ΟΙ ΤΗΣ ΗΡΩΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ ΠΑΛΑΙΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ ΠΑΝΤΕΣ.

POETAE GRAECI VETERES CARMINIS HEROICI SCRIPTORES, QVI EXTANT, OMNES.

Homerus.
Hesiodus.
Orpheus.
Callimachus.
Aratus.
Nicander.
Theocritus.
Moschus.
Bion.
Dionysius.
Coluthus.
Tryphiodorus.
Musæus.
Theognis.
Phocylides.
Pythagorę aurea carmina cum fragmentis aliorũ.
Apollonius Rhodius.
Oppianus.
Cointus Smyrnæus.
Nonni Dionysiaca.

APPOSITA EST E REGIONE *Latina interpretatio.*

Notæ item & variæ lectiones margini adscriptæ,

Cura & recensione IAC. LECTII. V.CL.

Accessit & Index rerum & verborum locupletissimus.

COLONIÆ
AVRELIÆ ALLOBROGVM
Sumptibus Caldorianæ Societatis.

ANNO CIƆ IƆC VI.

ILLVSTRISSIMO ET POTENTISSIMO PRINCIPI AC D. DOMINO MAVRITIO LANDGRAVIO HASSIÆ, COMITI IN KATZENELNBOGEN, Dietz, Zigenhaim, Nidda, &c. Domino suo Clementissimo.

PROCVL, ò Princeps, procul aduolant, & ex omnibus Græciæ oris, ad Cnem T. hospites boni, bene collecti, fama iidem & eruditione præstantes: breuiter, quales togatorum doctissimus M. Varro optauit sibi conuiuas, nisi quòd isti numero plures, bisque & ampliùs supra Musarum. Neque tamen fumum iccirco strepitúmve maiorem in splendidissima semper arce tua excitari necessum est, & qui oculos auresve Vigilum terrere possit. Quippe hi cogniti Cni T. pridem omnes, vsu, colloquiis, & consuetudine suauissima comperti. Illum denique modium salis, quem antiquitas artioribus amicitiis contrahendis desiderauit, tuo in comitatu consumsêre. Scio, notorem à nemine ex his postulabis. Lecta item Cni T. electa multoties opera eorum: dialecti, idiomata, moduli, vestes, ornamenta, ingenia καὶ ἤθη sagaciter explorata singulorum. Venerantur ipsi sanctè Principem tantum: præsidium suum, decus, delitium, ζωὴν καὶ ψυχὴν appellitantes. Hos Homerus ille σοφὸς, ille βασιλικός, ille virtutis omnis parens Iustiniano Imperatori dictus olim, ille Cni T quàm Alexandro verè Magno tam assiduus, in sacrarium ædium tuarum tanquam mystagogus inducit: & amiserit oculos licèt, tamen, *Nota magis nulli domus est sua*, quàm Landgrauianum ei palatium est. Imaginem omnem mitto, Princeps Illustrissime: Dico apertè & sine pompa. Poëtas hosce principes velut in vnum corpus coniungere visum mihi, dum ex more veterũ Iureconsultorũ, ac nonnullorum etiã nostri æui, siquid à publicis muneribus otij suppetit, in Musarum hosce hortos salua legũ maiestate diuerto: eò libentiùs quòd earum conditores ex poëtarũ imprimísque Homeri illius autoritate respõsa sua depromere aut cõfirmare

ſæpe dignati. Erricus Stephanus, clariſſimæ memoriæ vir, & de his literis optimè meritus, iſtiuſmodi ſyntagmatis concinnandi ante annos quadraginta ex parte prçiit ſuo exemplo. Tamen poëtæ quatuor à me adiūcti; adiunctæ item omnibus notæ, aliáque, quç ex ipſa editionum comparatione καὶ αὐτοψεὶ deprehendere pronum cuique. His τὰ ἅγια non inſerere ἁγιώτερα exiſtimaui, veluti Nonni, Nazianzeni, & aliorum è veteribus, qui carminis eàdem normà res diuinas proſecuti. Erit forte an vt hæc talia aliquando labor curet, ſiue noſter, ſiue alienus. Minutos etiam pleroſque ſcriptores Epigrammatum præteriimus, quia minuti, nec choro iſto poëtarum auguſtiore ſatis digni: tum quia extant ſingulari libro comprehenſi Ἀνθολογίας. Eccui hæc autem conuenientiùs quàm C^ni T. auſim inſcribere, Princeps Magne? qui cum eximiis publica confeſſione virtutibus, & meliorem omnem literaturam, &, quod priùs dixi, propriam Græcorum vatum cognitionem coniunxiſti: ſicque abſurdam & deformem, necnon rebus humanis exitioſam eorum opinionem exempli tui prærogatiua profligaſti, qui dehoneſtari talibus ſtudiis ſublimitatem putant Dynaſtarum, quin & ipſorum Nobilium ferè natales. Bene porrò quod veſtigia iſthæc ſequi ambit etiam T. C^nis aula omnis, & pars melior gentium tuarum. Cuius rei cunctorum fama celebratiſſimæ, inſigne quoque τεκμήριον, tum in aliis Haſſa è gente, tum prçcipuè in nobiliſſimo & ſapientiſſimo viro D. Georgio Schvvertzio ciuitas noſtra cernit coràm. Vſqueadeò cum pietatis virtutúmque omnium ſtudiis maritare ſuo à Principe didicerunt hæc Literarum & Doctrinæ. Iam verò de C^ni T. in Remp. noſtrā pio affectu & beneficiis, quç mediocrem inſuper huic conſilio meo fiduciam & apiſcendæ gratiæ tuæ ſpem fecère, tum per eloquii tenuitatem dicere abſtineo, tum quia vbi demerendi copiam omnē ipſa meritorum magnitudo præcidit, magis veneratione tecta opus: quæ etiam apud præpotentes acceptior eſſe amat, præſertim cùm & ipſe cordis ſitus, vt ille ait, in operto ſit. Supereſt tantùm, vti, quod iam vnicè opto, Princeps Illuſtriſſime, faueat largiter ſupplicationibus noſtris clemētia illa Cæleſtis, quæque vota pro incolumitate & gloria tua ſanctè & religioſè nuncupare non deſinimus nos aliique per Europam, ea magis ac magis rata faxit. Vale Princeps optime, & cognomine ſummis olim Regibus optatiſſimo, nobis quidem *Euergetes* verè dicende. Ex Muſæo. V. Kal. April. CIↃ IↃ CVI.

Illuſtriſſ. C^ni T.

Addictiſſimus

IACOBVS LECTIVS.

EX ORATIONE S. BASILII QVOMODO IVVENES E GRÆCOrum ſcriptis vtilitatem percipiant.

Μὴ θαυμάζετε δὲ εἰ καὶ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν εἰς διδασκάλους φοιτῶσι, καὶ τοῖς ἐλλογίμοις τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν δι᾽ ὧν καταλελοίπασι λόγων συγγινομένοις ὑμῖν, αὐτός τι παρ᾽ ἐμαυτοῦ λυσιτελέστερον ἐξευρηκέναι φημί. Τοῦτο μὲν οὖν αὐτὸ καὶ ξυμβουλεύσων ἥκω, τὸ μὴ δεῖν εἰς ἅπαξ τοῖς ἀνδράσι τούτοις, ὥσπερ πλοίου, τὰ πηδάλια τῆς διανοίας ὑμῶν παραδόντας, ᾗπερ ἂν ἄγωσι, ταύτῃ συνέπεσθαι· ἀλλ᾽ ὅσον ἐστὶ χρήσιμον αὐτῶν δεχομένους, εἰδέναι τι χρὴ καὶ παριδεῖν. τίνα οὖν ἐστι ταῦτα καὶ ὅπως διακρινοῦμεν, τοῦτο δὴ καὶ διδάξω, ἔνθεν ἑλών. Ἡμεῖς, ὦ παῖδες, οὐδὲν εἶναι χρῆμα παντάπασι τὸν ἀνθρώπινον βίον τοῦτον ὑπολαμβάνομεν· οὔτ᾽ ἀγαθόν τι νομίζομεν ὅλως, οὔτ᾽ ὀνομάζομεν, ὃ τὴν συντέλειαν ἡμῖν ἄχρι τούτου παρέχεται. οὐκοῦν προγόνων περιφάνειαν, οὐκ ἰσχὺν σώματος, οὐ κάλλος, οὐ μέγεθος, οὐ τὰς παρὰ πάντων ἀνθρώπων τιμάς, οὐ βασιλείαν αὐτήν, οὐχ ὅτι ἂν εἴποι τις τῶν ἀνθρωπίνων, μέγα, ἀλλ᾽ οὐδὲ εὐχῆς ἄξιον κρίνομεν, ἢ τοὺς ἔχοντας ἀποβλέπομεν· ἀλλ᾽ ἐπὶ μακρότερον πρόϊμεν ταῖς ἐλπίσι, καὶ πρὸς ἑτέρου βίου παρασκευὴν ἅπαντα πράττομεν. ἃ μὲν οὖν ἂν συντελῇ πρὸς τοῦτον ἡμῖν, ἀγαπᾶν τε καὶ διώκειν παντὶ σθένει χρῆναί φαμεν· τὰ δὲ οὐκ ἐξικνούμενα πρὸς ἐκεῖνον, ὡς οὐδενὸς ἄξια παρορᾶν. Et mox, εἰς δὴ τοῦτον ἄγουσι μὲν ἱεροὶ λόγοι, δι᾽ ἀπορρήτων ἡμᾶς ἐκπαιδεύοντες. ἕως γε μὴν ὑπὸ τῆς ἡλικίας ἐπακούειν τῷ βάθει τῆς διανοίας αὐτῶν οὐχ οἷόν τε, ἐν ἑτέροις οὐ πάντη διεστηκόσιν, ὥσπερ ἐν σκιαῖς τισι καὶ κατόπτροις, τῷ τῆς ψυχῆς ὄμματι τέως προγυμναζόμεθα, τοὺς ἐν τοῖς τακτικοῖς τὰς μελέτας ποιουμένους μιμούμενοι· οἵ γε ἐν χειρονομίαις καὶ ὀρχήσεσι τὴν ἐμπειρίαν κτησάμενοι ἐπὶ τῶν ἀγώνων, τοῦ ἐκ τῆς παιδιᾶς ἀπολαύουσι κέρδους. καὶ ἡμῖν δὴ οὖν ἀγῶνα προκεῖσθαι πάντων ἀγώνων μέγιστον νομίζειν χρεών, ὑπὲρ οὗ πάντα ποιητέον ἡμῖν καὶ πονητέον εἰς δύναμιν. ἐπὶ τὴν τούτου παρασκευὴν καὶ ποιηταῖς καὶ λογοποιοῖς καὶ ῥήτορσι, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμιλητέον, ὅθεν ἂν μέλλῃ πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν ὠφέλειά τις ἔσεσθαι. ὥσπερ οὖν οἱ δευσοποιοὶ παρασκευάσαντες πρότερον θεραπείαις τισὶν ὅ τι ποτ᾽ ἂν ᾖ τὸ δεξόμενον τὴν βαφήν, οὕτω τὸ ἄνθος ἐπάγουσιν, ἄντε ἁλουργόν, ἄν τέ τι ἕτερον ᾖ· τὸν αὐτὸν δὴ καὶ ἡμεῖς τρόπον, εἰ μέλλοι ἀνέκπλυτος ἡμῖν ἡ τοῦ καλοῦ παραμένειν δόξα, τοῖς ἔξω δὴ τούτοις προτελεσθέντες, τηνικαῦτα τῶν ἱερῶν καὶ ἀπορρήτων ἐπακουσόμεθα παιδευμάτων· καὶ οἷον ἐν ὕδατι τὸν ἥλιον ὁρᾶν ἐθισθέντες, οὕτως αὐτῷ προσβαλοῦμεν τῷ φωτὶ τὰς ὄψεις. εἰ μὲν

Ne miremini verò, ſi vobis qui ad magiſtros quotidie itatis, & cum doctiſſimis quibusque antiquorum viris, in iis quos reliquerunt libris, conuerſamini, ego quoque me aliquid ex me ipſo conducibilius inueniſſe aio. Hoc equidē ipſum & conſulturus venio; Non oportere ſcilicet omnino ac ſemel viris iſtis, ceu nauigij, gubernaculis mentis [animique] veſtri traditis, quàcumque ducant, eà conſequi: ſed iis [dumtaxat] quæ vtilia in eis ſunt, deſumptis, noſſe quænam in eis etiam negligenda ſint. Quænam igitur hæc ſint, & quomodo diiudicanda, id quoque docebo, exinde capto initio. Nos, ô pueri, nihil omniſſo hanc vitam humanam eſſe exiſtimamus: nec bonum quid in vniuerſum iudicamus aut nominamus, cuius conſummatio nobis ad hanc [dumtaxat vitam] pertingit. Quapropter non maiorum illuſtrem ſplendorem, non vires corporis, non formæ pulchritudinem, non ſtaturæ magnitudinem, non eos qui ab omni hominum genere habentur honores, nō regnum ipſum, non denique quidquid aliquis rerum humanarum protulerit, magnum, ac ne optatu quidem dignum iudicamus, aut qui iis potiti ſunt, ſuſpicimus: ſed lógius ſpe noſtra progredimur, & ad alius vitæ comparationem omnes actiones noſtras referimus. Quæcumque igitur ad eam nobis conferunt, diligenda totiſque viribus conſectanda eſſe dicimus: quæ verò ad eam non ferunt, tamquam nullius pretij deſpicanda. *Et mox*; Ad hanc ergo ducunt ſacræ literæ, ſecretis nos præceptis erudientes. Verumtamen quamdiu per ætatem profundam earum mentē auditu aſſequi non licet, in aliis non toto ab illis cœlo diſtantibus, velut in vmbris quibuſdam & ſpeculis, animi oculos interea quodā quaſi præludio exercitamus; eos qui in theatricis ſtudiū ponunt, imitantes; qui quum modulata manuum geſticulatione ac ſaltatione peritiam ſibi pepererūt in iſtis certaminibus, lucro ex eo ludicro proueniente fruuntur. Et nobis igitur certamen certaminum omnium maximum propoſitū eſſe putandum eſt: pro quo facienda nobis omnia, & pro viribus elaborandum eſt. Ad quod vt nos comparemus, & poetæ, & hiſtorici, & oratores, & omnes omnino homines, frequentandi ſunt, vndecumque aliquid vtilitatis ad animum accurandum prouenturus eſt. Quemadmodum igitur infectores prius quaſi curationibus quibuſdam præparant quodcunque ſit quod tincturam admiſſurum eſt, atque ita deinde florem inducunt, ſiue purpureus ſit, ſiue alius: eodem ſanè modo & nos, ſi modo ineluibilem apud nos pulchri exiſtimationem permanere velimus, profanis iſtis prius initiari, tunc ad ſacrarum ſecretarumque inſtitutionum auditionem accedemus: & velut in aqua ſolem intueri conſuefacti, ita demum ipſi [eius] luci oculos admouebimus. Si ergo

litteris istis [sacris scilicet ac profanis] aliqua est inter se affinitas, operæ precium in earum cognitione fecerimus: sin minus, saltem ex mutua earum inter se contentione diuersitatem perspexisse, non parum ad melioris confirmationem [proderit.] *Et paulò post*; Dicitur ergo & Moyses ille præcellens, cuius maximum ob sapientiam apud omnes homines nomen est, posteaquam in Ægyptiorum disciplinis animum excercitarat, ita deinde ad contemplationem EIVS QVI EST accessisse. Assimilique huic modo ferunt etiam inferioribus temporibus sapientem illum Danielem Babylone, cum Chaldæorũ sapientiam didicisset, tunc demum diuinas attigisse disciplinas. Porro non inutilem animis rem esse profanas istas disciplinas, satis dictum est: consequens ergo fuerit vt quo modo participandum illis sit, deinceps disseramus. Primum igitur, poetarum scriptis, (vt ab iis exordiar) quoniã in omne genus varij sunt, non omnibus æquè adtendenda mens est: sed, si quidem bonorum virorum facta vel dicta vobis percenseant, amplexandum id atque æmulandum, & maximopere adnitendum vt tales sitis: si verò ad improbos homines imitatione sua deueniant, ea parte fugiendi sunt, obstruendæque aures, non minus quàm Vlyssem illi Sirenũ cantus declinasse perhibent. Nam familiaris cum futilibus sermonibus consuetudo, ad res [eiusmodi] via quædã est. Quapropter omni cautione custodiendus nobis animus, ne per suaues verborum illecebras imprudentes peiorum aliquid assumamus: vt ij qui noxia pharmaca melle occultata admittunt. Non laudabimus ergo poëtas si conuicientes illudentésve imitentur, non si amantes aut temulentos effingant, non denique si mensa referta cantionibúsque dissolutis beatitudinem definiant. Omnium verò minimè aures eis præbebimus si de diis verba faciant, maximè si de iis ita narrent quasi multi sint, ac ne ij quidem inter se concordes. Frater enim à fratre apud eos dissidet, & parens à liberis: atque his rursum aduersus parentes infestissimum, ac ne denunciatum quidem bellum est. Deorum verò adulteria, & amores, coitúsque in propatulo, atque in primis ipsius summi omnium capitis Iouis, vt ipsi quidem aiunt, quos vel in sermone de pecudibus narrare aliquis erubescat, scenicis relinquamus.

ὖν ἐστί τις οἰκειότης πρὸς ἀλλήλους τοῖς λόγοις, προὔργου ἂν ἡμῖν αὐτῶν ἡ γνῶσις γένοιτο· εἰ δὲ μή, ἀλλὰ τό γε παράλληλα θέντας καταμαθεῖν τὸ διάφορον, οὐ μικρὸν εἰς βεβαίωσιν τοῦ βελτίονος. Et paulò post, λέγεται τοίνυν καὶ Μωϋσῆς ἐκεῖνος ὁ πάνυ, οὗ μέγιστόν ἐστιν ἐπὶ σοφίᾳ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὄνομα, τοῖς Αἰγυπτίων μαθήμασιν ἐγγυμνασάμενος τὴν διάνοιαν, οὕτω προσελθεῖν τῇ θεωρίᾳ τοῦ ὄντος. παραπλησίως δὲ τούτῳ κἂν τοῖς κάτω χρόνοις τὸν σοφὸν Δανιὴλ ἐπὶ Βαβυλῶνός φασι τὴν σοφίαν Χαλδαίων καταμαθόντα, τότε τῶν θείων ἅψασθαι παιδευμάτων. ἀλλ' ὅτι μὲν οὐκ ἄχρηστον ψυχαῖς μαθήματα τὰ ἔξωθεν δὴ ταῦτα, ἱκανῶς εἴρηται. ὅπως γε μὴν αὐτῶν μεθεκτέον ὑμῖν, ἑξῆς ἂν εἴη λέγειν. πρῶτον μὲν ἐν τοῖς παρὰ τῶν ποιητῶν, ἵν' ἐντεῦθεν ἄρξωμαι, ἐπεὶ παντοδαποί τινές εἰσι, μὴ πᾶσιν ἐφεξῆς προσέχειν τὸν νοῦν· ἀλλ' ὅταν μὲν τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν πράξεις ἢ λόγους ὑμῖν διεξίωσιν, ἀγαπᾶν τε καὶ ζηλοῦν, καὶ ὅτι μάλιστα πειρᾶσθαι τοιούτους εἶναι· ὅταν δὲ ἐπὶ μοχθηροὺς ἄνδρας ἔλθωσι τῇ μιμήσει, ταύτην δεῖ φεύγειν, ἐπιφρασσομένους τὰ ὦτα, οὐχ ἧττον ἢ τὸν Ὀδυσσέα φασὶν ἐκεῖνοι τὰ τῶν Σειρήνων μέλη. ἡ γὰρ πρὸς τοὺς φαύλους τῶν λόγων συνήθεια, ὁδός τις ἐστὶν ἐπὶ τὰ πράγματα, διὸ δὴ πάσῃ φυλακῇ τὴν ψυχὴν τηρητέον μὴ διὰ τῆς τῶν λόγων ἡδονῆς παραδεξάμενοί τι λάθωμεν τῶν χειρόνων, ὥσπερ οἱ τὰ δηλητήρια μετὰ τοῦ μέλιτος προσιέμενοι. οὐ τοίνυν ἐπαινεσόμεθα τοὺς ποιητὰς οὐ λοιδορουμένους, οὐ σκώπτοντας, οὐκ ἐρῶντας ἢ μεθύοντας μιμουμένους, οὐχ ὅταν τραπέζῃ πληθούσῃ καὶ ᾠδαῖς ἀνειμέναις τὴν εὐδαιμονίαν ὁρίζωνται. πάντων δὲ ἥκιστα περὶ θεῶν τι διαλεγομένοις προσέξομεν, καὶ μάλισθ' ὅταν ὡς περὶ πολλῶν τε αὐτῶν διεξίωσι, καὶ τούτων οὐδ' ὁμονοούντων. ἀδελφὸς γὰρ δὴ παρ' ἐκείνοις διαστασιάζει πρὸς ἀδελφόν, καὶ γονεὺς πρὸς παῖδας· καὶ τούτοις αὖθις πρὸς τοὺς τεκόντας πόλεμός ἐστιν ἀκήρυκτος. μοιχείας δὲ θεῶν καὶ ἔρωτας καὶ μίξεις ἀναφανδόν, καὶ ταύτας γε μάλιστα τοῦ κορυφαίου πάντων καὶ ὑπάτου Διός, ὡς αὐτοὶ λέγουσιν, ἃς κἂν περὶ βοσκημάτων τις λέγων ἐρυθριάσειε, τοῖς ἐπὶ σκηνῆς καταλείψωμεν.

ΟΜΗΡΟΥ

SCIPIONIS CARTEROMACHI PISTORIENSIS ORATIO DE laudibus literarum Græcarum.

QVVM varia multipliciáque sint, viri illustrissimi, quæ apud diversos homines bona honestáque existimantur, pro cuiúsque commodo aut naturæ convenientia: illud profecto optimum videri debet quod consensu omnium, aut certe probatissimorum, utilissimum humano generi natura censuit. Quod certe beneficia summa omnibus contulit, confértque quotidie, id non esse optimum, dici non potest, metitur enim bonitatem beneficentia. Disciplinis autem à diis immortalibus nihil utilius datum esse homini, tam nemini dubium esse video quàm nihil animo ipso divinius: cuius illæ sunt possessiones ac facultates. Neque verò obscura sunt aut ignota earum beneficia hominibus: quum & audiant ea quotidie, & videant, atque omnibus penè modis experiantur. Quòd si disciplinæ utilissimæ, quantæ id dignitatis esse censendum est cuius hæ potissimùm beneficio manarint in lucem? certè maximæ, & cui nihil anteponi vel possit, vel debeat. Id autem esse Græcam præcipuè linguam, quum egregios in quantumvis plurimos viros, non credidisse modo sed & tradidisse, vel legerim vel audierim, ipse quoque facile me in eandem sententiam adduci patior. Cuius rei vos certè iudices in præsentia facio, qui quum eiusmodi ornamentis insigniti omnes atque honestati prodeatis, Græca quoque vel à vobis ipsis admittantur, vel in aliis studio prosequamini. Existimo autem quicquid laudis universis simul convenit disciplinis, id omne Græcæ linguæ meritis non iniuria adscribi oportere: quod quam verum sit, mox audietis. Iam enim huc Græcæ linguæ laudes exploraturi accessimus, quantúmque ex ea manarit utilitatis humano generi: quanquam ea Latinis præsertim hominibus contulerit semper, conferreque possit in dies magis uti volentibus.

Igitur Græca lingua (si Græcorum scriptorum sua prodentium fidem sequimur) vetustissima nobilissimáque est. Quippe quæ non aliunde traxerit initium, sed apud suos homines veluti naturali quodam ortu prodierit in lucem, atque maioribus assiduè incrementis inoleverit. Nam quum Athenienses, quorum purior atque elegantior sermo est, αὐτόχθονας (hoc est indigenas, ipsósque suæ terræ perpetuos incolas, propriósque cultores) dici conveniat inter scriptores, quis non videt linguam quoque ipsam nõ minus αὐτόχθονα dici debere? Sermo enim à natura hominibus datus, certam hominis ætatem necessariò consequitur: nisi quid impediat. non enim possint non loqui homines, expeditis præsertim loquutionis vocalibus instrumentis. at quanam alia qua so lingua usos credamus eos qui non aliunde migrarint, nisi ea quæ ipsos semper comitata sit? Quapropter hoc plus cæteris nobilitatis Græca lingua sortita esse videtur, quòd aliæ, hominum inventa proculdubio sunt: hæc, naturalis quodammodo existimari potest: quandoquidem in eam primi illi homines nulla arte nullaque industria, sed naturali quodam instinctu ducti fuerint. Cur enim ea potius verba in mentem venerint illis hominibus nullius adhuc rei gnaris, quam alia? Quippe natura ipsa omnium rerum provida, ea voluit lingua instituere nos homines quæ ad sui postea indagationem atque expressionem plus aliquid cæteris collatura esset humano generi. Quod non fefellit. tanto enim Græca lingua cæteras omnes antecellere videtur in tradenda rerum cognitione, quanto homo aliquis omnium rerum peritissimus, atque ingenio perspicacissimo ac propè divino, hominem alium mediocris literaturæ, tenuissimique à natura ingenij antecedit. Non modò enim disciplinas omnes quotquot unquam fuerunt, & melius & copiosius Græca ipsa & perlustravit & tradidit, sed & si alio sermone hæc exprimere aut efferre tentare, plurimùm necessariæ lucis ac propè veritatis ipsius abstuleris. Ideóque veluti mancum meritò credi potest quicquid aliis literis scriptum legatur: si cum eo conferatur quod à Græcis proditum sit. Nec id hominum tantùm causa evenire dixeris, qui non eam vel curam, vel diligentiam adhibuerint in perquirendis rebus aut tradendis, quam Græci homines. Nam id quoque verè dicitur: (quid enim intentatum illis? ut Plinius inquit) sed ipse quoque cæterorum sermo non eam patitur expressionem quam Græcus. atque adeò ut plus naturam efficere quàm verbis monstrari possit, in aliis quidem loquutionibus non procul absit à vero: in Græca autem tantum abest ut verè dicatur, ut melius etiam aliquanto atque significantius nonnulla ante oculos ponat, quàm natura ipsa moliatur. Id autem Latini interim sermonis argumento intelligere licet: qui quum elegantissimus & sit & habeatur, à Græco tamen longe superatur. Divus quippe Hieronymus, Proprietatem (inquit) Græcam Latinus sermo non exprimit. Quintilianus, Videtur mihi sermo ipse Romanus non recipere illam solis concessam Atticis venerem. Gellius. Adieci (inquit) sæpe animum ad vocabula rerum non paucissima, quæ neque singulis verbis ut à Græcis, neque si maxime pluribus eas res verbis dicamus, tam dilucide támque aptè demonstrari Latina oratione possint quàm Græci ea dicunt privis vocibus. Et paulò post, Sed huius, inquam, tui erroris culpam esse

intelligo in mea scilicet infacundia, qui ne pluribus quidem verbis [illegible] non obscurissime dicere queo, [illegible] Graecis [illegible] uno verbo & planissime dicunt. Cicero, quum Attico [illegible] scriberet, Haec [illegible] habeo [illegible] Graece [illegible] melius. [illegible] Graece [illegible] propter egestatem [illegible] Quae si Latinitas [illegible] commendatissima est [illegible] qui [illegible] linguas [illegible] est [illegible] sed quod dicere [illegible] At habeat & illa suam [illegible] suam elegantiam. Equidem non negarim inesse aliquid in [illegible] propriae venustatis. Neque enim verisimile est ingenij [illegible] homines nullam omnino curam [illegible] susceptisse sermonis. Quin potius, quemadmodum colendorum agrorum apud omnes pro loci ac caeli qualitate usus est, [illegible] asperius [illegible] ac natura ipsa horridius multum [illegible] cultus respuit ac negligit, alius contra [illegible] ac placidius [illegible] sic quaevis loquutio splendoris quidem aliquid [illegible] retinet, sed caeteris multa negata sunt, Graeca omnia una complexa est, atque eousque ut quae apud omnes alias peculiaria nativaque sunt, ipsa quoque [illegible] non minus eleganter quam apud illos ipsos habeantur: nulla autem vim eius penitissimam [illegible] possit exprimere. Quo fit ut nostri, quoties aliquid [illegible] eleganter intelligi velint, Atticos lepores, Atticos sales, Atticam venerem, Atticam eloquentiam, aut Atticum [illegible] aliquid id esse dicant. Quamobrem quod de Platone inquit Cicero, Iovem, si loqui velit, non aliter loquuturum quam scripserit Plato, [illegible] idem aut simile quiddam de Graeca lingua [illegible] non absurde dicturos [illegible] si loqui velit, non aliter quam Graece loquuturum. Quod & re ipsa comprobavit. Sua siquidem mysteria omnibus sane hominibus in medio proposuit perquirenda, ut eum in eis arcanis [illegible] exercere: at perfectam de iis ipsis atque absolutam tradere cognitionem, Graecis procul dubio solis concessisse, & quasi divinitus reservasse videtur. Itaque soleo mecum ipse quosdam ex Graecis ridere nonnunquam, qui adeo sibi tribuere videantur, ut quicquid in disciplinis Graeci protulerint, id alterum [illegible] totum tribuere conentur. Quid enim (quaeso) sunt aliorum inventa nisi minuta quaedam & pusilla, quae casu magis quam ratione habita iure existimes? ut liceat in his poetica illa uti sententia [illegible] id est, fortuna artem peperit. At vero quae a Graecis & comperta sunt & tradita, [illegible] explorasse aut retulisse credas, quam naturam ipsam de se singula prodidisse: atque adeo ut [illegible] illorum ipsorum hominum sermone, ut Graece natura ipsa, quod dixi, loqui videatur.

Quod si aut tempus aut locus pateretur singulas [illegible] prosequi, vel artes, ut quae a Graecis & inventae [illegible] & tradita sunt, cum caeterorum omnium quos [illegible] conferremus: [illegible] relinqueretur, quae non tantum Graeca [illegible] magnitudine [illegible] quantum elephantem a culice. Quid enim (ut alia omittam) philosophia ipsa, omnium scientiarum [illegible] vnquam habuit ab alio genere quam a Graecis? tantum enim abest ut [illegible] caeteri contulerint [illegible] philosophiae, ut si qui etiam e barbaris [illegible] studio incensi fuerint, ad Graecos migrarint: atque iidem siquid ex philosophia posteris relinquere voluerint, id non sua magis quam Graeca lingua efferre dignum iudicarint: non tam remunerandi [illegible] ut existimo, [illegible] quicquid [illegible] aut impossibile [illegible] directe philosophiam aliter quam Graece [illegible] Hinc [illegible] atque Anacharsis e Scythia Athenas philosophiae [illegible] Cimon e Ponto [illegible] & superioris Anacharsis [illegible] quoque epistolae perquam elegantes [illegible] praeceptis referta. Phavorinus vero e Gallia: omnino plurima Graece in [illegible] scripta [illegible] & Romae [illegible] saepe Graece disputavit [illegible] Gellius ex nostris, ex Graecis Philostratus, auctores sunt. Philon Iudaeus non Hebraice magis quam Graece philosophiam illustrare [illegible] Neronis temporibus celeberrimus [illegible] Graecis potius scripsit quam Latinis [illegible] philosophiam [illegible] Aegyptij [illegible] philosophiae [illegible] Graece [illegible] Orpheum, Musaeum, qui tametsi inter poetas [illegible] philosophia [illegible] carminibus texerunt. Sed quid [illegible] Aristotelem [illegible] magistrum, Thracia nobis tulerit, Graecis excoluerit. Cuius celebriores quoque expositores non Graeci, Graece eum interpretati sunt: Porphyrius e Phoenicia, Iamblichus e Syria, Ammonius & Philoponus ex Aegypto, Simplicius e Phrygia. Quin & in alijs quoque artibus multi multa Graece scripserunt, non Graeci: de grammatica, exactissime Apollonius & Herodianus Aegyptij: de musica atque astrologia, Ptolemaeus itidem: arithmeticam Nicomachus & Iamblichus Syrus, & geometriae nonnihil. Dialecticae quoque ante Aristotelem ab Archyta Tarentino scriptum aliquid legimus. Neque id nunc dico, non posse homines aliter philosophari quam Graece [illegible] quod caeteri philosophati fuerint, aut inchoatum quiddam aut non absolutum contulere, [illegible] quod extremam & quasi Apelleam manum desideret. At dicet aliquis, Pythagoram, Platonem, [illegible] philosophiae studio in Aegyptum se contulisse. Ego vero non negaverim aliquid inde in Graeciam retulisse hos viros, eaque praesertim quae ad divinitatem pertineant, quae ab Hebraeis multo ante in Aegyptum [illegible] verisimile est. Non & legisse Platonem Hebraica scripta, & lecta mutatum [illegible] autor [illegible] atque ea in Graecam linguam tralata: quando & [illegible] Trismegistum, qui omnem pene veritatem, ut ait Lactantius, nescio quo modo investigavit, Graece scripsisse videmus. Hebraicam tamen veritatem [illegible] excipio, nam de humanis rebus [illegible] agimus, non de divinis [illegible] quae quam haec quoque postea a Graecis [illegible] explicata sunt, quum [illegible] propagandae veritatis [illegible] Quid quod & Indos philosophos Graecae [illegible] ignaros non fuisse scribit Philostratus, & cum Tyaneo Apollonio Graece nonnunquam fuisse loquutos?

Atque haec de Graeca lingua, quantum vel nobilitate, vel usu caeteras antecellit [illegible] in Latino sermone [illegible] Nam alia [illegible] Graeca [illegible] recte possunt [illegible] At Latinus sermo ne loqui quidem [illegible] potest exacte sine Graecae linguae cognitione: tantum vel cognationis vel coniunctionis cum illa [illegible] est haec nostra, ut esse fortasse possit sine illa, bene autem esse non

non possit. Quemadmodum homo sine virtute vt sit, nihil prohibet: vt vero bene sit, fieri non potest, si virtus non adsit. Quare quid aliud esse dicemus Graecam linguam, si ad Latinam referatur, quam eius virtutem, ex qua sua illi felicitas comparetur? Quod si Ouidianum illud sub eius persona praetulerimus, non ab re fortasse dixerimus,

Ergo ego sum virtus, ego sum tibi nobile regnum.

Minime autem indignari debet sermo Latinus quòd è Graeco manarit, sed gloriari potius. nam quod ab optimo autore initium sui traxerit, fieri non potest quin sit & ipsum optimum, atque illi proximum. Non potest ergo non esse cuius rei accommodatissimus Latinus sermo, qui è Graeco processerit: ac mihi sanè videtur, quum vtrunque considero, nihil aliud esse Latinus sermo quàm Graeci exemplum atque imago: vt quicquid in illo sit, in hoc quoque eniteat. Principio enim si elementa, ac literas, earum inter se contextum intueare, eandem in vtrisque inueneris rationem: si verba ac voces, eodem modo significare, eodemque modo necti ac construi, ac penè vim habere eandem. Ideóque siqua etiamnum innouanda nobis ac fingenda sint, ita demum habitura fidem dixit Horatius, si Graeco fonte cadant. Nam & multa nos à Graecis accepta transpositis literis nostra fecimus. μορφὰ illi Dorica lingua dicunt, nos formam: illi ἅρπαξ, nos rapax, multa immutatis, φώρ, fur: νύξ, nox. multa additis, ἕξ, sex, ἕρπυλλος, serpyllum. multa eadem permansêre. Infinitum esset omnia persequi, vt dictionum eadem ratio, vt nominum ac verborum inflexio, vt praepositionum, aduerbiorum, coniunctionum eadem obseruatio: sed minutiora haec quàm vt in praesentia examinanda sint, & à nostris grammaticis abundè tractata. Orationis verò compositio ita pendet è Graeco, vt quaecunque à Graecis tradita sint in ratione dicendi, eadem à Latinis & seruentur & seruari iubeantur. nam & quas dicunt sententiarum & quas orationis figuras, in vsu à Latinis non minus receptae sunt quam à Graecis, & earum nomina aut Graeca adhuc vsurpantur, aut Graecorum imitatione significantur, vini quoque rei appellatione ipsa exprimentia: quam qui non vident, rem quoque ipsam non diligenter animaduertunt. Neque verò casu euenisse dixeris tantam hanc conuenientiam, sed industria, sed prouidentia. quare nonnisi Graeca lingua duce procedere Latinam posse, verissimè affirmari potest. Quemadmodum enim, si principium rei atque origo nesciatur, sciri ea res non satis rectè potest: ita Latina lingua, si Graeca ignoretur, vt bene teneatur, non fit verisimile.

Quòd si te ad disciplinas artésque contuleris, ac rerum cognitionem sectari volueris: iam verò hîc quàm penè nihil effeceris, si te Graecis priuaris? Omitto enim grammaticam, quae, vt multa habet propria peculiariáque in vnoquoque loquendi genere, sic multa etiam retinet Graecae Latinaeque linguae ita communia, vt quod de altera tradatur, alteri non minus conueniat. quare Graecis quoque niti autoribus ad nostrum loquendi vsum non renuêre nostri. At verò Dialectica tam potest sine Graecis literis incolumis sciri quàm sine Aristotele. nisi fortè à recentioribus vel nosci vel tradi melius existimemus: aut iis libris perdisci posse, qui ex Aristotele tralati habeantur: quos si aspiciat ipse, non recognoscat, sed (quod de aquila dici solet) pullos nacta non legitimos, reijciat, ac nolit pro suis quippe qui Aristotelici solis radios non ferant. Possem hoc loco afferre singula quoq; vocabula quibus vtuntur dialectici, quae aut Graeca habeantur, aut Graecorum imitatione sint facta: quorum etiam nonnulla malè à recentioribus accipiuntur. in his enim Graeca ratio sequenda est: quam qui ignorant, saepe falluntur. Quam multa autem sunt apud ipsum Aristotelem, quae aut Latinè transferri optimè nequeunt, aut, si transferantur, sensum ipsum Graecum non vsquequaque reddant? Quod ea de causa dictum velim, quod nonnulli existimant, si legant Aristotelicas quascunque translationes, statim se sententiam tenere philosophi. Quae res plerosque fallit, & quidem non indoctos: quum & qui transferunt, plerunque ipsi hallucinentur, atque aliud pro alio reddant: & qui legunt, aliter plerunque accipiant quàm ab eo dicantur. Tam igitur Aristoteles sine Graecis literis intelligi optimè potest, quàm sine se. Quomodo enim vim saltem ipsam Aristotelicae loquutionis intelligent, quàm ille adeò elaborauit vt aditum eo pacto suae philosophiae praecluserit socordibus atque inertibus ingenijs? Quanquam sunt qui haec sanè non magni faciant, immo verò & contemnant: qui & dialecticae vsum longè melius teneri hac nostra tempestate affirmant quàm Aristoteles ipse calluerit. Quae res vellem equidem, pro mea in nostros viros beneuolentia, tam verè quàm animosè diceretur. Sed nos haec aliorum iudicio relinquimus: ne, quod Graecè dicitur, ὗς τὰ [illegible]: neve, dum alios arrogantiae fortasse arguimus, ipsi arrogantiores reperiamur, qui supra crepidam iudicare audeamus.

Transeo igitur ad poeticam, cuius & inuentio & versus, ita totus Graecorum est, vt quod de furore ait Plato, inanem esse hominis conatum qui sine furoris ea quam vult specie ad poeticas fores accesserit, de ignaro Graecarum literarum dici possit, incassum scilicet eum laborare. nunquam enim ingressurum musarum penetralia. Nam, vt omittam principem omnium Homerum,

—à quo, ceu fonte perenni,
Vatum Pieriis ora rigantur aquis:

vt alios Graecos poetas, qui quasi viam strauêre posteris ad quoduis poematis genus: nónne fabulae ac figmenta ipsa poetica, quibus tota vis atque vniuersa penè constat poesis, ita Graecorum propria sunt, vt vel ab illis sint accipienda, vel illorum more confingenda? Quòd si qua etiam à nostris conscripta extant, ea aut è Graecis pendent, aut manca sunt, & ad Graecos nihilominus referenda. Quin & figurae ipsae verborum, & quos tropos appellant, translationes, comparationes, similitudines, (quae quasi condimenta sunt totius poeticae compositionis) vel à Graecis mutuanda sunt, vel illorum imitatione tractanda. Ideóque inquit Horatius,

—vos exemplaria Graeca
Nocturna versate manu, versate diurna.

Inuentio quoque ita Graecorum penè peculiaris est, vt nostri, quotiens aliquid acutius aut elegantius afferre volunt, id totum à Graecis transferant, integris sententiis verbisque seruatis. Quid quòd & nomina ipsa vel locorum vel hominum, quibus in poesi nonnunquam vti cogare, Graeca sunt magna ex parte? in quibus, si Graecam originem ignores, plerunque fallare necesse est. Quod non modò nostrae tempestatis hominibus contigit, alioqui non indoctis: sed & vetustiorum nonnullis, vt Sidonio, Prudentio, Aratori, Iuuenco: qui Graecorum nominum quantitate saepe sunt abusi. Carminum insuper, numerorum, pedumque genera, Graecã habent & originẽ & appellationẽ. quae tametsi à nostris quoque tradantur, attamẽ à Graecis & copiosius explicantur, & melius intelliguntur. Rursus verborũ ac rerum copia à Graecis tota sumẽda

est: quibus (vt ait Martialis) nihil est negatum. siqua enim sit apud nos dictionum compositio facienda, aut vocabulum innouandū, sequenda est Græca figuratio: ac, si qua in syllabarū quantitate licentia vti velis, nisi Græcam adhibeas obseruationem, non probabere, sed aut argutulè aut imperitè fecisse videbere. Itaque non immerito Aristophanes nugas ac deliramenta cæteras omnes nationes existimari voluit in iudicandis poetis exceptis Atheniensibus: quos & natura sapientissimos appellauit. Nec iniuria Mineruam iidem totam sibi vendicant, quum & cæteri dij, qui aut poeticæ aut eloquentiæ numina esse creduntur, Græcis & ipsi adscribantur. nam (vt inquit Horatius)

Graiis ingenium, Graiis dedit ore rotundo Musa loqui.

Ac de poetica quoque hactenus.

At (puto) orator euadet quis egregius sine Græcis literis, Cicerone duce. Negari profectò non potest, Marcum Tullium, veluti normam esse dicendi in sermone nostro, si tota teneatur in eo vis atque vniuersa dicendi ratio: sed id quî fieri potest sine Græcis literis? Quemadmodū enim in disciplinis, qui ante Aristotelem philosophi mathematicive claruere, vsos esse nonnunquam demonstrandi figuris, sunt qui scribant, sed demonstrationem omnino ignorasse: eodem modo potest & quis sine Græcis literis loqui fortasse ex arte aliquid, sed id vt se facere sentiat, aut quo modo fiat vt sciat, vix credi potest. Vis enim ipsa dicendi tota pendet è Græco tanquam è sui autore. Huc accedit, quòd quæ de arte à nostris traduntur, aut confusa sunt & inuoluta, aut parum idonea ad explicanda singula quæ in orationis artificio latent: quæ verò à Græcis, anxia penè dixerim diligentia & obseruata sunt & perquisita. denique cæterarum artium aut scientiarum potest in alios quoque nonnihil redundare: at oratoriæ inuentio atque vsus totus Græcis debetur. Quod ne Virgilium quidem dissimulare potuisse palam est, quum inquit, *Orabunt causas alij melius*. Nulla enim verborum magis patitur ornatum quàm Græca lingua: atque adeò vt non veritus sit pronunciare. Aristides, aliorum omnium non barbarorum modò (vt ait) sed Græcorum quoque loquutionem, si cum Atheniensium sermone comparetur, puerorum esse balbutientium vocem. Quod tametsi nimis magnificè dicitur, attamen non procul abest à vero. Idem enim de Attica Venere dici potest, quod de Periclis eloquutione scriptum reliquère tum Eupolis, tum Aristophanes: in eius scilicet labris leporem ac persuasionis deam insedisse: atque in eorum mentibus qui audissent, quasi quosdam aculeos relinqui solitos: denique fulgere eum, tonaréque, atque omnia permiscere. Demosthenes quoque Athenienses ipsos eo minus credi à cæteris queritur, quo paratiores sint ad dicendum quàm cæteri. Hinc Cicero noster, tametsi tantus in eloquentia, se quidem conari, Demosthenem autem perficere: se velle, Demosthenem posse, ingenuè professus est. Et Quintilianus Ciceronem a Demosthene quantus fuit, effectum scribit. Quo fit vt non falso Aristides dixerit Athenienses solos trophæum sibi erexisse, nullo sanguine, subactis omnibus gentibus oratione ac disciplinis: proindéque homines se suósque à dijs immortalibus petere optaréque vt Atheniensibus potissimum similes euadant doctrina atque ingeniorum cultu: qui cibus humani animi esse censetur: cuius inuentio non minus Atheniensibus deberi creditur quàm frugum, quas illis primùm largita Ceres dicitur. Nec mirum profectò videri debet si ex omnibus orbis partibus Athenas olim homines confluere soliti fuerint, discendi gratia. vt enim cætera animantia eò præcipuè trahuntur naturali impetu, vbi vesci atque impleri cibo maximè possint, ita & homines (qui aut animus tantùm sunt, vt Platonici volunt: aut potissimùm animus, vt Aristoteles) illuc sua sponte duci verisimillimum est, vbi largissima sit copia spiritalis cibi, ac verè diuini: quem disciplinæ ipsæ suppeditant, quæ Athenis in primis claruere. indéque factum est vt nostri quoque poetæ doctas Athenas perpetua quasi appellatione vocitarint. Sed de oratoria satis.

Philosophiæ verò pars tantùm naturalior recentioribus Latinis in vsu semper est habita, quam Aristoteles diligentissimè est persequutus. At diuinior illa quæ Platoni adscribitur, & quam veteres quoque Romani admirati eousque sunt vt diuinitatem quandam inesse eius viri scriptis intellexerint quidem, explicare autem non ausi fuerint: ac sequuti postea nostri Græcique theologi Christianæ religioni maximè conuenire demonstrarunt; intacta hactenus iacuit nostris his philosophantibus, nunc verò à plerisque deridetur magis quàm habeatur. Nam sine Græcis literis degustari fortasse potest, hauriri non potest.

At mathematicæ scientiæ tam possunt sine Græcis literis perfecte teneri, quam sine Græcis autoribus, eiusmodi enim sunt quæ ab alijs tradantur, vt si quid modò vel paululum a Græcis diuerterint, in profundum labantur erroris, vnde educere sese postea atque explicare nequeant. Quemadmodum enim qui iter ingreditur, si semel excedere eum e via aut aberrare contigerit, quo longius processerit, non magis eò tendit quo vult, quàm recedit inde, ac fugit: sic qui in disciplinis, præcipuéque mathematicis, præscriptum semel ordinem liquerit, dediscenda discit. Satius enim est nescire aliquid prorsus, quàm peruerse scire: quum deterior longè sit dispositionis ignoratio, quàm negationis, vt Aristotelicè interim loquar. Quam autem fallantur qui mathematicas res sine Græcis literis, & illotis (vt aiunt) pedibus aggressi sunt, facile intelliget qui Campani expositiones in Euclidem cum Theonis editione ac Procli commentarijs conferet diligentius: aut Euclidis eiusdem perspectiuam, atque opus aliud de speculis, cum ijs quæ Latinè scripta sunt ijsdem de rebus: aut mathematicas Aristotelis quæstiones in libris quos Problematum appellant: atque in omni philosophia inuentur quemadmodum à Latinis intelligantur. Quòd si Boetij quoque arithmeticam, tametsi diligentissimi Græcéque doctissimi, ad Nicomachi præcepta, Iamblichi ac Philoponi commentaria referant accuratius, perspicient profectò quàm Græca ipsa non modò exactiora, sed & veriora dicantur. De musica illud satis dictu fuerit, omnia instrumenta, sonos, proportiones, consonantias, neruos, Græcam habere appellationem. Præterea Græcos musicæ scriptores, Euclidem, Aristoxenum, Nicomachum, Ptolemæum, Plutarchum, Briennium, Porphyrium, atque alios: quum apud nos vnicus sit Boetius, exceptis diui Augustini paucis, & Macrobij, ac Marciani Capellæ nonnullis. Nam nostram hanc musicam a vetere illa iam pridem desciuisse, cùm pluribus indiciis, vt credam compellor, tum Olympiodori quoque grauis philosophi testimonio maximè moueor, qui cæterarum disciplinarum, arithmeticæ, geometriæ, astronomiæ rationes sua quoque tempestate seruari scribit: de musica autem illum versum vsurpauit,

Ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν.

id est,

Nos clarum audimus nomen, nihil inde tenemus:

quasi

[illegible] nihil in reliquum veteris musicæ. In astronomia quoque multa [illegible] videntur esse apud Græcos quæ a Latinis [illegible]. Namque etc. Ptolemæi scripta, & ea non nimium [illegible] fideliter ad nos [illegible] vere astronomiæ [illegible]. Quid enim [illegible] apud nos habetur [illegible], quæ velut astronomiæ elementa traduntur a Græcis. Quin & Theodosij [illegible] principia totius astronomiæ [illegible] debere, autor est Philoponus: quippe quæ exactiora sint, & eandem obtineat rationem ad astronomiam quam geometria ad opticen, ad harmonicen arithmetica [illegible] dem [illegible], hoc est [illegible], sint, vt [illegible] Dauid philosophus non [illegible]. Theodosij autem [illegible] sequi dicit Philoponus Autolyci opus [illegible], hoc est, de sphæra quæ mouetur, indeque postea principium [illegible] exactis [illegible] demonstrationibus [illegible] quæ enim in Astronomia demonstrantur [illegible] pollicetur dicit, [illegible] sit [illegible] ab astronomiæ præceptis creditur: cuius rei à Græcis quoque traduntur demonstrationes [illegible] qui de his scribant. Sed nos hæc aliis pensitanda relinquimus [illegible].

Medicina verò eo magis indiget Græcis literis quo [illegible] medicamenti, aut ægritudinis [illegible] mile est qui Græcè nesciunt, quando Græcis vocabulis omnia penè vocitentur apud medicos, & eius artis autores Græci [illegible] habeantur à quibus siqui in alia lingua claruerunt, veluti riuuli fluxerunt manarintque, ac si quid habent, inde acceperint, quanquam non purum id tinctúmque fecum ferant. Quæ res non modò à nonnullis [illegible] medicis animaduersa est, sed scripsit etiam [illegible]. Ad [illegible] non video quid in quam disciplina [illegible] recte possit [illegible] græca ignorentur.

Nec [illegible] hoc [illegible] & [illegible] in [illegible] quæ apud Latinos [illegible] siquidem (vt Politianus [illegible]) multa Græcis [illegible], quippe quæ Latinis [illegible] Romanis moribus [illegible] sunt, quæ nunc [illegible] Pandectas [illegible] legum interpretamenta Græca [illegible] verba [illegible]. Quod non [illegible] Græcos magis quam Latinos [illegible] licet [illegible].

[illegible] quam in historia [illegible] quantum hæc quoque [illegible] Latinis hominibus Græca lingua [illegible] quum multa [illegible] quoque [illegible] tuos [illegible] quam iam plerique [illegible] in historicis potissimum translationibus &

nos hæc & pleraque alia quæ perperam in singulis disciplinis tradita habentur, [illegible], non maledicendi certè studio, sed ad nostrorum hominum [illegible].

Theologis [illegible] à Græcis [illegible] in [illegible] ta, & [illegible]. Nam enim veteres Græci scriptores [illegible] ipsa [illegible] mitissimáque iecerint fundamenta. Quis enim (quæso [illegible]) Christianæ [illegible] admirandum, inter [illegible] eloquentiorem? Quis duos Gregorios, [illegible] Nazianzenum, non duo belli fulmina, (vt poëta Scipiones) sed duo religionis lumina, vel potius soles nonquam occidentes: quorum alter theologi cognomentum meruit apud suos, & [illegible] effecit: [illegible] non tam [illegible] dio acutissimum, sed acrem & philosophum & dialecticum [illegible] rum & scripta & sententiæ ita circumferuntur à nostris [illegible]. Quidquid omnia quæ de Christo literis mandata sunt, Græcè [illegible] Matthæi euangelio? Quare fieri non potest vt nonnullorum fides [illegible] Origenes [illegible] fere nobis [illegible] Latinæ [illegible] Latinam apud [illegible] Græca [illegible] esse contenderim. Quod non tam laudandi gratia [illegible] in ea perdiscenda [illegible]. Semper (inquit Cicero) [illegible] cum Græcis Latina coniunxi. [illegible] Græcis [illegible] præcipit. [illegible]

N [illegible] per artes

[illegible] dicat.

[illegible] Cæsar vtranque linguam nostram appellare solebat [illegible] ita Græcam linguam tenerent veteres Romani, vt nihil apud eos differret Græcene an Latine vel scriberent vel loquerentur. Ennius tria corda se habere iactabat, quod triplice linguam calleret, Græcam, Latinam, & Oscam. Ouidius, dum in Scythia exularet, [illegible] congressum nonnunquam [illegible] Eius inquit, qui accesserit, hoc Græca [illegible] Latina voce loqui certè gratior [illegible]. Nero imperator apud patrem consulem [illegible] adhuc pro Rhodiis atque Iliensibus Græcè verba fecit. Vespasianus Græcis quoque [illegible] extempora-

libus vsus traditur. Ciceronem tam Græcè quàm Latinè declamare solitum, nemo est qui ignoret: eundemque Græcè aliquando Rhodi orasse. quem quum audisset Apollonius, exclamasse fertur, Græcam quoque eloquentiam Romam a Cicerone transferri. Idem quum de temporibus suis Græcè scripsisset, Græcorum quorundam hortatu, Græcam omnem nationem a scribendo deterruit. Scripsit iisdem de rebus & Pomponius Atticus, qui & cognomentum adeptus creditur quòd Atticam linguam ita referre crederetur, vt natus educatúsque Athenis videretur. Quod Theophrasto, homini Græco ac diuinæ eloquentiæ viro, contingere non potuit, qui minus à vetula argueretur tanquam non Atticus, sed externus, dum cupit nimium Atticus videri. Bruti Græcas epistolas (quæ adhuc in manibus habentur) & Plutarchus laudat, & Philostratus omnium imperatorum epistolis longe anteponit: & Mithridates quidam regij generis summopere admiratur. Marci quoque Romani imperatoris Græcas epistolas vehementer probat Philostratus. Quàm multi autem ex Romanis Græce potius quàm Latine historias scribere aggressi sunt? Albini meminit Gellius. Luculli Plutarchus. Diui Claudij Græcas historias, præter Suetonij attestationem, citat Stephanus, Græcus autor. Arrianum, cuius de Alexandro Macedonum rege Græcæ extant historiæ, & de Epicteti Stoici dissertationibus opus, inter primates Romanos numerat Lucianus. Ælianum, cuius multa adhuc Græcè scripta leguntur, Romanum fuisse scribit Philostratus, & (quod maius est) Græcam linguam in vrbe didicisse, ac nunquam excessisse Italia. Germanicum Cæsarem Græca quoque scripsisse poemata, autor est Quintilianus. Quin & Græca eius epigrammata adhuc leguntur: nec non Tiberij, Adrianique, omnium elegantissima. Nostra quoque tempestate non defuère qui Græce scriberent: vt præceptor noster Politianus, (quem & Ioanni quoque Argyropylo, Græco homini, sæpe admirationi fuisse vidimus) vt vetter Hermolaus, nunquam satis laudandus. Nemini igitur mirum videri debet Græcam linguam adeo a nobis probari commendarique, in qua videam maiores nostros non minus laborasse quam in Latina: cuius & parentem & altricem illam procul dubio & crediderint & prædicarint: à qua etsi nihil aliud, disciplinæ certe nostræ fluxerint, vt ait Quintilianus. Quemadmodum autem qui de parentibus optime mereri student, non ægrè ferre creduntur si tota eorum dignitas atque existimatio in eos referatur qui non solum fundamenta iecerint suæ felicitatis, sed eò quoque perduxerint, vnde illi nunc apud omnes in pretio sint: sic non indignari debet Latina lingua si tota eius gloria in Græcam redundet, omnium bonarum artium magistram. Quum enim vetus lex sit (vt Aristides inquit) altoribus vniuersam referre gratiam, quoad fieri potest, tantum abest vt me Latinam offendere putem, Græcam laudando, vt & gratificari me magis existimem Latinæ linguæ, quod gratiam si non omnem, saltem quam possum, eius (quod dicitur) verbis, illi referam, cui & debere se plurimum & debuisse, semper ingenuè professa sit: quippe quæ nihil vnquam æque abhorruerit atque ingrati animi vitium. Benignum est autem fateri per quos profeceris, inquit Plinius. Studium autem nostrum hac in re tantum abest vt ostentare in præsentia vobis studuerim, vt vehementer doleam, me non tam hæc dicere coactum, quàm sentire ac sequi, veráque quotidie experiri. Neque enim existimetis, me tantum laboris exhausisse ab ineunte ætate, aliena sectando, vt penè negligerem ea, nisi peritissimorum & doctissimorum quorumque exemplo: & veterum testimoniis, omnem vim Latinæ linguæ in Græca consistere. Quod quum & re ipsa demum cognouerim, non committendum putaui quominus & vos & singulos quosque bonarum artium studiosos, quemadmodum in me effecit, ad eadem adhortarer, admonerem, accenderem, ne difficultate rei deterreremini. Tanta est enim illi (quod iam diximus) cum Latinitate coniunctio atque affinitas, vt eadem propemodum vtrique conueniant. Quare non video quid hac in re sit cuiquam pertimescendum, quum nihil penè noui sit offensurus. Sed quod de animis nostris aiebat Plato, reminisci eos, quum essent corporibus obducti, omnium quibus multo antea dum erant liberi imbuti, id Latino homini euenire credendum est Græca discenti, eadem quasi resumere. quo fit vt non magis præceptore vobis opus esse discentibus, quàm monitore, qui in memoriam suggerat excitetque Græca velut vestigia, quæ subobscura tenuiáque, vestris ingeniis iam diu reposita consident atque seruantur. Ad quam sanè rem Græci fortasse hominis opera commodior quàm nostra: ego vero, vt non negauerim, sua melius Græcos tenere quàm nos: ita affirmauerim, nostra nos melius nosse quàm Græcos: insupérque tam posse nos res illorum perdiscere, quàm illos nostras. Quum itaque Latini docendi sint Græca, nescio an Græci studium Latinæ sedulitati anteponendum sit. non tam enim intelligendi (quanquam id quoque) ratio habenda est, quàm explicandi. Quòd si quis pronunciationis tantùm Græcæ studio, eius ad vnguem perdiscendæ gratia, Græcum sibi cupit præceptorem, Quintilianum audiat, præcipientem, non esse dandam operam literis Græcis superstitiosè, vt & plurima oris accidant vitia, & in peregrinum sonum corruptus sermo perduret: sed ita discendam esse Græcam linguam comite Latina, vt neutra alteri officiat. quæ res a Latinis melius quàm à Græcis accipi potest. Si quis autem examussim vtrunque se præstaturum confidit,

--Illum mirabor & ipse: Et dicam, monitis non eget iste meis. Nos vero operam nostram, quibus ingrata non videbitur, pollicemur, non magis duces præceptorésque professi nosipsos quàm comites sodalésque: quippe qui nullum laborem, nullam molestiam recusaturi simus: dum vos ita Græcis imbuamini, vt disciplinas inde omnes, quascunque libuerit, facillimè adipiscamini: a quibus eo postea perducendi sitis vbi quum fueritis, liceat iam humanam felicitatem (si qua modò est in hac vita) quasi manu prehensam tenere: quam si dimiseritis, vobis ipsi defuisse videamini.

Non est autem cur vos moneam vlterius vti homines esse memineritis, quibus felicitas hæc quæcunque sit, debeatur. nam hoc tam cuiuis notum esse debet, quam quod viuat. Illud potius nostra interest, confirmare vos atq; adhortari, ne laborē reformidetis, qui voluptati, quam in ipso statim limine Græcarum literarum percepturi estis) adeo iunctus est, vt nō magis laborandū nobis esse videatur, quàm voluptati honestissimæ inseruiendum: qua vt ampliore quoque perfruamini, nihil mihi videor omissurus, nihil prætermissurus, quod quæri à vobis aut desiderari nouerim: si modo eiusmodi sit futurum quod & nobis quoque non ignoretur. Quid enim literato homine turpius, aut ab humanitate alienius, quàm si aut scisse aut didicisse frustra videatur? Frustra autem & scit & dicit, qui nec commentando nec docendo cuiquā prodest. Sicut enim in animātibus propriū ac

naturalem autem opus esse censetur procreare tale aliquid quale ipsum est, si integrum absolutumque literatum eum dixerim nihil congruentius magis dixeris quàm efficere relinquereque post se sui simillimos in literis ac disciplinis, si aut homo fuisse videri volt, aut non invidus homo. hominem enim hominis causa natum credi par est. Quare neque invidere cuiquam in literis, ac studiis, neque supprimere quicquam quod utile futurum existimes aut viventibus aut posteris. Nam (ut ait Theognis)

Χρὴ Μουσῶν θεράποντα καὶ ἄγγελον, εἴ τι περισσὸν
Εἰδείη, σοφίης μὴ φθονερὸν τελέθειν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν μῶσθαι, τὰ δὲ δεικνύειν, ἄλλα δὲ ποιεῖν.
Τί σφιν χρήσηται, μοῦνος ἐπιστάμενος;
Hoc est,
Musarum interpres, si quid sapientius unquam
Noverit, invidia sit procul inde mala.
Námque alia inveniat, nunc monstret, plurima condat.
Si solus sapiat, nempe quis usus erit?

Quippe (ut Plato aiebat) non minus ad felicitatem pertinet bonos efficere, quàm bonum esse. ideoque nulli magis idem familiarius se offerre solitus erat quàm cui plurimo usui esse posset: quamquam se suisque rebus maxime frui valeret. Quod mihi quoque video esse faciendum, in ea præsertim civitate quæ non tam potentia atque imperio ipsius sit Italiæ metropolis, quàm quibusvis virtutibus, totius orbis grande specimen atque ornamentum, vel potius naturæ miraculum: quum quæ imperium vitia comitari solent, non modò ita reiecerit ut non inesse possint, sed ne pudicitiam dici ne excogitari quidem. Quare beatum non eum quem tantæ huic omnium bonorum degere in ea contigerit, sed beatissimum, quem literarum facultates exceperint: quûm tot præsertim tanta, undique suppetant adiumentaque ad eam rem commoda, ut singuli fortasse plura possint, haberi certè non possint. Ibi enim ut alia omittam tanta librorum copia, quanta post Gothicam ruinam nunquam fuit, nec veteribus verò Romanis aut Græcis florentibus, in his quæ extent, facile credi par est: quum nondum hac inventione carerent imprimendorum librorum, qui & pulcherrimi iam atque emendatissimi prodire incipiunt, Aldi potissimum nostri opera de quo illud habeo dicere quod de Porphyrio inquit Simplicius, Omnium bonorum nobis autor Aldus. Vobis verò illud mihi videtur accommodatius quod Demosthenes, quem interpretaturi fuimus, Atheniensibus protulit. ferte autem rogo, æquo animo Græcis me pauculis verbis vos alloquentem. *ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρός, ὦ ἄνδρες Ἑνετοί, μόνον οὐχὶ λαμβάνει φωνὴν καὶ λέγει ὅτι τῶν γραμμάτων ὑμῖν τῶν ἑλληνικῶν ἀντιληπτέον ἐστίν, εἴπερ ὑπὲρ εὐδαιμονίας αὐτῶν φροντίζετε.* hoc est, Præsens itaque tempus, ô viri Veneti, quasi emissa vocé pronunciat capessandas esse vobis Græcas literas, siquid de felicitate vestra cogitatis. Nam, ut Virgilianum quoque carmen in vos transferam, Via primá felicitatis (quod minimè remini) Graia pandetur ab urbe. Expergiscimini igitur iam, & capessite Græcas literas, ultrò sese vobis offerentes. Dixi.

M. ANTONII ANTIMACHI DE LITERARVM GRÆCARVM LAVDIBVS oratio, in Ferrariensi gymnasio publicè habita.

IN degenda hominum vita, ij qui alicui prodesse conantur, quantopere laudandi sint, spectatissimi viri, non vos præterire crediderim, quum & ingenij acumine & longo rerum vsu peritiores, ac doctrina atque prudentia antecellatis. Qui vero publicæ vtilitati consulunt, ac non solùm sibi, sed & patriæ & amicis ac humanæ societati sese natos arbitrantur, quanto laudum præconio extolli mereantur, itidem vos non ignorare existimauerim. A qua sanè animi sententia quum nec ab ineunte ætate, nec etiam postquam nostra canescere cœpit oratio, vnquam abhorruerimus: nihil commodius, nihil conducibilius atque præstantius in toto vitæ cursu esse duxerimus, nihilque magis ex animo vnquam optauerimus, quàm plurimus benefacere, ac de omnibus pro virili mea (modo daretur occasio) bene mereri: amicorum precibus (quorum beneuolentiæ aliquid recusare, non solùm turpe, sed propemodum nefarium videbatur) & cohortationibus huius celebratissimi gymnasij instauratoris Lodouici Bonacioli, viri planè in omni scientiarũ & virtutum genere eminentissimi, (cui ex illo hominum flore qui viuunt, paucos admodum pares inuenias) non spe honoris aut gloriæ, cui sapiens quisque semper studuit, nec lucri cupiditate, sed potius quò id quod in animo habebam, re facilius præstare possem, Græcè profitendi publicum munus non inuiti suscepimus. Eo itaque consilio huc accessimus, vt quæ ad communem Græcè discere cupientium vtilitatem spectare videntur, diceremus, ac de literarum Græcarum laudibus verba faceremus: non quòd ea dicendi facundia, is verborum ornatus, ea eloquentiæ vis, atque is demum orationis thesaurus & splendor, qui tam magno oneri sustinendo par esset ac tantæ rei dignitas postularet, necnon tot clarissimorum virorum conspectus mihi multò iucundissimus mereretur, in me reperiatur: sed vt fretus humanitate vestra, qua erga omnes qui virtutibus innituntur, vti consueuistis, huiusmodi opus aggrediar, ac propositam rem pro tenuitate ingenij mei persequar. Cuius planè tanta est magnitudo atque præstantia, vt nemini vel mediocriter erudito deesse possit oratio, sed in exitu inueniendo maior omnino, quàm in initio inchoando, dicere volenti se offert difficultas.

Tanta est profectò literarum Græcarum, amplissimi viri, dignitas, & tanta dignitati coniuncta vtilitas, (quarum notas antiquissimis temporibus, seu Cadmo, siue Danao autoribus, siue Orpheo admonente, Græcos habuisse, memoriæ proditum est) vt ex non solum apud illos qui cæteras gentes atque nationes barbaras appellabant, verùm etiam apud barbaros ipsos maximo in vsu fuerint, & ab ortu ad occasum vsque peruaserint: quando Druidas Gallorum religiosos in publicis priuatisque rationibus literis Græcis vsos fuisse constat: & Romanorum temporibus in Heluetiorum castris tabulas repertas esse literis Græcis confectas, & ad Cæsarem perlatas, ex historiarum lectione latè admodum patet. Quibus in tabulis ratio confecta erat, qui numerus domo exisset eorum qui arma ferre possent: & item separatim pueri, senes, mulieresque. Brachmanas itidem, quorum numero celeberrimus Calanus ille fuit, & gymnosophistas Indorum sapientes, easdem in vsu habuisse, easdem Indorum ipsorum regem Phraotem calluisse, compertum est. Apud Romanos vero quanto in pretio, quanto in honore semper sint habitæ, quum pene eædem à principio cum Latinis fuerint, eas in Latium afferente Nicostrata) etiam me tacente, vel facillimè poteritis intelligere.

Nullum enim studiorum genus, quod aliqua sapientiæ luce præfulgeat, nullas preclaras ingenuas disciplinas esse comperio, quæ non e Græcorum fontibus emanauerint. Latinosque in omnibus his et aliis artibus illorum sequutos imitatosque fuisse vestigia. Nam si à grammatica exordiri voluerimus, cuius inuentorem ij qui eam rem diligentius peruestigarunt, Mercurium ferunt: sine qua ad nullum scientiæ gradum peruenire valemus, quum ea duce orationis cõgruitatem assequamur, ac ad alias scientias faciles aditus adipiscamur, nónne eam totam à Græcis habere fatebimur? Quid de poetica, quæ tantopere diuinitatis est particeps, vt summus ipse rerũ omnium opifex statim pene à mundo, verbo, non manibus condito, sua mysteria per eam literarum monumẽtis mandari voluerit, dicemus? Quid de oratoria facultate, ac flexanima omnium regina rerũ oratione, quæ motus animorum quò vult impellit, loquemur? Quid de dialectica, quæ disserendi artem aperit, verumque à falso segregat, ac nos ad veritatem ducit, sentiemus? Quid de philosophia, legum inuentrice, morum disciplinarúmque magistra, quæ bene beateque viuendi rationes demonstrat, ac diiudicato bonorum & malorum fine, quid fugiendum, quidue expetendum sit, proponit, ad sedandos animi affectus atque perturbationes plurimum valet, naturæ secreta rimatur, rerum omnium causas perscrutatur, humana despicit, cogitántque cœlestia, hæc nostra & exigua & minima contemnit, immortalitatem animæ docet, ac nos Deo optimo maximo (ad summam cuius intelligentiam consideratione nos ducit, quantum homini licet) quàm simillimos efficit, iudicabimus? Quid de medicina, reliquarum artium parente atque educatrice, & altrice, quæ vniuersas scientias complectitur, singulas disciplinas cogitatione prosequitur, rerum omnium cognitionem nutricatur & continet, ac humanæ vitæ conseruandæ, necnon extincta morbis corpora ab inferis pene reuocandi potestatem habet, rogati respondebimus? nónne hæc omnia nos à Græcis mutuatos esse (nisi ingrati nuncupari velimus) cõtitebimur? quãdo ab ipsis & Mathematicas accepimus. Nam arithmeticam, reliquarum ducem, ex cuius numeris animam creari, ac singula constare Pythagorici sentiebant, & quaternarium numerum (in quo prima solida demonstratio inuenitur) rerum

omnium

omnium opificem causamque esse existimabant, quòd ab eo, tanquam à radice atque principio, cuncta dependerent. ac geometriam, quæ cum superiori adeò connexa colligataque est, vt sine ea nullo quaquam videatur posse consistere, quum punctum referatur monadi, linea autem numero binario, ab aliquo ad aliquid, & ternario conueniat superficies: qua (dum eius lineamentis, formis, interuallis ac magnitudinibus vtimur) mare, terras, cœlumque metimur, quum à Græcis suscepemus, nemo, vt opinor, vel impudentissimus negauerit. Musicam verò à Mercurio numeris, vocibus & modis inuentam, quam veteres omne continere dixerunt, eo quòd eorum quæ sunt, absque symmetria & analogia nihil existat, nec etiam aliquid eorum quæ fiunt, si absque congrua symmetria atque analogia confectum fuerit, vnquam bene habeat, siue arte fabrefactum fuerit, seu natura comparatum: siue sensu comprehendatur, seu solius intelligentiæ speculatione percipiatur: quæ duo nimirum in musica totius harmonia) reperiuntur, ex cuius cognitione harmonicam mundi rationem cognoscimus: & item astronomiam, (cuius scientiam Chaldæi diuturna siderum obseruatione putantur effecisse) quæ temporum varietates, totius anni ordinem, astrorum influxus, ortus, obitus, traiectiones, motúsque stellarum, ac cœli meatus conuersionemque explicat, quid cuique euenturum sit prædicit, Græcorum beneficio (quibus tantum debemus) Latinos itidem habere fatendum est. Nec, mea quidem sententia, vllus adeo peruicax, adeo obstinatæ mentis, duræque ceruicis, ac tam peruersi iudicij reperitur, qui aliquo modo id audeat inficiari. Ex quibus omnibus sanè rebus quanta hominibus commoda, quantæ vtilitates humano generi, quot honores proueniant, non meum est dicere, quum res ipsa per se loquatur. Ideo non est quòd vos (qui incredibili discendi cupiditate ardetis) ad huiusmodi literarum studia, ex quibus maximos atque vberrimos fructus percipietis, nisi vobis ipsis deesse volueritis, cohortemur. Currentes enim incitare videtur absurdum: quum, tametsi (sicuti accepistis) dignitatis, honoris, commoditatis, splendoris, vtilitatis atque præstantiæ sint, vt vnusquisque qui in bonarum artium studiis proficere exoptat, eas velit nolit cogatur expetere. præsertim quum illis qui eas consequuti fuerint, maxima præmia non sine nominis celebritate proponantur, aut plurimi honores non absque immortalitatis gloria referuentur. Reliquum est, vt demonstrata tantæ rei maiestate, (ex qua, vt intellexistis, innumerabilia mortalibus bona pariuntur, & ad homines confluunt) in ea comparanda operam, curam, diligentiam, industriam ac studium denique meum vobis pollicear. quæ omnia, sine vllius laboris aut temporis intermissione, me libentissime præstaturum spondeo: nec aliqua in re, quæ in discendo vsui vel commodo esse possit, me vobis vnquam defuturum recipio. Quod quum contigerit, B. nacioso, viro non minori experientia quam doctrina ornatissimo, ac (vt supra memorauimus) omnibus egregiis animi dotibus atque virtutibus vndecunque refertissimo, qui ciuis clarissimi gymnasij non minus ornamento quam vtilitati semper studet, mehercule velim referatur acceptum: eo quòd ipse omnium vnus procurauerit effeceritque, quod verum est inficiemur, vt Græce profitendi munus obiremus. Agimus itaque humanitati omnium vestræ, si non quas debeo, saltem quas possum gratias: ac si obsequendo & de vobis bene merendo gratia referri poterit, eam me quandoque libenti animo cumulatissimè relaturum, affirmare non dubitauerim: propterea quòd hodie frequenti ac iucundissimo conspectu vestro, me (quæ vestra est benignitas) ornandum amplificandumque suscepistis. cuius beneficij memoria apud me resideat sempiterna necesse est.

EX CONRADI HERESBACHII
oratione in commendationem Græcarum literarum,
EXCERPTA.

SIve autem autore Iauam, linguæ huius, sicut & gentis, primo fundatore, literarum Græcarum initia e Babylonica illa linguarum orta varietate, atque in Græciam translata, siue temporum iniuria neglectus characterum vsus, & à patribus ante repertus, velut postliminio a vicinis, siue Phœnicibus, siue Ægyptiis (apud quos patriarcharum monumenta conseruabantur) repetitus sit, etiamsi certò non tradatur, tamen alterum probabile videtur, Græcam literaturam non simul cœptam absolutámque. Primi per figuras animantium Ægyptij sensus mentis explicabant: & antiquissima monumenta saxis impressa, literarum inuentores perhibent. Inde Phœnicas, quia mari præpollebant, traditur intulisse Græciæ: hi gloriam adepti sunt quasi repererint quæ acceperāt. Quippe fama est Cadmū, classe Phœnicum vectum, rudibus adhuc Græcorum populis, artis eius autorem fuisse. Quidam Cecropem Atheniensem & Linum Thebanum, & temporibus Troianis Palamedem xvi. literarum formas, mox alios ac præcipue Simonidem cæteras reperisse. Quum autem Palamedem ad deos retulisse hoc inuentum testetur Philostratus, & Plato scribat apud Ægyptios se audisse deum quendam coli illic nomine Theuth, qui cùm alias artes, tum literas inuenerit: nonnulli ad Assyrios referant: alij denique æternum fuisse literarum vsum: verisimile apparet, sicut Latinæ a Græcis, ita Græcas ab Hebræis mutuatas: quod elementorum ipsorum vicina nomina magna ex parte comprobare, contendit Eusebius, Iosephi & Clementis testimonia citans: & sicubi varient, id non mirum in tam diuturno & variarum gentium vsu: quum & Græcas vetustas Cadmeas in tripode incisas, ab his quibus nunc Græci vtuntur, etiam discrepare Herodotus referat, & Delphicam tabulam in æde Mineruæ Romæ testificari scribat Plinius: quia vero Græci & Latini earum initia ignorarunt, & ad deorum inuenta, sicut alia pleraque, ita hæc quoque retulisse, quum tamen multis ante seculis apud Hebræos fuisse deprehendantur. Porrò quum Phœnices & Ægyptios (à quibus literæ primum in Græciam translatæ memorantur) e posteritate Cham fuisse constet, iique mox post sortitionem liberorum Noe, pulso semine benedicto Sem, è sua hæreditaria sorte ad filios Iaphet migrare compulerunt: & postea Israelitæ, duce Iosua, hæreditaria terra sancta recuperata, exactam Chami stirpem alias sedes quærere adegerint: quo factum vt profugi vicinas Græciæ regiones occuparint, & illuc artes plurimas & patriarcharum reliquias secum adduxerint: (vti etiam idololatriā peruersumque per apostatam Cham, eiusque nepotem Nemrod, institutum deorum cultum Græcos Ægyptiis debere proditū est) & ex h[illegible] Cadmum & Phœnices eius colonias, q[illegible]æciam deduxerat, verisimile est: quod simul cum deorum portentoso cultu, & hoc literarum bonum è patriarcharum reliquiis attulerunt: atque hinc esse quod alij Syris, alij Phœnicibus literarum inuentionem acceptam ferāt. Syriam autem ac Phœniciam & Ægyptum, Hebræorum fuisse sedes, in cōfesso est, apud quos patrum monumenta conseruabantur: & constat Græcos sapientiæ studiosos discendi cupiditate frequentes eo, vt sacerdotes & prophetas audirent, profectos fuisse, (id quod de Orpheo, Musæo, Dædalo, Homero, Lycurgo, Solone, Democrito, Heraclito, Platone, aliisque innumeris memoriæ proditum) & quæ illic didicerant, Græcè tradidisse. Vnde quæ de Chaldæorum, Phœnicum, Ægyptiorumque inuentis prodita sunt a Græcis & Latinis, ea omnia ad Hebræos & patriarchas pertinere certum est: & quæ illi diis suis inuentoribus tribuunt, ea constat longe ante ab Hebræis reperta vsurpatáque fuisse. Cui rei argumentum præbet vini inuentum, quod illi Baccho tribuunt, quum multis antè seculis a Noe patriarcha vitis cultura reperta fuerit, vt rectè post sacram historiam admonuit Lactantius. Ad eundem modum de linguarum, medicinæ, aliisque inuentis iudicare licet, quę omnia ad factitios mortalesque deos retulerunt illi: quum apud Hebræos vetustiores pleraque vsurpata sint priusquam ad Græcos peruenerint. Sed ob id laude sua minimè fraudandi sunt, qui ab aliis inuenta, meliora reddiderint, atque sic excoluerint vt non aliorum sed sua inuenta esse videantur: vt mox latius declarabitur. Gręciam autem felicissimam ingeniorum altricem fuisse constat: adeò vt appareat, huius vniuersi opificem, & linguarum virtutisque dispensatorem Deum Opt. Max. hominibus qui secundum naturam optimam regionem nacti, eam etiam linguam voluisse largiri quę idoneum tradendarum honestarum artium prębēret instrumentum, & fida virtutis eruditionisque custos esset. idque [illegible] citra controuersiam Gręca lingua assequuta. Nam etsi initio rudis & contracta, sic tamen exculta propagatáque, vt nulla lingua vel elegantior, vel latius se sparserit: nulla quam non hęc elegantia & copia omnique ornamentorum supellectile superarit: inter omnes tantum emicans quantum ignes inter luna minores. Nam quum linguæ potissimum in hoc diuina dispensatione tributæ, vt quę velis, commodè ac significanter (vt diximus) exprimas: quæ, obsecro, significantioribus magisque appositis vocibus singula declarat quam Græca? Adeò vt non abs re Socrates apud Platonem contendat, Græcorum vocabula imprimis non temerè pro instituentis voluntate, sed naturali [illegible] natiuaque perspicuitate rem velut oculis subiicere. Vnde exquisita in Græcis vocibus venus [illegible], Atticus lepos, Musa Attica, Laconismus, & id genus alia singularis cuiusdam appositęque in exprimendo ea lingua venustatis prouerbia pepererunt. Hinc quod grauissimus inter Latinos poetas, Graiis, inquit, dedit ore rotundo Musa loqui. Adde quòd

de quòd & Muſas atque adeo deos ipſos aiunt Græco ſermone vſuros, ſi humana lingua vti voluiſſent. Porro quum ſeptuaginta duę linguæ numerentur, ex his ſeptem præcipuæ, quas recenſet Volaterranus, Aſſyriorum, Arabum, Ægyptiorum, Hebræorum, Græcorum, Latinorum, Dalmatarumque: tamen nulla ex omnibus his, quæ vel latius ſparſa ſit, vel præſtantiora ingenia nacta ſit, vel denique plures honeſtas diſciplinas tradidit. Neque enim ſolum hæc lingua ſe continuit ea parte quæ Græcia propriè dicebatur, hoc eſt Ægeo pelago & Ionio atque Iſthmo concluſa: neque ea tandem regione quæ magna Græcia dicebatur: ſed præter inſulas & peninſulas, ampliſſimáque regna, Peloponneſum, Cyprũ, Rhodum, Cretam, Aſiam minorem, Macedoniam, Epirum, Myſiam, Illyricum, Thraciam, Dalmatiam, Syriam, Ægyptum, ob Alexandrum victorem longe latéque complexa eſt, ſed Galliæ Germaniæ que etiam communis eſt. Nam & Maſſilia celeberrimum Græcarum diſciplinarum gymnaſium habuit: & in nobili Cluenſium oppido Menianæ ſcholæ præfectus Græcus rhetor Athenis ortus, teſte Eumenio: & Druides, Celtarum ſacerdotes, Græco ſermone in ſacris vſi. additque Iulius Cæſar, Gallos in publicis inſtrumentis Græcas literas vſurpaſſe. Britannorum pars quæ Cornubia dicitur, reliquias Græcæ linguæ profitetur. Quid dicam de Germania noſtra, in cuius lingua innumera veſtigia Græcę linguę remanent? & nos obſeruauimus aliquando aliquot centurias vocabulorum quæ mere Græca ſunt. Poſtremo neque Scythas à Græca lingua abſtinuiſſe, declarant Anacharſis & alij plerique. De Italia & Roma nihil attinet dicere, vbi Græcorum lingua propemodum ipſa Latina vulgatior fuit: & clariſſimi ſcriptores in Italia & media Roma Græcè ſcripſerunt. Siquidem Aelianus (vt ſcribit Philoſtratus) Romanus fuit, & Italiam nunquam egreſſus, & tamen eius extant Græcæ hiſtoriæ. Item Plutarchus, Strabo, Dionyſius, Appianus, Diodorus, & innumeri alij Romæ vixerunt, & ſcripta ſua illic ediderunt Græco ſermone: quemadmodum in Syria & Ægypto Ioſephus & Philo Iudæi Græco quam natiuo vti maluerant. Græca lingua in ipſa Syria Romanos imperatores facundos habitos, Mucianus teſtatur apud Tacitum: eóſque ad exercitum Græcè loquutos. Adde, imperatores ipſos, non ſolùm Romanos, quos omnes propè Græcè peritiſſimos fuiſſe conſtat, & multorum carmina extant Græca: ſed Germani etiam imperatores, quos alioqui ἀμούσους eſſe ſolitos nouimus, Græcam linguam calluerũt. De Carolo magno traditur quod Græcos legatos audiuerit, & Græcè reſponderit ipſe. Otho II. imperator in bello quod in Apulia cum Saracenis & Græcis geſſerat, inſidijs interceptus quum Græcè ſciret, eóque ſermone vteretur, hoſtes fefellit: vt non animaduertentes eum eſſe Germanum, facilè pecunia ſe redimi paterentur. Porro, ſi linguæ alicuius vtilitatem æſtimare velimus, quid hac vna communius, quidve vbique ad omnes diſciplinas percipiendas vel tractandas vtilius ac magis neceſſarium? nempe qua, velut Delphico gladio, ad omnia & vbique vti conueniat: primam quum (vt dictum) nulla gens, nulla ſchola, nullum virtutis ac diſciplinarum emporium, quod hanc linguam, velut commune vtiliſſimumque organum, non arripuerit. deinde nulla lingua plures vel diſciplinas, vel bene viuendi præcepta tradidit, & per orbem tranſmiſit, ac adhuc conſeruauit. Quota quæque plures, eóſque clariſſimos in omni diſciplinarum genere ſcriptores exhibuit? e quorum ſcriptis & inſtitutis, cùm omnis doctrina liberalis, omnis hiſtoria, omnis ſermo elegans ſumi poſſit. At quæ tandem lingua vel diſciplina, quæ huic coloniás non duxerit? quæ inde non, ceu e locupletiſſimo mercatu, ſupellectilem non compararit, aut potius, ceu ex vbere artium eruditionisque fonte, riuos non deduxerit? Nam, vt Homeros de Oceano canit, ἐξ οὗπερ πάντες, inquit, ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα, καὶ πᾶσαι κρῆναι καὶ φρείατα μακρὰ νάουσιν: ita ex hac lingua, veluti quopiam bonorum omnium mari, diſciplinæ, artes, præceptiones, atque adeò ipſa elementa, manarunt. Hinc poetica, rhetorica, dialectica, grammatica, diſciplinæ quæ mathematicæ vocantur: hinc politica, ethica, therapeutica, phyſica, theologia, & (vt vno verbo multa complectar) vniuerſa ipſa philoſophia, diſciplinarumque omnium orbis, quam encyclopædiam vocamus. quæ omnes artes Græcos etiam nunc fontes recipiunt, vt ne nomina quidem alia quam natiua & Græca admittant, neque nos alijs nominibus eas agnoſcamus: eoque ſe nobis permittentes, vt à fontibus ſecludi non patiantur. Nam & tota lingua Latina, & diſciplinæ ea lingua traditæ, ex hac fluxerunt, atque huius ductum ſe ſic compoſuerunt, vt inſtar alumnę & diſcipulę ἐπειγόμεναι ἐκ τῆς παιδευτρίας manu ſuſtentantur ac ſuſtententur, ab illius ductu ne latum digitum diſcedentes. Id quod à literis, velut ab ouo, ordienti per omnes diſciplinas oſtendere, non fuerit difficile. Siquidem literæ omnes, vna duntaxat atque altera dempta, inde mutuatę ſunt. etiamſi iucundiſſimis illorum caremus, altera, vocali, altera, conſonante, quibus nullę apud eos ſpirant dulcius. Adde quod nos vix quatuor literis, illi duabus exprimunt. vt apparet in dictione ψῦχα, ἀπόφθεγμα. Scribendo autem & pronũciando (quę ſunt præcipuæ Grammaticę partes) quam Græcæ linguę rudes paſſim labantur ac ſeſe traducant, ſatis liquet, quum imperiti Criſte pro Chriſte, Eleiſon pro Eleeſon, & ſonent & ſcribant. Neque minus in etymologiis peccatur, quum innumera nomina (velut exempli gratia, in e primę inflexionis, & patronymica omnia: item Dido, Sappho, Laches, & id genus ſimilia) citra Græcorum inflexiones vſurpari legitimè non queant. Taceo generum rationem, articuli in oratione vim. Quid memorem ſyntaxeως, figurarum rationes à Græcis pendentes? Taceo quod Nonius Marcellus vniuerſa fere Latina vocabula repetit à Græcis. Sed, ne in elementis balbutiamus, ſat fuerit, ſi perſpicuum fecerimus, Latina ſine Græcis, quibus ſuperſtructa ſunt, non poſſe ſubſiſtere: ídque ipſis elementorũ crepandis Græca diſcentem, operæpretium facere laborisque compendium parare.

Cæterùm vt ad ſerias diſciplinas progrediar, inter quas primas facilè ſibi vendicat Poetica, (ſeu vetuſtatis autoritatem ſpectes, ſiue rerum traditarum vtilitatem atque œconomiæ prudentiam) huius & vſus & inuentio Græcorum eſt. vnde Horatius, poetam formaturus, ad Græcos, tanquam ad certiſſimos eius artis magiſtros, relegauit:--*vos*, inquiens, *exemplaria Græca Nocturna verſate manu, verſate diurna.* Nam vt cæteros, Muſæum & Orphea, poetarum antiquiſſimos, prætercam, ex vno Homero, tanquam vniuerſæ eruditionis fonte, diſciplinarum omnium ſeminaria hauſta, cùm per ſe perſpicuum, tum Plutarchus ſingulari libro conteſtatum reliquit. neque poetas ſolùm eiuſdem hortos ſuos irrigaſſe, ſed oratores admirabile illud dicendi artificium figuráſque, ac denique philoſophos reip. bene viuendi præcepta mutuaſſe declarat. Neque vel conſiliorum vel litium artes, vel ſimilitudines, vel amplificationes, vel argumenta, vel digreſſiones vllæ, quæ ab illo non ſint cõ-

monstratæ. Quid obsecro tentari potuit quod ab illo in suis poematis non sit excogitatum vel animaduersum? Quæ regio, quæ pagina, quæ formæ, quod remigium, qui denique motus animorum, quæ ferarum figuræ, quas ille cæcus non viderit? quum ita nobis eas depinxerit vt eas quasi videre, quum legimus, videamur? Ac verissime his succinens poeta Latinus de Homero, *Quicquid sit*, inquit, *pulchrum, quid turpe, quid vtile, quid non, Planius ac melius Chrysippo & Crantore dicit*. Quibus hoc addere licet summæ laudis loco, singula propemodum verba eius poetæ, quasi apophthegmata esse, & prouerbij loco vsurpari, vt testatur Macrobius. Et an à Latino Homero, alioqui absolutissimus, superatus sit, apud eundem licet intueri, Homerica cum Virgilianis conferentem. Hoc constat, Latinos primarij nominis poetas magna cum laude Græcorum poemata vel transtulisse, vel imitatos fuisse, inopia magis impulsos quam superandi fiducia fretos. Siquidem Virgilium, Latinorum coryphæum, nemo nescit integram Æneidos partem ex Homeri poesi transcripsisse, atque in totum se ad Homerum æmulandum composuisse: Georgica ad Hesiodi ἔργων καὶ ἡμερῶν imitationem feliciter scripsisse: Bucolica impari conatu ad Theocriti facilitatem expressisse, critici fatentur: etiamsi illorum inuentis iam frueretur. Terentius (cui proximus, mea sententia, locus inter Latinos poetas debetur) ad hæc etiam Accium, Cæcilium, Pacuuiumve, nunquid Menandrum solum interpretantur, vix tamen eiusdem illius assequuntur vmbram, iuxta Fabij sententiam? Quanquam in comœdijs aliquid præstitisse Latinos, etiam si totæ è Græcorum myrotheciis mutuatæ sint, fatendum est: tragœdia certe Græca tota est. Solius enim Senecæ apud Latinos (quod quidem sciam) extant tragœdiæ, atque illæ ex Euripide interpretatæ. Deus bone quam non accedit ad illius elegantiam, artificium, ac sententiarum grauitatem! Iam si vtrasque cum alteris conferas, annon reperies omnia Latinorum inuenta, fabularum ingenia [illegible] compositione illustres, allegorias appositas, affectus acriores, mirandos motus, compositiones significantiores, ac breuiter supellectilem quandam natiua quadam poetices copia affluentem? E regione apud nos pigriora ferè omnia gratia non solum inferiora, verum etiam à dignitate pleraque & à decoro aliena. Quanquam non inficior quin nostrorum poetarum carmina, si seorsum legas, venusta appareant & eleganter scripta, atque etiam vt iis nihil melius posse fieri cēseas: at si componas & conferas Græca ipsa vnde illa descripta sunt, ac singula considerate atque aptè iunctis alternis lectionibus committas, comperies vix [illegible], vt est in prouerbio. adeo iacere ac putere incipiunt Latina, vt quæ Græcorum, quæ æmulari non poterant, luminibus gratiisque obsolescant. Cuius quidem rei apud Gellium linguæ Latinæ acerrimum censorem si quærere iudicium atque exempla licebit, vbi Cæcilij cum Menandri, Virgilij cum Homeri & Theocriti versus exponuntur, quos ab his mutuati sunt: Diomedis hercle & Glauci arma non dispari magis pretio æstimari possunt. Atque hic mihi Cicero ignoscat, qui Latinos à Græcis sumpta, meliora reddidisse clamat. Sed quis hæc deprehendet? quis aut artificium aut translata aliunde intelligat, nisi huius linguæ supellectile instructus?

Poeticen excipit rhetorice, cùm numerorum & figurarum ornatu, tum structura orationisque filo atque charactere propemodum coniuncta. quæ quum omnia, perinde atque inuentionis & eloquutionis, ita argumenta & [illegible] è Græcis fontibus hauriuntur. [illegible] vt Cicero fatetur. hanc Athenis & inuentam & absolutam [illegible] præparandi rationem, consilium, ordinem, [illegible] motus species, figurarum & troporum picturas, colorum luminumque omnium apparatum intelligere videas. Et haud scio quid aliud poetæ oratoresque nostri quam poetin & oratoriam ciuitate donauerint Romana. qui, siquid eximium præstiterint, id ex illorum omnifugis pratis, veluti flosculis decerptis, illorumque virtutum imitatione comparauerunt. Cato iam senex, Græcis alioqui parum amicus, commentarios sibi collegit è Thucydidis orationibus & Demosthenis, quas in dicendo magno sibi vsui fuisse testatus est. Quid Ciceronem, Latinæ linguæ principem, in eloquentiæ illam arcem sustulisset, nisi Græcorum studium atque eius æmulandi contentio? Nempe qui totum se ad Demosthenis vim, Platonis copiam, Isocratis iucunditatem, Periclis fulmina, Thucydidis maturitatem, neque certe infeliciter, composuisse dicitur: eruditus, beatissima quadam immortalis ingenij benignitate suffragante: adeoque Græcorum studijs operam nauauit, vt se Græcis declamationibus exerceret: Græca vbique cum Latinis coniungeret, modo Latina Græcè, modo Græca Latine vertendo, stilum exerceret. Idemque nobis, (qui non nisi compendiosissimam fidelissimamque rationem præcipere potuit) faciendum suadebat. Quod si hodie iuuentuti persuaderi queat, felicius eloquentia tractaretur, neque tam exangues ingeniorum venæ existerent. Nam enim mirum omnes bonas disciplinas tam diu sepultas, cùm Græca lingua abolita, tum nullo declamandi exercitio: quæ tamen primaria sunt ingeniorum fomenta in eorum animis qui ad eruditionis aliquem fructum peruenire contendunt.

Dialectice rhetoricæ germana. quum vtraque alteri coniungenda esset, nostri hanc neglecta prorsus altera, veluti dextra manu, ad meras cauillationum strophas, ineptias, rixas protraxerunt, vt nullum hodie veræ dialecticæ in scholis remanserit vestigium. Quorsum parua, praua dicere debebam logicalia? quorsum barbara non solum, sed inepta etiam atque inutilia illa quibus iuuentus in publicis gymnasiis oneratur commentaria? quorsum pro Aristotele, Porphyrioque, genuinis & Græcis elegantissimis, earumque artium peritissimis magistris, ineptis & corruptissimis translationibus vti coguntur? quas quum nec intelligant ipsi professores, tamen miseram iuuentutem ediscere cogunt, ad nihil profuturas. Et tamen ex ipsis fontibus artes hæc facillime percipi poterant.

Quid de mathematicis loquar? quum peculiares eius artis voces nondum sint Latinitate donatæ, neque commode inopia linguæ Latinæ omnes possint, fit vt identidem harum literarum imperitus in his explicandis intelligendisque offendat: quum vbique occurrant trigoni, tetragoni, monades, triades, diapente, diatessaron, excentrici, concentrici, epicycli, eclipses, & eius ordinis tanta turba vt annus deficeret si omnia vel commemorare vel ostendere nitar loca vbi interpretes nos in fœdissimos secum errores traxerant.

Idque non in logicis ac mathematicis solùm, sed per totam philosophiam euenit. quæ quum tota sit Græcorum, nos vix faces quasdam ex illorum fontibus haurimus, easque etiam multis transfusas. Interim tamen nostri philosophastri nullis dum vel Græcis vel melioribus literis adolescentes ad philoso-

phiam

phiam veluti ἀπτερύγιστους solum Alexandri Galli doctrinali, ceu communi omnium copiæ cornu, instructos, statim Icari in morem ad philosophiæ ardua (hoc est ad volandum sine pennis) transmittunt. Cicero, alioqui Græcorum gloriæ æmulus, philosophiam declarat citra Græcam eruditionem neque percipi, neque subsistere. Nam quum apud nos pauca admodum eáque a Græcis desumpta extent digna lectu, (sophistarum enim nugas & delira commentaria non licet inter philosophiæ scripta referre) apud illos tam copiosa, pretiosa, nitidáque philosophicæ supellectilis monumenta nobis sunt reposita, quæ si in sua lingua legantur, & cum Teutonicis his conferantur, (hoc est quæ in Latinam linguam translata) iure dici poterit quod poeta de exanimato Hectore, Hei mihi qualis erat, quantum mutatus ab illo Aristotele & Platone! Nam præter quod parum commodè multa versa, plurimúmque significanter expressa, etiam pleraque prætermissa sunt, quę non sunt satis assequuti interpretes, nonnulla de suo addiderunt: alicubi obscuriora relinquuntur, quæ subinde lectorem diligētem vel cruciāt, vel fallunt: vt cernere licet in libris Meteorologicis, & De cælo, ac physicis Aristotelis, vtilissimis quidem libris sed à nostris non intellecti in scholis reiiciuntur. De Platone quid dicam? is nisi sua lingua legatur, nemo iudicare poterit de illius diuina vel doctrina vel eloquentia: eclamante quadam inexplicabili & copia & suauitate, in qua vir ille in ea lingua supra humanū ingenium dominatur. Quare doctissimus iuuenis Thomas Lupsetus, quum alterna opera Platonem legeremus Lutetiæ, is subinde versum Platonem, nothum aut Academicam vappam appellare consueuit, quoties Latinum cum Græco conferremus: adeò diuinæ illius virtutes extra Græcum sermonē perci nequeunt. Idem de Xenophonte, Theophrasto, Plutarcho, atque cæteris grauissimis philosophis, & doctrinæ castitate & eloquentiæ dotibus admirandis, iudicare licet.

Iam verò vt per cæteras philosophiæ partes progrediamur, iatrice ac therapeutice, naturalis philosophiæ & honesta & necessaria disciplina, si purè próque dignitate tractetur, certissimū: que ὁδὸν τὴν ἀρετὴν compendium afferens, sed barbarorum linguæque Græcæ imperitorum scabie eam occupante, Deus bone quam squalida & strigosa reddita, quamque periculosis erroribus & imposturis elegantissima simul vtilissimáque professio deformata est! vbi pro Hippocrate & Galeno, huius artis κορυφαίοις, & qui citra Græcorum eruditionem percipi non poterant, nescio qui barbari Auerroes & Auicennæ in scholas recepti sunt: quum illi interim multorum instar esse poterant, & reuera Homerico encomio digni, ἰητρὸς ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. Tota enim medicina, sicut & reliquæ philosophiæ partes, à Græcis petita. Idque indicant eius artis pharmacorum, vnguentorum, cataplasmatum, potionum, ceromatum vocabula: item animantium, plantarum, gemmarum, morborum, remediorum, instrumentorum, ponderum, mensurarum innumeræ nomenclaturæ: quæ quum apud nos etiam recepta, circulatorum atque huius linguę imperitorum abusu detrita corruptáque non intelligantur, non raro fit vt indocti medici potiones pro cataplasmatis, & (vt dicit poeta) φάρμακα πολλὰ μεμιγμένα λυγρὰ καὶ ἐσθλὰ ministrent. Id quod deprauant quidam, suppositorium, hoc est, pessum, pro pilulis præbens deglutiendum. Et tamen his ce impostoribus non dubitamus vitæ nostræ arbitriū concedere: nempe vt per experimenta mortis agant: quum sit in nulla professione periculum maius: vt de his verè scripsit Plinius. Atqui videmus nunc, Musis bene fortunantibus, ac melioribus literis reuiuiscentibus, quosdam Græcarum litterarum adminiculo fretos, strenuam operam nauare vt hæc disciplina suæ dignitati restituatur: hic iam incumbentibus Theodoro Gaza, Leoniceno, Manardo, Copo, Ruellio, & aliis plerisque ætatis nostræ ἀρχιατροῖς, qui Augiæ illud barbarorum medicorum stabulum e Grecorum fontibus abluentes, eius disciplinæ candidatos ad ea collimare docent, sine quibus ἄσκεπτα πεζεύουσι.

Ad iurisprudentiam (hoc est νομικὴν) venio, professionem & amplissimam & religiosissimam, nempe Reip. humanæque societatis ac pacis tuendę magistrā. Qua arte quū & hæc Academia maximè celebretur, & nos olim, nondum satis politiorum literarum viatico instructi, ad huius studium perpulit, atque etiamnum studiorum nostrorum scopum defiximus: ne illotis manibus tam seriæ ac sacrosanctæ artis studium capesseremus, (quæ diuinarum humanarúmque rerum, iusti & iniusti notitiam profitetur) Imperatoris consilio admoniti existimauimus satius πολλὰ χαίρειν ἐάσαντα ὁδ παμμὲν χαίρειν, vt dicitur in prouerbio: & ad vtriusque linguæ studia, veluti ad suauissimas pellices reuerti, tantisperdum illarum consuetudine instructis atque exatiatis liceret cum legitima pro dignitate συνουσίαν: quum citra illas, nullas seueriores disciplinas exactè tractari posse exploratum sit. Iam vero sat scio esse plerosque sic persuasos, vt existiment ad iurisprudentiæ studia Gręcam eruditionem non tantoperè requiri: quos tamen, si me patiēter audierint, bonam spem concipio, sententiam eos immutaturos. Primum enim nemo diffiteri potest, iuris nostri originem & reipub. instituendæ formas Romanos à Græcis petitas instituisse. Deinde (vt antè quoque commemoratum, Romanis Græcam linguam familiarem & in deliciis habitam) maiorum gentium iureconsulti, qui iustitiæ magis quàm impostrurarum ac litium studiosi, quum vtriusque linguæ periti & in omni disciplinarum genere exculti essent, non existimabant quenquam fore tam impudentem qui ad hanc religiosissimam artem accederet, nisi & ipse Græca eruditione instructus esset. Vnde subinde è Græcorum thesauris κειμήλια proferunt, quibus vel in respondendo vel interpretando iure vtuntur: non solùm voces & sententias Græcorum philosophorum, poetarum, oratorum, tanquam gemmas & lumina orationis, ad res significantius exprimendas, ádque propositum probandum insulcientes, sed & epistolas & rescripta Impp. atque aliorum iureconsultorum responsa Græco sermone subinde inserunt. Neque id abs re: quandoquidem iurisprudentiam cum philosophia coniunctam, & Cicero & Vlpianus testantur, nempe politicæ ethicæque portionem esse. Philosophia autem cum suis pedissequis orbem disciplinarum complectitur, quam Quintilianus, vir in iureconsultorum seminario consularis versatus, causis agendis necessariam exigit. Ad hæc iureconsulti communiter fatentur, in causis dicendis philosophorum, poetarum, oratorúmque autoritatem allegandam & recipiendam. Id quod Paulus iureconsulto probat: quum Hippocratis autoritate comprobet, septimo mense partum legitimum nasci. Et Iulianus sequitur Aristotelis sententiam in respondendo, qui tradit quinque simul liberos nasci posse. Emptionis venditionisque contrahendæ modus ex Homero allegatur. Vnde hic Accursius, quantumuis ab his literis alienus, tamen necessitate veritatéque ipsa compulsus, erumpere cogitur: Nota, (inquiens) poetarum & philosophorum autoritates in causis allegandas. Idque fecisse iureconsultos passim videre licet, suas LL. ex horum scriptis locupletantes: vt cùm aliàs innumeris locis, tum ff. de LL. ex Demosthene & Chrysippo, &

Theophrasto, item ex Aristotele titulo de vsuris, & Platone, ff. de nundinis l. secunda. Sic tit. de pœnis, animaduersio delictorum suppliciorúmque ratio ex Homeri carminibus petitur, quemadmodum eo titulo capitalium causarum qualitas è Demosthenis sententia finitur. sed quæ loca deprauata lectoribus iudicibúsque sæpe imposuerunt. Notarunt que hæc eruditiores litium decisores, ob linguarum meliorúmque literarum inscitiam capitaliter hallucinatos plerosque. Animaduerterant igitur iureconsulti veteres, non modò lenociniis verborum, sed sententiarum etiam grauitate scatere literas humaniores: quę etiam testimoniorum & iudicati non rarò obtineant vim. Solon è septem Græciæ sapientibus vnus, Homeri versibus sententiam suam iudicibus approbasse dicitur: vt videlicet Salamin insula à Megarensibus occupata adiudicaretur Atheniensibus, abdicatis Megareis. Quare non temerè à Iustiniano Homerus omnis virtutis eruditionisque parens celebratur. Et quanquam iureconsultis qui iurisprudentiæ syluam peruagati fuerint, non est obscurum, leges exactè rectéque intelligere citra Græcæ linguæ peritiam perinde esse ac si quis sine pedibus ambulare tentet: tamen si quis hîc mihi ex iis quæ dicta sunt, ἀμαρτυρεὶ credere nolit, hunc ego iubebo mox aspicere ea quæ sunt ante pedes, hoc est ipsa iuris incunabula: & reperiet in ipsa statim iuris diuisione, ius scriptum & non scriptum vocari ad imitationem Græcorum νόμων καὶ ἐθισμῶν, vbi hactenus imperitum vulgus ridiculè legit, fonoi monoi. Verùm vt hæc leuiora, & quæ §. item pretium, tit. de empt. Et § 1. de iniur. item §. de furibus ad l. Aquil. & alia pleraque institutionum loca transiliam, vnum proferam de donatione locum, vbi donationis causa mortis, ratio è Telemachi Homerici exemplo declaratur, locus hactenus à paucis dum rectè explicatus: ac primùm (quod equidē sciam) à nobis ex Odyss. libros interpretatus. Id quod celeberrimi nominis iureconsul. Claudius Cantiuncula testari poterit: qui ex meo exemplari à me adnotata excepit, atque hinc alij quidam imitati. Quemadmodum & de pub. iud. obscurato loco è Xenophonte lucem addidimus. Vbi Accursius, cum Academicis iubet lectorem ἐπέχειν, Græcum (inquiens) hoc totum: omitte. Sicut aliâs, Hoc Græcum est: (inquit) quod legi non potest. Quid (obsecro) id aliud est quàm cæcum cæco ducatum præbere, & vtrunque in foueam, hoc est in errorem, prouoluere? ô infelicia tempora. At verò ipsas Pandectas, hoc est apothecas, atque adeò iuris ciuilis campos ingressis, Deus bone quam hic se offerunt multa nostrum institutum comprobantia! Siquidem in ipso limine, hoc est titulo libri, offendere cogitur: ac nec ipsum procemium intelligere poterit Græcæ linguæ ignarus. vbi pro λύται, hircos, loco προλύται, coloritæ, hoc est, pro genuinis Græcis nescio quæ κίβδηλα & carcinomata, Græcæ videlicet linguæ inopia, supposita atque innata sunt: quibus tamen nominibus Iustinianus iuris ciuilis gradus distinguere voluit, quēadmodum & hodie Baccalaureorum & Licentiatorum ac Doctorum vocabula recepta sunt: vt totius procemij intellectus ex his vocibus pendeat. Ad eundem lapidem impingitur l. 2. C. de vet. iur. enucl. vbi pro κατὰ πόδα surrepsit nihil nisi, Hoc Græcum est. & mox pro παράτιτλα, natrix: perinde ac si quis scripturam interpretetur piscem. Quid (obsecro) excogitari potuit absurdius? quum tamen totius constitutionis sententia in his lateat vocabulis, quæ de legum interpretatione loquitur. Lib. 5 ff. ex Adriani principis rescripto Græco, parum fideliter verso, Accursius, hircum mulget, & Bartholus ac cæteri cribrum supponunt: vtrique æquè inepti, priuatum Atheniensium magistratum, hoc est ἄρχοντας, ad quemlibet magistratus referentes, genuinam rescripti sententiam peruertunt: ita vt incertum relinquatur quid sibi voluerit princeps, quum dixerit, magistratus cognoscere de his rebus pro quibus tutores fuerint. non enim rebus tutores dantur, sed personis. Ad eandem erroris regulam exigi poterunt tit. de appellat. vbi Vlpianus disputat an aduersus principis rescriptum appellari possit: vt si fortè præses aliquis ad Imp. scripserit, atque responsum sit, an hic appellandi locus. Iureconsultus rescriptum Græcum citat. eius tam verba quàm sententia corruptè reddita, tamen oraculi vice leguntur supposititia, explosis genuinis. Nam pro eo quod Græcè, ὅτι ἐν ὑπάρχει τοῖς βουλομένοις ἐκκαλεῖσθαι πρὸς τὴν ἀπόφασιν, horum loco legitur, Prouocare ab enunciatione licentia existit. Ita vt Accursius senserit, ab enūciatione, hoc est à peruersè principi narratis, appellari posse: quum sit accipiendum de eo ad quem prouocamus, & ab ipso rescripto, non autem à quo. ἀπόφασις enim hic non enunciationem (vt apud Aristot. ἀπόφανσις) significat, sed sententiam & responsum, vt Andreas Alciatus eruditè animaduertit. Succedunt non minoris momenti errata, inter quæ est Eudæmonis cuiusdam supplex ad Antoninum Cæsarē libellus. Tota lex Græco sermone à Volusio Metriano iureconsulto refertur: ex peruersa autem interpretatione Græcæ legis, iuris aliquot professores magni nominis in eum venerunt errorem, vt huius legis testimonio freti, affirmarint imperium maris ad principem Rō. non pertinere: vt alio errore alium trahente, addiderunt, Venetos non esse sub imperio Rom. quum Gręca ipsa, si ritè intelligantur, exertè contrarium probēt, atque omnem ambiguitatem facile discutiant. ἐγὼ μὲν τοῦ κόσμου κύριος, ὁ δὲ νόμος, τῆς θαλάσσης. non quod Imp. non sit dominus maris, sed quòd lege Rhodia iudicet, & non priuata lege. Eiusdem notæ in L. Lucius. ff de seruit urb. pr. Bartholi lapsus. nam interpretis imperitia veluti bubulis naribus ductus, nescio quas ἀπροσδιονύσους communiscitur distinctiones de concessionibus personalibus, & quæ ad heredem transeant: quum quod Græcè legitur, μεθ᾽ ἑαυτοῦ, nihil ad heredes faciat. Possem innumera rescripta, epistolas, legesque integras, perinde atque alias Græcas & voces & sententias, commonstrare: nisi ab eruditissimis nostræ ætatis iureconsultis Budæo & Alciato præterire liceret. quæ passim per totum corpus iuris sparsa, infeliciáque huius linguæ deprauata, pernicilosos errores pepererint, at Græcè peritis perspicua sunt. Cuius modi sunt, L. 2. ff. de legib. L. pen. ff. quib. caus. pig. vel hypo L. Titia, & L. Codicill. ff. de leg. 2. Adde L. cum quis ff. de legat. 3. Item Alex. rescriptum ff. de appell. L. 2. de nundinis L. septicia ff. de pollic. S. quæ (?) nuncium in L. thais, ff. de fideicommiss. lib. L. natorum. ff. de verb. sign. Postremò totum titulum de excusationibus Tut. Græcè scriptum si Modestinus ipse non fateretur, tamen orationis ductus clamaret, sordidus & incultus, a quodam vtriusque linguæ æque imperito translatus: quod quiuis facile deprehendet (nisi prorsus plumbeo sit ingenio) si cum nitido & culto iureconsultorum stilo conferatur. Ridiculum quàm Accursius hic se torqueat, hęsitans è Latinone in Græcum sermonem, an contrà, conuersus sit, in omnes formas pueriliter se versans, neque elabi potest. vt taceam voces quæ identidem occurrunt leges peruaganti, non pœniter ditandi enim erunt: in quibus simul & is, quisquis est, qui Græca interpretanda suscepit, & cum hoc glossatores hallucinati sunt, vel perperam ipsa Græca interpretando, vel sul motis genuinis

[illegible] inuenies ut in L. [illegible] & in L. obiectum: eadem [illegible] procurat. [illegible] & L. [illegible] de [illegible] Sub tit. de cond. [illegible] Sub tit. de grad. nomina propinquitatis de verb. [illegible] Græca [illegible] in quibus interpretandis [illegible] Accursius. Vt interim præteream [illegible] cætera, [illegible] ex vnguentis [illegible]. [illegible] medicos esse an eo quod multas [illegible] & loquaces [illegible] & Archigerontes, [illegible] quibus [illegible] damnati contineantur. Atque hæc tanta [illegible] profert (tanquam certus suæ [illegible] interpretationum) vt quicquid, [illegible] in mentem venerit, pro [illegible] postulet: [illegible] dictum, [illegible] esse, declarans: [illegible] Accursio [illegible] ab accurrendo [illegible] tenebris. [illegible] ab accersendo tenebris nominatum. Sed dicet aliquis, de vocibus [illegible] sicut nec meum [illegible] esse [illegible] de re [illegible] quæ [illegible] tur, non [illegible] germanam legis sententiam, si verba quibus [illegible] non intelligant? [illegible] voces [illegible] cat & scripta vocis sunt [illegible] Q. [illegible] iurisconsultos tam [illegible] de vocabulis [illegible] disputare? quo [illegible] de verborum [illegible] & de regulis aliisque [illegible] suis in legum & [illegible] diligentissime explicant. [illegible] poterat [illegible] qui in infeliciora secula inciderunt, [illegible] etiam Latine scripserunt, quum aliqui [illegible] respondendo plerique ingeniosi fuisse deprehendantur: verum qui tanta impudentia bona studia corrumpunt atque conspurcant, [illegible] ignorantia [illegible] per [illegible] vt [illegible] lapidibus obruantur, aut certè [illegible]. [illegible] gratia [illegible] ac [illegible] libus viris [illegible] Accursianum [illegible] Q. [illegible] non desunt qui [illegible] non esse [illegible] res disciplinas de [illegible] non est, [illegible]. Certe L. munerum, ff. de muneribus & honoribus [illegible] declarat, etiam iurisconsultis [illegible] cognitionem [illegible] & [illegible] appellatas [illegible] explosi, ab eruditis Græcæ linguæ [illegible]. [illegible] de priori iurisprudentiæ seculo. Italia vero & Roma Gothorum irruptione vastata, imperioque è sede Constantinopolim translato, ipsa [illegible] iurisprudentiæ schola eodem commigrauit: & quum tota Italia atque adeo Latinus orbis [illegible], in Græcia seruata est. Imperatores autem qui leges [illegible] quanquam [illegible] Græci [illegible], & in Græcia [illegible] habebant, [illegible] veteres tum Græcè quam Latinè [illegible] opera leges [illegible]: & [illegible] populi vt in eius regionis leges [illegible] dictiones ea lingua qua populus vtebatur. [illegible] barbarorum [illegible] Berytus [illegible] diruto, [illegible] & imperij sedes & iurisprudentiæ schola fuit. Hi à Iustiniano, [illegible] Græco principe, Græcè editæ sunt Nouellæ, hoc est [illegible] constitutiones [illegible] Pandectarum, Codicis & Institutionum editionem, princeps ille veluti propriæ ac absolutum iuris promptuarium per suos consiliarios componi iusserat, Græcoque sermone vulgarat. Sed [illegible] Latinum [illegible] non minus barbarè quam ineptè, adeo vt [illegible] pluribus [illegible] parum [illegible] quæas, [illegible] esse. Quum autem aliud Græcum exemplar conseruari diceret, spes est fore vt [illegible] in communem studiosorum vsum & [illegible] vt [illegible] proditurum sit, [illegible] Græcorum [illegible]. [illegible] vt & Pa[illegible] transferrentur [illegible] & Institutiones, Pandectarum epitome, [illegible] gentibus declararent [illegible] & [illegible] Græcam linguam translatas [illegible] bibliotheca [illegible], quæ est Venetiis, exhibitas inspeximus. & [illegible] Græcum exemplar Latini. [illegible] in lucem propediem proditurum sit.

Sed ne diutius vos remorer in [illegible] schola, & [illegible] in propria [illegible] videar, ad theologiam contendamus, eamque professionem, [illegible] sacrosancta religionis nobis [illegible] atque adeo salutis nostræ [illegible]. [illegible] vero quum & ipsa Græco vocabulo a verbo [illegible] neque [illegible] aut [illegible], sed ex nouo & veteri [illegible] Prophetarum & Apostolorum doctrinis, diuini spiritus dono & inspiratione [illegible], reuerenter [illegible] non video quo pacto eam aliquis [illegible] pro dignitate tractare, deque ea recte [illegible] possis, [illegible] sermonis Græci, quo [illegible]. Siquidem totum nouum testamentum (quod nobis lætum æternæ redemptionis nuncium exhibet) Græcè ab Apostolis & Euangelistis traditum: quibus reliquus totus mundus nihil habet venerabilius. Adhæc, vt in Græcia Christiana fides plurimùm propagata, & Christiani primùm appellati, ita theologos nobis præbuit ea regio & scripturæ singulari peritia & eloquentia vitaque sanctimonia commendatos. Nam quos tulit, obsecro, ab Apostolorum temporibus vlla lingua vel ætas, quos cum Basilio, Chrysostomo, Nazianzeno, Eusebio, Origene, Theophylacto, Athanasio, Epiphanio, atque innumeris aliis, atque [illegible] Græcis theologis conferas?

Aliquanto post.

Porrò quanquam [illegible], nullas apud Latinos disciplinas citra Græcarum literarum cognitionem exactè tractari posse: [illegible] clarè commonstratum per omnia Latinorum studiorum genera, vt [illegible] nemo [illegible]: tamen non desunt passim in academiis literarum hostes, qui non dico [illegible] sed publicis etiam decretis ab his linguis deterreant. Quorsum (inquiunt) hæc studiorum [illegible]? quid nobis cum istis linguis, iam plus octingentis annis hic non [illegible] & tamen hæc ætas [illegible] ingentia [illegible] & theologiæ & [illegible] professionis columnas? [illegible] Thomam, Scotum, [illegible]: quorum singularem in scripturis vel [illegible], vel perspicaciam, doctores [illegible] seraphicos, irrefragabiles appellant: item [illegible] Alexandros, Durandos, iuris monarchas [illegible] Auerroem, Arnoldum de villa noua [illegible] philosophia, Occam, Burdanum, [illegible] atque [illegible] in sua professione celeberrimos, [illegible] Græcas literas nunquam attigerunt? Quod autem dicunt hanc linguam esse nouam: quid audio? nouáne hæc lingua [illegible] eam non didicerunt? quum Græcam [illegible] Latinam fuisse, & qua omnes disciplinas traditas, atque Latinos velut è fonte deriuatas, suprà satis demonstratum arbitror. Certe constat, hanc à nostris olim

vsurpatam, & ante bis mille annos Celtas & Germanos hac lingua vsos, cum in reliquis fere rebus, tum priuatis rationibus & tabulis, Cæsar ostendit Comment. belli Gallici. Num olim apud Romanos referebat, Græcene an Latine loquereris, quum Romanorum literæ in fastigio essent: & Claudius Cæsar vtranque linguam, nostram appellare soleat: qui & ipse Romanus Græcas scripserit historias, quas citat Steph. [illegible] Imo & Romæ natos, neque Italiam egressos, Græca monumenta reliquisse. Adde, Gallos & Germanos hac lingua non modo in scholis, sed publicis administrationibus vsos: vt de Carolo & Friderico Impp. linque nostra lingua tam multa eius linguæ vestigia extare, supra admonitum. Et hinc est quod Quintilianus (qui viginti annis iuuentuti instituendæ præfuit) Græca cum Latinis non solùm coniungenda censuit, sed a Græcis etiam auspicari, quem morem (in ætate duratte. T. Liuius lib. 9 a ... narrat. Et Pontifices atque Imperatores hac respexerunt, qui in decretis, priuilegiis ac stipendiis harum linguarum professores in publicis scholis instituerunt. Porro quid? ... auitæ aliquot seculorum præclari ... ingenia ex omni fere ... genere ... attamen longe ... si in felicem illa secula incidissent, ... linguæ ... adiunxissent. Negare enim non possit quisquam plerosque ... huius inopia lapsi sint: & haud dubie longe rectius & elegantius sua quæque scripta tradidissent, si Græcorum literis exornati fuissent.

Paulo post.

Sunt & alterius classis harum literarũ impugnatores Sufeni, qui etsi sciolti & rhetoricastri videri velint, & Latinæ linguæ deos se existimantes: id inde est quia vident huius linguæ peritos præterea, literasque felicius tractare: vulpeculę instar Æsopicæ, quę quum pira in arbore assequi non poterat, insipida ea inclamabat: ad eundem modum & his literis destituti, & tamen eruditi videri volentes, vndecunque sugillandi captant occasionem: acute se & valde salse impetiisse studia rati, quoties vel Græculos esurientes per contumeliam appellent: vel illud Ζωὴ καὶ ψυχή, ex poeta, in Græcorum more, faciant. Mirum autem quam sibi Ciceroniani videantur, quando illas ex oratione pro L. Flacco calumniæ tabellas proferunt. Cæterum ... donemus, quod Cicero testatur, Græciam à veteri illa, quæ gloria, opibus & imperio floruerit, degenerasse: fuerintque florente Græcia, tales aliquot Græculi, vel leues, vel turpiter quibuslibet quæstibus ex politi, quales taxat poeta & Lucianus notat in libello [illegible] an ex illis decet vniuersam gentem æstimare, aut linguam execrari tam multis modis vtilem? Peruersum per Nemesim certe iudicium. Quos pro his producit Agesilaos, Socrates, Phociones, Aristides, & innumeros alios, vitæ continentia morumque grauitate insignes: & totidem quot apud Romanos, qualescunque virtutes spectes: adeò vt Plutarchus in [illegible] non dubitauerit cum Romanis præstantissimis Græcos modo & virtute non inferiores opponere. Quod si paulatim veterum morum seueritas vna cum imperio declinauerit, vt est rerum vicissitudo, vt nihil vsquam stabile: quid mirum? quum idem hodie liceat cum in aliis gentibus tum in Romanis desiderare, si cum veteribus componas.

Paulo post.

Quod si Græcis voces sunt ad quamlibet rem significandam, etiam parum pudicam, appositæ, sunt in eadem lingua quæ sacrosancta mysteria eadem dexteritate exprimant. Quare non vitium hoc, sed laus est linguæ posse significanter & viuam rem exprimere, quo dono si quis abutatur, id non linguæ, sed abutentis vitium. Quod si ea omnia abiicienda essent, quę in abusum rapi possunt, ipsa elementa tollere e medio necesse foret. Neque Græci solum blandientibus verbis vtuntur, verumetiam Latini Corculum meum & suauium, animula vagula, blandula, dixere. Quod siquis re per se non inhonesta ma ... obscœnitatem abutatur, imputet hominis, non linguæ, morbus est. Romanis antiquam seueritatem ... Græcorum elegantia, luxus videbatur: nunc mirum si Cicero, Græcis alicubi parum popularis, quo causa si suam, hoc est Latinæ linguæ eminentia ... commendatiorem redderet, Græcorum fidem moresque eleuaret apud suum populum, quo nullum ... præsentius ducere: palpando, atque lingua ... catus ipse princeps fuit, veluti simia suos catulos fouere? Non immerito repetundarum (vt testatur Hieronymus) atque adeo ingratitudinis a Græcis accusatus Cicero: quum ipse fateatur præclara illa ingenij ornamenta, philosophiam & oratoriam facultatem, a Græcis accepisse, atque Athenas inuentrices vocet omnium doctrinarum: in quibus sum ... dicendi vis & inuenta & perfecta sit: neque quenquam vel in philosophia vel alio quouis eruditionis genere citra hasce literas posse quicquam laude dignum præstare. Cuius rei hidem maiorem facit, quod filium, quem vnice diligebat, Athenas misserit, vt suo exemplo Græca cum Latinis coniungeret: idque non in philosophia solum, sed in dicendi quoque exercitatione. Vnde satis liquet, Ciceronem in hac causa perinde atque in aliis quibusdam, non ex animo, sed contra conscientiæ testimonium pleraque scripsisse. Neque dubium quin si Græcæ linguæ, vti Latinæ & a se illustratæ, patrocinium suscepisset, aliis vsus fuisset argumentis, & dicuersa longe protulisset. Verumenimuero quum Latinam, etiam (si diis placet) Græca locupletiorem facere contendat, & ostendere, Græcos voce qua inepte significatio exprimatur, carere: hic quam fuerit æquus facile intelligunt qui Græce norunt: quum eam significationem non semel exprimant, & vocabulis oppido quam appositis. Id quod erudite simul & copiose declarat vtriusque linguæ in illes Gulielmus Budæus. Quod si donetur Græcos eo vocabulo carere, non tamen ex hoc protinus coniiceretur, Græcam linguam ieiunam esse, & Latinam Græca copiosiorem: si expendamus quam multa sint quæ quum Latine dici commode non queant, Græcis vocibus efferimus: vt liquidius ante demonstratum.

Paulo post.

Iacebant logicæ disciplinę cum mathematicis: philosophia omnis obscurata, hac lingua semel sublata: med cina cum iurisprudentia, poetica simul & historica: breuiter omnes disciplinę & monimenta ingeniorum sic barbarorum commentis conspurcata fuerant, vt, nisi hęc lingua reuixisset, ad solidam eruditionem perueniendi nulla spes affulgeret. &c.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ Η ΑΛΦΑ ΡΑΨΩΔΙΑ.

Λοιμὸς καὶ μῆνις.

ILIADIS HOMERI AUT I. COMPOSITIO.

Pestis & ira.

ΜΗΝΙΝ ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε·
Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν
Ἡρώων, αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν,
Οἰωνοῖσί τε πᾶσι (Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή) 5
Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Ἀτρεΐδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακήν, (ὀλέκοντο δὲ λαοί) 10
Οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμασεν ἀρητῆρα
Ἀτρεΐδης. ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
Στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ· καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιούς, 15
Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα, δύω κοσμήτορε λαῶν,
Ἀτρεΐδαι τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
Ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Παῖδα δ' ἐμοὶ λῦσαί τε φίλην, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθαι 20
Ἁζόμενοι Διὸς υἱὸν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε, 25
Μή σε γέρον κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω
Ἢ νῦν δηθύνοντ', ἢ ὕστερον αὖτις ἰόντα,
Μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῖο.
Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρίν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν,
Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἄργεϊ τηλόθι πάτρης 30
Ἱστὸν ἐποιχομένην, καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν.
Ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νέηαι.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἠρᾶθ' ὁ γεραιὸς 35
Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠΰκομος τέκε Λητώ,
Κλῦθί μευ ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις,
Σμινθεῦ· εἴποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
Ἢ εἰ δή ποτέ τοι κατὰ πίονα μηρί' ἔκηα 40
Ταύρων, ἠδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ,
Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων χωόμενος κῆρ,
Τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην. 45

Marginal glosses: ἢ. δαιτα. a ἢ. Οἰωνοῖσι. τοῖσι δ. ἢ. Οἰωνοῖσί τε δαῖτα. Διὸς δ. b γρ. βουλή. c ἢ. ἐπ' ἀγλαα. — γρ. λῦσαί τε. ... N ... ἄποινα.

IRAM cane dea musa Pelidae Achillis
Perniciosam, quae infinitos Achiuis dolores imposuit,
Multas autem fortes animas Plutoni praemisit
Heroum: ipsos autem laniamenta fecit canibus
Auibusque omnibus: Iouis autem perficiebatur voluntas, vel consilium
Ex quo sane primum dissenserunt litigantes,
Atridesque rex virorum & diuus Achilles.
Quisnam ipsos deorum liti commisit vt pugnarent?
Latonae & Iouis filius: hic enim regi iratus,
Morbum per exercitum suscitauit malum (peribant autem populi)
Quoniam Chrysen inhonorauit sacerdotem
Atrides. hic enim venit celeres ad naues Achiuorum,
Liberaturúsque filiã, feréńsque infinita precia liberationis,
Coronamque habens in manibus longe-iaculantis Apollinis,
Aureo cum sceptro: & obsecrabat omnes Achiuos,
Atridas autem maxime, duos principes populorum,
Atridaeque & alii bene-ocreati Achiui,
Vobis quidem dii dent, caelestia domicilia habentes,
Expugnare Priami ciuitatem, feliciter vero domum reuerti.
Filiam autem mihi soluite dilectã, haec vero precia liberationis accipite,
Venerantes Iouis filium longe-iaculantẽ Apollinẽ.
Tunc alii quidem omnes fauerunt linguis Achiui:
Reuerẽdumque sacerdotẽ, & splendida accipiẽda precia liberationis.
At non Atridae Agamẽnoni placuit animo,
Sed inciuiliter dimisit, grauem & sermonem mandauit,
Ne te senex, cauis ego apud naues offendam,
Vel nunc tardantem, vel post denuo venientem:
Non vtique tibi proderit sceptrum & corona dei.
Hanc autẽ ego nõ soluam antequã ipsam & senectus adeat,
Nostra in domo Argis, procul à patria
Telam percurrentem & meum lectum curantem:
Sed abi, ne me irrites, saluus vt redeas.
Sic dixit: timuit autem senex & obediuit mandato:
Ibat autem tacitus iuxta littus multistrepentis maris.
Multum autem postea seorsum vadens imprecabatur senex
Apollinem regem quem pulchricoma peperit Latona:
Audi me argenteum-arcum-habẽs, qui Chrysam tueris,
Cillámque valde diuinam, Tenedóque fortiter imperas,
Sminthee si quando tibi gratum templum coronaui,
Vel si quando tibi pingues coxas cremaui
Taurorum & caprarum, hoc mihi perfice desiderium.
Pendant poenas Danai ob meas lacrymas tuis sagittis.
Sic dixit orans, hunc autem exaudiuit Phoebus Apollo.
Descendit autem ex caeli verticibus iratus cor,
Arcus in humeris habens, circumtectámque pharetram:

Inuocatio cum argumento.

Chryses Apollinis sacerdos ab Agamemnone filiam repetens repudiatur.

Chryses ab Apolline vindictam petit de Danais.

Apollo pestẽ immittit in Graecorũ exercitum.

Clanxerunt autem sagittae in humeris irati,
Quum moueretur ipse: autem ibat nocti similis:
Sedit postea seorsum à nauibus, sagittam autem immisit:
Terribilis autem clangor factus est argentei arcus.
Mulos quidem primum inuasit & canes veloces. v. albos.
Sed postea in-ipsos sagittam mortiferam immittens, (γρ. ἐφιείς)
Iecit: semper autem pyrae mortuorum incendebantur frequentes:
Nouem dies quidem per exercitum ibant sagittae dei:
Decimo autem ad-concionem vocauit populum Achilles:
Huic.n.in mentibus posuit dea albas-vlnas-habens Juno:
(Curam.n.gerebat Danaorum, quia vtique morientes videbat,)
Hi.a.postquam congregati sunt, in vnumque conuenerunt,
Hos exurgens affatus est pedes-velox Achilles:

Achilles ad Achiuos concio.

Atride, nunc nos iterum errantes puto
Retrocessuros, si modò mortem quidem fugiamus:
Siquidem simul bellumque domat & pestis Achiuos.
Sed age iam aliquem vatem interrogemus, vel sacerdotem,
Vel & somniorum interpretē: etenim somnium ab Ioue est)
Qui dicat, cur tantum iratus est Phoebus Apollo:
Siue hic nos ob vota non-reddita incusat, siue ob hecatōben:
Aut si forte cuium nidorem caprarumque integrarum
Assequutus velit à nobis pestem depellere.
Certè hic ita loquutus sedit: his autem resurrexit
Calchas Thestorides augurum longè optimus,
Qui sciebat & praesentia, & futura, & praeterita,
Et nauibus dux fuit Achiuorum Ilium intra,
Suā propter vaticinationē, quā ei praebuit Phoebus Apollo:
Qui ipsis bene-sapiens concionatus est, & dixit,

Calchantis verba.

O Achilles, iubes-me me Ioui dilecte, loqui
Iram Apollinis longè iaculantis regis? (γρ. ἄνακτος)
Igitur ego dicō: tu autem paciscere, & mihi iura,
Certè quidem mihi promptus verbis, & manibus auxiliari,
Certè enim puto virum iratum iri, qui valde omnium
Argiuorum dominatur, & ei obediunt Achiui.
Potentior enim rex quando irascitur viro inferiori,
Quamuis enim iram & eodem die decoxerit,
Tamen & postea retinet iram, donec perfecerit
In pectoribus suis. tu autem dic si me seruabis.

Achilles Calchanti impunitatem dicendi pollicetur.

Hunc autē respōdens alloquutus est pedes-velox Achilles,
Confisus valde dic vaticinium quod scis.
Non enim per Apollinem Ioui dilectum, cui tu Calchas
Vota faciens Danais vaticinia ostendis,
Nemo, inquam, me viuente & in terra vidente,
Tibi cauas apud naues graues manus inferet
Cunctorum Danaorum, neque si Agamemnona dicas,
Qui nunc longe potentissimus in exercitu iactatur esse.

Calchas pestis causam aperit.

Et tunc iam vidit, & dixit vates irreprehensibilis,
Neque hic nos ob vota-non-reddita incusat, neque ob hecatomben,
Sed gratia sacerdotis quem inhonorauit Agamemnon
Neque liberauit filiam, & non accepit precia liberationis.
Idcirco dolores dedit longe-iaculans, & adhuc dabit:
Neque hic prius a peste graues manus continebit,
Quam patri dilecto reddatur nigris oculis puella,
Inempta sine redēptionis precio, & ducatur sacra hecatōba
In Chrysam, tunc ipsum fortè placantes persuadebimus.
Certè hic ita loquutus consedit: his autem surrexit
Heros Atrides late-dominans Agamemnon
Contristatus: ira autem valde, mens circumfusa caligine, (γρ. ἀμφιμέλαιναι)
Plena erat, oculi autem ipsi igni lucenti similes erant,
Calchanta primum male intuens alloquutus est, (γρ. κακὰ ὀσσόμενος)

Agamemnō Calchantem obiurgat.

Vates rerum malarum, nunquam mihi gratum dixisti:
Semper animo tuo iucundum est mala vaticinari,
Bonum.a.nondum aliquod dixisti verbum, neque perfecisti.
Et nunc inter Danaos vaticinans concionaris,
Quod idcirco ipsis longè iaculans dolores facit,
Quoniam ego puellae Chryseidis praeclara liberationis precia
Non volui accipere. quoniam valde cupio ipsam
Domi habere. etenim Clytemnestrae praeposui
Uxori quā virginem puella duxi, quā non ipsa inferior sit, (γρ. οὐδ' ἕθεν)

Ἔκλαγξαν δ' ἄρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο
Αὐτοῦ κινηθέντος. ὁ δ' ἤϊε νυκτὶ ἐοικώς.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἕηκε·
Δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.
Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπῴχετο, καὶ κύνας ἀργούς· 50
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς* ἀφιεὶς,
Βάλλ'· αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.
Ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ᾤχετο κῆλα θεοῖο·
Τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορὴνδε καλέσσατο λαὸν Ἀχιλλεύς·
Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη· 55
Κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥα θνήσκοντας ὁρᾶτο.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἀτρείδη, νῦν ἄμμε παλιμπλαγχθέντας ὀΐω
Ἂψ ἀπονοστήσειν, εἴ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν· 60
Εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἄγε δή τινα μάντιν ἐρείομεν, ἢ ἱερῆα,
Ἢ καὶ ὀνειροπόλον, (καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστιν)
Ὅς κ' εἴποι ὅ τι τόσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων·
Εἴτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, εἴθ' ἑκατόμβης, 65
Αἴκέν πως ἀρνῶν κνίσης αἰγῶν τε τελείων
Βούλεται ἀντιάσας, ἡμῖν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.
Ἤτοι ὅγ' ὡς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος,
Ὃς ᾔδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα, 70
Καὶ νήεσσ' ἡγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω,
Ἣν διὰ μαντοσύνην, τήν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ Ἀχιλεῦ, κέλεαί με Διῒ φίλε μυθήσασθαι
Μῆνιν Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο* ἄνακτος. 75
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο καί μοι ὄμοσσον,
Ἦ μέν μοι πρόφρων ἔπεσιν καὶ χερσὶν ἀρήξειν.
Ἦ γὰρ ὀΐομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων κρατέει, καί οἱ πείθονται Ἀχαιοί.
Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ, 80
Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσσῃ
Ἐν στήθεσσιν ἑοῖσι. σὺ δὲ φράσαι εἴ με σαώσεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Θαρσήσας μάλα, εἰπὲ θεοπρόπιον ὅ, τι οἶσθα. 85
Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα Διῒ φίλον, ᾧτε σὺ Κάλχαν
Εὐχόμενος Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
Οὔτις ἐμεῦ ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο,
Σοὶ κοίλῃς παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει
Συμπάντων Δαναῶν· οὐδ' ἢν Ἀγαμέμνονα εἴπῃς, 90
Ὃς νῦν πολλὸν ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
Καὶ τότε δὴ θάρσησε καὶ ηὔδα μάντις ἀμύμων,
Οὔτ' ἄρ' ὅγ' εὐχωλῆς ἐπιμέμφεται, οὐδ' ἑκατόμβης·
Ἀλλ' ἕνεκ' ἀρητῆρος ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
Οὐδ' ἀπέλυσε θύγατρα, καὶ οὐκ ἀπεδέξατ' ἄποινα. 95
Τοὔνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν ἑκηβόλος, ἠδ' ἔτι δώσει·
Οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας χεῖρας ἀφέξει,
Πρίν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην
Ἀπριάτην, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ἐς Χρύσην· τότε κέν μιν ἱλασσάμενοι πεπίθοιμεν. 100
Ἤτοι ὅγ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
Ἥρως Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες* ἀμφιμέλαιναι
Πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.
Κάλχαντα πρώτιστα* κάκ' ὀσσόμενος προσέειπε, 105
Μάντι κακῶν, οὐ πώποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας·
Αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·
Ἐσθλὸν δ' οὐδέ τί πω εἶπας ἔπος, οὐδ' ἐτέλεσσας.
Καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,
Ὡς δὴ τοῦδ' ἕνεκά σφιν ἑκηβόλος ἄλγεα τεύχει, 110
Οὕνεκ' ἐγὼ κούρης Χρυσηΐδος ἀγλά' ἄποινα
Οὐκ ἔθελον δέξασθαι. ἐπεὶ πολὺ βούλομαι αὐτὴν
Οἴκοι ἔχειν. καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα
Κουριδίης ἀλόχου, ἐπεὶ* οὔ ἑθέν ἐστι χερείων

Οὐ δέμας

Οὐ δέμας οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτε τι ἔργα. 115
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω δόμεναι πάλιν, εἰ τόγ' ἄμεινον·
Βούλομ' ἐγὼ λαὸν σῶν ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.
Αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἑτοιμάσατ', ὄφρα μὴ οἶος
Ἀργείων ἀγέραστος ἔω, ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε.
Λεύσσετε γὰρ τόγε πάντες, ὅ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλῃ. 120
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἀτρείδη κύδιστε, φιλοκτεανώτατε πάντων,
Πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
Οὐδέ τί που ἴδμεν ξυνήϊα κείμενα πολλά·
Ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται, 125
Λαοὺς δ' οὐκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν τήνδε θεῷ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τριπλῇ τετραπλῇ τ' ἀποτίσομεν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς
Δῷσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων, 130
Μὴ δ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐών, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Κλέπτε νόῳ, ἐπεὶ οὐ παρελεύσεαι, οὐδέ με πείσεις.
Ἦ ἐθέλεις ὄφρ' αὐτὸς ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ' αὔτως
Ἧσθαι δευόμενον, κέλεαι δέ με τήνδ' ἀποδοῦναι;
Ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί, 135
Ἄρσαντες κατὰ θυμόν, ὅπως ἀντάξιον ἔσται·
Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
Ἢ τεὸν ἢ Αἴαντος ἰὼν γέρας, ἢ Ὀδυσῆος
Ἄξω ἑλών· ὁ δέ κεν κεχολώσεται ὅν κεν ἵκωμαι·
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεσθα καὶ αὖτις· 140
Νῦν δ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐς δ' ἐρέτας ἐπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἐς δ' ἑκατόμβην
Θείομεν, ἂν δ' αὐτὴν Χρυσηΐδα καλλιπάρηον
Βήσομεν· εἷς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βουληφόρος ἔστω,
Ἢ Αἴας, ἢ Ἰδομενεύς, ἢ δῖος Ὀδυσσεύς, 145
Ἠὲ σὺ Πηλείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
Ὄφρ' ἡμῖν ἑκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ὤ μοι, ἀναιδείην ἐπιειμένε, κερδαλεόφρον,
Πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθηται Ἀχαιῶν, 150
Ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἶφι μάχεσθαι;
Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἕνεκ' ἤλυθον αἰχμητάων
Δεῦρο μαχησόμενος, ἐπεὶ οὔτι μοι αἴτιοί εἰσιν·
Οὐ γάρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους,
Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐριβώλακι βωτιανείρῃ 155
Καρπὸν ἐδηλήσαντ', ἐπειὴ μάλα πολλὰ μεταξὺ
Οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα·
Ἀλλὰ σοὶ ὦ μέγ' ἀναιδὲς ἅμ' ἑσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρῃς,
Τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ, σοί τε κυνῶπα,
Πρὸς Τρώων, τῶν οὔτι μετατρέπῃ, οὐδ' ἀλεγίζεις· 160
Καὶ δή μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
Ὧι ἔπι πολλὰ μόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν.
Οὐ μὲν σοί ποτε ἶσον ἔχω γέρας, ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Τρώων ἐκπέρσωσ' εὖ ναιόμενον πτολίεθρον.
Ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυάϊκος πολέμοιο 165
Χεῖρες ἐμαὶ διέπουσ'· ἀτὰρ ἤν ποτε δασμὸς ἵκηται,
Σοὶ τὸ γέρας πολὺ μεῖζον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
Ἔρχομ' ἔχων ἐπὶ νῆας, ἐπεί κε κάμω πολεμίζων.
Νῦν δ' εἶμι Φθίηνδ', ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
Οἴκαδ' ἴμεν σὺν νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδέ σ' ὀΐω 170
Ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν ἄφενος καὶ πλοῦτον ἀφύξειν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται, οὐδέ σ' ἔγωγε
Λίσσομαι εἵνεκ' ἐμεῖο μένειν· πάρ' ἔμοιγε καὶ ἄλλοι
Οἵ κέ με τιμήσουσι, μάλιστα δὲ μητίετα Ζεύς. 175
Ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι διοτρεφέων βασιλήων.
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε.
Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τόγ' ἔδωκεν.
Οἴκαδ' ἰὼν σὺν νηυσί τε σῇς καὶ σοῖς ἑτάροισι,
Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω, 180
Οὐδ' ὄθομαι κοτέοντος· ἀπειλήσω δέ τοι ὧδε·
Ὡς ἔμ' ἀφαιρεῖται Χρυσηΐδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισι

Neque corpore, neque indole, neque mentibus, neque item operibus:
Sed sic etiam volo ipsam reddere, si hoc est melius:
Volo ego populum saluum esse, potius quam perire.
Sed mihi premium statim praeparate, ut non solus
Argiuorum sim sine munere: nam neque decet.
Videtis enim hoc omnes, quod mihi premium abit alio.
Huic autem respondit postea pedibus praestans diuus Achilles,
Atride gloriosissime, auarissime omnium,
Quomodo enim tibi dabunt praemium magnanimi Achiui?
Neque item adhuc scimus communia reposita multa:
Sed quae quidem ex urbibus depraedati sumus, ea diuisa sunt:
Populos autem non decet iterum-collecta haec congregare.
Sed tu quidem nunc hanc deo permitte: at Achiui
Tripliciter quadrupliciterque cōpensabimus, si quando Iupiter
Det urbem Troiam bene-muratam debellare.
Huic autem respondens dixit rex Agamemnon:
Neque sic, quamuis sis fortis, deo similis Achilles,
Falle mente, quoniā non praeteribis, neque mihi persuadebis.
Nunquid vis ut ipse habeas praemium, sed me sic vanum
Sedere indigentem, iubes autem me hanc reddere?
Sed si quidem dabunt praemium magnanimi Achiui,
Accōmodantes secundum animum meū ut aeque dignum sit.
Si autem non dederint, ego certe ipse accipiam
Vel tuum, vel Aiacis veniens praemium, vel Vlyssis
Abducam accipiens: ille autem irascetur ad quem ibo.
Sed certe quidem de his post consultabimus etiam alias:
Nunc autem age nauem nigram deducamus in mare diuum.
Intus autem remiges idonee congregemus, intus autem hecatomben
Ponamus, ipsam vero Chryseida pulchram-genas
Ascendere faciamus. unus autem aliquis princeps vir cōsultor sit,
Vel Aiax, vel Idomeneus, vel diuus Vlysses,
Vel tu Pelide omnium terribilissime virorum,
Vt nobis longe iaculantem places sacra faciens.
Hunc autem torue intuens allocutus est pedes velox Achilles,
Heu impudentia indute, vulpina mente praedite,
Quomodo aliquis tibi prōptus obediēs verbo erit Achiuorū,
Vel ut ad insidias eat, vel aduersus viros fortiter pugnet?
Non enim ego Troianorum gratia veni hastatorum
Huc pugnaturus, quum nulla in re ipsos inculpare possum:
Non enim vnquam meas boues abegerunt, neque equos,
Neque vnquam in Phthia glebosa, populosa,
Fructum laeserunt: quoniam valde multi
(Montesque vmbrosi intermedii sunt, maréque resonans)
Sed te o valde impudens, consequimur, ut tu gaudeas,
Honorem conseruantes Menelao, tibique, canino-vir-aspectu,
A Troianis, quos neque reuereris, neque curas,
Et iam mihi praemium ipse auferre minaris
Super quo multum laboraui: dederūt autem mihi filii Achiuorū.
Non equidem tibi vnquā aequale habeo praemium, quando Achiui
Troianorum depraedabuntur benè habitatam urbem.
Sed quidem in maiorem partem impetuosi belli
Manus meae gubernant, sed si quando diuisio venerit,
Tibi praemium multo maius, ego paruumque, dilectumque, tum
Habens venio ad naues, postquam laborauero bellans.
Nunc autem vado Phthiam, quoniam multo melius est
Domum ire cum nauibus rostratis: neque te puto
Hic inhonoratus quum sim, diuitias & opes exhausturum.
Huic autem respondit postea rex virorum Agamemnon,
Fuge sane, si tibi animo sedet: neque te ego
Rogo gratia mei manere: apud me & alii erunt,
Qui me honorabunt: maxime autem prudens Iupiter.
Inimicissimus autem mihi es regum a Ioue nutritorum:
Semper enim tibi contentioque grata, bellaque, pugnaeque.
Si valde fortis es, Deus certe tibi hoc dedit.
Domum vero vadens cum nauibusque tuis, & tuis sociis,
Myrmidonibus impera, te autem ego non curo,
Neque magni facio irascentem: minabor autem tibi sic:
Quoniam a me aufert Chryseida Phoebus Apollo,
(Hanc quidem ego cum nauique mea, & meis sociis

Altercatio Achillis cum Agamemnone.

Mittam: ego quoque abducam Briseida pulchram-genas,
Ipse veniens ad tentorium tuum praemium, vt bene scias
Quanto melior sim te: timeat autem & alius
Aequalem se mihi dicere, & assimilari contra.
Sic dixit: Pelidae autē dolor factus est: intus autē ipsi cor
In pectoribus hirsutis in vtramque partem cogitauit:
An ipsemet ensem acutum extrahens à coxa,
Hos quidem dimoueret, ipse autem Atridem interficeret:
An iram sedaret, compesceretque animum.
Interea dum haec agitaret per mentem & per animum,
Traxit autem è vagina magnum ensem, venit Pallas
Caelitus: praemiserat enim dea alba-vlnas Iuno,
Ambos simul ex animo amansque curansque.
Stetit autem retrò, & per flauam comam cepit Pelidem
Soli apparens, aliorum vero nullus videbat. — γ. ἰᾶτο.
Expauit autē Achilles: retrò autē conuersus statim cognouit,
Palladem, Athenensem, terribiles autē ei oculi lucebant:
Et ipsam vocans, verba alata allocutus est.
Cur huc Aegiochi Iouis progenies venisti?
An vt iniuriam noscas Agamemnonis Atridae?
Sed tibi edico, hoc autem & perfectum iri puto,
Suis superbiis citò tandem animum perdet. — γ. ὀλέσσῃ.
Hunc rursus allocuta est dea caesis-oculis Minerua: — γ. τὸ σὸν μ.
Veni ego sedatura tuam iram (si modò persuadearis)
Caelitus, praemisit autem me Dea alba-vlnas Iuno,
Ambos simul ex animo diligensque curansque.
Sed age quiesce à contentione, neque ensem trahe manu:
Sed certè verbis quidem conuiciator, sicut erit.
Sic enim edico, hoc & perfectum erit.
Et aliquando tibi ter tot aderunt splendida dona (bis.
Iniuriae causa huius, tu autem cohibe te, obtempera autē no-
Huic autē mutua oratione respōdit pedes velox Achil-
Oportet quidem vestrum dea verbum custodire, (les,
Quantumuis sim ex animo iratus, sic enim melius.
Quicunque vtique diis obtēperauerit, magis exaudiūt ipsum.
Dixit, & in argenteo manubrio tenebat manū grauem:
Rursus autē vaginae impulit magnum ensem, neque fuit ino-
Verbo Mineruae. haec autem caelum ascendit (bediens
In domos Aegida-tenentis Iouis, ad daemonas alios.
Pelides autem iterum contumeliosis verbis
Atridem allocutus est, & nondum cessabat ab ira.

Achilles cum Agamemnone iterū turgatur.

Vino grauate, canis oculos habens, cor vero cerui,
Neque vnquam in bellum vna cum populo armari,
Neque ad insidias ire cum primoribus Achiuorum
Ausus es animo, hoc autem tibi mors videtur esse. — γ. τὸ δέ τοι.
Certe multo melius est per exercitum latum Achiuorum
Dona auferre, quicunque tibi contradixerit:
Populi-vorator Rex, quoniam vilibus praees:
Certè enim Atrida, nunc postremam contumeliam faceres.
Sed tibi edico, atque adeo magnum iuramentum iuro.
Certè per hoc sceptrum, quòd quidē nunquā folia & ramos
Producet, postquā primum incisionē in montibus reliquit,
Neque pullulabit (circum enim ipsi gladius decorticauit
Foliáque & corticem) nunc iterum ipsum filij Achiuorum
In manibus portant iudices, quique leges
A Ioue hauserunt: hoc autem tibi erit magnū iuramentum. — γ. ὃ δέ τοι.
Certè aliquando Achillis desiderium veniet filijs Achiuorū
Vniuersis: his autem non poteris, doleas licet,
Prodesse, quando multi ab Hectore homicida
Morientes cadent: tu autem intus animum lacerabis
Iratus quando fortiss. Achiuorum non honoraris.
Sic dixit Pelides: sceptrum autem proiecit in terram
Aureis clauis transfixum, consedit autem ipse.

Nestor Achillis & Agamemnonis contentionem componere conatur.

Atrides v. ex alia parte irascebatur: his autem Nestor
Suauiloquus surrexit, argutus Pyliorum orator,
Cuius lingua melle dulcior fluebat sermo:
Illi iam duae quidem aetates variolinguium hominum
Defecerant, qui cum ipso ante simul nutriti sunt & ge-
niti
In Pylo diuina, inter tertios v. regnabat.

Πέμψω· ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βρισηΐδα καλλιπάρῃον,
Αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας· ὄφρ' ἐῢ εἰδῇς 185
Ὅσσον φέρτερός εἰμι σέθεν, στυγέῃ δὲ καὶ ἄλλος
Ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντην.
Ὣς φάτο. Πηλείωνι δ' ἄχος γένετ', ἐν δέ οἱ ἦτορ
Στήθεσσιν λασίοισι διάνδιχα μερμήριξεν,
Ἢ ὅγε φάσγανον ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ, 190
Τοὺς μὲν ἀναστήσειεν, ὁ δ' Ἀτρείδην ἐναρίζοι,
Ἦε χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.
Ἧος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἕλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, ἦλθε δ' Ἀθήνη
Οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη, 195
Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε·
Στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς δὲ κόμης ἕλε Πηλείωνα,
Οἴῳ φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων οὔτις * ὁρᾶτο.
Θάμβησεν δ' Ἀχιλεύς, μετὰ δ' ἐτράπετ'· αὐτίκα δ' ἔγνω
Παλλάδ' Ἀθηναίην· δεινὼ δέ οἱ ὄσσε φάανθεν· 200
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίπτ' αὖτ' αἰγιόχοιο Διὸς τέκος εἰλήλουθας;
Ἦ ἵνα ὕβριν ἴδῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο;
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελέσθαι ὀΐω,
Ἧις ὑπεροπλίῃσι τάχ' ἄν ποτε θυμὸν * ὀλέσσῃ. 205
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἦλθον ἐγὼ παύσουσα * τὸ σὸν μένος, αἴ κε πίθηαι,
Οὐρανόθεν· πρὸ δέ μ' ἧκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέουσά τε, κηδομένη τε.
Ἀλλ' ἄγε λῆγ' ἔριδος, μηδὲ ξίφος ἕλκεο χειρί. 210
Ἀλλ' ἤτοι ἔπεσιν μὲν ὀνείδισον, ὡς ἔσεταί περ.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
Καί ποτέ τοι τρὶς τόσσα παρέσσεται ἀγλαὰ δῶρα,
Ὕβριος εἵνεκα τῆσδε· σὺ δ' ἴσχεο, πείθεο δ' ἡμῖν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Χρὴ μὲν σφωΐτερόν γε θεὰ ἔπος εἰρύσσασθαι,
Καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον· ὣς γὰρ ἄμεινον.
Ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.
Ἦ, καὶ ἐπ' ἀργυρέῃ κώπῃ σχέθε χεῖρα βαρεῖαν·
Ἂψ δ' ἐς κουλεὸν ὦσε μέγα ξίφος, οὐδ' ἀπίθησε 220
Μύθῳ Ἀθηναίης. ἡ δ' Οὔλυμπόνδε βεβήκει,
Δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διός, μετὰ δαίμονας ἄλλους.
Πηλείδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
Ἀτρείδην προσέειπε, καὶ οὔπω λῆγε χόλοιο,
Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο, 225
Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἅμα λαῷ θωρηχθῆναι,
Οὔτε λόχονδ' ἰέναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
Τέτληκας θυμῷ· * τὸ δέ τοι κὴρ εἴδεται εἶναι.
Ἦ πολὺ λώϊόν ἐστι κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
Δῶρ' ἀποαιρεῖσθαι ὅστις σέθεν ἀντίον εἴπῃ. 230
Δημοβόρος βασιλεύς, ἐπεὶ οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις·
Ἦ γὰρ ἂν Ἀτρείδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον, τὸ μὲν οὔποτε φύλλα καὶ ὄζους
Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν, 135
Οὐδ' ἀναθηλήσει· περὶ γάρ ῥά ἑ χαλκὸς ἔλεψε
Φύλλα τε καὶ φλοιόν· νῦν αὖτέ μιν υἷες Ἀχαιῶν
Ἐν παλάμῃς φορέουσι δικασπόλοι, οἵτε θέμιστας
Πρὸς Διὸς εἰρύαται· * ὁ δέ τοι μέγας ἔσσεται ὅρκος·
Ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν 240
Σύμπαντας· τοῖς δ' οὔτι δυνήσεαι ἀχνύμενός περ
Χραισμεῖν, εὖτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Θνήσκοντες πίπτωσι· σὺ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξεις
Χωόμενος, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισας.
Ὣς φάτο Πηλείδης· ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ 245
Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον· ἕζετο δ' αὐτός.
Ἀτρείδης δ' ἑτέρωθεν ἐμήνιε. τοῖσι δὲ Νέστωρ
Ἡδυεπὴς ἀνόρουσε, λιγὺς Πυλίων ἀγορητής,
Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
Τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων 350
Ἐφθίαθ', οἵ οἱ πρόσθεν ἅμα τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
Ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν·

Ὅς σφιν

Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει.
Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος, Πριάμοιό τε παῖδες, 255
Ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροίατο θυμῷ,
Εἰ σφῶϊν τάδε πάντα πυθοίατο μαρναμένοιϊν,
Οἳ περὶ μὲν βουλὴν Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι.
Ἀλλὰ πίθεσθ'· ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο.
Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν ἠέ περ ὑμῖν 260
Ἀνδράσιν ὡμίλησα, καὶ οὔ ποτέ μ' οἵ γ' ἀθέριζον.
Οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι,
Οἷον Πειρίθοόν τε, Δρύαντά τε ποιμένα λαῶν,
Καινέα τ', Ἐξάδιόν τε, καὶ ἀντίθεον Πολύφημον,
Θησέα τ' Αἰγεΐδην ἐπιείκελον ἀθανάτοισι. 265
Κάρτιστοι δὴ κεῖνοι ἐπιχθονίων τράφεν ἀνδρῶν·
Κάρτιστοι μὲν ἔσαν, καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο
Φηρσὶν ὀρεσκῴοισι, καὶ ἐκπάγλως ἀπόλεσσαν.
Καὶ μὲν τοῖσιν ἐγὼ μεθομίλεον ἐκ Πύλου ἐλθὼν,
Τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· καλέσαντο γὰρ αὐτοί· 270
Καὶ μαχόμην κατ' ἐμαυτὸν ἐγώ· κείνοισι δ' ἂν οὔτις
Τῶν οἳ νῦν βροτοί εἰσιν ἐπιχθόνιοι, μαχέοιτο·
Καὶ μέν μευ βουλέων ξύνιεν, πείθοντό τε μύθῳ.
Ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες, ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον·
Μήτε σὺ τόνδ', ἀγαθός περ ἐὼν, ἀποαίρεο κούρην, 275
Ἀλλ' ἔα ὥς οἱ πρῶτα δόσαν γέρας υἷες Ἀχαιῶν·
Μήτε σὺ Πηλείδη ἔθελ' ἐριζέμεναι βασιλῆϊ
Ἀντιβίην· ἐπεὶ οὔποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, ᾧ τε Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν.
Εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ, 280
Ἀλλ' ὅ γε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἀνάσσει.
Ἀτρεΐδη, σὺ δὲ παῦε τεὸν μένος· αὐτὰρ ἔγωγε
Λίσσομ' Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
Ἕρκος Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο κακοῖο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων, 285
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων,
Πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν,
Πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἅ τιν' οὐ πείσεσθαι ὀΐω.
Εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες, 290
Τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι;
Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήδην ἠμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἦ γάρ κεν δειλός τε καὶ οὐτιδανὸς καλεοίμην,
Εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπείξομαι ὅττι κεν εἴπῃς·
Ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ἐπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἔμοιγε 295
Σήμαιν'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔτι σοὶ πείσεσθαι ὀΐω.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Χερσὶ μὲν οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κούρης
Οὔτε σοὶ, οὔτέ τῳ ἄλλῳ, ἐπεί μ' ἀφέλεσθέ γε δόντες·
Τῶν δ' ἄλλων ἅ μοί ἐστι θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ, 300
Τῶν οὐκ ἄν τι φέροις ἀνελὼν, ἀέκοντος ἐμεῖο.
Εἰ δ' ἄγε μὴν πείρησαι, ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε·
Αἶψά τοι αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρί.
Ὣς τώ γ' ἀντιβίοισι μαχεσσαμένω ἐπέεσσιν
Ἀνστήτην· λῦσαν δ' ἀγορὴν παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν. 305
Πηλεΐδης μὲν ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας ἐΐσας
Ἤϊε σύν τε Μενοιτιάδῃ καὶ οἷς ἑτάροισιν·
Ἀτρεΐδης δ' ἄρα νῆα θοὴν ἅλαδε προέρυσσεν,
Ἐν δ' ἐρέτας ἔκρινεν ἐείκοσιν, ἐς δ' ἑκατόμβην
Βῆσε θεῷ, ἀνὰ δὲ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον 310
Εἷσεν ἄγων· ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα.
Λαοὺς δ' Ἀτρεΐδης ἀπολυμαίνεσθαι ἄνωγεν·
Οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο, καὶ εἰς ἅλα λύματ' ἔβαλλον·
Ἕρδον δ' Ἀπόλλωνι τεληέσσας ἑκατόμβας 315
Ταύρων ἠδ' αἰγῶν παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
Κνίση δ' οὐρανὸν ἷκεν ἑλισσομένη περὶ καπνῷ.
Ὣς οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν· οὐδ' Ἀγαμέμνων
Λῆγ' ἔριδος, τὴν πρῶτον ἐπηπείλησ' Ἀχιλῆϊ.
Ἀλλ' ὅ γε Ταλθύβιόν τε καὶ Εὐρυβάτην προσέειπε, 320
Τώ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρηρὼ θεράποντε,

Hic illis bene prudens concionatus est, & dixit.
O dij, certe magnus luctus Achiuam terram inuadit.
Certe lætabitur Priamus, Priamiq; filij,
Alij, Troiani valde gaudebunt ex animo,
Si vos hæc omnia audient depugnantes,
Qui quidē consilio Danais antecellitis & pugnandi peritia
Sed persuadeamini: ambo autem iuniores estis me.
Iam enim aliquando ego & cum melioribus quàm vos
Viris conuersatus sum, & nunquā me ipsi paruī penderūt.
Non enim unquam tales vidi viros, neque videbo,
Qualem Pirithoumq;, Dryantēq; gubernatorem populorū
Cæneumq;, Exadiumq;, & æqualem Deo Polyphemum,
Theseumq; Aegidem similibus immortalibus.
Fortissimi certè illi terrestrium nutriti sunt virorum:
Fortissimi quidem erant, & cum fortissimis pugnabant
Belluis monticolis & terribili-modo interfecerunt.
Et quidem cum his conuersabar ex Pylo veniens.
Procul ex Apia terra, (vocabant enim ipsi)
Et pugnabam pro meis viribus ego: cum illis autem nullus
Eorum qui nunc homines sunt terrestres pugnaret:
Et mea consilia audiebant mihiq; obediebant verbo.
Sed obedite & vos, quia obedire melius
Neque tu ab illo (excellens quamuis sis) auferas puellam.
Sed concede vt ei primum dederunt præmium filij Achiuorum.
Neque tu Pelide velis contendere regem
Contra: quia nunquam similem sortitus est honorem
Sceptriger rex, cuique Iupiter honorem dedit.
Si autem tu fortior es, dea autem te genuit mater:
Tamen hic potentior est, quia pluribus imperat.
Atride, tu autem compesce tuam iram: sed ego
Precabor Achillem deponere iram, qui magnum omnibus
Septum Achiuis est belli mali.
Huic autem vicissim respondit rex Agamemnon,
Ita sane hæc omnia senex secundum decens dixisti:
Sed hic vir vult supra omnes esse alios,
Omnes esse in sua potestate vult, omnibus & dominari,
Omnibus & præcipere quæ non persuasurum puto.
Si autem ipsum bellicosum fecerunt Dij semper existentes,
An propterea ipsi permittunt contumelia loqui?
Huic autē interpellatio sermone respōdit diuus Achilles,
Certè timidusq; & vilis vocari possem,
Si iam tibi in omni re cessero quam dicis:
Alijs tam hæc iube, non enim mihi
Præcipe: non enim me tibi obtemperaturum puto.
Aliud autem tibi dico, tu autem in præcordijs mitte tuis:
Manibus quidem non ego pugnabo gratia puellæ (distis.
Neque tecū, neq; cū alio quouis, quū à me aufertis quod de-
Aliarū autē rerū, quæ mihi sunt veloce apud nauē nigram,
Harum nihil utiq; feres accipiens inuito me.
Aliquin, age, fac periculum, vt cognoscant & isti:
Statim tibi sanguis niger fluet per lanceam.
Sic hi contrarijs contendentes verbis
Surrexerunt: soluerunt autē contentionē apud naues Achiuorum.
Pelides quidem ad tentoria & naues æquales
Iuit cúmque Menœtiade & proprijs socijs:
Atrides autem nauem velocem in mare deduxit,
Intus autē remiges elegit viginti, intus autem hecatombem
Imposuit deo, Chryseidē.v. pulchrigenam (prudens Vlysses
Conscendere fecit adducta: in ea autem princeps ascendit.
Qui cum ascendissent, nauigabant per humidas vias.
Populos autem Atrides lustrare iussit.
Illi autem lustrabantur, & in mare sordes iaciebant.
Faciebant autem Apollini perfectas hecatombas
Taurorum & caprarum, iuxta littus maris infructuosi.
Nidor autem ad cœlum ibat inuolutus circa fumum.
Sic hi quidem hæc operabantur per exercitum: neque Agamemnon
Cessabat à rixa qua primum minatus fuerat Achilli.
Sed hic Talthybiumq; & Eurybatem affatus est:
(Hi ipsi erant præcones & fortes ministri)

Agamemnon & Achilles iterato iurgātur.

Agamemnon Chryseiden ad patrem remittit.

Agamemnon Briseiden ab Achille accersit.

Abite ad tentorium Pelidæ Achillis.
Manu accipientes adducite Briseida pulchrigenam.
Si autem non dederit, ego ipse auferam
Veniens cum pluribus: quod illi & horribilius erit.
Sic dicens, præmisit, durum autem mandatum iussit. (κ. προσέ-ειπε.)
Hi inuiti iuerunt iuxta littus maris infructuosi:
Myrmidonum v. ad tentoriaq; & naues peruenerunt.
Hunc autem inuenerunt apud q; tentoriũ et nauẽ nigram
Sedentem: neque sanè hos intuitus lætatus est Achilles.
Hi quidem perterriti & reueriti Regem,
Steterunt, nequaquã v. ipsũ alloquebãtur, nec interrogabãt:
Sed hic cognouit suis in mentibus, dixitq;:
Saluete præcones Iouis nuncij, atque etiam virorum:
Propius accedite. nihil mihi vos culpandi, sed Agamemnõ,
Qui vos præmisit Briseidis causa puellæ.
Sed age generose Patrocle educ puellam,
Et ipsis da vt ducant, vos ipsi autem testes estote
Coram dijs beatis, coramq; mortalibus hominibus,
Et coram rege illaudato, si vnquam posthac
Opus me fuerit sæuam pestem remouere
Ab alijs: certè enim hic perniciosis consilijs furit,
Neque scit intelligere præsentia nec futura,
Vt sibi apud naues salui pugnare queant Achiui.
Sic dixit, Patroclus autem dilecto obediuit socio.
Eduxit autem rex ex tentorio Briseida pulchrigenam,
Deditq; ducenda: hi autẽ retrò iuerunt ad naues Achiuorũ.
Illa verò inuita vnà cum his mulier ibat, sed Achilles
Lachrymans à socijs statim sedit seorsim separatus,
Littus ad maris cani, respiciens in purpureum pontum.
Multa autem matri dilectæ supplicauit manus porrigens,

Achilles à matre vindictam petit Achiuorum.

Mater, quum me peperisti vt essem breuis temporis,
Honorem mihi debebat Olympius tradere
Iupiter altitonans: nunc autẽ neque me paululũ honorauit.
Certè enim me Atrides latè-dominans Agamemnon
Inhonorauit: habet enim præmium quod per vim rapuit.
Sic dixit lachrymãs: hũc autẽ exaudiuit venerãda mater
Sedens in profunditatibus maris apud patrem senem.
Statim autem prodijt è cano mari, velut nebula:
Et ante ipsum sedit lachrymantem,
Manûque ipsum demulsit, itaque locuta est.
Fili quid fles? quis verò tibi mentem inuasit mœror?
Dic, ne celes in animo, vt sciamus ambo. (Achilles:
Hanc autem grauiter suspirãs allocutus est pedes velox
Nosti: cur tibi hæc scienti omnia dicam?
Iuimus in Theben sacram ciuitatem Eetionis,
Hanc diripuimus & adduximus huc omnia:
Et hæc quidem bene diuiserunt inter se filij Achiuorum
Elegerunt autem Atridæ Chryseida pulchrigenam:
Chryses autem postea sacerdos longè iacientis Apollinis
Venit ad veloces naues Achiuorum ferro-vestitorum,
Liberaturúsque filiam, feréns que infinita precia liberationis,
Coronamq; habens in manibus longe-iacientis Apollinis,
Aureo cum sceptro, & deprecabatur omnes Achiuos:
Atridas autem maximè, duo ornamenta populorum.
Tunc alij quidem omnes linguis fauerunt Achiui,
Venerandumq; esse sacerdotem, & splendida accipiẽda pre-
Sed nõ Atridæ Agamẽnoni placuit animo: (tia liberationis,
Sed malè dimisit: acerbum & verbum mandauit.
Iratus autem senex retrò abiuit: hunc autem Apollo
Precantem exaudiuit, quoniam valde sibi amicus erat.
Misit autem in Argiuos malam sagittam: populi autem
Moriebantur frequentes: ibant autem spicula Dei
Per totum exercitum latum Achiuorum: nobis autem va-
tes
Benè sciens concionabatur vaticinationes longè-iacientis:
Statim ego primus hortabar Deum placari.
Atridem autem postea ira cepit: statim autem exurgens
Minatus est verbum, quod iam perfectum est.
Illam quidem enim cum naui veloci nigroculi Achiui
Ad Chrysem mittunt: ducunt autem dona regi.

Ἔρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Χειρὸς ἑλόντ' ἀγέμεν Βρισηΐδα καλλιπάρῃον.
Εἰ δέ κε μὴ δώῃσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται. 325
Ὣς εἰπὼν, προΐει, * κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
Τὼ δ' ἀέκοντε βάτην παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην.
Τὸν δ' εὗρον παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἥμενον· οὐδ' ἄρα τώ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς. 330
Τὼ μὲν ταρβήσαντε, καὶ αἰδομένω βασιλῆα,
Στήτην, οὐδέ τί μιν προσεφώνεον, οὐδ' ἐρέοντο.
Αὐτὰρ ὃ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε,
Χαίρετε κήρυκες Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν.
Ἆσσον ἴτ'· οὔ τί μοι ὔμμες ἐπαίτιοι, ἀλλ' Ἀγαμέμνων, 335
Ὃ σφῶϊ προΐει Βρισηΐδος εἵνεκα κούρης.
Ἀλλ' ἄγε διογενὲς Πατρόκλεες ἔξαγε κούρην,
Καί σφωϊν δὸς ἄγειν· τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων
Πρός τε θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων,
Καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἴποτε δ' αὖτε 340
Χρειὼ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι
Τοῖς ἄλλοις· ἦ γὰρ ὅ γ' ὀλοιῇσι φρεσὶ θύει,
Οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
Ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.
Ὣς φάτο. Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ, 345
Ἐκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρῃον,
Δῶκε δ' ἄγειν· τὼ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν·
Ἡ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Δακρύσας, ἑτάρων ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθεὶς,
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, ὁρόων ἐπὶ οἴνοπα πόντον. 350
Πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο χεῖρας ὀρεγνύς,
Μῆτερ, ἐπεί μ' ἔτεκές γε μινυνθάδιόν περ ἐόντα,
Τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν.
Ἦ γάρ μ' Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων 355
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ὣς φάτο δάκρυ χέων. τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ,
Ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι·
Καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἁλὸς, ἠΰτ' ὀμίχλη·
Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο δάκρυ χέοντος, 360
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Οἶσθα· τί ἤ τοι ταῦτ' εἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω; 365
Ὠχόμεθ' ἐς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἠετίωνος,
Τὴν δὲ διεπράθομέν τε, καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα·
Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἷες Ἀχαιῶν,
Ἐκ δ' ἕλον Ἀτρεΐδῃ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον·
Χρύσης δ' αὖθ' ἱερεὺς ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος, 370
Ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
Στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ· καὶ λίσσετο πάντας Ἀχαιούς,
Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα, δύω κοσμήτορε λαῶν. 375
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
Χωόμενος δ' ὁ γέρων πάλιν ᾤχετο. τοῖο δ' Ἀπόλλων 380
Εὐξαμένου ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν·
Ἧκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος· οἳ δέ νυ λαοὶ
Θνῇσκον ἐπασσύτεροι· τὰ δ' ἐπῴχετο κῆλα θεοῖο
Πάντῃ ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν. ἄμμι δὲ μάντις
Εὖ εἰδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας ἑκάτοιο. 385
Αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἱλάσκεσθαι.
Ἀτρεΐωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν, αἶψα δ' ἀναστὰς
Ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστί.
Τὴν μὲν γὰρ σὺν νηῒ θοῇ ἑλίκωπες Ἀχαιοὶ
Ἐς Χρύσην πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι. 390

Τὴν δὲ

Τὴν δὲ νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
Κούρην Βρισῆος, τήν μοι δόσαν υἷες Ἀχαιῶν.
Ἀλλὰ σὺ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος.
Ἐλθοῦσ' Οὔλυμπον δὲ, Δία λίσαι, εἴποτε δή τι
Ἢ ἔπει ὤνησας κραδίην Διὸς, ἠὲ καὶ ἔργῳ. 395
Πολλάκι γάρ σεο πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
Εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,
Ὁππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,
Ἥρη τ', ἠδὲ Ποσειδάων, καὶ * Παλλὰς Ἀθήνη· 400
Ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐλθοῦσα θεὰ ὑπελύσαο δεσμῶν,
Ὦχ' ἑκατόγχειρον καλέσασ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον,
Ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δέ τε πάντες
Αἰγαίων'· ὁ γὰρ αὖτε βίῃ οὗ πατρὸς ἀμείνων,
Ὅς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο κύδεϊ γαίων· 405
Τὸν καὶ ὑπέδδεισαν μάκαρες θεοὶ, οὐδέ τ' ἔδησαν.
Τῶν νῦν μιν μνήσασα παρέζεο, καὶ λαβὲ γούνων,
Αἴκεν πως ἐθέλῃσιν ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι,
Τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἅλα ἔλσαι Ἀχαιοὺς
Κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος, 410
Γνῷ δὲ καὶ Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
Ἣν ἄτην, ὅ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα,
Ὤ μοι τέκνον ἐμὸν, τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα;
Αἴθ' ὄφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων 415
Ἧσθαι, ἐπεί νύ τοι αἶσα μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν.
Νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ ὀϊζυρὸς περὶ πάντων
Ἔπλεο· τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισι.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέουσα ἔπος Διὶ τερπικεραύνῳ
Εἶμ' αὐτὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀγάννιφον, αἴκε πίθηται. 420
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι
Μήνι' Ἀχαιοῖσιν, πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.
Ζεὺς γὰρ ἐς Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
Χθιζὸς ἔβη κατὰ δαῖτα, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο)
Δωδεκάτῃ δέ τοι αὖτις ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε· 425
Καὶ τότ' ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Καί μιν γουνάσομαι, καί μιν πείσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπεβήσετο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
Χωόμενον κατὰ θυμὸν ἐϋζώνοιο γυναικὸς,
Τήν ῥα βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρων· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 430
Ἐς Χρύσην ἵκανεν, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
Ἱστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηῒ μελαίνῃ·
Ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες,
Καρπαλίμως· τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρεσσαν ἐρετμοῖς, 435
Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι.
Ἐκ δὲ Χρυσηῒς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.
Τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεὺς 440
Πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν,
Ὦ Χρύση, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν, Φοίβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλασόμεσθα ἄνακτα,
Ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφῆκεν. 445
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων
Παῖδα φίλην· τοὶ δ' ὦκα θεῷ κλειτὴν ἑκατόμβην
Ἑξείης ἔστησαν ἐΰδμητον περὶ βωμόν.
Χερνίψαντο δ' ἔπειτα, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
Τοῖσιν δὲ Χρύσης μεγάλ' εὔχετο χεῖρας ἀνασχὼν, 450
Κλῦθί μευ ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις.
Ἠμὲν δή ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
Τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ, 455
Ἤδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
Αὐέρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,

Hanc autem nuper è tentorio iuerunt praecones ducentes
Briseidis filiam, quam mihi dederant filij Achiuorum.
Sed tu, si potes, auxiliare filio tuo.
Vadens ad Olympum, Iouem precare, si unquam aliquid
Vel verbo iuuisti cor Iouis, vel etiam opere.
Saepe enim te patris in aedibus audiui
Gloriantem, quando dicebas à faciente-nigras-nubes Saturnio
Solam inter immortales crudelem cladem remouisse:
Quando ipsum colligare caelestes voluerunt alij,
Iuno & Neptunus & Pallas Minerua, — γρ. Φοῖβος Ἀπόλλων
Sed tu ipsum veniens ipsum Dea liberasti à vinculis,
Statim Centimanum vocans in magnum Olympum,
Quem Briareum vocant dij, viri autem omnes
Aegaeonem: hic enim duplo rursus viribus suo patre praestantior,
Qui apud Saturnium sedebat eo honore laetus:
Hunc & exhorruerunt immortales dij, neque ligauerunt Iouem.
His nunc illi in memoriam reuocans asside, & prehende genua,
Si aliquo modo velit Troianis auxiliari:
Ad puppes vero usque & ad mare expellere Achiuos
Caesos, ut omnes fruantur rege,
Noscat autem & Atrides late-dominans Agamemnon
Suum detrimentum quod fortissimum Achiuorum nihili fecit.
Huic respondit deinde Thetis, lachrymas effundens, — Thetidis verba ad filium Achillem.
Heu fili mi, cur te enutriui in malum pariens?
O utinam apud naues sine lachrymis & sine noxa
Sederes, quoniam tibi fatum paululum neque multum diu:
Nunc autem & cito moriturus & aerumnosus supra omnes
Es: ideo te malo fato peperi in aedibus.
Hoc autem dictura verbum Ioui gaudenti-fulmine
Vado ipsa in Olympum valde-niuosum, si persuadeatur.
Sed tu quidem nunc nauibus assidens velocibus
Irascere Achiuis, bello autem abstine omnino.
Iupiter enim in Oceanum ad inculpatos Aethiopas
Hesternus iuit ad conuiuium, dij autem simul omnes sequuti sunt.)
Duodecima autem rursus veniet ad caelum:
Et tunc postea vadam Iouis ad aenea-basis domum:
Et ipsius genibus aduoluar, & me ipsum persuasurum puto.
Sic utique locuta abiit: hunc autem reliquit ibi
Iratum in animo propter formosam mulierem,
Quam vi ab inuito abstulerant. Sed Vlysses — Vlysses Chryseidem patri reddit.
In Chrysam peruenit, ducens sacram hecatombem.
Qui quando portum valde profundum intra peruenerunt,
Vela quidem collegerunt, posueruntque in naui nigra:
Malum autem thecae accomodarunt, rudentibus dimittentes
Statim: hanc autem in portum protraxerunt remis:
Anchoras eiecerunt, ac puppes ligauerunt:
Verum & ipsi exierunt in littus maris,
Et hecatomben exposuerunt longe-iacienti Apollini.
Sed & Chryseis naui exiuit pontigrada.
Hanc quidem postea ad altare ducens prudens Vlysses,
Patri charo in manibus posuit, & ipsum allocutus est:
O Chryse, praemisit me rex virorum Agamemnon
Filiamque tibi ut ducerem, Phoeboque sacram hecatombem
Facerem pro Danais, ut placemus regem,
Qui modo Argiuis multi-suspiria dolores immisit.
Sic dicens, in manibus posuit: hic autem suscepit gaudens
Filiam dilectam: hi autem statim deo gloriosam hecatombem
Ordine statuerunt bene-aedificatum circa altare,
Manus lauarunt postea, & fruges salsas sumpserunt.
His autem Chryses valde precabatur manus eleuans,
Audi me argenteum arcum habens, qui Chrysen tueris, — Chryses Apollinem Achiuis placat.
Cillamque valde-diuinam, Tenedoque fortiter imperas.
Iam quidem aliquando me antea exaudisti precantem,
Honorasti quidem me: valde autem laesisti populum Achiuorum,
Item & nunc mihi perfice desiderium,
Iam nunc à Danais foedam pestem remoue.
Sic dixit orans, hunc autem exaudiuit Apollo.
Sed postquam precati sunt, & fruges salsas proiecerunt, — Ad sacrificandum.
Retro traxerunt quidem primum, & iugularunt, & excoriarunt,

Latin	Greek
Coxásque secuerunt, aruinâque cooperuerunt	Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν 460
Dupliciter facientes, super ipsis autem cruda posuerunt.	Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
Adolebat autē in lignis incisis senex, sup autē rubrū vinū	Καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
Libabat. iuuenes autem apud ipsum tenebant veruta quinque-ordines habentia manibus.	Λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
Sed postquam coxæ coctæ sunt, & viscera gustarunt,	Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Ac minutatim secuerunt alia, & in verub. transfixerunt,	Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, 465
Assarunt accurate, traxeruntq́; omnia. (nium.	Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Cæterum vbi quieuerunt à labore, præparaueruntq́; conui-	Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Conuiuati sunt: neque ei aliquo animus indiguit cibo æquali.	Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Sed postquam potus & esca desiderium exemerunt,	Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Pueri quidem crateras coronauerunt vino,	Κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο· 470
Distribueruntq́; omnibus incipientes poculis.	Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Hi autem totum diem cantu Deum placabant,	Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν * ἱλάσκοντο,
Lætum canentes Pæana pueri Achiuorum,	Καλὸν ἀείδοντες παιήονα κοῦροι Ἀχαιῶν,
Canētes longe-operantē, is autē mente delectabatur audiēs.	Μέλποντες ἑκάεργον· ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.
Quando autem sol occidit, & crepusculum superuenit,	Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε, 475
Tunc sanè dormiuerunt in puppibus nauis.	Δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
Quando.a. manè genita apparuit rosea digitos Aurora,	Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Et tunc postea recesserunt ad exercitum latum Achiuorū.	Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
His autem concitatū ventum misit longè-iaculans Apollo.	Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Hi vero malum erexerūt, supraq́; vela alba extenderunt.	Οἱ δ' ἱστὸν στήσαντ', ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν· 480
Ventus autem inflabat medium velum, circum autē vnda	Ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
Carinam nigra valdè resonabat, naui eunte,	Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
Hæc autem currebat per vndam pertransiens viam.	Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθα.
Sed postquam venerunt ad exercitum latum Achiuorum,	Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,
Nauem quidem hi nigram in continentem traxerunt	Νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν 485
In summam arenam, ac longuria longa subextenderunt.	Ὑψοῦ ἐπὶ * ψαμάθῳ, ὑπὸ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν,
Ipsi autem sparsi sunt per tentoriaq́; nauésque.	Αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε.
Verum hic irascebatur nauibus assidens velocibus	Αὐτὰρ ὁ μήνιε νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι
Generosus Peleï filius pedes-velox Achilles.	Διογενὴς Πηλέος υἱός, πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Neq́; vnquā in cōcione versabatur illustres viros faciente,	Οὔτε ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν, 490
Neque vnquam in prælio, sed consumebat dilectum cor	Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον· ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
Illic manens: desiderabat autem clamorémque pugnámque.	Αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' ἀϋτήν τε πτόλεμόν τε.
Sed quando iam ab illo duodecimus factus est dies,	Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,
Et tunc iam ad Olympum iuerunt dij semper existentes,	Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες
Omnes simul, Iupiter autē præibat: Thetis autē nō oblita est	Πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε· Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων 495
Filij sui, sed emersit ex vnda maris (mandatorum	Παιδὸς ἑοῦ, ἀλλ' ἥ γ' ἀνεδύσετο κῦμα θαλάσσης,
Matutináque conscendit in magnū cœlūq́; Olympúmque:	Ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανὸν Οὔλυμπόν τε·
Inuenit autē latè-videntē Saturnidē seorsū sedētē ab alijs,	Εὗρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων
In summo vertice eminentis Olympi:	Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
Et ante ipsum sedit, & prehendit genua	Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων 500
Sinistra-manu, dextera autem mento apprehendens,	Σκαιῇ, δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθερεῶνος ἑλοῦσα,
Supplicans allocuta est Iouem Saturnidem regem:	Λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἄνακτα,
Iupiter pater, si quando te inter immortales iuui,	Ζεῦ πάτερ, εἴποτε δή σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα
Vel verbo, vel opere, hoc mihi perfice desiderium,	Ἢ ἔπει, ἢ ἔργῳ, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
Honora mihi filium, qui breuissimæ vitæ præ cæteris	Τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμορώτατος ἄλλων 505
Est: sed ipsum nunc rex virorum Agamemnon	Ἔπλετ'· ἀτάρ μιν νῦν γε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Inhonorauit, habet enim munus eius ereptum quod ipse vi	Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Sed tu ipsum honora Olympie & prudens Iupiter. (cepit.	Ἀλλὰ σύ πέρ μιν τῖσον, Ὀλύμπιε μητίετα Ζεῦ·
Tandiu autem Troianis adijce robur, donec Achiui	Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
Filium meum honorent, augeantq́; ei honorem. (Iupiter	Υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ. 510
Sic dixit: hanc.a. non allocutus est nubes-congregans	Ὣς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Sed tacitus diu sedit. Thetis.a. sicut apprehenderat genua,	Ἀλλ' ἀκέων δὴν ἧστο. Θέτις δ' ὡς ἥψατο γούνων,
Sic tenebat inhærens, & rogabat secundo iterum:	Ὣς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα, καὶ εἴρετο δεύτερον αὖτις,
Verum quidem iam mihi promitte & annue:	Νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο, καὶ κατάνευσον,
Vel abnue (quoniam non tibi est timor) vt benè sciam,	Ἢ ἀπόειπ', ἐπεὶ οὔ τοι ἔπι δέος, ὄφρ' ἐῢ εἰδῶ 515
Quantum ego inter omnes inhonoratissima dea sim.	Ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.
Hanc.a. grauiter suspirans allocutus est nubiū-congrega-	Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Exitialia sanè opera, quod me rixari impelles, (tor Iupiter	Ἦ δὴ λοίγια ἔργ', ὅτ' ἔμ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις
Iunoni, quando me irritat contumeliosis verbis.	Ἥρῃ, ὅτ' ἄν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Hæc autem & sanè mecum semper inter immortales deos	Ἡ δὲ καὶ αὔτως μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι 520
Contendit: atque me dicit in pugna Troianis auxiliari.	Νεικεῖ, καί τέ μέ φησι μάχῃ Τρώεσσιν ἀρήγειν.
Sed tu quidem nunc rursus abi, ne te intelligat	Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖτις ἀπόστιχε, μή σε νοήσῃ
Iuno, mihi autem hæc erunt curæ vt perficiam.	Ἥρη· ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται, ὄφρα τελέσσω.
Sed age, iam tibi capite annuam, vt persuadearis.	Εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὄφρα πεποίθῃς.
Hoc enim à me cum immortalibus maximum	Τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον 525
Signum: non enim meum irreuocabile, neque dolosum,	Τέκμωρ· οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλόν,
Neque sine fine, quodcunque capite annuam.	Οὐδ' ἀτελεύτητον, ὅ τί κεν κεφαλῇ κατανεύσω.
Dixit, & nigris superciliys annuit Saturnides,	Ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.

Margin notes: γ. ἱλάσκοντο Καλὸν ἀείδοντες παιήονα κ. ἀχαιῶν Μῆλ. — γ. ψαμάθοις — Thetis Iouem interpellat pro filio. — Iupiter Thetidi promittit se vlturum Achiuos.

Ἀμβρ-

Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον. 530
Τώ γ' ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
Εἰς ἅλα ἆλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
Ζεὺς δὲ ἑὸν πρὸς δῶμα· θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσταν
Ἐξ ἑδέων, σφοῦ πατρὸς ἐναντίον· οὐδέ τις ἔτλη
Μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες. 535
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου· οὐδέ μιν Ἥρη
Ἠγνοίησεν, ἰδοῦσ' ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλὰς
Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσηύδα,
Τίς δ' αὖ τοι δολομῆτα θεῶν συμφράσσατο βουλάς; 540
Αἰεί τοι φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντα,
Κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδέ τί πώ μοι
Πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος, ὅττι νοήσεις.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους 545
Εἰδήσειν· χαλεποί τοι ἔσοντ' ἀλόχῳ περ ἐούσῃ.
Ἀλλ' ὃν μέν κ' ἐπιεικὲς ἀκουέμεν, οὔ τις ἔπειτα
Οὔτε θεῶν πρότερος τόν γ' εἴσεται, οὔτ' ἀνθρώπων·
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλωμι νοῆσαι,
Μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα. 550
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἴρομαι, οὔτε μεταλλῶ,
Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τὰ φράζεαι ἅσσ' ἐθέλῃσθα.
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή σε παρείπῃ 555
Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Ἠερίη γὰρ σοί γε παρέζετο, καὶ λάβε γούνων.
Τῇ σ' ὀΐω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς, 560
Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν ὀΐεαι, οὐδέ σε λήθω·
Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔ τι δυνήσεαι, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
Μᾶλλον ἐμοὶ ἔσεαι· τὸ δέ τοι καὶ ῥίγιον ἔσται.
Εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστὶν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.
Ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ· 565
Μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
Ἆσσον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.
Ὣς ἔφατ', ἔδεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη·
Καί ῥ' ἀκέουσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ.
Ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ οὐρανίωνες. 570
Τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
Μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων λευκωλένῳ Ἥρῃ,
Ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσεται, *οὐδ' ἔτ' ἀνεκτά,
Εἰ δὴ σφὼ ἕνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ὧδε,
Ἐν δὲ θεοῖσι κολῳὸν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς 575
Ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
Μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι, καὶ αὐτῇ περ νοεούσῃ,
Πατρὶ φίλῳ ἐπίηρα φέρειν Διί, ὄφρα μὴ αὖτε
Νεικείῃσι πατὴρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
Εἴ περ γάρ κ' ἐθέλῃσιν Ὀλύμπιος * ἀστεροπητὴς 580
Ἐξ ἑδέων στυφελίξαι· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν.
Ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν·
Αὐτίκ' ἔπειθ' ἵλαος Ὀλύμπιος ἔσσεται ἡμῖν.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ ἀναΐξας δέπας ἀμφικύπελλον
Μητρὶ φίλῃ ἐν χειρὶ τίθει, καί μιν προσέειπε, 585
Τέτλαθι μῆτερ ἐμὴ, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ,
Μή σε φίλην περ ἐοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
Θεινομένην, τότε δ' οὔ τι δυνήσομαι ἀχνύμενός περ
Χραισμεῖν· ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.
Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα, 590
Ῥῖψε ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο.
Πᾶν δ' ἦμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
Κάππεσον ἐν Λήμνῳ, ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν)
Ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.
Ὣς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη· 595
Μειδήσασα δὲ, παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
Αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν

Ambrosia autem comæ deflexerunt regis
Ex capite immortali: ac magnum concussit Olympum.
Hi sic consultatione disiuncti sunt: hæc quidem postea
In mare desiluit profundum a splendido Olympo:
Iupiter autem in suam domum: dij vero simul omnes surrexerūt
Ex sedibus, sui patris in occursum: neque aliquis sustinuit
Expectare venientem, sed obuiam steterunt omnes.
Sic hic quidem illic resedit in solio, neque ipsum Iuno
Ignorauit, intuita quod consuluerat cum eo consilia
Argenteos pedes habens Thetis filia marini senis:
Statim irritatiuis Iouem Saturnium alloquuta est:
Quis autem rursus tecū dolose deorū consultauit consilia?
Semper tibi gratum est me sine seorsum quum es,
Occulta cogitantem decernere, neque aliquod adhuc mihi
Promptus tolerasti dicere verbum quodcunque cogitas.
Huic respondit postea pater virorū atque deorū atque:
Iuno, ne omnia mea adspera verba
Scire, difficilia tibi erunt, vxor quamuis mea sis:
Sed quod quidem decens fuerit audire, nullus postea
Neque deorum prior hoc sciet neque hominum:
Quod autem ego seorsum a dijs voluerim intelligere,
Ne tu hæc singula interroga, neque perscrutare.
Huic respondit postea bouinos oculos habens veneranda
Molestissime Saturnide, quale verbum dixisti? (da Iunon
Et valde te ante neque interrogo, neque perscrutor,
Sed valde quietus hæc consultas quæ vis:
Nunc autem valde timeo in mente, ne te seducat
Argenteos-pedes habens Thetis filia marini senis.
Matutina enim tibi assedit, & apprehendit genua:
Cui te puto annuisse vere, vt Achillem
Honores, perdas autem multos in nauibus Achiuorum.
Huic vicissim respondens dixit nebularum congregator
Misera, semper quidem suspicaris, nec te lateo. Iupiter:
Facere autem tamen nihil poteris, sed animo ingrata
Magis eris meo: hoc tibi & molestius erit.
Si autem sic hoc est, mihi quoque gratum erit.
Sed tacita sede, meo & obedi verbo,
Ne te non iuuent quotquot dij sunt in Olympo
Prope venientem, quando tibi inuictas manus iniecero.
Sic dixit: timuit autem bouis-oculis veneranda Iuno,
Et tacita sedit quum remisisset dilectum cor.
Ægre tulerunt autem in domo Iouis dij cœlicolæ:
His autem Vulcanus inclytus artifex incepit concionari,
Matri dilectæ amabilia ferens albas-vlnas habenti Iunoni.
Certe pestifera opera hæc erunt, neque tolerabilia,
Si iam vos gratia mortalium contenditis sic:
Inter Deos autem tumultum excitatis, neque conuiuij
Boni erit voluptas: quoniam peiora vincunt.
Matrem autem ego admoneo ipsam, quāuis intelligentem,
Vt patri dilecto amabilia adferat Ioui, vt ne iterum
Iurget pater, & nobis conuiuium conturbet.
Si enim vult Olympus fulgurum-autor
Ex sedibus euertere, hic enim multum potens est.
Sed tu hunc verbis demulce mollibus:
Statim postea beneuolus cœlestis erit nobis.
Sic dixit, & surgens poculum quod labia introrsus versa habet
Matri dilectæ in manibus posuit & ipsam allocutus est:
Tolera mater mea & sustine, mœsta quamuis sis:
Ne te dilectam quamuis existentem, oculis videam
Verberatam: tunc non potero, quamuis doleam,
Iuuare. difficilis enim cœlestis Iupiter vt ei repugnetur.
Iam enim me & aliàs adiuuare studentem
Iecit pede, extrahens à cœlo (v[illegible] diuino.
Totam autem diem ferebar: vnà autem cum sole occidente
Decidi in Lemnum, parum autem animi erat mihi.
Ibi me Sintij viri statim exceperunt cadentem.
Sic dixit: risit autem dea albas vlnas habens Iuno:
Ridens autem filij suscepit è manu poculum.
Sed hic alijs dijs à dextra exorsus omnibus

Propinabat dulce nectar ab cratere hauriens.
Inextinguibilis autem excitatus est risus beatis diis,
Postquam viderunt Vulcanum per domum ministrantem.
Sic tunc quidem totum diem usque ad solem occidentem
Convivabantur: neque amplius animus indigebat convivio ae-
Neque lyra perpulchra, quam tenebat Apollo, (quali:
Musisque quae canebant vicissim excipientes se voce pulchra.
Sed postquam occidit splendida lux solis,
Hi quidem dormituri euntes iverunt domum unusquisque,
Ubi singulis domum inclytus utroque-pede claudus
Vulcanus fecerat doctis artibus.
Iupiter autem ad suum lectum iuit coelestis fulgurator
Ubi antea dormiebat, quando ipsum dulcis somnus invaderet.
Illic dormivit ascendens: iuxta vero aurea-sede habens Iuno.

ἐκάθευδ'.

Οἰνοχόει γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων.
Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
Ὡς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα. 600
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,
Μουσάων θ', αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο, 605
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος,
Ἧχι ἑκάστῳ δῶμα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι·
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἤϊ' Ὀλύμπιος ἀστεροπητής,
Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι· 610
Ἔνθα καθηῦδ' ἀναβάς, παρὰ δὲ χρυσόθρονος Ἥρη.

ILIADIS HOMERI II. COMPOSITIO.

Somnium & Catalogus.

CÆTERI quidem dii, et viri equites-galeati,
Dormiebant per totam noctem, Iovem autem non cepit dulcis somnus:
Sed is volvebat in animo, quomodo Achillem
Honoraret, perderet autem multos apud naves Achivos
Hoc autem ei in animo optimum visum est consilium,
Mittere ad Atridem Agamemnonem perniciosum Somnium:
Et ipsum compellans, verba alata dixit:
Vade age perniciosum Somnium, celeres ad naves Achi-
Et cum veneris in tentorium Agamemnonis Atridae, (vorum,
Omnia valde vere nuncia sicut iubeo:
Armare ipsum iube comatos Achivos
Omnibus copiis, nunc enim capiat civitatem lativiam
Troianorum. non enim amplius diverse cœlestes domos habentes,
Immortales sentiunt, inflexit enim omnes
Iuno supplicans. Troianis autem funera impendent.
Sic dixit: ivit autem Somnium postquam sermonem audivit.
Statim autem pervenit celeres ad naves Achivorum:
Ivit autem ad Atridem Agamemnonem, hunc autem invenit
Dormientem in tentorio, (circum autem divinus fusus erat
Stetit autem super caput, Neleio filio similis (somnus)
Nestori, quem maxime senum honorabat Agamemnon,
Huic se assimilans, allocutus est divinum Somnium,
Dormis Atrei fili bellicosi-prudentis equorum domitoris?
Non oportet per totam noctem dormire consiliarium virum,
Cui populi sunt commissi, et tot curae sunt.
Nunc vero mihi ausculta cito: Iovis autem tibi nuncius sum,
Qui cum procul sit a te, valde te curat et miseratur,
Armare te iussit comatos Achivos
Omnibus copiis: nunc autem capias civitatem lativiam
Troianorum. non enim amplius diversa cælestes domos tenentes
Immortales sentiunt, inflexit enim omnes
Iuno supplicans: Troianis autem funera impendent
Ex Iove: sed tu tuis habe mentibus, neque te oblivio
Capiat, quando te dulcis somnus reliquerit.
Sic fatus abiit: illum autem reliquit ibi
Haec volventem in animo, quae non eventura erant.
Dixit enim is capturum Priami urbem die illo,
Stultus: neque ea sciebat quae Iupiter moliebatur opera.
Ponere enim adhuc parabat doloresque singultusque
Troianisque et Danais per fortes pugnas.
Surrexit autem ex somno: divina autem ipsum circumfudit vox:
Sedit autem arrectus, mollem autem induit tunicam,
Pulchram, novam: circa autem magnum iecit pallium.
Pedibus autem sub teneris ligavit pulchra calceamenta.
Circum autem humeros posuit ensem argenteis clavis.

Iupiter somnium mittit Agamemnoni, qui eum praestans iubeat falso et Troiae excidium promittens.

πεδίλ.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ β. ῥαψῳδία.

Ὄνειρος καὶ κατάλογος.

ΑΛΛΟΙ μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
Εὗδον παννύχιοι· Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος.
Ἀλλ' ὅ γε μερμήριζε κατὰ φρένα, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Πέμψαι ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι οὖλον ὄνειρον.
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Βάσκ' ἴθι οὖλε ὄνειρε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
Πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν ὡς ἐπιτέλλω· 10
Θωρῆξαί ἑ κέλευε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοι πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται. 15
Ὣς φάτο· βῆ δ' ἄρ' ὄνειρος ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσε·
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα· τὸν δὲ κίχανεν
Εὕδοντ' ἐν κλισίῃ, περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυθ' ὕπνος.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς Νηληΐῳ υἷι ἐοικὼς 20
Νέστορι, τόν ῥα μάλιστα γερόντων τῖ' Ἀγαμέμνων.
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσεφώνεε θεῖος ὄνειρος,
Εὕδεις Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο;
Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
Ὧ λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε. 25
Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὃς σεῦ ἄνευθεν ἐὼν μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει·
Θωρῆξαί σε κέλευσε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες 30
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
Ἐκ Διός. ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσί, μηδέ σε λήθη
Αἱρείτω, εὖτ' ἄν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσετο· τὸν δὲ λίπ' αὐτοῦ 35
Τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμόν, ἅ ῥ' οὐ τελέεσθαι ἔμελλε.
Φῆ γὰρ ὅ γ' αἱρήσειν Πριάμου πόλιν ἤματι κείνῳ,
Νήπιος· οὐδὲ τὰ ᾔδη ἅ ῥα Ζεὺς μήδετο ἔργα.
Θήσειν γὰρ ἔτ' ἔμελλεν ἐπ' ἄλγεά τε στοναχάς τε
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας. 40
Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου· θείη δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή·
Ἕζετο δ' ὀρθωθείς· μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα,
Καλὸν νηγάτεον· περὶ δὲ μέγα βάλλετο φᾶρος·
Ποσσὶ δ' * ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον. 45

Εἵλετο δὲ σκῆπτρον πατρώϊον, ἄφθιτον αἰεί,
Σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ἠὼς μέν ῥα θεὰ προσεβήσετο μακρὸν Ὄλυμπον,
Ζηνὶ φόως ἐρέουσα καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
Αὐτὰρ ὁ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε 50
Κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Βουλὴ* δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων
Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυλοιγενέος βασιλῆος·
Τοὺς ὅ γε συγκαλέσας, πυκινὴν ἠρτύνετο βουλήν. 55
Κλῦτε φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος
Ἀμβροσίην διὰ νύκτα· μάλιστα δὲ Νέστορι δίῳ
Εἶδός τε, μέγεθός τε, φυήν τ' ἄγχιστα ἐῴκει.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί με πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὕδεις Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο; 60
Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
Ὧι λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὃς σευ ἄνευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει.
Θωρῆξαί σε κέλευσε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς 65
Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
Ἐκ Διός. ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσίν. ὣς ὁ μὲν εἰπὼν 70
Ὤχετ' ἀποπτάμενος, ἐμὲ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀλλ' ἄγετ' αἴ κέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν.
Πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι, ἣ θέμις ἐστί,
Καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι κελεύσω·
Ὑμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσιν. 75
Ἤτοι ὅ γ' ὣς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
Νέστωρ, ὅς ῥα Πύλοιο ἄναξ ἦν ἠμαθόεντος,
Ὅ σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε, 80
Ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
Νῦν δ' ἴδεν ὃς μέγ' ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
Ἀλλ' ἄγετ' αἴ κέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας, βουλῆς ἐξῆρχε νέεσθαι.
Οἱ* δ' ἐπανέστησαν, πείθοντό τε ποιμένι λαῶν 85
Σκηπτοῦχοι βασιλῆες· ἐπεσσεύοντο δὲ λαοί.
Ἠΰτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἁδινάων,
Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων,
Βοτρυδὸν δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
Αἱ μέν τ' ἔνθα ἅλις πεποτήαται, αἱ δέ τε ἔνθα· 90
Ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Ἠϊόνος προπάροιθε βαθείης ἐστιχόωντο
Ἰλαδὸν εἰς ἀγορήν· μετὰ δέ σφισιν ὄσσα δεδήει,
Ὀτρύνουσ' ἰέναι, Διὸς ἄγγελος· οἱ δ' ἀγέροντο.
Τετρήχει δ' ἀγορή, ὑπὸ δὲ στεναχίζετο γαῖα 95
Λαῶν ἱζόντων, ὅμαδος δ' ἦν· ἐννέα δέ σφεας
Κήρυκες βοόωντες ἐρήτυον, εἴ ποτ' ἀϋτῆς
Σχοίατ', ἀκούσειαν δὲ διοτρεφέων βασιλήων.
Σπουδῇ δ' ἕζετο λαὸς, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἕδρας,
Παυσάμενοι κλαγγῆς· ἀνὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων 100
Ἔστη σκῆπτρον ἔχων (τὸ μὲν Ἥφαιστος κάμε τεύχων.
Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι·
Αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ·
Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκεν Πέλοπι πληξίππῳ·
Αὐτὰρ ὁ αὖτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρέϊ ποιμένι λαῶν. 105
Ἀτρεὺς δὲ θνῄσκων ἔλιπεν πολύαρνι Θυέστῃ·
Αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι,
Πολλῇσιν νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν)
Τῷ ὅ γ' ἐρεισάμενος, *ἔπεα Ἀργείοισι μετηύδα,
Ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος, 110
Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ.
Σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·
Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει

Accepit autem sceptrum paternum incorruptum semper,
Cum hoc iuit ad naues Achiuorum loricatorum.
Aurora quidem dea conscendit magnum Olympum,
Ioui lumen nunciatura & alijs immortalibus.
Sed is praeconibus argutis-vocibus iussit
Edicere ad concilium comatos Achiuos.
Hi quidē edixerūt: illi frequentes affuerunt valdè celeriter.
Concilium autem primum magnanimorum statuit senum
Nestoream apud nauem Pylij regis.
Quos hic cum coēgisset, prudentē struebat consultationem.
Audite amici, diuinus mihi in somnus venit Sōnus deus
Diuinam per noctem, maximè, autē Nestori diuino
Figuráque, magnitudinéque corporéque similis erat.
Stetit autem supra caput, & ad me verba fecit,
Dormis Atrei fili prudentis equūm-domitoris?
Non oportet per totam noctem dormire consiliarium virum
Cui populique commissi sunt, & tot curae sunt.
Nunc. v. mihi ausculta properè, Iouis. v. tibi nuncius sum.
Qui quàm longè sit à te, valdè curat & miseratur.
Armare te iussit comatos Achiuos
Omnibus copiis: nunc enim capias ciuitatem latam
Troianorū: nō enim amplius diuersè coelestes domos habētes
Immortales sentiunt. inflexit enim omnes
Iuno supplicans. Troianis autem funera imminent
Ab Ioue, sed tu tuis habe mentibus. sic illud quidē loquutū
Iuit auolans: me autem iucundus somnus reliquit.
Sed agite, si quo modo armemus filios Achiuorum.
Primùm autem ego verbis tentabo, qua tenus fas est,
Et fugere cum nauibus multorum transtrorum iubebo.
Vos autem aliunde alios cohibete verbis.
Verum hic sic loquutus consedit. his autem assurrexit
Nestor qui Pyli Rex erat arenosae:
Qui ipsis benè sentiens concionatus est & alloquutus:
O amici, Argiuorum ductores & principes,
Si quidem aliquis somnium Achiuorum alius dixisset,
Mendacium diceremus & repudiaremus amplius:
Nūc autē vidit qui multò praestātissimus in exercitu iactat se esse:
Sed agite si quo modo armemus filios Achiuorum.
Sic loquutus concione incepit excedere.
Hi surrexerunt parueruntque rectori gentium
Sceptrigeri reges: accurrebant autem gentes.
Sicut examina eunt apum frequentium
Petra ex cauata semper recens venientium
Racematim volant in floribus vernis:
Quaedā quidē huc frequenter volauerunt, aliae autem illuc:
Sic horum gentes multae à nauibus & tentoriis
Littus ante immensum procedebant
Confertim in concionem: inter autem ipsos fama lucebat,
Iouis nuncia, concitans ire: hi autem conueniebant.
Turbata autem fuerat concio: subtus autem gemuit terra
Gentibus sedentibus. tumultus autem erat: nouē autē ipsos
Praecones vociferantes cohibebant, si quando à tumultu
Desisterent, audirent & diuinos reges.
Confestim autem sedit populus: tenebant autem sedes
Cessantes à clamore: sursum autem diuinus Agamemnon
Constitit sceptrū tenens: quod Vulcanus laborauit fabricāns.
Vulcanus quidem dedit Ioui Saturnio Regi,
Sed Iupiter dedit internuntio Argicidae:
Mercurius autem rex dedit Pelopi agitatori equorum.
Sed rursus Pelops dedit Atreo duci populorum.
Atreus autem moriens reliquit diuiti pecudum Thyestae.
Sed rursus Thyestes Agamemnoni reliquit vt gestaret,
Et multis insulis & Argo omni imperaret.)
Huic is incumbens verba cum dixit:
O amici heroes Danai, famuli Martis,
Iupiter me valdè Saturnius detrimento deuinxit graui,
Durus: qui antea quidem mihi promisit, & annuit
Troia depopulata benè murata, me reuersurum,
Nunc autem malam deceptionem cogitauit, & me iubet

γρ. Βουλὰ. Βουλαὶ γερ. [?]

Agamemnon in cōcilio somnium suū narrat.

γρ. δὲ ἐπεσσεύοντο. [?]

Achiui in concionē coeunt.

γρ. ἔπεα ἐρεισάμενος. [?]

Agamemnonis ad milites ficta oratio in qua iubet in patriam reuerti.

Inglorius ut Argos redeam, postquam multum perdidi populum.
Sic Ioui debet praepotenti gratum esse,
Qui iam multarum urbium dissoluit fastigia,
Et adhuc dissoluet: huius enim potentia est maxima.
Turpe enim hoc est & posteris audiri,
Incassum sic talem tantumque populum Achiuorum
Imperfectum bellum gerere, & pugnare
Cum viris paucioribus: exitus autem nondum apparet.
κ. γάρ κ᾽. *Si enim velimus Achiui, Troianique,*
Foedera fidelia ferientes numerari utrique,
Troianos quidem eligere indigenas quotquot sunt,
Nos autem in decurias disponamur Achiui,
Troianorum autem virum singuli accipiamus administrandum potum,
Multae decuriae indigerent pocillatore.
Tantum ego aio plures esse pueros Achiuorum
Troianis qui habitant in urbe: sed auxiliares
Multis ex ciuitatibus vibratores hastarum viri sunt,
Qui me valde prohibent, et non sinunt volentem
Troiam expugnare bene-cultum oppidum.
Nouem iam praeterierunt Iouis magni anni:
Et iam ligna corrupta sunt nauium, & funes soluti sunt:
Et nostrae uxores & imprudentes nati
Sedent in aedibus expectantes: nobis autem opus
Frustra imperfectum, cuius gratia huc venimus.
Sed agite ut ego dixero, pareamus omnes,
Fugiamus cum nauibus dilectam in patriam terram:
Non enim amplius Troiam capiemus latiuiam.

Graeci discessum parant.

Sic dixit: his autem animum in pectoribus commouit
Omnibus inter multitudinem, quicunque non consilium audiuerunt.
Mota est autem concio, ut fluctus ingentes maris
Pelagi Icarii, quos quidem Eurusque, Notusque
Commouit erumpens patris Iouis ex nebulis:
Sicuti, quum mouerit Zephyrus ingentem segetem veniens
Impetuosus ingruens, nutatque campus spicis:
Sic horum tota concio mota est: hi autem clamore
Ad naues ruebant: sursum a pedibus autem puluis
Stabat sublatus: hi autem alii alios adhortabantur

Iuno Mineruam mittit ad Graecorum discessum prohibendum.

Ut apprehenderent naues, & traherent in mare diuinum:
Sentinasque expurgabant: clamor autem in coelum ibat
Domum euntium: subtrahebant autem fulcra nauium.
Tunc Argiuis praeter fatum reditus contigisset,
Nisi Mineruam Iuno sermone affata fuisset,
Proh facinus, Aegidem-tenentis Iouis filia indomita,
Sic domum, dilectam in patriam terram
Argiui fugient per lata dorsa maris,
Gloriam autem Priamo & Troianis relinquerint,
Argiuam Helenam, cuius gratia multi Achiuorum,
In Troia perierunt procul dilecta a patria terra?
Sed abi nunc ad populum Achiuorum aere armatorum,
Tuisque blandis verbis detine virum quenque:
Nec sine naues in mare trahere, quae hinc & inde impelluntur.
Sic dixit: nec aduersata est dea glaucis-oculis Minerua.
προΐξασα. ἀΐξασ᾽ ἐπ. *Profecta autem est ab Olympi verticibus desiliens,*
Statimque venit veloces ad naues Achiuorum.
Inuenit deinde Ulyssem Ioui consilio parem
Stantem: neque hic nauem bene transtratam & nigram
Tangebat, quia ipsum dolor corde & animo inuaserat.
Prope autem stans allocuta est caesia Minerua:
Diuine Laertiade prudentissime Ulysses,
Sicne domum dilectam in patriam terram
Fugietis in naues multa transtra habentes ingruentes,
Gloriam autem Priamo & Troianis relinqueritis
Argiuam Helenam, cuius gratia multi Achiuorum
In Troia perierunt, dilecta procul a patria terra?
Sed i nunc ad populum Achiuorum, neque cunctaueris:
Tuis autem blandis verbis detine virum quenque,

Ulysses Achiuos a discedendo coercet.

Neque sinas naues in mare trahere quae-utrinque-impelluntur.
Sic dixit: hic autem intellexit deae vocem loquentis:
Iuit autem currendo, pallium autem proiecit: illud autem sustulit

Δυσκλέα Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν. 115
Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
Ἠδ᾽ ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Αἰσχρὸν γὰρ τόδε γ᾽ ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
Μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν 120
Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι
Ἀνδράσι παυροτέροισι, τέλος δ᾽ οὔ πώ τι πέφανται.
Εἴπερ * γάρ κ᾽ ἐθέλοιμεν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
Ὅρκια πιστὰ ταμόντες ἀριθμηθήμεναι ἄμφω,
Τρῶας μὲν λέξασθαι ἐφέστιοι ὅσσοι ἔασιν, 125
Ἡμεῖς δ᾽ ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοί,
Τρώων δ᾽ ἄνδρα ἕκαστοι ἑλοίμεθα οἰνοχοεύειν,
Πολλαί κεν δεκάδες δευοίατο οἰνοχόοιο.
Τόσσον ἐγώ φημι πλέας ἔμμεναι υἷας Ἀχαιῶν
Τρώων, οἳ ναίουσι κατὰ πτόλιν· ἀλλ᾽ ἐπίκουροι 130
Πολλέων ἐκ πολίων ἐγχέσπαλοι ἄνδρες ἔασιν,
Οἵ με μέγα πλάζουσι, καὶ οὐκ εἰῶσ᾽ ἐθέλοντα
Ἰλίου ἐκπέρσαι εὖ ναιόμενον πτολίεθρον.
Ἐννέα δὴ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί,
Καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν, καὶ σπάρτα λέλυνται· 135
Αἳ δέ που ἡμέτεραί τ᾽ ἄλοχοι καὶ νήπια τέκνα,
Εἵατ᾽ ἐνὶ μεγάροις ποτιδέγμεναι· ἄμμι δὲ ἔργον
Αὔτως ἀκράαντον οὗ εἵνεκα δεῦρ᾽ ἱκόμεσθα.
Ἀλλ᾽ ἄγεθ᾽, ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν· 140
Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς φάτο, τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε,
Πᾶσι μετὰ πληθὺν ὅσοι οὐ βουλῆς ἐπάκουσαν.
Κινήθη δ᾽ ἀγορὴ φὴ κύματα μακρὰ θαλάσσης
Πόντου Ἰκαρίοιο, τὰ μέν τ᾽ Εὖρός τε Νότος τε 145
Ὤρορ᾽ ἐπαΐξας πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελάων.
Ὡς δ᾽ ὅτε κινήσει Ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐλθών,
Λάβρος ἐπαιγίζων, ἐπί τ᾽ ἠμύει ἀσταχύεσσιν·
Ὣς τῶν πᾶσ᾽ ἀγορὴ κινήθη· τοὶ δ᾽ ἀλαλητῷ
Νῆας ἔπ᾽ ἐσσεύοντο, ποδῶν δ᾽ ὑπένερθε κονίη 150
Ἵστατ᾽ ἀειρομένη· τοὶ δ᾽ ἀλλήλοισι κέλευον
Ἅπτεσθαι νηῶν, ἠδ᾽ ἑλκέμεν εἰς ἅλα δῖαν,
Οὐρούς τ᾽ ἐξεκάθαιρον· ἀϋτὴ δ᾽ οὐρανὸν ἷκεν
Οἴκαδε ἱεμένων· ὑπὸ δ᾽ ᾕρεον ἕρματα νηῶν.
Ἔνθά κεν Ἀργείοισιν ὑπέρμορα νόστος ἐτύχθη, 155
Εἰ μὴ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ὢ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος ἀτρυτώνη,
Οὕτω δὴ οἶκον δὲ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Ἀργεῖοι φεύξονται ἐπ᾽ εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιεν 160
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
Ἀλλ᾽ ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
Μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ᾽ ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας. 165
Ὣς ἔφατ᾽, οὐδ᾽ ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Βῆ δὲ κατ᾽ Οὐλύμποιο καρήνων * ἀΐξασα,
Καρπαλίμως δ᾽ ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Εὗρεν ἔπειτ᾽ Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον
Ἑσταότ᾽· οὐδ᾽ ὅ γε νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης 170
Ἅπτετ᾽, ἐπεί μιν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἵκανεν.
Ἀγχοῦ δ᾽ ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν᾽ Ὀδυσσεῦ,
Οὕτω δὴ οἶκον δὲ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Φεύξεσθ᾽ ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι πεσόντες, 175
Κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιτε
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
Ἀλλ᾽ ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν, μηδέ τ᾽ ἐρώει,
Σοῖς δ᾽ ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον, 180
Μηδὲ ἔα νῆας ἅλαδ᾽ ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς φάθ᾽, ὃ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
Βῆ δὲ θέειν, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε· τὴν δὲ κόμισσε

Κῆρυξ Εὐρυβάτης Ἰθακήσιος, ὅς οἱ ὀπήδει.
Αὐτὸς δ' Ἀτρεΐδεω Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἐλθὼν, 185
Δέξατό οἱ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεί·
Σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ὅντινα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα κιχείη,
Τὸν δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς.
Δαιμόνι' οὔ σε ἔοικε κακὸν ὣς δειδίσσεσθαι· 190
Ἀλλ' αὐτός τε κάθησο καὶ ἄλλους ἵδρυε λαούς.
Οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ' οἷος νόος Ἀτρεΐωνος·
Νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἴψεται υἷας Ἀχαιῶν.
Ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν οἷον ἔειπε,
Μή τι χολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν υἷας Ἀχαιῶν. 195
Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέος βασιλῆος·
Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι, φιλεῖ δέ ἑ μητίετα Ζεύς.
Ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, βοόωντά τ' ἐφεύροι,
Τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ,
Δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε, 200
Οἳ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἄναλκις,
Οὔτέ ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.
Οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί·
Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
Εἷς βασιλεύς, ᾧ δῶκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω 205
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύῃσι.
Ὣς ὅ γε κοιρανέων δίεπε στρατόν· οἱ δ' ἀγορήνδε
Αὖτις ἐπεσσεύοντο νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Ἠχῇ, ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
Αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος. 210
Ἄλλοι μέν ῥ' ἕζοντο, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἕδρας·
Θερσίτης δ' ἔτι μοῦνος ἀμετροεπὴς ἐκολῴα,
Ὃς ῥ' ἔπεα φρεσὶν ᾗσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ᾔδη,
Μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν,
Ἀλλ' ὅ τι οἱ εἴσαιτο γελοίϊον Ἀργείοισιν 215
Ἔμμεναι· αἴσχιστος δὲ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε.
Φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα· τὼ δέ οἱ ὤμω
Κυρτὼ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὕπερθε
Φοξὸς ἔην κεφαλήν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ· 220
Τὼ γὰρ νεικείεσκε· τότ' αὖτ' Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ὀξέα κεκλήγων λέγ' ὀνείδεα· τῷ δ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
Ἐκπάγλως κοτέοντο, νεμέσσηθέν τ' ἐνὶ θυμῷ.
Αὐτὰρ ὃ μακρὰ βοῶν, Ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ,
Ἀτρεΐδη, τέο δ' αὖτ' ἐπιμέμφεαι, ἠδὲ χατίζεις; 225
Πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
Εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοὶ
Πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν πτολίεθρον ἕλωμεν.
Ἦ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει
Τρώων ἱπποδάμων ἐξ Ἰλίου υἷος ἄποινα, 230
Ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν;
Ἠὲ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότητι,
Ἥν τ' αὐτὸς ἀπονόσφι κατίσχεαι; οὐ μὲν ἔοικεν
Ἀρχὸν ἐόντα, κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
Ὦ πέπονες, κάκ' ἐλέγχε', Ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοὶ, 235
Οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα, τόνδε δ' ἐῶμεν
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρα πεσσέμεν, ὄφρα ἴδηται
Ἤ ῥά τί οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν, ἦε καὶ οὐκί.
Ὃς καὶ νῦν Ἀχιλῆα ἕο μέγ' ἀμείνονα φῶτα
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας. 240
Ἀλλὰ μάλ' οὐκ Ἀχιλῆϊ χόλος φρεσίν, ἀλλὰ μεθήμων.
Ἦ γὰρ ἂν Ἀτρεΐδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ὣς φάτο νεικείων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Θερσίτης· τῷ δ' ὦκα παρίστατο δῖος Ὀδυσσεὺς,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ· 245
Θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητὴς,
Ἴσχεο, μηδ' ἔθελ' οἶος ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν.
Οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημὶ χερειότερον βροτὸν ἄλλον
Ἔμμεναι, ὅσσοι ἅμ' Ἀτρεΐδῃς ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον.
Τὼ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις, 250
Καί σφιν ὀνείδεά τε προφέροις, νόστόν τε φυλάσσοις.
Οὐδέ τί πω σάφα ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,

Praeco Eurybates Ithacensis, qui eum sequebatur.
Ipse autem Atridae Agamemnoni obuius veniens
Accepit ab eo sceptrum paternum incorruptum semper
Cum hoc iuit circum naues Achiuorum aere armatorum.
Quemcunq; quidem regem & praestantem virum inueniret,
Hunc blandis verbis detinebat astans,
Infelix, non te decet vt timidum trepidare,
Sed & ipséque sede, & alios sedere fac populos.
Nondum enim perspicue scis quis animus sit Atridae.
Nunc quidem tentat: mox autem laedet filios Achiuorum.
In concilio enim omnes audiuimus quid dixerit,
Ne iratus afficiat aliquo malo filios Achiuorum.
Ira autem magna est a Ioue nutriti regis:
Honor. n. ab Ioue est: diligit autem ipsum sapiens Iupiter.
Quemcunq; rursus plebeium virum vidit vociferantéq; offendit,
Hunc sceptro percussit, increpauitq; verbo,
Miser, quiete sede, & aliorum verba audi,
Qui te praestantiores sunt: tu autem imbellis & inualidus,
Neque vnquam in bello numerandus, neque in concilio.
Non quidem vllo pacto omnes regnabimus hic Graeci,
Non bonum est multorum principatus: vnus princeps esto,
Vnus rex, cui dederit filius Saturni obliqua cõsilia haben-(tis
Sceptrumq; & iura, vt ipsis dominetur.
Ita ille regens gubernabat exercitũ: illi autẽ ad concilium
Rursus ruebant a nauibus & tentoriis
Tumultu, sicut quum fluctus multistrepi maris
Littore magno edit sonitum, fremit autem pontus.
Alii quidem sedebant, quiescebantq; per sedes:
Thersites autem adhuc solus loquacissimé tumultuabatur,
Qui verba mentibus suis immoderatáque multaq; sciebat
Frustra, sed non pro eo ac decebat vt aduersaretur regibus,
Sed quodcunque ei videbatur ridiculum Argiuis
Esse, id dicebat: turpissimus autem vir ad Troiam venit.
Strabo erat, claudus autem altero pede, & ipsius humeri
Curui & in pectus contracti, & desuper
Acutus erat caput, rara autem percurrebat lanugo:
Inimicissimus autem Achilli maxime erat & Vlyssi.
Hos enim obiurgabat. tunc rursus Agamemnoni diuino
Alte clamans dicebat conuitia. huic Achiui
Vehementer oderant indignabanturq; in animo.
Sed hic multum vociferans, Agamemnonem obiurgabat ser-(mone,
Atride, quid adhuc conquereris, aut qua re indiges?
Plena tibi aere tentoria, multae & mulieres
Sunt in tentoriis selectae, quas tibi Achiui
Primo damus quum vrbem capimus.
An item & auro indiges quod quis oportet,
Troianorum equitum ex Troia filius dona redemptionis,
Quem ego vinctum ducam vel alius Achiuorum?
An mulierem iuuenem, cui miscearis per amorem,
Quamq; ipse seorsum detineas? non quidem decet
Vt qui princeps sit, in mala inducas filios Achiuorum.
O imbelles, mala vituperia, Achaicae, non item Achiui,
Domum cum nauibus redeamus, hunc autem sinamus
Isthic in Troia praemia sua concoquere, vt sciat
An ei aliquo ipsum nos auxiliemus, an non:
Qui & nunc Achillem ipso multo meliorem virum
Iniuria affecit, fruitur enim dono quod per vim illi abstulit.
Sed multa non est Achillis ira mentibus sed facilis.
Alioqui enim Atrida, nunc postremum iniurius esses.
Sic dixit obiurgans Agamemnonem pastorẽ populorum
Thersites. huic autem cito astitit diuinus Vlysses,
Et ipsum torue intuens duro allocutus est sermone,
Thersite loquulete, vocalis tamen vt sis concionator,
Desine, neque velis solus contendere cum regibus.
Non enim ego, quàm tu sis, censeo ignauiorem mortalem alium
Esse, qui cum Atridis ad Troiam venerunt.
Quare ne reges in ore habens, concioneris,
Et ipsis conuitia inferas, reditumq; serues:
Neque adhuc aperte scimus quorsum euadent haec opera,

Thersitae garrulitas

Vlysses Thersitae loquacitatem coercet.

An bene, an male redibimus filij Achiuorum.
Quare nunc Atridæ Agamemnoni pastori populorum
Sedes faciens conuicia, quia ei valde multa dant
Heroes Danai: tu autem deblaterans concionaris.
Sed tibi edico, hoc & perfectum erit:
Si ubi te insanientem inuenero sicut hic,
Ne postea Vlyssi caput humeris adsit,
Neque Telemachi pater vocer,
Si non ego te comprehensum & charis vestibus exutum,
Palliòque & tunica, quæque pudenda contegunt,
Te iniquam flentem veloces ad naues dimisero,
Verberans è concione acribus plagis.
Sic dixit, sceptróque dorsum atque humeros
Percussit: ille autem compressit: humidaque ei excidit lachryma:
Vibex autem cruentus scapulis exortus est
Sceptro ab aureo: ipse autem sedit timuitque,
Dolens autem & turpiter intuens, abstersit lachrymam.
Illi autem quamuis mœsti, super ipso suauiter riserunt.
Sicut autem quispiam dicebat ad propinquum alium:
O dij, certè infinita Vlysses bona fecit,
Autor bonorum consiliorum, bellúmque instruens.
Nunc autem hoc quam optimum in Argiuis fecit,
Qui hunc contumeliosum conuiciatorē coercuit à concionib.
Non diu ipsum iterum rursus permittet animus superbus
Obiurgare reges contumeliosis verbis.
Sic dixerunt multitudo: sed urbium expugnator Vlysses
Surrexit sceptrum habens, iuxta autem cæsia Minerua
Similis præconi silere populum iussit,
Vt simul primique, & postremi filij Achiuorum
Sermonem audirent, & vtile ingerent consilium:
Qui ipsis bene-sentiens concionatus est, & dixit.
Atride, nunc te rex volunt Achiui
Omnibus probrosissimum facere mortalibus hominibus:
Neque tibi perficiunt promissum quod subierāt. 1. promiserunt.
Huc venientes ab Argo equestri,
Videlicet, vt Ilio euerso bene ædificato redirent.
Tanquam enim vel pueri tenelli viduæve mulieres
Inter se desiderant domum redire.
Certè enim & molestum est, vt quis molestia affectus abeat.
Etenim si quis vnum mensem manens procul a sua vxore
Tristatur apud nauem multas sedes habentem, quā procella
Hybernæ torquent, commotúmque mare:
Nobis autem nonus est qui reuoluitur annus
Hic manentibus: quo non ægre fero Achiuos
Tristari apud naues rostratas, sed tamen etiam
Turpe diúque manere, inanémque redire.
Tolerate amici, & manete ad tempus, vt sciamus
Si verum Calchas vaticinatur an & non.
Probè enim iam hoc scimus in mentibus: estis autem omnes
Testes, quos non Parcæ inuaserunt mortem ferentes:
Heríque & nudiustertius, quando in Aulidem naues Græcorum
Congregabantur, mala Priamo, & Troianis ferentes:
Nos autem circumcirca fontem sacra per altaria,
Faciebamus immortalibus perfectas hecatombas,
Pulchra sub platano, vnde fluebat limpida aqua.
Illic apparuit magnum signum, draco dorso sanguineus,
Horribilis quem ipse Olympius misit in lucem,
Quum ex altari prosiluisset ad Platanum perrexit:
Ibi erant passeris pulli, parui filij
Ramo in extremo sub folijs volitantes,
Octo: sed mater nona erat, quæ peperit filios.
Ibi ille hos miserabiliter comedit stridentes:
Mater autem circumuolabat lugens dilectos filios:
Hanc circum alis ala prehendit circum clamantem.
Sed postquam filios deuorauit passeris & ipsam,
Hunc quidem clarum fecit Deus qui ostendit:
Lapidem enim ipsum fecit Saturni filius versuti.
Nos autem stantes admirabamur quod factum erat.
Vt igitur terribilia portenta deorum subiêre hecatombas:

Marginalia: χ. εἴ κ' ἔτι σ' ... ὥς περ ὧδε. — πλῆξεν. — Vlysses ad milites orationem qua eos ad prælium cohortatur. — χ. σὺν νηΐ ... — Portentum Draconis qui passeres deuorauit.

ἢ εὖ ἦε κακῶς νοστήσομεν υἷες Ἀχαιῶν.
τῶ νῦν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
ἧσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν 255
ἥρωες Δαναοί· σὺ δὲ κερτομέων ἀγορεύεις.
ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
εἴ * κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι ὥς νύ περ ὧδε,
μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη,
μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἴην, 260
εἰ μὴ ἐγώ σε λαβὼν ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω,
χλαῖνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω
πεπλήγων ἀγορῆθεν ἀεικέσσι πληγῇσιν.
ὣς ἄρ' ἔφη, σκήπτρῳ δὲ μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμω 265
πλῆξεν, ὁ δ' ἰδνώθη, θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
σμῶδιξ δ' αἱματόεσσα μεταφρένου ἐξυπανέστη
σκήπτρου ὕπο χρυσέου· ὁ δ' ἄρ' ἕζετο, τάρβησέν τε,
ἀλγήσας δ' ἀχρεῖον ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ.
οἱ δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν. 270
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
ὢ πόποι, ἦ δὴ μυρί' Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε,
βουλάς τ' ἐξάρχων ἀγαθάς, πόλεμόν τε κορύσσων·
νῦν δὲ τόδε μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων. 275
οὔ θήν μιν πάλιν αὖτις ἀνήσει θυμὸς ἀγήνωρ
νεικείειν βασιλῆας ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
ὣς φάσαν ἡ πληθύς, ἀνὰ δ' ὁ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
ἔστη σκῆπτρον ἔχων· παρὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
εἰδομένη κήρυκι, σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει, 280
ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι υἷες Ἀχαιῶν
μῦθον ἀκούσειαν, καὶ ἐπιφρασσαίατο βουλήν.
ὅ σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀτρεΐδη, νῦν δή σε ἄναξ ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν· 285
οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν ἥν περ ὑπέσταν
ἐνθάδ' ἔτι στείχοντες ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι.
ὥς τε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ, χῆραί τε γυναῖκες,
ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἶκόνδε νέεσθαι. 290
ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι.
καὶ γάρ τίς θ' ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο
ἀσχαλάᾳ σὺν νηῒ πολυζύγῳ, ὅν περ ἄελλαι
χειμέριαι εἰλέωσιν, ὀρινομένη τε θάλασσα·
ἡμῖν δ' εἴνατός ἐστι περιτροπέων ἐνιαυτὸς 295
ἐνθάδε μιμνόντεσσι· τὼ οὐ νεμεσίζομ' Ἀχαιοὺς
ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.
τλῆτε φίλοι, καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν
ἢ ἐτεὸν Κάλχας μαντεύεται, ἦε καὶ οὐκί. 300
εὖ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἐστὲ δὲ πάντες
μάρτυροι, οὓς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι·
χθιζά τε καὶ πρωΐζ', ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν
ἠγερέθοντο, κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι,
ἡμεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην, ἱεροὺς κατὰ βωμούς, 305
ἕρδομεν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας,
καλῇ ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ·
ἔνθ' ἐφάνη μέγα σῆμα, δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινός,
σμερδαλέος, τόν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἧκε φόωσδε,
βωμοῦ ὑπαΐξας, πρός ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν. 310
ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοί, νήπια τέκνα,
ὄζῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ, πετάλοις ὑποπεπτηῶτες,
ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
ἔνθ' ὅ γε τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας·
μήτηρ δ' ἀμφεποτᾶτο ὀδυρομένη φίλα τέκνα· 315
τὴν δ' ἐλελιξάμενος πτέρυγος λάβεν ἀμφιαχυῖαν.
αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκνα φάγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν,
τὸν μὲν ἀρίζηλον θῆκεν θεός, ὅς περ ἔφηνε·
λᾶαν γάρ μιν ἔθηκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω·
ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν οἷον ἐτύχθη. 320
ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα θεῶν εἰσῆλθ' ἑκατόμβας,

Κάλχας,

Κάλχας δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοπροπέων ἀγόρευε,
Τίπτ' ἄνεῳ ἐγένεσθε κάρη κομόωντες Ἀχαιοί;
Ἡμῖν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα Ζεύς,
Ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται. 325
Ὡς οὗτος κατὰ τέκνα φάγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν,
Ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
Ὣς ἡμεῖς τοσσαῦτ' ἔτεα πτολεμίξομεν αὖθι,
Τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Κεῖνος τὼς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται. 330
Ἀλλ' ἄγε μίμνετε πάντες ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Αὐτοῦ, εἰς ὅ κεν ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἕλωμεν.
Ὣς ἔφατ'. Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον· ἀμφὶ δὲ νῆες
Σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν,
Μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσῆος θείοιο. 335
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ὢ πόποι, ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε
Νηπιάχοις, οἷς οὔ τι μέλει πολεμήϊα ἔργα.
Πῇ δὴ συνθεσίαι τε καὶ ὅρκια βήσεται ἥμιν;
Ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τε γενοίατο μήδεά τ' ἀνδρῶν, 340
Σπονδαί τ' ἄκρητοι, καὶ δεξιαί, ᾗς ἐπέπιθμεν.
Αὔτως γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι μῆχος
Εὑρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες.
Ἀτρεΐδη, σὺ δ' ἔθ' ὡς πρὶν ἔχων ἀστεμφέα βουλήν,
Ἄρχευ' Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας, 345
Τούσδε δ' ἔα φθινύθειν, ἕνα καὶ δύο, τοί κεν Ἀχαιῶν
Νόσφιν βουλεύωσ'· ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτῶν,
Πρὶν Ἄργος δ' ἰέναι, πρὶν καὶ Διὸς αἰγιόχοιο
Γνώμεναι εἴ τε ψεῦδος ὑπόσχεσις, εἴ τε καὶ οὐκί.
Φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα 350
Ἤματι τῷ ὅτε νηυσὶν ἐν ὠκυπόροισιν ἔβαινον
Ἀργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες,
Ἀστράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων.
Τῷ μή τις πρὶν ἐπειγέσθω οἶκόνδε νέεσθαι,
Πρίν τινα πὰρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι, 355
Τίσασθαι δ' Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.
Εἰ δέ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἶκόνδε νέεσθαι,
Ἁπτέσθω ἧς νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης,
Ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
Ἀλλὰ ἄναξ αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ. 360
Οὔ τοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται, ὅττί κεν εἴπω.
Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον,
Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις.
Εἰ δέ κεν ὣς ἕρξῃς, καί τοι πείθωνται Ἀχαιοί,
Γνώσῃ ἔπειθ' ὅς θ' ἡγεμόνων κακός, ὅς τέ νυ λαῶν, 365
Ἠδ' ὅς κ' ἐσθλὸς ἔῃσι· κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται.
Γνώσεαι δ' εἰ καὶ θεσπεσίῃ πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις,
Ἢ ἀνδρῶν κακότητι καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ἦ μὰν αὖτ' ἀγορῇ νικᾷς γέρον υἷας Ἀχαιῶν. 370
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν·
Τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.
Ἀλλά μοι αἰγίοχος Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν, 375
Ὅς με μετ' ἀπρήκτους ἔριδας καὶ νείκεα βάλλει.
Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλεύς τε μαχεσσάμεθ' εἵνεκα κούρης
Ἀντιβίοις ἐπέεσσιν, ἐγὼ δ' ἦρχον χαλεπαίνων.
Εἰ δέ ποτ' ἔς γε μίαν βουλεύσομεν, οὐκέτ' ἔπειτα
Τρωσὶν ἀνάβλησις κακοῦ ἔσσεται, οὐδ' ἠβαιόν. 380
Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα.
Εὖ μέν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω,
Εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,
Εὖ δέ τις ἅρματος ἀμφὶς ἰδὼν, πολέμοιο μεδέσθω·
Ὥς κε πανημέριοι στυγερῷ κρινώμεθ' Ἄρηϊ. 385
Οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται οὐδ' ἠβαιόν,
Εἰ μὴ νὺξ ἐλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.
Ἱδρώσει μέν τευ τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσφιν
Ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμεῖται·
Ἱδρώσει δέ τευ ἵππος ἐΰξοον ἅρμα τιταίνων. 390

Calchas autem statim postea vaticinans dixit,
Cur muti facti estis comati Achiui?
Nobis quidem hoc ostendit signum magnum prudens Iupiter;
Serum, quòd tarde perficitur, cuius gloria nunquam peribit. 325
Vt hic filios deuorauit passeris, & ipsam,
Octo, sed mater nona erat, quæ peperit filios:
Sic nos tot annos bellabimus hic:
Decimo autem ciuitatem capiemus Latam.
Ille sic interpretabatur: hæc iam nunc omnia perficiuntur. 330
Sed age, manete omnes bene-ocreati Achiui
Illic, quoadusque ciuitatem magnam Priami capiamus.
Sic dixit. Argiui.v. valdè clamarunt, (circum.a. naues
Terribiliter resonuerunt clamantibus Achiuis)
Sermonem laudantes Vlyssis diuini. 335
His autem dixit Geremius eques Nestor.

Nestoris verba ad milites.

Proh facinus certe pueris similes loquimini
Infantibus, quibus non sunt curæ bellicosa opera
Quò iam pactáque & iuramenta ibunt nobis?
In igne iam consiliáque erunt curæq; virorum, 340
Sacráque mera, & dextra quibus credidimus.
Frustrà enim verbis contendimus, neque aliquam rationem
Inuenire possumus, etsi multo tempore hic moremur.
Atrida, tu autem sicut prius habens firmum consilium,
Impera Argiuis in fortibus prælijs: 345
Hos autem sine corrumpi vnum & duos qui ab Achiuis
Seorsum consultant: profectus autem non erit ipsis,
Prius Argos ire quàm & Iouis Ægida-tenentis
Cognoscamus an falsa promissio, an & non.
Dico enim igitur annuisse præpotentem Saturnidem 350
Die illo, quando nauibus in citis conscenderunt
Argiui Troianis mortem & parcam ferentes,
Fulgurans dextera, fausta signa ostendens.
Quare non aliquis prius festinet domum redire,
Priusquam aliquis apud Troianorum vxorem dormiat, 355
Punire & Helenæ, abitúsque gemitúsque.
Si autem aliquis nimium velit domum ire,
Tangat suam nauem bonas sedes habentem & nigram,
Vt ante alios mortem & fatum assequatur.
Sed rex tu benè cura, & crede alteri, 360
Non abiectum verbum erit quodcunque dicam.
Secerne viros per gentes & per tribus, Agamemnon:
Vt tribus tribubus auxilientur, gentes & gentibus.
Si autem sic facies, & tibi obediunt Achiui,
Cognosces postea quis ex ducib. ignauus sit, quísue ex militi- 365
Siue qui strenuus erit: per seipsos in. pugnabunt: (bus
Cognosces verò si & ex vaticinio ciuitatem non destrues,
An virorum ignauia & imperitia belli.
Hunc respondens allocutus est rex Agamemnon.

Nestorem laudat Agamemnon.

Certè quidē rursus dictione sententia vincis filios Achiuorū.
Vtinam enim, Iupiterque pater, & Pallas & Apollo, 370
Tales decem mihi consultores essent Achiuorum.
Sic citò nutaret ciuitas Priami regis
Manibus sub nostris, captáque direptáque.
Sed mihi Ægiochus Saturnides Iupiter dolores dedit,
Qui me inter incurabiles lites & contentiones inijcit. 375

γρ. ἔδωκεν

Etenim ego Achillésque pugnauimus gratia puellæ
Contrarijs verbis: ego autem incepi litem.
Si.a. vnquam in vnum consultabimus, non amplius postea
Troianis dilatio mali erit, neque paululum.
Nunc autem venite ad cœnam, vt conducamus martem. 380
Benè quidem aliquis hastam acuat, benè & scutum ponat,
Benè & aliquis equis cœnam det veloces pedes habētibus,
Benè & aliquis currum vtrinque vidēs, belli curam habeat,
Vt per totam diem saeuo decernamus Marte .i. bello.
Non enim cessatio postea erit, neque paululum: 385
Nisi nox veniens dirimat robora virorum.
Sudabit quidem alicuius lorum circa pectora
Scuti circumtegentis hominem: circa autē lanceam manum
fatigabit.
Sudabit & alicuius equus politum currum trahens. 390

Quem autem ego seorsum à pugna volentem intelligam
Manere apud naues rostratas, non ei postea
Possibile erit fugere canes & aues.
Sic dixit: Argiui verò valde strepuerūt, sicut quādo flu-
Littore in alto, quando mouet Notus veniens. (ctus
Porrectum ad scopulum, quem nunquā fluctus relinquunt
Diuersorum ventorum, quando huc vel illuc fiunt:
Surgentes .n. ruebant sparsi ad naues,
Fumigarúntque in tentoriis, & cœnam capiebant.
Alius .n. alii sacrificabat deorum semper-existentium,
Orans vt mortem fugeret, & stragem Martis.
Sed hic bouem sacrificauit rex virorum Agamemnon
Pinguem, quinquennem, valde potenti Saturnidæ.
Vocauit autem senes optimates omnium Græcorum,
Nestorem quidem primum, & Idomeneum regem,
Sed postea Aiaces duos, & Tydei filium:
Sextum autem rursus Vlyssem Iouis consilio similem:
Spontaneus autem ei venit vocem bonus Menelaus.
Sciebat enim in animo quantum frater laborabat.
Bouem .n. circumsteterunt, & salsas fruges acceperunt.

Agamēnonis ad Iouē preces.

His orans dixit rex Agamemnon.
Iupiter gloriosiss. max. nigras-nebulas-faciens, in æthere
Non prius sol occidat & tenebræ adueniant, (habitans,
Quàm me pronum deiicere Priami palatium
Ardens: vrere & igne combustiuo portas.
Hectoream verò loricam circa pectora diuidere
Ense scissam multi & circa ipsum socij
Proni in pulueribus mordicus capiant terram.

Græci sacra faciūt.

Sic dixit: neque ei perfecit Saturnides:
Sed hic suscepit quidem sacrificia, laborē .v. magnū augebat.
Sed postquam precati sunt, & molas proiecerunt,
Rursus traxerunt quidē primùm, & iugularūt & excoriarunt,
Crurá que inciderunt, valdéque omento cooperuerunt
Dupliciter facientes, in ipsis autem crudas carnes posuerunt:
Et hæc quidem lignis scissis sine foliis vrebant:
Intestina autem infigentes tenebāt super Vulcanum .i. ignē.
Sed vbi valde crura combusserunt, & intestina comederunt,
Minutímque inciderunt alia, & circum verua fixerūnt.
Assauerúntque valde scienter, traxerúntque omnia.
Sed postquam cessauerunt à labore, fecerúntque conuiuium,
Conuiuati sunt, neque animus indigebat conuiuio æquali.
Sed postquàm potus & cibi amorem ademerunt,
His verbis incepit senilis eques Nestor,
Atride gloriosissime rex virorum Agamemnon,
Ne nunc diu iterum dicamus, neque diu
Differamus opus, quod Deus dabit.
Sed age, præcones quidem Achiuorum æream-loricam ha-
Populum vocantes congregent ad naues: (bentium
Nos autem congregati hic in exercitu lato Achiuorum
Eamus, vt citius suscitemus impetuosum Martem.
Sic dixit: neque nō persuasus est rex virorum Agamēnō.
Statim præconibus arguta-voce-præditis iussit
Vocare ad-bellum capite comatos Achiuos.

Græci ad bellum coeunt.

Hi quidem vocauerunt, illi .n. cōgregati sunt valdè velociter.
Hi autem circa Atridem diuini reges (nerua,
Irruerunt distinguentes: simul .n. glaucos-oculos habēs Mi-
Ægidem habens valde honoratam, non senescentē, immor-
talémque,
Cuius centum fimbriæ tota-aureæ pendebant.
Omnes bene-plicatæ, centum nummorum autem vnaquæq;
Cum hac impetum faciens ibat per populum Achiuorum,
Adhortans ire, robur autem immisit vniuscuiusque
Animo, vt incessanter bellaret & pugnaret.
His autem statim bellum dulcius factum est, quàm redire
Super nauibus concauis dilectam in patriam terram.
Velut ignis lucens (vel edax) *comburit immensam syluam*
Montis in verticibus, procul autem apparet splendor:
Sic horum abeuntium, æris diuini.
Splendor valde apparens per aërem in cœlum ibat.
Horum sicut auium volatilium gentes multæ,

Ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω
Μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὔ οἱ ἔπειτα
Ἄρκιον ἐσσεῖται φυγέειν κύνας ἠδ' οἰωνούς.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα
Ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσῃ νότος ἐλθὼν, 395
Προβλῆτι σκοπέλῳ· τὸν δ' οὔποτε κύματα λείπει
Παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.
Ἀνστάντες δ' ὀρέοντο, κεδασθέντες κατὰ νῆας,
Κάπνισσάν τε κατὰ κλισίας, καὶ δεῖπνον ἕλοντο.
Ἄλλος δ' ἄλλῳ ἔρεζε θεῶν αἰειγενετάων, 400
Εὐχόμενος θάνατόν τε φυγεῖν καὶ μῶλον Ἄρηος.
Αὐτὰρ ὁ βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Πίονα, πενταέτηρον, ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
Κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας Παναχαιῶν·
Νέστορα μὲν πρώτιστα, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα, 405
Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντε δύω, καὶ Τυδέος υἱόν·
Ἕκτον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον.
Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Ἤιδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο.
Βοῦν δὲ περιστήσαντο, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο. 410
Τοῖσιν δ' εὐχόμενος μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων,
Μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,
Πρίν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον
Αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηΐοιο θύρετρα· 415
Ἑκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι
Χαλκῷ ῥωγαλέον· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πώ οἱ ἐπεκραίαινε Κρονίων·
Ἀλλ' ὅγε δέκτο μὲν ἱρὰ, πόνον δ' ἀμέγαρτον ὄφελλεν. 420
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
Αὐέρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
Καὶ τὰ μὲν ἂρ σχίζῃσιν ἀφύλλοισιν κατέκαιον, 425
Σπλάγχνα δ' ἄρ' ἀμπείραντες ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα, 430
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Μηκέτι νῦν δηθ' αὖθι λεγώμεθα, μηδ' ἔτι δηρὸν 435
Ἀμβαλλώμεθα ἔργον ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.
Ἀλλ' ἄγε, κήρυκες μὲν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κατὰ νῆας·
Ἡμεῖς δ' ἀθρόοι ὧδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
Ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα. 440
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
Κηρύσσειν πόλεμονδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρεΐωνα διοτρεφέες βασιλῆες 445
Θῦνον κρίνοντες· μετὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἀγήραον, ἀθανάτην τε,
Τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσεοι ἠερέθονται,
Πάντες ἐϋπλεκέες, ἑκατόμβοιος δὲ ἕκαστος·
Σὺν τῇ παιφάσσουσα διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν, 450
Ὀτρύνουσ' ἰέναι· ἐν δὲ σθένος ὦρσεν ἑκάστῳ
Καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ' ἠὲ νέεσθαι
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἠΰτε πῦρ ἀΐδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην 455
Οὔρεος ἐν κορυφῇς, ἕκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγή·
Ὣς τῶν ἐρχομένων, ἀπὸ χαλκοῦ θεσπεσίοιο
Αἴγλη παμφανόωσα δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἷκε.
Τῶν δ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλά,

Χηνῶν,

Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων, 460
Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα,
Ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμενα πτερύγεσσι,
Κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δέ τε λειμών·
Ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον· αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν 465
Σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων.
Ἔσταν δ' ἐν λειμῶνι Σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι
Μυρίοι, ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ.
Ἠΰτε μυιάων ἁδινάων ἔθνεα πολλά,
Αἵ τε κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκουσιν 470
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·
Τόσσοι ἐπὶ Τρώεσσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
Ἐν πεδίῳ ἵσταντο διαρραῖσαι μεμαῶτες.
Τοὺς δ' ὥστ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες
Ῥεῖα διακρίνωσιν, ἐπεί κε νομῷ μιγέωσιν· 475
Ὣς τοὺς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα
Ὑσμίνηνδ' ἰέναι· μετὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διὶ τερπικεραύνῳ,
Ἄρεϊ δὲ ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι.
Ἠΰτε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων 480
Ταῦρος, (ὁ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένῃσι)
Τοῖον ἄρ' Ἀτρεΐδην θῆκε Ζεὺς ἤματι κείνῳ
Ἐκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἔξοχον ἡρώεσσιν.
Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι·
(Ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστέ τε πάντα, 485
Ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν)
Οἵτινες ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν.
Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,
Φωνὴ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη, 490
Εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες Μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο
Θυγατέρες, μνησαίαθ' ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον.
Ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω, νῆάς τε προπάσας.

ΒΟΙΩΤΩΝ μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον,
Ἀρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε, Κλονίος τε· 495
Οἵ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο, καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν,
Σχοῖνόν τε, Σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' Ἐτεωνόν,
Θέσπειαν, Γραῖάν τε, καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσόν,
Οἵ τ' ἀμφ' Ἅρμ' ἐνέμοντο καὶ Εἰλέσιον καὶ Ἐρυθράς,
Οἵ τ' Ἐλεῶν' εἶχον, ἠδ' Ὕλην καὶ Πετεῶνα, 500
Ὠκαλέην, Μεδεῶνά τ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Κώπας, Εὔτρησίν τε, πολυτρήρωνά τε Θίσβην,
Οἵ τε Κορώνειαν, καὶ ποιήενθ' Ἁλίαρτον,
Οἵ τε Πλάταιαν ἔχον, ἠδ' οἳ Γλισᾶντ' ἐνέμοντο,
Οἵ θ' Ὑποθήβας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον, 505
Ὀγχηστόν θ' ἱερὸν, Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος,
Οἵ τε πολυστάφυλον Ἄρνην ἔχον, οἵ τε Μίδειαν,
Νῖσάν τε ζαθέην, Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν·
Τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον, ἐν δὲ ἑκάστῃ
Κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον. 510
Οἳ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον, ἰδ' Ὀρχομενὸν Μινύειον,
Τῶν ἦρχ' Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος υἷες Ἄρηος,
Οὓς τέκεν Ἀστυόχη δόμῳ Ἄκτορος Ἀζεΐδαο,
Παρθένος αἰδοίη, ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα,
Ἄρηϊ κρατερῷ· ὁ δέ οἱ παρελέξατο λάθρῃ· 515
Τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Αὐτὰρ Φωκήων Σχεδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Υἷες Ἰφίτου μεγαθύμου Ναυβολίδαο·
Οἳ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τε πετρήεσσαν,
Κρῖσάν τε ζαθέην, καὶ Δαυλίδα, καὶ Πανοπῆα, 520
Οἵ τ' Ἀνεμώρειαν καὶ Ὑάμπολιν ἀμφενέμοντο,
Οἵ τ' ἄρα πὰρ ποταμὸν Κηφισὸν δῖον ἔναιον,
Οἵ τε Λίλαιαν ἔχον πηγῇς ἔπι Κηφισοῖο.
Τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἱ μὲν Φωκήων στίχας ἵστασαν ἀμφιέποντες, 525
Βοιωτῶν δ' ἔμπλην ἐπ' ἀριστερὰ θωρήσσοντο.
Λοκρῶν δ' ἡγεμόνευεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Μείων, οὔ τι τόσος γε ὅσος Τελαμώνιος Αἴας,

Anserum, vel gruum, vel cygnorum longum-collum-haben-
Asiatico in prato, Caystri circa fluenta. (tium
Huc & illuc volant, gaudentes alis,
Resonanter sedentium: resonat autem & pratum:
Sic horum gentes multæ a navibus & tentoriis
In planitiem ruebant Scamandream: at sub pedibus terra
Terribiliter resonabat pedibus ipsorumque & equorum.
Steterunt autem in prato Scamandrio florido
Innumeri, quotquot folia & flores gignuntur tempore verno.
Veluti muscarum frequentium gentes multæ,
Quæ in stabulo pastorali errant,
Tempore in verno, quando que lac vasa madefacit:
Tot contra Troianos comati Achivi,
In campo stabant disrumpere prompti.
Hos autem ut greges magnos caprarum caprarii viri
Facile distinguunt, postquam in pascuis misceantur:
Sic hos ductores disponebant huc & illuc
Vt ad prælium venirent: inter quos rex Agamemnon
Oculis & capite similis Iovi gaudenti fulmine,
Marti autem balteo, pectore autem Neptuno.
Velut bos in armento valde excellens est omnium
Taurus: hic enim boues inter excellit congregatas.)
Talem Atriden posuit Iupiter die illo,
Valde præstantem inter multos & eximium heroas.

Dicite nunc mihi Musæ cælestes domos habentes,
(Vos enim deæ estis, adestisque, scitisque cuncta:
Nos autem famam solum audimus, neque quicquam scimus.)
Qui duces Danaorum & Principes erant.
Multitudinem autem non ego dicam, neque nominabo,
Neque si mihi decem quidem linguæ, decem & ora essent,
Vox & infrangibilis, æreum & mihi cor inesset,
Nisi cælestes Musæ Iovis Aegiochi
Filiæ commemorent quot sub Ilium venerunt.
Principes navium dicam, navésque omnes.

BOEOTIIS quidem Peneleus & Leitus imperabant,
Arcesilaúsque Prothoenórque, Cloniúsque,
Quique Hyrien habitabant & Aulidem petrosam,
Schœnúmque, Scolúmque, iugosamque Eteonum,
Thespiam, Græámque, & latum locum habentem Mycalessum:
Quique circum Harma habitabant, & Ilesium, & Erythras:
Quique Eleona tenebant, & Hylen, & Peteona,
Ocaleam, Medeonaque bene ædificatam urbem,
Copas, Eutresinque, multas-columbas-habentemque Thisben:
Quique Coroneam & herbosam Haliartum,
Quique Platæam possidebant, & qui Glisantem habitabant:
Quique Hypothebas habitabant bene-ædificatam urbem,
Onchestumque sacrum Neptunium clarum nemus:
Quique uviferam Arnem habitabant, quique Mideam,
Nisamque divinam, Anthedonaque ultimam:
Horum quidem quinquaginta naues ibant, in una quaque
Pueri Boeotiorum centum & viginti ibant.
Qui vero Aspledona habitabant, & Orchomenum Minyeium,
His imperabat Ascalaphus & Ialmenus, filii Martis,
Quos peperit Astyoche in domo Actoris Azidæ,
Virgo verecunda, superiorem partem domus cum ascendisset,
Marti fortissimo: hic autem ipsi concubuit clam:
Horum triginta concavæ naues ibant.
Sed Phocensibus Schedius & Epistrophus imperabant,
Filii Iphiti magnanimi Naubolidæ:
Qui Cyparissum habitabant, Pythonaque petrosam,
Crisamque divinam, & Daulida, & Panopea,
Quique Anemoriam, & Hyampolin circumhabitabant:
Quique apud fluvium Cephisum divinum habitabant:
Quique Lilæam habebant fontem in Cephisi:
Hos simul quadraginta nigræ naues sequebantur.
Hi quidem Phocensium turmas ordinarunt circa laborantes,
Bœotiorum autem prope in sinistra armabantur.
Locrensibus autem dux erat Oileus velox Aiax
Minor, non tantus quantus Telamonius Aiax

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΕΩΝ.

Aspledonenses & Orchomenii.

Phocenses.

Locrenses. Aiax Oileus.

Abite ad tentorium Pelidæ Achillis,
Manu accipientes adducite Briseida pulchrigenam.
Si autem non dederit, ego ipse auferam,
Veniens cum pluribus: quod illi & horribilius erit.
Sic dicens, præmisit, durum autem mandatum iussit.
Hi inuiti iuerunt iuxta littus maris infructuosi:
Myrmidonum. v. ad tentoriaq́; & naues peruenerunt.
Hunc autem inuenerunt apudq́; tentoriū & nauē nigram
Sedentem: neque sane hos intuitus lætatus est Achilles.
Hi quidem perterriti & reueriti Regem,
Steterunt, nequaquā. v. ipsū alloquebātur, nec interrogabāt:
Sed hic cognouit suis in mentibus, dixitq́;:
Saluete præcones Iouis nuncij, atque etiam virorum:
Propius accedite: nihil mihi vos culpandi, sed Agamemnō,
Qui vos præmisit Briseidis causa puellæ.
Sed age generose Patrocle educ puellam,
Et ipsis da vt ducant, vos ipsi autem testes estote
Coram dijs beatis, coramq́; mortalibus hominibus,
Et coram rege illaudato, si vnquam postac
Opus me fuerit sæuam pestem remouere
Ab alijs: certè enim hic perniciosis consilijs furit,
Neque scit intelligere præsentia nec futura,
Vt sibi apud naues salui pugnare queant Achiui.
Sic dixit, Patroclus autem dilecto obediuit socio.
Eduxit autem rex ex tentorio Briseida pulchrigenam.
Deditq́; ducendā: hi autē retrò iuerunt ad naues Achiuorū.
Illa verò inuita vnà cum his mulier ibat, sed Achilles
Lachrymans à socijs statim sedit seorsum separatus,
Littus ad maris cani, respiciens in purpureum pontum.
Multa autem matri dilectæ supplicauit manus porrigens,
Mater, quum me peperisti vt essem breuis temporis,
Honorem mihi debebat Olympius tradere
Iupiter altitonans: nunc autē neque me paululū honorauit.
Certè enim me Atrides latè-dominans Agamemnon
Inhonorauit: habet enim præmium quod per vim rapuit.
Sic dixit lachrymās: hūc autē exaudiuit venerāda mater
Sedens in profunditatibus maris apud patrem senem.
Statim autem prodijt è cano mari, velut nebula:
Et ante ipsum sedit lachrymantem,
Manuque ipsum demulsit, itaque locuta est.
Fili quid fles? quis verò tibi mentem inuasit mæror?
Dic, ne celes in animo, vt sciamus ambo. (*Achilles:*
Hanc autem grauiter suspirās allocutus est pedes velox
Nosti: cur tibi hæc scienti omnia dicam?
Iuimus in Theben sacram ciuitatem Eëtionis,
Hancq́; diripuimus & adduximus huc omnia:
Et hæc quidem benè diuiserunt inter se filij Achiuorum,
Elegerunt autem Atridæ Chryseida pulchrigenam:
Chryses autem postea sacerdos longè iacientis Apollinis
Venit ad veloces naues Achiuorum ferro-vestitorum,
Liberaturúsque filiam, feréns que infinita precia liberationis,
Coronamq́; habens in manibus longe-iacientis Apollinis,
Aureo cum sceptro, & deprecabatur omnes Achiuos:
Atridas autem maximè, duo ornamenta populorum.
Tunc alij quidem omnes linguis fauerunt Achiui,
Venerandumq́; esse sacerdotem, & splendida accipiēda pre-
Sed nō Atridæ Agamēnoni placuit animo: (cia liberationis,
Sed malè dimisit: acerbum & verbum mandauit.
Iratus autem senex retrò abiuit: hunc autem Apollo
Precantem exaudiuit, quoniam valde sibi amicus erat.
Misit autem in Argiuos malam sagittam: populi autem
Moriebantur frequentes: ibant autem spicula Dei
Per totum exercitum latum Achiuorum: nobis autem va-
tes
Benè sciens concionabatur vaticinationes longè-iacientis:
Statim ego primus hortabar Deum placari.
Atridem autem postea ira cepit: statim autem exurgens
Minatus est verbum, quod iam perfectum est.
Illam quidem enim cum naui veloci nigrioculi Achiui
Ad Chrysem mittunt: ducunt autem dona regi.

π. προΐει.

Achilles à matre vindictam petit Achiuorum.

Ἔρχεσθον κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Χειρὸς ἑλόντ' ἀγέμεν Βρισηΐδα καλλιπάρῃον·
Εἰ δέ κε μὴ δώῃσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι
Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται. 325
Ὣς εἰπὼν, προΐει, * κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
Τὼ δ' ἀέκοντε βάτην παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο·
Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην.
Τὸν δ' εὗρον παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἥμενον· οὐδ' ἄρα τώ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς. 330
Τὼ μὲν ταρβήσαντε, καὶ αἰδομένω βασιλῆα,
Στήτην, οὐδέ τί μιν προσεφώνεον, οὐδ' ἐρέοντο.
Αὐτὰρ ὁ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε,
Χαίρετε κήρυκες Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν.
Ἆσσον ἴτ'· οὔ τί μοι ὔμμες ἐπαίτιοι, ἀλλ' Ἀγαμέμνων, 335
Ὃς σφῶϊ προΐει Βρισηΐδος εἵνεκα κούρης.
Ἀλλ' ἄγε διογενὲς Πατρόκλεες ἔξαγε κούρην,
Καί σφωϊν δὸς ἄγειν· τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔστων
Πρός τε θεῶν μακάρων, πρός τε θνητῶν ἀνθρώπων,
Καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος, εἴποτε δ' αὖτε 340
Χρειὼ ἐμεῖο γένηται ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι
Τοῖς ἄλλοις· ἦ γὰρ ὅ γ' ὀλοιῇσι φρεσὶ θύει,
Οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
Ὅππως οἱ παρὰ νηυσὶ σόοι μαχέοιντο Ἀχαιοί.
Ὣς φάτο, Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ, 345
Ἐκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρῃον,
Δῶκε δ' ἄγειν· τὼ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν·
Ἡ δ' ἀέκουσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Δακρύσας, ἑτάρων ἄφαρ ἕζετο νόσφι λιασθεὶς,
Θῖν' ἔφ' ἁλὸς πολιῆς, ὁρόων ἐπ' οἴνοπα πόντον. 350
Πολλὰ δὲ μητρὶ φίλῃ ἠρήσατο χεῖρας ὀρεγνὺς,
Μῆτερ, ἐπεί μ' ἔτεκές γε μινυνθάδιόν περ ἐόντα,
Τιμήν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξαι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· νῦν δ' οὐδέ με τυτθὸν ἔτισεν.
Ἦ γάρ μ' Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων 355
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ὣς φάτο δάκρυ χέων, τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ,
Ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι.
Καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς ἁλὸς, ἠΰτ' ὀμίχλη·
Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο δάκρυ χέοντος, 360
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
Τὴν δὲ βαρυστενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Οἶσθα· τί ἤ τοι ταῦτ' εἰδυίῃ πάντ' ἀγορεύω; 365
Ὠχόμεθ' ἐς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἠετίωνος,
Τὴν δὲ διεπράθομέν τε, καὶ ἤγομεν ἐνθάδε πάντα·
Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν υἷες Ἀχαιῶν,
Ἐκ δ' ἕλον Ἀτρεΐδῃ Χρυσηΐδα καλλιπάρῃον.
Χρύσης δ' αὖθ' ἱερεὺς ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος, 370
Ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
Στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ· καὶ λίσσετο πάντας Ἀχαιούς,
Ἀτρεΐδα δὲ μάλιστα, δύω κοσμήτορε λαῶν. 375
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ
Αἰδεῖσθαί θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ,
Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.
Χωόμενος δ' ὁ γέρων, πάλιν ᾤχετο· τοῖο δ' Ἀπόλλων 380
Εὐξαμένου ἤκουσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλος ἦεν·
Ἧκε δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλος· οἱ δέ νυ λαοὶ
Θνῆσκον ἐπασσύτεροι· τὰ δ' ἐπῴχετο κῆλα θεοῖο
Πάντῃ ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν· ἄμμι δὲ μάντις
Εὖ εἰδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας ἑκάτοιο. 385
Αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτος κελόμην θεὸν ἱλάσκεσθαι.
Ἀτρεΐωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν· αἶψα δ' ἀναστὰς
Ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστί.
Τὴν μὲν γὰρ σὺν νηῒ θοῇ ἑλίκωπες Ἀχαιοὶ
Ἐς Χρύσην πέμπουσιν, ἄγουσι δὲ δῶρα ἄνακτι. 390

Τὴν δὲ νέον κλισίηθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
Κούρην Βρισῆος, τήν μοι δόσαν υἷες Ἀχαιῶν.
Ἀλλὰ σύ, εἰ δύνασαί γε, περίσχεο παιδὸς ἑῆος.
Ἐλθοῦσ' Οὔλυμπόνδε Διὰ λίσαι, εἴ ποτε δή τι
Ἢ ἔπει ὤνησας κραδίην Διὸς ἠὲ καὶ ἔργῳ. 395
Πολλάκι γάρ σεο πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄκουσα
Εὐχομένης, ὅτ' ἔφησθα κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι,
Ὁππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,
Ἥρη τ' ἠδὲ Ποσειδάων, καὶ * Παλλὰς Ἀθήνη· 400
Ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐλθοῦσα θεὰ ὑπελύσαο δεσμῶν,
Ὦχ' ἑκατόγχειρον καλέσασ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον,
Ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοί, ἄνδρες δέ τε πάντες
Αἰγαίων'· ὁ γὰρ αὖτε βίην οὗ πατρὸς ἀμείνων·
Ὅς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο κύδεϊ γαίων· 405
Τὸν καὶ ὑπέδεισαν μάκαρες θεοί, οὐδέ τ' ἔδησαν.
Τῶν νῦν μιν μνήσασα παρέζεο, καὶ λαβὲ γούνων,
Αἴ κέν πως ἐθέλῃσιν ἐπὶ Τρώεσσιν ἀρῆξαι,
Τοὺς δὲ κατὰ πρύμνας τε καὶ ἀμφ' ἅλα ἔλσαι Ἀχαιοὺς
Κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος, 410
Γνῷ δὲ καὶ Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων
Ἣν ἄτην, ὅ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα,
Ὤ μοι τέκνον ἐμόν, τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκοῦσα;
Αἴθ' ὄφελες παρὰ νηυσὶν ἀδάκρυτος καὶ ἀπήμων 415
Ἧσθαι, ἐπεί νύ τοι αἶσα μίνυνθά περ, οὔ τι μάλα δήν.
Νῦν δ' ἅμα τ' ὠκύμορος καὶ ὀϊζυρὸς περὶ πάντων
Ἔπλεο· τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισι.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέουσα ἔπος Διὶ τερπικεραύνῳ
Εἶμ' αὐτὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀγάννιφον, αἴ κε πίθηται. 420
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι
Μήνι' Ἀχαιοῖσιν, πολέμου δ' ἀποπαύεο πάμπαν.
Ζεὺς γὰρ ἐς Ὠκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
Χθιζὸς ἔβη κατὰ δαῖτα, (θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἕποντο)
Δωδεκάτῃ δέ τοι αὖτις ἐλεύσεται Οὔλυμπόνδε· 425
Καὶ τότ' ἔπειτά τοι εἶμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
Καί μιν γουνάσομαι, καί μιν πείσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπεβήσετο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ
Χωόμενον κατὰ θυμὸν ἐϋζώνοιο γυναικός,
Τήν ῥα βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρων· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 430
Ἐς Χρύσην ἵκανεν ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο,
Ἱστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηῒ μελαίνῃ.
Ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες,
Καρπαλίμως· τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρεσσαν ἐρετμοῖς. 435
Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι.
Ἐκ δὲ Χρυσηῒς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.
Τὴν μὲν ἔπειτ' ἐπὶ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεὺς 440
Πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν,
Ὦ Χρύση, πρό μ' ἔπεμψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Παῖδά τε σοὶ ἀγέμεν, Φοίβῳ θ' ἱερὴν ἑκατόμβην
Ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὄφρ' ἱλασόμεσθα ἄνακτα,
Ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύστονα κήδε' ἐφῆκεν. 445
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει, ὁ δὲ δέξατο χαίρων
Παῖδα φίλην· τοὶ δ' ὦκα θεῷ κλειτὴν ἑκατόμβην
Ἑξείης ἔστησαν ἐΰδμητον περὶ βωμόν.
Χερνίψαντο δ' ἔπειτα, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο.
Τοῖσιν δὲ Χρύσης μεγάλ' εὔχετο χεῖρας ἀνασχών, 450
Κλῦθί μευ, ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσην ἀμφιβέβηκας,
Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοιό τε ἶφι ἀνάσσεις.
Ἤδη μέν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
Τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ, 455
Ἤδη νῦν Δαναοῖσιν ἀεικέα λοιγὸν ἄμυνον.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
Αὐέρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν, καὶ ἔδειραν,

Hanc autem nuper è tentorio ierunt preecones ducentes
Puellam Brisei, quam mihi dederant filij Achiuorum.
Sed tu, si potes, auxiliare filio tuo.
Vadens ad cœlum Iouem precare, si unquam aliquid
Vel verbo iuuisti cor Iouis, vel etiam opere.
Sæpe enim te patris in ædibus audiui
Gloriantem, quòd dicebas à faciente-nigras nubes Saturnio
Solam inter immortales crudelem cladem remouisse:
Quando illum colligare cœlestes voluerunt alij,
Iuno & Neptunus & Pallas Minerua.
Sed tu quum venisses, ipsum Dea liberasti à vinculis,
Statim Centimanum vocans in magnum Olympum,
Quem Briareum vocant dij, viri autem omnes
Ægæonem. hic.n. duplo rursus viribus suo patre præstantior,
Qui apud Saturnium sedebat eo honore lętus:
Hunc & exhorruerunt immortales dij, neque ligauerunt Iouem.
His nunc illum in memoriam reuocans aßide, & prehende genua,
Si aliquo modo velit Troianis auxiliari:
Ad puppes verò vsque & ad mare expellere Achiuos
Cæsos, vt omnes fruantur rege,
Noscat autem & Atrides late-dominans Agamemnon
Suum detrimentũ quòd fortißimum Achiuorum nihili fecit.
Huic respondit deinde Thetis, lachrymas effundens,
Heu fili mi, cur te enutriui in malum pariens?
O vtinam apud naues sine lachrymis & sine noxa,
Sederes, quoniam tibi fatum paululum neque multum diu:
Nunc autem & cito moriturus & ærumnosus supra omnes
Es, idcirco de malo fato peperi in ædibus.
Hoc autem dictura verbum Ioui gaudenti-fulmine
Vado ipsa in Olympum valde-niuosum, si persuadeatur.
Sed tu quidem nunc nauibus aßidens velocibus
Irascere Achiuis, bello autem abstine omnino.
Iupiter enim in Oceanum ad inculpatos Æthiopas
Hesternus iuit ad cõuiuiũ (dij autẽ simul omnes secuti sũt.)
Duodecima autem rursus veniet ad cœlum:
Et tunc postea vadam Iouis ad ænea-basis domum:
Et ipsius genibus aduoluar, & me ipsum persuasurũ puto.
Sic vtique locuta abiit: hunc autem reliquit ibi
Iratum in animo propter formosam mulierem,
Quam vi ab inuito abstulerant. Sed Vlysses
In Chryseiden peruenit, ducens sacram hecatomben.
Qui quando portum valde profundum intra peruenerunt,
Vela quidem collegerunt, posueruntq́; in naui nigra:
Malum autẽ theca accõmodarunt, rudentibus dimittentes
Statim: hanc autem in portum protraxerunt remis:
Anchoras eiecerunt, ac puppes ligauerunt:
Verum & ipsi exierunt in littus maris,
Et hecatomben exposuerunt longè-iacienti Apollini.
Sed & Chryseis naui exiuit pontigrada.
Hanc quidem postea ad altare ducens prudens Vlysses,
Patri charo in manibus posuit, & ipsum allocutus est:
O Chryse, præmisit me rex virorum Agamemnon:
Filiamq́; tibi vt ducerem, Phœboq́; sacram hecatomben
Facerem pro Danais, vt placemus regem,
Qui modo Argiuis multi-suspiria dolores immisit.
Sic dicens, in manibus posuit: hic.n. suscepit gaudens
Filiam dilectam: hi autẽ statim deo gloriosam hecatomben
Ordine statuerunt benè-ædificatum circa altare.
Manus lauarunt postea, & fruges salsas sumpserunt.
His autem Chryses valde precabatur manus eleuans,
Audi me argenteum-arcum habens, qui Chrysen tueris,
Cillamq́; valde-diuinam, Tenedoq́; fortiter imperas.
Iam quidem aliquando me antea exaudisti precantem,
Honorasti quidẽ me: valde autẽ læsisti populũ Achiuorum,
Item & nunc mihi perfice desiderium,
Iam nunc à Danais sæuam pestem remoue.
Sic dixit orans, hunc autem exaudiuit Apollo.
Sed postquam precati sunt, & fruges salsas proiecerunt,
Retro traxerunt quidem primum, & iugularunt, & excoriarunt,

Marginal notes: ζ. (variant) ... Ἀθήνη (at line 400); Thetidis verba ad filium Achillem.; Vlisses Chryseidẽ patri tradit.; Chryses Apollinẽ Achiuis placat.; Achiui sacrificant.

Coxásque secuerunt, aruinâque cooperuerunt
Dupliciter facientes, super ipsis autem cruda posuerunt.
Adolebat autē in lignis incisis senex, sup autē rubrū vinū
Libabat. iuuenes autem apud ipsum tenebant verua-quinque-ordines-habentia manibus.
Sed postquam coxa cocta sunt, & viscera gustarunt,
Ac minutatim secuerunt alia, & in verub. transfixerunt,
Assarunt accurate, traxeruntq́; omnia. (nium.
Cæterum ubi quieuerunt a labore, præparaueruntq́; conui-
Conuiuati sunt: neque in aliquo animus indiguit cibo æquali.
Sed postquam potus & esca desiderium exemerunt,
Pueri quidem crateras coronauerunt vino,
Distribueruntq́; omnibus incipientes poculis.
Hi autem totum diem cantu Deum placabant,
Latum canentes Pæana pueri Achiuorum,
Canētes longè-operantē, is autē mentē delectabatur audiēs.
Quando autem sol occidit, & crepusculum superuenit,
Tunc sanè dormiuerunt in puppibus nauis.
Quando a manè-genita apparuit rosea digitos Aurora,
Et tunc postea recesserunt ad exercitum latum Achiuorū.
His autem concitatū ventum misit longè-iaculans Apollo.
Hi verò malum erexerūt, supraq́; vela alba extenderunt.
Ventus autem inflabat medium velum, circum autē vnda
Carinam nigra valdè resonabat, naui eunte,
Hæc autem currebat per vndam pertransiens viam.
Sed postquam venerunt ad exercitum latum Achiuorum,
Nauem quidem hi nigram in continentem traxerunt
In summam arenam, ac longitia longa subextenderunt.
Ipsi autem sparsi sunt per tentoriaq́; nauésque.
Verum hic irascebatur nauibus assidens velocibus
Generosus Pelei filius pedes-velox Achilles.
Neq; vnquā in cōcione versabatur illustres viros faciente,
Neque vnquam in prælio, sed consumebat dilectum cor
Illic manens: desiderabat autem clamorémque pugnámque.
Sed quando iam ab illo duodecimus factus est dies,
Et tunc iam ad Olympum ibant dij semper existentes,
Omnes simul, Iupiter autē præibat: Thetis autē nō oblita est
Filij sui, sed emersit ex vnda maris (mandatorum
Matutináque conscendit in magnū cœlūq́, Olympúmque:
Inuenit autē latè-videntē Saturnidē seorsū sedētē ab aliis,
In summo vertice eminentis Olympi:
Et ante ipsum sedit, & prehendit genua
Sinistra-manu, dextera autem mento apprehendens,
Supplicans allocuta est Iouem Saturnidem regem:
Iupiter pater, si quando te inter immortales iuui,
Vel verbo, vel opere, hoc mihi perfice desiderium,
Honora mihi filium, qui breuissima vita præ cæteris
Est: sed ipsum nunc rex virorum Agamemnon
Inhonorauit, habet enim munus eius ereptum quod ipse vi
Sed tu ipsum honora Olympie & prudens Iupiter. (cepit.
Tandiu autem Troianis adijce robur, donec Achiui
Filium meum honorent, augeantq́; ei honorem. (Iupiter
Sic dixit: hanc. a. non allocutus est nubes-congregans
Sed tacitus diu sedit. Thetis. a. sicut apprehenderat genua,
Sic tenebat inhærens, & rogabat secundo iterum:
Verum quidem iam mihi promitte & annue:
Vel abnue (quoniam non tibi est timor) vt benè sciam,
Quantum ego inter omnes inhonoratissima dea sim.
Hanc. a. grauiter suspirans allocutus est nubiū-congrega-
Exitialia sane opera, quod me rixari impellis, (tor Iupiter
Iunoni, quando me irritat contumeliosis verbis.
Hæc autem & vanè mecum semper inter immortales deos
Contendit: atque me dicit in pugna Troianis auxiliari.
Sed tu quidem nunc rursus abi, ne te intelligat
Iuno, mihi autem hæc erunt curæ vt perficiam.
Sed age, iam tibi capite annuam, vt persuadearis.
Hoc enim à me cum immortalibus maximum
Signum: non enim meum irreuocabile, neque dolosum,
Neque sine fine, quodcunque capite annuam.
Dixit, & nigris superciliis annuit Saturnides,

Marginal notes (Latin column): χ. ἱλάσκοντο καλὸν ἀείδοντες παιήονα κούροι Ἀχαιῶν. — χ. ψαμάθῳ. — Thetis Iouem interpellat pro filio. — Iupiter Thetidi promittit se vltorum Achiuos.

Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν, 460
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
Καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
Λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, 465
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ' οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο· 470
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν * ἱλάσκοντο,
Καλὸν ἀείδοντες παιήονα κοῦροι Ἀχαιῶν,
Μέλποντες ἑκάεργον· ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε, 475
Δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνάγοντο μετὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Οἱ δ' ἱστὸν στήσαντ', ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν· 480
Ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθα.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν,
Νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν 485
Ὑψοῦ ἐπὶ * ψαμάθοις, ὑπὸ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν,
Αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κατὰ κλισίας τε νέας τε.
Αὐτὰρ ὁ μήνιε νηυσὶ παρήμενος ὠκυπόροισι
Διογενὴς Πηλέος υἱὸς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Οὔτε ποτ' εἰς ἀγορὴν πωλέσκετο κυδιάνειραν, 490
Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον· ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
Αὖθι μένων, ποθέεσκε δ' ἀϋτήν τε πτόλεμόν τε.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες
Πάντες ἅμα, Ζεὺς δ' ἦρχε· Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων 495
Παιδὸς ἑοῦ, ἀλλ' ἥγ' ἀνεδύσετο κῦμα θαλάσσης,
Ἠερίη δ' ἀνέβη μέγαν οὐρανόν, Οὔλυμπόν τε·
Εὗρεν δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἄτερ ἥμενον ἄλλων
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο.
Καί ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο, καὶ λάβε γούνων 500
Σκαιῇ, δεξιτερῇ δ' ἄρ' ὑπ' ἀνθερεῶνος ἑλοῦσα,
Λισσομένη προσέειπε Δία Κρονίωνα ἄνακτα,
Ζεῦ πάτερ, εἴποτε δή σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄνησα
Ἢ ἔπει, ἢ ἔργῳ, τόδε μοι κρήηνον ἐέλδωρ·
Τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμορώτατος ἄλλων 505
Ἔπλετ'· ἀτάρ μιν νῦν γε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας.
Ἀλλὰ σύ πέρ μιν τῖσον Ὀλύμπιε μητίετα Ζεῦ·
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώεσσι τίθει κράτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
Υἱὸν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσίν τέ ἑ τιμῇ. 510
Ὣς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἀλλ' ἀκέων δὴν ἧστο. Θέτις δ' ὡς ἥψατο γούνων,
Ὣς ἔχετ' ἐμπεφυυῖα, καὶ εἴρετο δεύτερον αὖτις,
Νημερτὲς μὲν δή μοι ὑπόσχεο, καὶ κατάνευσον,
Ἢ ἀπόειπ'· ἐπεὶ οὔ τοι ἔπι δέος· ὄφρ' ἐῢ εἰδῶ 515
Ὅσσον ἐγὼ μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτη θεός εἰμι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἦ δὴ λοίγια ἔργ', ὅτ' ἐμ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις
Ἥρῃ, ὅτ' ἄν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Ἡ δὲ καὶ αὔτως μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι 520
Νεικεῖ, καί τέ μέ φησι μάχῃ Τρώεσσιν ἀρήγειν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖτις ἀπόστιχε, μή σε νοήσῃ
Ἥρη· ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται, ὄφρα τελέσσω.
Εἰ δ' ἄγε τοι κεφαλῇ κατανεύσομαι, ὄφρα πεποίθῃς.
Τοῦτο γὰρ ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον 525
Τέκμωρ· οὐ γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλόν,
Οὐδ' ἀτελεύτητον, ὅ, τι κεν κεφαλῇ κατανεύσω.
Ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.

Ἀμβρό-

Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπεῤῥώσαντο ἄνακτος
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον. 530
Τώ γ' ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
Εἰς ἅλα ἆλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος ὀλύμπου,
Ζεὺς δὲ ἑὸν πρὸς δῶμα. θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσταν
Ἐξ ἑδέων, σφοῦ πατρὸς ἐναντίον· οὐδέ τις ἔτλη
Μεῖναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσταν ἅπαντες. 535
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου· οὐδέ μιν Ἥρη
Ἠγνοίησεν, ἰδοῦσ' ὅτι οἱ συμφράσσατο βουλὰς
Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσηύδα,
Τίς δ' αὖ τοι δολομῆτα θεῶν συμφράσσατο βουλάς; 540
Αἰεί τοι φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἀπὸ νόσφιν ἐόντα,
Κρυπτάδια φρονέοντα δικαζέμεν· οὐδέ τί πώ μοι
Πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἔπος ὅ,ττι νοήσεις.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμοὺς ἐπιέλπεο μύθους 545
Εἰδήσειν· χαλεποί τοι ἔσοντ' ἀλόχῳ περ ἐούσῃ.
Ἀλλ' ὃν μέν κ' ἐπιεικὲς ἀκουέμεν, οὔτις ἔπειτα
Οὔτε θεῶν πρότερος τόν γ' εἴσεται, οὔτ' ἀνθρώπων·
Ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοιμι νοῆσαι,
Μή τι σὺ ταῦτα ἕκαστα διείρεο, μηδὲ μετάλλα. 550
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Καὶ λίην σε πάρος γ' οὔτ' εἴρομαι, οὔτε μεταλλῶ·
Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τὰ φράζεαι ἅσσ' ἐθέλῃσθα·
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή σε παρείπῃ 555
Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Ἠερίη γὰρ σοί γε παρέζετο, καὶ λάβε γούνων.
Τῇ σ' οἴω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσῃς, ὀλέσῃς δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς, 560
Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν ὀΐεαι, οὐδέ σε λήθω·
Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσεαι, ἀλλ' ἀπὸ θυμοῦ
Μᾶλλον ἐμοὶ ἔσεαι· τὸ δέ τοι καὶ ῥίγιον ἔσται.
Εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστίν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.
Ἀλλ' ἀκέουσα κάθησο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ· 565
Μή νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν ὀλύμπῳ,
Ἆσσον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτους χεῖρας ἐφείω.
Ὣς ἔφατ', ἔδεισεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη·
Καί ῥ' ἀκέουσα καθῆστο, ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ.
Ὤχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοὶ οὐρανίωνες. 570
Τοῖσιν δ' Ἥφαιστος κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
Μητρὶ φίλῃ ἐπίηρα φέρων λευκωλένῳ Ἥρῃ,
Ἦ δὴ λοίγια ἔργα τάδ' ἔσσεται, οὐδ' ἔτ' ἀνεκτά,
Εἰ δὴ σφὼ ἕνεκα θνητῶν ἐριδαίνετον ὧδε,
Ἐν δὲ θεοῖσι κολῳὸν ἐλαύνετον· οὐδέ τι δαιτὸς 575
Ἐσθλῆς ἔσσεται ἦδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
Μητρὶ δ' ἐγὼ παράφημι, καὶ αὐτῇ περ νοεούσῃ,
Πατρὶ φίλῳ ἐπίηρα φέρειν Διΐ, ὄφρα μὴ αὖτε
Νεικείῃσι πατήρ, σὺν δ' ἡμῖν δαῖτα ταράξῃ.
Εἴπερ γάρ κ' ἐθέλῃσιν ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς 580
Ἐξ ἑδέων στυφελίξαι· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν.
Ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐπέεσσι καθάπτεσθαι μαλακοῖσιν·
Αὐτίκ' ἔπειθ' ἵλαος ὀλύμπιος ἔσσεται ἡμῖν.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ ἀναΐξας, δέπας ἀμφικύπελλον
Μητρὶ φίλῃ ἐν χειρὶ τίθει, καί μιν προσέειπε, 585
Τέτλαθι μῆτερ ἐμή, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ,
Μή σε, φίλην περ ἐοῦσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι
Θεινομένην· τότε δ' οὔτι δυνήσομαι ἀχνύμενός περ
Χραισμεῖν. ἀργαλέος γὰρ ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.
Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοτ' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα, 590
Ῥῖψε ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο.
Πᾶν δ' ἦμαρ φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
Κάππεσον ἐν Λήμνῳ (ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν)
Ἔνθα με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.
Ὣς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη· 595
Μειδήσασα δὲ, παιδὸς ἐδέξατο χειρὶ κύπελλον.
Αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοισι θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν

Ambrosia autem comæ deflexerunt regis
Ex capite immortali: ac magnum concussit Olympum.
Hi sic consultantes disiuncti sunt. hæc quidem postea
In mare desiluit profundum à splendido Olympo:
Iupiter autem in sua domum: dij vero simul omnes surrexerunt
Ex sedibus, sui patris in occursum: neque aliquis sustinuit
Expectare venientem, sed obuij steterunt omnes.
Sic hic quidem illic resedit in solio, neque ipsum Iuno
Ignorauit, intuita quod contulerat cum eo consilia
Argenteos pedes habens Thetis filia marini senis:
Statim irritatiuis Iouem Saturnium allocuta est:
Quis autem rursus tecum dolose deorum consultauit consilia?
Semper tibi gratum est me sine seorsum quum es,
Occulta cogitantem decernere, neque aliquod adhuc mihi
Promptus tolerasti dicere verbum quodcunque cogitas.
Huic respondit postea pater virorumque deorumque:
Iuno, ne omnia mea adspera verba
Scire, difficilia tibi erunt, vxor quamuis mea sis:
Sed quod quidem decens fuerit audire, nullus postea
Neque deorum prior hoc sciet neque hominum:
Quod autem ego seorsum à dijs voluero agere,
Ne tu hæc singula interroga, neque perscrutare.
Huic respondit postea bouinos oculos habens veneranda Iuno:
Molestissime Saturnide, quale verbum dixisti?
Et valde te ante neque interrogo, neque perscrutor,
Sed valde quietus hæc consultas quæ vis:
Nunc autem valde timeo in mente, ne te seducat
Argenteos-pedes-habens Thetis filia marini senis.
Matutina enim tibi assedit, & apprehendit genua:
Cui te puto annuisse verè, vt Achillem
Honores, perdas autem multos in nauibus Achiuorum.
Huic vicissim respondens dixit nebularum-congregator Iupiter:
Misera, semper quidem suspicaris, nec te lateo.
Facere autem tamen nihil poteris: sed animo ingrata
Magis eris meo: hoc tibi & molestius erit.
Si autem sic hoc est, mihi quoque gratum erit.
Sed tacita sede, meo & obedi verbo,
Ne te non iuuent quotquot dij sunt in Olympo
Propè venientem, quando tibi inuictas manus iniecero.
Sic dixit: timuit autem bouinis-oculis veneranda Iuno,
Et tacita sedit quum remisisset dilectum cor.
Aegre tulerunt autem in domo Iouis dij cœlicolæ:
His autem Vulcanus inclytus artifex incepit concionari,
Matri dilectæ amabilia ferens albas-vlnas-habenti Iunoni.
Certè pestifera opera hæc erunt, neque tolerabilia,
Si iam vos gratia mortalium contenditis sic:
Inter Deos autem tumultum excitatis, neque conuiuij
Boni erit voluptas: quoniam peiora vincunt.
Matrem autem ego admoneo ipsam, quamuis intelligentem,
Vt patri dilecto amabilia adferat Ioui, vt ne iterum
Iurget pater & nobis conuiuium conturbet.
Si enim vult Olympius fulgurum-autor
Ex sedibus euertere, hic enim multum potens est.
Sed tu hunc verbis demulce mollibus:
Statim postea beneuolus cœlestis erit nobis.
Sic dixit, & surgens poculum quod labia vtrinque duplexa habet
Matri dilectæ in manibus posuit: & ipsam allocutus est:
Tolera mater mea & sustine, mœsta quamuis sis:
Ne te dilectam quamuis existentem, oculis videam
Verberatam: tunc non potero, quamuis doleam,
Iuuare. difficilis enim cœlestis Iupiter est ei repugnetur.
Iam enim me & aliàs adiuuare studentem
Iecit pede, extrahens à cœlo (v)limine diuino.
Totum autem diem ferebar: vnà autem cum sole occidente
Decidi in Lemnum, parum autem animi erat mihi.
Ibi me Sintij viri statim exceperunt cadentem.
Sic dixit: risit autem dea albas vlnas habens Iuno:
Ridens autem filio suscepit è manu poculum.
Sed hic alijs dijs à dextra exorsus omnibus

Iuno cum Ioue iurgium.

Propinabat dulce nectar ab cratere hauriens.
Inextinguibilis autem excitatus est risus beatis diis,
Postquam viderunt Vulcanum per domum ministrantem.
Sic tunc quidem totum diem usque ad solem occidentem
Conuiuabantur, neque aliquis animus indiguit conuiuio ae- (quali:
Neque citharae perpulchrae, quam tenebat Apollo,
Musarumque quae canebant vicissim-excipientes se voce pulchra.
Sed postquam occidit splendida lux solis,
Hi quidem dormituri iuerunt domum unusquisque,
Ubi singulis domum inclytus utroque-pede claudus
Vulcanus fecerat doctis animis.
Iupiter autem ad suum lectum iuit caelestis fulgurum-autor
Ubi antea dormiebat, quando ipsum dulcis somnus inuaderet.
χρυσόθρον. *Illic dormiuit ascendens: iuxta autem aurei-sedes habens Iuno.*

Ὠνοχόει γλυκὺ νέκταρ ἀπὸ κρητῆρος ἀφύσσων.
Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσιν,
Ὡς ἴδον Ἥφαιστον διὰ δώματα ποιπνύοντα. 600
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,
Μουσάων θ', αἳ ἄειδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο, 605
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος,
Ἧχι ἑκάστῳ δῶμα περικλυτὸς ἀμφιγυήεις
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι·
Ζεὺς δὲ πρὸς ὃν λέχος ἤϊ' Ὀλύμπιος ἀστεροπητής,
Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ', ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι· 610
Ἔνθα καθηῦδ' ἀναβάς, παρὰ δὲ χρυσόθρονος Ἥρη.

ILIADIS HOMERI II. COMPOSITIO.

Somnium & Catalogus.

CÆTERI quidem dii, & viri equites-galeati,
Dormiebant per totam noctem, Iouem autem non cepit dulcis somnus:
Sed is voluebat in animo, quomodo Achillem
Honoraret, perderet autem multos apud naues Achiuos.
Hoc autem ei in animo optimum visum est consilium,
Mittere ad Atridem Agamemnonem perniciosum Somnium:
Et ipsum compellans, verba alata dixit:
Vade age perniciosum Somnium, celeres ad naues Achiuorum,
Et cum veneris in tentorium Agamemnonis Atridae,
Omnia valde verè nunciato sicut iubeo:
Armare ipsum iube comatos Achiuos
Omnibus copiis, nunc enim capiat ciuitatem Latam-viam
Troianorum. non enim amplius diuerse coelestes domos habentes,
Immortales sentiunt, inflexit enim omnes
Iuno supplicans. Troianis autem funera impendent.
Sic dixit: iuit autem Somnium postquam sermonem audiuit.
Statim autem peruenit celeres ad naues Achiuorum:
Iuit autem ad Atridem Agamemnonem, hunc autem inuenit
Dormientem in tentorio, circum autem diuinus fusus erat (somnus,
Stetit autem super caput, Neleio filio similis
Nestori, quem maxime senum honorabat Agamemnon,
Huic se assimilans, allocutus est diuinum Somnium,
Dormis Atrei fili viri prudentis equorum domitoris?
Non oportet per totam noctem dormire consiliarium virum,
Cui populi sunt commissi, & tot curae sunt.
Nunc vero mihi ausculta cito: Iouis autem tibi nuncius sum,
Qui cum procul sit a te, valde te curat & miseratur,
Armare te iussit comatos Achiuos
Omnibus copiis: nunc autem capias ciuitatem Latam-viam
Troianorum. non enim amplius diuersa caelestes domos tenentes
Immortales sentiunt, inflexit enim omnes
Iuno supplicans: Troianis autem funera impendent
Ex Ioue. sed tu tuis habe membris, neque te obliuio
Capiat, quando te dulcis somnus remiserit.
Sic locutus abiit, illum autem reliquit ibi,
Haec voluentem in animo, quae non euentura erant.
Dixit enim is capturum Priami vrbem die illo,
Stultus: neque enim sciebat quae Iupiter moliebatur opera.
Ponere enim adhuc parabat doloresque singultusque
Troianisque & Danais per fortes pugnas.
Surrexit autem ex somno, diuina autem ipsum circumfudit vox:
Sedit autem erectus, mollem autem induit tunicam,
Pulchram, nouam, circa autem magnum iecit pallium.
χιτῶν. *Pedibus autem sub teneris ligauit pulchra calceamenta.*
Circum autem humeros posuit ensem argenteis-clauis.

Iupiter somnium mittit Agamemnoni, qui eum praelium inire iubeat, illi Troiae excidium promittens.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἢ βῆτα ῥαψῳδία.

Ὄνειρος καὶ κατάλογος.

ΑΛΛΟΙ μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
Εὗδον παννύχιοι, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος,
Ἀλλ' ὅ γε μερμήριζε κατὰ φρένα, ὡς Ἀχιλῆα
Τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Πέμψαι ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι οὖλον ὄνειρον.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Βάσκ' ἴθι, οὖλε ὄνειρε, θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Ἐλθὼν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορευέμεν ὡς ἐπιτέλλω· 10
Θωρῆξαί ἑ κέλευε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοι πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται. 15
Ὣς φάτο· βῆ δ' ἄρ' ὄνειρος, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσε·
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα· τὸν δ' ἐκίχανεν
Εὕδοντ' ἐν κλισίῃ, περὶ δ' ἀμβρόσιος κέχυθ' ὕπνος.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς Νηληΐῳ υἷι ἐοικώς 20
Νέστορι, τόν ῥα μάλιστα γερόντων τῖ' Ἀγαμέμνων·
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσεφώνεε θεῖος ὄνειρος·
Εὕδεις Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο;
Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
ᾯ λαοί τ' ἐπιτετράφαται καὶ τόσσα μέμηλε. 25
Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὃς σεῦ ἄνευθεν ἐὼν μέγα κήδεται ἠδ' ἐλεαίρει.
Θωρῆξαί σε κέλευσε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς
Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες 30
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
Ἐκ Διός· ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσί, μηδέ σε λήθη
Αἱρείτω, εὖτ' ἄν σε μελίφρων ὕπνος ἀνήῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσετο, τὸν δ' ἔλιπ' αὐτοῦ 35
Τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμόν, ἅ ῥ' οὐ τελέεσθαι ἔμελλε·
Φῆ γὰρ ὅ γ' αἱρήσειν Πριάμου πόλιν ἤματι κείνῳ,
Νήπιος, οὐδὲ τὰ ᾔδη ἅ ῥα Ζεὺς μήδετο ἔργα·
Θήσειν γὰρ ἔτ' ἔμελλεν ἐπ' ἄλγεά τε στοναχάς τε
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας. 40
Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνου, θείη δέ μιν ἀμφέχυτ' ὀμφή·
Ἕζετο δ' ὀρθωθείς, μαλακὸν δ' ἔνδυνε χιτῶνα
Καλὸν νηγάτεον, περὶ δὲ μέγα βάλλετο φᾶρος·
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον. 45

Εἵλετο δὲ σκῆπτρον πατρώϊον, ἄφθιτον αἰεί,
Σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ἠὼς μέν ῥα θεὰ προσεβήσετο μακρὸν Ὄλυμπον,
Ζηνὶ φόως ἐρέουσα καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
Αὐτὰρ ὁ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε 50
Κηρύσσειν ἀγορὴν δὲ κάρη κομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Βουλὴν* δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων
Νεστορέῃ παρὰ νηῒ Πυλοιγενέος βασιλῆος·
Τοὺς ὅγε συγκαλέσας, πυκινὴν ἀρτύνετο βουλήν, 55
Κλῦτε φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος
Ἀμβροσίην διὰ νύκτα· μάλιστα δὲ Νέστορι δίῳ
Εἶδός τε, μέγεθός τε, φυήν τ' ἄγχιστα ἐῴκει.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί με πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὕδεις Ἀτρέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο; 60
Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
Ὧι λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὃς σεῦ ἄνευθεν ἐὼν μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει.
Θωρῆξαί σε κέλευσε κάρη κομόωντας Ἀχαιοὺς 65
Πανσυδίῃ· νῦν γάρ κεν ἕλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· οὐ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φράζονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λισσομένη, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται
Ἐκ Διός. ἀλλὰ σὺ σῇσιν ἔχε φρεσίν. ὣς ὁ μὲν εἰπὼν 70
Ὤχετ' ἀποπτάμενος, ἐμὲ δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀλλ' ἄγετ' αἴ κέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν.
Πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι, ἣ θέμις ἐστί,
Καὶ φεύγειν σὺν νηυσὶ πολυκλήϊσι κελεύσω·
Ὑμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλος ἐρητύειν ἐπέεσσιν. 75
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετο. τοῖσι δ' ἀνέστη
Νέστωρ, ὅς ῥα Πύλοιο ἄναξ ἦν ἠμαθόεντος,
Ὅ σφιν ἐὺ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε, 80
Ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
Νῦν δ' ἴδεν ὃς μέγ' ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
Ἀλλ' ἄγετ' αἴ κέν πως θωρήξομεν υἷας Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας, βουλῆς ἐξῆρχε νέεσθαι.
Οἱ* δ' ἐπανέστησαν, πείθοντό τε ποιμένι λαῶν 85
Σκηπτοῦχοι βασιλῆες· ἐπεσσεύοντο δὲ λαοί.
Ἠΰτε ἔθνεα εἶσι μελισσάων ἁδινάων,
Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομενάων,
Βοτρυδὸν δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
Αἱ μέν τ' ἔνθα ἅλις πεποτήαται, αἱ δέ τε ἔνθα· 90
Ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Ἠϊόνος προπάροιθε βαθείης ἐστιχόωντο
Ἰλαδὸν εἰς ἀγορήν· μετὰ δέ σφισιν ὄσσα δεδήει,
Ὀτρύνουσ' ἰέναι, Διὸς ἄγγελος· οἱ δ' ἀγέροντο.
Τετρήχει δ' ἀγορή, ὑπὸ δὲ στεναχίζετο γαῖα 95
Λαῶν ἱζόντων, ὅμαδος δ' ἦν· ἐννέα δέ σφεας
Κήρυκες βοόωντες ἐρήτυον, εἴ ποτ' ἀϋτῆς
Σχοίατ', ἀκούσειαν δὲ διοτρεφέων βασιλήων.
Σπουδῇ δ' ἕζετο λαός, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἕδρας,
Παυσάμενοι κλαγγῆς· ἀνὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων 100
Ἔστη σκῆπτρον ἔχων (τὸ μὲν Ἥφαιστος κάμε τεύχων·
Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι·
Αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε διακτόρῳ Ἀργειφόντῃ·
Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκεν Πέλοπι πληξίππῳ·
Αὐτὰρ ὁ αὖτε Πέλοψ δῶκ' Ἀτρέϊ ποιμένι λαῶν· 105
Ἀτρεὺς δὲ θνῄσκων ἔλιπεν πολύαρνι Θυέστῃ·
Αὐτὰρ ὁ αὖτε Θυέστ' Ἀγαμέμνονι λεῖπε φορῆναι,
Πολλῇσιν νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν)
Τῷ ὅγ' ἐρεισάμενος,* ἔπεα Ἀργείοισι μετηύδα,
Ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄρηος, 110
Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ,
Σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι·
Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει

Accepit autem sceptrum paternum incorruptum semper,
Cum hoc iuit ad naues Achiuorum loricatorum.
Aurora quidem dea conscendit magnum Olympum,
Ioui lumen nunciatura & alijs immortalibus.
Sed is praeconibus argutis-vocibus iussit
Edicere ad concilium comatos Achiuos.
Hi quidem edixerũt: illi frequentes affuerunt valdè celeriter.
Concilium autem primum magnanimorum statuit senum
Nestoream apud nauem Pylij regis.
Quos hic cum coëgisset, prudentẽ struebat consultationem,
Audite amici, diuinus mihi in somnis venit Somnus deus
Diuinam per noctem, maximè, autẽ Nestori diuino
Figuráque, magnitudinéque corporéque similis erat.
Stetit autem supra caput, & ad me verba fecit,
Dormis Atrei fili prudentis equûm-domitoris?
Non oportet per totam noctem dormire consiliarium virum
Cui populique commissi sunt, & tot curae sunt.
Nunc. v. mihi ausculta propere, Iouis. v. tibi nuncius sum.
Qui quam longe sit a te, valde curat & miseratur.
Armare te iussit comatos Achiuos
Omnibus copijs: nunc enim capias ciuitatem Latiuiam
Troianorũ: nõ enim amplius diuersè coelestes domos habẽtes
Immortales sentiunt. inflexit enim omnes
Iuno supplicans. Troianis autem funera imminent,
Ab Ioue, sed tu tuis habe mentibus. sic illud quidẽ loquutũ
Iuit auolans: me autem iucundus somnus reliquit.
Sed agite, si quo modo armemus filios Achiuorum.
Primum autem ego verbis tentabo, quatenus fas est,
Et fugere cum nauibus multorum transtrorum iubebo.
Vos autem aliunde alios cohibete verbis.
Verùm hic sic loquutus consedit. his autem assurrexit
Nestor qui Pyli Rex erat arenosae:
Qui ipsis benè sentiens concionatus est & alloquutus:
O amici, Argiuorum ductores & principes,
Si quidem aliquis somnium Achiuorum alius dixisset,
Mendacium diceremus: & repudiaremus amplius:
Nũc autẽ vidit qui multò praestantiss. in exercitu iactat se esse.
Sed agite si quo modo armemus filios Achiuorum.
Sic loquutus cõcionẽ incepit excedere.
Hi surrexerunt parueruntque rectori gentium
Sceptrigeri reges: accurrebant autem gentes.
Sicut examina eunt apum frequentium
Petra ex cauata semper recens venientium
Racematim volant in floribus vernis:
Quaedã quidẽ huc frequenter volauerunt, aliae autem illuc:
Sic horum gentes multae à nau bus & tentorijs
Littus ante immensum procedebant
Confertim in concionem: inter autem ipsos fama lucebat,
Iouis nuncia, conciuans: hi autem conueniebant.
Turbata autem fuerat concio: subtus autem gemuit terra
Gentibus sedentibus. tumultus autem erat: nouẽ autẽ ipsos
Praecones vociferantes cohibebant, si quando à tumultu
Desisterent, audirent & diuinos reges.
Confestim autem sedit populus: tenebant autem sedes
Cessantes à clamore. sursum autem diuinus Agamemnon
Constitit sceptrũ tenens, quod Vulcanus laborauit fabricãs.
Vulcanus quidem dedit Ioui Saturnio Regi,
Sed Iupiter dedit internuntio Argicidae:
Mercurius autem rex dedit Pelopi agitatori equorum.
Sed rursus Pelops dedit Atreo duci populorum.
Atreus autem moriens reliquit diuiti pecudum Thyestae.
Sed rursus Thyestes Agamemnoni reliquit vt gestaret,
Et multis insulis & Argo omni imperaret.)
Huic is incumbens verba cum dixit.
O amici heroes Danai, famuli Martis,
Iupiter me valdè Saturnius detrimento deuinxit graui,
Durus: qui antea quidem mihi promisit. & annuit
Troia depopulata benè murata, me reuersurum.
Nunc autem malam deceptionem cogitauit, & me iubet

γρ. Βουλὴ. ἢ, βουλὴν γερ.

Agamemnon in cõcilio somnium suũ narrat.

γρ. δὲ συνέστησαν.

Achiui in concionẽ coeunt.

γρ. ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα.

Agamemnonis ad milites ficta oratio in qua iubet in patriam reuerti

Inglorius ut Argū redeā, postquā multū perdidi populum.
Sic Ioui debet prepotenti gratum esse,
Qui iam multarum urbium dissoluit fastigia,
Et adhuc dissoluet: huius enim potentia est maxima.
Turpe enim hoc est & posteris auditu,
Incassum sic talem tantumque populum Achiuorum
Imperfectum bellum gerere, & pugnare
Cum viris paucioribus: exitus autem nondum apparet.

χ γρ. γ. Si enim velimus Achiui, Troianiq́,
Fœdera fidelia ferientes numerari utrique,
Troianos quidem eligere indigenas quotquot sunt,
Nos autem in decurias disponamur Achiui,
Troianorū autē virū singuli accipiamus ad ministrandum potum,
Multæ decuriæ indigerent pocillatore.
Tantum ego aio plures esse pueros Achiuorum
Troianis qui habitabant in urbe: sed auxiliares
Multis ex ciuitatibus vibratores hastarum viri sunt,
Qui me valde prohibent, & non sinunt volentem
Troiæ expugnare benè cultum oppidum.
Nouem iam præterierunt Iouis magni anni,
Et iam ligna corrupta sunt nauium, & funes soluti sunt:
Et nostræ uxores & imprudentes nati
Sedent in ædibus expectantes, nobis autem opus
Frustra imperfectum, cuius gratia huc venimus.
Sed agite, ut ego dixero, pareamus omnes,
Fugiamus cum nauibus dilectam in patriam terram,
Non enim amplius Troiam capiemus latam.

Græci discessum parant. Sic dixit: his autem animum in pectoribus commouit
Omnibus inter multitudinē, quicunq; nō consiliū audiuerūt.
Mota est autem concio, ut fluctus ingentes maris
Pelagi Icarij, quos quidem Eurusq́, Notusq́,
Commouit erumpens patris Iouis ex nubibus:
Sicuti, quum mouerit Zephyrus ingentem segetem veniens
Impetuosus ingruens, nutatq́, campus spicis:
Sic horum tota concio mota est: hi autem clamore
Ad naues ruebant: sursum à pedibus autem puluis
Stabat sublatus: hi autem alij alios adhortabantur

Iuno Mineruā mittit ad Græcorum discessū prohibendū. Ut apprehenderent naues, & traherent in mare diuinum:
Sentinasq́, expurgabant: clamor autem in cœlum iuit
Domum euntium: subtrahebant autem fulcra nauium.
Tunc Argiuis præter fatum reditus contigisset,
Nisi Mineruam Iuno sermone affata fuisset,
Proh facinus, Ægidem-tenentis Iouis filia indomita,
Sic domum, dilectam in patriam terram
Argiui fugient per lata dorsa maris.
Gloriam autem Priamo & Troianis reliquerint
Argiuam Helenam, cuius gratia multi Achiuorum
In Troia perierunt procul dilecta à patria terra?
Sed abi nunc ad populum Achiuorum ære armatorum,
Tuisq́, blandis verbis detine virum quenque:
Nec sine naues in-mare trahere, quæ hinc & inde impelluntur.
Sic dixit: nec aduersata est dea glaucis-oculis Minerua.

αΐξασα. ἔβη δ' ἰέναι. Prosiliā autem è ab Olympi verticibus desiliens,
Statimq́, venit velocès ad naues Achiuorum.
Inuenit deinde Vlyssem Ioui consilio parem
Stantem: neque hic nauem benè transtratam & nigram
Tangebat, quia ipsum dolor corde & animo inuaserat.
Prope autem stans alloquuta est cæsia Minerua:
Diuine Laërtiade prudentissime Vlysses,
Sicne domum dilectam in patriam terram
Fugietis in naues multa transtra habentes ingruentes,
Gloriam autem Priamo & Troianis reliqueritis
Argiuam Helenam, cuius gratia multi Achiuorum
In Troia perierunt, dilecta procul à patria terra?
Sed i nunc ad populum Achiuorum, neque cunctaueris:
Tuis autem blandis verbis detine virum quenq́,

Vlysses Achiuos à discedendo coercet. Neque sinas naues in mare trahere quæ-utrinq; impelluntur.
Sic dixit: hic autem intellexit deæ vocem loquentis:
Iuit autem currendo, pallium autem proiecit: illum. vitulus

Δυσκλέα Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν. 115
Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
Ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Αἰσχρὸν γὰρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
Μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν 120
Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι
Ἀνδράσι παυροτέροισι· τέλος δ' οὔπω τι πέφανται.
Εἴπερ * γάρ κ' ἐθέλοιμεν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
Ὅρκια πιστὰ ταμόντες ἀριθμηθήμεναι ἄμφω,
Τρῶας μὲν λέξασθαι ἐφέστιοι ὅσσοι ἔασιν, 125
Ἡμεῖς δ' ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοί,
Τρώων δ' ἄνδρα ἕκαστοι ἑλοίμεθα οἰνοχοεύειν,
Πολλαί κεν δεκάδες δευοίατο οἰνοχόοιο.
Τόσσον ἐγώ φημι πλέας ἔμμεναι υἷας Ἀχαιῶν
Τρώων οἳ ναίουσι κατὰ πτόλιν· ἀλλ' ἐπίκουροι 130
Πολλέων ἐκ πολίων ἐγχέσπαλοι ἄνδρες ἔασιν,
Οἵ με μέγα πλάζουσι, καὶ οὐκ εἰῶσ' ἐθέλοντα
Ἰλίου ἐκπέρσαι εὖ ναιόμενον πτολίεθρον.
Ἐννέα δὴ βεβάασι Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοί,
Καὶ δὴ δοῦρα σέσηπε νεῶν, καὶ σπάρτα λέλυνται· 135
Αἱ δέ που ἡμέτεραί τ' ἄλοχοι, καὶ νήπια τέκνα,
Ἥατ' ἐνὶ μεγάροις ποτιδέγμεναι· ἄμμι δὲ ἔργον
Αὔτως ἀκράαντον, οὗ εἵνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν· 140
Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε,
Πᾶσι μετὰ πληθὺν ὅσοι οὐ βουλῆς ἐπάκουσαν.
Κινήθη δ' ἀγορὴ, φὴ κύματα μακρὰ θαλάσσης
Πόντου Ἰκαρίοιο, τὰ μέν τ' Εὖρός τε Νότος τε 145
Ὤρορ' ἐπαΐξας πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελάων.
Ὡς δ' ὅτε κινήσει Ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐλθὼν,
Λάβρος ἐπαιγίζων, ἐπί τ' ἠμύει ἀσταχύεσσιν·
Ὣς τῶν πᾶσ' ἀγορὴ κινήθη· τοὶ δ' ἀλαλητῷ
Νῆας ἐπ' ἐσσεύοντο· ποδῶν δ' ὑπένερθε κονίη 150
Ἵστατ' ἀειρομένη· τοὶ δ' ἀλλήλοισι κέλευον
Ἅπτεσθαι νηῶν, ἠδ' ἑλκέμεν εἰς ἅλα δῖαν,
Οὐρούς τ' ἐξεκάθαιρον· ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἷκεν
Οἴκαδε ἱεμένων· ὑπὸ δ' ᾕρεον ἕρματα νηῶν.
Ἔνθα κεν Ἀργείοισιν ὑπέρμορα νόστος ἐτύχθη, 155
Εἰ μὴ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ὢ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος ἀτρυτώνη,
Οὕτω δὴ οἶκόνδε, φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Ἀργεῖοι φεύξονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιεν 160
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
Ἀλλ' ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον,
Μηδὲ ἔα νῆας δ' ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας. 165
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων * ἀΐξασα,
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον
Ἑσταότ'· οὐδ' ὅγε νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης 170
Ἅπτετ', ἐπεί μιν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἵκανεν.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὕτω δὴ οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Φεύξεσθ' ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι πεσόντες, 175
Κὰδ δέ κεν εὐχωλὴν Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ λίποιτε
Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἐν Τροίῃ ἀπόλοντο φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης;
Ἀλλ' ἴθι νῦν κατὰ λαὸν Ἀχαιῶν, μηδ' ἔτ' ἐρώει,
Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκαστον, 180
Μηδὲ ἔα νῆας δ' ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
Βῆ δὲ θέειν, ἀπὸ δὲ χλαῖναν βάλε· τὴν δ' ἐκόμισσε

Κῆρυξ Εὐρυβάτης Ἰθακήσιος, ὅς οἱ ὀπήδει.
Αὐτὸς δ' Ἀτρεΐδεω Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἐλθὼν, 185
Δέξατό οἱ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεί·
Σὺν τῷ ἔβη κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Ὅντινα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα κιχείη,
Τὸν δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς,
Δαιμόνι', οὔ σε ἔοικε κακὸν ὣς δειδίσσεσθαι. 190
Ἀλλ' αὐτός τε κάθησο καὶ ἄλλους ἵδρυε λαούς.
Οὐ γάρ πω σάφα οἶσθ' οἷος νόος Ἀτρεΐωνος·
Νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἴψεται υἷας Ἀχαιῶν.
Ἐν βουλῇ δ' οὐ πάντες ἀκούσαμεν οἷον ἔειπε,
Μή τι χολωσάμενος ῥέξῃ κακὸν υἷας Ἀχαιῶν. 195
Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέος βασιλῆος·
Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι, φιλεῖ δέ ἑ μητίετα Ζεύς.
Ὃν δ' αὖ δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι, βοόωντά τ' ἐφεύροι,
Τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ,
Δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε, 200
Οἳ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἄναλκις,
Οὔτέ ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.
Οὐ μέν πως πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί·
Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
Εἷς βασιλεύς, ᾧ δῶκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω 205
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύῃ.
Ὣς ὅ γε κοιρανέων δίεπε στρατόν· οἱ δ' ἀγορὴν δὲ
Αὖτις ἐπεσσεύοντο νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Ἠχῇ, ὡς ὅτε κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
Αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος. 210
Ἄλλοι μέν ῥ' ἕζοντο, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἕδρας·
Θερσίτης δ' ἔτι μοῦνος ἀμετροεπὴς ἐκολῴα,
Ὅς ῥ' ἔπεα φρεσὶν ᾗσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ᾔδη,
Μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν,
Ἀλλ' ὅ, τι οἱ εἴσαιτο γελοίϊον Ἀργείοισιν 215
Ἔμμεναι· αἴσχιστος δὲ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε·
Φολκὸς ἔην, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα· τὼ δέ οἱ ὤμω
Κυρτὼ, ἐπὶ στῆθος συνοχωκότε· αὐτὰρ ὕπερθε
Φοξὸς ἔην κεφαλήν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ· 220
Τὼ γὰρ νεικείεσκε· τότ' αὖτ' Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ὀξέα κεκλήγων λέγ' ὀνείδεα· τῷ δ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
Ἐκπάγλως κοτέοντο, νεμέσσηθέν τ' ἐνὶ θυμῷ.
Αὐτὰρ ὃ μακρὰ βοῶν, Ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ,
Ἀτρεΐδη, τέο δ' αὖτ' ἐπιμέμφεαι, ἠδὲ χατίζεις; 225
Πλεῖαί τοι χαλκοῦ κλισίαι, πολλαὶ δὲ γυναῖκες
Εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἅς τοι Ἀχαιοὶ
Πρωτίστῳ δίδομεν, εὖτ' ἂν πτολίεθρον ἕλωμεν.
Ἦ ἔτι καὶ χρυσοῦ ἐπιδεύεαι, ὅν κέ τις οἴσει
Τρώων ἱπποδάμων ἐξ Ἰλίου υἷος ἄποινα, 230
Ὅν κεν ἐγὼ δήσας ἀγάγω, ἢ ἄλλος Ἀχαιῶν;
Ἠὲ γυναῖκα νέην, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότητι,
Ἥν τ' αὐτὸς ἀπονόσφι κατίσχεαι; οὐ μὲν ἔοικεν
Ἀρχὸν ἐόντα, κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
Ὦ πέπονες, κάκ' ἐλέγχε', Ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοί, 235
Οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα, τόνδε δ' ἐῶμεν
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ γέρα πεσσέμεν, ὄφρα ἴδηται
Ἤ ῥά τί οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν, ἦε καὶ οὐκί.
Ὃς καὶ νῦν Ἀχιλῆα ἕο μέγ' ἀμείνονα φῶτα
Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπούρας. 240
Ἀλλὰ μάλ' οὐκ Ἀχιλῆϊ χόλος φρεσίν, ἀλλὰ μεθήμων·
Ἦ γὰρ ἂν Ἀτρεΐδη νῦν ὕστατα λωβήσαιο.
Ὣς φάτο νεικείων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Θερσίτης· τῷ δ' ὦκα παρίστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ, 245
Θερσῖτ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής,
Ἴσχεο, μηδ' ἔθελ' οἶος ἐριζέμεναι βασιλεῦσιν.
Οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημὶ χερειότερον βροτὸν ἄλλον
Ἔμμεναι, ὅσσοι ἅμ' Ἀτρεΐδῃς ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον·
Τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις, 250
Καί σφιν ὀνείδεά τε προφέροις, νόστόν τε φυλάσσοις.
Οὐδέ τί πω σάφα ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,

Preco Eurybates Ithacensis, qui eum sequebatur.
Ipse autem Atridæ Agamemnoni obuius veniens
Accepit ab eo sceptrum paternum incorruptum semper
Cum hoc iuit circum naues Achiuorum ære armatorum.
Quemcunque quidem regem & præstantem virum inueniret,
Hunc blandis verbis detinebat astans,
Infelix, non te decet vt timidum trepidare,
Sed ipséque sede, & alios sedere fac populos.
Nondum enim perspicuè scis quis animus sit Atridæ.
Nunc quidem tentat: mox autem lædet filios Achiuorum.
In concilio enim omnes audiuimus quid dixerit,
Ne iratus afficiat aliquo malo filios Achiuorum.
Ira autem magna est a Ioue nutriti regis:
Honor. n. ab Ioue est: diligit autem ipsum sapiens Iupiter.
Quemcunque rursus plebeium virum vidit vociferantem, offendit,
Hunc sceptro percussit, increpauitque verbo,
Miser, quiete sede, & aliorum verba audi,
Qui te præstantiores sunt: tu autem imbellis & inualidus,
Neque vnquam in bello numerandus, neque in concilio.
Non quidem vllo pacto omnes regnabimus hic Græci,
Non bonum est multorum principatus: vnus princeps esto,
Vnus rex, cui dederit filius Saturni obliqua consilia haben-
Sceptrumque & iura, vt ipsis dominetur. (tis
Ita iste regens gubernabat exercitum: hi autem ad concilium
Rursus ruebant a nauibus & tentoriis
Tumultu, sicut quum fluctus multisonantis maris
Littore magno edit sonitum, fremit autem pontus.
Alii quidem sedebant, quiescebantque per sedes:
Thersites autem adhuc solus loquacissimè tumultuabatur,
Qui verba mentibus suis immoderatáque multaque sciebat
Frustra, sed non pro eo ac decebat vt aduersaretur regibus,
Sed quodcunque ei videbatur, ridiculum Argiuis
Esse, id dicebat: turpissimus autem vir ad Troiam venit.
Strabo erat, claudus autem altero pede, & ipsius humeri
Curui & in pectus contracti, & desuper
Acutus erat capite, rara autem percurrebat lanugo:
Inimicissimus autem Achilli maxime erat & Vlyssi.
Hos enim obiurgabat. tunc rursus Agamemnoni diuino
Alte clamans dicebat conuitia. huic Achiui
Vehementer oderant indignabanturque in animo. (mone,
Sed hic multum vociferans, Agamemnonem obiurgabat ser-
Atride, quid adhuc conquereris, aut qua re indiges?
Plena tibi ære tentoria, multæ & mulieres
Sunt in tentoriis selectæ, quas tibi Achiui
Primò damus quum vrbem capimus.
An item & auro indiges quod quis oportet,
Troianorum equitum ex Troia filius dona redemptionis,
Quem ego vinctum ducam vel alius Achiuorum?
An mulierem iuuenem, cui miscearis per amorem,
Quamque ipse seorsum detineas? non quidem decet
Vt qui princeps sit, in mala inducat filios Achiuorum.
O imbelles, mala vituperia, Achaicæ, non item Achiui,
Domum cum nauibus redeamus, hunc autem sinamus
Istic in Troia præmia sua concoquere, vt sciat
An in aliquo ipsum nos adiuuemus, an non:
Qui & nunc Achillem ipso multo meliorem virum
Iniuria affecit, fruitur enim dono quod per vim illi abstulit.
Sed multa non est Achilli ira mentibus sed facilis.
Alioqui enim Atrida, nunc postremum iniurius esses.
Sic dixit obiurgans Agamemnonem pastorem populorum
Thersites. huic autem cito astitit diuinus Vlysses,
Et ipsum toruè intuens duro alloquutus est sermone,
Thersite loquulete, vocalis vt vt sis concionator,
Desine, neque velis solus contendere cum regibus.
Non enim ego, quàm tu sis, censeo ignauiorem mortalem alium
Esse, qui cum Atridis ad Troiam venerunt.
Quare ne reges in ore habens, concioneris,
Et ipsis conuitia inferas, reditumque serues.
Neque adhuc apertè scimus quorsum euadent hæc opera,

Thersitæ garrulitas.

Vlysses Thersitæ loquacitatem coercet.

An bene, an male redibimus filij Achiuorum.
Quare nunc Atride Agamemnoni pastori populorum
Sedes iaciens conuicia, quia ei valde multa dant
Heroes Danai: tu autem deblaterans concionaris.
Sed tibi edico, hoc & perfectum erit:
Si vbi te insanientem inuenero sicut hic,
Ne posthac Vlyssi caput humeris adsit,
Neque Telemachi pater vocer,
Si non ego te comprehensum & charis vestibus exutum,
Palliòque & tunica, quæque pudenda contegunt,
Te inquam flentem veloces ad naues dimisero
Verberans è concione acribus plagis.
Sic dixit, sceptróque dorsum atque humeros
Percussit: is le.. compre sit: humidaque ei excidit lachryma:
Vibex autem cruentus scapulis exortus est
Sceptro ab aureo: ipse autem sedit timuitque,
Dolens.a. & turpiter intuens, abstersit lachrymam.
Illi autem quamuis mœsti, super ipso suauiter riserunt.
Sicut autem quispiam dicebat ad propinquum alium:
O dij certe infinita Vlysses bona fecit,
Autor bonorum consiliorum, bellumque instruens.
Nunc autem hoc quam optimum in Argiuis fecit,
Qui hunc contumeliosum conuiciatorē coercuit à concionib.
Non diu ipsum iterum rursus permittet animus superbus
Obiurgare reges contumeliosis verbis.
Sic dixerunt multitudo, sed vrbium expugnator Vlysses
Surrexit sceptrum habens, iuxta autem cæsia Minerua
Similis præconi silere populum iussit,
Vt simul primique & postremi filij Achiuorum
Sermonem audirent, & inter agerent consilium:
Qui ipsis bene-sentiens concionatus est, & dixit.
Atride, nunc te rex volunt Achiui
Omnibus probrosissimum facere mortalibus hominibus:
Neque tibi perficiunt promissum quod subierūt. i. promiserunt.
Huc venientes ab Argo equestri,
Videlicet, vt Ilio euerso bene ædificato redirent.
Tanquam enim vel pueri tenelli viduæue mulieres
Inter se desiderant domum redire.
Certe enim & molestum est, vt quis molestia affectus abeat.
Etenim si quis vnum mensem manens procul à sua vxore
Tristatur apud nauem multas sedes habentem, quā procellæ
Hybernæ torquent, commotúmque mare:
Nobis autem nonus est qui reuolutus annus
Hic manentibus: quo non ægrè fero Achiuos
Tristari apud naues rostratas: sed tamen etiam
Turpe diuque manere, inanémque redire.
Tolerate amici, & manete ad tempus, vt sciamus
Si verum Calchas vaticinatur an & non.
Probè enim iam hoc scimus in mentibus: estis.a. omnes
Testes, quos non Parcæ inuaserunt mortem ferentes:
Heríque & nudius tertius, quando in Aulidem naues Græcorum
Congregabantur, mala Priamo, & Troianis ferentes:
Nos autem circumcirca fontem sacra per altaria,
Faciebamus immortalibus perfectas hecatombas,
Pulchra sub platano, vnde fluebat limpida aqua.
Illic apparuit magnum signum, draco dorso sanguineus,
Horribilis quem ipse Olympius misit in lucem,
Quum ex altari prosiliisset ad Platanum perrexit:
Ibi erant passeris pulli paruuli filij
Ramo in extremo sub foliis volitantes,
Octo, sed mater nona erat, quæ peperit filios.
Ibi hic hos miserabiliter comedit, stridentes:
Mater autem circumuolabat lugens dilectos filios:
Hanc circum alius ala prehendit circum clamantem.
Sed postquam filios deuorauit passeris & ipsam
Hunc quidem clarum fecit Deus qui ostendit:
Lapidem enim ipsum fecit Saturni filius versuti.
Nos autem stantes admirabamur quod factum erat.
Vt igitur terribilia portenta deorum subiere hecatombas:

Vlysses ad milites oratio qua eos ad prælium cohortatur.

Portentū Draconis qui passeres deuorauit.

Ἢ εὖ ἦε κακῶς νοστήσομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τῷ νῦν Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
Ἧσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδοῦσιν 255
Ἥρωες Δαναοί· σὺ δὲ κερτομέων ἀγορεύεις.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Εἰ * κ' ἔτι σ' ἀφραίνοντα κιχήσομαι ὥς νύ περ ὧδε,
Μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη,
Μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ κεκλημένος εἴην, 260
Εἰ μὴ ἐγώ σε λαβὼν, ἀπὸ μὲν φίλα εἵματα δύσω,
Χλαῖνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
Αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοὰς ἐπὶ νῆας ἀφήσω
Πεπλήγων ἀγορῆθεν ἀεικέσσι πληγῇσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη, σκήπτρῳ δὲ μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμω 265
Πλῆξεν. ὁ δ' ἰδνώθη, θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Σμῶδιξ δ' αἱματόεσσα μεταφρένου ἐξυπανέστη
Σκήπτρου ὕπο χρυσέου· ὁ δ' ἄρ' ἕζετο, τάρβησέν τε.
Ἀλγήσας δ', ἀχρεῖον ἰδὼν, ἀπομόρξατο δάκρυ.
Οἱ δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ, ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν. 270
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ὢ πόποι, ἦ δὴ μυρί' Ὀδυσσεὺς ἐσθλὰ ἔοργε,
Βουλάς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς, πόλεμόν τε κορύσσων·
Νῦν δὲ τόδε μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
Ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων. 275
Οὔ θήν μιν πάλιν αὖτις ἀνήσει θυμὸς ἀγήνωρ
Νεικείειν βασιλῆας ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Ὣς φάσαν ἡ πληθύς· ἀνὰ δ' ὁ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
Ἔστη σκῆπτρον ἔχων· παρὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Εἰδομένη κήρυκι, σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει, 280
Ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι υἷες Ἀχαιῶν
Μῦθον ἀκούσειαν, καὶ ἐπιφρασσαίατο βουλήν.
Ὅ σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀτρείδη, νῦν δή σε ἄναξ ἐθέλουσιν Ἀχαιοὶ
Πᾶσιν ἐλέγχιστον θέμεναι μερόπεσσι βροτοῖσιν· 285
Οὐδέ τοι ἐκτελέουσιν ὑπόσχεσιν ἥν περ ὑπέσταν
Ἐνθάδ' ἔτι στείχοντες ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο,
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι.
Ὥς τε γὰρ ἢ παῖδες νεαροὶ, χῆραί τε γυναῖκες,
Ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἶκόνδε νέεσθαι. 290
Ἦ μὴν καὶ πόνος ἐστὶν ἀνιηθέντα νέεσθαι.
Καὶ γάρ τίς θ' ἕνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο
Ἀσχαλάᾳ σὺν νηῒ πολυζύγῳ, ὅν περ ἄελλαι
Χειμέριαι εἰλέωσιν, ὀρινομένη τε θάλασσα·
Ἡμῖν δ' εἴνατός ἐστι περιτροπέων ἐνιαυτὸς 295
Ἐνθάδε μιμνόντεσσι· τῷ οὐ νεμεσίζομ' Ἀχαιοὺς
Ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.
Τλῆτε φίλοι, καὶ μείνατ' ἐπὶ χρόνον, ὄφρα δαῶμεν
Ἢ ἐτεὸν Κάλχας μαντεύεται, ἦε καὶ οὐκί. 300
Εὖ γὰρ δὴ τόδε ἴδμεν ἐνὶ φρεσὶν, ἐστὲ δὲ πάντες
Μάρτυροι, οὓς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι.
Χθιζά τε καὶ πρωΐζ', ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν
Ἠγερέθοντο, κακὰ Πριάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρουσαι,
Ἡμεῖς δ' ἀμφὶ περὶ κρήνην, ἱεροὺς κατὰ βωμοὺς 305
Ἔρδομεν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας,
Καλῇ ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν ῥέεν ἀγλαὸν ὕδωρ·
Ἔνθ' ἐφάνη μέγα σῆμα, δράκων ἐπὶ νῶτα δαφοινὸς,
Σμερδαλέος, τόν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπιος ἧκε φόωσδε,
Βωμοῦ ὑπαΐξας, πρός ῥα πλατάνιστον ὄρουσεν· 310
Ἔνθα δ' ἔσαν στρουθοῖο νεοσσοὶ, νήπια τέκνα,
Ὄζῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ, πετάλοις ὑποπεπτηῶτες,
Ὀκτὼ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
Ἔνθ' ὅ γε τοὺς ἐλεεινὰ κατήσθιε τετριγῶτας·
Μήτηρ δ' ἀμφεποτᾶτο ὀδυρομένη φίλα τέκνα· 315
Τὴν δ' ἐλελιξάμενος πτέρυγος λάβεν ἀμφιαχυῖαν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ τέκνα φάγε στρουθοῖο καὶ αὐτὴν,
Τὸν μὲν ἀρίζηλον θῆκεν θεὸς, ὅς περ ἔφηνε·
Λᾶαν γάρ μιν ἔθηκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω·
Ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν οἷον ἐτύχθη. 320
Ὡς οὖν δεινὰ πέλωρα θεῶν εἰσῆλθ' ἑκατόμβας,

Κάλχας,

Κάλχας δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοπροπέων ἀγόρευε·
Τίπτ' ἄνεῳ ἐγένεσθε κάρη κομόωντες Ἀχαιοί;
Ἡμῖν μὲν τόδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα Ζεύς,
Ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται. 325
Ὡς οὗ κατὰ τέκν' ἔφαγε στρουθοῖο καὶ αὐτήν,
Ὀκτώ, ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
Ὣς ἡμεῖς τοσσαῦτ' ἔτεα πτολεμίξομεν αὖθι,
Τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Κεῖνος τὼς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται. 330
Ἀλλ' ἄγε μίμνετε πάντες ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Αὐτοῦ, εἰς ὅ κεν ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἕλωμεν.
Ὣς ἔφατ'. Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἀμφὶ δὲ νῆες
Σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν,
Μῦθον ἐπαινήσαντες Ὀδυσσῆος θείοιο. 335
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ὢ πόποι, ἦ δὴ παισὶν ἐοικότες ἀγοράασθε
Νηπιάχοις, οἷς οὔ τι μέλει πολεμήϊα ἔργα.
Πῇ δὴ συνθεσίαι τε καὶ ὅρκια βήσεται ἡμῖν;
Ἐν πυρὶ δὴ βουλαί τε γενοίατο μήδεά τ' ἀνδρῶν, 340
Σπονδαί τ' ἄκρητοι, καὶ δεξιαὶ ᾗς ἐπέπιθμεν.
Αὔτως γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐριδαίνομεν, οὐδέ τι μῆχος
Εὑρέμεναι δυνάμεσθα, πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες.
Ἀτρεΐδη, σὺ δ' ἔθ' ὡς πρὶν ἔχων ἀστεμφέα βουλήν,
Ἄρχευ' Ἀργείοισι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας, 345
Τούσδε δ' ἔα φθινύθειν, ἕνα καὶ δύο, τοί κεν Ἀχαιῶν
Νόσφιν βουλεύωσ'· ἄνυσις δ' οὐκ ἔσσεται αὐτῶν,
Πρὶν Ἄργος δ' ἰέναι, πρὶν καὶ Διὸς αἰγιόχοιο
Γνώμεναι εἴ τε ψεῦδος ὑπόσχεσις εἴ τε καὶ οὐκί.
Φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα 350
Ἤματι τῷ ὅτε νηυσὶν ἐν ὠκυπόροισιν ἔβαινον
Ἀργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες,
Ἀστράπτων ἐπιδέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων.
Τῷ μή τις πρὶν ἐπειγέσθω οἶκον δὲ νέεσθαι,
Πρίν τινα πὰρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι, 355
Τίσασθαι δ' Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.
Εἰ δέ τις ἐκπάγλως ἐθέλει οἶκον δὲ νέεσθαι,
Ἁπτέσθω ἧς νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης,
Ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
Ἀλλὰ ἄναξ αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ. 360
Οὔ τοι ἀπόβλητον ἔπος ἔσσεται ὅττι κεν εἴπω.
Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον,
Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις.
Εἰ δέ κεν ὣς ἕρξῃς, καί τοι πείθωνται Ἀχαιοί,
Γνώσῃ ἔπειθ' ὅς θ' ἡγεμόνων κακός, ὅς τέ νυ λαῶν, 365
Ἠδ' ὅς κ' ἐσθλὸς ἔῃσι· κατὰ σφέας γὰρ μαχέονται.
Γνώσεαι δ' εἰ καὶ θεσπεσίῃ πόλιν οὐκ ἀλαπάξεις,
Ἢ ἀνδρῶν κακότητι καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ἦ μὰν αὖτ' ἀγορῇ νικᾷς, γέρον, υἷας Ἀχαιῶν. 370
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν·
Τῷ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος,
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.
Ἀλλά μοι αἰγίοχος Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' *ἔδωκεν, 375
Ὅς με μετ' ἀπρήκτους ἔριδας καὶ νείκεα βάλλει.
Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλεύς τε μαχεσσάμεθ' εἵνεκα κούρης
Ἀντιβίοις ἐπέεσσιν, ἐγὼ δ' ἦρχον χαλεπαίνων.
Εἰ δέ ποτ' ἔς γε μίαν βουλεύσομεν, οὐκέτ' ἔπειτα
Τρωσὶν ἀνάβλησις κακοῦ ἔσσεται οὐδ' ἠβαιόν. 380
Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν Ἄρηα.
Εὖ μέν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω,
Εὖ δέ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,
Εὖ δέ τις ἅρματος ἀμφὶς ἰδών, πολέμοιο μεδέσθω,
Ὥς κε πανημέριοι στυγερῷ κρινώμεθ' Ἄρηϊ. 385
Οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται οὐδ' ἠβαιόν,
Εἰ μὴ νὺξ ἐλθοῦσα διακρινέει μένος ἀνδρῶν.
Ἱδρώσει μέν τευ τελαμὼν ἀμφὶ στήθεσσιν
Ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμεῖται·
Ἱδρώσει δέ τευ ἵππος ἐΰξοον ἅρμα τιταίνων. 390

Calchas autem statim postea vaticinans dixit,
Cur muti facti estis comati Achiui?
Nobis quidem hoc ostendit signum magnum prudens Iupiter,
Serum, quod tarde perficitur, cuius gloria nunquam peribit.
Vt hic filios deuorauit passeris, & ipsam,
Octo, sed mater nona erat, quae peperit filios:
Sic nos tot annos bellabimus hic:
Decimo autem ciuitatem capiemus Latiuiam.
Ille sic interpretabatur: haec iam nunc omnia perficiuntur.
Sed age, manete omnes bene-ocreati Achiui
Ibidem, quoadusque ciuitatem magnam Priami capiamus.
Sic dixit. Argiui verò valdè clamarunt, (circum autem naues
Terribiliter resonuerunt clamantibus Achiuis)
Sermonem laudantes Vlyssis diuini.
His autem dixit Gerenius eques Nestor:
Proh facitis certe pueris similes loquimini
Infantibus, quibus non sunt curae bellicosa opera.
Quò iam pactaque & iuramenta ibunt nobis?
In igne iam consiliaque erunt curaeque virorum,
Sacrique mera, & dextrae quibus credidimus.
Frustra enim verbis contendimus, neque aliquam rationem
Inuenire possumus, etsi multo tempore hic moremur.
Atrida, tu autem sicut prius habens firmum consilium,
Impera Argiuis in fortibus praelijs:
Hos autem sine corrumpi vnum & duos qui ab Achiuis
Seorsum consultant: profectus autem non erit ipsis,
Prius Argos ire quàm & Iouis Aegida-tenentis
Cognoscamus an falsa promissio, an & non.
Dico enim igitur annuisse praepotentem Saturnidem
Die illo, quando nauibus in citis conscenderunt
Argiui Troianis mortem & parcam ferentes,
Fulgurans dextera, fausta signa ostendens.
Quare non aliquis prius festinet domum redire,
Priusquam aliquis apud Troianorum vxorem dormiat,
Punire & Helenae, abitúmque gemitúsque.
Si autem aliquis nimium velit domum ire,
Tangat suam nauem bonas sedes habentem & nigram,
Vt ante alios mortem & fatum assequatur.
Sed rex tu bene cura, & crede alteri
Non abiectum verbum erit quodcunque dicam.
Secerne viros per gentes & per tribus, Agamemnon:
Vt tribus tribubus auxilientur, gentes & gentibus.
Si autem sic facies, & tibi obediunt Achiui,
Cognosces postea quis ex ducibus ignauus sit, quisue ex militibus
Siue quis strenuus erit: per seipsos enim pugnabunt:
Cognosces verò si & ex vaticinio ciuitatem non destrues,
An virorum ignauia & imperitia belli.
Hunc respondens alloquutus est rex Agamemnon.
Certè quidem rursus dictione sententia vincis filios Achiuorum.
Vtinam enim, Iupiterque pater, & Pallas & Apollo,
Tales decem mihi consultores essent Achiuorum.
Sic citò nutaret ciuitas Priami regis
Manibus sub nostris, captáque direptáque.
Sed mihi Aegiochus Saturnides Iupiter dolores dedit,
Qui me inter incurabiles lites & contentiones inijcit.
Etenim ego Achilleśque pugnauimus gratia puellae
Contrarijs verbis: ego autem incepi litem.
Si autem vnquam in vnum consultabimus, non amplius postea
Troianis dilatio mali erit, neque paululum.
Nunc autem venite ad coenam, vt conducamus martem.
Benè quidem aliquis hastam acuat, benè & scutum ponat,
Benè & aliquis equis coenam det veloces pedes habentibus,
Benè & aliquis currum vtrinque videns, belli curam habeat,
Vt per totam diem saeuo decernamus Marte i. bello.
Non enim cessatio postea erit, neque paululum:
Nisi nox veniens dirimat robora virorum.
Sudabit quidem alicuius lorum circa pectora
Scuti circumtegentis hominem: circa autem lanceam manum fatigabit.
Sudabit & alicuius equus politum currum trahens.

Nestoris verba ad milites.

Nestorem laudat Agamemnon.

* ἢ ἔδωκεν

Quem autem ego seorsum à pugna volentem intelligam
Manere apud naues rostratas, non ei postea
Possibile erit fugere canes & aues.
Sic dixit: Argiui verò valde strepuerunt, sicut quãdo flu-ctus
Littore in alto, quando mouet Notus veniens.
Porrectum ad scopulum, quem nunquã fluctus relinquunt
Diuersorum ventorum, quando huc vel illuc fiunt:
Surgentes. a. ruebant sparsi ad naues,
Fumigarúntque in tentoriis, & cœnam capiebant.
Alius. a. alii sacrificabat deorum semper-existentium,
Orans vt mortem fugeret, & stragem Martis.
Sed hic bouem sacrificauit rex virorum Agamemnon
Pinguem, quinquennem, valde potenti Saturnidæ.
Vocauit autem senes optimates omnium Græcorum,
Nestorem quidem primum, & Idomeneum regem,
Sed postea Aiaces duos, & Tydei filium:
Sextum autem rursus Vlyssem Ioui consilio similem:
Spontaneus autem ei venit vocem-bonus Menelaus.
Sciebat enim in animo quantum frater laborabat.
Bouem. a. circumsteterunt, & salsas fruges acceperunt.
His orans dixit rex Agamemnon.

Agamēnonis ad Iouē preces.

Iupiter gloriosiss. max. nigras-nebulas-faciens, in æthere habitans,
Non prius sol occidat & tenebræ adueniant,
Quàm me pronum deiicere Priami palatium
Ardens: vrere & igne combustiuo portas.
Hectoream verò loricam circa pectora diuidere
Ense scissam: multi & circa ipsum socij
Proni in pulueribus mordicus capiant terram.

Græci sacra faciũt.

Sic dixit: neque ei perfecit Saturnides:
Sed hic suscepit quidem sacrificia, laborẽ. v. magnũ augebat.
Sed postquam precati sunt, & molas proiecerunt,
Rursus traxerunt quidẽ primũ, & iugularũt & excoriarunt,
Crurá que inciderunt, valdéque omento cooperuerunt
Dupliciter facientes, in ipsis autem crudas carnes posuerunt.
Et hæc quidem lignis scissis sine foliis vrebant:
Intestina autem infigentes tenebãt super Vulcanum. i. ignẽ.
Sed vbi valde crura combusserunt, & intestina comederunt,
Minutimque inciderunt alia, & circum veruа fixerunt,
Assauerúntque valde scienter, traxerúntque omnia.
Sed postquam cessauerunt à labore, fecerúntque conuiuium,
Conuiuati sunt, neque animus indigebat conuiuio æquali.
Sed postquàm potus & cibi amorem ademerunt,
His verbis incepit senilis eques Nestor,
Atride gloriosissime rex virorum Agamemnon,
Ne nunc diu iterum dicamus, neque diu
Differamus opus, quod Deus dabit.
Sed age, præcones quidem Achiuorum æream-loricam habentium
Populum vocantes congregent ad naues:
Nos autem congregati hic in exercitu lato Achiuorum
Eamus, vt citius suscitemus impetuosum Martem.
Sic dixit: neque nõ persuasus est rex virorum Agamẽnõ.
Statim præconibus arguta-voce-præditis iussit
Vocare ad-bellum capite comatos Achiuos.

Græci ad bellum coeunt.

Hi quidem vocauerunt: illi. a. cõgregati sunt valdè velociter.
Hi autem circa Atridem diuini reges
Irruerunt distinguentes: simul. a. glaucos-oculos habẽs Minerua,
Ægidem habens valde honoratam, non senescentẽ, immortalémque,
Cuius centum fimbriæ tote-aureæ pendebant.
Omnes bene-plicatæ, centum nummorum autem vnaquæq;:
Cum hac impetum faciens ibat per populum Achiuorum,
Adhortans ire, robur autem immisit vniuscuiusque
Animo, vt incessanter bellaret & pugnaret.
His autem statim bellum dulcius factum est, quàm redire
Super nauibus concauis dilectam in patriam terram.
Velut ignis lucens (vel edax) comburit immensam syluam
Montis in verticibus, procul autem apparet splendor:
Sic horum abeuntium, æris diuini.
Splendor valdè apparens per aërem in cœlum ibat.
Horum sicut autem volatilium gentes multæ,

Ον δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω
Μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὔ οἱ ἔπειτα
Ἄρκιον ἐσσεῖται φυγέειν κύνας ἠδ' οἰωνούς.
Ὣς ἔφατ'. Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ὡς ὅτε κῦμα
Ἀκτῇ ἐφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσῃ νότος ἐλθὼν 395
Προβλῆτι σκοπέλῳ· τὸν δ' οὔποτε κύματα λείπει
Παντοίων ἀνέμων, ὅτ' ἂν ἔνθ' ἢ ἔνθα γένωνται.
Ἀνστάντες δ' ὀρέοντο, κεδασθέντες κατὰ νῆας,
Κάπνισσάν τε κατὰ κλισίας, καὶ δεῖπνον ἕλοντο.
Ἄλλος δ' ἄλλῳ ἔρεζε θεῶν αἰειγενετάων, 400
Εὐχόμενος θάνατόν γε φυγεῖν καὶ μῶλον Ἄρηος.
Αὐτὰρ ὁ βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Πίονα, πενταέτηρον, ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
Κίκλησκεν δὲ γέροντας ἀριστῆας Παναχαιῶν·
Νέστορα μὲν πρώτιστα, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα, 405
Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντε δύω, καὶ Τυδέος υἱόν·
Ἕκτον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον.
Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Ἤδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεὸν ὡς ἐπονεῖτο.
Βοῦν δὲ περιστήσαντο, καὶ οὐλοχύτας ἀνέλοντο. 410
Τοῖσι δ' ἐπευχόμενος μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων,
Μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,
Πρίν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον
Αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηΐοιο θύρετρα· 415
Ἑκτόρεον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι
Χαλκῷ ῥωγαλέον· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πώ οἱ ἐπεκραίαινε Κρονίων·
Ἀλλ' ὅγε δέκτο μὲν ἱρὰ, πόνον δ' ἀμέγαρτον ὄφελλεν. 420
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
Αὐέρυσαν μὲν πρῶτα καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
Καὶ τὰ μὲν ἂρ σχίζῃσιν ἀφύλλοισιν κατέκαιον, 425
Σπλάγχνα δ' ἄρ' ἀμπείραντες, ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρε κάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα, 430
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Μηκέτι νῦν δήθ' αὖθι λεγώμεθα, μηδέ τι δηρὸν 435
Ἀμβαλλώμεθα ἔργον ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.
Ἀλλ' ἄγε, κήρυκες μὲν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρόντων κατὰ νῆας·
Ἡμεῖς δ' ἀθρόοι ὧδε κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
Ἴομεν, ὄφρα κε θᾶσσον ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα. 440
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
Κηρύσσειν πόλεμον δὲ κάρη κομόωντας Ἀχαιούς·
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρεΐωνα διοτρεφέες βασιλῆες 445
Θῦνον κρίνοντες, μετὰ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἀγήραον, ἀθανάτην τε,
Τῆς ἑκατὸν θύσανοι παγχρύσεοι ἠερέθονται,
Πάντες ἐϋπλεκέες, ἑκατόμβοιος δὲ ἕκαστος·
Σὺν τῇ παιφάσσουσα διέσσυτο λαὸν Ἀχαιῶν, 450
Ὀτρύνουσ' ἰέναι· ἐν δὲ σθένος ὦρσεν ἑκάστῳ
Καρδίῃ ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ' ἠὲ νέεσθαι
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἠΰτε πῦρ ἀΐδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην 455
Οὔρεος ἐν κορυφῇς, ἕκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγή.
Ὣς τῶν ἐρχομένων ἀπὸ χαλκοῦ θεσπεσίοιο
Αἴγλη παμφανόωσα δι' αἰθέρος οὐρανὸν ἷκε.
Τῶν δ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλὰ,

Χηνῶν,

Χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων δουλιχοδείρων, 460
Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καϋστρίου ἀμφὶ ῥέεθρα,
Ἔνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμενα πτερύγεσσι,
Κλαγγηδὸν προκαθιζόντων, σμαραγεῖ δέ τε λειμών·
Ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Ἐς πεδίον προχέοντο Σκαμάνδριον· αὐτὰρ ὑπὸ χθὼν 465
Σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων.
Ἔσταν δ' ἐν λειμῶνι Σκαμανδρίῳ ἀνθεμόεντι
Μυρίοι, ὅσσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ.
Ἠΰτε μυιάων ἁδινάων ἔθνεα πολλά,
Αἵτε κατὰ σταθμὸν ποιμνήϊον ἠλάσκουσιν 470
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·
Τόσσοι ἐπὶ Τρώεσσι καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Ἐν πεδίῳ ἵσταντο, διαρραῖσαι μεμαῶτες.
Τοὺς δ' ὥστ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοι ἄνδρες
Ῥεῖα διακρίνωσιν, ἐπεί κε νομῷ μιγέωσιν, 475
Ὣς τοὺς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα καὶ ἔνθα
Ὑσμίνηνδ' ἰέναι· μετὰ δὲ κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διῒ τερπικεραύνῳ,
Ἄρεϊ δὲ ζώνην, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι.
Ἠΰτε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων 480
Ταῦρος, (ὁ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένῃσι)
Τοῖον ἄρ' Ἀτρεΐδην θῆκε Ζεὺς ἤματι κείνῳ,
Ἐκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἔξοχον ἡρώεσσιν.

Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι
(Ὑμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεστέ τε, ἴστε τε πάντα, 485
Ἡμεῖς δὲ κλέος οἶον ἀκούομεν, οὐδέ τι ἴδμεν)
Οἵτινες ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν·
Πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω,
Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν,
Φωνὴ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη, 490
Εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες Μοῦσαι, Διὸς αἰγιόχοιο
Θυγατέρες, μνησαίαθ' ὅσοι ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον.
Ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω, νῆάς τε προπάσας.

ΒΟΙΩΤΩΝ μὲν Πηνέλεως καὶ Λήϊτος ἦρχον,
Ἀρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε, Κλονίος τε· 495
Οἵ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο, καὶ Αὐλίδα πετρήεσσαν,
Σχοῖνόν τε, Σκῶλόν τε, πολύκνημόν τ' Ἐτεωνόν,
Θέσπειαν, Γραῖάν τε, καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσόν,
Οἵ τ' ἀμφ' Ἅρμ' ἐνέμοντο, καὶ Εἰλέσιον, καὶ Ἐρυθράς,
Οἵ τ' Ἐλεῶν' εἶχον, ἠδ' Ὕλην καὶ Πετεῶνα, 500
Ὠκαλέην, Μεδεῶνά τ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Κώπας, Εὔτρησίν τε, πολυτρήρωνά τε Θίσβην,
Οἵ τε Κορώνειαν, καὶ ποιήενθ' Ἁλίαρτον,
Οἵ τε Πλάταιαν ἔχον, ἠδ' οἳ Γλισᾶντ' ἐνέμοντο,
Οἵ θ' Ὑποθήβας εἶχον, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον, 505
Ὀγχηστόν θ' ἱερόν, Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος,
Οἵ τε πολυστάφυλον Ἄρνην ἔχον, οἵ τε Μίδειαν,
*Νῖσάν τε ζαθέην, Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν·
Τῶν μὲν πεντήκοντα νέες κίον, ἐν δὲ ἑκάστῃ
Κοῦροι Βοιωτῶν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι βαῖνον. 510

Οἳ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον, ἰδ' Ὀρχομενὸν Μινύειον,
Τῶν ἦρχ' Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος, υἷες Ἄρηος,
Οὓς τέκεν Ἀστυόχη δόμῳ Ἄκτορος Ἀζεΐδαο,
Παρθένος αἰδοίη, ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα,
Ἄρηϊ κρατερῷ· ὁ δέ οἱ παρελέξατο λάθρῃ· 515
Τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Αὐτὰρ Φωκήων Σχεδίος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
Υἷες Ἰφίτου μεγαθύμου Ναυβολίδαο,
Οἳ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τε πετρήεσσαν,
Κρῖσάν τε ζαθέην, καὶ Δαυλίδα, καὶ Πανοπῆα, 520
Οἵ τ' Ἀνεμώρειαν καὶ Ὑάμπολιν ἀμφενέμοντο,
Οἵ τ' ἄρα πὰρ ποταμὸν Κηφισὸν δῖον ἔναιον,
Οἵ τε Λίλαιαν ἔχον πηγῇς ἔπι Κηφισοῖο·
Τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἱ μὲν Φωκήων στίχας ἵστασαν ἀμφιέποντες, 525
Βοιωτῶν δ' ἔμπλην ἐπ' ἀριστερὰ θωρήσσοντο.
Λοκρῶν δ' ἡγεμόνευεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Μείων, οὔτι τόσος γε ὅσος Τελαμώνιος Αἴας,

Anserum, vel gruum, vel cygnorum longa colla haben-
Asiatico in prato, Caystri circa fluenta. (tium
Huc & illuc volitant exultantes alis,
Resonanter sedentium, resonat autem & pratum:
Sic horum gentes multæ a navibus & tentoriis
In planitiem ruebant Scamandriam: at subtus terra
Terribiliter resonabat pedibus ipsorumque & equorum.
Steterunt autem in prato Scamandrio florido
Infiniti, quotque folia & flores nascuntur tempore verno
Velut muscarum frequentium gentes multæ,
Quæ in stabulo pastorali errant
Tempore in verno, quandoque lac vasa madefacit:
Tot contra Troianos comati Achivi,
In campo stabant disrumpere prompti.
Hos autem ut greges magnos caprarum caprarii viri
Facile distinguunt postquam in pascuis miscentur:
Sic hos duces disponebant huc & illuc
Ut ad prælium irent: inter quos rex Agamemnon
Oculis & caput similis Iovi gaudenti fulmine,
Marti autem balteo, pectore autem Neptuno.
Velut bos in armento valde excellens est omnium
Taurus: hic enim bobus inter se valde congregatis)
Talem Atridem posuit Iupiter die illo,
Valde præstantem inter multos & excellentem heroas.

Dicite nunc mihi Musæ cœlestes domos habentes. — Musarum invocatio.
(Vos enim deæ estis, adestisque scitisque omnia:
Nos autem famam solam audimus neque quicquam scimus.)
Qui duces Danaorum & Principes erant.
Multitudinem autem non ego dicam, neque nominabo,
Neque si mihi decem quidem linguæ, decem & ora essent,
Vox & infragibilis, æreum & mihi cor inesset:
Nisi cœlestes Musæ Iovis Ægiochi
Filiæ commemorent quot sub Ilium venerunt.
Principes navium dicam, navesque omnes.

BOEOTIIS *quidem Peneleus & Leitus imperabant,* — ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΕΩΝ.
Arcesilausque Prothoenorque, Cloniusque,
Quique Hyriem habitabant & Aulidem petrosam,
Schœnumque, Scolumque, iugosumque Eteonum,
Thespiam, Græamque & latis locis habentem Mycalessum:
Quique circum Harma habitabant, & Ilesium, & Erythras
Quique Eleona tenebant, & Hylen, & Peteona,
Ocaleam, Medeonaque bene ædificatam urbem,
Copas, Eutresinque, multas columbas habentemque Thisben:
Quique Coroneam, & herbosam Haliartum,
Quique Platæam possidebant, & qui Glisanta habitabant:
Quique Hypothebas habitabant bene ædificatam urbem,
Onchestumque sacrum Neptuni clarum nemus:
Quique uviferam Arnem habitabant, quique Mideam,
Nisamque divinam, Anthedonaque ultimam:
Horum quidem quinquaginta naves ibant, in unaquaque
Pueri Bœotorum centum & viginti ibant.

Qui vero Aspledona habitabant, & Orchomenum Minyeum,
His imperabat Ascalaphus & Ialmenus, filii Martis,
Quos peperit Astyoche in domo Actoris Azidæ,
Virgo verecunda, superiorem partem domus cum ascendisset,
Marti forti: hic autem ipsi concubuit clam: — Aspledonii & Orchomenii.
Horum triginta concavæ naves ibant.
Sed Phocensibus Schedius & Epistrophus imperabant, — Phocenses.
Filii Iphiti magnanimi Naubolidæ:
Qui Cyparissum habitabant, Pythonaque petrosam,
Crissamque divinam, & Daulida, & Panopea,
Quique Anemoriam, & Hyampolin circumhabitabant:
Quique apud fluvium Cephissum divinum habitabant:
Quique Lilæam habitabant fontem in Cephissi:
Hos simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
Hi quidem Phocensium turmas ordinabant circa laborantes,
Bœotiorum autem prope in sinistra armabantur.

Locrensibus autem dux erat Oileus velox Aiax — Locrenses. Aiax Oilei.
Minor, non tantus quantus Telamonius Aiax

Sed multò minor: paruus.n.erat lineum thoracem-habens.
Lancea autem ornabat omnes Grecos & Achiuos.
Qui Cynúmque habitabant, Opoentaque, Calliarúmque,
Bessámque, Scarphéinque, & Augias amabiles:
Tarphenque, Throniúmque, Boagrij circum fluenta:
Hunc simul quadraginta nigre naues sequebantur
Locrorum qui habitabant è regione sacram Eubœam.
Qui autem Eubœā habitabant robora spirantes Abantes
Chalcidáque, Iretriámque, abundantémque uuis Histiaa:
Cerinthúmque maritimam, Diíque altum oppidum:
Quique Carystum incolebant, & qui Styra habitabant:
Horum rursus dux erat Elephenor, ramus Martis (Elephenor.)
Chalcodontiades, magnanimorum princeps Abantum:
Hunc simul Abantes sequebantur veloces, à-tergo comati,
Pugnaces, prompti porrectis hastis
Thoraces disrumpere inimicorum circa pectora.
Hunc simul quadraginta nigre naues sequebantur.
Qui autem Athenas habitabant bene-edificatam vrbē (Athenienses.)
Populum Erechthei magnanimi, quem aliquando Minerua
Nutriuit, Iouis filia, peperit autem alma Tellus,
Athenis autem collocauit in suo pingui templo.
Illic enim ipsum tauris & agnis placant
Pueri Atheniensium absolutis singulis annis:
His rursus preerat filius Peteì Menestheus. (Menestheus.)
Huic nondum quisquam vir inter terrestres fuit similis
In instruendis equitibúsque & viris scutigeris:
Nestor solus contendebat: hic enim etate grandior erat:
Hunc simul quinquaginta nigre naues sequebantur.
Aiax autem ex Salamine ducebat duodecim naues, (Aiax Telamonius. χ. ἄγε τῆς νῆας.)
Statuit autem ducens vbi Atheniensium stabant phalanges.
Qui.a. Argósque habitabant, Tirynthaque, bene-muratam
Hermionem, Asinémque, profundum sinum habentes:
Trœzenam, Eionasque & vitibus consitam Epidaurum, (χ. Τροιζῆν'.)
Quique habitabant Aeginā, Masetamque, iuuenes Achiuorū: (χ. Νισαίην ἐργατέας.)
His rursus praerat bello-strenuus Diomedes, (Diomedes.)
Et Sthenelus Capanei inclyti dilectus filius. (Sthenelus.)
Vna.v. cum his Euryalus tertius ibat: similis deo vir, (Euryalus.)
Mecistes filius Talaionide regis.
Omnibus autem praerat strenuus in-pralio Diomedes.
Hos autem simul octoginta nigre naues sequebantur.
Qui autem Mycenas incolebant celebrem vrbem, (Mycenenses.)
Opulentamque Corinthum, bene-habitatasque Cleonas,
Ornéásque habitabant, Arethyreámque amabilem,
Et Sicyona, vbi Adrastus primum regnauit:
Quique Hyperesiámque, & excelsam Genoessam,
Pellenámque habitabant, & Aegium incolebant,
Et omnem oram etiam maritimā, & circa Helicē spatiosam, (Agamemnon.)
Horum centum nauibus imperabat rex Agamemnon
Atrides: simul hunc quàm plurima & prestantissima
Copie sequebantur: & ipse induit splendidum as
Exultans, quia omnes inter elucebat heroas: (copias.
Quoniam strenuissimus erat, & quàm plurimas ducebat
Quique habitabant concauam Lacedæmona immensam, (Lacedæmonij.)
Pharéinque, Spartámque, abundantémque columbis Messenem.
Bryséásque habitabant, & Augeas amabiles:
Quique Amyclas tenebant, Helósque maritimum oppidum:
Quique Laam habitabant, OEtylon & incolebant: (Menelaus.)
His ipsius frater praerat in-pralio strenuus Menelaus,
Sexaginta nauibus seorsim.a. (sc. à copiis Agam.) armabā-
Sed ipse ibat suis studiis fretus (tur.
Adhortans ad bellum, maximè verò cupiebat animo
Vlcisci Helenæ motúsque gemitúsque.
Quique Pylúmque habitabant & Arenen amabilem, (Pylij.)
Et Thryon Alphei vadum, & bene-adificatum Aepy:
Et Cyparissentem & Amphigeniam habitabant,
Et Pteleon & Helos, & Dorion, vbi Musæ (Thamyris fabula.)
Occurrentes Thamyrim Threicium spoliarunt cantu,
Ex OEchalia venientem ab Euryto OEchaliensi rege:
Asserebat enim gloriabundus, se relaturum-victoriam etiamsi ipsæ

Ἀλλὰ πολὺ μείων, ὀλίγος μὲν ἔην, λινοθώρηξ,
Ἐγχείῃ δ' ἐκέκαστο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιούς. 530
Οἳ Κῦνόν τ' ἐνέμοντ', Ὀπόεντά τε, Καλλίαρόν τε,
Βῆσσάν τε, Σκάρφην τε, καὶ Αὐγειὰς ἐρατεινάς,
Τάρφην τε, Θρόνιόν τε, Βοαγρίου ἀμφὶ ῥέεθρα·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο,
Λοκρῶν οἳ ναίουσι πέρην ἱερῆς Εὐβοίης. 535
Οἳ δ' Εὔβοιαν ἔχον μένεα πνείοντες Ἄβαντες,
Χαλκίδα τ', Εἰρέτριάν τε, πολυστάφυλόν θ' Ἱστίαιαν,
Κήρινθόν τ' ἔφαλον, Δίου τ' αἰπὺ πτολίεθρον,
Οἵ τε Κάρυστον ἔχον, ἠδ' οἳ Στύρα ναιετάασκον·
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' Ἐλεφήνωρ, ὄζος Ἄρηος, 540
Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·
Τῷ δ' ἅμ' Ἄβαντες ἕποντο θοοί, ὄπιθεν κομόωντες,
Αἰχμηταὶ, μεμαῶτες ὀρεκτῇσιν μελίῃσι
Θώρηκας ῥήξειν δηΐων ἀμφὶ στήθεσσι.
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο. 545
Οἳ δ' ἄρ' Ἀθήνας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, ὅν ποτ' Ἀθήνη
Θρέψε Διὸς θυγάτηρ, τέκε δὲ ζείδωρος ἄρουρα,
Κὰδ δ' ἐν Ἀθήνῃσ' εἷσεν ἑῷ ἐνὶ πίονι νηῷ·
Ἔνθαδέ μιν ταύροισι καὶ ἀρνειοῖς ἱλάονται 550
Κοῦροι Ἀθηναίων, περιτελλομένων ἐνιαυτῶν.
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς.
Τῷ δ' οὔπω τις ὁμοῖος ἐπιχθόνιος γένετ' ἀνήρ,
Κοσμῆσαι ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας·
Νέστωρ οἶος ἔριζεν· ὁ γὰρ προγενέστερος ἦεν· 555
Τῷ δ' ἅμα πεντήκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος * ἄγε δυοκαίδεκα νῆας,
Στῆσε δ' ἄγων ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες.
Οἳ δ' Ἄργος τ' εἶχον Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν,
Ἑρμιόνην, Ἀσίνην τε, βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσας, 560
*Τροιζῆν', Ἠϊόνας τε, καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον,
*Οἵ τ' ἔχον Αἴγιναν, Μάσητά τε κοῦροι Ἀχαιῶν·
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Καὶ Σθένελος Καπανῆος ἀγακλειτοῦ φίλος υἱός.
Τοῖσι δ' ἅμ' Εὐρύαλος τρίτατος κίεν ἰσόθεος φώς, 565
Μηκιστέος υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος.
Συμπάντων δ' ἡγεῖτο βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἳ δὲ Μυκήνας εἶχον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ἀφνειόν τε Κόρινθον, ἐϋκτιμένας τε Κλεωνάς, 570
Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο, Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινήν,
Καὶ Σικυῶν', ὅθ' ἄρ' Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν,
Οἵ θ' Ὑπερησίην τε, καὶ αἰπεινὴν Γονόεσσαν,
Πελλήνην τ' εἶχον, ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο, 575
Αἰγιαλόν τ' ἀνὰ πάντα, καὶ ἀμφ' Ἑλίκην εὐρεῖαν·
Τῶν ἑκατὸν νηῶν ἦρχε κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρείδης. ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
Λαοὶ ἕποντ'· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκὸν
Κυδιόων, ὅτι πᾶσι μετέπρεπεν ἡρώεσσιν, 580
Οὕνεκ' ἄριστος ἔην, πολὺ δὲ πλείστους ἄγε λαούς.
Οἳ δ' εἶχον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν,
Φᾶρίν τε, Σπάρτην τε, πολυτρήρωνά τε Μέσσην,
Βρυσειάς τ' ἐνέμοντο, καὶ Αὐγειὰς ἐρατεινάς,
Οἵ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἕλος τ' ἔφαλον πτολίεθρον, 585
Οἵ τε Λάαν εἶχον, ἠδ' * Οἴτυλον ἀμφενέμοντο·
Τῶν οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Ἑξήκοντα νεῶν· ἀπάτερθε δὲ θωρήσσοντο·
Ἐν δ' αὐτὸς κίεν ᾗσι προθυμίῃσι πεποιθώς,
Ὀτρύνων πόλεμόνδε· μάλιστα δὲ ἵετο θυμῷ 590
Τίσασθαι Ἑλένης ὁρμήματά τε στοναχάς τε.
Οἳ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο, καὶ Ἀρήνην ἐρατεινήν,
Καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ ἐΰκτιτον Αἰπύ,
Καὶ Κυπαρισσήεντα, καὶ Ἀμφιγένειαν ἔναιον,
Καὶ Πτελεὸν, καὶ Ἕλος, καὶ Δώριον, ἔνθα τε Μοῦσαι 595
Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,
Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.
Στεῦτο γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἴ περ ἂν αὐταὶ

Μοῦσαι

Μοῦσαι ἀείδειν κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο·
Αἱ δὲ χολωσάμεναι, πηρὸν θέσαν, αὐτὰρ ἀοιδὴν 600
Θεσπεσίην ἀφέλοντο, καὶ ἐκλέλαθον κιθαριστύν.
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Τῷ δ' ἐνενήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Οἳ δ' ἔχον Ἀρκαδίην ὑπὸ Κυλλήνης ὄρος αἰπὺ,
Αἰπύτιον παρὰ τύμβον, ἵν' ἀνέρες ἀγχιμαχηταί, 605
Οἳ Φενεόν τ' ἐνέμοντο, καὶ Ὀρχομενὸν πολύμηλον,
Ῥίπην τε, Στρατίην τε, καὶ ἠνεμόεσσαν Ἐνίσπην,
Καὶ Τεγέην εἶχον, καὶ Μαντινέην ἐρατεινὴν,
Στύμφηλόν τ' εἶχον, καὶ Παρρασίην ἐνέμοντο,
Τῶν ἦρχ' Ἀγκαίοιο πάϊς κρείων Ἀγαπήνωρ
Ἑξήκοντα νεῶν· πολέες δ' ἐν νηῒ ἑκάστῃ 610
Ἀρκάδες ἄνδρες ἔβαινον ἐπιστάμενοι * πολεμίζειν.
Αὐτὸς γάρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Νῆας ἐϋσσέλμους περάαν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
Ἀτρεΐδης, ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.
Οἳ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε, καὶ Ἤλιδα δῖαν ἔναιον, 615
Ὅσσον ἐφ' Ὑρμίνη, καὶ Μύρσινος ἐσχατόωσα,
Πέτρη τ' Ὠλενίη, καὶ Ἀλήσιον ἐντὸς ἐέργει,
Τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν, δέκα δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ
Νῆες ἕποντο θοαί, πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος ἡγησάσθην, 620
Υἷες, ὁ μὲν Κτεάτου, ὁ δ' ἄρ' Εὐρύτου Ἀκτορίωνος·
Τῶν δ' Ἀμαρυγκεΐδης ἦρχε κρατερὸς Διώρης·
Τῶν δὲ τετάρτων ἦρχε Πολύξεινος θεοειδὴς,
Υἱὸς Ἀγασθένεος Αὐγηϊάδαο ἄνακτος.
Οἳ δ' ἐκ Δουλιχίοιο, Ἐχινάων θ' ἱεράων 625
Νήσων, αἳ ναίουσι πέρην ἁλὸς Ἤλιδος ἄντα,
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε Μέγης ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
Φυλεΐδης, ὃν τίκτε Διῒ φίλος ἱππότα Φυλεύς,
Ὅς ποτε Δουλίχιονδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο. 630
Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους,
Οἵ ῥ' Ἰθάκην εἶχον, καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον,
Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο, καὶ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν,
Οἵ τε Ζάκυνθον ἔχον, ἠδ' οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο,
Οἵ τ' ἤπειρον ἔχον, ἠδ' ἀντιπέραι' ἐνέμοντο· 635
Τῶν μὲν Ὀδυσσεὺς ἦρχε Διὶ μῆτιν ἀτάλαντος·
Τῷ δ' ἅμα νῆες ἕποντο δυώδεκα μιλτοπάρῃοι.
Αἰτωλῶν * δ' ἡγεῖτο Θόας Ἀνδραίμονος υἱός·
Οἳ Πλευρῶν' ἐνέμοντο, καὶ Ὤλενον, ἠδὲ Πυλήνην,
Χαλκίδα τ' ἀγχίαλον, Καλυδῶνά τε πετρήεσσαν. 640
Οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν,
Οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔην, θάνε δὲ ξανθὸς Μελέαγρος.
Τῷ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο ἀνασσέμεν Αἰτωλοῖσι·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Κρητῶν δ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν, 645
Οἳ Κνωσόν τ' εἶχον, Γόρτυνά τε τειχιόεσσαν,
Λύκτον, Μίλητόν τε, καὶ ἀργινόεντα Λύκαστον,
Φαιστόν τε, Ῥύτιόν τε, πόλεις εὖ ναιετοώσας,
Ἄλλοι θ' οἳ Κρήτην ἑκατόμπολιν ἀμφενέμοντο·
Τῶν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἡγεμόνευε, 650
Μηριόνης τ' ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
Τοῖσι δ' ἅμ' ὀγδώκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Τληπόλεμος δ' Ἡρακλεΐδης ἠΰς τε μέγας τε
Ἐκ Ῥόδου ἐννέα νῆας ἄγεν Ῥοδίων ἀγερώχων,
Οἳ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διὰ τρίχα κοσμηθέντες, 655
Λίνδον, Ἰηλυσόν τε, καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον·
Τῶν μὲν Τληπόλεμος δουρικλυτὸς ἡγεμόνευεν,
Ὃν τέκεν Ἀστυόχεια βίῃ Ἡρακληείῃ,
Τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος,
Πέρσας ἄστεα πολλὰ διοτρεφέων αἰζηῶν. 660
Τληπόλεμος δ' ἐπεὶ οὖν τράφ' ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Αὐτίκα πατρὸς ἑοῖο φίλον μήτρωα κατέκτα,
Ἤδη γηράσκοντα Λικύμνιον ὄζον Ἄρηος·
Αἶψα δὲ νῆας ἔπηξε, πολὺν δ' ὅ γε λαὸν ἀγείρας,
Βῆ φεύγων ἐπὶ πόντον· ἀπείλησαν γάρ οἱ ἄλλοι 665
Υἱέες, υἱωνοί τε βίης Ἡρακληείης.

Musa caverent secum, filiae Jovis Aegiochi.
Illae autem iratae, caecum fecerunt, & ei cantum
Divinum ademerunt, & oblivisci fecerunt artē pulsandi-
His rursus praeerat Gerenius eques Nestor: (citharam. Nestor.
Horum autem nonaginta concavae naves incedebant.
Qui, habitabant Arcadiam sub Cyllenes montem altū, Arcadij.
Prope Aegypti monumentum, ubi viri cominus pugnantes:
Qui Pheneumq; incolebant, & Orcaomenum pecorosum,
Ripenque Stratiénque, & altam Enispen,
Et Tegeam habitabant, & Mantineam amabilem,
Stymphelúmque tenebant, & Parrhasien habitabant:
His imperabat Ancaei filius rex Agapenor, Agapenor.
Sexaginta navibus: multi autem in navi qualibet
Arcades viri conscenderant rei militaris periti. χ. πολεμίζειν.
Ipse enim eis dedit rex virorum Agamemnon
Naves bene transtratas ad transfretandum nigrum pontū
Atrides: quoniam non ipsis marina opera erant curae.
Qui a. Buprasiumq; & Elidem nobilem habitabant, Bupraſiani.
Quantum agri Hyrmine, & Myrsinus extrema,
Petraq; Olenia, & Alisium intus continet:
Horum rursus quatuor duces erant: decē.v. virū unūquēq;
Naves sequebantur veloces, multi a. eas conscenderant Epei:
His quidē n Amphimachus & Thalpius praerant, Amphimachus. Thalpius.
Filij, alter quidem Cteati: alter autem Euriti Actorionis.
Illis verò Amaryncides imperabat fortis Diores.
Quartis autem praeerat Polyxenus deo similis Polyxenus.
Filius Agasthenis Augeiadae regis.
Qui autem venerunt ex Dulichio, Echinadibusq; sacris Dulichij.
Insulis, quae habitabantur trans mare e regione Elidis:
His rursus praeerat Meges similis Marti Meges.
Phyleides, quem genuerat Iovi dilectus eques Phyleus,
Qui quondam in Dulichium migrauit patri iratus:
Hunc simul quadraginta naves sequebantur.
Sed Vlysses ducebat Cephalenenses magnanimos, Vlysses Ithacēsis.
Qui Ithacam tenebant, & Neritum frondosum,
Et Crocilia habitabant & Aegilipam asperam:
Quique Zacynthum habitabant, & qui Samum incolebant:
Quique Epirum habitabant, & obiacentia incolebant:
His quidem Vlysses imperabat Iovi consilio par:
Hunc simul naves sequebantur 12. proras-rubras habētes.
Aetolis autem imperabat Thoas Andremonis filius, χ. δ' ἦρχεν. Aetoli Thoas.
Qui Pleurona habitabant, & Olenum & Pylenen,
Chalcidáque maritimam, Calydonáque petrosam:
Non enim amplius Oenei magnanimi filij erant:
Neque item amplius ipse erat, mortuus erat autem flavus
Meleager.
Huic autem omnia erant commissa, ut imperaret Aetolis.
Hunc autem simul quadraginta nigrae naves sequebantur.
Cretensibus autem Idomeneus hasta clarus praeerat: Cretenses. Idomeneus.
Qui Cnossumq; incolebant, Gortynāq; bene-cinctā moenibus,
Lyctum, Miletúmque & albicantem Lycastum,
Phaestúmque Rhytiúmque ciuitates bene habitatas:
Aliique qui Cretam centum-urbium habitabant:
His igitur Idomeneus bello clarus praeerat,
Merionésque similis Marti viros-occidenti: Meriones.
Hos autem simul octoginta nigrae naves sequebantur.
Tlepolemus autem Heraclides, fortísque magnúsque
Ex Rhodo novem naves ducebat Rhodiensium superborū, Rhodij.
Qui Rhodum habitabant trifariam distincti,
In Lindum, Ielysúmque, & albicantem Camirum:
Horum quidem Tlepolemus hasta-strenuus dux erat, Tlepolemus.
Quem peperit Astyochia vi Herculea, i. Herculi,
Quam duxit ex Ephyre fluuio ab Selleente,
Depopulatus ciuitates multas nobilium iuvenum.
Tlepolemus autē postquā nutritus est in domo bene-ex
Statim patris sui dilectum auunculum interfecit, (tructae
Iam senescentem Licymnium, ramum Martis.
Statim autem naves fecit: multas autem copias colligens:
Abiit fugiens per mare: minati sunt enim ipsi alij
Filij, nepotésque fortitudinis Herculeae, i. Herculis.

Sed hic Rhodum venit errans, ærumnas perpessus.
Tripliciter autem distincti habitarunt per tribus, & dilecti
A Ioue, qui Diis & hominibus imperat: (fuerunt
Et ipsis ingentes diuitias diuinas Saturnius.

Nireus. Nireus autem rursus ex Syma duxit tres naues æquales,
Nireus, Aglaeæ filius Charopiq; regis. (latebat
Nireus qui pulcherrimus vir ad Ilium venit
Aliorum Danaorum: post irreprehensibilem Peliden.
Sed imbellis erat: pauca autem ipsum sequebantur copia.

Qui autem Nisyrum tenebant, Crapathumq; Casumque
Et Con Eurypyli ciuitatem, insulasque Calydnas:
Phidippus. Antiphus. His rursus Phidippusque & Antiphus præerant:
Thessali filij duo Heraclidæ regis.
Horum triginta concauæ naues ordine ibant. (bant:

Nunc autem ipsos quicunque Pelasgicum Argos habita-
Quiq; Alon, quiq; Alopen, qui & Trechinam incolebant,
Quiq; tenebant Pthiã & Hellada pulchras-mulieres-ha-
Myrmidones. Myrmidones autem vocabatur & Hellenes & Achiui, (bẽtẽ.
Achilles. Horum rursus quinquaginta nauiũ erat princeps Achilles.
Sed hi non belli horrisoni recordabantur.
Non enim erat qui ipsis in ordines dux esset.
Iacebat enim ad naues pedibus-velox diuinus Achilles,
Briseis. Ob puellam iratus Briseidem bene-comatam,
Quam ex Lyrnesso abstulit, quum multum laborasset,
Lyrnessum depopulatus & muros Thebarum,
Mynetem autem deiecit & Epistrophum bellicosos
Filios Eueni Selepiadæ regis.
Ob istam is iacet mœrens, cito autem surrecturus erat.

Qui autem habitabant Phylacem & Pyrrhasum floridã
Cereris nemus, Itonaq; matrem ouium,
Maritimámque Antrona & Pteleum herbosum:
Protesilaus. Horum rursus Protesilaus bellicosus dux erat
Quum viueret: tunc autem iam detinebat eum terra nigra.
Huius autẽ & genas-lacerata vxor in Phylace relicta est,
Et domus semiperfecta. hunc autẽ interfecit Dardanus vir
De naui desilientem multò primum ante alios Achiuos.
Podarches. Haud tamen isti carebant duce: cupiebant tamen Protesil.
Sed ipsos instruxit Podarches ramus Martis. (ducem.
Iphicli filius diuitis-pecore Phylacidæ,
Frater germanus magnanimi Protesilai,
Iunior ætate: ille autem prior erat & præstantior,
Heros Protesilaus bellicosus: hic neque copiæ
Indigebant duce (desiderabant tamẽ ipsum utpote strenuũ:)
Hunc simul quadraginta nigræ naues sequebantur.

Qui autem Pheras habitabant apud Bœbeidẽ paludẽ,
Bœbem, & Glaphyras & bene ædificatam Iaolcum:
His imperabat Admeti dilectus filius, undecim nauibus
Eumelus. Eumelus: hunc sub Admeto peperit nobilissima mulierum
Alcestis inter Peliæ filias forma præstantissima.

Qui verò Methonem & Thaumaciam habitabant,
Et Melibœam tenebant, & Olyzonem asperam:
Philoctetes. His Philoctetes ipse præerat iaculandi peritus
Septem nauibus: remiges autem in unaquaq; quinquaginta
Conscenderant iaculandi periti ad fortiter pugnandum.
Sed hic quidem in insula iacebat ingentes dolores patiens
Lemno in diuina, vbi ipsum reliquerant filij Achiuorum
Vlcere laborantem malo perniciosi colubri.
Ibi ille iacebat mœrens: cito autem recordaturi erant
Argiui apud naues Philoctetæ regis.
Neque tamen hi sine duce erant (desiderabant quidem Philoct.
Medon. Sed Medon ipsos instruxit Oilei nothus filius, (ducem)
Quem peperit Rhena sub Oileo vrbium euersore.

Quique habitabant Triccem & Ithomen asperam,
Quique habitabant Oechaliam ciuitatem Euryti Oechalij:
His rursus duces erant Aesculapij duo filij
Podalirius. Medici boni, Podalirius & Machaon.
Machaon. His triginta concauæ naues ordine ibant.

Quiq; tenebant Ormenium, quiq; fontem Hyperiam,
Quiq; incolebant Asterium, Titaniq; albos vertices,

Αὐτὰρ ὅ γ' ἐς Ῥόδον ἷξεν ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων·
Τριχθὰ δὲ ᾤκηθεν καταφυλαδόν, ἠδὲ φίληθεν
Ἐκ Διός, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει·
Καί σφιν θεσπέσιον πλοῦτον κατέχευε Κρονίων. 670
Νιρεὺς αὖ Σύμηθεν ἄγε τρεῖς νῆας ἐΐσας,
Νιρεὺς Ἀγλαΐης υἱὸς Χαρόποιό τ' ἄνακτος,
Νιρεύς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα·
Ἀλλ' ἀλαπαδνὸς ἔην, παῦρος δέ οἱ εἵπετο λαός. 675
Οἳ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον, Κράπαθόν τε, Κάσον τε,
Καὶ Κῶν Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας,
Τῶν αὖ Φείδιππός τε καὶ Ἄντιφος ἡγησάσθην,
Θεσσαλοῦ υἷε δύω Ἡρακλείδαο ἄνακτος·
Τῶν δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο. 680
Νῦν δ' αὖ τοὺς ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἄργος ἔναιον,
Οἵ τ' Ἄλον, οἵ τ' Ἀλόπην, οἵ τε Τρηχῖν' ἐνέμοντο,
Οἵ τ' εἶχον Φθίην ἠδ' Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί,
Τῶν αὖ πεντήκοντα νεῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς. 685
Ἀλλ' οἵ γ' οὐ πολέμοιο δυσηχέος ἐμνώοντο.
Οὐ γὰρ ἔην ὅστις σφιν ἐπὶ στίχας ἡγήσαιτο.
Κεῖτο γὰρ ἐν νήεσσι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Κούρης χωόμενος Βρισηΐδος ἠϋκόμοιο,
Τὴν ἐκ Λυρνησσοῦ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας, 690
Λυρνησσὸν διαπορθήσας καὶ τείχεα Θήβης,
Κὰδ δὲ Μύνητ' ἔβαλεν καὶ Ἐπίστροφον ἐγχεσιμώρους,
Υἱέας Εὐηνοῖο Σεληπιάδαο ἄνακτος.
Τῆς ὅ γε κεῖτ' ἀχέων, τάχα δ' ἀνστήσεσθαι ἔμελλεν.
Οἳ δ' εἶχον Φυλάκην καὶ Πύρρασον ἀνθεμόεντα, 695
Δήμητρος τέμενος, Ἴτωνά τε μητέρα μήλων,
Ἀγχίαλόν τ' Ἀντρῶνα, ἰδὲ Πτελεὸν λεχεποίην,
Τῶν αὖ Πρωτεσίλαος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
Ζωὸς ἐών· τότε δ' ἤδη ἔχεν κάτα γαῖα μέλαινα.
Τοῦ δὲ καὶ ἀμφιδρυφὴς ἄλοχος Φυλάκῃ ἐλέλειπτο, 700
Καὶ δόμος ἡμιτελής· τὸν δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνὴρ
Νηὸς ἀποθρώσκοντα πολὺ πρώτιστον Ἀχαιῶν.
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἳ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν,
Ἀλλά σφεας κόσμησε Ποδάρκης ὄζος Ἄρηος,
Ἰφίκλου υἱὸς πολυμήλου Φυλακίδαο, 705
Αὐτοκασίγνητος μεγαθύμου Πρωτεσιλάου,
Ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἅμα πρότερος καὶ ἀρείων,
Ἥρως Πρωτεσίλαος ἀρήϊος· οὐδέ τι λαοὶ
Δεύονθ' ἡγεμόνος, πόθεόν γε μὲν ἐσθλὸν ἐόντα·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο. 710
Οἳ δὲ Φερὰς ἐνέμοντο παραὶ Βοιβηΐδα λίμνην,
Βοίβην, καὶ Γλαφύρας, καὶ ἐϋκτιμένην Ἰαωλκόν,
Τῶν ἦρχ' Ἀδμήτοιο φίλος πάϊς ἕνδεκα νηῶν
Εὔμηλος, τὸν ὑπ' Ἀδμήτῳ τέκε δῖα γυναικῶν
Ἄλκηστις, Πελίαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη. 715
Οἳ δ' ἄρα Μηθώνην καὶ Θαυμακίην ἐνέμοντο,
Καὶ Μελίβοιαν ἔχον, καὶ Ὀλιζῶνα τρηχεῖαν,
Τῶν δὲ Φιλοκτήτης ἦρχεν, τόξων ἐῢ εἰδώς,
Ἑπτὰ νεῶν· ἐρέται δ' ἐν ἑκάστῃ πεντήκοντα
Ἐμβέβασαν, τόξων ἐῢ εἰδότες ἶφι μάχεσθαι. 720
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖτο κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
Λήμνῳ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον υἷες Ἀχαιῶν
Ἕλκεϊ μοχθίζοντα κακῷ ὀλοόφρονος ὕδρου.
Ἔνθ' ὅ γε κεῖτ' ἀχέων· τάχα δὲ μνήσεσθαι ἔμελλον
Ἀργεῖοι παρὰ νηυσὶ Φιλοκτήταο ἄνακτος. 725
Οὐδὲ μὲν οὐδ' οἳ ἄναρχοι ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν.
Ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν, Ὀϊλῆος νόθος υἱός,
Τόν ῥ' ἔτεκεν Ῥήνη ὑπ' Ὀϊλῆϊ πτολιπόρθῳ.
Οἳ δ' εἶχον Τρίκκην, καὶ Ἰθώμην κλωμακόεσσαν,
Οἵ τ' ἔχον Οἰχαλίην πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος, 730
Τῶν αὖθ' ἡγείσθην Ἀσκληπιοῦ δύο παῖδε
Ἰητῆρ' ἀγαθὼ Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων·
Τοῖς δὲ τριήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐστιχόωντο.
Οἳ τ' ἔχον Ὀρμένιον, οἵ τε κρήνην Ὑπέρειαν,
Οἵ τ' ἔχον Ἀστέριον, Τιτάνοιό τε λευκὰ κάρηνα, 735

Τῶν ἦρχ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οἱ δ' Ἄργισσαν ἔχον καὶ Γυρτώνην ἐνέμοντο,
Ὄρθην, Ἠλώνην τε πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λευκήν,
Τῶν αὖθ' ἡγεμόνευε μενεπτόλεμος Πολυποίτης 740
Υἱὸς Πειριθόοιο τὸν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς·
(Τόν ῥ' ὑπὸ Πειριθόῳ τέκετο κλυτὸς Ἱπποδάμεια
Ἤματι τῷ ὅτε φῆρας ἐτίσατο λαχνήεντας·
Τοὺς δ' ἐκ Πηλίου ὦσε, καὶ Αἰθίκεσσι πέλασσεν)
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε Λεοντεὺς ὄζος Ἄρηος, 745
Υἱὸς ὑπερθύμοιο Κορώνου Καινεΐδαο·
Τοῖς δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Γουνεὺς δ' ἐκ Κύφου ἦγε δύω καὶ εἴκοσι νῆας·
Τῷ δ' Ἐνιῆνες ἕποντο, μενεπτόλεμοί τε Περαιβοί,
Οἳ περὶ Δωδώνην δυσχείμερον οἰκί' ἔθεντο, 750
Οἵ τ' ἀμφ' ἱμερτὸν Τιταρησσὸν ἔργ' ἐνέμοντο,
Ὅς ῥ' ἐς Πηνειὸν προΐει καλλίρροον ὕδωρ·
Οὐδ' ὅ γε Πηνειῷ συμμίσγεται ἀργυροδίνῃ,
Ἀλλά τέ μιν καθύπερθεν ἐπιρρέει ἠΰτ' ἔλαιον.
Ὅρκου γὰρ δεινοῦ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ. 755
Μαγνήτων δ' ἦρχε Πρόθοος Τενθρηδόνος υἱός,
Οἳ περὶ Πηνειὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον
Ναίεσκον, τῶν μὲν Πρόθοος θοὸς ἡγεμόνευε·
Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαιναι νῆες ἕποντο.
Οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν. 760
Τίς τ' ἂρ τῶν ὄχ' ἄριστος ἔην, σύ μοι ἔννεπε Μοῦσα,
Αὐτῶν ἠδ' ἵππων, οἳ ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἕποντο.
Ἵπποι μὲν μέγ' ἄρισται ἔσαν Φηρητιάδαο,
Τὰς Εὔμηλος ἔλαυνε ποδώκεας ὄρνιθας ὥς,
Ὄτριχας, οἰέτεας, σταφύλῃ ἐπὶ νῶτον ἐΐσας. 765
Τὰς ἐν Πιερίῃ θρέψ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Ἄμφω θηλείας, φόβον Ἄρηος φορεούσας.
Ἀνδρῶν αὖ μέγ' ἄριστος ἔην Τελαμώνιος Αἴας,
Ὄφρ' Ἀχιλεὺς μήνιεν· ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν,
Ἵπποι θ' οἳ φορέεσκον ἀμύμονα Πηλεΐωνα. 770
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
Κεῖτ' ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν
Ἀτρεΐδῃ· λαοὶ δὲ παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης
Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
Τόξοισίν θ'· ἵπποι δὲ παρ' ἅρμασιν οἷσιν ἕκαστος 775
Λωτὸν ἐρεπτόμενοι ἐλεόθρεπτόν τε σέλινον
Ἕστασαν· ἅρματα δ' εὖ πεπυκασμένα κεῖτο ἀνάκτων
Ἐν κλισίῃς· οἱ δ' ἀρχὸν ἀρηΐφιλον ποθέοντες
Φοίτων ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ στρατὸν, οὐδὲ μάχοντο.
Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν, ὡς εἴ τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο· 780
Γαῖα δ' ὑπεστενάχιζε, Διὶ ὣς τερπικεραύνῳ
Χωομένῳ, ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφωέϊ γαῖαν ἱμάσσῃ
Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς·
Ὣς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ μέγα στεναχίζετο γαῖα
Ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο. 785
Τρωσὶν δ' ἄγγελος ἦλθε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
Πὰρ Διὸς αἰγιόχοιο, σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῇ.
Οἱ δ' ἀγορὰς ἀγόρευον ἐπὶ Πριάμοιο θύρῃσι,
Πάντες ὁμηγερέες, ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις· 790
Εἴσατο δὲ φθογγὴν υἷι Πριάμοιο Πολίτῃ,
Ὃς Τρώων σκοπὸς ἷζε, ποδωκείῃσι πεποιθὼς,
Τύμβῳ ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυήταο γέροντος,
Δέγμενος ὁππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν Ἀχαιοί·
Τῷ μιν ἐεισαμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις· 795
Ὦ γέρον, αἰεί τοι μῦθοι φίλοι ἄκριτοί εἰσιν,
Ὥς ποτ' ἐπ' εἰρήνης· πόλεμος δ' ἀλίαστος ὄρωρεν.
Ἤδη μὲν μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν,
Ἀλλ' οὔ πω τοιόνδε τοσόνδέ τε λαὸν ὄπωπα.
Λίην γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες ἢ ψαμάθοισιν, 800
Ἔρχονται πεδίοιο μαχησόμενοι προτὶ ἄστυ.
Ἕκτορ, σοὶ δὲ μάλιστ' ἐπιτέλλομαι ὧδε δὲ ῥέξαι·
Πολλοὶ γὰρ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμου ἐπίκουροι·
Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων.

Horum dux erat Eurypylus Euemonis praeclarus filius. — Eurypylus.
Hunc simul quadraginta nigrae naves sequebantur.
Quique Argissam tenebant, & Gyrtonem habitabant, — Argissa.
Orthen, Elonemque, ciuitatemque Oloossona albam:
His rursus praeerat bellicosus Polypoetes — Polypoetes. Guneus.
Filius Pirithoi, quem immortalis genuit Iupiter.
(Hunc sub Pirithoo peperit inclyta Hippodamia
Die eo, quando feras vlta est villosas (i. centauros)
Hos autem ex Pelio expulit, & ad Aethicas adegit.)
Non solus: vna cum eo Leonteus ramus Martis,
Filius magnanimi Coroni Caenidae.
Hos simul quadraginta nigrae naues sequebantur.
Guneus autem ex Cypho ducebat duas & viginti naues:
Hunc Enienes sequebantur, bellicosique Peraebi.
Qui circa Dodonem valde-brumalem domos posuerunt: — Titaresius flumen supernatans Peneo non miscetur.
Quique circa desiderabilem Titaresium arua incolebant.
Qui in Peneum immittit pulchre-fluentem aquam.
Neque hic Peneo commiscetur argenteos-vertices habenti,
Sed in ipso desuper influit tanquam oleum.
Iuramenti enim grauis Stygis aquae est ramus.
Magnetibus praeerat Prothous Tenthredonis filius — Magnetes. Prothous. Tenthredonis.
Qui circa Peneum & Pelium frondosum,
Habitabant, his quidem Prothous velox dux erat.
Hunc simul quadraginta nigrae naues sequebantur:
Hi duces Graecorum & principes erant.
Quis horum praestantissimus erat, tu mihi dic Musa?
Ipsorumque equorum, qui simul Atridas sequebantur.
Equae quidem multo praestantissimae erant Pheretiadae,
Quas Eumelus agitabat pedibus-veloces vt sunt aues: — Eumeli equae.
Similes pilo, coaetaneas, velut ad perpendiculum tergo similes,
Quas in Pieria nutriuit argenteum arcum gestans Apollo,
Ambas foemineas, terrorem belli ferentes.
Virorum autem multo praestantissimus erat Telamonius Aiax, — Aiax Telamonius. Achilles.
Interea dum Achilles irascebatur: hic enim multo fortissimus erat.
Equique qui ferebant irreprehensibilem Peliden.
Sed hic quidem in nauibus rostratis per pontum transeuntibus
Iacebat iratus Agamemnoni rectori populorum
Atridae. eius autem copiae apud littus maris
Delectabantur discis & hastis mittentes
Sagittisque: equi autem apud currus suos singuli
Lotum mandentes in-paludeque-nutritum apium,
Stabant. currus autem bene tecti iacebant principum
In tentoriis. Illi autem ducem bellicosum desiderantes
Vagabantur huc & illuc per exercitum, neque pugnabant.
Illi autem ibant, ac si igne terra tota pasceretur
Terra autem resonabat, sicut resonat Ioui fulmine gaudenti
Irato, quando circa Typhoeum terram verberat
In Arimis, vbi dicunt Typhoei esse cubilia:
Sic horum sub pedibus valde gemebat terra
Gradientium. valde autem velociter peragrabant campum.
Troianis autem nuncia venit vi pedibus-ventum habens velox — Iris Troianos armari iubet.
A Ioue Aegiocho cum nuncio tristi. valde contendendo Iris
Hi conciones habebant in Priami vestibulis,
Omnes congregati & iuuenes & senes.
Prope autem illos assistens est pedibus velox Iris:
Similis erat autem voce filio Priami Politae,
Qui Troianorum speculator sedebat pedum-velocitate fretus
In tumulo summo Aesyetis
Obseruans quando a nauibus sese mouerent Achiui.
Huic similis ipsum alloquuta est pedibus velox Iris:
O senex, semper tibi verba placent indiscreta:
Sicut olim quum pax esset: bellum autem ineuitabile ortum.
Sane iam saepius pugnis interfui virorum:
Sed nondum tales tantasque copias vidi.
Valde enim foliis similes vel arenis,
Veniunt per campum pugnaturi circa ciuitatem.
Hector, tibi autem maxime iubeo sic facere.
Multi enim in ciuitate magna Priami auxiliares:
Alia autem aliorum lingua diuersigenûm hominum.

His unusquisque viro imperet quibus praeest,
Hos educat ordinatis suis civibus.

Hector Troianos ad praelia educit.

Sic dixit. Hector autem non deae orationem ignoravit:
Statim autem dimisit concionem: ad arma autem ruebant.
Omnes autem apertae sunt portae, et extra ruerunt copiae,
Pedites, equitesque: multus autem tumultus coortus est.
Est autem quaedam ante civitatem alta columna
In planicie seorsum, circum hinc et inde,
Quam quidem homines Batieam vocant,

χ. ἀθάνατοι.

Immortales autem sepulchrum agilis Myrinnes.
Hic tunc Troiani tunc divisi fuerunt, et auxiliares milites.
Troianis quidem dux erat magnus crista-mobili galea Hector
Priamides: simul cum hoc quidem plurimae et praestantissimae
Copiae armabantur cupientes lanceis.
Dardanis rursus imperabat strenuus filius Anchisae

Aeneas.

Aeneas (hunc autem sub Anchise peperit diva Venus
Idae in montis-partibus Dea cum homine cubans)
Non solus, una cum eo duo Antenoris filii

Archilochus. Acamas.

Archilochusque Acamasque, bene periti omnis pugnae.
Qui autem Zeleam habitabant sub pedem imum Idae
Divites, bibentes aquam nigram Aesepi
Troiani: his rursus praeerat Lycaonis clarus filius

Pandarus.

Pandarus, cui et arcum Apollo ipse dedit.
Qui autem Adrestiamque incolebant et civitatem Apaesi
Et Pityeam tenebant, et Tereies montem altum,

Adrastus. Amphius.

His imperabat Adrastusque et Amphius linothorax,
Filii duo Meropis Percosii, qui supra omnes

χ. ᾔδεε. χ. φθισήνορα.

Noverat vaticinationes: nec suos filios sinebat
Proficisci in bellum perniciosum: illi autem ipsi non
Obediverunt. Fata enim eos ducebant nigrae mortis.
Quique Percoten et Practium incolebant,
Et Sestum et Abydum tenebant, et divinam Arisbem:

Asius.

His rursus Hyrtacides praeerat Asius princeps virorum,
Asius Hyrtacides, quem ex Arisbe ferebant equi
Ardentes, magni, a flumine Selleente.

Hippothous.

Hippothous autem ducebat gentes Pelasgorum bellicosorum,
Eorum qui Larissam fertilem habitabant:
His praeerat Hippothous, et Pylaeus ramus Martis,
Filii duo Lethi Pelasgi Teutamidae.
Sed Thraces ducebat Acamas, et Pirous heros,
Quotquot Hellespontus impetuosus intus continet.

Euphemus.

Euphemus autem dux Ciconum erat bellicosorum,
Filius Troezeni nobilis Ceade.

Pyrechmes.

Sed Pyrechmes ducebat Paonas curvis arcubus utentes
Procul ex Amydone ab Axio late fluente:
Axio, cuius pulcherrima aqua diffunditur super terram.

χ. λάσιον. Pylaemenes.

Paphlagonibus autem praeerat Pylaemenis densum cor,
Ex Enetis ubi mularum generatio agro-colendo-idonearum,
Qui Cytorum tenebant, et Sesamum incolebant,
Circaque Parthenium flumen inclytas domus habitabant,

χ. Κρῶμνάν τ' Αἰγιαλόν τε, καὶ

Cromnamque, Aegialumque, et altos Erythinos.
Sed Halizonibus Dius et Epistrophus imperabant,
Longe ex Alybe, unde argenti est origo.

Dius. Epistrophus. Chromis. Ennomus.

Mysis autem Chromis praeerat et Ennomus augur.
Sed non auguriis evitavit mortem nigram.
Verum interfectus est a manibus velocis Aeacidae
In fluvio, scilicet Xantho, ubi Troianos trucidabat et alios.

Phorcys. Ascanius.

Phorcys rursus Phrygios ducebat, et Ascanius divinus
Procul ex Ascania: prompti autem erant praelio pugnare.

Mesthles. Antiphus.

Meonijs rursus Mesthlesque, et Antiphus praeerant,
Filii Pylaemenis: hos Gygaea peperit palus:
Qui et Meonas ducebant sub Tmolo natos.

χ. Νάστης.

Nastes rursus Caribus praeerat barbare-loquentibus:
Qui Miletum incolebant, Phthirorumque montem frondosum,

χ. ποταμὸν Μαιάνδρου. χ. Νάστης. Amphimachus. Nastes.

Maeandrique fluenta Mycalesque alta cacumina:
His quidem Amphimachusque, et Nastes praeerant,
Nastes Amphimachusque, Nomionis clari filii,
Qui et aurum gestans ad bellum ibat veluti puella,
Stultus: neque quicquam ipsi hoc depulit gravem mortem:

Τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαινέτω οἷσί περ ἄρχει, 805
Τῶν δ' ἐξηγείσθω κοσμησάμενος πολιήτας.
Ὣς ἔφαθ', Ἕκτωρ δ' οὔ τι θεᾶς ἔπος ἠγνοίησεν,
Αἶψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν· ἐπὶ τεύχεα δ' ἐσσεύοντο.
Πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαός,
Πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει. 810
Ἔστι δέ τις προπάροιθε πόλιος αἰπεῖα κολώνη
Ἐν πεδίῳ ἀπάνευθε, περίδρομος ἔνθα καὶ ἔνθα·
Τὴν ἤτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
Ἀθάνατοι δέ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης·
Ἔνθα τότε Τρῶές τε διέκριθεν ἠδ' ἐπίκουροι. 815
Τρωσὶ μὲν ἡγεμόνευε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ
Πριαμίδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
Λαοὶ θωρήσσοντο μεμαότες ἐγχείῃσι.
Δαρδανίων αὖτ' ἦρχεν ἐῢς πάϊς Ἀγχίσαο
Αἰνείας (τὸν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε δῖ' Ἀφροδίτη, 820
Ἴδης ἐν κνημοῖσι θεὰ βροτῷ εὐνηθεῖσα)
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω Ἀντήνορος υἷε
Ἀρχέλοχός τ' Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Οἳ δὲ Ζέλειαν ἔναιον ὑπαὶ πόδα νείατον Ἴδης,
Ἀφνειοί, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο, 825
Τρῶες, τῶν αὖτ' ἦρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς
Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν.
Οἳ δ' Ἀδρήστειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισοῦ,
Καὶ Πιτύειαν ἔχον, καὶ Τηρείης ὄρος αἰπύ,
Τῶν ἦρχ' Ἄδρηστός τε καὶ Ἄμφιος λινοθώρηξ, 830
Υἷε δύω Μέροπος Περκωσίου, ὃς περὶ πάντων
Ἤιδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκε
Στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δέ οἱ οὔ τι
Πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
Οἳ δ' ἄρα Περκώτην καὶ Πράκτιον ἀμφενέμοντο, 835
Καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον ἔχον, καὶ δῖαν Ἀρίσβην,
Τῶν αὖθ' Ὑρτακίδης ἦρχ' Ἄσιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι
Αἴθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.
Ἱππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν ἐγχεσιμώρων, 840
Τῶν οἳ Λάρισαν ἐριβώλακα ναιετάασκον·
Τῶν ἦρχ' Ἱππόθοός τε Πύλαιός τ' ὄζος Ἄρηος,
Υἷε δύω Λήθοιο Πελασγοῦ Τευταμίδαο.
Αὐτὰρ Θρήϊκας ἦγ' Ἀκάμας καὶ Πείροος ἥρως,
Ὅσσους Ἑλλήσποντος ἀγάρροος ἐντὸς ἐέργει. 845
Εὔφημος δ' ἀρχὸς Κικόνων ἦν αἰχμητάων,
Υἱὸς Τροιζήνοιο διοτρεφέος Κεάδαο.
Αὐτὰρ Πυραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξους,
Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος,
Ἀξιοῦ, οὗ κάλλιστον ὕδωρ ἐπικίδναται αἶαν. 850
Παφλαγόνων δ' ἡγεῖτο Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ
Ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων,
Οἵ ῥα Κύτωρον ἔχον, καὶ Σήσαμον ἀμφενέμοντο,
Ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον,
Κρῶμνάν τ' Αἰγιαλόν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους. 855
Αὐτὰρ Ἁλιζώνων ὁ Δῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον
Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.
Μυσῶν δὲ Χρόμις ἦρχε καὶ Ἔννομος οἰωνιστής·
Ἀλλ' οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσατο κῆρα μέλαιναν,
Ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο 860
Ἐν ποταμῷ, ὅθι περ Τρῶας κεράϊζε καὶ ἄλλους.
Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκάνιος θεοειδὴς
Τῆλ' ἐξ Ἀσκανίης· μέμασαν δ' ὑσμῖνι μάχεσθαι.
Μῄοσιν αὖ Μέσθλης τε καὶ Ἄντιφος ἡγησάσθην,
Υἷε Πυλαιμένεος, τὼ Γυγαίη τέκε λίμνη, 865
Οἳ καὶ Μῄονας ἦγον ὑπὸ Τμώλῳ γεγαῶτας.
Νάστης αὖ Καρῶν ἡγήσατο βαρβαροφώνων,
Οἳ Μίλητον ἔχον, Φθιρῶν τ' ὄρος ἀκριτόφυλλον,
Μαιάνδρου τε ῥοάς, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Νάστης ἡγησάσθην, 870
Νάστης Ἀμφίμαχός τε, Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα,
Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμον δ' ἴεν ἠΰτε κούρη,
Νήπιος, οὐδέ τί οἱ τό γ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,

Ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
Ἐν ποταμῷ, χρυσὸν δ' Ἀχιλεὺς ἐκόμισσε δαΐφρων. 875
Σαρπηδὼν δ' ἦρχεν Λυκίων καὶ Γλαῦκος ἀμύμων,
Τηλόθεν ἐκ Λυκίης, Ξάνθου ἄπο δινήεντος.

Sed mortuus est, ab manibus velocis Aeacidae
In fluvio: aurum autem Achilles abstulit prudens-in bello.
Sarpedon autem praeerat Lyciis, & Glaucus irreprehensibilis.
Procul ex Lycia Xantho a vorticoso.

Sarpedon Glaucus.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ γ. γράμμα ῥαψῳδία.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕκαστοι,
Τρῶες μὲν κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τ' ἴσαν ὄρνιθες ὥς,
Ἠΰτε περ κλαγγὴ γεράνων πέλει οὐρανόθι πρό,
Αἵ τ' ἐπεὶ οὖν χειμῶνα φύγον καὶ ἀθέσφατον ὄμβρον,
Κλαγγῇ ταί γε πέτονται ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων, 5
Ἀνδράσι Πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρουσαι·
Ἠέριαι δ' ἄρα ταί γε κακὴν ἔριδα προφέρονται·
Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοί,
Ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.
Εὖτ' ὄρεος κορυφῇσι Νότος κατέχευεν ὀμίχλην, 10
Ποιμέσιν οὔ τι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω,
Τόσσον τίς τ' ἐπιλεύσσει ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἵησιν·
Ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ κονίσαλος ὄρνυτ' ἀελλὴς
Ἐρχομένων· μάλα δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες, 15
Τρωσὶν μὲν προμάχιζεν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
Παρδαλέην ὤμοισιν ἔχων καὶ καμπύλα τόξα,
Καὶ ξίφος· αὐτὰρ ὁ δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ
Πάλλων, Ἀργείων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους
Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι. 20
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Ἐρχόμενον προπάροιθεν ὁμίλου μακρὰ βιβάντα,
Ὥς τε λέων ἐχάρη μεγάλῳ ἐπὶ σώματι κύρσας,
Εὑρὼν ἢ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἄγριον αἶγα,
Πεινάων· μάλα γάρ τε κατεσθίει, εἴ περ ἂν αὐτὸν 25
Σεύωνται ταχέες τε κύνες θαλεροί τ' αἰζηοί·
Ὡς ἐχάρη Μενέλαος Ἀλέξανδρον θεοειδέα
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδών· φάτο γὰρ τίσεσθαι ἀλείτην.
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς 30
Ἐν προμάχοισι φανέντα, κατεπλήγη φίλον ἦτορ,
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.
Ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη
Οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα,
Ἂψ δ' ἀνεχώρησεν, ὦχρός τέ μιν εἷλε παρειάς· 35
Ὡς αὖτις καθ' ὅμιλον ἔδυ Τρώων ἀγερώχων
Δείσας Ἀτρέος υἱὸν Ἀλέξανδρος θεοειδής.
Τὸν δ' Ἕκτωρ νείκεσσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσι·
Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανές, ἠπεροπευτά,
Αἴθ' ὄφελες ἄγονός τ' ἔμεναι, ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι. 40
Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον ἦεν,
Ἢ οὕτω λώβην τ' ἔμεναι καὶ ὑπόψιον ἄλλων.
Ἦ που καγχαλόωσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοί,
Φάντες ἀριστῆα πρόμον ἔμμεναι, οὕνεκα καλὸν
Εἶδος ἔπ'· ἀλλ' οὐκ ἔστι βίη φρεσὶν, οὐδέ τις ἀλκή. 45
Ἦ τοιόσδε ἐὼν ἐν ποντοπόροισι νέεσσι
Πόντον ἐπιπλώσας, ἑτάρους ἐρίηρας ἀγείρας,
Μιχθεὶς ἀλλοδαποῖσι γυναῖκ' εὐειδέ' ἀνῆγες
Ἐξ ἀπίης γαίης, νυὸν ἀνδρῶν αἰχμητάων;
Πατρί τε σῷ μέγα πῆμα, πόληΐ τε, παντί τε δήμῳ, 50
Δυσμενέσιν μὲν χάρμα, κατηφείην δὲ σοὶ αὐτῷ;
Οὐκ ἂν δὴ μείνειας ἀρηΐφιλον Μενέλαον;
Γνοίης χ' οἵου φωτὸς ἔχεις θαλερὴν παράκοιτιν.
Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης,
Ἥ τε κόμη τό τε εἶδος, ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης. 55
Ἀλλὰ μάλα Τρῶες δειδήμονες· ἦ τέ κεν ἤδη

ILIADIS HOMERI III. COMPOSITIO.

At postquam instructi fuerunt una cum ducibus suis singuli,
Troiani quidem cum strepitu clamoreque incedebant sicut aves:
Velut clangor gruum est in aere,
Quae postquam frigus fugerunt & immensum imbrem,
Cum clangore hae volant ad Oceani fluenta,
Viris Pygmaeis caedem & mortem ferentes:
Aereae vero noxium praelium afferunt.
Ibant autem cum silentio robur spirantes Achivi,
In animo parati opem ferre sibi invicem.
Quam in montis cacuminibus Notus effudit nebulam
Pastoribus nequaquam gratam, furi autem nocte meliorem,
Tantum aliquis prospicit quantum lapidem iacit:
Sic horum sub pedibus pulvis excitabatur turbidus
Ambulantium: valde autem celeriter pertransibant campum.
Hi autem quando prope erant inter se venientes,
Troianorum in prima acie erat Alexander divus
Pellem pardi humeris habens, & curvos arcus,
Et ensem: sed hic hastas duo acuminata ferro
Vibrans, Graecorum provocabat quosque optimos
Ut contra se pugnarent gravi pugna.
Hunc postquam animadvertit pugnax Menelaus
Venientem ante agmen longo passu gradientem,
Sicut leo gavisus est qui magnum in corpus inciderit,
Inveniens vel cervum cornutum, vel silvestrem capram,
Famelicus: valde etenim devorat, etiamsi ipsum
Agitent veloces canes florentesque iuvenes:
Sic gavisus est Menelaus Alexandrum divinum (cernens.
Oculis conspicatus: sperabat enim ulturum se eum qui in se peccaverat.
Statim itaque de curru cum armis desiliit ad terram.
Hunc ut igitur postquam animadvertit Alexander divinus
In prima acie apparentem, percussus est ei charo corde:
Retro itaque sociorum in agmen recessit, mortem evitans.
Sicut autem cum quis serpentem conspicatus, resiliens fugit
Montis in saltibus, tremorque occupavit membra,
Retroque recessit, pallorque ipsum cepit in genis:
Sic retro in agmen recessit Troianorum superborum,
Timens Atrei filium, Alexander divinus.
Hunc autem Hector conspicatus obiurgavit probrosis verbis,
Infelix Pari, forma praestantissime, mulierosus, deceptor,
Utinam fuisses non natus, aut nuptiarum expers periisses
Et hoc vellem, & quidem multo utilius esset.
Quam sic & contumeliam esse & suspectum ab aliis. [ob
Certe cachinnantur comati Graeci, (stantiam.
Suspicati optimum propugnatorem esse, quoniam venusta
Species tibi inest, sed non est vis animo neque ullum robur.
Certe talis existens in velocibus navibus
Mare transmittens, socios idoneos congregans,
Permistus alienigenis, mulierem pulchram abduxisti
Ex Peloponeso, sponsam virorum bellicosorum?
Patrique tuo magnum detrimentum, civitatique totique populo
Inimicis quidem gaudium, dedecus autem tibi ipsi?
An non sustinueris bellicosum Menelaum?
Cognovisses certe qualis viri tenes florentem uxorem.
Non tibi profuerit cithara, & dona Veneris,
Et coma & species, quando in pulvere mistus eris:
Sed valde Troiani sunt reverentes: certe nunc

Troianorum & Graecorum incessus in praelium.

Paris in prima acie sese ostentat.

Paris trepidus refugit.

Paridem obiurgat Hector.

Lapidem induisses tunicam, malorum gratia quae fecisti.
Hunc rursus allocutus est Alexander diuinus.
Paris cum Menelao se congressurum suscipit.
Hector, quoniam me iure obiurgasti, neque iniuria,
Semper tibi cor sicut securis, est indomitum,
Quae penetrat lignum a viro tractata, qui certe arte,
Lignum nauim aedificando aptum scindit, auget & viri impetum:
Sic tibi in pectoribus intrepida mens est.
Ne mihi dona amabilia exprobra aureae Veneris:
Non abiicienda sunt deorum valde inclyta dona
Quaecunque ipsi dant: volens autem non aliquis acciperet.
οἱ τιμηθέντες.
Nunc autem rursus si me vis bellare & pugnare,
Caeteros quidem sedere facias Troianos & omnes Achiuos,
Et me in medio & bellicosum Menelaum
Committite pro Helena & opibus omnibus pugnare.
Vter autem vicerit superiorque fuerit,
Opes capiens penitus omnes mulieremque domum abducat.
Vos autem caeteri amicitiam & foedera firma ferientes
Habitetis Troiam glebosam: hi autem redeant (tem-
In Argos equis aptum & Achaiam pulchras mulieres haben-
Sic dixit, Hector autem gauisus est valde, verbum audiens:
Et in medium procedens, Troianorum coercuit turmas
De medio hastam accipiens: illi autem resederunt omnes.
In hunc autem sagittabant comati Achiui,
Sagittisque collimantes, lapidibusque iaciebant.
Sed hic alte clamauit Rex virorum Agamemnon,
Continete vos Argiui, ne iacite iuuenes Achiuorum:
Videtur enim aliquod verbum dicturus galeam-mouens Hector.
Sic dixit: hi autem abstinuerunt a pugna, tacitique facti sunt
Confestim: Hector autem inter vtrosque locutus est:
Hector Graeca verba Paridis de singulari certamine exponit.
Audite me Troiani & fortes Achiui,
Verbum Alexandri, cuius gratia contentio mota est.
Caeteros quidem iubet Troianos, & omnes Achiuos
Arma pulchra deponere in tellure alma:
Se autem in medio, & bellicosum Menelaum,
Solos pro Helena & opibus omnibus pugnare.
Vter autem vicerit superiorque fuerit,
Opes accipiens penitus omnes, mulieremque domum abducat:
Alij autem amicitiam & foedera firma feriamus.
Sic dixit: hi autem omnes conticuerunt cum silentio.
Inter illos autem etiam locutus est bello strenuus Menelaus:
Menelaus certamen cum Paride suscipit.
Audite nunc & me, maxime enim haec molestia tangit
Animum meum, cogito autem diremptum-iri iam
Argiuos & Troianos: quoniam mala multa passi estis,
Gratia meae contentionis, & Alexandri causa authoris.
Nostrum autem vtri mors & fatum paratum est,
Moriatur: vos alij autem diremamini cito.
Afferte autem agnos: alterum album, alteram autem nigram,
Terraeque & Soli. Ioui autem nos afferemus alium.
Adducite autem Priami vim, vt foedus feriat
Ipse: quoniam eius filij foedifragi sunt & infidi:
Ne quis transgressione Iouis foedera violet.
Semper autem iuniorum virorum mentes instabiles sunt.
Quibus autem rebus senex interfuerit, simul ante & post
Prospicit vt optime inter vtrosque transigatur.
Sic dixit: hi autem gauisi sunt Graecique Troianique,
Sperantes se cessaturos ab aerumnoso bello. (derunt ipsi
Et equos quidem traxerunt in ordines. e curribus autem descen-
Armaque exuerunt, quae quidem deposuerunt in terra
Prope se inuicem: exiguum autem erat vtrinque solum.
Hector autem ad vrbem duos praecones misit
Celeriter qui & agnos portarent, Priamumque vocarent:
Sed hic Talthybium praemisit Rex Agamemnon
Naues ad concauas ire, atque agnum iussit
Portare: ille vero haud immorigerus fuit Agamemnoni di-
uino.
Iris Helenae futurum singulare certamen Paridis & Menelai nunciat.
Iris autem rursus Helenae albas-vlnas-habenti nuncia venit,
Similis glori Antenoridae vxori,
Quam Antenorides habebat Rex Helicaon
Laodicem Priami filiarum forma optimam:
Hanc autem inuenit in domo: haec vero magnam telam texebat,

Λάϊνον ἕσσο χιτῶνα, κακῶν ἕνεχ' ὅσσα ἔοργας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
Ἕκτορ, ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας, οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν, 60
Αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής,
Ὅστ' εἶσιν διὰ δουρὸς ὑπ' ἀνέρος, ὅς ῥά τε τέχνῃ
Νήϊον ἐκτάμνῃσιν, ὀφέλλει δ' ἀνδρὸς ἐρωήν·
Ὣς σοὶ ἐνὶ στήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἐστί.
Μή μοι δῶρ' ἐρατὰ πρόφερε χρυσῆς Ἀφροδίτης. 65
Οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,
Ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.
Νῦν δ' αὖτ' εἴ μ' ἐθέλεις πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
Ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιούς,
Αὐτὰρ ἔμ' ἐν μέσσῳ καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον 70
Συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
Ὁππότερος δέ κε νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,
Κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα, γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω·
Οἱ δ' ἄλλοι, φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες,
Ναίοιτε Τροίην ἐριβώλακα· τοὶ δὲ νεέσθων 75
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα μῦθον ἀκούσας.
Καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας,
Μέσσου δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἱδρύνθησαν ἅπαντες.
Τῷ δ' ἐπετοξάζοντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοί, 80
Ἰοῖσίν τε τιτυσκόμενοι, λάεσσί τ' ἔβαλλον·
Αὐτὰρ ὁ μακρὸν ἄϋσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ἴσχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε κοῦροι Ἀχαιῶν·
Στεῦται γάρ τι ἔπος ἐρέειν κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔσχοντο μάχης, ἄνεῳ τ' ἐγένοντο 85
Ἐσσυμένως· Ἕκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρεν.
Ἄλλους μὲν κέλεται Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιούς
Τεύχεα κάλ' ἀποθέσθαι ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ. 90
Αὐτὸν δ' ἐν μέσσῳ καὶ ἀρηΐφιλον Μενέλαον,
Οἴους ἀμφ' Ἑλένῃ καὶ κτήμασι πᾶσι μάχεσθαι·
Ὁππότερος δέ κε νικήσῃ, κρείσσων τε γένηται,
Κτήμαθ' ἑλὼν εὖ πάντα, γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω·
Οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ τάμωμεν. 95
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Κέκλυτε νῦν καὶ ἐμεῖο· μάλιστα γὰρ ἄλγος ἱκάνει
Θυμὸν ἐμόν· φρονέω δὲ διακρινθήμεναι ἤδη
Ἀργείους καὶ Τρῶας, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθε 100
Εἵνεκ' ἐμῆς ἔριδος, καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἀρχῆς.
Ἡμέων δ' ὁπποτέρῳ θάνατος καὶ μοῖρα τέτυκται,
Τεθναίη· ἄλλοι δὲ διακρινθεῖτε τάχιστα.
Οἴσετε δ' ἄρν', ἕτερον λευκὸν, ἑτέρην δὲ μέλαιναν,
Γῇ τε καὶ Ἠελίῳ· Διῒ δ' ἡμεῖς οἴσομεν ἄλλον. 105
Ἄξετε δὲ Πριάμοιο βίην, ὄφρ' ὅρκια τάμνῃ
Αὐτὸς, ἐπεί οἱ παῖδες ὑπερφίαλοι καὶ ἄπιστοι,
Μή τις ὑπερβασίῃ Διὸς ὅρκια δηλήσηται.
Αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται·
Οἷς δ' ὁ γέρων μετέῃσιν, ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω 110
Λεύσσει, ὅπως ὄχ' ἄριστα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐχάρησαν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε,
Ἐλπόμενοι παύσεσθαι ὀϊζυροῦ πολέμοιο.
Καί ῥ' ἵππους μὲν ἔρυξαν ἐπὶ στίχας, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί,
Τεύχεά τ' ἐξεδύοντο, τὰ μὲν κατέθεντ' ἐπὶ γαίῃ 115
Πλησίον ἀλλήλων, ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρουρα.
Ἕκτωρ δὲ προτὶ ἄστυ δύω κήρυκας ἔπεμπε
Καρπαλίμως, ἄρνας τε φέρειν, Πρίαμόν τε καλέσσαι.
Αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων
Νῆας ἔπι γλαφυρὰς ἰέναι, ἠδ' ἄρν' ἐκέλευεν 120
Οἰσέμεναι· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησ' Ἀγαμέμνονι δίῳ.
Ἶρις δ' αὖθ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ ἄγγελος ἦλθεν,
Εἰδομένη γαλόῳ Ἀντηνορίδαο δάμαρτι,
Τὴν Ἀντηνορίδης εἶχε κρείων Ἑλικάων,
Λαοδίκην Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην. 125
Τὴν δ' εὗρ' ἐν μεγάρῳ· ἡ δὲ μέγαν ἱστὸν ὕφαινε,

Δίπλακα μαρμαρέην, πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλους
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Οὓς ἕθεν εἵνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρηος παλαμάων.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις,
Δεῦρ' ἴθι νύμφα φίλη, ἵνα θέσκελα ἔργα ἴδηαι 130
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Οἳ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρον πολύδακρυν Ἄρηα
Ἐν πεδίῳ, ὀλοοῖο λιλαιόμενοι πολέμοιο·
Οἳ δὴ νῦν ἕαται σιγῇ, πόλεμος δὲ πέπαυται,
Ἀσπίσι κεκλιμένοι, παρὰ δ' ἔγχεα μακρὰ πέπηγεν· 135
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Μακρῇς ἐγχείῃσι μαχήσονται περὶ σεῖο·
Τῷ δέ κε νικήσαντι φίλη κεκλήσῃ ἄκοιτις.
Ὣς εἰποῦσα θεά, γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ
Ἀνδρός τε προτέροιο καὶ ἄστεος ἠδὲ τοκήων. 140
Αὐτίκα δ' ἀργεννῇσι καλυψαμένη ὀθόνῃσιν,
Ὁρμᾶτ' ἐκ θαλάμοιο, τέρεν κατὰ δάκρυ χέουσα·
Οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο,
Αἴθρη Πιτθῆος θυγάτηρ, Κλυμένη τε βοῶπις·
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανον ὅθι Σκαιαὶ πύλαι ἦσαν. 145
Οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον ἠδὲ Θυμοίτην,
Λάμπον τε, Κλυτίον θ', Ἱκετάονά τ', ὄζον Ἄρηος,
Οὐκαλέγων τε καὶ Ἀντήνωρ, πεπνυμένω ἄμφω,
Εἵατο δημογέροντες ἐπὶ Σκαιῇσι πύλῃσι,
Γήραϊ δὴ πολέμοιο πεπαυμένοι, ἀλλ' ἀγορηταὶ 150
Ἐσθλοί, τεττίγεσσιν ἐοικότες, οἵ τε καθ' ὕλην
Δενδρέῳ ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι·
Τοῖοι ἄρα Τρώων ἡγήτορες ἧντ' ἐπὶ πύργῳ.
Οἱ δ' ὡς οὖν εἴδονθ' Ἑλένην ἐπὶ πύργον ἰοῦσαν,
Ἦκα πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον, 155
Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·
Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.
Ἀλλὰ καὶ ὧς, τοίη περ ἐοῦσ', ἐν νηυσὶ νεέσθω,
Μηδ' ἡμῖν τεκέεσσί τ' ὀπίσσω πῆμα λίποιτο. 160
Ὣς ἄρ' ἔφαν, Πρίαμος δ' Ἑλένην ἐκαλέσσατο φωνῇ,
Δεῦρο πάροιθ' ἐλθοῦσα, φίλον τέκος, ἵζευ ἐμεῖο,
Ὄφρα ἴδῃ πρότερόν τε πόσιν, πηούς τε, φίλους τε,
(Οὔ τί μοι αἰτίη ἐσσί, θεοί νύ μοι αἴτιοί εἰσιν,
Οἵ μοι ἐφώρμησαν πόλεμον πολύδακρυν Ἀχαιῶν) 165
Ὥς μοι καὶ τόνδ' ἄνδρα πελώριον ἐξονομήνῃς,
Ὅς τις ὅδ' ἐστὶν Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε.
Ἤτοι μὲν κεφαλῇ καὶ μείζονες ἄλλοι ἔασι·
Καλὸν δ' οὕτως ἐγὼν οὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Οὐδ' οὕτω γεραρόν· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικε. 170
Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισιν ἀμείβετο δῖα γυναικῶν,
Αἰδοῖός τέ μοί ἐσσι, φίλε ἑκυρέ, δεινός τε·
Ὡς ὄφελεν θάνατός μοι ἁδεῖν κακός, ὁππότε δεῦρο
Υἱέϊ σῷ ἑπόμην, θάλαμον γνωτούς τε λιποῦσα,
Παῖδά τε τηλυγέτην, καὶ ὁμηλικίην ἐρατεινήν. 175
Ἀλλὰ τά γ' οὐκ ἐγένοντο· τὸ καὶ κλαίουσα τέτηκα.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς·
Οὗτός γ' Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής·
Δαὴρ αὖτ' ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος, εἴ ποτ' ἔην γε. 180
Ὣς φάτο· τὸν δ' ὁ γέρων ἠγάσσατο, φώνησέν τε,
Ὦ μάκαρ Ἀτρεΐδη, μοιρηγενές, ὀλβιόδαιμον,
Ἦ ῥά νύ τοι πολλοὶ δεδμήατο κοῦροι Ἀχαιῶν.
Ἤδη καὶ Φρυγίην εἰσήλυθον ἀμπελόεσσαν,
Ἔνθα ἴδον πλείστους Φρύγας, ἀνέρας αἰολοπώλους, 185
Λαοὺς Ὀτρῆος καὶ Μυγδόνος ἀντιθέοιο,
Οἵ ῥα τότ' ἐστρατόωντο παρ' ὄχθας Σαγγαρίοιο.
Καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐών, μετὰ τοῖσιν ἐλέχθην
Ἤματι τῷ, ὅτε τ' ἦλθον Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι.
Ἀλλ' οὐδ' οἱ τόσοι ἦσαν, ὅσοι ἑλίκωπες Ἀχαιοί. 190
Δεύτερον αὖτ' Ὀδυσῆα ἰδὼν ἐρέειν' ὁ γεραιός,
Εἴπ' ἄγε μοι καὶ τόνδε, φίλον τέκος, ὅς τις ὅδ' ἐστί·
Μείων μὲν κεφαλῇ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
Εὐρύτερος δ' ὤμοισιν ἰδὲ στέρνοισιν ἰδέσθαι.

Duplicem splendidam: multos autem intexebat labores
Troianorumque bellicosorum & Achiuorum aerea tunica habentium,
Quos sui causa sustinebant à Martis manibus.
Prope autem stans allocuta est pedibus velox Iris:
Huc veni Nympha chara, vt admiranda opera videas
Troianorumque bellicosorum, & Achiuorum aerea tunica habentium,
Qui prius sibi inuicem inferebant lachrymosum bellum
In campo perniciosi cupidi belli.
Hi nunc sedent cum silentio (bellum enim cessat)
Scutis inclinati: iuxta autem lancea longa fixa sunt:
Sed Alexander & bellicosus Menelaus
Longis lanceis pugnabunt de te,
Et vincenti chara vocaberis vxor.
Sic locuta dea dulce desiderium iniecit animo
Vtrique prioris, & vrbis, & parentum.
Statim autem candidis cooperta velis,
Iuit ex cubiculo humidam lachrymam defundens:
Non sola: eam enim & famulae duae sequebantur:
Aethra Puthei filia, Clymenéque pulchra.
Statim autem postea peruenerant vbi Scaeae portae erant.
Priamus autem & Panthous & Thymoetes,
Lampúsque, Clytiúsque, Hicetaónque ramus Martis,
Vcalegónque, & Antenor, prudentes ambo,
Sedebant populi-seniores in Scaeis portis,
Ob senectutem iam a bello cessantes, sed concionatores
Boni, cicadis similes, quae in sylua
Arbori insidentes, vocem suauem emittunt:
Tales Troianorum proceres sedebant in turri.
Hi postquam igitur viderunt Helenam in turrim euntem,
Tacite inter se verba velocia dixerunt,
Non indignatio, Troianos & fortes Achiuos
Talem propter mulierem multo tempore dolores pati.
Valde immortalibus deabus vultu similis est.
Sed & sic, talis quamuis existens, in nauibus abeat,
Neque nobis filiisque in posterum detrimentum relinquat.
Sic dixerunt. Priamus autem Helenam vocauit voce:
Huc veniens, dilecta filia sede apud me,
Vt videas priorem maritum, affinésque amicósque,
(Non mihi causa es, dii mihi authores sunt,
Qui mihi immiserunt bellum lachrymosum Achiuorum)
Vt mihi & hunc virum ingentem nomines,
Quisnam iste sit Achiuus vir latúsque magnúsque:
Certe quidem capite etiam altiores alii sunt:
Pulchrum autem adeo ego nondum vidi oculis,
Nec adeo honorabilem: regi enim viro similis est.
Huic Helena verbis respondit praestantissima mulierum,
Reuerendúsque mihi es dilecte socer timendúsque,
Vtinam mors mihi placuisset mala, quando huc
Filium tuum sequebar, thalamum fratrésque relinquens,
Filiamque vnicam, & coaetanearum coetum amabilem.
Sed haec non facta sunt: ob hoc & flens contabui.
Hoc autem tibi dicam, quod a me interrogas siue inquiris,
Iste est Atrides late dominans Agamemnon,
Vtrunque, Réxque bonus, fortisque pugnator,
Leuir item meus fuit mei inquam impudicae, si vnquam fuit.
Sic dixit: hunc vero senex admirabatur, locutúsque est:
O beate Atride, laetis-fatis nate, fortunate:
Certe tibi multi subiugati sunt iuuenes Achiuorum.
Iam & in Phrygiam veni vitiferam,
Vbi vidi plurimos Phryges viros equos-agitandi peritos,
Populos (i. copias) Otrei & Mygdonis diuini,
Qui tunc castra habebant apud ripas Sangarii.
Etenim ego auxiliaris existens, inter eos numeratus fui
Die illo, quando venerunt Amazones viragines.
Sed non hi tot erant, quot nigris-oculis Achiui.
Secundo rursus Vlyssem videns, interrogauit senex,
Dic age mihi & hunc, dilecta filia, quisnam ille est,
Minor quidem capite Agamemnone Atrida,
Latior autem humeris & pectoribus ad videndum.

Helena ad certamen spectandum egreditur.

Troiani seniores Helenae pulchritudinem admirantur.

Priamus Helenam de certis quos spectabat Graecis interrogat.

Agamemnonis descriptio.

Vlyssis descriptio & eloquentia.

Arma quidem eius iacent in terra multos-pascente:
Ipse autem sicut aries lustrat ordines virorum.
Arieti ipsum ego assimilo villoso,
Qui ouium magnum gregem percurrit albarum.
Huic respondit postea Helena Ioue nata:
Ille autem rursus est Laertiades prudens Vlysses,
Qui nutritus est in populo Ithacae aspere licet existentis,
Sciens varios dolos & consilia prudentia.
Huic autem rursus Antenor prudens contra locutus est:
O mulier profecto valde hoc verbum verum dixisti.
Olim enim & huc aliquando venit diuinus Vlysses
Tui causa legatus, cum bellicoso Menelao.
Hos ego hospitatus sum, & in meis aedibus amicè tractaui
Amborũ & staturã corporis didici, & consilia prudentia.
Sed quando iam Troianis congregatis permisti essent,
Stantibus quidẽ illis, Menelaus superabat latis humeris:
Ambobus autem sedentibus, venerabilior erat Vlysses.
Sed quando verba & consilia omnibus texebant,
Certè quidem Menelaus succinctè concionabatur:
Pauca quidem, sed valde acutè, quoniã non erat garrulus,
Neque in-verbis-peccans, quamuis aetate posterior erat.
Sed quando prudens surgeret Vlysses,
Stabat, sub autem videbat in terram oculos defigens:
Sceptrũ verò neq; retrorsũ, neq; in anteriorẽ partẽ mouebat.
Sed immobile tenebat, imperito viro similis.
Dixisses furiosum aliquem esse, dementémque temerè:
Sed quando vocem magnam ex pectore emittebat,
Et verba nubibus niualibus similia hybernis,
Non deinde cum Vlysse contendere-potuisset homo alius.
Non tunc sic Vlyssis admirati sumus speciem videntes.

Aiacis descriptio.

Tertiò rursus Aiacem conspicatus interrogabat senex,
Quis etiam est iste alius Graecus vir latúsque magnúsque,
Eminens super caeteros Argiuos capite & latis humeris?
Huic Helena longũ-peplũ-gerens respondit praestantiss.
Iste Aiax est ingens propugnaculum Graecorum (mulierũ:

Idomeneus.

Idomeneus, a-ex-altera-parte inter Cretenses deus tanquã,
Stat: circum autem ipsum Cretensium duces congregantur.
Saepe ipsum hospitatus est bellicosus Menelaus
Domo in nostra, quando ex Creta veniret.
Nũc autem alios quidẽ omnes video perpulchros Achiuos,
Quos bene cognoscerem, & quorum nomen dicerem:
Duos autem non possum videre principes populorum,

Castor & Pollux.

Castoremq; equitandi-peritũ, & pugilatu strenuũ Pollucẽ,
Germanos-fratres, quos mihi vna genuit mater,
An non secuti sunt caeteros Lacedaemone ex amabili?
An huc quidem secuti sunt in nauibus per-mare-euntibus,
Nunc autem nolunt pugnam inire virorum,
Dedecora timentes & probra multa quae mihi sunt?
Sic dixit, hos autem iam tenebat alma tellus
In Lacedaemone illic, dilecta in patria terra.

Praeco Priamum ad exercitum vocat ad foedus feriendum.

Praecones autem per vrbem, deorum ferebant foedera firma.
Agnos duos & vinum laetum, fructum terrae,
Vtre in caprino, ferebat autem cratera lucidum
Praeco Idaeus, & aureos cyathos:
Hortabatur autem senem astans verbis:
Surge Laomedontiade, vocant optimi
Troianorumq; bellicosorũ, & Achiuorũ aereã-loricã-habẽ-
In campum descendere vt foedera firma feriantur: (tium,
Sed Alexander & bellicosus Menelaus
Longis lanceis pugnabunt pro muliere:
Et vincentem mulier & opes sequentur,
Caeteri verò amicitiam & foedera firma ferientes
Incolemus Troiam fertilem: illi autem reuertentur
Ad Argos equos-pascens & Achaiam pulchras-mulieres-
Sic dixit: cohorruit autẽ senex: iussit autẽ socios (habentẽ.
Equos iungere: hi autem diligenter paruerunt.
Et ascendit Priamus, habenasque extendebat retrorsum:
Apud autem ipsum Antenor perpulchrũ ascendit currum:
Hi autem per Scaeas portas in campum impellebant veloces equos.

Τεύχεα μέν οἱ κεῖται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ, 195
Αὐτὸς δὲ κτίλος ὣς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν·
Ἀρνειῷ μιν ἔγωγε ἐΐσκω πηγεσιμάλλῳ,
Ὅς τ᾽ οἰῶν μέγα πῶυ διέρχεται ἀργεννάων.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειθ᾽ Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα·
Οὗτος δ᾽ αὖ Λαερτιάδης πολύμητις Ὀδυσσεύς, 200
Ὃς τράφη ἐν δήμῳ Ἰθάκης κραναῆς περ ἐούσης,
Εἰδὼς παντοίους τε δόλους καὶ μήδεα πυκνά.
Τὴν δ᾽ αὖτ᾽ Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος νημερτὲς * ἔειπες.
Ἤδη γὰρ καὶ δεῦρό ποτ᾽ ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς, 205
Σεῦ ἕνεκ᾽ ἀγγελίης, σὺν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·
Τοὺς δ᾽ ἐγὼ ἐξείνισσα, καὶ ἐν μεγάροισι φίλησα·
Ἀμφοτέρων δὲ φυὴν ἐδάην καὶ μήδεα πυκνά.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ * Τρώεσσιν ἐν ἀγρομένοισιν ἔμιχθεν,
Στάντων μὲν, Μενέλαος ὑπείρεχεν εὐρέας ὤμους, 210
Ἄμφω δ᾽ ἑζομένω, γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μύθους καὶ μήδεα πᾶσιν ὕφαινον,
Ἤτοι μὲν Μενέλαος ἐπιτροχάδην ἀγόρευε,
Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως· ἐπεὶ οὐ πολύμυθος·
Οὐδ᾽ ἀφαμαρτοεπὴς, εἰ καὶ γένει ὕστερος ἦεν· 215
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ πολύμητις ἀναΐξειεν Ὀδυσσεύς,
Στάσκεν, ὑπαὶ δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα πήξας,
Σκῆπτρον δ᾽ οὔτ᾽ ὀπίσω οὔτε προπρηνὲς ἐνώμα,
Ἀλλ᾽ ἀστεμφὲς ἔχεσκεν, ἀΐδρεϊ φωτὶ ἐοικώς·
Φαίης κε ζάκοτόν τινα ἔμμεναι, ἄφρονά τ᾽ αὔτως· 220
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ ῥ᾽ ὄπα τε μεγάλην ἐκ στήθεος ἵει,
Καὶ ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσιν,
Οὐκ ἂν ἔπειτ᾽ Ὀδυσῆΐ γ᾽ ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος·
Οὐ τότε γ᾽ ὧδ᾽ Ὀδυσῆος ἀγασσάμεθ᾽ εἶδος ἰδόντες.
Τὸ τρίτον αὖτ᾽ Αἴαντα ἰδὼν ἐρέειν᾽ ὁ γεραιός, 225
Τίς τ᾽ ἄρ᾽ ὅδ᾽ ἄλλος Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Ἔξοχος Ἀργείων κεφαλήν τε καὶ εὐρέας ὤμους;
Τὸν δ᾽ Ἑλένη τανύπεπλος ἀμείβετο δῖα γυναικῶν,
Οὗτος δ᾽ Αἴας ἐστὶ πελώριος ἕρκος Ἀχαιῶν·
Ἰδομενεὺς δ᾽ ἑτέρωθεν ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὣς 230
Ἕστηκ᾽· ἀμφὶ δέ μιν Κρητῶν ἀγοὶ ἠγερέθονται.
Πολλάκι μιν ξείνισσεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ, ὁπότε Κρήτηθεν ἵκοιτο·
Νῦν δ᾽ ἄλλους μὲν πάντας ὁρῶ ἑλίκωπας Ἀχαιούς,
Οὕς κεν ἐῢ γνοίην, καί τ᾽ οὔνομα μυθησαίμην· 235
Δοιὼ δ᾽ οὐ δύναμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν,
Κάστορά θ᾽ ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα,
Αὐτοκασιγνήτω, τώ μοι μία γείνατο μήτηρ.
Ἢ οὐχ ἑσπέσθην Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς;
Ἢ δεύρω μὲν ἕποντο νέεσσ᾽ ἔνι ποντοπόροισι, 240
Νῦν δ᾽ αὖτ᾽ * οὐκ ἐθέλουσι μάχην καταδύμεναι ἀνδρῶν,
Αἴσχεα δειδιότες καὶ ὀνείδεα πόλλ᾽ ἅ μοί ἐστιν;
Ὣς φάτο, τοὺς δ᾽ ἤδη κάτεχεν φυσίζοος αἶα
Ἐν Λακεδαίμονι αὖθι, φίλῃ ἐν πατρίδι γαίῃ.
Κήρυκες δ᾽ ἀνὰ ἄστυ, θεῶν φέρον ὅρκια πιστά, 245
Ἄρνε δύω, καὶ οἶνον ἐΰφρονα, καρπὸν ἀρούρης,
Ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· φέρε δὲ κρητῆρα φαεινὸν
Κῆρυξ Ἰδαῖος, ἠδὲ χρύσεια κύπελλα·
Ὤτρυνεν δὲ γέροντα παριστάμενος ἐπέεσσιν,
Ὄρσεο Λαομεδοντιάδη, καλέουσιν ἄριστοι 150
Τρώων θ᾽ ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ἐς πεδίον καταβῆναι, ἵν᾽ ὅρκια πιστὰ * τάμητε·
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος καὶ ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Μακρῇς ἐγχείῃσι μαχήσοντ᾽ ἀμφὶ γυναικί·
Τῷ δέ κε νικήσαντι γυνὴ καὶ κτήμαθ᾽ ἕποιτο. 255
Οἱ δ᾽ ἄλλοι, φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ ταμόντες,
Ναίοιμεν Τροίην ἐριβώλακα, τοὶ δὲ νέονται
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον καὶ Ἀχαιΐδα καλλιγύναικα.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δ᾽ ὁ γέρων, ἐκέλευσε δ᾽ ἑταίρους
Ἵππους ζευγνύμεναι· τοὶ δ᾽ ὀτραλέως ἐπίθοντο. 260
Ἂν δ᾽ ἄρ᾽ ἔβη Πρίαμος, κατὰ δ᾽ ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω·
Πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσετο δίφρον.
Τὼ δὲ διὰ Σκαιῶν πεδίονδ᾽ ἔχον ὠκέας ἵππους,

Ἀλλ᾽

Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς,
Ἐξ ἵππων ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν, 265
Ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο.
Ὄρνυτο δ' αὐτίκ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις, ἀτὰρ κήρυκες ἀγαυοὶ
Ὅρκια πιστὰ θεῶν σύναγον, κρητῆρι δὲ οἶνον
Μίσγον, ἀτὰρ βασιλεῦσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν. 270
Ἀτρεΐδης δ' ἐρυσσάμενος χείρεσσι μάχαιραν,
Ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,
Ἀρνῶν ἐκ κεφαλέων τάμνε τρίχας· αὐτὰρ ἔπειτα
Κήρυκες Τρώων καὶ Ἀχαιῶν νεῖμαν ἀρίστοις.
Τοῖσιν δ' Ἀτρεΐδης μεγάλ' εὔχετο χεῖρας ἀνασχών, 275
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Ἠέλιός θ', ὃς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις,
Καὶ ποταμοὶ, καὶ γαῖα, καὶ οἳ ὑπένερθε καμόντας
Ἀνθρώπους τίνυσθον, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ,
Ὑμεῖς μάρτυροι ἔστε, φυλάσσετε δ' ὅρκια πιστά. 280
Εἰ μέν κεν Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνῃ,
Αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένην ἐχέτω καὶ κτήματα πάντα,
Ἡμεῖς δ' ἐν νήεσσι νεώμεθα ποντοπόροισιν·
Εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κτείνῃ ξανθὸς Μενέλαος,
Τρῶας ἔπειθ' Ἑλένην καὶ κτήματα πάντ' ἀποδοῦναι, 285
Τιμὴν δ' Ἀργείοις ἀποτινέμεν ἥν τιν' ἔοικεν,
Ἥ τε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.
Εἰ δ' ἂν ἐμοὶ τιμὴν Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες
Τίνειν οὐκ ἐθέλωσιν Ἀλεξάνδροιο πεσόντος,
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα μαχήσομαι εἵνεκα ποινῆς 290
Αὖθι μένων, ἧός κε τέλος πολέμοιο κιχείω.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στομάχους ἀρνῶν τάμε νηλέϊ χαλκῷ.
Καὶ τοὺς μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὸς ἀσπαίροντας,
Θυμοῦ δευομένους· ἀπὸ γὰρ μένος εἵλετο χαλκός.
Οἶνον δ' ἐκ κρητῆρος ἀφυσσόμενοι δεπάεσσιν 295
Ἔκχεον, ἠδ' εὔχοντο θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε,
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὁππότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια πημήνειαν,
Ὧδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι ὡς ὅδε οἶνος, 300
Αὐτῶν καὶ τεκέων, ἄλοχοι δ' ἄλλοισι μιγεῖεν.
Ὣς ἔφαν, οὐδ' ἄρα πώ σφιν ἐπεκραίαινε Κρονίων.
Τοῖσι δὲ Δαρδανίδης Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπε,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί·
Ἤτοι ἐγὼν εἶμι προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν 305
Ἂψ, ἐπεὶ οὔ πω τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι
Μαρνάμενον φίλον υἱὸν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.
Ζεὺς μέν που τό γε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὁπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστίν.
Ἦ ῥα καὶ ἐς δίφρον ἄρνας θέτο ἰσόθεος φώς· 310
Ἂν δ' ἄρ' ἔβαιν' αὐτὸς, κατὰ δ' ἡνία τεῖνεν ὀπίσσω·
Πὰρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσετο δίφρον.
Τὼ μὲν ἄρ' ἄψορροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο.
Ἕκτωρ δὲ Πριάμοιο πάϊς καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς
Χῶρον μὲν πρῶτον διεμέτρεον, αὐτὰρ ἔπειτα 315
Κλήρους ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον ἑλόντες,
Ὁππότερος δὴ πρόσθεν ἀφείη χάλκεον ἔγχος.
Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε,
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε, 320
Ὁππότερος τάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε,
Τὸν δὸς ἀποφθίμενον δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Ἡμῖν δ' αὖ φιλότητα καὶ ὅρκια πιστὰ γενέσθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν, πάλλεν δὲ μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἂψ ὁρόων· Πάριος δὲ θοῶς ἐκ κλῆρος ὄρουσεν. 325
Οἱ μὲν ἔπειθ' ἵζοντο κατὰ στίχας, ἧχι ἑκάστῳ
Ἵπποι ἀερσίποδες καὶ ποικίλα τεύχε' ἔκειτο.
Αὐτὰρ ὅ γ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσετο τεύχεα καλὰ
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε 330
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν

Sed quando venerunt ad Troianos & Græcos,
Ex equis descendentes in terram multos pascentem,
In medium Troianorum & Græcorum ierunt.
Assurrexit autem statim postea rex virorum Agamemnō,
Surrexit & Vlysses prudens: sed præcones splendidi
Fœdera fida Deorum cogebant, cratere autem vinum
Miscebant, sed regibus aquam in manus fuderunt.
Atrides autem extrahens manibus cultrum,
Qui ei apud ensis magnam vaginam semper pendebat,
Agnorum ex capitibus abscidit pilos: sed eos postea
Præcones Troianorum & Achiuorū distribuerūt principib:
Inter hos autem Atrides alta voce precabatur, manus eleuans,
Iupiter Pater, qui Idæ præes, gloriosissime, maxime,
Solq; qui omnia aspicis, & omnia audis,
Et fluuij, & terra, & qui subter mortuos
Homines punitis, quicunque periurium iurauerit:
Vos testes sitis, conseruatéque fœdera fida.
Siquidem Menelaum Alexander interfecerit,
Ipse postea Helenam retineat & opes omnes:
Nos autem in nauibus redeamus per mare transeuntibus.
Si autem Alexandrum interfecerit flauus Menelaus,
Troiani postea Helenam & opes omnes reddant,
Mulctam & Argiuis pendant quam decet,
Quæq; etiam inter posteros homines memoretur.
Si autem mihi mulctam Priamus Priamiq; filij
Pendere nolint Alexandro prolapso,
Tum ego etiam postea pugnabo causa mulctæ
Hic manens, quousque finem belli inuenero.
Dixit, & iugulos agnorum abscidit crudeli ense.
Et hos quidem deposuit in terra palpitantes,
Anima carentes: etenim robur abstulit ferrum.
Vinum autem ex cratere haurientes pateris
Effundebant, & supplicabant Dijs immortalibus.
Sic autem aliquis dicebat, Achiuorumq; Troianorúmque,
Iupiter gloriosissime, maxime, & immortales Dij cæteri,
Vtri priores præter fœdera peccauerint,
Sic ipsorum cerebrum in terram fluat, sicut hoc vinum,
Ipsorumque & liberorum vxoréśque alijs misceantur.
Sic dicebant: neque adhuc ipsis perficiebat Saturnius.
Inter hos autem Dardanides Priamus verbum dixit,
Audite me Troiani & bene armati Græci,
Certe ego abeo ad Troiam ventis-expositam
Retrò, quia nullo modo tolerabo oculis videre
Pugnantem dilectum filium cum bellicoso Menelao.
Iupiter nimirum hoc scit, & immortales Dij reliqui,
Vtri mortis finis fato-destinatus sit.
Dixit & in currum agnos posuit diuinus vir,
Et ascendit ipse, & habenas reducebat retrorsum:
Iuxta autem ipsum Antenor perpulchrum ascendit currū,
Hi quidem retrogradi ad Troiam redierunt.
Hector autem Priami filius, & nobilis Vlysses
Locum quidem primum dimetiebantur, at postea
Sortes in galea ærea iaciebant accipientes,
Vter prius emitteret æream hastam.
Populi autem supplicabant Dijs & manus eleuabant.
Sic autem aliquis dicebat Achiuorúmque Troianorúmque,
Iupiter pater, qui Idæ præes, gloriosissime, maxime,
Vter horum operum inter vtrósque author fuit,
Hunc da interemptum penetrare domum Orci intrò:
Nobis autem rursus amicitiam & fœdera rata fieri.
Sic dixerunt: iaciebat vero magnus galeam-ornatam-habēs (Hector,
Retro respiciens: Paridis autem cito sors exiuit.
Hi quidem postea sedebant per ordines, vbi vnicuique
Equi facilè pedes-leuantes (i. celeres) & variegata arma
iacebant.
Sed hic circa humeros induit arma pulchra
Diuinus Alexander, Helenæ maritus pulchricomæ:
Ocreas quidem primum circa tibias posuit
Pulchras argenteis fibulis adaptatas:
Secundò rursus thoracem circa pectora induit

Troiani & Græci fœdus inter se paciscuntur.

γρ. νεώμεθα.

Priamus in vrbem reuertitur.

Sortes iaciuntur.

Paris armatur.

Sui fratris Lycaonis: quadrauit autem ipsi. (ϐ humerum)
Circa autem humeros suspendit ense argenteis clauis distinctum
Aereum: sed postea scutum magnumque graueque:
Capiti autem fortissimo galeam affabre factam imposuit, (crinitam)
Cristatam ex setis equinis: horribiliter crista desuper nutabat.
Accepit autem fortem lanceam, quae ipsi manibus quadrabat.
Sic autem eodem modo Menelaus martius arma induit.
Hi postquam igitur ex utraque parte exercitus armati sunt:
In medium Troianorum & Graecorum procedebant
Torue intuentes: stupor autem occupabat aspicientes
Troianosque equitandi peritos, & bene-ocreatos Achiuos:
Et prope steterunt inter se dimenso in loco,
Quatientes lanceas sibi inuicem irati.
Paridis & Menelai certamen. Prius autem Alexander emisit longam hastam,
Et assequutus est Atridae scutum undique aequale.
γρ. [illegible] Neque perrupit terram: reflexa est enim eius cuspis
Scuto in forti. Hic autem secundus mouit se ferro
Atrides Menelaus supplicans Ioui patri:
Iupiter Rex, da ulcisci qui me prior iniuria affecit
Nobilem Alexandrum, & meis sub manibus doma,
Ut aliquis timeat & posterorum hominum,
Hospitem iniuria afficere, qui amicitiam praebuerit.
Dixit, & uibrans emisit longam lanceam,
Et assecutus est Priamidae scutum undique aequale.
[illegible] Per quidem scutum penetrauit lucidum robusta lancea,
Et trans thoracem affabre factum infixa est.
E regione autem iuxta ile discidit tunicam
Lancea: hic autem inclinatus est, & euitauit mortem nigram.
Atrides autem educens ensem argenteis clauis distinctum,
Percussit eleuans galeae conum: circum autem ipsum,
In tria & quatuor frustra dissiliens excidit manu.
Atrides autem ingemuit, aspiciens in coelum latum:
Iupiter pater, nullus te Deorum perniciosior alius:
Certe putaueram me ulturum Alexandrum de iniuria,
γρ. [illegible] Nunc autem mihi in manibus fractus est ensis: mihi autem lancea
γρ. [illegible] Emissa est manu incassum, neque assecutus sum ipsum.
Dixit: & irruens de galea apprehendit eum equisetosa,
Traxit autem conuertens eum ad bene-ocreatos Graecos,
Praefocabat autem ipsum acu-pictum lorum teneram sub gulam,
Quod ipsius sub mento retinaculum distentum erat galeae.
Et quidem traxisset, & magnam tulisset gloriam,
Venus Paridem ex praelio surripit. Nisi cito intellexisset Iouis filia Venus,
Quae ipsi rupit lorum bouis fortiter occisi.
Inanis autem galea simul sequebatur manum crassam.
Hanc quidem postea heros inter bene-ocreatos Achiuos
Proiecit contorquens, susceperunt autem eam amabiles socij.
Sed hic rursus irruit interficere cupiens
Lancea ferrea: illum autem abripuit Venus
Facile valde, nempe Dea: cooperuit autem caligine multa:
Collocauit autem in cubiculo suaue-olenti, odorato.
Ipsa rursus Helenam vocatura iuit: hanc autem offendit
Turri in alta: circa autem Troianae abunde erant.
Manu autem de diuina veste eam concussit apprehendens:
Anui autem similis vetulae ipsam allocuta est
Lanam-tractanti: quae ipsi Lacedaemone habitanti
Exercebat lanas pulchras: maxime autem ipsam diligebat:
Huic similis ipsam allocuta est diua Venus.
Venus Helenam alloquitur. Huc veni: Alexander te vocat domum redire:
Ille hic est in cubiculo, & torno factis lectis,
Pulchritudineque splendens, & vestibus: neque dixeris
Ex eo loco viro cum viro pugnauerit huc venire, sed ad
Ire vel a chorea modo cessantem sedere. (choream)
Sic dixit: huic autem animum in pectoribus commouit.
Et postquam igitur cognouit deae pulchrum collum,
Pectoraque desiderabilia, & oculos fulgentes,
Helenae ad Venerem responsio. Stupuitque postea, verbumque dixit & elocuta est,
Misera, cur me his cupis decipere?
γρ. [illegible] Aut quo me ulterius ciuitatum bene habitatarum
Duces, vel Phrygiae, vel Meoniae amabilis?

Οἷο κασιγνήτοιο Λυκάονος· ἥρμοσε δ' αὐτῷ.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
Χάλκεον, αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε, 335
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
Ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.
Ὡς δ' αὔτως Μενέλαος ἀρήϊος ἔντε' ἔδυνεν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν, 340
Ἐς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόωντο
Δεινὸν δερκόμενοι· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας
Τρῶάς θ' ἱπποδάμους καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Καί ῥ' ἐγγὺς στήτην διαμετρητῷ ἐνὶ χώρῳ,
Σείοντ' ἐγχείας, ἀλλήλοισιν κοτέοντε. 345
Πρόσθε δ' Ἀλέξανδρος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Ἀτρεΐδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ
Ἀσπίδ' ἐνὶ κρατερῇ· ὁ δὲ δεύτερος ὄρνυτο χαλκῷ
Ἀτρεΐδης Μενέλαος, ἐπευξάμενος Διὶ πατρί, 350
Ζεῦ ἄνα, δὸς τίσασθαι ὅ με πρότερος κάκ' ἔοργε,
Δῖον Ἀλέξανδρον, καὶ ἐμῇς ὑπὸ χερσὶ δάμασσον,
Ὄφρα τις ἐρρίγῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων,
Ξεινοδόκον κακὰ ῥέξαι, ὅ κεν φιλότητα παράσχῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος, 355
Καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην.
Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
Ἀντικρὺ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα
Ἔγχος· ὁ δ' ἐκλίνθη, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν. 360
Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον,
Πλῆξεν ἀνασχόμενος κόρυθος φάλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ
Τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός.
Ἀτρεΐδης δ' ᾤμωξεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν,
Ζεῦ πάτερ, οὔ τις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος· 365
Ἦ τ' ἐφάμην τίσασθαι Ἀλέξανδρον κακότητος·
Νῦν δέ μοι ἐν χείρεσσιν ἄγη ξίφος, ἐκ δέ μοι ἔγχος
Ἠΐχθη παλάμηφιν ἐτώσιον, οὐδ' ἔβαλόν μιν.
Ἦ, καὶ ἐπαΐξας κόρυθος λάβεν ἱπποδασείης,
Ἕλκε δ' ἐπιστρέψας μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς· 370
Ἄγχε δέ μιν πολύκεστος ἱμὰς ἁπαλὴν ὑπὸ δειρήν,
Ὅς οἱ ὑπ' ἀνθερεῶνος ὀχεὺς τέτατο τρυφαλείης.
Καί νύ κεν εἴρυσσέν τε, καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Ἥ οἱ ῥῆξεν ἱμάντα βοὸς ἶφι κταμένοιο· 375
Κεινὴ δὲ τρυφάλεια ἅμ' ἕσπετο χειρὶ παχείῃ.
Τὴν μὲν ἔπειθ' ἥρως μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Ῥῖψ' ἐπιδινήσας, κόμισαν δ' ἐρίηρες ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ὁ ἂψ ἐπόρουσε κατακτάμεναι μενεαίνων
Ἔγχεϊ χαλκείῳ· τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη 380
Ῥεῖα μάλ', ὥστε θεός· ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ,
Κὰδ δ' εἷσ' ἐν θαλάμῳ εὐώδεϊ, κηώεντι.
Αὐτὴ δ' αὖθ' Ἑλένην καλέουσ' ἴε· τὴν δ' ἐκίχανε
Πύργῳ ἐφ' ὑψηλῷ, περὶ δὲ Τρῳαὶ ἅλις ἦσαν.
Χειρὶ δὲ νεκταρέου ἑανοῦ ἐτίναξε λαβοῦσα· 385
Γρηῒ δέ μιν ἐϊκυῖα παλαιγενέϊ προσέειπεν
Εἰροκόμῳ, ἥ οἱ Λακεδαίμονι ναιετοώσῃ
Ἤσκειν εἴρια καλά, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε·
Τῇ μιν ἐεισαμένη προσεφώνεε δῖ' Ἀφροδίτη,
Δεῦρ' ἴθ'· Ἀλέξανδρός σε καλεῖ οἶκόνδε νέεσθαι. 390
Κεῖνος ὅ γ' ἐν θαλάμῳ καὶ δινωτοῖσι λέχεσσι,
Κάλλεΐ τε στίλβων καὶ εἵμασιν· οὐδέ κε φαίης
Ἀνδρὶ μαχεσσάμενον τόνδ' ἐλθεῖν, ἀλλὰ χορόνδε
Ἔρχεσθ', ἠὲ χοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν.
Ὣς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε· 395
Καί ῥ' ὡς οὖν ἐνόησε θεᾶς περικαλλέα δειρήν,
Στήθεά θ' ἱμερόεντα, καὶ ὄμματα μαρμαίροντα,
Θάμβησέν τ' ἄρ' ἔπειτα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Δαιμονίη, τί με ταῦτα λιλαίεαι ἠπεροπεύειν;
Ἦ πῄ με προτέρω πολίων εὖ ναιομενάων 400
Ἄξεις, ἢ Φρυγίης, ἢ Μῃονίης ἐρατεινῆς;

Εἴ τις

Εἴ τίς τοι καὶ κεῖθι φίλος μερόπων ἀνθρώπων.
Οὕνεκα δὴ νῦν δῖον Ἀλέξανδρον Μενέλαος
Νικήσας ἐθέλει στυγερὴν ἐμὲ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
Τοὔνεκα δὴ νῦν δεῦρο δολοφρονέουσα παρέστης; 405
Ἧσο παρ' αὐτὸν ἰοῦσα, θεῶν δ' ἀπόεικε κελεύθου·
Μηδ' ἔτι σοῖσι πόδεσσιν ὑποστρέψειας Ὄλυμπον,
Ἀλλ' αἰεὶ περὶ κεῖνον ὀΐζυε, καί ἑ φύλασσε,
Εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται, ἢ ὅγε δούλην.
Κεῖσε δ' ἐγὼν οὐκ εἶμι (νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη) 410
Κείνου πορσανέουσα λέχος· Τρῳαὶ δέ μ' ὀπίσσω
Πᾶσαι μωμήσονται· ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
Τὴν δὲ χολωσαμένη προσεφώνεε δῖ' Ἀφροδίτη,
Μή μ' ἔρεθε σχετλίη, μὴ χωσαμένη σε μεθείω,
Τὼς δέ σ' ἀπεχθήρω ὡς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησα· 415
Μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων μητίσομαι ἔχθεα λυγρὰ
Τρώων καὶ Δαναῶν· σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα.
Βῆ δὲ κατασχομένη ἑανῷ ἀργῆτι φαεινῷ
Σιγῇ· πάσας δὲ Τρῳὰς λάθεν· ἦρχε δὲ δαίμων. 420
Αἱ δ' ὅτ' Ἀλεξάνδροιο δόμον περικαλλέ' ἵκοντο,
Ἀμφίπολοι μὲν ἔπειτα θοῶς ἐπὶ ἔργα τράποντο,
Ἡ δ' εἰς ὑψόροφον θάλαμον κίε δῖα γυναικῶν.
Τῇ δ' ἄρα δίφρον ἑλοῦσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ἀντί' Ἀλεξάνδροιο θεὰ κατέθηκε φέρουσα. 425
Ἔνθα κάθιζ' Ἑλένη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Ὄσσε πάλιν κλίνασα· πόσιν δ' ἠνίπαπε μύθῳ,
Ἤλυθες ἐκ πολέμου· ὡς ὤφελες αὐτόθ' ὀλέσθαι,
Ἀνδρὶ δαμεὶς κρατερῷ, ὃς ἐμὸς πρότερος πόσις ἦεν.
Ἦ μὲν δὴ πρίν γ' εὔχε' ἀρηϊφίλου Μενελάου, 430
Σῇ τε βίῃ, καὶ χερσὶ, καὶ ἔγχει, φέρτερος εἶναι·
Ἀλλ' ἴθι νῦν προκάλεσσαι ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Ἐξαῦτις μαχέσασθαι ἐναντίον, ἀλλά σ' ἔγωγε
Παύεσθαι κέλομαι, μηδὲ ξανθῷ Μενελάῳ
Ἀντίβιον πόλεμον πολεμίζειν, ἠδὲ μάχεσθαι 435
Ἀφραδέως, μή πως τάχ' ὑπ' αὐτοῦ δουρὶ δαμήῃς.
Τὴν δὲ Πάρις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε,
Μή με γύναι χαλεποῖσιν ὀνείδεσι θυμὸν ἔνιπτε.
Νῦν μὲν γὰρ Μενέλαος ἐνίκησεν σὺν Ἀθήνῃ.
Κεῖνον δ' αὖτις ἐγώ· πάρα γὰρ θεοί εἰσι καὶ ἡμῖν. 440
Ἀλλ' ἄγε δὴ φιλότητι τραπείομεν εὐνηθέντε.
Οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδέ γ' ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψεν,
Οὐδ' ὅτε σε πρῶτον Λακεδαίμονος ἐξ ἐρατεινῆς
Ἔπλεον ἁρπάξας ἐν ποντοπόροισι νέεσσι,
Νήσῳ δ' ἐν Κραναῇ ἐμίγην φιλότητι καὶ εὐνῇ 445
Ὥς σεο νῦν ἔραμαι, καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
Ἦ ῥα, καὶ ἄρχε λέχοσδε κιών, ἅμα δ' εἵπετ' ἄκοιτις.
Τὼ μὲν ἄρ' ἐν τρητοῖσι κατεύνασθεν λεχέεσσιν.
Ἀτρεΐδης δ' ἀν' ὅμιλον ἐφοίτα θηρὶ ἐοικώς,
Εἴ που ἐσαθρήσειεν Ἀλέξανδρον θεοειδέα. 450
Ἀλλ' οὔτις δύνατο Τρώων κλειτῶν τ' ἐπικούρων
Δεῖξαι Ἀλέξανδρον τότ' ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.
Οὐ μὲν γὰρ φιλότητί γ' ἐκεύθανον, εἴ τις ἴδοιτο·
Ἶσον γάρ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, 455
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι·
Νίκη μὲν δὴ φαίνετ' ἀρηϊφίλου Μενελάου,
Ὑμεῖς δ' Ἀργείην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
Ἔκδοτε, καὶ τιμὴν ἀποτινέμεν ἥντιν' ἔοικεν,
Ἥτε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται. 460
Ὣς ἔφατ' Ἀτρεΐδης, ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι Ἀχαιοί.

Si quis tibi & illic amicus diuersiloquorum hominum.
Quoniam vero nunc diuinum Alexandrum Menelaus
Victo, vult odiosam me domum abducere,
Propterea vero nunc huc dolum cogitans aduenisti?
Sede apud ipsum vadens, deorum autem abnega vias,
Neque vnquam tuis pedibus reuertaris in cœlum:
Sed semper circa eum ærumnas perfer & ipsum serua,
Donec te vel vxorem faciat, vel hic seruam.
Illuc autem ego non ibo (vituperabile enim esset)
Illius ornatura lectum: Troianæ autem me postea
Omnes vituperabunt: habeo autē dolores immensos animo.
Hanc autem irata allocuta est diuina Venus:
Ne me irrites misera, ne irata te deseram:
Sic vero te odio habeam, sicut nunc mirificè dilexi,
In medio autem vtrorum struam odia perniciosa
Troianorum & Danaorum: tu autem malo fato peribis.
Sic dixit, timuit autem Helena Ioue nata.
Iuit autem cooperta velo candido, splendido
Tacitè. omnes autem Troadas latuit: præibat autem Dea.
Hæ vero quando Alexandri domum pulchram venerunt,
Ancillæ quidem postea velociter ad opera conuertebantur:
Hæc autē in altū thalamum ascendit præstantissima mulierū.
Huic autem sellam capiens amans risum Venus
Ex-aduerso Alexandri Dea apposuit ferens.
Ibi resedit Helena filia Iouis Aegiochi.
Oculos retrò inclinans. maritum autem obiurgauit verbo:
Venisti ex bello vtinam illic perijsses,
A viro interfectus forti, qui meus prior maritus erat.
Certe quidem antea gloriabaris bellicoso Menelao,
Tua vi & manibus, & lancea tē præstantiorem esse:
Sed vade nunc, prouoca bellicosum Menelaum
Rursus pugnare ex-aduerso: sed te ego
Cessare iubeo: neque flauum Menelaum
Contra bellum bellare & pugnare
Stulte, ne quo modo fortè ab ipso lancea sternaris.
Hanc autē Paris verbis mutuo-respondēs allocutus est:
Ne mihi mulier acerbis opprobriis animum lædas.
Nunc etenim Menelaus vicit cum Minerua:
Illum rursus ego vincam: nam Dij adsunt etiam nobis.
Sed age amore oblectemur cubantes.
Non enim vnquam me sic amor mente complexus est:
Nec tum quidem, quādo te prius Lacedæmone ex amabili
Nauigabam rapta in pontigradis nauibus,
Insulaq; in Cranae mistus sum amoreq; & lecto:
Sicut te nunc amo, & me dulce desiderium capit.
Dixit, & præibat in lectum ascendens: simul autem sequebatur vxor.
Hi quidem in perforatis cubarunt lectis.
Atrides autem per turbam vagabatur feræ similis,
Sicubi videret Alexandrum diuinum:
Sed nullus poterat Troianorum inclytorumq; auxiliariumq;
Ostendere Alexandrum tunc bellicoso Menelao.
Neque enim per amicitiam saltem abscondissent, si quis vidisset.
Aeque enim ipsis omnibus odio erat atque mors nigra.
Inter eos autem locutus est rex virorum Agamemnon:
Audite me Troiani & Dardani, & auxiliares,
Victoria quidem apparet bellicosi Menelai:
Vos autem Argiuam Helenam, & opes cum ipsa
Reddite, & mulctam pendite quam decet,
Quæ etiam inter futuros homines memoretur.
Sic dixit Atrides: approbant autem cæteri Achiui.

γ. [illegible]

γ. [illegible]

Venus Helenæ irascitur.

Venus Helenam ducit ad Paridem.

Helena Paridem obiurgat.

Paris ex Prælio elapsus cum Helena congreditur.

γ. [illegible]

ILIADIS HOMERI IV. COMPOSITIO.

Deorum concio.

DII autem apud Iouem sedentes concionabantur (l. consultabāt)
Aureo in pauimento: inter verò hos veneranda Hebe
Nectar ministrabat: illi autem aureis poculis
Excipiebant sese mutuò, Troianorum ciuitatem aspicientes.
Continuò conabatur Saturnides irritare Iunonem
Mordacibus verbis, per collationē (v. simulanter) loquens:
Duæ quidem Menelao adiutrices sunt dearum,
Iunóque Argiua, & auxiliatrix Minerua.
Sed enim ipsæ seorsum sedentes aspicientes
Oblectantur: illi autem contrà amans risum Venus
Semper assistit, & ab ipso mortem depellit:
Et nunc conseruauit putantem se moriturum.
Sed victoria iam quidem est bellicosi Menelai.
Nos autem consultemus quomodo erunt hæ res:
An rursus bellúmque perniciosum & certamen graue
Excitemus: vel amicitiam inter vtrósque conciliemus.
Si verò aquè hoc omnibus gratum & iucundum accideret,
Certè quidem habitaretur ciuitas Priami regis:
Rursus autem Argiuam Helenam Menelaus abduceret.
Sic dixit: hæ autem tacitæ fremuerunt Mineruaq́; & Iuno:
Propinquæ hæ sedebant: mala autem Troianis struebant.
Certè Minerua tacita erat, neque quicquam dixit,
Irata Ioui patri, ira autem ipsam grauis tenebat:
Iuno autem non continuit in pectore iram, sed allocuta est:

Iunonis cum Ioue rixa.

Grauissime Saturnie, quale verbum dixisti?
Quomodo vis vanum reddere laborem, & imperfectum,
Sudorem, quem sudaui labore? defati sunt mihi equi
Populum congreganti: Priamo mala, huiúsque filiis.
Fac: sed nequaquam omnes comprobabimus Dij cæteri.
Hanc autem valdè suspirans allocutus est nubicogus Iupiter,
Infelix, quid te Priamus Priamiq́; filij
Tantis malis afficiunt, quòd incessanter (v. præpropere) (cupias
Troiā euertere bene ædificatam vrbem?
Vtinam verò tu ingressa portas & muros longos,
Crudum comederes Priamum Priamiq́; filios,
Cæterosq́; Troianos: tunc demum iram curaueris.
Fac quomodo vis, ne hoc iurgium posthac
Tibi & mihi magna simultas inter vtrósque fit.
Aliud autem tibi dico, tu verò in mentibus repone tuis,
Quando & ego promptus (ero) vrbem excindere
Quam voluero, vbi tibi dilecti viri nati sunt,
Ne interpelles meam iram, sed me sine (s. eam excindere.)
Etenim ego tibi concessi volens, inuito tamen animo.
Quæ enim sub sole & cœlo stellifero
Habitantur ciuitates terrestrium hominum,
Præ his à me animo honorabatur Troia sacra,
Et Priamus & populus fortis Priami.
Non enim mihi vnquam ara carebat conuiuio pari,
Libatione, nidoréque: hunc enim sortiti sumus honorem nos.
Huic verò respondit bouinis-oculis veneranda Iuno:
Certe mihi tres quidem multò dilectissimæ sunt ciuitates,
Argósque, Spartaq́;, & latæ Mycenæ:
Has destrue, quando tibi inuisæ fuerint in animo.
Has non ego propugno neque inuideo (v. incuso te.)
Quamuis enim inuideam, & non sinam destruere,
Nihil proficio inuidens, quoniam multò potentior es.
Sed oportet & meum efficere laborem non irritum.
Nam & ego dea sum: genus autem mihi inde vnde tibi.
Et me maximè-venerandam genuit Saturnus prudens,

χαγκυλο-μῆτις. χολ.

Dupliciter, generéq́; & quòd tua coniunx
Vocor: tu autem inter omnes immortales regnas.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ δ΄ δέλτα ῥαψῳδία.

Οἱ δὲ θεοὶ πὰρ Ζηνὶ καθήμενοι ἠγορόωντο
Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δέ σφισι πότνια Ἥβη
Νέκταρ ἐῳνοχόει· τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι
Δειδέχατ' ἀλλήλους, Τρώων πόλιν εἰσορόωντες.
Αὐτίκ' ἐπειρᾶτο Κρονίδης ἐρεθιζέμεν Ἥρην, 5
Κερτομίοις ἐπέεσσι παραβλήδην ἀγορεύων,
Δοιαὶ μὲν Μενελάῳ ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων,
Ἥρη τ' Ἀργείη, καὶ ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη.
Ἀλλ' ἤτοι ταὶ νόσφι καθήμεναι εἰσορόωσαι
Τέρπεσθον· τῷ δ' αὖτε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη 10
Αἰεὶ παρμέμβλωκε, καὶ αὐτοῦ κῆρας ἀμύνει·
Καὶ νῦν ἐξεσάωσεν ὀϊόμενον θανέεσθαι.
Ἀλλ' ἤτοι νίκη μὲν ἀρηϊφίλου Μενελάου·
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεσθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
Ἤ ῥ' αὖτις πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν 15
Ὄρσομεν, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν.
Εἰ δ' αὖ πως τόδε πᾶσι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,
Ἤτοι μὲν οἰκέοιτο πόλις Πριάμοιο ἄνακτος·
Αὖτις δ' Ἀργείην Ἑλένην Μενέλαος ἄγοιτο.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη· 20
Πλησίαι αἵγ' ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε,
Σκυζομένη Διὶ πατρί, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει·
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα,
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες; 25
Πῶς ἐθέλεις ἅλιον θεῖναι πόνον, ἠδ' ἀτέλεστον
Ἱδρῶθ', ὃν ἴδρωσα μόγῳ, καμέτην δέ μοι ἵπποι
Λαὸν ἀγειρούσῃ, Πριάμῳ κακὰ τοῖό τε παισίν.
Ἔρδ'· ἀτὰρ οὔτοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς, 30
Δαιμονίη, τί νύ σε Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες
Τόσσα κακὰ ῥέζουσιν, ὅτ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις
Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον;
Εἰ δὲ σύ γ' εἰσελθοῦσα πύλας καὶ τείχεα μακρά,
Ὠμὸν βεβρώθοις Πρίαμον Πριάμοιό τε παῖδας, 35
Ἄλλους τε Τρῶας, τότε κεν χόλον ἐξακέσαιο.
Ἔρξον ὅπως ἐθέλεις, μὴ τοῦτό γε νεῖκος ὀπίσσω
Σοὶ καὶ ἐμοὶ μέγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γένηται.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Ὁππότε κεν καὶ ἐγὼ μεμαὼς πόλιν ἐξαλαπάξαι 40
Τὴν ἐθέλω ὅθι τοι φίλοι ἀνέρες ἐγγεγάασι,
Μή τι διατρίβειν τὸν ἐμὸν χόλον, ἀλλά μ' ἐᾶσαι.
Καὶ γὰρ ἐγὼ σοὶ δῶκα ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ.
Αἳ γὰρ ὑπ' ἠελίῳ τε καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι
Ναιετάουσι πόληες ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, 45
Τάων μοι περὶ κῆρι τιέσκετο Ἴλιος ἱρή,
Καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Οὐ γάρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Λοιβῆς τε, κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη, 50
Ἤτοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόληες,
Ἄργος τε, Σπάρτη τε, καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη·
Τὰς διαπέρσαι, ὅτ' ἄν τοι ἀπέχθωνται περὶ κῆρι·
Τάων οὔτι ἐγὼ πρόσθ' ἵσταμαι, οὐδὲ μεγαίρω.
Εἴπερ γὰρ φθονέω τε, καὶ οὐκ εἰῶ διαπέρσαι, 55
Οὐκ ἀνύω φθονέουσ', ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐσσι·
Ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμεναι πόνον οὐκ ἀτέλεστον.
Καὶ γὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, γένος δέ μοι ἔνθεν ὅθεν σοί·
Καί με πρεσβυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Ἀμφότερον, γενεῇ τε, καὶ οὕνεκα σὴ παράκοιτις 60
Κέκλημαι, σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις.

Ἀλλ'

Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦθ' ὑποείξομεν ἀλλήλοισι,
Σοὶ μὲν ἐγώ, σὺ δ' ἐμοί· ἐπὶ δ' ἕψονται θεοὶ ἄλλοι
Ἀθάνατοι. σὺ δὲ θᾶσσον Ἀθηναίῃ ἐπιτεῖλαι
Ἐλθεῖν ἐς Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνήν, 65
Πειρᾶν δ' ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
Ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθὲ μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς, 70
Πειρᾶν δ' ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιοὺς
Ἄρξωσι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσασθαι.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Οἷον δ' ἀστέρα ἧκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω, 75
Ἢ ναύτῃσι τέρας, ἠὲ στρατῷ εὐρέϊ λαῶν,
Λαμπρόν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἀπὸ σπινθῆρες ἵενται·
Τῷ εἰκυῖ' ἤϊξεν ἐπὶ χθόνα Παλλὰς Ἀθήνη,
Κὰδ δ' ἔθορ' ἐς μέσσον· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας
Τρῶάς θ' ἱπποδάμους καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς. 80
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἦ ῥ' αὖτις πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
Ἔσσεται, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησι
Ζεύς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε. 85
Ἡ δ' ἀνδρὶ ἰκέλη Τρώων κατεδύσεθ' ὅμιλον
Λαοδόκῳ Ἀντηνορίδῃ κρατερῷ αἰχμητῇ,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζημένη εἴ που ἐφεύροι.
Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε
Ἑσταότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων 90
Λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο ἀπ' Αἰσήποιο ῥοάων·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο Λυκάονος υἱὲ δαΐφρον,
Τλαίης κεν Μενελάῳ ἐπιπροέμεν ταχὺν ἰόν,
Πᾶσι δέ κε Τρώεσσι χάριν καὶ κῦδος ἄροιο, 95
Ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ.
Τοῦ κεν δὴ πάμπρωτα παρ' ἀγλαὰ δῶρα φέροιο,
Αἴ κεν ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον Ἀτρέος υἱὸν
Σῷ βέλεϊ δμηθέντα, πυρῆς ἐπιβάντ' ἀλεγεινῆς.
Ἀλλ' ἄγ' ὀΐστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο· 100
Εὔχεο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ κλυτοτόξῳ
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην,
Οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη, τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν.
Αὐτίκ' ἐσύλα τόξον ἐΰξοον ἰξάλου αἰγὸς 105
Ἀγρίου, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς ὑπὸ στέρνοιο τυχήσας,
Πέτρης ἐκβαίνοντα δεδεγμένος ἐν προδοκῇσι,
Βεβλήκει πρὸς στῆθος· ὁ δ' ὕπτιος ἔμπεσε πέτρῃ.
Τοῦ κέρα ἐκ κεφαλῆς ἑκκαιδεκάδωρα πεφύκει·
Καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρε τέκτων, 110
Πᾶν δ' εὖ λειήνας, χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην.)
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος, ποτὶ γαίῃ
Ἀγκλίνας· πρόσθεν δὲ* σάκεα σχέθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
Μὴ πρὶν ἀναΐξειαν ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν,
Πρὶν βλῆσθαι Μενέλαον ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν. 115
Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα φαρέτρης, ἐκ δ' ἕλετ' ἰὸν
Ἀβλῆτα, πτερόεντα, μελαινέων ἕρμ' ὀδυνάων·
Αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμει πικρὸν ὀϊστόν,
Εὔχετο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγενέϊ κλυτοτόξῳ
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην, 120
Οἴκαδε νοστήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελείης·
Ἕλκε δ' ὁμοῦ γλυφίδας τε λαβὼν καὶ νεῦρα βόεια·
Νευρὴν μὲν μαζῷ πέλασεν, τόξῳ δὲ σίδηρον.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινε,
Λίγξε βιός, νευρὴ δὲ μέγ' ἴαχεν, ἆλτο δ' ὀϊστὸς 125
Ὀξυβελής, καθ' ὅμιλον ἐπιπτέσθαι μενεαίνων.
Οὐδὲ σέθεν Μενέλαε θεοὶ μάκαρες λελάθοντο
Ἀθάνατοι, πρώτη δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη,
Ἥ τοι πρόσθε στᾶσα, βέλος ἐχεπευκὲς ἄμυνεν.
Ἡ δὲ τόσον μὲν ἔεργεν ἀπὸ χροός, ὡς ὅτε μήτηρ 130

Sed certè quidem hæc condonabimus inuicem,
Tibi quidem ego, tu autem mihi: insequentur.a.dij cæteri
Immortales: tu autem ocius Mineruæ manda
Ire in Troianorum & Achiuorum pugnam grauem:
Conarique vt Troiani gloriosos Achiuos
Incipiant priores præter fœdera lædere.
Sic dixit: neque non paruit pater hominumque deorumq;,
Protinus Mineruam verbis alatis allocutus est:
Citò admodum ad exercitum vade ad Troianos & Achiuos,
Nitereque, vt Troiani gloriosos Achiuos
Incipiant priores præter fœdera lædere.
Sic fatus instigauit antea promptam Mineruam:
Descendit verò ab Olympi summitatibus delapsa.
Qualem autem stellam misit Saturni filius sagacis,
Aut nautis portentum vel exercitui lato populorum,
Splendidam, ex ea autem multæ scintillæ emittuntur:
Huic similis delapsa est in terram Pallas Minerua,
Desiluit autem in medium, stupor autem tenebat aspicientes
Troianósque equum-domitores & bene-ocreatos Achiuos.
Sic verò aliquis dicebat videns in proximum suum,
Vel rursus bellum neque malum & pugna grauis
Erit: vel amicitiam inter vtrosque statuit
Iupiter, qui hominum gubernator belli extitit.
Sic vtique aliquis dicebat Achiuorúmque Troianorúmq;.
Hæc autem viro similis Troianorum ingressa est multitudinem,
Laodoco Antenoridæ forti bellatori,
Pandarum deo similem quærens sicubi inueniret.
Inuenit Lycaonis filium inculpabilémque fortémque
Stantem: circa autem ipsum fortes acies scutigerorum
Populorum qui ipsum secuti fuerant ab Aesepi fluentis.
Propè autem stans is verbis alatis allocuta est.
Nónne mihi quid pareres Lycaonis fili bellicose?
Auderesne Menelao immittere velocem sagittam?
Ab omnibus vtique Troianis gratiam & gloriam referres,
Ex omnibus autem maximè ab Alexandro Rege:
Ab eo sanè inprimis splendida dona ferres,
Si viderit Menelaum bellicosum Atrei filium,
Tuo telo domitum, pyram conscendentem tristem.
Sed age sagitta-pete Menelaum illustrem:
Voue autem Apollini Lycia-nato, sagittandi arte-celebri
Agnorum primogenitorũ sacrificaturũ inclytam hecatomben.
Vbi domum reuersus-fueris sacræ in ciuitatem Zeleæ.
Sic dixit Minerua: huic autẽ animum dementi persuasit.
Statim eduxit arcum perpolitum saltatricis capræ
Agrestis, quam quondam ipse, sub pectore assequutus
E rupe exeuntem excipiens in insidijs
Percusserat in pectus, hæc autem supina cecidit in petram.
Cuius cornua ex capite sexdecim palmorum nata-erant,
Et illa quidem elaborans arcuarius aptauit faber.
Totum autem cùm leuigasset, auream imposuit cuspidem.)
Et hunc quidem benè deposuit, cum-tetendisset, ad terram
Inclinans: antè autem scuta tenebant strenui socij
Ne prius consurgerent bellicosi filij Achiuorum,
Quàm percussus esset Menelaus bellicosus, dux Achiuorũ.
Sed hic detrahebat operculum pharetræ: eximebátq; sagittã
Nouam, pennatam, grauium fundamentum dolorum.
Statim autem in neruum aptabat acerbam sagittam.
Supplicabat.a. Apollini Lycia nato, inclyto-iaculatori
Agnorum primogenitorũ se sacrificaturum clarã hecatõbẽ
Vbi domum reuersus-esset sacram in vrbẽ Zeleæ.
Traxit autẽ vnà crenã sagittæ apprehendens & neruos bouinos:
Neruum quidem mamillæ appropinquauit, arcui.a. ferrum.
Sed postquam in-orbem curuatum magnũ arcum tetendisset,
Stridit arcus, neruus autem valdè sonuit, saliitq; telum
Acutum (v. celeriter emissum) in turbam aduolare cupiens
Neque tui Menelae Dij beati obliuiscebantur
Immortales, prima autem Iouis filia prædatrix,
Quæ ante te stans, sagittam mortiferam arcebat.
Hæc v. tantum quidem inhibuit à corpore, vt cum mater

χ' ὑπερκύδαντας.

χ' ὑπερκύδαντας.

Minerua Pandarum adit ad fœdus [illegible] violandum.

Pandarus Menelaũ perfidè vulnerat.

*. σάκεα.

Ab illo arceat muscam, quando dulci iacet puer somno.
Ipsa autem rursus direxit, vbi baltei fibulæ
Aureæ continebant [illegible] & duplex occurrebat thorax,
Cecidit autem in balteum [illegible] corporis pestifera sagitta
Perque balteum adacta est affabre factum,
Et per thoracem valde pulchre [illegible] facta est, (telorū
Et per laminam quam portabat [illegible] corporis, septum
Quæ ipsum plurimum [illegible] penetrauit autem & per hanc.
Summam autem vero [illegible] perstrinxit cutem viri.
Statim autem fluxit sanguis ater ex vulnere.
Veluti quando aliqua ebur mulier purpura tinxerit
Mæonia vel ex Caria maxillare [illegible] equo-
Iacet autē in thalamo, multique ipsum [illegible] rum,
Equites gestare: Regi autem repositum est [illegible]
Vtrumque & ornatus equo [illegible] decus
Talia tibi Menelae fœdata erant sanguine femora
Solida suraque, & talia pulchra [illegible] parte pedis.
Horruit autem deinde Rex virorum Agamemnon,
Postquam vidit atrum sanguinem defluentem ex vulnere.
Horruit autem & ipse bellicosus Menelaus:
Postquam autem vidit neruum [illegible] extra existentes,
Iterum ei animus in pectora renocatus est.

Agamemnonis verba ad Menelaū vulneratum.

Inter hos autem grauiter suspirans locutus est Rex Agamemnō,
Manu tenens Menelaum [illegible] ante socii:
Chare frater, in mortem certe tibi fœdera feriebam,
Solum proponens pro Achiuis cum Troianis pugnare:
Sic te percusserunt Troiani, & fœdera iurata conculcarunt.
At nullo modo irritum est iuramentum, sanguisque agnorum,
Libaminaque mero facta & dextræ quibus fidebamus.
Tametsi enim statim Olympius rem non perfecerit,
Tamen etiam sero perficiet, & magno luent,
Cum propriis capitibus, vxoribusque & filiis.
Bene enim ego hoc scio in mente & in animo:
Erit dies cum aliquando peribit Ilium sacrum,
Et Priamus, & populus bellicosi Priami:
Iupiter autem ipsis Saturnius sublimis in æthere habitans,
Ipse incutiet [illegible] agida omnibus,
Ob hanc fraudem iratus. Hæc quidem erunt non irrita.
Sed mihi grauis dolor tui causa erit, ô Menelae,
Si moriaris, & fatum adimpleueris vitæ,
Et redarguendus simul [illegible] (valde sitibundum) Argos petā.
Statim enim recordabuntur Achiui patriæ terræ:
Gloriam vero Priamo & Troianis relinquemus

ἐυχωλὴν.

Argiuam Helenam: tua autem ossa putrefaciet terra,
Iacentis in Troia imperfecto in opere.
Et aliquis sic dixerit Troianorum superborum
Sepulchro insultans Menelai gloriosi:
Vtinam sic in omnibus iram perficeat Agamemnon,
Sicut & nunc incassum exercitum duxit huc Achiuorum:
Et iam abiit domum, dilectam in patriam terram,
Cum vacuis nauibus, relinquens bonum Menelaum.
Sic aliquando quis dixerit: tunc mihi dehiscat lata terra.
Hunc vero confirmans allocutus est flauus Menelaus:
Confide, ac nequid dum terrefacias populum Achiuorum,
Non in lethali [illegible] acuta fixa est sagitta, sed ante
Tutatus est me balteus varius, & subter
Loricaque & lamina, quam fabri æris fecerunt viri.
Hunc autem respondens affatus est rex Agamemnon,
Vtinam autem sic esset, dilecte ô Menelae,
Vulnus autem medicus contrectabit, & adhibebit
Medicamenta quæ liberent te a nigris doloribus.

Agamemnon Machaonem iubet accersi.

Dixit, & Talthybium diuinum præconem allocutus est:
Talthybi, quam citissime Machaonem huc accerse
Virum, Aesculapii filium optimi medici,
Vt videat Menelaum bellicosum ducem Achiuorum,
Quem aliquis sagittans vulnerauit iaculandi bene peritus
Troianorum vel Lyciorū: huic quidē gloria, nobis vero luctus.
Sic dixit: neque ei præco immorigerus fuit audiens,
Incedebat autem & ire per populum Achiuorum loricato-
rum,

[illegible] 135

[illegible] 140

[illegible] 145

[illegible] 150

Ἄψορρον δὲ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀγέρθη.

[illegible] 155

Οὐ μὲν πως ἅλιον πέλει ὅρκιον, αἷμά τε ἀρνῶν,
Σπονδαί τ' ἄκρητοι καὶ δεξιαὶ [illegible]

[illegible] 160

[illegible] 165

[illegible] 170

[illegible] 175

[illegible] 180

Ὥς ποτέ τις ἐρέει, τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.
Τὸν δ' ἐπιθαρσύνων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,

[illegible] 185

[illegible] 190

[illegible] 195

Πευθάνετ'

Παπταίνων ἥρωα Μαχάονα· τὸν δ' ἐνόησεν 200
Ἑσταότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατεραὶ στίχες ἀσπιστάων
Λαῶν, οἵ οἱ ἕποντο Τρίκης ἐξ ἱπποβότοιο.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὄρσ' Ἀσκληπιάδη, καλέει κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὄφρα ἴδῃς Μενέλαον ἀρήϊον ἀρχὸν Ἀχαιῶν, 205
Ὅν τις ὀϊστεύσας ἔβαλεν τόξων ἐῢ εἰδὼς
Τρώων ἢ Λυκίων, τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δὲ πένθος.
Ὣς ἔφατο, τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
Βὰν δ' ἰέναι καθ' ὅμιλον ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον ὅθι ξανθὸς Μενέλαος 210
Βλήμενος ἦν, περὶ δ' αὐτὸν ἀγηγέραθ' ὅσσοι ἄριστοι
Κυκλόσ', ὁ δ' ἐν μέσσοισι παρίστατο ἰσόθεος φὼς,
Αὐτίκα δ' ἐκ ζωστῆρος ἀρηρότος ἕλκεν ὀϊστόν·
Τοῦ δ' ἐξελκομένοιο, πάλιν ἄγεν ὀξέες ὄγκοι.
Λῦσε δέ οἱ ζωστῆρα παναίολον, ἠδ' ὑπένερθε 215
Ζῶμά τε καὶ μίτρην, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδεν ἕλκος ὅθ' ἔμπεσε πικρὸς ὀϊστός,
Αἷμ' ἐκμυζήσας, ἐπ' ἄρ' ἤπια φάρμακα εἰδὼς
Πάσσε, τά οἵ ποτε πατρὶ φίλα φρονέων πόρε Χείρων.
Ὄφρα τοὶ ἀμφεπένοντο βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον, 220
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον ἀσπιστάων·
Οἱ δ' αὖτις κατὰ τεύχε' ἔδυν, μνήσαντο δὲ χάρμης.
Ἔνθ' οὐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον,
Οὐδὲ καταπτώσσοντ', οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι,
Ἀλλὰ μάλα σπεύδοντα μάχην ἐς κυδιάνειραν. 225
Ἵππους μὲν γὰρ ἔασε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ·
Καὶ τοὺς μὲν θεράπων ἀπάνευθ' ἔχε φυσιόωντας
Εὐρυμέδων υἱὸς Πτολεμαίου Πειραΐδαο·
Τῷ μάλα πόλλ' ἐπέτελλε παρισχέμεν, ὁππότε κέν μιν
Γυῖα λάβῃ κάματος, πολέας διὰ κοιρανέοντα· 230
Αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν·
Καί ῥ' οὓς μὲν σπεύδοντας ἴδοι Δαναῶν ταχυπώλων,
Τοὺς μάλα θαρσύνεσκε παριστάμενος ἐπέεσσιν·
Ἀργεῖοι, μή πώ τι μεθίετε θούριδος ἀλκῆς·
Οὐ γὰρ ἐπὶ ψευδέσσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσετ' ἀρωγός, 235
Ἀλλ' οἵ περ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο,
Τῶν ἤτοι αὐτῶν τέρενα χρόα γῦπες ἔδονται·
Ἡμεῖς δ' αὖτ' ἀλόχους τε φίλας καὶ νήπια τέκνα
Ἄξομεν ἐν νήεσσιν, ἐπὴν πτολίεθρον ἕλωμεν.
Οὕς τινας αὖ μεθιέντας ἴδοι στυγεροῦ πολέμοιο, 240
Τοὺς μάλα νεικείεσκε χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἐλεγχέες, οὔ νυ σέβεσθε;
Τίφθ' οὕτως ἔστητε τεθηπότες, ἠΰτε νεβροί,
Αἵ τ' ἐπεὶ οὖν ἔκαμον πολέος πεδίοιο θέουσαι,
Ἑστᾶσ', οὐδ' ἄρα τίς σφι μετὰ φρεσὶ γίγνεται ἀλκή· 245
Ὣς ὑμεῖς ἔστητε τεθηπότες, οὐδὲ μάχεσθε.
Ἦ μένετε Τρῶας σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔνθά τε νῆες
Εἰρύατ' εὔπρυμνοι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης,
Ὄφρα ἴδητ' αἴ κ' ὔμμιν ὑπέρσχῃ χεῖρα Κρονίων;
Ὣς ὅ γε κοιρανέων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν· 250
Ἦλθε δ' ἐπὶ Κρήτεσσι, κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
Οἱ δ' ἀμφ' Ἰδομενῆα δαΐφρονα θωρήσσοντο·
Ἰδομενεὺς μὲν ἐνὶ προμάχοις, συῒ εἴκελος ἀλκήν,
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ πυμάτας ὤτρυνε φάλαγγας.
Τοὺς δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, 255
Αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα προσηύδα μειλιχίοισιν·
Ἰδομενεῦ, περὶ μέν σε τίω Δαναῶν ταχυπώλων,
Ἠμὲν ἐνὶ πτολέμῳ, ἠδ' ἀλλοίῳ ἐπὶ ἔργῳ,
Ἠδ' ἐν δαίθ', ὅτε πέρ τε γερούσιον αἴθοπα οἶνον
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρι κέρωνται. 260
Εἴ περ γάρ τ' ἄλλοι γε κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
Δαιτρὸν πίνωσιν, σὸν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ
Ἕστηχ', ὥς περ ἐμοί, πιέειν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
Ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδ', οἷος πάρος εὔχεαι εἶναι.
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα· 265
Ἀτρεΐδη, μάλα μέν τοι ἐγὼν ἐρίηρος ἑταῖρος
Ἔσσομαι, ὡς τὸ πρῶτον ὑπέστην καὶ κατένευσα·
Ἀλλ' ἄλλους ὄτρυνε κάρη κομόωντας Ἀχαιούς,

Perlustrans oculis heroa Machaonem: hunc autem cognouit
Stantem: circum autem ipsum fortes acies scutatorum
Populorum, qui ipsum secuti sunt Tricce ex equos-pascente.
Prope autem stans verba velocia alloquutus est:
Propera Aesculapiade, vocat rex Agamemnon,
Vt videas Menelaum bellicosum Atreidem,
Quem aliquis sagittans vulnerauit arcuum bene peritus
Troianorum vel Lyciorum, ei quidem gloria, nobis autem luctus.
Sic dixit: huic autem animum in pectoribus commouit.
Perrexerunt autem per turbam ad exercitum latum Achiuorum.
Sed quando venerunt vbi flauus Menelaus
Vulneratus erat, circum ipsum vero congregati erant quotquot optimi
Vndique, hic autem inter medios stabat diuinus vir,
Statim ex balteo bene aptato traxit sagittam,
Ea dum extraheretur, retrorsum fracti sunt acuti aduncitates.
Soluit autem ipsi balteum varium, atque subter (corpus dis:)
Loricam et laminam, quam fabri aerarij fecerunt viri.
Sed postquam vidit vulnus vbi incidit amara sagitta,
Sanguinem exsugens super medicamenta peritus
Inspergebat, quae suo quondam patri amica sentiens dedit Chiron.
Dum hi occupati erant circa bellicosum Menelaum,
Interim Troianorum turmae scutatorum venerant:
Hi autem rursus arma induerunt, recordati erant autem pugnae.
Tunc non dormitantem videres Agamemnona diuum,
Neque trepidantem, neque detrectantem pugnare,
Sed valde properantem pugnam in gloriosam.
Equos etenim dimisit et currus aere variegatos:
Et hos quidem minister seorsum tenebat anhelantes
Eurymedon filius Ptolemaei Piraidae:
Huic plurimum mandauerat adsistere, si quando ipsum
Lassitudo membra occuparet defatigatum per multos imperantem.
Sed hic pedester existens obibat ordines virorum,
Et quos quidem properantes videret Danaorum celeres equos-
Hos valde hortabatur assistens verbis: (habentium)
Argiui, ne quid remittatis de strenua fortitudine:
Non enim mendacijs pater Iupiter erit auxiliator,
Sed qui priores praeter foedera laeserunt,
Horum certe tenera corpora vultures vorabunt:
Nos vero rursus vxoresque dilectas et infantes liberos
Abducemus in nauibus, postquam vrbem ceperimus.
Quos vero remittentes videret tristi bello,
Eos valde obiurgabat iracundis verbis,
Argiui iaculatores, dedecora, non erubescitis?
Cur ita sic statis stupidi sicut hinnuli?
Qui postquam fessi sunt per longum campum currentes,
Stant, neque aliquod ipsis in praecordiis est robur:
Sic vos statis stupidi, neque pugnatis.
An expectatis Troianos propius accedere, vbi naues
Subductae sunt pulchras-pup. habentes cani in littore maris,
Vt videatis si vobis supra teneat manum Saturnius?
Sic is imperans obibat ordines virorum.
Venit autem ad Cretenses obiens per cateruam virorum.
Hi autem circa Idomenea bellicosum armabantur.
Idomeneus quidem in prima acie apro similis robore,
Meriones autem ei extremas incitabat phalanges.
Hos autem videns laetatus est rex virorum Agamemnon:
Statim autem Idomeneum alloquutus est blandis verbis:
Idomeneu, supra quidem te honoro Danaos celeres-
Tum in bello, tum alio in opere, equos habentes,
Tum etiam in conuiuio quando vetustum ardens vinum
Argiuorum proceres in cratere misceant.
Etsi enim alij comati Achiui
Mensuratum bibunt, tuum autem plenum poculum semper
Stat vt mihi, bibas quando animus iubeat.
Sed contra-te ad-bellum, quales antea gloriabaris esse.
Hunc vero Idomeneus Cretensium dux contra alloqutus est:
Atride, valde quidem tibi ego aptus v. gratus socius
Ero, sicut prius promisi et annui.
Sed alios hortare comatos Achiuos,

Machaon Menelaum curat.

Agamemnon milites cohortatur.

Agamemnon milites obiurgat.

Agamemnon Idomeneum alloquitur.

Ut quàm primùm pugnemus, quoniam fœdera confuderunt
Troiani, quibus tamen mors & dolores in posterum
Erunt, quoniam priores præter fœdera læserunt.

Agamemnon Aiaces adit.

Sic dixit: Atrides autem præteribat lætus corde,
Venit autem ad Aiaces iens per turbam virorum.
Hi autem armabantur: simul verò nimbus sequebatur peditum.
Sicut quando à specula vidit nimbum caprarius vir
Venientem per mare à Zephyri flatu:
Huic autem procul existenti niger ut pix
Videtur, gradiens per mare, adducit autem turbinem multum:
Horruitque conspicatus eum, subque speluncam compulit oues:
Tales simul cum Aiacibus bellicosorum iuuenum
Stimulo ad bellum densæ mouebantur phalanges
Fuscæ, scutisque, & lanceis horrentes.
Et has quidem lætatus est conspicatus rex Agamemnon:
Et ipsos vociferans verbis velocibus allocutus est:
Aiaces Argiuorum duces ære-loricatorum,
Vos quidem (non enim conuenit) hortari non iubeo:
Ipsi enim valdè populum iubetis fortiter pugnare.
Utinam enim ô Iupiterque pater & Minerua & Apollo,
Talis omnibus animus in pectoribus esset.
Sic citò caderet ciuitas Priami regis
Manibus sub nostris captaque, destructaque.

Agamemnon Nestorem adit.

Sic fatus, hos quidem reliquit illic: iuit autem ad alios.
Tunc ille Nestorem inuenit argutum Pyliorum concionatorem,
Suos socios instruentem & concitantem ad pugnandum
Circum magnum Pelagontem, Alastoraque, Chromiumque,
Hemonemque principem, Biantemque, rectorem populorum:
Equites quidem primùm cum equis & curribus:
Pedites autem à tergo constituit, multosque, & strenuos,
Vallum ut essent belli: ignauos autem in medium coegit.
Ut etiam non volens quis necessitate pugnaret.
Equitibus quidem primum mandabat: hos enim iussit
Suos equos continere, neque obuersari inter turbam.
Ne autem quis equitandi-peritia, & virilitate fretus,
Solus ante alios properet cum Troianis pugnare,
Neque retrocedat: imbecilliores enim eritis.
Quicunque autem vir à suo curru ad alienos currus peruenerit,
Hasta porrigat (i. pugnet) quoniam multo melius sic.
Sic & maiores vrbes & muros destruebant,
Hanc mentem & animum habentes in pectoribus.
Ita senex adhortabatur, iamdiu militia benè peritus.
Et hoc quidem lætatus est viso rex Agamemnon
Et ipsum clamans verbis velocibus allocutus est,
O senex, utinam sicut animus est in pectoribus charis,
Sic te genua sequerentur, robur autem tibi firmum esset.
Sed te senectus conficit æquè molesta omnibus: utinam quis
Virorum alius haberet: tu autem iunioribus interesses!
Huic respondit postea Gerenius eques Nestor:

Nestoris verba ad Agamemnonem.

Atride, valde quidem ego vellem & ipse
Sic esse, ut quando diuum Ereuthalionem interfeci.
Sed nullo modo simul omnia dij dederunt hominibus.
Si tunc iuuenis eram, nunc rursus me senectus inuadit.
Veruntamen & sic equitibus interero & adhortabor
Consilio & verbis. hoc enim decus est senum.
Hastas autem vibrabunt iuniores, qui me
Minores natu sunt, confidúntque viribus.
Sic dixit: Atrides autem præteribat lætus animo.
Inuenit filium Petei Menestheum equitem
Stantem: circum autem Athenienses periti belli.
Sed hic propè stabat prudens Ulysses,
Iuxta autem, Cephalensium circum turmæ non imbecilles
Stabant: nondum enim ipsorum copia exaudierat clamorem:
Sed recenter concitatæ mouebantur phalanges
Troianorumque equitum & Græcorum: hi verò expectantes
Stabant, quando turma Achiuorum alia adueniens
In Troianos rueret: & inciperent bellum.
Hos autem videns, obiurgauit rex virorum Agamemnon,
Et ipsos vociferans verbis velocibus allocutus est:

Ὄφρα τάχιστα μαχώμεθ'· ἐπεὶ σύν γ' ὅρκι' ἔχευαν
Τρῶες, τοῖσι δ' αὖ θάνατος καὶ κήδε' ὀπίσσω 270
Ἔσσετ', ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο.
Ὣς ἔφατ'. Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ·
Ἦλθε δ' ἐπ' Αἰάντεσσι κιὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
Τὼ δὲ κορυσσέσθην, ἅμα δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέφος αἰπόλος ἀνὴρ 275
Ἐρχόμενον κατὰ πόντον ὑπὸ ζεφύροιο ἰωῆς,
Τῷ δέ τ' ἄνευθεν ἐόντι μελάντερον ἠΰτε πίσσα
Φαίνετ' ἰὸν κατὰ πόντον, ἄγει δέ τε λαίλαπα πολλήν·
Ῥίγησέν τε ἰδών, ὑπό τε σπέος ἤλασε μῆλα·
Τοῖαι ἅμ' Αἰάντεσσι διοτρεφέων αἰζηῶν 280
Δήϊον ἐς πόλεμον πυκιναὶ κίνυντο φάλαγγες
Κυάνεαι, σάκεσίν τε καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
Καὶ τοὺς μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αἴαντ' Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτώνων, 285
Σφῶϊ μὲν (οὐ γὰρ ἔοικ') ὀτρυνέμεν οὔ τι κελεύω·
Αὐτὼ γὰρ μάλα λαὸν ἀνώγετον ἶφι μάχεσθαι.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος πᾶσιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο·
Τώ κε τάχ' ἠμύσειε πόλις Πριάμοιο ἄνακτος, 290
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.
Ὣς εἰπὼν τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους·
Ἔνθ' ὅ γε Νέστορ' ἔτετμε, λιγὺν Πυλίων ἀγορητήν,
Οὓς ἑτάρους στέλλοντα, καὶ ὀτρύνοντα μάχεσθαι,
Ἀμφὶ μέγαν Πελάγοντα, Ἀλάστορά τε, Χρομίον τε, 295
Αἵμονά τε κρείοντα, Βίαντά τε ποιμένα λαῶν·
Ἱππῆας μὲν πρῶτα σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι·
Πεζοὺς δ' ἐξόπιθε στῆσεν πολέας τε καὶ ἐσθλούς,
Ἕρκος ἔμεν πολέμοιο· κακοὺς δ' ἐς μέσσον ἔλασσεν,
Ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζοι. 300
Ἱππεῦσιν μὲν πρῶτ' ἐπετέλλετο· τοὺς γὰρ ἀνώγει
Σφοὺς ἵππους ἐχέμεν, μηδὲ κλονέεσθαι ὁμίλῳ.
Μηδέ τις ἱπποσύνῃ τε καὶ ἠνορέηφι πεποιθώς,
Οἶος πρόσθ' ἄλλων μεμάτω Τρώεσσι μάχεσθαι,
Μηδ' ἀναχωρείτω· ἀλαπαδνότεροι γὰρ ἔσεσθε. 305
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ ἀπὸ ὧν ὀχέων ἕτερ' ἅρμαθ' ἵκηται,
Ἔγχει ὀρεξάσθω, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερον οὕτως.
Ὧδε καὶ οἱ πρότεροι πόλεας καὶ τείχε' ἐπόρθεον,
Τόνδε νόον καὶ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔχοντες.
Ὣς ὁ γέρων ὄτρυνε, πάλαι πολέμων εὖ εἰδώς· 310
Καὶ τὸν μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ γέρον, εἴθ' ὡς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
Ὥς τοι γούναθ' ἕποιτο, βίη δέ τοι ἔμπεδος εἴη.
Ἀλλά σε γῆρας τείρει ὁμοίϊον· ὡς ὄφελέν τις 315
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔχειν, σὺ δὲ κουροτέροισι μετεῖναι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἀτρείδη, μάλα μέν τοι ἐγὼν ἐθέλοιμι καὶ αὐτὸς
Ὣς ἔμεν ὡς ὅτε δῖον Ἐρευθαλίωνα κατέκταν.
Ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν. 320
Εἰ τότε κοῦρος ἔα, νῦν αὖτέ με γῆρας ἱκάνει.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέσσομαι, ἠδὲ κελεύσω
Βουλῇ καὶ μύθοισι· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων.
Αἰχμὰς δ' αἰχμάσσουσι νεώτεροι, οἵπερ ἐμεῖο
Ὁπλότεροι γεγάασι, πεποίθασίν τε βίηφι. 325
Ὣς ἔφατ'. Ἀτρείδης δὲ παρῴχετο γηθόσυνος κῆρ.
Εὗρ' υἱὸν Πετεῶο Μενεσθῆα πλήξιππον
Ἑσταότ'· ἀμφὶ δ' Ἀθηναῖοι μήστωρες ἀϋτῆς·
Αὐτὰρ ὁ πλησίον ἑστήκει πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πὰρ δὲ, Κεφαλλήνων ἀμφὶ στίχες οὐκ ἀλαπαδναὶ 330
Ἕστασαν· οὐ γάρ πώ σφιν ἀκούετο λαὸς ἀϋτῆς,
Ἀλλὰ νέον συνορινόμεναι κίνυντο φάλαγγες
Τρώων ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ μένοντες
Ἕστασαν, ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν
Τρώων ὁρμήσειε, καὶ ἄρξειαν πολέμοιο. 335
Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ὦ υἱὲ Πετεῶο διοτρεφέος βασιλῆος,
Καὶ σὺ κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε κερδαλεόφρον,
Τίπτε καταπτώσσοντες ἀφέστατε, μίμνετε δ' ἄλλους; 340
Σφῶϊν μέν τ' ἐπέοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντας
Ἑστάμεν, ἠδὲ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι.
Πρώτω γὰρ καὶ δαιτὸς ἀκουάζεσθον ἐμεῖο,
Ὁππότε δαῖτα γέρουσιν ἐφοπλίζωμεν Ἀχαιοί·
Ἔνθα φίλ' ὀπταλέα κρέα ἔδμεναι, ἠδὲ κύπελλα 345
Οἴνου πινέμεναι μελιηδέος, ὄφρ' ἐθέλητον·
Νῦν δὲ φίλως χ' ὁρόῳτε, καὶ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν
Ὑμείων προπάροιθε μαχοίατο νηλέϊ χαλκῷ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀτρεΐδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; 350
Πῶς δὴ φῂς πολέμοιο μεθιέμεν, ὁππότ' Ἀχαιοὶ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα;
Ὄψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα, καὶ αἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ,
Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα προμάχοισι μιγέντα
Τρώων ἱπποδάμων· σὺ δὲ ταῦτ' ἀνεμώλια βάζεις. 355
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Ὡς γνῶ χωομένοιο, πάλιν δ' ὅ γε λάζετο μῦθον,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὔτέ σε νεικείω περιώσιον, οὔτε κελεύω.
Οἶδα γὰρ ὥς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν 360
Ἤπια δήνεα οἶδε· τὰ γὰρ φρονέεις ἅ τ' ἐγώ περ.
Ἀλλ' ἴθι, ταῦτα δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', εἴ τι κακὸν νῦν
Εἴρηται· τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμώνια θεῖεν.
Ὣς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δὲ μετ' ἄλλους·
Εὗρε δὲ Τυδέος υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα 365
Ἑσταότ' ἔν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι κολλητοῖσι·
Πὰρ δέ οἱ ἑστήκει Σθένελος Καπανήϊος υἱός.
Καὶ τὸν μὲν νείκεσσεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὤ μοι Τυδέος υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο, 370
Τί πτώσσεις; τί δ' ὀπιπεύεις πολέμοιο γεφύρας;
Οὐ μὲν Τυδέϊ γ' ὧδε φίλον πτωσκαζέμεν ἦεν,
Ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἑτάρων δηΐοισι μάχεσθαι.
Ὡς φάσαν οἵ μιν ἴδοντο πονεύμενον· οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἤντησ', οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι. 375
Ἤτοι μὲν γὰρ ἄτερ πολέμου εἰσῆλθε Μυκήνας
Ξεῖνος, ἅμ' ἀντιθέῳ Πολυνείκεϊ λαὸν ἀγείρων,
Οἳ δὲ τότ' ἐστρατόωνθ' ἱερὰ πρὸς τείχεα Θήβης,
Καί ῥα μάλα λίσσοντο δόμεν κλειτοὺς ἐπικούρους·
Οἳ δ' ἔθελον δόμεναι, καὶ ἐπῄνεον ὡς ἐκέλευον. 380
Ἀλλὰ Ζεὺς ἔτρεψε, παραίσια σήματα φαίνων.
Οἳ δ' ἐπεὶ οὖν ᾤχοντο, ἰδὲ πρὸ ὁδοῦ ἐγένοντο,
Ἀσωπὸν δ' ἵκοντο βαθύσχοινον λεχεποίην,
Ἔνθ' αὖτ' ἀγγελίην ἐπὶ Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί.
Αὐτὰρ ὁ βῆ, πολέας δὲ κιχήσατο Καδμεΐωνας 385
Δαινυμένους κατὰ δῶμα βίης Ἐτεοκληείης.
Ἔνθ' οὐδὲ ξεῖνός περ ἐὼν ἱππηλάτα Τυδεὺς
Τάρβει, μοῦνος ἐὼν πολέσιν μετὰ Καδμείοισιν.
Ἀλλ' ὅ γ' ἀεθλεύειν προκαλίζετο, πάντα δ' ἐνίκα
Ῥηϊδίως· τοίη οἱ ἐπίρροθος ἦεν Ἀθήνη. 390
Οἱ δὲ χολωσάμενοι Καδμεῖοι κέντορες ἵππων
Ἂψ ἄρ' ἀνερχομένῳ πυκινὸν λόχον εἷσαν ἄγοντες,
Κούρους πεντήκοντα· δύω δ' ἡγήτορες ἦσαν,
Μαίων Αἱμονίδης ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν,
Υἱός τ' Αὐτοφόνοιο μενεπτόλεμος Λυκοφόντης. 395
Τυδεὺς μὲν καὶ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκε·
Πάντας ἔπεφν', ἕνα δ' οἶον ἵει οἶκον δὲ νέεσθαι·
Μαίον' ἄρα προέηκε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
Τοῖος ἔην Τυδεὺς Αἰτώλιος· ἀλλὰ τὸν υἱὸν
Γείνατο εἷο χέρεια μάχῃ, ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνω. 400
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔ τι προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Αἰδεσθεὶς βασιλῆος ἐνιπὴν αἰδοίοιο.
Τὸν δ' υἱὸς Καπανῆος ἀμείψατο κυδαλίμοιο,
Ἀτρεΐδη, μὴ ψεύδε' ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν.
Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι· 405
Ἡμεῖς καὶ Θήβης ἕδος εἵλομεν ἑπταπύλοιο,

O fili Petei a Ioue-nutriti regis,
Et tu malis dolis instructe, astute,
Cur trepidantes abscedatis, expectatis autem alios?
Vos quidem conueniebat inter primos existentes
Consistere, & pugnæ ardenti occurrere:
Primi enim conuiuium auditis meum,
Quandocunque conuiuium proceribus paremus Achiui.
Tunc amice assatas carnes edere, & pocula
Vini bibere suauis, quam diu volueritis.
Nunc vero libenter videretis, etiamsi decem turmæ Achiuorū
Vos ante pugnarent sæuo ferro.
Hunc autem toruè intuens allocutus est prudens Vlysses:
Atride, quale tibi verbum fugit ex septo dentium?
Quomodo dicis a bello cessare nos, quando Achiui
In Troianos equites concitamus acutum Martem?
Videbis si volueris, & si tibi hæc curæ sint,
Telemachi dilectum patrem antesignanis permixtum,
Troianorum equitum: tu autem hæc vana dicis.
Hunc vero arridens allocutus est rex Agamemnon,
Postquam cognouit irascentem: ac retractauit sermonē,
Generose Laertiade, ingeniose Vlysses,
Neque te admodum præter decens increpo, neque tibi impero.
Scio enim quod tibi animus in pectoribus charis
Mitia consilia nouit: eadem enim sentis quæ & ego.
Sed vade, hæc autem postea placabimus si quid perperam nunc
Dictum est: hæc autem omnia Dij irrita faciant.
Sic locutus, hos quidem reliquit illic: iuit autem ad alios.
Inuenit autem Tydei filium magnanimum Diomedem
Stantem inter equos & currus compactos.
Apud ante ipsum stabat Sthenelus Capanei filius.
Et hunc quidem obiurgauit conspicatus rex Agamemnon.
Et ipsum vociferans verbis velocibus allocutus est:
Hei mihi Tydei fili prudentis bellacis,
Cur trepidas? cur & circumspicis belli transitus?
Non quidem Tydeo ita gratum (i. consuetum) timere erat,
Sed multo ante dilectos socios cum hostibus pugnare:
Sicut dixerunt qui eum viderunt laborantem. non enim ego
Occurri, neque vidi: excellentem vero præ ceteris aiunt fuisse.
Certe etenim sine exercitu intrauit Mycenas
Hospes cum diuino Polynice copias congregans,
Qui tunc militabant sacra ad mœnia Thebarum:
Et valde supplicabant Mycenæis, vt darent inclytos auxi-
Hi autem volebant dare, & probabant sicut iubebant. (liarios.
Sed Iupiter auertit, sinistra prodigia ostendens.
Hi autem postquam abierunt, & in via progressi sunt,
Ad Asopum vero venerunt, altos iuncos habentē, herbosum.
Tunc rursus legatum Tydeum miserunt Achiui.
Sed hic iuit. multos vero inuenit Cadmæos i. Thebanos.
Conuiuantes in domo potentis Eteoclea.
Tunc neque hospes existens equitandi peritus Tydeus,
Timebat, solus existens multos inter Cadmæos:
Sed is ad certandum prouocabat: quoslibet autem vincebat.
Facile: talis ei auxiliatrix erat Minerua.
Hi autem irati Cadmæi stimulatores equorum,
Retrocedenti densas insidias locauerunt ducentes
Iuuenes quinquaginta: duo autem ductores erant,
Mæon Hæmonides par immortalibus,
Filiusque Autophoni manens in bello Lycophontes.
Tydeus quidem & his duram mortem immisit:
Omnes interfecit, vnum vero solum misit ut domum rediret:
Mæona utique præmisit, Deorum signis parens,
Talis erat Tydeus Aetolius: sed filium
Generauit se ipso peiorem pugnâ, concione autem meliorem.
Sic dixit: hunc vero nihil allocutus est fortis Diomedes,
Reueritus regis obiurgationem venerandi.
Et autem filius Capanei respondit illustris:
Atride, ne mentiaris, cum possis vera dicere.
Nos quidem patribus longe fortiores gloriamur esse.
Nos etiam Thebarum sedem expugnauimus septem-por-
tarum,

Agamemnon Vlyssem obiurgat.

Vlysses Agamemnoni respondet.

Agamemnon Diomedem obiurgat.

Sthenelus Agamemnoni aspere respondet.

Pauciorem exercitum ducentes sub murum Martium sacrum,
Freti signis Deorum & Iouis auxilio.
Illi autem propriis improbitatibus perierunt:
Ideo, ne mihi patres vnquam in pari pone honore.

Diomedes Sthenelum obiurgat.

Hunc autem torue intuitus allocutus est fortis Diomedes,
O amice tacitus sede, meoq; acquiesce sermoni:
Non enim ego succenseo Agamemnoni pastori populorum,
Hortanti ad pugnandum bene-ocreatos Achiuos,
Hunc enim gloria simul sequetur, si Achiui
Troianos debellarint, ceperintq; Ilium sacrum.
Huic autem rursus ingens dolor consequetur, Achiuis caesis.
Sed age, & nos duo curemus strenuam fortitudinem.
Dixit, & ex curru cum armis saliit in terram.
Horribiliter autem sonabat aes circa pectora principis
Concitati: vel fortem etiam timor cepisset.
Sicut autem quando in littore multisono fluctus maris
Concitatur creber, Zephyro subeunte:
In ponto quidem primum attollitur, sed postea
Ad terram fractus magnum fremit, a summitate autem,

Agminis incessus.

Turgidus existens erigitur: expuit autem maris spumam:
Sic tunc densae Danaorum mouebantur phalanges
Continuo ad bellum: imperabat autem suis quisque
Ducum: alii autem quiete ibant: neque dixisses
Tantam multitudinem sequi, habentem in pectoribus vocem,
Silentio veneratos Duces: circum autem omnes
Arma ornata splendebant, quibus induti ordine procedebant.
Troiani vero sicut oues locupletis viri in caula
Innumerae stant, dum mulgentur lac album,
Continue balantes, audita voce agnorum:
Sic Troianorum clamor per exercitum latum excitatus est.
Non n. omnium erat vna vociferatio, neque vna vox (vir.
Sed lingua mixta erat: ex multis locis conuocati n. erant
Instigabat autem hos quidem Mars, illos autem casta Minerua,
Terrorq; & Fuga, & Contentio inexplebiliter furens,
Martis homicidae soror sociaq;
Quae parua quidem primum attollitur: sed postea
In caelo firmauit caput, & super terram ingreditur:
Quae ipsis & tunc litem utrinq; perniciosam iniecit in medio
Gradiens per turbam, augens gemitum virorum.
Hi autem quando iam in locum vnum coeuntes venerunt,
Commiserunt scuta, simul & lanceas & robora virorum
Aere-loricatorum, sed scuta umbilicata
Appropinquabant inuicem: multus autem tumultus coortus est.

Conflictus.

Tunc vero simul eiulatus & iactantia erat virorum
Perdentium & pereuntium: fluebat autem sanguine terra.
Sicut quando torrentes fluuii de montibus fluentes
In conuallem conserunt impetuosam aquam,
Canalibus ex magnis concauum intra alueum:
Horum autem procul fragorem in montibus audit pastor:
Sic ex commixtis erat clamorq; fugaq;.

Antilochus Echepolum interficit.

Primus autem Antilochus Troianorum interfecit virum armatum
Strenuum inter antesignanos Thalysiadem Echepolum:
Quem percussit primus galeae conum equisetae,
Inq; fronte fixit lanceam: penetrauit autem os intra
Cuspis ferrea, hunc autem tenebrae in oculis cooperuerunt:
Cecidit autem sicut quando turris in forti pugna.
Hunc autem stratum pedibus prehendit rex Elephenor
Chalcodontiades, magnanimorum dux Abantum:
Subtraxit autem ex telis cupidus, vt quamprimum
Arma praedaretur: paululum autem ei fuit conatus:
Cadauer enim trahentem videns magnanimus Agenor,
Latera, quae ei procumbenti apud scutum extra apparebant,
Vulnerauit hasta ferrea, soluit autem membra.
Sic hunc quidem deseruit anima: ob id autem pugna coorta est
Ardua Troianorum & Achiuorum, hi autem lupi sicut
In se inuicem irruerunt: vir autem virum occidebat.
Tunc percussit Anthemionis filium Telamonius Aiax
Adolescentem florentem, Simoisium, quem olim mater
Ab Ida descendens, ad ripas Simoentis

Παυρότερον λαὸν ἀγαγόνθ' ὑπὸ τεῖχος ἄρειον,
Πειθόμενοι τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἀρωγῇ·
Κεῖνοι δὲ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο·
Τῷ μή μοι πατέρας ποθ' ὁμοίῃ ἔνθεο τιμῇ. 410
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
Τέττα, σιωπῇ ἧσο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ·
Οὐ γὰρ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
Ὀτρύνοντι μάχεσθαι ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Τούτῳ μὲν γὰρ κῦδος ἅμ' ἕψεται, εἴ κεν Ἀχαιοὶ 415
Τρῶας δηώσωσιν, ἕλωσί τε Ἴλιον ἱρήν·
Τούτῳ δ' αὖ μέγα πένθος Ἀχαιῶν δηωθέντων.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσιν ἄνακτος 420
Ὀρνυμένου· ὑπό κεν ταλασίφρονά περ δέος εἷλεν.
Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχέϊ κῦμα θαλάσσης
Ὄρνυτ' ἐπασσύτερον Ζεφύρου ὕπο κινήσαντος·
Πόντῳ μέν τε πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
Χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δέ τ' ἄκρας 425
Κυρτὸν ἐὸν κορυφοῦται, ἀποπτύει δ' ἁλὸς ἄχνην·
Ὣς τότ' ἐπασσύτεραι Δαναῶν κίνυντο φάλαγγες
Νωλεμέως πόλεμόνδε· κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος
Ἡγεμόνων· οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν, οὐδέ κε φαίης
Τόσσον λαὸν ἕπεσθαι ἔχοντ' ἐν στήθεσιν αὐδήν, 430
Σιγῇ δειδιότες σημάντορας· ἀμφὶ δὲ πᾶσι
Τεύχεα ποικίλ' ἔλαμπε, τὰ εἱμένοι ἐστιχόωντο.
Τρῶες δ', ὥστ' ὄϊες πολυπάμονος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ
Μυρίαι ἑστήκασιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκόν,
Ἀζηχὲς μεμακυῖαι, ἀκούουσαι ὄπα ἀρνῶν· 435
Ὣς Τρώων ἀλαλητὸς ἀνὰ στρατὸν εὐρὺν ὀρώρει.
Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόος, οὐδ' ἴα γῆρυς,
Ἀλλὰ γλῶσσ' ἐμέμικτο, πολύκλητοι δ' ἔσαν ἄνδρες.
Ὦρσε δὲ τοὺς μὲν Ἄρης, τοὺς δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Δεῖμός τ' ἠδὲ Φόβος καὶ Ἔρις ἄμοτον μεμαυῖα, 440
Ἄρεος ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη ἑτάρη τε,
Ἥ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει·
Ἥ σφιν καὶ τότε νεῖκος ὁμοίϊον ἔμβαλε μέσσῳ
Ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὀφέλλουσα στόνον ἀνδρῶν. 445
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο,
Σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα καὶ μένε' ἀνδρῶν
Χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
Ἔπληντ' ἀλλήλῃσι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν 450
Ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, ῥέε δ' αἵματι γαῖα.
Ὡς δ' ὅτε χείμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ῥέοντες
Ἐς μισγάγκειαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ,
Κρουνῶν ἐκ μεγάλων, κοίλης ἔντοσθε χαράδρης,
Τῶν δέ τε τηλόσε δοῦπον ἐν οὔρεσιν ἔκλυε ποιμήν· 455
Ὣς τῶν μισγομένων γένετο ἰαχή τε φόβος τε.
Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν
Ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι, Θαλυσιάδην Ἐχέπωλον·
Τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης,
Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω 460
Αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν,
Ἤριπε δ' ὡς ὅτε πύργος, ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
Τὸν δὲ πεσόντα ποδῶν ἔλαβε κρείων Ἐλεφήνωρ
Χαλκωδοντιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·
Ἕλκε δ' ὑπὲκ βελέων, λελιημένος ὄφρα τάχιστα 465
Τεύχεα συλήσειε· μίνυνθα δέ οἱ γένεθ' ὁρμή.
Νεκρὸν γὰρ ἐρύοντα ἰδὼν μεγάθυμος Ἀγήνωρ,
Πλευρά, τά οἱ κύψαντι παρ' ἀσπίδος ἐξεφαάνθη,
Οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα.
Ὣς τὸν μὲν λίπε θυμός, ἐπ' αὐτῷ δ' ἔργον ἐτύχθη 470
Ἀργαλέον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ λύκοι ὣς
Ἀλλήλοις ἐπόρουσαν, ἀνὴρ δ' ἄνδρ' ἐδνοπάλιζεν.
Ἔνθ' ἔβαλ' Ἀνθεμίωνος υἱὸν Τελαμώνιος Αἴας,
Ἠΐθεον θαλερόν, Σιμοείσιον, ὅν ποτε μήτηρ
Ἴδηθεν κατιοῦσα παρ' ὄχθῃσιν Σιμόεντος 475

Γείνατ', ἐπεί ῥα τοκεῦσιν ἅμ' ἕσπετο μῆλα ἰδέσθαι·
Τοὔνεκά μιν κάλεον Σιμοείσιον· οὐδὲ τοκεῦσι
*Θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
Ἔπλεθ', ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Πρῶτον γάρ μιν ἰόντα βάλε στῆθος παρὰ μαζὸν
Δεξιόν· ἀντικρὺ δὲ δι' ὤμου χάλκεον ἔγχος
Ἦλθεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν, αἴγειρος ὥς,
Ἥ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο πεφύκει
Λείη, ἀτάρ τέ οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασι·
Τὴν μέν θ' ἁρματοπηγὸς ἀνὴρ αἴθωνι σιδήρῳ
Ἐξέταμ', ὄφρα ἴτυν κάμψῃ περικαλλέϊ δίφρῳ,
Ἡ μέν τ' ἀζομένη κεῖται ποταμοῖο παρ' ὄχθας·
Τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδην Σιμοείσιον ἐξενάριξεν
Αἴας διογενής. τοῦ δ' Ἄντιφος αἰολοθώρηξ
Πριαμίδης καθ' ὅμιλον ἀκόντισεν ὀξέϊ δουρί·
Τοῦ μὲν ἅμαρθ', ὁ δὲ Λεῦκον Ὀδυσσέος ἐσθλὸν ἑταῖρον
Βεβλήκει βουβῶνα, νέκυν ἑτέρωσ' ἐρύοντα·
Ἤριπε δ' ἀμφ' αὐτῷ, νεκρὸς δέ οἱ * ἔκπεσε χειρός.
Τοῦ δ' Ὀδυσεὺς μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ·
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰών, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Ἀμφὶ ἓ παπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο,
Ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος, ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν,
Ἀλλ' υἱὸν Πριάμοιο νόθον βάλε Δημοκόωντα,
Ὅς οἱ Ἀβυδόθεν ἦλθε παρ' ἵππων ὠκειάων·
Τόν ῥ' Ὀδυσεὺς ἑτάροιο χολωσάμενος βάλε δουρὶ
Κόρσην, ἡ δ' ἑτέροιο διὰ κροτάφοιο πέρησεν
Αἰχμὴ χαλκείη, τὸν δὲ σκότος * ὄσσε κάλυψε.
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι, καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς,
Ἴθυσαν δὲ πολὺ προτέρω· νεμέσησε δ' Ἀπόλλων,
Περγάμου ἐκκατιδών· Τρώεσσι δὲ κέκλετ' ἀΰσας,
Ὄρνυσθ' ἱππόδαμοι Τρῶες, μηδ' εἴκετε χάρμης
Ἀργείοις, ἐπεὶ οὔ σφι λίθος χρὼς οὐδὲ σίδηρος,
Χαλκὸν ἀνασχέσθαι ταμεσίχροα βαλλομένοισιν·
Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεὺς Θέτιδος πάϊς ἠϋκόμοιο
Μάρναται, ἀλλ' ἐπὶ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα πέσσει.
Ὣς φάτ' ἀπὸ πτόλιος δεινὸς θεός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Ὦρσε Διὸς θυγάτηρ κυδίστη Τριτογένεια,
Ἐρχομένη καθ' ὅμιλον, ὅθι μεθιέντας ἴδοιτο.
Ἔνθ' Ἀμαρυγκεΐδην Διώρεα μοῖρα πέδησε·
Χερμαδίῳ γὰρ βλῆτο παρὰ σφυρὸν ὀκριόεντι
Κνήμην δεξιτερήν· βάλε δὲ Θρῃκῶν ἀγὸς ἀνδρῶν
Πείρως Ἰμβρασίδης, ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰληλούθει.
Ἀμφοτέρω δὲ τένοντε καὶ ὀστέα λᾶας ἀναιδὴς
Ἄχρις ἀπηλοίησεν· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσσας,
Θυμὸν ἀποπνείων· ὁ δ' ἐπέδραμεν ὅς ῥ' ἔβαλέν περ,
Πείρως, οὖτα δὲ δουρὶ παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
Χύντο χαμαὶ χολάδες, τὸν δὲ σκότος * ὄσσε κάλυψε.
Τὸν δὲ Θόας Αἰτωλὸς ἀπεσσύμενον βάλε δουρὶ
Στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο, πάγη δ' ἐν πνεύμονι χαλκός.
Ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Θόας, ἐκ δ' ὄβριμον ἔγχος
Ἐσπάσατο στέρνοιο, ἐρύσσατο δὲ ξίφος ὀξύ,
Τῷ ὅγε γαστέρα τύψε μέσην, ἐκ δ' αἴνυτο θυμόν.
Τεύχεα δ' οὐκ ἀπέδυσε· περίστησαν γὰρ ἑταῖροι
Θρήϊκες ἀκρόκομοι, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες,
Οἵ ἑ μέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον καὶ ἀγαυὸν
Ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.
Ὣς τώγ' ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην,
Ἤτοι ὁ μὲν Θρῃκῶν, ὁ δ' Ἐπειῶν χαλκοχιτώνων
Ἡγεμόνες· πολλοὶ δὲ περικτείνοντο καὶ ἄλλοι.
Ἔνθα κεν οὐκέτι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιτο μετελθών,
Ὅστις ἔτ' ἄβλητος καὶ ἀνούτατος ὀξέϊ χαλκῷ
Δινεύοι κατὰ μέσσον, ἄγοι δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη
Χειρὸς ἑλοῦσ', αὐτὰρ βελέων ἀπερύκοι ἐρωήν.
Πολλοὶ γὰρ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἤματι κείνῳ
Πρηνέες ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τέταντο.

Peperit, cum parentes simul secuta esset, oues vt videret:
Propterea ipsum vocabant Simoisium, neque parentibus
Nutricationis praemia charis retribuit: breuis enim aetas
Fuit ab Aiace magnanimo lancea interfecto.
Primum namque ipsum euntem percussit pectore ad papillam
Dextram: ex aduerso autem per humerum aerea lancea
Penetrauit: hic autem in pulueribus humi cecidit, ceu populus,
Quae in humido loco paludis magnae nata est
Plana, sed ei rami in vertice creuerunt:
Hanc quidem carpentarius vir candenti ferro
Excidit, vt orbem rotae flectendo conficiat pulchro currui:
Atque illa arefacta iacet fluuii ad ripas:
Talem Anthemidem Simoisium interfecit
Aiax generosus. In hunc autem Antiphus habens varium thoracem
Priamides per multitudinem iaculatus est acuta lancea.
Ab hoc quidem errauit, hic autem Leucum Vlyssis fidum socium
Vulnerauit ad inguen, cadauer alio trahentem.
Cecidit autem iuxta ipsum, cadauer autem ei excidit manu.
Hoc vero Vlysses valde animo interfecto iratus est.
Iuit autem per primam aciem armatus fulgenti ferro.
Stetit autem valde prope iens, et iaculatus est hasta splendenti,
Circumspiciens. Troiani autem retrocesserunt
Viro iaculante: hic autem non vanum telum emisit,
Sed filium Priami nothum percussit Democoonta,
Qui ei ex Abydo venerat ab armentis equarum velocium.
Hunc Vlysses amici causa iratus percussit lancea
In tempore, haec autem alterum per tempus penetrauit
Cuspis aerea: huius autem oculos tenebrae cooperuerunt.
Strepitum autem edidit cadens, sonuerunt autem arma in ipso:
Recesseruntque antepugnantes & illustris Hector.
Argiui autem valde exclamabant, trahebant autem cadauera.
Recta vero processerunt multo vlterius, iratus fuit autem Apollo
Ex Pergamo despiciens: Troianos vero adhortatus est inclamans
Ruite equites Troiani, neque cedite pugna
Argiuis, quoniam non illis lapis est corpus neque ferrum,
Vt ferrum sustineat incidere corpora, dum ipsi percutiuntur.
Praeterea neque Achilles Thetidis filius bene-comatae
Pugnat: sed ad naues iram cruciantem-animum concoquit.
Sic dixit ab vrbe terribilis Deus: sed Achiuos
Impulit Iouis filia nobilissima Minerua
Gradiens per multitudinem, vbi remissos videret.
Tunc Amarynceidem Diorem fatum colligauit:
Saxo enim vulneratus est iuxta malleolum aspero
In tibia dextra: percussit autem Thracum dux virorum
Pirus Imbrasides, qui ex Aeno venerat.
Ambos autem neruos & ossa lapis asper
Prorsus fregit: hic autem supinus in pulueribus
Decidit, ambas manus dilectis sociis pandens,
Animam expirans: hic autem accurrit qui percusserat,
Pirus, vulnerauit autem lancea ad vmbilicum, omnia verò
Effusa sunt humi intestina, huius autem tenebrae oculos contexerunt.
Hunc autem Thoas Aetolus abeuntem percussit lancea
In pectore super papillam, fixa est autem in pulmone lancea.
Cominus autem ipsi venit Thoas: & grauem lanceam
Extraxit pectore: eduxit autem ensem acutum,
Eo ille ventrem percussit medium, ademit autem animam.
Arma autem non exuit: circumstabant enim socii
Thraces comati longas hastas manibus tenentes
Qui ipsum magnum licet existentem & fortem & generosum,
Remouerunt a seipsis: hic autem recedens repulsus est.
Sic hi duo in pulueribus prope inuicem extensi sunt:
Scilicet hic quidem Thracum, ille autem Epeorum aere-loricatorum
Duces: multi autem circum interficiebantur & alii.
Tunc non pugnam vir reprehenderet interueniens,
Quispiam adhuc illaesus & inuulneratus acuto ferro
Versaretur per medium, duceret autem ipsum Pallas Minerua
Manu prehendens, sed telorum auerteret impetum.
Multi enim Troianorum & Achiuorum die illo
Proni in pulueribus prope inter se extensi sunt.

γρ. θρέπτα.

γρ. [illegible]

γρ. [illegible]

Apollo Troianos animat.

γρ. [illegible]

ILIADIS HOMERI V. COMPOSITIO.

TVNC rursus Tydidæ Diomedi Pallas Minerua
Dedit robur, & audaciam, vt conspicuus inter omnes
Argiuos fieret, & gloriam magnam auferret.
Lucebat ei ex galeáque, & ex scuto indefessus ignis,
Stellæ autumnali similis quæ maxime
Splendide lucet lota in Oceano:
Talis ei ignis lucebat à capitéque, & humeris.
Impulit autem eum in medium, vbi plurimi tumultuabantur.
Erat autem quidam inter Troianos Dares, locuples, inculpabilis
Sacerdos Vulcani: duo autem ei filii erant,
Phegeus Idæúsque, pugnæ bene periti omnis.
Hi duo semoti à suis, aduersi ruerunt:
Hi quidem ab equis, ille vero à terra ruebat pedester.
Hi autem quando iam prope erant in se mutuo concurrentes,
Phegeus prior proiecit longam hastam:
Tydidæ supra humerum sinistrum venit cuspis
Lanceæ, neque vulnerauit ipsum. posterior autem ruebat lancea
Tydides: huius non vanum telum fugit è manu,
Sed percussit pectus inter-papillas: depulit autem ab equis.
Idæus autem aufugit linquens per pulchrum currum,
Neque sustinuit protegere fratrem interfectum.
Neque enim certe ipse effugisset mortem nigram:
Sed Vulcanus eripuit, seruauitque caligine tegens,
Vt ipsi non penitus senex tristis esset.
Equos autem abigens magnanimi Tydei filius,
Dedit sociis, vt deducerent cauas in naues.
Troianos autem magnanimos, postquam viderunt filios Daretis,
Hunc quidem fugientem, illum autem interfectum apud currus,
Omnibus perturbatus est animus: sed cæsia Minerua
Manu apprehendens, verbis adlocuta est feruentem Martem:
Mars, Mars, hominũ pernicies, inquinate cæde, muro-
An nõ iã Troianos quidem sinamus & Achiuos (rũ oppugnator
Pugnare, vtris pater Iupiter gloriam præbuerit,
Nos autem cedamus, & Iouis euitemus iram?
Sic fata, pugna eduxit impetuosum Martem.
Hunc quidem postea sedere-fecit in riposo Scamandro:
Troianos autem in fugam-verterũt Danai. interfecit autem virum
Ductorum primus autem Rex virorum Agamemnon (quilibet
Ducem Halizonum Odium magnum eiecit e curru.
Primo enim verso in fugam in tergum hastam infixit,
Humeros inter, pérque pectora traiecit:
Sonuit autem cadens, insonuerunt autem arma super ipso.
Idomeneus autem Phæstum interfecit Mæonis filium
Bori, qui ex Tarne glebosa venerat.
Hunc quidem Idomeneus hasta inclitus lancea longa
Vulnerauit, equos ascendentem, ad dextrum humerum.
Cecidit autem ex curru: horrenda autem ipsum caligo inuasit.
Hunc quidem Idomenei spoliarunt famuli.
Filium autem Strophii Scamandrium peritũ venationis
Atrides Menelaus interfecit hasta acuta,
Bonum venatorem. docuit enim Diana ipsa
Iaculari ferarum omne-genus, quas nutrit in montibus sylua.
Sed neque ipsi tunc profuit Diana sagittis gaudens,
Neque longe iaculationes, quibus antea instructus erat:
Sed ipsum Atrides lancea inclytus Menelaus
Ante se fugientem in dorso vulnerauit lancea
Humeros inter, per pectora autem traiecit.
Cecidit autem pronus: sonuerunt autem arma super ipso.
Meriones autem Phereclum interfecit fabri-lignarii filium
Harmonidæ, qui manibus nouerat ingeniosa omnia
Facere: egregie enim ipsum dilexerat Pallas Minerua.

Minerua Martem educit ex acie.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἡ ἐψιλὸν ῥαψωδία.

Ἔνθ' αὖ Τυδεΐδῃ Διομήδεϊ Παλλὰς Ἀθήνη
Δῶκε μένος καὶ θάρσος, ἵν' ἔκδηλος μετὰ πᾶσιν
Ἀργείοισι γένοιτο, ἰδὲ κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο.
Δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ,
Ἀστέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον, ὅς τε μάλιστα 5
Λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελουμένος Ὠκεανοῖο·
Τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων.
Ὦρσε δέ μιν κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο.
Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης ἀφνειὸς, ἀμύμων,
Ἱρεὺς Ἡφαίστοιο· δύω δέ οἱ υἱέες ἤστην, 10
Φηγεὺς Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Τώ οἱ ἀποκρινθέντε, ἐναντίω ὁρμηθήτην·
Τὼ μὲν ἀφ' ἵπποιιν, ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὄρνυτο πεζός.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Φηγεύς ῥα πρότερος προΐει δολιχόσκιον ἔγχος, 15
Τυδεΐδεω δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριστερὸν ἤλυθ' ἀκωκὴ
Ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· ὁ δ' ὕστερος ὤρνυτο χαλκῷ
Τυδεΐδης, τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρός,
Ἀλλ' ἔβαλε στῆθος μεταμάζιον, ὦσε δ' ἀφ' ἵππων.
Ἰδαῖος δ' ἀπόρουσε λιπὼν περικαλλέα δίφρον, 20
Οὐδ' ἔτλη περιβῆναι ἀδελφειοῦ κταμένοιο.
Οὐδὲ γὰρ οὐδέ κεν αὐτὸς ὑπέκφυγε κῆρα μέλαιναν·
Ἀλλ' Ἥφαιστος ἔρυτο, σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας,
Ὡς δή οἱ μὴ πάγχυ γέρων ἀκαχήμενος εἴη.
Ἵππους δ' ἐξελάσας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς, 25
Δῶκεν ἑταίροισιν κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ἐπεὶ ἴδον υἷε Δάρητος,
Τὸν μὲν ἀλευάμενον, τὸν δὲ κτάμενον παρ' ὄχεσφι,
Πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Χειρὸς ἑλοῦσ', ἐπέεσσι προσηύδα θοῦρον Ἄρηα· 30
Ἄρες Ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
Οὐκ ἂν δὴ Τρῶας μὲν ἐάσαιμεν καὶ Ἀχαιοὺς
Μάρνασθ', ὁπποτέροισι πατὴρ Ζεὺς κῦδος ὀρέξῃ,
Νῶϊ δὲ χαζώμεσθα, Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν;
Ὣς εἰποῦσα, μάχης ἐξήγαγε θοῦρον Ἄρηα· 35
Τὸν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπ' ἠϊόεντι Σκαμάνδρῳ.
Τρῶας δ' ἔκλιναν Δαναοί· ἕλε δ' ἄνδρα ἕκαστος
Ἡγεμόνων· πρῶτος δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἀρχὸν Ἁλιζώνων Ὀδίον μέγαν ἔκβαλε δίφρου.
Πρώτῳ γὰρ στρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν 40
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Φαῖστον ἐνήρατο Μῄονος υἱὸν
Βώρου, ὃς ἐκ Τάρνης ἐριβώλακος εἰληλούθει.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἔγχεϊ μακρῷ 45
Νύξ' ἵππων ἐπιβησόμενον κατὰ δεξιὸν ὦμον·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλε.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομενῆος ἐσύλευον θεράποντες.
Υἱὸν δὲ Στροφίοιο Σκαμάνδριον, αἵμονα θήρης,
Ἀτρεΐδης Μενέλαος ἕλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι, 50
Ἐσθλὸν θηρητῆρα· δίδαξε γὰρ Ἄρτεμις αὐτὴ
Βάλλειν ἄγρια πάντα, τά τε τρέφει οὔρεσιν ὕλη.
Ἀλλ' οὔ οἱ τότε γε χραῖσμ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Οὐδὲ ἑκηβολίαι, ᾗσιν τὸ πρίν γε κέκαστο·
Ἀλλά μιν Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος 55
Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὔτασε δουρὶ
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν.
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Μηριόνης δὲ Φέρεκλον ἐνήρατο τέκτονος υἱὸν
Ἁρμονίδεω, ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα 60
Τεύχειν· ἔξοχα γάρ μιν ἐφίλατο Παλλὰς Ἀθήνη,

Ὅς ῥα

Qui etiam Alexandro fabricatus est naues aequales,
Authores mali, quae omnibus malum Troianis fuerunt,
Sibique ipsi: quoniam non Deorum oracula nouerat.
Hunc quidem Meriones, quando insecutus est, assequens 65
Vulnerauit ad clunem dextram: ac penitus
E regione iuxta vesicam sub osse venit cuspis:
In genua autem cecidit plorans: mors autem ipsum circumtexit.
Pedaeum autem interfecit Meges Antenoris filium,
Qui nothus quidem erat: accurate autem nutriuit diua Theano 70
Aeque ac dilectos filios, gratificans marito suo.
Hunc quidem Phylides lancea inclytus prope veniens,
Vulnerauit capitis ad occipitium acuta lancea:
E regione autem per dentes linguam dissecuit ferrum.
Cecidit autem in puluere, frigidumque prehendit ferrum dentibus. 75
Eurypylus autem Euaemonides, Hypsenorem diuum,
Filium magnanimi Dolopionis, qui Scamandri
Sacerdos factus erat, Dei instar honorabatur a populo:
Hunc quidem Eurypylus Euaemonis splendidus filius
Ante se fugientem, cursim percussit in humero 80
Ense irruens: abscidit autem manum grauem.
Sanguinolenta autem manus in campo cecidit: huic autem in oculis
Occupauit purpurea mors, et fatum violentum.
Sic hi quidem laborabant in forti praelio.
Tydidem autem non cognouisses utris interesset, 85
An inter Troianos versaretur, an inter Achiuos:
Currebat enim per campum fluuio inundanti similis
Torrenti, qui velociter fluens dissipat pontes:
Hunc autem neque pontes muniti reprimunt,
Neque septa retinent horum late virentium 90
Venientem repente, quando ingruerit Iouis imber.
Multa autem ab ipso opera diruta sunt praeclara iuuenum:
Sic a Tydide densae turbabantur phalanges
Troianorum: neque ipsum sustinebant multi licet existentes.
Hunc autem postquam animaduertit Lycaonis clarus filius 95
Ruentem per campum, ante se turbantem ordines,
Statim contra Tydidem intendebat incuruos arcus,
Et percussit ruentem, assecutus ad dextrum humerum
Thoracis concauitatem: peruolauit autem acerba sagitta.
E regione autem penetrauit, foedabatur autem sanguine thorax: 100
Super hoc valde inclamauit Lycaonis clarus filius:
Concitamini Troiani, magnanimi stimulatores equorum.
Vulneratus est enim fortissimus Achiuorum, neque ipsum puto
Diu toleraturum violentam sagittam, siquidem vere me
Impulit rex Iouis filius profectum ex Lycia. 105
Sic dixit gloriabundus: hunc autem non sagitta velox interfecit,
Sed secedens, ante equos et currus
Stetit, et Sthenelum allocutus est Capanei filium:
Consurge amice Capaneide, descende de curru,
Vt mihi ex humero trahas amaram sagittam. 110
Sic dixit: Sthenelus autem ab equis desiliit in terram:
Astans autem sagittam velocem penitus extraxit humero.
Sanguis autem sursum ebulliit per tortilem tunicam.
Tum iam precatus est bello strenuus Diomedes:
Audi me Aegiochi Iouis filia indomita, 115
Si unquam mihi et patri benigna astitisti
Saeuo in bello, nunc rursus me dilige Minerua.
Da autem me virum interficere, et in impetum hastae venire,
Qui me vulnerauit praeueniens, et gloriatur, neque me putat
Diu amplius visurum splendidum lumen Solis. 120
Sic dixit precans: hunc autem exaudiuit Pallas Minerua.
Membra autem fecit leuia, pedesque et manus superne:
Prope autem stans, verbis velocibus allocuta est:
Confidens iam, o Diomedes, contra Troianos pugna.
Nam tibi in pectoribus robur paternum misi 125
Intrepidum, quale habuit vibrator scuti eques Tydeus.
Caliginem rursus tibi ab oculis abstuli, quae prius inerat,
Vt bene dignoscas tum Deum, tum etiam hominem.
Itaque nunc si Deus tentans (te) huc venerit,
Nequaquam tu cum immortalibus Diis ex aduerso pugna 130

Diomedes vulneratur a Pandaro.

Diomedes precatur ad Mineruam.

Aliis, verum si Iouis filia Venus
Venerit in bellum, hanc vulnera acuto ferro.
Hac quidem, sic locuta, discessit casta Minerua.
Tydides autem reuersus antesignanis mixtus est.
Et antea quamuis animo promptus esset in Troianos pugnare,
Certè tunc ipsum ter tantum cepit robur, instar leonis,
Quem pastor in-agro ad lanigeras oues
Perstrinxerit quidē caulā transilientem, neque interfecerit:
Ipsius quidem vires cōmouit, postea v. non defendit (oues)
Sed stabulis se-condit & deserta timet:
Hae quidem coaceruatae aliae super alias sternuntur:
Sed hic (leo) auidus alto exilit ouili:
Sic alacer Troianis mixtus est fortis Diomedes.
Tunc interfecit Astynoum, & Hypenora pastorem populorū,
Alterum quidem super papillam vulnerans aerata hasta,
Alterum autem ense magno in claue ceruicis ad humerū
Percussit: ab ceruice autem humerum disiunxit, & a dorso.
Hos quidem reliquit: hic. v. Abantē petebat, & Polyidum,
Filios Eurydamantis somniorum-interpretis senis.
Quibus euntib. (ad bellum) senex non interpretatus est so-
Sed ipsos fortis Diomedes interfecit (mnia,
Iuit autem ad Xanthúmque Thoonáque Phaenopis filios
Ambos in-senio natos, hic autē conficiebatur senecta tristi:
Filium. v. non generauit alium in possessionib. relinquendum:
Tum hic hos interfecit, charam autem abstulit animam
Vtrisque: patri autem luctum, & curas tristes
Reliquit, quoniam non viuos ex pugna reuersos
Suscepit: magistratus autem hereditatem diuiserunt.
Tunc filios Priami duos corripuit Dardanidae,
In vno curru existentes, Echemonáque, Chromiúmque, [margin: γρ. ἐχέμμονα.]
Sicut autem leo in boues insiliens ceruicem frangit
Iuuencae, vel bouis, syluam depascentium:
Sic hos ambos ex equis Tydei filius
Deturbauit turpiter inuitos: postea autem arma spoliabat:
Equos autem suis socijs dabat ad naues abigendos.
Hunc autem vidit Aeneas dissipantem ordines virorum: [margin: Aeneas Pandarū quaerit.]
Porrexit. a. se per pugnam, & per strepitum lancearum,
Pandarum diuinum quaerens sicubi inueniret.
Inuenit Lycaonis filium inculpabilem, fortémque:
Stetit. a. ante ipsum, verbumq́, eum contra allocutus est:
Pandare, vbi tibi arcus, & veloces sagittae?
Et gloria? qua nullus tecum contendit hic quidem vir,
Neque quisquam in Lycia te gloriatur esse praestantior.
Sed age huic immitte sagittam viro, Iouis manus eleuans,
Quisquis is sit, qui vincit: & iam malis multis affecit
Troianos: quoniam multorúmque, & fortium genua soluit.
Nisi quis Deus est iratus Troianis,
Ob sacrificia succensens. Grauis autem Dei est ira. [margin: γρ. θεοῦ μῆνις.]
Hunc autem rursus allocutus est Lycaonis clarus filius: [margin: Pandari verba ad Aeneam.]
Aenea, Troianorum consultor aere loricatorum,
Tydidae eum ego res-militaris perito in omnibus assimilo,
Scuto agnoscens, galeáque triconata,
Equósque inspiciens: certo autem nescio, num Deus sit,
An autem hic vir, quem dico, fortis Tydei filius:
Non hic sine Deo ista furens-facit, sed aliquis propè
Stat immortalium nebula tectus humeros (aliò:
Qui ab isto sagittam celerem quae-assecuta-est eum auertit
Iam enim ei immisi iaculum, & ipsum vulneraui in humero
Dextro, è regione per thoracis concauitatem,
Et ipsum ego affirmabam ad Plutonem demissurum (me)
Attamen non occidi. Deus sane aliquis est iratus.
Equi autem non adsunt & currus quos conscendam.
Sed alicubi in aedibus Lycaonis vndecim currus sunt
Pulchri, recens-compacti, nuper facti, circum. v. stragu-
la
Expansa sunt: apud autem ipsos vnicuique biiuges equi
Stant, hordeum album comedentes, & auenam.
Certè quidem mihi valde multa senex bellator Lycaon
Proficiscenti mandauit domibus in fabricatis:
Equis me iussit & curribus vectum

Τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τυδεΐδης δ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη,
Καὶ πρίν περ θυμῷ μεμαὼς Τρώεσσι μάχεσθαι, 135
Δὴ τότε μιν τρὶς τόσσον ἕλεν μένος, ὥς τε λέοντα,
Ὅν ῥά τε ποιμὴν ἀγρῷ ἐπ' εἰροπόκοις ὀΐεσσι
Χραύσῃ μέν τ' αὐλῆς ὑπεράλμενον, οὐδὲ δαμάσσῃ·
Τοῦ μέν τε σθένος ὦρσεν, ἔπειτα δέ τ' οὐ προσαμύνει,
Ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς δύεται, τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται, 140
Αἱ μέν τ' ἀγχηστῖναι ἐπ' ἀλλήλῃσι κέχυνται,
Αὐτὰρ ὁ ἐμμεμαὼς βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς·
Ὣς μεμαὼς Τρώεσσι μίγη κρατερὸς Διομήδης.
Ἔνθ' ἕλεν Ἀστύνοον καὶ Ὑπείρονα ποιμένα λαῶν·
Τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο βαλὼν χαλκήρεϊ δουρί, 145
Τὸν δ' ἕτερον ξίφεϊ μεγάλῳ κληῗδα παρ' ὦμον
Πλῆξ', ἀπὸ δ' αὐχένος ὦμον ἐέργαθεν ἠδ' ἀπὸ νώτου.
Τοὺς μὲν ἔασ', ὁ δ' Ἄβαντα μετῴχετο καὶ Πολύϊδον,
Υἱέας Εὐρυδάμαντος ὀνειροπόλοιο γέροντος·
Τοῖς οὐκ ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρους, 150
Ἀλλά σφεας κρατερὸς Διομήδης ἐξενάριξε.
Βῆ δὲ μετὰ Ξάνθόν τε Θόωνά τε, Φαίνοπος υἷε,
Ἄμφω τηλυγέτω· ὁ δ' ἐτείρετο γήραϊ λυγρῷ,
Υἱὸν δ' οὐ τέκετ' ἄλλον ἐπὶ κτεάτεσσι λιπέσθαι.
Ἔνθ' ὅ γε τοὺς ἐνάριζε, φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμὸν 155
Ἀμφοτέρω, πατέρι δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ
Λεῖπ', ἐπεὶ οὐ ζώοντε μάχης ἐκνοστήσαντε
Δέξατο· χηρωσταὶ δὲ διὰ κτῆσιν δατέοντο.
Ἔνθ' υἷας Πριάμοιο δύω λάβε Δαρδανίδαο
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, * Ἐχέμμονά τε Χρομίον τε. 160
Ὡς δὲ λέων ἐν βουσὶ θορὼν ἐξ αὐχένα ἄξῃ
Πόρτιος ἠὲ βοὸς ξύλοχον κάτα βοσκομενάων,
Ὣς τοὺς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέος υἱὸς
Βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα δὲ τεύχε' ἐσύλα·
Ἵππους δ' οἷς ἑτάροισι δίδου μετὰ νῆας ἐλαύνειν. 165
Τὸν δ' ἴδεν Αἰνείας ἀλαπάζοντα στίχας ἀνδρῶν,
Βῆ δ' ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενος, εἴ που ἐφεύροι.
Εὗρε Λυκάονος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε·
Στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῖο, ἔπος τέ μιν ἀντίον ηὔδα· 170
Πάνδαρε, ποῦ τοι τόξον ἰδὲ πτερόεντες ὀϊστοί;
Καὶ κλέος; ᾧ οὔ τίς τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνήρ,
Οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σέο γ' εὔχεται εἶναι ἀμείνων.
Ἀλλ' ἄγε τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ βέλος, Διὶ χεῖρας ἀνασχών,
Ὅς τις ὅδε κρατέει, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε 175
Τρῶας, ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Εἰ μή τις θεός ἐστι κοτεσσάμενος Τρώεσσιν,
Ἱρῶν μηνίσας· χαλεπὴ δὲ θεοῦ * ἔπι μῆνις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων, 180
Τυδεΐδῃ μιν ἔγωγε δαΐφρονι πάντα ἐΐσκω,
Ἀσπίδι γιγνώσκων, αὐλώπιδί τε τρυφαλείῃ,
Ἵππους τ' εἰσορόων· σάφα δ' οὐκ οἶδ' εἰ θεός ἐστιν.
Εἰ δ' ὅ γ' ἀνὴρ ὅν φημι, δαΐφρων Τυδέος υἱός,
Οὐχ ὅ γ' ἄνευθε θεοῦ τάδε μαίνεται, ἀλλά τις ἄγχι 185
Ἕστηκ' ἀθανάτων, νεφέλῃ εἰλυμένος ὤμους,
Ὃς τούτου βέλος ὠκὺ κιχήμενον ἔτραπεν ἄλλῃ.
Ἤδη γάρ οἱ ἐφῆκα βέλος, καί μιν βάλον ὦμον
Δεξιὸν, ἀντικρὺ διὰ θώρηκος γυάλοιο·
Καί μιν ἔγωγ' ἐφάμην Ἀϊδωνῆϊ προϊάψειν, 190
Ἔμπης δ' οὐκ ἐδάμασσα· θεός νύ τίς ἐστι κοτήεις.
Ἵπποι δ' οὐ παρέασι καὶ ἅρματα, τῶν κ' ἐπιβαίην·
Ἀλλά που ἐν μεγάροισι Λυκάονος ἕνδεκα δίφροι
Καλοί, πρωτοπαγεῖς, νεοτευχέες· ἀμφὶ δὲ πέπλοι
Πέπτανται· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι 195
Ἑστᾶσι, κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας.
Ἦ μέν μοι μάλα πολλὰ γέρων αἰχμητὰ Λυκάων
Ἐρχομένῳ ἐπέτελλε δόμοις ἔνι ποιητοῖσιν·
Ἵπποισίν μ' ἐκέλευε καὶ ἅρμασιν ἐμβεβαῶτα

Ἀρχεύειν Τρώεσσι κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας. 200
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
Ἵππων φειδόμενος, μή μοι δευοίατο φορβῆς,
Ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἔδμεναι ἄδδην.
Ὣς λίπον, αὐτὰρ πεζὸς ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
Τόξοισιν πίσυνος· τὰ δέ μ' οὐκ ἄρ' ἔμελλον ὀνήσειν. 205
Ἤδη γὰρ δοιοῖσιν ἀριστήεσσιν ἐφῆκα,
Τυδεΐδῃ τε καὶ Ἀτρεΐδῃ, ἐκ δ' ἀμφοτέροιιν
Ἀτρεκὲς αἷμ' ἔσσευα βαλὼν, ἤγειρα δὲ μᾶλλον.
Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ ἀπὸ πασσάλου ἀγκύλα τόξα
Ἤματι τῷ ἑλόμην ὅτε Ἴλιον εἰς ἐρατεινὴν 210
Ἡγεόμην Τρώεσσι, φέρων χάριν Ἕκτορι δίῳ.
Εἰ δέ κε νοστήσω, καὶ ἐσόψομαι ὀφθαλμοῖσι
Πατρίδ' ἐμὴν, ἄλοχόν τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φὼς,
Εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῷ ἐν πυρὶ θείην, 215
Χερσὶ διακλάσσας· ἀνεμώλια γάρ μοι ὀπηδεῖ.
Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας Τρώων ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Μὴ δ' οὕτως ἀγόρευε· πάρος δ' οὐκ ἔσσεται ἄλλως,
Πρίν γ' ἐπὶ νὼ τῷδ' ἀνδρὶ σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
Ἀντιβίην ἐλθόντε σὺν ἔντεσι πειρηθῆναι. 220
Ἀλλ' ἄγ' ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι
Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ἐπιστάμενοι πεδίοιο
Κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι.
Τὼ καὶ νῶϊ πόλινδε σαώσετον, εἴπερ ἂν αὖτε
Ζεὺς ἐπὶ Τυδεΐδῃ Διομήδεϊ κῦδος ὀρέξῃ. 225
Ἀλλ' ἄγε νῦν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα
Δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι·
Ἠὲ σὺ τόνδε δέδεξο, μελήσουσιν δ' ἐμοὶ ἵπποι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱὸς,
Αἰνεία, σὺ μὲν αὐτὸς ἔχ' ἡνία καὶ τεὼ ἵππω. 230
Μᾶλλον ὑφ' ἡνιόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἅρμα
Οἴσετον, εἴπερ ἂν αὖτε φεβώμεθα Τυδέος υἱόν.
Μὴ τὼ μὲν δείσαντε ματήσετον, οὐδ' ἐθέλητον
Ἐκφερέμεν πολέμοιο, τεὸν φθόγγον ποθέοντε·
Νῶϊ δ' ἐπαΐξας μεγαθύμου Τυδέος υἱὸς, 235
Αὐτώ τε κτείνῃ, καὶ ἐλάσσῃ μώνυχας ἵππους.
Ἀλλὰ σύ γ' αὐτὸς ἔλαυνε τέ' ἅρματα καὶ τεὼ ἵππω,
Τόνδε δ' ἐγὼν ἐπιόντα δεδέξομαι ὀξέϊ δουρί.
Ὣς ἄρα φωνήσαντες, ἐς ἅρματα ποικίλα βάντες,
Ἐμμεμαῶτ' ἐπὶ Τυδεΐδῃ ἔχον ὠκέας ἵππους. 240
Τοὺς δὲ ἴδε Σθένελος Καπανήϊος ἀγλαὸς υἱὸς,
Αἶψα δὲ Τυδεΐδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τυδεΐδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Ἄνδρ' ὁρόω κρατερὼ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι,
Ἶν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μὲν τόξων ἐῢ εἰδὼς 245
Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὖτε Λυκάονος εὔχεται εἶναι·
Αἰνείας δ' υἱὸς μὲν ἀμύμονος Ἀγχίσαο
Εὔχεται ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ οἵ ἐστ' Ἀφροδίτη.
Ἀλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθ' ἐφ' ἵππων, μηδέ μοι οὕτω
Θῦνε διὰ προμάχων, μή πως φίλον ἦτορ ὀλέσσῃς. 250
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Μή τι φόβονδ' ἀγόρευ', ἐπεὶ οὐδὲ σὲ πεισέμεν οἴω.
Οὐ γάρ μοι γενναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι,
Οὐδὲ καταπτώσσειν· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν.
Ὀκνείω δ' ἵππων ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ καὶ αὔτως 255
Ἀντίον εἶμ' αὐτῶν· τρεῖν μ' οὐκ ἐᾷ Παλλὰς Ἀθήνη.
Τούτω δ' οὐ πάλιν αὖτις ἀποίσετον ὠκέες ἵπποι
Ἄμφω ἀφ' ἡμείων, εἴ γ' οὖν ἕτερός γε φύγῃσιν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Αἴ κέν μοι πολύβουλος Ἀθήνη κῦδος ὀρέξῃ 260
Ἀμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δὲ τούσδε μὲν ὠκέας ἵππους
Αὐτοῦ ἐρυκακέειν, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας,
Αἰνείαο δ' ἐπαΐξαι μεμνημένος ἵππων,
Ἐκ δ' ἐλάσαι Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Τῆς γάρ τοι γενεῆς ἧς Τρωΐ περ εὐρύοπα Ζεὺς 265
Δῶχ' υἷος ποινὴν Γανυμήδεος, οὕνεκ' ἄριστοι
Ἵππων ὅσσοι ἔασιν ὑπ' ἠῶ τ' ἠέλιόν τε.
Τῆς γενεῆς ἔκλεψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγχίσης,

Præesse Troianis in validis prœliis.
Sed ego non parui (profecto multo satius fuisset)
Equis parcens, ne mihi indigerent pabulo, [γρ. εἰδὼς]
Viris (in vrbe) inclusis soliti comedere largiter.
Sic reliqui, sed pedester ad Ilium veni,
Arcubus fretus: qui mihi non erant profuturi.
Iam enim duobus principibus immisi,
Tydidæq; & Atridæ, ex autem ambobus
Verum sanguinem eliciui vulnerans, irritaui autem magis.
Ideo malo fato à paxillo curuos arcus
Die illo abstuli, cùm Troiam ad desiderabilem
Ducebam Troianos gratificans Hectori diuino.
Si autem rediero & aspexero oculis
Patriam meam vxoremque, & altam magnam domum,
Statim postea à me caput abscindat alienus vir,
Nisi ego hos arcus splendido in igne posuerim
Manibus confractos: inutiles enim mihi sunt comites.
Hunc autem rursus Aeneas Troianorum dux contra allocutus est.
Ne sic loquere: prius enim non erit aliter
Quam vterque in hunc virum cum equis & curribus
Obuiam iuncti armis experiamur.
Sed age meos currus ascende, vt videas
Quales Troiani equi periti per campum
Celeriter valde huc & illuc insequi & fugere.
Qui & nos ad ciuitatem saluos perducent, si rursus
Iupiter Tydidæ Diomedi gloriam præbuerit.
Sed age, nunc scuticam, & habenas elegantes
Accipe: ego autem ab equis descendam, vt pugnem.
Vel tu hunc excipe: curæ erunt autem mihi equi.
Hunc autem rursus allocutus est Lycaonis clarus filius,
Aenea, tu quidem ipse tene habenas & tuos equos:
Magis sub auriga consueto curuum currum
Ferent, si rursus fugiamus Tydei filium:
Ne hi quidem timentes inertes sint, neque velint
Efferre prœlio, tuam vocem desiderantes:
Nos autem irruens magnanimi Tydei filius,
Ipsosmetq; interficiat, & abigat vnicam vngulam-habentes equos.
Quare tu ipse age tuos currus & tuos equos:
Hunc autem ego contrauenientem excipiam acuta hasta.
Sic locuti in currus variegatos conscendentes
Accincti contra Tydidem dirigebant veloces equos. [Aeneas & Pandarus Diomedem aggrediuntur.]
Hos autem vidit Sthenelus Capanei clarus filius,
Statim autem Tydidem verbis alatis allocutus est:
Tydide Diomedes, meo charissime animo,
Duos-viros video fortes contra te paratos pugnare,
Vires immensas habentes: alter quidem arcuum peritus
Pandarus, filius autem Lycaonis gloriatur esse:
Aeneas vero filius magnanimi Anchisæ
Gloriatur natus esse, mater autem ipsius est Venus. [γρ. [illegible]]
Sed age retrocedamus in equis, neque mihi sic
Ruas per primam-aciem, ne quo modo dilectum cor perdas.
Hunc autem torue aspiciens allocutus est fortis Diomedes,
Ne ad fugam loquaris, quoniam non te persuasurum puto.
Non enim mihi honestum (v. ex more maiorum) fugitanti pugnare,
Neque formidare: adhuc mihi vires integræ sunt:
Piget autem equos ascendere, sed & sic [γρ. [illegible]]
Obuiam ibo ipsis: trepidare me non sinit Pallas Minerua.
Hos autem non iterum retrò referent veloces equi
Ambos a nobis: nisi alter saltem aufugerit.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Si mihi consultrix Minerua gloriam dederit
Ambos interficiendi, tu hos quidem veloces equos
Ibidem coerceto, ad currum habenas tendens,
Aeneæ autem accurrito recordatus ad equos,
Abige autem à Troianis ad bene armatos Achiuos,
Huius. n. sobolis sunt, e qua Troi latè-prospiciens Iupiter
Dedit filij compensationem Ganymedis: quia optimi sunt
Equorum, quicunque sunt sub Auroráque Soléque:
Ex hac sobole furatus est rex virorum Anchises,

Clam Laomedonte subiiciens foeminas equas:
Harum ei sex generati sunt in domibus e sobole:
Quatuor quidem ipse retinens nutriebat ad praesepe:
Duos autem Aeneae dedit, peritos fugae capessendae.
Si hos ceperimus, retulerimus sane gloriam praeclaram.
Sic hi quidem talia inter se dicebant:
Hi autem cito prope accesserunt impellentes veloces equos.
Hunc prior allocutus est Lycaonis splendidus filius:
Fortissime, rei-militaris peritissime, inclyti Tydei fili,
Profecto te non telum velox interfecit, amara sagitta:
Nunc rursus lancea experiar si te assequi potero.
Dixit et vibrans-sursum proiecit longam hastam,
Et percussit Tydidae ad clypeum: per hunc autem penitus
Cuspis aerea volans thoraci infixa est.
Ideo autem immane clamavit Lycaonis splendidus filius,
Vulneratus es ad ventrem penitus, neque te puto
Diu amplius duraturum: mihi autem magnam laudem dedisti.
Hunc autem non territus allocutus est fortis Diomedes:
Errasti, et non assecutus es, sed non quidem vos puto
Ante cessaturos, quam saltem alter alter cadens
Sanguine satiet Martem audacem bellatorem.
Sic fatus, iaculatus est: telum autem direxit Minerva — Pandarū interficit Diomedes.
Ad nasum apud oculum: albos autem traiecit dentes.
Huius autem linguam extremam abscidit ferrum indomitum:
Cuspis autem exiit ad extremum mentum.
Cecidit autem e curribus: sonuerunt autem arma super ipso
Versicoloria, fulgentia: trepidarunt autem eius equi
Velocipedes, huius autem illic soluta est animaque robúrque.
Aeneas autem irruit cum scuto lanceaque longa,
Veritus ne sibi eriperent cadaver Achivi.
Circum autem ipsum ibat tanquam leo, viribus confisus:
Ante autem ipsum hastam obtendit, et scutum undique rotundū,
Eum interficere paratus quicunque huic obvius veniret,
Horribiliter vociferans: ille autem saxum accepit manu
Tydides, magni ponderis, quod non duo viri ferrent,
Quales nunc homines sunt: hic vero ipsum facile mouebat, et-
Eo percussit Aenea coxendicem, ubi femur (iam solus:
In coxa vertitur: acetabulum autem ipsum vocant:
Contudit autem ipsius acetabulum, ambos autem insuper abrupit ner-
Detraxit autem cutem asper-lapis, sed hic heros (vos:
Constitit in genua cadens, et innitebatur manu crassa
Terra, circum autem oculos illius atra nox cooperuit.
Atque adeo ibi periisset rex virorum Aeneas,
Nisi cito animadvertisset Iovis filia Venus, — Venus Aeneam subducit ex acie.
Mater, quae ipsum sub Anchisa peperit boves pascente.
Circum autem suum dilectum filium extendit lacertos candidos,
Ante autem ipsum pepli nitidi plicaturam obtendit,
Munimentum ut esset telorum: ne quis Danaorum equitum
Ferrum in pectoribus iaculatus, animam adimeret.
Haec quidem suum dilectum illum subduxit e praelio.
Neque filius Capanei oblitus est mandatorum
Eorum quae ei mandaverat in-bello strenuus Diomedes.
Sed hic quidem suos inhibuit unica-ungula habentes equos
Seorsum a strepitu, ex curru habenas tendens:
Aeneae autem invadens pulchre-crinitos equos
Abegit a Troianis ad bene-armatos Achivos.
Dedit autem Deipylo socio dilecto, quem supra omnem
Honorabat aequalium-coetum, quia eius mentibus apta noverat,
Naves ad concavas ut abigeret: sed hic heros
Suos equos ascendens, sumpsit habenas elegantes.
Statim autem Tydidē consecutus est cum fortes-ungul. habentib.
Alacriter autem Venerem persequebatur infesto ferro, (equis — Diomedes Venerem vulnerat.
Cognoscens quod imbellis esset dea, neque dearum
Earum quae virorum bellum administrant:
Neque Minerva, neque urbium vastatrix Bellona.
At cum tandem assecutus est multam per turbam insequens,
Tunc porrecta lancea magnanimi Tydei filius
Summam vulneravit manum insiliens acuta lancea
Imbecillam: statim autem lancea cutem perforavit

Λάθρῃ Λαομέδοντος ὑποσχὼν θήλεας ἵππους·
Τῶν οἱ ἓξ ἐγένοντο ἐνὶ μεγάροισι γενέθλη· 270
Τοὺς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ' ἐπὶ φάτνῃ,
Τὼ δὲ δύ' Αἰνείᾳ δῶκεν, μήστωρε φόβοιο.
Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθά κε κλέος ἐσθλόν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Τὼ δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἦλθον ἐλαύνοντ' ὠκέας ἵππους. 275
Τὸν πρότερος προσέειπε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός·
Καρτερόθυμε δαΐφρον ἀγαυοῦ Τυδέος υἱέ,
Ἦ μάλα σ' οὐ βέλος ὠκὺ δαμάσσατο, πικρὸς ὀϊστός·
Νῦν αὖτ' ἐγχείῃ πειρήσομαι αἴ κε τύχωμι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος, 280
Καὶ βάλε Τυδεΐδαο κατ' ἀσπίδα· τῆς δὲ διαπρὸ
Αἰχμὴ χαλκείη πταμένη θώρηκι πελάσθη.
Τῷ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός,
Βέβληαι κενεῶνα διαμπερές, οὐδέ σ' ὀΐω
Δηρὸν ἔτ' ἀνσχήσεσθαι· ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκας. 285
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Ἤμβροτες, οὐδ' ἔτυχες· ἀτὰρ οὐ μὲν σφῶΐ γ' ὀΐω
Πρίν γ' ἀποπαύσεσθαι πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.
Ὣς φάμενος προέηκε· βέλος δ' ἴθυνεν Ἀθήνη 290
Ῥῖνα παρ' ὀφθαλμόν, λευκοὺς δ' ἐπέρησεν ὀδόντας.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τάμε χαλκὸς ἀτειρής,
Αἰχμὴ δ' ἐξελύθη παρὰ νείατον ἀνθερεῶνα.
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ
Αἰόλα, παμφανόωντα· παρέτρεσσαν δέ οἱ ἵπποι 295
Ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε.
Αἰνείας δ' ἀπόρουσε σὺν ἀσπίδι δουρί τε μακρῷ,
Δείσας μή πώς οἱ ἐρυσαίατο νεκρὸν Ἀχαιοί.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε λέων ὣς ἀλκὶ πεποιθώς,
Πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην, 300
Τὸν κτάμεναι μεμαὼς ὅς τις τοῦ γ' ἀντίος ἔλθοι,
Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Τυδεΐδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
Τῷ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἰσχίον, ἔνθά τε μηρὸς 305
Ἰσχίῳ ἐνστρέφεται· κοτύλην δέ τέ μιν καλέουσι·
Θλάσσε δέ οἱ κοτύλην, πρὸς δ' ἄμφω ῥῆξε τένοντε·
Ὦσε δ' ἀπὸ ῥινὸν τρηχὺς λίθος· αὐτὰρ ὅ γ' ἥρως
Ἔστη γνὺξ ἐριπών, καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ
Γαίης· ἀμφὶ δὲ ὄσσε κελαινὴ νὺξ ἐκάλυψε. 310
Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Μήτηρ, ἥ μιν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε βουκολέοντι·
Ἀμφὶ δ' ἑὸν φίλον υἱὸν ἐχεύατο πήχεε λευκώ,
Πρόσθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινοῦ πτύγμ' ἐκάλυψεν, 315
Ἕρκος ἔμεν βελέων, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων
Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἡ μὲν ἑὸν φίλον υἱὸν ὑπεξέφερεν πολέμοιο.
Οὐδ' υἱὸς Καπανῆος ἐλήθετο συνθεσιάων
Τάων ἃς ἐπέτελλε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης· 320
Ἀλλ' ὅ γε τοὺς μὲν ἑοὺς ἠρύκακε μώνυχας ἵππους
Νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου, ἐξ ἄντυγος ἡνία τείνας·
Αἰνείαο δ' ἐπαΐξας καλλίτριχας ἵππους
Ἐξέλασε Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Δῶκε δὲ Δηϊπύλῳ ἑτάρῳ φίλῳ, ὃν περὶ πάσης 325
Τῖεν ὁμηλικίης, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· αὐτὰρ ὅ γ' ἥρως
Ὧν ἵππων ἐπιβὰς ἔλαβ' ἡνία σιγαλόεντα.
Αἶψα δὲ Τυδεΐδην μέθεπε κρατερώνυχας ἵππους
Ἐμμεμαώς· ὁ δὲ Κύπριν ἐπῴχετο νηλέϊ χαλκῷ, 330
Γιγνώσκων ὅ τ' ἄναλκις ἔην θεός, οὐδὲ θεάων
Τάων αἵ τ' ἀνδρῶν πόλεμον κάτα κοιρανέουσιν,
Οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίη, οὔτε πτολίπορθος Ἐνυώ.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκίχανε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων,
Ἔνθ' ἐπορεξάμενος μεγαθύμου Τυδέος υἱός, 335
Ἄκρην οὖτασε χεῖρα μετάλμενος ὀξέϊ δουρὶ
Ἀβληχρήν· εἶθαρ δὲ δόρυ χροὸς ἀντετόρησεν

Ἀμβρ-

Ἀμβροσίου διὰ πέπλου, ὅν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί,
Πρυμνὸν ὕπερ θέναρος· ῥέε δ' ἄμβροτον αἷμα θεοῖο,
(Ἰχώρ, οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν. 340
Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον·
Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι καὶ ἀθάνατοι καλέονται.)
Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ἀπὸ ἕο κάββαλεν υἱόν·
Καὶ τὸν μὲν μετὰ χερσὶν ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Κυανέῃ νεφέλῃ, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων 345
Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕλοιτο.
Τῇ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Εἶκε Διὸς θύγατερ πολέμου καὶ δηϊοτῆτος.
Ἦ οὐχ ἅλις ὅττι γυναῖκας ἀνάλκιδας ἠπεροπεύεις;
Εἰ δὲ σύ γ' ἐς πόλεμον πωλήσεαι, ἦ τέ σ' ὀΐω 350
Ῥιγήσειν πόλεμόν γε καὶ εἴ χ' ἑτέρωθι πύθηαι.
Ὣς ἔφαθ'· ἣ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσετο, τείρετο δ' αἰνῶς·
Τὴν μὲν ἄρ' Ἶρις ἑλοῦσα ποδήνεμος ἔξαγ' ὁμίλου,
Ἀχθομένην ὀδύνῃσι, μελαίνετο δὲ χρόα καλόν.
Εὗρεν ἔπειτα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ θοῦρον Ἄρηα 355
Ἥμενον· ἠέρι δ' ἔγχος ἐκέκλιτο, καὶ ταχέ' ἵππω.
Ἡ δὲ γνὺξ ἐριποῦσα κασιγνήτοιο φίλοιο,
Πολλὰ λισσομένη, χρυσάμπυκας ᾔτεεν ἵππους·
Φίλε κασίγνητε κόμισαί τέ με, δός τέ μοι ἵππους,
Ὄφρ' ἐς Ὄλυμπον ἵκωμαι, ἵν' ἀθανάτων ἕδος ἐστί. 360
Λίην ἄχθομαι ἕλκος, ὅ με βροτὸς οὔτασεν ἀνήρ
Τυδεΐδης, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο.
Ὣς φάτο· τῇ δ' ἄρ' Ἄρης δῶκε χρυσάμπυκας ἵππους.
Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινεν ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ.
Πὰρ δέ οἱ Ἶρις ἔβαινε, καὶ ἡνία λάζετο χερσί· 365
Μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο θεῶν ἕδος, αἰπὺν Ὄλυμπον.
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
Λύσασ' ἐξ ὀχέων, παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ.
Ἡ δ' ἐν γούνασι πῖπτε Διώνης δῖ' Ἀφροδίτη 370
Μητρὸς ἑῆς· ἣ δ' ἀγκὰς ἐλάζετο θυγατέρα ἥν,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε φίλον τέκος Οὐρανιώνων
Μαψιδίως, ὡς εἴ τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη, 375
Οὖτά με Τυδέος υἱὸς ὑπέρθυμος Διομήδης,
Οὕνεκ' ἐγὼ φίλον υἱὸν ὑπεξέφερον πολέμοιο
Αἰνείαν, ὃς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν.
Οὐ γὰρ ἔτι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή,
Ἀλλ' ἤδη Δαναοί γε καὶ ἀθανάτοισι μάχονται. 380
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διώνη δῖα θεάων·
Τέτλαθι τέκνον ἐμόν, καὶ ἀνάσχεο, κηδομένη περ.
Πολλοὶ γὰρ δὴ τλῆμεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἐξ ἀνδρῶν, χαλέπ' ἄλγε' ἐπ' ἀλλήλοισι τιθέντες.
Τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν Ὦτος κρατερός τ' Ἐφιάλτης 385
Παῖδες Ἀλωῆος δῆσαν κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ·
Χαλκέῳ δ' ἐν κεράμῳ δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας·
Καί νύ κεν ἔνθ' ἀπόλοιτο Ἄρης ἆτος πολέμοιο,
Εἰ μὴ μητρυιὴ περικαλλὴς Ἠερίβοια
Ἑρμέᾳ ἐξήγγειλεν· ὃ δ' ἐξέκλεψεν Ἄρηα 390
Ἤδη τειρόμενον· χαλεπὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα.
Τλῆ δ' Ἥρη, ὅτε μιν κρατερὸς πάϊς Ἀμφιτρύωνος
Δεξιτερὸν κατὰ μαζὸν ὀϊστῷ τριγλώχινι
Βεβλήκει· τότε καί μιν ἀνήκεστον λάβεν ἄλγος.
Τλῆ δ' Ἀΐδης ἐν τοῖσι πελώριος ὠκὺν ὀϊστόν, 395
Εὖτέ μιν ωὐτὸς ἀνὴρ υἱὸς Διὸς αἰγιόχοιο
Ἐν Πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν.
(Αὐτὰρ ὁ βῆ πρὸς δῶμα Διὸς καὶ μακρὸν Ὄλυμπον,
Κῆρ ἀχέων, ὀδύνῃσι πεπαρμένος· αὐτὰρ ὀϊστὸς
Ὤμῳ ἐνὶ στιβαρῷ ἠλήλατο, κῆδε δὲ θυμόν. 400
Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων
Ἠκέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι * καταθνητός γ' ἐτέτυκτο.)
Σχέτλιος, * ὀβριμοεργός, ὃς οὐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων,
Ὃς τόξοισιν ἔκηδε θεούς, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι.
Σοὶ δ' ἐπὶ τοῦτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· 405
Νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδε κατὰ φρένα Τυδέος υἱός,

Diuinum per peplum, quem ei Charites elaborarant ipsæ,
Extremam sub volam: fluebat autē immortalis sanguis deæ,
(Cruor qualis fluit nempè beatis dijs.
Non enim panem edunt, neque bibunt ardens vinum:
Ideo exangues sunt, & immortales appellantur.)
Illa verò valde clamans abs se deiecit filium,
Et hunc quidem manibus eduxit Phœbus Apollo
Nigra nebula, ne quis Danaorum equitum
Ferrum in pectora iaculatus animam adimeret.
Hac.a.contra, alte clamauit in-bello-strenuus Diomedes:
Excede Iouis filia bello & pugna:
An non satis est quòd mulieres im-belles decipis?
Si autem tu in bello versabere, certe te puto
Formidaturam bellū, & si alibi audieris (s.nomen belli.)
Sic dixit: hæc.a.mœrens abiit: affligebatur.a.granuiter.
Hanc quidem Iris prehendens pedibus-velox duxit extra
Oppressam dolorib. nigrescebat autē corpore pulchro. (turbā
Inuenit deinde pugnæ ad sinistram impetuosum Martem
Sedentem: caligine (tecta) a hasta iacebat, & veloces equi.
Hæc autem in-genua procidens, fratrem dilectum
Multum precans, aurea-fascia-ligatos crines habētes po-
Dilecte frater effer me, da.a.mihi equos. (stebat equos.
Vt in Olympum eam, vbi immortalium sedes est.
Valde doleo vulnere, quod mihi mortalis inflixit vir
Tydides, qui nunc vel aduersus Iouem patrem pugnaret.
Sic dixit: huic.a.Mars dedit aureas phaleras-hab.equos.
Hæc.a.in currum ascendit mœrens charo animo:
Apud.a.ipsam Iris ascendit, & habenas cepit manibus.
Percussit.a.scutica vt-impelleret. hi a.non inuiti volabant.
Statim.a.postea peruenerunt in Deorū sedē altū Olympū.
Tunc equos sistit ventosis-pedibus velox Iris,
Soluens ex curru, atque immortalem apposuit escam.
Illa autem genibus accidit Diones diua Venus
Matris suæ: hæc autem vlnis complectebatur filiam suam.
Manuq; ipsam demulcebat, verbumq; dixit & nominauit:
Quisnam tibi talia fecit, dilecta filia, cœlicolarum
Temerè, tanquam aliquod malum facienti palam?
Huic autem respondit amans risum Venus,
Vulnerauit me Tydei filius superbus Diomedes,
Quoniam ego dilectum filium subducebam e prælio
Æneam, qui mihi omnium longè charissimus est.
Nō.n.amplius inter Troianos & Achiuos pugna grauis est,
Sed iam Danai etiam cum immortalibus pugnant.

Venus apud matrē de Diomede conqueritur.

Huic.a.respondit deinde Dione nobilis dea,
Perfer filia mea, & tolera, mœsta quamuis.
Multi enim iam pertulimus cœlestes domos habitantes
Ab hominibus, grauibus malis inuicem illatis.
Passus est quidem Mars quando ipsum Otus, fortisq; Ephi-
Filij Aloei ligauerunt forti in vinculo: (altes
Æreo autem in carcere ligatus erat tredecim menses:
Et fortassis ibi periisset Mars insatiabilis belli,
Nisi nouerca perpulchra Eeribœa
Mercurio indicasset: hic autem furtim subduxit Martem
Iam confectum: graue enim ipsum vinculum domabat.
Passa est autē Iuno, quando eam fortis filius Amphitryonis
Dextram ad papillam sagitta tricuspide
Vulnerauit: tunc ipsam immedicabilis cepit dolor.
Passus est Pluto inter hos ingens velocem sagittam,
Quando ipsum idem vir filius Iouis ægidem-gestantis,
Ad portam inferorum inter mortuos assecutus doloribus
tradidit:
(Sed iuit ad domum Iouis magnúmque Olympum
Corde dolens, doloribus confixus: nam sagitta
Humerum per fortem adacta erat, & torquebat animum.
Hunc.a.Pæon dolores-mitigantia pharmaca inspergens
Curauit, neque enim vllo-modo mortalis erat. (s.Pluto.)
Impius, ardua-patrans, qui non curabat iniqua faciens,
Qui arcu affligebat deos, qui Olympum habitant.
In te autem hunc incitauit dea casta Minerua.
Stultus, neque hoc scit animo Tydei filius,

Dione Venerem cōsolatur.

x ἔρδων
x ὀβριμοεργός

Quod valde nō longæuus sit, qui cū immortalib. pugnauerit:
Neque ipsum filii ad genua patrem-appellant
Reuersum ex bello & graui pugna.
Itaque nunc Tydides tametsi valde fortis est,
Caueat, ne quis secum fortior te pugnet:
Ne diu Aegialea perprudens Adrasti filia
Ex somno gemens a... domesticos excitet,
Virginalem (i. primum) desiderans maritum, optimum Achiuorum
Generosa uxor Diomedis bellicosi.
Dixit sane & ambabus cruorem à manu abstergebat.
Sanata est manus: dolores autem mitigati sunt graues.
Hæ autem rursus inspicientes Mineruaque & Iuno,
Mordacibus verbis Iouem Saturnidem irritabant.
Inter eos autem sermonem cepit dea cæsia Minerua: (Venerem deridet Minerua.)
Iupiter pater, nū quid mihi succēsebis ob id quod dixero?
Sane quidem aliquam Venus Achiuarum inducens,
Troianos ut simul sequeretur, quos nunc valde dilexit: ([illegible])
Earū aliquā demulcēs Achiuarū pulchris peplis indutarū
Ad auream fibulam perstrinxit manum molem:
Sic dixit: subrisit autem pater hominumque deorumque,
Et aduocans allocutus est auream Venerem:
Non tibi filia mea, commissa sunt bellica opera.
Quin tu iucunda obi munera nuptiarum.
Hæc autem Marti veloci, & Mineruæ omnia curæ erunt.
Sic isti quidem talia inter se colloquebantur.
In Aeneam autem irruit bello clarus Diomedes,
Cognoscens quod ei ipse super tenebat manus Apollo.
Sed hic neque deum magnū reuerebatur: cupiebat a. semper
Aeneam interficere: & inclytis armis spoliare.
Ter quidem deinde irruit interficere cupiens:
Ter autem ei repressit lucidum scutum Apollo.
Sed quando quarto irruit Deo par,
Grauiter increpans allocutus est procul-operans Apollo: (Apollo Diomedē reprimit.)
Caue Tydide, & recede, neque Diis
Paria velis sapere, quoniam nunquam genus simile erit
Immortaliumque deorum, ac humi euntium hominum.
Sic dixit: Tydides autem abscessit pauli per retro,
Iram euitans porro-ferientis Apollinis:
Aeneam autem seorsum à turba posuit Apollo
Pergami in sacro, ubi ipsi templum factum erat:
Hunc quidem Latonaque & Diana sagittis-gaudens
In magno adyto curabantque & honorabant.
Sed hic simulacrum fecit argenteo-arcu-decorus Apollo (Apollo facto Aeneæ simulachro hostes eludit.)
Ipsique Aeneæ simile, & armis tale.
Circum a. simulachrum Troiani & nobiles Achiui
Feriebant inter se circa pectora bubulos
Clypeos rotundos, & parmas leues.
Tūc utiq; impetuosum Martē allocutus est Phœbus Apollo. (Apollo Martem incitat.)
Mars, Mars, hominū pestis, fœdate-cæde, mœnia-oppugnator.
An non deumque hūc virū ex pugna trahes accedēs
Tydidem qui nunc certè & cum Ioue patre pugnaret?
Veneris quidem primum cominus vulnerauit manum ad volam
Sed deinde & mihi ipsi insiliit deo similis.
Sic locutus, ipse quidem resedit in Pergamo excelso.
Troianorū a. ordines perniciosus Mars concitauit accedēs,
Assimulatus Acamanti veloci ductori Thracum.
Filios autem Priami Iouis-alumnos adhortatus est:
O filii Priami a-Ioue-nutriti (i. nobilis.) Regis,
Quousque adhuc interfici sinetis populum ab Achiuis?
An donec circa portas bene structas pugnent?
Iacet vir, quem æque honorabamus atque Hectorē nobilē,
Scilicet Aeneas filius magnanimi Anchisæ,
Sed agite, ex tumultu eripiamus strenuum socium.
Sic locutus, excitauit robur & animum uniuscuiusque.
Tunc vero Sarpedon valde obiurgauit Hectorem nobilem,
Hector, quonam tibi robur abiit quod prius habebas?
Gloriabaris nimirum sine populis ciuitatem seruaturum te
Solum cum affinibus fratribúsque tuis: (& socijs.
Horum nunc nullum ego videre possum, neque animaduertere,

Ὅττι μάλ' οὐ δηναιὸς ὃς ἀθανάτοισι μάχοιτο·
Οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζουσιν
Ἐλθόντ' ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Τῷ νῦν Τυδείδης, εἰ καὶ μάλα καρτερός ἐστι, 410
Φραζέσθω μή τίς οἱ ἀμείνων σεῖο μάχηται·
Μὴ δὴν Αἰγιάλεια περίφρων Ἀδρηστίνη
Ἐξ ὕπνου γοόωσα φίλους οἰκῆας ἐγείρῃ,
Κουρίδιον ποθέουσα πόσιν, τὸν ἄριστον Ἀχαιῶν,
Ἰφθίμη ἄλοχος Διομήδεος ἱπποδάμοιο. 415
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἀπ' ἰχῶ χειρὸς ὀμόργνυ·
Ἄλθετο χεὶρ, ὀδύναι δὲ κατηπιόωντο βαρεῖαι.
Αἱ δ' αὖτ' εἰσορόωσαι Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
Κερτομίοις ἐπέεσσι Δία Κρονίδην ἐρέθιζον·
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, 420
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τί μοι κεχολώσεαι, ὅττι κεν εἴπω;
Ἦ μάλα δή τινα Κύπρις Ἀχαιϊάδων ἀνιεῖσα
Τρωσὶν ἅμα σπέσθαι, τοὺς νῦν ἔκπαγλ' ἐφίλησε,
Τῶν τινα καρρέζουσα Ἀχαιϊάδων εὐπέπλων,
Πρὸς χρυσῇ περόνῃ καταμύξατο χεῖρα ἀραιήν. 425
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Καί ῥα καλεσσάμενος προσέφη χρυσῆν Ἀφροδίτην,
Οὔ τοι τέκνον ἐμὸν δέδοται πολεμήϊα ἔργα·
Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,
Ταῦτα δ' Ἄρηϊ θοῷ καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει. 430
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἰνείᾳ δ' ἐπόρουσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Γιγνώσκων ὅ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων·
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' οὐδὲ θεὸν μέγαν ἅζετο, ἵετο δ' αἰεὶ
Αἰνείαν κτεῖναι, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι. 435
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων,
Τρὶς δέ οἱ ἐστυφέλιξε φαεινὴν ἀσπίδ' Ἀπόλλων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος,
Δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Φράζεο Τυδείδη καὶ χάζεο, μηδὲ θεοῖσιν 440
Ἶσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ οὔποτε φῦλον ὁμοῖον
Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων.
Ὣς φάτο· Τυδείδης δ' ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω,
Μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Αἰνείαν δ' ἀπάτερθεν ὁμίλου θῆκεν Ἀπόλλων, 445
Περγάμῳ εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηός γ' ἐτέτυκτο·
Ἤτοι τὸν Λητώ τε καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
Ἐν μεγάλῳ ἀδύτῳ ἀκέοντό τε κύδαινόν τε.
Αὐτὰρ ὁ εἴδωλον τεῦξ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Αὐτῷ τ' Αἰνείᾳ ἴκελον καὶ τεύχεσι τοῖον· 450
Ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδώλῳ Τρῶες καὶ δῖοι Ἀχαιοὶ
Δῄουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας
Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα.
Δὴ τότε θοῦρον Ἄρηα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἆρες Ἄρες βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα, 455
Οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθὼν
Τυδείδην, ὃς νῦν γε καὶ ἂν Διῒ πατρὶ μάχοιτο;
Κύπριδα μὲν πρῶτον σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ·
Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος.
Ὣς εἰπὼν, αὐτὸς μὲν ἐφέζετο Περγάμῳ ἄκρῃ· 460
Τρῳὰς δὲ στίχας οὖλος Ἄρης ὤτρυνε μετελθὼν,
Εἰδόμενος Ἀκάμαντι θοῷ, ἡγήτορι Θρῃκῶν.
Υἱάσι δὲ Πριάμοιο διοτρεφέεσσι κέλευεν,
Ὦ υἱεῖς Πριάμοιο διοτρεφέος βασιλῆος,
Ἐς τί ἔτι κτείνεσθαι ἐάσετε λαὸν Ἀχαιοῖς; 465
Ἦ εἰσόκεν ἀμφὶ πύλῃς εὖ ποιητῇσι μάχωνται;
Κεῖται ἀνὴρ ὃν ἶσον ἐτίομεν Ἕκτορι δίῳ,
Αἰνείας, υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο.
Ἀλλ' ἄγετ', ἐκ φλοίσβοιο σαώσομεν ἐσθλὸν ἑταῖρον.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου. 470
Ἔνθ' αὖ Σαρπηδὼν μάλα νείκεσεν Ἕκτορα δῖον,
Ἕκτορ, πῇ δή τοι μένος οἴχεται ὃ πρὶν ἔχεσκες;
Φῆς που ἄτερ λαῶν πόλιν ἑξέμεν, ἠδ' ἐπικούρων,
Οἶος σὺν γαμβροῖσι κασιγνήτοισί τε σοῖσι·
Τῶν νῦν οὔτιν' ἐγὼ ἰδέειν δύναμ' οὐδὲ νοῆσαι, 475

Ἀλλ'

Ἀλλὰ καταπτώσσουσι κύνες ὣς ἀμφὶ λέοντα·
Ἡμεῖς δ' αὖ μαχόμεσθ' οἵ πέρ τ' ἐπίκουροι ἔνειμεν.
Καὶ γὰρ ἐγὼν ἐπίκουρος ἐὼν μάλα τηλόθεν ἥκω.
Τηλοῦ γὰρ Λυκίη Ξάνθῳ ἔπι δινήεντι,
Ἔνθ' ἄλοχόν τε φίλην ἔλιπον καὶ νήπιον υἱόν, 480
Κὰδ δὲ κτήματα πολλά, τά τ' ἔλδεται ὅς κ' ἐπιδευής·
Ἀλλὰ καὶ ὧς Λυκίους ὀτρύνω, καὶ μέμον' αὐτὸς
Ἀνδρὶ μαχήσασθαι· ἀτὰρ οὔ τί μοι ἐνθάδε τοῖον
Οἷόν κ' ἠὲ φέροιεν Ἀχαιοὶ ἤ κεν ἄγοιεν·
Τύνη δ' ἕστηκας, ἀτὰρ οὐδ' ἄλλοισι κελεύεις 485
Λαοῖσιν μενέμεν καὶ ἀμυνέμεναι ὤρεσσι.
Μή πως ὡς ἀψῖσι λίνου ἁλόντε πανάγρου
Ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένησθε·
Οἳ δὲ τάχ' ἐκπέρσουσ' εὖ ναιομένην πόλιν ὑμήν.
Σοὶ δὲ χρὴ τάδε πάντα μέλειν νύκτάς τε καὶ ἦμαρ, 490
Ἀρχοὺς λισσομένῳ τηλεκλειτῶν ἐπικούρων
Νωλεμέως ἐχέμεν, κρατερὴν δ' ἀποθέσθαι ἐνιπήν.

  Ὣς φάτο Σαρπηδών, δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦθος,
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντῃ, 495
Ὀτρύνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἳ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν,
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες, οὐδὲ φόβηθεν.
Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωὰς,
Ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ 500
Κρίνῃ ἐπειγομένων ἀνέμων καρπόν τε καὶ ἄχνας,
Αἳ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμιαί· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
Λευκοὶ ὕπερθε γένοντο κονισάλῳ, ὅν ῥα δι' αὐτῶν
Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον ἐπέπληγον πόδες ἵππων,
Ἂψ ἐπιμισγομένων· ὑπὸ δ' ἔστρεφον ἡνιοχῆες. 505
Οἳ δὲ μένος χειρῶν ἰθὺς φέρον· ἀμφὶ δὲ νύκτα
Θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ, Τρώεσσιν ἀρήγων,
Πάντοσ' ἐποιχόμενος· τοῦ δ' ἐκραίαινεν ἐφετμὰς
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅς μιν ἀνώγει
Τρωσὶν θυμὸν ἐγεῖραι, ἐπεὶ ἴδε Παλλάδ' Ἀθήνην 510
Οἰχομένην· ἣ γάρ ῥα πέλεν Δαναοῖσιν ἀρηγών.
Αὐτὸς δ' Αἰνείαν μάλα πίονος ἐξ ἀδύτοιο
Ἧκε, καὶ ἐν στήθεσσι μένος βάλε ποιμένι λαῶν.
Αἰνείας δ' ἑτάροισι μεθίστατο· τοὶ δὲ χάρησαν,
Ὡς εἶδον ζωόν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα, 515
Καὶ μένος ἐσθλὸν ἔχοντα· μετάλλησάν γε μὲν οὔ τι·
Οὐ γὰρ ἔα πόνος ἄλλος, ὃν ἀργυρότοξος ἔγειρεν,
Ἄρης τε βροτολοιγὸς, Ἔρις τ' ἄμοτον μεμαυῖα.
Τοὺς δ' Αἴαντε δύω καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Διομήδης
Ὄτρυνον Δαναοὺς πολεμιζέμεν· οἳ δὲ καὶ αὐτοὶ 520
Οὔτε βίας Τρώων ὑπεδείδισαν, οὔτε ἰωκάς,
Ἀλλ' ἔμενον νεφέλῃσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων
Νηνεμίης ἔστησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
Ἀτρέμας, ὄφρ' εὕδῃσι μένος Βορέαο καὶ ἄλλων
Ζαχρειῶν ἀνέμων, οἵ τε νέφεα σκιόεντα 525
Πνοιῇσιν λιγυρῇσι διασκιδνᾶσιν ἀέντες·
Ὣς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδὲ φέβοντο.
Ἀτρεΐδης δ' ἀν' ὅμιλον ἐφοίτα, πολλὰ κελεύων·

  Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἔστε, καὶ ἄλκιμον ἦτορ ἕλεσθε,
Ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας. 530
Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι ἠὲ πέφανται·
Φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.

  Ἦ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ θοῶς, βάλε δὲ πρόμον ἄνδρα
Αἰνείω ἕταρον μεγαθύμου Δηϊκόωντα
Περγασίδην, ὃν Τρῶες ὁμῶς Πριάμοιο τέκεσσι 535
Τῖον, ἐπεὶ θοὸς ἔσκε μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι·
Τόν ῥα κατ' ἀσπίδα δουρὶ βάλε κρείων Ἀγαμέμνων.
Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἴσατο χαλκός·
Νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσε·
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. 540

  Ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Δαναῶν ἕλεν ἄνδρας ἀρίστους,
Υἷε Διοκλῆος, Κρήθωνά τε Ὀρσίλοχόν τε,
Τῶν ῥα πατὴρ μὲν ἔναιεν ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Φηρῇ,
Ἀφνειὸς βιότοιο, γένος δ' ἦν ἐκ ποταμοῖο

Sed trepidant, quemadmodum canes circa leonem:
Nos autem pugnamus qui auxiliatores adsumus.
Etenim ego auxiliator existens admodum e longinquo veni:
Procul enim est Lycia Xanthum ad vorticosum:
Ubi uxoremque dilectam reliqui, et infantem filium,
Et possessiones multas, quas desiderat quicunque pauper est.
Sed et sic Lycios adhortor, et paratus sum ipse
Cum viro pugnare, nihil est mihi hic tale,
Quale vel ferrent Achivi, vel abducerent.
Tu autem stas, ac non aliis imperas
Copiis consistere, et opem ferre suis uxoribus: (rantis
Ne forte quasi nexibus retis capti omnia cape-
Viris hostibus praeda, & rerum [illegible]
Hi autem cito everterent bene habitatam vestram urbem:
Tibi autem decet haec omnia curare, noctesque diesque,
Principes precantem longinquo vocatorum auxiliatorum,
Ut assidue perstarent, & duram deponas comminationem.
  Sic dixit Sarpedon, momordit autem Hectoris mentem sermo.
Statim autem de curru cum armis saliit ad terram:
Vibrans autem acutas lanceas per exercitum ibat undique,
Adhortans ad pugnandum, excitavit autem pugnam gravem.
Hi autem conversi sunt, & adversi steterunt Achivis.
Argivi autem expectabant conferti, neque territi fuerunt.
Sicut autem ventus paleas fert sacras per areas
Virus ventilantium, quando flava Ceres
Secernit urgentibus ventis fructumque & paleas,
Et albescunt acervi palearum: sic tunc Achivi
Albi superne facti sunt pulvere, quem inter ipsos
Caelum ad aeneum pulsando excitarunt pedes equorum,
Iterum inter se commixtorum: convertebant autem aurigae:
Hi autem robur manuum rectas ferebant. Undique autem caliginem
Impetuosus Mars offudit in pugna Troianis opem ferens,
Quaqua discurrens: exequebatur autem mandata
Phoebi Apollinis, aureum ensem gestantis, qui ipsum iussit
Troianis animum excitare, postquam vidit Palladem Minervam
Abeuntem: haec enim erat Danais auxiliatrix.
Ipse autem Aeneam valde opimo ex adyto
Eduxit, & in pectoribus robur indidit pastori populorum.
Aeneas autem inter socios stetit: hi vero gavisi sunt,
Postquam viderunt vivumque, & incolumem advenientem,
Et vires integras habentem: haud tamen quaesierant antea.
Non enim sinebat labor alius, quem Apollo suscitaverat,
Marsque exitiosus, contentioque valde prompta ad irritandum.
Hos autem Aiaces duo & Ulysses & Diomedes
Concitabant Danaos ad pugnandum: hi autem & ipsi
Neque vires Troianorum timebant neque impetus,
Sed expectabant nebulis similes, quas Saturnius
Tranquillo tempore statuit in summis montibus,
Placide, quando quiescit vis Boreae, & aliorum
Vehementium (v. valde validorum) ventorum, qui nubes opacas
Flatibus stridulis dispergunt flantes:
Sic Danai Troianos expectabant firmiter, neque fugiebant.
Atrides autem per turbam discurrebat, plurimum adhortans:
  O amici, viri estote, & fortem animum sumite,
Invicemque revereamini per fortes pugnas.
Verecundantium autem virorum plures salvi quam interfecti sunt.
Fugientium autem neque gloria exurgit, neque ulla fortitudo.
  Dixit, & iaculatus est hasta impigre, percussit autem an-
    tesignanum virum
Aeneae socium magnanimi Deicoontem
Pergasiden, quem Troiani aeque ac Priami filios
Honorabant, quia impiger erat inter primos ad pugnandum,
Hunc in scuto hasta percussit rex Agamemnon.
Id vero non hastam prohibuit, sed prorsus transiit etiam ipsum:
Imum autem ventrem per balteum eam adegit.
Sonuit autem cadens, sonueruntque arma super ipso.
  Tunc rursus Aeneas Danaorum interfecit viros optimos
Filios Dioclis, Crethonaque Orsilochumque,
Horum pater quidem habitabat bene aedificata in Phera,
Dives opum: genus autem erat e fluvio

Agamemnon suos cohortatur. Deicoontem interficit.

Aeneas Crethonem & Orsilochum interficit.

Alpheo, qui latè fluit Pyliorum per terram:
Qui peperit Orsilochum multis viris Imperatorem:
Orsilochus autem genuit Dioclem magnanimum.
Ex Diocle autem gemini filij nati sunt,
Crethon, Orsilochusq́; pugnæ bene periti omnis generis.
Hi quidem puberes facti nigris in nauibus
Ad Ilium bonorũ-equorum ferax simul Argiuos secuti sunt
Honorem Atridis, Agamemnoni & Menelao
Comparantes. hos autem ibi finis mortis obtexit.
Quales leones duo montis in cacuminibus
Nutriti sunt sub matre profundæ in densitatibus syluæ:
Hi quidem rapientes boues, & pingues oues,
Stabula hominum vastant, donec & ipsi
Virorum in manibus interfecti sunt acuto ferro:
Tales hi duo à manibus Aeneæ prostrati
Deciderunt, abietibus similes altis.
Horũ.a. prostratorum misertus est in-bello fortis Menelaus:
Iuit autem per antesignanos armatus fulgenti ferro,
Quassans hastam: huius autem impellebat animum Mars,
Ea cogitans, vt à manibus Aeneæ interficeretur.
Hunc.a. vidit Antilochus magnanimi Nestoris filius,
Iuit.a. per propugnatores, valde.n. timebat pastori populorũ
Ne quid pateretur, valde.v. ipsos aberrare-faceret à labore.
Hi quidem iam manusq́; & hastas acutas
Contra se inuicem tenebant parati pugnare:
Antilochus verò valde prope astitit pastori populorum.
Aeneas.a. non sustinuit, impiger quamuis existens bellator,
Vt vidit duos viros prope inter se consistentes.
Hi.a. postquam occisos traxerunt ad populum Achiuorum
Eos miseros tradiderunt in manus sociorum:
Ipsi autem conuersi inter primos pugnabant.
Tunc Pylæmenem interfecerunt parem Marti,
Principem Paphlagonum magnanimorum scutatorum.
Hunc quidem Atrides hasta-inclytus Menelaus
Stantem hasta vulnerauit ad clauem humeri assecutus.
Antilochus autem Mydona percussit aurigam, famulum
Bonum Atymniadem (hic.a. auertebat solidungulos equos)
Saxo cubitum contingens medium: at ex manibus
Frena candida ebore humi ceciderunt in pulueribus:
Antilochus autem accurrens ense percussit tempus.
Sed hic grauiter anhelans è pulchro decidit curru
Pronus in pulueribus: atque in occiput & humeros
Diu valde fixus stetit: nactus erat.n. arenam profundam,
Donec equi pulsantes eum humi proiecerunt in pulueres.
Hos.a. verberauit Antilo. & ad exercitum abegit Ach.
Hos.a. Hect. animaduertit inter turmas: irruit.a. in ipsos
Vociferans: simul.a. Troianorum sequebantur phalanges
Fortes: præibat.a. ipsis Mars, & veneranda Bellona.
Hæc quidem habens tumultum immanem pugnæ,
Mars verò in manibus ingentem hastam quassabat:
Ibat.a. modo quidem ante Hectorem, modo autem post.
Hunc.v. conspicatus horruit in-bello strenuus Diomedes.
Sicut.a. cum vir inops consilij emersus ingentem campum
Consistit ad rapidum flumen, in-mare profluentem,
Spuma frementem videns, recurritq́; retrorsum:
Sic tunc Tydides recessit, dixitq́; populo:
O amici, qualiter admirabamur Hectorem nobilem
Peritum-iaculatorem esse & audacem bellatorem?
Huic semper propè adest vnus deorum, qui mortem auertit.
Et nunc ei adest ille Mars mortali viro similis.
Quare ad Troianos conuersi semper retrò
Cedite, neque aduersus deos prompti sitis fortiter pugnare.
Sic dixit. Troiani.a. admodum prope accesserunt ipsos.
Tunc Hector duos viros interfecit peritos belli,
In vno curru existentes, Menesthem Anchialumq́;
Horũ.a. lapsorum misertus est magnus Telamonius Aiax.
Stetit autem valdè propè accedens, & iaculatus est hasta lucida,
Et percussit Amphium Selagi filium qui in Paso
Habitabat, prædiues, locuples: sed eum suum

Menelaus Pylæmenẽ Antilochus Mydonẽ perimunt.

ψάμ. ἀ-μάθου.

Diomedes Hectori cedit.

πολυλή-ιος, [illegible]

Ἀλφειοῦ, ὅς τ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης, 545
Ὃς τέκετ' Ὀρσίλοχον πολέεσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα·
Ὀρσίλοχος δ' ἄρ' ἔτικτε Διοκλῆα μεγάθυμον·
Ἐκ δὲ Διοκλῆος διδυμάονε παῖδε γενέσθην,
Κρήθων, Ὀρσίλοχός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
Τὼ μὲν ἄρ' ἡβήσαντε, μελαινάων ἐπὶ νηῶν 550
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἅμ' Ἀργείοισιν ἑπέσθην,
Τιμὴν Ἀτρείδῃς, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ
Ἀρνυμένω· τὼ δ' αὖθι τέλος θανάτοιο κάλυψεν.
Οἵω τώ γε λέοντε δύω ὄρεος κορυφῇσιν
Ἐτραφέτην ὑπὸ μητρὶ βαθείης τάρφεσιν ὕλης· 555
Τὼ μὲν ἄρ' ἁρπάζοντε βόας, καὶ ἴφια μῆλα
Σταθμοὺς ἀνθρώπων κεραΐζετον, ὄφρα καὶ αὐτὼ
Ἀνδρῶν ἐν παλάμῃσι κατέκταθεν ὀξέϊ χαλκῷ·
Τοίω τὼ χείρεσσιν ὑπ' Αἰνείαο δαμέντε
Καππεσέτην, ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψηλῇσι. 560
Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
Σείων ἐγχείην· τοῦ δ' ὤτρυνεν μένος Ἄρης,
Τὰ φρονέων, ἵνα χερσὶν ὑπ' Αἰνείαο δαμείη.
Τὸν δ' ἴδεν Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱός. 565
Βῆ δὲ διὰ προμάχων· περὶ γὰρ δίε ποιμένι λαῶν,
Μή τι πάθοι, μέγα δέ σφας ἀποσφήλειε πόνοιο.
Τὼ μὲν δὴ χεῖράς τε καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα
Ἀντίον ἀλλήλων ἐχέτην, μεμαῶτε μάχεσθαι·
Ἀντίλοχος δὲ μάλ' ἄγχι παρίστατο ποιμένι λαῶν. 570
Αἰνείας δ' οὐ μεῖνε, θοός περ ἐὼν πολεμιστής,
Ὡς εἶδεν δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν νεκροὺς ἔρυσαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν,
Τὼ μὲν ἄρα δειλὼ βαλέτην ἐν χερσὶν ἑταίρων,
Αὐτὼ δὲ στρεφθέντε, μετὰ πρώτοισι μαχέσθην. 575
Ἔνθα Πυλαιμένεα ἑλέτην ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
Ἀρχὸν Παφλαγόνων μεγαθύμων ἀσπιστάων.
Τὸν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος
Ἑσταότ' ἔγχεϊ νύξε κατὰ κληῗδα τυχήσας.
Ἀντίλοχος δὲ Μύδωνα βάλ' ἡνίοχον θεράποντα, 580
Ἐσθλὸν Ἀτυμνιάδην, ὁ δ' ὑπέστρεφε μώνυχας ἵππους,
Χερμαδίῳ ἀγκῶνα τυχὼν μέσον· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Ἡνία λεύκ' ἐλέφαντι χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν.
Ἀντίλοχος δ' ἄρ' ἐπαΐξας ξίφει ἤλασε κόρσην.
Αὐτὰρ ὅ γ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου 585
Κύμβαχος ἐν κονίῃσιν ἐπὶ βρεχμόν τε καὶ ὤμους.
Δηθὰ μάλ' ἑστήκει, τύχε γάρ ῥ' ἀμάθοιο βαθείης,
Ὄφρ' ἵππω πλήξαντε χαμαὶ βάλον ἐν κονίῃσι.
Τοὺς δ' ἵμασ' Ἀντίλοχος, μετὰ δὲ στρατὸν ἤλασ' Ἀχαιῶν.
Τοὺς δ' Ἕκτωρ ἐνόησε κατὰ στίχας, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτοὺς 590
Κεκλήγων· ἅμα δὲ Τρώων εἵποντο φάλαγγες
Καρτεραί· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ πότνι' Ἐνυώ,
Ἡ μὲν ἔχουσα κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτος·
Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔγχος ἐνώμα,
Φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν πρόσθ' Ἕκτορος, ἄλλοτ' ὄπισθε. 595
Τὸν δὲ ἰδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀπάλαμνος ἰὼν πολέος πεδίοιο
Στήῃ ἐπ' ὠκυρόῳ ποταμῷ ἅλαδε προρέοντι,
Ἀφρῷ μορμύροντα ἰδών, ἀνά τ' ἔδραμ' ὀπίσσω·
Ὡς τότε Τυδείδης ἀνεχάζετο, εἶπέ τε λαῷ, 600
Ὦ φίλοι, οἷον δὴ θαυμάζομεν Ἕκτορα δῖον
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
Τῷ δ' αἰεὶ πάρα εἷς γε θεῶν, ὃς λοιγὸν ἀμύνει·
Καὶ νῦν οἱ πάρα κεῖνος Ἄρης βροτῷ ἀνδρὶ ἐοικώς.
Ἀλλὰ πρὸς Τρῶας τετραμμένοι αἰὲν ὀπίσσω 605
Εἴκετε, μηδὲ θεοῖς μενεαινέμεν ἶφι μάχεσθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Τρῶες δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθον αὐτῶν.
Ἔνθ' Ἕκτωρ δύο φῶτε κατέκτανεν εἰδότε χάρμης,
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντε, Μενέσθην, Ἀγχίαλόν τε.
Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας· 610
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰών, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν Ἄμφιον Σελάγου υἱόν, ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῷ
Ναῖε πολυκτήμων, πολυλήϊος· ἀλλά ἑ μοῖρα

ἦγε ἐπικουρήσοντα μετὰ Πρίαμόν τε καὶ υἷας.
τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλε Τελαμώνιος Αἴας, 615
νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ πάγη δολιχόσκιον ἔγχος·
δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπέδραμε φαίδιμος Αἴας
τεύχεα συλήσων· Τρῶες δ' ἐπὶ δούρατ' ἔχευαν
ὀξέα, παμφανόωντα· σάκος δ' ἀνεδέξατο πολλά.
αὐτὰρ ὁ λὰξ προσβὰς ἐκ νεκροῦ χάλκεον ἔγχος 620
ἐσπάσατ'· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
ὤμοιιν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσι.
δεῖσε δ' ὅ γ' ἀμφίβασιν κρατερὴν Τρώων ἀγερώχων,
οἳ πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ ἐφέστασαν ἔγχε' ἔχοντες,
οἵ ἑ μέγαν περ ἐόντα καὶ ἴφθιμον καὶ ἀγαυὸν 625
ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη.
 ὣς οἱ μὲν πονέοντο κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
Τληπόλεμον δ' Ἡρακλείδην ἠΰν τε μέγαν τε
ὦρσεν ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι μοῖρα κραταιή.
οἳ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες, 630
υἱός θ' υἱωνός τε Διὸς νεφεληγερέταο,
τὸν καὶ Τληπόλεμος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε,
Σαρπῆδον Λυκίων βουληφόρε, τίς τοι ἀνάγκη
πτώσσειν ἐνθάδ' ἐόντι μάχης ἀδαήμονι φωτί;
ψευδόμενοι δέ σέ φασι Διὸς γόνον αἰγιόχοιο 635
εἶναι, ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδεύεαι ἀνδρῶν
οἳ Διὸς ἐξεγένοντο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων·
ἀλλ' οἷόν τινά φασι βίην Ἡρακληείην
εἶναι ἐμὸν πατέρα θρασυμέμνονα, θυμολέοντα·
ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν ἕνεχ' ἵππων Λαομέδοντος, 640
ἓξ οἴῃς σὺν νηυσὶ καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν,
Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυιάς.
σοὶ δὲ κακὸς μὲν θυμός, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.
οὐδέ * τί σε Τρώεσσιν ὀΐομαι ἄλκαρ ἔσεσθαι
ἐλθόντ' ἐκ Λυκίης, οὐδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, 645
ἀλλ' ὑπ' ἐμοὶ δμηθέντα πύλας Ἀΐδαο περήσειν.
 τὸν δ' αὖ Σαρπηδὼν Λυκίων ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Τληπόλεμ' ἤτοι κεῖνος ἀπώλεσεν Ἴλιον ἱρὴν,
ἀνέρος ἀφραδίῃσιν ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,
ὅς ῥά μιν εὖ ἔρξαντα κακῷ ἠνίπαπε μύθῳ, 650
οὐδ' ἀπέδωχ' ἵππους ὧν εἵνεκα τηλόθεν ἦλθε.
σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν
ἐξ ἐμέθεν τεύξεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα
εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
 ὣς φάτο Σαρπηδών· ὁ δ' ἀνέσχετο μείλινον ἔγχος 655
Τληπόλεμος, καὶ τῶν μὲν * ἁμαρτῇ δούρατα μακρὰ
ἐκ χειρῶν ἤϊξαν· ὁ μὲν βάλεν αὐχένα μέσσον
Σαρπηδών, αἰχμὴ δὲ διαμπερὲς ἦλθ' ἀλεγεινή.
τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψε.
Τληπόλεμος δ' ἄρα μηρὸν ἀριστερὸν ἔγχεϊ μακρῷ 660
βεβλήκειν, αἰχμὴ δὲ διέσσυτο μαιμώωσα,
ὀστέῳ ἐγχριμφθεῖσα, πατὴρ δ' ἔτι λοιγὸν ἄμυνεν.
οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
ἐξέφερον πολέμοιο· βάρυνε δέ μιν δόρυ μακρὸν
ἑλκόμενον· τὸ μὲν οὔ τις ἐπεφράσατ' οὐδ' ἐνόησε 665
μηροῦ ἐξερύσαι δόρυ μείλινον, ὄφρ' ἐπιβαίη
σπευδόντων· τοῖον γὰρ ἔχον πόνον ἀμφιέποντες.
Τληπόλεμον δ' ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἐξέφερον πολέμοιο· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς,
τλήμονα θυμὸν ἔχων, μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ. 670
μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ἢ προτέρω Διὸς υἱὸν ἐριγδούποιο διώκοι,
ἢ ὅ γε τῶν πλεόνων Λυκίων ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μόρσιμον ἦεν
ἴφθιμον Διὸς υἱὸν ἀποκτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ. 675
τῷ ῥα κατὰ πληθὺν Λυκίων τράπε θυμὸν Ἀθήνη.
ἔνθ' ὅ γε Κοίρανον εἷλεν, Ἀλάστορά τε Χρομίον τε,
Ἄλκανδρόν θ', Ἅλιόν τε, Νοήμονά τε, Πρύτανίν τε.
καί νύ κ' ἔτι πλέονας Λυκίων κτάνε δῖος Ὀδυσσεὺς,
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ. 680
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
δεῖμα φέρων Δαναοῖσι· χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι

Duxit auxiliaturum, ad Priamumq́; & filios.
Hunc in balteo percussit Telamonius Aiax:
Inferiori autem in ventre defixa est longa hasta.
Resonuit.a.cadens: hic autem accurrit illustris Aiax,
Arma spoliaturus, Troiani vero lanceas fuderunt
Acutas,perlucidas: scutum autem excepit multas:
Sed hic calce accedens ex cadauere æratam hastam
Euulsit,non tamen etiam alia potuit arma pulchra
Humeris detrahere:premebatur enim telis.
Timuit.a.hic defensionem validam Troianorũ strenuorum,
Qui multiq́; & strenui instabant hastas tenentes:
Qui ipsum magnum licet existentem & fortem, & clarum
Repulerunt a se: hic autem cedens,retroactus est.
Sic hi quidem laborabant in forti pugna.
Tlepolemum autem Heraclidem lautumq́; magnumq́;,
Animauit aduersus diuum Sarpedonem fatum violentum.
Hi a quando iam prope erant,alter in alterum euntes,
Filiusq́; nepósq́; Iouis nebularum-congregatoris,
Hunc & Tlepolemus prior verbum allocutus est.
Sarpedon Lyciorum consultor,quæ tibi necessitas
Obseruari-cum-timore hic existenti pugnæ imperito viro?
Mentientes autem te dicunt Iouis sobolem ægiochi
Esse,cum multum ab illis absis viris
Qui ex Ioue nati sunt ,tempore priscorum hominum:
Sed qualem aiunt vim Herculeam,
Esse meum patrem , audacem , animum-leonis habentem:
Qui quondam huc veniens gratiâ equorum Laomedontis,
Sex solis cum nauibus & viris paucis,
Ilij deuastauit ciuitatem, desolauit autem vias.
Tibi autem ignauus quidem animus,minuuntur.a. tuæ copiæ:
Neque te Troianis puto auxilio fore,
Profectum ex Lycia,neque etiamsi admodum fortis es,
Sed a me interfectum ad portas inferni descensurum.
Hunc rursus Sarpedon Lyciorũ dux contra allocutus est:
Tlepoleme,certè ille euertit Ilium sacrum
Viri temeritate clari Laomedontis,
Qui ipsum benè meritum malo obiurgauit verbo,
Neq; reddidit equas, quorum gratia e-longinquo venerat.
Tibi autem ego hic edico cædem & mortem nigram
A me paratum iri,mea verò ab hasta interfectum,
Gloriam mihi daturũ, animã.a. Plutoni inclytos equos-habenti.
Sic dixit Sarpedon, hic a. eleuabat fraxineam hastam
Tlepolemus. & horum quidẽ eodem-tempore hastilia longa
Ex manibus euolarunt:hic quidẽ percussit ceruicem mediam
Sarpedon, cuspis autem vtrinque penetrauit acerba:
Hunc verò circa oculos obscura nox cooperuit.
Tlepolemus autem femur sinistrum hasta longa
Percussit: cuspis autem transacta est properans,
Ossi inhærens: pater autem mortem auertit.
Sarpedonem quidem generosi socij
Extulerunt e prælio: grauabat.a.ipsum hasta longa
Dum-traheretur,eã quidẽ nullus considerauit,nec animaduertit
Femore extrahere lanceam fraxineam , vt incedere-posset,
Festinantium: talem enim habebant laborem ministri.
Tlepolemum autem ex-altera-parte bene-ocreati Achiui
Exportabant prælio: animaduertit autem nobilis Vlysses
Fortem animum habens: turbatum erat.a. eius dilectum cor.
Cogitauit autem postea in mente , & in animo,
An vlterius Iouis filium valde sonantis insequeretur,
An hic plurium Lyciorum animam auferret:
Neque verò Vlyssi magnanimo fatale erat,
Fortem Iouis filium interficere acuto ferro.
Quare ad multitudinem Lyciorum vertit animũ Minerua.
Tunc hic Cœranum interfecit, Alastorémque Chromiumq́;,
Alcandrumq́; Haliumq́;, Noëmonaq́;, Prytanimq́;,
Atque etiam plures Lyciorum interfecisset nobilis Vlysses,
Nisi statim intellexisset magnus galeæ-motor Hector:
Iuit autem per primas-acies armatus fulgenti ære,
Terrorem inferens Danais: gauisus est autem eo accedente

Tlepolemi & Sarpedonis pugna.

χ. τί σε.

χ. ἁμαρτῇ.

Sarpedon vulneratus Hectoris opem implorat.

Sarpedon Iouis filius, verbum autem lugubre dixit:
Priamide, ne me predam Danais sinas
Iacere, sed auxiliare: postea me etiam deserat etas
In ciuitate vestra, quoniam non eram ego,
Reuersus domum, dilectam in patriam terram,
Oblectaturus vxoremq; dilectam, & infantem filium.
Sic dixit: hunc autem non allocutus est galea-motor Hector,
Sed perrexit cupidus, vt quam citissime
Repelleret Argiuos, multorumque animam auferret.
Hi quidem diuinum Sarpedonem generosi socij
Collocarunt sub egide-gestantis Iouis perpulchra fago:
Ex autem ipsius femore lanceam fraxineam extraxit foras
Fortis Pelagon, qui eius dilectus erat socius.
Hunc autem deseruit anima, & circa oculos effusa est caligo.
Rursus autem recreatus est: circum autem aura borea
Viuificauit eum aspirans, qui misere efflauerat animam.
Argiui autem propter Martem, & Hectorem armatum,
Neque vnquam conuersi fugiebant nigras ad naues,
Neque vnquam contra-ferebantur in pugnam, sed semper retrò
Cedebant, postquam animaduerterant cum Troianis Martem.
Tunc quem primum, quem vltimum interfecit
Hectorq; Priami filius, & ferreus Mars?
Exmiumq; Teuthrantem, & equitandi-peritum Orestem,
Trechumq; bellatorem Aetolum, Oenomaumq;,
Oenopidemq; Helenum, & Oresbium ornatam-mitram habentem,
Qui in Hyla habitabat valde diuitiarum studiosus,
Lacui circundatus Cephisidi: apud autem ipsum alij
Habitabant Boeotij valdè optimum populum habentes.
Hos autem postquam animaduertit dea albis-vlnis Iuno,
Argiuos pereuntes in forti pugna,
Statim Mineruam verbis velocibus allocuta est:
Proh facinus Aegidem tenentis Iouis filia indefessa:

Iuno & Minerua ad prælia se præparant.

Certè vanum verbum promisimus Menelao,
Ilio deuastato bene-murato rediturum,
Si sic furere sinamus perniciosum Martem.
Sed age iam & nos curemus impetuosum robur.
Sic dixit: neque recusauit dea cæsia Minerua.
Hæc quidem properans aurea-frena habentes apparauit e-
Iuno veneranda dea filia magni Saturni: (quos

χρυσάμπυκας.

Hebe autem circa currus velociter posuit rotundas rotas
Æreas, octo radios habentes, ferreum axem circum,
Harum vtique aurea est circumferentia, incorrupta, sed supernè
Æreæ canthi adaptati, mirabile visu:
Modioli autem argentei sunt circundati vtrinque,
Sella autem aureis & argenteis loris
Distensa est, duo autem rotundi orbes connexi sunt.
Ex ea autem argenteus temo exstabat: sed ad summum temonem
Ligauit aureum pulchrum iugum: in eo antilenas
Pulchras posuit aureas: sub verò iugum duxit Iuno
Equos velocipedes, cupida contentionis & vociferationis.
Sed Minerua filia Iouis Aegidem-tenentis
Peplum quidem diffudit subtile, patris super pauimento
Variegatum, quod ipsa fecerat & elaborarat manibus.
Hæc autem loricam induta Iouis nubicogi,
Armis ad bellum armabatur lachrymosum.
Circum autem humeros posuit egidem fimbriatam,
Horribilem, circum quam vndique fuga cincta erat:
Inerat autem contentio, inerat fortitudo, inerat horribilis inse-
Inerat etiam Gorgonium caput diri monstri (cutio:
Dirumq; horrendumq; Iouis portentum Aegidem tenentis.
In capite autem circumcomatam galeam posuit quatuor-
annulos-habentem,
Auream, centum vrbium militibus sufficientem.
Inq; currus lucentes pedibus ascendit, accepit autem hastam
Grauem, magnam, solidam, qua domat turmas virorum
Heroum, quibuscunque irascitur forti patre genita.
Iuno autem scutica velociter vrgebat equos:
Sponte autem portæ crepuerunt cœli, quas custodiebant Horæ,
Quibus commissum est magnum cœlum, Olympusque,
Vt & aperiant densam nebulam, & claudant.

Σαρπηδὼν Διὸς υἱὸς, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπε·
Πριαμίδη, μὴ δή με ἕλωρ Δαναοῖσιν ἐάσῃς
Κεῖσθαι, ἀλλ' ἐπάμυνον· ἔπειτά με καὶ λίποι αἰὼν 685
Ἐν πόλει ὑμετέρῃ, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἔγωγε,
Νοστήσας οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Εὐφρανέειν ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔ τι προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἀλλὰ παρήϊξε, λελιημένος ὄφρα τάχιστα 690
Ὤσαιτ' Ἀργείους, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο·
Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
Εἷσαν ὑπ' αἰγιόχοιο Διὸς περικαλλέϊ φηγῷ.
Ἐκ δ' ἄρα οἱ μηροῦ δόρυ μείλινον ὦσε θύραζε
Ἴφθιμος Πελάγων, ὅς οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος. 695
Τὸν δὲ λίπε ψυχὴ, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς·
Αὖτις δ' ἀμπνύνθη, περὶ δὲ πνοιὴ Βορέαο
Ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπ' Ἄρηϊ καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
Οὔτε ποτὲ προτρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν, 700
Οὔτε ποτ' ἀντεφέροντο μάχῃ, ἀλλ' αἰὲν ὀπίσσω
Χάζονθ', ὡς ἐπύθοντο μετὰ Τρώεσσιν Ἄρηα.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν
Ἕκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς καὶ χάλκεος Ἄρης,
Ἀντίθεον Τεύθραντ', ἐπὶ δὲ πλήξιππον Ὀρέστην, 705
Τρῆχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτώλιον, Οἰνόμαόν τε,
Οἰνοπίδην θ' Ἕλενον, καὶ Ὀρέσβιον αἰολομίτρην,
Ὅς ῥ' ἐν Ὕλῃ ναίεσκε, μέγα πλούτοιο μεμηλὼς,
Λίμνῃ κεκλιμένος Κηφισίδι· πὰρ δέ οἱ ἄλλοι
Ναῖον Βοιωτοὶ μάλα πίονα δῆμον ἔχοντες. 710
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὢ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
Ἦ ῥ' ἅλιον τὸν μῦθον ὑπέστημεν Μενελάῳ, 715
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι,
Εἰ οὕτω μαίνεσθαι ἐάσομεν οὖλον Ἄρηα.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θούριδος ἀλκῆς.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους 720
Ἥρη πρέσβα θεὰ θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο·
Ἥβη δ' ἀμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα
Χάλκεα ὀκτάκνημα, σιδηρέῳ ἄξονι ἀμφίς.
Τῶν ἤτοι χρυσέη ἴτυς ἄφθιτος, αὐτὰρ ὕπερθε
Χάλκε' ἐπίσσωτρα προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι· 725
Πλῆμναι δ' ἀργύρου εἰσὶ περίδρομοι ἀμφοτέρωθεν·
Δίφρος δὲ χρυσέοισι καὶ ἀργυρέοισιν ἱμᾶσιν
Ἐντέταται, δοιαὶ δὲ περίδρομοι ἄντυγές εἰσι.
Τοῦ δ' ἐξ ἀργύρεος ῥυμὸς πέλεν· αὐτὰρ ἐπ' ἄκρῳ
Δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγὸν, ἐν δὲ λέπαδνα 730
Κάλ' ἔβαλε χρύσει'· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν Ἥρη
Ἵππους ὠκύποδας, μεμαυῖ' ἔριδος καὶ ἀϋτῆς.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει
Ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν· 735
Ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν
Δεινὴν, ἣν περὶ μὲν πάντῃ φόβος ἐστεφάνωται,
Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δ' Ἀλκὴ, ἐν δὲ κρυόεσσα Ἰωκή, 740
Ἐν δέ τε Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου,
Δεινή τε σμερδνή τε, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον
Χρυσείην, ἑκατὸν πολίων πρυλέεσσ' ἀραρυῖαν.
Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσετο, λάζετο δ' ἔγχος 745
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
Ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους·
Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ὧραι,
Τῇς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς, Οὔλυμπός τε, 750
Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι.

Τῇ ῥα

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 755
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 760
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 765
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ὅσσον δ' ἠεροειδὲς ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν 770
Ἥμενος ἐν σκοπιῇ, λεύσσων ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Τόσσον ἐπιθρώσκουσι θεῶν ὑψηχέες ἵπποι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Τροίην ἷξον ποταμώ τε ῥέοντε,
[illegible]
[illegible] 775
[illegible]
Τοῖσιν δ' ἀμβροσίην Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθαι.
Αἱ δὲ βάτην τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι
[illegible]
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον ὅθι πλεῖστοι καὶ ἄριστοι 780
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 785
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 790
Νῦν δὲ ἑκὰς πόλιος κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχονται.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ἕλκος ἀναψύχοντα, τό μιν βάλε Πάνδαρος ἰῷ. 795
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 800
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 805
[illegible]
[illegible]
Κούρους Καδμείων προκαλίζετο, πάντα δ' ἐνίκα
Ῥηϊδίως· τοίη οἱ ἐγὼν ἐπιτάρροθος ἦα.
[illegible] 810
Καί σε προφρονέως κέλομαι Τρώεσσι μάχεσθαι·
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 815
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 820

Has per [illegible] horis [illegible] ibant equi:
Inuenerunt autem Saturnium seorsum sedentem a diis
Summo in vertice [illegible] olympi:
Tunc equis [illegible] dea albas vlnas habens Iuno
Iouem supremum Saturnidem interrogauit, & allocuta est:
Iupiter, an non succenses Marti ob ista violenta facinora, (Iuno & Minerua a Ioue pugnandi veniam petunt.)
Quantum & quale perdidit populum Achiuorum
Temere, sed non ex decoro? mihi autem dolori: illi verò quiete
Delectantur Venusque, & argenteo-arcu decorus Apollo,
Insanum hunc Martem dimittentes, qui nullam nouit iustitiam:
Iupiter pater num quid mihi irasceris, si Martem
Grauiter percutiens pugna expellam?
Hanc autem respondens allocutus est nubicogus Iupiter.
Age dum, aduersus ipsum incita Mineruam prædatricem,
Quæ ipsum maximè solita est malis doloribus afficere.
Sic dixit: neque immorigera fuit dea albis vlnis Iuno.
Verberauit autem equos: hi autem non inuiti volabant
Inter terramque, & cœlum stellatum.
Quantum aëris spatium vir vidit oculis
Sedens in specula, prospectans in purpureum mare,
Tantum saltu conficiunt deorum altisoni equi.
Sed quando iam Troiam peruenerunt duóque flumina fluentes
Qua fluxus Simois committunt, atque Scamander,
Ibi equos sistit dea albas vlnas habens Iuno,
Soluens ex curribus, circum autem nebulam multam fudit.
His autem ambrosiam Simois producebat ad pascendum.
Hæ autem iuerant timidis columbis incessu similes,
Viris Argiuis auxiliari properantes.
Sed quando venerunt, vbi plurimi & optimi
Stabant, circa vim Diomedis equorum domitoris
Conferti, leonibus similes cruda vorantibus,
Vel suibus apris, quorum robur non impotens:
Ibi stans clamauit dea albas vlnas-habens Iuno,
Stentori similis magnanimo, æream-vocem habenti,
Qui tantum vociferabatur quantum alii quinquaginta:
Pudor, Argiui, mala probra, forma tamen spectabiles:
Quamdiu quidem in bello versabatur diuus Achilles,
Nunquam Troiani ante portas Dardanias
Veniebant: illius enim horrebant fortem hastam.
Nunc autem procul ab vrbe concauas apud naues pugnant.
Sic fata commouit robur & animum vniuscuiusque.
Tydidem autem adiuit dea glaucos oculos habens Minerua.
Inuenit autem hunc regem apud equos & currus
Vulnus refrigerantem, quod ei inflixerat Pandarus sagitta:
Sudor enim ipsum affligebat sub lato loro
Scuti rotundi eo constringebatur: defatigatus erat autem manu:
Eleuans autem lorum, atrum sanguinem abstergebat.
Equinum autem dea iugum attigit dixitque,
Profectò paruum sibi filium similem genuit Tydeus. (Minerua Diomedem alloquitur.)
Tydeus paruus quidem erat corpore, sed bellator:
Adeóque etiam quando ipsum ego pugnare non sinebam,
Neque irruere, quando venit absque Achiuis (i. solus.)
Legatus ad Thebas multos inter Cadmæos. (i. Thebanos)
Conuiuari ipsum iussi in ædibus quietum:
Attamen hic animum retinens suum fortem sicut antea,
Iuuenes Thebanorum prouocabat quemlibet autem vincebat.
Facilè talis namque ego adiutrix eram.
Tibi autem certè quidem ego assisto, & defendo,
Et te alacriter iubeo aduersus Troianos pugnare. (κ δε μι.)
Sed tua vel labor improbus membra subiit,
Vel te certè timor cohibet cor-adimens: non tu posthac
Tydei soboles es rei militaris periti Oenidæ.
Hanc autem respondens allocutus est fortis Diomedes.
Agnosco te dea filia Iouis Ægidem tenentis,
Ideo tibi ingenue dicam verbum, neque celabo:
Neque me aliquis timor tenet exanimans, neque aliqua
socordia.
Sed adhuc tuorum recordor mandatorum quæ iussisti.
Non me sinebas aduersum beatos deos pugnare
Alios, sed si Iouis filia Venus

Ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν. 890
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε.
Μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀάσχετον οὐκ ἐπιεικτὸν,
Ἥρης· τὴν μὲν ἐγὼ σπουδῇ δάμνημ' ἐπέεσσι,
Τῷ σ' ὀΐω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίῃσιν.
Ἀλλ' οὐ μάν σ' ἔτι δηρὸν ἀνέξομαι ἄλγε' ἔχοντα. 895
Ἐκ γὰρ ἐμεῦ γένος ἐσσὶ, ἐμοὶ δέ σε γείνατο μήτηρ.
Εἰ δέ τευ ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένευ ὧδ' ἀΐδηλος,
Καί κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος οὐρανιώνων.
Ὣς φάτο, καὶ Παιήον' ἀνώγειν ἰήσασθαι.
Τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων, 900
Ἠκέσατ'· οὐ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο.
Ὡς δ' ὅτ' ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν
Ὑγρὸν ἐὸν, μάλα δ' ὦκα περιστρέφεται κυκόωντι·
Ὣς ἄρα καρπαλίμως ἰήσατο θοῦρον Ἄρηα.
Τὸν δ' Ἥβη λοῦσεν, χαρίεντα δὲ εἵματα ἕσσε· 905
Πὰρ δὲ Διῒ Κρονίωνι καθέζετο κύδεϊ γαίων.
Αἳ δ' αὖτις πρὸς δῶμα Διὸς μεγάλοιο νέοντο,
Ἥρη τ' Ἀργείη καὶ Ἀλαλκομενηῒς Ἀθήνη,
Παύσασαι βροτολοιγὸν Ἄρη' ἀνδροκτασιάων.

Inuisus autem mihi es deorum qui Olympum habitant.
Semper enim tibi contentio grata, bellaque pugnaeque.
Matris tibi ingenium est intolerabile neque tractabile,
Iunonis: quam quidem ego sedulo reprimo verbis.
Ideirco te puto illius haec pati consiliis.
Sed nequaquam te amplius diu patiar dolores habere.
Ex me enim genus es, mihi autem te genuit mater.
Si autem alicuius ex alio deorum natus esses ita improbus,
Vel iam pridem esses inferior omnibus caelitibus.
Sic dixit, et Paeonem iussit curare illum:
Huic autem Paeon dolorem-sedantia medicamenta inspergens,
Sanauit: neque enim quidem mortalis erat.
Sicut autem quando coagulum agitatum, lac album condensauit
Liquidum existens, valde autem celeriter coagulatur miscenti:
Sic celeriter sanauit impetuosum Martem.
Hunc autem Hebe lauit, pulchrisque vestimentis induit.
Iuxta autem Iouem Saturnium sedit, honore exultans.
Hae autem rursus ad domum Iouis magni redierunt,
Iunoque Argiua et potens Minerua,
Postquam repressissent perniciosum Martem a virorum caedibus.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἡ ζῆτα ῥαψῳδία.

ΤΡΩΩΝ δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή.
Πολλὰ δ' ἄρ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἴθυσε μάχη πεδίοιο,
Ἀλλήλων ἰθυνομένων χαλκήρεα δοῦρα,
Μεσσηγὺς Σιμόεντος ἰδὲ Ξάνθοιο ῥοάων.
Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος, ἕρκος Ἀχαιῶν, 5
Τρώων ῥῆξε φάλαγγα, φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκεν,
Ἄνδρα βαλὼν ὃς ἄριστος ἐνὶ Θρῄκεσσι τέτυκτο,
Υἱὸν Ἐϋσσώρου Ἀκάμαντ' ἠΰν τε μέγαν τε.
Τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης,
Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω 10
Αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Ἄξυλον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης
Τευθρανίδην, ὃς ἔναιεν ἐϋκτιμένῃ ἐν Ἀρίσβῃ,
Ἀφνειὸς βιότοιο, φίλος δ' ἦν ἀνθρώποισι·
Πάντας γὰρ φιλέεσκεν ὁδῷ ἔπι οἰκία ναίων. 15
Ἀλλά οἱ οὔ τις τῶν γε τότ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Πρόσθεν ὑπαντιάσας, ἀλλ' ἄμφω θυμὸν ἀπηύρα,
Αὐτὸν καὶ θεράποντα Καλήσιον, ὅς ῥα τόθ' ἵππων
Ἔσκεν ὑφηνίοχος· τὼ δ' ἄμφω γαῖαν ἐδύτην.
Δρῆσον δ' Εὐρύαλος καὶ Ὀφέλτιον ἐξενάριξε· 20
Βῆ δὲ μετ' Αἴσηπον καὶ Πήδασον, οὕς ποτε νύμφη
Νηῒς Ἀβαρβαρέη τέκ' ἀμύμονι Βουκολίωνι.
Βουκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀγαυοῦ Λαομέδοντος
Πρεσβύτατος γενεῇ, σκότιον δέ ἑ γείνατο μήτηρ·
Ποιμαίνων δ' ἐπ' ὄεσσι μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ· 25
Ἣ δ' ὑποκυσαμένη διδυμάονε γείνατο παῖδε.
Καὶ μὲν τῶν ὑπέλυσε μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
Μηκιστηϊάδης, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
Ἀστύαλον δ' ἄρ' ἔπεφνε μενεπτόλεμος Πολυποίτης.
Πιδύτην δ' Ὀδυσεὺς Περκώσιον ἐξενάριξεν 30
Ἔγχεϊ χαλκείῳ, Τεῦκρος δ' Ἀρετάονα δῖον.
Ἀντίλοχος δ' Ἄβληρον ἐνήρατο δουρὶ φαεινῷ
Νεστορίδης, Ἔλατον δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Ναῖε δὲ Σατνιόεντος ἐϋρρείταο παρ' ὄχθας
Πήδασον αἰπεινήν. Φύλακον δ' ἕλε Λήϊτος ἥρως 35
Φεύγοντ'· Εὐρύπυλος δὲ Μελάνθιον ἐξενάριξεν.
Ἄδρηστον δ' ἄρ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Ζωὸν ἕλ'· ἵππω γάρ οἱ ἀτυζομένω πεδίοιο,
Ὄζῳ ἔνι βλαφθέντε μυρικίνῳ, ἀγκύλον ἅρμα
Ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ, αὐτὼ μὲν ἐβήτην 40

ILIADIS HOMERI VI. COMPOSITIO.

TROIANORVM autem sola relicta est et Achiuorum pugna grauis, abeuntibus diis;
Frequenter autem huc et illuc inclinatum est praelium per campum,
Inter se dirigentibus aeratas lanceas,
Inter Simoentis et Xanthi fluenta.
Aiax autem primus Telamonius, septum Achiuorum,
Troianorum rupit agmen, lumenque sociis attulit, — Et eadem
Virum iaculatus, qui fortissimus inter Thraces erat,
Filium Eussori, Acamantem, amplumque procerumque.
Hunc percussit primus galeae ad conum densae equisetis,
Inque fronte fixit, penetrauit autem in os intus habentes:
Cuspis aerata: hunc autem tenebrae oculos texerunt.
Axylum autem interfecit in bello strenuus Diomedes
Teuthranidem, qui habitabat bene structa in Arisba,
Diues opum, ac benignus erat hominibus:
Omnes enim excipiebat comiter, secus viam aedes incolens.
Sed ab eo nullus horum tunc auertit acerbam mortem,
Ante occurrens: sed ambos vita priuauit (Diomedes)
Ipsum et famulum Calesium, qui tunc equorum
Erat auriga: hi autem ambo terram subierunt.

Dresum autem Euryalus et Opheltium interfecit.
Iuit autem ad Aesepum et Pedasum, quos quondam nympha
Nais Abarbarea peperit inculpato Bucolioni:
Bucolion autem erat filius clari Laomedontis
Maximus natu, furtim autem ipsum pepererat mater.
Pascens autem oues mixtus est (scilicet nymphae) amore et cubili.
Ipsa autem grauida facta gemellos peperit filios.
Et quidem horum dissoluit robur et fortia membra
Mecisteiades, et ab humeris (illorum) arma spoliauit.
Astyalum autem occidit promptus in bello Polypoetes.
Pidyten vero Vlysses Percosium interfecit
Hasta aerea: Teucer autem Aretaonem nobilem.
Antilochus autem Ablerum interemit hasta splendenti
Nestorides: Elatum vero rex virorum Agamemnon:
Incolebat autem Satnioentis pulchre-fluentis apud ripas
Pedasum altam. Phylacum autem occidit Leitus heros
Fugientem: Eurypylus autem Melanthium interfecit.
Adrastum autem postea bello fortis Menelaus
Viuum cepit: equi enim ipsius pauefacti per campum, — Adrastum viuum capit Menelaus.
Ad ramum impediti myricinum, curuum currum
Cum fregissent in summo temone, ipsi quidem contenderunt

Ad ciuitatem, quò alij etiam fugiebant:
Ipse autem ex curru iuxta rotam deuolutus est
Pronus in pulueribus in os. apud autem ipsum stetit
Atrides Menelaus tenens longam hastam:
Adrestus autem deinde amplexus supplicauit illi genibus:
Viuum-serua Atrei-fili, tu autem digna accipe præmia.
Multæ autem diuitis patris (domo) res pretiosæ recōditæ ia-(cent,
Æsq;, aurumq;, elaboratumq; ferrum:
Ex his tibi largietur pater infinita dona,
Si me viuum esse audiuerit ad naues Achiuorum.
Sic dixit: huic autem animum in pectorib. persuadebat. (γρ. ὄρσε·)
Et iam ipsum mox erat veloces ad naues Achiuorum
Daturus suo famulo deducendum, sed Agamemnon
Obuius venit currens, & minaciter-clamans verbū dixit:
O mollis, ô Menelae, cur tam tu curas sic (γρ. ὄπον. γρ. ἄπα.)
Homines? an tibi optima facta sunt domi
A Troianis? horum nullus effugiat graue exitium,
Manusque nostras, neque quem in-ventre mater (omnes
Infantem existentē ferret, neque is quidem fugiat: sed simul
Vna cùm Ilio pereant inhumati, & prorsus-extincti.
Sic locutus, immutauit fratris mentem heros
Aequa admonens: hic autem à se depulit manu
Heroem Adrestum: hunc autem rex Agamemnon
Vulnerauit ad ilia. hic verò resupinatus est: Atrides autem
Calce in pectus inscendens euulsit fraxineam lanceam.
Nestor autem Argiuos hortabatur altè clamans, (Nestor milites cohortatur.)
O amici heroes Danai famuli Martis,
Nemo nunc exuuijs intentus retrò
Maneat, vt plurima ferens ad naues redeat:
Sed viros interficiamus: postea autem & illos quieti
Cadaueribus per-campum detrahetis mortuis.
Sic fatus, concitauit robur & animum vniuscuiusque.
Tunc rursus Troiani bellicosis ab Achiuis
Ilium ascendissent, impotentia sua domiti,
Nisi Aeneæq; & Hectori dixisset astans
Priamides Helenus, augurum longe præstantissimus: (Helenus Aeneam & Hectorem monet, Hectorique suadet in vrbē eat, quo fœminas Mineruæ supplicare iubeat.)
Aeneaque & Hector, quoniam labor in vos maximè
Troianorum & Lyciorum incumbit, quia præstantissimi
Omnē ad motum estis, & ad pugnandum & consulendum:
State illic, & populum inhibete ante portas,
Quoquouersum obeuntes, priusquam rursus inter manus vxo-(rum
Fugientes cadant, hostibus vero risui fiant.
Sed postquam phalanges adhortati fueritis omnes,
Nos quidem aduersus Danaos pugnabimus ibi manentes,
Quamuis valde afflicti: necessitas enim vrget.
Hector, sed tu ciuitatem adi: dic autem deinde (γρ. πόλιν-δε.)
Matri tuæ et meæ: hæc autem congregans matronas,
In templum Mineruæ glaucis-oculis in arce summa,
Aperiens claue valuas sacræ ædis,
Peplum quod ei videbitur pretiosissimum & maximum
Esse in domo, & ei longe charissimum ipsi,
Ponat Mineruæ ad genua pulchricomæ: (γρ. μεγάροι.)
Et ei voueat se duodecim boues in templo
Anniculos, indomitos sacrificaturam: si miserata fuerit
Vrbemque, & Troianorum vxores, & infantes liberos,
Si Tydei filium auertat ab Ilio sacro,
Ferocem bellatorem, fortem artificem fugæ, (γρ. θεᾶς αὐτῆς.)
Quem iam ego fortissimum Achiuorum arbitror esse.
Neq; Achillem vnquam sic timuimus principem virorum,
Quem aiunt ex dea natum esse: sed hic valde
Furit, neque quisquam ei potest robore æquiparari. (γρ. ἶσ᾽ ἰφέρειν.)
Sic dixit: Hector autem nequicquam fratris inobediens fuit.
Statim autem ex curru cum armis desiluit in terram,
Vibrans autem acuta iacula per exercitum ibat quoquo versum,
Concitans ad pugnandum, suscitauit autem prælium graue. (γρ. μαχέσθαι.)
Hi autem conuersi sunt & aduersi steterunt Achiuis:
Argiui autem paulum-retrocesserunt, & desierunt à cæde.
Existimabant enim aliquem immortalium ex cælo stellato
Troianis auxiliaturum descendisse. sic conuersi sunt.

Πὰρ πτόλιν, ᾗ περ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο·
Αὐτὸς δ᾽ ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη
Πρηνὴς ἐν κονίῃσιν ἐπὶ στόμα· πὰρ δέ οἱ ἔστη
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος.
Ἄδρηστος δ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα λαβὼν ἐλίσσετο γούνων, 45
Ζώγρει Ἀτρέος υἱέ, σὺ δ᾽ ἄξια δέξαι ἄποινα.
Πολλὰ δ᾽ ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται,
Χαλκός τε χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος,
Τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι᾽ ἄποινα,
Αἴ κεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ᾽ ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν. 50
Ὣς φάτο, τῷ δ᾽ ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν* ἔπειθε·
Καὶ δή μιν τάχ᾽ ἔμελλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
Δώσειν ᾧ θεράποντι καταξέμεν· ἀλλ᾽ Ἀγαμέμνων
Ἀντίος ἦλθε θέων, καὶ ὁμοκλήσας, ἔπος ηὔδα,
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε, τί ἢ δὲ σὺ κήδεαι* αὕτως 55
Ἀνδρῶν; ἦ σοὶ ἄριστα πεποίηται κατὰ οἶκον
Πρὸς Τρώων; τῶν μή τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
Χεῖράς θ᾽ ἡμετέρας· μηδ᾽ ὅν τινα γαστέρι μήτηρ
Κοῦρον ἐόντα φέροι, μηδ᾽ ὃς φύγοι, ἀλλ᾽ ἅμα πάντες
Ἰλίου ἐξαπολοίατ᾽ ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι. 60
Ὣς εἰπὼν ἔτρεψεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως,
Αἴσιμα παρειπών. ὁ δ᾽ ἀπὸ ἕθεν ὤσατο χειρὶ
Ἥρω᾽ Ἄδρηστον· τὸν δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
Οὖτα κατὰ λαπάρην· ὁ δ᾽ ἀνετράπετ᾽. Ἀτρείδης δὲ
Λὰξ ἐν στήθεσι βὰς ἐξέσπασε μείλινον ἔγχος. 65
Νέστωρ δ᾽ Ἀργείοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας,
Ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος,
Μή τις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος, μετόπισθε
Μιμνέτω, ὥς κε πλεῖστα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκηται·
Ἀλλ᾽ ἄνδρας κτείνωμεν· ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἕκηλοι 70
Νεκροὺς ἂμ πεδίον συλήσετε τεθνειῶτας.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἔνθά κεν αὖτε Τρῶες ἀρηιφίλων ὑπ᾽ Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσανέβησαν ἀναλκείῃσι δαμέντες,
Εἰ μὴ ἄρ᾽ Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι εἶπε παραστὰς 75
Πριαμίδης Ἕλενος, οἰωνοπόλων ὄχ᾽ ἄριστος,
Αἰνεία τε καὶ Ἕκτορ, ἐπεὶ πόνος ὔμμι μάλιστα
Τρώων καὶ Λυκίων ἐγκέκλιται, οὕνεκ᾽ ἄριστοι
Πᾶσαν ἐπ᾽ ἰθύν ἐστε μάχεσθαί τε φρονέειν τε,
Στῆτ᾽ αὐτοῦ, καὶ λαὸν ἐρυκάκετε πρὸ πυλάων, 80
Πάντῃ ἐποιχόμενοι, πρὶν αὖτ᾽ ἐν χερσὶ γυναικῶν
Φεύγοντας πεσέειν, δηΐοισι δὲ χάρμα γενέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί κε φάλαγγας ἐποτρύνητον ἁπάσας,
Ἡμεῖς μὲν Δαναοῖσι μαχησόμεθ᾽ αὖθι μένοντες,
Καὶ μάλα τειρόμενοί περ· ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει· 85
Ἕκτορ, ἀτὰρ σὺ πόλινδε* μετέρχεο, εἰπὲ δ᾽ ἔπειτα
Μητέρι σῇ καὶ ἐμῇ· ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιὰς
Νηὸν Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἐν πόλει ἄκρῃ,
Οἴξασα κληῗδι θύρας ἱεροῖο δόμοιο,
Πέπλον ὅς οἱ δοκέει χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος 90
Εἶναι ἐνὶ* μεγάρῳ, καί οἱ πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
Θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο·
Καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ
Ἤνις ἠκέστας ἱερευσέμεν, αἴ κ᾽ ἐλεήσῃ
Ἄστυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχους, καὶ νήπια τέκνα, 95
Αἴ κεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
Ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο·
Ὃν δὴ ἐγὼ κάρτιστον Ἀχαιῶν φημὶ γενέσθαι.
Οὐδ᾽ Ἀχιλῆά ποθ᾽ ὧδέ γ᾽ ἐδείδιμεν ὄρχαμον ἀνδρῶν,
Ὅν πέρ φασι θεᾶς* ἐξέμμεναι· ἀλλ᾽ ὅδε λίην 100
Μαίνεται, οὐδέ τίς οἱ δύναται μένος ἰσοφαρίζειν.
Ὣς ἔφαθ᾽, Ἕκτωρ δ᾽ οὔτι κασιγνήτῳ ἀπίθησεν.
Αὐτίκα δ᾽ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Πάλλων δ᾽ ὀξέα δοῦρα, κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντῃ,
Ὀτρύνων* μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν. 105
Οἱ δ᾽ ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἀργεῖοι δ᾽ ὑπεχώρησαν, λῆξαν δὲ φόνοιο·
Φὰν δέ τιν᾽ ἀθανάτων ἐξ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Τρωσὶν ἀλεξήσοντα κατελθέμεν, ὣς ἐλέλιχθεν.

[illegible] 110

[illegible] 115

[illegible] 120

[illegible] 125

[illegible] 130

[illegible] 135

[illegible] 140

[illegible] 145

[illegible] 150

[illegible] 155

[illegible] 160

[illegible] 165

[illegible] 170

[illegible] 175

Hector autem Troianos hortabatur alta voce clamans,
Troianos animosos, e longe quo vocati sunt,
Viri estote amici, memineritis strenue fortitudinis,
Tantisper dum ego iuero ad Ilium, & senibus
Dicam consiliariis q; nostris uxoribus,
Diis ut supplicent, voveant q; hecatombas.
Sic locutus abijt pulchre galeatus Hector:
Circum autem ipsum talos pulsabat & cervicem corium nigrum scuti
Circumferentia quæ extrema currebat circa scutum umbilicatum.
Glaucus autem Hippolochi filius & Tydei filius
In medium utrorumque coierunt prompti ad pugnandum.
Hi autem quando iam prope erant contra invicem euntes,
Hunc prior allocutus est in prælio fortis Diomedes,
Quisnam tu es fortissime mortalium hominum?
Non enim unquam vidi te in pugna viros illustres reddente
Antea: atqui nunc longe antecessisti cunctos
Tua confidentia: quoniam meam longam hastam expectas.
Infelicium vero filij meo robori occurrunt.
Si autem aliquis immortalium de cælo venisti,
Non ego cum diis cælestibus pugnavero:
Neque enim neque Dryantis quidem filius fortis Lycurgus
Diu vixit qui cum diis cælestibus certabat.
Qui olim furentis Bacchi nutrices
Persequebatur per sacrum Nyseium: illæ autem simul omnes
Thyrsos in terram proiecerant, ab homicida Lycurgo
Verberatæ stimulo: Bacchus autem territus,
Subiit maris undam: Thetis autem excepit sinu
Timentem: vehemens enim tenebat tremor ob viri comminationem.
Huic quidem postea irati sunt dij facile viventes.
Et ipsum cæcum fecit Saturni filius: neque amplius diu
Vixit: quoniam immortalibus invisus erat omnibus dijs:
Neque ego cum beatis dijs velim pugnare.
Si autem aliquis es mortalium, qui terræ fructum comedunt,
Propius accede, ut citius mortis ad metas pervenias.
Hunc autem rursus Hippolochi allocutus est illustris filius,
Tydide magnanime, cur genus percontaris?
Quale foliorum genus, tale & virorum.
Folia alia quidem ventus humi fundit: alia autem sylva
Germinans producit: veris autem succrescunt tempore:
Sic virorum genus hoc quidem nascitur, illud autem desinit.
Si autem vis & hæc discere, ut bene cognoscas
Nostram stirpem: multi autem ipsam viri sciunt.
Est civitas Ephyra in recessu Argi equos alentis.
Hic autem Sisyphus fuit, qui prudentissimus extitit virorum,
Sisyphus Aeolides, hic vero Glaucum generavit filium.
Verum Glaucus genuit inculpatum Bellerophontem.
Huic autem dij pulchritudinem & virilitatem amabilem
Præbuerunt, sed ei Prœtus mala molitus est animo:
Qui eum ex civitate expulit, quia multo præstantior erat
Argivis. Iupiter enim eius sub sceptro subegit.
Cum hoc autem uxor Prœti furiose cupivit nobilis Antia
Occulto concubitu misceri, sed huic neutiquam.
Persuasit proba sapienti prudenti Bellerophonti.
Illa autem mentita Prœtum regem allocuta est,
Morieris ô Prœte, alioqui interfice Bellerophontem,
Qui mecum voluit concubitu misceri non volente.
Sic dixit: hunc autem regem ira occupavit, ut audivit:
Interficere quidem vitabat: verebatur enim id animo:
Misit autem ipsum in Lyciam, præbuit autem hic literas perniciosas
Scribens in tabella plicata exitialia multa.
Ostendere autem eas iusserat suo socero, quo periret.
Sed hic iuit in Lyciam deorum sub fausto comitatu.
Sed quando iam in Lyciam venit, Xanthumq. fluentem,
Prompte ipsum honoravit rex Lyciæ latæ:
Per novem dies hospitatus est, & novem boves sacrificavit:
Sed quando iam decima apparuit rosea digitis aurora,
Et tunc ipsum interrogavit, & petiit literas videre
Quascunque ipsi a genero Prœto ferret.
At postquam literas exitiales accepit generi,

Glauci & Diomedis congressus.

D 3

Primum quidem Chimaeram inexpugnabilem iussit
Interficere: haec autem erat diuinum genus, non hominum:
Ante leo, post autem draco, media autem capra,
Horrendum spirans ignis vim ardentis:
Et hanc quidem interfecit, deorum prodigiis confisus.
Secundo iterum, cum Solymis pugnauit inclytis.
Fortissimam certe hanc pugnam dicebat se inisse virorum.
Tertio rursus, interfecit Amazonas viragines.
Huic vero redeunti astutum dolum alium struebat:
Delectis ex Lycia lata viris fortissimis
Collocauit insidias: hi vero non rursus domum redierunt:
Omnes enim interfecit eximius Bellerophontes:
Sed quando iam cognouit dei sobolem praeclaram esse,
Hic ipsum detinuit: dedit autem filiam suam:
Dedit etiam honoris regii dimidium totius.
Et quidem ei Lycii praedium assignarunt praestans aliis,
Egregium sationibus arborum consitis et aruorum, ut coleret.
Haec autem peperit tres filios bellicoso Bellerophonti
Isandrumque, et Hippolochum, et Laodamiam.
Laodamiae quidem concubuit sapiens Iupiter.
Haec autem peperit diuinum Sarpedona aere-armatum:
Sed quando iam et ille exosus fuit omnibus diis,
Hic per campum Aleium desertum solus errabat,
Suum animum consumens, hominum vestigia fugiens.
Isandrum vero ei filium Mars insatiabilis belli,
Pugnantem aduersus Solymos interfecit inclytos.
Hanc autem aureas habenas tractans Diana occidit.
Hippolochus autem me genuit, et ex hoc dico me natum esse.
Misit autem me ad Troiam, et mihi valde multa mandauit
Ut semper bene me-gererem et praestantior essem aliis,
Neque genus patrum dedecorarem, qui longe optimi
Inque Ephyra extiterunt et in Lycia lata.
Ex hoc genere et sanguine glorior esse.
Sic dixit: laetatus est autem in bello-fortis Diomedes,
Hastam quidem defixit in terram multipascuam:
Sed ipse blandis allocutus est pastorem populorum:
Certe mihi hospes paternus es antiquus:
Oeneus enim olim nobilis eximium Bellerophontem
Hospitatus est in aedibus, viginti dies detinens.
Hi vero etiam sibi mutuo dabant xenia pulchra.
Oeneus quidem balteum dedit purpura lucidum:
Bellerophontes autem aureum poculum utrinque-cauum.
Et illud ego reliqui, proficiscens, in aedibus meis. (stentem
De Tydeo autem non memini, quoniam me adhuc paruulum exi-
Reliquit, quando ad Thebas periit exercitus Achiuorum.
Quare nunc tibi quidem ego hospes amicus in Peloponneso
Sum, tu autem in Lycia, quando eam ad gentem venero (media
Hastas autem mutuas euitemus, etiam in turba:
Multi quidem mihi Troiani inclytique socii sunt,
γ. πόρῃ. *Quos occidam, quemcunque deus praebuerit et pedib. assequutus fuero.*
Multi autem rursus tibi Achiui quos interficias, quemcunque
Arma autem inter-nos permutemus, ut hi (poteris:
Cognoscant, quod hospites paterni gloriamur esse.
Sic utique loquuti, ab equis descendentes,
Manusque mutuo prehenderant, et fidem dederunt-acceperuntque.
Tum vero Glauco Saturnides mentem ademit Iupiter,
Qui cum Tydide Diomede arma permutauit, (lentibus.
Aurea aeneis, centum bobus valentia, nouem bobus va-
Hector in vrbem venit. *Hector autem postquam Scaeasque portas et fagum peruenit,*
Circa ipsum Troianorum uxores currebant et filiae,
γ. πύργον. *Percontantes de filiisque, fratribusque cognatisque*
Et maritis: hic vero deinde diis supplicare iussit
Omnes ordine: multis autem luctus imminebant.
Sed quando iam Priami ad domum perpulchram peruenit,
Politis porticibus extructam, caeterum in ea
Quinquaginta inerant thalami ex polito lapide,
γ. Πλησίοι. *Proximi inter se aedificati: ibi autem filii*
Cubabant Priami apud legitimas uxores.
Filiarum autem e-regione oppositi intra atrium.

Πρῶτον μέν ῥα Χίμαιραν ἀμαιμακέτην ἐκέλευσε
Πεφνέμεν· ἡ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, οὐδ' ἀνθρώπων, 180
Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.
Καὶ τὴν μὲν κατέπεφνε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
Δεύτερον αὖ, Σολύμοισι μαχέσσατο κυδαλίμοισι·
Καρτίστην δὴ τήν γε μάχην φάτο δύμεναι ἀνδρῶν. 185
Τὸ τρίτον αὖ κατέπεφνεν Ἀμαζόνας ἀντιανείρας.
Τῷ δ' ἄρ' ἀνερχομένῳ πυκινὸν δόλον ἄλλον ὕφαινε·
Κρίνας ἐκ Λυκίης εὐρείης φῶτας ἀρίστους
Εἷσε λόχον· τοὶ δ' οὔ τι πάλιν οἶκόνδε νέοντο·
Πάντας γὰρ κατέπεφνεν ἀμύμων Βελλεροφόντης. 190
Ἀλλ' ὅτε δὴ γίγνωσκε θεοῦ γόνον ἠΰν ἐόντα,
Αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὅ γε θυγατέρα ἥν,
Δῶκε δέ οἱ τιμῆς βασιληΐδος ἥμισυ πάσης.
Καὶ μέν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων,
Καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμοιτο. 195
Ἡ δ' ἔτεκε τρία τέκνα δαΐφρονι Βελλεροφόντῃ,
Ἴσανδρόν τε, καὶ Ἱππόλοχον, καὶ Λαοδάμειαν,
Λαοδαμείῃ μὲν παρελέξατο μητίετα Ζεύς·
Ἡ δ' ἔτεκ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα χαλκοκορυστήν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν, 200
Ἤτοι ὁ κὰπ πεδίον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλᾶτο,
Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων·
Ἴσανδρον δέ οἱ υἱὸν Ἄρης ἆτος πολέμοιο
Μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισι.
Τὴν δὲ χολωσαμένη χρυσήνιος Ἄρτεμις ἔκτα. 205
Ἱππόλοχος δέ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημὶ γενέσθαι·
Πέμπε δέ μ' ἐς Τροίην, καί μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν,
Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων,
Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
Ἔν τ' Ἐφύρῃ ἐγένοντο καὶ ἐν Λυκίῃ εὐρείῃ. 210
Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης.
Ἔγχος μὲν κατέπηξεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
Αὐτὰρ ὁ μειλιχίοισι προσηύδα ποιμένα λαῶν·
Ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώϊός ἐσσι παλαιός· 215
Οἰνεὺς γάρ ποτε δῖος ἀμύμονα Βελλεροφόντην
Ξείνισ' ἐνὶ μεγάροισιν, ἐείκοσιν ἤματ' ἐρύξας.
Οἱ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήϊα καλά·
Οἰνεὺς μὲν ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν,
Βελλεροφόντης δὲ χρύσεον δέπας ἀμφικύπελλον· 220
Καί μιν ἐγὼ κατέλειπον ἰὼν ἐν δώμασ' ἐμοῖσι.
Τυδέα δ' οὐ μέμνημαι, ἐπεί μ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα
Κάλλιφ', ὅτ' ἐν Θήβῃσιν ἀπώλετο λαὸς Ἀχαιῶν.
Τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖνος φίλος Ἄργεϊ μέσσῳ
Εἰμί, σὺ δ' ἐν Λυκίῃ, ὅτε κεν τῶν δῆμον ἵκωμαι. 225
Ἔγχεα δ' ἀλλήλων ἀλεώμεθα καὶ δι' ὁμίλου.
Πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρῶες κλειτοί τ' ἐπίκουροι
Κτείνειν, ὅν κε θεός γε πόρῃ καὶ ποσσὶ κιχείω·
Πολλοὶ δ' αὖ σοὶ Ἀχαιοὶ, ἐναιρέμεν ὅν κε δύνηαι.
Τεύχεα δ' ἀλλήλοις ἐπαμείψομεν, ὄφρα καὶ οἵδε 230
Γνῶσιν ὅτι ξεῖνοι πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, καθ' ἵππων ἀΐξαντε,
Χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην, καὶ πιστώσαντο.
Ἔνθ' αὖτε Γλαύκῳ Κρονίδης φρένας ἐξέλετο Ζεύς,
Ὃς πρὸς Τυδεΐδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε, 235
Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.
Ἕκτωρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν,
Ἀμφ' ἄρα μιν Τρώων ἄλοχοι θέον ἠδὲ θύγατρες,
Εἰρόμεναι παῖδάς τε κασιγνήτους τε ἔτας τε,
Καὶ πόσιας· ὁ δ' ἔπειτα θεοῖς εὔχεσθαι ἀνώγει 240
Πάσας ἑξείης· πολλῇσι δὲ κήδε' ἐφῆπτο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο δόμον περικαλλέ' ἵκανε,
Ξεστῇς αἰθούσῃσι τετυγμένον, αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
Πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἔνθα δὲ παῖδες 245
Κοιμῶντο Πριάμοιο παρὰ μνηστῇς ἀλόχοισι·
Κουράων δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἔνδοθεν αὐλῆς

Δώδ...

Greek	Latin
[illegible]	Dii, decem erant excelsi thalami ex polito lapide,
[illegible]	Prope inuicem sese adificati: illic autem generi
250 [illegible]	Cubabant Priami apud pudicas uxores.
[illegible]	Illic ei mitis obuia venit mater,
[illegible]	Laodicen ducens, (natu maxima) filiarum forma præstantissimam,
[illegible]	Inque ipsius hæsit manu, verbumque dixit & elocuta est.
[illegible]	Fili, cur relicto prælio audaci venisti?
255 Ἡ μάλα δὴ τείρουσι δυσώνυμοι υἷες Ἀχαιῶν,	Nimirum ualde iam affligunt detestandi filii Achiuorum
[illegible]	Pugnantes circa urbem: te autem huc animus impulit
[illegible]	Ut ueniens ex summa arce Ioui manus tenderes?
[illegible]	Sed expecta paulisper, dum tibi dulce vinum attulero,
[illegible]	Ut libes Ioui patri, & cæteris immortalibus
260 Πρῶτον, ἔπειτα δὲ κ' αὐτὸς ὀνήσεαι, αἴ κε πίῃσθα·	Primum: deinde ipse quoque refocillaberis, si biberis.
[illegible]	Viro enim defatigato robur valde vinum auget,
[illegible]	Sicut tu defatigatus es opem ferens tuis ciuibus.
[illegible]	Hanc excepit verbis magnus galea motor Hector.
[illegible]	Ne mihi vinum afferas [illegible] veneranda mater,
265 Μή μ' ἀπογυιώσῃς μένεος, ἀλκῆς δὲ λάθωμαι.	Ne me debilites, roboris vero viriumque obliuiscar,
[illegible]	Manibus autem illotis Ioui libare ardens vinum
[illegible]	Vereor, neque ullo modo fas est nubes atras cogenti Saturnio
[illegible]	Sanguine et puluere pollutum vota facere.
[illegible]	Sed tu quidem ad templum Mineruæ prædatricis
270 [illegible]	Vade cum sacrificiis congregans matronas.
[illegible]	Peplum autem quod tibi pulcherrimum & maximum,
[illegible]	Est in domo, & tibi multo charissimum ipsi,
[illegible]	Hoc pone Mineruæ ad genua pulchricomæ,
[illegible]	Et ei promitte duodecim boues in templo
275 [illegible]	Annuculos indomitos sacrificaturam, si miserata fuerit
[illegible]	Ciuitatemque, & Troianorum uxores, & infantes liberos:
[illegible]	Si Tydei filium arceat ab Ilio sacro
[illegible]	Ferocem bellatorem, acrem magistrum fugæ.
[illegible]	Sed tu quidem ad templum Mineruæ prædatricis
280 [illegible]	Vade, ego autem Paridem adibo, ut vocem,
[illegible]	Si velit me dicentem audire: utinam ei
[illegible]	Terra dehiscat: magnum enim ipsum Olympius nutriuit nocumentum
[illegible]	Troianisque, & Priamo magnanimo, eiusque filiis.
[illegible]	Si illum viderem descendentem in Orcum,
285 [illegible]	Existimarem animum tristi ærumna liberatum esse.
[illegible]	Sic dixit: hæc autem profecta ad ædes, ancillis
[illegible]	Iussit: hæ autem congregarunt per ciuitatem matronas.
[illegible]	Ipsa autem in thalamum descendit odoribus fragrantem,
[illegible]	Ubi erant pepli variis picti opera mulierum
290 [illegible]	Sidoniarum, quas ipse Alexander diuinus
[illegible]	Abduxerat e Sidone enauigans latum pontum,
[illegible]	Ea via qua Helenam abduxit nobili genere.
[illegible]	Horum unum accipiens Hecuba tulit donum Mineruæ,
[illegible]	Qui pulcherrimus erat variegationibus, & maximus:
295 [illegible]	Velut stella resplendebat: iacebat autem ultimum aliorum.
[illegible]	Perrexit autem ire, multæ autem una properabant matronæ.
[illegible]	Hæ autem quando in templum venerunt Mineruæ in arce summa,
[illegible]	Eis fores aperuit Theano pulchras genas habens
[illegible]	Cisseis filia, uxor Antenoris bellicosi.
300 [illegible]	(Illam enim Troiani fecerant Mineruæ sacerdotem.)
[illegible]	Hæ autem cum eiulatu omnes Mineruæ manus sustulerunt.
[illegible]	Hæc autem peplum accipiens Theano formosa
[illegible]	Posuit Mineruæ ad genua pulchricomæ,
[illegible]	Vouensque precabatur Iouis filiam magni:
305 [illegible]	Veneranda Minerua, custos urbis, nobilissima dearum,
[illegible]	Frange iam hastam Diomedis, atque ipsum
[illegible]	Pronum da cadere Scæas ante portas,
[illegible]	Ut tibi statim nunc duodecim boues in templo
[illegible]	Annuculos indomitos sacrificemus, si miserata fueris
310 [illegible]	Ciuitatemque, & Troianorum uxores, & infantes liberos.
[illegible]	Sic dixit vouens, abnuit autem Pallas Minerua.
[illegible]	Ita illæ quidem supplicabant Iouis filiæ magni.
[illegible]	Hector autem ad ædes Alexandri iuit
[illegible]	Pulchras quas ipse ædificauerat cum viris, qui tunc optimi
315 [illegible]	Erant in Troia glebosa fabri viri:
[illegible]	Qui ei fecerunt thalamum & domum & aulam,

Troianæ Mineruæ supplicant

Hector ad Paridem

D 4

Prope ædes Priami & Hectoris in arce summa.
Huc Hector intravit Iovi dilectus, & in manu
Hastam tenebat decem cubitorum: ante autem splendebat hastæ
Cuspis ærea, circum autem aureus ambibat annulus.
Hunc autem invenit in thalamo pulchra arma curantem,
Scutum & thoracem, & curvos arcus tractantem:
Argiva autem Helena inter ancillas mulieres
Sedebat, & ancillis pulchra opera iubebat (facere.)
Hunc autem Hector increpauit conspicatus probrosis verbis:
Infelix, non certe opportune indignationem hanc reposuisti
Corde tuo: pereunt cives circa urbem & altum murum
Pugnantes: tui autem gratia clamorque bellumque
Urbem hanc circumvenit, tu autem contendere deberes cum alio,
Siquem alicubi cessantem videres ab odioso bello.
Sed surge, ne cito cum igne ardenti urbs comburatur.
Hunc autem vicissim allocutus est Alexander divinus:
Hector, quoniam me modicè increpasti, neque extra modum,
Propterea tibi dico, tu autem attende & me audi:
Non ego in Troianos tantum irâ neque iusta indignatione
Sedebam in thalamo: sed volebam dolori cedere.
Nunc autem me admonens uxor mollibus verbis
Impulit ad bellum. videtur autem mihi sic etiam ipsi
Melius fore. victoria autem alternat homines.
Sed agè nunc expecta, donec martia arma induam.
Aut præ ego, assequi autem te puto.
Sic dixit, hunc vero nihil allocutus est galeatus Hector.

Helena ad Hectorem verba.
Hunc autem Helena verbis allocuta est blandis:
Levir mei, quæ sum canis, malarum consiliatrix, horrenda,
Utinam me die eo, quando me primum peperit mater,
Abiisset auferens mala venti procella
In montem vel in undam valde resonantis maris,
Ubi me unda abripuisset priusquam hæc opera facta essent.
Sed postquam hæc sic dii mala decreverunt,
Viri deinde utinam melioris essem uxor,
Qui nosset indignationem & exprobrationes hominum.
Huic autem neque nunc mentes integræ sunt, neque in posterum
Erunt: ideo eo ipsum perinde fructum percepturum puto.
Sed age nunc intra & sede hac super sella
Levir, quoniam tuam maxime labor mentem circumvenit
Gratiâ mei canis impudentis, & Alexandri causa iniurias,
Quibus Iupiter imposuit durum fatum, ut in posterum
Apud homines simus famosi futuris.
Hunc deinde respondit magnus coruscus galeatus Hector:
Ne me sedere facias Helena quamvis me diligens, neque enim mihi
Iam animus animus incitatur ut auxilier (persuadebis.)
Troianis, qui valde mei desiderium absentis habent:
Sed tu impelle hunc, acceleret autem & ipse,
Ut me intra urbem assequatur existentem.
Etenim ego domum ibo, ut videam
Domesticos, uxoremque dilectam & infantem filium:
Non enim scio si amplius ipsis redux veniam rursus,
An nunc me sub manibus dii domabunt Achivorum.
Sic fatus abiit galea motor Hector.
Statim autem postea pervenit ad ædes bene habitatas,
Neque invenit Andromachen candidas ulnas, in ædibus:
Sed ea cum filio & ancilla bene-compta,
In turri stabat plorans, lugensque:

Hector uxorem suã quærit.
Hector autem postquam non intus inculpabilem invenit uxorem,
Stetit, ac limen accedens, & ancillas loquutus est,
Eia vero agite mihi ancillæ, vera narrate:
Quo iuit Andromache candidas-ulnas-habens ex ædibus?
An aliquo ad glorum, aut fratriarum bene cultarum ædes
An ad Minervæ (templum) exiuit, ubi aliæ
Troianæ pulchricomæ deam potentem placant?
Hunc deinde sedula penu-custos verbum allocuta est,
Hector, postquam valde iubes vera loqui:
Neque aliquo ad glorum, neque fratriarum benè indutarum ædes,
Neque ad Minervæ (templum) iuit, ubi aliæ
Troianæ pulchricomæ potentem deam placant.

Ἐγγύθι τε Πριάμοιο καὶ Ἕκτορος, ἐν πόλει ἄκρῃ.
Ἔνθ' Ἕκτωρ εἰσῆλθε Διῒ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
Ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
Αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης. 320
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ἧστο, καὶ ἀμφιπόλοισι περικλυτὰ ἔργα κέλευε.
[illegible] 325
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 330
Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστυ πυρὸς δηΐοιο θέρηται.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Οὔ τοι ἐγὼ Τρώων τόσσον χόλῳ οὐδὲ νεμέσσι 335
[illegible]
Νῦν δέ με παρειποῦσ' ἄλοχος μαλακοῖς ἐπέεσσιν
Ὥρμησ' ἐς πόλεμον· δοκέει δέ μοι ὧδε καὶ αὐτῷ
Λώιον ἔσσεσθαι· νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.
[illegible] 340
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Δᾶερ ἐμεῖο κυνὸς κακομηχάνου ὀκρυοέσσης,
Ὥς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ, 345
Οἴχεσθαι προφέρουσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα
Εἰς ὄρος, ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Ἔνθα με κῦμ' ἀπόερσε, πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάδε γ' ὧδε θεοὶ κακὰ τεκμήραντο,
[illegible] 350
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, καὶ ἕζεο τῷδ' ἐπὶ δίφρῳ,
Δᾶερ, ἐπεί σε μάλιστα πόνος φρένας ἀμφιβέβηκεν 355
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 360
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 365
Οἰκῆας, ἄλοχόν τε φίλην καὶ νήπιον υἱόν.
Οὐ γάρ τ' οἶδ' εἰ ἔτι σφιν ὑπότροπος ἵξομαι αὖτις,
[illegible]
[illegible]
[illegible] 370
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 375
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 380
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ἀλλ' ἐπὶ πύργον ἔβη μέγαν Ἰλίου, οὕνεκ' ἄκουσε
Τείρεσθαι Τρῶας, μέγα δὲ κράτος εἶναι Ἀχαιῶν.
Ἡ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος ἐπειγομένη ἀφικάνει,
Μαινομένῃ ἐϊκυῖα· φέρει δ' ἅμα παῖδα τιθήνη.
Ἦ ῥα γυνὴ ταμίη· ὁ δ' ἀπέσσυτο δώματος Ἕκτωρ 390
Τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὖτις ἐϋκτιμένας κατ' ἀγυιάς.
Εὖτε πύλας ἵκανε, διερχόμενος μέγα ἄστυ,
Σκαιάς (τῇ γὰρ ἔμελλε διεξίμεναι πεδίονδε)
Ἔνθ' ἄλοχος πολύδωρος ἐναντίη ἦλθε θέουσα
Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος, 395
Ἠετίων, ὃς ἔναιεν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,
Θήβῃ Ὑποπλακίῃ, Κιλίκεσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·
Τοῦ περ δὴ θυγάτηρ ἔχεθ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ.
Ἥ οἱ ἔπειτ' ἤντησ', ἅμα δ' ἀμφίπολος κίεν αὐτῇ,
Παῖδ' ἐπὶ κόλπῳ ἔχουσ' ἀταλάφρονα, νήπιον αὔτως, 400
Ἑκτορίδην ἀγαπητόν, ἀλίγκιον ἀστέρι καλῷ·
Τόν ῥ' Ἕκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Ἀστυάνακτ'· οἶος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἕκτωρ.
Ἤτοι ὁ μὲν μείδησεν ἰδὼν ἐς παῖδα σιωπῇ·
Ἀνδρομάχη δέ οἱ ἄγχι παρίστατο δάκρυ χέουσα, 405
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος, οὐδ' ἐλεαίρεις
Παῖδά τε νηπίαχον καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἣ τάχα χήρη
Σεῦ ἔσομαι· τάχα γάρ σε κατακτανέουσιν Ἀχαιοί,
Πάντες ἐφορμηθέντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη 410
Σεῦ ἀφαμαρτούσῃ χθόνα δύμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλη
Ἔσται θαλπωρή, ἐπεὶ ἂν σύ γε πότμον ἐπίσπῃς,
Ἀλλ' ἄχε'· οὐδέ μοι ἔστι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
Ἤτοι γὰρ πατέρ' ἁμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἐκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλίκων εὖ ναιετάουσαν, 415
Θήβην ὑψίπυλον· κατὰ δ' ἔκτανεν Ἠετίωνα,
Οὐδέ μιν ἐξενάριξε, σεβάσσατο γὰρ τό γε θυμῷ,
Ἀλλ' ἄρα μιν κατέκηε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισιν,
Ἠδ' ἐπὶ σῆμ' ἔχεεν· περὶ δὲ πτελέας ἐφύτευσαν
Νύμφαι ὀρεστιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο. 420
Οἳ δέ μοι ἑπτὰ κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,
Οἱ μὲν πάντες ἰῷ κίον ἤματι Ἄϊδος εἴσω·
Πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς
Βουσὶν ἐπ' εἰλιπόδεσσι καὶ ἀργεννῇς ὀΐεσσι.
Μητέρα δ', ἣ βασίλευεν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ, 425
Τὴν ἐπεὶ ἂρ δεῦρ' ἤγαγ' ἅμ' ἄλλοισι κτεάτεσσιν,
Ἂψ ὅ γε τὴν ἀπέλυσε λαβὼν ἀπερείσι' ἄποινα,
Πατρὸς δ' ἐν μεγάροισι βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.
Ἕκτορ, ἀτὰρ σύ μοί ἐσσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης· 430
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐλέαιρε, καὶ αὐτοῦ μίμν' ἐπὶ πύργῳ,
Μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θήῃς, χήρην τε γυναῖκα·
Λαὸν δὲ στῆσον παρ' ἐρινεόν, ἔνθα μάλιστα
Ἀμβατός ἐστι πόλις, καὶ ἐπίδρομον ἔπλετο τεῖχος.
Τρὶς γὰρ τῇ γ' ἐλθόντες ἐπειρήσανθ' οἱ ἄριστοι, 435
Ἀμφ' Αἴαντε δύω καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα,
Ἠδ' ἀμφ' Ἀτρεΐδας καὶ Τυδέος ἄλκιμον υἱόν·
Ἤ πού τίς σφιν ἔνισπε θεοπροπίων ἐῢ εἰδώς,
Ἤ νυ καὶ αὐτῶν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ· 440
Ἦ καὶ ἐμοὶ τάδε πάντα μέλει, γύναι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
Αἴ κε κακὸς ὣς νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο·
Οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλός
Αἰεί, καὶ πρώτοισι μετὰ Τρώεσσι μάχεσθαι, 445
Ἀρνύμενος πατρός τε μέγα κλέος ἠδ' ἐμὸν αὐτοῦ.
Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
Ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρή,
Καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο.
Ἀλλ' οὔ μοι Τρώων τόσσον μέλει ἄλγος ὀπίσσω, 450
Οὔτ' αὐτῆς Ἑκάβης, οὔτε Πριάμοιο ἄνακτος,
Οὔτε κασιγνήτων, οἵ κεν πολέες τε καὶ ἐσθλοί
Ἐν κονίῃσι πέσοιεν ὑπ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
Ὅσσον σεῦ, ὅτε κέν τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων

Sed in turrim ascendit magnam Ilii, quia audiuit
Atteri Troianos, magnumque robur esse Achiuorum.
Ea quidem ad murum festinans peruenit
Furenti similis: fert vero simul puerum Astyanacta nutrix.
Dixit mulier penus custos: Sed egressus est domo Hector
Eadem via rursum per bene constructas per plateas.
Vbi ad portas venit, pertransiens magnam vrbem,
Sceas: hac enim erat egressurus in campum:
Tum vxor quae et magnam attulit dotem, obuiam venit currens
Andromache, filia magnanimi Eetionis.
Eetio, qui habitabat in Hypoplaco syluosa:
In Thebe sub monte Placo, Cilicibus viris imperans,
Huius sane filia tenebatur ab Hectore bellicoso:
Quae ipsi postea occurrit, simul autem ibat cum ipsa.
Filium ad sinum gestans mente infantem paruum etiam,
Hectoridem dilectum, similem stellae pulchrae:
Quem Hector nominabat Scamandrium, ceteri autem
Astyanacta: solus enim tuebatur Ilium Hector.
Sane hic quidem subrisit videns in puerum tacens,
Andromache autem ipsi prope astabat lacrymans,
Inque eius fixa manu verbaque dixit, et nominauit.
Generose, perdet te tua audacia, neque miseraris
Filiumque infantem meque infelicem, quae cito vidua
Tua ero: cito enim te interficient Achiui,
Omnes impetu facto: mihi autem melius esset
Te destitutae, terram subire: non enim amplius aliud
Erit solatium, postquam tu fatum tuum sequutus fueris,
Sed moerores: neque mihi est pater et veneranda mater.
Nempe enim patrem meum interfecit nobilis Achilles,
Et ciuitatem deuastauit Cilicum bene habitatam,
Theben celsi portam, interfecit autem Eetionem,
Neque ipsum spoliauit, veritus est hoc quidem animo,
Sed ipsum combussit cum armis elaboratis,
Et super tumulum aggessit: circum autem vlmos plantarunt
Nymphae montanae filiae Iouis quidem quatientis.
Qui autem mihi septem fratres erant in aedibus,
Hi quidem omnes vno iuerunt die ad inferos.
Omnes enim interfecit pedibus celer nobilis Achilles,
Apud boues flexipedes et candidas oues.
Matrem autem quae regnabat in Hypoplaco syluosa,
Hanc postquam huc duxit cum ceteris facultatibus,
Statim hic eam liberauit accipiens infinita praemia:
Patris autem in aedibus sagittauit Diana sagittis gaudens.
Hector, sed tu mihi es pater et veneranda mater,
Et frater, tu vero mihi florens maritus.
Sed age nunc miserere, et hic mane in turre,
Ne puerum tuum pupillum facias, viduamque vxorem.
Exercitum siste apud caprificum, vbi maxime
Ascensu facilis est ciuitas, et incursioni patens est murus,
Ter enim hac venientes tentarunt optimi, partes suas,
Aiaces duo, et percelebrem Idomeneum,
Et Atridae et Tydei fortis filius:
Vel aliquis illis dixit oraculorum bene peritus,
Vel et ipsorum animus exhortatur et iubet.
Hanc autem alloquutus est magnus variegata casside Hector.
Certe et mihi haec omnia curae sunt vxor: sed vehementer
Vereor Troianos et Troadas longa veste formatas trahentes,
Si velut ignauus seorsum declinem praelium:
Neque me animus iubet, quandoquidem didici esse audax
Semper, et primos inter Troianos pugnare,
Seruans patrisque magnam gloriam et meam ipsius,
Bene etenim hoc scio in mente et in animo,
Erit dies quum aliquando peribit Troia sacra,
Et Priamus, et populus fortis Priami.
Sed non mihi Troianorum tantum cura est dolor in posterum,
Neque ipsius Hecubae, neque Priami regis,
Neque fratrum meorum, qui multique et egregii
In puluere ceciderint sub viris hostibus,
Quantum tui, quando aliquis Achiuorum loricatorum

Lachrymantem te abduxerit, liberum diem eripiens:
Et Argis agens ad alterius telam texeris,
Et aquam tuleris (fontium) *Messeidis aut Hyperiæ*
Valde inuita: dura tamen incumbet necessitas.
Et aliquando quis dixerit videns te lachrymas fundentem,
Hectoris hæc uxor erat, qui præstantissimus erat ad-pugnā
Troianorum bellicosorum, quando circa Troiam pugnabāt.
Sic aliquando quis dicet: tibi.a. rursus nouus erit dolor
Ex priuatione talis mariti, qui posset *eximere te seruitute.*
Sed me mortuum ingesta terra obtegat,
Antequam tuum clamoremque, abstractionem audiam.
Sic fatus suum filium porrectis-manibus-petijt illustris (*Hector*
Retrò.a.puer ad sinum bene cinctæ nutricis
Inclinatus-est clamans, patris dilecti a.specie pauefactus,
Timens æsq; & cristam ex equinis-setis factam,
Horribiliter a summa galea nutantem aduertens.
Risit autem paterque charus & veneranda mater.
Statim à capite galeam abstulit illustris Hector,
Et hanc quidem deposuit in terra vndiq; relucentem.
Sed hic suum dilectum filium & osculatus est & liberauitq; (*manibus,*
Dixit vota concipiens Ioui, alijsq; dijs,
Iupiter alijq; dij, date iam & hunc fie i
Filium meum, sicut & ego, valdè clarum inter *Troianos,*
Sic viribus valentem, & in Troia fortiter regnare:
Et olim quis dicat, Patre autem hic multo melior:
Quum viderit *ex bello redeuntem. & referas spolia cruēta,*
Interfecto inimico viro: gaudeat autem animo mater.
Sic fatus, uxoris dilectæ in manibus posuit
Puerum suum: hæc.a.ipsum fragranti excepit sinu
Lachrymis-effusis ridens: vir.a. misertus est id intuitus,
Manuq; ipsam demulsit, verbūmque dixit & elocutus est:
Generosa, ne mihi valdè excrucies animo,
Non.n. aliquis me præter fatum vir ad Orcum demittet.
Fatum verò neminem dico effugisse hominum
Nec improbum nec probum, postquam primum natus fuerit:
Sed in domum vadens, tua ipsius opera cura,
Telámque colúmque, & ancillis iube
Opus curare: bellum autem viris curæ erit
Omnib.us (quibus.v.) omnium *maximè qui in Ilio nati sunt.*
Sic fatus galeam recepit illustris Hector
Ex-equina-cauda-cristatam. uxor.a. dilecta domum iuit,
Respectans, abundam lachrymam fundens.
Statim autem postea venit ad ædes bene habitatas
Hectoris homicidæ, inuenit autem intus multas
Ancillas, his autem luctum omnibus excitauit,
Quæ quidem adhuc viuū lugebant Hectorem sua in domo:
Non enim ipsum amplius putabant reducem ex bello
Reuersurum, elapsum ex viribus & manibus Achiuorum.
Neque verò Paris diutius moratus-est in altis ædibus.
Sed hic postquam induit inclyta arma varia ære,
Properabat deinde per vrbem pedibus velocibus fretus,
Velut cū aliquis quis diu stetit equus ordeo-pastus ad præ-
Vinculo rupto currit per campum terram feriens (*sepe*
Consuetus lauari lenifluo fluuio,
Exultans, altè verò caput tollit, circum autem iubæ
Humeros iactantur: hic autem splendore suo *fretus,*
Facile ipsum genua ferunt ad loca consueta & pascua equo-(*rum.*
Sic filius Priami Paris à Pergami arce
Armis præfulgens tanquam sol incedebat.
Gestiens, veloces.a. eum *pedes ferebant: statim autem postea*
Hectora nobilem inuenit fratrem quando iam erat
Digressurus ex loco vbi sua colloquebatur uxori.
Hunc prior allocutus est Alexander deo-par:
Venerande frater, certe valde iam te properantem detineo
Moratus, neque veni tempestiuè vt iussisti.
Hunc.a. respondens allocutus est galea-motor Hector,
Generose, nō aliquis tibi vir, qui æquus-reris-æstimator sit,
Opus vituperauerit pugnæ, nam fortis es:
At sponte cessas, & non vis (subire prælia.) *meum autem cor*

γρ. οἶκόνδ' ἐβεβήκει.

Δακρυόεσσαν ἄγηται, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας. 455
Καί κεν ἐν Ἄργει ἐοῦσα, πρὸς ἄλλης ἱστὸν ὑφαίνοις,
Καί κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηΐδος ἢ Ὑπερείης,
Πόλλ' ἀεκαζομένη, κρατερὴ δ' ἐπικείσετ' ἀνάγκη.
Καί ποτέ τις εἴπῃσιν ἰδὼν κατὰ δάκρυ χέουσαν,
Ἕκτορος ἥδε γυνή, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι 460
Τρώων ἱπποδάμων, ὅτε Ἴλιον ἀμφεμάχοντο.
Ὥς ποτέ τις ἐρέει· σοὶ δ' αὖ νέον ἔσσεται ἄλγος
Χήτεϊ τοιοῦδ' ἀνδρὸς ἀμύνειν δούλιον ἦμαρ.
Ἀλλά με τεθνηῶτα χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτοι,
Πρίν γ' ἔτι σῆς τε βοῆς, σοῦ θ' ἑλκηθμοῖο πυθέσθαι. 465
Ὣς εἰπὼν οὗ παιδὸς ὀρέξατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἂψ δ' ὁ πάϊς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης
Ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθείς,
Ταρβήσας χαλκόν τε, ἰδὲ λόφον ἱππιοχαίτην,
Δεινὸν ἀπ' ἀκροτάτης κόρυθος νεύοντα νοήσας· 470
Ἐκ δ' ἐγέλασσε πατήρ τε φίλος, καὶ πότνια μήτηρ.
Αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κόρυθ' εἵλετο φαίδιμος Ἕκτωρ,
Καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὶ παμφανόωσαν,
Αὐτὰρ ὅγ' ὃν φίλον υἱὸν ἐπεὶ κύσε, πῆλέ τε χερσίν,
Εἶπεν ἐπευξάμενος Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσι, 475
Ζεῦ ἄλλοι τε θεοί, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
Παῖδ' ἐμόν, ὡς καὶ ἐγώ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσιν,
Ὧδε βίην τ' ἀγαθόν, καὶ Ἰλίου ἶφι ἀνάσσειν·
Καί ποτέ τις εἴπῃσι, πατρός γ' ὅδε πολλὸν ἀμείνων,
Ἐκ πολέμου ἀνιόντα. φέροι δ' ἔναρα βροτόεντα, 480
Κτείνας δήϊον ἄνδρα, χαρείη δὲ φρένα μήτηρ.
Ὣς εἰπὼν, ἀλόχοιο φίλης ἐν χερσὶν ἔθηκε
Παῖδ' ἑόν· ἡ δ' ἄρα μιν κηώδεϊ δέξατο κόλπῳ,
Δακρυόεν γελάσασα, πόσις δ' ἐλέησε νοήσας,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε, 485
Δαιμονίη, μή μοί τι λίην ἀκαχίζεο θυμῷ·
Οὐ γάρ τίς μ' ὑπὲρ αἶσαν ἀνὴρ Ἄϊδι προϊάψει,
Μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε, 490
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κόρυθ' εἵλετο φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἵππουριν· ἄλοχος δὲ φίλη οἶκόνδε* βεβήκει 495
Ἐντροπαλιζομένη, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσα.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο· κιχήσατο δ' ἔνδοθι πολλὰς
Ἀμφιπόλους, τῇσιν δὲ γόον πάσῃσιν ἐνῶρσεν.
Αἱ μὲν ἔτι ζωὸν γόον Ἕκτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ· 500
Οὐ γάρ μιν ἔτ' ἔφαντ' ὑπότροπον ἐκ πολέμοιο
Ἵξεσθαι, προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν.
Οὐδὲ Πάρις δήθυνεν ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν·
Ἀλλ' ὅγ' ἐπεὶ κατέδυ κλυτὰ τεύχεα ποικίλα χαλκῷ,
Σεύατ' ἔπειτ' ἀνὰ ἄστυ, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς. 505
Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
Δεσμὸν ἀπορρήξας θείῃ πεδίοιο κροαίνων,
Εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋρρεῖος ποταμοῖο,
Κυδιόων, ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
Ὤμοις ἀΐσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθώς, 510
Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων·
Ὣς υἱὸς Πριάμοιο Πάρις κατὰ Περγάμου ἄκρης
Τεύχεσι παμφαίνων, ὥστ' ἠλέκτωρ, ἐβεβήκει
Καγχαλόων, ταχέες δὲ πόδες φέρον· αἶψα δ' ἔπειτα
Ἕκτορα δῖον ἔτετμεν ἀδελφεόν, εὖτ' ἄρ' ἔμελλε 515
Στρέψεσθ' ἐκ χώρης ὅθι ᾗ ὀάριζε γυναικί.
Τὸν πρότερος προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε καὶ ἐσσύμενον κατερύκω
Δηθύνων, οὐδ' ἦλθον ἐναίσιμον, ὡς ἐκέλευες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ· 520
Δαιμόνι', οὐκ ἄν τίς τοι ἀνήρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
Ἔργον ἀτιμήσειε μάχης, ἐπεὶ ἄλκιμός ἐσσι·
Ἀλλὰ ἑκὼν μεθιεῖς τε, καὶ οὐκ ἐθέλεις· τὸ δ' ἐμὸν κῆρ

Ἄχνυται

Α... ὅθ' ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκούω
Πρὸς Τρώων, οἳ ἔχουσι πολὺν πόνον εἵνεκα σεῖο. 525
Ἀλλ' ἴομεν· τὰ δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', αἴ κέ ποθι Ζεὺς
Δώῃ ἐπουρανίοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσι
Κρητῆρα στήσασθαι ἐλεύθερον ἐν μεγάροισιν,
Ἐκ Τροίης ἐλάσαντας ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.

Tristis est in animo, quando de te probra audio
A Troianis, qui habent multum laborem gratia tui:
Sed eamus haec a. postea mitigabimus, si quando Iupiter
Dederit caelestibus diis sempiternis
Craterem statuere liberum (i. pro libertate adepta) in domibus,
Troia expulsis bellicosis Achiuis.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἡ ἑπτὰ ῥαψῳδία.

Ὣς εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Τῷ δ' ἅμ' Ἀλέξανδρος κί' ἀδελφεός· ἐν δ' ἄρα θυμῷ
Ἀμφότεροι μέμασαν πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ὡς δὲ θεὸς ναύτῃσιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
Οὖρον, ἐπεί κε κάμωσιν ἐϋξέστῃς ἐλάτῃσι 5
Πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται·
Ὣς ἄρα τὼ Τρώεσσιν ἐελδομένοισι φανήτην.
Ἔνθ' ἑλέτην, ὁ μὲν υἱὸν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος
Ἄρνῃ ναιετάοντα Μενέσθιον, ὃν κορυνήτης
Γείνατ' Ἀρηΐθοος καὶ Φυλομέδουσα βοῶπις· 10
Ἕκτωρ δ' Ἠϊονῆα βάλ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι
Αὐχέν' ὑπὸ στεφάνης εὐχάλκου, λύντο δὲ γυῖα.
Γλαῦκος δ' Ἱππολόχοιο πάϊς Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν,
Ἰφίνοον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην
Δεξιάδην, ἵππων ἐπιάλμενον ὠκειάων, 15
Ὦμον· ὁ δ' ἐξ ἵππων χαμάδις πέσε, λύντο δὲ γυῖα.
Τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
Βῆ ῥα κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα
Ἴλιον εἰς ἱερήν· τῇ δ' ἀντίος ὄρνυτ' Ἀπόλλων 20
Περγάμου ἐκκατιδών, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην·
Ἀλλήλοισι δὲ τώ γε συναντέσθην παρὰ φηγῷ.
Τὴν πρότερος προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Τίπτε σὺ δ' αὖ μεμαυῖα Διὸς θύγατερ μεγάλοιο
Ἦλθες ἀπ' Οὐλύμποιο, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν; 25
Ἦ ἵνα δὴ Δαναοῖσι μάχης ἑτεραλκέα νίκην
Δῷς; ἐπεὶ οὔ τι Τρῶας ἀπολλυμένους ἐλεαίρεις.
Ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
Νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα
Σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχήσοντ', εἰς ὅ κε τέκμωρ 30
Ἰλίου εὕρωσιν, ἐπεὶ ὣς φίλον ἔπλετο θυμῷ
Ὑμῖν ἀθανάτῃσι, διαπραθέειν τόδε ἄστυ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὧδ' ἔστω ἑκάεργε· τὰ γὰρ φρονέουσα καὶ αὐτὴ
Ἦλθον ἀπ' Οὐλύμπου μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς. 35
Ἀλλ' ἄγε, πῶς μέμονας πόλεμον καταπαυσέμεν ἀνδρῶν;
Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Ἕκτορος ὄρσωμεν κρατερὸν μένος ἱπποδάμοιο,
Ἤν τινά που Δαναῶν προκαλέσσεται οἰόθεν οἶος
Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι· 40
Οἱ δέ κ' ἀγασσάμενοι χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Οἶον ἐπόρσειαν πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τῶν δ' Ἕλενος Πριάμοιο φίλος παῖς σύνθετο θυμῷ
Βουλήν, ἥ ῥα θεοῖσιν ἐφήνδανε μητιόωσι· 45
Στῆ δὲ παρ' Ἕκτορ' ἰών, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ υἱὲ Πριάμοιο, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε,
Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο; κασίγνητος δέ τοί εἰμι·
Ἄλλους μὲν κάθισον Τρῶας καὶ πάντας Ἀχαιούς,
Αὐτὸς δὲ προκάλεσσαι Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος 50
Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·
Οὐ γάρ πώ τοι μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
Ὣς γὰρ ἐγὼ ὄπ' ἄκουσα θεῶν αἰειγενετάων.
Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' αὖτε χάρη μέγα μῦθον ἀκούσας.

ILIADIS HOMERI VII. COMPOSITIO.

ITA locutus, portas egressus est illustris Hector:
Cum eo autem simul Alexander iuit frater: adeóque in animo
Ambo parati erant praeliari & pugnare.
Sicut autem Deus nautis desiderantibus dedit
Ventum secundum, postquam defatigati fuerunt politis abietibus
Pontum remigantes, labore autem membra soluta sunt:
Sic hi Troianis desiderantibus apparuerunt.
Tunc interfecerunt, hic quidem filium Arethoi regis
In Arna habitantem Menesthium, quem clauiger
Genuit Areithous & Philomedusa pulchra oculis:
Hector autem Eioneum interfecit hasta acuta
Ad ceruicem sub galea ex bono ferro facta, soluta autem membra.
Glaucus autem Hippolochi filius, Lyciorum dux virorum,
Iphinoum vulnerauit hasta in forti praelio
Dexiadem, equos insilientem veloces,
In humeros, hic autem ex equis humi cecidit, soluta sunt autem membra.
Hos autem postquam aduertit dea glauca Minerua
Argiuos pereuntes in forti pugna,
Venit de Olympi verticibus properans
Ilium in sacrum: huic autem obuius iuit Apollo,
Ex Pergamo conspicatus eam: Troianis autem optabat victoriam,
Inuicem autem hi occurrerunt apud fagum.
Hanc prior allocutus est rex Iouis filius Apollo:
Cur tu rursus studio ardens Iouis filia magni
Venisti ab Olympo, magnus autem te affectus induxit? Siccine vt
An vt iam Danais pugnae dubiam victoriam des?
Des? nam nunime Troianos pereuntes miseraris.
Sed si mihi aliquid pareres, hoc multo vtilius esset.
Nunc quidem dirimamus bellum & pugnam
Hodie: postea rursus pugnabunt, donec finem
Troiae assequantur: quandoquidem sic gratum est animo
Vobis immortalibus euertere hanc ciuitatem.
Hanc rursus allocuta est dea caesia Minerua:
Ita sit ô Apollo longè operans: eadem sentiens & ipsa
Veni ab Olympo ad Troianos & Achiuos.
Sed age quomodo cupis praelium sedare virorum?
Hanc rursus allocutus est rex Iouis filius Apollo:
Hectoris commoueamus validam vim bellicosi,
Si quempiam forte Graecorum prouocabit seorsum solus
Aduersum se vt pugnet in graui pugna.
Hi autem admirati bene armati Achiui,
Solum aliquem incitent pugnare cum Hectore diuino.
Sic dixit, neque non paruit dea Glauca Minerua.
Horum autem Helenus Priami charus filius intellexit animo
Consilium, quod diis placuit consultantibus.
Stetit autem apud Hectorem profectus, & ipsum verbum allocutus est,
Hector fili Priami, Ioui consilio par,
Nunne mihi aliquid in re pareas? frater autem tibi sum.
Alios quidem sedere fac Troianos & omnes Achiuos:
Ipse autem prouoca Achiuorum quisquis optimus est,
Aduersum te vt pugnet in graui pugna.
Nondum enim tibi sors fatalis est mori & fatum tuum sequi.
Sic enim ego vocem audiui deorum immortalium.
Sic dixit. Hector autem rursus gauisus est valde sermone audito:

Minerua & Apollo deliberant de praelio in posterum reprimendo.

Helenus Hectorem monet, vt Graecorum quempiam prouocet ad singulare certamen.

Et vbi medium procedens Troianorum cohibebat phalanges,
Medio hasta accepta: hi autem resederunt omnes.
At Agamemnon sedere fecit bellicosos Achiuos,
Et Minerua, & argenteum-arcum habens Apollo
Sederunt, auibus similes vulturibus,
Fago super alta patris Iouis aegidem-gestantis,
Viris delectati: horum autem ordines sedebant densae,
Scutis & galeis (lucentes) & lanceis horrentes:
χεῦεν. *Qualis autem, Zephyro, diffunditur per mare horror,*
Insurgente recens, nigrescit autem mare sub eo:
Sic ordines sedebant Achiuorumque Troianorumque
In campo: Hector autem inter vtrosque locutus est:
Hector Graecos prouocat ad singulare certamen. *Audite me Troiani & bene ocreati Achiui,*
Vt dicam quae me animus in praecordiis iubet (dicere.)
Foedera quidem Saturnius (sublimis) non perfecit:
Sed mala excogitans molitur (v. ad finē perducit.) *vtrisque,*
Donec vel vos Troiam bene-turritam capiatis,
Vel ipsi apud naues domemini pontigradas:
Quoniam vobis sunt proceres omnium Graecorum.
Eorum nunc quemcunque animus mecum pugnare iubet,
Huc veniat ex omnibus propugnator vt sit cum Hect. *diuino*
Sic verò dico, Iupiter autem nobis super (hac re) *testis adsit:*
Si quidem me ille interfecerit protenso (v. longo) *ferro,*
Armis exspolians ferat ea concauas ad naues:
Corpus autem meum domum reddat rursus, vt ignem me
Troiani & Troianorum vxores sortiri-faciant mortuum.
Si autem ego hunc interfecero, det autem mihi gloriam Apollo,
Arma adimens feram ea ad Ilium sacrum,
Et suspendam ad templum Apollinis longè iaculantis.
Hunc autem mortuum ad naues bene transtratas reddam,
Vt ipsum sepeliant capite-comati Achiui
Tumulumque ei extruant ad latum Hellespontum.
Et aliquando aliquis dicat etiam posterorum hominum,
Naue transtrata nauigans in nigrum pontum.
Viri quidem hoc monumentum est iam diu defuncti:
Quem olim praestantem fortitudine interfecit illustris Hector.
Sic olim aliquis dicet: mea autem gloria nunquam peribit.
Sic dixit: hi autem omnes obmutuerunt silentio:
Verebantur quidem renuere: timebant autem suscipere.
certamen Menelaus suscipere vult. *Tandem verò Menelaus surrexit & dixit,*
Conuitio exprobrans: valde autem suspirabat animo,
Hei mihi minaces Achiui, neque amplius Achiui,
Sanè dedecus haec erunt magis magisque, graue v. grauiter
Si nullus Danaorum Hectori obuius erit: (causa grauiter)
Sed vos quidem omnes aqua & terra fiatis (i. moriamini)
Sedentes ibi singuli excordes, (v. integri) *ingloriè* [illegible]
Aduersus illum autem ego ipse armabor: sed supernè
Victoriae termini tenentur inter immortales deos.
Sic fatus, induebat arma pulchra.
Tunc tibi Menelae apparuisset vitae finis
Hectoris in manibus, quoniam multò fortior erat,
Nisi surgentes inhibuissent te reges Achiuorum,
Ipseque Atrides latè dominans Agamemnon,
Per dextram prehendisset manū, verbumque dixisset compel- (lasset
Agamemnon Menelaū cū Hectore congredi prohibet. *Insanis Menelae nobilissime, nec tibi opus est*
Hac dementia: contine te dolens quamuis.
Neque velis propter istam contentionem te meliori cum vi-
Hectore Priamide, quem horrent & alij. (ro pugnare,
Et verò Achilles huic in pugna gloriosa viros-reddente
Metuit occurrere, qui te multò fortior est.
Sed tu quidem sede iens ad agmen sociorum:
Huic autem propugnatorem alium excitabunt Achiui:
Quamuis intrepidus sit, & quamuis belli sit insatiabilis,
Existimo tamen eum libenter genu flexurum (i. quieturum) *si effugerit*
Saeuo ex bello & graui pugna.
Sic fatus a-sententia deduxit fratris mentem heros,
Recta monens: hic autem paruit: huius quidē postea
Laeti famuli ab humeris arma abstulerunt.
Nestor autem inter Graecos surrexit & dixit.

Καί ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας, 55
Μέσσου δουρὸς ἑλών· τοὶ δ' ἱδρύνθησαν ἅπαντες.
Κὰδ δ' Ἀγαμέμνων εἷσεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς,
Κὰδ δ' ἄρ' Ἀθηναίη τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Ἑζέσθην, ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσι,
Φηγῷ ἐφ' ὑψηλῇ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο, 60
Ἀνδράσι τερπόμενοι· τῶν δὲ στίχες εἴατο πυκναί,
Ἀσπίσι καὶ κορύθεσσι καὶ ἔγχεσι πεφρικυῖαι.
Οἵη δὲ Ζεφύροιο ἐχεύατο πόντον ἔπι φρὶξ
Ὀρνυμένοιο νέον, μελάνει δέ τε πόντος ὑπ' αὐτῆς·
Τοῖαι ἄρα στίχες εἵατ' Ἀχαιῶν τε Τρώων τε 65
Ἐν πεδίῳ· Ἕκτωρ δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ὅρκια μὲν Κρονίδης ὑψίζυγος οὐκ ἐτέλεσσεν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέων τεκμαίρεται ἀμφοτέροισιν, 70
Εἰς ὅτε ἂν ἢ ὑμεῖς Τροίην εὔπυργον ἕλητε,
Ἢ αὐτοὶ παρὰ νηυσὶ δαμήετε ποντοπόροισιν.
Ὑμῖν μὲν γὰρ ἔασιν ἀριστῆες Παναχαιῶν,
Τῶν νῦν ὅντινα θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει,
Δεῦρ' ἴτω ἐκ πάντων πρόμος ἔμμεναι Ἕκτορι δίῳ. 75
Ὧδε δὲ μυθέομαι, Ζεὺς δ' ἄμμ' ἐπιμάρτυρος ἔστω,
Εἰ μέν κεν ἐμὲ κεῖνος ἕλῃ ταναήκεϊ χαλκῷ,
Τεύχεα συλήσας, φερέτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
Σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα. 80
Εἰ δέ κ' ἐγὼ τὸν ἕλω, δώῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων,
Τεύχεα συλήσας οἴσω προτὶ Ἴλιον ἱρὴν,
Καὶ κρεμόω προτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο·
Τὸν δὲ νέκυν ἐπὶ νῆας ἐϋσσέλμους ἀποδώσω,
Ὄφρα ἑ ταρχύσωσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοί, 85
Σῆμά τέ οἱ χεύωσιν ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ.
Καί ποτέ τις εἴπῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀνθρώπων,
Νηῒ πολυκλήϊδι πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνηῶτος,
Ὅν ποτ' ἀριστεύοντα κατέκτανε φαίδιμος Ἕκτωρ. 90
Ὥς ποτέ τις ἐρέει· τὸ δ' ἐμὸν κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Αἴδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι.
Ὀψὲ δὲ δὴ Μενέλαος ἀνίστατο, καὶ μετέειπε,
Νείκει ὀνειδίζων, μέγα δὲ στεναχίζετο θυμῷ· 95
Ὤ μοι ἀπειλητῆρες, Ἀχαιΐδες, οὐκέτ' Ἀχαιοί,
Ἦ μὲν δὴ λώβη τάδε γ' ἔσσεται αἰνόθεν αἰνῶς,
Εἰ μή τις Δαναῶν νῦν Ἕκτορος ἀντίος εἶσιν.
Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε,
Ἥμενοι αὖθι ἕκαστοι ἀκήριοι, ἀκλεὲς αὔτως· 100
Τῷδε δ' ἐγὼν αὐτὸς θωρήξομαι· αὐτὰρ ὕπερθε
Νίκης πείρατ' ἔχονται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κατεδύσετο τεύχεα καλά.
Ἔνθα κέ τοι Μενέλαε φάνη βιότοιο τελευτὴ
Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν, 105
Εἰ μὴ ἀναΐξαντες ἕλον βασιλῆες Ἀχαιῶν,
Αὐτός τ' Ἀτρείδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων
Δεξιτερῆς ἕλε χειρὸς, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἀφραίνεις Μενέλαε διοτρεφές, οὐδέ τί σε χρὴ
Ταύτης ἀφροσύνης· ἀνὰ δὲ σχέο κηδόμενός περ· 110
Μηδ' ἔθελ' ἐξ ἔριδος σεῦ ἀμείνονι φωτὶ μάχεσθαι
Ἕκτορι Πριαμίδῃ, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Καὶ δ' Ἀχιλεὺς τούτῳ γε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
Ἔῤῥιγ' ἀντιβολῆσαι, ὅ περ σέο πολλὸν ἀμείνων.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἵζευ ἰὼν μετὰ ἔθνος ἑταίρων· 115
Τούτῳ δὲ πρόμον ἄλλον ἀναστήσουσιν Ἀχαιοί.
Εἴπερ ἀδειής τ' ἐστὶ καὶ εἰ μόθου ἐστ' ἀκόρητος,
Φημί μιν ἀσπασίως γόνυ κάμψειν, αἴ κε φύγῃσι
Δηΐου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως, 120
Αἴσιμα παρειπών· ὁ δ' ἐπείθετο· τοῦ μὲν ἔπειτα
Γηθόσυνοι θεράποντες ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἀνίστατο καὶ μετέειπεν·

Ὢ πόποι,

Ὢ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιΐδα γαῖαν ἱκάνει.
Ἦ κε μέγ' οἰμώξειε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς, 125
Ἐσθλὸς Μυρμιδόνων βουληφόρος ἠδ' ἀγορητὴς,
Ὅς ποτέ μ' εἰρόμενος μέγ' ἐγήθεεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ,
Πάντων Ἀργείων ἐρέων γενεήν τε τόκον τε.
Τοὺς νῦν εἰ πτώσσοντας ὑφ' Ἕκτορι πάντας ἀκούσαι,
Πολλά κεν ἀθανάτοισι φίλας ἀνὰ χεῖρας ἀείραι, 130
Θυμὸν ἀπὸ μελέων δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Ἡβῷμ' ὡς ὅτ' ἐπ' ὠκυρόῳ Κελάδοντι μάχοντο
Ἀγρόμενοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐγχεσίμωροι,
Φειᾶς πὰρ τείχεσσιν, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα. 135
Τοῖσι δ' Ἐρευθαλίων πρόμος ἵστατο, ἰσόθεος φὼς,
Τεύχε' ἔχων ὤμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος,
Δίου Ἀρηϊθόου, τὸν ἐπίκλησιν κορυνήτην
Ἄνδρες κίκλησκον καλλίζωνοί τε γυναῖκες,
Οὕνεκ' ἄρ' οὐ τόξοισι μαχέσκετο, δουρί τε μακρῷ, 140
Ἀλλὰ σιδηρείῃ κορύνῃ ῥήγνυσκε φάλαγγας.
Τὸν Λυκόοργος ἔπεφνε δόλῳ, οὔ τι κράτεΐ γε,
Στεινωπῷ ἐν ὁδῷ, ὅθ' ἄρ' οὐ κορύνη οἱ ὄλεθρον
Χραῖσμε σιδηρείη· πρὶν γὰρ Λυκόοργος ὑποφθὰς
Δουρὶ μέσον περόνησεν· ὃ δ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη, 145
Τεύχεα δ' ἐξενάριξε, τά οἱ πόρε χάλκεος Ἄρης.
Καὶ τὰ μὲν αὐτὸς ἔπειτα φόρει μετὰ μῶλον Ἄρηος.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Λυκόοργος ἐνὶ μεγάροισιν ἐγήρα,
Δῶκε δ' Ἐρευθαλίωνι φίλῳ θεράποντι φορῆναι·
Τοῦ ὅ γε τεύχε' ἔχων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους· 150
Οἳ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη·
Ἀλλ' ἐμὲ θυμὸς ἀνῆκε πολυτλήμων πολεμίζειν
Θάρσεϊ ᾧ· γενεῇ δὲ νεώτατος ἔσκον ἁπάντων·
Καὶ μαχόμην οἱ ἐγὼ, δῶκεν δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
Τὸν δὴ μήκιστον καὶ κάρτιστον κτάνον ἄνδρα. 155
Πολλὸς γάρ τις ἔκειτο παρήορος ἔνθα καὶ ἔνθα.
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Τώ κε τάχ' ἀντήσειε μάχης κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Ὑμέων δ' οἵ περ ἔασιν ἀριστῆες Παναχαιῶν,
Οὐδ' οἳ προφρονέως μέμαθ' Ἕκτορος ἀντίον ἐλθεῖν. 160
Ὣς νείκεσσ' ὁ γέρων, οἳ δ' ἐννέα πάντες ἀνέσταν.
Ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Τῷ δ' ἐπὶ Τυδεΐδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης·
Τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν·
Τοῖσι δ' ἐπ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος 165
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
Τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·
Ἂν δὲ Θόας Ἀνδραιμονίδης καὶ δῖος Ὀδυσσεύς.
Πάντες ἄρ' οἵ γ' ἔθελον πολεμίζειν Ἕκτορι δίῳ.
Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ, 170
Κλήρῳ νῦν πεπάλασθε διαμπερὲς, ὅς κε λάχῃσιν.
Οὗτος γὰρ δὴ ὀνήσει ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς,
Καὶ δ' αὐτὸς ὃν θυμὸν ὀνήσεται, αἴ κε φύγῃσι
Δηΐου ἐκ πολέμοιο καὶ αἰνῆς δηϊοτῆτος.
Ὣς ἔφαθ', οἳ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο ἕκαστος, 175
Ἐν δ' ἔβαλον κυνέῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο.
Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δὲ χεῖρας ἀνέσχον.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.
Ζεῦ πάτερ, ἢ Αἴαντα λαχεῖν, ἢ Τυδέος υἱὸν,
Ἢ αὐτὸν βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης. 180
Ὣς ἄρ' ἔφαν, πάλλεν δὲ Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος κυνέης, ὃν ἄρ' ἤθελον αὐτοὶ,
Αἴαντος· κῆρυξ δὲ φέρων ἀν' ὅμιλον ἁπάντῃ,
Δεῖξ' ἐνδέξια πᾶσιν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
Οἳ δ' οὐ γιγνώσκοντες ἀπηνήναντο ἕκαστος. 185
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν ἵκανε, φέρων ἀν' ὅμιλον ἁπάντῃ,
Ὅς μιν ἐπιγράψας κυνέῃ βάλε φαίδιμος Αἴας,
Ἤτοι ὑπέσχεθε χεῖρ', ὃ δ' ἄρ' ἔμβαλεν ἄγχι παραστάς.
Γνῶ δὲ κλήρου σῆμα ἰδὼν, γήθησε δὲ θυμῷ.
Τὸν μὲν πὰρ πόδ' ἑὸν χαμάδις βάλε, φώνησέν τε, 190
Ὦ φίλοι, ἦ τοι κλῆρος ἐμὸς, χαίρω δὲ καὶ αὐτὸς
Θυμῷ, ἐπεὶ δοκέω νικησέμεν Ἕκτορα δῖον.

Proh dolor, certe magnus luctus Achaicam terram occupat:
Certe valde ploraret senex equitator Peleus,
Bonus Myrmidonum consiliarius & concionator,
Qui olim me interrogans valde laetabatur sua in domo,
Omnium Achivorum inquirens patresque filiosque.
Hos si nunc formidantes Hectorem omnes audierit,
Saepe immortalibus dilectas manus sustulerit,
Animam e membris ut descendat domum Plutonis intro.
Utinam enim o Iupiterque pater & Minerva & Apollo,
Aetate florerem, sicut quando ad rapidum Celadontem pugnabant
Congregati Pyliique & Arcades hastis-valentes,
Pheae apud muros, Iardani circa fluenta.
Inter hos autem Ereuthalion primarius stabat divinus vir,
Arma gestans humeris Arethoi regis,
Nobilis Arethoi, quem cognomento Claviferum
Viri appellabant, pulchraeque-cinctae mulieres:
Quoniam non arcubus pugnabat, hastaque longa,
Sed ferrea clava perrumpebat agmina.
Hunc Lycurgus interfecit dolo, non vi utique,
Angusta in via, ubi clava non ei mortem
Arcebat ferrea: ante enim Lycurgus praeveniens
Hasta medium transfodit, hic autem supinus solo stratus est,
Armaque spoliavit, quae ei dederat ferreus Mars.
Et ea quidem ipse postea gestabat ad praelium Martis.
At postquam Lycurgus in aedibus senuit,
Dedit Ereuthalioni dilecto servo gestanda.
Illius hic arma habens provocabat omnes fortissimos.
Hi autem valde tremebant & timebant, nec quisquam ausus fuit.
Sed me animus induxit audax ut pugnarem
Confidentia sua: natu autem minimus eram omnium.
Et pugnabam cum eo ego: dedit autem mihi gloriam Minerva.
Illum igitur procerissimum & fortissimum interfeci virum:
Magnus enim quidam iacebat extensus hinc atque illinc.
Utinam sic aetate florerem: viresque mihi integrae essent,
Ideo cito occurreret praelio variam-cassidem-habens Hector:
Vestrum autem qui sunt praestantissimi omnium Graecorum,
Ne vos quidem alacriter parati estis Hectori obviam ire.
Sic increpavit senex: hi autem novem omnes surrexerunt,
Surrexit multo primus quidem rex virorum Agamemnon:
Post hunc vero, Tydides surrexit fortis Diomedes:
Post hos autem, Aiaces strenuam induti fortitudinem:
Post hos autem, Idomeneus & assecla Idomenei
Meriones, similis Marti homicidae:
Post hos autem Eurypylus Evaemonis illustris filius:
Surrexit & Thoas Andraemonides, & nobilis Ulysses:
Omnes hi volebant pugnare cum Hectore nobili.
Inter hos autem rursus dixit Gerenius eques Nestor:
Sortem nunc movete universi, quis sorte electus fuerit,
Iste enim iuvabit bene-armatos Graecos,
Et ipse suo animo iuvabitur, si evaserit
Pernicioso ex praelio, & periculoso certamine.
Sic dixit: hi autem sortem signaverunt singuli,
Et iniecerunt galeae Agamemnonis Atridae.
Populi autem supplicabant, diisque manus elevabant:
Sic autem aliquis dicebat suspiciens in caelum latum:
Iupiter pater (da) vel Aiaci sortem obvenire, vel Tydei filio,
Vel ipsi regi ditissimae Mycenae.
Sic dixerunt: movit autem Gerenius eques Nestor:
Exilit autem sors galea quam volebant ipsi,
Nempe Aiacis: praeco autem ferens per coetum ubique,
Ostendit a dextris (incipiens) omnib. optimatib. Graecorum.
Hi autem non cognoscentes, renuerunt singuli.
Sed quando iam ad illum pervenit ferens per coetum ubique,
Qui ipsam inscriptam galeae iniecerat, nempe illustris Aiax,
Porrexit quidem manum, hic autem imposuit, prope astans.
Cognovit autem sortis signum conspicatus, gavisus est autem animo:
Hanc utique ad pedem suum humi iecit, dixitque.
O amici, sane sors mea est, gaudeo autem & ipse
Animo, quoniam existimo, me victurum Hectora nobilem.

Nestor Graecos obiurgat, qui cū Hectore congredi recusant.

Graeci novem cum Hectore congredi parati sūt.

Aiax sorte designatur ad certandum cum Hectore.

Sed agite, dum ego bellica arma induam,
Interim vos supplicate Iovi Saturnidae regi
Tacite apud vos, ut ne Troiani audiant:
Vel etiam palam, quandoquidem neminem timemus omnino.
Non enim aliquis me viribus saltem volens nolentem terrebit,
Neque propter imperitiam: nam neque me rudem adeo
Puto in Salamine genitumque educatumque esse.
Sic dixit: illi autem supplicabant Iovi Saturnidae regi.
Sic autem aliquis dicebat, aspiciens in caelum latum:
Iupiter pater, Ida praeses, augustissime, maxime.
Da victoriam Aiaci, et splendidam gloriam referre.
Si autem et Hectorem diligis, et curas ipsum,
Aequalem ambobus vim et gloriam praebe.
Sic dixerunt: Aiax autem armatus est fulgenti ferro.
Sed postquam omnia circa corpus induit arma,
Iuit postea, qualis ingens incedit Mars,
Qui iuit in bellum ad viros quos Saturnides (pugnare:
Propter animum-rodentem contentionem robore commisit
Talis Aiax motus est magnus, vallum Achivorum,
Subridens terribilibus vultibus: inferne autem pedibus
Ibat late gradiens, quatiens longam hastam.
Hunc autem Argivi valde laetabantur aspicientes:
Troianos autem tremor gravis subiit per membra singulos,
Hectorique ipsi animus in pectoribus palpitabat.
Sed non amplius poterat subterfugere, neque regredi
Retro copiarum in turbam, quoniam provocaverat certamine:
Aiax autem cominus accessit ferens scutum instar turris, (bricas
Aereum, e-septem boum coriis factum, quod ei Tychius elabo-
Coriariorum praestantissimus in Hyla aedes habitans,
Qui fecit scutum varium, septem-bubulis-pellibus, constans
Taurorum saginatorum: octavam autem induxit. (i. laminam
Hos ante pectus ferens Telamonius Aiax, (ferream.)

Aiacis cũ Hectore pugna.

Stetit valde prope Hectorem, minatusque allocutus est,
Hector nunc quidem manifeste cognosces cum solo solus,
Quales etiam Danais optimates intersunt, (leonino:
Et praeter Achillem virorum-ordines perrumpentem, animo
Sed hic quidem in navibus curvas puppes-habentib. mari
Iacet iratus Agamemnoni pastori populorum: (vadis
Nos autem sumus tales, qui tibi obviare possimus,
Et multi: sed ordire pugnam et praelium.
Hunc autem rursus allocutus est ornata galea Hector:
Aiax nobilis Telamonie princeps populorum,
Ne me tanquam puerum imbecillem tenta,
Vel mulierem, quae nescit bellica opera.
Sed ego bene novi pugnasque, caedesque virorum,
Scio ad dextram, scio ad sinistram movere scutum
Aridum: ideo mihi licet audaciter pugnare.
Scio autem in praelio statario saevo canere Marti:
Novi etiam insilire in pugna in equos celeres.
Sed enim non te volo ferire talem existentem,
Clam circumspiciens, sed palam, si assequi potuero.
Dixit, et vibrans proiecit longam lanceam, (factum
Et percussit Aiacis ingens scutum, ex-septem-pellibus-boum
Summam iuxta laminam-aeream, quae octava erat in ipso,
Sex autem per pellium plicas penetravit scindens hasta indomita:
In septima autem pelle haesit. Secundus rursus
Aiax nobilis emisit longam hastam,
Et percussit Priamidae ad clypeum undique aequalem:
Clypeum quidem penetravit lucidum fortis hasta,
Et per thoracem ingeniose factum infixa est.
E regione autem iuxta ile discidit loricam
Hasta: is autem inclinatus est, et vitavit mortem nigram.
Hi autem evellentes longas hastas manibus simul ambo,
Congressi sunt leonibus similes crudivoris,
Vel suibus apris, quorum robur non imbecille.
Priamides quidem postea medium scutum laesit hasta,
Neque perrupit ferrum: reflexa est autem ei cuspis.
Aiax autem clypeum percussit insiliens, et penitus
Transiuit hasta: repressit autem ipsum irruentem:

Ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἂν ἐγὼ πολεμήϊα τεύχεα δύω,
Τόφρ' ὑμεῖς εὔχεσθε Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι
Σιγῇ ἐφ' ὑμείων, ἵνα μὴ Τρῶές γε πύθωνται· 195
Ἠὲ καὶ ἀμφαδίην, ἐπεὶ οὔ τινα δείδιμεν ἔμπης.
Οὐ γάρ τίς με βίῃ γε ἑκὼν ἀέκοντα δίηται,
Οὐδέ τι ἰδρείῃ, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νήϊδά γ' οὕτως
Ἔλπομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' εὔχοντο Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι. 200
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν,
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε μέγιστε,
Δὸς νίκην Αἴαντι, καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι·
Εἰ δὲ καὶ Ἕκτορά περ φιλέεις, καὶ κήδεαι αὐτοῦ,
Ἴσην ἀμφοτέροισι βίην καὶ κῦδος ὄπασσον. 205
Ὣς ἄρ' ἔφαν. Αἴας δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα περὶ χροῒ ἕσσατο τεύχη,
Σεύατ' ἔπειθ' οἷός τε πελώριος ἔρχεται Ἄρης,
Ὅς τ' εἶσιν πόλεμόνδε μετ' ἀνέρας, οὕς τε Κρονίων
Θυμοβόρου ἔριδος μένεϊ ξυνέηκε μάχεσθαι· 210
Τοῖος ἄρ' Αἴας ὦρτο πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν,
Μειδιόων βλοσυροῖσι προσώπασι· νέρθε δὲ ποσσὶν
Ἤϊε μακρὰ βιβάς, κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
Τὸν δὲ καὶ Ἀργεῖοι μὲν ἐγήθεον εἰσορόωντες·
Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον· 215
Ἕκτορί τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασσεν,
Ἀλλ' οὔ πως ἔτι εἶχεν ὑποτρέσαι, οὐδ' ἀναδῦναι
Ἂψ λαῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ προκαλέσσατο χάρμῃ.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος ἠΰτε πύργον,
Χάλκεον, ἑπταβόειον, ὅ οἱ Τυχίος κάμε τεύχων, 220
Σκυτοτόμων ὄχ' ἄριστος, Ὕλῃ ἔνι οἰκία ναίων·
Ὅς οἱ ἐποίησεν σάκος αἰόλον ἑπταβόειον,
Ταύρων ζατρεφέων, ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκόν.
Τὸ πρόσθε στέρνοιο φέρων Τελαμώνιος Αἴας
Στῆ ῥα μάλ' Ἕκτορος ἐγγύς, ἀπειλήσας δὲ προσηύδα, 225
Ἕκτορ, νῦν μὲν δὴ σάφα εἴσεαι οἰόθεν οἶος,
Οἷοι καὶ Δαναοῖσιν ἀριστῆες μετέασι,
Καὶ μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα, θυμολέοντα.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσι ποντοπόροισι
Κεῖτ' ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν· 230
Ἡμεῖς δ' εἰμὲν τοῖοι οἳ ἂν σέθεν ἀντιάσαιμεν,
Καὶ πολέες. ἀλλ' ἄρχε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Αἶαν διογενὲς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
Μή τί μευ ἠΰτε παιδὸς ἀφαυροῦ πειρήτιζε, 235
Ἠὲ γυναικός, ἣ οὐκ οἶδεν πολεμήϊα ἔργα·
Αὐτὰρ ἐγὼν εὖ οἶδα μάχας τ' ἀνδροκτασίας τε·
Οἶδ' ἐπὶ δεξιά, οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν
Ἀζαλέην, τό μοι ἔστι ταλαύρινον πολεμίζειν·
Οἶδα δ' ἐνὶ σταδίῃ δηΐῳ μέλπεσθαι Ἄρηϊ· 240
Οἶδα δ' ἐπαΐξαι μόθον ἵππων ὠκειάων.
Ἀλλ' οὐ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν τοιοῦτον ἐόντα
Λάθρῃ ὀπιπεύσας, ἀλλ' ἀμφαδόν, αἴ κε τύχωμι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον, 245
Ἀκρότατον κατὰ χαλκόν, ὃς ὄγδοος ἦεν ἐπ' αὐτῷ.
Ἓξ δὲ διὰ πτύχας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς ἀτειρής·
Ἐν τῇ δ' ἑβδομάτῃ ῥινῷ σχέτο. δεύτερος αὖτε
Αἴας διογενὴς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Πριαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην. 250
Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔγχος,
Καὶ διὰ θώρηκος πολυδαιδάλου ἠρήρειστο·
Ἀντικρὺ δὲ παραὶ λαπάρην διάμησε χιτῶνα
Ἔγχος. ὁ δ' ἐκλίνθη, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.
Τὼ δ' ἐκσπασσαμένω δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἅμ' ἄμφω 255
Σύν ῥ' ἔπεσον λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
Ἢ συσὶ κάπροισιν, τῶν τε σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν.
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα μέσον σάκος οὔτασε δουρί,
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκός, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμή.
Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμενος· ἡ δὲ διαπρὸ 260
Ἤλυθεν ἐγχείη, στυφέλιξε δέ μιν μεμαῶτα.

Τμήδην

Τμήδην δ' αὐχέν' ἐπῆλθε, μέλαν δ' ἀνεκήκιεν αἷμα.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς ἀπέληγε μάχης κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἀλλ' ἀναχασσάμενος λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ,
Κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε μέγαν τε· 265
Τῷ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος ἑπταβόειον,
Μέσσον ἐπομφάλιον· περιήχησεν δ' ἄρα χαλκός.
Δεύτερος αὖτ' Αἴας πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
Ἧκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον,
Εἴσω δ' ἀσπίδ' ἔαξε βαλὼν μυλοειδέϊ πέτρῳ· 270
Βλάψε δέ οἱ φίλα γούναθ'· ὁ δ' ὕπτιος ἐξετανύσθη
Ἀσπίδι ἐγχριμφθείς· τὸν δ' αἶψ' ὤρθωσεν Ἀπόλλων.
Καί νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν οὐτάζοντο,
Εἰ μὴ κήρυκες Διὸς ἄγγελοι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Ἦλθον, ὁ μὲν Τρώων, ὁ δ' Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων, 275
Ταλθύβιός τε καὶ Ἰδαῖος, πεπνυμένω ἄμφω·
Μέσσῳ δ' ἀμφοτέρων σκῆπτρα σχέθον, εἶπέ τε μῦθον
Κῆρυξ Ἰδαῖος, πεπνυμένα μήδεα εἰδώς·
Μηκέτι παῖδε φίλω πολεμίζετε, μηδὲ μάχεσθον·
Ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεύς· 280
Ἄμφω δ' αἰχμητά· τό γε δὴ καὶ ἴδμεν ἅπαντες.
Νὺξ δ' ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας,
Ἰδαῖ', Ἕκτορα ταῦτα κελεύετε μυθήσασθαι.
Αὐτὸς γὰρ χάρμῃ προκαλέσσατο πάντας ἀρίστους. 285
Ἀρχέτω, αὐτὰρ ἐγὼ μάλα πείσομαι, ᾗπερ ἂν οὗτος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Αἶαν, ἐπεί τοι δῶκε θεὸς μέγεθός τε βίην τε,
Καὶ πινυτήν, περὶ δ' ἔγχει Ἀχαιῶν φέρτατός ἐσσι,
Νῦν μὲν παυσώμεσθα μάχης καὶ δηϊοτῆτος 290
Σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
Ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην.
Νὺξ δ' ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι,
Ὡς σύ τ' ἐϋφρήνῃς πάντας παρὰ νηυσὶν Ἀχαιούς,
Σούς τε μάλιστα ἔτας καὶ ἑταίρους, οἵ τοι ἔασιν· 295
Αὐτὰρ ἐγὼ κατὰ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Τρῶας ἐϋφρανέω καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
Αἵ τέ μοι εὐχόμεναι θεῖον δύσονται ἀγῶνα.
Δῶρα δ' ἄγ' ἀλλήλοισι περικλυτὰ δώομεν ἄμφω,
Ὄφρα τις ὧδ' εἴπῃσιν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε, 300
Ἠμὲν ἐμαρνάσθην ἔριδος πέρι θυμοβόροιο,
Ἠδ' αὖτ' ἐν φιλότητι διέτμαγεν ἀρθμήσαντε.
Ὣς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος ἀργυρόηλον,
Σὺν κολεῷ τε φέρων καὶ * ἐϋτμήτῳ τελαμῶνι·
Αἴας δὲ ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν. 305
Τὼ δὲ διακρινθέντε, ὁ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν
Ἤϊ', ὁ δ' ἐς Τρώων ὅμαδον κίε· τοὶ δ' ἐχάρησαν,
Ὡς εἶδον ζωόν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
Αἴαντος προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους·
Καί ῥ' ἦγον προτὶ ἄστυ, ἀελπτέοντες σόον εἶναι. 310
Αἴαντ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον κεχαρηότα νίκῃ.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρεΐδαο γένοντο,
Τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Ἄρσενα πενταέτηρον ὑπερμενέϊ Κρονίωνι· 315
Τὸν δέρον, ἀμφί θ' ἕπον, καί μιν διέχευαν ἅπαντα,
Μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ', * οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης· 320
Νώτοισιν δ' Αἴαντα διηνεκέεσσι γέραιρεν
Ἥρως Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή· 325
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀτρεΐδη τε καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν,
Πολλοὶ γὰρ τεθνᾶσι κάρη κομόωντες Ἀχαιοί,
Τῶν νῦν αἷμα κελαινὸν ἐΰρροον ἀμφὶ Σκάμανδρον
Ἐσκέδασ' ὀξὺς Ἄρης, ψυχαὶ δ' Ἄϊδόσδε κατῆλθον· 330

Caesim autem cervicem laesit: ater autem exiliebat sanguis.
Sed ne quidem cessavit à pugna galeae motor Hector:
Sed retrocedens lapidem accepit manu forti,
Iacentem in campo, nigrum, asperumque, magnumque,
Eo percussit Aiacis ingens scutum septē pellib. boum cōstans,
Medium ad umbonem: circumsonuit autem aes.
Secundus autem Aiax multò maiorem lapidem elevans
Misit contorquens: adhibuit autem vim immensam:
Intra autem scutum fregit percutiens rotundo lapide.
Labefactavit. a. ei dilecta genua: is autē supinus extēsus est
Scuto inhaerens: hunc autem statim erexit Apollo.
Et iam ensibus cominus vulnerassent (se mutuò.)
Nisi praecones Iovis nuncii atque virorum,
Venissent: alter quidem Troianorum, alter verò Achivorū
Talthybiusque, & Idaeus, prudentes ambo: (loricatorum,
In medio. a. amborum sceptra sustulerunt, dixitque verbum
Praeco Idaeus prudentia consilia sciens:
Ne amplius filii dilecti bellate, neque pugnetis.
Utrunque enim vestrum diligit tempestatum author Iupiter:
Ambo. a. bellatores estis: quod quidem etiam scimus omnes.
Nox verò iam adest, bonum quoque nocti parère.
Hunc autem respondēs allocutus est Telamonius Aiax,
Idaee, Hectorem haec iubete loqui.
Ipse enim pugna provocavit omnes proceres.
Incipiat & ego valde parebo, siquidem ipse.
Hūc. a. rursus allocutus est magnus cassidē-varia Hector,
Aiax, quando tibi dedit deus magnitudinemque, viresque,
Et prudentiam: inter verò Achivos hasta praestantissimus es:
Nunc quidem cessemus à praelio & certamine
Hodie: posthac rursus pugnabimus, donec Deus
Nos diremerit, det autem alterutris victoriam.
Nox iam adest. bonum & nocti parère,
Ut tu laetifices omnes apud naves Achivos,
Tuosque maximè cives, & socios qui tibi adsunt:
At ego in civitate magna Priami regis
Troianos laetificem, & Troianas longis-vestibus-ornatas,
Quae pro me supplicantes, divinum egredientur certamen.
Dona verò age mutuò inclyta demus ambo,
Ut aliquis sic dicat Achivorumque Troianorúmque:
Profectò pugnabant pro contentione animum-rodente,
Et iterum in amicitia separati, sunt conciliati.
Sic utique locutus dedit ensem argenteis-clavis-distinctū,
Cum vaginâque efferens, & artificiose-facta corrigia:
Aiax autem balteum dedit puniceo colore splendidum.
Hi autem diremti, hic quidem ad exercitum Achivorum
Ibat, alter. v. ad Troian. multitudinem ivit: hi a. gavisi sunt
Postquam viderunt vivūmque et sospitem advenientem,
Aiacis elapsum fortitudinem et manus invictas,
Et deduxerunt ad civitatem desperantes salvum esse.
Aiacem rursus ex-altera-parte bene armati Achivi
Ad Agamemnonem nobilem duxerunt, laetum victoriā.
Hi autem quando iam ad tentoria Atridae venerunt,
Iis bovem sacrificavit Rex virorum Agamemnon
Marem, quinquennem, potenti Saturnidae:
Hunc excoriarūt, appararūtque, et ipsum disjecerunt totum:
Minutimque inciderunt rite, infixeruntque verubus,
Assarūntque accurate, detraxerūntque omnia.
Sed postquam cessarunt à labore, pararūntque convivium,
Epulati sunt, neque in aliquo animus indiguit cōvivio aequali:
Tergi partibus autem Aiacem longis honoravit
Heros Atrides latè dominans Agamemnon.
Sed postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
His senex primus-omnium texere coepit consilium
Nestor: cuius & antea optimum apparuerat consilium,
Qui ipsis bene-sapiens (v. benignus.) concionatus est, & di-
Atride, et caeteri optimates Achivorum (xit:
Multi enim mortui sunt comati Achivi,
Quorum nunc sanguinem atrum circa limpidum Sca-
mand.
Diffudit asper Mars: animae a. in infernum descenderunt.

χ. ἐϋτμή-
τῳ.

Agamem.
non duces
coena ex-
cipit.

χ. δαιτὸς.

Nestoris
oratio de
sepelien-
dis mor-
tuis con-
struendo-
que muro.

Itaque te oportet bellum quidem primâ luce sedare Achiuorum,
Nos ipsi verò congregati aduehemus huc cadauera
Bobus & mulis: ac comburamus ea
Paulo longè ante naues, vt ossa filiis quisque
Domum ducat, quando iterum reuertemur in patriam terrā.
Tumulum autem circa pyram vnum congeramus progressi
Indiscretum, extra campum: apud ipsum ædificemus citò
Turres altas, propugnaculum nauium & nostrûm ipsorum.
In ipsis verò portas faciamus bene aptas (scilicet
Vt per ipsas equestris via curribus educendis via sit:)
Exterius autem profundam fodiamus prope fossam,
Quæ equos & populum prohibeat circum existens,
Ne quando ingruat bellum Troianorum superborum.
Sic dixit: illi autem omnes approbarunt reges.
Troianorum item concio facta est Troiæ in arce summa,
Formidolosa, turbulenta, apud Priami fores:
His autem Antenor prudens incepit concionari:
Audite me Troiani & Dardani & auxiliarii,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet (dicere)
Eia agite, Argiuam Helenam, & opes cum ipsa
Reddamus Atridis abducendas: nunc autem fœdera fida
Fallentes pugnamus: quare nihil vtile nobis
Spero perfectum iri, nisi fecerimus ita.
Hic quidem sic locutus resedit: inter autem hos surrexit
Nobilis Alexander Helenæ maritus pulchricomæ,
Qui ipsum respondens verbis alatis allocutus est:
Antenor, tu quidem non mihi grata hæc dixisti:
Nouisti & alium sermonem meliorem hoc excogitare.
Si autem verè hunc seriò dicis,
Certè iam demum tibi dii mentem ademerunt ipsi.
Sed ego ad Troianos bellicosos concionabor:
Disertè verò nego: vxorem quidem non reddam:
Opes verò quascunque abduxi ex Argo nostram domum
Omnes volo dare, atque etiam ex ædibus alias adiungere.
Hic quidem sic locutus consedit: inter hos autem surrexit
Dardanides Priamus, deo consiliarius similis,
Qui ipsis benè sentiens concionatus est & dixit:
Audite me Troiani & Dardani & auxiliarii,
Dum dico quæ me animus in pectoribus iubet.
Nunc quidem cœnam sumite per exercitum sicut antea,
Et custodiæ mementote & excubias agite quisque:
Manè autem Idæus eat concauas ad naues,
Vt dicat Atridis, Agamemnoni scilicet & Menelao,
Sententiam Alexandri, cuius gratiâ contentio exorta est.
Et hoc dicat prudens verbum, si velint
Cessare à bello tristi, donec cadauera
Comburamus: postea iterum pugnabimus, donec Deus
Nos diiudicet, detque alterutris victoriam.
Sic dixit: hi autem illum valdè quidē audierūt, & paruerūt.
Cœnam deinde sumpserunt per exercitum in suis ordinibus.
Manè autem Idæus iuit concauas ad naues.
Illos autem inuenit in concione Danaos ministros Martis,
Nauis apud puppim Agamemnonis, sed hic illis
Stans in medio ipsorum, vociferatus est vocalis præco:
Atridæque & alii bene ocreati Græci,
Iussit Priamusque & alii Troiani illustres
Dicere, si quidem vobis gratum & iucundum sit,
Sententiam Alexandri, cuius gratia contentio exorta est:
Opes quidem quascunque Alexander concauis in nauibus
Abduxit ad Troiam (vtinam ante periisset)
Omnes vult dare, & item ex ædibus alias adiungere:
Iuuenem autem vxorem Menelai illustris
Negat se redditurum, atqui tamen ipsum Troiani hortantur.
Et hoc etiam iusserunt exponere verbum, si velitis
Cessare à bello tristi, donec mortuos
Crememus: postea iterum pugnabimus, donec Deus
Nos diiudicet, detque alterutris victoriam.
Sic dixit: hi autem omnes compresso ore tacuerunt.
Tandem autem interlocutus est in prælio fortis Diomedes:

γρ. ... ἀπὸ νεῶν. — γρ. ἐκ πεδίου. — γρ. ἱππηλασίη. — γρ. ἰσχοι. — Antenor censet belli præcidere causam. — Quid Paris? vt saluus regnet viuátque beatus, cogi posse negat. — Priami verba. — γρ. κατὰ πτόλιν. — γρ. Κήομεν. γρ. μαχησόμεθ'. — Idæus præco Paridis sententiā Græcis refert. — γρ. Κήομεν. γρ. μαχησόμεθ'.

Τῷ σε χρὴ πόλεμον μὲν ἅμ' ἠοῖ παῦσαι Ἀχαιῶν,
Αὐτοὶ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσομεν αὐτόθι νεκροὺς
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν· ἀτὰρ κατακήομεν αὐτοὺς
Τυτθὸν ἀποπρὸ νεῶν, ὥς κ' ὀστέα παισὶν ἕκαστος
Οἴκαδ' ἄγῃ, ὅτ' ἂν αὖτε νεώμεθα πατρίδα γαῖαν. 335
Τύμβον δ' ἀμφὶ πυρὴν ἕνα χεύομεν ἐξαγαγόντες
Ἄκριτον ἐκ πεδίου· ποτὶ δ' αὐτὸν δείμομεν ὦκα
Πύργους ὑψηλούς, εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.
Ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ποιήσομεν εὖ ἀραρυίας,
Ὄφρα δι' αὐτάων ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη· 340
Ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ὀρύξομεν ἐγγύθι τάφρον,
Ἥ χ' ἵππους καὶ λαὸν ἐρυκάκοι ἀμφὶς ἐοῦσα,
Μή ποτ' ἐπιβρίσῃ πόλεμος Τρώων ἀγερώχων.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνησαν βασιλῆες.
Τρώων αὖτ' ἀγορὴ γένετ' Ἰλίου ἐν πόλει ἄκρῃ, 345
Δεινή, τετρηχυῖα, παρὰ Πριάμοιο θύρῃσι·
Τοῖσιν δ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Δεῦτ' ἄγετ', Ἀργείην Ἑλένην καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ 350
Δώομεν Ἀτρεΐδῃσιν ἄγειν· νῦν δ' ὅρκια πιστὰ
Ψευσάμενοι μαχόμεσθα· τῷ οὔ νύ τι κέρδιον ἡμῖν
Ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι, ἵνα μὴ ῥέξομεν ὧδε.
Ἤτοι ὅ γ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Δῖος Ἀλέξανδρος Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο, 355
Ὅς μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀντῆνορ, σὺ μὲν οὐκέτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι·
Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
Ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί. 360
Αὐτὰρ ἐγὼ Τρώεσσι μεθ' ἱπποδάμοις ἀγορεύσω,
Ἀντικρὺ δ' ἀπόφημι, γυναῖκα μὲν οὐκ ἀποδώσω·
Κτήματα δ' ὅσσ' ἀγόμην ἐξ Ἄργεος ἡμέτερον δῶ,
Πάντ' ἐθέλω δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι.
Ἤτοι ὅ γ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη 365
Δαρδανίδης Πρίαμος θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Νῦν μὲν δόρπον ἕλεσθε κατὰ στρατὸν ὡς τὸ πάρος περ, 370
Καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
Ἠῶθεν δ' Ἰδαῖος ἴτω κοίλας ἐπὶ νῆας,
Εἰπέμεν Ἀτρεΐδῃς Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ
Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε.
Καὶ δὲ τόδ' εἰπέμεναι πυκινὸν ἔπος, αἴ κ' ἐθέλωσι 375
Παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς
Κήομεν, ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰς ὅ κε δαίμων
Ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσιν. 380
Ἠῶθεν δ' Ἰδαῖος ἔβη κοίλας ἐπὶ νῆας.
Τοὺς δ' εὗρ' εἰν ἀγορῇ Δαναοὺς θεράποντας Ἄρηος,
Νηῒ παρὰ πρύμνῃ Ἀγαμέμνονος· αὐτὰρ ὁ τοῖσι
Στὰς ἐν μέσσοισιν μετεφώνεεν ἠπύτα κῆρυξ,
Ἀτρεΐδη τε καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν, 385
Ἠνώγει Πρίαμός τε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοὶ
Εἰπεῖν, αἴ κέ περ ὔμμι φίλον καὶ ἡδὺ γένοιτο,
Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τοῦ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε.
Κτήματα μὲν ὅσ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν
Ἠγάγετο Τροίηνδ', ὡς πρὶν ὤφελλ' ἀπολέσθαι, 390
Πάντ' ἐθέλει δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ἐπιθεῖναι·
Κουριδίην δ' ἄλοχον Μενελάου κυδαλίμοιο
Οὔ φησιν δώσειν· ἦ μὴν Τρῶές γε κέλονται.
Καὶ δὲ τόδ' ἠνώγεον εἰπεῖν ἔπος, αἴ κ' ἐθέλητε
Παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκροὺς 395
Κήομεν, ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰς ὅ κε δαίμων
Ἄμμε διακρίνῃ, δώῃ δ' ἑτέροισί γε νίκην.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,

Μήτ'

Μήτ' ἄρ τις νῦν κτήματ' Ἀλεξάνδροιο δεχέσθω, 400
Μήθ' Ἑλένην· γνωτὸν δὲ καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστιν,
Ὡς ἤδη Τρώεσσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν,
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Καὶ τότ' ἄρ' Ἰδαῖον προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων, 405
Ἰδαῖ', ἤτοι μῦθον Ἀχαιῶν αὐτὸς ἀκούεις,
Ὥς τοι ὑποκρίνονται· ἐμοὶ δ' ἐπιανδάνει οὕτως.
Ἀμφὶ δὲ νεκροῖσιν κατακαίεμεν οὔ τι μεγαίρω·
Οὐ γάρ τις φειδὼ νεκύων κατατεθνειώτων
Γίνετ', ἐπεί κε θάνωσι, πυρὸς μειλισσέμεν ὦκα. 410
Ὅρκια δὲ Ζεὺς ἴστω ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Ὣς εἰπὼν τὸ σκῆπτρον ἀνέσχεθε πᾶσι θεοῖσιν·
Ἄψορρον δ' Ἰδαῖος ἔβη προτὶ Ἴλιον ἱρήν.
Οἱ δ' ἕατ' εἰν ἀγορῇ Τρῶες καὶ Δαρδανίωνες,
Πάντες ὁμηγερέες, ποτιδέγμενοι ὁππότ' ἄρ' ἔλθοι 415
Ἰδαῖος· ὁ δ' ἄρ' ἦλθε, καὶ ἀγγελίην ἀπέειπε,
Στὰς ἐν μεσσοισιν· τοὶ δ' ὡπλίζοντο μάλ' ὦκα,
Ἀμφότερον, νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην.
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐϋσσέλμων ἀπὸ νηῶν
Ὀτρύνοντο νέκυς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι δὲ μεθ' ὕλην. 420
Ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούρας,
Ἐξ ἀκαλαρρείταο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο
Οὐρανὸν εἰσανιών· οἱ δ' ἤντεον ἀλλήλοισιν.
Ἔνθα διαγνῶναι χαλεπῶς ἦν ἄνδρα ἕκαστον·
Ἀλλ' ὕδατι νίζοντες ἀπὸ βρότον αἱματόεντα, 425
Δάκρυα θερμὰ χέοντες ἀμαξάων ἐπάειραν.
Οὐδ' εἴα κλαίειν Πρίαμος μέγας· οἱ δὲ σιωπῇ
Νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον ἀχνύμενοι κῆρ,
Ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν προτὶ Ἴλιον ἱρήν.
Ὣς δ' αὔτως ἑτέρωθεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ 430
Νεκροὺς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον ἀχνύμενοι κῆρ,
Ἐν δὲ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Ἦμος δ' οὔτ' ἄρ πω ἠώς, ἔτι δ' ἀμφιλύκη νύξ,
Τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κριτὸς ἔγρετο λαὸς Ἀχαιῶν·
Τύμβον δ' ἀμφ' αὐτὴν ἕνα ποίεον ἐξαγαγόντες 435
Ἄκριτον ἐκ πεδίου· ποτὶ δ' αὐτὸν τεῖχος ἔδειμαν
Πύργους θ' ὑψηλούς, εἶλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.
Ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ἐνεποίεον εὖ ἀραρυίας,
Ὄφρα δι' αὐτάων ἱππηλασίη ὁδὸς εἴη.
Ἔκτοσθεν δὲ βαθεῖαν ἐπ' αὐτῷ τάφρον ὄρυξαν, 440
Εὐρεῖαν, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξαν.
Ὣς οἱ μὲν πονέοντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοί.
Οἱ δὲ θεοὶ παρ' Ζηνὶ καθήμενοι ἀστεροπητῇ
Θηεῦντο μέγα ἔργον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων, 445
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τίς ἐστι βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
Ὅς τις ἔτ' ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει;
Οὐχ ὁράᾳς ὅτι δ' αὖτε κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
Τεῖχος ἐτειχίσσαντο νεῶν ὕπερ, ἀμφὶ δὲ τάφρον
Ἤλασαν, οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας; 450
Τοῦ δ' ἤτοι κλέος ἔσται ὅσον τ' ἐπικίδναται ἠώς·
Τοῦ δ' ἐπιλήσονται τὸ ἐγὼ καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
Ἥρῳ Λαομέδοντι πολίσσαμεν ἀθλήσαντε.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ὢ πόποι ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες. 455
Ἄλλος κέν τις τοῦτο θεῶν δείσειε νόημα,
Ὃς σέο πολλὸν ἀφαυρότερος χεῖράς τε μένος τε·
Σὸν δ' ἤτοι κλέος ἔσται ὅσον τ' ἐπικίδναται ἠώς.
Ἄγρει μὰν ὅτ' ἂν αὖτε κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
Οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 460
Τεῖχος ἀναρρήξας τὸ μὲν εἰς ἅλα πᾶν καταχεῦαι,
Αὖτις δ' ἠϊόνα μεγάλην ψαμάθοισι καλύψαι,
Ὥς κέν τοι μέγα τεῖχος ἀμαλδύνηται Ἀχαιῶν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Δύσετο δ' ἠέλιος, τετέλεστο δὲ ἔργον Ἀχαιῶν· 465
Βουφόνεον δὲ κατὰ κλισίας, καὶ δόρπον ἕλοντο.
Νῆες δ' ἐκ Λήμνοιο παρέσταν οἶνον ἄγουσαι
Πολλαί, τὰς προέηκεν Ἰησονίδης Εὔνηος,

Ne aliquis nunc opes Alexandri recipiat,
Neque Helenam: manifestum est etiam ei qui valde infans est,
Quod iam Troianis interitus fines imminent.
Sic dixit: hi autem omnes acclamabant filii Achiuorum,
Sententiam admirantes Diomedis bellicosi:
Et tunc Idaeum allocutus est rex Agamemnon:
Idaee, certe sententiam Achiuorum ipse audis,
Quemadmodum tibi respondeant: mihi autem insuper placet sic:
De mortuis autem cremare eos nec quicquam recuso,
Neque enim aliquid (parsimonia) est ex cadaueribus mortuis
Fit, quum postquam occubuerint, igne placare illis statim.
Foedera autem Iupiter testis sit altisonans maritus Iunonis.
Sic fatus sceptrum sustulit omnibus dijs:
Retrorsum autem Idaeus iuit ad Ilium sacrum.
Hi sane erant sedebant in concione Troiani, & Dardani,
Omnes congregati, expectantes quando veniret
Idaeus: hic autem venit, & legationem exposuit,
Stans in medio eorum, hi autem parabantur valde celeriter
Ad utrunque cadauera que portare, alij autem ad lignum.
Argiui verò altera ex parte bene tabulatis a nauibus
Hortabantur suos cadauerá q́ vt comportarent, alij autem ad lignum ferent.
Sol quidem tunc recens percutiebat arua,
Ex leniter fluente profundo Oceano
Coelum ascendens: hi autem obuiabant inuicem:
Tunc difficile erat dignoscere virum quemque:
Sed aqua ablaentes puluerem sanguinolentum,
Lachrymas calidas fundentes curribus imposuerunt.
Neque sinebat lugere Priamus magnus: hi autem silentio
Mortuos rogo accumulabant moerentes corde.
Igne autem postquam combusserunt, redierunt ad Ilium sacrum:
Similiter autem ex altera parte bene ocreati Achiui
Cadauera rogo accumulabant maesti corde:
Igneque combustis illis redierunt ad concauas naues.
Quando autem nondum aurora, sed adhuc dubia nox erat,
Tum circa pyram electus surgebat populus Achiuorum:
Tumulum autem circa eam vnum fecerunt egressi,
Communem extra campum: apud autem ipsum, murum extruxerunt
Turrésque altas, munimentum nauium & ipsorum-met:
Inter ipsas verò portas fecerunt bene aptatas,
Vt per illas equestris via esset.
Exterius autem profundam circa ipsum fossam foderunt
Latam, magnam & in ea palos defixerunt.
Sic hi quidem laborabant comati Achiui.
Dij verò apud Iouem sedentes fulminatorem
Contemplabantur spectabant magnum opus Achiuorum loricatorū:
Inter hos autem sermonem incepit Neptunus quatiens terram:
Iupiter pater, an quis est mortalium super immensa terrā
Qui amplius immortalibus mentem & consilium indicabit?
Non vides vero quod rursus capite comati Achiui
Murum struxerunt pro nauibus, circum autem fossam
Duxerunt, neque dijs dederunt inclytas hecatombas?
Huius profecto gloria erit quantum spargitur aurora:
Huius autem obliuiscentur, quem ego & lucidus Apollo
Heroi Laomedonti aedificauimus laborantes.
Hunc autem valde commotus allocutus est nubicogus Iupiter:
Proh terrae quassator, latè potens, quid dixisti?
Alius aliquis deorum hoc reformidaret commentum (Graecorum)
Qui esset te multò imbecillior manibúsque & robore.
Tua tibi gloria erit quam latè extenditur Aurora.
Agedum, quando rursus capitibus comati Achiui
Abierint cum nauibus dilectam in patriam terram,
Murum diruptum, hunc quidem in mare totum demergito,
Rursus autem littus magnum arenis obtegito,
Vt tibi ingens murus euanescat Achiuorum.
Sic hi quidem talia inter se colloquebantur.
Occidit verò sol, absolutúmque est opus Achiuorum.
Boues autem mactabant in tentorijs, & coenam sumebant.
Naues autem è Lemno appulerunt vinum vehentes
Multae quas miserat Iasonides Euneus:

γρ. κατακαιέμεν.

Sepeliūtur mortui.

Graeci murum aedificant.

γρ.

γρ. πυλάς.

Neptuni & Iouis verba de muro Graecorum.

Quem peperit Hypsipyle sub Iasone pastore populorum.
Seorsum autem Atridis, Agamemnoni & Menelao,
Dederat Iasonides ducendas vini mille mensuras.
Hinc vinum emebant capitibus-comati Achiui,
Alij quidem ære, alij autem splendido ferro,
Alij autem pellibus, alij vero ipsis bobus:
Alij etiam mancipijs: apparabant itaq; conuiuium opiparũ.
Per-totam-noctem dein capitibus-comati Achiui
Epulabantur: Troes verò in ciuitate & auxiliarij.
Tota-nocte verò ipsis mala moliebatur sapiens Iupiter,
Terribiliter tonans: hos autem pallidus timor cepit.
Vinum. a. ex poculis humi fundebant, neq; aliquis sustinuit
Ante bibere quam libasset prepotenti Saturnio.
Cubuerunt autem deinde & somni munus sumpserunt.

Græci vinũ emunt.

Τόν ῥ' ἔτεχ' Ὑψιπύλη ὑπ' Ἰάσονι ποιμένι λαῶν.
Χωρὶς δ' Ἀτρεΐδῃς, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ, 480
Δῶκεν Ἰασονίδης ἀγέμεν μέθυ χίλια μέτρα.
Ἔνθεν ἄρ' οἰνίζοντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοί,
Ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἴθωνι σιδήρῳ,
Ἄλλοι δὲ ῥινοῖς, ἄλλοι δ' αὐτοῖσι βόεσσιν,
Ἄλλοι δ' ἀνδραπόδεσσι· τίθεντο δὲ δαῖτα θάλειαν. 485
Παννύχιοι μὲν ἔπειτα κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
Δαίνυντο, Τρῶες δὲ κατὰ πτόλιν ἠδ' ἐπίκουροι.
Παννύχιος δέ σφιν κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς,
Σμερδαλέα κτυπέων· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.
Οἶνον δ' ἐκ δεπάων χαμάδις χέον, οὐδέ τις ἔτλη 490
Πρὶν πιέειν πρὶν λεῖψαι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
Κοιμήσαντ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

ILIADIS HOMERI VIII. COMPOSITIO.

AVRORA quidem crocea-veste spargebatur totam per terram:
Iupiter vero deorum concionem habuit gaudens fulmine
Summo vertice cacuminosi Olympi:
Ipse.a. illis concionabatur, dij verò simul omnes auscultabant:
Audite me omnes dij, omnésque deæ,
Dum dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Ne qua igitur fœmina dea hoc neque aliquis mas
Tentet rescindere meum mandatum: sed simul omnes
Probate, vt celeriter perficiam hæc opera:
Quemcunque ego deorum seorsum velle intellexero
Profectum vel Troianis auxiliari, aut Græcis,
Saucius indecore redibit ad Olympum:
Aut ipsum correptum proiiciam in Tartarum obscurum,
Procul valde, vbi profundissimum sub terra est barathrum,
Vbi ferreæq; portæ & æreum pauimentum,
Tantum sub inferno, quantum cœlum est à terra:
Cognoscet deinde, quantum sum deorum fortissimus omniũ.
Eia age periculum facite, vt videatis omnes,
Catenam auream de cœlo suspendentes,
Omnes appendamini dij omnesq; deæ:
Sed non traxeritis ex cœlo in-terram
Iouem summum consiliarium: neque si valde multum laboraueritis:
Sed quando iam & ego cupidus voluero trahere,
Cum ipsa terra traxero ipsóque mari:
Catenam quidem dein ad verticem Olympi
Alligauero: illa verò suspensa omnia fuerint.
Tantum ego superior-sum dijs, superiorq; sum hominibus.
Sic dixit: hi autem omnes obmutuerunt silentio,
Orationem admirati: valde enim durè concionatus erat.
Tandem autem interlocuta est dea cæsia Minerua,
O pater noster Saturnide, summe rex,
Bene & nos scimus, quod potentia tua non cedit-vlli:
Attamen Danaos lugemus bellicosos,
Qui iam malum fatum expellentes perierint.
Sed certè bello quidem abstinebimus, si tu iubes:
Consilium verò Argiuis præbebimus quod iuuabit,
Vt non omnes pereant irato te.
Hanc autem arridens allocutus est nubicogus Iupiter,
Confide Tritonia, dilecta filia, non sanè animo
Superbo(v. serio) loquor: volo autem tibi mitis esse.
Sic fatus currui adaptauit æripedes equos
Celeres aureis iubis comantes.
Aurum.a. ipse induit circa corpus: accepit.a. scuticam
Auream artificiose-factam, suum vero ascendit currum.
Verberauit.a. vt-impelleret: hi.a. non inuiti volarunt.

Iouis concio ad deos.
Iouis aurea catena.
Mineruæ verba ad Iouem.
Iupiter in Idam descendit.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἡ θῆτα ῥαψῳδία.

ΗΩΣ μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Ζεὺς δὲ θεῶν ἀγορὴν ποιήσατο τερπικέραυνος
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμποιο·
Αὐτὸς δέ σφ' ἀγόρευε, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἄκουον·
Κέκλυτέ μευ πάντές τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι, 5
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Μήτε τις οὖν θήλεια θεὸς τό γε, μήτε τις ἄρσην
Πειράτω διακέρσαι ἐμὸν ἔπος· ἀλλ' ἅμα πάντες
Αἰνεῖτ', ὄφρα τάχιστα τελευτήσω τάδε ἔργα.
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοντα νοήσω 10
Ἐλθόντ', ἢ Τρώεσσιν ἀρηγέμεν ἢ Δαναοῖσι,
Πληγεὶς οὐ κατὰ κόσμον ἐλεύσεται Οὔλυμπον δέ.
Ἤ μιν ἑλὼν ῥίψω ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
Τῆλε μάλ', ἧχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον,
Ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδός, 15
Τόσσον ἔνερθ' Ἀΐδεω ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης·
Γνώσετ' ἔπειθ' ὅσον εἰμὶ θεῶν κάρτιστος ἁπάντων.
Εἰ δ' ἄγε πειρήσασθε θεοὶ, ἵνα εἴδετε πάντες,
Σειρὴν χρυσείην ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες,
Πάντες δ' ἐξάπτεσθε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι. 20
Ἀλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ οὐρανόθεν πεδίονδε
Ζῆν' ὕπατον μήστωρ', οὐδ' εἰ μάλα πολλὰ κάμοιτε·
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι,
Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ' αὐτῇ τε θαλάσσῃ·
Σειρὴν μέν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον Οὐλύμποιο 25
Δησαίμην, τὰ δέ κ' αὖτε μετήορα πάντα γένοιτο.
Τόσσον ἐγὼ περί τ' εἰμὶ θεῶν, περί τ' εἴμ' ἀνθρώπων.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσεν.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, 30
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη ὕπατε κρειόντων,
Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν·
Ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητάων,
Οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται.
Ἀλλ' ἤτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις, 35
Βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἥτις ὀνήσει,
Ὡς μὴ πάντες ὄλωνται ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.
Τὴν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Θάρσει Τριτογένεια, φίλον τέκος, οὔ νύ τι θυμῷ
Πρόφρονι μυθέομαι, ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι. 40
Ὣς εἰπὼν ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω,
Ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσιν κομόωντε·
Χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροΐ, γέντο δ' ἱμάσθλην
Χρυσείην, εὔτυκτον, ἑοῦ δ' ἐπεβήσετο δίφρου.
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην· 45

Μεσσηγὺς γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Ἴδην δ' ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Γάργαρον, ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις.
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Λύσας ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἠέρα πουλὺν ἔχευεν. 50
Αὐτὸς δ' ἐν κορυφῇσι καθέζετο κύδεϊ γαίων,
Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἕλοντο κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ
Ῥίμφα κατὰ κλισίας, ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀνὰ πτόλιν ὡπλίζοντο 55
Παυρότεροι· μέμασαν δὲ καὶ ὣς ὑσμῖνι μάχεσθαι
Χρειοῖ ἀναγκαίῃ, πρό τε παίδων καὶ πρὸ γυναικῶν.
Πᾶσαι δ' ὠΐγνυντο πύλαι, ἐκ δ' ἔσσυτο λαός,
Πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἐς χῶρον ἕνα ξυνιόντες ἵκοντο, 60
Σύν ῥ' ἔβαλον ῥινούς, σὺν δ' ἔγχεα καὶ μένε' ἀνδρῶν
Χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
Ἔπληντ' ἀλλήλῃσι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ἔνθα δ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν
Ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, ῥέε δ' αἵματι γαῖα. 65
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός·
Ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
  Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο, 70
Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών· ῥέπε δ' αἴσιμον ἦμαρ Ἀχαιῶν.
Αἱ μὲν Ἀχαιῶν κῆρες ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ἑζέσθην, Τρώων δὲ πρὸς οὐρανὸν εὐρὺν ἄερθεν·
Αὐτὸς δ' ἐξ Ἴδης μεγάλ' ἔκτυπε, δαιόμενον δὲ 75
Ἧκε σέλας μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν· οἱ δὲ ἰδόντες
Θάμβησαν, καὶ πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν.
  Ἔνθ' οὔτ' Ἰδομενεὺς τλῆ μίμνειν, οὔτ' Ἀγαμέμνων,
Οὔτε δύ' Αἴαντες μενέτην, θεράποντες Ἄρηος·
Νέστωρ οἶος ἔμιμνε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν, 80
Οὔ τι ἑκών, ἀλλ' ἵππος ἐτείρετο, τὸν βάλεν ἰῷ
Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
Ἄκρην κὰκ κορυφήν, ὅθι τε πρῶται τρίχες ἵππων
Κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστιν.
Ἀλγήσας δ' ἀνέπαλτο, βέλος δ' εἰς ἐγκέφαλον δῦ, 85
Σὺν δ' ἵππους ἐτάραξε, κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ.
Ὄφρ' ὁ γέρων ἵπποιο παρηορίας ἀπέταμνε
Φασγάνῳ ἀΐσσων, τόφρ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
Ἦλθον ἀν' ἰωχμὸν, θρασὺν ἡνίοχον φορέοντες
Ἕκτορα· καί νύ κεν ἔνθ' ὁ γέρων ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν, 90
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Σμερδαλέον δ' ἐβόησεν, ἐποτρύνων Ὀδυσῆα·
  Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Πῇ φεύγεις μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὣς ἐν ὁμίλῳ;
Μή τίς τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ· 95
Ἀλλὰ μέν', ὄφρα γέροντος ἀπώσομεν ἄγριον ἄνδρα.
  Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἐσάκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀλλὰ παρήϊξεν κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Τυδεΐδης δ' αὐτός περ ἐὼν προμάχοισιν ἐμίχθη,
Στῆ δὲ πρόσθ' ἵππων Νηληϊάδαο γέροντος, 100
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
  Ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι μαχηταί,
Σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει·
Ἠπεδανὸς δέ νύ τοι θεράπων, βραδέες δέ τοι ἵπποι.
Ἀλλ' ἄγ' ἐμῶν ὀχέων ἐπιβήσεο, ὄφρα ἴδηαι 105
Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι ἐπιστάμενοι πεδίοιο
Κραιπνὰ μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα διωκέμεν ἠδὲ φέβεσθαι,
Οὕς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἑλόμην, μήστωρε φόβοιο.
Τούτω μὲν θεράποντε κομείτων, τώδε δὲ νῶϊ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοις ἰθύνομεν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ 110
Εἴσεται, εἰ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμῃσιν.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.
Νεστορέας μὲν ἔπειθ' ἵππους θεράποντε κομείτην
Ἴφθιμοι, Σθένελός τε καὶ Εὐρυμέδων ἀγαπήνωρ·

Per medium terraeque & coeli stellati.
In Idam autem venit abundantem fontibus, matrem ferarum,
Gargarum: ibi autem ei templum, araque odorata.
Ibi equos stetit pater hominumque deorumque,
Solutos ex curru: nebulam autem multam effudit.
Ipse autem in verticibus sedit, honore laetus,
Inspiciens Troianorumque urbem & naues Achiuorum.
Hi autem ientaculum ceperunt capitibus comati Achiui
Rapidum in tentoriis: post illud vero armabant se.
Troiani autem rursus ex altera parte in ciuitate armabantur
Pauciores: prompti autem erant & sic pugna certare,
Necessitate necessaria pro que liberis, & pro uxoribus.
Omnes autem apertae sunt portae: exiuit autem exercitus
Peditesque equitesque: multus autem tumultus coortus est.
Hi autem quando iam in locum unum euntes venerunt,
Commiserunt scuta simul & lanceas & robora virorum
Armatorum: & clypei umbonem habentes
Appropinquarunt inter se: multus autem tumultus ortus est.
Tunc autem simul eiulatusque & gloriatio erat virorum
Perdentiumque & pereuntium: fluebat autem sanguine terra.
Quamdiu quidem aurora erat, & augebatur sacer dies,
Tamdiu valde utrorumque tela attingebant, cadebatque populus:
Quum vero sol medium coelum conscenderat,
Et tunc iam aureas pater extendebat lances:
Imponebat autem duas sortes longam quietem adferentis mortis,
Troianorumque equitum, & Achiuorum armatorum:
Traxit autem medias accipiens: inclinabat autem fatalis dies Achi-
Graecorum quidem fata in terra multi pascua (uorum,
Considebant, Troianorum vero ad coelum lata sublata fuerunt.
Ipse autem ex Ida valde tonabat, ardensque
Misit fulgur ad populum Achiuorum: hi autem conspicati
Obstupuerunt, & omnes pallidus timor inuasit.
Tunc neque Idomeneus ausus est manere, neque Agamemnon,
Neque duo Aiaces remanserunt famuli Martis.
Nestor autem solus remansit Gerenius, custos Achiuorum,
Minime volens: sed equus affligebatur, quem vulnerarat sa-
Nobilis Alex. Helenae maritus pulchricomae, (gitta
Summo in vertice, ubi primae crines equorum
Cranio innascuntur, maxime autem lethale vulnus est:
Dolens autem resiliit equus: telum autem in cerebrum penetrauit:
Simul autem equos turbabat, voluens se circa ferrum.
Dum senex equi lora abscindebat,
Gladio petens: interim Hectoris veloces equi
Venerunt in tumultum, audacem aurigam ferentes
Hectorem: & tunc senex vitam perdidisset,
Nisi cito animaduertisset in bello strenuus Diomedes.
Horrendum autem clamauit, adhortans Vlyssem:
Nobilis Laertiade, abundans consiliis Vlysses,
Quo fugis terga vertens ignauus velut in turba?
Caue ne quis tibi fugienti tergo hastam infigat:
Quin mane, ut a sene propulsemus trucem virum.
Sic dixit, neque exaudiuit patiens nobilis Vlysses:
Sed praeteriit concauas ad naues Achiuorum.
Tydides autem ipse solus licet existens, propugnatoribus mixtus
est:
Stetit autem ante equos Neleiadae senis,
Et ipsum compellans verbis velocibus allocutus est:
O senex, certe valde iam te iuuenes premunt bellatores:
Tua autem vis soluta est, grauis autem te senectus insequitur.
Debilis autem tibi famulus: tardi autem tibi equi:
Sed age meum currum conscende, ut videas
Quales Troiani equi, periti per campum
Velociter valde huc & illuc persequi & fugere,
Quos nuper ab Aenea cepi perito fugae.
Hos quidem famuli curent: hos vero nos
Troianos in equites dirigamus, ut & Hector
Cognoscat, si & mea hasta insaniat manibus.
Sic dixit, neque recusauit Gerenius eques Nestor.
Nestoreos quidem postea equos famuli curabant
Fortes Sthenelus & Eurymedon fortitudinem amans:

Graecorum fuga.

Nestor in periculo versatur.

Diomedes Vlyssem hortatur ad succurrendum Nestori.

Vlyssis fuga.

Diomedes Nestori subuenit.

Hi autem ambo Diomedis currum ascenderunt.
Nestor autem in manus sumpsit habenas elegantes.
Flagellabat.a.equos: ocyus.a. propè Hectorem venerunt.
Rectà.a.adversus hunc irruentem iaculatus est Tydei filius:
Et ab eo sane aberravit: is autem aurigam famulum
Filium magnanimi Thebaei Eniopeum,
Equorū habenas tenentē, percussit in pectus iuxta papillam:
Decidit autem è curru: regressi sunt autem ei equi
Velocipedes: huius.a.ibi soluta est anima que roburque.
Hectorem.a.gravis dolor operuit in mente propter aurigā.
Hunc quidem deinde reliquit, dolens quamvis socium,
Iacere: ipse, aurigam quaerebat audacem: neque sane diu
Equi indigebant rectore: statim enim invenit
Iphitidem Archeptolemum audacem, quem tunc equos
Veloces ascēdere fecit, dedit autem ei habenas in manibus.
Tunc clades fuisset, & ardua opera facta fuissent:
Et conclusi fuissent (Troiani) in Ilium sicut agni,
Nisi citò animadvertisset pater hominumque deorumque:
Tonans autem horrendum emisit fulmen,
Ante verò equos Diomedis demisit in terram:
Terribilis autem flamma excitabatur sulphuris ardentis:
Equi autem territi co[illegible] ante currum:
Nestoris autem è manibus fugerunt habenae [illegible]
Timuit autem hic in animo: Diomedem [illegible] allocutus est:
Tydide, age rursus in fugam impelle [illegible] equos.
An non cognoscis, quod a Iove non sequitur auxilium?
Nunc.n.huic Saturnides Iupiter gloriam praebet
Hodie: postea rursus etiam nobis, si voluerit,
Dabit: vir autem nequaquam Iovis mentem coerceat,
Neque valdè fortis, quoniam multò potentissimus est.
Huic.a.respondit postea in bello strenuus Diomedes:
Profectò haec omnia senex rectè dixisti:
Sed ille gravis dolor cor & animum incessit:
Hector enim aliquando dicet inter Troianos concionans.
Tydides à me fugatus (v. territus) *adivit naves*
Sic aliquando gloriabitur: tunc mihi dehiscat ampla terra.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:
Ah Tydei fili rei militaris perite quid dixisti?
Etsi te Hector ignavum & imbellem dicat,
Tamen non credent Troiani & Dardani,
Et Troianorum uxores magnanimorum scutatorum,
Quarum tu in pulveres deiecisti iuvenes maritos.

Nestor. & Diomedis fuga.

Sic locutus in fugam convertit unungulos equos
Retro in turbam: in eos autem Troianique & Hector
Cum clamore magno tela sua funesta fundebant.
In hunc.a.altè clamavit magnus galeam movens Hector.
Tydide, prae caeteris quidem te honorabant Danai equites
Sedeque, & carnibus, & plenis poculis:
Nunc.a.te ignominia afficient: mulieris ergo instar eras:
Facesse ignava virgo, quoniam non cedente me,
Turres nostras conscendes: neque mulieres
Abduces in navibus, prius tibi infortunium dabo.
Sic dixit. Tydides autem bifariam deliberavit,
Equosque convertere, & contra pugnare.
Ter quidem cogitavit in mente & in animo.
Ter.a.ab Idaeis montibus intonuit consultor Iupiter,
Signum proponens Troianis, pugnae alternantem victoriam.
Hector autem Troianos hortabatur, altè vociferans:

Hector suos hortatur.

Troiani, & Lycii, & Dardani cominus pugnantes,
Viri estote amici, mementote autem strenui roboris.
Cognosco enim, quod mihi benevolus annuit Saturnius
Victoriam & magnam gloriam, sed Graecis calamitatem.
Ah stultos, qui haec munitiones extruxerunt
Imbecillas, nihili-aestimandas, quae non robur meum arcebunt.
Equi autem facilè fossam transilient cavatam.
Sed quando iam naves ad concavas venero,
Memoria aliqua tum ignis comburentis sit,
Ut igne naves comburam, interficiam autem & ipsos fumo
Argivos apud naves stupidos circa fumum. (v. afflictatos

Τὼ δ' εἰς ἀμφοτέρω Διομήδεος ἅρματα βήτην. 115
Νέστωρ δ' ἐν χείρεσσι λάβ' ἡνία σιγαλόεντα.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 120
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 125
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 130
[illegible]
[illegible]
Βροντήσας δ' ἄρα δεινὸν, ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνὸν,
Κὰδ δὲ πρόσθ' ἵππων Διομήδεος ἧκε χαμᾶζε.
Δεινὴ δὲ φλὸξ ὦρτο θεείου καιομένοιο· 135
Τὼ δ' ἵππω δείσαντε καταπτήτην ὑπ' ὄχεσφι.
[illegible]
[illegible]
Τυδείδη, ἄγε δ' αὖτε φόβον δ' ἔχε μώνυχας ἵππους.
[illegible] 140
[illegible]
[illegible]
Δώσει αἴ κ' ἐθέλῃσιν· ἀνὴρ δέ κεν οὔ τι Διὸς νόον εἰρύσσαιτο,
[illegible]
[illegible] 145
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες·
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ὥς ποτ' ἀπειλήσει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών. 150
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 155
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 160
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 165
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 170
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 175
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 180
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε,
Ξάνθέ τε καὶ σὺ Πόδαργε, καὶ Αἴθων, Λάμπέ τε δῖε, 185
Νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον, ἣν μάλα πολλὴν
Ἀνδρομάχη θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος
Ὑμῖν πὰρ προτέροισι μελίφρονα πυρὸν ἔθηκεν,
Οἶνόν τ' ἐγκεράσασα πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι,
Ἢ ἐμοί, ὅς πέρ οἱ θαλερὸς πόσις εὔχομαι εἶναι. 190
Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον καὶ σπεύδετον, ὄφρα λάβωμεν
Ἀσπίδα Νεστορέην, τῆς νῦν κλέος οὐρανὸν ἵκει,
Πᾶσαν χρυσείην ἔμεναι, κανόνας τε καὶ αὐτήν·
Αὐτὰρ ἀπ' ὤμοιιν Διομήδεος ἱπποδάμοιο,
Δαιδάλεον θώρηκα, τὸν Ἥφαιστος κάμε τεύχων. 195
Εἰ τούτω κε λάβοιμεν, ἐελποίμην κεν Ἀχαιοὺς
Αὐτονυχὶ νηῶν ἐπιβησέμεν ὠκειάων.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· νεμέσησε δὲ πότνια Ἥρη·
Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὄλυμπον,
Καί ῥα Ποσειδάωνα μέγαν θεὸν ἀντίον ηὔδα, 200
Ὢ πόποι ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οὐδέ νυ σοί περ
Ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρεται ἐν φρεσὶ θυμός;
Οἳ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσι
Πολλά τε καὶ χαρίεντα· σὺ δέ σφισι βούλεο νίκην.
Εἴ περ γάρ κ' ἐθέλοιμεν, ὅσοι Δαναοῖσιν ἀρωγοί, 205
Τρῶας ἀπώσασθαι, καὶ ἐρυκέμεν εὐρύοπα Ζῆν,
Αὐτοῦ κ' ἔνθ' ἀκάχοιτο καθήμενος οἶος ἐν Ἴδῃ.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κρείων ἐνοσίχθων,
Ἥρη ἀπτοεπές, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι Διὶ Κρονίωνι μάχεσθαι 210
Ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Τῶν δ' ὅσον ἐκ νηῶν ἀπὸ πύργου τάφρος ἔεργε,
Πλῆθεν ὁμῶς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν ἀσπιστάων
Εἰλομένων· εἴλει δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ 215
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκε.
Καί νύ κεν ἐνέπρησε πυρὶ κηλέῳ νῆας ἐΐσας,
Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκ' Ἀγαμέμνονι πότνια Ἥρη,
Αὐτῷ ποιπνύσαντι θοῶς ὀτρῦναι Ἀχαιούς.
Βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν, 220
Πορφύρεον μέγα φᾶρος ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ.
Στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ,
Ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε, γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε,
Ἠμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδαο,
Ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔσχατα νῆας ἐΐσας 225
Εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν.
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον, Δαναοῖσι γεγωνώς,
Αἰδὼς Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί·
Πῇ ἔβαν εὐχωλαί, ὅτε δὴ φάμεν εἶναι ἄριστοι,
Ἃς ὁπότ' ἐν Λήμνῳ κενεαυχέες ἠγοράασθε, 230
Ἔσθοντες κρέα πολλὰ βοῶν ὀρθοκραιράων,
Πίνοντες κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο;
Τρώων ἀνθ' ἑκατόν τε διηκοσίων τε ἕκαστος
Στήσεσθ' ἐν πολέμῳ· νῦν δ' οὐδ' ἑνὸς ἄξιοί εἰμεν
Ἕκτορος, ὃς τάχα νῆας ἐνιπρήσει πυρὶ κηλέῳ. 235
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά τιν' ἤδη ὑπερμενέων βασιλήων
Τῇδ' ἄτῃ ἄασας, καί μιν μέγα κῦδος ἀπηύρας;
Οὐ μὲν δή ποτέ φημι τεὸν περικαλλέα βωμὸν
Νηῒ πολυκλήϊδι παρελθέμεν ἐνθάδε ἔρρων·
Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι βοῶν δημὸν καὶ μηρί' ἔκηα, 240
Ἱέμενος Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Ἀλλὰ Ζεῦ τόδε πέρ μοι ἐπικρήηνον ἐέλδωρ·
Αὐτοὺς δή περ ἔασον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι,
Μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς φάτο, τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δάκρυ χέοντα. 245
Νεῦσε δέ οἱ λαὸν σόον ἔμμεναι, οὐδ' ἀπολέσθαι.
Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε τελειότατον πετεηνῶν,
Νεβρὸν ἔχοντ' ὀνύχεσσι, τέκος ἐλάφοιο ταχείης·
Πὰρ δὲ Διὸς βωμῷ περικαλλέϊ κάββαλε νεβρόν,
Ἔνθα πανομφαίῳ Ζηνὶ ῥέζεσκον Ἀχαιοί. 250
Οἳ δ' ὡς οὖν εἴδονθ' ὅ τ' ἄρ' ἐκ Διὸς ἤλυθεν ὄρνις,
Μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.

Sic fatus, equos adhortatus est, dixitque,
Xanthe, & tu Podarge, & Aethon, Lampeque nobilis,
Nunc mihi pabulum rependite, quod admodum multum
Andromache filia magnanimi Eetionis
Vobis prioribus suaue triticum (al. panem) *apposuit,*
Vinumque immiscens ad bibendum aliquando animus iuberet,
Quam mihi, qui ei iuuenis (l. charus) *maritus glorior esse.*
Sed insequimini & festinate, vt capiamus
Scutum Nestoreum, cuius nunc fama ad cœlum peruenit,
Totum aureum esse, manubriaque & ipsum:
Sed ab humeris Diomedis bellatoris (detrahamus)
Artificiosum thoracem, quem Vulcanus elaborauit fabricans.
Si hos ceperimus, sperarem vtique Achiuos
Hac ipsa nocte naues conscendere celeres.
Sic dixit glorians: indigne tulit autem veneranda Iuno:
Commota est autem in solio, concussitque magnum Olympum,
Et Neptunum magnum deum coram allocuta est.
Proh dolor Neptune, late-potens, non tibi
Pereuntibus Danais tristatur in præcordiis animus?
Hi autem tibi in Helicen & Aegas dona adducunt
Multa & decora: tu eis ipsis cupias victoriam.
Si enim velimus, quotquot Danais auxiliatores (sumus)
Troianos repellere, & coercere late-videntem Iouem,
Hic tristaretur sedens solus in Ida.
Hanc vero indignatus allocutus est rex Neptunus,
Iuno temeraria, quale verbum dixisti?
Non equidem ego velim cum Ioue Saturnio pugnare
Nos alios, quoniam longe fortior est.
Sic hi quidem talia ad se inuicem dicebant.
Quantum autem spacium ex nauibus à muro fossa continebat,
Repletum erat equis pariter & viris scutatis
Congregatis: concluserat autem veloci similis Marti
Hector Priamides, quoniam ei Iupiter gloriam dedit.
Et concremasset igne comburenti naues æquales:
Nisi in mentibus posuisset Agamemnoni veneranda Iuno,
Ipsimet festinanti citò excitare Græcos.
Perrexit autem ire ad tentoria & naues Achiuorum,
Purpuream magnam vestem tenens manu robusta.
Stetit autem ad Vlyssis magnam nauim nigram,
Quæ in medio erat, ad clamandum vt exaudiri posset v-
Tunc et Aiacis tentorium Telamonidæ, (trinque,
Tum ad Achillis, qui extremas naues æquales
Subduxerant, virtute freti, & fortitudine manuum.
Clamauit autem clare, Græcos compellans, (de:
Pudor Argiui, mala opprobria, forma (tantum) *admiran-*
Quo abierunt iactationes, cum dicebamus nos esse optimos,
Quas olim in Lemno vana iactantes dicebatis,
Comedentes carnes multas boum erecta-cornua-gestantium,
Bibentes crateras coronatos vino?
Troianorum aduersus centenos, ducentosque quemque
Staturum in bello: nunc autem pro vno quidem valemus
Hectore, qui citò naues comburet igne ardenti.
Iupiter pater, iamne vllum potentium regum
Tali clade afflixisti, & ipsum magna gloria priuasti?
Non tamen vnquam aio tuam perpulchram aram
Naui transtrata me præteriisse, cum huc malo fato venirem:
Sed super omnibus boum pinguedinem & femora combussi,
Desiderans Troiam bene-muratam expugnare.
At Iupiter hoc mihi perfice desiderium:
Nos ipsos saltem permitte effugere & euadere,
Neque sic à Troianis sinas interimi Achiuos.
Sic dixit, huius autem pater misertus est lachrymantis.
Annuit verò ei populum saluum fore, neque periturum.
Mox autem aquilam misit perfectissimam volucrum,
Hinnulum tenentem vnguibus, sobolem ceruæ velocis:
Iuxta autem Iouis aram ornatam deiecit hinnulum,
Vbi omnium-oraculorum-authori Ioui sacrificabant Achi-
ui.
Hi igitur postquam viderunt, quòd à Ioue venisset auis,
Acrius in Troianos ruebant, recordabanturque pugnæ.

Tum nemo prior Danaorum multorū quamuis existentium
Gloriabatur ante Tydiden agitasse se veloces equos,
Fossaq; eduxisse, & contrà pugnasse:
Sed longè primus, Troianorum interfecit virum armatum
Phradmonidē Agelaum: is quidem in-fugā verterat equos,
Illi autem conuerso in dorso hastam infixit,
Humeros inter, perq; pectus transegit.
Cecidit autem è curru: resonuerunt.a. arma super ipso.
Post hunc autem, Atridæ, Agamemnon & Menelaus:
Post hos.v. Aiaces (venerunt) *impetuosum induti robur:*
Post hos autem, Idomeneus & comes Idomenei
Meriones, similis Marti homicidæ:
Post hos autem Eurypylus Euæmonis illustris filius.
Teucer.a. nonus venit arcus qui-retrò-curuantur tendens.
Stetit autem sub Aiacis scuto Telamonii.
Tunc Aiax quidem submouit scutum, sed hic heros
Circumspiciens, postquam aliquem iaculatus in multitudine
Vulnerauerat, ille quidem ibi delapsus vitam amittebat:
Sed hic rursus profectus, puer tanquam ad matrem ibat
Ad Aiacem: is autem ipsum scuto tegebat splendido.

Teucer post Aiacis clypeum latens Troianos multos interfecit.

Tunc quem primum Troianorū interfecit Teucer eximius?
Orsilochum quidem primum, & Ormenum, & Ophelestem,
Dætoraq;, Chromiumq;, & diuinum Lycophontem,
Et Polyæmonidem Hamapaonem, & Melanippum,
Omnes cumulatos deiecit in terram multos-pascentem.
Eum.a. conspicatus, lætatus est rex virorum Agamemnon,
Arcu forti Troianorum perdentem phalanges.
Stetit autem apud ipsum veniens, & ipsi verbum dixit,
Teucer charum caput, Telamonie, dux populorum,
Iaculare sic, si fortè aliquod lumen Danais fias,
Patriq; tuo Telamoni, qui te educauit paruulum existentem,
Et te spurium licet existentem excepit sua domo:
Hunc quāuis procul distitum bonam famam cōscendere fac
Tibi autem ego edico, sicut & ratum erit, (i.orna.)
Si quidem mihi dederit Iupiter ægidē tenens & Minerua
Troiæ expugnare benè-ædificatam vrbem,
Primo tibi post me honorarium-munus in manu ponam
Vel tripodem, vel duos equos cum ipso curru,
Vel mulierem, quæ tecum eundem lectum ascendat.
Hunc verò respondens allocutus est Teucer eximius,
Atride illustrissime, cur me properantem & ipsum
Incitas? non tamen quanta potentia quidem adest mihi,
Cesso, sed ex quo versus Troiam repulimus ipsos,
Ex eo iam arcubus excipiens viros interficio:
Octo iam emisi extensas-cuspides habentes sagittas.
Omnesq; in corpore fixæ sunt bellicosorum iuuenum:
Hunc verò nequeo attingere canem rabidum.
Dixit & aliam sagittam è neruo emisit
Hectorem contra: percutere.a. ipsum desiderabat animus.
Et ab hoc quidem aberrauit: hic.a. eximium Gorgythionem
Filium generosum Priami ad pectus vulnerauit sagitta:
(Quem ab Æsyma compressa peperit mater,
Pulchra Castianira, corpore similis deabus.)
Papauer.a. velut, in-alteram-partē caput inflexit, quod in
Fructu grauatum, humiditatibusq; vernis: *(horto*
Sic in alteram-partem inclinauit caput casside depressum.
Teucer autem aliam sagittam è neruo misit
Hectorem contra: tangere.a. ipsum desiderabat animus.
Sed hic & tunc aberrauit: auertit enim Apollo:
Sed Archeptolemum audentem Hectoris aurigam
Ruentem ad pugnam percussit in pectore iuxta papillam.
Decidit autem è curru, recesserunt autem eius equi
Veloces: huius verò ibi soluta est animáque robúrque.
Hectoris autem grauis dolor cooperuit mentem ob aurigam:
Hunc quidem deinde reliquit tristis licet ob socium:
Cebrionem autem iussit fratrem prope existentem
Equorum habenas accipere. hic.a. non immorigerus-fuit vt audiuit.
Ipse autem ex curru humi desiliit splendido,
Horribiliter vociferans: hic autem saxum accepit manu.

Ἔνθ' οὔτις πρότερος Δαναῶν πολλῶν περ ἐόντων
Εὔξατο Τυδείδαο πάρος σχέμεν ὠκέας ἵππους,
Τάφρου τ' ἐξελάσαι, καὶ ἐναντίβιον μαχέσασθαι· 255
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτος Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν
Φραδμονίδην Ἀγέλαον· ὁ μὲν φύγαδ' ἔτραπεν ἵππους,
Τῷ δὲ μεταστρεφθέντι, μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν,
Ὤμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσεν.
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. 260
Τὸν δὲ μετ' Ἀτρεΐδαι, Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος.
Τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν·
Τοῖσι δ' ἐπ' Ἰδομενεὺς, καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ·
Τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός. 265
Τεῦκρος δ' εἴνατος ἦλθε παλίντονα τόξα τιταίνων·
Στῆ δ' ἄρ' ὑπ' Αἴαντος σάκεϊ Τελαμωνιάδαο.
Ἔνθ' Αἴας μὲν ὑπεξέφερεν σάκος, αὐτὰρ ὅ γ' ἥρως
Παπτήνας, ἐπεὶ ἄρ τιν' ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
Βεβλήκοι, ὁ μὲν αὖθι πεσὼν ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν· 270
Αὐτὰρ ὁ αὖτις ἰὼν, παῖς ὡς ὑπὸ μητέρα δύσκεν
Εἰς Αἴανθ'· ὁ δέ μιν σάκεϊ κρύπτασκε φαεινῷ.
Ἔνθα τίνα πρῶτον Τρώων ἕλε Τεῦκρος ἀμύμων;
Ὀρσίλοχον μὲν πρῶτα, καὶ Ὄρμενον, ἠδ' Ὀφελέστην,
Δαίτορά τε, Χρομίον τε, καὶ ἀντίθεον Λυκοφόντην, 275
Καὶ πολυαιμονίδην Ἀμοπάονα, καὶ Μελάνιππον,
Πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Τὸν δὲ ἰδὼν γήθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Τόξου ἀπὸ κρατεροῦ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας.
Στῆ δὲ παρ' αὐτὸν ἰὼν, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε, 280
Τεῦκρε φίλη κεφαλὴ, Τελαμώνιε κοίρανε λαῶν,
Βάλλ' οὕτως, αἴ κέν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι,
Πατρί τε σῷ Τελαμῶνι, ὅς σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Καί σε νόθον περ ἐόντα κομίσσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Τὸν καὶ τηλόθ' ἐόντα ἐϋκλείης ἐπίβησον. 285
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐξερέω, ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Αἴ κέν μοι δώῃ Ζεὺς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀθήνη
Ἰλίου ἐξαλαπάξαι ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Πρώτῳ τοι μετ' ἐμὲ πρεσβήϊον ἐν χερὶ θήσω,
Ἢ τρίποδ', ἠὲ δύω ἵππους αὐτοῖσιν ὄχεσφιν, 290
Ἠὲ γυναῖχ', ἥ κέν τοι ὁμὸν λέχος εἰσαναβαίνοι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε Τεῦκρος ἀμύμων,
Ἀτρείδη κύδιστε, τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν
Ὀτρύνεις; οὐ μέν τοι ὅση δύναμίς γε πάρεστι,
Παύομαι, ἀλλ' ἐξ οὗ προτὶ Ἴλιον ὠσάμεθ' αὐτοὺς, 295
Ἐκ τοῦ δὴ τόξοισι δεδεγμένος ἄνδρας ἐναίρω·
Ὀκτὼ δὴ προέηκα τανυγλώχινας ὀϊστοὺς,
Πάντες δ' ἐν χροῒ πῆχθεν ἀρηϊθόων αἰζηῶν·
Τοῦτον δ' οὐ δύναμαι βαλέειν κύνα λυσσητῆρα.
Ἦ ῥα, καὶ ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν 300
Ἕκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἑ ἵετο θυμός·
Καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρθ'· ὁ δ' ἀμύμονα Γοργυθίωνα
Υἱὸν ἐῢν Πριάμοιο κατὰ στῆθος βάλεν ἰῷ·
(Τόν ῥ' ἐξ Αἰσύμηθεν ὀπυιομένη τέκε μήτηρ,
Καλὴ Καστιάνειρα, δέμας εἰκυῖα θεῇσι·) 305
Μήκων δ' ὡς ἑτέρωσε κάρη βάλεν, ἥ τ' ἐνὶ κήπῳ
Καρπῷ βριθομένη νοτίῃσί τε εἰαρινῇσιν·
Ὣς ἑτέρωσ' ἤμυσε κάρη πήληκι βαρυνθέν.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀϊστὸν ἀπὸ νευρῆφιν ἴαλλεν
Ἕκτορος ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἑ ἵετο θυμός. 310
Ἀλλ' ὅ γε καὶ τόθ' ἅμαρτε· παρέσφηλεν γὰρ Ἀπόλλων·
Ἀλλ' Ἀρχεπτόλεμον θρασὺν Ἕκτορος ἡνιοχῆα
Ἱέμενον πόλεμόνδε βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες· τοῦ δ' αὖθι λύθη ψυχή τε μένος τε. 315
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἡνιόχοιο.
Τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε καὶ ἀχνύμενός περ ἑταίρου·
Κεβριόνην δ' ἐκέλευσεν ἀδελφεὸν ἐγγὺς ἐόντα
Ἵππων ἡνί' ἑλεῖν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανόωντος, 320
Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρί.

Βῆ δ' ἰθὺς Τεύκρου, βαλέειν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει.
Ἤτοι ὁ μὲν φαρέτρης ἐξείλετο πικρὸν ὀϊστόν,
Θῆκε δ' ἐπὶ νευρῇ· τὸν δ' αὖ κορυθαίολος Ἕκτωρ
Αὐερύοντα παρ' ὦμον, ὅθι κληῒς ἀποέργει 325
Αὐχένα τε στῆθός τε, μάλιστα δὲ καίριόν ἐστι,
Τῇ ῥ' ἐπὶ οἷ μεμαῶτα βάλεν λίθῳ ὀκριόεντι.
Ῥῆξε δέ οἱ νευρήν· νάρκησε δὲ χεὶρ ἐπὶ καρπῷ.
Στῆ δὲ γνὺξ ἐριπών, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Αἴας δ' οὐκ ἀμέλησε κασιγνήτοιο πεσόντος, 330
Ἀλλὰ θέων περίβη καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε.
Τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μηκιστεὺς Ἐχίοιο πάϊς καὶ δῖος Ἀλάστωρ,
Νῆας ἔπι γλαφυρὰς φερέτην βαρέα στενάχοντα.
Ἂψ δ' αὖτις Τρώεσσιν Ὀλύμπιος ἐν μένος ὦρσεν. 335
Οἱ δ' ἰθὺς τάφροιο βαθείης ὦσαν Ἀχαιούς.
Ἕκτωρ δ' ἐν πρώτοισι κίε σθένεϊ βλεμεαίνων.
Ὡς δ' ὅτε τίς τε κύων συὸς ἀγρίου ἠὲ λέοντος
Ἅπτηται κατόπισθε ποσὶν ταχέεσσι διώκων,
Ἰσχία τε γλουτούς τε, ἑλισσόμενόν τε δοκεύει· 340
Ὣς Ἕκτωρ ὤπαζε κάρη κομόωντας Ἀχαιούς,
Αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δὲ φέβοντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
Φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Τρώων ὑπὸ χερσίν,
Οἱ μὲν δὴ παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες, 345
Ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.
Ἕκτωρ δ' ἀμφιπεριστρώφα καλλίτριχας ἵππους,
Γοργοῦς ὄμματ' ἔχων ἠδὲ βροτολοιγοῦ Ἄρηος.
Τοὺς δὲ ἰδοῦσ' ἐλέησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη. 350
Αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
 Ὢ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτι νῶϊ
Ὀλλυμένων Δαναῶν κεκαδησόμεθ' ὑστάτιόν περ;
Οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται
Ἀνδρὸς ἑνὸς ῥιπῇ· ὁ δὲ μαίνεται οὐκέτ' ἀνεκτῶς 355
Ἕκτωρ Πριαμίδης, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε.
 Τὴν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Καὶ λίην οὗτός γε μένος θυμόν τ' ὀλέσειε,
Χερσὶν ὑπ' Ἀργείων φθίμενος ἐν πατρίδι γαίῃ·
Ἀλλὰ πατὴρ οὑμὸς φρεσὶ μαίνεται οὐκ ἀγαθῇσι, 360
Σχέτλιος, αἰὲν ἀλιτρός, ἐμῶν μενέων ἀπερωεύς.
Οὐδέ τι τῶν μέμνηται, ὅ οἱ μάλα πολλάκις υἱὸν
Τειρόμενον σώεσκον ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.
Ἤτοι ὁ μὲν κλαίεσκε πρὸς οὐρανόν, αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
Τῷ ἐπαλεξήσουσαν ἀπ' οὐρανόθεν προΐαλλεν. 365
Εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ᾔδε' ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσιν,
Εὖτέ μιν εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο προὔπεμψεν,
Ἐξ Ἐρέβευς ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Ἀΐδαο,
Οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ῥέεθρα.
Νῦν * δ' ἐμὲ μὲν στυγέει, Θέτιδος δ' ἐξήνυσε βουλάς, 370
Ἥ οἱ γούνατ' ἔκυσσε, καὶ ἔλλαβε χειρὶ γενείου,
Λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
Ἔσται μὰν ὅτ' ἂν αὖτε φίλην γλαυκώπιδα εἴπῃ.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νῶϊν ἐπέντυε μώνυχας ἵππους,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ καταδῦσα Διὸς δόμον αἰγιόχοιο, 375
Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι, ὄφρα ἴδωμαι,
Εἰ νῶϊ Πριάμοιο πάϊς κορυθαίολος Ἕκτωρ
Γηθήσει,* προφανέντε ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας·
Ἦ τις καὶ Τρώων κορέει κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
Δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν. 380
 Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
Ἡ μὲν ἐποιχομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
Ἥρη πρέσβα θεά, θυγάτηρ μεγάλοιο Κρόνοιο.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει, 385
Ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν.
Ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο,
Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο δακρυόεντα.
Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσετο, λάζετο δ' ἔγχος
Βριθὺ, μέγα, στιβαρόν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν 390

Porrexit autem rectà in Teucrum ferire, & in hoc animus iubebat.
Is quidem pharetra extraxit amaram sagittam,
Posuitque in neruo: hunc autem galeæ motor Hector
Retro trahentem neruum, ad humerum ubi iugula separat
Ceruicemque pectusque, maxime autem lethale est,
Ea parte in se ruentem percussit lapide aspero:
Rupit autem ei neruum, torpuit autem manus in [illegible].
Constitit autem genibus collapsus, arcus et excidit manu.
Aiax autem non neglexit fratrem collapsum:
Sed currens protexit eum, et ei scutum obtendit.
Hunc quidem postea subeuntes duo chari socij,
Mecisteus Echij filius, & diuinus Alastor,
Naues ad concauas portarunt grauiter suspirantem.
Confestim iterum Troianis Olympius robur indidit.
Hi itaque rectà in fossam profundam impulerunt Achiuos.
Hector autem inter primos ibat, fortitudine terrorem spirans.
Sicut quando aliquis canis aprum siluestrem vel leonem
Tangit retro pedibus velocibus consequens,
Ad coxásque clunésque, & conuersum eum se obseruat:
Ita Hector persequebatur comatos Achiuos,
Semper occidens postremum quenque: hi verò fugiebant.
Sed postquam per palos & fossam transierunt
Fugientes, multique prostrati sunt Troianorum a manibus,
Hi quidem iam apud naues constiterunt manentes,
Inuicémque hortantes, & omnibus dijs
Manus extendentes, valde supplicabant unusquisque.
Hector autem circumagebat pulchras-iubas-habentes equos,
Gorgonis oculos habens, & pestiferi Martis.
Hos autem conspicata, misertaque est dea albas-ulnas-habens Iuno.
Mox autem Mineruam verbis velocibus allocuta est:
 Proh dolor, ægidem-tenentis Iouis filia, non amplius nos
Pereuntes Danaos curabimus, ad extremum saltem?
Qui iam malum fatum explentes perierint,
Viri unius impetu: hicque furit non amplius tolerabiliter
Hector Priamides: iam mala multa patrauit.
 Hanc vero rursus allocuta est dea cæsia Minerua:
Et certe hic fortitudinem vitámque perdidisset,
A manibus Argiuorum confectus in patria terra:
Sed pater meus mentibus insanit non bonis,
Infestus, semper iniquus meorum virium impeditor:
Nec quicquam horum recordatur, quod ei valde sæpe filium
Afflictum seruabam ab Eurystheo laboribus.
Certè is quidem flebat versus cœlum, sed me Iupiter
Huic auxiliaturam à cœlo dimisit.
Si enim ego hæc sciuissem in mente prudenti,
Cum ipsum ad Plutonis (loca) solidas-portas-habentis mi(sit,
Ex Erebo ducturum canem odiosi Plutonis,
Non effugisset Stygis aquæ profunda fluenta.
Nunc autem me quidem odit, Thetidis autem perfecit consilia,
Quæ ei genua osculata est, & prehendit manu barbam,
Supplicans ut honoraret Achillem urbium euersorem.
Erit sane cum iterum dilectam Glaucopiden me appellarit.
Quin tu quidem nunc nobis instrue solidungulos equos,
Donec ego ingressa Iouis domum ægidem gestantis,
Armis ad bellum armabor, ut videam:
Si nobis Priami filius galeæ-motor Hector
Lætabitur, apparentibus per belli semitas.
Certè aliquis etiam Troianorum saturabit canes & aues
Pinguedine & carnibus, stratus ad naues Achiuorum.
 Sic dixit, neque immorigera fuit dea albas-ulnas-habens Iuno.
Hæc quidē profecta, aurea fascia-religatos-crines-habentes (aptauit equos
Iuno veneranda dea, filia magni Saturni.
Sed Minerua filia Iouis ægidem gestantis,
Peplum quidem diffudit subtile patris in pauimentum,
Varium, quod ipsa fecerat & elaborarat manibus:
Hæc autem loricam induta Iouis tempestatum-authoris,
Armis ad bellum armabatur lachrymosum.
In currum verò splendidum pedibus ascendit, corripuitque
 hastam
Ponderosam magnā, validam, qua domat turmas virorum

Teucrum vulnerat Hector.

Iuno & [illegible] [illegible] tant in prælium.

χ. δ' ὁ μὲ

γ' [illegible] [illegible] χ [illegible] [illegible]

Fortium, quibus irata fuerit forti patre genita.
Iuno autem scutica velociter agitabat equos.
Sua-sponte vero portæ apertæ sunt cæli, quas tenebant Horæ,
Quibus commissum-est magnum cælum, Olympúsque
Vt & recludant densam nebulam, & imponant (i. claudant)
Et per illas (portas) stimulis-agi solitos dirigebant equos.
Iupiter autem pater ab Ida ut vidit iratus est grauiter.
Irim vero excitauit aureas-alas habentem nunciaturam:
Vade age Iris celer, retro verte, neque sine aduersas (ire)
Venire: non enim commode congrediemur ad bellum.
Sic enim dico, hoc & ratum erit:
Mutilabo quidem ipsis sub curribus veloces equos.
Ipsas autem ex curru deiiciam, & currus confringam.
Neutiquam in decem completos annos
Vulnera curare poterunt, quæ impresserit fulmen,
Vt cognoscat Minerua, quando cum suo patre pugnauerit.
Iunoni autem non tantum indignor, neque irascor:
Semper enim mihi consueuit interrumpere quicquid cogitaro.
Sic dixit: mota est autem Iris velox nunciatura.
Iuit autem ex Idæis montibus ad magnum Olympum.
In primis autem portis multiplicis Olympi
Occurrens coercuit, Iouísque ipsis dixit sermonem:
Quo tenditis? cur vobis in mentibus furit cor?
Non sinit Saturnides auxiliari Argiuis.
Sic enim minatus est Saturni filius, siquidem perficiet,
Mutilaturum quidem se vobis sub curribus veloces equos:
Vos-ipsas vero ex curru deiecturum, & currum fracturum:
Neque ad decem completos annos
Vulnera sanabitis, quæ impresserit fulmen:
Vt scias Minerua, quando cum tuo patre pugnaueris.
Iunoni autem non tantum indignatur, neque irascitur:
Semper enim ei solet interrumpere quicquid cogitarit:
Sed tu grauissima canis, intrepida, siquidem verè
Audebis Iouem contra, ingentem hastam tollere.
Hæc quidem sic locuta, discessit pedibus velox Iris:
Sed Mineruam Iuno verbum allocuta est,
Eheu ægidem gestantis Iouis filia, non amplius ego
Nobis permitto contra Iouem mortalium causa pugnare:
Quorum alius intereat, alius autem viuat,
Quicumque consecutus sit: ille autem suo consilia sentiens in animo
Troianósque & Danaos moderetur ut æquum est.
Sic fata retrò vertit vnius-vngulæ equos:
His verò Horæ quidem soluerunt pulchrè-iubatos equos,
Et hos quidem ligauerant ad immortalia præsepia.
Currus autem inclinarunt ad parietes splendidos.
Ipsæ autem aureis in thronis sederunt.
Mixtim cum aliis diis, charo mœstæ corde.
Iupiter autem pater ab Ida pulchras-rotas-habentem currum & (equos
In Olympum impulit: deorum autem peruenit ad sedes.
Huic autem & equos soluit inclytus Neptunus:
Currus verò super altaria posuit, linea tegmenta obtendens.
Ipse autem aureum in thronum late cernens Iupiter
Consedit: huic autem sub pedibus magnus concutiebatur Olympus.
Hæ autem solæ à Ioue seorsim Mineruaque & Iuno
Sedebant, neque ipsum alloquebantur, neque interrogabant.
Sed ille cognouit suis in mentibus, locutúsque est:
Cur sic cruciamini Minerua & Iuno?
Non tamen diu laborastis pugna in gloriosa
Perdendo Troianos, aduersus quos iram grauem reposuistis.
Omnino quatenus meæ vires & manus terribiles, i. tales vestræ
Non me in fugam-verterint quotquot dii sunt in Olympo.
Vobis autem prius tremor inuasit splendida membra
Quam bellum videretis, bellique curis-plena opera.
Sic enim edico, hoc & ratum erit:
Non in vestris curribus percussæ fulmine
Retrò in Olympum rediissetis, vbi immortalium sedes est.
Sic dixit: hæ autem ringebantur Mineruáque & Iuno,
Proximè hæ sedebant, malaque Troianis moliebantur.
Minerua quidem tacita erat neque quicquam dixit,

Iupiter Irim mittit ad Iunonē & Mineruam a prælio cohibendas.

Ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
Ἥρη δὲ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππους.
Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ὧραι,
Τῇς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς, Οὔλυμπός τε,
Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἠδ' ἐπιθεῖναι. 395
Τῇ ῥα δι' αὐτάων κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους.
Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν ἐπεὶ ἴδε, χώσατ' ἄρ' αἰνῶς·
Ἶριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν,
Βάσκ' ἴθι Ἶρι ταχεῖα, πάλιν τρέπε, μηδ' ἔα ἄντην
Ἔρχεσθ'· οὐ γὰρ καλὰ συνοισόμεθα πτόλεμον δέ. 400
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Γυιώσω μέν σφωϊν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους·
Αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέω, κατά θ' ἅρματα ἄξω·
Οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
Ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον ἅ κεν μάρπτῃσι κεραυνός· 405
Ὄφρα ἰδῇ γλαυκῶπις ὅτ' ἂν ᾧ πατρὶ μάχηται.
Ἥρῃ δ' οὔ τι τόσον νεμεσίζομαι, οὐδὲ χολοῦμαι.
Αἰεὶ γάρ μοι ἔωθεν ἐνικλᾶν, ὅττί κεν εἴπω.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα·
Βῆ δ' ἐξ Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὄλυμπον. 410
Πρώτῃσιν δὲ πύλῃσι πολυπτύχου Οὐλύμποιο
Ἀντομένη κατέρυκε, Διὸς δέ σφ' ἔννεπε μῦθον.
Πῇ μέματον; τί σφῶϊν ἐνὶ φρεσὶ μαίνεται ἦτορ;
Οὐκ ἐάᾳ Κρονίδης ἐπαμυνέμεν Ἀργείοισιν.
Ὧδε γὰρ ἠπείλησε Κρόνου πάϊς, ᾗ τελέει περ, 415
Γυιώσειν μὲν σφῶϊν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
Αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέειν, κατά θ' ἅρματα ἄξειν·
Οὐδέ κεν ἐς δεκάτους περιτελλομένους ἐνιαυτοὺς
Ἕλκε' ἀπαλθήσεσθον ἅ κεν μάρπτῃσι κεραυνός·
Ὄφρα ἰδῇς γλαυκῶπι ὅτ' ἂν σῷ πατρὶ μάχηαι. 420
Ἥρῃ δ' οὔ τι τόσον νεμεσίζεται, οὐδὲ χολοῦται.
Αἰεὶ γάρ οἱ ἔωθεν ἐνικλᾶν ὅττί κεν εἴπῃ.
Ἀλλὰ σύ γ' αἰνοτάτη κύον ἀδεὲς, εἰ ἐτεόν γε
Τολμήσεις Διὸς ἄντα πελώριον ἔγχος ἀεῖραι.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις· 425
Αὐτὰρ Ἀθηναίην Ἥρη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ὢ πόποι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, οὐκέτ' ἔγωγε
Νῶϊ ἐῶ Διὸς ἄντα βροτῶν ἕνεκα πτολεμίζειν.
Τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθίσθω, ἄλλος δὲ βιώτω,
Ὅς κε τύχῃ· κεῖνος δὲ τὰ ἃ φρονέων ἐνὶ θυμῷ, 430
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι δικαζέτω ὡς ἐπιεικές.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τρέπε μώνυχας ἵππους.
Τῇσιν δ' Ὧραι μὲν λῦσαν καλλίτριχας ἵππους,
Καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐπ' ἀμβροσίῃσι κάπῃσιν·
Ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα· 435
Αὐταὶ δὲ χρυσέοισιν ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον
Μίγδ' ἄλλοισι θεοῖσι, φίλον τετιημέναι ἦτορ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ Ἴδηθεν ἐΰτροχον ἅρμα καὶ ἵππους
Οὔλυμπον δὲ δίωκε, θεῶν δ' ἐξίκετο θώκους.
Τῷ δὲ καὶ ἵππους μὲν λῦσε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος· 440
Ἅρματα δ' ἂμ βωμοῖσι τίθει, κατὰ λῖτα πετάσσας·
Αὐτὸς δὲ χρύσειον ἐπὶ θρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
Ἕζετο, τῷ δ' ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ' Ὄλυμπος.
Αἳ δ' οἶαι Διὸς ἀμφὶς Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
Ἥσθην, οὐδέ τί μιν προσεφώνεον, οὐδ' ἐρέοντο· 445
Αὐτὰρ ὃ ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε,
Τίφθ' οὕτω τετίησθον Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη;
Οὐ μέν θην κάμετόν γε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
Ὀλλῦσαι Τρῶας, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἔθεσθε.
Πάντως, οἷον ἐμόν γε μένος καὶ χεῖρες ἄαπτοι, 450
Οὐκ ἄν με τρέψειαν ὅσοι θεοί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ.
Σφῶϊν δὲ πρίν περ τρόμος ἔλλαβε φαίδιμα γυῖα,
Πρὶν πόλεμόν τ' ἰδέειν, πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἦεν·
Οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων πληγέντε κεραυνῷ, 455
Ἂψ ἐς Ὄλυμπον ἵκεσθον, ἵν' ἀθανάτων ἕδος ἐστίν.
Ὣς ἔφαθ'· αἳ δ' ἐπέμυξαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη,
Πλησίαι αἵ γ' ἥσθην, κακὰ δὲ Τρώεσσι μεδέσθην.
Ἤτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν, οὐδέ τι εἶπε,

Σκυ-

Σκυζομένη Διὶ πατρί, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει· 460
Ἥρῃ δ' οὐκ ἔχαδε στῆθος χόλον, ἀλλὰ προσηύδα·
Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν ὅ τοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν·
Ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητάων,
Οἵ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλωνται· 465
Ἀλλ' ἤτοι πολέμου μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις·
Βουλὴν δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ' ἥ τις ὀνήσει,
Ὡς μὴ πάντες ὄλωνται ὀδυσσαμένοιο τεοῖο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἠοῦς δὴ καὶ μᾶλλον ὑπερμενέα Κρονίωνα 470
Ὄψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ὀλλύντ' Ἀργείων πουλὺν στρατὸν αἰχμητάων.
Οὐ γὰρ πρὶν πολέμου ἀποπαύσεται ὄβριμος Ἕκτωρ
Πρὶν ὄρθαι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλείωνα.
Ἤματι τῷ ὅτ' ἂν οἱ μὲν ἐπὶ πρύμνῃσι μάχωνται, 475
Στείνει ἐν αἰνοτάτῳ, περὶ Πατρόκλοιο θανόντος·
Ὣς γὰρ θέσφατόν ἐστι· σέθεν δ' ἐγὼ οὐκ ἀλεγίζω
Χωομένης, οὐδ' εἴ κε τὰ νείατα πείραθ' ἵκηαι
Γαίης καὶ πόντοιο, ἵν' Ἰαπετός τε Κρόνος τε
Ἥμενοι οὔτ' αὐγῇς Ὑπερίονος ἠελίοιο 480
Τέρποντ', οὔτ' ἀνέμοισι, βαθὺς δέ τε Τάρταρος ἀμφίς.
Οὐδ' ἢν ἔνθ' ἀφίκηαι ἀλωμένη, οὔ σευ ἔγωγε
Σκυζομένης ἀλέγω, ἐπεὶ οὐ σέο κύντερον ἄλλο.
Ὣς φάτο, τὸν δ' οὔ τι προσέφη λευκώλενος Ἥρη.
Ἐν δ' ἔπεσ' Ὠκεανῷ λαμπρὸν φάος ἠελίοιο, 485
Ἕλκον νύκτα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Τρωσὶν μέν ῥ' ἀέκουσιν ἔδυ φάος, αὐτὰρ Ἀχαιοῖς
Ἀσπασίη τρίλλιστος ἐπήλυθε νὺξ ἐρεβεννή.
Τρώων αὖτ' ἀγορὴν ποιήσατο φαίδιμος Ἕκτωρ,
Νόσφι νεῶν ἀγαγὼν ποταμῷ ἔπι δινήεντι, 490
Ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος.
Ἐξ ἵππων δ' ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα μῦθον ἄκουον
Τόν ῥ' Ἕκτωρ ἀγόρευε Διῒ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
Ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
Αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης· 495
Τῷ ὅ γ' ἐρεισάμενος ἔπεα Τρώεσσι μετηύδα,
Κέκλυτέ μευ Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἠδ' ἐπίκουροι,
Νῦν ἐφάμην νῆάς τ' ὀλέσας καὶ πάντας Ἀχαιούς,
Ἂψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
Ἀλλὰ πρὶν κνέφας ἦλθε, τὸ νῦν ἐσάωσε μάλιστα 500
Ἀργείους καὶ νῆας ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
Δόρπά τ' ἐφοπλισόμεσθα· ἀτὰρ καλλίτριχας ἵππους
Λύσαθ' ὑπὲξ ὀχέων, παρὰ δέ σφισι βάλλετ' ἐδωδήν·
Ἐκ πόλιος δ' ἄξεσθε βόας καὶ ἴφια μῆλα 505
Καρπαλίμως, οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζεσθε,
Σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγεσθε,
Ὥς κεν παννύχιοι μέσφ' ἠοῦς ἠριγενείης
Καίωμεν πυρὰ πολλά, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἵκῃ·
Μή πως καὶ διὰ νύκτα κάρη κομόωντες Ἀχαιοὶ 510
Φεύγειν ὁρμήσωνται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης·
Μὴ μὰν ἀσπουδί γε νεῶν ἐπιβαῖεν ἕκηλοι,
Ἀλλ' ὥς τις τούτων γε βέλος καὶ οἴκοθι πέσσῃ,
Βλήμενος ἢ ἰῷ ἢ ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
Νηὸς ἐπιθρῴσκων· ἵνα τις στυγέῃσι καὶ ἄλλος 515
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν Ἄρηα·
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ Διῒ φίλοι ἀγγελλόντων
Παῖδας πρωθήβας πολιοκροτάφους τε γέροντας
Λέξασθαι περὶ ἄστυ θεοδμήτων ἐπὶ πύργων·
Θηλύτεραι δὲ γυναῖκες ἐνὶ μεγάροισιν ἑκάστη 520
Πῦρ μέγα καιόντων· φυλακὴ δέ τις ἔμπεδος ἔστω,
Μὴ λόχος εἰσέλθῃσι πόλιν λαῶν ἀπεόντων.
Ὧδ' ἔστω Τρῶες μεγαλήτορες, ὡς ἀγορεύω·
Μῦθος δ' ὃς μὲν νῦν ὑγιὴς εἰρημένος ἔστω,
Τὸν δ' ἠοῦς Τρώεσσι μεθ' ἱπποδάμοις ἀγορεύσω. 525
Εὔχομαι ἐλπόμενος Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
Ἐξελάαν ἐνθένδε κύνας κηρεσσιφορήτους,
Οὓς κῆρες φορέουσι μελαινάων ἐπὶ νηῶν.

Irata Ioui patri: ira autem ipsam grauis tenebat.:
Iuno autem non continuit pectore iram, sed allocuta est:
Minime-ferende Saturnide, quod verbum dixisti?
Bene & nos scimus quod potentia tua nulli cedit:
Attamen Danaorum causa mœstæ sumus militum,
Qui iam malum fatum implentes peribunt.
Sed bello quidem abstinebimus, si tu iubes
Consilium autem Argiuis suggeremus, quod iuuabit,
Vt non omnes pereant irato te.
Hanc autem excipiens allocutus est nubicogus Iupiter:
Cras-mane etiam magis potentissimum Saturnidem
Videbis, si velis, pulchros-oculos-habens veneranda Iuno,
Perdentem Argiuorum copiosum exercitum bellicosorum.
Non enim prius a bello cessabit fortis Hector,
Quam excitetur è nauibus velox pedibus Pelides
Die illo, quando hi quidem ad puppes pugnauerint,
Angustia in periculosissima pro Patroclo occiso.
Sic enim fatale est: te verò ego non curo
Iratam, neque si vltimos fines adires
Terræ & maris, vbi Iapetusque Saturnusque,
Sedentes, neque splendore supra gradientis solis
Fruuntur, neque ventis, vbi profundus etia tartarus circum:
Neque si illuc perueneris errabunda, non te equidem
Iratam curo: quoniam non te impudentius aliud.
Sic dixit: hunc.a.nihil allocuta est alba-vlnas Iuno.
Incidit.v.in Oceanum splendidum lumen solis,
Trahens noctem nigram in fertilem terram.
Troianis quidem inuitis occidit lux: sed Achiuis
Grata, multoties-rogata superuenit nox atra.
Troianorum.a.rursus concionem habuit illustris Hector,
Seorsim à nauibus ducens fluuium apud verticosum,
In mundo, vbi iam à mortuis (vacuus) apparebat locus.
Ex equis vero descendentes in terram, orationem audiebant
Quam Hector dicebat Ioui charus: inque manu
Hasta tenebat vndecim-cubitorũ: ante.a.lancea splendebat
Cuspis area: circum autem aureus ambibat annulus,
Huic innixus, verbis velocibus eos allocutus est:
Audite me Troiani & Dardani auxiliatores:
Paulo ante putabam nauibus perditis & vniuersis Græcis
Rursus redituros ad Troiam ventis-expositam. (i. altam.
Sed prius caligo superuenit, quæ nunc seruauit maxime
Argiuos & naues in littore maris.
Quare nunc quidem pareamus nocti nigræ,
Cœnasque preparemus: atque pulchre iubatos equos
Soluite ex curribus, ipsis vero apponite pabulum:
Ex vrbe autem adducite boues, & pingues oues
Properè, vinúmque suave afferte,
Panémque ex domibus, insuper ligna multa colligite,
Vt per totam-noctem vsq;-ad auroram mane-nascentem
Accendamus ignes multos: splendor.a.in cœlum perueniat.
Ne-quomodo & per noctem comati Achiui,
Fugere properent per lata dorsa maris:
Neve sine properatione naues ascendant quieti.
Sed vt quis eorum telum (i. vulnus.) *etiam domi curet,*
Vulneratus vel sagitta, vel hasta acuta,
Nauem insiliens, vt quis horreat etiam alius,
Troianis equestribus inferre lamentabile bellum.
Præcones autem per vrbem Ioui chari nuncient,
Vt pueri pubescentes & temporibus-canis senes,
Cubent circa vrbem à-diis-ædificatis in turribus:
Florentes-ætate autem mulieres in domibus singulæ
Ignem magnum incendant. custodia.a.aliqua firma sit,
Ne insidiæ intrent in ciuitatem, copijs absentibus.
Sic sit, Troiani magnanimi-vt dico.
Oratio autem quæ quidem nunc habita est, integra sit,
Aliam autem mane Troianos inter bellaces dicam.
Glorior, sperans ut Iouem aliósque deos,
Expulsurum me hinc canes a fatis aduectos (v. Parcis)
Quos fata (v. Parcæ) *duxerunt nigris in nauibus.*

Sed in nocte custodiemus nos ipsos.
Mane autem sub auroram cum armis armati,
Naues apud concauas excitemus acre prælium:
Cognoscam, si me Tydides fortis Diomedes
A nauibus ad murum repellet, an ego hunc
Ferro confodiens, spolia cruenta auferam.
Cras suam potentiam ostendet, si meam lanceam
Sustinere-potest aduersus se venientem: sed inter primos puto
Iacebit vulneratus, multi.q. circa ipsum socij
Sole ascendente cras. vtinam enim ego sic
Essem immortalis & non-senescens per dies omnes,
Et colerer sicut colitur Minerua & Apollo,
Vt nunc dies hæc malum fert Argiuis.

Sic Hector concionatus est. Troiani autem acclamarunt.
Hi autem equos quidem soluerunt a iugo sudantes:
Ligauerunt.q. capistris apud currus suos vnusquisque.
Ex ciuitate autem adduxerunt boues & pingues oues
Celeriter: vinum autem suaue attulerunt,
Panémque ex ædibus: ligna autem multa collegerunt.
Nidorem autem ex campo venti ferebant cœlum intra.
Hi autem valde exultantes ad belli semitam
Sedebant per totam noctem: ignes.q. eis incedebantur multi. Troianorum excubiæ.
Sicut autem quando in cœlo stellæ lucidam circa lunam
Apparent illustres, quando est sine vento æther,
Apparentq́ue omnes speculæ & vertices summi,
Et valles: in-cœlo autem disruptus est immensus æther,
Omnia.q. conspiciuntur astra: lætatur.q. animo pastor:
Tot inter naues & Xanthi fluenta
Troianorum incendentium ignes apparebant ante Ilium.
Mille itaque in campo ignes ardebant, apudq́ue singulos
Sedebant quinquaginta (viri) ad iubar ignis ardentis.
Equi verò hordeum album comedentes & auenam,
Stantes apud currus, pulchrithronam auroram expectabant.

Ἀλλ' ἤτοι ἐπὶ νυκτὶ φυλάξομεν ἡμέας αὐτούς.
Πρωῒ δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες, 530
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.
Εἴσομαι εἴ κέ μ' ὁ Τυδεΐδης κρατερὸς Διομήδης
Πὰρ νηῶν πρὸς τεῖχος ἀπώσεται, ἦ κεν ἐγὼ τὸν
Χαλκῷ δῃώσας, ἔναρα βροτόεντα φέρωμαι.
Αὔριον ἣν ἀρετὴν διαείσεται, εἴ κ' ἐμὸν ἔγχος 535
Μείνῃ ἐπερχόμενον· ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
Κείσεται οὐτηθεὶς, πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,
Ἠελίου ἀνιόντος ἐς αὔριον, αἲ γὰρ ἐγὼν ὣς
Εἴην ἀθάνατος καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα,
Τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων, 540
Ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν.
Ὣς Ἕκτωρ ἀγόρευ', ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν.
Οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας,
Δῆσαν δ' ἱμάντεσσι παρ' ἅρμασιν οἷσιν ἕκαστος·
Ἐκ πόλιος δ' ἄξοντο βόας καὶ ἴφια μῆλα 545
Καρπαλίμως· οἶνον δὲ μελίφρονα οἰνίζοντο,
Σῖτόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ δὲ ξύλα πολλὰ λέγοντο.
Κνίσην δ' ἐκ πεδίου ἄνεμοι φέρον οὐρανὸν εἴσω.
Οἱ δὲ μέγα φρονέοντες, ἐπὶ πτολέμοιο γεφύρας
Εἵατο παννύχιοι, πυρὰ δέ σφισι καίετο πολλά. 550
Ὡς δ' ὅτ' ἐν οὐρανῷ ἄστρα φαεινὴν ἀμφὶ σελήνην
Φαίνετ' ἀριπρεπέα, ὅτε τ' ἔπλετο νήνεμος αἰθήρ,
Ἔκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρώονες ἄκροι,
Καὶ νάπαι· οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ,
Πάντα δὲ εἴδεται ἄστρα, γέγηθε δέ τε φρένα ποιμήν· 555
Τόσσα μεσηγὺ νεῶν ἠδὲ Ξάνθοιο ῥοάων
Τρώων καιόντων πυρὰ φαίνετο Ἰλιόθι πρό.
Χίλι' ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὰ καίετο, πὰρ δὲ ἑκάστῳ
Εἵατο πεντήκοντα σέλαι πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἵπποι δὲ κρῖ λευκὸν ἐρεπτόμενοι καὶ ὀλύρας, 560
Ἑσταότες παρ' ὄχεσφιν, ἐΰθρονον Ἠῶ μίμνον.

ILIADIS HOMERI IX. COMPOSITIO.

Ita quidem Troiani custodias agebant: sed Achiuos
Diuinitus immissa tenebat fuga, timoris frigidi socia:
Luctu verò intolerabili perculsi erant omnes optimates.
Sicut autem venti duo pontum commouent piscosum,
Boreas & Zephyrus, qui e Thracia spirant,
Ruentes de repente: simul autem & vnda nigra
Attollitur: multam autem extra mare algam fundunt:
Sic scindebatur animus in pectoribus Achiuorum.
Atrides autem dolore magno perculsus cor,
Obibat præconibus sonora-voce-præditis iubens,
Nominatim ad concionem vocarent virum vnumquenque,
Non.q. clamarent: ipse autem inter primos laborabat.
Sedebant autem in concione tristes. Agamemnon autem
Surrexit lachrymas fundens, sicut fons nigra-aqua,
Qui ab excelsa petra obscuram fundit aquam:
Sic hic grauiter suspirans, verba Argiuis locutus est:
O Amici Argiuorum duces & principes, Agamemnonis concio ad duces.
Iupiter me valde Saturnides detrimento alligauit graui
Infestus, qui ante quidem mihi promisit & annuit,
Troia destructa bene-murata me rediturum:
Nunc.q. perniciosam fraudem commentus est, & me iubet
Inglorium Argos reuerti, postquam multum amisi populum.
Sic sanè Ioui præpotenti gratum erit,
Qui iam multarum ciuitatum demolitus est summitates,
Ac adhuc etiam demolietur: huius.n. potentia est maxima.
Sed agite, sicut ego dixero, pareamus omnes,

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἡ ἰῶτα ῥαψῳδία.

Ὣς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Θεσπεσίη ἔχε φύζα, φόβου κρυόεντος ἑταίρη·
Πένθεϊ δ' ἀτλήτῳ βεβολήατο πάντες ἄριστοι.
Ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον ἰχθυόεντα,
Βορέης καὶ Ζέφυρος, τώ τε Θρῄκηθεν ἄητον, 5
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης· ἄμυδις δέ τε κῦμα κελαινὸν
Κορθύεται, πολλὸν δὲ παρὲξ ἅλα φῦκος ἔχευαν·
Ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἀτρεΐδης δ' ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ,
Φοίτα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κελεύων, 10
Κλήδην εἰς ἀγορὴν κικλήσκειν ἄνδρα ἕκαστον,
Μηδὲ βοᾶν· αὐτὸς δὲ μετὰ πρώτοισι πονεῖτο.
Ἷζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιηότες. ἂν δ' Ἀγαμέμνων
Ἵστατο δάκρυ χέων, ὥς τε κρήνη μελάνυδρος,
Ἥ τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ· 15
Ὣς ὁ βαρὺ στενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα.
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ζεύς με μέγα Κρονίδης ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ
Σχέτλιος, ὃς πρὶν μέν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἀπονέεσθαι, 20
Νῦν δὲ κακὴν ἀπάτην βουλεύσατο, καί με κελεύει
Δυσκλέα Ἄργος ἱκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
Ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον. 25
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες,

Φεύγω

Φεύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν·
Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἱρήσομεν εὐρυάγυιαν.
Ὣς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν· 30
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Ἀτρεΐδη, σοὶ πρῶτα * μαχέσομαι ἀφραδέοντι,
Ἣ θέμις ἐστὶν ἄναξ, ἀγορῇ· σὺ δὲ μή τι χολωθῇς.
Ἀλκὴν μέν μοι πρῶτον ὀνείδισας ἐν Δαναοῖσι,
Φάς μ' ἔμεν ἀπτόλεμον καὶ ἀνάλκιδα· ταῦτα δὲ πάντα 35
Ἴσασ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες·
Σοὶ δὲ διάνδιχα δῶκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.
Σκήπτρῳ μέν τοι δῶκε τετιμῆσθαι περὶ πάντων,
Ἀλκὴν δ' * οὔ τοι δῶκεν, ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Δαιμόνι', οὕτω που μάλα ἔλπεαι υἷας Ἀχαιῶν 40
Ἀπτολέμους τ' ἔμεναι καὶ ἀνάλκιδας ὡς ἀγορεύεις;
Εἰ δέ τοι αὐτῷ θυμὸς ἐπέσσυται ὥστε νέεσθαι,
Ἔρχεο· πάρ τοι ὁδός, νῆες δέ τοι ἄγχι θαλάσσης
Ἑστᾶσ', αἵ τοι ἕποντο Μυκήνηθεν μάλα πολλαί.
Ἀλλ' ἄλλοι μενέουσι καρηκομόωντες Ἀχαιοί, 45
Εἰσόκε περ Τροίην διαπέρσομεν. εἰ δὲ καὶ αὐτοί
Φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Νῶϊ δ', ἐγὼ Σθένελός τε, μαχησόμεθ' εἰσόκε τέκμωρ
Ἰλίου εὕρωμεν· σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλουθμεν.
Ὣς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα πάντες ἐπίαχον υἷες Ἀχαιῶν, 50
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετεφώνεεν ἱππότα Νέστωρ,
Τυδεΐδη, πέρι μὲν πολέμῳ ἔνι καρτερός ἐσσι,
Καὶ βουλῇ μετὰ πάντας ὁμήλικας ἔπλευ ἄριστος·
Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι Ἀχαιοί, 55
Οὐδὲ πάλιν ἐρέει· ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων.
Ἦ μὴν καὶ νέος ἐσσί, ἐμὸς δέ κε καὶ πάϊς εἴης,
Ὁπλότατος γενεῆφιν· ἀτὰρ πεπνυμένα βάζεις
Ἀργείων βασιλῆας, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγ', ἐγών, ὃς σεῖο γεραίτερος εὔχομαι εἶναι, 60
Ἐξείπω, καὶ πάντα διίξομαι· οὐδέ κέ τίς μοι
Μῦθον ἀτιμήσει', οὐδὲ κρείων Ἀγαμέμνων.
Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος,
Ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου ὀκρυόεντος.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ, 65
Δόρπα τ' ἐφοπλισόμεσθα· φυλακτῆρες δὲ ἕκαστοι
Λεξάσθων παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτός.
Κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἀτρεΐδη, σὺ μὲν ἄρχε· σὺ γὰρ * βασιλεύτατός ἐσσι.
Δαίνυ δαῖτα γέρουσιν· ἔοικέ τοι, οὔ τοι ἀεικές. 70
Πλεῖαί τοι οἴνου κλισίαι, τὸν νῆες Ἀχαιῶν
Ἠμάτιαι Θρῄκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγουσι.
Πᾶσά τοί ἐσθ' ὑποδεξίη, πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
Πολλῶν δ' ἀγρομένων, τῷ πείσεαι ὅς κεν ἀρίστην
Βουλὴν βουλεύσῃ· μάλα δὲ χρεὼ πάντας Ἀχαιούς 75
Ἐσθλῆς καὶ πυκινῆς, ὅτι δήϊοι ἐγγύθι νηῶν
Καίουσιν πυρὰ πολλά· τίς ἂν τάδε γηθήσειε;
Νὺξ δ' ἥδ' ἠὲ διαρραίσει στρατὸν, ἠὲ σαώσει.
Ὣς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Ἐκ δὲ φυλακτῆρες σὺν τεύχεσιν ἐσσεύοντο, 80
Ἀμφί τε Νεστορίδην Θρασυμήδεα ποιμένα λαῶν,
Ἠδ' ἀμφ' Ἀσκάλαφον καὶ Ἰάλμενον, υἷας Ἄρηος,
Ἀμφί τε Μηριόνην, Ἀφαρῆά τε, Δηΐπυρόν τε,
Ἠδ' ἀμφὶ Κρείοντος υἱὸν Λυκομήδεα δῖον.
Ἑπτ' ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν δὲ ἑκάστῳ 85
Κοῦροι ἅμα στεῖχον, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες·
Κὰδ δὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεος ἷζον ἰόντες.
Ἔνθα δὲ πῦρ * κήαντο, τίθεντο δὲ δόρπα ἕκαστος.
Ἀτρεΐδης δὲ γέροντας ἀολλέας ἦγεν Ἀχαιῶν
Ἐς κλισίην, παρὰ δέ σφι τίθει μενοεικέα δαῖτα· 90
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ὁ γέρων πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν· 95

Fugiamus cum nauibus dilectam in patriam terram.
Non.n.amplius Troiam capiemus latas vias habentem.
Sic dixit:hi autem omnes obmutuerunt silentio.
Diu autem muti erant tristes filij Achiuorum:
Tandem.v.inter eos locutus est in-bello fortis Diomedes:
Atride,tibi primum aduersabor insipienti,
Sicut iustum est,Rex,in concione:tu autem ne irascaris.
Fortitudinē quidem mihi primum exprobrasti inter Graecos,
Dicens me esse imbellem & impotentem.hac.a.omnia
Sciunt Argiuorum & iuuenes & senes:
Tibi.a.bifariam(i.alterutrum)dedit Saturni filius versuti:
Sceptro quidem tibi dedit honorari supra omnes:
Fortitudinem a.non tibi dedit,qua potentia maxima.
Infelix sicci ne valde putas filios Achiuorum
Imbellesque esse,& impotentes vt dicis?
Si autem teipsum animus mouet ad redeundum,
Abi,adest tibi via,naues autem tibi propè mare
Stant,quae te secutae sunt ex-Mycenis valdè multae:
Sed caeteri manebunt comati Achiui,
Donec Troiam euertamus: Quòd si verò & ipsi
Fugiant cum nauibus dilectam in patriam terram:
Nos autem,ego Sthenelusque,pugnabimus donec finem
Ilij inuenerimus fauente enim deo venimus.
Sic dixit:hi autem omnes acclamarunt filij Achiuorum,
Sermonem admirati Diomedis equum-domitoris.
Inter hos autem assurgens locutus est eques Nestor:
Tydide,supra(omnes) in bello fortis es,
Et consilio inter omnes aequales es optimus:
Nemo tibi hunc sermonem vituperabit,quotquot Achiui,
Neque e-contrariū dicet. sed nō ad finē peruenisti consultorū.
Certè quidem iuuenis es,meus vero & filius esses
Minimus natu,sed prudentia dicis
(Erga) Graecorum reges,quoniam decenter dixisti.
Sed age,ego,qui te seniorem profiteor esse me,
Eloquar,& omnia persequar,neque aliquis mihi
Sermonem improbabit,neque rex Agamemnon.
Sine-cognatione,iniustus,sine-domo est ille,
Qui bellum amat intestinum,asperum.
Sed nunc quidem pareamus nocti nigrae,
Coenásque praeparemus. custodes autem singuli
Cubent ad fossam profundum murum extra.
Iuuenibus quidē haec praecipio:sed deinde
Atride tu quidem incipe:tu enim maximus rex es.
Praebe conuiuium senibus,decet te,nec indecens est:
Plena tibi vino tentoria,quod naues Achiuorum (vehunt)
Quotidianae(v.vno die.)ex-Thracia per latum pontū ad-
Omnis tibi est commoditas excipiendi,multisq; imperas.
Multis autem congregatis,illi obedies,qui optimum
Consilium consuluerit. valdè. a. opus est omnibus Graecis
Bono & prudenti(consilio) quia hostes propè naues
Accendunt ignes multos:quis de his laetetur?
Nox autem haec vel destruet exercitum: vel seruabit.
Sic dixit. hi.a.eum libenter audierunt & obedierunt:
Custodes verò cum armis exierunt,
Circaq; Nestoridem Thrasymedem pastorem populorum,
Et circa Ascalaphum & Ialmenum,filios Martis,
Circa.q; Merionem,Aphareumq;,Deipyrumq;,
Et circa Creontis filium Lycomedem diuinum:
Septem erant duces custodum:centum.v.cum quolibet
Iuuenes vna ibant,longas hastas manibus habentes:
Inque medio fossae & muri sedebant profecti.
Ibi.a.ignē incenderunt,parauerunt;q; coenam vnusquisque.
Atrides.a.seniores congregatos duxit Achiuorum
In tentoriū,ipsisque apposuit sufficiēs(v.gratum.) conuiuiū.
Hi.a in epulas paratas appositas manus extenderunt.
Sed postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
His senex primus texere coepit consilium
Nestor, cuius & antea optimum apparuerat consi-
lium,
Qui ipsis rectè sapiens concionatus est,& dixit:

γ. μαχέσομαι. Diomedis verba.

γ. ἀλκήν.

Nestoris consilium de excubiis & coenis.

γ. βασιλεύτατος.

Graecorum excubiae.

γ. κήαντο.

Nestoris consilium de placando Achille.

Atride illustrissime rex virorum Agamemnon,
In te quidem desinam, a te autem incipiam, quoniam multorum
Populorum es rex, & tibi Iupiter dedit
Sceptrumque & iura, vt ipsis consulas.
Ideo te oportet supra (omnes) dicere sermonem, & audire,
Perficere et alterius (sermonem) quem aliquem animus iusserit
Dicere in bonum: tui autem hærebit quodcunque prior dixerit:
At ego dicam vt mihi videtur esse optimum.
Non enim quis sententiam alius meliorem hac cogitabit,
Qualem ego cogito, & olim & adhuc etiam nunc,
Ex eo vsque quum tu ô generose Briseidam puellam
Irati Achillis iuisti ex tentorio auferens.
Non secundum nostram sententiam, valde enim tibi
Multum dissuadebam: tu autem tuo elato animo
Cedens, virum optimum, quem immortales honorauerunt,
Inhonorasti, ereptum enim habes præmium. sed etiam & nunc
Deliberemus quomodo ipsum placantes inducere poterimus
Donisque placidis, verbisque blandis.

Agamemnon culpam suam fatetur, & Achilli dona daturum se pollicetur.

Hunc rursus allocutus est rex virorum Agamemnon,
O senex, nequaquam mendaciter meas iniurias enumerasti.
Offendi, neque ipse nego: pro multis
Populis est vir, quem Iupiter ex animo amauerit,
Vt nunc hunc honorauit, domuitque exercitum Achiuorum.
Sed postquam peccaui mentibus perniciosis obediens,
Iterum volo placare, dareque immensa dona.
Vos autem inter omnes inclyta dona nominabo,
Septem tripodas qui igni non imponuntur, decem autem auri talenta,
Igni aptos autem nitentes lebetes viginti, duodecim autem equos
Bene-compactos, victores, qui præmia pedibus velocitate tulerunt.
Non mendicus esset vir, cui tanta contingerent,
Neque inops valde-pretiosi auri,
Quanta mihi attulerunt præmia vnungulæ equi.
Dabo item septem mulieres præstantes opera scientes,
Lesbias, quas quando Lesbum bene-conditam cepit ipse,
Delegi, quæ pulchritudine vincebant genera mulierum.
Has quidem ei dabo, & inter eas erit, quam tunc eripui
Filiam Brisei: & insuper magno iureiurando iurabo
Nunquam cubile ascendisse, neque rem-habuisse cum ea,
Vt mos hominum est virorum & mulierum.
Hæc quidem statim omnia aderunt: si autem rursus
Ciuitatem magnam Priami dij dederint expugnare,
Nauem abunde ære & auro oneret
Ingrediens, quando diuiserimus prædam Achiui.
Troianas autem mulieres viginti ipse deligat,
Quæ post Argiuam Helenam pulcherrimæ sint.
Si autem Argos redierimus Achaicum, papilla terræ (i. pingue)
Gener mihi sit: honorabo vero eum æque ac Orestem, (solum)
Qui mihi vnicus nutritur delitiis in multis.
Tres autem mihi sunt filiæ in domo bene-composita,
Chrysothemis, Laodice, & Iphianassa,
Harum quam velit dilectam sine-dote abducat
Ad domum Pelei: ego vero dotem addam,
Ingentem valde, quantam nemo vnquam suæ dedit filiæ.
Septem autem ei dabo celeberrima oppida,
Cardamylem, Enopemque, & Hiram herbosam,
Pherasque diuinas, & Antheam pratosam,
Pulchramque Æpeam, & Pedasum vitiferam.
Omnia autem propè mare habitantur, Pyli arenosi.
Viri autem ea incolunt, pecore & bobus abundantes,
Qui ipsum donis deum tanquam honorabunt,
Et eius sub sceptro opima soluent tributa (vel læta perficient
Hæc ei perfecero cessanti ab ira. (iura)
Mansuetus-fiat. Pluto quidem implacabilis, & indomitus,
Propterea etiam hominibus deorum odiosissimus omnium.
Et mihi cedat, quatenus maior-rex sum,
Et quatenus ætate maior glorior esse.

Nestor nominat qui sint ad Achillem mittendi legati.

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor,
Atride, illustrissime rex virorum Agamemnon,
Dona quidem nequaquam aspernanda das Achilli regi:

Ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ᾽ ἄρξομαι, οὕνεκα πολλῶν
Λαῶν ἐσσὶ ἄναξ, καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξε
Σκῆπτρόν τ᾽ ἠδὲ θέμιστας, ἵνά σφισι βουλεύῃσθα.
Τῷ σε χρὴ περὶ μὲν φάσθαι ἔπος, ἠδ᾽ ἐπακοῦσαι, 100
Κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅτ᾽ ἄν τινα θυμὸς ἀνώγῃ
Εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ᾽ ἕξεται, ὅττι κεν ἄρχῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Οὐ γάρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα τοῦδε νοήσει,
Οἷον ἐγὼ νοέω ἠμὲν πάλαι ἠδ᾽ ἔτι καὶ νῦν, 105
Ἐξ ἔτι τοῦ ὅτε διογενὲς Βρισηΐδα κούρην
Χωομένου Ἀχιλῆος ἔβης κλισίηθεν ἀπούρας
Οὔ τι καθ᾽ ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἔγωγε
Πόλλ᾽ ἀπεμυθεόμην· σὺ δὲ σῷ μεγαλήτορι θυμῷ
Εἴξας, ἄνδρα φέριστον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν, 110
Ἠτίμησας· ἑλὼν γὰρ ἔχεις γέρας. ἀλλ᾽ ἔτι καὶ νῦν
Φραζώμεσθ᾽ ὥς κέν μιν ἀρεσσάμενοι πεπίθωμεν
Δώροισίν τ᾽ ἀγανοῖσιν ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ὦ γέρον, οὔ τι ψεῦδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας. 115
Ἀασάμην, οὐδ᾽ αὐτὸς ἀναίνομαι· ἀντί νυ πολλῶν
Λαῶν ἐστὶν ἀνὴρ ὅν τε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ,
Ὡς νῦν τοῦτον ἔτισε, δάμασσε δὲ λαὸν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἀασάμην, φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,
Ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ᾽ ἀπερείσι᾽ ἄποινα. 120
Ὑμῖν δ᾽ ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ᾽ ὀνομήνω,
Ἕπτ᾽ ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ᾽ ἵππους
Πηγοὺς ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ ᾧ τόσσα γένοιτο, 125
Οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο,
Ὅσσά μοι ἠνείκαντο ἀέθλια μώνυχες ἵπποι.
Δώσω δ᾽ ἑπτὰ γυναῖκας ἀμύμονα ἔργα ἰδυίας,
Λεσβίδας, ἃς ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλεν αὐτὸς,
Ἐξελόμην, αἳ κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν. 130
Τὰς μέν οἱ δώσω, μετὰ δ᾽ ἔσσεται ἣν τότ᾽ ἀπηύρων
Κούρη Βρισῆος· ἐπὶ δὲ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Μή ποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, ἠδὲ μιγῆναι,
Ἣ θέμις ἀνθρώπων πέλει ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε 135
Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ᾽ ἀλαπάξαι,
Νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηησάσθω
Εἰσελθών, ὅτε κεν δατεώμεθα ληΐδ᾽ Ἀχαιοί.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθω,
Αἵ κε μετ᾽ Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν. 140
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ᾽ Ἀχαιϊκόν, οὖθαρ ἀρούρης,
Γαμβρός κέν μοι ἔοι· τίσω δέ μιν ἶσον Ὀρέστῃ,
Ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ.
Τρεῖς δέ μοί εἰσι θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις, καὶ Λαοδίκη, καὶ Ἰφιάνασσα, 145
Τάων ἥν κ᾽ ἐθέλῃσι φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ᾽ ἐπὶ μείλια δώσω
Πολλὰ μάλ᾽, ὅσσ᾽ οὔ πώ τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί.
Ἑπτὰ δέ οἱ δώσω εὖ ναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν, 150
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ᾽ Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ᾽ Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Πᾶσαι δ᾽ ἐγγὺς ἁλός, νέαται Πύλου ἠμαθόεντος.
Ἐν δ᾽ ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες, πολυβοῦται,
Οἵ κέ ἑ δωτίνῃσι θεὸν ὣς τιμήσουσι, 155
Καί οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
Ταῦτά κέ οἱ τελέσαιμι μεταλλήξαντι χόλοιο.
Δμηθήτω· Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος ἠδ᾽ ἀδάμαστος,
Τοὔνεκα καί τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἁπάντων.
Καί μοι ὑποστήτω, ὅσσον βασιλεύτερός εἰμι, 160
Ἠδ᾽ ὅσσον γενεῇ προγενέστερος εὔχομαι εἶναι.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Δῶρα μὲν οὐκέτ᾽ ὀνοστὰ διδοῖς Ἀχιλῆϊ ἄνακτι·

Ἀλλ᾽

Ἀλλ' ἄγετε κλητοὺς ὀτρύνομεν, οἵ κε τάχιστα 165
Ἔλθωσ' ἐς κλισίην Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.
Εἰ δ' ἄγε τοὺς ἂν ἐγὼ ἐπιόψομαι, οἱ δὲ πιθέσθων.
Φοῖνιξ μὲν πρώτιστα Διῒ φίλος ἡγησάσθω,
Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας καὶ δῖος Ὀδυσσεύς·
Κηρύκων δ' Ὀδίος τε καὶ Εὐρυβάτης ἅμ' ἑπέσθων. 170
Φέρτε δὲ χερσὶν ὕδωρ, εὐφημῆσαί τε κέλεσθε,
Ὄφρα Διὶ Κρονίδῃ ἀρησόμεθ', αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ἑαδότα μῦθον ἔειπεν.
Αὐτίκα κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο, 175
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
Ὁρμῶντ' ἐκ κλισίης Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο.
Τοῖσι δὲ πόλλ' ἐπέτελλε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Δενδίλλων ἐς ἕκαστον, Ὀδυσσῆϊ δὲ μάλιστα, 180
Πειρᾶν ὡς πεπίθοιεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
Τὼ δὲ βάτην παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Πολλὰ μάλ' εὐχομένω γαιηόχῳ ἐννοσιγαίῳ,
Ῥηϊδίως πεπιθεῖν μεγάλας φρένας Αἰακίδαο.
Μυρμιδόνων δ' ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἱκέσθην· 185
Τὸν δ' εὗρον φρένα τερπόμενον φόρμιγγι λιγείῃ,
Καλῇ, δαιδαλέῃ, ἐπὶ δ' ἀργύρεον ζυγὸν ἦεν,
Τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, πόλιν Ἠετίωνος ὀλέσσας·
Τῇ ὅ γε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.
Πάτροκλος δέ οἱ οἶος ἐναντίος ἧστο σιωπῇ, 190
Δέγμενος Αἰακίδην ὁπότε λήξειεν ἀείδων.
Τὼ δὲ βάτην προτέρω, ἡγεῖτο δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
Στὰν δὲ πρόσθ' αὐτοῖο· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς
Αὐτῇ σὺν φόρμιγγι, λιπὼν ἕδος ἔνθα θάασσεν.
Ὣς δ' αὔτως Πάτροκλος, ἐπεὶ ἴδε φῶτας, ἀνέστη. 195
Τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Χαίρετον, ἦ φίλοι ἄνδρες ἱκάνετον, ἦ τι μάλα χρεώ,
Οἵ μοι σκυζομένῳ περ Ἀχαιῶν φίλτατοί ἐστον.
Ὣς ἄρα φωνήσας προτέρω ἄγε δῖος Ἀχιλλεύς,
Εἷσεν δ' ἐν κλισμοῖσι, τάπησί τε πορφυρέοισιν· 200
Αἶψα δὲ Πάτροκλον προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
Μείζονα δὴ κρητῆρα Μενοιτίου υἱὲ καθίστα,
Ζωρότερον δὲ κέραιε, δέπας δ' ἔντυνον ἑκάστῳ.
Οἳ γὰρ φίλτατοι ἄνδρες ἐμῷ ὑπέασι μελάθρῳ.
Ὣς φάτο, Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ. 205
Αὐτὰρ ὅ γε κρεῖον μέγα κάββαλεν ἐν πυρὸς αὐγῇ,
Ἐν δ' ἄρα νῶτον ἔθηκ' ὄϊος καὶ πίονος αἰγός,
Ἐν δὲ συὸς σιάλοιο ῥάχιν τεθαλυῖαν ἀλοιφῇ.
Τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνεν δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς.
Καὶ τὰ μὲν εὖ μίστυλλε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρε· 210
Πῦρ δὲ Μενοιτιάδης δαῖεν μέγα ἰσόθεος φώς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη, καὶ φλὸξ ἐμαράνθη,
Ἀνθρακιὴν στορέσας, ὀβελοὺς ἐφύπερθε τάνυσσε·
Πάσσε δ' ἁλὸς θείοιο, κρατευτάων ἐπαείρας.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὤπτησε, καὶ εἰν ἐλεοῖσιν ἔχευε, 215
Πάτροκλος μὲν σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ
Καλοῖς ἐν κανέοισιν, ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο
Τοίχου τοῦ ἑτέροιο, θεοῖσι δὲ θῦσαι ἀνώγει
Πάτροκλον ὃν ἑταῖρον· ὃ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς. 220
Οἳ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Νεῦσ' Αἴας Φοίνικι· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς,
Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας, δείδεκτ' Ἀχιλῆα,
Χαῖρ' Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μὲν ἐΐσης οὐκ ἐπιδευεῖς, 225
Ἠμὲν ἐνὶ κλισίῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
Ἠδὲ καὶ ἐνθάδε νῦν· πάρα γὰρ μενοεικέα πολλὰ
Δαίνυσθ'· ἀλλ' οὐ δαιτὸς ἐπηράτου ἔργα μέμηλεν,
Ἀλλὰ λίην μέγα πῆμα, διοτρεφές, εἰσορόωντες,
Δείδιμεν· ἐν δοιῇ δὲ σαωσέμεν ἢ ἀπολέσθαι 230
Νῆας ἐϋσσέλμους, εἰ μὴ σύ γε δύσεαι ἀλκήν.
Ἐγγὺς γὰρ νηῶν καὶ τείχεος αὖλιν ἔθεντο
Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλεκλειτοί τ' ἐπίκουροι,

Sed age, electos legatos excitemus, qui velocissimè
Veniant in tentorium Pelidae Achillis.
Eia age, hos aspiciendo delegabo, ipsi verò obediant.
Phoenix quidem primum Iovi dilectus, sit dux,
Sed deinde Aiaxque magnus & nobilis Vlysses:
Praeconum autem Hodiusque & Eurybates simul sequantur.
Ferte autem manibus aquam, & linguis fauere iubete,
Vt Ioui Saturnio supplicemus, si misereatur.
Sic dixit: his autem omnibus placentem sermonem dixit.
Illico praecones quidem aquam in manus fuderunt.
Iuuenes autem crateras coronauerunt potu,
Distribueruntque omnibus denuo incipientes poculis.
Sed postquam libauerunt, biberuntque quantum voluit animus,
Properabant ex tentorio Agamemnonis Atridae.
His autem multa mandabat Gerenius eques Nestor,
Nutans oculis in singulos, Vlyssi autem maximè,
Tentare vt persuaderent eximium Pelidem.
Hi autem iuerunt iuxta littus multisoni maris,
Multum valde supplicantes terram-continenti Neptuno,
Vt facile inducerent magnam mentem Aeacidae.
Myrmidonum vero ad tentoriaque naues peruenerunt:
Illum autem inuenerunt animum oblectantem cithara dulcisona,
Pulchra, artificiosa: (superne autem argenteum iugum erat)
Quam ceperat ex spoliis, vrbe Eetionis destructa:
Hac ipse animum oblectabat, canebat autem gloriosa-gesta virorum.
Patroclus autem ei solus e regione, sedebat cum silentio,
Expectans Aeaciden, quando desineret canere.
Hi verò progressi sunt vlterius, praeibat autem nobilis Vlysses,
Steterunt autem ante ipsum: admiratus autem surrexit Achilles
Ipsa cum cithara, relicta sede in qua sedebat.
Sic autem eodem modo Patroclus, postquam vidit viros, surrexit:
Hos & excipiens allocutus est pedibus celer Achilles:
Saluete, certe grati viri venistis: sanè multum necessitas (vos vrget:
Qui mihi irato licet Achiuorum gratissimi estis.
Sic vtique fatus vlterius duxit diuus Achilles:
Et sedere fecit in sedilibus, tapetibusque purpureis.
Statim autem Patroclum allocutus est prope existentem:
Maiorem iam craterem Menoetii fili appone;
Meraciusque misce, poculum autem para vnicuique.
Isti enim charissimi viri mea sunt sub tecto.
Sic dixit: Patroclus autem dilecto obediuit socio.
Sed is carnem (vel cacabum) ingentem posuit ad ignis iubar:
Tergum autem apposuit ouis & pinguis caprae, (dine.
Apposuit etiam suis saginati spinam florentem pingue-
Hanc autem tenebat Automedon, secabat autem nobilis Achilles.
Et quidem secuit in minuta frusta, & verubus affigebat:
Ignem autem Menoetiades accendebat magnum, deo similis vir.
Sed postquam ignis deflagrauit, & flamma extincta est,
Prunas sternens verua desuper extendit:
Inspersit autem sale sacro, a lapidibus eleuans.
At postquam assauit, & in escas culinarias fudit,
Patroclus quidem panem accipiens, distribuit in mensa
Pulchris in canistris: sed carnem distribuit Achilles.
Ipse autem è regione sedit Vlyssis diuini,
Ad parietem alterum: diis autem sacrificare iussit
Patroclum suum socium: is autem in ignem iecit libamenta.
Hi autem in cibos paratos appositos manus immiserunt.
Sed postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
Innuit Aiax Phoenici: intellexit autem diuinus Vlysses,
Implensque vino poculum, propinat Achilli:
Salue Achil. conuiuii quidem aequalis non egentes sumus,
Siue in tentorio Agamemnonis Atridae,
Siue & hic nunc: adsunt enim sufficientia multa
Ad epulandum: at non conuiuii amabilis opera nobis
sunt curae:
Sed valde magnam cladem, o nobilis, inspicientes
Timemus: in dubio autem est vtrum seruentur vel pereant
Naues bene-tabulatae, nisi tu induas fortitudinem.
Prope enim naues & murum castra posuerunt
Troiani animosi & e-longinquo conuocati auxiliatores,

Legati ad Achillem proficiscuntur.

Achilles legatos conuiuio excipit.

κ. ἄλλως

Vlyssis oratio ad Achillem.

Accendentes ignes multos per castra, neque amplius aiunt
Se retentos iri, sed in naues nigras irrupturos esse.
Iuppiter autem ipsis Saturnides prospera signa ostendens
Fulgurat: Hector verò valde robore superbiens
Furit terribiliter, fretus Ioue, nec quicquam honorat
Viros neque deos: ingens autem ipsum rabies inuasit.
Precatur autem vt citissime appareat aurora diuina.
Iactat enim nauium se abscissurum summa rostra,
Ipsasque incensurum ardenti igne: at Græcos
Interfecturum apud ipsas turbatos a fumo.
Hæc grauiter timeo in mente, ne ei minas
Perficiant dij: nobis autem iam fatale sit
Perire in Troia longe ab Argo equis-pascendis-apto.
Sed surge, si velis quidem vel sero quamuis, filios Achiuorũ
Afflictos liberare a Troianorum tumultu.
Ipsi tibi postea dolor erit, neque aliqua facultas,
Patrato malo erit remedium inuenire: sed multo ante
Considera vt Danais auxiliando propulses malum diem.
O amice, profecto tibi pater præcipiebat Peleus
Die illo, cum te ex Phthia Agamemnoni misit:
Fili mi, victoriam quidem Minerua que & Iuno
Dabunt, si voluerint: tu autem magnum animum
Contine in pectoribus: benignitas enim melior est.
Desine autem a contentione malum machinante, vt te magis
Honorent Argiuorum & iuuenes & senes.
Sic præcipiebat senex, tu vero oblitus es: sed etiam & nunc
Cessa, remitte iram animum-cruciantem: tibi autem Agamemnon
Digna dona dabit desinenti ab ira.
Si verò (vis audite) tu me audi ego autem tibi recensebo
Quanta tibi in tentorijs promisit dona Agamemnon:
Septē qui-igni-non-imponūtur tripodes, decē autē auri talēta,
Igni-aptos item lebetes viginti, duodecim etiam equos
Pingues, victores, qui præmia pedibus reportarunt.
Non mendicus esset vir cui tanta contingerent,
Neque inops valde-pretiosi auri,
Quanta Agamemnonis equi præmia pedibus reportarunt.
Dabit & septem præstantissimas, opera scientes,
Lesbias, quas, quando Lesbum benè conditam cepisti ipse,
Delegit, quæ tunc pulchritudine vincebant genus mulierũ.
Has quidem tibi dabit: inter eas autem erit, quam tunc abstulit
Filiam Brisei: & insuper magno iureiurando iurabit,
Nunquam cubile se ascendisse, neque rem-habuisse cum ea,
Vt mos est Rex, & virorum & fœminarum.
Hæc quidem statim omnia aderunt: quod si rursus
Ciuitatem magnam Priami dij dederint diripere,
Naues abunde auro & ære oneres
Ingressus, quando diuiserimus prædam Achiui.
Troianas autem fœminas viginti ipse deligas,
Quæ post Argiuam Helenam pulcherrimæ fuerint.
Si autem Argos redierimus Achaicum, vber terræ,
Gener ei sis: honorabit autem te æque ac Orestem,
Qui ei vnicus educatur delitijs in multis.
Tres autem ei sunt filiæ in domo benè compacta,
Chrysothemis, & Laodice, & Iphianassa:
Harum quamcunque volueris charam sine dote abducas
Ad domum Pelei: is tamen dona dabit
Multa sanè, quanta nemo vnquam suæ addidit filiæ.
Septem autem tibi dabit celeberrima oppida,
Cardamylem, Enopemque, & Hiram herbosam,
Pherasque diuinas, & Antheam pratosam,
Pulchramque Aepeam, & Pedasum vitiferam.
Omnes autem prope mare habitantur Pyli arenosi.
Viri autem eas incolunt multas-pecudes multosque-boues-habentes,
Qui te donis deum tanquam honorabunt,
Et tibi sub sceptro opima soluent tributa.
Hæc tibi perficiet cessanti ab ira.
Si autem tibi Atrides inuisus est in corde magis,
Ipse & eius munera: tu tamen cæteros omnes Græcos
Oppressos miserare in castris, qui te deum veluti

Κηάμενοι πυρὰ πολλὰ κατὰ στρατόν, οὐδ' ἔτι φασὶ
Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι. 235
Ζεὺς δέ σφι Κρονίδης ἐνδέξια σήματα φαίνων
Ἀστράπτει· Ἕκτωρ δὲ μέγα σθένεϊ βλεμεαίνων,
Μαίνεται ἐκπάγλως, πίσυνος Διΐ, οὐδέ τι τίει
Ἀνέρας οὐδὲ θεούς· κρατερὴ δέ ἑ λύσσα δέδυκεν.
Ἀρᾶται δὲ τάχιστα φανήμεναι ἠῶ δῖαν. 240
Στεῦται γὰρ νηῶν ἀποκόψειν ἄκρα κόρυμβα,
Αὐτάς τ' ἐμπρήσειν μαλεροῦ πυρός· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Δῃώσειν παρὰ τῇσιν ἀτυζομένους ὑπὸ καπνοῦ.
Ταῦτ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή οἱ ἀπειλὰς
Ἐκτελέσωσι θεοί, ἡμῖν δὲ δὴ αἴσιμον εἴη 245
Φθίσθαι ἐνὶ Τροίῃ ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
Ἀλλ' ἄνα, εἰ μέμονάς γε καὶ ὀψέ περ υἷας Ἀχαιῶν
Τειρομένους ἐρύεσθαι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, οὐδέ τι μῆχος
Ῥεχθέντος κακοῦ ἔστ' ἄκος εὑρεῖν· ἀλλὰ πολὺ πρὶν 250
Φράζευ ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἦμαρ.
Ὦ πέπον, ἦ μέν σοί γε πατὴρ ἐπετέλλετο Πηλεὺς
Ἤματι τῷ ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε,
Τέκνον ἐμὸν, κάρτος μὲν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη
Δώσουσ', αἴ κ' ἐθέλωσι· σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν 255
Ἴσχειν ἐν στήθεσσι· φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων.
Ληγέμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου, ὄφρα σε μᾶλλον
Τίωσ' Ἀργείων ἠμὲν νέοι ἠδὲ γέροντες.
Ὣς ἐπέτελλ' ὁ γέρων· σὺ δὲ λήθεαι· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Παύε', ἔα δὲ χόλον θυμαλγέα· σοὶ δ' Ἀγαμέμνων 260
Ἄξια δῶρα δίδωσι μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δὲ, σὺ μέν μευ ἄκουσον, ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω
Ὅσσά τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων·
Ἕπτ' ἀπύρους τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα,
Αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους 265
Πηγοὺς, ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Οὔ κεν ἀλήϊος εἴη ἀνὴρ ᾧ τόσσα γένοιτο
(Οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐριτίμοιο χρυσοῖο)
Ὅσσ' Ἀγαμέμνονος ἵπποι ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.
Δώσει δ' ἑπτὰ γυναῖκας ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας, 270
Λεσβίδας, ἃς, ὅτε Λέσβον ἐϋκτιμένην ἕλες αὐτὸς,
Ἐξέλεθ', αἳ τότε κάλλει ἐνίκων φῦλα γυναικῶν.
Τὰς μέν τοι δώσει, μετὰ δ' ἔσσεται ἣν τότ' ἀπηύρα
Κούρην Βρισῆος· καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμεῖται
Μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, ἠδὲ μιγῆναι, 275
Ἣ θέμις ἐστὶν ἄναξ, ἤτ' ἀνδρῶν, ἤτε γυναικῶν.
Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσεται· εἰ δέ κεν αὖτε
Ἄστυ μέγα Πριάμοιο θεοὶ δώωσ' ἀλαπάξαι,
Νῆα ἅλις χρυσοῦ καὶ χαλκοῦ νηήσασθαι
Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληΐδ' Ἀχαιοί. 280
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐείκοσιν αὐτὸς ἑλέσθαι,
Αἵ κε μετ' Ἀργείην Ἑλένην κάλλισται ἔωσιν.
Εἰ δέ κεν Ἄργος ἱκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, οὖθαρ ἀρούρης,
Γαμβρός κέν οἱ ἔοις· τίσει δέ σε ἶσον Ὀρέστῃ,
Ὅς οἱ τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ. 285
Τρεῖς δέ οἵ εἰσι θύγατρες ἐνὶ μεγάρῳ εὐπήκτῳ,
Χρυσόθεμις καὶ Λαοδίκη καὶ Ἰφιάνασσα,
Τάων ἥν κ' ἐθέλῃσθα φίλην ἀνάεδνον ἄγεσθαι
Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ὁ δ' αὖτ' ἐπὶ μείλια δώσει
Πολλὰ μάλ', ὅσσ' οὔπω τις ἑῇ ἐπέδωκε θυγατρί. 290
Ἑπτὰ δέ τοι δώσει εὖ ναιόμενα πτολίεθρα,
Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε, καὶ Ἱρὴν ποιήεσσαν,
Φηράς τε ζαθέας, ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλὸς, νέαται Πύλου ἠμαθόεντος· 295
Ἐν δ' ἄνδρες ναίουσι πολύρρηνες, πολυβοῦται,
Οἵ κέ σε δωτίνῃσι θεὸν ὣς τιμήσουσι,
Καί τοι ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέουσι θέμιστας.
Ταῦτά κέ τοι τελέσειε μεταλλήξαντι χόλοιο.
Εἰ δέ τοι Ἀτρείδης μὲν ἀπήχθετο κηρόθι μᾶλλον, 300
Αὐτὸς καὶ τοῦ δῶρα, σὺ δ' ἄλλους περ Παναχαιοὺς
Τειρομένους ἐλέαιρε κατὰ στρατὸν, οἵ σε θεὸν ὣς

Τίσουσ'· ἦ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἄροιο.
Νῦν γάρ χ' Ἕκτορ' ἕλοις, ἐπεὶ ἂν μάλα τοι σχεδὸν ἔλθοι,
Λύσσαν ἔχων ὀλοήν, ἐπεὶ οὔτινά φησιν ὁμοῖον 305
Οἷ ἔμεναι Δαναῶν οὓς ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποειπεῖν,
Ἧπερ δὴ φρονέω τε, καὶ ὡς τετελεσμένον ἔσται, 310
Ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος.
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ βάζει.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
*Οὔτ' ἐμέγ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα πεισέμεν οἴω, 315
Οὔτ' ἄλλους Δαναούς, ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
Μάρνασθαι δηΐοισιν ἐπ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
Ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις *πολεμίζοι·
Ἐν δὲ ἰῇ τιμῇ ἠμὲν κακὸς ἠδὲ καὶ ἐσθλός·
Κάτθαν' ὁμῶς ὅ τ' ἀεργὸς ἀνήρ, ὅ τε πολλὰ ἐοργώς. 320
Οὐδέ τί μοι περίκειται, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν.
Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσι
Μάστακ' ἐπεί κε λάβῃσι, κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ,
Ὣς καὶ ἐγὼ πολλὰς μὲν ἀΰπνους νύκτας ἴαυον, 325
Ἤματα δ' αἱματόεντα διέπρησσον πολεμίζων,
Ἀνδράσι μαρνάμενος ὀάρων ἕνεκα σφετεράων.
Δώδεκα δὴ σὺν νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων,
Πεζὸς δ' ἕνδεκά φημι κατὰ Τροίην ἐριβώλακα·
Τάων ἐκ πασέων κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ 330
Ἐξελόμην, καὶ πάντα φέρων Ἀγαμέμνονι δόσκον
Ἀτρεΐδῃ· ὁ δ' ὄπισθε μένων παρὰ νηυσὶ θοῇσι,
Δεξάμενος διὰ παῦρα δασάσκετο, πολλὰ δ' ἔχεσκεν.
Ἄλλα δ' ἀριστήεσσι δίδου γέρα καὶ βασιλεῦσι·
Τοῖσι μὲν ἔμπεδα κεῖται, ἐμεῦ δ' ἀπὸ μούνου Ἀχαιῶν 335
Εἵλετ', ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα, τῇ παριαύων
Τερπέσθω. τί δὲ δεῖ πολεμιζέμεναι Τρώεσσιν
Ἀργείους; τί δὲ λαὸν ἀνήγαγεν ἐνθάδ' ἀγείρας
Ἀτρεΐδης; ἦ οὐχ Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο;
Ἦ μοῦνοι φιλέουσ' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων 340
Ἀτρεΐδαι; ἐπεὶ ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων
Τὴν αὐτοῦ φιλέει καὶ κήδεται, ὡς καὶ ἐγὼ τὴν
Ἐκ θυμοῦ φίλεον, δουρικτητήν περ ἐοῦσαν.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἐκ χειρῶν γέρας εἵλετο, καί μ' ἀπάτησε,
Μή μευ πειράτω εὖ εἰδότος, οὐδέ με πείσει. 345
Ἀλλ' Ὀδυσεῦ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι,
Φραζέσθω νήεσσιν ἀλεξέμεναι δήϊον πῦρ.
Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο,
Καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ
Εὐρεῖαν, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν· 350
Ἀλλ' οὐδ' ὧς δύναται σθένος Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Ἴσχειν· ὄφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖσιν πολέμιζον,
Οὐκ ἐθέλεσκε μάχην ἀπὸ τείχεος ὀρνύμεν Ἕκτωρ,
Ἀλλ' ὅσον ἐς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν·
Ἔνθά ποτ' οἶον ἔμιμνε, μόγις δέ μευ ἔκφυγεν ὁρμήν. 355
Νῦν δ' ἐπεὶ οὐκ ἐθέλω πολεμιζέμεν Ἕκτορι δίῳ,
Αὔριον ἱρὰ Διὶ ῥέξας καὶ πᾶσι θεοῖσι,
Νηήσας εὖ νῆας, ἐπὴν ἅλαδε προερύσσω,
Ὄψεαι (ἢν ἐθέλῃσθα, καὶ αἴ κέν τοι τὰ μεμήλῃ)
Ἦρι μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεούσας 360
Νῆας ἐμάς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεσσέμεναι μεμαῶτας.
Εἰ δέ κεν εὐπλοΐην δώῃ κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
Ἤματί κε τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἱκοίμην.
Ἔστι δέ μοι μάλα πολλά, τὰ κάλλιπον ἐνθάδε ἔρρων·
Ἄλλον δ' ἐνθένδε χρυσὸν καὶ χαλκὸν ἐρυθρόν, 365
Ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον
Ἄξομαι, ἅσσ' ἔλαχόν γε· γέρας δέ μοι ὅσπερ ἔδωκεν,
Αὖτις ἐφυβρίζων ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρεΐδης· τῷ πάντ' ἀγορευέμεν ὡς ἐπιτέλλω,
Ἀμφαδόν, ὄφρα καὶ ἄλλοι ἐπισκύζωνται Ἀχαιοί, 370
Εἴ τινά που Δαναῶν ἔτι ἔλπεται ἐξαπατήσειν,

Honorabunt: certè.n.ipsis valdè magnam gloriam tuleris.
Nunc.n Hectorem interficeres, vbi valde tibi propè veneris
Rabiem habens perniciosam: nam neminem iactat similem
Sibi esse Danaorum, quos huc naues tulerunt.
Hunc.v.respondens allocutus est pedibus velox Achilles:
Iouigena Laertiade prudentissime Vlysses,
Oportet quidem sermonem præcisè (v.apertè) refutare,
Quemadmodum iam sentio, & vt ratum erit,
Vt non mihi obstrepatis assidentes aliunde alius.
Inimicus enim mihi ille æquè ac inferni portæ,
Qui aliud quidem occultat in animo, aliud verò dicit:
Sed ego dicam, vt mihi videtur esse optimè.
Neque mihi Atridem Agamemnona persuasurum puto,
Neq; alios Græcos: quoniam nullum vnquam beneficium erat
Pugnare hostibus cum viris assiduè semper:
Aequa portio est manenti (in castris) & si valdè quis pu-
gnet, eodem honore tum ignauus tum fortis
Occumbit æquè & ociosus vir, & qui multa fecit:
Nec aliquid mihi superest, postquam passus sū dolores animo,
Semper meam animam exponens ad-pugnandum.
Sicut autem auis implumibus pullis affert
Escam postquam acquisierit, mala autem ei est ipsi:
Sic ego multas quidem insomnes noctes traduxi:
Dies autem cruentos exegi bellum gerens
Cum-viris pugnantibus vxorum gratia suarum.
Duodecim naui: classe ciuitates vastaui hominum:
Pedester verò vndecim, aio, circa Troiam glebosam:
His ex omnibus res-pretiosas multas & insignes
Diripui, & omnia ferens Agamemnoni dabam
Atridæ: hic verò retro manens apud naues veloces,
Accipiens pauca distribuebat, pleraque autem retinebat.
Alia autem optimatibus dabat munera & regibus.
Istis quidem firma manent, a me verò solo Græcorum
Abstulit: habet.n. vxorem animo gratam, cui accumbens
Delectetur. quid autem oportet bellare cum Troianis
Argiuos? quid verò exercitum adduxit huc congregatum
Atrides? an non Helenæ causa pulchricomæ?
An soli diligunt vxores diuersilinguium hominum
Atridæ? nam quisquis bonus & prudens est
Suam ipsius amat & curat, vt & ego hanc
Ex animo amabam, captiuam quamuis existentem.
Nunc.a. postquā è manib. præmiū eripuit, & me fraudauit,
Ne me tentet bene scientem: non enim mihi persuadebit.
Verùm ô Vlysses tecùmque & alijs regibus,
Deliberet à nauibus propellere ardentem ignem.
Sane quidem iam permulta fecit sine me,
Et iam murum ædificauit, & effodit fossam ad ipsum
Latam, magnam, inq; ea palos defixit.
Sed neque sic potest vim Hectoris hominum-occisoris
Coercere: dum autem ego inter Græcos pugnabam,
Non voluit pugnam à mœnibus mouere Hector.
Sed tantum ad Scæásq; portas & fagum veniebat:
Vbi aliquando me solum expectauit, vixq; meū effugit im- (petum:
Nunc.v. quoniam nolo pugnare cum Hectore nobili,
Cras sacris Ioui factis & omnibus dijs,
Oneratas deinde naues postquam in-mare deduxero,
Videbis (si volueris, & si tibi hæc curæ fuerint)
Mane summo Hellespontum per piscosum nauigantes
Naues meas, inq; ipsis viros remigandi studiosos.
Si.a. prosperam-nauigationem dederit inclytus Neptunus,
Die tertio Phthiam fertilem peruenero.
Sunt.a. mihi permulta, quæ reliqui, huc cum meo-damno- (veniens:
Aliud verò hinc aurum, & æs rubrum,
Et fœminas graciles, splendidúmque ferrum,
Abducam, quæ sum sortitus: præmium autem mihi qui de-
dit,
Rursus iniuriam-inferens abstulit rex Agamemnon
Atrides. Et omnia referto, vt mando
Palam, vt & alij indignentur Græci,
Si quem Danaorum adhuc sperat se decepturum,

Achillis ad Vlyssē responsio.

γρ. Οὔτ' ἐμὲ γ'.

γρ. μαχέζοι.

Semper impudentia indutus, neque me
Auderet impudens-vt-canis licet sit, in faciem intueri:
Nec quicquam cum eo consilia communicabo, neque opus,
Nam me decepit & offendit: neque item rursus
Imponet verbis: sat autem est ipsi: sed quietus (pereat.
Abeat in-malam rem: nam ei mentem exemit consiliarius Iu-
Inuisa. n. mihi huius dona: honoro. n. eum in serui loco (v.
Neque si mihi decies & vicies tot opes daret, (mortis
Quot ei nunc sunt, & si aliunde alia accederent,
Nec quod Orchomenon aduehuntur: nec quod Thebas
Aegyptias, vbi multæ in domibus opes reconditæ iacent:
Quæ centum-portarum sunt, ducenti. n. per vnamquamque
Viri egrediuntur cum equis & curribus.
Neque si mihi tot daret, quantum arenæque pulueris que est:
Nec sic adhuc animum meum inducet Agamemnon
Priusquam omnem mihi luat animi cruciantem contumeliam.
Filiam n. non ducam in vxorem Agamemnonis Atridæ:
Nec si aureæ Veneri pulchritudine certaret,
Operibus. n. Mineruæ cæsiæ par-esset.
Ne sic quidem ipsam ducam: ille. n. Achiuorum alium eligat,
Qui ei conueniat, & qui maior rex sit.
Si enim me seruent dii, & domum perueniam,
Peleus mihi tunc vxorem despondebit ipse.
Multæ autem Achiuæ sunt in Græciaque Pthiaque,
Filiæ optimatum, qui ciuitates tuentur,
Harum quam voluero dilectam faciam vxorem.
Illic autem mihi plurimum appetit animus generosus,
Ducta legitima vxore apta coniuge,
Possessionibus delectari, quas senex acquisiuit Peleus.
Non. n. mihi vitæ æquipollens, nec quantas opes, aiunt,
Ilium possedisse bene habitatam vrbem,
Ante tempore pacis, quam appulissent filii Achiuorum:
Nec quantas lapideum limen iaculatoris intus continet
Phœbi Apollinis Pythone in saxosa.
Parabiles namque boues & pingues oues,
Acquisibiles & tripodes, & equorum flaua capita:
Viri autem anima, vt reuertatur neque parabilis
Neque acceptabilis, postquam transierit septum dentium.
Mater. n. me dicit dea Thetis argenteis-pedibus-insignis,
Duo fata ferre mortis ad finem. (vero,
Si quidem hic manens Troianorum ciuitatem circa pugna-
Periit quidem mihi reditus: sed gloria immortalis erit.
Quod si domum reuertar dilectam in patriam terram,
Periit mihi gloria bona: in diuturnum tempus. n. mihi ætas
Erit, neque me celeriter finis mortis deprehendet.
Et aliis quoque ego consuluero
Domum nauigare: quia non amplius inuenietis finem
Ilii excelsi: valde enim ipsum altitonans Iupiter
Manu sua protegit: audaces-facti-sunt. n. populi.
Sed vos quidem euntes optimatibus Achiuorum
Nuncium renunciate (hoc enim munus est senum)
Vt aliud considerent in mentibus consilium melius,
Quod ipsis naues seruet & populum Achiuorum
Naues ad concauas: quoniam non ipsis hoc paratum,
Quod nunc consultauerunt, me irato.
Phœnix autem hic apud nos manens cubet,
Vt me in nauibus charam in patriam sequatur
Cras, si voluerit: vt autem neutiquam ipsum ducam.
Sic dixit, hi autem omnes quieti facti sunt silentio,
Sermonem admirantes: admodum enim dure negabat.
Tandem. n. interlocutus est senex equitator Phœnix,
Lacrymas cum gemitu effundens. valde. n. timebat nauibus Achiuorum
Si quidem iam reditum in animum clare Achilles,
Inducis, neque omnino defendere a nauibus velocibus
Ignem vis nocuum, quoniam ira incidit animo,
Quomodo postea a te, chare fili, hic relinquar
Solus? tecum vero me misit senex equitator Peleus
Die illo, quando te ex Phthia Agamemnoni misit
Infantem, nondum peritum communiter perniciosi belli,

Marginal notes: ϰ. Οὐδέ τι. — ϰ. Ὀρχομενόν. — ϰ. ψυχῆς. — ϰ. διχθαδ. Geminum fatum Achillis. — ϰ. Ὀψέ. — Phœnicis verba ad Achillem. — ϰ. Βάλλεσθαι.

Αἰὲν ἀναιδείην ἐπιειμένος· οὐδ' ἂν ἔμοιγε
Τετλαίη, κύνεός περ ἐὼν, εἰς ὦπα ἰδέσθαι.
Οὐδέ τι οἱ βουλὰς συμφράσσομαι, οὐδὲ μὲν ἔργον.
Ἐκ γὰρ δή μ' ἀπάτησε καὶ ἤλιτεν, οὐδ' ἂν ἔτ' αὖτις 375
Ἐξαπάφοιτ' ἐπέεσσιν, ἅλις δέ οἱ· ἀλλὰ ἕκηλος
Ἐῤῥέτω. ἐκ γάρ οἱ φρένας εἵλετο μητίετα Ζεύς.
Ἐχθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα, τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.
Οὐδ' εἴ μοι δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη
Ὅσσα τέ οἱ νῦν ἐστὶ, καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο, 380
Οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσεται, οὐδ' ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται,
Αἵ θ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην
Ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν·
Οὐδ' εἴ μοι τόσα δοίη ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε, 385
Οὐδέ κεν ὣς ἔτι θυμὸν ἐμὸν πείσει' Ἀγαμέμνων,
Πρίν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἐμοὶ δόμεναι θυμαλγέα λώβην.
Κούρην δ' οὐ γαμέω Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο·
Οὐδ' εἰ χρυσείῃ Ἀφροδίτῃ κάλλος ἐρίζοι,
Ἔργα δ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ἰσοφαρίζοι, 390
Οὐδέ μιν ὣς γαμέω· ὁ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἑλέσθω
Ὅς τις οἷ τ' ἐπέοικε, καὶ ὃς βασιλεύτερός ἐστιν.
Ἢν γὰρ δή με σαῶσι θεοὶ, καὶ οἴκαδ' ἵκωμαι,
Πηλεύς θήν μοι ἔπειτα γυναῖκα γαμέσσεται αὐτός.
Πολλαὶ Ἀχαιΐδες εἰσὶν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε, 395
Κοῦραι ἀριστήων, οἵ τε πτολίεθρα ῥύονται,
Τάων ἥν κ' ἐθέλωμι φίλην ποιήσομ' ἄκοιτιν.
Ἔνθα δέ μοι μάλα πολλὸν ἐπέσσυτο θυμὸς ἀγήνωρ
Γήμαντα μνηστὴν ἄλοχον, ἐϊκυῖαν ἄκοιτιν,
Κτήμασι τέρπεσθαι τὰ γέρων ἐκτήσατο Πηλεύς. 400
Οὐ γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον, οὐδ' ὅσα φασὶν
Ἴλιον ἐκτῆσθαι εὖ ναιόμενον πτολίεθρον
Τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν·
Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει
Φοίβου Ἀπόλλωνος Πυθοῖ ἔνι πετρηέσσῃ. 405
Ληϊστοὶ μὲν γάρ τε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Κτητοὶ δὲ τρίποδές τε καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα·
Ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λεϊστὴ,
Οὔθ' ἑλετὴ, ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
Μήτηρ γάρ τέ μέ φησι θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα 410
Διχθαδίας κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλος δέ.
Εἰ μέν κ' αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
Ὤλετο μέν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄφθιτον ἔσται·
Εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκωμι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὤλετό μοι κλέος ἐσθλὸν, ἐπὶ δηρὸν δέ μοι αἰὼν 415
Ἔσσεται, οὐδέ κέ μ' ὦκα τέλος θανάτοιο κιχείη.
Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἐγὼ παραμυθησαίμην
Οἴκαδ' ἀποπλείειν, ἐπεὶ οὐκέτι δήετε τέκμωρ
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γάρ ἑθεν εὐρύοπα Ζεὺς
Χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί. 420
Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἰόντες ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν
Ἀγγελίην ἀπόφασθε, (τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων)
Ὄφρ' ἄλλην φράζωνται ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ἀμείνω,
Ἥ κέ σφιν νῆάς τε σαῷ καὶ λαὸν Ἀχαιῶν
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇς· ἐπεὶ οὔ σφισιν ἥδε γ' ἑτοίμη, 425
Ἣν νῦν ἐφράσσαντο, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ' ἄμμι μένων κατακοιμηθήτω,
Ὄφρα μοι ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
Αὔριον, ἢν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκῃ δ' οὔτι μιν ἄξω.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ, 430
Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
Δάκρυ' ἀναπρήσας, (περὶ γὰρ δίε νηυσὶν Ἀχαιῶν)
Εἰ μὲν δὴ νόστον γε μετὰ φρεσὶ φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ
Βάλλεαι, οὐδέ τι πάμπαν ἀμύνειν νηυσὶ θοῇσι 435
Πῦρ ἐθέλεις ἀΐδηλον, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ,
Πῶς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο φίλον τέκος αὖθι λιποίμην
Οἶος; σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρων ἱππηλάτα Πηλεὺς
Ἤματι τῷ ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε
Νήπιον, οὔπω εἰδόθ' ὁμοιΐου πτολέμοιο, 440

Οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι.
Τοὔνεκά με προέηκε διδασκέμεναι τάδε πάντα,
Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.
Ὡς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σεῖο, φίλον τέκος, οὐκ ἐθέλοιμι
Λείπεσθ', οὐδ' εἴ κέν μοι ὑποσταίη θεὸς αὐτὸς, 445
Γῆρας ἀποξύσας, θήσειν νέον ἡβώοντα,
Οἷον ὅτε πρῶτον λίπον Ἑλλάδα καλλιγύναικα,
Φεύγων νείκεα πατρὸς Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο,
Ὅς μοι παλλακίδος περιχώσατο καλλικόμοιο,
Τὴν αὐτὸς φιλέεσκεν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν, 450
Μητέρ' ἐμήν· ἡ δ' αἰὲν ἐμὲ λισσέσκετο γούνων
Παλλακίδι προμιγῆναι, ἵν' ἐχθήρειε γέροντα.
Τῇ πιθόμην καὶ ἔρεξα· πατὴρ δ' ἐμὸς αὐτίκ' ὀϊσθεὶς
Πολλὰ κατηρᾶτο, στυγερὰς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐρινῦς,
Μή ποτε γούνασιν οἷσιν ἐφέσσεσθαι φίλον υἱὸν 455
Ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα· θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαράς,
Ζεύς τε καταχθόνιος, καὶ ἐπαινὴ Περσεφόνεια.
Ἔνθ' ἐμοὶ οὐκέτι πάμπαν ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς
Πατρὸς χωομένοιο κατὰ μέγαρα στρωφᾶσθαι.
Ἦ μὲν πολλὰ ἔται καὶ ἀνεψιοὶ ἀμφὶς ἐόντες 460
Αὐτοῦ λισσόμενοι κατερήτυον ἐν μεγάροισι·
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς
Ἔσφαζον, πολλοὶ δὲ σύες θαλέθοντες ἀλοιφῇ
Εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο·
Πολλὸν δ' ἐκ κεράμων μέθυ πίνετο τοῖο γέροντος. 465
Εἰνάνυχες δέ μοι ἀμφ' αὐτῷ παρὰ νύκτας ἴαυον,
Οἱ μὲν ἀμειβόμενοι φυλακὰς ἔχον, οὐδέ ποτ' ἔσβη
Πῦρ, ἕτερον μὲν ὑπ' αἰθούσῃ εὐερκέος αὐλῆς,
Ἄλλο δ' ἐνὶ προδόμῳ, πρόσθεν θαλάμοιο θυράων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη μοι ἐπήλυθε νὺξ ἐρεβεννή, 470
Καὶ τότ' ἐγὼ θαλάμοιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας
Ῥήξας ἐξῆλθον, καὶ ὑπέρθορον ἑρκίον αὐλῆς
Ῥεῖα, λαθὼν φύλακάς τ' ἄνδρας δμῳάς τε γυναῖκας.
Φεῦγον ἔπειτ' ἀπάνευθε δι' Ἑλλάδος εὐρυχόροιο,
Φθίην δ' ἐξικόμην ἐριβώλακα, μητέρα μήλων, 475
Ἐς Πηλῆα ἄναχθ'· ὁ δέ με πρόφρων ὑπέδεκτο,
Καί μ' ἐφίλησ' ὡς εἴ τε πατὴρ ὃν παῖδα φιλήσῃ
Μοῦνον, τηλύγετον, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσι·
Καί μ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ μοι ὤπασε λαόν·
Ναῖον δ' ἐσχατιὴν Φθίης, Δολόπεσσιν ἀνάσσων. 480
Καί σε τοσοῦτον ἔθηκα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ἐκ θυμοῦ φιλέων, ἐπεὶ οὐκ ἐθέλεσκες ἅμ' ἄλλῳ
Οὔτ' ἐς δαῖτ' ἰέναι, οὔτ' ἐν μεγάροισι πάσασθαι,
Πρίν γ' ὅτε δή σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γούνεσσι καθίσσας,
Ὄψου τ' ἄσαιμι προταμὼν, καὶ οἶνον ἐπισχών. 485
Πολλάκι μοι κατέδευσας ἐπὶ στήθεσσι χιτῶνα
Οἴνου ἀποβλύζων ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ·
Ὣς ἐπὶ σοὶ μάλα πολλ' ἔπαθον, καὶ πολλὰ μόγησα,
Τὰ φρονέων, ὅ μοι οὔ τι θεοὶ γόνον ἐξετέλειον
Ἐξ ἐμεῦ· ἀλλὰ σὲ παῖδα θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ 490
Ποιεύμην, ἵνα μοί ποτ' ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς.
Ἀλλ' Ἀχιλεῦ, δάμασον θυμὸν μέγαν· οὐδέ τί σε χρὴ
Νηλεὲς ἦτορ ἔχειν· στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί,
Τῶν περ καὶ μείζων ἀρετὴ, τιμή τε βίη τε.
Καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι καὶ εὐχωλῇς ἀγανῇσι, 495
Λοιβῇ τε, κνίσῃ τε παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι
Λισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἁμάρτῃ.
Καὶ γάρ τε Λιταί εἰσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
Χωλαί τε, ῥυσαί τε, παραβλῶπές τ' ὀφθαλμώ,
Αἵ ῥά τε καὶ μετόπισθ' Ἄτης ἀλέγουσι κιοῦσαι. 500
Ἡ δ' Ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπος, οὕνεκα πάσας
Πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν
Βλάπτουσ' ἀνθρώπους· αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.
Ὃς μέν τ' αἰδέσεται κούρας Διὸς ἆσσον ἰούσας,
Τὸν δὲ μέγ' ὤνησαν, καί τ' ἔκλυον εὐξαμένοιο· 505
Ὃς δέ κ' ἀνήνηται, καί τε στερεῶς ἀποείπῃ,
Λίσσονται δ' ἄρα ταί γε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι,
Τῷ ἄτην ἅμ' ἕπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.
Ἀλλ' Ἀχιλεῦ, πόρε καὶ σὺ Διὸς κούρῃσιν ἕπεσθαι

Neque concionum, vbi viri egregij redduntur.
Propterea me misit, vt docerem te ista omnia,
Sermonumq; elocutor vt-esses, actorq; operum.
Itaq; à te, di ecte fili, non velim
Relinqui: neque si mihi promitteret Deus ipse
Senectutem abradens, esse-daturũ me iuuenem pubescentem:
Qualis (eram) cum primũ liqui Graeciã pulchras-mulieres-
Fugiens iurgia patris Amyn. Ormenidae, (habentem
Qui mihi ob pellicem irascebatur pulchricomam,
Quam ipse diligebat: & contemnebat vxorem,
Matrem meam: haec autem semper me rogabat genib. prehensis
Pellici miscerer, vt odio-haberet senem.
Ei obediui & feci: pater autem meus statim suspicatus,
Multa imprecatus est: odiosas vero inuocabat Furias,
Ne vnquam genibus meis imponerem dilectum filium
Ex me genitum, dij autem perfecerunt imprecationes,
Iupiterque infernus & dura Proserpina.
Tunc mihi non amplius omnino coercebatur in mentibus
Patris irati in domo vt versarer. (animus
Certè quidem multum familiares & cognati circum exi-
stentes ibi orantes me detinebant in aedibus.
Multas autem pingues oues & curuè gradientes nigros boues
Mactabant: multi autem sues florentes pinguedine
Assi extendebantur per flammam ignis.
Multum autem ex doliis vinum bibebatur huius senis.
Per-nouem-noctes autem circa me ipsum noctes agebant.
Hi quidem per-vices custodias habebant: neq; vnquã extingue-
Ignis, alter quidem in porticu bene munitae aulae: (batur
Alter autem in vestibulo ante thalami fores:
Sed quando iam decima mihi aduenit nox obscura,
Et tunc ego thalami foribus densè compactis,
Ruptis, exiui, & transilij septum aulae
Facile latens, custodésque viros, famulásque mulieres.
Fugi postea procul per Graeciam spaciosam:
In Phthiam perueni glebosam, nutricem ouium,
Ad Peleum regem: hic autem me lubens excepit,
Et me amauit vt pater suum filium amaret
Solum, extrema aetate-natum, amplius in possessionibus.
Et me diuitem fecit, multum autem mihi dedit populum.
Incolebam autem extremam-oram Phthiae, Dolopibus imperãs
Et te tantum feci, ô dijs-par Achilles,
Ex animo diligens: quoniam nolebas cum alio,
Neque ad conuiuium ire, neque in aedibus comedere,
Ante quàm te super meis ego genibus collocans,
Obsonióque saturarem praecidens, & vinum adhibens.
Saepe mihi rigasti in pectoribus vestem,
Vinum euomens, in infantia quae cura indiget:
Sic propter te permulta passus sum, & multa laboraui.
Haec cogitans, quia mihi non dij prolem perfecerunt
Ex me, sed te in filium, ô dijs similis Achilles,
Adoptabam, vt à me aliquando saeuam mortem propulsa-
res.
Sed Achilles, mitiga animum magnum, neque te oportet
Crudele cor habere: flexibiles autem sunt & dij ipsi,
Quorum etiam maior virtus, honórque potentiaque.
Tamen hos suffimentis, & votis benignis,
Libaminéque nidoréque conuertunt homines
Precantes, cum quis praeuaricatus fuerit vel peccarit.
Etenim Litae (i. Preces) sunt Iouis filiae magni,
Claudaeq; rugosaeq; strabaeq; oculis,
Quae & post Aten (i. Noxam) curant euntes.
Noxa verò robustáque & pedibus integra: ideò omnes
Longè praecurrit, anteuertit autem omnem per terram
Laedens homines. Illae verò medentur postmodò.
Qui quidem venerabitur filias Iouis propius accedentes,
Hunc valde iuuant, & exaudiunt precantem.
Qui autem recusauerit, & duriter negauerit, i. se velle flecti,
Precantur tunc hae Iouem Saturnium euntes
Eum vt Noxa simul sequatur, quò laesus poenas-luat.
Quare Achilles, da & tu Iouis filias sequi

Deorum preces & noxa.

Honorem, qui aliorum flectit mentem fortium.
Si enim non dona ferret, aliáque in posterum nominaret
Atrides, sed semper grauiter iratus esset:
Non equidem de ira abiecta hortarer.
Argiuis auxiliari indigentibus quantumlibet.
Nunc.v. simul statim multa dat, aliaq́, in posterū pollicetur.
Viros autem ad precandum insuper-insisit præstantissimos
Dilectos inter exercitum Achaicum, qui tibi ipsi
Amicissimi sunt Argiuorum: horum ne tu orationē spernas,
Neq́, pedes. antea.a. nō reprehendendū erat te iratum esse.
Sic & priscorum audiuimus laudes virorum
Heroum, quando aliquem vehemens ira occuparet,
Donisque-placabiles erant exorabilésque verbis.
Memini hoc fa[illegible] ego vetustum, neutiquam recens,
Vt acciderit: inter vos autem exponam omnes amicos.

De Meleagro narratio.

Curetes pugnabant & Aetoli pugnaces
Circa vrbem Calydona, & se mutuo interficiebant:
Aetoli quidem defendentes Calydona amœnam,
Curetes autem deuastare cupientes bello.
Etenim in hos malum aurea sede Diana excitauit
Irata, quòd ei non primitias in vbere solo
Oeneus sacrificauerat: alii.v. dii epulati sunt hecatombas,
Soli verò non sacrificauit Iouis filiæ magnæ.
Siue oblitus est, siue non aduertit: nocuit certè multum animo
Hæc.a. irata, diuinum genus sagittis-gaudens, (dentibus,
Incitauit in-gramine cubantem suem syluestrem candidis
Qui mala multa faciebat ex-consuet. vastans Oe. campum.
Multas autem hic funditus humi prostrauit arbores altas
Cum ipsis radicibus, & ipsis floribus pomorum.
Hunc autem filius Oenei occidit Meleager
Multis ex ciuitatibus venatores viros congregans
Et canes: non enim domitus fuisset paucis hominibus,
Tantus erat: multos autem rogum ascendere fecit tristem.
Hæc autem de ipso excitauit magnum tumultum & praliū
Pro apri capite, & pelle setosa,
Curetesq́, inter & Aetolos magnanimos.
Quandiu quidem igitur Meleager bellicosus pugnabat,
Tandiu Curetibus male erat, neque poterant
Mœnia extra manere, multi quamuis essent.
Sed quando iam Meleagrum inuasit ira, quæ & aliorum
Inflat in pectoribus mentem prudenter quamuis sapientiū)
Certe hic matri dilectæ Althææ iratus corde,
Iacebat apud legitimam vxorem pulchram Cleopatram,
Filiam Marpissæ pulchræ, Eueni filiæ,
Idæq́, qui fortissimus inter terrestres fuit viros,
Eorum qui tunc erant & sane contra regem sumpsit arcum
Phœbum Apoll. pulchræ gratia nymphæ. (Marpissæ.)
Hanc verò in ædibus pater & veneranda mater
Alcyonem vocabant cognomine: quòd ipsius
Mater Alcyones luctuosè casum ferens
Flebat, quando ipsam longe iaciens rapuit Phœb. Apollo.
Huic is accubabat, iram cruciantem-animum digerens,
Propter imprecationes matris iratus, quæ diis
Multum dolens supplicabat, propter fratris cædem.
Multum autem & terram multa-nutrientem manibus pulsabat,
Inuocans Plutonem & grauem Proserpinam,
In-genua considens: rigabatur autem lachrymis sinus:
Vt filio darent mortem: hanc.a. per-aerem-vagans Erinnys
Exaudiuit ex Erebo, implacabilem animum habens:
Horum.a. circa portas tumultus & strepitus excitabatur,
Turres dum-ferirentur: hunc autem orabant senes
Aetolorum, mittebantq́, deorum sacerdotes optimos
Vt exiret & opem-ferret, pro-misit magnum donum:
Vbi pinguissimus ager est Calydonis amœnæ,
Ibi ipsum iusserunt prædium amœnum eligere
Quinquaginta-iugerum: dimidium quidem vitiferi soli,
Dimidium autem ad nudam arationem terræ diuidere.
Multum autem ipsum obsecrabat senex equitator Oeneus,
Limen conscendens excelsi thalami,

Τιμὴν, ἥτ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτει φρένας ἐσθλῶν. 510
Εἰ μὲν γὰρ μὴ δῶρα φέροι, τὰ δ' ὄπισθ' ὀνομάζοι
Ἀτρείδης, ἀλλ' αἰὲν ἐπιζαφελῶς χαλεπαίνοι,
Οὐκ ἂν ἔγωγέ σε μῆνιν ἀπορρίψαντα κελοίμην
Ἀργείοισιν ἀμυνέμεναι χατέουσί περ ἔμπης·
Νῦν δ' ἅμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοῖ, τὰ δ' ὄπισθεν ὑπέστη, 515
Ἄνδρας δὲ λίσσεσθαι ἐπιπροέηκεν ἀρίστους
Κρινάμενος κατὰ λαὸν Ἀχαιϊκόν, οἵ τε σοὶ αὐτῷ
Φίλτατοι Ἀργείων· τῶν μὴ σύ γε μῦθον ἐλέγξῃς,
Μηδὲ πόδας· πρὶν δ' οὔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
Οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν 520
Ἡρώων, ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἵκοι,
Δωρητοί τε πέλοντο, παράρρητοί τ' ἐπέεσσι.
Μέμνημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαι, οὔτι νέον γε,
Ὡς ἦν· ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισι.
Κουρῆτές τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοὶ μενεχάρμαι 525
Ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον·
Αἰτωλοὶ μὲν ἀμυνόμενοι Καλυδῶνος ἐραννῆς,
Κουρῆτες δὲ διαπραθέειν μεμαῶτες Ἄρηϊ.
Καὶ γὰρ τοῖσι κακὸν χρυσόθρονος Ἄρτεμις ὦρσε
Χωσαμένη, ὅ οἱ οὔτι θαλύσια γουνῷ ἀλωῆς 530
Οἰνεὺς ῥέξ'· ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ' ἑκατόμβας,
Οἴῃ δ' οὐκ ἔρρεξε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο.
Ἢ λάθετ', ἢ οὐκ ἐνόησεν· ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ.
Ἡ δὲ χολωσαμένη δῖον γένος ἰοχέαιρα,
Ὦρσεν ἔπι χλούνην σῦν ἄγριον ἀργιόδοντα, 535
Ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν ἔθων Οἰνῆος ἀλωήν·
Πολλὰ δ' ὅγε προθέλυμνα χαμαὶ βάλε δένδρεα μακρὰ
Αὐτῇσιν ῥίζῃσι, καὶ αὐτοῖς ἄνθεσι μήλων.
Τὸν δ' υἱὸς Οἰνῆος ἀπέκτεινεν Μελέαγρος,
Πολλέων ἐκ πολίων θηρήτορας ἄνδρας ἀγείρας, 540
Καὶ κύνας· οὐ μὲν γάρ κε δάμη παύροισι βροτοῖσι·
Τόσσος ἔην, πολλοὺς δὲ πυρῆς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς.
Ἡ δ' ἀμφ' αὐτῷ θῆκε πολὺν κέλαδον καὶ ἀϋτὴν
Ἀμφὶ συὸς κεφαλῇ καὶ δέρματι λαχνήεντι,
Κουρήτων τε μεσηγὺ καὶ Αἰτωλῶν μεγαθύμων. 545
Ὄφρα μὲν οὖν Μελέαγρος ἀρηΐφιλος πολέμιζε,
Τόφρα δὲ Κουρήτεσσι κακῶς ἦν, οὐδὲ δύναντο
Τείχεος ἔκτοσθεν μίμνειν, πολέες περ ἐόντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδυ χόλος, (ὅστε καὶ ἄλλων
Οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον πύκα περ φρονεόντων) 550
Ἤτοι ὁ μητρὶ φίλῃ Ἀλθαίῃ χωόμενος κῆρ
Κεῖτο παρὰ μνηστῇ ἀλόχῳ καλῇ Κλεοπάτρῃ,
Κούρῃ Μαρπήσσης καλλισφύρου Εὐηνίνης,
Ἴδεώ θ', ὃς κάρτιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν
Τῶν τότε· καί ῥα ἄνακτος ἐναντίον εἵλετο τόξον 555
Φοίβου Ἀπόλλωνος, καλλισφύρου εἵνεκα νύμφης.
Τὴν δὲ τότ' ἐν μεγάροισι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ἀλκυόνην καλέεσκον ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτῆς
Μήτηρ Ἀλκυόνος πολυπενθέος οἶτον ἔχουσα
Κλαῖεν, ὅτε μιν ἑκάεργος ἀνήρπασε Φοῖβος Ἀπόλλων. 560
Τῇ ὅγε παρκατέλεκτο, χόλον θυμαλγέα πέσσων,
Ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος, ἥ ῥα θεοῖσι
Πόλλ' ἀχέουσ' ἠρᾶτο κασιγνήτοιο φόνοιο·
Πολλὰ δὲ καὶ γαῖαν πολυφόρβην χερσὶν ἀλοία,
Κικλήσκουσ' Ἀΐδην καὶ ἐπαινὴν Περσεφόνειαν, 565
Πρόχνυ καθεζομένη· δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι,
Παιδὶ δόμεν θάνατον· τῆς δ' ἠεροφοῖτις Ἐριννὺς
Ἔκλυεν ἐξ Ἐρέβεσφιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσα.
Τῶν δὲ τάχ' ἀμφὶ πύλας ὅμαδος καὶ δοῦπος ὀρώρει,
Πύργων βαλλομένων· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες 570
Αἰτωλῶν, πέμπον δὲ θεῶν ἱερῆας ἀρίστους,
Ἐξελθεῖν καὶ ἀμῦναι, ὑποσχόμενοι μέγα δῶρον·
Ὁππόθι πιότατον πεδίον Καλυδῶνος ἐραννῆς,
Ἔνθα μιν ἤνωγον τέμενος περικαλλὲς ἑλέσθαι
Πεντηκοντόγυον· τὸ μὲν ἥμισυ οἰνοπέδοιο, 575
Ἥμισυ δὲ ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι.
Πολλὰ δέ μιν λιτάνευε γέρων ἱππηλάτα Οἰνεύς,
Οὐδοῦ ἐπεμβεβαὼς ὑψηρεφέος θαλάμοιο,

Σείων

Σείων κολλητὰς σανίδας, γουνούμενος υἱόν·
Πολλὰ δὲ τόν γε κασίγνηται καὶ πότνια μήτηρ 580
Λίσσονθ'· ὁ δὲ μᾶλλον ἀναίνετο· πολλὰ δ' ἑταῖροι,
Οἵ οἱ κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἦσαν ἁπάντων.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς τοῦ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον,
Πρίν γ' ὅτε δὴ θάλαμος πύκ' ἐβάλλετο, τοὶ δ' ἐπὶ πύργων
Βαῖνον Κουρῆτες, καὶ ἐνέπρηθον μέγα ἄστυ. 585
Καὶ τότε δὴ Μελέαγρον ἐΰζωνος παράκοιτις
Λίσσετ' ὀδυρομένη, καί οἱ κατέλεξεν ἅπαντα
Κήδε' ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει, τῶν ἄστυ ἁλώῃ.
Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας. 590
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἀκούοντος κακὰ ἔργα.
Βῆ δ' ἰέναι, χροῒ δ' ἔντε' ἐδύσετο παμφανόωντα.
Ὣς ὁ μὲν Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυνεν κακὸν ἦμαρ,
Εἴξας ᾧ θυμῷ· τῷ δ' οὐκέτι δῶρ' ἐτέλεσσαν
Πολλά τε καὶ χαρίεντα, κακὸν δ' ἤμυνε καὶ αὔτως. 595
Ἀλλὰ σὺ μή μοι ταῦτα νόει φρεσί, μηδέ σε δαίμων
Ἐνταῦθα τρέψειε φίλος· κάκιον δέ κεν εἴη
Νηυσὶν καιομένῃσιν ἀμυνέμεν· ἀλλ' ἐπὶ δώρων
Ἔρχεο· ἶσον γάρ σε θεῷ τίσουσιν Ἀχαιοί.
Εἰ δέ κ' ἄτερ δώρων πόλεμον φθισήνορα δύῃς, 600
Οὐκέθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσεαι, πόλεμόν περ ἀλαλκών.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Φοῖνιξ ἄττα γεραιὲ διοτρεφές, οὔ τί με ταύτης
Χρεὼ τιμῆς· φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ,
Ἥ μ' ἕξει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, εἰσόκ' ἀϋτμὴ 605
Ἐν στήθεσσι μένῃ, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Μή μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
Ἀτρεΐδῃ ἥρωϊ φέρων χάριν· οὐδέ τί σε χρὴ
Τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοι ἀπέχθηαι φιλέοντι. 610
Καλόν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν ὅς κ' ἐμὲ κήδῃ.
Ἶσον ἐμοὶ βασίλευε, καὶ ἥμισυ μείρεο τιμῆς.
Οὗτοι δ' ἀγγελέουσι, σὺ δ' αὐτόθι λέξεο μίμνων
Εὐνῇ ἔνι μαλακῇ· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
Φρασσόμεθ' ἤ κε νεώμεθ' ἐφ' ἡμέτερ', ἦ κε μένωμεν. 615
Ἦ καὶ Πατρόκλῳ ὅ γ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε σιωπῇ
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος, ὄφρα τάχιστα
Ἐκ κλισίης νόστοιο μεδοίατο· τοῖσι δ' ἄρ' Αἴας
Ἀντίθεος Τελαμωνιάδης μετὰ μῦθον ἔειπε,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, 620
Ἴομεν· οὐ γάρ μοι δοκέει μύθοιο τελευτὴ
Τῇδέ γ' ὁδῷ κρανέεσθαι· ἀπαγγεῖλαι δὲ τάχιστα
Χρὴ μῦθον Δαναοῖσι, καὶ οὐκ ἀγαθόν περ ἐόντα,
Οἵ που νῦν ἕαται ποτιδέγμενοι· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμόν, 625
Σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλότητος ἑταίρων,
Τῆς ᾗ μιν παρὰ νηυσὶν ἐτίομεν ἔξοχον ἄλλων,
Νηλής· καὶ μέν τίς τε κασιγνήτοιο φονῆος
Ποινὴν, ἢ οὗ παιδὸς ἐδέξατο τεθνηῶτος·
Καί ῥ' ὁ μὲν ἐν δήμῳ μένει αὐτοῦ πόλλ' ἀποτίσας, 630
Τοῦ δέ τ' ἐρητύεται κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
Ποινὴν δεξαμένῳ· σοὶ δ' ἄλληκτόν τε κακόν τε
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θεοὶ θέσαν, εἵνεκα κούρης
Οἴης· νῦν δέ τοι ἑπτὰ παρίσχομεν ἔξοχ' ἀρίστας,
Ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τῇσι· σὺ δ' ἵλαον ἔνθεο θυμόν, 635
Αἴδεσσαι δὲ μέλαθρον· ὑπωρόφιοι δέ τοι εἰμὲν
Πληθύος ἐκ Δαναῶν, μέμαμεν δέ τοι ἔξοχον ἄλλων
Κήδιστοί τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι, ὅσσοι Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Αἶαν διογενὲς Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν, 640
Πάντα τί μοι κατὰ θυμὸν ἐείσω μυθήσασθαι.
Ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότ' ἐκείνων
Μνήσομαι, ὥς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν
Ἀτρεΐδης, ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
Ἀλλ' ὑμεῖς ἔρχεσθε, καὶ ἀγγελίην ἀπόφασθε· 645
Οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἱματόεντος,
Πρίν γ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἕκτορα δῖον

Qui erant conglutinatos asseres, suppliciter rogans filium.
Multum autem hunc sorores, & veneranda mater
Rogabant: hic autem magis recusabat: multúmque socij,
Qui sibi maximè reuerendi & amicissimi erant omnium:
Sed neque sic huius animum in pectoribus flectebant,
Antequam thalamus frequenter percutiebatur, ipsiq; turres
Conscendebant Curetes, & incendebant magnam urbem:
Et tum iam Meleagrum formosa uxor
Rogauit eiulans, & ei recensuit omnes
Miserias quæ hominibus contingũt, quorũ urbs capta fuerit,
Viros quidem alij occidunt, urbẽ autem ignis in puluerem rede-
Liberos autem alij abducunt gracilésque mulieres. (git,
Huius autem commouebatur animus audientis mala opera.
Perrexit autem ire: corpori que arma induit splendida.
Sic quidem ab Aetolis propulsauit malum diem,
Cedens suæ iræ: huic autem non item dona persoluerunt,
Multa, & decora: malum tamen depulit vel sic.
Sed tu ne mihi ista cogites mentibus, neque te dæmon
Huc vertat ô amice, vituperabilius autem esset
Nauibus incensis auxiliari: sed propter dona
Venito, quia te ac Deum honorabunt Achiui.
Si autem sine donis pugnam viros perdentem inieris,
Non item æque cum honore eris, bellũ quamuis propulsaueris.

Achillis responsio ad Phœnicem.

Hunc vero excipiens allocutus est pedibus velox Achilles,
Phœnix pater senex nobilissime, non mihi hoc
Opus est honore: puto autem me honoratum esse Iouis voluntate,
Quæ me retinebit apud naues curuas puppib. dum spiritus
In pectoribus maneat, & mihi chara genua moueantur.
Aliud verò tibi dico, tu autem animo manda tuo:
Ne mihi turba animum flens & mœrens,
Atridæ heroi gratificans: neutiquam te conuenit
Ipsum amare, ut ne mihi odio sis, te amanti.
Honestum tibi mecum eum lædere qui me læserit.
Aeque ac ego regna, & dimidium partire honorem:
Isti autem renunciabunt, tu autem hîc cubato remanens
Lecto in molli: unà cum autem aurora illucescente
Consultabimus, an redeamus ad nostra, an maneamus.
Dixit & Patroclo hic superciliis annuit tacitè,
Phœnici ut sterneret densum lectum, ut citissimè
E tentorio reditum curarent. inter illos autem Aiax
Deo-par Telamonius orationem habuit:

Aiacis oratio.

Nobilis genere-orte Laertiade, prudentissime Vlysses,
Abeamus: non enim mihi videtur sermonis finis
Hoc quidem itinere absolutum-iri: nunciare autem velocissimè
Oportet responsum Danais, non bonum licet existens,
Qui alicubi nunc sedent expectantes. sed Achilles
Immitem in pectoribus reposuit superbam iram:
Durus, neque rationem habet amicitiæ sociorum,
Eius qua eum apud naues honorabamus supra cæteros.
O immisericordem! etenim aliquis pro fratris cæde
Satisfactionem, vel pro suo filio accepit occiso:
Et is quidem (s. qui occidit) *in populo manet ibi multa post-*
quam persoluit.
Alteri ei autem sedatur cor & animus elatus
Satisfactionem suscipienti: tibi. v. incessabilemq; sanámque
Iram in pectoribus Dij posuerunt gratia puellæ
Vnius: nunc autem tibi septem præbemus eximiè optimas,
Aliaq; multa præter has. tu itaque placidum sume animum.
Reuerere autem (tuam) *domum, domestici enim tibi sumus*
Multitudine ex Danaorum: cupimus tibi supra cæteros
Familiarissimi esse & amicissimi, quotcunque sunt Achiui.

Achillis ad Aiacem responsio. χ. ἐκείνου

Hunc autem excipiens allocutus est pedibus velox Achilles:
Aiax nobilis, Telamonie, princeps populorum,
Omnia mihi ex animo visus es dixisse.
Sed mihi tumescit cor ira, quoties illius
Recordor, qui me contemptibilem inter Argiuos fecit
Atrides, tanquam aliquem immunem aduenam.
Quare vos abite, & legationem renunciate.
Non enim antè bellum curabo sanguinolentum,
Quam filius Priami bellicosi Hector diuinus,

Myrmidonum ad tentoria & naues venerit,
Interficiens Argiuos, incendatq; igne naues.
Circum verò meum tentorium & nauem nigram,
Hectorem etiam alacrem, a pugna cohibitum iri puto.
Sic dixit: hi verò vnusquisque accepto poculo rotundo,
Libantes, ad naues iuerunt rursus, praeibat autem Vlysses.
Patroclus autem socijs & ancillis imperauit,
Phoenici sternere densum lectum quamcelerrime.
Illae autem obedientes strauerunt lectum vt imperauerat:
Pellesque ouinas culcitramq; lineiq; subtilem florem.
Ibi senex cubuit, & auroram diuinam expectauit:
Sed Achilles cubuit in recessu tentorij artificiose facti:
Huic autem accubuit mulier, quam e Lesbo adduxerat,
Phorbantis filia Diomeda pulchras-genas habens:
Patroclus autem ex altera parte dormiuit: apud ipsum
Iphis formosa, quam ei tribuit nobilis Achilles,
Scyron cum cepit altam, Enyei oppidum.
Hi verò postquam ad tentoria Atridae venerunt,
Hos quidem aureis poculis filij Achiuorum
Excipiebant aliunde alius consurgendo, interrogabantque,
Primus autem interrogauit rex virorum Agamemnon:
Dic age mihi ò laudatiss. Vlysses, ingens gloria Achiuorum
Ecquid vult à nauibus defendere ardentem ignem?
An recusauit, iraque habet superbum animum?
Hunc autem rursus allocutus est patiens nobilis Vlysses.
Atride illustrissime rex virorum Agamemnon,
Ille non vult restringere iram, sed adhuc magis
Impletur irae te autem recusat, v. paruipendit & tua dona.
Ipsum te consultare vna cum Argiuis iussit,
Quomodo naues salues & exercitum Achiuorum.
Ipse verò minatus est, simul atq; aurora apparuerit,
Naues bene-tabulatas in mare tracturum quae vtrinque-remis-aguntur.
Atque etiam alios dixit se hortari
Vt domum renauigent: quia non amplius inuenietis finem
Troiae altae. valde enim ipsam altitonans Iupiter
Manu sua protegit animamq; sumpserunt populi.
Sic dixit: possunt & hi haec dicere, qui me sequuti sunt,
Aiax & praecones duo, prudentes ambo.
Phoenix verò illic senex cubuit sic enim iussit,
Vt se in nauibus dilectam in patriam sequatur.
Crastinò si velit: vi autem neutiquam ipsum ducet.
Sic dixit: hi verò omnes quieti facti sunt silentio,
Sermonem admirati valde. n. duriter dixerat (s. Achill.)
Diu autem taciti erant tristes filij Achiuorum.
Tandem verò locutus est bello clarus Diomedes.
Atride, illustrissime rex virorum Agamemnon,
Vtinam non orasses eximium Peliden,
Infinita dona dans: is autem superbus est & aliàs:
Nunc rursus ipsum multo magis in superbiam impulisti.
Sed illum quidem sinamus, siue abeat,
Siue maneat: tunc verò rursum pugnabit, quando ipsum
Animus in pectoribus impulerit, & Deus incitauerit.
Sed age, sicut ego dixero obsequamur omnes:
Nunc quidem cubate, refecti charum cor
(Cibo & potu, hoc enim robur est & virtus.)
Sed postquam apparuerit pulchra roseis digitis aurora,
Statim ante naues tene exercitumq; & equos,
Adhortans, & verò ipse inter primos pugna.
Sic dixit: hi verò omnes approbarunt reges,
Consilium admirati Diomedis equitandi-periti.
Et tunc quum libassent, iuerunt ad tentorium vnusquisque
Ibi autem cubuerunt, & somni donum sumpserunt.

Legati ad Agamemnonem redeunt infecta re.

Μυρμιδόνων ἐπί τε κλισίας καὶ νῆας ἵκηται
Κτείνοντ' Ἀργείους, κατά τε σμῦξαι πυρὶ νῆας.
Ἀμφὶ δέ τοι τῇ ἐμῇ κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ 650
Ἕκτορα καὶ μεμαῶτα μάχης σχήσεσθαι ὀΐω.
Ὣς ἔφαθ', οἳ δὲ ἕκαστος ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
Σπείσαντες, παρὰ νῆας ἴσαν πάλιν· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν ἰδὲ δμῳῇσι κέλευσε
Φοίνικι στορέσαι πυκινὸν λέχος ὅττι τάχιστα. 655
Αἳ δ' ἐπιπειθόμεναι στόρεσαν λέχος ὡς ἐκέλευσε,
Κώεά τε ῥῆγός τε, λίνοιό τε λεπτὸν ἄωτον.
Ἔνθ' ὁ γέρων κατέλεκτο, καὶ Ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὗδε μυχῷ κλισίης ἐϋπήκτου·
Τῷ δ' ἄρα παρκατέλεκτο γυνή, τὴν Λεσβόθεν ἦγε, 660
Φόρβαντος θυγάτηρ Διομήδη καλλιπάρῃος.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἐλέξατο· πὰρ δ' ἄρα καὶ τῷ
Ἶφις ἐΰζωνος, τήν οἱ πόρε δῖος Ἀχιλλεύς,
Σκῦρον ἑλὼν αἰπεῖαν Ἐνυῆος πτολίεθρον.
Οἳ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρεΐδαο γένοντο, 665
Τοὺς μὲν ἄρα χρυσέοισι κυπέλλοις υἷες Ἀχαιῶν
Δειδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασταδόν, ἔκ τ' ἐρέοντο·
Πρῶτος δ' ἐξερέεινεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Εἴπ' ἄγε μ' ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Ἤ ῥ' ἐθέλει νήεσσιν ἀλεξέμεναι δήϊον πῦρ, 670
Ἦ ἀπέειπε, χόλος δ' ἔτ' ἔχει μεγαλήτορα θυμόν;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Κεῖνός γ' οὐκ ἐθέλει σβέσσαι χόλον, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Πιμπλάνεται μένεος, σὲ δ' ἀναίνεται ἠδὲ σὰ δῶρα. 675
Αὐτόν σε φράζεσθαι ἐν Ἀργείοισιν ἄνωγεν
Ὅππως κεν νῆάς τε σαῷς καὶ λαὸν Ἀχαιῶν·
Αὐτὸς δ' ἠπείλησεν ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι
Νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν ἀμφιελίσσας.
Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἔφη παραμυθήσασθαι 680
Οἴκαδ' ἀποπλείειν, ἐπεὶ οὐκέτι δήετε τέκμωρ
Ἰλίου αἰπεινῆς· μάλα γάρ ἑθεν εὐρύοπα Ζεὺς
Χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί.
Ὣς ἔφατ'· εἰσὶ καὶ οἵδε τάδ' εἰπέμεν, οἵ μοι ἕποντο,
Αἴας καὶ κήρυκε δύω, πεπνυμένω ἄμφω. 685
Φοῖνιξ δ' αὖθ' ὁ γέρων κατελέξατο, ὣς γὰρ ἀνώγει,
Ὄφρά οἱ ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδ' ἕπηται
Αὔριον, ἢν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκῃ δ' οὔ τί μιν ἄξει.
Ὣς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσε. 690
Δὴν δ' ἄνεῳ ἦσαν τετιηότες υἷες Ἀχαιῶν·
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Μὴ ὄφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλεΐωνα,
Μυρία δῶρα διδούς· ὁ δ' ἀγήνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως. 695
Νῦν αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας.
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἴῃσιν,
Ἦ κε μένῃ· τότε δ' αὖτε μαχήσεται ὁππότε κέν μιν
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγῃ, καὶ θεὸς ὄρσῃ.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες. 700
Νῦν μὲν κοιμήσασθε τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ
Σίτου καὶ οἴνοιο· (τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.)
Αὐτὰρ ἐπεί κε φανῇ καλὴ ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Καρπαλίμως πρὸ νεῶν ἐχέμεν λαόν τε καὶ ἵππους
Ὀτρύνων, καὶ δ' αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μάχεσθαι. 705
Ὣς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνησαν βασιλῆες,
Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
Καὶ τότε δὴ σπείσαντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος,
Ἔνθα δὲ κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἡ κάππα ῥαψῳδία.

ΑΛΛΟΙ μὲν παρὰ νηυσὶν ἀριστῆες Παναχαιῶν
Εὗδον παννύχιοι, μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·
Ἀλλ' οὐκ Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Ὕπνος ἔχε γλυκερὸς, πολλὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντα.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπτῃ πόσις Ἥρης ἠϋκόμοιο, 5
Τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον, ἠὲ χάλαζαν,
Ἢ νιφετὸν, ὅτε πέρ τε χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας,
Ἠέ ποθι πτολέμοιο μέγα στόμα πευκεδανοῖο·
Ὣς πυκίν' ἐν στήθεσσιν ἀνεστενάχιζ' Ἀγαμέμνων
Νειόθεν ἐκ κραδίης, τρομέοντο δέ οἱ φρένες ἐντός. 10
Ἤτοι ὅτ' ἐς πεδίον τὸ Τρωϊκὸν ἀθρήσειε,
Θαύμαζεν πυρὰ πολλὰ τὰ καίετο Ἰλιόθι πρὸ,
Αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπὴν, ὅμαδόν τ' ἀνθρώπων.
Αὐτὰρ ὅτ' ἐς νῆάς τε ἴδοι καὶ λαὸν Ἀχαιῶν,
Πολλὰς ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους ἕλκετο χαίτας 15
Ὑψόθ' ἐόντι Διΐ, μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ.
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλὴ,
Νέστορ' ἔπι πρῶτον Νηλήϊον ἐλθέμεν ἀνδρῶν,
Εἴ τινά οἱ σὺν μῆτιν ἀμύμονα τεκτήναιτο,
Ἥ τις ἀλεξίκακος πᾶσιν Δαναοῖσι γένοιτο. 20
Ὀρθωθεὶς δ' ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα·
Ἀμφὶ δ' ἔπειτα δαφοινὸν ἑέσσατο δέρμα λέοντος
Αἴθωνος μεγάλοιο, ποδηνεκὲς, εἵλετο δ' ἔγχος.
Ὣς δ' αὔτως Μενέλαον ἔχε τρόμος· οὐδὲ γὰρ αὐτῷ 25
Ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐφίζανε, μή τι πάθοιεν
Ἀργεῖοι, τοὶ δὴ ἕθεν εἵνεκα πουλὺν ἐφ' ὑγρὴν
Ἤλυθον ἐς Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες.
Παρδαλέῃ μὲν πρῶτα μετάφρενον εὐρὺ κάλυψε
Ποικίλῃ, αὐτὰρ ἐπὶ στεφάνην κεφαλῆφιν ἀείρας 30
Θήκατο χαλκείην, δόρυ δ' εἵλετο χειρὶ παχείῃ.
Βῆ δ' ἴμεν ἀνστήσων ὃν ἀδελφεὸν, ὃς μέγα πάντων
Ἀργείων ἤνασσε, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ.
Τὸν δ' εὗρ' ἀμφ' ὤμοισι τιθήμενον ἔντεα καλὰ
Νηῒ πάρα πρυμνῇ· τῷ δ' ἀσπαστὸς γένετ' ἐλθών. 35
Τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Τίφθ' οὕτως ἠθεῖε κορύσσεαι; ἦ τιν' ἑταίρων
Ὀτρύνεις Τρώεσσιν ἐπίσκοπον; ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Δείδω μὴ οὔ τίς τοι ὑπόσχηται τόδε ἔργον,
Ἄνδρας δυσμενέας σκοπιαζέμεν οἶος ἐπελθὼν 40
Νύκτα δι' ἀμβροσίην· μάλα τις θρασυκάρδιος ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
Χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καὶ σὲ, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Κερδαλέης, ἥ τίς κεν ἐρύσσεται ἠδὲ σαώσει
Ἀργείους καὶ νῆας, ἐπεὶ Διὸς ἐτράπετο φρήν. 45
Ἑκτορέοις ἄρα μᾶλλον ἐπὶ φρένα θῆχ' ἱεροῖσιν.
Οὐ γάρ πω ἰδόμην, οὐδ' ἔκλυον αὐδήσαντος,
Ἄνδρ' ἕνα τοσσάδε μέρμερ' ἐπ' ἤματι μητίσασθαι,
Ὅσσ' Ἕκτωρ ἔρρεξε Διῒ φίλος υἷας Ἀχαιῶν
Αὔτως, οὔτε θεᾶς υἱὸς φίλος, οὔτε θεοῖο. 50
Ἔργα δ' ἔρεξ' ὅσα φημὶ μελησέμεν Ἀργείοισι
Δηθά τε καὶ δολιχόν· τόσα γὰρ κακὰ μήσατ' Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ἴθι νῦν Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα κάλεσσον
Ῥίμφα θέων ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐπὶ Νέστορα δῖον
Εἶμι, καὶ ὀτρυνέω ἀνστήμεναι, αἴ κ' ἐθέλῃσιν 55
Ἐλθεῖν ἐς φυλάκων ἱερὸν τέλος, ἠδ' ἐπιτεῖλαι.
Κείνου γάρ κε μάλιστα πιθοίατο· τοῖο γὰρ υἱὸς
Σημαίνει φυλάκεσσι, καὶ Ἰδομενῆος ὀπάων
Μηριόνης· τοῖσιν γὰρ ἐπετράπομέν γε μάλιστα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος, 60
Πῶς γάρ μοι μύθῳ ἐπιτέλλεαι, ἠδὲ κελεύεις;

ILIADIS HOMERI X. COMPOSITIO.

CÆTERI quidem apud naues principes omnium Achiuorum
Dormiebant per noctes molli domiti somno:
Verum non Atridem Agamemnonem pastorem populorum
Somnus tenebat dulcis, multa animo voluentem.
Veluti cum fulgurat maritus Iunonis bene compta.
Parans vel magnum imbrem, immensumve grandinem,
Vel niuem, quando quidem nix dealbauit arua,
Vel alicubi belli magnum os amari:
Tam frequenter in pectoribus suspirabat Agamemnon
Funditus ex corde: tremebant autem ei præcordia intus
Cum quidem in campum Troianum respexisset,
Mirabatur ignes multos, qui ardebant ante Ilium,
Tibiarum fistularumque sonum, tumultumque hominum:
Verùm, quum ad naues jre- spexit & exercitum Achiuorum,
Multos ex capite radicitus euellebat capillos
Superne existenti Ioui, valde autem gemebat gloriosum cor.
Hæc autem ei in animo optima visa est sententia,
Ad Nestorem primum Neleium accedere virorum,
Si quod secum consilium salutare fabricaret,
Quod remedium malorum cunctis Danais esset.
Erectus itaque induit circa pectora tunicam:
Pedibus autem sub robustis ligauit pulchros calceos:
Deinde autem rufam induit pellem leonis
Fului magni, demissam vsque ad pedes: sumpsitque hastam.
Eodem modo Menelaum tenebat tremor, neque enim ipsi
Somnus in palpebris insidebat, ne quid paterentur
Argiui, qui vtique sui gratia pontum per multum
Venerant ad Troiam, bellum audax in animo-habentes.
Pelle-pardi quidem primum tergum latum texit
Maculosa, sed galeam in capite eleuans
Posuit aream, hastamque cepit manu robusta.
Perrexit autem excitaturus suum fratrem, qui potenter cunctis
Argiuis præerat & tanquam deus colebatur in populo:
Hunc autem inuenit circum humeros ponentem arma pulchra
Nauis apud puppim: huic autem gratus fuit veniens.
Hunc prior allocutus est vir-bello strenuus Menelaus:
Cur sic frater armaris? num quem sociorum
Impellis Troianis exploratorem? sed valde admodum
Timeo, ne vllus tibi promittat hoc opus,
Vt viros hostes exploret, solus accedens
Noctem per diuinam: valde quis fuerit audax erit.
Hunc autem respondens, allocutus est rex Agamemnon
Opus est consilio mihi & tibi, a-Ioue nutrite o Menelae,
Prudente, quod liberabit atque seruabit
Argiuos & naues, quoniam Iouis auersa est à nobis mens
Hectoreis sane magis animum adiecit sacrificiis.
Non enim vnquam vidi, neque audiui (ex alio referente)
Virum vnum tanta ardua opera vno die molitum esse,
Quanta Hector fecit Ioui charus, filios Achiuorum
Sine-causa: neque deæ filius dilectus, neque dei:
Opera autem fecit, quæ puto curæ-fore Græcis
Diuque & in longum tempus, tantis enim malis affecit
Achiuos.
Sed i nunc Aiacem & Idomeneum voca
Cito currens ad naues: ego vero ad Nestorem diuinum
Vado & hortabor vt surgat, siquidem velit
Venire ad custodum sacram turmam, & mandare eis:
Illum enim potissimum audient: huius enim filius
Præest custodibus & Idomenei comes
Meriones: his enim commisimus maxime: (scuram custodiæ)
Huic autem respondit deinde in bello strenuus Menelaus:
Quomodo verò mihi sermone mandas & iubes?

Agamēnō & Menelaus æstuant.

Agamēnō & Menelaus inter se deliberant.

Illic vt maneam inter illos, præstolans donec venias,
An curram ad te rursus, quum bene illis præcepero?
Hunc.a.rursus allocutus est rex virorum Agamemnon.
Illic mane, ne quo-modo aberremus ab inuicem
Venientes: multa enim per exercitum sunt viæ.
γρ. ἐγρήγορθαι Sup. *Clama autem quà iueris, & vigilare iube,*
A-maioribus ex stirpe compellans virum quemlibet,
Omnes laudans: neque superbias animo:
Sed & nosmetipsi laboremus: sic quippe nobis
Iupiter nascentibus immisit calamitatem grauem.
Agamemnō Nestorem adit. *Sic fatus: dimisit fratrem, bene postquam præcepisset.*
Sed hic perrexit ire ad Nestorem pastorem populorum:
Hunc verò inuenit apud tentorium & nauem nigram
Lecto in molli iuxtaq; cum arma variegata iacebant,
Scutum & duæ hastæ splendidaq; galea.
Propè etiam baltheus iacebat valde-varius, quo senex
Cingebatur quando ad bellum perniciosum armaretur.
Populū suum ducēs: nā nō permittebat-se (cedebat) se-
Erectus.a.super cubitum caput eleuans, (*nectuti tristi.*
Atridem allocutus est, & rogabat sermone,
γρ. ὅτις *Quis autem sic ad naues per castra venis solus,*
Noctem per obscuram, quando dormiunt mortales cæteri?
An aliquem custodem quærens, an aliquem sociorum?
Loquere, neque tacitus ad me accede: quid tibi opus est?
Huic.a.respondit rex virorum Agamemnon,
O Nestor Neleiade, ingens gloria Achiuorum,
Cognosces Atridem Agamemnona, quem supra omnes
Iupiter immisit laboribus assiduè, quoad spiritus
In pectoribus maneat, & mihi chara genua moueantur.
Erro ita, quoniam non mihi in oculis dulcis somnus
Insidet, sed curæ est bellum & clades Achiuorum.
Vehementer enim pro Græcis timeo, neque mihi cor
Firmum, sed perpulsus-sum: cor autem mihi extra
Pectora exilit, tremunt vero præclara membra.
Sed si quid facere cogitas (quoniam neque te somnus capit)
Eia, ad custodes descendamus, vt videamus
Ne hi quidem labore defessi, vel etiam vigilia,
Dormiant: at custodiæ prorsus obliuiscantur:
Hostes autem viri propè sedent, neque scimus
An fortè etiam per noctem in animo habeant pugnare.
Huic verò respondit deinde Gerenius eques Nestor:
Atride illustrissime rex virorum Agamemnon,
Minimè sane Hect. omnia sua cogitata consiliarius Iupiter
γρ. Ἐκτελέει *Perficiet quæcunque nunc sperat: sed ipsum puto*
Curis laboraturum vel pluribus, siquidem Achilles
Ex ira molesta conuerterit dilectum cor:
Te verò libenter sequar ego: insuper & excitemus alios.
Et Tydidem hasta inclytum, & Vlyssem,
Et Aiacem celerem & Phylei fortem filium.
Quin si quis & hos accedens vocaret,
Diuinúmque Aiacem & Idomenea regem.
Horum enim naues sunt longissimè, neque valde propè.
Sed amicum quamuis existentem & venerandū Menelaū
Increpabo: quamuis mihi irascaris. neque celabo,
Quòd dormit, tibi verò soli commisit laborare.
Nunc debebat circa omnes principes laborare.
Suppliciter-orans: necessitas n. vrget minimè tolerabilis.
Hunc.a.rursus allocutus est rex virorum Agamemnon:
O senex, aliàs quidem te etiam accusare iussi.
Sæpe enim negligens-est, nec vult laborare,
Neque pigritiæ cedens, neque insipientiæ mentis:
Sed me respiciens & meum expectans nutum.
Nunc autem me prior valde surrexit, & mihi adstitit:
Hunc quidem ego præmisi vocare, quos tu quæris.
Sed eamus: illos autem inueniemus ante portas
Inter custodes: ibi enim ipsis indicaui vt congregarentur.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:
Sic nullus ei irascetur, neque immorigerus-erit
Argiuorum, quando aliquem hortatus fuerit, & iusse-
rit.

Αὖθι μένω μετὰ τοῖσι, δεδεγμένος εἰς ὅ κεν ἔλθῃς,
Ἦε θέω μετὰ σ' αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Αὖθι μένειν, μή πως ἀβροτάξομεν ἀλλήλοιιν 65
Ἐρχομένω· πολλαὶ γὰρ ἀνὰ στρατόν εἰσι κέλευθοι.
Φθέγγεο δ' ᾗ κεν ἴῃσθα, καὶ ἐγρήγορθαι ἄνωχθι,
Πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον,
Πάντας κυδαίνων· μηδὲ μεγαλίζεο θυμῷ·
Ἀλλὰ καὶ αὐτοί περ πονεώμεθα· ὧδέ που ἄμμι 70
Ζεὺς ἐπὶ γεινομένοισιν ἵει κακότητα βαρεῖαν.
Ὣς εἰπὼν, ἀπέπεμπεν ἀδελφεὸν εὖ ἐπιτείλας.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Νέστορα ποιμένα λαῶν.
Τὸν δ' εὗρεν παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Εὐνῇ ἔνι μαλακῇ· παρὰ δ' ἔντεα ποικίλ' ἔκειτο, 75
Ἀσπὶς καὶ δύο δοῦρε, φαεινή τε τρυφάλεια·
Πὰρ δὲ ζωστὴρ κεῖτο παναίολος, ᾧ ῥ' ὁ γεραιὸς
Ζώννυθ' ὅτ' ἐς πόλεμον φθισήνορα θωρήσσοιτο,
Λαὸν ἄγων· ἐπεὶ οὐ μὲν ἐπέτρεπε γήραϊ λυγρῷ.
Ὀρθωθεὶς δ' ἄρ' ἐπ' ἀγκῶνος, κεφαλὴν ἐπαείρας, 80
Ἀτρεΐδην προσέειπε, καὶ ἐξερεείνετο μύθῳ,
Τίς δ' οὗτος κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν ἔρχεαι οἶος,
Νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι·
Ἠέ τιν' οὐρήων διζήμενος, ἤ τιν' ἑταίρων;
Φθέγγεο, μηδ' ἀκέων ἐπ' ἔμ' ἔρχεο· τίπτε δέ σε χρεώ; 85
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Γνώσεαι Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα, τὸν περὶ πάντων
Ζεὺς ἐνέηκε πόνοισι διαμπερὲς, εἰς ὅ κ' ἀϋτμὴ
Ἐν στήθεσσι μένῃ, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ· 90
Πλάζομαι ὧδ', ἐπεὶ οὔ μοι ἐπ' ὄμμασι νήδυμος ὕπνος
Ἱζάνει, ἀλλὰ μέλει πόλεμος καὶ κήδε' Ἀχαιῶν·
Αἰνῶς γὰρ Δαναῶν περιδείδια, οὐδέ μοι ἦτορ
Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι· κραδίη δέ μοι ἔξω
Στηθέων ἐκθρώσκει, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα. 95
Ἀλλ' εἴ τι δραίνεις, (ἐπεὶ οὐδὲ σέ γ' ὕπνος ἱκάνει)
Δεῦρ' ἐς τοὺς φύλακας καταβήομεν, ὄφρα ἴδωμεν
Μὴ τοὶ μὲν καμάτῳ ἀδηκότες ἠδὲ καὶ ὕπνῳ
Κοιμήσωνται, ἀτὰρ φυλακῆς ἐπὶ πάγχυ λάθωνται·
Δυσμενέες δ' ἄνδρες σχεδὸν εἵαται, οὐδέ τι ἴδμεν, 100
Μή πως καὶ διὰ νύκτα μενοινήσωσι μάχεσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Οὔ θην Ἕκτορι πάντα νοήματα μητίετα Ζεὺς
Ἐκτελέει, ὅσα πού νυν ἐέλπεται· ἀλλά μιν οἴω 109
Κήδεσι μοχθήσειν καὶ πλείοσιν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
Ἐκ χόλου ἀργαλέοιο μεταστρέψῃ φίλον ἦτορ.
Σοὶ δὲ μάλ' ἕψομ' ἐγώ· ποτὶ δ' αὖ καὶ ἐγείρομεν ἄλλους,
Ἠμὲν Τυδεΐδην δουρικλυτὸν, ἠδ' Ὀδυσῆα,
Ἠδ' Αἴαντα ταχὺν, καὶ Φυλέος ἄλκιμον υἱόν. 110
Ἀλλ' εἴ τις καὶ τούσδε μετοιχόμενος καλέσειεν,
Ἀντίθεόν τ' Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα.
Τῶν γὰρ νῆες ἔασιν ἑκαστάτω, οὐδὲ μάλ' ἐγγύς·
Ἀλλὰ φίλον περ ἐόντα καὶ αἰδοῖον Μενέλαον
Νεικέσω, εἴ πέρ μοι νεμεσήσεαι, οὐδ' ἐπικεύσω, 115
Ὡς εὕδει, σοὶ δ' οἴῳ ἐπέτρεψεν πονέεσθαι.
Νῦν ὄφελεν κατὰ πάντας ἀριστῆας πονέεσθαι
Λισσόμενος· χρειὼ γὰρ ἱκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ὦ γέρον, ἄλλοτε μέν σε καὶ αἰτιάασθαι ἄνωγα· 120
Πολλάκι γὰρ μεθιεῖ τε, καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι,
Οὔτ' ὄκνῳ εἴκων, οὔτ' ἀφραδίῃσι νόοιο,
Ἀλλ' ἐμέ τ' εἰσορόων, καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος ὁρμήν.
Νῦν δ' ἐμέο πρότερος μάλ' ἐπέγρετο, καί μοι ἐπέστη·
Τὸν μὲν ἐγὼ προέηκα καλήμεναι οὓς σὺ μεταλλᾷς. 125
Ἀλλ' ἴομεν· κείνους δὲ κιχησόμεθα πρὸ πυλάων
Ἐν φυλάκεσσ'· ἵνα γάρ σφιν ἐπέφραδον ἠγερέθεσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Οὕτως οὔ τίς οἱ νεμεσήσεται, οὐδ' ἀπιθήσει
Ἀργείων, ὅτε κέν τιν' ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ. 130

Ὣς

Ὣς εἰπὼν, ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν περονήσατο φοινικόεσσαν,
Διπλῆν, ἐκταδίην, οὔλη δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ. 135
Βῆ δ' ἰέναι κατὰ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Πρῶτον ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον
Ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Φθεγξάμενος· τὸν δ' αἶψα περὶ φρένας ἤλυθ' ἰωή,
Ἐκ δ' ἦλθε κλισίης, καί σφεας πρὸς μῦθον ἔειπε, 140
Τίφθ' οὕτω κατὰ νῆας ἀνὰ στρατὸν οἶοι ἀλᾶσθε
Νύκτα δι' ἀμβροσίην, ὅ τι δὴ χρειὼ τόσον ἵκει;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς. 145
Ἀλλ' ἕπεο, ὄφρα καὶ ἄλλον ἐγείρομεν, ὅν τ' ἐπέοικε
Βουλὰς βουλεύειν, ἢ φευγέμεν ἠὲ μάχεσθαι.
Ὣς φάθ', ὁ δὲ κλισίηνδε κιὼν πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ποικίλον ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο, βῆ δὲ μετ' αὐτούς.
Βὰν δ' ἐπὶ Τυδεΐδην Διομήδεα· τὸν δ' ἐκίχανον 150
Ἐκτὸς ἀπὸ κλισίης σὺν τεύχεσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Εὗδον, ὑπὸ κρασὶν δ' ἔχον ἀσπίδας· ἔγχεα δέ σφιν
Ὀρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος ἐλήλατο· τῆλε δὲ χαλκὸς
Λάμφ' ὥς τε στεροπὴ πατρὸς Διός· αὐτὰρ ὅ γ' ἥρως
Εὗδ', ὑπὸ δ' ἔστρωτο ῥινὸν βοὸς ἀγραύλοιο· 155
Αὐτὰρ ὑπὸ κράτεσφι τάπης τετάνυστο φαεινός.
Τὸν * παρστὰς ἀνέγειρε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Λὰξ ποδὶ κινήσας, ὄτρυνέ τε, νείκεσέ τ' ἄντην,
Ἔγρεο Τυδέος υἱέ· τί πάννυχον ὕπνον ἀωτεῖς;
Οὐκ ἀΐεις ὡς Τρῶες ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο 160
Εἵαται ἄγχι νεῶν, ὀλίγος δ' ἔτι χῶρος ἐρύκει;
Ὣς φάθ', ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλα κραιπνῶς ἀνόρουσε,
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Σχέτλιός ἐσσι γεραιέ· σὺ μὲν πόνου οὔ ποτε λήγεις.
Οὔ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι νεώτεροι υἷες Ἀχαιῶν, 165
Οἵ κεν ἔπειτα ἕκαστον ἐγείρειαν βασιλήων
Πάντῃ ἐποιχόμενοι; σὺ δ' ἀμήχανός ἐσσι γεραιέ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα φίλος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Εἰσὶν μέν μοι παῖδες ἀμύμονες, εἰσὶ δὲ λαοὶ 170
Καὶ πολέες, τῶν κέν τις ἐποιχόμενος καλέσειεν.
Ἀλλὰ μάλα μεγάλη χρειὼ βεβίηκεν Ἀχαιούς.
Νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς,
Ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἠὲ βιῶναι.
Ἀλλ' ἴθι νῦν Αἴαντα ταχὺν καὶ Φυλέος υἱὸν 175
Ἄνστησον, σὺ γάρ ἐσσι νεώτερος, εἴ μ' ἐλεαίρεις.
Ὣς φάθ', ὁ δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἑέσσατο δέρμα λέοντος
Αἴθωνος μεγάλοιο ποδηνεκὲς, εἵλετο δ' ἔγχος.
Βῆ δ' ἰέναι, τοὺς δ' ἔνθεν ἀναστήσας ἄγεν ἥρως.
Οἱ δ' ὅτε δὴ φυλάκεσσιν ἐν ἀγρομένοισιν ἔμιχθεν, 180
Οὐδὲ μὲν εὕδοντας φυλάκων ἡγήτορας εὗρον,
Ἀλλ' ἐγρηγορτὶ σὺν τεύχεσιν εἵατο πάντες.
Ὡς δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσωνται ἐν αὐλῇ,
Θηρὸς ἀκούσαντες κρατερόφρονος, ὅς τε καθ' ὕλην
Ἔρχηται δι' ὄρεσφι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ 185
Ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν, * ἀπό τέ σφισιν ὕπνος ὄλωλεν·
Ὣς τῶν νήδυμος ὕπνος ἀπὸ βλεφάροιιν ὀλώλει,
Νύκτα φυλασσομένοισι κακήν· πεδίονδε γὰρ αἰεὶ
Τετράφαθ', ὁππότ' ἐπὶ Τρώων ἀΐοιεν ἰόντων.
Τοὺς δ' ὁ γέρων γήθησεν ἰδὼν, θάρσυνέ τε μύθῳ, 190
Καί σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Οὕτω νῦν φίλα τέκνα φυλάσσετε, μηδέ τιν' ὕπνος
Αἱρείτω, μὴ χάρμα γενώμεθα δυσμενέεσσιν.
Ὣς εἰπὼν, τάφροιο διέσσυτο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Ἀργείων βασιλῆες, ὅσοι κεκλήατο βουλήν. 195
Τοῖς δ' ἅμα Μηριόνης καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἤϊσαν· αὐτοὶ γὰρ κάλεον συμμητιάασθαι.
Τάφρον δ' ἐκδιαβάντες ὀρυκτὴν, ἑδριόωντο
Ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος

Sic locutus, induit circa pectora tunicam:
Pedibus autem sub robustis ligauit decoros calceos:
Circum autem chlænam fibulis connexuit purpuream,
Duplicem extensam: crispa autem inerat lanugo.
Accepit autem fortem hastam, acutam acuto ferro:
Perrexit autem ire ad naues Achiuorum armatorum.
Primum deinde Vlyssem Ioui consilio similem
E somno excitauit Gerenius eques Nestor
Loquens: huius autem statim circa mentes aduenit vox:
Exiuitque tentorio, & ipsos sermone allocutus est.
Cur sic ad naues per castra soli vagamini
Noctem per diuinam? an quia necessitas tanta aduenit?
Hunc excepit postea Gerenius eques Nestor,
Iouigena Laertiade, ingeniose Vlysses,
Ne indignare, talis enim perturbatio vrget Græcos.
Sed sequere, vt & alium excitemus quem decet
Consilia consultare, vel fugiendi, vel pugnandi.
Sic dixit: hic vero ad tentorium reuersus prudens Vlysses,
Varium circa humeros scutum posuit, iuitque ad eos:
Iuerunt autem ad Tydidem Diomedem: hunc autem inuenerunt
Extra tentorium procul cum armis: circum ipsum socij
Dormiebant, sub capitibus autem habebant scuta: hastæ vero ipsis
Erectæ in cuspide posteriore fixæ erant: longe autem ferrum
Splendebat veluti fulgur patris Iouis. Sed hic heros
Dormiebat, substratum autem erat tergum bouis agrestis,
Sed sub capite stragulum extensum erat splendidum.
Hunc adstans excitauit Gerenius eques Nestor,
Summo pede mouens, impulitque obiurgauitque coram:
Surge Tydei fili, cur per noctem somnum carpis?
Non audis quod Troiani in tumulo campi
Sedent prope naues, exiguus autem adhuc locus arcet eos à nobis?
Sic dixit: hic autem e somno valde celeriter surrexit:
Et ipsum vociferans, verbis velocibus allocutus est:
Nimium-patiens es senex. tu quidem a labore nunquam cessas:
An non & alij sunt iuniores filij Achiuorum,
Qui iam vnumquenque excitarent regum,
Quaqua versum obeuntes? tu sane indefessus es senex.
Hunc autem rursus allocutus est Gerenius eques Nestor:
Certe iam hæc omnia, amice decore dixisti.
Sunt quidem mihi filij egregij, sunt & populi
Et multi, quorum aliquis percurrens accersere-posset.
Sed valde magna necessitas vrget Achiuos.
Nunc enim omnibus in nouacula stat acie
Vel valde triste exitium Achiuis, vel vita.
Sed nunc, Aiacem celerem & Phylei filium,
Excitato, etenim es iunior, si me miseraris.
Sic dixit: hic autem circa humeros induit pellem leonis
Fului magni, talarem: accepitque hastam:
Perrexit vero ire: illos autem inde excitans abduxit heros.
Hi vero quando iam custodes inter congregatos venerunt,
Neque dormientes custodum duces inuenerunt,
Sed vigilanter cum armis sedebant omnes.
Ac veluti canes circum oues ægre-custodiunt in caula
Feram audientes ferocem, quæ in sylua
Graditur per montes: multus autem tumultus in ipsam
Virorum & canum, atque ab ipsis somnus perijt:
Sic horum dulcis somnus a palpebris perijt
Noctem custodientium tristem: ad castra enim semper
Conuersi erant (attenti) quando Troianos audirent ingruentes:
Hos itaque senex lætatus est videns, confirmauitque sermone,
Et eos, emissa voce, verbis velocibus allocutus est:
Sic nunc dilecti filij, custoditote, neque aliquem somnus
Capiat, ne ludibrio fiamus hostibus.
Sic locutus per fossam transijt: hi autem simul secuti sunt.
Argiuorum reges quotquot vocati-erant ad consilium.
Cum his vero, Meriones & Nestoris inclitus filius
Iuerunt: ipsi enim vocabant ad vnà secum-consultandum.
Vallum autem cum transijssent defossum, consederunt
In loco mundo vbi tamen mortuorum apparebat locus

Nestor vestem induit & Vlyssem adit.

Nestor Diomedem e somno excitat.

γρ. παρ-στάς

γρ. ἀπὸ δέ

Qui ceciderant: à quo reuersus erat fortis Hector
Interficiens Argiuos, quum iam nox tenebras offunderat:
Ibi considentes verba inter se loquebantur.
Inter hos autem sermonem cepit Gerenius eques Nestor:
O amici, annon iam aliquis vir confideret suo ipsius
Animo audaci, vt ad Troianos magnanimos
Eat, si quem forte hostium capiat in extremis castris errantem:
Si quem forte etiam rumorem inter Troianos audiat, (vel
Quae consulent inter se, an velint,
Ibi manere apud naues procul, an ad ciuitatem
Iterum reuersuri sint, quoniam domuerunt Achiuos.
Haec omnia discere possit, et rursus ad nos redeat
Illaesus: magna ei sub caelo gloria esset
Inter omnes homines, et praemium erit egregium.
Quotquot enim nauibus imperant optimates,
Ex his omnibus ei singuli ouem dabunt nigram
Foeminam, agnum subere lactentem: huic quidem possessio nulla est similis:
Semper autem conuiuiis et festiuitatibus aderit.
Sic dixit: illi autem omnes quieti facti sunt silentio.
Inter eos vero etiam locutus est bello-fortis Diomedes:
Nestor, me incitat cor et animus generosus,
Virorum hostium ingredi castra prope existentium
Troianorum: sed si quis mecum simul sequatur et alius,
Maior fiducia erit et audacius animus erit.
Euntibus simul duobus, alter ante alterum vidit
Qualiter vtile sit: solus vero etsi intelligat,
Tamen ei tardior animus est, debilisque consilium.
Sic dixit: illi vero voluerunt Diomedem multi sequi.
Volebant Aiaces duo, famuli Martis,
Volebat Meriones: valde autem volebat Nestoris filius:
Volebat et Atrides hasta inclytus Menelaus,
Volebat et audax Vlysses adire exercitum
Troianorum: semper enim ei in mentibus animus erat audax.
Inter hos vero deinde locutus est rex virorum Agamemnon:
Tydide Diomedes, meo charissime animo,
Hunc quidem socium eliges quem volueris,
Praesentium optimum, quandoquidem prompti sunt multi.
Neque tu reuerentus tuis mentibus fortiorem quidem
Relinque tu, at deteriorem comitem delegas pudori cedens,
Ad genus respiciens, neque si maior rex sit.
Sic dixit: timuit autem de flauo Menelao.
Inter eos autem rursus locutus est bello-strenuus Diomedes:
Si igitur socium iubetis meipsum eligere,
Quomodo deinde Vlyssis ego diuini oblitus possim,
Cuius eximie quidem alacre et prudens cor et animus virilis
In omnibus laboribus, amatque ipsum Pallas Minerua?
Hoc certe comitante etiam ex igne ardente
Ambo redierimus: nam valde nouit consulere.
Hunc vicissim allocutus est patiens nobilis Vlysses:
Tydide, neque me nimium lauda, neque quicquam vitupera:
Scientes enim haec inter Argiuos loqueris.
Sed eamus, valde enim nox perficitur: prope autem est aurora:
Stellae iam processerunt: praeteriitque maior pars noctis
Nempe duae partes: tertia autem adhuc pars reliqua est.
Sic locuti, armis grauibus induerunt se.
Tydidae quidem dedit bellicosus Thrasymedes
Ensem ancipitem: (nam suus apud naues remanserat)
Et scutum: et galeam capiti imposuit
Tauream, sine-cono, sine-crista, quae cataityx
Vocatur, tegit autem caput pubescentium iuuenum.
Meriones autem Vlyssi dedit arcum et pharetram,
Et ensem, et galeam capiti imposuit
Ex pelle factam: multis autem intrinsecus loris
Ligata erat fortiter: extrinsecus autem candidi dentes
Albidentis suis crebri muniebant hinc atque hinc,
Bene et scienter: in medio autem pileus aptatus erat.
Hanc quondam ex Eleone Amyntoris Ormenidae
Eripuit Autolycus, solidam domum quum effregisset:
In Scandea autem dedit Cytherio Amphidamanti.

Nestoris verba de mittendis in hostium castra exploratoribus.

Diomedes iturus ad hostium castra explorandi, Vlyssem socium eligit.

Diomedes & Vlysses armantur.

Galea.

Σκάνδεια.

πιπτόντων· ὅθεν αὖτις ἀπετράπετ' ὄβριμος Ἕκτωρ 200
ὀλλὺς Ἀργείους, ὅτε δὴ περὶ νὺξ ἐκάλυψεν.
ἔνθα καθεζόμενοι ἔπε' ἀλλήλοισι πίφαυσκον·
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀνὴρ πεπίθοιθ' ἑῷ αὐτοῦ
θυμῷ τολμήεντι μετὰ Τρῶας μεγαθύμους 205
ἐλθεῖν, εἴ τινά που δηΐων ἕλοι ἐσχατόωντα,
ἤ τινά που καὶ φῆμιν ἐνὶ Τρώεσσι πύθοιτο,
ἅσσα τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν, ἢ μεμάασιν
αὖθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἦε πόλινδε
ἂψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιούς. 210
ταῦτά κε πάντα πύθοιτο, καὶ ἂψ εἰς ἡμέας ἔλθοι
ἀσκηθής· μέγα κέν οἱ ὑπουράνιον κλέος εἴη
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, καί οἱ δόσις ἔσσεται ἐσθλή·
ὅσσοι γὰρ νήεσσιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
τῶν πάντων οἱ ἕκαστος ὄϊν δώσουσι μέλαιναν 215
θῆλυν ὑπόρρηνον· τῇ μὲν κτέρας οὐδὲν ὁμοῖον,
αἰεὶ δ' ἐν δαίτῃσι καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσται.
ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Νέστορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ 220
ἀνδρῶν δυσμενέων δῦναι στρατὸν ἐγγὺς ἐόντων
Τρώων· ἀλλ' εἴ τίς μοι ἀνὴρ ἅμ' ἕποιτο καὶ ἄλλος,
μᾶλλον θαλπωρὴ καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται.
σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν
ὅππως κέρδος ἔῃ· μοῦνος δ' εἴ πέρ τε νοήσῃ, 225
ἀλλά τέ οἱ βράσσων τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.
ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἔθελον Διομήδεϊ πολλοὶ ἕπεσθαι.
ἠθελέτην Αἴαντε δύω, θεράποντες Ἄρηος,
ἤθελε Μηριόνης, μάλα δ' ἤθελε Νέστορος υἱός,
ἤθελε δ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος, 230
ἤθελε δ' ὁ τλήμων Ὀδυσεὺς καταδῦναι ὅμιλον
Τρώων· αἰεὶ γάρ οἱ ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἐτόλμα.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Τυδεΐδη Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
τὸν μὲν δὴ ἕταρόν γ' αἱρήσεαι ὅν κ' ἐθέλῃσθα, 235
φαινομένων τὸν ἄριστον, ἐπεὶ μεμάασί γε πολλοί.
μηδὲ σύ γ' αἰδόμενος σῇσι φρεσὶ τὸν μὲν ἀρείω
καλλείπειν, σὺ δὲ χείρον' ὀπάσσεαι αἰδοῖ εἴκων,
ἐς γενεὴν ὁρόων, μηδ' εἰ βασιλεύτερός ἐστιν.
ὣς ἔφατ', ἔδεισεν δὲ περὶ ξανθῷ Μενελάῳ. 240
τοῖς δ' αὖτις μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
εἰ μὲν δὴ ἕταρόν γε κελεύετέ μ' αὐτὸν ἑλέσθαι,
πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην,
οὗ πέρι μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
ἐν πάντεσσι πόνοισι, φιλεῖ δέ ἑ Παλλὰς Ἀθήνη. 245
τούτου γ' ἑσπομένοιο καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο
ἄμφω νοστήσαιμεν, ἐπεὶ περίοιδε νοῆσαι.
τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Τυδεΐδη, μήτ' ἄρ με μάλ' αἴνεε μήτε τι νείκει·
εἰδόσι γάρ τοι ταῦτα μετ' Ἀργείοις ἀγορεύεις. 250
ἀλλ' ἴομεν· μάλα γὰρ νὺξ ἄνεται, ἐγγύθι δ' ἠώς,
ἄστρα δὲ δὴ προβέβηκε, παρῴχηκεν δὲ πλέων νὺξ
τῶν δύο μοιράων, τριτάτη δ' ἔτι μοῖρα λέλειπται.
ὣς εἰπόνθ' ὅπλοισιν ἔνι δεινοῖσιν ἐδύτην.
Τυδεΐδῃ μὲν δῶκε μενεπτόλεμος Θρασυμήδης 255
φάσγανον ἄμφηκες· τὸ δ' ἑὸν παρὰ νηῒ λέλειπτο·
καὶ σάκος· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε
ταυρείην, ἄφαλόν τε καὶ ἄλλοφον, ἥ τε καταῖτυξ
κέκληται, ῥύεται δὲ κάρη θαλερῶν αἰζηῶν.
Μηριόνης δ' Ὀδυσῆϊ δίδου βιὸν ἠδὲ φαρέτρην 260
καὶ ξίφος, ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε
ῥινοῦ ποιητήν· πολέσιν δ' ἔντοσθεν ἱμᾶσιν
ἐντέτατο στερεῶς· ἔκτοσθε δὲ λευκοὶ ὀδόντες
ἀργιόδοντος ὑὸς θαμέες ἔχον ἔνθα καὶ ἔνθα
εὖ καὶ ἐπισταμένως· μέσσῃ δ' ἐνὶ πῖλος ἀρήρει. 265
τήν ῥά ποτ' ἐξ Ἐλεῶνος Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο
ἐξέλετ' Αὐτόλυκος πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας,
Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμαντι,

Ἀμφι-

[illegible]

Amphidamas autem Molo dedit pro hospitalitatis munere:
270 *Sed hic Merioni dedit suo filio ad gestandum:*
Tunc vero Vlyssi texit caput circumposita.
Hi vero postquam armis grauibus induerunt se,
Perrexerunt ire: reliquerunt autem illic omnes optimates.
His autem faustum misit ardeolam prope viam
275 *Pallas Minerua: hi autem non viderant oculis*
Nocte per obscuram, sed clangentem audierunt.
Gauisus est autem propter auẽ Vlysses, precatus est autem Mineruã,
Audi me aegidem gestantis Iouis filia, quae mihi semper
In omnibus laboribus ades: neque te lateo
280 *Quum moueor: nunc rursus maxime me dilige Minerua:*
Da autem rursus ad naues nos gloriosos venire,
Patrato magno facinore, quod Troianis sollicitudini sit.
Secundus deinde precatus est in bello strenuus Diomedes:
Audi nunc, & me Iouis filia indomita:
285 *Sequere me, sicut quum patrẽ sequebaris Tydeum diuinum*
Ad Thebas, quando pro Achiuis legatus iuit:
Hos autem ad Asopum liquit loricatos Achiuos.
Sed ipse blandam orationem ferebat Thebanis
Illuc: rediens autem valde ardua (vehementer molita) patra-
290 *Tecum diua Dea, quando ei prompta astitisti: (uit opera*
Sic nunc mihi volens assiste, & me serua:
Tibi autem ego sacrificabo iuuencam anniculam latifrontem,
Indomitam, quam nondum sub iugum duxit vir:
Hanc tibi ego sacrificabo, aurum cornibus circumfundens:
295 *Sic dixerunt precantes: hos autem audiuit Pallas Minerua.*
Hi autem postquam precati sunt Iouis filiam magni,
Perrexerunt ire velut leones duo per noctem nigram,
Per stragem, per cadauera, perque arma, & atrum sanguinẽ.
Neque quidem neque Troianos generosos permisit Hector
300 *Dormire, sed simul conuocabat omnes praestantissimos*
Quicunque erant Troianorum duces & principes.
His ille conuocatis prudens parauit consilium:
Quis mihi hoc opus promittens perficiet
Praemium ob magnum? merces et sufficiens erit:
305 *Dabo enim currumque, duosque sublimis ceruicis equos,*
Qui virtute antecellunt celeres apud naues Achiuorum)
Quicunque auderet (sibique ipsi gloriam compararet,)
Naues veloces prope accedere & explorare,
An custodiantur naues sicut antea:
310 *An iam manibus a nostris superati Graeci;*
Fugam consultent inter se, neque velint
Noctem custodire, labore defessi graui.
Sic dixit: hi autem omnes obmutuerunt silentio.
Erat autem quidam inter Troianos Dolon, Eumedis filius
315 *Praeconis diuini, diues auri, diues aeris,*
Qui utique specie quidem erat deformis, sed pedibus velox:
At hic solus erat inter quinque sorores:
Qui tunc Troianisque & Hectori dixit astans:
Hector, me impellit cor & animus generosus
320 *Ad naues veloces prope ire, atque explorare.*
Sed age mihi sceptrum porrige, & mihi iura:
Certe ipsos equosque & currus ornatos aere
Daturum, qui vehunt eximium Peliden.
Tibi autem ego non vanus speculator ero, nec remotus *ab opinione.*
325 *Tandiu enim per exercitum vadam passim, donec perueniam*
Ad *nauem Agamemnoneam, ubi nimirum futuri sunt prin-*
Consilia capere, vel fugiendi vel pugnandi. cipes
Sic dixit: hic autem in manibus sceptrum cepit, & ei iurauit:
Sciat nunc Iupiter ipse valde-sonans maritus Iunonis:
330 *Non profecto his equis alius vehetur vir*
Troianorum: sed te aio perpetuo ornatum iri illis.
Sic dixit, & falsum periurium iurauit: hunc autem concitabat.
Protinus vero circa humeros aptauit curuos arcus,
Induit autem externe pellem cani lupi,
335 *Capitique super mustelinam galeam: cepitque acutum iaculum.*
Perrexit autem ire ad naues ab exercitu suo: neque erat
Reuersus a nauibus rursus Hectori nuncium relaturus.

Omen auium.

Vl. orat.

Diomed. precat. ad Mineruã.

Hector Dolonem mittit explorat. castra hostium.

Sed quando iam equorumq; & virorum reliquit cateruam:
Iuit per viam promptus: hunc.a.percepit aduenientem
Nobilis Vlysses, Diomedemq; allocutus est,
Iste tibi ô Diomedes à castris (hostium) venit vir,
Haud scio an nauibus explorator nostris,
An aliquod spoliaturus cadauer mortuorum.
Sed sinamus ipsum primum transire campum
Parumper: deinde.v. ipsum insequentes capiemus
Statim: si autem nos præcurrit pedibus,
Semper ipsum ad naues à castris suis propellito,
Hasta impetens, ne quo-modo ad ciuitatem refugiat,
Sic loquuti extra viam inter cadauera
Declinarunt: hic.v. celeriter præteriit temeritate.
Sed cū iam aberat quātū interualla (v. sulci) sunt. s. longè
(Vlysses & Diomedes incidunt in Dolonem.) Mularum (hæ.n. bobus præstantiores sunt
Ad trahendum in nouali profundo compactum aratrum)
Hi quidem accurrerunt: ille.v. constitit strepitu audito.
Putabat enim in animo, ut se reuocarent, socios
Ex Troianis venire, rursus Hectore iubente.
Sed quando iam aberant ad hastæ-iactū, vel etiam minus,
Agnouit viros inimicos: velocia autem genua mouit
Vt-fugeret: illi autem confestim insequi festinarant.
Ac velut quū serratis-dentib. duos canes periti venationis
Aut hinnulum vel leporem urgent vice-iuiter semper
Locum per siluosum: ille.a. antecurrit clamans:
Sic hunc Tydides atque vrbium-vastator Vlysses
Ab exercitu intercludentes persequebantur constāter semper.
Sed quando iam mox erat permixturus-se custodibus,
Fugiens ad naues tum verò robur iniecit Minerua
Tydidæ, ut ne aliquis Achiuorum loricatorum
Prior gloriaretur vulnerasse, hic verò secundus veniret.
(Diomedes & Vlysses Dolonem capiunt & interrogant.) Hasta.a. impetens, allocutus est cum fortis Diomedes,
Vel mane, vel te hasta consequar: neque te puto
Diu mea à manu effugiturum duram mortem.
Dixit, & hastam emisit: volans.a. aberrauit à viro.
Dexterum.v. supra humerum politæ lanceæ cuspis
In terra fixa est: hic autem constitit timuitq;
Balbutiens (v. tremens), stridorq; per os fiebat dentium
Pallidus præ timore: hi autem anhelantes assecuti sunt,
Manibusq; prehenderunt: ille.a. lachrymans verbum dixit,
Viuum-capite: & ego me redimam: est.n. mihi intus
Æsque, aurumque, & ad multos labores aptum ferrum.
Ex his vobis donabit pater infinita dona-redemptionis,
Si me viuum esse audiuerit apud naues Achiuorum.
Hunc.v. excipiens, allocutus est prudens Vlysses,
Confide, neque tibi mors in-animo sit.
Sed age mihi hoc dic, & vere narra:
Quònam sic ad naues à castris vadis solus
Noctem per obscuram, quando dormiunt mortales cæteri?
An aliquod spoliaturus cadauer mortuorum?
An te Hector præmisit speculatum singula
Naues ad concauas, an teipsum animus impulit?
Huic dein respondit Dolon (membra autem tremebant)
Multis me perniciosis-noxiis præter voluntatem induxit Hector,
Qui mihi Pelidæ inclyti vnungulos equos
Daturum annuit, & currus decoros ære,
Iussit autem me euntem, velocem per noctem obscuram
Ad viros hostes prope accedere, & explorare
An custodiantur naues veloces ut antea,
An iam manibus à nostris domiti
De fuga deliberetis inter vos, neque velitis
Noctem custodire labore defessi graui.
Hunc v. subridens allocutus est prudens Vlysses,
Certè tibi magna dona affectabat animus,
Equos Æacidæ bellicosi: hi autem difficiles sunt
Viris mortalibus ad domandum & equitandum,
Alteri quam Achilli, quem immortalis peperit mater.
Sed age mihi hoc dic, & verè narra:
Vbi nunc, huc veniens, reliquisti Hectora pastorem populorum?

Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵππους τε καὶ ἀνδρῶν κάλλιφ' ὅμιλον,
Βῆ ῥ' ἀν' ὁδὸν μεμαώς, τὸν δὲ φράσατο προσιόντα
Διογενὴς Ὀδυσεὺς, Διομήδεα δὲ προσέειπεν, 340
Οὗτός τοι Διόμηδες ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεται ἀνήρ,
Οὐκ οἶδ' ἢ νήεσσιν ἐπίσκοπος ἡμετέρῃσιν,
Ἤ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνηώτων.
Ἀλλ' ἐῶμέν μιν πρῶτα παρεξελθεῖν πεδίοιο
Τυτθόν· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸν ἐπαΐξαντες ἕλωμεν 345
Καρπαλίμως· εἰ δ' ἄμμε παραφθαίησι πόδεσσιν,
Αἰεί μιν ποτὶ νῆας ἀπὸ στρατόφι προτιειλεῖν
Ἔγχει ἐπαΐσσων, μή πως προτὶ ἄστυ ἀλύξῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, παρὲξ ὁδοῦ ἐν νεκύεσσι
Κλινθήτην· ὁ δ' ἄρ' ὦκα παρέδραμεν ἀφραδίῃσιν. 350
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀπέην ὅσσόν τ' ἐπὶ οὖρα πέλονται
Ἡμιόνων, (αἱ γάρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσιν
Ἑλκέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον)
Τὼ μὲν ἐπεδραμέτην· ὁ δ' ἄρ' ἔστη δοῦπον ἀκούσας.
Ἔλπετο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀποστρέψοντας ἑταίρους 355
Ἐκ Τρώων ἰέναι, πάλιν Ἕκτορος ὀτρύναντος.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἄπεσαν δουρηνεκὲς, ἢ καὶ ἔλασσον,
Γνῶ ῥ' ἄνδρας δηΐους, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα
Φευγέμεναι· τοὶ δ' αἶψα διώκειν ὁρμήθησαν.
Ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δύω κύνε εἰδότε θήρης, 360
Ἢ κεμάδ' ἠὲ λαγωὸν ἐπείγετον ἐμμενὲς αἰεὶ
Χῶρον ἀν' ὑλήενθ', ὁ δέ τε προθέῃσι μεμηκώς·
Ὣς τὸν Τυδεΐδης ἠδ' ὁ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
Λαοῦ ἀποτμήξαντε, διώκετον ἐμμενὲς αἰεί.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μιγήσεσθαι φυλάκεσσι 365
Φεύγων ἐς νῆας, τότε δὴ μένος ἔμβαλ' Ἀθήνη
Τυδεΐδῃ, ἵνα μή τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Φθαίη ἐπευξάμενος βαλέειν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
Δουρὶ δ' ἐπαΐσσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Ἠὲ μέν', ἠέ σε δουρὶ κιχήσομαι, οὐδέ σέ φημι 370
Δηρὸν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἀλύξειν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἦ ῥα, καὶ ἔγχος ἀφῆκεν, ἑκὼν δ' ἡμάρτανε φωτός.
Δεξιτερὸν δ' ὑπὲρ ὦμον ἐΰξου δουρὸς ἀκωκὴ
Ἐν γαίῃ ἐπάγη· ὁ δ' ἄρ' ἔστη τάρβησέν τε
Βαμβαίνων, ἄραβος δὲ διὰ στόμα γίγνετ' ὀδόντων 375
Χλωρὸς ὑπαὶ δείους· τὼ δ' ἀσθμαίνοντε κιχήτην,
Χειρῶν δ' ἁψάσθην· ὁ δὲ δακρύσας ἔπος ηὔδα,
Ζωγρεῖτ', αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι· ἔστι γὰρ ἔνδον
Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος.
Τῶν κ' ὔμμιν χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα, 380
Εἴ κεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Θάρσει, μηδέ τί τοι θάνατος καταθύμιος ἔστω·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Πῇ δ' οὕτως ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεαι οἶος 385
Νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
Ἤ τινα συλήσων νεκύων κατατεθνηώτων;
Ἦ σ' Ἕκτωρ προέηκε διασκοπιᾶσθαι ἕκαστα
Νῆας ἔπι γλαφυράς; ἦ σ' αὐτὸν θυμὸς ἀνῆκε;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων, ὑπὸ δ' ἔτρεμε γυῖα, 390
Πολλῇσίν μ' ἄτῃσι παρὲκ νόον ἤγαγεν Ἕκτωρ,
Ὅς μοι Πηλεΐωνος ἀγαυοῦ μώνυχας ἵππους
Δωσέμεναι κατένευσε, καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ,
Ἠνώγει δέ μ' ἰόντα θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
Ἀνδρῶν δυσμενέων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι 395
Ἠὲ φυλάσσονται νῆες θοαὶ ὡς τὸ πάρος περ,
Ἦ ἤδη χείρεσσιν ὑφ' ἡμετέρῃσι δαμέντες
Φύξιν βουλεύουσι μετὰ σφίσιν, οὐδ' ἐθέλουσι
Νύκτα φυλασσέμεναι, καμάτῳ ἀδηκότες αἰνῷ.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 400
Ἦ ῥά νύ τοι μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμὸς
Ἵππων Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, ἠδ' ὀχέεσθαι
Ἄλλῳ γ' ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον, 405
Ποῦ νῦν δεῦρο κιὼν λίπες Ἕκτορα ποιμένα λαῶν;

Πῇ δέ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα, πῇ δέ οἱ ἵπποι;
Πῶς δ' αἱ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαί τε καὶ εὐναί;
Ἅσσα τε μητιόωσι μετὰ σφίσιν, ἢ μεμάασιν
Αὖθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἦε πόλινδε 410
Ἂψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιούς.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Δόλων Εὐμήδεος υἱός·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Ἕκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν ὅσοι βουληφόροι εἰσί,
Βουλὰς βουλεύει θείου παρὰ σήματι Ἴλου 415
Νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου· φυλακὰς δ' ἃς εἴρεαι ἥρως,
Οὔ τις κεκριμένη ῥύεται στρατὸν, οὐδὲ φυλάσσει.
Ὅσσαι γὰρ Τρώων πυρὸς ἐσχάραι, οἷσιν ἀνάγκη,
Οἵδ' ἐγρηγόρθασι, φυλασσέμεναί τε κέλονται
Ἀλλήλοις· ἀτὰρ αὖτε πολύκλητοι ἐπίκουροι 420
Εὕδουσι· Τρωσὶ γὰρ ἐπιτραπέουσι φυλάσσειν.
Οὐ γάρ σφιν παῖδες σχεδὸν εἵαται, οὐδὲ γυναῖκες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πῶς γὰρ νῦν Τρώεσσι μεμιγμένοι ἱπποδάμοισιν
Εὕδουσ', ἦ ἀπάνευθε, δίειπέ μοι, ὄφρα δαείω. 425
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Δόλων Εὐμήδεος υἱός,
Τοιγὰρ ἐγὼ καὶ ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω,
Πρὸς μὲν ἁλὸς Κᾶρες καὶ Παίονες ἀγκυλότοξοι,
Καὶ Λέλεγες, καὶ Καύκωνες, δῖοί τε Πελασγοί·
Πρὸς Θύμβρης δ' ἔλαχον Λύκιοι, Μυσοί τ' ἀγέρωχοι 430
Καὶ Φρύγες ἱππόδαμοι, καὶ Μῄονες ἱπποκορυσταί.
Ἀλλὰ τί ἢ ἐμὲ ταῦτα διεξερέεσθε ἕκαστα;
Εἰ γὰρ δὴ μέματον Τρώων καταδῦναι ὅμιλον,
Θρήϊκες οἵδ' ἀπάνευθε νεήλυδες ἔσχατοι ἄλλων·
Ἐν δέ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς πάϊς Ἠϊονῆος, 435
Τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον, ἠδὲ μεγίστους·
Λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.
Ἅρμα δέ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ εὖ ἤσκηται·
Τεύχεα δὲ χρύσεια πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
Ἤλυθ' ἔχων· τὰ μὲν οὔτι καταθνητοῖσιν ἔοικεν 440
Ἄνδρεσσιν φορέειν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν νῦν νηυσὶ πελάσσετον ὠκυπόροισιν,
Ἠέ με δήσαντες λίπετ' αὐτόθι νηλέϊ δεσμῷ,
Ὄφρά κεν ἔλθητον, καὶ πειρηθῆτον ἐμεῖο,
Ἠὲ κατ' αἶσαν ἔειπον ἐν ὑμῖν, ἦε καὶ οὐκί. 445
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης,
Μὴ δή μοι φύξιν γε Δόλων ἐμβάλλεο θυμῷ,
Ἐσθλά περ ἀγγείλας, ἐπεὶ ἵκεο χεῖρας ἐς ἁμάς.
Εἰ μὲν γάρ κέ σε νῦν ἀπολύσομεν, ἠὲ μεθῶμεν,
Ἦ τε καὶ ὕστερον εἶσθα θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν, 450
Ἠὲ διοπτεύσων, ἢ ἐναντίβιον πολεμίξων·
Εἰ δέ κ' ἐμῇς ὑπὸ χερσὶ δαμεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς,
Οὐκέτ' ἔπειτα σὺ πῆμά ποτ' ἔσσεαι Ἀργείοισιν.
Ἦ, καὶ ὃ μέν μιν ἔμελλε γενείου χειρὶ παχείῃ
Ἁψάμενος λίσσεσθαι· ὃ δ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε, 455
Φασγάνῳ ἀΐξας, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε·
Φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κτιδέην κυνέην κεφαλῆφιν ἕλοντο,
Καὶ λυκέην, καὶ τόξα παλίντονα, καὶ δόρυ μακρόν·
Καὶ τά γ' Ἀθηναίῃ ληΐτιδι δῖος Ὀδυσσεὺς 460
Ὑψόσ' ἀνέσχεθε χειρὶ, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Χαῖρε θεὰ τοῖσδεσσι· σὲ γὰρ πρώτην ἐν Ὀλύμπῳ
Πάντων ἀθανάτων ἐπιδωσόμεθ'· ἀλλὰ καὶ αὖτις
Πέμψον ἐπὶ Θρῃκῶν ἀνδρῶν ἵππους τε καὶ εὐνάς.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἕθεν ὑψόσ' ἀείρας, 465
Θῆκεν ἀνὰ μυρίκην· δέελον δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔθηκε,
Συμμάρψας δόνακας, μυρίκης τ' ἐριθηλέας ὄζους,
Μὴ λάθοι αὖτις ἰόντε θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν.
Τὼ δὲ βάτην προτέρω διά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα.
Αἶψα δ' ἐπὶ Θρῃκῶν ἀνδρῶν τέλος ἷξον ἰόντες· 470
Οἱ δ' εὗδον καμάτῳ ἀδηκότες, ἔντεα δέ σφιν
Καλὰ παρ' αὐτοῖσι χθονὶ κέκλιτο, εὖ κατὰ κόσμον
Τριστοιχί· παρὰ δέ σφιν ἑκάστῳ δίζυγες ἵπποι.
Ῥῆσος δ' ἐν μέσῳ εὗδε, παρ' αὐτῷ δ' ὠκέες ἵπποι
Ἐξ ἐπιδιφριάδος πυμάτης ἱμᾶσι δέδεντο. 475

Vbi.a.eius arma iacent mauortia? ubi & eius equi?
Qu modo. a. aliorum Troianorum excubiæ & cubilia disposita sunt
Quæq; consulent inter se, narra: an cupiant
Illic manere apud naues procul, an ad vrbem
Retro redituri sint, postquam domuerunt Achiuos.
Hunc.a.rursus allocutus est Dolon Eumedis filius:
Equidem tibi hæc valde verè narrabo.
Hector quidem inter eos quicunque consiliarij sunt,
Consilia init diuini apud monumentum Ilij,
Seorsum a strepitu: de custodiis.a.quas percontaris heros,
Nulla delecta tuetur castra, neque custodit.
Quotquot enim Troianorum ignis foci, quibus necesse est,
Hi vigilant, excubiasq; agere hortantur
Inter-se: sed rursus ex multis-regionibus vocati auxiliarij
Dormiunt: Troianis enim committunt custodiam:
Non enim illis liberi prope sedent, neque mulieres.
Hunc.a.excipiens, allocutus est prudens Vlysses,
Quomodo.v.nunc Troianis permisti bellicosis
Dormiunt, an seorsum, apertè di. mihi, vt intelligam.
Huic.a.respondit deinde Dolon Eumedis filius:
Equidem & hæc valde verè narrabo:
Apud mare quidem sunt Cares, & Pæones curuis-arcubus (vtentes,
Et Leleges, & Caucones, nobilesq; Pelasgi:
Ad Tymbram.v.sortiti sunt Lycij, Mysiq; superbi,
Et Phryges equites, & Meones equis armatis-vtentes.
Sed cur ex me hæc percontamini singula?
Si.n.iam cupidi-estis Troianorum adire exercitum,
Thraces hi seorsum sunt noui-aduenæ extremi aliorum:
Interq; ipsos, Rhesus rex filius Eionei.
Huius pulcherrimos equos vidi & maximos:
Candidiores sunt niue, ad currendum.a.ventis similes,
Currus autem ei auroq; & argento scite fabricatus est:
Arma vero aurea ingentia, mirabile visu,
Venit habens: quæ quidem neutiquam mortalibus conuenit
Viris gestare, sed immortalibus diis.
Sed me nunc ad naues adducite veloces,
Aut me ligantes relinquite hic duro vinculo,
Interea dum redeatis, & experiamini me,
An secundum veritatem dixi vobis, siue minus.
Hunc.a.torue aspiciens, allocutus est fortis Diomedes:
Ne tam mihi effugium Dolon iniice menti,
Bona quamuis nuntians, postquā venisti manus in nostras.
Si.n.te iã absoluamus, (accepto pretio) vel admittamus,
Certe & posthac venies veloces ad naues Achiuorum,
Aut speculaturus, vel contra pugnans:
Si verò meis à manibus stratus vitam amiseris,
Non amplius posthac tu nocumentū vnquam eris Argiuis.
Dixit, & is quidem ipsum erat barbam manu robusta
Tangens precaturus: hic verò ceruicem mediam percussit,
Ense-impetens, & ambos incidit neruos:
Loquentis verò huius caput pulueribus mistum est.
Huius autem mustelinam galeam à capite detraxerunt,
Et pellē-lupinā, & arcus qui retrorsum-flectuntur, & hastam longam:
Et hæc Mineruæ prædatrici nobilis Vlysses
In altum sublata dicauit manu, & precans verbum dixit:
Lætare Dea istis: te enim primam in Olympo
Omnium immortalium inuocabimus: sed & rursus
Prosequere nos ad Thraces viros, equosq; & cubilia.
Sic dixit, & à se in-altum eleuans,
Posuit super myricam: conspicuumque insigne imposuit,
Conuellens arundines myricæq; late frondentes ramos,
Ne lateret redeuntes præcipitantem per noctem nigram.
Hi.a.progressi sunt vlterius per arma & atrum cruorem.
Statim.a. ad Thracum virorum cohortem venerunt euntes:
Hi.a.dormiebant labore defessi: arma.v.ipsis
Pulchra iuxta ipsos terræ acclinata erant, pulchrè decenter
Triplici-ordine: apudq; ipsos vnicuiq; biiuges equi.
Rhesus vero in medio dormiebat, apudq; ipsum veloces equi
Ex parte-currus-vltima loris ligati erant.

Diomedes Dolonem interficit.

Hunc. a. Vlysses ante se (v. prior) conspicatus Diomedi
Ecce tibi Diomedes vir, hi tibi equi, *(ostendit,*
Quos nobis narrauit Dolon, quem occidimus nos.
Sed agè iam profer validum robur, neque te decet
Stare ociosum cum armis: sed solue equos:
Vel tu viros occide, erunt q; curæ mihi equi.

Diomedes dormientum Thracum stragem edit.

Sic dixit, huic autem inspirauit robur cæsia Minerua.
Interficiebat. a. conuersim: horum. a. gemitus excitabatur
Ense cæsorum: rubebat. a. sanguine terra. *(fœdus*
Sicut autem leo pecudibus incustoditis superueniens,
Capris vel ouibus mala machinans irruit:
Sic quidem Thraces viros aggrediebatur Tydei filius,
Donec duodecim interfecit: sed abundans consiliis Vlysses,
Quemcunque Tydides ense ferirect astans,
Hunc Vlysses à tergo (sequens) capiens pede extrahebat:
Hæc cogitans in animo, vt pulchros crines habentes equi
Facile transirent, neque tremerent animo
Supra cadauera gradientes, insueti erant. n. adhuc eorum.
Sed quando iam regem adeptus est Tydei filius,
Hunc tertium decimum dulci animo priuauit
Anhelantem: malum enim somnium capiti adstitit
Illa nocte, Oenidæ filius per consilium Mineruæ.
Interea. a. patiens Vlysses soluebat vnicâ vngulâ habentes
Colligabat q; loris & educebat ab exercitu, *(equos*
Arcu percutiens, quia non scuticam splendidam
Pulchro ex curru cogitauit manibus capere.
Sibilauit autem significans Diomedi diuino.
At hic cogitabat manens quid audacius patraret,
An ipse currum capiens, vbi decora arma iacebant,
Per temonē extraheret, an asportaret in altum attollens,
An etiam pluribus Thracibus vitam eriperet.
Dum hic hæc agitabat in animo, interim Minerua
Propè astans, allocuta est Diomedem diuinum:
Reditus iam memento magnanimi Tydei fili
Naues ad concauas, ne & perterritus venias,
Ne fortè quis & Troianos suscitet deus alius.
Sic dixit: hic autem intellexit deæ vocem locutæ.
Confestim autem equos ascendit: verberabat. a. Vlysses
Arcu: hi verò volabant celeres ad naues Achiuorum.
Neque cæcā speculationem habebat argenteo-arcu Apollo,
Vt vidit Mineruam Tydei filium sectari:
Huic iratus Troianorum ingressus est ingentem exercitum.
Excitauit autem Thracum consiliarium Hippocoontem,
Rhesi consobrinum bonum: hic autem è somno surgens
Vt vidit locum desertum, vbi stabant veloces equi,
Virosq; palpitantes in sæuis cædibus,
Plorauit sanè deinde, charumq; nomine compellauit sociū.
Troianorum autē clangor & immensus ortus est tumultus
Currentium simul: admirabantur autem ardua facta,
Quæ viri cum patrassent, redierunt concauas ad naues.
Hi. a. quum iam peruenerunt vbi speculatorem Hectoris oc-
Ibi Vlysses continuit Ioui charus celeres equos. *(ciderant,*
Tydides verò humi desiliens exuuias cruentas
In manibus Vlyssi posuit, conscendit q; equos.
Verberabat autem equos: hi verò non inuiti volabant
Naues versus concauas: eò quippe gratum erat animo.
Nestor autem primus sonitum audiebat, dixitq;,

Diomedes & Vlysses ad naues reuertuntur.

O amici Argiuorum duces & principes,
Mentiar, aut verum dicam: iubet. a. me animus dicere.
Equorum mihi velocium sonitus circum aures ferit.
Vtinam verò iam Vlyssesq; & fortis Diomedes
Huc citò ex Troianis impellerent vnungulos equos?
Sed vehementer timeo in mente, ne quid passi sint,
Argiuorum hi præstantissimi à Troianorum tumultu.
Nondum totum dictū erat verbum, quū aduenerūt ipsi.
Et hi quidem descenderunt in terram: hi verò gauisi
Dextra amicè excipiebant verbisque suauibus.
Primus. a. percontabatur Gerenius eques Nestor:
Dic agè mihi laudibus cumulate Vlysses, ingens gloria
Græcorum.

Τὸν δ' Ὀδυσεὺς προπάροιθεν ἰδὼν Διομήδεϊ δεῖξεν·
Οὗτός τοι Διόμηδες ἀνήρ, οὗτοι δέ τοι ἵπποι,
Οὓς νῶϊν πίφαυσκε Δόλων, ὃν ἐπέφνομεν ἡμεῖς·
Ἀλλ' ἄγε δὴ πρόφερε κρατερὸν μένος· οὐδέ τί σε χρὴ
Ἑστάμεναι μέλεον σὺν τεύχεσιν, ἀλλὰ λύ' ἵππους· 480
Ἠὲ σύ γ' ἄνδρας ἔναιρε, μελήσουσιν δ' ἐμοὶ ἵπποι.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἔμπνευσε μένος γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Κτεῖνε δ' ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς
Ἄορι θεινομένων, ἐρυθαίνετο δ' αἵματι γαῖα.
Ὡς δὲ λέων μήλοισιν ἀσημάντοισιν ἐπελθών, 485
Αἴγεσιν ἢ ὀΐεσσι, κακὰ φρονέων ἐνορούσῃ,
Ὣς μὲν Θρήϊκας ἄνδρας ἐπῴχετο Τυδέος υἱός,
Ὄφρα δυώδεκ' ἔπεφνεν· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὅντινα Τυδείδης ἄορι πλήξειε παραστάς,
Τὸν δ' Ὀδυσεὺς μετόπισθε λαβὼν ποδὸς ἐξερύσασκε, 490
Τὰ φρονέων κατὰ θυμόν, ὅπως καλλίτριχες ἵπποι
Ῥεῖα διέλθοιεν, μηδὲ τρομεοίατο θυμῷ
Νεκροῖς ἀμβαίνοντες· ἀήθεσσον γὰρ ἔτ' αὐτῶν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆα κιχήσατο Τυδέος υἱός,
Τὸν τρισκαιδέκατον μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα, 495
Ἀσθμαίνοντα· κακὸν γὰρ ὄναρ κεφαλῆφιν ἐπέστη
Τὴν νύκτ', Οἰνείδαο πάϊς, διὰ μῆτιν Ἀθήνης.
Τόφρα δ' ἄρ' ὁ τλήμων Ὀδυσεὺς λύε μώνυχας ἵππους,
Σὺν δ' ἤειρεν ἱμᾶσι, καὶ ἐξήλαυνεν ὁμίλου,
Τόξῳ ἐπιπλήσσων, ἐπεὶ οὐ μάστιγα φαεινὴν 500
Ποικίλου ἐκ δίφροιο νοήσατο χερσὶν ἑλέσθαι·
Ῥοίζησεν δ' ἄρα, πιφαύσκων Διομήδεϊ δίῳ.
Αὐτὰρ ὁ μερμήριζε μένων ὅ τι κύντατον ἕρδοι,
Ἢ ὅγε δίφρον ἑλών, ὅθι ποικίλα τεύχε' ἔκειτο,
Ῥυμοῦ ἐξερύοι, ἢ ἐκφέροι ὑψόσ' ἀείρας, 505
Ἢ ἔτι τῶν πλεόνων Θρηκῶν ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Εἷος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα, τόφρα δ' Ἀθήνη
Ἐγγύθεν ἱσταμένη προσέφη Διομήδεα δῖον·
Νόστου δὴ μνῆσαι μεγαθύμου Τυδέος υἱὲ
Νῆας ἔπι γλαφυράς, μὴ καὶ πεφοβημένος ἔλθῃς, 510
Μή πού τις καὶ Τρῶας ἐγείρῃσιν θεὸς ἄλλος.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
Καρπαλίμως δ' ἵππων ἐπεβήσετο· κόψε δ' Ὀδυσσεὺς
Τόξῳ· τοὶ δ' ἐπέτοντο θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων, 515
Ὡς ἴδ' Ἀθηναίην μετὰ Τυδέος υἱὸν ἕπουσαν·
Τῇ κοτέων Τρώων κατεδύσετο πουλὺν ὅμιλον,
Ὦρσεν δὲ Θρῃκῶν βουληφόρον Ἱπποκόωντα,
Ῥήσου ἀνεψιὸν ἐσθλόν· ὁ δ' ἐξ ὕπνου ἀνορούσας,
Ὡς ἴδε χῶρον ἐρῆμον, ὅθ' ἕστασαν ὠκέες ἵπποι, 520
Ἄνδρας τ' ἀσπαίροντας ἐν ἀργαλέῃσι φονῇσιν,
Ὤιμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον τ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον.
Τρώων δὲ κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ὦρτο κυδοιμὸς
Θυνόντων ἄμυδις· θηεῦντο δὲ μέρμερα ἔργα
Ὅσσ' ἄνδρες ῥέξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας. 525
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον ὅθι σκοπὸν Ἕκτορος ἔκταν,
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς μὲν ἔρυξε Διῒ φίλος ὠκέας ἵππους·
Τυδείδης δὲ χαμᾶζε θορὼν ἔναρα βροτόεντα
Ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ τίθει, ἐπεβήσετο δ' ἵππων·
Μάστιξεν δ' ἵππους, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην 530
Νῆας ἔπι γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Νέστωρ δὲ πρῶτος κτύπον ἄϊε, φώνησέν τε·
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός.
Ἵππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει. 535
Αἲ γὰρ δὴ Ὀδυσεύς τε καὶ ὁ κρατερὸς Διομήδης
Ὧδ' ἄφαρ ἐκ Τρώων ἐλασαίατο μώνυχας ἵππους.
Ἀλλ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα, μή τι πάθωσιν
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ.
Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτ' ἄρ' ἤλυθον αὐτοί. 540
Καί ῥ' οἱ μὲν κατέβησαν ἐπὶ χθόνα· τοὶ δὲ χαρέντες
Δεξιῇ ἠσπάζοντο ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.
Πρῶτος δ' ἐξερέεινε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Εἴπ' ἄγε μ' ὦ πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,

Ὅππως τούσδ' ἵππους λάβετον καταδύντες ὅμιλον 545
Τρώων, ἦ τίς σφωε πόρεν θεὸς ἀντιβολήσας,
Αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ἐοικότες ἠελίοιο.
Αἰεὶ μὲν Τρώεσσ' ἐπιμίσγομαι, οὐδέ τί φημι
Μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ γέρων περ ἐὼν πολεμιστής·
Ἀλλ' οὔπω τοίους ἵππους ἴδον, οὐδ' ἐνόησα, 550
Ἀλλά τιν' ὔμμ' ὀΐω δόμεναι θεὸν ἀντιάσαντα.
Ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεύς,
Κούρη τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, 555
Ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ ἀμείνονας ἠέ περ οἵδε
Ἵππους δωρήσαιτ', ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσιν·
Ἵπποι δ' οἵδε γεραιὲ νεήλυδες οὓς ἐρεείνεις,
Θρηΐκιοι· τὸν δέ σφιν ἄνακτ' ἀγαθὸς Διομήδης
Ἔκτανε, πὰρ δ' ἑτάρους δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους· 560
Τὸν τρισκαιδέκατον σκοπὸν εἵλομεν ἐγγύθι νηῶν,
Τόν ῥα διοπτῆρα στρατοῦ ἔμμεναι ἡμετέροιο
Ἕκτωρ τε προέηκε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί.
Ὣς εἰπὼν, τάφροιο διήλασε μώνυχας ἵππους,
Καγχαλόων· ἅμα δ' ἄλλοι ἴσαν χαίροντες Ἀχαιοί. 565
Οἳ δ' ὅτε Τυδεΐδεω κλισίην εὔτυκτον ἵκοντο,
Ἵππους μὲν κατέδησαν ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσι
Φάτνῃ ἐφ' ἱππείῃ, ὅθι περ Διομήδεος ἵπποι
Ἕστασαν ὠκύποδες μελιηδέα πυρὸν ἔδοντες·
Νηῒ δ' ἐνὶ πρυμνῇ ἔναρα βροτόεντα Δόλωνος 570
Θῆκ' Ὀδυσεὺς, ὄφρ' ἱρὸν ἑτοιμασσαίατ' Ἀθήνῃ·
Αὐτοὶ δ' ἱδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσσῃ
Ἐσβάντες, κνήμας τε, ἰδὲ λόφον, ἀμφί τε μηρούς.
Αὐτὰρ ἐπεί σφιν κῦμα θαλάσσης ἱδρῶ πολλὸν
Νίψεν ἀπὸ χρωτὸς, καὶ ἀνέψυχθεν φίλον ἦτορ, 575
Ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τὼ δὲ λοεσσαμένω καὶ ἀλειψαμένω λίπ' ἐλαίῳ,
Δείπνῳ ἐφιζανέτην· ἀπὸ δὲ κρητῆρος Ἀθήνῃ
Πλείου ἀφυσσόμενοι, λεῖβον μελιηδέα οἶνον.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ
λάμβδα ῥαψῳδία.

ΗΩΣ δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
Ὄρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσι·
Ζεὺς δ' Ἔριδα προΐαλλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
Ἀργαλέην, πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν ἔχουσαν·
Στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ, 5
Ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε,
Ἠμὲν ἐπ' Αἴαντος κλισίας Τελαμωνιάδαο,
Ἠδ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔσχατα νῆας ἐΐσας
Εἴρυσαν, ἠνορέῃ πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν.
Ἔνθα στᾶσ' ἤϋσε θεὰ μέγα τε δεινόν τε, 10
Ὄρθι'· Ἀχαιοῖσιν δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ
Καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ', ἠὲ νέεσθαι
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀτρεΐδης δ' ἐβόησεν, ἰδὲ ζώννυσθαι ἄνωγεν 15
Ἀργείους· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσετο νώροπα χαλκόν.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,
Τόν ποτέ οἱ Κινύρης δῶκε ξεινήϊον εἶναι. 20
Πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, οὕνεκ' Ἀχαιοὶ
Ἐς Τροίην νέεσσιν ἀναπλεύσεσθαι ἔμελλον·
Τοὔνεκά οἱ τὸν δῶκε χαριζόμενος βασιλῆϊ.
Τοῦ δ' ἤτοι δέκα οἶμοι ἔσαν μέλανος κυάνοιο,
Δώδεκα δὲ χρυσοῖο, καὶ εἴκοσι κασσιτέροιο·

Quo hos equos cepistis, ingressi in exercitum
Troianorum? an aliquis vobis prebuit Deus obuians?
Valde radiis similes sunt Solis,
Semper quidem Troianis immisceor: neque me puto
Manere apud naues, senex quamuis sim bellator.
Verum nondum tales equos vidi neque aduerti.
Sed aliquem vobis suspicor dedisse Deum obuiam factum.
Ambos enim vos diligit nubium-congregator Iupiter,
Filiaque ægidem-gestantis Iouis cæsia Minerua.
Hunc vero respondens, allocutus est prudens Vlysses:
O Nestor Neleide, ingens gloria Achiuorum,
Facile Deus quidem volens et meliores quam sunt isti
Equos donaret, quoniam multo potentiores sunt (Dij.)
Equi autem hi ô senex, nuper aduenientes, de quibus quæris,
Threicij sunt: at ipsorum regem strenuus Diomedes
Occidit, iuxtáque socios duodecim omnes præstantissimos:
Hunc tertiumdecimum speculatorem interfecimus prope naues,
Quem ut explorator exercitus esset nostri
Hectórque miserat, & alij Troiani illustres.
Sic fatus per vallum egit vnicolos equos,
Cachinnans: simul autem cæteri ibant gaudentes Achiui.
Hi vero quum ad Tydidæ tentorium bene structum venerunt
Equos quidem alligarunt bene-sectis loris
Præsepe ad equinum, vbi Diomedis equi
Stabant veloces, dulce triticum edentes.
Naui autem in puppi exuuias cruentas Dolonis
Posuit Vlysses, vt sacrum pararent Mineruæ.
Ipsi autem sudorem multum abluebant mare
Ingressi, surásque et collum, circáque femora.
Sed postquam ipsis vnda maris sudorem multum
Abluit à corpore, & refecti sunt dilecto corde,
In labra ingressi bene-polita loti sunt.
Hique loti & vncti pingui oleo,
Sentaculo assidebant: éxque cratere Mineruæ
Pleno haurientes, libabant dulce vinum.

ILIADIS HOMERI XI.
COMPOSITIO.

AVRORA autem ex lectis à splendido Tithono
Surrexit, vt immortalibus lucem ferret, atque mortalibus.
Iupiter autem Eridem misit veloces ad naues Achiuorum
Difficilem belli signum in manibus gestantem.

Iupiter li tem mittit ad naues Achiuorū.

Stetit autem in Vlyssis multum-capaci naue nigra,
Quæ in medio erat ad-clamandum-vt-exaudiri possit vtrobique,
Et ad Aiacis tentoria Telamonij,
Et ad Achillis: qui in extremas partes naues æquales
Subduxerant fortitudine sua confisi, & robore manuum.
Illic stans clamauit dea altum horribileque
Recta (al. Orthium carmen) Achiuis, magnam autem vim iniecit
In corde ad incessanter bellandū et pugnandū. cuivnicuiq;
His autem statim bellum dulcius fuit, quàm redire
In nauibus concauis dilectam in patriam terram.
Atrides autem clamauit, & armari iussit
Argiuos, ipse quoque induit lucidum æs.

Agamēnō armatur.

Ocreas quidem primùm circum tibias posuit
Pulchras, argenteis fibulis aptatas:
Secundò deinde thoracem circum pectora induit,
Quem olim ei Cinyres dedit in munus hospitalitatis.
Audiebatur enim vsq; in-Cyprum magna fama: quod Achiui
Ad Troiam nauibus nauigaturi essent.
Ideò ei illum dedit gratificans regi.
Huius quidem decem striæ erant ex nigro Cyano metallo
Duodecim autem ex auro, & viginti ex stanno.

Cærulei autem dracones protensi-erant iuxta collum
Tres, vtrinque iridibus similes, quas Saturnius
In nube fixit prodigium diuersè-loquentium hominũ
Circa autem humeros posuit ensem, in eo verò claui
Aurei relucebant: sed vagina circumdabat
Argentea, aureis loris coaptata.
Accepit.a. vndiq; corpus tegens elegans scutum impetuosũ,
Pulchrum, circum quod quidem circuli decem ærei erant:
Inq; eo vmbones erant viginti ex stanno
Candidi: in medio autem erat vnus ex nigro metallo.
In eo Gorgon terribilis aspectu cincta erat,
Horribiliter aspiciẽs: circum erat etiam Terrorq; Timorq;.
Ex eo autem argenteum lorum pendebat, sed in ipso
Cæruleus circumuolutus erat draco: capita autem ei erant
Tria circumdata loro, vna ceruice enata. (his ornatam,
Capiti.a. vndiq; cornutam galeam imposuit quatuor-annu-
Cristatã ex setis equinis: terribiliter.a. crista desuper nuta-
Cepit autem fortes hastas duas munitas ferro (bat.
Acutas: procul autem ferrum ab ipsis ad cœlum vsque
Splendebat. Insteepuerunt verò Minerua & Iuno,
Honorantes regem opulentæ Mycenes.
Aurigæ quidem deinde suo præcipiebat vnusquisque
ȝι. πίσ — Equos bene decenter continere illic ad fossam.
Ipsi verò pedites cum armis armati
Ruebant: immensus verò clamor fiebat auroram ante:
Priores autem cum equitibus apud fossam instructi fuerunt:
Prodigiũ. — Equites.v. paululum pòst insequebantur: sed tumultum
Concitauit perniciosum Saturnius: & ab-alto demisit rores
Sanguine madidos ex æthere: eò quòd erat
Multa generosa capita Orco demissurus,
Troiani.a. ex altera parte in tumulo campi instruebã-
Hectorem circa magnum & eximium Polydamantem, (tur.
Aeneamq;, qui inter Troianos ceu Deus honorabatur in vrbe.
Trésque Antenoridas, Polybum, & Agenorem diuinum,
Iuuenémque Acamanta, similem immortalibus.
Hector autem inter primos ferebat scutum vndique æquale.
Qualis autem ex nubibus apparet perniciosa stella
Lucens, interdum autem rursus ingreditur nubes obscuras:
Hectoris splendor. — Sic Hector interdum quidem inter primos apparebat,
Interdum autem inter extremos, properans, totus verò ære
Splendebat, tanquam fulgur patris Iouis ægidem-gestantis.
Hi autem, sicut messores oppositi inter se
Sectem-sulcorum impellunt viri locupletis per aruum
Tritici vel hordei, manipuli autem crebri cadunt:
Cõflictus. — Sic Troiani & Achiui in se inuicem insilientes
Cædebant: neutri verò recordabantur perniciosæ fugæ.
Aequalia.a. in pugna capita habebant, illi.a. lupi tanquam
Ruebant. Eris autem gaudebat luctuosa aspiciens.
Sola enim deorum aderat pugnantibus
Alij autem non eis aderant Dij, sed quieti
Suis in ædibus sedebant, vbi vnicuique
Domus pulchra fabricatæ erant per iuga Olympi.
Omnes.a. accusabant nigras nubes-reddentem Saturnum:
Eo-quòd Troianis volebat gloriam dare.
Illos quidem non curabat pater, hic autẽ seorsum separatus,
Ab alijs remotius sedebat gloria exultans,
Inspiciens Troianorúmque vrbem & naues Achiuorum,
Aerísque fulgorem, interimentésque intereuntésque.
Quandiu quidem aurora erat & crescebat sacra dies,
Tandiu valde vtrorũq; tela penetrabant, cadebatq; populus.
Quando autem arborum-incisor vir præparauit prandium
Montis in conuallibus, postquam satiarat manus
Incidens arbores longas: fastidiumq; eius occupauit animũ,
Cibique dulcis circum mentes desiderium capit:
Tunc sua virtute Danai perruperunt phalanges,
Hortantes socios per acies. itaque Agamemnon
Agamẽnõ fortiter pugnat. — Primus exiliit: interfecit autem virum Bianorem pastorem populorum,
Ipsum, deinde & socium Oileum agitatorem equorum
Ille quidem ex equis desiliens aduersus stabat:

Κυάνεοι δὲ δράκοντες ὀρωρέχατο προτὶ δειρὴν
Τρεῖς, ἑκάτερθ' ἴρισσιν ἐοικότες, ἅς τε Κρονίων
Ἐν νέφεϊ στήριξε τέρας μερόπων ἀνθρώπων.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος· ἐν δέ οἱ ἧλοι
Χρύσειοι πάμφαινον, ἀτὰρ περὶ κουλεὸν ἦεν — 30
Ἀργύρεον, χρυσέοισιν ἀορτήρεσσιν ἀρηρός.
Ἂν δ' ἕλετ' ἀμφιβρότην πολυδαίδαλον ἀσπίδα θοῦριν,
Καλήν, ἣν πέρι μὲν κύκλοι δέκα χάλκεοι ἦσαν,
Ἐν δέ οἱ ὀμφαλοὶ ἦσαν ἐείκοσι κασσιτέροιο
Λευκοί, ἐν δὲ μέσοισιν ἔην μέλανος κυάνοιο· — 35
Τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐστεφάνωτο
Δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δεῖμός τε Φόβος τε.
Τῆς δ' ἐξ ἀργύρεος τελαμὼν ἦν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῦ
Κυάνεος ἐλέλικτο δράκων, κεφαλαὶ δέ οἱ ἦσαν
Τρεῖς ἀμφιστρεφέες, ἑνὸς αὐχένος ἐκπεφυυῖαι. — 40
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέην θέτο τετραφάληρον,
Ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω, κεκορυθμένα χαλκῷ,
Ὀξέα· τῆλε δὲ χαλκὸς ἀπ' αὐτόφιν οὐρανὸν εἴσω
Λάμπ'· ἐπὶ δ' ἐγδούπησαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη, — 45
Τιμῶσαι βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκήνης.
Ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῷ ἐπέτελλεν ἕκαστος
Ἵππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ' ἐπὶ τάφρῳ·
Αὐτοὶ δὲ πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Ῥώοντ'· ἄσβεστος δὲ βοὴ γένετ' ἠῶθι πρό. — 50
Φθὰν δὲ μέγ' ἱππήων ἐπὶ τάφρῳ κοσμηθέντες,
Ἱππῆες δ' ὀλίγον μετεκίαθον· ἐν δὲ κυδοιμὸν
Ὦρσε κακὸν Κρονίδης, κατὰ δ' ὑψόθεν ἧκεν ἐέρσας
Αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος, οὕνεκ' ἔμελλε
Πολλὰς ἰφθίμους κεφαλὰς Ἄϊδι προϊάψειν. — 55
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο,
Ἕκτορά τ' ἀμφὶ μέγαν καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα,
Αἰνείαν θ', ὃς Τρωσὶ θεὸς ὣς τίετο δήμῳ,
Τρεῖς τ' Ἀντηνορίδας, Πόλυβον, καὶ Ἀγήνορα δῖον,
Ἠΐθεόν τ' Ἀκάμαντ' ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν. — 60
Ἕκτωρ δ' ἐν πρώτοισι φέρ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην.
Οἷος δ' ἐκ νεφέων ἀναφαίνεται οὔλιος ἀστὴρ
Παμφαίνων, τοτὲ δ' αὖτις ἔδυ νέφεα σκιόεντα·
Ὣς Ἕκτωρ ὁτὲ μέν τε μετὰ πρώτοισι φάνεσκεν,
Ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοισι κελεύων· πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ — 65
Λάμφ', ὥς τε στεροπὴ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
Οἱ δ', ὥστ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
Ὄγμον ἐλαύνωσιν ἀνδρὸς μάκαρος κατ' ἄρουραν,
Πυρῶν ἢ κριθῶν, τὰ δὲ δράγματα ταρφέα πίπτει·
Ὣς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες — 70
Δῄουν, οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὀλοοῖο φόβοιο.
Ἴσας δ' ὑσμίνη κεφαλὰς ἔχεν, οἱ δὲ λύκοι ὣς
Θῦνον. Ἔρις δ' ἄρ' ἔχαιρε πολύστονος εἰσορόωσα.
Οἴη γάρ ῥα θεῶν παρετύγχανε μαρναμένοισιν·
Οἱ δ' ἄλλοι οὔ σφιν πάρεσαν θεοί, ἀλλ' ἕκηλοι — 75
Σφοῖσιν ἐνὶ μεγάροισι καθείατο, ἧχι ἑκάστῳ
Δώματα καλὰ τέτυκτο κατὰ πτύχας Οὐλύμποιο.
Πάντες δ' ᾐτιόωντο κελαινεφέα Κρονίωνα,
Οὕνεκ' ἄρα Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.
Τῶν μὲν ἄρ' οὐκ ἀλέγιζε πατήρ· ὁ δὲ νόσφι λιασθεὶς, — 80
Τῶν ἄλλων ἀπάνευθε καθέζετο κύδεϊ γαίων,
Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Χαλκοῦ τε στεροπήν, ὀλλύντάς τ' ὀλλυμένους τε.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός· — 85
Ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὁπλίσσατο δεῖπνον
Οὔρεος ἐν βήσσῃσιν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο χεῖρας
Τάμνων δένδρεα μακρά, ἅδος τέ μιν ἵκετο θυμόν,
Σίτου τε γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἱρεῖ·
Τῆμος σφῇ ἀρετῇ Δαναοὶ ῥήξαντο φάλαγγας, — 90
Κεκλόμενοι ἑτάροισι κατὰ στίχας. ἐν δ' Ἀγαμέμνων
Πρῶτος ὄρουσ', ἕλε δ' ἄνδρα Βιήνορα ποιμένα λαῶν,
Αὐτόν, ἔπειτα δ' ἑταῖρον Ὀϊλῆα πλήξιππον.
Ἤτοι ὅ γ' ἐξ ἵππων κατεπάλμενος ἀντίος ἔστη·

τὸν

Τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα μετώπιον ὀξέϊ δουρὶ 95
Νύξ', οὐδὲ στεφάνη δόρυ οἱ σχέθε χαλκοβάρεια,
Ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἦλθε καὶ ὀστέου, ἐγκέφαλος δὲ
Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
Καὶ τοὺς μὲν λίπεν αὖθι ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Στήθεσι παμφαίνοντας, ἐπεὶ περίδυσε χιτῶνας· 100
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' Ἶσόν τε καὶ Ἄντιφον ἐξεναρίξων,
Υἷε δύω Πριάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον, ἄμφω
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας· ὁ μὲν νόθος ἡνιόχευεν,
Ἄντιφος αὖ παρέβασκε περικλυτός, ὥ ποτ' Ἀχιλλεὺς
Ἴδης ἐν κνημοῖσι δίδη μόσχοισι λύγοισι, 105
Ποιμαίνοντ' ἐπ' ὄεσσι λαβὼν, καὶ ἔλυσεν ἀποίνων.
Δὴ τότε γ' Ἀτρείδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων,
Τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο κατὰ στῆθος βάλε δουρί.
Ἄντιφον αὖ παρὰ οὖς ἔλασε ξίφει, ἐκ δ' ἔβαλ' ἵππων.
Σπερχόμενος δ' ἀπὸ τοῖιν ἐσύλα τεύχεα καλὰ 110
Γιγνώσκων· καὶ γάρ σφε πάρος παρὰ νηυσὶ θοῇσιν
Εἶδεν, ὅτ' ἐξ Ἴδης ἄγαγεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ὡς δὲ λέων ἐλάφοιο ταχείης νήπια τέκνα
Ῥηϊδίως συνέαξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσιν,
Ἐλθὼν εἰς εὐνὴν, ἁπαλόν τέ σφ' ἦτορ ἀπηύρα· 115
Ἡ δ' εἴ πέρ τε τύχῃσι μάλα σχεδὸν, οὐ δύναταί σφιν
Χραισμεῖν· αὐτὴν γάρ μιν ὑπὸ τρόμος αἰνὸς ἱκάνει·
Καρπαλίμως δ' ἤϊξε διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην
Σπεύδουσ', ἱδρώουσα κραταιοῦ θηρὸς ὑφ' ὁρμῆς·
Ὣς ἄρα τοῖς οὔ τις δύνατο χραισμῆσαι ὄλεθρον 120
Τρώων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπ' Ἀργείοισι φέβοντο.
Αὐτὰρ ὁ Πείσανδρόν τε καὶ Ἱππόλοχον μενεχάρμην,
Υἱέας Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος, ὅς ῥα μάλιστα
Χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος ἀγλαὰ δῶρα,
Οὐκ εἴασχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάῳ, 125
Τοῦ περ δὴ δύο παῖδε λάβε κρείων Ἀγαμέμνων
Εἰν ἑνὶ δίφρῳ ἐόντας, ὁμοῦ δ' ἔχον ὠκέας ἵππους·
Ἐκ γάρ σφεας χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλόεντα.
Τὼ δὲ κυκηθήτην· ὁ δ' ἐναντίον ὦρτο λέων ὣς
Ἀτρείδης· τὼ δ' αὖτ' ἐκ δίφρου γουναζέσθην, 130
    Ζώγρει Ἀτρέος υἱὲ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
Πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις κειμήλια κεῖται,
Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος·
Τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα
Εἰ νῶϊ ζωοὺς πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν. 135
    Ὣς τώ γε κλαίοντε προσαυδήτην βασιλῆα
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσαν.
    Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος υἱέες ἐστὸν,
Ὅς ποτ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ Μενέλαον ἄνωγεν
Ἀγγελίην ἐλθόντα σὺν ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ 140
Αὖθι κατακτεῖναι, μηδ' ἐξέμεν ἂψ ἐς Ἀχαιούς.
Νῦν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην.
    Ἦ, καὶ Πείσανδρον μὲν ἀφ' ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
Δουρὶ βαλὼν πρὸς στῆθος· ὁ δ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη.
Ἱππόλοχος δ' ἀπόρουσε, τὸν αὖ χαμαὶ ἐξενάριξε, 145
Χεῖρας ἀπὸ ξίφεϊ τμήξας, ἀπό τ' αὐχένα κόψας.
Ὅλμον δ' ὣς ἔσσευε κυλίνδεσθαι δι' ὁμίλου.
Τοὺς μὲν ἔασ'· ὁ δ' ὅθι πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,
Τῇ ῥ' ἐνόρουσ', ἅμα δ' ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί·
Πεζοὶ μὲν πεζοὺς ὄλεκον φεύγοντας ἀνάγκῃ, 150
Ἱππεῖς δ' ἱππῆας· ὑπὸ δέ σφισιν ὦρτο κονίη
Ἐκ πεδίου, τὴν ὦρσαν ἐρίγδουποι πόδες ἵππων
Χαλκῷ δηϊόωντες· ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
Αἰὲν ἀποκτείνων ἕπετ' Ἀργείοισι κελεύων.
Ὡς δ' ὅτε πῦρ ἀΐδηλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ, 155
Πάντῃ τ' εἰλυφόων ἄνεμος φέρει, οἱ δέ τε θάμνοι
Πρόρριζοι πίπτουσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὁρμῇ·
Ὣς ἄρ' ὑπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι πῖπτε κάρηνα
Τρώων φευγόντων, πολλοὶ δ' ἐριαύχενες ἵπποι
Κείν' ὄχεα κροτάλιζον ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας, 160
Ἡνιόχους ποθέοντες ἀμύμονας· οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ
Κείατο, γύπεσσιν πολὺ φίλτεροι ἢ ἀλόχοισιν.
Ἕκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς ἔκ τε κονίης,

Hunc autem recta ruentem in fronte acuta lancea 95
Percussit: nec galea hastam ei repressit ære-grauis:
Sed per ipsam penetrauit & os: cerebrum autem
Intus totum fœdatum est. strauit autem ipsum ruentem:
Et hos quidem reliquit illic rex virorum Agamemnon,
Pectoribus perlucentes, posteaquam spoliauit tunicas. 100
Cæterum hic iuit Isúmque & Antiphum occisurus,
Filios duos Priami nothum & legitimum, ambos
In vno curru existentes. nothus quidem aurigabatur,
Antiphus verò pugnabat inclytus: quos olim Achilles
Idæ in iugis ligauit teneris viminibus, 105
Pascentes apud oues deprehendens, & dimisit pro pretio-re-
Tum verò Atrides late dominans Agamemnon, (demptionis
Alterum quidē supra papillā iuxta pectus sauciauit hasta:
Antiphū. a. iuxta aurem percussit ense, depulitq; ab equis.
Festinans autem ab his prædabatur arma pulchra: 110
Agnoscens. etenim ipsos antea apud naues celeres
Viderat: quando ex Ida duxit pedibus velox Achilles.
Sicut autem leo ceruæ velocis paruulos catulos
Facilè confregit, arripiens solidis dentibus,
Veniens ad lustrum, tenerúmque ipsis cor abstulit: 115
Illa verò quamuis adsit valde prope, non potest ipsis
Opitulari: ipsam mes enim tremor vehemens subit:
Confestim autem ruit per querceta densa ad syluam
Festinans, sudans potentis feræ ab impetu:
Sic illis duobus nullus potuit arcere perniciem 120
Troianorum: quin & ipsi a Græcis fugiebant.
Sed hic Pisandrúmque & Hippolochum bellicosum
Filios Antimachi bellicosi (qui sanè maximè
Aurum ab Alexandro accipiens splendida dona,
Non permittebat Helenam reddere flauo Menelao) 125
Huius iam duos filios deprehendit rex Agamemnon
In vno curru existentes, eodē loco. a. agitabant veloces equos
Namque ex ipsorum manibus fugerant habenæ molles.
Hi autem turbati sunt: ille autem contrà ruit, leo tanquam,
Atrides: hi autē tunc ex curru supplicabant-flexis genibus, 130
Viuos-cape, Atrei filius: tuq; digna accipe pītia redemptionis:
Multa autem in Antimachi ædibus opes recondita-iacent,
Æsque, aurúmque, & artificiose-factum ferrum.
Ex his tibi donabit pater infinita dona redemptionis,
Si nos viuos esse audierit apud naues Græcorum. 135
Sic hi flentes allocuti sunt regem
Blandis verbis: immitem verò vocem audiuerunt:
Si igitur Antimachi bellicosi filij estis,
Qui quondam in Troianorum concione Menelaū suadebat,
Legatum profectum cum diuino Vlysse 140
Ibidem interficere, neque dimittere rursum ad Achiuos:
Nunc quidem iam patris fœdam luetis iniuriam.
Dixit, & Pisandrum quidē ab equis deiecit in humum,
Hasta feriens ad pectus. hic autem supinus solo stratus est.
Hippolochus autem desiluit, quem rursus humi interfecit 145
Manus gladio amputans, & ceruicem abscindens.
Mortarium autem tanquam, dimisit volutari per turbam.
Hos quidem reliquit: hic. a. vbi plurimum turbabātur pha-
Illuc irruit, simúlque alij bene-ocreati Achiui. (langes
Pedites quidem pedites interficiebant fugientes necessitate: 150
Equites verò equites: sub autem ipsis concitatus est puluis
E campo, quem excitarant multisoni pedes equorum
Ære terram pulsantes: sed rex Agamemnon
Semper interficiens insequebatur, Argiuos adhortans.
Veluti. a. quādo ignis perniciosus in lignosā inciderit syluā: 155
Et vndique conuoluens ventus fert: arbusta verò
Radicitus cadunt agitata ignis impetu:
Sic sanè sub Atride Agamemnone cadebant capita
Troianorum fugientium. multiq; procera-ceruice equi,
Vacuos currus cum-strepitu vehebant per ordinum belli 160
interualla,
Aurigas desiderantes eximios: hi autem in terra
Iacebant, vulturibus gratiores quàm vxoribus.
Hectorē.v. extra tela subduxit Iupiter extráque puluerem;

Extráque cædem, extráque sanguinem, extráque tumultum.
Atrides autem sequebatur vehementer Danaos adhortans.
Hi autem apud Ili monumentum veteris Dardanidæ, (ϰ Ἴλου.)
Medium per-campum ad caprificum ruebant
Cupidi ciuitatis: hic verò clamans sequebatur vsque
Atrides, cruore-puluerulento-autem fœdabat manus duras.
Sed quando iam ad Scæásque portas & fagum venerunt,
Ibi tunc constiterunt, & alij alios expectabant.
Hi autem adhuc per medium campũ fugiebant, boues tanquã,
Quos leo terruit-adueniens noctis intempestæ
Omnes: tum vni saltem apparet graue exitium:
Huius autem ceruicem fregit, correptam validis dentibus
Primum, deinde autem sanguinem & viscera omnia absorbet:
Sic hos Atrides insequebatur rex Agamemnon,
Semper occidens postremum: hi autem fugiebant.
Multi autem pronique & supini excidebant equis
Atridæ à manibus: vehementer enim hasta furebat.
Sed quando iam mox erat ad ciuitatem altáq; mœnia
Perventurus, tunc sanè pater hominum q; deorumq;
Idæ in cacuminibus resedit abundantis fontibus
E cælo delapsus: tenebat autem fulmen in manibus:
Irim autem concitauit aureis alis nunciaturam.
Eia vade Iri velox, hoc Hectori verbum dic:
Quamdiu quidẽ videt Agamemnonẽ pastorem populorum
Furentem inter propugnatores, perimentem acies virorum,
Tamdiu secedat, ac reliquum exercitum iubeat
Pugnare cum hostibus in forti pugna.
Sed postquam vel hasta percussus, vel ictus iaculo,
In equos saliet: tunc ei robur immittam
Occidendi, donec ad naues bene-tabulatas perueniat,
Occidatq; sol, & caligo sacra superueniat.
Sic dixit, nec immorigera fuit ventipes velox Iris.
Descendit autem ab Idæo monte ad Ilium sacrum:
Inuenit filium Priami bellicosi Hectorem diuinum
Stantem ad equos & currus compactos.
Propè verò astans allocuta est pedibus velox Iris:
Hector fili Priami Iouis consilio æqualis,
Iupiter me pater misit tibi hæc dicere:
Quamdiu quidem vides Agamemnonẽ pastorem populorũ
Furentem in propugnatoribus, deuastantem acies virorum,
Tamdiu cede à pugna, reliquumq; exercitum iube
Pugnare cum hostibus in forti pugna.
At vbi vel hasta vulneratus vel ictus telo,
In equos saliet, tunc tibi robur inferet
Ad-occidendũ, donec ad naues bene-transtratas peruenias,
Occidatq; sol, & nox sacra superueniat.
Hæc quidem sic locuta, abiuit pedibus velox Iris.
Hector autem è curribus cum armis desiluit in humum,
Vibransque acuta hastilia per exercitum obibat passim,
Incitans ad pugnandum: excitauitq; pugnam grauem.
Hi autem conuersi sunt, & contrarij stabant Achiuis:
Argiui autem ex altera-parte corroborârunt suas phalãges.
Instaurata est autem pugna, steteruntq; aduersi, sed Agamemnon
Primus irruit: voluit autem longè pugnare ante omnes.
Dicite nunc mihi Musæ cælestes domos habitantes,
Quisnam tum primus Agamemnoni obuius venit,
Vel ipsorum Troianorum, vel inclytorum auxiliatorum?
Iphidamas Antenorides amplúsque magnúsque,
Qui educatus est in Thracia glebosa matre ouium.
Cisseus hunc educauit domi paruulum existentem,
Auus-maternus, qui genuit Theano pulchrigenam.
Sed postquam pubertatis gloriosæ peruenit ad mensuram,
Illic eum detinuit, tradidit autem hic filiam suam:
Vtq; duxit, è thalamo ad famam venit Achiuorum
Cum duodecim nauibus curuas-puppes habentibus quæ eum sequebantur.
Has quidem deinde in Percope reliquit naues æquales:
At ipse pedes existens ad Troiam venerat:
Qui tunc Atridæ Agamemnoni obuius venit.
Hi autem quando iam cominus erant inter se congredientes,

Iupiter Irim mittit ad Hectorem vt eũ iubeat ad tempus à prælio abstinere.

Agamẽnõ multos interficit.

Ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ θ' αἵματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ·
Ἀτρείδης δ' ἕπετο σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων. 165
Οἱ δὲ παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρδανίδαο,
Μέσσον κὰπ πεδίον παρ' ἐρινεὸν ἐσσεύοντο,
Ἱέμενοι πόλιος· ὁ δὲ κεκλήγων ἕπετ' αἰεὶ
Ἀτρείδης, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκοντο, 170
Ἔνθ' ἄρα δὴ ἵσταντο, καὶ ἀλλήλους ἀνέμιμνον.
Οἱ δ' ἔτι κὰμ μέσσον πεδίον φοβέοντο, βόες ὥς,
Ἅς τε λέων ἐφόβησε μολὼν ἐν νυκτὸς ἀμολγῷ
Πάσας· τῇ δέ τ' ἰῇ ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος·
Τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσι 175
Πρῶτον, ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει·
Ὣς τοὺς Ἀτρείδης ἔφεπε κρείων Ἀγαμέμνων,
Αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον· οἱ δ' ἐφέβοντο·
Πολλοὶ δὲ πρηνεῖς τε καὶ ὕπτιοι ἔκπεσον ἵππων
Ἀτρείδεω ὑπὸ χερσί· περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν. 180
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλεν ὑπὸ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος
Ἵξεσθαι, τότε δή ῥα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἴδης ἐν κορυφῇσι καθέζετο πιδηέσσης,
Οὐρανόθεν καταβάς· ἔχε δ' ἀστεροπὴν μετὰ χερσίν.
Ἶριν δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελέουσαν, 185
Βάσκ' ἴθι Ἶρι ταχεῖα, τὸν Ἕκτορι μῦθον ἐνίσπες·
Ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷ Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Θύνοντ' ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
Τόφρ' ἀναχωρείτω, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἀνώχθω
Μάρνασθαι δηίοισι κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην. 190
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἢ δουρὶ τυπεὶς, ἢ βλήμενος ἰῷ,
Εἰς ἵππους ἅλεται, τότε οἱ κράτος ἐγγυαλίξω
Κτείνειν εἰσόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκηται,
Δύῃ τ' ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις· 195
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν·
Εὗρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἕκτορα δῖον,
Ἑσταότ' ἔν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν·
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις,
Ἕκτορ υἱὲ Πριάμοιο Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε, 200
Ζεύς με πατὴρ προέηκε τεΐν τάδε μυθήσασθαι·
Ὄφρ' ἂν μέν κεν ὁρᾷς Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Θύνοντ' ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα στίχας ἀνδρῶν,
Τόφρ' ὑπόεικε μάχης, τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἄνωχθι
Μάρνασθαι δηίοισι κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην· 205
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἢ δουρὶ τυπεὶς, ἢ βλήμενος ἰῷ,
Εἰς ἵππους ἅλεται, τότε τοι κράτος ἐγγυαλίξει
Κτείνειν εἰσόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκηαι,
Δύῃ τ' ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις· 210
Ἕκτωρ δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε,
Πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα κατὰ στρατὸν ᾤχετο πάντῃ,
Ὀτρύνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας· 215
Ἀρτύνθη δὲ μάχη, σταν δ' ἀντίοι· ἐν δ' Ἀγαμέμνων
Πρῶτος ὄρουσ', ἔθελεν δὲ πολὺ προμάχεσθαι ἁπάντων.
Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ὅστις δὴ πρῶτος Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἦλθεν,
Ἢ αὐτῶν Τρώων, ἠὲ κλειτῶν ἐπικούρων; 220
Ἰφιδάμας Ἀντηνορίδης ἠΰς τε μέγας τε,
Ὃς τράφη ἐν Θρῄκῃ ἐριβώλακι μητέρι μήλων·
Κισσῆς τόν γ' ἔθρεψε δόμοις ἔνι τυτθὸν ἐόντα
Μητροπάτωρ, ὃς τίκτε Θεανὼ καλλιπάρῃον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἥβης ἐρικυδέος ἵκετο μέτρον, 225
Αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὅ γε θυγατέρα ἥν·
Γήμας δ' ἐκ θαλάμοιο μετὰ κλέος ἵκετ' Ἀχαιῶν,
Σὺν δυοκαίδεκα νηυσὶ κορωνίσιν, αἵ οἱ ἕποντο.
Τὰς μὲν ἔπειτ' ἐν Περκώτῃ λίπε νῆας ἐΐσας·
Αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν ἐς Ἴλιον εἰληλούθει. 230
Ὅς ῥα τότ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος ἀντίος ἦλθεν.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

Ἀτρείδης

Ἀτρεΐδης μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος,
Ἰφιδάμας δὲ κατὰ ζώνην θώρηκος ἔνερθε
Νύξ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε βαρείῃ χειρὶ πιθήσας· 235
Οὐδ' ἔτορε ζωστῆρα παναίολον, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Ἀργύρῳ ἀντομένη μόλιβος ὣς ἐτράπετ' αἰχμή.
Καὶ τό γε χειρὶ λαβὼν εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων
Ἕλκ' ἐπὶ οἷ μεμαὼς ὥς τε λίς, ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
Σπάσσατο· τὸν δ' ἄορι πλῆξ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα. 240
Ὣς ὁ μὲν αὖθι πεσὼν κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον,
Οἰκτρὸς, ἀπὸ μνηστῆς ἀλόχου, ἀστοῖσιν ἀρήγων,
Κουριδίης, ἧς οὔ τι χάριν ἴδε, πολλὰ δ' ἔδωκε·
Πρῶθ' ἑκατὸν βοῦς δῶκεν, ἔπειτα δὲ χίλι' ὑπέστη
Αἶγας ὁμοῦ καὶ ὄϊς, τά οἱ ἄσπετα ποιμαίνοντο. 245
Δὴ τότε γ' Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνων ἐξενάριξε·
Βῆ δὲ φέρων ἀν' ὅμιλον Ἀχαιῶν τεύχεα καλά.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Κόων ἀριδείκετος ἀνδρῶν,
Πρεσβυγενὴς Ἀντηνορίδης, κρατερόν ῥά ἑ πένθος
Ὀφθαλμοὺς ἐκάλυψε κασιγνήτοιο πεσόντος· 250
Στῆ δ' εὐρὰξ σὺν δουρὶ λαθὼν Ἀγαμέμνονα δῖον,
Νύξε δέ μιν κατὰ χεῖρα μέσην, ἀγκῶνος ἔνερθε,
Ἀντικρὺ δὲ διέσχε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκή.
Ῥίγησέν τ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς ἀπέληγε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο· 255
Ἀλλ' ἐπόρουσε Κόωνι ἔχων ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος.
Ἤτοι ὁ Ἰφιδάμαντα κασίγνητον καὶ ὄπατρον
Ἕλκε ποδὸς μεμαὼς, καὶ ἀΰτει πάντας ἀρίστους.
Τὸν δ' ἕλκοντ' ἀν' ὅμιλον ὑπ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
Οὔτησε ξυστῷ χαλκήρεϊ, λῦσε δὲ γυῖα. 260
Τοῖο δ' ἐπ' Ἰφιδάμαντι κάρη ἀπέκοψε παραστάς.
Ἔνθ' Ἀντήνορος υἷες ὑπ' Ἀτρεΐδῃ βασιλῆϊ
Πότμον ἀναπλήσαντες ἔδυν δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν,
Ἔγχεΐ τ' ἄορί τε, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν, 265
Ὄφρά οἱ αἷμ' ἔτι θερμὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τὸ μὲν ἕλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἷμα,
Ὀξεῖαι δ' ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρεΐδαο.
Ὡς δ' ὅταν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ γυναῖκα,
Δριμὺ, τό τε προϊεῖσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι, 270
Ἥρης θυγατέρες πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι·
Ὣς ὀξεῖ' ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρεΐδαο.
Ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε, καὶ ἡνιόχῳ ἐπέτελλε
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· ἤχθετο γὰρ κῆρ.
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς· 275
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὑμεῖς μὲν νῦν νηυσὶν ἀμύνετε ποντοπόροισι
Φύλοπιν ἀργαλέην, ἐπεὶ οὐκ ἐμὲ μητίετα Ζεὺς
Εἴασε Τρώεσσι πανημέριον πολεμίζειν.
Ὣς ἔφαθ'· ἡνίοχος δ' ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους 280
Νῆας ἔπι γλαφυράς· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
Ἄφρεον δὲ στήθεα, ῥαίνοντο δὲ νέρθε κονίῃ,
Τειρόμενον δὲ ἄνακτα μάχης ἀπάνευθε φέροντε.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησ' Ἀγαμέμνονα νόσφι κιόντα,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας· 285
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
Ἀνέρες ἐστὲ φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Οἴχετ' ἀνὴρ ὤριστος, ἐμοὶ δὲ μέγ' εὖχος ἔδωκε
Ζεὺς Κρονίδης· ἀλλ' ἰθὺς ἐλαύνετε μώνυχας ἵππους
Ἰφθίμων Δαναῶν, ἵν' ὑπέρτερον εὖχος ἄρησθε. 290
Ὣς εἰπὼν, ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ὡς δ' ὅτε πού τις θηρητὴρ κύνας ἀργιόδοντας
Σεύῃ ἐπ' ἀγροτέρῳ συῒ καπρίῳ, ἠὲ λέοντι·
Ὣς ἐπ' Ἀχαιοῖσιν σεῦε Τρῶας μεγαθύμους
Ἕκτωρ Πριαμίδης, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ. 295
Αὐτὸς δ' ἐν πρώτοισι μέγα φρονέων ἐβεβήκει,
Ἐν δ' ἔπεσ' ὑσμίνῃ, ὑπεραέϊ ἶσος ἀέλλῃ,
Ἥ τε καθαλλομένη ἰοειδέα πόντον ὀρίνει.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν; 300
Ἀσαῖον μὲν πρῶτα, καὶ Αὐτόνοον, καὶ Ὀπίτην,

Atrides quidem erravit, aversa enim ei est hasta:
Iphidamas autem ad balteum, thoracem subter,
Percussit, ipse incubuit gravi manu confisus.
Neque perforavit balteum artificiose factum, sed multo prius
Argento occurrens plumbum tanquam, retusa est cuspis.
Et hanc manu prehensam late dominans Agamemnon,
Traxit ad se promptus veluti leo: atque e manu
Extorsit: illum autem ense percussit ad cervicem, solvit autem mẽbra.
Sic is quidem illic lapsus, dormivit æreum somnum,
Miser, procul a desponsata uxore, civibus auxilians,
Iuvene, cuius nullam voluptatem vidit: multa autem dederat:
Primum centum boves dedit, deinde mille promisit
Capras simul & oves, quae ei multae pascebantur:
Sane tunc Atrides Agamemnon expoliavit eum.
Recessit autem portans per turbam Achivorum arma pulchra.
Hunc autem postquam cognovit Coon illustris vir,
Maior natu Antenorides, gravis ipsi dolor
In oculis cooperuit, ob fratrem prostratum.
Stetit autem ex obliquo cum hasta, latens Agamemnona robustũ:
Percussitque ipsum in manum mediam, cubitum infra:
Ex altera parte autem transivit splendidae hastae cuspis.
Horruit vero tum rex virorum Agamemnon.
Sed ne sic quidem cessavit a pugna atque bello,
Sed irruit in Coonem tenens validam hastam.
Hic quidem Iphidamantem fratrem & eodem patre natum
Trahebat pede festinans, & inclamabat omnes fortissimos.
Hunc autem trahentem per turbam, sub scuto rotundo
Vulneravit hasta aerata, solvitque membra:
Huius autem super Iphidamante caput abscidit astans.
Ibi Antenoris filii sub Atride rege
Fatum complentes iverunt domum Plutonis intro.
At hic aliorum obibat acies virorum,
Hastaque, enseque, magnisque saxis,
Quamdiu ei sanguis adhuc calidus subsiliebat e vulnere.
Sed postquam vulnus quidem siccatum est, cessavitque sanguis,
Acuti dolores subierunt robur Atridae.
Veluti quando parturientem tenet telũ acutum mulierem
Acerbum, quod emittunt dolorẽ parturientibus afferentes
Iunonis filiae, amaros dolores habentes: (*Lucinae*
Sic acuti dolores penetrarunt robur Atridae.
In currum autem conscendit, & aurigae praecepit
Naves ad concavas currum agere: tristabatur enim corde.
Clamavit autem clare ut exaudiri posset, Danais vociferans:
O amici Argivorum duces & principes,
Vos quidem nunc a navibus arcete pontigradis
Pugnam molestam: quoniam non me consiliarius Iupiter
Permisit cum Troianis toto die permanenter pugnare.
Sic dixit: auriga autem flagellavit pulchre iubatos equos
Naves versus concavas. Hi autem non inviti volarunt:
Spumabant autem in pectoribus, aspergebantur autem infra pulvere.
Laborantem regem a pugna seorsum portantes.
Hector vero postquam intellexit Agamemnona seorsum profectum,
Troianosque & Lycios hortabatur alte clamans:
Troiani, & Lycii, & Dardani comminus pugnantes,
Viri estote amici: recordamini autem strenuae fortitudinis.
Abiit vir fortissimus: mihi vero magnam gloriam dedit
Iupiter Saturnides: sed recta impellite solidungulos equos
In robustos Danaos, ut excellentiorem gloriam referatis.
Sic loquutus, concitavit robur & animum cuiusque.
Veluti quando alicubi aliquis venator canes albidentes
Irritet in silvestrem suem aprum, vel leonem:
Sic in Achivos instigavit Troianos magnanimos
Hector Priamides, perniciosus similis Marti.
Ipse autem inter primos valde confidens ivit.
Irruit autem in praelium desuper flanti similis turbini,
Qui desiliens purpureum pontum commovet.
Tunc quem primum, quem ultimum interfecit
Hector Priamides, quando ei Iupiter gloriam dedit
Assaeum quidem primum & Autonoum & Opitem.

Coon Agamemnonẽ vulnerat.

Agamẽnõ vulneratus praelio cedit.

Hector suos hortatus in hostes urget.

Et Dolopem [illegible], & Ophelium, & Agelaum,
Esymnumque, [illegible], & Hipponoum [illegible].
Hos [illegible] princeps Danaorum interfecit: ac deinde
Multitudinem, [illegible] Zephyrus nubes agitarit,
Procellosi [illegible] Noti vehementis [illegible],
Multus [illegible] fluctus volvitur, in altum [illegible]
Spargitur [illegible] multivagi [illegible]:
Sic crebra capita ab Hectore [illegible] populorum.
Tunc exitium [illegible], & [illegible] opera facta fuissent,
Et [illegible] incidissent fugientes Achiui,
Nisi [illegible] Diomedem hortatus fuisset Vlysses,

Vlysses Diomedē hortatur ad prælium.

Tydide quid [illegible]?
Sed age [illegible], apud me [illegible]
Erit, si [illegible] Hector.
Hunc vero [illegible] Diomedes.
Profecto [illegible]
Nostri voluptas, [illegible] Iupiter
Troianis [illegible] nobis.
Dixit & [illegible] in terram,
Hasta [illegible]
Diuinum famulum [illegible]
Hos quidem deinde [illegible] a bello [illegible]
Hi per turbam euntes tumultuabantur sicut quando [illegible]
In canes venaticos valde audaces [illegible]: (duo
Sic perdebant Troianos conuersi [illegible] Achiui
Libenter fugientes respirabant, Hectore [illegible].
Tunc ceperunt [illegible] plebis [illegible],
Filios duos Meropis Percosij, qui supra omnes
Nouerat vaticinia, neque suos filios sinebat
Proficisci in bellum mortiferum: hi autem ei non
Obedierunt: fata enim eos ducebant atræ mortis.
Hos quidem Tydides hasta inclitus Diomedes
Anima & vita [illegible] arma abstulit:
Hippodamum vero [illegible] & Hypirochum occidit.
Tunc eis [illegible] pugnam protogauit Saturnius,
Ex Ida [illegible] in [illegible] occidebant.
Tydides quidem [illegible] vulnerauit hasta
Pæonidem [illegible] non enim ei equi
Prope erant ad effugiendum: [illegible] animo.
Hos enim famulus seorsum tenebat, sed ipse pedibus
Currebat per propugnatores, donec [illegible] perdidit vitam
Hector verò [illegible] sensit per acies, [illegible] in ipsos
Vociferans, simulq; Troianorum sequebantur phalanges.
Hunc [illegible], horruit in bello [illegible] Diomedes
Continuo [illegible] Vlyssem [illegible] est prope existentem:
In nos autem hoc malum voluitur, saeuus Hector.
Sed age [illegible] & arceamus [illegible] manentes.

Diomedes Hectorem ferit.

Dixit & vibrans emittebat longam hastam,
Et assecutus est, neque errauit intendens caput,
Summam iuxta galeam, repulsa est autem ab ære cuspis,
Neq; penetrauit in corpus pulchrum: [illegible] galea
Triplex, [illegible], quam ei præbuit Phœbus Apollo.
Hector verò [illegible] recurrit, mistusque est turbæ.
Stetit [illegible] genua prolapsus, & innixus est manu [illegible]
Terræ: [illegible] vero oculos nigra nox obtexit.
Interea vero dum Tydides post hastæ ibat impetum,
Longe per ante [illegible] in terram:
Interea Hector recreatus est, & rursus in currum conscendens
Fugit ad multitudinem, [illegible] mortem nigram.
[illegible] Diomedes:
[illegible] certe tibi prope
Venit [illegible] te [illegible] Phœbus Apollo,
Cui [illegible] strepitum iaculorum.
Certe te [illegible]
Si [illegible] est.
Nunc [illegible] deprehendero.

Paris Diomedem vulnerat.

Dixit, & Pæonidem [illegible] interfecit:
Sed Alexander Helenæ [illegible] pulchricomæ
In Tydidem arcus tendebat [illegible] populorum.

Καὶ Δόλοπα Κλυτίδην [illegible] Ὀφέλτιον [illegible],
[illegible]
[illegible] 305
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 310
[illegible]
[illegible] Ὀδυσσεύς,
[illegible] ἀλκῆς;
[illegible] ἔλεγχος
[illegible] Ἕκτωρ. 315
[illegible] Διομήδης,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 320
[illegible] Ὀδυσσεὺς
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 325
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 330
[illegible]
[illegible]
[illegible] Διομήδης,
[illegible] ἀπηύρα.
[illegible] 335
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 340
[illegible]
[illegible] θυμόν.
Ἕκτωρ δ' ὀξὺ νόησε [illegible] αὐτούς
[illegible]
[illegible] 345
[illegible]
[illegible] Ἕκτωρ·
[illegible]
[illegible]
[illegible] 350
[illegible] χαλκός,
[illegible]
[illegible] Ἀπόλλων.
[illegible]
[illegible] 355
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 360
[illegible] Διομήδης,
[illegible]
[illegible] Ἀπόλλων,
[illegible]
[illegible] 365
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 375 [illegible] 380 [illegible] 385 [illegible] 390 [illegible] 395 [illegible] 400 [illegible] 405 [illegible] 410 [illegible] 415 [illegible] 420 [illegible] 425 [illegible] 430 [illegible] 435 [illegible]

Pilæ innixus propter virum defunctum facto super monumento
Ili Dardanidæ, antiqui senioris:
Profecto ille quidem thoracem Agastrophi robusti
Auferebat a pectore varium, clypeumque ab humeris,
Et galeam solidam: hic autem arcus cornu reduxit,
Et percussit, neque ipsius vana sagitta effugit manum,
Plantam dextri pedis, penitus autem sagitta
In terram defixa est: hic autem valde suaviter ridens
Ex insidiis exiliit, et glorians verbum dixit:
Vulneratus es, nec incassum telum effugit: quam utinam tibi
Infimum in ventrem iaculatus vitam eripuissem:
Sic enim etiam Troiani respirassent a calamitate,
Qui te horrent, leonem velut balantes capræ.
Hunc vero impavidus allocutus est fortis Diomedes:
Sagittarie damnose, coma tantum (v. arcu) splendide, puellarum observator:
Si quidem sane contra cum armis experiaris,
Non te iuvabit arcus et crebræ sagittæ.
Nunc autem qui me perstrinxeris in planta pedis, gloriaris frustra.
Non curo, ac si me mulier percussisset aut puer imprudens.
Obtusum enim telum (v. leve vulnus) viri imbellis vilis.
Certe aliter a me, nam etsi paululum tantum tangat,
Acutum telum est, et exanimem statim reddit:
Illius autem uxoris quidem utræque laceratæ sunt genæ,
Pueri autem orbi: hic autem sanguine terram rubefaciens
Marcescit: volucres circum plures sunt quam mulieres.
Sic dixit: huic autem Ulysses hasta-inclytus prope veniens,
Stetit ante: ille vero a tergo sedens, iaculum velox
Ex pede traxit: dolor autem per corpus venit gravis.
In currum autem ascendit, et aurigæ præcipiebat
Ut ad concavas naves agere currum: dolebat enim corde.
Derelictus est autem Ulysses hasta-inclytus, nec quis apud ipsum
Argivorum manebat, quoniam timor occupaverat omnes:
Ingemiscens vero dixit ad suum magnum animum:
Hei mihi quid patiar? ingens enim malum si fugiam
Multitudinem metuens: illud vero peius si capiar
Solus: cæteros autem Danaos in fugam vertit Saturnius.
Sed cur mihi hæc charus disputat animus?
Scio enim quod ignavi quidem recedunt a pugna:
Qui vero strenuus est in prælio, hunc omnino oportet
Consistere fortiter, sive feriatur, sive feriat alium.
Dum is hæc versabat in mente et in animo,
Interim Troianorum cohortes supervenerunt scutatorum:
Concluserunt autem in medio ipsum, inter se malum collocantes.
Velut autem quando circa aprum canes florentesque iuvenes
Ruunt: hic autem prodit profunda ex sylva,
Acuens album dentem in curvis mandibulis,
Circa autem impetum faciunt, sub maxillis vero stridor dentium
Fit: hi autem expectant tamen, horrendum licet existentem:
Sic sane tum circa Ulyssem Iovi dilectum sæviebant.
Troianus hic vero primum quidem inculpatum Deiopiten
Vulneravit super humerum insiliens acuta hasta.
Sed deinde Thoonem et Ennomum interfecit.
Chersidamantem vero deinde ab equis desilientem,
Hasta ad umbilicum sub clypeo rotundo, media-manus.
Percussit: hic autem in pulveribus lapsus prehendit terram pal
Hos quidem reliquit: at vero Hippasiden Charopem iecit hasta,
Germanum fratrem nobilis Soci.
Huic autem auxiliaturus Socus veniebat deo similis vir.
Stetit autem valde prope profectus, et ipsum verbo allocutus est:
O Ulysses clarissime, insidiarum insatiabilis et laboris,
Hodie aut de duobus gloriaberis Hippasi filiis,
Tales viros occidisse et arma abstulisse,
Aut meo ab hasta verberatus, vitam perdes.
Sic locutus vulneravit cum ad scutum undique æquale:
Per scutum quidem transiit splendidum valida hasta,
Et per thoracem ingeniose-factum transacta est:
Omnem autem a lateribus cutem abstulit, neque permisit
Pallas Minerva misceri visceribus viri.
Cognovit autem Ulysses quod ei non telum lethiferum venisset.

χ. παρθενοπίπα.

Ulysses ab hostibus circumvenitur.

Scutum Ulyssem vulnerat

Retroque cedens Socum verbo allocutus est
Ah miser omnino valde iam te apprehendit grauis mors.
Certe quidem me inhibuisti contra Troianos pugnare,
Tibi vero ego hic aio cædem & mortem nigram
Die hoc fore: meaque sub hasta domitum habentem
Gloriam mihi daturum, animam autem Plutoni inclytos equos-
Dixit, ille hic quidem in fugam retro conuersus abierat:
Huic autem conuerso in tergo hastam fixit
Humeros inter, perque pectora traiecit
Insonuit autem lapsus: hic verò insultauit diuus Vlysses:
O Soce, Hippasi filii bellicosi domitoris equorum,
Præuenit te finis mortis assecutus, neque euasisti.
Ah miser, non quidem tibi pater & veneranda mater
Oculos claudent mortuo, sed aues
Crudiuoræ lacerabunt, alis densis circumdantes.
Sed si ego mortuus fuero, funerabunt me diuini Achiui.
Sic fatus, Soci validam bellicosi validam hastam
E corpore traxit, & scuto umbonem habente:
Sanguis autem extracta hasta exiliebat, angebat autem animũ.
Troiani autem magnanimi postquam viderunt sanguinem Vlyssis,
Cohortantes sese per multitudinem in ipsum omnes ruerunt.
Sed hic retrorsum cedebat, vocabatque socios.
Ter quidem deinde clamauit quantum caput capiebat viri,
Terque audiuit clamantem bellicosus Menelaus:
Confestim autem Aiacem allocutus est prope existentem.
Aiax nobilis Telamonie princeps populorum.
Circum me Vlyssis patientis venit clamor,
Et similis ac si ipsi vim afferrent soli existenti
Troiani intercludentes in forti pugna.
Quare eamus per turbam: iuuare enim melius.
Timeo ne quid patiatur in Troianos solus relictus
Strenuus existens, magnum autem desiderium Danais fiat.
Sic fatus, hic quidem præibat, ille verò sequebatur diuinus vir.
Inuenerunt deinde Vlyssem Ioui charum, circa ipsum
Troiani sequebantur sicut fului lupi in montibus
Circa ceruum cornutum vulneratum, quem vulnerauit vir
Sagitta a neruo missa: hunc quidem euasit pedibus
Fugiens, quamdiu sanguis tepidus & genua mouerantur.
Sed postquam hunc domuerit velox sagitta,
Crudiuori ipsum lupi in montibus dilaniant
In nemore umbroso: leonem autem superinduxit fortuna
Nocuum: lupi quidem territi diffugiunt, sed hic vorat:
Sic tunc circa Vlyssem prudentem, versutum,
Troiani sequebantur multique & fortes, sed hic heros
Ruens sua hasta arcebat durum diem:
Aiax verò prope accessit ferens scutum velut turrim:
Stetitque cominus: Troiani autem fugerunt aliorsum alius.
Hunc quidem Menelaus bellicosus eduxit multitudine
Manu tenens donec famulus prope egit equos:
Aiax autem Troianis insiliens interfecit Doryclum,
Priamidem spurium filium, deinde quoque Pandocum vulnerauit,
Vulnerauitque Lysandrum & Pyrasum & Pylartem.
Veluti autem quando inundans fluuius in campum descendit
Torrens de montibus, auctus Iouis imbre:
Multas verò quercus aridas, multasque pinus
Secum fert, multasque sordes in mare voluit:
Sic insequebatur perturbans campum tunc illustris Aiax
Cædens equosque viros: neque dum Hector
Audierat, nam pugnæ in sinistra parte pugnabat totius,
Ripas iuxta fluuij Scamandri, qua sane maxime
Virorum cadebant capita, clamor autem ingens exortus erat,
Nestoraque circa magnum & bellicosum Idomeneum.
Hector quidem inter hos versabatur ardua patrans,
Hastaque equitandique peritia iuuenum destruebat phalan-
Neque dum cessissent via diuini Achiui, ges.
Nisi Alexander Helenæ maritus benè comptæ,
Compescuisset strenuè pugnantem Machaonem pastorem
populorum,
Sagitta trisulca iaculatus in dextrum humerum.
Huic certe timuerunt vires spirantes Achiui,

Vlysses Socum interficit.

Menelaus & Aiax Vlyssi opem ferunt.

Paris Machaonem vulnerat.

Ἂψ δ' ἀναχασσάμενος Σῶκον πρὸς μῦθον ἔειπεν, 440
Ἆ δείλ', ἦ μάλα δή σε κιχάνεται αἰπὺς ὄλεθρος.
Ἤτοι μὲν ῥ' ἐμὲ παῦσας ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι,
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν
Ἤματι τῷδ' ἔσσεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα,
Εὖχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ. 445
Ἦ, καὶ ὁ μὲν φύγαδ' αὖτις ὑποστρέψας ἐβεβήκει,
Τῷ δὲ μεταστρεφθέντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πῆξεν
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε.
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ Σῶχ' Ἱππάσου υἱὲ δαΐφρονος ἱπποδάμοιο, 450
Φθῆ σε τέλος θανάτου κιχήμενον, οὐδ' ὑπάλυξας.
Ἆ δείλ', οὐ μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ὄσσε καθαιρήσουσι θανόντι περ, ἀλλ' οἰωνοὶ
Ὠμησταὶ ἐρύουσι, περὶ πτερὰ πυκνὰ βαλόντες·
Αὐτὰρ ἔμ' αἴ κε θάνω, κτεριοῦσί γε δῖοι Ἀχαιοί. 455
Ὣς εἰπὼν Σώκοιο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
Ἔξω τε χροὸς ἕλκε καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης·
Αἷμα δέ οἱ σπασθέντος ἀνέσσυτο, κῆδε δὲ θυμόν.
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ὅπως ἴδον αἷμ' Ὀδυσῆος,
Κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν. 460
Αὐτὰρ ὅ γ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, αὖε δ' ἑταίρους·
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἤϋσεν ὅσον κεφαλὴ χάδε φωτὸς,
Τρὶς δ' ἄϊεν ἰάχοντος ἀρηΐφιλος Μενέλαος·
Αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
Αἶαν διογενὲς Τελαμώνιε κοίρανε λαῶν, 465
Ἀμφί μ' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵκετ' ἀϋτὴ,
Τῷ ἰκέλη ὡς εἴ ἑ βιῴατο μοῦνον ἐόντα
Τρῶες ἀποτμήξαντες ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ.
Ἀλλ' ἴομεν καθ' ὅμιλον· ἀλεξέμεναι γὰρ ἄμεινον.
Δείδω μή τι πάθῃσιν ἐνὶ Τρώεσσι μονωθεὶς, 470
Ἐσθλὸς ἐὼν, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι γένηται.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
Εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διῒ φίλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτὸν
Τρῶες ἕπονθ', ὡς εἴ τε δαφοινοὶ θῶες ὄρεσφιν
Ἀμφ' ἔλαφον κεραὸν βεβλημένον, ὅν τ' ἔβαλ' ἀνὴρ 475
Ἰῷ ἀπὸ νευρῆς· τὸν μέν τ' ἤλυξε πόδεσσι
Φεύγων, ὄφρ' αἷμα λιαρὸν καὶ γούνατ' ὀρώρῃ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τόν γε δαμάσσεται ὠκὺς ὀϊστὸς,
Ὠμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὔρεσι δαρδάπτουσιν
Ἐν νέμεϊ σκιερῷ· ἐπί τε λῖν ἤγαγε δαίμων 480
Σίντην· θῶες μέν τε διέτρεσαν, αὐτὰρ ὁ δάπτει·
Ὥς ῥα τότ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
Τρῶες ἕπον πολλοί τε καὶ ἄλκιμοι, αὐτὰρ ὅ γ' ἥρως
Ἀΐσσων ᾧ ἔγχει ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ἠΰτε πύργον· 485
Στῆ δὲ παρέξ· Τρῶες δὲ διέτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος.
Ἤτοι τὸν Μενέλαος ἀρήϊος ἔξαγ' ὁμίλου
Χειρὸς ἔχων, εἷος θεράπων σχεδὸν ἤλασεν ἵππους.
Αἴας δὲ Τρώεσσιν ἐπάλμενος εἷλε Δόρυκλον
Πριαμίδην νόθον υἱὸν, ἔπειτα δὲ Πάνδοκον οὖτα, 490
Οὖτα δὲ Λύσανδρον καὶ Πύρασον ἠδὲ Πυλάρτην.
Ὡς δ' ὁπότε πλήθων ποταμὸς πεδίον δὲ κάτεισι
Χειμάρρους κατ' ὄρεσφιν ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρῳ,
Πολλὰς δὲ δρῦς ἀζαλέας, πολλὰς δέ τε πεύκας
Ἐσφέρεται, πολλὸν δέ τ' ἀφυσγετὸν εἰς ἅλα βάλλει· 495
Ὣς ἔφεε κλονέων πεδίον τότε φαίδιμος Αἴας,
Δαΐζων ἵππους τε καὶ ἀνέρας· οὐδέ πω Ἕκτωρ
Πεύθετ', ἐπεί ῥα μάχης ἐπ' ἀριστερὰ μάρνατο πάσης,
Ὄχθας πὰρ ποταμοῖο Σκαμάνδρου, τῇ ῥα μάλιστα
Ἀνδρῶν πῖπτε κάρηνα, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει, 500
Νέστορά τ' ἀμφὶ μέγαν καὶ ἀρήϊον Ἰδομενῆα.
Ἕκτωρ μὲν μετὰ τοῖσιν ὁμίλει μέρμερα ῥέζων,
Ἔγχεΐ θ' ἱπποσύνῃ τε, νέων δ' ἀλάπαζε φάλαγγας.
Οὐδ' ἄν πω χάζοντο κελεύθου δῖοι Ἀχαιοὶ,
Εἰ μὴ Ἀλέξανδρος Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο 505
Παῦσεν ἀριστεύοντα Μαχάονα ποιμένα λαῶν,
Ἰῷ τριγλώχινι βαλὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον.
Τῷ ῥα περίδεισαν μένεα πνείοντες Ἀχαιοὶ,

Μήπως

[illegible]

Ne quo modo ipsum pugna inclinata interficerent.
Statim autem Idomeneus allocutus est Nestora diuum: 510
O Nestor Neleiade, magna gloria Achiuorum,
Age tuos currus ascende, iuxtaque Machaon
Ascendat, versus naues autem celeriter dirige vngulis equos.
Medicus enim vir multis aequiparandus aliis
Ad sagittasque excindendas & lenia pharmaca inspergenda. 515
Sic dixit, neque immorigerus fuit Gerenius equis Nestor:
Statim autem suos currus ascendit: iuxta quae Machaon
Ascendit Aesculapii filius eximii medici.
Flagellabat autem equos: hi vero non inuiti volabant
Naues versus cauas: hac enim gratum erat animo (perueniret.) 520
Crebriores autem Troianos turbatos animaduertit,
Iuxta Hectorem in curru sedens & ipsum verbo affatus est,
Hector, nos quidem hic versamur cum Danais
In extrema parte belli: sed tum caeteri
Troiani turbantur promiscue equique & viri. 525
Aiax autem turbat Telamonius: bene autem ipsum noui.
Latum enim circa humeros gerit scutum. [illegible]
[illegible] equosque & currum dirigamus, vbi maxime
Equites pedites que pernicioso certamine [illegible]
Mutuo se occidunt, clamor autem exortus est. 530
Sic fatus verberauit pulchros crines habentes equos
Flagello stridulo: hi autem verbera [illegible]
Celeriter ferebant celerem currum ad Troianos & Achiuos,
Calcantes cadaueraque & scuta: sanguine autem axis
Infra totus pollutus erat, & orbes qui circa sunt currus 535
Quos ab equinis vngulis guttae aspergebant, (erant
Et a canthis: hic autem cupiebat ingredi turbam
Virilem, perrumpereque assiliens: tumultum autem
Immisit malum Danais: parum autem cedebat ab hasta:
Sed is alios iam obibat ordines virorum 540
Hastaque, enseque, magnisque saxis:
Aiacis autem vitabat pugnam Telamonidae.
Iupiter autem pater Aiaci altitonans metum incussit. Aiaci [illegible]
Stetit autem attonitus, in tergum autem reiecit scutum septem boum pellibus
Expauit autem circumspiciens in turba ferae similis, [illegible] 545
Conuertendo se respectans, paulatim genu ante alterum genu
Sicut autem fuluum leonem boum a stabulo (alternans.
Abigunt canesque & viri rustici,
Qui ipsum non sinunt boum pinguedinem accipere,
Tota nocte vigilantes: hic autem carnium cupidus 550
Recta irruit, sed nihil proficit: frequentia enim iacula
Contra feruntur audacibus a manibus,
Incensaeque faces, quas horret violentus quamuis:
Mane autem seorsum discedit moesto animo:
Sic Aiax tum a Troianis moestus corde 555
Ibat admodum inuitus: timebat enim de nauibus Achiuorum.
Sicut autem quum asinus in aruum profectus vim intulit pueris
Piger, cui iam multi circa fustes fracti sunt,
Depasciturque ingressus altam segetem: pueri autem
Verberant baculis: vis autem infirma ipsorum est, 560
Vixque expulerunt postquam satiatus est pabulo: [illegible]
Sic tunc deinde Aiacem magnum Telamonis filium
Troiani magnanimi & e longinquo conuocati auxiliarii
Ferientes iaculis medium scutum semper sequebantur.
Aiax autem modo quidem reuocabat impetuosas vires 565 [illegible]
Retro conuersus, & cohibebat phalanges
Troianorum equitum: modo autem conuertebatur ad fugiendum,
Omnes autem prohibebat celeres ad naues ire,
Ipse vero Troianorum & Achiuorum turbae in medio
Stans: [illegible] iacula fortibus a manibus, 570
Alia quidem in scuto magno figebantur [illegible] ante.
Multa vero & in medio priusquam corpus album attingerent,
In terra stabant, cupientia corpore se satiare.
Hunc postquam igitur aduertit Euaemonis inclitus filius
Eurypylus densis premi iaculis,
Stetit apud ipsum profectus, & iaculatus est hasta splendida. 755
Et percussit Phausiadem Apisaonem, pastorem populorum

Ad hepar sub et præcordia, continuo autem genua soluit.
Eurypylus autem accurrit, & dempsit arma ab humeris.
Hunc verò postquam vidit Alexander diuinus
Arma auferentem Apisaonis statim arcum
Trahebat in Eurypylum, & ipsum percussit in femore sagitta
Dextro: fracta est autem arundo: grauauit autem femur.
Retrò autem sociorum ad agmen cessit mortem euitans.
Exclamauit autem vt exaudiri posset Danais vociferans:
O chari Argiuorum duces & principes,
State conuersi, & arcete sæuum diem
Aiaci, qui telis obruitur, neque ipsum opinor
Euasurum ex bello male sonante: sed valde ex aduerso
State circum Aiacem magnum Telamonium filium.
Sic dixit Eurypylus vulneratus: hi verò apud ipsum
Propinqui steterunt, scuta humeris inclinantes,
Hastasque eleuantes: obuiam autem illis venit Aiax.
Stetit autem conuersus postquam venit ad agmen sociorum.
Sic hi quidem pugnabant instar ignis ardentis.
Nestorem autem ex bello ferebant Neleiæ equæ
Sudantes, ducebant autem Machaonem pastorem populorum.
Hunc autem intuitus cognouit pedibus velox diuus Achilles.
Steterat enim in puppi super valde capacem nauem,
Inspiciens laborem durum, insecutionemque lachrymosam.
Mox verò socium suum Patroclum allocutus est,
Vocans è naui: hic autem ex tentorio, vt audiuit,
Prodijt similis Marti: mali autem ei fuit principium.
Hunc prior allocutus est Menœtij fortis filius:
Cur me vocas Achilles, quid autem tibi opus est me?
Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles.
Diuine Menœtiade, meo charissime animo,
Nunc spero circa genua mea staturos Achiuos
Supplicantes, necessitas enim vrget non iam tolerabilis.
Sed i nunc Patrocle, Ioui dilecte, Nestorem interroga,
Quemnam hunc ducit vulneratum è prælio.
Certè quidem posterioribus partibus Machaoni omnibus
Asclepiadæ: sed non vidi oculos viri. (*similis videtur*
Equi enim me præterierunt vlterius properantes.
Sic dixit: Patroclus autem dilecto obediuit socio:
Cœpit autem currere ad tentoria & naues Achiuorum.
Hi autem quando iam ad tentorium Neleiadæ peruenerunt:
Ipsi quidem descenderunt in terram multos pascentem:
Equos autem Eurymedon famulus soluit senis
E curribus: hi autem sudorem exsiccabant à tunicis
Stantes ad ventum apud littus maris: sed deinde
In tentorium venientes in sedilibus sederunt.
His autem præparabat potionem pulchricoma Hecamede,
Quam accepit è Tenedo senex, quando euertit Achilles,
Filiam Arsinoi magnanimi, quam ei Achiui
Elegerant, quoniam consilio præstabat omnes.
Quæ ipsis primum quidem apposuit mensam (*super eam*
Pulchram, pedes ex cyano-nigro habentem, politam: at
Aeream lancem: insuperque cepam, potioni obsonium,
Atque mel recens, iuxta farinæ sacræ fructum (i. panem)
Iuxta etiam poculum perpulchrum, quod domo tulerat senex
Aureis clauis transfixum: ansæ autem ipsius
Quatuor erant: binæ autem columbæ circum quamlibet
Aureæ pascebant: duo autem subter pedes erant.
Alius quidem laboranter submouisset à mensa
Plenum existens: Nestor autem senex sine labore tollebat.
In hoc ipsis potionem confecit mulier similis deabus
Ex vino Pramnio, & super vinum caprinum rasit caseum
Cultro æreo: adhæc verò farinas albas inspersit.
Bibere autem iussit postquam præparauit potionem:
Hi autem postquam bibentes, exemerunt multum aridam sitim,
Sermonibus delectabantur inter se colloquentes.
Patroclus autem foribus astitit diuinus vir.
Hunc verò intuitus senex, à sede surrexit splendida:
Introque duxit manu prehensum, & sedere iussit.
Patroclus autem ex altera parte renuebat, dixitque verbum:

Paris Eurypylum vulnerat.

Achilles Machaone vulneratu conspecto, committit Patroclum ad sciscitandum.

Patrocli cum Nestore colloquium.

Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν.
Εὐρύπυλος δ' ἐπόρουσε, καὶ αἴνυτο τεύχε' ἀπ' ὤμων.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς 580
Τεύχε' ἀπαινύμενον Ἀπισάονος, αὐτίκα τόξον
Ἕλκετ' ἐπ' Εὐρυπύλῳ, καί μιν βάλε μηρὸν ὀϊστῷ
Δεξιόν· ἐκλάσθη δὲ δόναξ, ἐβάρυνε δὲ μηρόν.
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς, 585
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Στῆτ' ἐλελιχθέντες, καὶ ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ
Αἴανθ', ὃς βελέεσσι βιάζεται· οὐδέ ἕ φημι
Φεύξεσθ' ἐκ πολέμοιο δυσηχέος· ἀλλὰ μάλ' ἄντην
Ἵστασθ' ἀμφ' Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱόν. 590
Ὣς ἔφατ' Εὐρύπυλος βεβλημένος· οἳ δὲ παρ' αὐτὸν
Πλησίοι ἔστησαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες,
Δούρατ' ἀνασχόμενοι· τῶν δ' ἀντίος ἤλυθεν Αἴας.
Στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο. 595
Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο φέρον Νηλήϊαι ἵπποι
Ἱδρῶσαι, ἦγον δὲ Μαχάονα ποιμένα λαῶν.
Τὸν δὲ ἰδὼν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἑστήκει γὰρ ἐπὶ πρύμνῃ μεγακήτεϊ νηΐ,
Εἰσορόων πόνον αἰπὺν ἰωκά τε δακρυόεσσαν, 600
Αἶψα δ' ἑταῖρον ἑὸν Πατροκλῆα προσέειπε,
Φθεγξάμενος παρὰ νηός· ὁ δὲ κλισίηθεν ἀκούσας
Ἔκμολεν ἶσος Ἄρηϊ· κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.
Τὸν πρότερος προσέειπε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός,
Τίπτε με κικλήσκεις Ἀχιλεῦ, τί δέ σε χρεὼ ἐμεῖο; 605
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Δῖε Μενοιτιάδη, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Νῦν ὀΐω περὶ γούνατ' ἐμὰ στήσεσθαι Ἀχαιοὺς
Λισσομένους· χρειὼ γὰρ ἱκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
Ἀλλ' ἴθι νῦν Πάτροκλε Διῒ φίλε, Νέστορ' ἔρειο, 610
Ὅντινα τοῦτον ἄγει βεβλημένον ἐκ πολέμοιο.
Ἤτοι μὲν τά γ' ὄπισθε Μαχάονι πάντα ἔοικε
Τῷ Ἀσκληπιάδῃ, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὄμματα φωτός·
Ἵπποι γάρ με παρήϊξαν πρόσσω μεμαυῖαι.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἑταίρῳ. 615
Βῆ δὲ θέειν παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οἳ δ' ὅτε δὴ κλισίην Νηληϊάδεω ἀφίκοντο,
Αὐτοὶ μέν ῥ' ἀπέβησαν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν,
Ἵππους δ' Εὐρυμέδων θεράπων λύε τοῖο γέροντος
Ἐξ ὀχέων· τοὶ δ' ἱδρῶ ἀπεψύχοντο χιτώνων, 620
Στάντε ποτὶ πνοιὴν παρὰ θῖν' ἁλός· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἐς κλισίην ἐλθόντες, ἐπὶ κλισμοῖσι καθῖζον.
Τοῖσι δὲ τεῦχε κυκειῶ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη,
Τὴν ἄρετ' ἐκ Τενέδοιο γέρων, ὅτε πέρσεν Ἀχιλλεύς,
Θυγατέρ' Ἀρσινόου μεγαλήτορος, ἥν οἱ Ἀχαιοὶ 625
Ἔξελον, οὕνεκα βουλῇ ἀριστεύεσκεν ἁπάντων.
Ἥ σφωϊν πρῶτον μὲν ἐπιπροΐηλε τράπεζαν
Καλὴν, κυανόπεζαν, ἐΰξοον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῆς
Χάλκειον κάνεον, ἐπὶ δὲ κρόμυον ποτῷ ὄψον,
Ἠδὲ μέλι χλωρὸν, παρὰ δ' ἀλφίτου ἱεροῦ ἀκτήν. 630
Πὰρ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὃ οἴκοθεν ἦγ' ὁ γεραιὸς,
Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον· οὔατα δ' αὐτοῦ
Τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκαστον
Χρύσειαι νεμέθοντο, δύω δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν.
Ἄλλος μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τραπέζης, 635
Πλεῖον ἐόν· Νέστωρ δ' ὁ γέρων ἀμογητὶ ἄειρεν.
Ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε γυνὴ εἰκυῖα θεῇσιν
Οἴνῳ Πραμνείῳ, ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν
Κνήστι χαλκείῃ, ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνε·
Πινέμεναι δ' ἐκέλευσεν, ἐπεί ῥ' ὥπλισσε κυκειῶ. 640
Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν πίνοντ' ἀφέτην πολυκαγκέα δίψαν,
Μύθοισιν τέρποντο πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες.
Πάτροκλος δὲ θύρῃσιν ἐφίστατο, ἰσόθεος φώς.
Τὸν δὲ ἰδὼν ὁ γεραιὸς ἀπὸ θρόνου ὦρτο φαεινοῦ,
Ἐς δ' ἄγε χειρὸς ἑλὼν, κατὰ δ' ἑδριάασθαι ἄνωγε. 645
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἀναίνετο, εἶπέ τε μῦθον,

Οὐχ

Οὐχ ἕδος ἐστὶ, γεραιὲ διοτρεφὲς, οὐδέ με πείσεις.
Αἰδοῖος, νεμεσητὸς, ὅ με προέηκε πυθέσθαι
Ὅντινα τοῦτον ἄγεις βεβλημένον· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Γιγνώσκω, ὁρόω δὲ Μαχάονα ποιμένα λαῶν. 650
Νῦν δὲ ἔπος ἐρέων, πάλιν εἶμι ποτὶ Ἀχιλῆα.
Εὖ δὲ σὺ οἶσθα, γεραιὲ διοτρεφὲς, οἷος ἐκεῖνος
Δεινὸς ἀνήρ· τάχα κεν καὶ ἀναίτιον αἰτιόῳτο.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
Τίπτε τ' ἄρ' ὧδ' Ἀχιλεὺς ὀλοφύρεται υἷας Ἀχαιῶν, 655
Ὅσσοι δὴ βέλεσιν βεβλήαται; οὐδέ τι οἶδε
Πένθεος ὅσσον ὄρωρε κατὰ στρατόν· οἱ γὰρ ἄριστοι
Ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε.
Βέβληται μὲν ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης.
Οὔτασται δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, ἠδ' Ἀγαμέμνων· 660
Βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ.
Τοῦτον δ' ἄλλον ἐγὼ νέον ἤγαγον ἐκ πολέμοιο,
Ἰῷ ἀπὸ νευρῆς βεβλημένον· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἐσθλὸς ἐὼν Δαναῶν οὐ κήδεται, οὐδ' ἐλεαίρει.
Ἦ μένει εἰσόκε δὴ νῆες θοαὶ ἄγχι θαλάσσης 665
Ἀργείων ἀέκητι πυρὸς δηΐοιο θέρωνται,
Αὐτοί τε κτεινώμεθ' ἐπισχερώ; οὐ γὰρ ἐμὴ ἲς
Ἔσθ' οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Ὡς ὁπότ' Ἠλείοισι καὶ ἡμῖν νεῖκος ἐτύχθη 670
Ἀμφὶ βοηλασίῃ, ὅτ' ἐγὼ κτάνον Ἰτυμονῆα
Ἐσθλὸν Ὑπειροχίδην, ὃς ἐν Ἤλιδι ναιετάασκε,
Ῥύσι' ἐλαυνόμενος· ὃ δ' ἀμύνων ᾗσι βόεσσιν
Ἔβλητ' ἐν πρώτοισιν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι.
Κὰδ δ' ἔπεσεν· λαοὶ δὲ περίτρεσαν ἀγροιῶται. 675
Ληΐδα δ' ἐκ πεδίου συνελάσσαμεν ἤλιθα πολλὴν,
Πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πώεα οἰῶν,
Τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν.
Ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα,
Πάσας θηλείας· πολλῇσι δὲ πῶλοι ὑπῆσαν. 680
Καὶ τὰ μὲν ἠλασάμεσθα Πύλον Νηλήϊον εἴσω
Ἐννύχιοι προτὶ ἄστυ· γεγήθει δὲ φρένα Νηλεὺς,
Οὕνεκά μοι τύχε πολλὰ νέῳ πόλεμον δὲ κιόντι.
Κήρυκες δ' ἐλίγαινον ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
Τοὺς ἴμεν οἷσι χρεῖος ὀφείλετ' ἐν Ἤλιδι δίῃ. 685
Οἱ δὲ συναγρόμενοι Πυλίων ἡγήτορες ἄνδρες
Δαίτρευον· πολέσιν γὰρ Ἐπειοὶ χρεῖος ὄφειλον,
Ὡς ἡμεῖς παῦροι κεκακωμένοι ἐν Πύλῳ ἦμεν.
Ἐλθὼν γάρ ῥ' ἐκάκωσε βίη Ἡρακληείη
Τῶν προτέρων ἐτέων, κατὰ δ' ἔκταθεν ὅσσοι ἄριστοι. 690
Δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονος υἱέες ἦμεν,
Τῶν οἶος λιπόμην, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὄλοντο.
Ταῦθ' ὑπερηφανέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες,
Ἡμέας ὑβρίζοντες, ἀτάσθαλα μηχανόωντο.
Ἐκ δ' ὁ γέρων ἀγέλην τε βοῶν καὶ πῶϋ μέγ' οἰῶν 695
Εἵλετο κρινάμενος τριηκόσι' ἠδὲ νομῆας.
Καὶ γὰρ τῷ χρεῖος μέγ' ὀφείλετ' ἐν Ἤλιδι δίῃ,
Τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν
Ἐλθόντες μετ' ἄεθλα· περὶ τρίποδος γὰρ ἔμελλον
Θεύσεσθαι· τοὺς δ' αὖθι ἄναξ ἀνδρῶν Αὐγείας 700
Κάσχεθε, τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμενον ἵππων.
Τῶν ὁ γέρων ἐπέων κεχολωμένος, ἠδὲ καὶ ἔργων,
Ἐξέλετ' ἄσπετα πολλά· τὰ δ' ἄλλ' ἐς δῆμον ἔδωκε
Δαιτρεύειν, μή τίς οἱ ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν, ἀμφί τε ἄστυ 705
Ἕρδομεν ἱρὰ θεοῖς· οἱ δὲ τρίτῳ ἤματι πάντες
Ἦλθον ὁμῶς αὐτοί τε πολεῖς καὶ μώνυχες ἵπποι
Πανσυδίῃ· μετὰ δέ σφι Μολίονε θωρήσσοντο,
Παῖδ' ἔτ' ἐόντ', οὔπω μάλα εἰδότε θούριδος ἀλκῆς.
Ἔστι δέ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη, 710
Τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ, νεάτη Πύλου ἠμαθόεντος·
Τὴν ἀμφεστρατόωντο διαρραῖσαι μεμαῶτες.
Ἀλλ' ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον, ἄμμι δ' Ἀθήνη
Ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου θωρήσσεσθαι
Ἔννυχος, οὐδ' ἀέκοντα Πύλον κάτα λαὸν ἄγειρεν, 715

Non sessio est, senex nobilis, neque mihi persuadebis.
Reuerendus, iracundus est qui me misit sciscitari
Quē tu hunc ducas vulneratum: sed & ipse
Cognosco: videoq; Machaonem pastorem populorum.
Nunc autem verbum dicens, rursus nuncius ibo Achilli.
Bene verò tu scis senex diuine, qualis ille
Morosus vir, cito & insontem culpauerit.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor,
Curnam verò sic Achilles miseratur filios Achiuorum,
Quotquot iam telis vulnerati sunt? ac nescit
Luctus quantum excitatum sit per exercitū? nam fortissimi (quique
In nauibus iacent percussi, vulneratiq;
Læsus est enim Tydides fortis Diomedes,
Vulneratus est & Vlisses hasta-inclytus, & Agamemnon:
Ictus est autem & Eurypylus in femore sagitta.
Hunc autem alium ego modò adduxi ex bello
Sagitta a neruo (emissa) percussum, sed Achilles
Strenuus existens Danaos non curat neque miseratur.
An expectat, donec iam naues veloces prope mare
Argiuis inuitis igne sæuo (vel hostili) comburantur,
Ipsiq; interficiamur ordine vnus post alium? non enim mea vis
Est, qualis antea fuit in agilibus membris.
Vtinam sic ætate florerem, robur vero mihi firmum esset,
Sicut quando Eleensibus & nobis contentio accidit
Pro abactione boum, quando ego interfeci Itymoneum
Fortem Hyperochidem qui in Elide habitabat,
Pignora abigens: hic vero auxilians suis bobus,
Vulneratus est inter primos mea à manu iaculo,
Et cecidit: populi vero circum trepidi aufugerunt agrestes,
Prædam autem ex campo abegimus valde multam,
Quinquaginta boum armenta, totidem greges ouium:
Tot suum greges, tot greges amplos caprarum:
Equas autem flauas centum & quinquaginta,
Omnes fœminas, multis autem pulli suberant:
Et hæc quidem abegimus Pylum Neleium intra
Nocturni ad ciuitatem. lætabatur autem animo Neleus,
Eo quod mihi contigissent multa iuueni ad militiam profecto.
Præcones autem edixerunt simul, ac aurora oriretur
Illos accedere, quibus debitum debebatur in Elide generosa.
At congregati Pyliorum principes viri
Diuidebant prædam: multis enim Epei debitum debebant:
Adeo nos pauci malis affecti in Pylo eramus.
Veniens enim afflixerat vis Herculea
Prioribus annis: interfecti sunt autem quique optimi.
Duodecim enim Nelei egregii filii eramus,
Ex his solus relictus sum: alii autem omnes perierunt.
Ob hæc superbientes Epei loricati
Nos iniuria-afficientes iniqua moliebantur.
Senex autem armentumq; boum & gregem magnum ouium
Exemit deligens trecenta, & pastores:
Etenim huic debitum ingens debebatur in Elide nobili,
Quatuor præmia-ferentes equi cum ipsis curribus
Venientes ad certamina: pro tripode enim erant
Cursuri: hos verò illic rex virorum Augeas
Detinuit, aurigam autem dimisit tristem equorum causa.
Ob hæc senex dictis iratus ac etiam factis
Exemit admodum multa: alia autem in populum dedit
Diuidere, ne quis sua defraudatus iret æquali portione.
Nos quidem hæc singula administrabamus, circaq; urbem
Faciebamus sacra diis: hi autem tertio die omnes
Venerunt simul & ipsi multi & vnica-vngula equi
Cateruatim: cumq; ipsis Moliones duo armabantur,
Pueri adhuc existentes, nondum valde periti strenui roboris.
Est autem quædam Thryoessa ciuitas, altus tumulus
Longè ad Alpheum, extrema Pyli arenosi:
Hanc obsidebant expugnare cupientes.
Sed quando omnes campos transierant, nobis Minerua
Nuncia venit, delapsa ab Olympo, vt armaremur
Nocturna, neque inuitum per Pylum populum congrega-
uit:

γρ. οἶδε

Nestor sua antiqua facinora commemorat.

γρ. καὶ δ'

γρ. ἔκταθεν

Sed valde paratos ad bellandum: neque me Neleus
Sinebat armari. abscondit autem mihi equos:
Nondum enim me existimabat scire bellica opera.
Sed & sic inter equites lucebam nostros, (Minerua.
Quamuis pedes existens, quia sic me ducebat ad pugnam
Est autem quidam fluuius Minyeius in mare currens,
Prope Arenam, vbi expectauimus auroram diuinam
Equites Pyliorum, & confluxerunt agmina peditum:
Inde omnibus copijs cum armis armati, κ. ἐνδι- πανσυδίη·
Meridiani peruenimus ad sacrum fluxum Alphei:
Ibi Ioui quum fecissemus potenti sacra pulchra,
Taurumque Alpheo, taurumque Neptuno,
Sed Mineruæ glaucos-oculos-habenti iuuencam gregalem:
Cœnam deinde sumpsimus, per exercitum in ordinibus,
Et cubuimus armis suis quisque,
Circum fluenta fluuij: sed magnanimi Epei
Circumstabant, ciuitatem euertere parati.
Sed ipsis ante apparuit magnum opus Martis.
Quando enim sol lucidus extulit-caput-supra terram:
Congrediebamur pugnæ, Ioui supplicantes, & Mineruæ,
Sed quando iam inter Pylios & Epeos esset certamen,
Primus ego occidi virum, abstuli vero vnungulos equos)
Mulium bellatorem: gener autem erat Augeæ:
Maximam natu. s. filiam habebat flauam Agamedam,
Quæ tot pharmaca sciebat, quot alit lata terra.
Hunc quidem ego accedentem percussi ærata hasta:
Cecidit autem in pulueres: ego autem in currum insiliens
Steti inter propugnatores: sed magnanimi Epei
Territi-fugerunt, alius aliorsum, vt viderunt virum lapsum
Ductorem equitum, qui præstans-erat in pugnando.
At ego incurri atræ procellæ similis,
Quinquaginta accepi currus, duo verò circa quémque
Viri mordicus prehenderunt terram, mea hasta interfecti.
Et sanè Actoriones Meliones pueros interfecissem
Nisi ipsos pater latè dominans Neptunus
E bello seruasset, cooperiens nebula multa.
Tum Iupiter Pylijs magnam victoriam præbuit.
Tantisper enim insequebamur per late-patentem campũ,
Interficientésque ipsos, armaq. pulchra colligentes,
Donec in Buprasium frugum-ferax egimus equos,
Petramq. Oleniam & Alesium (qui locus (v. tunc) Colone
Vocata est) vnde rursum conuertit exercitum Minerua. κ. ἀλεισίου,
Ibi virum interficiens extremum reliqui, sed Achiui
Retro à Buprasio, Pylum versus impellebant veloces equos.
Omnes. s. gratias-agebant, ex dijs Ioui, Nestoriq. ex homi- (nibus
Talis fui, si quando eram inter viros: sed Achilles
Solus sua virtute fruetur. certè ipsum puto
Multum pòst deploraturum vbi exercitus perierit.
O amice, sanè quidem tibi Menœtius sic præcepit
Die illo, quando te ex Pthia Agamemnoni misit.
Nos autem intus existentes ego & diuinus Vlysses
Omnia facilè in ædibus audiebamus sicut præcipiebat.
Pelei autem venimus ad domos bene habitatas,
Exercitum congregantes per Achaidem fœcundam.
Illic verò deinde heroem Menœtium inuenimus intus:
Atque te, iuxta & Achillem: senéxque equitator Peleus
Pinguia fœmora adolebat bouis Ioui gaudenti-fulmine,
Aulæ in septo: tenebat autem aureum cyathum,
Libans nigrum vinum super ardentia sacra,
Vos quidem bouis apparabatis carnes: nos verò tum
Stetimus in vestibulo: perculsus autem surrexit Achilles:
Intróque duxit manu prehendens, atque considere iussit,
Hospitaliaq. bene apposuit, quæ hospitib. apponere fas est.
Sed postquam satiati fuimus cibo & potu,
Ordiebar ego sermonem, hortans vos simul sequi:
Vos autem libenter volebatis: hi verò ambo multa præce-
perunt:
Peleus quidem suo filio senex præcepit Achilli,
Semper bene-rem-gereret, & eximius esset præ cæteris:
Tibi verò sic præcepit Menœtius Actoris filius:

Ἀλλὰ μάλ' ἐσσυμένους πολεμίζειν· οὐδέ με Νηλεὺς
Εἴα θωρήσσεσθαι, ἀπέκρυψεν δέ μοι ἵππους·
Οὐ γάρ πώ τί μ' ἔφη ἴδμεν πολεμήϊα ἔργα·
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἱππεῦσι μετέπρεπον ἡμετέροισι,
Καὶ πεζός περ ἐὼν, ἐπεὶ ὣς ἄγε νεῖκος Ἀθήνη. 720
Ἔστι δέ τις ποταμὸς Μινυήϊος εἰς ἅλα βάλλων,
Ἐγγύθεν Ἀρήνης, ὅθι μείναμεν ἠῶ δῖαν
Ἱππῆες Πυλίων, τὰ δ' ἐπέρρεον ἔθνεα πεζῶν.
Ἔνθεν πανσυδίῃ σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες,
Ἔνδιοι ἱκόμεσθ' ἱερὸν ῥόον Ἀλφειοῖο· 725
Ἔνθα Διὶ ῥέξαντες ὑπερμενεῖ ἱερὰ καλὰ,
Ταῦρον δ' Ἀλφειῷ, ταῦρον δὲ Ποσειδάωνι,
Αὐτὰρ Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι βοῦν ἀγελαίην·
Δόρπον ἔπειθ' ἑλόμεσθα κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσι·
Καὶ κατεκοιμήθημεν ἐν ἔντεσιν οἷσιν ἕκαστος 730
Ἀμφὶ ῥοὰς ποταμοῖο. ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ
Ἀμφίσταντο δὴ ἄστυ διαρραῖσαι μεμαῶτες.
Ἀλλά σφιν προπάροιθε φάνη μέγα ἔργον Ἄρηος·
Εὖτε γὰρ ἠέλιος φαέθων ὑπερέσχεθε γαίης,
Συμφερόμεσθα μάχῃ, Διΐ τ' εὐχόμενοι καὶ Ἀθήνῃ· 735
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πυλίων καὶ Ἐπειῶν ἔπλετο νεῖκος,
Πρῶτος ἐγὼν ἕλον ἄνδρα, κόμισσα δὲ μώνυχας ἵππους,
Μούλιον αἰχμητήν, γαμβρὸς δ' ἦν Αὐγείαο,
Πρεσβυτάτην δὲ θύγατρ' εἶχε ξανθὴν Ἀγαμήδην,
Ἣ τόσα φάρμακα ᾔδη, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών· 740
Τὸν μὲν ἐγὼ προσιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρί·
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃσιν· ἐγὼ δ' ἐς δίφρον ὀρούσας,
Στῆν ῥα μετὰ προμάχοισιν· ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ
Ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος, ἐπεὶ ἴδον ἄνδρα πεσόντα
Ἡγεμόν' ἱππήων, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι. 745
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόρουσα κελαινῇ λαίλαπι ἶσος·
Πεντήκοντα δ' ἕλον δίφρους, δύο δ' ἀμφὶς ἕκαστον
Φῶτες ὀδὰξ ἕλον οὖδας, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.
Καί νύ κεν Ἀκτορίωνε Μολίονε παῖδ' ἀλάπαξα
Εἰ μή σφωε πατὴρ εὐρὺ κρείων ἐνοσίχθων 750
Ἐκ πολέμου ἐσάωσε καλύψας ἠέρι πολλῇ.
Ἔνθα Ζεὺς Πυλίοισι μέγα κράτος ἐγγυάλιξε·
Τόφρα γὰρ οὖν ἑπόμεσθα δι' ἀσπιδέος πεδίοιο,
Κτείνοντές τ' αὐτοὺς, ἀνά τ' ἔντεα καλὰ λέγοντες,
Ὄφρ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυπύρου βήσαμεν ἵππους, 755
Πέτρης τ' Ὠλενίης, καὶ * Ἀλησίου, ἔνθα Κολώνη
Κέκληται· ὅθεν αὖτις ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη·
Ἔνθ' ἄνδρα κτείνας πύματον λίπον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἂψ ἀπὸ Βουπρασίοιο Πύλονδ' ἔχον ὠκέας ἵππους.
Πάντες δ' εὐχετόωντο θεῶν Διὶ, Νέστορί τ' ἀνδρῶν. 760
Ὣς ἔον, εἴ ποτ' ἔον γε μετ' ἀνδράσιν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Οἶος τῆς ἀρετῆς ἀπονήσεται· ἦ τέ μιν οἴω
Πολλὰ μετακλαύσεσθαι ἐπεί κ' ἀπὸ λαὸς ὄληται.
Ὦ πέπον, ἦ μέν σοί γε Μενοίτιος ὧδ' ἐπέτελλεν
Ἤματι τῷ ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε· 765
Νῶϊ δέ τ' ἔνδον ἐόντες, ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
Πάντα μάλ' ἐν μεγάροις ἠκούομεν ὡς ἐπέτελλε·
Πηλῆος δ' ἱκόμεσθα δόμους εὖ ναιετάοντας,
Λαὸν ἀγείροντες κατ' Ἀχαιΐδα πουλυβότειραν.
Ἔνθα δ' ἔπειθ' ἥρωα Μενοίτιον εὕρομεν ἔνδον, 770
Ἠδὲ σὲ, πὰρ δ' Ἀχιλῆα· γέρων δ' ἱππηλάτα Πηλεὺς
Πίονα μηρί' ἔκαιε βοὸς Διὶ τερπικεραύνῳ,
Αὐλῆς ἐν χόρτῳ· ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον,
Σπένδων αἴθοπα οἶνον ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσι.
Σφῶϊ μὲν ἀμφὶ βοὸς ἕπετον κρέα, νῶϊ δ' ἔπειτα 775
Στῆμεν ἐνὶ προθύροισι· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεύς.
Ἐς δ' ἄγε χειρὸς ἑλὼν, κατὰ δ' ἑδριάασθαι ἄνωγε,
Ξείνιά τ' εὖ παρέθηκεν, ἅ τε ξείνοις θέμις ἐστίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπημεν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Ἦρχον ἐγὼ μύθοιο, κελεύων ὔμμ' ἅμ' ἕπεσθαι. 780
Σφὼ δὲ μάλ' ἠθέλετον, τὼ δ' ἄμφω πόλλ' ἐπέτελλον·
Πηλεὺς μὲν ᾧ παιδὶ γέρων ἐπέτελλ' Ἀχιλῆϊ
Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων·
Σοὶ δ' αὖθ' ὧδ' ἐπέτελλε Μενοίτιος Ἄκτορος υἱὸς,

Τέκνον

Τεκνον εμον, γενεη μεν υπερτερος εστιν Αχιλλευς, 785
Πρεσβυτερος δε συ εσσι· βιη δ' ογε πολλον αμεινων·
Αλλ' ευ οι φασθαι πυκινον επος, ηδ' υποθεσθαι,
Και οι σημαινειν· ο δε πεισεται εις αγαθον περ.
Ως επετελλ' ο γερων, συ δε ληθεαι· αλλ' ετι και νυν
Ταυτ' ειποις Αχιληϊ δαϊφρονι, αικε πιθηται· 790
Τις δ' οιδ' ει κεν οι συν δαιμονι θυμον ορινας,
Παρειπων; αγαθη δε παραιφασις εστιν εταιρου.
Ει δε τινα φρεσιν ησι θεοπροπιην αλεεινει,
Και τινα οι παρ Ζηνος επεφραδε ποτνια μητηρ,
Αλλα σε περ προετω, αμα δ' αλλος λαος επεσθω 795
Μυρμιδονων, αικεν τι φοως Δαναοισι γενηαι.
Και τοι τευχεα καλα δοτω πολεμονδε φερεσθαι,
Αικε σε τω ισκοντες αποσχωνται πολεμοιο
Τρωες, αναπνευσωσι δ' αρηϊοι υιες Αχαιων
Τειρομενοι· ολιγη δε τ' αναπνευσις πολεμοιο. 800
Ρεια δε κ' ακμητες κεκμηοτας ανδρας αϋτη
Ωσαιτε προτι αστυ νεων απο και κλισιαων.
Ως φατο· τω δ' αρα θυμον ενι στηθεσσιν ορινε.
Βη δε θεειν παρα νηας επ' Αιακιδην Αχιληα.
Αλλ' οτε δη κατα νηας Οδυσσηος θειοιο 805
Ιξε θεων Πατροκλος, ινα σφ' αγορη τε θεμις τε
Ηην, τη δη και σφι θεων ετετευχατο βωμοι·
Ενθα οι Ευρυπυλος βεβλημενος αντεβολησε
Διογενης Ευαιμονιδης, κατα μηρον οϊστω,
Σκαζων εκ πολεμου· κατα δε νοτιος ρεεν ιδρως 810
Ωμων και κεφαλης, απο δ' ελκεος αργαλεοιο
Αιμα μελαν κελαρυζε· νοος γε μεν εμπεδος ηεν.
Τον δε ιδων ωκτειρε Μενοιτιου αλκιμος υιος,
Και ρ' ολοφυρομενος επεα πτεροεντα προσηυδα.
Α δειλοι Δαναων ηγητορες ηδε μεδοντες· 815
Ως αρ' εμελλετε τηλε φιλων και πατριδος αιης
Ασειν εν Τροιη ταχεας κυνας αργετι δημω.
Αλλ' αγε μοι τοδε ειπε διοτρεφες Ευρυπυλ' ηρως,
Η ρ' ετι που σχησουσι πελωριον Εκτορ' Αχαιοι,
Η ηδη φθισονται υπ' αυτου δουρι δαμεντες; 810
Τον δ' αυτ' Ευρυπυλος πεπνυμενος αντιον ηυδα·
Ουκετι διογενες Πατροκλεες αλκαρ Αχαιων
Εσσεται, αλλ' εν νηυσι μελαινησιν πεσεονται.
Οι μεν γαρ δη παντες οσοι παρος ησαν αριστοι,
Εν νηυσιν κεαται βεβλημενοι ουταμενοι τε 825
Χερσιν υπο Τρωων· των δε σθενος ορνυται αιεν.
Αλλ' εμε μεν συ σαωσον αγων επι νηα μελαιναν·
Μηρου δ' εκταμ' οϊστον, απ' αυτου δ' αιμα κελαινον
Νιζ' υδατι λιαρω, επι δ' ηπια φαρμακα πασσε
Εσθλα, τα σε προτι φασιν Αχιλληος δεδιδαχθαι, 830
Ον Χειρων εδιδαξε δικαιοτατος Κενταυρων.
Ιητροι μεν γαρ Ποδαλειριος ηδε Μαχαων,
Τον μεν ενι κλισιησιν οϊομαι ελκος εχοντα,
Χρηϊζοντα και αυτον αμυμονος ιητηρος,
Κεισθαι· ο δ' εν πεδιω Τρωων μενει οξυν Αρηα. 835
Τον δ' αυτε προσεειπε Μενοιτιου αλκιμος υιος·
Πως τ' αρ' εοι ταδε εργα; τι ρεξομεν Ευρυπυλ' ηρως;
Ερχομαι οφρ' Αχιληϊ δαϊφρονι μυθον ενισπω,
Ον Νεστωρ επετελλε Γερηνιος ουρος Αχαιων.
Αλλ' ουδ' ως περ σειο μεθησω τειρομενοιο. 840
Η, και υπο στερνοιο λαβων αγε ποιμενα λαων
Ες κλισιην· θεραπων δε ιδων υπεχευε βοειας.
Ενθα μιν εκτανυσας, εκ μηρου ταμνε μαχαιρη
Οξυ βελος περιπευκες· απ' αυτου δ' αιμα κελαινον
Νιζ' υδατι λιαρω· επι δε ριζαν βαλε πικρην 845
Χερσι διατριψας, οδυνηφατον, η οι απασας
Εσχ' οδυνας· το μεν ελκος ετερσετο, παυσατο δ' αιμα.

Fili mi, stirpe quidem superior est Achilles,
Maior-natu vero tu es: viribus .a. hic multo praestantior.
At bene ei loquere prudens consilium: & admone,
Et ei impera: hic .a. parebit in eo saltem, q. bonū visum fuerit.
Sic praecepit senex: tu autem oblitus es: sed saltem nunc
Haec dicas Achilli bellicoso, si forte pareat.
Quis vero scit, si ei, fauente deo, animum commoueris
Admonens? Bona autem admonitio est amici.
Si autem aliquod mentibus suis oraculum vitat,
Et aliquod ei a Ioue retulit veneranda mater,
Saltem te mittat: simul & reliqua copia sequantur
Myrmidonum, si forte aliqua salus Danais fias:
Et tibi arma decora det ad pugnam gestare,
Si forte te huic assimulantes abstineant a bello
Troiani: respirent autem bellicosi filii Achiuorum
Afflicti: modica autem respiratio belli.
Facile autem integri defessos viros praelio
Repuleritis ad ciuitatem à nauibus & tentoriis.
Sic dixit: huic autem animum in pectoribus commouit:
Perrexit autem currere ad naues ad Aeacidem Achillem.
Sed quando iam ad naues Vlyssis diuini
Peruenit currens Patroclus, vbi ipsis forumq; iudiciumq;
Erat, qua-parte etiam ipsis deorum extructae erant arae:
Illic ei Eurypylus vulneratus obuiauit
Generosus Euaemonides, in faemore sagitta,
Claudicans-rediens è bello: at humidus defluebat sudor
Humeris & capite: eiq; vulnere graui
Sanguis niger scaturiebat: mens tamen firma erat.:
Hunc autem intuitus miseratus est Menoetii fortis filius,
Et lugens, verbis velocibus eum allocutus est.
Ah miseri Danaorum duces & principes,
Siccine eratis procul ab amicis & patria terra
Satiaturi in Troia veloces canes alba pinguedine?
Sed age, mihi hoc dic nobilis Eurypyle heros,
An ne adhuc sustinebunt immanem Hectorem Achiui,
An iam conficientur ab ipso hasta interfecti?
Huic vero rursus Eurypylus prudens respondit:
Non amplius diuine Patrocle, defensio Achiuorum
Erit, sed in naues nigras incumbent.
Illi enim iam omnes quotquot antè erant fortissimi,
In nauib. iacent percussi (eminus) vulneratiq; (cominus)
A manibus Troianorum. horum .a. robur augetur semper.
Sed me quidem tu serua ducens ad nauem nigram:
E faemore .a. excinde sagittam: ab ipso .a. sanguinem nigrum
Ablue aqua tepida: & lenia medicamenta insperge
Bona: quae te aiunt ab Achille doctum esse,
Quem Chiron docuit iustissimus centaurorum.
Medici enim Podalirius & Machaon:
Hunc quidem in tentoriis puto vulnus habentem,
Indigentem & ipsum inculpato (i. perito) medico,
Iacere: alter .a. in campo Troianorum sustinet acerbā pugnā.
Hunc .a. rursus allocutus est Menoetii robustus filius:
Quomodo erunt haec opera? quid agemus Eurypyle heros?
Eo vt Achilli bellicoso sermonem dicam,
Quem Nestor praecepit Gerenius custos Achiuorum:
Attamen ne sic quidem te dimittam afflictum.
Dixit, & sub pectore prehēsum ducebat pastorē populorū
Ad tentorium. famulus .a. conspicatus, substrauit pelles bo-(uinas.
Ibi ipso extenso, è faemore excidit cultro
Acutum telum acerbum: ab ipso .a. sanguinem atrum
Abluit aqua tepida: & radicem imposuit amaram,
Manibus contritam, mitigatoriam, quae ei cunctos
Sedauit dolores: vulnus quidem siccatum est, cessauit autem sanguis.

Eurypylus vulneratus occurrit medico.

Patroclus Eurypyli vulnus curat.

ILIADIS HOMERI XII. COMPOSITIO.

De muro Græcorum.

SIC quidem in tentoriis Menœtii fortis filius
Curabat Eurypylum vulneratum: hi vero pugnabant
Argiui & Troiani cateruatim, neque certè futura erat
Fossa amplius arcere Danaorum, & murus suprà
Latus: quem fecerant ante naues: circum autem fossam
Effoderant, neque dijs dederant inclytas hecatombas,
Vt ipsis nauesque veloces, & prædam multam
Intus continens custodiret. Dijs autem inuitis extructus erat,
Immortalib. quo circa & non ad multum tẽpus integer fuit:
Quamdiu quidem Hector viuus erat, & irascebatur Achilles,
Et Priami regis incolumis ciuitas erat:
Tamdiu & magnus murus Achiuorum integer erat.
At postquam Troianorum mortui sunt quique optimi,
Multiq; Achiuorum, hi quidem domiti sunt, alij autem relicti,
Euersa est autem Priami ciuitas decimo anno:
Argiui autem in nauibus dilectam ad patriam abierant:
Iam tunc consultabant Neptunus & Apollo
Murum euertere, fluuiorum violentiam inducentes,
Quicunque ab Ideis montibus in-mare profluunt,
Rhesusq;, Heptaporusq;, Caresusq;, Rhodiusq;,
Grenicusq;, & Aesepus, diuusq; Scamander,
Et Simois, vbi multa scuta & galeæ
Deciderant in pulueres, & semideorum genus virorum:
Horum omnium simul ostia conuertit Phœbus Apollo:
Nouem dies autem in murum misit fluxum: pluebat autem Iupiter
Continuè, vt citius in-mari-natantia mœnia efficeret.
Ipse autem Neptunus tenens manibus tridentem
Præibat, & omnia fundamenta vndis amouit
Stipitum & lapidum, quæ locerant laborantes Achiui.
Plana autem fecit ad rapidum Hellespontum:
Rursus autem littus magnum arenis cooperuit
Muro subuerso, fluuiosque vertit vt redirent,
Per alueum, quà antea demittebant pulcherrimam aquam.
Sic sanè erant in posterum Neptunus & Apollo
Facturi: tunc autem circa pugna clamorq; exarserat
Murum bene ædificatum: crepabant autem ligna turrium
Percussa. Argiui autem Iouis flagello indomiti,
Naues ad concauas conclusi detinebantur,
Hectorem timentes fortem magistrum fugæ (v. incussorem timoris)
Sed hic, sicut prius pugnabat similis turbini.
Veluti quando inter canes & viros venatores,
Aper siue leo versatur, fortitudine superbiens:
Hi autem instar-turris seipsos præparantes
Aduersi stant, & iaculantur crebra
Spicula de manibus: huius autem nunquam gloriosum cor
Pauet, neque terretur: audacia autem ipsum occidit:
Frequenterque vertitur cateruas virorum tentans:
γρ. ἰθύσῃ. Quaq; irruerit, hac cedunt cateruæ virorum:
γρ. ἐλλίσσεθ'. Sic Hector per turbam profectus vertebatur, socios
Vallum adhortans transcendere, nec ipsi equi
Audebant veloces: valde autem hinniebant in summo
Labro insistentes: nam deterrebat fossa
Lata, neque ad transiliendum cominus, neq; ad transeundũ
Facilis. præcipitia enim alta circa totum
Stabant vtrinque: desuper autem palis
Acutis munita erat: quos statuerant filij Achiuorum
Densos & magnos, hostilium virorum propulsionem.
Illuc non facile equus volubilem currum trahens
Intrauerit: pedites autem cupiebant si perficere possent.
Tum verò Polydamas audaci Hectori dixit astans:
Hectórque & alij Troianorum duces & sociorum,

Polydamantis consilium de fossa transeunda.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ μ̄ ῥαψῳδία.

ΩΣ ὁ μὲν ἐν κλισίῃσι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς
Ἰᾶτ' Εὐρύπυλον βεβλημένον· οἱ δ' ἐμάχοντο
Ἀργεῖοι καὶ Τρῶες ὁμιλαδόν, οὐδ' ἄρ' ἔμελλε
Τάφρος ἔτι σχήσειν Δαναῶν καὶ τεῖχος ὕπερθεν
Εὐρύ, τὸ ποιήσαντο νεῶν ὕπερ, ἀμφὶ δὲ τάφρον 5
Ἤλασαν, οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἑκατόμβας,
Ὄφρά σφιν νῆάς τε θοὰς καὶ ληΐδα πολλὴν
Ἐντὸς ἔχον ῥύοιτο· θεῶν δ' ἀέκητι τέτυκτο
Ἀθανάτων, τὸ καὶ οὔ τι πολὺν χρόνον ἔμπεδον ἦεν.
Ὄφρα μὲν Ἕκτωρ ζωὸς ἔην, καὶ μήνι' Ἀχιλλεύς, 10
Καὶ Πριάμοιο ἄνακτος ἀπόρθητος πόλις ἔπλεν,
Τόφρα δὲ καὶ μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν ἔμπεδον ἦεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μὲν Τρώων θάνον ὅσσοι ἄριστοι,
Πολλοὶ δ' Ἀργείων, οἱ μὲν δάμεν, οἱ δὲ λίποντο,
Πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ, 15
Ἀργεῖοι δ' ἐν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἔβησαν,
Δὴ τότε μητιόωντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
Τεῖχος ἀμαλδῦναι, ποταμῶν μένος εἰσαγαγόντες,
Ὅσσοι ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων ἅλα δὲ προρέουσι,
Ῥῆσός θ' Ἑπτάπορός τε, Κάρησός τε, Ῥοδίος τε, 20
Γρήνικός τε, καὶ Αἴσηπος, δῖός τε Σκάμανδρος,
Καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ βοάγρια καὶ τρυφάλειαι
Κάππεσον ἐν κονίῃσι, καὶ ἡμιθέων γένος ἀνδρῶν·
Τῶν πάντων ὁμόσε στόματ' ἔτραπε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἐννῆμαρ δ' ἐς τεῖχος ἵει ῥόον· ὗε δ' ἄρα Ζεὺς 25
Συνεχές, ὄφρά κε θᾶσσον ἁλίπλοα τείχεα θείη.
Αὐτὸς δ' ἐννοσίγαιος ἔχων χείρεσσι τρίαιναν
Ἡγεῖτ', ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμείλια κύμασι πέμπε
Φιτρῶν καὶ λάων, τὰ θέσαν μογέοντες Ἀχαιοί,
Λεῖα δ' ἐποίησεν παρ' ἀγάρροον Ἑλλήσποντον. 30
Αὖτις δ' ἠϊόνα μεγάλην ψαμάθοισι κάλυψε
Τεῖχος ἀμαλδύνας· ποταμοὺς δ' ἔτρεψε νέεσθαι
Κὰρ ῥόον, ᾗ περ πρόσθεν ἵεν καλλίρροον ὕδωρ.
Ὣς ἄρ' ἔμελλον ὄπισθε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
Θησέμεναι· τότε δ' ἀμφὶ μάχη ἐνοπή τε δεδήει 35
Τεῖχος ἐΰδμητον, κανάχιζε δὲ δούρατα πύργων
Βαλλόμεν'. Ἀργεῖοι δὲ Διὸς μάστιγι δαμέντες,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐελμένοι ἰσχανόωντο,
Ἕκτορα δειδιότες, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο.
Αὐτὰρ ὅ γ' ὡς τὸ πρόσθεν ἐμάρνατο ἶσος ἀέλλῃ. 40
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἔν τε κύνεσσι καὶ ἀνδράσι θηρευτῇσι,
Κάπριος ἠὲ λέων στρέφεται σθένεϊ βλεμεαίνων,
Οἱ δέ τε πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες
Ἀντίον ἵστανται, καὶ ἀκοντίζουσι θαμειὰς
Αἰχμὰς ἐκ χειρῶν· τοῦ δ' οὔποτε κυδάλιμον κῆρ 45
Ταρβεῖ, οὐδὲ φοβεῖται, ἀγηνορίη δέ μιν ἔκτα·
Ταρφέα τε στρέφεται στίχας ἀνδρῶν πειρητίζων,
Ὅππῃ τ' * ἰθύσῃ, τῇ τ' εἴκουσι στίχες ἀνδρῶν·
Ὣς Ἕκτωρ ἀν' ὅμιλον ἰὼν * εἰλίσσεθ' ἑταίρους
Τάφρον ἐποτρύνων διαβαινέμεν· οὐδέ οἱ ἵπποι 50
Τόλμων ὠκύποδες, μάλα δὲ χρεμέτιζον ἐπ' ἄκρῳ
Χείλει ἐφεσταότες· ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος
Εὐρεῖ', οὔτ' ἄρ' ὑπερθορέειν σχεδὸν, οὔτε περῆσαι
Ῥηϊδίη. κρημνοὶ γὰρ ἐπηρεφέες περὶ πᾶσαν
Ἕστασαν ἀμφοτέρωθεν, ὕπερθεν δὲ σκολόπεσσιν 55
Ὀξέσιν ἠρήρει, τοὺς ἵστασαν υἷες Ἀχαιῶν
Πυκνοὺς καὶ μεγάλους, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν.
Ἔνθ' οὔ κεν ῥέα ἵππος * ἐΰτροχον ἅρμα τιταίνων
Ἐσβαίη, πεζοὶ δὲ μενοίνεον εἰ τελέουσι.
Δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς, 60
Ἕκτορ τ' ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ ἠδ' ἐπικούρων,

Ἀφραδέως

Ἀφραδέως διὰ τάφρον ἐλαύνομεν ὠκέας ἵππους·
Ἡ δὲ μάλ' ἀργαλέη περάαν· σκόλοπες γὰρ ἐν αὐτῇ
Ὀξέες ἑστᾶσιν, ποτὶ δ' αὐτοὺς τεῖχος Ἀχαιῶν.
Ἔνθ' οὔ πως ἔστιν καταβήμεναι, οὐδὲ μάχεσθαι 65
Ἱππεῦσι· στεῖνος γὰρ, ὅθι τρώσεσθαι ὀΐω.
Εἰ μὲν γὰρ τοὺς πάγχυ κακὰ φρονέων ἀλαπάζει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ ἵετ' ἀρήγειν,
Ἦ τ' ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι καὶ αὐτίκα τοῦτο γενέσθαι,
Νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς. 70
Εἰ δέ χ' ὑποστρέψωσι, παλίωξις δὲ γένηται
Ἐκ νηῶν, καὶ τάφρῳ ἐνιπλήξωμεν ὀρυκτῇ,
Οὐκέτ' ἔπειτ' ὀΐω οὐδ' ἄγγελον ἀπονέεσθαι
Ἄψορρον προτὶ ἄστυ, ἑλιχθέντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες· 75
Ἵππους μὲν θεράποντες ἐρυκόντων ἐπὶ τάφρῳ,
Αὐτοὶ δὲ πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Ἕκτορι πάντες ἑπώμεθ' ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Οὐ μενέουσ', εἰ δή σφιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο Πουλυδάμας, ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπήμων. 80
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Οὐδὲ μὲν ἄλλοι Τρῶες ἐφ' ἵππων ἠγερέθοντο,
Ἀλλ' ἀπὸ πάντες ὄρουσαν, ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορα δῖον.
Ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῷ ἐπέτελλεν ἕκαστος,
Ἵππους εὖ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ' ἐπὶ τάφρῳ· 85
Οἱ δὲ διαστάντες, σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες,
Πένταχα κοσμηθέντες ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕποντο.
Οἱ μὲν ἅμ' Ἕκτορ' ἴσαν καὶ ἀμύμονι Πουλυδάμαντι,
Οἳ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
Τεῖχος ῥηξάμενοι κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχεσθαι. 90
Καί σφιν Κεβριόνης τρίτος εἵπετο· πὰρ δ' ἄρ' ὄχεσφιν
Ἄλλον Κεβριόναο χερείονα κάλλιπεν Ἕκτωρ.
Τῶν δ' ἑτέρων Πάρις ἦρχε, καὶ Ἀλκάθοος καὶ Ἀγήνωρ·
Τῶν δὲ τρίτων Ἕλενος καὶ Δηΐφοβος θεοειδής,
Υἷε δύω Πριάμοιο· τρίτος δ' ἦν Ἄσιος ἥρως, 95
Ἄσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἵπποι
Αἴθωνες, μεγάλοι, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.
Τῶν δὲ τετάρτων ἦρχεν ἐῢς πάϊς Ἀγχίσαο
Αἰνείας, ἅμα τῷ γε δύω Ἀντήνορος υἷε,
Ἀρχέλοχός τ' Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης. 100
Σαρπηδὼν δ' ἡγήσατ' ἀγακλειτῶν ἐπικούρων,
Πρὸς δ' ἕλετο Γλαῦκον καὶ ἀρήϊον Ἀστεροπαῖον.
Οἱ γάρ οἱ εἴσαντο διακριδὸν εἶναι ἄριστοι
Τῶν ἄλλων μετά γ' αὐτόν· ὁ δ' ἔπρεπε καὶ διὰ πάντων.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους ἄραρον τυκτῇσι βόεσσι, 105
Βάν ῥ' ἰθὺς Δαναῶν λελιημένοι, οὐδ' ἔτ' ἔφαντο
Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
Ἔνθ' ἄλλοι Τρῶες τηλεκλειτοί τ' ἐπίκουροι
Βουλῇ Πουλυδάμαντος ἀμωμήτοιο πίθοντο·
Ἀλλ' οὐχ Ὑρτακίδης ἔθελ' Ἄσιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν, 110
Αὖθι λιπεῖν ἵππους τε καὶ ἡνίοχον θεράποντα,
Ἀλλὰ σὺν αὐτοῖσιν πέλασεν νήεσσι θοῇσι,
Νήπιος, οὐδ' ἄρ' ἔμελλε κακὰς ὑπὸ κῆρας ἀλύξας,
Ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν ἀγαλλόμενος παρὰ νηῶν
Ἂψ ἀπονοστήσειν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν. 115
Πρόσθεν γάρ μιν μοῖρα δυσώνυμος ἀμφεκάλυψεν
Ἔγχεϊ Ἰδομενῆος ἀγαυοῦ Δευκαλίδαο.
Εἴσατο γὰρ νηῶν ἐπ' ἀριστερά, τῇ περ Ἀχαιοὶ
Ἐκ πεδίου νίσοντο σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι.
Τῇ ῥ' ἵππους τε καὶ ἅρμα διήλασεν, οὐδὲ πύλῃσιν 120
Εὗρ' ἐπικεκλιμένας σανίδας καὶ μακρὸν ὀχῆα·
Ἀλλ' ἀναπεπταμένας ἔχον ἀνέρες, εἴ τιν' ἑταίρων
Ἐκ πολέμου φεύγοντα σαώσειαν μετὰ νῆας.
Τῇ ῥ' ἰθὺς φρονέων ἵππους ἔχε, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Ὀξέα κεκλήγοντες· ἔφαντο γὰρ οὐκέτ' Ἀχαιοὺς 125
Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι,
Νήπιοι· ἐν δὲ πύλῃσι δύ' ἀνέρας εὗρον ἀρίστους,
Υἷας ὑπερθύμους Λαπιθάων αἰχμητάων,
Τὸν μὲν Πειριθόου υἷα κρατερὸν Πολυποίτην,
Τὸν δὲ Λεοντῆα βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ. 130

Imprudenter per fossam impellimus veloces equos.
Illa vero admodum difficilis est transitu: pali enim in ipsa
Acuti stant, prope autem ipsos murus Achiuorum.
Illic nullo modo licet descendere, neque pugnare
Equitibus: angustia enim est, vbi nos vulneratum iri puto.
Siquidem namque omnino mala cogitans euertit Græcos
Iupiter altitonans: Troianis autem vult auxiliari:
Sane equidem vellem vel statim hoc fieri,
Inglorios perire procul ab Argis hic Achiuos.
Quod si conuertantur, et vicenersa insecutio fiat
Ex nauibus, & fossæ impingamus profundæ.
Non postea puto neque nuncium reuersurum
Retrogradum ad ciuitatem, conuersis ab Achiuis.
Sed agite, sicut ego dixero obediamus omnes,
Equos quidem famuli contineant ad vallum:
Ipsi autem pedites cum armis armati,
Hectorem omnes sequamur conferti, at Achiui
Non sustinebunt, siquidem ipsis exitij termini impendant.
Sic dixit Polydamas, placebat autem Hectori consiliũ salutare:
Statim autem ex curribus cum armis desiliit in terram.
Neque quidem cæteri Troiani in equis congregabantur,
At descendentes ruerunt, vt viderunt Hectorem diuinum.
Aurigæ quidem deinde suo præcepit quisque
Equos bene in ordine coercere illic ad fossam.
Hi autem separati, seipsi instruentes,
In quinque agmina condensati simul suos duces sequebantur.
Hi quidem cum Hectore ierunt & eximio Polydamante,
Qui plurimi & optimi erant: cupiebant autem maxime
Muro rupto concauas apud naues pugnare.
Et ipsos Cebriones tertius sequebatur: apud autem currus
Alium Cebrione deteriorem reliquit Hector.
Alteris autem Paris præfuit, & Alcathous & Agenor.
Tertijs autem Helenus & Deiphobus diuinus,
Filij duo Priami: tertius autem erat Asius heros,
Asius Hyrtacides, quem ex Arisba tulerunt equi
Rufi, magni, fluuio a Selleente.
At quartorum ductor erat bonus filius Anchisæ
Aeneas: cum hoc duo Antenoris filij,
Archelochusque Acamasque, pugnæ bene periti omnis:
Sarpedon autem dux erat inclytorum sociorum:
Assumpsit autem Glaucum, & mauortium Asteropæum.
Isti enim visi sunt eximie esse optimi
Aliorum post se quidem: hic enim excellebat inter omnes.
Hi autem postquam sese aptarunt fabrefactis corijs,
Ierunt recta ad Danaos cupidi: neque amplius putabant
Sustenturos esse, sed in naues nigras præcipitaturos.
Tum cæteri Troiani & procul euocati socij,
Consilio Polydamantis inculpati paruerunt:
Sed non Hyrtacides voluit Asius præfectus virorum,
Illic relinquere equos & aurigam famulum,
Sed vna cum ipsis accessit naues veloces,
Stultus: neque erat malo fato euasuro,
Equis & curribus exultans, ex nauibus
Retro reuersurus ad Ilium excelsum.
Prius enim ipsum fatum triste circumtexit
Hasta Idomenei clari Deucalidæ.
Irruit enim nauium ad sinistram partem, qua Achiui
Ex campo redibant cum equis & curribus:
Hac equosque & currus egit, neque portis
Inuenit acclinatas tabulas, & longum vectem.
Sed apertas tenebant viri, si quem socium
E bello fugientem saluum perducerent ad naues.
Hac recta exultans equos dirigebat: hi autem simul sequebantur
Acuter clamantes: dicebant, non enim amplius Achiuos
Sustenturos esse, sed intra naues nigras præcipitaturos.
Stulti: atque in portis duos viros inuenerunt fortissimos,
Filios animosos Lapitharum bellatorum:
Alterum quidem, Perithoi filium fortem Polypœtem,
Alterum vero, Leonteum pernicioso parem Marti.

Troiani Græcorũ murum adoriuntur.

[illegible]

Polypœtes, Leontes.

Hi vtique ante portas altas
Stabant: sicut quando quercus stant in montibus procere,
Que ventum sustinent & pluuiam per dies omnes,
Radicibus magnis late diffusis firmate:
Sic sanè hi duo manibus freti atque viribus,
Sustinebant aduenientem magnum Asium, neque fugiebant.
Hi autem recta ad murum bene-adificatum scuta arida
In-altum eleuantes ibant cum magno clamore,
Asium imperatorem, & Iamenum & Orestem,
Asiadémque Acamanta, Thoonémque, Oenomaumque.
Illi autem interim quidem fortes Graecos
Hortabantur, intus existentes, defendere naues.
Sed postquam murum adorientes animaduerterunt
Troianos, Danaorum autem factus est clamorque fugaque:
Tum verò hi duo ruentes ante portas pugnabant
Agrestibus suibus similes, qui in montibus
Virorum & canum excipiunt strepitum venientem,
Obliquique impetum facientes circa se ipsos frangunt arbusta,
Radicitus euellentes; ab vero stridor dentium
Fit, donec aliquis iaculatus vitam eripuerit:
Sic horum resonabat aes in pectoribus lucidum
Ex-aduerso percussorum: valde enim fortiter pugnabant
Copiis que superne erant fidentes, atque viribus.
Illi enim lapidibus bene-aedificatis ex turribus,
Iaciebant defendentes & seipsos & tentoria,
Nauesque veloces: grando-niuis autem velut cadebant in terram,
Quam ventus vehemens, nubes atras agitans,
Densam defudit in terram multos pascentem:
Sic horum è manibus fluebant tela Achiuorum,
Quam etiam ex Troianorum: galeae autem circa sicci quid
Percussae saxis, & scuta vmbilicata. (sonabant.
Iam tunc plorabatque & sua percutiebat foemora
Asius Hyrtacides: & indignatus verbum dixit:
Iupiter pater, certè & tu amans-mendacii factus es
Omnino admodum: non enim ego putabam heroas Achiuos
Laturos nostrum robur & manus duras:
Hi, sicut vespae medio pictae (al. mobiles) atque apes
Nidos faciunt via in praerupta,
Neque relinquunt concauam domum, sed expectantes
Viros venatores, defendunt foetus suos:
Sic hi nolunt à portis quanquam duo existentes
Recedere, antequam vel occidantur vel capiantur:
Sic dixit, neque Iouis persuasit menti hac dicens:
Hectori enim eius animus volebat gloriam praebere.
Alii autem circa alias pugnam pugnabant portas.
Difficile autem est me haec deum tanquam omnia recensere.
Passim enim circa murum excitatus est diuinitus-accensus ignis
Lapideum: Argiui autem quamuis dolentes necessariò
Pro nauibus pugnabant: dii vero tristes erant animo
Omnes quotquot Danais in praelio adiutores erant.
Commiserunt autem Lapithae bellum & pugnam.
Tum verò Pirithoi filius fortis Polypoetes
Hasta percussit Damasum per galeam aeream malas-habē- (tem.
Neque verò aerea galea prohibuit, sed penitus transfacta
Cuspis aerea rupit os: cerebrum autem
Intus totum foedatum est: domuitque ipsum animosum.
At deinde Pylonem & Ormenum interfecit,
Filium autem Antimachi Leonteus ramus Martis,
Hippomachum percussit hasta ad baltheum assecutus.
Rursum autem è vagina extracto ense acuto,
Antiphatem quidem primum irruens per multitudinem
Percussit cominus: hic autem supinus solo stratus est.
Sed deinde Menonem & Iamenum & Orestem,
Omnes cumulatos admouit terrae multos-pascenti.
Dum ii hos spoliabant armis splendidis,
Interea Polydamantem & Hectorem iuuenes sequebantur,
Qui plurimi & fortissimi erant: gestiebant autem maximè
Murumque perrumpere, & incendere igne naues.
Hi adhuc deliberabant; transituri stantes apud vallum.

Asius Ioui irascitur.

Τὼ μὲν ἄρα προπάροιθε πυλάων ὑψηλάων
Ἕστασαν, ὡς ὅτε τε δρύες οὔρεσιν ὑψικάρηνοι,
Αἵ τ' ἄνεμον μίμνουσι καὶ ὑετὸν ἤματα πάντα,
Ῥίζῃσιν μεγάλῃσι διηνεκέεσσ' ἀραρυῖαι·
Ὣς ἄρα τὼ χείρεσσι πεποιθότες ἠδὲ βίηφι, 135
Μίμνον ἐπερχόμενον μέγαν Ἄσιον, οὐδὲ φέβοντο.
Οἱ δ' ἰθὺς πρὸς τεῖχος ἐΰδμητον βόας αὔας
Ὑψόσ' ἀνασχόμενοι, ἔκιον μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
Ἄσιον ἀμφὶ ἄνακτα, καὶ Ἰαμενὸν καὶ Ὀρέστην,
Ἀσιάδην τ' Ἀκάμαντα, Θόωνά τε, Οἰνόμαόν τε. 140
Οἱ δ' ἤτοι εἷος μὲν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Ὄρνυον ἔνδον ἐόντες ἀμύνεσθαι περὶ νηῶν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησαν
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
Ἐκ δὲ τὼ ἀΐξαντε, πυλάων πρόσθε μαχέσθην, 145
Ἀγροτέροισι σύεσσιν ἐοικότε, τώ τ' ἐν ὄρεσσιν
Ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν δέχαται κολοσυρτὸν ἰόντα,
Δοχμώ τ' ἀΐσσοντε, περὶ σφίσιν ἄγνυτον ὕλην,
Πρυμνὴν ἐκτάμνοντες, ὑπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόντων
Γίγνεται, εἰς ὅ κέ τίς τε βαλὼν ἐκ θυμὸν ἕληται· 150
Ὣς τῶν κόμπει χαλκὸς ἐπὶ στήθεσσι φαεινὸς,
Ἄντην βαλλομένων· μάλα γὰρ κρατερῶς ἐμάχοντο,
Λαοῖσιν καθύπερθε πεποιθότες ἠδὲ βίηφιν.
Οἱ δ' ἄρα χερμαδίοισιν ἐϋδμήτων ἀπὸ πύργων
Βάλλον ἀμυνόμενοι σφῶν τ' αὐτῶν καὶ κλισιάων, 155
Νηῶν τ' ὠκυπόρων· νιφάδες δ' ὡς πῖπτον ἔραζε,
Ἅς τ' ἄνεμος ζαὴς, νέφεα σκιόεντα δονήσας,
Ταρφειὰς κατέχευεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
Ὣς τῶν ἐκ χειρῶν βέλεα ῥέον ἠμὲν Ἀχαιῶν,
Ἠδὲ καὶ ἐκ Τρώων· κόρυθες δ' ἀμφ' αὖον ἀΰτευν, 160
Βαλλομένων μυλάκεσσι, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.
Δή ῥα τότ' ᾤμωξέν τε καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
Ἄσιος Ὑρτακίδης, καὶ ἀλαστήσας ἔπος ηὔδα·
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥά νυ καὶ σὺ φιλοψευδὴς ἐτέτυξο
Πάγχυ μάλ'· οὐ γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωας Ἀχαιοὺς 165
Σχήσειν ἡμέτερόν γε μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους.
Οἱ δ', ὥς τε σφῆκες μέσον αἰόλοι ἠὲ μέλισσαι
Οἰκία * ποιήσωνται ὁδῷ ἔπι παιπαλοέσσῃ,
Οὐδ' ἀπολείπουσιν κοῖλον δόμον, ἀλλὰ μένοντες
Ἄνδρας θηρητῆρας, ἀμύνονται περὶ τέκνων. 170
Ὣς οἵ γ' οὐκ ἐθέλουσι πυλάων καὶ δύ' ἐόντε
Χάσσασθαι, πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν ἠὲ ἁλῶναι.
Ὣς ἔφατ', οὐδὲ Διὸς πεῖθε φρένα ταῦτ' ἀγορεύων.
Ἕκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι.
Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο πύλῃσιν. 175
Ἀργαλέον δέ με ταῦτα θεὸν ὣς πάντ' ἀγορεῦσαι.
Πάντῃ γὰρ περὶ τεῖχος ὀρώρει θεσπιδαὲς πῦρ,
Λάϊνον· Ἀργεῖοι δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ ἀνάγκῃ
Νηῶν ἠμύνοντο· θεοὶ δ' * ἀκαχήατο θυμὸν
Πάντες ὅσοι Δαναοῖσι μάχης ἐπιτάρροθοι ἦσαν. 180
Σὺν δ' ἔβαλον Λαπίθαι πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα.
Ἔνθ' αὖ Πειριθόου υἱὸς κρατερὸς Πολυποίτης
Δουρὶ βάλεν Δάμασον κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου.
Οὐδ' ἄρα χαλκείη κόρυς ἔσχεθεν, ἀλλὰ διὰ πρὸ
Αἰχμὴ χαλκείη ῥῆξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ 185
Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
Αὐτὰρ ἔπειτα Πύλωνα καὶ Ὄρμενον ἐξενάριξεν.
Υἱὸν δ' Ἀντιμάχοιο Λεοντεὺς ὄζος Ἄρηος,
Ἱππόμαχον βάλε δουρὶ κατὰ ζωστῆρα τυχήσας.
Αὖτις δ' ἐκ κολεοῖο ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ, 190
Ἀντιφάτην μὲν πρῶτον ἐπαΐξας δι' ὁμίλου
Πλῆξ' αὐτοσχεδίην· ὁ δ' ἄρ' ὕπτιος οὔδει ἐρείσθη.
Αὐτὰρ ἔπειτα Μένωνα καὶ Ἰαμενὸν καὶ Ὀρέστην,
Πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα μαρμαίροντα, 195
Τόφρ' οἱ Πουλυδάμαντι καὶ Ἕκτορι κοῦροι ἕποντο,
Οἳ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιστα
Τεῖχός τε ῥήξειν, καὶ ἐνιπρήσειν πυρὶ νῆας.
Οἱ ῥ' ἔτι μερμήριζον ἐφεσταότες παρὰ τάφρῳ.

Ὄρνις

Ὄρνις γάρ σφιν ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν, 200
Αἰετὸς ὑψιπέτης ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
Φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
Ζωὸν ἔτ' ἀσπαίροντα, καὶ οὔπω λήθετο χάρμης.
Κόψε γὰρ αὐτὸν ἔχοντα κατὰ στῆθος παρὰ δειρὴν,
Ἰδνωθεὶς ὀπίσω, ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν ἧκε χαμᾶζε, 205
Ἀλγήσας ὀδύνῃσι, μέσῳ δ' ἐνὶ κάββαλ' ὁμίλῳ·
Αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῇς ἀνέμοιο.
Τρῶες δ' ἐρρίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν
Κείμενον ἐν μέσσοισι, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.
Δὴ τότε Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς, 210
Ἕκτορ, ἀεὶ μέν πως μοι ἐπιπλήσσεις ἀγορῇσιν
Ἐσθλὰ φραζομένῳ, ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικε
Δῆμον ἐόντα παρὲξ ἀγορευέμεν, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ, σὸν δὲ κράτος αἰὲν ἀέξειν.
Νῦν δ' αὖτ' ἐξερέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα, 215
Μὴ ἴομεν Δαναοῖσι μαχησόμενοι περὶ νηῶν.
Ὧδε γὰρ ἐκτελέεσθαι ὀΐομαι, εἰ ἐτεόν γε
Τρωσὶν ὅδ' ὄρνις ἦλθε περησέμεναι μεμαῶσιν
Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἐέργων,
Φοινήεντα δράκοντα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον 220
Ζωὸν· ἄφαρ δ' ἀφέηκε πάρος φίλα οἰκί' ἱκέσθαι,
Οὐδ' ἐτέλεσσε φέρων δόμεναι τεκέεσσιν ἑοῖσιν·
Ὣς ἡμεῖς, εἴ πέρ τε πύλας καὶ τεῖχος Ἀχαιῶν
Ῥηξόμεθα σθένεϊ μεγάλῳ, εἴξωσι δ' Ἀχαιοὶ,
Οὐ κόσμῳ παρὰ ναῦφιν ἐλευσόμεθ' αὐτὰ κέλευθα. 225
Πολλοὺς γὰρ Τρώων καταλείψομεν, οὕς κεν Ἀχαιοὶ
Χαλκῷ δῃώσωσιν ἀμυνόμενοι περὶ νηῶν.
Ὧδέ χ' ὑποκρίναιτο θεοπρόπος, ὃς σάφα θυμῷ
Εἰδείη τεράων, καί οἱ πειθοίατο λαοί.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ, 230
Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκέτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τοῦδε νοῆσαι.
Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τοῦτον ἀπὸ σπουδῆς ἀγορεύεις,
Ἐξ ἄρα δή τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοὶ,
Ὃς κέλεαι Ζηνὸς μὲν ἐριγδούποιο λαθέσθαι 235
Βουλέων, ἅς τέ μοι αὐτὸς ὑπέσχετο καὶ κατένευσε·
Τύνη δ' οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι κελεύεις
Πείθεσθαι, τῶν οὔτι μετατρέπομ', οὐδ' ἀλεγίζω,
Εἴτ' ἐπὶ δεξί' ἴωσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
Εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοί γε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα. 240
Ἡμεῖς δὲ μεγάλοιο Διὸς πειθώμεθα βουλῇ,
Ὃς πᾶσι θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.
Τίπτε σὺ δείδοικας πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα;
Εἴπερ γάρ τ' ἄλλοι γε περὶ κτεινώμεθα πάντες 245
Νηυσὶν ἐπ' Ἀργείων, σοὶ δ' οὐ δέος ἔστ' ἀπολέσθαι.
Οὐ γάρ τοι κραδίη μενεδήϊος, οὐδὲ μαχήμων.
Εἰ δὲ σὺ δηϊοτῆτος ἀφέξεαι, ἠέ τιν' ἄλλον
Παρφάμενος ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις πολέμοιο,
Αὐτίκ' ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσεις. 250
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
Ὦρσεν ἀπ' Ἰδαίων ὀρέων ἀνέμοιο θύελλαν,
Ἥ ῥ' ἰθὺς νηῶν κονίην φέρεν· αὐτὰρ Ἀχαιῶν
Θέλγε νόον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζε. 255
Τοῦπερ δὴ τεράεσσι πεποιθότες ἠδὲ βίηφι,
Ῥήγνυσθαι μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν πειρήτιζον.
Κρόσσας μὲν πύργων ἔρυον, καὶ ἔρειπον ἐπάλξεις,
Στήλας τε προβλῆτας ἐμόχλεον, ἃς ἄρ' Ἀχαιοὶ
Πρώτας ἐν γαίῃ θέσαν ἔμμεναι ἔχματα πύργων. 260
Τὰς οἵ γ' αὐέρυον, ἔλποντο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
Ῥήξειν· οὐδέ νύ πω Δαναοὶ χάζοντο κελεύθου,
Ἀλλ' οἵ γε ῥινοῖσι βοῶν φράξαντες ἐπάλξεις,
Βάλλον ἀπ' αὐτάων δηΐους ὑπὸ τεῖχος ἰόντας.
Ἀμφοτέρω δ' Αἴαντε κελευτιόωντ' ἐπὶ πύργων 265
Πάντοσε φοιτήτην, μένος ὀτρύνοντες Ἀχαιῶν.
Ἄλλον μειλιχίοις, ἄλλον στερεοῖς ἐπέεσσι
Νείκεον, ὅντινα πάγχυ μάχης μεθιέντα ἴδοιεν.

Avis enim ipsis supervenit transire volentibus, — Prodigiũ.
Aquila altivolans ad sinistram populum retinens,
Cruentatum serpentem gestans unguibus immanem
Vivum adhuc palpitantem, & nondum oblitus est pugnae:
Percussit enim ipsam tenentem ad pectus apud collum — χ. δεί.
Revolutus retro: haec autem a se demisit in terram,
Dolens doloribus, medium autem deiecit in multitudinem,
Ipsa autem clangens avolavit flatibus venti:
Troiani autem horruerunt postquam viderũt variũ serpentẽ
Iacentem in medio ipsorum, Iovis portentũ aegidẽ habẽtis,
Iam tum Polydamas audacem Hectorem allocutus est astans:
Hector semper quidẽ quodammodo me increpas in concionib. — Polydamas prodigium interpretatur, & consilium dat.
Recte monentem: quoniam neque quidem neque decet
Popularem existentem aliter dicere, neque in curia,
Neque unquam in bello: tuam vero potentiam semper augere:
Nunc autem rursus dicam, ut mihi videtur esse optime:
Ne eamus cum Graecis pugnaturi pro navibus.
Sic enim eventurum esse puto, si vere quidem
Troianis haec avis advenit transire volentibus
Aquila altivolans, ad laevam populum coercens,
Cruentum serpentem portans unguibus ingentem,
Vivum: cito tamen dimisit ante quam ad charos nidos per-
Neque perfecit portans, ut daret pullis suis. (venires,
Sic nos, etiamsi portas & murum Achivorum
Ruperimus robore magno, concedantq; Achivi,
Non decenter a navibus veniemus per easdem vias.
Multos enim Troianorum relinquemus, quos Achivi
Ferro interficient, propugnantes pro navibus.
Sic certe exposuerit augur, qui in vatesse animo
Norit prodigia, & ipsi paruerint populi.
Hunc a. torve intuitus allocutus est galea-ornatus Hector — Hector sapiens Polydamantis consilium stulte repudiat.
Polydama, tu quidem necdum mihi grata haec dicis:
Nosti & aliud consilium melius hoc excogitare.
Si autem vere iam hoc de industria dicis,
Sane iam tibi deinceps dii mentes perdiderunt ipsi,
Qui iubes Iovis quidem altitonantis oblivisci
Consiliorum, quae mihi ipse promisit & annuit:
Tu vero avibus alas expandentibus iubes
Obedire, quas minime moror, neque curo
Sive ad dextram vadant, versus auroramq; solemq;,
Sive ad sinistram illae adversus occasum obscurum.
Nos autem magni Iovis pareamus consilio,
Qui omnibus mortalibus & immortalibus imperat.
Unum augurium optimum, pugnare pro patria. — χ. [illegible]
Cur tu times bellum & pugnam?
Etsi enim alii circum-occidamur omnes
Navibus ad Argivorum, tibi tamen non timor est pereundi.
Non enim tibi cor audax in bellum neque pugnax.
Si vero tu a pugna abstinebis, vel alium
Clam-dehortatus verbis averteris a bello,
Protinus mea ab hasta percussus vitam amittes.
Ita fatus praecessit: hi autem una sequebantur
Clamore immenso: insuper a. Iupiter gaudens-fulmine,
Excitavit ab Idaeis montibus venti procellam,
Quae recta in naves pulverem ferebat: sed Graecorum
Stupefaciebat animũ: Troianis a. & Hectori gloriã dabat,
Huius iam prodigiis confisi atque robore,
Perfringere magnum murum Achivorum tentabant.
Pinnas quidẽ turriũ detrahebant, & diruebant propugnacula,
Pylasq; prominentes vectibus avellebant, quas Graeci
Primas in terra posuerant, ut essent fulcimenta turrium.
Has illi abstrahebant, sperabant autem murũ Achivorum
Rupturos esse, nondum tamen Danai cedebant via:
Sed in pellibus boum praeminentes propugnacula,
Feriebant ab ipsis hostes sub murum euntes,
Ambo autem Aiaces hortantes in turribus,
Quaqua versum ibant robur concitantes Achivorum:
Alium blandis, alium duris verbis
Increpabant, quemcunque omnino a pugna cessantem vidis-
sent:

A

O amici Argiuorum, quiq; eximius, quiq; mediocris
Quiq; deterior est, quoniam non omnes similes
Viri in bello, nunc est opus omnibus:
Et verò ipsi hoc cognoscitis: ne quis retrò
Vertatur ad naues adhortatorem vtiq; Hect. audiens,
Sed anterius procedite, & inuicem hortamini,
Si forsan Iupiter det Olympius fulminator
Pugnam, cum-repulerimus hostes ad ciuitatem abigere.
Sic hi proclamantes pugnam excitabant Achiuorum:
Horum autem sicut grandines cadunt crebræ
Tempore hyemali, quando motus-est consiliarius Iupiter
Ad ningendum hominibus, ostentans sua tela,
Sopitis verò ventis fundit firmiter, donec operuit
Celsorum montium vertices & prominentias summas,
Et campos herbosos, & virorum læta opera:
Et super maris cani funduntur portubus & littoribus:
Fluctus autem ipsam niuem alluens prohibet: aliaq; omnia
Operiuntur desuper, quando irruit Iouis imber:
Sic horum vtrinque lapides volitabant frequentes,
Hi quidem ad Troianos, illi autem à Troianis ad Græcos
Iacientibus: murum autem supra omnem strepitus ortus est,
Neque dum Troiani & illustris Hector
Muri perrupissent portas & longum vectem,
Nisi filium suum Sarpedona consiliarius Iupiter
Mouisset in Argiuos, vt leonem in boues curuè gradientes.
Statim autem scutum quidem antè tenebat vndique æquale,
Pulchrum, æneum, lamina ærea-extrinsecus-obductum, quod faber
Parauerat: intus autem pelles bouinas adsuit spissas,
Aureis virgis longis circa orbem ipsum.)
Hoc hic ante tenens, duo hastilia quatiens
Perrexit ire, sicut leo in montibus nutritus, qui indigens
Diu sit carnium, impellit autem ipsum animus superbus
Oues tentaturum, etiam in densam caulam ire:
Etsi enim inuenerit apud ipsas pastores viros,
Cum canibus & hastis custodiam agentes circa oues,
Haud tamen non-tentato periculo sustinet à stabulo pelli:
Sed is aut rapit transiliens, aut & ipse
Vulneratur inter primos veloci à manu (emisso) iaculo.
Sic tunc diuinum Sarpedonem animus impulit
Murum inuadere, perque rumpere propugnacula.
Statim autem Glaucum allocutus filium Hippolochi:
Glauce, cur autem nos honoramur maximè,
Sessioneque carnibusq; & plenis poculis
In Lycia, omnes autem deos tanquam, nos inspiciunt,
Et prædium incolimus magnum Xanthi iuxta ripas
Amœnum, plantis arboribus-consitum, & aruis frugiferis?
Quare nunc oportet Lycios inter primos existentes
Stare, & pugnæ ardenti interesse,
Vt aliquis sic dicat Lyciorum accuratè armatorum:
Nequaquam ingloriè Lyciam administrant
Nostri reges: eduntq; pingues oues,
Vinumq; electum dulce: sed sanè & vires sunt illis
Validæ, quoniam Lycios inter primos pugnant.
O amice, siquidem enim bellum hoc deuitantes
Perpetuò iam essemus expertesq; senij immortalesq;
Futuri, neque ipsum quidem inter primos pugnarem,
Neque te mitterem pugnam ad virilem:
Nunc verò quandoquidem fata instant mortis
Infinita, quæ non licet effugere hominem neque euitare:
Eamus, vel alicui gloriam dabimus, vel aliquis nobis.
Sic dixit: neque Glaucus auersus est, neque nō-obediuit.
Hi autem ibant Lyciorum magnum agmen ducentes.
Hos autem conspicatus, horruit filius Petei Menestheus:
Huius enim iam ad turrim ibant calamitatem ferentes.
Lustrauit autem oculis per munitionem Achiuorum, si quem videret
Ducum, qui suis miseriam à socijs arceret.
Aduertit autem Aiaces duos belli insatiabiles,
Stantes, Teucrumq; modo è tentorio profectum
Propè: sed nullo-modo licebat ei clamanti exaudiri.

Sarpedonē in murum concitat Iupiter.

Sarpedon Glaucum ad prælium hortatur.

Ὦ φίλοι Ἀργείων, ὅς τ' ἔξοχος, ὅς τε μεσήεις,
Ὅς τε χερειότερος, ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι 270
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ, νῦν ἔπλετο ἔργον ἅπασι·
Καὶ δ' αὐτοὶ τόδε που γιγνώσκετε, μή τις ὀπίσσω
Τετράφθω ποτὶ νῆας ὁμοκλητῆρος ἀκούσας·
Ἀλλὰ πρόσω ἵεσθε, καὶ ἀλλήλοισι κέλεσθε,
Αἴ κε Ζεὺς δώῃσιν Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς 275
Νεῖκος ἀπωσαμένους δηΐους προτὶ ἄστυ δίεσθαι.
Ὣς τώ γε προβοῶντε μάχην ὄτρυνον Ἀχαιῶν.
Τῶν δ' ὥστε νιφάδες χιόνος πίπτωσι θαμειαὶ
Ἤματι χειμερίῳ, ὅτε τ' ὤρετο μητίετα Ζεὺς
Νιφέμεν ἀνθρώποισι, πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα, 280
Κοιμήσας δ' ἀνέμους χέει ἔμπεδον, ὄφρα καλύψῃ
Ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς καὶ πρώονας ἄκρους,
Καὶ πεδία λωτοῦντα, καὶ ἀνδρῶν πίονα ἔργα,
Καί τ' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς κέχυται, λιμέσιν τε καὶ ἀκταῖς,
Κῦμα δέ μιν προσπλάζον ἐρύκεται, ἄλλά τε πάντα 285
Εἴλυται καθύπερθ', ὅτ' ἐπιβρίσῃ Διὸς ὄμβρος·
Ὣς τῶν ἀμφοτέρωσε λίθοι πωτῶντο θαμειαί,
Αἱ μὲν ἄρ' ἐς Τρῶας, αἱ δ' ἐκ Τρώων ἐς Ἀχαιούς
Βαλλομένων· τὸ δὲ τεῖχος ὕπερ πᾶν δοῦπος ὀρώρει.
Οὐδ' ἄν πω τότε γε Τρῶες καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ 290
Τείχεος ἐρρήξαντο πύλας καὶ μακρὸν ὀχῆα,
Εἰ μὴ ἄρ' υἱὸν ἑὸν Σαρπηδόνα μητίετα Ζεὺς
Ὦρσεν ἐπ' Ἀργείοισι λέονθ' ὣς βουσὶν ἕλιξιν.
Αὐτίκα δ' ἀσπίδα μὲν πρόσθ' ἔσχετο πάντοσ' ἐΐσην,
Καλὴν, χαλκείην, ἐξήλατον, ἣν ἄρα χαλκεὺς 295
Ἤλασεν, ἔντοσθεν δὲ βοείας ῥάψε θαμειὰς
Χρυσείαις ῥάβδοισι διηνεκέσιν περὶ κύκλον.
Τὴν ἄρ' ὅγε πρόσθε σχόμενος, δύο δοῦρε τινάσσων
Βῆ ῥ' ἴμεν ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ὅς τ' ἐπιδευὴς
Δηρὸν ἔῃ κρειῶν, κέλεται δέ ἑ θυμὸς ἀγήνωρ, 300
Μήλων πειρήσοντα, καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν.
Εἴπερ γάρ χ' εὕρῃσι παρ' αὐτόφι βώτορας ἄνδρας
Σὺν κυσὶ καὶ δούρεσσι φυλάσσοντας περὶ μῆλα,
Οὔ ῥά τ' ἀπείρητος μέμονε σταθμοῖο δίεσθαι·
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἢ ἥρπαξε μετάλμενος, ἠὲ καὶ αὐτὸς 305
Ἔβλητ' ἐν πρώτοισι θοῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκοντι·
Ὥς ῥα τότ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα θυμὸς ἀνῆκε
Τεῖχος ἐπαΐξαι, διά τε ῥήξασθαι ἐπάλξεις.
Αὐτίκα δὲ Γλαῦκον προσέφη παῖδ' Ἱππολόχοιο,
Γλαῦκε, τί ἢ δὴ νῶϊ τετιμήμεσθα μάλιστα 310
Ἕδρῃ τε, κρέασίν τε, ἰδὲ πλείοις δεπάεσσιν
Ἐν Λυκίῃ, πάντες δὲ θεοὺς ὣς εἰσορόωσι,
Καὶ τέμενος νεμόμεσθα μέγα Ξάνθοιο παρ' ὄχθας
Καλὸν, φυταλιῆς καὶ ἀρούρης πυροφόροιο;
Τῷ νῦν χρὴ Λυκίοισι μέτα πρώτοισιν ἐόντας 315
Ἑστάμεν, ἠδὲ μάχης καυστείρης ἀντιβολῆσαι,
Ὄφρα τις ὧδ' εἴπῃ Λυκίων πύκα θωρηκτάων,
Οὐ μὰν ἀκλεέες Λυκίην κάτα κοιρανέουσιν
Ἡμέτεροι βασιλῆες, ἔδουσί τε πίονα μῆλα,
Οἶνόν τ' ἔξαιτον, μελιηδέα· ἀλλ' ἄρα καὶ ἲς 320
Ἐσθλή, ἐπεὶ Λυκίοισι μέτα πρώτοισι μάχονται.
Ὦ πέπον, εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες
Αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ' ἀθανάτω τε
Ἔσσεσθ', οὔτέ κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην,
Οὔτέ κε σὲ στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν· 325
Νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο
Μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν, οὐδ' ὑπαλύξαι,
Ἴομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.
Ὣς ἔφατ', οὐδὲ Γλαῦκος ἀπετράπετ', οὐδ' ἀπίθησε.
Τὼ δ' ἰθὺς βήτην Λυκίων μέγα ἔθνος ἄγοντε. 330
Τοὺς δὲ ἰδὼν ῥίγησ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς.
Τοῦ γὰρ δὴ πρὸς πύργον ἴσαν, κακότητα φέροντες.
Πάπτηνεν δ' ἀνὰ πύργον Ἀχαιῶν, εἴ τιν' ἴδοιτο
Ἡγεμόνων, ὅς τίς οἱ ἀρὴν ἑτάροισιν ἀμύναι·
Ἐς δ' ἐνόησ' Αἴαντε δύω πολέμου ἀκορήτω 335
Ἑσταότας, Τεῦκρόν τε νέον κλισίηθεν ἰόντα
Ἐγγύθεν· ἀλλ' οὔπως οἱ ἔην βώσαντι γεγωνεῖν·

Τόσσος

Tantus enim strepitus erat, clamorque ad cœlum [illegible]
Percussorum [illegible] carum,
340 Et portarum, omnes enim [illegible] tem per [illegible]
Stantes [illegible] in [illegible]
Statim autem ad Aiacem misit præconem Thootem:
I diuine Thoota, curens Aiacem voca,

Menestheus misso Thoote ab Aiacibus petit auxilium.

Ambos quidem magis: hoc enim præstat optimum omnium
345 Esset, nam cito hac parte [illegible] cædes:
Huc enim ingruerant Lyciorum duces qui antea etiam
Valde acres existunt in [illegible] præliis.
Si verò ipsis etiam [illegible] certamen mouetur,
At saltem solus veniat Telamonius fortis Aiax,
350 Et cum Teucer, arcu sciens [illegible] bene peritus.
Sic dixit, neque ei præco non-parum postquam audiuit.
Perrexit autem currere ad murum Achiuorum loricatorum,
Stetitque iuxta Aiaces profectus, statimque locutus est:
Aiaces Argiuorum duces loricatorum,
355 Iubet [illegible] esse nobilis [illegible]
Illuc ire [illegible] labori paulum [illegible] occurratis.
Ambo quidem magis, hoc enim præstat optimum omniû
Esset, nam cito [illegible] parte [illegible] cædes.
Sic enim impetu [illegible] Lyciorum [illegible] qui antea etiam
360 Valde acres existunt in [illegible]
Si autem [illegible]
Saltem solus veniat Telamonius [illegible] Aiax,
Et cum Teucer, [illegible] bene peritus.
Sic dixit, neque [illegible] magnus Telamonius
365 Statim Oileiadem [illegible] Aiax.
Aiax, vos quidem hic [illegible] Lycomedes
Stantes Danaos [illegible] fortiter [illegible]
Cæterum ego [illegible] occurram [illegible]
Protinus autem [illegible] bene ipsis auxiliatus fuero.
370 Sic [illegible] Telamonius Aiax,
Et cum eo Teucer ibat frater, eodem-patre-natus:
Una cum his vero Pandion Teucri ferebat curuos arcus.
Quando Menesthei magnanimi ad turrim venerunt,
Murum intra euntes, laborantibus venerunt:
375 Hi autem pinnas murorum ascenderant, obscuro turbini similes,
Fortes Lyciorum duces & principes:
Congressi sunt autem ad pugnandum ex-aduerso, ortusque est clamor.
Aiax autem primus Telamonius virum interfecit,
Sarpedonis sodalem Epiclem magnanimum,
380 Marmore aspero percutiens, qui intus [illegible]
Iacebat magnum apud pinnaculum [illegible] nec enim
Manibus ambobus ferret vir, neque [illegible] facilè
Quales nunc homines sunt [illegible]

[illegible]

Fregit autem quadruplicem galeam [illegible]
Omnia simul capitis [illegible]
385 Decidit ab excelsa turri [illegible]
Teucer autem Glaucum [illegible] Hippolochi
Sagitta percussit [illegible]
Qua vidit nudatum brachium, [illegible]
Retro autem [illegible] turri [illegible]
390 Vulneratum videret [illegible]
Sarpedon autem dolor [illegible] Glauco [illegible]
Statim [illegible] animaduertit. [illegible] non oblitus est pugnæ:
Sed hic Thestoridem Alcmaonem hasta assequutus
Percussit extraxitque hastam: [illegible] hastam cecidit
395 Pronus: circa autem ipsum crepuerunt arma decora ære.
Sarpedon autem pinnã apprehensa manibus validis,

Sarpedon [illegible] abrumpit.

Traxit, [illegible] sequebatur tota prorsus, sed desuper
Murus denudatus est, multis autem fecit viam.
Hunc autem Aiax & Teucer simul [illegible], alter quidem
400 Percussit [illegible] circa pectora splendidum
Scuti totum-corpus-circundantis: sed Iupiter fata depulit
filii
A filio (ne vtique nauium apud puppes interficeretur.)
Aiax autem scutum percussit insiliens, neque penitus
405 Intrauit hasta: repressit autem ipsum [illegible]:
Cessit autem paululum à pinna: [illegible]

Recessit: quoniam ei animus sperabat gloriam referre.
Adhortatus est autem diuinos conuersus Lycios,
O Lycii, cur sic remittitis strenuam virtutem?
Difficile autem mihi est & fortissimo existenti
Soli perrumpenti munitionem facere ad naues aditum.
Sed simul sequimini: multorum autem opus melius.
Sic dixit: hi autem regis subueriti increpationem,
Magis ingruerunt prudentem circa regem.
Argiui autem ex altera parte muniebant phalanges
Murum intra, magnum autem ipsis apparebat opus.
Neque enim fortissimi Lycii Danaorum poterant
Muro rupto parare ad naues viam:
Neque vnquam bellatores Danai Lycios poterant
A muro retro repellere, postquam primum accesserant:
Sed sicut de finibus duo viri contendunt
Mensuras in manibus tenentes communi in aruo,
Quique exiguo in loco litigant de aequali portione:
Sic quidem hos disiungebant pinnae murorum: hi vero pro ipsis
Vastabant alii alterorum circa pectora bubulos
Clypeos, ingentem orbem habentes, scutaque leuia.
Multi autem vulnerabantur circa corpus saeuo ferro,
Et si cui verso terga denudabantur
Pugnantium: multi autem penitus trans scutum ipsum.
Vbique verò turres & pinnae murorum sanguine virorum
Aspersae erant vtrinque a Troianis & a Graecis.
Sed neque sic poterant fugam facere Achiuorum: (iusta,
Sed se habebant, vt lance mulier nendo victum quaerans,
Quae pondus tenens & lanam vtrinque appendit
Exaequans, vt liberis tenuem mercedem ferat:
Sic quidem horum in pares partes pugna extensa est & bellum,
Antequam Iupiter gloriam excellentiorem Hectori dedit
Priamidae, qui primus insiluit in murum Achiuorum.
Clamauit autem vt exaudiri posset, Troianis vociferans:
Mouemini equites Troiani, perrumpite que murum
Argiuorum, & manibus immittite immensum ardentem ignem.
Sic dixit incitans: hi autem auribus omnes audiuerunt.
Directè ibant autem ad murum conferti: hi quidem postea
Scalas ad pinnas ascenderunt, acutas hastas tenentes.
Hector murum portam perrumpit. *Hector autem correptum lapidem portabat, qui portas*
Stabat ante extremus, crassus, sed desuper
Acutus erat: eum autem neque duo viri populares fortissimi
Facile super plaustrum a terra submouerent,
Quales nunc homines sunt: hic autem facile ipsum vibrabat & (solus:
Hunc ei leuem faciebat Saturni filius versutus.
Sicut autem quando opilio facile portat vellus masculae ouis,
Manu accipiens altera, paruum autem ipsum pondus vrget:
Sic Hector rectà ad tabulas portabat lapidem sublatum:
Quae portas muniebant valde fortiter coniunctas,
Bifores altas: duo autem intus vectes
Firmabant mutuo vna autem clauis accommodata erat.
Stetit autem valde propè iens, & adnixus percussit medias
Benè transiens, vt ne ei imbecille telum esset.
Rupit autem ambos cardines: cecidit autem lapis intra
Cum grauitate valde autem circa portae crepabant, neque vectes
Tenebant, tabulae autem disruptae diffluerunt alio alia
Lapidis ab ictu: insiluit autem illustris Hector,
Nocti veloci similis aspectu: splendebat autem aere
Terribili quo indutus erat circa corpus, duo autem manibus
Hastilia tenebat, nec quis ipsum reprehendisset occurrens,
Praeter deos, quando insiluit portas: igne autem oculi ardebant.
Imperabat autem Troianis conuersus ad multitudinem
Murum transcendere: hi autem hortanti obedierunt.
Protinus autem hi quidem murum transcenderunt, illi autem per ipsas
Factas influxerunt portas: Danai autem diffugerunt
Naues ad concauas: tumultus autem ingens consequutus est.

Χάζετ', ἐπεί οἱ θυμὸς ἐέλπετο κῦδος ἀρέσθαι.
Κέκλετο δ' ἀντιθέοισιν ἑλιξάμενος Λυκίοισιν,
Ὦ Λύκιοι, τί τ' ἄρ' ὧδε μεθίετε θούριδος ἀλκῆς;
Ἀργαλέον δέ μοί ἐστι καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι, 410
Μούνῳ ῥηξαμένῳ θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτε· πλεόνων δέ τι ἔργον ἄμεινον.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδείσαντες ὁμοκλὴν,
Μᾶλλον ἐπέβρισαν βουληφόρον ἀμφὶ ἄνακτα.
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας 415
Τείχεος ἔντοσθεν, μέγα δέ σφισι φαίνετο ἔργον.
Οὔτε γὰρ ἴφθιμοι Λύκιοι Δαναῶν ἐδύναντο
Τεῖχος ῥηξάμενοι θέσθαι παρὰ νηυσὶ κέλευθον·
Οὔτε ποτ' αἰχμηταὶ Δαναοὶ Λυκίους ἐδύναντο
Τείχεος ἂψ ὤσασθαι, ἐπεὶ τὰ πρῶτα πέλασθεν. 420
Ἀλλ' ὥς τ' ἀμφ' οὔροισι δύ' ἀνέρε δηριάασθον,
Μέτρ' ἐν χερσὶν ἔχοντες ἐπιξύνῳ ἐν ἀρούρῃ,
Ὥ τ' ὀλίγῳ ἐνὶ χώρῳ ἐρίζητον περὶ ἴσης·
Ὣς ἄρα τοὺς διέεργον ἐπάλξιες· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
Δῄουν ἀλλήλων ἀμφὶ στήθεσσι βοείας 425
Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισήϊά τε πτερόεντα.
Πολλοὶ δ' οὐτάζοντο κατὰ χρόα νηλέϊ χαλκῷ,
Ἠμὲν ὅτεῳ στρεφθέντι μετάφρενα γυμνωθείη
Μαρναμένων, πολλοὶ δὲ διαμπερὲς ἀσπίδος αὐτῆς.
Πάντῃ δὴ πύργοι καὶ ἐπάλξιες αἵματι φωτῶν 430
Ἐρράδατ' ἀμφοτέρωθεν ἀπὸ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς ἐδύναντο φόβον ποιῆσαι Ἀχαιῶν·
Ἀλλ' ἔχον ὥς τε τάλαντα γυνὴ χερνῆτις ἀληθὴς,
Ἥ τε σταθμὸν ἔχουσα καὶ εἴριον ἀμφὶς ἀνέλκει
Ἰσάζουσ', ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄρηται· 435
Ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε,
Πρίν γ' ὅτε δὴ Ζεὺς κῦδος ὑπέρτερον Ἕκτορι δῶκε
Πριαμίδῃ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν.
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνώς,
Ὄρνυσθ' ἱππόδαμοι Τρῶες, ῥήγνυσθε δὲ τεῖχος 440
Ἀργείων, καὶ νηυσὶν ἐνίετε θεσπιδαὲς πῦρ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων, οἱ δ' οὔασι πάντες ἄκουον,
Ἴθυσαν δ' ἐπὶ τεῖχος ἀολλέες· οἱ μὲν ἔπειτα
Κροσσάων ἐπέβαινον, ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες.
Ἕκτωρ δ' ἁρπάξας λᾶαν φέρεν, ὅς ῥα πυλάων 445
*Ἑστήκει πρόσθε, πρυμνὸς παχὺς, αὐτὰρ ὕπερθεν
Ὀξὺς ἔην· τὸν δ' οὔ κε δύ' ἀνέρε δήμου ἀρίστω
Ῥηϊδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὔδεος * ὀχλίσσειαν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος·
Τόν οἱ ἐλαφρὸν ἔθηκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω. 450
Ὡς δ' ὅτε ποιμὴν ῥεῖα φέρει πόκον ἄρσενος οἰὸς
Χειρὶ λαβὼν ἑτέρῃ, ὀλίγον τέ μιν ἄχθος ἐπείγει·
Ὣς Ἕκτωρ ἰθὺς σανίδων φέρε λᾶαν ἀείρας,
Αἵ ῥα πύλας εἴρυντο πύκα στιβαρῶς ἀραρυίας,
Δικλίδας ὑψηλάς· δοιοὶ δ' ἔντοσθεν ὀχῆες 455
Εἶχον ἐπημοιβοί, μία δὲ κληῒς ἐπαρήρει.
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἐρεισάμενος βάλε μέσσας,
Εὖ διαβὰς, ἵνα μή οἱ ἀφαυρότερον βέλος εἴη.
Ῥῆξε δ' ἀπ' ἀμφοτέρους θαιρούς· πέσε δὲ λίθος εἴσω
Βριθοσύνῃ, μέγα δ' ἀμφὶ πύλαι μύκον, οὐδ' ἄρ' ὀχῆες 460
Ἐσχεθέτην, σανίδες δὲ διέτμαγεν ἄλλυδις ἄλλη
Λᾶος ὑπὸ ῥιπῆς· ὁ δ' ἄρ' ἔσθορε φαίδιμος Ἕκτωρ,
Νυκτὶ θοῇ ἀτάλαντος ὑπώπια· λάμπε δὲ χαλκῷ
Σμερδαλέῳ, τὸν ἕεστο περὶ χροΐ· δοιὰ δὲ χερσὶ
Δοῦρ' ἔχεν· οὐ κέν τίς μιν ἐρύκακεν ἀντιβολήσας, 465
Νόσφι θεῶν, ὅτ' ἐσᾶλτο πύλας· πυρὶ δ' ὄσσε δεδήει.
Κέκλετο δὲ Τρώεσσιν ἑλιξάμενος καθ' ὅμιλον,
Τεῖχος ὑπερβαίνειν· τοὶ δ' ὀτρύνοντι πίθοντο.
Αὐτίκα δ' οἱ μὲν τεῖχος ὑπέρβασαν, οἱ δὲ κατ' αὐτὰς
Ποιητὰς ἐσέχυντο πύλας· Δαναοὶ δὲ φόβηθεν 470
Νῆας ἀνὰ γλαφυρὰς, ὅμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἡ νυ ῥαψῳδία.

ΖΕΥΣ δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασσε,
Τοὺς μὲν ἔα παρὰ τῇσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζὺν
Νωλεμέως, αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινὼ,
Νόσφιν ἐφ' ἱπποπόλων Θρῃκῶν καθορώμενος αἶαν,
Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων, καὶ ἀγαυῶν Ἱππημολγῶν, 5
Γλακτοφάγων, Ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων.
Ἐς Τροίην δ' οὐ πάμπαν ἔτι τρέπεν ὄσσε φαεινώ.
Οὐ γὰρ ὅ γ' ἀθανάτων τινα ἔλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
Ἐλθόντ' ἢ Τρώεσσιν ἀρηξέμεν ἢ Δαναοῖσιν.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κρείων ἐνοσίχθων. 10
Καὶ γὰρ ὁ θαυμάζων ἧστο πτόλεμόν τε μάχην τε
Ὑψοῦ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑληέσσης
Θρηϊκίης· ἔνθεν γὰρ ἐφαίνετο πᾶσα μὲν Ἴδη,
Φαίνετο δὲ Πριάμοιο πόλις καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
Ἔνθ' ἄρ' ὅ γ' ἐξ ἁλὸς ἕζετ' ἰὼν, ἐλέαιρε δ' Ἀχαιοὺς 15
Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
Αὐτίκα δ' ἐξ ὄρεος κατεβήσετο παιπαλόεντος,
Κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς· τρέμε δ' οὔρεα μακρὰ καὶ ὕλη
Ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος.
Τρὶς μὲν ὀρέξατ' ἰὼν, τὸ δὲ τέτρατον ἵκετο τέκμωρ 20
Αἰγάς· ἔνθα δέ οἱ κλυτὰ δώματα βένθεσι λίμνης
Χρύσεα μαρμαίροντα τετεύχαται ἄφθιτα αἰεί.
Ἔνθ' ἐλθὼν ὑπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππω,
Ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσιν κομόωντε.
Χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροΐ, γέντο δ' ἱμάσθλην 25
Χρυσείην, εὔτυκτον, ἑοῦ δ' ἐπεβήσετο δίφρου.
Βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ', ἄταλλε δὲ κήτε' ὑπ' αὐτοῦ
Πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, οὐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα.
Γηθοσύνῃ δὲ θάλασσα διΐστατο· τοὶ δ' ἐπέτοντο
Ῥίμφα μάλ', οὐδ' ὑπένερθε διαίνετο χάλκεος ἄξων. 30
Τὸν δ' ἐς Ἀχαιῶν νῆας ἐΰσκαρθμοι φέρον ἵπποι.
Ἔστι δέ τι σπέος εὐρὺ βαθείης βένθεσι λίμνης,
Μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης.
Ἔνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Λύσας ἐξ ὀχέων, παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ 35
Ἔδμεναι· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδας ἔβαλε χρυσείας,
Ἀρρήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν
Νοστήσαντα ἄνακτα· ὁ δ' ἐς στρατὸν ᾤχετ' Ἀχαιῶν.
Τρῶες δὲ φλογὶ ἶσοι ἀολλέες, ἠὲ θυέλλῃ,
Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτες ἕποντο, 40
Ἄβρομοι, αὐΐαχοι· ἔλποντο δὲ νῆας Ἀχαιῶν
Αἱρήσειν, κτενέειν δὲ παρ' αὐτόθι πάντας ἀρίστους.
Ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἐννοσίγαιος
Ἀργείους ὤτρυνε, βαθείης ἐξ ἁλὸς ἐλθὼν,
Εἰσάμενος Κάλχαντι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν. 45
Αἴαντε πρώτω προσέφη, μεμαῶτε καὶ αὐτώ·
Αἴαντε, σφὼ μέν τε σαώσετε λαὸν Ἀχαιῶν,
Ἀλκῆς μνησαμένω, μὴ δὲ κρυεροῖο φόβοιο.
Ἄλλῃ μὲν γὰρ ἔγωγ' οὐ δείδια χεῖρας ἀάπτους
Τρώων, οἳ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ· 50
(Ἕξουσιν γὰρ πάντας ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί)
Τῇ δὲ δὴ αἰνότατον περιδείδια μή τι πάθωμεν,
Ἧ ῥ' ὅ γ' ὁ λυσσώδης φλογὶ εἴκελος ἡγεμονεύει
Ἕκτωρ, ὃς Διὸς εὔχετ' ἐρισθενέος πάϊς εἶναι.
Σφῶϊν δ' ὧδε θεῶν τις ἐνὶ φρεσὶ ποιήσειεν, 55
Αὐτώ θ' ἑστάμεναι κρατερῶς, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους·
Τώ κε καὶ ἐσσύμενόν περ ἐρωήσαιτ' ἀπὸ νηῶν
Ὠκυπόρων, εἰ καί μιν Ὀλύμπιος αὐτὸς ἐγείρει.
Ἦ, καὶ σκηπανίῳ γαιήοχος ἐννοσίγαιος
Ἀμφοτέρω κεκόπων πλῆσεν μένεος κρατεροῖο, 60
Γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.

ILIADIS HOMERI XIII. COMPOSITIO.

IVPITER autem postquam Troianos, & Hectorem navibus admovit,
Hos quidem sinebat apud eas laborem sustinere & aerumnam,
Indesinenter. ipse autem retro vertit oculos splendidos
Seorsum ad equitum Thracum despiciens terram,
Mysorumque cominus-pugnantium, & inclytorum Hippemolgorum
Lacte-vescentium, longaevorumque iustissimorum hominum:
Versus Troiam autem omnino amplius vertebat oculos splendidos.
Non enim hic immortalium quempiam sperabat suo in animo, deos
Venientem, vel Troianis auxiliaturum, vel Danais.
Neque vanam speculam tenebat rex Neptunus:
Etenim hic spectans sedebat bellumque pugnamque
Alte super summum verticem Sami sylvosae
Threiciae: inde enim conspiciebatur tota quidem Ida:
Apparebat etiam Priami civitas, & naves Achivorum.
Illic is e mari sedebat egressus, miserabatur autem Achivos,
A Troianis domitos, Iovi autem graviter irascebatur.
Protinus vero de monte descendit aspero,
Cito pedibus progrediens: tremebant autem montes magni & silva
Pedibus sub immortalibus Neptuni euntis.
Ter quidem porrexit gradum, quarto autem pervenit ad finem,
Aegas: ubi autem ei inclytae aedes in profunditatibus maris
Aureae splendentes aedificatae sunt, incorruptibiles semper.
Huc cum venisset, sub curru iunxit aeripedes equos
Celeriter volantes aureis iubis comatos:
Aurum autem ipse induit circum corpus: accepit autem scuticam
Auream, eleganter factam: suumque ascendit currum:
Coepit autem agitare per undas: exultabant autem cete sub ipso
Undique e latebris: neque ignoraverunt regem.
Prae laetitia vero mare diducebatur: hi autem volabant
Celeriter admodum, neque subter madefiebat aereus axis.
Hunc vero ad Achivorum naves agiles ferebant equi.
Est autem quoddam specus latum profundis in gurgitibus maris,
Inter Tenedum & Imbrum asperam.
Hic equos sistit Neptunus quatiens terram,
Solutos ex curribus, iuxtaque divinum posuit pabulum
Ad edendum: circa autem pedes pedicas posuit aureas
Infrangibiles, insolubiles, ut firmiter illic expectarent
Redeuntem regem: hic autem ad exercitum ibat Achivorum.
Troiani autem flammae similes conferti sive procellae,
Hectorem Priamidem insatiabiliter alacres sequebantur,
Valde strepentes, valde resonantes: sperabant autem naves Achivorum
Capturos esse, occisurosque apud ipsas omnes Achivos.
Sed Neptunus terram-continens, quatiens-terram,
Argivos concitabat profundo e mari veniens,
Assimulatus Calchanti corpore & indefessa voce.
Aiaces primos allocutus est promptos & ipsos.
Aiaces, vos quidem servabitis populum Achivorum,
Fortitudinis memores, non autem lethalis fugae.
Alibi quidem ego non timeo manus duras
Troianorum, qui magnum murum transcenderunt suo agmine,
(Sustinebant enim omnes fortes Achivi)
Hac parte vero grandissime extimeo nequid patiamur,
Qua hic rabiosus flammae similis imperat,
Hector, qui Iovis iactat praepotentis filium se esse.
Vobis autem sic deorum aliquis in mentibus faciat,
Ut & ipsi persistatis fortiter, & hortemini alios:
Itaque quantumvis alacrem repelleretis a navibus
Velocibus, etsi eum Iupiter ipse incitet.
Dixit, & sceptro, terram continens, terrae-quassator,
Ambos feriens implevit robore forti,
Membra autem fecit levia pedes, & manus superne.

Neptunus ad [illegible] Graecis pro[illegible] festinat.

γρ. ἰόντα.

Neptunus Aiaces animat.

γρ. κεκοπὼς.

Ipse autem, vt accipiter pernix concitatur ad volandum
Qui a prærupta petra prælonga leuatus,
Properat per campum insequi auem alius-generis:
Sic ab his digressus est Neptunus quatiens terram.
Ex ipsis duobus autem sensit prius Oilei filius celer Aiax.
Protinus autem Aiacem allocutus est Telamonium filium:
Aiax, quoniã aliquis nobis Deorum, qui Olympum habi-
Vati assimilatus iubet apud naues pugnare. (tant,
Neque hic Calchas est vates augur:
Vestigia enim retrò pedum & tibiarum
Facile cognoui abeuntis: faciles cognitu autem dij sunt
Atque mihi ipsi animus in pectoribus dilectis
Magis concitatur ad bellandum & pugnandum.
Prompti sunt autem subter pedes & manus supra.
Hunc autem excipiens allocutus est Telamonius Aiax:
Sic nunc & mihi circa hastam manus duræ
Gestiunt: & mihi robur mouetur: subter autem pedibus
Impedior ambobus, paratus sum autem & solus
Cum Hectore Priamide inexplebiliter alacri pugnare.
Dum hi quidem talia inter se dicebant,
Pugnæ studio læti, quod ipsis deus immiserat animo:
Interim a tergo existentes Neptunus concitauit Achiuos,
Qui apud naues veloces reficiebant dilectum cor:
Quorum cum molesto labore chara membra soluta erant,
Et ipsis dolor in animo fiebat aspicientibus
Troianos, qui magnum murum transcenderant suo agmine.
Hos illi inspicientes sub superciliis lachrymas fundebant.
Non enim putabant se effugituros è clade, sed Neptunus
Facilè interueniens fortes concitauit phalanges.
Ad Teucrum primò & Leitum venit adhortans,
Peneleumq; heroem, Thoantemq;, Deipyrumq;,
Merionemque, & Antilochum, peritos belli:
Hos hic incitans verbis velocibus allocutus est:

Neptunus Achiuos excitat.

Pudor Argiui adolescentes iuuenes, in vobis equidem
Pugnantibus confidebam saluas fore naues nostras,
Si autem vos bellum negligetis perniciosum,
Nunc sanè apparet dies a Troianis domari.
Proh dolor, magnum miraculum hoc oculis video,
Terribile, quod nunquam equidem euenturum putabam,
Troianos ad nostras accedere naues: qui prius
Fugacibus ceruis similes erant, quæ in silua
Lyncum, leopardorumque luporumque escæ fiunt,
Temerè errantes, imbelles, neque ad pugnam:
Sic Troiani prius robur & manus Achiuorum
Expectare nolebant ex-aduerso, ne paululum quidem.
Nunc verò procul ab vrbe concauas ad naues pugnant,
Ducis ignauia, negligentia militum:
Qui cum illo contendentes, defendere nolunt
Naues veloces, sed interficiuntur in ipsis.
Sed si iam & omnino verè reus est
Heros Atrides latè regnans Agamemnon,
Eò-quod contumelia affecit pedibus-celerem Peliden,
Nobis quidem nullo-modo licet negligere bellum,
Sed medeamur citò: medicabiles sunt mentes bonorum.
Vos autem minimè honestè remittitis strenuam virtutem,
Omnes fortissimi existentes per exercitum, nec equidem
Cum viro litigarem qui a pugna cessaret,
Imbellis existens: vobis autem indignor ex animo.
O molles: mox iam aliquod malum facietis maius
Hac cessatione, sed in mentibus ponite singuli
Pudorem & reprehensionem. iam enim ingens certamen
ortum est.
Hector iam apud naues in-prælio strenuus pugnat
Fortis: effregit vero portas, & longum vectem.
Sic sanè adhortans Neptunus concitauit Achiuos.
Circum autem Aiaces duos stabant phalanges
Firmæ, quas non Mars vituperasset interueniens,
Neque Minerua populos-impellens. nam præstantissimi
Delecti Troianosq;, & Hectorem diuinum expectabant,
Munientes hastam hasta, scutum alio scuto opposito:

Αὐτὸς δ' ὥς τ' ἴρηξ ὠκύπτερος ὦρτο πέτεσθαι,
Ὅς ῥά τ' ἀπ' αἰγίλιπος πέτρης περιμήκεος ἀρθεὶς
Ὁρμήσῃ πεδίοιο διώκειν ὄρνεον ἄλλο.
Ὣς ἀπὸ τῶν ἤϊξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων. 65
Τοῖιν δ' ἔγνω πρόσθεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσέφη Τελαμώνιον υἱόν,
Αἶαν, ἐπεί τις νῶϊ θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι
Μάντεϊ εἰδόμενος κέλεται παρὰ νηυσὶ μάχεσθαι,
Οὐδ' ὅ γε Κάλχας ἐστὶ θεοπρόπος οἰωνιστής· 70
Ἴχνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἠδὲ κνημάων
Ῥεῖ' ἔγνων ἀπιόντος· ἀρίγνωτοι δὲ θεοί περ.
Καὶ δ' ἐμοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
Μᾶλλον ἐφορμᾶται πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
Μαιμώωσι δ' ἔνερθε πόδες καὶ χεῖρες ὕπερθε. 75
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας,
Οὕτω νῦν καὶ ἐμοὶ περὶ δούρατι χεῖρες ἄαπτοι
Μαιμῶσιν, καί μοι μένος ὤρορε, νέρθε δὲ ποσσὶν
Ἔσσυμαι ἀμφοτέροισι· μενοινώω δὲ καὶ οἶος
Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτι μάχεσθαι, 80
Ὣς οἳ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Χάρμῃ γηθόσυνοι, τήν σφιν θεὸς ἔμβαλε θυμῷ.
Τόφρα δὲ τοὺς ὄπιθεν γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιούς,
Οἳ παρὰ νηυσὶ θοῇσιν ἀνέψυχον φίλον ἦτορ·
Τῶν ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέῳ καμάτῳ φίλα γυῖα λέλυντο, 85
Καί σφιν ἄχος κατὰ θυμὸν ἐγίγνετο δερκομένοισι
Τρῶας, τοὶ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ·
Τοὺς οἵ γ' εἰσορόωντες ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λεῖβον·
Οὐ γὰρ ἔφαν φεύξεσθαι ὑπὲκ κακοῦ· ἀλλ' ἐνοσίχθων
Ῥεῖα μετεισάμενος κρατερὰς ὤτρυνε φάλαγγας. 90
Τεῦκρον ἔπι πρῶτον καὶ Λήϊτον ἦλθε κελεύων,
Πηνέλεών θ' ἥρωα, Θόαντά τε, Δηΐπυρόν τε,
Μηριόνην τε καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
Τοὺς ὅ γ' ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αἰδὼς Ἀργεῖοι κοῦροι νέοι· ὔμμιν ἔγωγε 95
Μαρναμένοισι πέποιθα σαωσέμεναι νέας ἁμάς·
Εἰ δ' ὑμεῖς πολέμοιο μεθήσετε λευγαλέοιο,
Νῦν δὴ εἴδεται ἦμαρ ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι,
Δεινὸν, ὃ οὔ ποτ' ἔγωγε τελευτήσεσθαι ἔφασκον, 100
Τρῶας ἐφ' ἡμετέρας ἰέναι νέας, οἳ τὸ πάρος περ
Φυζακινῇς ἐλάφοισιν ἐοίκεσαν, αἵ τε καθ' ὕλην
Θώων, παρδαλίων τε, λύκων τ' ἤϊα πέλονται,
Αὔτως ἠλάσκουσαι ἀνάλκιδες, οὐδ' ἔπι χάρμη·
Ὣς Τρῶες τὸ πρίν γε μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν 105
Μίμνειν οὐκ ἐθέλεσκον ἐναντίον, οὐδ' ἠβαιόν·
Νῦν δ' ἑκὰς πόλιος κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχονται,
Ἡγεμόνος κακότητι, μεθημοσύνῃσί τε λαῶν,
Οἳ κείνῳ ἐρίσαντες ἀμυνέμεν οὐκ ἐθέλουσι
Νηῶν ὠκυπόρων, ἀλλὰ κτείνονται ἀν' αὐτάς. 110
Ἀλλ' εἰ δὴ καὶ πάμπαν ἐτήτυμον αἴτιός ἐστιν
Ἥρως Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων,
Οὕνεκ' ἀπητίμησε ποδώκεα Πηλεΐωνα,
Ἡμέας γ' οὔ πως ἔστι μεθιέμεναι πολέμοιο.
Ἀλλ' ἀκεώμεθα θᾶσσον· ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν. 115
Ὑμεῖς δ' οὐκέτι καλὰ μεθίετε θούριδος ἀλκῆς,
Πάντες ἄριστοι ἐόντες ἀνὰ στρατόν· οὐδ' ἂν ἔγωγε
Ἀνδρὶ μαχεσσαίμην ὅς τις πολέμοιο μεθείη,
Λυγρὸς ἐών· ὑμῖν δὲ νεμεσσῶμαι περὶ κῆρι.
Ὦ πέπονες, τάχα δή τι κακὸν ποιήσετε μεῖζον 120
Τῇδε μεθημοσύνῃ· ἀλλ' ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος
Αἰδῶ καὶ νέμεσιν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν.
Ἕκτωρ δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴν ἀγαθὸς πολεμίζει
Καρτερὸς, ἔρρηξεν δὲ πύλας καὶ μακρὸν ὀχῆα.
Ὥς ῥα κελευτιόων γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιούς. 125
Ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δοιοὺς ἵσταντο φάλαγγες
Καρτεραὶ, ἃς οὔτ' ἄν κεν Ἄρης ὀνόσαιτο μετελθὼν,
Οὔτε κ' Ἀθηναίη λαοσσόος· οἳ γὰρ ἄριστοι
Κρινθέντες Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἔμιμνον,
Φράξαντες δόρυ δουρὶ, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ· 130

Ἀσπὶς

Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
Νευόντων, ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·
Ἔγχεα δ' ἐπτύσσοντο θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
Σειόμεν'· οἱ δ' ἰθὺς φρόνεον, μέμασαν δὲ μάχεσθαι. 135
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες, ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ
Ἀντικρὺ μεμαώς, ὀλοοίτροχος ὣς ἀπὸ πέτρης,
Ὅν τε κατὰ στεφάνης ποταμὸς χειμάρροος ὤσῃ,
Ῥήξας ἀσπέτῳ ὄμβρῳ ἀναιδέος ἔχματα πέτρης,
Ὕψι δ' ἀναθρῴσκων πέτεται, κτυπέει δέ θ' ὑπ' αὐτοῦ 140
Ὕλη· ὁ δ' ἀσφαλέως θέει ἔμπεδον, ἧος ἵκηται
Ἰσόπεδον, τότε δ' οὔ τι κυλίνδεται, ἐσσύμενός περ·
Ὣς Ἕκτωρ εἷος μὲν ἀπείλει μέχρι θαλάσσης
Ῥέα διελεύσεσθαι κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Κτείνων, ἀλλ' ὅτε δὴ πυκινῇς ἐνέκυρσε φάλαγξι, 145
Στῆ ῥα μάλ' ἐγχριμφθείς· οἱ δ' ἀντίοι υἷες Ἀχαιῶν,
Νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν,
Ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη,
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνώς,
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί 150
Παρμένετ', οὔ τοι δηρὸν ἐμὲ σχήσουσιν Ἀχαιοί,
Καὶ μάλα πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες·
Ἀλλ' ὀΐω χάσσονται ὑπ' ἔγχεος, εἰ ἐτεόν με
Ὦρσε θεῶν ὤριστος, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου. 155
Δηΐφοβος δ' ἐν τοῖσι μέγα φρονέων ἐβεβήκει
Πριαμίδης, πρόσθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
Κοῦφα ποσὶ προβιβὰς, καὶ ὑπασπίδια προποδίζων.
Μηριόνης δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε, κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην 160
Ταυρείην· τῆς δ' οὔ τι διήλασεν, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Ἐν καυλῷ ἐάγη δολιχὸν δόρυ· Δηΐφοβος δὲ
Ἀσπίδα ταυρείην σχέθ' ἀπὸ ἕο, δεῖσε δὲ θυμῷ
Ἔγχος Μηριόναο δαΐφρονος· αὐτὰρ ὅ γ' ἥρως
Ἂψ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, χώσατο δ' αἰνῶς 165
Ἀμφότερον, νίκης τε καὶ ἔγχεος ὃ ξυνέαξε.
Βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Οἰσόμενος δόρυ μακρὸν, ὅ οἱ κλισίηφι λέλειπτο.
Οἱ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Τεῦκρος δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα 170
Ἴμβριον αἰχμητὴν, πολυΐππου Μέντορος υἱόν.
Ναῖε δὲ Πήδαιον πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν,
Κούρην δὲ Πριάμοιο νόθην ἔχε Μηδεσικάστην·
Αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι,
Ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσι· 175
Ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ· ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσι.
Τόν ῥ' υἱὸς Τελαμῶνος ὑπ' οὔατος ἔγχεϊ μακρῷ
Νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὁ δ' αὖτ' ἔπεσεν μελίη ὥς,
Ἥ τ' ὄρεος κορυφῇ ἕκαθεν περιφαινομένοιο
Χαλκῷ ταμνομένη, τέρενα χθονὶ φύλλα πελάσσῃ· 180
Ὣς πέσεν, ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Τεῦκρος δ' ὁρμήθη μεμαὼς ἀπὸ τεύχεα δῦσαι·
Ἕκτωρ δ' ὁρμηθέντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
Τυτθόν· ὁ δ' Ἀμφίμαχον Κτεάτου υἷ' Ἀκτορίωνος 185
Νισσόμενον πόλεμόνδε κατὰ στῆθος βάλε δουρί·
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἕκτωρ δ' ὁρμήθη κόρυθα κροτάφοις ἀραρυῖαν
Κρατὸς ἀφαρπάξαι μεγαλήτορος Ἀμφιμάχοιο·
Αἴας δ' ὁρμηθέντος ὀρέξατο δουρὶ φαεινῷ 190
Ἕκτορος, ἀλλ' οὔ πῃ χροὸς εἴσατο, πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ
Σμερδαλέῳ κεκάλυφθ'· ὁ δ' ἄρ' ἀσπίδος ὀμφαλὸν οὖτα,
Ὦσε δέ μιν σθένεϊ μεγάλῳ· ὁ δὲ χάσσατ' ὀπίσσω
Νεκρῶν ἀμφοτέρων, τοὺς δ' ἐξείρυσσαν Ἀχαιοί.
Ἀμφίμαχον μὲν ἄρα Στιχίος δῖός τε Μενεσθεὺς, 295
Ἀρχοὶ Ἀθηναίων, κόμισαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν,
Ἴμβριον αὖτ' Αἴαντε μεμαότε θούριδος ἀλκῆς,
Ὥς τε δύ' αἶγα λέοντε κυνῶν ὕπο καρχαροδόντων
Ἁρπάξαντε φέρητον ἀνὰ ῥωπήϊα πυκνά,

Clypeus vero clypeum firmabat, galea galeam, virum vir:
Tangebant se cristatæ ex setis equinis cassides splendentib. conis.
Nutantium: adeo densi steterunt inter se.
Lanceæ autem complebantur audacibus a manibus
Concussæ: hi. a. recta anim intendebant, cupiebant. a. pugnare.
Troiani. a. prius verberarunt conferti: præibat. a. Hector
Contra ruens: lapis rotundus tanquam a petra (conuulsus)
Quem a summo montis fluuius torrens impulerit,
Abruptis immenso imbre asperæ retinaculis petræ,
Alteq. subsiliens volat: resonat q. sub ipso
Sylua: hic a. firme impedimento currit constanter donec veniat
In planitiem: tunc. a. nequaquam voluitur, impulsus quamuis:
Sic Hector hactenus quidem minabatur vsque ad mare,
Facile se peruenturum ad tentoria & naues Achiuorum,
Occidens: sed quando iam densis incidit aciebus,
Stetit valde appropinquans: hi. v. aduersi filij Achiuorum,
Percutientes ensibusque & hastis ancipitibus
Repulerunt eum a se: is vero cedens repulsus est.
Clamauit autem alte, Troianis voce hortans:
Troiani & Lycij et Dardani bellicosi,
Perdurate, non diu me sustinebunt Achiui,
Quamuis valde instar turris se instruxerint.
Sed puto cedent ob hastam meam, si vere me
Excitauit deorum optimus altitonans maritus Iunonis.
Sic fatus, commouit robur et animum vniuscuiusque.
Deiphobus autem inter hos valde animosus ibat
Priamides: ante autem tenebat scutum vndique æquale,
Leuiter pedibus procedens, & sub clypeo progrediens.
Meriones autem in eum collimabat hasta lucida,
Et assecutus est, nec aberrauit, ad scutum vndique æquale
Taurinum: id. tamen non penetrauit, sed multo prius
In fundo fracta est longa hasta: Deiphebus autem
Scutum taurinum remouit a se: timuit autem animo
Hastam Merionis bellicosi: sed hic heros
Retro sociorum ad agmen recessit: indignatus est. a. grauiter
Propter vtrunque victoriamque et hastam, quam fregit.
Perrexit autem ire ad tentoria & naues Achiuorum,
Allaturus hastam longam, quæ sibi in tentorijs reliqua erat,
Alij vero pugnabant: clamor autem immensus ortus est.
Teucer autem primus Telamonius virum interfecit
Imbrium bellatorem, diuitis equorum Mentoris filium,
Habitabat. a. Pedæum antequam venissent filij Græcorum:
Filiam autem Priami spuriam habebat Medesicasten.
Sed postquam Danaorum naues venerunt vtrinq. impulsæ,
Rursus ad Ilium venit, & excellebat inter Troianos.
Habitabat. a. apud Priamum: hic. a. eum honorabat æque ac filios
Hunc filius Telamonis sub aurem hasta longa
Læsit, euulsitq. hastam: hic. a. ibi cecidit, fraxinus tanquam,
Quæ montis in vertice procul apparentis
Ære incisa tenera terræ folia admouit:
Sic cecidit: circum autem ipsum sonuerant arma variegata ære.
Teucer autem accurrit cupiens arma exuere:
Hector autem in accurrentem iaculatus est hasta lucida.
Sed hic quidem ex aduerso conspicatus, declinauit æream hastam
Paululum: hic. a. Amphimachum Cteati filium Actorionis
Venientem ad pugnam in pectore percussit hasta:
Resonuit autem lapsus, sonuerunt vero arma super ipso.
Hector autem accurrit vt galeam temporibus aptatam
De capite raperet magnanimi Amphimachi.
Aiax autem ruentem petijt hasta lucida
Hectorem: sed nulli parti corporis adacta est: totus enim ære
Horrendo tectus erat: hic. a. scuti umbonem percussit:
Retrusit autem ipsum robore magno: ille vero cessit retro
Ab vtroque cadauere: hæc autem extraxerunt Achiui:
Amphimachum quidem Stichius diuusq. Menestheus,
Principes Atheniensium, portauerunt ad exercitum Achiuorum
Imbrium vero Aiaces cupidi impetuosæ pugnæ,
Sicut duo capram leones a canibus asperos dentes habentibus
Rapientes ferunt per virgulta densa,

Hector suos cohortatur.

Deiphebum metitur Meriones.

Teucer Imbrium interficit.

Hector Amphimachum interficit.

Altè supra terram in maxillis tenentes:
Sic hunc altè tenentes duo Aiaces armati,
Arma spoliarunt: caput autem tenera à ceruice
Amputauit Oiliades iratus propter *Amphimachum:*
Iecit autem ipsum instar globi contorquens per turbam:
Hectori autem ante pedes cecidit in pulueribus.
Et tunc iam in animo Neptunus iratus est,
Nepote caeso in graui pugna.
Perrexit autem ire ad tentoria & naues Achiuorum,
Impulsurus Danaos. Troianis autem dolores parabat.
Idomeneus autem ei hasta-inclytus occurrit
Rediens à socio qui ei nuper è bello
Venerat in poplite vulneratus acuto ferro.
Hunc quidem socij attortarunt: hic. a. medicis postquã pra-
Ibat ex tentorio: adhuc enim pugna cupiebat *(cepisset*
Obuiare. hunc autem allocutus est rex Neptunus,
Assimilatus voce Andraemonis filio Thoanti,
Qui in tota Pleurone & excelsa Calydone
Aetolis imperabat, deúsque tanquam honorabatur vulgo:

Neptuni cum Idomeneo colloquium.

Idomeneu Cretensium princeps, vbinam tibi minae
Abierunt, quas Troianis minabantur filij Achiuorum?
Hunc rursus Idomeneus Cretensium dux contrà allocutus est:
O Thoa, nullus vir nunc culpandus, quantum equidem
Intelligo: omnes enim scimus praeliari.
Neque quemquam timor detinet exanimans, neque aliquis
Cedens, recusat bellum malum, sed nunc iam ita *(pigritia*
Iam gratum futurum est praepotenti Ioui,
Ingloríos perire procul à Peloponneso hic Achiuos.
Sed Thoa, etenim ante bellicosus fuisti,
Hortari-soles. a. & alium, vbi negligentem videris:
Quare nunc nec desine, & hortare virum quemque.
Huic. a. respondit postea Neptunus quatiens-terram.
Idomeneu, vtinam non ille vir amplius reuertatur
E Troia, sed illic canum ludibrium fiat,
Quicunque in die hoc voluntarius cessat pugnare.
Sed agè armis huc sumtis veni. haec. a. simul oportet
Studere, si vtilitas aliqua fiamus quamuis duo existentes.
Vtilis. n. (al. collata) *virtus est virorum, etiam valde timi-*
Nos. a. cum fortibus nouerimus pugnare. *(dorum.*
Sic fatus, hic quidem rursus abijt deus ad pugnam virorũ:
Idomeneus. a. quando iam ad tentorium pulchrum venit,
Induit arma pulchra circa corpus: sumpsit. q. duo hastilia.
Perrexit autem ire fulguri similis, quod Saturnius
Manu accipiens concussit à splendido Olympo,
Ostendens signum hominibus: conspicui. a. eius radij:
Sic huius aes splendebat circa pectora currentis.
Meriones autem ei famulus bonus obuiauit
Propè adhuc tentorium: nam hastam aeream ibat
Allaturus. hunc autem allocuta est potentia Idomenei:

Idomeneo occurrit Meriones.

Merione Moli fili, pedibus celer amicissime sociorum,
Cur venisti, praelioq; deserto & pugna?
An quòd vulneratus es, teloque te affligit cuspis?
An alicuius- rei nuncius ad me venisti? neque certè ipse
Desidere in tentorijs cupio, sed pugnare.
Hunc. v. rursus Meriones prudens contra allocutus est,
Idomeneum Cretensium princeps loricatorum,
Venio, si qua tibi hasta in tentorijs relicta est,
Allaturus: eam enim iam confregimus quam prius habebã,
Scutum Deiphobi feriens superbi.
Hunc. v. rursus Idom. Cretensiũ dux contrà allocutus est:
Hastas quidem si volueris & vnam & viginti inuenies,
Stantes in tentorio ad parietes lucentes,
Troianas, quas à caesis abstuli: non enim puto
A viris hostibus longè stantem me pugnare.
Ideò mihi hastae sunt & scuta vmbilicata,
Et galeae & thoraces splendide nitentes.
Hunc. a. rursus Meriones prudens contrà allocutus est:
Et mihi apud tentorium & nauem nigram sunt
Multa spolia Troianorum: sed non propè sunt vt capere-
possim.

* ἄλ. * ἄλ. κλισίῃσι.

Ὑψοῦ ἀνὰ γαίης μετὰ γαμφηλῇσιν ἔχοντε· 200
Ὥς ῥα τὸν ὑψοῦ ἔχοντε δύω Αἴαντε κορυστὰ
Τεύχεα συλήτην, κεφαλὴν δ' ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς
Κόψεν Ὀϊλιάδης κεχολωμένος Ἀμφιμάχοιο·
Ἧκε δέ μιν σφαιρηδὸν ἑλιξάμενος δι' ὁμίλου,
Ἕκτορι δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν ἐν κονίῃσι· 205
Καὶ τότε δὴ περὶ κῆρι Ποσειδάων ἐχολώθη,
Υἱωνοῖο πεσόντος ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Ὀτρυνέων Δαναούς, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἔτευχεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα οἱ δουρικλυτὸς ἀντεβόλησεν, 210
Ἐρχόμενος παρ' ἑταίρου, ὅ οἱ νέον ἐκ πολέμοιο
Ἦλθε, κατ' ἰγνύην βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ·
Τὸν μὲν ἑταῖροι ἔνεικαν, ὁ δ' ἰητροῖς ἐπιτείλας
Ἤϊεν ἐκ κλισίης· ἔτι γὰρ πολέμοιο μενοίνα
Ἀντιάαν. τὸν δὲ προσέφη κρείων ἐνοσίχθων, 215
Εἰσάμενος φθογγὴν Ἀνδραίμονος υἷι Θόαντι,
Ὃς πάσῃ Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι
Αἰτωλοῖσιν ἄνασσε, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ,
Ἰδομενεῦ Κρητῶν βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαὶ
Οἴχονται, τὰς Τρωσὶν ἀπείλεον υἷες Ἀχαιῶν; 220
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Ὦ Θόαν, οὔ τις ἀνὴρ νῦν γ' αἴτιος, ὅσσον ἔγωγε
Γιγνώσκω· πάντες γὰρ ἐπιστάμεθα πτολεμίζειν·
Οὔτέ τινα δέος ἴσχει ἀκήριον, οὔτέ τις ὄκνῳ
Εἴκων, ἀνδύεται πόλεμον κακόν· ἀλλά που οὕτω 225
Μέλλει δὴ φίλον εἶναι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι,
Νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
Ἀλλὰ Θόαν, καὶ γὰρ τὸ πάρος μενεδήϊος ἦσθα,
Ὀτρύνεις δὲ καὶ ἄλλον ὅτῳ μεθιέντα ἴδηαι·
Τῷ νῦν μήτ' ἀπόληγε, κέλευέ τε φωτὶ ἑκάστῳ. 230
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ἰδομενεῦ, μὴ κεῖνος ἀνὴρ ἔτι νοστήσειεν
Ἐκ Τροίης, ἀλλ' αὖθι κυνῶν μέλπηθρα γένοιτο,
Ὅστις ἐπ' ἤματι τῷδε ἑκὼν μεθίῃσι μάχεσθαι·
Ἀλλ' ἄγε τεύχεα δεῦρο λαβὼν ἴθι· ταῦτα δ' ἅμα χρὴ 235
Σπεύδειν, αἴ κ' ὄφελός τι γενώμεθα καὶ δύ' ἐόντε.
Συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν, καὶ μάλα λυγρῶν.
Νῶϊ δὲ καὶ κ' ἀγαθοῖσιν ἐπισταίμεσθα μάχεσθαι.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἂμ πόνον ἀνδρῶν·
Ἰδομενεὺς δ' ὅτε δὴ κλισίην εὔτυκτον ἵκανε, 240
Δύσετο τεύχεα καλὰ περὶ χροΐ, γέντο δὲ δοῦρε·
Βῆ δ' ἴμεν ἀστεροπῇ ἐναλίγκιος, ἥν τε Κρονίων
Χειρὶ λαβὼν ἐτίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
Δεικνὺς σῆμα βροτοῖσιν· ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαί·
Ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος. 245
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ θεράπων ἐῢς ἀντεβόλησεν
Ἐγγὺς ἔτι κλισίης· μετὰ γὰρ δόρυ χάλκεον ᾔει
Οἰσόμενος. τὸν δὲ προσέφη σθένος Ἰδομενῆος,
Μηριόνη Μόλου υἱὲ, πόδας ταχὺ, φίλταθ' ἑταίρων,
Τίπτ' ἦλθες πόλεμόν τε λιπὼν καὶ δηϊοτῆτα; 250
Ἠέ τι βέβληαι, βέλεος δέ σε τείρει ἀκωκή;
Ἠέ τευ ἀγγελίης μετ' ἐμ' ἤλυθες; οὐδέ τι αὐτὸς
Ἧσθαι ἐνὶ κλισίῃσι λιλαίομαι, ἀλλὰ μάχεσθαι.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἰδομενεῦ Κρητῶν βουληφόρε χαλκοχιτώνων, 255
Ἔρχομαι, εἴ τί τοι ἔγχος ἐνὶ κλισίῃσι λέλειπται,
Οἰσόμενος· τό νυ γὰρ κατεάξαμεν, ὃ πρὶν ἔχεσκον,
Ἀσπίδα Δηϊφόβοιο βαλὼν ὑπερηνορέοντος.
Τὸν δ' αὖ Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Δοῦρα τε* γ' αἴκ' ἐθέλῃσθα, καὶ ἓν καὶ εἴκοσι δήεις, 260
Ἑσταότ' ἐν κλισίῃ* πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα
Τρώϊα, τὰ κταμένων ἀποαίνυμαι, οὐ γὰρ ὀΐω
Ἀνδρῶν δυσμενέων ἑκὰς ἱστάμενος πολεμίζειν.
Τῷ μοι δοῦρατ' ἔνεστι καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,
Καὶ κόρυθες καὶ θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες. 265
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Καί τοι ἐμοὶ παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
Πόλλ' ἔναρα Τρώων· ἀλλ' οὐ σχεδόν ἐστιν ἑλέσθαι.

Οὐδὲ

Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐμέ φημι λελασμένον ἔμμεναι ἀλκῆς,
Ἀλλὰ μετὰ πρώτοισι μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν 270
Ἵσταμαι, ὁππότε νεῖκος ὀρώρηται πολέμοιο.
Ἄλλον πού τινα μᾶλλον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Λήθω μαρνάμενος, σὲ δὲ ἴδμεναι αὐτὸν ὀΐω.
Τὸν δ' αὖ Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Οἶδ' ἀρετὴν οἷός ἐσσι· τί σε χρὴ ταῦτα λέγεσθαι; 275
Εἰ γὰρ νῦν παρὰ νηυσὶ λεγοίμεθα πάντες ἄριστοι
Ἐς λόχον, ἔνθα μάλιστ' ἀρετὴ διαείδεται ἀνδρῶν,
Ἔνθ' ὅ τε δειλὸς ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος ἐξεφαάνθη·
Τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ,
Οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς, 280
Ἀλλὰ μετοκλάζει, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας ἵζει.
Ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει
Κῆρας ὀϊομένῳ, πάταγος δέ τε γίγνετ' ὀδόντων·
Τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἂρ τρέπεται χρὼς, οὔτε τι λίην
Ταρβεῖ, ἐπειδὰν πρῶτον ἐσίζηται λόχον ἀνδρῶν, 285
Ἀρᾶται δὲ τάχιστα μιγήμεναι ἐν δαῒ λυγρῇ)
Οὐδέ κεν ἔνθα τεόν γε μένος καὶ χεῖρας ὄνοιτο·
Εἴπερ γάρ κε βλεῖο πονεύμενος ἠὲ τυπείης,
Οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος, οὐδ' ἐνὶ νώτῳ,
Ἀλλά κεν ἢ στέρνων ἢ νηδύος ἀντιάσειε 290
Πρόσσω ἱεμένοιο μετὰ προμάχων ὀαριστύν.
Ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα νηπύτιοι ὣς
Ἑσταότες, μή πού τις ὑπερφιάλως νεμεσήσῃ.
Ἀλλὰ σύ γε κλισίηνδε κιὼν ἕλευ ὄβριμον ἔγχος.
Ὣς φάτο. Μηριόνης δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ 295
Καρπαλίμως κλισίηθεν ἀνείλετο χάλκεον ἔγχος·
Βῆ δὲ μετ' Ἰδομενῆα, μέγα πτολέμοιο μεμηλώς.
Οἷος δὲ βροτολοιγὸς Ἄρης πόλεμόνδε μέτεισι,
Τῷ δὲ Φόβος φίλος υἱὸς ἅμα κρατερὸς καὶ ἀταρβὴς
Ἕσπετο, ὅς τ' ἐφόβησε ταλάφρονά περ πολεμιστήν· 300
Τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρῄκης Ἐφύρους μέτα θωρήσσεσθον,
Ἠὲ μετὰ Φλεγύας μεγαλήτορας· οὐδ' ἄρα τώ γε
Ἔκλυον ἀμφοτέρων, ἑτέροισι δὲ κῦδος ἔδωκαν·
Τοῖοι Μηριόνης τε καὶ Ἰδομενεὺς ἀγοὶ ἀνδρῶν
Ἤϊσαν ἐς πόλεμον, κεκορυθμένοι αἴθοπι χαλκῷ. 305
Τὸν καὶ Μηριόνης πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε,
Δευκαλίδη, πῇ τὰρ μέμονας καταδῦναι ὅμιλον;
Ἢ ἐπὶ δεξιόφιν παντὸς στρατοῦ, ἢ ἀνὰ μέσσους,
Ἢ ἐπ' ἀριστερόφιν; ἐπεὶ οὔ ποθι ἔλπομαι οὕτω
Δεύεσθαι πολέμοιο κάρη κομόωντας Ἀχαιούς. 310
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Νηυσὶ μὲν ἐν μέσσῃσιν ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἄλλοι,
Αἴαντές τε δύω, Τεῦκρός θ', ὃς ἄριστος Ἀχαιῶν
Τοξοσύνῃ, ἀγαθὸς δὲ καὶ ἐν σταδίῃ ὑσμίνῃ·
Οἵ μιν ἅδην ἐλόωσι καὶ ἐσσύμενον πολέμοιο, 315
Ἕκτορα Πριαμίδην, καὶ εἰ μάλα καρτερός ἐστιν,
Αἰπύ οἱ ἐσσεῖται μάλα περ μεμαῶτι μάχεσθαι,
Κείνων νικήσαντι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
Νῆας ἐνιπρῆσαι, ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων
Ἐμβάλοι αἰθόμενον δαλὸν νήεσσι θοῇσιν. 320
Ἀνδρὶ δέ κ' οὐκ εἴξειε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ὃς θνητός τ' εἴη καὶ ἔδοι Δημήτερος ἀκτὴν,
Χαλκῷ τε ῥηκτὸς, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν·
Οὐδ' ἂν Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι χωρήσειεν
Ἔν γ' αὐτοσταδίῃ· ποσὶ δ' οὔ πως ἔστιν ἐρίζειν. 325
Νῶϊν δ' ὧδ' ἐπ' ἀριστέρ' ἔχε στρατοῦ, ὄφρα τάχιστα
Εἴδομεν ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἦέ τις ἡμῖν.
Ὣς φάτο. Μηριόνης δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
Ἦρχ' ἴμεν, ὄφρ' ἵκοντο κατὰ στρατὸν, ᾗ μιν ἀνώγει.
Οἱ δ' ὡς Ἰδομενῆα ἴδον φλογὶ εἴκελον ἀλκὴν, 330
Αὐτὸν καὶ θεράποντα σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι,
Κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν.
Τῶν δ' ὁμὸν ἵστατο νεῖκος ἐπὶ πρυμνῇσι νέεσσιν.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ λιγέων ἀνέμων σπέρχωσιν ἄελλαι
Ἤματι τῷ ὅτε τε πλείστη κόνις ἀμφὶ κελεύθους, 335
Οἵ τ' ἄμυδις κονίης μεγάλην ἱστᾶσιν ὀμίχλην·
Ὣς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη, μέμασαν δ' ἐνὶ θυμῷ

Neque enim neque me puto oblitum esse fortitudinis,
Sed inter primos in pugna illustres-viros-reddente
Sto, quando certamen motum est belli.
Alium fortè aliquem potius Achiuorum loricatorum
Lateo pugnans: te verò scire ipsum puto.
Hunc v. Idomeneus Cretensium dux cõtra allocutus est,
Noui virtute qualis sis: quid te necesse est hæc dicere?
Si enim nunc apud naues deligeremur omnes fortissimi,
Ad insidias vbi maximè virtus perficitur virorum:
Vbi & timidus vir, & qui fortis est, apparuit:
Nam ignaui mutatur color aliter alias:
Neque ei quietè vt sedeat continetur in mentibus animus,
Sed mutat sedes, & super vtrunque pedem sedet.
Inque ei cor valde pectoribus pulsat
Mortem suspicanti, stridor autem fit dentium:
Strenui autem neque mutatur color, neque valde
Timet, postquam primum ingressus fuerit insidias virorum:
Optat autem citò misceri in prælio acri)
Neque tum tuum robur & manus quis vituperarit.
Siquidem n. lædaris eminus, pugnans, vel verbereris comi-
Non in ceruicem à tergo cadat telum, neque in dorsum: (nus,
Sed vel pectoribus vel ventri obuiaret
Vlteriùs ruentis ad propugnatorum turbam.
Sed agè, ne hæc dicamus infantes tanquam
Stantes, ne aliquis supra modum indignetur.
Sed tu ad tentorium profectus cape validam hastam.
Sic dixit: Meriones autem veloci par Marti,
Celeriter è-tentorio sustulit æream hastam.
Iuit autem ad Idomeneum valde belli curam-habens.
Qualis autem perniciosus Mars ad bellum accedit,
Ipsumque terror (v. fuga) clarus filius simul validus & im-
Comitatur, qui terret fortem licet bellatorem:) (pauidus
Hi quidem è Thracia in Ephyros armantur,
Vel in Phlegyas magnanimos: neque hi quidem
Exaudierunt vtrosque: alteris verò gloriam dederunt:
Tales Merionésque & Idomeneus duces virorum
Ibant in bellum, armati splendenti ære.
Hunc & Meriones prior verbo allocutus est:
Deucalide, qua-parte cupis ingredi multitudinem?
An ad dextram totius exercitus, an per medios,
An ad sinistram? quoniam nullibi existimo adeò
Indigere bello capite-comatos Achiuos.
Hunc autē rursus Idomeneus Cretensiū dux allocutus est:
Nauibus quidem in mediis qui auxilientur sunt & alij,
Aiacesque duo, Teucerque, qui præstantissimus Achiuorum est
Arte iaculandi: strenuus autem & in stataria pugna.
Qui ipsum satis depellent etiam studiosum belli,
Hectorem Priamidem: etsi valde fortis est,
Arduum ei erit valde licet cupido pugnandi
Illorum vbi-vicerit fortitudinem & manus duras,
Naues incendere: modo non ipse Saturnius
Iniiciat ardentem torrem nauibus velocibus.
Viro autem non cesserit magnus Telamonius Aiax,
Qui mortalis sit & edat Cereris munus:
Ferróque violabilis magnisque saxis:
Neque Achilli impetuoso cederet (tendere.
In stataria pugna quidem, pedib. a. nullo-modo potest con-
Nobis a. huc ad sinistrā cursum dirige exercitus, vt citissimè
Videamus, an alicui gloriam præbeamus, an quis nobis.
Sic dixit: Meriones autem veloci similis Marti
Cœpit ire, donec peruenerūt ad exercitū, quò ipsum iusserat.
Hi a. postquā Idomeneū viderūt flammæ similē fortitudine,
Ipsum & famulum cum armis decoris,
Hortantes per turbam, in ipsum omnes ruerunt:
Horum autem par ortum est certamen ad puppes nauium.
Veluti autem quando à stridulis ventis agitatæ festinant
procellæ
Die illo, quum plurimus puluis est per vias.
Qui simul pulueris magnam excitant caliginem:
Sic sanè horum simul venit pugna: cupiebant a. in animo

De ignauo & strenuo milite.

Aiacis laudes.
χ. δὲ ἐκ.

Inuicem se per turbam interficere acuto ferro.
Horruit autem pugna corruptrix hominum hastis
Longis, quas tenebant incidentes-corpora: oculos. a. perstrin-
Splendor æris, galeis à lucentibus, (*gebat*
Thoracibusq́; nuper-politis, scutisq́; splendidis
Congredientium simul: valde animosus esset,
Qui tunc gauderet videns laborem, neque tristaretur.
Hi autem discordantes duo Saturni filij fortes,
Viris heroibus fecerunt dolores graues.
Iupiter quidem Troianis & Hectori volebat victoriam,
Honorans Achillem pedibus celerē: neque verò hic omnino
Volebat populum perdere Achaicum, Ilium ante:
Sed Thetin honorabat, & filium magnanimum.
Argiuos autem Neptunus excitabat interueniens,
Clam emersus è cano mari: dolebat enim certè
A Troianis domari: Ioui autem vehementer iratus erat.
Verè quidem vtriusque idem genus, eademque patria:
Sed Iupiter prior natus-fuerat, & plura nouerat,
Quocirca etiam palàm quidem auxiliari cauebat,
Clam. v. semper concitabat eos per exercitum viro similis.
Illi autem pugnæ valide & æqualiter perniciosi belli
Vinculum implicantes super vtrosque distenderunt,
Infrangibileq́;, insolubileq́;, quod multorum genua soluit.
Tunc semicanus quamuis existens, Danaos hortans,
Idomeneus Troianis insiliens in fugam impulit:
Interfecit enim Othryoneum ex Cabeso, qui aderat,
Qui sanè nuper belli ad famam venerat.
Petebat autem Priami filiarum formâ optimam
Cassandram, indotatam: pollicebatur autem magnum opus,
Ex Troia inuitos expulsurum se filios Achiuorum.
Huic verò senex Priamus promisit, & annuit
Daturum esse: ille verò pugnabat promissionibus fretus.
Idomeneus autem in ipsum intendebat hasta lucida.
Et percussit sublimiter incedentē assecutus, nec iuuit thorax
Æreus quem gestabat: medio autem in ventre fixit:
Sonuit autem lapsus: hic. a. insultabat, exclamabatq́;,
Othryoneu, supra iam te mortales laudo omnes,
Si verò iam omnia perficies, quæ pollicitus es
Dardanidæ Priamo: is verò promisit filiam suam:
Et ibi nos hæc quidem polliciti perficeremus,
Daremusq́; Atridæ filiarum formâ præstantissimam
Ex Argis adducentes vt-in-vxorē-ducas siquidem nobiscū
Ilium destruxeris bene-habitatam vrbem.
Sed sequere, vt in nauibus paciscamur pontigradis
De nuptijs, quoniam non tibi soceri mali sumus.
Sic fatus, pede traxit per fortem pugnam
Heros Idomeneus: huic autem Asius venit vindex,
Pedester ante equos: hos autem spirantes ad humeros
Semper tenebat auriga famulus: hic autem cupiebat animo
Idomeneum percutere: is autem ipsum prior percussit hasta
Ad iugulum sub mento: penitus autem hastam transegit.
Cecidit. a. sicut quando aliqua quercus cecidit, vel populus,
Vel pinus alta, quam in montibus opifices viri
Amputarunt securib. recenter-acutis, nauale-lignū vt sit.
Sic ille ante equos & currum iacebat extensus,
Fremens, puluerem apprehendens cruentum.
Ipsius. a. auriga perculsus est mentibus, quas antè habebat.
Neque is audebat, hostium manus vitans,
Retrò equos vertere: hunc autem Antilochus bellicosus
Hasta medium transfixit assecutus: neque iuuit thorax
Æreus quem gerebat: medio autem in ventre fixit.
Sed hic anhelans affabrè-facto excidit curru.
Equos autem Antilochus magnanimi Nestoris filius
Abegit à Troianis ad bene-ocreatos Achiuos.
Deiphobus autem valde propè venit Idomeneum
Propter *Asium tristatus, & iaculatus est hasta lucida.*
Sed hic quidem ex aduerso conspicatus, vitauit aream hastam
Idomeneus: occultatus est enim sub scuto vndique æquali,
Quod hic in corijs boum & splendido ære

Marginal notes: χ. Χαλκεμ ... (at "Splendor æris"); Iupiter & Neptunus diuersis fauent. Idomeneus Othryoneū interficit. χ. ἰῶδ. (at "Sonuit"). χ. ... (at "Ilium destruxeris"). Asium interficit Idomeneus. χ. ... (at "Cecidit"). χ. ἰδ. (at "Sed hic anhelans"). Deiphob. Hypsenorem interficit.

Ἀλλήλους καθ' ὅμιλον ἐναιρέμεν ὀξέϊ χαλκῷ.
Ἔφριξεν δὲ μάχη φθισίμβροτος ἐγχείῃσι
Μακρῇς, ἃς εἶχον ταμεσίχροας· ὄσσε δ' ἄμερδεν
Αὐγὴ χαλκείη κορύθων ἄπο λαμπομενάων, 340
Θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν,
Ἐρχομένων ἄμυδις· μάλα κεν θρασυκάρδιος εἴη
Ὃς τότε γηθήσειεν ἰδὼν πόνον, οὐδ' ἀκάχοιτο.
Τὼ δ' ἀμφὶς φρονέοντε δύω Κρόνου υἷε κραταιὼ 345
Ἀνδράσιν ἡρώεσσιν ἐτευχέτον ἄλγεα λυγρά.
Ζεὺς μὲν ἄρα Τρώεσσι καὶ Ἕκτορι βούλετο νίκην,
Κυδαίνων Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· οὐδέ τι πάμπαν
Ἤθελε λαὸν ὀλέσθαι Ἀχαιϊκὸν Ἰλιόθι πρό,
Ἀλλὰ Θέτιν κύδαινε καὶ υἱέα καρτερόθυμον. 350
Ἀργείους δὲ Ποσειδάων ὀρόθυνε μετελθὼν,
Λάθρη ὑπεξαναδὺς πολιῆς ἁλός· ἤχθετο γάρ ῥα
Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
Ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος, ἠδ' ἴα πάτρη·
Ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει καὶ πλείονα ᾔδη. 355
Τῷ ῥα καὶ ἀμφαδίην μὲν ἀλεξέμεναι ἀλέεινε,
Λάθρη δ' αἰὲν ἔγειρε κατὰ στρατὸν, ἀνδρὶ ἐοικώς.
Τοὶ δ' ἔριδος κρατερῆς καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο
Πεῖραρ ἐπαλλάξαντες, ἐπ' ἀμφοτέροισι τάνυσσαν,
Ἄρρηκτόν τ' ἄλυτόν τε, τὸ πολλῶν γούνατ' ἔλυσεν. 360
Ἔνθα μεσαιπόλιός περ ἐὼν Δαναοῖσι κελεύσας
Ἰδομενεὺς, Τρώεσσι μεταλμενος ἐν φόβον ὦρσε.
Πέφνε γὰρ Ὀθρυονῆα Καβησόθεν ἔνδον ἐόντα,
Ὅς ῥα νέον πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει.
Ἤτεε δὲ Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην, 365
Κασσάνδρην, ἀνάεδνον· ὑπέσχετο δὲ μέγα ἔργον,
Ἐκ Τροίης ἀέκοντας ἀπωσέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
Τῷ δ' ὁ γέρων Πρίαμος ὑπό τ' ἔσχετο καὶ κατένευσε
Δωσέμεναι· ὁ δὲ μάρναθ' ὑποσχεσίῃσι πιθήσας.
Ἰδομενεὺς δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ, 370
Καὶ βάλεν ὕψι βιβάντα τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
Χάλκεος, ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξε.
Δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο, φώνησέν τε,
Ὀθρυονεῦ, περὶ δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων.
Εἰ ἐτεὸν δὴ πάντα τελευτήσεις ὅσ' ὑπέστης 375
Δαρδανίδῃ Πριάμῳ· ὁ δ' ὑπέσχετο θυγατέρα ἥν.
Καί κέ τοι ἡμεῖς ταῦτά γ' ὑποσχόμενοι τελέσαιμεν,
Δοῖμεν δ' Ἀτρεΐδαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Ἄργεος ἐξαγαγόντες ὀπυιέμεν, εἴ κε σὺν ἄμμιν
Ἰλίου ἐκπέρσῃς εὖ ναιόμενον πτολίεθρον. 380
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρ' ἐπὶ νηυσὶ συνώμεθα ποντοπόροισιν
Ἀμφὶ γάμῳ, ἐπεὶ οὔ τοι ἐεδνωταὶ κακοί εἰμεν.
Ὣς εἰπὼν, ποδὸς ἕλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην
Ἥρως Ἰδομενεύς· τῷ δ' Ἄσιος ἦλθεν ἀμύντωρ,
Πεζὸς πρόσθ' ἵππων· τὼ δὲ πνείοντε κατ' ὤμων 385
Αἰὲν ἔχ' ἡνίοχος θεράπων· ὁ δὲ ἵετο θυμῷ
Ἰδομενῆα βαλεῖν· ὁ δέ μιν φθάμενος βάλε δουρὶ
Λαιμὸν ὑπ' ἀνθερεῶνα, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
Ἤριπε δ' ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ἀχερωΐς,
Ἠὲ πίτυς βλωθρὴ, τήν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες 390
Ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
Ὣς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κεῖτο τανυσθεὶς,
Βεβρυχὼς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
Ἐκ δέ οἱ ἡνίοχος πλήγη φρένας ἃς πάρος εἶχεν,
Οὐδ' ὅ γ' ἐτόλμησεν, δηΐων ὑπὸ χεῖρας ἀλύξας, 395
Ἂψ ἵππους στρέψαι· τὸν δ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης
Δουρὶ μέσον περόνησε τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
Χάλκεος, ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξεν.
Αὐτὰρ ὃ γ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου·
Ἵππους δ' Ἀντίλοχος μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς 400
Ἐξέλασε Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Δηΐφοβος δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθεν Ἰδομενῆος,
Ἀσίου ἀχνύμενος, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
Ἰδομενεύς· κρύφθη γὰρ ὑπ' ἀσπίδι πάντοσ' ἐΐσῃ, 405
Τὴν ἄρ' ὅ γ' ἐν ῥινοῖσι βοῶν καὶ νώροπι χαλκῷ

Δινω-

Δινωτὴν φορέεσκε, δύω κανόνεσσ' ἀραρυῖαν·
Τῇ ὕπο πᾶς ἐάλη, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος.
Καρφαλέον δέ οἱ ἀσπὶς ἐπιθρέξαντος ἄϋσεν
Ἔγχεος· οὐδ' ἅλιόν ῥα βαρείης χειρὸς ἀφῆκεν, 410
Ἀλλ' ἔβαλ' Ἱππασίδην Ὑψήνορα ποιμένα λαῶν,
Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε.
Δηΐφοβος δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας,
Οὐ μὰν αὖτ' ἄτιτος κεῖτ' Ἄσιος, ἀλλά ἑ φημὶ
Εἰς Ἄϊδός περ ἰόντα πυλάρταο κρατεροῖο 415
Γηθήσειν κατὰ θυμόν, ἐπεί ῥά οἱ ὤπασα πομπόν.
Ὣς ἔφατ', Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο,
Ἀντιλόχῳ δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
Ἀλλ' οὐδ' ἀχνύμενός περ ἑοῦ ἀμέλησεν ἑταίρου,
Ἀλλὰ θέων περίβη καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε. 420
Τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μηκιστεὺς Ἐχίοιο πάϊς καὶ δῖος Ἀλάστωρ,
Νῆας ἔπι γλαφυρὰς φερέτην βαρέα στενάχοντα.
Ἰδομενεὺς δ' οὐ λῆγε μένος μέγα, ἵετο δ' αἰεὶ
Ἠέ τινα Τρώων ἐρεβεννῇ νυκτὶ καλύψαι, 425
Ἢ αὐτὸς δουπῆσαι ἀμύνων λοιγὸν Ἀχαιοῖς.
Ἔνθ' Αἰσυήταο διοτρεφέος φίλον υἱὸν
Ἥρω' Ἀλκάθοον· γαμβρὸς δ' ἦν Ἀγχίσαο·
Πρεσβυτάτην δ' ὤπυιε θυγατρῶν Ἱπποδάμειαν,
Τὴν πέρι κῆρι φίλησε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ 430
Ἐν μεγάρῳ· πᾶσαν γὰρ ὁμηλικίην ἐκέκαστο
Κάλλεϊ καὶ ἔργοισιν, ἰδὲ φρεσί· τοὔνεκα καί μιν
Γῆμεν ἀνὴρ ὤριστος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ·
Τὸν τόθ' ὑπ' Ἰδομενῆϊ Ποσειδάων ἐδάμασσε,
Θέλξας ὄσσε φαεινά, πέδησε δὲ φαίδιμα γυῖα. 435
Οὔτε γὰρ ἐξοπίσω φυγέειν δύνατ' οὔτ' ἀλέασθαι·
Ἀλλ' ὥς τε στήλην ἢ δένδρεον ὑψιπέτηλον,
Ἀτρέμας ἑσταότα, στῆθος μέσον οὔτασε δουρὶ
Ἥρως Ἰδομενεύς, ῥῆξεν δέ οἱ ἀμφὶ χιτῶνα
Χάλκεον, ὅς οἱ πρόσθεν ἀπὸ χροὸς ἤρκει ὄλεθρον. 440
Δὴ τότε γ' αὖον ἄϋσεν ἐρεικόμενος περὶ δουρί.
Δούπησεν δὲ πεσών, δόρυ δ' ἐν κραδίῃ ἐπεπήγει,
Ἥ ῥά οἱ ἀσπαίρουσα καὶ οὐρίαχον πελέμιζεν
Ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης.
Ἰδομενεὺς δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας, 445
Δηΐφοβ', ἦ ἄρα δή τι ἐΐσκομεν ἄξιον εἶναι
Τρεῖς ἑνὸς ἀντὶ πεφάσθαι, ἐπεὶ σύ περ εὔχεαι οὕτως.
Δαιμόνι', ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐναντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
Ὄφρα ἴδῃ οἷος Ζηνὸς γόνος ἐνθάδ' ἱκάνω,
Ὃς πρῶτον Μίνωα τέκε Κρήτῃ ἐπίουρον· 450
Μίνως δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Δευκαλίωνα,
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε, πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα
Κρήτῃ ἐν εὐρείῃ· νῦν δ' ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν
Σοί τε κακὸν καὶ πατρὶ καὶ ἄλλοισι Τρώεσσιν.
Ὣς φάτο· Δηΐφοβος δὲ διάνδιχα μερμήριξεν, 455
Ἤ τινά που Τρώων ἑταρίσσαιτο μεγαθύμων,
Ἂψ ἀναχωρήσας, ἦ πειρήσαιτο καὶ οἶος.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Βῆναι ἐπ' Αἰνείαν· τὸν δ' ὕστατον εὗρεν ὁμίλου
Ἑσταότ'· αἰεὶ γὰρ Πριάμῳ ἐπεμήνιε δίῳ, 460
Οὕνεκ' ἄρ' ἐσθλὸν ἐόντα μετ' ἀνδράσιν οὔ τι τίεσκεν.
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἰνεία Τρώων βουληφόρε, νῦν σε μάλα χρὴ
Γαμβρῷ ἀμυνέμεναι, εἴ πέρ τί σε κῆδος ἱκάνει·
Ἀλλ' ἕπευ, Ἀλκαθόῳ ἐπαμύνομεν, ὅς σε πάρος γε 465
Γαμβρὸς ἐὼν ἔθρεψε δόμοις ἔνι τυτθὸν ἐόντα·
Τὸν δέ τοι Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἐξενάριξεν.
Ὣς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε,
Βῆ δὲ μετ' Ἰδομενῆα, μέγα πτολέμοιο μεμηλώς.
Ἀλλ' οὐκ Ἰδομενῆα φόβος λάβε τηλύγετον ὥς, 470
Ἀλλ' ἔμεν' ὡς ὅτε τις σῦς οὔρεσιν ἀλκὶ πεποιθώς,
Ὅς τε μένει κολοσυρτὸν ἐπερχόμενον πολὺν ἀνδρῶν
Χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, φρίσσει δέ τε νῶτον ὕπερθεν·
Ὀφθαλμὼ δ' ἄρα οἱ πυρὶ λάμπετον· αὐτὰρ ὀδόντας
Θήγει, ἀλέξασθαι μεμαὼς κύνας ἠδὲ καὶ ἄνδρας. 475

Rotundum portabat, duobus manubriis aptatum:
Hac sub totus captus est, sed illum superuolauit area
Aridum autem eius clypeus attingente resonuit (hasta.
Hasta: neque uero frustra fane graui manu emisit.
Sed percussit Hippasidem Hypsenorem pastorem populorũ
In hepar sub præcordiis: mox autem genua soluit.
Deiphobus autem mirifice gloriabatur, alte clamans,
Non utique inultus iacet Asius, sed ipsum dico
Ad Plutonis loca euntem portarum ualidarum, fortis
Gauisurum esse in animo, quoniam ei dedi comitem.
Sic dixit: Argiuis autem dolor factus est iactantis causa:
Antilocho autem maximè bellicoso animum commouit:
Sed neque tristatus quamuis suum neglexit socium,
Sed currens circumiuit, & ei scutum obiecit.
Hunc quidem deinde subeuntes duo amabiles socij
Mecisteus Echij filius, & nobilis Alastor,
Naues ad concauas portabant, grauiter gementes.
Idomeneus autem non cessabat a robore magno: cupiebat autem semper
Vel aliquem Troianorum obscura nocte tegere,
Vel ipse cadere, depellens exitium Achiuis.
Tunc Aesyetæ à Ioue nutriti clarum filium
Heroem Alcathoum: gener autem erat Anchisæ:
Maximam natu duxit filiarum Hippodamiam,
Quam valdè animo dilexit pater & veneranda mater
In domo sua: etenim omnem eius æqualium cætum ornata erat
Pulchritudine & operibus, & mentibus: quare & ipsam
Duxit vir optimus in Troia lata.
Hunc tunc sub Idomeneo Neptunus domuit,
Decipiens oculos lucidos: ligauit autem illustria membra:
Neque enim retro fugere poterat, neque declinare:
Sed tanquam columnam vel arborem altam,
Intrepide stantem, ad pectus medium vulnerauit hasta
Heros Idomeneus, fregit autem ei circum loricam
Aeream, quæ ei ante a corpore arcebat mortem.
Iam tunc aridum sonuit scissa ab hasta:
Resonuit autem lapsus: hasta autem in corde fixa est,
Quod ipsi palpitans & extremam cuspidem quassabat
Hastæ: tunc autem deinde remisit impetum eius fortis Mars.
Idomeneus autem terribiliter gloriabatur, alte clamans:
Deiphobe num putamus æquipollens esse
Tres pro vno occisos esse? quoniam tu gloriaris itamer.
Infelix: at & ipse contrarius consiste mihi,
Vt videas qualis Iouis soboles huc venio,
Qui primum Minoa genuit Cretæ custodem:
Minos autem rursus genuit filium inculpatum Deucalionem:
Deucalio autem me genuit multis viris regem
Creta in lata: nunc vero huc naues vexerunt,
Tibique malum & patri & aliis Troianis.
Sic dixit: Deiphobus autem bifariam deliberauit,
An aliquem alicubi Troianorum socium assumeret magnanimorum
Retro regressus, an experiretur & solus.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,
Ire ad Aeneam: hunc autem postremum inuenit in turba
Stantem: semper enim Priamo iratus erat diuino,
Quod sane strenuũ existentem inter viros, nihil honorabat.
Prope autem stans, verbis velocibus eum allocutus est:
Aenea, Troianorum princeps nunc te planè oportet
Socero auxiliari, si quid te gloria tangit.
Sed sequere, Alcathoo auxiliemur, qui te olim,
Socer existens, nutriuit in ædibus paruulum existentem.
Hunc vero tibi Idomeneus hasta inclytus interfecit.
Sic dixit: huic verò animum in pectoribus concitauit.
Iuit autem ad Idomeneum valdè pugnæ cupidus,
Sed non Idomeneum metus corripuit puerulum veluti,
Sed mansit tanquam quum quis aper in montibus robore fretus,
Qui expectat tumultum venientem multum virorum
Loco in deserto: horret autem dorso supernè,
Oculi verò ei igne lucent, ac dentes
Acuit, repellere promptus canes, atque etiam viros:

Idomeneus Alcathoum interficit. χ. ἐτεύ.

χ. ἐξ ὀπί.

χ. δὴ τότ. χ. [illegible] χ. αὐτὸς δαίμον.

Aeneã sibi asciscit vt Idomeneũ aggrediatur.

Sic manebat Idomeneus hasta-inclytus (neque retrocessit)
Aeneam aduenientem in praelio auxilium: vocabat autem socios
Ascalaphúmque aspiciens, Aphareumque, Deipyrumque,
Merionémque & Antilochum peritos belli.
Hos hic adhortans, verbis velocibus allocutus est:
Adeste amici, & mihi soli succurrite: timeo autem grauiter
Aeneam accedentem pedibus celerem, qui me aggreditur,
Qui valde fortis est in pugna ad viros interficiendum.
Atque obtinet iuuentae florem, quae res robur est maximum.
Si enim eadem aetate essemus, eodemque in animo,
Statim vel referret magnam gloriam, vel referrem.
Sic dixit: hi autem omnes vnum in mentibus animum habentes,
Propinqui steterunt, clypeos humeris acclinantes.
Aeneas autem ex altera parte hortatus est suos socios,
Deiphobúmque, Paridemque aspiciens, & Agenorem diuinum,
Qui cum eo duces Troianorum erant: at deinde
Copiae sequebantur, vt post arietem sequuntur pecudes
Bibiturae ex herba: laetatur autem mente pastor:
Sic Aeneae animus in pectoribus laetatus est,
Vt vidit copiarum agmen se sequens sequutum.

Circa Alcathoi cadauer pugna.

Hi autem pro Alcathoo cominus congressi sunt
Longis hastilibus: circa pectora vero ferrum
Horrendum resonabat, petentium in turba
Se inuicem: duo autem viri bellicosi praeter caeteros
Aeneásque & Idomeneus, similes Marti,
Cupiebant alter alterius vulnerare corpus saeuo ferro.
Aeneas autem primus iaculatus est in Idomeneum:
Sed hic quidem ex aduerso conspicatus, euitauit aeream hastam.
Cuspis autem Aeneae vibrata in terram
Abijt, quoniam vana fortis a manu ruit.
Idomeneus autem Oenomaum percussit ad ventrem medium:
Rupit autem thoracis concauitatem: intestina autem aes
Diffidit: hic autem in puluere lapsus prehendit terram palma.
Idomeneus autem ex mortuo quidem longam hastam (manu
Euulsit, neque item alia potuit arma pulchra
Humeris auferre: vrgebatur enim telis.
Non enim amplius firma membra pedum erant incitato,
Neque ad currendum ad suam lanceam, neque euitandum:
Ideoque in statoria pugna quidem arcebat saeuum diem,
Ad effugiendum autem non amplius facile pedes eum ferebant e bello.
Hunc autem pedetentim abeuntem iaculatus est hasta lucida

Deiphobus Ascalaphum Martis filium interficit.

Deiphobus: etenim ei retinebat iram perpetuo semper.
Sed hic & tunc aberrauit: ille autem Ascalaphum percussit hasta
Filium Martis: per humerum autem valida hasta
Penetrauit: hic autem in pulueres lapsus prehendit terram palma.
Neque dum quid audiuerat clamosus fortis Mars
De filio suo lapso in forti pugna:
Sed is summo in Olympo sub aureis nubibus
Sedebat, Iouis consilijs conclusus, vbi caeteri
Immortales dij erant prohibiti a bello.
Hi autem circa Ascalaphum prope ruerunt.
Deiphobus quidem ab Ascalapho galeam lucidam
Rapuit, Meriones vero veloci similis Marti,
Hasta brachium verberauit insiliens, ex ipsius manu

Meriones Deiphobum vulnerat.

Acuta galea humi resonuit prolapsa.
Meriones autem denuo insiliens vultur tanquam,
Extraxit imo brachio validam hastam.
Retro autem sociorum ad agmen cessit: hunc autem Polites
Germanus frater circum medium manibus extensis,
Eduxit bello tristi, donec peruenit ad equos
Veloces, qui ei post pugnam & bellum
Stabant, aurigamque & currus ornatos habentes.
Qui hunc ad ciuitatem vehebant grauiter lamentantem,
Afflictum: ex vulnere autem sanguis modo vulnerata fluebat manu.
At caeteri pugnabant: clamor autem immensus ortus est.
Aeneas autem Aphareum Caletoridem irruens
Ad iugulum ferit contra se versum acuta hasta.
Inclinatum est autem in alteram partem caput, clypeúsque secutus est,
Et galea: circa autem eum mors fusa est exitialis.

Ὣς μένεν Ἰδομενεὺς δουρικλυτός, οὐδ' ὑπεχώρει,
Αἰνείαν ἐπιόντα βοηθόον· αὖε δ' ἑταίρους,
Ἀσκάλαφόν τ' ἐσορῶν, Ἀφαρῆά τε, Δηΐπυρόν τε,
Μηριόνην τε καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
Τοὺς ὅ γ' ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 480
Δεῦτε φίλοι, καί μ' οἴῳ ἀμύνετε· δείδια δ' αἰνῶς
Αἰνείαν ἐπιόντα πόδας ταχύν, ὅς μοι ἔπεισιν,
Ὃς μάλα καρτερός ἐστι μάχῃ ἔνι φῶτας ἐναίρειν·
Καὶ δ' ἔχει ἥβης ἄνθος, ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Εἰ γὰρ ὁμηλικίῃ γε γενοίμεθα τῷδ' ἐπὶ θυμῷ, 485
Αἶψά κεν ἠὲ φέροιτο μέγα κράτος, ἠὲ φεροίμην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἕνα φρεσὶ θυμὸν ἔχοντες,
Πλησίοι ἔστησαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Αἰνείας δ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑτάροισι,
Δηΐφοβόν τε Πάριν τ' ἐσορῶν, καὶ Ἀγήνορα δῖον, 490
Οἵ οἱ ἅμ' ἡγεμόνες Τρώων ἔσαν· αὐτὰρ ἔπειτα
Λαοὶ ἕποντ', ὡσεί τε μετὰ κτίλον ἕσπετο μῆλα
Πιόμεν' ἐκ βοτάνης· γάνυται δ' ἄρα τε φρένα ποιμήν·
Ὣς Αἰνείᾳ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γεγήθει,
Ὡς ἴδε λαῶν ἔθνος ἐπισπόμενον ἑοῖ αὐτῷ. 495
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀλκαθόῳ αὐτοσχεδὸν ὡρμήθησαν
Μακροῖσι ξυστοῖσι· περὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς
Σμερδαλέον κονάβιζε τιτυσκομένων καθ' ὅμιλον
Ἀλλήλων· δύο δ' ἄνδρες ἀρήϊοι ἔξοχον ἄλλων,
Αἰνείας τε καὶ Ἰδομενεύς, ἀτάλαντοι Ἄρηϊ, 500
Ἵεντ' ἀλλήλων ταμέειν χρόα νηλέϊ χαλκῷ.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀκόντισεν Ἰδομενῆος·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
Αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κραδαινομένη κατὰ γαίης
Ὤχετ', ἐπεί ῥ' ἅλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν. 505
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Οἰνόμαον βάλε γαστέρα μέσσην·
Ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
Ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Ἰδομενεὺς δ' ἐκ μὲν νέκυος δολιχόσκιον ἔγχος
Ἐσπάσατ', οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ 510
Ὤμοιιν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσιν.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα ποδῶν ἦν ὁρμηθέντι,
Οὔτ' ἄρ' ἐπαΐξαι μεθ' ἑὸν βέλος, οὔτ' ἀλέασθαι.
Τῷ ῥα καὶ ἐν σταδίῃ μὲν ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ,
Τρέσσαι δ' οὐκέτι ῥίμφα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο. 515
Τοῦ δὲ βάδην ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Δηΐφοβος· δὴ γάρ οἱ ἔχεν κότον ἐμμενὲς αἰεί.
Ἀλλ' ὅ γε καὶ τόθ' ἅμαρτεν, ὁ δ' Ἀσκάλαφον βάλε δουρὶ
Υἱὸν Ἐνυαλίοιο, δι' ὤμου δ' ὄβριμον ἔγχος
Ἔσχεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ. 520
Οὐδ' ἄρα πώ τι πέπυστο βριήπυος ὄβριμος Ἄρης
Υἷος ἑοῖο πεσόντος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
Ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν
Ἧστο, Διὸς βουλῇσιν ἐελμένος, ἔνθά περ ἄλλοι
Ἀθάνατοι θεοὶ ἦσαν ἐεργόμενοι πολέμοιο. 525
Οἱ δ' αὖ ἀμφ' Ἀσκαλάφῳ αὐτοσχεδὸν ὡρμήθησαν·
Δηΐφοβος μὲν ἀπ' Ἀσκαλάφου πήληκα φαεινὴν
Ἥρπασε· Μηριόνης δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
Δουρὶ βραχίονα τύψεν ἐπάλμενος, ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
Αὐλῶπις τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα. 530
Μηριόνης δ' ἐξ αὖτις ἐπάλμενος, αἰγυπιὸς ὥς,
Ἐξέρυσε πρυμνοῖο βραχίονος ὄβριμον ἔγχος·
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο· τὸν δὲ Πολίτης
Αὐτοκασίγνητος περὶ μέσσῳ χεῖρε τιτήνας,
Ἐξῆγεν πολέμοιο δυσηχέος, ὄφρ' ἵκεθ' ἵππους 535
Ὠκέας, οἵ οἱ ὄπισθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
Ἕστασαν, ἡνίοχόν τε καὶ ἅρματα ποικίλ' ἔχοντες·
Οἳ τόν γε προτὶ ἄστυ φέρον βαρέα στενάχοντα
Τειρόμενον· κατὰ δ' αἷμα νεουτάτου ἔρρεε χειρός.
Οἱ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει. 540
Αἰνείας δ' Ἀφαρῆα Καλητορίδην ἐπορούσας
Λαιμὸν τύψ' ἐπὶ οἷ τετραμμένον ὀξέϊ δουρί·
Ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε κάρη, ἐπὶ δ' ἀσπὶς ἑάφθη,
Καὶ κόρυς· ἀμφὶ δέ οἱ θάνατος χύτο θυμοραϊστής.

Αἰν-

Ἀντίλοχος δὲ Θόωνα μεταστρεφθέντα δοκεύσας 545
Οὔτασ' ἐπαΐξας, ἀπὸ δὲ φλέβα πᾶσαν ἔκερσεν,
Ἥ τ' ἀνὰ νῶτα θέουσα διαμπερὲς αὐχέν' ἱκάνει·
Τὴν ἀπὸ πᾶσαν ἔκερσεν· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσσας.
Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, καὶ αἴνυτο τεύχε' ἀπ' ὤμων, 550
Παπταίνων· Τρῶες δὲ περισταδὸν ἄλλοθεν ἄλλος
Οὔταζον σάκος εὐρὺ παναίολον, οὐδὲ δύναντο
Εἴσω ἐπιγράψαι τέρενα χρόα νηλέϊ χαλκῷ
Ἀντιλόχου· πέρι γάρ ῥα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Νέστορος υἱὸν ἔρυτο καὶ ἐν πολλοῖσι βέλεσσιν. 555
Οὐ μὲν γάρ ποτ' ἄνευ δηΐων ἦν, ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς
Στρωφᾶτ'· οὐδέ οἱ ἔγχος ἔχ' ἀτρέμας, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Σειόμενον ἐλέλικτο, τιτύσκετο δὲ φρεσὶν ᾗσιν
Ἤ τευ ἀκοντίσσαι, ἠὲ σχεδὸν ὁρμηθῆναι.
Ἀλλ' οὐ λῆθ' Ἀδάμαντα τιτυσκόμενος καθ' ὅμιλον 560
Ἀσιάδην, ὅ οἱ οὖτα σάκος μέσον ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἐγγύθεν ὁρμηθείς· ἀμενήνωσεν δέ οἱ αἰχμὴν
Κυανοχαῖτα Ποσειδάων, βιότοιο μεγήρας.
Καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ μεῖν' ὥς τε σκῶλος πυρίκαυστος
Ἐν σάκει Ἀντιλόχοιο, τὸ δ' ἥμισυ κεῖτ' ἐπὶ γαίης· 565
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων·
Μηριόνης δ' ἀπιόντα μετασπόμενος βάλε δουρὶ
Αἰδοίων τε μεσηγὺ καὶ ὀμφαλοῦ, ἔνθα μάλιστα
Γίγνετ' Ἄρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν·
Ἔνθα οἱ ἔγχος ἔπηξεν· ὁ δ' ἑσπόμενος περὶ δουρὶ, 570
Ἤσπαιρ', ὡς ὅτε βοῦς τόν τ' οὔρεσι βουκόλοι ἄνδρες
Ἰλλάσιν οὐκ ἐθέλοντα βίῃ δήσαντες ἄγουσιν·
Ὣς ὁ τυπεὶς ἤσπαιρε μίνυνθά περ, οὔ τι μάλα δήν,
Ὄφρά οἱ ἐκ χροὸς ἔγχος ἀνεσπάσατ' ἐγγύθεν ἐλθὼν
Ἥρως Μηριόνης· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε. 575
Δηΐπυρον δ' Ἕλενος ξίφεϊ σχεδὸν ἤλασε κόρσην
Θρηϊκίῳ μεγάλῳ, ἀπὸ δὲ τρυφάλειαν ἄραξεν·
Ἡ μὲν ἀποπλαγχθεῖσα χαμαὶ πέσε, καί τις Ἀχαιῶν
Μαρναμένων μετὰ ποσσὶ κυλινδομένην ἐκόμισσε.
Τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν. 580
Ἀτρεΐδην δ' ἄχος εἷλε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Βῆ δ' ἐπαπειλήσας Ἑλένῳ ἥρωϊ ἄνακτι,
Ὀξὺ δόρυ κραδάων· ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἄνελκε.
Τὼ δ' ἄρ' ὁμαρτήδην, ὁ μὲν ἔγχεϊ ὀξυόεντι
Ἵετ' ἀκοντίσσαι, ὁ δ' ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ. 585
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα κατὰ στῆθος βάλεν ἰῷ
Θώρηκος γύαλον, ἀπὸ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πλατέος πτυόφιν μεγάλην κατ' ἀλωὴν
Θρῴσκωσιν κύαμοι μελανόχροες ἢ ἐρέβινθοι,
Πνοιῇ ὕπο λιγυρῇ καὶ λικμητῆρος ἐρωῇ· 590
Ὣς ἀπὸ θώρηκος Μενελάου κυδαλίμοιο
Πολλὸν ἀποπλαγχθεὶς ἑκὰς ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
Ἀτρεΐδης δ' ἄρα χεῖρα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Τὴν βάλεν, ᾗ ῥ' ἔχε τόξον ἐΰξοον· ἐν δ' ἄρα τόξῳ
Ἀντικρὺ διὰ χειρὸς ἐλήλατο χάλκεον ἔγχος. 595
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων,
Χεῖρα παρακρεμάσας· τὸ δὲ μείλινον ἕλκετ' ἔγχος·
Καὶ τὸ μὲν ἐκ χειρὸς ἔρυσεν μεγάθυμος Ἀγήνωρ,
Αὐτὴν δὲ ξυνέδησεν ἐϋστρεφεῖ οἰὸς ἀώτῳ
Σφενδόνῃ, ἣν ἄρα οἱ θεράπων ἔχε ποιμένι λαῶν. 600
Πείσανδρος δ' ἰθὺς Μενελάου κυδαλίμοιο
Ἤϊε· τὸν δ' ἄγε μοῖρα κακὴ θανάτοιο τέλοσδε,
Σοὶ Μενέλαε δαμῆναι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Ἀτρεΐδης μὲν ἅμαρτε, παραὶ δέ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος· 605
Πείσανδρος δὲ σάκος Μενελάου κυδαλίμοιο
Οὔτασεν, οὐδὲ * διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι.
Ἔσχεθε γὰρ σάκος εὐρὺ, κατεκλάσθη δ' ἐνὶ καυλῷ
Ἔγχος· ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσι χάρη, καὶ * ἐέλπετο νίκην.
Ἀτρεΐδης δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον, 610
Ἆλτ' ἐπὶ Πεισάνδρῳ· ὁ δ' ὑπ' ἀσπίδος εἵλετο καλὴν
Ἀξίνην εὔχαλκον, ἐλαΐνῳ ἀμφὶ πελέκκῳ,
Μακρῷ, ἐϋξέστῳ· ἅμα δ' ἀλλήλων * ἐφίκοντο.

Antilochus autem Thoonem terga-vertentem obseruans,
Vulnerauit impetens: venam autem totam abscidit,
Quæ per dorsum currens, perpetuo ad ceruicem peruenit,
Hanc totam abscidit: hic autem supinus in pulueres
Decidit, ambas manus dilectis socijs extendens.
Antilochus autem accurrit & ab illo arma ab humeris,
Circumspiciens. Troiani autem circumstando aliunde alius
Pulsabant scutum latum pulchrum, neque poterant
Intro perstringere tenerum corpus sæuo ferro
Antilochi, diligenter enim Neptunus quatiens-terram
Nestoris filium tuebatur etiam inter multa tela.
Non enim vnquam seorsum ab hostibus erat, sed circa ipsos
Versabatur, neque ei hasta stabat quieta, sed valde semper
Quassata flectebatur: obseruabat autem mentibus suis
Aut quempiam iaculari, vel propè inuadere.
Sed non latuit Adamanta obseruans in multitudine
Asiadem, qui ei percussit scutum medium acuto ære,
Cominus impetum-faciens: debilitauit autem eius cuspidem
Caruleos crines habens Neptunus vitæ inuidens (parcens.)
Et dimidium quidem ibi mansit tanquam sudes igne-præusta
In scuto Antilochi: alterum vero dimidium iacebat super terra:
Retro autem sociorum ad agmen cessit mortem fugiens:
Meriones porrò abeuntem insequens vulnerauit hasta
Pudenda inter & vmbilicum, vbi maxime
Est mars (i. plaga) grauis ærumnosis hominibus,
Ibi ei hastam infixit: hic autem sequens circa hastam
Palpitabat, velut quum bos, quem in montib. bubulci viri
Vinculis nolentem vi ligantes ducunt:
Sic ille verberatus palpitabat paululum, nec valde diu,
Donec ei ex corpore hastile euulsit propè accedens
Heros Meriones: hunc verò tenebræ in oculis texerunt.
Deipyrum autem Helenus ense prope læsit in tempus
Thracio magno: galeam autem diffidit.
Hæc quidem excussa in terram decidit, & quidam Achiuorum
Pugnantium inter pedes deuolutam sustulit.
Hunc autem in oculis obscura nox cooperuit.
Atridem porrò dolor cepit in prælio strenuum Menelaum.
Iuit autem minitans Heleno heroi regi,
Acutam hastam vibrans: hic autem arcus vlnam trahebat.
Hi verò simul-emiserunt, alter quidem hasta acuta
Cupiebat iaculari, alter verò a neruo emissa sagitta.
Priamides quidem deinde ad pectus percussit sagitta
Thoracis conuexum: auolauit autem acerba sagitta.
Sicut autem quando à lato ventilabro magnam per aream
Saliunt fabæ nigræ vel cicera,
Flatu a stridulo & ventilatoris impetu:
Sic a thorace Menelai illustris
Multum reiecta longè volauit acerba sagitta.
Atrides autem manum in prælio strenuus Menelaus
Eam percussit, qua tenebat arcum politum: inque arcu
E-regione per manum adacta est ærea hasta.
Retrò in sociorum in multitudinem cessit, mortem vitans,
Manu suspensa: illam autem attrahebat fraxineam hastam.
Et hanc quidem e manu traxit magnanimus Agenor,
Ipsam verò colligauit pulchre circumuoluta ouis lana,
Funda, quam ei minister tenebat pastori populorum.
Pisander autem rectà in Menelaum illustrem
Ibat: hunc autem ducebat fatum funestum mortis ad finem,
A te Menelae vt sterneretur in graui pugna.
Hi autem quando iam propè erant in se profecti,
Atrides quidem aberrauit, ipsique auersa est hasta:
Pisander verò scutum Menelai illustris
Percussit, neque penitus potuit æs traijcere.
Prohibuit enim scutum latum, fracta est autem summa-cuspide
Hasta: hic autem mentibus suis gauisus est, & sperabat victoriam.
Atrides autem extracto ense argenteis-clauis-insigni,
Insiluit in Pisandrum: hic autem sub scuto accepit pulchram
Bipennem ex-bono-ferro-factam, oleaginum per manubrium,
Longum, bene politum: simul autem inter se congrediebantur.

Menelaus Helenum vulnerat.

Pisander à Menelao perimitur.

Certè hic quidem galeæ conū percussit equinis-setis-hirsutæ
Summa sub crista ipsa: alter verò accedentem in fronte
Naso super extremo: crepuerunt autem ossa: at et oculi
Ante pedes sanguinolenti humi deciderunt in pulverem.
Incurvatus est autem lapsus: hic autem calce in pectora ruens,
Armaq; exuit, & glorians verbum locutus est,
Relinquetis demum sic naves Danaorum celeribus equis
Troiani perfidi, graves insatiabiles pugnæ: (ventum
Alio quidem flagitio & probro non carentes estis,
Quo me violastis improbi canes, neque quid animo
Iovis valde tonantis difficilem veriti estis iram
Hospitalis, qui aliquando vobis destruet urbem altam:
Qui meam virginem (v. charam) uxorem, & opes multas
Sine causa venistis abducētes, postquā amicè tractati fuistis
Nunc rursus in naves cupitis perniciosum (apud ipsam.
Ignem perniciosum iacere, occidereque heroas Achivos:
Sed aliquando coërcebimini, cupidi quamvis à bello.
Iupiter pater, profectò te aiunt sapientia superare cæteros
Homines atque deos, ex te autem hæc omnia fiunt:
Qualiter iam viris gratificaris insultis
Troianis, quorū animus semper improbus est, neque possunt
Pugna satiari ex-æquo-molestæ belli.
Omnium quidem satietas est, & somni & amoris,
Cantusq; dulcis, & egregiæ saltationis:
Quorum quidem quis etiam magis appetit desideriū eximere
Quàm belli: Troiani verò pugnæ insatiabiles sunt.
Sic locutus, arma quidem à corpore cruenta
Diripiens sociis dedit Menelaus inculpatus:
Ipse verò retrò iterum iens propugnatoribus mixtus est.
Tunc ei filius insiluit Pylæmenei regis
Harpalion, qui patrem dilectum sequebatur bellans
Ad Troiam, neque rursus venit in patriam terram:
Qui tunc Atridæ medium scutum læsit hasta
Cominus, neque penitus potuit æs traiicere:
Retrò autem sociorum in multitudinem cessit, mortem evitans,
Undique circumspiciens ne quis corpus ære contingeret.
Meriones autem in abeuntem misit æream sagittam,
Et vulneravit coxam ad dextram, at sagitta
E-regione per vesicam sub os penetravit:
Residens autem illic charorum inter manus sociorum
Animam efflans, tanquam vermis super terram
Iacebat extensus: sanguisq; niger effluebat, tingebat autem terrā.
Hunc quidem Paphlagones magnanimi curabant:
In currum verò collocantes ducebant ad Ilium sacrum
Dolentes: cumq; ipsis pater ibat lachrymas fundens:
Ultio autem nulla filii fiebat mortui.
Ob hunc autem interfectum Paris valdè animo iratus est.
Hospes enim ei erat multos inter Paphlagonas.
Propter hunc is iratus emisit æratam sagittam.
Erat autem quidam Euchenor Polyidi vatis filius,
Divésque fortisq; Corinthi domos habitans:
Qui bene sciens fatum perniciosum in navem ascendit.
Sæpe enim ei dixerat senex bonus Polyidus, (necesse esse illū)
Morbo à molesto mori suis in ædibus,
Aut inter Achivorum naves à Troianis domari.
Ideò simul gravem cædem declinabat Græcorum,
Morbúmque molestum, ut non pateretur dolores animo:
Hunc percussit sub maxilla & aure: protinus autem animus
Abiit à membris: horrenda autem ipsum caligo occupavit.
Sic hi quidem pugnabant instar ignis ardentis.
Hector autem non audierat Iovi dilectus, neque norat
Quòd eius navium in sinistra parte profligabantur
Populi ab Argivis; propemodum etiam victoria Achivorum
(Erat: talis enim Neptunus terræ-quassator
Impellebat Argivos: insuper autem robore ipse auxiliabatur.)
Sed perstabat ubi primum portas & murum insilierat,
Perruptis Danaorum densis ordinibus scutigerorum,
Ubi erant Aiacisq; naves & Protesilai
Littus ad maris cani subductæ: supernè

Harpalion à Merione interficitur.

Euchenor à Paride interficitur.

Ἤτοι ὁ κόρυθος φάλον ἤλασεν ἱπποδασείης,
Ἄκρον ὑπὸ λόφον αὐτόν· ὁ δὲ προσιόντα μέτωπον, 615
Ῥινὸς ὕπερ πυμάτης· λάκε δ' ὀστέα, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Πὰρ ποσὶν αἱματόεντα χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν.
Ἰδνώθη δὲ πεσών· ὁ δὲ λὰξ ἐν στήθεσι βαίνων,
Τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα,
Λείψετέ θην οὕτω γε νέας Δαναῶν ταχυπώλων 620
Τρῶες ὑπερφίαλοι, δεινῆς ἀκόρητοι ἀϋτῆς.
Ἄλλης μὲν λώβης τε καὶ αἴσχεος οὐκ ἐπιδευεῖς,
Ἣν ἐμὲ λωβήσασθε κακαὶ κύνες, οὐδέ τι θυμῷ
Ζηνὸς ἐριβρεμέτεω χαλεπὴν ἐδείσατε μῆνιν
Ξεινίου, ὅς τέ ποτ' ὔμμι διαφθέρσει πόλιν αἰπήν. 625
Οἵ μευ κουριδίην ἄλοχον καὶ κτήματα πολλὰ
Μὰψ οἴχεσθ' ἀνάγοντες, ἐπεὶ φιλέεσθε παρ' αὐτῇ.
Νῦν αὖτ' ἐν νηυσὶν μενεαίνετε ποντοπόροισι
Πῦρ ὀλοὸν βαλέειν, κτεῖναι δ' ἥρωας Ἀχαιούς·
Ἀλλά ποθι σχήσεσθε, καὶ ἐσσύμενοί περ Ἄρηος. 630
Ζεῦ πάτερ, ἦ τέ σέ φασι περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
Ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν, σέο δ' ἐκ τάδε πάντα πέλονται.
Οἷον δὴ ἄνδρεσσι χαρίζεαι ὑβριστῇσι
Τρωσίν, τῶν μένος αἰὲν ἀτάσθαλον, οὐδὲ δύνανται
Φυλόπιδος κορέσασθαι ὁμοιΐου πτολέμοιο. 635
Πάντων μὲν κόρος ἐστί, καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος,
Μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο,
Τῶν πέρ τις καὶ μᾶλλον ἐέλδεται ἐξ ἔρον εἷναι,
Ἢ πολέμου· Τρῶες δὲ μάχης ἀκόρητοι ἔασιν.
Ὣς εἰπών, τὰ μὲν ἔντε' ἀπὸ χροὸς αἱματόεντα 640
Συλήσας, ἑτάροισι δίδου Μενέλαος ἀμύμων·
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
Ἔνθά οἱ υἱὸς ἐπᾶλτο Πυλαιμένεος βασιλῆος
Ἁρπαλίων, ὅ ῥα πατρὶ φίλῳ ἕπετο πτολεμίζων
Ἐς Τροίην, οὐδ' αὖτις ἀπίκετο πατρίδα γαῖαν· 645
Ὅς ῥα τότ' Ἀτρεΐδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ
Ἐγγύθεν, οὐδὲ διαπρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι.
Ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων,
Πάντοσε παπταίνων, μή τις χρόα χαλκῷ ἐπαύρῃ.
Μηριόνης δ' ἀπιόντος ἵει χαλκήρε' ὀϊστόν· 650
Καί ῥ' ἔβαλε γλουτὸν κάτα δεξιόν, αὐτὰρ ὀϊστὸς
Ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἐξεπέρησεν.
Ἑζόμενος δὲ κατ' αὖθι, φίλων ἐν χερσὶν ἑταίρων
Θυμὸν ἀποπνείων, ὥς τε σκώληξ ἐπὶ γαίῃ
Κεῖτο ταθείς· ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν. 655
Τὸν μὲν Παφλαγόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο·
Ἐς δίφρον δ' ἀνέσαντες ἄγον προτὶ Ἴλιον ἱρὴν
Ἀχνύμενοι, μετὰ δέ σφι πατὴρ κίε δάκρυα λείβων·
Ποινὴ δ' οὔ τις παιδὸς ἐγίγνετο τεθνηῶτος.
Τοῦ δὲ Πάρις μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη· 660
Ξεῖνος γάρ οἱ ἔην πολέσιν μετὰ Παφλαγόνεσσι.
Τοῦ ὅ γε χωόμενος προΐει χαλκήρε' ὀϊστόν.
Ἦν δέ τις Εὐχήνωρ, Πολυΐδου μάντιος υἱός,
Ἀφνειός τ' ἀγαθός τε, Κορινθόθι οἰκία ναίων,
Ὅς ῥ' εὖ εἰδὼς κῆρ' ὀλοὴν ἐπὶ νηὸς ἔβαινε. 665
Πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολύϊδος,
Νούσῳ ὑπ' ἀργαλέῃ φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν,
Ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.
Τώ ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέην θωὴν ἀλέεινεν Ἀχαιῶν,
Νοῦσόν τε στυγερήν, ἵνα μὴ πάθοι ἄλγεα θυμῷ. 670
Τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
Ὤχετ' ἀπὸ μελέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν.
Ὣς οἳ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἕκτωρ δ' οὐκ ἐπέπυστο Διῒ φίλος, οὐδέ τι ᾔδη,
Ὅττί ῥά οἱ νηῶν ἐπ' ἀριστερὰ δηϊόωντο 675
Λαοὶ ὑπ' Ἀργείων· τάχα δ' ἂν καὶ κῦδος Ἀχαιῶν
Ἔπλετο· τοῖος γὰρ γαιήοχος ἐννοσίγαιος
Ὤτρυν' Ἀργείους, πρὸς δὲ σθένει αὐτὸς ἄμυνεν·
Ἀλλ' ἔχεν ᾗ τὰ πρῶτα πύλας καὶ τεῖχος ἐσᾶλτο,
Ῥηξάμενος Δαναῶν πυκινὰς στίχας ἀσπιστάων, 680
Ἔνθ' ἔσαν Αἴαντός τε νέες καὶ Πρωτεσιλάου,
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς εἰρυμέναι· αὐτὰρ ὕπερθε

Τεῖχος

Τεῖχος ἔην αὐτοῦ χθαμαλώτατον, ἔνθα μάλιστα
Ζαχρηεῖς γίγνοντο μάχῃ αὐτοί τε καὶ ἵπποι.
Ἔνθα δὲ Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες ἑλκεχίτωνες, 685
Λοκροὶ καὶ Φθῖοι καὶ φαιδιμόεντες Ἐπειοὶ
Σπουδῇ ἐπαΐσσοντα νεῶν ἔχον, οὐδὲ δύναντο
Ὦσαι ἀπὸ σφείων φλογὶ εἴκελον Ἕκτορα δῖον.
Οἱ μὲν Ἀθηναίων προλελεγμένοι· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
Ἡγεῖθ' υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς, οἱ δ' ἅμ' ἕποντο, 690
Φείδας τε, Στιχίος τε, Βίας τ' ἐΰς· αὐτὰρ Ἐπειῶν
Φυλείδης τε Μέγης, Ἀμφίων τε, Δρακίος τε.
Πρὸ Φθίων δὲ, Μέδων τε, * Μενεπτόλεμός τε Ποδάρκης.
Ἤτοι ὁ μὲν, νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
Ἔσκε Μέδων Αἴαντος ἀδελφεὸς, αὐτὰρ ἔναιεν 695
Ἐν Φυλάκῃ γαίης ἄπο πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς,
Γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς·
Αὐτὰρ ὁ Ἰφίκλοιο πάϊς τοῦ Φυλακίδαο.
Οἱ μὲν πρὸ Φθίων μεγαθύμων θωρηχθέντες,
Ναῦφιν ἀμυνόμενοι, μετὰ Βοιωτῶν ἐμάχοντο. 700
Αἴας δ' οὐκέτι πάμπαν Ὀϊλῆος ταχὺς υἱὸς
Ἵστατ' ἀπ' Αἴαντος Τελαμωνίου, οὐδ' ἠβαιόν.
Ἀλλ' ὥς τ' ἐν νειῷ βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον
Ἶσον θυμὸν ἔχοντε τιταίνετον, ἀμφὶ δ' ἄρα σφι
Πρυμνοῖσιν κεράεσσι πολὺς ἀνακηκίει ἱδρώς, 705
Τὼ μέν τε ζυγὸν οἶον ἐΰξοον ἀμφὶς ἐέργει,
Ἱεμένω κατὰ ὦλκα, τέμει δέ τε τέλσον ἀρούρης·
Ὣς τὼ * παρβεβαῶτε μάλ' ἕστασαν ἀλλήλοιιν.
Ἀλλ' ἤτοι Τελαμωνιάδῃ πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ
Λαοὶ ἕπονθ' ἕταροι, οἵ οἱ σάκος ἐξεδέχοντο 710
Ὁππότε μιν κάματός τε καὶ ἱδρὼς γούναθ' ἵκοιτο·
Οὐδ' ἄρ' Ὀϊλιάδῃ μεγαλήτορι Λοκροὶ ἕποντο·
Οὐ γάρ σφι σταδίῃ ὑσμίνῃ μίμνε φίλον κῆρ.
Οὐ γὰρ ἔχον κόρυθας χαλκήρεας ἱπποδασείας,
Οὐδ' ἔχον ἀσπίδας εὐκύκλους καὶ μείλινα δοῦρα· 715
Ἀλλ' ἄρα τόξοισιν καὶ ἐϋστρόφῳ οἶος ἀώτῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο πεποιθότες, * οἷσιν ἔπειτα
Ταρφέα βάλλοντες, Τρώων ῥήγνυντο φάλαγγας.
Δή ῥα τόθ' οἱ μὲν πρόσθε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι
Μάρναντο Τρωσίν τε καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ· 720
Οἱ δ' ὄπιθεν βάλλοντες ἐλάνθανον, οὐδέ τι χάρμης
Τρῶες μιμνήσκοντο· συνεκλόνεον γὰρ ὀϊστοί.
Ἔνθά κε λευγαλέως νηῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Τρῶες ἐχώρησαν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
Εἰ μὴ Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς. 725
Ἕκτορ, ἀμήχανός ἐσσι παραρρητοῖσι πιθέσθαι.
Οὕνεκά τοι περὶ δῶκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
Τοὔνεκα καὶ βουλῇ ἐθέλεις * περιίδμεναι ἄλλων;
Ἀλλ' οὔ πως ἅμα πάντα δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι.
Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς * πολεμήϊα * ἔργα· 730
Ἄλλῳ δ' ὀρχηστὺν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν.
Ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι * τιθεῖ νόον εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐσθλὸν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι,
Καί τε * πολέας ἐσάωσε, μάλιστα δὲ κ' αὐτὸς ἀνέγνω.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ * εἶναι ἄριστα. 735
Πάντῃ γάρ σε περὶ στέφανος πολέμοιο δέδηε·
Τρῶες * δὲ μεγάθυμοι * ἐπεὶ κατὰ τεῖχος ἔβησαν,
Οἱ μὲν ἀφεστᾶσιν σὺν τεύχεσιν, οἱ δὲ μάχονται
Παυρότεροι πλεόνεσσι, κεδασθέντες κατὰ νῆας.
Ἀλλ' ἀναχασσάμενος κάλει ἐνθάδε πάντας ἀρίστους· 740
Ἔνθεν δ' ἂν μάλα πᾶσαν ἐπιφρασσαίμεθα βουλήν,
Ἤ κεν ἐνὶ νήεσσι πολυκλήϊσι πέσωμεν,
(Αἴ κ' ἐθέλῃσι θεὸς δόμεναι κράτος) ἦ κεν ἔπειτα
Πὰρ νηῶν ἔλθωμεν ἀπήμονες. ἦ γὰρ ἔγωγε
Δείδω μὴ τὸ χθιζὸν ἀποστήσωνται Ἀχαιοὶ 745
Χρεῖος, ἐπεὶ παρὰ νηυσὶν ἀνὴρ ἆτος πολέμοιο
Μίμνει, ὃν οὐκέτι πάγχυ μάχης σχήσεσθαι ὀΐω.
Ὣς φάτο Πουλυδάμας, ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπήμων·
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε,
Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 750
Πουλυδάμα, σὺ μὲν αὐτοῦ ἐρύκακε πάντας ἀρίστους·

Murus ædificatus erat humillimus, vbi maximè
Acerrimi fuerant pugna ipsiq; & equi.
Illic autem Bœotii, & Iaones longis vestibus-trahentes;
Locri, & Phthii, & clari Epeii,
Alacriter irruentem in naues arcebant: neque poterant
Repellere à se flammæ similem Hectorem diuinum.
Alii quidem ante Athenienses lecti erant: inter autem eos
Præerat filius Petei Menesth. ipsum.a.simul sequebantur
Phidasq;, Stichiusq;, Biasq; magnus. sed ante Epeios,
Phylidesq; Meges, Amphionq;, Draciusq;
Ante Phthios autem Medonq;, Meneptolemusq; celer.
Certè alter quidem nothus filius Oilei diuini
Erat Medon, Aiacis frater & habitabat
In Phylace, terra procul-à patria, virum cùm occidisset
Fratrem nouercæ Eriopidis, quam habebat Oileus:
Sed alter Iphicli filius Phylacidæ erat.
Hi quidem ante Phthios magnanimos armati
Nauibus auxiliantes, cum Bœotis pugnabant.
Aiax autem non procul omnino Oilei velox filius
Stabat ab Aiace Telamonio, ne paululum quidem:
Sed sicut in nouali boues nigri compactum aratrum
Æqualem animum habentes trahunt, circa.a.ipsorum
Ima cornua multus erumpit sudor:
Hos quidem iugum solum bene politum vtrinque distendit
Vadentes per sulcum: inciditur autem fundus arui:
Sic hi congressi valde stabant inter se.
Sed Telamoniadem quidem multiq; & strenui
Populi sequebantur socij, qui eius scutum excipiebant,
Quando ipsum labor.q; & sudor genibus occupasset.
Neque verò Oiliadem magnanimum Locri sequebantur.
Non enim ipsis in stataria pugna manebat dilectum cor:
Non enim habebant galeas æreas equinis-setis-hirsutas,
Neque habebant scuta rotunda, & fraxineas hastas,
Sed arcubus & bene torta ouis lana (i. fundis)
Ad Troiam simul secuti sunt confisi: quibus deinde
Frequenter iacientes, Troianorum rumpebant phalanges:
Iam tunc illi quidem antè cum armis pulchris
Pugnabant, contra Troianosq; & Hectorem ære-armatum.
Hi autem post iacientes latebant, neque pugnæ
Troiani recordabantur, conturbabant enim sagittæ.
Tum sanè miserè à nauibus & tentoriis
Troiani recessissent ad Ilium altum,
Nisi Polydamas audacem Hectorem allocutus esset astans:
Hector impossibilis es (i. non potes) *monitoriis* verbis (flecti.
Quoniam tibi excellenter dedit deus bellica opera,
Ideò & consilio vis præcellere cæteris?
At nullo-modo simul omnia poteris tu-solus deligere.
Alii enim tribuit Deus bellica opera,
Alii autem artem-saltandi, alii cytharam & cantum,
Alii.a.in pectoribus posuit animum latè prospiciens Iupiter
Prudentem, eóque multi fruuntur homines:
Et Respub. seruauit: præcipuè.a.ipse cognoscit vtilitatē pru-(dentiæ
Sed ego dico vt mihi videtur esse optimum.
Vndique igitur te circum corona belli flagrat.
Troiani autē magnanimi postquam trans murum iuerunt,
Hi quidem cessant cum armis, alii verò præliantur
Pauciores cum-pluribus, dissipati circa naues:
Sed retrocedens voca huc omnes proceres,
Hîc autem totum deliberauerimus consilium.
An in naues multa-transtra-habentes irruamus;
(Siquidem velit deus largiri victoriam) an deinde
A nauibus abeamus illæsi: certè enim equidem
Timeo ne hesternum exoluant Achiui
Debitum: quoniam apud naues vir insatiabilis belli
Manet, quem non amplius omnino à pugna cessaturum
puto.
Sic dixit Polyda. placuit autem Hectori consilium salubre:
Continuò autem è curru cum armis desiliit in terram
Et ipsum, edita voce, verbis velocibus allocutus est,
Polydama, tu quidem hîc & contine omnes proceres,

γρ. Φυλείδης τε, μέγης τε. γρ. Μενεπτόλεμός τε ποδάρκης.

Aiacum concordia.

γρ. προβεβαῶτε.

Polydamas Hectorem obiurgat.

At ego illuc ibo, & occurram prælio.
Mox verò reuertar rursus, postquam bene iis imperauero.
Dixit, & digressus est monti niuali similis,
Inclamans, perque Troianos volabat & auxiliatores.
Hi autem ad Panthœdem benignum Polydamanta
Omnes accelerabant, postquam Hectoris audierunt vocem.
Sed hic Deiphobumque, vimque Heleni regis,
Asiademque Adamanta, & Asium Hyrtaci filium
Ibat per propugnatores quærens si cubi inueniret.
Hos autem inuenit nullo-modo prorsus illæsos, nec viuos.
Sed hi quidem iam ad naues & puppes Achiuorum,
Manibus ab Argiuorum iacebant animabus amissis:
Alii autem intra murū erant percussi cominus, sauciatique, propè
Hunc verò protinus inuenit pugnæ ad sinistram lacrymosæ
Nobilem Alexandrum, Helenæ maritum pulchricomæ,
Animantem socios, & incitantem ad pugnandum.
Propè autem stans allocutus est contumeliosis verbis,
Infelix-Pari, forma optime, mulierose deceptor,
Vbi tibi Deiphobus, visque Heleni regis,
Asiadesque Adamas, & Asius Hyrtaci filius?
Vbi & Othryoneus? nunc periit totum à summo
Ilium altum: nunc tibi integra grauis pernicies.
Hunc autem rursus allocutus est Alexander diuinus:
Hector, quoniam tibi est animus insontem culpare:
Aliâs fortè magis cessasse à prælio
Debeo, quoniam neque me prorsus imbellem genuit mater.
Ex quo enim apud naues pugnam suscitasti sociorum,
Ex eo hic existentes congredimur cum Græcis
Indesinenter: socii autem cæsi sunt, quos tu requiris.
Duo soli Deiphobusque, visque Heleni regis
Abierunt longis sauciati telis
Ambo in manu: cædem autem auertit Saturnius.
Nunc autem duc quò te cor animusque iubet:
Nos autem vsque-prompti simul sequemur: neque puto
Vires nos *desideraturos, quanta quidem vis adest* nobis.
Vltra vires autem non licet quantumuis cupidum pugnare.
Sic fatus, flexit fratris animum heros.
Cœperunt autem ire vbi maximè pugna & prælium erat,
Circumque Cebrionem, & eximium Polydamanta,
Phalcen, Orthæumque, & diuinum Polyphœtem,
Palmumque, Ascaniumque, Morumque, filios Hippotionis,
Qui ex Ascania fertilifera venerant successores
Die præcedenti: tunc verò Iupiter impulit pugnare.
Hi autem ibant molestorum ventorum similes turbini,
Qui à tonitruo patris Iouis vadit per campum,
Magno autem cum strepitu mari miscetur, insuntque multi
Vndæ æstuantes multisoni maris
Turgidæ, spuma-albicantes, antè quidem aliæ, & post aliæ:
Sic Troiani antè quidem alii stipati, & post alii
Ferro fulgentes vna-cum ducibus sequebantur:
Hector autem præibat pernicioso similis Marti
Priamides: ante se autem habebat scutum vndique æquale,
Pellibus densum: multum autem adaptatum erat æs:
Circum autem eius tempora splendens mouebatur galea:
Vndique autem circum phalanges tentabat procedens,
Si quo modo sibi cederent sub clypeo-tectè progredienti.
Sed non confudit animum in pectoribus Achiuorum.
Aiax autem primus prouocauit late incedens:
Infelix, propius accede, cur terres ita
Argiuos? nequaquam profectò pugnæ imperiti sumus:
Sed Iouis flagello malo profligati sumus Achiui:
Profectò tibi quidem animus sperat direpturum esse
Naues, attamen mox manus ad *repellendum sunt & nobis.*
Profectò multò præueniet bene habitata ciuitas vestra
Manibus à nostris captaque euersaque.
Tibi verò ipsi dico prope esse (tempus) *quando fugiens*
Supplicabis Ioui patri, & aliis immortalibus,
Ut velociores accipitribus sint pulchre-iubati equi tui,
Qui te ad ciuitatem ferent puluerem excitantes per *campum.*

Hector socio. desiderat.

* ἐδέ, τι

Hector suis coactis hostes aggreditur.

Aiax Hectorem prouocat.

Αὐτὰρ ἐγὼ κεῖσ' εἶμι, καὶ ἀντιόω πολέμοιο.
Αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω.
Ἦ ῥα, καὶ ὡρμήθη ὄρεϊ νιφόεντι ἐοικὼς,
Κεκληγὼς, διὰ δὲ Τρώων πέτετ' ἠδ' ἐπικούρων. 755
Οἱ δ' ἐς Πανθοΐδην ἀγαπήνορα Πουλυδάμαντα
Πάντες ἐπεσσεύοντ', ἐπεὶ Ἕκτορος ἔκλυον αὐδήν.
Αὐτὰρ ὁ Δηΐφοβόν τε βίην θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
Ἀσιάδην τ' Ἀδάμαντα, καὶ Ἄσιον Ὑρτάκου υἱὸν
Φοίτα ἀνὰ προμάχους διζήμενος εἴ που ἐφεύροι. 760
Τοὺς δ' εὗρ' οὐκέτι πάμπαν ἀπήμονας, οὐδ' ἀνολέθρους.
Ἀλλ' οἱ μὲν δὴ νηυσὶν ἐπὶ πρυμνῇσιν Ἀχαιῶν,
Χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες·
Οἱ δ' ἐν τείχει ἔσαν βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε.
Τὸν δὲ τάχ' εὗρε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ δακρυοέσσης 765
Δῖον Ἀλέξανδρον, Ἑλένης πόσιν ἠϋκόμοιο,
Θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη αἰσχροῖς ἐπέεσσι,
Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτά,
Ποῦ τοι Δηΐφοβός τε, βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος, 770
Ἀσιάδης τ' Ἀδάμας, ἠδ' Ἄσιος Ὑρτάκου υἱός;
Ποῦ δέ τοι Ὀθρυονεύς; νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης
Ἴλιος αἰπεινή· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδὴς,
Ἕκτορ, ἐπεί τοι θυμὸς ἀναίτιον αἰτιάασθαι, 775
Ἄλλοτε δή ποτε μᾶλλον ἐρωῆσαι πολέμοιο
Μέλλω, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ πάμπαν ἀνάλκιδα γείνατο μήτηρ.
Ἐξ οὗ γὰρ παρὰ νηυσὶ μάχην ἤγειρας ἑταίρων,
Ἐκ τοῦδ' ἐνθάδ' ἐόντες ὁμιλέομεν Δαναοῖσι
Νωλεμέως· ἕταροι δὲ κατέκταθεν οὓς σὺ μεταλλᾷς. 780
Οἴω Δηΐφοβός τε βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος
Οἴχεσθον μακρῇσι τετυμμένω ἐγχείῃσιν
Ἀμφοτέρω κατὰ χεῖρα· φόνον δ' ἤμυνε Κρονίων.
Νῦν δ' ἄρχ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει·
Ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τί φημι 785
Ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι·
Πὰρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ ἐσσύμενον πολεμίζειν.
Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως·
Βὰν δ' ἴμεν ἔνθα μάλιστα μάχη καὶ φύλοπις ἦεν,
Ἀμφί τε Κεβριόνην καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα, 790
Φάλκην, Ὀρθαῖόν τε, καὶ ἀντίθεον Πολυφήτην,
Πάλμυν τ' Ἀσκάνιόν τε, Μόρυν θ' υἷ' Ἱπποτίωνος·
Οἵ ῥ' ἐξ Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοὶ
Ἠοῖ τῇ προτέρῃ, τότε δὲ Ζεὺς ὦρσε μάχεσθαι.
Οἱ δ' ἴσαν ἀργαλέων ἀνέμων ἀτάλαντοι ἀέλλῃ, 795
Ἥ ῥά θ' ὑπὸ βροντῆς πατρὸς Διὸς εἶσι πέδονδε,
Θεσπεσίῳ δ' ὁμάδῳ ἁλὶ μίσγεται, ἐν δέ τε πολλὰ
Κύματα παφλάζοντα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
Κυρτὰ, φαληριόωντα, πρὸ μέν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα·
Ὣς Τρῶες πρὸ μὲν ἄλλοι ἀρηρότες, αὐτὰρ ἐπ' ἄλλοι 800
Χαλκῷ μαρμαίροντες ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕποντο.
Ἕκτωρ δ' ἡγεῖτο βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ
Πριαμίδης· πρόσθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
Ῥινοῖσιν πυκινήν· πολλὸς δ' ἐπελήλατο χαλκός·
Ἀμφὶ δέ οἱ κροτάφοισι φαεινὴ σείετο πήληξ. 805
Πάντῃ δ' ἀμφὶ φάλαγγας ἐπειρᾶτο προποδίζων
Εἴ πως οἱ εἴξειαν ὑπασπίδια προβιβῶντι·
Ἀλλ' οὐ σύγχει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αἴας δὲ πρῶτος προκαλέσσατο μακρὰ βιβάσθων,
Δαιμόνιε, σχεδὸν ἐλθέ· τί ἢ δειδίσσεαι αὔτως 810
Ἀργείους; οὔ τοί τι μάχης ἀδαήμονές εἰμεν,
Ἀλλὰ Διὸς μάστιγι κακῇ ἐδάμημεν Ἀχαιοί.
Ἦ θήν πού τοι θυμὸς ἐέλπεται ἐξαλαπάξειν
Νῆας, ἄφαρ δέ τε χεῖρες ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἡμῖν·
Ἦ κε πολὺ φθαίη εὖ ναιομένη πόλις ὑμὴ 815
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε περθομένη τε.
Σοὶ δ' αὐτῷ φημὶ σχεδὸν ἔμμεναι ὁππότε φεύγων
Ἀρήσῃ Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι,
Θάσσονας ἰρήκων ἔμεναι καλλίτριχας ἵππους,
Οἵ σε πόλινδ' οἴσουσι κονίοντες πεδίοιο. 820

Ὣς

Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
Αἰετὸς ὑψιπέτης· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς Ἀχαιῶν,
Θάρσυνος οἰωνῷ· ὁ δ' ἀμείβετο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Αἶαν ἁμαρτοεπές, βουγάϊε, ποῖον ἔειπες·
Αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω γε Διὸς πάϊς αἰγιόχοιο 825
Εἴην ἤματα πάντα, τέκοι δέ με πότνια Ἥρη,
Τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων·
Ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισι
Πᾶσι μάλ'· ἐν δὲ σὺ τοῖσι πεφήσεαι, αἴ κε ταλάσσῃς
Μεῖναι ἐμὸν δόρυ μακρόν, ὅ τοι χρόα λειριόεντα 830
Δάψει· ἀτὰρ Τρώων κορέεις κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
Δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Ἠχῇ θεσπεσίῃ, ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὄπισθεν.
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐπίαχον, οὐδ' ἐλάθοντο 835
Ἀλκῆς, ἀλλ' ἔμενον Τρώων ἐπιόντας ἀρίστους.
Ἠχὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' αἰθέρα καὶ Διὸς αὐγάς.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ξ ῥαψῳδία.

ΝΕΣΤΟΡΑ δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης,
Ἀλλ' Ἀσκληπιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Φράζεο δῖε Μαχᾶον ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
Μείζων δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴ θαλερῶν αἰζηῶν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πῖνε καθήμενος αἴθοπα οἶνον, 5
Εἰς ὅ κε θερμὰ λοετρὰ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη
Θερμήνῃ, καὶ λούσῃ ἄπο βρότον αἱματόεντα.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐλθὼν τάχα εἴσομαι ἐς περιωπήν.
Ὣς εἰπών, σάκος εἷλε τετυγμένον υἷος ἑοῖο,
Κείμενον ἐν κλισίῃ Θρασυμήδεος ἱπποδάμοιο, 10
Χαλκῷ παμφαῖνον· ὁ δ' ἔχ' ἀσπίδα πατρὸς ἑοῖο.
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Στῆ δ' ἐκτὸς κλισίης, τάχα δ' εἴσιδεν ἔργον ἀεικές,
Τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθε
Τρῶας ὑπερθύμους· ἐρέριπτο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν. 15
Ὡς δ' ὅτε πορφύρῃ πέλαγος μέγα κύματι κωφῷ,
Ὀσσόμενον λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα
Αὔτως, οὐδ' ἄρα τε προκυλίνδεται οὐδετέρωσε,
Πρίν τινα κεκριμένον καταβήμεναι ἐκ Διὸς οὖρον·
Ὣς ὁ γέρων ὅρμαινε, δαϊζόμενος κατὰ θυμὸν 20
Διχθάδι', ἢ μεθ' ὅμιλον ἴοι Δαναῶν ταχυπώλων,
Ἦε μετ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Βῆναι ἐπ' Ἀτρεΐδην. οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον,
Μαρνάμενοι· λάκε δέ σφι περὶ χροῒ χαλκὸς ἀτειρὴς 25
Νυσσομένων ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Νέστορι δὲ ξύμβληντο διοτρεφέες βασιλῆες,
Πὰρ νηῶν ἀνιόντες, ὅσοι βεβλήατο χαλκῷ,
Τυδεΐδης, Ὀδυσεύς τε καὶ Ἀτρεΐδης Ἀγαμέμνων.
Πολλὸν γάρ ῥ' ἀπάνευθε μάχης εἰρύατο νῆες 30
Θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς· τὰς γὰρ πρώτας πεδίονδε
Εἴρυσαν, αὐτὰρ τεῖχος ἐπὶ πρύμνῃσιν ἔδειμαν.
Οὐδὲ γὰρ οὐδ' εὐρύς περ ἐὼν ἐδυνήσατο πάσας
Αἰγιαλὸς νῆας χαδέειν, στείνοντο δὲ λαοί.
Τῷ ῥα προκρόσσας ἔρυσαν, καὶ πλῆσαν ἁπάσης 35
Ἠϊόνος στόμα μακρόν, ὅσον συνεέργαθον ἄκραι.
Τῷ ῥ' οἵ γ' ὀψείοντες ἀϋτῆς καὶ πολέμοιο,
Ἔγχει ἐρειδόμενοι κίον ἀθρόοι· ἄχνυτο δέ σφι
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν. ὁ δὲ ξύμβλητο γεραιὸς
Νέστωρ, πτῆξε δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν. 40
Τὸν καὶ φωνήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Τίπτε λιπὼν πόλεμον φθισήνορα δεῦρ' ἀφικάνεις;

Sic ei loquuto, aduolauit dextra auis
Aquila altiuolans, acclamauit autem populus Achiuorū
Confirmatus augurio: at respondit illustris Hector: (Hectoris ad Aiacem responsio.)
Aiax nugator, iactator, quid dixisti?
Vtinam enim ego sic Iouis filius ægidem-gestantis
Essem dies omnes, peperissetq́; me veneranda Iuno,
Honorarer autem sicut honoratur Minerua & Apollo,
Vt nunc dies hæc malum affert Argiuis (γ. ὀλεθρ.)
Omnibus valde. inter vero tu hos accidêris, si audeas
Expectare meam hastam longam, quæ tibi corpus tenerum
Lacerabit. ac Troianorum saturabis canes & aues (γ. κορέεις.)
Pinguedine & carnibus prostratus apud naues Græcorū.
Sic vtique locutus processit: hi autem simul sequebantur
Clamore immenso: acclamauit autem populus à tergo.
Argiui autem vicissim acclamabant, neque obliuiscebantur
Roboris, sed expectabant Troianorum inuadentes optimos.
Clamor. a. vtrorumq; peruenit ad æthera & Iouis splēdores.

ILIADIS HOMERI XIV. COMPOSITIO.

NESTOREM *autem non latuit clamor bibentem quamuis tamen:* (Nestor prodit audito clamore ad spectaculum.)
Sed Asclepiadem velocibus verbis allocutus est:
Considera diue Machaon, quomodo erunt hæc opera:
Maior iam apud naues clamor florentium iuuenum.
Sed tu quidem nunc bibe sedens ardens vinum,
Donec calida lauacra pulchricoma Hecameda
Calefaciat, & abluat saniem sanguinolentam:
At ego iens allatum cognoscam in speculam.
Sic fatus, clypeum accepit scitè fabricatum filij sui,
Iacentem in tentorio, Thrasymedis bellicosi,
Aere splendentem. hic autem tenebat scutum patris sui.
Accepit autem fortem hastam acutam acuto ære,
Stetitq́; extra tentorium, protinusq́; inspexit rem indignam:
Hos quidem turbatos: illos vero turbantes retro, nempe
Troianos magnanimos. dirutus. a. erat murus Achiuorum.
Veluti quum nigrescit pelagus magnū vnda surda (v. leni.)
Præsentiens stridulorum ventorum celeres motus
Temerè, neque sane prouoluitur in-neutram-partem, (γ. οὐδέ ποσε.)
Antequam aliquis certus superuenerit ex ære ventus:
Sic senex consultabat distractus in animo
Bifariam, vtrum per multitudinem iret Danaorū equitum,
An ad Atridem Agamemnonem pastorem populorum.
Sic autem ei cogitanti visum est vtilius esse
Proficisci ad Atridem. Illi autem alij-alios interficiebant
Pugnantes: resonabat autem eis circa corpus æs solidum
Dum-ferirentur ensibusq́; & hastis ancipitibus.
Nestori autem obuiam-facti sunt nobiles reges (Nestori occurrunt saucij.)
A nauibus venientes, quotquot vulnerati fuerant ære,
Tydides, Vlyssesq́; & Atrides Agamemnon.
Multum enim procul à pugna subducta erant naues
Litore in maris canum: nam primas in terram
Traxerant: sed murum ad puppes ædificarant.
Minime enim latum quamuis esset, poterat omnes
Litus naues capere: arctabantur autem copiæ:
Ideo seriatim-more-scalarū subduxerāt, & impleuerāt totius
Litoris sinum longū, quantū cōplectebantur promontoria.
Quocirca hi cupientes videre clamorem & bellum,
Hasta nixi ibant conferti: tristabatur autem ipsis
Animus in pectoribus, hic vero obuiauit senex
Nestor: terruit autem animum in pectoribus Achiuorum. (χάδ' ἔο.)
Hunc & vociferans allocutus est rex Agamemnon:
O Nestor Neleiade, magna gloria Achiuorum,
Cur relicto prælio pestifero huc venis?

Timeo ne iam mihi perficiat verbum fortis Hector,
Vt quondam minatus est inter Troianos concionans:
Non prius à nauibus ad Ilium rediturum esse,
Quàm igne naues accendisset, interfecissetque etiam ipsos nos.
Is sic concionabatur: illa verò nunc omnia perficiuntur.
Proh malum, certe & alij benè ocreati Græci
In animo ponunt mihi iram, sicut Achilles,
Neque volunt pugnare ad puppes nauium.
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor:
Certè hæc manifesta facta sunt: neque sanè aliter
Iupiter altitonans ipse moliri posset.
Murus etenim iam decidit, cui confidebamus.
Inuiolabile nauiumque & nostri ipsorum munimen fore.
Hi autem ad naues veloces pugnam ineuitabilem sustinent
Incessanter, nec amplius cognosceres, diligenter licet speculans,
Vtra ex parte Achiui commoti turbantur:
Adeò permiste caduntur: clamor autem ad cœlum peruenit.
Nos verò deliberemus, quomodo erunt hæc opera,
Si quid consilium proficiet: at bellum non nos suadeo
Ingredi, nullo enim modo vulneratum licet pugnare.
Hunc autem rursus allocutus est rex virorum Agamemnon:
Nestor, quoniam iam nauium ad puppes pugnant,
Murus verò non profuit structus, neque fossa,
Quam propter multa passi sunt Danai, sperabantque animo
Inuiolabile nauiumque & sui ipsorum munimentum fore:
Sic nimirum Ioui futurum præpotenti gratum est,
Ingloriosos perire longè à Peloponneso hîc Achiuos.
Noueram enim quando promptus Danais auxiliabatur:
Scio etiam nunc quòd hos quidem æquè ac beatos deos
Honorat, nostrum verò robur & manus ligauit.
Sed agè quemadmodum ego dixero, pareamus omnes, — Agamēnō fugam suadet.
Naues quæcunque primæ subductæ sunt prope mare,
Trahamus, omnes autem deducamus in mare diuinum,
Altè verò in anchoris statuamus, donec veniat
Nox intempesta, si & in ea abstineant à bello
Troiani: deinde verò deducere poterimus naues omnes.
Non enim vlla reprehensio, fugere malum, neque per noctē.
Melius fecerit, qui fugiēs effugerit malū, quam si capiatur.
Hunc autem torue intuitus allocutus est prudens Vlysses: — Vlysses Agamēnonē obiurgat.
Atride, quale à te verbum fugit è septo dentium.
Perniciose, vtinam ignauo exercitui alteri
Præesses: non autem nobis imperares, quibus Iupiter
A iuuentute dedit & vsque ad senium conficere
Ardua bella, vt pereamus singuli.
Siccine iam cupis Troianorum ciuitatem latam
Derelinquere, cuius gratiâ tolerauimus ærumnas multas?
Tace, ne quis alius Achiuorum hanc audiat
Sententiam, quam ne vir quidem per os omnino proferret
Quicunque sciret suo animo recta dicere,
Princepsque esset, & ei obedirent populi
Tot, quot tu inter Græcos imperas.
Nunc autem tuam damno omnino sententiam, qualem dixisti,
Qui iubes prælio concito & clamore
Naues benè-tabulatas in mare deducere: vt etiam magis
Troianis quidem optata contingant, vincentibus licet tamen:
Nobis autem grauis internecio impendeat: non.n. Achiui
Sustinebunt pugnam nauibus in mare deductis:
Sed respicient ad naues, cedéntque pugna.
Tunc quidem tuum consilium nocebit, princeps populorum.
Huic autem respondit deinde rex virorum Agamemnon,
O Vlysses, valde me in penetrasti animum increpatione
Graui, sed neutiquam ego inuitos iussi
Naues benè-tabulatas in mare deducere filios Achiuorum.
Nunc vtinam sit, qui hoc melius consilium dicat,
Vel iuuenis vel senex: mihi autem lubenti fuerit. — Diomedes suadet, vt saucij ceteros cohortatum eant.
Inter hos autem etiam locutus est in bello strenuus Diomedes:
Propè adest vir, non diu inquiremus, si velitis
Obedire: & nequid ira vituperetis vnusquisque,
Quoniam iam natu minimus sum inter vos:

Δείδω μὴ δή μοι τελέσῃ ἔπος ὄβριμος Ἕκτωρ,
Ὥς ποτ' ἐπηπείλησεν ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων, 45
Μὴ πρὶν πὰρ νηῶν προτὶ Ἴλιον ἀπονέεσθαι
Πρὶν πυρὶ νῆας ἐνιπρῆσαι, κτεῖναι δὲ καὶ αὐτούς.
Κεῖνος τὼς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Ὢ πόποι, ἦ ῥα καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἐν θυμῷ βάλλονται ἐμοὶ χόλον, ὥσπερ Ἀχιλλεύς, 50
Οὐδ' ἐθέλουσι μάχεσθαι ἐπὶ πρυμνῇσι νέεσσι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ἦ δὴ ταῦτά γ' ἑτοῖμα τετεύχαται, οὐδέ κεν ἄλλως
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης αὐτὸς παρατεκτήναιτο.
Τεῖχος μὲν γὰρ δὴ κατερήριπεν, ᾧ ἐπέπιθμεν 55
Ἄρρηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι·
Οἱ δ' ἐπὶ νηυσὶ θοῇσι μάχην ἀλίαστον ἔχουσι
Νωλεμές· οὐδ' ἂν ἔτι γνοίης, μάλα περ σκοπιάζων,
Ὁπποτέρωθεν Ἀχαιοὶ ὀρινόμενοι κλονέονται·
Ὡς ἐπιμὶξ κτείνονται, ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἵκει. 60
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
Εἴ τι νόος ῥέξει· πόλεμον δ' οὐκ ἄμμε κελεύω
Δύμεναι· οὐ γάρ πως βεβλημένον ἐστὶ μάχεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Νέστορ, ἐπεὶ δὴ νηυσὶν ἐπὶ πρυμνῇσι μάχονται, 65
Τεῖχος δ' οὐκ ἔχραισμε τετυγμένον, οὐδέ τι τάφρος,
Ἧ ἔπι πόλλ' ἔπαθον Δαναοί, ἔλποντο δὲ θυμῷ
Ἄρρηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι·
Οὕτω που Διὶ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς. 70
Ἤδεα μὲν γὰρ ὅτε πρόφρων Δαναοῖσιν ἄμυνεν,
Οἶδα δὲ νῦν ὅτε τοὺς μὲν ὁμῶς μακάρεσσι θεοῖσι
Κυδάνει, ἡμέτερον δὲ μένος καὶ χεῖρας ἔδησεν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Νῆες ὅσαι πρῶται εἰρύαται ἄγχι θαλάσσης, 75
Ἕλκωμεν, πάσας δ' ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν·
Ὕψι δ' ἐπ' εὐνάων ὁρμίσσομεν, εἰσόκεν ἔλθῃ
Νὺξ ἀβρότη, ἢν καὶ τῇ ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἔπειτα δέ κεν ἐρυσαίμεθα νῆας ἁπάσας.
Οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακὸν οὐδ' ἀνὰ νύκτα. 80
Βέλτερον, ὃς φεύγων προφύγῃ κακόν, * ἠὲ ἁλώῃ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀτρεΐδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
Οὐλόμεν', αἴθ' ὤφελλες ἀεικελίου στρατοῦ ἄλλου
Σημαίνειν, μηδ' ἄμμιν ἀνασσέμεν, οἷσιν ἄρα Ζεὺς 85
Ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ ἐς γῆρας τολυπεύειν
Ἀργαλέους πολέμους, ὄφρα φθιόμεσθα ἕκαστος.
Οὕτω δὴ μέμονας Τρώων πόλιν εὐρυάγυιαν
Καλλείψειν, ἧς εἵνεκ' ὀϊζύομεν κακὰ πολλά;
Σίγα, μή τις τ' ἄλλος Ἀχαιῶν τοῦτον ἀκούσῃ 90
Μῦθον, ὃν οὔ κεν ἀνήρ γε διὰ στόμα πάμπαν ἄγοιτο
Ὅστις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν,
Σκηπτοῦχός τ' εἴη, καί οἱ πειθοίατο λαοὶ
Τοσσοίδ', ὅσσοισιν σὺ μετ' Ἀργείοισιν ἀνάσσεις.
Νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες, 95
Ὃς κέλεαι πολέμοιο συνεσταότος καὶ ἀϋτῆς
Νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Τρωσὶ μὲν εὐκτὰ γένηται, ἐπικρατέουσί περ ἔμπης·
Ἡμῖν δ' αἰπὺς ὄλεθρος ἐπιρρέπῃ· οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ
Σχήσουσιν πόλεμον, νηῶν ἅλαδ' ἑλκομενάων, 100
Ἀλλ' ἀποπαπτανέουσιν, ἐρωήσουσι δὲ χάρμης.
Ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται, ὄρχαμε λαῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ὦ Ὀδυσεῦ, μάλα πώς με καθίκεο θυμὸν ἐνιπῇ
Ἀργαλέῃ· ἀτὰρ οὐ μὲν ἐγὼν ἀέκοντας ἄνωγα 105
Νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
Νῦν δ' εἴη ὃς τῆσδέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι,
Ἢ νέος ἠὲ παλαιός· ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Ἐγγὺς ἀνήρ, οὐ δηθὰ ματεύσομεν, αἴ κ' ἐθέλητε 110
Πείθεσθαι, καὶ μή τι * κότῳ ἀγάσησθε ἕκαστος,
Οὕνεκα δὴ * γενεῆφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῖν.

Πατρὸς

Πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι
Τυδέος, ὃν Θήβῃσι χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτει.
Πορθεῖ γὰρ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο, 115
Οἴκεον δ' ἐν Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι,
Ἄγριος ἠδὲ Μέλας, τρίτατος δ' ἦν ἱππότα Οἰνεύς,
Πατρὸς ἐμοῖο πατήρ· ἀρετῇ δ' ἦν ἔξοχος αὐτῶν.
Ἀλλ' ὁ μὲν αὐτόθι μεῖνε, πατὴρ δ' ἐμὸς Ἄργεϊ νάσθη,
Πλαγχθείς· ὣς γάρ που Ζεὺς ἤθελε καὶ θεοὶ ἄλλοι. 120
Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν, ναῖε δὲ δῶμα
Ἀφνειὸν βιότοιο, ἅλις δέ οἱ ἦσαν ἄρουραι
Πυροφόροι, πολλοὶ δὲ φυτῶν ἔσαν ὄρχατοι ἀμφίς·
Πολλὰ δέ οἱ πρόβατ' ἔσκε· κέκαστο δὲ πάντας Ἀχαιοὺς
Ἐγχείῃ· τὰ δὲ μέλλετ' ἀκουέμεν, ὡς ἐτεόν περ. 125
Τὼ οὐκ ἄν με γένος γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φάντες,
Μῦθον ἀτιμήσαιτε πεφασμένον, ὅν κ' εὖ εἴπω.
Δεῦτ' ἴομεν πόλεμόνδε, καὶ οὐτάμενοί περ ἀνάγκῃ.
Ἔνθα δ' ἔπειτ' αὐτοὶ μὲν ἐχώμεθα δηϊοτῆτος,
Ἐκ βελέων, μή πού τις ἐφ' ἕλκεϊ ἕλκος ἄρηται· 130
Ἄλλους δ' ὀτρύνοντες ἐνήσομεν, οἳ τὸ πάρος περ
Θυμῷ ἦρα φέροντες ἀφεστᾶσ', οὐδὲ μάχονται.
Ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
Βὰν δ' ἴμεν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κλυτὸς ἐννοσίγαιος, 135
Ἀλλὰ μετ' αὐτοὺς ἦλθε παλαιῷ φωτὶ ἐοικώς·
Δεξιτερὴν δ' ἕλε χεῖρ' Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀτρεΐδη, νῦν δή που Ἀχιλλῆος ὀλοὸν κῆρ
Γηθεῖ ἐνὶ στήθεσσι, φόνον καὶ φύζαν Ἀχαιῶν 140
Δερκομένῳ, ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι φρένες οὐδ' ἠβαιαί.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλοιτο, θεὸς δέ ἑ σιφλώσειε·
Σοὶ δ' οὔ πω μάλα πάγχυ θεοὶ μάκαρες κοτέουσιν.
Ἀλλ' ἔτι που Τρώων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Εὐρὺ κονίσουσιν πεδίον, σὺ δ' ἐπόψεαι αὐτὸς 145
Φεύγοντας προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς εἰπὼν μέγ' ἄϋσεν, ἐπεσσύμενος πεδίοιο.
Ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος,
Τόσσην ἐκ στήθεσφιν ὄπα κρείων ἐνοσίχθων 150
Ἧκεν· Ἀχαιοῖσιν δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ
Καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἥρη δ' εἰσεῖδε χρυσόθρονος ὀφθαλμοῖσι,
Στᾶσ' ἐξ Οὐλύμποιο ἀπὸ ῥίου, αὐτίκα δ' ἔγνω
Τὸν μὲν ποιπνύοντα μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν 155
Αὐτοκασίγνητον καὶ δαέρα, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Ζῆνα δ' ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς πολυπίδακος Ἴδης
Ἥμενον εἰσεῖδε, στυγερὸς δέ οἱ ἔπλετο θυμῷ.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη
Ὅππως ἐξαπάφοιτο Διὸς νόον αἰγιόχοιο. 160
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Ἐλθεῖν εἰς Ἴδην εὖ ἐντύνασαν ἓ αὐτήν,
Εἴ πως ἱμείραιτο παραδραθέειν φιλότητι
Ἧι χροιῇ, τῷ δ' ὕπνον ἀπήμονά τε λιαρόν τε
Χεύῃ ἐπὶ βλεφάροισιν ἰδὲ φρεσὶ πευκαλίμῃσι. 165
Βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, τόν οἱ φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσε
Κληῗδι κρυπτῇ, τὴν δ' οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῷγεν.
Ἔνθ' ἥ γ' εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαεινάς.
Ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτον ἀπὸ χροὸς ἱμερόεντος 170
Λύματα πάντα κάθηρεν, ἀλείψατο δὲ λίπ' ἐλαίῳ
Ἀμβροσίῳ ἑδανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν·
Τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς κατὰ χαλκοβατὲς δῶ,
Ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή.
Τῷ ῥ' ἥ γε χρόα καλὸν ἀλειψαμένη, ἰδὲ χαίτας 175
Πεξαμένη, χερσὶ πλοκάμους ἔπλεξε φαεινούς,
Καλοὺς, ἀμβροσίους, ἐκ κράατος ἀθανάτοιο.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιον ἑανὸν ἕσαθ', ὅν οἱ Ἀθήνη
Ἔξυσ' ἀσκήσασα, τίθει δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλά·
Χρυσείῃς δ' ἐνετῇσι κατὰ στῆθος περονᾶτο. 180
Ζώσατο δὲ ζώνῃ ἑκατὸν θυσάνοις ἀραρυίῃ,

Patre autem ex nobili & ego quoad genus glorior esse
Tydeo, quem Thebis effusa sepulchro terra cooperuit.
Ex Portheo enim tres filii egregii procreati sunt:
Habitabant autem in Pleurone & excelsa Calydone,
Agrius & Melas: tertius verò erat eques Oeneus,
Patris mei pater: virtute autem erat præstantior illis:
Ad hic quidem illic mansit: pater autem meus Argis habitauit
Actus erroribus: ita n. nimirum Iupiter voluit, & dij cæteri:
Adrasti autem duxit vnam e filiabus: habitabatq; domum
Abundantem victu: abundè autem ei erant arua
Frugifera: multi autem plantarum erant horti circum:
Multæq; ei oues erãt. ornatus erat autem inter omnes Achiuos
Hastâ: hæc etiam debetis audire, vtpote vera:
Ideo non me ex genere ignauum & imbecillum putantes,
Sententiam cõtemnatis dictam, quam quidem bene dixero:
Age eamus ad pugnam, etsi vulnerati necessitate.
Tunc autem deinde ipsi quidem abstineamus a prælio
Extra tela, ne forte quis ad vulnus aliud vulnus accipiat.
Cæteros autem impellentes accendamus, qui iampridem
Animo gratificantes cessant, nec pugnant.
Sic dixit: hi vsq; adeo hunc libenter audiebant & parebant.
Perrexerant autem: præibatq; ipsis rex virorũ Agamemnon.
Neque vanam speculationem habuit inclytus Neptunus,
Sed post ipsos venit seni viro similis:
Dexteram autem prehendit manum Agamemnonis Atridæ,
Et ipsum emissa voce, verbis alatis allocutus est:
Atride, nunc ferox sic Achillis perniciosum cor
Lætatur in pectoribus, cædem & fugam Achiuorum
Aspicientis: quoniam non ei insunt mentes, ne quidẽ paruæ.
Verùm is quidē sic pereat: deus autem ipsum turpem reddat:
Tibi autem nondum admodum omnino dij beati irascuntur.
Sed adhuc forte Troianorum duces & principes
Latum puluere implebunt campum: tu autem videbis ipsos
Fugientes ad ciuitatem à nauibus & tentoriis.
Sic locutus, altum exclamauit, ruens per campum.
Quantum nouies mille exclamant, vel decies mille
Viri in bello, contentionem committentes Martis
Tantam ex pectoribus vocem rex quassator terræ
Emisit. Achiuis autem ingens robur iniecit vnicuique
In cor, indesinenter ad bellandum & pugnandum.
Iuno autem vidit aureum thronum habens oculis,
Stans ex Olympo a vertice, statim autem cognouit
Hunc quidem occupatum pugnam circa gloriosam
Fratrem germanum & leuirum: gaudebat verò animo.
Iouem autem in summo cacumine fontosæ Idæ
Sedentem vidit: odiosus autem ei erat animo.
Cogitauit autem postea pulchris oculis veneranda Iuno,
Quomodo deciperet Iouis mentem ægidem gestantis.
Hoc autem ei in animo optimum visum est consilium,
Ire in Idam bene vbi concinnasset seipsam,
Si quo modo desideraret concumbere amore
Suæ pulchritudini, huic autem somnum innoxiumq; mollemque
Funderet in palpebris, & mentibus prudentibus.
Perrexit autem in thalamum, quē ei charus filius fecerat
Vulcanus: solidas autem ianuas postibus aptauerat,
Cum claue occulta, quam nec deus alius aperuisset.
Illuc hæc ingressa fores clausit fulgentes.
Ambrosia quidem primum a corpore amabili
Sordes omnes purgauit: vncta est autem pingui oleo
Diuino, suaui quod quidem ei odoriferum erat.
Huius & agitati, Iouis ad solidam domum,
Tamen ad terramque & cœlum peruenit odor.
Eo hæc sanè corpus pulchrum vngens, & crines
Pectens, manibus capillos nexuit nitidos,
Pulchros, diuinos, ex capite immortali.
Circum autem diuinam chlamydem induit, quam ei Minerua
Expoliuit elaborans: intexuit autem ingeniosa multa:
Aureis autem fibulis ad pectus connexuit.
Cinxit autem cingulum centum fimbriis concinnatum:

Neptunus Atridem consolatur, & Achiuos animat.

Iuno vt Iouem decipiat seipsam comit.

κ. τὸ ἆ.

Ac sane in aures apposuit bene-perforatis auriculis,
Inaures tres-pupillas-stillas, elaboratas: venustas autem resplendebat multa.
Velamine desuper velabat se diua dearum,
Pulchro, nouiter facto: candidum autem erat sol velut:
Pedibus autem sub formosis ligauit pulchros calceos.
Sed postquam omnem circum corpus posuit ornatum,
Perrexit ire ex thalamo: vocatamque Venerem

Iuno à Venere cingulum poscit, ad Iouem decipiendum.

Ab aliis seorsum diis, verbum allocuta est:
Num mihi quid obedieris dilecta filia, siquid dixero,
An negaueris irata hoc in animo,
Quoniam ego Danais, tu autem Troianis auxiliaris.
Huic autem respondit deinde Iouis filia Venus:
Iuno antiqua Dea, filia magni Saturni,
Loquere quod cupis: perficere autem me animus iubet,
Si possum perficere, & si perficiendum est.
Hanc autem dolose-cogitans allocuta est veneranda Iuno:
Da nunc mihi amorem, & desiderium, quo tu omnes
Domas immortales, & mortales homines:
Vado enim visura multos nutrientes fines terræ,
Oceanumque deorum originem, & matrem Tethyn,
Qui me in suis ædibus bene nutrierunt & educarunt,
Suscipientes à Rhea, quando Saturnum late-videns Iupiter
Terram subter iecit & infructuosum mare:
Hos vado visura, & ipsis acerbas contentiones dissoluam.
Iam enim diuturno tempore inter se abstinent
Cubili & congressu, quoniam ira incidit animo.
Si ipsos duos verbis persuadens charo animo,
In lectum reduxero coire in amore,
Semper quidem eis dilecta & veneranda vocaber.
Hanc autem rursus allocuta est amans risum Venus:
Non licet, neque decet tuum verbum negare.
Iouis enim optimi in vlnis cubas.
Dixit, & a pectoribus soluit acu pictum cingulum
Varium: ibi eo autem et illecebræ omnes factæ sunt:
Ibi inest quidem amor, inest & desiderium, inest colloquium,
Blandiloquentia quæ decipit mentem valde etiam prudentium.
Hoc ei imposuit manibus, verbumque dixit & compellauit,
Accipe nunc hoc cingulum, tuoque impone sinui
Contextum-varium, quo omnia facta sunt: neque te puto
Irritam rediturum in eo quod cunque mentibus tuis cupis.
Sic dixit, risit autem magnis-oculis veneranda Iuno,

χαρίεν.

Vtque risit deinde suo imposuit sinui.
Hæc quidem iuit ad domum Iouis filia Venus:
Iuno autem festinans liquit iugum vertice Olympi:
Pieriam autem ingressa & Emathiam amœnam,
Properabat ad equitum Thracum montes niuosos,
Summa cacumina, neque terram carpebat pedibus.
Ex Atho autem ad pontum descendit fluctuantem:
Lemnum autem peruenit ciuitatem diuini Thoantis,

Iuno Somnum adit, vt ei persuaderet, vt Iouem sopiat

Vbi Somno obuiauit fratri Mortis,
Inque eius infixit manus, verbumque dixit & compellauit:
Somne, rex omnium deorum, omniumque hominum,
Si quidem iam olim meum verbum audisti, atque etiam nunc

χ. Ἡ μὲν δή
χ. ἠδ' ἔτι

Pare: ego autem tibi habebo gratiam dies omnes:
Sopito mihi Iouis sub palpebris oculos splendidos
Confestim, postquam ego accubuero in amore.

χ. παραλέξομαι ἐν φιλότητι.

Dona autem tibi dabo elegans solium, incorruptum semper,
Aureum, Vulcanus autem meus filius vtroque pede claudicans
Fabricabit elaborans: sub autem scabellum pedibus mittet,
Super quo tenere poteris decoros pedes dum conuiuaris.

Somni responsum ad Iunonem.

Hanc autem respondens, allocutus est dulcis Somnus:
Iuno, veneranda dea, filia magni Saturni,
Alium quidem ego deorum sempiternorum
Facile soporauerim, etiam fluuii fluenta
Oceani, qui quidem parens omnibus est.
Iouem autem non ego Saturnium prope adierim,
Neque soporauerim, quando non ipse quidem iusserit.

χ. ἄλλο τεὴ ἐπίνυσσεν ἐφετμή.

Iam enim me & aliàs tuum admonuit præceptum,
Die illo quando ille magnanimus Iouis filius

Ἐν δ' ἄρα ἕρματα ἧκεν ἐϋτρήτοισι λοβοῖσι,
Τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
Κρηδέμνῳ δ' ἐφύπερθε καλύψατο δῖα θεάων,
Καλῷ, νηγατέῳ· λευκὸν δ' ἦν ἠέλιος ὥς· 185
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα περὶ χροῒ θήκατο κόσμον,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο, καλεσσαμένη δ' Ἀφροδίτην
Τῶν ἄλλων ἀπάνευθε θεῶν, πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, φίλον τέκος, ὅττι κεν εἴπω, 190
Ἦέ κεν ἀρνήσαιο, κοτεσσαμένη τό γε θυμῷ,
Οὕνεκ' ἐγὼ Δαναοῖσι, σὺ δὲ Τρώεσσιν ἀρήγεις.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Ἥρη πρέσβα θεά, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
Αὔδα, ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν, 195
Εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.
Τὴν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη,
Δὸς νῦν μοι φιλότητα καὶ ἵμερον, ᾧ τε σὺ πάντας
Δαμνᾷ ἀθανάτους ἠδὲ θνητοὺς ἀνθρώπους·
Εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης, 200
Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν,
Οἵ μ' ἐν σφοῖσι δόμοισιν ἐΰ τρέφον ἠδ' ἀτίταλλον,
Δεξάμενοι Ῥείας, ὅτε τε Κρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
Γαίης νέρθε καθεῖσε, καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω. 205
Ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
Εὐνῆς καὶ φιλότητος, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Εἰ κείνω ἐπέεσσι παραιπεπιθοῦσα φίλον κῆρ,
Εἰς εὐνὴν ἀνέσαιμι ὁμωθῆναι φιλότητι,
Αἰεί κέ σφι φίλη τε καὶ αἰδοίη καλεοίμην. 210
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.
Ζηνὸς γὰρ τοῦ ἀρίστου ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαύεις.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἱμάντα,
Ποικίλον· ἔνθα δέ οἱ θελκτήρια πάντα τέτυκτο· 215
Ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστὺς,
Πάρφασις, ἥ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων.
Τόν ῥά οἱ ἔμβαλε χερσὶν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τῆ νῦν τοῦτον ἱμάντα, τεῷ ἐγκάτθεο κόλπῳ,
Ποικίλον, ᾧ ἔνι πάντα τετεύχαται· οὐδέ σέ φημι 220
Ἄπρηκτόν γε νέεσθαι, ὅ τι φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς.
Ὣς φάτο, μείδησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
Μειδήσασα δ' ἔπειτα ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ.
Ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἥρη δ' ἀΐξασα λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο, 225
Πιερίην δ' ἐπιβᾶσα καὶ Ἠμαθίην ἐρατεινὴν,
Σεύατ' ἐφ' ἱπποπόλων Θρῃκῶν ὄρεα νιφόεντα,
Ἀκροτάτας κορυφάς, οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖιν.
Ἐξ Ἀθόω δ' ἐπὶ πόντον ἐβήσετο κυμαίνοντα.
Λῆμνον δ' εἰσαφίκανε, πόλιν θείοιο Θόαντος, 230
Ἔνθ' Ὕπνῳ ξύμβλητο κασιγνήτῳ Θανάτοιο,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὕπνε ἄναξ πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων,
Ἡ μὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν
Πείθευ· ἐγὼ δέ κέ τοι ἰδέω χάριν ἤματα πάντα. 235
Κοίμησόν μοι Ζηνὸς ὑπ' ὀφρύσιν ὄσσε φαεινὼ,
Αὐτίκ' ἐπεί κεν ἐγὼ παραλέξομαι ἐν φιλότητι.
Δῶρα δέ τοι δώσω καλὸν θρόνον, ἄφθιτον αἰεὶ,
Χρύσεον· Ἥφαιστος δέ κ' ἐμὸς πάϊς ἀμφιγυήεις
Τεύξει' ἀσκήσας, ὑπὸ δὲ θρῆνυν ποσὶν ἥσει, 240
Τῷ κεν ἐπισχοίης λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε νήδυμος Ὕπνος,
Ἥρη, πρέσβα θεά, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
Ἄλλον μέν κεν ἔγωγε θεῶν αἰειγενετάων
Ῥεῖα κατευνήσαιμι, καὶ ἂν ποταμοῖο ῥέεθρα 245
Ὠκεανοῦ, ὅς περ γένεσις πάντεσσι τέτυκται·
Ζηνὸς δ' οὐκ ἂν ἔγωγε Κρονίονος ἆσσον ἱκοίμην,
Οὐδὲ κατευνήσαιμ', ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύοι.
Ἤδη γάρ με καὶ ἄλλο τεὴ ἐπίνυσσεν ἐφετμὴ,
Ἤματι τῷ ὅτ' ἐκεῖνος ὑπέρθυμος Διὸς υἱὸς

Ἔπλεεν Ἰλιόθεν, Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξας.
Ἤτοι ἐγὼ μὲν ἔλεξα Διὸς νόον αἰγιόχοιο
Νήδυμος ἀμφιχυθείς· σὺ δέ οἱ κακὰ μήσαο θυμῷ,
Ὄρσασ' ἀργαλέων ἀνέμων ἐπὶ πόντον ἀήτας,
Καί μιν ἔπειτα Κόωνδ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας, 255
Νόσφι φίλων πάντων· ὁ δ' ἐπεγρόμενος χαλέπαινε,
Ῥιπτάζων κατὰ δῶμα θεούς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
Ζήτει· καί κέ μ' ἄϊστον ἀπ' αἰθέρος ἔμβαλε πόντῳ,
Εἰ μὴ Νὺξ δμήτειρα θεῶν ἐσάωσε καὶ ἀνδρῶν,
Τὴν ἱκόμην φεύγων, ὁ δ' ἐπαύσατο χωόμενός περ. 260
Ἅζετο γὰρ μὴ Νυκτὶ θοῇ ἀποθύμια ἕρδοι.
Νῦν αὖ τοῦτό μ' ἄνωγας ἀμήχανον ἄλλο τελέσσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶπις πότνια Ἥρη,
Ὕπνε, τίη δὲ σὺ ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς;
Ἦ φῂς ὡς Τρώεσσιν ἀρηξέμεν* Ζῆν, 265
Ὡς Ἡρακλῆος* περιχώσατο παιδὸς ἑοῖο;
Ἀλλ' ἴθ', ἐγὼ δέ κέ τοι Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων
Δώσω ὀπυιέμεναι, καὶ σὴν κεκλῆσθαι ἄκοιτιν,
Πασιθέην, ἧς αἰὲν ἱμείρεαι ἤματα πάντα.
Ὣς φάτο, χήρατο δ' Ὕπνος, ἀμειβόμενος δὲ προσηύδα, 270
Ἄγρει νῦν μοι ὄμοσσον ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ,
Χειρὶ δὲ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἕλε χθόνα πουλυβότειραν,
Τῇ δ' ἑτέρῃ ἅλα μαρμαρέην, ἵνα νῶϊν ἅπαντες
Μάρτυροι* ὦσ' οἱ ἔνερθε θεοὶ Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες,
Ἦ μέν μοι δώσειν Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων 275
Πασιθέην, ἧς τ' αὐτὸς ἐέλδομαι ἤματα πάντα.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ὤμνυε δ' ὡς ἐκέλευε, θεοὺς δ' ὀνόμηνεν ἅπαντας
Τοὺς ὑποταρταρίους, οἳ Τιτῆνες καλέονται.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον, 280
Τὼ βήτην Λήμνου τε καὶ Ἴμβρου ἄστυ λιπόντε,
Ἠέρα ἑσσαμένω, ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον.
Ἴδην δ' ἱκέσθην πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Λεκτόν, ὅθι πρῶτον λιπέτην ἅλα· τὼ δ' ἐπὶ χέρσου
Βήτην, ἀκροτάτη δὲ ποδῶν ὕπο σείετο ὕλη. 285
Ἔνθ' Ὕπνος μὲν ἔμεινε πάρος Διὸς ὄσσε ἰδέσθαι,
Εἰς ἐλάτην ἀναβὰς περιμήκετον, ἣ τότ' ἐν Ἴδῃ
Μακροτάτη πεφυυῖα δι' ἠέρος αἰθέρ' ἵκανεν·
Ἔνθ' ἧστ' ὄζοισιν πεπυκασμένος εἰλατίνοισιν,
Ὄρνιθι λιγυρῇ ἐναλίγκιος, ἥν τ' ἐν ὄρεσσι 290
Χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν.
Ἥρη δὲ κραιπνῶς προσεβήσετο Γάργαρον ἄκρον
Ἴδης ὑψηλῆς· ἴδε δὲ νεφεληγερέτα Ζεύς.
Ὡς δ' ἴδεν, ὥς μιν ἔρως πυκινὰς φρένας ἀμφεκάλυψεν,
Οἷον ὅτε πρῶτόν περ ἐμισγέσθην φιλότητι, 295
Εἰς εὐνὴν φοιτῶντε, φίλους λήθοντε τοκῆας.
Στῆ δ' αὐτῆς προπάροιθεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ἥρη, πῇ μεμαυῖα κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνεις;
Ἵπποι δ' οὐ παρέασι καὶ ἅρματα, τῶν κ' ἐπιβαίης.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη, 300
Ἔρχομαι ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν,
Οἵ με σφοῖσι δόμοισιν ἐῢ τρέφον ἠδ' ἀτίταλλον.
Τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω·
Ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται 305
Εὐνῆς καὶ φιλότητος, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Ἵπποι δ' ἐν πρυμνωρείῃ πολυπίδακος Ἴδης
Ἑστᾶσ', οἵ μ' οἴσουσιν ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρήν.
Νῦν δὲ σεῦ εἵνεκα δεῦρο κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνω,
Μή πώς μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἴ κε σιωπῇ 310
Οἴχωμαι πρὸς δῶμα βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἥρη, κεῖσε μὲν ἔστι καὶ ὕστερον ὁρμηθῆναι,
Νῶϊ δ' ἄγ' ἐν φιλότητι τραπείομεν εὐνηθέντε.
Οὐ γάρ πώ ποτέ μ' ὧδε θεᾶς ἔρος οὐδὲ γυναικὸς 315
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσεν,
Οὐδ' ὁπότ' ἠρασάμην Ἰξιονίης ἀλόχοιο,
Ἣ τέκε Πειρίθοον, θεόφιν μήστωρ' ἀτάλαντον·
Οὐδ' ὅτε περ Δανάης καλλισφύρου Ἀκρισιώνης,

Nauigauit ex Ilio Troianorum ciuitate destructa.
Certe ego quidem demulsi Iouis mentem aegidem-gestantis
Dulcis circumfusus. tu autem ei mala machinabaris animo.
Excitans saeuorum ventorum per mare flatus:
Et ipsum postea Coum bene habitatam abstulisti
Seorsum ab amicis omnib. hic autem expergefactus indignabatur
Iactans per domum deos. me autem maximè omnium
Quaerebat: & me perditum ab aethere vniecisset ponto,
Nisi Nox domitrix deorum seruasset & hominum,
Quam adiui fugiens: ille autem cessauit iratus quamuis:
Verebatur enim ne Nocti celeri ingrata faceret.
Nunc rursus hoc me iubes periculosum aliud perficere.
Huic autem rursus allocuta est pulchris oculis veneranda Iuno:
Somne, cur autem tu haec in mentibus tuis cogitas?
An putas ita Troianis auxiliari late videntem Iouem,
Sicut Herculem propter iratus est filium suum?
Sed vade, ego autem tibi Gratiarum vnam iuniorum
Dabo ducere in-vxorem, & tuam vocari coniugem
Pasitheam, quam semper desideras dies omnes.
Sic dixit: gauisus est autem Somnus, respondensque allocutus est,
Age nunc mihi iura inuiolabilem Stygis aquam:
Manu vero altera quidem cape terram multipascuam,
Altera autem mare marmoreum: vt nobis omnes
Testes sint inferi dii, Saturnum circa existentes,
Certe te mihi daturam esse Gratiarum vnam iuniorum
Pasitheam, quam ego desidero dies omnes.
Sic dixit, neque inobediens fuit dea candidis vlnis Iuno:
Iurabat autem vt iubebat: deos autem nominabat omnes
Subtartareos, qui Titanes appellantur.
Sed postquam iurauitque & absoluit iuramentum,
Ibant Lemnique & Imbri oppidum relinquentes,
Aere induti, cito conficientes iter.
Ad Idam venerunt fontibus abūdantem matrem ferarū,
Lecton, vbi primum liquerunt mare. hi autem in terram
Ibant: summa autem pedibus submouebatur sylua.
Illic Sōnus quidē mansit antequā Iouis oculi viderēt eum,
In abietem ascendens proceram admodum, quae tunc in Ida
Altissima nata per aerem ad aethera ibat.
Illic sedit ramis opertus abiegnis,
Aui argutae similis, quam in montibus
Chalcidem nominant dii, homines autem Cymindin.
Iuno autem celeriter ascenderat Gargarum summum
Idae excelsae: vidit autem eam nubium congregator Iupiter:
Vtque vidit subitò ipsum amor densis mentib. complexus est,
Perinde ac quando primum misti sunt amore,
In cubile ascendentes, clam dilectis parentibus.
Stetit autem ipsam ante, verbumque dixit & elocutus est:
Iuno, quò festinans ab Olympo huc venis?
Equi autem non adsunt & currus, quos conscendas.
Hunc autem dolum-meditata allocuta est veneranda Iuno,
Venio visura multa nutrientis fines terrae,
Oceanumque, deorum ortum, & matrem Tethyn,
Qui me in suis aedibus accuratè nutrierunt & educarunt:
Hos vado visura, & ipsis inextricabiles contentiones soluā.
Iam enim longo tempore inter se abstinent
Lecto & congressu, quoniam ira incidit animo.
Equi autem in radice multifontis Idae
Stant, qui me ferent supra terram & mare:
Nunc autem tui gratia huc ab Olympo ob hoc venio,
Neque modo mihi posthac irascaris, si cum silentio
Abeam ad domum profundi Oceani.
Hanc autem excipiens allocutus est nubium-coactor Iupiter,
Iuno, illuc quidem licet & pòst proficisci:
Nos autem in amore conuertamus-nos cubantes.
Non enim vnquam mihi sic deae amor neque mulieris
Animum pectoribus circumfusus domuit.
Neque quando captus-fui amore Ixioniae vxoris,
Quae peperit Perithoum diis prudentem similem:
Neque quando Danaes formosae Acrisij-filiae,

Iuno Somno promittit, persuadet.

Iuno Iouem adit.

I

r

Quæ peperit Perseum omnium clarissimum virorum:
Neque quando captus fui amore Phœnicis filiæ inclytæ,
Quæ peperit mihi Minoaq; & diuinum Rhadamanthum:
Neque quando Semeles, neque Alcmenes in Thebis,
Qui Herculem fortem peperit filium:
At Bacchum Semele peperit, gaudium mortalibus:
Neq; quando captus fui amore Cereris pulchricomæ reginæ
Nec quando Latonæ valde illustris, neque tui ipsius:
Vt tui nunc amore teneor, & me dulce desiderium capit.
Hunc autem dolosa allocuta est veneranda Iuno:
Maxime seuere Saturnie quale verbum dixisti?
Si nunc in amore concupiscis cubare
Ida in verticibus: hæc autem loca peruia sunt omnia:
Quomodo esset, si quis nos deorum semper existentium
Dormientes videret, diisq; omnibus interueniens
Indicaret? non ego tuam ad domum redirem
E cubili consurgens: inuerabile autem esset:
Sed si sane vis & tibi charum est animo,
Est tibi thalamus, quem tibi dilectus filius fecit
Vulcanus, solidasq; fores postibus admouit,
Illuc eamus dormitum, quando quidem tibi placet cubile.
Hanc autem excipiens allocutus est nubicogus Iupiter:
Iuno, nec deorum hoc metue nec quenquam hominum
Visurum esse, talem tibi ego nebulam circumfundam
Auream: neque nos per eam conspiceret sol etiam,
Cuius & acutissimum est lumen ad intuendum. (uxorem.
Dixit sane, & vlnis complexus est Saturni filius suam
Hos autem subter tellus diuina produxit recentem herbã,
Lotumq; roscidum, & crocum & hyacinthum
Densum & mollem, qui à terra in altum eleuabat eos.
Hoc thoro indormierunt: insuper autem nebulam induerunt
Pulchram, auream: lucidi autem decidebant rores.
Sic hic quidem quiete dormiebat pater in Gargaro summo,
Somno & amore domitus: tenebat autem in vlnis uxorem.

Somnus Neptunũ incitat.

Perrexit autẽ currere ad naues Achiuorum dulcis Somnus,
Nuncium dicturus terram-continenti Neptuno:
Propè autem stans, verbis velocibus eum allocutus est,
Alacris nunc Græcis Neptune auxiliare,
Et ipsis gloriam præbe parumper saltem dum adhuc dormit
Iupiter, quoniam ipsi ego mollem soporem offudi:
Iuno autem in amore decepit eum vt dormiret.
Sic fatus, hic quidem abijt ad inclytos cœtus hominum:
Illum autem magis impulit auxiliari Danais,
Statim autem inter primos alte prosiliens hortabatur,

Neptunus Achiuos animat.

Argiui, & rursus concedimus Hectori victoriam
Priamidæ vt naues capiat & gloriam auferat?
At is quidem sic existimat, & gloriatur, quia Achilles
Naues ad concauas manet iratus corde:
Illius autem non magnum desiderium erit, siquidem alij
Nos excitemur ad defendendum inuicem.
Sed agite, sicut ego dixero, assentiamur omnes:
Scuta quotquot optima in exercitu & maxima
Induti, capitaq; splendentibus galeis
Tecti, manibusq; longissimas hastas tenentes,
Eamus: at ego præibo, neque quid opinor
Hectorem Priamidem expectaturum, valdè licet alacrem.
Quicunq; vir autem strenuus, habetq; paruum scutum humero,
Deteriori viro det, ipse vero scutum maius subeat.
Sic dixit: hi autem hunc libenter quidẽ audierunt, & paruerũt.
Hos autem ipsi reges instruebant, vulnerati quamuis,
Tydides, Vlyssesq; & Atrides Agamemnon:
Euntes autem ad omnes, martia arma commutabant.
Bona quidem fortis induebat: peiora autem deteriori dabant.
Sed postquam induti sunt circum corpus splendidum æs,
Perrexerunt ire: præibat vero eos Neptunus quatiens-terram,
Horrendum ensem longum habens in manu forti,
Similem fulguri: huic autem non fas est congredi
In pugna perniciosa, sed timor detinet viros.
Troianos autem rursus ex-altera parte instruxit illustris
Hector.

Ἣ τέκε Περσῆα πάντων ἀριδείκετον ἀνδρῶν· 320
Οὐδ' ὅτε Φοίνικος κούρης τηλεκλειτοῖο,
Ἣ τέκε μοι Μίνων τε καὶ ἀντίθεον Ῥαδάμανθυν·
Οὐδ' ὅτε περ Σεμέλης, οὐδ' Ἀλκμήνης ἐνὶ Θήβῃ,
Ἥ ῥ' Ἡρακλῆα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·
Ἡ δὲ Διώνυσον Σεμέλη τέκε, χάρμα βροτοῖσιν. 325
Οὐδ' ὅτε Δήμητρος καλλιπλοκάμοιο ἀνάσσης·
Οὐδ' ὁπότε Λητοῦς ἐρικυδέος, οὐδὲ σεῦ αὐτῆς·
Ὡς σέο νῦν ἔραμαι, καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη,
Αἰνότατε Κρονίδη ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες; 330
Εἰ νῦν ἐν φιλότητι λιλαίεαι εὐνηθῆναι
Ἴδης ἐν κορυφῇσι, τὰ δὲ προπέφανται ἅπαντα,
Πῶς κ' ἔοι, εἴ τις νῶϊ θεῶν αἰειγενετάων
Εὕδοντ' ἀθρήσειε, θεοῖσι δὲ πᾶσι μετελθὼν
Πεφράδοι; οὐκ ἂν ἐγώ γε τεὸν πρὸς δῶμα νεοίμην 335
Ἐξ εὐνῆς ἀνστᾶσα· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Ἔστιν τοι θάλαμος, τόν τοι φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσεν·
Ἔνθ' ἴομεν κείοντες, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν εὐνή. 340
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἥρη, μήτε θεῶν τό γε δείδιθι μήτε τιν' ἀνδρῶν
Ὄψεσθαι· τοῖόν τοι ἐγὼ νέφος ἀμφικαλύψω
Χρύσεον· οὐδ' ἂν νῶϊ διαδράκοι Ἠέλιός περ,
Οὗ τε καὶ ὀξύτατον πέλεται φάος εἰσοράασθαι. 345
Ἦ ῥα καὶ ἀγκὰς ἔμαρπτε Κρόνου παῖς ἣν παράκοιτιν·
Τοῖσι δ' ὑπὸ χθὼν δῖα φύεν νεοθηλέα ποίην,
Λωτόν θ' ἑρσήεντα, ἰδὲ κρόκον ἠδ' ὑάκινθον
Πυκνὸν καὶ μαλακόν, ὃς ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἔεργε.
Τῷ ἔνι λεξάσθην, ἐπὶ δὲ ἕσσαντο νεφέλην 350
Καλὴν χρυσείην· στιλπναὶ δ' ἀπέπιπτον ἔερσαι.
Ὣς ὁ μὲν ἀτρέμας εὗδε πατὴρ ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ,
Ὕπνῳ καὶ φιλότητι δαμείς, ἔχε δ' ἀγκὰς ἄκοιτιν.
Βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν νήδυμος Ὕπνος,
Ἀγγελίην ἐρέων γαιηόχῳ ἐννοσιγαίῳ· 355
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Πρόφρων νῦν Δαναοῖσι Ποσείδαον ἐπάμυνε,
Καί σφιν κῦδος ὄπαζε μίνυνθά περ, ὄφρ' ἔτι εὕδει
Ζεύς, ἐπεὶ αὐτῷ ἐγὼ μαλακὸν περὶ κῶμα κάλυψα,
Ἥρη δ' ἐν φιλότητι παρήπαφεν εὐνηθῆναι. 360
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν ᾤχετ' ἐπὶ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων·
Τὸν δ' ἔτι μᾶλλον ἀνῆκεν ἀμυνέμεναι Δαναοῖσιν.
Αὐτίκα δ' ἐν πρώτοισι μέγα προθορὼν ἐκέλευσεν,
Ἀργεῖοι, καὶ δ' αὖτε μεθίεμεν Ἕκτορι νίκην
Πριαμίδῃ, ἵνα νῆας ἕλῃ καὶ κῦδος ἄρηται; 365
Ἀλλ' ὁ μὲν οὕτω φησὶ καὶ εὔχεται, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι μένει κεχολωμένος ἦτορ·
Κείνου δ' οὔ τι λίην ποθὴ ἔσσεται, εἴ κεν οἱ ἄλλοι
Ἡμεῖς ὀτρυνώμεσθ' ἀμυνέμεν ἀλλήλοισιν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες, 370
Ἀσπίδες ὅσσαι ἄρισται ἐνὶ στρατῷ ἠδὲ μέγισται
Ἑσσάμενοι, κεφαλὰς δὲ παναίθῃσιν κορύθεσσι
Κρύψαντες, χερσίν τε τὰ μακρότατ' ἔγχε' ἑλόντες
Ἴομεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἡγήσομαι, οὐδ' ἔτι φημὶ
Ἕκτορα Πριαμίδην μενέειν, μάλα περ μεμαῶτα. 375
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ μενέχαρμος, ἔχει δ' ὀλίγον σάκος ὤμῳ,
Χείρονι φωτὶ δότω, ὁ δ' ἐν ἀσπίδι μείζονι δύτω.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
Τοὺς δ' αὐτοὶ βασιλῆες ἐκόσμεον οὐτάμενοί περ,
Τυδείδης, Ὀδυσεύς τε, καὶ Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων· 380
Οἰχόμενοι δ' ἐπὶ πάντας, ἀρήϊα τεύχε' ἄμειβον,
Ἐσθλὰ μὲν ἐσθλὸς ἔδυνε, χέρεια δὲ χείρονι δόσκεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκόν,
Βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφι Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Δεινὸν ἄορ τανύηκες ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ, 385
Εἴκελον ἀστεροπῇ· τῷ δ' οὐ θέμις ἐστὶ μιγῆναι
Ἐν δαῒ λευγαλέῃ, ἀλλὰ δέος ἰσχάνει ἄνδρας.
Τρῶας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκόσμει φαίδιμος Ἕκτωρ.

Δὴ ῥα

Itaque tunc [illegible] *contentionem belli intenderunt,*
Caeruleam comam habens Neptunus & illustris Hector,
Scilicet hic quidem Troianis, ille autem Achiuis auxilians.
Inundauit autem mare ad tentoriaque nauesque
Argiuorum: hi autem congrediebantur magno clamore.
Neque maris unda tantum boat ad terram
E ponto impulsa flatu Boreae graui:
Neque ignis tantus crepitus ardentis,
Montis in conuallibus, quando properat urere syluam:
Neque ventus tantum in quercubus excelsis
Sonat, qui maxime valde fremit saeuiens:
Quantus profecto Troianorum et Achiuorum erat clamor
Vehementer vociferantium, quando inuicem ruerunt.
In aciem vero primus iaculatus est illustris Hector
Hasta, quoniam versa erat recta ad se; neque aberrauit,
Qua duo lora circa pectora extensa erant,
Nempe hoc quidem scuti, hoc autem ensis argentei claui-decori:
Quae ei defenderunt tenerum corpus; aegre autem tulit Hector,
Quod ei telum velox irritum euolasset e manu.
Retro autem in multitudinem sociorum recessit, mortem fugiens.
Hunc quidem deinde abeuntem magnus Telamonius Aiax
Saxo, quae passim multa velocium retinacula nauium
Inter pedes pugnantium voluebantur, horum vnum tollens,
In pectus percussit super scutum circumferentiam prope collum:
Trochum autem sicut concussit feriens, rotatusque est vndique.
Velut autem quando ex ictu patris Iouis concidit quercus
Radicitus: teter autem sulphuris fit odor
Ex ea: hunc autem non habet audacia qui viderit
Prope existens: durum enim Iouis magni fulmen:
Sic cecidit Hectoris celeriter humi robur in pulueres:
Manu autem excidit hastam ipsius, autem scutum secutum est
Et galea circa autem ipsum sonuerunt arma decora aere.
Hi autem valde exclamantes accurrerunt filii Graecorum,
Sperantes trahere ad se; iaculabantur autem crebra
Spicula: sed nemo potuit pastorem populorum
Vulnerare, neque percutere prius. n. protexerunt fortissimi
Polydamasque & Aeneas, & diuinus Agenor,
Sarpedonque princeps Lyciorum, & Glaucus eximius:
Caeterorumque nullus ipsum neglexit, sed ante
Scuta rotunda tenebant ipsum: hunc autem socii
Manibus eleuantes portarunt ex labore, donec peruenit ad equos
Veloces, qui ei post pugnam & bellum
Stabant, aurigamque & currus decoros habentes.
Qui hunc ad urbem portarunt grauiter gementem:
Sed quando iam ad vadum peruenerunt placidi fluuii
Xanthi vorticosi, quem immortalis genuit Iupiter:
Ibi ipsum ex equis deposuerunt in terram, eique aquam
Fuderunt: hic autem recreatus est & suspexit oculis.
Sedens autem in genua, atrum sanguinem euomuit:
Iterum autem retro lapsus est in terram, eiusque oculos
Nox obtexit nigra: telum enim adhuc animum domabat.
Argiui igitur vt viderunt Hectorem seorsum euntem,
Alacrius in Troianos insilierunt, memineruntque pugnae.
Tunc longe primus Oileus filius celer Aiax
Satnium vulnerauit hasta insiliens acuta
Enopidem, quem nympha peperit Nais inculpata
Enopi armenta pascenti apud ripas Satnioentis.
Hunc quidem Oiliades hasta inclytus prope ascendens
Iecit ad ventrem: hic autem conuersus est, circaque ipsum
Troiani & Danai commiserunt validam pugnam.
Ad hunc autem Polydamas hastam vibrans accessit vindex
Panthoides: vulnerauit autem Prothoenorem ad dextrum humerum
Filium Arelici: per humerum autem fortis hasta
Penetrauit: hic autem in pulueres lapsus prehendit terram palma.
Polydamas autem insolenter gloriatus est, valde clamans:
Nequaquam rursus puto magnanimi Panthoidae
Manu a robusta vanum exiliisse telum.
Sed aliquis Argiuorum excepit corpore, & ipsum puto
Ei innitentem descendere domum Plutonis intra.

Aiax Hectore vulnerat.

Hector saucius ex acie effertur

Polydamas Prothoenorem interimit.

Aiax Archelochū interficit.

Sic dixit: Argiuis autem dolor factus est ob gloriantem.
Aiaci autem maxime bellicoso animum commouit
Telamoniadae, hunc enim cecidit prope maxime.
Statim autem in abeuntem iaculatus est hasta splendida.
Polydamas autem ipse quidem vitauit mortem nigram
Oblique declinando, excepit autem Antenoris filius
Archelochus: huic enim dij decreuerant mortem.
Hunc percussit capitisque et ceruicis ad iuncturam
Summam in vertebram spinae: ambos autem amputauit neruos.
Huius autem multo prius caput, osque, naresque
Solo admouerant, quam tibiae et genua cadentis.
Aiax autem rursus clamauit inculpato Polydamanti:
Animaduerte Polydama, et mihi verum dic,
Annon est hic vir pro Prothoenore occisus sit
Dignus? non quidem mihi ignauus videtur, neque ex ignauis
Sed frater Antenoris equorum domitoris,
Vel filius: genere enim proxime similis est.

Acamas Boeotium occidit.

Dixit bene cognoscens: Troianos autē dolor cepit animo.
Tunc Acamas Promachum Boeotium vulnerauit hasta,
Circa fratrē stans: hic autem subtrahebat per pedes.
Ob hunc Acamas vehementer gloriatus est, alte clamans:
Argiui telis destinati, minarum insatiabiles,
Non quidem solis labórque erit & luctus
Nobis sed aliquando sic occidemini & vos:
Videte ut vobis Promachus tecum dormit
Hasta mea, ut non fratris vindicta
Diu multa sit: ideò & quilibet optat vir
Fratrem in aedibus belli vindicem restare.

Peneleus Ilioneum perimit.

Sic dixit: Argiuis autem dolor obortus est ob gloriantem:
Peneleo autem maxime bellicoso animum commouit:
Ruit autem in Acamantem: hic autem non sustinuit impetum
Peneleis regis: hic autem vulnerauit Ilioneum
Filium Phorbantis pecorosi, quem maxime
Mercurius Troianorum diligebat, & possessionem dederat.
Sub hoc autem mater solum peperit Ilioneum,
Quem tunc sub palpebra vulnerauit iuxta oculi radices,
Excussitque pupillam, hasta verò per oculum penitus
Et per ceruices-neruum venit: hic autem resedit manus tendens (γρ. διαπρό)
Ambas: Peneleus autem extrahens ensem acutum,
Ceruicem mediam amputauit, deiecitque humi
Ipsa cum galea caput adhuc autem fortis hasta
Erat in oculo: hic autem dixit capite sublato,
Denunciauitque Troianis, & glorians verbum locutus est:
Renunciate mihi, Troiani, vtris Ilionei
Patri charo & matri, ut lugeant in aedibus,
Neque enim ipsa Promachi uxor Alegenoridae
Ob virum charum redeuntem laetabitur: quando iam
Ex Troia cum nauibus reuertemur iuuenes Achiuorum.
Sic dixit: hos autem omnes pallidus timor occupauit:
Circumspiciebat autem vnusquisque quà fugeret grauem mortem.
Dicite nunc mihi Musae caelestes domos habitantes,
Quis iam primus cruenta spolia Achiuorum
Sustulit, postquam inclinauit pugnam inclytus Neptunus. (γρ. Hπτ. Troiani fugiunt.)
Aiax primus Telamonius Hyrtium vulnerauit
Gyrtiadem, Mysorum ducem strenuorum.
Phalcem autem Antilochus & Mermerum spoliauit:
Meriones autem Morynum, & Hippotionem interfecit. (γρ. Ἱπποτίωνα.)
Teucer autem Prothoonaque peremit, & Periphetem.
Atrides autem deinde Hyperenorem pastorem populorum
Vulnerauit ad ilia: viscera verò ea lacerauit
Incidens: anima autem per inflictum vulnus
Erupit coacta, huiusque caligo oculos texit.
Plurimos autem Aiax interfecit Oilei celer filius,
Non enim ei aliquis par ad insequendum pedibus erat
Viros fugientes, quando Iupiter fugam immisisset.

Ὣς ἔφατ', Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε
Τῷ Τελαμωνιάδῃ· τοῦ γὰρ πέσε ἄγχι μάλιστα· 460
Καρπαλίμως δ' ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Πουλυδάμας δ' αὐτὸς μὲν ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν,
Λικριφὶς ἀΐξας, κόμισεν δ' Ἀντήνορος υἱὸς
Ἀρχέλοχος· τῷ γάρ ῥα θεοὶ βούλευσαν ὄλεθρον.
Τόν ῥ' ἔβαλεν κεφαλῆς τε καὶ αὐχένος ἐν συνεοχμῷ, 465
Νείατον ἀστράγαλον, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε·
Τοῦ δὲ πολὺ πρότερη κεφαλὴ στόμα τε ῥῖνές τε
Οὔδει πλῆντ', ἤ περ κνῆμαι καὶ γοῦνα πεσόντος.
Αἴας δ' αὖτ' ἐγέγωνεν ἀμύμονι Πουλυδάμαντι,
Φράζεο Πουλυδάμα, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες, 470
Ἦ ῥ' οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προθοήνορος ἀντὶ πεφάσθαι
Ἄξιος; οὔ μέν μοι κακὸς εἴδεται, οὐδὲ κακῶν ἒξ,
Ἀλλὰ κασίγνητος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο,
Ἢ πάϊς· αὐτῷ γὰρ γενεὴν ἄγχιστα ἐῴκει.
Ἦ ῥ' εὖ γιγνώσκων, Τρῶας δ' ἄχος ἔλλαβε θυμόν. 475
Ἔνθ' Ἀκάμας Πρόμαχον Βοιώτιον οὔτασε δουρὶ,
Ἀμφὶ κασιγνήτῳ βεβαώς· ὁ δ' ὕφελκε ποδοῖιν.
Τῷ δ' Ἀκάμας ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας,
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἀπειλάων ἀκόρητοι,
Οὔ θην οἴοισίν γε πόνος τ' ἔσεται καὶ ὀϊζὺς 480
Ἡμῖν, ἀλλά ποθ' ὧδε κατακτενέεσθε καὶ ὔμμες·
Φράζεσθ' ὡς ὑμῖν Πρόμαχος δεδμημένος εὕδει
Ἔγχει ἐμῷ, ἵνα μή τι κασιγνήτοιό γε ποινὴ
Δηρὸν ἄτιτος ἔῃ· τὼ καί κέ τις εὔχεται ἀνὴρ
Γνωτὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα λιπέσθαι. 485
Ὣς ἔφατ', Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Πηνελέῳ δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
Ὁρμήθη δ' Ἀκάμαντος· ὁ δ' οὐχ ὑπέμεινεν ἐρωὴν
Πηνελέωο ἄνακτος· ὁ δ' οὔτασεν Ἰλιονῆα,
Υἱὸν Φόρβαντος πολυμήλου, τόν ῥα μάλιστα 490
Ἑρμείας Τρώων ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσε·
Τῷ δ' ἄρ' ὑπὸ μήτηρ μοῦνον τέκεν Ἰλιονῆα.
Τὸν τόθ' ὑπ' ὀφρύος οὖτα κατ' ὀφθαλμοῖο θέμεθλα,
Ἐκ δ' ὦσε γλήνην· δόρυ δ' ὀφθαλμοῖο διαπρὸ
Καὶ διὰ ἰνίου ἦλθεν· ὁ δ' ἕζετο χεῖρε πετάσσας 495
Ἄμφω· Πηνέλεως δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
Αὐχένα μέσσον ἔλασσεν, ἀπήραξεν δὲ χαμᾶζε
Αὐτῇ σὺν πήληκι κάρη· ἔτι δ' ὄβριμον ἔγχος
Ἦεν ἐν ὀφθαλμῷ· ὁ δὲ φὴ κώδειαν ἀνασχὼν,
Πέφραδέ τε Τρώεσσι, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα, 500
Εἰπέμεναί μοι Τρῶες ἀγαυοῦ Ἰλιονῆος
Πατρὶ φίλῳ καὶ μητρὶ, γοήμεναι ἐν μεγάροισιν·
Οὐδὲ γὰρ ἡ Προμάχοιο δάμαρ Ἀλεγηνορίδαο
Ἀνδρὶ φίλῳ ἐλθόντι γανύσσεται, ὁππότε κεν δὴ
Ἐκ Τροίης σὺν νηυσὶ νεώμεθα κοῦροι Ἀχαιῶν. 505
Ὣς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα·
Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ὅς τις δὴ πρῶτος βροτόεντ' ἀνδράγρι' Ἀχαιῶν
Ἤρατ', ἐπεί ῥ' ἔκλινε μάχην κλυτὸς ἐννοσίγαιος. 510
Αἴας ῥα πρῶτος Τελαμώνιος Ὕρτιον οὖτα
Γυρτιάδην, Μυσοῖσιν ἡγήτορα καρτεροθύμων·
Φάλκην δ' Ἀντίλοχος καὶ Μέρμερον ἐξενάριξε·
Μηριόνης δὲ Μόρυν τε καὶ Ἱπποτίωνα κατέκτα·
Τεῦκρος δὲ Προθόωνά τ' ἐνήρατο καὶ Περιφήτην· 515
Ἀτρεΐδης δ' ἄρ' ἔπειθ' Ὑπερήνορα ποιμένα λαῶν
Οὖτα κατὰ λαπάρην, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς ἄφυσσε
Δῃώσας· ψυχὴ δὲ κατ' οὐταμένην ὠτειλὴν
Ἔσσυτ' ἐπειγομένη, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Πλείστους δ' Αἴας εἷλεν Ὀϊλῆος ταχὺς υἱός· 520
Οὐ γάρ οἵ τις ὁμοῖος ἐπισπέσθαι ποσὶν ἦεν
Ἀνδρῶν τρεσσάντων, ὅτε τε Ζεὺς ἐν φόβον ὄρσῃ.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἡ ο μικρὸν ῥαψῳδία.

Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Δαναῶν ὑπὸ χερσίν,
οἱ μὲν δὴ παρ' ὄχεσφιν ἐρητύοντο μένοντες,
χλωροὶ ὑπαὶ δείους, πεφοβημένοι· ἔγρετο δὲ Ζεὺς
Ἴδης ἐν κορυφῇσι παρὰ χρυσοθρόνου Ἥρης· 5
στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, ἴδε δὲ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς,
τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθεν
Ἀργείους, μετὰ δέ σφι Ποσειδάωνα ἄνακτα.
Ἕκτορα δ' ἐν πεδίῳ ἴδε κείμενον, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εἵαθ'· ὁ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι κῆρ ἀπινύσσων, 10
αἷμ' ἐμέων, ἐπεὶ οὔ μιν ἀφαυρότατος βάλ' Ἀχαιῶν.
τὸν δὲ ἰδὼν ἐλέησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδὼν Ἥρην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦ μάλα δὴ κακότεχνος, ἀμήχανε, σὸς δόλος, Ἥρη,
Ἕκτορα δῖον ἔπαυσε μάχης, ἐφόβησε δὲ λαούς. 15
οὐ μὰν οἶδ' εἰ αὖτε κακορραφίης ἀλεγεινῆς
πρώτη ἐπαύρηαι, καί σε πληγῇσιν ἱμάσσω.
ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε τ' ἐκρέμω ὑψόθεν, ἐκ δὲ ποδοῖιν
ἄκμονας ἧκα δύω, περὶ χερσὶ δὲ δεσμὸν ἴηλα
χρύσεον ἄρρηκτον; σὺ δ' ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν 20
ἐκρέμω· ἠλάστεον δὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον,
λῦσαι δ' οὐκ ἐδύναντο παρασταδόν· ὃν δὲ λάβοιμι,
ῥίπτασκον τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ, ὄφρ' ἂν ἵκηται
γῆν ὀλιγηπελέων· ἐμὲ δ' οὐδ' ὧς θυμὸν ἀνίει
ἀζηχὴς ὀδύνη Ἡρακλῆος θείοιο, 25
τὸν σὺ ξὺν Βορέῃ ἀνέμῳ πεπιθοῦσα θυέλλας
πέμψας ἐπ' ἀτρύγετον πόντον, κακὰ μητιόωσα,
καί μιν ἔπειτα Κόωνδ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας.
τὸν μὲν ἐγὼν ἔνθεν ῥυσάμην, καὶ ἀνήγαγον αὖτις
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον, καὶ πολλά περ ἀθλήσαντα. 30
τῶν σ' αὖτις μνήσω, ἵν' ἀπολλήξῃς ἀπατάων,
ὄφρ' ἴδῃ ἤν τοι χραίσμῃ φιλότης τε καὶ εὐνή,
ἣν ἐμίγης ἐλθοῦσα θεῶν ἄπο, καί μ' ἀπάτησας.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 35
Ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος
ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι,
σή θ' ἱερὴ κεφαλὴ καὶ νωΐτερον λέχος αὐτῶν
κουρίδιον, (τὸ μὲν οὐκ ἂν ἐγώ ποτε μὰψ ὀμόσαιμι) 40
μὴ δι' ἐμὴν ἰότητα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
πημαίνει Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα, τοῖσι δ' ἀρήγει·
ἀλλά που αὐτὸν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει,
τειρομένους δ' ἐπὶ νηυσὶν ἰδὼν ἐλέησεν Ἀχαιούς.
αὐτάρ τοι καὶ κείνῳ ἐγὼ παραμυθησαίμην 45
τῇ ἴμεν, ᾗ κεν δὴ σύ, κελαινεφές, ἡγεμονεύῃς.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Εἰ μὲν δὴ σύ γ' ἔπειτα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
ἶσον ἐμοὶ φρονέουσα μετ' ἀθανάτοισι καθίζοις, 50
τῶ κε Ποσειδάων γε, καὶ εἰ μάλα βούλεται ἄλλῃ,
αἶψα μεταστρέψειε νόον μετὰ σὸν καὶ ἐμὸν κῆρ.
ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐτεόν γε καὶ ἀτρεκέως ἀγορεύεις,
ἔρχεο νῦν μετὰ φῦλα θεῶν, καὶ δεῦρο κάλεσσον
Ἶρίν τ' ἐλθέμεναι, καὶ Ἀπόλλωνα κλυτότοξον, 55
ὄφρ' ἣ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἔλθῃ, καὶ εἴπῃσι Ποσειδάωνι ἄνακτι
παυσάμενον πολέμοιο τὰ ἃ πρὸς δώμαθ' ἱκέσθαι·
Ἕκτορα δ' ὀτρύνῃσι μάχην ἐς Φοῖβος Ἀπόλλων,
αὖτις δ' ἐμπνεύσῃσι μένος, λελάθῃ δ' ὀδυνάων, 60
αἳ νῦν μιν τείρουσι κατὰ φρένας· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς

ILIADIS HOMERI XV. COMPOSITIO.

Sed postquam transiuere palos & fossam inermes
Fugientes, multique prostrati sunt Danaorum a manibus:
Hi quidem iam apud currus coërcebantur manentes,
Pallidi prae timore, fugati: experrectus est autem Iupiter
Idae in verticibus apud habentem-thronum-aureum Iunonem.
Stetit autem exurgens viditque Troianos & Achiuos:
Hos quidem turbatos, illos autem turbantes a tergo
Argiuos, inter vero ipsos Neptunum regem.
Hectorem autem in campo vidit iacentem, circum autem socij
Sedebant: hic autem graui angebatur anhelitu mente alienatus,
Sanguinem vomens, quia non eum vilissimus laeserat Graecorum.
Hunc autem videns misertus est pater hominumque deorumque,
Grauiter autem torue intuitus Iunonem verbo allocutus est,
Certe valde improba malignum, o Iuno, tuus dolus,
Hectora nobilem cessare fecit a pugna, fugauitque copias.
Non quidem scio si rursus iniquitatis perniciosae
Prima fructus percipias, & te verberibus caedam.
An non meministi quando pendebas ex alto, sub autem pedibus
Incudes pressi duas, circa autem manus vinculum ligaui
Aureum infrangibile? tu autem in aethere & nubibus
Pependisti, aegre-ferebant autem dij per magnum Olympum:
Soluere autem non potuerunt circumstantes, quem autem apprehendissem
Proijciebam correptum de caelo, donec perueniret
In terram vix spirans: me autem neque sic ira remisit
Acerba propter cruciatum Herculis diuini,
Quem tu cum Borea vento inducens procellas
Misisti in infrugiferum pontum, mala machinata,
Et ipsum postea Coon bene habitatam adduxisti:
Hunc quidem ego inde liberaui & reduxi iterum
Argos in aptum-equis, & multa licet perpessum.
Haec tibi rursus in memoriam reducam, vt desistas a fraudibus,
Vt scias an tibi profuerit congressusque & cubile
Quo mixta es veniens seorsum a dijs & me decepisti.
Sic dixit: horruit autem bouinis oculis veneranda Iuno:
Et ipsum elata voce verbis velocibus allocuta est:
Sciat nunc hoc terra & caelum latum superne,
Et subter-labens Stygis aqua, quod maximum
Iuramentum grauissimumque est beatis dijs)
Tuumque sacrum caput, & noster lectus ipsorum
Iuuenilis, (quem quidem non ego vnquam temere iurarim)
Non per meum consilium Neptunus terrae quassator
Laedit Troianosque & Hectorem: his autem auxiliatur.
Sed nimirum ipsum animus impellit & instigat:
Afflictos autem apud naues videns misertus est Achiuos.
Sed sane & illi ego consuluerim
Ea ire, qua quidem tu o Iupiter atras-nubes cogens duxeris.
Sic dixit: risit autem pater hominumque deorumque,
Et ipsam respondens verbis velocibus allocutus est:
Si quidem iam tu nunc bouinis-oculis veneranda Iuno
Idem mecum sentiens inter immortales sederes,
Propterea Neptunus, etsi valde velit aliò,
Confestim conuerteret mentem ad tuam & meam voluntatem.
Sed si iam quidem ex-animo, & vere loqueris,
Vade nunc ad coetus deorum, & huc voca
Irimque accedere & Apollinem inclytum-arcu,
Vt haec quidem ad exercitum Achiuorum loricatorum
Eat & dicat Neptuno regi
Vt cessans a pugna, suas ad aedes redeat.
Hectorem vero incitet ad pugnam clarus Apollo:
Iterum autem inspiret robur, obliuiscaturque dolorum,
Qui nunc ipsum affligunt in mentibus: sed Achiuos

Iupiter expergefactus Iunonem obiurgat.

γ. Ὄφρα ἴδῃς.

Iuno Ioui negat suo impulsu Neptunum adesse Graecis.

γ. Κτεινομένους δ'.

Iupiter Iunoni iubet vt sibi Iridem accersat & Apollinem.

γ. Πεπαυμένον.

Iterum autem ipsis imbellem fugam immittens.
Fugientes autem in naues transtratas cadant
Pelidæ Achillis: hic verò excitabit suum socium
Patroclum, hunc que interficiet hasta illustris Hector
Ilium ante, multos ubi perdiderit iuuenes
Alios: post autem filium meum Sarpedona diuinum.
Ob hunc autem iratus interficiet Hectorem nobilis Achilles.
Ex hoc. a. certè deinceps conuersam insecutionem à nauib.
Semper ego faciam perpetuò, usque dum Achiui
Ilium excelsum ceperint, Mineruæ per consilia:
Prius. a. neque ego cessabo ab ira, neque quempiam aliorũ
Immortalium Danais auxiliari hic sinam:
Prius quam Pelidæ compleatur desiderium,
Sicut ei promisi primum, annuique meo capite,
Die illo, quando mea Dea Thetis complexa est genua,
Supplicans ut honorarem Achillem urbium vastatorem.
Iuno reliquos Deos adit. Sic dixit: neque immorigera fuit dea albis ulnis Iuno:
Descendit autem ab Idæis montibus in altum Olympum.
Sicut autem quando discurrit mens viri, qui per multam
Terram profectus, mentibus prudentibus considerarit,
Huc ingrediar vel illuc, cogitaritque, multa:
Sic cito properans peruolauit veneranda Iuno:
Peruenit. a. in altum Olympum, congregatis. a. superuenit
Immortalibus dijs Iouis in domo: hi verò conspicati
Omnes assurrexerunt, & excipiebant poculis:
Themis Iunoni propinat. Hæc autem alios quidẽ dimisit, à Themide a. pulchrigena
Suscepit poculum: prima enim obuia venit currens,
Et ipsam edux voce verbis velocibus allocuta est:
Iuno, cur ascendis? turbatæ autem similis es?
Num valdè iã te terruit Saturni filius, qui tibi maritus est?
Huic autem respondit deinde dea albis ulnis Iuno:
Ne ex me, dea Themis, hæc interroga, scis & ipsa
Qualis illius animus superbus & sæuus.
Sed tu præsis inter deos in ædibus conuiuio æquali:
Hæc autem & inter omnes audies immortales,
Qualia Iupiter mala opera machinatur: nec quicquã puto
Omnibus pariter animum gauisurum, neque mortalibus,
Neque dijs, etsi quis nunc conuiuatur hilaris.
Hæc quidem sic locuta consedit veneranda Iuno.
Molestè tulerunt autem per domum Iouis dij, illa. a. risit
Labiis: non tamen frons super supercilia nigra
Exhilarata est: inter omnes autem indignata locuta est:
Ah stulti nos, qui Ioui irascimur insipienter,
Aut etiam ipsum cupimus reprimere propius accedentes
Vel verbo, vel vi: hic verò longè sedens non curat,
Neque mouetur: dicit enim inter immortales deos
Fortitudineque, potentiaque eximie se esse optimum.
Ideò tolerate quodcunque vobis malum miserit cuique.
Iam enim nunc opinor Marti infortunium factum esse.
Filius enim ei interijt in pugna, dilectissimus virorum
Ascalaphus, quem ait suum esse potens Mars.
Mars audita morte filij irascitur. Sic dixit: sed Mars virentia feriebat femora
Manibus demissis, lugens autem allocutus est,
Ne nunc mihi succenseatis cælestes domos incolentes,
Ulcisci cædem filij profecto ad naues Achiuorum,
Etiam si mihi quoque fatum sit, Iouis percusso fulmine,
Iacere unà cum mortuis inter sanguinem & puluerem.
Sic dixit: & equos iussit Metumque Fugamq.
Iungere: ipse autem arma induebat prefulgentia,
Tunc quædam maiorq. & grauior alia
A Ioue immortalibus ira & indignatio parata fuisset:
Nisi Minerua cunctis timens dijs
Exiluisset è vestibulo: liquit autem solium ubi sedebat:
Huius quidem à capite galeam dempsit & scutum humeris:
Minerua Martem cohibet. Hastamq. firmauit valida è manu rapiens
Æream: hæc autem verbis corripuit impetuosum Martẽ:
Furiose, mentibus stolide, perijsti: an verò tibi frustra
Aures ad audiendum sunt: mens autem perijt & pudor?
Non audis quæ dicit dea albas-ulnas-habens Iuno?

Αὖτις ἀποστρέψῃσιν ἀνάλκιδα φύζαν ἐνόρσας,
Φεύγοντες δ' ἐν νηυσὶ πολυκλήϊσι πέσωσι
Πηλεΐδεω Ἀχιλῆος· ὁ δ' ἀνστήσει ὃν ἑταῖρον
Πάτροκλον, τὸν δὲ κτενεῖ ἔγχεϊ φαίδιμος Ἕκτωρ 65
Ἰλίου προπάροιθε, πολέας ὀλέσαντ' αἰζηοὺς
Τοὺς ἄλλους, μετὰ δ' υἱὸν ἐμὸν Σαρπηδόνα δῖον.
Τοῦ δὲ χολωσάμενος κτενεῖ Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἐκ τοῦ δ' ἄν τοι ἔπειτα παλίωξιν παρὰ νηῶν
Αἰὲν ἐγὼ τεύχοιμι διαμπερὲς, εἰς ὅ κ' Ἀχαιοὶ 70
Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλάς.
Τὸ πρὶν δ' οὔτ' ἄρ' ἐγὼ παύω χόλον, οὔτε τιν' ἄλλον
Ἀθανάτων Δαναοῖσιν ἀμυνέμεν ἐνθάδ' ἐάσω,
Πρίν γε τὸ Πηλεΐδαο τελευτηθῆναι ἐέλδωρ,
Ὥς οἱ ὑπέστην πρῶτον, ἐμῷ δ' ἐπένευσα κάρητι, 75
Ἤματι τῷ ὅτ' ἐμεῖο θεὰ Θέτις ἥψατο γούνων,
Λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Βῆ δ' ἐξ Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀΐξῃ νόος ἀνέρος, ὅς τ' ἐπὶ πολλὴν 80
Γαῖαν ἐληλουθὼς, φρεσὶ πευκαλίμῃσι νοήσῃ,
Ἔνθ' εἴην ἢ ἔνθα, μενοινήῃσί τε πολλά·
Ὣς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο πότνια Ἥρη·
Ἵκετο δ' αἰπὺν Ὄλυμπον, ὁμηγερέεσσι δ' ἐπῆλθεν
Ἀθανάτοισι θεοῖσι Διὸς δόμῳ· οἱ δὲ ἰδόντες, 85
Πάντες ἀνήϊξαν, καὶ δεικανόωντο δέπασσιν.
Ἡ δ' ἄλλους μὲν ἔασε, Θέμιστι δὲ καλλιπαρῄῳ
Δέκτο δέπας· πρώτη γὰρ ἐναντίη ἦλθε θέουσα·
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἥρη, τίπτε βέβηκας; ἀτυζομένῃ δὲ ἔοικας; 90
Ἦ μάλα δή σ' ἐφόβησε Κρόνου πάϊς, ὅς τοι ἀκοίτης;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Μή με θεὰ Θέμι ταῦτα διείρεο, οἶσθα καὶ αὐτὴ
Οἷος κείνου θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής·
Ἀλλὰ σύ γ' ἄρχε θεοῖσι δόμοις ἔνι δαιτὸς ἐΐσης· 95
Ταῦτα δὲ καὶ μετὰ πᾶσιν ἀκούσεαι ἀθανάτοισιν,
Οἷα Ζεὺς κακὰ ἔργα πιφαύσκεται· οὐδέ τί φημι
Πᾶσιν ὁμῶς θυμὸν κεχαρησέμεν, οὔτε βροτοῖσιν,
Οὔτε θεοῖς, εἴ πέρ τις ἔτι νῦν δαίνυται εὔφρων.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσα καθέζετο πότνια Ἥρη· 100
Ὄχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοί· ἡ δ' ἐγέλασσε
Χείλεσιν, οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν
Ἰάνθη· πᾶσιν δὲ νεμεσσηθεῖσα μετηύδα,
Νήπιοι, οἳ Ζηνὶ μενεαίνομεν ἀφρονέοντες,
Ἦ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν ἆσσον ἰόντες, 105
Ἢ ἔπει, ἠὲ βίῃ· ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει,
Οὐδ' ὄθεται· φησὶν γὰρ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
Κάρτεΐ τε σθένεΐ τε διακριδὸν εἶναι ἄριστος.
Τὼ ἔχεθ' ὅττι κεν ὔμμι κακὸν πέμπῃσιν ἑκάστῳ.
Ἤδη γὰρ νῦν ἔλπομ' Ἄρηΐ γε πῆμα τετύχθαι· 110
Υἱὸς γάρ οἱ ὄλωλε μάχῃ ἔνι φίλτατος ἀνδρῶν
Ἀσκάλαφος, τόν φησιν ὃν ἔμμεναι ὄβριμος Ἄρης.
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ Ἄρης θαλερὼ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα,
Μὴ νῦν μοι νεμεσήσετ', Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες, 115
Τείσασθαι φόνον υἷος ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Εἴ πέρ μοι καὶ μοῖρα, Διὸς πληγέντι κεραυνῷ
Κεῖσθαι ὁμοῦ νεκύεσσι μεθ' αἵματι καὶ κονίῃσιν.
Ὣς φάτο, καί ῥ' ἵππους κέλετο Δεῖμόν τε Φόβον τε
Ζευγνύμεν· αὐτὸς δ' ἔντε' ἐδύσετο παμφανόωντα. 120
Ἔνθα κ' ἔτι μείζων τε καὶ ἀργαλεώτερος ἄλλος
Πὰρ Διὸς ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῆνις ἐτύχθη,
Εἰ μὴ Ἀθήνη πᾶσι περιδείσασα θεοῖσιν
Ὦρτο διὲκ προθύρου, λίπε δὲ θρόνον ἔνθα θάασσε.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κεφαλῆς κόρυθ' εἵλετο, καὶ σάκος ὤμων, 125
Ἔγχος δ' ἔστησε στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ἑλοῦσα
Χάλκεον· ἡ δ' ἐπέεσσι καθάπτετο θοῦρον Ἄρηα,
Μαινόμενε, φρένας ἠλὲ, διέφθορας· ἦ νύ τοι αὔτως
Οὔατ' ἀκουέμεν ἐστὶ, νόος δ' ἀπόλωλε καὶ αἰδώς;
Οὐκ ἀΐεις ἅ τέ φησι θεὰ λευκώλενος Ἥρη; 130

Ἣ δὴ

Ἣ δὴ νῦν παρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου εἰλήλουθεν.
Ἦ ἐθέλεις αὐτὸς μὲν ἀναπλήσας κακὰ πολλὰ,
Ἂψ ἴμεν Οὔλυμπόνδε καὶ ἀχνύμενός περ ἀνάγκῃ,
Αὐτὰρ τοῖς ἄλλοισι κακὸν μέγα πᾶσι φυτεῦσαι;
Αὐτίκα γὰρ Τρῶας μὲν ὑπερθύμους καὶ Ἀχαιοὺς 135
Λείψει, ὃ δ' ἡμέας εἶσι κυδοιμήσων ἐς Ὄλυμπον·
Μάρψει δ' ἑξείης ὅς τ' αἴτιος, ὅς τε καὶ οὐκί.
Τῷ σ' αὖ νῦν κέλομαι μεθέμεν χόλον υἷος ἑοῖο·
Ἤδη γάρ τις τοῦ γε βίην καὶ χεῖρας ἀμείνων
Ἢ πέφατ', ἢ καὶ ἔπειτα πεφήσεται· ἀργαλέον δὲ 140
Πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενεήν τε τόκον τε.
Ὣς εἰποῦσ', ἵδρυσε θρόνῳ ἔνι θοῦρον Ἄρηα.
Ἥρη δ' Ἀπόλλωνα καλέσσατο δώματος ἐκτὸς,
Ἶρίν θ', ἥ τε θεοῖσι μετάγγελος ἀθανάτοισι,
Καί σφεας φωνήσασ', ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 145
Ζεὺς σφὼ εἰς Ἴδην κέλετ' ἐλθέμεν ὅττι τάχιστα·
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθητε, Διός τ' εἰς ὦπα ἴδησθε,
Ἔρδειν ὅττί κε κεῖνος ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσα, πάλιν κίε πότνια Ἥρη·
Ἕζετο δ' εἰνὶ θρόνῳ· τὼ δ' ἀΐξαντε πετέσθην, 150
Ἴδην δ' ἵκανον πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·
Εὗρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ
Ἥμενον, ἀμφὶ δέ μιν θυόεν νέφος ἐστεφάνωτο.
Τὼ δὲ πάροιθ' ἐλθόντε Διὸς νεφεληγερέταο
Στήτην· οὐδέ σφωϊν ἰδὼν ἐχολώσατο θυμῷ, 155
Ὅττί οἱ ὦκ' ἐπέεσσι φίλης ἀλόχοιο πιθέσθην·
Ἶριν δὲ προτέρην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Βάσκ' ἴθι Ἶρι ταχεῖα, Ποσειδάωνι ἄνακτι
Πάντα τάδ' ἀγγεῖλαι, μὴ δὲ ψευδάγγελος εἶναι.
Παυσάμενόν μιν ἄνωχθι μάχης ἠδὲ πτολέμοιο 160
Ἔρχεσθαι μετὰ φῦλα θεῶν, ἢ εἰς ἅλα δῖαν.
Εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται, ἀλλ' ἀλογήσει,
Φραζέσθω δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Μή μ' οὐδὲ κρατερός περ ἐὼν ἐπιόντα ταλάσσῃ
Μεῖναι· ἐπεί εὑ φημὶ βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι, 165
Καὶ γενεῇ πρότερος· τοῦ δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
Ἶσόν ἐμοὶ φάσθαι, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ νεφέων πτῆται νιφὰς ἠὲ χάλαζα 170
Ψυχρὴ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο·
Ὣς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο ὠκέα Ἶρις,
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη κλυτὸν ἐννοσίγαιον,
Ἀγγελίην τινά τοι γαιήοχε κυανοχαῖτα
Ἦλθον δεῦρο φέρουσα παραὶ Διὸς αἰγιόχοιο. 175
Παυσάμενόν σ' ἐκέλευσε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
Ἔρχεσθ' ἢ μετὰ φῦλα θεῶν, ἢ εἰς ἅλα δῖαν.
Εἰ δέ οἱ οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεαι, ἀλλ' ἀλογήσεις,
Ἠπείλει καὶ κεῖνος ἐναντίβιον πολεμίξων
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι· σὲ δ' ὑπεξαλέασθαι ἄνωγε 180
Χεῖρας· ἐπεὶ σέο φησὶ βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι,
Καὶ γενεῇ πρότερος· σὸν δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
Ἶσόν οἱ φάσθαι, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κλυτὸς ἐννοσίγαιος,
Ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἀγαθός περ ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπεν, 185
Εἴ μ' ὁμότιμον ἐόντα βίῃ ἀέκοντα καθέξει.
Τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοὶ, οὓς τέκε Ῥέα,
Ζεὺς καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ' Ἀΐδης ἐνέροισιν ἀνάσσων.
Τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.
Ἤτοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἅλα ναιέμεν αἰεὶ 190
Παλλομένων, Ἀΐδης δ' ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα·
Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσι.
Γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων, καὶ μακρὸς Ὄλυμπος·
Τῷ ῥα καὶ οὔ τι Διὸς βέομαι φρεσὶν, ἀλλὰ ἕκηλος,
Καὶ κρατερός περ ἐὼν, μενέτω τριτάτῃ ἐνὶ μοίρῃ. 195
Χερσὶ δὲ μή τί με πάγχυ κακὸν ὣς δειδισσέσθω.
Θυγατέρεσσιν γάρ τε καὶ υἱάσι βέλτερον εἴη
Ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν ἐνισσέμεν, οὓς τέκεν αὐτὸς,
Οἵ ἑθεν ὀτρύνοντος ἀκούσονται καὶ ἀνάγκῃ.

Qui iam nunc a Ioue Olympio venit.
An vis ipse quidem perpessus mala multa
Reuerti ad Olympum quamuis dolens necessitate?
Ceterum hic aliis malum magnum omnibus feceris?
Continuò enim Troianos quidem magnanimos & Achiuos 135
Linquet: hic autem vos veniet conturbaturus in Olympum:
Corripiet autè ordine oēs, qui q; in-culpa est, qui q; et ā non.
Ideò te rursus nunc iubeo sedare iram filij tui:
Iam enim aliquis eo potentia & manibus fortior
Vel interfectus est, vel etiā postea interficietur. Difficile.n. 140
Omnium hominum liberare generationem & partum.
Sic locuta, firmauit in solio impetuosum Martem.
Iuno autem Apollinem vocauit domum extra,
Irimq; quæ dijs internuncia est immortalibus,
Et ipsos compellans verbis velocibus allocuta est: 145
Iupiter vos in Idam iubet venire quam celerrimè,
At postquam veneritis, Iouisq; conspectum aspexeritis,
Facite quicquid ille iniunxerit & præceperit.
Hæc quidem sic locuta, retro cessit veneranda Iuno.
Sedebatq; in solio: hi autem properantes volauerunt. 150
Idam autem peruenerunt multi-fontem, matrem ferarum:
Inuenerūt autem latè-videntem Iouem in Gargaro summo
Sedentem, circum autem ipsum odorifera nubes voluta erat.
Hi autem coram vt-venerunt Ioue nubicogo
Steterunt, neque ipsis videns iratus est animo, 155
Quoniam ei celeriter verbis dilectæ vxoris paruerant.
Irim autem priorem verbis velocibus allocutus est:
Vade age Iris velox, Neptuno regi
Omnia hæc nuncia, neq; falsa nuncia sis:
Vt-desistentem ipsum iube à pugna & bello 160
Venire ad cœtus deorum vel in mare diuinum.
Si autem meis non verbis obediet, sed spernet,
Consideret vero deinde in mente & in animo,
Ne me neq; fortis quamuis existens, inuadentem sustineat
Expectare: quoniā eo dico viribus multò præstantiorē me esse. 165
Et natu maiorem: huius autem non veretur dilectum cor
Aequalem mihi se dicere, quem metuunt & ceteri.
Sic dixit, neque immorigera fuit ventipes velox Iris:
Descendit autem ab Idæis montibus ad Ilium sacrum.
Velut autem cum ex nubibus volat nix, aut grando 170
Gelida ab impetu serenifici Boreæ:
Sic celeriter festinans deuolauit velox Iris,
Prope autem stans allocuta est inclytum Neptunum:
Nuncium aliquod tibi Neptune nigris-crinibus-decore
Veni huc afferens à Ioue ægidem gestante: 175
Cessantem te iubet a pugna & bello
Venire ad cœtus deorum, aut in mare amplum.
Si autem eius verbis non obtemperabis, sed sperneres,
Minatus est & ille ex-aduerso pugnantem
Huc se venturum: te autem euitare iubet 180
Manus: quoniam te ait viribus multò fortiorem esse,
Et natu maiorem: tuum autem non curat charum cor
Aequalem se ei dicere, quem pertimescunt & alij.
Hunc.n. valde indignatus affatus est inclytus Neptunus:
Proh malū, certè bonus quāuis existens superbè locutus est, 185
Si me paris honoris existentem vi inuitum prohibebit.
Tres enim ex Saturno sumus fratres, quos peperit Rhea,
Iupiter & ego, tertius autem Pluto inferis imperans.
Trifariā.n. omnia diuisa-sūt: quisq; verò nactus est honorē:
Quippe ego sortitus sum canum mare habitare semper 190
Motis-sortibus: Pluto.n. sortitus est caliginem obscuram:
Iupiter.n. sortitus est cœlum latum in æthere & nubibus.
Terra autem adhuc communis omnium, & altus Olympus.
Ideò sanè nequaquam Iouis sequar (al. curo) mentes, sed quietus.
Quamuis fortis existens, maneat tertia in portione. 195
Manibus verò ne quid me omnium ignauum veluti terreat:
Filias enim & filios vtilius esset
Asperis verbis increpare, quos genuit ipse:
Qui eum impellentem audient vel necessitate.

Iuno Apollini & Iridi Iouis mandata refert.

Neptunus Ioui stomachatur.

Huic autem respondit deinde ventipes velox Iris:
Itáne iam a te, Neptune cærulea-coma-decore,
Hoc referam Iouis responsum sæuumq́, durumq́?
An quid mutabis? mutabiles quidem mentes bonorum.
Scis quod maiores-natu-Erinnes semper sequuntur.
Hanc autem rursus allocutus est Neptunus quatiens-terram
Iris dea, valde hoc verbum opportune dixisti.
Bonum & hoc est, quando nuncius decentia nouit.
Sed hic grauis dolor cor & animum occupat,
Quando parem-dignitate & pari decretum (i. natum) fato
Obiurgare vult iracundis verbis:
Sed certè nunc quidem quamuis indignatus cedam.
Aliud verò tibi dicam, & minabor illud animo:
Siquidem sine (i. inuito) me & Minerua prædatrice,
Iunone, Mercurióque & Vulcano rege,
Ilio excelso parcet, neque volet
Destruere, daréque magnam victoriam Argiuis,
Sciat hoc, quod nobis insanabilis iracundia erit.

Iupiter Apollinem mittit ad fulciendú Hectorem.

Sic fatus, liquit populum Achaicum Neptunus,
Subiitq́, potũ profectus, desiderabant autem eum heroes Achiui.
Et tunc Apollinem allocutus est nubicogus Iupiter.
Vade nunc dilecte Phœbe ad Hectorem ære armatum.
Nunc etenim Neptunus quatiens terram
Abit in mare humidum, fugiens iram grauem
Nostram. nam (alioqui) valde pugnam audiuissent & alij

Qui quidem inferi sunt dij, Saturnum circa existentes.
Sed hoc tum mihi multò vtilius tum sibi ipsi
Fuit, quod antè indignatus euitauit
Manus meas: quoniam non sine-sudore perfecta fuisset res.
Sed tu quidem manibus accipe ægidem fimbriatam,
Quam valde quassans terreto heroas Achiuos:
Tibi verò ipsi curæ sit ò Apollo procul feriens, illustris Hector.
Tantisper itaque ei excita robur magnum, dum Achiui
Fugientes ad nauésque & Hellespontum peruenient.
Hinc autem ipse ego consultabo opúsque verbúmque,
Vt & rursus Achiui respirent à labore.

Apollo Hectoré aggressus suscipit.

Sic dixit. neque sanè patri immorigerus fuit Apollo:
Descendit verò ab Idæis montibus, accipitri similis
Celeri columbarum-occisori, quique celerrimus volucrum.
Inuenit filium Priami prudentis Hectorem nobilem
Sedẽtem, neque amplius iacebat, modo autem collegerat animũ,
Circum se agnoscens socios: sed anhelitus & sudor
Cessarat, postquam ipsum excitauit Iouis animus Aegiochi.
Propè autem stans, eum allocutus est longè operans Apollo:
Hector fili Priami, cur autem tu seorsum ab aliis
Sedes infirmus? num aliquis te dolor occupat?
Hunc autem languidus allocutus est galea-motor Hector:
Quis verò tu es optime deorum qui me interrogas coram?
Non audis quòd me nauium ad puppes Achiuorum,
Suos socios perdentem, in bello strenuus percussit Aiax
Saxo ad pectus: cessare fecit autem à strenua fortitudine?
Et certè equidem putabam mortuos & domum Plutonis
Die hoc me visurum, quoniam charam expirabam animã.
Hunc autem rursus allocutus est rex longe-operans Apollo:
Confide nunc, talem tibi adiutorem Saturnius
Ex Ida emisit astare & auxiliari,
Illustrem Apollinem aureo-gladio-conspicuum, qui te antea
Protego simul ipsumq́, & altam vrbem.
Sed age, nunc equites hortare multos,
Naues ad concauas impellere veloces equos.
Sed ego ante iens, equis viam
Omnem cõplanabo, & vertam in fugam heroas Achiuos.

Hector prælium repetit.

Sic locutus, inspirauit robur magnum pastori populorum
Vt autem quũ quis qui-diu-stetit equus hordeo-pastus ad præsepe,
Vinculo perrupto, currit per cãpũ strepẽs-pulsando terrã,
Assuetus lauari pellucido fluuio,
Exultans: altè autem caput tenet, circa autem iubæ
Humeros motantur: hunc autem splendore fretum,
Facilè genua ferunt ad consueta-loca & pascua equorum:

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις, 200
Οὕτω γὰρ δή τοι γαιήοχε κυανοχαῖτα
Τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε κρατερόν τε;
Ἦ τι μεταστρέψεις; στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν.
Οἶσθ' ὡς πρεσβυτέροισιν Ἐριννύες αἰὲν ἕπονται.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων, 205
Ἶρι θεά, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἰδῇ.
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
Ὁππότ' ἂν ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ
Νεικείειν ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν. 210
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μέν κε νεμεσσηθεὶς ὑποείξω·
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, καὶ ἀπειλήσω τόγε θυμῷ,
Αἴ κεν ἄνευ ἐμέθεν καὶ Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥρης, Ἑρμείω τε, καὶ Ἡφαίστοιο ἄνακτος,
Ἰλίου αἰπεινῆς πεφιδήσεται, οὐδ' ἐθελήσει 215
Ἐκπέρσαι, δοῦναι δὲ μέγα κράτος Ἀργείοισιν,
Ἴστω τοῦθ', ὅτι νῶϊν ἀνήκεστος χόλος ἔσται.
Ὣς εἰπὼν λίπε λαὸν Ἀχαιϊκὸν Ἐννοσίγαιος·
Δῦνε δὲ πόντον ἰών, πόθεσαν δ' ἥρωες Ἀχαιοί.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς, 220
Ἔρχεο νῦν φίλε Φοῖβε μεθ' Ἕκτορα χαλκοκορυστήν.
Ἤδη μὲν γάρ τοι γαιήοχος ἐννοσίγαιος
Οἴχεται εἰς ἅλα δῖαν, ἀλευάμενος χόλον αἰπὺν
Ἡμέτερον. μάλα γάρ κε μάχης ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι,
Οἵπερ ἐνέρτεροί εἰσι θεοί, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες. 225
Ἀλλὰ τόδ' ἠμὲν ἐμοὶ πολὺ κέρδιον, ἠδέ οἱ αὐτῷ
Ἔπλετο, ὅττι πάροιθε νεμεσσηθεὶς ὑπόειξε
Χεῖρας ἐμάς· ἐπεὶ οὔ κεν ἀνιδρωτί γ' ἐτελέσθη.
Ἀλλὰ σύ γ' ἐν χείρεσσι λάβ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
Τῇ μάλ' ἐπισσείων, φοβέειν ἥρωας Ἀχαιούς. 230
Σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω ἑκατηβόλε φαίδιμος Ἕκτωρ.
Τόφρα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
Φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκωνται.
Κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε,
Ὥς κε καὶ αὖτις Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πόνοιο. 235
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλλων·
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων, ἴρηκι ἐοικὼς
Ὠκέϊ, φασσοφόνῳ, ὅστ' ὤκιστος πετεηνῶν·
Εὗρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἕκτορα δῖον
Ἥμενον, οὐδ' ἔτι κεῖτο, νέον δ' ἐσαγείρετο θυμόν, 240
Ἀμφὶ ἓ γιγνώσκων ἑτάρους· ἀτὰρ ἆσθμα καὶ ἱδρὼς
Παύετ', ἐπεί μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
Ἄγχου δ' ἱστάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ἕκτορ υἱὲ Πριάμοιο, τίη δὲ σὺ νόσφιν ἀπ' ἄλλων
Ἧσ' ὀλιγηπελέων; ἦ πού τί σε κῆδος ἱκάνει; 245
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Τίς δὲ σύ ἐσσι φέριστε θεῶν, ὅς μ' εἴρεαι ἄντην;
Οὐκ ἀΐεις ὅ με νηυσὶν ἔπι πρυμνῇσιν Ἀχαιῶν
Οὓς ἑτάρους ὀλέκοντα, βοὴν ἀγαθὸς βάλεν Αἴας
Χερμαδίῳ πρὸς στῆθος, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς; 250
Καὶ δὴ ἔγωγ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' Ἀΐδαο
Ἤματι τῷδ' ὄψεσθαι, ἐπεὶ φίλον ἄϊον ἦτορ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Θάρσει νῦν, τοῖόν τοι ἀοσσητῆρα Κρονίων
Ἐξ Ἴδης προέηκε παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν, 255
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὅς σε πάρος περ
Ῥύομ', ὁμῶς αὐτόν τε καὶ αἰπεινὸν πτολίεθρον.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἱππεῦσιν ἐπότρυνον πολέεσσι,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν ὠκέας ἵππους·
Αὐτὰρ ἐγὼ προπάροιθε κιὼν, ἵπποισι κέλευθον 260
Πᾶσαν λειανέω, τρέψω δ' ἥρωας Ἀχαιούς.
Ὣς εἰπὼν ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.
Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
Δεσμὸν ἀπορρήξας θείῃ πεδίοιο κροαίνων,
Εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋρρεῖος ποταμοῖο, 265
Κυδιόων, ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
Ὤμοις ἀΐσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθώς,
Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων.

Ὡς

Ὣς Ἕκτωρ λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα,
ὀτρύνων ἱππῆας, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν. 270
Οἳ δ' ὥστ' ἢ ἔλαφον κεραὸν, ἢ ἄγριον αἶγα
Ἐσσεύαντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιῶται·
Τὸν μέν τ' ἠλίβατος πέτρη καὶ δάσκιος ὕλη
Εἰρύσατ', οὐδ' ἄρα τέ σφι κιχήμεναι αἴσιμον ἦεν.
Τῶν δέ θ' ὑπὸ ἰαχῆς ἐφάνη λὶς ἠϋγένειος 275
Εἰς ὁδὸν, αἶψα δὲ πάντας ἀπέτραπε καὶ μεμαῶτας·
Ὣς Δαναοὶ, εἵως μὲν ὁμιλαδὸν αἰὲν ἕποντο,
Νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορ' ἐποιχόμενον στίχας ἀνδρῶν,
Τάρβησαν, πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός· 280
Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀγόρευε Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστος, ἐπιστάμενος μὲν ἄκοντι,
Ἐσθλὸς δ' ἐν σταδίῃ· ἀγορῇ δέ ἑ παῦροι Ἀχαιῶν
Νίκων, ὁππότε κοῦροι ἐρίσσειαν περὶ μύθων·
Ὅς σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν, 285
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Οἷον δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἀνέστη κῆρας ἀλύξας
Ἕκτωρ· ἦ θήν μιν μάλα ἔλπετο θυμὸς ἑκάστου
Χερσὶν ὑπ' Αἴαντος θανέειν Τελαμωνιάδαο.
Ἀλλά τις αὖτε θεῶν ἐρρύσατο καὶ ἐσάωσεν 290
Ἕκτορ', ὃ δὴ πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Ὣς καὶ νῦν ἔσσεσθαι ὀΐομαι· οὐ γὰρ ἄτερ γε
Ζηνὸς ἐριγδούπου πρόμος ἵσταται, ὧδε μενοινῶν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Πληθὺν μὲν ποτὶ νῆας ἀνώξομεν ἀπονέεσθαι. 295
Αὐτοὶ δ', ὅσσοι ἄριστοι ἐνὶ στρατῷ εὐχόμεθ' εἶναι,
Στήομεν, εἴ κε πρῶτον ἐρύξομεν ἀντιάσαντες,
Δούρατ' ἀνασχόμενοι· τὸν δ' οἴω καὶ μεμαῶτα
Θυμῷ δείσεσθαι Δαναῶν καταδῦναι ὅμιλον.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο. 300
Οἱ μὲν ἄρ' ἀμφ' Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα,
Τεῦκρον, Μηριόνην τε, Μέγην τ' ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
Ὑσμίνην ἤρτυνον ἀριστῆας καλέσαντες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσιν ἐναντίον· αὐτὰρ ὀπίσσω
Ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο. 305
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ
Μακρὰ βιβάς· πρόσθεν δὲ κί' αὐτοῦ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Εἱμένος ὤμοιιν νεφέλην, ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν,
Δεινὴν, ἀμφιδάσειαν, ἀριπρεπέ', ἣν ἄρα χαλκεὺς
Ἥφαιστος Διὶ δῶκε φορήμεναι ἐς φόβον ἀνδρῶν. 310
Τὴν ἄρ' ὅ γ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἡγήσατο λαῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες· ὦρτο δ' ἀϋτὴ
Ὀξεῖ' ἀμφοτέρωθεν, ἀπὸ νευρῆφι δ' ὀϊστοὶ
Θρῷσκον· πολλὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
Ἄλλα μὲν ἐν χροῒ πήγνυτ' ἀρηϊθόων αἰζηῶν, 315
Πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ, πάρος χρόα λευκὸν ἐπαυρεῖν,
Ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.
Ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ἀτρέμα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατ' ἐνῶπα ἰδὼν Δαναῶν ταχυπώλων 320
Σεῖσ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἄϋσε μάλα μέγα, τοῖσι δὲ θυμὸν
Ἐν στήθεσσιν ἔθελξε, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Οἱ δ' ὥστ' ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
Θῆρε δύω κλονέωσι μελαίνης νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης, σημάντορος οὐ παρεόντος· 325
Ὣς ἐφόβηθεν Ἀχαιοὶ ἀνάλκιδες· ἐν γὰρ Ἀπόλλων
Ἧκε φόβον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα, κεδασθείσης ὑσμίνης.
Ἕκτωρ μὲν Στιχίον τε καὶ Ἀρκεσίλαον ἔπεφνε,
Τὸν μὲν, Βοιωτῶν ἡγήτορα χαλκοχιτώνων, 330
Τὸν δὲ, Μενεσθῆος μεγαθύμου πιστὸν ἑταῖρον.
Αἰνείας δὲ Μέδοντα καὶ Ἴασον ἐξενάριξεν.
Ἤτοι ὁ μὲν νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
Ἔσκε Μέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
Ἐν Φυλάκῃ, γαίης ἀπὸ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς 335
Γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς.
Ἴασος αὖτ' ἀρχὸς μὲν Ἀθηναίων ἐτέτυκτο,

Sic Hector celeriter pedes & genua mouebat,
Concitans equites, postquam Dei audiuit vocem.
Hi vero, vt vel ceruum cornutum, vel syluestrem capram
Insequuntur canésque & viri agrestes:
Hunc quidem alta petra & vmbrosa sylua
Seruauit, neque adeo ipsis accipi fatale erat:
Horum autem ob clamorem apparet leo bene iubatus
Ad viam: statim autem omnes auertit quamuis animosos:
Sic Danai hactenus quidē cateruatim semper sequebantur,
Ferientes ensibus & hastis ancipitibus:
Sed postquam viderunt Hectorē obeuntem ordines virorum,
Timuerunt: omnibus autem in pedes decidit animus.
His verò deīn concionatus est Thoas Andræmonis filius,
Aetolorū longe præstantiss. peritus quidē iaculo pugnandi,
Strenuus etia in statariæ: concione.v. ipsum pauci Achiuorū
Vincebant, quando iuuenes contenderent circa verba:
Qui ipsis bene-sapiens concionatus est & dixit:
Proh malum, certe magnum miraculum hoc oculis video!
Qualiter autem rursus de integro surrexit morte vitata
Hector: atqui ipsum valde sperabat animus cuiusque
Manibus sub Aiacis mortuum esse Telamonij.
Sed aliquis rursus deorum liberauit & seruauit
Hectorem: qui iam multorum Danaorum genua soluit:
Quemadmodum & nunc fore puto: non enim sine
Ioue valde-tonante propugnator stat sic exultans:
Sed agite, sicut ego dixero, obediamus omnes:
Multitudinem quidem ad naues iubeamus redire,
Ipsi vero quicunque optimi in exercitu gloriamur esse,
Stemus: siquidem primum prohibeamus obuiantes,
Hastas erigentes: hunc autem puto etiam alacrem
Animo veriturum Danaorum ingredi multitudinem.
Sic dixit: hi. a. hunc facilè. q. audiuerunt, & paruerunt:
Qui quidem erant circa Aiacē, & Idomeneum regem,
Teucrum, Merionémque, Megémque similem Marti,
Pugnam apparabant, optimates conuocantes,
Hectorem & Troianos contra, sed retrò
Multitudo ad naues Achiuorum redibant.
Troiani. a. priores-verberarunt conferti: præibat. a. Hector
Late incedens: ante autem ibat ipsum illustris Apollo,
Indutus humeris nebulam: tenebatq; ægidem impetuosam,
Grauem, vndique villosam, insignem, quam faber ferrarius
Vulcanus Ioui dedit gestare ad terrorem hominum:
Hanc vtique hic in manibus tenens duxit copias.
Argiui autem expectabant conferti: excitatus est. a. clamor
Acutus vtrinque: à neruis autem sagittæ
Exiliebant: multaq; hastilia fortibus a manibus,
Alia quidem in corpore figebantur bellicosorum iuuenum:
Multa. v. & in-medio, antequam corpus pulchrum tangerēt
In terra figebantur, cupientia corpus lædere:
Quoad. q. ægida manibus tenebat intrepide illustris Apollo
Tamdiu valde vtrosq. tela attingebat, cadebat. a. populus:
Sed postquam in-vultum intuitus Danaorum equitum
Concussit, ipseq; inclamauit valde admodum, illis animum
In pectoribus eneruauit, obliuiscebanturq; strenui roboris.
Hi. a. sicut vel boum armentum, vel gregem magnum ouium
Feræ duæ turbant nigræ noctis intempesta tempore,
Venientes repentè, custode non præsente:
Sic timuerunt Achiui impotentes: in eos enim Apollo
Misit fugam: Troianis autem & Hectori gloriam dedit.
Tunc vir interfecit virum dissipata acie,
Hector quidem Stichiumq; & Arcesilaum occidit,
Hunc quidem Bœotiorum ducem æreas-tunicas haben-
tium.
Illum autem Menesthei magnanimi fidum socium.
Aeneas autem Medonta, & Iasum spoliauit.
Scilicet hic quidem nothus filius Oilei diuini
Erat Medon Aiacis frater: sed habitabat
In Phylaca, terra procul-à patria, virum cùm occidisset
Fratrem nouercæ Eriopidis, quam habebat Oileus:
Iasus autem dux quidem Atheniensium erat.

Græcorum optimi qui que cedunt.

Troiani magnam cædem faciunt.

Filium autem Speli vocabatur Bucolidæ.
Mecistheum.v.sustulit Polydamas: Echiúmque Polites
Primo in conflictu: Cloniū autem interemit nobilis Agenor.
Deiochum autem Paris percussit in extremo humero retrò
Fugientem inter propugnatores, penitus.a.ferrū transegit.
Dum hi illos spoliabant armis: interim verò Achiui
In fossam & palos delapsi essent illam,
Huc & illuc fugiebant: intrò gradiebatur.a.murum necessitate.
Hector autem Troianis imperabat, altè clamans,
In naues ruere: omittere autem spolia cruenta.
Quem.v.ego remotum à nauibus alibi animaduertero,
Ibi ei mortem struam, neque sanè hunc
Fratrésque, sororésque rogo imponent mortuum:
Sed canes distrahent ante vrbem nostram.
Sic fatus, scutica per humeros impulit equos,
Adhortans Troianos per ordines: ii verò cum ipso
Omnes minaciter-clamantes, agebant trahentes currum (equos
Clamore immenso: ante.a.illos Phœbus Apollo
Facilè labra fossæ profundæ pedibus proruens,
In medium deiecit: muniuit autem viam
Longam, & latam: quantum hastæ iactus
Progreditur, cum vir roboris periculum faciens mittet.
Hac illi profundebantur turmatim: antè ibat.a.Apollo
Aegidē gestans valdè preciosam: diruit.a.murū Achiuorū
Facilè admodum, vt cum quis arenam puer propè mare.
Qui postquam igitur fecerit opera lusoria per infantiam,
Post iterum destruit pedibus & manibus, ludens:
Sic tu arcitenens Phœbe multum laborem & ærumnam
Conturbasti Argiuorum: ipsis autem fugam immisisti.
Sic hi quidem apud naues detinebantur manentes,
Inuicémque adhortantes, & omnibus diis
Manus eleuantes, valdè vota faciebant vnusquisque.
Nestor autem maximè Gerenius, custos Achiuorum,
Precabatur manus porrigens in cœlum stellatum:

Nestoris preces.

Iupiter pater, si vnquam aliquis tibi in Argo frugifero
Vel bouis vel ouis pinguia femora comburens,
Precatus est vt redires, tu autem promisisti & annuisti:
Horum memento, & expelle, ô Cœlestis, crudelem diem,
Neque sic a Troianis sinas domari Achiuos.
Sic dixit orans: valdè.a.intonuit consiliarius Iupiter,
Preces audiens Neleidæ senis.
Troiani.a.vt intellexerunt Iouis mentem ægidem gestantis
Magis in Argiuos ruebant: recordabanturq; pugnæ.
Hi autem veluti magna vnda maris latæ viæ
Nauis supra latera transcendit, quando vrget
Vis venti, hæc enim maximè vndas auget:
Sic Troiani magno clamore per murum scandebant:
Equos autem vbi intromisissent, ad puppes pugnabant,
Hastis vtrinque acutis cominus, hi quidem ab equis,
Illi autem à nauibus ex alto nigris quas conscenderant,
Longis contis, qui eis in nauibus iacebant
Ad nauale prælium compactis, circum os muniti ferro.
Patroclus autem dum quidem Achiuique Troianique
Murum circa pugnabant veloces extra naues,
Tamdiu hic in tentorio humani Eurypyli
Sedebat, & hūc oblectabat sermonibus, in vulnere graui
Pharmaca medelas spargebat nigrorum dolorum.
Sed postquam murum inuadentes percepit
Troianos, ad Danaorum fa[illegible] clamorq; fugaq;
Eiulauit vtique deinde, & sua percussit femora
Manibus pronis, lugénsque verbum dixit:
Eurypyle, non amplius apud te possum, indigentem quā-
uis tamen,
Hic manere: iam enim magnum certamen ortum est.
Sed te quidem famulus consoletur: cæterum equidem

Patroclus ad Achillem reuertitur.

Festinabo ad Achillem, vt eum adhorter pugnare.
Quis autem scit si fortè eius cum Deo animum mouero
Admonens? BONA autem admonitio est socii.

Anceps prælium.

Hunc quidem sic locutum pedes ferebant. sed Achiui
Troianos accedentes sustinebant constanter, neq; poterāt

Υἱὸς δὲ Σφήλοιο καλέσκετο Βουκολίδαο.
Μηκιστῆ δ' ἕλε Πουλυδάμας, Ἐχίον δὲ Πολίτης
Πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ, Κλονίον δ' ἕλε δῖος Ἀγήνωρ. 340
Δηΐοχον δὲ Πάρις βάλε νείατον ὦμον ὄπισθε
Φεύγοντ' ἐν προμάχοισι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα, τόφρα δ' Ἀχαιοὶ
Τάφρῳ καὶ σκολόπεσσιν ἐνιπλήξαντες ὀρυκτῇ,
Ἔνθα καὶ ἔνθα φέβοντο· δύοντο δὲ τεῖχος ἀνάγκῃ. 345
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας,
Νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἐᾶν δ' ἔναρα βροτόεντα,
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἑτέρωθι νοήσω,
Αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι, οὐδέ νυ τόν γε
Γνωτοί τε γνωταί τε πυρὸς λελάχωσι θανόντα, 350
Ἀλλὰ κύνες ἐρύουσι πρὸ ἄστεος ἡμετέροιο.
Ὣς εἰπὼν, μάστιγι κατωμαδὸν ἤλασεν ἵππους,
Κεκλόμενος Τρώεσσι κατὰ στίχας· οἱ δὲ σὺν αὐτῷ
Πάντες ὁμοκλήσαντες, ἔχον ἐρυσάρματας ἵππους
Ἠχῇ θεσπεσίῃ· προπάροιθε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων 355
Ῥεῖ' ὄχθας καπέτοιο βαθείης ποσσὶν ἐρείπων
Ἐς μέσσον κατέβαλλε· γεφύρωσεν δὲ κέλευθον
Μακρὴν ἠδ' εὐρεῖαν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ
Γίγνεται, ὁππότ' ἀνὴρ σθένεος πειρώμενος ἧσι.
Τῇ ῥ' οἵ γε προχέοντο φαλαγγηδὸν, πρὸ δ' Ἀπόλλων 360
Αἰγίδ' ἔχων ἐρίτιμον· ἔρειπε δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
Ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις ψάμαθον πάϊς ἄγχι θαλάσσης,
Ὅς τ' ἐπεὶ οὖν ποιήσῃ ἀθύρματα νηπιέῃσιν,
Ἂψ αὖτις συνέχευε ποσὶν καὶ χερσὶν, ἀθύρων.
Ὥς ῥα σὺ ἤϊε Φοῖβε πολὺν κάματον καὶ ὀϊζὺν 365
Σύγχεας Ἀργείων, αὐτοῖσι δὲ φύζαν ἐνῶρσας.
Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
Ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.
Νέστωρ αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν, 370
Εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Ζεῦ πάτερ, εἴ ποτέ τίς τοι ἐν Ἄργεΐ περ πολυπύρῳ
Ἢ βοὸς, ἢ οἰὸς κατὰ πίονα μηρία καίων,
Εὔχετο νοστῆσαι, σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
Τῶν μνῆσαι, καὶ ἄμυνον Ὀλύμπιε νηλεὲς ἦμαρ· 375
Μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεὺς,
Ἀράων ἀΐων Νηληϊάδαο γέροντος.
Τρῶες δ' ὡς ἐπύθοντο Διὸς κτύπον αἰγιόχοιο,
Μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης. 380
Οἳ δ' ὥς τε μέγα κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
Νηὸς ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται, ὁππότ' ἐπείγῃ
Ἲς ἀνέμου· ἡ γάρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλει·
Ὣς Τρῶες μεγάλῃ ἰαχῇ κατὰ τεῖχος ἔβαινον.
Ἵππους δ' εἰσελάσαντες, ἐπὶ πρυμνῇσι μάχοντο 385
Ἔγχεσιν ἀμφιγύοις αὐτοσχεδὸν, οἳ μὲν ἀφ' ἵππων,
Οἳ δ' ἀπὸ νηῶν ὕψι μελαινάων ἐπιβάντες,
Μακροῖσι ξυστοῖσι, τά ῥά σφ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο
Ναύμαχα κολλήεντα, κατὰ στόμα εἱμένα χαλκῷ.
Πάτροκλος δ' ἧος μὲν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε 390
Τείχεος ἀμφεμάχοντο θοάων ἐκτὸς νηῶν,
Τόφρ' ὅ γ' ἐνὶ κλισίῃ ἀγαπήνορος Εὐρυπύλοιο
Ἧστό τε, καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις, ἐπὶ δ' ἕλκεϊ λυγρῷ
Φάρμακ' ἀκέσματ' ἔπασσε μελαινάων ὀδυνάων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησε 395
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα·
Εὐρύπυλ', οὐκέτι τοι δύναμαι χατέοντί περ ἔμπης
Ἐνθάδε παρμενέμεν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν· 400
Ἀλλὰ σὲ μὲν θεράπων ποτιτερπέτω, αὐτὰρ ἔγωγε
Σπεύσομαι εἰς Ἀχιλῆα, ἵν' ὀτρύνω πολεμίζειν.
Τίς δ' οἶδ' εἴ κέν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίνω
Παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
Τὸν μὲν ἄρ' ὣς εἰπόντα πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ 405
Τρῶας ἐπερχομένους μένον ἔμπεδον, οὐδὲ δύναντο

Παυρο-

Παυροτέρους περ ἐόντας ἀπώσασθαι παρὰ νηῶν,
Οὐδέ ποτε Τρῶες Δαναῶν ἐδύναντο φάλαγγας
Ῥηξάμενοι, κλισίῃσι μιγήμεναι, ἠδὲ νέεσσιν.
Ἀλλ' ὥς τε στάθμη δόρυ νήϊον ἐξιθύνει 410
Τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος, ὅς ῥά τε πάσης
Εὖ εἰδῇ σοφίης ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης·
Ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε.
Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο νέεσσιν·
Ἕκτωρ δ' ἄντ' Αἴαντος ἐείσατο κυδαλίμοιο. 415
Τὼ δὲ μιῆς περὶ νηὸς ἔχον πόνον, οὐδὲ δύναντο
Οὔθ' ὃ τὸν ἐξελάσαι, καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆα,
Οὔθ' ὃ τὸν ἂψ ὤσασθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
Ἔνθ' υἷα Κλυτίοιο Καλήτορα φαίδιμος Αἴας
Πῦρ ἐς νῆα φέροντα κατὰ στῆθος βάλε δουρί. 420
Δούπησεν δὲ πεσών, δαλὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησεν ἀνεψιὸν ὀφθαλμοῖσιν
Ἐν κονίῃσι πεσόντα νεὸς προπάροιθε μελαίνης,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας,
Τρῶες καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί, 425
Μὴ δή πω χάζεσθε μάχης ἐν στείνεϊ τῷδε·
Ἀλλ' υἷα Κλυτίοιο σαώσατε, μή μιν Ἀχαιοὶ
Τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
Ὣς εἰπὼν, Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
Τοῦ μὲν ἅμαρθ', ὁ δ' ἔπειτα Λυκόφρονα Μάστορος υἱὸν 430
Αἴαντος θεράποντα Κυθήριον, ὅς ῥα παρ' αὐτῷ
Ναῖ', ἐπεὶ ἄνδρα κατέκτα Κυθήροισι ζαθέοισι·
Τόν ῥ' ἔβαλεν κεφαλὴν ὑπὲρ οὔατος ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἑσταότ' ἄγχ' Αἴαντος· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Νηὸς ἄπο πρυμνῆς χαμάδις πέσε, λύντο δὲ γυῖα. 435
Αἴας δ' ἐρρίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα·
Τεῦκρε πέπον, δὴ νῶϊν ἀπέκτατο πιστὸς ἑταῖρος
Μαστορίδης, ὃν νῶϊ Κυθηρόθεν ἔνδον ἐόντα,
Ἶσα φίλοισι τοκεῦσιν ἐτίομεν ἐν μεγάροισι·
Τὸν δ' Ἕκτωρ μεγάθυμος ἀπέκτανε. ποῦ νύ τοι ἰοὶ 440
Ὠκύμοροι, καὶ τόξον ὅ τοι πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων;
Ὣς φάθ', ὁ δὲ ξυνέηκε, θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη
Τόξον ἔχων ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρην
Ἰοδόκον· μάλα δ' ὦκα βέλεα Τρώεσσιν ἐφίει.
Καί ῥ' ἔβαλε Κλεῖτον Πεισήνορος ἀγλαὸν υἱὸν, 445
Πουλυδάμαντος ἑταῖρον, ἀγαυοῦ Πανθοΐδαο,
Ἡνία χερσὶν ἔχοντα· ὁ μὲν πεπόνητο καθ' ἵππους·
Τῇ γὰρ ἔχ' ᾗ ῥα πολὺ πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ
Ἦλθε κακόν, τό οἱ οὔ τις ἐρύκακεν ἱεμένων περ. 450
Αὐχένι γάρ οἱ ὄπισθε πολύστονος ἔμπεσεν ἰός·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι,
Κείν' ὄχεα κροτέοντες. ἄναξ δ' ἐνόησε τάχιστα
Πουλυδάμας, καὶ πρῶτος ἐναντίος ἤλυθεν ἵππων.
Τοὺς μὲν ὅ γ' Ἀστυνόῳ Προτιάονος υἷϊ δῶκε· 455
Πολλὰ δ' ἐπότρυνε σχεδὸν ἴσχειν εἰσορόωντα
Ἵππους· αὐτὸς δ' αὖτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀϊστὸν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
Αἴνυτο, καί κεν ἔπαυσε μάχης ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν,
Εἴ μιν ἀριστεύοντα βαλὼν ἐξείλετο θυμόν· 460
Ἀλλ' οὐ λῆθε Διὸς πυκινὸν νόον, ὅς ῥ' ἐφύλασσεν
Ἕκτορ', ἀτὰρ Τεῦκρον Τελαμώνιον εὖχος ἀπηύρα·
Ὅς οἱ ἐϋστρεφέα νευρὴν ἐν ἀμύμονι τόξῳ
Ῥῆξ' ἐπὶ τῷ ἐρύοντι· παρεπλάγχθη δέ οἱ ἄλλῃ
Ἰὸς χαλκοβαρής, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός. 465
Τεῦκρος δ' ἐρρίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα·
Ὢ πόποι, ἦ δὴ πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρει
Δαίμων ἡμετέρης, ὅ τέ μοι βιὸν ἔκβαλε χειρός,
Νευρὴν δ' ἐξέρρηξε νεόστροφον, ἣν ἐνέδησα
Πρώϊον, ὄφρ' ἀνέχοιτο θαμὰ θρῴσκοντας ὀϊστούς. 470
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ὦ πέπον, ἀλλὰ βιὸν μὲν ἔα καὶ ταρφέας ἰοὺς
Κεῖσθαι, ἐπεὶ συνέχευε θεὸς Δαναοῖσι μεγήρας·
Αὐτὰρ χερσὶν ἑλὼν δολιχὸν δόρυ καὶ σάκος ὤμῳ,
Μάρναο Τρώεσσιν, ἄλλους τ' ὄρνυθι λαούς. 475

Pauciores quamuis existentes repellere à nauibus:
Neque vnquam Troiani Danaorum phalanges
Rumpentes, tentoriis misceri, neque nauibus
Sed veluti amussis lignum nauale dirigit
Fabri in manibus periti quicunque
bene sciat sapientiam (Palladis) tabulis (praeceptis) Mineruae:
Sic quidem horum ex aequalibus partibus pugna protensa erat proe-
Alii autem circa alias pugnam pugnabant naues: (lium.)
Hector vero contra Aiacem venit illustrem.
Hi autem vnam circa nauem habebant laborem, nec poterant,
Neque hic hunc expellere & incendere igni nauem,
Neque ille illum repellere: quoniam eum adduxerat deus:
Tunc filium Clytii Caletorem illustris Aiax
Ignem ad nauem ferentem in pectus vulnerauit hasta.
Sonuit autem lapsus: torris vero ei excidit manu.
Hector autem postquam vidit consobrinum oculis
In puluere procubuisse nauem ante nigram,
Troianosque, & Lycios adhortatus est, altè clamans.
Troiani, & Lycii, & Dardani cominus pugnantes,
Nequaquam cedatis à pugna in angustia hac:
Sed filium Clytii seruate, ne ipsum Achiui
Armis expolient nauium in certamine lapsum.
Sic fatus, in Aiacem iaculatus est hasta splendida:
Ab hoc quidem errauit: hic autem deinde Lycophr. Mastoridem
Aiacis famulum Cytherium, qui apud ipsum
Habitabat, quoniam virum interfecerat Cytheris diuinis:
Hunc vulnerauit in caput super aurem acuta hasta
Stantem prope Aiacem: hic autem supinus in puluere
Nauis à puppe humi cecidit: soluta sunt autem membra.
Aiax autem exhorruit, fratremque allocutus est:
Teucer amice, iam nobis interfectus est fidus socius
Mastorides quem nos ex Cytheris intus existentem, (domi profectum)
Aeque ac charos parentes honorabamus in aedibus:
Hunc autem Hector magnanimus occidit. vbi tibi sagittae
Lethiferae, & arcus quem tibi dedit illustris Apollo?
Sic dixit: hic autem intellexit, currens autem prope eum astitit
Arcum tenens in manu recuruum, atque pharetram
Sagittiferam: valde autem citò sagittas Troianis immittebat,
Et percussit Clitum Pisenoris splendidum filium,
Polydamantis socium clari Panthoidae,
Frena manibus tenentem: hic quidem laborabat circa equos
Eo enim dirigebat quà multò plurimae turbabantur phalanges,
Hectori & Troianis gratificans: protinus vero ei
Venit malum, quod ei nullus prohibuit cupientium quamuis.
Ceruici enim eius à tergo multi gemitus incidit sagitta:
Decidit autem ex curru: retrocesserunt autem ei equi
Vacuum currum pulsantes. Rex autem intellexit citissimè
Polydamas & primus obuiam venit equis.
Hos quidem hic Astynoo Protiaonis filio dedit,
Diligenter autem admonebat, prope se tenere inspicientem
Equos: ipse autem rursus primis propugnatoribus mixtus est.
Teucer autem aliam sagittam in Hectorem armatum
Depromebat, & repressisset à pugna apud naues Achiuorum,
Si eum egregie pugnantem vulnerans, eripuisset animam:
Sed non latuit Iouis prudentem mentem, qui custodiebat
Hectorem: sed Teucrum Telamonium gloria priuauit:
Qui ei pulchre-tortum neruum in optimo arcu
Rupit contra hunc trahenti: aberrauit autem ei aliò
Sagitta aere-grauis, arcus autem ei excidit manu.
Teucer vero exhorruit, fratremque allocutus est:
Papae, certè iam omnino pugnae consilia praecidit
Deus noster, qui mihi arcum excussit manu:
Neruum autem disrupit recens tortum quem ei illigaui
Manè vt sustineret frequenter exilientes sagittas,
Huic autem respondit deinde magnus Telamonius Aiax,
O amice, quin arcum quidem sine & crebras sagittas
Iacere, quoniam confudit deus Danais inuidens:
Sed manibus sumens longam hastam & scutum humero,
Pugna contra Troianos, & caeteras excita copias.

γρ. Οὐδὲ ποτε.

Hector Lycophronem interficit.

Teucer Clitum interficit.

γρ. ὑπερώησαν.

γρ. ἱεμένων.

Teucri arcus diuinitus frangitur.

γρ. ἣν ἐνέδησα.

Ne quidem sine-labore saltem, quamuis vicerint nos, capiant
Naues bene-transtratas, sed recordemur pugnæ.
Sic dixit: hic autem arcum quidem in tentoriis posuit:
At hic circum humeros scutum posuit quadruplex:
Capitéque in generoso galeam benefactam posuit
Equinis-setis cristatam: horrendè.n. conus supernè nutabat:
Accepit autem robustam hastam præacutam acuto ære.
Perrexit autem ire, valdè, ue cito currens Aiaci astitit.
Hector autem postquam vidit Teucri fractas sagittas,
Troianósque & Lycios hortabatur, altè clamans:
Troiani & Lycij & Dardani bellicosi,
Viri estote dilecti: mementote autem strenuæ virtutis,
Naues per concauas: iam enim vidi oculis
Viri primarij à Ioue fractas sagittas:
Facilè autem perspicua Iouis viris fit potentia,
Tum quibus gloriam præstantiorem dederit,
Tum quos minuerit, & quibus non velit auxiliari,
Sicut nunc Argiuorum minuit robur, nobis.n. auxiliatur.
Sed pugnate ad naues confertim: qui autem vestrum
Vulneratus vel percussus mortem & fatum assecutus fuerit,
Moriatur: NON est indecorum pugnanti pro patria
Mori, sed vxor salua erit & liberi in posterum,
Et domus & patrimonium integrum, si Achiui
Abeant cum nauibus dilectam in patriam terram.
Sic fatus, excitauit robur & animum vniuscuiusque.
Aiax verò rursus ex altera parte hortatus est suos socios.
Pudor Argiui, nunc vtile vel perire,
Vel seruari, & auertere mala à nauibus.
An speratis, si naues occuparit galea-decorus Hector,
Pedibus peruenturos esse in suam patriam terram singulos?
An non incitantem auditis exercitum omnem
Hectorem qui iam naues incendere paratus est?
Non certè ad tripudium iubet venire, sed pugnare:
Nobis autem nulla hoc sententia & consilium melius,
Quàm comminus miscere manusq; roburq;
Melius, aut perire vno tempore (1. momento: al. semel) *aut viuere:*
Quàm diu consumi in graui pugna
Sic temerè apud naues à viris deterioribus.
Sic fatus, accendit robur & animum vniuscuiusque.
Tunc Hector quidem sustulit Schedium Perimedis filium
Ducem Phocensium: Aiax autem interfecit Laodamantē
Ductorem peditum, Antenoris clarum filium.
Polydamas autem Otum Cyllenium interemit
Phylidæ socium, magnanimorum ducem Epeorum.
Hūc.n. Meges inuasit insultus, hic.n. in obliquū incuruatus
Polydamas: & ab hoc quidem errauit: non.n. Apollo (est
Siuit Panthi filium inter primos-pugnatores sterni:)
Sed hic Crœsmi pectus medium vulnerauit hasta.
Insonuit autē lapsus, hic autē ab humeris arma detrahebat.
Interea autem in hunc irruit Dolops hastæ bene peritus
Lampetides, quem Lampus genuit optimus virorum
Laomedontiades, bene gnarum strenuæ fortitudinis:
Qui tunc Phylidæ medium scutum percussit hasta
Comminus impetu-facto: densus autem ei profuit thorax,
Quē portabat concauitatibus aptatū, quē quondam Phyleus
Duxit ex Ephyro fluuio à Selleente.
Hospes enim ei dedit rex virorum Euphetes,
In bellum ferre, hostilium virorum munimen.
Qui ei & tunc filij à corpore defendit mortem.
Huius autem Meges galeæ æratæ equisetæ
Conum summum percussit hasta acuta:
Rupit.n. ex equinis setis-factam cristā ab eo. totus.n. humi
Decidit in puluere, recenter puniceo colore splendidus.
Dū hic in hūc pugnabat perstās, adhucq; sperabat victoriā,
Interim ei Menelaus bellicosus venit adiutor:
Stetitque à latere cum hasta latens: percussit autem humerum retro:
Cuspis autem pectus peruasit alacris,
Vltra tendens: hic autem pronus prolapsus est.
Hi quidem iuerunt ærea arma ab humeris

Hector suos cohortatur.

γ. ἐγγυαλίξει. γ. μινύθει.

Aiax suos cohortatur.

γ. Οἴχονται.

γ. ὑπ' ἀνδράσι.

Varia cædes.

Μὴ μὰν ἀσπουδί γε δαμασσάμενοί περ ἕλοιεν
Νῆας ἐϋσσέλμους, ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
Ὣς φάθ', ὃ δὲ τόξον μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ἔθηκεν.
Αὐτὰρ ὅ γ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν, 480
Ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Βῆ δ' ἰέναι, μάλα δ' ὦκα θέων Αἴαντι παρέστη.
Ἕκτωρ δ' ὡς εἶδεν Τεύκρου βλαφθέντα βέλεμνα,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας. 485
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί,
Ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
Νῆας ἀνὰ γλαφυράς· δὴ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Ἀνδρὸς ἀριστῆος Διόθεν βλαφθέντα βέλεμνα.
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀνδράσι γίγνεται ἀλκή, 490
Ἠμὲν ὁτέοισιν κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίξῃ,
Ἠδ' ὅτινας μινύθῃ τε, καὶ οὐκ ἐθέλῃσιν ἀμύνειν·
Ὡς νῦν Ἀργείων μινύθει μένος, ἄμμι δ' ἀρήγει.
Ἀλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶν ἀολλέες· ὃς δέ κεν ὑμέων
Βλήμενος ἠὲ τυπεὶς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ, 495
Τεθνάτω, οὔ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης
Τεθνάμεν, ἀλλ' ἄλοχός τε σόη καὶ παῖδες ὀπίσσω,
Καὶ οἶκος καὶ κλῆρος ἀκήρατος, εἴ κεν Ἀχαιοὶ
Οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς εἰπὼν ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου. 500
Αἴας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑτάροισιν,
Αἰδὼς Ἀργεῖοι, νῦν ἄρκιον ἢ ἀπολέσθαι,
Ἠὲ σαωθῆναι, καὶ ἀπώσασθαι κακὰ νηῶν.
Ἦ ἔλπεσθ', ἢν νῆας ἕλῃ κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Ἐμβαδὸν ἵξεσθαι ἣν πατρίδα γαῖαν ἕκαστος; 505
Ἦ οὐκ ὀτρύνοντος ἀκούετε λαὸν ἅπαντα
Ἕκτορος, ὃς δὴ νῆας ἐνιπρῆσαι μενεαίνει;
Οὐ μὰν ἔς γε χορὸν κέλετ' ἐλθέμεν, ἀλλὰ μάχεσθαι·
Ἡμῖν δ' οὔ τις τοῦδε νόος καὶ μῆτις ἀμείνων,
Ἢ αὐτοσχεδίῃ μῖξαι χεῖράς τε μένος τε. 510
Βέλτερον, ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον, ἠὲ βιῶναι,
Ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι
Ὧδ' αὔτως παρὰ νηυσὶν ὑπ' ἀνδράσι χειροτέροισιν.
Ὣς εἰπὼν ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἔνθ' Ἕκτωρ μὲν ἕλε Σχεδίον Περιμήδεος υἱόν, 515
Ἀρχὸν Φωκήων· Αἴας δ' ἕλε Λαοδάμαντα,
Ἡγεμόνα πρυλέων, Ἀντήνορος ἀγλαὸν υἱόν·
Πουλυδάμας δ' Ὦτον Κυλλήνιον ἐξενάριξε,
Φυλεΐδεω ἕταρον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν.
Τῷ δὲ Μέγης ἐπόρουσεν ἰδών· ὃ δ' ὕπαιθα λιάσθη 520
Πουλυδάμας· καὶ τοῦ μὲν ἀπήμβροτεν· οὐ γὰρ Ἀπόλλων
Εἴα Πάνθου υἱὸν ἐνὶ προμάχοισι δαμῆναι.
Αὐτὰρ ὅ γε Κροίσμου στῆθος μέσον οὔτασε δουρί.
Δούπησεν δὲ πεσών, ὃ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
Τόφρα δὲ τῷ ἐπόρουσε Δόλοψ αἰχμῆς ἐῢ εἰδώς 525
Λαμπετίδης, ὃν Λάμπος ἐγείνατο φέρτατος ἀνδρῶν
Λαομεδοντιάδης, εὖ εἰδότα θούριδος ἀλκῆς,
Ὅς τότε Φυλεΐδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρί,
Ἐγγύθεν ὁρμηθείς, πυκινὸς δέ οἱ ἤρκεσε θώρηξ,
Τὸν ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα, τόν ποτε Φυλεὺς 530
Ἤγαγεν ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.
Ξεῖνος γάρ οἱ ἔδωκεν ἄναξ ἀνδρῶν Εὐφήτης,
Ἐς πόλεμον φορέειν, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν·
Ὅς οἱ καὶ τότε παιδὸς ἀπὸ χροὸς ἤρκεσ' ὄλεθρον.
Τοῦ δὲ Μέγης κόρυθος χαλκήρεος ἱπποδασείης 535
Κύμβαχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι,
Ῥῆξε δ' ἀφ' ἵππειον λόφον αὐτοῦ· πᾶς δὲ χαμᾶζε
Κάππεσεν ἐν κονίῃσι, νέον φοίνικι φαεινός.
Ἕως ὁ τῷ πολέμιζε μένων, ἔτι δ' ἔλπετο νίκην,
Τόφρα δέ οἱ Μενέλαος ἀρήϊος ἦλθεν ἀμύντωρ· 540
Στῆ δ' ἄρα πὰρ δουρὶ λαθών, βάλε δ' ὦμον ὄπισθεν·
Αἰχμὴ δὲ στέρνοιο διέσσυτο μαιμώωσα,
Πρόσσω ἱεμένη· ὃ δ' ἄρα πρηνὴς ἐλιάσθη.
Τὼ μὲν ἐεισαμένω χαλκήρεα τεύχε' ἀπ' ὤμων

Συλά-

Σκυλεύων· Ἕκτωρ δὲ κασιγνήτοισι κέλευσε 545
Πᾶσι μάλα, πρῶτον δ' Ἱκεταονίδην ἐνένιπεν,
Ἴφθιμον Μελάνιππον· ὁ δ' ὄφρα μὲν εἰλίποδας βοῦς
Βόσκ' ἐν Περκώτῃ, δηΐων ἀπονόσφιν ἐόντων·
Αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι,
Ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσι. 550
Ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ· ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσι·
Τόν ῥ' Ἕκτωρ ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Οὕτω δὴ Μελάνιππε μεθήσομεν; οὐδέ νυ σοί περ
Ἐντρέπεται φίλον ἦτορ ἀνεψιοῦ κταμένοιο;
Οὐχ ὁράᾳς οἷον Δόλοπος περὶ τεύχε' ἕπουσιν; 555
Ἀλλ' ἕπευ· οὐ γὰρ ἔτ' ἔστιν ἀποσταδὸν Ἀργείοισι
Μάρνασθαι, πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν, ἠὲ κατ' ἄκρης
Ἴλιον αἰπεινὴν ἑλέειν, κτάσθαί τε πολίτας.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
Ἀργείους δ' ὄτρυνε μέγας Τελαμώνιος Αἴας, 560
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἔστε, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ,
Ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας·
Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι ἠὲ πέφανται,
Φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον· 565
Ἐν θυμῷ δ' ἐβάλοντο ἔπος, φράξαντο δὲ νῆας
Ἕρκεϊ χαλκείῳ, ἐπὶ δὲ Ζεὺς Τρῶας ἔγειρεν.
Ἀντίλοχον δ' ὄτρυνε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Ἀντίλοχ', οὔ τις σεῖο νεώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν,
Οὔτε ποσὶν θάσσων, οὔτ' ἄλκιμος ὡς σὺ μάχεσθαι, 570
Εἴ τινά που Τρώων ἐξάλμενος ἄνδρα βάλοισθα.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν αὖτις ἀπέσσυτο, τὸν δ' ὀρόθυνεν·
Ἐκ δ' ἔθορε προμάχων, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Ἀμφὶ ἓ παπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο
Ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος· ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν, 575
Ἀλλ' Ἱκετάονος υἱὸν ὑπέρθυμον Μελάνιππον
Νισόμενον πόλεμον δὲ βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
Δούπησεν δὲ πεσών, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε κύων ὥς, ὅς τ' ἐπὶ νεβρῷ
Βλημένῳ ἀΐξῃ, τόν τ' ἐξ εὐνῆφι θορόντα 580
Θηρητὴρ ἐτύχησε βαλών, ὑπέλυσε δὲ γυῖα.
Ὣς ἐπὶ σοὶ Μελάνιππε θόρ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης,
Τεύχεα συλήσων· ἀλλ' οὐ λάθεν Ἕκτορα δῖον,
Ὅς ῥά οἱ ἀντίος ἦλθε θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα·
Ἀντίλοχος δ' οὐ μεῖνε, θοός περ ἐὼν πολεμιστής, 585
Ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' ἔτρεσε, θηρὶ κακὸν ῥέξαντι ἐοικώς,
Ὅς τε κύνα κτείνας ἢ βουκόλον ἀμφὶ βόεσσι,
Φεύγει πρίν περ ὅμιλον ἀολλισθήμεναι ἀνδρῶν.
Ὣς τρέσε Νεστορίδης, ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ
Ἠχῇ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο. 590
Στῆ δὲ μεταστρεφθείς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων.
Τρῶες δὲ λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισι,
Νηυσὶν ἐπεσσεύοντο, Διὸς δ' ἐτέλειον ἐφετμάς,
Ὅ σφισιν αἰὲν ἔγειρε μένος μέγα, θέλγε δὲ θυμὸν
Ἀργείων, καὶ κῦδος ἀπαίνυτο, τοὺς δ' ὀρόθυνεν. 595
Ἕκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι
Πριαμίδῃ, ἵνα νηυσὶ κορωνίσι θεσπιδαὲς πῦρ
Ἐμβάλοι ἀκάματον, Θέτιδος δ' ἐξαίσιον ἀρὴν
Πᾶσαν ἐπικρήνειε· τὸ γὰρ μένε μητίετα Ζεύς,
Νηὸς καιομένης σέλας ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι· 600
Ἐκ γὰρ δὴ τοῦ ἔμελλε παλίωξιν παρὰ νηῶν
Θησέμεναι Τρώων, Δαναοῖσι δὲ κῦδος ὀρέξειν.
Τὰ φρονέων, νήεσσιν ἔπι γλαφυρῇσιν ἔγειρεν
Ἕκτορα Πριαμίδην, μάλα περ μεμαῶτα καὶ αὐτόν.
Μαίνετο δ' ὡς ὅτ' [illegible] ἐν τάρφεσιν ὕλης· 605
Ἀφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίγνετο, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Λαμπέσθην βλοσυρῇσιν ὑπ' ὀφρύσιν, ἀμφὶ δὲ πήληξ
Σμερδαλέον κροτάφοισι τινάσσετο μαρναμένοιο
Ἕκτορος· αὐτὸς γάρ οἱ ἀπ' αἰθέρος ἦεν ἀμύντωρ
Ζεύς, ὅς μιν πλεόνεσσι μετ' ἀνδράσι μοῦνον ἐόντα 610
Τίμα καὶ κύδαινε· μινυνθάδιος γὰρ ἔμελλεν
Ἔσσεσθ'· ἤδη γάρ οἱ ἐπόρνυε μόρσιμον ἦμαρ

Spolians: Hector autem cognatos adhortatus est
Omnes valde, primum autem Hicetaoniden increpauit
Fortem Menalippum: hic autem interea quidem curuipedes boues
Pascebat in Percota, dum inimici remote aberant:
Sed postquam Danaorum naues venerant quae-vtrinque-agitantur,
Iterum ad Ilium venit, excellebat que inter Troianos:
Habitabat autem apud Priamum, ipse vero honorabat aeque ac filios.
Hunc Hector obiurgauit, verbumque dixit, et compellauit:
Itane iam Menalippe negligemus? neque tibi
Mouetur dilectum cor ob consobrinum occisum?
Non vides qualiter Dolopis circum arma curant?
Sed sequere: non enim amplius licet eminus cum Argiuis
Pugnare, priusquam vel occidimus, vel funditus
Ilium excelsum capiat, perdatque interfectos ciues.
Sic fatus, hic quidem praeibat, ille simul sequebatur deo-par vir.
Argiuos autem hortabatur magnus Telamonius Aiax:
O amici viri estote, et pudorem ponite in animo,
Inuicemque veneremini in fortibus pugnis:
Verecundantium autem virorum plures salui, quam occisi sunt.
Fugientium autem neque gloria paratur, neque vlla fortitudo.
Sic dixit: hi autem et ipsi auxiliari pro ipsis cupiebant.
In animo autem posuerant verbum, muniebant autem naues
Vallo aereo: contra autem Iupiter Troianos excitabat.
Antilochum autem instigabat in bello strenuus Menelaus:
Antiloche, nullus te iunior alius Achiuorum,
Neque pedibus velocior, neque robustus sicut tu ad pugnandum.
Vtinam aliquem a-uiris Troianorum exiliens vir [illegible] vulneres.
Sic fatus hic quidem rursus discessit, illum autem concitabat.
Extra vero saltit propugnatores, et iaculatus est hasta splen-
Circum se respiciens: Troiani vero recesserunt (dida,
Viro iaculante: hic autem non vanum telum emisit,
Sed Hicetaonis filium animosum Menalippum,
Procedentem ad pugnam percussit ad pectus apud papillam.
Insonuit autem lapsus, crepueruntque arma super ipso.
Antilochus autem irruit, canis tanquam, qui in hinnulum
Vulneratum accurrit: quem ex lustro prosilientem
Venator assecutus est percutiens: soluit autem membra:
Sic in te Menalippe insiluit Antilochus bellicosus
Arma spoliaturus, sed non latuit Hectorem diuinum,
Qui ei obuius venit currens per praelium.
Antilochus autem non expectauit, velox quamuis existens bellator,
Sed is fugit, ferae quae malum patrauit similis:
Quae canem vbi interfecerit, vel bubulcum circa boues,
Fugit antequam multitudo congregetur virorum:
Sic fugit Nestorides: contra autem Troianique et Hector
Clamore magno tela luctuosa fundebant.
Stetit autem conuersus postquam venit ad agmen sociorum:
Troiani autem, leonibus similes crudiuoris,
In naues ruebant: Iouis autem perficiebant mandata:
Qui eis semper excitabat robur magnum, fascinabatque animum
Argiuorum, et gloriam auferebat: illos autem incitabat.
Hectori enim eius animus volebat gloriam praebere
Priamidae, vt nauibus curuis perpetuo ardentem ignem
Inijceret indefessum: Thetidis autem decentem supplicationem
Omnem perficeret: hoc enim expectabat consiliarius Iupiter,
Nauis ardentis splendorem oculis vt videret.
Ex eo iam illo erat repulsam a nauibus
Facturus Troianorum: Danais autem gloriam praebiturus.
Haec cogitans, naues in concauas suscitauit
Hectorem Priamidem, quamuis promptum et ipsum.
Furebat autem velut cum Mars hastam-vibrans, vel per-
niciosus ignis
In montibus furit profundae in densitatibus siluae.
Spuma autem circum os fiebat, at eius oculi
Splendebant toruis sub superciliis, circum autem galea
Horrende tempora motabatur pugnantis
Hectoris: ipse enim ei ab aethere erat auxiliator
Iupiter, quipsum plures inter viros solum existentem
Honorabat et glorificabat, breuis vitae enim erat.
Futurus iam enim parabat ei fatalem diem.

Marginal notes: Hector Menalippum adhortatur. — Aiax suos adhortatur. — Menelaus Antilochum hortatur. — Antilochus Menalippum interimit. — Hectorem Iupiter incitat.

Pallas Minerua sub Pelide violentia.
Et volebat perrumpere ordines virorum, tentans
Quà iam plurimam turbam videbat & arma optima:
Sed neque sic poterat perrumpere, valde licet cupiens.
Prohibebat enim turris, instar connexis velut petra
Alta, magna, canum mare prope existens,
Quæ sustinet stridulorum ventorum celeres meatus,
Vndasq; ingentes, quæ eructant in ipsam:
Sic Danai Troianos sustinebant fortiter, neque fugiebant,
Sed hic splendens igne, vndique insiliebat turbæ.
Incidit autem velut cum vnda velocem in nauem ingruerit
Vehemens è nubibus, ventis-nutrita: hæc autem tota
Spuma operta est: venti autem grauis flatus
In velo fremit: trepidant autem animo nautæ
Timentes: paululum enim à morte distant:
Sic diuidebatur animus in pectoribus Achiuorum.
Sed is, tanquam leo perniciosus bobus superueniens,
Quæ in prato paludis magnæ pascuntur
Innumeræ: inter autem has pastor nondum rectè sciens
Cum fera pugnare nigræ bouis pro cæde,
Nempe hic quidem cum primis & postremis bobus
Vsque simul graditur: hic autem in medias insiliens
Bouem deuorat: hæ vero omnes fugerunt, sic tunc Achiui
Diuinitus in fugam conuersi sunt ab Hectore & Ioue patre
Omnes: hic autem solum occidit Mycenæum Periphetem,
Copreī dilectum filium, qui Eurysthei regis
Nuncius ibat robori Herculeo (i. Herculi forti)
Hoc genitus erat ex patre multò deteriore filius melior
Omnigenis virtutibus, & pedibus & pugnando,
Et prudentia in primis Mycenæorum fuit præstantior
Qui tunc Hectori gloriam superiorem præbuit.
Conuersus enim retrò, in scuti extremam oram offendit
Quod ipse gestabat talare septem iaculorum:
Et hic impeditus cecidit supinus: circum autem galea
Terribiliter resonabat circum tempora prolapsi.
Hector autem protinus cognouit: currens autem ei prope astitit.
Pectori verò hastam infixit, charorumq; ipsum prope socios
Interfecit: illi autem non poterant, & tristes licet ob socium,
Opem ferre: ipsi enim valde timebant Hectorem diuinum:
In conspectu autem erant nauium: circum autem prohibebant extremæ
Naues quotquot primæ subductæ erant: hi autem infundebantur.
Argiui autem à nauibus quidem cesserant, etiam vi
Priorum: illic autem apud tentoria manserunt
Congregati, nec dissipabantur per castra: detinebat enim pudor
Et metus, continue enim stimulabant se inuicem.
Nestor autem maximè Gerenius, custos Achiuorum,
Precatus est per parentes obtestans virum quenque:
O amici, viri estote, & pudorem ponite in animo
Aliorum hominum: insuper memineritis quisque
Filiorum & vxorum & possessionis & parentum,
Tum cui viuunt, tum cui mortui sunt.
Per hos hic ego obtestor non præsentes
Vt stetis fortiter, neque vertamini in fugam.
Sic fatus, accendit robur & animum cuiusque.
His autem ab oculis nebulam caliginis remouit Minerua
Diuinitus delapsam: valde autem ipsis lux facta est vtrinque,
Tam ex parte nauium quàm æque-omnibus-molesti belli.
Hectorem autem viderunt in bello strenuum & socios,
Tum quotquot retrò absistebant, neque pugnabant,
Tum quotquot apud naues pugnam pugnabant veloces.
Neque amplius Aiaci magnanimo placuit animo
Stare, vbi alii consistebant filii Achiuorum:
Sed hic nauium foros obibat latè incedens:
Mouebat autem contum magnum nauale in manibus
Compactum lignis-clauis, (al. laminis ferreis) viginti duorum cubitorum.
Vt autem quum vir equis desultoriis vti benè sciens,
Qui postquam ex multis quatuor congregauit equos,
Impellens ex campo magnam ad ciuitatem agit
Publicam per viam, multiq; eum admirando-spectarunt

Παλλὰς Ἀθηναίη ὑπὸ Πηλεΐδαο βίηφι.
Καί ῥ' ἔθελε ῥῆξαι στίχας ἀνδρῶν, πειρητίζων, 615
Ἧ δὴ πλεῖστον ὅμιλον ὅρα καὶ τεύχε' ἄριστα·
Ἀλλ' οὐδ' ὧς δύνατο ῥῆξαι, μάλα περ μενεαίνων.
Ἴσχον γὰρ πυργηδὸν ἀρηρότες, ἠΰτε πέτρη
Ἠλίβατος, μεγάλη, πολιῆς ἁλὸς ἐγγὺς ἐοῦσα,
Ἥ τε μένει λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα, 620
Κύματά τε τροφόεντα, τά τε προσερεύγεται αὐτήν·
Ὣς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδ' ἐφέβοντο.
Αὐτὰρ ὁ λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν ἔνθορ' ὁμίλῳ·
Ἐν δ' ἔπεσ' ὡς ὅτε κῦμα θοῇ ἐν νηῒ πέσῃσι
Λάβρον ὑπαὶ νεφέων ἀνεμοτρεφές· ἡ δέ τε πᾶσα 625
Ἄχνῃ ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτης
Ἱστίῳ ἐμβρέμεται, τρομέουσι δέ τε φρένα ναῦται
Δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπὲκ θανάτοιο φέρονται·
Ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ὅ γ' ὥς τε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθὼν, 630
Αἵ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο νέμονται
Μυρίαι, ἐν δέ τε τῇσι νομεὺς οὔπω σάφα εἰδὼς
Θηρὶ μαχέσσασθαι ἕλικος βοὸς ἀμφὶ φονῇσιν,
Ἤτοι ὁ μὲν πρώτῃσι καὶ ὑστατίῃσι βόεσσιν
Αἰὲν ὁμοστιχάει, ὁ δέ τ' ἐν μέσσῃσιν ὀρούσας 635
Βοῦν ἔδει, αἱ δέ τε πᾶσαι ὑπέτρεσαν· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
Θεσπεσίως ἐφόβηθεν ὑφ' Ἕκτορι καὶ Διὶ πατρὶ
Πάντες· ὁ δ' οἶον ἔπεφνε Μυκηναῖον Περιφήτην,
Κοπρῆος φίλον υἱὸν, ὃς Εὐρυσθῆος ἄνακτος
Ἀγγελίης οἴχνεσκε βίῃ Ἡρακληείῃ. 640
Τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χείρονος υἱὸς ἀμείνων
Παντοίας ἀρετὰς, ἠμὲν πόδας, ἠδὲ μάχεσθαι,
Καὶ νόον ἐν πρώτοισι Μυκηναίων ἐτέτυκτο.
Ὅς ῥα τόθ' Ἕκτορι κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυάλιξε.
Στρεφθεὶς γὰρ μετόπισθεν ἐν ἀσπίδος ἄντυγι πάλτο, 645
Τὴν αὐτὸς φορέεσκε, ποδηνεκέ', ἕρκος ἀκόντων,
Τῇ ὅ γ' ἐνὶ βλαφθεὶς πέσεν ὕπτιος, ἀμφὶ δὲ πήληξ
Σμερδαλέον κονάβησε περὶ κροτάφοισι πεσόντος.
Ἕκτωρ δ' ὀξὺ νόησε, θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη,
Στήθει δ' ἐν δόρυ πῆξε, φίλων δέ μιν ἐγγὺς ἑταίρων 650
Κτεῖν'· οἱ δ' οὐκ ἐδύναντο, καὶ ἀχνύμενοί περ ἑταίρου,
Χραισμεῖν· αὐτοὶ γὰρ μάλα δείδισαν Ἕκτορα δῖον.
Εἰσωποὶ δ' ἐγένοντο νεῶν, περὶ δ' ἔσχεθον ἄκραι
Νῆες ὅσαι πρῶται εἰρύατο· τοὶ δ' ἐπέχυντο.
Ἀργεῖοι δὲ νεῶν μὲν ἐχώρησαν καὶ ἀνάγκῃ 655
Τῶν πρωτέων, αὐτοῦ δὲ παρὰ κλισίῃσιν ἔμειναν
Ἀθρόοι, οὐδὲ κέδασθεν ἀνὰ στρατόν· ἴσχε γὰρ αἰδὼς
Καὶ δέος· ἀζηχὲς γὰρ ὁμόκλεον ἀλλήλοισι.
Νέστωρ δ' αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
Λίσσεθ' ὑπὲρ τοκέων γουνούμενος ἄνδρα ἕκαστον, 660
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἔστε, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ
Ἄλλων ἀνθρώπων· ἐπὶ δὲ μνήσασθε ἕκαστος
Παίδων, ἠδ' ἀλόχων, καὶ κτήσιος, ἠδὲ τοκήων,
Ἠμὲν ὅτῳ ζώουσι, καὶ ᾧ κατατεθνήκασι.
Τῶν ὕπερ ἐνθάδ' ἐγὼ γουνάζομαι οὐ παρεόντων, 665
Ἑστάμεναι κρατερῶς, μηδὲ τρωπᾶσθε φόβονδε.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Τοῖσι δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν νέφος ἀχλύος ὦσεν Ἀθήνη
Θεσπέσιον· μάλα δέ σφι φόως γένετ' ἀμφοτέρωθεν,
Ἠμὲν πρὸς νηῶν, καὶ ὁμοιΐου πτολέμοιο. 670
Ἕκτορα δὲ φράσσαντο βοὴν ἀγαθὸν καὶ ἑταίρους,
Ἠμὲν ὅσοι μετόπισθεν ἀφέστασαν, οὐδ' ἐμάχοντο,
Ἠδ' ὅσσοι παρὰ νηυσὶ μάχην ἐμάχοντο θοῇσιν.
Οὐδ' ἄρ' ἔτ' Αἴαντι μεγαλήτορι ἥνδανε θυμῷ
Ἑστάμεν, ἔνθα περ ἄλλοι ἀφέστασαν υἷες Ἀχαιῶν· 675
Ἀλλ' ὅ γε νηῶν ἴκρι' ἐπῴχετο μακρὰ βιβάσθων,
Νώμα δὲ ξυστὸν μέγα ναύμαχον ἐν παλάμῃσι,
Κολλητὸν βλήτροισι, δυωκαιεικοσίπηχυ.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδὼς,
Ὅς τ' ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναείρεται ἵππους, 680
Σεύας ἐκ πεδίοιο μέγα προτὶ ἄστυ δίηται
Λαοφόρον καθ' ὁδὸν, πολέες τέ ἑ θηήσαντο

Ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δ' ἔμπεδον ἀσφαλὲς αἰεὶ
Θρώσκων, ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἀμείβεται, οἱ δὲ πέτονται·
Ὣς Αἴας ἐπὶ πολλὰ θοάων ἴκρια νηῶν 685
Φοίτα μακρὰ βιβάς, φωνὴ δέ οἱ αἰθέρ' ἵκανεν·
Αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων Δαναοῖσι κέλευε
Νηυσί τε καὶ κλισίῃσιν ἀμυνέμεν. οὐδὲ μὲν Ἕκτωρ
Μίμνεν ἐνὶ Τρώων ὁμάδῳ πύκα θωρηκτάων,
Ἀλλ' ὥς τ' ὀρνίθων πετεηνῶν αἰετὸς αἴθων 690
Ἔθνος ἐφορμᾶται ποταμὸν πάρα βοσκομενάων
Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων·
Ὣς Ἕκτωρ ἴθυσε νεὸς κυανοπρῴροιο
Ἀντίος ἀΐξας· τὸν δὲ Ζεὺς * ὦσεν ὄπισθε
Χειρὶ μάλα μεγάλῃ, ὤτρυνε δὲ λαὸν ἅμ' αὐτῷ. 695
Αὖτις δὲ δριμεῖα μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη·
Φαίης κ' ἀκμῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
Ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ, ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο.
Τοῖσι δὲ μαρναμένοισιν ὅδ' ἦν νόος· ἤτοι Ἀχαιοὶ
Οὐκ ἔφασαν φεύξεσθαι ὑπὲκ κακοῦ, ἀλλ' ὀλέεσθαι. 700
Τρωσὶν δ' ἔλπετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἑκάστου
Νῆας ἐνιπρήσειν, κτενέειν θ' ἥρωας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν τὰ φρονέοντες ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·
Ἕκτωρ δὲ πρύμνης νεὸς ἥψατο ποντοπόροιο,
Καλῆς, ὠκυάλου, ἣ Πρωτεσίλαον ἔνεικεν 705
Ἐς Τροίην, οὐδ' αὖτις ἀπήγαγε πατρίδα γαῖαν.
Τοῦ περ δὴ περὶ νηὸς Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
Δῄουν ἀλλήλους αὐτοσχεδόν· οὐδ' ἄρα τοί γε
Τόξων ἀϊκὰς ἀμφὶς μένον οὐδ' ἔτ' ἀκόντων,
Ἀλλ' οἵ γ' ἐγγύθεν ἱστάμενοι, ἕνα θυμὸν ἔχοντες, 710
Ὀξέσι δὴ πελέκεσσι καὶ ἀξίνῃσι μάχοντο,
Καὶ ξίφεσιν μεγάλοισι, καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Πολλὰ δὲ φάσγανα καλὰ μελάνδετα, κωπήεντα,
Ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶν χαμάδις πέσον, ἄλλα δ' ἀπ' ὤμων
Ἀνδρῶν μαρναμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα. 715
Ἕκτωρ δὲ πρύμνηθεν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει,
Ἄφλαστον μετὰ χερσὶν ἔχων· Τρωσὶν δὲ κέλευεν·
Οἴσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρνυτ' ἀϋτήν.
Νῦν * ἡμῖν πάντων Ζεὺς ἄξιον ἦμαρ ἔδωκε
Νῆας ἑλεῖν, αἳ δεῦρο θεῶν ἀέκητι μολοῦσαι, 720
Ἡμῖν πήματα πολλὰ θέσαν, κακότητι γερόντων,
Οἵ μ' ἐθέλοντα μάχεσθαι ἐπὶ πρυμνῇσι νέεσσιν,
Αὐτόν τ' ἰσχανάασκον, ἐρητύοντό τε λαόν.
Ἀλλ' εἰ δή ῥα τότε βλάπτε φρένας εὐρύοπα Ζεὺς
Ἡμετέρας, νῦν αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει. 725
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισιν ὄρουσαν.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε, (βιάζετο γὰρ βελέεσσιν)
Ἀλλ' ἀνεχάζετο τυτθὸν, ὀϊόμενος θανέεσθαι,
Θρῆνυν ἐφ' ἑπταπόδην, λίπε δ' ἴκρια νηὸς ἐΐσης·
Ἔνθ' ἄρ' ὅ γ' ἑστήκει δεδοκημένος, ἔγχεϊ δ' αἰεὶ 730
Τρῶας ἄμυνε νεῶν, ὅστις φέροι ἀκάματον πῦρ·
Αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων Δαναοῖσι κέλευεν·
Ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
Ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Ἠέ τινάς φαμεν εἶναι ἀοσσητῆρας ὀπίσσω; 735
Ἠέ τι τεῖχος ἄρειον, ὅ κ' ἀνδράσι λοιγὸν ἀμύναι;
Οὐ μέν τι σχεδόν ἐστι πόλις πύργοις ἀραρυῖα,
Ἧ κ' ἀπαμυναίμεσθ', ἑτεραλκέα δῆμον ἔχοντες·
Ἀλλ' ἐν γὰρ Τρώων πεδίῳ πύκα θωρηκτάων,
Πόντῳ κεκλιμένοι, ἑκὰς ἥμεθα πατρίδος αἴης. 740
Τῷ ἐν χερσὶ φόως, οὐ μειλιχίῃ πολέμοιο.
Ἦ, καὶ μαιμώων ἔφεπ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι.
Ὅστις δὲ Τρώων * κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ φέροιτο,
Σὺν πυρὶ κηλείῳ, χάριν Ἕκτορος ὀτρύναντος,
Τὸν δ' Αἴας οὔτασκε δεδεγμένος ἔγχεϊ μακρῷ· 745
Δώδεκα δὲ προπάροιθε νεῶν αὐτοσχεδὸν οὖτα.

Viri & mulieres: hic autem firmiter securè semper
Saliens, aliquando in alium alternat: illi autem volant:
Sic Aiax per multa velocium tabulata nauium
Obibat latè incedēs, vox autē eius ad æthera perueniebat:
Semper autem terribiliter clamans Græcos hortabatur
Naues & tentoria tutari. Neque quidem Hector
Manebat in Troianorum turba bene armatorum,
Sed sicut auium volatilium aquila fulua
Multitudinem inuadit fluuium iuxta pascentium
Anserum, vel gruum, vel cygnorū longa-colla-habentium:
Sic Hector tendebat ad nauem nigram-proram-habentem,
Obuiam festinans: hunc autem Iupiter impulit à tergo
Manu valde magna: concitabat autem populum cum ipso.
Iterum autem acris pugna apud naues facta est.
Dixisses indefessos & indomitos inter se
Occurrere bello: adeo acriter pugnabant.
His autem pugnantibus hic erat animus: Achiui quidem
Non putabant se euasuros è clade sed perituros:
Troianis autem sperabat animus in pectoribus cuiusque
Naues incensuros esse se, occisurosq; heroas Achiuos.
Hi quidem hæc cogitantes inuadebant sibi inuicem.
Hector autem puppim nauis apprehendit pontigradæ,
Pulchræ, velocis quæ Protesilaum aduexerat
Ad Troiam, neque rursum abduxit in patriam terram:
Huius circa pro naue Achiuiq; Troianiq;
Occidebant alij alios cominus: neque sanè vtrique
Arcuum impetus eminus excipiebant, neque iaculorum:
Sed hi cominus stantes, vnum animum habentes,
Acutis iam securibus & bipennibus pugnabant,
Et ensibus magnis, & hastis vtrinque acutis.
Multi vero gladij pulchri nigris manubrijs, capulati,
Alij quidem è manu in terrā cadebat: alij vero ab humeris
Virorum pugnantium: fluebat autem sanguine terra nigra.
Hector autem puppim postquam prehendit, non dimittebat,
Summam oram cum manib. tenens: Troianis autem iussit:
Ferte ignem, simul & ipsi conferti tollite clamorem:
Nunc nobis omnibus Iupiter æquiualentem diem dedit
Ad naues capiendas, quæ huc dijs inuitis profectæ,
Nobis calamitates multas intulerunt, ignauia seniorum,
Qui me volentem pugnare ad puppes nauium
Ipsumq; detinebant, coercebántque exercitum:
Sed si tunc lædebat mentes late prospiciens Iupiter
Nostras, nunc ipse impellit & instigat.
Sic dixit: hi autem alacrius in Græcos impetum-fecerunt:
Aiax autem non amplius sustinuit (vrgebatur enim telis)
Sed retrocessit paululum, putans se moriturum esse,
Scabellum ad septempedale: liquit autē foros nauis æqualis:
Ibi sanè hic stetit obseruans, hasta autem semper
Troianos arcebat à nauibus quicunque ferret indefessum
ignem:
Semper autem horrendum clamans Danaos hortabatur:
O amici heroes Danai, ministri Martis,
Viri estote, dilecti: recordamini autem strenuæ virtutis.
An aliquos putamus esse adiutores à tergo?
Aut aliquem murum fortiorem, qui viris mortem auertat?
Non quidem aliqua prope est ciuitas turribus munita,
Qua propulsemus hostes, firmentem populum habentes.
Sed enim Troianorum campo bene armatorum,
Mari circundati longè sedemus à patria terra:
Quare in manibus salus, non mansuetudine belli.
Dixit, & furens insectabatur hasta acuta.
Quicunque autem Troianorum concauas ad naues ferretur
Cum igne vrente in gratiam Hectoris concitantis,
Hunc Aiax vulnerabat excipiens acuta lancea:
Duodecim autem ante naues cominus vulnerauit.

Ad naues pugnatur acerrime.

Hector puppim prehendit.

Aiax suos cohortatus multos hostes interficit.

ILIADIS HOMERI XVI. COMPOSITIO.

SIC hi quidem pro naui bene transtrata pugnabant:
Patroclus autem Achilli astitit pastori populorum,
Lacrymas calidas fundens, tanquam fons nigram aquam habens,
Quæ ab alta petra atram fundit aquam.
Hunc autem conspicatus miseratus est celer diuinus Achilles,
Et ipsum edita voce verbis volucribus allocutus est:
Cur autem lacrymatus es Patrocle, tanquam puella
Paruula? quæ cum matre currens eleuari efflagitat,
Veste adhærens, & properantem detinet,
Lacrymabunda autem ipsam aspicit dum suscipiatur:
Huic similis Patrocle humidam lacrymam profundis.
An aliquid Myrmidonibus nuncias, aut mihi ipsi?
Aut aliquod nuncium ex Phthia audiuisti solus?
Viuere quidem adhuc aiunt Menœtium Actoris filium,
Viuit & Aeacides Peleus inter Myrmidonas,
Quibus valde ambobus tristaremur mortuis:
An tu Argiuorum causa luges, quia pereunt,
Naues apud concauas iniustitiæ gratia suæ?
Eloquere, ne cela mente, vt sciamus ambo.
Hunc autem grauiter suspirans allocutus es Patrocle eques:
O Achilles Pelei fili, multò fortissime Achiuorum,
Ne indigneris: talis enim dolor inuasit Achiuos.
Hi etenim iam omnes quicunque antè erant fortissimi,
In nauibus iacent percussi eminus vulneratique comminus.
Sauciatus est quidem Tydides fortis Diomedes,
Vulneratus est autem Vlysses hasta-inclytus, & Agamemnon:
Percussus est etiam Eurypylus in femore sagitta:
Hos quidem medici multa pharmaca scientes curant,
Vulnera sanantes: tu autem implacabilis es Achilles:
Non me igitur talis capiat ira, quam tu seruas,
Gentili virtute-prædite: quis à te alius iuuabitur serò-natus
(quidem,
Si non ab Argiuis indignum exitium auertas?
O immitis: non vtique tibi pater erat eques Peleus,
Nec Thetis mater: cærulea (al. horribile) autem te peperit mare,
Petræque altæ, quia tibi mens est dura.
Si verò aliquod mentibus tuis vaticinium vitas,
Et aliquod tibi à Ioue retulit veneranda mater,
At me saltem mitte citò simulque reliquum exercitum præbe
Myrmidonum, si fortè aliquod lumen Danais fiam.
Da autem mihi humeris tua arma armari,
Si me tibi assimulantes abstineant à bello
Troiani, respirent autem bellicosi filij Achiuorum
Afflicti: exigua autem respiratio belli fit.
Facile autem recentes nos, defessos viros prælio
Repelleremus ad vrbem à nauibus & tentoriis.
Sic dixit supplicans valde demens: certo enim erat
Sibiipsi mortemque malam & fatum rogaturus.
Hunc autem valde ingemens allocutus est pedibus celer Achilles,
Hei mihi nobilis Patrocle, quid dixisti?
Neque oraculum curo quod sciam,
Neque quid mihi a Ioue retulit veneranda mater:
Sed hic grauis dolor cor & animum occupat,
Quando iam æqualem vir vult priuare portione,
Et præmium rursus auferre, qui potentia antecellit:
Grauis dolor hic mihi est, quoniam passus sum dolores animo.
Puellam, quam mihi præmium elegerant filij Achiuorum,
Hastaque mea acquisiueram, vrbe bene-murata euersa:
Hanc rursus ex manibus rapuit mihi rex Agamemnon
Atrides: tanquam alicui ignobili inquilino.
Sed hæc quidem antè acta esse sinamus. neque enim licebat
Perpetuò iratum esse in mentibus: veruntamen verò dixi

Achilles plorantem Patroclum interrogat.

Patroclus Achillem orat vt se saltem in prælium mittat.

γρ. δεινὴ δ' ἔκτεν.

γρ. Ἀλλ' μὲ πρόες.

Achilles Patroclum in prælium mittit, eique præcepta dat.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ῥ ἢ π ῥαψῳδία.

ΩΣ οἱ μὲν περὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μάχοντο·
Πάτροκλος δ' Ἀχιλῆϊ παρίστατο ποιμένι λαῶν,
Δάκρυα θερμὰ χέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
Ἥτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ.
Τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς, 5
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίπτε δεδάκρυσαι Πατρόκλεες, ἠΰτε κούρη
Νηπίη, ἥθ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει,
Εἱανοῦ ἁπτομένη, καί τ' ἐσσυμένην κατερύκει,
Δακρυόεσσα δέ μιν ποτιδέρκεται, ὄφρ' ἀνέληται. 10
Τῇ ἴκελος Πάτροκλε τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβεις.
Ἠέ τι Μυρμιδόνεσσι πιφαύσκεαι, ἢ ἐμοὶ αὐτῷ;
Ἠέ τιν' ἀγγελίην Φθίης ἐξέκλυες οἶος;
Ζώειν μὰν ἔτι φασὶ Μενοίτιον Ἄκτορος υἱὸν,
Ζώει δ' Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσι, 15
Τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνηώτων.
Ἦε σύ γ' Ἀργείων ὀλοφύρεαι, ὡς ὀλέκονται
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν, ὑπερβασίης ἕνεκα σφῆς;
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
Τὸν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφης Πατρόκλεες ἱππεῦ, 20
Ὦ Ἀχιλεῦ Πηλῆος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
Μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
Ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε.
Βέβληται μὲν ὁ Τυδεΐδης κρατερὸς Διομήδης· 25
Οὔτασται δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, ἠδ' Ἀγαμέμνων·
Βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ.
Τοὺς μέν τ' ἰητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπένονται,
Ἕλκε' ἀκειόμενοι· σὺ δ' ἀμήχανος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ.
Μὴ ἐμέ γ' οὖν οὗτός γε λάβοι χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις, 30
Αἰναρέτη· τί σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ,
Αἴ κε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς;
Νηλεὲς, οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεὺς,
Οὐδὲ Θέτις μήτηρ· γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα,
Πέτραι τ' ἠλίβατοι, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής. 35
Εἰ δέ τινα φρεσὶ σῇσι θεοπροπίην ἀλεείνεις,
Καί τινά τοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
Ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὦχ', ἅμα δ' ἄλλον λαὸν ὄπασσον
Μυρμιδόνων, ἤν πού τι φόως Δαναοῖσι γένωμαι.
Δὸς δέ μοι ὤμοιιν τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι, 40
Αἴ κ' ἐμὲ σοὶ ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
Τειρόμενοι, ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
Ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
Ὤσαιμεν προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων. 45
Ὣς φάτο λισσόμενος μέγα νήπιος· ἦ γὰρ ἔμελλεν
Οἷ αὐτῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέσθαι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ὤ μοι διογενὲς Πατρόκλεες, οἷον ἔειπες;
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι ἥν τινα οἶδα, 50
Οὔτε τί μοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ·
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
Ὁππότε δὴ τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλῃσιν ἀμέρσαι,
Καὶ γέρας ἂψ ἀφελέσθαι, ὅ τε κράτεϊ προβεβήκῃ,
Αἰνὸν ἄχος τό μοί ἐστιν, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ. 55
Κούρην ἣν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
Δουρὶ δ' ἐμῷ κτεάτισσα, πόλιν εὐτείχεα πέρσας,
Τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρεΐδης, ὡς εἴ τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν· οὐδ' ἄρα πως ἦν 60
Ἀσπερχὲς κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσίν· ἤτοι ἔφην γε

Οὐ πρὶν

Οὐ πρὶν μηνιθμὸν καταπαυσέμεν, ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ
Νῆας ἐμὰς ἀφίκηται ἀϋτή τε πτόλεμός τε.
Τύνη δ' ὤμοιιν μὲν ἐμὰ κλυτὰ τεύχεα δῦθι,
Ἄρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι μάχεσθαι, 65
Εἰ δὴ κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκε
Νηυσὶν ἐπικρατέως, οἳ δὲ ῥηγμῖνι θαλάσσης
Κεκλίαται, χώρης ὀλίγην ἔτι μοῖραν ἔχοντες,
Ἀργεῖοι· Τρώων δὲ πόλις ἐπὶ πᾶσα βέβηκε,
Θάρσυνος· οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον 70
Ἐγγύθι λαμπομένης· τάχα κεν φεύγοντες ἐναύλους
Πλήσειαν νεκύων, εἴ μοι κρείων Ἀγαμέμνων
Ἤπια εἰδείη· νῦν δὲ στρατὸν ἀμφιμάχονται.
Οὐ γὰρ Τυδεΐδεω Διομήδεος ἐν παλάμῃσι
Μαίνεται ἐγχείη, Δαναῶν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι· 75
Οὐδέ πω Ἀτρεΐδεω ὀπὸς ἔκλυον αὐδήσαντος
Ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς, ἀλλ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Τρωσὶ κελεύοντος περιάγνυται, οἳ δ' ἀλαλητῷ
Πᾶν πεδίον κατέχουσι, μάχῃ νικῶντες Ἀχαιούς.
Ἀλλὰ καὶ ὧς, Πάτροκλε, νεῶν ἄπο λοιγὸν ἀμύνων 80
Ἔμπεσ' ἐπικρατέως, μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο
Νῆας ἐνιπρήσωσι, φίλον δ' ἀπὸ νόστον ἕλωνται.
Πείθεο δ' ὥς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θείω,
Ὡς ἄν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄρηαι
Πρὸς πάντων Δαναῶν, ἀτὰρ οἳ περικαλλέα κούρην 85
Ἂψ ἀπονάσσωσιν, ποτὶ δ' ἀγλαὰ δῶρα πόρωσιν.
Ἐκ νηῶν ἐλάσας ἰέναι πάλιν· εἰ δέ κεν αὖ τοι
Δώῃ κῦδος ἀρέσθαι ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
Μὴ σύ γ' ἄνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμίζειν
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις· 90
Μὴ δ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηϊοτῆτι,
Τρῶας ἐναιρόμενος, προτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν,
Μή τις ἀπ' Οὐλύμποιο θεῶν αἰειγενετάων
Ἐμβήῃ· μάλα τούς γε φιλεῖ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἀλλὰ πάλιν τρωπᾶσθαι, ἐπὴν φάος ἐν νήεσσι 95
Θήῃς, τοὺς δ' ἔτ' ἐᾶν πεδίον κάτα δηριάασθαι.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Μήτέ τις οὖν Τρώων θάνατον φύγοι, ὅσσοι ἔασι,
Μήτέ τις Ἀργείων, νῶϊν δ' ἐκδῦμεν ὄλεθρον,
Ὄφρ' οἷοι Τροίης ἱερὰ κρήδεμνα λύωμεν. 100
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσι·
Δάμνα μιν Ζηνός τε νόος καὶ Τρῶες ἀγαυοὶ
Βάλλοντες· δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαεινὴ
Πήληξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε, βάλλετο δ' αἰεὶ 105
Κὰπ φάλαρ' εὐποίηθ'· ὁ δ' ἀριστερὸν ὦμον ἔκαμνεν,
Ἔμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος αἰόλον· οὐδ' ἐδύναντο
Ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι ἐρείδοντες βελέεσσιν.
Αἰεὶ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι, κὰδ δέ οἱ ἱδρὼς
Πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔρρεεν, οὐδέ πῃ εἶχεν 110
Ἀμπνεῦσαι, πάντῃ δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο.
Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἕκτωρ Αἴαντος δόρυ μείλινον ἄγχι παραστὰς
Πλῆξ' ἄορι μεγάλῳ, αἰχμῆς παρὰ καυλὸν ὄπισθεν, 115
Ἀντικρὺ δ' ἀπάραξε· τὸ μὲν Τελαμώνιος Αἴας
Πῆλ' αὔτως ἐν χειρὶ κόλον δόρυ, τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
Αἰχμὴ χαλκείη χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα.
Γνῶ δ' Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα, ῥίγησέν τε
Ἔργα θεῶν, ὅ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κεῖρε 120
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην.
Χάζετο δ' ἐκ βελέων. τοὶ δ' ἔμβαλον ἀκάματον πῦρ
Νηῒ θοῇ· τῆς δ' αἶψα κατ' ἀσβέστη κέχυτο φλόξ.
Ὣς τὴν μὲν πρυμνὴν πῦρ ἄμφεπεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Μηρὼ πληξάμενος Πατροκλῆα προσέειπεν, 125
Ὄρσεο διογενὲς Πατρόκλεες ἱπποκέλευθε·
Λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δηΐοιο ἰωήν·
Μὴ δὴ νῆας ἕλωσι, καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλωνται·
Δύσεο τεύχεα θᾶσσον, ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ. 130

Non prius iram depositurum, nisi cum iam
Ad naues meas peruenisset clamorq; belluma;.
Tu autem humeris quidem mea inclyta arma indue:
Dux esto autem Myrmidonibus pugnacibus ad pugnandū. 65
Siquidem obscura Troianorum nubes circumiuit
Naues fortiter: hi autem in littore maris
Conclusi sunt, loci paruam adhuc portionem habentes
Argiui: Troianorum autem ciuitas contra tota venit
Audax: non enim meæ galeæ vident frontem 70
Prope splendentis, mox fugientes fossas-campestres
Impleuissent cadaueribus suis, si mihi rex Agamemnon
Lenis fuisset: nunc autem castra oppugnant.
Non enim Tydidæ Diomedis in manibus
Furit hasta, à Græcis mortem vt arcere possit. 75
Neque dum Atridæ vocem audiui clamantis
Inimico ex capite, sed Hectoris homicidæ vox
Troianos adhortantis circum-circa frangitur: illi autem clamore
Totum campum obtinent, prælio vincentes Achiuos.
Sed & sic, Patrocle, a nauibus pestem propulsans, 80
Irrue strenuè, ne tandem igne ardenti
Naues incendant: dulcem autem reditum auferant.
Pare autem sicut tibi ego sermonis summam in mentib. posuero
Vt mihi honorem magnum & gloriam referas
Apud omnes Danaos, ac illi perpulchram puellam 85
Iterum reddant, insuper autem splendida dona præbeant.
Ex nauibus vbi repuleris, reuertere: si autem rursus tibi
Det gloriam auferre valde-sonans maritus Iunonis,
Ne tu sine me appete pugnare
Cum Troianis bellicosis: ignominiosiorem autem me facies 90
Neue exultans bello & pugna
Troianos occidens, ad Ilium ducas exercitum:
Ne quis ab Olympo deorum sempiternorum
Ingruat in te: valde hos diligit longè-operans Apollo.
Sed retrò reuertaris postquam salutem in nauibus 95
Feceris: illos autem mitte per campum pugnare.
Vtinam enim o Iupiterq; pater, & Minerua, & Apollo,
Neque quis igitur Troianorum mortem effugeret quotquot sunt,
Neque quis Argiuorum, nos verò vitemus mortem,
Vt soli Troiæ sacra mœnia diruamus. 100
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Aiax autem non amplius manebat: premebatur enim telis.
Superabat enim Iouisq; mens & Troiani viri
Iacientes: magnum autem circa tempora splendida
Galea percussa sonum edebat: percutiebatur autem semper 105
Ad phaleras bene factas: hic autem sinistro humero laborabat,
Firmiter vsque tenens scutum varium: neque poterant
Circum ipsum dimouere loco, iacientes telis.
Semper autem molesto tenebatur anhelitu: eique sudor
Vndique ex membris multus fluebat: neq; vsquam poterat 110
Respirare: passim autem malum malo firmabatur.
Dicite nunc mihi Musæ cœlestes domos habitantes,
Quomodo iam primò ignis incidit nauibus Achiuorum.
Hector autem Aiacis hastam fraxineam prope astans
Percussit ense magno, cuspidis iuxta commissuram retrò: 115
Penitus autem amputauit: hanc quidem Telamonius Aiax
Vibrabat frustra in manu mutilam hastam: procul autem ab ipsa
Cuspis ærea in terram sonum lapsa:
Agnouit autem Aiax in animo inculpato, exhorruitque
Opera deorum, quòd omnino pugnæ consilia præcidebat 120
Iupiter altitonans: Troianisque volebat victoriam.
Cessit autem e telis: hi autem iniecerunt irrequietum ignem
Naui veloci: per hanc autem statim inextinguibilis diffusa est flam-
Sic quidem puppim ignis circumdedit: at Achilles (ma:
Coxas percutiens Patroclum allocutus est:
Consurge generose Patrocle, equo via faciens (i. eques) 125
Video iam apud naues ignis ardentis impetum.
Ne iam naues capiant, & non amplius potestas aufugendi
sit,
Induere arma ocyus, ego autem exercitum congregabo.
Sic dixit: Patroclus autem armabatur splendido ære. 130

Aiax laborat.

[illegible]

Incenduntur naues Achiuorū.

Patroclus armatur.

X

Ocreas quidem primum circum tibias posuit
Pulchras argenteis fibulis aptatas.
Secundo rursus thoracem circum pectora induit
Discolorem stellatum velocis Aeacidae:
Circum autem humeros iecit ensem argenteis clauis distinctum,
Aereum: at deinde scutum magnumque, validumque:
Capite autem in generoso galeam bene-fabricatam posuit
Equinis-setis cristatam: ac horrendis crista desuper nutabat.
Accepit autem robusta hastilia, quae ei manibus quadrabant:
Achilles hasta. Hastam autem non accepit solam egregii Aeacidae,
Grauem, magnam, solidam, quam quidem non poterat alius Graec.
Vibrare: sed ipsam solus sciebat concutere Achilles:
Peliadem hastam, quam patri charo dedit Chiron
Pelii ex vertice, vt caedes esset heroibus:
Equos autem Automedontem confestim iungere iussit,
Quem post Achillem fortem honorabat maxime:
Fidelissimus autem ei erat in pugna ad sustinendas minas:
Quapropter et Automedon duxit sub iugum veloces equos,
Xanthum et Balium, qui duo simul cum ventis volabant:
Hos peperit Zephyro vento harpyia Podarge
γρ. παρὰ ῥόον ὠκεανοῖο. Pascens in prato iuxta fluxum Oceani:
Adque lora exteriora eximium Pedasum admouit,
Quem quondam Eetionis capta vrbe, abduxit Achilles,
Qui et mortalis existens sequebatur equos immortales.
Achilles Myrmidones armat. Myrmidonas autem adiens armauit Achilles
Omnes per tentoria cum armis: hi vero, lupi tanquam
Crudiuori, quibusque circa mentes immensum robur,
Qui ceruum cornutum magnum in montibus caesum
Vorant: omnibus autem maxilla sanguine cruentata,
Et gregatim vadunt a fonte nigram-aquam-habente,
Hausturi linguis tenuibus nigram aquam
Summam, eructantes cruorem sanguinis: in autem animus
Pectoribus intrepidus est, angitur autem venter:
Tales Myrmidonum duces et principes
Circum strenuum famulum velocis Aeacidae
Ruebant: inter autem hos bellicosus stabat Achilles,
Vrgens equosque, et viros scutatos.
Quinquaginta erant naues veloces, quas Achilles
Ad Troiam duxerat Ioui dilectus: in autem vnaquaque
Quinquaginta erant viri in transtris socii.
Quinque autem duces fecerat, quibus fidebat,
Vt imperarent: ipse autem multum potens regnabat.
Vnius quidem ordinis dux erat Menesthius vario thora-
Filius Sperchii ex-Ioue fluentis fluuii: (ce-ornatus
Quem peperit Pelei filia pulchra Polydora
Sperchio indefesso, mulier deo concubans:
Sed cognomento ex rumore Bori, Perieris filio,
Qui palam eam vxorem duxerat, data ingenti dote.
Alterius autem Eudorus mauortius dux erat.
Clam-susceptus, quem peperit in chorea pulchra Polymela
Phylantis filia. hanc vero fortis Argicida Mercur.
Amauit, oculis conspicatus inter cantantes
In choro Dianae aureum arcum-gerentis tumultuosae.
Statim autem in coenaculum ascendens, accubuit clam
Mercurius innocuus: dedit autem ei illustrem filium
Eudorum, in currendo celerem atque pugnacem.
Sed postquam hunc parturientibus dolorem afferens Lu-
cina
γρ. πρὸ φόωσδε. Eduxit in lucem, et solis vidit splendores,
Hanc quidem Echecles validum robur Actorides
Duxit ad aedes, postquam dedit infinita dona sponsalia.
Hunc autem senex Phylas diligenter nutriuit, et educauit,
Valde-diligens tanquam suum filium existentem.
Tertii autem Pisandrus bellicosus dux erat
Maemalides, qui inter omnes excellebat Myrmidonas
Hasta pugnando, post Pelidae socium.
Quarti autem dux erat senex equitator Phoenix:
Quinti autem Alcimedon Laercei filius eximius:
Sed postquam omnes cum ducibus Achilles
Collocasset bene-ordinans, acrem sermonem praecepit:

Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,
Ποικίλον, ἀστερόεντα, ποδώκεος Αἰακίδαο·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον, 135
Χάλκεον, αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
Ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε, τά οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.
Ἔγχος δ' οὐχ ἕλετ' οἶον ἀμύμονος Αἰακίδαο, 140
Βριθὺ, μέγα, στιβαρόν, τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
Πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς·
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
Ἵππους δ' Αὐτομέδοντα θοῶς ζευγνῦμεν ἄνωγε, 145
Τὸν μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα τῖε μάλιστα·
Πιστότατος δέ οἱ ἔσκε μάχῃ ἔνι μεῖναι ὁμοκλήν.
Τῷ δὲ καὶ Αὐτομέδων ὕπαγε ζυγὸν ὠκέας ἵππους,
Ξάνθον καὶ Βαλίον, τὼ ἅμα πνοιῇσι πετέσθην·
Τοὺς ἔτεκε Ζεφύρῳ ἀνέμῳ Ἅρπυια Ποδάργη, 150
Βοσκομένη λειμῶνι παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο.
Ἐν δὲ παρηορίῃσιν ἀμύμονα Πήδασον ἵει,
Τόν ῥά ποτ' Ἠετίωνος ἑλὼν πόλιν ἤγαγ' Ἀχιλλεύς,
Ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν ἕπεθ' ἵπποις ἀθανάτοισι.
Μυρμιδόνας δ' ἄρ' ἐποιχόμενος θώρηξεν Ἀχιλλεὺς, 155
Πάντας ἀνὰ κλισίας σὺν τεύχεσιν· οἳ δὲ, λύκοι ὣς
Ὠμοφάγοι, τοῖσίν τε περὶ φρεσὶν ἄσπετος ἀλκή,
Οἵ τ' ἔλαφον κεραὸν μέγαν οὔρεσι δῃώσαντες
Δάπτουσιν· πᾶσιν δὲ παρήϊον αἵματι φοινόν,
Καί τ' ἀγεληδὸν ἴασιν ἀπὸ κρήνης μελανύδρου, 160
Λάψοντες γλώσσῃσιν ἀραιῇσιν μέλαν ὕδωρ
Ἄκρον, ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος· ἐν δέ τε θυμὸς
Στήθεσιν ἄτρομός ἐστι, περιστένεται δέ τε γαστήρ·
Τοῖοι Μυρμιδόνων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο 165
Ῥώοντ'· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν ἀρήϊος ἵστατ' Ἀχιλλεὺς,
Ὀτρύνων ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.
Πεντήκοντ' ἦσαν νῆες θοαὶ, ᾗσιν Ἀχιλλεὺς
Ἐς Τροίην ἡγεῖτο Διῒ φίλος· ἐν δὲ ἑκάστῃ
Πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες ἐπὶ κληῗσιν ἑταῖροι· 170
Πέντε δ' ἄρ' ἡγεμόνας ποιήσατο, τοῖς ἐπεποίθει
Σημαίνειν, αὐτὸς δὲ μέγα κρατέων ἤνασσε.
Τῆς μὲν ἰῆς στιχὸς ἦρχε Μενέσθιος αἰολοθώρηξ,
Υἱὸς Σπερχειοῖο διϊπετέος ποταμοῖο,
Ὃν τέκε Πηλῆος θυγάτηρ καλὴ Πολυδώρη 175
Σπερχειῷ ἀκάμαντι, γυνὴ θεῷ εὐνηθεῖσα·
Αὐτὰρ ἐπίκλησιν Βώρῳ Περιήρεος υἷι,
Ὅς ῥ' ἀναφανδὸν ὄπυιε, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
Τῆς δ' ἑτέρης Εὔδωρος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
Παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῷ καλὴ Πολυμήλη 180
Φύλαντος θυγάτηρ· τῆς δὲ κρατὺς Ἀργειφόντης
Ἠράσατ', ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν μετὰ μελπομένῃσιν
Ἐν χορῷ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου κελαδεινῆς.
Αὐτίκα δ' εἰς ὑπερῷ' ἀναβὰς παρελέξατο λάθρῃ
Ἑρμείας ἀκάκητα, πόρεν δέ οἱ ἀγλαὸν υἱὸν 185
Εὔδωρον, πέρι μὲν θείειν ταχὺν ἠδὲ μαχητήν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τόν γε μογοστόκος Εἰλείθυια
Ἐξάγαγε πρὸ φόως δὲ, καὶ ἠελίου ἴδεν αὐγάς,
Τὴν μὲν Ἐχεκλῆος κρατερὸν μένος Ἀκτορίδαο
Ἠγάγετο πρὸς δώματ', ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα· 190
Τὸν δ' ὁ γέρων Φύλας εὖ ἔτρεφεν ἠδ' ἀτίταλλεν,
Ἀμφαγαπαζόμενος ὡς εἴ θ' ἑὸν υἱὸν ἐόντα.
Τῆς δὲ τρίτης Πείσανδρος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
Μαιμαλίδης, ὃς πᾶσι μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν
Ἔγχει μάρνασθαι, μετὰ Πηλεΐωνος ἑταῖρον. 195
Τῆς δὲ τετάρτης ἦρχε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
Πέμπτης δ' Ἀλκιμέδων Λαέρκεος υἱὸς ἀμύμων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντας ἅμ' ἡγεμόνεσσιν Ἀχιλλεὺς
Στῆσεν ἐῢ κρίνας, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε,

Μυρμι-

Μυρμιδόνες, μή τίς μοι ἀπειλάων λελαθέσθω, 200
ἃς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἀπειλεῖτε Τρώεσσι,
πάνθ' ὑπὸ μηνιθμὸν, καί μ' ἠτιάασθε ἕκαστος·
Σχέτλιε Πηλέος υἱὲ, χόλῳ ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ·
νηλεὲς, ὃς παρὰ νηυσὶν ἔχεις ἀέκοντας ἑταίρους.
Οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα ποντοπόροισιν 205
αὖτις, ἐπεί ῥά τοι ὧδε κακὸς χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θάμ' ἐβάζετε· νῦν δὲ πέφανται
φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἕης τὸ πρίν γ' ἐράασθε·
ἔνθά τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων Τρώεσσι μαχέσθω.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου. 210
Μᾶλλον δὲ στίχες ἄρθεν, ἐπεὶ βασιλῆος ἄκουσαν.
Ὡς δ' ὅτε τοῖχον ἀνὴρ ἀράρῃ πυκινοῖσι λίθοισι
δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων·
Ὣς ἄραρον κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.
Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ· 215
ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
νευόντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισι.
Πάντων δὲ προπάροιθε δύ' ἀνέρε θωρήσσοντο,
Πάτροκλός τε καὶ Αὐτομέδων, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
Πρόσθεν Μυρμιδόνων πολεμιζέμεν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς 220
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς κλισίην, χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀνέῳγε
Καλῆς, δαιδαλέης, τήν οἱ Θέτις ἀργυρόπεζα
Θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι, ἐῢ πλήσασα χιτώνων,
Χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων, οὔλων τε ταπήτων.
Ἔνθα δέ οἱ δέπας ἔσκε τετυγμένον, οὐδέ τις ἄλλος 225
Οὔτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ αἴθοπα οἶνον,
Οὔτέ τεῳ σπένδεσκε θεῶν, ὅτε μὴ Διὶ πατρί.
Τό ῥα τότ' ἐκ χηλοῖο λαβὼν ἐκάθηρε θεείῳ
Πρῶτον, ἔπειτα δ' ἔνιψ' ὕδατος καλῇσι ῥοῇσι.
Νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας, ἀφύσσατο δ' αἴθοπα οἶνον, 230
Εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ, λεῖβε δὲ οἶνον,
Οὐρανὸν εἰσανιδών· Δία δ' οὐ λάθε τερπικέραυνον.
Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε, *Πελασγικὲ, τηλόθι ναίων,
Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου· ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ
Σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι. 235
Ἠμὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
Τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ.
Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐγὼ μενέω νηῶν ἐν ἀγῶνι,
Ἀλλ' ἕταρον πέμπω πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσι 240
Μάρνασθαι· τῷ κῦδος ἅμα πρόες εὐρύοπα Ζεῦ·
Θάρσυνον δέ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ
Εἴσεται, ἤ ῥα καὶ οἶος ἐπίστηται πολεμίζειν
Ἡμέτερος θεράπων, ἦ οἱ τότε χεῖρες ἄαπτοι
Μαίνονθ', ὁππότ' ἐγώ περ ἴω μετὰ μῶλον Ἄρηος. 245
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἀπὸ ναῦφι μάχην ἐνοπήν τε δίηται,
Ἀσκηθής μοι ἔπειτα θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκοιτο,
Τεύχεσί τε ξὺν πᾶσι καὶ ἀγχεμάχοις ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς.
Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε· 250
Νηῶν μέν οἱ ἀπώσασθαι πόλεμόν τε μάχην τε
Δῶκε, σόον δ' ἀνένευσε μάχης ἐξαπονέεσθαι.
Ἤτοι ὁ μὲν σπείσας τε καὶ εὐξάμενος Διὶ πατρὶ,
Ἂψ κλισίην εἰσῆλθε, δέπας δ' ἀπέθηκ' ἐνὶ χηλῷ.
Στῆ δὲ πάροιθ' ἐλθὼν κλισίης, ἔτι δ' ἤθελε θυμῷ 255
Εἰσιδέειν Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἅμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
Ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν.
Αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἐοικότες ἐξεχέοντο
Εἰνοδίοις, οὓς παῖδες *ἐριδμαίνουσιν ἔθοντες, 260
Αἰεὶ κερτομέοντες ὁδῷ ἔπι οἰκί' ἔχοντας,
Νηπίαχοι· ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι.
Τοὺς δ' εἴ περ παρά τίς τε κιὼν ἄνθρωπος ὁδίτης
Κινήσῃ ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες,
Πρόσσω πᾶς πέτεται καὶ ἀμύνει οἷσι τέκεσσι. 265
Τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες
Ἐκ νηῶν ἐχέοντο· βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·

Myrmidones, ne quis mihi minarum obliuiscatur
Quas in nauibus velocibus minabamini Troianis
Toto tempore iræ, & me criminabamini vnusquisque
Dure Pelei fili, bile sane te nutriuit mater:
Immitis, qui apud naues tenes inuitos socios:
Domum saltem cum nauibus reuertamur pontigradis:
Rursus, quoniam tibi adeo sæua ira incidit animo.
Hæc mihi congregati frequenter dicebatis: nunc apparet
Conflictus magnum opus, cuius antea quidem cupidi eratis.
Ibi aliquis generosum cor habens aduersus *Troian. pugnet.*
Sic fatus, concitauit robur & animum vniuscuiusque,
Magis autem cateruæ densatæ sunt, postquam regem audierunt.
Sicut autem quando murum vir coagmentauit densis lapidibus
Domus altæ, incursus ventorum vitans:
Sic densatæ erant galeæque, & scuta vmbonem-habentia:
Scutum autem scutum fulciebat, galea galeam, virum autem vir:
Contingebant se inuicem autem cristatæ galeæ fulgentibus conis,
Nutantibus ipsis, adeo densi astabant inter se.
Omnes autem ante duo viri armabantur
Patroclusque, & Automedon, vnum animum habentes,
Ante Myrmidonas ad bellandum, sed Achilles
Perrexit ire in tentorium: ab arca autem operculum abstulit
Pulchra, affabre facta, quam ei Thetis argentipes
Posuit in naue ducendam, bene implens tunicis,
Chlænisque arcentibus-ventum villosisque tapetibus.
Illic autem ei poculum erat elaboratum, neque aliquis alius
Neque virorum bibebat ex eo ardens vinum,
Neque alicui libabat deorum nisi Ioui patri.
Hoc itaque tunc ex arca sumens purgauit sulphure
Primum, postea autem lauit aquæ amœnis fluxibus:
Lauitque ipse manus, hausit autem ardens vinum,
Precabatur deinde in medio stans septo: libauit autem vinum,
Cœlum suspiciens: Iouem autem non latuit fulmine-gaudentem)
Iupiter rex Dodonæe, Pelasgice, longe habitans,
Dodonæ præsidens frigoribus-expositæ: circum autem Selli
Te habitant vates, illotis-pedibus, humi-dormientes.
Certè quidem olim meum sermonem exaudisti precantis,
Honorasti quidem me: valdè autem læsisti populum Achiuorum:
Atque adhuc etiam nunc mihi hoc perfice desiderium:
Ipse quidem ego manebo nauium in congregatione,
Sed socium mitto multos inter Myrmidonas
Pugnare: huic gloriam simul concede o latè prospiciens Iupiter
Confirma autem ei cor in mentibus, vt & Hector
Intelligat, num etiam solus sciat pugnare
Noster famulus, an ei tunc manus inaccessæ
Insaniant, quando ego eo ad stragem Martis.
Sed postquam a nauibus pugnam clamoremque amouerit,
Incolumis mihi postea veloces ad naues redeat,
Armisque cum omnibus, & pugnacibus socijs.
Sic dixit precans: hunc autem audiuit consiliarius Iupiter:
Huic alterum quidem dedit pater, alterum verò abnuit.
A nauibus quidem ei arcere bellumque pugnamque
Dedit: saluum autem abnuit e pugna reuerti.
Certè hic quidem quum libasset ac supplicasset Ioui patri,
Rursus tentorium ingressus est: poculum reposuit in arcam,
Stetit autem ante profectus tentorium: ampliusque voluit animo
Inspicere Troianorum & Achiuorum pugnam grauem.
Hi verò cum Patroclo magnanimo armati
Ordine-ibant, donec in Troianos valdè exultantes irruerunt.
Protinus autem vespis similes effundebantur.
In-via-habitantibus, quas pueri irritant consueti,
Semper vexantes, in via domicilia (alucaria) habentes
Stulti, commune autem malum multis faciunt:
Has si aliquis prateriens homo viator
Mouerit inuitus, hæ verò generosum cor habentes
Vltra quæque volat, & defendit suos fœtus:
Harum tunc Myrmidones cor & animum habentes,
Ex nauibus fundebantur: clamorque immensus ortus est.
Patroclus autem socios hortatus est alte clamans:

Achilles Myrmidones animat

* Τ...

* πελασγι... * Δ...

Achilles Ioui vinū libat cum precibus.

Myrmidones in pugnam vadunt.

* ἐριδμαί... ...ουσι.

Huic autem respondit dea de ventipes velox Iris:
Itáne iam a te, Neptune cærulea-coma-decore,
Hoc referam Iouis responsum sæuumq́; durumq́;?
An quid mutabis? mutabiles quidem mentes bonorum.
Scis quod maiores-natu-Erinnyes semper sequuntur.
Hanc. a. rursus allocutus est Neptunus quatiens-terram
Iris dea, valde hoc verbum opportune dixisti.
Bonum & hoc est, quando nuncius decentia nouit.
Sed hic grauis dolor cor & animum occupat.,
Quando parem-dignitate & pari decretum (v. natum) fato
Obiurgare vult iracundis verbis:
Sed certe nunc quidem quamuis indignatus cedam.
Aliud verò tibi dicam, & minabor illud animo:
Siquidem sine (i. inuito) me & Minerua prædatrice,
Iunone, Mercurióque & Vulcano rege,
Ilio excelso parcet, neque volet
Destruere, daréque magnam victoriam Argiuis,
Sciat hoc, quòd nobis insanabilis iracundia erit.

Iupiter Apollinem mittit ad fulciendũ Hectorem.

Sic fatus, liquit populum Achaicum Neptunus,
Subijtq́; pontũ profectus, desiderabant. a. eum heroes Achiui.
Et tunc Apollinem allocutus est nubicogus Iupiter,
Vade nunc dilecte Phœbe ad Hectorem ære armatum.
Nunc etenim Neptunus quatiens terram
Abiit in mare humidum, fugiens iram grauem
Nostram. nam (alioqui) valde pugnam audiuissent & alij

χ. ἐνέρτεροι.

Qui quidem inferi sunt dij, Saturnum circa existentes.
Sed hoc tum mihi multò vtilius tum sibi ipsi
Fuit, quod antè indignatus euitauit
Manus meas: quoniam non sine sudore perfecta fuisset res.
Sed tu quidem manibus accipe ægidem fimbriatam,
Quam valde quassans terreto heroas Achiuos: (ctor.
Tibi. v. ipsi curæ sit ô Apollo procul feriens, illustris He-
Tantisper usque ei excita robur magnum, dum Achiui
Fugientes ad nauésque & Hellespontum peruenerint.
Illinc autem ipse ego consultabo opúsque verbúmque,
Vt & rursus Achiui respirent à labore.

χ. τι. Apollo Hectore aggressus suscipit.

Sic dixit. neque sane patri immorigerus fuit Apollo:
Descendit verò ab Idæis montibus, accipitri similis
Celeri columbarum-occisori, quique celerrimus volucrum.
Inuenit filium Priami prudentis Hectorem nobilem
Sedẽtem, neque amplius iacebat, modo. a. collegerat animũ,
Circum se agnoscens socios: sed anhelitus & sudor
Cessarat, postquam ipsum excitauit Iouis animus Ægiochi.
Propè autem stans, eum allocutus est longe operans Apollo:
Hector fili Priami, cur autem tu seorsum ab alijs
Sedes infirmus? num aliquis te dolor occupat.?
Hunc. a. languidus allocutus est galeæ-motor Hector:
Quis verò tu es optime deorum qui me interrogas coram.?
Non audis quòd me nauium ad puppes Achiuorum.,
Suos socios perdentem, in bello strenuus percussit Aiax
Saxo ad pectus: cessare fecit autem à strenua fortitudine?
Et certè equidem putabam mortuos & domum Plutonis
Die hoc me visurum, quoniam charam expirabam animã.
Hunc. a. rursus allocutus est rex longe-operans Apollo:
Confide nunc, talem tibi adiutorem Saturnius
Ex Ida emisit astare & auxiliari,
Illustrem Apollinem aureo-gladio-conspicuum, qui te antea
Protego simul ipsumq́; & altam vrbem.
Sed age, nunc equites hortare multos,
Naues ad concauas impellere veloces equos.
Sed ego ante iens, equis viam
Omnem cõplanabo, & vertam in fugam heroas Achiuos.

Hector prælium repetit.

Sic locutus, inspirauit robur magnum pastori populorum
Vt. a. quũ quis qui-diu-stetit equus hordeo-pastus ad præsepe,
Vinculo perrupto, currit per cãpũ strepẽs-pulsando terrã,
Assuetus lauari pellucido fluuio,
Exultans: alte autem caput tenet, circa autem iubæ
Humeros mouentur: hunc autem splendore fretum,
Facilè genua ferunt ad consueta-loca & pascua equorum.:

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις, 200
Οὕτω γὰρ δή τοι γαιήοχε κυανοχαῖτα
Τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε κρατερόν τε,
Ἤ τι μεταστρέψεις; στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν.
Οἶσθ' ὡς πρεσβυτέροισιν Ἐριννύες αἰὲν ἕπονται.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων, 205
Ἶρι θεὰ, μάλα τοῦτ' ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἰδῇ.
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
Ὁππότ' ἂν ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ
Νεικείειν ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν. 210
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μέν κε νεμεσσηθεὶς ὑποείξω·
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, καὶ ἀπειλήσω τόδε θυμῷ,
Αἴ κεν ἄνευ ἐμέθεν καὶ Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥρης, Ἑρμείω τε, καὶ Ἡφαίστοιο ἄνακτος,
Ἰλίου αἰπεινῆς πεφιδήσεται, οὐδ' ἐθελήσει 215
Ἐκπέρσαι, δοῦναι δὲ μέγα κράτος Ἀργείοισιν,
Ἴστω τοῦθ' ὅτι νῶϊν ἀνήκεστος χόλος ἔσται.
Ὣς εἰπὼν λίπε λαὸν Ἀχαιϊκὸν Ἐννοσίγαιος·
Δῦνε δὲ πόντον ἰὼν, πόθεσαν δ' ἥρωες Ἀχαιοί.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἔρχεο νῦν φίλε Φοῖβε μεθ' Ἕκτορα χαλκοκορυστήν.
Ἤδη μὲν γάρ τοι γαιήοχος ἐννοσίγαιος
Οἴχεται εἰς ἅλα δῖαν, ἀλευάμενος χόλον αἰπὺν
Ἡμέτερον. μάλα γάρ κε μάχης ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι,
Οἵ περ ἐνέρτεροί εἰσι θεοὶ, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες. 225
Ἀλλὰ τόδ' ἠμὲν ἐμοὶ πολὺ κέρδιον ἠδέ οἱ αὐτῷ
Ἔπλετο, ὅττι πάροιθε νεμεσσηθεὶς ὑπόειξε
Χεῖρας ἐμάς· ἐπεὶ οὔ κεν ἀνιδρωτί γ' ἐτελέσθη.
Ἀλλὰ σύ γ' ἐν χείρεσσι λάβ' αἰγίδα θυσανόεσσαν,
Τῇ μάλ' ἐπισσείων φοβέειν ἥρωας Ἀχαιούς. 230
Σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω ἑκατηβόλε φαίδιμος Ἕκτωρ.
Τόφρα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
Φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκωνται.
Κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε,
Ὥς κε καὶ αὖτις Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πόνοιο. 235
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλλων·
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων, ἴρηκι ἐοικὼς
Ὠκέϊ φασσοφόνῳ, ὅς τ' ὤκιστος πετεηνῶν.
Εὗρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος Ἕκτορα δῖον
Ἥμενον, οὐδ' ἔτι κεῖτο, νέον δ' ἐσαγείρετο θυμὸν, 240
Ἀμφὶ ἓ γιγνώσκων ἑτάρους· ἀτὰρ ἆσθμα καὶ ἱδρὼς
Παύετ', ἐπεί μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
Ἄγχου δ' ἱστάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ἕκτορ υἱὲ Πριάμοιο, τί ἢ δὲ σὺ νόσφιν ἀπ' ἄλλων
Ἧσ' ὀλιγηπελέων; ἦ πού τί σε κῆδος ἱκάνει; 245
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Τίς δὲ σύ ἐσσι φέριστε θεῶν ὅς μ' εἴρεαι ἄντην;
Οὐκ ἀΐεις ὅ με νηυσὶν ἔπι πρυμνῇσιν Ἀχαιῶν
Οὓς ἑτάρους ὀλέκοντα, βοὴν ἀγαθὸς βάλεν Αἴας
Χερμαδίῳ πρὸς στῆθος, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς; 250
Καὶ δὴ ἔγωγ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' Ἀΐδαο
Ἤματι τῷδ' ἵξεσθαι, ἐπεὶ φίλον ἄϊον ἦτορ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Θάρσει νῦν· τοῖόν τοι ἀοσσητῆρα Κρονίων
Ἐξ Ἴδης προέηκε παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν, 255
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὅς σε πάρος περ
Ῥύομ', ὁμῶς αὐτόν τε καὶ αἰπεινὸν πτολίεθρον.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἱππεῦσιν ἐπότρυνον πολέεσσι,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν ὠκέας ἵππους.
Αὐτὰρ ἐγὼ προπάροιθε κιὼν, ἵπποισι κέλευθον 260
Πᾶσαν λειανέω, τρέψω δ' ἥρωας Ἀχαιούς.
Ὣς εἰπὼν ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.
Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
Δεσμὸν ἀπορρήξας θείῃ πεδίοιο κροαίνων,
Εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋρρεῖος ποταμοῖο, 265
Κυδιόων, ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
Ὤμοις ἀΐσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθὼς,
Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων·

Ὡς

Ὣς Ἕκτωρ λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα,
Ὀτρύνων ἱππῆας, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν. 270
Ὡς δ' ἢ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἄγριον αἶγα
Ἐσσεύαντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιῶται·
Τὸν μέν τ' ἠλίβατος πέτρη καὶ δάσκιος ὕλη
Εἰρύσατ', οὐδ' ἄρα τέ σφι κιχήμεναι αἴσιμον ἦεν.
Τῶν δέ θ' ὑπὸ ἰαχῆς ἐφάνη λὶς ἠϋγένειος 275
Εἰς ὁδὸν, αἶψα δὲ πάντας ἀπέτραπε καὶ μεμαῶτας·
Ὣς Δαναοὶ, εἷος μὲν ὁμιλαδὸν αἰὲν ἕποντο,
Νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορ' ἐποιχόμενον στίχας ἀνδρῶν,
Τάρβησαν, πᾶσιν δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός· 280
Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀγόρευε Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστος, ἐπιστάμενος μὲν ἄκοντι,
Ἐσθλὸς δ' ἐν σταδίῃ· ἀγορῇ δέ ἑ παῦροι Ἀχαιῶν
Νίκων, ὁππότε κοῦροι ἐρίσσειαν περὶ μύθων·
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν, 285
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Οἷον δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἀνέστη κῆρας ἀλύξας
Ἕκτωρ. ἦ θήν μιν μάλα ἔλπετο θυμὸς ἑκάστου
Χερσὶν ὑπ' Αἴαντος θανέειν Τελαμωνιάδαο·
Ἀλλά τις αὖτε θεῶν ἐρρύσατο καὶ ἐσάωσεν 290
Ἕκτορ', ὃ δὴ πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Ὡς καὶ νῦν ἔσσεσθαι ὀΐομαι· οὐ γὰρ ἄτερ γε
Ζηνὸς ἐριγδούπου πρόμος ἵσταται, ὧδε μενοινῶν.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
Πληθὺν μὲν ποτὶ νῆας ἀνώξομεν ἀπονέεσθαι. 295
Αὐτοὶ δ', ὅσσοι ἄριστοι ἐνὶ στρατῷ εὐχόμεθ' εἶναι,
Στήομεν, εἴ κε πρῶτον ἐρύξομεν ἀντιάσαντες,
Δούρατ' ἀνασχόμενοι· τὸν δ' οἴω καὶ μεμαῶτα
Θυμῷ δείσεσθαι Δαναῶν καταδῦναι ὅμιλον.
Ὣς ἔφαθ'. οἳ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο. 300
Οἳ μὲν ἄρ' ἀμφ' Αἴαντα καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα,
Τεῦκρον, Μηριόνην τε, Μέγην τ' ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
Ὑσμίνην ἤρτυνον ἀριστῆας καλέσαντες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσιν ἐναντίον· αὐτὰρ ὀπίσσω
Ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο. 305
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες, ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ
Μακρὰ βιβάς· πρόσθεν δὲ κί' αὐτοῦ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Εἱμένος ὤμοιιν νεφέλην, ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν,
Δεινὴν, ἀμφιδάσειαν, ἀριπρεπέ', ἣν ἄρα χαλκεὺς
Ἥφαιστος Διὶ δῶκε φορήμεναι ἐς φόβον ἀνδρῶν· 310
Τὴν ἄρ' ὅ γ' ἐν χείρεσσιν ἔχων ἡγήσατο λαῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες, ὦρτο δ' ἀϋτὴ
Ὀξεῖ' ἀμφοτέρωθεν, ἀπὸ νευρῆφι δ' ὀϊστοὶ
Θρῷσκον· πολλὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
Ἄλλα μὲν ἐν χροῒ πήγνυτ' ἀρηϊθόων αἰζηῶν, 315
Πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ, πάρος χρόα λευκὸν ἐπαυρεῖν,
Ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.
Ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ἀτρέμα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός·
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατένωπα ἰδὼν Δαναῶν ταχυπώλων 320
Σεῖσ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἄϋσε μάλα μέγα, τοῖσι δὲ θυμὸν
Ἐν στήθεσσιν ἔθελξε, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Οἳ δ' ὥστ' ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
Θῆρε δύω κλονέωσι μελαίνης νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης, σημάντορος οὐ παρεόντος· 325
Ὣς ἐφόβηθεν Ἀχαιοὶ ἀνάλκιδες· ἐν γὰρ Ἀπόλλων
Ἧκε φόβον, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα κεδασθείσης ὑσμίνης·
Ἕκτωρ μὲν Στιχίον τε καὶ Ἀρκεσίλαον ἔπεφνε,
Τὸν μὲν, Βοιωτῶν ἡγήτορα χαλκοχιτώνων, 330
Τὸν δὲ, Μενεσθῆος μεγαθύμου πιστὸν ἑταῖρον.
Αἰνείας δὲ Μέδοντα καὶ Ἴασον ἐξενάριξεν.
Ἤτοι ὁ μὲν νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
Ἔσκε Μέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
Ἐν Φυλάκῃ, γαίης ἄπο πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς, 335
Γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς.
Ἴασος αὖτ' ἀρχὸς μὲν Ἀθηναίων ἐτέτυκτο,

Sic Hector celeriter pedes & genua mouebat,
Concitans equites, postquam Dei audiuit vocem.
Hi verò, vt vel ceruum cornutum, vel syluestrem capram
Insequuntur canésque & viri agrestes:
Hunc quidem alta petra & vmbrosa sylua
Seruauit, neque adeò ipsis adipisci fatale erat:
Horum autem ob clamorem apparet leo bene iubatus
Ad viam: statim autem omnes auertit quamuis animosos:
Sic Danai hactenus quidē cateruatim semper sequebantur,
Ferientes ensibus & hastis ancipitibus:
Sed postquam viderunt Hectorē obeuntem ordines virorum,
Timuerunt: omnibus autem in pedes decidit animus.
His verò dein concionatus est Thoas Andræmonis filius,
Aetolorū longe præstantiss. peritus quidē iaculo pugnandi,
Strenuus etia in statariæ concione. v. ipsum pauci Achiuorū
Vincebant, quando iuuenes contenderent circa verba:
Qui ipsis bene-sapiens concionatus est & dixit:
Proh malum, certe magnum miraculum hoc oculis video!
Qualiter autem rursus de integro surrexit morte vitata
Hector: atqui ipsum valde sperabat animus cuiusque
Manibus sub Aiacis mortuum esse Telamoniy,
Sed aliquis rursus deorum liberauit & seruauit
Hectorem: qui iam multorum Danaorum genua soluit:
Quemadmodum & nunc fore puto: non enim sine
Ioue valde-tonante propugnator stat sic exultans:
Sed agite, sicut ego dixero, obediamus omnes:
Multitudinem quidem ad naues iubeamus redire,
Ipsi verò quicunque optimi in exercitu gloriamur esse,
Stemus, siquidem primum prohibeamus obuiantes,
Hastas e euantes: hunc autem puto etiam alacrem
Animo veriturum Danaorum ingredi multitudinem.
Sic dixit: hi. a. hunc facilè. q. audiuerunt, & paruerunt:
Qui quidem erant circa Aiaces, & Idomeneum regem,
Teucrum, Merionémque, Megéinque similem Marti,
Pugnam apparabant, optimates conuocantes,
Hectorem & Troianos contra, sed retrò
Multitudo ad naues Achiuorum redibant.
Troiani. a. priores-verberarunt conferti: præibat. a. Hector
Latè incedens: ante autem ibat ipsum illustris Apollo,
Indutus humeris nebulam: tenebatq; ægidem impetuosam,
Grauem, vndique villosam, insignem, quam faber ferrarius
Vulcanus Ioui dedit gestare ad terrorem hominum:
Hanc vtique hic in manibus tenens duxit copias.
Argiui autem expectabant conferti: excitatus est. a. clamor
Acutus vtrinque: a neruis autem sagittæ
Exiliebant: multaq; hastilia fortibus a manibus,
Alia quidem in corpore figebantur bellicosorum iuuenum:
Multa. v. & in-medio, antequam corpus pulchrum tangerēt
In terra figebantur, cupientia corpus lædere:
Quoad. q. ægida manibus tenebat intrepidè illustris Apollo
Tamdiu valdè vtrosq. tela attingebat, cadebat. a. populus
Sed postquam in-vultum intuitus Danaorum equitum,
Concussit, ipséq; inclamauit valdè admodum, illis animum
In pectoribus eneruauit, obliuiscebanturq; strenui roboris.
Hi. a. sicut vel boum armentum, vel gregem magnum ouium
Feræ duæ turbant nigræ noctis intempestæ tempore,
Venientes repentè, custode non præsente:
Sic timuerunt Achiui impotentes. in eos enim Apollo
Misit fugam: Troianis autem & Hectori gloriam dedit.
Tunc vir interfecit virum dissipata acie,
Hector quidem Stichiumq; & Arcesilaum occidit,
Hunc quidem Bœotiorum ducem æreas-tunicas habentium.
Illum autem Menesthei magnanimi fidum socium.
Aeneas autem Medonta, & Iasum spoliauit.
Scilicet hic quidem nothus filius Oilei diuini
Erat Medon Aiacis frater, sed habitabat
In Phylaca, terra procul-a patria, virum cùm occidisset
Fratrem nouercæ Eriopidis, quam habebat Oileus:
Iasus autem dux quidem Atheniensium erat,

Græcorum optimi qui que cocat.

Troiani magnam cædem faciunt.

Filius autem Speli vocabatur Bucolidæ.
Mecisteum.v.sustulit Polydamas: Echiúmque Polites
Primo in conflictu: Clonium autem interemit nobilis Agenor.
Deiochum autem Paris percussit in extremo humero retrò
Fugientem inter propugnatores, penitus.a.ferrũ transegit.
Dum hi illos spoliabant armis: interim verò Achiui
In fossam & palos delapsi essent, iam
Huc & illuc fugiebant: ingrediebatur.a.murum necessitate.
Hector autem Troianis imperabat, altè clamans,
In naues ruere: omittere autem spolia cruenta,
Quem.v.ego remotum à nauibus alibi animaduertero,
Ibi ei mortem struam, neque sanè hunc
Fratrésque, sororésque rogo imponent mortuum:
Sed canes distrahent ante urbem nostram.

x. φόβου ... — *Sic fatus, scutica per humeros impulit equos,*
Adhortans Troianos per ordines: hi verò cum ipso
Omnes minaciter clamantes, agebant trahentes currum
Clamore immenso: ante.a.illustris Apollo (equos
Facilè labra fossæ profundæ pedibus proruens,
In medium deiecit: muniuit autem viam
Longam, & latam: quantum hastæ iactus
Progreditur, cum vir roboris periculum faciens mittet.
Hac illi profundebantur turmatim: antè ibat.a. Apollo
Aegidẽ gestans valdè preciosam: diruit.a. murũ Achiuorũ
Facilè admodum, vt cùm quis arenam puer propè mare.
Qui postquam igitur fecerit opera lusoria per infantiam,
Post iterum destruit pedibus & manibus, ludens:
Sic tu arcitenens Phœbe multum laborem & ærumnam
Conturbasti Argiuorum: ipsis autem fugam immisisti.
Sic hi quidem apud naues detinebantur manentes,
Inuicemque adhortantes, & omnibus dijs
Manus eleuantes, valdè vota faciebant vnusquisque.
Nestor autem maximè Gerenius, custos Achiuorum,
Precabatur manus porrigens in cœlum stellatum:

Nestoris preces. — *Iupiter pater, si vnquam aliquis tibi in Argo frugifero*
Vel bouis vel ouis pinguia femora comburens,
Precatus est regredi, tu autem promisisti & annuisti:
Horum memento, & expelle, ô Cœlestis, crudelem diem,
Neque sic a Troianis sinas domari Achiuos.
Sic dixit, orans: valde.a.intonuit consiliarius Iupiter,
Preces audiens Neleidæ senis.
Troiani.a.vt intellexerunt Iouis mentem agidem gestantis
Magis in Argiuos ruebant: recordabanturq; pugnæ.
Hi autem veluti magna vnda maris latiuadi
Nauis supra latera transcendit, quando vrget
Vis venti, hæc enim maximè vndas auget:
Sic Troiani magno clamore per murum scandebant:
Equos autem vbi introimisissent, ad puppes pugnabant.
Hastis vtrinque acutis cominus, hi quidem ab equis,
Illi autem à nauibus ex alto nigris quas conscenderant,
Longis contis, qui eis in nauibus iacebant
Ad nauale prælium compacti, circum os muniti ferro.
Patroclus autem dum quidem Achiuique Troianique
Murum circa pugnabant veloces extra naues,
Tamdiu hic in tentorio humani Eurypyli
Sedebat, & hũc oblectabat sermonibus, inq; vulnere graui
Pharmaca medelas spargebat nigrorum dolorum.
Sed postquam murum inuadentes percepit
Troianos, ad Danaorum factus est clamorq; fugaq;
Eiulauit vtique deinde, & sua percussit femora
Manibus pronis, lugensque verbum dixit:

x. ʒ ... — *Eurypile, non amplius apud te possum, indigentem quãuis tamen,*
Hic manere: iam enim magnum certamen ortum est.
Sed te quidem famulus consoletur: cæterum equidem

Patroclus ad Achillem reuertitur. — *Festinabo ad Achillem, vt eum adhorter pugnare.*
Quis autem scit si fortè ei cum Deo animum mouero
Admonens? BONA autem admonitio est socij.

Anceps prælium. — *Hunc quidem sic locutum pedes ferebant. sed Achiui*
Troianos accedentes sustinebant constanter, neq; poterãt

Υἱὸς δὲ Σφήλοιο καλέσκετο Βουκολίδαο.
Μηκιστῆ δ' ἕλε Πουλυδάμας, Ἐχίον δὲ Πολίτης
Πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ, Κλονίον δ' ἕλε δῖος Ἀγήνωρ. 340
Δηΐοχον δὲ Πάρις βάλε νείατον ὦμον ὄπισθε
Φεύγοντ' ἐν προμάχοισι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα, τόφρα δ' Ἀχαιοὶ
Τάφρῳ καὶ σκολόπεσσιν ἐνιπλήξαντες ὀρυκτῇ,
Ἔνθα καὶ ἔνθα φέβοντο· δύοντο δὲ τεῖχος ἀνάγκῃ. 345
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας,
Νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἐᾶν δ' ἔναρα βροτόεντα,
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἑτέρωθι νοήσω,
Αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι, οὐδέ νυ τόν γε
Γνωτοί τε γνωταί τε πυρὸς λελάχωσι θανόντα, 350
Ἀλλὰ κύνες ἐρύουσι πρὸ ἄστεος ἡμετέροιο.
Ὣς εἰπὼν, μάστιγι κατωμαδὸν ἤλασεν ἵππους,
Κεκλόμενος Τρώεσσι κατὰ στίχας· οἱ δὲ σὺν αὐτῷ
Πάντες ὁμοκλήσαντες, ἔχον ἐρυσάρματας ἵππους,
Ἠχῇ θεσπεσίῃ· προπάροιθε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων 355
Ῥεῖ' ὄχθας καπέτοιο βαθείης ποσσὶν ἐρείπων
Ἐς μέσσον κατέβαλλε, γεφύρωσεν δὲ κέλευθον
Μακρὴν ἠδ' εὐρεῖαν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ
Γίγνεται, ὁππότ' ἀνὴρ σθένεος πειρώμενος ἧσι.
Τῇ ῥ' οἵ γε προχέοντο φαλαγγηδόν, πρὸ δ' Ἀπόλλων 360
Αἰγίδ' ἔχων ἐρίτιμον· ἔρειπε δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
Ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις ψάμαθον πάϊς ἄγχι θαλάσσης,
Ὅς τ' ἐπεὶ οὖν ποιήσῃ ἀθύρματα νηπιέῃσιν,
Ἂψ αὖτις συνέχευε ποσὶν καὶ χερσὶν, ἀθύρων.
Ὥς ῥα σὺ, ἤϊε Φοῖβε, πολὺν κάματον καὶ ὀϊζὺν 365
Σύγχεας Ἀργείων, αὐτοῖσι δὲ φύζαν ἐνῶρσας.
Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
Ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.
Νέστωρ αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν, 370
Εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Ζεῦ πάτερ, εἴ ποτέ τίς τοι ἐν Ἄργεΐ περ πολυπύρῳ,
Ἢ βοὸς ἢ οἰὸς κατὰ πίονα μηρία καίων,
Εὔχετο νοστῆσαι, σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
Τῶν μνῆσαι, καὶ ἄμυνον Ὀλύμπιε νηλεὲς ἦμαρ· 375
Μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεὺς,
Ἀράων ἀΐων Νηληϊάδαο γέροντος.
Τρῶες δ' ὡς ἐπύθοντο Διὸς κτύπον αἰγιόχοιο,
Μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης. 380
Οἱ δ' ὥς τε μέγα κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
Νηὸς ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται, ὁππότ' ἐπείγῃ
Ἲς ἀνέμου· ἡ γάρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλει·
Ὣς Τρῶες μεγάλῃ ἰαχῇ κατὰ τεῖχος ἔβαινον.
Ἵππους δ' εἰσελάσαντες, ἐπὶ πρυμνῇσι μάχοντο, 385
Ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν αὐτοσχεδὸν, οἱ μὲν ἀφ' ἵππων,
Οἱ δ' ἀπὸ νηῶν ὕψι μελαινάων ἐπιβάντες,
Μακροῖσι ξυστοῖσι, τά ῥά σφ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο
Ναύμαχα, κολλήεντα, κατὰ στόμα εἱμένα χαλκῷ.
Πάτροκλος δ' εἷος μὲν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε 390
Τείχεος ἀμφεμάχοντο θοάων ἔκτοθι νηῶν,
Τόφρ' ὅ γ' ἐνὶ κλισίῃ ἀγαπήνορος Εὐρυπύλοιο
Ἧστό τε, καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις, ἐπὶ δ' ἕλκεϊ λυγρῷ
Φάρμακ' ἀκέσματ' ἔπασσε μελαινάων ὀδυνάων·
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησε 395
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα,
Εὐρύπυλ', οὐκέτι τοι δύναμαι χατέοντί περ ἔμπης
Ἐνθάδε παρμενέμεν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν· 400
Ἀλλὰ σὲ μὲν θεράπων ποτιτερπέτω, αὐτὰρ ἔγωγε
Σπεύσομαι εἰς Ἀχιλῆα, ἵν' ὀτρύνω πολεμίζειν.
Τίς δ' οἶδ' εἴ κέν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίνω
Παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
Τὸν μὲν ἄρ' ὣς εἰπόντα πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ 405
Τρῶας ἐπερχομένους μένον ἔμπεδον, οὐδὲ δύναντο

Πανες-

Παυροτέρους περ ἐόντας ἀπώσασθαι παρὰ νηῶν·
Οὐδέ ποτε Τρῶες Δαναῶν ἐδύναντο φάλαγγας
Ῥηξάμενοι, κλισίῃσι μιγήμεναι, ἠδὲ νέεσσιν.
Ἀλλ' ὥς τε στάθμη δόρυ νήϊον ἐξιθύνει 410
Τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος, ὅς ῥά τε πάσης
Εὖ εἰδῇ σοφίης ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης·
Ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε.
Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο νέεσσιν·
Ἕκτωρ δ' ἄντ' Αἴαντος ἐείσατο κυδαλίμοιο. 415
Τὼ δὲ μιῆς περὶ νηὸς ἔχον πόνον, οὐδὲ δύναντο
Οὔθ' ὁ τὸν ἐξελάσαι, καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆας,
Οὔθ' ὁ τὸν ἂψ ὤσασθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
Ἔνθ' υἷα Κλυτίοιο Καλήτορα φαίδιμος Αἴας
Πῦρ ἐς νῆα φέροντα κατὰ στῆθος βάλε δουρί. 420
Δούπησεν δὲ πεσών, δαλὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησεν ἀνεψιὸν ὀφθαλμοῖσιν
Ἐν κονίῃσι πεσόντα νεὸς προπάροιθε μελαίνης,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας,
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταί, 425
Μὴ δή πω χάζεσθε μάχης ἐν στείνεϊ τῷδε·
Ἀλλ' υἷα Κλυτίοιο σαώσατε, μή μιν Ἀχαιοὶ
Τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
Ὣς εἰπών, Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Τοῦ μὲν ἅμαρθ'· ὁ δ' ἔπειτα Λυκόφρονα Μάστορος υἱὸν 430
Αἴαντος θεράποντα Κυθήριον, ὅς ῥα παρ' αὐτῷ
Ναῖ', ἐπεὶ ἄνδρα κατέκτα Κυθήροισι ζαθέοισι·
Τόν ῥ' ἔβαλεν κεφαλὴν ὑπὲρ οὔατος ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἑσταότ' ἄγχ' Αἴαντος· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Νηὸς ἄπο πρυμνῆς χαμάδις πέσε, λύντο δὲ γυῖα. 435
Αἴας δ' ἐρρίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα,
Τεῦκρε πέπον, δὴ νῶϊν ἀπέκτατο πιστὸς ἑταῖρος
Μαστορίδης, ὃν νῶϊ Κυθηρόθεν ἔνδον ἐόντα
Ἶσα φίλοισι τοκεῦσιν ἐτίομεν ἐν μεγάροισι.
Τὸν δ' Ἕκτωρ μεγάθυμος ἀπέκτανε. ποῦ νύ τοι ἰοὶ 440
Ὠκύμοροι, καὶ τόξον ὅ τοι πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων;
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε, θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη,
Τόξον ἔχων ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρην
Ἰοδόκον· μάλα δ' ὦκα βέλεα Τρώεσσιν ἐφίει.
Καί ῥ' ἔβαλε Κλεῖτον Πεισήνορος ἀγλαὸν υἱὸν, 445
Πουλυδάμαντος ἑταῖρον ἀγαυοῦ Πανθοΐδαο,
Ἡνία χερσὶν ἔχοντα· ὁ μὲν πεπόνητο καθ' ἵππους·
Τῇ γὰρ ἔχ' ᾗ ῥα πολὺ πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ
Ἦλθε κακὸν, τό οἱ οὔ τις ἐρύκακεν ἱεμένων περ. 450
Αὐχένι γάρ οἱ ὄπισθε πολύστονος ἔμπεσεν ἰός·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι,
Κείν' ὄχεα κροτέοντες. ἄναξ δ' ἐνόησε τάχιστα
Πουλυδάμας, καὶ πρῶτος ἐναντίος ἦλθεν ἵππων.
Τοὺς μὲν ὅ γ' Ἀστυνόῳ Προτιάονος υἷϊ δῶκε· 455
Πολλὰ δ' ἐπότρυνε σχεδὸν ἴσχειν εἰσορόωντα
Ἵππους· αὐτὸς δ' αὖτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀϊστὸν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
Αἴνυτο, καί κεν ἔπαυσε μάχης ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν,
Εἴ μιν ἀριστεύοντα βαλὼν ἐξείλετο θυμόν. 460
Ἀλλ' οὐ λῆθε Διὸς πυκινὸν νόον, ὅς ῥ' ἐφύλασσεν
Ἕκτορ'· ἀτὰρ Τεῦκρον Τελαμώνιον εὖχος ἀπηύρα,
Ὅς οἱ ἐϋστρεφέα νευρὴν ἐν ἀμύμονι τόξῳ
Ῥῆξ' ἐπὶ τῷ ἐρύοντι· παρεπλάγχθη δέ οἱ ἄλλῃ
Ἰὸς χαλκοβαρής, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός. 465
Τεῦκρος δ' ἐρρίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα,
Ὢ πόποι, ἦ δὴ πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρει
Δαίμων ἡμετέρης, ὅ τέ μοι βιὸν ἔκβαλε χειρὸς,
Νευρὴν δ' ἐξέρρηξε νεόστροφον, ἣν ἐνέδησα
Πρώϊον, ὄφρ' ἀνέχοιτο θαμὰ θρῴσκοντας ὀϊστούς. 470
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ὦ πέπον, ἀλλὰ βιὸν μὲν ἔα καὶ ταρφέας ἰοὺς
Κεῖσθαι, ἐπεὶ συνέχευε θεὸς Δαναοῖσι μεγήρας·
Αὐτὰρ χερσὶν ἑλὼν δολιχὸν δόρυ καὶ σάκος ὤμῳ,
Μάρναό τε Τρώεσσι, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς. 475

Pauciores existentes repellere a nauibus:
Neque unquam Troiani Danaorum phalanges
Rumpentes tentoriis misceri atque nauibus:
Sed veluti amussis trabem naualem dirigit
Fabri in manibus periti qui omnem
Bene sciat sapientiam instinctibus praeceptis Mineruae:
Sic quidem horum aequales partes pugnaque tensa erat pre-
Alij autem circa alias pugnam pugnabant naues: lium.
Hector vero contra Aiacem venit illustrem.
Hi autem circa nauem habebant laborem, neque poterant,
Neque hic hunc expellere & incendere igni nauem,
Neque iste illum repellere: quia illuc admouerat deus:
Tunc filium Clytij Caletorem illustris Aiax
Ignem ad nauem ferentem in pectus vulnerauit hasta.
Sonuit autem lapsus, torris vero ei excidit manu.
Hector autem postquam vidit consobrinum oculis
In puluere procubuisse nauem ante nigram,
Troianisque, & Lycios adhortatus est, alte clamans:
Troiani, & Lycij & Dardani comminus pugnantes,
Nedum cedatis a pugna in angustia hac:
Sed filium Clytij seruate, ne ipsum Achiui
Armis expolient nauium in certamine lapsum.
Sic fatus, in Aiacem iaculatus est hasta splendida:
Ab hoc quidem errauit, hic autem deinde Lycophr. Mastoris f.
Aiacis famulum Cytherium, qui apud ipsum
Habitabat, quoniam virum interfecerat Cytheris diuinis:
Hunc vulnerauit in capite super aurem acuta hasta
Stantem prope Aiacem: hic autem supinus in puluere
Nauis a puppe humi cecidit: solutaque sunt membra.
Aiax autem exhorruit, fratremque allocutus est:
Teucer amice, iam nobis interfectus est fidus socius
Mastorides, quem nos ex Cytheris intus existentem, adeo profectū
Aeque ac charos parentes honorabamus in aedibus:
Hunc autem Hector magnanimus occidit. vbi nunc sagittae
Lethiferae & arcus quem tibi dedit Phoebus Apollo?
Sic dixit: hic autem intellexit, currensque prope eum astitit
Arcum tenens in manu recuruum, atque pharetram
Sagittiferam: valde autem cito sagittas Troianis immittebat.
Et percussit Clitum Pisenoris splendidum filium,
Polydamantis socium clari Panthoidae,
Frena manibus tenentem: hic quidem laborabat circa equos
Eam dirigebat qua multo plurimae turbabantur phalanges,
Hectori & Troianis gratificans: protinus vero
Venit malum, quod ei nullus prohibuit cupientium quamuis.
Ceruici enim eius a tergo multis gemitus incidit sagitta:
Decidit autem ex curru: retrocesserunt autem ei equi
Vacuum currum pulsantes. Rex autem intellexit citissime
Polydamas & primus obuiam venit equis.
Hos quidem hic Astynoo Protaonis filio dedit,
Diligenter autem admonebat prope se tenere inspicientem
Equos: ipse autem rursus profectus propugnatoribus mistus est.
Teucer autem aliam sagittam in Hectorem armatum
Depromebat, & repressisset a pugna apud naues Achiuorum
Si eum egregie pugnantem vulnerans, eripuisset animam:
Sed non latuit Iouis prudentem mentem, qui custodiebat
Hectorem: sed Teucrum Telamonium gloria priuauit:
Qui ei pulchre-tortum neruum in optimo arcu
Rupit contra hunc trahenti: aberrauit autem ei alio
Sagitta aere-grauis, arcus autem ei excidit manu.
Teucer vero exhorruit, fratremque allocutus est:
Papae, certe iam omnino pugnae consilia praecidit
Deus noster, qui mihi arcum excussit manu:
Neruum autem disrupit recens tortum quem ei ligaui
Mane ut sustineret frequenter exsilientes sagittas.
Huic autem respondit deinde magnus Telamonius Aiax,
O amice, quin arcum quidem sine & crebras sagittas
Iacere, quoniam confudit deus Danais inuidens:
Sed manibus sumens longam hastam & scutum humero,
Pugna contra Troianos, & caeteras excita copias.

Hector Lycophronem interficit.

Teucer Clitum interficit.

Teucri arcus nervus frangitur.

Predatur Hector autem cognatos adhortatus est *(541)*
Omnes valde: primum autem Hicetaonidem increpauit
Fortem Menalippum. is autem interea quidem curuipedes boues
Pascebat in Percota domi inimicis remote absentibus:
Sed postquam Danaorum naues aduenerunt utrinque aquales,
Iterum ad Ilium venit: excellebatque inter Troianos: *(550)*
Habitabatque apud Priamum: ipsum honorabat aeque ac filios.
Hunc Hector obiurgauit, verbumque dixit, & compellauit:

Itane iam Menalippe negligemus? neque tibi
Mouetur dilectum cor ob consobrinum occisum?
Non vides qualiter Dolopis circum arma curant? *(555)*
Sed sequere: non enim amplius licet eminus cum Argiuis
Pugnare, priusquam vel istos vel omnis conuertat funditus
Ilium excelsum capiat, perdatque ciues.

Sic fatus, hic quidem praeibat, ille simul sequebatur deo-par vir
Argiuos autem hortabatur magnus Telamonius Aiax: *(560)*

O amici, viri estote, & pudorem ponite in animo,
Inuicemque reuereamini in fortibus pugnis.
Verecundantium autem virorum plures salui sunt, quam occisi sunt.
Fugientium autem neque gloria paratur, neque ulla fortitudo.

Sic dixit: hi autem & ipsi auxiliari prompti erant. *(565)*
In animo autem posuerunt verbum, circumdederuntque naues
Vallo aereo: contra autem Iupiter Troianos excitabat.

Antilochum autem instigabat in bellum strenuus Menelaus:
Antiloche, nullus te iunior alius Achiuorum,
Neque pede velocior, neque robustus sicut tu ad pugnandum. *(570)*
Utinam aliquem adoriens Troianorum exiliens vulnerares.

Sic fatus, hic quidem rursus discessit: hunc autem excitauit.
Extra vero saliit propugnatores, & iaculatus est hasta splendida,
Circum se respectans, Troiani vero secesserunt
Viro iaculante. hic autem non vanum telum emisit, *(575)*
Sed Hicetaonis filium animosum Menalippum
Procedentem ad pugnam percussit ad pectus apud papillam.
Insonuit autem lapsus, crepueruntque arma super ipso.
Antilochus autem irruit, canis tanquam, qui in hinnuleum
Vulneratum accurrit: quem ex lustro prosilientem *(580)*
Venator assequutus est percutiens: soluitque autem membra:
Sic in te Menalippe insiluit Antilochus bellicosus
Arma spoliaturus, sed non latuit Hectorem diuinum,
Qui ei obuius venit currens per praelium.
Antilochus autem non expectauit, velox quamuis existens bellator, *(585)*
Sed is fugit, ferae quae malum patrauit similis:
Quae canem ubi interfecerit, vel bubulcum circa boues,
Fugit antequam multitudo congregetur virorum:
Sic fugit Nestorides: contra autem Troianique, & Hector
Clamore magno tela luctuosa fundebant. *(590)*
Stetit autem conuersus postquam venit ad agmen sociorum:
Troiani autem, leonibus similes crudiuoris,
In naues ruebant: Iouis autem perficiebant mandata:
Qui eis semper excitabat robur magnum, soluebatque animum
Argiuorum, & gloriam auferebat: illos autem instigabat. *(595)*
Hectori namque eius animus volebat gloriam praebere
Priamidae, ut nauibus curuis propere haberent flammam ignem
Inuictam indefessum: Thetidis autem decentem penitus imprecationem
Omnem perficeret. hoc enim expectabat consultor Iupiter,
Nauis ardentis splendorem oculis ut videret. *(600)*
Ex eo enim iam illo erat repulsam a nauibus
Facturus Troianorum: Danais autem gloriam praebiturus.
Haec cogitans, naues in concauas suscitauit
Hectorem Priamidem, quamuis promptum & ipsum.
Furebat autem velut cum Mars hastam vibrans, vel perniciosus ignis *(605)*
In montibus furit profundae in densitatibus siluae:
Spuma autem circum os fiebat, ambo ei oculi
Splendebant toruis sub superciliis, circum autem galea
Horrendum tempora mouebatur pugnantis
Hectoris: ipse enim ei ab aethere erat auxiliator *(610)*
Iupiter, qui ipsum plures inter viros solum existentem
Honorabat & glorificabat, breuis vitae enim erat.
Futurus: iam enim parabat ei fatalem diem.

Hector Menalippum adhortatur.

Aiax suos adhortatur.

Menelaus Antiochum hortatur.

Antilochus Menalippum interficit.

Hectori Iupiter auxiliatur.

Pallas Minerua sub Pelide violentia.
Et volebat perrumpere ordines virorum, tentans
Qua iam plurimam turbam videbat & arma optima:
Sed neque sic poterat perrumpere, valde licet cupiens.
Prohibebant enim turris, instar connexi velut petra
Alta, magna, canum mare prope existens,
Quæ sustinet stridulorum ventorum celeres meatus,
Vndasque vigentes, quæ eructant in ipsam:
Sic Danai Troianos sustinebant firmiter, neque fugiebant,
Sed hic splendens igne, vndique insiliebat turbæ.
Incidit autem veluti cum vnda velocem in nauem ingruerit
Vehemens è nubibus, ventis-aucta: hæc autem tota
Spuma operta est: venti autem grauis flatus
In velo fremit: trepidant autem animo nautæ
Timentes: paululum enim à morte distant:
Sic diuidebatur animus in pectoribus Achiuorum.
Sed is, tanquam leo perniciosus bobus superueniens,
Quæ in prato paludis magnæ pascuntur
Innumeræ: inter autem has pastor nondum rectè sciens
Cum fera pugnare nigræ bouis pro cæde,
Nempe hic quidem cum primis & postremis bobus
Vsque simul graditur: ille autem in medias insiliens
Bouem deuorat: hæ verò omnes diffugerunt, sic tunc Achiui
Diuinitus in fugam coniecti sunt ab Hectore & Ioue patre
Omnes: hic autem solum occidit Mycenæum Periphetem,
Copreí dilectum filium, qui Eurysthei regis
Nuncius ibat robori Herculeo (al. Herculi forti)
Hoc genitus erat ex patre multò deteriore filius melior
Omnigenis virtutibus, & pedibus, & pugnando,
Et prudentia in primis Mycenæorum erat præstantior
Qui tunc Hectori gloriam superiorem præbuit.
Conuersus enim retrò, in scuti extremam-oram offendit
Quod ipse gestabat talare septem iaculorum:
Et hic impeditus cecidit supinus: circum autem galea
Terribiliter resonabat circum tempora prolapsi.
Hector autem protinus cognouit: currens autem ei propè astitit.
Pectori verò hastam infixit, charosque ipsum propè socios
Interfecit: illi autem non poterant, & tristes licet ob socium,
Opem-ferre: ipsi enim valdè timebant Hectorem diuinum:
In conspectu autem venerant nauium: circum autem prohibebant extremæ
Naues quotquot primæ subductæ erant: hi autem infundebantur.
Argiui autem à nauibus quidem cesserunt, etiam vi
Prioribus: illic autem apud tentoria manserunt,
Congregati, nec dissipabantur per castra. detinebat enim pudor
Et metus, continue enim stimulabant se inuicem.
Nestor autem maximè Gerenius, custos Achiuorum,
Precatus est per parentes obtestans virum quenque:
O amici, viri estote, & pudorem ponite in animo
Aliorum hominum: insuper meminerítis quisque
Filiorum & vxorum, & possessionis, & parentum
Tum cui viuunt, tum cui mortui sunt.
Per hos hic ego obtestor non præsentes
Vt stetis fortiter, neque vertamini in-fugam.
Sic fatus, accendit robur & animum cuiusque.
His autem ab oculis nebulam caliginis remouit Minerua
Diuinitus delapsam: valde autem ipsis lux facta est vtrinque,
Tam-ex parte nauium quàm æque-omnibus-nocentis belli.
Hectorem autem viderunt in bello strenuum & socios,
Tum quotquot retro absistebant, neque pugnabant,
Tum quotquot apud naues pugnam pugnabant veloces.
Neque amplius Aiaci magnanimo placuit animo
Stare, vbi alii consistebant filii Achiuorum:
Sed hic nauium foros obibat latè incedens:
Mouebat autem contum magnum naualem in manibus
Compactum lignets-clauis, (al. laminis ferreis) viginti duorum cubitorum.
Vt autem quum vir equis desultoriis-vti bene sciens,
Qui postquam ex multis quatuor congregauit equos,
Impellens ex campo magnam ad ciuitatem agit
Publicam per viam, multique eum admirando spectarunt

Marginal notes: χ. προφόεν-τα. χ. αὐτὴν. χ. καὶ. δα-νὶ. χ. χαρο-ποῖ. Hector Periphetē interficit. χ. στήθει. χ. ἐδάμ. εἰσωποὶ. χ. ὀὐδ' ἐκέ-δασθεν. χ. πεσών. Nestor Græcos orat vt hosti resistāt. Aiax naues defendit. χ. κελητί-ζειν. χ. δίηται.

Παλλὰς Ἀθηναίη ὑπὸ Πηλεΐδαο βίηφι.
Καί ῥ' ἔθελε ῥῆξαι στίχας ἀνδρῶν, πειρητίζων, 615
Ἧ δὴ πλεῖστον ὅμιλον ὅρα καὶ τεύχε' ἄριστα·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς δύνατο ῥῆξαι, μάλα περ μενεαίνων.
Ἴσχον γὰρ πυργηδὸν ἀρηρότες, ἠΰτε πέτρη
Ἠλίβατος, μεγάλη, πολιῆς ἁλὸς ἐγγὺς ἐοῦσα,
Ἥ τε μένει λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα, 620
Κύματά τε τροφόεντα, τά τε προσερεύγεται αὐτήν·
Ὣς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδὲ φέβοντο.
Αὐτὰρ ὁ λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν ἔνθορ' ὁμίλῳ·
Ἐν δ' ἔπεσ', ὡς ὅτε κῦμα θοῇ ἐν νηῒ πέσῃσι
Λάβρον ὑπαὶ νεφέων ἀνεμοτρεφές· ἡ δέ τε πᾶσα 625
Ἄχνῃ ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτης
Ἱστίῳ ἐμβρέμεται· τρομέουσι δέ τε φρένα ναῦται
Δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται·
Ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ὅ γ' ὥς τε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθών, 630
Αἵ ῥά τ' ἐν εἱαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο νέμονται
Μυρίαι, ἐν δέ τε τῇσι νομεὺς οὔπω σάφα εἰδὼς
Θηρὶ μαχέσσασθαι ἕλικος βοὸς ἀμφὶ φονῆσιν,
Ἤτοι ὁ μὲν πρώτῃσι καὶ ὑστατίῃσι βόεσσιν
Αἰὲν ὁμοστιχάει· ὁ δέ τ' ἐν μέσσῃσιν ὀρούσας 635
Βοῦν ἔδει, αἱ δέ τε πᾶσαι ὑπέτρεσαν· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
Θεσπεσίως ἐφόβηθεν ὑφ' Ἕκτορι καὶ Διὶ πατρὶ
Πάντες· ὁ δ' οἶον ἔπεφνε Μυκηναῖον Περιφήτην,
Κοπρῆος φίλον υἱόν, ὃς Εὐρυσθῆος ἄνακτος
Ἀγγελίης οἴχνεσκε βίῃ Ἡρακληείῃ. 640
Τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χείρονος υἱὸς ἀμείνων
Παντοίας ἀρετάς, ἠμὲν πόδας, ἠδὲ μάχεσθαι,
Καὶ νόον ἐν πρώτοισι Μυκηναίων ἐτέτυκτο·
Ὅς ῥα τόθ' Ἕκτορι κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυάλιξε.
Στρεφθεὶς γὰρ μετόπισθεν, ἐν ἀσπίδος ἄντυγι πάλτο, 645
Τὴν αὐτὸς φορέεσκε, ποδηνεκέ', ἕρκος ἀκόντων·
Τῇ ὅ γ' ἐνὶ βλαφθεὶς πέσεν ὕπτιος· ἀμφὶ δὲ πήληξ
Σμερδαλέον κονάβησε περὶ κροτάφοισι πεσόντος.
Ἕκτωρ δ' ὀξὺ νόησε, θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη,
Στήθεϊ δ' ἐν δόρυ πῆξε, φίλων δέ μιν ἐγγὺς ἑταίρων 650
Κτεῖν'· οἱ δ' οὐκ ἐδύναντο, καὶ ἀχνύμενοί περ ἑταίρου,
Χραισμεῖν· αὐτοὶ γὰρ μάλα δείδισαν Ἕκτορα δῖον.
Εἰσωποὶ δ' ἐγένοντο νεῶν, περὶ δ' ἔσχεθον ἄκραι
Νῆες ὅσαι πρῶται εἰρύατο· τοὶ δ' ἐπέχυντο.
Ἀργεῖοι δὲ νεῶν μὲν ἐχώρησαν καὶ ἀνάγκῃ 655
Τῶν πρωτέων, αὐτοῦ δὲ παρὰ κλισίῃσιν ἔμειναν
Ἀθρόοι, οὐδ' ἐκέδασθεν ἀνὰ στρατόν· ἴσχε γὰρ αἰδὼς
Καὶ δέος· ἀζηχὲς γὰρ ὁμόκλεον ἀλλήλοισι.
Νέστωρ δ' αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
Λίσσεθ' ὑπὲρ τοκέων γουνούμενος ἄνδρα ἕκαστον· 660
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἔστε, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ
Ἄλλων ἀνθρώπων· ἐπὶ δὲ μνήσασθε ἕκαστος
Παίδων, ἠδ' ἀλόχων, καὶ κτήσιος, ἠδὲ τοκήων,
Ἠμὲν ὅτεῳ ζώουσι, καὶ ᾧ κατατεθνήκασι.
Τῶν ὕπερ ἐνθάδ' ἐγὼ γουνάζομαι οὐ παρεόντων, 665
Ἑστάμεναι κρατερῶς, μηδὲ τρωπᾶσθε φόβονδε.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Τοῖσι δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν νέφος ἀχλύος ὦσεν Ἀθήνη
Θεσπέσιον· μάλα δέ σφι φάος γένετ' ἀμφοτέρωθεν,
Ἠμὲν πρὸς νηῶν καὶ ὁμοιΐου πτολέμοιο. 670
Ἕκτορα δὲ φράσσαντο βοὴν ἀγαθὸν καὶ ἑταίρους,
Ἠμὲν ὅσοι μετόπισθεν ἀφέστασαν, οὐδ' ἐμάχοντο,
Ἠδ' ὅσοι παρὰ νηυσὶ μάχην ἐμάχοντο θοῇσιν.
Οὐδ' ἄρ' ἔτ' Αἴαντι μεγαλήτορι ἥνδανε θυμῷ
Ἑστάμεν ἔνθα περ ἄλλοι ἀφέστασαν υἷες Ἀχαιῶν· 675
Ἀλλ' ὅ γε νηῶν ἴκρι' ἐπῴχετο μακρὰ βιβάσθων,
Νώμα δὲ ξυστὸν μέγα ναύμαχον ἐν παλάμῃσι,
Κολλητὸν βλήτροισι, δυωκαιεικοσίπηχυ.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδώς,
Ὅς τ' ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναείρεται ἵππους, 680
Σεύας ἐκ πεδίοιο μέγα προτὶ ἄστυ δίηται
Λαοφόρον καθ' ὁδόν, πολέες τέ ἑ θηήσαντο

Ἀνέρες

Ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δ' ἔμπεδον ἀσφαλὲς αἰεὶ
Θρῴσκων ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἀμείβεται, οἱ δὲ πέτονται·
Ὣς Αἴας ἐπὶ πολλὰ θοάων ἴκρια νηῶν 685
Φοίτα μακρὰ βιβάς, φωνὴ δέ οἱ αἰθέρ' ἵκανεν·
Αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων Δαναοῖσι κέλευε
Νηυσί τε καὶ κλισίῃσιν ἀμυνέμεν. οὐδὲ μὲν Ἕκτωρ
Μίμνεν ἐνὶ Τρώων ὁμάδῳ πύκα θωρηκτάων·
Ἀλλ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν αἰετὸς αἴθων 690
Ἔθνος ἐφορμᾶται ποταμὸν πάρα βοσκομενάων
Χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων·
Ὣς Ἕκτωρ ἴθυσε νεὸς κυανοπρῴροιο
Ἀντίος ἀΐξας· τὸν δὲ Ζεὺς* ὦσεν ὄπισθε
Χειρὶ μάλα μεγάλῃ, ὤτρυνε δὲ λαὸν ἅμ' αὐτῷ. 695
Αὖτις δὲ δριμεῖα μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη·
Φαίης κ' ἀκμῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
Ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ, ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο.
Τοῖσι δὲ μαρναμένοισιν ὅδ' ἦν νόος· ἤτοι Ἀχαιοὶ
Οὐκ ἔφασαν φεύξεσθαι ὑπὲκ κακοῦ, ἀλλ' ὀλέεσθαι. 700
Τρωσὶν δ' ἔλπετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἑκάστου
Νῆας ἐνιπρήσειν, κτενέειν θ' ἥρωας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν τὰ φρονέοντες ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·
Ἕκτωρ δὲ πρύμνης νεὸς ἥψατο ποντοπόροιο,
Καλῆς, ὠκυάλου, ἣ Πρωτεσίλαον ἔνεικεν 705
Ἐς Τροίην, οὐδ' αὖτις ἀπήγαγε πατρίδα γαῖαν.
Τοῦ περ δὴ ἀμφὶ νεὸς Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
Δῄουν ἀλλήλους αὐτοσχεδόν· οὐδ' ἄρα τοί γε
Τόξων ἀϊκὰς ἀμφὶς μένον, οὐδ' ἔτ' ἀκόντων,
Ἀλλ' οἵ γ' ἐγγύθεν ἱστάμενοι, ἕνα θυμὸν ἔχοντες, 710
Ὀξέσι δὴ πελέκεσσι καὶ ἀξίνῃσι μάχοντο,
Καὶ ξίφεσιν μεγάλοισι, καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Πολλὰ δὲ φάσγανα καλὰ μελάνδετα κωπήεντα,
Ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶν χαμάδις πέσον, ἄλλα δ' ἀπ' ὤμων
Ἀνδρῶν μαρναμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα. 715
Ἕκτωρ δὲ πρύμνηθεν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει,
Ἄφλαστον μετὰ χερσὶν ἔχων, Τρωσὶν δὲ κέλευεν·
Οἴσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρνυτ' ἀϋτήν.
Νῦν* ἡμῖν πάντων Ζεὺς ἄξιον ἦμαρ ἔδωκε,
Νῆας ἑλεῖν, αἳ δεῦρο θεῶν ἀέκητι μολοῦσαι, 720
Ἡμῖν πήματα πολλὰ θέσαν, κακότητι γερόντων,
Οἵ μ' ἐθέλοντα μάχεσθαι ἐπὶ πρυμνῇσι νέεσσιν,
Αὐτόν τ' ἰσχανάασκον, ἐρητύοντό τε λαόν.
Ἀλλ' εἰ δή ῥα τότε βλάπτε φρένας εὐρύοπα Ζεὺς
Ἡμετέρας, νῦν αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει. 725
Ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισιν ὄρουσαν.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε, (βιάζετο γὰρ βελέεσσιν)
Ἀλλ' ἀνεχάζετο τυτθόν, ὀϊόμενος θανέεσθαι,
Θρῆνυν ἐφ' ἑπταπόδην, λίπε δ' ἴκρια νηὸς ἐΐσης.
Ἔνθ' ἄρ' ὅγ' ἑστήκει δεδοκημένος, ἔγχεϊ δ' αἰεὶ 730
Τρῶας ἄμυνε νεῶν, ὅστις φέροι ἀκάματον πῦρ·
Αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων Δαναοῖσι κέλευεν·
Ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄρηος,
Ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Ἦέ τινάς φαμεν εἶναι ἀοσσητῆρας ὀπίσσω; 735
Ἦέ τι τεῖχος ἄρειον, ὅ κ' ἀνδράσι λοιγὸν ἀμύναι;
Οὐ μέν τι σχεδόν ἐστι πόλις πύργοις ἀραρυῖα,
Ἧι κ' ἀπαμυναίμεσθ', ἑτεραλκέα δῆμον ἔχοντες·
Ἀλλ' ἐν γὰρ Τρώων πεδίῳ πύκα θωρηκτάων,
Πόντῳ κεκλιμένοι, ἑκὰς ἥμεθα πατρίδος αἴης. 740
Τῷ ἐν χερσὶ φόως, οὐ μειλιχίῃ πολέμοιο.
Ἦ, καὶ μαιμώων ἔφεπ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι.
Ὅστις δὲ Τρώων* κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ φέροιτο,
Σὺν πυρὶ κηλείῳ, χάριν Ἕκτορος ὀτρύναντος,
Τὸν δ' Αἴας οὔτασκε δεδεγμένος ἔγχεϊ μακρῷ· 745
Δώδεκα δὲ προπάροιθε νεῶν αὐτοσχεδὸν οὖτα.

Viri & mulieres: hic autem firmiter securè semper
Saliens, aliquando in alium alternat: illi autem volant:
Sic Aiax per multa velocium tabulata nauium
Obibat latè incedēs, vox autē eius ad æthera perueniebat.
Semper autem terribiliter clamans Græcos hortabatur
Naues & tentoria tutari. Neque quidem Hector
Manebat in Troianorum turba bene armatorum,
Sed sicut auium volatilium aquila fulua
Multitudinem inuadit fluuium iuxta pascentium
Anserum, vel gruum, vel cygnorū longa-colla-habentium:
Sic Hector tendebat ad nauem nigram-proram-habentem,
Obuius festinans: hunc autem Iupiter impulit à tergo
Manu valde magna: concitabat autem populum cum ipso.
Iterum autem acris pugna apud naues facta est.
Dixisses indefessos & indomitos inter se
Occurrere bello, adeo alacriter pugnabant.
His autem pugnantibus hic erat animus: Achiui quidem
Non putabant se euasuros è clade sed perituros.
Troianis autem sperabat animus in pectoribus cuiusque
Naues incensuros esse se, occisurosq; heroas Achiuos.
Hi quidem hæc cogitantes insistebant sibi inuicem.
Hector autem puppim nauis apprehendit pontigradæ,
Pulchræ, velocis quæ Protesilaum aduexerat
Ad Troiam, neque rursum abduxit in patriam terram:
Huius sanè pro naue Achiuiq; Troianiq;
Occidebant alij alios cominus: neque sanè vtrique
Arcuum impetus eminus excipiebant, neque iaculorum:
Sed hi cominus stantes, vnum animum habentes,
Acutis iam securibus & bipennibus pugnabant,
Et ensibus magnis, & hastis vtrinque acutis.
Multi vero gladij pulchri nigris manubriis, capulati,
Alij quidem è manu in terram cadebat, alij vero ab humeris
Virorum pugnantium. fluebat autem sanguine terra nigra.
Hector autem puppim postquam prehendit, non dimittebat,
Summam oram cum manib. tenens: Troianis autem iussit:
Ferte ignem, simul & ipsi conferti tollite clamorem:
Nunc nobis omnibus Iupiter æquiualentem diem dedit
Ad naues capiendas, quæ huc dijs inuitis profectæ,
Nobis calamitates multas intulerunt, ignauia seniorum,
Qui me volentem pugnare ad puppes nauium
Ipsumq; detinebant, coercebántque exercitum:
Sed si tum lædebat mentes latè prospiciens Iupiter
Nostras, nunc ipse impedit & instigat.
Sic dixit: hi autem alacrius in Græcos impetum fecerunt:
Aiax autem non amplius sustinuit (vrgebatur enim telis)
Sed retrocessit paululum, putans se moriturum esse,
Scabellum ad septempedale: liquit autē foros nauis æqualis:
Ibi sanè hic stetit obseruans, hasta autem semper
Troianos arcebat à nauibus quicunque ferret indefessum
ignem:
Semper autem horrendum clamans Danaos hortabatur:
O amici heroes Danai, ministri Martis,
Viri estote, dilecti recordamini autem strenuæ virtutis.
An aliquos putamus esse adiutores à tergo?
Aut aliquem murum fortiorem, qui viris mortem auertat?
Non quidem aliqua prope est ciuitas turribus munita,
Qua propulsemus hostes, fauentem populum habentes.
Sed enim Troianorum campo bene armatorum,
Mari circundati longè sedemus à patria terra:
Quare in manibus salus, non mansuetudine belli.
Dixit, & furens insectabatur hasta acuta.
Quicunque autem Troianorum concauas ad naues ferretur
Cum igne vrenti in gratiam Hectoris concitantis,
Hunc Aiax vulnerabat excipiens acuta lancea:
Duodecim autem ante naues cominus vulnerauit.

Ad naues pugnatur acerrimè.

Hector puppim prehendit.

Aiax suos cohortatur multos hostes interficit.

ILIADIS HOMERI XVI. COMPOSITIO.

SIC hi quidem pro naui bene transtrata pugnabant:
Patroclus autem Achilli astitit pastori populorum,
Lacrymas calidas fundens, tanquam fons nigram aquam habens,
Quæ ab alta petra atram fundit aquam.
Hunc autem conspicatus miseratus est celer diuinus Achilles,
Et ipsum educa-voce verbis velocibus allocutus est.

Achilles plorantem Patroclum interrogat.

Cur autem lacrymatus es Patrocle, tanquam puella
Paruula? quæ cum matre currens eleuari efflagitat,
Vesti adhærens, & properantem detinet,
Lacrymabunda autem ipsam aspicit dum suscipiatur:
Huic similis Patrocle humidam lacrymam profundis.
An aliquid Myrmidonibus nuncias, aut mihi ipsi?
Aut aliquod nuncium ex Phthia audiuisti solus?
Viuere quidem adhuc aiunt Menœtium Actoris filium,
Viuit & Aeacides Peleus inter Myrmidonas,
Quibus valdè ambobus tristaremur mortuis:
An tu Argiuorum causa luges, quia pereunt
Naues apud concauas iniustitiæ gratia suæ?
Eloquere, ne cela mente, vt sciamus ambo.

Patroclus Achillem orat vt se saltem in prælium mittat.

Hunc autem grauiter suspirans allocutus es Patrocle eques:
O Achilles Pelei fili, multò fortissime Achiuorum,
Ne indigneris: talis enim dolor inuasit Achiuos.
Hi etenim iam omnes quicunque ante erant fortissimi,
In nauibus iacent percussi eminus, vulneratiq; cominus.
Sauciatus est quidem Tydides fortis Diomedes,
Vulneratus est autem Vlysses hasta inclytus, & Agamemnon:
Percussus est etiam Eurypylus in femore sagitta:
Hos quidem medici multa pharmaca scientes curant,
Vulnera sanantes: tu autem implacabilis es Achille:
Non me igitur talis capiat ira, quam tu seruas,
Inutili-virtute prædite: quis a te alius iuuabitur serò-natus
Si non ab Argiuis indignum exitium auertas? (quidem,
O immitis: non vtique tibi pater erat eques Peleus,
Nec Thetis mater: cærulem (al. horribile) autem te peperit mare,

al. [illegible]

Petræq; altæ, quia tibi mens est sæua.
Si verò aliquod mentibus tuis vaticinium vitas,
Et aliquod tibi à Ioue retulit veneranda mater,
At me saltem mitte citò: simulq; reliquum exercitum præbe
Myrmidonum, si fortè aliquod lumen Danais fiam.
Da autem mihi humeris tua arma armari.
Si me tibi assimilantes abstineant à bello

al. [illegible]

Troiani, respirent autem bellicosi filij Achiuorum
Afflicti: exigua autem respiratio belli fiat.
Facilè autem recentes nos, defessos viros prælio
Repelleremus ad vrbem à nauibus & tentoriis.
Sic dixit supplicans valde demens: certo enim erat
Sibiipsi mortemq; malam & fatum rogaturus.
Hunc autem valde ingemens allocutus est pedibus celer Achilles,

Achilles Patroclum in prælium mittit eique præcepta dat.

Heu mihi nobilis Patrocle, quid dixisti?
Neque oraculum curo quod sciam,
Neque quid mihi a Ioue retulit veneranda mater:
Sed hic grauis dolor cor & animum occupat,
Quando iam æqualem vir vult priuare portione,
Et præmium rursus auferre, qui potentia antecellit:
Grauis dolor hic mihi est, quoniam passus sum dolores animo.
Puellam, quam mihi præmium elegerant filij Achiuorum,
Hastaq; mea acquisiueram, vrbe bene-murata euersa:
Hanc rursus ex manibus rapuit mihi rex Agamemnon
Atrides: tanquam alicui vinuum inquilino.
Sed hæc quidem ante acta esse sinamus. neque enim licebat
Perpetuò iratum esse in mentibus: verumenimuerò dixi

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ π ῥαψῳδία.

Ὣς οἱ μὲν περὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μάχοντο·
Πάτροκλος δ' Ἀχιλῆϊ παρίστατο ποιμένι λαῶν,
Δάκρυα θερμὰ χέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
Ἥτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ.
Τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς, 5
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίπτε δεδάκρυσαι Πατρόκλεες, ἠΰτε κούρη
Νηπίη, ἥθ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει,
Εἱανοῦ ἁπτομένη, καί τ' ἐσσυμένην κατερύκει,
Δακρυόεσσα δέ μιν ποτιδέρκεται, ὄφρ' ἀνέληται. 10
Τῇ ἴκελος Πάτροκλε τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβεις.
Ἠέ τι Μυρμιδόνεσσι πιφαύσκεαι, ἢ ἐμοὶ αὐτῷ;
Ἠέ τιν' ἀγγελίην Φθίης ἐξέκλυες οἶος;
Ζώειν μὰν ἔτι φασὶ Μενοίτιον Ἄκτορος υἱόν,
Ζώει δ' Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσι, 15
Τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνηώτων.
Ἦε σύ γ' Ἀργείων ὀλοφύρεαι, ὡς ὀλέκονται
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ὑπερβασίης ἕνεκα σφῆς;
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
Τὸν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφης Πατρόκλεες ἱππεῦ, 20
Ὦ Ἀχιλεῦ Πηλέος υἱὲ μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
Μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς.
Οἳ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
Ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε.
Βέβληται μὲν ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης, 25
Οὔτασται δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς ἠδ' Ἀγαμέμνων,
Βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ.
Τοὺς μέν τ' ἰητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπένονται,
Ἕλκε' ἀκειόμενοι· σὺ δ' ἀμήχανος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ.
Μὴ ἐμέ γ' οὖν οὗτός γε λάβοι χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις, 30
Αἰναρέτη· τί σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ,
Αἴ κε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς;
Νηλεές, οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεύς,
Οὐδὲ Θέτις μήτηρ· γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα,
Πέτραι τ' ἠλίβατοι, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής. 35
Εἰ δέ τινα φρεσὶ σῇσι θεοπροπίην ἀλεείνεις,
Καί τινά τοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
Ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὦχ', ἅμα δ' ἄλλον λαὸν ὄπασσον
Μυρμιδόνων, ἤν πού τι φόως Δαναοῖσι γένωμαι.
Δὸς δέ μοι ὤμοιιν τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι, 40
Αἴ κ' ἐμὲ σοὶ ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
Τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
Ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
Ὤσαιμεν προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων. 45
Ὣς φάτο λισσόμενος μέγα νήπιος· ἦ γὰρ ἔμελλεν
Οἷ αὐτῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέσθαι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ὤ μοι διογενὲς Πατρόκλεες, οἷον ἔειπες·
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥν τινα οἶδα, 50
Οὔτε τί μοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ·
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
Ὁππότε δὴ τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλῃσιν ἀμέρσαι,
Καὶ γέρας ἂψ ἀφελέσθαι, ὅ τε κράτεϊ προβεβήκῃ·
Αἰνὸν ἄχος τό μοί ἐστιν, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ. 55
Κούρην ἣν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
Δουρὶ δ' ἐμῷ κτεάτισσα, πόλιν εὐτείχεα πέρσας,
Τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρεΐδης, ὡς εἴ τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν· οὐδ' ἄρα πως ἦν 60
Ἀσπερχὲς κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσίν· ἦτοι ἔφην γε

Οὐ πρὶν

Οὐ πρὶν μηνιθμὸν καταπαυσέμεν, ἀλλ' ὁπόταν δὴ
Νῆας ἐμὰς ἀφίκηται ἀϋτή τε πτόλεμός τε.
Τύνη δ' ὤμοιιν μὲν ἐμὰ κλυτὰ τεύχεα δῦθι,
Ἄρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι μάχεσθαι, 65
Εἰ δὴ κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκε
Νηυσὶν ἐπικρατέως, οἳ δὲ ῥηγμῖνι θαλάσσης
Κεκλίαται, χώρης ὀλίγην ἔτι μοῖραν ἔχοντες,
Ἀργεῖοι· Τρώων δὲ πόλις ἐπὶ πᾶσα βέβηκε,
Θάρσυνος· οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον 70
Ἐγγύθι λαμπομένης· τάχα κεν φεύγοντες ἐναύλους
Πλήσειαν νεκύων, εἴ μοι κρείων Ἀγαμέμνων
Ἤπια εἰδείη· νῦν δὲ στρατὸν ἀμφιμάχονται.
Οὐ γὰρ Τυδεΐδεω Διομήδεος ἐν παλάμῃσι
Μαίνεται ἐγχείη, Δαναῶν ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι· 75
Οὐδέ πω Ἀτρεΐδεω ὀπὸς ἔκλυον αὐδήσαντος
Ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς, ἀλλ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Τρωσὶ κελεύοντος περιάγνυται, οἳ δ' ἀλαλητῷ
Πᾶν πεδίον κατέχουσι, μάχῃ νικῶντες Ἀχαιούς.
Ἀλλὰ καὶ ὧς, Πάτροκλε, νεῶν ἄπο λοιγὸν ἀμύνων 80
Ἔμπεσ' ἐπικρατέως, μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο
Νῆας ἐνιπρήσωσι, φίλον δ' ἀπὸ νόστον ἕλωνται.
Πείθεο δ' ὥς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θείω,
Ὡς ἄν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄρηαι
Πρὸς πάντων Δαναῶν, ἀτὰρ οἳ περικαλλέα κούρην 85
Ἂψ ἀπονάσσωσιν, ποτὶ δ' ἀγλαὰ δῶρα πόρωσιν.
Ἐκ νηῶν ἐλάσας, ἰέναι πάλιν· εἰ δέ κεν αὖ τοι
Δώῃ κῦδος ἀρέσθαι ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
Μὴ σύ γ' ἄνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμίζειν
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις. 90
Μηδ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηϊοτῆτι,
Τρῶας ἐναιρόμενος, προτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν,
Μή τις ἀπ' Οὐλύμποιο θεῶν αἰειγενετάων
Ἐμβήῃ· μάλα τούς γε φιλεῖ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἀλλὰ πάλιν τρωπᾶσθαι, ἐπὴν φάος ἐν νήεσσι 95
Θήῃς, τοὺς δὲ τ' ἐᾶν πεδίον κάτα δηριάασθαι.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Μήτέ τις οὖν Τρώων θάνατον φύγοι, ὅσσοι ἔασι,
Μήτέ τις Ἀργείων, νῶϊν δ' ἐκδῦμεν ὄλεθρον,
Ὄφρ' οἶοι Τροίης ἱερὰ κρήδεμνα λύωμεν. 100
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσι·
Δάμνα μιν Ζηνός τε νόος καὶ Τρῶες ἀγαυοὶ
Βάλλοντες· δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαεινὴ
Πήληξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε, βάλλετο δ' αἰεὶ 105
Κὰπ φάλαρ' εὐποίηθ'· ὁ δ' ἀριστερὸν ὦμον ἔκαμνεν,
Ἔμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος αἰόλον· οὐδ' ἐδύναντο
Ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι, ἐρείδοντες βελέεσσιν.
Αἰεὶ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι, κὰδ δέ οἱ ἱδρὼς
Πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔρρεεν, οὐδέ πῃ εἶχεν 110
Ἀμπνεῦσαι, πάντῃ δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο.
Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἕκτωρ Αἴαντος δόρυ μείλινον ἄγχι παραστὰς
Πλῆξ' ἄορι μεγάλῳ, αἰχμῆς παρὰ καυλὸν ὄπισθεν, 115
Ἀντικρὺ δ' ἀπάραξε· τὸ μὲν Τελαμώνιος Αἴας
Πῆλ' αὔτως ἐν χειρὶ κόλον δόρυ· τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
Αἰχμὴ χαλκείη χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα.
Γνῶ δ' Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα, ῥίγησέν τε
Ἔργα θεῶν, ὅ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κεῖρε 120
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην.
Χάζετο δ' ἐκ βελέων· τοὶ δ' ἔμβαλον ἀκάματον πῦρ
Νηῒ θοῇ· τῆς δ' αἶψα κατ' ἀσβέστη κέχυτο φλόξ.
Ὣς τὴν μὲν πρύμνην πῦρ ἄμφεπεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Μηρὼ πληξάμενος Πατροκλῆα προσέειπεν, 125
Ὄρσεο διογενὲς Πατρόκλεες ἱπποκέλευθε·
Λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δηΐοιο ἰωήν·
Μὴ δὴ νῆας ἕλωσι, καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλωνται,
Δύσεο τεύχεα θᾶσσον, ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ. 130

Non prius iram depositurum, nisi cùm iam
Ad naues meas peruenisset clamorq; bellumq;.
Tu autem humeris quidem mea inclyta arma indue:
Dux-esto autem Myrmidonibus pugnacibus ad pugnandũ:
Siquidem obscura Troianorum nubes circumiuit
Naues fortiter. hi autem in littore maris
Conclusi sunt, loci paruam adhuc portionem habentes
Argiui: Troianorum autem ciuitas contra tota venit
Audax. non enim meæ galeæ vident frontem
Propè splendentis, mox fugientes fossas-campestres
Impleuissent cadaueribus suis, si mihi rex Agamemnon
Lenis fuisset: nunc autem castra oppugnant.
Non enim Tydidæ Diomedis in manibus
Furit hasta, à Græcis mortem vt arcere possit.
Neque dum Atridæ vocem audiui clamantis
Inimico ex capite, sed Hectoris homicidæ vox
Troianos adhortantis circum-circa frangitur: illi autem clamore
Totum campum obtinent, prælio vincentes Achiuos.
Sed & sic, Patrocle, à nauibus perniciem propulsans,
Irrue strenuè, ne tandem igne ardenti
Naues incendant: dulcem autem reditum auferant.
Pare autem sicut tibi ego sermonis summam in mentib. posuero
Ut mihi honorem magnum & gloriam referas
Apud omnes Danaos, at ei perpulchram puellam
Iterum reddant, insuper autem splendida dona præbeant.
Ex nauibus vbi repuleris, reuertere: si autem rursus tibi
Det gloriam auferre valde-sonans maritus Iunonis,
Ne tu sine me appete pugnare
Cum Troianis bellicosis: ignominiosiorem autem me facies
Neve exultans bello & pugna
Troianos occidens, ad Ilium ducas exercitum:
Ne quis ab Olympo deorum sempiternorum
Ingruat in te: valde hos diligit longè-operans Apollo.
Sed retro reuertaris postquam salutem in nauibus
Feceris: illos autem sine per campum pugnare.
Utinam enim o Iupiterq; pater, & Minerua, & Apollo,
Neque quis igitur Troian. mortem effugeret quotquot sunt,
Neque quis Argiuorum, nos verò vitemus mortem,
Vt soli Troiæ sacra mœnia diruamus.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Aiax autem non amplius manebat: premebatur enim telis.
Superabat eum Iouisq; mens & Troiani illustres
Iacientes: magnum autem circa tempora splendida
Galea percussa sonum edebat: percutiebatur autem semper
Ad phaleras bene factas: hic autem sinistro humero laborabat,
Firmiter vsque tenens scutum varium, neque poterant
Circum ipsum dimouere, loco iacientes telis.
Semper autem molesto tenebatur anhelitu: eique sudor
Vndique ex membris multus fluebat: neq; vsquam poterat
Respirare: passim autem malum malo firmabatur.
Dicite nunc mihi Musæ cœlestes domos habitantes,
Quomodo iam primo ignis inciderit nauibus Achiuorum.
Hector autem Aiacis hastam fraxineam propè astans
Percussit ense magno, cuspidis iuxta commissuram retro:
Penitus autem amputauit. hanc quidem Telamonius Aiax
Vibrabat frustra in manu mutilam hastam: procul autem ab ipso
Cuspis ærea in terram sonuit lapsa:
Agnouit autem Aiax in animo inculpato, exhorruitque
Opera deorum quod omnino pugnæ consilia præcidebat
Iupiter altitonans: Troianisque volebat victoriam.
Cessit autem e telis: hi autem iniecerunt irrequietum ignem
Naui veloci: per hanc autem statim inextinguibilis diffusa est flã-
Sic quidem puppim ignis circumdedit. at Achilles (ma:
Coxas percutiens Patroclum allocutus est:
Concitare generose Patrocle, equorum faciens (i. eques)
Video iam apud naues ignis ardentis impetum.
Ne iam naues capiant, & non amplius potestas aufugiendi
sit,
Indue arma citius, ego autem exercitum congregabo.
Sic dixit: Patroclus autem armabatur splendido ære.

Aiax laborat.

Incenduntur naues Achiuorũ.

Patroclus armatur.

Ocreas quidem primum circum tibias posuit
Pulchras argenteis fibulis aptatas.
Secundo rursus thoracem circum pectora induit
Discolorem, stellatum velocis Aeacidae:
Circum autem humeros iecit ensem argenteis clauis distinctum,
Aereum: at deinde scutum magnumque, validumque:
Capite autem in generoso galeam benefactam posuit
Equinis-setis cristatam: ac horrendum crista desuper nutabat.
Accepit autem robusta hastilia, quae ei manibus quadrabant:
Achillis hasta. *Hastam autem non accepit solam egregij Aeacidae,*
Graue, magna, solida, quam quidem non potuit alius Graec.
Vibrare: sed ipsam solus sciebat contorquere Achilles:
Peliadem hastam, quam patri charo dedit Chiron
Pelij ex vertice, vt caedes esset heroibus:
Equos autem Automedontem celeriter iungere iussit,
Quem post Achillem fortem honorabat maxime:
Fidelissimus autem ei erat in pugna ad sustinendas minas:
Quapropter et Automedon duxit sub iugum veloces equos,
Xanthum et Balium, qui duo simul cum ventis volabant:
Hos peperit Zephyro vento harpyia Podarge
[illegible] *Pascens in prato iuxta fluxum Oceani:*
Adque lora exteriora eximium Pedasum adiunxit,
Quem quondam Eetionis capta vrbe, abduxit Achilles,
Qui et mortalis existens sequebatur equos immortales.
Achilles Myrmidones armat. *Myrmidonas autem adiens armauit Achilles*
Omnes per tentoria cum armis: hi vero lupi tanquam
Crudiuori, quibusque circa mentes immensum robur,
Qui ceruum cornutum magnum in montibus caesum
Vorant: omnibus autem maxilla sanguine cruentata,
Et gregatim vadunt a fonte nigram-aquam habente,
Hausturi linguis tenuibus nigram aquam
Summam, eructantes cruorem sanguinis: in autem animus
Pectoribus intrepidus est, arctatur autem venter:
Tales Myrmidonum duces et principes
Circum strenuum famulum velocis Aeacidae
Ruebant: inter autem hos bellicosus stabat Achilles,
Vrgens equosque, et viros scutatos.
Quinquaginta erant naues veloces, quas Achilles
Ad Troiam duxerat Ioui dilectus: in autem vnaquaque
Quinquaginta erant viri in transtris socij.
Quinque autem duces fecerat, quibus fidebat,
Vt imperarent: ipse autem multum potens regnabat.
Vnius quidem ordinis dux erat Menesthius vario thora- (*ce-ornatus*
Filius Sperchij ex-Ioue fluentis fluuij:
Quem peperit Pelei filia pulchra Polydora
Sperchio indefesso mulier deo concubans:
Sed cognomento (vt rumore) Boro, Perieris filio,
Qui palam eam vxorem duxerat, data ingenti dote.
Alterius autem Eudorus mauortius dux erat.
Clam susceptus, quem peperit in chorea pulchra Polymela
Phylantis filia. hanc vero fortis Argicida Mercur.
Amauit, oculis conspicatus inter cantantes
In choro Dianae aureum arcum-gestantis tumultuosae.
Statim autem in coenaculum ascendens, accubuit clam
Mercurius innocuus: dedit autem ei illustrem filium
Eudorum, in currendo celerem atque pugnacem.
Sed postquam hunc parientibus dolorem afferens Lu-
cina
[illegible] *Eduxit in lucem, et solis vidit splendores,*
Hanc quidem Echecles validum robur Actoridae
Duxit ad aedes, postquam dedit infinita dona sponsalia.
Hunc autem senex Phylas diligenter nutriuit, et educauit,
Valde diligens tanquam suum filium existentem.
Tertij autem Pisandrus bellicosus dux erat
Maemalides, qui inter omnes excellebat Myrmidonas
Hasta pugnando, post Pelidae socium.
Quarti autem dux erat senex equitator Phoenix:
Quinti autem Alcimedon Laercis filius eximius:
Sed postquam omnes cum ducibus Achilles
Collocasset bene-ordinans, acrem sermonem praecepit:

Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,
Ποικίλον, ἀστερόεντα, ποδώκεος Αἰακίδαο.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον, 135
Χάλκεον, αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
Ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε, τά οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.
Ἔγχος δ' οὐχ ἕλετ' οἶον ἀμύμονος Αἰακίδαο, 140
Βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
Πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεὺς
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
Ἵππους δ' Αὐτομέδοντα θοῶς ζευγνῦμεν ἄνωγε, 145
Τὸν μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα τῖε μάλιστα·
Πιστότατος δέ οἱ ἔσκε μάχῃ ἔνι μεῖναι ὁμοκλήν.
Τῷ δὲ καὶ Αὐτομέδων ὕπαγε ζυγὸν ὠκέας ἵππους,
Ξάνθον καὶ Βαλίον, τὼ ἅμα πνοιῇσι πετέσθην·
Τοὺς ἔτεκε Ζεφύρῳ ἀνέμῳ ἅρπυια Ποδάργη, 150
Βοσκομένη λειμῶνι παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο.
Ἐν δὲ παρηορίῃσιν ἀμύμονα Πήδασον ἵει,
Τόν ῥά ποτ' Ἠετίωνος ἑλὼν πόλιν ἤγαγ' Ἀχιλλεύς,
Ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν ἕπεθ' ἵπποις ἀθανάτοισι.
Μυρμιδόνας δ' ἄρ' ἐποιχόμενος θώρηξεν Ἀχιλλεὺς, 155
Πάντας ἀνὰ κλισίας σὺν τεύχεσιν· οἳ δὲ λύκοι ὣς
Ὠμοφάγοι, τοῖσίν τε περὶ φρεσὶν ἄσπετος ἀλκή,
Οἵ τ' ἔλαφον κεραὸν μέγαν οὔρεσι δῃώσαντες
Δάπτουσιν· πᾶσιν δὲ παρήϊον αἵματι φοινόν,
Καί τ' ἀγεληδὸν ἴασιν ἀπὸ κρήνης μελανύδρου, 160
Λάψοντες γλώσσῃσιν ἀραιῇσιν μέλαν ὕδωρ
Ἄκρον, ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος· ἐν δέ τε θυμὸς
Στήθεσιν ἄτρομός ἐστι, περιστένεται δέ τε γαστήρ·
Τοῖοι Μυρμιδόνων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο 165
Ῥώοντ'· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν ἀρήϊος ἵστατ' Ἀχιλλεύς,
Ὀτρύνων ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.
Πεντήκοντ' ἦσαν νῆες θοαί, ᾗσιν Ἀχιλλεὺς
Ἐς Τροίην ἡγεῖτο Διῒ φίλος· ἐν δὲ ἑκάστῃ
Πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες ἐπὶ κληῗσιν ἑταῖροι· 170
Πέντε δ' ἄρ' ἡγεμόνας ποιήσατο, τοῖς ἐπεποίθει
Σημαίνειν· αὐτὸς δὲ μέγα κρατέων ἤνασσε.
Τῆς μὲν ἰῆς στιχὸς ἦρχε Μενέσθιος αἰολοθώρηξ,
Υἱὸς Σπερχειοῖο διιπετέος ποταμοῖο·
Ὃν τέκε Πηλῆος θυγάτηρ καλὴ Πολυδώρη 175
Σπερχειῷ ἀκάμαντι, γυνὴ θεῷ εὐνηθεῖσα·
Αὐτὰρ ἐπίκλησιν Βώρῳ, Περιήρεος υἷι,
Ὅς ῥ' ἀναφανδὸν ὄπυιε, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
Τῆς δ' ἑτέρης Εὔδωρος ἀρήϊος ἡγεμόνευε,
Παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῷ καλὴ Πολυμήλη 180
Φύλαντος θυγάτηρ· τῆς δὲ κρατὺς Ἀργειφόντης
Ἠράσατ', ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν μετὰ μελπομένῃσιν
Ἐν χορῷ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου κελαδεινῆς.
Αὐτίκα δ' εἰς ὑπερῷ' ἀναβὰς παρελέξατο λάθρῃ
Ἑρμείας ἀκάκητα· πόρεν δέ οἱ ἀγλαὸν υἱὸν 185
Εὔδωρον, πέρι μὲν θείειν ταχὺν ἠδὲ μαχητήν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τόν γε μογοστόκος Εἰλείθυια
Ἐξάγαγε πρὸ φόωσδε, καὶ ἠελίου ἴδεν αὐγάς,
Τὴν μὲν Ἐχεκλῆος κρατερὸν μένος Ἀκτορίδαο
Ἠγάγετο πρὸς δώματ', ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα· 190
Τὸν δ' ὁ γέρων Φύλας εὖ ἔτρεφεν ἠδ' ἀτίταλλεν,
Ἀμφαγαπαζόμενος, ὡς εἴ θ' ἑὸν υἱὸν ἐόντα.
Τῆς δὲ τρίτης Πείσανδρος ἀρήϊος ἡγεμόνευε
Μαιμαλίδης, ὃς πᾶσι μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν
Ἔγχει μάρνασθαι μετὰ Πηλεΐωνος ἑταῖρον. 195
Τῆς δὲ τετάρτης ἦρχε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
Πέμπτης δ' Ἀλκιμέδων, Λαέρκεος υἱὸς ἀμύμων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντας ἅμ' ἡγεμόνεσσιν Ἀχιλλεὺς
Στῆσεν ἐῢ κρίνας, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε·

Μυρμι-

Μυρμιδόνες, μή τίς μοι ἀπειλάων λελαθέσθω, 200
Ἃς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἀπειλεῖτε Τρώεσσι,
Πάνθ' ὑπὸ μηνιθμὸν, καί μ' ᾐτιάασθε ἕκαστος,
Σχέτλιε Πηλέος υἱὲ, χόλῳ ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ·
Νηλεὲς, ὃς παρὰ νηυσὶν ἔχεις ἀέκοντας ἑταίρους.
Οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα ποντοπόροισιν 205
Αὖτις, ἐπεί ῥά τοι ὧδε κακὸς χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
Ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θάμ' ἐβάζετε· νῦν δὲ πέφανται
Φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἕης τὸ πρίν γ' ἐράασθε·
Ἔνθά τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων Τρώεσσι μαχέσθω.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου· 210
Μᾶλλον δὲ στίχες ἄρθεν, ἐπεὶ βασιλῆος ἄκουσαν.
Ὡς δ' ὅτε τοῖχον ἀνὴρ ἀράρῃ πυκινοῖσι λίθοισι
Δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων·
Ὣς ἄραρον κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.
Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ· 215
Ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
Νευόντων· ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισι.
Πάντων δὲ προπάροιθε δύ' ἀνέρε θωρήσσοντο,
Πάτροκλός τε καὶ Αὐτομέδων, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
Πρόσθεν Μυρμιδόνων πολεμιζέμεν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς 220
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς κλισίην· χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀνέῳγε
Καλῆς, δαιδαλέης, τήν οἱ Θέτις ἀργυρόπεζα
Θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι, ἐῢ πλήσασα χιτώνων,
Χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων, οὔλων τε ταπήτων.
Ἔνθα δέ οἱ δέπας ἔσκε τετυγμένον, οὐδέ τις ἄλλος 225
Οὔτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ αἴθοπα οἶνον,
Οὔτε τεῳ σπένδεσκε θεῶν, ὅτε μὴ Διὶ πατρί.
Τό ῥα τότ' ἐκ χηλοῖο λαβὼν ἐκάθηρε θεείῳ
Πρῶτον, ἔπειτα δ' ἔνιψ' ὕδατος καλῇσι ῥοῇσι.
Νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας, ἀφύσσατο δ' αἴθοπα οἶνον, 230
Εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ· λεῖβε δὲ οἶνον,
Οὐρανὸν εἰσανιδών· (Δία δ' οὐ λάθε τερπικέραυνον)
Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε, *Πελασγικὲ, τηλόθι ναίων,
Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου· ἀμφὶ * δὲ Σελλοὶ
Σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι. 235
Ἠμὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο,
Τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ.
Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐγὼ μενέω νηῶν ἐν ἀγῶνι,
Ἀλλ' ἕταρον πέμπω πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσι 240
Μάρνασθαι· τῷ κῦδος ἅμα πρόες εὐρύοπα Ζεῦ·
Θάρσυνον δέ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ
Εἴσεται ἤ ῥα καὶ οἶος ἐπίστηται πολεμίζειν
Ἡμέτερος θεράπων, ἦ οἱ τότε χεῖρες ἄαπτοι
Μαίνονθ', ὁππότ' ἐγώ περ ἴω μετὰ μῶλον Ἄρηος. 245
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἀπὸ ναῦφι μάχην ἐνοπήν τε δίηται,
Ἀσκηθής μοι ἔπειτα θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκοιτο,
Τεύχεσί τε ξὺν πᾶσι καὶ ἀγχεμάχοις ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς.
Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε· 250
Νηῶν μέν οἱ ἀπώσασθαι πόλεμόν τε μάχην τε
Δῶκε, σόον δ' ἀνένευσε μάχης ἐξ ἀπονέεσθαι.
Ἤτοι ὃ μὲν σπείσας τε καὶ εὐξάμενος Διὶ πατρὶ,
Ἂψ κλισίην εἰσῆλθε, δέπας δ' ἀπέθηκ' ἐνὶ χηλῷ.
Στῆ δὲ πάροιθ' ἐλθὼν κλισίης, ἔτι δ' ἤθελε θυμῷ 255
Εἰσιδέειν Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἅμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
Ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν.
Αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἐοικότες ἐξεχέοντο
Εἰνοδίοις, οὓς παῖδες * ἐριδμαίνουσιν ἔθοντες, 260
Αἰεὶ κερτομέοντες ὁδῷ ἔπι οἰκί' ἔχοντας,
Νηπίαχοι· ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι.
Τοὺς δ' εἴ περ παρά τίς τε κιὼν ἄνθρωπος ὁδίτης
Κινήσῃ ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες,
Πρόσσω πᾶς πέτεται καὶ ἀμύνει οἷσι τέκεσσι. 265
Τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες,
Ἐκ νηῶν ἐχέοντο· βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας,

Myrmidones, ne quis mihi minarum obliuiscatur
Quas in nauibus velocibus minabamini Troianis
Toto tempore iræ, & me criminabamini vnusquisque
Dure Pelei fili, bile sanè te nutriuit mater:
Immitis, qui apud naues tenes inuitos socios:
Domum saltem cum nauibus reuertamur pontigradis:
Rursus, quoniam tibi adeo sæua ira incidit animo.
Hæc mihi congregati frequenter dicebatis: nunc apparet
Conflictus magnum opus, cuius antea quidem cupidi eratis.
Ibi aliquis generosum cor habens aduersus Troian. pugnet.
Sic fatus, concitauit robur & animum vniuscuiusque,
Magis a. caterue densatæ sunt, postquam regem audierunt.
Sicut a. quando murum vir coagmentauit densis lapidibus
Domus altæ, incursus ventorum vitans:
Sic densatæ erant galeæq; & scuta vmbonem-habentia:
Scutum autem scutum fulciebat: galea galeam, virum a. vir:
Contingebant se-inuicem a. cristatæ galeæ fulgentibus conis,
Nutantibus ipsis, adeò densi astabant inter se.
Omnes autem ante duo viri armabantur
Patroclusq; & Automedon, vnum animum habentes,
Ante Myrmidonas ad bellandum, sed Achilles
Perrexit ire in tentorium: ab arca a. operculum abstulit
Pulchra, affabre facta, quam ei Thetis argentipes
Posuit in naue ducendam, bene implens tunicis,
Chlænisq; arcentibus-ventum villosisq; tapetibus.
Illic autem ei poculum erat elaboratum, neq; aliquis alius
Neque virorum bibebat ex eo ardens vinum,
Neque alicui libabat deorum nisi Ioui patri.
Hoc itaque tunc ex arca sumens purgauit sulphure
Primum, postea autem lauit aquæ amœnis fluxibus:
Lauitque ipse manus, hausit autem ardens vinum,
Precabatur deinde in medio stans septo: libauit a. vinum,
Cœlũ suspiciens: (Iouem a. non latuit fulmine-gaudentem)
Iupiter rex Dodonæe, Pelasgice, longe habitans,
Dodonæ præsidens frigoribus-expositæ: circum autem Selli
Te habitant vates, illotis-pedibus, humi-dormientes.
Certè quidem olim meum sermonem exaudisti precantis,
Honorasti quidem me: valdè a. læsisti populum Achiuorum:
Atque adhuc etiam nunc mihi hoc perfice desiderium:
Ipse quidem ego manebo nauium in congregatione,
Sed socium mitto multos inter Myrmidonas
Pugnare: huic gloriam simul concede o latè prospiciẽs Iupiter
Confirma autem ei cor in mentibus, vt & Hector
Intelligat, num etiam solus sciat pugnare
Noster famulus, an ei tunc manus inaccessæ
Insaniant, quando ego eo ad stragem Martis.
Sed postquam à nauibus pugnam clamoremq; amouerit,
Incolumis mihi postea veloces ad naues redeat,
Armisque cum omnibus & pugnacibus sociis.
Sic dixit precans: hunc a. audiuit consiliarius Iupiter:
Huic alterum quidem dedit pater, alterum v. abnuit.
A nauibus quidem ei arcere bellumq; pugnamq;
Dedit: saluum autem abnuit è pugna reuerti.
Certè hic quidem quum libasset ac supplicasset Ioui patri,
Rursus tentorium ingressus est: poculum reposuit in arcam.
Stetit a. ante profectus tentorium: ampliusq; volebat animo
Inspicere Troianorum & Achiuorum pugnam grauem.
Hi verò cum Patroclo magnanimo armati
Ordine ibant, donec in Troianos valde exultantes irruerunt.
Protinus autem vespis similes effundebantur.
In-via-habitantibus, quas pueri irritant consueti,
Semper vexantes, in via domicilia (i. alucaria) habentes
Stulti, commune autem malum multis faciunt:
Has si aliquis præteriens homo viator
Mouerit inuitus, hæ verò generosum cor habentes,
Vltra quæq; volat, & defendit suos fœtus:
Harum tunc Myrmidones cor & animum habentes,
Ex nauibus fundebantur: clamorq; immensus ortus est.
Patroclus autem socios hortatus est alte clamans:

Achilles Myrmidones animat

χ. Τ...

χ. πελασγικὲ. χ. Ν' ...

Achilles Ioui vinũ libat cum precibus.

Myrmidones in pugnam vadunt.

χ. ἐριδμαίνουσι.

Patroclus Myrmidones cohortatur.

Myrmidones socij Pelidæ Achillis,
Viri estote amici, recordamini autem impetuosæ virtutis,
Vt Pelidem honoremus, qui longè fortissimus est
Argiuorum apud naues, & bellicosi famuli.
Cognoscat autem & Atrides latè dominans Agamemnon
Suam offensam, quòd fortissimum Achiuorum non honorauit.
Sic fatus, accendit robur & animum vniuscuiusque.
Irruerunt autem in Troianos conferti: circum autem naues
Terribiliter resonuerunt clamantibus ab Achiuis.
Troiani autem postquam viderunt Menœtij fortem filium,
Ipsum & famulum cum armis resplendentes,
Omnibus commotus est animus, turbabantur autem phalanges,
Suspicantes apud naues velocem Pelidem
Iram quidem abiecisse, amicitiam verò recepisse.
Circumspexit autem vnusquisque quà fugeret grauem perniciem.

Patroclus cum suis multos Troianorum interficit.

Patroclus autem primus iaculatus est hasta splendida
E-regione in medium, vbi plurimi tumultuabantur
Nauis circa puppim magnanimi Protesilai.
Et percussit Pyrechmen, qui Pæonas galeatos (v. equites)
Duxit ex Amydone, ab Axio latè fluente.
Hunc percussit ad dextrum humerum: is autem supinus in puluere
Cecidit gemens: socij autem circa ipsum in fugam coniecti sunt
Pæones. Patroclus enim fugam immisit omnibus,
Ductore occiso qui antecellebat in pugnando.
A nauibus autem repulit, & extinxit ardentem ignem:
Semiusta autem nauis relicta est illic, hi autem in fugam versi sunt
Troiani magno tumultu. Danai autem infundebantur
Naues per concauas: tumultus autem ingens ortus est.
Sicut autem quando à summo cacumine montis magni,
Dimouet densam nubem fulgurator Iupiter:
Apparuerunt autem omnes speculæ, & vertices prominentes,
Et saltus, cœlitus autem erupit ingens serenitas:
Sic Danai à nauibus quidem expellentes hostilem ignem,
Paululum respirarunt: belli autem non fiebat cessatio.
Non enim dum quid Troiani bellicosis ab Achiuis
Conuersim fugiebant nigris à nauibus,
Sed adhuc resistebant: à nauibus autem cedebant necessitate.
Tum verò vir interfecit virum, dissipata acie
Ducum. primus autem Menœtij fortis filius
Statim auersi Areilyci percussit femur
Hasta acuta: penitus verò ferrum transegit:

γρ. διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε.

Fregit autem os hasta: hic autem pronus in terram
Decidit: sed Menelaus mauortius vulnerauit Thoantem
Pectore nudatum iuxta scutum, soluit autem membra.
Phyleides autem Amphiclum irruentem obseruans
Praeuenit iaculatus vltimum crus, vbi pinguissimus
Musculus hominis est: circa autem hastæ cuspidem
Nerui disrupti sunt, eum autem tenebræ in oculis cooperuerunt.
Nestoridæ autem, hic quidem vulnerauit Atymnium acuta hasta
Antilochus: per ile autem traiecit aream hastam:
Cecidit autem coram. Maris autem cominus hasta
Antilochum inuasit, ob fratrem iratus,
Stans ante cadauer: hunc autem diuinus Thrasymedes
Præuenit iaculatus ante vulnerare (nec pie aberrauit)
Humerum protinus: extremum autem brachium hastæ cuspis
Amputauit à musculis: os autem omnino abscidit:
Sonuit autem lapsus: caligo autem oculos cooperuit.
Sic hi quidem à duobus fratribus interfecti
Iuerunt ad inferos Sarpedonis strenui socij,
Filij iaculatores Amisodari, qui Chimeram
Nutriuit indomitam, multis malum hominibus.
Aiax verò Cleobulum Oiliades impetens
Viuum cepit impeditum in turba: sed et illic
Soluit robur, percutiens ense ceruicem capulato:
Totus autem incaluit ensis sanguine: hunc autem in oculis
Occupauit nigra mors, & fatum violentum.
Peneleus autem Lyconque concurrerunt: hastis enim
Errarunt à se inuicem, incassum autem iaculati sunt ambo:
Hi autem rursus ensibus concurrerunt: tunc Lycon quidem

Μυρμιδόνες ἕταροι Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς, 270
Ὡς ἂν Πηλεΐδην τιμήσομεν, ὃς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες·
Γνῷ δὲ καὶ Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων
Ἣν ἄτην, ὅ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.
Ὣς εἰπὼν, ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου· 275
Ἐν δ' ἔπεσον Τρώεσσιν ἀολλέες· ἀμφὶ δὲ νῆες
Σμερδαλέον κονάβησαν ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Τρῶες δ' ὡς εἴδοντο Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν,
Αὐτὸν καὶ θεράποντα σὺν ἔντεσι μαρμαίροντας,
Πᾶσιν ὀρίνθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες, 280
Ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλεΐωνα
Μηνιθμὸν μὲν ἀπορρῖψαι, φιλότητα δ' ἑλέσθαι·
Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Πάτροκλος δὲ πρῶτος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Ἀντικρὺ κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο, 285
Νηῒ πάρα πρυμνῇ μεγαθύμου Πρωτεσιλάου·
Καὶ βάλε Πυραίχμην, ὃς Παίονας ἱπποκορυστὰς
Ἤγαγεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος·
Τὸν βάλε δεξιὸν ὦμον· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
Κάππεσεν οἰμώξας, ἕταροι δέ μιν ἀμφεφόβηθεν 290
Παίονες· ἐν γὰρ Πάτροκλος φόβον ἧκεν ἅπασιν,
Ἡγεμόνα κτείνας, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Ἐκ νηῶν δ' ἔλασεν, κατὰ δ' ἔσβεσεν αἰθόμενον πῦρ.
Ἡμιδαὴς δ' ἄρα νηῦς λίπετ' αὐτόθι· τοὶ δ' ἐφόβηθεν
Τρῶες θεσπεσίῳ ὁμάδῳ· Δαναοὶ δ' ἐπέχυντο 295
Νῆας ἀνὰ γλαφυράς· ὅμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.
Ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
Κινήσῃ πυκινὴν νεφέλην στεροπηγερέτα Ζεὺς,
Ἔκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρώονες ἄκροι,
Καὶ νάπαι, οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ· 300
Ὣς Δαναοὶ νηῶν μὲν ἀπωσάμενοι δήϊον πῦρ,
Τυτθὸν ἀνέπνευσαν, πολέμου δ' οὐ γίγνετ' ἐρωή.
Οὐ γάρ πώ τι Τρῶες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Προτροπάδην φοβέοντο μελαινάων ἀπὸ νηῶν,
Ἀλλ' ἔτ' ἄρ' ἀνθίσταντο, νεῶν δ' ὑπόεικον ἀνάγκῃ. 305
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα, κεδασθείσης ὑσμίνης
Ἡγεμόνων. πρῶτος δὲ Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς
Αὐτίκ' ἄρα στρεφθέντος Ἀρηϊλύκου βάλε μηρὸν
Ἔγχεϊ ὀξυόεντι, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
Ῥῆξεν δ' ὀστέον ἔγχος· ὁ δὲ πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ 310
Κάππεσ'· ἀτὰρ Μενέλαος ἀρήϊος οὖτα Θόαντα,
Στῆθος γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα, λῦσε δὲ γυῖα.
Φυλεΐδης δ' Ἄμφικλον ἐφορμηθέντα δοκεύσας,
Ἔφθη ὀρεξάμενος πρυμνὸν σκέλος, ἔνθα πάχιστος
Μυὼν ἀνθρώπου πέλεται· περὶ δ' ἔγχεος αἰχμῇ 315
Νεῦρα διεσχίσθη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Νεστορίδαι δ' ὁ μὲν οὔτασ' Ἀτύμνιον ὀξέϊ δουρὶ
Ἀντίλοχος, λαπάρης δὲ διήλασε χάλκεον ἔγχος·
Ἤριπε δὲ προπάροιθε. Μάρις δ' αὐτοσχεδὰ δουρὶ
Ἀντιλόχῳ ἐπόρουσε, κασιγνήτοιο χολωθεὶς, 320
Στὰς πρόσθεν νέκυος· τοῦ δ' ἀντίθεος Θρασυμήδης
Ἔφθη ὀρεξάμενος πρὶν οὐτάσαι, οὐδ' ἀφάμαρτεν,
Ὦμον ἄφαρ· πρυμνὸν δὲ βραχίονα δουρὸς ἀκωκὴ
Δρύψ' ἀπὸ μυώνων, ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρις ἄραξε·
Δούπησεν δὲ πεσὼν, κατὰ δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν. 325
Ὣς τὼ μὲν δοιοῖσι κασιγνήτοισι δαμέντε
Βήτην εἰς Ἔρεβος, Σαρπηδόνος ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
Υἷες ἀκοντισταὶ Ἀμισωδάρου, ὅς ῥα Χίμαιραν
Θρέψεν ἀμαιμακέτην, πολέσιν κακὸν ἀνθρώποισιν.
Αἴας δὲ Κλεόβουλον Ὀϊλιάδης ἐπορούσας 330
Ζωὸν ἕλε, βλαφθέντα κατὰ κλόνον· ἀλλά οἱ αὖθι
Λῦσε μένος, πλήξας ξίφει αὐχένα κωπήεντι.
Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Πηνέλεως δὲ Λύκων τε συνέδραμον· ἔγχεσι μὲν γὰρ 335
Ἤμβροτον ἀλλήλων, μέλεον δ' ἠκόντισαν ἄμφω·
Τὼ δ' αὖτις ξιφέεσσι συνέδραμον· ἔνθα Λύκων μὲν

Ιππο-

ἱπποκόμου κόρυθος φάλον ἤλασεν, ἀμφὶ δὲ καυλὸν
φάσγανον ἐρραίσθη· ὁ δ' ὑπ' οὔατος αὐχένα θεῖνε
Πηνέλεως, πᾶν δ' εἴσω ἔδυ ξίφος, ἔσχεθε δ' οἶον 340
δέρμα, παρηέρθη δὲ κάρη, ὑπέλυντο δὲ γυῖα.
Μηριόνης δ' Ἀκάμαντα κιχεὶς ποσὶ καρπαλίμοισι,
νύξ' ἵππων ἐπιβησόμενον κατὰ δεξιὸν ὦμον.
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς.
Ἰδομενεὺς δ' Ἐρύμαντα κατὰ στόμα νηλέϊ χαλκῷ 345
νύξε· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε
νέρθεν ὑπ' ἐγκεφάλοιο, κέασσε δ' ἄρ' ὀστέα λευκά·
ἐκ δ' ἐτίναχθεν ὀδόντες, ἐνέπλησθεν δέ οἱ ἄμφω
αἵματος ὀφθαλμοί· τὸ δ' ἀνὰ στόμα καὶ κατὰ ῥῖνας
πρῆσε χανών· θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν. 350
Οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν ἕλον ἄνδρα ἕκαστος.
Ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον ἢ ἐρίφοισι
σίνται, ὑπὲκ μήλων αἱρεύμενοι, αἵ τ' ἐν ὄρεσσι
ποιμένος ἀφραδίῃσι διέτμαγεν· οἱ δὲ ἰδόντες
αἶψα διαρπάζουσιν ἀνάλκιδα θυμὸν ἔχουσας· 355
ὣς Δαναοὶ Τρώεσσιν ἐπέχραον· οἱ δὲ φόβοιο
δυσκελάδου μνήσαντο, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
ἵετ' ἀκοντίσσαι· ὁ δὲ ἰδρείῃ πολέμοιο
ἀσπίδι ταυρείῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους, 360
σκέπτετ' ὀϊστῶν τε ῥοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων.
ἦ μὲν δὴ γίγνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκην·
ἀλλὰ καὶ ὣς ἀνέμιμνε, σάω δ' ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω,
αἰθέρος ἐκ δίης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τείνῃ, 365
ὣς τῶν ἐκ νηῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε.
οὐδὲ κατὰ μοῖραν πέραον πάλιν. Ἕκτορα δ' ἵπποι
ἔκφερον ὠκύποδες σὺν τεύχεσι, λεῖπε δὲ λαὸν
Τρωϊκόν, οὓς ἀέκοντας ὀρυκτὴ τάφρος ἔρυκε.
Πολλοὶ δ' ἐν τάφρῳ ἐρυσάρματες ὠκέες ἵπποι 370
ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ λίπον ἅρματ' ἀνάκτων.
Πάτροκλος δ' ἕπετο σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων,
Τρωσὶ κακὰ φρονέων· οἱ δὲ ἰαχῇ τε φόβῳ τε
πάσας πλῆσαν ὁδούς, ἐπεὶ ἂρ τμάγεν· ὕψι δ' ἀέλλη
σκίδναθ' ὑπὸ νεφέων, τανύοντο δὲ μώνυχες ἵπποι 375
ἄψορρον προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Πάτροκλος δ' ᾗ πλεῖστον ὀρινόμενον ἴδε λαόν,
τῇ ῥ' ἔχ' ὁμοκλήσας· ὑπὸ δ' ἄξοσι φῶτες ἔπιπτον
πρηνέες ἐξ ὀχέων, δίφροι δ' ἀνακυμβαλίαζον.
Ἀντικρὺ δ' ἄρα τάφρον ὑπέρθορον ὠκέες ἵπποι 380
ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα,
πρόσσω ἱέμενοι, ἐπὶ δ' Ἕκτορι κέκλετο θυμός·
ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι.
Ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινὴ βέβριθε χθὼν
ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ 385
Ζεύς, ὅτε δή ῥ' ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,
οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας,
ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.
Τῶν δέ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
πολλὰς δὲ κλιτῦς τότ' ἀποτμήγουσι χαράδραι, 390
ἐς δ' ἅλα πορφυρέην μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι
ἐξ ὀρέων ἐπὶ κάρ, μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
ὣς ἵπποι Τρῳαὶ μεγάλα στενάχοντο θέουσαι.
Πάτροκλος δ' ἐπεὶ οὖν πρώτας ἐπέκερσε φάλαγγας,
ἂψ ἐπὶ νῆας ἔεργε παλιμπετές, οὐδὲ πόληος 395
εἴα ἱεμένους ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ μεσηγὺ
νηῶν καὶ ποταμοῦ καὶ τείχεος ὑψηλοῖο
κτεῖνε μεταΐσσων, πολέων δ' ἀπετίνυτο ποινήν.
Ἔνθ' ἤτοι Πρόνοον πρῶτον βάλε δουρὶ φαεινῷ,
στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα, λῦσε δὲ γυῖα. 400
δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δὲ Θέστορα Ἤνοπος υἱὸν
δεύτερον ὁρμηθείς· ὁ μὲν εὐξέστῳ ἐνὶ δίφρῳ
ἧστο ἀλείς· ἐκ γὰρ πλήγη φρένας, ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
ἡνία ἠΐχθησαν· ὁ δ' ἔγχεϊ νύξε παραστὰς
γναθμὸν δεξιτερόν, διὰ δ' αὐτοῦ πεῖρεν ὀδόντων, 405
ἕλκε δὲ δουρὸς ἑλὼν ὑπὲρ ἄντυγος, ὡς ὅτε τις φὼς

Equinis setis cristatæ galeæ conum percussit: iuxta autem
Ensis fractus est: hic a. sub aure ceruicē percussit caulon
Peneleus, totus a. intra penetrauit ensis: tenebat autem sola
Pellis, pendebat a. caput, soluta a. sunt membra.
Meriones a. Acamantem assecutus pedibus velocibus,
Percussit equos ascendentem in dextero humero:
Cecidit autem ex curru: ob oculos autem fusa est caligo.
Idomeneus autem Erymanta in ore sæuo ferro
Percussit: ipsa autem ex aduerso hasta ærea penetrauit
Subtus sub cerebro: secuit autem ossa alba. χ. κέασσεν
Excussi sunt autem dentes, impletique sunt ei ambo
Sanguine oculi, quem quidem per os & per nares
Flauit hians, mortis autem nigra nebula obtexit.
Hi iam, duces Danaorum interfecerunt viri vnusquisque.
Sicut autem lupi agnos inuadunt vel hædos
Noxii, ex ouibus surripientes, quæ in montibus
Pastoris incuria disiunctæ sunt: hi autem conspicati
Statim diripiunt impotentem animum habentes:
Sic Danai Troianos inuadebant: hi autem fugæ
Horrisonæ meminerunt, obliti sunt autem strenuæ virtutis.
Aiax autem magnus, semper in Hectorem ære armatum
Cupiebat iaculari: hic autem scientia belli
Scuto taurino coopertus latos humeros,
Obseruabat sagittarumque stridorem, sonitumque iaculorum.
Certe quidem cognoscebat pugnæ alternantē victoriam:
Sed & sic remanebat, seruabatque amabiles socios.
Sicut autem quando ab Olympo nebula vadit cœlum vsque
Aethere ex sereno, cum Iupiter procellam extendit:
Sic horum a nauibus factus est clamor, fugaque. Hector fugit.
Neque decenter transierunt rursus: Hectorem autem equi
Efferebant veloces cum armis, deserebat autem populum
Troianum, quos inuitos depressa fossa coercebat.
Multi autem in fossa trahentes currum veloces equi
Ruptos in primo temone liquerunt currus regum.
Patroclus autem sequebatur vehementer Danaos hortans,
Troianis mala cogitans: hi autem clamoréque fugáque
Oēs impleuerūt vias postquā dissipati sunt: in altū. a. procella
Spargebatur sub nubes: tendebant autem vnguli equi
Retro ad ciuitatem a nauibus & tentoriis.
Patroclus a. quà plurimum turbatum videbat populum,
Eò tendebat minaciter clamans: sub axib. a. viri cadebant
Proni ex curribus: currus a. resonabant-subsultantes:
E-regione autem per fossam transilierunt veloces equi χ. δ' ἄρα
Immortales, quos Peleo dii dederunt, præclara dona,
Vlterius cupientes: contra a. Hectorem instigabat animus.
Cupiebat enim percutere: hunc a. efferebant veloces equi.
Sicut autem a turbine omnis nigra grauata est terra
Tempore autumnali, quando creberrimam fundit aquam
Iupiter, quando iam viris iratus fuit,
Qui violenter in foro obliquas iudicant leges,
Iustitiam a. expellunt, deorum reuerentiam non curantes:
Propter hos autem omnes quidem fluuii inundant fluentes
Multas autem colles tunc abscindunt torrentes,
In autem mare purpureum valde strepunt fluentes
Ex montibus præceps: minuuntur autem opera virorum:
Sic equæ Troianæ valde ingemiscebant currentes.
Patroclus autem postquam primas dissipauit phalanges,
Rursus ad naues depulit retrorsum neque ciuitatem
Sinebat cupientes conscendere, sed inter
Naues & flumium, & mœnia alta
Occidebat insequens: multorum autem reddebat vltionem. Patroclus multos Troianos interficit.
Tunc quidem Pronoum primum percussit hasta splendida
Pectore nudatum iuxta scutum: soluit autem membra:
Sonuit autem lapsus, hic vero Thestorem Enopis filium
Secundo impetens: hic quidem bene-polita in sella
Sedebat contractus. percussus erat enim animo: adeóque ex manibus
Habenæ defluxerant. hic autem hasta percussit astans
Maxillā dextrā, per autē ipsius traiecit dētes: (aliquis vir
Traxit a. cum hasta prehensum super currū, sicut quando

Petra in prominenti sedens magnum piscem
Ex ponto foras trahit lino, & splendido ferro: (i.hamo)
Sic traxit ex curru hiantem hasta lucida:
In os autem excussit: lapsum autem ipsum liquit anima.
Sed postea Eryalum irruentem percussit saxo,
Medio in capite: illud.v.in duas partes totum scissum est
In galea forti: hic autem pronus in terram
Decidit: circum autē ipsum mors fusa est animum perdens.
At deinde Erymantem & Amphoterum, & Epaltem,
Tlepolemumq, Damastoridem, Echiumq, Pyrimq, (γρ. Πυρῆα)
Ipheaq, Euippumq, & Argeadam Polymelum,
Omnes coacervatos admouit terrae multipascuae.
Sarpedon autem postquam vidit armis-carentes socios,
Manibus Patrocli Menoetiadae prostratos,
Hortatus est exclamans deiformes Lycios,
Pudor, ô Lycii quo fugitis? nunc celeres estote.
Occurram enim ego huic viro, ut sciam,
Quisnam iste vincit, & iam malis multis affecit
Troianos, quoniam multorumq, & fortium genua soluit.
Dixit, & ex curru cum armis saltauit humi. (Sarpedon cum Patroclo congreditur.)
Patroclus autem altera ex parte ut vidit, desilijt e curru:
Hi autem sicut vultures unguibus-curuis & rostris-aduncis,
Scopulo in excelso valde clangentes pugnant:
Sic hi clamantes inter se irruebant.
Hunc autem intuitus miseratus est Saturni filius versuti. (Iupiter mortuum Sarpedonem miseratur.)
Iunonem autem allocutus est sororem uxorémque:
Hei mihi, quando mihi Sarpedonē charissimū virorum
Fatum est à Patroclo Menoetiade interfici.
Bifariam autem mihi cor deliberat mentibus cogitanti,
An ipsum viuum existentem pugna à lacrymosa
Collocem raptum Lyciae in diuite populo,
An iam sub manibus Menoetiadae domabo.
Huic autē respondit deinde oculis decora veneranda Iuno,
Molestissime Saturnie, quale verbum dixisti? (γρ. ἔειπες)
Virum mortalem existentem diu destinatum fato,
Iterum vis à morte tristi liberare?
Fac: tamen non te omnes approbabimus dij alij:
Aliud autem tibi dicam: tu vero in mentibus pone tuis:
Si viuum miseris Sarpedonem suam ad domum,
Considera ne quis postea deorum velit & alius
Mittere suum dilectum filium e forti pugna.
Multi enim circum urbem magnam Priami pugnant
Filij immortalium, quibus iram grauem inijcies.
Sed si tibi dilectus est, tuumque dolet cor,
Sanè quidem ipsum sinito in forti pugna
Manibus sub Patrocli Menoetiadae interfici.
At postquam iam hunc reliquerit animáque, & vita,
Mitte ipsum mortémque ferre, & suauem somnum,
Donec Lyciae latae ad populum peruenerint:
Ibi ipsum sepelient fratresque cognatique,
Monumentóque columnáque, hic enim honor est mortuorū.
Sic dixit: neq; immorigerus fuit pater hominumq; deo- (rumq;.
Cruentas autem guttas defudit in terram,
Filium dilectum honorans, quem ei Patroclus erat
Interempturus in Troia fertili, longe à patria.
Hi autem cum iam propè erant inter seje profecti:
Tunc certè Patroclus quidem valde-inclytum Thrasymedē,
Qui bonus auriga Sarpedonis erat regis,
Hunc percussit imum ad ventrem: soluit autem membra
Sarpedon.v.ab illo quidem aberrauit hasta splendida
Secundò ruens: hic autem Pedasum vulnerauit equum
Hasta in dextrū humerū: hic.a.sonuit animam expirans.
Decidit.v.in puluere bimiēs (v.pottectus) auolauit.a.ani- (ma.
Hi.a.diuisi sunt, stridit.a.iugum, habenaeq; ipsis
Confundebatur, postquā iacebat extraiugalis in pulueribus
Huius-rei quidem Automedon hasta strenuus inuenit finem
Extracto longo ense crasso à femore,
Insurgens abscidit extraiugalem equum, neque errauit.
Hi autem recta-iuerunt, inq; habenis directi sunt.

Πέτρῃ ἔπι προβλῆτι καθήμενος, ἱερὸν ἰχθὺν
ἐκ πόντοιο θύραζε λίνῳ καὶ ἤνοπι χαλκῷ·
ὣς ἕλκ' ἐκ δίφροιο κεχηνότα δουρὶ φαεινῷ,
κὰδ δ' ἄρ' ἐπὶ στόμ' ἔωσε· πεσόντα δέ μιν λίπε θυμός. 410
αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύλαον ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ
μέσσην κὰκ κεφαλήν· ἣ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὃ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
κάππεσεν, ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύμαντα καὶ Ἀμφοτερὸν καὶ Ἐπάλτην, 415
Τληπόλεμόν τε Δαμαστορίδην, Ἐχίον τε, * Πύριν τε,
Ἰφέα τ', Εὔιππόν τε, καὶ Ἀργεάδην Πολύμηλον,
πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Σαρπηδὼν δ' ὡς οὖν ἴδ' ἀμιτροχίτωνας ἑταίρους,
χέρσ' ὕπο Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμέντας, 420
κέκλετ' ἄρ' ἀντιθέοισι καθαπτόμενος Λυκίοισιν,
αἰδὼς ὦ Λύκιοι, πόσε φεύγετε; νῦν θοοὶ ἔστε.
ἀντήσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνέρος, ὄφρα δαείω
ὅς τις ὅδε κρατέει, καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
Τρῶας, ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν. 425
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν, ἐπεὶ ἴδεν, ἔκθορε δίφρου.
οἳ δ' ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι,
πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχωνται,
ὣς οἳ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν. 430
τοὺς δὲ ἰδὼν ἐλέησε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω,
Ἥρην δὲ προσέειπε κασιγνήτην ἄλοχόν τε,
ὤ μοι ἐγών, ὅ τέ μοι Σαρπηδόνα φίλτατον ἀνδρῶν
μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι.
διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε φρεσὶν ὁρμαίνοντι, 435
ἤ μιν ζωὸν ἐόντα μάχης ἄπο δακρυοέσσης
θείω ἀναρπάξας Λυκίης ἐν πίονι δήμῳ,
ἦ ἤδη ὑπὸ χερσὶ Μενοιτιάδαο δαμάσσω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον * ἔειπες; 440
ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
ἔρδ'· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
αἴ κε ζῶν πέμψῃς Σαρπηδόνα ὅνδε δόμονδε, 445
φράζεο μή τις ἔπειτα θεῶν ἐθέλῃσι καὶ ἄλλος
πέμπειν ὃν φίλον υἱὸν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης.
πολλοὶ γὰρ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο μάχονται
υἱέες ἀθανάτων, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἐνήσεις.
ἀλλ' εἴ τοι φίλος ἐστί, τεὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ, 450
ἤτοι μέν μιν ἔασον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
χέρσ' ὕπο Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι·
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τόν γε λίπῃ ψυχή τε καὶ αἰών,
πέμπειν μιν Θάνατόν τε φέρειν καὶ νήδυμον Ὕπνον,
εἰς ὅ κε δὴ Λυκίης εὐρείης δῆμον ἵκωνται· 455
ἔνθά ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔται τε
τύμβῳ τε στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε,
παῖδα φίλον τιμῶν, τόν οἱ Πάτροκλος ἔμελλε 460
φθίσειν ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι τηλόθι πάτρης.
Οἳ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
ἔνθ' ἤτοι Πάτροκλος μὲν ἀγακλειτὸν Θρασυμήδην,
ὅς ῥ' ἠῢς θεράπων Σαρπηδόνος ἦεν ἄνακτος,
τὸν βάλε νείαιραν κατὰ γαστέρα, λῦσε δὲ γυῖα. 465
Σαρπηδὼν δ' αὐτοῦ μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ
δεύτερον ὁρμηθείς· ὃ δὲ Πήδασον οὔτασεν ἵππον
ἔγχεϊ δεξιὸν ὦμον· ὃ δ' ἔβραχε θυμὸν ἀΐσθων,
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
τὼ δὲ διαστήτην, κρίκε δὲ ζυγόν, ἡνία δέ σφι 470
σύγχυτ', ἐπεὶ δὴ κεῖτο παρήορος ἐν κονίῃσι.
τοῖο μὲν Αὐτομέδων δουρικλυτὸς εὕρετο τέκμωρ,
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
ἀΐξας ἀπέκοψε παρήορον, οὐδ' ἐμάτησε.
τὼ δ' ἰθυνθήτην, ἐν δὲ ῥυτῆρσι τάνυσθεν. 475

[illegible]

Hi autem rursus coibant contentionem propter perniciosam.
Tunc rursus Sarpedon quidem aberrauit hasta lucida,
Patrocli autem super humerum sinistrum venit cuspis
Hastæ neque percussit ipsum, hic autem posterior ruebat ære
Patroclus: huius verò non vanum telum effugit manu:
Sed vulnerauit, ubi præcordia conclusa sunt circa solidũ cor.
Cecidit autem velut cum aliqua quercus cecidit, vel populus,
Vel pinus alta, quam in montibus fabri viri
Exciderunt securib. recẽs acutis, lignũ nauib. aptũ vt esset,
Sic is ante equos & currum iacebat extensus,
Fremens puluerem carpens sanguinolentum:
Velut taurum interfecit leo armentum adortus
Fuluum magnanimum, inter curuè gradientes boues,
Perijt[que] gemens sub maxillis leonis:
Sic sub Patroclo Lyciorum dux scutatorum
Dum trucidaretur gemebat: charum[que] appellabat socium:
Glauce amice, bellator inter viros, nunc te valde oportet
Pugnacem[que] esse, & audacem bellatorem.
Nunc tibi cordi sit bellum perniciosum, si agilis es.
Primum quidem adhortare Lyciorum duces viros:
Undique lustrans, vt pro Sarpedone pugnent.
Ac deinde & ipse pro me pugna ære.
Tibi enim ego & deinceps maxima & infamia
Ero dies omnes perpetuo, si me Achiui
Armis spolient nauium in certamine lapsum.
Sed constanter tene, excita verò populum omnem.
Sic igitur locutum finis mortis texit
In oculis naribus[que], hic autem calce in pectus scandens,
E corpore traxit hastam, præcordia[que] ipsam consequebantur.
Huius autem simul animam[que] & hastæ extraxit cuspidem.
Myrmidones autem illic detinuerunt equos anhelantes
Cupientes fugere postquam deseruerunt currus regum.
Glauco autem grauis dolor accidit vocem audienti,
Commotum est autem ei cor, quod non potuit auxiliari:
Manu autem tenens premebat brachium, affligebat enim grauiter
Vulnus, quod iam ipsi Teucer irruenti inflixerat sagitta
E muro excelso nocumentum a sociis propulsans:
Precans autem dixit longè iacienti Apollini:
Audi rex, qui fortasse Lyciæ in diuite populo
Es, vel in Troia potes autem vndique audire
Virum dolentem, sicut nunc me dolor inuadit.
Vulnus quidem saltem eo hoc durum, circa autem mihi manus
Acutis doloribus compuncta est, neque mihi sanguis
Siccari potest: grauatur autem mihi humerus ab ipso.
Hastam autem non possum tenere firmiter, neque pugnare
Congressus cum hostibus. vir autem præstantissimus perijt
Sarpedon Iouis filius, hic autem neque suo filio auxiliatur:
Sed tu mihi ô rex, hoc violentum vulnus cura:
Mitiga autem dolores[que] da mihi robur, vt socios
Hortando Lycios conciteni ad pugnandum,
Ipse[que] de cadauere mortuo pugnem.
Sic dixit precans: hunc autem audiuit Phœbus Apollo.
Statim sedauit dolores: ab autem vulnere molesto
Sanguinem atrum abstersit: vires autem ei iniecit animo.
Glaucus autem agnouit suis in mentibus, lætatus[que] est,
Quòd eum citò audiuit magnus deus precantem.
Primum quidem concitauit Lyciorum ductores viros,
Undique lustrans vt pro Sarpedone pugnarent.
Sed deinde ad Troianos ibat latis passibus incedens
Polydamantem ad Panthœdem, & Agenora diuinum:
Iuit verò ad Aeneam[que] & Hectorem ære armatum:
Propè autem stans verbis velocibus allocutus est:
Hector, nunc iam omnino oblitus es auxiliatorum,
Qui tui gratiâ procul ab amicis, & à patria terra
Animam perdunt, tu autem non vis auxiliari.
Iacet Sarpedon Lyciorum ductor scutigerorum,
Qui Lyciam tuebatur iustitiis & virtute sua.
Hunc autem sub Patroclo interfecit hasta æreus Mars.
Sed amici adeste, indignemini autem animo,

Sarpedon a Patroclo interficitur.

Glauci preces ad Apollinẽ.

Glaucus Troianos hortatur, vt Sarpedonis corpus tueantur.

Ne arma auferant, dedecorentq́; cadauer
Myrmidones, ob *Graecos iratì quotquot perierunt,*
Quos apud naues veloces trucidauimus hastis. (pis dolor
Sic dixit: Troian.a. super caput (al. vehementer) *ce-*
Intolerabilis, non coercibilis: quoniam eis praesidium urbis
Erat, alienigena quamuis existens: multi enim cum ipso
Populi sequebantur: inter quos ipse excellebat in pugnando.
Ibant autem recta in Danaos, ardentes: dux vero erat ipsis
Hector iratus ob *Sarpedonem. sed Achiuos*
Excitabat Menoetiadae Patrocli prudens cor:
Aiaces primos allocutus est promptos & ipsos:
Aiaces, nunc vobis auxiliari charum sit,
Quales quidem antea eratis inter viros vel & meliores.
Iacet vir qui primus insiluit murum Achiuorum
Sarpedon, sed si ipsum dedecoremus accipientes,
Arma que ab humeris auferamus & aliquem sociorum
Ipsum defendentium interfecerimus saeuo aere.
Sic dixit, hi autem & ipsi auxiliari prompti-erant.
Hi autem postquam utrinque instruxerunt phalanges,
Troiani, & Lycij, & Myrmidones et Achiui,
Concurrebant pro cadauere mortuo ad-pugnandum,
Horrendum clamantes: valde a. sonuerunt arma virorum
Iupiter.a. noctem perniciosam extendit super forti pugna,
Dum dilecto pro filio pugnae perniciosus labor esset.
Repulerunt autem priores Troiani nigris-oculis Achiuos.
Occisus erat.n. neutiquam pessimus vir inter Myrmidonas:
Filius Agaclei magnanimi diuinus Epigeus,
Qui in Budeo bene-habitato imperabat
Antea: sed tunc strenuum consobrinum cum-occidisset
Ad Peleum venit supplex, & ad Thetin candidis-pedib.
Hi autem simul cum Achille viros miserunt sequi
Ilium ad pulchros equos-habens, vt cum Troianis pugnaret:
Hunc tunc tangentem cadauer percussit illustris Hector
Saxo ad caput: illud vero bifariam totum diuisum est
In galea forti: hic autem pronus super cadauer
Decidit: circa autem ipsum mors fusa est perniciosa.
Patroclo autem dolor factus est interfecto socio.
Iuit autem recta per propugnatores, accipitri similis
Veloci, qui terruit graculósque, sturnósque:
Sic recta-in Lycios Patrocle equis-viam faciens,
Ruisti & in Troianos: iratus erat.a. corde ob *socium,*
Et percussit Sthenelaum Ithemenis dilectum filium
Ad *ceruicem saxo: abrupit autem eius neruos.*
Cesserunt autem retro primi-pugnatores, & illustris Hector.
Quantus autem iaculi iactus longi est,
Quod quidem vir emiserit prouocatus (.al. tentans) *vel in certa-*
Vel & in bello, ab (a. sub) *hostib. animam-destruentib.* (mine,
Tantum recesserunt Troiani: impulerunt autem Achiui,
Glaucus autem primus Lyciorum ductor scutatorum,
Conuersus est, interfecit autem Bathycleum magnanimum
Chalconis dilectum filium, qui in Hellade domos habitans
Opibusq́; diuitijsq́; insignis-erat inter Myrmidonas:
Hunc quidem Glaucus in pectore medio vulnerauit hasta
Conuersus repente, quando ipsum assecutus est insequens:
Sonuit autem lapsus. densus autem dolor inuasit Achiuos,
Vt cecidit strenuus vir: valde vero Troiani gauisi sunt.
Steterant.a. circa ipsum euntes frequentes, neque Achiui
Roboris obliti sunt: vires autem recta ferebant in eos.
Tunc rursus Meriones Troianorum sustulit virum armatum
Laogonum audacem, filium Onetoris, qui Iouis sacerdos
Idaei factus-erat: deusque veluti honorabatur in populo:
Hunc percussit sub maxilla & aure, statim autem anima
Discessit a membris: odiosa autem ipsum caligo inuasit.
Aeneas autem in Merionem hastam aeream misit:
Sperabat enim se-assecuturum illum *sub-scuto proceden-*
tem.
Sed hic quidem contra intuitus euitauit ferream hastam.
Antrorsum enim procubuit: at retro hasta longa
Terrae infixa est: posterior autem pars concussa est
Hastae: ibi autem tum remisit vim fortis Mars. (i. ferrum)

γρ. κατακρῆθεν.

Patroclus Aiaces hortatur.

Circa Sarpedonis corpus acriter pugnatur.

γρ. κεχόλωτο.

γρ. ὑπό γε.

Μὴ ἀπὸ τεύχε' ἕλωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρὸν 545
Μυρμιδόνες, Δαναῶν κεχολωμένοι ὅσσοι ὄλοντο,
Τοὺς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνομεν ἐγχείῃσιν.
Ὣς ἔφατο. Τρῶας δὲ * κατὰ κρῆθεν λάβε πένθος
Ἄσχετον, οὐκ ἐπιεικτόν, ἐπεί σφισιν ἔρμα πόληος
Ἔσκε, καὶ ἀλλοδαπός περ ἐών· πολέες γὰρ ἅμ' αὐτῷ 550
Λαοὶ ἕποντ', ἐν δ' αὐτὸς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Βὰν δ' ἰθὺς Δαναῶν λελιημένοι· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἕκτωρ χωόμενος Σαρπηδόνος. αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Ὦρσε Μενοιτιάδεω Πατροκλῆος λάσιον κῆρ·
Αἴαντε πρώτω προσέφη, μεμαῶτε καὶ αὐτώ· 555
Αἴαντε, νῦν σφῶϊν ἀμύνεσθαι φίλον ἔστω,
Οἷοί περ πάρος ἦτε μετ' ἀνδράσιν, ἢ καὶ ἀρείους.
Κεῖται ἀνὴρ ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν
Σαρπηδών· ἀλλ' εἴ μιν ἀεικισσαίμεθ' ἑλόντες,
Τεύχεά τ' ὤμοιιν ἀφελοίμεθα, καί τιν' ἑταίρων 560
Αὐτοῦ ἀμυνομένων δαμασαίμεθα νηλέϊ χαλκῷ.
Ὣς ἔφαθ', οἳ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον.
Οἳ δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας,
Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοί,
Σύμβαλον ἀμφὶ νέκυι κατατεθνηῶτι μάχεσθαι, 565
Δεινὸν ἀΰσαντες· μέγα δ' ἔβραχε τεύχεα φωτῶν.
Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὀλοὴν τάνυσε κρατερῇ ὑσμίνῃ,
Ὄφρα φίλῳ περὶ παιδὶ μάχης ὀλοὸς πόνος εἴη.
Ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς.
Βλῆτο γὰρ οὔ τι κάκιστος ἀνὴρ μετὰ Μυρμιδόνεσσιν, 570
Υἱὸς Ἀγακλῆος μεγαθύμου δῖος Ἐπειγεύς,
Ὅς ῥ' ἐν Βουδείῳ εὐναιομένῳ ἤνασσε
Τὸ πρίν· ἀτὰρ τότε γ' ἐσθλὸν ἀνεψιὸν ἐξεναρίξας
Ἐς Πηλῆ' ἱκέτευσε καὶ ἐς Θέτιν ἀργυρόπεζαν.
Οἳ δ' ἅμ' Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι πέμπον ἕπεσθαι 575
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.
Τόν ῥα τόθ' ἁπτόμενον νέκυος βάλε φαίδιμος Ἕκτωρ
Χερμαδίῳ κεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
Ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ
Κάππεσεν, ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής. 580
Πατρόκλῳ δ' ἄρ' ἄχος γένετ' ἀμφ' ἑτάροιο κταμένοιο·
Ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων ἴρηκι ἐοικὼς
Ὠκέϊ, ὅς τ' ἐφόβησε κολοιούς τε ψῆράς τε·
Ὣς ἰθὺς Λυκίων Πατρόκλεες ἱπποκέλευθε
Ἔσσυο καὶ Τρώων· * κεχόλωσο δὲ κῆρ ἑτάροιο. 585
Καί ῥ' ἔβαλε Σθενέλαον Ἰθαιμένεος φίλον υἱὸν
Αὐχένα χερμαδίῳ, ῥῆξεν δ' ἀπὸ τοῖο τένοντας.
Χώρησαν δ' * ὑπό τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ὅσση δ' αἰγανέης ῥιπὴ ταναοῖο τέτυκται,
Ἥν ῥά τ' ἀνὴρ ἀφέῃ πειρώμενος ἢ ἐν ἀέθλῳ, 590
Ἠὲ καὶ ἐν πολέμῳ, δηΐων ὕπο θυμοραϊστέων,
Τόσσον ἐχώρησαν Τρῶες, ὤσαντο δ' Ἀχαιοί.
Γλαῦκος δὲ πρῶτος, Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων,
Ἐτράπετ', ἔκτεινεν δὲ Βαθυκλῆα μεγάθυμον,
Χάλκωνος φίλον υἱόν, ὃς Ἑλλάδι οἰκία ναίων, 595
Ὄλβῳ τε πλούτῳ τε μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσι.
Τὸν μὲν ἄρα Γλαῦκος στῆθος μέσον οὔτασε δουρὶ
Στρεφθεὶς ἐξαπίνης, ὅτε μιν κατέμαρπτε διώκων·
Δούπησεν δὲ πεσών· πυκινὸν δ' ἄχος ἔλλαβ' Ἀχαιούς,
Ὡς ἔπεσ' ἐσθλὸς ἀνήρ· μέγα δὲ Τρῶες κεχάροντο. 600
Στὰν δ' ἀμφ' αὐτὸν ἰόντες ἀολλέες· οὐδ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
Ἀλκῆς ἐξελάθοντο, μένος δ' ἰθὺς φέρον αὐτῶν.
Ἔνθ' αὖ Μηριόνης Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν
Λαόγονον θρασύν, υἱὸν Ὀνήτορος, ὃς Διὸς ἱρεὺς
Ἰδαίου ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ. 605
Τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
Ὤχετ' ἀπὸ μελέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν.
Αἰνείας δ' ἐπὶ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον ἧκεν·
Ἔλπετο γὰρ τεύξεσθαι ὑπασπίδια προβιβῶντος.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος. 610
Πρόσσω γὰρ κατέκυψε, τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ μακρὸν
Οὔδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη
Ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης.

Αἰνείας

Αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κραδαινομένη κατὰ γαίης
Ὤχετ', ἐπεί ῥ' ἅλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν. 615
Αἰνείας δ' ἄρα θυμὸν ἐχώσατο, φώνησέν τε,
Μηριόνη τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα,
Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερές, εἴ σ' ἔβαλόν περ.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα,
Αἰνεία, χαλεπόν σε καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα, 620
Πάντων ἀνθρώπων σβέσσαι μένος, ὅς κέ σευ ἄντα
Ἔλθῃ ἀμυνόμενος· θνητὸς δέ νυ καὶ σὺ τέτυξαι.
Εἰ καὶ ἐγώ σε βάλοιμι τυχὼν μέσον ὀξέϊ χαλκῷ,
Αἶψά κε καὶ κρατερός περ ἐὼν καὶ χερσὶ πεποιθὼς,
Εὖχος ἐμοὶ *δώσεις, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ. 625
Ὣς φάτο. τὸν δ' ἐνένιπε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς,
Μηριόνη, τί σὺ ταῦτα καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις;
Ὦ πέπον, οὔ τοι Τρῶες *[illegible] ἐπέεσσι
Νεκροῦ χωρήσουσι, πάρος τινὰ γαῖα καθέξει.
Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ' ἐνὶ βουλῇ. 630
Τὼ οὔ τι χρὴ μῦθον ὀφέλλειν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
Ὣς εἰπὼν ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
Τῶν δ' ὥς τε δρυτόμων ἀνδρῶν ὀρυμαγδὸς ὀρώρει
Οὔρεος ἐν βήσσῃς, ἕκαθεν δέ τε γίγνετ' ἀκουή·
Ὣς τῶν ὤρνυτο δοῦπος ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης, 635
Χαλκοῦ τε ῥινοῦ τε, βοῶν τ' εὐποιητάων,
Νυσσομένων ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
Οὐδ' ἂν ἔτι φράδμων περ ἀνὴρ Σαρπηδόνα δῖον
Ἔγνω, ἐπεὶ βελέεσσι καὶ αἵματι καὶ κονίῃσιν
Ἐκ κεφαλῆς εἴλυτο διαμπερὲς ἐς πόδας ἄκρους. 640
Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον, ὡς ὅτε μυῖαι
Σταθμῷ *ἔνι βρομέωσι περιγλαγέας κατὰ πέλλας
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει·
Ὣς ἄρα τοὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον, οὐδέ ποτε Ζεὺς
Τρέψεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης ὄσσε φαεινώ, 645
Ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὅρα, καὶ φράζετο θυμῷ,
Πολλὰ μάλ' ἀμφὶ φόνῳ Πατρόκλου μερμηρίζων,
Ἢ ἤδη καὶ κεῖνον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Αὐτοῦ ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι φαίδιμος Ἕκτωρ
Χαλκῷ δῃώσῃ, ἀπό τ' ὤμων τεύχε' ἕληται, 650
Ἦ ἔτι καὶ πλεόνεσσιν ὀφέλλειεν πόνον αἰπύν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Ὄφρ' ἠῢς θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Ἐξαῦτις Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα χαλκοκορυστὴν
Ὤσαιτο προτὶ ἄστυ, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο. 655
Ἕκτορι δὲ πρωτίστῳ ἀνάλκιδα θυμὸν ἐνῆκεν,
Ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς φύγαδ' ἔτραπε, κέκλετο δ' ἄλλους
Τρῶας φευγέμεναι· γνῶ γὰρ Διὸς ἱρὰ τάλαντα.
Ἔνθ' οὐδ' ἴφθιμοι Λύκιοι μένον, ἀλλὰ φόβηθεν
Πάντες, ἐπεὶ βασιλῆα ἴδον βεβλαμμένον ἦτορ, 660
Κείμενον ἐν νεκύων ἀγύρει· πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ
Κάππεσον, εὖτ' ἔριδα κρατερὴν ἐτάνυσσε Κρονίων.
Οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμοιιν Σαρπηδόνος ἔντε' ἕλοντο,
Χάλκεα μαρμαίροντα, τὰ μὲν κοίλας ἐπὶ νῆας
Δῶκε φέρειν ἑτάροισι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός. 665
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Εἰ δ' ἄγε νῦν, φίλε Φοῖβε, κελαινεφὲς αἷμα κάθηρον
Ἐλθὼν ἐκ βελέων Σαρπηδόνα, καί μιν ἔπειτα
Πολλὸν *ἀποπρὸ φέρων, λοῦσον ποταμοῖο ῥοῇσι,
Χρῖσόν τ' ἀμβροσίῃ, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσον. 670
Πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
Ὕπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν, οἵ ῥά μιν ὦκα
Θήσουσ' ἐν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ,
Ἔνθά ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε ἔται τε,
Τύμβῳ τε στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων. 675
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλλων.
Βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς φύλοπιν αἰνήν.
Αὐτίκα δ' ἐκ βελέων Σαρπηδόνα δῖον ἀείρας,
Πολλὸν *ἀποπρὸ φέρων λοῦσεν ποταμοῖο ῥοῇσι,
Χρῖσέν τ' ἀμβροσίῃ, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσε· 680
Πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
Ὕπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν, οἵ ῥά μιν ὦκα

Cuspis autem Aeneae vibrata in terram
Iuit, quoniam frustra forti a manu ruit.
Aeneas autem animo iratus est, dixitque:
Merione cito te saltatorem quamuis existentem,
Hasta mea compescuisset perpetuo, si te attigissem.
Huic autem rursus Meriones lancea inclytus contra affatus est:
Aenea, arduum est, te fortem licet existentem,
Omnium hominum extinguere robur, quicunque te contra
Venerit repugnans: mortalis certe & tu factus es.
Si & ego te tetigero nactus medium acuto aere,
Statim fortis quamuis existens, & manibus fidens,
Gloriam mihi dederis, animam autem Plutoni inclyto equis. γρ. δοίης.
Sic dixit. hunc autem obiurgauit Menœtii fortis filius,
Merione, cur tu haec quamuis strenuus existens loqueris?
O amice, neutiquam Troiani contumeliosis verbis γρ. ὀνειδείοις.
A cadauere cedent, antequam aliquem terra detinebit:
In manibus enim finis belli: verborum autem in consilio (al. cura)
Ideo non oportet sermonem augere, sed pugnare.
Sic fatus, hic quidem praecessit, hic autem secutus est diuinus vir.
Horum autem ut ligna incidentium virorum tumultus fit
Montis in conuallibus: procul autem tantus est auditu:
Sic horum excitabatur strepitus a terra spatiosa
Et ab aere, pelleque, scutisque, bene factis,
Quae feriebantur, ensibusque & hastis utrinque incidentib.
Neque amplius solers quamuis vir Sarpedonem diuinum
Cognouisset, quoniam telis & sanguine & pulueribus
A vertice obuolutus erat vsque ad pedes extremos.
Hi autem semper circum cadauer versabantur, ut quum muscae
In tugurio susurrant lacte plenas ad mulctras, γρ. [illegible]
Tempore in verno, quando lac vasa madefacit:
Sic sane hi circum cadauer versabantur: nunquam autem
Flectebat a forti pugna oculos splendidos: (Iupiter
Sed in ipsos semper aspiciebat, & consultabat animo
Multa valde de caede Patrocli cogitans,
Num iam etiam illum in forti pugna
Hic supra diuinum Sarpedonem illustris Hector
Aere caderet, deque humeris arma tolleret,
An adhuc pluribus augeret durum praelium acre.
Sic autem ei cogitanti, visum est melius esse,
Ut bonus famulus Pelidae Achillis
Denuo Troianosque & Hectorem armatum
Repelleret ad urbem, multorum autem animam eriperet.
Hectori autem primo imbecillem animum immisit: Hector fugit.
In currum conscendens in fugam vertit se, hortatus est autem alios
Troianos fugere: cognouit enim Iouis sacras lances.
Tunc neque generosi Lycii manserunt, sed in fugam versi sunt
Omnes, postquam regem viderunt vulneratum in corde,
Iacentem in cadauerum aceruo: multi enim super ipso
Deciderunt, quando certamen asperum intendit Saturnius.
Hi autem ab humeris Sarpedonis arma ceperunt,
Aerea, splendentia, quae quidem concauas ad naues
Dedit portare sociis Menœtii fortis filius:
Et tunc Apollinem allocutus est nebularum congregator Iupiter,
Eia age nunc dilecte Phoebe, atro sanguine purga Iupiter Apollini iubet vt Sarpedonem pascendum curet.
Iens ex iaculis Sarpedonem, & ipsum deinde
Valde procul exportans laua fluminis fluxibus,
Iungitoque ambrosia, & immortales vestes induito: γρ. [illegible]
Mitte autem ipsum comitibus cum velocibus ferri,
Somno & Morte geminis, qui ipsum sane cito
Statuent Lyciae latae in diuite populo.
Illic ipsum sepelient fratresque amicique,
Monumentoque, pilaque, hic enim honor est mortuorum.
Sic dixit, neque patri immorigerus fuit Apollo.
Descendit autem ab Ideis montibus ad pugnam grauem:
Statim autem e telis Sarpedonem generosum tollens
Valde procul ferens lauit fluminis vndis, γρ. [illegible]
Vnxitque ambrosia, & immortalibus vestibus induit:
Misit autem ipsum comitibus cum celeribus portari
Somno & Morte gemellis, qui ipsum statim

Deposuerunt in Lyciæ latæ diuite populo.
Patroclus autem equos & Automedontem hortatus,
Troianos & Lycios insequebatur: & valde læsus est,
Stultus: si autem mandatum Pelidæ obseruasset,
Certe euitasset fatum malum nigræ mortis.
SED semper Iouis potentior mens quàm hominum,
Qui & fortem virum terret, & abstulit victoriam
Facile, cum tamen (al. interdum a.) ipse iubeat pugnare (χ. ἵπ.)
Qui et & tunc animum in pectoribus induxit.
Tum quem primum, quem & postremum interfecisti (Patroclus multos hostes interficit.)
Patrocle, quando te dij ad mortem vocauerunt?
Adrestum quidem primum, & Autonoum & Echeclum,
Et Perimum Megadem, & Epistora, & Menalippum:
At postea Elasum, & Mulium, & Pylartem,
Hos interfecit: at alij ad fugam cogitarunt singuli.
Tunc altam Troiam cepissent filij Achiuorum
Patrocli sub manibus (valde enim hasta proruebat)
Nisi Apollo illustris bene ædificata in turri
Stetisset huic perniciosa cogitans, Troianis autem auxilians,
Ter quidem in prominentiam ascendit muri alti
Patroclus, ter autem ipsum deturbauit Apollo,
Manibus immortalibus lucidum scutum feriens:
Sed quando iam quartò irruit deo similis,
Grauiter comminatus, allocutus est longè operans Apollo.
Recede Patrocle generose, non tibi fatum (Apollo Patroclum à Troiæ mœnibus repellit.)
Tua sub hasta urbem expugnare Troianorũ magnanimorũ:
Neque sub Achille, qui te multò præstantior est.
Sic dixit: Patroclus autem cessit longè retrò,
Indignationem deuitans longè iaculantis Apollinis.
Hector autem in Scæa porta tenebat vnungulos equos,
Dubitabat enim an pugnaret in turmam iterum impellens,
An copias intra murum iuberet se concludere.
Hæc excogitanti adstitit illustris Apollo,
Viro similis iuuenique fortique,
Asio, qui auunculus erat Hectoris equitatoris,
Frater germanus Hecubæ, filius autem Dymantis:
Qui Phrygiam habitabat fluenta ad Sangarij.
Huic ipsum similis allocutus est clarus Apollo:
Hector, cur pugna abstines? neque te oportet.
Utinam quanto deterior sum, tanto te fortior essem,
Propterea forte odiosè a bello recederes.
Sed age, in Patroclum impellito solidungulos equos:
Si quo-modo ipsum interficias, detque tibi gloriam Apollo.
Sic fatus, hic quidẽ rursus iuit Deus in-laborẽ virorum.
Cebrioni autem iussit bellicoso illustris Hector (χ. αἱ ποιν. χ. ὑπ. οἱ ἀδον.)
Equos ad bellum flagellare, sed Apollo
Ingressus est multitudinem iens. tumultum autem Argiuis
Immisit malum. Troianis autem & Hectori gloriam præbuit.
Hector alios ceteros quidẽ Danaos omittebat, neque occidebat. (Hector cũ Patroclo congreditur.)
Sed hic in Patroclum dirigebat solidungulos equos:
Patroclus autem ex-altera-parte ab equis desiliit in terrã,
Sinistra hastam tenens, altera autem cepit saxum,
Marmoreum, asperum, quod eius manus obtexit: (Patroclus Cebrionẽ interficit.)
Misit verò annixus, neque diu veritus est virum,
Neque frustra misit telum, percussit autem Hectoris aurigã
Cebrionem, nothum filium illustris Priami,
Equorum habenas tenentem in fronte acuto lapide:
Ambo autem supercilia confregit lapis, neque eũ impediuit
Os: oculi autem humi cadebant in pulueres
Ipsius ante pedes: ille verò vrinatori similis
Decidit ab artificiosè facto curru: liquit autem ossa animus.
Hunc iocose-perstringens allocutus es Patrocle equitator:
Papæ, certè valdè agilis vir: quàm facilè vrinatur.
Sicubi & in mari piscoso esset,
Multos satiaret vir hic ostrea quærens,
Naue desiliens, etsi tempestuosum esset:
Ita nunc in campo ex equis facile vrinatur:
Certe & inter Troianos vrinatores sunt.
Sic locutus, in Cebrionem heroem tetendit,

Κάτθεσαν ἐν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ.
Πάτροκλος δ' ἵπποισι καὶ Αὐτομέδοντι κελεύσας,
Τρῶας καὶ Λυκίους μετεκίαθε, καὶ μέγ' ἀάσθη, 685
Νήπιος· εἰ δὲ ἔπος Πηληϊάδαο φύλαξεν,
Ἦ τ' ἂν ὑπέκφυγε κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο.
Ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος ἠέ περ ἀνδρῶν,
Ὅς τε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
Ῥηϊδίως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνῃσι μάχεσθαι. 690
Ὅς οἱ καὶ τότε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀνῆκεν.
Ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξας
Πατρόκλεις, ὅτε δή σε θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν;
Ἄδρηστον μὲν πρῶτα, καὶ Αὐτόνοον, καὶ Ἔχεκλον,
Καὶ Πέριμον Μεγάδην, καὶ Ἐπίστορα, καὶ Μελάνιππον· 695
Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἔλασον, καὶ Μούλιον, ἠδὲ Πυλάρτην·
Τοὺς ἕλεν· οἱ δ' ἄλλοι φύγαδε μνώοντο ἕκαστος.
Ἔνθά κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν
Πατρόκλου ὑπὸ χερσί, (περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν)
Εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐϋδμήτου ἐπὶ πύργου 700
Ἔστη, τῷ ὀλοὰ φρονέων, Τρώεσσι δ' ἀρήγων.
Τρὶς μὲν ἐπ' ἀγκῶνος βῆ τείχεος ὑψηλοῖο
Πάτροκλος, τρὶς δ' αὐτὸν ἀπεστυφέλιξεν Ἀπόλλων,
Χείρεσσ' ἀθανάτῃσι φαεινὴν ἀσπίδα νύσσων·
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος, 705
Δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Χάζεο διογενὲς Πατρόκλεες, οὔ νύ τοι αἶσα
Σῷ ὑπὸ δουρὶ πόλιν πέρθαι Τρώων ἀγερώχων,
Οὐδ' ὑπ' Ἀχιλλῆος, ὅς περ σέο πολλὸν ἀμείνων.
Ὣς φάτο. Πάτροκλος δ' ἀνεχάζετο πολλὸν ὀπίσσω, 710
Μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Ἕκτωρ δ' ἐν Σκαιῇσι πύλῃς ἔχε μώνυχας ἵππους.
Δίζε γὰρ ἠὲ μάχοιτο κατὰ κλόνον αὖτις ἐλάσσας,
Ἦ λαοὺς ἐς τεῖχος ὁμοκλήσειεν ἀλῆναι.
Ταῦτ' ἄρα οἱ φρονέοντι παρίστατο Φοῖβος Ἀπόλλων, 715
Ἀνέρι εἰσάμενος αἰζηῷ τε κρατερῷ τε
Ἀσίῳ, ὃς μήτρως ἦν Ἕκτορος ἱπποδάμοιο,
Αὐτοκασίγνητος Ἑκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος,
Ὃς Φρυγίῃ ναίεσκε ῥοῇς ἔπι Σαγγαρίοιο·
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων, 720
Ἕκτορ τίπτε μάχης ἀποπαύεαι; οὐδέ τί σε χρή.
Αἴθ' ὅσον ἥσσων εἰμί, τόσον σέο φέρτερος εἴην·
Τῷ κε τάχα στυγερῶς πολέμου ἀπερωήσειας.
Ἀλλ' ἄγε, Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους,
Αἴ κέν πώς μιν ἕλῃς, δώῃ δέ τοι εὖχος Ἀπόλλων. 725
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἂμ πόνον ἀνδρῶν·
Κεβριόνῃ δ' ἐκέλευσε δαΐφρονι φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἵππους ἐς πόλεμον πεπληγέμεν. αὐτὰρ Ἀπόλλων
Δύσεθ' ὅμιλον ἰών, ἐν δὲ κλόνον Ἀργείοισιν
Ἧκε κακόν, Τρωσὶν δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν. 730
Ἕκτωρ δ' ἄλλους μὲν Δαναοὺς ἔα, οὐδ' ἐνάριζεν·
Αὐτὸς δὲ Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
Σκαιῇ ἔγχος ἔχων· ἑτέρηφι δὲ λάζετο πέτρον
Μάρμαρον, ὀκριόεντα, τόν οἱ περὶ χεὶρ ἐκάλυψεν. 735
Ἧκε δ' ἐρεισάμενος, οὐδὲ δὴν χάζετο φωτός,
Οὐδ' ἁλίωσε βέλος, βάλε δ' Ἕκτορος ἡνιοχῆα
Κεβριόνην, νόθον υἱὸν ἀγακλῆος Πριάμοιο,
Ἵππων ἡνί' ἔχοντα, μετώπιον ὀξέϊ λᾶϊ.
Ἀμφοτέρας δ' ὀφρῦς σύνελεν λίθος, οὐδέ οἱ ἔσχεν 740
Ὀστέον, ὀφθαλμοὶ δὲ χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν
Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικώς,
Κάππεσ' ἀπ' εὐεργέος δίφρου, λίπε δ' ὀστέα θυμός.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης Πατρόκλεες ἱππεῦ,
Ὢ πόποι, ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνήρ, ὡς ῥεῖα κυβιστᾷ. 745
Εἰ δή που καὶ πόντῳ ἐν ἰχθυόεντι γένοιτο,
Πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε τήθεα διφῶν,
Νηὸς ἀποθρῴσκων, εἰ καὶ δυσπέμφελος εἴη,
Ὡς νῦν ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων ῥεῖα κυβιστᾷ.
Ἦ ῥα καὶ ἐν Τρώεσσι κυβιστητῆρες ἔασιν. 750
Ὣς εἰπών, ἐπὶ Κεβριόνῃ ἥρωϊ βεβήκει,

Οἶμα λέοντος ἔχων, ὅς τε σταθμοὺς κεραΐζων,
ἔβλητο πρὸς στῆθος, ἑή τέ μιν ὤλεσεν ἀλκή·
ὣς ἐπὶ Κεβριόνῃ, Πατρόκλεες, ἆλσο μεμαώς.
Ἕκτωρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε. 755
τὼ περὶ Κεβριόναο λέονθ' ὣς δηρινθήτην,
ὥ τ' ὄρεος κορυφῇσι περὶ κταμένης ἐλάφοιο
ἄμφω πεινάοντε μέγα φρονέοντε μάχεσθον·
ὣς περὶ Κεβριόναο δύω μήστωρες ἀϋτῆς,
Πάτροκλός τε Μενοιτιάδης καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ, 760
ἵεντ' ἀλλήλων ταμέειν χρόα νηλέϊ χαλκῷ.
Ἕκτωρ μὲν κεφαλῆφιν ἐπεὶ λάβεν οὐχὶ μεθίει·
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἔχεν ποδός· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην.
ὡς δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλοιιν 765
οὔρεος ἐν βήσσῃς βαθέην πελεμιζέμεν ὕλην,
φηγόν τε μελίην τε τανύφλοιόν τε κράνειαν,
αἵ τε πρὸς ἀλλήλας ἔβαλον τανυήκεας ὄζους
ἠχῇ θεσπεσίῃ, πάταγος δέ τε ἀγνυμενάων,
ὣς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες 770
δῄουν, οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὀλοοῖο φόβοιο.
πολλὰ δὲ Κεβριόνην ἀμφ' ὀξέα δοῦρα πεπήγει
ἰοί τε πτερόεντες ἀπὸ νευρῆφι θορόντες,
πολλὰ δὲ χερμάδια μεγάλ' ἀσπίδας ἐστυφέλιξε
μαρναμένων ἀμφ' αὐτόν· ὃ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης 775
κεῖτο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἱπποσυνάων.
ὄφρα μὲν ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός·
ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσετο βουλυτόνδε,
καὶ τότε δή ῥ' ὑπὲρ αἶσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν. 780
ἐκ μὲν Κεβριόνην βελέων ἥρωα ἔρυσσαν
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο·
Πάτροκλος δὲ Τρωσὶ κακὰ φρονέων ἐνόρουσε.
τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
σμερδαλέα ἰάχων, τρὶς δ' ἐννέα φῶτας ἔπεφνεν. 785
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος,
ἔνθ' ἄρα τοι Πάτροκλε φάνη βιότοιο τελευτή.
ἤντετο γάρ τοι Φοῖβος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
δεινός· ὃ μὲν τὸν ἰόντα κατὰ κλόνον οὐκ ἐνόησεν·
(ἠέρι γὰρ πολλῇ κεκαλυμμένος ἀντεβόλησε) 790
στῆ δ' ὄπιθεν, πλῆξεν δὲ μετάφρενον εὐρέε τ' ὤμω
χειρὶ καταπρηνεῖ, στρεφεδίνηθεν δέ οἱ ὄσσε.
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κρατὸς κυνέην βάλε Φοῖβος Ἀπόλλων·
ἣ δὲ κυλινδομένη καναχὴν ἔχε ποσσὶν ὑφ' ἵππων
αὐλῶπις τρυφάλεια, μιάνθησαν δὲ ἔθειραι 795
αἵματι καὶ κονίῃσι· πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν
ἱππόκομον πήληκα μιαίνεσθαι κονίῃσιν,
ἀλλ' ἀνδρὸς θείοιο κάρη χαρίεν τε μέτωπον
ῥύετ' Ἀχιλλῆος· τότε δὲ Ζεὺς Ἕκτορι δῶκεν
ᾗ κεφαλῇ φορέειν, σχεδόθεν δέ οἱ ἦεν ὄλεθρος. 800
πᾶν δέ οἱ ἐν χείρεσσιν ἄγη δολιχόσκιον ἔγχος,
βριθὺ μέγα στιβαρὸν κεκορυθμένον· αὐτὰρ ἀπ' ὤμων
ἀσπὶς σὺν τελαμῶνι χαμαὶ πέσε τερμιόεσσα.
λῦσε δέ οἱ θώρηκα ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.
τὸν δ' ἄτη φρένας εἷλε, λύθεν δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα· 805
στῆ δὲ ταφών· ὄπιθεν δὲ μετάφρενον ὀξέϊ δουρὶ
ὤμων μεσσηγὺς σχεδόθεν βάλε Δάρδανος ἀνήρ,
Πανθοΐδης Εὔφορβος, ὃς ἡλικίην ἐκέκαστο
ἔγχεΐ θ' ἱπποσύνῃ τε, πόδεσσί τε καρπαλίμοισι·
καὶ γὰρ δὴ τότε φῶτας ἐείκοσι βῆσεν ἀφ' ἵππων, 810
πρῶτ' ἐλθὼν σὺν ὄχεσφι, διδασκόμενος πολέμοιο.
ὅς τοι πρῶτος ἐφῆκε βέλος Πατρόκλεες ἱππεῦ,
οὐδὲ δάμασσ'· ὃ μὲν αὖτις ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὁμίλῳ,
ἐκ χροὸς ἁρπάξας δόρυ μείλινον, οὐδ' ὑπέμεινε
Πάτροκλον γυμνόν περ ἐόντ' ἐν δηϊοτῆτι. 815
Πάτροκλος δὲ θεοῦ πληγῇ καὶ δουρὶ δαμασθεὶς,
ἂψ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων.
Ἕκτωρ δ' ὡς εἶδεν Πατροκλῆα μεγάθυμον
ἂψ ἀναχαζόμενον, βεβλημένον ὀξέϊ χαλκῷ,
ἀγχίμολόν ῥά οἱ ἦλθε κατὰ στίχας, οὖτα δὲ δουρὶ 820

Impetum leonis habens qui stabula vastans,
Vulneratus est ad pectus, suaque ipsum perdidit fortitudo,
Sic in Cebrionem Patrocle insiluisti alacer.
Hector autē rursus ex altera parte ab equis desilut humi.
Hi duo de Cebrione sicut leones contendebant,
Qui in montis vertice de interempta cerua,
Ambo esurientes valdè animati pugnant:
Sic pro Cebrione duo artifices bellici clamoris,
Patroclúsque Menœtiades, & illustris Hector,
Cupiebant mutuo incidere corpus sæuo ferro:
Hector quidem capite postquam prehendit, non dimisit:
Patroclus autem ex altera parte tenebat pede: at iam alij
Troiani & Danai commiserunt acre prælium.
Sicut autem Eurúsque Notúsque certant inter se
Montis in conuallibus altam concutere syluam,
Faginamque, fraxinumque, corticosamque cornum,
Quæ inter se quatiunt extensos ramos
Sono magno, fragor autem fit dum franguntur:
Sic Troiani & Achiui inter se prosilientes
Bellabant, neutri verò memores erant perniciosæ fugæ.
Multæ autem Cebrione circa acutæ lanceæ fixæ sunt,
Sagittæque alatæ à neruis salientes:
Multa etiam saxa magna clypeos quatiebant
Pugnantium circa ipsum: hic autem in vertigine pulueris
Iacebat ingens latè porrectus, oblitus aurigationis.
Quamdiu quidem sol medium cælum circuibat,
Tamdiu valde vtrosque tela tangebant: cadebat autem populus:
Quando autem sol vergebat ad vesperam,
Et tunc quidem supra modum Achiui fortiores erant.
Et quidem Cebrionem è telis heroem traxerunt
Troianorum ex strepitu, & ab humeris arma ademerunt.
Patroclus autem Troianis mala cogitans irruit:
Ter quidem deinde irruit veloci similis Marti
Horrendè vociferans: ter autem nouem viros interfecit.
Sed quando iam quarto irruit deo similis,
Tunc tibi Patrocle apparebat vitæ finis.
Occurrebat enim tibi Phœbus in forti pugna
Terribilis: hic quidem hunc euntem per turbam non vidit:
(Caligine enim multa coopertus obuiauit:)
Stetit autem à tergo, percussit autem dorsum latósque humeros
Manu procliui: vertigine correpti sunt autem ei oculi:
Huius autē quidē à capite galeam deiecit Phœbus Apollo:
Hæcque prouoluta strepitum edidit pedibus sub equorum
In tubæ formam facta galea: fœdatæ sunt autem iubæ
Sanguine & pulueribus: antea quidem non fas erat
Cristatam galeam fœdari pulueribus,
Sed viri diuini caput venustamque frontem
Protegebat Achillis: tunc autem Iupiter Hectori dedit
Suo capite ferendam: propè verò ei erat mors.
Tota autem ei in manibus fracta est longa hasta
Grauis, magna, valida, ferrata: sed ab humeris
Scutum cum loro humi decidit pedum tenus demissum:
Soluit autem ei thoracem rex Iouis filius Apollo.
Hunc autem stupor mentē cepit: debilitataque sunt egregia artus.
Stetit autem attonitus, à tergo autem dorsum acuta hasta
Humeros inter cominus confixit Dardanus vir,
Panthœdes Euphorbus, qui æquales superabat
Iaculóque, equitandique peritia pedibusque velocibus.
Etenim olim viros viginti deturbauit ab equis,
Primò veniens cum curribus discens artem præliandi.
Qui tibi primus immisit telum, Patrocle equitator,
Neque domuit. hic quidem iterum recurrit: mistúsque est turbæ,
E corpore extracta hasta fraxinea, neque sustinuit
Patroclum nudum quamuis existentem in pugna.
Patroclus autem Dei plaga & hasta domitus,
Retrò sociorum in multitudinem cessit, mortem fugiens.
Hector autem postquam vidit Patroclum magnanimum
Retrò recedentem vulneratum acuto ferro,
Cominus ad eum venit per cateruas, vulnerauitque hasta

Euphorb. Patroclū vulnerat.

χ. [illegible]

Hector Patroclū [illegible]

Extremum in latus, penitus autem ferrum traiecit:
Insonuit autem lapsus: valde autem tristitia affecit populum Achiuum.
Sicut autem quando aprum fortem leo superauit pugna,
Hique montis in verticibus valde acres pugnant
Fonte de paruo: volunt autem bibere ambo:
Multum autem anhelantem aprum leo domuit violentia:
Sic multos occidentem Menœtii fortem filium
Hector Priamides cominus hasta anima priuauit,
Et ei gloriando-insultans verba velocia dixit:
Patrocle, sane putabas vrbem euertere nostram:
Troianas verò mulieres libero die erepto
Ducturum esse in nauibus dilectam in patriam terram:
Stulte: pro his autem Hectoris veloces equi
Pedibus extenduntur ad pugnandum: hasta vero ipse
Inter Troianos bellicosos excello: qui ab ipsis arceo
Diem necessarium: te autem hic vultures comedent.
Ah miser, neque tibi strenuus existens profuit Achilles,
Qui fortasse tibi valde multa remanens precepit abeunti,
Non mihi antè reuertere, Patrocle bellicose,
Naues in concauas, quàm Hectoris homicidæ
Sanguinolentam loricam circa pectora conscideris.
Sic forte te allocutus est: tibi que mentes dementis persuasit.
Hunc autem languidus allocutus es Patrocle eques,
Iam nunc Hector valde gloriator: tibi enim dedit
Victoriam Saturnides, & Apollo, qui me domuerunt
Facilè: ipsi enim ab humeris arma detraxerunt:
Tales verò etiamsi mihi viginti occurrissent,
Omnes illic periissent mea sub hasta domiti.
Sed me fatum perniciosum & Latonæ interfecit filius,
Ex viris autem Euphorbus: tu vero me tertius occidis.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in mentibus pone tuis,
Non sanè neque tu ipse diutius viues, sed tibi iam
Propè adest mors, & fatum violentum,
Manibus necando Achillis inculpati Aeacidæ.
Sic ipsum locutum finis mortis obtexit.
Anima autem e membris volans ad infernum descendit,
Suam sortem lugens, linquens virilem ætatem & iuuentam,
Hunc & mortuum allocutus est illustris Hector.

κ. ἀφρονι.

Patrocle, cur mihi vaticinaris grauem mortem?
Quis autem scit si Achilles Thetidis filius pulchricomæ,
Preueniat hasta mea percussus animum perdere?
Sic sane locutus hastam æream e vulnere
Traxit, calce innixus: hunc autem supinum pepulit ab hasta.
Statim autem cum hasta in Automedontem iuit
Diuinum famulum velocis Aeacidæ.
Cupiebat enim vulnerare: hunc vero extulerunt veloces equi
Immortales, quos Peleo dij dederant splendida dona.

Νείατον ἐς κενεῶνα, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
Δούπησεν δὲ πεσών, μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν.
Ὡς δ' ὅτε σῦν ἀκάμαντα λέων ἐβιήσατο χάρμῃ,
Τώ τ' ὄρεος κορυφῇσι μέγα φρονέοντε μάχεσθον
Πίδακος ἀμφ' ὀλίγης, ἐθέλουσι δὲ πιέμεν ἄμφω· 825
Πολλὰ δέ τ' ἀσθμαίνοντα λέων ἐδάμασσε βίηφιν·
Ὣς πολέας πεφνόντα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
Ἕκτωρ Πριαμίδης σχεδὸν ἔγχεϊ θυμὸν ἀπηύρα·
Καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Πάτροκλ', ἦ που ἔφησθα πόλιν κεραϊξέμεν ἁμὴν, 830
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
Ἄξειν ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Νήπιε· τάων δὲ πρόσθ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
Ποσσὶν ὀρωρέχαται πολεμίζειν· ἔγχεϊ δ' αὐτὸς
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισι μεταπρέπω, ὅ σφιν ἀμύνω 835
Ἦμαρ ἀναγκαῖον· σὲ δέ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.
Ἆ δείλ', οὐδέ τοι ἐσθλὸς ἐὼν χραίσμησεν Ἀχιλλεὺς,
Ὅς πού τοι μάλα πολλὰ μένων ἐπετέλλετ' ἰόντι,
Μή μοι πρὶν ἰέναι Πατρόκλεες ἱπποκέλευθε
Νῆας ἔπι γλαφυρὰς, πρὶν Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο 840
Αἱματόεντα χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι.
Ὥς πού σε προσέφη, σοὶ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθε.
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφης Πατρόκλεες ἱππεῦ,
Ἤδη νῦν Ἕκτορ μεγάλ' εὔχεο· σοὶ γὰρ ἔδωκε
Νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων, οἵ μ' ἐδάμασσαν 845
Ῥηϊδίως· αὐτοὶ γὰρ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Τοιοῦτοι δ' εἴ πέρ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν,
Πάντές κ' αὐτόθ' ὄλοντο, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.
Ἀλλά με μοῖρ' ὀλοὴ καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱὸς,
Ἀνδρῶν δ' Εὔφορβος· σὺ δέ με τρίτος ἐξεναρίζεις. 850
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Οὔ θην οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ,
Χερσὶ δαμέντ' Ἀχιλῆος ἀμύμονος Αἰακίδαο.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε. 855
Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄϊδος δὲ βεβήκει,
Ὃν πότμον γοόωσα λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.
Τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηύδα φαίδιμος Ἕκτωρ,
Πατρόκλεις, τί νύ μοι μαντεύεαι αἰπὺν ὄλεθρον;
Τίς δ' οἶδ' εἴ κ' Ἀχιλεὺς Θέτιδος πάϊς ἠϋκόμοιο 860
Φθήῃ ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι;
Ὣς ἄρα φωνήσας δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
Εἴρυσε λὰξ προσβὰς, τὸν δ' ὕπτιον ὦσ' ἀπὸ δουρός.
Αὐτίκα δὲ ξὺν δουρὶ μετ' Αὐτομέδοντα βεβήκει,
Ἀντίθεον θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο. 865
Ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι
Ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.

ILIADIS HOMERI XVII. COMPOSITIO.

NEQVE latuit Atrei filium bellicosum Menelaum
Patroclus à Troianis interfectus in prælio.
Iuit autem per primos pugnatores armatus fulgenti ære:
Circa autem ipsum iuit, sicut aliqua circa vitulum mater
Primo enixa, querula, non ante experta partum:
Ita circa Patroclum iuit flauus Menelaus,
Ante autem se hastam tenebat, & scutum vndique æquale,
Eum interficere paratus quicunque sibi obuius veniret.
Neque sanè Panthi filius tractanda lancea peritus, neglexit
Patroclum collapsum egregium: propè autem ipsum
Stetit, & allocutus est bellicosum Menelaum:
Atride Menelae, generose dux populorum,
Recede: & linque mortuum, & mitte spolia cruenta,

Euphorb. Menelao indignatur.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ῥῶ ῥαψῳδία.

ΟΥΔ' ἔλαθ' Ἀτρέος υἱὸν ἀρηΐφιλον Μενέλαον
Πάτροκλος Τρώεσσι δαμεὶς ἐν δηϊοτῆτι.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖν', ὥς τις περὶ πόρτακι μήτηρ
Πρωτοτόκος κινυρὴ οὐ πρὶν εἰδυῖα τόκοιο· 5
Ὣς περὶ Πατρόκλῳ βαῖνε ξανθὸς Μενέλαος·
Πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε, καὶ ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
Τὸν κτάμεναι μεμαὼς ὅς τις τοῦ γ' ἀντίος ἔλθοι.
Οὐδ' ἄρα Πάνθου υἱὸς ἐϋμμελίης ἀμέλησε
Πατρόκλοιο πεσόντος ἀμύμονος· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ 10
Ἔστη, καὶ προσέειπεν ἀρηΐφιλον Μενέλαον,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς ὄρχαμε λαῶν,
Χάζεο, λεῖπε δὲ νεκρὸν, ἔα δ' ἔναρα βροτόεντα.

Οὐ γάρ τις πρότερος Τρώων κλειτῶν τ' ἐπικούρων
Πάτροκλον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην. 15
Τῶ με ἔα κλέος ἐσθλὸν ἐνὶ Τρώεσσιν ἀρέσθαι,
Μή σε βάλω, ἀπὸ δὲ μελιηδέα θυμὸν ἕλωμαι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ζεῦ πάτερ, οὐ μὲν καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάασθαι.
Οὔτ' οὖν παρδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος, 20
Οὔτε συὸς κάπρου ὀλοόφρονος, (οὗ τε μέγιστος
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι περὶ σθένεϊ βλεμεαίνει)
Ὅσσον Πάνθου υἷες ἐϋμμελίαι φρονέουσιν.
Οὐδὲ μὲν οὐδὲ βίη Ὑπερήνορος ἱπποδάμοιο
Ἧς ἥβης ἀπόνηθ', ὅτε μ' ὤνατο, καί μ' ὑπέμεινε 25
Καί μ' ἔφατ' ἐν Δαναοῖσιν ἐλέγχιστον πολεμιστὴν
Ἔμμεναι. οὐδέ ἕ φημι πόδεσσί γε οἷσι κιόντα,
Εὐφρῆναι ἄλοχόν τε φίλην κεδνούς τε τοκῆας.
Ὥς θην καὶ σὸν ἐγὼ λύσω μένος, εἴ κέ μευ ἄντα
Στήῃς. ἀλλά σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κελεύω 30
Ἐς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
Πρίν τι κακὸν παθέειν. ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Ὣς φάτο, τὸν δ' οὐ πεῖθεν, ἀμειβόμενος δὲ προσηύδα,
Νῦν μὲν δὴ Μενέλαε διοτρεφὲς ἦ μάλα τίσεις
Γνωτὸν ἐμὸν, τὸν ἔπεφνες, ἐπευχόμενος δ' ἀγορεύεις. 35
Χήρωσας δὲ γυναῖκα μυχῷ θαλάμοιο νέοιο,
*Ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας.
Ἦ κέ σφιν δειλοῖσι γόου κατάπαυμα γενοίμην,
Εἴ κεν ἐγὼ κεφαλήν τε τεὴν καὶ τεύχε' ἐνείκας,
Πάνθῳ ἐν χείρεσσι βάλω καὶ Φρόντιδι δίῃ. 40
Ἀλλ' οὐ μὰν ἔτι δηρὸν ἀπείρητος πόνος ἔσται,
Οὐδ' ἔτ' ἀδήριτος, ἤ τ' ἀλκῆς ἤ τε φόβοιο.
Ὣς εἰπὼν οὔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην.
Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκὸς, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ
Ἀσπίδ' ἐν κρατερῇ. ὃ δὲ δεύτερος ὄρνυτο χαλκῷ 45
Ἀτρεΐδης Μενέλαος ἐπευξάμενος Διὶ πατρί.
Ἂψ δ' ἀναχαζομένοιο κατὰ στομάχοιο θέμεθλα
Νύξ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε, βαρείῃ χειρὶ πιθήσας.
Ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ. 50
Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι,
Πλοχμοί θ', οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.
Οἷον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαίης
Χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ,
Καλὸν, τηλεθάον, τὸ δέ τε πνοιαὶ δονέουσι 55
Παντοίων ἀνέμων, καί τε βρύει ἄνθεϊ λευκῷ.
Ἐλθὼν δ' ἐξαπίνης ἄνεμος σὺν λαίλαπι πολλῇ,
Βόθρου τ' ἐξέστρεψε καὶ ἐξετάνυσσ' ἐπὶ γαίῃ.
Τοῖον Πάνθου υἱὸν ἐϋμμελίην Εὔφορβον
Ἀτρεΐδης Μενέλαος ἐπεὶ κτάνε, τεύχε' ἐσύλα. 60
Ὡς δ' ὅτε τίς τε λέων ὀρεσίτροφος ἀλκὶ πεποιθὼς,
Βοσκομένης ἀγέλης βοῦν ἁρπάσῃ ἥ τις ἀρίστη.
Τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσι
Πρῶτον, ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει
Δῃῶν, ἀμφὶ δὲ τόν γε κύνες τ' ἄνδρές τε νομῆες 65
Πολλὰ μάλ' ἰύζουσιν ἀπόπροθεν, οὐδ' ἐθέλουσιν
Ἀντίον ἐλθέμεναι. μάλα γὰρ χλωρὸν δέος αἱρεῖ.
Ὣς τῶν οὔ τινι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐτόλμα
Ἀντίον ἐλθέμεναι Μενελάου κυδαλίμοιο.
Ἔνθά κε ῥεῖα φέροι κλυτὰ τεύχεα Πανθοΐδαο 70
Ἀτρεΐδης, εἰ μή οἱ ἀγάσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ὅς ῥά οἱ Ἕκτορ' ἐπῶρσε θοῷ ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
Ἀνέρι εἰσάμενος Κικόνων ἡγήτορι Μέντῃ.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἕκτορ νῦν σὺ μὲν ὧδε θέεις, ἀκίχητα διώκων 75
Ἵππους Αἰακίδαο δαΐφρονος. οἳ δ' ἀλεγεινοὶ
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, ἠδ' ὀχέεσθαι
Ἄλλῳ γ' ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
Τόφρα δέ τοι Μενέλαος ἀρήϊος Ἀτρέος υἱὸς,
Πατρόκλῳ περιβὰς, Τρώων τὸν ἄριστον ἔπεφνε 80
Πανθοΐδην Εὔφορβον, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Ὣς εἰπὼν, ὃ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς * ἂμ πόνον ἀνδρῶν.

Nemo enim aliquis prior Troianorum, illustriumque auxiliatorum
Patroclum vulnerauit hasta in forti pugna: 15
Quare me sine gloriam bonam inter Troianos reportare:
Ne te vulnerem & dulcem vitam eripiam.
Hunc valde indignatus allocutus est flauus Menelaus:
Iupiter pater, non quidem honestum est supra vires gloriari.
Neque igitur pardi tanta vis, neque leonis, 20
Neque suis apri perniciosi, (cuius maximus
Animus in pectoribus magno robore furit.)
Quantum Panthi filii pugnaces superbiunt.
Neque vero vel vis Hyperenoris equitis
Sua iuuentute fruebatur, cum me derisit & me expectauit, 25
Et me dicebat inter Danaos ignauissimum bellatorem
Esse: neque ipsum puto pedibus suis reuersum
Oblectasse vxorémque dilectam, venerandósque parentes:
Sic quidem & tuum ego soluam robur, si me contra
Steteris, sed te ego recedentem moneo 30
In multitudinem ire: neque aduersus consistas mihi, (tus.
Antequam aliquod malum patiaris. factum autem etiam stultus cogno-
Sic dixit: hunc autem non flectebat, sed respondens inquit:
Nunc quidem iam Menelae generose, certe valde dabis pœnas
Pro fratre meo quem interfecisti: iactabundus autem prædicas. 35
Viduasti autem vxorem in conclaui thalami noui:
Perniciosum vero parentibus luctum, & dolorem fecisti.
Profecto ipsis miseris luctus repressio fierem,
Siquidem ego caputque tuum & arma ferens
Pantho in manus dedero & Phrontidi nobili: 40
Sed non quidem adhuc diu intentatus labor erit,
Neque sine pugna, neque robore, aut terrore vtriusque.
Sic fatus, vulnerauit cum ad scutum vndique rotundum,
Neque perrupit æs: incuruata est autem eius cuspis
Scuto in forti: hic vero secundus impetum fecit ferro 45
Atrides Menelaus, supplicans Ioui patri:
Retro autem cedentis illius, in gulæ imas partes
Vulnerauit: ipse vero nixus est, forti manu fretus.
E regione autem teneram per ceruicem penetrauit cuspis:
Insonuit autem lapsus, crepueruntque arma super ipso. 50
Sanguine ei madefactæ sunt comæ Gratiis similes,
Capillique, qui auroque & argento reuincti erant.
Qualem autem nutrit plantam vir virescentem oliuæ
Loco in deserto, vbi abunde scaturit aqua
Limpida virescens, illamque flatus mouent 55
Variorum ventorum, & scatet flore albo:
Veniens autem repente ventus cum turbine multo
Fossaque euulsit, & extendit in terram:
Talem Panthi filium bellicosum Euphorbum
Atrides Menelaus postquam interfecit, armis spoliabat. 60
Vt autem quando quis leo montanus robore fisus,
Pascentis armenti bouem rapuit quæ optima est,
Huius autem ceruicem fregit correptam validis dentibus
Primum, deinde vero sanguinem & viscera omnia sorbet
Dilanians: circum autem hunc canésque virique pastores 65
Multum valde exclamant procul, neque volunt
Contra ire. valde enim pallidus timor tenet eos:
Sic horum nulli animus in pectoribus audebat
Contra ire Menelaum gloriosum.
Tunc facile abstulisset eleganti arma filii Panthi 70
Atrides, nisi ipsi inuidisset Phœbus Apollo
Qui in eum Hectorem incitauit veloci similem Marti,
Viro similis Ciconum ductori Mentæ,
Et ipsum edita voce verbis velocibus allocutus est:
Hector, nunc tu quidem sic curris, temere persequens 75
Equos Æacidæ bellicosi: ipsi autem difficiles
A viris quidem mortalibus domari & curru subdi (v. in-
equitari)
Ab alio quam Achille quem immortalis peperit mater.
Interim autem Menelaus bellicosus Atrei filius,
Patroclum protegens, Troianorum fortissimum occidit 80
Panthœdem Euphorbum: cohibuit autem ab impetuoso robore.
Sic fatus, hic quidem rursus iuit deus in certamen virorum.

Menelaus Euphorbo indignatur.

χ. μέγα. χ. φρονέουσι.

χ. ἔθηκας.

Euphorbum interficit Menelaus.

Apollo Hectori mortem Euphorbi nunciat.

χ. πόνον.

Hectorem autem grauis dolor cepit precordia circa nigra:
Circumspexit autem deinde per turmas: statim-a. cognouit
Hunc quidem auferentem inclyta arma: illum-a. in terra
Iacentem: fluebat verò sanguis per inflictum vulnus.
Iuit autem per primos-in acie armatus splendenti ære,
Acutè proclamans flammæ similis Vulcani
Inextinguibili. neque filium latuit Atrei acutè vociferans:
Ingemiscens a. dixit erga suum magnanimum animum,
Hei mihi siquidem deseruero arma pulchra,
Patroclumq. qui iacet meum propter hic honorem,
Vereor ne quis mihi Danaorũ succenseat, quicunq; viderit.
Si autem cum Hectore solus existens, & Troianis pugnem
Reueritus, timeo ne quo-modo me circumdent vnum multi.
Troianos autem huc omnes ducit ornatus galea Hector.
Sed cur mihi hæc charus deliberat animus?
Quando vir velit aduersus deum cum viro pugnare,
Quem deus honoret, statim ei magna calamitas infertur.
Ideò me nemo Danaorum arguet, qui viderit
Hectori cedentem, quoniam a deo (instigatus) pugnat.
Sicubi autem Aiacem in prælio fortem audirem,
Ambo rursus euntes reminisceremur pugnæ,
Quamuis aduersus deum, si quo modo eriperemus cadauer
Pelidæ Achilli: e malis verò sane melius esset.

Menelaus Hectori cedit.

Dum hæc cogitabat in mente, & in animo,
Interim Troum turmæ superuenerunt: præibat a. Hector.
Sed hic retrocessit, reliquitq; cadauer,
Subinde sese conuertens: vt leo bene-iubatus,
Quem canésque & viri a stabulo abigant
Hastis & clamore: huius autem in præcordiis forte cor
Turbatur: inuitus autem abit à caula:
Sic à Patroclo discessit flauus Menelaus:
Stetit autem conuersus postquam venit ad agmen sociorum,
Lustrans oculis Aiacem magnum Telamonium filium:
Hunc autem valde citò agnouit pugnæ ad læuam totius,
Hortantem socios, & concitantem ad pugnandum:
Ingentem enim eis formidinem iniecerat Phœbus Apollo.
Perrexit autem currere: statim autè astans verbum dixit:
Aiax, huc amice, pro Patroclo mortuo
Festinemus: si cadauer saltem Achilli feramus
Nudum: at arma habet galea motor Hector.
Sic dixit: Aiaci verò bellandi perito animum commouit:
Iuit autẽ per primos-pugnatores, simulq; flauus Menelaus.
Hector quidẽ Patroclum postquam inclytis armis exuisset,
Trahebat vt ab humeris caput abscinderet acuto ære,
Et cadauer Troianis trahens canibus daret.

Aiacis cedit Hector.

Aiax autem propè venit gestans scutum velut turrim.
Hector a. retro in multitudinem iens recedebat sociorum.
In currum autem ascendit: dedítq; hic arma pulchra
Troianis ferenda ad vrbem, magna gloria vt essent ipsi.
Aiax autem circum Menœtiadem scutum latum obtegens,
Stetit, sicut aliquis leo circa suos catulos,
Cui quidem catulos ducenti occurrerint in sylua
Viri venatores, hic autem fortitudine superbit,
Totúmque supercilium deorsum trahit, oculos tegens:
Sic Aiax circa Patroclem heroem iuit
Atrides autem ex-altera-parte bellicosus Menelaus
Stabat magnum luctum in pectoribus augens.
Glaucus autem Hippolochi filius Lyciorum dux virorum
Hectorem toruè intuitus graui obiurgauit sermone:

Glaucus Hectorem fugęaccusat.

Hector, ò specie præstantissime, pugnam sane multum deseruisti
Certè te frustrà fama bona tenet, fugax cum-sis.

Ἕκτορ εἶδος ἄριστε.

Considera nunc quomodo ciuitatem & oppidum serues
Solus cum populis qui in Ilio nati sunt.
Non. n. quis Lyciorum saltem pugnaturus cum Danais
Ibit pro vrbe: quoniam nulla vtique gratia esset
Pugnare hostes inter viros indesinenter vsque.
Quomodo tu deteriorem virum seruares inter turbam,
Crudelis, postquam Sarpedonem simul hospitem & socium
Reliquisti Argiuis direptionem & prædam fieri?

Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἀμφὶ μελαίνας·
Πάπτηνεν δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ στίχας· αὐτίκα δ' ἔγνω
Τὸν μὲν ἀπαινύμενον κλυτὰ τεύχεα, τὸν δ' ἐπὶ γαίῃ 85
Κείμενον· ἔρρει δ' αἷμα κατ' οὐταμένην ὠτειλήν.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
Ὀξέα κεκλήγων, φλογὶ εἴκελος Ἡφαίστοιο
Ἀσβέστῳ. οὐδ' υἱὸν λάθεν Ἀτρέος ὀξὺ βοήσας·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν, 90
Ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κε λίπω κατὰ τεύχεα καλά,
Πάτροκλόν θ', ὃς κεῖται ἐμῆς ἕνεκ' ἐνθάδε τιμῆς,
Μή τίς μοι Δαναῶν νεμεσήσεται ὅς κεν ἴδηται·
Εἰ δέ κεν Ἕκτορι μοῦνος ἐὼν καὶ Τρωσὶ μάχωμαι
Αἰδεσθεὶς, μή πώς με περιστήωσ' ἕνα πολλοί· 95
Τρῶας δ' ἐνθάδε πάντας ἄγει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ἀλλὰ τί ἤ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλῃ πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι,
Ὅν κε θεὸς τιμᾷ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίσθη.
Τῷ μ' οὔτις Δαναῶν νεμεσήσεται ὅς κεν ἴδηται 100
Ἕκτορι χωρήσαντ', ἐπεὶ ἐκ θεόφιν πολεμίζει.
Εἰ δέ που Αἴαντός γε βοὴν ἀγαθοῖο πυθοίμην,
Ἄμφω κ' αὖτις ἰόντες ἐπιμνησαίμεθα χάρμης,
Καὶ πρὸς δαίμονά περ, εἴ πως ἐρυσαίμεθα νεκρὸν
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ· κακῶν δέ κε φέρτερον εἴη. 105
Εἷος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, λεῖπε δὲ νεκρὸν
Ἐντροπαλιζόμενος, ὥς τε λὶς ἠϋγένειος,
Ὅν ῥα κύνες τε καὶ ἄνδρες ἀπὸ σταθμοῖο δίωνται 110
Ἔγχεσι καὶ φωνῇ· τοῦ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ
Παχνοῦται, ἀέκων δέ τ' ἔβη ἀπὸ μεσσαύλοιο·
Ὣς ἀπὸ Πατρόκλοιο κίε ξανθὸς Μενέλαος.
Στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων,
Παπταίνων Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱόν· 115
Τὸν δὲ μάλ' αἶψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης,
Θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι.
Θεσπέσιον γάρ σφιν φόβον ἔμβαλε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Βῆ δὲ θέειν, εἶθαρ δὲ παριστάμενος ἔπος ηὔδα,
Αἶαν δεῦρο πέπον περὶ Πατρόκλοιο θανόντος 120
Σπεύσομεν, αἴ κε νέκυν περ Ἀχιλλῆϊ προφέρωμεν
Γυμνόν· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφατ'· Αἴαντι δὲ δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε·
Βῆ δὲ διὰ προμάχων, ἅμα δὲ ξανθὸς Μενέλαος.
Ἕκτωρ μὲν Πάτροκλον, ἐπεὶ κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα, 125
Ἕλχ', ἵν' ἀπ' ὤμοιιν κεφαλὴν τάμοι ὀξέϊ χαλκῷ,
Τὸν δὲ νέκυν Τρῳῇσιν ἐρυσσάμενος κυσὶ δοίη.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος ἠΰτε πύργον.
Ἕκτωρ δ' ἂψ ἐς ὅμιλον ἰὼν ἀνεχάζεθ' ἑταίρων·
Ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε· δίδου δ' ὅγε τεύχεα καλὰ 130
Τρωσὶ φέρειν προτὶ ἄστυ, μέγα κλέος ἔμμεναι αὐτῷ.
Αἴας δ' ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ σάκος εὐρὺ καλύψας,
Ἑστήκει ὥς τίς τε λέων περὶ οἷσι τέκεσσιν,
Ὧι ῥά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσωνται ἐν ὕλῃ
Ἄνδρες ἐπακτῆρες, ὁ δέ τε σθένεϊ βλεμεαίνει, 135
Πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται ὄσσε καλύπτων·
Ὣς Αἴας περὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει.
Ἀτρείδης δ' ἑτέρωθεν ἀρηΐφιλος Μενέλαος
Ἑστήκει μέγα πένθος ἐνὶ στήθεσσιν ἀέξων.
Γλαῦκος δ' Ἱππολόχοιο πάϊς, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν, 140
Ἕκτορ' ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ,
Ἕκτορ εἶδος ἄριστε, μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύεο·
Ἦ σ' αὔτως κλέος ἐσθλὸν ἔχει φύξηλιν ἐόντα.
Φράζεο νῦν ὅππως κε πόλιν καὶ ἄστυ σαώσεις
Οἶος σὺν λαοῖσι τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν. 145
Οὐ γάρ τις Λυκίων γε μαχησόμενος Δαναοῖσιν
Εἶσι περὶ πτόλιος, ἐπεὶ οὐκ ἄρα τις χάρις ἦεν
Μάρνασθαι δηΐοισι μετ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
Πῶς κε σὺ χείρονα φῶτα σαώσεαι μεθ' ὅμιλον,
Σχέτλι', ἐπεὶ Σαρπηδόν' ἅμα ξεῖνον καὶ ἑταῖρον 150
Κάλλιπες Ἀργείοισιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι;

Ὅς τοι πολλ' ὄφελος γένετο, πτόλεΐ τε καὶ αὐτῷ,
Ζωὸς ἐών· νῦν δ' οὔ οἱ ἀλαλκέμεναι κύνας ἔτλης.
Τῶ νῦν εἴ τις ἐμοὶ Λυκίων ἐπιπείσεται ἀνδρῶν,
Οἴκαδ' ἴμεν, Τροίῃ δὲ πεφήσεται αἰπὺς ὄλεθρος. 155
Εἰ γὰρ νῦν Τρώεσσι μένος πολυθαρσὲς ἐνείη
Ἄτρομον, οἷόν τ' ἄνδρας ἐσέρχεται οἳ περὶ πάτρης
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο,
Αἶψά κε Πάτροκλον ἐρυσαίμεθα Ἴλιον εἴσω.
Εἰ δ' οὗτος προτὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος 160
Ἔλθοι τεθνηὼς, καί μιν ἐρυσαίμεθα χάρμης,
Αἶψά κεν Ἀργεῖοι Σαρπηδόνος ἔντεα καλὰ
Λύσειαν, καί κ' αὐτὸν ἀγοίμεθα Ἴλιον εἴσω.
Τοίου γὰρ θεράπων πέφαται ἀνδρὸς ὃς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες. 165
Ἀλλὰ σύ γ' Αἴαντα μεγαλήτορα οὐκ ἐτάλασσας
Στήμεναι ἄντα, κατ' ὄσσε ἰδὼν δηΐων ἐν ἀϋτῇ,
Οὐδ' ἰθὺς μαχέσασθαι, ἐπεὶ σέο φέρτερός ἐστι.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Γλαῦκε, τί ἦ δὲ σὺ τοῖος ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπες; 170
Ὢ πόποι, ἦ τ' ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
Τῶν ὅσσοι Λυκίην ἐριβώλακα ναιετάουσι.
Νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες,
Ὅς τέ με φῂς Αἴαντα πελώριον οὐχ ὑπομεῖναι.
Οὔ τοι ἐγὼν ἔρριγα μάχην, οὐδὲ κτύπον ἵππων· 175
Ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος αἰγιόχοιο,
Ὅς τε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
Ῥηϊδίως· ὁτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο, καὶ ἴδε ἔργον,
Ἠὲ πανημέριος κακὸς ἔσσομαι, ὡς ἀγορεύεις, 180
Ἦ τινα καὶ Δαναῶν, ἀλκῆς μάλα περ μεμαῶτα,
Σχήσω ἀμυνέμεναι περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.
Ὣς εἰπὼν, Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας,
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
Ἀνέρες ἔστε φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς, 185
Ὄφρ' ἂν ἐγὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἔντεα δύω,
Καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξα κατακτάς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ
Δηΐου ἐκ πολέμοιο· θέων δ' ἐκίχανεν ἑταίρους
Ὦκα μάλ', οὔ πω τῆλε, ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπών, 190
Οἳ προτὶ ἄστυ φέρον κλυτὰ τεύχεα Πηλεΐωνος.
Στὰς δ' ἀπάνευθε μάχης πολυδακρύου ἔντε' ἄμειβεν.
Ἤτοι ὁ μὲν τὰ ἃ δῶκε φέρειν προτὶ Ἴλιον ἱρὴν
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ὁ δ' ἄμβροτα τεύχεα δῦνε
Πηλεΐδεω Ἀχιλῆος, ἅ οἱ θεοὶ οὐρανίωνες 195
Πατρὶ φίλῳ ἔπορον· ὁ δ' ἄρα ᾧ παιδὶ ὄπασσε
Γηράς· ἀλλ' οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι πατρὸς ἐγήρα.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἀπάνευθεν ἴδεν νεφεληγερέτα Ζεὺς
Τεύχεσι Πηλεΐδαο κορυσσόμενον θείοιο,
Κινήσας ῥα κάρη, προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν, 200
Ἆ δείλ', οὐδέ τί τοι θάνατος καταθύμιός ἐστιν,
Ὃς δή τοι σχεδὸν εἶσι· σὺ δ' ἄμβροτα τεύχεα δύνεις
Ἀνδρὸς ἀριστῆος, τόν τε τρομέουσι καὶ ἄλλοι·
Τοῦ δὴ ἑταῖρον ἔπεφνες ἐνηέα τε κρατερόν τε,
Τεύχεα δ' οὐ κατὰ κόσμον ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων 205
Εἵλευ· ἀτάρ τοι νῦν γε μέγα κράτος ἐγγυαλίξω,
Τῶν ποινὴν, ὅ τοι οὔ τι μάχης ἐκ νοστήσαντι
Δέξεται Ἀνδρομάχη κλυτὰ τεύχεα Πηλεΐωνος.
Ἦ καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.
Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχε' ἐπὶ χροΐ, δῦ δέ μιν Ἄρης 210
Δεινὸς ἐνυάλιος· πλῆσθεν δ' ἄρα οἱ μέλε' ἐντὸς
Ἀλκῆς καὶ σθένεος· μετὰ δὲ κλειτοὺς ἐπικούρους
Βῆ ῥα μέγα ἰάχων· ἰνδάλλετο δέ σφισι πᾶσι
Τεύχεσι λαμπόμενος μεγαθύμου Πηλεΐωνος.
Ὄτρυνεν δὲ ἕκαστον ἐποιχόμενος ἐπέεσσι, 215
Μέσθλην τε, Γλαῦκόν τε, Μέδοντά τε, Θερσίλοχόν τε,
Ἀστεροπαῖόν τε, Δεισήνορά θ', Ἱππόθοόν τε,
Φόρκυν τε, Χρομίον τε, καὶ Ἔννομον οἰωνιστήν·
Τοὺς ὅ γ' ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Κέκλυτε μυρία φῦλα περικτιόνων ἐπικούρων. 220

Qui tibi magno commodo fuit vrbique & ipsi,
Viuus existens, nūc autem nō ab eo arcere canes sustinuisti.
Itaque nunc si quis mihi Lyciorum obsequetur virorum,
Domum ibimus, Troiæ vero exorietur grauis pernicies.
Si enim nunc Troianis robur audax inesset
Intrepidum, quale viros inuadit qui pro patria
Aduersus viros inimicos laborem & pugnam instituerunt,
Statim Patroclum traheremus Ilium intra.
Si autem hic ad vrbem magnam Priami regis
Veniret mortuus, & ipsum traxissemus e pugna,
Illico Argiui Sarpedonis arma pulchra
Redderent, & ipsum duceremus Ilium intra.
Eius. n. famulus interfectus est viri, qui longe fortissimus
Argiuorum apud naues, & cuius comminus-pugnantes famuli.
Sed tu Aiacem magnanimum non sustinuisti
Stare contra, oculos intuitus hostium in pugna,
Neque ex aduerso pugnare: quoniam te præstantior est.
Hunc.a. torue inspiciens allocutus est [illegible] Hector: — Hectoris increpatio ad Glaucum. γ. ὄνειδος.
Glauce, cur nam tu talis existens superbè locutus es?
O amice, certe putabam te prudentia superare cæteros,
Eos quotquot Lyciam glebosam habitant:
Nunc autem tuam arguo omnino mentem, quale dixisti.
Qui me ais Aiacem magnum non tolerare.
Nequaquam ego horrui pugnam, neque strepitum equorum:
Sed semper Iouis melior mens ægide-gestantis,
Qui & fortem virum terret, & aufert victoriam
Facile: quando vtique ipse compellit pugnare.
Sed age huc amice prope me sta, & vide opus. — χ. ἰσὶ.
An tota die ignauus ero, vt dicis.
An aliquem etiam Danaorū a robore, admodum quamuis promptum,
Reprimam defendendi Patroclum mortuum.
Sic locutus, Troianos hortabatur alte clamans:
Troiani & Lycii & Dardani pugnaces,
Viri estote, ô amici, recordamini autem bellicæ virtutis.
Dum ego Achillis fortis inclyti arma induam,
Pulchra, quæ a Patroclo vi detraxi interficiens.
Sic locutus abiit galeam-mouens Hector
Hostili e bello: currensque, assecutus est socios
Cito admodum, nondum procul pedib. velocibus insequutus,
Qui ad vrbem portabant inclyta arma Pelidæ.
Stans vero seorsum a prælio lacrymoso, arma mutauit. — Hector Achillis arma induit.
Quippe hic quidem sua dedit portare ad Ilium sacrum
Troianis pugnacibus: hic autem immortalia arma induit
Pelidæ Achillis: quæ ipsius dii cœlestes
Patri dilecto dederant. hic autem suo filio dederat
Senescens: sed non filius in armis patris consenuit.
Hunc autem postquam seorsum vidit nubicogus Iupiter — Iupiter Hectoris miseratur.
Armis Pelidæ armatum diuini,
Mouensque capite erga suum locutus est animum:
O miser, neque tibi mors in animo est,
Quæ iam tibi prope est: tu autem immortalia arma induis
Viri fortissimi, quem horrent & alii.
Cuius socium interfecisti mitemque, fortemque,
Arma autem non decenter a capiteque, & humeris
Abstulisti: verum tibi nunc magnum robur præbebo,
Horum compensationē, quod a te nequaquam e pugna reuerso
Excipiet Andromache inclyta arma Pelidæ. — χ. ὅτι.
Dixit, & nigris superciliis annuit Iupiter:
Hectori autem aptauit arma ad corpus, subiitque eum Mars
Terribilis bellicus, repletaque sunt eius membra intus
Fortitudine & robore. & ad inclytos auxiliatores
Iuit valde clamans: similis videbatur.a. ipsis omnib. (Achilli
Armis resplendens magnanimi Pelidæ.
Hortatus est autem vnumquemque obambulans verbis,
Mesthlemque, Glaucumque, Medontemque, Thersilochumque,
Asteropæumque, Desinoremque, Hippothoumque,
Phorcynque, Chromiumque, & Ennomum augurem.
Hos hic incitans verbis volucribus allocutus est:
Audite innumeræ gentes finitimorum auxiliariorum: — Hector suos hortatur.

Non enim ego multitudinem quærens, neque egens ea
Huc à vestris ciuitatibus congregaui quenque:
Sed vt mihi Troianorum uxores & paruos pueros
Alacriter tueremini bellicosis ab Achiuis.
Hæc cogitans donis exhaurio & cômeatu (s. ad vos alendos)
Populos (s. Troianos), vestrum.a.cuiusq; animum augeo:
Ideircò aliquis nunc rectà conuersus aut pereat
Aut seruetur. hoc enim belli est commercium.
Qui autem Patroclum, etiam mortuum tamen,
Troianos ad equestres domitores traxerit, cesserit q; ei Aiax.
Dimidium huic spoliorum partiar: dimidium verò ipse
Habebo ego: gloria autem ei erit quanta mihi.
Sic dixit: hi.a. rectà contra Danaos ingruentes iuerunt,
Hastilia protendentes: admodum.a. ipsis sperabat animus
Cadauer ab Aiace trahere Telamonida.
Stulti, certè multis super ipso cadauere animam eripuit.

Aiax Menelaum alloquitur.

Et tunc Aiax allocutus est in prælio strenuum Menelaum:
O amice: ò Menelae generose, non amplius nos
Spero ne ipsos quidem redituros e bello:

χ. νέκυος περιδείδια.

Nec sanè tantum de cadauere timeo Patrocli,
Qui quidem mox Troianorum saturabit canes & aues,

χ. ἐμῇ περιδείδια.

Quantum meo de capite timeo, ne quid patiatur,
Et de tuo: quoniam belli nebula omnia obtexit
Hector: nobis autem rursus imminet grauis interitus.
Sed agè optimates Danaorum voca, si quis audiat.

Menelaus duces cohortatur.

Sic dixit, neq; immorigerus fuit in prælio strenuus Menelaus.
Clamauit.a. longè-latéque Danais vociferans:
O dilecti Argiuorum duces & principes,
Quique apud Atridas Agamemnonem & Menelaum
Publicè vescuntur, & imperant singuli
Copiis: ab Ioue verò honor dignitas & gloria procedit.
Difficile autem mihi est speculari vnumquenque
Ducum, tanta enim contentio belli exarsit.
Sed aliquis sponte-sua veniat, indigneturque in animo
Patroclum Troianis canibus ludibrium fieri.
Sic dixit: continuo.a. audiuit Oilei filius velox Aiax.
Primus verò obuius venit currens per prælium.
Hunc verò post, Idomeneus & minister Idomenei
Meriones, similis Marti homicidæ.
Cæterorum verò quisnam sua mente nomina diceret,
Quotquot iam postea pugnam instaurarunt Achiuorum?
Troiani.a. primi-confixerunt conferti: duxq; erat Hector.
Velut autem cum in ostiis à Ioue-fluentis fluuii
Resonat ingens vnda ad fluxum: circà autem extrema
Littora resonant, eructante mari extra:
Tantus Troianorum clamor erat. sed Achiui
Stabant circa Menœtiadem, vnum animum habentes
Septi scutis æreis, circa autem ipsorum

χ. πολλήν.

Splendidas galeas Saturnius caliginem multam
Fundebat: quoniam neque Menœtiadem oderat antea
Quamdiu viuus existens famulus erat Aeacidæ.
Nolebat autem ipsum hostium canibus prædam fieri
Troianis: ideoque & ei auxiliari impulit socios.

Circa Patrocli corpus fit acre prælium.

Repulerunt autem priores Troiani nigroculos Græcos.
Cadauer autem relinquentes fugerunt, neque aliquem ipsorum
Troiani magnanimi interfecerunt hastis, cupiêtes quamuis:
Sed cadauer trahebant: parùper tamen etiam ab eo Achiui
Abfuturi erant, via de enim ipsos citò conuertit
Aiax, qui forma quidem atque factis superabat
Alios Danaos post inculpatum Pelidem.
Ruit autem per primos-pugnatores, sui similis fortitudine
Apro, qui in montibus canes florentésque iuuenes
Facilè dissipauit, circumactus per loca perusa.
Sic filius Telamonius clari illustris Aiax
Facilè intergrediens, Troianorum dissipauit phalanges,
Qui circa Patroclum iuerant: cogitabant autem maximè
Oppidum versus suum trahere, & gloriam reportare.
Certè hunc Lethi Pelasgi illustris filius
Hippothous pede trahebat in forti pugna.

Οὐ γὰρ ἐγὼ πληθὺν διζήμενος, οὐδὲ χατίζων,
Ἐνθάδ' ἀφ' ὑμετέρων πολίων ἤγειρα ἕκαστον·
Ἀλλ' ἵνα μοι Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα
Προφρονέως ῥύοισθε φιλοπτολέμων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Τὰ φρονέων δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ 225
Λαούς, ὑμέτερον δὲ ἑκάστου θυμὸν ἀέξω.
Τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος, ἢ ἀπολέσθω,
Ἠὲ σαωθήτω· ἣ γὰρ πολέμου ὀαριστύς.
Ὃς δέ κε Πάτροκλον καὶ τεθνηῶτά περ ἔμπης
Τρῶας ἐς ἱπποδάμους ἐρύσῃ, εἴξῃ δέ οἱ Αἴας, 230
Ἥμισυ τῷ ἐνάρων ἀποδάσσομαι, ἥμισυ δ' αὐτὸς
Ἕξω ἐγώ· τὸ δέ οἱ κλέος ἔσσεται ὅσσον ἐμοί περ.
Ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἰθὺς Δαναῶν βρίσαντες ἔβησαν,
Δούρατ' ἀνασχόμενοι· μάλα δέ σφισιν ἔλπετο θυμὸς
Νεκρὸν ὑπ' Αἴαντος ἐρύειν Τελαμωνιάδαο. 235
Νήπιοι, ἦ τε πολέσσιν ἐπ' αὐτῷ θυμὸν ἀπηύρα.
Καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
Ὦ πέπον ὦ Μενέλαε διοτρεφές, οὐκέτι νῶϊ
Ἔλπομαι αὐτώ περ νοστησέμεν ἐκ πολέμοιο.
Οὔ τι τόσον νέκυος περιδείδια Πατρόκλοιο, 240
Ὅς κε τάχα Τρώων κορέει κύνας ἠδ' οἰωνούς,
Ὅσσον ἐμῇ κεφαλῇ περιδείδια, μή τι πάθῃσι,
Καὶ σῇ, ἐπεὶ πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει
Ἕκτωρ, ἡμῖν δ' αὖτ' ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος.
Ἀλλ' ἄγ' ἀριστῆας Δαναῶν κάλει, ἤν τις ἀκούσῃ. 245
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς,
Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Οἵ τε παρ' Ἀτρεΐδῃς Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ
Δήμια πίνουσιν, καὶ σημαίνουσιν ἕκαστος 250
Λαοῖς· ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ·
Ἀργαλέον δέ μοί ἐστι διασκοπιᾶσθαι ἕκαστον
Ἡγεμόνων· τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηε.
Ἀλλά τις αὐτὸς ἴτω, νεμεσιζέσθω δ' ἐνὶ θυμῷ,
Πάτροκλον Τρῳῇσι κυσὶν μέλπηθρα γενέσθαι. 255
Ὣς ἔφατ', ὀξὺ δ' ἄκουσεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας·
Πρῶτος δ' ἀντίος ἦλθε θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα.
Τὸν δὲ μετ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.
Τῶν δ' ἄλλων τίς κεν ᾗσιν φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι, 260
Ὅσσοι δὴ μετόπισθε μάχην ἤγειραν Ἀχαιῶν;
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες, ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι διιπετέος ποταμοῖο
Βέβρυχεν μέγα κῦμα ποτὶ ῥόον, ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι
Ἠϊόνες βοόωσιν ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω· 265
Τόσσῃ ἄρα Τρῶες ἰαχῇ ἴσαν. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
Φραχθέντες σάκεσιν χαλκήρεσιν, ἀμφὶ δ' ἄρα σφι
Λαμπρῇσιν κορύθεσσι Κρονίων ἠέρα πολλὴν
Χεῦ', ἐπεὶ οὐδὲ Μενοιτιάδην ἤχθαιρε πάρος γε, 270
Ὄφρα ζωὸς ἐὼν θεράπων ἦν Αἰακίδαο.
Μίσησεν δ' ἄρα μιν δηΐων κυσὶ κύρμα γενέσθαι
Τρῳῇσιν· τῷ καί οἱ ἀμυνέμεν ὦρσεν ἑταίρους.
Ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς.
Νεκρὸν δὲ προλιπόντες ὑπέτρεσαν, οὐδέ τιν' αὐτῶν 275
Τρῶες ὑπέρθυμοι ἕλον ἔγχεσιν ἱέμενοί περ·
Ἀλλὰ νέκυν ἐρύοντο. μίνυνθα δὲ καὶ τοῦ Ἀχαιοὶ
Μέλλον ἀπέσσεσθαι· μάλα γάρ σφεας ὦκ' ἐλέλιξεν
Αἴας, ὃς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα τέτυκτο
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα. 280
Ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, συῒ εἴκελος ἀλκὴν
Καπρίῳ, ὅς τ' ἐν ὄρεσσι κύνας θαλερούς τ' αἰζηοὺς
Ῥηϊδίως ἐκέδασσεν, ἑλιξάμενος διὰ βήσσας.
Ὣς υἱὸς Τελαμῶνος ἀγαυοῦ φαίδιμος Αἴας
Ῥεῖα μετεισάμενος Τρώων ἐκέδασσε φάλαγγας, 285
Οἳ περὶ Πατρόκλῳ βέβασαν, φρόνεον δὲ μάλιστα
Ἄστυ ποτὶ σφέτερον ἐρύειν, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Ἤτοι τὸν Λήθοιο Πελασγοῦ φαίδιμος υἱὸς
Ἱππόθοος ποδὸς ἕλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην,

Δησα-

Δησάμενος τελαμῶνι παρὰ σφυρὸν ἀμφὶ τένοντας,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ
Ἦλθε κακόν, τό οἱ οὔτις ἐρύκακεν ἱεμένων περ.
Τὸν δ' υἱὸς Τελαμῶνος ἐπαΐξας δι' ὁμίλου,
Πλῆξ' αὐτοσχεδίην, κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου·
Ἤρικε δ' ἱπποδάσεια κόρυς περὶ δουρὸς ἀκωκῇ,
Πληγεῖσ' ἔγχεΐ τε μεγάλῳ καὶ χειρὶ παχείῃ·
Ἐγκέφαλος δὲ παρ' αὐλὸν ἀνέδραμεν ἐξ ὠτειλῆς,
Αἱματόεις· τοῦ δ' αὖθι λύθη μένος· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Πατρόκλοιο πόδα μεγαλήτορος ἧκε χαμᾶζε
Κεῖσθαι· ὁ δ' ἄγχ' αὐτοῖο πέσε πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ,
Τῆλ' ἀπὸ Λαρίσσης ἐριβώλακος· οὐδὲ τοκεῦσι
Θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
Ἔπλεθ' ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Ἕκτωρ δ' αὖτ' Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
Τυτθόν· ὁ δὲ Σχεδίον μεγαθύμου Ἰφίτου υἱὸν
Φωκήων ὄχ' ἄριστον, ὃς ἐν κλειτῷ Πανοπῆϊ
Οἰκία ναιετάασκε, πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·
Τὸν βάλ' ὑπὸ κληῗδα μέσην· διὰ δ' ἀκρὴ ἀκωκὴ
Αἰχμὴ χαλκείη παρὰ νείατον ὦμον ἀνέσχε.
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Αἴας δ' αὖ Φόρκυνα δαΐφρονα Φαίνοπος υἱὸν
Ἱπποθόῳ περιβάντα μέσην κατὰ γαστέρα τύψε·
Ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
Ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
Χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ·
Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς,
Φόρκυν θ' Ἱπποθόον τε· λύοντο δὲ τεύχε' ἀπ' ὤμων.
Ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσανέβησαν ἀναλκείῃσι δαμέντες,
Ἀργεῖοι δέ κε κῦδος ἕλον καὶ ὑπὲρ Διὸς αἶσαν,
Κάρτεϊ καὶ σθένεϊ σφετέρῳ· ἀλλ' αὐτὸς Ἀπόλλων
Αἰνείαν ὄτρυνε, δέμας Περίφαντι ἐοικὼς
Κήρυκι Ἠπυτίδῃ, ὅς οἱ παρὰ πατρὶ γέροντι
Κηρύσσων γήρασκε, φίλα φρεσὶ μήδεα εἰδώς·
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
  Αἰνεία, πῶς ἂν καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσσαισθε
Ἴλιον αἰπεινήν, ὡς δὴ ἴδον ἀνέρας ἄλλους
Κάρτεΐ τε σθένεΐ τε πεποιθότας, ἠνορέῃ τε,
Πλήθεΐ τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντας;
Ἡμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ βούλεται ἢ Δαναοῖσι
Νίκην· ἀλλ' αὐτοὶ τρεῖτ' ἄσπετον, οὐδὲ μάχεσθε.
  Ὣς ἔφατ'· Αἰνείας δ' ἑκατηβόλον Ἀπόλλωνα
Ἔγνω ἐσάντα ἰδών· μέγα δ' Ἕκτορα εἶπε βοήσας,
  Ἕκτορ τ' ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ ἠδ' ἐπικούρων,
Αἰδὼς μὲν νῦν ἥδε γ' ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσαναβῆναι ἀναλκείῃσι δαμέντας.
Ἀλλ' ἔτι γάρ τίς φησι θεῶν ἐμοὶ ἄγχι παραστὰς,
Ζῆν' ὕπατον μήστωρα μάχης ἐπιτάρροθον εἶναι·
Τῷ ῥ' ἰθὺς Δαναῶν ἴομεν, μηδ' οἵ γε ἕκηλοι
Πάτροκλον νηυσὶν πελασαίατο τεθνειῶτα.
  Ὣς φάτο, καί ῥα πολὺ προμάχων ἐξάλμενος ἔστη.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
Ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Λειώκριτον οὔτασε δουρὶ,
Υἱὸν Ἀρίσβαντος, Λυκομήδεος ἐσθλὸν ἑταῖρον.
Τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρηΐφιλος Λυκομήδης·
Στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν Ἱππασίδην Ἀπισάονα ποιμένα λαῶν,
Ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Ὅς ῥ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλακος εἰληλούθει,
Καὶ δὲ μετ' Ἀστεροπαῖον ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
Τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν ἀρήϊος Ἀστεροπαῖος,
Ἴθυσεν δὲ καὶ ὅγε πρόφρων Δαναοῖσι μάχεσθαι·
Ἀλλ' οὔπως ἔτ' ἐδύνατο· σάκεσσι γὰρ ἔρχατο πάντῃ
Ἑσταότες περὶ Πατρόκλῳ, πρὸ δὲ δούρατ' ἔχοντο.
Αἴας γὰρ μάλα πάντας ἐπῴχετο, πολλὰ κελεύων·
Οὔτε τιν' ἐξοπίσω νεκροῦ χάζεσθαι ἀνώγει,
Οὔτε τινὰ προμάχεσθαι Ἀχαιῶν ἔξοχον ἄλλων,
Ἀλλὰ μάλ' ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, σχεδόθεν δὲ μάχεσθαι.

Cum alligasset lorum iuxta talum circa tendones,
Hectori & Troianis gratificans: repente autem ipsi
Venit malum, quod ab eo nullus auertit quamuis cupientium.
Hunc at filius Telamonis irruens per multitudinem,
Percussit cominus per galeam aeneas malas-habentem:
Scissa est a. equinas-setas-habens galea circa hastae cuspidē.
Percussa hasta magna & manu crassa:
Cerebrum a. iuxta ferrum-hastae subsiliit ex vulnere
Sanguinolentum: huius a. ibi soluta est robur: e vero manibus
Patrocli pedem magnanimi remisit in terram,
Iacere: ipse a. prope ipsum cecidit cernuus super mortuum,
Longe a Larissa feraci: neque parentibus
Educationis praemia dilectis reddidit, breuis temporis a. ei (aeuum
Fuit ab Aiace magnanimo hasta interfecto.
Hector a. rursus in Aiacem iaculatus est hasta splendida,
Sed hic quidem ex aduerso intuitus euitauit aeream lanceā
Paululum: hic a. Schedium magnanimi Iphiti filium
Phocensium longe praestantissimum, qui inclyto Panopeo
Domos habitabat, multis viris imperans.
Hunc percussit sub iugulum medium: penitus summa
Cuspis aerea prope extremum humerum exiit:
Sonuit autem lapsus, resonuerunt autem arma sub ipso.
Aiax autem rursus Phorcyna bellicosum Phaenopis filium,
Hippothoo defendentem medium ventrem percussit:
Rupit autem thoracis concauum, viscera autem ferrum
Dilacerauit: hic a. in pulueres lapsus prehēdit terrā palma.
Cesserunt a. & primi pugnatores & illustris Hector:
Argiui autem valde clamarunt: trahebant autem mortuos,
Phorcynaque, Hippothoumque: soluebantque arma ab humeris.
Tunc rursus Troiani a bellicosis fugati Graecis
In Ilium ascendissent propter impotentiam suam superati,
Argiui a. gloriam accepissent, etiam praeter Iouis consilium,
Robore & fortitudine propria: verum ipse Apollo
Aeneam excitauit, corpore Periphanti similis
Praeconi Epytidae, qui ei apud patrem senem
Praeconiū agēs consenuit, beneuola mentibus consilia doctus:
Huic se assimilans ipsum allocutus est Iouis filius:
Aenea, quomodo & praeter deum seruaretis
Ilium altum? siquidem vidi viros alios
Fortitudineque potentiaque confisos, virtuteque,
Multitudineque sua, & intrepidum populum habentes:
Nobis a. Iupiter quidem multo mauult quam Danais
Victoriam, sed ipsi timetis valde, neque pugnatis.
Sic dixit: Aeneas autem longe iaculantem Apollinem
Cognouit coram intuitus: valde a. Hectorē allocutus est clamans:
Hector, & caeteri Troianorum duces & sociorū,
Dedecus quidem nunc hoc est, nos bellicosis ab Achiuis
In Ilium regredi ob ignauiam victos.
Sed adhuc aliquis dicit deorum mihi prope astans,
Iouem summum consultorem, pugnae auxiliatorem esse.
Quare recta in Danaos eamus, neque hi quieti
Patroclum nauibus appropinquent mortuum.
Sic dixit, & multo ante propugnatores prosiliens stetit:
Hi autem conuersi sunt & aduersi steterunt Achiuis.
Ibi rursus Aeneas Leocritum vulnerauit hasta,
Filium Arisbantis Lycomedis fortem socium.
Hunc autem lapsum miseratus est bellicosus Lycomedes.
Stetit a. admodum prope iens, & iaculatus est hasta lucida:
Et percussit Hippasidem Apisaonem pastorem populorū,
In hepate sub praecordiis, statim autem genua soluit:
Qui ex Paeonia fecunda venerat,
Et post Asteropaeum primus ferebatur in pugnando.
Hunc autem lapsum miseratus est bellicosus Asteropaeus,
Irruit autem & hic promptus cum Danais pugnare,
Sed nullo modo adhuc poterat, scutis enim obsepti erant undiq;
Stantes circa Patroclum: ante autem hastas tenebant.
Aiax enim valde omnes adibat, multum adhortans:
Neque aliquem retrorsum a cadauere recedere iubebat,
Neque quemquam procurrere ad pugnandum Achiuos supra alios:
Sed valde circa ipsum adesse, cominus autem pugnare.

Hippothoum Aiax interficit.

Aeneam hortatur Apollo

[illegible]

Sic Aiax iubebat magnus: sanguine autem terra
Madefiebat purpureo: hi autem densi cadebant,
Mortui simul Troianorum, & fortissimorum auxiliatorum,
Et Danaorum: neque hi enim sine sanguine pugnabant:
Pauciores autem multo peribant: recordabantur enim semper
A se mutuo per turbam depellere laborem grauem.
Sic hi quidem pugnabant instar ignis: neque dixisses
Neque vnquam solem salutem esse, neque lunam.
Caligine enim detinebantur in praelio, quotquot fortissimi
Stabant circa Menoetiadem mortuum.
Alij autem Troianique & bene ocreati Achiui,
Quieti pugnabant sub aere sereno: expansus erat autem splendor
Solis acutus: nubes autem non apparebat per totam
Regionem, neque in montibus: interquiete, certes autem pugnabant.
Sua inuicem fugientes tela luctuosa,
Longe distantes: qui autem in medio erant, dolores patiebantur
Caligine & bello, affligebantur autem saeuo aere
Quotquot fortissimi erant. Duo autem nondum viri audierant,
Viri gloriosi, Thrasymedes Antilochusque,
De Patroclo mortuo eximio: sed adhuc putabant
Viuum in primo tumultu cum Troianis pugnare,
Hi autem animaduertentes mortem & fugam sociorum
Separatim pugnabant: quoniam sic iusserat Nestor,
Concitans ad bellum nigris à nauibus. (erat
His autem per totum diem contentionis magnum certamen motum
Molestae: labore autem & sudore indesinenter semper
Genuaque tibiaeque, pedesque subtus vniuscuiusque
Manusque oculique perturbabantur pugnantium
Circa fortem ministrum velocipedis Aeacidae.
Sicut autem quando vir tauri bouis magni pellem
Populis dederit distendendam temulentam pinguedine:
Accipientes autem vtique hi distantes extendunt
In orbem statim autem humor exit, penetratque adeps
Multis trahentibus tenditur autem tota vndique:
Sic hi huc & illuc cadauer paruo in spatio
Trahebant vtrique: valde enim ipsis sperabat animus,
Troianis quidem trahere ad Ilium, sed Graecis
Ad naues concauas: pro autem ipso tumultus concitabatur
Crudelis: neque Mars copiarum concitator, neque Minerua
Hunc videns vituperasset, neque si valde ipsam ira cepisset.
Talem Iupiter super Patroclo virorúmque & equorum
Hac die extendit noxium certamen: neque vero dum quid
Sciebat de Patroclo interfecto diuus Achilles.
Multum enim procul à nauibus pugnabant velocibus
Muro sub Troianorum: id ipsum nunquam exspectabat animo
Mortuum esse: sed viuum vbi appropinquasset portis
Reuersurum: quoniam neque hoc sperabat animo
Euersurum oppidum sine se neque cum ipso etiam.
Saepe enim hoc ex matre didicerat seorsum audiens
Quae ei referebat Iouis magni mentem.
Tamen tunc non ei dixerat malum tantum, quantum factum erat
Mater, quod scilicet ei multo dilectissimus perierat socius.
Hi autem semper circa mortuum acutas hastas tenentes
Indesinenter haerebant inter se, & se inuicem interficiebant.
Sic autem aliquis dicebat Achiuorum loricatorum:
O amici, non quidem nobis gloriosum est redire
Naues ad concauas, sed hic terra nigra
Omnibus dehiscat: hoc nobis statim multo vtilius esset,
Quàm si istum mortuum Troianis permittamus bellicosis
Vrbem ad suam trahere, & gloriam referre.
Sic autem aliquis Troianorum magnanimorum dixit:
O amici, etsi fatum est iuxta virum hunc prosterni
Omnes pariter, nequo modo quis recedat à bello.
Sic sanè aliquis dicebat: robur autem excitabat fortis sui.
Sic hi quidem pugnabant: ferreus autem strepitus
Aereum ad coelum ibat per aerem infrugiferum:
Equi autem Aeacidae à pugna seorsum existentes
Flebant, postquam primum senserunt aurigam
In pulueribus lapsum ab Hectore homicida.

Ὣς Αἴας ἐπέτελλε πελώριος, αἵματι δὲ χθὼν 360
δεύετο πορφυρέῳ, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον
νεκροὶ ὁμοῦ Τρώων καὶ ὑπερμενέων ἐπικούρων
καὶ Δαναῶν· οὐδ' οἳ γὰρ ἀναιμωτί γ' ἐμάχοντο,
παυρότεροι δὲ πολὺ φθίνυθον· μέμνηντο γὰρ αἰεὶ
ἀλλήλοις καθ' ὅμιλον ἀλεξέμεναι φόνον αἰπύν. 365
ὣς οἳ μὲν μάρναντο δέμας πυρός, οὐδέ κε φαίης
οὔτέ ποτ' ἠέλιον σῶν ἔμμεναι οὔτε σελήνην·
ἠέρι γὰρ κατέχοντο μάχης ἐπί θ' ὅσσοι ἄριστοι
ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ κατατεθνηῶτι.
Οἱ δ' ἄλλοι Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ 370
εὔκηλοι πολέμιζον ὑπ' αἰθέρι, πέπτατο δ' αὐγὴ
ἠελίου ὀξεῖα, νέφος δ' οὐ φαίνετο πάσης
γαίης οὐδ' ὀρέων· μεταπαυόμενοι δ' ἐμάχοντο
ἀλλήλων ἀλεείνοντες βέλεα στονόεντα
πολλὸν ἀφεσταότες. τοὶ δ' ἐν μέσῳ ἄλγε' ἔπασχον 375
ἠέρι καὶ πολέμῳ, τείροντο δὲ νηλέϊ χαλκῷ
ὅσσοι ἄριστοι ἔσαν· δύο δ' οὔ πω φῶτε πεπύσθην
ἀνέρε κυδαλίμω Θρασυμήδης Ἀντίλοχός τε
Πατρόκλοιο θανόντος ἀμύμονος, ἀλλ' ἔτ' ἔφαντο
ζωὸν ἐνὶ πρώτῳ ὁμάδῳ Τρώεσσι μάχεσθαι. 380
τὼ δ' ἐπιοσσομένω θάνατον καὶ φύζαν ἑταίρων
νόσφιν ἐμαρνάσθην, ἐπεὶ ὣς ἐπετέλλετο Νέστωρ
ὀτρύνων πόλεμον δὲ μελαινάων ἀπὸ νηῶν.
Τοῖς δὲ πανημερίοις ἔριδος μέγα νεῖκος ὀρώρει
ἀργαλέης· καμάτῳ δὲ καὶ ἱδρῷ νωλεμὲς αἰεὶ 385
γούνατά τε κνῆμαί τε πόδες θ' ὑπένερθεν ἑκάστου
χεῖρές τ' ὀφθαλμοί τε παλάσσετο μαρναμένοιιν
ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ταύροιο βοὸς μεγάλοιο βοείην
λαοῖσιν δώῃ τανύειν μεθύουσαν ἀλοιφῇ· 390
δεξάμενοι δ' ἄρα τοί γε διαστάντες τανύουσι
κυκλόσ', ἄφαρ δέ τε ἰκμὰς ἔβη, δύνει δέ τ' ἀλοιφὴ
πολλῶν ἑλκόντων, τάνυται δέ τε πᾶσα διαπρό·
ὣς οἵ γ' ἔνθα καὶ ἔνθα νέκυν ὀλίγῃ ἐνὶ χώρῃ
εἵλκεον ἀμφότεροι· μάλα γάρ σφισιν ἔλπετο θυμὸς, 395
Τρωσὶν μὲν ἐρύειν προτὶ Ἴλιον, αὐτὰρ Ἀχαιοῖς
νῆας ἔπι γλαφυράς· περὶ δ' αὐτοῦ μῶλος ὀρώρει
ἄγριος· οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος, οὐδέ κ' Ἀθήνη
τόν γε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτ', οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκοι·
τοῖον Ζεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων 400
ἤματι τῷ ἐτάνυσσε κακὸν πόνον· οὐδ' ἄρα πώ τι
ᾔδεε Πάτροκλον τεθνηότα δῖος Ἀχιλλεύς.
πολλὸν γὰρ ῥ' ἀπάνευθε νεῶν μάρναντο θοάων
τείχει ὕπο Τρώων· τό μιν οὔ ποτε ἔλπετο θυμῷ
τεθνάμεν, ἀλλὰ ζωὸν ἐνιχριμφθέντα πύλῃσιν 405
ἂψ ἀπονοστήσειν, ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἔλπετο πάμπαν,
ἐκπέρσειν πτολίεθρον ἄνευ ἕθεν, οὐδὲ σὺν αὐτῷ.
πολλάκι γὰρ τό γε μητρὸς ἐπεύθετο νόσφιν ἀκούων,
ἥ οἱ ἀπαγγέλλεσκε Διὸς μεγάλοιο νόημα.
δὴ τότε γ' οὔ οἱ ἔειπε κακὸν τόσον ὅσσον ἐτύχθη 410
μήτηρ, ὅττί ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες,
νωλεμὲς ἐγχρίμπτοντο καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἐϋκλεὲς ἀπονέεσθαι 415
νῆας ἔπι γλαφυράς· ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα μέλαινα
πᾶσι χάνοι· τό κεν ἧμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη,
εἰ τοῦτον Τρώεσσι μεθήσομεν ἱπποδάμοισιν
ἄστυ πότι σφέτερον ἐρύσαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Ὣς δέ τις αὖ Τρώων μεγαθύμων αὔδασκεν· 420
ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι
πάντας ὁμῶς, μή πώ τις ἐρωείτω πολέμοιο.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, μένος δ' ὄρσασκεν ἑκάστου.
Ὣς οἳ μὲν μάρναντο, σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς
χάλκεον οὐρανὸν ἷκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο. 425
Ἵπποι δ' Αἰακίδαο μάχης ἀπάνευθεν ἐόντες
κλαῖον, ἐπειδὴ πρῶτα πυθέσθην ἡνιόχοιο
ἐν κονίῃσι πεσόντος ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.

Ἦ μὰν

Margin notes: οὐ νηφί. Ἀριστ. Πολεμοι. — ῥιν. — Achilles Patrocli mortē non dum audierat. — Pugna pertinacissima circa Patrocli corpus. — Achillis equi lugent Patroclū.

[illegible] 435 [illegible] 440 [illegible] 445 [illegible] 450 [illegible] 455 [illegible] 460 [illegible] 465 [illegible] 470 [illegible] 475 [illegible] 480 [illegible] 485 [illegible] 490 [illegible] 495 [illegible]

Certe quidem Automedon Diorei fortis filius
Sæpe quidem in ipsos flagello concitabat verberans:
Sæpius vero blandis verbis allocutus est, sæpius etiam minis:
Hi autem neque retro ad naves ad latum Hellespontum
Volebant ire, neque in bellum ad Achiuos:
Sed velut cippus manet firmiter, qui super tumulo
Viri stat mortui, aut mulieris.
Sic manebant immotè, pulcherrimum currum habentes,
Solo infigentes capita: lachrymæ autem ipsis
Calidæ ex palpebris in terram fluebant plorantibus,
Aurigæ desiderio: florida autem fœdabatur coma
Circulo exiliens iuxta iugum, utrinque
Lugentes autem hos conspicatus miseratus est Saturnius:
Mouens autem caput, ad suum locutus est animum:
Ah miseri, cur vos dedimus Peleo regi
Mortali, vos autem estis senii-expertes, immortalesque.
An ut infelicibus inter homines dolores haberetis?
Non enim quicquam alicubi est ærumnosius homine
Omnium animantium quæ super terram spirantque & serpũt.
Sed non quidem vobis & curribus variegatis
Hector Priamides vehetur: neque enim permittam.
An non satis quod & arma habet & gloriatur vane?
Vobis autem in genua immittam robur, & in animum,
Ut & Automedontem seruetis e bello
Naves ad concauas: adhuc enim ipsis gloriam dabo
Interficiendi, donec ad naves transtratas peruenerint,
Occiditque sol, & super caligo sacra venerit.
Sic locutus, equis inspirauit robur magnum:
Hi autem a iubis puluerem in terram excutientes
Rapide ferebant citum currum ad Troianos & Achiuos:
His autem super Automedon pugnabat, dolens quamuis ob socium,
Equis impetum faciens, tanquam vultur in anseres.
Facile quidem enim fugiebat e Troianorum tumultu:
Facile autem irruebat confertam per turbam insequens,
Sed non interficiebat viros, quando concitabatur persequi.
Non enim ullo-modo licebat soli illi existenti sacro in curru
Hasta ruere, & inhibere veloces equos.
Tandem autem iam ipsum socius vir vidit oculis
Alcimedon filius Laercei Æmonidæ:
Stetit autem pone currum, & Automedontem allocutus est:
Automedon, quis tibi deorum inutile consilium
In pectoribus posuit, & abstulit mentem sanam?
Ut contra Troianos pugnes primus in acie
Solus, cæterum tibi socius interemptus est: arma autem Hector
Ipse gerens humeris exultat Æacidæ.
Hunc autem rursus Automedon allocutus est Diorei filius:
Alcimedon, quis iam tibi Achiuorum alius similis
Equorum immortalium ad tenendam domationem (artẽ domandi)
Nisi Patroclus diis artifex similis [illegible]
Viuus existens? nunc autem mors & fatum deprehendit:
Sed tu quidem flagellum & habenas splendidas
Accipe: ergo vero ab equis descendam ad pugnam.
Sic dixit: Alcimedon autem celerem currum ascendens,
Statim flagellum & habenas accepit manibus.
Automedon autem desiliit: intellexit autem illustris Hector,
Statim vero Æneam allocutus est prope stantem:
Ænea Troianorum consiliarie loricatorum,
Equos hos duos vidi veloces Æacidæ
In bellum prodeuntes cum aurigis ignauis:
Quos certe sperarem me capturum, si modo tu animo
Tuo velis: siquidem nequaquam irruentes in nos
Sustinerent aduersum stantes decernere marte.
Sic ait: neque immorigerus fuit bonus filius Anchisæ.
Hi autem recta iuerunt coriis contectis humeros
Aridis firmis: multum vero superinductum erat æs.
His autem una cum, Chromiusque & Aretus deo similis
Iuerunt ambo: valde autem illis sperabat animus
Ipsosque interficere, & abigere latam-ceruicem-habentes equos.
Stulti: neque sane erant sine sanguine reuersuri

"[illegible]"

"Iupiter Achillis equos miseratur."

"Automedon & Alcimedon Achillis equos regunt"

"Hector & Æneas Achillis equos persequuntur."

Rursus ab [illegible]: hic vero precatus Iouem patrem
Fortitudine [illegible] est praecordia [illegible]
Statim autem [illegible] Alcimedonti [illegible]
Alcime [illegible]
Sed proxi[illegible] tergo [illegible]
Hectorem Priamidem [illegible]
Antequam [illegible]
Nobis [illegible]
[illegible]
Sic [illegible] Aiaces vocauit & [illegible]
Aiaces Argiuorum duces & Menelae,
Certe [illegible] cadauere [illegible] fortissimi sunt, (margin: [illegible])
Vt illud [illegible]
A nobis vero [illegible]
Huc [illegible]
Hector Aeneas [illegible]
Sed [illegible]
Iaculabor enim [illegible]
Dixit [illegible]
Et iecit [illegible] (margin: Automedon Aretũ occidit.)
Hic [illegible]
Intimum [illegible]
Quemadmodum [illegible]
Cedens [illegible]
Neruum incidat totum, hic vero prosiliens cadit:
Ita hic prosiliens cecidit supinus, [illegible]
Visceribus valde acutis [illegible] membra. (margin: [illegible])
Hector vero Automedonte[m] [illegible]
Sed [illegible] ex aduerso conspicatus [illegible]
Antrorsum enim procubuit: [illegible] longa hasta
Solo infixa est: extrema pars autem concussa est
Hastae, tum deinde [illegible] Mars,
Et sane iam [illegible]
Nisi ipsos Aiaces diremissent [illegible],
Qui venerant per turmam socio vocante.
Hos autem subueriti cesserunt retro
Hector Aeneasque Chromiusque [illegible]
Aretum vero [illegible] corde
Iacentem: Automedon autem [illegible] Marti
Armis [illegible]
Profecto paululum saltem propter Menoetiadem mortuum
Cor dolore leuaui, [illegible]
Sic fatus, in currum [illegible]
Posuit: ipseque conscendit, pedes [illegible] manus desuper (margin: [illegible])
Sanguinolentus, ceu [illegible] leo [illegible]
Rursum autem [illegible] Patroclo [illegible] pugna.
Molesta [illegible] excitauit [illegible] Minerua (margin: Circa Patrocli corpus iteratur pugna.)
[illegible] caelo [illegible] Iupiter
Concitare Danaos: [illegible]
Velut purpuream [illegible] extenderit
Iupiter caelitus [illegible]
Vel etiam tempestatis [illegible] ab operibus
Homines quiescere facit in terra, [illegible]
Sic haec caerulea nebula [illegible] (margin: [illegible])
Ingressa est [illegible] quemque:
Primum vero Atrei filium [illegible] (margin: Menelaũ animat Minerua.)
Fortem Menelaum [illegible]
Assimilata Phoenici forma & [illegible] voce,
Tibi quidem Menelae [illegible] decus
Erit, [illegible]
Muro sub Troiano [illegible]
Sed gere te fortiter, [illegible] totum.
Hanc autem [illegible] Menelaus.
Phoenix [illegible] Minerua (margin: [illegible])
Dederit robur mihi, [illegible]
Ideo equidem [illegible]
Patroclo: vehementer enim mihi moriens offendit animum: (margin: [illegible])
Sed Hector [illegible] robur, neque desistit
Ferro trucidans: huic enim Iupiter gloriam praebet.

[illegible] 500 [illegible] 505 [illegible] 510 [illegible] 515 [illegible] 520 [illegible] 525 [illegible] 530 [illegible] 535 [illegible] 540 [illegible] 545 [illegible] 550 [illegible] 555 [illegible] 560 [illegible] 565

Οἱ

Ὣς φάτο, γήθησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὅττι ῥά οἱ πάμπρωτα θεῶν ἠρήσατο πάντων·
Ἐν δὲ βίην ὤμοισι καὶ ἐν γούνεσσιν ἔθηκε,
Καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκεν, 570
Ἥ τε καὶ ἐργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο,
Ἰσχανάᾳ δακέειν, λαρόν τέ οἱ αἷμ' ἀνθρώπου.
Τοίου μιν θάρσευς πλῆσε φρένας ἀμφὶ μελαίνας.
Βῆ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Ἔσκε δ' ἐνὶ Τρώεσσι Ποδῆς υἱὸς Ἠετίωνος, 575
Ἀφνειός τ' ἀγαθός τε· μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ
Δήμου, ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής·
Τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλε ξανθὸς Μενέλαος,
Ἀΐξαντα φόβονδε· διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε.
Δούπησεν δὲ πεσών· ἀτὰρ Ἀτρεΐδης Μενέλαος 580
Νεκρὸν ὑπ' ἐκ Τρώων ἔρυσεν μετὰ ἔθνος ἑταίρων.
Ἕκτορα δ' ἐγγύθεν ἱστάμενος ὄτρυνεν Ἀπόλλων,
Φαίνοπι Ἀσιάδῃ ἐναλίγκιος, ὅς οἱ ἁπάντων
Ξείνων φίλτατος ἔσκεν, Ἀβυδόθι οἰκία ναίων·
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων, 585
  Ἕκτορ, τίς κέ σ' ἔτ' ἄλλος Ἀχαιῶν ταρβήσειεν;
Οἷον δὴ Μενέλαον ὑπέτρεσας, ὃς τὸ πάρος περ
Μαλθακὸς αἰχμητής· νῦν δ' οἴχεται οἶος ἀείρας
Νεκρὸν ὑπ' ἐκ Τρώων, σὸν δ' ἔκτανε πιστὸν ἑταῖρον,
Ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι Ποδῆν υἱὸν Ἠετίωνος. 590
  Ὣς φάτο, τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ·
Καὶ τότ' ἄρα Κρονίδης ἕλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
Μαρμαρέην, Ἴδην δὲ κατὰ νεφέεσσι κάλυψεν·
Ἀστράψας δὲ μάλα μεγάλ' ἔκτυπε, τὴν δ' ἐτίναξε· 590
Νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ' Ἀχαιούς.
Πρῶτος Πηνέλεως Βοιώτιος ἦρχε φόβοιο.
Βλῆτο γὰρ ὦμον δουρί, πρόσω τετραμμένος αἰεί,
Ἄκρον ἐπιλίγδην· γράψεν δέ οἱ ὀστέον ἄχρις
Αἰχμὴ Πουλυδάμαντος· ὃ γάρ ῥ' ἔβαλε σχεδὸν ἐλθών. 600
Λήϊτον αὖθ' Ἕκτωρ σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
Υἱὸν Ἀλεκτρυόνος μεγαθύμου, παῦσε δὲ χάρμης·
Τρέσσε δὲ παπτήνας, ἐπεὶ οὐκέτι ἔλπετο θυμῷ
Ἔγχος ἔχων ἐν χειρὶ μαχήσεσθαι Τρώεσσιν.
Ἕκτορα δ' Ἰδομενεὺς μετὰ Λήϊτον ὁρμηθέντα 605
Βεβλήκει θώρηκα κατὰ στῆθος παρὰ μαζόν·
Ἐν καυλῷ δ' ἐάγη δολιχὸν δόρυ· τοὶ δ' ἐβόησαν
Τρῶες· ὁ δ' Ἰδομενῆος ἀκόντισε Δευκαλίδαο
Δίφρῳ ἐφεσταότος· τοῦ μέν ῥ' ἀπὸ τυτθὸν ἅμαρτεν·
Αὐτὰρ ὁ Μηριόναο ὀπάονά θ' ἡνίοχόν τε, 610
Κοίρανον, ὅς ῥ' ἐκ Λύκτου ἐϋκτιμένης ἕπετ' αὐτῷ·
Πεζὸς γὰρ τὰ πρῶτα λιπὼν νέας ἀμφιελίσσας
Ἤλυθε, καί κε Τρωσὶ μέγα κράτος ἐγγυάλιξεν,
Εἰ μὴ Κοίρανος ὦκα ποδώκεας ἤλασεν ἵππους·
Καὶ τῷ μὲν φάος ἦλθεν, ἄμυνε δὲ νηλεὲς ἦμαρ· 615
Αὐτὸς δ' ὤλεσε θυμὸν ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.
Τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος, ἐκ δ' ἄρ' ὀδόντας
Ὦσε δόρυ πρυμνόν, διὰ δὲ γλῶσσαν τάμε μέσσην·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἡνία χεῦεν ἔραζε.
Καὶ τά γε Μηριόνης ἔλαβεν χείρεσσι φίλῃσι, 620
Κύψας ἐκ πεδίοιο, καὶ Ἰδομενῆα προσηύδα·
  Μάστιε νῦν εἷως κε θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκηαι·
Γιγνώσκεις δὲ καὶ αὐτὸς ὅ τ' οὐκέτι κάρτος Ἀχαιῶν.
  Ὣς ἔφατ'· Ἰδομενεὺς δ' ἵμασεν καλλίτριχας ἵππους
Νῆας ἔπι γλαφυράς· δὴ γὰρ δέος ἔμπεσε θυμῷ. 625
Οὐδ' ἔλαθ' Αἴαντα μεγαλήτορα καὶ Μενέλαον
Ζεύς, ὅτε δὴ Τρώεσσι δίδου ἑτεραλκέα νίκην.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
  Ὢ πόποι, ἤδη μέν κε καὶ ὃς μάλα νήπιός ἐστι,
Γνοίη ὅτι Τρώεσσι πατὴρ Ζεὺς αὐτὸς ἀρήγει. 650
Τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε' ἅπτεται, ὅς τις ἀφήῃ,
Ἢ κακὸς ἢ ἀγαθός· Ζεὺς δ' ἔμπης πάντ' ἰθύνει·
Ἡμῖν δ' αὔτως πᾶσιν ἐτώσια πίπτει ἔραζε.
Ἀλλ' ἄγετ', αὐτοί περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
Ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ 635

Sic dixit: gauisa est autem cæsiis-oculis Minerua,
Quod ipsam primam e deos precatus erat omnes:
Tum autem ei in humeris robur & genibus posuit,
Et ei muscæ audaciam in pectoribus immisit,
Quæ quamuis repulsa frequenter a corpore humano,
Appetit mordere, dulcisq; ei sanguis humanus est: χ. δ' ἀ.
Tali eum audacia repleuit in præcordiis atris.
Iuit autem ad Patroclum, & iaculatus est hasta fulgenti.
Erat autem inter Troianos Podes filius Eetionis
Diuesq; strenuusq;, maximeq; ipsum honorabat Hector
Inter populares, quoniam ei sodalis erat charus conuiua:
Hunc ad balteum percussit flauus Menelaus,
Properantem in fugam, penitus autem ferrum intorsit.
Insonuit vero lapsus: at Atrides Menelaus
Cadauer a Troianis subtraxit ad agmen sociorum:
Hectorem autem propius stans instigauit Apollo, Hectorem animat Apollo.
Phænopi Asiadæ similis, qui ei omnium
Hospitum amicissimus erat, Abydi ædes habitans:
Huic similis factus ipsum affatus est longe-iaculans Apollo:
  Hector, quis te amplius alius Achiuorum formidet?
Vt iam Menelaum timuisti, qui ante quidem
Mollis bellator: nunc autem abiit solus subtrahens
Cadauer ex Troianis tuumque interfecit fidum sodalem,
Strenuum in propugnatoribus Podem filium Eetionis.
  Sic dixit: hunc vero doloris nebula obtexit nigra. Troiani fugant Achiuos.
Ibat autem per primam aciem armatus fulgenti ære:
Et tunc iam Saturnius sumpsit ægidem fimbriatam,
Splendentem, Idam vero nubibus cooperuit:
Fulgurans autem valde grauiter insonuit, hanc vero concussit,
Victoriam Troianis dedit, in fugam vertit vero Achiuos.
Primus Peneleus Bœotius cœpit fugam:
Vulneratus enim erat in humero hasta, antrorsum conuer-
Summum leuiter. perstrinxit autem ei ad os vsque (sus semper,
Cuspis Polydamantis: hic enim percussit prope accedens.
Leitum rursus Hector cominus percussit in manu ad volam,
Filium Alectryonis magnanimi, cessare fecit autem pugna.
Territus est vero circumspiciens, quoniam non amplius sperabat
Hastam tenentem manu se pugnaturum cum Troianis. (animo
Hectorem autem Idomeneus in Leitum irruentem
Percussit ad thoracem in pectus iuxta papillam,
In summo autem fracta est longa hasta: hi vero clamauerunt
Troiani: hic autem Idomeneum iaculatus est Deucalidem
In curru stantem: ab hoc quidem paululum aberrauit.
Cæterum hic Merionis comitem aurigamq;
Cœranum, qui e Lycto bene-habitata sequebatur ipsum:
Pedester enim primo linquens naues vtrinque agitatas
Venit: & Troianis magnam victoriam præbuisset
Nisi Cœranus confestim celeres impulisset equos,
Et huic quidem lux venit, depulitq; crudelem diem:
Ipse autem perdidit animum sub Hectore homicida.
Hunc percussit sub maxillam & aurem: at sane dentes
Excussit hasta extrema, linguamq; discidit mediam:
Cecidit autem e curru, at habenas deiecit in-terram:
Et has Meriones accepit manibus charis
Procumbens e campo. Et Idomeneum allocutus est:
  Flagella nunc quousque veloces ad naues peruenias:
Cognoscis autem ipse quod nō amplius victoria est Græcorum.
  Sic dixit: Idomeneus autem flagellauit pulchre-iubatos equos
Naues ad concauas: iam enim timor inciderat animo.
Neque latuit Aiacem magnanimum & Menelaum
Iupiter, quum iam Troianis dedit alternam victoriam.
Inter hos autem sermonem incepit magnus Telamonius Aiax:
  Papæ, iam quidem & qui valde stultus est Aiax loquitur.
Cognosceret quod Troianis pater Iupiter gloriam præbet.
Horum enim omnium tela tangunt, quicunque ea emittit,
Seu ignauus seu fortis. Iupiter autem tamen omnia tela di-
  rigit.
Nobis vero incassum omnibus irrita cadunt humi.
Sed age, ipsi saltem excogitemus consilium optimum,
Tum vt cadauer trahamus, tum etiam ipsi

Gaudio dilectis sociis simus reuersi:
Qui forte huc respicientes tristantur, neque putant,
Hectoris homicidae robur & manus inaccessas
Laturos, sed in naues nigras praecipitaturos esse.
Utinam vero esset aliquis socius qui nunciet citissime
Pelidae: quoniam non ipsum puto neque quidem intellexisse
Triste nuncium, quod ei dilectus periit socius.
Atqui nondum possum videre talem inter Graecos:
Caligine enim septi sunt similiter ipsique & equi.
Iupiter pater, sed tu libera a caligine filios Achiuorum,
Facque serenitatem, daque oculis videre:
Inque luce etiam perde nos quandoquidem tibi placuit ita.
Sic dixit, hunc autem pater miseratus est lacrymantem.
Statim autem caliginem dissipauit, & amouit nebulam,
Sol vero affulsit, praelium autem omne apparuit.
Et tunc Aiax allocutus est in praelio strenuum Menelaum:
Circumspice nunc Menelae generose an videas
Viuum adhuc Antilochum magnanimi Nestoris filium.
Incita ut ad Achillem bellicosum cito profectus
Nunciet, quod sane ei multo charissimus periit socius.
Sic dixit: neque inobediens fuit in bello strenuus Menelaus:
Perrexit autem veluti aliquis leo a caula,
Qui postquam fatigatus fuerit canesque virosque irritans,
Qui ipsum non sinunt boum adipem auferre,
Totam noctem vigilantes: hic vero carnium cupidus
Recta irruit, sed nihil proficit: crebra enim iacula
Aduersa prouolant audacibus a manibus,
Ardentesque faces quas formidat, concitatus licet sit:
Mane autem seorsum iuit afflicto animo:
Sic a Patroclo in bello strenuus Menelaus
Ibat valde inuitus: admodum enim timebat ne ipsum Achiui
Graui prae timore direptionem hostibus relinquerent.
Multum autem Merionemque & Aiacibus mandabat:
Aiaces Argiuorum duces, Merionesque
Nunc aliquis mansuetudinis Patrocli miseri
Recordetur: omnibus enim norat mitis esse
Viuus existens: nunc vero mors & fatum occupat.
Sic fatus abiit flauus Menelaus,
Undique circumspiciens, veluti aquila, quam aiunt
Acutissime cernere inter aerias volucres,
Quamque etiam alte existentem pedibus velox nō latuit lepus
Arbusto sub frondoso iacens, sed in ipsum
Fertur & ipsum confestim capiens exemit animam:
Sic tunc tibi Menelae generose oculi lucidi
Undique vertebantur multorum per agmen sociorum,
Si forte Nestoris filium adhuc viuentem videret.
Hunc vero citissime cognouit pugnae sinistra totius,
Animantemque socios & excitantem ad pugnandum.
Prope vero astans allocutus est flauus Menelaus,
Antiloche, eia age huc generose, ut audias
Triste nuncium, quod utinam nunquam euenisset.
Iam quidem te & ipsum puto videntem
Cognoscere quod cladem deus Danais aduoluit:
Victoria autem est Troianorum: occisus est autem optimus Achiuorum
Patroclus: magnum autem desiderium Danais contigit.
Sed tu mox Achilli, currens ad naues Graecorum,
Nuncia, si forte celerrime cadauer ad nauem seruet
Nudum: namque arma habet galeam mouens Hector.
Sic dixit: Antilochus autem perculsus est verbum audiens:
Diu autem ipsum obmutescentia verborum corripuit: eique oculi
Lacrymis impleti sunt: florida autem eius haesit vox:
Sed neque sic Menelai mandatum neglexit.
Perrexit autem currere, inque arma eximio dedit amico
Laodoco, qui iuxta eum flectebat vnungulos equos.
Hunc quidem lacrymantem autem pedes referebant e praelio,
Pelidae Achilli infaustum verbum nunciaturum.
Neque tibi Menelae generose voluit animus
Afflictis sociis auxiliari, unde discessit
Antilochus, ingensque desiderium Pyliis fuit:

Aiax Menelaū hortatur, ut Antilochū mittat ad Achillem, nunciatū mortem Patrocli.

Menelaus Antilochū mittit ad Achillem nunciatū mortem Achilli.

Χάρμα φίλοις ἑτάροισι γενώμεθα νοστήσαντες,
Οἵ που δεῦρ' ὁρόωντες ἀκηχέδατ', οὐδ' ἔτι φασὶν
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους
Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
Εἴη δ' ὅς τις ἑταῖρος ἀπαγγείλειε τάχιστα 640
Πηλεΐδῃ, ἐπεὶ οὔ μιν ὀΐομαι οὐδὲ πεπύσθαι
Λυγρῆς ἀγγελίης, ὅτι οἱ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Ἀλλ' οὔ πῃ δύναμαι ἰδέειν τοιοῦτον Ἀχαιῶν·
Ἠέρι γὰρ κατέχονται ὁμῶς αὐτοί τε καὶ ἵπποι.
Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν, 645
Ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι·
Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν οὕτως.
Ὣς φάτο, τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δάκρυ χέοντα·
Αὐτίκα δ' ἠέρα μὲν σκέδασεν καὶ ἀπῶσεν ὀμίχλην·
Ἠέλιος δ' ἐπέλαμψε, μάχη δ' ἐπὶ πᾶσα φαάνθη· 650
Καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
Σκέπτεο νῦν Μενέλαε διοτρεφὲς, αἴ κεν ἴδηαι
Ζωὸν ἔτ' Ἀντίλοχον μεγαθύμου Νέστορος υἱόν·
Ὄτρυνον δ' Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι θᾶσσον ἰόντα
Εἰπεῖν ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος. 655
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Βῆ δ' ἴμεν, ὥς τε λέων ἀπὸ μεσσαύλοιο,
Ὅς τ' ἐπεὶ ἄρ κε κάμῃσι κύνας τ' ἄνδρας τ' ἐρεθίζων,
Οἵ τέ μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
Πάννυχοι ἐγρήσσοντες· ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων 660
Ἰθύει, ἀλλ' οὔ τι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες
Ἀντίον ἀΐσσουσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
Καιόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ·
Ἠῶθεν δ' ἀπονόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
Ὣς ἀπὸ Πατρόκλοιο βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος 665
Ἤϊε πόλλ' ἀέκων· περὶ γὰρ δίε μή μιν Ἀχαιοὶ
Ἀργαλέου πρὸ φόβοιο ἕλωρ δηΐοισι λίποιεν.
Πολλὰ δὲ Μηριόνῃ τε καὶ Αἰάντεσσ' ἐπέτελλεν,
Αἴαντ' Ἀργείων ἡγήτορε, Μηριόνη τε,
Νῦν τις ἐνηείης Πατροκλῆος δειλοῖο 670
Μνησάσθω· πᾶσιν γὰρ ἐπίστατο μείλιχος εἶναι
Ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη ξανθὸς Μενέλαος,
Πάντοσε παπταίνων, ὥς τ' αἰετὸς, ὅν ῥά τέ φασιν
Ὀξύτατον δέρκεσθαι ὑπουρανίων πετεηνῶν, 675
Ὅν τε καὶ ὑψόθ' ἐόντα πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πτὼξ
Θάμνῳ ὑπ' ἀμφικόμῳ κατακείμενος, ἀλλά τ' ἐπ' αὐτῷ
Ἔσσυτο, καί τέ μιν ὦκα λαβὼν ἐξείλετο θυμόν·
Ὣς τότε σοὶ Μενέλαε διοτρεφὲς ὄσσε φαεινὼ
Πάντοσε δινείσθην πολέων κατὰ ἔθνος ἑταίρων, 680
Εἴ που Νέστορος υἱὸν ἔτι ζώοντα ἴδοιτο.
Τὸν δὲ μάλ' αἶψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης
Θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ' εἰ δ' ἄγε δεῦρο διοτρεφὲς, ὄφρα πύθηαι 685
Λυγρῆς ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
Ἤδη μὲν σὲ καὶ αὐτὸν ὀΐομαι εἰσορόωντα
Γιγνώσκειν ὅτι πῆμα θεὸς Δαναοῖσι κυλίνδει,
Νίκη δὲ Τρώων· πέφαται δ' ὤριστος Ἀχαιῶν
Πάτροκλος, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι τέτυκται. 690
Ἀλλὰ σύ γ' αἶψ' Ἀχιλῆϊ θέων ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
Εἰπεῖν, αἴ κε τάχιστα νέκυν ἐπὶ νῆα σαώσῃ
Γυμνόν· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφατ', Ἀντίλοχος δὲ κατέστυγε μῦθον ἀκούσας·
Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε 695
Δακρυόφι πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς Μενελάου ἐφημοσύνης ἀμέλησε·
Βῆ δὲ θέειν, τὰ δὲ τεύχε' ἀμύμονι δῶκεν ἑταίρῳ
Λαοδόκῳ, ὅς οἱ σχεδὸν ἔστρεφε μώνυχας ἵππους.
Τὸν μὲν δάκρυ χέοντα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο, 700
Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ κακὸν ἔπος ἀγγελέοντα.
Οὐδ' ἄρα σοὶ Μενέλαε διοτρεφὲς ἤθελε θυμὸς
Τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν, ἔνθεν ἀπῆλθεν
Ἀντίλοχος, μεγάλη δὲ ποθὴ Πυλίοισιν ἐτύχθη·

Ἀλλ' ὅ γε

Ἀλλ' ὅγε τοῖσιν μὲν Θρασυμήδεα δῖον ἀνῆκεν, 705
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐπὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει·
Στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσσι θέων, εἶθαρ δὲ προσηύδα,
Κεῖνον μὲν δὴ νηυσὶν ἐπιπροέηκα θοῇσιν
Ἐλθεῖν εἰς Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· οὐδέ μιν οἴω
Νῦν ἰέναι, μάλα περ κεχολωμένον Ἕκτορι δίῳ. 710
Οὐ γάρ πως ἂν γυμνὸς ἐὼν Τρώεσσι μάχοιτο.
Ἡμεῖς δ' αὐτοί περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
Ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς θάνατον καὶ κῆρα φύγωμεν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας, 715
Πάντα κατ' αἶσαν ἔειπες, ἀγακλεὲς ὦ Μενέλαε·
Ἀλλὰ σὺ μὲν καὶ Μηριόνης ὑποδύντε μάλ' ὦκα,
Νεκρὸν ἀείραντες φέρετ' ἐκ πόνου· αὐτὰρ ὄπισθεν
Νῶϊ μαχησόμεθα Τρωσίν τε καὶ Ἕκτορι δίῳ,
Ἶσον θυμὸν ἔχοντες ὁμώνυμοι, οἳ τὸ πάρος περ 720
Μίμνομεν ὀξὺν Ἄρηα παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα νεκρὸν ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζοντο
Ὕψι μάλα μεγάλως· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὄπισθε
Τρωϊκός, ὡς εἴδοντο νέκυν αἴροντας Ἀχαιούς.
Ἴθυσαν δὲ κύνεσσιν ἐοικότες, οἵ τ' ἐπὶ κάπρῳ 725
Βλημένῳ ἀΐξωσι πρὸ κούρων θηρητήρων.
Ἕως μὲν γάρ τε θέουσι, διαρραῖσαι μεμαῶτες·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐν τοῖσιν ἑλίξεται ἀλκὶ πεποιθώς,
Ἄψ τ' ἀνεχώρησαν, διά τ' ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος·
Ὣς Τρῶες εἷος μὲν ὁμιλαδὸν αἰὲν ἕποντο, 730
Νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' Αἴαντε μεταστρεφθέντε κατ' αὐτοὺς
Σταίησαν, τῶν δὲ τράπετο χρώς, οὐδέ τις ἔτλη
Πρόσσω ἀΐξας περὶ νεκροῦ δηριάασθαι.
Ὣς οἵ γ' ἐμμεμαῶτε νέκυν φέρον ἐκ πολέμοιο 735
Νῆας ἔπι γλαφυράς· ἐπὶ δὲ πτόλεμος τέτατό σφιν
Ἄγριος ἠΰτε πῦρ, τό τ' ἐπεσσύμενον πόλιν ἀνδρῶν
Ὄρμενον ἐξαίφνης φλεγέθει, μινύθουσι δὲ οἶκοι
Ἐν σέλαϊ μεγάλῳ· τὸ δ' ἐπιβρέμει ἲς ἀνέμοιο·
Ὣς μὲν τοῖς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν αἰχμητάων 740
Ἀζηχὴς ὀρυμαγδὸς ἐπήϊεν ἐρχομένοισιν.
Οἱ δ' ὥσθ' ἡμίονοι κρατερὸν μένος ἀμφιβαλόντες,
Ἕλκωσ' ἐξ ὄρεος κατὰ παιπαλόεσσαν ἀταρπὸν,
Ἢ δοκὸν ἠὲ δόρυ μέγα νήϊον· ἐν δέ τε θυμὸς
Τείρεθ' ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἱδρῷ σπευδόντεσσιν· 745
Ὣς οἵ γ' ἐμμεμαῶτε νέκυν φέρον· αὐτὰρ ὄπισθεν
Αἴαντ' ἰσχανέτην, ὥστε πρὼν ἰσχάνει ὕδωρ
Ὑλήεις, πεδίοιο διαπρύσιον τετυχηκώς,
Ὅστε καὶ ἰφθίμων ποταμῶν ἀλεγεινὰ ῥέεθρα
Ἴσχει, ἄφαρ δέ τε πᾶσι ῥόον πεδίον δὲ τίθησι 750
Πλάζων· οὐδέ τί μιν σθένεϊ ῥηγνῦσι ῥέοντες·
Ὣς αἰεὶ Αἴαντε μάχην ἀνέεργον ὀπίσσω
Τρώων· οἱ δ' ἅμ' ἕποντο, δύω δ' ἐν τοῖσι μάλιστα,
Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
Τῶν δ' ὥστε ψαρῶν νέφος ἔρχεται ἠὲ κολοιῶν 755
Οὖλον κεκλήγοντες, ὅτ' ἂν προΐδωσιν ἰόντα
Κίρκον, ὅ τε σμικρῇσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσιν,
Ὣς ἄρ' ὑπ' Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι κοῦροι Ἀχαιῶν
Οὖλον κεκλήγοντες ἴσαν, λήθοντο δὲ χάρμης.
Πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ πέσον περί τ' ἀμφί τε τάφρον, 760
Φευγόντων Δαναῶν· πολέμου δ' οὐ γίγνετ' ἐρωή.

Sed ille his Thrasymedem diuinum immisit:
Ipse verò rursus ad Patroclum heroem profectus est.
Constitit autem ad Aiaces veniens, & subitò allocutus est,
Illum quidem iam ad naues præmisi veloces
Vt iret ad Achillem pedibus velocem: neque ipsum puto
Nunc venturum, vehementer quamuis iratum Hectori diuino.
Non enim aliquo pacto nudus existens contra Troianos pugnaret:
Nos autem ipsi saltem cogitemus consilium optimum,
Tum vt cadauer trahamus, tum etiam ipsi
Troianorum ex vociferatione mortem & fatum fugiamus.
Hunc autem excepit deinde magnus Telamonius Aiax:
Omnia quidem decoro dixisti, admodum inclyte ô Menelae.
Sed tu quidem & Meriones subeuntes valde citò
Cadauer sublatum ferte è prælio: sed à tergo
Nos pugnabimus aduersus Troianosque & Hectorem diuinum,
Aequalem animum habentes, eiusdem nominis, qui prius
Excepimus acre prælium prope inuicem manentes.
Sic dixit. hi verò cadauer à terra sublatum extulerunt
Alte admodum valde, acclamauitque populus retro
Troianus, vt viderunt cadauer tollentes Achiuos:
Irruerunt autem canibus similes, qui in aprum
Vulneratum telo ruunt ante iuuenes venatores.
At quamdiu per enim currunt valdè cupidi.
Sed cum etiam inter eos conuertitur fortitudine fisus,
Retroque cedunt, dispersique sunt alius alio:
Sic Troiani aliquamdiu per quidem turmatim sequebantur,
Ferientes ensibus & hastis ancipitibus:
Cæterùm vbi Aiaces conuersi contra ipsos
Consisterent, eorum mutabatur color, neque quis sustinebat,
Procurrens pro mortuo pugnare.
Sic hi alacres cadauer extulerunt è bello
Naues ad concauas: bellum verò intensum est ipsis
Infestum, velut ignis, qui inuadens ciuitatem virorum
Excitatus subitò comburit, minuuntur autem domus
In flamma magna: illum autem cum fremitu agit vis venti:
Sic quidem his equorumque, & virorum bellicosorum
Indesinens tumultus insequebatur abeuntes.
Hi autem, tanquam muli validas vires assumentes,
Trahunt ex monte per asperam viam
Vel trabem, vel lignum ingens nauale: intus verò animus
Affligitur simul labore que & sudore festinantibus:
Sic hi prompti cadauer ferebant. at à tergo
Aiaces arcebant Troianos, sicut collis arcet aquam
Syluosus, campum longè lateque adiacens,
Qui rapidorum fluuiorum difficilia fluenta
Arcet, statim autem omnibus fluxum ad campum ponit
Amouens: neque ipsum vi sua perrumpunt fluentes:
Sic vsque Aiaces pugnam reprimebant retrò
Troianorum. hi verò simul sequebantur, duo autem inter hos maximè
Aeneasque Anchisiades & illustris Hector.
Horum autem sicut sturnorum agmen venit vel graculorum
Acutè clamantium vociferantes, quando vident acce-
Accipitrem, qui paruis cædem affert auibus: (dentem
Sic ab Aenea, & Hectore iuuenes Achiuorum
Acute clamantes ibant, obliuiscebanturque dimicationis.
Multa verò arma pulchra ceciderunt circumque, inque fossam
Fugientium Danaorum: belli autem non fiebat cessatio.

[margin:] χ. τῶν δ' ... χ. ... χ. ...

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ
ἡ σῖγμα ῥαψῳδία.

ΩΣ οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο·
Ἀντίλοχος δ' Ἀχιλῆϊ πόδας ταχὺς ἄγγελος ἦλθε.
Τὸν δ' εὗρε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,
Τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν ἃ δὴ τετελεσμένα ἦεν.

ILIADIS HOMERI, XVIII
COMPOSITIO.

SIC hi quidem pugnabant instar ignis ardentis.
Antilochus autem Achilli pedibus celer nuncius venit:
Hunc autem inuenit ante naues erectas antennas habentes,
Ea cogitantem animo quæ iam perfecta erant.

Ingemiscens verò dixit erga suum generosum animum:
Hei mihi, cur rursus comati Achiui
Ad naues tumultuose pelluntur, turbati per campum?
Ne iam mihi perficiant dii tristes curas animo,
Ut olim mihi mater narrauit, & mihi dixit,
Myrmidonum fortissimum, adhuc viuente me,
Manibus sub Troianorum deserturum esse lucem solis.
Profectò omnino iam mortuus est Menoetii fortis filius,
Miser: certè iubebam, cum repulisset hostilem ignem,
Ad naues redire, neque cum Hectore fortiter pugnare.

γρ. Νῆας τ' ἂψ ἰέναι.

Dum hæc hic voluebat in mente & in animo,
Interim ad eum prope accessit illustris Nestoris filius,
Lacrymas calidas fundens, dixitque nuncium triste:

Antilochus Achilli mortem Patrocli nunciat.

Heu Pelei fili bellicosi, certè valde triste
Audies nuncium, quod vtinam non accidisset,
Iacet Patroclus: de cadauere autem iam pugnant
Nudo: ceterum arma tenet galeam mouens Hector.

Achilles sese ob mortem Patrocli affligit.

Sic dixit, hunc verò doloris nebula obtexit nigra:
Ambabus autem manibus capiens puluerem atrum,
Fudit super caput, gratiosam autem deturpabat faciem:
Diuinæ autem tunicæ niger circum hæsit cinis,
Ipse verò in pulueribus magnus late extensus,
Iacebat, charisq; manibus comam deturpabat euellens,
Ancillæ autem quas Achilles prædatus erat, Patroclusq;
Animo affectæ vehementer eiulabant, & foras
Excurrerunt circa Achillem bellicosum; palmis verò omnes
Pectora plangebant: solutaque sunt subtus membra cuiusque.
Antilochus autem ex altera parte lugebat, lacrymas fundens,
Manus tenens Achillis: hic autē suspirabat glorioso corde:
Timebat enim ne iugulum abscinderet ferro.
Terribiliter autē plorabat, audiuit autem veneranda mater
Sedens in gurgitibus maris apud patrem senem:
Lamentataq; est deinde: Deæ autem circa ipsam congregabantur
Omnes, quotquot in imo vado maris Nereides erant:
Hic erat Glauceque, Thaliaque, Cymodoceque,
Nesæa, Spioq;, Thoëque, Haliaque magnis oculis decora,
Cymothoëque, & Actæa, & Limnoria,
Et Melita, & Iæra, & Amphithoe, & Agaue,
Dotoq;, Protoque, Pherusaque, Dynameneque,
Dexameneque, & Amphinome & Callianira,
Doris, & Panope, & inclyta Galatea,
Nemertesque, & Apseudes, & Callianassa:
Hic etiam erat Clymene, Ianiraque & Ianassa,
Mæra, & Orithyia, & crinibus decora Amathia,
Aliæque, quæ in profundo maris Nereides erant:
Illis verò argenteus implebatur specus: hæ autem simul omnes
Pectora tundebant; Thetis verò incepit luctum:

Thetis lugens Nereides alloquitur.

Audite sorores Nereides, vt bene omnes
Sciatis audientes quanti meo insint dolores animo.
Hei mihi miseræ, hei mihi infeliciter-optimum enixæ,
Quæ postquam peperi filium eximiumque fortemque,
Præstantissimum heroum, hic autem creuit plantæ similis:
Hunc quidem ego educatum plantam sicut in fertili terra,
In nauibus præmisi curuas puppes habentibus ad Ilium
Contra Troianos pugnaturum: hunc autem non recipiam iterum
Domum reuersum, domum Peleiam intra.
Quoad verò mihi viuit, & videt lumen solis,
Tristatur, neque quid ei possum auxiliari profecta.
Sed vado vt visam vtique dilectum filium, & audiam
Quinam ipsum occupet luctus a bello cessantem.

γρ. ἴδωμι.

Sic locuta reliquit speluncam: hæ autem cum ipsa
Lacrymabundæ ibant: circa autem ipsas vnda maris
Discindebatur: hæ autem vbi iam Troiam fœcundam venerunt,
Litus conscenderunt ordine, vbi frequentes
Myrmidonum subductæ erant naues celerem circum Achillem.
Huic autem grauiter suspiranti astitit veneranda mater:
Acuteque autem plorans caput prehendit filii sui,

γρ. ἑοῖο.

Thetis Achillem interrogat.

Et lugens verbis velocibus eum allocuta est:
Fili, quid fles? quisue tuam mentem inuasit dolor?

Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν, 5
Ὤ μοι ἐγώ, τί τ' ἄρ' αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
Νηυσὶν ἔπι κλονέονται ἀτυζόμενοι πεδίοιο;
Μὴ δή μοι τελέσωσι θεοὶ κακὰ κήδεα θυμῷ,
Ὥς ποτέ μοι μήτηρ διεπέφραδε, καί μοι ἔειπε,
Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον, ἔτι ζώοντος ἐμεῖο, 10
Χερσὶν ὕπο Τρώων λείψειν φάος ἠελίοιο.
Ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς,
Σχέτλιος· ἦ τ' ἐκέλευον ἀπωσάμενον δήϊον πῦρ
Ἂψ ἐπὶ νῆας ἴμεν, μηδ' Ἕκτορι ἶφι μάχεσθαι.
Εἷος ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν, 15
Τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθεν ἀγαυοῦ Νέστορος υἱὸς,
Δάκρυα θερμὰ χέων, φάτο δ' ἀγγελίην ἀλεγεινήν,
Ὤ μοι Πηλέος υἱὲ δαΐφρονος, ἦ μάλα λυγρῆς
Πεύσεαι ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
Κεῖται Πάτροκλος, νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται 20
Γυμνοῦ· ἀτὰρ τάγε τεύχε' ἔχει κορυθαιόλος Ἕκτωρ.
Ὣς φάτο, τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν,
Χεύατο κὰκ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ᾔσχυνε πρόσωπον·
Νεκταρέῳ δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη. 25
Αὐτὸς δ' ἐν κονίῃσι μέγας μεγαλωστὶ τανυσθεὶς
Κεῖτο, φίλῃσι δὲ χερσὶ κόμην ᾔσχυνε δαΐζων.
Δμωαὶ δ' ἃς Ἀχιλεὺς ληΐσσατο, Πάτροκλός τε,
Θυμὸν ἀκηχέμεναι μεγάλ' ἴαχον, ἐκ δὲ θύραζε
Ἔδραμον ἀμφ' Ἀχιλῆα δαΐφρονα, χερσὶ δὲ πᾶσαι 30
Στήθεα πεπλήγοντο, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης.
Ἀντίλοχος δ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων,
Χεῖρας ἔχων Ἀχιλῆος· ὃ δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
Δείδιε γὰρ μὴ λαιμὸν ἀπαμήσειε σιδήρῳ.
Σμερδαλέον δ' ᾤμωξεν· ἄκουσε δὲ πότνια μήτηρ, 35
Ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι,
Κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα· θεαὶ δέ μιν ἀμφαγέροντο
Πᾶσαι, ὅσαι κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν.
Ἔνθ' ἄρ' ἔην Γλαύκη τε, Θάλειά τε, Κυμοδόκη τε,
Νησαίη, Σπειώ τε, Θόη θ', Ἁλίη τε βοῶπις, 40
Κυμοθόη τε, καὶ Ἀκταίη, καὶ Λιμνώρεια,
Καὶ Μελίτη, καὶ Ἴαιρα, καὶ Ἀμφιθόη, καὶ Ἀγαυὴ,
Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,
Δεξαμένη τε, καὶ Ἀμφινόμη, καὶ Καλλιάνειρα,
Δωρὶς καὶ Πανόπη, καὶ ἀγακλειτὴ Γαλάτεια, 45
Νημερτής τε, καὶ Ἀψευδὴς, καὶ Καλλιάνασσα·
Ἔνθα δ' ἔην Κλυμένη, Ἰάνειρά τε καὶ Ἰάνασσα,
Μαῖρα καὶ Ὠρείθυια, ἐϋπλόκαμός τ' Ἀμάθεια,
Ἄλλαι θ' αἳ κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν.
Τῶν δὲ καὶ ἀργύφεον πλῆτο σπέος· αἳ δ' ἅμα πᾶσαι 50
Στήθεα πεπλήγοντο, Θέτις δ' ἐξῆρχε γόοιο,
Κλῦτε κασίγνηται Νηρηΐδες, ὄφρ' ἐῢ πᾶσαι
Εἴδετ' ἀκούουσαι ὅσ' ἐμῷ ἔνι κήδεα θυμῷ.
Ὤ μοι ἐγὼ δειλή, ὤ μοι δυσαριστοτόκεια,
Ἥ τ' ἐπεὶ ἂρ τέκον υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε, 55
Ἔξοχον ἡρώων, ὃ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος,
Τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα φυτὸν ὣς γουνῷ ἀλωῆς,
Νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
Οἴκαδε νοστήσαντα δόμον Πηλήϊον εἴσω. 60
Ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
Ἄχνυται, οὐδέ τί οἱ δύναμαι χραισμῆσαι ἰοῦσα.
Ἀλλ' εἶμ', ὄφρα ἴδωμι φίλον τέκος, ἠδ' ἐπακούσω
Ὅττι μιν ἵκετο πένθος ἀπὸ πτολέμοιο μένοντα.
Ὣς ἄρα φωνήσασα λίπε σπέος· αἳ δὲ σὺν αὐτῇ 65
Δακρυόεσσαι ἴσαν, περὶ δέ σφισι κῦμα θαλάσσης
Ῥήγνυτο· ταὶ δ' ὅτε δὴ Τροίην ἐρίβωλον ἵκοντο,
Ἀκτὴν εἰσανέβαινον ἐπισχερὼ, ἔνθα θαμειαὶ
Μυρμιδόνων εἴρυντο νέες ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα.
Τῷ δὲ βαρὺ στενάχοντι παρίστατο πότνια μήτηρ, 70
Ὀξὺ δὲ κωκύσασα κάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;

ἐξαύδα,

Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε· τὰ μὲν δή τοι τετέλεσται
Ἐκ Διός, ὡς ἄρα δὴ πρίν γ' εὔχεο χεῖρας ἀνασχών, 75
Πάντας ἐπὶ πρύμνῃσιν ἀλήμεναι υἷας Ἀχαιῶν,
Σεῦ ἐπιδευομένους, παθέειν τ' ἀεκήλια ἔργα.
Τὴν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Μῆτερ ἐμή, τὰ μὲν ἄρ μοι Ὀλύμπιος ἐξετέλεσσεν·
Ἀλλὰ τί μοι τῶν ἦδος, ἐπεὶ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος 80
Πάτροκλος, τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων
Ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ; τὸν ἀπώλεσα· τεύχεα δ' Ἕκτωρ
Δῃώσας ἀπέδυσε πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
Καλά· τὰ μὲν Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα,
Ἤματι τῷ ὅτε σε βροτοῦ ἀνέρος ἔμβαλον εὐνῇ. 85
Αἴθ' ὄφελες σὺ μὲν αὖθι μετ' ἀθανάτῃς ἁλίῃσι
Ναίειν, Πηλεὺς δὲ θνητὴν ἀγαγέσθαι ἄκοιτιν.
Νῦν δ' ἵνα καὶ σοὶ πένθος ἐνὶ φρεσὶ μυρίον εἴη
Παιδὸς ἀποφθιμένοιο, τὸν οὐχ ὑποδέξεαι αὖτις
Οἴκαδε νοστήσαντ'· ἐπεὶ * οὐδ' ἐμὲ θυμὸς ἄνωγε 90
Ζώειν, οὐδ' ἄνδρεσσι μετέμμεναι, αἴ κε μὴ Ἕκτωρ
Πρῶτος ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃ,
Πατρόκλοιο δ' ἕλωρα * Μενοιτιάδεω ἀποτίσῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα,
Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις· 95
Αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἕκτορα πότμος ἑτοῖμος.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ
Κτεινομένῳ ἐπαμῦναι· ὁ μὲν μάλα τηλόθι πάτρης
Ἔφθιτ', ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι. 100
Νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Οὐδέ τι Πατρόκλῳ γενόμην φάος, οὐδ' ἑτάροισι
Τοῖς ἄλλοις, οἳ δὴ πολέες δάμεν Ἕκτορι δίῳ·
Ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης,
Τοῖος ἐὼν, οἷος οὔ τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων 105
Ἐν πολέμῳ· ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνονές εἰσι καὶ ἄλλοι.
Ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο,
Καὶ χόλος, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι·
Ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο
Ἀνδρῶν ἐν στήθεσσιν ἀέξεται, ἠΰτε καπνός· 110
Ὡς ἐμὲ νῦν ἐχόλωσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ,
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
Νῦν δ' εἶμ', ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα κιχείω
Ἕκτορα· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ 115
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα,
Ὅς περ φίλτατος ἔσκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι·
Ἀλλά ἑ μοῖρα δάμασσε καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης.
Ὣς καὶ ἐγών, εἰ δή μοι ὁμοίη μοῖρα τέτυκται, 120
Κείσομ', ἐπεί κε θάνω· νῦν δὲ κλέος ἐσθλὸν ἀροίμην,
Καί τινα Τρωϊάδων καὶ Δαρδανίδων βαθυκόλπων,
Ἀμφοτέρῃσι χερσὶ παρειάων ἁπαλάων
Δάκρυ' ὀμορξαμένην ἁδινὸν στοναχῆσαι ἐφείην.
Γνοῖεν δ' ὡς δὴ δηρὸν ἐγὼ πολέμοιο πέπαυμαι. 125
Μηδέ μ' ἔρυκε μάχης, φιλέουσά περ· οὐδέ με πείσεις.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα,
Ναὶ δὴ * ταῦτά γε τέκνον ἐτήτυμον, οὐ κακόν ἐστι,
Τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἀλλά τοι ἔντεα καλὰ μετὰ Τρώεσσιν ἔχονται, 130
Χάλκεα μαρμαίροντα· τὰ μὲν κορυθαίολος Ἕκτωρ
Αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται· οὐδέ ἕ φημι
Δηρὸν ἐπαγλαϊεῖσθαι, ἐπεὶ φόνος ἐγγύθεν αὐτῷ.
Ἀλλὰ σὺ μὲν μή πω καταδύσεο μῶλον Ἄρηος,
Πρίν γ' ἐμὲ δεῦρ' ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδηαι. 135
Ἠῶθεν γὰρ νεῦμαι ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
Τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαίστοιο ἄνακτος.
Ὣς ἄρα φωνήσασα πάλιν τράπεθ' υἷος ἑοῖο,
Καὶ στρεφθεῖσ' ἁλίῃσι κασιγνήτῃσι μετηύδα,
Ὑμεῖς μὲν νῦν δῦτε θαλάσσης εὐρέα κόλπον, 140
Ὀψόμεναί τε γέροντ' ἅλιον καὶ δώματα πατρός,
Καί οἱ πάντ' ἀγορεύσατ'· ἐγὼ δ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον

Eloquere, ne cela, hæc quidem iam tibi perfecta sunt
A Ioue, sicut iam prius orasti manibus sublatis,
Omnes ad puppes concludi filios Achiuorum
Tui indigentes, paterentúrque molestas res.
Hanc.a. valde suspirans allocutus est pedib. velox Achilles:
Mater mea, hæc quidem mihi Olympius perfecit:
Sed quæ mihi ex his voluptas, quum charus perierit socius
Patroclus? quem ego præter cæteros honorabam socios:
Aeque ac meipsum, hunc perdidi: arma vero Hector
Postquam trucidasset exuit ingentia, mirabile visu,
Pulchra, quæ quidem Peleo dii dederant, splendida dona,
Die illo, quando te mortalis viri collocarunt in cubili.
Utinam tu quidem illic inter deas marinas
Habitares: Peleus vero mortalem duxisset uxorem:
Nunc autem ut & tibi luctus in animo immensus sit
Filio mortuo, quem non suscipies rursus
Domum reuersum: quoniam neque me animus impellit
Viuere, neque viris interesse, nisi Hector
Primus mea hasta verberatus animam amiserit,
Patrocli autem dilaniationem Menœtiadæ luat.
Hunc.v. rursus allocuta est Thetis lacrymas demittens:
Cito moriturus mi fili eris, ut dicis:
Illico enim tibi deinde post Hectorem mors parata.
Hanc.a. valde ingemiscens allocutus est pedib. velox Achilles,
Illico moriar, quoniam non debebam socio
Dum interficeretur auxiliari. ille quidem procul a patria
Interijt: me vero opus erat, interitus propulsatorem esse:
Nunc quoniam non redeo dilectam in patriam terram,
Neque aliquid Patroclo factus sum lumen, neque socijs
Alijs, qui iam multi interfecti sunt ab Hectore diuino,
Sed sedeo apud naues inutile pondus terræ.
Talis existens, qualis nullus Achiuorum loricatorum
In bello: in concione autem meliores sunt etiam alij.
Utinam contentio ex Dijs, & ex hominibus pereat,
Et ira: quæ cogit prudentem licet sæuire:
Quæq; multo dulcior melle liquido
Virorum in pectoribus augetur velut fumus:
Sicut me nunc ad iram prouocauit rex virorum Agamemnon.
Sed ista quidem ante facta esse sinamus, dolentes quamuis,
Animum in pectoribus charum cohibentes necessitate:
Nunc autem eo ut chari capitis perditorem inueniam,
Hectorem: mortem.a. ego tunc recipiam quandocunque iam
Iupiter voluerit peragere, & immortales dij alij.
Neque enim neque vis Herculis effugit mortem,
Qui dilectissimus erat Ioui Saturnio regi,
Sed eum fatum domuit & difficilis ira Iunonis.
Ita & ego si iam mihi simile fatum paratum est,
Iacebo ubi mortuus fuero: nūc.a. gloriam bonam utinam acquirā,
Et aliquā Troiadū & Dardanidū mulierū profunde sinū
Ambabus manibus genarum tenerarum habentium,
Lacrymas abstergentem, inferre suspirare cogam,
Intelligant vero quod diu ego à bello cessaui.
Neque me arceas à pugna, diligens quamuis: nec enim mihi persuaseris.
Huic autem respondit deinde dea Thetis argentipes,
Sane iam hæc fili, verè dicis, non malum est
Ab afflictis socijs auertere graue exitium:
Sed tibi arma pulchra inter Troianos detinentur,
Aerea splendida, quæ quidem fulgens Hector
Ipse gerens humeris gloriatur, neque ipsum puto
Diu gauisurum esse: iuxta cædes propè ei adest.
Sed tu quidem nondum ingredere, stragem Martis,
Antequam me huc profectam in oculis videris.
Mane enim reuertar simul cum sole ascendente,
Arma pulchra ferens a Vulcano rege.
Sic fata, retro versa est a filio suo:
Et conuersa, marinas sorores allocuta est:
Vos quidem nunc subite maris latum sinum,
Visuræq; senem marinum, & ædes patris,
Et ei omnia dicite. ego autem ad magnum Olympum

Achilles Thetidi luctum suũ exponit.

γ. ἕλδ' με.

γ. [illegible]

Thetis Achilli arma promittit à Vulcano.

γ. ταῦτα.

Vado ad Vulcanum inclytum fabrum, si velit
Filio meo inclyta arma dare vndique lucida.
Sic dixit: hae vero vndam maris statim subierunt:
Ipsa verò rursum ad Olympum dea Thetis argentipes
Iuit, vt dilecto filio inclyta arma afferret.
Hanc quidem in Olympum pedes tulerunt, sed Achiui
Ingenti tumultu ab Hectore homicida
Fugientes ad nauésque & Hellespontum venerunt.
Nec Patroclum quidem bene ocreati Graeci
Ex telis traxissent mortuum ministrum Achillis.
Rursus enim iam hunc consecuti erant populúsq; & equi,
Hectórque Priami filius flammae similis fortitudine.
Ter quidem ipsum retro pedibus prehendit illustris Hector,
Trahere cupiens: valde autem Troianis hortabatur:
Ter autem duo Aiaces impetuosum induti robur
A cadauere retuderunt, hic autem constanter robore fretus
Interdum irruebat in turbam, interdum verò rursus
Consistebat valde clamans: retro verò non cedebat omnino.
Sicut autem à corpore nequaquam leonem fuluum possunt
Pastores agrestes valde esurientem abigere:
Sic hunc non poterant duo Aiaces armati
Hectorem Priamidem à cadauere absterrere:
Et forte pertraxisset, & immensam retulisset gloriam,
Nisi Pelidae ventipes velox Iris
Nuncia venisset festinans Olympo vt armaretur,
Clam Ioue aliísque diis, nam praemiserat ipsam Iuno:
Propè autem stans verbis velocibus allocuta est:
Surge Pelide, omnium terribilissime virorum,
Patroclo auxiliare, cuius gratia conflictus grauis
Constitit ante naues: hi autem se inuicem perdunt,
Hi quidem pugnantes pro cadauere demortui:
Hi autem trahere ad Ilium ventosum expositum
Troiani irruunt: maxime autem illustris Hector
Ad trahendum promptus est: caput autem ipsum animus impulit
Affigere palis abscissum tenero à iugulo. (iungat
Sed surge, nec amplius iaceas: reuerentia autem tuum animum
Patroclum Troianis canibus ludibrium fieri.
Tibi contumelia, si cadauer foedatum venerit.
Hanc verò excepit deinde agilis diuus Achilles:
Iri dea, quis te deorum mihi nunciam misit?
Hunc autem rursus allocuta est ventipes velox Iris:
Iuno me praemisit Iouis gloriosa vxor.
Neque scit Saturnides sublimis neque quis alius
Immortalium, qui Olympum niuosum circum habitant.
Hanc autem respondens allocutus est pedibus celer Achilles:
Quomodo sane ibo ad stragem? habent enim arma illi:
Mater autem non me chara ante sinit armari,
Quam ipsam venientem oculis conspiciam:
Spopondit enim à Vulcano allaturam arma pulchra:
Alterius autem non sane scio cuius inclyta arma induere possim
Nisi Aiacis scutum Telamoniadae:
Sed & ipse hic (credo) inter primos versatur,
Hasta trucidans hostes circa Patroclum mortuum.
Hunc rursus allocuta est ventipes velox Iris:
Recte sane & nos scimus quod tibi inclyta arma detinentur:
Sed sic saltem ad fossam profectus Troianis appare,
Siquidem subueriti abstineant à bello
Troiani, respirent autem martij filii Achiuorum
(Confecti: exigua autem respiratio belli multum prodest)
Haec sic effata abiit pedibus velox Iris:
At Achilles motus est Ioui dilectus: circum verò Minerua
Humeros validos posuit aegida fimbriatam:
Circumq; eius caput nube in sepsit diua dearum,
Aureum ex ipso incendebat flammam vndique lucentem.
Veluti autem quum fumus iens ex vrbe in aethera assurgit,
Procul ab insula quam hostes oppugnant,
Qui tota die horrendo decernunt marte
Vrbe ex sua, simul verò sole occidente
Ignésque ardent crebri: in altum autem splendor

Hector Patrocli corpus iterum persequitur.

Iris Achillem iubet succurrere corpori Patrocli.

Achilles conspectu suo Troianos coercet.

γρ. ἀνώγει. γρ. ἵκανε. γρ. τ' ἄρ' ἴω. γρ. ἴδμεν. γρ. πρώτοισι. γρ. ἔτος. γρ. παμφαλόωσαν.

Εἶμι παρ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην, αἴ κ' ἐθέλῃσιν
Υἱεῖ ἐμῷ δόμεναι κλυτὰ τεύχεα παμφανόωντα.
Ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ὑπὸ κῦμα θαλάσσης αὐτίκ' ἔδυσαν· 145
Ἡ δ' αὖτ' Οὔλυμπον δὲ θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
Ἤϊεν, ὄφρα φίλῳ παιδὶ κλυτὰ τεύχε' ἐνείκαι.
Τὴν μὲν ἄρ' Οὔλυμπον δὲ πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Θεσπεσίῳ ἀλαλητῷ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
Φεύγοντες, νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο. 150
Οὐδέ κε Πάτροκλόν περ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἐκ βελέων ἐρύσαντο νέκυν, θεράποντ' Ἀχιλῆος.
Αὖτις γὰρ δὴ τόν γε κίχον λαός τε καὶ ἵπποι,
Ἕκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς, φλογὶ εἴκελος ἀλκήν·
Τρὶς μέν μιν μετόπισθε ποδῶν λάβε φαίδιμος Ἕκτωρ, 155
Ἑλκέμεναι μεμαώς, μέγα δὲ Τρώεσσιν ὁμόκλα·
Τρὶς δὲ δύ' Αἴαντες θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκήν,
Νεκροῦ ἀπεστυφέλιξαν· ὁ δ' ἔμπεδον ἀλκὶ πεποιθώς,
Ἄλλοτ' ἐπαΐξασκε κατὰ μόθον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Στάσκε μέγα ἰάχων· ὀπίσω δ' οὐ χάζετο πάμπαν. 160
Ὡς δ' ἀπὸ σώματος οὔ τι λέοντ' αἴθωνα δύνανται
Ποιμένες ἄγραυλοι μέγα πεινάοντα δίεσθαι·
Ὥς ῥα τὸν οὐκ ἐδύναντο δύω Αἴαντε κορυστὰ
Ἕκτορα Πριαμίδην ἀπὸ νεκροῦ δειδίξασθαι.
Καί νύ κεν εἴρυσσέν τε, καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος, 165
Εἰ μὴ Πηλεΐωνι ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
Ἄγγελος ἦλθε θέουσ' ἀπ' Ὀλύμπου θωρήσσεσθαι,
Κρύβδα Διός, ἄλλων τε θεῶν· πρὸ γὰρ ἧκέ μιν Ἥρη.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὄρσεο Πηλεΐδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν· 170
Πατρόκλῳ ἐπάμυνον, οὗ εἵνεκα φύλοπις αἰνὴ
Ἕστηκε πρὸ νεῶν· οἳ δ' ἀλλήλους ὀλέκουσιν,
Οἳ μὲν ἀμυνόμενοι νέκυος πέρι τεθνηῶτος,
Οἳ δὲ ἐρύσσασθαι ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
Τρῶες ἐπιθύουσι· μάλιστα δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ, 175
Ἑλκέμεναι μέμονεν· κεφαλὴν δέ ἑ θυμὸς * ἀνώγει
Πῆξαι ἀνὰ σκολόπεσσι, ταμόνθ' ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς.
Ἀλλ' ἄνα, μηδ' ἔτι κεῖσο· σέβας δέ σε θυμὸν ἱκέσθω
Πάτροκλον Τρῳῇσι κυσὶν μέλπηθρα γενέσθαι·
Σοὶ λώβη, αἴ κέν τι νέκυς ᾐσχυμμένος * ἔλθῃ. 180
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἶρι θεά, τίς * γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἧκε;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
Ἥρη με προέηκε Διὸς κυδρὴ παράκοιτις·
Οὐδ' οἶδε Κρονίδης ὑψίζυγος, οὐδέ τις ἄλλος 185
Ἀθανάτων, οἳ Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἀμφινέμονται.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Πῶς τ' ἄρ' ἴω μετὰ μῶλον; ἔχουσι δὲ τεύχε' ἐκεῖνοι·
Μήτηρ δ' οὔ με φίλη πρίν γ' εἴα θωρήσσεσθαι,
Πρίν γ' αὐτὴν ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι. 190
Στεῦτο γὰρ Ἡφαίστοιο πάρ' οἰσέμεν ἔντεα καλά.
Ἄλλου δ' * οὔ τευ οἶδα τεῦ ἂν κλυτὰ τεύχεα δύω,
Εἰ μὴ Αἴαντός γε σάκος Τελαμωνιάδαο.
Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅ γ' (ἔλπομ') ἐνὶ * πρώτοισιν ὁμιλεῖ,
Ἔγχεϊ δηϊόων περὶ Πατρόκλοιο θανόντος. 195
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς * ἴδμεν ὅ τοι κλυτὰ τεύχε' ἔχονται·
Ἀλλ' αὔτως ἐπὶ τάφρον ἰών, Τρώεσσι φάνηθι,
Αἴ κέ σ' ὑποδείσαντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν 200
Τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις,
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ὦρτο Διῒ φίλος· ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
Ὤμοις ἰφθίμοισι βάλ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν·
Ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔστεφε δῖα θεάων 205
Χρύσεον, ἐκ δ' αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφανόωσαν.
Ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ' ἵκηται
Τηλόθεν ἐκ νήσου, τὴν δήϊοι ἀμφιμάχωνται,
Οἵ τε πανημέριοι στυγερῷ κρίνονται Ἄρηϊ
Ἄστεος ἐκ σφετέρου· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι 210
Πυρσοί τε φλεγέθουσιν ἐπήτριμοι, ὑψόσε δ' αὐγὴ

Γίγνεται

Γίγνεται ἀΐσσουσα, περικτιόνεσσιν ἰδέσθαι,
Αἴ κέν πως σὺν νηυσὶν ἄρεω ἀλκτῆρες ἵκωνται·
Ὣς ἀπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρ' ἵκανε.
Στῆ δ' ἐπὶ τάφρον ἰὼν ἀπὸ τείχεος, οὐδ' ἐς Ἀχαιοὺς 215
Μίσγετο· μητρὸς γὰρ πυκινὴν ὠπίζετ' ἐφετμήν.
Ἔνθα στὰς ἤϋσ', ἀπάτερθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Φθέγξατ'· ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον ὦρσε κυδοιμόν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀριζήλη φωνή, ὅτε τ' ἴαχε σάλπιγξ
Ἄστυ περιπλομένων δηΐων ὕπο θυμοραϊστέων· 220
Ὣς τότ' ἀριζήλη φωνὴ γένετ' Αἰακίδαο.
Οἱ δ' ὡς οὖν ἄϊον ὄπα χάλκεον Αἰακίδαο,
Πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ καλλίτριχες ἵπποι
Ἂψ ὄχεα τρόπεον· ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ.
Ἡνίοχοι δ' ἔκπληγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ 225
Δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμου Πηλεΐωνος
Δαιόμενον· τὸ δὲ δαῖε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τρὶς μὲν ὑπὲρ τάφρου μεγάλ' ἴαχε δῖος Ἀχιλλεύς,
Τρὶς δὲ κυκήθησαν Τρῶες κλειτοί τ' ἐπίκουροι.
Ἔνθα δὲ καὶ τότ' ὄλοντο δυώδεκα φῶτες ἄριστοι 230
Ἀμφὶ σφοῖς ὀχέεσσι καὶ ἔγχεσιν. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἀσπασίως Πάτροκλον ὑπὲκ βελέων ἐρύσαντες,
Κάτθεσαν ἐν λεχέεσσι· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι
Μυρόμενοι· μετὰ δέ σφι ποδώκης εἵπετ' Ἀχιλλεὺς
Δάκρυα θερμὰ χέων, ἐπεὶ εἴσιδε πιστὸν ἑταῖρον 235
Κείμενον ἐν φέρτρῳ, δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ.
Τόν ῥ' ἤτοι μὲν ἔπεμπε σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν
Ἐς πόλεμον, οὐδ' αὖτις ἐδέξατο νοστήσαντα.
Ἠέλιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη
Πέμψεν ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νέεσθαι· 240
Ἠέλιος μὲν ἔδυ, παύσαντο δὲ δῖοι Ἀχαιοὶ
Φυλόπιδος κρατερῆς καὶ ὁμοιΐου πτολέμοιο.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης
Χωρήσαντες, ἔλυσαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
Ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέροντο πάρος δόρποιο μέδεσθαι· 245
Ὀρθῶν δ' ἑσταότων ἀγορὴ γένετ', οὐδέ τις ἔτλη
Ἕζεσθαι· πάντας γὰρ ἔχε τρόμος, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
Ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
Τοῖσι δὲ Πουλυδάμας πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν
Πανθοΐδης· ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω· 250
Ἕκτορι δ' ἦεν ἑταῖρος, ἰῇ δ' ἐν νυκτὶ γένοντο·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἂρ μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκα.
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἀμφὶ μάλα φράζεσθε, φίλοι· κέλομαι γὰρ ἔγωγε
Ἄστυδε νῦν ἰέναι, μὴ μίμνειν ἠῶ δῖαν 255
Ἐν πεδίῳ παρὰ νηυσίν· ἑκὰς δ' ἀπὸ τείχεός εἰμεν.
Ὄφρα μὲν οὗτος ἀνὴρ Ἀγαμέμνονι μήνιε δίῳ,
Τόφρα δὲ ῥηΐτεροι πολεμίζειν ἦσαν Ἀχαιοί.
Χαίρεσκον γὰρ ἔγωγε θοῇς ἐπὶ νηυσὶν ἰαύων,
Ἐλπόμενος νῆας αἱρησέμεν ἀμφιελίσσας. 260
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα ποδώκεα Πηλεΐωνα·
Οἷος κείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐκ ἐθελήσει
Μίμνειν ἐν πεδίῳ, ὅθι περ Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ
Ἐν μέσῳ ἀμφότεροι μένος Ἄρηος δατέονται,
Ἀλλὰ περὶ πτόλιός τε μαχήσεται ἠδὲ γυναικῶν. 265
Ἀλλ' ἴομεν προτὶ ἄστυ, πίθεσθέ μοι· ὧδε γὰρ ἔσται·
Νῦν μὲν νὺξ ἀπέπαυσε ποδώκεα Πηλεΐωνα
Ἀμβροσίη· εἰ δ' ἄμμε κιχήσεται ἐνθάδ' ἐόντας
Αὔριον ὁρμηθεὶς σὺν τεύχεσιν, εὖ νύ τις αὐτὸν
Γνώσεται· ἀσπασίως γὰρ ἀφίξεται Ἴλιον ἱρὴν, 270
Ὅς κε φύγῃ, πολλοὺς δὲ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται
Τρώων· αἲ γὰρ δή μοι ἀπ' οὔατος ὧδε γένοιτο.
Εἰ δ' ἂν ἐμοῖς ἐπέεσσι πιθώμεθα κηδόμενοί περ,
Νύκτα μὲν εἰν ἀγορῇ σθένος ἕξομεν, ἄστυ δὲ πύργοι
Ὑψηλαί τε πύλαι, σανίδες τ' ἐπὶ τῇς ἀραρυῖαι 275
Μακραὶ ἐΰξεστοι ἐζευγμέναι εἰρύσσονται.
Πρῶϊ δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
Στησόμεθ' ἂμ πύργους· τῷ δ' ἄλγιον, αἴ κ' ἐθέλῃσιν
Ἐλθὼν ἐκ νηῶν περὶ τείχεος ἄμμι μάχεσθαι.
Ἂψ πάλιν εἶσ' ἐπὶ νῆας, ἐπεί κ' ἐριαύχενας ἵππους 280

Fit assurgens, vicinis ad videndum,
Si forte cum nauibus Martis propulsatores veniant:
Sic ab Achillis capite splendor ad aethera pertingebat.
Constitit autem ad fossam iens a muro, neque Achiuis 215
Immixtus est: matris enim prudens obseruabat praeceptum.
Ibi stans clamauit: procul etiam Pallas Minerua
Insonuit, & inter Troianos immensum excitauit tumultum.
Ut autem cum cognitu facilis vox est, cum clangit tuba
Urbem circundantes hostes propter perniciosos: 220
Sic tunc clara vox fuit Aeacidae.
Hi autem postquam igitur audiuerunt vocem ferream Aeacidae,
Omnibus commotus est animus: sed pulchris-iubis equi
Retro currus vertebant, praesagiebant enim dolores animo.
Aurigae autem perculsi sunt, postquam viderunt indefessum ignem 225
Horrendum super caput magnanimi Pelidae,
Ardentem: hunc autem accenderat dea caesia Minerua.
Ter quidem super fossam valde clamauit diuus Achilles:
Ter autem turbati sunt Troiani, inclytique auxiliatores,
Hic vero & tunc perierunt duodecim viri optimi 230
A suis curribus & hastis. sed Achiui
Alacriter Patroclum e iaculis subtrahentes
Collocauerunt in lectis: chari autem circumstabant socii
Lugentes: cum ipsis autem velox sequebatur Achilles.
Lacrymas calidas fundens, postquam vidit fidum socium 235
Iacentem in feretro, perfossum acuto aere,
Quem quidem misit cum equis & curribus
Ad bellum, neque iterum excepit reuersum.
Solem autem indefessum oculis decora veneranda Iuno
Misit ad Oceani fluenta inuitum ire. 240
Sol quidem occidit, cessaruntque diui Achiui
A conflictu forti & aequali pereque mole bello.
Troiani vero rursus ex-altera-parte a forti pugna
Cedentes soluerunt a curribus veloces equos.
Inque concionem congregabantur ante quam coenam curarent. 245
Erectis autem stantibus concio fiebat, neque aliquis sustinebat
Sedere: omnes enim habebat tremor, eo quod Achilles
Apparuerat, diu vero a pugna cessauerat tristi.
His autem Polydamas prudens coepit concionari
Panthoides: hic enim solus videbat antrorsum & retrorsum: 250
Hectori autem erat amicus, eademque nocte nati erant:
Sed hic quidem verbis, ille autem hasta multum superabat.
Qui ipsis bene consulens, concionatus est & ait:
Diligenter considerate amici, iubeo enim ego
Ad urbem nunc ire, neque expectare auroram diuinam 255
In campo apud naues: procul enim a muro sumus.
Quamdiu quidem hic vir Agamemnoni irascebatur diuo,
Tamdiu faciliores ad debellandum erant Achiui.
Laetabar enim & ego veloces apud naues excubans,
Sperans naues capturos esse, quae utrinque-remis-aguntur. 260
Nunc autem valde timeo velocem Pelidem,
Qualis illius animus insultus, non volet
Manere in campo, in quo Troiani & Achiui
In medio utrique robur Martis decernunt:
Sed de urbe pugnabit atque uxoribus. 265
Itaque eamus ad urbem, parete mihi, sic enim erit:
Nunc quidem nox cessare fecit velocem Pelidem
Intempesta: si autem nos offenderit hic existentes
Cras impetum faciens cum armis, probe quis ipsum
Sentiet, libenter enim veniet ad Ilium sacrum, 270
Quicunque effugerit: multos vero canes & vultures comedent
Troianorum: utinam enim mihi procul ab aure sic esset.
Si vero meis verbis paruerimus, afflicti licet,
Nocte quidem in concione robur habebimus: urbem autem turres
Altaeque portae, tabulaeque ad has aptatae 275
Longae bene politae coniunctae tuebuntur.
Mane autem sub auroram armis instructi
Stabimus super turres, huic autem grauius erit si voluerit
Profectus a nauibus pro muro nobiscum pugnare.
Retro iterum ibit ad naues postquam erectis-ceruicibus-equos 280

κ. ἀλκτῆρες.

Troianorum concio.

Polydamas consilium de petenda urbe.

Varia cursitatione satiarit sub ciuitatem discurrens:
Intrò verò non ipsum animus irruere sinet,
Nec vnquam vastabit: prius ipsum canes celeres comedent.

Hector Polydamāti contradicit.

Hunc autem toruè intuitus allocutus est galeatus Hector:
Polydama, tu quidem non adhuc mihi grata hæc concionaris,
Qui iubes in vrbem nos conclusi reuersos.
An nondum satiati estis clausi intra turres?
Antea enim Priami vrbem diuersis-linguis-vtentes homines
Omnes prædicabant auro-abundantem, ditem-æris.
Nunc autem iam perierunt ex ædibus thesauri pretiosi:
Multæ autem iam in Phrygiam & Mæoniam amabilem
Possessiones venditæ venerunt, postquam magnus iratus est Iup.
Nunc autem quando mihi dedit Saturni filius versuti
Gloriam referre prope naues, mariq; concludere Græcos,
Stulte, ne amplius hæc consilia declara in populo:
Non enim quis Troianorum obtemperabit, neque enim sinam.
Sed agite, sicut ego dixero pareamus omnes:
Nunc quidem cœnam sumite per castra in ordinibus,
Et excubiarum recordamini, & vigilate singuli.
Troianorum autem qui de opibus nimium solicitus est,
Collectas populis dato publicè consumendas:
Horum aliquem melius est frui, quam Achiuos.
Mane verò sub auroram cum armis armati
Naues ad concauas excitemus acre prælium.
Si autem reuera apud naues surrexit nobilis Achilles,
Durius, si voluerit, ipsi erit: non ipsum ego quidem
Fugiam è bello lamentabili, sed audacter contrà
Stabo: vel feret magnam victoriam, vel feram.
Communis Mars est, cupientem-occidere interficit.
Sic Hector concionatus est: Troiani autem applauserunt,
Stulti: nam ipsorum mentes abstulerat Pallas Minerua.
Hectori enim assenserunt male consulenti,
Polydamanti verò nullus, qui tamen bonum dixerat consilium.
Cœnam deinde sumpserunt per castra: sed Achiui
Tota-nocte circa Patroclum suspirabant lugentes.

Achilles Patroclũ luget.

His autem Pelides miserandum incepit luctum,
Manus homicidas imponens pectoribus socii,
Crebrò admodum suspirans, sicut leo pulchre-iubatus,
Cuique catulos venaticus surripuerit vir
Sylua ex densa: hic autem tristatur posterior veniens:
Multas autem conualles subintrat post viri vestigia scrutans
Sicubi inueniat: valde enim acris ira eum corripit:
Sic hic grauiter suspirans allocutus est Myrmidones:
Proh malum, certe vanum verbum emisi die illo,
Animum addens heroi Menœtio in ædibus:
Dicebam enim eum Opunta clarum filium me esse reducturũ
Ilio euerso, nactumq; prædæ portionem.
SED minime Iupiter hominib. cogitationes omnes perficit:
Ambos enim destinatum est eandem terram rubefacturos esse
Hic in Troia, quoniam neque me reuersum
Suscipiet in domibus senex eques Peleus,
Neque Thetis mater, sed hic terra detinebit.
Nunc autem postquam Patrocle te posterior subeo terram,
Non te ante sepeliam quam Hectoris huc attulero
Arma & caput magnanimi tui interfectoris,
Duodecim verò ante rogum obtruncauero
Troianorum inclytos filios, ob te interfectum iratus.
Interea autem mihi apud naues curuas-puppibus iacebis sic:
Circum autem te Troianæ & Dardanides amplo-sinu
Plorabunt noctesq; & dies lacrymas fundentes,
Quas ipsi labore acquisiuimus viq; lanceaq; longa,
Opulentas destruentes ciuitates diuersè loquentium hominũ.
Sic fatus, socios iussit diuinus Achilles
Ad ignem statuere tripodem magnum, vt celerrimè
A Patroclo abluerent saniem cruentam:
Hi verò aptũ ad lauacra tripodẽ statuerũt in ignẽ ardentem.
In ipsum autem aquam fuderunt: subter autem ligna accendebant capientes:
Ventrem quidem lebetis ignis ambibat, calefiebatq; aqua.
Sed postquam ferbuit aqua in nitido lebete,

Παντοίου δρόμου ἄδην ὑπὸ πτόλιν ἠλασκάζων.
Εἴσω δ' οὔ μιν θυμὸς ἐφορμηθῆναι ἐάσει·
Οὐδέ ποτ' ἐκπέρσει· πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκέτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις, 285
Ὃς κέλεαι κατὰ ἄστυ ἀλήμεναι αὖτις ἰόντας.
Ἦ οὔ πω κεκόρησθε ἐελμένοι ἔνδοθι πύργων;
Πρὶν μὲν γὰρ Πριάμοιο πόλιν μέροπες ἄνθρωποι
Πάντες μυθέσκοντο πολύχρυσον, πολύχαλκον·
Νῦν δὲ δὴ ἐξαπόλωλε δόμων κειμήλια καλά· 290
Πολλὰ δὲ δὴ Φρυγίην καὶ Μῃονίην ἐρατεινὴν
Κτήματα περνάμεν' ἵκει, ἐπεὶ μέγας ὠδύσατο Ζεύς·
Νῦν δ' ὅτε πέρ μοι ἔδωκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω
Κῦδος ἀρέσθ' ἐπὶ νηυσί, θαλάσσῃ τ' ἔλσαι Ἀχαιούς,
Νήπιε, μηκέτι ταῦτα νοήματα φαῖν' ἐνὶ δήμῳ. 295
Οὐ γάρ τις Τρώων ἐπιπείσεται· οὐ γὰρ ἐάσω.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Νῦν μὲν δόρπον ἕλεσθε κατὰ στρατὸν ἐν τελέεσσι,
Καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
Τρώων δ' ὃς κτεάτεσσιν ὑπερφιάλως ἀνιάζει, 300
Συλλέξας λαοῖσι δότω καταδημοβορῆσαι,
Τῶν τινὰ βέλτερόν ἐστιν ἐπαυρέμεν ἤ περ Ἀχαιούς.
Πρῶϊ δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.
Εἰ δ' ἐτεὸν παρὰ ναῦφιν ἀνέστη δῖος Ἀχιλλεύς, 305
Ἄλγιον αἴ κ' ἐθέλῃσι τῷ ἔσσεται· οὔ μιν ἐγώ γε
Φεύξομαι ἐκ πολέμοιο δυσηχέος, ἀλλὰ μάλ' ἄντην
Στήσομαι, ἤ κε φέρῃσι μέγα κράτος, ἦ κε φεροίμην.
Ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα.
Ὣς Ἕκτωρ ἀγόρευ', ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν, 310
Νήπιοι· ἐκ γάρ σφεων φρένας εἵλετο Παλλὰς Ἀθήνη.
Ἕκτορι μὲν γὰρ ἐπῄνησαν κακὰ μητιόωντι,
Πουλυδάμαντι δ' ἄρ' οὔ τις, ὃς ἐσθλὴν φράζετο βουλήν.
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο κατὰ στρατόν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Παννύχιοι Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες· 315
Τοῖσι δὲ Πηλεΐδης ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
Χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου,
Πυκνὰ μάλα στενάχων, ὥστε λὶς ἠϋγένειος,
Ὧι ῥά θ' ὑπὸ σκύμνους ἐλαφηβόλος ἁρπάσῃ ἀνὴρ
Ὕλης ἐκ πυκινῆς· ὁ δέ τ' ἄχνυται ὕστερος ἐλθών· 320
Πολλὰ δέ τ' ἄγκε' ἐπῆλθε μετ' ἀνέρος ἴχνι' ἐρευνῶν,
Εἴ ποθεν ἐξεύροι· μάλα γὰρ δριμὺς χόλος αἱρεῖ·
Ὣς ὁ βαρὺ στενάχων μετεφώνεε Μυρμιδόνεσσιν·
Ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον ἔπος ἔκβαλον ἤματι κείνῳ,
Θαρσύνων ἥρωα Μενοίτιον ἐν μεγάροισι· 325
Φῆν δέ οἱ εἰς Ὀπόεντα περικλυτὸν υἱὸν ἀπάξειν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντα, λαχόντα τε ληΐδος αἶσαν.
Ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ.
Ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦσαι
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νοστήσαντα 330
Δέξεται ἐν μεγάροισι γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς,
Οὐδὲ Θέτις μήτηρ, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα καθέξει.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὖν Πάτροκλε σεῦ ὕστερος εἶμ' ὑπὸ γαῖαν,
Οὔ σε πρὶν κτεριῶ, πρίν γ' Ἕκτορος ἐνθάδ' ἐνεῖκαι
Τεύχεα καὶ κεφαλὴν μεγαθύμου σοῖο φονῆος· 335
Δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσω
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
Τόφρα δέ μοι παρὰ νηυσὶ κορωνίσι κείσεαι αὔτως·
Ἀμφὶ δὲ σὲ Τρῳαὶ καὶ Δαρδανίδες βαθύκολποι
Κλαύσονται, νύκτάς τε καὶ ἤματα δάκρυ χέουσαι, 340
Τὰς αὐτοὶ καμόμεσθα βίηφί τε δουρί τε μακρῷ,
Πιείρας πέρθοντε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων.
Ὣς εἰπὼν ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα τάχιστα
Πάτροκλον λούσειαν ἄπο βρότον αἱματόεντα. 345
Οἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ,
Ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλόντες·
Γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,

Καὶ τότε

[illegible]

Hæc nunc nostram domum venit: ideo me admodum decet
Omnia Theti pulchricomæ præmia salutis persolvere.
Sed tu quidem nunc ei appone epulas hospitales pulchras,
Dum ego folles deponam, instrumentaque omnia.
Dixit, et ab incude loco monstrum ingens surrexit
Claudicans [illegible]
Folles quidem seposuit ab igne, instrumentaque omnia
Arculam in argenteam composuit, quibus laborabat,
Spongia autem circum faciem et ambas manus abstersit,
Cervicemque validam, et pectora hirsuta:
Induitque tunicam: accepitque sceptrum crassum, et exiit foras
Claudicans: ancillæ vero validæ [illegible] sub rege
Aureæ, vivis adolescentulis similes.

Quibus&que; prudentia inest in mentibus, inestque vox,
Et virtus: ab immortalibus autem diis opera sciunt.
Hæ quidem coram rege opus faciebant, sed hic difficulter-gradiens
Prope vbi sedebat Thetis in throno sedit lucido,
Inq; eius hausit manum, verbaque dixit, atque clamauit.
Cur Thetis longum-peplum gerens accedis nostram domum
Reuerendaque & chara? antea certe non frequentas,
Loquere quod sentis, perficere autem me animus iubet,
Si possum perficere modo, & si perfectum est.
Huic autem respondit deinde Thetis lacrymas fundens:
Vulcane, an vero aliqua, quotquot deæ sunt in Olympo,
Tot in mentibus suis pertulit curas tristes,
Quot mihi præ cæteris Saturnides Iupiter dolores dedit?
Vnam me ex aliis marinis viro supposuit
Æacidæ Peleo, & sustinui viri cubile
Admodum non volens: hic quidem senio tristi
Iacet in ædibus confectus, alia autem mihi nunc infortunia de-
Filium postquam mihi dedit nasci, educareque, insignem
Præstantem inter heroes, hic autem creuit planta similis:
Quem quidem ego nutriens velut plantam fertili solo
Super nauibus misi recuruis pupibus Ilium intra,
Contra Troianos pugnaturum: nunc autem non suscipiam iterum
Domum reuersum, ædes in Peleias intra.
Quamdiu autem mihi viuit, & videt lumen solis,
Tristatur, neque ei possum auxiliari accedens.
Puellam quam ei præmium elegerant filii Achiuorum,
Hanc rursus è manibus rapuit rex Agamemnon:
Nempe hic ob hanc dolens animo tabescebat, sed Achiuos
Troiani apud naues concluserant, neque foras
Sinebant exire: hunc autem precabantur senes
Argiuorum, & multa inclyta dona nominabant:
Tum ipse quidem deinde abnuit pestem arcere:
Sed hic Patroclum suis ipsius armis induit,
Misitq; ipsum ad bellum, multumq; simul populum dedit:
Tota autem die pugnarunt ad Scæas portas.
Et sane eadem die vrbem euertissent, nisi Apollo
Multa mala qui-fecerat, Menœtii fortem filium
Interemisset inter propugnatores, & Hectori gloriam dedisset.
Huius gratia nunc tua genua amplector, si volueris
Filio meo breui morituro dare scutum & galeam,
Et pulchras ocreas tibiis aptatas,
Et thoracem: eum enim qui erat ei, perdidit fidus socius
A Troianis interfectus: hic vero iacet in terra animo mœrens.
Huic vero respondit deinde inclytus Vulcanus:
Confide, non tibi hæc in mentibus tuis curæ sint:
Vtinam enim ipsum a morte lamentabili sic possem
Seorsum abscondere, quando ipsum fatum graue occupabit:
Vt ei arma pulchra aderunt, qualia quis rursus
Hominum multorum admirabitur, quicunque ea viderit.
Sic locutus, hanc quidem liquit ibi, iuit autem ad folles.
Illas autem ad ignem admouit, iussitque operari.
Folles autem in fornacibus fornacis viginti omnes spirabant,
Omnigenam facile-accendentem flatum emittentes:
Interdum vt properanti adessent vehemens, interdum vt contra,
Quemadmodum Vulcanus vellet & opus perfici-posset.
Æs autem in ignem iecit præduro-que stannumque,
Et aurum pretiosum, & argentum, at deinde
Posuit in trunco magnam incudem: accepit autem ma-
nu
Malleum grauem, altera vero accepit forcipem.
Fecit autem primum clypeum magnumque firmumque,
Vndique varie-fingens, circumque circulum iecit lucidam,
Triplicem resplendentem, extra autem argenteum lorum.
Quinque autem ipsius erant clypei plicæ, sed in ipso
Fecit varia multa sapienti mente.
In eo quidem terram effinxit, inq; cælum, inq; mare,
Solemq; infatigabilem, lunamq; plenam,
Inq; sidera omnia, quibus cælum coronatum est,
Pleiadasque Hyadasque, robur q; Orionis,
Vrsamque, quam & Plaustrum cognomine vocant,

Vulcanus Thetidem de ipsius aduentus causa interrogat. Thetis Vulcanum orat, vt Achilli fabricentur arma.

Vulcanus Achilli arma fabricat.

Clypeus Achillis.

Τῇς ἐν μὲν νόος ἐστὶ μετὰ φρεσίν, ἐν δὲ καὶ αὐδὴ
Καὶ σθένος, ἀθανάτων δὲ θεῶν ἄπο ἔργα ἴσασιν. 420
Αἳ μὲν ὕπαιθα ἄνακτος ἐποίπνυον· αὐτὰρ ὁ ἔρρων
Πλησίον, ἔνθα Θέτις περ, ἐπὶ θρόνου ἷζε φαεινοῦ,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τίπτε Θέτι τανύπεπλε ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ,
Αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔ τι θαμίζεις. 425
Αὔδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
Εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις κατὰ δάκρυ χέουσα·
Ἥφαιστ', ἦ ἄρα δή τις, ὅσαι θεαί εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
Τοσσάδ' ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀνέσχετο κήδεα λυγρὰ, 430
Ὅσσ' ἐμοὶ ἐκ πασέων Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν;
Ἐκ μέν μ' ἀλλάων ἁλιάων ἀνδρὶ δάμασσεν
Αἰακίδῃ Πηλῆϊ, καὶ ἔτλην ἀνέρος εὐνὴν
Πολλὰ μάλ' οὐκ ἐθέλουσα. ὃ μὲν δὴ γήραϊ λυγρῷ
Κεῖται ἐνὶ μεγάροις ἀρημένος, ἄλλα δέ μοι νῦν. 435
Υἱὸν ἐπεί μοι δῶκε γενέσθαί τε τραφέμεν τε,
Ἔξοχον ἡρώων· ὃ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος·
Τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα, φυτὸν ὣς γουνῷ ἀλωῆς,
Νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω,
Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις 440
Οἴκαδε νοστήσαντα, δόμον Πηλήϊον εἴσω.
Ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
Ἄχνυται, οὐδέ τί οἱ δύναμαι χραισμῆσαι ἰοῦσα.
Κούρην ἣν ἄρα οἱ γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
Τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων. 445
Ἤτοι ὃ τῆς ἀχέων φρένας ἔφθιεν· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Τρῶες ἐπὶ πρύμνῃσιν ἐείλεον, οὐδὲ θύραζε
Εἴων ἐξιέναι· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες
Ἀργείων, καὶ πολλὰ περικλυτὰ δῶρ' ὀνόμαζον.
Ἔνθ' αὐτὸς μὲν ἔπειτ' ἠναίνετο λοιγὸν ἀμῦναι· 450
Αὐτὰρ ὃ Πάτροκλον περὶ μὲν τὰ ἃ τεύχεα ἕσσε,
Πέμπε δέ μιν πόλεμον δέ, πολὺν δ' ἅμα λαὸν ὄπασσε.
Πᾶν δ' ἦμαρ μάρναντο περὶ Σκαιῇσι πύλῃσι.
Καί νύ κεν αὐτῆμαρ πόλιν ἔπραθον, εἰ μὴ Ἀπόλλων
Πολλὰ κακὰ ῥέξαντα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν 455
Ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκε.
Τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα
Υἱεῖ ἐμῷ ὠκυμόρῳ δόμεν ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν,
Καὶ καλὰς κνημῖδας ἐπισφυρίοις ἀραρυίας,
Καὶ θώρηχ'· ὃ γὰρ ἦν οἱ, ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος 460
Τρωσὶ δαμείς· ὃ δὲ κεῖται ἐπὶ χθονὶ θυμὸν ἀχεύων.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Αἲ γάρ μιν θανάτοιο δυσηχέος ὧδε δυναίμην
Νόσφιν ἀποκρύψαι, ὅτε μιν μόρος αἰνὸς ἱκάνοι, 465
Ὥς οἱ τεύχεα καλὰ παρέσσεται, οἷά τις αὖτε
Ἀνθρώπων πολέων θαυμάσσεται, ὅς κεν ἴδηται.
Ὣς εἰπὼν τὴν μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δ' ἐπὶ φύσας·
Τὰς δ' ἐς πῦρ ἔτρεψε, κέλευσέ τε ἐργάζεσθαι.
Φῦσαι δ' ἐν χοάνοισιν ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων, 470
Παντοίην εὔπρηστον ἀϋτμὴν ἐξανιεῖσαι,
Ἄλλοτε μὲν σπεύδοντι παρέμμεναι, ἄλλοτε δ' αὖτε,
Ὅππως Ἥφαιστός τ' ἐθέλοι, καὶ ἔργον ἄνοιτο.
Χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα, κασσίτερόν τε,
Καὶ χρυσὸν τιμῆντα καὶ ἄργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα 475
Θῆκεν ἐν ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα· γέντο δὲ χειρὶ
Ῥαιστῆρα κρατερήν, ἑτέρηφι δὲ γέντο πυράγρην.
Ποίει δὲ πρώτιστα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
Πάντοσε δαιδάλλων, περὶ δ' ἄντυγα βάλλε φαεινὴν,
Τρίπλακα μαρμαρέην, ἐκ δ' ἀργύρεον τελαμῶνα. 480
Πέντε δ' ἄρ' αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Ποίει δαίδαλα πολλὰ ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
Ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξ', ἐν δ' οὐρανόν, ἐν δὲ θάλασσαν,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, σελήνην τε πλήθουσαν,
Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται, 485
Πληϊάδας θ' Ὑάδας τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος,
Ἄρκτόν θ', ἣν καὶ Ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,

Ἥ τ'

[illegible]

Οἱ δ' ἴσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,

[illegible]

Quæ ibidem vertitur & Oriona observat:
Sola autem expers est undarum Oceani.
In eo duas fecit civitates varie-linguæ hominum (490)
Pulchras: in una quidem nuptiæque erant, conviviaque solemnia:
Sponsas autem ex thalamis, tedis subaccensis,
Ducebant per urbem: multusque hymenæus excitatus fuerat.
Iuvenes autem saltatores in orbem agebant se: utrique hos
Tibiæ citharæque sonum edebant: sed matronæ (495)
Stantes admirabantur in vestibulis singulæ.
Populi autem in concione erant frequentes. illic autem contentio
Orta erat. duo autem viri contendebant gratia mulctæ
Viri interfecti: alter quidem affirmabat omnia reddidisse,
Populo declarans: alter vero negabat quicquam accepisse, (500)
Ambo vero cupiebant apud arbitrum finem accipere.
Cives autem utrisque acclamabant, hinc-inde auxiliatores:
Præcones autem populum continebant. at seniores
Sedebant in politis lapidibus, sacro in circulo:
Sceptra vero præconum in manibus [illegible] (505)
His sceptris deinde incedebant, alternatimque sententiam ferebant.
Iacebant autem in medio duo auri talenta,
Hunc ad dandum qui inter hos sententiam rectissime diceret.
Alteram autem civitatem duo exercitus obsidebant populorum
Armis fulgentes. bifariam autem iis placebat consilium, (510)
Aut evertere, aut in duas partes omnia dividere,
Possessionem scilicet, quantam oppidum amœnum intus continet.
Hi vero nondum parebant, ad insidias autem clam armabantur.
Murumque coniugesque dilectæ, & infantes illi
Custodiebant supra stantes: interque viri quos habebat senectus. (515)
Hi vero ibant: dux erat autem ipsis Mars & Pallas Minerva,
Ambo aurei, aureas & vestes induti erant,
Pulchri & magni cum armis: sicut dii scilicet
Utrinque conspicui: populi autem humiliores erant.
Hi vero quando pervenerunt ubi ipsis commodum erat insidiari (520)
Apud fluvium, ubi potus erat omnibus armentis,
Ibi hi consederunt tecti splendenti ære.
His autem deinde procul duo speculatores sedebant populorum,
Observantes quando oves viderent & curvas incedentes boves.
Hi vero cito procedebant, duoque simul sequebantur pastores, (525)
Oblectantes se fistulis: insidias enim neutiquam præsenserant.
Illi quidem hæc providentes incurrerunt: moxque deinde
Cædebant undique boum armenta, & greges pulchros
Candidarum ovium: interficiebant autem insuper pastores.
Illi autem postquam audierunt multum strepitum apud boves, (530)
Conciones ante sedentes, confestim equos
Ascendentes celeres insecuti sunt, moxque pervenerunt:
Consistentes vero pugnabant pugnam fluvii apud ripas.
Feriebant autem se mutuum æratis hastis. [illegible] Fatum
Interque Contentio, interque Tumultus versabatur [illegible] (535)
Alium vivum detinens recens vulneratum, alium [illegible]
Alium interfectum per stragem trahebat pedibus.
Vestem autem gerebat circa humeros valde cruentam sanguine
Versabantur autem quasi vivi homines, & pugnabantque virorum:
Cadaveraque mutua trahebant interempta. (540)
In eo etiam ponebat novale molle pingue solum,
Latum, ter aratum: multi vero aratores in ipso
Iuga vertentes terram agitabant huc & illuc:
Hi autem quando verso solo venerunt ad finem arvi,
His tum in manibus poculum dulcis vini (545)
Dabat vir accedens: hi autem vertebant per sulcos,
Cupientes novalis profundi ad terminum pervenire:
Ipsum autem nigrescebat a tergo: aratoque simile erat,
Aureum quamvis esset: hoc autem ingens miraculum erat.
In eo etiam ponebat campum alta-segetis: ibi autem messores (550)
Metebant acutas falces in manibus habentes:
Manipuli autem alii quidem in sulcum densi cadebant in-terram:
Alios vero mergitum ligatores vinculis constringebant.
Tres autem mergitum-ligatores astabant: sed post
Pueri mergites-colligentes, in ulnis ferentes (555)
Festinanter porrigebant. Rex autem inter hos silentio

Sceptrum tenens stabat ad sulcum laetus corde.
Praecones autem procul sub quercu convivium praeparabant:
Bovem autem percutientes magnum, curabant: mulieres autem
Coenam operarijs, albas farinas multas miscebant.
In eo etiam ponebat uvis valde oneratam vineam
Pulchram, auream: nigri autem per eam racemi erant:
Stabat autem palis per totum argenteis:
Circum autem, caeruleam fossam, circa etiam sepem duxit
Ex stanno: una autem sola semita erat in ipsam,
Qua ibant bajuli, quando vindemiarent vineam.
Virgines autem & iuvenes innupti pueriliter sapientes
Textis in calathis portabant dulcem fructum:
Hos autem inter medios, puer cythara sonora
Suaviter citharizabat: chorda autem bene resonabat
Tenella voce: hi autem pulsantes terram simul
Cantuque sibiloque, pedibus tripudiantes sequebantur.
In eo etiam armentum fecit boum erecta capita habentium.
Ipsi autem boves auro facti erant, stannoque,
Mugitu autem ex stercore ruebant ad pascua,
Apud fluvium resonantem, valde rapidum, canneti abundantem.
Aurei autem pastores una ibant cum bobus
Quatuor: novem autem ipsos canes pedibus celeres sequebantur.
Horrendi vero leones duo inter primas boves
Taurum valde mugientem tenebant: hic autem alte mugiens
Trahebatur: hunc autem canes consequebantur & iuvenes:
Illi quidem discerpta bovis magni pelle,
Viscera & atrum sanguinem sorbebant: pastores vero
Frustra immittebant veloces canes incitantes:
Hi nempe mordere quidem abstinebant a leonibus:
Stantes autem valde prope latrabant & evitabant.
In eo etiam pascuum fecit inclytus Vulcanus
In amoena valle magnum ovium candidarum,
Stabulaque, tuguriaque, tecta atque ovilia.
In eo etiam choream varie finxit inclytus Vulcanus,
Ei similem qualem olim in Cnosso lata
Daedalus elaboravit pulchricomae Ariadnae.
Ibi quidem adolescentes, & virgines formosissimae
Tripudiabant, invicem in vola manus tenentes.
Harum autem hae quidem tenues vestes gerebant: illi vero tunicas
Induti erant bene textas, sensim splendentes tanquam oleo.
Et hae quidem pulchras coronas habebant: illi autem gladios
Gestabant aureos ab argenteis cingulis.
Hi autem quandoque in orbem cursitabant doctis pedibus
Agiliter admodum, sicut quando quis rotam aptatam manibus
Sedens figulus tentaverit si currat.
Quandoque autem rursus cursitabant per ordines dispositi inter se:
Plurima vero delectabilem choream circumstabat multitudo
Oblectantes sese: duo autem saltatores inter ipsos
Cantum incipientes versabant se per eos medios.
In eo etiam posuit fluminis magnum robur Oceani,
Ora in extrema scuti affabre facti.
At postquam fabricavit scutum magnum solidumque,
Fecit ei thoracem splendidiorem ignis fulgore,
Fecit etiam ei galeam fortem temporibus aptatam,
Pulchram, variegatamque: supraque auream cristam posuit.
Fecit etiam ei ocreas ex ductili stanno.
At postquam omnia arma elaboravit inclytus Vulcanus,
Coram matre Achillis posuit attollens.
Haec vero velut accipiter desiliit ab Olympo nivoso,
Arma splendentia a Vulcano afferens.

Σκῆπτρον ἔχων ἑστήκει ἐπ' ὄγμου γηθόσυνος κῆρ.
Κήρυκες δ' ἀπάνευθεν ὑπὸ δρυῒ δαῖτα πένοντο,
Βοῦν δ' ἱερεύσαντες μέγαν ἄμφεπον· αἳ δὲ γυναῖκες
Δεῖπνον ἐρίθοισιν λεύκ' ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον. 560
Ἐν δ' ἐτίθει σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωὴν,
Καλὴν χρυσείην· μέλανες δ' ἀνὰ βότρυες ἦσαν,
Ἑστήκει δὲ κάμαξι διαμπερὲς ἀργυρέῃσιν.
Ἀμφὶ δὲ κυανέην κάπετον, περὶ δ' ἕρκος ἔλασσε
Κασσιτέρου, μία δ' οἴη ἀταρπιτὸς ἦεν ἐπ' αὐτήν, 565
Τῇ νίσοντο φορῆες ὅτε τρυγόωεν ἀλωήν.
Παρθενικαὶ δὲ καὶ ἠΐθεοι ἀταλὰ φρονέοντες
Πλεκτοῖς ἐν ταλάροισι φέρον μελιηδέα καρπόν.
Τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι πάϊς φόρμιγγι λιγείῃ
Ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδε 570
Λεπταλέῃ φωνῇ· τοὶ δὲ ῥήσσοντες ἁμαρτῇ
Μολπῇ τ' ἰυγμῷ τε, ποσὶ σκαίροντες ἕποντο.
Ἐν δ' ἀγέλην ποίησε βοῶν ὀρθοκραιράων·
Αἳ δὲ βόες χρυσοῖο τετεύχατο κασσιτέρου τε,
Μυκηθμῷ δ' ἀπὸ κόπρου ἐπεσσεύοντο νομὸν δὲ 575
Πὰρ ποταμὸν κελάδοντα, παρὰ ῥοδανὸν δονακῆα.
Χρύσειοι δὲ νομῆες ἅμ' ἐστιχόωντο βόεσσι
Τέσσαρες, ἐννέα δέ σφι κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο·
Σμερδαλέω δὲ λέοντε δύ' ἐν πρώτῃσι βόεσσι
Ταῦρον ἐρύγμηλον ἐχέτην· ὁ δὲ μακρὰ μεμυκὼς 580
Ἕλκετο· τὸν δὲ κύνες μετεκίαθον ἠδ' αἰζηοί.
Τὼ μὲν ἀναρρήξαντε βοὸς μεγάλοιο βοείην,
Ἔγκατα καὶ μέλαν αἷμα λαφύσσετον· οἱ δὲ νομῆες
Αὔτως ἐνδίεσαν, ταχέας κύνας ὀτρύνοντες.
Οἱ δ' ἤτοι δακέειν μὲν ἀπετρωπῶντο λεόντων, 585
Ἱστάμενοι δὲ μάλ' ἐγγὺς ὑλάκτεον, ἔκ τ' ἀλέοντο.
Ἐν δὲ νομὸν ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Ἐν καλῇ βήσσῃ μέγαν οἰῶν ἀργεννάων,
Σταθμούς τε, κλισίας τε, κατηρεφέας ἰδὲ σηκούς.
Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις, 590
Τῷ ἴκελον οἷόν ποτ' ἐνὶ Κνωσῷ εὐρείῃ
Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ.
Ἔνθα μὲν ἠΐθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
Ὀρχεῦντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχοντες.
Τῶν δ' αἳ μὲν λεπτὰς ὀθόνας ἔχον, οἱ δὲ χιτῶνας 595
Εἵατ' ἐϋννήτους, ἦκα στίλβοντας ἐλαίῳ·
Καί ῥ' αἳ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μαχαίρας
Εἶχον χρυσείας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων.
Οἱ δ' ὁτὲ μὲν θρέξασκον ἐπισταμένοισι πόδεσσι
Ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃσιν 600
Ἑζόμενος κεραμεὺς πειρήσεται, αἴ κε θέῃσιν·
Ἄλλοτε δ' αὖ θρέξασκον ἐπὶ στίχας ἀλλήλοισι.
Πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιΐσταθ' ὅμιλος
Τερπόμενοι· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους. 605
Ἐν δ' ἐτίθει ποταμοῖο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο,
Ἄντυγα πὰρ πυμάτην σάκεος πύκα ποιητοῖο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
Τεῦξ' ἄρα οἱ θώρηκα φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς·
Τεῦξε δέ οἱ κόρυθα βριαρὴν κροτάφοις ἀραρυῖαν, 610
Καλὴν, δαιδαλέην, ἐπὶ δὲ χρύσεον λόφον ἧκε·
Τεῦξε δέ οἱ κνημῖδας ἑανοῦ κασσιτέροιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πάντ' ὅπλα κάμε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Μητρὸς Ἀχιλλῆος θῆκε προπάροιθεν ἀείρας·
Ἡ δ' ἴρηξ ὣς ἆλτο κατ' Οὐλύμπου νιφόεντος, 615
Τεύχεα μαρμαίροντα παρ' Ἡφαίστοιο φέρουσα.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἡ ταῦ ῥαψῳδία.

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
Ὄρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν.
Ἣ δ' ἐς νῆας ἵκανε θεοῦ πάρα δῶρα φέρουσα.
Εὗρε δὲ Πατρόκλῳ περικείμενον ὃν φίλον υἱὸν
Κλαίοντα λιγέως· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι 5
Μύρονθ'· ἣ δ' ἐν τοῖσι παρίστατο δῖα θεάων,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε.
Τέκνον ἐμὸν, τοῦτον μὲν ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ
Κεῖσθαι, ἐπεὶ δὴ πρῶτα θεῶν ἰότητι δαμάσθη·
Τύνη δ' Ἡφαίστοιο πάρα κλυτὰ τεύχεα δέξο, 10
Καλὰ μάλ', οἷ' οὔ πώ τις ἀνὴρ ὤμοισι φόρησεν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κατὰ τεύχε' ἔθηκε
Πρόσθεν Ἀχιλλῆος· τὰ δ' ἀνέβραχε δαίδαλα πάντα.
Μυρμιδόνας δ' ἄρα πάντας ἕλε τρόμος, οὐδέ τις ἔτλη
Ἄντην εἰσιδέειν, ἀλλ' ἔτρεσαν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς 15
Ὡς εἶδ', ὥς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος, ἐν δέ οἱ ὄσσε
Δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων ὡς εἰ σέλας ἐξεφάανθεν·
Τέρπετο δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ φρεσὶν ᾗσι τετάρπετο δαίδαλα λεύσσων,
Αὐτίκα μητέρα ἣν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. 20
Μῆτερ ἐμὴ, τὰ μὲν ὅπλα θεὸς πόρεν οἷ' ἐπιεικὲς
Ἔργ' ἔμεν ἀθανάτων, μηδὲ βροτὸν ἄνδρα τελέσσαι.
Νῦν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ θωρήξομαι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Δείδω μή μοι τόφρα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
Μυῖαι καδδῦσαι κατὰ χαλκοτύπους ὠτειλὰς 25
Εὐλὰς ἐγγείνωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρόν·
Ἐκ δ' αἰὼν πέφαται, κατὰ δὲ χρόα πάντα σαπήῃ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
Τέκνον, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Τῷ μὲν ἐγὼ πειρήσω ἀλαλκεῖν ἄγρια φῦλα 30
Μυίας, αἵ ῥά τε φῶτας ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.
Ἤν περ γὰρ κεῖταί γε τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν,
Αἰεὶ τῷ γ' ἔσται χρὼς ἔμπεδος, ἢ καὶ ἀρείων.
Ἀλλὰ σύ γ' εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς,
Μῆνιν ἀποειπὼν Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν, 35
Αἶψα μάλ' ἐς πόλεμον θωρήσσεο, δύσεο δ' ἀλκήν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, μένος πολυθαρσὲς ἐνῆκε·
Πατρόκλῳ δ' αὖτ' ἀμβροσίην καὶ νέκταρ ἐρυθρὸν
Στάξε κατὰ ῥινῶν, ἵνα οἱ χρὼς ἔμπεδος εἴη.
Αὐτὰρ ὁ βῆ παρὰ θῖνα θαλάσσης δῖος Ἀχιλλεὺς, 40
Σμερδαλέα ἰάχων, ὦρσεν δ' ἥρωας Ἀχαιούς.
Καί ῥ' οἵ περ τὸ πάρος γε νεῶν ἐν ἀγῶνι μένεσκον,
Οἵ τε κυβερνῆται, καὶ ἔχον οἰήϊα νηῶν,
Καὶ ταμίαι παρὰ νηυσὶν ἔσαν σίτοιο δοτῆρες·
Καὶ μὴν οἳ τότε γ' εἰς ἀγορὴν ἴσαν, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς 45
Ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
Τὼ δὲ δύω σκάζοντε βάτην Ἄρεος θεράποντε,
Τυδεΐδης τε μενεπτόλεμος, καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἔγχει ἐρειδομένω· ἔτι γὰρ ἔχον ἕλκεα λυγρά.
Κὰδ δὲ μετὰ πρώτῃ ἀγορῇ ἵζοντο κιόντες. 50
Αὐτὰρ ὁ δεύτατος ἦλθεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Ἕλκος ἔχων· καὶ γὰρ τὸν ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Οὖτα Κόων Ἀντηνορίδης χαλκήρεϊ δουρί.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἀολλίσθησαν Ἀχαιοὶ,
Τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς. 55
Ἀτρεΐδη, ἦ ἄρ τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον
Ἔπλετο, σοὶ καὶ ἐμοὶ, ὅ τε νῶΐ περ ἀχνυμένω κῆρ
Θυμοβόρῳ ἔριδι μενεήναμεν εἵνεκα κούρης;
Τὴν ὄφελ' ἐν νήεσσι κατακτάμεν Ἄρτεμις ἰῷ
Ἤματι τῷ ὅτ' ἐγὼν ἑλόμην Λυρνησσὸν ὀλέσσας· 60
Τώ κ' οὐ τόσσοι Ἀχαιοὶ ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας,

ILIADIS HOMERI XIX. COMPOSITIO.

Aurora quidem crocea ab Oceani fluctibus
Oriebatur, ut immortalibus lucem ferret & mortalibus.
Illa vero ad naues peruenit à deo dona ferens:
Inuenit autem Patroclo circumiacente o suum charum filium,
Flentem acriter: multi autem circa ipsum socij
Lugebant: hæc verò inter hos astitit nobilis dea,
Inque eius hæsit manu, verbumque dixit & elocuta est.
Fili mi, hunc quidem sinamus dolentes quamuis
Iacere, postquam primum Deorum voluntate interfectus est:
Tu vero à Vulcano inclyta arma accipe
Pulchra admodum, qualia nondum quispiam vir humeris gestauit.
Sic loquuta Dea, arma deposuit
Ante Achillem: hæc vero insonuerunt artificiosa omnia.
Myrmidonas vero omnes cepit tremor, neque quis sustinuit
Contra aspicere, sed timuerunt: at Achilles
Ut vidit, statim ipsum magis subijt ira, inque eius oculis
Terribiliter sub palpebris tanquam iubar apparebant.
Oblectabatur autem in manibus tenens dei splendida dona,
At postquam mentibus suis delectatus est arma pulchra aspiciens,
Continuo matrem suam verbis velocibus allocutus est:
Mater mea, hæc quidem arma deus dedit, qualia par est
Opera esse immortalium, neque mortalem virum perfecisse.
Nunc certè quidem ego armabor: sed valdè grauiter
Timeo, ne mihi interea Menœtij fortem filium
Muscæ ingressæ in impressa ære vulnera,
Vermes generent, deturpentque cadauer
(Vita autem interfecta est) inque corpore toto putrescat.
Hunc autem excepit deinde dea Thetis argentipes,
Fili, non tibi hæc mentibus tuis sint curæ.
Ab hoc quidem ego conabor arcere improba examina
Muscas, quæ viros bello necatos comedunt.
Etsi enim iaceret solidum per annum,
Semper huic erit corpus integrum, vel etiam melius.
Sed tu in concionem vocans heroas Achiuos,
Iram renuncians Agamemnoni pastori populorum,
Continuo valde ad bellum armeris, induequae fortitudinem.
Sic fata robur audax immisit:
Patroclo autem rursus ambrosiam & nectar rubrum
Instillauit in nares, ut ei corpus integrum esset.
Sed hic iuit ad littus maris nobilis Achilles,
Horrendè vociferans: excitauit autem heroas Achiuos,
Et quicunque antea nauium in cœtu manebant,
Quique gubernatores, & qui tenebant clauos nauium,
Et quæstores apud naues erant cibi distributores.
Et quidem hi tunc in concionem ibant, eo quod Achilles
Apparuisset: diu enim à pugna cessauerat molesta.
At duo claudicantes ibant Martis famuli,
Tydidesque bellicosus, & nobilis Vlysses,
Hastæ innixi (adhuc enim habebant vulnera grauia)
Inque prima concione sederunt profectò.
Sed hic vltimus venit Rex virorum Agamemnon,
Vulnus habens: etenim hunc in forti pugna
Vulnerauerat Coon Antenorides ærea lancea.
Verum postquam omnes congregati sunt Achiui,
Inter hos consurgens locutus est pedibus celer Achilles:
Atrida, an verò hoc ambobus vtilius
Fuit tibi & mihi, quando nos dolentes corde
Animum consumente lite irati fuimus gratiâ puellæ?
Quam vtinam in nauibus occidisset Diana iaculo,
Die illo quum ego cepi eam, Lyrnessum populatus:
Ideo non tot Achiui mordicus arripuissent immensam terram

Thetis Vulcania arma affert Achilli.

Achilles metuit, ne Patrocli corpus putrescat.

Achilles concionem conuocat.

Achillis parratio.

Hostium sub manibus, me irato:
Hectori quidem & Troianis hoc utilius fuit: sed Achiuos
Diu meae & tuae contentionis memores fore puto.
Sed ea quidem ante facta sinamus, dolentes quamuis
Animum in pectoribus dilectum subigentes necessitate:
Nunc quidem profecto ego depono iram, neque me oportet
Indesinenter semper irasci: sed age ocyus
Impelle ad bellum comatos Achiuos,
Ut adhuc quoque Troianos tentem obuiam profectus,
Si velint apud naues pernoctare: sed aliquem puto
Libenter ipsorum genu flexurum esse, qui effugerit
Hostili ex bello ab hasta nostra.
Sic dixit: laetati autem sunt bene-ocreati Achiui,
Iracundia renunciante magnanimo Pelide.
Inter hos a. etiam deinde locutus est rex virorum Agamemnon
Illinc à solio, neque inter medios surgens:
O dilecti heroes Danai, ministri Martis,
Stantem quidem bene tum est audire, neque conuenit
Impedire: difficile enim, peritum licet existentem.
Virorum autem in multa turba quomodo quis audiret
Vel diceret? impeditur a. sonorus licet existens concionator.
Pelidae quidem ego indicabo: sed vos caeteri
Aduertite animum Argiui, sermonemque bene cognoscite.
Saepe iam mihi hunc Achiui sermonem dixerunt, (quefque.
Et me obiurgarunt: ego autem non author sum,
Sed Iupiter, & fatum, & in-tenebris-agens Furia:
Qui mihi in concione mentibus iniecerunt saeuam noxam
Die illo, quando Achillem praemio ipse priuabam.
Sed quid facerem? Dea omnia perficit
Veneranda Iouis filia Ate, quae omnes offendit,
Perniciosa: huius quidem molles pedes, non enim ad terram
Appropinquat: sed haec per virorum capita incedit,
Laedens homines: itaque alterum quidem irretiuit.
Etenim iam olim Iouem laesit, quem praestantissimum
Hominum & deorum dicunt esse: sed sane etiam hunc
Iuno foemina existens, dolis decepit
Die illo, quando erat vim Herculeam
Alcmena paritura bene munitis in Thebis.
Certe hic iactabundus locutus est inter omnes deos,
Audite me omnesque dii, omnesque deae,
Ut dicam quae me animus in pectoribus hortatur.
Hodie virum in lucem parturientibus-dolorem-afferens Lucina
Edet, qui omnibus vicinis imperabit,
Eorum hominum ex genere, qui sanguine ex meo sunt.
Hunc v. dolum-meditans allocuta est veneranda Iuno:
Mentieris, neque rursus finem sermoni impones.
Eia nunc mihi iura Olympie firmum iusiurandum,
Sane quidem hunc omnibus vicinis imperaturum,
Quisquis die hoc ceciderit intra pedes mulieris
Virorum, qui tui ex sanguine sunt generis.
Sic dixit, Iupiter autem nequaquam astutiam intellexit,
Sed iurauit magnum iuramentum, postea v. multum laesus est.
Iuno autem delapsa liquit summitatem Olympi.
Statim autem peruenit Argos Achaicum, ubi utique norat
Praeclaram uxorem Stheneli Perseidae:
Haec a. gestabat vero charum filium: hic que septimus erat
Eduxitque in lucem, licet immaturum existentem: (mensis,
Alcmenae a. cohibuit partum, repressitque dolores-partus:
Ipsa v. renunciatura [illegible] Iouem Saturnium allocuta est:
Iupiter pater lucidum-fulmen habens, verbum aliquod tibi
in mente ponam:
Iam vir natus est nobilis, qui Argiuis imperabit
Eurystheus Stheneli filius Perseidae
Tuum genus: non est indecens imperare Argiuis.
Sic dixit: hunc v. dolor acutus in mente verberauit profunda.
Illicò a. corripuit Aten capite nitentibus capillis-ornato,
Iratus animo suo, & iurauit firmum iuramentum,
Nunquam in Olympumque & caelum stellatum
Redituram Aten, quae omnes infortunio-afficit.
Sic fatus, iecit à caelo stellato

[Margin: γρ. φαί.]
[Margin: Agamemnonis oratio de Noxa dea.]
[Margin: γρ. δή νύ ποτε Ζεὺς ἄσατο.]

Δυσμενέων ὑπὸ χερσὶν ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Ἕκτορι μὲν καὶ Τρωσὶ τὸ κέρδιον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Δηρὸν ἐμῆς καὶ σῆς ἔριδος μνήσεσθαι ὀΐω.
Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ, 65
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
Νῦν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδέ τί με χρὴ
Ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον
Ὄτρυνον πόλεμον δὲ καρηκομόωντας Ἀχαιούς,
Ὄφρ' ἔτι καὶ Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθών, 70
Αἴ κ' ἐθέλωσ' ἐπὶ νηυσὶν ἰαύειν· ἀλλά τιν' οἴω
Ἀσπασίως αὐτῶν γόνυ κάμψειν, ὅς κε φύγῃσι
Δηΐου ἐκ πολέμοιο ὑπ' ἔγχεος ἡμετέροιο.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐχάρησαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλείωνος. 75
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Αὐτόθεν ἐξ ἕδρης, οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστάς·
Ὦ φίλοι ἥρωες Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος,
Ἑσταότος μὲν καλὸν ἀκουέμεν, οὐδὲ ἔοικεν
Ὑββάλλειν· χαλεπὸν γὰρ ἐπισταμένῳ περ ἐόντι. 80
Ἀνδρῶν δ' ἐν πολλῷ ὁμάδῳ πῶς κέν τις ἀκούσαι,
Ἢ εἴποι; βλάβεται δὲ λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής.
Πηλείδῃ μὲν ἐγὼν ἐνδείξομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Σύνθεσθ' Ἀργεῖοι, μῦθόν τ' εὖ γνῶτε ἕκαστος.
Πολλάκι δή μοι τοῦτον Ἀχαιοὶ μῦθον ἔειπον, 85
Καί τέ με νεικείεσκον· ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι,
Ἀλλὰ Ζεὺς καὶ μοῖρα καὶ ἠεροφοῖτις Ἐριννύς,
Οἵ τέ μοι εἰν ἀγορῇ φρεσὶν ἔμβαλον ἄγριον ἄτην,
Ἤματι τῷ ὅτ' Ἀχιλλῆος γέρας αὐτὸς ἀπηύρων.
Ἀλλὰ τί κεν ῥέξαιμι; θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ. 90
Πρέσβα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται,
Οὐλομένη· τῆς μέν θ' ἁπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὔδει
Πίλναται, ἀλλ' ἄρα ἥ γε κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει,
Βλάπτουσ' ἀνθρώπους· κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησε.
Καὶ γὰρ δή ποτε Ζῆν' ἄσατο, τόν περ ἄριστον 95
Ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν φασ' ἔμμεναι· ἀλλ' ἄρα καὶ τὸν
Ἥρη θῆλυς ἐοῦσα δολοφροσύνῃς ἀπάτησεν,
Ἤματι τῷ ὅτ' ἔμελλε βίην Ἡρακληείην
Ἀλκμήνη τέξεσθαι ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.
Ἤτοι ὅγ' εὐχόμενος μετέφη πάντεσσι θεοῖσι, 100
Κέκλυτέ μευ πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγει.
Σήμερον ἄνδρα φόωσδε μογοστόκος Εἰλείθυια
Ἐκφανεῖ, ὃς πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξει,
Τῶν ἀνδρῶν γενεῆς, οἵ θ' αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσί. 105
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη,
Ψευστήσεις, οὐδ' αὖτε τέλος μύθῳ ἐπιθήσεις.
Εἰ δ' ἄγε νῦν μοι ὄμοσσον Ὀλύμπιε καρτερὸν ὅρκον,
Ἦ μὲν τὸν πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξειν,
Ὅς κεν ἐπ' ἤματι τῷδε πέσῃ μετὰ ποσσὶ γυναικὸς 110
Τῶν ἀνδρῶν, οἳ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης.
Ὣς ἔφατο, Ζεὺς δ' οὔτι δολοφροσύνην ἐνόησεν,
Ἀλλ' ὄμοσεν μέγαν ὅρκον, ἔπειτα δὲ πολλὸν ἀάσθη.
Ἥρη δ' ἀΐξασα λίπεν ῥίον Οὐλύμποιο,
Καρπαλίμως δ' ἵκετ' Ἄργος Ἀχαιϊκόν, ἔνθ' ἄρα ᾔδη 115
Ἰφθίμην ἄλοχον Σθενέλου Περσηϊάδαο.
Ἡ δ' ἐκύει φίλον υἱόν, ὁ δ' ἕβδομος ἑστήκει μείς.
Ἐκ δ' ἄγαγε πρὸ φόωσδε, καὶ ἠλιτόμηνον ἐόντα·
Ἀλκμήνης δ' ἀπέπαυσε τόκον, σχέθε δ' Εἰλειθυίας.
Αὐτὴ δ' ἀγγέλλουσα Δία Κρονίωνα προσηύδα, 120
Ζεῦ πάτερ ἀργικέραυνε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω.
Ἤδη ἀνὴρ γέγον' ἐσθλός, ὃς Ἀργείοισιν ἀνάξει,
Εὐρυσθεύς, Σθενέλοιο πάϊς Περσηϊάδαο,
Σὸν γένος· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀνασσέμεν Ἀργείοισιν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχος ὀξὺ κατὰ φρένα τύψε βαθεῖαν. 125
Αὐτίκα δ' εἷλ' Ἄτην κεφαλῆς λιπαροπλοκάμοιο,
Χωόμενος φρεσὶν ᾗσι, καὶ ὤμοσε καρτερὸν ὅρκον,
Μήποτ' ἐς Οὔλυμπόν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
Αὖτις ἐλεύσεσθαι Ἄτην, ἣ πάντας ἀᾶται.
Ὣς εἰπών, ἔρριψεν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος, 130

Χειρὶ

[illegible]

Manu versans: mox autem peruenit ad opera hominum.
Ob hanc semper ingemiscebat, quando suum charum filium
Opus indignum facientem sub Eurysthei laboribus videret.
Sic & ego, quando rursus magnus bellicosus Hector
Argiuos perdebat ad puppes nauium,
Non poteram obliuisci noxæ qua semel læsus fueram.
At postquam offendi, & mihi mentem abstulit Iupiter,
Iterum volo placare, daréque infinita dona:
Sed concita te ad bellum, & cæteras incita copias:
Dona autem ego ipse omnia præbebo quæcunque tibi aduenient
Heri venit in tentoriis promisit diuinus Vlysses.
Si autem vis, expecta festinans quamuis ad bellum:
Dona autem tibi ministri mea ex naue accipientes
Ferent, vt intueamini quòd tibi animum placantia dabo:
Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles.
Atride illustrissime rex virorum Agamemnon,
Dona quidem si vis præbere, vt æquum est,
Vel retinere, est in te: nunc verò recordemur dimicationis
Statim valde non enim oportet subterfugere hic existentes,
Neque morari: adhuc enim magnum opus infectum,
Vt iterum quis rursus Achillem inter primos videat
Hasta ærea Troianorum perdentem phalanges:
Si verò aliquis vestrûm memor cum viro pugnet.
Hunc autem excipiens allocutus est abundans-consiliis Vlysses:
Non sic, strenuus quamuis existens, ô deo-par Achilles
Ieiunos impelle ad Ilium filios Achiuorum
Contra Troianos pugnatores: quia non exiguo tempore erit
Conflictus, quam semel congressæ fuerint phalanges
Virorum, in ambos Deus inspirauerit robur vtrisque.
Sed vesci iube velocibus in nauibus Achiuos
Pane & vino: hic enim robur est & fortitudo.
Neque enim vir toto die vsque ad solem occidentem
Expers cibi poterit contra pugnare.
Etiamsi enim animo promptus sit ad pugnandum,
Tamen latenter membra grauantur, & occupant
Sitisque & fames: læduntur; genua euntis.
Quisquis autem vir vino saturatus & cibo,
Cum *viris hostibus tota die pugnat,*
Audens ei animus in præcordiis, neque quicquam membra
Prius defatigantur, quam omnes recedant a bello.
Sed age populum quidem dimitte: & tentaculum iube
Instrui: dona autem rex virorum Agamemnon
Ferat in mediam concionem, vt omnes Achiui
Oculis videant: tu verò in præcordiis propriis lætaris,
Iuret autem tibi iusiurandum inter Argiuos surgens,
Nunquam huius cubile ascendisse & rem habuisse,
Quatenus mos est, rex, & virorum & mulierum:
Atque tibi ipsi animus in præcordiis mansuetus sit,
Ac deinde te conuiuio in tentoriis oblectet
Opiparo, vt ne quid iuris mutilum habeas.
Atride, tu verò deinde æquior & in alium
Eris: non quidem enim quicquam vituperabile est, regem
Virum priuatum placare, quando quis prior iniuriâ fecerit.
Hunc autem rursus allocutus est Rex virorum Agamemnon:
Gaudeo tuum, Laertiade, verbum audiens.
Conuenienter enim omnia persecutus es & enumerasti:
Hæc sane ego volo iurare, suadet enim mihi animus:
Neque peierabo apud deum, sed Achilles
Maneat hic interea, cupidus licet sit belli:
Manete etiam alii omnes congregati, dum dona
Ex tentoriis veniant, & fœdera rata feriamus.
Tibi vero ipsi hoc ego præcipio & iubeo,
Delectis iuuenibus præstantissimus omnium Achiuorum,
Dona mea a naue afferre, quæcunque Achilli
Heri promisimus daturos esse, adducerêque mulieres.
Talthybius autem mihi ocius per castra lata Achiuorum
Aprum præparet mactandum Iouique Solique.
Hunc autem excipiens allocutus est pedibus velox Achilles:
Atride illustrissime rex virorum Agamemnon,

Marginal notes: Achilles ad Agamemnonis responsio. — Vlysses suadet, vt ante prælium cibum capiant milites.

Ἀνστὰς Ἀργείοισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα,
Ζεῦ πάτερ, ἦ μεγάλας ἄτας ἄνδρεσσι διδοῖσθα· 270
Οὐκ ἂν δή ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
Ἀτρείδης ὤρινε διαμπερὲς, οὐδέ κε κούρην
Ἦγεν ἐμεῦ ἀέκοντος, ἀμήχανος· ἀλλά ποθι Ζεὺς
Ἤθελ' Ἀχαιοῖσιν θάνατον πολέεσσι γενέσθαι.
Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα. 275
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος·
Δῶρα δὲ Μυρμιδόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο,
Βὰν δ' ἐπὶ νῆα φέροντες Ἀχιλλῆος θείοιο.
Καὶ τὰ μὲν ἐν κλισίῃσι θέσαν, κάθισαν δὲ γυναῖκας· 280
Ἵππους δ' εἰς ἀγέλην ἔλασαν θεράποντες ἀγαυοί.
Βρισηῒς δ' ἄρ' ἔπειτ' ἰκέλη χρυσῇ Ἀφροδίτῃ
Ὡς ἴδε Πάτροκλον δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀμφ' αὐτῷ χυμένη, λίγ' ἐκώκυε, χερσὶ δ' ἄμυσσε
Στήθεά τ' ἠδ' ἁπαλὴν δειρὴν, ἰδὲ καλὰ πρόσωπα· 285
Εἶπε δ' ἄρα κλαίουσα γυνὴ ἐϊκυῖα θεῇσι,
Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ,
Ζωὸν μέν σε ἔλειπον ἐγὼ κλισίηθεν ἰοῦσα,
Νῦν* δέ σε τεθνειῶτα κιχάνομαι ὄρχαμε λαῶν,
Ἂψ ἀνιοῦσ'· ὥς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί. 290
Ἄνδρα μὲν ᾧ ἔδοσάν με πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Εἶδον πρὸ πτόλιος δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Τρεῖς τε κασιγνήτους, τούς μοι μία γείνατο μήτηρ,
Κηδείους, οἳ πάντες ὀλέθριον ἦμαρ ἐπέσπον·
Οὐδέ με,* οὐδέ μ' ἔασκες, ὅτ' ἄνδρ' ἐμὸν ὠκὺς Ἀχιλλεὺς 295
Ἔκτεινεν, πέρσεν δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος,
Κλαίειν,* ἀλλά μ' ἔφασκες Ἀχιλλῆος θείοιο
Κουριδίην ἄλοχον θήσειν, ἄξειν τ' ἐνὶ νηυσὶν
Ἐς Φθίην, δαίσειν δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσι·
Τῷ σ' ἄμοτον κλαίω τεθνηότα, μείλιχον αἰεί. 300
Ὣς ἔφατ' κλαίουσ', ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες,
Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη.
Αὐτὸν δ' ἀμφὶ γέροντες Ἀχαιῶν ἠγερέθοντο
Λισσόμενοι δειπνῆσαι· ὁ δ' ἠρνεῖτο στεναχίζων,
Λίσσομαι, εἴ τις ἔμοιγε φίλων ἐπιπείθεθ' ἑταίρων, 305
Μή με πρὶν σίτοιο κελεύετε μηδὲ ποτῆτος
Ἄσασθαι φίλον ἦτορ, ἐπεί μ' ἄχος αἰνὸν ἱκάνει·
Δύντα δ' ἐς ἠέλιον μενέω, καὶ τλήσομαι ἔμπης.
Ὣς εἰπὼν, ἄλλους μὲν ἀπεσκέδασεν βασιλῆας·
Δοιὼ δ' Ἀτρείδα μενέτην, καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς, 310
Νέστωρ, Ἰδομενεύς τε, γέρων θ' ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
Τέρποντες πυκινῶς ἀκαχήμενον· οὐδέ τι θυμῷ
Τέρπετο πρὶν πολέμου στόμα δύμεναι αἱματόεντος.
Μνησάμενος δ' ἁδινῶς ἀνενείκατο φώνησέν τε,
Ἦ ῥά νύ μοί ποτε καὶ σὺ δυσάμμορε φίλταθ' ἑταίρων, 315
Αὐτὸς ἐνὶ κλισίῃ λαρὸν παρὰ δεῖπνον ἔθηκας
Αἶψα καὶ ὀτραλέως, ὁπότε σπερχοίατ' Ἀχαιοὶ
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν ἄρηα·
Νῦν δὲ σὺ μὲν κεῖσαι δεδαϊγμένος, αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Ἄκμηνον πόσιος καὶ ἐδητύος ἔνδον ἐόντων, 320
Σῇ ποθῇ· οὐ μὲν γάρ τι κακώτερον ἄλλο πάθοιμι,
Οὐδ' εἴ κεν τοῦ πατρὸς ἀποφθιμένοιο πυθοίμην,
Ὅς που νῦν Φθίηφι τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβει
Χήτεϊ τοιοῦδ' υἷος· ὁ δ' ἀλλοδαπῷ ἐνὶ δήμῳ
Εἵνεκα ῥιγεδανῆς Ἑλένης Τρωσὶν πολεμίζω· 325
Ἠὲ τὸν ὃς Σκύρῳ μοι ἔνι τρέφεται φίλος υἱὸς,
Εἴ που ἔτι ζώει γε Νεοπτόλεμος θεοειδής.
Πρὶν μὲν γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
Οἶον ἐμὲ φθίσεσθαι ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ, σὲ δέ τε Φθίηνδε νέεσθαι, 330
Ὡς ἄν μοι τὸν παῖδα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ
Σκυρόθεν ἐξαγάγοις, καί οἱ δείξειας ἕκαστα,
Κτῆσιν ἐμὴν, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ἤδη γὰρ Πηλῆά γ' ὀΐομαι ἢ κατὰ πάμπαν
Τεθνάμεν, ἤ που τυτθὸν ἔτι ζώοντ' ἀκάχησθαι, 335
Γήραΐ τε στυγερῷ, καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενον αἰεὶ
Λυγρὴν ἀγγελίην, ὅτ' ἀποφθιμένοιο πύθηται.

Assurgens inter Argiuos bellicosos locutus est:
Iupiter pater, certe magna damna viris das.
Non sane vnquam animum in pectoribus meis
Atrides mouisset prorsus, neque puellam
Abduxisset me inuito: mala-struens, sed nimirum Iupiter
Voluit Achiuis mortem multis contingere.
Nunc autem ite ad tentaculum, vt committamus prælium.
Sic dixit, soluit autem concionem celerem (cito)
Hi quidem dispergebantur suam ad nauem singuli:
Dona verò Myrmidones magnanimi curabant:
Ieruntque ad nauem ferentes Achillis diuini,
Eaque in tentoriis posuerunt, ac sedere-fecerunt mulieres,
Equosque ad armentum egerunt famuli clari.
Briseis autem deinde similis aureæ Veneri,
Vt vidit Patroclum sauciatum acuto ferro,
Circa ipsum effusa stridule lamentabatur: manibus laniabat
Pectoraque & tenerum collum & pulchram faciem:
Dixit autem flens puella similis deabus.
Patrocle, mihi miseræ plurimum grate animo,
Viuum quidem te reliqui ego ex tentorio discedens:
Nunc autem te mortuum inuenio princeps populorum,
Iterum rediens: vt me excipit malum ex malo semper.
Virum quidem cui collocarant me pater & veneranda mater,
Vidi ante ciuitatem confossum acuto ære,
Tresque fratres, quos mihi eadem peperit mater,
Amabiles, qui omnes exitialem diem assecuti sunt.
Minime quidem me sinebas, quando virum meum velox Achilles
Interfecit, euertitque ciuitatem diuini Mynetis
Flere: sed me dicebas Achillis diuini
Iuuenilem vxorem te facturum esse, abducturumque in nauib.
In Phthiam, instructurumque epulas nuptiales inter Myr.
Ideo te insatiabiliter fleo mortuum, iucundum semper.
Sic dixit flens: ingemiscebántque puellæ
Patrocli prætextu: suas autem miserias singulæ deflebant.
Ipsum verò circum senes Achiuorum congregabantur,
Precantes, vt tentaculum sumeret: hic autem negabat suspirans,
Obsecro, si quis mihi charorum paret sociorum,
Non me antè cibo iubete, neque potu
Satiare dilectum cor: quoniam me dolor grauis inuadit.
Ad occidentem vsque solem permanebo & patiar tamen.
Sic fatus, alios quidem dimisit reges:
Duo autem Atridæ remanserunt, & nobilis Vlysses,
Nestor, Idomeneusque, senéxque eques Phœnix,
Oblectantes assiduè tristem: neque quicquam animo
Recreabatur, antequam belli aciem subiret sanguinolenti.
Recordatus autem grauiter edidit gemitus, exclamauitque:
Certe mihi olim & tu infelix charissime sodalium,
Ipse in tentorio suaue prandium apposuisti
Properè & diligenter, quando festinarent Achiui
Troianis equorum domitoribus inferre lacrymabile bellum:
Nunc autem tu quidem iaces confossus, sed meum cor
Expers potus & cibi intus existentium,
Tui desiderio: non enim aliquid peius aliud pati possem,
Non si vel patrem interfectum audirem,
Qui forte nunc in Phthia teneram lacrymam destillat
Priuatione talis filii: hic autem ego externo in populo
Gratia odiosæ Helenæ aduersus Troianos bellum-gero:
Vel hunc, qui in Scyro mihi educatur dilectus filius,
Si forsan adhuc viuit quidem Neoptolemus deo-similis.
Antea quidem enim mihi animus in pectoribus sperabat
Solum me moriturum esse longe ab Argo apto equis
Hic in Troia: te autem ad Phthiam rediturum esse,
Vt mihi filium veloci cum naui nigra
E Scyro educeres, & ei ostenderes singula,
Possessionem meam, seruósque, & altum-tectum habentem
magnam domum.
Nunc enim Peleum puto vel omnino
Interiisse, vel paululum adhuc viuentem affligi
Senióque molesto, & meum expectantem semper
Triste nuncium, quando extinctum audiat.

Brisei. Patroclum luget.
χ. δεῖ σε.
χ. δεῖλ' μ'.
χ. δαὶ μ'.
Achilles Patroclū pertinaciter luget.
ἢ ἀγγελίη μ..
χ. ποθὴν

Sic dixit flens: post autem ingemuerunt senes,
Reminiscentes quæ quisque in ædibus reliquerat.
Lugentes vero hos videns miseratus est Saturnius:
Confestim autem Mineruam verbis velocibus allocutus est:
Filia mea, iam omnino deseris virum fortem.
An tibi non amplius in mentibus cura est Achilles?
Ille quidem ante naues erectas-antennas habentes
Sedet lugens socium dilectum: alij autem
Abeunt ad cœnam: is vero ieiunus & impastus est.
Sed vade ei nectar & ambrosiam amabilem
Instilla in pectoribus, ut ne ipsum fames occupet.
Sic dicens, impulit antea per se promptam Mineruam.
Hæc autem harpæ similis extensas-pennas habenti, argutæ vocis,
E cœlo desiliit per æthera. sed Achiui
Continuo armabantur per castra: hæc autem Achilli
Nectare in pectoribus & ambrosiam desiderabilem
Instillauit, ut ne ipsum fames iniucunda in genibus occupet.
Ipsa autem ad patris præpotentis solidam domum
Rediit: hi autem longe a nauibus fundebantur velocibus.
Sicut autem quando densæ niues ex aere volant
Frigidæ, propter impetum sudi-sici Boreæ:
Sic tunc densæ cassides claræ splendentes
E nauibus ferebantur, & scuta umbilicata,
Thoracésque solidi, & fraxineæ lanceæ:
Splendor autem ad cœlum ibat: ridebat autem omnis circum terra
Propter æris splendorem sub autem strepitus excitabatur pedib.
Virorum in autem mediis armabatur diuus Achilles:
Huius & dentium quidem stridor erat: at ei oculi
Ardebant velut ignis flamma: eiúsque cor
Inuasit dolor intolerabilis. is itaque Troianis iratus,
Induit dona Dei, quæ ei Vulcanus elaborauit faciens.
Ocreas quidem primum circum tibias posuit,
Pulchras, argenteis fibulis aptatas:
Secundò rursus thoracem circa pectora induit:
Circum vero humeros posuit ensem argenteis clauis-distinctū,
Æreum: at deinde clypeum magnum firmumq;
Cepit: huius autem procul splendor fiebat ut lunæ.
Ut autem quando ex ponto fulgor nautis appareat
Ardentis ignis: ille autem ardet altè in montibus
Stabulo in solitario: hos autem non volentes procellæ
Pontum in piscosum ab amicis procul deferunt:
Sic ab Achillis scuto splendor in æthere ibat
Pulchro, affabre facto, cassidem verò tollens,
Capiti imposuit grauem: hæc autem ut stella lucebat
Cristata galea: circùm autem mouebantur crines
Aurei, quos Vulcanus posuerat cristam circum frequentes:
Tentabat autem seipsum in armis nobilis Achilles,
An ei apta essent & congruerent clara dona.
Ei vero tanquā alæ erant, attollebantq; pastorem populorum.
Ex autem armamentario patriam extraxit hastam
Grauē, magnam, firmā, quam quidem non poterat alius Achiuorū
Tractare, sed ipsam solus sciebat vibrare Achilles,
Peliadem hastam, quam patri charo inciderat Chiron
Pelij ex vertice, cædem esse heroibus.
Equos autem Automedonq; & Alcimus curantes
Iungebant: pulchrasq; antilenas induerunt: in autem frena
Faucibus iecerunt & habenas extenderunt retro
Compactum ad currum: hic verò scuticam lucidam
Manu prehendens habilem, in equos insiliit
Automedon: retrò verò armatus inscendit Achilles,
Armis totus fulgens tanquam lucidus sol:
Terribiliter autem equis imperitabat patris sui,
Xanthéq; & Balie, inclyti pulli Podarges,
Aliter iam considerate ut seruetis aurigam
Retrò Danaorum ad turbam, ubi satiati fuerimus bello:
Neque ut Patroclum relinquatis illic mortuum.
Hunc autem à iugo allocutus est pedibus celer equus
Xanthus: statim vero nutauit capite: omnisque iuba
Circulo-colli excidens iuxta iugum, ad terram perue-
nit.

Iupiter Mineruā mittit ad Achillem refocillandum.

Achilles armatur.

Ὣς ἔφατο κλαίων, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γέροντες,
Μνησάμενοι τὰ ἕκαστος ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπον·
Μυρομένους δ' ἄρα τούς γε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων, 340
Αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνον ἐμὸν δὴ πάμπαν ἀποίχεαι ἀνδρὸς * ἑῆος.
Ἦ νύ τοι οὐκέτι πάγχυ μετὰ φρεσὶ μέμβλετ' Ἀχιλλεύς;
Κεῖνος ὅγε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,
Ἧσται ὀδυρόμενος ἕταρον φίλον· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι 345
Οἴχονται μετὰ δεῖπνον, ὁ δ' ἄκμηνος καὶ ἄπαστος.
Ἀλλ' ἴθι οἱ νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
Στάξον ἐνὶ στήθεσσ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἵκηται.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Ἡ δ' ἅρπῃ ἐϊκυῖα τανυπτέρυγι λιγυφώνῳ, 350
Οὐρανοῦ ἐκ κατέπαλτο δι' αἰθέρος. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Αὐτίκα θωρήσσοντο κατὰ στρατόν· ἡ δ' Ἀχιλῆϊ
Νέκταρ ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
Στάξ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἀτερπὴς γούναθ' ἵκοιτο.
Αὐτὴ δὲ πρὸς πατρὸς ἐρισθενέος πυκινὸν δῶ 355
Ὤχετο· τοὶ δ' ἀπάνευθε νεῶν ἐχέοντο θοάων.
Ὡς δ' ὅτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται
Ψυχραὶ* ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο·
Ὣς τότε ταρφειαὶ κόρυθες λαμπρὸν γανόωσαι
Νηῶν ἐκφορέοντο, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι, 360
Θώρηκές τε κραταιγύαλοι, καὶ μείλινα δοῦρα·
Αἴγλη δ' οὐρανὸν ἷκε, γέλασσε δὲ πᾶσα* περὶ χθὼν
Χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς, ὑπὸ δὲ κτύπος ὄρνυτο ποσσὶν
Ἀνδρῶν· ἐν δὲ μέσοισι κορύσσετο δῖος Ἀχιλλεύς·
Τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλε, τὼ δέ οἱ ὄσσε 365
Λαμπέσθην ὡς εἴ τε πυρὸς σέλας, ἐν δέ οἱ ἦτορ
Δῦν' ἄχος ἄτλητον· ὁ δ' ἄρα Τρωσὶν μενεαίνων,
Δύσετο δῶρα θεοῦ, τά οἱ Ἥφαιστος κάμε τεύχων·
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
Καλάς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας· 370
Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
Χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε
Εἵλετο, τοῦ δ' ἀπάνευθε σέλας γένετ' ἠΰτε μήνης.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ πόντοιο σέλας ναύτῃσι* φανήῃ 375
Καιομένοιο πυρός, τὸ δὲ καίεται ὑψόθ' ὄρεσφι
Σταθμῷ ἐν οἰοπόλῳ, τοὺς δ' οὐκ ἐθέλοντας ἄελλαι
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φίλων ἀπάνευθε φέρουσιν·
Ὣς ἀπ' Ἀχιλλῆος σάκεος σέλας αἰθέρ' ἵκανε
Καλοῦ, δαιδαλέου· περὶ δὲ τρυφάλειαν ἀείρας, 380
Κρατὶ θέτο βριαρήν· ἡ δ' ἀστὴρ ὣς ἀπέλαμπεν
Ἵππουρις τρυφάλεια· περισσείοντο δ' ἔθειραι
Χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
Πειρήθη* δ' ἕο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεύς,
Εἰ οἱ ἐφαρμόσσειε καὶ ἐντρέχοι ἀγλαὰ* γυῖα. 385
Τῷ δ' εὖτε πτερὰ γίγνετ', ἄειρε δὲ ποιμένα λαῶν.
Ἐκ δ' ἄρα σύριγγος πατρώϊον ἐσπάσατ' ἔγχος,
Βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
Πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς,
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων 390
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
Ἵππους δ' Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ἀμφιέποντες
*Ζεύγνυον, ἀμφὶ δὲ καλὰ λέπαδν' ἕσαν· ἐν δὲ χαλινοὺς
Γαμφηλῇς ἔβαλον, κατὰ δ' ἡνία τεῖναν ὀπίσσω
Κολλητὸν ποτὶ δίφρον· ὁ δ' ἄρα μάστιγα φαεινὴν 395
Χειρὶ λαβὼν ἀραρυῖαν, ἐφ' ἵπποιιν ἀνόρουσεν
Αὐτομέδων· ὄπιθεν δὲ κορυσσάμενος βῆ Ἀχιλλεὺς,
Τεύχεσι παμφαίνων, ὥς τ' ἠλέκτωρ Ὑπερίων.
Σμερδαλέον δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο,
Ξάνθέ τε καὶ Βαλίε, τηλεκλυτὰ τέκνα Ποδάργης, 400
Ἄλλως δὴ φράζεσθε σαωσέμεν* ἡνιοχῆα
Ἂψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεί χ'* ἑῶμεν πολέμοιο·
Μηδ' ὡς Πάτροκλον λίπετ' αὐτόθι τεθνηῶτα.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ ζυγόφι προσέφη πόδας αἰόλος ἵππος
Ξάνθος, ἄφαρ δ' ἤμυσε καρήατι· πᾶσα δὲ χαίτη 405
Ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν οὖδας ἵκανεν.

Αὐδή-

Αὐδήεντα δ' ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Καὶ λίην σ' ἔτι νῦν γε σαώσομεν ὄβριμ' Ἀχιλλεῦ·
Ἀλλά τοι ἐγγύθεν ἦμαρ ὀλέθριον, οὐδέ τοι ἡμεῖς
Αἴτιοι, ἀλλὰ θεός τε μέγας καὶ μοῖρα κραταιή. 410
Οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε νωχελίῃ τε
Τρῶες ἀπ' ὤμοιιν Πατρόκλου τεύχε' ἕλοντο·
Ἀλλὰ θεῶν ὤριστος, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητώ,
Ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκε.
Νῶϊ δὲ καί κεν ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο θέοιμεν, 415
Ἥν περ ἐλαφροτάτην φάμεν ἔμμεναι· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
Μόρσιμόν ἐστι, θεῷ τε καὶ ἀνέρι ἶφι δαμῆναι.
Ὣς ἄρα φωνήσαντος Ἐριννύες ἔσχεθον αὐδήν.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ξάνθε, τί μοι θάνατον μαντεύεαι; οὐδέ τί σε χρή. 420
Εὖ νυ τοι οἶδα καὶ αὐτὸς ὅ μοι μόρος ἐνθάδ' ὀλέσθαι,
Νόσφι φίλου πατρὸς καὶ μητέρος· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Οὐ λήξω πρὶν Τρῶας ἅδην ἐλάσαι πολέμοιο.
Ἦ ῥα, καὶ ἐν πρώτοις ἰάχων ἔχε μώνυχας ἵππους.

Vocalem autem eum fecit Dea albiulna Iuno)
Et valde te adhuc nunc salte seruabimus fortissime Achil.
Sed tibi prope dies est exitialis, neque quid nos
Culpandi, sed deusque magnus, & fatum prepotens.
Neque enim nostra tarditate segnitieque,
Troiani ab humeris Patrocli arma ceperunt,
Sed deorum optimus, quem pulchricoma peperit Latona,
Interfecit inter propugnatores, & Hectori gloriam dedit.
Nos sane etiam cum spiritu Zephyri curreremus,
Quem leuissimum dicunt esse, sed tibi ipsi
Fatale est a deoque & viro fortis occidi.
Sic sane loquuti Furiæ inhibuerunt vocem.
Hunc autem valde indignatus allocutus est pedib. velox Achil.
Xanthe, quid mihi mortem vaticinaris? neq. quid te decet.
Bene noui & ipse quod mihi fatum est hic perire,
Procul à dilecto patre & matre: attamen
Non cessabo, antequam Troas abunde abegero e praelio. quos.
Dixit, & inter primos clamans direxit unica-ungula e-

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ
ἡ ὑψιλὸν ῥαψῳδία.

Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι θωρήσσοντο
Ἀμφὶ σὲ Πηλέος υἱὲ μάχης ἀκόρητον Ἀχαιοί·
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο.
Ζεὺς δὲ Θέμιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι
Κρατὸς ἀπ' Οὐλύμποιο πολυπτύχου· ἡ δ' ἄρα πάντῃ 5
Φοιτήσασα κέλευσε Διὸς πρὸς δῶμα νέεσθαι.
Οὔτε τις οὖν ποταμῶν ἀπέην νόσφ' Ὠκεανοῖο,
Οὔτ' ἄρα νυμφάων, ταί τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πίσεα ποιήεντα.
Ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα Διὸς νεφεληγερέταο, 10
Ξεστῇς αἰθούσῃσιν ἐνίζανον, ἃς Διὶ πατρὶ
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
Ὣς οἱ μὲν Διὸς ἔνδον ἀγηγέρατ'· οὐδ' ἐνοσίχθων
Νηκούστησε θεᾶς, ἀλλ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε μετ' αὐτούς,
Ἷζε δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι, Διὸς δ' ἐξείρετο βουλήν, 15
Τίπτ' αὖτ' ἀργικέραυνε θεοὺς ἀγορήνδε κάλεσσας;
Ἦ τι περὶ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν μερμηρίζεις;
Τῶν γὰρ νῦν ἄγχιστα μάχη πόλεμός τε δέδηε.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἔγνως Ἐννοσίγαιε ἐμὴν ἐν στήθεσι βουλήν, 20
Ὧν ἕνεκα ξυνάγειρα· μέλουσί μοι ὀλλύμενοί περ.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω πτυχὶ Οὐλύμποιο
Ἥμενος, ἔνθ' ὁρόων φρένα τέρψομαι· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ἔρχεσθ', ὄφρ' ἂν ἵκησθε μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς·
Ἀμφοτέροισι δ' ἀρήγεθ' ὅπῃ νόος ἐστὶν ἑκάστου. 25
Εἰ γὰρ Ἀχιλλεὺς οἶος ἐπὶ Τρώεσσι μαχεῖται,
Οὐδὲ μίνυνθ' ἕξουσι ποδώκεα Πηλεΐωνα.
Καὶ δέ τέ μιν καὶ πρόσθεν ὑποτρομέεσκον ὁρῶντες·
Νῦν δ' ὅτε δὴ καὶ θυμὸν ἑταίρου χώεται αἰνῶς,
Δείδω μὴ καὶ τεῖχος ὑπέρμορον ἐξαλαπάξῃ. 30
Ὣς ἔφατο Κρονίδης, πόλεμον δ' ἄλαστον ἔγειρε.
Βὰν δ' ἴμεναι πόλεμόνδε θεοὶ δίχα θυμὸν ἔχοντες·
Ἥρη μὲν μετ' ἀγῶνα νεῶν, καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
Ἠδὲ Ποσειδάων γαιήοχος, ἠδ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ὃς ἐπὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσι κέκασται· 35
Ἥφαιστος δ' ἅμα τοῖσι κίε σθένεϊ βλεμεαίνων,
Χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί.
Ἐς δὲ Τρῶας Ἄρης κορυθαίολος, αὐτὰρ ἅμ' αὐτῷ
Φοῖβος ἀκερσεκόμης, ἠδ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Λητώ τε, Ξάνθος τε, φιλομμειδής τ' Ἀφροδίτη. 40
Εἷος μὲν ῥ' ἀπάνευθε θεοὶ θνητῶν ἔσαν ἀνδρῶν,
Τεῖος Ἀχαιοὶ μὲν μέγα κύδανον, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς

ILIADIS HOMERI XX.
COMPOSITIO.

SIC hi quidem apud naues curuas puppibus armabantur.
Circum te Pelei fili, pugnæ insatiabiles Achiui:
Troiani autem rursus ex altera parte in loco editiore campi.
Iupiter autem Themidem iussit deos ad concionem vocare
Vertice ab Olympi multiplicis: hæc igitur passim
Obiens imperauit Iouis ad domum ire.
Neque aliquis igitur fluuiorum aberat, præter Oceanum:
Neque sane Nympharum, quæ nemora pulchra habitant,
Et fontes fluuiorum, & prata herbosa.
Venientes autem ad domum Iouis nubicogi,
Politis sedibus insederunt, quas Ioui patri
Vulcanus fecerat peritus artificiis.
Sic hi q. Iouis intra ædes congregabantur, neque Neptunus
Obaudiuit deæ, sed e mari venit ad illos:
Sedit autem in mediis, Iouisque interrogabat sententiam,
Cur rursus fulminator, deos ad consilium vocasti:
Aut quid de Troianis & Achiuis deliberas?
Horum enim nunc proxime pugna bellumque flagrat.
Hunc autem excipiens allocutus est nubicogus Iupiter
Nosti Neptune meum in pectore consilium,
Quorum gratia congregaui. curæ sunt mihi pereuntes quamuis:
Sed profecto ego quidem mane in cacumine Olympi
Sedens inde conspiciens, mentem oblectabo. at iam vos cæteri
Abite, donec perueneritis ad Troianos & Achiuos.
Vtrisque v. auxilium ferte, vbicunque animus est vniuscuiusque.
Si enim Achilles solus contra Troianos pugnet,
Ne paulisper quidem sustinebunt velocem Peliden.
Etenim ipsum etiam antea tremebant videntes:
Nunc v. quum iam & animo ob socium irascitur grauiter,
Vereor ne & murum præter fatum euertat.
Sic dixit Saturnides, bellumque ineluctabile suscitauit:
Perrexeruntque ire ad bellum dii diuersum animum habentes.
Iuno quidem ad stationem nauium, & Pallas Minerua,
Et Neptunus terra-cinctor, & perutilis
Mercurius, qui præcordiis prudentibus ornatus erat:
Vulcanus autem cum his ibat ob robur superbiens,
Claudicans: subtus vero tibiæ valide incedebant dispertæ
Ad vero Troianos Mars mobilis in armis: sed cum ipso
Phœbus intonsus, & Diana sagittis-gaudens,
Latonaque, Xanthusque, amansque-risum Venus.
Quamdiu quidem seorsum dii à mortalibus erant viris.
Tamdiu Achiui quidem valde exultabant, quod Achilles

Iupiter Deorum concilium conuocat.

Hic Iupiter subet omnes deos opitulari viris quibusque velit.

X. [illegible]

Apparuit, diu enim pugna abstinuerat molesta:
Troianos autem tremor grauis inuasit in membris quemque,
Timentes quum viderunt pedibus velocem Pelidem
Armis corruscantem, pernicioso similem Marti.
Sed postquam ad turbam dij venerunt virorum,
Mota est contentio acris, populi-concitatrix, clamauitq; Minerua
Stans interdum quidem iuxta fossam cauatam extra murum,
Interdum super littoribus valde sonantibus valde clamabat:
Clamabat & Mars ex alia parte obscuræ procellæ similis
Acute a summa urbe Troianos adhortans,
Interdum apud Simoentem currens prope Callicolonem (tumulum.)
Sic vtrosque beati dij excitantes
Commiserunt, vterisq; ipsis contentionem rumpebant grauem.
Grauiter autem intonuit pater hominumq; deorumq;
Ex alto: sed subter Neptunus concussit
Terram immensam montiumq; alta cacumina:
Omnes autem mouebantur radices fontosæ Idæ
Et vertices, Troianorúmque vrbs & naues Achiuorum.
Timuit verò subtus rex inferorum Pluto:
Territus autem ex throno desiluit, & clamauit ne ei desuper *(γρ. ἀΐσθου)*
Terram resci(n)deret Neptunus quassator terræ,
Domus autem ipsius mortalibus & immortalibus appareret
Horrenda squalidæque quasque horrent dij etiam.
Tantus adeo sonitus ortus est deorum contentione congre- (dientium.)
Etenim quidem contra Neptunum regem
Stabat Apollo Phœbus, habens sagittas pennatas:
Contráque Martem dea cæsia Minerua:
Contra Iunonem verò stabat, aurea tela gerens sonora
Diana sagittis gaudens, soror procul-iaculantis Apollinis:
Contra Latonam autem astabat seruator perutilis Mercurius:
Contra autem Vulcanum magnus fluuius altos vertices habens
Quem Xanthum vocant dij, homines autem Scamandrum.
Sic quidem dij contra deos ibant: sed Achilles
Hectorem contra maximè cupiebat ire per turbam
Priamidem: huius enim potissimum animus suadebat
Sanguine satiare Martem fortissimum bellatorem.
Æneam autem rectà populi-excitator mouit Apollo
Contra Pelidem: immisit autem ei robur ingens,
Filio autem Priami Lycaoni similis erat voce.
Huic se ipsum assimilans allocutus est Iouis filius Apollo,
Ænea Troianorum consiliarie, vbinam minæ,
Quas Troianorum regibus promisisti compotans,
Pelidem Achillem contra pugnare?
Hunc verò rursus Æneas respondens allocutus est:
Priamide, cur me hæc & non volentem iubes
Contra Pelidem superbum pugnare?
Non sanè iam primum velocipedem contra Achillem
Stabo, sed iam me & alias hasta terruit,
Ex Ida, quando boues inuasit nostras.
Diruit autem Lyrnessum & Pedasum: sed me Iupiter
Liberauit, qui mihi indidit robur velocésque genua.
Certe occubuissem sub manibus Achillis & Mineruæ,
Quæ ei ante iens ponebat lumen & iubebat
Hasta ærea Lelegas & Troianos interficere.
Ideò non potest contra Achillem vir pugnare.
Semper enim adest vnus deorum qui perniciem auertat:
Imò alioqui rectà huius telum volat, neque desinit
Antequam corpus humanum peruadat: si verò Deus
Æqualem præberet pugnæ finem, non me valde facile
Vinceret, neque si totus æreus glorietur esse.
Hunc autem rursus allocutus est rex Iouis filius Apollo,
Heros, quin & tu deos sempiternos
Precare, nam te aiunt Iouis filia Venere
Satum esse, ille autem inferiore ex dea est:
Hæc etenim Iouis filia est, illa autem ex marino sene.
Sed rectà fer æs indefessum, neque te omnino
Sæuis verbis auertat & minis.
Sic fatus, inspirauit robur magnum pastori populorum.
Iuit itaque inter primos-pugnatores armatus fulgenti ære.

Dij singuli singulis oppositi.

Apollo Æneam concitat in Achillem.

Ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς·
Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,
Δειδιότας ὅτ' ἴδοντο ποδώκεα Πηλείωνα 45
Τεύχεσι λαμπόμενον, βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ μεθ' ὅμιλον Ὀλύμπιοι ἤλυθον ἀνδρῶν,
Ὦρτο δ' Ἔρις κρατερὴ λαοσσόος, αὖε δ' Ἀθήνη,
Στᾶσ' ὅτε μὲν παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν τείχεος ἐκτὸς,
Ἄλλοτ' ἐπ' ἀκτάων ἐριδούπων μακρὸν ἀΰτει. 50
Αὖε δ' Ἄρης ἑτέρωθεν ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσος,
Ὀξὺ κατ' ἀκροτάτης πόλιος Τρώεσσι κελεύων,
Ἄλλοτε πὰρ Σιμόεντι θέων ἐπὶ Καλλικολώνῃ.
Ὣς τοὺς ἀμφοτέρους μάκαρες θεοὶ ὀτρύνοντες,
Σύμβαλον, ἐν δ' αὐτοῖς ἔριδα ῥήγνυντο βαρεῖαν. 55
Δεινὸν δὲ βρόντησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ὑψόθεν· αὐτὰρ νέρθε Ποσειδάων ἐτίναξε
Γαῖαν ἀπειρεσίην, ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα.
Πάντες δ' ἐσσείοντο πόδες πολυπίδακος Ἴδης,
Καὶ κορυφαὶ, Τρώων τε πόλις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν. 60
Ἔδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεὺς,
Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο, καὶ ἴαχε, μή οἱ ὕπερθε
Γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη
Σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ. 65
Τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.
Ἤτοι μὲν γὰρ ἔναντα Ποσειδάωνος ἄνακτος
Ἵστατ' Ἀπόλλων Φοῖβος ἔχων ἰὰ πτερόεντα·
Ἄντα δ' Ἐνυαλίοιο θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἥρῃ δ' ἀντέστη χρυσηλάκατος κελαδεινὴ 70
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, κασιγνήτη ἑκάτοιο·
Λητοῖ δ' ἀντέστη σῶκος ἐριούνιος Ἑρμῆς·
Ἄντα δ' ἄρ' Ἡφαίστοιο μέγας ποταμὸς βαθυδίνης,
Ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.
Ὣς οἱ μὲν θεοὶ ἄντα θεῶν ἴσαν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς 75
Ἕκτορος ἄντα μάλιστα λιλαίετο δῦναι ὅμιλον
Πριαμίδεω· τοῦ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸς ἀνώγει
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.
Αἰνείαν δ' ἰθὺς λαοσσόος ὦρσεν Ἀπόλλων
Ἀντία Πηλείωνος, ἐνῆκε δέ οἱ μένος ἠΰ· 80
Υἱέϊ δὲ Πριάμοιο Λυκάονι εἴσατο φωνήν,
Τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Αἰνεία Τρώων βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαὶ
Ἃς Τρώων βασιλεῦσιν ὑπίσχεο οἰνοποτάζων,
Πηλείδεω Ἀχιλῆος ἐναντίβιον πολεμίζειν; 85
Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμειβόμενος προσέειπε,
Πριαμίδη, τί με ταῦτα καὶ οὐκ ἐθέλοντα κελεύεις,
Ἀντία Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι;
Οὐ μὲν γὰρ νῦν πρῶτα ποδώκεος ἄντ' Ἀχιλῆος
Στήσομαι, ἀλλ' ἤδη με καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησεν, 90
Ἐξ Ἴδης, ὅτε βουσὶν ἐπήλυθεν ἡμετέρῃσι,
Πέρσε δὲ Λυρνησσὸν καὶ Πήδασον· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
Εἰρύσαθ', ὅς μοι ἐπῶρσε μένος, λαιψηρά τε γοῦνα.
Ἦ κ' ἐδάμην ὑπὸ χερσὶν Ἀχιλλῆος καὶ Ἀθήνης,
Ἥ οἱ πρόσθεν ἰοῦσα τίθει φάος, ἠδ' ἐκέλευεν 95
Ἔγχεϊ χαλκείῳ Λέλεγας καὶ Τρῶας ἐναίρειν.
Τῷ οὐκ ἔστ' Ἀχιλῆος ἐναντίον ἄνδρα μάχεσθαι·
Αἰεὶ γὰρ πάρα εἷς γε θεῶν, ὃς λοιγὸν ἀμύνει.
Καὶ δ' ἄλλως τοῦ γ' ἰθὺ βέλος πέτετ', οὐδ' ἀπολήγει
Πρὶν χροὸς ἀνδρομέοιο διελθέμεν· εἰ δὲ θεός περ 100
Ἶσον τείνειεν πολέμου τέλος, οὔ κε μάλα ῥέα
Νικήσει', οὐδ' εἰ παγχάλκεος εὔχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Ἥρως, ἀλλ' ἄγε καὶ σὺ θεοῖς αἰειγενέτῃσιν
Εὔχεο· καὶ δὲ σέ φασι Διὸς κούρης Ἀφροδίτης 105
Ἐκγεγάμεν, κεῖνος δὲ χερείονος ἐκ θεοῦ ἐστίν.
Ἡ μὲν γὰρ Διός ἐσθ', ἡ δ' ἐξ ἁλίοιο γέροντος.
Ἀλλ' ἰθὺς φέρε χαλκὸν ἀτειρέα, μηδέ σε πάμπαν
Λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ.
Ὣς εἰπὼν, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν. 110
Βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

Οὐδ' ἔλαθ' Ἀγχίσαο πάϊς λευκώλενον Ἥρην
Ἀντία Πηλεΐωνος ἰὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν.
Ἣ δ' ἄμυδις συναγείρασα θεοὺς μετὰ μῦθον ἔειπε·
Φράζεσθον δὴ σφῶϊ Ποσείδαον καὶ Ἀθήνη 115
Ἐν φρεσὶν ὑμετέρῃσιν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Αἰνείας ὅδ' ἔβη κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ
Ἀντία Πηλεΐωνος, ἀνῆκε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς πέρ μιν ἀποτρωπῶμεν ὀπίσσω
Αὐτόθεν· ἤ τις ἔπειτα καὶ ἡμείων Ἀχιλῆϊ 120
Παρσταίη, δοίη δὲ κράτος μέγα, μηδέ τι θυμῷ
Δευέσθω, ἵνα εἰδῇ ὅ μιν φιλέουσιν ἄριστοι
Ἀθανάτων, οἳ δ' αὖτ' ἀνεμώλιοι οἳ τὸ πάρος περ
Τρωσὶν ἀμύνουσιν πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα.
Πάντες δ' Οὐλύμποιο κατήλθομεν ἀντιόωντες 125
Τῆσδε μάχης, ἵνα μή τι μετὰ Τρώεσσι πάθῃσι
Σήμερον· ὕστερον αὖτε τὰ πείσεται ἅσσά οἱ Αἶσα
Γιγνομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
Εἰ δ' Ἀχιλεὺς οὐ ταῦτα θεῶν ἐκ πεύσεται ὀμφῆς,
Δείσετ' ἔπειθ', ὅτε κέν τις ἐναντίβιον θεὸς ἔλθῃ 130
Ἐν πολέμῳ· χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἥρη μὴ χαλέπαινε παρὲκ νόον· οὐδέ τί σε χρή.
Οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι θεοὺς ἔριδι ξυνελάσσαι
Ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰμεν. 135
Ἀλλ' ἡμεῖς μὲν ἔπειτα καθεζώμεσθα κιόντες
Ἐκ πάτου ἐς σκοπιήν, πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει.
Εἰ δέ κ' Ἄρης ἄρχωσι μάχης ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἢ Ἀχιλῆ' ἴσχωσι καὶ οὐκ εἰῶσι μάχεσθαι,
Αὐτίκ' ἔπειτα καὶ ἄμμι παρ' αὐτόθι νεῖκος ὀρεῖται 140
Φυλόπιδος· μάλα δ' ὦκα διακρινθέντας ὀΐω
Ἂψ ἴμεν Οὔλυμπον δὲ θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων
Ἡμετέρῃς ὑπὸ χερσὶν ἀναγκαίηφι δαμέντας.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο κυανοχαίτης
Τεῖχος ἐς ἀμφίχυτον Ἡρακλῆος θείοιο 145
Ὑψηλόν, τό ῥά οἱ Τρῶες καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Ποίεον, ὄφρα τὸ κῆτος ὑπεκπροφυγὼν ἀλέαιτο,
Ὁππότε μιν σεύαιτο ἀπ' ἠϊόνος πεδίονδε.
Ἔνθα Ποσειδάων κατ' ἄρ' ἕζετο καὶ θεοὶ ἄλλοι,
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄρρηκτον νεφέλην ὤμοισιν ἕσαντο· 150
Οἳ δ' ἑτέρωσε κάθιζον ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης
Ἀμφὶ σέ, ἤϊε Φοῖβε, καὶ Ἄρηα πτολίπορθον.
Ὣς οἳ μέν ῥ' ἑκάτερθε καθήατο μητιόωντες
Βουλάς· ἄρξασθαι δὲ δυσηλεγέος πολέμοιο
Ὄκνεον ἀμφότεροι, Ζεὺς δ' ἥμενος ὕψι κέλευε. 155
Τῶν δ' ἅπαν ἐπλήσθη πεδίον καὶ λάμπετο χαλκῷ
Ἀνδρῶν ἠδ' ἵππων· κάρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσιν
Ὀρνυμένων ἄμυδις. δύο δ' ἀνέρες ἔξοχ' ἄριστοι
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι,
Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης καὶ δῖος Ἀχιλλεύς. 160
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀπειλήσας ἐβεβήκει
Νευστάζων κόρυθι βριαρῇ· ἀτὰρ ἀσπίδα θοῦριν
Πρόσθεν ἔχε στέρνοιο, τίνασσε δὲ χάλκεον ἔγχος.
Πηλεΐδης δ' ἑτέρωθεν ἐναντίον ὦρτο λέων ὣς
Σίντης, ὅν τε καὶ ἄνδρες ἀποκτάμεναι μεμάασιν 165
Ἀγρόμενοι πᾶς δῆμος· ὃ δὲ πρῶτον μὲν ἀτίζων
Ἔρχεται, ἀλλ' ὅτε κέν τις ἀρηϊθόων αἰζηῶν
Δουρὶ βάλῃ, ἐάλη τε χανών, περί τ' ἀφρὸς ὀδόντας
Γίγνεται, ἐν δέ τέ οἱ κραδίῃ στένει ἄλκιμον ἦτορ,
Οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν 170
Μαστίεται, ἑὲ δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι,
Γλαυκιόων δ' ἰθὺς φέρεται μένει, ἤν τινα πέφνῃ
Ἀνδρῶν, ἢ αὐτὸς φθίεται πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ·
Ὣς Ἀχιλῆ' ὄτρυνε μένος καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Ἀντίον ἐλθέμεναι μεγαλήτορος Αἰνείαο. 175
Οἳ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Αἰνεία, τί σὺ τόσσον ὁμίλου πολλὸν ἐπελθὼν
Ἔστης; ἦ σέ γε θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει
Ἐλπόμενον Τρώεσσιν ἀνάξειν ἱπποδάμοισι 180

Nec latuit Anchisae filius albiulnam Iunonem
Contra Pelidem pergens per turmas virorum:
Hac autem in unum conuocans deos, verbum dixit:
Considerate iam vos Neptune & Minerua 115
In mentibus vestris, ut se habebunt haec negotia.
Aeneas hic iuit armatus fulgenti aere
Contra Pelidem, impulit autem Phoebus Apollo.
Sed agite nos ipsum auertamus retro
Illinc: aut aliquis deinde etiam nostrum Achilli 120
Assistat, detq; robur magnum, neque quid animo
Deficiatur, sciat, quod ipsum diligunt potentissimi
Immortalium, hi vero contra vani, qui antea quidem
Troianis auxiliantur in bello & pugna:
Omnes autem de coelo descendimus obuiantes 125
Huic praelio, ut ne quid a Troianis patiatur
Hodie: in posterum vero ea patietur quaecunque ei parca
Nascenti neuit lino, quando ipsum peperit mater.
Si vero Achilles non haec ex deorum audiuerit oraculo,
Timebit postea, quando quis contra deus venerit 130
In bello: graues autem dii quum apparent manifesti.
Huic respondit deinde Neptunus terrae quassator:
Iuno ne irascare praeter rationem, neque enim te decet.
Non ego velim deos in certamen concurrere
Nos alios, quoniam multo fortiores sumus: 135
Sed nos quidem deinceps sedeamus euntes
Ex semita in speculam: bellum autem viris curae erit.
Si autem Mars inceperit pugnam, aut Phoebus Apollo,
Vel Achillem impediuerint, & non siuerint pugnare,
Statim tum etiam nobis iuxta ipsos contentio orietur 140
Contentiosa: valde autem celeriter diremptos puto
Redituros ad coelum deorum ad coetum aliorum,
Nostris sub manibus necessitate fortiter domitos.
Sic sane locutus praeibat caerulea caesarie Neptunus
Ad murum aggere-cinctum Herculis diuini, 145
Altum, quem utique et Troiani & Pallas Minerua
Condiderant, ut cetum fugiens euitaret,
Quando ipsum abigeret a littore ad planiciem:
Hic Neptunus considebat & dii caeteri:
Circumque densam nebulam humeris induerunt. 150
Hi vero ex altera parte sedebant in iugis Callicolones,
Circum te, o iaculator Apollo, & Marte urbium-euersore.
Sic hi quidem utrinque sedebant consultantes
Consilia: incipere autem perniciosam pugnam
Pigritabant utrique: Iupiter autem sedens alte, hortabatur. 155
Iis autem totus impletus erat campus & fulgebat aere
Virorum & equorum, sonitum dedit autem terra pedibus
Concurrentium simul: duoque viri longe fortissimi
In medium utrorumq; congrediebantur parati pugnare,
Aeneasq; Anchisiades, & diuinus Achilles. 160
Aeneas autem primum minatus processerat,
Nutans galea firma: sed clypeum violentum
Ante habebat pectus: vibrabat autem ferream hastam.
Pelides autem ex altera parte contra ruebat, leo velut
Noxius, quem viri interficere parant 165
Congregati omnis populus: hic autem primum quidem contemnens
Incedit, sed quando quis in bello velocium iuuenum
Hasta percusserit, conuertitur hians: circumq; spuma dentes
Oritur, atq; ei pectore gemit validum cor,
Cauda vero laterque & lumbos utrinque 170
Verberat, seq; ipsum excitat ad-pugnandum,
Oculisq; splendens autem recta fertur robore, si quem interficiat
Virorum, vel ipse trucidetur prima in turba:
Sic Achillem incitabat robur & animus superbus
Contra ire magnanimum Aeneam. 175
Hi autem quando iam prope erant ad inuicem profecti,
Hunc prior allocutus est pedibus-velox diuus Achilles:
Aenea, cur tu tam extra turbam multum egressus
Constitisti: an te animus mecum pugnare hortatur,
Sperantem Troianis imperaturum equorum-domitoribus 180

Iuno caeteros deos alloquitur, super Aeneae congressu cum Achille.

Nothus.

Aeneas & Achilles congressi.

Achilles Aeneam sibi cedere iubet.

Dignitate qua Priamus? sed si me interfeceris,
Non tibi propterea Priamus praemium in manibus ponet:
Sunt enim ei filii: ipseq; sanus est, neque amens.
An aliquē tibi Troiani agrū diuiserunt eximiū prae caeteris
Commodum consiti-soli & satiui, vt fruaris
Si me interfeceris? difficulter autem te spero hoc facturum.
Iam enim te (puto) & saepe alias hasta terrui.
An non recordaris, quando te à bobus solum existentem
Repuli ab Ideis montibus, velocibus pedibus
Celeriter? tunc verò non conuertebaris fugiens:
Indeq; in Lyrnessum euasisti: sed ego hanc
Euerti aggressus cum Minerua & Ioue patre:
Captiuas autem mulieres libero die priuans
Abduxi: sed te Iupiter liberauit & dij caeteri.
Sed non nunc te seruaturos puto, vt in animum
Inducis: sed te ego recedentem iubeo
In multitudinem regredi: neque contrarius sis mihi,
Antequā aliquod malū patiaris: cōmissū-rē. a. stultus cognouit.
Huic autem rursus Aeneas respondit, dixitq;

Aeneae ad Achillem responsio.

Pelide, ne iam me verbis puerulum tanquam
Speres te territurum: quoniam planè scio & ipse,
Et conuitia & indecentia etiam loqui.
Nouimus quidem alter alterius genus, scimus & parentes,
Passim-diuulgata audientes verba mortalium hominum:
Visu tamen minimè tu meos vidisti, neque vicissim ego tuos.
Aiunt te quidem Pelei praeclari prolem esse:
Matre verò ex Thetide pulchricoma marina nympha:
At ego filius magnanimi Anchisae
Glorior prognatus esse: mater autem mihi est Venus:
Horum iam nunc alterutruq. charum filium plorabunt
Hodie. non enim puto verbis puerilibus,
Sic diremptos a pugna redituros esse.
Quod si autem vis & haec intelligere, vt bene scias
Nostrum genus (multi sane ipsum viri norunt)
Dardanum primum genuit nubicogus Iupiter:
Condiditq; Dardaniam, quoniam nondum Ilium sacrum
In campo conditum erat oppidū diuersilinguium hominum,
Sed adhuc submontana habitabant fontosae Idae.

Aeneae genus.

Dardanus rursus genuit filium Erichthonium regem,
Qui tum ditissimus erat mortalium hominum:

[illegible]

Huius ter-mille equae paludem circa pascebantur
Foeminae, pullis exultantes teneris:
Has autem Boreas amauit pascentes,
Equoq; assimilatus condormiuit caeruleas iubas-habentib.
Hae verò grauidae-factae pepererunt duodecim pullos:
Istae autem quando saltarent in fertili aruo,
Per summum spicarum fructum currebāt, neq; frangebant:
At quum iam saltarent super lata dorsa maris,
In summitate littoris maris albentis currebant.
Troem autem Erichthonius genuit Troianis regem:
Ex Troe autem rursum tres filij inculpati geniti sunt,
Ilusq;, Assaracusq;, & diuinus Ganymedes,
Qui tum pulcherrimus fuit mortalium hominum:
Quem etiam rapuerunt dij, Ioui vt pocillator esset,
Pulchritudinem ob suam, vt immortalibus interesset.
Ilus autem rursus genuit filium praeclarum Laomedonta:
Laomedon autem Tithonum genuit, Priamumq;,
Lampumq;, Clytiumq;, Hicetaonemq; ramum Martis:
Assaracus autem Capyn: hic autē Anchisem genuit filiū:
Sed me Anchises: Priamus autē genuit Hectorem diuinum.
Ex hoc sanè genere & sanguine glorior esse.
Iupiter autem virtutem viris auget, minuitq;,
Prout voluerit, ille enim potentissimus est omnium.
Sed age ne amplius haec dicamus puerulis veluti,
Stantes in medio conflictu pugnae:
Licet enim ambobus opprobria loqui
Multa valdè, neque nauis centiremis onus portaret.
Volubilis enim lingua est hominum: multique insunt sermones
Omnigeni verborum. a. multa profusio hinc atque inde:

Τιμῆς τῆς Πριάμου· ἀτὰρ εἴ κεν ἔμ' ἐξεναρίξῃς,
Οὔτοι τούνεκά γε Πρίαμος γέρας ἐν χερὶ θήσει.
Εἰσὶ γάρ οἱ παῖδες, ὁ δ' ἔμπεδος, οὐδ' ἀεσίφρων.
Ἦ νύ τί τοι Τρῶες τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων,
Καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμηαι, 185
Αἴ κεν ἐμὲ κτείνῃς; χαλεπῶς δέ σ' ἔολπα τὸ ῥέξειν.
Ἤδη μὲν σέ γε (φημὶ) καὶ ἄλλοτε δουρὶ φοβῆσαι.
Ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε πέρ σε βοῶν ἄπο μοῦνον ἐόντα
Σεῦα κατ' Ἰδαίων ὀρέων ταχέεσσι πόδεσσι
Καρπαλίμως; τότε δ' οὔτι μετατροπαλίζεο φεύγων. 190
Ἔνθεν δ' ἐς Λυρνησσὸν ὑπέκφυγες· αὐτὰρ ἐγὼ τὴν
Πέρσα, μεθορμηθεὶς σὺν Ἀθήνῃ καὶ Διὶ πατρί·
Ληϊάδας δὲ γυναῖκας ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
Ἦγον· ἀτὰρ σὲ Ζεὺς ἐρρύσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ἀλλ' οὐ νῦν σε ἔρυσθαι ὀΐομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ 195
Βάλλεαι· ἀλλά σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κελεύω
Ἐς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
Πρίν τι κακὸν παθέειν· ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
Πηλεΐδη, μὴ δὴ ἐπέεσσί με νηπύτιον ὣς, 200
Ἔλπεο δειδίξεσθαι, ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς,
Ἠμὲν κερτομίας, ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι.
Ἴδμεν δ' ἀλλήλων γενεήν, ἴδμεν δὲ τοκῆας,
Πρόκλυτ' ἀκούοντες ἔπεα θνητῶν ἀνθρώπων·
Ὄψει δ' οὔτ' ἄρ πω σὺ ἐμοὺς ἴδες, οὔτ' ἄρ ἐγὼ σούς. 205
Φασὶ σὲ μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔκγονον εἶναι,
Μητρὸς δ' ἐκ Θέτιδος καλλιπλοκάμου ἁλοσύδνης·
Αὐτὰρ ἐγὼν υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο
Εὔχομαι ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ μοί ἐστ' Ἀφροδίτη.
Τῶν δὴ νῦν ἕτεροί γε φίλον παῖδα κλαύσονται 210
Σήμερον· οὐ γάρ φημ' ἐπέεσσί γε νηπυτίοισιν
Ὧδε διακρινθέντε μάχης ἐξαπονέεσθαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς
Ἡμετέρην γενεήν, (πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασι)
Δάρδανον αὖ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεύς· 215
Κτίσσε δὲ Δαρδανίην, ἐπεὶ οὔπω Ἴλιος ἱρὴ
Ἐν πεδίῳ πεπόλιστο πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
Ἀλλ' ἔθ' ὑπωρείας ᾤκεον πολυπιδάκου Ἴδης.
Δάρδανος αὖ τέκεθ' υἱὸν Ἐριχθόνιον βασιλῆα,
Ὃς δὴ ἀφνειότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων· 220
Τοῦ τρισχίλιαι ἵπποι ἕλος κάτα βουκολέοντο
Θήλειαι, πώλοισιν ἀγαλλόμεναι ἀταλῇσι·
Τάων καὶ Βορέης ἠράσσατο βοσκομενάων,
Ἵππῳ δ' εἰσάμενος παρελέξατο κυανοχαίτῃ.
Αἱ δ' ὑποκυσάμεναι ἔτεκον δυοκαίδεκα πώλους. 225
Αἱ δ' ὅτε μὲν σκιρτῷεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν,
Ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέον, οὐδὲ κατέκλων·
Ἀλλ' ὅτε δὴ σκιρτῷεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Ἄκρον ἐπὶ ῥηγμῖνος ἁλὸς πολιοῖο θέεσκον.
Τρῶα δ' Ἐριχθόνιος τέκετο Τρώεσσιν ἄνακτα. 230
Τρωὸς δ' αὖ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
Ἶλός τ', Ἀσσάρακός τε, καὶ ἀντίθεος Γανυμήδης,
Ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
Τὸν καὶ ἀνηρέψαντο θεοὶ Διὶ οἰνοχοεύειν,
Κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη. 235
Ἶλος δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Λαομέδοντα·
Λαομέδων δ' ἄρα Τιθωνὸν τέκετο, Πρίαμόν τε,
Λάμπον τε, Κλυτίον θ', Ἱκετάονά τ' ὄζον Ἄρηος·
Ἀσσάρακος δὲ Κάπυν· ὁ δ' ἄρ' Ἀγχίσην τέκε παῖδα·
Αὐτὰρ ἔμ' Ἀγχίσης, Πρίαμος δ' ἔτεχ' Ἕκτορα δῖον. 240
Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε,
Ὅππως κεν ἐθέλῃσιν· ὁ γὰρ κάρτιστος ἁπάντων.
Ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα νηπύτιοι ὥς,
Ἑσταότ' ἐν μέσσῃ ὑσμίνῃ δηϊοτῆτος. 245
Ἔστι γὰρ ἀμφοτέροισιν ὀνείδεα μυθήσασθαι
Πολλὰ μάλ', οὐδ' ἂν νηῦς ἑκατόζυγος ἄχθος ἄροιτο.
Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι
Παντοῖοι, ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.

Ὁπποῖόν κ' εἴπησθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις. 250
Ἀλλὰ τί ἢ ἔριδας καὶ νείκεα νῶϊν ἀνάγκη
Νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥς τε γυναῖκας,
Αἵ τε χολωσάμεναι ἔριδος πέρι θυμοβόροιο
Νεικεῦσ' ἀλλήλῃσι μέσην ἐς ἄγυιαν ἰοῦσαι,
Πόλλ' ἐτεά τε καὶ οὐκί· χόλος δέ τε καὶ τὰ κελεύει. 255
Ἀλκῆς δ' οὔ μ' ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις μεμαῶτα,
Πρὶν χαλκῷ μαχέσασθαι ἐναντίον. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον
Γευσόμεθ' ἀλλήλων χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.

Ἦ ῥα, καὶ ἐν δεινῷ σάκει ἤλασε χάλκεον ἔγχος,
*Σμερδαλέον, μέγα δ' ἀμφὶ σάκος μύκε δουρὸς ἀκωκῇ. 260
Πηλεΐδης δὲ σάκος μὲν ἀπὸ ἕο χειρὶ παχείῃ
Ἔσχετο ταρβήσας. φάτο γὰρ δολιχόσκιον ἔγχος
Ῥέα διελεύσεσθαι μεγαλήτορος Αἰνείαο·
Νήπιος, οὐδ' ἐνόησε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Ὡς οὐ ῥηΐδι' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα 265
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, οὐδ' ὑποείκειν.
Οὐδὲ τότ' Αἰνείαο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
Ῥῆξε σάκος. χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο·
Ἀλλὰ δύω μὲν ἔλασσε διὰ πτύχας, αἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς
Ἦσαν, ἐπεὶ πέντε πτύχας ἤλασε Κυλλοποδίων, 270
Τὰς δύο χαλκείας, δύο δ' ἔνδοθι κασσιτέροιο,
Τὴν δὲ μίαν χρυσῆν, τῇ ῥ' ἔσχετο * χάλκεον ἔγχος,
Δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
Ἄντυγ' ὕπο πρώτην, ᾗ λεπτότατος θέε χαλκός, 275
Λεπτοτάτη δ' ἐπέην ῥινὸς βοός, ἡ δὲ διαπρὸ
Πηλιὰς ἤϊξεν μελίη, λάκε δ' ἀσπὶς ὑπ' αὐτῆς.
Αἰνείας δ' ἐάλη, καὶ ἀπὸ ἕθεν ἀσπίδ' ἀνέσχε
Δείσας, ἐγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
Ἔστη ἱεμένη, διὰ δ' ἀμφοτέρους ἕλε κύκλους 280
Ἀσπίδος ἀμφιβρότης. ὁ δ' ἀλευάμενος δόρυ μακρὸν
Ἔστη, κὰδ δ' ἄχος οἱ χύτο μυρίον ὀφθαλμοῖσι,
Ταρβήσας ὅ οἱ ἄγχι πάγη βέλος. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἐμμεμαὼς ἐπόρουσεν ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
Σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ 285
Αἰνείας, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'. ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
Ἔνθα κεν Αἰνείας μὲν ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ,
Ἢ κόρυθ', ἠὲ σάκος, τό οἱ ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον.
Τὸν δέ κε Πηλεΐδης σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα, 290
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι θεοῖς μετὰ μῦθον ἔειπεν·

Ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος Αἰνείαο,
Ὃς τάχα Πηλεΐωνι δαμεὶς ἄϊδόσδε κάτεισι,
Πειθόμενος μύθοισιν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο, 295
Νήπιος· οὐδέ τί οἱ χραισμήσει λυγρὸν ὄλεθρον.
Ἀλλὰ τίη νῦν οὗτος ἀναίτιος ἄλγεα πάσχει,
Μὰψ ἕνεκ' ἀλλοτρίων ἀχέων, κεχαρισμένα δ' αἰεὶ
Δῶρα θεοῖσι δίδωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
Ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς πέρ μιν ὑπὲκ θανάτου ἀγάγωμεν, 300
Μή πως καὶ Κρονίδης κεχολώσεται, αἴ κεν Ἀχιλλεὺς
Τόνδε κατακτείνῃ. μόριμον δέ οἵ ἐστ' ἀλέασθαι,
Ὄφρα μὴ ἄσπερμος γενεὴ καὶ ἄφαντος ὄληται
Δαρδάνου, ὃν Κρονίδης περὶ πάντων φίλατο παίδων,
Οἳ ἕθεν ἐξεγένοντο γυναικῶν τε θνητάων. 305
Ἤδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἔχθηρε Κρονίων·
Νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει,
Καὶ παίδων παῖδες, τοί κεν μετόπισθε γένωνται.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
Ἐννοσίγαι', αὐτὸς σὺ μετὰ φρεσὶ σῇσι νόησον 310
Αἰνείαν, ἤ κέν μιν ἐρύσσεαι, ἦ κεν ἐάσῃς
Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ δαμήμεναι ἐσθλὸν ἐόντα.
Ἤτοι μὲν γὰρ νῶϊ πολέας ὠμόσσαμεν ὅρκους
Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
Μή ποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ, 315
Μηδ' ὁπότ' ἂν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται
Δαιομένη, δαίωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

Quale dixeris verbum, tale etiam audies.
Sed quid rixis & opprobriis nobis necesse est
Contendere mutuò contrà, ut mulieres,
Quæ iratæ contentione pro perniciosa
Contendunt mutuò, mediam in viam euntes,
Multa vera & non: ira autem & ista iubet. 255
A virtute autem non me verbis auertes alacrem,
Priusquam ære pugnes contra: sed age ocyus
Experiamur mutuò æreis lanceis.

Dixit utiq;, & in grauem clypeum impegit æreā hastam — Æneæ & Achillis prælium.
Vehementer valde. circa clypeum crepuit hastæ cuspis 260
Pelides autem scutum quidem a se manu crassa
Tenuit perterritus. putabat enim longam hastam
Facile penetraturam esse magnanimi Æneæ:
Stultus: neque cogitabat in mente & in animo,
Quod non facilè possunt deorum gloriosa dona 265
A viris mortalibus perrumpi, & cedere eis.
Neque tunc Æneæ bellicosi fortis hasta
Rupit clypeum. aurum enim inhibuit, dona Dei:
Sed duas quidem adegit per plicas: hæ autem adhuc tres
Erant, quoniam quinque plicas superinduxerat Vulcanus. 270
Æneas, duasq; intus stanni:
Unam vero auream, qua detenta est ærea hasta.
Secundò autem rursus Achilles emisit longam hastam,
Et iaculatus est Æneæ ad scutum undique æquale,
Oram sub primam, ubi tenuissimum currebat æs. 275
Tenuissimū etiam indutum erat coriū bouis, ipsaq; penitus
Pelias transiuit fraxinus: resonuit autem scutum sub ipsa:
Æneas autem contractus est, & à se scutum tenebat
Timens: hasta autem supra dorsum in terra
Stetit emissa. nam utrosque diruperat orbes 280
Clypei cingentis hominem: hic autem deuitans lanceam longam
Constitit: dolor autem illi offusus est plurimus oculis:
Territus quòd prope eum fixum erat telum: sed Achilles
Promptus irruit distringens ensem acutum,
Terribiliter clamans: at saxum accepit manu 285
Æneas magnum pondus quod non duo viri ferrent,
Quales nunc homines sunt: ipsum facile versabat & solus.
Tum Æneas quidem irruentem petiisset saxo,
Vel ad galeam vel ad scutum, quod ab eo defendisset tristē perniciem:
Hunc autem Pelides propè ense anima priuasset, 290
Nisi mox animaduertisset Neptunus quassator terræ:
Statim autem inter immortales deos verbum locutus est,

Heu certè mihi dolor ob magnanimum Æneam, — Neptunus de Ænea conseruando consultat.
Qui citò à Pelide domitus ad infernum descendet,
Persuasus verbis Apollinis longe iaculantis, 295
Stultus: neque eum iuuabit aduersus triste exitium.
Sed cur hic nunc innocens dolores patitur
Frustra ob alienas miserias, grata autem semper
Munera diis exhibet, qui cœlum latum habitant?
Sed age, nos saltem ipsum à morte subducamus, 300
Ne fortè & Saturnides irascatur, si Achilles
Hunc interimat. fatale autem ei est euitare,
Ut ne sine semine genus & prorsus extinctum pereat
Dardani, quem Saturnides præ omnibus dilexit liberis
Qui ex se nati sunt mulieribúsque mortalibus. 305
Iam enim Priami genus odit Saturnius:
Nunc autem iam Æneæ vis Troianis imperabit,
Et filii filiorum, qui quidem in posterum nati fuerint.

Huic autem respondit deinde pulchris oculis veneranda Iuno:
Neptune, ipse tu in mentibus tuis respice 310
Æneam, an ipsum seruabis, an fines
A Pelide Achille interfici fortem existentem.
Nam sanè nos multa iurauimus iuramenta
Omnes inter deos, ego & Pallas Minerua,
Nunquam a Troianis auersuras esse malum diem, 315
Neque si quando Troia infesto igne tota flagraret
Incensa, incendant autem bellicosi filii Achiuorum.

Sed postquam hoc audiuit Neptunus quassator terræ,

Perrexit ire perque pugnam, & per strepitum hastarum.
Peruenit autem vbi Aeneas, & inclytus erat Achilles.
Confestim vero huic quidem deinde ob oculos fudit caliginem
Pelidæ Achilli: hic autem lanceam bene-ferratam
Scuto extraxit magnanimi Æneæ,
Et hanc quidem ante pedes Achillis posuit:
Æneam autem agilem reddidit à terra in altum tollens:
Multos autem ordines Heroum, multosque etiam equorum
Æneas supersiliebat dei à manu actus,
Peruenit autem ad extremam-partem impetuosi belli:
Ibi verò Caucones ad bellum armabantur:
Hunc autem valde propè venit Neptunus quassator-terræ,
Et ipsum vociferans verbis velocibus allocutus est:
Ænea, quis te sic deorum tui negligentem iubet
Contra Achillem præliari & pugnare,
Qui te simul melior, & charior immortalibus?
Sed recede quandocunque obuiaueris ipsi,
Ne & præter fatum domum Plutonis ingrediaris.
Sed postquam Achilles mortem & fatum assecutus fuerit,
Audens deinceps inter primos pugna.
Non enim aliquis te alius Achiuorum interficiet.
Sic fatus, reliquit illic postquam significauit omnia:
Mox verò deinde Achillis ab oculis dispersit nebulam
Densam: hic autem deinde clarè vidit oculis:
Indignabundus autem dixit erga suum elatum animum:
Papæ, certè magnum miraculum hoc oculis video:
Hasta quidem hæc iacet in terra, neque virum
Video in quem emisi, interficere cupiens:
Certè & Æneas dilectus immortalibus diis
Erat, sed ipsum putabam frustra sic gloriari.
Valeat, non ei animus me amplius experiri
Erit, qui & nunc fugit lubens à morte.
Sed age, iam Danaos bellicosos adhortatus,
Alios Troianos experiar obuius veniens.
Dixit, & in ordines saliit, imperauitque viro cuique,
Ne amplius nunc à Troianis procul state diui Achiui:
Sed age, vir contra virum eat, paratusque sit pugnare:
Difficile autem mihi est, & fortis licet existenti,
Tot homines insequi & cum omnibus pugnare:
Ne Mars quidem qui deus immortalis est, neque Minerua
Tanti prælij insequeretur aciem, & pugnaret.
Sed quantum quidem ego possum manibusque, pedibusque,
Et robore, nõ me amplius puto remissurũ esse, ne q. paululũ:
Sed valde per cateruam ibo penitus, neque aliquem puto
Troũ gauisurũ esse, quicunque prope hastam meam venerit.
Sic dixit incitans. Troianos verò illustris Hector
Hortabatur minatus: affirmabat autem se contra Achillem)
Troiani magnanimi, ne timete Achillem.
Etenim ego verbis vel cum immortalibus pugnarem,
Hasta verò arduum est, quoniam multo fortiores sunt.
Neque Achilles omnibus finem sermonibus imponet:
Sed hoc quidem perficiet, hoc autẽ in-medio infectum sinet.
Huic autem ego contrarius vado, etsi igni manibus similis est,
Etsi igni manibus similis est, robore autem ardenti ferro.
Sic dixit incitans: hi autem aduersi hastas tollebant
Troës, horum autem simul mistum est robur, ortusque est clamor.
Et tunc Hectorem allocutus est astans Phœbus Apollo,
Hector, ne amplius omnino cũ Achille cõgrediare ante-
Sed per multitudinẽ & ex tumultu excipe, illum, (aciem,
Ne te vel iaculetur eminus, vel cominus ense feriat.
Sic dixit: Hector autẽ rursus ingressus est globum virorum
Territus, quando audiuit dei vocem loquentis:
Inque Achilles Troianos insiliit mentibus indutus robur,
Horrende vociferans primum autem interfecit Iphitiona
Strenuum, Otryntiden, multorum ductorem populorum,
Quem nympha peperit Naïs Otrynteo vrbium-euersori,
Tmolo sub niuoso, Hydæ in opulento populo. (1. ciuitate)
Hunc rectà ruentem percussit hasta diuus Achilles
Medium per-caput: id autem in-duas partes totum fissum est,

Neptunus Æneam Achillis subducit.

χ. ἀδεῶς (margin)

Achilles Æneam euasisse indignatur.

χ. ὀ μὰ π. (margin)

Hector cũ Achille se congressurũ iactat.

Apollo Hectorẽ cum Achille congredi vetat.

Achilles interficit Iphitionẽ.

Βῆ ῥ' ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
Ἷξε δ' ὅθ' Αἰνείας ἠδ' ὁ κλυτὸς ἦεν Ἀχιλλεύς. 320
Αὐτίκα τῷ μὲν ἔπειτα κατ' ὀφθαλμῶν χέεν ἀχλὺν
Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ· ὁ δὲ μελίην εὔχαλκον
Ἀσπίδος ἐξέρυσεν μεγαλήτορος Αἰνείαο·
Καὶ τὴν μὲν προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἔθηκεν,
Αἰνείαν δ' ἔσσευεν ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀείρας· 325
Πολλὰς δὲ στίχας ἡρώων, πολλὰς δὲ καὶ ἵππων
Αἰνείας ὑπεράλτο θεοῦ ἀπὸ χειρὸς ὀρούσας·
Ἷξε δ' ἐπ' ἐσχατιὴν πολυάϊκος πολέμοιο·
Ἔνθα δὲ Καύκωνες πόλεμον μέτα θωρήσσοντο·
Τῷ δὲ μάλ' ἐγγύθεν ἦλθε Ποσειδάων ἐνοσίχθων, 330
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αἰνεία, τίς σ' ὧδε θεῶν * ἀτέοντα κελεύει
Ἀντί' Ἀχιλλῆος πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
Ὃς σεῦ ἅμα κρείσσων καὶ φίλτερος ἀθανάτοισιν,
Ἀλλ' ἀναχωρῆσαι, ὅτε κεν συμβλήσεαι αὐτῷ, 335
Μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι·
Αὐτὰρ ἐπεί κ' Ἀχιλεὺς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
Θαρσήσας δὴ ἔπειτα μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι.
Οὐ μὲν γάρ τίς σ' ἄλλος Ἀχαιῶν ἐξεναρίξει.
Ὣς εἰπὼν, λίπεν αὐτοῦ, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα. 340
Αἶψα δ' ἔπειτ' Ἀχιλῆος ἀπ' ὀφθαλμῶν σκέδασ' ἀχλὺν
Θεσπεσίην· ὁ δ' ἔπειτα μέγ' ἔξιδεν ὀφθαλμοῖσιν·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Ἔγχος μὲν τόδε κεῖται ἐπὶ χθονὸς, οὐδέ τι φῶτα 345
Λεύσσω, τῷ ἐφέηκα, κατακτάμεναι μενεαίνων.
Ἦ ῥα καὶ Αἰνείας φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἦεν, ἀτάρ μιν ἔφην μὰψ αὔτως εὐχετάασθαι.
Ἐρρέτω· οὔ οἱ θυμὸς ἐμεῦ ἔτι πειρηθῆναι
Ἔσσεται, ὃς καὶ νῦν φύγεν ἄσμενος ἐκ θανάτοιο. 350
Ἀλλ' ἄγε δὴ, Δαναοῖσι φιλοπτολέμοισι κελεύσας,
Τῶν ἄλλων Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθών.
Ἦ, καὶ ἐπὶ στίχας ἆλτο, κέλευε δὲ φωτὶ ἑκάστῳ,
Μηκέτι νῦν Τρώων ἑκὰς ἕστατε δῖοι Ἀχαιοί,
Ἀλλ' ἄγ', ἀνὴρ ἄντ' ἀνδρὸς ἴτω, μεμάτω δὲ μάχεσθαι. 355
Ἀργαλέον δέ μοί ἐστι καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι,
Τοσσούσδ' ἀνθρώπους ἐφέπειν, καὶ πᾶσι μάχεσθαι·
Οὐδέ κ' Ἄρης, ὅς περ θεὸς ἄμβροτος, οὐδέ κ' Ἀθήνη,
Τοσσῆσδ' ὑσμίνης ἐφέποι στόμα, καὶ πονέοιτο·
Ἀλλ' ὅσσον μὲν ἐγὼ δύναμαι χερσίν τε ποσίν τε, 360
Καὶ σθένει, οὔ μ' ἔτι φημὶ μεθησέμεν οὐδ' ἠβαιόν·
Ἀλλὰ μάλα στιχὸς εἶμι διαμπερὲς, οὐδέ τιν' οἴω
Τρώων χαιρήσειν, ὅς τις σχεδὸν ἔγχεος ἔλθῃ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων. Τρώεσσι δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ
Κέκλεθ' ὁμοκλήσας, φάτο δ' ἴμεναι ἄντ' Ἀχιλῆος· 365
Τρῶες ὑπέρθυμοι, μὴ δείδιτε Πηλεΐωνα·
Καί κεν ἐγὼ ἐπέεσσι καὶ ἀθανάτοισι μαχοίμην,
Ἔγχεϊ δ' ἀργαλέον, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσιν·
Οὐδ' Ἀχιλεὺς πάντεσσι τέλος μύθοις ἐπιθήσει,
Ἀλλὰ τὸ μὲν τελέει, τὸ δὲ καὶ μεσσηγὺ κολούει. 370
Τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν,
Εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' αἴθωνι σιδήρῳ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· οἱ δ' ἀντίοι ἔγχε' ἄειραν
Τρῶες· τῶν δ' ἄμυδις μίχθη μένος, ὦρτο δ' ἀϋτή·
Καὶ τότ' ἄρ' Ἕκτορα εἶπε παραστὰς Φοῖβος Ἀπόλλων, 375
Ἕκτορ, μηκέτι πάμπαν Ἀχιλλῆϊ προμάχιζε,
Ἀλλὰ κατὰ πληθύν τε καὶ ἐκ φλοίσβοιο δέδεξο,
Μή πώς σ' ἠὲ βάλῃ, ἠὲ σχεδὸν ἄορι τύψῃ.
Ὣς ἔφατ'. Ἕκτωρ δ' αὖτις ἐδύσατο οὐλαμὸν ἀνδρῶν,
Ταρβήσας, ὅτ' ἄκουσε θεοῦ ὄπα φωνήσαντος. 380
Ἐν δ' Ἀχιλεὺς Τρώεσσι θόρε φρεσὶν εἱμένος ἀλκὴν,
Σμερδαλέα ἰάχων· πρῶτον δ' ἕλεν Ἰφιτίωνα
Ἐσθλὸν, Ὀτρυντεΐδην, πολέων ἡγήτορα λαῶν,
Ὃν νύμφη τέκε νηῒς Ὀτρυντῆϊ πτολιπόρθῳ,
Τμώλῳ ὕπο νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ· 385
Τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα βάλ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεὺς
Μέσσην κὰκ κεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη·

Δούπησεν

Δουπῆσεν δὲ πεσών, ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς,
Κεῖσαι Ὀτρυντεΐδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
Ἐνθάδε τοι θάνατος, γενεὴ δέ τοι ἐστ' ἐπὶ λίμνῃ 390
Γυγαίῃ, ὅθι τοι τέμενος πατρώϊόν ἐστιν,
Ὕλλῳ ἐπ' ἰχθυόεντι, καὶ Ἕρμῳ δινήεντι.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Τὸν μὲν Ἀχαιῶν ἵπποι ἐπισσώτροις δατέοντο
Πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ, ὁ δ' ἐπ' αὐτῷ Δημολέοντα, 395
Ἐσθλὸν ἀλεξητῆρα μάχης, Ἀντήνορος υἱόν,
Νύξε κατὰ κρόταφον, κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου.
Οὐδ' ἄρα χαλκείη κόρυς ἔσχεθεν, ἀλλὰ δι' αὐτῆς
Αἰχμὴ ἱεμένη ῥῆξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ
Ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα. 400
Ἱπποδάμαντα δ' ἔπειτα καθ' ἵππων ἀΐξαντα,
Πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὔτασε δουρί.
Αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε ταῦρος
Ἤρυγεν ἑλκόμενος Ἑλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα,
Κούρων ἑλκόντων, γάνυται δέ τε τοῖς Ἐνοσίχθων· 405
Ὣς ἄρα τόν γ' ἐρυγόντα λίπ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Αὐτὰρ ὁ βῆ σὺν δουρὶ μετ' ἀντίθεον Πολύδωρον
Πριαμίδην, τὸν δ' οὔ τι πατὴρ εἴασκε μάχεσθαι,
Οὕνεκά οἱ μετὰ παισὶ νεώτατος ἔσκε γόνοιο,
Καί οἱ φίλτατος ἔσκε, πόδεσσι δὲ πάντας ἐνίκα. 410
Δὴ τότε νηπιέῃσι ποδῶν ἀρετὴν ἀναφαίνων,
Θῦνε διὰ προμάχων, εἷος φίλον ὤλεσε θυμόν·
Τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Νῶτα παραΐσσοντος, ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες
Χρύσειοι σύνεχον, καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ· 415
Ἀντικρὺ δὲ διέσχε παρ' ὀμφαλὸν ἔγχεος αἰχμή·
Γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας, νεφέλη δέ μιν ἀμφεκάλυψε
Κυανέη, προτὶ οἷ δ' ἔλαβ' ἔντερα χερσὶ λιασθείς.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησε κασίγνητον Πολύδωρον
Ἔντερα χερσὶν ἔχοντα, λιαζόμενον ποτὶ γαίῃ, 420
Κάρ ῥά οἱ ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Δηρὸν ἑκὰς στρωφᾶσθ', ἀλλ' ἀντίος ἦλθ' Ἀχιλῆϊ,
Ὀξὺ δόρυ κραδάων, φλογὶ εἴκελος· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
Ὡς εἶδ', ὣς ἀνεπᾶλτο, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα,
Ἐγγὺς ἀνὴρ, ὃς ἐμόν γε μάλιστ' ἐσεμάσσατο θυμόν, 425
Ὅς μοι ἑταῖρον ἔπεφνε τετιμένον· οὐδ' ἂν ἔτι δὴν
Ἀλλήλους πτώσσοιμεν ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.
Ἦ, καὶ ὑπόδρα ἰδὼν προσεφώνεεν Ἕκτορα δῖον,
Ἆσσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ, 430
Πηλεΐδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε νηπύτιον ὥς,
Ἔλπεο δειδίξεσθαι, ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτός
Ἠμὲν κερτομίας ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι.
Οἶδα δ' ὅτι σὺ μὲν ἐσθλός, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, 435
Αἴ κέ σε χειρότερός περ ἐὼν ἀπὸ θυμὸν ἕλωμαι,
Δουρὶ βαλών, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὸν βέλος ὀξὺ πάροιθεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δόρυ, καὶ τό γ' Ἀθήνη
Πνοιῇ Ἀχιλλῆος πάλιν ἔτραπε κυδαλίμοιο,
Ἦκα μάλα ψύξασα· τὸ δ' ἂψ ἵκεθ' Ἕκτορα δῖον, 440
Αὐτοῦ δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
Ἐμμεμαὼς ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων,
Σμερδαλέα ἰάχων· τὸν δ' ἐξήρπαξεν Ἀπόλλων
Ῥεῖα μάλ', ὥς τε θεός, ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
Τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς 445
Ἔγχεϊ χαλκείῳ, τρὶς δ' ἠέρα τύψε βαθεῖαν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος,
Δεινὰ δ' ὁμοκλήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον κύον· ἦ τέ τοι ἄγχι
Ἦλθε κακόν· νῦν αὖτέ σ' ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων, 450
Ὧ μέλλεις εὔχεσθαι ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων.
Ἦ θήν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
Εἴ πού τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάρροθός ἐστι.
Νῦν δ' ἄλλους Τρώεσσιν ἐπιείσομαι, ὅν κε κιχείω.
Ὣς εἰπὼν Δρύοπ' οὖτα κατ' αὐχένα μέσσον ἄκοντι· 455
Ἤριπε δὲ προπάροιθε ποδῶν· ὁ δὲ τὸν μὲν ἔασε,

Insonuitq; cadens: hic autem gloriabatur diuus Achilles,
Iaces Otryntide, omnium terribilissime virorum:
Hic sane tibi mors, genus autem tibi est ad lacum
Gygaeum, vbi tibi ager paternus est,
Hyllum ad pisciosum & Hermum verticosum.
Sic dixit gloriabundus: hunc v. caligo in oculis obtexit.
Hunc quidē Achiuorum equi canthis-rotarū contriuerunt
Prima in acie: hic vero post ipsum Demoleontem, — Et Demoleontem.
Strenuum auersorem pugnae Antenoris filium
Pupugit in tempus per galeam aereas genas habentem:
Nec sane aerea galea prohibuit, sed per ipsam
Cuspis acuta rupit os, cerebrumq;
Intus omne perfusum est: interfecit. v. ipsum ruentem in se.
Hippodamantem vero deinde ab equis desilientem, — Et Hippodamantem.
Ante se fugientem in dorso vulnerauit hasta:
Sed hic animam efflabat & mugiebat, vt quum taurus
Mugiit tractus Heliconium circum regem (i. Neptunum)
Adolescentibus trahentibus: gaudet q; his Neptunus:
Sic vtique hunc mugientem reliquit ossa animus elatus.
Sed hic iuit cum hasta in diuinum Polydorum — Et Polydorum.
Priamidem, quem nequaquam pater sinebat pugnare:
Eo quod ipsi inter omnes minimus erat natu.
Et ei charissimus erat, pedibus vero omnes vincebat.
Iam tum iuuenili vesania pedum virtutem ostentans,
Currebat per propugnatores, quousque charam perdidit animam.
Hūc percussit mediū iaculo velocipes diuus Achilles
In tergum, dum praetercurreret, vbi balteum fibulae
Aureae colligabant, & duplex concurrebat thorax:
E regione autem penetrauit iuxta vmbilicum hastae cuspis:
Et in genua procidit eiulans: nebula autem ipsum obtexit
Nigra: ad se vero collegit intestina manibus inclinatus.
Hector autem postquam vidit fratrem Polydorum
Viscera manibus tenentem aduolutum terrae,
Et in oculis offusa est caligo, neque amplius sustinuit — Hector Achilli congreditur.
Diu procul versari, sed contrarius venit Achilli
Acutam hastam vibrans flammae similis. sed Achilles
Vt vidit, statim exiliit, & iactabundus verbum dixit:
Prope est vir qui meum maxime confecit animum,
Qui mihi amicum interfecit honoratum, neque sane diutius
Inuicem subterfugitabimus per belli semitas.
Dixit, & torue intuitus allocutus est Hectorem nobilem:
Propius accede, vt celeriter mortis fines consequaris.
Hunc autem non territus allocutus est bellicosus Hector:
Pelide ne me verbis puerulum velut
Speres perterrefacturum te: quoniam probè noui & ipse
Et conuitia & dicta superba loqui:
Scio autem quòd tu quidem fortis, ego v. te multò inferior,
Sed certe quidem haec Deorum in genibus sita sunt:
Si tibi inferior quamuis existens, animam exemero
Hasta iaculatus, quoniam & meum telum acutum antè est.
Dixit, & quatiens emisit hastam, & hanc Minerua
Flatu ab Achille retrorsum conuertit gloriosi,
Sensim admodum spirans: illaq; reuersa est ad Hectorē nobilem,
Ipsiusque ante pedes cecidit: sed Achilles
Furens irruit occidere cupiens,
Horrendum clamans: illum vero eripuit Apollo — Apollo Hectorem Achilli eripit.
Facile admodum, vtpote Deus: operuitque nebula multa.
Ter quidem deinde irruit velocipes diuus Achilles
Hasta aerea, terq; nebulam percussit profundam:
Sed quando iam quarto impetum daemoni similis,
Grauiter clamans verbis velocibus allocutus est.
Rursus nunc effugisti mortem canis: certè tibi propè — Ἢ νῦν δή.
Venit exitium: nunc rursus te liberauit clarus Apollo,
Cui debes vota facere receptus intra sonitum iaculorum.
Attamen te conficiam & in posterum obuiam factus,
Si forte aliquis etiam mihi deorum adiutor est.
Nunc autem alios Troianos aggrediar quemcunque assecutus fuero.
Sic locutus Dryopē vulnerauit per ceruicē mediā iaculo: — * Achilles multos in
Cecidit autem ante pedes: ille autem hunc quidem reliquit,

Democh͡um vero Philetoridem ampliumque magnúmque
In-genu hasta percutiens detinuit hunc quidem deinde
Vulnerans ense magno, abstulit animam.
Sed hic Laogonum & Dardanum filios Biantis,
Ambos adortus ex equis depulit in terram, (γρ. ἐφορμηθεὶς)
Hunc.q. lancea iaculatus, illum.v. cominus ense verberans.
Troem autem Alastoridem, hic.q obuius venit genua,
Si quo modo sibi parceret, prehendens, & viuum dimitteret, (γρ. ἑλὼν, γρ. ἀφείς)
Neque interficeret, coaqualem-ætatem miseratus.
Stultus, neque hoc nouerat quòd non persuasurus erat.
Non enim quid mitis vir erat, neque benignus,
Sed valde ferox. hic quidem tangebat manibus genua,
Cupiens precari. ille autem ense vulnerauit eum ad hepar.
Eius autem hepar excidit, & ater sanguis ex ipso
Sinum impleuit: hunc.q. caligo in oculis texit
Animo deficientem. ille v. rursus Mulium vulnerauit astans
Hasta ad aurem: mox que per aurem iuit alteram
Cuspis area. ille autem Agenoris filium Echeclum
Medium per caput gladio percussit manubriato:
Totus autem incaluit ensis sanguine: hunc.v. in oculis
Cepit nigra mors & fatum potens.
Deucalionem autem deinde, vbi conneclunt se nerui
Cubiti, hac illum charam per manum confodit
Cuspis area. hic verò ipsum expectauit manu grauatus,
Præ se videns mortem. ille autem gladio ceruice verberans,
Procul cum ipsa galea caput proiecit, medulla rursus
Vertebris exiluit: hic autem in terra iacuit extensus.
At ipse perrexit ire in strenuum Piroi filium
Rhigmum, qui è Thracia fertili venerat,
Hunc percussit medium telo: fixum.q. est in ventre ferrum:
Decidit autem è curru. hic autem Areithoum famulum
Retrò equos conuertentem in dorso acuta hasta
Pupugit, eq. curru depulit, turbati sunt autem eius equi.
Quemadmodum.a. furit per profundas valles ingens ignis
Montis aridi: profunda autem accenditur sylua,
Et vbique quatiens ventus flammam circumuoluit:
Sic hic vbique currebat cum lancea dæmoni similis,
Occisos insequens: fluebat autem sanguine terra nigra.
Vt autem quando quis subiugauit boues mares latifrontes
Ad-terendum hordeum albu in rotunda in area,
Cito.q. tenuia fiunt grana boũ sub pedibus vehementer-mugientium: (γρ. ἐϋτροχάλῳ)
Sic sub Achille magnanimo vnica-vngula equi
Calcabant simul mortuósque & clypeos: sanguine.a. axis
Infrà totus fœdabatur, & orbes qui circa currum erant,
Quos ab equorum vngulis guttæ aspergebant,
Quæq. à canthis subsiliebant: is.a. cupiebat gloriam referre
Pelides: tabe verò maculabat manus inaccessas.

Δημοῦχον δὲ Φιλητορίδην ἠΰν τε μέγαν τε
Κὰγ γόνυ δουρὶ βαλὼν ἠρύκακε· τὸν μὲν ἔπειτα
Οὐτάζων ξίφεϊ μεγάλῳ ἐξαίνυτο θυμόν.
Αὐτὰρ ὃ Λαόγονον καὶ Δάρδανον υἷε Βίαντος, 460
Ἄμφω ἐφορμηθεὶς ἐξ ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
Τὸν μὲν δουρὶ βαλὼν, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύψας.
Τρῶα δ' Ἀλαστορίδην, ὃ μὲν ἀντίος ἤλυθε γούνων,
Εἴ πως εὖ πεφίδοιτο λαβὼν, καὶ ζωὸν ἀφείη,
Μηδὲ κατακτείνειεν, ὁμηλικίην ἐλεήσας· 465
Νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
Οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων,
Ἀλλὰ μάλ' ἐμμεμαώς. ὃ μὲν ἥπτετο χείρεσι γούνων,
Ἱέμενος λίσσεσθ', ὃ δὲ φασγάνῳ οὖτα καθ' ἧπαρ·
Ἐκ δέ οἱ ἧπαρ ὄλισθεν, ἀτὰρ μέλαν αἷμα κατ' αὐτοῦ 470
Κόλπον ἐνέπλησεν, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε
Θυμοῦ δευόμενον· ὃ δὲ Μούλιον οὖτα παραστὰς
Δουρὶ κατ' οὖς· εἶθαρ δὲ δι' οὔατος ἦλθ' ἑτέροιο
Αἰχμὴ χαλκείη· ὃ δ' Ἀγήνορος υἱὸν Ἔχεκλον
Μέσσην κὰκ κεφαλὴν ξίφει ἤλασε κωπήεντι. 475
Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Δευκαλίωνα δ' ἔπειθ', ἵνα τε ξυνέχουσι τένοντες
Ἀγκῶνος, τῇ τόν γε φίλης διὰ χειρὸς ἔπειρεν
Αἰχμῇ χαλκείῃ· ὃ δέ μιν μένε χεῖρα βαρυνθεὶς, 480
Πρόσθ' ὁρόων θάνατον· ὃ δὲ φασγάνῳ αὐχένα θείνας,
Τῆλ' αὐτῇ πήληκι κάρη βάλε· μυελὸς αὖτε
Σφονδυλίων ἔκπαλθ'· ὃ δ' ἐπὶ χθονὶ κεῖτο τανυσθείς.
Αὐτὰρ ὃ βῆ ῥ' ἰέναι μετ' ἀμύμονα Πείρεω υἱὸν
Ῥίγμον, ὃς ἐκ Θρῄκης ἐριβώλακος εἰληλούθει· 485
Τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι, πάγη δ' ἐν νηδύϊ χαλκός·
Ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων· ὃ δ' Ἀρηΐθοον θεράποντα
Ἂψ ἵππους στρέψαντα, μετάφρενον ὀξέϊ δουρὶ
Νύξ', ἀπὸ δ' ἅρματος ὦσε· κυκήθησαν δέ οἱ ἵπποι.
Ὡς δ' ἀναμαιμάει βαθέ' ἄγκεα θεσπιδαὲς πῦρ 490
Οὔρεος ἀζαλέοιο, βαθεῖα δὲ καίεται ὕλη,
Πάντῃ τε κλονέων ἄνεμος φλόγα εἰλυφάζει·
Ὣς ὅ γε πάντῃ θῦνε σὺν ἔγχεϊ, δαίμονι ἶσος,
Κτεινομένους ἐφέπων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα.
Ὡς δ' ὅτε τις ζεύξῃ βόας ἄρσενας εὐρυμετώπους, 495
Τριβέμεναι κρῖ λευκὸν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
Ῥίμφά τε λέπτ' ἐγένοντο βοῶν ὑπὸ πόσσ' ἐριμύκων·
Ὣς ὑπ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου μώνυχες ἵπποι
Στεῖβον ὁμοῦ νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας· αἵματι δ' ἄξων
Νέρθεν ἅπας πεπάλακτο, καὶ ἄντυγες αἳ περὶ δίφρον, 500
Ἃς ἄρ' ἀφ' ἱππείων ὁπλέων ῥαθάμιγγες ἔβαλλον,
Αἵ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων· ὃ δὲ ἵετο κῦδος ἀρέσθαι
Πηλεΐδης, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.

ILIADIS HOMERI XXI. COMPOSITIO.

*S*ED postquam ad alueum peruenerunt pulchre-fluentis fluuii
Xanthi vorticosi, quem immortalis genuit Iupiter,
Ibi diuidens eos, hos quidem per campum insequebatur
Ad vrbem, quà alij turbati fugerant, (γρ. ἀγχοῦ)
Die superiori, quando furebat illustris Hector:
Illac hi profundebantur in-fugam-versi: caliginem.a. Iuno
Offudit ante densam vt inhiberet. dimidii.v.
In fluuium voluebantur profundissimum, argenteos vortices habentem:
Inciderunt.q. magno strepitu: resonuerunt autẽ alta fluenta,
Ripæ autem circum circa valdè resonuerunt: hi.v. clamore
Innatabant huc & illuc conuoluti per vorticeis.
Sicut autem quando ab impetu ignis locustæ euolant
Vt-fugiant ad-flumen: ardet.q. indefatigatus ignis

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἡ φ. ῥαψῳδία.

Α'Λλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋρρεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,
Ἔνθα διατμήξας, τοὺς μὲν πεδίον δὲ δίωκε
Πρὸς πόλιν, ᾗ περ Ἀχαιοὶ ἀτυζόμενοι φοβέοντο
Ἤματι τῷ προτέρῳ, ὅτε μαίνετο φαίδιμος Ἕκτωρ. 5
Τῇ ῥ' οἵ γε προχέοντο πεφυζότες· ἠέρα δ' Ἥρη
Πίτνα πρόσθε βαθεῖαν ἐρυκέμεν· ἡμίσεες δὲ
Ἐς ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύρροον ἀργυροδίνην·
Ἐν δ' ἔπεσον μεγάλῳ πατάγῳ, βράχε δ' αἰπὰ ῥέεθρα,
Ὄχθαι δ' ἀμφὶ περὶ μεγάλ' ἴαχον· οἳ δ' ἀλαλητῷ 10
Ἔννεον ἔνθα καὶ ἔνθα, ἑλισσόμενοι περὶ δίνας.
Ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ ῥιπῆς πυρὸς ἀκρίδες ἠερέθονται
Φευγέμεναι ποταμὸνδε· τὸ δὲ φλέγει ἀκάματον πῦρ

Ὄρμενον

Ὄρμενον ἐξαίφνης, ταὶ δὲ πτώσσουσι καθ' ὕδωρ·
Ὣς ὑπ' Ἀχιλλῆος Ξάνθου βαθυδινήεντος 15
Πλῆτο ῥόος κελάδων ἐπιμὶξ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν.
Αὐτὰρ ὁ διογενὴς δόρυ μὲν λίπεν αὐτοῦ ἐπ' ὄχθῃ
Κεκλιμένον μυρίκῃσιν· ὁ δ' ἔσθορε δαίμονι ἶσος,
Φάσγανον οἶον ἔχων, κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα·
Τύπτε δ' ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὄρνυτ' ἀεικὴς 20
Ἄορι θεινομένων, ἐρυθαίνετο δ' αἵματι ὕδωρ.
Ὡς δ' ὑπὸ δελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι
Φεύγοντες, πιμπλᾶσι μυχοὺς λιμένος εὐόρμου,
Δειδιότες· μάλα γάρ τε κατεσθίει ὅν κε λάβῃσιν)
Ὣς Τρῶες ποταμοῖο κατὰ δεινοῖο ῥέεθρα 25
Πτῶσσον ὑπὸ κρημνούς· ὁ δ' ἐπεὶ κάμε χεῖρας ἐναίρων,
Ζωοὺς ἐκ ποταμοῖο δυώδεκα λέξατο κούρους,
Ποινὴν Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·
Τοὺς ἐξῆγε θύραζε τεθηπότας, ἠΰτε νεβρούς.
Δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσι, 30
Τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον ἐπὶ στρεπτοῖσι χιτῶσι·
Δῶκε δ' ἑταίροισιν κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας.
Αὐτὰρ ὁ ἂψ ἐπόρουσε, δαϊζέμεναι μενεαίνων.
Ἔνθ' υἷι Πριάμοιο συνήντετο Δαρδανίδαο
Ἐκ ποταμοῦ φεύγοντι Λυκάονι, τόν ῥά ποτ' αὐτὸς 35
Ἦγε λαβὼν ἐκ πατρὸς ἀλωῆς οὐκ ἐθέλοντα,
Ἐννύχιος προμολών· ὁ δ' ἐρινεὸν ὀξέϊ χαλκῷ
Τάμνε νέους ὄρπηκας, ἵν' ἅρματος ἄντυγες εἶεν.
Τῷ δ' ἄρ' ἀνώϊστον κακὸν ἤλυθε δῖος Ἀχιλλεύς.
Καὶ τότε μέν μιν Λῆμνον ἐϋκτιμένην ἐπέρασσε, 40
Νηυσὶν ἄγων, ἀτὰρ υἱὸς Ἰήσονος ὦνον ἔδωκε.
Κεῖθεν δὲ ξεῖνός μιν ἐλύσατο, πολλὰ δ' ἔδωκεν,
Ἴμβριος Ἠετίων, πέμψεν δ' ἐς δῖαν Ἀρίσβην·
Ἔνθεν ὑπεκπροφυγὼν, πατρώϊον ἵκετο δῶμα.
Ἕνδεκα δ' ἤματα θυμὸν ἐτέρπετο οἷσι φίλοισιν, 45
Ἐλθὼν ἐκ Λήμνοιο· δυωδεκάτῃ δέ μιν αὖτις
Χερσὶν Ἀχιλλῆος θεὸς ἔμβαλεν, ὅς μιν ἔμελλε
Πέμψειν εἰς Ἀΐδαο, καὶ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
Γυμνὸν ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ' ἔχεν ἔγχος, 50
(Ἀλλὰ τὰ μέν ῥ' ἀπὸ πάντα χαμαὶ βάλε, τεῖρε γὰρ ἱδρὼς
Φεύγοντ' ἐκ ποταμοῦ, κάματος δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα)
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
    Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Ἦ μάλα δὴ Τρῶες μεγαλήτορες, οὕς περ ἔπεφνον, 55
Αὖτις ἀναστήσονται ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος·
Οἷον δὴ καὶ ὅδ' ἦλθε φυγὼν ὕπο νηλεὲς ἦμαρ,
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην πεπερημένος· οὐδέ μιν ἔσχε
Πόντος ἁλὸς πολιῆς, ὃ πολέας ἀέκοντας ἐρύκει.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ δουρὸς ἀκωκῆς ἡμετέροιο 60
Γεύσεται, ὄφρα ἴδωμαι ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ δαείω,
Ἢ ἄρ' ὁμῶς καὶ κεῖθεν ἐλεύσεται, ἦ μιν ἐρύξει
Γῆ φυσίζοος, ἥ τε κατὰ κρατερόν περ ἐρύκει.
    Ὣς ὅρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπὼς,
Γούνων ἅψασθαι μεμαώς· περὶ δ' ἤθελε θυμῷ 65
Ἐκφυγέειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν.
Ἤτοι ὁ μὲν δόρυ μακρὸν ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
Οὐτάμεναι μεμαώς· ὁ δ' ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
Κύψας· ἐγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
Ἔστη, ἱεμένη χροὸς ἄμεναι ἀνδρομέοιο. 70
Αὐτὰρ ὁ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἑλὼν ἐλλίσσετο γούνων,
Τῇ δ' ἑτέρῃ ἔχεν ἔγχος ἀκαχμένον, οὐδὲ μεθίει·
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
    Γουνοῦμαί σ' Ἀχιλεῦ, σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον·
Ἀντί τοί εἰμ' ἱκέταο διοτρεφὲς αἰδοίοιο. 75
Πὰρ γὰρ σοὶ πρώτῳ πασάμην Δημήτερος ἀκτήν,
Ἤματι τῷ ὅτε μ' εἷλες ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
Καί μ' ἐπέρασσας ἄνευθεν ἄγων πατρός τε φίλων τε
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην, ἑκατόμβοιον δέ τοι ἦλφον.
Νῦν δὲ λύμην τρὶς τόσσα πορών· ἠὼς δέ μοί ἐστιν 80
Ἥδε δυωδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
Πολλὰ παθών· νῦν αὖ με τεῇς ἐν χερσὶν ἔθηκε

Excitatum repente: hæ vero subeunt præ timore aquam:
15 *Sic ab Achille Xanthi profundos vortices habentis*
Implebatur fluxus resonans mixtim equisque & viris.
Sed hic nobilis hastam quidem reliquit illic ad ripam,
Adnixam myricis: ipse vero insiluit dæmoni similis
Gladium solum habens: mala vero mentibus cogitabat opera:
20 *Verberabat autem circum circa: horum autem gemitus excitabatur*
Ense cæsorum: rubescebatque sanguine aqua.
Sicut autem a Delphino ingenti pisces alij minores
Fugientes, implent cauernas portus tutas stationes habentes:
Formidantes: mox enim deuorat quemcunque ceperit.)
25 *Sic Troiani fluuij per terribilia fluenta*
Abdebant se se ad rupes: is autem ut fatigauit manus cædendo,
Viuos e fluuio duodecim delegit iuuenes,
Pœnam Patrocli Menœtiadæ interfecti:
Hos eduxit foras e fluuio pauidos tanquam hinnulos,
30 *Ligauit autem a tergo manus bene-sectis loris,*
Quæ ipsi ferebant super bene-tortas tunicas:
Tradidit autem socijs deducere concauas ad naues.
At ipse iterum irruit interficere cupiens:
Illic filio Priami obuiam factus est Dardanidæ
35 *Ex fluuio fugienti Lycaoni: quem olim ipsemet*
Duxit arreptum ex patris horto non volentem,
Per noctem accedens: is vero caprificum acuto ære
Incidebat nouellos ramos, ut currus orbes essent.
Huic autem inopinatum malum venit nobilis Achilles.
40 *Et tunc quidem ipsum in Lemnum bene conditam vendidit*
Nauibus abducens, sed filius Iasonis pretium dedit:
Hinc autem hospes ipsum redemit, multa autem dedit:
Imbrius Eetion, misit autem ad nobilem Arisbem.
Inde clam suffugiens paternam venit in domum:
45 *Vndecim autem dies animum oblectabat cum suis amicis,*
Reuersus ex Lemno: duodecimo vero ipsum rursus
Manibus Achillis Deus iniecit, qui ipsum erat
Missurus ad Plutonis domum, etiam non volentem ire.
Hunc igitur ut agnouit velocipes nobilis Achilles
50 *Nudum sine galeaque & scuto, neque habebat hastam,*
(Namque hæc quidem omnia in terram abiecerat, conficiebat enim sudor
Fugientem e fluuio: labor autem subtus genua lassabat.)
Indignabundus dixit erga suum magnanimum animum:
Papæ, certe magnum miraculum illud oculis video.
Profecto iam Troiani magnanimi, quos quidem interfeci;
55 *Rursus resurgent a caligine obscura:*
Qualiter iam & hic venit vitato infausto die,
Lemnum in claram venundatus: neque ipsum detinuit
Profunditas maris cani, quæ multos inuitos coërcet.
Sed age iam & hastæ spiculum nostræ
60 *Gustabit, ut videam in mentibus & intelligam,*
An similiter & hinc euadet, an ipsum retinebit
Terra alma, quæ fortem etiam coërcet.
Sic cogitabat manens: is vero prope eum venit trepidus,
Genua contingere cupiens: valde enim desiderabat animo
65 *Effugere mortemque malam & fatum nigrum.*
Certe hic quidem hastam longam sustulit diuus Achilles,
Vulnerare cupiens: hic autem accurrit & prehendit genua
Procumbens: hasta vero supra dorsum in terra
Stetit, cupiens corpore satiari virili.
70 *Ceterum hic altera manu quidem capiens supplicabat genua:*
Altera vero tenebat lanceam acutam, neque demittebat,
Et eum supplicans verbis velocibus allocutus est,
Genua tua tango Achilles, tu autem me venerare & mei
miserere.
75 *Loco tibi sum supplicis, o nobilis veneranda.*
Apud te enim primum degustaui Cereris donum
Die illo quando me cepisti bene-culto in horto,
At me vendidisti procul abducens a patreque amicisque
Lemnum in claram: centum-boum pretium autem tibi inueni.
80 *Nunc vero redimerer ter tantum dans: dies enim mihi est*
Hæc duodecima, ex quo in Ilium appuli
Multa perpessus: nunc rursum me tuis in manibus posuit

Achilles in Xantho fluuio multos interficit.

Lycaon Priamides ab Achille vincitur.

Lycaon Achilli supplicat.

Fatum crudele: debeo fortassis odio esse Ioui patri,
Qui me tibi rursus tradidit: breuis-aeui autem me mater
Peperit Laothoe filia Altae senis,
Altae, qui Lelegis bellicosis praeest,
Pedasum altam obtinens prope Satnioentem fluuium. [γρ. [illegible]]
Huius autem habuit filiam Priamus: multas quoque alias:
Ex hac autem duo nati sumus: tu vero utrumque obtruncabis:
Illum quidem primos inter pedites domuisti
Dijs-parem Polydorum, postquam iaculatus es acuta hasta.
Nunc vero sane hic mihi malum erit: non enim puto
Tuas manus effugiturum, postquam me tibi appropinquauit
Aliud autem tibi dico: tu vero in mentibus pone tuis: (deus.
Ne me interfice, quoniam non uterinus-frater Hectoris sum,
Qui tibi socium interemit mitemque fortemque.
Sic igitur ipsum Priami allocutus est illustris filius,
Supplicans verbis: immite autem responsum audiuit:
Stulte, ne mihi pretia redemptionis recense, neque narra:
Antequam enim Patroclus obiret fatalem diem,
Interea aliquid mihi parcere in mentibus gratius erat [γρ. [illegible]]
Troianis, & multos viuos cepi & vendidi:
Nunc autem non est qui mortem effugiat, quemcunque Deus
Ilium ante meas in manus coniecerit
Omnium Troianorum: praecipue vero Priami filiorum.
Sed amice morere & tu: quid ingemis frustra? [γρ. Καὶ [illegible]]
Occubuit & Patroclus, qui te multo praestantior erat.
Nónne vides qualis & ego pulchérque magnúsque?
Ex patre autē natus sum nobili: Dea vero me peperit mater.
Sed post te etiam mihi mors & fatum violentum
Erit, vel aurora, vel crepusculum, vel meridies,
Quando quis & mihi ferro animum auferet, [γρ. [illegible]]
Siue is hasta iaculatus, siue à neruis sagitta.
Sic dixit, huius vero ibi soluta sunt genua & charum cor.
Hastam quidem emisit: hicque sedebat manus tendens
Ambas: Achilles autem distringens ensem acutum,
Percussit iuxta compagem ad ceruicem: totúsque intrò
Penetrauit ensis anceps: ille vero pronus in terra (ram.
Iacebat extensus: extraque sanguis ater fluebat, rigabatque ter
Hunc autem Achilles in-fluuium arreptum pede misit ferri,
Et ei insultans verba volucria loquutus est:
Illic nunc iace cum piscibus, qui tibi vulneris
Sanguinem lambent securi, neque te mater
Impositum lectis deflebit: sed Scamander
Feret verticosus in maris latum sinum:
Saltans aliquis per undam, sub nigrum horrorem percurret
Piscis, qui deuoret Lycaonis album adipem. [γρ. [illegible]]
Pereatis, donec urbe potiamur Ilii sacri, [γρ. [illegible]]
Vos quidem fugientes, ego vero a tergo caedens.
Neque vobis fluuius pulchrifluus, claris-verticibus
Proderit, cui iam diu multos sacrificatis tauros,
Viuos autem in verticibus immittitis vnungulos equos.
Sed & sic peribitis dira morte, quoad omnes
Luatis Patrocli caedem, & interitum Achiuorum,
Quos apud naues citas interfecistis, absente me.
Sic dixit: fluuius autem indignatus est animo magis,
Agitabátque animo, quomodo coërceret a caede
Nobilem Achillem: a Troianis vero pestem auerteret.
Interea autem Peleis filius habens longam hastam, [γρ. [illegible]]
Asteropaeo insiliit, interficere cupiens,
Filio Pelegonis: hunc autem Axius latifluus
Genuit & Periboea Acesameni filiarum (bens.
Natu maxima: huic enim mixtus est fluuius altos-vertices ha-
Hunc Achilles adortus est: hic autem contrarius e fluuio
Stetit tenens duas hastas, robur autem ei in mentibus posuit
Xanthus, quia iratus erat ob in-pugna-caesos iuuenes,
Quos Achilles interfecerat in fluctu, neque misertus erat.
Hi autem quando iam propè erant inter se profecti,
Hunc prior allocutus est velocipes diuus Achilles:
Quis, unde es virorum, qui mihi audes obuius venire?
Infelicium autem filij meo robori occurrunt.

[Margin notes: Achilles Lycaonis preces repudiat, eumque occidit. — Asteropaeus cum Achille congreditur & occiditur.]

Μοῖρ' ὀλοή· μέλλω που ἀπεχθέσθαι Διὶ πατρί,
Ὅς με σοὶ αὖτις ἔδωκε, μινυνθάδιον δέ με μήτηρ
Γείνατο Λαοθόη, θυγάτηρ Ἄλταο γέροντος, 85
Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει,
Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων ἐπὶ Σατνιόεντι·
Τοῦ δ' ἔχε θυγατέρα Πρίαμος, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας·
Τῆς δὲ δύω γενόμεσθα, σὺ δ' ἄμφω δειροτομήσεις,
Ἤτοι τὸν πρώτοισι μετὰ πρυλέεσσι δάμασσας 90
Ἀντίθεον Πολύδωρον, ἐπεὶ βάλες ὀξέϊ δουρί.
Νῦν δὲ δὴ ἐνθάδ' ἐμοὶ κακὸν ἔσσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
Σὰς χεῖρας φεύξεσθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
Μή με κτεῖν', ἐπεὶ οὐχ ὁμογάστριος Ἕκτορός εἰμι, 95
Ὅς τοι ἑταῖρον ἔπεφνεν ἐνηέα τε κρατερόν τε.
Ὣς ἄρα μιν Πριάμοιο προσηύδα φαίδιμος υἱὸς,
Λισσόμενος ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσε,
Νήπιε, μή μοι ἄποινα πιφαύσκεο, μηδ' ἀγόρευε.
Πρὶν μὲν γὰρ Πάτροκλον ἐπισπεῖν αἴσιμον ἦμαρ, 100
Τόφρα τί μοι πεφιδέσθαι ἐνὶ φρεσὶ φίλτερον ἦεν
Τρώων, καὶ πολλοὺς ζωοὺς ἕλον ἠδ' ἐπέρασσα·
Νῦν δ' οὐκ ἔσθ' ὅς τις θάνατον φύγῃ, ὅν κε θεός γε
Ἰλίου προπάροιθεν ἐμῇς ἐν χερσὶ βάλῃσι,
Συμπάντων Τρώων, περὶ δ' αὖ Πριάμοιό γε παίδων. 105
Ἀλλὰ φίλος, θάνε καὶ σύ· τί ἦ ὀλοφύρεαι οὕτως;
Κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅ περ σέο πολλὸν ἀμείνων·
Οὐχ ὁράᾳς οἷος καὶ ἐγὼ καλός τε μέγας τε;
Πατρὸς δ' εἰμ' ἀγαθοῖο, θεὰ δέ με γείνατο μήτηρ·
Ἀλλ' ἔπι τοι καὶ ἐμοὶ θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή 110
Ἔσσεται, ἢ ἠὼς, ἢ δείλη, ἢ μέσον ἦμαρ,
Ὁππότε τις καὶ ἐμεῖο Ἄρῃ ἐκ θυμὸν ἕληται,
Ἢ ὅ γε δουρὶ βαλὼν, ἢ ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ.
Ὣς φάτο, τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
Ἔγχος μέν ῥ' ἀφέηκεν, ὁ δ' ἕζετο χεῖρε πετάσσας 115
Ἀμφοτέρας. Ἀχιλεὺς δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ
Τύψε κατὰ κληῗδα παρ' αὐχένα· πᾶν δέ οἱ εἴσω
Δῦ ξίφος ἄμφηκες· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
Κεῖτο ταθείς, ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
Τὸν δ' Ἀχιλεὺς ποταμόνδε λαβὼν ποδὸς ἧκε φέρεσθαι, 120
Καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Ἐνταυθοῖ νῦν κεῖσο μετ' ἰχθύσιν, οἵ σ' ὠτειλῆς
Αἷμ' ἀπολιχμήσονται ἀκηδέες, οὐδέ σε μήτηρ
Ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ἀλλὰ Σκάμανδρος
Οἴσει δινήεις εἴσω ἁλὸς εὐρέα κόλπον· 125
Θρῴσκων τις κατὰ κῦμα μέλαιναν φρῖχ' ὑπαΐξει
Ἰχθύς, ὅς κε φάγῃσι Λυκάονος ἀργέτα δημόν.
Φθείρεσθ', εἰς ὅ κεν ἄστυ κιχείομεν Ἰλίου ἱρῆς,
Ὑμεῖς μὲν φεύγοντες, ἐγὼ δ' ὄπιθεν κεραΐζων.
Οὐδ' ὑμῖν ποταμός περ ἐΰρροος ἀργυροδίνης 130
Ἀρκέσει, ᾧ δὴ δηθὰ πολέας ἱερεύετε ταύρους,
Ζωοὺς δ' ἐν δίνῃσι καθίετε μώνυχας ἵππους.
Ἀλλὰ καὶ ὧς ὀλέεσθε κακὸν μόρον, εἰς ὅ κε πάντες
Τίσετε Πατρόκλοιο φόνον καὶ λοιγὸν Ἀχαιῶν,
Οὓς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνετε νόσφιν ἐμεῖο. 135
Ὣς ἄρ' ἔφη, ποταμὸς δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
Ὅρμηνεν δ' ἀνὰ θυμὸν ὅπως παύσειε πόνοιο
Δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι.
Τόφρα δὲ Πηλέος υἱὸς ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος
Ἀστεροπαίῳ ἐπᾶλτο, κατακτάμεναι μενεαίνων, 140
Υἱέϊ Πηλεγόνος· τὸν δ' Ἀξιὸς εὐρυρέεθρος
Γείνατο, καὶ Περίβοια Ἀκεσσαμενοῖο θυγατρῶν
Πρεσβυτάτη· τῇ γάρ ῥα μίγη ποταμὸς βαθυδίνης.
Τῷ ῥ' Ἀχιλεὺς ἐπόρουσεν, ὁ δ' ἀντίος ἐκ ποταμοῖο
Ἔστη ἔχων δύο δοῦρε· μένος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκε 145
Ξάνθος, ἐπεὶ κεχόλωτο δαϊκταμένων αἰζηῶν,
Τοὺς Ἀχιλεὺς ἐδάϊζε κατὰ ῥόον, οὐδ' ἐλέαιρεν.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Τίς, πόθεν εἷς ἀνδρῶν, ὅ μευ ἔτλης ἀντίος ἐλθεῖν; 150
Δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Πελαγόνος ἀγλαὸς υἱός,
Πηλείδη μεγάθυμε, τί ἢ γενεὴν ἐρεείνεις;
Εἴμ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλου τηλόθ' ἐούσης,
Παίονας ἄνδρας ἄγων δολιχεγχέας· ἥδε δέ μοι νῦν 155
Ἠὼς ἑνδεκάτη ὅτε Ἴλιον εἰλήλουθα.
Αὐτὰρ ἐμοὶ γενεὴ ἐξ Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος,
Ἀξιοῦ ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἵησιν,
Ὃς τέκε Πηλεγόνα κλυτὸν ἔγχεϊ· τὸν δ' ἐμέ φασι
Γείνασθαι· νῦν αὖτε μαχώμεθα φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ. 160
Ὣς φάτ' ἀπειλήσας, ὁ δ' ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς
Πηλιάδα μελίην· ὁ δ' ἁμαρτῇ δούρασιν ἀμφὶς
Ἥρως Ἀστεροπαῖος, ἐπεὶ περιδέξιος ἦεν.
Καί ῥ' ἑτέρῳ μὲν δουρὶ σάκος βάλεν, οὐδὲ διὰ πρὸ
Ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο· 165
Τῷ δ' ἑτέρῳ μιν πῆχυν ἐπιγράβδην βάλε χειρὸς
Δεξιτερῆς, σύτο δ' αἷμα κελαινεφές· ἡ δ' ὑπὲρ αὐτοῦ
Γαίῃ ἐνεστήρικτο, λιλαιομένη χροὸς ἆσαι.
Δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς μελίην ἰθυπτίωνα
Ἀστεροπαίῳ ἐφῆκε κατακτάμεναι μενεαίνων. 170
Καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρτεν, ὁ δ' ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην,
Μεσσοπαγὲς δ' ἄρ' ἔθηκε κατ' ὄχθης μείλινον ἔγχος.
Πηλείδης δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Ἆλτ' ἐπί οἱ μεμαώς· ὁ δ' ἄρα μελίην Ἀχιλῆος
Οὐ δύνατ' ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσαι χειρὶ παχείῃ. 175
Τρὶς μέν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσασθαι μενεαίνων,
Τρὶς δὲ μεθῆκε βίης· τὸ δὲ τέτρατον ἤθελε θυμῷ
Ἄξαι ἐπιγνάμψας δόρυ μείλινον Αἰακίδαο,
Ἀλλὰ πρὶν Ἀχιλεὺς σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα.
Γαστέρα γάρ μιν τύψε παρ' ὀμφαλόν, ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι 180
Χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν
Ἀσθμαίνοντ'· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ στήθεσσιν ὀρούσας,
Τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα,
Κεῖσ' οὕτως· χαλεπόν τοι ἐρισθενέος Κρονίωνος
Παισὶν ἐριζέμεναι, ποταμοῖό περ ἐκγεγαῶτι. 185
Φῆσθα σὺ μὲν ποταμοῦ γένος ἔμμεναι εὐρὺ ῥέοντος·
Αὐτὰρ ἐγὼ γενεὴν μεγάλου Διὸς εὔχομαι εἶναι.
Τίκτε μ' ἀνὴρ πολλοῖσιν ἀνάσσων Μυρμιδόνεσσι,
Πηλεὺς Αἰακίδης· ὁ δ' ἄρ' Αἰακὸς ἐκ Διὸς ἦεν.
Τῷ κρείσσων μὲν Ζεὺς ποταμῶν ἁλιμυρηέντων, 190
Κρείσσων αὖτε Διὸς γενεὴ ποταμοῖο τέτυκται.
Καὶ γὰρ σοὶ ποταμός γε πάρα μέγας, εἰ δύναταί τι
Χραισμεῖν· ἀλλ' οὐκ ἔστι Διὶ Κρονίωνι μάχεσθαι.
Τῷ οὐδὲ κρείων Ἀχελώϊος ἰσοφαρίζει,
Οὐδὲ βαθυρρείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο, 195
Ἐξ οὗ περ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα,
Καὶ πᾶσαι κρῆναι καὶ φρείατα μακρὰ νάουσιν·
Ἀλλὰ καὶ ὃς δείδοικε Διὸς μεγάλοιο κεραυνόν,
Δεινήν τε βροντήν, ὅτ' ἀπ' οὐρανόθεν σμαραγήσῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος. 200
Τὸν δὲ κατ' αὐτόθι λεῖπεν, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
Κείμενον ἐν ψαμάθοισι, δίαινε δέ μιν μέλαν ὕδωρ.
Τὸν μὲν ἄρ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες ἀμφεπένοντο,
Δημὸν ἐρεπτόμενοι ἐπινεφρίδιον κείροντες.
Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Παίονας ἱπποκορυστάς, 205
Οἵ ῥ' ἔτι πὰρ ποταμὸν πεφοβήατο δινήεντα,
Ὡς εἶδον τὸν ἄριστον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
Χέρσ' ὕπο Πηλείδαο καὶ ἄορι ἶφι δαμέντα.
Ἔνθ' ἕλε Θερσίλοχόν τε, Μύδωνά τε, Ἀστύπυλόν τε,
Μνῆσόν τε, Θρασίον τε, καὶ Αἴνιον, ἠδ' Ὀφελέστην. 210
Καί νύ κ' ἔτι πλέονας κτάνε Παίονας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Εἰ μὴ χωσάμενος προσέφη ποταμὸς βαθυδίνης,
Ἀνέρι εἰσάμενος, βαθέης δ' ἐκ φθέγξατο δίνης,
Ὦ Ἀχιλεῦ, περὶ μὲν κρατέεις, περὶ δ' αἴσυλα ῥέζεις
Ἀνδρῶν· αἰεὶ γάρ τοι ἀμύνουσιν θεοὶ αὐτοί. 215
Εἴ τοι Τρῶας ἔδωκε Κρόνου πάϊς πάντας ὀλέσσαι,
Ἐξ ἐμέθεν γ' ἐλάσας, πεδίον κάτα μέρμερα ῥέζε.
Πλήθει γὰρ δή μοι νεκύων ἐρατεινὰ ῥέεθρα,
Οὐδέ τί πῃ δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἅλα δῖαν,
Στεινόμενος νεκύεσσι· σὺ δὲ κτείνεις ἀϊδήλως. 220

Hunc autem rursus Pelegonis allocutus est illustris filius:
Pelide magnanime, cur genus quaeris?
Sum ex Paeonia fertili procul distante,
Paeonas viros ducens longas hastas gestantes: haec autem mihi nunc
Dies undecima, quando in Ilium veni.
Sed mihi genus ex Axio late fluente:
Axio, qui limpidissimam aquam per terram fundit,
Qui genuit Pelegonem inclytum lancea: hunc autem me aiunt
Genuisse: nunc autem pugnemus illustris Achilles.
Sic dixit minitans: sustulit autem divus Achilles
Peliadem hastam: hic autem simul geminis hastis utraque manu
Heros Asteropaeus iecit, quia ambidexter erat:
Atque altera quidem hasta clypeum percussit, neque penitus — al. διαπρό.
Rupit scutum: aurum enim prohibuit, dona Dei:
Altera autem ipsum in brachio leniter attigit manus
Dextrae: exiit autem sanguis ater: illa vero supra ipsum
Terra infixa est, cupiens corpore satiare se.
Secundus vero Achilles lanceam recta volantem — al. ἰθυπτίωνα.
In Asteropaeum immisit, occidere cupiens.
Et ab hoc quidem aberravit: hic autem altam tetigit ripam,
Medio tenus autem impegit ripae fraxineam hastam.
Pelides autem ensem acutum extrahens a femore — al. Μεσσοπαγές.
Saliit in eum cupidus: hic autem hastam Achillis
Non poterat e praecipitio evellere manu valida:
Ter quidem ipsam concussit extrahere cupiens:
Ter autem defecit vi: quarto autem parabat animo
Frangere incurvando hastam fraxineam Aeacidae,
Sed antea Achilles cominus ense animam abstulit:
In ventre enim ipsum verberavit apud umbilicum, omniaque
Fusa sunt humi intestina: hunc autem caligo ad oculos obtexit
Exspirantem: at Achilles in pectora irruens,
Armaque detraxit, et gloriatus verbum dixit:
Iaceas sic: difficile tibi praepotentis Saturnii — Achilles occisum Asteropaeum alloquitur.
Cum filiis contendere, fluvio licet nato licet.
Dicebas tu quidem fluvii genus te esse late fluentis:
At ego genus magni Iovis glorior esse.
Genuit me vir multis imperans Myrmidonibus
Peleus Aeacides: Aeacus vero ex Iove erat. erumpentib.
Quare praestantior quidem Iupiter fluviis in mare cum strepitu
Praestantius etiam Iovis genus quam fluvii est.
Etenim tibi fluvius adest magnus, si potest quid
Prodesse: sed non licet cum Iove Saturnio pugnare:
Quapropter neque rex Achelous comparat se Iovi:
Neque profundi magna potentia Oceani,
Ex quo omnes fluvii et totum mare,
Et omnes fontes et putei alti oriuntur.
Sed et is timet Iovis magni fulmen,
Horrendumque tonitru, quando e caelo fragorem ediderit.
Dixit certe, et e ripa eduxit aeream hastam:
Hunc autem illic reliquit, postquam charo corde privavit,
Iacentem in arenis: madefaciebat autem ipsum nigra aqua.
Hunc igitur quidem anguillaeque et pisces circumdabant,
Adipem comedentes renibus obtentum rodentes.
Sed hic contendit ire ad Paeones equites,
Qui etiam apud fluvium in fugam acti erant vorticosum,
Postquam viderant fortissimum in atroci pugna,
Manibus sub Pelidae et ense fortiter interemptum.
Tunc interfecit Thersilochumque, Mydonaque, Astypylumque,
Mnesumque, Thrasiumque, et Aenium, et Ophelestem.
Et adhuc plures interemisset Paeonas velox Achilles,
Nisi iratus allocutus fuisset fluvius profundos vortices ha-
Viro similis: e profundo autem affatus est vortice: (bens. — Xanthus fluvius Achillem alloquitur.
O Achilles supra caeteros quidem fortis es, supraque indigna patras:
Viros ... semper enim tibi auxiliantur dii ipsi.
Si quidem tibi Troianos concessit Saturni filius omnes perdere,
Ex me saltem expellens, in campo ardua patra:
Plena sunt enim iam mihi cadaveribus amoena fluenta,
Neque aliquo possum effundere fluxum in mare divinum,
Obstructus cadaveribus: tu autem interficis perniciose.

Sed age iam desiste: stupor me occupat, princeps populorum.
Hunc.a.excipiens allocutus est pedibus celer Achilles:
Erunt hæc Scamandre diuine vt tu iubes.
Troianos tamen non ante desinam superbos interficiens,
Quàm conclusero intra ciuitatem, & cum Hectore tentauero
Contra, an me is interficiet, an ego ipsum.
Sic fatus, in Troianos irruit dæmoni similis.
Et tūc Apollinem allocutus est fluuius profundis-vorticibus:
Proh malū, argenteū arcū-gestās Iouis fili, non tu cōsilia
Obseruasti Saturnij, qui tibi admodum diligenter præcepit,
Troianis vt adesses & opem ferres, donec veniat
Crepusculum serò ingrediens, obumbretq; fertilem terram.
Dixit, & Achilles quidem hasta-inclytus insiluit medio
Ripa desiliens, ille autem irruit æstu feruens.
Omnia autē mouit fluenta turbatus, impulit autē cadauera
Multa, quæ in ipso abunde erant, quæ confecerat Achilles:
Hæc eiecit foras mugiens tanquam taurus,
In terram: viuos autem seruauit per pulchra fluenta,
Occultans in vorticibus profundis magnis:
Horrenda autem circum Achillem turbata constitit vnda:
Repellebat.a. eum in scutum ingruens æstus, neque pedibus
Potuit firmiter stare: ille vero vlmum prehendit manibus
Pulchram proceram: hæc verò à radicibus prolapsa
Crepidinem totam dispulit: detinuit.a. pulchra fluenta
Ramis densis: ponte-iunxit autem illum ipsum
Intus tota prolapsa: hic autem ex alueo exiliens,
Properabat per campum pedibus velocibus volare,
Territus: neque cessauit magnus deus, motus est.a. in ipsum
In-summo-nigricans, vt ipsum cohiberet à bello
Diuinum Achillem: à Troianisque exitium auerteret.
Pelides autem aufugit, quantum est hastæ iactus,
Aquilæ impetum habens nigræ venatricis,
Quæ simul fortissimaque & celerrima auium est:
Huic similis ruit: in pectoribus autem æs
Horrende insonabat: obliquè autem ab hoc declinans
Fugiebat: hic.a.a tergo fluens sequebatur magno strepitu.
Sicut autem quando vir aquæductor a fonte nigro
Per plantas & hortos aquæ fluxum deducit,
Manibus ligonem habens, & riui obices amouens:
Hac quidem profluente subtus calculi omnes
Prouoluuntur: hæc autem citò desluens immurmurat.
Loco in decliui: præuenit autem & ipsum deductorem:
Sic semper Achillem vrgebat vndæ fluxus
Quanquam alacrē existentem: Dij.n. præstantiores viris.
Quoties autem parabat agilis nobilis Achilles
Stare contra, & cognoscere si ipsum omnes
Immortales terrerent, qui cœlum latum habitant,
Toties ipsum magna vnda diuini fluminis
Obruebat humeros desuper: hic.a.in altum pedibus saliebat
Animo mœstus: fluuius autem subtus genua debilitabat
Vehemens, oblique fluens: puluerem.a. subtrahebat pedibus.
Pelides autem eiulauit intuitus in cœlum latum,
Iup. pater, quam nullus me deorum miserabilem sustinet
Ex fluuio liberare: in-posterum verò etiam quiduis patiar.
Alius autem nullus mihi adeo culpandus cœlestium,
Quam dilecta mater, quæ me mendacijs decepit,
Quæ me dicebat Troianorum sub muro armatorum
Velocibus periturum esse Apollinis iaculis.
Vtinā me Hector occidisset: qui hic educatus est fortissimus,
Itáque fortis quidem occidisset, fortem.a.me interfecisset:
Nunc autem me ingloria morte fato-decretum-est corripi,
Oppressum in magno flumine tanquam puerum subulcum,
Quem torrens opprimit per tempestatem transeuntem.
Sic dixit, hunc autem valde citò Neptunus & Minerua
Steterunt propè accedentes, forma autem hominibus similes-facti erant,
Manuq; manum prehendentes confirmarunt verbis.
Inter hos.a.sermonem orsus est Neptunus terræ-quassator:
Pelide, ne quicquā trepide fugias, neq; amplius formides:
Tales enim tibi nos ex dijs auxiliatores sumus,

Margin notes: γ. εἴρυσσας — Xanthus tumet in Achillem. — γ. [illegible] — γ. δ' ὀδύ. — γ. δίνη. — γ. ἐρωή, — Achilles ad Iouem preces. — Neptunus Achillem cōsolatur. — γ. μήτ' ἄρ.

Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ ἔασον· ἄγη μ' ἔχει, ὄρχαμε λαῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἔσται ταῦτα, Σκάμανδρε διοτρεφές, ὡς σὺ κελεύεις.
Τρῶας δ' οὐ πρὶν λήξω ὑπερφιάλους ἐναρίζων
Πρὶν ἔλσαι κατὰ ἄστυ, καὶ Ἕκτορι πειρηθῆναι 225
Ἀντιβίην, ἤ κέν με δαμάσσεται, ἦ κεν ἐγὼ τόν.
Ὣς εἰπὼν, Τρώεσσιν ἐπέσσυτο δαίμονι ἶσος.
Καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη ποταμὸς βαθυδίνης.
Ὢ πόποι ἀργυρότοξε Διὸς τέκος, οὐ σύ γε βουλὰς
Εἰρύσαο Κρονίωνος, ὅ τοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε 230
Τρωσὶ παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν, εἰς ὅ κεν ἔλθῃ
Δείελος ὀψὲ δύων, σκιάσῃ δ' ἐρίβωλον ἄρουραν.
Ἦ, καὶ Ἀχιλλεὺς μὲν * δουρικλυτὸς ἔνθορε μέσσῳ
Κρημνοῦ ἀπαΐξας· ὁ δ' ἐπέσσυτο οἴδματι θύων.
Πάντα δ' ὄρινε ῥέεθρα κυκώμενος, ὦσε δὲ νεκροὺς 235
Πολλούς, οἵ ῥα κατ' αὐτὸν ἅλις ἔσαν, οὓς κτάν' Ἀχιλλεύς·
Τοὺς ἔκβαλλε θύραζε, μεμυκὼς ἠΰτε ταῦρος,
Χέρσον δέ· ζωοὺς * δὲ σάω κατὰ καλὰ ῥέεθρα,
Κρύπτων ἐν δίνῃσι βαθείῃσιν μεγάλῃσι.
Δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλῆα κυκώμενον ἵστατο κῦμα, 240
Ὤθει δ' ἐν σάκεϊ πίπτων ῥόος, οὐδὲ πόδεσσιν
Εἶχε στηρίξασθαι· ὁ δὲ πτελέην ἕλε χερσὶν
Εὐφυέα, μεγάλην· ἡ δ' ἐκ ῥιζῶν ἐριποῦσα
Κρημνὸν ἅπαντα διῶσεν, ἐπέσχε δὲ καλὰ ῥέεθρα
Ὄζοισιν πυκινοῖσι, γεφύρωσεν δέ μιν αὐτὸν, 245
Εἴσω πᾶσ' ἐριποῦσ'· ὁ δ' ἄρ' ἐκ * λίμνης ἀνορούσας,
Ἤϊξεν πεδίοιο ποσὶ κραιπνοῖσι πέτεσθαι,
Δείσας, οὐδ' ἔτ' ἔληγε μέγας θεός, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτὸν
Ἀκροκελαινιόων, ἵνα μιν παύσειε πόνοιο
Δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι. 250
Πηλεΐδης δ' ἀπόρουσεν ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς * ἐρωή,
Αἰετοῦ οἴματ' ἔχων μέλανος τοῦ θηρητῆρος,
Ὅς θ' ἅμα κάρτιστός τε καὶ ὤκιστος πετεηνῶν.
Τῷ ἐϊκὼς ἤϊξεν· ἐπὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς
Σμερδαλέον κονάβιζεν· ὕπαιθα δὲ τοῖο λιασθεὶς 255
Φεῦγ', ὁ δ' ὄπισθε ῥέων ἕπετο μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγὸς ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
Ἂμ φυτὰ καὶ κήπους ὕδατι ῥόον ἡγεμονεύῃ,
Χερσὶ μάκελλαν ἔχων, ἀμάρης δ' ἐξ ἔχματα βάλλων·
Τοῦ μέν τε προρέοντος ὑπὸ ψηφῖδες ἅπασαι 260
Ὀχλεῦνται, τὸ δέ τ' ὦκα κατειβόμενον κελαρύζει
Χώρῳ ἐνὶ προαλεῖ, φθάνει δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα·
Ὣς αἰεὶ Ἀχιλῆα κιχήσατο κῦμα ῥόοιο,
Καὶ λαιψηρὸν ἐόντα· θεοὶ δέ τε φέρτεροι ἀνδρῶν.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς 265
Στῆναι ἐναντίβιον, καὶ γνώμεναι εἴ μιν ἅπαντες
Ἀθάνατοι φοβέουσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
Τοσσάκι μιν μέγα κῦμα διιπετέος ποταμοῖο
Πλάζ' ὤμους καθύπερθεν· ὁ δ' ὑψόσε ποσσὶν ἐπήδα,
Θυμῷ ἀνιάζων· ποταμὸς δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα 270
Λάβρος, ὕπαιθα ῥέων, κονίην δ' ὑπέρεπτε ποδοῖιν.
Πηλεΐδης δ' ᾤμωξεν ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν.
Ζεῦ πάτερ, ὡς οὔ τίς με θεῶν ἐλεεινὸν ὑπέστη
Ἐκ ποταμοῖο σαῶσαι· ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι.
Ἄλλος δ' οὔ τίς μοι τόσον αἴτιος Οὐρανιώνων, 275
Ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ με ψεύδεσσιν ἔθελγεν,
Ἥ μ' ἔφατο Τρώων ὑπὸ τείχεϊ θωρηκτάων
Λαιψηροῖς ὀλέεσθαι Ἀπόλλωνος βελέεσσιν.
Ὥς μ' ὄφελ' Ἕκτωρ κτεῖναι, ὃς ἐνθάδε γ' ἔτραφ' ἄριστος,
Τῷ κ' ἀγαθὸς μὲν ἔπεφν', ἀγαθὸν δέ κεν ἐξενάριξε· 280
Νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι,
Ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ ποταμῷ, ὡς παῖδα συφορβόν,
Ὅν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρσῃ χειμῶνι περῶντα.
Ὣς φάτο, τὸν δὲ μάλ' ὦκα Ποσειδάων καὶ Ἀθήνη
Στήτην ἐγγὺς ἰόντε, δέμας δ' ἄνδρεσσιν ἐΐκτην, 285
Χειρὶ δὲ χεῖρα λαβόντες ἐπιστώσαντ' ἐπέεσσι.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Πηλεΐδη, μήτ' ἄρ τι λίην τρέε, * μήτε τι τάρβει.
Τοίω γάρ τοι νῶϊ θεῶν ἐπιταρρόθω εἰμέν,

Ζηνὸς ἐπαινήσαντος, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη· 290
Ὡς οὔ τοι ποταμῷ γε δαμήμεναι αἴσιμόν ἐστιν·
Ἀλλ' ὅδε μὲν τάχα λωφήσει, σὺ δὲ εἴσεαι αὐτός·
Αὐτάρ τοι πυκινῶς ὑποθησόμεθ', αἴ κε πίθηαι,
Μὴ πρὶν παύειν χεῖρας ὁμοιΐου πολέμοιο
Πρὶν κατὰ Ἰλιόφι κλυτὰ τείχεα λαὸν ἐέλσαι 295
Τρωϊκόν, ὅς κε φύγῃσι· σὺ δ' Ἕκτορι θυμὸν ἀπούρας
Ἂψ ἐπὶ νῆας ἴμεν· δίδομεν δέ τοι εὖχος ἀρέσθαι.
Τὼ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσα μετ' ἀθανάτους ἀπεβήτην·
Αὐτὰρ ὁ βῆ, μέγα γάρ ῥα θεῶν ὄτρυνεν ἐφετμή,
Ἐς πεδίον· τὸ δὲ πᾶν πλῆθ' ὕδατος ἐκχυμένοιο· 300
Πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ δαϊκταμένων αἰζηῶν
Πλῶον, καὶ νέκυες· τοῦ δ' ὑψόσε γούνατ' ἐνήλατο
Πρὸς ῥόον ἀΐσσοντος ἀν' ἰθύν, οὐδέ μιν ἴσχεν
Εὐρὺ ῥέων ποταμός· μέγα γὰρ σθένος ἔμβαλ' Ἀθήνη.
Οὐδὲ Σκάμανδρος ἔληγε τὸ ὃν μένος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον 305
Χώετο Πηλεΐωνι, κόρυσσε δὲ κῦμα ῥόοιο
Ὑψόσ' ἀειρόμενος, Σιμόεντι δὲ κέκλετ' ἀΰσας,
Φίλε κασίγνητε σθένος ἀνέρος ἀμφότεροί περ
Σχῶμεν, ἐπεὶ τάχα ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Ἐκπέρσει, Τρῶες δὲ κατὰ μόθον οὐ μενέουσιν. 310
Ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, καὶ ἐμπίπληθι ῥέεθρα
Ὕδατος ἐκ πηγέων, πάντας δ' ὀρόθυνον ἐναύλους·
Ἵστη δὲ μέγα κῦμα, πολὺν δ' ὀρυμαγδὸν ὄρινε
Φιτρῶν καὶ λάων, ἵνα παύσομεν ἄγριον ἄνδρα,
Ὃς δὴ νῦν κρατέει, μέμονεν δ' ὅ γε ἶσα θεοῖσι. 315
Φημὶ γὰρ οὔτε βίην χραισμησέμεν, οὔτέ τι εἶδος,
Οὔτε τὰ τεύχεα καλά, τά που μάλα νειόθι λίμνης
Κείσεθ' ὑπ' ἰλύος κεκαλυμμένα· κὰδ δέ μιν αὐτὸν
Εἰλύσω ψαμάθοισιν ἅλις χέραδος περιχεύας
Μυρίον, οὐδέ οἱ ὀστέ' ἐπιστήσονται Ἀχαιοὶ 320
Ἀλλέξαι· τόσσην οἱ ἄσιν καθύπερθε καλύψω.
Αὐτοῦ οἱ καὶ σῆμα τετεύξεται, οὐδέ τί μιν χρεὼ
Ἔσται τυμβοχοῆς, ὅτε μιν θάπτωσιν Ἀχαιοί.
Ἦ, καὶ ἐπῶρτ' Ἀχιλῆϊ κυκώμενος ὑψόσε θύων,
Μορμύρων ἀφρῷ τε καὶ αἵματι καὶ νεκύεσσι. 325
Πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα διιπετέος ποταμοῖο
Ἵστατ' ἀειρόμενον, κατὰ δ' ᾕρεε Πηλεΐωνα.
Ἥρη δὲ μέγ' ἄϋσε, περιδείσασ' Ἀχιλῆϊ,
Μή μιν ἀποέρσειε μέγας ποταμὸς βαθυδίνης·
Αὐτίκα δ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν· 330
Ὄρσεο κυλλοπόδιον, ἐμὸν τέκος· ἄντα σέθεν γὰρ
Ξάνθον δινήεντα μάχῃ ἠΐσκομεν εἶναι.
Ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, πιφαύσκεο δὲ φλόγα πολλήν.
Αὐτὰρ ἐγὼ Ζεφύροιο καὶ ἀργεστᾶο Νότοιο
Εἴσομαι ἐξ ἁλόθεν χαλεπὴν ὄρσουσα θύελλαν, 335
Ἥ κεν ἀπὸ Τρώων κεφαλὰς καὶ τεύχεα κήαι,
Φλέγμα κακὸν φορέουσα· σὺ δὲ Ξάνθοιο παρ' ὄχθας
Δένδρεα καῖ', ἐν δ' αὐτὸν ἵει πυρί· μηδέ σε πάμπαν
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ·
Μηδὲ πρὶν ἀπόπαυε τεὸν μένος, ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ 340
Φθέγξομ' ἐγὼν ἰάχουσα, τότε σχεῖν ἀκάματον πῦρ.
Ὣς ἔφαθ'. Ἥφαιστος δὲ τιτύσκετο θεσπιδαὲς πῦρ·
Πρῶτα μὲν ἐν πεδίῳ πῦρ δαίετο, καῖε δὲ νεκροὺς
Πολλούς, οἵ ῥα κατ' αὐτὸν ἅλις ἔσαν, οὓς κτάν' Ἀχιλλεύς·
Πᾶν δ' ἐξηράνθη πεδίον, σχέτο δ' ἀγλαὸν ὕδωρ. 345
Ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης νεοαρδέ' ἀλωὴν
Αἶψ' ἀγξηράνῃ, χαίρει δέ μιν ὅς τις ἐθείρῃ·
Ὣς ἐξηράνθη πεδίον πᾶν, κὰδ δ' ἄρα νεκροὺς
Κῆεν, ὁ δ' ἐς ποταμὸν τρέψε φλόγα παμφανόωσαν.
Καίοντο πτελέαι τε καὶ ἰτέαι ἠδὲ μυρῖκαι, 350
Καίετο δὲ λωτός τε ἰδὲ θρύον, ἠδὲ κύπειρον,
Τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα ἅλις ποταμοῖο πεφύκει·
Τείροντ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες, οἳ κατὰ δίνας,
Οἳ κατὰ καλὰ ῥέεθρα κυβίστων ἔνθα καὶ ἔνθα,
Πνοιῇ τειρόμενοι πολυμήτιος Ἡφαίστοιο. 355
Καίετο δ' ἲς ποταμοῖο, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἥφαιστ', οὔ τις σοί γε θεῶν δύνατ' ἀντιφερίζειν,
Οὐδ' ἂν ἐγὼ σοί γ' ὧδε πυρὶ φλεγέθοντι μαχοίμην.

Ioue approbante, ego & Pallas Minerua:
Quoniam minime tibi in fluuio mori fatale est.
Sed hic quidem cito desinet, tu autem videbis ipse.
Sed te prudenter admonebimus, si pareas:
Ne prius abstineas manus ab omnibus æquè-molesto bello,
Quam in Ilij inclutos muros populum concluseris
Troianum, quicunque fugerit: tu a. Hectori anima erepta
Iterum ad naues ito: damus autem tibi gloriam referre:
His sane sic loquutæ, ad immortales concesserunt.
At hic iuit valde. n. deorum impellebat eum præceptum)
In campum: hic vero totus plenus erat aqua effusa:
Multa autem arma pulchra bello-cæsorum iuuenum
Fluitabant, & cadauera. huius a. sursum genua subsiliebant
Aduersus fluxum ruentis recta: neque ipsum retinuit
Late fluens fluuius: magnum. n. robur iniecerat Minerua.
Neque Scamander remisit suam vim, sed adhuc magis
Succensuit Pelidæ: extulit autem vndam aquæ
In altum sublatus, Simoentem vero hortabatur clamans:
Chare frater, robur viri ambo saltem
Cohibeamus, quoniam cito ciuitatē magnam Priami regis
Euertet: Troiani vero in pugna non manebunt.
Sed auxiliare celerrime & imple fluenta
Aqua ex fontibus, omnesque concita torrentes:
Erige itaque magnam vndam, multumque fragorem excita
Truncorum & lapidum, vt compescamus immanem virum,
Qui iam nunc præualet, audetque hic paria dijs.
Affirmo enim, neque vim profuturam neque ipsam formam,
Neque arma pulchra, quæ alicubi in imo alueo
Iacebunt sub luto tecta: sed eum ipsum
Inuoluam arenis, satis colluuiem circumfundens
Infinite, neque eius ossa poterunt Achiui
Colligere: tanta eum colluuie desuper operiam:
Illic ei & sepulchrum erit, neque amplius ei opus
Erit humatione, cum ipsum sepelire velint Achiui.
Dixit, & irruit in Achillem eleuans in altum furens,
Murmurans spumaque, & sanguine, & cadaueribus.
Purpurea vero vnda a Ioue fluentis fluuij
Stetit eleuata, ac Pelidem corripuit.
Iuno autem multum clamauit admodum-timens Achilli,
Ne ipsum opprimeret magnus fluuius vorticosus:
Statim vero Vulcanum allocuta est suum charum filium,
Moue te Vulcane, mi fili: contra te enim
Xanthum vorticosum pugna coniecimus esse (i. stare.)
Proinde opem fer citissime, accendeque flammam multam.
Ego vero Zephyri & procellosi Noti
Ibo e mari grauem excitatura procellam,
Quæ Troianorum capita & arma comburat,
Incendium malum ferens: tu autem Xanthi apud ripas
Arbores vre, ipsumque immitte igni, neque te prorsus
Blandis verbis auertat, aut minis:
Neque ante cohibe tuam vim, nisi quando iam
Loquar ego clamans, tunc compesce indefessum ignem.
Sic dixit: Vulcanus autem parabat ingentem ignem.
Primum quidem campo ignis ardebat: combussitque cadauera
Multa, quæ in ipso abunde erant, quæ confecerat Achilles:
Totus v. siccatus est campus: coercitaque est clara aqua.
Vt a. quando autumnalis Boreas nuper-rigatum hortum
Statim exsiccat: gaudet vero ipsum quisquis colere-solet:
Sic exsiccatus est campus omnis, atque cadauera
Combussit: hic v. in fluuiū vertit flammam præfulgentem.
Vrebantur vlmique, & salices, & myricæ,
Ardebat iam lotusque, & vlua, & cyperus,
Quæ circum amœna fluenta abunde fluuij nata erant:
Consumebantur anguillæque, & pisces qui in vorticibus versabantur,
Qui per pulchra fluenta natabant huc & illuc,
Spiritu confecti sapientis Vulcani.
Ardebatque vis fluuij, verbumque dixit & elocutus est:
Vulcane, nullus tibi deorum potest aduersari,
Quare neque ego tecum sic igne flagranti pugnauerim.

Xanthus Simoenta incitat aduersus Achillem.

Iuno Vulcanum mittit in Xanthum.

Vulcanus Xanthum vrit.

Xanthus Vulcano supplicat & Iunoni.

Desine à contentione: Troianos. a. & mox diuus Achilles.
Vrbe expellat, quid mihi tecum contentione & auxilio?
Dixit, igne ardens, ebulliebantq; limpida fluenta.
Sicut autem lebes feruet intus dum vrgetur igne multo,
Adipem liquefaciens bene saginati suis,
Vndique feruenter, subque ligna sicca iacent:
Sic huius amœna fluenta igne vrebantur, bulliebatq; aqua;
Neque poterat profluere, sed detinebatur: premebat. n. aura
Vulcani vi valde-prudentis: at ille Iunonem (ignea,
Multum precans, verbis velocibus allocutus est:
Iuno, cur tuus filius meum fluxum inuadit vt-torqueat
Præ cæteris? non sanè ego tantum tibi culpandus sum,
Quantum cæteri omnes dij quotquot Troianis auxiliatores
Sed certe quidem ego desistam si tu iubes: (sunt.
Desistat autem & hic: ego autem insuper & hoc iuro,
Nunquam à Troianis auersurum esse exitialem diem:
Ne quando Troia combustiuo igne tota flagraret
Incensa, vrerent autem bellicosi filij Achiuorum.
At postquam hoc audiuit dea albiulna Iuno:
Confestim Vulcanum allocuta est suum charum filium:
Vulcane, abstine fili inclyte: non enim decet
Immortalem Deum adeo mortalium gratia torquere.
Sic dixit: Vulcanus autem extinxit immensum ignem:
Retroq; adàque vnda rediit ad amœna fluenta:
At postquam Xanthi domita est violentia, hi quidem postea
Cessarunt: Iuno enim coërcuit, irata quamuis:
Inter verò alios deos contentio cecidit grauis,
Difficilis: duas in verò ipsis in mentibus animus spirabat:
Concurrerunt. a. magno strepitu insonuitq; lata terra, — Deorum pugna.
Circùmque resonuit magnum cœlum. audiuit autem Iupiter
Sedens in Olympo: risitq; ei charum cor
Lætitia, quòd videbat deos contentione congredientes,
Tum ij non amplius diu abstinuerunt: incepit enim Mars — ῥινοτόρ.
Clypeos-tundens, & primus Mineruam inuasit,
Æream hastam tenens. & probrosum dixit verbum:
Cur rursus ô canina-musca deos prælio committis, — κυνάμυια.
Audaciã insatiabilẽ habẽs? magnus. n. te animus induxit.
Annon recordaris quando Tydidem Diomedem immisisti
Ad me vulnerandũ? ipsaq; in omniũ cõspectu hastã capiẽs
Rectà in me impulisti, corpúsque pulchrum sauciasti?
Ideò te nunc puto luituram esse quæcunque mihi fecisti.
Sic fatus, pulsauit ad ægidem fimbriatam,
Horrendam, quam neque Iouis domat fulmen.
In hac ipsam Mars vulnerauit pollutus-cæde hasta longa.
Hæc verò retrò-cedens, lapidem accepit manu forti, — Minerua Martem prosternit.
Iacentem in campo nigrum, asperúmque, magnúmque
Quem viri antiquiores posuerant vt esset terminus agri,
Hoc percussit fortem Martem iuxta collum. soluit. a. genua:
Septemq; occupauit iugera lapsus, & puluere fœdauit crines,
Armaque circum sonuerunt, risit autem Pall. Minerua,
Et ei gloriando insultans verbis velocibus eum allocuta est:
Stulte neque adhuc saltẽ considerasti quanto præstantior
Glorior ego esse, quod mihi robur tuum opponis?
Sic matris Furias exolueris, — ἐξαποτίνοις.
Quæ tibi irata mala machinatur: quoniam Achiuos
Reliquisti, ac Troianis periuris auxiliaris.
Sic igitur loquuta, conuertit oculos splendidos:
Hunc verò abduxit manu prehendens Iouis filia Venus
Crebrò admodum suspirantem: vixq; recollegit animum.
Hanc igitur vt agnouit dea albiulna Iuno,
Mox Mineruam verbis velocibus allocuta est:
Papæ, Ægiochi Iouis filia Minerua:
En rursus illa impudentissima ducit perniciosum Martem
Hostili e prælio per tumultum: sed accede. (al. vlciscere)
Sic dixit: Minerua autem irruit, gaudebat vero animo: — Minerua Venerem prosternit.
Et adorta in pectus manu forti
Impegit: huius autem illic debilitata sunt genua & dilectum cor.
Illi itaque ambo iacebant in terra multi pascua.
Hæc autem insultans verba velocia dixit:

Λῆγ' ἔριδος· Τρῶας δὲ καὶ αὐτίκα δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἄστεος ἐξελάσειε· τί μοι ἔριδος καὶ ἀρωγῆς; 360
Φῆ πυρὶ καιόμενος, ἀνὰ δ' ἔφλυε καλὰ ῥέεθρα.
Ὡς δὲ λέβης ζεῖ ἔνδον ἐπειγόμενος πυρὶ πολλῷ
Κνίσην μελδόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο,
Πάντοθεν ἀμβολάδην, ὑπὸ δὲ ξύλα κάγκανα κεῖται·
Ὡς τοῦ καλὰ ῥέεθρα πυρὶ φλέγετο, ζέε δ' ὕδωρ· 365
Οὐδ' ἔθελε προρέειν, ἀλλ' ἴσχετο· τεῖρε δ' ἀϋτμὴ
Ἡφαίστοιο βίηφι πολύφρονος. αὐτὰρ ὅ γ' Ἥρην
Πολλὰ λισσόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Ἥρη, τίπτε σὸς υἱὸς ἐμὸν ῥόον ἔχραε κήδειν
Ἐξ ἄλλων; οὐ μέν τοι ἐγὼ τόσον αἴτιός εἰμι 370
Ὅσσον οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοί.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ἀποπαύσομαι, εἰ σὺ κελεύεις·
Παυέσθω δὲ καὶ οὗτος· ἐγὼ δ' ἐπὶ καὶ τόδ' ὀμοῦμαι,
Μήποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
Μηδ' ὁπότ' ἂν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται 375
Καιομένη, καίωσι δ' ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Αὐτίκ' ἄρ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν,
Ἥφαιστε, σχέο τέκνον ἀγακλεές· οὐ γὰρ ἔοικεν
Ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτῶν ἕνεκα στυφελίζειν. 380
Ὣς ἔφαθ', Ἥφαιστος δὲ κατέσβεσε θεσπιδαὲς πῦρ·
Ἄψορρον δ' ἄρα κῦμα κατέσσυτο καλὰ ῥέεθρα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Ξάνθοιο δάμη μένος, οἱ μὲν ἔπειτα
Παυσάσθην· Ἥρη γὰρ ἐρύκακε, χωομένη περ.
Ἐν δ' ἄλλοισι θεοῖσιν ἔρις πέσε βεβριθυῖα, 385
Ἀργαλέη, δίχα δέ σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο·
Σὺν δ' ἔπεσον μεγάλῳ πατάγῳ, βράχε δ' εὐρεῖα χθών,
Ἀμφὶ δὲ σάλπιγξεν μέγας οὐρανός· ἄϊε δὲ Ζεὺς
Ἥμενος Οὐλύμπῳ· ἐγέλασσε δέ οἱ φίλον ἦτορ
Γηθοσύνῃ, ὅθ' ὁρᾶτο θεοὺς ἔριδι ξυνιόντας. 390
Ἔνθ' οἵ γ' οὐκέτι δηρὸν ἀφέστασαν· ἦρχε γὰρ Ἄρης
Ῥινοτόρος, καὶ πρῶτος Ἀθηναίῃ ἐπόρουσε,
Χάλκεον ἔγχος ἔχων, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον,
Τίπτ' αὖτ' ὦ κυνάμυια θεοὺς ἔριδι ξυνελαύνεις
Θάρσος ἄητον ἔχουσα; μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν. 395
Ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε Τυδεΐδην Διομήδε' ἀνῆκας
Οὐτάμεναι; αὐτὴ δὲ πανόψιον ἔγχος ἑλοῦσα,
Ἰθὺς ἐμεῦ ὦσας, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψας.
Τῷ σ' αὖ νῦν ὀΐω ἀποτισέμεν ὅσσα μ' ἔοργας.
Ὣς εἰπὼν οὔτησε κατ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν, 400
Σμερδαλέην, ἣν οὐδὲ Διὸς δάμνησι κεραυνός,
Τῇ μιν Ἄρης οὔτησε μιαιφόνος ἔγχεϊ μακρῷ.
Ἡ δ' ἀναχασσαμένη λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ
Κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε, μέγαν τε,
Τόν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης· 405
Τῷ βάλε θοῦρον Ἄρηα κατ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα.
Ἑπτὰ δ' ἐπέσχε πέλεθρα πεσών, ἐκόνισε δὲ χαίτας,
Τεύχεά τ' ἀμφαράβησε· γέλασσε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
Καί οἱ ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Νηπύτι', οὐδέ νύ πώ περ ἐπεφράσω ὅσσον ἀρείων 410
Εὔχομ' ἐγὼν ἔμεναι, ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις;
Οὕτω κεν τῆς μητρὸς ἐρινύας ἐξαποτίνοις,
Ἥ τοι χωομένη κακὰ μήδεται, οὕνεκ' Ἀχαιοὺς
Κάλλιπες, αὐτὰρ Τρωσὶν ὑπερφιάλοισιν ἀμύνεις.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ. 415
Τὸν δ' ἄγε χειρὸς ἑλοῦσα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Πυκνὰ μάλα στενάχοντα· μόγις δ' ἐσαγείρετο θυμόν.
Τὴν δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη, 420
Καὶ δ' αὖθ' ἡ κυνάμυια ἄγει βροτολοιγὸν Ἄρηα
Δηΐου ἐκ πολέμοιο κατὰ κλόνον· ἀλλὰ μέτελθε.
Ὣς φάτ'· Ἀθηναίη δὲ μετέσσυτο, χαῖρε δὲ θυμῷ,
Καί ῥ' ἐπιεισαμένη, πρὸς στήθεα χειρὶ παχείῃ
Ἤλασε· τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ. 425
Τὼ μὲν ἄρ' ἄμφω κεῖντο ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
Ἡ δ' ἄρ' ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Τοιοῦτοι νῦν πάντες, ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοὶ
Εἶεν, ὅτ' Ἀργείοισι μαχοίατο θωρηκτῇσιν,
Ὧδέ τε θαρσαλέοι καὶ τλήμονες, ὡς Ἀφροδίτη 430
Ἦλθεν Ἄρει ἐπίκουρος, ἐμῷ μένει ἀντιόωσα·
Τῷ κεν δὴ πάλαι ἄμμες ἐπαυσάμεθα πολέμοιο,
Ἰλίου ἐκπέρσαντες ἐϋκτίμενον πτολίεθρον.
  Ὣς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
Αὐτὰρ Ἀπόλλωνα προσέφη κρείων ἐνοσίχθων, 435
  Φοῖβε, τί ἢ δὴ νῶϊ διέσταμεν; οὐδὲ ἔοικεν,
Ἀρξάντων ἑτέρων. τὸ μὲν αἴσχιον, αἴ κ' ἀμαχητὶ
Ἴομεν Οὔλυμπόνδε Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
Ἄρχε· σὺ γὰρ γενεῆφι νεώτερος· οὐ γὰρ ἔμοιγε
Καλόν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην καὶ πλείονα οἶδα. 440
Νηπύτι', ὡς ἄνοον κραδίην ἔχες· οὐδέ νυ τῶν περ
Μέμνηαι, ὅσα δὴ πάθομεν κακὰ Ἴλιον ἀμφὶ
Μοῦνοι νῶϊ θεῶν, ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
Πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν
Μισθῷ ἔπι ῥητῷ· ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλεν; 445
Ἤτοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν καὶ τεῖχος ἔδειμα
Εὐρύ τε καὶ μάλα καλόν, ἵν' ἄρρηκτος πόλις εἴη·
Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες
Ἴδης ἐν κνημοῖσι πολυπτύχου ὑληέσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μισθοῖο τέλος πολυγηθέες ὧραι 450
Ἐξέφερον, τότε νῶϊ βιήσατο μισθὸν ἅπαντα
Λαομέδων ἔκπαγλος, ἀπειλήσας δ' ἀπέπεμπε.
Σὺν μὲν ὅ γ' ἠπείλησε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθε
Δήσειν, καὶ περάαν νήσων ἔπι τηλεδαπάων·
Στεῦτο δ' ὅ γ' ἀμφοτέρων ἀποκοψέμεν οὔατα χαλκῷ. 455
Νῶϊ δὲ τ' ἄψορροι κίομεν κεκοτηότι θυμῷ,
Μισθοῦ χωόμενοι, τὸν ὑποστὰς οὐκ ἐτέλεσσε.
Τοῦ δὴ νῦν λαοῖσι φέρεις χάριν, οὐδὲ μεθ' ἡμέων
Πειρᾷ ὥς κεν Τρῶες ὑπερφίαλοι ἀπόλωνται
Πρόχνυ κακῶς, σὺν παισὶ καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισι; 460
  Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ἐννοσίγαι', οὐκ ἄν με σαόφρονα μυθήσαιο
Ἔμμεναι, εἰ δὴ σοί γε βροτῶν ἕνεκα πτολεμίζω
Δειλῶν, οἳ φύλλοισιν ἐοικότες, ἄλλοτε μέν τε
Ζαφλεγέες τελέθουσιν ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες, 465
Ἄλλοτε δὲ φθινύθουσιν ἀκήριοι. ἀλλὰ τάχιστα
Παυώμεσθα μάχης· οἳ δ' αὐτοὶ δηριαάσθων.
  Ὣς ἄρα φωνήσας πάλιν ἐτράπετ'· αἴδετο γάρ ῥα
Πατροκασιγνήτοιο μιγήμεναι ἐν παλάμῃσι.
Τὸν δὲ κασιγνήτη μάλα νείκεσε πότνια θηρῶν 470
Ἄρτεμις ἀγροτέρη, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον,
  Φεύγεις δή, ἑκάεργε, Ποσειδάωνι δὲ νίκην
Πᾶσαν ἐπέτρεψας, μέλεον δέ οἱ εὖχος ἔδωκας;
Νηπύτιε, τί νυ τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὔτως;
Μή σευ νῦν ἔτι πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω 475
Εὐχομένου, ὡς τὸ πρὶν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Ἄντα Ποσειδάωνος ἐναντίβιον πολεμίζειν.
  Ὣς φάτο, τὴν δ' οὔ τι προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίη παράκοιτις,
Νείκεσεν ἰοχέαιραν ὀνειδείοις ἐπέεσσι, 480
Πῶς δὲ σὺ νῦν μέμονας, κύον ἀδδεές, ἀντί' ἐμεῖο
Στήσεσθαι; χαλεπή τοι ἐγὼ μένος ἀντιφέρεσθαι
Τοξοφόρῳ περ ἐούσῃ, ἐπεὶ σὲ λέοντα γυναιξὶ
Ζεὺς θῆκεν, καὶ ἔδωκε κατακτάμεν ἥν κ' ἐθέλῃσθα.
Ἤτοι βέλτερόν ἐστι κατ' οὔρεα θῆρας ἐναίρειν, 485
Ἀγροτέρας τ' ἐλάφους, ἢ κρείσσοσιν ἶφι μάχεσθαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι, ὄφρ' ἐῢ εἰδῇς
Ὅσσον φερτέρη εἴμ', ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις.
  Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρας ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔμαρπτε
Σκαιῇ, δεξιτερῇ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμων αἴνυτο τόξα· 499
Αὐτοῖσιν δ' ἄρ' ἔθεινε παρ' οὔατα μειδιόωσα
Ἐντροπαλιζομένην· ταχέες δ' ἔκπιπτον ὀϊστοί.
Δακρυόεσσα δ' ἔπειτα θεὰ φύγεν, ὥς τε πέλεια,
Ἥ ῥά θ' ὑπ' ἴρηκος κοίλην εἰσέπτατο πέτρην,
Χηραμόν· οὐδ' ἄρα τῇ γε ἁλώμεναι αἴσιμον ἦεν· 495
Ὣς ἣ δακρυόεσσα φύγεν, λίπε δ' αὐτόθι τόξα.

Tales nunc omnes, quotquot Troianis auxiliatores,
Vtinam sint, quando cum Argiuis pugnant armatis:
Tamque audaces & tolerantes, vt Venus
Venit Marti auxiliatrix, meo robori obuians.
Hoc pacto iam pridem nos cessassemus à praelio
Ilij depopulati munitam firmam vrbem.
Sic dixit: risit autem dea candidis vlnis Iuno.
Sed Apollinem allocutus est rex quassator terrae
Phoebe, cur iam nos separati stamus? neque decet,
Cum coeperint alij: hoc quidem turpius erit, si sine pugna
Eamus in coelum, Iouis ad aeream domum.
Incipe: tu autem natu iunior es: non enim mihi quidem
Honestum: quoniam prior natus sum & plura noui.
Stulte, quam obtusum cor habes, nec vero horum
Recordaris, quaecunque iam passi sumus mala ad Ilium
Soli nos duo ex dijs, quando superbo Laomedonti
A Ioue profecti seruiuimus in annum,
Mercede certa: hic autem imperans mandabat?
Ego quidem Troianis ciuitatem muro circumdedi,
Latoque & valdè pulchro, vt inexpugnabilis ciuitas esset.
Phoebe, tu autem flexipedes camuris cornib. boues pa-
Ide in iugis multos colles habentis syluosae. (scebas.
Sed cum iam mercedis terminum gratissimae Horae
Attulerunt, tunc nos vi fraudauit mercede tota
Laomedon terribilis, minatúsque dimisit.
Tibi quidem is minabatur pedes & manus desuper
Ligaturum, & venditurum insulis in longinquis.
Minabaturq; idem vtriusque abscissurum aures ferro.
Nos autem retrogradi iuimus irato animo
Ob mercedem irati, quam pollicitus non persoluit.
Ideo iam nunc populis refers gratiam, neque nobiscum
Tentas vt Troiani praefracti pereant
Funditus male cum filijs & pudicis vxoribus?
Hunc autem rursus allocutus est rex longè operans Apollo:
Neptune, haud me prudentem dixeris
Esse, si iam tecum hominum gratiâ dimicem
Miserorum, qui folijs similes interdum quidem
Florentes sunt, terrae fructum comedentes:
Aliquando autem rursus pereunt excordes, sed citissimè
Desistamus a pugna: hi autem ipsi pugnent.
Sic igitur loquutus retrò versus est, verebatur enim
Cum patruo conserere manus.
Hunc autem soror valdè obiurgauit veneranda, ferarum
Diana venatrix, & probrosum dixit sermonem:
Fugis ò Apollo? Neptuno autem victoriam
Omnem concessisti, inanémque ei gloriam dedisti?
Stulte, cur arcum gestas vanum frustra?
Non te nunc amplius patris in domibus audiam
Gloriantem, sicut anteà inter immortales deos gloriabaris
Contra Neptunum aduersis viribus te pugnare.
Sic dixit: hanc vero neutiquam allocutus est longè iaculans
Sed irata Iouis venerabilis vxor, (Apollo.
Increpauit iaculis gaudentem Dianam, contumeliosis verbis,
Quomodo tu nunc audes, canis intrepida, contra me
Consistere? difficilis tibi ego robore conferri
Sagittariae licet existenti: quoniam te leonem mulieribus
Iupiter constituit, & dedit interficere, quamcunque velis.
Profectò facilius est per montes feras interficere,
Agrestésque ceruas, quàm cum potentiorib. fortiter pugnare.
Sed si vis pugnae periculum facere, vt bene scias
Quanto fortior sim, quandoquidem mihi robore confers te.
Dixit, & ambas ad primam palmae partem manus pre-
hendit
Sinistra, dextra autem ab humeris abstulit arcum:
Ipsoque verberauit eam ad aures, ridens,
Huc illucque se versantem, veloces autem deciderunt sagittae.
Lacrymabunda autem deinde dea fugit veluti columba,
Quae quidem ab accipitre in cauam volauit petram,
In latebram (neque enim illi capi fatale erat)
Sic haec lacrymabunda fugit: reliquitque illic arcus.

Neptunus Apollinem prouocat ad pugnã.

Apollo cũ Neptuno pugnare renuit.

γρ. Παυώμεθα.

Iuno Dianã vincit.

Latonam autem allocutus est nuncius Mercurius:
Latona, ego.v. tecum minime pugnabo, arduum autem
Confligere cum uxoribus Iouis nubicogi:
Sed valde prompta inter immortales deos
Iactato te me vicisse firmo robore.
Sic dixit: Latona.v. collegit incuruos arcus & sagittas
Lapsas alio alias in vertigine pulueris.
Hæc quidem tela capiens filiæ suæ, iterum recessit:
Illa vero ad Olympum peruenit Iouis ad æream domum.
Lacrimabunda autem patris insedit genibus puella:
Circum q; incorruptibile peplum tremebat: hancq; ad se
Cepit pater Saturnides & interrogauit dulce ridens:
Quis tibi talia fecit, chara filia superûm
Temere, tanquam aliquid mali patranti palam?
Hunc verò rursus allocuta est bene-coronata Diana,
Tua me coniunx percussit, pater, albiulna Iuno:
Ex qua inter immortales contentio & lis imminet.
Sic hi quidem talia inter se colloquebantur:
Sed Apollo ingressus subijt Ilium sacrum.
Curæ erat enim ei murus bene ædificatæ vrbis.
Ne Danai euerterent præter fatum die illo:
At cæteri ad Olympum ibant dij sempiterni,
Alij quidem irati: alij verò valde exultantes:
Assederunt autem patri nubifero, sed Achilles
Troianos simul ipsosq; perdebat, & vnungulos equos.
Velut.a. quando fumus vadens in cœlum latum peruenit
Vrbe flagrante. Deorum autem ipsum ira immisit:
Cunctisque attulit laborem, multisq; dolores immisit:
Sic Achilles Troianis laborem & dolores imposuit.
Stabat autem senex Priamus diuina in turri,
Agnouitq; Achillem immanem, atque ab ipso
Troiani confestim turbabantur in fugam-acti, neque vlla resi-
Erat. hic.a. eiulans à turri descendit in terram, *(stentia*
Adhortans apud murum inclytos custodes portarum:
Apertas in manibus portas tenete, dum copiæ
Venerint ad urbem in fugam-actæ. certè enim Achilles
Prope iste perturbans adest: nunc existimo exitialia fore.
Sed postquam intra murum respirauerint conclusæ,
Rursus obserate tabulas (i. valuas) densè compactas.
Metuo enim ne perniciosus vir in murum irrumpat.
Sic dixit: illi.a. aperuerunt portas, & amouerunt obices.
Hæ verò apertè attulerunt salutem. sed Apollo
Obuius exilijt, à Troianis vt exitium arceret.
Hi verò recta ad ciuitatem & murum altum
Siti aridi, puluerulenti ex campo
Fugiebant. hic verò acriter insequebatur hasta: rabiesque eius cor
Semper habebat grauis: cupiebat enim gloriam referre.
Tunc sane altiportam Troiam cepissent filij Achiuorum,
Nisi Apollo clarus Agenorem diuinum excitasset,
Virum Antenoris filium eximiumq; fortemq;.
In quidem eius corde audaciam iniecit iuxtàque eum ipse
Stetit, vt mortis graues manus arceret,
Fago innixus: tectusque erat caligine multa.
At ille postquam agnouit Achillem vrbium expugnatorem,
Constitit: multa verò ei cor voluebat manenti.
Indignabundus igitur dixit ad suum virilem animum,
Hei mihi, si quidem a forti Achille
Fugero, quà etiam alij perterriti fugiunt:
Capiet me etiam sic, & imbellem obtruncabit.
Si autem ego hos quidem turbari sinam
A Pelide Achille, pedibusque a muro aliò
*Fugero per campum Iliacum, donec peruenia*m
Idæq; ad saltus, densaq; virgulta ingrediar:
Vespertinus autem deinde lotus fluuio
A sudore refrigeratus, ad Ilium reuerterer.
Sed cur mihi hæc charus ratiocinatur animus?
Ne me discedentem ab vrbe ad campum persentiscat,
Et me persequens prehendat velocibus pedibus.
Non amplius deinde licebit mortem & fatum fugere,

Priamus militibus portas aperire iubet.

χ. καρχαλέοι.

Agenor deliberat utrum cū Achille congrediatur.

χ. ἀτυζόμενοι.

χ. ἰδῆον.

Λητὼ δὲ προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Λητοῖ, ἐγὼ δέ τοι οὔ τι μαχήσομαι· ἀργαλέον δὲ
Πληκτίζεσθ' ἀλόχοισι Διὸς νεφεληγερέταο·
Ἀλλὰ μάλα πρόφρασσα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν 500
Εὔχεσθαι ἐμὲ νικῆσαι κρατερῆφι βίηφιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη, Λητὼ δὲ συναίνυτο καμπύλα τόξα,
Πεπτεῶτ' ἄλλυδις ἄλλα μετὰ στροφάλιγγι κονίης·
Ἡ μὲν τόξα λαβοῦσα πάλιν κίε θυγατέρος ἧς·
Ἡ δ' ἄρ' Ὄλυμπον ἵκανε, Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ, 505
Δακρυόεσσα δὲ πατρὸς ἐφέζετο γούνασι κούρη,
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιος ἑανὸς τρέμε· τὴν δὲ προτὶ οἷ
Εἷλε πατὴρ Κρονίδης, καὶ ἀνείρετο ἡδὺ γελάσσας·
Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε φίλον τέκος Οὐρανιώνων
Μαψιδίως, ὡς εἴ τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ; 510
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἐϋστέφανος κελαδεινή,
Σή μ' ἄλοχος στυφέλιξε πάτερ λευκώλενος Ἥρη,
Ἐξ ἧς ἀθανάτοισιν ἔρις καὶ νεῖκος ἐφῆπται.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αὐτὰρ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐδύσετο Ἴλιον ἱρήν· 515
Μέμβλετο γάρ οἱ τεῖχος ἐϋδμήτοιο πόληος,
Μὴ Δαναοὶ πέρσειαν ὑπὲρ μόρον ἤματι κείνῳ·
Οἱ δ' ἄλλοι πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Οἱ μὲν χωόμενοι, οἱ δὲ μέγα κυδιόωντες·
Κὰδ δ' ἵζον παρὰ πατρὶ κελαινεφεῖ· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς 520
Τρῶας ὁμῶς αὐτούς τ' ὄλεκεν καὶ μώνυχας ἵππους.
Ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἵκηται
Ἄστεος αἰθομένοιο, θεῶν δέ ἑ μῆνις ἀνῆκε,
Πᾶσι δ' ἔθηκε πόνον, πολλοῖσι δὲ κήδε' ἐφῆκεν·
Ὣς Ἀχιλεὺς Τρώεσσι πόνον καὶ κήδε' ἔθηκεν. 525
Ἑστήκει δ' ὁ γέρων Πρίαμος θείου ἐπὶ πύργου,
Ἐς δ' ἐνόησ' Ἀχιλῆα πελώριον· αὐτὰρ ὑπ' αὐτοῦ
Τρῶες ἄφαρ κλονέοντο πεφυζότες, οὐδέ τις ἀλκὴ
Γίγνεθ'· ὁ δ' οἰμώξας ἀπὸ πύργου βαῖνε χαμᾶζε,
Ὀτρύνων παρὰ τεῖχος ἀγακλειτοὺς πυλαωρούς, 530
Πεπταμένας ἐν χερσὶ πύλας ἔχετ' εἰς ὅ κε λαοὶ
Ἔλθωσι προτὶ ἄστυ πεφυζότες· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἐγγὺς ὅδε κλονέων· νῦν οἴω λοίγι' ἔσεσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἐς τεῖχος ἀναπνεύσωσιν ἀλέντες,
Αὖτις ἐπανθέμεναι σανίδας πυκινῶς ἀραρυίας. 535
Δείδια γὰρ μὴ οὖλος ἀνὴρ ἐς τεῖχος ἅληται.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄνεσάν τε πύλας καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας·
Αἱ δὲ πετασθεῖσαι τεῦξαν φάος· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Ἀντίος ἐξέθορε, Τρώων ἵνα λοιγὸν ἀλάλκοι.
Οἱ δ' ἰθὺς πόλιος καὶ τείχεος ὑψηλοῖο, 540
Δίψῃ* καρχαλέοι κεκονιμένοι ἐκ πεδίοιο
Φεῦγον· ὁ δὲ σφεδανὸν ἔφεπ' ἔγχεϊ, λύσσα δέ οἱ κῆρ
Αἰὲν ἔχε κρατερή, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι.
Ἔνθά κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν,
Εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος Ἀγήνορα δῖον ἀνῆκε, 545
Φῶτ' Ἀντήνορος υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε.
Ἐν μέν οἱ κραδίῃ θάρσος βάλε, πὰρ δέ οἱ αὐτὸς
Ἔστη, ὅπως θανάτοιο βαρείας χεῖρας ἀλάλκοι,
Φηγῷ κεκλιμένος· κεκάλυπτο δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
Αὐτὰρ ὅ γ' ὡς ἐνόησεν Ἀχιλλῆα πτολίπορθον, 550
Ἔστη, πολλὰ δέ οἱ κραδίη πόρφυρε μένοντι·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγών, εἰ μέν κεν ὑπὸ κρατεροῦ Ἀχιλῆος
Φεύγω, τῇ περ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι* φοβέονται,
Αἱρήσει με καὶ ὧς, καὶ ἀνάλκιδα δειροτομήσει. 555
Εἰ δ' ἂν ἐγὼ τούτους μὲν ὑποκλονέεσθαι ἐάσω
Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ, ποσὶν δ' ἀπὸ τείχεος ἄλλῃ
Φεύγω πρὸς πεδίον* Ἰλήϊον, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
Ἴδης τε κνημούς, κατά τε ῥωπήϊα δύω,
Ἑσπέριος δ' ἂν ἔπειτα λοεσσάμενος ποταμοῖο, 560
Ἱδρῶ ἀποψυχθεὶς προτὶ Ἴλιον ἀπονεοίμην.
Ἀλλὰ τί ἤ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Μή μ' ἀπαειρόμενον πόλιος πεδίονδε νοήσῃ,
Καί με μεταΐξας μάρψῃ ταχέεσσι πόδεσσιν.
Οὐκέτ' ἔπειτ' ἔσται θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξαι. 565

Λίην γὰρ κρατερὸς περὶ πάντων ἔστ' ἀνθρώπων.
Εἰ δέ κέν οἱ προπάροιθε πόλιος κατεναντίον ἔλθω·
Καὶ γάρ θην τούτῳ τρωτὸς χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἐν δὲ ἴα ψυχή, θνητὸν δέ ἕ φασ' ἄνθρωποι
Ἔμμεναι· αὐτάρ οἱ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει. 570
Ὣς εἰπὼν Ἀχιλῆα ἀλεὶς μένεν, ἐν δέ οἱ ἦτορ
Ἄλκιμον ὡρμᾶτο πτολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἠΰτε πάρδαλις εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο
Ἀνδρὸς θηρητῆρος ἐναντίον, οὐδέ τι θυμῷ
Ταρβεῖ οὐδὲ φοβεῖται, ἐπεί κεν ὑλαγμὸν ἀκούσῃ· 575
Εἴ περ γὰρ φθάμενός μιν ἢ οὐτάσῃ ἠὲ βάλῃσιν,
Ἀλλά τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη οὐκ ἀπολήγει
Ἀλκῆς, πρίν γ' ἠὲ ξυμβλήμεναι ἠὲ δαμῆναι·
Ὣς Ἀντήνορος υἱὸς ἀγαυοῦ δῖος Ἀγήνωρ
Οὐκ ἔθελεν φεύγειν, πρὶν πειρήσαιτ' Ἀχιλῆος. 580
Ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' ἀσπίδα μὲν πρόσθ' ἔσχετο πάντοσ' ἐΐσην,
Ἐγχείῃ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο, καὶ μέγ' ἀΰτει,
Ἦ δή που μάλ' ἔολπας ἐνὶ φρεσὶ φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ
Ἤματι τῷδε πόλιν πέρσειν Τρώων ἀγερώχων·
Νηπύτι', ἦ τ' ἔτι πολλὰ τετεύξεται ἄλγε' ἐπ' αὐτῇ. 585
Ἐν γάρ οἱ πολέες τε καὶ ἄλκιμοι ἀνέρες εἰμέν,
Οἳ καὶ πρόσθε φίλων τοκέων ἀλόχων τε καὶ υἱῶν,
Ἴλιον εἰρυόμεσθα· σὺ δ' ἐνθάδε πότμον ἐφέψεις
Ὧδ' ἔκπαγλος ἐὼν καὶ θαρσαλέος πολεμιστής.
Ἦ ῥα, καὶ ὀξὺν ἄκοντα βαρείης χειρὸς ἀφῆκε· 590
Καί ῥ' ἔβαλε κνήμην ὑπὸ γούνατος, οὐδ' ἀφάμαρτεν·
Ἀμφὶ δέ οἱ κνημὶς νεοτεύκτου κασσιτέροιο
Σμερδαλέον κονάβησε· πάλιν δ' ἀπὸ χαλκὸς ὄρουσε
Βλημένου, οὐδ' ἐπέρησε, θεοῦ δ' ἠρύκακε δῶρα.
Πηλεΐδης δ' ὥρμησεν Ἀγήνορος ἀντιθέοιο 595
Δεύτερος· οὐδ' ἔτ' ἔασεν Ἀπόλλων κῦδος ἀρέσθαι,
Ἀλλά μιν ἐξήρπαξε, κάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ,
Ἡσύχιον δ' ἄρα μιν πολέμου ἔκπεμπε νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Πηλεΐωνα δόλῳ ἀποέργαθε λαοῦ·
Αὐτῷ γὰρ ἑκάεργος Ἀγήνορι πάντα ἐοικὼς 600
Ἔστη πρόσθε ποδῶν, ὁ δ' ἐπέσσυτο ποσσὶ διώκειν.
Εἷος ὁ τὸν πεδίοιο διώκετο πυροφόροιο,
Τρεψάμενος παρὰ ποταμὸν βαθυδινήεντα Σκάμανδρον,
Τυτθὸν ὑπεκπροθέοντα, δόλῳ δ' ἄρ' ἔθελγεν Ἀπόλλων,
Ὡς αἰεὶ ἔλποιτο κιχήσεσθαι οἷσι πόδεσσι· 605
Τόφρ' ἄλλοι Τρῶες πεφοβημένοι ἦλθον ὁμίλῳ
Ἀσπάσιοι προτὶ ἄστυ, πόλις δ' ἔμπλητο ἀλέντων.
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἔτλαν πόλιος καὶ τείχεος ἐκτὸς
Μεῖναι ἔτ' ἀλλήλους, καὶ γνώμεναι ὅς τε πεφεύγοι,
Ὅς τ' ἔθαν' ἐν πολέμῳ· ἀλλ' ἐσσυμένως ἐσέχυντο 610
Ἐς πόλιν, ὅν τινα τῶν γε πόδες καὶ γοῦνα σαώσαι.

Valde enim fortis supra omnes est homines:
Quod si ipsi ante urbem obuiam venero:
Etenim sane huic vulnerabile corpus est acuto aere:
Inest q; una anima: mortalémque ipsum dicunt homines
Esse: sed ei Saturnides Iupiter gloriam praebet.
Sic fatus, Achillem conuersus expectabat: inq; eo animus
Fortis concitabatur ad bellum & pugnam.
Velut panthera venit profunda ex sylua
Virum venatorem contra, neque quicquam animo — *χ. θήρης*
Timet, neque formidat, postquam latratum audiuit:
Etsi.n. praeueniens ipsam aut vulnerauit aut iaculetur,
Tamen & ab hasta transfixa non cessat
A robore, antequam vel comminus congrediatur, vel sternatur:
Sic Antenoris filius clari diuus Agenor — *Agenor cũ Achille congreditur.*
Non voluit fugere antequam experiretur Achillem.
Verum hic clypeum quidem ante se tenebat rotundum,
Hasta autem in eum collimabat, & valde clamabat:
Certe iam nimium sperasti in mentibus clare Achilles,
Die hoc urbem excidere Troianorum strenuorum:
Stulte: adhuc multi fient dolores ob ipsam.
Intus enim multiq; & fortes viri sumus,
Qui pro charissimis parentibus uxoribúsque & liberis
Ilium defendimus: tu vero fatum hic consequeris,
Adeo terribilis quamuis existens & audax bellator.
Dixit sane, & acutum telum forti manu emisit,
Et percussit tibiam sub genu, neque aberrauit:
Circa que ipsam ocrea nuper facti stanni
Grauiter insonuit: ferrum autem resiliit à
Percusso, neque penetrauit: dei enim obstiterunt dona.
Pelides autem irruit Agenorem diuinum
Secundus, neque siuit Apollo ipsum gloriam referre,
Sed ipsum eripuit: texitque caligine multa:
Quietum vero ipsum à certamine misit ut abiret.
At hic Pelidem dolo auertit à populo.
Ipse enim Apollo Agenori per omnia similis
Stetit ante pedes: hic autem properabat pedibus persequi,
Dum ille hunc per campum persequebatur frumentiferum,
Conuertens se ad fluuium verticosum Scamandrum,
Paululum praecurrentem-fugiendo: dolo enim decipiebat Apollo,
Vt semper speraret se assequuturum pedibus suis:
Interim alij Troiani territi venerunt cum multitudine
Laeti ad urbem: urbs vero implebatur conclusis.
Neque vero hi sustinebant urbem & murum extra
Expectare se-inuicem, & cognoscere quis fugisset,
Quiq; occubuisset in bello, sed cupide intro ibant
In urbem, quemcunq; horum pedes & genua seruarant.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ἡ χι ῥαψῳδία.

Ὣς οἳ μὲν κατὰ ἄστυ πεφυζότες ἠΰτε νεβροί,
Ἱδρῶ ἀπεψύχοντο, πίον τ' ἀκέοντό τε δίψαν,
Κεκλιμένοι καλῇσιν ἐπάλξεσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Τείχεος ἆσσον ἴσαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Ἕκτορα δ' αὐτοῦ μεῖναι ὀλοιὴ μοῖρ' ἐπέδησεν
Ἰλίου προπάροιθε πυλάων τε Σκαιάων.
Αὐτὰρ Πηλεΐωνα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Τίπτέ με Πηλέος υἱὲ ποσὶν ταχέεσσι διώκεις,
Αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νύ πώ με
Ἔγνως ὡς θεός εἰμι, σὺ δ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις. 10
Ἦ νύ τοι οὔ τι μέλει Τρώων πόνος, οὓς ἐφόβησας,
Οἳ δή τοι εἰς ἄστυ ἄλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης.
Οὐ μέν με κτενέεις, ἐπεὶ οὔ τοι μόρσιμός εἰμι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

ILIADIS HOMERI XXII. COMPOSITIO.

Sic hi quidem in urbem fuga-acti velut hinnuli,
Sudorem refrigerando abstergebant, bibebantq; ac sedabant sitim,
Innixi pulchris propugnaculis: caeterum Achiui
Murum prope ibant, clypeos humeris inclinantes:
Hectorem vero ibi manere exitiosum fatum coegit
Ilium ante, portasq; Sceas.
Sed Pelidem allocutus est lucidus Apollo: — *Apollo Achilli fraudem detegit.*
Cur me Pelei fili pedibus velocibus persequeris,
Ipse mortalis existens deum immortalem? nec dum me
Agnouisti quod Deus sum: tu autem indesinenter furis.
An tibi nequicquam est curae Troum labor quos fugasti,
Qui iam in urbem conclusi sunt, tu vero huc diuertisti?
Non tamen me interficies: quoniam non mortalis sum.
Huic a. valde indignatus allocutus est pedib. velox Achi.

γρ. ἀνύσ-σαι.

Læsisti me Apollo Deorum perniciosissime omnium,
Huc nunc auertens me à muro: sane adhuc multi
Terram mordicus cepissent antequam in Ilium peruenissent.
Nunc autem mihi magnam gloriam eripuisti, illos verò seruasti
Facilè, quoniam non vltionem formidasti in posterum.
Profectò te vlciscerer, si mihi potentia adesset.

Priamus Achillem conspicatus Hectorem orat, ne cum eo congrediatur.

Sic fatus, ad ciuitatem valde elatus iuit,
Ruens velut equus victor, cum curribus
Qui facilè currit extensus per campum:
Sic Achilles celeriter pedes & genua mouebat.
Hunc verò senex Priamus primus vidit oculis,
Vndique fulgentem velut stellam, irruentem per campum,
Quæ autumno oritur: valde lucidi autem eius radij
Apparent multis inter astra noctis medio,
Quam canem Orionis cognomine vocant:
Splendidissima quidem hæc est: malum verò signum est,
Et affert multam febrem miseris mortalibus:
Sic huius æs splendebat circa pectora currentis:
Eiulabat verò senex: caputque pulsabat manibus,
In altum tendens: valdè autem plorans clamabat.
Orans dilectum filium: is enim ante portas
Stabat, indesinenter cupiens cum Achille pugnare.
Hunc verò senex miserabiliter allocutus est, manus extendens,
Hector, ne mihi expecta, dilecte fili, virum hunc,
Solus, absque alijs, vt ne mox mortem assequaris,
Ab Achille interfectus: quoniam multo fortior est.
Infelix, vtinam dijs charus tantum esset,
Quantum mihi: citò eum canes & vultures vorarent,
Iacentem: certè mihi grauis ex præcordijs dolor abiret.
Qui me liberis multisque strenuis orbum fecit
Interficiens, deportans vendens insulas in longinquas:
Etenim nunc duos filios Lycaonem & Polydorum
Non possum videre, Troianis in ciuitatem conclusis,
Quos mihi Laothoe peperit regina mulierum.

γρ. φατῷ,

At siquidem viuunt in castris, certè postmodum
Æreque auroque redimemus (est enim intus:
Multa enim dedit filiæ senex fama-celebris Altes)
Quòd si iam mortui sunt, & in Plutonis domibus,
Dolor meo animo & matri, qui genuimus:
Populis autem alijs breuior dolor
Erit, modò non & tu moriaris ab Achille domitus.
Sed subito murum mi fili, vt serues
Troianos & Troianas, neque magnam gloriam præbeas
Pelidæ, ipseque dilecta vita priueris.
Adhuc verò mei infelicis adhuc viuentis miserere,
Infausti, quem pater Saturnides in senectutis limine
Fortuna in acerba perdet, multa mala conspicatum,
Filiosque interemptos, raptasque filias,
Et thalamos euersos, & infantes filios
Illisos ad terram in graui conflictu,
Tractasque nurus perniciosis manibus Græcorum.
Ipsum verò extremum me canes in primis foribus
Crudiuori lacerabunt, postquam aliquis acuto ære
Verberans, vel iaculatus, ex membris animam eripuerit,
Quos nutriui in ædibus mensarios ianitores,
Qui meum sanguinem bibentes grauati in animo,
Iacebunt in vestibulis: iuuenem autem omnino decet,
In bello interfectum, confossum acuto ære,
Iacere: omniaque decora morienti, quodcunque appareat:
Sed quum iam canum caput canamque barbam,
Pudendaque deturpant canes interempti senis,
Hoc vtique miserrimum est miseris mortalibus.

Hecuba Hectorem orat ne cū Achille congrediatur.

Dixit senex: canos verò capillos extrahebat manibus
Vellens è capite: neque Hectoris animum flectebat.
Mater autem rursus ex alia parte lugebat, lacrymans,
Sinum denudans, altera autem manu mammillam exhibuit,
Et ipsum lacrymans verbis velocibus allocuta est:
Hector, fili mi, hæc reuerere, & me miserare
Ipsam, si vnquam tibi vagitus sedatricem mammam præbui.

γρ. ἀλίχην

Ἔβλαψάς μ' ἑκάεργε θεῶν ὀλοώτατε πάντων, 15
Ἐνθάδε νῦν τρέψας ἀπὸ τείχεος· ἦ κ' ἔτι πολλοὶ
Γαῖαν ὀδὰξ εἷλον πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι.
Νῦν δ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦδος ἀφείλεο, τοὺς δὲ σάωσας
Ῥηϊδίως, ἐπεὶ οὔ τι τίσιν γ' ἔδεισας ὀπίσσω.
Ἦ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη. 20
Ὣς εἰπὼν, προτὶ ἄστυ μέγα φρονέων ἐβεβήκει,
Σευάμενος ὥς θ' ἵππος ἀεθλοφόρος σὺν ὄχεσφιν,
Ὅς ῥά τε ῥεῖα θέῃσι τιταινόμενος πεδίοιο.
Ὣς Ἀχιλεὺς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα.
Τὸν δ' ὁ γέρων Πρίαμος πρῶτος ἴδεν ὀφθαλμοῖσι, 25
Παμφαίνονθ' ὥς τ' ἀστέρ' ἐπεσσύμενον πεδίοιο,
Ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν, ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαὶ
Φαίνονται πολλοῖσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ὅν τε κύν' Ὠρίωνος ἐπίκλησιν καλέουσι.
Λαμπρότατος μὲν ὅ γ' ἐστί, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται, 30
Καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν.
Ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος.
Ὤιμωξεν δ' ὁ γέρων, κεφαλὴν δ' ὅ γε κόψατο χερσὶν,
Ὑψόσ' ἀνασχόμενος, μέγα δ' οἰμώξας ἐγεγώνει,
Λισσόμενος φίλον υἱόν· ὁ δὲ προπάροιθε πυλάων 35
Ἑστήκει, ἄμοτον μεμαὼς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι·
Τὸν δ' ὁ γέρων ἐλεεινὰ προσηύδα, χεῖρας ὀρεγνύς,
Ἕκτορ μή μοι μίμνε φίλον τέκος ἀνέρα τοῦτον,
Οἶος ἄνευθ' ἄλλων, ἵνα μὴ τάχα πότμον ἐπίσπῃς,
Πηλεΐωνι δαμεὶς, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερός ἐστι. 40
Σχέτλιος, αἴθε θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοιτο
Ὅσσον ἐμοί· τάχα κέν ἑ κύνες καὶ γῦπες ἔδοιεν
Κείμενον· ἦ κέ μοι αἰνὸν ἀπὸ πραπίδων ἄχος ἔλθοι.
Ὅς μ' υἱῶν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὖνιν ἔθηκε,
Κτείνων, καὶ περνὰς νήσων ἔπι τηλεδαπάων. 45
Καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδε Λυκάονα καὶ Πολύδωρον
Οὐ δύναμαι ἰδέειν, Τρώων εἰς ἄστυ ἀλέντων,
Τούς μοι Λαοθόη τέκετο κρείουσα γυναικῶν.
Ἀλλ' εἰ μὲν ζώουσι μετὰ* στρατῷ, ἦ τ' ἂν ἔπειτα
Χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ', ἔστι γὰρ ἔνδον. 50
Πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὀνομάκλυτος Ἄλτης)
Εἰ δ' ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
Ἄλγος ἐμῷ θυμῷ καὶ μητέρι, τοὶ τεκόμεσθα.
Λαοῖσιν δ' ἄλλοισι μινυνθαδιώτερον ἄλγος
Ἔσσεται, ἢν μὴ καὶ σὺ θάνῃς Ἀχιλῆϊ δαμασθείς. 55
Ἀλλ' εἰσέρχεο τεῖχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσῃς
Τρῶας καὶ Τρῳάς, μηδὲ μέγα κῦδος ὀρέξῃς
Πηλεΐδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῇς.
Πρὸς δ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέαιρε,
Δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ 60
Αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
Υἷάς τ' ὀλλυμένους, ἑλκηθείσας τε θύγατρας,
Καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
Βαλλόμενα προτὶ γαίῃ, ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν. 65
Αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν
Ὠμησταὶ ἐρύουσιν, ἐπεί κέ τις ὀξέϊ χαλκῷ
Τύψας ἠὲ βαλὼν ῥεθέων ἐκ θυμὸν ἕληται,
Οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι τραπεζῆας θυραωρούς,
Οἵ κ' ἐμὸν αἷμα πιόντες, ἀλύσσοντες περὶ θυμῷ, 70
Κείσοντ' ἐν προθύροισι· νέῳ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν
Ἀρηϊκταμένῳ, δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ,
Κεῖσθαι· πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ, ὅττι φανήῃ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρη, πολιόν τε γένειον,
Αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος, 75
Τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
Ἦ ῥ' ὁ γέρων, πολιὰς δ' ἄρ' ἀνὰ τρίχας ἕλκετο χερσὶ,
Τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθε.
Μήτηρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο δάκρυ χέουσα,
Κόλπον ἀνιεμένη, ἑτέρηφι δὲ μαζὸν ἀνέσχε, 80
Καί μιν δάκρυ χέουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἕκτορ τέκνον ἐμὸν, τάδε τ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον
Αὐτὴν, εἴ ποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν* ἐπέσχον,

Τῶν

Τῶν μνῆσαι φίλε τέκνον, ἄμυνε δὲ δήϊον ἄνδρα
Τείχεος ἐντὸς ἐών, μηδὲ πρόμος ἵστασο τούτῳ, 85
Σχέτλιος· εἴπερ γάρ σε κατακτάνῃ, οὔ σ' ἔτ' ἔγωγε
Κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτή,
Οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος· ἄνευθε δέ σε μέγα νῶϊν
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ κύνες ταχέες κατέδονται.
Ὣς τώ γε κλαίοντε προσαυδήτην φίλον υἱόν, 90
Πολλὰ λισσομένω· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθον·
Ἀλλ' ὅγε μίμν' Ἀχιλῆα πελώριον ἆσσον ἰόντα.
Ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένῃσι
Βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ', ἔδυ δέ τέ μιν χόλος αἰνός,
Σμερδαλέον δὲ δέδορκεν ἑλισσόμενος περὶ χειῇ· 95
Ὣς Ἕκτωρ ἄσβεστον ἔχων μένος οὐχ ὑπεχώρει,
Πύργῳ ἔπι προὔχοντι φαεινὴν ἀσπίδ' ἐρείσας·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤμοι ἐγών, εἰ μέν κε πύλας καὶ τείχεα δύω,
Πουλυδάμας μοι * πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει, 100
Ὅς μ' ἐκέλευε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἡγήσασθαι
Νύχθ' ὕπο τήνδ' ὀλοήν, ὅτε τ' ὤρετο δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν·
Νῦν δ' ἐπεὶ ὤλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσιν,
Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους, 105
Μήποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἐμεῖο,
Ἕκτωρ ἧφι βίηφι πιθήσας ὤλεσε λαόν.
Ὣς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ' ἂν πολὺ κέρδιον εἴη
Ἄντην ἢ Ἀχιλῆα κατακτείναντα νέεσθαι,
Ἠέ κεν αὐτῷ ὀλέσθαι ἐϋκλειῶς πρὸ πόληος. 110
Εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι ὀμφαλόεσσαν,
Καὶ κόρυθα βριαρήν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ἐρείσας,
Αὐτὸς ἰὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω,
Καί οἱ ὑπόσχωμαι Ἑλένην, καὶ κτήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
Πάντα μάλ' ὅσσά τ' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν 115
Ἠγάγετο Τροίηνδ', ἥ τ' ἔπλετο νείκεος ἀρχή,
Δωσέμεν Ἀτρεΐδῃσιν ἄγειν, ἅμα δ' ἀμφὶς Ἀχαιοῖς
Ἄλλ' ἀποδάσσεσθαι ὅσα τε πτόλις ἥδε κέκευθε·
Τρωσὶν δ' αὖ μετόπισθε γερούσιον ὅρκον ἕλωμαι,
Μή τι κατακρύψειν, ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι, 120
Κτῆσιν ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει.
Ἀλλὰ τί ἤ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
Μή μιν ἐγὼ μὲν ἵκωμαι ἰών, ὁ δέ μ' οὐκ ἐλεήσει,
Οὐδέ τί μ' αἰδέσεται, κτενέει δέ με γυμνὸν ἐόντα,
Αὔτως ὥστε γυναῖκα, ἐπεί κ' ἀπὸ τεύχεα δύω. 125
Οὐ μέν πως νῦν ἔστιν ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης
Τῷ ὀαριζέμεναι, ἅτε παρθένος ἠΐθεός τε,
Παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιιν.
Βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν ὅττι τάχιστα·
Εἴδομεν ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ. 130
Ὣς ὅρμαινε μένων, ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἀχιλλεύς,
Ἶσος Ἐνυαλίῳ κορυθάϊκι πτολεμιστῇ,
Σείων Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον
Δεινήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἴκελος αὐγῇ
Ἢ πυρὸς αἰθομένου, ἢ ἠελίου ἀνιόντος. 135
Ἕκτορα δ' ὡς ἐνόησεν, ἕλε τρόμος· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.
Πηλεΐδης δ' ἐπόρουσε ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς·
Ἠΰτε κίρκος ὄρεσφιν ἐλαφρότατος πετεηνῶν
Ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν· 140
Ἡ δέ θ' ὕπαιθα φοβεῖται, ὁ δ' ἐγγύθεν ὀξὺ λεληκὼς
Ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἑλέειν * τέ ἑ θυμὸς ἀνώγει·
Ὣς ἄρ' ὅγ' ἐμμεμαὼς ἰθὺς πέτετο, τρέσε δ' Ἕκτωρ
Τεῖχος ὕπο Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα.
Οἱ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα 145
Τείχεος αἰὲν * ὑπ' ἐκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο·
Κρουνὼ δ' ἵκανον καλλιρρόω, ἔνθα δὲ πηγαὶ
Δοιαὶ ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος.
Ἡ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
Γίγνεται ἐξ αὐτῆς ὡς εἰ πυρὸς αἰθομένοιο· 150
Ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει εἰκυῖα χαλάζῃ,
Ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.

Horum reminiscere chare fili: fuge vero inimicum virum
Mœnia introiens: neque propugnator stes huic,
Infelix: si enim te interemerit, neutiquam te equidem
Plorabo in lectis charum germen, quem peperi ipsa,
Neque uxor dives: seorsum autem te longe à nobis
Argiuorum apud naues canes veloces comedent.
Sic hi plorantes alloquebantur dilectum filium,
Multa precantes: neque Hectori animum flectebant:
Sed hic expectabat Achillem ingentem propius accedentem.
Vt autem draco in lustro montanus virum expectat
Pastus mala venena, subitque ipsum ira grauis:
Toruumque tuetur conuoluens se circa latibulum:
Sic Hector inextinguibile habens robur, non cessit,
Turrim ad prominentem lucido scuto acclinato.
Indignabundus verò dixit ad suum elatum animum.
Hei mihi, siquidem portas & mœnia ingressus fuero,
Polydamas mihi primus vitio vertet,
Qui me hortabatur Troianos ad ciuitatem ducere,
Nocte sub hac exitiosa, quando excitabatur diuus Achilles.
At ego non parui, certè multò vtilius fuisset.
Nunc verò postquam amisi populum stultitia mea,
Vereor Troianos, & Troianas trahentes-longas-vestes.
Ne quando quis dicat deterior alius me:
Hector suis viribus fretus perdidit populum.
Sic dicent: mihi autem tunc vtilius esset,
Contra aut Achille interfecto redire,
Aut ab ipso interfici gloriosè pro ciuitate.
Quòd si scutum quidem deposuero vmbilicatum,
Et galeam fortem, hastamque ad murum acclinans,
Ipse profectus Achillis irreprehensi obuius iuero.
Et ei pollicear Helenam, & opes cum ipsa
Omnes prorsus, quascunque Paris concauis in nauibus
Duxit in Troiam (quæ fuit contentionis origo)
Daturum Atridis abducendas, simulque separatim Achiuis
Alia distributurum quæcunque ciuitas hæc occultat:
A Troianis verò rursus honorabile iusiurandum capiam:
Nihil occultaturos, sed bifariam omnia diuisuros,
Possessionē quantamcunque vrbs desiderabilis intus continet,
Sed cur mihi hæc dilectus disseruit animus?
Non ipsi equidem supplicabo iens: ipse enim mei nō miserebitur,
Neque quid me reuerebitur: interficietque me nudum existētē
Temerè vt fœminam, postquam arma exuero.
Non quidem vllo-modo nunc licet à quercu, neque à petra
Huic confabulari, ceu virgo adolescensque,
Virgo adolescensque colloquuntur inter se.
Satius igitur prælio confligere, vt quam celerrimè
Videamus vtri Olympius gloriam præbeat.
Sic cogitabat expectans: at ei cominus venit Achilles
Similis Marti impetuoso bellatori,
Vibrans Peliam hastam ad dextrum humerum
Terribilem: circumque splendebat æs simile fulgori
Vel ignis ardentis, vel solis orientis. (nuit
Hectorem autem postquā agnouit, cepit timor, neque amplius susti-
Illic manere, a tergo autem portas liquit: iuitque perterritus.
Pelides verò irruit, pedibus celeribus fretus.
Veluti accipiter in montibus leuissimus volucrum
Facile ruit in timidam columbam,
Hæc autem obliquè fugit: ille verò propè acutè strepens
Crebro irruit, capereque ipsam animus iubet:
Sic hic promptus rectà volabat: trepidus fugiebat autem Hector
Muro sub Troianorum, leuia autem genua mouebat.
Hi vero iuxta speculam & caprificum altam
Murum vsque semper, per curulem viam currebant.
Ad fluentum autem venerunt pulcherrimum: vbi fontes
Duo scaturiunt Scamandri vorticosi:
Alter quidem aqua tepida fluit: circum autem fumus
Fit ex ipso velut ignis ardentis:
Alter vero æstate defluit similis grandini,
Vel niui frigidæ, vel ex aqua concreto crystallo:

Hector de Achille subsistendo secum deliberat. χ. πρῶτον ἐλεγχείην, χ. πρῶτος ἐλεγχείην.

Hectorem fugientem persequitur Achilles.

χ. δέ ἑ.

χ. αἰεὶ.

Illic autem ad ipsos labra lata propè sunt
Pulchra, lapidea, vbi vestes splendidas
Lauabant Troianorum vxores, pulchræq; filiæ,
Antea tempore pacis, priusquam venissent filij Achiuorũ:
Hac pratercurrerat, alter fugiẽs, alterq; à tergo persequẽs:
Ante.q. fortis fugiebat: persequebatur.v. ipsum multo fortior
Celeriter: quoniam non victimam, neque tergus-bouis
Captabant: quæ in pedibus præmia sunt virorum:
Sed pro anima currebant Hectoris equorum domitoris.
Veluti autem quando certatores ad metas vnunguli equi
Leuiter valdè currunt, & magnum propositum est præmiũ,
Vel tripus, vel mulier, viri in honorem d functi:
Sic hi ter Priami ciuitatem circum acti sunt
Velocibus pedibus: dij autem omnes videbant:
Inter hos.a.sermonem cœpit pater hominúmque deorúmq;:
Proh malum, certe dilectũ virum fugatum circa murum
Oculis video: meum autem angitur cor
Ob Hectorem, qui mihi multa bouum femora adoleuit
Idæ in verticibus cacuminosæ, nonnunquam etiam
In vrbe summa. nunc autem ipsum diuus Achilles
Vrbem circa Priami pedibus velocibus insequitur.
Sed agite, considerate dij & consultate,
An ipsum à morte liberabimus, an ipsum iam
Sub Pelide Achille domabimus fortem existentem.
Hunc.a.rursus allocuta est dea cæsia Minerua,
O pater fulminator nubiser, quale dixisti?
Virum mortalem existentem iam diu destinatum morti,
Rursus vis à morte lugubri eripere?
Fac, sed neutiquam omnes approbamus dij alij.
Hanc autem excipiens allocutus est nubicogus Iupiter,
Confide Tritonia dilecta filia: non certe animo
Serio loquor: volo enim tibi blandus esse.
Fac prout iam tibi animus est, neque cessa.
Sic fatus, impulit antè per se promptam Mineruam:
Venit autem ab Olympi verticibus festinans.
Hectorem verò incessanter vrgens sequebatur celer Achilles
Vt.a.quum hinnulum in montibus canis ceruæ insequitur,
Excitans ex lustro, per valles & per saltus,
Hunc quamuis lateat trepidans sub frutice,
Veruntamen vestigia-legens currit perpetuo donec inueniat:
Sic Hector non latebat velocipedem Pelidem:
Quoties autem nitebatur portas Dardanias
Contra ruere bene-ædificatas ad turres,
Si quo-modo ei desuper auxiliarentur sagittis:
Toties ipsum ante auertebat accurrens
In campum: ipse autem ad vrbem volabat semper.
Quemadmodum in somno non potest fugientem insequi.
Neque hic hunc potest fugere, neque is insequi:
Sic hic illum non poterat assequi pedibus neque ille effugere,
Quo tamen pacto Hector fata euasisset mortis
Nisi ei vltimoque & extremo obuiasset Apollo
Propè, qui ei indidit robur velocésque genua?
Populis autem innuebat capite diuus Achilles,
Neque sinebat mittere in Hectorem lethiferas sagittas,
Ne quis gloriã auferret iaculatus: ipse.v.posterior veniret,
Sed quando iam quarto ad fontes peruenerunt,
Et tunc sane aureas pater extendit lances,
Imposuitq; duo fata aspera mortis,
Hoc.q. Achillis, illud autem Hectoris bellicosi.
Traxit verò medias prehendens, inclinatúsque est Hectoris fatalis dies.
Descenditq; in infernũ: reliquit verò ipsum clarus Apollo.
Ad Pelidem autem accessit dea cæsiis-oculis Minerua:
Cominusq; illum verbis velocibus cum allocuta est:
Nunc demum nos spero, Ioui dilecte illustris Achilles,
Relaturos magnam gloriam Achiuis apud naues,
Hectorem interficientes pugna insatiabilem licet existentem.
Non ei nunc amplius licet effugere à nobis,
Neque si valde multa patiatur longe iaculans Apollo,
Aduolutus ante patrem Iouem ægidem-gestantem.

Iupiter Hectorem miseratur.

Hectorem persequi pergit Achilles.

ἢ παρεξ-ἑδας.

ἢ ἐπὶ ἱέμεναι.

ἢ προπρο-

Ἔνθα δ' ἐπ' αὐτάων πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασι
Καλοὶ, λαΐνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα
Πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι καλαί τε θύγατρες 155
Τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν.
Τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων·
Πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων
Καρπαλίμως, ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον, οὐδὲ βοείην
Ἀρνύσθην, ἅ τε ποσσὶν ἀέθλια γίγνεται ἀνδρῶν, 160
Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
Ὡς δ' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι
Ῥίμφα μάλα τρωχῶσι, τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον,
Ἢ τρίπος, ἠὲ γυνὴ, ἀνδρὸς κατατεθνηῶτος·
Ὣς τὼ τρὶς Πριάμοιο πόλιν πέρι δινηθήτην 165
Καρπαλίμοισι πόδεσσι· θεοὶ δέ τε πάντες ὁρῶντο.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ὢ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος
Ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
Ἕκτορος, ὅς μοι πολλὰ βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηεν, 170
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἐν πόλει ἀκροτάτῃ· νῦν αὖτέ ἑ δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκει.
Ἀλλ' ἄγετε, φράζεσθε θεοὶ, καὶ μητιάασθε,
Ἠέ μιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν, ἦε μιν ἤδη 175
Πηλεΐδῃ Ἀχιλῆϊ δαμάσσομεν ἐσθλὸν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ πάτερ ἀργικέραυνε, κελαινεφὲς, οἷον ἔειπες·
Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
Ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι; 180
Ἕρδ'· ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,
Θάρσει Τριτογένεια φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
Πρόφρονι μυθέομαι, ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι·
Ἔρξον ὅπῃ δή τοι νόος ἔπλετο, μηδ' ἔτ' ἐρώει. 185
Ὣς εἰπὼν, ὄτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην.
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα,
Ἕκτορα δ' ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,
Ὄρσας ἐξ εὐνῆς διά τ' ἄγκεα καὶ διὰ βήσσας, 190
Τὸν δ' εἴ πέρ τε λάθῃσι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ,
Ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρά κεν εὕρῃ·
Ὣς Ἕκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλεΐωνα.
Ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων
Ἀντίον ἀΐξασθαι ἐϋδμήτους ὑπὸ πύργους, 195
Εἴ πως οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσι,
Τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
Πρὸς πεδίον· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεί.
Ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν,
Οὔτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν, οὔθ' ὁ διώκειν· 200
Ὣς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν, οὐδ' ὃς ἀλύξαι.
Πῶς δέ κεν Ἕκτωρ κῆρας ὑπεξέφυγεν θανάτοιο,
Εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤντετ' Ἀπόλλων
Ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα;
Λαοῖσιν δ' ἀνένευε καρήατι δῖος Ἀχιλλεὺς, 205
Οὐδ' ἔα ἱέμεναι ἐπὶ Ἕκτορι πικρὰ βέλεμνα,
Μή τις κῦδος ἄροιτο βαλὼν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα,
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο, 210
Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος, τὴν δ' Ἕκτορος ἱπποδάμοιο·
Ἕλκε δὲ μέσσα λαβών· ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ·
Ὤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο, λίπεν δέ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Πηλεΐωνα δ' ἵκανε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 215
Νῦν δὴ νῶΐ γ' ἔολπα Διῒ φίλε φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ
Οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας,
Ἕκτορα δῃώσαντε, μάχης ἆτόν περ ἐόντα.
Οὔ οἱ νῦν ἔτι γ' ἔστι πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
Οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων, 220
Προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.

Ἀλλὰ

Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε, τόνδε δ' ἐγώ τοι
Οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη, ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελίης χαλκογλώχινος ἐρεισθείς. 225
Ἡ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κιχήσατο δ' Ἕκτορα δῖον,
Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε βιάζεται ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶν ταχέεσσι διώκων· 230
Ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Δηΐφοβ', ἦ μέν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
Γνωτῶν, οὓς Ἑκάβη ἠδὲ Πρίαμος τέκε παῖδας·
Νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω φρεσὶ τιμήσασθαι, 235
Ὃς ἔτλης ἐμεῦ εἵνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσι,
Τείχεος ἐξελθεῖν, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἠθεῖ', ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Λίσσονθ' ἑξείης γουνούμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι, 240
Αὖθι μένειν· τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες)
Ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθεϊ λυγρῷ.
Νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχώμεθα, μηδέ τι δούρων
Ἔστω φειδωλή, ἵνα εἴδομεν εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
Νῶϊ κατακτείνας ἔναρα βροτόεντα φέρηται 245
Νῆας ἔπι γλαφυράς, ἦ κεν σῷ δουρὶ δαμήῃ.
Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατ' Ἀθήνη.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Οὔ σ' ἔτι Πηλέος υἱὲ φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ. 250
Τρὶς περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δίον, οὐδέ ποτ' ἔτλην
Μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκε
Στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν, ἤ κεν ἁλοίην.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι
Μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων. 255
Οὐ γὰρ ἐγώ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ, αἴ κεν ἐμοὶ Ζεὺς
Δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἄρ κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε' Ἀχιλλεῦ,
Νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὣς δὲ σὺ ῥέζειν.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἕκτορ, μή μοι ἄλαστε συνημοσύνας ἀγόρευε.
Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά,
Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν·
Ὣς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὐδέ τι νῶϊν 265
Ὅρκια ἔσσονται, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.
Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο· νῦν σε μάλα χρὴ
Αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
Οὔ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις, ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη 270
Ἔγχει ἐμῷ δαμάᾳ· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτίσεις
Κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος·
Καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ἕζετο γὰρ προϊδών, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος, 275
Ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἥρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,
Ἂψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἕκτορα ποιμένα λαῶν.
Ἕκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα,
Ἤμβροτες, οὐδ' ἄρα πώ τι θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ
Ἐκ Διὸς ἠείδης τὸν ἐμὸν μόρον, ἤτοι ἔφης γε, 280
Ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλεο μύθων,
Ὄφρά σ' ὑποδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.
Οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις,
Ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον,
Εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλευαι 285
Χάλκεον, ὡς δή μιν σῷ ἐν χροῒ πᾶν κομίσαιο·
Καί κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο
Σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλε Πηλεΐδαο μέσον σάκος, οὐδ' ἀφάμαρτε· 290

Sed tu quidē nunc sta & respira: hunc verò ego tecum
Accedens persuadebo contra pugnare.
Sic dixit Minerua, hic vero persuasus est gauisusque est animo.
Stetit vero fraxino aerea hasta innixus.
Haec igitur hunc quidem reliquit, assecuta est Hectorem diuum
Deiphobo assimulata corpore & infracta voce.
Prope autem stans verbis velocibus allocuta est:
O frater, certè admodum te vrget velox Achilles,
Vrbem circa Priami pedibus velocibus persequens.
Sed agè iam stemus & arceamus hostem manentes.
Hanc autem vicissim allocutus est magnus galeatus Hector:
Deiphobe, certe mihi antea multo charissimus eras
Fratrum, quos Hecuba & Priamus genuit filios:
Nunc vero adhuc etiam magis habeo in animo honorare,
Qui sustinuisti mei gratia, postquam vidisti oculis,
Murum egredi: alii vero intus manent.
Hunc autem rursus allocuta est dea caesiis oculis Minerua:
O frater, profectò quidem multum pater & veneranda mater
Precabantur ordine genibus aduoluti circumque socij,
Illic vt manerem (adeo enim tremunt omnes)
Sed meus intus animus conficiebatur moerore graui:
Nunc vero rectà cupidi pugnemus, neque ampliùs hastarum
Sit parsimonia, vt videamus an Achilles
Nobis interfectis spolia sanguinolenta efferat
Naues ad concauas: an tua hasta dometur.
Sic loquuta, & per fraudem praecessit Minerua:
Hi vero quando iam prope erant ad inuicem profecti,
Hunc prior allocutus est magnus galeatus Hector:
Non te amplius Pelei fili fugiam vt antea:
Ter circũ vrbem magnam Priami fugi, nec vnquã ausus sui
Expectare te inuadentem: nunc autem me animus impellit
Stare contra te: siue interimam siue interimar.
Sed agè hic deos respiciamus: hi enim optimi
Testes erunt, & custodes pactorum.
Non enim ego te immaniter deturpabo, si mihi Iupiter
Dederit singularem victoriam, tuamque animam auferam.
At postquam te spoliauero pulchris armis Achilles,
Cadauer Achiuis reddam: sic & tu fac.
Hũc vero torue intuitus allocutus est pedibus velox Achilles
Hector, ne mihi, acerbissime hostis, pacta recense.
Vt non sunt leonibus & viris foedera fida,
Neque lupi & agni concordem animum habent,
Sed mala cogitant perpetuo sibi inuicem:
Sic non possibile est me & te diligere, neque quicquã nobis
Foedera erunt, antequam alter prostratus
Sanguine satiet Martem fortem bellatorem.
Omnigenae virtutis recordare: nunc te valde oportet
Bellatorem esse & audacem pugnatorem.
Non tibi est effugium, mox enim te Pallas Minerua
Hasta mea domabit: nunc vero simul omnes luis
Dolores meorum sociorum, quos interfecisti hasta furens.
Dixit, & vibrans proiecit longam hastam.
Et hanc quidem ex aduerso intuitus euitauit illustris Hector.
Resedit enim praeuidens: superuolauitque aerea hasta,
In terra autem fixa est: retraxitque eam Pallas Minerua,
Rursusque Achilli dedit, latuitque Hectorem pastorem populorũ:
Hector autem allocutus est strenuum Pelidem:
Errasti, nec dum sane quid, o diis-par Achilles,
Ex Ioue noueras meum fatum: atqui dicebas,
Sed quidem loquax & subdolus es verbis,
Vt te veritus roboris, virtutisque obliuiscerer.
Non sane mihi fugienti tergo lanceam infiges,
Sed rectà ruenti per pectora adige,
Si tibi dedit deus: nunc rursus meam hastam euita
Aeream, vtinam iam ipsam tuo in corpore totam recipias
Et sane leuius bellum Troianis fieret
Te interfecto: tu enim ipsis es detrimentum maximum.
Dixit, & vibrans proiecit longam hastam,
Et percussit Pelidae medium scutum, nec aberrauit.

Minerua sumpta Deiphobi forma Hectori persuadet, vt cũ Achille congrediatur.

Hectoris cũ Achille praelium.

Longè verò delata est à scuto hasta: iratúsque est Hector,
Quod ei telum velox incassum effugerat è manu:
Stetit.a.mæstus, neque aliam habebat fraxineam hastam:
Deiphobum.v.vocabat albo scuto-vientem,valde clamãs:
Petebat ab ipso hastam longam: hic.v.nequaquam propè erat.
Hector autem cognouit in sua mente,dixitque:
Eheu,profectò iam me dij ad mortem vocarunt.
Deiphobum enim ego putabam heroëm adesse,
Sed hic.q.intra murum est:me verò decepit Minerua:
Nunc.a.iam proxima mihi mors mala,neque amplius procul (erat:
Neque effugiũ est.certè.q.olim hoc charius erat(cul abest,
Iouique & Iouis filio Apollini:qui me antea
Beneuoli liberarunt: nunc verò me fatum assequitur.
Ne certè ignauiter, & ingloriè peream,
Sed magnum faciens aliquid, & posteris audiendum.
Sic fatus,distrinxit ensem acutum,
Qui ei ad latus pendebat, magnúsque grauisque.
Iuit autem conuersus,velut aquila alte volans,
Quæ descendit in campum per nubes obscuras,
Raptura vel agnam teneram,vel timidum leporem:
Sic Hector iruit quatiens ensem acutum:
Iruit & Achilles:roboréque impleuit animum
Ferociente verò scutum pectus prætendit
Pulchrum,artificiosum:galea autem nutabat lucida
Quatuor conorum, pulchreq; circum-mouebantur iubæ
Aureæ,quas Vulcanus posuit circa conum densas.
Qualis autem stella oritur inter astra noctis vespera,
Hesperus,quæ pulcherrima in cœlo stat stella:
Sic ex cuspide fulgor splendebat bene acuta, quã Achilles
Vibrabat dextera,cogitans malum Hectori diuino,
Inspiciens corpus pulchrum vbi cederet maximè.
Huius.a.alioqui tantundem.q.tegebant corpus ærea arma
Pulchra,quibus Patrocli vim exuit occidens,
Apparebat.a.qua iuncturæ ab humeris ceruicem diuimunt
Colli,vbique animæ citissima mors.
Ea parte in ipsum ruens ferit hasta diuus Achilles, *γρ. λαυκανίης.*
Penitus autem teneram per ceruicem venit cuspis, *Hect. mors*
Neque guttur hasta abscidit ære-grauis,
Vt aliquid ipsum alloqueretur excipiens-alternatim verbis
Cecidit.a.in puluere:at gloriatus est diuus Achilles:
Hector,sed forte putabas Patroclum interficiens
Saluum te fore:me autem nihil curasti absentem. *γρ. ἐμὲ.*
Stulte,huius autem seorsum vltor multò melior
Nauibus in concauis ego verò relictus eram,
Qui tibi genua solui. te quidem canes & aues
Lacerabunt turpiter. hunc autem sepelient Achiui.
Hunc.a.parũ-potẽs allocutus est galeã-mouens Hector,
Precor per animam & genua tua,tuósque parentes, *γρ. Ἐλλίσσομ' αἰτῶ.*
Ne me sinas apud naues canes dilaniare Achiuorum.
Sed tu quidem æs; abundè aurúmque sume
Dona,quæ tibi dabunt pater,& veneranda mater:
Corpus autem domum meum redde,vt rogo me
Troiani & Troianorum vxores dignentur mortuum.
Hũc.a.toruè intuitus allocutus e,t pedibus velox Achilles
Ne me, canis, per genua precare,neque per parentes.
Vtinam.n. aliquo-modo ipsum me robur & animus sinat
Crudas dissecantem carnes comedere: qualia mihi fecisti:
Adeò non est qui à tuo canes capite arceat,
Neque si decies´que & vicies tanta dona
Statuant huc afferentes,promittant etiam & alia:
Neque si te ipsum auro rependere velit
Dardanides Priamus,neque sic te quidem honoranda mater
Imponens lectis lugebit,quem peperit ipsa:
Sed canésque & aues totum te discerpent.
Hunc.a. moriens allocutus est galeam-mouens Hector:
Certè te benè noscens præuidebam: neque sane eram
Persuasurus:certè enim tibi ferreus intus animus:
Considera nunc ne quo pacto tibi deorum vltio fiam
Die illo,quando te Paris & clarus Apollo

Τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ. χώσατο δ' Ἕκτωρ,
Ὅττί ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
Στῆ δὲ κατηφήσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος·
Δηΐφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα, μακρὸν ἀΰσας,
Ἤτεέ μιν δόρυ μακρόν· ὁ δ' οὔ τί οἱ ἐγγύθεν ἦεν. 295
Ἕκτωρ δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσί, φώνησέν τε,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν.
Δηΐφοβον γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωα παρεῖναι·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.
Νῦν δὲ δή ἐγγύθι μοι θάνατος κακός, οὐδέ τ' ἄνευθεν, 300
Οὐδ' ἀλέη· ἦ γάρ ῥα πάλαι τό γε φίλτερον ἦεν
Ζηνί τε καὶ Διὸς υἷι Ἑκηβόλῳ, οἵ με πάρος γε
Πρόφρονες εἰρύατο· νῦν αὖτέ με μοῖρα κιχάνει.
Μὴ μὰν ἀσπουδί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. 305
Ὣς ἄρα φωνήσας, εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ,
Τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε στιβαρόν τε·
Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις,
Ὅς τ' εἶσιν πεδίονδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν,
Ἁρπάξων ἢ ἄρν' ἀμαλὴν ἢ πτῶκα λαγωόν· 310
Ὣς Ἕκτωρ οἴμησε τινάσσων φάσγανον ὀξύ·
Ὁρμήθη δ' Ἀχιλεύς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
Ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψε
Καλὸν, δαιδάλεον· κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ,
Τετραφάλῳ, καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι 315
Χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
Οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ
Ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ·
Ὣς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἣν ἄρ' Ἀχιλλεὺς
Πάλλεν δεξιτερῇ, φρονέων κακὸν Ἕκτορι δίῳ, 320
Εἰσορόων χρόα καλὸν, ὅπῃ εἴξειε μάλιστα.
Τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρόα χάλκεα τεύχεα,
Καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς·
Φαίνετο δ' ᾗ κληῗδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσι
* Λαυκανίης, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος· 325
Τῇ ῥ' ἐπὶ οἷ μεμαῶτ' ἔλασ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,
Ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν.
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃς· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς. 330
Ἕκτορ, ἀτάρ που ἔφης Πατροκλῆ' ἐξεναρίζων
Σῶς ἔσσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα·
Νήπιε, τοῖο δ' ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγ' ἀμείνων
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμμην,
Ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα. σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ 435
Ἑλκήσουσ' ἀϊκῶς, τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων, σῶν τε τοκήων,
Μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἅλις χρυσόν τε δέδεξο. 340
Δῶρα, τά τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
Σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Μή με κύον γούνων γουνάζεο, μηδὲ τοκήων. 345
Αἲ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνείη
Ὤμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷα μ' ἔοργας·
Ὡς οὐκ ἔσθ' ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι·
Οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα
Στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα, 350
Οὐδ' εἴ κέν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι
Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὧς σέ γε πότνια μήτηρ
Ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτή,
Ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται.
Τὸν δὲ καταθνῄσκων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ, 355
Ἦ σ' εὖ γιγνώσκων προτιόσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
Πείσειν· ἦ γὰρ σοί γε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός·
Φράζεο νῦν, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι
Ἤματι τῷ ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων

Ἐσθλὸν

Ἐσθλὸν ἐόντ' ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν. 360
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε·
Ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄϊδος δὲ βεβήκει,
Ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' * ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.
Τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηύδα δῖος Ἀχιλλεύς,
Τέθναθι· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι ὁππότε κεν δὴ 365
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ νεκροῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος.
Καὶ τό γ' ἄνευθεν ἔθηχ', ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα
Αἱματόεντ'· ἄλλοι δὲ περίδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
Οἳ καὶ θηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγητὸν 370
Ἕκτορος· οὐδ' ἄρα οἵ τις ἀνουτητί γε παρέστη.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι
Ἕκτωρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέῳ.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, καὶ οὐτήσασκε παραστάς· 375
Τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάριξε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Στὰς ἐν Ἀχαιοῖσιν ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν,
Ὦ φίλοι * Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν,
Ὃς κακὰ πόλλ' ἔρρεξεν, ὅσ' οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι· 380
Εἰ δ' ἄγετ' ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
Ὄφρα κ' ἔτι γνῶμεν Τρώων νόον ὅν τιν' ἔχουσιν,
Ἢ καταλείψουσιν πόλιν ἄκρην, τοῦδε πεσόντος,
Ἦε μένειν μεμάασι καὶ Ἕκτορος οὐκ ἔτ' ἐόντος.
Ἀλλὰ τί ἤ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; 385
Κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυστος, ἄθαπτος,
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
Ζωοῖσιν μετέω, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.
Εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν Ἀΐδαο,
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κεῖθι φίλου μεμνήσομ' ἑταίρου. 390
Νῦν δ' ἄγ' ἀείδοντες παιήονα κοῦροι Ἀχαιῶν,
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν·
Ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
Ὧι Τρῶες κατὰ ἄστυ θεῷ ὣς εὐχετόωντο.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα· 395
Ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
Ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξῆπτεν ἱμάντας,
Ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε, κάρη δ' ἕλκεσθαι ἔασεν·
Ἐς δίφρον δ' ἀναβάς, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας,
Μάστιξεν ῥ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην. 400
Τοῦ δ' ἦν ἑλκομένοιο κονίσαλος· ἀμφὶ δὲ χαῖται
Κυάνεαι * πίτναντο, κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίῃσι
Κεῖτο πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσι
Δῶκεν ἀεικίσσασθαι ἑῇ ἐν πατρίδι γαίῃ.
Ὣς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν· ἡ δέ νυ μήτηρ 405
Τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην
Τηλόσε, κώκυσεν δὲ μάλα μέγα παῖδ' ἐσιδοῦσα.
Ὤμωξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Κωκυτῷ τ' εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ·
Τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπασα 410
Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.
Λαοὶ μέν ῥα γέροντα μόγις ἔχον ἀσχαλόωντα,
Ἐξελθεῖν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων·
Πάντας δ' ἐλλιτάνευε κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
Ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον, 415
Σχέσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε κηδόμενοί περ
Ἐξελθόντα πόληος ἱκέσθ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Λίσσωμ' ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον, ὀβριμοεργόν,
Ἤν πως ἡλικίην αἰδέσσεται, ἠδ' ἐλεήσῃ
Γῆρας· καὶ δέ νυ τῷ γε πατὴρ τοιόσδε τέτυκται 420
Πηλεύς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε πῆμα γενέσθαι
Τρωσί· μάλιστα δ' ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγε' ἔθηκε·
Τόσσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας·
Τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ,
Ὡς ἑνός, οὗ μ' ἄχος ὀξὺ κατοίσεται Ἄϊδος εἴσω, 425
Ἕκτορος· ὡς ὄφελεν θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῇσι·
Τῷ κε κορεσσάμεθα κλαίοντέ τε μυρομένω τε,
Μήτηρ θ' ἥ μιν ἔτικτε δυσάμμορος, ἠδ' ἐγὼ αὐτός.

Strenuum existentem perdent in Sceis portis. 360
Sic igitur ipsum locutum finis mortis cooperuit:
Anima autem e membris volans, ad infernum iuit,
Suum casum lugens, linquens vigorem & iuuentutem.
Hunc & exanimem allocutus est diuus Achilles:
Morere: fatum verò ego tunc suscipiam, quandocunque 365
Iupiter voluerit perficere, & immortales dij caeteri.
Dixit, & e cadauere traxit aeream hastam.
Et hanc seorsum posuit: atque ab humeris arma spoliauit
Cruenta: alij autem accurrerunt filij Achiuorum,
Qui & admirati sunt staturam & speciem admirabilem 370
Hectoris, neque ei quis non vulnerans eum astitit.
Sic verò quis dicebat, respiciens in proximum alium:
Papae, certe valde iam mollior tactu est
Hector, quam quando naues incendit igne infesto.
Sic quispiam dicebat, & vulnerabat astans. 375
Hunc autem vbi spoliauit velocipes diuus Achilles,
Stans inter Achiuos verba volucria dixit.
O amici Argiuorum duces, atque principes,
Postquam hunc virum dij occidendum dederunt,
Qui mala multa patrauit, quanta non vniuersi alij, 380
Eia agite, circa ciuitatem cum armis experiamur,
Vt quid cognoscamus Troianorum mentem, quamnam habent,
An deserent vrbem summam, hoc interempto,
An manere velint etiam Hectore non amplius existente.
Sed cur mihi haec dilectus disserit animus? 385
Iacet apud naues mortuus, indefletus, inhumatus
Patroclus: huius autem non obliuiscar quoad ego
Viuis intererо, & mihi chara genua mouebuntur.
Et quamuis mortuorum obliuiscuntur in inferno:
Tamen ego & ibi dilecti recordabor socij. 390
Nunc autem age canentes Paeana iuuenes Achiuorum,
Naues in concauas redeamus: hunc autem ducamus:
Retulimus magnam gloriam, interfecimus Hectora diuum,
Cui Troiani in vrbe velut deo vota faciebant.
Dixit: & in Hectorem diuum indigna molitus est opera. 395
Amborum pone pedum perforauit neruos,
Ad talum vsque a calcaneo: bubulaque appendit lora.
Ex curru autem ligauit: caputque trahi siuit:
In currumque ascendens, supraque inclyta arma eleuans,
Flagellabat vt impelleret: hi autem non inuiti volabant. 400
Is cum traheretur, oriebatur turbo pulueris, circumque capilli
Flaui implebantur, caputque totum in pulueribus
Iacebat, olim gratiosum, tunc verò Iupiter hostibus
Dedit ad turpandum sua in patria terra:
Sic huius quidem puluere foedatum est caput totum: mater autem 405
Euellebat comam, nitidumque abiecit velamen
Procul: eiulabat autem magnopere filium inspiciens.
Plorauit etiam misere pater dilectus, circumque populi
Eiulatu tenebantur & ploratu per vrbem.
Huic autem maxime erat simile, ac si totum 410
Ilium altum igne arderet a vertice.
Populi quidem senem vix tenebant afflictantem sese
Exire volentem portas Dardanias:
Omnes autem precabatur volutatus per fimum,
Nominatim nominans virum quemque, 415
Quiescite dilecti, & me solum sinite solicitum licet.
Egressum vrbe ire ad naues Achiuorum:
Precabor virum hunc impium, horrenda patrantem,
Si forte aetatem vereatur, & misereatur
Senectutis: & huic pater talis est (i. senex) 420
Peleus, qui ipsum genuit & nutriuit nocumentum vt esset
Troianis: praecipue verò mihi prae caeteris dolores imposuit.
Tot enim mihi filios interemit florentes,
Quorum omnium causa non tantum lugeo afflictus quamuis,
Quantum vnius (cuius me dolor acris deferet ad inferos) 425
Hectoris: vtinam mortuus fuisset in manibus meis.
Sic enim satiati fuissemus flentesque lugentesque,
Materque quae ipsum peperit infelix, & ego ipse.

γ. αἰδοῖον.

Achilles occisum Hectorem vulnerant.

γ. ... Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες.

γ. πεπλαγμένον.

Priami luctus, de Hectore.

Longè verò detorta est à scuto hasta: iratúsque est Hector,
Quod ei telum velox incassum effugerat è manu:
Stetit autem mœstus, neque aliam habebat fraxineam hastam:
Deiphobum verò vocabat albo scuto-utentem, valde clamans:
Petebat ab ipso hastam longam: hic verò neutiquam propè eum erat:
Hector autem cognouit in sua mente, dixitque:
Eheu, profectò iam me dii ad mortem vocarunt.
Deiphobum enim ego putabam heroëm adesse,
Sed hic quidem intra murum est: me verò decepit Minerua:
Nunc autem iam proxima mihi mors mala, neque amplius procul abest,
Neque effugium est. certè quidem olim hoc charius erat
Iouique & Iouis filio Apollini: qui me antea
Beneuoli liberarunt: nunc verò me fatum assequitur.
Ne certè ignauiter, & ingloriè peream,
Sed magnum faciens aliquid, & posteris audiendum.
Sic fatus, destrinxit ensem acutum,
Qui ei ad latus pendebat, magnúsque grauísque:
Iuit autem conuersus, velut aquila altè volans,
Quæ descendit in campum per nubes obscuras,
Raptura vel agnam teneram, vel timidum leporem:
Sic Hector iruit quatiens ensem acutum:
Irruit & Achilles: roboréque impleuit animum
Ferociuntè verò scutum pectus prætendit
Pulchrum, artificiosum: galea autem nutabat lucida
Quatuor conorum, pulchræque circum-mouebantur iubæ
Aureæ, quas Vulcanus posuit circa conum densas.
Qualis autem stella oritur inter astra noctis vespera,
Hesperus, quæ pulcherrima in cœlo stat stella:
Sic ex cuspide fulgor splendebat benè acuta, quam Achilles
Vibrabat dextera, cogitans malum Hectori diuino,
Inspiciens corpus pulchrum vbi cederet maximè.
Huius autem aliqua tantundem quidem tegebant corpus ærea arma
Pulchra, quibus Patrocli vim exuit occidens,
Apparebat autem qua iunctura ab humeris ceruicem detinent
Colli, vbique animæ citissima mors.
Ea parte in ipsum ruens ferit hasta diuus Achilles,
Hectoris mors *Penitus autem teneram per ceruicem venit cuspis,*
Neque guttur hasta abscidit ære-grauis,
Vt aliquid ipsum alloqueretur excipiens-alternatim verbis
Cecidit autem in puluceribus: at gloriatus est diuus Achilles:
Hector, sed fortè putabas Patroclum interficiens
Saluum te fore: me autem nihil curasti absentem.
Stulte, huius autem seorsum vltor multò melior
Nauibus in concauis ego retrò relictus eram,
Qui tibi genua solui. te quidem canes & aues
Lacerabunt turpiter. hunc autem sepelient Achiui.
Hunc autem parum-potens allocutus est galea-mouens Hector,
Precor per animam & genua tua, tuósque parentes,
Ne me sinas apud naues canes dilaniare Achiuorum.
Sed tu quidem æs, abundè aurúmque sume
Dona, quæ tibi dabunt pater, & veneranda mater:
Corpus autem domum meum reddito, vt rogo me
Troiani & Troianorum vxores dignentur mortuum.
Hunc autem torue intuitus allocutus est pedibus velox Achilles
Ne me, canis, per genua precare, neque per parentes.
Vtinam enim aliquo-modo ipsum me robur & animus sinat
Crudas dissecantem carnes comedere: qualia mihi fecisti:
Adeò non est qui à tuo canes capite arceret,
Neque si deciésque & vicies tanta dona
Statuant huc afferentes, promittant etiam & alia:
Neque si te ipsum auro redimere velit
Dardanides Priamus, neque sic te quidem honoranda mater
Imponens lectis lugebit, quem peperit ipsa:
Sed canésque & aues totum te discerpent.
Hunc autem moriens allocutus est galeam-mouens Hector:
Certè te benè noscens prauidebam: neque sanè eram
Persuasurus: certè enim tibi ferreus intus animus:
Considera nunc ne quo pacto tibi deorum vltio fiam
Die illo, quando te Paris & clarus Apollo

Τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ· χώσατο δ' Ἕκτωρ
Ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
Στῆ δὲ κατηφήσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος·
Δηΐφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα, μακρὸν ἀΰσας,
Ἤιτεέ μιν δόρυ μακρόν· ὁ δ' οὔ τί οἱ ἐγγύθεν ἦεν. 295
Ἕκτωρ δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσί, φώνησέν τε,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν.
Δηΐφοβον γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωα παρεῖναι·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.
Νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακός, οὐδ' ἔτ' ἄνευθεν, 300
Οὐδ' ἀλέη· ἦ γάρ ῥα πάλαι τό γε φίλτερον ἦεν
Ζηνί τε καὶ Διὸς υἷι ἑκηβόλῳ, οἵ με πάρος γε
Πρόφρονες εἰρύατο· νῦν αὖτέ με μοῖρα κιχάνει.
Μὴ μὰν ἀσπουδί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. 305
Ὣς ἄρα φωνήσας, εἰρύσσατο φάσγανον ὀξύ,
Τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε στιβαρόν τε·
Οἴμησεν δὲ ἀλείς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις,
Ὅστ' εἶσιν πεδίονδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν,
Ἁρπάξων ἢ ἄρν' ἀμαλὴν ἢ πτῶκα λαγωόν· 310
Ὣς Ἕκτωρ οἴμησε τινάσσων φάσγανον ὀξύ·
Ὁρμήθη δ' Ἀχιλεύς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
Ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψε
Καλόν, δαιδάλεον· κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ,
Τετραφάλῳ· καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι 315
Χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
Οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἄστρασι νυκτὸς ἀμολγῷ
Ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ·
Ὣς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἣν ἄρ' Ἀχιλλεὺς
Πάλλεν δεξιτερῇ, φρονέων κακὸν Ἕκτορι δίῳ, 320
Εἰσορόων χρόα καλόν, ὅπῃ εἴξειε μάλιστα.
Τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρόα χάλκεα τεύχη,
Καλά, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς·
Φαίνετο δ' ᾗ κληῗδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσι
*Λαυκανίης, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος· 325
Τῇ ῥ' ἐπὶ οἷ μεμαῶτ' ἔλασ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεύς.
Ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,
Ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσι.
Ἤριπε δ' ἐν κονίῃς· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς, 330
Ἕκτορ, ἀτάρ που ἔφησθα Πατροκλῆ' ἐξεναρίζων
Σῶς ἔσσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα·
Νήπιε, τοῖο δ' ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγ' ἀμείνων
Νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμμην,
Ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα. σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ 435
Ἑλκήσουσ' ἀϊκῶς, τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ,
Λίσσομ' ὑπὲρ ψυχῆς καὶ γούνων, σῶν τε τοκήων,
Μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἅλις χρυσόν τε δέδεξο, 340
Δῶρα, τά τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
Σῶμα δὲ οἴκαδ' ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Μή με κύον γούνων γουνάζεο μηδὲ τοκήων. 345
Αἲ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνήη
Ὤμ' ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷά μ' ἔοργας·
Ὡς οὐκ ἔσθ' ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι·
Οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα
Στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα, 350
Οὐδ' εἴ κέν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι
Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὧς σέ γε πότνια μήτηρ
Ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτή,
Ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται.
Τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ, 355
Ἦ σ' εὖ γιγνώσκων προτιόσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
Πείσειν· ἦ γὰρ σοί γε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
Φράζεο νῦν, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι
Ἤματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων

Ἐσθλὸν ἐόντ᾽ ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν. 360
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε·
ψυχὴ δ᾽ ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἄϊδος δὲ βεβήκει,
ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ᾽ * ἀδροτῆτα καὶ ἥβην.
τὸν καὶ τεθνηῶτα προσηύδα δῖος Ἀχιλλεύς·
Τέθναθι· κῆρα δ᾽ ἐγὼ τότε δέξομαι ὁππότε κεν δὴ 365
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι ἠδ᾽ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ νεκροῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος,
καὶ τό γ᾽ ἄνευθεν ἔθηχ᾽, ὁ δ᾽ ἀπ᾽ ὤμων τεύχε᾽ ἐσύλα
αἱματόεντ᾽· ἄλλοι δὲ περίδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
οἳ καὶ θηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγητὸν 370
Ἕκτορος· οὐδ᾽ ἄρα οἵ τις ἀνουτητί γε παρέστη.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι
Ἕκτωρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησεν πυρὶ κηλέῳ.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, καὶ οὐτήσασκε παραστάς. 375
τὸν δ᾽ ἐπεὶ ἐξενάριξε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
στὰς ἐν Ἀχαιοῖσιν ἔπεα πτερόεντ᾽ ἀγόρευεν·
Ὦ φίλοι * Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
ἐπειδὴ τόνδ᾽ ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν,
ὃς κακὰ πόλλ᾽ ἔρρεξεν, ὅσ᾽ οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι, 380
εἶ δ᾽ ἄγετ᾽ ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
ὄφρα κ᾽ ἔτι γνῶμεν Τρώων νόον ὅν τιν᾽ ἔχουσιν,
ἢ καταλείψουσιν πόλιν ἄκρην τοῦδε πεσόντος,
ἦε μένειν μεμάασι καὶ Ἕκτορος οὐκέτ᾽ ἐόντος.
Ἀλλὰ τί ἤ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; 385
κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος, ἄθαπτος,
Πάτροκλος· τοῦ δ᾽ οὐκ ἐπιλήσομαι, ὄφρ᾽ ἂν ἔγωγε
ζωοῖσιν μετέω, καί μοι φίλα γούνατ᾽ ὀρώρῃ·
εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ᾽ εἰν Ἀΐδαο,
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κεῖθι φίλου μεμνήσομ᾽ ἑταίρου. 390
Νῦν δ᾽ ἄγ᾽ ἀείδοντες παιήονα κοῦροι Ἀχαιῶν,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε δ᾽ ἄγωμεν·
ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
ᾧ Τρῶες κατὰ ἄστυ θεῷ ὣς εὐχετόωντο.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα· 395
ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ᾽ ἐξῆπτεν ἱμάντας,
ἐκ δίφροιο δ᾽ ἔδησε, κάρη δ᾽ ἕλκεσθαι ἔασεν·
ἐς δίφρον δ᾽ ἀναβὰς, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε᾽ ἀείρας,
μάστιξέν ῥ᾽ ἐλάαν, τὼ δ᾽ οὐκ ἀέκοντε πετέσθην. 400
τοῦ δ᾽ ἦν ἑλκομένοιο κονίσαλος, ἀμφὶ δὲ χαῖται
κυάνεαι * πίτναντο, κάρη δ᾽ ἅπαν ἐν κονίῃσι
κεῖτο, πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσι
δῶκεν ἀεικίσσασθαι ἑῇ ἐν πατρίδι γαίῃ.
Ὣς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν· ἡ δέ νυ μήτηρ 405
τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔρριψε καλύπτρην
τηλόσε, κώκυσεν δὲ μάλα μέγα παῖδ᾽ ἐσιδοῦσα.
ᾤμωξεν δ᾽ ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
κωκυτῷ τ᾽ εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ.
Τῷ δὲ μάλιστ᾽ ἄρ᾽ ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπασα 410
Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ᾽ ἄκρης.
λαοὶ μέν ῥα γέροντα μόγις ἔχον ἀσχαλόωντα,
ἐξελθεῖν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων.
πάντας δ᾽ ἐλλιτάνευε κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον· 415
Σχέσθε φίλοι, καί μ᾽ οἶον ἐάσατε κηδόμενοί περ
ἐξελθόντα πόληος ἱκέσθ᾽ ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
λίσσωμ᾽ ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον ὀβριμοεργόν,
ἤν πως ἡλικίην αἰδέσσεται, ἠδ᾽ ἐλεήσῃ
γῆρας· καὶ δέ νυ τῷδε πατὴρ τοιόσδε τέτυκται 420
Πηλεύς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε πῆμα γενέσθαι
Τρωσί· μάλιστα δ᾽ ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγε᾽ ἔθηκε.
τόσσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας·
τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνός, οὗ μ᾽ ἄχος ὀξὺ κατοίσεται Ἄϊδος εἴσω, 425
Ἕκτορος· ὡς ὄφελεν θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῇσι·
τῷ κε κορεσσάμεθα κλαίοντέ τε μυρομένω τε,
μήτηρ θ᾽, ἥ μιν ἔτικτε δυσάμμορος, ἠδ᾽ ἐγὼ αὐτός.

Strenuum existentem perdent in Scæis portis.
Sic igitur ipsum locutum finis mortis cooperuit:
Anima autem è membris volans, ad infernum iuit,
Suum casum lugens, linquens vigorem & iuuentutem.
Hunc & exanimem allocutus est diuus Achilles.
Morere: fatum verò ego tunc suscipiam, quandocunque
Iupiter voluerit perficere, & immortales dij cæteri.
Dixit, & e cadauere traxit æream hastam.
Et hanc seorsum posuit: atque ab humeris arma spoliauit
Cruenta: alij autem accurrerunt filij Achiuorum,
Qui & admirati sunt staturam & speciem admirabilem
Hectoris, neque ei quis non vulnerans eum astitit.
Sic verò quis dicebat, respiciens in proximum alium:
Papæ, certè valde iam mollior tactu est
Hector, quam quando naues incendit igne infesto.
Sic quispiam dicebat, & vulnerabat astans.
Hunc autem vbi spoliauit velocipes diuus Achilles,
Stans inter Achiuos verba velocia dixit.
O amici Argiuorum duces, atque principes,
Postquam hunc virum dij occidendum dederunt,
Qui mala multa patrauit, quanta non vniuersi alij,
Eia agite, circa ciuitatem cum armis experiamur,
Vt qui sciamus Troianorum mentem, quam nam habet,
An deserent vrbem summam, hoc interempto,
An manere velint etiam Hectore non amplius existente.
Sed cur mihi hæc dilectus disseruit animus?
Iacet apud naues mortuus, indefletus, inhumatus
Patroclus: huius autem non obliuiscar quoad ego
Viuis interero, & mihi chara genua moueantur.
Et quamuis mortuorum obliuiscuntur in inferno:
Tamen ego & ibi dilecti recordabor socij.
Nunc autem age canentes Pæana iuuenes Achiuorum,
Naues in concauas redeamus: hunc autem ducamus:
Retulimus magnam gloriam, interfecimus Hectora diuum,
Cui Troiani in vrbe velut deo vota faciebant.
Dixit, & in Hectorem diuum indigna molitus est opera.
Amborum pone pedum perforauit neruos,
Ad talum vsque a calcaneo: bubulaque appendit lora.
Ex curru autem ligauit: caputque trahi siuit:
In currum autem ascendens, supráque inclyta arma eleuans,
Flagellabat vt impelleret: hi autem non inuiti volabant.
Is cu traheretur, oriebatur turbo pulueris, circumq; capilli
Flaui implebantur, caputq; totum in pulueribus
Iacebat, olim gratiosum, tunc verò Iupiter hostibus
Dedit deturpandum sua in patria terra:
Sic huius q. puluere fœdatum est caput totum: mater autem
Euellebat comam, nitidéque abiecit velamen
Procul: eiulabat autem magnopere filium inspiciens.
Plorauit etiam miserè pater dilectus, circúmque populi
Eiulatu tenebantur & ploratu per vrbem.
Huic autem maxime erat simile, ac si totum
Ilium altum igne arderet a vertice.
Populi quidem senem vix tenebant afflictantem sese
Exire volentem portas Dardanias:
Omnes autem precabatur volutatus per fimum,
Nominatim nominans virum quemque.
Quiescite dilecti, & me solum sinite solicitos licet.
Egressum vrbe ire ad naues Achiuorum:
Precabor virum hunc impium, horrenda patrantem,
Si fortè ætatem revereatur, & misereatur
Senectutis: & huic pater talis est (i. senex)
Peleus, qui ipsum genuit & nutriuit nocumentum vt esset
Troianis: præcipuè verò mihi præ cæteris dolores imposuit.
Tot enim mihi filios interemit florentes,
Quorum omnium causa non tantum lugeo afflictus quantum,
Quantum vnius (cuius me dolor acris deferet ad inferos)
Hectoris: vtinam mortuus fuisset in manibus meis.
Sic enim satiati fuissemus flentésque lugentésque,
Máterque quæ ipsum peperit infelix, & ego ipse.

Achiui cadauer Hectoris vulnerant.

Priamus lamentatur Hectorem.

Sic dixit flens, simulque ingemiscebant ciues,
Inter Troadas autem Hecuba abundantem orsa est luctū,

Hecuba lugei Hectorem.

Fili, ego misera cur iam viuo grauia patiens
Te mortuo? qui mihi noctesque & dies

γ. παῦσαι.

Gloria per urbem eras, omnibusque vtilitas
Troianisq; & Troadibus per vrbem, qui te deū tanquam
Excipiebant. Certè enim ipsis magnopere gloria eras
Viuus existens: nunc autem mors & fatum occupat.

Andromache ignara mortis Hectoris accurrit ad tumultū.

Sic dixit flens, vxor autem nondum aliquid audierat
Hectoris, non enim ei aliquis verax nuncius veniens
Nunciarat, quòd ei maritus extra mansisset portas,
Sed hæc telam texebat in conclaui domus altæ,
Duplicem, splendidam: variosq; flores varios intertexit.
Iusserat autem ancillis pulchricomis in domo.
Circa ignem statuere lebetem magnum, vt esset,
Hectori calida lauacra e pugna reuerso,
Stulta, neque intellexerat quòd ipsis valde longè a lauacris
Manibus Achillis interfecerat cæsia Minerua.
Lamentationem verò audiuit, & vlulatum à turri:
Huius.a.concussa sunt membra: humi.a.ei excidit radius,
Hæc autem rursus ancillis pulchricomis locuta est:

γ. ἴδωμ'.

Adeste, duæ me sequimini, vt videam quænam opera sint,
Venerandæ socrus vocem audiui: inque in ipsi
Præcordiis salit cor ad os infra autem genua
Hærent: propè iam aliquod malum Priami filiis.
Vtinam verò ab aure sit meum verbum, sed valde grauiter
Timeo, ne iam mihi audacem Hectorem diuus Achilles
Solum intercludens ab vrbe per campum insequatur,
Et iam ipsum cohibeat à virilitate molesta,
Quæ ipsum tenebat: nā nunquam in cœtu manebat virorū,
Sed longè procurrebat, suo robore nulli cedens.

Andromachæ luctus super Hectorem.

Sic locuta, domo exijt furenti similis,
Commota animo: simul autem ancillæ ibant cum ipsa.
Sed postquam ad turrimq; & virorum venit cœtum,
Stetit circumspiciens in muro: hunc autem cognouit
Tractum ante ciuitatem: celeres autem ipsum equi
Trahebant inhumaniter concauas ad naues Achiuorum:
Hanc autem in oculis obscura nox texit.
Decidit autem retrorsum, & animam exspirauit:
Longè autem à capite fudit ligamina splendida,

γ. καλύπτρην.

Reticulum, vittamq;, & implexum redimiculum,
Velumq;, quod ei dedit aurea Venus
Die illo, quando ipsam bellicosus duxit Hector
Ex domo Eetionis postquam præbuit ingentem dotem.
Circumq; ipsam glorésque & fratriæ multæ satis stabant,

γ. ὀλέσθαι.

Quæ ipsam inter se tenebant de vita periclitantem.
Sed hæc vt respirauit, & ad mentem animus collectus est,
Altè eiulans inter Troianas dixit:

γ. γεινόμεθ'.

Hector, ô me infelicem, eodem nati sumus fato
Ambo: tu quidem in Troia Priami in domo:
At ego Thebis vrbe sub Placo monte sita, nemorosa,
In domo Eetionis, qui me educauit paruulam existentem,
Infelix infelicem: vtinam non genuisset me:
Nunc tu quidem ad Plutonis domos sub latebris terræ
Vadis: ad me tristi in luctu linquis

Hectoris filius Astyanax.

Viduam in ædibus: puer autem infans prorsus
Quem genuimus tuque egoque infelices: neque tu huic
Eris Hector vsui, quoniam occubuisti, neque tibi iste.
Siquidem enim bellum fugerit lacrymosum Achiuorum,
Semper huic quidem labor & dolores in posterum
Erunt: alij enim ei auferent agros:
Dies autem orbationis omnibus æqualibus filium destituit,
In omnibus tristis est lacrymis madent genæ:
Egens autem procedit filius ad patris socios:
Alium quidem sago trahens, alium verò tunica:
Horum.a.miserantium cyathū aliquis tantillum admouit,
Labraque quidem proluit, palatum autem non madefecit,
Hunc autem & mensis vtrunque parentem habens e conuiuio repulit,

γ. ὀνειδείοις.

Manibus verberans, & contumeliosis verbis insectans,

Ὣς ἔφατο κλαίων, ἐπὶ δὲ στενάχοντο πολῖται.
Τρωῇσιν δ' Ἑκάβη ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο, 430
Τέκνον, ἐγὼ δειλή, τί νυ βείομαι αἰνὰ παθοῦσα,
Σεῦ ἀποτεθνηῶτος; ὅ μοι νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Εὐχωλὴ κατὰ ἄστυ πελέσκεο, πᾶσί τ' ὄνειαρ
Τρωσί τε καὶ Τρωῇσι κατὰ πτόλιν, οἵ σε θεὸν ὣς
Δειδέχατ'· ἦ γάρ καί σφι μάλα μέγα κῦδος ἔησθα 435
Ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἄλοχος δ' οὔ πώ τι πέπυστο
Ἕκτορος· οὐ γάρ οἵ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθὼν
Ἤγγειλ' ὅττι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων·
Ἀλλ' ἥ γ' ἱστὸν ὕφαινε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο, 440
Δίπλακα μαρμαρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσε·
Κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοις κατὰ δῶμα
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα πέλοιτο
Ἕκτορι θερμὰ λοετρὰ μάχης ἐκ νοστήσαντι,
Νηπίη, οὐδ' ἐνόησεν ὅ μιν μάλα τῆλε λοετρῶν 445
Χερσὶν Ἀχιλλῆος δάμασε γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Κωκυτοῦ δ' ἤκουσε καὶ οἰμωγῆς ἀπὸ πύργου,
Τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκίς·
Ἡ δ' αὖτις δμωῇσιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα,
Δεῦτε, δύω μοι ἕπεσθον, ἴδωμ' ὅτιν' ἔργα τέτυκται· 450
Αἰδοίης ἑκυρῆς ὀπὸς ἔκλυον, ἐν δ' ἐμοὶ αὐτῇ
Στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γοῦνα
Πήγνυται· ἐγγὺς δή τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν.
Αἲ γὰρ ἀπ' οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Δείδω μὴ δή μοι θρασὺν Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεὺς 455
Μοῦνον ἀποτμήξας πόλιος, πεδίονδε δίηται·
Καὶ δή μιν καταπαύσῃ ἀγηνορίης ἀλεγεινῆς,
Ἥ μιν ἔχεσκ', ἐπεὶ οὔποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν,
Ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων.
Ὣς φαμένη, μεγάροιο διέσσυτο μαινάδι ἴση, 460
Παλλομένη κραδίην· ἅμα δ' ἀμφίπολοι κίον αὐτῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πύργον τε καὶ ἀνδρῶν ἷξεν ὅμιλον,
Ἔστη παπτήνασ' ἐπὶ τείχεϊ, τὸν δὲ νόησεν
Ἑλκόμενον πρόσθεν πόλιος· ταχέες δέ μιν ἵπποι
Ἕλκον ἀκηδέστως κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν. 465
Τὴν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν,
Ἤριπε δ' ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε.
Τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς χέε δέσματα σιγαλόεντα,
Ἄμπυκα, κεκρύφαλόν τ', ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην,
Κρήδεμνόν θ', ὅ ῥά οἱ δῶκε χρυσῆ Ἀφροδίτη, 470
Ἤματι τῷ ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἕκτωρ
Ἐκ δόμου Ἠετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα.
Ἀμφὶ δέ μιν γαλόῳ τε καὶ εἰνατέρες ἅλις ἔσταν,
Αἵ ἑ μετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπολέσθαι.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη, 475
Ἀμβλήδην γοόωσα, μετὰ Τρωῇσιν ἔειπεν,
Ἕκτορ, ἐγὼ δύστηνος· ἰῇ ἄρα γεινόμεθ' αἴσῃ
Ἀμφότεροι, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα,
Αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν, ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,
Ἐν δόμῳ Ἠετίωνος, ὅ μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐοῦσαν, 480
Δύσμορος αἰνόμορον· ὡς μὴ ὤφελλε τεκέσθαι.
Νῦν δὲ σὺ μὲν Ἀΐδαο δόμους ὑπὸ κεύθεσι γαίης
Ἔρχεαι, αὐτὰρ ἐμὲ στυγερῷ ἐνὶ πένθεϊ λείπεις
Χήρην ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
Ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι· οὔτε σὺ τούτῳ 485
Ἔσσεαι Ἕκτορ ὄνειαρ, ἐπεὶ θάνες, οὔτε σοὶ οὗτος.
Ἤν περ γὰρ πόλεμόν γε φύγῃ πολύδακρυν Ἀχαιῶν,
Αἰεί τοι τούτῳ γε πόνος καὶ κήδε' ὀπίσσω
Ἔσσοντ'· ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας.
Ἦμαρ δ' ὀρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησι· 490
Πάντα δ' ὑπεμνήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί·
Δευόμενος δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς πατρὸς ἑταίρους,
Ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος·
Τῶν δ' ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχε,
Χείλεα μέν τ' ἐδίην', ὑπερῴην δ' οὐκ ἐδίηνε. 495
Τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξε,
Χερσὶν πεπληγὼς, ὀνειδείοισιν ἐνίσσων,

Ἐῤ

Εἶρ', οὐ σός γε πατὴρ μεταδαίνυται ἡμῖν.
Δακρυόεις δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην
Ἀστυάναξ, ὃς πρὶν μὲν ἑοῦ ἐπὶ γούνασι πατρὸς 500
Μυελὸν οἶον ἔδεσκε, καὶ οἰῶν πίονα δημόν·
Αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος ἕλοι, παύσαιτό τε νηπιαχεύων,
Εὕδεσκ' ἐν λέκτροισιν, ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης,
Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ, θαλέων ἐμπλησάμενος κῆρ·
Νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσι φίλου ἀπὸ πατρὸς ἁμαρτὼν 505
Ἀστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπίκλησιν καλέουσιν.
Οἶος γάρ σφιν ἔρυσο πύλας καὶ τείχεα μακρά.
Νῦν δὲ σὲ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι νόσφι τοκήων
Αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεί κε κύνες κορέσωνται,
Γυμνόν· ἀτάρ τοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κέονται, 510
Λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.
Ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ,
Οὐδὲν σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς,
Ἀλλὰ πρὸς Τρώων καὶ Τρωϊάδων κλέος εἶναι.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ', ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες. 515

Abi sic non tuus pater conuiuatur nobiscum.
Lacrymabundus autem redit filius ad matrem viduam
Astyanax, qui ante quidem sui super genua patris
Medullam solam comedebat, & ouium pinguem adipem:
At quando somnus occuparet, desisteretque vagire,
Dormiebat in lectis, in vlnis nutricis,
Lecto in molli deliciis repletus corde:
Nunc autem multa patietur charo a patre seiunctus
Astyanax, quem Troiani cognomine vocant.
Solus enim ipsis defendebas portas & muros longos.
Nunc te quidem apud naues rostratas procul à parentibus
Mobiles vermes edent, postquam canes saturati fuerint,
Nudum: atqui tibi tot vestimenta in aedibus iacent
Tenuiaque & venusta facta manibus mulierum:
Sed certè haec omnia cremabo igne infesto,
Quae *nihil tibi vsui* erunt*, quoniam non iacebis in ipsis:*
Sed ad Troianorum & Troianarum gloriam sint.
Sic dixit flens: simulque suspirabant mulieres.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ψ ῥαψῳδία.

ΩΣ οἱ μὲν στενάχοντο κατὰ πτόλιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
Ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο,
Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος,
Μυρμιδόνας δ' οὐκ εἴα ἀποσκίδνασθαι Ἀχιλλεύς,
Ἀλλ' ὅ γε οἷς ἑτάροισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα, 5
Μυρμιδόνες ταχύπωλοι, ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μὴ δή πω ὑπ' ὄχεσφι λυώμεθα μώνυχας ἵππους,
Ἀλλ' αὐτοῖς ἵπποισι καὶ ἅρμασιν ἆσσον ἰόντες,
Πάτροκλον κλαίωμεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο, 10
Ἵππους λυσάμενοι δορπήσομεν ἐνθάδε πάντες.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ᾤμωξαν ἀολλέες, ἦρχε δ' Ἀχιλλεύς.
Οἱ δὲ τρὶς περὶ νεκρὸν ἐΰτριχας ἤλασαν ἵππους
Μυρόμενοι, μετὰ δέ σφι Θέτις γόου ἵμερον ὦρσε.
Δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν 15
Δάκρυσι· τοῖον γὰρ πόθεον μήστωρα φόβοιο.
Τοῖσι δὲ Πηλεΐδης ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
Χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου,
Χαῖρέ μοι ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
Πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω τὰ πάροιθεν ὑπέστην, 20
Ἕκτορα δεῦρ' ἐρύσας δώσειν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι·
Δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσειν
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα,
Πρηνέα πὰρ λεχέεσσι Μενοιτιάδαο τανύσσας 25
Ἐν κονίῃς· οἱ δ' ἔντε' ἀφωπλίζοντο ἕκαστος
Χάλκεα μαρμαίροντα, λύον δ' ὑψηχέας ἵππους.
Κὰδ δ' ἷζον παρὰ νηῒ ποδώκεος Αἰακίδαο
Μυρίοι· αὐτὰρ ὁ τοῖσι τάφον μενοεικέα δαίνυ.
Πολλοὶ μὲν βόες ἀργοὶ ὀρέχθεον ἀμφὶ σιδήρῳ 30
Σφαζόμενοι, πολλοὶ δ' ὄϊες καὶ μηκάδες αἶγες·
Πολλοὶ δ' ἀργιόδοντες ὕες θαλέθοντες ἀλοιφῇ,
Εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο.
Πάντῃ δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔρρεεν αἷμα.
Αὐτὰρ τόν γε ἄνακτα ποδώκεα Πηλεΐωνα 35
Εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον βασιλῆες Ἀχαιῶν,
Σπουδῇ παρπεπιθόντες ἑταίρου χωόμενον κῆρ.
Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίην Ἀγαμέμνονος ἷξον ἰόντες,
Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσαν
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, εἰ πεπίθοιεν 40
Πηλεΐδην λούσασθαι ἄπο βρότον αἱματόεντα.
Αὐτὰρ ὅ γ' ἠρνεῖτο στερεῶς, ἐπὶ δ' ὅρκον ὄμοσσεν,

ILIADIS HOMERI XXIII. COMPOSITIO.

SIC hi quidem suspirabant per vrbem: at Achiui
Postquam ad naues & Hellespontum peruenerunt,
Hi quidem dispergebantur suam ad nauem quisque:
Myrmidonas autem non sinit disperge Achilles,
Sed hic suis sociis bellicosis locutus est:
Myrmidones veloces-equos-habentes, mihi amabiles socij,
Nondum à curribus soluamus vnicâ-vngula habêtes equos,
Sed cum ipsis equis & curribus propius accedentes,
Patroclum defleamus: hic enim honor est mortuorum.
At postquam tristi delectati fuerimus luctu,
Equos soluentes coenabimus hic omnes.
Sic dixit: hi autem plorabant frequentes, incepit verò Achilles:
Hi autem ter circa cadauer pulchrè crinitos egerunt equos,
Lugentes: interque ipsos Thetis luctus desiderium excitauit.
Madescebant arenae, madescebantque arma virorum
Lacrymis: talem desiderabant artificem fugae.
Inter *hos autem Pelides miserabilem orsus est luctum,*
Manus homicidas imponens pectoribus amici:
Salue mihi ô Patrocle, & in Plutonis aedibus.
Omnia enim iam tibi perago quae antea pollicitus sum:
Hectorē huc tractū daturū canibus in frusta-cruda discer- (pendum:
Duodecim autem ante pyram obtruncaturum
Troianorum nobiles filios, ob te interfectum iratus.
Dixit, & in *Hectorē nobilē indignissimā molitus est rē,*
Pronum apud lectum Menoetiadae extendens
In pulueribus: hi vero arma exuerunt singuli
Aerea splendida: soluerūntque altisonantes equos.
Discubuerunt autem apud nauem velocipedis Aeacidae
Infiniti: at hic illis epulum funebre lautum instruxit.
Multi quidem boues candidi mugiebant circa ferrum,
Dum iugularentur: multae etiam oues & balantes caprae.
Multi etiam albis-dentibus sues florentes pinguedine
Vsti extendebantur per flammam ignis,
Vndique autem circum cadauer multus fluebat sanguis:
At hunc regem velocipedem Pelidem
Ad Agamemnonem diuum duxerunt reges Achiuorum,
Vix flectentes, causa socij iratum corde:
Hi autem cum iam ad tentorium Agamemnonis peruenerunt,
Statim praeconibus argutis imperarunt praefecti,
Ad ignem statuere lebetem magnum, si inducere possent
Pelidem vt ablueret tabem cruentam.
At hic recusabat constanter, insupérque iuramentum iurauit:

Achilles Myrmidonibus luctum indicit.

Achilles Patroclum luget.

Non per Iouē, qui deorū summus & præstantissimus est,
Non fas est lauacra ad caput prope accedere,
Antequam Patroclum imposuero rogo, tumulumq́ue extruxero.
Secueroque comam: quoniam non mihi amplius iterum sic
Inuadet dolor animum, quamdiu viuis intero.
At sane nunc inuiso pareamus epulo.
Diluculo autem impera Rex virorum Agamemnon,
Materiámque comportare, præberéque quantum par est
Mortuum habere subeuntem tenebras obscuras:
Vt certè hunc quidem comburat indefessus ignis
Ocyus ab oculis: populi autem ad opera reuertantur.
Sic dixit: illi autem ei libenter q. audierunt & paruerunt.
Sedulo autem cœnam parantes singuli
Conuiuabantur, neq; quid animus egebat conuiuio æquali.
At postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
Hi q. dormiturientes iuerunt ad tentorium singuli,
Pelides autem in littore multisoni maris
Iacebat grauiter ingemens, multis inter Myrmidones
In loco puro, vbi fluctus littus abluebant.
Quando hunc somnus cepit soluens curas animi
Dulcis circumfusus (valde enim lassi erant formosa membra,
Hectorem persequenti circum Ilium altum:)
Superuenit anima Patrocli miseri,
Omnibus ipsi magnitudinéque, & oculis pulchris similis,
Et voce, & tales circa corpus vestes induta erat.
Astitit autem supra caput, & ipsum verbo allocuta est:
Dormis, & mei oblitus es Achilles?
Non quidem me viuentem negligebas, sed mortuum.
Sepeli me quam citissimè portas Plutonis vt intrem.
Longe me abigunt animæ, vmbræ defunctorum:
Neque me aliquo modo misceri alijs trans flumen sinunt,
Sed incassum erro per latas portas habentē Ditis domum.
Et mihi da manum, lamentor: non enim amplius iterum
Veniam ab inferis, postquam me rogo tradideritis.
Non etenim viui dilectis seorsum a socijs
Consilia sedendo consultabimus: sed me quidem fatum
Absorbuit odiosum, quod me sortitum est etiam nascentem.
Atque etiam tibi ipsi fatum, o dijs par Achilles,
Muro sub Troianorum generosorum perire.
Aliud autem tibi dicam & mandabo, si forte obedieris,
Ne mea a tuis seorsum condas ossa Achilles,
Sed simul, sicut nutriti sumus in vestris ædibus:
Quando me paruulum exulantem Menœtius ex Opoënte
Duxit ad vestram domum, cædem ob perniciosam,
Die illo quando filium interfeci Amphidamantis,
Stultus, non volens, in ludo talorum iratus.
Tum me excipiens in ædibus eques Peleus,
Nutriuit accurate & tuum famulum nominauit:
Sic etiam & ossa nobis vna vrna contegat,
Aurea amphora, quam tibi dedit veneranda mater.
Hunc autem excipiens allocutus est pedibus velox Achilles:
Cur mihi, o charum caput, huc venisti,
Et mihi hæc singula mandas? at ego tibi
Omnia diligenter perficiam, & obediam, vt tu iubes:
Sed mihi prope sta: vt paululum saltem complexi
Inuicem miserabili delectaremur luctu.
Sic fatus, extendit manibus amicis,
Neque prehendit, anima enim sub terram tanquam fumus
Abiit murmure stridens: stupefactus autem surrexit Achilles,
Manibúsque complosit, sermonémque lugubrem dixit:
Papæ, certè aliqua est etiam in inferni domibus
Anima, & simulachrum sed præcordia non insunt omnino.
Pernox enim mihi Patrocli infelicis
Anima astitit plorans, lamentansq́ue,
Et mihi singula præcepit, similisq; erat mire ipsi.
Sic dixit: illis autem omnibus desiderium excitauit luctus.
Lugentibus autem ipsis apparuit rosea Aurora,
Circa cadauer miserabile: at rex Agamemnon
Mulósque exciuit, & viros ad conuehendam materiam

Patroclus Achilli in somnis apparet.

γρ. πυλάων Τῆσι με εἴργ.

γρ. ἀλογεσ-τύς.

γρ. συμπλατάγησεν.

Achiui lignatum proficiscuntur, ad parentandū Patroclo. Il. ιθ'.

Οὐ μὰ Ζῆν' ὅς τίς τε θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
Οὐ θέμις ἐστὶ λοετρὰ καρήατος ἆσσον ἱκέσθαι,
Πρίν γ' ἐνὶ Πάτροκλον θέμεναι πυρὶ, σῆμά τε χεῦαι, 45
Κείρασθαί τε κόμην· ἐπεὶ οὔ μ' ἔτι δεύτερον ὧδε
Ἵξετ' ἄχος κραδίην, ὄφρα ζωοῖσι μετείω.
Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν στυγερῇ πειθώμεθα δαιτί.
Ἠῶθεν δ' ὄτρυνον, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Ὕλην τ' ἀξέμεναι, παρά τε σχεῖν ὅσσ' ἐπιεικὲς 50
Νεκρὸν ἔχοντα νέεσθαι ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα·
Ὄφρ' ἤτοι τοῦτον μὲν ἐπιφλέγῃ ἀκάματον πῦρ
Θᾶσσον ἀπ' ὀφθαλμῶν, λαοὶ δ' ἐπὶ ἔργα τράπωνται.
Ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Ἐσσυμένως δ' ἄρα δόρπον ἐφοπλίσσαντες ἕκαστοι 55
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος·
Πηλεΐδης δ' ἐπὶ θινὶ πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
Κεῖτο βαρυστενάχων πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν, 60
Ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠϊόνος κλύζεσκεν,
Εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
Νήδυμος ἀμφιχυθείς· μάλα γὰρ κάμε φαίδιμα γυῖα
Ἕκτορ' ἐπαΐσσων προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πατροκλῆος δειλοῖο, 65
Πάντ' αὐτῷ μέγεθός τε καὶ ὄμματα κάλ' εἰκυῖα,
Καὶ φωνὴν, καὶ τοῖα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὕδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ;
Οὐ μέν μευ ζώοντος ἀκήδεις, ἀλλὰ θανόντος· 70
Θάπτε με ὅττι τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω.
Τῆλέ με εἴργουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων,
Οὐδέ μέ πω μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσιν·
Ἀλλ' αὔτως ἀλάλημαι ἀν' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
Καί μοι δὸς τὴν χεῖρ', ὀλοφύρομαι· οὐ γὰρ ἔτ' αὖτις 75
Νίσομαι ἐξ Ἀΐδαο, ἐπήν με πυρὸς λελάχητε.
Οὐ μὲν γὰρ ζωοί γε φίλων ἀπάνευθεν ἑταίρων
Βουλὰς ἑζόμενοι βουλεύσομεν· ἀλλ' ἐμὲ μὲν κὴρ
Ἀμφέχανε στυγερὴ, ἥπερ λάχε γεινόμενόν περ.
Καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ, 80
Τείχει ὕπο Τρώων εὐηφενέων ἀπολέσθαι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω καὶ ἐφήσομαι, αἴ κε πίθηαι,
Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ' Ἀχιλλεῦ,
Ἀλλ' ὁμοῦ, ὡς ἐτράφημεν ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν,
Εὖτέ με τυτθὸν ἐόντα Μενοίτιος ἐξ Ὀπόεντος 85
Ἤγαγεν ὑμέτερονδ', ἀνδροκτασίης ὕπο λυγρῆς,
Ἤματι τῷ ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος,
Νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς.
Ἔνθα με δεξάμενος ἐν δώμασιν ἱππότα Πηλεὺς,
Ἔτραφέ τ' ἐνδυκέως, καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν· 90
Ὣς δὲ καὶ ὀστέα νῶϊν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι,
Χρύσεος ἀμφιφορεὺς, τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Τίπτε μοι ἠθείη κεφαλὴ δεῦρ' εἰλήλουθας,
Καί μοι ταῦτα ἕκαστ' ἐπιτέλλεαι; αὐτὰρ ἐγώ τοι 95
Πάντα μάλ' ἐκτελέω, καὶ πείσομαι ὡς σὺ κελεύεις.
Ἀλλά μοι ἆσσον στῆθι, μίνυνθά περ ἀμφιβαλόντε
Ἀλλήλους, ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο.
Ὣς ἄρα φωνήσας ὠρέξατο χερσὶ φίλῃσιν,
Οὐδ' ἔλαβε· ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἠΰτε καπνὸς 100
Ὤχετο τετριγυῖα· ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς,
Χερσί τε * συμπλατάγησεν, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ ῥά τίς ἐστι καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι
Ψυχὴ καὶ εἴδωλον, ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν.
Παννυχίη γάρ μοι Πατροκλῆος δειλοῖο 105
Ψυχὴ ἐφεστήκει γοόωσά τε μυρομένη τε,
Καί μοι ἕκαστ' ἐπέτελλεν, ἔϊκτο δὲ θέσκελον αὐτῷ.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
Μυρομένοισι δὲ τοῖσι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς
Ἀμφὶ νέκυν ἐλεεινόν· ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων 110
Οὐρῆάς τ' ὤτρυνε καὶ ἀνέρας ἀξέμεν ὕλην

Πάντοθεν

Πάντοθεν ἐκ * κλισιῶν· ἐπὶ δ' ἀνὴρ ἐσθλὸς ὀρώρει
Μηριόνης, θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος·
Οἱ δ' ἴσαν ὑλοτόμους πελέκεας ἐν χερσὶν ἔχοντες,
Σειράς τ' εὐπλέκτους· πρὸ δ' ἄρ' οὐρῆες κίον αὐτῶν· 115
Πολλὰ δ' ἄναντα, κάταντα, πάραντά τε, δόχμιά τ' ἦλθον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κνημοὺς προσέβαν πολυπίδακος Ἴδης,
Αὐτίκ' ἄρα δρῦς ὑψικόμους ταναήκεϊ χαλκῷ
Τάμνον ἐπειγόμενοι· ταὶ δὲ μεγάλα κτυπέουσαι
Πῖπτον· τὰς μὲν ἔπειτα * διαπλήσσοντες Ἀχαιοὶ 120
Ἔκδεον ἡμιόνων· ταὶ δὲ χθόνα ποσσὶ δατεῦντο,
Ἐλδόμεναι πεδίοιο διὰ ῥωπήϊα πυκνά.
Πάντες δ' ὑλοτόμοι φιτροὺς φέρον· ὣς γὰρ ἀνώγει
Μηριόνης θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος·
Κὰδ δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς βάλλον ἐπισχερώ, ἔνθ' ἄρ' Ἀχιλλεὺς 125
Φράσσατο Πατρόκλῳ μέγα ἠρίον, ἠδὲ οἷ αὐτῷ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πάντῃ παρακάββαλον ἄσπετον ὕλην,
Εἵατ' ἄρ' αὖθι μένοντες ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Αὐτίκα Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι κέλευσε,
Χαλκὸν ζώννυσθαι, ζεῦξαι δ' ὑπ' ὄχεσφιν ἕκαστον 130
Ἵππους· οἱ δ' ὄρνυντο, καὶ ἐν τεύχεσσιν ἔδυνον·
Ἂν δ' ἔβαν ἐν δίφροισι παραιβάται, ἡνίοχοί τε·
Πρόσθε μὲν ἱππῆες, μετὰ δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν
Μυρίοι· ἐν δὲ μέσοισι φέρον Πάτροκλον ἑταῖροι·
Θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνυσαν, ἃς ἐπέβαλλον 135
Κειρόμενοι· ὄπιθεν δὲ κάρη ἔχε δῖος Ἀχιλλεὺς
Ἀχνύμενος· ἕταρον γὰρ ἀμύμονα πέμπ' Ἄϊδόσδε.
Οἱ δ' ὅτε χῶρον ἵκανον ὅθι σφίσι πέφραδ' Ἀχιλλεύς,
Κάτθεσαν· αἶψα δέ οἱ μενοεικέα νήεον ὕλην.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς· 140
Στὰς ἀπάνευθε πυρῆς ξανθὴν ἀπεκείρατο χαίτην,
Τήν ῥα Σπερχειῷ ποταμῷ τρέφε τηλεθόωσαν·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν ἰδὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον,
Σπερχεί', ἄλλως σοί γε πατὴρ ἠρήσατο Πηλεύς,
Κεῖσέ με νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 145
Σοί τε κόμην κερέειν, ῥέξειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην·
Πεντήκοντα δ' ἔνορχα παρ' αὐτόθι μῆλ' ἱερεύσειν
Ἐς πηγάς, ὅθι τοι τέμενος βωμός τε θυήεις.
Ὣς ηὔχεθ' ὁ γέρων, σὺ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 150
Πατρόκλῳ ἥρωϊ κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ κόμην ἑτάροιο φίλοιο
Θῆκεν· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
Εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αἶψ' Ἀγαμέμνονι εἶπε παραστάς. 155
Ἀτρεΐδη, σοὶ * γάρ τε μάλιστά γε λαὸς Ἀχαιῶν
Πείσονται μύθοισι, γόοιο μὲν ἔστι καὶ ἆσαι.
Νῦν δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
Ὅπλεσθαι· τάδε δ' ἀμφιπονησόμεθ', οἷσι μάλιστα
Κήδεός ἐστι νέκυς· παρὰ δ' οἵ τ' ἀγοὶ ἄμμι μενόντων. 160
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Αὐτίκα λαὸν μὲν σκέδασεν κατὰ νῆας ἐΐσας,
Κηδεμόνες δὲ παρ' αὖθι μένον, καὶ νήεον ὕλην.
Ποίησαν δὲ πυρὴν * ἑκατόμπεδον ἔνθα καὶ ἔνθα·
Ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν ἀχνύμενοι κῆρ. 165
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς
Πρόσθε πυρῆς ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον· ἐκ δ' ἄρα πάντων
Δημὸν ἑλὼν ἐκάλυψε νέκυν μεγάθυμος Ἀχιλλεὺς
Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς, περὶ δὲ δρατὰ σώματα νήει.
Ἐν * δ' ἐτίθει μέλιτος καὶ ἀλείφατος ἀμφιφορῆας, 170
Πρὸς λέχεα κλίνων· πίσυρας δ' ἐριαύχενας ἵππους
Ἐσσυμένως ἐνέβαλλε πυρῇ, μεγάλα * στεναχίζων.
Ἐννέα τῷ γε ἄνακτι τραπεζῆες κύνες ἦσαν,
Καὶ μὲν τῶν ἐνέβαλλε πυρῇ δύο δειροτομήσας·
Δώδεκα δὲ Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς 175
Χαλκῷ δηϊόων· κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα·
Ἐν δὲ πυρὸς μένος ἧκε σιδήρεον, ὄφρα νέμοιτο,
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
Χαῖρέ μοι ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι·
Πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην. 180

Undique e tentoriis: simul autem vir strenuus excitabatur (γρ. κλισιάων)
Meriones, minister fortitudinem-amantis Idomenei.
Hi vero ibant ligna-secantes secures in manibus habentes,
Funiculosque bene-implexos: ante autem ipsos muli ibant:
Multaque acclivia, declivia, praeruptaque, transversaque transierunt.
At quando iam ad iuga venerant fontosae Idae,
Protinus quidem quercus alticomas acuto ferro
Incidebant festinantes: hae autem magnum sonum dantes
Cadebant: has quidem postea praecidentes Achivi (γρ. διατμήγοντες)
Alligabant mulis: hae vero terram pedibus partiebantur,
Gestientes campi per arbusta densa.
Omnes autem lignatores truncos ferebant (sic enim iusserat
Meriones famulus amantis virorum Idomenei)
Atque in littore deiecerunt ordine, ubi Achilles
Designaverat Patroclo magnum sepulchrum, et sibi ipsi.
At postquam undique apposuerunt immensam materiem,
Sederunt illic manentes conferti: at Achilles
Confestim Myrmidonibus pugnacibus iussit
Armis induere aereis, iungereque sub curribus unumquemque
Equos: hi vero festinabant et armis induebantur,
Conscenderuntque currus pugnatores aurigaeque:
Ante quidem equites, pone autem nubes sequebatur peditum
Infinitaque, mediis ferebant Patroclum socii:
Capillis autem totum mortuum tegebant, quos iniiciebant
Tondentes: pone autem caput tenebat divus Achilles
Moestus: socium enim strenuum mittebat ad inferos.
Hi vero quando ad locum pervenerunt, ubi ipsis indicaverat Achilles,
Deposuerunt: statimque ei sufficientem accumulabant materiam.
Ibi rursus alia excogitavit pedibus valens divus Achilles.
Stans seorsum a pyra, flavam abscidit comam, (Achilles Sperchio fluvio comam [illegible] dat.)
Quam Sperchio fluvio nutriebat florescentem.
Ingemiscens autem dixit, aspiciens nigrum pontum:
Sperchie, frustra tibi pater vovit Peleus,
Illuc me reversum dilectam in patriam terram,
Tibi comam tonsurum esse, sacrificaturumque sacram hecatomben:
Quinquaginta autem masculas illic oves sacrificaturum
Ad fontes, ubi tibi fanum, altareque odoratum.
Sic vovit senex: tu vero ei desiderium non perfecisti.
Nunc autem quoniam non redibo dilectam in patriam terram,
Patroclo heroi comam praebebo asportandam.
Sic fatus, comam in manibus dilecti socii
Posuit: his autem omnibus desiderium movit luctus.
Et sane lugentibus occidisset lumen solis,
Nisi Achilles protinus Agamemnoni dixisset astans:
Atride, tuis enim maxime populus Achivorum
Parebunt dictis, luctu quidem licet etiam abunde satiari: (γρ. μέν τε)
Nunc autem a pyra dimitte, et coenam iube
Parari: haec autem curabimus quibus maxime
Curae dignus (v. necessarius) est mortuus: apud nos autem duces maneant:
At postquam hoc audivit rex virorum Agamemnon, (Patroclo construitur rogus.)
Confestim populum quidem dimisit ad naves aequales:
Funeratores autem illic manebant, et accumulabant ligna.
Fecerunt autem pyram centum-pedum quoquoversus: (γρ. ἑκατόμπεδον)
Inque pyra suprema cadaver posuerunt tristes corde.
Multas autem pingues oves et errabundos camuros boves
Ante pyram excoriarunt et diviserunt: ex omnibusque
Adipem accipiens obtexit cadaver magnanimus Achilles
Ad pedes a capite: circumque excoriata corpora accumulabat:
Imposuitque mellis et olei amphoras (γρ. δ' ἔθηκε)
Ad feretrum acclinans: quatuor autem procera cervice equos
Festinanter iniecit pyrae graviter suspirans. (γρ. στενάχων)
Novem huic regi mensales canes erant:
Et quidem ex his iniecit pyrae duos obtruncatos:
Duodecim etiam Troianorum magnanimorum filios fortes
Ferro mactans: mala autem mente meditabatur opera:
Inque vis robur posuit ferreum, ut depasceretur,
Lamentabatur deinde: dilectum autem nominavit amicum:
Salve mihi o Patrocle, etiam in inferni domibus.
Omnia enim iam tibi perficio, quae antea pollicitus sum:

Duodecim quidem Troianorum magnanimorū filios nobiles,
Quos simul tecum omnes ignis absumit: Hectorē autem neutiquam
Dabo Priamidem igni deuorandum, sed canibus.

Hectoris corpus a putredine prohibent Venus & Apollo.

Sic dixit minitans: hunc vero non canes circumlaniabant.
Nam canes quidem abegit Iouis filia Venus
Dies & noctes: rosaceoque vnxit oleo
Diuino, ne quis ipsum laceraret trahens.
Huic vero nigram nubem induxit clarus Apollo
Cœlitus ad campum: operuitque locum totum
Quantum occupabat cadauer, ne prius vis solis
Siccaret circum circa corpus neruis & membris:
Neque pyra Patrocli ardebat mortui.

Achilles ventis supplicat.

Tunc rursus alia cogitauit pedibus valens diuus Achilles.
Stans seorsim a pyra duos orabat ventos,
Boream & Zephyrum, & promittebat sacrificia pretiosa:
Multa etiam libans aureo calice, supplicabat
Vt venirent, vt citissime igne comburerent cadauer,

γρ. πυρῆς.

Lignumque festinaret ardere: velox autem Iris

Iris ventos accersit ad inspirandū rogo Patrocli.

Preces audiens, internuncia venit ventis:
Hi quidem Zephyri grauiter spirantis frequentes in domo
Conuiuium celebrabant: currens autem Iris astitit
Limine in lapideo: hi vero vt viderunt oculis,
Omnes surrexerunt, vocaruntque ipsam ad se quisque.
Hæc autem iterum: sedere quidem negabat: dixit autem verbū,
Non sedis est locus. redeo enim rursus in Oceani fluenta
Æthiopum ad terram, vbi sacrificant hecatombas
Immortalibus: vt iam & ego particeps sim sacrificiorum.
Verum Achilles Boream & Zephyrum sonorum
Venire orat: & pollicetur sacra pulchra,
Vt pyram suscitetis ad comburendum, in qua iacet
Patroclus, quem omnes deplorant Achiui.
Hæc quidem sic loquuta abiit: hi vero ruebant
Sonitu immenso, nubes tumultuarie agentes præ se:

προΐαλλον.

Statim autem ad pontū peruenerūt ad flandū, elata est autem vnda
Flatu a vehementi. ad Troiam autem fœcundam peruenerunt,
Inque ignem inciderunt: valde autem crepitauit ingens ignis:
Tota nocte autem hi ex rogo simul flammam sursum iecerunt
Flantes stridule. at tota nocte velox Achilles
Aureo ex cratere, habens poculum rotundum,
Vinum exhauriens humi fudit, rigauitque terram,
Animam vocans Patrocli miseri.
Vt pater autem sui filij lamentatur ossa cremans
Adolescentis, qui moriens miseros tristitia affecit parentes:
Sic Achilles socij lamentabatur ossa comburens,

γρ. στεναχίζων.

Reptans prope rogum, frequenter ingemiscens.
Quando vero lucifer venit lumen nuncians super terram,
Quem post crocea super mare spargitur aurora:
Tunc rogus emarcebat, cessabatque flamma:
Venti autem retro iterum abierunt domum vt redirent
Thracium per pontum. hic autem ingemebat æstu feruens.
Pelides autem a rogo alio seiunctus,
Procubuit lassus: & in eum dulcis somnus irruit.
Qui vero circa Atridem stare solent, crebri cōgregati sunt
Quorum ipsum accedētium tumultus & strepitus excitauit:
Sedit vero erectus, & ipsos verbo allocutus est,
Atridéque, & alij optimates omnium Achiuorum,
Primum quidem rogum extinguite nigro vino
Omnem, quantum occupauit ignis robur: at deinde
Ossa Patrocli Menœtiadæ colligamus
Bene discernentes (cognitu-facilia enim sunt:
In media namque iacebat pyra, alij vero seorsum
In extrema-ora vrebantur promiscue equique & viri)
Et ea quidem in aurea phiala & duplici adipe

γρ. κεύθωμαι.

Ponamus, donec ipse ego apud inferos condar.
Sepulchrum autem non adeo magnum ego fieri iussi,
Sed mediocre tale, postmodum autem & hoc Achiui
Latúmque altúmque facite, qui post me

Patrocli sepulchrū.

Posterum nauibus relictis superfueritis.
Sic dixit: hi autem paruerunt veloci Achilli:

Δώδεκα μὲν Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς,
Τοὺς ἅμα σοὶ πάντας πῦρ ἐσθίει· Ἕκτορα δ' οὔ τι
Δώσω Πριαμίδην πυρὶ δαπτέμεν, ἀλλὰ κύνεσσιν.
Ὣς φάτ' ἀπειλήσας· τὸν δ' οὐ κύνες ἀμφεπένοντο·
Ἀλλὰ κύνας μὲν ἄλαλκε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη 185
Ἤματα καὶ νύκτας, ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ
Ἀμβροσίῳ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων.
Τῷ δ' ἐπὶ κυάνεον νέφος ἤγαγε Φοῖβος Ἀπόλλων
Οὐρανόθεν πεδίονδε, κάλυψε δὲ χῶρον ἅπαντα
Ὅσσον ἐπεῖχε νέκυς, μὴ πρὶν μένος ἠελίοιο 190
Σκήλει' ἀμφὶ περὶ χρόα ἴνεσιν ἠδὲ μέλεσσιν.
Οὐδὲ πυρὴ Πατρόκλου ἐκαίετο τεθνηῶτος.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Στὰς ἀπάνευθε πυρῆς δοιοῖς ἠρᾶτ' ἀνέμοισι,
Βορρῇ καὶ Ζεφύρῳ, καὶ ὑπέσχετο ἱερὰ καλά· 195
Πολλὰ δὲ καὶ σπένδων χρυσέῳ δέπαϊ λιτάνευεν
Ἐλθέμεν, ὄφρα τάχιστα πυρὶ φλεγεθοίατο νεκροί,
Ὕλη τε σεύαιτο καήμεναι· ὠκέα δ' Ἶρις
Ἀράων ἀΐουσα μετάγγελος ἦλθ' ἀνέμοισιν.
Οἱ μὲν ἄρα Ζεφύροιο δυσαέος ἀθρόοι ἔνδον 200
Εἰλαπίνην δαίνυντο· θέουσα δὲ Ἶρις ἐπέστη
Βηλῷ ἔπι λιθέῳ· τοὶ δ' ὡς ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
Πάντες ἀνήϊξαν, κάλεόν τέ μιν εἰς ἓ ἕκαστος·
Ἡ δ' αὖθ' ἕζεσθαι μὲν ἀνήνατο, εἶπε δὲ μῦθον·
Οὐχ ἕδος· εἶμι γὰρ αὖτις ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥέεθρα, 205
Αἰθιόπων ἐς γαῖαν, ὅθι ῥέζουσ' ἑκατόμβας
Ἀθανάτοις, ἵνα δὴ καὶ ἐγὼ μεταδαίσομαι ἱρῶν.
Ἀλλ' Ἀχιλεὺς Βορέην ἠδὲ Ζέφυρον κελαδεινὸν
Ἐλθεῖν ἀρᾶται, καὶ ὑπίσχεται ἱερὰ καλά,
Ὄφρα πυρὴν ὄρσητε καήμεναι, ᾗ ἔνι κεῖται 210
Πάτροκλος, τὸν πάντες ἀναστενάχουσιν Ἀχαιοί.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπεβήσετο· τοὶ δ' ὀρέοντο
Ἠχῇ θεσπεσίῃ, νέφεα κλονέοντε πάροιθεν.
Αἶψα δὲ πόντον ἵκανον ἀήμεναι, ὦρτο δὲ κῦμα
Πνοιῇ ὕπο λιγυρῇ· Τροίην δ' ἐρίβωλον ἱκέσθην, 215
Ἐν δὲ πυρῇ πεσέτην, μέγα δ' ἴαχε θεσπιδαὲς πῦρ·
Παννύχιοι δ' ἄρα τοί γε πυρῆς ἄμυδις φλόγ' ἔβαλλον,
Φυσῶντες λιγέως· ὁ δὲ πάννυχος ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Χρυσέου ἐκ κρητῆρος, ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
Οἶνον ἀφυσσόμενος χαμάδις χέε, δεῦε δὲ γαῖαν, 220
Ψυχὴν κικλήσκων Πατροκλῆος δειλοῖο.
Ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων
Νυμφίου, ὅς τε θανὼν δειλοὺς ἀκάχησε τοκῆας·
Ὣς Ἀχιλεὺς ἑτάροιο ὀδύρετο ὀστέα καίων,
Ἑρπύζων παρὰ πυρκαϊήν, ἁδινὰ στεναχίζων. 225
Ἦμος δ' ἑωσφόρος εἶσι φόως ἐρέων ἐπὶ γαῖαν,
Ὅν τε μέτα κροκόπεπλος ὑπεὶρ ἅλα κίδναται ἠώς,
Τῆμος πυρκαϊὴ ἐμαραίνετο, παύσατο δὲ φλόξ.
Οἱ δ' ἄνεμοι πάλιν αὖτις ἔβαν οἶκόνδε νέεσθαι
Θρηΐκιον κατὰ πόντον· ὁ δ' ἔστενεν οἴδματι θύων. 230
Πηλεΐδης δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς ἑτέρωσε λιασθεὶς
Κλίνθη κεκμηώς, ἐπὶ δὲ γλυκὺς ὕπνος ὄρουσεν·
Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρεΐωνα ἀολλέες ἠγερέθοντο·
Τῶν μιν ἐπερχομένων ὅμαδος καὶ δοῦπος ἔγειρεν·
Ἕζετο δ' ὀρθωθείς, καί σφεας πρὸς μῦθον ἔειπεν· 235
Ἀτρεΐδη τε καὶ ἄλλοι ἀριστῆες Παναχαιῶν,
Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσατ' αἴθοπι οἴνῳ
Πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
Ὀστέα Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο λέγωμεν,
Εὖ διαγιγνώσκοντες· (ἀριφραδέα δὲ τέτυκται· 240
Ἐν μέσσῃ γὰρ ἔκειτο πυρῇ, τοὶ δ' ἄλλοι ἄνευθεν
Ἐσχατιῇ καίοντ' ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ ἄνδρες)
Καὶ τὰ μὲν ἐν χρυσέῃ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῷ
Θείομεν, εἰσόκεν αὐτὸς ἐγὼν Ἄϊδι κεύθωμαι.
Τύμβον δ' οὐ μάλα πολλὸν ἐγὼ πονέεσθαι ἄνωγα, 245
Ἀλλ' ἐπιεικέα τοῖον· ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Ἀχαιοὶ
Εὐρύν θ' ὑψηλόν τε τιθήμεναι, οἵ κεν ἐμεῖο
Δεύτεροι ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι λίπησθε.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἐπίθοντο ποδώκεϊ Πηλεΐωνι.

Πρῶτον

Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ, 250
Ὅσσον ἐπὶ φλὸξ ἦλθε, βαθεῖα δὲ κάππεσε τέφρη·
Κλαίοντες δ' ἑτάροιο ἐνηέος ὀστέα λευκὰ
Ἄλλεγον ἐς χρυσέην φιάλην, καὶ δίπλακα δημόν·
Ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν·
Τορνώσαντο δὲ σῆμα, θεμείλιά τε προβάλοντο 255
Ἀμφὶ πυρήν· εἶθαρ δὲ χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν·
Χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Αὐτοῦ λαὸν ἔρυκε, καὶ ἵζανεν εὐρὺν ἀγῶνα·
Νηῶν δ' ἔκφερ' ἄεθλα, λέβητάς τε τρίποδάς τε,
Ἵππους θ' ἡμιόνους τε, βοῶν τ' ἴφθιμα κάρηνα, 260
Ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον.
Ἱππεῦσιν μὲν πρῶτα ποδώκεσιν ἀγλά' ἄεθλα
Θῆκε, γυναῖκα ἄγεσθαι ἀμύμονα ἔργα ἰδυῖαν,
Καὶ τρίποδ' ὠτώεντα δυωκαιεικοσίμετρον, D.
Τῷ πρώτῳ· ἀτὰρ αὖ τῷ δευτέρῳ ἵππον ἔθηκεν 265
Ἑξέτε', ἀδμήτην, βρέφος ἡμίονον κυέουσαν·
Αὐτὰρ τῷ τριτάτῳ ἄπυρον κατέθηκε λέβητα,
Καλόν, τέσσαρα μέτρα κεχανδότα, λευκὸν ἔτ' αὔτως·
Τῷ δὲ τετάρτῳ θῆκε δύω χρυσοῖο τάλαντα·
Πέμπτῳ δ' ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκε. 270
Στῆ δ' ὀρθός, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ἀτρεΐδη τε καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
Ἱππῆας τάδ' ἄεθλα δεδεγμένα κεῖτ' ἐν ἀγῶνι.
Εἰ μὲν νῦν ἐπὶ ἄλλῳ ἀεθλεύοιμεν Ἀχαιοί,
Ἦ τ' ἂν ἐγὼ τὰ πρῶτα λαβὼν κλισίηνδε φεροίμην. 275
Ἴστε γὰρ ὅσσον ἐμοὶ ἀρετῇ περιβάλλετον ἵπποι·
Ἀθάνατοί τε γάρ εἰσι, Ποσειδάων δὲ πόρ' αὐτοὺς
Πατρὶ ἐμῷ Πηλῆϊ, ὃ δ' αὖτ' ἐμοὶ ἐγγυάλιξεν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω, καὶ μώνυχες ἵπποι·
Τοίου γὰρ κλέος ἐσθλὸν ἀπώλεσαν ἡνιόχοιο 280
Ἠπίου, ὅ σφωϊν μάλα πολλάκις ὑγρὸν ἔλαιον
Χαιτάων κατέχευε, λοέσσας ὕδατι λευκῷ.
Τὸν τώ γ' ἑσταότες πενθείετον, οὔδεϊ δέ σφιν
Χαῖται ἐρηρέδαται, τὼ δ' ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ.
Ἄλλοι δὲ στέλλεσθε κατὰ στρατόν, ὅστις Ἀχαιῶν 285
Ἵπποισίν τε πέποιθε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.
Ὣς φάτο Πηλεΐδης, ταχέες δ' ἱππῆες ἄγερθεν.
Ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Εὔμηλος,
Ἀδμήτου φίλος υἱός, ὃς ἱπποσύνῃ ἐκέκαστο.
Τῷ δ' ἔπι Τυδεΐδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης, 290
Ἵππους δὲ Τρῳοὺς ὕπαγε ζυγόν, οὕς ποτ' ἀπηύρα
Αἰνείαν, ἀτὰρ αὐτὸν ὑπεξεσάωσεν Ἀπόλλων.
Τῷ δ' ἄρ' ἔπ' Ἀτρεΐδης ὦρτο ξανθὸς Μενέλαος
Διογενής, ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν ὠκέας ἵππους,
Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην, τὸν ἑόν τε Πόδαργον· 295
Τὴν Ἀγαμέμνονι δῶκ' Ἀγχισιάδης Ἐχέπωλος
Δῶρ', ἵνα μή οἱ ἕποιθ' ὑπὸ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
Ἀλλ' αὐτοῦ τέρποιτο μένων· μέγα γάρ οἱ ἔδωκε
Ζεὺς ἄφενος· ναῖεν δ' ὅ γ' ἐν εὐρυχόρῳ Σικυῶνι·
Τὴν ὅ γ' ὑπὸ ζυγὸν ἦγε, μέγα δρόμου ἰσχανόωσαν. 300
Ἀντίλοχος δὲ τέταρτος ἐΰτριχας ὁπλίσαθ' ἵππους,
Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς ὑπερθύμοιο ἄνακτος
Τοῦ Νηληϊάδαο· Πυλοιγενέες δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες φέρον ἅρμα· πατὴρ δέ οἱ ἄγχι παραστὰς
Μυθεῖτ' εἰς ἀγαθὰ φρονέων, νοέοντι καὶ αὐτῷ· 305
Ἀντίλοχ', ἤτοι μέν σε νέον περ ἐόντ' ἐφίλησαν
Ζεύς τε Ποσειδάων τε, καὶ ἱπποσύνας ἐδίδαξαν
Παντοίας· τὼ καί σε διδασκέμεν οὔ τι μάλα χρεώ.
Οἶσθα γὰρ εὖ περὶ τέρμαθ' ἑλισσέμεν· ἀλλά τοι ἵπποι
Βάρδιστοι θείειν· τῷ τ' οἴω λοίγι' ἔσεσθαι. 310
Τῶν δ' ἵπποι μὲν ἔασιν ἀφάρτεροι, οὐδὲ μὲν αὐτοὶ
Πλείονα ἴσασιν σέθεν αὐτοῦ μητίσασθαι.
Ἀλλ' ἄγε δὴ σύ, φίλος, μῆτιν ἐμβάλλεο θυμῷ
Παντοίην, ἵνα μή σε παρεκπροφύγῃσιν ἄεθλα.
Μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων, ἠὲ βίηφι· 315
Μήτι δ' αὖτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
Νῆα θοὴν ἰθύνει ἐρεχθομένην ἀνέμοισι·
Μήτι δ' ἡνίοχος περιγίγνεται ἡνιόχοιο.

Primum quidem rogum extinxerunt nigro vino,
Quantum flamma penetraverat, profundus autem decidit cinis.
Flentes autem socii mansueti ossa alba
Collegerunt in auream phialam & duplicem adipem,
In tentoriis autem ponentes, linteo subtili cooperuerunt:
Torno autem delineaverunt sepulchrum, fundamentaque iecerunt
Circa pyram: confestimque aggestam terram congesserunt.
Aggesto vero tumulo redierunt: at Achilles (locum.
Ibi populum detinuit, & sedere fecit ad latum certaminis
E navibus autem afferebat praemia lebetesque, tripodasque,
Equosque, mulosque, boumque fortia capita,
Et foeminas bene cinctas, canumque ferrum.
Equitibus quidem primum velocibus praeclara praemia
Posuit, mulierem abducere inculpatam, opera doctam,
Et tripodem ansatum duarum & viginti mensurarum,
Primo: at secundo equam posuit
Sexennem indomitam, foetum mulum utero gestantem.
At tertio ignibus non aptum deposuit lebetem
Pulchrum, quatuor mensuras capientem, album etiamnum ita.
At quarto posuit duo aurea talenta:
Quinto autem utrinque-sedentem phialam novam posuit:
Stetit autem rectus, & verba inter Argivos dixit:
Atridaeque & alii bene ocreati Achivi,
Equites haec praemia expectantia iacent in circo.
Si quidem nunc ob alium certaremus Achivi,
Certe ego prima accipiens ad tentorium portarem.
Scitis enim quantum mei virtute superent equi:
Immortales enim sunt. Neptunus autem de his ipsos
Patri meo Peleo dedit, is vero rursus mihi tradidit.
Sed certe equidem ego manebo, & solidunguli equi:
Talis enim robur eximium amiserunt aurigae
Mansueti, qui ipsis admodum saepe humidum oleum
Iubis superfudit, quum lavisset aqua alba.
Hunc hi stantes lugent: & ad terram ipsis
Iubae profusae sunt: hi autem stant tristes corde.
Vos vero alii accingimini per exercitum, quicunque Achivorum
Equis fiditis & curribus compactis.
Sic dixit Pelides: veloces autem equites concitati sunt.
Motus est multo primus quidem rex virorum Eumelus,
Admeti charus filius, qui equitandi arte ornatus erat:
Hunc vero post Tydides surrexit fortis Diomedes:
Equos autem Troianos duxit sub iugum, quos quondam abstulit
Aeneae, tamen ipsum liberavit Apollo.
Hunc autem post, Atrides motus est flavus Menelaus
Iove-satus, sub iugum duxit veloces equos,
Aethen Agamemnoniam suumque Podargum:
Illam Agamemnoni dedit Anchisiades Echepolus
Munerius, ne ipsum sequeretur ad Ilium altum,
Sed ibi delectaretur manens: magnas enim ei dederat
Iupiter divitias: habitabat enim hic in ampla Sicyone.
Hanc ille sub iugum duxit valde cursus cupidam.
Antilochus autem quartus formosos paravit equos,
Nestoris clarus filius magnanimi regis
Neleidae: Pylo autem orti equi
Velocipedes portabant currum: pater vero ipsi prope astans
Consulebat ad honesta, prudens intelligenti & ipsi:
Antiloche certe quidem te iuvenem quamvis existentem dilexerunt,
Iupiterque Neptunusque, & equitandi artificia docuerunt
Omnigena: ideo te docere non multum opus est.
Nosti enim recte circa metas currum flectere: sed tibi equi
Tardissimi in currendo: ideo puto perniciosa fore.
Horum autem equi quidem sunt celeriores, neque quidem ipsi
Plura sciunt te ipso consultare.
Sed age iam tu amice consilium in pone animo
Omnigenum, ut non te effugiant praemia.
Arte quidem carpentarius multo praestantior quam viribus:
Arteque rursus gubernator in nigro ponto
Navem celerem dirigit iactatam ventis:
Arteque auriga superat aurigam:

Achilles ludos fu- [illegible]

χ. [illegible]

Certamen & cursus equorum.

γρ. [illegible]

Nestor de cursuro filio praecepta dat.

Sed qui tamen equis & curribus suis fidens,
Inepte multum vagatur huc & illuc,
Equi autem vagantur in stadio, neque detinet:
Qui autem & vtilia nouit agitans deteriores equos,
Semper metam inspiciens flectit prope, neque eum latet
Quo-pacto primum extendat (i. regat equos) bouinis loris,
Sed continet diligenter & praecedentem obseruat.
Metam.a. indicabo tibi valde-manifestam, neq; te latebit:
Stat lignum aridum quantum vlna supra terram,
Vel quercus, vel picea (quod quidem non putrefit imbre:)
Lapides autē eius ex vtraque-parte appositi sunt duo albi
In angustiis viae: planus autem hippodromus circum:
Aut cuiusdam monumen: non hominis iam pridem defuncti,
Aut meta fuit tempore priscorum hominum,
Et nunc metam posuit pedibus-valens diuus Achilles:
Huic tu valde appropinquans impelle prope currū & equos.
Ipse verò incumbe benefacto in curru
Paululum in sinistram horum: at dextrum equum
Punge vociferans, laxaque ei habenas manibus:
Ad metam autem tibi equus sinister appropinquet,
Vt tibi modiolus videatur summum attigisse
Rotae benefactae: in lapidem verò vites impingere,
Ne quo-modo equosque vulneres & currus confringas.
Gaudium autem aliis, probrum verò tibi ipsi
Erit: proinde dilecte mihi prudens cautus esto:
Si enim ad metam praeteruehaeris persequens,
Non erit qui te assequatur transiliens, neque praetereat.
Non si à tergo Arionem diuinum impelleret
Adrasti velocem equum, qui ex deo genere satus erat:
Aut illos Laomedontis, qui hic nutriti sunt eximij.
Sic loquutus Nestor Neleius, iterum in loco
Sedit, postquam suo filio vniuscuiusque finem dixit.
Meriones autem quintus pulchrè iubatos parauit equos.
Conscenderunt autem currus: sortes verò iniecerunt.
Mouebat Achilles: & sors exiliit Nestoridae
Antilochi: post hunc autem sortitur est rex Eumelus:
Huic verò post Atrides inclytus-hasta Menelaus:
Post hunc autem Meriones sortitus est vt-agitaret: postremus autem
Tydides longè praestantiss. existens sortitus est vt-impelleret e-
Steterunt.a. ex-ordine, signauitq; metas Achilles, (quos:
Procul in plano campo, iuxtàque speculatorem collocauit
Diuum Phoenicem, assectatorem patris sui,
Vt consideraret cursum, & veritatem referret.
Hi autem simul omnes super equos flagella sustulerunt,
Percusseruntq; flagellis, hortatique sunt verbis
Studiosè: hi autem cito peruadebant campum:
Procul autem nauibus celeriter: sub verò pectoribus puluis
Stabat eleuatus tanquam nubes, vel procella:
Crines verò mouebantur auris venti:
Currus.v. interdum quidem terrae appropinquabant almae:
Interdum autem attollebantur sublimes: at aurigae
Stabant in sellis: palpitabat autem animus vniuscuiusque
Victoriae cupidorum: imperitabat autem suis vnusquisque
Equis: hi autem volabant puluerem-excitantes per campū.
Sed quum iam extremum peragebant cursum veloces equi
Iterum ad mare canum, tunc vtique virtus cuiusque
Apparebat: statim.a. equab. tensus est cursus: citò autē deinde
Pheretiadae veloces efferebantur equi:
Has verò post, praeteruecti sunt Diomedis mares equi
Troiani, neque valdè procul erant, sed valdè prope.
Semper enim currum ascensuris similes erant:
Flatu autem Eumeli dorsum latique humeri
Calefiebant: in ipsum enim capita ponentes volabant.
Et certè praeuertisset, vel ambiguum fecisset certamen,
Nisi Tydei filio iratus fuisset clarus Apollo:
Qui ei è manibus excussit flagellum splendidum.
Huius verò ab oculis fundebantur lacrymae irati,
Quoniam has quidem videbat etiam multò magis euntes.
Sui verò ei retardati fuerant sine stimulo currentes.

Margin notes: Vt Laertius. — Cursus equorum. — ἀμφήριστον.

Ἀλλ' ὃς μέν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν οἷσι πεποιθὼς,
Ἀφραδέως ἐπὶ πολλὸν ἑλίσσεται ἔνθα καὶ ἔνθα, 320
Ἵπποι δὲ πλανόωνται ἀνὰ δρόμον, οὐδὲ κατίσχει·
Ὃς δέ κε κέρδεα εἰδῇ ἐλαύνων ἥσσονας ἵππους,
Αἰεὶ τέρμ' ὁρόων, στρέφει ἐγγύθεν, οὐδέ ἑ λήθει
Ὅπως τὸ πρῶτον τανύσῃ βοέοισιν ἱμᾶσιν·
Ἀλλ' ἔχει ἀσφαλέως, καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύει. 325
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει·
Ἕστηκε ξύλον αὖον ὅσον τ' ὄργυι' ὑπὲρ αἴης,
Ἢ δρυὸς, ἢ πεύκης, τὸ μὲν οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ·
Λᾶε δὲ τοῦ ἑκάτερθεν ἐρηρέδαται δύο λευκὼ
Ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ· λεῖος δ' ἱππόδρομος ἀμφίς· 330
Ἤ τευ σῆμα βροτοῖο πάλαι κατατεθνηῶτος,
Ἤ τό γε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων,
Καὶ νῦν τέρματ' ἔθηκε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.
Τῷ σὺ μάλ' ἐγχρίμψας, ἐλάαν σχεδὸν ἅρμα καὶ ἵππους·
Αὐτὸς δὲ κλινθῆναι ἐϋπλέκτῳ ἐνὶ δίφρῳ, 335
Ἦκ' ἐπ' ἀριστερὰ τοῖιν· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
Κένσαι ὁμοκλήσας, εἶξαί τέ οἱ ἡνία χερσίν.
Ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω,
Ὡς ἄν τοι πλήμνη γε δοάσσεται ἄκρον ἱκέσθαι
Κύκλου ποιητοῖο· λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν, 340
Μή πως ἵππους τε τρώσῃς, κατά θ' ἅρματα ἄξῃς·
Χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείη δὲ σοὶ αὐτῷ
Ἔσσεται· ἀλλὰ φίλος φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι.
Εἰ γάρ κ' ἐν νύσσῃ γε παρεξελάσῃσθα διώκων,
Οὐκ ἔσθ' ὅς κέ σ' ἕλῃσι μετάλμενος, οὐδὲ παρέλθῃ· 345
Οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρίονα δῖον ἐλαύνοι,
Ἀδρήστου ταχὺν ἵππον, ὃς ἐκ θεόφιν γένος ἦεν,
Ἢ τοὺς Λαομέδοντος, οἳ ἐνθάδε γ' ἔτραφεν ἐσθλοί.
Ὣς εἰπὼν Νέστωρ Νηλήϊος ἂψ ἐνὶ χώρῃ
Ἕζετ', ἐπεὶ ᾧ παιδὶ ἑκάστου πείρατ' ἔειπε. 350
Μηριόνης δ' ἄρα πέμπτος ἐΰτριχας ὁπλίσαθ' ἵππους.
Ἂν δ' ἔβαν ἐς δίφρους, ἐν δὲ κλήρους ἐβάλοντο·
Πάλλ' Ἀχιλεύς, ἐκ δὲ κλῆρος θόρε Νεστορίδαο
Ἀντιλόχου· μετὰ τὸν δ' ἔλαχε κρείων Εὔμηλος·
Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος· 355
Τῷ δ' ἐπὶ Μηριόνης λάχ' ἐλαυνέμεν· ὕστατος αὖτε
Τυδεΐδης ὄχ' ἄριστος ἐὼν λάχ' ἐλαυνέμεν ἵππους.
Στὰν δὲ μεταστοιχί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεὺς
Τηλόθεν ἐν λείῳ πεδίῳ· παρὰ δὲ σκοπὸν εἷσεν
Ἀντίθεον Φοίνικα, ὀπάονα πατρὸς ἑοῖο, 360
Ὡς μεμνέῳτο δρόμους, καὶ ἀληθείην ἀποείποι.
Οἳ δ' ἅμα πάντες ἐφ' ἵπποιιν μάστιγας ἄειραν,
Πέπληγόν θ' ἱμᾶσιν, ὁμόκλησάν τ' ἐπέεσσιν
Ἐσσυμένως· οἳ δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο,
Νόσφι νεῶν ταχέως· ὑπὸ δὲ στέρνοισι κονίη 365
Ἵστατ' ἀειρομένη ὥς τε νέφος ἠὲ θύελλα·
Χαῖται δ' ἐρρώοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο.
Ἅρματα δ' ἄλλοτε μὲν χθονὶ πίλνατο πουλυβοτείρῃ,
Ἄλλοτε δ' ἀΐξασκε μετήορα· τοὶ δ' ἐλατῆρες
Ἕστασαν ἐν δίφροισι· πάτασσε δὲ θυμὸς ἑκάστου 370
Νίκης ἱεμένων· κέκλοντο δὲ οἷσιν ἕκαστος
Ἵπποις, οἳ δ' ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον ὠκέες ἵπποι
Ἂψ ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, τότε δὴ ἀρετή γε ἑκάστου
Φαίνετ', ἄφαρ δ' ἵπποισι τάθη δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα 375
Αἱ Φηρητιάδαο ποδώκεες ἔκφερον ἵπποι.
Τὰς δὲ μετ' ἐξέφερον Διομήδεος ἄρσενες ἵπποι
Τρώϊοι· οὐδέ τι πολλὸν ἄνευθ' ἔσαν, ἀλλὰ μάλ' ἐγγύς·
Αἰεὶ γὰρ δίφρου ἐπιβησομένοισιν ἐΐκτην·
Πνοιῇ δ' Εὐμήλοιο μετάφρενον εὐρέε τ' ὤμω 380
Θέρμετ'· ἐπ' αὐτῷ γὰρ κεφαλὰς καταθέντε πετέσθην.
Καί νύ κεν ἢ παρέλασσ', ἢ ἀμφήριστον ἔθηκεν,
Εἰ μὴ Τυδέος υἷϊ κοτέσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ὅς ῥά οἱ ἐκ χειρῶν ἔβαλεν μάστιγα φαεινήν.
Τοῖο δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν χύτο δάκρυα χωομένοιο, 385
Οὕνεκα τὰς μὲν ὅρα ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἰούσας,
Οἳ δέ οἱ ἐβλάφθησαν ἄνευ κέντροιο θέοντες.

Οὐδ' ἄρ' Ἀθηναίην ἐλεφήρατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Τυδεΐδην, μάλα δ' ὦκα μετέσσυτο ποιμένα λαῶν·
Δῶκε δέ οἱ μάστιγα, μένος δ' ἵπποισιν ἐνῆκεν. 390
Ἡ δὲ μετ' Ἀδμήτου υἱὸν κοτέουσ' ἐβεβήκει,
Ἵππειον δέ οἱ ἦξε θεὰ ζυγόν· αἱ δέ οἱ ἵπποι
Ἀμφὶς ὁδοῦ δραμέτην, ῥυμὸς δ' ἐπὶ γαῖαν ἐλύσθη.
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη,
Ἀγκῶνάς τε περιδρύφθη, στόμα τε ῥῖνάς τε, 395
Θρυλίχθη δὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι· τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφι πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Τυδεΐδης δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους,
Πολλὸν τῶν ἄλλων ἐξάλμενος· ἐν γὰρ Ἀθήνη
Ἵπποις ἧκε μένος, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκε. 400
Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρεΐδης εἶχε ξανθὸς Μενέλαος.
Ἀντίλοχος δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο,
Ἔμβητον, καὶ σφῶϊ τιταίνετον ὅττι τάχιστα.
Ἤτοι μὲν κείνοισιν ἐριζέμεν οὔτι κελεύω
Τυδεΐδεω ἵπποισι δαΐφρονος, οἷσιν Ἀθήνη 405
Νῦν ὤρεξε τάχος, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκεν·
Ἵππους δ' Ἀτρεΐδαο κιχάνετε, μηδὲ λίπησθον,
Καρπαλίμως, μὴ σφῶϊν ἐλεγχείην καταχεύῃ
Αἴθη θῆλυς ἐοῦσα. τί ἢ λείπεσθε, φέριστοι;
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται· 410
Οὐ σφῶϊν κομιδὴ παρὰ Νέστορι ποιμένι λαῶν
Ἔσσεται, αὐτίκα δ' ὔμμε κατακτενεῖ ὀξέϊ χαλκῷ,
Αἴ κ' ἀποκηδήσαντε φερώμεθα χεῖρον ἄεθλον·
Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον, καὶ σπεύδετον ὅττι τάχιστα.
Ταῦτα δ' ἐγὼν αὐτὸς τεχνήσομαι ἠδὲ νοήσω, 415
Στεινωπῷ ἐν ὁδῷ παραδύμεναι, οὐδέ με λήσει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδείσαντες ὁμοκλὴν
Μᾶλλον ἐπιδραμέτην ὀλίγον χρόνον· αἶψα δ' ἔπειτα
Στεῖνος ὁδοῦ κοίλης ἴδεν Ἀντίλοχος μενεχάρμης·
Ῥωχμὸς ἔην γαίης, ᾗ χειμέριον ἀλὲν ὕδωρ 420
Ἐξέρρηξεν ὁδοῖο, βάθυνε δὲ χῶρον ἅπαντα·
Τῇ ῥ' εἶχεν Μενέλαος, ἁματροχιὰς ἀλεείνων.
Ἀντίλοχος δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους
Ἐκτὸς ὁδοῦ, ὀλίγον δὲ παρακλίνας ἐδίωκεν.
Ἀτρεΐδης δ' ἔδδεισε, καὶ Ἀντιλόχῳ ἐγεγώνει· 425
Ἀντίλοχ', ἀφραδέως ἱππάζεαι, ἀλλ' ἄνεχ' ἵππους.
Στεινωπὸς γὰρ ὁδός, τάχα δ' εὐρυτέρη παρελάσσαι,
Μή πως ἀμφοτέρους δηλήσεαι ἅρματι κύρσας.
Ὣς ἔφατ'· Ἀντίλοχος δ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἔλαυνε,
Κέντρῳ ἐπισπέρχων, ὡς οὐκ ἀΐοντι ἐοικώς. 430
Ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίοιο πέλονται,
Ὅν τ' αἰζηὸς ἀφῆκεν ἀνὴρ πειρώμενος ἥβης,
Τόσσον ἐπεδραμέτην· αἱ δ' ἠρώησαν ὀπίσσω
Ἀτρεΐδεω· αὐτὸς γὰρ ἑκὼν μεθέηκεν ἐλαύνειν,
Μή πως συγκύρσειαν ἐν ὁδῷ μώνυχες ἵπποι, 435
Δίφρους τ' ἀνστρέψειαν ἐϋπλεκέας, κατὰ δ' αὐτοὶ
Ἐν κονίῃσι πέσοιεν ἐπειγόμενοι περὶ νίκης.
Τὸν καὶ νεικείων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ', οὔτις σεῖο βροτῶν ὀλοώτερος ἄλλος.
Ἔρρ', ἐπεὶ οὔ σ' ἔτυμόν γε φάμεν πεπνῦσθαι Ἀχαιοί· 440
Ἀλλ' οὐ μὰν οὐδ' ὧς ἄτερ ὅρκου οἴσῃ ἄεθλον.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε,
Μή μοι ἐρύκεσθον, μηδ' ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ·
Φθήσονται τούτοισι πόδες καὶ γοῦνα καμόντα,
Ἢ ὑμῖν· ἄμφω γὰρ ἀτέμβονται νεότητος. 445
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ ἄνακτος ὑποδείσαντες ὁμοκλὴν,
Μᾶλλον ἐπιδραμέτην, τάχα δέ σφισιν ἄγχι γένοντο.
Ἀργεῖοι δ' ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσορόωντο
Ἵππους, τοὶ δὲ πέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
Πρῶτος δ' Ἰδομενεὺς Κρητῶν ἀγὸς ἐφράσαθ' ἵππους. 450
Ἧστο γὰρ ἐκτὸς ἀγῶνος ὑπέρτατος ἐν περιωπῇ·
Τοῖο δ' ἄνευθεν ἐόντος ὁμοκλητῆρος ἀκούσας
Ἔγνω· φράσσατο δ' ἵππον ἀριπρεπέα προὔχοντα,
Ὃς τὸ μὲν ἄλλο τόσον φοῖνιξ ἦν, ἐν δὲ μετώπῳ
Λευκὸν σῆμα τέτυκτο περίτροχον ἠΰτε μήνη· 455
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,

Neque verò Mineruam deiiciens latuit Apollo
Tydiden: valde autem citò accessit ad pastorem populorum:
Dedit autem ei flagellum robúrque equis immisit.
Ipsa autem ad Admeti filium indignata iuit:
Equinum autem ei fregit dea iugum: atque ei equæ
In vtramque partem viæ currebant: temo autem terram deuolutus (est.
Ipse verò ex curru iuxta rotam excussus est:
Cubitus autem laceratus est, oréque naribúsque:
Collisus est etiam ad frontem in superciliis: eique oculi
Lacrymis impleti sunt, florida autem ei cohibita est vox.
Tydides autem præuertens, dirigebat vnungulos equos
Multum præ aliis emicans, etenim Minerua
Equis immisit robur, & gloriam præbuit.
Hunc verò post Atrides agebat currum flauus Menelaus.
Antilochus autem equis imperitabat patris sui:
Incumbite, & vos extendite quam celerrimè:
Certè quidem cum illis contendere neutiquam iubeo
Tydidæ equis bellicosi, quibus Minerua
Nunc præbuit celeritatem, & ipsi gloriam attulit:
Equos autem Atridæ assequimini, neque deficiatis,
Statim, ne vobis dedecus offundat
Æthe, fœmina existens. cur deficitis optimi?
Sic enim dico, & certè perfectum erit:
Non vobis cura iam apud Nestorem pastorem populorum
Erit, statim enim vos interficiet acuto ære,
Si negligentes reportabimus vilius præmium.
Sed insequimini & festinate quam citissimè:
Hæc autem ego ipse machinabor & dispiciam,
Angusta in via aggredi metam, neque me fallet.
Sic dixit: hi verò regis subueriti vociferationem
Magis currebant exiguo tempore: mox verò deinde
Angustiam viæ cauæ vidit Antilochus bellicosus:
Hiatus erat terræ, qua hyemalis collecta aqua
Ruperat viæ partem: profundúmque fecerat locum omnem:
Hac dirigebat Menelaus, curruum concursum vitans:
Antilochus autem auertens impellebat vnungulos equos
Extra viam paulisper autem declinans agebat illos.
Atrides verò extimuit, & Antilocho locutus est:
Antiloche, temerè equos regis: quare retine equos.
Angusta enim via, mox verò latiore via agitabis,
Ne quo modo ambos offendas, currui meo impingens.
Sic dixit: Antilochus autem adhuc & multo magis impellebat
Stimulo vrgens, tanquam non audienti similis:
Quantus autem disci impetus ab humeris iacti est,
Quem iuuenis emisit vir experiens pubertatem:
Tantum præcurrerunt: illæ verò recesserunt retrò
Atridæ: ipse enim volens remisit agitare,
Ne aliquo modo colliderentur in via vnunguli equi,
Currúsque euerterent bene connexos: & ipsi
In pulueres caderent festinantes pro victoria.
Hunc & obiurgans allocutus est flauus Menelaus:
Antiloche, nullus te hominum perniciosior alius:
Abi, quia non te verè putabamus sapientem esse Achiui.
Enimuerò neque sic sine iuramento auferes præmium.
Sic locutus, equos hortabatur, vociferatúsque est:
Ne mihi moremini neue stetis tristes corde,
Deficient illis pedes & genua fessa,
Potius *quam vobis: ambo enim priuantur iuuentute.*
Sic dixit: hi autem regis subueriti vocem
Magis currebant: illisque autem ipsis propiores facti sunt.
Argiui verò in stadio sedentes inspiciebant
Equos: hi autem volabant puluerem excitantes per campum.
Primus autem Idomeneus Cretensium dux considerabat equos,
Sedebat enim extra stadium sublimis in specula.
Hunc autem procul existentem aurigam audiens
Sensit, videbatque equum conspicuum præeuntem.
Qui quidem cætero corpore totus rufus erat: inque fronte
Album signum erat, rotundum tanquam luna:
Stetit verò rectus, & verbum inter Argiuos dixit,

Antilochus suos equos hortatur.

al. Nestoris

al. [illegible]

O dilecti Argiuorum duces & principes,
Solúsne ego equos video, an & vos?
Alij mihi videntur priores esse equi,
Alius etiam auriga videtur: illæ verò fortè illic
Læsæ sunt in campo, quæ illuc præstantiores erant.
Profectò enim has primò videram metam circumflexisse,
Nunc verò nequaquam possum videre. vndique autem mihi oculi
Troianorum per-campum lustrant inspicientis:
Aut aurigæ elapsæ sunt habenæ: neque potuit
Benè sistere circa metam, & non feliciter circumflexit:
Illic ipsum cecidisse reor & currus confregisse:
Ipsæque excurrerunt, postquam furor occupauit animúmque
Sed intuemini & vos stantes, non enim equidem
Benè discerno: videtur autem mihi esse vir
Ætolus genere: intérque Argiuos imperat,
Tydei equorum-domitoris filius fortis Diomedes.

Aiacei Oilei & Idomenei contentio in ludo.

Hunc autem turpiter obiurgauit Oilei filius velox Aiax:
Idomeneu, quid coràm garris? hæ autem adhuc longè
Equæ aërepedes latum per campum infe[r]untur,
Neque minimus natu es inter Argiuos tantum,
Neque tibi acutissimè ex capite cernunt oculi,
Sed semper verbis garris: neutiquam te decet
Loquacem esse. adsunt enim & præstantiores alij.
Equæ autem rursus sunt priores, quæ antè quidem
Eumeli erant: ipse tenens frena inscendit.
Hunc autem iratus Cretensium dux contrà locutus est:
Aiax, contentione optime, maledice, in cæteris verò omnib.
Inferior es Argiuis, quoniam tibi mens est immitis,
Age vel tripodem deponamus, vel lebetem,
Arbitrum autem Atridem Agamemnonem faciamus ambo:
Vtræ antè equæ: vt noris cum-solueris.
Sic dixit. motus est autem protinus Oilei filius celer Aiax
Iratus asperis vt-exciperet eum verbis:
Et iam vlterius adhuc contentio facta fuisset vtrisque,
Nisi Achilles surrexisset & habuisset orationem:
Ne amplius nunc molestis contendatis verbis
Aiax Idomeneúque, malis: quoniam non conuenit.
Atque alium reprehendere deberetis, quicunque talia faceret.
Sed vos in certamine sedentes inspicite
Equos: hi autem citò ipsi festinantes pro victoria
Huc venient: tunc autem cognoscetis singuli
Equos Argiuorum, qui secundi, qui priores.
Sic dixit. Tydides autem valdè propè venit impellens.
Flagello autem semper agitabat per-humeros: ipsiq; equi
In altum tollebantur leuiter percurrentes viam:
Semper autem aurigam pulueris guttæ percutiebant:
Currus autem auro ornati stannoq;
Equos veloces sequebantur, neque profunda
Fiebat canthorum orbita retrò
In tenui puluere: hi autem properantes volabant:
Stetit autem medio in stadio. multúsque exilijt sudor
Equorum, exq; summis ceruicibus & à pectore in-terram:
Ipse autem è curru humi desilijt nitido.
Acclinauit igitur flagellum ad iugum. neque impiger fuit
Fortis Sthenelus, sed studiosè accepit præmium:
Dedit autem ducendam socijs magnanimis mulierem,
Et tripodem ansatum ferendum: ipse verò soluit equos.
Hunc autem post, Antilochus Neleius impulit equos,
Dolis, non velocitate, præueniens Menelaum.
Sed & sic Menelaus dirigebat propè veloces equos.
Quantum verò à rota equus distat, qui quidem regem
Vehit per campum extensus cum curribus:
Huius quidem tangunt canthum pili extremi
Caudæ: is autem propè admodum currit, neque magnum
Spatium in medio: per ingentem campum currente eo:
Tantum iam Menelaus forti Antilocho
Posterior-erat: quanquam prius ad disci iactum relictus esset,
Tamen ipsum statim assecutus est (augebatur enim robur ingens
Equæ Agamemnoniæ pulchrijubæ Æthes)

Ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Οἶος ἐγὼν ἵππους αὐγάζομαι, ἦε καὶ ὑμεῖς;
Ἄλλοι μοι δοκέουσι παρέμμεναι ἵπποι,
Ἄλλος δ' ἡνίοχος ἰνδάλλεται· αἱ δέ που αὐτοῦ 460
Ἔβλαβεν ἐν πεδίῳ, αἳ κεῖσέ γε φέρτεραι ἦσαν.
Ἤτοι γὰρ τὰς πρῶτα ἴδον περὶ τέρμα βαλούσας,
Νῦν δ' οὔπῃ δύναμαι ἰδέειν· πάντῃ δέ μοι ὄσσε
Τρωϊκὸν ἂμ πεδίον παπταίνετον εἰσορόωντι·
Ἠὲ τὸν ἡνίοχον φύγον ἡνία, οὐδὲ δυνάσθη 465
Εὖ σχεθέειν περὶ τέρμα, καὶ οὐκ ἐτύχησεν ἑλίξας·
Ἔνθα μιν ἐκπεσέειν ὀΐω, σύν θ' ἅρματα ἆξαι·
Αἱ δ' ἐξηρώησαν, ἐπεὶ μένος ἔλλαβε θυμόν.
Ἀλλὰ ἴδεσθε καὶ ὔμμες ἀνασταδόν· οὐ γὰρ ἔγωγε
Εὖ διαγιγνώσκω· δοκέει δέ μοι ἔμμεναι ἀνὴρ 470
Αἰτωλὸς γενεήν, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἀνάσσει
Τυδέος ἱπποδάμου υἱὸς κρατερὸς Διομήδης.
Τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Ἰδομενεῦ, τί πάρος λαβρεύεαι; αἱ δέ τ' ἄνευθεν
Ἵπποι ἀερσίποδες πολέος πεδίοιο δίενται· 475
Οὔτε νεώτατός ἐσσι μετ' Ἀργείοισι τοσοῦτον,
Οὔτε τοι ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκ δέρκεται ὄσσε·
Ἀλλ' αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι· οὐδέ τί σε χρὴ
Λαβραγόρην ἔμεναι· πάρα γὰρ καὶ ἀμείνονες ἄλλοι.
Ἵπποι δ' αὐταὶ ἔασι παροίτεραι, αἳ τὸ πάρος περ 480
Εὐμήλου, ἐν δ' αὐτὸς ἔχων εὔληρα βέβηκε.
Τὸν δὲ χολωσάμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Αἶαν νεῖκος ἄριστε, κακοφραδές, ἄλλα τε πάντα
Δεύεαι Ἀργείων, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής·
Δεῦρό νυν, ἢ τρίποδος περιδώμεθον, ἠὲ λέβητος· 485
Ἵστορα δ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα θείομεν ἄμφω,
Ὁππότεραι πρόσθ' ἵπποι, ἵνα γνοίης ἀποτίνων.
Ὣς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας
Χωόμενος, χαλεποῖσιν ἀμείψασθαι ἐπέεσσι·
Καί νύ κε δὴ προτέρω ἔτ' ἔρις γένετ' ἀμφοτέροισιν, 490
Εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο, καὶ φάτο μῦθον,
Μηκέτι νῦν χαλεποῖσιν ἀμείβεσθον ἐπέεσσιν
Αἶαν Ἰδομενεῦ τε κακοῖς, ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε·
Καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσᾶτον, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι·
Ἀλλ' ὑμεῖς ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσοράασθε 495
Ἵππους· οἱ δὲ τάχ' αὐτοὶ ἐπισπέρχοντες ἐπὶ νίκῃ
Ἐνθάδ' ἐλεύσονται· τότε δὲ γνώσεσθε ἕκαστος
Ἵππους Ἀργείων, οἱ δεύτεροι, οἵ τε πάροιθεν.
Ὣς φάτο. Τυδείδης δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθε διώκων,
Μάστι δ' αἰὲν ἔλαυνε κατωμαδόν· οἱ δέ οἱ ἵπποι 500
Ὑψόσ' ἀειρέσθην, ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον·
Αἰεὶ δ' ἡνίοχον κονίης ῥαθάμιγγες ἔβαλλον·
Ἅρματα δὲ χρυσῷ πεπυκασμένα κασσιτέρῳ τε,
Ἵπποις ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον· οὐδέ τι πολλὴ
Γίγνετ' ἐπισσώτρων ἁρματροχιὴ κατόπισθεν 505
Ἐν λεπτῇ κονίῃ· τὼ δὲ σπεύδοντε πετέσθην.
Στῆ δὲ μέσῳ ἐν ἀγῶνι, πολὺς δ' ἀνεκήκιεν ἱδρὼς
Ἵππων ἔκ τε λόφων καὶ ἀπὸ στέρνοιο χαμᾶζε.
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανόωντος,
Κλῖνε δ' ἄρα μάστιγα ποτὶ ζυγόν· οὐδὲ μάτησεν 510
Ἴφθιμος Σθένελος, ἀλλ' ἐσσυμένως λάβ' ἄεθλον·
Δῶκε δ' ἄγειν ἑτάροισιν ὑπερθύμοισι γυναῖκα,
Καὶ τρίποδ' ὠτώεντα φέρειν· ὁ δ' ἔλυεν ὑφ' ἵππους.
Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀντίλοχος Νηλήϊος ἤλασεν ἵππους,
Κέρδεσιν, οὔτι τάχει γε, παραφθάμενος Μενέλαον· 515
Ἀλλὰ καὶ ὣς Μενέλαος ἔχ' ἐγγύθεν ὠκέας ἵππους·
Ὅσσον δὲ τροχοῦ ἵππος ἀφίσταται, ὅς ῥα ἄνακτα
Ἕλκῃσιν πεδίοιο τιταινόμενος σὺν ὄχεσφιν,
Τοῦ μέν τε ψαύουσιν ὀπισθότατον τρίχες ἄκραι
Οὐραῖαι, ὁ δέ τ' ἄγχι μάλα τροχεῖ, οὐδέ τι πολλὴ 520
Χώρη μεσσηγύς, πολέος πεδίοιο θέοντος·
Τόσσον δὴ Μενέλαος ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
Λείπετ'· ἀτὰρ τὰ πρῶτα καὶ ἐς δίσκουρα λέλειπτο,
Ἀλλά μιν αἶψα κίχανεν· ὀφέλλετο γὰρ μένος ἠῢ
Ἵππου τῆς Ἀγαμεμνονέης καλλίτριχος Αἴθης· 525

Εἰ δ'

Si verò adhuc ulterius fuisset cursus ambobus,
Sic ipsum praeteruisset neque dubium rem posuisset.
Sed Menelaus fortis illius bonus Idomeneus,
Posterior erat inclyto Menelao hasta iactu. 530
Tardissimi etiam n eius erant pulchricubi equi:
Infimus autem erat Admeti filius currum in certamine.
Filius autem Admeti ultimus venit aliorum,
Vehens currus pulchros, impellens ante equos:
Hunc autem ut vidit miseratus est pedibus velox divus Achilles: 535
Stans autem inter Graecos verbu velocia concionatus est:
Ultimus vir optimus impellit unguulos equos:
Quare age iam ei demus praemium ut par est,
Secundum at primum n auferat Tydei filius.
Sic dixit, atque omnes consentiebant ut iussit. 540
Et eis iam dedisset equam (approbabant enim Achivi)
Nisi Antilochus magnanimi Nestoris filius
Pelidi Achilli iure respondisset surgens:
O Achilles valde tibi irascar, si perfeceris
Hoc verbum: debes enim auferre praemium, 545
Haec considerans, quod ei laesi sunt currus et veloces equi,
Ipseque bonus existens: sed debuit immortalibus
Supplicare, ut nequaquam ultimus veniret impellens.
Si autem ipsum miseraris, et tibi gratum est animo,
Est tibi in tentorio aurum multum, est etiam aes, 550
Et oves sunt tibi ancillae et unguli equi praemium,
Ex his ipsi postea sumens da etiam maius praemium,
Sive etiam nunc iam, ut te laudent Achivi:
Hanc equidem non dabo: de que ipsa experiatur
Virorum quicunque vult mecum manibus pugnare. 555
Sic dixit: risit autem pedibus fortis divus Achilles,
Gratulans Antilocho, quod ei dilectus erat socius.
Et ipsum excipiens, verbis velocibus allocutus est,
Antiloche, si quidem iam me iubes e domo aliud
Eumelo dare, ego quoque id perficiam. 560
Dabo ei thoracem quem ab Asteropaeo abstuli
Aureum, quem circumferentia fulgentis stanni
Circumuolutum valde: sane eo dignus erit.
Dixit, et Automedonti dilecto iussit socio
Ut ferret e tentorio: is vero ivit, et ei attulit. 565
Eumelo autem in manibus ponebat: hic autem accepit laetus.
Inter hos autem et Menelaus surrexit animo dolens,
Antilocho graviter iratus, atque praeco
Manibus sceptrum posuit, tacereque iussit
Argivos: ipse deinde locutus est divinus vir. 570
Antiloche, ante prudens, quid egisti?
Dedecorasti quidem meam virtutem: laesisti autem mihi equos,
Tuos ante ponens, qui multo inferiores erant.
Sed agite, Argivorum duces et principes,
Communiter ambobus [illegible] iudicate, non ad auxilium, 575
Ne quando quis dicat Achivorum loricatorum:
Antilochum mendaciis opprimens Menelaus
Iuit equam ducens, quod ei longe peiores erant,
Equi, ipse autem melior virtuteque potentiaque.
Eia vero ego ipse iudicabo, et me nullum puto 580
Alium increpaturum Danaorum: recta enim erit mea sententia.
Antiloche, eia huc ades generose, ut aequum est:
Stans ante equos et currum, et flagellum
Manibus tenens mobile, quo antea agitabas
Equos tangens: terram ambientem Neptunum 585
Iurato, an non volens meum dolo currum impedieris.
Huic autem Antilochus prudens contra locutus est:
Patere nunc: multo enim ego iunior sum
Te rex Menelae: tu autem senior et praestantior,
Scis qualia iuvenis viri peccata fiunt: 590
Acutior namque mens, imbecille vero consilium.
Ideo ferat tibi animus: equam vero tibi ipse
Dabo quam accepi: et si e domo aliud
Maius requiras, mox sane quamprimum dare
Mallem quam tibi ò nobilis diebus omnibus

Victoribus praemia dantur.

Menelaus in ludo iratus Antilocho.

Antilochus Menelaũ cedendo vincit.

Ex animo cecidisse, & diis esse execrandus.
Dixit, & equam ducens magnanimi Nestoris filius
In manibus posuit Menelai: huius autem animus
Laetatus est, velut circa spicas ros
Segetis crescentis, quando horrent arua:
Sic tibi Menelae in mentibus animus laetatus est,
Et ipsum clara voce verbis velocibus allocutus est:
Antiloche, nunc quidem tibi ego cedam ipse
Iratus: quoniam non leuis, neque stolidus
Eras antea: nunc sane mentem vicit iuuentus.
Satius autem fuerit cauere praestantiores decipere:
Non enim me cito aliquis persuasisset alius Achiuorum:
Verum tu iam multa passus es, & multa sustinuisti,
Tuusque pater bonus, & frater gratia mei.
Ideo tibi precanti obsequar: atque equam
Dabo, meam licet existentem, ut sciant & hi.
Quod meus nunquam animus superbus & saeuus.
Dixit utique, & Antilochi Noemoni dedit socio
Equam abducere: hic autem postea lebetem accepit splendentem:
Meriones autem sustulit duo auri talenta
Quartus, ut impulit: quintum vero relinquebatur praemium,
Vtrinque sidens phiala, quam Nestori dedit Achilles,
Argiuorum per coetum ferens, dixitque astans,
Accipe nunc, & tibi hoc senex munus sit,
Patrocli sepulturae monumentum ut sit, non amplius
Videbis inter Argiuos: do autem hoc tibi praemium
Gratis, non enim caestibus pugnabis neque luctaberis,
Neque iaculorum certamen inibis, neque pedibus
Curres: iam enim difficilis senectus occupat.
Sic fatus in manibus ponebat: hic autem accepit gaudens,
Et ipsum uclamans verbis velocibus allocutus est:
Sane haec omnia fili, pro decoro dixisti.
Non enim amplius firma membra o chare, pedesque neque manus
Ab humeris vtrinque mouentur agiles.
Vtinam ita pubescerem, robúrque mihi firmum esset,
Ut quum regem Amaryncea sepelierunt Epei
In Buprasio: filii autem posuerunt regis praemia.
Ubi nullus mihi similis vir erat, neque Epiorum,
Neque ipsorum Pyliorum, neque Aetolorum magnanimorum.
Pugnis quidem vici Clytomedem Enopis filium:
Ancaeum vero lucta Pleuronium, qui contra me surrexit:
Iphiclum autem pedibus praecurri fortem existentem:
Hasta autem superaui Phyleumque, & Polydorum:
Solis me equis praeverterunt Actoris filii
Multitudine superantes inuidentes ob victoriam,
Eo quod iam maxima ab ipsis relicta erant praemia:
Hi vero erant gemini: hic quidem firmiter aurigabatur,
Firmiter aurigabatur: ille vero flagello imperitabat.
Sic quondam eram: nunc autem iuniores subeant
Opera eiusmodi: me vero oportet senectae tristi
Parere, tunc autem excellebam inter heroas.
Sed abi ad tuum socium certaminibus inferias fac.
Hoc autem ego libens accipio, gaudetque mihi cor
Quod mei semper recordaris beneuoli, neque te lateo
Honore, quo me decet honorari inter Achiuos:
Tibi autem dii pro his gratiam plurimam referant.
Sic dixit: Pelides autem ingentem per coetum Achiuorum
Iuit postquam omnem laudationem audiuit Nelidae.
Caeterum ille pugilatus difficilis proposuit praemia:
Mulam laboriosam ducens ligauit in circo,
Sexennem indomitam, quaeque difficillima ad domandum:
Atque victo posuit poculum rotundum.
Stetit autem rectus, & verbum inter Argiuos dixit
Atridaeque, & caeteri bene-ocreati Achiui.
Viros duos pro his praemiis iubemus, qui quidem praestantissimi sunt
Pugnis alte elatis percutere: cui autem Apollo
Dederit victoriam, sciantque omnes Achiui,
Mulam patientem-operum ducens ad tentorium eat:
At victus poculum feret rotundum.

Achilles Nestori phialam donat.

Nestor Achilli gratias agit.

Achilles pugnorum certamen constituit.

Ἐκ θυμοῦ πεσέειν, καὶ δαίμοσιν εἶναι ἀλιτρός. 595
Ἦ ῥα, καὶ ἵππον ἄγων μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς
Ἐν χείρεσσι τίθει Μενελάου· τοῖο δὲ θυμὸς
Ἰάνθη, ὡς εἴ τε περὶ σταχύεσσιν ἐέρση
Ληΐου ἀλδήσκοντος, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι·
Ὣς ἄρα σοὶ Μενέλαε μετὰ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη. 600
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀντίλοχε, νῦν μέν τοι ἐγὼν ὑποείξομαι αὐτὸς
Χωόμενος· ἐπεὶ οὔ τι παρήορος οὐδ' ἀεσίφρων
Ἦσθα πάρος, νῦν αὖτε νόον νίκησε νεοίη.
Βέλτερον αὖτ' ἀλέασθαι ἀμείνονας ἠπεροπεύειν. 605
Οὐ γάρ κέν με τάχ' ἄλλος ἀνὴρ παρέπεισεν Ἀχαιῶν.
Ἀλλὰ σὺ γὰρ δὴ πολλὰ πάθες, καὶ πολλὰ μόγησας,
Σός τε πατὴρ ἀγαθὸς, καὶ ἀδελφεὸς, εἵνεκ' ἐμεῖο.
Τῷ τοι λισσομένῳ ἐπιπείσομαι, ἠδὲ καὶ ἵππον
Δώσω ἐμήν περ ἐοῦσαν, ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε, 610
Ὡς ἐμὸς οὔποτε θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής.
Ἦ ῥα, καὶ Ἀντιλόχοιο Νοήμονι δῶκεν ἑταίρῳ
Ἵππον ἄγειν· ὁ δ' ἔπειτα λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα.
Μηριόνης δ' ἀνάειρε δύω χρυσοῖο τάλαντα
Τέτρατος, ὡς ἔλασεν. πέμπτον δ' ὑπελείπετ' ἄεθλον, 615
Ἀμφίθετος φιάλη, τὴν Νέστορι δῶκεν Ἀχιλλεὺς,
Ἀργείων ἀν' ἀγῶνα φέρων, καὶ ἔειπε παραστάς,
Τῆ νῦν, καὶ σοὶ τοῦτο γέρον κειμήλιον ἔστω,
Πατρόκλοιο τάφου μνῆμ' ἔμμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' αὐτὸν
Ὄψει ἐν Ἀργείοισι· δίδωμι δέ τοι τόδ' ἄεθλον 620
Αὔτως· οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις,
Οὐδ' ἔτ' ἀκοντιστὺν ἐσδύσεαι, οὐδὲ πόδεσσι
Θεύσεαι· ἤδη γὰρ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἐπείγει.
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 625
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα φίλος, πόδες, οὐδ' ἔτι χεῖρες
Ὤμων ἀμφοτέρωθεν ἐπαΐσσονται ἐλαφραί.
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Ὡς ὁπότε κρείοντ' Ἀμαρυγκέα θάπτον Ἐπειοὶ 630
Βουπρασίῳ, παῖδες δ' ἔθεσαν βασιλῆος ἄεθλα·
Ἔνθ' οὔ τίς μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένετ', οὔτ' ἄρ' Ἐπειῶν,
Οὔτ' αὐτῶν Πυλίων, οὔτ' Αἰτωλῶν μεγαθύμων.
Πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα Ἤνοπος υἱόν·
Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ Πλευρώνιον, ὅς μοι ἀνέστη· 635
Ἴφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον ἐσθλὸν ἐόντα·
Δουρὶ δ' ὑπειρέβαλον Φυλῆά τε καὶ Πολύδωρον.
Οἴοισίν μ' ἵπποισι παρήλασαν Ἀκτορίωνε,
Πλήθει πρόσθε βαλόντες, ἀγασσάμενοι περὶ νίκης,
Οὕνεκα δὴ τὰ μέγιστα παρ' αὐτόθι λείπετ' ἄεθλα. 640
Οἱ δ' ἄρ' ἔσαν δίδυμοι· ὁ μὲν ἔμπεδον ἡνιόχευεν,
Ἔμπεδον ἡνιόχευ', ὁ δ' ἄρα μάστιγι κέλευεν.
Ὥς ποτ' ἔον· νῦν αὖτε νεώτεροι ἀντιοώντων
Ἔργων τοιούτων· ἐμὲ δὲ χρὴ γήραϊ λυγρῷ
Πείθεσθαι, τότε δ' αὖτε μετέπρεπον ἡρώεσσιν. 645
Ἀλλ' ἴθι καὶ σὸν ἑταῖρον ἀέθλοισι κτέριζε.
Τοῦτο δ' ἐγὼ πρόφρων δέχομαι, χαίρει δέ μοι ἦτορ,
Ὥς μευ ἀεὶ μέμνησαι ἐνηέος, οὐδέ σε λήθω
Τιμῆς ἧς τέ μ' ἔοικε τετιμῆσθαι μετ' Ἀχαιοῖς.
Σοὶ δὲ θεοὶ τῶνδ' ἀντὶ χάριν μενοεικέα δοῖεν. 650
Ὣς φάτο· Πηλεΐδης δὲ πολὺν καθ' ὅμιλον Ἀχαιῶν
Ὤχετ', ἐπεὶ πάντ' αἶνον ἐπέκλυε Νηλεΐδαο.
Αὐτὰρ ὁ πυγμαχίης ἀλεγεινῆς θῆκεν ἄεθλα·
Ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κατέδησ' ἐν ἀγῶνι
Ἑξέτε' ἀδμήτην, ἥ τ' ἀλγίστη δαμάσασθαι· 655
Τῷ δ' ἄρα νικηθέντι τίθει δέπας ἀμφικύπελλον.
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Ἀτρεΐδη τε, καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί,
Ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν, ὥ περ ἀρίστω,
Πὺξ μάλ' ἀνασχομένω πεπληγέμεν· ᾧ δέ κ' Ἀπόλλων 660
Δώῃ καμμονίην, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί,
Ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κλισίηνδε νεέσθω·
Αὐτὰρ ὁ νικηθεὶς δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον.

Ὣς ἔφατ', ὄρνυτο δ' αὐτίκ' ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
εἰδὼς πυγμαχίης, υἱὸς Πανοπῆος Ἐπειός· 665
ἅψατο δ' ἡμιόνου ταλαεργοῦ φώνησέν τε,
ἆσσον ἴτω ὅς τις δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον,
ἡμίονον δ' οὔ φημί τιν' ἀξέμεν ἄλλον Ἀχαιῶν,
πυγμῇ νικήσαντ', ἐπεὶ εὔχομαι εἶναι ἄριστος.
ἦ οὐχ ἅλις ὅττι μάχης ἐπιδεύομαι, οὐδ' ἄρα πως ἦν 670
ἐν πάντεσσ' ἔργοισι δαήμονα φῶτα γενέσθαι.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
ἀντικρὺ χρόα τε ῥήξω, σύν τ' ὀστέ' ἀράξω·
κηδεμόνες δέ οἱ ἐνθάδ' ἀολλέες αὖθι μενόντων,
οἵ κέ μιν ἐξοίσουσιν ἐμῇς ὑπὸ χερσὶ δαμέντα. 675

Ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Εὐρύαλος δέ οἱ οἶος ἀνίστατο ἰσόθεος φώς,
Μηκιστῆος υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἄνακτος,
ὅς ποτε Θήβας δ' ἦλθε δεδουπότος Οἰδιπόδαο
ἐς τάφον· ἔνθα δὲ πάντας ἐνίκα Καδμείωνας. 780
τὸν μὲν Τυδεΐδης δουρικλυτὸς ἀμφεπονεῖτο,
θαρσύνων ἔπεσιν, μέγα δ' αὐτῷ βούλετο νίκην.
ζῶμα δέ οἱ πρῶτον παρακάββαλεν, αὐτὰρ ἔπειτα
δῶκεν ἱμάντας ἐϋτμήτους βοὸς ἀγραύλοιο.
τὼ δὲ ζωσαμένω βήτην ἐς μέσσον ἀγῶνα· 685
ἄντα δ' ἀνασχομένω χερσὶ στιβαρῇσιν ἅμ' ἄμφω,
σύν ῥ' ἔπεσον, σὺν δέ σφι βαρεῖαι χεῖρες ἔμιχθεν·
δεινὸς δὲ χρόμαδος γενύων γένετ', ἔρρεε δ' ἱδρὼς
πάντοθεν ἐκ μελέων· ἐπὶ δ' ὄρνυτο δῖος Ἐπειός,
κόψε δὲ παπτήναντα παρήϊον, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν 690
ἑστήκειν· αὐτοῦ γὰρ ὑπήριπε φαίδιμα γυῖα.
ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ φρικὸς Βορέω ἀναπάλλεται ἰχθὺς
θῖν' ἐν φυκιόεντι, μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν,
ὣς πληγεὶς ἀνέπαλτ'· αὐτὰρ μεγάθυμος Ἐπειὸς
χερσὶ λαβὼν ὤρθωσε· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι, 695
οἵ μιν ἄγον δι' ἀγῶνος ἐφελκομένοισι πόδεσσιν,
αἷμα παχὺ πτύοντα, κάρη βάλλονθ' ἑτέρωσε·
κὰδ δ' ἀλλοφρονέοντα μετὰ σφίσιν εἷσαν ἄγοντες·
αὐτοὶ δ' οἰχόμενοι κόμισαν δέπας ἀμφικύπελλον.
Πηλεΐδης δ' αἶψ' ἄλλα κατὰ τρίτα θῆκεν ἄεθλα, 700
δεικνύμενος Δαναοῖσι, παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς,
τῷ μὲν νικήσαντι, μέγαν τρίποδ' ἐμπυριβήτην,
τὸν δὲ δυωδεκάβοιον ἐνὶ σφίσι τῖον Ἀχαιοί.
ἀνδρὶ δὲ νικηθέντι γυναῖκ' ἐς μέσσον ἔθηκε·
πολλὰ δ' ἐπίστατο ἔργα, τίον δέ ἑ τεσσαράβοιον· 705
στῆ δ' ὀρθός, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,

Ὄρνυσθ' οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθον.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις ἀνίστατο κέρδεα εἰδώς.
ζωσαμένω δ' ἄρα τώ γε βάτην ἐς μέσσον ἀγῶνα, 710
ἀγκὰς δ' ἀλλήλων λαβέτην χερσὶ στιβαρῇσιν·
ὡς δ' ὅτ' ἀμείβοντες, τούς τε κλυτὸς ἤραρε τέκτων,
δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων,
τετρίγει δ' ἄρα νῶτα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
ἑλκόμενα στερεῶς· κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρώς· 715
πυκναὶ δὲ σμώδιγγες ἀνὰ πλευράς τε καὶ ὤμους
αἵματι φοινικόεσσαι ἀνέδραμον· οἳ δὲ μάλ' αἰεὶ
νίκης ἱέσθην τρίποδος πέρι ποιητοῖο·
οὔτ' Ὀδυσεὺς δύνατο σφῆλαι, οὖδάς τε πελάσσαι,
οὔτ' Αἴας δύνατο, κρατερὴ δ' ἔχεν ἲς Ὀδυσῆος. 720
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζον ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς,
δὴ τότε μιν προσέειπε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
ἤ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγὼ σέ· τὰ δ' αὖ Διὶ πάντα μελήσει.

Ὣς εἰπὼν ἀνάειρε· δόλου δ' οὐ λήθετ' Ὀδυσσεύς· 725
κόψ' ὄπιθεν κώληπα τυχών, ὑπέλυσε δὲ γυῖα,
κὰδ δ' ἔβαλ' ἐξοπίσω· ἐπὶ δὲ στήθεσσιν Ὀδυσσεὺς
κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε θάμβησάν τε.
δεύτερος αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
κίνησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἀπὸ χθονός, οὐδ' ἄρ' ἄειρεν· 730
ἐν δὲ γόνυ γνάμψεν· ἐπὶ δὲ χθονὶ κάππεσον ἄμφω
πλησίοι ἀλλήλοισι, μιάνθησαν δὲ κονίῃ.

Sic dixit, prodijt autem statim vir amplusq; magnusq;
Sciens pugilatus pugnæ filius Panopei Epeus,
Attigit autem mulam operosam, dixitq;
Prope veniat quicunque poculum feret rotundum,
Mulam autem puto aliquem abducturum Achiuorum
Pugilatu vincentem, quoniam glorior esse præstantissimum.
An non satis quòd in prælio inferior sum? neq; enim vllo modo
In omnibus operibus peritum virum effici (possibile est.
Sic enim dico, quod certè & perficietur,
Ex aduerso corpus dirumpam, & ossa confringam.
Curatores autem ei hîc frequentes hoc loco maneant,
Qui ipsum efferant meis sub manibus prostratum.
Sic dixit: hi autem omnes obmutuerunt silentio,
Euryalus vero ei solus restitit insignis vir,
Mecistei filius Talaionidæ regis,
Qui quondam Thebas venit, mortui Oedipodis
Ad exequias: ibi autem omnes superabat Thebanos.
Hunc quidem Tydides hasta inclytus circumcurabat
Adhortans verbis: valdè autem ipsi volebat victoriam.
Cingulum autem ei primum circumposuit: at postea
Dedit lora affabrefacta bouis agrestis:
Hi autem accincti iuerunt in medium certamen:
Ex aduerso autem eleuatis manibus validis, simul ambo
Congressi sunt, atque ipsis graues manus commixtæ sunt:
Grauisq; strepitus maxillarum factus est, fluebatq; sudor
Vndique ex membris: irruit autem diuus Epeus:
Percussitq; circumspectantem in malam, neque amplius diu
Stetit: ipsius enim succiderunt nitida membra.
Ac veluti quando a tridore Boreæ resilit piscis
Littore in algoso, nigra autem ipsum vnda operit:
Sic percussus resiliit: at magnanimus Epeus
Manibus prehendens erexit: dilecti autem circumsteterunt socij,
Qui ipsum ducebant per cœtum labantibus pedibus,
Sanguinem crassum expuentem, caput reiectantem in alteram
Alienatum-mente autem apud se collocarunt ducentes. (partem.
Ipsiq; euntes portabant poculum rotundum.
Pelides autem mox alia tertia posuit præmia
Ostentans Danais palestræ difficilis:
Nempe victori magnum tripodem ad ignem aptum.
Hunc. v. duodecim boum-pretio inter se æstimabant Achiui,
Viro autem victo mulierem in medium posuit,
Multa autem sciebat opera, æstimabantq; ipsam quatuor bobus.
Stetit autem rectus, & verbum inter Argiuos dixit,
Surgite qui & huius præmij periculum facietis.

Aiacis & Vlyssis lucta.

Sic dixit: prodijt autem magnus Telamonius Aiax,
Vlysses autem astutus surrexit dolos sciens,
Accincti autem hi iuerunt in medium certamen,
Vlnis verò inuicem corripuerunt manibus validis:
Sicut autem quando crepant trabes quas inclytus cooptauit architectus
Domus altæ, impetus ventorum vitans:
Sic crepuerunt dorsa validis à manibus
Tracta fortiter: atque humidus defluebat sudor.
Densi autem vibices per lateraq; et humeros
Sanguine rubentes percurrebant: hi autem valdè semper
Victoriam desiderabant tripode pro fabrefacto:
Neque Vlysses poterat dimouere, terraq; admouere,
Neque Aiax poterat: fortis autem prohibebat vis Vlyssis.
Sed quando iam tædio afficiebant bene ocreatos Achiuos,
Tum verò ipsum allocutus est magnus Telamonius Aiax:
Generose Laertiade sapientissime Vlysses,
Vel me sursum tolle, vel ego te: hæc autem Ioui omnia curæ erunt.
Sic fatus sustulit: doli autem non oblitus est Vlysses:
Percussit pone coxam nactus, labefactauitq; membra:
Deiecitq; retrorsum: pectus Vlysses
Decidit: populi vero mirabanturq; stupebantq;.
Secundo autem sustulit multa-patiens diuus Vlysses:
Mouit autem paululum à terra neque leuauit.
Genu verò implicuitq; terram ceciderunt ambo
Prope inuicem fœdabanturq; puluere.

Et tertio rursus surgentes luctati fuissent,
Nisi Achilles ipse surrexisset & cohibuisset.
γρ. ἐρείδεσθον. *Ne amplius vicissim innitemini, neq; conterimini malis:*
Victoria ambobus: præmia autem æqualia accipientes
Abite, ut & cæteri certent Achiui.
Certamen celeritatis pedum. *Sic dixit: hi autem hunc libenter quidem audierunt & paruerunt,*
Et abterso puluere induerunt vestes.
Pelides autem mox alia ponebat velocitatis præmia,
Argenteum cratera fabrefactum: sex autem mensuras
Capiebat: at pulchritudine superabat omnem supra terram
Longè, quoniam Sidones ingeniosi scitè elaborarant,
Phœnices autem adduxerant viri per cæruleum pontum,
Steteruntq; in portubus: Thoanti autem donum dederunt:
Pro filio autem Priami Lycaone pretium dedit
Patroclo heroi Iasonides Euneus.
Et hoc Achilles posuit præmium sui socii,
Quicunque leuissimus pedibus velocibus esset:
γρ. δ' αὖ *Secundo autem bouem posuit magnum & pinguem adipe:*
Semitalentum autem auri ultimo posuit.
Stetit autem erectus, & verbum inter Argiuos dixit.
Surgite qui & huius certaminis periculum facietis.
Sic dixit: prodiit autem statim Oilei filius velox Aiax,
Surrexit etiam Vlysses vafer, deinde autem Nestoris filius
Antilochus (hic namque etiam iuuenes pedibus omnes vincebat)
Steterunt autem ordine: ostendit que metam Achilles.
His autem carceribus extensus est cursus: celeriter autem postea
Exiuit Oiliades: post verò ruit diuus Vlysses
Propè admodum, ut quum aliquis mulieris pulchræ
Ad pectus est radiolus, quem scitè admodum manib. explicet
2 χειρί. *Stamen extrahens extra licium: propèque admouet*
Pectori: sic Vlysses currebat propè, atque à tergo
Vestigia premebat pedib. antequam puluis circumfunderetur.
Inq; eius caput fundebat halitum diuus Vlysses,
Semper facilè currens: acclamabant verò omnes Achiui
Victoriæ cupido: valde autem festinantem hortabantur.
γρ. ἱεμένῳ. *Sed quum iam extremum peragebant cursum, mox Vlysses*
Precatus est Mineruam cæsiam suo in animo:
Exaudi dea, felix mihi auxiliatrix veni pedibus.
Sic dixit precans: hunc autem exaudiuit Pallas Minerua:
Membráque fecit leuia, pedes, & manus supernè.
Sed quum iam mox erant assecuturi præmium,
Tunc Aiax quidem lapsus est currens, læsit enim Minerua:
Vbi boum fusus erat fimus interfectorū, valde-mugientium,
Quos ob Patroclum mactarat pedibus velox Achilles.
Ibi fimo bouino impletus est ósque naréśque.
Cætera autem abstulit patiens diuus Vlysses,
Vt venerat præuertens: at bouem accepit illustris Aiax,
Stetit autem cornu manibus tenens bouis agrestis,
Fimum expuens, interque Argiuos dixit,
Proh malum, certè mihi læsit Dea pedes, quæ iamdudum
Veluti mater Vlyssi astat, & auxiliatur.
Sic dixit: hi autem omnes super ipso suauiter riserunt.
Antilochus verò iam extremum abstulit præmium,
Ridens, & verbum inter Argiuos dixit,
Scientibus vobis dico omnibus, amici, quòd adhuc & nūc
Immortales honorant ætate prouectiores homines:
Aiax enim me paulo natu grandior est:
Hic autem prioris generationis, priorúmque hominum,
Crudæ senectæ autem ipsum dicunt esse: difficile autem
Pedibus cum eo contendere Achiuis, præterquam Achilli.
Sic dixit, ornauitque velocipedem Pelidem,
Hunc autem Achilles verbis respondens allocutus est.
Antiloche, non quidem tibi inanis dicetur laus de me,
Sed tibi semitalentum ego auri addam.
Sic fatus, in manibus posuit, hic verò accepit lætus.
At Pelides quidem longam hastam
Deposuit in circum proferens, scutum & galeam,
Arma Sarpedonis, quæ ei Patroclus abstulerat.
Stetit autem erectus, & verbum inter Argiuos dixit,

Καί νύ κε τὸ τρίτον αὖτις ἀναΐξαντ' ἐπάλαιον,
Εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο, καὶ κατέρυκε,
Μηκέτ' ἐρείδεσθον, μηδὲ τρίβεσθε κακοῖσι· 735
Νίκη δ' ἀμφοτέροισιν, ἀέθλια δ' ἶσ' ἀνελόντες
Ἔρχεσθ', ὄφρα καὶ ἄλλοι ἀεθλεύωσιν Ἀχαιοί.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Καί ῥ' ἀπομορξαμένω κονίην, δύσαντο χιτῶνας.
Πηλείδης δ' αἶψ' ἄλλα τίθει ταχυτῆτος ἄεθλα, 740
Ἀργύρεον κρητῆρα τετυγμένον· ἓξ δ' ἄρα μέτρα
Χάνδανεν, αὐτὰρ κάλλει ἐνίκα πᾶσαν ἐπ' αἶαν
Πολλὸν, ἐπεὶ Σιδόνες πολυδαίδαλοι εὖ ἤσκησαν,
Φοίνικες δ' ἄγον ἄνδρες ἐπ' ἠεροειδέα πόντον,
Στῆσαν δ' ἐν λιμένεσσι, Θόαντι δὲ δῶρον ἔδωκαν· 745
Υἷος δὲ Πριάμοιο Λυκάονος ὦνον ἔδωκε
Πατρόκλῳ ἥρωϊ Ἰησονίδης Εὔνηος.
Καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς θῆκεν ἄεθλον οὗ ἑτάροιο,
Ὅστις ἐλαφρότατος ποσσὶ κραιπνοῖσι πέλοιτο.
Δευτέρῳ αὖ βοῦν θῆκε μέγαν καὶ πίονα δημῷ· 750
Ἡμιτάλαντον δὲ χρυσοῦ λοισθήϊ' ἔθηκε·
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Ὄρνυσθ' οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
Ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις, ἔπειτα δὲ Νέστορος υἱὸς 755
Ἀντίλοχος, (ὁ γὰρ αὖτε νέους ποσὶ πάντας ἐνίκα)
Στὰν δὲ μεταστοιχί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεύς.
Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα
Ἔκφερ' Ὀϊλιάδης, ἐπὶ δ' ὤρνυτο δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἄγχι μάλ', ὡς ὅτε τίς τε γυναικὸς ἐϋζώνοιο 760
Στήθεός ἐστι κανὼν, ὅν τ' εὖ μάλα χερσὶ τανύσσῃ,
Πηνίον ἐξέλκουσα παρὲκ μίτον, ἀγχόθι δ' ἴσχει
Στήθεος· ὣς Ὀδυσεὺς θέεν ἐγγύθεν, αὐτὰρ ὄπισθεν
Ἴχνια τύπτε πόδεσσι, πάρος κόνιν ἀμφιχυθῆναι.
Κὰδ δ' ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ' ἀϋτμένα δῖος Ὀδυσσεὺς, 765
Αἰεὶ ῥίμφα θέων· ἴαχον δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοὶ
Νίκης ἱεμένῳ, μάλα δὲ σπεύδοντι κέλευον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον, αὐτίκ' Ὀδυσσεὺς
Εὔχετ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ὃν κατὰ θυμὸν,
Κλῦθι θεὰ, ἀγαθή μοι ἐπίρροθος ἐλθὲ ποδοῖιν. 770
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·
Γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλον ἐπαΐξασθαι ἄεθλον,
Ἔνθ' Αἴας μὲν ὄλισθε θέων, βλάψεν γὰρ Ἀθήνη,
Τῇ ῥα βοῶν κέχυτ' ὄνθος ἀποκταμένων ἐριμύκων, 775
Οὓς ἐπὶ Πατρόκλῳ πέφνεν πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
Ἐν δ' ὄνθου βοέου πλῆτο στόμα τε ῥῖνάς τε.
Κρητῆρ' αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ὡς ἦλθε φθάμενος· ὁ δὲ βοῦν ἕλε φαίδιμος Αἴας·
Στῆ δὲ κέρας μετὰ χερσὶν ἔχων βοὸς ἀγραύλοιο, 780
Ὄνθον ἀποπτύων, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ μ' ἔβλαψε θεὰ πόδας, ἣ τὸ πάρος περ
Μήτηρ ὣς, Ὀδυσῆϊ παρίσταται, ἠδ' ἐπαρήγει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Ἀντίλοχος δ' ἄρα δὴ λοισθήϊον ἔκφερ' ἄεθλον, 785
Μειδιόων, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,
Εἰδόσιν ὔμμ' ἐρέω πᾶσιν φίλοι, ὡς ἔτι καὶ νῦν
Ἀθάνατοι τιμῶσι παλαιοτέρους ἀνθρώπους·
Αἴας μὲν γὰρ ἐμεῖο ὀλίγον προγενέστερός ἐστιν·
Οὗτος δὲ προτέρης γενεῆς, προτέρων τ' ἀνθρώπων, 790
Ὠμογέροντα δέ μίν φασ' ἔμμεναι· ἀργαλέον δὲ
Ποσσὶν ἐριδήσασθαι Ἀχαιοῖς, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ.
Ὣς φάτο, κύδηνεν δὲ ποδώκεα Πηλείωνα.
Τὸν δ' Ἀχιλλεὺς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἀντίλοχ', οὐ μέν τοι μελεὸς εἰρήσεται αἶνος, 795
Ἀλλά τοι ἡμιτάλαντον ἐγὼ χρυσοῦ ἐπιθήσω.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων.
Αὐτὰρ Πηλείδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος
Θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων, κατὰ δ' ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν,
Τεύχεα Σαρπήδοντος, ἅ μιν Πάτροκλος ἀπηύρα. 800
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν,

Ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν, ὥ περ ἀρίστω,
Τεύχεα ἑσσαμένω, ταμεσίχροα χαλκὸν ἑλόντε,
Ἀλλήλων προπάροιθεν ὁμίλου πειρηθῆναι·
Ὁππότερός κε φθῇσιν ὀρεξάμενος χρόα καλόν, 805
Ψαύσῃ δ' ἐνδίνων διά τ' ἔντεα καὶ μέλαν αἷμα,
Τῷ μὲν ἐγὼ δώσω τόδε φάσγανον ἀργυρόηλον
Καλὸν, Θρηΐκιον, τὸ μὲν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων·
Τεύχεα δ' ἀμφότεροι ξυνήϊα ταῦτα φερέσθων.
Καί σφιν δαῖτ' ἀγαθὴν παραθήσομεν ἐν κλισίῃσιν. 810
Ὣς ἔφατ', ὦρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
Ἂν δ' ἄρα Τυδεΐδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης.
Οἳ δ' ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν,
Ἐς μέσσον ἀμφοτέρω συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι,
Δεινὸν δερκομένω· θάμβος δ' ἔχε πάντας Ἀχαιούς· 815
Ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τρὶς μὲν ἐπήϊξαν, τρὶς δὲ σχεδὸν ὁρμήθησαν.
Ἔνθ' Αἴας μὲν ἔπειτα κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην
Νύξ', οὐδὲ χρό' ἵκανεν· ἔρυτο γὰρ ἔνδοθι θώρηξ.
Τυδεΐδης δ' ἄρ' ἔπειτα ὑπὲρ σάκεος μεγάλοιο, 820
Αἰὲν ἐπ' αὐχένι κῦρε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκῇ.
Καὶ τότε δή ῥ' Αἴαντι περιδείσαντες Ἀχαιοὶ
Παυσαμένους ἐκέλευσαν ἀέθλια ἶσ' ἀνελέσθαι.
Αὐτὰρ Τυδεΐδῃ δῶκεν μέγα φάσγανον ἥρως
Σὺν κολεῷ τε φέρων καὶ ἐϋτμήτῳ τελαμῶνι. 825
Αὐτὰρ Πηλεΐδης θῆκεν σόλον αὐτοχόωνον,
Ὃν πρὶν μὲν ῥίπτασκε μέγα σθένος Ἠετίωνος,
Ἀλλ' ἤτοι τὸν ἔπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Τὸν δ' ἄγετ' ἐν νήεσσι σὺν ἄλλοισι κτεάτεσσι.
Στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν, 830
Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε·
Εἴ οἱ καὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι πίονες ἀγροί,
Ἕξει μιν καὶ πέντε περιπλομένους ἐνιαυτοὺς
Χρεώμενος· οὐ μὲν γάρ οἱ ἀτεμβόμενός γε σιδήρου
Ποιμὴν οὐδ' ἀροτὴρ εἶσ' ἐς πόλιν, ἀλλὰ παρέξει. 835
Ὣς ἔφατ', ὦρτο δ' ἔπειτα μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
Ἂν δὲ Λεοντῆος κρατερὸν μένος ἀντιθέοιο,
Ἂν δ' Αἴας Τελαμωνιάδης, καὶ δῖος Ἐπειός·
Ἑξείης δ' ἵσταντο, σόλον δ' ἕλε δῖος Ἐπειός,
Ἧκε δὲ δινήσας· γέλασαν δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοί. 840
Δεύτερος αὖτ' ἀφέηκε Λεοντεὺς ὄζος Ἄρηος·
Τὸ τρίτον αὖτ' ἔρριψε μέγας Τελαμώνιος Αἴας
Χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς, καὶ ὑπέρβαλε σήματα πάντα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ σόλον εἷλε μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
Ὅσσόν τίς τ' ἔρριψε καλαύροπα βουκόλος ἀνήρ, 845
Ἡ δέ θ' ἑλισσομένη πέτεται διὰ βοῦς ἀγελαίας,
Τόσσον παντὸς ἀγῶνος ὑπέρβαλε· τοὶ δὲ βόησαν.
Ἀνστάντες δ' ἕταροι Πολυποίταο κρατεροῖο
Νῆας ἔπι γλαφυρὰς βασιλῆος ἔνεικαν ἄεθλον.
Αὐτὰρ ὁ τοξευτῇσι τίθει ἰόεντα σίδηρον, 850
Κὰδ δ' ἐτίθει δέκα μὲν πελέκεας, δέκα δ' ἡμιπέλεκκα.
Ἱστὸν δ' ἔστησεν νηὸς κυανοπρῴροιο
Τηλοῦ ἐπὶ ψαμάθοις, ἐκ δὲ τρήρωνα πέλειαν
Λεπτῇ μηρίνθῳ δῆσεν ποδός, ἧς ἄρ' ἀνώγει
Τοξεύειν· ὃς μέν κε βάλῃ τρήρωνα πέλειαν, 855
Πάντας ἀειράμενος πελέκεας οἶκον δὲ φερέσθω·
Ὃς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ ὄρνιθος ἁμαρτών,
(Ἥσσων γὰρ δὴ κεῖνος) ὁ δ' οἴσεται ἡμιπέλεκκα.
Ὣς ἔφατ', ὦρτο δ' ἔπειτα βίη Τεύκροιο ἄνακτος,
Ἂν δ' ἄρα Μηριόνης θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος. 860
Κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον ἑλόντες.
Τεῦκρος δὲ πρῶτος κλήρῳ λάχεν· αὐτίκα δ' ἰὸν
Ἧκεν ἐπικρατέως, οὐδ' ἠπείλησεν ἄνακτι
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην.
Ὄρνιθος μὲν ἅμαρτε, (μέγηρε γάρ οἱ τόγ' Ἀπόλλων) 865
Αὐτὰρ ὁ μήρινθον βάλε πὰρ πόδα, τῇ δέδετ' ὄρνις·
Ἀντικρὺ δ' ἀπὸ μήρινθον τάμε πικρὸς ὀϊστός.
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἤϊξε πρὸς οὐρανόν, ἡ δὲ παρείθη
Μήρινθος ποτὶ γαῖαν· ἀτὰρ κελάδησαν Ἀχαιοί.
Σπερχόμενος δ' ἄρα Μηριόνης ἐξείρυσε χειρὸς 870

Viros duos de his iubemus, qui præstantissimi sunt,
Arma indutos incidens-corpus æs sumentes,
Inuicem coram multitudine experiri:
Vter præoccupauerit appetens corpus pulchrum,
Attigeritq; intestina per q; arma & nigrum sanguinem,
Huic quidem ego dabo hunc ensem argenteis clauis-distinctum, γρ. ἀπηύρων.
Pulchrum, Thræcium, quo quidem Asteropæum priuaui:
Arma autem ambo communia hæc ferant,
Et eis commune lautum apponam in tentoriis.
Sic dixit; prodiit autē postea magnus Telamonius Aiax: Aiax & Diomedes hastis certant.
Post autem Tydides prodiit fortis Diomedes.
Hi a. postquam igitur ex vtraq; parte multitudinis armati fuere,
In medium vtrinque congressi sunt prompti pugnare.
Horrende aspicientes: stupor autē tenebat omnes Achiuos.
Sed quum iam propè fuerunt inter se progressi,
Ter quidem irruerunt: terque cominus impetum-fecerunt.
Tunc Aiax quidem deinde per scutum vndique æquale
Percussit, neque corpus attigit: tutabatur n. intus thorax:
Tydides autem deinde supra scutum magnum,
Semper ceruicem adeptus est splendidæ hastæ cuspide.
Et tunc iam Aiaci timentes Achiui,
Cessantes iusserunt præmia paria referre.
At Tydidæ dedit magnum ensem heros
Cum vagina proferens & artificiose sectilo loro.
Cæterum Pelides posuit discum tantum, conflatum,
Quem prius iaciebat ingens robur Eetionis:
At hunc quidem interfecit pedibus fortis diuus Achilles:
Illum vero duxerat ad naues cum aliis possessionibus,
Stetit autem rectus, & verbum inter Argiuos dixit:
Surgite, qui & hoc etiam certamen experiemini. Disci certamen.
Si ei etiam valde admodum procul pingues agri sunt,
Habebit ipsum etiam quinque circumuolutos annos
Vtens: non enim sibi indigens ferro
Pastor, neque arator ibit ad vrbem, sed discus præbebit.
Sic dixit: prodiit autem postea bellicosus Polypœtes,
Surrexit etiam Leontei forte robur diuini:
Surrexit etiam Aiax Telamoniades, & diuus Epeus:
Ordine autem stabant: discumq; accepit diuus Epeus:
Misitq; rotans: riserunt autem omnes Achiui.
Secundus autem emisit Leonteus ramus Martis.
Tertio vero proiecit magnus Telamonius Aiax
Manu à valida, & vltra-iecit notas omnes:
Sed quum iam discum accepit bellicosus Polypœtes
Quantum quis proiicit pedum bubulcus vir,
Quod contortum volat per boues gregales,
Tantum omne spatium superauit: hi verò clamauerunt.
Surgentes autem socij Polypœtæ fortis,
Naues in concauas retulerunt regis præmium.
At hic sagittarijs posuit spiculis-conficiendis-aptū ferrū, Sagittarū certamen.
Proposuit autem decem quidem bipennes decēq; securiculas
Malum autem statuit nauis nigram proram-habentis
Longè in arena, exq; eo timidam columbam,
Tenui funiculo ligauit ex pede, in quam iussit
Iaculari: qui sane percusserit timidam columbam,
Omnes tollens bipennes ad tentorium ferat.
Qui verò funiculum attigerit ab aue aberrans:
(Inferior nempe is) hic ferat securiculas.
Sic dixit: prodiit autem postea vis Teucri regis:
Surrexit item Meriones comes bonus Idomenei.
Sortes autem in galea ærata mouebant accipientes.
Teucer verò primus sorte sortitus est: statim autem sagittam
Misit fortiter, neque vouit regi
Agnorum primogenitorum sacrificaturum inclytum sacrificium:
Ab aue quidem aberrauit (inuidit enim ei hoc Apollo)
At hic funem attigit iuxtà pedem, quo ligata erat auis.
Prorsus autem funiculum abscidit amara sagitta:
Illa quidem dein tendebat ad cœlum: hic autem demissus est
Funiculus in terram: at clamauerunt Achiui.
Festinans autem Meriones extraxit manu

Arcum: at sagittam tenebat dudum vt direxerat.
Statim autem vouit procul-iaculanti Apollini
Agnorum primogenitorum facere inclytam hecatomben.
Alte autem sub nubibus vidit timidam columbam:
Hanc hic huc-illuc-se vertentem sub ala percussit mediam:
Penitus autem transiuit telum: hoc autem retrorsum in terram
Ante Merionis fixum est pedem. at auis
Malo insidens nauis nigram-proram habentis,
Collum suspendit, simul autem pennae densae dispersae sunt:
Velox autem ex membris anima volauit, longe autem ab eo
Decidit: populi autem rursus admirati stupefactique sunt.
Itaque Meriones bipennes decem omnes sustulit:
Teucer autem securiculas portauit concauas in naues.
At Pelides quidem longam hastam,
Lebetemque nouum boue dignum, variegatum,
Deposuit in certamen ferens: & iaculatores viri surrexerunt:
Surrexit quidem Atrides late dominans Agamemnon:
Surrexit etiam Meriones famulus bonus Idomenei.
His autem & locutus est agilis diuus Achilles:
Atride, scimus enim quantum antecellis omnibus,
Et quantum viribusque, & iaculis es praestantissimus:
Quare tu quidem hoc praemium habens, concauas in naues
Vade. at hastam Merioni heroi demus,
Si tu tuo animo vis. volo enim equidem.
Sic dixit: neque immorigerus fuit rex virorum Agamemnon.
Dedit autem Merioni hastam aeream: sed hic heros
Talthybio praeconi dedit perpulchrum praemium.

(marg.: χ. ἰδὼν. χ. λίθ. χ. μέσσην.)

Τόξον· ἀτὰρ δὴ οἰστὸν ἔχεν πάλαι ὡς ἴθυνε.
Αὐτίκα δ' ἠπείλησεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι
Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην.
Ὕψι δ' ὑπὸ νεφέων ἴδε τρήρωνα πέλειαν,
Τῇ ῥ' ὅ γε δινεύουσαν ὑπὸ πτέρυγος βάλε μέσσην. 875
Ἀντικρὺ δὲ διῆλθε βέλος· τὸ μὲν ἂψ ἐπὶ γαίῃ
Πρόσθεν Μηριόναο πάγη ποδός· αὐτὰρ ἡ ὄρνις
Ἱστῷ ἐφεζομένη νηὸς κυανοπρῴροιο,
Αὐχέν' ἀπεκρέμασεν, σὺν δὲ πτερὰ πυκνὰ λίασθεν.
Ὠκὺς δ' ἐκ μελέων θυμὸς πτάτο, τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ 880
Κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε, θάμβησάν τε.
Ἂν δ' ἄρα Μηριόνης πελέκεας δέκα πάντας ἄειρε,
Τεῦκρος δ' ἡμιπέλεκκα φέρε κοίλας ἐπὶ νῆας.
Αὐτὰρ Πηλεΐδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος,
Κὰδ δὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα 885
Θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων· καί ῥ' ἥμονες ἄνδρες ἀνέσταν·
Ἂν μὲν ἄρ' Ἀτρεΐδης εὐρὺ κρείων Ἀγαμέμνων,
Ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἀτρεΐδη, ἴδμεν γὰρ ὅσον προβέβηκας ἁπάντων, 890
Ἠδ' ὅσσον δυνάμει τε καὶ ἥμασιν ἔπλευ ἄριστος·
Ἀλλὰ σὺ μὲν τόδ' ἄεθλον ἔχων κοίλας ἐπὶ νῆας
Ἔρχευ, ἀτὰρ δόρυ Μηριόνῃ ἥρωϊ πόρωμεν,
Εἰ σύ γε σῷ θυμῷ ἐθέλοις· κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων. 895
Δῶκε δὲ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον· αὐτὰρ ὅ γ' ἥρως
Ταλθυβίῳ κήρυκι δίδου περικαλλὲς ἄεθλον.

ILIADIS HOMERI XXIIII. COMPOSITIO.

DIMISSVM est autem certamen: populi autem veloces in naues singuli
Dispergebantur vt irent. hi quidem coenae curam habebant,
Somnoque dulci vt-fruerentur: at Achilles
Flebat, dilecti amici memor, neque ipsum somnus
Cepit omnia-domans: sed vertebatur huc & illuc,
Patrocli requirens vigorem & robur ingens,
Et quod peregerat cum ipso, & passus erat dolores,
Virorumque bella periculosissimaque vndas emensus:
Horum memor teneram lacrymam fundebat.
Aliquando in lateri iacens, aliquando autem rursus
Supinus, aliquando autem pronus: interdum autem rectus surgens
Voluebat sese moerens ad littus maris: neque ipsum Aurora
Apparens latebat supra maréque littoraque:
Porro hic postquam iunxisset sub curribus veloces equos:
Hectorem, vt-traheretur, ligabat post currum:
Ter autem raptans circa sepulchrum Menoetiadae mortui,
Rursus in tentorio quiescebat. illum vero sinebat
In puluere extendens pronum. huius autem Apollo
Omnem turpitudinem semouit a corpore, virum miseratus
Etiam mortuum, circumque aegide totum operuit
Aurea, vt non ipsum laniaret raptans.
Adeo hic quidem Hectorem indigne trahebat furens.
Hunc autem miserabantur beati dii inspicientes:
Vt-furaretur autem hortabantur bonum speculatorem Mercur.
Tunc aliis quidem omnibus placuit, nequaquam tamen Iunoni,
Neque Neptuno, neque caesiis oculis puellae:
Sed sic affecti erant, vt ipsis primum odio-erat Ilium sacrum,
Et Priamus, & populus, Alexandri propter damnum,
Qui contempsit deas quando eius ad tugurium iuerant,
Hancque laudauit quae ei praebuit libidinem tristem.
Sed quando iam ab illo duodecima erat aurora,
Tum inter immortales locutus est illustris Apollo:
Improbi estis dii, noxii, nónne quondam vobis

(marg.: Achillis inquieta nox Patrocli mortem. χ. εἰσορόωντες. χ. τοῦ δέ. Paridis iudicium. Apollo deos obiurgat, quod Hectoris corpus crudeliter tractari patiantur. χ. ζωὸς μέσης.)

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ ω. μέγα ῥαψῳδία.

ΛΥΤΟ δ' ἀγών, λαοὶ δὲ θοὰς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι
Ἐσκίδναντ' ἰέναι. τοὶ μὲν δόρποιο μέδοντο,
Ὕπνου τε γλυκεροῦ ταρπήμεναι· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Κλαῖε φίλου ἑτάρου μεμνημένος, οὐδέ μιν ὕπνος
Ἥιρει πανδαμάτωρ, ἀλλ' ἐστρέφετ' ἔνθα καὶ ἔνθα, 5
Πατρόκλου ποθέων ἀνδροτῆτά τε καὶ μένος ἠΰ,
Ἠδ' ὁπόσα τολύπευσε σὺν αὐτῷ, καὶ πάθεν ἄλγεα,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
Τῶν μιμνησκόμενος, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἶβεν,
Ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρὰς κατακείμενος, ἄλλοτε δ' αὖτε 10
Ὕπτιος, ἄλλοτε δὲ πρηνής· τοτὲ δ' ὀρθὸς ἀναστὰς
Δινεύεσκ' ἀλύων παρὰ θῖν' ἁλός· οὐδέ μιν Ἠὼς
Φαινομένη λήθεσκεν ὑπεὶρ ἅλα τ' ἠϊόνας τε·
Ἀλλ' ὅ γ' ἐπεὶ ζεύξειεν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
Ἕκτορα δ' ἕλκεσθαι δησάσκετο δίφρου ὄπισθεν· 15
Τρὶς δ' ἐρύσας περὶ σῆμα Μενοιτιάδαο θανόντος,
Αὖτις ἐνὶ κλισίῃ παυέσκετο, τὸν δέ τ' ἔασκεν
Ἐν κόνι ἐκτανύσας προπρηνέα· τοῖο δ' Ἀπόλλων
Πᾶσαν ἀεικείην ἄπεχε χροΐ, φῶτ' ἐλεαίρων
Καὶ τεθνηότα περ· περὶ δ' αἰγίδι πάντα κάλυπτε 20
Χρυσείῃ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων.
Ὣς ὁ μὲν Ἕκτορα δῖον ἀείκιζεν μενεαίνων·
Τὸν δ' ἐλεαίρεσκον μάκαρες θεοὶ εἰσορόωντες,
Κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην.
Ἔνθ' ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἑήνδανεν, οὐδέ ποθ' Ἥρῃ, 25
Οὐδὲ Ποσειδάων', οὐδὲ γλαυκώπιδι κούρῃ·
Ἀλλ' ἔχον ὥς σφιν πρῶτον ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρή,
Καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς, Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης,
Ὃς νείκεσσε θεὰς ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
Τὴν δ' ᾔνησ' ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν. 30
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠώς,
Καὶ τότ' ἄρ' ἀθανάτοισι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
Σχέτλιοί ἐστε, θεοί, δηλήμονες· οὔ νύ ποθ' ὑμῖν

Ἕκτωρ μηρί' ἔκηε βοῶν αἰγῶν τε τελείων;
Τὸν νῦν οὐκ ἔτλητε νέκυν περ ἐόντα σαῶσαι, 39
Ἥ τ' ἀλόχῳ ἰδέειν, καὶ μητέρι, καὶ τέκεϊ ᾧ,
Καὶ πατέρι Πριάμῳ, λαοῖσί τε, τοί κέ μιν ὦκα
Ἐν πυρὶ κήαιεν καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσαιεν·
Ἀλλ' ὀλοῷ Ἀχιλῆϊ θεοὶ βούλεσθ' ἐπαρήγειν,
Ὧι οὔτ' ἂρ φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὔτε νόημα 40
Γναμπτὸν ἐνὶ στήθεσσι· λέων δ' ὣς ἄγρια οἶδεν,
Ὅς τ' ἐπεὶ ἂρ μεγάλῃ τε βίῃ καὶ ἀγήνορι θυμῷ
Εἴξας εἶσ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν, ἵνα δαῖτα λάβῃσιν·
Ὣς Ἀχιλεὺς ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν, οὐδέ οἱ αἰδὼς
Γίγνεται, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι. 45
Μέλλει γάρ πού τις καὶ φίλτερον ἄλλον ὀλέσσαι,
Ἠὲ κασίγνητον ὁμογάστριον, ἠὲ καὶ υἱόν·
Ἀλλ' ἤτοι κλαύσας καὶ ὀδυράμενος μεθέηκε.
Τλητὸν γὰρ μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.
Αὐτὰρ ὅ γ' Ἕκτορα δῖον, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα, 50
Ἵππων ἐξάπτων, περὶ σῆμ' ἑτάροιο φίλοιο
Ἕλκει· οὐ μήν οἱ τό γε κάλλιον, οὐδέ τ' ἄμεινον,
Μὴ ἀγαθῷ περ ἐόντι νεμεσσηθέωμέν οἱ ἡμεῖς.
Κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.
Τὸν δὲ χολωσαμένη προσέφη λευκώλενος Ἥρη· 55
Εἴη κεν καὶ τοῦτο τεὸν ἔπος, ἀργυρότοξε,
Εἰ δὴ ὁμὴν Ἀχιλῆϊ καὶ Ἕκτορι θήσετε τιμήν.
Ἕκτωρ μὲν θνητός τε, γυναῖκά τε θήσατο μαζόν·
Αὐτὰρ Ἀχιλλεύς ἐστι θεᾶς γόνος, ἣν ἐγὼ αὐτὴ
Θρέψα τε καὶ ἀτίτηλα, καὶ ἀνδρὶ πόρον παράκοιτιν 60
Πηλέϊ, ὃς περὶ κῆρι φίλος γένετ' ἀθανάτοισι.
Πάντες δ' ἀντιάασθε θεοὶ γάμου· ἐν δὲ σὺ τοῖσι
Δαίνυ' ἔχων φόρμιγγα, κακῶν ἕταρ', αἰὲν ἄπιστε.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἥρη, μὴ δὴ πάμπαν ἀποσκύδμαινε θεοῖσιν. 65
Οὐ μὲν γὰρ τιμή γε μί' ἔσσεται· ἀλλὰ καὶ Ἕκτωρ
Φίλτατος ἔσκε θεοῖσι βροτῶν, οἳ ἐν Ἰλίῳ εἰσίν·
Ὣς γὰρ ἔμοιγ', ἐπεὶ οὔ τι φίλων ἡμάρτανε δώρων.
Οὐ γάρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
Λοιβῆς τε κνίσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς. 70
Ἀλλ' ἤτοι κλέψαι μὲν ἐάσομεν, οὐδέ πῃ ἔστι
Λάθρῃ Ἀχιλλῆος θρασὺν Ἕκτορα· ἦ γάρ οἱ αἰεὶ
Μήτηρ παρμέμβλωκεν ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ.
Ἀλλ' εἴ τις καλέσειε θεῶν Θέτιν ἆσσον ἐμεῖο,
Ὄφρα τί οἱ εἴπω πυκινὸν ἔπος, ὥς κεν Ἀχιλλεὺς 75
Δώρων ἐκ Πριάμοιο λάχῃ, ἀπό θ' Ἕκτορα λύσῃ.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα.
Μεσσηγὺς δὲ Σάμου τε καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης
Ἔνθορε μείλανι πόντῳ· *ἐπεστονάχησε δὲ λίμνη.
Ἡ δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη ἐς βυσσὸν ὄρουσεν, 80
Ἥ τε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἐμβεβαυῖα
Ἔρχεται ὠμηστῇσιν ἐπ' ἰχθύσι κῆρα φέρουσα.
Εὗρε δ' ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ Θέτιν, ἀμφὶ δέ τ' ἄλλαι
Εἵαθ' ὁμηγερέες ἅλιαι θεαί· ἣ δ' ἐνὶ μέσσῃς
Κλαῖε μόρον οὗ παιδὸς ἀμύμονος, ὅς οἱ ἔμελλε 85
Φθίσεσθ' ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι, τηλόθι πάτρης.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Ὄρσο Θέτι, καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
Τίπτέ με κεῖνος ἄνωγε μέγας θεός; αἰδέομαι δὲ 90
Μίσγεσθ' ἀθανάτοισιν, ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
Εἶμι μέν, οὐδ' ἅλιον ἔπος ἔσσεται, ὅττι κεν εἴπῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, κάλυμμ' ἕλε δῖα θεάων
Κυάνεον, τοῦ δ' οὔ τι μελάντερον ἔπλετο ἔσθος.
Βῆ δ' ἰέναι, πρόσθεν δὲ ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις 95
Ἡγεῖτ'· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι λιάζετο κῦμα θαλάσσης.
Ἀκτὴν δ' ἐξαναβᾶσαι, ἐς οὐρανὸν ἀϊχθήτην·
Εὗρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην, περὶ δ' ἄλλοι ἅπαντες
Εἵαθ' ὁμηγερέες μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
Ἡ δ' ἄρα πὰρ Διὶ πατρὶ καθέζετο, εἶξε δ' Ἀθήνη. 100
Ἥρη δὲ χρύσεον καλὸν δέπας ἐν χειρὶ θῆκε,
Καί ῥ' εὔφρην' ἐπέεσσι· Θέτις δ' ὤρεξε πιοῦσα.

Hector crura cremauit boum, caprarumq; integrarum?
Hunc iam non sustinetis etiam mortuũ existentem seruare,
Suæq; vxori ad videndum, & matri, & filio suo,
Et patri Priamo, populisq; qui sane ipsum mox
Igne vrerent, & iusta exequiarum persoluerent:
Sed pernicioso Achilli, Dij vultis opitulari,
Cui neque mens est laudabilis, neque animus
Flexibilis in pectoribus: leo autem velut, agrestia sapit,
Qui postquam magno robori & superbo animo
Paruit, it ad oues hominum vt dapes accipiat:
Sic Achilles misericordiamq. perdidit, neque ei pudor
Est, qui viros valde lædit, atque iuuat.
Potest enim forte quis & chariorem alium amisisse.
Vel fratrem vterinum, vel etiam filium,
At profecto postquam fleuit & luxit, negligit.
Patientem enim Fata animum indiderunt hominibus.
At hic Hectora diuinum postquam charo corde priuauit,
Equis appendens circum sepulchrum socij dilecti
Trahit: non sanè ei hoc honestum, neque vtile.
Caueat *ne forti quamuis existenti succenseamus ei nos:*
Insensibilem enim terram contumeliis afficit furens.
Hunc autem irata allocuta est albiulna Iuno:
Esto & hoc tuum verbum Arcitenens,
Si iam parem Achilli & Hectori tribuitis honorem:
Hector quidem mortalisque mulierisque suxit mammam:
Caterum Achilles est deæ proles, quam ego ipsa
Nutriuique, & delicate educaui, & viro dedi vxorem
Peleo, qui in animo charus fuit immortalibus.
Omnes autem interfuistis dij nuptiis: interque iis tu
Epulabaris, gestans citharã, ô malorũ sodalis sẽper perfide.
Hanc autem excipiens allocutus est nubicogus Iupiter:
Iuno, ne iam omnino irascere diis.
Non quidem n. honor idem erit. attamen etiam Hector
Dilectissimus erat dijs inter *homines qui in Ilio sunt.*
Sic n. mihi quidem: nam nunquam chara prætermisit dona.
Non enim vnquam ara caruit conuiuio æquali,
Libaminéque nidoréque: hunc. n. sortiti sumus honorem nos.
Sed certe furari quidem omittamus, neque vllo modo licet
Clam Achille audacem Hectora. profectò enim ei semper
Mater adest simul noctésque & dies.
Sed si quis vocet deorum Thetim propè me,
Vt aliquod ei dicam prudens verbum, vt Achilles
Dona a Priamo accipiat, atque Hectora reddat.
Sic dixit: mota est verò Iris turbinipes nunciatura.
Inter autem Samúmque & Imbrum asperam
Insiluit nigro ponto, ingemuitq; stagnum.
Ipsa. a. glandulæ plumbeæ similis in profundum delapsa est,
Quæ in agrestis bouis cornu posita,
Descendit crudiuoris piscibus mortem ferens.
Inuenit autem in specu caua Thetim, circúmque aliæ
Sedebant frequentes marinæ deæ: hæc autem in medijs
Flebat fatum sui filij eximij, qui ei debebat
Perire in Troia fœcunda, longe a patria.
Propè verò stans, allocuta est pedibus velox Iris:
Surge Thetis, vocat te Iupiter incorrupta consilia sciens:
Huic autem respondit deinde dea Thetis argentipes:
Cúrnam me ille iubet venire *magnus Deus? vereor autem*
Misceri immortalibus: habeo. n. dolores innumeros animo.
Ibo quidem, neque vanum verbum erit quodcunq; dixerit.
Sic fata, velum accepit diua dearum
Nigrum: hoc autem nullum nigrius erat vestimentum.
Perrexit autem ire: antè verò ventipes velox Iris
Ibat, circúmque ipsas dimouebatur vnda maris:
Littus autem ascendentes in cœlum festinarunt:
Inuenerunt autem latè-videntem Saturnidem: circúmque cæteri omnes
Sedebant simul congregati beati dij semper existentes.
Hæc autem apud Iouem patrem sedit, cessitq; Minerua:
Iuno verò aureum pulchrum poculum in manu posuit,
Et exhilarauit verbis: Thetis verò reddidit postquam bibit.

Iuno Apollini contradicit.

Iupiter Thetim accersi iubet

Inter hos autem sermonis exorsus est pater hominumque deorumque,
Venisti ad Olympum dea Thetis moesta quamuis,
Luctum intolerabilem habens in mentibus, noui & ipse:
Veruntamen & sic dicam, cuius de gratia huc te vocaui:
Nouem dies iam contentio inter immortales orta est
Hectoris propter cadauer, & Achillem vrbium euersorem:
Vt furaretur adhortabantur bonum speculatorem Mercurium,
Verum ego hanc gloriam Achilli defero,
Reuerentiam & amicitiam tuam deinceps conseruans.
Confestim valde ad exercitum ito, & filio tuo praecipe,
Irasci ei dic deos, me autem praecipue omnium
Immortalium iratum esse, quod mentibus iracundis
Hectorem detinet apud naues curuas puppibus, neque reddidit
Si quo modo me vereatur, Hectoremque soluat.
Caeterum ego Priamo magnanimo Irin mittam,
Vt redimat dilectum filium profectus ad naues Achiuorum:
Dona autem Achilli ferat, quae animum recreent.
Sic dixit, neque renuit dea Thetis argentipes.
Descendit autem ab Olympi cacuminibus properans:
Peruenitque ad tentorium sui filii: intus atque hunc
Inuenit abunde suspirantem: dilecti autem circum ipsum socii
Certatim laborabant, & parabant prandium.
Illis vero ouis lanigera magna in tentorio mactata est:
Ipsa vero valde prope ipsum sedit veneranda mater,
Manuque ipsum demulsit, verbumque dixit, & compellauit:
Fili mi, quousque flens & dolens
Tuum arrodes cor, memor neque cibi
Neque cubilis: bonum vero mulieri in amore
Misceri: non enim mihi diu viues, sed tibi iam
Prope adest mors & fatum praepotens.
Sed me intellige ocyus, Iouis enim tibi nuncia sum:
Irasci tibi ait deos, seque maxime omnium
Immortalium iratum esse: quod mentibus furibundis
Hectorem tenes apud naues rostratas, neque dimisisti.
Sed age iam dimitte, cadauerisque accipe praemia.
Hanc vero excipiens allocutus est velocipes Achilles:
Huc veniat qui dona ferat, & cadauer abducat,
Siquidem volenti animo Olympius ipse iussit.
Sic hi in nauium congregatione materque & filius
Multa inter se verba velocia dicebant.
Irin vero impulit Saturnides ad Ilium sacrum:
Vade age Iri velox, linquens sedem Olympi,
Nuncia Priamo magnanimo Ilium intra,
Vt redimat charum filium iens ad naues Achiuorum:
Donaque Achilli ferat quae animum recreent,
Solus neque quis alius vna Troianorum eat vir:
Praeco aliquis eum sequatur senior, qui dirigat
Mulos & currum volubilem, atque rursus
Cadauer reducat ad vrbem, quod interfecit diuus Achilles:
Non autem ei mors curae sit mentibus, neque terror:
Ipsum enim ei ducem viae dabimus Mercurium,
Qui ducet donec ducendo Achilli appropinquet.
At postquam duxerit intra tentorium Achillis,
Neque ipse interficiet, aliosque omnes prohibebit.
Non enim est insipiens, neque inconsideratus, neque scelestus:
Sed valde accurate supplici parcet viro.
Sic dixit: ruitque Iris turbinipes nunciatura.
Venit autem ad Priami aedes, reperitque clamoremque
luctumque.
Filii quidem patrem circumsedentes in aula,
Lacrymis vestes rigabant, ipse vero in mediis senex
Obuolutus toga tectus: circumque multae
Sordes erant caputque & ceruicem huius senis,
Quas volutans superiecerat manibus suis.
Filiae vero per aedes & nurus lamentabantur,
Illorum reminiscentes, qui iam multi & strenui
Manibus sub Argiuorum iacebant vita priuati.
Stetit autem apud Priamum Iouis nuncia, & allocuta est,
Paucis dicens (huius enim tremor occupabat artus)
Confide Dardanide Priame mentibus, neque formida:

Iupiter Thetim mittit ad Achillem.

γρ. προϊάπτω.

γρ. ἐπὶ π.

γρ. ἄγοιτο.

Iupiter Irim mittit ad Priamũ quæ cum iubeat ire ad Achillem.

γρ. ὅς κ᾽ ἰθύνοι.

Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ἤλυθες Οὔλυμπόνδε θεὰ Θέτι κηδομένη περ,
Πένθος ἄλαστον ἔχουσα μετὰ φρεσίν· οἶδα καὶ αὐτός. 105
Ἀλλὰ καὶ ὧς ἐρέω τοῦ σ᾽ εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα.
Ἐννῆμαρ δὴ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρωρεν
Ἕκτορος ἀμφὶ νέκυι, καὶ Ἀχιλλῆϊ πτολιπόρθῳ·
Κλέψαι δ᾽ ὀτρύνουσιν ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην,
Αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆϊ προτιάπτω, 110
Αἰδῶ καὶ φιλότητα τεὴν μετόπισθε φυλάσσων·
Αἶψα μάλ᾽ ἐς στρατὸν ἐλθὲ, καὶ υἱέϊ σῷ ἐπίτειλον·
Σκύζεσθαί οἱ εἰπὲ θεούς, ἐμὲ δ᾽ ἔξοχα πάντων
Ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν
Ἕκτορ᾽ ἔχει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδ᾽ ἀπέλυσεν· 115
Αἴ κέν πως ἐμέ τε δείσῃ, ἀπό θ᾽ Ἕκτορα λύσῃ·
Αὐτὰρ ἐγὼ Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἶριν ἐφήσω,
Λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ᾽ ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Δῶρα δ᾽ Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
Ὣς ἔφατ᾽, οὐδ᾽ ἀπίθησε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα· 120
Βῆ δὲ κατ᾽ Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Ἷξεν δ᾽ ἐς κλισίην οὗ υἱέος, ἔνθ᾽ ἄρα τόν γε
Εὗρ᾽ ἁδινὰ στενάχοντα· φίλοι δ᾽ ἀμφ᾽ αὐτὸν ἑταῖροι
Ἐσσυμένως ἐπένοντο, καὶ ἐντύνοντο ἄριστον·
Τοῖσι δ᾽ ὄϊς λάσιος μέγας ἐν κλισίῃ ἱέρευτο. 125
Ἡ δὲ μάλ᾽ ἄγχ᾽ αὐτοῖο καθέζετο πότνια μήτηρ,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ᾽ ἔφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζε,
Τέκνον ἐμὸν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
Σὴν ἔδεαι κραδίην, μεμνημένος οὔτε τι σίτου,
Οὔτ᾽ εὐνῆς, ἀγαθὸν δὲ γυναικί περ ἐν φιλότητι 130
Μίσγεσθ᾽· οὐ γάρ μοι δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Ἀλλ᾽ ἐμέθεν ξύνες ὦκα, Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Σκύζεσθαί σοι φησὶ θεούς, ἓ δ᾽ ἔξοχα πάντων
Ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν 135
Ἕκτορ᾽ ἔχεις παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδ᾽ ἀπέλυσας.
Ἀλλ᾽ ἄγε δὴ λῦσον, νεκροῖο δὲ δέξαι ἄποινα.
Τὴν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Τῇδ᾽ εἴη, ὃς ἄποινα φέροι, καὶ νεκρὸν ἄγοιτο,
Εἰ δὴ πρόφρονι θυμῷ Ὀλύμπιος αὐτὸς ἀνώγει. 140
Ὣς οἵ γ᾽ ἐν νηῶν ἀγύρει μήτηρ τε καὶ υἱὸς
Πολλὰ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ᾽ ἀγόρευον·
Ἶριν δ᾽ ὄτρυνε Κρονίδης εἰς Ἴλιον ἱρήν·
Βάσκ᾽ ἴθι Ἶρι ταχεῖα, λιποῦσ᾽ ἕδος Οὐλύμποιο,
Ἄγγειλον Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἴλιον εἴσω, 145
Λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ᾽ ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
Δῶρα δ᾽ Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνῃ,
Οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
Κῆρύξ τίς οἱ ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ᾽ ἰθύνοι
Ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐΰτροχον, ἠδὲ καὶ αὖτις 150
Νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
Μηδέ τί οἱ θάνατος μελέτω φρεσὶ, μηδέ τι τάρβος.
Τοῖον γάρ οἱ πομπὸν ὀπάσσομεν Ἀργειφόντην,
Ὃς ἄξει εἷος κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος, 155
Οὔτ᾽ αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ᾽ ἄλλους πάντας ἐρύξει·
Οὔτε γάρ ἐστ᾽ ἄφρων, οὔτ᾽ ἄσκοπος, οὔτ᾽ ἀλιτήμων,
Ἀλλὰ μάλ᾽ ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
Ὣς ἔφατ᾽, ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα·
Ἷξεν δ᾽ ἐς Πριάμοιο, κίχεν δ᾽ ἐνοπήν τε γόον τε· 160
Παῖδες μὲν πατέρ᾽ ἀμφὶ καθήμενοι ἔνδοθεν αὐλῆς,
Δάκρυσιν εἵματ᾽ ἔφυρον, ὁ δ᾽ ἐν μέσσοισι γεραιὸς
Ἐντυπὰς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος· ἀμφὶ δὲ πολλὴ
Κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος,
Τήν ῥα κυλινδόμενος καταμήσατο χερσὶν ἑῇσι· 165
Θυγατέρες δ᾽ ἀνὰ δώματ᾽ ἰδὲ νυοὶ ὠδύροντο,
Τῶν μιμνησκόμεναι οἳ δὴ πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
Χερσὶν ὑπ᾽ Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες.
Στῆ δὲ παρὰ Πρίαμον Διὸς ἄγγελος, ἠδὲ προσηύδα,
Τυτθὸν φθεγξαμένη (τὸν δὲ τρόμος ἔλλαβε γυῖα) 170
Θάρσει Δαρδανίδη Πρίαμε φρεσὶ, μηδέ τι τάρβει.

Οὐ γὰρ

Οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ' ἱκάνω,
Ἀλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὃς σευ ἄνευθεν ἐὼν μέγα κήδεται ἠδ' ἐλεαίρει·
Λύσασθαί σ' ἐκέλευσεν Ὀλύμπιος Ἕκτορα δῖον, 175
Δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνῃ,
Οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
Κῆρύξ τίς τοι ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
Ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν ἐΰτροχον, ἠδὲ καὶ αὖτις
Νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς. 180
Μηδέ τί τοι θάνατος μελέτω φρεσί, μηδέ τι τάρβος.
Τοῖος γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἕψεται Ἀργειφόντης,
Ὅς σ' ἄξει εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
Οὔτ' αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει, 185
Οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων,
Ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις·
Αὐτὰρ ὅ γ' υἷας ἅμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
Ὁπλίσαι ἠνώγει, πείρινθα δὲ δῆσαι ἐπ' αὐτῆς· 190
Αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
Κέδρινον, ὑψόροφον, ὃς γλήνεα πολλὰ κεχάνδει,
Ἐς δ' ἄλοχον Ἑκάβην ἐκαλέσσατο, φώνησέν τε·
Δαιμονίη, Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθε,
Λύσασθαι φίλον υἱὸν ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν, 195
Δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπέ, τί τοι φρεσὶν εἴδεται εἶναι;
Αἰνῶς γάρ μ' αὐτόν γε μένος καὶ θυμὸς ἀνώγει,
Κεῖσ' ἰέναι ἐπὶ νῆας ἔσω στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο, κώκυσεν δὲ γυνή, καὶ ἀμείβετο μύθῳ· 200
Ὤ μοι, πῇ δή τοι φρένες οἴχονθ', ᾗς τὸ πάρος περ
Ἔκλε' ἐπ' ἀνθρώπους ξείνους, ἠδ' οἷσιν ἀνάσσεις;
Πῶς ἐθέλεις ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,
Ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμούς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
Υἱέας ἐξενάριξε; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ. 205
Εἰ γάρ σ' αἱρήσει καὶ ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν,
Ὠμηστὴς καὶ ἄπιστος ἀνὴρ ὅδε, οὔ σ' ἐλεήσει,
Οὐδέ τί σ' αἰδέσεται. νῦν δὲ κλαίωμεν ἄνευθεν
Ἥμενοι ἐν μεγάρῳ· τῷ δ' ὥς ποθι μοῖρα κραταιὴ
Γιγνομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκον αὐτή, 210
Ἀργίποδας κύνας ἆσαι ἑῶν ἀπάνευθε τοκήων,
Ἀνδρὶ πάρα κρατερῷ, τοῦ ἐγὼ μέσον ἧπαρ ἔχοιμι
Ἐσθέμεναι προσφῦσα· τότ' ἄν τιτὰ ἔργα γένοιτο
Παιδὸς ἐμοῦ, ἐπεὶ οὔ ἑ κακιζόμενόν γε κατέκτα,
Ἀλλὰ πρὸ Τρώων καὶ Τρωϊάδων βαθυκόλπων 215
Ἑσταότ', οὔτε φόβου μεμνημένον οὔτ' ἀλεωρῆς.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·
Μή μ' ἐθέλοντ' ἰέναι κατερύκανε, μηδέ μοι αὐτὴ
Ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλευ· οὐδέ με πείσεις.
Εἰ μὲν γάρ τίς μ' ἄλλος ἐπιχθονίων ἐκέλευεν, 220
Ἢ οἳ μάντιές εἰσι, θυοσκόοι, ἢ ἱερῆες,
Ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
Νῦν δ' αὐτὸς γὰρ ἄκουσα θεοῦ, καὶ ἐσέδρακον ἄντην,
Εἶμι, καὶ οὐχ ἅλιον ἔπος ἔσσεται. εἰ δέ μοι αἶσα
Τεθνάμεναι παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων, 225
Βούλομαι· αὐτίκα γάρ με κατακτείνειεν Ἀχιλλεύς,
Ἀγκὰς ἑλόντ' ἐμὸν υἱόν, ἐπὴν γόου ἐξ ἔρον εἵην.
Ἦ, καὶ φωριαμῶν ἐπιθήματα κάλ' ἀνέῳγεν·
Ἔνθεν δώδεκα μὲν περικαλλέας ἔξελε πέπλους,
Δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας, 230
Τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας.
Χρυσοῦ δὲ στήσας ἔφερεν δέκα πάντα τάλαντα·
Ἐκ δὲ δύ' αἴθωνας τρίποδας, πίσυρας δὲ λέβητας,
Ἐκ δὲ δέπας περικαλλές, ὅ οἱ Θρῇκες πόρον ἄνδρες
Ἐξεσίην ἐλθόντι, μέγα κτέρας· οὐδέ νυ τοῦ περ 235
Φείσατ' ἐνὶ μεγάροις ὁ γέρων· περὶ δ' ἤθελε θυμῷ
Λύσασθαι φίλον υἱόν. ὁ δὲ Τρῶας μὲν ἅπαντας
Αἰθούσης ἀπέεργεν, ἔπεσσ' αἰσχροῖσιν ἐνίσσων·
Ἔρρετε, λωβητῆρες, ἐλεγχέες· οὔ νυ καὶ ὑμῖν
Οἴκοι ἔνεστι γόος, ὅτι μ' ἤλθετε κηδήσοντες; 240

Non enim tibi ego malum nunciatura huc veni;
Sed bona cogitans: Iouis autem tibi nuncia adsum,
Qui te procul existens magna curam habet & miseretur.
Redimere te iussit Olympius Hectora diuum:
Dona autem Achilli ferre quæ animum exhilarent,
Solum, neque aliquis simul Troianorum eat vir:
Præco aliquis te sequatur senior, qui regat
Mulos & currum volubilem, atque
Mortuum reducat ad vrbem quem interfecit diuus Achilles:
Neque tibi mors curæ sit mentibus, neque metus.
Talis enim te dux viæ comitabitur Mercurius,
Qui te ducet, quousq; ducendo Achilli appropinquet.
At postquam duxerit intra tentorium Achillis,
Neque is interficiet, atque alios omnes inhibebit:
Neque enim est demens, neq; inconsideratus, neque impius,
Sed valdè studiosè supplici parcet viro.
Hæc quidem sic fata, abijt pedibus velox Iris:
At hic filios currum aptè se voluente mulinum
Apparare iubebat: arcamque ligare in ipso:
Ipse autem in thalamum descendit odoratum,
Cedrinum, excelsum, qui varia multa continebat,
Intrò autem vxorem Hecubam vocauit, dixitque:
Infelix, a Ioue mihi Olympius nuncius venit
Vt liberem charum filium profectus ad naues Achiuorum:
Donaque Achilli feram quæ animum oblectent.
Sed age mihi hoc dic, quid tibi in mentibus videatur esse?
Valdè enim me ipsum quidem robur, & animus iubet
Illuc ire ad naues in exercitum latum Achiuorum.
Sic dixit: Lamentabatur autem mulier, & respondit verbo,
Hei mihi, quò iam tibi prudentia abijt, qua antè quidem
Clarebas inter homines hospites & quibus imperas?
Quomodo vis in naues Achiuorum ire solus
Viri in conspectum, qui tibi multosque & fortes
Filios interfecit: ferreum sane tibi cor.
Si enim te capiet & inspiciet oculis
Crudelis & infidus vir ille, non te miserabitur,
Neque te reuerebitur. nunc autem ploremus seorsum
Sedentes in regia: huic autem sic olim parca potens
Nascenti neuit in lino, quando eum peperi ipsa,
Velocipedes canes vt satiaret suis procul a parentibus
Viri apud violentũ: cuius ego mediũ hepar vtinam possem
Comedere inhærens, tunc repensa opera fierent.
Pro filio meo: quia non ipsum mala-agentem occidit:
Sed pro Troianis & Troiadibus amplissimis
Stantem, neque timoris memorem, neque fugæ.
Hanc autem rursus allocutus est senex Priamus diuinus:
Ne me volentem ire retine, neque mihi ipsa
Auis in ædibus mala sis, neque mihi persuadebis.
Siquidem aliquis alius terrestrium iuberet,
Seu qui vates sunt aruspices, vel sacerdotes,
Mendacium q. diceremus & abalienaremur magis:
Nunc autem, ipse enim audiui deam & inspexi coràm,
Vado, & non vanus sermo erit: si autem mihi fatum
Mori apud naues Achiuorum ære tunicatorum,
Volo, mox enim me interficiet Achilles,
Vlnis complectentem meũ filiũ postquã luctus desiderium exemero.
Dixit, & scriniorum opercula pulchra reserauit.
Hinc duodecim quidem perpulchros exemit peplos,
Duodecim etiam simplices chlænas: totidémque tapetas,
Totidémque pallia pulchra: totidem adhæc tunicas:
Auri autem ponderans tulit decem integra talenta,
Extulitque duos fulgentes tripodes, quatuorq; lebetes:
Extulitque poculum perpulchrum, quod ei Thraces dederunt viri
In legationem profecto, magnum donum: neque certè illi
Pepercit in ædibus senex: apprime enim cupiebat animo
Redimere dilectum filiũ: hic autem Troianos quidẽ omnes
A porticu prohibuit, verbis contumeliosis increpans:
Abite perditi, flagitiosi, nónne & vobis
Domi mæstitia luctus? quid me venistis curaturi?

Priamus vatis mandata hæc refert: & illa dissuadet.

χ. ἵνα καί

χ. Οἷοι.

χ. ἀλαπά-δοισιν.

Priamus dona sumit quæ ferat Achilli.

χ. ἐξεσίην.

An paruipēditis quod mihi Saturnides Iupiter dolores dedit,
Filium ut perderem optimum? sed cognoscetis & vos.
Faciliores enim magis Achiuis iam eritis
Illo mortuo ad capiendum. ast equidem
Antequam depopulatam urbem euersamque
Oculis videam, descendam domum Plutonis intrà.

Priamus filios suos obiurgat.

Dixit, & sceptro insequebatur viros: hi autem exibant
Urgente sene: suos ille filios increpans minaciter appellabat,
Obiurgans Helenumque, Parimque, Agathonémque diuū,
Pammonémque, Antiphonumque, in belloq; forte Politē,
Deiphobúmque, & Hippothoum, & diuum Agauum:
Nouem his senex vociferans imperabat:
Festinate mihi mali filij infames. utinam simul omnes
Pro Hectore debuisset velocibus in nauibus occubuisse,
Heu me miserum, quoniam genui filios optimos
Troia in lata, quorum nullum puta reliquum esse,
Nestoraque pulchrum & Troilum equis pugnantem,
Hectoraque, qui deus erat inter viros, neque videbatur
Viri mortalis filius esse, sed Dei,
Hos quidem perdidit Mars: hi vero culpandi omnes supersunt
Mendaces, saltatorésque, choreis optimi,
Agnorum & haedorum publici raptores.
An ne tandem mihi currum apparabitis celerrimè

γρ. ἐφοπλίσσετε

Haecq; omnia imponetis ut perficiam iter?

Priami filij ei currum praeparant.

Sic dixit: hi verò patris timentes minas,
Currumq; extulerunt bene rotatum, mulis actum,
Pulchrum, nuper compactum: arcamque ligarunt in ipso:

γρ. πρωτοπαγῆ.

Atque à paxillo iugum abstulerunt mulinum,

γρ. ἡμιονεῖον.

Buxinum, umbilicosúmque, bene clauis aptatum:

γρ. οἰήκεσσιν.

Extuleruntq; lorum temonis simul cū iugo nouē-cubitorum:
Et hoc bene deposuerunt perpolito in temone
Parte in prima: atque annulum paxillo iniecerunt:
Ter vero utrinque ligarunt ad umbilicum: at postea
Ordine alligarunt: subq; angulum flexerunt:
E cubiculo autem ferentes pulchrum ad vehiculum
Accumularunt pro Hectoreo capite infinita dona:
Iunxerunt autem mulos validungulos subiugales,

γρ. ἐντεσιεργούς.

Quos quondam Priamo Mysi dederant splendida dona:
Equos autem Priamo duxerunt sub iugum, quos senex
Ipse habens nutriebat polito in praesepio:

γρ. ἀτίταλλε.

Hos quidem iungebant in aedibus altis

Hecuba profecturo Priamo cõ filium dat.

Praeco & Priamus prudentia mentibus consilia habentes:
Prope autem ipsos accessit Hecuba afflicto animo,
Vinum habens in manu dulce dextra,
Aureo in poculo, ut libantes abirent.
Stetit autem ante equos, verbúmque dixit & compellauit.
Cape, liba Ioui patri, & precare ut domum redeas

γρ. εὔχου.

Postliminio ab inimicis viris, quoniam te animus
Impellit ad naues, me quidem non volente.

γρ. εὔχεο.

Sed supplica tu nigrarum-nubium-coactori Saturnio
Idaeo, qui Troiam per totam conspicitur:
Pete autem alitem velocem nuncium (qui ipsi
Gratissimus inter alites, & cuius robur est maximum)
Dextrum, ut eum ipse oculis percipiens,
Hoc fretus ad naues eas Danaorum equitum:
Si autem tibi non dabit suum nuncium latesonans Iupiter,
Non equidem te tam impellens iuberem
Naues ad Argiuorum ire, valde licet cupidum.
Hanc vero excipiens allocutus est Priamus diuiformis.
O uxor, non quidem tibi hoc praecipienti negabo.
Bonum enim Ioui manus eleuare, si forte miserebitur.
Dixit, & ancillam penus custodem iussit senex
Manibus aquam infundere puram: haec autem astitit
Peluim ancilla gutturniumque simul manibus tenens:
Lotus vero, poculum accepit suae uxoris,
Precatus est postea stans in medio atrio libauitq; vinum

Priamus profecturus Iouem orat.

Caelum inspiciens, & vociferans verbum locutus est:
Iupiter pater, ex Ida imperans, gloriosissime, maxime.
Da me ad Achillis gratum venire & miseratione-dignum,

Ἦ οὔνεσθ' ὅτι μοι Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκε,
Παῖδ' ὀλέσαι τὸν ἄριστον; ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ὔμμες.
Ῥηΐτεροι γὰρ μᾶλλον Ἀχαιοῖσιν δὴ ἔσεσθε
Κείνου τεθνειῶτος ἐναιρέμεν· αὐτὰρ ἔγωγε,
Πρὶν ἀλαπαζομένην τε πόλιν κεραϊζομένην τε 245
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, βαίην δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ἦ, καὶ σκηπανίῳ δίεπ' ἀνέρας· οἱ δ' ἴσαν ἔξω,
Σπερχομένοιο γέροντος· ὁ δ' υἱάσιν οἷσιν ὁμόκλα,
Νεικείων Ἕλενόν τε, Πάριν τ', Ἀγάθωνά τε δῖον,
Πάμμονά τ', Ἀντίφονόν τε, βοὴν ἀγαθόν τε Πολίτην, 250
Δηΐφοβόν τε, καὶ Ἱππόθοον, καὶ δῖον Ἀγαυόν·
Ἐννέα τοῖς ὁ γεραιὸς ὁμοκλήσας ἐκέλευε,
Σπεύσατέ μοι, κακὰ τέκνα, κατηφόνες· αἴθ' ἅμα πάντες
Ἕκτορος ὠφέλετ' ἀντὶ θοῇς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι.
Ὤμοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους 255
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὔ τινά φημι λελεῖφθαι·
Μήστορά τ' ἀντίθεον, καὶ Τρωΐλον ἱππιοχάρμην,
Ἕκτορά θ', ὃς θεὸς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, οὐδὲ ἐῴκει
Ἀνδρός γε θνητοῦ πάϊς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο.
Τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης, τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπται, 260
Ψεῦσταί τ' ὀρχησταί τε, χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι,
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες.
Οὐκ ἂν δή μοι ἄμαξαν ἐφοπλίσσαιτε τάχιστα,
Ταῦτά τε πάντ' ἐπιθεῖτε, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο;
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πατρὸς ὑποδείσαντες ὁμοκλὴν, 265
Ἐκ μὲν ἄμαξαν ἄειραν ἐΰτροχον ἡμιονείην,
Καλὴν, πρωτοπαγέα, πείρινθα δὲ δῆσαν ἐπ' αὐτῆς,
Κὰδ δ' ἀπὸ πασσαλόφι ζυγὸν ᾕρεον ἡμιόνειον,
Πύξινον, ὀμφαλόεν, εὖ οἰήκεσσιν ἀρηρός.
Ἐκ δ' ἔφερον ζυγόδεσμον ἅμα ζυγῷ ἐννεάπηχυ, 270
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκαν ἐϋξέστῳ ἐπὶ ῥυμῷ,
Πέζῃ ἔπι πρώτῃ, ἐπὶ δὲ κρίκον ἕσπερι βάλλον,
Τρὶς δ' ἑκάτερθεν ἔδησαν ἐπ' ὀμφαλὸν, αὐτὰρ ἔπειτα
Ἑξείης κατέδησαν, ὑπὸ γλωχῖνα δ' ἔκαμψαν·
Ἐκ θαλάμου δὲ φέροντες ἐϋξέστης ἐπ' ἀπήνης, 275
Νήεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.
Ζεῦξαν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας ἐντεσιεργοὺς,
Τούς ῥά ποτε Πριάμῳ Μυσοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.
Ἵππους δὲ Πριάμῳ ὕπαγον ζυγὸν, οὓς ὁ γεραιὸς
Αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλεν ἐϋξέστῃ ἐπὶ φάτνῃ. 280
Τὼ μὲν ζευγνύσθην ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι
Κῆρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθ' Ἑκάβη τετιηότι θυμῷ,
Οἶνον ἔχουσ' ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι,
Χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην· 285
Στῆ δ' ἵππων προπάροιθεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τῆ, σπεῖσον Διὶ πατρὶ, καὶ εὔχεο οἴκαδ' ἱκέσθαι
Ἂψ ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν, ἐπεὶ ἄρ σέ γε θυμὸς
Ὀτρύνει ἐπὶ νῆας, ἐμεῖο μὲν οὐκ ἐθελούσης.
Ἀλλ' εὔχευ σύ γ' ἔπειτα κελαινεφέϊ Κρονίωνι 290
Ἰδαίῳ, ὅς τε Τροίην κατὰ πᾶσαν ὁρᾶται·
Αἴτει δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅς τε οἱ αὐτῷ
Φίλτατος οἰωνῶν, καί εὑ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
Δεξιὸν, ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
Τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴῃς Δαναῶν ταχυπώλων. 295
Εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἑὸν ἄγγελον εὐρύοπα Ζεὺς,
Οὐκ ἂν ἔγωγέ σ' ἔπειτα ἐποτρύνουσα κελοίμην
Νῆας ἔπ' Ἀργείων ἰέναι μάλα περ μεμαῶτα.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Πρίαμος θεοειδής,
Ὦ γύναι, οὐ μέν τοι τόδ' ἐφιεμένῃ ἀπιθήσω· 300
Ἐσθλὸν γὰρ Διὶ χεῖρας ἀνασχέμεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὤτρυν' ὁ γεραιὸς
Χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦαι ἀκήρατον· ἡ δὲ παρέστη
Χέρνιβον ἀμφίπολος πρόχοόν θ' ἅμα χερσὶν ἔχουσα.
Νιψάμενος δὲ κύπελλον ἐδέξατο ἧς ἀλόχοιο· 305
Εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ, λεῖβε δὲ οἶνον,
Οὐρανὸν εἰσανιδὼν, καὶ φωνήσας ἔπος ηὔδα·
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
Δός μ' ἐς Ἀχιλλῆος φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν·

Πέμψον

Πέμψον δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅς τε σοὶ αὐτῷ 310
φίλτατος οἰωνῶν, καί εὑ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
δεξιόν, ὄφρα μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴω Δαναῶν ταχυπώλων.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς.
αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε τελειότατον πετεηνῶν, 315
μόρφνον, θηρητῆρ', ὃν καὶ περκνὸν καλέουσιν.
ὅσση δ' ὑψορόφοιο θύρη θαλάμοιο τέτυκται
ἀνέρος ἀφνειοῖο, εὖ κληῗσ' ἀραρυῖα,
τόσσ' ἄρα τοῦ ἑκάτερθεν ἔσαν πτερά· εἴσατο δέ σφι
δεξιὸς ἀΐξας διὰ ἄστεος· οἱ δὲ ἰδόντες 320
γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
σπερχόμενος δ' ὁ γέρων ξεστοῦ ἐπεβήσετο δίφρου,
ἐκ δ' ἔλασε προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
πρόσθε μὲν ἡμίονοι ἕλκον τετράκυκλον ἀπήνην,
τὰς Ἰδαῖος ἔλαυνε δαΐφρων· αὐτὰρ ὄπισθεν 325
ἵπποι, τοὺς ὁ γέρων ἐφέπων μάστιγι κέλευε
καρπαλίμως κατ' ἄστυ· φίλοι δ' ἅμα πάντες ἕποντο,
πόλλ' ὀλοφυρόμενοι, ὡς εἰ θάνατόνδε κιόντα.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πόλιος κατέβαν, πεδίον δ' ἀφίκοντο,
οἱ μὲν ἄρ' ἄψορροι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο, 330
παῖδες καὶ γαμβροί· τὼ δ' οὐ λάθον εὐρύοπα Ζῆν,
ἐς πεδίον προφανέντε· ἰδὼν δ' ἐλέησε γέροντα,
αἶψα δ' ἄρ' Ἑρμείαν υἱὸν φίλον ἀντίον ηὔδα·
Ἑρμεία, σοὶ γάρ τε μάλιστά γε φίλτατόν ἐστιν
ἀνδρὶ ἑταιρίσσαι, καί τ' ἔκλυες ᾧ κ' ἐθέλῃσθα) 335
βάσκ' ἴθι καὶ Πρίαμον κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
ὣς ἄγαγ' ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ μήτ' ἄρ τε νοήσῃ
τῶν ἄλλων Δαναῶν, πρὶν Πηλεΐωνάδ' ἱκέσθαι.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργειφόντης.
αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, 340
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο·
εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης· 345
αἶψα δ' ἄρα Τροίην τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκανε·
βῆ δ' ἰέναι κούρῳ αἰσυμνητῆρι ἐοικώς,
πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα παρὲξ Ἴλοιο ἔλασσαν,
στῆσαν ἄρ' ἡμιόνους τε καὶ ἵππους, ὄφρα πίοιεν, 350
ἐν ποταμῷ· δὴ γὰρ καὶ ἐπήλυθε κνέφας αἶαν·
τὸν δ' ἐξ ἀγχιμόλοιο ἰδὼν ἐφράσσατο κῆρυξ
Ἑρμείαν, ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο, φώνησέν τε,
Φράζεο Δαρδανίδη, φραδέος νόου ἔργα τέτυκται·
ἄνδρ' ὁρόω, τάχα δ' ἄμμε διαρραίσεσθαι ὀΐω. 355
ἀλλ' ἄγε δὴ φεύγωμεν ἐφ' ἵππων, ἤ μιν ἔπειτα
γούνων ἁψάμενοι λιτανεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ὣς φάτο· σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δείδιε δ' αἰνῶς·
ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι·
στῆ δὲ ταφών· αὐτὸς δ' ἐριούνιος ἐγγύθεν ἐλθὼν, 360
χεῖρα γέροντος ἑλὼν, ἐξείρετο καὶ προσέειπε·
Πῇ πάτερ ὧδ' ἵππους τε καὶ ἡμιόνους ἰθύνεις
νύκτα δι' ἀμβροσίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
οὐδὲ σύ γ' ἔδεισας μένεα πνείοντας Ἀχαιούς,
οἵ τοι δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι ἐγγὺς ἔασι; 365
τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν
τοσσάδ' ὀνείατ' ἄγοντα, τίς ἂν δή τοι νόος εἴη;
οὔτ' αὐτὸς νέος ἐσσί, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ,
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν σε ῥέξω κακά, καὶ δέ κεν ἄλλον 370
σεῦ ἀπαλεξήσαιμι· φίλῳ δέ σε πατρὶ ἐΐσκω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής,
Οὕτω πῃ τάδε γ' ἐστὶ φίλον τέκος ὡς ἀγορεύεις.
ἀλλ' ἔτι τις καὶ ἐμεῖο θεῶν ὑπερέσχεθε χεῖρα,
ὅς μοι τοιόνδ' ἧκεν ὁδοιπόρον ἀντιβολῆσαι 375
αἴσιον, οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητός,
πέπνυσαί τε νόῳ, μακάρων δ' ἔξ ἐσσι τοκήων.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης,

Mitte autem alitem velocem nuncium, qui tibi ipsi
Dilectissimus inter alites, cuius fortitudo est maxima,
Dextrum, vt eum ipse oculis percipiens,
Hoc fretus in naues eam Danaorum equitum.
Sic dixit precans: hunc.a. audiuit consiliarius Iupiter.
Ilico vero aquilam misit perfectissimam volucrum,
Nigram, venaticam, quam & Percnon vocant:
Quanta autem alti sani cubiculi est
Viri diuitis, bene serata affabre-aptata:
Tanta huius vtrinque erant alae. visaque est ipsis
Dextera ruens supra vrbem: hi autem videntes, — γ. δὲ ἐς.
Laetati sunt, & omnibus in praecordiis animus laetus est.
Festinans autem senex politum conscendit currum,
Exegitque vestibulo & porticu valde reboante:
Ante quidem muli trahebant quatuor-rotarum currum,
Quos Idaeus agebat peritus: sed ponè
Equi, quos senex regens flagello vrgebat
Statim per vrbem: amici autem simul omnes sequebantur,
Multum lugentes, tanquam ad mortem euntem.
Hi.a. postquam vrbe descenderunt, ad campumque peruenerunt:
Hi quidem retrogradi ad Ilium redierunt
Filij & generi, hi verò non latuerunt latè-videntem Iouem,
In campo conspicui: vidénsque misertus est senis.
Confestim.a. Mercurium filium dilectum contra allocutus est:
Mercuri, tibi enim praecipue gratissimum est
Virum comitari, & potes exaudire quemcunque volueris,
Vade agè, & Priamum cauas ad naues Achiuorum
Sic ducas, vt ne quis videat neque animaduertat
Aliorum Danaorum, antequam ad Pelidem perueneris.
Sic dixit, neque non paruit internuncius Mercurius:
Moxque sub pedibus ligauit pulchra talaria,
Immortalia, aurea, quae ipsum ferebant & supra mare,
Et supra immensam terram simul cum flatu venti:
Accepit & virgam qua virorum oculos demulcet
Quorum vult: hos autem rursus & dormientes excitat:
Hanc in manibus tenens volauit fortis Mercurius:
Statim autem ad Troiam & Hellespontum peruenit.
Perrexit autem ire iuuenis regio similis
Primum pubescenti, cuius gratissima pubertas:
Hi vero postquam magnum sepulchrum Ili praeterierunt,
Steterunt mulosque & equos vt biberent
In fluuio: iam enim & crepusculum venerat super terram:
Hunc ex propinquo videns percepit praeco
Mercurium: atque ad Priamum locutus est, dixitque,
Considera Dardanide, prudentis animi res sunt,
Virum video: citò autem nos perituros existimo.
Sed age iam fugiamus in equis, vel ipsum posteà
Genua prehendentes rogabimus, si fortè miserebitur.
Sic dixit: senis.a. animus confusus est, timuitque valdè:
Rectae autem comae steterunt in languentibus membris,
Stetitque attonitus: ipse autem Mercurius prope veniens,
Manum senis accipiens, interrogauit & allocutus est:
Quo pater, sic equos & mulos dirigis
Noctem per solitariam, quando dormiunt homines alij?
Neque tu timuisti robur spirantes Achiuos,
Qui tibi hostes & inimici prope sunt?
Quorum si quis te videat velocem per noctem nigram
Tot opes ducentem, quae iam tibi mens esset?
Neque ipse iuuenis es: senex autem te hic sequitur,
Virum ad arcendum, quando aliquis prior infestarit.
Sed ego te non afficiam malo: imò alium
A te propulsarem: dilecto enim te patri adaequo.
Hunc.a. respondit senex Priamus diuiformis,
Sic vtique haec sunt dilecte fili, vt dicis,
Sed adhuc aliquis & me Deorum protegit manu,
Qui mihi talem misit viae ducem obuiam fieri
Faustum, qualis iam tu corpore & specie admirabilis,
Sapisque animo, beatisque es ex parentibus.
Hunc autem rursus allocutus est internuncius Mercurius:

Iupiter Mercurium ducem dat Priamo.

Mercurius Priamum conuenit & cum eo colloquitur.

Ne iam haec omnia senex pro decoro dixisti:
Sed age mihi hoc dic & vere recense,
An aliquo mittis thesauros multos & pretiosos
Viros ad alienigenas, ubi tibi salui maneant?
An iam omnes relinquitis Ilium sacrum
Timentes: talis enim vir optimus periit
Tuus filius: nō enim pugna quicquam inferior erat Achiuis.
Hunc autem postea respondit senex Priamus diuinus,
Quis vero tu es optime, quibusque es ex parentibus,
Qui mihi perfecte mortem infelicis filii dixisti?
Hunc autem rursus allocutus est nuncius Mercurius:
Tentas me senex & interrogas super Hectore diuino:
Hunc quidem ego valde saepe in pugna gloriosa
Oculis vidi, & quando ad naues impellens
Argiuos interficiebat dirumpens acuto aere,
Nos vero stantes mirabamur: non enim Achilles
Sinebat nos pugnare iratus Atridae.
Huius.n. ego famulus: eademque duxit nauis affabrefacta:
Ex Myrmidonibus enim sum: pater autem mihi est Polyctor:
Diues quidem hic est, senex autem iam sicut tu hic,
Sex autem ei filii sunt, ego autem septimus sum:
Cum his sortem iactens, sorte assequutus sum huc sequi.
Nunc autem veni in campum a nauibus: mane enim
Facient circum urbem pugnam fusci Achiui.
Dolent enim hi desidentes, neque possunt
Continere cupidos belli reges Achiuorum.
Hunc autem respondit postea senex Priamus diuiformis,
Siquidem iam famulus Pelidae Achillis
Es, age iam mihi omnem veritatem narra,
An adhuc apud naues est meus filius, an ipsum iam
Suis canibus membratim incidens proposuit Achilles.
Hunc.a.rursus allocutus est internuncius Mercurius:
O senex nondum hunc canes ederunt, neque aues,
Sed adhuc ille iacet Achillis apud nauem,
Neglectum in tentoriis: duodecim autem ei dies
Iacenti, neque in aliquo ei corpus putrescit, neque ipsū vermes
Edunt, qui viros in bello interfectos consumunt.
Certe quidem ipsum circa sepulchrum sui amici dilecti
Trahit immisericorditer, aurora quando diuina apparet,
Non tamen ipsum deturpat: mirareris & ipse superueniens.
Qualiter roscidus iaceat: circum autem sanguis ablutus est,
Neque alicubi pollutus: at vulnera omnia conclusa sunt,
Quaecunque inflicta fuerant: multi.n. ipsi ferrū impegerunt.
Sic tibi curant beati dii filium tuum,
Et mortuū licet existentē, quoniā ipsis charus est ex animo.
Sic dixit: gauisus est autem senex, & respondit verbo:
O fili, sane bonum est & decentia dona dare
Immortalib. quoniā nunquā meus filius, si quando licebat,
Oblitus est in aedib. suis deorum qui Olympum habitant.
Ideo eius recordati sunt, & in mortis licet fato.
Sed age iam hoc accipe a me pulchrum poculum:
Ipsumque serua, & deduc me cum diis,
Dum ad tentorium Pelidae peruenjam.
Hunc autem rursus allocutus est internuncius Mercurius:
Mercurius Priamum ducit ad Achillem.
Tentas me senex iuniorem, neque mihi persuadebis:
Qui me iubes tua dona clam Achille suscipere:
Hunc quidem ego timeo, & vereor in animo
Praedari, ne mihi malum in posterum fiat:
Tibi autem comes etiam usque inclitum Argos irem,
Studiose in naui veloci, aut pedester sequens:
Non aliquis tecum, ducem me contemnens pugnaret.
Dixit, & irruens Mercurius in currum & equos,
Statim flagellum & habenas accepit manibus.
Inspirauit autem equis & mulis robur magnum.
Sed cum iam ad turresque murum & fossam peruenerunt,
Hi autem tum primum circa coenas custodes laborabant:
Illis somnum infudit internuncius Argicida
Omnibus, moxque aperuit portas & amouit vectes,
Introduxit Priamumque & splendida dona in vehiculo.

Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον, 380
Ἠέ πῃ ἐκπέμπεις κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
Ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ,
Ἦ ἤδη πάντες καταλείπετε Ἴλιον ἱρὴν
Δειδιότες· τοῖος γὰρ ἀνὴρ ὤριστος ὄλωλε
Σὸς πάϊς· οὐ μὲν γάρ τι μάχης ἐπιδεύετ' Ἀχαιῶν. 385
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής,
Τίς δὲ σύ ἐσσι φέριστε, τέων δ' ἐξ ἐσσι τοκήων,
Ὥς μοι καλὰ τὸν οἶτον ἀπότμου παιδὸς ἔνισπες;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος ἀργεϊφόντης,
Πειρᾷ ἐμεῖο γεραιὲ καὶ εἴρεαι Ἕκτορα δῖον. 390
Τὸν μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
Ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα, καὶ εὖτ' ἐπὶ νηυσὶν ἐλάσσας
Ἀργείους κτείνεσκε δαΐζων ὀξέϊ χαλκῷ·
Ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν· οὐ γὰρ Ἀχιλλεὺς
Εἴα μάρνασθαι κεχολωμένος Ἀτρεΐωνι. 395
Τοῦ γὰρ ἐγὼ θεράπων, μία δ' ἤγαγε νηῦς εὐεργής·
Μυρμιδόνων δ' ἔξ εἰμι, πατὴρ δέ μοί ἐστι Πολύκτωρ·
Ἀφνειὸς μὲν ὅ γ' ἐστί, γέρων δὲ δὴ ὡς σύ περ ὧδε,
Ἓξ δέ οἱ υἷες ἔασιν, ἐγὼ δέ οἱ ἕβδομός εἰμι·
Τῶν μέτα παλλόμενος κλήρῳ λάχον ἐνθάδ' ἕπεσθαι. 400
Νῦν δ' ἦλθον πεδίονδ' ἀπὸ νηῶν· ἠῶθεν γὰρ
Θήσονται περὶ ἄστυ μάχην ἑλίκωπες Ἀχαιοί.
Ἀσχαλόωσι γὰρ οἵδε καθήμενοι, οὐδὲ δύνανται
Ἰσχέμεν ἐσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής, 405
Εἰ μὲν δὴ θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Εἴς, ἄγε δή μοι πᾶσαν ἀληθείην κατάλεξον,
Ἢ ἔτι πὰρ νήεσσιν ἐμὸς πάϊς, ἦέ μιν ἤδη
Ἧσι κυσὶν μελεϊστὶ ταμὼν προὔθηκεν Ἀχιλλεύς.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος ἀργεϊφόντης, 410
Ὦ γέρον οὔ πω τόν γε κύνες φάγον, οὐδ' οἰωνοί,
Ἀλλ' ἔτι κεῖνος κεῖται Ἀχιλλῆος παρὰ νηῒ
Αὔτως ἐν κλισίῃσι· δυωδεκάτη δέ οἱ ἠὼς
Κειμένῳ, οὐδέ τί οἱ χρὼς σήπεται, οὐδέ μιν εὐλαὶ
Ἔσθουσ', αἵ ῥά τε φῶτας ἀρηϊφάτους κατέδουσιν. 415
Ἦ μέν μιν περὶ σῆμα ἑοῦ ἑτάροιο φίλοιο
Ἕλκει ἀκηδέστως, ἠὼς ὅτε δῖα φανήῃ,
Οὐδέ μιν αἰσχύνει· θηοῖό κεν αὐτὸς ἐπελθὼν
Οἷον ἐερσήεις κεῖται, περὶ δ' αἷμα νένιπται,
Οὐδέ ποθι μιαρός· σὺν δ' ἕλκεα πάντα μέμυκεν, 420
Ὅσσ' ἐτύπη· πολέες γὰρ ἐν αὐτῷ χαλκὸν ἔλασσαν.
Ὥς τοι κήδονται μάκαρες θεοὶ υἷος ἑῆος,
Καὶ νέκυός περ ἐόντος, ἐπεί σφι φίλος περὶ κῆρι.
Ὣς φάτο, γήθησεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Ὦ τέκος, ἦ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδοῦναι 425
Ἀθανάτοις, ἐπεὶ οὔ ποτ' ἐμὸς πάϊς, εἴ ποτ' ἔην γε,
Λήθετ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι·
Τῷ οἱ ἀπεμνήσαντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλεισον,
Αὐτόν τε ῥῦσαι, πέμψον δέ με σύν γε θεοῖσιν, 430
Ὄφρά κεν ἐς κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκωμαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος ἀργεϊφόντης,
Πειρᾷ ἐμεῖο γεραιὲ νεωτέρου, οὐδέ με πείσεις,
Ὅς με κέλῃ σέο δῶρα παρὲξ Ἀχιλῆα δέχεσθαι·
Τὸν μὲν ἐγὼ δείδοικα καὶ αἰδέομαι περὶ κῆρι 435
Συλεύειν, μή μοί τι κακὸν μετόπισθε γένηται.
Σοὶ δ' ἂν ἐγὼ πομπὸς καί κε κλυτὸν Ἄργος ἱκοίμην
Ἐνδυκέως ἐν νηῒ θοῇ ἢ πεζὸς ὁμαρτέων·
Οὐκ ἄν τίς τοι πομπὸν ὀνοσσάμενος μαχέσαιτο.
Ἦ, καὶ ἀναΐξας ἐριούνιος ἅρμα καὶ ἵππους, 440
Καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν,
Ἐν δ' ἔπνευσ' ἵπποισι καὶ ἡμιόνοις μένος ἠΰ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύργους τε νεῶν καὶ τάφρον ἵκοντο,
Οἳ δὲ νέον περὶ δόρπα φυλακτῆρες πονέοντο,
Τοῖσι δ' ἐφ' ὕπνον ἔχευε διάκτορος ἀργεϊφόντης 445
Πᾶσιν, ἄφαρ δ' ὤϊξε πύλας καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας,
Ἐς δ' ἄγαγε Πρίαμόν τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' ἐπ' ἀπήνης.

Ἀλλ' ὅτε δὴ κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκοντο
Ὑψηλήν, τὴν Μυρμιδόνες ποίησαν ἄνακτι,
Δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες· ἀτὰρ καθύπερθεν ἔρεψαν, 450
Λαχνήεντ' ὄροφον λειμωνόθεν ἀμήσαντες.
Ἀμφὶ δέ οἱ μεγάλην αὐλὴν ποίησαν ἄνακτι
Σταυροῖσιν πυκινοῖσι· θύρην δ' ἔχε μοῦνος ἐπιβλὴς
Εἰλάτινος, τὸν τρεῖς μὲν * ἐπιρρήσσεσκον Ἀχαιοί,
Τρεῖς δ' ἀναοίγεσκον μεγάλην κληῗδα θυράων, 455
Τῶν ἄλλων· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' * ἐπιρρήσσεσκε καὶ οἶος.
Δή ῥα τόθ' Ἑρμείας ἐριούνιος ὤϊξε γέροντι,
Ἐς δ' ἄγαγε κλυτὰ δῶρα ποδώκεϊ Πηλεΐωνι.
Ἐξ ἵππων δ' ἀπέβαινεν ἐπὶ χθόνι, φώνησέν τε,
Ὦ γέρον ἤτοι ἐγὼ θεὸς ἄμβροτος εἰλήλουθα 460
Ἑρμείας· σοὶ γάρ με πατὴρ ἅμα πομπὸν ὄπασσεν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πάλιν εἴσομαι, οὐδ' Ἀχιλῆος
Ὀφθαλμοὺς εἴσειμι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη
Ἀθάνατον θεὸν, ὧδε βροτοὺς ἀγαπαζέμεν ἄντην.
Τύνη δ' εἰσελθὼν λαβὲ γούνατα Πηλεΐωνος, 465
Καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητέρος ἠϋκόμοιο
Λίσσεο, καὶ τέκεος, ἵνα οἱ σὺν θυμὸν ὀρίνῃς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον
Ἑρμείας. Πρίαμος δ' ἐξ ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
Ἰδαῖον δὲ κατ' αὖθι λίπεν· ὁ δὲ μίμνεν ἐρύκων 470
Ἵππους ἡμιόνους τε. γέρων δ' ἰθὺς κίεν οἴκου
Τῇ ῥ' Ἀχιλεὺς ἵζεσκε Διῒ φίλος, ἐν δέ μιν αὐτὸν
Εὗρ', ἕταροι δ' ἀπάνευθε * καθήατο· τὼ δὲ δύ' οἴω
Ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ὄζος Ἄρηος
Ποίπνυον παρεόντε· (νέον δ' ἀπέληγεν ἐδωδῆς 475
Ἔσθων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα)
Τοὺς δ' ἔλαθ' εἰσελθὼν Πρίαμος μέγας, ἄγχι δ' ἄρα στὰς,
Χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα, καὶ κύσε χεῖρας
Δεινὰς, ἀνδροφόνους, αἵ οἱ πολέας κτάνον υἷας.
Ὡς δ' ὅταν ἄνδρ' ἄτη πυκινὴ λάβῃ, ὅστ' ἐνὶ πάτρῃ 480
Φῶτα κατακτείνας, ἄλλων ἐξίκετο δῆμον
Ἀνδρὸς ἐς ἀφνειοῦ, θάμβος δ' * ἔχει εἰσορόωντας.
Ὣς Ἀχιλεὺς θάμβησεν ἰδὼν Πρίαμον θεοειδέα·
Θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι, ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο·
Τὸν καὶ λισσόμενος Πρίαμος πρὸς μῦθον ἔειπε, 485
Μνῆσαι πατρὸς σοῖο θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Τηλίκου ὥσπερ ἐγὼν, ὀλοῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ·
Καὶ μέν που κεῖνον περιναιέται ἀμφὶς ἐόντες
Τείρουσ', οὐδέ τίς ἐστιν ἀρὴν καὶ λοιγὸν ἀμῦναι·
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνός γε σέθεν ζώοντος ἀκούων, 490
Χαίρει τ' ἐν θυμῷ, ἐπί τ' ἔλπεται ἤματα πάντα
Ὄψεσθαι φίλον υἱὸν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντα·
Αὐτὰρ ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὔτινά φημι λελεῖφθαι.
Πεντήκοντά μοι ἦσαν, ὅτ' ἤλυθον υἷες Ἀχαιῶν· 495
Ἐννεακαίδεκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν,
Τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες·
Τῶν μὲν πολλῶν θοῦρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
Ὃς δέ μοι οἶος ἔην, εἴρυτο δὲ ἄστυ καὶ αὐτοὺς,
Τὸν σὺ πρῴην κτεῖνας ἀμυνόμενον περὶ πάτρης 500
Ἕκτορα· τοῦ νῦν εἵνεχ' ἱκάνω νῆας Ἀχαιῶν,
Λυσόμενος παρὰ σεῖο, φέρω δ' ἀπερείσι' ἄποινα.
Ἀλλ' αἰδεῖο θεοὺς Ἀχιλεῦ, αὐτόν τ' ἐλέησον,
Μνησάμενος σοῦ πατρός· ἐγὼ δ' ἐλεεινότερός περ,
Ἔτλην δ' οἷ' οὔπω τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος, 505
Ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
Ἁψάμενος δ' ἄρα χειρὸς, ἀπώσατο ἦκα γέροντα.
Τὼ δὲ μνησαμένω, ὁ μὲν Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο,
Κλαῖ' ἁδινὰ, προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἐλυσθεὶς· 510
Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς κλαῖεν ἑὸν πατέρ', ἄλλοτε δ' αὖτε
Πάτροκλον· τῶν δὲ στοναχὴ κατὰ δώματ' ὀρώρει.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥα γόοιο τετάρπετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
Καί οἱ ἀπὸ πραπίδων ἦλθ' ἵμερος ἠδ' ἀπὸ γυίων,
Αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, γέροντα δὲ χειρὸς ἀνίστη, 515
Οἰκτίρων πολιόν τε κάρη πολιόν τε γένειον·

Sed quando iam ad tentorium Pelidæ peruenerunt
Altum, quod Myrmidones fecerant regi,
Ligna abietis secantes: sed desuper cooperuerant
Lanuginosum culmen ex prato metentes,
Circum autem ei magnam aulam fecerunt regi
Furcis frequentibus: ianuam autem continebat vnus obex
Abiegnus, quem tres quidem claudebant Achiui,
Tres verò aperiebant magnum claustrum ianuarum,
Aliorum nempe hominum. *Achilles claudebat etiã solus.*
Iam tunc Mercurius perutilis aperuit seni,
Introque duxit inclyta dona pedibus-veloci Achilli.
Ex equis verò descendit in terram, dixitque,
O senex, certè ego deus immortalis veni
Mercurius: tibi enim me Iupiter simul ducem præbuit:
Sed certè equidem iterum discedam, neque Achillis
Oculos subibo: inuidiosum enim esset
Immortalem deum, sic mortales amare palàm:
Tu autem ingressus, prehende genua Pelidæ,
Et ipsi per patrem & matrem benè comptam
Supplica & filium, vt ei animum commoueas.
Sic igitur fatus, abijt ad altum Olympum
Mercurius: Priamus autem ex equis desiliit humi,
Idæum autem illic reliquit: hic verò mansit retinens
Equos mulósque: senex autem rectà iuit domum,
Vbi Achilles sedebat Ioui charus, intúsque eum ipsum
Inuenit, socij autem seorsim sedebant: huic que duo soli
Heros Automedónque & validus ramus Martis,
Ministrabant astantes (tandudum autem abstinuerat cibo
Edens & bibens: adhuc etiam apposita erat mensa)
Hos latuit ingressus Priamus magnus: propè verò stans
Manibus Achillis accepit genua: & osculatus est manus
Graues, homicidas, quæ ei multos interfecerant filios:
Vt quando aliquem damnum magnũ ceperit, qui in patria
Viro interfecto, ad alium exiuit populum
Viri ad diuitis domum: (stupor autem habet inspicientes:
Sic Achilles stupuit videns Priamum diuiformem:
Stupuerúntque & alij, ad inuicémque aspiciebant.
Hunc & supplicans Priamus verbum dixit:
Recordare patris tui, ô dijs-par Achilles,
Eiusdem-ætatis vt ego in graui senectutis limine:
Et quidem fortè illum alicubi vicini, procul te existente,
Infestant, neque quis est qui *damnum & pestem arceat:*
Sed certè ille te viuere audiens,
Gaudet in animo atque sperat dies omnes
Visurum dilectum filium à Troia redeuntem.
Verùm ego omnino infelix, postquam genui filios optimos
Troia in lata: horum autem nullum puto reliquum esse:
Quinquaginta mihi erant, quando venerunt filij Achiuorũ
Nouendecim quidem mihi vno ex ventre erant:
Alios autem mihi pepererunt in domibus mulieres:
Horũ quidem multorum impetuosus Mars genua dissoluit,
Qui autem mihi vnus erat, custodiebatq; vrbem & ipsos,
Hunc tu nuper interfecisti pugnantem pro patria
Hectorem, huius nunc gratia venio ad naues Achiuorum
Redempturus à te: fero autem infinita dona.
Sed reuerere deos Achilles, meique ipsius miserere,
Recordatus tui patris: ego autem miserabilior:
Sustinui enim qualia nondum quidem terrestris homo alius,
Viri filiorum-interfectoris ad os manum porrigere.
Sic dixit: huic verò patris mentione *desiderium commo-*
uit luctus
Attingens verò manu, remouit modestè senem.
Hi verò reminiscentes, hic quidem Hectoris homicidæ
Flebat abunde ante pedes Achillis prouolutus:
At Achilles plorabat suum patrem: interdum autem rursus
Patroclum: horúmque gemitus in ædibus excitabatur.
At postquam luctu satiatus est diuus Achilles,
Et ei è præcordijs abiit desiderium atque è membris,
Protinus è sede surrexit: senem autem manu erexit,
Miseratus canúmque caput, canúmque barbam:

γρ. ἐπιῤῥήσσεσκον.
γρ. ἐπιῤῥήσσεσκε.
Mercurius Priamo se indicat.
γρ. καθείατο.
Priamus Achillem conuenit.
γρ. ἔχει.
γρ. ἀμφὶς ἐόντες.

Et ipsum, edita voce verbis velocibus allocutus est.

Achilles Priamum alloquitur.

Ah miser, certe iam multa mala tolerasti tuo in animo.
Quomodo sustinuisti ad naues Achiuorum venire solus,
Viri ante oculos, qui tibi multósque & strenuos
Filios interfeci? ferreus tibi animus.
Sed age iam conside in sede, dolores tamen
In animo residere sinamus tristes licet.
Non enim aliqua vtilitas est frigidi luctus.
Sic enim destinarunt dii miseris mortalibus,
Vt viuant tristes: ipsi vero sine cura sunt.
Duo quippe dolia iacent in Iouis limine
Munerũ, qualia dat: alterum malorũ, alterum .v. bonorum.
Cui quidem miscens dederit Iupiter fulminator,
Interdũ quidem malum ille consequitur, interdũ .v. bonum:
Cui autem ex tristibus dederit, iniuriis exponit:
Et ipsum mala fames in terra alma exagitat:
Versaturque nec diis honoratus, nec hominibus.
Sic quidem Peleo dii dederunt illustria dona
A natiuitate: omnes enim supra homines ornatus est
Felicitate diuitiisque, imperabat vero Myrmidonibus,
Et ei mortali existenti deam fecerunt vxorem.
Sed huic imposuit deus malum, quod ei nulla
Filiorum in manibus soboles fuit imperantium.
Sed vnum filium genuit breui moriturum, neque certè hunc
Senescentem foueo: quoniam valde procul à patria
Sedeo in Troia, teque affligens & tuos filios.
Et te, senex, quondam quidem audiebamus beatum esse,
Quantum Lesbus superius Macaris sedes, intus continet,
Et Phrygia desuper, & Hellespontus immensus.
Horum te, senex, diuitiisq; & insuper filiis aiunt ornatum
At postquam tibi damnum hoc adduxerunt superi, (fuisse.

ἢ Τῷ σε.

Semper tibi circa vrbem pugnaq; virorúmque cædes:
Patere, neque rem ineuitabilem doleas tuo in animo:
Non enim aliquid ages mœrens ob filium tuum.
Neque ipsum resuscitabis: quin potius malũ aliud pateris.

Priamus sedere recusat.

Huic autem respondit postea senex Priamus deiformis:
Ne me adhuc in sedem colloca Iouis alũne, quãdiu Hector
Iacet in tentoriis insepultus, sed citissimè
Solue vt oculis videam: tu autem suscipe dona
Multa, quæ tibi ferimus: tu autem his fruaris, & peruenias
Tuam in patriam terram, quoniam me primum sinisti
Ipsúmque viuere & videre lumen solis.

✻ [illegible] ✻ [illegible]

Hunc .a. torue aspiciens allocutus est pedib. velox Achil.
Ne amplius nunc me irrita senex: scio & ipse
Hectorem tibi soluere: à Ioue enim mihi nuncia venit
Mater, quæ me peperit filia marini senis.
Et te cognosco, Priame, mentibus, neque me lates
Quòd deorum aliquis duxit veloces in naues Achiuorum:
Non enim ausus esses homo venire, ne valde. q. pubescens
Ad exercitum, neque custodes latuisset, neque obices
Facile reserasset portarum nostrarum:
Ideo nunc ne mihi magis in doloribus animum moueas.
Ne te senex, neque ipsum in tentoriis sinam,
Et supplicem licet existentem, Iouisque fallam mandata.

Achilles Hectoris corpus imponit curru Priami.

Sic dixit. timuit autem senex, & paruit verbo:
Pelides autem è domo tanquam leo saltauit foras,
Non solus, simul hunc duo famuli secuti sunt.
Heros Automedonq́, & Alcimus, quos maximè
Honorabat Achilles inter socios post Patroclum mortuum:
Hi tunc à iugo soluerunt equos, mulósque:
In autem duxerunt præconem vocalem illius senis:
Et de sella demiserunt, benepolito autem à vehiculo
Portarunt Hectoreæ capitis infinita dona:
Reliqueruntq́, duo pallia, bene contextamq́, tunicam.
Vt cadauer tectum daret domum ferendum.
Ancillas autem euocans lauare iussit, circúmque vngere
Seorsim tollentes, ne Priamus videret filium,
Ne is quidem tristi corde iram non contineret
Filium videns: Achilli autem moueretur dilectus animus,

Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἆ δείλ', ἦ δὴ πολλὰ κάκ' ἄνσχεο σὸν κατὰ θυμόν.
Πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος
Ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς 520
Υἱέας ἐξενάριξα; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἕζευ ἐπὶ θρόνου, ἄλγεα δ' ἔμπης
Ἐν θυμῷ κατακεῖσθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ.
Οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο.
Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι, 525
Ζώειν ἀχνυμένοις· αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.
Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει
Δώρων οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἑάων·
Ὧ μέν κ' ἀμμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικέραυνος,
Ἄλλοτε μέν τε κακῷ ὅ γε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ· 530
Ὧ δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε·
Καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει·
Φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμένος οὔτε βροτοῖσιν.
Ὣς μὲν καὶ Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
Ἐκ γενετῆς· πάντας γὰρ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκέκαστο 535
Ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, ἄνασσε δὲ Μυρμιδόνεσσι,
Καί οἱ θνητῷ ἐόντι θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν·
Ἀλλ' ἐπὶ καὶ τῷ θῆκε θεὸς κακὸν, ὅττι οἱ οὔ τι
Παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων,
Ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκεν παναώριον· οὐδέ νυ τόν γε 540
Γηράσκοντα κομίζω, ἐπεὶ μάλα τηλόθι πάτρης
Ἧμαι ἐνὶ Τροίῃ, σέ τε κήδων ἠδὲ σὰ τέκνα.
Καὶ σὲ γέρον τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι,
Ὅσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἕδος ἐντὸς ἐέργει,
Καὶ Φρυγίη καθύπερθε, καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων· 545
Τῶν σε γέρον πλούτῳ τε καὶ υἱάσι φασὶ κεκάσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί τοι πῆμα τόδ' ἤγαγον οὐρανίωνες,
Αἰεί τοι περὶ ἄστυ μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
Ἄνσχεο, μὴ δ' ἀλίαστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν.
Οὐ γάρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἷος ἑῆος, 550
Οὐδέ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθῃσθα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής,
Μή πω μ' ἐς θρόνον ἵζε διοτρεφὲς, ὄφρά κεν Ἕκτωρ
Κεῖται ἐνὶ κλισίῃσιν ἀκηδής, ἀλλὰ τάχιστα
Λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω· σὺ δὲ δέξαι ἄποινα 555
Πολλά, τά τοι φέρομεν· σὺ δὲ τῶνδ' ἀπόναιο, καὶ ἔλθοις
Σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν, ἐπεί με πρῶτον ἔασας
Αὐτόν τε ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε γέρον· νοέω δὲ καὶ αὐτὸς 960
Ἕκτορά τοι λῦσαι, Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε
Μήτηρ, ἥ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Καὶ δέ σε γιγνώσκω Πρίαμε φρεσὶν, οὐδέ με λήθεις,
Ὅττι θεῶν τίς σ' ἦγε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οὐ γάρ κε τλαίη βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν, 565
Ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλάκους λάθοι, οὐδέ κ' ὀχῆας
Ῥεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων.
Τῷ νῦν μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς,
Μή σε γέρον, οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν ἐάσω,
Καὶ ἱκέτην περ ἐόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμάς. 570
Ὣς ἔφατ', ἔδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Πηλεΐδης δ' οἴκοιο λέων ὣς ἆλτο θύραζε·
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω θεράποντες ἕποντο,
Ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος, οὕς ῥα μάλιστα
Τῖ' Ἀχιλεὺς ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα· 575
Οἳ τόθ' ὑπὸ ζυγόφιν λύον ἵππους ἡμιόνους τε,
Ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος·
Κὰδ δ' ἐπὶ δίφρου εἷσαν· ἐϋσσώτρου δ' ἀπ' ἀπήνης
Ἥρεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.
Κὰδ δ' ἔλιπον δύο φάρε' ἐΰννητόν τε χιτῶνα, 580
Ὄφρα νέκυν πυκάσας δοίη οἶκον δὲ φέρεσθαι.
Δμῳὰς δ' ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ', ἀμφί τ' ἀλεῖψαι,
Νόσφιν ἀειράσας, ὡς μὴ Πρίαμος ἴδοι υἱόν·
Μὴ ὁ μὲν ἀχνυμένῃ κραδίῃ χόλον οὐκ ἐρύσαιτο
Παῖδα ἰδὼν, Ἀχιλῆϊ δ' ὀρινθείη φίλον ἦτορ, 585

Καί ἑ κα-

Καί ἑ κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτηται ἐφετμάς.
Τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
Αὐτὸς τόνγ' Ἀχιλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν ἀείρας,
Σὺν δ' ἕταροι ἤειραν ἐϋξέστην ἐπ' ἀπήνην. 590
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον,
Μή μοι Πάτροκλε σκυδμαινέμεν, αἴ κε πύθηαι
Εἰν Ἄϊδός περ ἐὼν, ὅτι Ἕκτορα δῖον ἔλυσα
Πατρὶ φίλῳ, ἐπεὶ οὔ μοι ἀεικέα δῶκεν ἄποινα.
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ καὶ τῶνδ' ἀποδάσσομαι ὅσσ' ἐπέοικεν. 595
Ἦ ῥα, καὶ ἐς κλισίην πάλιν ἤϊε δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ πολυδαιδάλῳ, ἔνθεν ἀνέστη,
Τοίχου τοῦ ἑτέρου· ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο μῦθον·
Υἱὸς μὲν δή τοι λέλυται γέρον ὡς ἐκέλευες,
Κεῖται δ' ἐν λεχέεσσ'· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν 600
Ὄψεαι αὐτὸς ἄγων· νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπου.
Καὶ γάρ τ' ἠΰκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου,
Τῇ περ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο,
Ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες.
Τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο, 605
Χωόμενος Νιόβῃ· τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Οὕνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο καλλιπαρῄῳ.
Φῆ δοιὼ τεκέειν, ἡ δ' αὐτὴ γείνατο πολλούς.
Τὼ δ' ἄρα καὶ δοιώ περ ἐόντ' ἀπὸ πάντας ὄλεσσαν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐννῆμαρ κέατ' ἐν φόνῳ, οὐδέ τις ἦεν 610
Κατθάψαι· λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων·
Τοὺς δ' ἄρα τῇ δεκάτῃ θάψαν θεοὶ οὐρανίωνες.
Ἡ δ' ἄρα σίτου μνήσατ', ἐπεὶ κάμε δάκρυ χέουσα.
Νῦν δέ που ἐν πέτρῃσιν ἐν οὔρεσιν οἰοπόλοισιν,
Ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνὰς 615
Νυμφάων, αἵτ' ἀμφ' Ἀχελώϊον ἐρρώσαντο,
Ἔνθα λίθος περ ἐοῦσα θεῶν ἐκ κήδεα πέσσει.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα δῖε γεραιὲ
Σίτου· ἔπειτά κεν αὖτε φίλον παῖδα κλαίοισθα,
Ἴλιον εἰσαγαγών· πολυδάκρυτος δέ τοι ἔσται. 620
Ἦ, καὶ ἀναΐξας ὄϊν ἄργυφον ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Σφάξ'· ἕταροι δ' ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον εὖ κατὰ κόσμον,
Μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτομέδων δ' ἄρα σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ 625
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Ἤτοι Δαρδανίδης Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα,
Ὅσσος ἔην, οἷός τε· θεοῖσι γὰρ ἄντα ἐῴκει. 630
Αὐτὰρ ὁ Δαρδανίδην Πρίαμον θαύμαζεν Ἀχιλλεὺς,
Εἰσορόων ὄψιν τ' ἀγαθὴν, καὶ μῦθον ἀκούων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής,
Λέξον νῦν με τάχιστα διοτρεφὲς, ὄφρα καὶ ἤδη 635
Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.
Οὐ γάρ πω μύσαν ὄσσε ὑπὸ βλεφάροισιν ἐμοῖσιν,
Ἐξ οὗ σῇς ὑπὸ χερσὶν ἐμὸς πάϊς ὤλεσε θυμόν·
Ἀλλ' αἰεὶ στενάχω καὶ κήδεα μυρία πέσσω,
Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον. 640
Νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην, καὶ αἴθοπα οἶνον
Λαυκανίης καθέηκα· πάρος γε μὲν οὔ τι πεπάσμην.
Ἦ ῥ'· Ἀχιλεὺς δ' ἑτάροισιν ἰδὲ δμῳῇσι κέλευσε
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας, 645
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Αἶψα δ' ἄρ' ἐστόρεσαν δοιὼ λέχε' ἐγκονέουσαι.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Ἐκτὸς μὲν δὴ λέξο γέρον φίλε, μή τις Ἀχαιῶν 650
Ἐνθάδ' ἐπέλθῃσιν βουληφόρος, οἵ τε μοι αἰεὶ
Βουλὰς βουλεύουσι παρήμενοι, ἣ θέμις ἐστί.
Τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
Αὐτίκ' ἂν ἐξείποι Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,

Et ipsum interficeret, Iouisque falleret mandata.
Hunc autem postquam igitur ancillæ lauerunt & vnxerunt oleo,
Circa ipsum pallium pulchrum iecerunt & tunicam,
Ipse hunc Achilles lectis imposuit eleuans:
Simul autem socii eleuarunt bene-politum in vehiculum.
Eiulauitque deinde: dilectumque nominauit socium:
Ne mihi Patrocle irascere, si quid audias
In Plutonis existens, quod Hectora diuinum dimiserim
Patri charo, quoniam non mihi indecentia dedit dona:
Tibi autem rursus & hæc impartiam quantum conuenit.
Dixit, & in tentorium rursus iuit diuus Achilles:
Sedit autem in sede affabre-facta vnde surrexerat,
Pariete ex aduerso: adque Priamum dixit verbum:
Filius quidem iam tibi dimissus est, senex, vt iussisti.
Iacet autem in lectis: simul cum Aurora apparente
Videbis ipse abducens: nunc autem recordemur cœnæ.
Etenim pulchricoma Niobe recordata est cibi:
Cui duodecim liberi in domibus perierunt:
Sex quidem filiæ, sex autem filii pubescentes. (Niobæ fabula.)
Hos quidem Apollo interfecit argenteo arcu,
Iratus Niobæ: illas verò Diana sagittis gaudens:
Quoniam Latonæ se æquipararat pulchrigenæ,
Dixit duos peperisse: ipsa autem pepererat multos:
Hi sanè & duo existentes omnes perdiderunt:
Qui quidem nouem dies iacebant in cæde, neque quis erat
Ad sepeliendum: populos enim lapides fecerat Saturnius.
Hos vero decimo die sepelierunt superi.
Hæc itaque cibi recordata est, postquam fatigata fuerat lacrymando:
Nunc autem alibi in saxis, in montibus desertis,
In Sipylo, vbi dicunt Dearum esse cubilia
Nympharum, quæ circa Achelöum tripudiant,
Vbi lapis licet existens, à diis dolores coquit.
Sed age iam & nos curemus diuine senex
Cibum: deinde autem charum filium defleas,
In Ilium adducens: lacrymosusque tibi erit.
Dixit, & surgens ouem albam velox Achilles
Mactauit: sociique excoriarunt, & disposuerunt probè ex decoro, (Achilles Priamo cœnam parat.)
Secueruntque sciè, infixeruntque verubus,
Assaueruntque ritè, extraxeruntque omnia:
Automedon autem cibum capiens distribuit in mensa
Pulchris in canistris: at carnes distribuit Achilles.
Hi autem ad cibaria parata apposita manus extendebant.
At postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
Certe Dardanides Priamus admirabatur Achillem,
Quantus erat, qualisque, diis enim coràm similis erat:
At Dardaniden Priamum admirabatur Achilles,
Inspiciens aspectumque bonum, & sermonem audiens.
At postquam satiati sunt inuicem inspiciendo,
Hunc prior allocutus est senex Priamus speciosus: (Priamus dormire cupit.)
Cubare fac nunc me citissime Iouis-alumne, vt & iam
Somno dulci oblectemur dormientes.
Nondum enim clausi sunt oculi sub palpebris meis,
Ex quo tuis sub manibus meus filius amisit animam:
Sed semper suspiro, & dolores infinitos digero,
Aulæ in septis prouolutus in fimo.
Nunc iam & cibum gustaui, & ardens vinum
Per guttur dimisi, antea quidem nihil comedi.
Dixit: Achilles autem sociis & ancillis iussit
Lectos in cubiculo ponere, & stragula pulchra
Purpurea iniicere, sternereque desuper tapetas,
Chlænasque imponere pilosas desuper ad induendum:
Hæ autem iuerunt è domo lumen in manibus habentes.
Statim autem strauerunt duos lectos, festinantes.
Hunc autem cauillans allocutus est pedibus velox Achilles:
Extrà quidem iam dormi senex dilecte, ne quis Achiuorum
Huc adueniat consiliarius, qui mihi semper
Consilia consulunt assidentes vt fas est:
Horum si quis te videret celerem per noctem nigram,
Statim referret ad Agamemnonem pastorem populorum,

Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα,
Ἆνερ, ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο, κὰδ δέ με χήρην 725
Λείπεις ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
Ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι, οὐδέ μιν οἴω
Ἥβην ἵξεσθαι· πρὶν γὰρ πόλις ἥδε κατ' ἄκρης
Πέρσεται· ἦ γὰρ ὄλωλας ἐπίσκοπος, ὅς τέ μιν αὐτὴν
Ῥύσκευ, ἔχες δ' ἀλόχους κεδνὰς καὶ νήπια τέκνα· 730
Αἳ δή τοι τάχα νηυσὶν ὀχήσονται γλαφυρῇσι,
Καὶ μὲν ἐγὼ μετὰ τῇσι, σὺ δ' αὖ τέκος ἢ ἐμοὶ αὐτῇ
Ἕψεαι, ἔνθα κεν ἔργα ἀεικέα ἐργάζοιο,
Ἀθλεύων πρὸ ἄνακτος ἀμειλίχου, ἤ τις Ἀχαιῶν
Ῥίψει χειρὸς ἑλὼν ἀπὸ πύργου λυγρὸν ὄλεθρον, 735
Χωόμενος, ᾧ δή που ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἕκτωρ,
Ἢ πατέρ', ἠὲ καὶ υἱόν, ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
Οὐ γὰρ μείλιχος ἔσκε πατὴρ τεὸς ἐν δαῒ λυγρῇ·
Τὼ καί μιν λαοὶ μὲν ὀδύρονται κατὰ ἄστυ. 740
Ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας
Ἕκτορ, ἐμοὶ δὲ μάλιστα λελείψεται ἄλγεα λυγρά.
Οὐ γάρ μοι θνῄσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας,
Οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος, οὗ τέ κεν αἰεὶ
Μεμνῄμην νύκτας τε καὶ ἤματα δάκρυ χέουσα. 745
Ὣς ἔφατο κλαίουσ', ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
Τῇσιν δ' αὖθ' Ἑκάβη ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ πάντων πολὺ φίλτατε παίδων,
Ἦ μέν μοι ζωός περ ἐὼν φίλος ἦσθα θεοῖσιν,
Οἳ δ' ἄρα σεῦ κήδοντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ. 450
Ἄλλους μὲν γὰρ παῖδας ἐμοὺς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Πέρνασχ', ὅντιν' ἕλεσκε, πέρην ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
Ἐς Σάμον, ἔς τ' Ἴμβρον, καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν·
Σεῦ δ' ἐπεὶ ἐξέλετο ψυχὴν ταναήκεϊ χαλκῷ,
Πολλὰ ῥυστάζεσκεν ἑοῦ περὶ σῆμ' ἑτάροιο 755
Πατρόκλου, τὸν ἔπεφνες, ἀνέστησεν δέ μιν οὐδ' ὥς.
Νῦν δέ μοι ἑρσήεις καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισι
Κεῖσαι, τῷ ἴκελος ὅν τ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
Ὣς ἔφατο κλαίουσα, γόον δ' ἀλίαστον ὄρινε. 760
Τῇσι δ' ἔπειθ' Ἑλένη τριτάτη ἐξῆρχε γόοιο,
Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε πάντων,
Ἦ μέν μοι πόσις ἐστὶν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
Ὅς μ' ἄγαγε Τροίηνδ', ὡς πρὶν ὤφελλον ὀλέσθαι.
Ἤδη γὰρ νῦν μοι τόδ' ἐεικοστὸν ἔτος ἐστὶν, 765
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης.
Ἀλλ' οὔ πω σεῦ ἄκουσα κακὸν ἔπος, οὐδ' ἀσύφηλον·
Ἀλλ' εἴ τίς με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι
Δαέρων, ἢ γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
Ἢ ἑκυρή, (ἑκυρὸς δὲ πατὴρ ὣς ἤπιος αἰεί) 770
Ἀλλὰ σὺ τὸν ἐπέεσσι παραιφάμενος κατέρυκες,
Σῇ τ' ἀγανοφροσύνῃ καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσι.
Τὼ σέ θ' ἅμα κλαίω, καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἀχνυμένη κῆρ.
Οὐ γάρ τίς μοι ἔτ' ἄλλος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἤπιος, οὐδὲ φίλος, πάντες δέ με πεφρίκασιν. 775
Ὣς ἔφατο κλαίουσ', ἐπὶ δ' ἔστενε δῆμος ἀπείρων.
Λαοῖσιν δ' ὁ γέρων Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπεν,
Ἄξετε νῦν Τρῶες ξύλα ἄστυδε, μηδέ τι θυμῷ
Δείσητ' Ἀργείων πυκινὸν λόχον· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
Πέμπων μ' ὧδ' ἐπέτελλε μελαινάων ἀπὸ νηῶν, 780
Μὴ πρὶν πημανέειν, πρὶν δωδεκάτη μόλῃ ἠώς.
Ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ὑπ' ἀμάξῃσιν βόας ἡμιόνους τε
Ζεύγνυσαν, αἶψα δ' ἔπειτα πρὸ ἄστεος ἠγερέθοντο.
Ἐννῆμαρ μὲν τοί γε ἀγίνεον ἄσπετον ὕλην·
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη φαεσίμβροτος ἠώς, 785
Καὶ τότ' ἄρ' ἐξέφερον θρασὺν Ἕκτορα δάκρυ χέοντες,
Ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἐν δ' ἔβαλον πῦρ.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κλυτοῦ Ἕκτορος ἔγρετο λαός.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο, 790
Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ
Πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα

Hectoris hominum interfectoris caput in manibus tenens:
Vir, ætate iuuenis periisti: me vero viduam
Relinquis in ædibus: filius autem infans prorsus,
Quem genuimus tuque egoque infelices, neque ipsum puto
Ad pubertatem peruenturũ: prius n. ciuitas hæc a culmine
Euertetur, certe enim periisti custos, qui illam ipsam
Custodiebas: seruabas. a. uxores sedulas & infantes liberos:
Quæ breui nauibus auehentur concauis,
Et sane ego cum his: tu autem fili, vel me ipsam
Sequeris, vbi opera indecentia operaberis,
Laborans coram domino immiti: vel aliquis Achiuorum
Rotabit manu corripiens a turri tristem ad interitum,
Iratus, cui forte fratrem interfecit Hector,
Aut patrem, aut etiam filium: nam valde multi Achiuorũ
Hectoris in manib. mordicus ceperunt immensum solum,
Non enim mitis erat pater tuus in pugna tristi,
Ob id & ipsum populi lugent per urbem.
Funestum a. parentibus luctum & mœrorem imposuisti
Hector: mihi autem maxime relicti sunt dolores graues.
Non enim mihi moriens e lectis manus porrexisti,
Neque aliquod mihi dixisti prudens verbum, cuius semper
Recordarer noctesque & dies lacrymas fundens.
Sic dixit plorans, simulq. ingemuerunt mulieres.
Inter has rursus Hecuba vehementem orsa est luctum:
Hector, me animo omnium multo dilectissime filiorum,
Certe quidem mihi viuus existens charus eras diis,
Qui tui curam habuerunt & in mortis fato.
Alios enim filios meos pedibus celer Achilles
Vendidit, quemcunque accepit, trans mare indomitum,
In Samum, inq. Imbrum, & Lemnum in aditu portus:
Tuam autem postquam exemit animam acuto ære,
Sæpe raptauit suũ circa sepulchrum socij
Patrocli, quem tu interfecisti, suscitauit autem ipsum neque sic.
Nunc autem mihi roscidus & recenter interfectus in ædibus
Iaces, illi similis quem arcitenens Apollo
Suis dulcibus sagittis superueniens occidit.
Sic dixit flens: luctum autem vehementem mouit:
Inter has autem postea Helena tertia incepit luctum:
Hector, meo animo leuir multo dilectissime omnium,
Certe mihi maritus est Alexander speciosus,
Qui me duxit ad Troiam: utinam antea periissem:
Iam enim nunc mihi hic vigesimus annus est,
Ex quo huc veni, & a mea decessi patria:
Sed nunquam a te audiui malum verbum, neque durum.
Verum si quis me etiam alius in ædibus increparet
Leuirorum, vel glorum, vel fratriarum stolatarum,
Vel socrus (socer vero pater quam mitis semper)
Sed tu hunc verbis admonens, cohibebas
Tuaque lenitate & tuis blandis verbis:
Quocirca te simul fleo & me infelicem dolens corde.
Non enim quisquam mihi amplius alius in Troia lata
Benignus, neque amicus: omnes autem me horrent.
Sic dixit flens: insuper autem gemuit populus multus:
Ad populos autem senex Priamus verbum dixit.
Ducite nunc Troiani ligna ad urbẽ, neque aliquid animo
Timeatis Achiuorum densas insidias, certe enim Achilles
Dimittens me sic promisit nigris a nauibus,
Non prius læsurum quam duodecima veniret aurora.
Sic dixit: hi autem sub curribus boues mulósque
Iunxerunt: statim autem deinde ante urbem congregati sunt.
Nouem-dies quidem hi adducebant immensam materiam.
At cum iam decima apparuit lucens mortalibus aurora,
Tunc extulerunt audacem Hectora lacrymas fundentes
Pyræq. summæ cadauer imposuerunt, iniecerunt q. ignem.
Quando autem mane genita apparuit rosea digitis aurora,
Tunc circum pyram inclyti Hectoris congregatus est populus.
Sed postquam congregati sunt, collectique fuerunt:
Primum quidem pyram extinxerunt nigro vino
Totam, qua totum occupauerat ignis robur: at deinde

Andromache luctus super Hectore.
χ.μ.φ.
Hecubæ luctus super Hectore.
χ. λιμένι.
Helenæ luctus super Hectore.
χ. εἰνάτερ.
Hectoris funus.

Ossa alba collegerunt fratres sociiq́,
Lugentes: tenera autem distillabant lacrymæ per genas,
Et hæc auream in vrnam posuerunt sumentes,
Purpureis peplis obtegentes mollibus:
Mox autem in concauam fossam posuerunt, at desuper
Crebris lapidibus obfirmarunt magnis:
Leuiter autem tumulum fuderunt: circum verò speculatores
Ne prius irruerent bellicosi Achiui: (sedebant passim
Aggesto autem tumulo redibant: at deinde
Bene collecti conuiuabantur valde splendidum conuiuium
Ædibus in Priami à Ioue nutriti regis.
Sic hi quidem curabant funus Hectoris equûm domitoris,

Ὀστέα λευκὰ λέγοντο κασίγνητοί θ' ἕταροί τε
Μυρόμενοι, θαλερὸν δὲ κατείβετο δάκρυ παρειῶν.
Καὶ τά γε χρυσείην ἐς λάρνακα θῆκαν ἑλόντες, 795
Πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν·
Αἶψα δ' ἄρ' ἐς κοίλην κάπετον θέσαν· αὐτὰρ ὕπερθε
Πυκνοῖσιν λάεσσι κατεστόρεσαν μεγάλοισι·
Ρίμφα δὲ σῆμ' ἔχεαν, περὶ δὲ σκοποὶ ἥατο πάντῃ,
Μὴ πρὶν ἐφορμηθεῖεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί. 800
Χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον· αὐτὰρ ἔπειτα
Εὖ* συναγειράμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
Δώμασιν ἐν Πριάμοιο διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὣς οἵ γ' ἀμφίεπον τάφον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.

γρ. συναγειρόμενοι

ΤΗΣ

FINIS HOMERI ILIADIS.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
Η ΑΛΦΑ ΡΑΨΩΔΙΑ.

ODYSSEÆ HOMERI, I. COMPOSITIO.

ΑΝΔΡΑ μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
Πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω.
Πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμὸν,
Ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων· 5
Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἑτάρους ἐῤῥύσατο ἱέμενός περ.
Αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
Νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος ἠελίοιο
Ἤσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
Τῶν ἁμόθεν γε θεὰ θύγατερ Διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν. 10
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
Οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν·
Τὸν δ' οἶον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς,
Νύμφη πότνι' ἔρυκε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι. 15
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
Τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἶκόνδε νέεσθαι
Εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων,
Καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες,
Νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινεν 20
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας,
Αἰθίοπας τοὶ διχθὰ δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
Οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος,
Ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης. 25
Ἔνθ' ὅγε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἀθρόοι ἦσαν.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
Τόν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκταν' Ὀρέστης. 30
Τοῦ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς, ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα,
Ὦ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται.
Ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.
Ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον, Ἀτρείδαο 35
Γῆμ' ἄλοχον μνηστὴν, τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα,
Εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον, ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντες ἐύσκοπον Ἀργειφόντην,
Μήτ' αὐτὸν κτείνειν, μήτε μνάασθαι ἄκοιτιν.
Ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται Ἀτρείδαο, 40
Ὁππότ' * ἂν ἡβήσῃ τε καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
Ὣς ἔφαθ' Ἑρμείας· ἀλλ' οὐ φρένας Αἰγίσθοιο
Πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀπέτισε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων, 45
Καὶ λίην κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ.
Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.

VIRUM mihi dic Musa versutum,
qui valde multum
Erravit, postquam Troiae sacrum oppidum diripuit,
Multorum autem hominum vidit urbes, & mores novit.
Plurimos vero ille in mari passus est dolores suo in animo,
Magna cura servans animamque suam & reditum sociorum:
Sed neque sic eripuit socios tametsi cupiens.
Suis enim ipsorum nequitiis perierunt,
Stulti, qui boves supergradientis Solis
Comederant: at his ille abstulit reditus diem.
Horum partem aliquam dea filia Iovis dic & nobis.
Iam alij quidem omnes quotquot effugerant saevam mortem
Domi erant, belloque elapsi & mari,
Hunc solum reditus indigentem atque uxoris,
Nympha veneranda detinebat Calypso diva dearum
In specub. cavis, illum in primis cupiens sibi maritum esse.
Sed quando tempus venit circumeuntibus annis,
Quo ei destinarunt dij domum redire
In Ithacam, neque tum expers erat certaminum,
Etiam inter suos amicos: dii vero miserebantur omnes,
Praeter Neptunum: ille vehementer irascebatur.
Divino Vlyssi antequam suam in terram veniret.
Sed ille quidem Aethiopas accesserat longe semotos,
(Aethiopas qui bifariam divisi sunt, ultimi hominum,
Alij quidem occidentalis Solis, alij vero orientalis)
Communicans taurorumque & agnorum hecatombas.
Ille delectabatur convivio assidens: ceteri vero dij alij
Iovis in regia Olympi congregati erant.
His autem sermones coepit pater hominumque deorumque.
Recordabatur enim in animo inculpati Aegisthi,
Quem Agamemnonides inclytus occidit Orestes:
Huius ille memor, his verbis immortales allatus est,
Papae ut scilicet deos mortales culpant.
Ex nobis enim inquiunt mala esse: qui vero ipsi
Suis stultitiis praeter fatum angores patiuntur.
Quemadmodum & nunc Aegisthus praeter fatum Atridis
Duxit uxorem sponsam, ipsum vero occidit reversum,
Veritus gravem mortem, quoniam illi praediximus nos,
Mercurio misso speculatore Argicida:
Neque ipsum occide, nec duc uxorem.
Ex Oreste enim erit ultio Atridae,
Postquam pubuerit & suam desiderabit ditionem.
Sic ait & Mercurius: sed non mentem Aegisthi
Persuasit bona consulens, nunc simul omnia luit.
Huic respondit postea dea caesia Pallas,
O pater noster Saturnie summe regum,
Et valde ille quidem merita periit morte:
Sic pereat & alius, quicunque talia fecerit.

Malorum socia sibi causa.

Neptunus hostis Vlyssi.

Iovis verba in deorum concilio. Homines malis Deos accusant.

γρ. ᾗς [illegible]

Minerva pro Vlysse loquitur.

Verùm mihi pro Vlysse bellicoso cruciatur cor
Infelice, qui sanè diu ab amicis calamitates patitur
Insula in circumflua, ubi umbilicus est maris,
Insula syluosa: dea verò intra domum habitat,
Atlantis filia multiscij, quique maris
Omnes profunditates nouit, sustinet autem columnas ipse
Longas, quae terramque, & coelum amplectuntur.
Eius filia infortunatum lugentem detinet.
Semper enim mollibus & dulcibus sermonibus
Demulcet, ut Ithaces obliuiscatur: caeterum Vlysses
Cupiens vel fumum exilientem videre
Suae terrae, mori desiderat. at non tibi tandem
Conuertitur charum cor, Olympie. nonne Vlysses
Graecorum apud naues gratificabatur sacrificando
Troia in lata? quid illi tantum irasceris, o Iupiter?

Iupiter Mineruae respondet.

Huic respondens allocutus est nubium congreg. Iupiter
Mea filia, qualis sermo excidit septum dentium?
Quomodo unquam ego Vlyssis diuini obliuiscerer?
Qui longè superat prudentia homines, plurima & sacra Diis
Immortalibus persoluit qui coelum latum inhabitant?
Sed Neptunus terram continens assiduo semper
Ob Cyclopem irascitur, quem oculo priuauit

Polyphemus Neptuni filius.

Diuinum Polyphemum, cuius robur est maximum
Inter omnes Cyclopas: Thoosa autem eum peperit nympha
Phorcynis filia maris indomiti regis
In specubus cauis Neptuno mixta.
Ex eo tempore Vlyssem Neptunus terrae quassator
Neutiquam occidit errabundum, arcet autem patria terra.
Sed agite, nos ipsi verò dispiciamus omnes
Reditum, quo pacto contingat, Neptunus autem deponat
Suam iram: neque enim quicquam poterit contra omnes unus
Immortales ipsis inuitis, scilicet Deorum contendere.
Huic respondit deinde dea caesia Minerua,
O pater noster Saturnie supreme regnantium,
Siquidem nunc hoc gratum beatis diis.
Redire Vlyssem prudentem ad suam domum.
Mercurium tum internuncium Argicidam
Insulam in Ogygiam celeriter mittamus, ut celerrimè
Nymphae pulchricomae edicat firmam voluntatem,
Reditum Vlyssis prudentis, ut redeat.
Porrò ego in Ithacam proficiscar, ut eius filium
Magis excitem, & ipsi robur in mente ponam,
In concionem vocando comatos Graecos,
Omnibus procis interdicere, qui eius semper
Pecora pinguia mactant, flexipedes sinuosis cornib. boues.
Mittam autem in Sparten & in Pylum arenosam,
Reditum sciscitaturum patris sui, sicubi audierit,
Atque ut eum gloria insignis inter homines habeat.
Sic fata, pedibus subligauit pulchra talaria,
Immortalia, aurea, quae ipsam ferebant super mare,
Et super rotundam terram simul cum flatu venti.
Accepit autem fortem hastam, acuminatam acuto aere
Grauem, magnam, validam, qua domat acies virorum
Heroum, quibus utique irascitur forti patre nata.
Descendit autem ab Olympi verticibus impetu ruens praecipitanter.
Stabat autem Ithacae in populo ad vestibulum Vlyssis,
Limine in aulae, in manu autem gerebat ferream hastam,
Similis hospiti Taphiorum duci Mentae.
Inuenit autem procos superbos, qui quidem tum
Talis ante ianuam animum oblectabant,
Sedentes in pellibus boum quos occiderant ipsi.
Praecones autem ipsis & seduli famuli,
Alij quidem vinum miscebant in crateribus & aquam,
Alij quidem spongijs foraminosis mensas
Abstergebant, & proponebant, & carnes multas diuidebant.
Hanc verò longè primus vidit Telemachus deo similis.
Sedebat enim inter procos suo moerens corde,
Repraesentans patrem probum in mente si alicunde veniens
Procorum quidem dispersionem per aedes faceret,

Ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι δαίεται ἦτορ
Δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει,
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης, 50
Νῆσος δενδρήεσσα· θεὰ δ' ἐν δώματα ναίει
Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅς τε θαλάσσης
Πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
Μακράς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι.
Τοῦ θυγάτηρ δύστηνον ὀδυρόμενον κατερύκει· 55
Αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισι
Θέλγει, ὅπως Ἰθάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρῴσκοντα νοῆσαι
Ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται. οὐδέ νυ σοί περ
Ἐντρέπεται φίλον ἦτορ Ὀλύμπιε, οὔ νύ τ' Ὀδυσσεὺς 60
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο Ζεῦ;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην, 65
Ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἱρὰ θεοῖσιν
Ἀθανάτοισιν ἔδωκε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
Ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰὲν
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
Ἀντίθεον Πολύφημον, ὅου κράτος ἔσκε μέγιστον 70
Πᾶσιν Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
Φόρκυνος θυγάτηρ, ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
Ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Οὔ τι κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης. 75
Ἀλλ' ἄγεθ' ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες
Νόστον, ὅπως ἔλθῃσι, Ποσειδάων δὲ μεθήσει
Ὃν χόλον· οὐ μὲν γάρ τι δυνήσεται ἀντία πάντων
Ἀθανάτων, ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἶος.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, 80
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εἰ μὲν δὴ νῦν τοῦτο φίλον μακάρεσσι θεοῖσι,
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα δαΐφρονα ὅνδε δόμονδε,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον ἀργειφόντην
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα 85
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλήν,
Νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται.
Αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα οἱ υἱὸν
Μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω,
Εἰς ἀγορὴν καλέσαντα κάρη κομόωντας Ἀχαιούς, 90
Πᾶσι μνηστήρεσσιν ἀπειπέμεν, οἵ τέ οἱ αἰεὶ
Μῆλ' ἁδινὰ σφάζουσι, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
Πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
Νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου, ἤν που ἀκούσῃ,
Ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν. 95
Ὣς εἰποῦσ', ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν
Ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο.
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Βριθὺ, μέγα, στιβαρόν, τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν 100
Ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη.
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα·
Στῆ δ' Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ ἐπὶ προθύροις Ὀδυσῆος,
Οὐδοῦ ἐπ' αὐλείου· παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
Εἰδομένη ξείνῳ Ταφίων ἡγήτορι Μέντῃ. 105
Εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας· οἱ μὲν ἔπειτα
Πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
Ἥμενοι ἐν ῥινοῖσι βοῶν, οὓς ἔκτανον αὐτοί.
Κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες,
Οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισγον ἐνὶ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ, 110
Οἱ δ' αὖτε σπόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
Νίζον, καὶ πρότιθεν, τοὶ δὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο.
Τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδής·
Ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον τετιημένος ἦτορ,
Ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν ἐνὶ φρεσίν, εἴ ποθεν ἐλθὼν 115
Μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείη,

Τιμὴν

Τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι, καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
Τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενος, εἴσιδ' Ἀθήνην.
Βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
Ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν· ἐγγύθι δὲ στὰς 120
Χεῖρ' ἕλε δεξιτερὴν, καὶ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε ξεῖνε παρ' ἄμμι φιλήσεαι, αὐτὰρ ἔπειτα
Δείπνου πασσάμενος μυθήσεαι ὅττεό σε χρή.
Ὣς εἰπὼν ἡγεῖθ', ἡ δ' ἕσπετο Παλλὰς Ἀθήνη. 125
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἔντοσθεν ἔσαν δόμου ὑψηλοῖο,
Ἔγχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
Δουροδόκης ἔντοσθεν ἐυξόου, ἔνθα περ ἄλλα
Ἔγχε' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵστατο πολλά·
Αὐτὴν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πετάσσας 130
Καλὸν, δαιδάλεον, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Πὰρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἔκτοθεν ἄλλων
Μνηστήρων, μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ,
Δείπνῳ ἁδήσειεν, ὑπερφιάλοισι μετελθὼν,
Ἠδ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο. 135
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων. 140
Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
Παντοίων, παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
Κῆρυξ δ' αὐτοῖσιν θάμ' ἐπῴχετ' οἰνοχοεύων.
Ἐς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγήνορες· οἱ μὲν ἔπειτα
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε. 145
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Σῖτον δὲ δμῳαὶ παρενήνεον ἐν κανέοισιν,
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο 150
Μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
Μολπή τ' ὀρχηστύς τε (τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός)
Κῆρυξ δ' ἐν χερσὶ κίθαριν περικαλλέα θῆκε
Φημίῳ, ὅς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἤτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. 155
Αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι.
Ξεῖνε φίλ', ἦ καί μοι νεμεσήσεαι ὅττι κεν εἴπω;
Τούτοισιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδὴ,
Ῥεῖ', ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν, 160
Ἀνέρος οὗ δή που λεύκ' ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ,
Κείμεν' ἐπ' ἠπείρου, ἢ εἰν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει.
Εἰ κεῖνόν γ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα,
Πάντες κ' ἀρησαίατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι,
Ἢ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε ἐσθῆτός τε. 165
Νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, οὐδέ τις ἡμῖν
Θαλπωρὴ, εἴ πέρ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Φῇσιν ἐλεύσεσθαι· τοῦ δ' ὤλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες; 170
Ὁπποίης τ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Ἠὲ νέον μεθέπεις, ἦ καὶ πατρώϊός ἐσσι 175
Ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
Ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι 180
Υἱὸς, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
Νῦν δ' ὧδε ξὺν νηὶ κατήλυθον ἠδ' ἑτάροισι,
Πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
Ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκὸν, ἄγω δ' αἴθωνα σίδηρον.
Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος, 185

Honorem autem ipse haberet & bonis suis imperaret.
Haec cogitans, procis assidens vidit Palladem.
Ibat autem recta foras: indignabatur autem in animo
Hospitem diu ad ianuam stare: propè autem astans,
Manum prehendit dextram, & suscepit ferream hastam.
Et ipsam alloquutus verba alata dicebat,
Salue hospes, à nobis amicè tractaberis, caeterùm deinde
Coena fartus loquere quaecunque opus sit.
Sic fatus praeibat, atque sequebatur Pallas Minerua.
Illi verò quidem intra domum erant excelsam,
Hastam quidem statuit ferens ad columnam longam,
Intra armarium benè politum, ubi utique aliae
Hastae Vlyssis prudentis stabant multae.
Ipsam verò in thronum collocauit, stragulo substrato,
Pulchro, ingeniosè facto: sub autem pedibus scabellum erat.
Ipsi autem lecticam apposuit variegatam seorsum ab aliis
Procis, ne hospes offensus strepitu
In conuiuio turbaretur, cum superbis congressus;
Atque ut ipsam de patre absente interrogaret.
Aquam verò ancilla ex gutto profundebat ferens
Pulchro, aureo, super argenteum lebetem
Ad lauandum: iuxtà autem politam strauit mensam.
Panem verò veneranda cellae custos apponebat,
Fercula multa apponens de praesentibus,
Coquus autem carnium lances apposuit sumens
Omnigenarum: ipsis autem apponebat aurea pocula.
Praeco autem eos sedulò obibat vinum fundens.
Ingressi autem sunt proci superbi, qui quidem continuò
Ordine sedebant per sedilia thronosque:
His verò praecones quidem aquam manibus infundebant,
Panem verò ancillae expediebant e canistris,
Illi autem ad cibos paratos & ante appositos manus protendebant.
Pueri verò crateres coronarunt potus.
Sed postquam potus & esca desiderium exemerunt
Procis ipsis verò alia in mente curae erant,
Cantus saltatióque. (haec enim sunt ornamenta conuiuij.)
Praeco autem in manus citharam perpulchram posuit
Phemio, qui quidem cecinit inter procos vi coactus.
Videlicet ille cythara ludens coepit pulchrè canere.
Porrò Telemachus alloquutus est glaucis oculis Palladem,
Propè habens caput, ut non audirent alij.
An hospes chare, ob id mihi irasceris quod dixero?
His quidem haec cura sunt, cythara & cantus.
Faciliter sanè: quoniam alienū cibum impunè absumunt.
Viri, cuius certè alicubi alba ossa putrescunt imbre,
Iacentia in continenti, vel illa in mari unda versat.
Atqui si illum in Ithacam viderint reuersum,
Omnes optarint celeriores pedibus esse,
Quàm instructiores auro vestéque,
Nunc verò ille sic obiit malam mortem, neque ulla nobis
Spes est, etiam si quis terrestrium hominum
Qui dicat rediturum esse: huius verò periit reditus dies.
Sed age, mihi hoc dic & verè enarra.
Quis, vnde es hominum? ubi tibi ciuitas atque parentes?
Quali autem in naui aduenisti? quo pacto te nautae
Duxerunt in Ithacam? quinam se esse praedicant?
Neque enim ullo pacto te peditem existimo huc venisse.
Et mihi hoc dic verè, ut benè cognoscam,
An recens venisti, aut paternus es
Hospes, quoniam multi frequentabant viri nostram domum
Alij, quoniam etiam ille hominibus erat gratiosus.
Hunc rursus alloquuta est dea caesia Minerua,
Enimuero ego tibi haec valde verè narrabo,
Mentes Anchiali prudentis prae me fero esse
Filius: caeterùm Taphiis nauigandi studiosis impero.
Nunc verò huc cum naui atque sociis,
Nauigans per obscurum pontum ad alienae linguae homines,
Ad Temesen propter aes: duco autem splendidum ferrum.
Nauis autem mihi stat ad agrum seorsim ab urbe,

Minerua Menta regio habitu [illegible] Telemacho hospitio excipitur.

Proci Penelopes epulantur.

Telemachi & Mineruae hospitis colloquium.

χ. ὑπὸ Νηΐῳ *In portu Rethro sub Neio syluoso.*
Hospites autem inuicem paternos gloriamur esse:
Ab initio, siquidem senem interroges accedens
Laertem heroem, quem non amplius aiunt in vrbem
Venire, sed seorsum in agro dolores pati
Vetula cum ancilla, quæ illi cibúmque potumq́;
Apponit, quoties ipsum labor circa membra inuaserit
Repentem per fertile solum planities vitibus consitæ.
Nunc autem veni: sed ipsum aiunt peregre esse
Tuum patrem: verum hunc dij impediunt iter.
Non enim adhuc mortuus est super terram diuinus Vlysses,
Sed adhuc alicubi viuus detinetur in lato ponto,
Insula in circumflua: sæui autem ipsum viri tenent,
Feri, qui alicubi illum inuitum detinent.
Porro nunc tibi ego vaticinabor quemadmodum in animo
Immortales suggerunt, & quemadmodū perfectum iri puto,
Non quasi vates sim, neque auspiciorū certe peritus:
Neque adhuc diu chara à patria terra
Erit, neque si etiam ferrea vincula illum detineant:
Cogitabit qui redeat, quoniam callidus est.
Sed age mihi hoc dic, & verè enarrato,
Si certè ex ipso tantus filius es Vlysse.
Vehementer enim & capite & oculis pulchris similis es
Illi, quoniam frequēter ad eum modum versabamur mutuò,
Antequam in Troiam conscenderet, quo vtique alij
Græcorum optimates ierant cauis in nauibus:
Ex hoc tempore neque Vlyssem ego vidi neque me ille.
Hanc rursus Telemachus prudens alloquebatur,
Certè enim ego tibi hospes valde vere enarrabo,
Mater quidem me inquit eius esse: cæterum ego
Nescio: non enim vllo pacto aliquis semen ipse cognouit. — Nulli suus unquam notus est pater.
At ego vtinam felicis cuiusdam forem filius
Viri, quem in facultatibus suis senium deprehendisset:
Nunc verò ille infelicissimus est mortalium hominum,
χ. σύ γε *Ex hoc me inquiunt natū esse: quoniā tu me hoc interrogas.*
Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerua,
Non sane tibi genus vtiq; dij ignobile in posterum
Dederunt: quandoquidem te talem peperit Penelope.
Sed age mihi hoc dic & verè enarrato,
Quod epulū, quæ verò hæc turba est? quod verò te op⁹ vrget?
An splendidū conuiuiū? an nuptiæ? quoniam non symbolum
Vt qui mihi supra modū contumeliosè videntur (hæc sunt.
Comessari per domum, indignè ferat vtiq; vir
Flagitia multa videns, quicunque cordatus interuenerit.
Hanc rursum Telem. prudens contrà alloquutus est,
Hospes, quando certè me hæc interrogas atque percontaris,
Futurum quidē erat vt aliquando domus hæc locuples & ve-
Esset quadiu adhuc ille vir præsens erat. (prehēsione carēs.
Nunc verò aliter statuerunt dij mala cogitantes:
Qui illum quidem ignobilem fecerunt supra omnes
Homines, quoniam non ob mortuum vtiq; sic lugere possem,
Si inter suos socios occisus fuisset Troianorum in populo,
Aut amicorum in manibus, postquam bellum egregiè administrasset.
Cui ipsi tumulum fecissent omnes Græci,
Atque etiam suo filio ingētem gloriam retulisset in posterum.
Nunc verò ipsum inglorie Harpyæ discerpserunt:
Perijt obscurus, inglorius, mihi verò dolores luctumq́;
Reliquit, neque amplius illum lugens defleo
Solū, quoniā certè mihi alia dij mala incommoda fecerunt.
Quotquot enim insulis dominantur optimates,
Dulichióque Samóque, & nemorosa Zacyntho.
Atque quotquot asperam Ithacam regunt,
Tot matrem meam ambiunt, destruunt autem domum.
Illa verò neque abnuit odiosas nuptias, neque finem
Facere potest: hi verò dilapidant epulantes
Domum meam: fortassis me malè perdent & ipsum.
χ. Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα *Hunc gemebunda alloquebatur Pallas Minerua,*
Papæ sane verò plurimum absentis Vlyssis
Indiges, vt qui quidem procis impudentibus manus inijcias.

Ἐν λιμένι Ῥείθρῳ, ὑπὸ Νηΐῳ ὑλήεντι.
Ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι
Ἐξ ἀρχῆς, εἴπερ τε γέροντ' εἴρεαι ἐπελθὼν
Λαέρτην ἥρωα, τὸν οὐκέτι φασὶ πόλινδε
Ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγροῦ πήματα πάσχειν 190
Γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε πόσιν τε
Παρτιθεῖ, εὖτ' ἄν μιν κάματος κατὰ γυῖα λάβῃσιν,
Ἑρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
Νῦν δ' ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ' ἐπιδήμιον εἶναι
Σὸν πατέρ'· ἀλλά νυ τόνγε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου. 195
Οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν,
Ἄγριοι, οἵ που κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
Αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ 200
Ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω,
Οὔτε τι μάντις ἐὼν, οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς.
Οὔ τοι ἔτι δηρόν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης
Ἔσσεται, οὐδ' εἴπερ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσι·
Φράσσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν. 205
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος πάϊς εἰς Ὀδυσῆος.
Αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
Κείνῳ, ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι,
Πρίν γε τὸν ἐς Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθα περ ἄλλοι 210
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν.
Ἐκ τοῦ δ' οὔτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, οὔτ' ἐμὲ κεῖνος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔγωγε 215
Οὐκ οἶδ'· οὐ γάρ πώ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
Ὡς δὴ ἐγώ γ' ὄφελον μάκαρός νύ τευ ἔμμεναι υἱὸς
Ἀνέρος, ὃν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἔπι γῆρας ἔτετμε.
Νῦν δ' ὃς ἀποτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
Τοῦ μ' ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπεὶ σύ με τοῦτ' ἐρεείνεις. 220
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Οὐ μέν τοι γενεήν γε θεοὶ νώνυμνον ὀπίσσω
Θῆκαν, ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τίς δαίς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο, τίπτε δέ σε χρεώ; 225
Εἰλαπίνη, ἠὲ γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν·
Ὥστε μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσι
Δαίνυσθαι κατὰ δῶμα, νεμεσσήσαιτό κεν ἀνὴρ
Αἴσχεα πόλλ' ὁρόων, ὅστις πινυτός γε μετέλθοι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 230
Ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
Μέλλεν μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος ἀνὴρ ἐπιδήμιος ἦεν·
Νῦν δ' ἑτέρως ἐβόλοντο θεοὶ κακὰ μητιόωντες,
Οἳ κεῖνον μὲν ἄιστον ἐποίησαν περὶ πάντων 235
Ἀνθρώπων· ἐπεὶ οὔ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
Εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη Τρώων ἐνὶ δήμῳ,
Ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε·
Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
Ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω· 240
Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο·
Οἴχετ' ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε
Κάλλιπεν· οὐδ' ἔτι κεῖνον ὀδυρόμενος στεναχίζω
Οἶον, ἐπεί νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι, 245
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσι,
Τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
Ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
Ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες 250
Οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα Παλλὰς Ἀθήνη,
Ὢ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχομένου Ὀδυσῆος
Δεύῃ, ὅ κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.

Εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι 255
Στταίη, ἔχων πήληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δοῦρε,
Τοῖος ἐὼν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,
Ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα παρ' Ἴλου Μερμερίδαο,
(Ὤχετο γὰρ καὶ κεῖσε θοῆς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς 260
Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη
Ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν οὔ οἱ
Δῶκεν, ἐπεί ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας·
Ἀλλὰ πατήρ οἱ δῶκεν ἐμός· φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς)
Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς, 265
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
Ἤ κεν νοστήσας ἀποτίσεται, ἦε καὶ οὐκί,
Οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα
Ὅππως κε μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο. 270
Εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων,
Αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιούς,
Μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπὶ μάρτυροι ἔστων·
Μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα σκίδνασθαι ἄνωχθι·
Μητέρα δ', εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι, 275
Ἂψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο·
Οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
Σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴ κε πίθηαι,
Νῆ' ἄρσας ἐρέτῃσιν ἐείκοσιν ἥ τις ἀρίστη, 280
Ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
Ἤν τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσῃς
Ἐκ Διός, ἥ τε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
Πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθὲ, καὶ εἴρεο Νέστορα δῖον·
Κεῖθεν δὲ Σπάρτηνδε παρὰ ξανθὸν Μενέλαον· 285
Ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
Ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίης ἐνιαυτόν·
Εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσῃς, μηδ' ἔτ' ἐόντος,
Νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 290
Σῆμά τέ οἱ χεῦαι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξαι
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δοῦναι.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
Φράζεσθαι δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
Ὅππως κε μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι 295
Κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν· οὐδέ τί σε χρὴ
Νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐσσί.
Ἢ οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα; 300
Καὶ σὺ φίλος, (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
Ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων ἐὺ εἴπῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἤδη,
Ἠδ' ἑτάρους, οἵ πού με μάλ' ἀσχαλόωσι μένοντες.
Σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων. 305
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ξεῖν' ἤτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
Ὥστε πατὴρ ᾧ παιδὶ, καὶ οὔποτε λήσομαι αὐτῶν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
Ὄφρα λοεσσάμενός τε, τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ, 310
Δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίῃς, χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
Τιμῆεν, μάλα καλὸν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
Ἐξ ἐμεῦ, οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι διδοῦσι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Μή μ' ἔτι νῦν κατέρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο· 315
Δῶρον δ' ὅττι κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγῃ,
Αὖτις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἶκόνδε φέρεσθαι,
Καὶ μάλα καλὸν ἑλών· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὄρνις δ' ὣς ἀνόπαια διέπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ 320
Θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τέ ἑ πατρὸς
Μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν. ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσι νοήσας,
Θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὀΐσατο γὰρ θεὸν εἶναι.

Si enim nunc veniens, domus in primis foribus
Staret, habens galeam & scutum & duo hastilia,
Talis qualem ipsum ego primum vidi
Domo in nostra bibentémque se oblectantémque,
Ex Ephyre reuersum ab Ilo Mermerida.
(Profectus enim erat illuc celeri in naui Vlysses,
Venenum mortiferum inquirens, vt ipsi esset
Ad sagittas vngendas ære acuminatas: sed ille quidē nō illi
Dedit: quoniam deos verebatur sempiternos.
Sed pater illi dedit meus, amabat enim vehementer)
Talis existens procis si obuersaretur Vlysses,)
Omnes & breuis fati fierent & amaræ nuptiæ.
Verum enimuero hæc deorum in genibus posita sunt,
Siue reuersus vlciscatur necne,
Suis in ædibus: te enim considerare iubeo
Quónam modo procos expelles ex ædibus.
Sed agè nunc intellige, & meam aduerte orationem.
Cras in concione vbi vocaueris Græcos,
Orationem edissere omnibus: dij verò testes sunto:
Procos quidem ad propria abire iube:
Matrem autem si ipsi animus incessit nubere,
Redeat in domum patris multum potentis.
Hi nuptias conficient, & apparabunt dotem,
Sanè eximiam, quantam decet charam filiam comitari.
Tibi autem ipsi prudenter consulam, siquidem parueris,
Naui instructa remigibus viginti quæ sit optima,
Proficiscere interrogaturus de patre diu absente,
Si quis tibi dicat mortalium, aut famam audieris
Ex Ioue, quæ potissimum gloriam adfert hominibus.
Primùm quidē ad Pylū abi, & interroga Nestorē diuinum
Illinc in Sparten ad flauum Menelaum,
Hic enim nouissimus venit Græcorum loricatorum.
Si fortè patris vitam & reditum audieris,
Sanè tristis quantumuis adhuc perdurabis annum.
Si verò mortuum audieris, neque amplius viuentem,
Reuersus posteà charam in patriam terram,
Monumentum illi erige, & parentalia perfice
Eximia valde, qualia decet & viro matrem dare.
Porrò postquam quidem hæc fineris & perfeceris,
Considera deinde in mente & in animo,
Quo pacto procos intra ædes tuas
Interficias siue dolo, siue palàm: minimè te conuenit
Puerilia consectari, quoniam non amplius talis es.
An non audisti qualē gloriā consecutus fuerit diuus Orestes
Omnes per homines, postquam interfecit patricidam
Ægisthum dolosum, qui illi patrem inclytum interemit?
Et tu amice (te enim video eximiúmque magnúmque,)
Strenuus esto, vt aliquis te etiam posterorum eximiè laudet.
Cæterum ego ad nauem celerem descendam iam,
Atque ad socios, qui ibi me plurimum expectant manentes.
Tibi autem ipsi curæ sit, & meos aduerte sermones.
Hanc rursus Telemachus prudens contra allocutus est,
Hospes profectò hæc amicè sentiens dicis,
Perinde atq; pater suo filio: & nunquā obliuiscar illorum.
Sed agè nunc expecta, accelerans licet iter,
Vt & lotus & oblectatus amicum pectus
Donum habens ad nauem eas gaudens in animo,
Pretiosum, valde eximium, quod tibi reconditi muneris loco erit
Ex me, qualia amici hospitibus dant.
Huic respondebat deinde dea cæsia Minerua,
Ne me amplius detine cupidum itinerum iuueris.
Donum autem quodcunq; mihi dare charum pectus iubet,
Rursus redeunti da vt domum feram,
Etiam eximio accepto, tibi.v. dignum erit remuneratione.
Illa quidem sic loquuta abiit cæsia Minerua:
Auis autem vt sublimipeta auolat: huic autem in animo
Indidit robur & audaciam, recordarique sui patris
Magis adhuc quàm anteà: hic. a. mente sua considerans,
Obstupuit in animo, putabat enim deum esse.

Minerua iubet Telemachum inuestigare patrem.

* Nouā ... Telem... in ... do ... [illegible]

γρ. [illegible]

Conuocantur Achiui.

Porrò postquam congregati sunt, confertimq; adfuerunt,
Iuit vtique ad concionem, manu autem tenebat ferream hastam:
Non solus, simul eum duo canes veloces sequebantur.
Diuinam certe huic gratiam perfudit Pallas.
Hunc sanè omnes populi aduenientem admirabantur.
Sedebat verò in patris sella, cesserunt autem senes.

Heros Ægyptius.

His verò continuò heros Ægyptius cœpit concionari,
Qui ob senectutem incuruus erat & multa sciebat.
Atqui huius dilectus filius cum diuino Vlysse
Ad Ilium pulchros equos nutriens conscenderat cauis in nauibus
Antiphus bellator, illum verò saeuus interfecit Cyclops
In spelunca caua, vltimámque parauit cœnam.
Tres autem illi alij erant, & vnus inter procos versabatur
Eurynomus, duo autem perpetuò habebant paterna opera.
Sed neque sic illius oblitus erat lugens & dolens.
Hos lacrymans allocutus est, & dixit,
  Audite sanè nunc me Ithacenses quodcunque dixero.
Nunquam nostrum concilium factum est neque consessus,
Ex quo Vlysses diuinus abijt cauis in nauibus,
Nunc autem quis huc congregauit? quem necessitas tantū vrget?
Siue ex iunioribus viris, aut qui seniores sunt,
An aliquem nuncium exercitus audiuit venientis,
Quem nobis palam dicere queat, quoniam prior audiuerit?
An nuptiam publicum aliud declarat, aut profert?
Probus mihi videtur esse, iuuans vel felix, vtinam illi ipsi
Iupiter bene vertat, quæcunque mente sua cogitat.
  Sic ait, gaudebat autem laude Vlyssis charus filius,
Neque amplius diu sedit, cupiebat enim concionari.
Stabat autem in media concione, sceptrū autē ei imposuit manu

Pisenor præco

Præco Pisenor prudentia consilia edoctus
Primum, deinde ad senem conuersus loquutus est,

Telemachus concionatur, & suam fortunam Achiuis exponit.

  O senex, non procul abest ille vir (statim autem ipse cognosces)
Qui populum congregauit potissimum: me dolor vrget.
Neque vllum nuncium exercitus audiui venientis,
Quem vobis palàm enarrem, quod prior audiuerim,
Neque quicquam publici aliud enarro, neque dico,
Sed meum ipsius negotium, nam malum in domum incidit
Duplex: alterum quod patrem eximiū perdidi, qui quondā inter vos
Ipsos imperabat, pater autem velut mitis erat,
Nunc autem longè maius, quod mox citò domum vniuersam
Funditus euertet, facultates autem omnino disperdet.
Matri meæ proci instant nolenti,
Eorum virorum chari filij qui hîc vtique sunt optimi,
Qui patris quidem in domum nolunt proficisci
Icarij, vt ipse quidem dotet filiam:
Det verò cui voluerit, & ipse gratus venerit.
Illi verò in nostram domum diuertentes diebus omnibus,
Boues mactantes & oues & pingues capras,
Splendidè conuiuantur, bibúntque generosum vinum
Temere: plurima verò absumunt: non enim adest vir
Qualis Vlysses erat, qui detrimētū vel diras a domo arceat.
Nos verò neutiquam qui auertere queamus, quin etiam
Imbellésque sumus, & neque periti.
Omnino sanè auerterem, si mihi vis adesset.
Non enim iam tolerabilia facinora patrantur, neque honestè
Domus mea perijt: indignemini & ipsi,
Alios reueremini vicinos homines
Qui circum habitant: deorum verò timete iram,
Ne quid infesti retalient malis facinoribus.
Oro siue per Iouem Olympium siue Themidem,
Quæ hominum consilia vel dimittit vel cogit,
Abstinete amici, & me solum sinite dolore molesto
Affligi, si vsquam pater meus probus Vlysses

γρ. [illegible]

Hostili animo malis affecit fortes Achiuos:
Eorum me vindictam capientes malè afficite hostili animo,
Istos incitantes: mihi verò satius esset
Vos absumere possessionémque prouentúmque.
Quod si vos comederitis, fortassis olim etiam vltio fuerit.
Tam diu enim per vrbem prehensabimus colloquio,

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος· 10
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἕποντο·
Θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη,
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δὲ γέροντες.
Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως Αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν, 15
Ὃς δὴ γήραϊ κυφὸς ἔην, καὶ μυρία ᾔδη.
Καὶ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἅμ' ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν,
Ἄντιφος αἰχμητής· τὸν δ' ἄγριος ἔκτανε Κύκλωψ
Ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ, πύματον δ' ὡπλίσσατο δόρπον. 20
Τρεῖς δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει
Εὐρύνομος, δύο δ' αἰὲν ἔχον πατρώϊα ἔργα·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς τοῦ λήθετ' ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.
Τοῖς ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
  Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι ὅττι κεν εἴπω, 25
Οὔτε ποθ' ἡμετέρη ἀγορὴ γένετ' οὔτε θόωκος,
Ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσί.
Νῦν δὲ τίς ὧδ' ἤγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἵκει
Ἠὲ νέων ἀνδρῶν, ἢ οἳ προγενέστεροί εἰσιν;
Ἠέ τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν ἐρχομένοιο, 30
Ἥν χ' ἡμῖν σάφα εἴποι, ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;
Ἦέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠδ' ἀγορεύει;
Ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος· εἴθε οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν, ὅ τι φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.
  Ὣς φάτο, χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσσῆος φίλος υἱός, 35
Οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν ἧστο, μενοίνησεν δ' ἀγορεύειν·
Στῆ δὲ μέσῃ ἀγορῇ, σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
Κῆρυξ Πεισήνωρ πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
Πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπεν,
  Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνήρ (τάχα δ' εἴσεαι αὐτός) 40
Ὃς λαὸν ἤγειρα, μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἱκάνει·
Οὔτε τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον ἐρχομένοιο,
Ἥν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
Οὔτε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι οὐδ' ἀγορεύω.
Ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ, 45
Δοιά· τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ' ἐν ὑμῖν
Τοίσδεσσιν βασίλευε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν.
Νῦν δ' αὖ καὶ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
Πάγχυ διαρραίσει, βίοτον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει·
Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον οὐκ ἐθελούσῃ, 50
Τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἷες οἳ ἐνθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι,
Οἳ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὥς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα,
Δοίη δ' ᾧ κ' ἐθέλοι, καί οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι·
Οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα, 55
Βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
Εἰλαπινάζουσιν, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
Μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται· οὐ γὰρ ἔπ' ἀνήρ
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
Ἡμεῖς δ' οὔ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν· ἦ καὶ ἔπειτα 60
Λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα, καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν.
Ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται, οὐδ' ἔτι καλῶς
Οἶκος ἐμὸς διόλωλε· νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί,
Ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους 65
Οἳ περιναιετάουσι· θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
Μή τι μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
Λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος,
Ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει ἠδὲ καθίζει,
Σχέσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πένθεϊ λυγρῷ 70
Τείρεσθ', εἰ μή πού τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
Δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς,
Τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
Τούτους ὀτρύνοντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
Ὑμέας ἐσθέμεναι κειμήλιά τε πρόβασίν τε. 75
Εἴ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἄν ποτε καὶ τίσις εἴη.
Τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτυσσοίμεθα μύθῳ,

Χρήματ'

Χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη.
Νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὀδύνας ἐμβάλλετε θυμῷ.
Ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ, 80
Δάκρυ' ἀναπρήσας· οἶκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν, οὐδέ τις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε,
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες, 85
Ἡμέας αἰσχύνων, ἐθέλοις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
Σοὶ δ' οὔ τι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν,
Ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ τοι πέρι κέρδεα οἶδεν.
Ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ' εἶσι τέταρτον,
Ἐξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν· 90
Πάντας μὲν ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
Ἀγγελίας προϊεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
Ἡ δὲ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
Στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
Λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε, 95
Κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὅ κε φᾶρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωι ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο· 100
Μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο. 105
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ᾔδη,
Καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης. 110
Σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς
Αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί·
Μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
Τῷ ὅτεῳ τε πατὴρ κέλεταί τε καὶ ἁνδάνει αὐτῇ.
Εἰ δ' ἔτ' ἀνιήσει γε πολὺν χρόνον υἷας Ἀχαιῶν, 115
Τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμὸν ἅ οἱ πέρι δῶκεν Ἀθήνη,
Ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς,
Κέρδεά θ' οἷ' οὔ πώ τιν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν,
Τάων αἳ πάρος ἦσαν ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαί,
Τυρώ τ' Ἀλκμήνη τε, ἐϋστέφανός τε Μυκήνη· 120
Τάων οὔ τις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείῃ
Ἤδη· ἀτὰρ μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε.
Τόφρα γὰρ οὖν βίοτόν τε τεὸν καὶ κτήματ' ἔδονται,
Ὄφρα κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον, ὅν τινά οἱ νῦν
Ἐν στήθεσσι τιθεῖσι θεοί, μέγα μὲν κλέος αὐτῇ 125
Ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε ποθὴν πολέος βιότοιο.
Ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτε πῃ ἄλλῃ,
Πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλῃσι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνο', οὔ πως ἔστι δόμων ἀέκουσαν ἀπῶσαι 130
Ἥ μ' ἔτεχ', ἥ μ' ἔθρεψε· πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης,
Ζώει ὅ γ' ἢ τέθνηκε· κακὸν δέ με πόλλ' ἀποτίνειν
Ἰκαρίῳ, αἴ κ' αὐτὸς ἑκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.
Ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
Δώσει, ἐπεὶ μήτηρ στυγερὰς ἀρήσετ' Ἐρινῦς 135
Οἴκου ἀπερχομένη· νέμεσις δέ μοι ἐξ ἀνθρώπων
Ἔσσεται· ὣς οὐ τοῦτον ἐγώ ποτε μῦθον ἐνίψω.
Ὑμέτερος δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,
Ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
Ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους. 140
Εἰ δ' ὕμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
Ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
Κείρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
Αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
Νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε. 145
Ὣς φάτο Τηλέμαχος, τῷ δ' αἰετὼ εὐρύοπα Ζεὺς

Bona repetentes, donec omnia persoluta sint.
Nunc verò mihi inanes dolores ingeritis animo.
Sic ait iratus, sceptrum autem iecit in terram,
Lacrymas distillans, commiseratio verò cepit pop. omnem.
Tūc alij quidē omnes in silētio erant, neque quisquā audebat
Telemacho verbis respondere molestis:
Antinous autem ipsum solus respondens alloquutus est,
Telemache altiloque animo indomite, vt loquutus es
Nos dedecorans, vis autem maculam inurere.
Tibi verò neutiquam proci Achiuorum in causa sunt,
Sed tua mater, quæ sanè in primis versutias callet.
Iam enim tertius est annus, statim autem aderit quartus,
Ex quo eludit animum intra præcordia Achiuorum:
Omnes quidem sperare facit, & promittit viris singulis,
Nuncios præmittens, mens autem illi alia cogitat.
Illa verò dolum hunc alium in mente deliberauit.
Exorsa magnam telam in ædibus texebat,
Subtilem & immensam: statim nos alloquuta est,
Iuuenes mei proci, postquam mortuus est diuinus Vlysses
Sustinete vrgentes meas nuptias, donec linteum
Perfecero, (ne mihi vana fila pereant.)
Laerti heroi pollinctum, quando tandem ipsum
Fatum malum prehenderit asperæ mortis.
Ne aliqua me in populo mulierum Græcarum culpet,
Si quidem absque tegumento iacuerit multa possidens.
Sic aït, nobis verò statim persuasus est animus generosus
Tum verò interdiu quidem texebat magnam telam,
Noctu verò dissoluebat postquam faces adhibuisset.
Sic triennio quidem latuit dolo, & persuasit Achæos:
Sed quum quartus venit annus, & aduenerunt Horæ,
Et tunc certè aliqua dixit mulierum quæ bene sciebat,
Et ipsam dissoluentem inuenimus pulchram telam,
Sic illa quidem perfecit etiam nolens præ necessitate.
Tibi verò sic proci respondent, vt scias
Ipse tuo animo, sciant & omnes Achiui,
Matrem tuam dimitte, iube autem ipsam nubere
Illi cuicunque pater iusserit & placuerit ipsi.
Si verò amplius vexabit multo tempore filios Achiuorum
Hæc agitans in animo, quæ ei abunde dedit Pallas
Operaque scire insignia, & mentem sanam,
Versutias quales nunquā aliquando audiuimus neque veterū
Earum quæ olim fuerunt pulchricomæ Græcæ,
Tyroque Alcmeneque pulchricomaque Mycene
Illarum nulla similes astus Penelopæ
Norat, cæterum quidem hoc non vidit vtiliter.
Tam diu igitur victum tuum & bona consument
Donec illa hunc habebit animum, quem quidem nunc illi
In pectoribus posuerunt Dij, magnam quidem gloriam sibi
Comparat, cæterum tibi desiderium multi victus.
Nos verò nec ad res nostras antè ibimus, neque aliquò alio,
Antequam ipsa nubet Achiuo cuicunque voluerit.
Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est,
Antinoe, nullo modo licet e domo inuitam expellere,
Quæ me peperit, quæ me enutriuit, pater autem meus alicubi terræ.
Viuit, siue mortuus est, durum autem est me multa reddere
Icario, siquidem ipse ego matrem dimisero.
Ex patre autem mala patiar, alia autem Deus
Dabit postquam mater odiosas imprecata fuerit Furias
A domo discedens, reprehensio autem mihi ex hominibus
Erit, sic itaque hunc ego sermonem nunquam dicam.
Vester verò siquidem animus indignatur illis,
Exite e domo mea, alias curate dapes,
Vestra bona edētes alternis conuiuiis per singulas domos
Si verò vobis videbitur satius & melius
Esse, viri vnius substantiam impunè perdere,
Corrodite, ego verò deos inuocabo sempiternos,
Si vnquam Iupiter dabit talionis opera fieri,
Inulti deinceps intra domum pereatis.
Sic ait Telemachus: huic aquilas latè videns Iupiter

Antinoi responsio.

Penelopes erga procos dolus.

Telemachus Antinoo respondet.

Augurium.

Et ipsum, edita voce verbis velocibus allocutus est.

Achilles Priamum alloquitur.

Ah miser, certe iam multa mala tolerasti tuo in animo.
Quomodo sustinuisti ad naues Achiuorum venire solus,
Viri ante oculos, qui tibi multósque & strenuos
Filios interfeci? ferreus tibi animus.
Sed agè iam conside in sede, dolores tamen
In animo residere sinamus tristes licet.
Non enim aliqua vtilitas est frigidi luctus.
Sic enim destinarunt dii miseris mortalibus,
Vt viuant tristes: ipsi verò sine-cura sunt.
Duo quippe dolia iacent in Iouis limine
Munerũ, qualia dat. alterum malorũ. alterum. v. bonorum.
Cui quidem miscens dederit Iupiter fulminator,
Interdũ quidem malum ille consequitur, interdũ. v. bonum:
Cui autem ex tristibus dederit, iniuriæ exponit:
Et ipsum mala fames in terra alma exagitat:
Versaturque nec diis honoratus, nec hominibus.
Sic quidem Peleo dii dederunt illustria dona
A natiuitate. omnes enim supra homines ornatus est
Felicitate diuitiísque, imperabat vero Myrmidonibus,
Et ei mortali existenti deam fecerunt vxorem.
Sed huic imposuit deus malum, quod ei nulla
Filiorum in manibus soboles fuit imperantium.
Sed vnum filium genuit breui-moriturum, neque certè hunc
Senescentem foueo: quoniam valde procul à patria
Sedeo in Troia, téque affligens & tuos filios.
Et te, senex, quondam quidem audiebamus beatum esse,
Quantum Lesbus superius Macaris sedes, intus continet,
Et Phrygia desuper, & Hellespontus immensus.
Horum te, senex, diuitiísq; & insuper filiis aiunt ornatum

ᾶ. Τῷ σε.

At postquam tibi damnum hoc adduxerunt superi, (fuisse)
Semper tibi circa vrbem pugnaq; virorúmque cædes:
Patere, neque rem ineuitabilem dole as tuo in animo:
Non enim aliquid ages mœrens ob filium tuum.
Neque ipsum resuscitabis: quin potius malũ aliud patieris.

Priamus sedere recusat.

Huic autem respondit postea senex Priamus diuiformis:
Ne me adhuc in sedem colloca Iouis alũne, quadiu Hector
Iacet in tentoriis insepultus, sed citissimè
Solue vt oculis videam: tu autem suscipe dona
Multa, quæ tibi ferimus: tu autem his fruaris, & peruenias

** πρῶτον. * ἔασας.*

Tuam in patriam terram, quoniam me primum siuisti
Ipsúmque viuere & videre lumen solis.
Hunc. a. torùe aspiciens allocutus est pedib. velox Achil.
Ne amplius nunc me irrita senex: scio & ipse
Hectorem tibi soluere: a Ioue enim mihi nuncia venit
Mater, quæ me peperit filia marini senis:
Et te cognosco, Priame, mentibus, neque me lates
Quòd deorum aliquis duxit veloces in naues Achiuorum:
Non enim ausus esset homo venire, ne valde. q. pubescens
Ad exercitum, neque custodes latuisset, neque obices
Facilè reserasset portarum nostrarum:
Ideo nunc ne mihi magis in doloribus animum moueas.
Nec te senex, neque ipsum in tentoriis sinam,
Et supplicem licet existentem, Iouísque fallam mandata.

Achilles Hectoris corpus imponit curru Priami.

Sic dixit. timuit autem senex, & paruit verbo:
Pelides autem è domo tanquam leo saltauit foras,
Non solus, simul hunc duo famuli secuti sunt
Heros Automedonq; & Alcimus, quos maximè
Honorabat Achilles inter socios post Patroclum mortuum:
Hi tunc à iugo soluerunt equos, mulósque:
In autem duxerunt præconem vocalem illius senis:
Et de sella demiserunt, benepolito autem à vehiculo
Portarunt Hectoreі capitis infinita dona:
Reliqueruntq; duo pallia, bene contextamq; tunicam.
Vt cadauer tectum daret domum ferendum.
Ancillas autem euocans lauare iussit, circúmque vngere
Seorsim tollentes, ne Priamus videret filium,
Ne is quidem tristi corde iram non contineret
Filium videns: Achillis autem moueretur dilectus animus,

Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Α δείλ', ἦ δὴ πολλὰ κάκ' ἄνσχεο σὸν κατὰ θυμόν.
Πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος
Ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμούς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς 520
Υἱέας ἐξενάριξα; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἕζευ ἐπὶ θρόνου, ἄλγεα δ' ἔμπης
Ἐν θυμῷ κατακεῖσθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ.
Οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο.
Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι, 525
Ζώειν ἀχνυμένοις· αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.
Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει
Δώρων οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἑάων·
Ὧ μέν κ' ἀμμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικέραυνος,
Ἄλλοτε μέν τε κακῷ ὅ γε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ· 530
Ὧ δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε·
Καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει·
Φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμένος οὔτε βροτοῖσιν.
Ὣς μὲν καὶ Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
Ἐκ γενετῆς· πάντας γὰρ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκέκαστο 535
Ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, ἄνασσε δὲ Μυρμιδόνεσσι,
Καί οἱ θνητῷ ἐόντι θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν·
Ἀλλ' ἐπὶ καὶ τῷ θῆκε θεὸς κακόν, ὅττι οἱ οὔ τι
Παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων,
Ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκεν παναώριον· οὐδέ νυ τόν γε 540
Γηράσκοντα κομίζω, ἐπεὶ μάλα τηλόθι πάτρης
Ἧμαι ἐνὶ Τροίῃ, σέ τε κήδων ἠδὲ σὰ τέκνα.
Καὶ σὲ γέρον τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι,
Ὅσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἕδος ἐντὸς ἐέργει,
Καὶ Φρυγίη καθύπερθε, καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων· 545
Τῶν σε γέρον πλούτῳ τε καὶ υἱάσι φασὶ κεκάσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί τοι πῆμα τόδ' ἤγαγον οὐρανίωνες,
Αἰεί τοι περὶ ἄστυ μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
Ἄνσχεο, μηδ' ἀλίαστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν.
Οὐ γάρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἷος ἑῆος, 550
Οὐδέ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθῃσθα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής,
Μή πω μ' ἐς θρόνον ἵζε διοτρεφές, ὄφρά κεν Ἕκτωρ
Κεῖται ἐνὶ κλισίῃσιν ἀκηδής, ἀλλὰ τάχιστα
Λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω· σὺ δὲ δέξαι ἄποινα 555
Πολλά, τά τοι φέρομεν· σὺ δὲ τῶνδ' ἀπόναιο, καὶ ἔλθοις
Σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν, ἐπεί με * πρῶτον ἔασας
Αὐτόν τε ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
Μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε γέρον· νοέω δὲ καὶ αὐτὸς 560
Ἕκτορά τοι λῦσαι, Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε
Μήτηρ, ἥ μ' ἔτεκεν, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
Καὶ δέ σε γιγνώσκω Πρίαμε φρεσίν, οὐδέ με λήθεις,
Ὅττι θεῶν τίς σ' ἦγε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
Οὐ γάρ κε τλαίη βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν, 565
Ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλάκους λάθοι, οὐδέ κ' ὀχῆας
Ῥεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων.
Τῷ νῦν μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς,
Μή σε γέρον, οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν ἐάσω,
Καὶ ἱκέτην περ ἐόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμάς. 570
Ὣς ἔφατ'· ἔδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Πηλείδης δ' οἴκοιο λέων ὣς ἆλτο θύραζε·
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω θεράποντες ἕποντο,
Ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος, οὕς ῥα μάλιστα
Τῖ' Ἀχιλεὺς ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα· 575
Οἳ τόθ' ὑπὸ ζυγόφιν λύον ἵππους ἡμιόνους τε,
Ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος·
Κὰδ δ' ἐπὶ δίφρου εἷσαν· ἐϋξέστου δ' ἀπ' ἀπήνης
Ἥρεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.
Κὰδ δ' ἔλιπον δύο φάρε', ἐΰννητόν τε χιτῶνα, 580
Ὄφρα νέκυν πυκάσας δοίη οἶκον δὲ φέρεσθαι.
Δμῳὰς δ' ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ', ἀμφί τ' ἀλεῖψαι,
Νόσφιν ἀειράσας, ὡς μὴ Πρίαμος ἴδοι υἱόν,
Μὴ ὃ μὲν ἀχνυμένῃ κραδίῃ χόλον οὐκ ἐρύσαιτο
Παῖδα ἰδών, Ἀχιλῆϊ δ' ὀρινθείη φίλον ἦτορ, 585

Καί ἑ κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτηται ἐφετμάς.
Τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
Αὐτὸς τόνγ' Ἀχιλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν ἀείρας,
Σὺν δ' ἕταροι ἤειραν ἐϋξέστην ἐπ' ἀπήνην. 590
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον,
  Μή μοι Πάτροκλε σκυδμαινέμεν, αἴ κε πύθηαι
Εἰν Ἄϊδός περ ἐών, ὅτι Ἕκτορα δῖον ἔλυσα
Πατρὶ φίλῳ, ἐπεὶ οὔ μοι ἀεικέα δῶκεν ἄποινα·
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ καὶ τῶνδ' ἀποδάσσομαι ὅσσ' ἐπέοικεν. 595
  Ἦ ῥα, καὶ ἐς κλισίην πάλιν ἤϊε δῖος Ἀχιλλεύς,
Ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ πολυδαιδάλῳ, ἔνθεν ἀνέστη,
Τοίχου τοῦ ἑτέρου, ποτὶ δὲ Πρίαμον φάτο μῦθον,
  Υἱὸς μὲν δή τοι λέλυται γέρον, ὡς ἐκέλευες·
Κεῖται δ' ἐν λεχέεσσ', ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν 600
Ὄψεαι αὐτὸς ἄγων· νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπου.
Καὶ γάρ τ' ἠΰκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου,
Τῇ περ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο,
Ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες.
Τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο, 605
Χωόμενος Νιόβῃ, τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Οὕνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο καλλιπαρῄῳ.
Φῆ δοιὼ τεκέειν, ἣ δ' αὐτὴ γείνατο πολλούς.
Τὼ δ' ἄρα καὶ δοιώ περ ἐόντ' ἀπὸ πάντας ὄλεσσαν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐννῆμαρ κέατ' ἐν φόνῳ, οὐδέ τις ἦεν 610
Κατθάψαι· λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων·
Τοὺς δ' ἄρα τῇ δεκάτῃ θάψαν θεοὶ οὐρανίωνες.
Ἡ δ' ἄρα σίτου μνήσατ', ἐπεὶ κάμε δάκρυ χέουσα.
Νῦν δέ που ἐν πέτρῃσιν ἐν οὔρεσιν οἰοπόλοισιν,
Ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνὰς 615
Νυμφάων, αἵ τ' ἀμφ' Ἀχελώϊον ἐρρώσαντο,
Ἔνθα λίθος περ ἐοῦσα θεῶν ἐκ κήδεα πέσσει.
Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα δῖε γεραιὲ
Σίτου, ἔπειτά κεν αὖτε φίλον παῖδα κλαίοισθα,
Ἴλιον εἰσαγαγών· πολυδάκρυτος δέ τοι ἔσται. 620
  Ἦ, καὶ ἀναΐξας ὄϊν ἄργυφον ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Σφάξ'· ἕταροι δ' ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον εὖ κατὰ κόσμον,
Μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτομέδων δ' ἄρα σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ 625
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Ἤτοι Δαρδανίδης Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα,
Ὅσσος ἔην, οἷός τε· θεοῖσι γὰρ ἄντα ἐῴκει. 630
Αὐτὰρ Δαρδανίδην Πρίαμον θαύμαζεν Ἀχιλλεύς,
Εἰσορόων ὄψιν τ' ἀγαθὴν, καὶ μῦθον ἀκούων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
  Τὸν πρότερος προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής,
Λέξον νῦν με τάχιστα διοτρεφές, ὄφρα καὶ ἤδη 635
Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.
Οὐ γάρ πω μύσαν ὄσσε ὑπὸ βλεφάροισιν ἐμοῖσιν,
Ἐξ οὗ σῇς ὑπὸ χερσὶν ἐμὸς πάϊς ὤλεσε θυμόν·
Ἀλλ' αἰεὶ στενάχω καὶ κήδεα μυρία πέσσω,
Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον. 640
Νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην, καὶ αἴθοπα οἶνον
Λαυκανίης καθέηκα· πάρος γε μὲν οὔ τι πεπάσμην.
  Ἦ ῥ', Ἀχιλεὺς δ' ἑτάροισιν ἰδὲ δμωῇσι κέλευσε
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας, 645
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Αἶψα δ' ἄρα στόρεσαν δοιὼ λέχε' ἐγκονέουσαι.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
  Ἐκτὸς μὲν δὴ λέξο γέρον φίλε, μή τις Ἀχαιῶν 650
Ἐνθάδ' ἐπέλθῃσιν βουληφόρος, οἵ τέ μοι αἰεὶ
Βουλὰς βουλεύουσι παρήμενοι, ἣ θέμις ἐστί·
Τῶν εἴ τίς σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
Αὐτίκ' ἂν ἐξείποι Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,

Et ipsum interficeret: Iouisque falleret mandata.
Hunc itaque postquam igitur ancillæ lauerunt & unxerunt oleo,
Circa ipsum pallium pulchrum iecerunt & tunicam,
Ipse hunc Achilles lectis imposuit eleuans:
Simul'que socij eleuarunt bene-politum in vehiculum,
Eiulauitque deinde: dilectumque nominauit socium:
  Ne mihi Patrocle irascere, siquidem audias
In Plutonis existens, quod Hectora diuinum dimiserim
Patri charo, quoniam non mihi indecentia dedit dona:
Tibi autem rursus & hæc impartiam quantum conuenit.
  Dixit, & in tentorium rursus iuit diuus Achilles:
Sedit autem in sede affabrefacta unde surrexerat,
Pariete ex aduerso: adque Priamum dixit verbum:
  Filius quidem iam tibi dimissus est, senex, ut iussisti.
Iacet autem in lectis: simul cum Aurora apparente
Videbis ipse abducens: nunc autem recordemur cœnæ.
Etenim pulchricoma Niobe recordata est cibi:
Cui duodecim liberi in domibus perierunt:
Sex quidem filiæ, sex autem filij pubescentes.
Hos quidem Apollo interfecit argenteo arcu,
Iratus Niobæ: illas vero Diana sagittis gaudens:
Quoniam Latonæ se æquiparauerat pulchrigenæ,
Dixit duos peperisse: ipsa autem pepererat multos:
Hi sane & duo existentes omnes perdiderunt:
Qui quidem nouem dies iacebant in cæde, neque quis erat
Ad sepeliendum: populos enim lapides fecerat Saturnius.
Hos verò decimo die sepelierunt superi.
Hæc itaque cibi recordata est, postquam fatigata fuerat lacry-
Nunc autem alicubi in saxis, in montibus desertis, (mando:
In Sipylo, ubi dicunt Dearum esse cubilia
Nympharum, quæ circa Achelоum tripudiant,
Ubi lapis licet existens, à dijs dolores coquit.
Sed agè iam & nos curemus diuine senex
Cibum: deinde autem charum filium defleas,
In Ilium adducens: lacrymosusque tibi erit.
  Dixit, & surgens ouem albam velox Achilles
Mactauit: socij autem excoriarunt, & disposuerunt probè ex de-
Secueruntque, scitè, infixeruntque verubus, (coro,
Assaueruntque ritè, extraxeruntque omnia:
Automedon autem cibum capiens distribuit in mensa
Pulchris in canistris: at carnes distribuit Achilles.
Hi autem ad cibaria parata apposita manus extendebant.
At postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
Certe Dardanides Priamus admirabatur Achillem,
Quantus erat, qualisque, dijs enim coram similis erat:
At Dardaniden Priamum admirabatur Achilles,
Inspiciens aspectúmque bonum, & sermonem audiens.
At postquam satiati sunt inuicem inspiciendo,
  Hunc prior allocutus est senex Priamus speciosus:
Cubare fac nunc me citissimè Iouis-alumne, ut & iam
Somno dulci oblectemur dormientes.
Nondum enim clausi sunt oculi sub palpebris meis.
Ex quo tuis sub manibus meus filius amisit animam:
Sed semper suspiro, & dolores infinitos digero,
Aulæ in septis prouolutus in fimo.
Nunc iam & cibum gustaui, & ardens vinum
Per guttur dimisi, antea quidem nihil comedi.
  Dixit: Achilles autem socijs & ancillis iussit
Lectos in cubiculo ponere, & stragula pulchra
Purpurea inijcere, sternereque desuper tapetas,
Chlænasque imponere pilosas desuper ad induendum:
Hæ autem iuerunt è domo lumen in manibus habentes.
Statim autem strauerunt duos lectos, festinantes.
Hunc autem cauillans allocutus est pedibus velox Achilles:
  Extrà quidem iam dormi senex dilecte, ne quis Achiuo-
  rum
Huc adueniat consiliarius, qui mihi semper
Consilia consulunt assidentes ut fas est:
Horum si quis te videret celerem per noctem nigram,
Statim referret ad Agamemnonem pastorem populorum,

Niobæ fabula.

Achilles Priamo cœnam parat.

Priamus dormire cupit.

Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα,
Ἆνερ, ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο, κὰδ δέ με χήρην 725
Λείπεις ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
Ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι, οὐδέ μιν οἴω
Ἥβην ἵξεσθαι· πρὶν γὰρ πόλις ἥδε κατ' ἄκρης
Πέρσεται· ἦ γὰρ ὄλωλας ἐπίσκοπος, ὅς τέ μιν αὐτὴν
Ῥύσκευ, ἔχες δ' ἀλόχους κεδνὰς καὶ νήπια τέκνα· 730
Αἳ δή τοι τάχα νηυσὶν ὀχήσονται γλαφυρῇσι,
Καὶ * μὲν ἐγὼ μετὰ τῇσι, σὺ δ' αὖ τέκος ἢ ἐμοὶ αὐτῇ
Ἕψεαι, ἔνθά κεν ἔργα ἀεικέα ἐργάζοιο,
Ἀθλεύων πρὸ ἄνακτος ἀμειλίχου, ἤ τις Ἀχαιῶν
Ῥίψει χειρὸς ἑλὼν ἀπὸ πύργου λυγρὸν ὄλεθρον, 735
Χωόμενος, ᾧ δή που ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἕκτωρ,
Ἢ πατέρ', ἠὲ καὶ υἱόν, ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
Οὐ γὰρ μείλιχος ἔσκε πατὴρ τεὸς ἐν δαῒ λυγρῇ·
Τὼ καί μιν λαοὶ μὲν ὀδύρονται κατὰ ἄστυ. 740
Ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας
Ἕκτορ· ἐμοὶ δὲ μάλιστα λελείψεται ἄλγεα λυγρά.
Οὐ γάρ μοι θνῄσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας,
Οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος, οὗ τέ κεν αἰεὶ
Μεμνῄμην νύκτάς τε καὶ ἤματα δάκρυ χέουσα. 745
  Ὣς ἔφατο κλαίουσ', ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
Τῇσιν δ' αὖθ' Ἑκάβη ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
  Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ πάντων πολὺ φίλτατε παίδων,
Ἦ μέν μοι ζωός περ ἐών, φίλος ἦσθα θεοῖσιν,
Οἳ δ' ἄρα σεῦ κήδοντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ. 450
Ἄλλους μὲν γὰρ παῖδας ἐμοὺς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
Πέρνασχ', * ὅν τιν' ἕλεσκε, πέρην ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
Ἐς Σάμον ἔς τ' Ἴμβρον, καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν·
Σεῦ δ' ἐπεὶ ἐξέλετο ψυχὴν ταναήκεϊ χαλκῷ,
Πολλὰ ῥυστάζεσκεν ἑοῦ περὶ σῆμ' ἑτάροιο 755
Πατρόκλου, τὸν ἔπεφνες, ἀνέστησεν δέ μιν οὐδ' ὥς.
Νῦν δέ μοι ἑρσήεις καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισι
Κεῖσαι, τῷ ἴκελος ὅν τ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
  Ὣς ἔφατο κλαίουσα, γόον δ' ἀλίαστον ὄρινε. 760
Τῇσι δ' ἔπειθ' Ἑλένη τριτάτη ἐξῆρχε γόοιο,
  Ἕκτορ ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε πάντων,
Ἦ μέν μοι πόσις ἐστὶν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
Ὅς μ' ἄγαγε Τροίηνδ', ὡς πρὶν * ὤφελλον ὀλέσθαι.
Ἤδη γὰρ νῦν μοι τόδ' ἐεικοστὸν ἔτος ἐστίν, 765
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης.
Ἀλλ' οὔ πω σεῦ ἄκουσα κακὸν ἔπος οὐδ' ἀσύφηλον·
Ἀλλ' εἴ τίς με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν * ἐνίπτοι
Δαέρων, ἢ γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
Ἢ ἑκυρή, ἑκυρὸς δὲ πατὴρ ὣς ἤπιος αἰεί) 770
Ἀλλὰ σὺ τὸν ἐπέεσσι παραιφάμενος κατέρυκες,
Σῇ τ' ἀγανοφροσύνῃ καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσι.
Τὼ σέ θ' ἅμα κλαίω, καὶ ἔμ' ἄμμορον ἀχνυμένη κῆρ.
Οὐ γάρ τίς μοι ἔτ' ἄλλος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἤπιος, οὐδὲ φίλος, πάντες δέ με πεφρίκασιν. 775
  Ὣς ἔφατο κλαίουσ', ἐπὶ δ' ἔστενε δῆμος ἀπείρων.
Λαοῖσιν δ' ὁ γέρων Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπεν,
  Ἄξετε νῦν Τρῶες ξύλα ἄστυδε, μηδέ τι θυμῷ
Δείσητ' Ἀργείων πυκινὸν λόχον· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
Πέμπων μ' ὧδ' ἐπέτελλε μελαινάων ἀπὸ νηῶν, 780
Μὴ πρὶν πημανέειν πρὶν δωδεκάτη μόλῃ ἠώς.
  Ὣς ἔφαθ', οἳ δ' ὑπ' ἀμάξῃσιν βόας ἡμιόνους τε
Ζεύγνυσαν, αἶψα δ' ἔπειτα πρὸ ἄστεος ἠγερέθοντο.
Ἐννῆμαρ μὲν τοί γε ἀγίνεον ἄσπετον ὕλην,
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη φαεσίμβροτος ἠώς, 785
Καὶ τότ' ἄρ' ἐξέφερον θρασὺν Ἕκτορα δάκρυ χέοντες,
Ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἐν δ' ἔβαλον πῦρ.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κλυτοῦ Ἕκτορος ἔγρετο λαός.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο, 790
Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ
Πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα

Hectoris hominum interfectoris caput in manibus tenens:
Vir, aetate iuuenis perijsti: me vero viduam
Reliquisti in aedibus: filius autem infans prorsus,
Quem genuimus tuque egoque infelices, neque ipsum puto
Ad pubertatem peruenturum. prius n. ciuitas haec a culmine
Euertetur, certe enim perijsti custos, qui illam ipsam
Custodiebas: seruabas .n. vxores sedulas & infantes liberos:
Quae breui nauibus auehentur concauis,
Et sane ego cum his: tu autem fili, vel me ipsam
Sequeris, vbi opera indecentia operaberis,
Laborans coram domino inmiti. vel aliquis Achiuorum
Rotabit manu corripiens à turri tristem ad interitum,
Iratus, cui forte fratrem interfecit Hector,
Aut patrem, aut etiam filium: nam valde multi Achiuorum
Hectoris in manib. mordicus carpserunt immensum solum,
Non enim mitis erat pater tuus in pugna tristi,
Ob id & ipsum populi lugent per vrbem.
Funestum a parentibus luctum & moerorem imposuisti
Hector: mihi autem maxime relicti sunt dolores graues.
Non enim mihi moriens è lectis manus porrexisti,
Neque aliquod mihi dixisti prudens verbum, cuius semper
Recordarer noctesque & dies lacrymas fundens.
Sic dixit plorans, simulq. ingemuerunt mulieres.
Inter has rursus Hecuba vehementem orsa est luctum:
Hector, me animo omnium multo dilectissime filiorum,
Certe quidem mihi viuus existens charus eras dijs,
Qui tui curam habuerunt & in mortis fato.
Alios enim filios meos pedibus celer Achilles
Vendidit, quemcunque accepit, trans mare indomitum
In Samum, inq. Imbrum, & Lemnum inpelagi portus:
Tuam autem postquam exemit animam acuto aere,
Saepe raptauit suum circa sepulchrum socij
Patrocli, quem tu interfecisti, suscitauit autem ipsum neque sic.
Nunc autem mihi roscidus & recenter interfectus in aedibus
Iaces, illi similis quem arcitenens Apollo
Suis dulcibus sagittis superueniens occidit.
Sic dixit flens: luctum autem vehementem mouit:
Inter has autem postea Helena tertia incepit luctum:
Hector, meo animo leuir multo dilectissime omnium,
Certè mihi maritus est Alexander speciosus,
Qui me duxit ad Troiam: vtinam antea perijssem:
Iam enim nunc mihi hic vigesimus annus est,
Ex quo huc veni, & a mea decessi patria:
Sed nunquam a te audiui malum verbum, neque durum.
Verum si quis me etiam alius in aedibus increparet
Leuirorum, vel glorum, vel fratriarum stolatarum,
Vel socrus (socer vero pater quasi mitis semper)
Sed tu hunc verbis admonens, cohibebas
Tuaque lenitate & tuis blandis verbis:
Quocirca te simul fleo & me infelicem dolens corde.
Non enim quisquam mihi amplius alius in Troia lata
Benignus, neque amicus: omnes autem me horrent.
Sic dixit flens: insuper autem gemuit populus multus.
Ad populos autem senex Priamus verbum dixit:
Ducite nunc Troiani ligna ad vrbem, neque aliquid animo
Timeatis Argiuorum densas insidias, certe enim Achilles
Dimittens me sic promisit nigris a nauibus,
Non prius infestaturum quam duodecima veniret aurora.
Sic dixit: hi autem sub curribus boues mulosque
Iunxerunt: statim autem deinde ante vrbem congregati sunt.
Nouem-dies quidem hi adducebant immensam materiam.
Sed cum iam decima apparuit lucens mortalibus aurora,
Tunc extulerunt audacem Hectora lacrymas fundentes
Pyraeq; summae cadauer imposuerunt, iniceruntq; ignem.
Quando autem mane genita apparuit roseis digitis aurora,
Tunc circum pyram inclyti Hectoris congregatus est populus.
Sed postquam congregati sunt, collectique fuerunt:
Primum quidem pyram extinxerunt nigro vino
Totam, qua totum occupauerat ignis robur: at deinde

Andromachae luctus super Hectore.

γρ. μεθ.

Hecubae luctus super Hectore.

γρ. λιμνόν.

Helenae luctus super Hectore.

γρ. ἀπολέσθαι.

γρ. ἐνίπτοι

Hectoris funus.

Ossa alba collegerunt fratres sociiq́;,
Lugentes: teneræ autem distillabant lacrymæ per genas,
Et hæc auream in urnam posuerunt sumentes,
Purpureis peplis obtegentes mollibus:
Mox autem in concauam fossam posuerunt, at desuper
Crebris lapidibus obstruxerunt magnis:
Leuiter autem tumulum fuderunt: circum verò speculatores
Ne prius irruerent bellicosi Achiui: *(sedebant passim*
Aggesto autem tumulo redibant: at deinde
Benè collecti conuiuabantur valde splendidum conuiuium,
Ædibus in Priami à Ioue nutriti regis.
Sic hi quidem curabant funus Hectoris equûm domitoris,

Ὀστέα λευκὰ λέγοντο κασίγνητοί θ' ἕταροί τε
Μυρόμενοι, θαλερὸν δὲ κατείβετο δάκρυ παρειῶν.
Καὶ τά γε χρυσείην ἐς λάρνακα θῆκαν ἑλόντες, 795
Πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν·
Αἶψα δ' ἄρ' ἐς κοίλην κάπετον θέσαν· αὐτὰρ ὕπερθε
Πυκνοῖσιν λάεσσι κατεστόρεσαν μεγάλοισι·
Ῥίμφα δὲ σῆμ' ἔχεαν, περὶ δὲ σκοποὶ ἥατο πάντῃ,
Μὴ πρὶν ἐφορμηθεῖεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί. 800
Χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον· αὐτὰρ ἔπειτα
Εὖ * συναγειράμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
Δώμασιν ἐν Πριάμοιο διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὣς οἵ γ' ἀμφίεπον τάφον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.

* συναγειρόμενοι

ΤΗΣ

FINIS HOMERI ILIADIS.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ
Η ΑΛΦΑ ΡΑΨΩΔΙΑ.

ODYSSEÆ HOMERI, I.
COMPOSITIO.

ΑΝΔΡΑ μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
Πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω.
Πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμὸν,
Ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων· 5
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἑτάρους ἐρρύσατο ἱέμενός περ.
Αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
Νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος ἠελίοιο
Ἤσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
Τῶν ἀμόθεν γε θεὰ θύγατερ Διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν. 10
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
Οἴκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφευγότες ἠδὲ θάλασσαν·
Τὸν δ' οἶον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς,
Νύμφη πότνι' ἔρυκε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι· 15
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
Τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἶκόνδε νέεσθαι
Εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα πεφυγμένος ἦεν ἀέθλων,
Καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλέαιρον ἅπαντες,
Νόσφι Ποσειδάωνος· ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινεν 20
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας,
Αἰθίοπας τοὶ διχθὰ δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
Οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος,
Ἀντιόων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης. 25
Ἔνθ' ὅγ' ἐτέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ζηνὸς ἐνὶ μεγάροισιν Ὀλυμπίου ἀθρόοι ἦσαν.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
Τόν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκταν' Ὀρέστης. 30
Τοῦ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς, ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα,
Ὦ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται.
Ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.
Ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον, Ἀτρείδαο 35
Γῆμ' ἄλοχον μνηστήν, τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα,
Εἰδὼς αἰπὺν ὄλεθρον. ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντες ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην,
Μήτ' αὐτὸν κτείνειν, μήτε μνάασθαι ἄκοιτιν,
Ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται Ἀτρείδαο, 40
Ὁππότ' * ἂν ἡβήσῃ τε καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
Ὣς ἔφαθ' Ἑρμείας· ἀλλ' οὐ φρένας Αἰγίσθοιο
Πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀπέτισε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων, 45
Καὶ λίην κεῖνός γε ἐοικότι κεῖται ὀλέθρῳ.
Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.

VIRVM dic mihi Musa versutum, qui valde multum
Errauit, postquam Troiæ sacrum oppidum diripuit,
Multorum autem hominum vidit vrbes, & mores nouit.
Plurimos verò ille in mari passus est dolores suo in animo,
Magna cura seruans suamque animam & reditum sociorum: 5
Sed ne sic quidem eripuit socios tametsi cupiens.
Suis enim ipsorum nequitijs perierunt,
Stulti, qui boues supergradientis solis
Comederant: at is his abstulit reditus diem.
Horum partem aliquam dea filia Iouis dic & nobis. 10
Iam alij quidem omnes quotquot effugerant saeuam mortem
Domi erant, belloque elapsi & mari,
Hunc solum reditus indigentem atque vxoris,
Nympha veneranda detinebat Calypso diua dearum
In specubus cauis, illum in primis cupiens sibi maritum esse. 15
Sed quando tempus venit circummeantibus annis,
Quo ei destinarunt dij domum redire
In Ithacam, neque tum expers erat certaminum,
Etiam inter suos amicos: dij verò miserebantur omnes,
Præter Neptunum: ille indesinenter irascebatur. 20
Diuino Vlyssi antequam suam in terram veniret.
Sed ille quidem Æthiopas accesserat longe semotos,
(Æthiopas qui bifariam diuisi sunt, vltimi hominum,
Alij quidem occidentalis solis, alij verò orientalis)
Communicans taurorúmque & agnorum hecatombas. 25
Ille delectabatur conuiuio assidens: ceterum dij alij
Iouis in regia Olympi congregati erant.
His autem sermones cœpit pater hominúmque deorumque.
Recordabatur enim in animo inculpati Ægisthi,
Quem Agamemnonides inclytus occidit Orestes: 30
Huius ille memor, his verbis immortales affatus est,
Papæ vt scilicet deos mortales culpant.
Ex nobis enim inquiunt mala esse: qui verò ipsi
Suis stultitijs præter fatum angores patiuntur.
Quemadmodum & nunc Ægisthus præter fatum Atri- 35
dis
Duxit vxorem sponsam, ipsum verò occidit reuersum,
Veritus grauem mortem, quoniam illi prædiximus nos,
Mercurio misso speculatore Argicida:
Neque ipsum occide, nec duc vxorem.
Ex Oreste enim erit vltio Atridæ, 40
Postquam pubuerit & suam desiderabit ditionem.
Sic ait & Mercurius: sed non mentem Ægisthi
Persuasit bona consulens, nunc simul omnia luit.
Huic respondit postea dea cæsia Pallas,
O pater noster Saturnie summe regum, 45
Et valde ille quidem merita perijt morte:
Sic pereat & alius, quicunque talia fecerit.

Malorum suorum homo sibi causa.

Neptunus infensus Vlyssi irascens.

Iouis verba in deorum concilio. Ipsi sibi in malis Deos accusamus.

* ἡβήσει.

Minerua pro Vlysse loquitur.

Τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι, καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
Τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεθήμενος, εἴσιδ' Ἀθήνην·
Βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
Ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν· ἐγγύθι δὲ στὰς 120
Χεῖρ' ἕλε δεξιτερὴν, καὶ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε ξεῖνε, παρ' ἄμμι φιλήσεαι, αὐτὰρ ἔπειτα
Δείπνου πασσάμενος μυθήσεαι ὅττεό σε χρή.
Ὣς εἰπὼν ἡγεῖθ', ἡ δ' ἕσπετο Παλλὰς Ἀθήνη· 125
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἔντοσθεν ἔσαν δόμου ὑψηλοῖο,
Ἔγχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
Δουροδόκης ἔντοσθεν ἐυξόου, ἔνθα περ ἄλλα
Ἔγχε' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἵστατο πολλά·
Αὐτὴν δ' ἐς θρόνον εἷσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πετάσσας 130
Καλὸν, δαιδάλεον, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Πὰρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἔκτοθεν ἄλλων
Μνηστήρων, μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ,
Δείπνῳ ἀδήσειεν, ὑπερφιάλοισι μετελθὼν,
Ἠδ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο. 135
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων. 140
Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
Παντοίων, παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
Κῆρυξ δ' αὐτοῖσιν θάμ' ἐπῴχετο οἰνοχοεύων.
Ἐς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγήνορες· οἱ μὲν ἔπειτα
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε· 145
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Σῖτον δὲ δμῳαὶ παρενήνεον ἐν * κανέοισιν,
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο 150
Μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλει,
Μολπή τ' ὀρχηστύς τε (τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός)
Κῆρυξ δ' ἐν χερσὶν κίθαριν περικαλλέα θῆκε
Φημίῳ, ὅς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ·
Ἤτοι ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν. 155
Αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι.
Ξεῖνε φίλ', ἦ καί μοι νεμεσήσεαι, ὅττι κεν εἴπω;
Τούτοισιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαρις καὶ ἀοιδὴ,
Ῥεῖ', ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν 160
Ἀνέρος, οὗ δή που λεύκ' ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ,
Κείμεν' ἐπ' ἠπείρου, ἢ εἰν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει·
Εἰ κεῖνόν γ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα,
Πάντες κ' ἀρησαίατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι,
Ἢ ἀφνειότεροι χρυσοῖό τε ἐσθῆτός τε. 165
Νῦν δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, οὐδέ τις ἡμῖν
Θαλπωρὴ, εἴ πέρ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Φῇσιν ἐλεύσεσθαι· τοῦ δ' ὤλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες; 170
Ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐῢ εἰδῶ,
Ἠὲ νέον μεθέπεις, ἢ καὶ πατρώϊός ἐσσι 175
Ξεῖνος· ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
Ἄλλοι, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐπίστροφος ἦν ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχομαι εἶναι 180
Υἱὸς, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
Νῦν δ' ὧδε ξὺν νηῒ κατήλυθον ἠδ' ἑτάροισι,
Πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
Ἐς Τεμέσην μετὰ χαλκὸν, ἄγω δ' αἴθωνα σίδηρον.
Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος, 185

Honorem autem ipse haberet & domus suis imperaret.
Hæc cogitans, procis assidens, vidit Palladem.
Ibat autem recta foras: indignabatur autem in animo
Hospitem diu ad ianuam stare: prope autem adstans,
Manum prehendit dextram, & suscepit ferream hastam.
Et ipsam alloquutus verba alata dicebat,
Salue hospes, à nobis amicè tractaberis, cæterùm deinde
Cœna fartus loquere quæcunque opus sit.
Sic fatus præibat, atque sequebatur Pallas Minerua.
Illi verò quidem intra domum erant excelsam,
Hastam quidem statuit ferens ad columnam longam,
Intra armarium bene politum, ubi utique alia
Hastæ Vlyssis prudentis stabant multæ.
Ipsam vero in thronum collocauit, stragulo substrato,
Pulchro, ingeniosè facto: sub autem pedibus scabellum erat.
Ipsi autem lecticam apposuit variegatam seorsum ab aliis
Procis, ne hospes offensus strepitu
In conuiuio turbaretur, cum superbis congressus,
Atque ut ipsam de patre absente interrogaret.
Aquam vero ancilla ex gutto profundebat ferens
Pulchro, aureo, super argenteum lebetem
Ad lauandum: iuxtà autem politam strauit mensam.
Panem vero veneranda cellæ custos apponebat,
Fercula multa apponens de præsentibus,
Coquus autem carnium lances apposuit sumens
Omnigenarum: ipsis autem apponebat aurea pocula.
Præco autem eos sedulò obibat vinum fundens.
Ingressi autem sunt proci superbi, qui quidem continuò
Ordine sedebant per sedilia thronosque:
His vero præcones quidem aquam manibus infundebant,
Panem vero ancillæ expediebant e canistris,
Illi a. ad cibos paratos & ante appositos manus protendebant.
Pueri vero crateres coronarunt potus.
Sed postquam potus & esca desiderium exemerunt
Procis, ipsis vero alia in mente curæ erant,
Cantus saltatioque: (hæc enim sunt ornamenta conuiuij.)
Præco autem in manus citharam perpulchram posuit
Phemio, qui quidem cecinit inter procos vi, i. coactus,
Videlicet ille cythara ludens cœpit pulchrè canere.
Porrò Telemachus alloquutus est glaucis oculis Palladem,
Prope habens caput, ut non audirent alij.
An hospes chare, ob id mihi irasceris quod dixero?
His quidem hæc curæ sunt, cythara & cantus,
Faciliter sanè: quoniam alienū cibum impunè absumunt
Viri, cuius certe alicubi alba ossa putrescunt imbre,
Iacentia in continenti, vel illa in maris unda versat.
Atqui si illum in Ithacam viderint reuersum,
Omnes optarint celeriores pedibus esse,
Quàm instructiores auro vesteque,
Nunc vero ille sic obiit malam mortem, neque ulla nobis
Spes est, etiam si quis terrestrium hominum
Qui dicat rediturum esse: huius vero periit reditus dies.
Sed age, mihi hoc dic & verè enarra.
Quis, unde es hominum? ubi tibi ciuitas atque parentes?
Quali autem in naui aduenisti? quo pacto te nautæ
Duxerunt in Ithacam? quinam se esse prædicant?
Neque enim ullo pacto te peditem existimo huc venisse.
Et mihi hoc dic vere, ut bene cognoscam,
An recens venisti, aut paternus es
Hospes, quoniam multi frequentabant viri nostram domum
Alij, quoniam etiam ille hominibus erat gratiosus.
Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerua,
Enimuero ego tibi hæc valdè verè narrabo,
Mentes Anchiali prudentis præ me fero esse
Filius: cæterùm Taphus nauigandi studiosis impero.
Nunc verò huc cum naui atque socijs,
Nauigans per obscurum pontum ad alienæ linguæ homines,
Ad Temesen propter æs: duco autem splendidum ferrum.
Nauis autem mihi stat ad agrum seorsum ab urbe,

Minerua Mentæ regi habitu in mentita à Telemacho hospitio excipitur.

Proci Penelopes epulantur.

* γ κανέοισι. [illegible]

Telemachi & Mineruæ hospitis colloquium.

γ. ὑπονηΐῳ — *In portu Rethro sub Neio syluoso.*
Hospites autem inuicem paterni gloriamur esse:
Ab initio, siquidem senem interroges accedens
Laërtem heroëm, quem non amplius aiunt in urbem
Venire, sed seorsum in agro dolores pati
Vetula cum ancilla, quae illi cibúmque potumq́,
Apponit, quoties ipsum labor circa membra inuaserit
Repentem per fertile solum planities vitibus consitae.
Nunc autem veni, sed ipsum aiunt peregrè esse
Tuum patrem: uerum hunc dij impediunt iter.
Non enim adhuc mortuus est super terram diuinus Vlysses,
Sed adhuc alicubi viuus detinetur in lato ponto,
Insula in circumflua, saeui autem ipsum viri tenent,
Feri, qui alicubi illum inuitum detinent.
Porrò nunc tibi ego vaticinabor quemadmodum in animo
Immortales suggerunt, & quemadmodū perfectum iri puto.
Non quasi vates sim, neque auspiciorum clarè peritus:
Neque adhuc diu chara à patria terra
Erit, neque si etiam ferrea vincula illum detineant:
Cogitabit qui redeat, quoniam callidus est.
Sed agè mihi hoc dic, & verè enarrato,
Si certè ex ipso tantus filius es Vlysse.
Vehementer enim & capite & oculis pulchris similis es
Illi, quoniam frequēter ad eum modum versabamur mutuò,
Antequam in Troiam conscenderes, quo utique alij
Graecorum optimates ierant cauis in nauibus:
Ex hoc tempore neque Vlyssem ego vidi neque me ille.
Hanc rursus Telemachus prudens alloquebatur,
Certe enim ego tibi hospes valde verè enarrabo,
Mater quidem me inquit eius esse: caeterum ego
Nescio: non enim ullo pacto aliquis semen ipse cognouit. — Nulli suus unquam notus est pater.
At ego utinam felicis cuiusdam forem filius
Viri, quem in facultatibus suis senium deprehendisset:
Nunc verò ille infelicissimus est mortalium hominum.
γ. σύ γε — *Ex hoc me inquiunt natū esse: quoniā tu me hoc interrogas.*
Hunc autem rursus alloquuta est dea caesia Minerua,
Non sane tibi genus utiq, dij ignobile in posterum
Dederunt: quandoquidem te talem peperit Penelope.
Sed agè mihi hoc dic & verè enarrato,
Quod epulū, quae verò haec turba est? quod verò te opus urget?
An splendidū conuiuiū? an nuptiae? quoniam non symbolum
Vt qui mihi supra modū contumeliosè videntur (haec sunt.
Conuiuari per domum, indignè ferat utiq. vir
Flagitia multa videns, quicunque cordatus interuenerit.
Hanc rursum Telem. prudens contrà alloquutus est,
Hospes, quando certè me haec interrogas, atque percontaris,
Futurum quidē erat ut aliquando domus haec locuples & re-
Esset quādiu adhuc ille vir praesens erat. (prehēsione carēs.
Nunc verò aliter statuerunt dij mala cogitantes:
Qui illum quidem ignobilem fecerunt supra omnes
Homines, quoniam non ob mortuum utiq, sic lugere possem,
Si inter suos socios occisus fuisset Troianorum in populo,
Aut amicorum in manibus, postquam bellum egregiè administrasset.
Cui ipsi tumulum fecissent omnes Graeci,
Atque etiam suo filio ingētem gloriam retulisset in posterum.
Nunc verò ipsum inglorie Harpyae discerpserunt:
Periit obscurus, inglorius, mihi verò dolores luctusq́,
Reliquit, neque amplius illum lugens defleo
Solū, quoniā certè mihi alia dij mala incommoda fecerunt.
Quotquot enim insulis dominantur optimates,
Dulichióque Samóque, & nemorosa Zacyntho.
Atque quotquot asperam Ithacam regunt,
Tot matrem meam ambiunt, destruunt autem domum.
Illa verò neque abnuit odiosas nuptias, neque finem
Facere potest: hi verò dilapidant epulantes
Domum meam: fortassis me malè perdent & ipsum.
γ. Τὴν δ' ἐπαλαστήσασα — *Hunc gemebunda alloquebatur Pallas Minerua.*
Papae, sane verò plurimum absentis Vlyssis
Indiges, ut qui quidem procis impudentibus manus iniciat.

Ἐν λιμένι Ῥείθρῳ, ὑπὸ Νηίῳ ὑλήεντι.
Ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι
Ἐξ ἀρχῆς, εἴπερ τε γέροντ' εἴρηαι ἐπελθὼν
Λαέρτην ἥρωα, τὸν οὐκέτι φασὶ πόλινδε
Ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐπ' ἀγροῦ πήματα πάσχειν 190
Γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε πόσιν τε
Παρτιθεῖ, εὖτ' ἄν μιν κάματος κατὰ γυῖα λάβῃσιν,
Ἑρπύζοντ' ἀνὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
Νῦν δ' ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ' ἐπιδήμιον εἶναι
Σὸν πατέρ'· ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθου. 195
Οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν,
Ἄγριοι, οἵ που κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
Αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ 200
Ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω,
Οὔτε τι μάντις ἐών, οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·
Οὔτι ἔτι δηρόν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης
Ἔσσεται, οὐδ' εἴ πέρ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσι·
Φράσσεται ὥς κε νέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν. 205
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος παῖς εἰς Ὀδυσῆος.
Αἰνῶς μὲν κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας
Κείνῳ, ἐπεὶ θαμὰ τοῖον ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι,
Πρίν γε τὸν ἐς Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθα περ ἄλλοι 210
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν.
Ἐκ τοῦ δ' οὔτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, οὔτ' ἐμὲ κεῖνος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε 215
Οὐκ οἶδ'· οὐ γάρ πώ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
Ὡς δὴ ἐγώ γ' ὄφελον μάκαρός νύ τευ ἔμμεναι υἱὸς
Ἀνέρος, ὃν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἔπι γῆρας ἔτετμε·
Νῦν δ' ὃς ἀποτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
Τοῦ μ' ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπεὶ σύ με τοῦτ' ἐρεείνεις. 220
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Οὐ μέν τοι γενεήν γε θεοὶ νώνυμνον ὀπίσσω
Θῆκαν, ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τίς δαίς, τίς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο; τίπτε δέ σε χρεώ; 225
Εἰλαπίνη, ἠὲ γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν·
Ὥς τέ μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσι
Δαίνυσθαι κατὰ δῶμα. νεμεσσήσαιτό κεν ἀνὴρ
Αἴσχεα πόλλ' ὁρόων, ὅς τις πινυτός γε μετέλθοι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 230
Ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
Μέλλεν μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος ἀνὴρ ἐπιδήμιος ἦεν·
Νῦν δ' ἑτέρως ἐβόλοντο θεοὶ κακὰ μητιόωντες,
Οἳ κεῖνον μὲν ἄιστον ἐποίησαν περὶ πάντων 235
Ἀνθρώπων, ἐπεὶ οὔ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
Εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη Τρώων ἐνὶ δήμῳ,
Ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε·
Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
Ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω. 240
Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο·
Οἴχετ' ἄιστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε
Κάλλιπεν. οὐδ' ἔτι κεῖνον ὀδυρόμενος στεναχίζω
Οἶον, ἐπεί νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔτευξαν.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι, 245
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσι,
Τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
Ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
Ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες 250
Οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα Παλλὰς Ἀθήνη,
Ὢ πόποι, ἦ δὴ πολλὸν ἀποιχομένου Ὀδυσῆος
Δεύῃ, ὅ κε μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφείη.

Εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν, δόμου ἐν πρώτῃσι θύρῃσι 255
Στ αίη, ἔχων πήληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δοῦρε,
Τοῖος ἐὼν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' ἐνόησα
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,
Ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα παρ' Ἴλου Μερμερίδαο,
(Ὤχετο γὰρ καὶ κεῖσε θοῆς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς 260
Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρα οἱ εἴη
Ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν οὔ οἱ
Δῶκεν, ἐπεί ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας·
Ἀλλὰ πατήρ οἱ δῶκεν ἐμός· φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς)
Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεὺς, 265
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
Ἤ κεν νοστήσας ἀποτίσεται, ἠὲ καὶ οὐκί,
Οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα
Ὅππως κε μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο. 270
Εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων,
Αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς,
Μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπὶ μάρτυροι ἔστων·
Μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα σκίδνασθαι ἄνωχθι·
Μητέρα δ', εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι, 275
Ἂψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο·
Οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
Σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴ κε πίθηαι,
Νῆ' ἄρσας ἐρέτῃσιν ἐείκοσιν ἥτις ἀρίστη, 280
Ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
Ἤν τίς τοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσῃς
Ἐκ Διὸς, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
Πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθὲ, καὶ εἴρεο Νέστορα δῖον·
Κεῖθεν δὲ Σπάρτηνδε παρὰ ξανθὸν Μενέλαον· 285
Ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
Εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
Ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίης ἐνιαυτόν·
Εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσῃς, μηδ' ἔτ' ἐόντος,
Νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 290
Σῆμά τέ οἱ χεῦαι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξαι
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δοῦναι.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
Φράζεσθαι δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
Ὅππως κε μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι 295
Κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν· οὐδέ τί σε χρὴ
Νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐσσί.
Ἢ οὐκ ἀίεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα; 300
Καὶ σὺ φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
Ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων ἐὺ εἴπῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἤδη,
Ἠδ' ἑτάρους, οἵ πού με μάλ' ἀσχαλόωσι μένοντες.
Σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων. 305
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ξεῖν' ἤτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
Ὥστε πατὴρ ᾧ παιδὶ, καὶ οὔποτε λήσομαι αὐτῶν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
Ὄφρα λοεσσάμενός τε, τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ, 310
Δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίῃς, χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
Τιμῆεν, μάλα καλὸν, ὅ τοι κειμήλιον ἔσται
Ἐξ ἐμεῦ, οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι διδοῦσι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Μή μ' ἔτι νῦν κατέρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο· 315
Δῶρον δ' ὅττι κέ μοι δοῦναι φίλον ἦτορ ἀνώγῃ,
Αὖτις ἀνερχομένῳ δόμεναι οἶκόνδε φέρεσθαι,
Καὶ μάλα καλὸν ἑλών· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὄρνις δ' ὣς ἀνόπαια διέπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ 320
Θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τέ ἑ πατρὸς
Μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν· ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσι νοήσας,
Θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὀΐσατο γὰρ θεὸν εἶναι.

Si enim nunc veniens, domus in primis foribus
Staret, habens galeam & scutum & duo hastilia,
Talis qualem ipsum ego primum vidi
Domo in nostra bibentémque se oblectantémque,
Ex Ephyre reuersum ab Ilo Mermerida.
(Profectus enim erat illuc celeri in naui Vlysses,
V[illegible] mortiferum inquirens, vt ipsi esset
Ad sagittas vngendas ære acuminatas: sed ille quidẽ nõ illi
Dedit: quoniam deos verebatur sempiternos.
Sed pater illi dedit meus, amabat enim vehementer)
Talis existens procis si obuersaretur Vlysses,)
Omnes & breuis-fati fierent & amaræ nuptiæ.
Verum enimuero hæc deorum in genibus posita sunt,
Siue reuersus vlciscatur necne,
Suis in ædibus: te enim considerare iubeo
Quonam modo procos expelles ex ædibus.
Sed agè nunc intellige, & meam aduerte orationem.
Cras in concionem vbi vocaueris Græcos,
Orationem edissere omnibus: dij verò testes sunto:
Procos quidem ad propria abire iube:
Matrem autem si ipsi animus incessit nubere,
Redeat in domum patris multum potentis.
Hi nuptias conficient, & apparabunt dotem
Sanè eximiam, quantam decet charam filiam comitari.
Tibi autem ipsi prudenter consulam, siquidem parueris,
Naui instructa remigibus viginti quæ sit optima,
Proficiscere interrogaturus de patre diu absente,
Si quis tibi dicat mortalium, aut famam audieris
Ex Ioue, quæ potissimum gloriam adfert hominibus.
Primùm quidẽ ad Pylũ abi, & interroga Nestorẽ diuinum
Hinc in Sparten ad flauum Menelaum,
Hic enim nouissimus venit Græcorum loricatorum.
Si fortè patris vitam & reditum audieris,
Sanè tristis quantumuis adhuc perdurabis annum.
Si verò mortuum audieris, neque amplius viuentem.
Reuersus posteà charam in patriam terram,
Monumentum illi erige, & parentalia perfice
Eximia valdè, qualia decet & viro matrem dare.
Porrò postquam quidem hæc fineris & perfeceris,
Considera deinde in mente & in animo,
Quo pacto procos intra ædes tuas
Interficias siue dolo, siue palàm: minimè te conuenit
Puerilia consectari, quoniam non amplius talis es.
An non audisti qualẽ gloriã consecutus fuerit diuus Orestes
Omnes per homines, postquam interfecit parricidam
Ægisthum dolosum, qui illi patrem inclytum interemit?
Et tu amice (te enim video eximiúmque magnúmque,)
Strenuus esto, vt aliquis te etiam posterorum eximiè laudet.
Cæterùm ego ad nauem celerem descendam iam,
Atque ad socios, qui ibi me plurimum expectant manentes.
Tibi autem ipsi curæ sit, & meos aduerte sermones.
Hanc rursus Telemachus prudens contra allocutus est,
Hospes profectò hæc amicè sentiens dicis,
Perinde atq; pater suo filio: & nunquã obliuiscar illorum.
Sed agè nunc expecta, accelerans licet iter,
Vt & lotus & oblectatus amicum pectus
Donum habens ad nauem eas gaudens in animo,
Pretiosum, valde eximium, quod tibi reconditum muneris loco
erit
Ex me, qualia amici hospitibus dant.
Huic respondebat deinde dea cæsia Minerua,
Ne me amplius detine cupidum itineris.
Donum autem quodcunq; mihi dare charum pectus iubet,
Rursus redeunti da vt domum feram,
Etiam eximio accepto, tibi v. dignum erit remuneratione.
Illa quidem sic loquuta abijt cæsia Minerua:
Auis autem vt sublimipeta auolat: huic autem in animo
Indidit robur & audaciam, recordarique sui patris
Magis adhuc quàm anteà: hic. a. mente sua considerans,
Obstupuit in animo, putabat enim deum esse.

Minerua iubet Telemachum inuestigare patrem.

* Nomad. [illegible]

Continuò autem procos adibat deo æquandus vir:
Illis autem cantor canebat insignis, hi vero tacitè
Sedebant audientes. ille verò Achiuorum reditum canebat
Molestum, quem ex Troia indixit Pallas Minerua.
Huius è cœnaculo mente intellexit diuinam cantilenam
Filia Icarij prudens Penelope,
Cochleam verò altam descendit suæ domus,
Non sola, vnà cum hac ancillæ duæ sequebantur.
Illa verò quando iam ad procos peruenisset diua mulierū,
Stabat sanè iuxta limen aulæ bene fabricatæ,
Ante maxillas habens tenues vittas:
Ancilla verò certè ei honesta vtrinque astabat,
Lacrymans verò tum alloquebatur diuinum cantorem,
Pheme, multa sanè alia mortaliū oblectamenta nouisti
Gesta hominū ùque deorúmque, quæ celebrant cantores.
Horum vnum ipsis cane assidens: illi autem silentio
Vinum bibant, ab hac verò quiesce cantilena
Molesta, quæq; mihi perpetuo in pectoribus charum cor
Affligit: quando me in primis incessit dolor immensus.
Tale enim caput desidero memor semper
Viri, cuius lata est gloria per Græciam & medium Argos.
Hanc rursus Telem. prudens contra alloquutus est,
Mater mea, quid sanè rursum inuides iucundum cantorem
Oblectare, quocunque illi mens impellitur, non sanè cantores
In causa sunt, sed interdum Iupiter in causa est, qui suggerit
Viris ingeniosis ita vt vult vnicuique.
Huic autem non reprehensio quòd Danaûm aduersa canit.
Eam enim cantilenam magis celebrant homines,
Quæcunque auditoribus recentissima existat.
Tibi verò sustineat cor & animus audire.
Non enim Vlysses solus perdidit reditus diem
In Troia, multi verò alij viri perierunt:
Sed in domum profecta, tua opera administra,
Telamque & colum, & ancillis impera
Opus accelerare: sermo verò viris curæ erit
Omnibus: potissimū verò mihi. huius .n. imperiū est in domo.
Illa quidem attonita, rursus in domum iuit:
Filij enim dictum prudens ponebat in animo.
Ad cœnaculum vbi conscendisset cum ancillis mulieribus,
Fleuit subinde Vlyssem charum maritum, donec illi somnū
Dulcem palpebris immisit cæsia Minerua.
Proci autem tumultuabantur per ædes obscuras,
Omnes autem cupiebant ad lectos reclinari:
Illis autem Telem. prudens incepit sermonem,
Matris meæ proci immensa contumelia elati,
Nunc quidem conuiuantes delectemur, neque clamor
Adsit: (nam hoc honestum est audire cantorem
Talem, qualis ille est dijs assimilis voce.)
Manè verò in concionem consideamus venientes
Omnes, vt vobis sermonem audenter renunciem,
Exire ex ædibus: alias porrò sequimini dapes,
Vestra bona absumentes, alternis conuiuiis per ædes singulas.
Si verò vobis videtur hoc satius & melius
Esse, viri vnius victum impunè perdere,
Absumite, ego verò deos inuocabo sempiternos,
Si vnquam Iupiter det vicissim pœna insignem opera fieri
Inulti sanè postea intra ædes pereatis.
Sic ait, illi verò omnes mordicus labiis compressis
Telemachum admirabantur, quòd audacter loquutus esset.
Hunc. a. rursus Antinous alloquutus est Eupithei filius,
O Telemache, quàm sanè te docuerunt dij ipsi
Sublimiloquum esse, & confidenter proloqui,
Ne te vtique in circumflua Ithaca regem Saturnius
Constituat, quod tibi propter genus paternum est.
Hunc rursum Telem. prudens contrà alloquutus est,
Antinoë, an mihi irasceris si quid dixero?
Et sanè hoc vellem, Ioue vtique concedente accipere
An dicis hoc pessimum in hominibus esse?
Non enim vllo pacto malum est imperare, statim ei domus

Phemius canit reditum Achiuorum.
Penelope Phemio loquitur.
Telemachus matrem reprehendit.
Antinous Telemacho respõdet.

Αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπῴχετο ἰσόθεος φώς·
Τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτὸς, οἱ δὲ σιωπῇ 325
Εἴατ' ἀκούοντες· ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἄειδε
Λυγρὸν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετείλατο Παλλὰς Ἀθήνη.
Τοῦ δ' ὑπερωϊόθεν φρεσὶ σύνθετο θέσπιν ἀοιδὴν
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια·
Κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο οἷο δόμοιο, 330
Οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα·
Ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη. 335
Δακρύσασα δ' ἔπειτα προσηύδα θεῖον ἀοιδὸν,
Φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας,
Ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσιν ἀοιδοί,
Τῶν ἕν γέ σφιν ἄειδε παρήμενος· οἱ δὲ σιωπῇ
Οἶνον πινόντων, ταύτης δ' ἀποπαύε' ἀοιδῆς 340
Λυγρῆς, ἥτε μοι αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
Τείρει, ἐπεί με μάλιστα καθίκετο πένθος ἄλαστον.
Τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω, μεμνημένη αἰεὶ
Ἀνδρὸς, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 345
Μῆτερ ἐμὴ, τί τ' ἄρ' αὖ φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν
Τέρπειν ὅππῃ οἱ νόος ὄρνυται; οὔ νύ τ' ἀοιδοὶ
Αἴτιοι, ἀλλά ποθι Ζεὺς αἴτιος, ὅστε δίδωσιν
Ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
Τούτῳ δ' οὐ νέμεσις Δαναῶν κακὸν οἶτον ἀείδειν. 350
Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι
Ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.
Σοὶ δ' ἐπιτολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν.
Οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
Ἐν Τροίῃ, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο. 355
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ἡ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει· 360
Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα, 365
Πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι·
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων,
Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,
Νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς
Ἔστω (ἐπεὶ τόγε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ 370
Τοιοῦδ' οἷος ὅδ' ἐστὶ θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν)
Ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεσθα κιόντες
Πάντες, ἵν' ὕμιν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,
Ἐξιέναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
Ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους. 375
Εἰ δ' ὕμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
Ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
Κείρετ', ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
Αἴκε ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι,
Νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε. 380
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες,
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖ Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε διδάσκουσιν θεοὶ αὐτοὶ
Ὑψαγόρην τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέως ἀγορεύειν. 385
Μὴ σέ γ' ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλῆα Κρονίων
Ποιήσειεν, ὅ τοι γενεῇ πατρώϊόν ἐστιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνο', ἦ καί μοι νεμεσήσεαι ὅττι κεν εἴπω;
Καί κεν τοῦτ' ἐθέλοιμι Διός γε διδόντος ἀρέσθαι. 390
Ἦ φῂς τοῦτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
Οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευέμεν· αἶψά τέ οἱ δῶ

Ἀφνειὸν

Ἀφνειὸν πέλεται, καὶ τιμηέστερος αὐτός.
Ἀλλ' ἤτοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσὶ καὶ ἄλλοι
Πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι ἠδὲ παλαιοί, 395
Τῶν κέν τις τόδ' ἔχῃσιν, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς·
Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο,
Καὶ δμώων, οὕς μοι ληΐσσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', ἤτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, 400
Ὅστις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει Ἀχαιῶν·
Κτήματα δ' αὐτὸς ἔχοις, καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις.
Μὴ γὰρ ὅγ' ἔλθοι ἀνὴρ ὅστίς σ' ἀέκοντα βίηφι
Κτήματ' ἀπορραίσει, Ἰθάκης ἔτι ναιετοώσης.
Ἀλλ' ἐθέλω σε φέριστε περὶ ξείνοιο ἐρέσθαι, 405
Ὁππόθεν οὗτος ἀνήρ· ποίης δ' ἐξ εὔχεται εἶναι
Γαίης· ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα·
Ἠέ τιν' ἀγγελίην πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,
Ἦ ἑὸν αὐτοῦ χρεῖος ἐελδόμενος τόδ' ἱκάνει.
Οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, οὐδ' ὑπέμεινε 410
Γνώμεναι· οὐ μὲν γάρ τι κακῷ εἰς ὦπα ἐῴκει.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὐρύμαχ', ἤτοι νόστος ἀπώλετο πατρὸς ἐμοῖο,
Οὔτ' οὖν ἀγγελίῃς ἔτι πείθομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι,
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥν τινα μήτηρ 415
Ἐς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται.
Ξεῖνος δ' οὗτος ἐμὸς πατρώϊος ἐκ Τάφου ἐστί,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος εὔχεται εἶναι
Υἱός, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος, φρεσὶ δ' ἀθανάτην θεὸν ἔγνω. 420
Οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
Τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθε,
Δὴ τότε κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
Τηλέμαχος δ' ὅθι οἱ θάλαμος περικαλλέος αὐλῆς 425
Ὑψηλὸς δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
Ἔνθ' ἔβη εἰς εὐνήν, πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων.
Τῷ δ' ἄρ' ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε κεδνὰ ἰδυῖα
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
Τήν ποτε Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσι 430
Πρωθήβην ἔτ' ἐοῦσαν, ἐεικοσάβοια δ' ἔδωκεν.
Ἶσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν,
Εὐνῇ δ' οὔποτ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός.
Ἥ οἱ ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε, καί ἑ μάλιστα
Δμῳάων φιλέεσκε, καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα. 435
Ὤϊξεν δὲ θύρας θαλάμου πύκα ποιητοῖο,
Ἕζετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἔκδυνε χιτῶνα·
Καὶ τὸν μὲν γραίης πυκιμηδέος ἔμβαλε χερσίν.
Ἡ μὲν τὸν πτύξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα,
Πασσάλῳ ἀγκρεμάσασα παρὰ τρητοῖσι λέχεσσι, 440
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο· θύρην δ' ἐπέρυσσε κορώνῃ
Ἀργυρέῃ, ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἐτάνυσσεν ἱμάντι.
Ἔνθ' ὅγε παννύχιος, κεκαλυμμένος οἰὸς ἀώτῳ,
Βούλευε φρεσὶν ᾗσιν ὁδὸν τὴν πέφραδ' Ἀθήνη.

Diues fit, & honoratior ipse,
Sed certe reges Achiuorum sunt etiam alij
Multi in circumfl. Ithaca, iuuenes & veteres:
Horum aliquis hoc habeat, mortuus est diuus Vlysses.
Cæterum ego domus rex ero nostræ,
Et mancipiorum quæ mihi acquisiuit diuus Vlysses.
Hunc statim Eurymachus Polybi filius contra alloq. est, — *Eurymachi Telemacho responsio.*
Telemache, certè hæc deorum in genubus posita sunt,
Quisnam circumfluæ Ithacæ dominabitur Achiuorum.
Bona vero ipse habeas & ædibus tuis imperes.
Non enim iste veniat vir qui inuitum vi
Bonis deprædaturus sit, Ithaca adhuc habitata,
Sed volo te optime de hospite interrogare
Vnde ille vir, quali autem gloriatur esse
E terra, vbinam ei genus & patrium solum,
An tibi nuncium patris adferat venientis,
An suum ipsius debitum expetens huc venit.
Vt subito impetu statim abiit, neque sustinuit
Vt cognosceremus: neque. n. improbi vultum præ se ferebat.
Hunc autem rursus Telemachus prudens alloq. est. — *Telemachus Eurymacho loquitur.*
Eurymache, certè reditus perijt patris mei,
Neque sanè nuncio amplius credo sicunde veniat,
Neque vaticinium curo, si quem mater
Domum vocatum vatem consulat.
Hospes verò hic meus paternus e Tapho est.
Mentes Anchiali bellicosi prædicat se esse
Filium: cæterum Taphijs nauigandi studiosis imperat.
Sic ait Telemach. mente. v. immortalem deam cognouit.
Hi verò ad tripudia & dulcem cantum
Conuersi oblectab. itur, expectabant. n. vesperum aduentare.
Dum hi autem oblectabantur, niger vesper venit:
Et tunc dormituri ibant domum vnusquisque:
Telemachus autem vbi ipsi thalamus perpulchra aula
Sublimis ædificatus erat perspicuo in loco,
Iuit ad lectum multa mente reputans.
Simul cum eo ardentes faces ferebat pudica sciens
Euryclea Opis filia Pisenoridæ.
Quam olim Laertes emerat facultatibus suis
Impubem adhuc, pretium viginti boum dedit.
Perinde. n. ipsam ac pudicam vxorem honorabat in ædibus.
Lecto. v. nunquam cōmixtus est, irā scilicet fugiebat vxoris.
Hæc illi simul ardentes faces ferebat, & ipsum maximè
Ancillarum amabat, & enutrierat paruulus cum esset.
Aperuit autem ianuas thalami benefacti.
Sedebat in lecto, molle autem exuit indusium:
Et id quidem aniculæ sedulæ imposuit in manus.
Illa quidem plicato & aptato indusio
Trabe suspenso iuxta vermiculatos lectos
Festinabat ire ex thalamo: ianuam attraxit annulo
Argenteo, insuper autem pessulum obtendit loro.
Hic ille pernox tectus lanis floridâ lana
Examinabat in corde suis viam quam significauerat Pallas.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ β̄ βῆτα ῥαψῳδία.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
Εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην. 5
Αἶψα δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
Κηρύσσειν ἀγορήνδε κάρη κομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.

ODYSSEÆ HOMERI, II. COMPOSITIO.

QVANDO verò manè genita apparuit rosea digitis aurora,
Surrexit tunc ex lectulo Vlyssis dilectus filius,
Vestes indutus, gladium verò suspendit ab humeris:
Pedibus verò nudis alligauit pulchra calceamenta:
Festinabat ire è cubiculo deo similis obuius.
Continuo autem præconibus canoris imperauit
Conuocare ad concionem comatos Achiuos.
Hi v. conuocarunt: illi autem congregabantur valdè celeriter.

Conuocantur Achiui.

Porrò postquam congregati sunt, confertimque adfuerunt,
Iuit utique ad concionem, manu autem tenebat ferream hastam:
Non solus, simul etiam duo canes veloces sequebantur.
Diuinam certè huic gratiam perfudit Pallas.
Hunc sane omnes populi aduenientem admirabantur.
Sedebat verò in patris sella, cesserunt autem senes.

Heros Aegyptius.

His verò continuò heros Aegyptius coepit concionari,
Qui ob senectutem incuruus erat & multa sciebat.
Atqui huius dilectus filius cum diuino Vlysse
Ad Ilium pulchros equos nutriens conscenderat cauis in nauibus
Antiphus bellator, illum verò saeuus interfecit Cyclops
In spelunca caua, vltimamque parauit coenam.
Tres autem illi alij erant, & vnus inter procos versabatur
Eurynomus, duo autem perpetuò habebant paterna opera.
Sed neque sic illius oblitus erat lugens & dolens.
Hos lacrymans alloquutus est, & dixit,
Audite sanè nunc me Ithacenses quodcunque dixero.
Nunquam nostrum concilium fuit neque consessus,
Ex quo Vlysses diuinus abijt cauis in nauibus,
Nunc autem quis huc congregauit? quem necessitas tantum vrget?
Siue ex iunioribus viris, aut qui seniores sunt,
An aliquem nuncium exercitus audiuit venientis,
Quem nobis palam dicere queat, quoniam prior audiuerit?
An quippiam publicum aliud declarat, aut profert?
Probus mihi videtur esse, iuuans vel felix, vtinam illi ipsi
Iupiter bene vertat, quae in sua mente sua cogitat.
Sic ait, gaudebat autem laude Vlyssis charus filius,
Neque amplius diu sedit, cupiebat enim concionari.
Stabat autem in media concione, sceptrum autem ei imposuit manui

Pisenor praeco. Telemachus concionatur, & suam fortunam Achiuis exponit.

Praeco Pisenor prudentia consilia edoctus
Primum, deinde ad senem conuersus loquutus est,
O senex, non procul abest ille vir (statim autem ipse cognosces)
Qui populum congregauit: potissimum me dolor vrget.
Neque vllum nuncium exercitus audiui venientis,
Quem vobis palam enarrem, quod prior audiuerim,
Neque quicquam publici aliud enarro, neque dico,
Sed meum ipsius negotium, nam malum in domum incidit
Duplex: alterum quod patrem eximium perdidi, qui quondam
Ipsos imperabat, pater autem velut mitis erat, (inter vos
Nunc autem longe maius, quod mox cito domum vniuersam
Funditus euertet, facultates autem omnino disperdet.
Matri meae proci instant nolenti,
Eorum virorum chari filij qui hic vtique sunt optimi,
Qui patris quidem in domum nolunt proficisci
Icarij, vt ipse quidem dotet filiam:
Det verò cui voluerit, & ipse gratus venerit.
Hi verò in nostram domum diuertentes diebus omnibus,
Boues mactantes & oues & pingues capras,
Splendide conuiuantur, bibuntque generosum vinum.
Temere: plurima verò absumunt: non enim adest vir
Qualis Vlysses erat, qui detrimentum vel diras à domo arceat.
Nos vero neutiquam qui auertere queamus, quin etiam
Imbellesque sumus, & neque periti.
Omnino sanè auerterem, si mihi vis adesset.
Non enim iam tolerabilia facinora patrantur, neque honeste
Domus mea perit: indignemini & ipsi,
Alios reueremini vicinos homines
Qui circum habitant: deorum verò timete iram,
Ne quid infesti retalient malis facinoribus.
Oro siue per Iouem Olympium siue Themidem,
Quae hominum consilia vel dimittit vel cogit,
Abstinete amici, & me solum sinite dolore molesto
Affligi, si vsquam pater meus probus Vlysses
Hostili animo malis affecit fortes Achiuos:
Eorum me vindictam capientes male afficite hostili animo,
Illos incitantes: mihi verò satius esset
Vos absumere possessionemque prouentumque:
Quod si vos comederitis, fortassis olim etiam vltio fuerit.
Tam diu enim per vrbem prehensabimus colloquio,

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος·
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἕποντο.
Θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη,
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δὲ γέροντες.
Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως Αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν,
Ὃς δὴ γήραϊ κυφὸς ἔην, καὶ μυρία ᾔδη.
Καὶ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἅμ' ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν,
Ἄντιφος αἰχμητής· τὸν δ' ἄγριος ἔκτανε Κύκλωψ
Ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ, πύματον δ' ὡπλίσσατο δόρπον.
Τρεῖς δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
Εὐρύνομος, δύο δ' αἰὲν ἔχον πατρώϊα ἔργα.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς τοῦ λήθετ' ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.
Τοῖς ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω,
Οὔτε ποθ' ἡμετέρη ἀγορὴ γένετ' οὔτε θόωκος,
Ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσί.
Νῦν δὲ τίς ὧδ' ἤγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἵκει
Ἠὲ νέων ἀνδρῶν, ἢ οἳ προγενέστεροί εἰσιν;
Ἠέ τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν ἐρχομένοιο,
Ἥν χ' ἡμῖν σάφα εἴποι, ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;
Ἦέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠδ' ἀγορεύει;
Ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος· εἴθε οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν, ὅ τι φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.
Ὣς φάτο, χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
Οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν ἧστο, μενοίνησεν δ' ἀγορεύειν·
Στῆ δὲ μέσῃ ἀγορῇ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
Κῆρυξ Πεισήνωρ πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
Πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπεν,
Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς οὗτος ἀνήρ, (τάχα δ' εἴσεαι αὐτός)
Ὃς λαὸν ἤγειρα· μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἱκάνει.
Οὔτε τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον ἐρχομένοιο,
Ἥν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
Οὔτε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι οὐδ' ἀγορεύω.
Ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὰ ἔμπεσεν οἴκῳ
Δοιά· τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ' ἐν ὑμῖν
Τοίσδεσσιν βασίλευε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν·
Νῦν δ' αὖ καὶ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ τάχα οἶκον ἅπαντα
Πάγχυ διαρραίσει, βίοτον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει.
Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον οὐκ ἐθελούσῃ,
Τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἷες οἳ ἐνθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι,
Οἳ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίου, ὥς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θύγατρα,
Δοίη δ' ᾧ κ' ἐθέλοι καί οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι·
Οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα,
Βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
Εἰλαπινάζουσιν, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
Μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται· οὐ γὰρ ἔπ' ἀνήρ
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
Ἡμεῖς δ' οὔ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν· ἦ καὶ ἔπειτα
Λευγαλέοι τ' ἐσόμεσθα, καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν.
Ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
Οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται, οὐδ' ἔτι καλῶς
Οἶκος ἐμὸς διόλωλε· νεμεσσήθητε καὶ αὐτοί,
Ἄλλους τ' αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους,
Οἳ περιναιετάουσι· θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
Μή τι μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
Λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος,
Ἥ τ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει ἠδὲ καθίζει,
Σχέσθε φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε πένθεϊ λυγρῷ
Τείρεσθ', εἰ μή πού τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
Δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς,
Τῶν μ' ἀποτινύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
Τούτους ὀτρύνοντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
Ὑμέας ἐσθέμεναι κειμήλιά τε πρόβασίν τε.
Εἴ χ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχ' ἄν ποτε καὶ τίσις εἴη·
Τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποτιπτυσσοίμεθα μύθῳ,

Χρήματ'

Χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη.
Νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὀδύνας ἐμβάλλετε θυμῷ.
Ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ, 80
Δάκρυ' ἀναπρήσας, οἶκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν, οὐδέ τις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε,
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες, 85
Ἡμέας αἰσχύνων, ἐθέλοις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
Σοὶ δ' οὔ τι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν,
Ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ τοι πέρι κέρδεα οἶδεν,
Ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, τάχα δ' εἶσι τέταρτον,
Ἐξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν. 90
Πάντας μέν ῥ' ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
Ἀγγελίας προϊεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
Ἡ δὲ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
Στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
Λεπτὸν καὶ περίμετρον, ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε, 95
Κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὅ κε φᾶρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο· 100
Μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο. 105
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ᾔδη,
Καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης. 110
Σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς
Αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί·
Μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
Τῷ ὅτεῴ τε πατὴρ κέλεταί τε, καὶ ἁνδάνει αὐτῇ.
Εἰ δ' ἔτ' ἀνιήσει γε πολὺν χρόνον υἷας Ἀχαιῶν, 115
Τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμὸν ἅ οἱ πέρι δῶκεν Ἀθήνη,
Ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς,
Κέρδεά θ', οἷ' οὔ πώ τιν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν,
Τάων αἳ πάρος ἦσαν ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαί,
Τυρώ τ' Ἀλκμήνη τε, ἐϋστέφανός τε Μυκήνη· 120
Τάων οὔ τις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείῃ
Ἤδη· ἀτὰρ μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε.
Τόφρα γὰρ οὖν βίοτόν τε τεὸν καὶ κτήματ' ἔδονται,
Ὄφρα κε κείνη τοῦτον ἔχῃ νόον, ὅντινά οἱ νῦν
Ἐν στήθεσσι τιθεῖσι θεοί, μέγα μὲν κλέος αὐτῇ 125
Ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε ποθὴν πολέος βιότοιο.
Ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτε πῃ ἄλλῃ,
Πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλῃσι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνο', οὔ πως ἔστι δόμων ἀέκουσαν ἀπῶσαι, 130
Ἥ μ' ἔτεχ', ἥ μ' ἔθρεψε, πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης,
Ζώει ὅ γ' ἢ τέθνηκε, κακὸν δέ με πόλλ' ἀποτίνειν
Ἰκαρίῳ, αἴ κ' αὐτὸς ἑκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.
Ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
Δώσει, ἐπεὶ μήτηρ στυγερὰς ἀρήσετ' ἐρινῦς 135
Οἴκου ἀπερχομένη, νέμεσις δέ μοι ἐξ ἀνθρώπων
Ἔσσεται· ὡς οὐ τοῦτον ἐγώ ποτε μῦθον ἐνίψω.
Ὑμέτερος δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,
Ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
Ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους. 140
Εἰ δ' ὕμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
Ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
Κείρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
Αἴ κέ ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
Νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὄλοισθε. 145
Ὣς φάτο Τηλέμαχος, τῷ δ' αἰετὼ εὐρύοπα Ζεὺς

Bona repetentes, donec omnia persoluta sint.
Nunc vero mihi inanes dolores ingeritis animo.
Sic ait iratus, sceptrum autem iecit in terram.
Lacrymas distillans, commiseratio vero cepit populum omnem.
Tunc alii quidem omnes in silentio erant, neque quisquam audebat
Telemacho verbis respondere molestis:
Antinous autem ipsum solus respondens allocutus est,
Telemache altiloque animo indomite, vt loqueris ea
Nos dedecorans, vis autem maculam inurere.
Tibi vero neutiquam proci Achiuorum in causa sunt,
Sed tua mater, quae sane in primis versutias callet.
Iam enim tertius est annus, statim autem aderit quartus,
Ex quo eludit animum intra praecordia Achiuorum:
Omnes quidem sperare facit, & promittit viris singulis,
Nuncios praemittens, mens autem illi alia cogitat.
Illa vero dolum hunc alium in mente deliberauit.
Exorsa magnam telam in aedibus texebat,
Subtilem & immensam: statim nos alloquuta est,
Iuuenes mei proci, postquam mortuus est diuinus Vlysses,
Sustinete vrgentes meas nuptias, donec linteum
Perfecero (ne mihi vana fila pereant)
Laertis heroi pollinctum, quando tandem ipsum
Fatum malum prehenderit asperae mortis.
Ne aliqua me in populo mulierum Graecarum culpet,
Si quidem absque tegumento iacuerit multa possidens.
Sic ait, nobis vero statim persuasus est animus generosus
Tum vero interdiu quidem texebat magnam telam,
Noctu vero dissoluebat postquam faces adhibuisset.
Sic triennio quidem latuit dolo, & persuasit Achaeos:
Sed quum quartus venit annus, & aduenerunt Horae,
Et tunc certe aliqua dixit mulierum quae bene sciebat,
Et ipsam dissoluentem inuenimus pulchram telam.
Sic illa quidem perfecit etiam nolens prae necessitate.
Tibi vero sic proci respondent, vt scias
Ipse tuo animo, sciant & omnes Achiui,
Matrem tuam dimitte, iube autem ipsam nubere
Illi cuicunque pater iusserit & placuerit ipsi.
Si vero amplius vexabit multo tempore filios Achiuorum,
Haec agitans in animo, quae ei abunde dedit Pallas
Operaque scire insignia, & mentem sanam,
Versutias quales nunquam aliquas do audiuimus neque veterum
Earum quae olim fuerunt pulchricomae Graecae,
Tyroque Alcmeneque pulchricomaque Mycene
Illarum nulla similes artes Penelopae
Norat, caeterum quidem hoc non vidit vtiliter.
Tam diu igitur victum tuum & bona consument,
Donec illa hunc habebit animum, quem quidem nunc illi
In pectoribus posuerunt Dii, magnam quidem gloriam sibi
Comparat, caeterum tibi desiderium multi victus.
Nos vero nec ad res nostras ante ibimus, neque aliquo alio,
Antequam ipsa nubet Achiuo cuicunque voluerit.
Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est,
Antinoe, nullo modo licet e domo inuitam expellere,
Quae me peperit, quae me enutriuit, pater autem meus alicubi terrae
Viuit, siue mortuus est, durum autem esset me multa reddere
Icario, siquidem ipse ego matrem dimisero.
Ex patre autem mala patiar, alia autem Deus
Dabit postquam mater odiosas imprecata fuerit Furias
A domo discedens, reprehensio autem mihi ex hominibus
Erit: sic itaque hunc ego sermonem nunquam dicam.
Vester vero siquidem animus indignatur illis,
Exite e domo mea, alias curate dapes,
Vestra bona edentes alternis conuiuiis *per singulas domos*
Si vero vobis videbitur satius & melius
Esse, viri vnius substantiam impune perdere,
Corrodite: ego vero deos inuocabo sempiternos,
Si vnquam Iupiter dabit talionis opera fieri,
Inulti deinceps intra domum pereatis.
Sic ait Telemachus: huic aquilas late videns Iupiter

Antinoi responsio.

Penelopes erga procos doli.

Telemachus Antinoo respondet.

Augurium.

Ex alto à vertice montis permisit volare,
Hæ vsque quidem volabant ad flatum venti,
Propinquæ inuicem extendentes alas.
Sed cum iam ad mediam concionem celebrem peruenissent,
Hic conuersæ quatiebant alas densas,
Aspexerunt autē omnium capita, portendebant autem mortem.
Lamantes verò vnguibus maxillas, circum autem collum
Ad dextram volarunt, & per ædes & per vrbem ipsorum,
Admirati sunt aues postquam viderunt oculis,
Disputabant autem in animo quæ perfici debebant.
Halitherses vates. *His verò interfatus est senex heros Halitherses*
Mastorides, hic enim solus æquales vincebat,
In auibus dijudicandis & fatalibus edicendis.
Qui inter eos bene sapiens concionatus est, & dixit.
Audite nunc me Ithacenses quodcunque dixero.
Procis autem potissimum significans ista dico,
Illis enim ingens periculum imminet, non enim Vlysses
Diu seorsum à suis amicis aberit, sed alicubi iam
Prope cum sit, his ipsis cædem & fatum molitur
Omnibus, pluribus etiam alijs male erit,
Qui habitamus Ithacam claram: sed longè antea
Consideremus, quomodo imponamus. attamen etiam ipsi
Quiescant, etenim ipsis statim hoc vtilius est.
Non enim inexpertus vaticinor, sed bene doctus.
Etenim illi puto perfecta esse omnia,
Quemadmodum illi prædixeram quando ad Ilium conscē- (derunt.
Argiui, cum ipsis etiā conscendit versutus Vlysses.
Dixi postquam mala multa passus esset, amisissetque omnes (socios,
Incognitum ab omnibus vicesimo demum anno
Domum venturum: hæc autem omnino perficiuntur.
Eurimachus vaticinium eleuat. *Hūc rursus Eurymachus Polybi filius contrà alloquutus (est,*
O senex, agedum nunc vaticinare tuis liberis
Domum vadens, ne fortè quid mali patiantur in posterum.
In his autem ego te longè melior sum ad vaticinandum,
Aues sanè multæ sub radijs solis
Volitant, neque omnes ad auspicia aptæ. porrò Vlysses
Perijt longè, vtinam etiam tu perijsse cum illo
Debuisses: non tanta vaticinans blaterares,
Neque Telemachum iratum sic incitares,
Suæ in domo donum expectans si quod præbeat.
Sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
Si iuuenem virum, veteraque & multa doctus,
Deceptum verbis incitaueris ad irascendum.
Illi quidem ipsi perniciosius erit,
Efficere autem tamen neutiquam poteris illorum gratia:
Tibi verò ô senex pœnam infligemus, quam in animo
Luens, indignè feras: grauis autem erit dolor.
Telemacho autem in primis ego suadebo ipse,
Matrem suam ad patrem iubeat redire,
Illi verò nuptias facient, & component dotem
Insignem, qualem conuenit charam filiam sequi.
Non enim antea quieturos puto filios Græcorum
A coniugij ambitu: quoniam neminem timemus vtut sit
Neque sanè Telemachum, tametsi multiloquus sit,
Neque vaticinium curamus, quod tu senex
Loqueris irritum: odio autem eris adhuc magis:
Bona verò rursus malè absumentur, neque vnquam paria
Erunt, donec hæc distulerit Græcos
Suis nuptijs, nos verò rursus expectantes diebus omnibus,
Gratia eius virtutis contendimus, neque ad alias
Ibimus, quas decens ducere est vnicuique.
Telemachus procis loquitur. *Hunc autē rursum Telemachus prudens contrà loquutus est.*
Eurymache, & alij quotquot sunt proci generosi.
Ista quidem non vos amplius precor neque dico:
Iam verò hæc sciunt dij & omnes Græci.
Sed age mihi date nauem celerem, & viginti socios,
Qui mihi huc atque huc secent viam maris.
Ibo enim in Spartam & Pylum arenosam,
Reditum interrogaturus patris diu absentis.

Ὑψόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πέτεσθαι.
Τὼ δ' ἕως μέν ῥ' ἐπέτοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο,
Πλησίω ἀλλήλοισι τιταινομένω πτερύγεσσιν·
Ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσην ἀγορὴν πολύφημον ἱκέσθην, 150
Ἔνθ' ἐπιδινηθέντε τιναξάσθην πτερὰ πυκνά,
Ἐς δ' ἰδέτην πάντων κεφαλάς, ὄσσοντο δ' ὄλεθρον·
Δρυψαμένω δ' ὀνύχεσσι παρειὰς ἀμφί τε δειράς,
Δεξιὼ ἤϊξαν διά τ' οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν.
Θάμβησαν δ' ὄρνιθας ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, 155
Ὥρμηναν δ' ἀνὰ θυμὸν ἅ περ τελέεσθαι ἔμελλον.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἁλιθέρσης,
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὁμηλικίην ἐκέκαστο,
Ὄρνιθας γνῶναι καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι,
Ὅ σφιν ἐῢ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε, 160
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω·
Μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος τάδε εἴρω,
Τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
Δὴν ἀπάνευθε φίλων ὧν ἔσσεται, ἀλλά που ἤδη
Ἐγγὺς ἐὼν, τοίσδεσσι φόνον καὶ κῆρα φυτεύει 165
Πάντεσσιν· πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,
Οἳ νεμόμεσθ' Ἰθάκην εὐδείελον. ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Φραζώμεσθ' ὥς κεν καταπαύσομεν, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Παυέσθων· καὶ γάρ σφιν ἄφαρ τόδε λώϊόν ἐστιν.
Οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύομαι, ἀλλ' εὖ εἰδώς· 170
Καὶ γὰρ κείνῳ φημὶ τελευτηθῆναι ἅπαντα,
Ὥς οἱ ἐμυθεόμην ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ δέ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Φῆν κακὰ πολλὰ παθόντ', ὀλέσαντ' ἄπο πάντας ἑταίρους,
Ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ 175
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ηὔδα,
Ὦ γέρον, εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν,
Οἴκαδ' ἰὼν, μή πού τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·
Ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι. 180
Ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
Φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὤλετο τῆλ', ὡς καὶ σὺ καταφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
Ὤφελες· οὐκ ἂν τόσσα θεοπροπέων ἀγόρευες,
Οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ὧδ' ἀνιείης, 185
Σῷ οἴκῳ δῶρον ποτιδέγμενος, αἴ κε πόρῃσιν.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Αἴ κε νεώτερον ἄνδρα παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς,
Παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν,
Αὐτῷ μέν οἱ πρῶτον ἀνιηρέστερον ἔσται, 190
Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔ τι δυνήσεται εἵνεκα τῶνδε,
Σοὶ δὲ γέρον θωὴν ἐπιθήσομεν, ἥν κ' ἐνὶ θυμῷ
Τίνων ἀσχάλλῃς· χαλεπὸν δέ τοι ἔσσεται ἄλγος.
Τηλεμάχῳ δ' ἐν πᾶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτὸς,
Μητέρα ἣν ἐς πατρὸς ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι, 195
Οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέουσιν ἔεδνα
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
Οὐ γὰρ πρὶν παύσεσθαι ὀΐομαι υἷας Ἀχαιῶν
Μνηστύος ἀργαλέης, ἐπεὶ οὔ τινα δείδιμεν ἔμπης,
Οὔτ' οὖν Τηλέμαχον, μάλα περ πολύμυθον ἐόντα, 200
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπαζόμεθ', ἣν σὺ γεραιὲ
Μυθέαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ' ἔτι μᾶλλον.
Χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτ' ἶσα
Ἔσσεται, ὄφρα κεν ἥ γε διατρίβῃσιν Ἀχαιοὺς
Ὃν γάμον· ἡμεῖς δ' αὖ ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα, 205
Εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδὲ μετ' ἄλλας
Ἐρχόμεθ', ἃς ἐπιεικὲς ὀπυιέμεν ἐστὶν ἑκάστῳ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὐρύμαχ', ἠδὲ καὶ ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
Ταῦτα μὲν οὐχ ὑμέας ἔτι λίσσομαι, οὐδ' ἀγορεύω· 210
Ἤδη γὰρ τὰ ἴσασι θεοὶ καὶ πάντες Ἀχαιοί.
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
Οἵ κέ μοι ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρήσσωσι κέλευθον.
Εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
Νόστον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο, 215

Ἤ τίς

Ἤν τίς μοι εἴπῃσι βροτῶν, ἢ ὄσσαν ἀκούσω
Ἐκ Διός, ἥ τε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισιν.
Εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσω,
Ἦ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔτι τλαίην ἐνιαυτόν·
Εἰ δέ κε τεθνηῶτος ἀκούσω μηδ' ἔτ' ἐόντος, 220
Νοστήσας δὴ ἔπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σῆμά τέ οἱ χεύω, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξω
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δώσω.
Ἤτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, τοῖσι δ' ἀνέστη
Μέντωρ, ὅς ῥ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἑταῖρος, 225
Καί οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
Πείθεσθαί τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν.
Ὅ σφιν ἐὺ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω.
Μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω 230
Σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι.
Ὡς οὔ τις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
Λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν.
Ἀλλ' ἤτοι μνηστῆρας ἀγήνορας οὔ τι μεγαίρω 235
Ἕρδειν ἔργα βίαια, κακορραφίῃσι νόοιο·
Σφὰς γὰρ παρθέμενοι κεφαλάς, κατέδουσι βιαίως
Οἶκον Ὀδυσσῆος, τὸν δ' οὐκέτι φασὶ νέεσθαι·
Νῦν δ' ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι, οἷον ἅπαντες
Ἧσθ' ἄνεῳ, ἀτὰρ οὔ τι καθαπτόμενοι ἐπέεσσι, 240
Παύρους μνηστῆρας καταπαύετε πολλοὶ ἐόντες.
Τὸν δ' Εὐηνορίδης Λειώκριτος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ ἀταρτηρέ, φρένας ἠλεέ, ποῖον ἔειπες,
Ἡμέας ὀτρύνων καταπαυέμεν; ἀργαλέον δὲ
Ἀνδράσι καὶ πλεόνεσσι μαχήσασθαι περὶ δαιτί. 245
Εἴπερ γάρ κ' Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
Δαινυμένους κατὰ δῶμα ἑὸν μνηστῆρας ἀγαυοὺς
Ἐξελάσαι μεγάροιο μενοινήσει' ἐνὶ θυμῷ,
Οὔ κέν οἱ κεχάροιτο γυνή, μάλα περ χατέουσα,
Ἐλθόντ', ἀλλά κεν αὐτοῦ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι, 250
Εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο· σὺ δ' οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἐπὶ ἔργα ἕκαστος,
Τούτῳ δ' ὀτρυνέει Μέντωρ ὁδὸν ἠδ' Ἁλιθέρσης,
Οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοί εἰσιν ἑταῖροι.
Ἀλλ' ὀίω καὶ δηθὰ καθήμενος ἀγγελιάων 255
Πεύσεται εἰν Ἰθάκῃ, τελέει δ' ὁδὸν οὔποτε ταύτην.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, λῦσεν δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὰ πρὸς δώμαθ' ἕκαστος,
Μνηστῆρες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θείου Ὀδυσῆος.
Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης, 260
Χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλός, εὔχετ' Ἀθήνῃ,
Κλῦθί μοι, ὃ χθιζὸς θεὸς ἤλυθες ἡμέτερον δῶ,
Καί μ' ἐν νηὶ κέλευσας ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
Νόστον πευσόμενον πατρὸς δὴν οἰχομένοιο
Ἔρχεσθαι· τὰ δὲ πάντα διατρίβουσιν Ἀχαιοί, 265
Μνηστῆρες δὲ μάλιστα, κακῶς ὑπερηνορέοντες.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχ', οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, οὐδ' ἀνοήμων· 270
Εἰ δή τοι σοῦ πατρὸς ἐνέστακται μένος ἠύ,
Οἷος κεῖνος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,
Οὔ τοι ἔπειθ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται, οὐδ' ἀτέλεστος.
Εἰ δ' οὐ κείνου γ' ἐσσὶ γόνος καὶ Πηνελοπείης,
Οὔ σέ γ' ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν ἃ μενοινᾷς. 275
Παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται·
Οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὐδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, οὐδ' ἀνοήμων,
Οὐδέ σε πάγχυ γε μῆτις Ὀδυσσῆος προλέλοιπεν,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελευτῆσαι τάδε ἔργα. 280
Τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βουλήν τε νόον τε
Ἀφραδέων, ἐπεὶ οὔ τι νοήμονες, οὐδὲ δίκαιοι·
Οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν,
Ὃς δή σφιν σχεδόν ἐστιν, ἐπ' ἤματι πάντας ὀλέσθαι.

Si aliquis mihi dicat mortalium, aut famam audiam
Ex Ioue, quæ potissimum fert gloriam hominibus,
Siquidem patris vitam & reditum audiuero,
Sanè quantumuis afflictus adhuc sustineam annum:
Si verò mortuum audiuero, neque amplius superstitem,
Reuersus postea charam ad patriam terram,
Sepulchrum ei condam, & parentalia celebrabo
Eximia qualia conuenit, & viro matrem dabo.
Certè ille sic loquutus consedit, his autem surrexit
Mentor, qui Vlyssis inculpati erat socius,
Et illi cum proficisceretur commisit totam familiam,
Obedíréque seni, & securè omnia custodire.
Qui inter eos benè sapiens concionatus est & dixit,
Audite certe me nunc Ithacenses quodcunque dixero.
Nec quisquam amplius beneuolus, mansuetus & mitis sit
Sceptriger rex, neque in mente pia opera cogitans.
Sed semper iniustus sit, & iniusta perpetret.
Vt nullus recordetur Vlyssis diuini
Populorum quibus præfuit, vt velut pater mansuetus erat.
Verùm enimuero procos superbos nequaquam inuideo
Committere facinora violenta malis consiliis mentis.
Suis enim obiectantes capitibus consumunt violenter
Domum Vlyssis, quem non amplius putant reditur um esse.
Nunc autem alii populo succenseo, vt omnes
Sedetis muti, porrò nullo pacto redarguentes verbis,
Pauciores procos compescitis cum sitis plures.
Hunc Euenorides Liocritus contrà alloquebatur,
Mentor conuitiator, ingenio stolide, vt loquutus es,
Nos adhortans quiescere, difficile autem erit
Cum viris pluribus pugnare de conuiuio,
Etiamsi Vlysses Ithacensis ipse adueniens
Conuiuantes per domum suam procos eximios
Expellere è domo cogitauerit in animo,
Non sanè illo lætabitur vxor quantumuis valdè egens,
Venientem, sed ibi saeuam mortem inuenerit,
Si pluribus pugnârit, tu verò non ex officio loquutus es.
Sed agè, populi quidem dispergamini ad opera vnusquisque
Huic autem disponat Mentor viam & Halitherses,
Qui illi à principio paterni sunt amici.
Sed (puto) & diu sedens, nuncios
Audiet in Ithaca, perficiet viam nunquam hanc.
Sic certè loquutus soluit concionem celerem.
Hi quidem dispergebantur ad domum quisque suam:
Proci autem ad domum ibant diuini Vlyssis,
Telemachus autem seorsum profectus ad littus maris
Manus lauans è cano mari supplicauit Pallad,
Audi me qui heri deus aduenisti ad domum meam,
Et me in naui iussisti per obscurum pontum
Reditum interrogaturum patris diu absentis
Ire: hæc autem omnia impediunt Achiui,
Proci autem potissimum male superbientes.
Sic ait precatus: propè autem illum venit Pallas,
Mentori similis facie, tum corpore tum etiam voce,
Et ipsum compellans verba alata dixit,
Telemache, neq; in posterum ignauus eris neq; stolidus,
Siquidem tibi est patris instillata est indoles bona,
Qualis ille erat ad perficiendum opúsque dictúmque,
Non sanè continuò vanum iter erit, neque imperfectum:
Si verò non illius esses filius & Penelopes,
Non sanè præterea sperarem te perfecturũ esse quæ molíris,
Pauci enim filii similes patri sunt:
Plerique priores, pauci verò parentibus meliores,
Sed quoniam neque in posterum ignauus, neque stolidus,
Neque te penitus intelligentia Vlyssis reliquit,
Spes tibi deinceps est te perfecturum esse hæc opera.
Ideo nunc procorum sine consiliumque mentémque
Insipientium, quoniam neutiquam prudentes neque iusti sunt,
Neque vllo pacto sciunt mortem & fatum nigrum.
Quæ illis imminet die vno omnes perire.

Mentor Telemachum tueri studet.

Liocritus Mentori respondet.

Telemachus Mineruam precatur.

Minerua sub Mentoris persona properare hortatur.

Perpauci filij patrũ similes sunt.

Tibi verò via non amplius aberit quam tu cupis.
Talis enim tibi socius ego paternus sum,
Qui tibi nauem celerem parabo, & simul sequar ipse.
Sed tu quidem domum vadens, procis conuersare,
Apparáque viatica, & vasis accommoda singula,
Vinum in amphoris, & farinam medullam hominum.
Vtribus in densis, ego autem per populum socios
Statim voluntarios colligam, sunt autem naues
Multæ in circumflua Ithaca nouæ & veteres.
Harum quidem ego dispiciam quæcunque optima est:
Statim armatam deducemus in latum mare.
Sic ait Pallas filia Iouis, neque amplius diu
Telemachus immoratus, postquam deæ audiuit vocem,
Festinabat ad domum ire suo tristatus corde, — γρ. [illegible]
Inuenit autem procos superbos in ædibus,
Capras excoriantes, procósque assantes in aula.
Antinous autem ridens obuiam veniebat Telemacho, — Antinous Telemachum alloquitur.
Illumq; manu apprehensũ affatus est, & nomine cōpellauit,
Telemache magniloque animo indomite, ne tibi aliud
In præcordiis malum sit curæ vel opus vel verbum.
Sed egregie comede, & bibe vt antea: — γρ. [illegible]
Ista enim omnino omnia perficient tibi Achiui,
Nauemq; & electos remiges, vt ocyus venias
Ad Pylum diuinam, ad inclyti parentis famam.
Hunc autem rursus Telemach. prudens cōtra alloquutus est. — Telemachus respōdet.
Antinoë, nequaquam licet cum vobis superbis
Conuiuari inuitum, & lætari quietum.
An non satis est quod antea quidem absumpsistis eximia
Bona mea proci, ego autem infans eram?
Nunc autem quando grandior sum, & aliorũ oratione audiens,
Percipio, & sane mihi intus auget animus,
Tentabo vt vobis malum fatum inferam, — Minæ Telemachi aduersus procos.
Siue in Pylum profectus, aut hic in populo.
(Ibo sane, neque inutilis via erit quam dico)
Vel naue conducta, neq; enim nauis compos neque remigum
Sum, sic sane vobis videtur conducibilius esse.
Dixit, & ex manu manum auulsit Antinoi — γρ. [illegible]
Facilè, proci autem per domum conuiuium apparabant,
Hi verò cauillabantur & conuitiabantur verbis. — γρ. [illegible]
Tum verò aliquis dicebat iuuenum superborum,
Enimuerò Telemachus cædem nobis molitur: — Cauilla procorum in Telemachum nauigaturũ.
Aut quosdam ex Pylo ducet auxiliatores arenosa,
Aut ipse etiam ex Sparta: quandoquidem sanè cupit vehementer:
Aut & in Ephyram vult pinguem terram
Proficisci, vt inde mortifera venena afferat,
Inyciat verò crateri, & nos omnes perdat.
Alius rursus dicebat iuuenum superborum,
Quis scit, si etiam ipse profectus caua in naue
Longe ab amicis peribit, errans vt Vlysses?
Sic & magis augere poterit nobis laborem.
Bona verò omnia diuideremus, domum verò
Illius matri daremus habendam, atque ei qui illã duxisset.
Sic aiebant: ille verò in excelsum thalamum ascendit patris
Latum, vbi cumulatum aurum & æs iacebat,
Vestisq; & in cistis, abundéq; odoriferum oleum.
Ibi verò dolia vini veteris dulcis
Stabant, purum diuinum potum intus habentia,
Ordine ad murum aptata, si quando Vlysses
In patriam reuerteretur, etiam dolores multos passus.
Obserata verò erant fores accuratè aptata,
Duplices claue, intus autem mulier custos noctésq; diésq;
Erat, quæ omnia asseruabat mentis multa solertia,
Euryclea Opis filia Pisenoridæ,
Hanc tunc Telemachus alloquutus est in thalamum vocatam, — Telemachus Eurycleam nutricem alloquitur.
Nutrix agè mihi vinum in amphoris hauri
Suaue, quod quidem post illud dulcius est quod tu seruas
Illum expectans infelicissimum, si quando venerit
Generosus Vlysses mortem & fatum euitato. — γρ. [illegible]
Duodecim verò imple, & operculis apta omnia.

Σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται ἣν σὺ μενοινᾷς· 285
Τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώϊός εἰμι,
Ος τοι νῆα θοὴν στελέω, καὶ ἅμ' ἕψομαι αὐτός.
Αλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
Οπλισσόν τ' ἤϊα, καὶ ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,
Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα, μυελὸν ἀνδρῶν, 290
Δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν· ἐγὼ δ' ἀνὰ δῆμον ἑταίρους
Αἶψ' ἐθελοντῆρας συλλέξομαι· εἰσὶ δὲ νῆες
Πολλαὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ νέαι ἠδὲ παλαιαί·
Τάων μέν τοι ἐγὼν ἐπιόψομαι ἥτις ἀρίστη·
Ὦκα δ' ἐφοπλίσσαντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ. 295
Ως ἔφατ' Ἀθηναίη κούρη Διός· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος παρέμιμνεν, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν.
Βῆ δ' * ἰέναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
Εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγήνορας ἐν μεγάροισιν
Αἶγας ἀνιεμένους, σιάλους θ' εὕοντας ἐν αὐλῇ. 300
Αντίνοος δ' ἰθὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο,
Εν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε.
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, μή τι τοι ἄλλο
Εν στήθεσσι κακὸν μελέτω ἔργον τε ἔπος τε,
Αλλὰ μάλ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν, ὡς τὸ πάρος περ· 305
Ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν Ἀχαιοί,
Νῆα, καὶ ἐξαίτους ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
Ες Πύλον ἠγαθέην, μετ' ἀγαυοῦ πατρὸς ἀκουήν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Αντίνο', οὔπως ἔστιν ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν 310
Δαίνυσθαί τ' ἀέκοντα, καὶ εὐφραίνεσθαι ἕκηλον.
Η οὐχ ἅλις ὡς τὸ πάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
Κτήματ' ἐμὰ μνηστῆρες, ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα;
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμί, καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων
Πυνθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμός, 315
Πειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω,
Ηὲ Πύλονδ' ἐλθών, ἢ αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ δήμῳ.
(Εἶμι μέν, οὐδ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται ἣν ἀγορεύω)
Εμπορος, οὐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος οὐδ' ἐρετάων
Γίγνομαι, ὥς νύ * που ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι. 320
Η ῥα, καὶ ἐκ χειρὸς χεῖρα σπάσατ' Ἀντινόοιο
Ρεῖα, μνηστῆρες δὲ δόμον κάτα δαῖτα πένοντο,
Οἱ δ' ἐπελώβευον καὶ * κερτόμεον ἐπέεσσιν,
Ωδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Η μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει· 325
Η τινας ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἠμαθόεντος,
Η ὅγε καὶ Σπάρτηθεν, ἐπεί νύ περ ἵεται αἰνῶς·
Ηὲ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει πίειραν ἄρουραν
Ελθεῖν, ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ,
Εν δὲ βάλῃ κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ. 330
Αλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Τίς δ' οἶδ' εἴ κε καὶ αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηός,
Τῆλε φίλων ἀπόληται, ἀλώμενος ὥσπερ Ὀδυσσεύς;
Οὕτω κεν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμιν.
Κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε 335
Τούτου μητέρι δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅστις ὀπυίοι.
Ως φάν· ὁ δ' ὑψόροφον θάλαμον κατεβήσατο πατρὸς
Εὐρύν, ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο,
Εσθής τ' ἐν χηλοῖσιν, ἅλις τ' εὐῶδες ἔλαιον.
Εν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο 340
Εστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες,
Εξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες, εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
Οἴκαδε νοστήσειε, καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
Κληϊσταὶ δ' ἔπεσαν σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι,
Δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ ἦμαρ 345
Εσχ' ἣ πάντ' ἐφύλασσε νόου πολυϊδρείῃσιν,
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο.
Τὴν τότε Τηλέμαχος προσέφη θάλαμόνδε καλέσσας,
Μαῖ', ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
Ηδύν, ὅτις μετὰ τὸν * λαρώτατος ὃν σὺ φυλάσσεις, 350
Κεῖνον ὀϊομένη τὸν κάμμορον, εἴ ποθεν ἔλθοι
Διογενὴς Ὀδυσεὺς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
Δώδεκα δ' ἔμπλησον, καὶ πώμασιν ἄρσον ἅπαντας.

Εν δέ μοι

Ἐν δέ μοι ἄλφιτα χεῦον ἐϋρραφέεσσι δοροῖσιν·
Εἴκοσι δ' ἔστω μέτρα μυληφάτου ἀλφίτου ἀκτῆς. 355
Αὐτὴ δ' οἴη ἴσθι· τὰ δ' ἁθρόα πάντα τετύχθω·
Ἑσπέριος γὰρ ἐγὼν αἱρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
Μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀναβῇ, κοίτου τε μέδηται.
Εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
Νόστον πευσόμενος πατρὸς φίλου, ἤν που ἀκούσω. 360
Ὣς φάτο, κώκυσεν δὲ φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
Ἔπλετο; πῇ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν,
Μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ' ὤλετο τηλόθι πάτρης 365
Διογενὴς Ὀδυσεὺς ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ.
Οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράσσονται ὀπίσσω,
Ὥς κε δόλῳ φθίῃς, τάδε δ' αὐτοὶ πάντα δάσονται.
Ἀλλὰ μέν' αὖθ' ἐπὶ σοῖσι καθήμενος· οὐδέ τί σε χρὴ
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν, οὐδ' ἀλάλησθαι. 370
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Θάρσει μαῖ', ἐπεὶ οὔ τοι ἄνευ θεοῦ ἥδε γε βουλή.
Ἀλλ' ὄμοσον μὴ μητρὶ φίλῃ τάδε μυθήσασθαι,
Πρίν γ' ὅτ' ἂν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
Ἢ αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι· 375
Ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃ.
Ὣς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Αὐτίκ' ἔπειτά οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
Ἐν δέ οἱ ἄλφιτα χεῦεν ἐϋρραφέεσσι δοροῖσι. 380
Τηλέμαχος δ' ἐς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλεμάχῳ δ' εἰκυῖα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ,
Καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,
Ἑσπερίους δ' ἐπὶ νῆα θοὴν ἀγέρεσθαι ἀνώγει. 385
Ἡ δ' αὖτε Φρονίοιο Νοήμονα φαίδιμον υἱὸν
Ἤτεε νῆα θοήν· ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' εἴρυσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
Ὅπλ' ἐτίθει, τά τε νῆες ἐΰσσελμοι φορέουσι. 390
Στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος, περὶ δ' ἐσθλοὶ ἑταῖροι
Ἁθρόοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Βῆ δ' ἰέναι πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο·
Ἔνθα μνηστήρεσσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευε, 395
Πλάζε δὲ πίνοντας, χειρῶν δ' ἔκβαλλε κύπελλα.
Οἱ δ' εὕδειν ὤρνυντο κατὰ πτόλιν, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Εἵατ', ἐπεί σφισιν ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν.
Αὐτὰρ Τηλέμαχον προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων εὖ ναιεταόντων, 400
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν·
Τηλέμαχ', ἤδη μέν τοι ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
Εἵατ' ἐπήρετμοι, τὴν σὴν ποτιδέγμενοι ὁρμήν·
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη 405
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ θινὶ κάρη κομόωντας ἑταίρους.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Δεῦτε φίλοι, ἤια φερώμεθα· πάντα γὰρ ἤδη 410
Ἁθρό' ἐνὶ μεγάρῳ· μήτηρ δ' ἐμὴ οὔ τι πέπυσται,
Οὐδ' ἄλλαι δμωαί· μία δ' οἴη μῦθον ἄκουσεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
Οἱ δ' ἄρα πάντα φέροντες ἐϋσσέλμῳ ἐπὶ νηῒ
Κάτθεσαν, ὡς ἐκέλευσεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός. 415
Ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' Ἀθήνη.
Νηῒ δ' ἐνὶ πρυμνῇ κατ' ἄρ' ἕζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῆς
Ἕζετο Τηλέμαχος· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν,
Ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῗσι καθῖζον.
Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη, 420
Ἀκραῆ Ζέφυρον, κελάδοντ' ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν

Mihi verò farinam infunde bene consutis utribus,
Viginti autem sint mensuræ molitæ farinæ.
Ipsa verò sola sciashæc autem congregata omnia sint.
Sub noctem enim accipiam, quando certè iam
Mater ad cœnaculum conscenderit, lecti curam habuerit.
Vado enim ad Spartam & Pylum arenosam,
Reditum interrogaturus patris chari sicubi audiero.
Sic dixit, eiulauit verò chara nutrix Euryclea,
Et quidem lugens, verba alata dixit.
Cur verò tibi, chare fili, in mente hæc sententia
Est? quònam vis ire multam per terram,
Solus cùm sis dilectus? is verò periit longè à patria terra
Generosus Vlysses, ignoto in populo:
Illi verò tibi statim profectò mala machinabantur posthac
Ut dolo pereas, hæc verò ipsi omnia diuidant.
Sed mane hîc apud tuos sedens, neutiquam te oportet
Per pontum indomitum mala pati, neque errare.
Hæc verò rursus Telemachus prudēs cōtrà alloquutus est,
Confide nutrix: quia non absque deo hoc consilium est.
Sed iura ne matri charæ hæc dixeris,
Priusquam vndecimaq́, duodecimaq́, dies aderit,
Aut ipsa desideret & me soluisse resciuerit,
Videlicet ne flens pulchrum corpus lædat.
Sic loquuta anus deorum magnum iuramentum iurauit.
Cæterùm postquam iurauit perfecitq́, iusiurandum,
Statim postea illi vinum in amphoris hausit.
Farinam autem illi infudit bene-consutis in vtribus.
Telemachus.a.domum ingressus cum procis versabatur.
Tum rursus alia cogitauit dea cæsia Minerua,
Telemacho autem assimulata vrbem obibat,
Et singulis viris astans dicebat sermonem.
Sub noctem verò ad nauem celerem congregari iussit.
Ipsa rursus Phronij Noëmone clarum filium
Rogabat nauem celerem, ille verò ipsi vltrò promisit.
Occiditque sol, obumbrantúrque omnes viæ.
Et tunc nauem celerem in mare protraxit, omnia in ipsâ
Arma posuit, quæ naues bene-tabulatæ ferunt.
Statuit in extremitate portus, circum autem eximij socij
Frequentes congregabantur, dea verò concitabat singulos.
Tunc alia cogitauit dea cæsia Minerua,
Festinauit ire ad domum Vlyssis diuini.
Hic procis dulcem somnum infudit.
Perturbauit.a.bibentes.e manibus verò excussit pocula.
Hi verò dormitum festinabant in vrbem, neque amplius
Sedebant, postquam ipsis somnus palpebris incidit.
Cæterum Telemachum alloquuta est cæsia Minerua,
Euocatum ex ædibus bene-habitatis,
Mentoris similis facta tum corpore tum voce,
Telemache, iam sane bellicosi socij
Assident remigio tuam expectantes alacritatem:
Sed eamus, ne diutius differamus iter.
Sic certe locuta præcessit Pallas Minerua
Subitò, ille autem continuò ad vestigia sequutus est deæ.
Cæterùm postquam ad nauem peruenerunt atque mare,
Inuenerunt postea ad littus comatos socios.
Hos verò interfatus est diuus Telemachus.
Venite amici viatica feramus, omnia enim iam
Congregata sunt in ædibus, mater verò neutiquam scit,
Neque aliæ ancillæ, vnica sola rem audiuit.
Sic certè loquutus præcessit, hi simul sequebantur.
Ipsi verò simul omnia ferentes bene-tabulatam in nauem
Deposuerunt, quandoquidem præcepit Vlyssis charus filius:
Telemachus.v.nauem conscendit, duxit autem Minerua,
Nauis autem in puppe consedit, prope autem eam
Sedebat Telemachus, ipsi verò oram soluebant.
Etiam ipsi ascendentes per transtra sederunt.
His verò ferentem secundum ventum misit cæsia Minerua,
Haud-miscentem Zephyrum resonantem per obscurum pontum.
Telemachus autem socio hortatus iussit

Viaticum parat nutrix iussu Telemacho.

Euryclea suspensio.

Telemachus Eucycleam solatur.

Minerua sollicitudo.

Telemachus socios alloquitur.

Telemachus nauigat Pylum.

Arma aptare; hi vero adhortantem audiuerunt.
Malum autem abiegnum cauam intra basem
Constituerunt eleuantes: rudentibus autem colligarant,
Traxerunt autem vela alba bene tortis loris,
Impleuit autem ventus medium velum, circa autem fluctus
Carinam purpureus insonabat naue eunte.
Illa currebat per fluctus, sulcans vadum.
Ligantes autem arma celerem per nauem nigram,
Constituerunt crateras plenas vini.
Libabant autem dijs immortalibus sempiternis:
Ex omnibus autem potissimum Iouis glaucis oculis filiae,
Per totam noctem quidem illa & diem traijciebat iter.

Ὅπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν,
Ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
Στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν, 425
Ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσιν.
Ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον, ἀμφὶ δὲ κῦμα
Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
Ἡ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
Δησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν, 430
Στήσαντο κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο,
Λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
Ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ,
Παννυχίη μέν ῥ' ἥ γε καὶ ἠῶ πεῖρε κέλευθον.

ODYSSEÆ HOMERI, III. COMPOSITIO.

SOL verò surrexit relicto pulchro lacu
Coelum ad firmum, vt immortalibus illucesceret,
Et mortalibus hominibus super fertilem terram.
Illi verò ad Pylum Nelei beneaedificatum oppidum
Peruenerunt: ipsi verò in littore maris sacra faciebant,
Tauros omnino-nigros Neptuno caerulea caesarie:
Nouem autem sedilia erant, quingenti in singulis
Sedebant & prebebant singulis nouem boues.
Hic illi viscera gustarunt, deo autem coxas incendebant.
Ipsi verò rectà portum subeunt, atque vela nauis aequalis
Contrahunt tollentes, illamque firmarunt, ipsi vero egressi sunt.
E verò Telemachus naue exiuit, ducebat verò Pallas.
Ipsum prior allocuta est dea caesia Minerua,
Telemache, non quidem te decet amplius pudor.
Eius enim gratia & pontum pernauigasti, vt audires
Patrem vbi occultet terra, quodnam fatum consequutus sit.
Sed age nunc rectà vade ad Nestorem equorum domitorem,
Videamus si quod consilium in praecordijs celat.
Precare verò ipsum vt vera dicat.
Mendacium enim non dicet: valde enim prudens est.
Hanc rursus Telemachus prudens contrà allocutus est.
Mentor, quo pacto accedam, quo pacto salutabo ipsum?
Neque vnquam sermonum experimentū habeo prudentiū.
Pudor enim iuuenem virum seniorem interrogare.
Hunc autem rursus allocuta est dea caesia Minerua,
Telemache, alia quidem in mente tua perspicies,
Alia verò & deus suggeret, non enim puto
Te dijs inuitis natumque esse, nutritumque.
Sic quidem loquuta praecessit Pallas Minerua
Celeriter: ille verò continuò post vestigia incedebat deae,
Venerunt autem in Pyliorum virorū congregationē & consessum.
Hic sanè Nestor sedebat cum filiis, circum autē socij
Conuiuium apparantes, carnes assabant, aliaque traijciebant.
Hi verò vt igitur hospites viderunt, conglobati venerunt omnes
Manibusque prehensabant, & consedere iusserunt.
Primus Nestorides Pisistratus prope accedens,
Vtrorumque prehendit manum, & collocauit ad epulum
Pellibus in mollibus ad arenas marinas,
Iuxtaque fratrem Thrasymedem, & patrem suum.
Prebuit autem viscerum partes, infundebatque vinum
Aureo in poculo, propinans autem allocutus est
Palladem Mineruam filiam Iouis aegidem-habentis.
Supplica nunc o hospes Neptuno regi.
Huius enim dapum participes fuistis huc venientes.
Caeterum postquam libaueris & supplicaueris vt decens est,
Da et huic deinde poculum dulcis vini
Libare, quoniam etiam hunc puto immortalibus
Supplicare, omnes verò dijs indigent homines,

Marginalia: π. εὖθ' οἱ σπλάγχνα πάσαντο. — Minerua Telemacho loquitur. — Telemachus Mineruam alloquitur. — π. τραφέμεν. — π. κρέα τ' ὤπτων, ἄλλα τ' ἔπειρον. — Pisistrati erga peregrinos humanitas.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ γάμμα ῥαψῳδία.

ΗΕΛΙΟΣ δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνοι
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
Οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ἷξον· τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον, 5
Ταύρους παμμέλανας, ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
Ἐννέα δ' ἕδραι ἔσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
Ἥατο, καὶ προὔχοντο ἑκάστοθι ἐννέα ταύρους.
Εὖθ' οἱ σπλάγχνα πάσαντο, θεῷ δ' ἐπὶ μηρί' ἔκαιον,
Οἱ δ' ἰθὺς κατάγοντο, ἰδ' ἱστία νηὸς ἐΐσης 10
Στεῖλαν ἀείραντες, τὴν δ' ὥρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί,
Ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἦρχε δ' Ἀθήνη.
Τὸν προτέρη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Τηλέμαχ', οὐ μέν σε χρὴ ἔτ' αἰδοῦς οὐδ' ἠβαιόν·
Τοὔνεκα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλως, ὄφρα πύθηαι 15
Πατρὸς, ὅπου κύθε γαῖα, καὶ ὅν τινα πότμον ἐπέσπεν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορος ἱπποδάμοιο·
Εἴδομεν ἥν τινα μῆτιν ἐνὶ στήθεσσι κέκευθε.
Λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ὅπως νημερτέα εἴπῃ.
Ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί. 20
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἂρ προσπτύξομαι αὐτόν;
Οὐδέ τί πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν·
Αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, 25
Τηλέμαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
Ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
Οὔ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο. 30
Ἷξον δ' ἐς Πυλίων ἀνδρῶν ἄγυρίν τε καὶ ἕδρας.
Ἔνθ' ἄρα Νέστωρ ἧστο σὺν υἱάσιν, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Δαῖτ' ἐντυνόμενοι, κρέα τ' ὤπτων, ἄλλα τ' ἔπειρον.
Οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
Χερσίν τ' ἠσπάζοντο, καὶ ἑδριάασθαι ἄνωγον. 35
Πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν
Ἀμφοτέρων ἕλε χεῖρα, καὶ ἵδρυσεν παρὰ δαιτὶ
Κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσι,
Πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατέρι ᾧ.
Δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευε 40
Χρυσείῳ ἐν δέπαϊ· δειδισκόμενος δὲ προσηύδα
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διὸς αἰγιόχοιο,
Εὔχεο νῦν ὦ ξεῖνε Ποσειδάωνι ἄνακτι.
Τοῦ γὰρ καὶ δαίτης ἠντήσατε δεῦρο μολόντες.
Αὐτὰρ ἐπὴν σπείσῃς τε καὶ εὔξεαι, ἣ θέμις ἐστὶ, 45
Δὸς καὶ τούτῳ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
Σπεῖσαι, ἐπεὶ καὶ τοῦτον ὀΐομαι ἀθανάτοισιν
Εὔχεσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.

Ἀλλὰ νεώτερός ἐστιν, ὁμηλικίη δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
Τοὔνεκα σοὶ προτέρῳ δώσω χρύσειον ἄλεισον. 50
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἡδέος οἴνου,
Χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ,
Οὕνεκα οἷ προτέρῃ δῶκε χρύσειον ἄλεισον·
Αὐτίκα δ' εὔχετο πολλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε, μηδὲ μεγήρῃς 55
Ἡμῖν εὐχομένοισι τελευτῆσαι τάδε ἔργα.
Νέστορι μὲν πρώτιστα καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε,
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδου χαρίεσσαν ἀμοιβὴν,
Σύμπασι Πυλίοισιν, ἀγακλειτῆς ἑκατόμβης.
Δὸς δ' ἔτι Τηλέμαχον καὶ ἐμὲ πρήξαντα νέεσθαι 60
Οὕνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ὣς ἄρ' ἔπειτ' ἠρᾶτο, καὶ αὐτὴ πάντα τελεύτα,
Δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον.
Ὣς δ' αὔτως ἠρᾶτο Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο, 65
Μοίρας δασσάμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
Ξείνους οἵτινές εἰσιν, ἐπεὶ τάρπησαν ἐδωδῆς. 70
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα; τοί τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 75
Θαρσήσας. αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
Θῆχ', ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο,
Ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Εἴρεαι ὁππόθεν εἰμέν· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω· 80
Ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπονηΐου εἰλήλουθμεν,
Πρῆξις δ' ἥδ' ἰδίη, οὐ δήμιος, ἣν ἀγορεύω.
Πατρὸς ἐμοῦ κλέος εὐρὺ μετέρχομαι, ἤν που ἀκούσω,
Δίου Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὅν ποτέ φασι
Σὺν σοὶ μαρνάμενον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι. 85
Ἄλλους μὲν γὰρ πάντας ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
Πευθόμεθ' ἧχι ἕκαστος ἀπώλετο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
Κείνου δ' αὖ καὶ ὄλεθρον ἀπευθέα θῆκε Κρονίων.
Οὐ γάρ τις δύναται σάφα εἰπέμεν ὁππόθ' ὄλωλεν,
Εἴθ' ὅ γ' ἐπ' ἠπείρου δάμη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν, 90
Εἴτε καὶ ἐν πελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.
Τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα
Κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
Πλαζομένου. περὶ γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ. 95
Μηδέ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο, μηδ' ἐλεαίρων,
Ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
Λίσσομαι, εἴ ποτέ τοί τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
Ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί, 100
Τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ὦ φίλ', ἐπεί μ' ἔμνησας ὀϊζύος ἣν ἐν ἐκείνῳ
Δήμῳ ἀνέτλημεν μένος ἄσχετοι υἷες Ἀχαιῶν,
Ἠμὲν ὅσα ξὺν νηυσὶν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον 105
Πλαζόμενοι κατὰ ληΐδ' ὅπῃ ἄρξειεν Ἀχιλλεὺς,
Ἠδ' ὅσα καὶ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Μαρνάμεθ', ἔνθα δ' ἔπειτα κατέκταθεν ὅσσοι ἄριστοι·
Ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεὺς,
Ἔνθα δὲ Πάτροκλος, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος, 110
Ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱὸς ἅμα κρατερὸς καὶ ἀμύμων,
Ἀντίλοχος, περὶ μὲν θείειν ταχὺς ἠδὲ μαχητής.
Ἄλλα τε πόλλ' ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακά· τίς κεν ἐκεῖνα
Πάντα γε μυθήσαιτο καταθνητῶν ἀνθρώπων;
Οὐδ' εἰ πεντάετές γε καὶ ἑξάετες παραμίμνων 115
Ἐξερέοις ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δῖοι Ἀχαιοί·
Πρίν κεν ἀνιηθεὶς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.

Sed iunior est, ætate similis mihi ipsi.
Propterea tibi priori dabo aureum poculum.
Sic locutus, in manibus posuit poculum dulcis vini.
Gauisa est autem Pallas propter prudentem virum iustum,
Eò quod ipsi priori prabuerit aureum poculum.
Statim supplicauit multa Neptuno regi,
Audi Neptune terram continens, non autem inuideas
Nobis supplicantibus perficere hæc opera.
Nestori quidem primo & filiis gloriam prabe.
Cæterùm posteà aliis da gratam remunerationem,
Cum omnibus Pyliis ob inclytam Hecatombam,
Da insuper Telemachum & me re confecta redire,
Cuius gratia huc venimus celeri cum naue nigra.
Sic certè deinde precabatur, & ipsa omnia perficiebat.
Dedit verò Telemacho pulchrum poculum rotundum.
Vt verò sic supplicauit Vlyssis charus filius,
Hi postquam assarunt, carnes superiores abstraxerunt
Partibus distributis, celebrarunt splendidum conuiuium.
Cæterùm postquam potus & cibi desiderium exemerunt,
His certe sermonibus cœpit Gerenius eques Nestor,
Nunc certe satius est inquirere & interrogare,
Hospites quinam sint postquam saturati sunt cibo.
O hospites, quinam estis? unde nauigatis humidas vias? — Nestor aduenas alloquitur.
An ob aliquod negocium, aut temerè erratis,
Tanquam prædones per mare qui errant,
Animis in discrimen coniectis, malum alienis ferentes. — χ. πλεῖθ'.
Hunc rursus Telemachus prudens contra alloquutus est
Confidens. ipsa enim intra præcordia confidentiam Pallas
Posuit, vt ipsum de patre absente interrogaret,
Et vt ipsum gloria ingens inter homines consequatur,
O Nestor Neleiade: ingens gloria Græcorum. — Telemachus respondet & interrogat Nestorem.
Interrogas vnde sumus, ego quidem tibi enarrare possem:
Nos ex Ithaca ad Neium sita venimus,
Negotium hoc priuatum est non publicum: quod dicam, — χ. ἀγορεύω.
Patris mei rumorem magnum inquiro sicubi audiero,
Diui Vlyssis patientis, quem pridem aiunt
Vnà tecum pugnantem Troianorum vrbem euertisse:
Alios quidem omnes quotquot cum Troianis pugnarunt,
Audiuimus quo in loco vnusquisque periit sæua morte.
Illius vero mortem incognitam fecit Iupiter.
Neque quisquam potest clarè dicere vbinam perierit,
An ille in continenti domitus sit à viris hostilibus,
An in Pelago inter fluctus maris.
Eius gratia nunc ad tua genua venio, siquidem velis
Illius sæuam mortem dicere, sicubi videris
Oculis tuis, an alterius orationem audieris
Errantis. nimium enim ipsum ærumnosum peperit mater.
Neque vllo pacto me veritus blandieris neque misertus,
Sed planè mihi narres vtcunque contigit videre:
Supplico, si vnquam tibi pater meus bonus Vlysses,
Siue dictum siue factum promittens perfecit
Populo in Troianorum: vbi passi estis clades Græci,
Horum nunc mihi memor sis, & mihi veritatem dicas.
Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor, — Nestor Telemacho respondet.
O amice, quoniam me memorē facis calamitatis, quā in illo
Populo passi sumus robore indomiti filii Achiuorum.
Siue quacunque cum nauibus per obscurum pontum
Errantes ad prædam vbi dux erat Achilles.
Siue quacunque circa vrbem magnam Priami regis
Pugnauimus, ibi subinde occisi sunt quotquot optimi.
Illic quidem Aiax iacet martius, illic Achilles,
Illic vero Patroclus diis consilio æquiparandus.
Illic meus dilectus filius vnà & fortis & inculpabilis
Antilochus, supra modum currendo velox atque pugnator,
Aliaque multa præter hæc passi sumus mala. quis illa
Omnia vtique enarraret inter mortales homines?
Neque si quinquennio vtique & sexennio hic permanens — χ. ἑξάετες παραμίμνων.
Interrogaueris quæ illic passi sunt mala diui Græci:
Priusquam tædio affectus tuam ad patriam terram perueneris

Nouennio enim ipsis mala nexuimus circum
Omnigenis dolis, vix tandem finem dedit Iupiter.
Ibi nullus vnquam prudentia similis esse palam
Voluit, nam valde multum vincebat diuus Vlysses
Omnimodis dolis pater tuus, siquidem tu vere
Illius filius es, admiratio me tenet aspicientem.
Profectò enim sermones similes, neque tu diceres
Virum iuniorem, vsque adeò similia loqui.
Ibi profectò vsque quidem ego & diuus Vlysses,
Nunquam in concione diuersum dicebamus, neq; in cõsilio, — δίχα βάζειν.
Sed eundem animum habentes mente & prudenti consilio,
Consultabamus Græcis, vt quàm eximiè optima fierent.
Cæterùm postquam Priami vrbẽ expugnauimus excelsam,
Abiuimus in nauibus, deus autem dispersit Græcos.
Et tunc certè Iup. tristem in mente machinabatur reditum — De Achiuorum dissidio.
Græcis, nam neque prudentes neque iusti (sunt
Omnes erant: ideóq; ipsorũ plures malum fatum consequuti
Ira ex perniciosa Mineruæ terribilem patrem-habentis,
Quæ contentionem Atridas inter iniecit vtrosq;.
Hi vero conuocatis ad concionem omnibus Achiuis
Frustra, sed neque ex officio ad solem occidentem,
(Illi vero venerunt vino grauati filij Achiuorum,)
Sermones explicabant, cuius gratia populũ congregarant.
Ibi tum Menelaus iubebat omnes Græcos,
Reditus memores esse super lata dorsa maris.
Neque Agamemnoni penitus placebat, volebat sanè
Populum detinere, & facere sacras Hecatombas,
Vt Palladis vehementem iram placaret — ᾔδη.
Stultus: neque istud nouerat, quod non persuasurus erat,
Non enim statim deorum vertitur mens sempiternorum.
Sic hi quidem asperis inter se altercantes dictis
Stabant, ipsi vero surrexerunt fortes Græci.
Clamore ingenti: bifariam ipsis placebat consilium.
Noctem quidem dormiuimus perniciosa mente cogitantes
Inuicem (insuper.n. Iupiter parabat damnum maximum.)
Mane autem quidem naues deduximus in mare humidũ,
Resq; imposuimus, demissas Zonas-habentésque mulieres.
Dimidium autem populi retenti sunt manentes
Ibi apud Atridem Agamemnona pastorem populorum.
Dimidia.a.consensa naue prouecti sumus, hæ.a.valde velo-
Nauigabant, strauit autem deus monstrosum pontum. (citer
In Tenedum autem vbi venimus, fecimus sacra dijs,
Domũ peruenire cupientes, Iup.a. nondũ curabat reditũ
Infestus, qui contentionem concitauit malam secundò iterũ.
Alij vero auersi ascenderunt naues remis vtrinq; impulsas,
Qui circa Vlyssem erant regem prudentem varij consilij,
Rursus Atridæ Agamemnoni gratificantes.
Sed ego cum nauibus congregatis quæ me sequebantur,
Fugi, quoniã cognoscebam quòd iã mala meditabatur deus.
Fugit & Tydei filius bellicosus, excitauit & socios,
Serò autem ad nos venit flauus Menelaus,
In Lesbo autem offendit de longa nauigatione deliberantes,
An supra Chium iremus asperam
Ad insulam Psyriam, ipsam à sinistris habentes,
An sub Chio ad ventosum Mimanta.
Rogauimus autem deum ostendere signum, sed hic nobis
Ostendit & iussit pelagus medium in Eubœam
Sulcare, vt quam celerrimè infortunium fugeremus.
Cœpit autem stridulus ventus spirare, hæ.a.valde velociter
Piscosas vias percurrerunt & ad Geræstum
Nocturnæ deductæ sunt. Neptuno autem taurorum
Multas coxas imposuimus pelagus magnum emensi.
Quartus dies erat quando in Argis naues æquales
Tydidæ socij Diomedis bellicosi
Constituere, sed ego Pylum versus cursum tenui: nec vnquam
desijt
Ventus, postquam primum deus permisit flare,
Sic veni, dilecte fili, inscius, nec scio quicquam
De illis qui seruati sunt Achiuorum, quiq; perierint.
Quæcunque autem in domibus sedens nostris

Εἰνάετες γάρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
Παντοίοισι δόλοισι, μόγις δ' ἐτέλεσσε Κρονίων.
Ἔνθ' οὔτις ποτὲ μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντην 120
Ἤθελ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος Ὀδυσσεὺς
Παντοίοισι δόλοισι, πατὴρ τεὸς, εἰ ἐτεόν γε
Κείνου ἔκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Ἤτοι γὰρ μῦθοί γε ἐοικότες, οὐδέ κε φαίης
Ἄνδρα νεώτερον ὧδε ἐοικότα μυθήσασθαι. 125
Ἔνθ' ἤτοι εἵως μὲν ἐγὼ καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς,
Οὔτε ποτ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
Ἀλλ' ἕνα θυμὸν ἔχοντε, νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
Φραζόμεθ' Ἀργείοισιν ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν, 130
Βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς.
Καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήδετο νόστον
Ἀργείοις, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
Πάντες ἔσαν· τῶ σφεων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέσπον,
Μήνιος ἐξ ὀλοῆς γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης, 135
Ἥ τ' ἔριν Ἀτρείδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε.
Τὼ δὲ καλεσσαμένω ἀγορὴν ἐς πάντας Ἀχαιοὺς
Μὰψ, ἀτὰρ οὐ κατὰ κόσμον, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
(Οἱ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες υἷες Ἀχαιῶν)
Μῦθον μυθείσθην, τοῦ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν. 140
Ἔνθ' ἤτοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας Ἀχαιοὺς
Νόστου μιμνήσκεσθαι ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἑήνδανε· βούλετο γάρ ῥα
Λαὸν ἐρυκακέειν, ῥέξαι θ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
Ὡς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο. 145
Νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
Οὐ γάρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
Ὣς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
Ἕστασαν· οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
Ἠχῇ θεσπεσίῃ· δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλή. 150
Νύκτα μὲν ἀέσαμεν χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
Ἀλλήλοις· (ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἤρτυε πῆμα κακοῖο)
Ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας ἕλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
Κτήματά τ' ἐντιθέμεσθα, βαθυζώνους τε γυναῖκας·
Ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες 155
Αὖθι παρ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν.
Ἡμίσεες δ' ἀναβάντες ἐλαύνομεν, αἱ δὲ μάλ' ὦκα
Ἔπλεον· ἐστόρεσεν δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον.
Ἐς Τένεδον δ' ἐλθόντες ἐρέξαμεν ἱρὰ θεοῖσιν,
Οἴκαδε ἱέμενοι. Ζεὺς δ' οὔπω μήδετο νόστον, 160
Σχέτλιος, ὅς ῥ' ἔριν ὦρσε κακὴν ἐπὶ δεύτερον αὖτις.
Οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας,
Ἀμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
Αὖτις ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλέσιν αἵ μοι ἕποντο, 165
Φεῦγον, ἐπεὶ γίγνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
Φεῦγε δὲ Τυδέος υἱὸς ἀρήϊος, ὦρσε δ' ἑταίρους.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετὰ νῶϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
Ἐν Λέσβῳ δ' ἔκιχεν δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας,
Ἢ καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα παιπαλοέσσης, 170
Νήσου ἐπὶ Ψυρίης, αὐτὴν ἐπ' ἀριστέρ' ἔχοντες,
Ἢ ὑπένερθε Χίοιο, παρ' ἠνεμόεντα Μίμαντα.
Ἠτέομεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὅγ' ἧμιν
Δεῖξε, καὶ ἠνώγει πέλαγος μέσον εἰς Εὔβοιαν
Τέμνειν, ὄφρα τάχιστα ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν. 175
Ὦρτο δ' ἐπὶ λιγὺς οὖρος ἀήμεναι· αἱ δὲ μάλ' ὦκα
Ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον, ἐς δὲ Γεραιστὸν
Ἐννύχιαι κατάγοντο. Ποσειδάωνι δὲ ταύρων
Πολλ' ἐπὶ μῆρ' ἔθεμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.
Τέτρατον ἦμαρ ἔην, ὅτ' ἐν Ἄργεϊ νῆας ἐΐσας 180
Τυδείδεω ἕταροι Διομήδεος ἱπποδάμοιο
Ἕστασαν· αὐτὰρ ἐγώ γε Πύλονδ' ἔχον, οὐδέ ποτ' ἔσβη
Οὖρος, ἐπεὶ δὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν ἀῆναι.
Ὣς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπευθής, οὐδέ τι οἶδα
Κείνων, οἵ τ' ἐσάωθεν Ἀχαιῶν, οἵ τ' ἀπόλοντο. 185
Ὅσσα δ' ἐνὶ μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισι

Πεύθομαι

Πεύθομαι, ἣ θέμις ἐστὶ, δαήσεαι, οὐδέ σε κεύσω.
Εὖ μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
Οὓς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός·
Εὖ δὲ Φιλοκτήτην Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν. 190
Πάντας δ' Ἰδομενεὺς Κρήτην εἰσήγαγ' ἑταίρους,
Οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ οὔτιν' ἀπηύρα·
Ἀτρείδην δὲ καὶ αὐτοὶ ἀκούετε νόσφιν ἐόντες,
Ὥς τ' ἦλθ', ὥς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνος μὲν ἐπισμυγερῶς ἀπέτισεν, 195
Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
Ἀνδρὸς, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐτίσατο πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
Καὶ σὺ φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
Ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ. 200

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Καὶ λίην κεῖνος μὲν ἐτίσατο, καί οἱ Ἀχαιοὶ
Οἴσουσι κλέος εὐρὺ, καὶ * ἐσσομένοισιν ἀοιδήν.
Αἲ γὰρ ἐμοὶ τοσσήνδε θεοὶ δύναμιν περιθεῖεν 205
Τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς,
Οἵ τέ μοι ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
Ἀλλ' οὔ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον,
Πατρί τ' ἐμῷ καὶ ἐμοί· νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ, 210
Ὦ φίλ', ἐπειδὴ ταῦτά μ' ἀνέμνησας καὶ * ἔειπες,
Φασὶ μνηστῆρας σῆς μητέρος εἵνεκα πολλοὺς
Ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν κακὰ μηχανάασθαι·
Εἰπέ μοι ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ
Ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ. 215
Τίς δ' οἶδ' εἴ κέ ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθών,
Ἤ γε μοῦνος ἐών, ἢ καὶ σύμπαντες Ἀχαιοί;
Εἰ γάρ σ' ὣς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὡς τότ' Ὀδυσσῆος περικήδετο κυδαλίμοιο
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί. 220
Οὐ γάρ πω ἴδον ὧδε θεοὺς ἀναφανδὰ φιλεῦντας,
Ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη.
Εἴ σ' οὕτως ἐθέλοι φιλέειν, κήδοιτό τε θυμῷ,
Τῷ κέν τις κείνων γε καὶ ἐκλελάθοιτο γάμοιο.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 225
Ὦ γέρον, οὔπω τοῦτο ἔπος τελέεσθαι ὀΐω.
Λίην γὰρ μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· * οὐκ ἂν ἐμοί γε
Ἐλπομένῳ τὰ γένοιτ', οὐδ' εἰ θεοὶ ὣς ἐθέλοιεν.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; 230
Ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.
Βουλοίμην δ' ἂν ἐγώ γε καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας
Οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
Ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφέστιος, ὡς Ἀγαμέμνων
Ὤλεθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ καὶ ἧς ἀλόχοιο. 235
Ἀλλ' ἤτοι θάνατον μὲν ὁμοίιον οὐδὲ θεοί περ
Καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, κηδόμενοί περ. 240
Κείνῳ δ' οὐκέτι νόστος ἐτήτυμος, ἀλλά οἱ ἤδη
Φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
Νῦν δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
Νέστορ', ἐπεὶ περίοιδε δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων.
Τρὶς γὰρ δή μιν φασὶν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν, 245
Ὥστε μοι ἀθάνατος ἰνδάλλεται εἰσοράασθαι.
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς ἐνίσπες,
Πῶς ἔθαν' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων;
Ποῦ Μενέλαος ἔην; τίνα δ' αὐτῷ μήσατ' ὄλεθρον
Αἴγισθος δολόμητις; ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω. 250
Ἦ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιικοῦ, ἀλλά πη ἄλλῃ
Πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ δὲ θαρσήσας κατέπεφνε;

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι, τέκνον, ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
Ἤτοι μὲν τόδε καὐτὸς ὀΐεαι, ὥς κεν ἐτύχθη· 255

Audiui, quatenus fas est doceberis, neque te celabo.
Bene quidem Myrmidonas dicunt venisse hasta exercitatos,
Quos duxit Achillis magnanimi praeclarus filius.
Bene autem Philoctetem Poeantis illustrem filium.
Omnes autem Idomeneus in Cretam duxit socios
Qui fugerunt ex bello, pontus autem ipsi nullum abstulit.
Atridem autem & ipsi audistis, quanquam procul sitis,
Et quo venit, & quo Aegisthus molitus est tristem mortem:
Sed ille quidem etiam miserabiliter persoluit,
Quam bonum, & filium interempti relictum esse
Viri, quoniam & ille vltus est patricidam
Aegisthum dolosum, qui eius patrem inclytum interfecit.
Et tu amice, (valde enim te video bonumque, magnumque)
Fortis sis, vt aliquis tibi, & posterorum bene dicat.

Hunc rursus Telemachus prudens contra alloquutus est.
O Nestor Neleiade magna gloria Graecorum,
Et iure ille quidem vltus est, & ei Graeci
Deferent gloriam latam, & posteris praeconium.
Vtinam enim mihi tantam dij vim dedissent
Vlcisci procos iniuria molesta causa,
Qui me contumelia afficientes nefanda moliuntur.
Sed neutiquam mihi huiusmodi destinarunt dij honorem
Patrique meo & mihi nunc autem opus est pati nihilo secius.

Hunc autem excepit verbis Gerenius eques Nestor
O amice, quandoquidem de his admones & loquutus es,
Ferunt, procos tuam matrem propter multos
Domi te inuito mala machinari.
Dic mihi, an lubens victus es, an te ciues
Odio habeant publicè sequentes dei oraculum.
Quis nouit an aliquando eos ipsorum violentiam puniet,
Siue ille solus, siue vniuersi Graeci?
Si enim te sic vellet amare caesia Minerua, (gloriosi
Quemadmodum Vlyssis quondã supra modũ curã habuit
Populo in Troianorum, vbi passi sumus dolores Graeci.
Non enim vnquam vidi vsque adeo deos manifeste amantes,
Quemadmodum illi manifestè astitit Pallas Minerua.
Si te adeò vellet amare, curaréque in animo,
Sanè quispiam illorum vtique obliuisceretur nuptiarum.

Hunc rursus Telemachus prudens contra alloquutus est.
O senex, nunquam hanc rem perfectam iri existimo.
Supra modum enim magna dixisti, stupor me tenet nõ vtique (mihi
Speranti ea contingerent, neque si dij sic vellent.

Hunc rursus alloquebatur dea caesia Minerua,
Telemache, quod tibi dictum effugit septum dentium?
Facile Deus sane potest ex longinquo virum seruare:
Mallem vero ego etiam dolores multos passus
Domum redire, & reditus diem videre,
Potius quam veniens perire incola, veluti Agamemnon
Periit ab Aegistho fraude & sua vxore.
Verumenimuero mortem omnibus communem neque dij ipsi
Etiam ab amato viro poterunt arcere, quandocunque tandem
Fatum perniciosum corripuerit asperae mortis.

Hunc rursus Telemachus prudens contra alloquutus est,
Mentor, ne amplius haec disseramus tristes quamuis,
Illi verò non amplius reditus verus, sed ei iam
Destinarunt immortales mortem & fatum nigrum.
Nunc verò volo dictum aliud inquirere & interrogare
Nestorẽ, quoniã supra modũ nouit iura & ingenia aliorum.
Ter enim ipsum dicunt imperasse saeculis virorum:
Atque mihi immortalibus aequiparatur aspectu.
O Nestor Neleiade, tu verò verum dic,
Quomodo mortuus est Atrides late imperans Agamemnon?
Vbi Menelaus erat? quam illi machinatus est mortem
Aegysthus dolosus? quoniam occidisse multò praestantiorem.
Annon in Argo erat Achaico, an alicubi alibi
Errabat apud homines, ille verò sumpto animo interfecit?

Huic respondit deinde Gerenius eques Nestor,
Profectò ego tibi fili vera omnia dicam,
Enimuerò quidem hoc ipse suspicaris quemadmodum accidit,

Telemachus Nestorem alloquitur.

* deorum moderatio.

Nestor Telemacho loquitur.

* deorum

* vid.

Volente Deo nihil est difficile.

Si viuentem Ægisthum in ædibus inuenisset *(Ægisthi adulteriū.)*
Atrides à Troia profectus flauus Menelaus,
Sanè ei neque mortuo fusilem terram infudisset,
Sed certè canesq; & aues comedissent
Iacentem in campo procul ab Argis, neque vllâ ipsum *(κτ. ἄργεος.)*
Deplorasset Achiuarum: valdè enim ingēs admisit facinus.
Nos quidem illic multa obeuntes certamina,
Assidebamus, ille desidiosus in secessu Argi equos pascētis
Multum Agamemnoniam vxorem demulsit verbis.
Ipsa quidem antea certè abnuebat facinus indignum *(Agamemnonis casum narrat Nestor.)*
Diua Clitemnestra (mente enim vtebatur bona:
Etenim aderat cantor vir, cui plurimum mandarat
Atrides ad Troiam profectus seruare vxorem)
Sed cū iam ipsū fatū deorū irretiuit ad hoc vt domaretur,
Iam tunc ipsum poëtam ducens ad insulam desertam
Dereliquit auibus laceratio & rapina fieri.
Ipsam verò volens volentem duxit suam domum.
Multa verò fœmora adolebat deorum super sacra altaria.
Multa simulachra suspendit, vestēque aurumque,
Quod perfecisset magnū negociū quod nunquam sperasset in
Nos quidem simul nauigabamus à Troia profecti (animo.
Atrides & ego, amica cognoscentes inuicem.
Sed cum ad Sunium sacrum peruenimus promont. Athen.
Illic gubernatorem Menelai augur Apollo *(Phrontis naucleri obitus.)*
Suis suauibus telis superueniens occidit,
Clauum in manibus currentis nauis gestantem,
Phrontin Onetoridem, qui vincebat nationes hominum
In naue gubernanda, quoties vigebant procellæ, *(κτ. σπέρχοιεν.)*
Sic ille quidem illic detentus est festinabundus licet ad iter
Vt socium sepeliret, & parentalia parentaret.
Sed quando certè ille vadens in obscurum pontum
In nauibus cauis Malearum montem excelsum,
Peruenit currendo, tum certè inuisum iter lata-voce. Iup.
Edixit, stridulorum ventorum flatum effudit, *(κτ. λιγέων ἀν. ἐπ' ἀυτ.)*
Fluctusq; nutritos ingentes, æquales montibus, *(κύματα.)*
Illic partitus, partem quidem Cretæ admouit, *(κτ. τροφόεντα.)*
Vbi Cydones habitant Iardani circa fluenta.
Est autem quædam leuis præruptaq; in mare petra
Ad fines Gortynis in obscuro ponto.
Huc Auster ingentem fluctū ad sinistrum promōtoriū pellit
Ad Phæstū: paruulus autē lapis ingentem fluctum impedit. *(κτ. ὠθεῖ)*
Illi quidem huc venerunt: vix autem effugerunt mortem
Viri: cæterùm naues sanè ad saxa fregerunt
Fluctus: cæterùm quinque naues ceruleis proris
Ægypto admouit ferens ventusq; & aqua.
Sic ille quidem ibi plurimum victū & aurum congregans,
Errabat cum nauibus ad alterius linguæ homines.
Intereà verò illa Ægisthus molitus est domi tristitia, *(κτ. τόφρα.)*
Occidens Atridem, subactus est autem populus sub illo. *(Agamemnonis interitus.)*
Septennio verò imperauit diuitibus Mycenis.
Et verò ipsi octauo in perniciem venit diuus Orestes
Rursus ab Athenis: occidit autem patris interfectorem *(κτ. ἂψ ἀπ'.)*
Ægisthum dolosum, qui illi patrem inclytum interfecerat. *(Orestes patrem vlciscitur.)*
Sane hic cum hunc occidit, dedit cœna sepulchralē Argiuis
Matrisq; inuisæ & imbecillis Ægisthi.
In ipsa verò die superuenit bello bonus Menelaus,
Plurima dona ducens, quanta illa nauis pondere portabat.
At tu amice ne diutius à domo longè aberres,
Bonisq; relictis virisque in tuis ædibus
Sic superbis, ne tibi omnia absumant
Facultatibus diuisis, tu verò vanum iter feceris.
Sed ad Menelaum quidem ego adhortor & iubeo
Proficisci, ille enim nuper alicunde venit
Ex alienis hominibus, vnde non speraret in animo
Redire, quemq; primum abegerant procellæ
In Pelagus tam magnum, vnde vtique nec aues
Intra annum venire possunt, quoniam ingens horrendúm-
que:
Sed vade nunc cum naue tua & tuis socijs.
Si verò velis pedes ire, aderit currúsque & equi.

Εἰ ζώοντ' Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
Ἀτρεΐδης Τροίηθεν ἰὼν ξανθὸς Μενέλαος,
Τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
Ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
Κείμενον ἐν πεδίῳ ἑκὰς ἄστεος· οὐδέ κέ τίς μιν 260
Κλαῦσεν Ἀχαιϊάδων· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.
Ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντες ἀέθλους
Ἥμεθ'· ὁ δ' εὔκηλος μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο
Πόλλ' Ἀγαμεμνονέην ἄλοχον θέλγεσκ' ἐπέεσσιν.
Ἡ δ' ἤτοι τὸ πρὶν μὲν ἀναίνετο ἔργον ἀεικὲς 265
Δῖα Κλυταιμνήστρη· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι·
Πὰρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ, ᾧ πόλλ' ἐπέτελλεν
Ἀτρεΐδης Τροίηνδε κιὼν εἴρυσθαι ἄκοιτιν.
Ἀλλ' ὅτε δή μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,
Δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην, 270
Κάλλιπεν οἰωνοῖσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
Τὴν δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὅνδε δόμονδε.
Πολλὰ δὲ μηρί' ἔκηε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς.
Πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆψεν, ὑφάσματά τε, χρυσόν τε,
Ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ οὔποτε ἔλπετο θυμῷ. 275
Ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν Τροίηθεν ἰόντες
Ἀτρεΐδης καὶ ἐγώ, φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν·
Ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἱρὸν ἀφικόμεθ', ἄκρον Ἀθηνῶν,
Ἔνθα κυβερνήτην Μενελάου Φοῖβος Ἀπόλλων
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε, 280
Πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
Νῆα κυβερνῆσαι, ὁπότε σπέρχοιεν ἄελλαι.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα κατέσχετ', ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
Ὄφρ' ἕταρον θάπτοι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσειεν. 285
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἰὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι, Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
Ἷξε θέων, τότε δὴ στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐφράσατο, λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' ἀϋτμένα χεῦε,
Κύματά τε τροφόεντα, πελώρια, ἶσα ὄρεσσιν. 290
Ἔνθα διατμήξας, τὰς μὲν Κρήτῃ ἐπέλασσεν,
Ἧχι Κύδωνες ἔναιον, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα.
Ἔστι δέ τις λισσὴ αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη
Ἐσχατιῇ Γόρτυνος, ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ,
Ἔνθα νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ 295
Ἐς Φαιστόν, μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ἀποέργει.
Αἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἦλθον, σπουδῇ δ' ἤλυξαν ὄλεθρον
Ἄνδρες, ἀτὰρ νῆάς γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν
Κύματ'· ἀτὰρ τὰς πέντε νέας κυανοπρῳρείους
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ. 300
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα πολὺν βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,
Ἠλᾶτο ξὺν νηυσὶ κατ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Τόφρα δὲ ταῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο οἴκοθι λυγρά,
Κτείνας Ἀτρεΐδην, δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ.
Ἑπτάετες δ' ἤνασσε πολυχρύσοιο Μυκήνης. 305
Τῷ δέ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἤλυθε δῖος Ὀρέστης
Ἂψ ἀπ' Ἀθηνάων, κατὰ δ' ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
Ἤτοι ὁ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον Ἀργείοισι
Μητρός τε στυγερῆς καὶ ἀνάλκιδος Αἰγίσθοιο. 310
Αὐτῆμαρ δέ οἱ ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσα οἱ νέες ἄχθος ἄειραν.
Καὶ σὺ φίλος μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο,
Κτήματά τε προλιπὼν, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
Οὕτω ὑπερφιάλους, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι 315
Κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
Ἀλλ' ἐς μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἄνωγα
Ἐλθεῖν· κεῖνος γὰρ νέον ἄλλοθεν εἰλήλουθεν
Ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅθεν οὐκ ἔλποιτό γε θυμῷ
Ἐλθέμεν, ὅντινα πρῶτον ἀποσφήλωσιν ἄελλαι 320
Ἐς πέλαγος μέγα τοῖον, ὅθεν τέ περ οὐδ' οἰωνοὶ
Αὐτόετες οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
Ἀλλ' ἴθι νῦν σὺν νηΐ τε σῇ καὶ σοῖς ἑτάροισιν.
Εἰ δ' ἐθέλεις πεζός, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,

Πὰρ

Πὰρ δέ τοι υἷες ἐμοί, οἵ τοι πομπῆες ἔσονται 325
Ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.
Λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ.
Ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.
Ὣς ἔφατ', ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, 330
Ὦ γέρον, ἦ τοι ταῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
Ἀλλ' ἄγε τάμνετε μὲν γλώσσας, κεράασθε δὲ οἶνον,
Ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
Σπείσαντες, κοίτοιο μεδώμεθα· τοῖο γὰρ ὥρη.
Ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ ἔοικε 335
Δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.
Ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ, τοὶ δ' ἔκλυον αὐδησάσης.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι. 340
Γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον, ἀνιστάμενοι δ' ἐπέλειβον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
Δὴ τότ' Ἀθηναίη καὶ Τηλέμαχος θεοειδὴς
Ἄμφω ἱέσθην κοίλην ἐπὶ νῆα νέεσθαι.
Νέστωρ δ' αὖ κατέρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσι, 345
Ζεύς τό γ' ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο θοὴν ἐπὶ νῆα κίοιτε,
Ὥς τέ τευ ἢ παρὰ πάμπαν ἀνείμονος ἠὲ πενιχροῦ,
Ὧι οὔ τι χλαῖναι καὶ ῥήγεα πολλ' ἐνὶ οἴκῳ,
Οὔτ' αὐτῷ μαλακῶς οὔτε ξείνοισιν ἐνεύδειν. 350
Αὐτὰρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλά,
Οὔ θην δὴ τοῦδ' ἀνδρὸς Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς
Νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν καταλέξεται, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
Ζώω, ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι λίπωνται,
Ξείνους ξεινίζειν, ὅς τίς κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται. 355
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Εὖ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα, γέρον φίλε· σοὶ δὲ ἔοικε
Τηλέμαχον πείθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτως·
Ἀλλ' οὗτος μὲν νῦν σοὶ ἅμ' ἕψεται, ὄφρα κεν εὕδῃ
Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν 360
Εἶμ', ἵνα θαρσύνω θ' ἑτάρους, εἴπω τε ἕκαστα.
Οἶος γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερος εὔχομαι εἶναι,
Οἱ δ' ἄλλοι φιλότητι νεώτεροι ἄνδρες ἕπονται
Πάντες ὁμηλικίη μεγαθύμου Τηλεμάχοιο.
Ἔνθα κε λεξαίμην κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ 365
Νῦν· ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
Εἶμ', ἔνθα χρεῖός μοι ὀφέλλεται, οὔ τι νέον γε
Οὐδ' ὀλίγον. σὺ δὲ τοῦτον (ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα)
Πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ υἱέϊ· δὸς δέ οἱ ἵππους,
Οἵ τοι ἐλαφρότατοι θείειν, καὶ κάρτος ἄριστοι. 370
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Φήνῃ εἰδομένη· θάμβος δ' ἕλε πάντας ἰδόντας·
Θαύμαζεν δ' ὁ γεραιὸς ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖσι.
Τηλεμάχου δ' ἕλε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἄναλκιν ἔσεσθαι, 375
Εἰ δή τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆες ἕπονται.
Οὐ μὲν γάρ τις ὅδ' ἄλλος Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
Ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ, ἀγελείη Τριτογένεια,
Ἥ τοι καὶ πατέρ' ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ἐτίμα.
Ἀλλὰ ἄνασσ' ἵληθι, δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλόν, 380
Αὐτῷ καὶ παίδεσσι καὶ αἰδοίῃ παρακοίτι.
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
Ἀδμήτην, ἣν οὔ πω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ.
Τήν τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν κέρασιν περιχεύας.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη. 385
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Υἱάσι καὶ γαμβροῖσιν, ἑὰ πρὸς δώματα καλά.
Ἀλλ' ὅτε δώμαθ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ τοῖο ἄνακτος,
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Τοῖς δ' ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνὰ κρητῆρα κέρασσεν 390
Οἴνου ἡδυπότοιο, τὸν ἑνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
Ὤϊξεν ταμίη, καὶ ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσε.
Τοῦ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσσατο, πολλὰ δ' Ἀθήνῃ

Aderunt tibi etiam filii mei qui tibi duces erunt.
Ad Lacedæmonem diuinam, vbi flauus Menelaus.
Precare autem eum ipsum vt vera dicat.
Mendacium autem non dicet: valde enim prudens est.
Sic ait: sol autem descendit & tenebræ aduenerunt.
His verò & dixit dea cæsia Minerua,
O senex profectò hæc ex officio dixisti.
Sed agite diuidite quidem linguas, miscete vinum,
Vt Neptuno & alijs immortalibus
Vbi libauerimus, lectum curemus: eius enim hora adest.
Iam enim lumen iuit sub occasum, neque decet
Diu deorum in epulo sedere, sed redire.
Dixit sane Iouis filia, hi verò audiuerunt loquutam.
His quidem præcones aquam manibus infuderunt,
Iuuenes autem crateres coronarunt vino,
Diuiserunt autem omnibus, initium sumentes à poculis,
Linguas autem in ignem coniecerunt surgentésque libarunt,
Cæterum postquā libarūt biberūtq́, quantū desiderabat animus,
Tum certè Pallas & Telemachus deo-similis,
Ambo desiderabant cauam ad nauem redire.
Nestor autem statim detinuit incessens verbis,
Iupiter hoc prohibeat & immortales dij alij,
Vt vos à me celerem ad nauem eatis,
Tanquā ab aliquo vel prorsus veste carēti aut pauperculo:
Cui neque vestes & operimenta multa domi,
Vt neque ipsi molliter neque hospitibus dormiendi copia sit.
Cæterum mihi adsunt vestes & operimenta pulchra.
Nunquam certè huius viri Vlyssis charus filius
Nauibus in tabulatis pernoctauerit, donec ego
Vixero, donec liberi in regia linquentur,
Qui hospites suscipiant, quicunq́ ad domū meā peruenit.
Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerua,
Bene sanè hæc dixisti senex amice: te verò decet
Telemachum persuadere quoniam longè melius sic.
Sed ille quidem nunc te sequatur vt dormiat
Domi tuæ, ego autem ad nauem nigram
Vado, vt confirmem socios, præcipiámque singula.
Solus enim inter illos senior glorior esse.
Alij verò ob amicitiam iuniores viri sequuti sunt
Omnes æquales ætate magnanimi Telemachi.
Illic dormiam caua in naui nigra
Nunc: sed manè ad Caucones magnanimos
Vado, vbi nomen mihi debetur, neque adeò nouum,
Neq; paruū. tu v. hunc (quandoquidē tuā peruenit domum)
Mitte cum curru & filio: da autem illi equos,
Qui tibi celerrimi currendo, & robore fortissimi.
Sic certè loquuta abiit cæsiis-oculis Minerua,
Aquilæ similis, stupor autem inuasit omnes videntes.
Admiratus etiam est senex, postquam vidit oculis.
Telemachi verò prehendit manū, verbum, dixit & loq. est.
O amice, neque te spero ignauum & imbellem fore,
Siquidem te iuuenem, sic dij ductores te sequuntur.
Non enim quisquam alius cœlestes domos habitantium,
Sed Iouis filia prædatrix Pallas,
Quæ tibi & patrem bonum inter Græcos honorabat.
Quare regina propitia sis, da autem mihi gloriam bonam,
Mihi ipsi & filiis & venerandæ vxori,
Tibi autem sacrificabo bouem legiminam lata fronte,
Indomitam, quam nullus sub iugum duxit vir.
Hanc tibi ego sacrificabo, aurum cornibus circumfundens.
Sic ait supplicans, hunc audiuit Pallas Minerua.
Illis autem dux erat Gerenius eques Nestor,
Filijs & generis suam ad domum pulchram.
Sed postquam ad domum venerunt inclytam regis,
Ordine sedebant per sedeliaque thronosq́;.
His verò senex venientibus craterem miscuit
Vini dulcis, quod vndecimo anno
Aperuit ancilla, & operculum remouit.
Huius senex craterem miscuit, plurimum verò Palladi

Minerua Nestorem alloquitur.

Discessus Mineruæ.

Nestor Telemacho loquitur.

Supplicauit, libans filiæ Iouis Ægida habentis.
Cæterum postquam libarunt biberuntque, quantum voluit animus,
Hi quidem dormituri abierunt ad domum singuli.
Hunc verò illic dormire curauit Gerenius eques Nestor
Telemachum charum filium Ulyssis diuini,
Thessellatis in lectis sub porticu sonanti,
Iuxta eum vero bellicosum Pisistratum ducem virorum,
Qui ei adhuc cœlebs filiorum erat in regia.
Ipse verò reuersus dormiuit in secessu domus excelsæ.
Huic verò hera lectum præparauerat & cubile.
Quando autem manè genita apparuit roseis digitis aurora,
Surrexit quidem ex lecto Gerenius eques Nestor.
Egressus autem sedit super politos lapides,
Qui illi erant ante fores excelsas
Albi, resplendentes unguenti instar, quibus quidem antea
Neleus sedebat diis consiliarius æquiparandus.
At ille quidem iam fato domitus ad inferos descendit.
Nestor autem tum insidebat Gerenius custos Græcorum
Sceptrum habens, undique autem filij frequentes congregabantur
Ex thalamis egressi, Echephronque, Stratiusque,
Perseusque, Aretusque, & diuinus Thrasymedes.
His vero deinceps sextus Pisistratus venit heros.
Iuxta verò Telemachum deo similem collocarunt ducentes.
Illis verò loqui cœpit Gerenius eques Nestor,
E vestigio mihi filij chari, perficite desiderium,
Vt certe primam deorum placem Palladem,
Quæ mihi palam venit dei ad conuiuium celebre.
Sed alius quidem rus causa bouis eat, vt celerrimè
Veniat, adducat autem bouem bubulcus vir.
Unus ad Telemachi magnanimi nauem nigram
Omnes profectus socios adducat, relinquat autem duos solos.
Unus uerum aurificem Laërceum huc iubeat
Venire, vt bouis aurum cornibus circumfundat.
Vos verò alij manete illic sedulò, dicite autem intus
Ancillis per domum celebre conuiuium apparare,
Sediliaque, lignaque, undique & limpidam afferre aquam.
Sic aiebat: illi certe omnes administrabant: venit quidem bos
Ex agro, venerunt etiam celeri à naue æquali
Telemachi socij magnanimi: venit autem faber
Arma in manibus tenens fabrilia administra artis,
Incudemque, malleumque, benefactamque forcipem,
Quibus scilicet aurum faciebat: venit autem Minerua
Sacris potitura. senex autem eques Nestor
Aurum dedit: ille verò deinde bouis cornibus circumfudit
Aptans, vt simulachrum dea gauderet videns:
Bouem autem ducebat cornibus Stratius & diuus Echephron:
Lotionem manuum ipsis Aretus in florido lebete
Venit ex thalamo ferens: altera gestabat molas
In canistro: securim autem bellicosus Thrasymedes
Acutam gestans in manu astabat, bouem cæsurus.
Perseus autem vas sanguini recipiendo tenebat: senex autem eques
Aquamque, molasque accepit: multis autem Mineruam (Nestor
Supplicauit initia faciens ex capite pila in ignem iaciens.
Cæterum postquam precati sunt, & molas porrexerunt,
Statim Nestoris filius generosus Thrasymedes,
Impulit propè stans: securis autem abscidit neruos
Ceruicales, soluit autem bouis robur, ipsæ vero vlulabant
Filiæque, nurusque, & pudica uxor
Nestoris Eurydice maxima-natu Clymeni è filiis.
Hi quidem deinde corripientes à terra spatiosa
Tenebant: cæterum iugulauit Pisistratus dux virorum.
Ex illa postquam niger sanguis fluxit, reliquit ossa animus,
Celeriter vero ipsam diuiserunt: statim autem coxas exciderunt
Omnia rite, insuper omento cooperuerunt,
Bifariam facientes: super ea vero cruda imposuerunt.
Torrebat autem super ligna, senex verò nigrum vinum
Libauit: iuuenes verò iuxta eum tenebant manibus verua
quinque cuspidum.
Cæterum postquam coxæ combustæ sunt, & viscera gustarunt,
Minutatimque dissecuerunt, aliaque verubus transfixerunt.

Itur cubitum.

γρ. ἄγοντες. Οἱ δ' [illegible]

Nestoris filij iussu patris Mineruæ sacrum apparant.

Laerces aurarius faber.

Bouis mactatio.

Eurydice Nestoris uxor.

Εὔχετ' ἀποσπένδων, κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός, 395
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος,
Τὸν δ' αὐτοῦ κοίμησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Τηλέμαχον φίλον υἱὸν Ὀδυσσῆος θείοιο,
Τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
Πὰρ δ' ἄρ' ἐϋμμελίην Πεισίστρατον ὄρχαμον ἀνδρῶν, 400
Ὅς οἱ ἔτ' ἠΐθεος παίδων ἦν ἐν μεγάροισιν·
Αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
Τῷ δ' ἄλοχος δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ. 405
Ἐκ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
Οἵ οἱ ἔσαν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων,
Λευκοί, ἀποστίλβοντες ἀλείφατος· οἷς ἔπι μὲν πρὶν
Νηλεὺς ἵζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς Ἄϊδόσδε βεβήκει, 410
Νέστωρ αὖ τότ' ἐφῖζε Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
Σκῆπτρον ἔχων. περὶ δ' υἷες ἀολλέες ἠγερέθοντο,
Ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε, Στρατίος τε,
Περσεύς τ', Ἄρητός τε, καὶ ἀντίθεος Θρασυμήδης·
Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος Πεισίστρατος ἤλυθεν ἥρως· 415
Πὰρ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον εἷσαν ἄγοντες.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Καρπαλίμως μοι τέκνα φίλα κρηήνατ' ἐέλδωρ,
Ὄφρ' ἤτοι πρώτιστα θεῶν ἱλάσσομ' Ἀθήνην,
Ἥ μοι ἐναργὴς ἦλθε θεοῦ ἐς δαῖτα θάλειαν. 420
Ἀλλ' ἄγ' ὁ μὲν πεδίονδ' ἐπὶ βοῦν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
Ἔλθῃσιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
Εἷς δ' ἐπὶ Τηλεμάχου μεγαθύμου νῆα μέλαιναν
Πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους·
Εἷς δ' αὖ χρυσοχόον Λαέρκεα δεῦρο κελέσθω 425
Ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
Οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτοῦ ἀολλέες, εἴπατε δ' εἴσω
Δμῳῇσιν κατὰ δώματ' ἀγακλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
Ἕδρας τε ξύλα τ' ἀμφὶ καὶ ἀγλαὸν οἰσέμεν ὕδωρ.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυον· ἦλθε μὲν ἂρ βοῦς 430
Ἐκ πεδίου, ἦλθον δὲ θοῆς παρὰ νηὸς ἐΐσης
Τηλεμάχου ἕταροι μεγαλήτορος· ἦλθε δὲ χαλκεύς,
Ὅπλ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, πείρατα τέχνης,
Ἄκμονά τε, σφῦράν τ', εὐποίητόν τε πυράγρην,
Οἷσίν τε χρυσὸν εἰργάζετο· ἦλθε δ' Ἀθήνη 435
Ἱρῶν ἀντιόωσα. γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
Χρυσὸν ἔδωχ'· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περίχευεν
Ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα·
Βοῦν δ' ἀγέτην κεράων Στρατίος καὶ δῖος Ἐχέφρων·
Χέρνιβα δέ σφ' Ἄρητος ἐν ἀνθεμόεντι λέβητι 440
Ἤλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων, ἑτέρῃ δ' ἔχεν οὐλὰς
Ἐν κανέῳ· πέλεκυν δὲ μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
Ὀξὺν ἔχων ἐν χειρὶ παρίστατο, βοῦν ἐπικόψων.
Περσεὺς δ' ἀμνίον εἶχε· γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
Χέρνιβά τ' οὐλοχύτας τε κατήρχετο, πολλὰ δ' Ἀθήνῃ 445
Εὔχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο καὶ οὐλοχύτας προβάλοντο,
Αὐτίκα Νέστορος υἱὸς ὑπέρθυμος Θρασυμήδης
Ἤλασεν ἄγχι στάς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
Αὐχενίους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος· αἱ δ' ὀλόλυξαν 450
Θυγατέρες τε νυοί τε καὶ αἰδοίη παράκοιτις
Νέστορος Εὐρυδίκη, πρέσβα Κλυμένοιο θυγατρῶν.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνελόντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν.
Τῆς δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμός, 455
Αἶψ' ἄρα μιν διέχευαν, ἄφαρ δ' ἐκ μηρία τάμνον
Πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν,
Καῖε δ' ἐπὶ σχίζῃς ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
Λεῖβε· νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν. 460
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχνα πάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,

ὤπτων δ' ἀκροπόρους ὀβελοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τόφρα δὲ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη,
Νέστορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ Νηληϊάδαο. 465
Αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
Ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
Πὰρ δ' ὅ γε Νέστορ' ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο ποιμένα λαῶν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα, καὶ ἐρύσαντο, 470
Δαίνυνθ' ἑζόμενοι· ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄροντο
Οἶνον οἰνοχοεῦντες ἐνὶ χρυσέοις δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Παῖδες ἐμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους 475
Ζεύξαθ' ὑφ' ἅρματ' ἄγοντες, ἵνα πρήσσῃσιν ὁδοῖο.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
Καρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
Ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν,
Ὄψα τε, οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες. 480
Ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος περικαλλέα βήσετο δίφρον.
Πὰρ δ' ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν
Ἐς δίφρον τ' ἀνέβαινε, καὶ ἡνία λάζετο χερσί·
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην
Ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον. 485
Οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα
Υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν. 490
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Ἵππους τ' ἐζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
Ἷξον δ' ἐς πεδίον πυρηφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα 495
Ἦνον ὁδόν· τοῖον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

Assarunt autem acuta veruta in manibus tenentes.
Interea verò Telemachum lauit pulchra Polycaste,
Nestoris maxima natu filia Nelei filij.
Porro postquam lauit, & vnxit pingui oleo,
Circa ipsum autem indusium pulchrum iecit atque tunicam.
E lauacro exijt corpore immortalibus similis:
Apud Nestorem verò profectus resedit pastor populorum. [margin: χ. Νέστορ']
Hi vero postquam assarut carnes exteriores & detraxerut,
Epulabantur sedentes, deinde viri fortes surgebant
Vinum infundentes in aureis poculis.
Caeterum postquam potus & cibi desiderium amouerunt,
Inter illos sermonem coepit Gerenius eques Nestor,
Filij mei, agite Telemacho pulchros-pilos habentes equos
Coniungite sub currum ducentes, vt conficiat iter.
Sic ait, hi certe illum valdè audierunt atque paruerunt. [margin: χ. πείθομαι.]
Celeriter autem iunxerunt sub currum celeres equos.
Custos verò ancilla panem & vinum infudit, [margin: χ. ἔχεεν.]
Obsoniáque qualia edunt à-Ioue-nutriti reges.
Telemachus certè perpulchrum conscendit currum: [margin: Telemachus [illegible] cum [illegible] ad Menelaum [illegible]]
Iuxta eum verò Nestorides Pisistratus dux virorum
In currumq́, conscendit, & habenas cepit manu:
Verberauit ad impellendum, illi verò non inuiti volabant
Ad campum, reliquerunt autem Pyli arduam vrbem.
Illi verò tota die quatiebant iugum vtrinque tenentes:
Occidit tum sol, obumbranturq́, omnes viae.
Ad Pheras autem venerunt Dioclis ad domum
Filij Orthilochi, quem Alpheus genuit puerum.
Vbi per noctem quieuerunt: ille verò illis hospitalia apposuit.
Quando verò mane-genita apparuit roseis-digitis aurora, [margin: [illegible]]
Equósque iunxerunt, currusq́; pulchros conscenderunt:
Eque vestibulo agitarunt & e porticu resonanti:
Flagellauit autem vt irent: illi verò non inuiti volabant.
Venerunt autem campum frugiferum: hinc autem deinde [margin: χ. ἀέκοντε.]
Perficiebant iter: huiusmodi strenuè currebāt veloces equi.
Occiditque sol, inumbranturque omnes viae.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ δ' δέλτα ῥαψῳδία.

Οἱ δ' ἷξον κοίλην Λακεδαίμονα κητώεσσαν·
Πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
Τὸν δ' εὗρον δαινῦντα γάμον πολλοῖσιν ἔτῃσιν,
Υἱέος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμύμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὴν μὲν Ἀχιλλῆος ῥηξήνορος υἱέϊ πέμπεν· 5
(Ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσε
Δωσέμεναι, τοῖσιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
Τὴν ἄρ' ὅ γ' ἔνθ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων προτὶ ἄστυ περικλυτόν, οἷσιν ἄνασσεν.)
Υἱέϊ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἤγετο κούρην, 10
Ὅς οἱ τηλύγετος γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης
Ἐκ δούλης· Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ' ἔφαινον,
Ἐπειδὴ τὸ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινήν,
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης Ἀφροδίτης.
Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑψερεφὲς μέγα δῶμα 15
Γείτονες ἠδὲ ἔται Μενελάου κυδαλίμοιο,
Τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός,
Φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους.
Τὼ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτώ τε καὶ ἵππω, 20
Τηλέμαχός θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός,
Στῆσαν· ὁ δὲ προμολὼν ἴδετο κρείων Ἐτεωνεύς,
Ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο·
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα ποιμένι λαῶν,
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 25

ODYSSEÆ HOMERI, IIII. COMPOSITIO.

Hi verò venerunt cauam Spartam amplam. [margin: Telemachus Spartam venit.]
Ad domum autem diuerterunt Menelai gloriosi.
Hunc inuenerunt exhibentem nuptias multis sodalibus.
Filij atque filiae inculpatae, sua in domo.
Hanc quidem Achillis bellicosi filio mittebat:
(In Troia quidem primum spoponderat atque annuerat
Dare: illis verò dij nuptias perficiebant:
Eam certe ipse illuc cum equis & curribus mittebat ire
Myrmidonum ad vrbem inclytam, quibus imperabat.)
Filio autem ex Sparta Alectoris tradidit filiam,
Qui ei in senectute natus erat fortis Megapenthes
Ex serua: Helenae autem dij prolem non amplius dabant,
Ex quo semel genuit filiam amabilem
Hermionem, quae speciem habebat aureae Veneris.
Sic hi quidem epulabantur per sublimē magnam domum,
Vicini autem & socij Menelai gloriosi
Oblectati, inter eos autem cantabat diuinus cantor,
Cytharam pulsans, duo autem saltatores inter eos
Cantum auspicantes saltabant in medium.
Porro in vestibulo aedium ipsiq́; & equi,
Telemachus heros, & Nestoris inclytus filius
Steterunt: ipse vero procurrens vidit praestans Eteoneus,
Sedulus famulus Menelai gloriosi.
Iuit celeriter annuncians per domos pastori populorum:
Propè autem stans verba alata dixit,

Hospites iam quidam à Ioue nutrite Menelaë,
Viri duo, generatione verò Iouis magni similes sunt:
Sed dic si ipsis soluere debeamus veloces equos,
Aut ad alium mittamus ire, qui eos amet.

Menelaus aduenas hospitio suscipi iubet.

Hūc grauiter ingemiscēs alloquutus est flauus Menelaus
Non quidem stultus eras Boetides Eteoneu
Antea, caeterùm nunc quidem puer veluti puerilia loqueris.
Profectò iam nos hospitalia multa vbi edimus
Aliorum virorum huc venimus, si alicubi Iupiter
In posterum saltem liberaret ab aerumna: sed soluite equos
Hospitum, ipsos verò deinde introduc ad epulandum.
Sic ait: ille verò ex aedibus proruit, vocabat autem alios
Fidos famulos vnà sequi seipsum.
Hi verò equos quidem soluerunt sub iugo sudantes:
Et hos quidem alligarunt ad equina praesepia,
Apponebant. a. auenas, et ordeum album commiscuerunt:
Currus verò posuerunt ad parietem pellucidum.
Ipsos. a. duxerunt in diuinam domum, hi autem videntes
Admirabantur per domum à Ioue nutriti regis.
Instar enim solis splendor erat atque lunae
Domum per excelsam Menelai gloriosi.
Caeterùm postquam saturati sunt videndo oculis,
Ad labra descendentes perpolita lauabant.
Hos postquam igitur ancillae lauarunt & vnxerunt oleo,
Circa verò chlaenas villosas posuerant atque tunicas,
In thronos collocarunt penè Atriden Menelaum.
Aquam ancilla in gutturnio fudit ferens,
Pulchro, aureo, super argenteo lebete,
Lauare, iuxta verò politam extendit mensam,
Cibum verò veneranda custos apposuit ferens,
Fercula multa imponens de rebus praesentibus largiens:
Coquus autem carnium lances proposuit sublatas
Diuersarum: ipsis autem apposuit aurea pocula.
Hos etiam data dextra alloquutus est flauus Menelaus,
Cibúmque gustate et gaudete: caeterùm deinde
Cibo saturati, interrogabimus quinam sitis
Virorum: non enim vestrorum vtique genus periit parentum,
Sed virorum genus estis à Ioue nutritorum regum,
Sceptriferorum: quoniam neutiquam ignaui huiusmodi parere (possunt:
Sic ait, & ipsis terga bouis pinguia apposuit
Assatū in manibus capiens, quae sibi dona apposuerāt ipsi.
Hi verò ad cibos paratos appositos manus extendebant.
Caeterùm postquam potus & cibi desiderium ademerunt,

Telemachus Pisistratum alloquitur.

Iam tum Telemachus alloquutus est Nestoris filium,
Propè admouens caput, ne audirent alii,
Considera Nestoride meo gratissime animo,
Aerisque splendorem et domum sonantem,
Auroque, electroque, et argento atque ebore.
Iouis nimirum talis est Olympii intus aula,
Quanta haec infinita multa, admiratio capit inspicientem.
Hunc itaque alloquentem intellexit flauus Menelaus,
Et ipsos compellans verba alata dixit,
Filii chari, haud sanè cum Ioue mortal. vllus cōtenderit:
(Immortalia enim huius habitacula & bona sunt.)
Hominum verò siue aliquis mihi contendere possit siue minus,

Menelaus Telemacho labores suos narrat.

Rebus certè plurima passus & multùm errans
Vectus in nauibus, et octauo demum anno veni
Cyprum, Phoenicémque et Aegyptios oberrans,
Aethiopésque adii, & Sidonios, & Erembos,
Et Lybiam, vbi agni protinus cornuti sunt.
Ter enim pariunt oues per annum perfectum:
Ibi enim neque herus indigens est, neque pastor
Casei et carnium, neque dulcis lactis:
Sed semper praebent per totum annum lac mulgendum.
Interea dum ego circa loca multum victum congregans
Errabam, interea mihi fratrem alius interfecit,
Clàm, insperato, dolo perniciosae vxoris:
Sic non gaudens istis facultatibus impero,
Et ex patre ista debebatis audiuisse, siquidem vobis

Ξείνω δή τινε * τώδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Ἄνδρε δύω, γενεῇ δὲ Διὸς μεγάλοιο * ἔϊκτον·
Ἀλλ' εἴπ' εἴ σφωϊν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
Ἢ ἄλλον πέμπωμεν ἱκανέμεν ὅς κε φιλήσῃ.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος, 30
Οὐ μὲν νήπιος ἦσθα Βοηθοΐδη Ἐτεωνεῦ
Τοπρίν, ἀτὰρ μὲν νῦν γε πάϊς ὣς νήπια βάζεις.
Ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε
Ἄλλων ἀνθρώπων δεῦρ' ἱκόμεθ', αἴ κέ ποθι Ζεὺς
Ἐξοπίσω περ παύσῃ ὀϊζύος. ἀλλὰ λύ' ἵππους 35
Ξείνων, ἐς δ' αὐτοὺς προτέρω ἄγε θοινηθῆναι.
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἄλλους
Ὀτρηροὺς θεράποντας * ἅμ' ἕσπεσθαι ἑοῖ αὐτῷ.
Οἱ δ' ἵππους μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγοῦ ἱδρώοντας·
Καὶ τοὺς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἱππείῃσι κάπῃσι, 40
Πὰρ δ' ἔβαλον ζειάς, ἀνὰ δὲ κρῖ λευκὸν ἔμιξαν·
Ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
Αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον, οἱ δὲ ἰδόντες
Θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης 45
Δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
Ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας, 50
Ἔς ῥα θρόνους ἕζοντο παρ' Ἀτρεΐδην Μενέλαον.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα, 55
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
Παντοίων· παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
Τὼ καὶ δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
* Σίτου θ' ἅπτεσθον, καὶ χαίρετον· αὐτὰρ ἔπειτα 60
Δείπνου * πασσαμένω εἰρησόμεθ' οἵ τινές ἐστον
Ἀνδρῶν· οὐ γὰρ σφῶν γε * γένος ἀπόλωλε τοκήων,
Ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐστὲ διοτρεφέων βασιλήων,
Σκηπτούχων· ἐπεὶ οὔ κε κακοὶ τοιούσδε τέκοιεν.
Ὣς φάτο, καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν 65
Ὄπτ' ἐν χερσὶν ἑλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
Ἄγχι σχὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι, 70
Φράζεο Νεστορίδη τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Χαλκοῦ τε στεροπὴν κὰδ δώματα ἠχήεντα,
Χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε, καὶ ἀργύρου ἠδ' ἐλέφαντος.
Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή,
Ὅσσα τάδ' ἄσπετα πολλά· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα. 75
Τοῦ δ' ἀγορεύοντος ξύνετο ξανθὸς Μενέλαος,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τέκνα * φίλ', ἤτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἄν τις ἐρίζοι·
(Ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν)
Ἀνδρῶν δ' ἤ κέν τίς μοι ἐρίσσεται, ἠὲ καὶ οὐκί, 80
Κτήμασιν. ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πόλλ' ἐπαληθεὶς
Ἠγαγόμην ἐν νηυσί, καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον
Κύπρον Φοινίκην τε καὶ Αἰγυπτίους ἐπαληθείς,
Αἰθίοπάς θ' ἱκόμην, καὶ Σιδονίους, καὶ Ἐρεμβούς,
Καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἄφαρ κεραοὶ τελέθουσι. 85
Τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
Ἔνθα μὲν οὔτε ἄναξ ἐπιδευής, οὔτε τι ποιμὴν
Τυροῦ καὶ κρειῶν, οὐδὲ γλυκεροῖο γάλακτος,
Ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπηετανὸν γάλα θῆσθαι.
Εἷος ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον συναγείρων 90
Ἠλώμην, τείως μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε
Λάθρῃ, ἀνωϊστί, δόλῳ οὐλομένης ἀλόχοιο·
Ὣς οὔ τοι χαίρων τοῖσδε κτεάτεσσιν ἀνάσσω.
Καὶ πατέρων τάδε μέλλετ' ἀκουέμεν, οἵ τινες * ὑμῖν

εἰσίν

Εἰσίν· ἐπεὶ μάλα πολλὰ πάθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον, 95
Εὖ μάλα ναιετάοντα, κεχανδότα πολλὰ καὶ ἐσθλά·
Ὧν ὄφελον τριτάτην περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
Ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι, οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
Ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων, 100
Πολλάκις ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν,
Ἄλλοτε μέν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
Παύομαι, αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο,
Τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
Ὡς ἑνός, ὅς τέ μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἐδωδὴν 105
Μνωομένῳ, ἐπεὶ οὔ τις Ἀχαιῶν τόσσ' ἐμόγησεν
Ὅσσ' Ὀδυσεὺς ἐμόγησε καὶ ἤρατο. τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
Αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχος αἰὲν ἄλαστον
Κείνου, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται, οὐδέ τι ἴδμεν
Ζώει ὅ γ' ἢ τέθνηκεν. ὀδύρονταί νύ που αὐτὸν 110
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχός θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ὣς φάτο, τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
Δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρὸς ἀκούσας,
Χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀνασχὼν 115
Ἀμφοτέρῃσιν χερσί. νόησε δέ μιν Μενέλαος·
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἠέ μιν αὐτὸν πατρὸς ἐάσειε μνησθῆναι,
Ἦ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
Ἧος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 120
Ἐκ δ' Ἑλένη θαλάμοιο θυώδεος ὑψορόφοιο
Ἤλυθεν, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ εἰκυῖα·
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' Ἀδρήστη κλισίην εὔτυκτον ἔθηκεν·
Ἀλκίππη δὲ τάπητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο·
Φυλὼ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκεν 125
Ἀλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι' ἐνὶ Θήβῃς
Αἰγυπτίῃς, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται.
Ὃς Μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
Δοιοὺς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα·
Χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένῃ ἄλοχος πόρε κάλλιμα δῶρα, 130
Χρυσέην τ' ἠλακάτην, τάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν,
Ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράαντο·
Τόν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα,
Νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
Ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα. 135
Ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
Αὐτίκα δ' ἥ γ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα,
Ἴδμεν δή, Μενέλαε διοτρεφές, οἵ τινες οἵδε
Ἀνδρῶν εὐχετόωνται ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ;
Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός. 140
Οὐ γάρ πώ τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
(Οὔτ' ἄνδρ' οὔτε γυναῖκα, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν)
Ὡς ὅδ' Ὀδυσσῆος μεγαλήτορος υἷι ἔοικε
Τηλεμάχῳ, τὸν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
Κεῖνος ἀνήρ, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἵνεκ' Ἀχαιοὶ 145
Ἤλθεθ' ὑπὸ Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὁρμαίνοντες.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Οὕτω νῦν καὶ ἐγὼ νοέω, γύναι, ὡς σὺ ἐίσκεις.
Κείνου γὰρ τοιοίδε πόδες, τοιαίδε τε χεῖρες,
Ὀφθαλμῶν τε βολαί, κεφαλή τ' ἐφύπερθέ τε χαῖται. 150
Καὶ νῦν ἤτοι ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆι,
Μυθεόμην ὅσα κεῖνος ὀιζύσας ἐμόγησεν
Ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ὁ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβε,
Χλαῖναν πορφυρέην ἄντ' ὀφθαλμοῖιν ἀνασχών.
Τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα, 155
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
Κείνου μέν τοι ὅδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
Ἀλλὰ σαόφρων ἐστί, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ,
Ὧδ' ἐλθὼν τὸ πρῶτον ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
Ἄντα σέθεν, τοῦ νῶι θεοῦ ὣς τερπόμεθ' αὐδῇ. 160
Αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Τῷ ἅμα πομπὸν ἕπεσθαι· ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι,
Ὄφρα οἱ ἤ τι ἔπος ὑποθήσεαι ἠέ τι ἔργον.

Sunt, quandoquidem valdè multa passus sum, & perdidi domum,
Per quam bene habitatam, continentem multa, & pretiosa.
Quorum vtinam debuissem vel tertiam habens in domo partem
Habitare, illi vero viri salui essent qui tum perierunt
Troia in lata, longè ab Argis pulchros-equos-pascente.
Sed tamen omnes quidem lugens & deflens,
Crebrò domi desidens nostræ,
Interdum quidem luctu mentem oblector interdum rursus
Quiesco: breuis vero satietas molesti luctus,
Horum omnium non tantum lugeo, tametsi tristis,
Vt vnius gratia, qui mihi somnum inuisum facit & cibum
Recordanti, quoniam nullus Græcorum tanta elaborauit
Quot Vlysses elaborauit & sustulit. huic futuri sunt
Ipsi dolores, mihi vero tristitia semper insuperabilis
Ob illum, quoniam diu longè abest, neque scimus
An viuat ille an mortuus sit, deflent illius gratia
Laërtisque senex, & prudens Penelope,
Telemachusque, quem reliquit recens natum in domo.
Sic ait, huic certè ob patrem desiderium excitauit luctus.
Lacrymas verò a palpebris humi fudit de patre audiens,
Chlænam purpuream oculis obtendens.
Vtraque manu: agnouit autem Menelaus ipsum:
Cogitauit verò deinde in mente & in animo,
An ipsum eum patris sineret memoriam inducere,
An prior interrogaret singulaque diceret.
Interim dum ille illa deliberabat in mente & in animo,
Helena verò ex thalamo odorifero excelso
Egressa est, Dianæ aureum-arcum-habenti similis:
Huic statim Adresta sellam bene factam apposuit:
Alcippe verò tapeta ferebat mollis-lanæ:
Phylo autem argenteum talarum ferebat, quem illi dedit
Alcandre Polybi vxor, qui habitabat in Thebis
Ægyptiacis, vbi plurima in ædibus bona iacent,
Qui Menelao dedit duo argentea labra,
Geminos vero tripodas, decem verò auri talenta:
Seorsim vero rursus Helenæ vxor dederat pulchra dona,
Aureamque colum, talarúmque rotundum præbuit
Argenteum, auro verò labia immixta erant:
Hunc sanè ei ancilla Phylo apposuit ferens,
Filo elaborato repletum: cæterum super eum
Colus extensa erat violaceam lanam habens.
Sedit verò in sella, scabellum vero sub pedibus erat:
Continuò autem illa verbis maritum interrogabat singula.
Scimusne Menelae rex quinam hi
Viri gloriantur venisse nostram domum?
Mentiar, an verum dicam: iubet me animus.
Nullum enim vnquam puto similiter adeo vidisse
(Neque virum, neque mulierem, admiratio me tenet aspicientem)
Vt iste Vlyssis magnanimi filio similis
Telemacho, quem reliquit recens natum domi suæ
Ille vir, quando mei inuerecundi gratia Græci
Venerunt ad Troiam, bellum audax excitantes.
Hanc vicissim respondens alloquutus est flauus Menelaus.
Sic nunc ego cognosco vxor vt tu putas.
Illius enim eiusmodi pedes eiusmodique manus,
Oculorumque iactus, capitque, & superna coma,
Et nunc sanè ego recordatus de Vlysse,
Loquebar quantas ille ærumnas patiens tolerauit
Pro me: cæterum hic amaras à palpebris lacrymas stillat,
Chlænam purpuream oculis obtendens.
Hunc rursus Nestorides Pisistratus contrà alloquutus est.
Atride Menelaë à-Ioue-nutrite dux populorum,
Illius quidem certè hic filius est, verè quemadmodum dicis,
Sed modestus est, indignum putat in animo,
Hunc veniens primum iactationes verborum ostentare
Coram te, cuius nos dei tanquam delectamur voce.
Cæterum me præmisit Gerenius eques Nestor
Hunc simul comes sequerer. cupit enim te videre,
Vt ei aut verbis consulas, siue reipsa.

Helena cum Menelao de aduenis fabulatur.

Plurimos enim dolores patitur ob patrem filius absentem:

χ. ἀοσσ.

Domi suae, cui non multi auxiliatores sunt:
Sic nunc Telemacho est, hic quidem abest, neque ei alij
Sunt, qui per populum auertere possent calamitatem.

Menelaus dolet Vlyssem absentem.

Hunc. a. vicissim respond. alloqu. est flauus Menelaus,
Papae, quam certe amici viri filius meam domum
Peruenit, qui mei gratia plurima subiit certamina.
Atque ipsum statuebam reuersum amaturum esse praecipuum
Graecorum, si nobis super mare reditum dedisset
Nauibus velocibus fieri Olympius late tonans Jupiter.
Et sane ei in Argo erexissem urbem & aedes aedificassem,
Ex Ithaca ferens cum facultatibus & filio suo,
Et omni populo, vna urbe euacuata earum,
Quae circum habitabantur, imperantur. a. à meipso:
Et sane crebro hic vna viuentes versaremur: neque nos
Aliud diremisset amantesque oblectantesque,
Antequam mortis nigra nebula obtexisset.
Sed haec quidem forte erat vt inuideret deus ipse
Qui illum infelicem absque reditu solum reddidit.
Sic ait: his verò omnibus desiderium excitauit luctus.
Flebat quidem Argiua Helena ex Ioue nata,
Flebat etiam Telemachusque & Atrides Menelaus:
Neque sane Nestoris filius absque lacrymis habebat oculos.

Antilochus à Memnone occisus.

Recordabatur enim in animo inculpati Antilochi,
Quem sane aurorae interfecit splendidae inclytus filius:
Huius ille recordatus verba volatilia dixit,
Atrida, supra alios immortales te prudentem esse
Nestor dicebat ille senex, quando recordaremur tui
Suis in domibus, & nos mutuò alloqueremur.
Quare nunc si forte licet, pareas mihi: non enim ego
Delector flens post coenam, sed cum aurora
Erit mane genita quicquam neque molestè feram.
Flere, quicunque mortuus fuerit mortalium & fatum conseq. (fuerit.
Illud certè munus solum est miserorum mortalium
Tonderéque comas, profundereque lacrymas a genis.
Etenim meus mortuus est frater nequaquam ignauus
Graecorum: scies autem tu, non enim ego
Obuiam fui neque vidi: supra alios ferunt fuisse
Antilochum, supra alios quidem currendo velocem bellatorem.
Hunc mutuis verbis excipiens alloq. est flauus Menelaus
Amice, quandoquidem talia dixisti quaecunque prudens vir
Diceret & faceret, & qui maior natu esset:
(Eius etenim patris qui etiam prudentia loqueris:
Faciliter insignis proles viri cui Saturnius

χ. ἀρίγνωτος γόνος.

Honorem dedit & dum nuberet nasceretur'q;:
Quemadmodum nunc Nestori dedit assiduè dieb. omnibus,
Ipsum quidem molliter senescere domi suae,
Filios rursus prudentes, & hasta esse optimos)
Nos verò fletum relinquamus qui prius incidit:
Coenae autem rursus memores simus, manibus verò aquam
Profundant sermones autem etiam manè erunt
Telemacho & mihi, ad colloquendum inuicem.
Sic ait, Asphalion verò aquam manibus infudit
Sedulus famulus Menelai gloriosi.
Hi verò ad cibos paratos appositos manus mittebant.
Ibi tum alia excogitauit Helena è Ioue nata.

Pharmacum Helenae dicuntur tristitiae.

Protinus sane in vinum misit pharmacum vnde bibebant,
Absque dolore & ira, malorum obliuionem inducens,
Qui illud deglutierit postquam crateri mixtum erit
Non vtique tota die profundere poterit lacrymas à palpebris
Neque si ei mortui fuerint materque paterque,
Neque si ei coram fratrem aut charum filium
Ferro trucidarent, ipse verò oculis videret.
Talia Iouis filia habebat pharmaca vtilia
Bona, quae illi Polydamna praebuit Thonis vxor
Aegyptia, quae plurima producit fertilis terra
Pharmaca plurima quidem salubria mixta, multa lethalia,
Medicus verò vnusquisque peritus supra omnes
Homines: sane enim Paeonis sunt ex generatione

Πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς παῖς οἰχομένοιο,
Ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ ἄλλοι ἀοσσητῆρες ἔωσιν. 165
Ὡς νῦν Τηλεμάχῳ ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι
Εἰσ' οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλου ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
Ἵκεθ', ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολέας ἐμόγησεν ἀέθλους. 170
Καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
Ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπεὶρ ἅλα νόστον ἔδωκε
Νηυσὶ θοῇσι γενέσθαι Ὀλύμπιος εὐρύοπα Ζεύς.
Καί κέ οἱ Ἄργεϊ νάσσα πόλιν, καὶ δώματ' ἔτευξα,
Ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τέκεϊ ᾧ, 175
Καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
Αἳ περιναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ.
Καί κε θαμὰ ἐνθάδ' ἐόντες ἐμισγόμεθ'· οὐδέ κεν ἡμέας
Ἄλλο διέκρινεν φιλέοντέ τε τερπομένω τε,
Πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν. 180
Ἀλλὰ τὰ μέν που μέλλεν ἀγάσσεσθαι θεὸς αὐτός,
Ὃς κεῖνον δύστηνον ἀνόστιμον οἶον ἔθηκεν.
Ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
Κλαῖε μὲν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα,
Κλαῖε δὲ Τηλέμαχός τε καὶ Ἀτρείδης Μενέλαος· 185
Οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρύτω ἔχεν ὄσσε.
Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Τόν ῥ' Ἠοῦς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός·
Τοῦ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν,
Ἀτρείδη, περὶ μέν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι 190
Νέστωρ φάσχ' ὁ γέρων, ὅτ' ἐπιμνησαίμεθα σεῖο
Οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ἐρέοιμεν.
Καὶ νῦν, εἴ τί που ἐστὶ, πίθοιό μοι· οὐ γὰρ ἔγωγε
Τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος· ἀλλὰ καὶ ἠὼς
Ἔσσεται ἠριγένεια· νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν 195
Κλαίειν ὅς κε θάνῃσι βροτῶν, καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
Τοῦτό νυ καὶ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
Κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
Καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεὸς, οὔτι κάκιστος
Ἀργείων· μέλλεις δὲ σὺ ἴδμεναι· οὐ γὰρ ἔγωγε 200
Ἤντησ', οὐδὲ ἴδον· περὶ δ' ἄλλων φασὶ γενέσθαι
Ἀντίλοχον, περὶ μὲν θείειν ταχὺν ἠδὲ μαχητήν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ
Εἴποι καὶ ῥέξειε, καὶ ὃς προγενέστερος εἴη· 205
(Τοίου γὰρ καὶ πατρὸς, ὃ καὶ πεπνυμένα βάζεις.
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος ᾧ τε Κρονίων
Ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντί τε γεινομένῳ τε·
Ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
Αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηρασκέμεν ἐν μεγάροισιν, 210
Υἱέας αὖ πινυτούς τε καὶ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους)
Ἡμεῖς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὃς πρὶν ἐτύχθη·
Δόρπου δ' ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ' ἐφ' ὕδωρ
Χευάντων· μῦθοι δὲ καὶ ἠῶθέν περ ἔσονται
Τηλεμάχῳ καὶ ἐμοὶ, διαειπέμεν ἀλλήλοισιν. 215
Ὣς ἔφατ'. Ἀσφαλίων δ' ἄρ' ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευεν,
Ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα.
Αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον, ἔνθεν ἔπινον, 220
Νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
Ὃς τὸ καταβρόξειεν, ἐπὴν κρητῆρι μιγείη,
Οὔ κεν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
Οὐδ' εἴ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
Οὐδ' εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν 225
Χαλκῷ δηϊόῳεν, ὁ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
Τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα
Ἐσθλὰ, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶνος παράκοιτις
Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά. 230
Ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων
Ἀνθρώπων· ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι γενέθλης.

Αὐτὰρ

Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐνέηκε, κέλευσέ τε οἰνοχοῆσαι,
Ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ἠδὲ καὶ οἵδε 235
Ἀνδρῶν ἐσθλῶν παῖδες, (ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ· δύναται γὰρ ἅπαντα)
Ἤτοι νῦν δαίνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι,
Καὶ μύθοις τέρπεσθε· ἐοικότα γὰρ καταλέξω.
Πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω 240
Ὅσσοι Ὀδυσσῆος ταλασίφρονός εἰσιν ἄεθλοι·
Ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί.
Αὐτόν μιν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσσας,
Σπεῖρα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆϊ ἐοικὼς, 245
Ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν·
Ἄλλῳ δ' αὐτὸν φωτὶ κατακρύπτων ἤϊσκε
Δέκτῃ, ὃς οὐδὲν τοῖος ἔην ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Τῷ ἴκελος κατέδυ Τρώων πόλιν, οἱ δ' ἀβάκησαν
Πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἴη ἀνέγνων τοῖον ἐόντα, 250
Καί μιν ἀνηρώτων· ὁ δὲ κερδοσύνῃ ἀλέεινε.
Ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼ λόεον καὶ χρῖον ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσα, καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
Μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι,
Πρίν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι· 255
Καὶ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
Πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας ταναήκεϊ χαλκῷ,
Ἦλθε μετ' Ἀργείους, κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν·
Ἔνθ' ἄλλαι Τρῳαὶ λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι 260
Ἂψ οἶκόνδ'· ἄτην δὲ μετέστενον, ἣν Ἀφροδίτη
Δῶχ', ὅτε μ' ἤγαγε κεῖσε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης,
Παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισσαμένην, θάλαμόν τε, πόσιν τε,
Οὔ τευ δευόμενον, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτε τι εἶδος.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος, 265
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γύναι κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε
Ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
Ἀλλ' οὔπω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Οἷον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ. 270
Οἷον καὶ τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ,
Ἵππῳ ἐνὶ ξεστῷ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
Ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κελευσέμεναι δέ σ' ἔμελλε
Δαίμων, ὃς Τρώεσσιν ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι, 275
Καί τοι Δηΐφοβος θεοείκελος ἕσπετ' ἰούσῃ.
Τρὶς δὲ περίστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα,
Ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,
Πάντων Ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ' ἀλόχοισιν.
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ Τυδεΐδης καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς 280
Ἥμενοι ἐν μέσσοισιν, ἀκούσαμεν ὡς ἐβόησας.
Νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὁρμηθέντε
Ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αἶψ' ὑπακοῦσαι·
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένω περ.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν υἷες Ἀχαιῶν· 285
Ἄντικλος δὲ σέ γ' οἶος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
Ἤθελεν· ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἐπὶ μάστακα χερσὶ πίεζε
Νωλεμέως κρατερῇσι· σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιούς·
Τόφρα δ' ἔχ', ὄφρα σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 290
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Ἄλγιον· οὐ γάρ οἵ τι τόγ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Οὐδ' εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρέη ἔνδοθεν ἦεν.
Ἀλλ' ἄγετ' εἰς εὐνὴν τράπεθ' ἡμέας, ὄφρα καὶ ἤδη
Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες. 295
Ὣς ἔφατ'· Ἀργείη δ' Ἑλένη δμῳῇσι κέλευσε
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι· 300
Δέμνια δὲ στόρεσαν· ἐκ δὲ ξείνους ἄγε κῆρυξ.

Cæterum postquam sane immisit, iussit'q; vinum infundere,
Denuo verbis excipiens alloquutus est,
Atride Menelae a Ioue-nutrite, atque etiam hi
Virorum fortium filij(porro Deus alterum post alterum
Iupiter bonumq;, malumq; tribuit, potest enim omnia)
Quare nunc conuiuamini sedentes in domibus,
Et sermonibus delectamini, decentia enim ordine dicam.
Omnia quidem non ego enarrare queam, neque nominare
Quot Vlyssis patientis sunt certamina:
Sed qualiter illud fecit & sustinuit fortis vir
Populo in Troianorum, ubi passi estis ærumnas Græci:
Seipsum plagis indecentibus domando,
Vestibus pannis circumiectis ad humeros seruo similis,
Virorum hostium ingressus est vrbem latam:
Alteri verò seipsum viro dissimulans assimulabat
Mendico, qui neutiquam talis erat apud naues Græcorum.
Huic similis ingressus est Troianorum vrbem, alij verò igno-
Omnes: ego verò ipsum sola agnoui talem, (rabant.
Et ipsum interrogabam: ille verò astutia tergiuersabatur.
Sed quando certè ipsum laui & vnxi oleo,
Vestibus autem indui & iuraui validum iuramentum,
Non ante Vlyssem Troianis me addituram,
Quàm ipse ad naues celeres tentoriáque peruenisset:
Et tandem mihi omnem rem aperuit Græcorum.
Plurimos autem Troianorum cum interfecisset longo ferro,
Venit ad Græcos: astutiam verò induxit multam,
Ibi aliæ Troianæ stridulè eiulabant: sed meum pectus
Gaudebat, nam iam mihi corde versum erat redire
Rursus domum: damnum verò deflebam quod Venus
Dederat, quando me duxit hinc chara à patria terra,
Filiamq; meam defraudans, thalamumq;, maritumq;,
Nullius rei indigentem, neque mente, neque pulchritudine.
Hanc verò dictis excipiens alloquutus est flauus Menelaus.
Et certè hæc omnia uxor vt decet dixisti:
Iam quidem multorum cognoui consiliumque mentemq;
Virorum heroum, multamq; peragraui terram:
Sed nondum talem ego vidi oculis
Qualis Vlyssis patientis erat gratum pectus,
Quale etiam illud fecit & sustinuit fortis vir,
Equo in polito, vbi insidebamus omnes optimates
Græcorum, Troianis cædem & fatum inferentes,
Venisti deinde illuc: iussisse autem te debuit
Deus, qui Troianis voluit gloriam præbuisse.
Et te Deiphobus deo similis sequebatur profectum,
Ter autem circumlustrasti cauas insidias attrectans,
Nominatim verò Græcorum nominabas optimates,
Omnium Græcorum voce assimulata uxoribus,
Cæterum ego & Diomedes & diuus Vlysses
Sedentes inter medios, audiuimus vt vocabas.
Nos quidem ambo prompti eramus facto impetu
Potius exire quàm intus rursus audire:
Sed Vlysses prohibuit & continuit quantumuis cupidos.
Ibi alij quidem omnes absque voce filij Græcorum:
Anticlus verò te solus conuenire verbis
Voluit: sed Vlysses os manibus compressis
Indesinenter fortibus, seruauit verò omnes Græcos:
Tamdiu detinuit donec te seorsim adduxit Pallas Minerua.
Hunc rursus Telemachus prudens contrà alloquutus est,
Atride Menelae à Ioue-nutrite, dux populorum,
Durum est: non enim ei ista depulerunt tristem mortem,
Neque si ei cor ferreum intus esset.
Sed agite ad cubile ducite nos, vt iam
Somno à dulci delectemur dormientes.
Sic ait, Argiua autem Helena ancillis præcepit
Cubilia sub porticu ponere, et stragula pulchra
Purpurea iniicere, sternereq; supernè tapetas,
Lanasq; imponere villosas ad supra cooperiendum.
Illæ ibant ex ædibus facem in manibus gestantes.
Cubilia verò strauerunt, hospites autem eduxit præco,

Helena de Vlyss. & Ilij excidio.

γρ. ἵππῳ. Vlysses in equo Troiano.

Helena e quo inclusos nominatim vocauit.

Telemachus Menelao loquitur.

Iter cubitum.

	Hi quidem in vestibulo domus illic dormiebant.	Οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο,	
	Telemachusq; heros & Nestoris inclitus filius:	Τηλέμαχός θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·	
	Atrides verò dormiuit in recessu domus excelsa.	Ἀτρείδης δὲ καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,	
	Iuxta enim Helena lata-peplo cubabat præstantissima mulierum	Πὰρ δ' Ἑλένη τανύπεπλος ἐλέξατο, δῖα γυναικῶν.	305
	Quando verò mane-genita apparuit rosea-digitis aurora,	Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,	
	Surrexit ex lectulo voce bonus Menelaus	Ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος	
	Vestes indutus, acutum. v. gladium circumposuit humero,	Εἵματα ἑσσάμενος, περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ,	
	Pedibus verò mollibus subligauit pulchros calceos.	Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.	
Quærit Menelaus ex Telemacho causam profectionis.	*Festinabat ire ex thalamo deo similis obuiam,*	Βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην,	310
	Telemacho. v. assidebat, sermonémque habuit & prologuitus,	Τηλεμάχῳ δὲ παρῖζεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,	
	Et quid te incitans huc egit Telemache heros	Τίπτε δέ σε χρειὼ δεῦρ' ἤγαγε Τηλέμαχ' ἥρως,	
	Ad Lacedæmona diuinam per lata dorsa maris?	Ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;	
	An publicum an priuatum? hoc mihi verè dic.	Δήμιον, ἢ ἴδιον; τόδε μοι νημερτὲς ἐνίσπες.	
	Hunc rursus Telemachus prudens contrà allocutus est.	Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,	315
	Atride Menelae a Ioue nutrite, rex populorum,	Ἀτρείδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,	
	Veni si aliquam mihi famam de patre diceres:	Ἤλυθον εἴ τινά μοι κληηδόνα πατρὸς ἐνίσποις·	
	Dissipatur mihi domus, pereunt verò pinguia opera:	Ἐσθίεταί μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα·	
	Hostium virorum plena est domus, qui mihi perpetuò	Δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἵ τέ μοι αἰεὶ	
	Oues imbecilles mactant & flexipedes sinuosos boues,	Μῆλ' ἁδινὰ σφάζουσι καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,	320
	Matris meæ proci, immensam iniuriam habentes.	Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες, ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.	
	Præterea nunc ad tua genua venio, si quidem velis	Τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα	
	Illius fædam mortem dicere, sicubi vidisti	Κείνου λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴ που ὄπωπας	
	Oculis tuis, aut alterius sermonibus audiuisti	Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας	
	Errantis. supra modum. n. ipsum ærumnosum peperit mater.	Πλαζομένου· πέρι γάρ μιν ὀϊζυρὸν τέκε μήτηρ.	325
	Neque quicquam me veritus blandiaris neque misertus,	Μηδέ τί μ' αἰδόμενος μειλίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,	
	Sed planè mihi enarra quomodo incidisti conspectui.	Ἀλλ' εὖ μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.	
	Precor si vnquam tibi aliquod pater meus bonus Vlysses	Λίσσομαι, εἴ ποτέ τοί τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς	
χ. δῆμ.	*Aut dictum aut etiam factum promittens effecit*	Ἢ ἔπος * ἠέ τι ἔργον ὑποστὰς ἐξετέλεσσε	
	Populo in Troianorum, vbi passi estis ærumnas Græci.	Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί,	330
	Horum nunc mihi memor sis, & mihi verum enarra.	Τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι νημερτὲς ἐνίσπες.	
	Hunc multum suspirans allocutus est flauus Menelaus,	Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,	
	Papæ, certè valdè tam fortis viri in cubili	Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ	
	Voluerunt cubare, imbecilles ipsi cùm sint.	Ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.	
	Quemadmodum si quando in lustro ceruus fortis leonis	Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος	335
	Hinnulos collocans ruper genitos lactantes,	Νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς,	
	Iuga inuestigat, & valles herbosas	Κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα	
	Pascens, hic deinde suum ingressus cubile,	Βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνήν,	
	Vtrisque verò illis indecentem mortem immittit:	Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·	
	Ita Vlysses illis indecens fatum immittet.	Ὡς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.	340
	Vtinam Iupiterque pater, & Minerua, & Apollo,	Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,	
	Talis sit qualis olim bene condita in Lesbo,	Τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ,	
	Contentione cum Philomelide luctatus est insurgens,	Ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστὰς,	
	Prostrauit verò fortiter, gauisi sunt verò omnes Græci:	Κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·	
	Talis existens cum procis versaretur Vlysses,	Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς,	345
	Omnes sanè breuis vitæ fierent amarique matrimonij.	Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.	
	Ista verò quæ me interrogas & precaris, non vtique ego	Ταῦτα δ' ἅ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἐγώ γε	
	Alia præter verum dixero declinando, neque decipiam:	Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω·	
	Sed ea quidem quæ mihi dixit senex marinus verus,	Ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,	
	Ex his neutiquam tibi ego celabo dictum, neque occultabo.	Τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.	350
Menelai nauigatio.	*In Ægypto me adhuc huc dij cupidum venire*	Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι	
	Detinuerunt, quoniam non ipsis exhibueram legitimas Hecatombas,	Ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας·	
χ. βούλοντο.	*Ipsi enim semper volunt dij non memores esse præceptorum.*	Οἱ δ' αἰεὶ * βούλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.	
	Insula deinde quædam est valde vndoso in ponto,	Νῆσος ἔπειτά τις ἔστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,	
	Ægyptum ante (Pharum verò ipsam vocant)	Αἰγύπτου προπάροιθε, (Φάρον δέ ἑ κικλήσκουσι)	355
	Tantum semota quantum tota die caua nauis	Τόσσον ἄνευθ' ὅσσον τε πανημερίη γλαφυρὴ νηῦς	
	Conficit, cui stridulus ventus aspirat a puppi.	Ἤνυσεν, ᾗ λιγὺς οὖρος ἐπιπνείῃσιν ὄπισθεν.	
	In ea autem portus portuosus, vnde naues æquales	Ἐν δὲ λιμὴν ἐΰορμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἐΐσας	
	In pontum deducunt postquam hauserunt nigram aquam,	Ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσσάμενοι μέλαν ὕδωρ.	
	Illic me viginti diebus detinuerunt dij, neque vnquam venti secundi	Ἔνθα μ' ἐείκοσιν ἤματ' ἔχον θεοὶ, οὐδέ ποτ' οὖροι	360
	Spirantes apparuerunt marini, qui sanè nauium	Πνείοντες φαίνονθ' ἁλιαέες, οἵ ῥά τε νηῶν	
	Ductores sunt supra lata dorsa maris.	Πομπῆες γίγνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.	
	Et iam iam viatica omnia corrupta essent & animi virorum,	Καί νύ κεν ἤϊα πάντα κατέφθιτο καὶ μένε' ἀνδρῶν,	
χ. ἐλέην.	*Nisi me aliqua dearum respexisset, & mei miserta esset,*	Εἰ μή τίς με θεῶν ὀλοφύρατο καί μ' ἐσάωσε,	
	Protei gloriosi filia marini senis,	Πρωτέος ἰφθίμου θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος,	365
	Edothea, huic sanè potissimum animum commoui,	Εἰδοθέη· τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα.	
	Quæ mihi soli obuiam eundum obuiauit seorsum a socijs:	Ἥ μ' οἴῳ ἔρροντι συνήντετο νόσφιν ἑταίρων·	
	Semper enim circa insulam errantes piscabantur	Αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον	
	Curuis hamis: domabat verò ventrem fames.	Γναμπτοῖσ' ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.	
	Hæc me prope astans, verbum dixit, & prologuuta est,	Ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο φώνησέν τε,	370

Νήπιός

Νήπιός εἰς, ὦ ξεῖνε, λίην τόσον, ἠδὲ χαλίφρων,
Ἦε ἑκὼν μεθιεῖς, καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων,
Ὡς δὴ δήθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
Εὑρέμεναι δύνασαι, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων.
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον, 375
Ἐκ μέν τοι ἐρέω, ἥ τις σύ πέρ ἐσσι θεάων,
Ὡς ἐγὼ οὔ τι ἑκὼν κατερύκομαι, ἀλλά νυ μέλλω
Ἀθανάτους ἀλιτέσθαι, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
Ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάᾳ καὶ ἔδησε κελεύθου. 380
Νόστον δ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω,
Πωλεῖταί τις δεῦρο γέρων ἅλιος νημερτής,
Ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅς τε θαλάσσης 385
Πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμώς·
Τὸν δέ τ' ἐμόν φασιν πατέρ' ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι·
Τόν γ' εἴ πως σὺ δύναιο λοχησάμενος λελαβέσθαι,
Ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
Νόστον δ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα, 390
Καὶ δέ κέ τοι εἴπῃσι διοτρεφὲς, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
Ὅ,ττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται,
Οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Αὐτὴ νῦν φράζευ σὺ λόχον θείοιο γέροντος, 395
Μή πώς με προϊδὼν ἠὲ προδαεὶς ἀλέηται.
Ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Τοιγάρ' ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω·
Ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει, 400
Τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς εἶσι γέρων ἅλιος νημερτὴς,
Πνοιῇ ὕπο Ζεφύροιο, μελαίνῃ φρικὶ καλυφθείς,
Ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέεσι γλαφυροῖσιν.
Ἀμφὶ δέ μιν φῶκαι νέποδες καλῆς ἁλοσύδνης
Ἀθρόαι εὕδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι, 405
Πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν.
Ἔνθα σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν,
Εὐνάσω ἑξείης· σὺ δ' ἐῢ κρίνασθαι ἑταίρους
Τρεῖς, οἵ τοι παρὰ νηυσὶν ἐϋσσέλμοισιν ἄριστοι.
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα τοῖο γέροντος. 410
Φώκας μέν τοι πρῶτον ἀριθμήσει, καὶ ἔπεισιν·
Αὐτὰρ ἐπὴν πάσας πεμπάσσεται, ἠδὲ ἴδηται,
Λέξεται ἐν μέσσῃσι νομεὺς ὣς πώεσι μήλων·
Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε,
Καὶ τότ' ἔπειθ' ὑμῖν μελέτω κάρτος τε βίη τε, 415
Αὖθι δ' ἔχειν μεμαῶτα καὶ ἐσσύμενόν περ ἀλύξαι.
Πάντα δὲ γιγνόμενος πειρήσεται, ὅσσ' ἐπὶ γαῖαν
Ἑρπετὰ γίγνονται, καὶ ὕδωρ, καὶ θεσπιδαὲς πῦρ.
Ὑμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν, μᾶλλόν τε πιέζειν.
Ἀλλ' ὅτε κεν δή σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσι, 420
Τοῖος ἐὼν οἷόν κε κατευνηθέντα ἴδησθε,
Καὶ τότε δὴ σχέσθαι τε βίης, λῦσαί τε γέροντα
Ἥρως· εἴρεσθαι δὲ θεῶν ὅστις σε χαλέπτει,
Νόστον δ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Ὣς εἰποῦσ', ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα· 425
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἕστασαν ἐν ψαμάθοισιν,
Ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Δόρπον θ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ.
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 430
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Καὶ τότε δὴ παρὰ θῖνα θαλάσσης εὐρυπόροιο
Ἤϊα, πολλὰ θεοὺς γουνούμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
Τρεῖς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθύν.
Τόφρα δ' ἄρ' ἥ γ' ὑποδῦσα θαλάσσης εὐρέα κόλπον, 435
Τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε·
Πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα· δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί.
Εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ' ἁλίῃσιν,
Ἧστο μένουσ'· ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἤλθομεν αὐτῆς·

Stultus es ô hospes maximopere, aut remisso animo,
An sponte cessas, & delectaris dolores ferens,
Quia certe diu in insula detineris, neque ullum finem
Inuenire poteris, minuitur autem tibi pectus sociorum.
Sic ait, caeterum ego ipsam mutuis excipiens alloquutus sum,
Sane tibi dicam, quaecunque tandem sis dearum,
Quod ego neutiquam voluntarius detineor, sed videor
Immortales offendisse qui caelum latum habitant.
Sed tu mihi dic, dy enim omnia sciunt)
Quisnam me immortalium impedit & moratur iter:
Reditumq; vt in pontum deueniam piscosum.
Sic dicebam, illa vero statim respondebat diua dearum,
Enimuero ego tibi, ô hospes, valde vere enarrabo,
Versatur quispiam huc senex marinus veridicus,
Immortalis Proteus Aegyptius, quique maris
Totius profunditates nouit, Neptuni minister:
Hunc meum inquiunt patrem esse, atque genuisse,
Quem si pacto tu poteris ex-insidiis prendere;
Qui tibi dicat viam & mensuras itineris,
Reditumque, vt per mare proficiscaris piscosum.
Atque praeterea tibi diceret ô nobilis, si modo velis,
Quodcunque tibi in domibus malumq; bonumq; accidisset,
Absente te per longam viam difficilemque.
Sic ait, caeterum ego ipsam vicissim alloquutus sum,
Ipsa nunc explica insidias senis,
Ne quo pacto me praeuidens aut praesciens effugiat,
Difficilis enim est deus mortali homini domari,
Sic dicebam, ipsa continuo respondit diua dearum:
Enimuero ego tibi hospes valde verè dicam:
Quando verò sol medium caelum ascenderit,
Tum certè è mari emergit senex marinus veridicus,
Flatu sub Zephyri, nigra procella obtectus,
Egressus vero dormit sub recubus cauis.
Circa ipsum v. Phocae carentes pedibus pulchrae Halosydnes
Frequentes dormiunt è cano mari egressae,
Acerbum spirantes maris profundi odorem.
Illuc te ego ducens simul aurora illucescente,
Collocabo ex ordine: tu verò probè elige socios
Tres, qui tibi apud naues transtratas optimi sunt:
Omnes autem tibi enarrabo astutias ipsius senis.
Phocas quidem primum numerabit, & inspiciet.
Caeterum postquã omnes per quaterniones numerarit atq; (inspexerit,
Cubabit in medio, pastor veluti in grege ouium.
Atque vbi primum sopitum videritis,
Tum deinde vobis cura sit roburq; vis;,
Illuc verò tenete cupientem & gestientem elabi.
Omnia verò factus molietur, quaecunque in terra
Reptilia sunt, & aqua, & diuinitus ardens ignis.
Vos autem firmiter tenete, magisque premite.
Sed quando certe te ipse interrogauerit verbis,
Talis qualem consopitum videratis,
Et tum certe desiste a vi, soluéque senem
Heros: interroga vero, deorum quisnam te affligat,
Reditumq;, vt per pontum proficiscaris piscosum.
Sic loquuta, sub pontum subiit fluctuantem:
Caeterum ego ad naues vbi stabant in arena,
Ibam, plurima vero mihi cor cogitabat eunti.
Caeterum postquam ad nauem veni atque mare,
Coenam apparauimus, deinde accessit diuina nox,
Tum obdormiuimus in littore maris.
Quando verò manè genita apparuit roseis-digitis aurora,
Tunc ad littus maris lata-vada habentis
Ibam, plurimum diis supplicans: porro socios
Tres ducebam, quibus potissimum confidebã ad omnẽ vim.
Interea verò haec ingressa maris latum sinum,
Quatuor Phocarum ex ponto pelles attulit:
Omnes verò erant recens excoriatae, dolum autem struebat patri.
Cubilibus autem in arena exsculptis marina,
Sedebat expectans: nos valde prope venimus eam.

Edothea Menelao erranti dat consilium.

χ. ἦμος ὁ. ... βεβήκει.

Edotheae de patre Protheo capiendo consilium.

Edothea doli in patrem.

χ. διαγλάψασα.

Ex ordine verò collocauit, iniecit autem corium vnicuique.
Hic iam molestissimae insidiae erant: affligebat enim grauiter
Phocarum in mare-nutritarum pessimus odor:
Quis etenim marinum prope cetum posset cubare?
Sed ipsa seruauit & excogitauit magnam vtilitatem:
Ambrosiam ad nares vnicuique posuit afferendo,
Dulce valdè spirantem: infugauit ceti odorem.
Totum matutinum tempus expectauimus patienti animo:
Phocae autē è mari venerunt frequentes: illae quidem deinde
Ordine sopiebantur iuxta littus maris.
Meridianus autem senex venit e mari, inuenit a. Phocas
Obesas: omnes verò adibat, recensuit autem numerum.

Protheus captus à Menelao.

Nos autem primos recensuit inter cetos, nullo animo
Putauit dolum esse, deinde cubauit & ipse.
Nos verò protinus vociferantes irruimus: circum. a. manus
Iecimus, neque ipse senex dolosae obliuiscitur artis,
Sed certè primùm leo factus est magnis-iubis,
Porrò deinde draco, & panthera, atque ingens sus
Factus est, etiam liquida aqua, & arbor altis folijs:
Nos verò firmiter tenebamus forti animo.
Sed cum iam angustabatur senex versutias doctus,
Tunc certè me verbis interrogans alloquutus est,
Quis sanè tibi Atrei fili deorum consuluit consilia,
Vt me caperes inuitum insidijs cuius rei opus habes?
Sic ait, caeterùm ego ipsum excipiens alloquutus sum,
Scis senex, quid me ipsa decipiens interrogas?
Quòd iam diu in insula detineor, neque vllo pacto finem
Inuenire queo, minuitur autem mihi intus cor.
Sed tu vtique mihi dic (dij verò omnia sciunt)
Quinam me immortalium impedit & auertit à via,
Reditúmque, vt per pontum vadam piscosum.
Sic dicebam: ille v. rursus respondens, alloquutus est,
Atqui omnino debebas Ioui alijsque dijs
Sacris litatis, conscendere, vt velocissime
Tuam ad patriam venires nauigans per nigrum pontum.
Non enim tibi antea fatum est amicósque videre & venire
Ad domum bene-constructam, & tuam ad patriam terram
Quàm Aegypti a-Ioue fluentis fluuij
Rursus ad aquas redieris, fecerisque sacras Hecatombas
Immortalibus dijs, qui caelum latum tenent:
Et tunc tibi dabunt viam dij quam tu desideras.
Sic ait, caeterùm mihi infractum est charum cor,
Eò quòd me rursus iubebat per obscurum pontum
Aegyptum ire, longam viam difficilémque.
Verùm etiam sic ipsum verbis excipiens alloquutus sum,
Ista quidem sic perficiam senex vt tu praecipis.
Sed age mihi hoc dic & verè recense,
Num omnes cum nauibus illaesi redierint Graeci
Quos Nestor & ego reliquimus à Troia profecti,
Num quispiam perijt morte inopinata sua in naue,
Aut amicorum in manibus postquam bellum confecerunt?
Sic dicebam, ille me rursus excipiens alloquutus est,
Atride, ne me ista interroga, neutiquam te conuenit
Scire neque dicere meum animum, neque te puto
Diu absque lacrymis fore, postquam bene omnia audieris,
Multi quidem illorum domiti sunt, plurimi verò relicti.
Duces autem duo Graecorum loricatorum,
In reditu perierunt: pugnae etenim & tu interfuisti.
Vnus autem adhuc alicubi viuus detinetur lato in ponto.
Aiax quidem in nauibus domitus est longos-remos-habente.
Ad Gyras quidem primum Neptunus aduexit
Petras ingentes & seruauit e mari.
Et sanè effugisset mortem, quantumuis inuisus Palladi,
Nisi impium dictum protulisset, & graue facinus patrasset.
Dixit inuitis dijs effugere ingentes fluctus maris:
Hunc Neptunus magnifica audiuit iactantem,
Statim deinde tridente arrepto manu forti,
Percussit Gyream petram, abscidítque ipsam:
Et vnum quidem illic mansit, alterum frustum incidit mari.

Ἑξείης δ' εὔνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἑκάστῳ. 440
Ἔνθα κεν αἰνότατος λόχος ἔπλετο· τεῖρε γὰρ αἰνῶς
Φωκάων ἁλιοτρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή·
Τίς γάρ κ' εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;
Ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε, καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
Ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε φέρουσα, 445
Ἡδὺ μάλα πνείουσαν, ὄλεσσε δὲ κήτεος ὀδμήν.
Πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ·
Φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες· αἱ μὲν ἔπειτα
Ἑξῆς εὐνάζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἔνδιος δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὗρε δὲ φώκας 450
Ζατρεφέας· πάσας δ' ἄρ' ἐπῴχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν.
Ἐν δ' ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
Ὠΐσθη δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
Ἡμεῖς δ' αἶψ' ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ', ἀμφὶ δὲ χεῖρας
Βάλλομεν· οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης, 455
Ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
Αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς·
Γίγνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
Ἡμεῖς δ' ἀστεμφέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζ' ὁ γέρων ὀλοφώϊα εἰδώς, 460
Καὶ τότε δή με ἔπεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπε,
Τίς νύ τοι Ἀτρέος υἱὲ θεῶν συμφράσσατο βουλάς,
Ὄφρα μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Οἶσθα γέρον· τί με ταῦτα παρατροπέων ἐρεείνεις; 465
Ὡς δὴ δήθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ τι τέκμωρ
Εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι ἔνδοθεν ἦτορ.
Ἀλλὰ σύ πέρ μοι εἰπέ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
Ὅς τίς μ' ἀθανάτων πεδάᾳ, καὶ ἔδησε κελεύθου,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα. 470
Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἀλλὰ μάλ' ὤφελλες Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσι
Ῥέξας ἱερὰ κάλ' ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
Σὴν ἐς πατρίδ' ἵκοιο, πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι 475
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
Πρίν γ' ὅτ' ἂν Αἰγύπτοιο διιπετέος ποταμοῖο
Αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέξῃς θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
Καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοὶ ἣν σὺ μενοινᾷς. 480
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Οὕνεκά μ' αὖτις ἄνωγεν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέην τε.
Ἀλλὰ καὶ ὧς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ταῦτα μὲν οὕτω δὴ τελέω γέρον ὡς σὺ κελεύεις. 485
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ἦ πάντες σὺν νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοί,
Οὓς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
Ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἧς ἐπὶ νηός,
Ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσεν. 490
Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἀτρεΐδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τί σε χρὴ
Ἴδμεναι, οὐδὲ δαῆναι ἐμὸν νόον· οὐδέ σέ φημι
Δὴν ἄκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπεί κ' εὖ πάντα πύθηαι.
Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶν γε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο. 495
Ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δέ τε καὶ σὺ παρῆσθα.
Εἷς δ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.
Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισι.
Γυρῇσίν μιν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε 500
Πέτρῃσιν μεγάλῃσι, καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης.
Καί νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
Εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη·
Φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.
Τοῦ δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν αὐδήσαντος. 505
Αὐτίκ' ἔπειτα τρίαιναν ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσιν,
Ἤλασε Γυραίην πέτρην, ἀπὸ δ' ἔσχισεν αὐτήν·
Καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ·

Τῷ ῥ' Αἴας τὸ πρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη,
Τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα. 510
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Σὸς δέ που ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν,
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλειάων ὄρος αἰπὺ
Ἵξεσθαι, τότε δή μιν ἀναρπάξασα θύελλα 515
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν βαρέα στενάχοντα,
Ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιὴν, ὅθι δώματα ναῖε Θυέστης
Τὸ πρὶν, ἀτὰρ τότ' ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
Ἂψ δὲ θεοὶ οὖρον στρέψαν, καὶ οἴκαδ' ἵκοντο. 520
Ἤτοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης,
Καὶ κύνει ἁπτόμενος ἣν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτοῦ
Δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
Τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπὸς, ὅν ῥα καθεῖσεν
Αἴγισθος δολόμητις ἄγων, ὑπὸ δ' ἔσχετο μισθὸν, 525
Χρυσοῦ δοιὰ τάλαντα· φύλασσε δ' ὅ γ' εἰς ἐνιαυτὸν,
Μή ἑ λάθοι παριὼν, μνήσαιτο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν·
Αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίην ἐφράσσατο τέχνην·
Κρινάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους, 530
Εἷσε λόχον, ἑτέρωθι δ' ἀνώγει δαῖτα πένεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
Ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
Τὸν δ' οὐκ εἰδότ' ὄλεθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
Δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ. 535
Οὐδέ τις Ἀτρεΐδεω ἑτάρων λίπεθ' οἵ οἱ ἕποντο,
Οὐδέ τις Αἰγίσθου· ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Κλαῖον δ' ἐν ψαμάθοισι καθήμενος· οὐδέ νύ μοι κῆρ
Ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο. 540
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
Δὴ τότε με προσέειπε γέρων ἅλιος νημερτής,
Μηκέτι, Ἀτρέος υἱὲ, πολὺν χρόνον ἀσκελὲς οὕτω
Κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν· ἀλλὰ τάχιστα
Πείρα ὅπως κεν δὴ σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι. 545
Ἢ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἤ κεν Ὀρέστης
Κτεῖνεν ὑποφθάμενος· σὺ δέ κεν τάφου ἀντιβολήσαις.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Αὖτις ἐνὶ στήθεσσι, καὶ ἀχνυμένῳ περ, ἰάνθη.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων, 550
Τούτους μὲν δὴ οἶδα· σὺ δὲ τρίτον ἄνδρ' ὀνόμαζε,
Ὅς τις ἔτι ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ,
Ἠὲ θανών· ἐθέλω δὲ καὶ ἀχνύμενός περ ἀκοῦσαι.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Υἱὸς Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων. 555
Τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
Ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης. 560
Σοὶ δ' οὐ θέσφατόν ἐστι, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν·
Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
Ἀθάνατοι πέμψουσιν, (ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς,
Τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν· 565
Οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἂρ χειμὼν πολὺς, οὔτε ποτ' ὄμβρος·
Ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους)
Οὕνεκ' ἔχεις Ἑλένην, καί σφιν γαμβρὸς Διός ἐσσι.
Ὣς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα. 570
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ' ἀντιθέοις ἑτάροισιν
Ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
Δόρπον θ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἤλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. 575
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
Νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,

Hic sanè Aiax primum insidens, valdè læsus est; (Aiacis Oilei exitus.)
Hunc ferebat per mare ingens, undosum.
Sic ille quidem ibi periit, postquam bibit salsam aquam:
Tuus vero forte effugit mortem frater, atque elapsus est
In naui concaua: seruauit verò veneranda Iuno.
Sed quando certè statim videbatur Maleam montē arduū
Peruenire, tum certe ipsum abreptum procella
Pontum per piscosum tulit valde ingemiscentem,
Agri ad extrema in oram, ubi ædes habitabat Thyestes
Prius, cæterum tunc habitabat Thyestiades Ægisthus.
Sed cum iam & illinc apparebat reditus illæsus,
Retro vero dij ventum verterunt, & domum venerunt.
Certè ille quidem gaudens conscendit in patriam terram,
Et osculabatur attingens suam patriam: multæ ab ipso
Lacrymæ frequētes effundebantur, postquā lubēter vidit ter.
Hunc sanè a specula conspexit speculator, quem constituit
Ægisthus dolosus, ducens: promisit autem mercedem,
Auri duo talenta: obseruabat verò hic toto anno,
Ne ipsum lateret accedens, memorque foret strenui roboris.
Festinabat autem annunciaturus ad ædes pastorē populorū.
Statim Ægisthus dolosam excogitauit artem:
Delectis ex plebe viginti viris optimis,
Constituit insidias, ab altera parte iussit conuiuium apparare.
Cæterum ipse iuit inuitans Agamemnona past. populorum,
Equis & curribus indecentia deliberans.
Hunc imprudentem, ad mortem deduxit & trucidauit, (Agamemnonis cædes.)
Conuiuio excipiens, veluti si quis interficit bouē ad præsepe,
Neque quisquā Atridæ sociorum relictus qui eum sequutur,
Neque quisquam Ægisthi, sed trucidati sunt in regia.
Sic ait, cæterum mihi confractus est charus animus.
Flebam autem arenis desidens: neque mihi cor
Volebat amplius viuere & videre lumen solis.
Porrò postquā flēdo meque ipsū voluendo saturatus sum
Tum me alloquutus est senex marinus veridicus,
Ne amplius Atrei fili, longo tempore indesinenter sic
Fleas, quoniā non remediū aliquod inuenimus, sed citissimè
Tenta, quo pacto iam tuam ad patriam terram peruenias,
Aut enim ipsum viuum deprehendes, aut Orestes,
Interfecit præueniens: tu verò cœnæ sepulchrali intereris.
Sic ait, cæterum mihi cor & animus generosus,
Rursus intra pectus etiā quantumuis tristi gauisū refloruit:
Et ipsum alloquutus verba alata dixi,
Istos quidem noui tu verò tertium virum nominabas,
Qui adhuc viuus detinetur in lato mari,
Aut mortuus: volo autem quantumuis mœstus audire.
Sic dicebam, ille me rursus excipiens alloquutus est,
Filius Laertis in Ithaca domos habitans,
Hunc vidi in insula lacrymas uberes fundentem,
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
Detinet: ille non potest suam patriam terram adire.
Non enim ei adsunt naues remigio instructæ & socij,
Qui sanè ipsum reducere possent per lata dorsa maris.
Tibi autem non a fato decretum est nobilis ô Menelaë,
In Argo equos-pascente mortem & fatum subire.
Sed te ad Elysium campum, & fines terræ
Immortales mittent (ubi flauus Rhadamanthus est, (Campus Elysius.)
Ubi utique facillima viuendi ratio est hominibus.
Non nix neque hyems longa, neque unquam imber,
Sed semper Zephyri suauiter spirantes auras
Oceanus emittit, ad refrigerandum homines)
Quòd habes Helenam, & ipsius Iouis gener es.
Sic loquutus subijt in pontum fluctuosum, (Protheus disparet.)
Cæterum ego ad naues simul cum diuinis socijs
Ibam, plurima mihi cor alternabat incedenti.
Cæterum postquam ad nauem venimus atque mare,
Cœnámque apparauimus, superuenit subitque solutiua nox
Tum dormiuimus in littore maris.
Quando autem mane-genita apparuit rosei-digitis aurora,
Naues quidem ante omnia deduximus in mare diuinum,

Malos autem imposuimus & vela nauibus aequalis,
Ipsi etiam ingressi super transtra sederunt.
Ordine autē consistentes spumosum mare verberabant remis.
Rursus ad Aegyptum a Ioue-cadentis fluminis
Constitui naues & perfeci legitimas Hecatombas.
Caeterùm postquam sedaui deorum iram immortalium,
Fudi Agamemnoni tumulum vt immensa gloria esset,
Haec vt perfeci, redij, dederunt autem mihi ventū secundū
Dij, qui me celeriter charam ad patriam miserunt.
Sed age nunc mane in aedibus meis,
Donec vndecimaque duodecimaque fiat dies,
Et tunc te bene mittam, dabo autem tibi splendida dona,
Tres equos, & currum bene-politum: caeterum postea
Dabo pulchrum poculum vt libes dijs
Immortalibus, mei memor diebus omnibus.

Telemachus Menelaum alloquitur.

Hunc rursus Telemachus prudens contrà allocutus est,
Atride, ne sanè me multo tempore hic detine.
Et enim ad annum ego apud te atque perdurarem
Sedens, neque me domus caperet desiderium, neque parentū.
(Vehementer enim verbisque sermonibus tuis audiens,
Oblector) sed iam mihi pertaedet sociis
In Pylo diuina, tu autem me longum tempus hic detines.
Donū autem quodcunque mihi dare cuperes tale sit vt ferri & re-
Equos autem Ithacam non ducam, sed tibi ipsi (condi possit.
Hic relinquam in delitijs: tu enim campo imperas

ζειὰ quid.

Lato, in quo quidem lotus frequens, in quo cyperus,
Triticumque zeaeque, atque latè germinans hordeum album.

Ithacae insulae qualitas.

In Ithaca autem neque sanè curricula lata, neque vllum pratum
Capris pascendis apta, & optabilior equorum pascuo.
Nulla enim insularum spatiosa neque pratis accommodata,
Quae ad mare inclinantur, Ithaca etiam supra omnes.

Xenia dantur Telemacho.

Sic ait, risit verò voce bonus Menelaus.
Manu ipsum prendit, verbumque dixit, atque nominauit.
Sanguinis es boni chare fili, qualia loqueris,
Atqui ego tibi commutabo: possum enim.
Dona autem quaecunque in mea domo thesauri iacent,
Dabo, quod pulcherrimum & pretiosissimum est,
Dabo tibi craterem elaboratum: argenteus autem
Est totus, auro autem labra immixta sunt:
Opus autem est Vulcani, dedit autem ipsum nobilis heros
Sidoniorum rex, quando sua domus suscepit
Illuc me profectum, tibi autem volo praebere.
Sic hi quidem huiusce modi inter se loquebantur,
Conuiuae verò in domum ibant regis diuini:
Illi verò adducebant oues, afferebantque animosum vinum.
Cibum verò ipsis vxores pulchris vittis intulerunt.
Sic illi quidem circa coenam in domo laborabant.
Proci autem ante Vlyssis domum
Discis delectabantur & iaculis torquentes
In ornato pauimento, vbi antea insolentiam exercebant.

Proci de Telemacho colloquuntur.

Antinous verò consederat, & Eurymachus deo forma similis,
Duces procorum, virtute enim erant longè optimi.
His filius Phronij Noemon propè accedens,
Antinoum verbis interrogans alloquebatur,
Antinoe, an quid scimus in mente nostra, an non?
Quando Telemachus redit ex Pylo arenosa,
Nauem mihi abijt abducens, mihi verò opus est illa,
Vt Elidem in spatiosam traijciam, vbi mihi equae
Duodecim foeminae, subtus autem muli patientes-operis
Indomiti, ex quibus aliquem adigens subiugarem:
Sic ait: hi verò animo obstupescebant, non enim putabant
Pylum abiisse Neleiam, sed alicubi ibi ipsius
Agris aut ouibus adesse aut subulco.
Hunc rursum Antinous allocutus est Eupithei filius,
Verè mihi dic quando abijt, & quinam illum
Iuuenes sequuntur ex Ithaca electi? an sui ipsius
Mercenarijque mancipijque? poterant hoc etiam perfi-
cere?
Et mihi hoc dic verè, vt bene sciam,
An te per vim inuitum priuauit naue nigra,

Ἐν δ' ἱστοὺς τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηυσὶν ἐΐσῃς.
Ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῗσι καθῖζον,
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς. 580
Ἂψ δ' εἰς Αἰγύπτοιο διιπετέος ποταμοῖο
Στῆσα νέας, καὶ ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
Χεῦ' Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεστον κλέος εἴη.
Ταῦτα τελευτήσας νεόμην, ἔδοσαν δέ μοι οὖρον 585
Ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν,
Ὄφρα κεν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται·
Καὶ τότε σ' εὖ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα,
Τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐΰξοον· αὐτὰρ ἔπειτα 590
Δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσιν
Ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη, μὴ δή με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε.
Καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ' ἀνεχοίμην 595
Ἥμενος, οὐδέ κέ μ' οἴκου ἕλοι πόθος οὐδὲ τοκήων·
Αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούων
Τέρπομαι· ἀλλ' ἤδη μοι ἀνιάζουσιν ἑταῖροι
Ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
Δῶρον δ' ὅττι κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔστω· 600
Ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
Ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
Εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολύς, ἐν δὲ κύπειρον,
Πυροί τε ζειαί τε ἰδ' εὐρυφυὲς κρῖ λευκόν.
Ἐν δ' Ἰθάκῃ οὔτ' ἂρ δρόμοι εὐρέες οὔτε τι λειμὼν 605
Αἰγίβοτος, καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἱπποβότοιο.
Οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος οὐδ' εὐλείμων,
Αἵ θ' ἁλὶ κεκλίαται· Ἰθάκη δέ τε καὶ περὶ πασέων.
Ὣς φάτο, μείδησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος.
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν, 610
Αἵματός εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μεταστήσω· δύναμαι γάρ.
Δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
Δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστι·
Δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ 615
Ἐστὶν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται·
Ἔργον δ' Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ Φαίδιμος ἥρως,
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψε
Κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῒν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον, 620
Δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θείου βασιλῆος.
Οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' εὐήνορα οἶνον·
Σῖτον δέ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔπεμπον.
Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
Μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο 625
Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
Ἀρχοὶ μνηστήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τοῖς δ' υἱὸς Φρονίου Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθὼν, 630
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀνειρόμενος προσέειπεν,
Ἀντίνο', ἦ ῥά τι ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἦε καὶ οὐκί,
Ὁππότε Τηλέμαχος νεῖτ' ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος;
Νῆά μοι οἴχετ' ἄγων· ἐμὲ δὲ χρεὼ γίγνεται αὐτῆς
Ἤλιδ' ἐς εὐρύχορον διαβήμεναι, ἔνθα μοι ἵπποι 635
Δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοὶ
Ἀδμῆτες, τῶν κέν τιν' ἐλασσάμενος δαμασαίμην.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον· οὐ γὰρ ἔφαντο
Ἐς Πύλον οἴχεσθαι Νηλήϊον, ἀλλά που αὐτοῦ
Ἀγρῶν ἢ μήλοισι παρέμμεναι ἠὲ συβώτῃ. 640
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Νημερτές μοι ἔνισπε, πότ' ᾤχετο, καὶ τίνες αὐτῷ
Κοῦροι ἕποντ' Ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἦ ἑοὶ αὐτοῦ
Θῆτές τε δμῶές τε; δύναιτό κε καὶ τὸ τελέσσαι.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐῢ εἰδῶ, 645
Ἤ σε βίῃ ἀέκοντος ἀπηύρα νῆα μέλαιναν,

Ἠὲ

Ἦ ἑκών οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσπτύξατο μύθῳ;
Τὸν δ' υἱὸς Φρονίοιο Νοήμων ἀντίον ηὔδα·
Αὐτὸς ἑκών οἱ δῶκα· τί κεν ῥέξειε καὶ ἄλλος,
Ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ 650
Αἰτίζῃ; χαλεπόν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἴη.
Κοῦροι δ' οἳ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μεθ' ἡμέας,
Οἵ οἱ ἕποντ'· ἐν δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντα νόησα
Μέντορα, ἠὲ θεόν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐῴκει.
Ἀλλὰ τὸ θαυμάζω· ἴδον ἐνθάδε Μέντορα δῖον 655
Χθιζὸν ὑπηοῖον, τότε δ' ἔμβη νηῒ Πύλονδε.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
Τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ.
Μνηστῆρας δ' ἄμυδις κάθισαν, καὶ παῦσαν ἀέθλων.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός, 660
Ἀχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
Πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.
Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
Ἐκ τόσσων δ' ἀέκητι νέος πάϊς οἴχεται αὔτως 665
Νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
Ἄρξει καὶ προτέρω κακὸν ἔμμεναι· ἀλλά οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ὀλέσειε βίην, πρὶν ἡμῖν πῆμα φυτεῦσαι.
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοσ' ἑταίρους,
Ὄφρα μιν αὐτὸν ἰόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω 670
Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης·
Ὡς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυτίλλεται εἵνεκα πατρός.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος.
Οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος 675
Μύθων, οὓς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδόμευον·
Κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς,
Αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον.
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπείῃ.
Τὸν δὲ κατ' οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια, 680
Κῆρυξ, τίπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
Ἦ εἰπέμεναι δμῳῇσιν Ὀδυσσῆος θείοιο
Ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;
Μὴ μνηστεύσαντες, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες,
Ὕστατα καὶ πύματα νῦν ἐνθάδε δειπνήσειαν. 685
Οἳ θάμ' ἀγειρόμενοι, βίοτον κατακείρετε πολλόν,
Κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· οὐδέ τι πατρῶν
Ὑμετέρων τῶν πρόσθεν ἀκούετε, παῖδες ἐόντες,
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν;
Οὔτε τινὰ ῥέξας ἐξαίσιον, οὔτε τι εἰπὼν 690
Ἐν δήμῳ, ἥ τ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων,
Ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη.
Κεῖνος δ' οὔ ποτε πάμπαν ἀτάσθαλον ἄνδρα ἐώργει.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς καὶ ἀεικέα ἔργα
Φαίνεται, οὐδέ τίς ἐστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων. 695
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
Αἲ γὰρ δή, βασίλεια, τόδε πλεῖστον κακὸν εἴη.
Ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε καὶ ἀργαλεώτερον ἄλλο
Μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων.
Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ 700
Οἴκαδε νοστήσαντα· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
Ἐς Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Ὣς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε· τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφι πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή. 705
Ὀψὲ δὲ δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπε,
Κῆρυξ, τίπτε δέ μοι πάϊς οἴχεται; οὐδέ τί μιν χρεὼ
Νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, αἵ θ' ἁλὸς ἵπποι
Ἀνδράσι γίγνονται, περόωσι δὲ πουλὺν ἐφ' ὑγρήν.
Ἦ ἵνα μηδ' ὄνομ' αὐτοῦ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται; 710
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
Οὐκ οἶδ' ἤ τίς μιν θεὸς ὤρορεν, ἦε καὶ αὐτοῦ
Θυμὸς ἐφωρμήθη ἴμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθηται
Πατρὸς ἑοῦ ἢ νόστον, ἢ ὅν τινα πότμον ἐπέσπεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος. 715

An sponte ei dedisti postquam conuenit te sermone?
Hunc autē filius Phronii Noëmon contra alloquutus est,
Ipse sponte ei dedi, quid faceret etiam alius,
Quando vir talis habens curas in animo
Peteret? difficile sanè negare magnus foret. γ. αἰτίζει.
Iuuenes autem qui in populo optimates apud nos,
Hi eum sequuntur, ducem verò ego conscendentem agnoui
Mentorem, aut deum, huic. n. ipsi omnimodo similis erat.
Sed hoc admiror, vidi hic Mentorem diuinum
Heri sub aurora, tum tamen conscendit nauem ad Pylum.
Sic certe loquutus abijt ad domum patris.
His verò vtrisque percussus est animus generosus.
Proci verò simul sederunt & quieuerant a certaminibus.
His verò Antinous interfatus est Eupithei filius,
Tristatus: furore verò multum praecordia nigra
Implebantur, oculi verò ei igni splendenti similes erant.
Papae, quam ingens facinus superbè commissum est.
Telem. profectio: hanc dixeramus non perfectum iri.
Tot verò inuitis iuuenculus puer abijt temerè
Naue deducta, electisque per populum optimis.
Incipiet et vlterius malum esse, sed illi ipsi
Iupiter perdat vim antequam nobis malum ferat.
Sed agite mihi date nauem celerem & viginti socios, γ. ἑταίρους.
Vt eum ipsum redeuntem insidijs excipiam, atque obseruē
In freto Ithacaeq; Samique aspera,
Vt cum sua pernicie nauiget propter patrem.
Sic aut, hi certè omnes laudabant atque iubebant.
Statim deinde vbi surrexissent ibant in domum Vlyssis.
Neque sane Penelope longo tempore fuit inscia
Sermonum, quos proci in mente profunde cogitabant.
Praeco enim ille dixit Medon, qui audierat consilia,
Cum extra aulam esset, i. v. in ea consilium texebant.
Festinabat verò vt annunciaturus per domum Penelopae.
Hunc autem à limine euntem alloquebatur Penelope,
Praeco, cur te praemiserunt proci incliti?
An dicere ancillis Vlyssis diuini
Vt à labore cessent, ipsis autem conuiuium apparent?
Ne ambientes, nec vsquam aliò decedentes,
Vltimò & postremò nunc hic coenent,
Quique simul congregati, victum absumitis multum,
Facultatem Telemachi prudentis: nunquám-ne a patribus γ. οἷς ἀρ.
Vestris antea audistis pueri cùm essetis,
Qualis Vlysses erat inter vestros parentes?
Neque vllum tractans iniquè, neque quicquam loquutus
Publice, quod tum ius est diuinorum regum,
Alium vicinum odio habuit, alium autem amet,
Ille verò nunquam prorsus improbum virum egit,
Sed quidem vester animus, & indigna facinora
Apparent, neque vlla est gratia post beneficia accepta.
Hanc rursus alloquutus est Medon prudentia doctus,
Vtinam sanè ò regina, hoc maximum malum esset,
Sed multò maiusq; & perniciosius aliud
Proci tentant, quod non perficiat Saturnius.
Telemachum cupiunt interficere acuto ferro
Domum reuertentem: ille. v. profectus est ad patris famam
Ad Pylum sacram, atque ad Lacedemona diuinam.
Sic at illius illic soluta sunt genua & amicum pectus.
Diu ipsum silentium verborum cepit, ipsius verò oculi
Lacrymis impleti sunt, tenella autem ei detenta est vox:
Tandem verò ipsum verbis excipiens alloquuta est,
Praeco, cur mihi filius abijt: neque ipsum necessitas erat
Naues celeres conscendere, quae in mari equi
Hominibus sunt, penetrant. a. immensum humidum mare
An vt ne quidem nomen eius inter homines relinquatur?
Hanc verò alloquutus est deinde Medon prudentia doctus,
Haud scio an aliquis ipsum impulit, & ipsius
Animus impulsus est ire ad Pylum, vt audiat
Patris sui, aut reditum, aut quonam fato interijt.
Sic certè loquutus abijt ad domum Vlyssis.

Procorum de occidendo Telemacho consilium.

Penelope Medoni loquitur de procis.

Medon Penelopae Telemachū nūciat nauigasse.

Penelope dolet clam se filium esse profectum.

Hanc autem dolor circumfudit animum crucians, neque amplius
In sella sedere, licet multis in domo essent, (sustinuit
Verum super limen sedebat elaborati thalami,
Miserabiliter lugens, undique autem ancillæ eiulabant
Omnes quotquot in domo erant iuuenes atque vetulæ.
Illas assiduo lugens alloquebatur Penelope, (nunt.
Audite amicæ, supra modum mihi cœlestes dolores dede-
Ex omnibus quæcunque una mecum nutritæ, atque natæ sunt.
Quæ antea quidem maritum bonum amisi animosum,
Omnibus virtutibus ornatum inter Græcos,
Eximium, cuius gloria lata per Græciam & medium Argos.
Nunc rursus filium dilectum perdiderunt procellæ
Ingloriumm ex ædibus, neque abeuntem audiui.
Infelices, neque vos quidem in mente induxistis singulæ
E lectulo me suscitare, scientes manifeste in animo
Quando ille conscendit cauam ad nauem nigram.
Si enim ego sensissem illam profectionem expedientem,
Sane statim aut mansisset quantumuis festinans ad iter,
Aut me mortuum in domo reliquisset.
Sed aliquis famulus Dolium vocaret senem
Mancipium meum, quem mihi dedit pater huc eunti,
Et mihi hortum seruat arboriferum, ut celerrime
Laërtæ hæc omnia assidens indicet,
Si forte aliquod ille in mente consilium commentus,
Progressus apud populum deploraret qui cupit
Suam & Vlyssis perdere prolem diuini.
Hunc rursus allocuta est chara nutrix Euryclea,
Domina chara, tu quidem me interfice crudeli ferro,
Siue relinquas in ædibus sermonem certe non celabo.
Noui ego ista omnia, præbui autem illi quæcunque postulauit,
Panem & vinum dulce: à me exegit magnum iuramentum,
Non prius tibi dicerem, quàm duodecimaque adesset dies,
Tu ipsa desiderares, & abiisse rescisceres,
Ne flens corpus pulchrum læderes,
Sed lota puras corpori vestes induens
In cœnaculum conscendens cum ancillis mulieribus,
Supplica Palladi filiæ Iouis à capra nutritæ.
Hæc enim ipsum deinde & à morte seruabit.
Ne autem senem male affectum. non enim existimo
Penitus diis beatis sobolem Arcesiadæ
Inuisam esse, sed alicubi aliquis superest, qui possideat
Domos excelsas, & porrectos fertiles agros.
Sic autem huius animo sedauit luctum, cohibuit & oculos à luctu.
Ipsa vero lota puras corpori vestes induens,
In cœnaculum conscendit cum seruis ancillis,
Imposuit molas canistro, supplicauit autem Palladi,
Audi me à capra nutriti Iouis filia indomita,
Si unquam tibi versutus in ædibus Vlysses
Aut bouis, aut ouis pingues coxas adoleuit,
Horum nunc memor sis, & mihi charum filium serua.
Procos vero auerte male superbientes.
Sic loquuta eiulauit, dea autem illius audiuit preces.
Proci autem tumultuabantur per atria obscura.
Tum hic vero aliquis dicebat iuuenum superbientium,
Profecto iam nuptias nobis à multis ambita regina
Apparat, neque vllo pacto nouit quòd suo cædes filio subornatur.
Sic certe quispiam dicebat, ea autem non erant sic acta.
Illis vero Antinous concionatus est & fatus,
O miseri, sermones quidem arrogantes fugite
Omnes pariter, ne forte quispiam annunciet etiam intus.
Sed age silentio illis exurgentes perficiamus
Consilium, quod iam etiam omnibus in mente placuit nobis.
Sic loquutus, elegit viginti viros optimos,
Festinantes vero profecti ad nauem velocem & littus maris.
Nauem quidem principio maris in altum traxerunt,
Malum vero imposuerunt, & vela naui in nigra,
Aptabant vero remos vertebris coriaceis.
Omnia ritè, sursum autem vela alba expanderunt.
Arma vero ipsis tulerunt generosi famuli.

Marginalia: χ. ἀνηρεί-ψαντο. — Dolius Penelopes seruus. — χ. ἰαίνων. — χ. δὴ. — χ. σαώσαι. — Antinous procos alloquitur. — χ. μύθους. — χ. εἰπών. — Proci parant nauem insidias Telemacho struendas. — χ. νηΐ. — χ. ἐν ἱμᾶσι.

Τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Δίφρῳ ἐφέζεσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
Ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδοῦ ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο,
Οἴκτρ' ὀλοφυρομένη· περὶ δὲ δμωαὶ μινύριζον
Πᾶσαι, ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί. 720
Τῇς ἁδινὸν γοόωσα μετηύδα Πηνελόπεια,
Κλῦτε φίλαι· περὶ γάρ μοι Ὀλύμπιος ἄλγε' ἔδωκεν
Ἐκ πασέων, ὅσσαι μοι ὁμοῦ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
Ἣ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
Παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν, 725
Ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
Νῦν δ' αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνηρέψαντο θύελλαι
Ἀκλέα ἐκ μεγάρων, οὐδ' ὁρμηθέντος ἄκουσα.
Σχέτλιαι, οὐδ' ὑμεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἑκάστη
Ἐκ λεχέων μ' ἀνεγεῖραι, ἐπιστάμεναι σάφα θυμῷ, 730
Ὁππότε κεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
Εἰ γὰρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνοντα,
Τῷ κε μάλ' ἤ κεν ἔμεινε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
Ἤ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν.
Ἀλλά τις ὀτρηρῶς Δολίον καλέσειε γέροντα, 735
Δμῶ' ἐμόν, ὅν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
Καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον, ὄφρα τάχιστα
Λαέρτῃ τάδε πάντα παρεζόμενος καταλέξῃ,
Εἰ δή πού τινα κεῖνος ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας,
Ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἳ μεμάασιν 740
Ὃν καὶ Ὀδυσσῆος φθεῖσαι γόνον ἀντιθέοιο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ με κατάκτανε νηλέϊ χαλκῷ,
Ἢ ἔα ἐν μεγάρῳ· μῦθον δέ τοι οὐκ ἐπικεύσω.
Ἤδε' ἐγὼ τάδε πάντα, πόρον δέ οἱ ὅσσ' ἐκέλευε, 745
Σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· ἐμεῦ δ' ἕλετο μέγαν ὅρκον,
Μὴ πρὶν σοὶ ἐρέειν πρὶν δωδεκάτην τε γενέσθαι,
Ἢ σ' αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι·
Ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς·
Ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα, 750
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
Εὔχε' Ἀθηναίῃ κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο.
Ἡ γάρ κέν μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σαώσαι.
Μηδὲ γέροντα κάκου κεκακωμένον· οὐ γὰρ ὀΐω
Πάγχυ θεοῖς μακάρεσσι γονὴν Ἀρκεισιάδαο 755
Ἔχθεσθ', ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσεται ὅς κεν ἔχῃσι
Δώματά θ' ὑψερεφέα, καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς.
Ὡς φάτο, τῆς δ' εὔνησε γόον, σχέθε δ' ὄσσε γόοιο.
Ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
Εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν. 760
Ἐν δ' ἔθετ' οὐλοχύτας κανέῳ, ἠρᾶτο δ' Ἀθήνῃ,
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη·
Εἴ ποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
Ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρία κῆε,
Τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καί μοι φίλον υἷα σάωσον, 765
Μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας.
Ὡς εἰποῦσ' ὀλόλυξε, θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστη βασίλεια 770
Ἀρτύει, οὐδέ τι οἶδεν ὅ οἱ φόνος υἷι τέτυκται.
Ὡς ἄρα τις εἴπεσκε, τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑπερφιάλους ἀλέασθε
Πάντας ὁμῶς, μή πού τις ἀπαγγείλῃσι καὶ εἴσω. 775
Ἀλλ' ἄγε σιγῇ τοῖον ἀναστάντες τελέωμεν
Μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν.
Ὡς εἰπὼν, ἐκρίνατ' ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους·
Βὰν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Νῆα μὲν οὖν πάμπρωτον ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν· 780
Ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ·
Ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,
Πάντα κατὰ μοῖραν· ἀνὰ θ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν.
Τεύχεα δέ σφ' ἤνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.

Ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὥρμισαν, ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί, 785	Altè in humidum hanc traxerunt, ingressi sunt etiam ipsi,	Proci cœnant,
Ἔνθα δὲ δόρπον ἕλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.	Illic cœnam sumpserunt, expectarunt autem ut vespera adueniret.	
Ἡ δ' ὑπερωΐῳ αὖθι περίφρων Πηνελόπεια	In cœnaculo vero illic prudens Penelope	
Κεῖτ' ἄρ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,	Iacebat sanè ieiuna, non gustans cibum neque potum,	
Ὁρμαίνουσ' ἤ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,	Cogitans an eius mortem fugeret filius inculpatus,	
Ἢ ὅ γ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη. 490	An ipse à procis impiis domitus esset.	
Ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ	Quam multa autem cogitat leo virorum in turba	
Δείσας, ὁππότε μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι,	Timens, cum ipsum doloso in circulo agitant:	
Τόσσα μιν ὁρμαίνουσαν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.	Tam varia ipsam cogitantem corripuit dulcis somnus:	
Εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα.	Dormiebat verò recumbens, soluta sunt et compages omnes.	
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, 795	Ibi tum alia excogitauit dea casta Minerua,	
Εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἤϊκτο γυναικί,	Idolum effinxit, corpore autem assimulatum erat mulieri	Minerua sub Iphthimæ persona solatur Penelopẽ in somnis.
Ἰφθίμῃ κούρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,	Iphthimæ filiæ magnanimi Icarij,	
Τὴν Εὔμηλος ὄπυιε, Φερῇς ἔνι οἰκία ναίων.	Hanc Eumelus duxerat Pheris in domo habitans.	
Πέμπε δέ μιν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,	Misit verò ipsam ad domum Vlyssis diuini,	
Εἵως Πηνελόπειαν ὀδυρομένην γοόωσαν 800	Si quo pacto Penelopen lamentantem, lugentem	
Παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος.	Compesceret à luctu, fletuque lacrymoso.	
Ἐς θάλαμον δ' εἰσῆλθε παρὰ κληῖδος ἱμάντα.	In thalamum verò ingressa fera ad lorum.	
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,	Stetit autem supra caput, & ipsam sermone alloquuta est,	
Εὕδεις Πηνελόπεια φίλον τετιημένη ἦτορ;	Dormis Penelope charo afflicta corde?	
Οὐ μέν σ' οὐδὲ ἐῶσι θεοὶ ῥεῖα ζώοντες 805	Nequaquam te sinunt dij facilè viuentes	
Κλαίειν, οὐδ' ἀκάχησθαι, ἐπεί ῥ' ἔτι νόστιμός ἐστι	Flere, neque tristem esse, quoniam adhuc rediturus est	
Σὸς πάϊς· οὐ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενός ἐστι.	Tuus filius, minimè enim quicquam deorum offensor est.	
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,	Hanc verò excipiens allocuta est prudens Penelope,	
Ἡδὺ μάλα κνώσσουσ' ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσι,	Valde suauiter dormiens in somniorum portis,	
Τίπτε κασιγνήτη δεῦρ' ἤλυθες; οὔ τι πάρος γε 810	Cur ô soror huc venisti, non anteà quidem	
Πωλέ', ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι δώματα ναίεις.	Aderas, quando quidem valdè multùm longè domum habitas,	
Καί με κέλεαι παύσασθαι ὀϊζύος, ἠδ' ὀδυνάων	Et me iubes cessare ærumna atque doloribus	
Πολλέων, αἵ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.	Plurimis qui me irritant in mente & animo,	
Ἣ πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,	Quæ antè quidem maritum bonum amisi magnanimum,	
Παντοίῃσ' ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν, 815	Omnibus virtutibus ornatum inter Græcos,	
Ἐσθλόν, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.	Eximium, cuius gloria lata per Græciam & medium Argos.	
Νῦν αὖ παῖς ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηός,	Nunc rursus filius dilectissimus abijt, caua in naue,	
Νήπιος, οὔτε πόνων εὖ εἰδώς, οὔτ' ἀγοράων.	Stultus, neque laborum probe gnarus, neque commerciorum.	
Τοῦ δὴ ἐγὼ καὶ μᾶλλον ὀδύρομαι ἤ περ ἐκείνου.	Huius causa iam ego etiam magis lugeo quam illius,	
Τοῦ δ' ἀμφιτρομέω καὶ δείδια μή τι πάθῃσιν, 820	Ob hoc vndique tremisco & timeo ne quid patiatur,	
Ἢ ὅ γε τῶν ἐνὶ δήμῳ ἵν' οἴχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ.	Aut ipse ab aliquo horum in populo quò abijt, aut in põto.	
Δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,	Hostes enim multi in ipsum insidias struunt,	
Ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.	Cupientes occidere, antequam ad patriam terram veniat.	
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν,	Hanc respondens alloquutũ est simulachrum obscurum,	
Θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην. 825	Confide, neque prorsus in mente time tantopere,	
Τοίη γάρ οἱ πομπὸς ἅμ' ἔρχεται, ἥν τε καὶ ἄλλοι	Talis enim comes vna sequitur, quam etiam alij	
Ἀνέρες ἠρήσαντο παρεστάμεναι, (δύναται γάρ)	Viri optarunt adesse (potest enim)	
Παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένην ἐλεαίρει.	Pallas Minerua, te verò lamentantem miseratur.	
Ἣ νῦν με προέηκε τεῒν τάδε μυθήσασθαι.	Quæ nunc me præmisit tibi hæc dicere.	
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια, 830	Hanc rursus alloquuta est prudens Penelope,	
Εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι, θεοῖό τε ἔκλυες αὐδῆς,	Siquidem tu dea es, deæque audiuisti vocem,	
Εἰ δ' ἄγε μοι καὶ κεῖνον ὀϊζυρὸν κατάλεξον,	Age mihi & illum ærumnosum enarra,	
Ἤ που ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,	Num alicubi adhuc viuat, & videat lumen solis,	
Ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.	An iam mortuus est & in Plutonis ædibus.	
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρόν, 835	Hanc respondens alloquutum est idolum obscurum,	
Οὐ μέν τοι κεῖνόν γε διηνεκέως ἀγορεύσω,	Non quidem tibi illum identidem inculcabo	
Ζώει ὅ γ' ἢ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.	Viuat ille an mortuus est, turpe verò vana loqui.	
Ὣς εἰπὸν σταθμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη	Sic dicens, postium apud seram euanuit	
Ἐς πνοιὰς ἀνέμων. ἡ δ' ἐξ ὕπνου ἀνόρουσε	In flatus ventorum: ipsa verò ex somno excitata est	
Κούρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰάνθη, 840	Filia Icarij, amicum autem illi pectus refloruit,	
Ὥς οἱ ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῷ.	Quando ipsi euidens somnium irruisset noctis in conticinio.	
Μνηστῆρες δ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,	Proci vero conscendentes nauigabant humidas vias.	Proci Telemacho insidiaturi nauigant.
Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὁρμαίνοντες.	Telemacho cædem arduam in mente meditantes.	
Ἔστι δέ τις νῆσος μέσσῃ ἁλὶ πετρήεσσα,	Est autem quædam insula medio mari petricosa,	
Μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης, 845	Inter Ithacamque Samumque asperam	
Ἀστερίς, οὐ μεγάλη· λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ	Asteris, non magna, portus vero nauibus apti in ipsa	
Ἀμφίδυμοι· τῇ τόν γε μένον λοχόωντες Ἀχαιοί.	Ab vtroque latere introitum habentes, ibi hunc expect. insi. Achiui.	

ODYSSEÆ HOMERI, V. COMPOSITIO.

AVRORA autem ex lecto ab generoso Tithono
surrexerat, vt immortalibus lumen ferret, atque mortalibus.
Ipsi verò dij ad consessum consederant, inter illos sane
Iupiter altitonans, cuius potentia est maxima.
Illis autem Pallas recensebat pericula multa Vlyssis
Memor: curæ enim ei erat cùm esset in domo Nymphæ.

Minerua cœlites alloquutur.

Iupiter pater, atque alij beati dij semper existentes,
Nullus amplius benignus mitis & mansuetus sit
Sceptrifer rex, neque mente pia opera cogitans,
Sed semper durus sit, & iniusta perpetret:
Ita nullus memor est Vlyssis diuini
Ciuibus quibus præfuit, vt pater autem lenis erat.
Sed ille quidem in insula iacet graues dolores patiens
Nymphæ in ædibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
Detinet. hic verò nō potest suam in patriam terram venire.
Non enim ei adsunt naues remis instructæ & socij,
Qui ipsum comitentur super lata dorsa maris.
Nunc rursum filium dilectū, iniunt occidere cupiunt,
Domum reuertentem: ille verò abijt ad patris famam
Ad Pylum diuinam, atque ad Lacedæmona claram.
Hanc excipiens alloquutus est nubicola Iupiter,
Filia mea, quale tibi dictum excidit septo dentium?
Annon iam hoc quidē consulta in mente tu ipsa,
Vt certè illos Vlysses vlciscatur reuersus?
Telemachum autem tu deduc accuratè (potes enim)
Vt illæsus suam in patriam terram veniat.
Proci verò in naue retro iter relegant.

Mercurius mittitur ad Calypso.

Dixit sanè, & Mercurium dilectum filiū alloquebatur.
Mercuri, tu enim alias nuncius es,
Nymphæ pulchricomæ dicito latum consilium,
Reditum Vlyssis patientis: vt redire queat,
Neque deorum ductu neque mortalium hominum,
Sed ipse in rate colligata dolores patiens
Die vicesima ad Scheriam fertilem perueniat,
Phæacum ad terram, qui propinqui diis sunt,
Qui ipsum animo deum velut honorabunt,
Mittent autem in naui charam in patriam terram,
Æsque, aurumque, abunde vestemque, exhibuerint,
Plurima quanta nunquam ex Troia sustulisset Vlysses,
Etiamsi illæsus venisset, portionem ex præda sortitus.
Sic enim ei fatum est amicosque videre, & adire
Domum excelsam & suam patriam terram.

Descriptio Mercurij.

Sic ait, neque renuit internuncius Mercurius,
Statim deinde pedibus subligauit pulchra talaria,
Immortalia, aurea, quæ ipsum ferebant siue per mare,
Siue per immensam terram pariter cum flamine venti.
Cepit autem virgam, qua virorum oculos demulcet,
Quorumcunque vult, eos autem ipsos sopitos excitat.
Hanc in manibus tenens delabitur fortis Mercurius.
Ad Pieriam delapsus ex æthere incidit in mare.
Ruit autem deinde super fluctus laro aui similis,
Quæ circum magnos sinus maris indomiti
Pisces venans densas alas mergit salsugine,
Huic similis plurimos supervectus est fluctus Mercurius.
Sed quando iam in insulam peruenisset longè iacentem,
Tum ex ponto conscendens cæruleo, ad continentem
Ibat, donec ad ingentem specum peruenit, in quo Nympha
Habitabat pulchricoma, hanc verò intus inuenit.
Ignis quidem ad focum ingens ardebat. procul verò odor
Cedrique fissilis turisque per insulam redolebat,
Ardentium: ipsa verò intus cantillans voce pulchra,

π. τηλόσε

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ε ἰψιλὸν ῥαψῳδία.

ΗΩΣ δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
Ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
Οἱ δὲ θεοὶ θῶκόνδε καθίζανον, ἐν δ' ἄρα τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὗ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πόλλ' Ὀδυσῆος 5
Μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης.
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
Σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι· 10
Ὡς οὔ τις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
Λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὣς ἤπιος ἦεν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
Ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι. 15
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, καὶ ἑταῖροι,
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασιν,
Οἴκαδε νισόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
Ἐς Πύλον ἠγαθέην ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν. 20
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
Οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτή,
Ὡς ἤτοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών,
Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπισταμένως, (δύνασαι γάρ) 25
Ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται,
Μνηστῆρες δ' ἐν νηῒ παλιμπετὲς ἀπονέωνται.
Ἦ ῥα, καὶ Ἑρμείαν υἱὸν φίλον ἀντίον ηὔδα,
Ἑρμεία, σὺ γὰρ αὖτε τά τ' ἄλλα περ ἄγγελός ἐσσι)
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ εἰπεῖν νημερτέα βουλήν, 30
Νόστον Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὥς κε νέηται,
Οὔτε θεῶν πομπῇ οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
Ἀλλ' ὅ γ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου πήματα πάσχων
Ἤματι εἰκοστῷ Σχερίην ἐρίβωλον ἵκοιτο,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν, 35
Οἵ κέν μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσουσι,
Πέμψουσιν δ' ἐν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες,
Πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέποτ' ἐκ Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
Εἴ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληΐδος αἶσαν. 40
Ὣς γάρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος ἀργειφόντης.
Αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν, 45
Ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο.
Εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
Τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς ἀργειφόντης.
Πιερίην δ' ἐπιβὰς ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ, 50
Σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα, λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς,
Ὅς τε κατὰ δεινοὺς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
Ἰχθῦς ἀγρώσσων, πυκινὰ πτερὰ δεύεται ἅλμῃ·
Τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν, 55
Ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέος ἤπειρόνδε
Ἤϊεν, ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, τῷ ἔνι νύμφη
Ναῖεν ἐϋπλόκαμος, τὴν δ' ἔνδοθι τέτμεν ἐοῦσαν.
Πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα καίετο, * τηλόσε δ' ὀδμὴ
Κέδρου τ' εὐκεάτοιο θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει, 60
Δαιομένων· ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὀπὶ καλῇ,

Ἱστὸν ἐποιχομένη, χρυσείῃ κερκίδ' ὕφαινεν.
Ὕλη δὲ σπέος ἀμφὶ πεφύκει τηλεθόωσα,
Κλήθρη τ' αἴγειρός τε καὶ εὐώδης κυπάρισσος,
Ἔνθα δέ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι εὐνάζοντο, 65
Σκῶπές τ' ἴρηκές τε τανύγλωσσοί τε κορῶναι
Εἰνάλιαι, τῇσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
Ἡ δ' αὐτοῦ τετάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο
Ἡμερὶς ἡβώωσα, τεθήλει δὲ σταφυλῇσι.
Κρῆναι δ' ἑξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λευκῷ, 70
Πλησίαι ἀλλήλων τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλη.
Ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴου ἠδὲ σελίνου
Θήλεον. ἔνθα κ' ἔπειτα καὶ ἀθάνατός περ ἐπελθὼν
Θηήσαιτο ἰδὼν, καὶ τερφθείη φρεσὶν ᾗσιν.
Ἔνθα στὰς θηεῖτο διάκτορος ἀργεϊφόντης. 75
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
Αὐτίκ' ἄρ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλυθεν· οὐδέ μιν ἄντην
Ἠγνοίησεν ἰδοῦσα Καλυψὼ δῖα θεάων.
(Οὐ γάρ τ' ἀγνῶτες θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται
Ἀθάνατοι, οὐδ' εἴ τις ἀπόπροθι δώματα ναίει.) 80
Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ἔνδον ἔτετμεν,
Ἀλλ' ὅ γ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος, ἔνθα πάρος περ
Δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων.
Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψὼ δῖα θεάων, 85
Ἐν θρόνῳ ἱδρύσασα φαεινῷ σιγαλόεντι,
Τίπτε μοι Ἑρμεία χρυσόρραπι εἰλήλουθας,
Αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γε μὲν οὔ τι θαμίζεις.
Αὔδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
Εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν. 90
Ἀλλ' ἕπεο προτέρω, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω.
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε τράπεζαν,
Ἀμβροσίης πλήσασα, κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν.
Αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε διάκτορος ἀργεϊφόντης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε, καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ, 95
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν· αὐτὰρ ἐγώ τοι
Νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω· κέλεαι γάρ.
Ζεύς με γ' ἠνώγει δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
Τίς δ' ἂν ἑκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἁλμυρὸν ὕδωρ, 100
Ἄσπετον; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις, οἵ τε θεοῖσιν
Ἱερά τε ῥέζουσι καὶ ἐξαίτους ἑκατόμβας.
Ἀλλὰ μάλ' οὔ πως ἔστι Διὸς νόον αἰγιόχοιο
Οὔτε παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν, οὔθ' ἁλιῶσαι.
Φησί τοι ἄνδρα παρεῖναι ὀιζυρώτατον ἄλλων, 105
Τῶν ἀνδρῶν οἳ ἄστυ πέρι Πριάμοιο μάχοντο
Εἰνάετες, δεκάτῳ δὲ πόλιν πέρσαντες ἔβησαν
Οἴκαδ'· ἀτὰρ ἐν νόστῳ Ἀθηναίην ἀλίτοντο,
Ἥ σφιν ἐπῶρσ' ἄνεμόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι, 110
Τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
Τὸν νῦν σ' ἠνώγειν ἀποπεμπέμεν ὅττι τάχιστα.
Οὐ γάρ οἱ τῇδ' αἶσα φίλων ἀπονόσφιν ὀλέσθαι,
Ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν. 115
Ὣς φάτο, ῥίγησεν δὲ Καλυψὼ δῖα θεάων,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Σχέτλιοί ἐστε θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
Οἵ τε θεαῖς ἀγάασθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
Ἀμφαδίην, ἤν τίς τε φίλον ποιήσετ' ἀκοίτην. 120
Ὣς μὲν ὅτ' Ὠρίων' ἕλετο ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
Ἕως μιν ἐν Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν.
Ὣς δ' ὁπότ' Ἰασίωνι ἐυπλόκαμος Δημήτηρ, 125
Ὧι θυμῷ εἴξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ
Νειῷ ἔνι τριπόλῳ· οὐδὲ δὴν ἦεν ἄπυστος
Ζεύς, ὅς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
Ὣς δ' αὖ νῦν μοι ἀγᾶσθε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι.
Τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα περὶ τρόπιος βεβαῶτα 130

Telam percurrens, auro radio texebat.
Sylua autem specum circumcirca venerat virescens, (Descriptio speluncæ Calypsus.)
Alnus populusq; & bene odorata cupressus,
Ibi quoque aues extensas alas habentes nidulabantur,
Bubones, accipitresq; que, latas linguas habentes cornices
Marinæ, quibusque marina opera curæ sunt.
Atque illic extensa erat circum speluncam cauam
Vitis pubescens, florebat vero uvis.
Quatuor vero seriatim fontes fluebant aqua lympida.
Vicini inter se versi alio atque alio.
Circum vero mollia prata violarum atque apium
Virescebant: ibi tunc & immortalis accedens
Admirabatur videns & oblectabatur mente sua.
Ibi stans admirabatur fortis internuncius Mercurius.
Cæterum postquam omnia suo admiratus est animo,
Statim in latam speluncam perrexit, neque ipsum contrà
Ignorauit conspicata Calypso diua dearum.
(Non enim ignoti utique dij inuicem sunt
Immortales: neque si quis longe procul domos habitet.)
Neque vero Vlyssem magnanimum intus deprehendit,
Sed ipse ad littus flebat sedens, vbi antea etiam
Lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans
Pontum in infructuosum prospiciebat, lacrymas stillans.
Mercurium autem interrogabat Calypso diua dearum,
In throno collocata splendido, admirando.
Cur ad me Mercuri aurea virga venisti? (Calypso ad Mercurium.)
Venerandus & charus ante quidē non frequentabas,
Loquere quodcunque cupis, perficere autem animus iubet,
Si possum perficere, & si perficiendum est.
Sed sequere vlterius, vt tibi hospitalia apponam.
Sic certè loquuta dea apposuit mensam,
Ambrosia repiendo, miscuit autem nectar rubrum.
Cæterum ipse bibebat & comedebat internuncius Mercur.
Porro postquam cœnatus est & confirmauit animum cibo,
Tum ipsam verbis excipiens alloquutus est,
Interrogas me venientem dea deum, cæterùm ego tibi, (Mercurius Calypso respondet.)
Vere sermonem enarrabo: iubes enim.
Iupiter me iussit huc ire inuitum,
Quis enim volens tantam percurreret salsam aquam,
Immensam, neque vlla prope mortalium vrbs, qui dijs
Sacra faciant, & legitimas Hecatombas.
Sed nullo modo fas est Iouis mentem Ægida habentis
Neque prætergredi alium deum, neque irritam facere.
Ait tibi virum adesse ærumnosissimum aliorum,
Virorum, qui circa vrbem Priami pugnarunt
Nouennio, decimo verò vrbem depopulati conscenderant nauem
Domum, cæterum in reditu Palladem offenderunt,
Quæ ipsis excitauit ventumq; malum & fluctus ingentes.
Ibi alij quidem omnes perierunt boni socij.
Hunc certè huc ventusque ferens & fluctus appulit.
Hunc nunc te iubet dimittere quàm celerrime.
Non enim ei hîc fatum est ab amicis seorsim perire,
Sed adhuc ei fatum est amicosq; videre, & peruenire
Ad domum excelsam, & suam ad patriam terram.
Sic ait, extimuit vero Calypso diua dearum,
Et ipsum compellans voce verba alata dixit,
Improbi estis dij inuidi præ aliis,
Qui deabus inuidetis, vt cum viris dormiant
Palam, si aliqua charum adepta fuerit maritum.
Sic quidem cum Orionem cepit rosea digitis aurora, (Orion a Diana peremptus.)
Tamdiu illi inuidistis dij faciles viuentes,
Donec ipsum in Ortygia aurea sedens Diana casta
Suis mitibus sagittis aggrediens occidit.
Sic etiam quando Iasoni pulchricoma Ceres
Suo animo cedens, commixta est in amicitia & lectulo
Nouali in tertiato: neque diu fuit ignarus
Iupiter, qui ipsum occidit feriens candenti fulmine. (Iason a Ioue percussus fulmine.)
Sic rursus nunc mihi inuidetis dij mortalem virum adesse.
Illum quidem ego seruaui a carina insceptum.

Solum posteaquam illi nauem celerem corusco fulmine
Iupiter iaculando diffidit medio in nigro ponto.
Tum alij quidem omnes perierunt eximij socij.
Hunc certe huc ventúsque ferens & fluctus adegit.
Hunc ego amaui & enutriui, atque promiseram
Facere immortalem, & absque senio diebus omnibus.
Verùm quandoquidem nullo pacto fas est Iouis mentem Aegiochi
Vel pratergredi alium deum, neque irritam facere,
Valeat, si illum ipse excitat & iubet
Pontum per irrequietum, dimisero verò ipsum nunquam ego.
Non enim mihi presto sunt naues remis instructa & socij
Qui ipsum deducant per lata dorsa maris.
Caeterum ei lubens consulam neque celabo
Vt omnino incolumis suam in patriam terram perueniat.
Hanc statim allocutus est internuncius Mercurius,
Sic nunc dimitte, Iouis autem euita iram,
Ne fortassis tibi in posterum iratus succenseat.
Sic certè locutus auolauit fortis Mercurius,
Ipsa ad Vlyssem magnanimum veneranda Nympha
Ibat, postquam Iouis accepisset mandata.
Hunc certe in littore inuenit sedentem, neque vnquam oculi
A lacrymis siccabantur, consumebatur dulcis aetas.
Ob reditum lugenti, quoniam adhuc placuerat Nympha.
Sed certè nocte quidem dormiebat etiam coactus.
In spelunca caua, nolens apud volentem.
Die verò in petris & littoribus sedens,
Lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,
Pontum in indomitum prospiciebat lacrymas stillans.
Prope autem adstans allocuta est diua dearum,
Infelix, ne amplius mihi hîc lugeas, neque tibi aetas
Consumatur, iam enim te valde prompta dimittam.
Sed agè, lignis longis abscissis apta ferro
Latam ratem, caeterùm tabulata fige super eam
Sublimius, vt te ferat per obscurum pontum.
Porro ego panem & aquam, & vinum rubrum
Imponam dulce, quae tibi famem arceant.
Vestésque induam, mittam tibi ventum à tergo,
Vt omnino incolumis tuam in patriam terram peruenias,
Si modo dij vtique voluerint, qui caelum latum habitant,
Qui me fortiores sunt in cognoscendo, indicandoque.
Sic ait, exhorruit autem patiens diuus Vlysses.
Et ipsam allocutus verba alata dixit,
Aliud quippiam iam tu dea hac in re moliris, neutiquam prosecutionem
Quae me iubes rate transire ingentes vndas maris
Horrendas, difficilésque, quas neque naues aequales
Veloces traijciunt laetantes Iouis vento.
Neque verò ego te inuita ratem conscenderim,
Nisi mihi sustineas dea magnum iusiurandum iurare,
Ne ullum mihi ipsi damnum malum consultas aliud.
Sic ait, risit verò Calypso diua dearum,
Manúque ipsum demulsit, verbúmque dixit & proloquuta est,
Certè veteranus es, & non incauta sciens,
Qualem certè hunc sermonem excogitasti proloqui?
Sciat nunc ipsa terra & caelum latum supernum,
Et ipsa subterlabens Stygis aqua (quod maximum
Iuramentum grauissimúmque existit beatis dijs)
Non vllum tibi ipsi damnum malum me consulturam aliud.
Sed ea quidem dispicio & suadeo, quaecunque mihi ipsi
Vtique suaderem, si quando me necessitas tantopere vrgeret.
Etenim mihi mens est integra, neque mihi ipsi
Animus intra praecordia ferreus, sed misericors.
Sic loquuta, praecessit diua dearum
Celeriter, ille deinde post vestigia iuit deae,
Peruenerunt ad speluncam cauam dea atque ipse vir.
Et ille quidem illuc resedit in solio unde surrexerat
Mercurius, Nympha verò apposuit omnem cibum
Edere & bibere qualia mortales viri edunt.
Ipsa verò è regione sedit Vlyssis diuini.
Huic verò ambrosiam ancillae & nectar apposuerunt.

Margin notes: κ' ἐλάσας. — παρεξελθεῖν. — Vlysses inuitus a Calypso detentus. — Calypso ad Vlyssem loquitur. — ἐγών. — Iusiurandum Calypso. — Iurare Stygiam paludem grauissimum dijs iuramentum. — καθέζετ'. — Prandetur in Spelunca.

Οἷον ἐπεί οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς * ἐλάσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
Τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
Τὸν μὲν ἐγὼ φίλεόν τε καὶ ἔτρεφον, ἠδὲ ἔφασκον 135
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὔπως ἔστι Διὸς νόον Αἰγιόχοιο
Οὔτε* παρεξελθεῖν ἄλλον θεὸν, οὔθ' ἁλιῶσαι,
Ἐρρέτω, εἴ μιν κεῖνος ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· πέμψω δέ μιν οὔπῃ ἐγώ γε. 140
Οὐ γάρ μοι πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Αὐτάρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
Ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης, 145
Οὕτω νῦν ἀπόπεμπε, Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν,
Μή πώς τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
Ἡ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα πότνια νύμφη
Ἤϊ', ἐπειδὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων. 150
Τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὗρε καθήμενον· οὐδέ ποτ' ὄσσε
Δακρυόφιν τέρσοντο, κατείβετο δὲ γλυκὺς αἰὼν
Νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ οὐκέτι ἥνδανε νύμφη.
Ἀλλ' ἦτοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν καὶ ἀνάγκῃ
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελούσῃ. 155
Ἤματα δ' ἂμ πέτρῃσι καὶ ἠϊόνεσσι καθίζων,
Δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο, δάκρυα λείβων.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσεφώνεε δῖα θεάων,
Κάμμορε, μή μοι ἔτ' ἐνθάδ' ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν 160
Φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασσ' ἀποπέμψω.
Ἀλλ' ἄγε, δούρατα μακρὰ ταμὼν ἁρμόζεο χαλκῷ
Εὐρεῖαν σχεδίην, ἀτὰρ ἴκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῆς
Ὑψοῦ, ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον.
Αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον καὶ ὕδωρ καὶ οἶνον ἐρυθρὸν 165
Ἐνθήσω μενοεικέ', ἅ κέν τοι λιμὸν ἐρύκοι,
Εἵματά τ' ἀμφιέσω· πέμψω δέ τοι οὖρον ὄπισθεν,
Ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι,
Αἴ κε θεοί γ' ἐθέλωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οἵ μευ φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῆναί τε. 170
Ὣς φάτο, ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἄλλο τι δὴ σὺ θεὰ τόδε μήδεαι, οὐδέ τι πομπήν,
Ἥ με κέλεαι σχεδίῃ περάαν μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' οὐδ' ἐπὶ νῆες ἐΐσαι 175
Ὠκύποροι περόωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς οὔρῳ.
Οὐδ' ἂν* ἐγὼν ἀέκητι σέθεν σχεδίης ἐπιβαίην,
Εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
Ὣς φάτο, μείδησεν δὲ Καλυψὼ δῖα θεάων, 180
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσὶ, καὶ οὐκ ἀποφώλια εἰδώς·
Οἷον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσθης ἀγορεῦσαι.
Ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος 185
Ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι,
Μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
Ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι, ἅσσ' ἂν ἐμοί περ
Αὐτῇ μηδοίμην, ὅτε με χρειὼ τόσον ἵκοι.
Καὶ γὰρ ἐμοὶ νόος ἐστὶν ἐναίσιμος, οὐδέ μοι αὐτῇ 190
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι σιδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο δῖα θεάων
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Ἷξον δὲ σπεῖος γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ καὶ ἀνήρ·
Καί ῥ' ὁ μὲν* ἔνθα καθέζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη 195
Ἑρμείας, νύμφη δ' ἐτίθει πάρα πᾶσαν ἐδωδὴν,
Ἔσθειν καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν.
Αὐτὴ δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο,
Τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμῳαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν.

Οἱ

Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον. 200
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψὼ δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὕτω δὴ οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Αὐτίκα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης. 205
Εἴγε μὲν εἰδείης σῇσι φρεσὶν ὅσσα τοι αἶσα
Κήδε' ἀναπλῆσαι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
Ἐνθάδε κ' αὖθι μένων σὺν ἐμοὶ τόδε δῶμα φυλάσσοις,
Ἀθάνατός τ' εἴης, ἱμειρόμενός περ ἰδέσθαι
Σὴν ἄλοχον, τῆς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα. 210
Οὐ μέν θην κείνης γε χερείων εὔχομαι εἶναι,
Οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν· ἐπεὶ οὔ πως οὐδὲ ἔοικεν
Θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἶδος ἐρίζειν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πότνια θεά, μή μοι τόδε χώεο· οἶδα καὶ αὐτὸς 215
Πάντα μάλ', οὕνεκα σεῖο περίφρων Πηνελόπεια
Εἶδος ἀκιδνοτέρη, μέγεθός τ' εἰσάντα ἰδέσθαι.
(Ἡ μὲν γὰρ βροτός ἐστι, σὺ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως)
Ἀλλὰ καὶ ὥς ἐθέλω καὶ ἐέλδομαι ἤματα πάντα
Οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι. 220
Εἰ δ' αὖ τις ῥαίῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Τλήσομαι ἐν στήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμόν.
Ἤδη γὰρ μάλα πολλὰ πάθον καὶ πολλὰ μόγησα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
Ὣς ἔφατ'· ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν. 225
Ἐλθόντες δ' ἄρα τώ γε μυχῷ σπείους γλαφυροῖο,
Τερπέσθην φιλότητι παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Αὐτίχ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἕννυτ' Ὀδυσσεύς,
Αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη, 230
Λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ
Καλὴν χρυσείην, κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μήδετο πομπήν·
Δῶκε μέν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι,
Χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ 235
Στειλειὸν περικαλλές, ἐλάϊνον, εὖ ἐναρηρός·
Δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον ἐΰξοον· ἦρχε δ' ὁδοῖο
Νήσου ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
Κλήθρη τ' αἴγειρός τ' ἐλάτη τ' ἦν οὐρανομήκης,
Αὖα πάλαι, περίκηλα, τά οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς. 240
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξ' ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
Ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψὼ δῖα θεάων·
Αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θοῶς δέ οἱ ἤνυτο ἔργον.
Εἴκοσι δ' ἔκβαλε πάντα, πελέκκησεν δ' ἄρα χαλκῷ,
Ξέσσε δ' ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε. 245
Τόφρα δ' ἔνεικε τέρετρα Καλυψὼ δῖα θεάων,
Τέτρηνεν δ' ἄρα πάντα, καὶ ἥρμοσεν ἀλλήλοισι·
Γόμφοισιν δ' ἄρα τήν γε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρασσεν.
Ὅσσον τίς τ' ἔδαφος νηὸς τορνώσεται ἀνὴρ
Φορτίδος εὐρείης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων, 250
Τόσσον ἐπ' εὐρεῖαν σχεδίην ποιήσατ' Ὀδυσσεύς.
Ἴκρια δὲ στήσας, ἀραρὼν θαμέσι σταμίνεσσι,
Ποίει· ἀτὰρ μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσσι τελεύτα.
Ἐν δ' ἱστὸν ποίει, καὶ ἐπίκριον ἄρμενον αὐτῷ.
Πρὸς δ' ἄρα πηδάλιον ποιήσατο, ὄφρ' ἰθύνοι. 255
Φράξε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσυΐνῃσι,
Κύματος εἶλαρ ἔμεν· πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην.
Τόφρα δὲ φάρε' ἔνεικε Καλυψὼ δῖα θεάων,
Ἱστία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο καὶ τά.
Ἐν δ' ὑπέρας τε κάλους τε πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν αὐτῇ. 260
Μοχλοῖσιν δ' ἄρα τήν γε κατείρυσεν εἰς ἅλα δῖαν.
Τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα.
Τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπ' ἀπὸ νήσου δῖα Καλυψώ,
Εἵματά τ' ἀμφιέσασα θυώδεα, καὶ λούσασα.
Ἐν δέ οἱ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλανος οἴνοιο 265
Τὸν ἕτερον, ἕτερον δ' ὕδατος μέγαν· ἐν δὲ καὶ ᾖα
Κωρύκῳ· ἐν δέ οἱ ὄψα τίθει μενοεικέα πολλά.
Οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.

Hi verò ad fercula parata apposita manus extenderunt.
Caeterum postquam saturati sunt cibo & potu,
His certè sermonibus coepit Calypso diua dearum,
O inclyte Laertiade versute Vlysses,
Siccine iam domum charam ad patriam terram
Protenus nunc vis proficisci: tu verò gaude nihilominus.
Siquidem scires tua mente, quantos tibi fatum est
Dolores implere, priusquam ad patriam terram peruenias,
Certe hic manens vna mecum hanc domum custodires,
Immortalisque esses, quantumuis cupidus sis videndi
Tuam vxorem, cuius vsque desiderio teneris dies omnes.
Neque verò certe illa inferior glorior esse,
Nec corpore, neque indole: quandoquidem nequaquã decet,
Mortales cum immortalibus corpore & forma contendere.
Hanc respondendo alloquutus est versutus Vlysses,
Veneranda dea, ne mihi ob hoc succenseas, scio enim ipse
Omnia rectè quare te prudens Penelope
Forma inferior est, proceritatéque coram aspectu.
Illa quidem mortalis est, tu verò immortalis & senij expers.
Sed etiam sic volo, & desidero diebus omnibus,
Domúmque redire, & reduxis diem videre,
Quòd si quispiã me male mulctarit deorum in nigro ponto,
Patiar in pectore habens patientem animum.
Iam enim valde multa passus sum & multa pertuli
In fluctibus & bello, postque & hoc accedat.
Sic ait, sol autem occidit & tenebrae subortae sunt:
Venientes autem hi in secessum speluncae cauae,
Oblectabantur amore, iuxta se manentes.
Quando autem mane-genita apparuit roseis digitis aurora,
Continuo Chlanamque tunicámque induit Vlysses,
Ipsa verò candidam stolam ingentem induit Nympha,
Tenuem & gratiosam, zonam autem circumposuit lumbis
Pulchram, auream, capiti autem imposuit calyptram,
Et tum tandem Vlyssi magnanimo apparabat profectionẽ,
Dedit quidem ei securim magnam habilem in manus,
Ferream, vtrinque acuminatam, caeterùm in ipsa
Manubrium perpulchrum, oleaginum fabrefactum.
Dedit verò deinde asciam politam, dux verò viae erat
Insulae ad extremã oram, vbi arbores procerae enatae erant,
Clethra, populúsque abiésque in caelum pertingens
Aridae dudum vehementer quae ei nauigarent leuiter.
Caeterum postquam ostendit vbi arbores longae creuissent,
Rediit quidem domum Calypso diua dearum.
Caeterum ipse scindebat ligna, celeriter & absoluebatur opus
Viginti autem diebus *deiecit omnes, dolauit verò ferro,*
Poliuit verò scitè, & ad perpendiculum direxit.
Interea attulit terebras Calypso diua dearum,
Terebrauit verò omnia & commisit inter se,
Clauis autem hanc & compagibus aptauit,
Quantum quisque fundum nauis circumscribit faber
Onerariae latae, bene peritus fabrilis artis,
Tantam latam ratem confecit Vlysses.
Tabulata verò erigens compingens frequentibus fulcris rectis
Faciebat, caeterùm longos asseres in summo imponebat:
Et verò malum fecit, & antennam congruentem ei,
Praeterea temonem fabricauit, vt gubernaret.
Communiuit autem ipsam cratibus vndique salignis;
Fluctuum propugnaculũ vt forent, multa ingessit materiam:
Interea verò linteo attulit Calypso diua dearum,
Velis conficiendis, ille bene confecit & ista.
Et rudentes antennarum & veli funes ligauit in ea.
Vectibus sanè hanc deduxit in mare vastum,
Quartus dies erat, & ei absoluta sunt omnia.
Quinta verò dimisit ab insula diua Calypso
Vestésque indutum odoratas & lauatum.
Imposuit autem vtrem dea nigri vini
Alium, alium aquae magnum & viatica
In peram, item ei posuit obsonia animum firmantia plurima:
Ventum verò misit innocuum placidúmque,

ꝗ. ἱ. δι. ἀϊδ.
ꝗ. ἐπ' ἱ. μεθ.
Calypso spondet Vlyssi immortalitatem.
ꝗ. ἐλθεῖν
Parat nauem Vlysses.
ꝗ. ἐναρηρός.
ꝗ. ἄρασσεν.

Lætus verò vento secundo extendit vela diuus Vlysses.
Cæterùm ipse temonem gubernabat artificiosè
Sedens neque ei somnus palpebris incidebat,
Pleiadásque contemplanti, & tardè occidentem Booten,
Vrsamque quam & currum cognomento vocant.
Quæ ibidem vertitur atque Orionem obseruat.
Sola verò expers est aquarum Oceani.
Etenim ipsam iusserat Calypso diua dearum
Ponto nauigare ad sinistram manum habentem.
Septendecim quidem nauigabat dies iter faciens marinũ,
Octodecima verò apparuerunt montes vmbrosi
Terræ Phæacum, quà proximum iter erat illi.
Apparebat veluti scutum in obscuro ponto.
Hunc verò ex Æthiopum terra rediens potẽs Neptunus,
E longinquo ex Solymorũ mõtibus conspexit, cõspicatus erat
Pontum nauigans, hic efferbuit corde vehementius, (et
Mouens autem caput ad suum dixit animum,
O dij, profectò iam consultarunt dij aliter
De Vlysse cùm ego apud Æthiopas essem:
Atque adeò Phæacum terram propè, vbi ei fatum est
Effugere magnam metam ærumnarũ, quæ ipsum occupant.
Sed adhuc ipsum credo satis miseriarum subiturum.
Sic loquutus, collegit nubes, & commouit pontum
Manibus tridente capto, omnes autem concitauit procellas
Omnium ventorum, nubibus autem operuit
Terram simul & pontum, ruit autem e cælo nox.
Simul Eurúsque Nothusq; incidit, Zephyrusq; vehemens,
Et Boreas serenus ingentem fluctum prouoluens.
Et tunc Vlyssis soluebantur genua & amicum pectus.
Tristatus sanè dixit ad suum magnanimum animum,
Heu me miserum, quid mecum tandem fiet?
Vereor, ne iam omnia dea vera dixerit,
Quæ me dicebat in mari priusq̃ in patriã terrã peruenirẽ,
Dolores impleturum esse, ea certè nunc omnia perficiuntur.
Qualibus nubibus coronat cœlum latum
Iupiter. commouit autem mare, sæuiunt verò procellæ
Omnium ventorum, nunc mihi præsens graue exitium.
Ter beati Græci & quater, qui quondam perierunt.
Troia in lata Atridis gratificantes.
Vtinam ego debuissem mori, & fatum assequi
Die illo, quando mihi plurimi ferratas hastas
Troes contorserunt circa Achillem mortuum.
Tum sortitus essem parentalia, & meã gloriã celebrassent
Nunc me tristi morte fatum est perire. (Græci.
Sic certè ipsum loquutum pepulit ingẽs fluctus à vertice
Horrendum irruens, inuertit autem prorsus ratem.
Longè verò à rate excidit, clauum autem
Ex manibus proiecit, medium autem malum ei fregit
Horrenda commixtorum ventorum irruens procella.
Longè autem velum, & antenna incidit ponto,
Illum verò sub aqua detinuit longo tempore, neque potuit
Valde statim emergere, magni sub fluctus impetu.
Vestes enim grauabant quas illi præbuerat diua Calypso,
Tandem emersit, ex ore autem euomuit salsuginem
Amaram, quæ ei copiosa à capite defluebat.
Sed neque sic ratis oblitus est, tametsi afflictus,
Sed impetu facto in fluctibus apprehendit eam.
In medio autem sedit finem mortis effugiens,
Hanc ferebat ingens fluctus per vndarum impetum huc atque illuc.
Quemadmodum quoties autumnalis Boreas fert spinas
Per campos, densæ autem inuicem cohærent:
Sic illam per mare venti ferebant huc atque illuc.
Interdum quidem Notus Boreæ obiectabat vt ferret,
Interdum. v. rursus Eurus Zephyro cessit vt persequeretur.
Hanc vidit Cadmi filia pulchris-talis Ino
Leucothea, quæ ante quidem erat mortalis vocem habens.
Nunc. v. maris in fluctibus deorum sortita erat honorem.
Hæc Vlyssem miserta erat vagabundum dolores habentem,
Mergo verò assimilis volatu emersit è gurgite,

Neptunus Vlyssem tempestate quatit.

Vlysses excutitur rate vi tempestatis.

Γηθόσυνος δ' οὔρῳ πέτασ' ἱστία δῖος Ὀδυσσεύς·
Αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνηέντως 270
Ἥμενος· οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
Πληϊάδας τ' ἐσορῶντι καὶ ὀψὲ δύοντα βοώτην,
Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
Ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει·
Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο. 275
Τὴν γὰρ δή μιν ἄνωγε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ποντοπορευέμεναι ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
Ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέεν ἤματα ποντοπορεύων,
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
Γαίης Φαιήκων, ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῷ· 280
Εἴσατο δ' ὡς ὅτε ῥινὸν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.
Τὸν δ' ἐξ Αἰθιόπων ἀνιὼν κρείων ἐνοσίχθων,
Τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων ἴδεν· εἴσατο γάρ οἱ
Πόντον ἐπιπλείων. ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον·
Κινήσας δὲ κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν, 285
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μετεβούλευσαν θεοὶ ἄλλως
Ἀμφ' Ὀδυσῆϊ, ἐμεῖο μετ' Αἰθιόπεσσιν ἐόντος·
Καὶ δὴ Φαιήκων γαίης σχεδόν, ἔνθα οἱ αἶσα
Ἐκφυγέειν μέγα πεῖραρ ὀϊζύος, ἥ μιν ἱκάνει.
Ἀλλ' ἔτι μέν μιν φημὶ ἅδην ἐλάαν κακότητος. 290
Ὣς εἰπὼν, σύναγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον,
Χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
Παντοίων ἀνέμων· σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Σὺν δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἔπεσον, Ζέφυρός τε δυσαὴς, 295
Καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι ἐγὼ δειλός, τί νύ μοι μήκιστα γένηται.
Δείδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν, 300
Ἥ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
Ἄλγε' ἀναπλήσειν· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Οἵοισιν νεφέεσσι περιστέφει οὐρανὸν εὐρὺν
Ζεύς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ἐπισπέρχουσι δ' ἄελλαι
Παντοίων ἀνέμων· νῦν μοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος. 305
Τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις, οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, χάριν Ἀτρείδῃσι φέροντες.
Ὡς δὴ ἐγώ γ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
Ἤματι τῷ ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
Τρῶες ἐπέρριψαν περὶ Πηλεΐωνι θανόντι· 310
Τῷ κ' ἔλαχον κτερέων, καί μευ κλέος ἦγον Ἀχαιοί·
Νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης,
Δεινὸν ἐπεσσύμενον, περὶ δὲ σχεδίην ἐλέλιξε.
Τῆλε δ' ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς πέσε, πηδάλιον δὲ 315
Ἐκ χειρῶν προέηκε· μέσον δέ οἱ ἱστὸν ἔαξε
Δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα.
Τηλοῦ δὲ σπεῖρον καὶ ἐπίκριον ἔμπεσε πόντῳ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα θῆκε πολὺν χρόνον, οὐδὲ δυνάσθη
Αἶψα μάλ' ἀνσχεθέειν μεγάλου ὑπὸ κύματος ὁρμῆς. 320
Εἵματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε, τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
Ὀψὲ δὲ δή ῥ' ἀνέδυ, στόματος δ' ἐξέπτυσεν ἅλμην
Πικρὴν, ἥ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυζεν.
Ἀλλ' οὐδ' ὧς σχεδίης ἐπελήθετο, τειρόμενός περ,
Ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐν κύμασιν, ἐλλάβετ' αὐτῆς· 325
Ἐν μέσσῃ δὲ καθῖζε, τέλος θανάτου ἀλεείνων.
Τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέῃσιν ἀκάνθας
Ἂμ πεδίον, πυκιναὶ δὲ πρὸς ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
Ὣς τὴν ἂμ πέλαγος ἄνεμοι φέρον ἔνθα καὶ ἔνθα. 330
Ἄλλοτε μέν τε Νότος Βορέῃ προβάλεσκε φέρεσθαι,
Ἄλλοτε δ' αὖτ' Εὖρος Ζεφύρῳ εἴξασκε διώκειν.
Τὸν δὲ ἴδεν Κάδμου θυγάτηρ καλλίσφυρος Ἰνὼ
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήεσσα,
Νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσσι θεῶν ἐξέμμορε τιμῆς, 335
Ἥ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐλέησεν ἀλώμενον, ἄλγε' ἔχοντα,
Αἰθυίῃ δ' εἰκυῖα ποτῇ ἀνεδύσετο λίμνης·

Sedit autem in rate, & ipsum sermone allocuta est.
Infelix, quid tibi sic Neptunus terram concutiens,
Iratus est ferociter, quod tibi mala multa ingerit?
Non tamen te perdet, licet hoc summopere studens.
Sed certè sic fac, videris mihi non imprudenter facturus,
Vestibus his exutis, ratem ventis ferre
Derelinque, caeterùm manibus natans quaere reditum
Ad terram Phaeacum, ubi tibi fatalem est effugere.
Accipe hanc vittam [illegible] sub pectore extendas
Immortalem, neque tibi sic pati [illegible], neque perire.
Porrò postquam manibus contingens litus,
Rursus resoluens, proiice in nigrum pontum,
Longè à continente, ipse autem [illegible] aversus sis.
Sic certè loquuta dea vittam dedit.
Ipsa verò rursus in pontum ingressa est fluctuantem
Mergo adsimilis, niger verò ipsam fluctus obtexit.
Caeterùm ipse haesitabat patiens diuus Vlysses.
Ingemiscens autem dixit ad suum magnanimum animum,
Heu mihi ne quis mihi struat dolum aliquis
Immortalium, quando me à rate descendere iubet.
Sed facile nequaquam parebo: quoniam longè ab oculis
Terram ego vidi ubi mihi dixit effugium esse,
Sed sic faciam, videtur verò mihi esse optimum.
Quam diu sane ligna in compagibus compacta perstiterint,
Tamdiu hic manebo & sustinebo dolores patiens.
Caeterùm postquam mihi ratem fluctus dissoluerit,
Natabo, nam nihil promptum est excogitare commodius.
Dum ille haec cogitabat in mente & in animo,
Excitauit ingentem fluctum Neptunus terrae-quassator,
Horrendùmque grauem & excelsum, impulit autem ipsum.
Velutì autem ventus vehementer spirans paleaceum aceruum con-
Aridarum, quas quidem dissipat alias aliò: (quassat
Sic ipsius tabulata longa dispersit. porrò Vlysses
In vnum lignum conscendit, velut equum diuaricatis tibiis
Vestes autem exuit, quas ei praebuit diua Calypso. (impellens:
Statim autem vittam sub pectus extendit.
Ipse autem pronus in mare cecidit manus extendens,
Natare cupidus, vidit verò potens rex Neptunus,
Mouens verò caput ad suum loquutus est animum,
Sic nunc mala plurima passus erra per mare.
Donec ad homines a Ioue-nutritos accedas:
Sed neque sic te spero irrisurum aerumnas.
Sic certè loquutus impulit pulchricomos equos.
Peruenit autem ad Aegas ubi ei inclyta domus fuit.
Caeterùm Pallas filia Iouis alia cogitauit.
Atque aliorum ventorum obstruxit vias:
Quiescere verò iussit, & consopitos esse omnes.
Excitauit autem velocem Boream, fluctus autem fregit,
Donec ipse Phaeacibus rei nauticae studiosis misceretur
Inclytus Vlysses, mortem & fatum euitans effugiens.
Hic duas noctes, duósque dies in fluctu [illegible]
Errabat saepe ei cor ante oculos proponebat mortem.
Sed quando iam tertiam diem pulchricoma adduxit aurora,
Deinde tunc ventus quidem quieuit, atque serenitas
Erat tranquilla, ipse verò propè conspexit terram,
Valde acutè prospiciens, a magno fluctu leuatus.
Vt autem desiderata vita filiis apparet
Patris qui morbo decumbit immensos dolores patiens,
Diu contabescens, infestus autem ei ingruit deus,
Optato verò hunc dii a morbo liberarunt:
Sic Vlyssi optato apparuit terra & sylua.
Natabat verò nitens pedibus continentem conscendere,
Sed cum tantum abesset, quantum auditur clamans,
Et iam sonitum audiuit ad scopulos maris,
Murmurabat ingens fluctus ad aridam continentis
Horrendum eructans, obducta autem erant omnia maris
aspergine:
Non enim erant nauium portus capaces neque secessus
Sed littora proiecta erant scopulique saxaque.
Tunc Vlyssi soluta sunt genua & charum cor:

Leucothea Vlysses ad [illegible] iuuatur.

Neptunus in Vlyssem fruit.

Vlysses ad Phaeacenses defertur.

Ingemiscens verò dixit ad suum magnanimum animum,
Heu mihi postquam terram insperatam dedit videre
Iupiter, atque adeò has vndas sulcans penetraui,
Egressus nusquam apparet ex mari cano foras.
Extra enim saxa acuta, vndique autem fluctus
Fremuit impetuosus, plana verò eminet petra.
Propè autem profundum mare, & nullo modo licet pedibus
Consistere ambobus, & effugere ærumnas,
Ne fortasse egredientem iaciet ad lapidosam rupem
Fluctus magnus abripiens, vanus verò mihi erit conatus.
Si verò adhuc vltra natabo si alicubi inueniam
Littora fluctu percussa, portusque maris,
Vereor ne me rursus abripiens procella,
Pontum in piscosum auferat grauiter ingemiscentem,
Aut etiam mihi & cete immittat magnus deus
Ex mari velut plurima nutrit clara Amphitrite,
Noui enim quàm mihi infensus est inclytus Neptunus.
Interea dum ille hoc deliberabat in mente & in animo,
Interea ipsum magnus æstus tulit ad asperum littus.
Ibi sanè cutem lacerasset simúlque ossa fregisset,
Nisi in mentem indidisset dea cæsia Minerua.
Ambabus verò manibus irruens apprehendit petram,
Quam amplectebatur ingemiscens donec ingēs fluctus præterisset.
Et hunc sic effugit, retrofluens ipsum rursus
Percussit irruens, longè autem ipsum iniecit ponto.
Sicut Polypodis è suo domicilio extracti
Acetabulis multi lapilli adhærescunt:
Sic huius ad scopulum fortibus à manibus
Cutis lacerata erat, hunc verò ingens fluctus obtexit.
Ibi tandem infelix præter fatum obiisset Vlysses
Nisi prudentiam indidisset cæsia Minerua.
Ex fluctu emergens qua propellitur ad littus,
Prænatabat in terram circumspiciens sicubi inueniret
Littoráq; fluctibus percussa portúsque maris,
Sed quando certè fluuij ad hostia pulchrifluentis
Peruenit natans, illic ei visus est locus optimus
Æquabilis petris, & tectum erat à ventis.
Agnouit autem profluentem, & supplicauit suo in animo,
Audi rex quisquis es, valdè supplex ad te venio (χ. πολύλλιστον.)
Fugiens ex ponto Neptuni iras,
Venerabilis quidem est etiam immortalibus diis
Ex hominib. quicunq; venit errans, quemadmodū ego nunc
Ad tuum fluentum, tuáque genua accedo plurima passus:
Sed miserere rex, supplex tibi esse præ me fero.
Sic ait, ille continuo sedauit, suū fluentū continuit & fluctum (Ad naufragi Vlyssis preces Callio refluxum sistit.)
Ante eum fecit tranquillitatem, hunc autem seruauit
In fluuij ostiis, ille verò vtrunque genu flexit,
Manúsq; fortes: mari enim afflictus charum cor erat.
Timebat verò corpore toto, mare autem manabat copiosum,
Per ósq; naresq; ille verò absque anhelitu & voce
Iacebat animo deficiēs, vehemēs. n. ipsum defatigatio inuaserat.
Sed postquā respirauit, & in mēte animus collectus est,
Tum certè vittam à se soluit deæ,
Et ipsam ad fluuium insalsuginosum immisit.
Rursus autem ferebat ingens fluctus per aqua-decursum: statim autem Ino
Suscepit manibus charis, ille verò ex fluuio secedens (Vlysses exponitur terræ.)
Iunco recubuit, osculatus verò est almam tellurem.
Ingemiscens sanè dixit ad suum magnanimum animum,
Heu mihi quid patior, quid mecum tandem fiet?
Si etenim in fluuio difficilem noctem excubias egero,
Timeo ne me simul frigus malum & vegetans ros
Imbecillitate conficiat afflictum animum.
Aura autem ex fluuio frigida spirat matutino tempore.
Si verò ad cliuum conscendens & vmbrosam syluam
Arbustis in densis dormiero, etiamsi cesset (χ. ὕλα.)
Frigus & lassitudo, iucundus verò mihi somnus irrepat,
Vereor ne feris laceratio & præda fiam.
Sic sanè ei deliberanti visum est satius esse.
Festinabat ire ad syluam, hanc autem propè aquam inuenit

Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι ἐπεὶ δὴ γαῖαν ἀελπέα δῶκεν ἰδέσθαι
Ζεύς, καὶ δὴ τόδε λαῖτμα διατμήξας ἐπέρησα,
Ἔκβασις οὔ πῃ φαίνεθ' ἁλὸς πολιοῖο θύραζε. 410
Ἔκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κῦμα
Βέβρυχεν ῥόθιον, λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη,
Ἀγχιβαθὴς δὲ θάλασσα, καὶ οὔ πως ἔστι πόδεσσι
Στήμεναι ἀμφοτέροισι, καὶ ἐκφυγέειν κακότητα,
Μή πώς μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι ποτὶ πέτρῃ 415
Κῦμα μέγ' ἁρπάξαν, μελέη δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
Εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω παρανήξομαι, ἤν που ἐφεύρω
Ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης,
Δείδω μή μ' ἐξαῦτις ἀναρπάξασα θύελλα
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρῃ βαρέα στενάχοντα, 420
Ἦέ τί μοι καὶ κῆτος ἐπισσεύῃ μέγα δαίμων
Ἐξ ἁλός, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη.
Οἶδα γὰρ ὥς μοι ὀδώδυσται κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Εἷος ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Τόφρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρε τρηχεῖαν ἐπ' ἀκτήν. 425
Ἔνθα κ' ἀπὸ ῥινοὺς δρύφθη, σὺν δ' ὀστέ' ἀράχθη,
Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης,
Τῆς ἔχετο στενάχων, ἧος μέγα κῦμα παρῆλθε.
Καὶ τὸ μὲν ὣς ὑπάλυξε, παλιρρόθιον δέ μιν αὖτις 430
Πλῆξεν ἐπεσσύμενον, τηλοῦ δέ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
Ὡς δ' ὅτε πουλύποδος θαλάμης ἐξελκομένοιο
Πρὸς κοτυληδονόφιν πυκιναὶ λάϊγγες ἔχονται,
Ὣς τοῦ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
Ῥινοὶ ἀπέδρυφθεν, τὸν δὲ μέγα κῦμα κάλυψεν. 435
Ἔνθα κε δὴ δύστηνος ὑπὲρ μόρον ὤλετ' Ὀδυσσεύς,
Εἰ μὴ ἐπιφροσύνην δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Κύματος ἐξαναδύς, τά τ' ἐρεύγεται ἤπειρόνδε,
Νῆχε παρέξ, ἐς γαῖαν ὁρώμενος, εἴ που ἐφεύροι
Ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης. 440
Ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρόοιο
Ἷξε νέων, τῇ δή οἱ ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
Λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο.
Ἔγνω δὲ προρέοντα, καὶ εὔξατο ὃν κατὰ θυμόν,
Κλῦθι ἄναξ ὅτις ἐσσί· πολύλλιστος δέ σ' ἱκάνω, 445
Φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος ἐνιπάς.
Αἰδοῖος μέν τ' ἐστὶ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἀνδρῶν ὅστις ἵκηται ἀλώμενος, ὡς καὶ ἐγὼ νῦν
Σόν τε ῥόον σά τε γούναθ' ἱκάνω πολλὰ μογήσας.
Ἀλλ' ἐλέαιρε ἄναξ, ἱκέτης δέ τοι εὔχομαι εἶναι. 450
Ὣς φάθ', ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν ἑὸν ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα,
Πρόσθε δέ οἱ ποίησε γαλήνην, τὸν δ' ἐσάωσεν
Ἐς ποταμοῦ προχοάς· ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γούνατ' ἔκαμψε,
Χεῖράς τε στιβαράς· ἁλὶ γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ.
Ὤιδεε δὲ χρόα πάντα, θάλασσα δὲ κήκιε πολλὴ 455
Ἂν στόμα τε ῥῖνάς θ'· ὁ δ' ἄρ' ἄπνευστος καὶ ἄναυδος
Κεῖτ' ὀλιγηπελέων, κάματος δέ μιν αἰνὸς ἵκανεν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
Καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἕο λῦσε θεοῖο.
Καὶ τὸ μὲν ἐς ποταμὸν ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν, 460
Ἂψ δ' ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον, αἶψα δ' ἄρ' Ἰνὼ
Δέξατο χερσὶ φίλῃσιν· ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
Σχοίνῳ ὑπεκλίνθη, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι ἐγώ, τί πάθω; τί νύ μοι μήκιστα γένηται; 465
Εἰ μέν κ' ἐν ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάξω,
Μή μ' ἄμυδις στίβη τε κακὴ καὶ θῆλυς ἐέρση
Ἐξ ὀλιγηπελίης δαμάσῃ κεκαφηότα θυμόν.
Αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι πρό.
Εἰ δέ κεν ἐς κλιτὺν ἀναβὰς καὶ δάσκιον ὕλην, 470
Θάμνοις ἐν πυκινοῖσι καταδραθῶ, εἴ με μεθείη
Ῥῖγος καὶ κάματος, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,
Δείδω μὴ θήρεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένωμαι.
Ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι.
Βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ὕλην, τὴν δὲ σχεδὸν ὕδατος εὗρεν 475

Ἐν πε-

Ἐν περιφαινομένῳ· δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους
Ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας· ὁ μὲν φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης.
Τοὺς μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάη μένος ὑγρὸν ἀέντων,
Οὔτε ποτ' ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
Οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὣς ἄρα πυκνοὶ 480
Ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδίς· οὓς ὑπ' Ὀδυσσεὺς
Δύσετ'. ἄφαρ δ' εὐνὴν ἐπαμήσατο χερσὶ φίλῃσιν
Εὐρεῖαν· φύλλων γὰρ ἔην χύσις ἤλιθα πολλή,
Ὅσσον τ' ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἄνδρας ἔρυσθαι
Ὥρῃ χειμερίῃ, εἰ καὶ μάλα περ χαλεπαίνοι. 485
Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἐν δ' ἄρα μέσσῃ λέκτο, χύσιν δ' ἐπεχεύατο φύλλων.
Ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν σποδιῇ ἐνέκρυψε μελαίνῃ,
Ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, ᾧ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
Σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μή ποθεν ἄλλοθεν αὔοι· 490
Ὣς Ὀδυσεὺς φύλλοισι καλύψατο. τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
Ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ', ἵνα μιν παύσειε τάχιστα
Δυσπονέος καμάτοιο, φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

In circumspicuo loco, duo sane subiit arbusta
Vna adnata, hoc quidem oleastri, alterum autem oleae.
Hic neque ventorum perflat vis humida spirantium,
Neque vnquam sol lucens radiis percussit,
Neque imber penetrabat penitus: sic sane densa
Inuicem creuerunt alternatim intertexta, quae Vlysses
Subiit; statim verò cubile congessit manibus suis
Latum, foliorum enim erat copia affatim ingens,
Quantum ad duos vel tres viros tegendos sat esset
Tempore hiberno, etiamsi post ipsum hyems saeuiret.
Illud quidem videns laetatus est patiens diuus Vlysses.
In medio autem cubuit, copiam verò superiniecit foliorum.
Quemadmodum cum quis titionem tegit cineri nigro
Agro in extremo, cui non adsunt vicini alii,
Semen ignis seruans, vt ne aliunde incendat:
Sic Vlysses foliis absconditus erat, huic sane Pallas
Somnum in oculis fudit, vt ipsum quiescere faceret citò
Ab anxio labore, charas palpebras abscondens.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ ζῆτα ῥαψῳδία.

ΩΣ ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
Βῆ ῥ' ἐς Φαιήκων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
Οἳ πρὶν μέν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ,
Ἀγχοῦ Κυκλώπων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων, 5
Οἵ σφεας σινέσκοντο, βίηφι δὲ φέρτεροι ἦσαν.
Ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοος θεοειδής,
Εἷσεν δὲ Σχερίῃ, ἑκὰς ἀνδρῶν ἀλφηστάων·
Ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασσε πόλει, καὶ ἐδείματο οἴκους,
Καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσσατ' ἀρούρας. 10
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς Ἀϊδόσδε βεβήκει·
Ἀλκίνοος δὲ τότ' ἦρχε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς.
Τοῦ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἔνι κούρη 15
Κοιμᾶτ' ἀθανάτῃσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
Πὰρ δὲ δύ' ἀμφίπολοι Χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσαι,
Σταθμοῖιν ἑκάτερθε· θύραι δ' ἐπέκειντο φαειναί.
Ἡ δ' ἀνέμου ὡς πνοιὴ ἐπέσσυτο δέμνια κούρης, 20
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εἰδομένη κούρῃ ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
Ἥ οἱ ὁμηλικίη μὲν ἔην, κεχάριστο δὲ θυμῷ.
Τῇ μιν ἐεισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ναυσικάα, τί νύ σ' ὧδε μεθήμονα γείνατο μήτηρ; 25
Εἵματα μέν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα·
Σοὶ δὲ γάμος σχεδόν ἐστιν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν
Ἕννυσθαι, τὰ δὲ τοῖσι παρασχεῖν οἵ κέ σ' ἄγωνται.
Ἐκ γάρ τοι τούτων φάτις ἀνθρώποις ἀναβαίνει
Ἐσθλή· χαίρουσιν δὲ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ. 30
Ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσαι ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι,
Καί τοι ἐγὼ συνέριθος ἅμ' ἕψομαι, ὄφρα τάχιστα
Ἐντύνεαι· ἐπεὶ οὔ τοι ἔτι δὴν παρθένος ἔσσεαι.
Ἤδη γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες κατὰ δῆμον
Πάντων Φαιήκων, ὅθι τοι γένος ἐστὶ καὶ αὐτῇ. 35
Ἀλλ' ἄγ' ἐπότρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πρὸ
Ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄγῃσι
Ζῶστρά τε καὶ πέπλους καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
Καὶ δὲ σοὶ ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον ἠὲ πόδεσσιν
Ἔρχεσθαι· πολλὸν γὰρ ἀπὸ πλυνοί εἰσι πόληος. 40
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ

ODYSSEAE HOMERI, VI. COMPOSITIO.

SIC quidem illic dormiebat patiens diuus Vlysses,
Somno & labore confectus: interea Minerua
Ibat ad Phaeacum virorum populúmque vrbémque,
Qui antea quidem habitabant in spatiosa Hyperia,
Prope Cyclopas viros superbientes,
Qui ipsos praedabantur: viribus enim potiores erant.
Hinc exurgens deduxit Nausithous deo similis.
Collocauit verò in Scheria procul ab hominibus ingeniosis:
Circum verò murum duxit ciuitati, aedificauit & domos,
Etiam templa fecit deorum, & diuisit agros.
Sed hic iam fato domitus, ad inferos descenderat:
Alcinous verò tunc imperabat, à dijs consilia doctus.
Huius quidem perrexit ad domum dea caesia Minerua,
Reditum Vlyssis magnanimi consultans.
Celeriter ibat ad thalamum fabrefactum, in quo puella
Dormiebat, immortalibus indole & specie similis,
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi.
Aderant duae ancillae à Gratiis pulchritudinem habentes
A postibus vtrinque, fores verò imminebant lucidae.
Illa verò venti veluti flatus accessit ad cubilia puellae.
Stetitque sane supra caput, & ipsam sermone alloquuta est,
Assimilata filiae celebris-arte nauali Dymantis,
Quae ei aequalis quidem erat, grata autem animo.
Huic seipsam assimilans alloquuta est caesia Minerua,

Phaeacum origo.

Minerua Nausicaã alloquitur.

Nausicaa, ecquid te sic negligentem peperit mater?
Vestes etenim tibi iacent neglectae pulchrae,
Tibi verò nuptiae instant, vbi oportet pulchra: teipsam
Induere, aliis verò illis praebere qui te ducent.
Etenim ex his fama hominibus nascitur
Bona, gaudent verò pater & veneranda mater.
Sed eamus loturae simul cum aurora apparente,
Et ego adiutrix simul sequar, vt celerrimè
Expediaris, quoniam non diu virgo eris.
Iam enim te ambiunt optimi in populo
Omnium Phaeacum, vbi tibi genus est etiam ipsi.
Sed age incita patrem inclytum matutino tempore
Mulos & currum apparare, qui vehere queat
Tunicasque & peplos, & pallia pulchra,
Quippe tibi seipsi multo honestius est quàm pedibus
Ire, multum enim absunt lauacra ab vrbe.
Ipsa quidem sic loquuta abiit caesia Minerua
Ad Olympum, vbi inquiunt deorum sedem firmam semper

Esse, quæ neque ventis concutitur, neque vnquam imbre
Rigatur, neque nix admouetur, sed potius serenitas
Volat absque nube, lucidus vero circumfulget splendor:
In quo delectantur beati dij diebus omnibus.
Huc abiit Pallas postquam rem narrauit puellæ.
Continuò aurora aderat pulchra quæ ipsam excitabat
Nausicaä pulchris peplis, cæterum admirata est somnium.
Festinabat ire per domos, vt annunciaret parentibus,
Patri charo & matri: nacta autem est intus existentes.
Illa quidem ad focum sedebat cum ancillis fœminis
Pensum versans marina purpura-tinctum: in hunc.a. foras
Egredientem incidit ad inclytos reges
Ad concilium, quò ipsum vocarant Phæaces generosi.
Hæc valdè propè astans charum patrem alloquuta est,

Nausicaa Alcinoum patrem alloquitur.

Pater chare, num certè mihi apparaueris currum
Excelsum, rotundum, vt pulchras vestes ducam
Ad flumen lotura quæ mihi sordidatæ iacent?
Quin etenim tibi ipsi conuenit inter primores versanti
Consilium consulere, pulchras corpori vestes habentem.
Quinque autem tibi chari filij in regia sunt,
Quorum duo in matrimonio, tres autem iuuenes florentes,
Hi semper volunt recens lotis vestibus induti
Ad saltationem ire, hæc mea menti omnia curæ sunt.
Sic ait, verebatur enim floridas nuptias nominare
Patri charo, ille.v. omnia intelligebat, & respondebat sermone,
Neque tibi mulos inuideo filia, neque quicquam aliud.
Abi, cæterum tibi famuli apparabunt currum
Altum, rotundum contabulatione instructum.
Sic loquutus, seruis præcepit, hi verò paruerunt.
Illi quidem extra currum velocem à mulis agitatum
Instruebant, mulos.v. subegerunt, iunxeruntque sub curru,
Filia verò è thalamo ferebat vestes pulchras,
Et eas quidem composuit bene-polito in curru.
Mater verò in cista collocabat decentem cibum
Varium, obsonia autem imposuit, vinum verò infudit
Utrem in caprinum, puella verò conscendit currum.
Dedit verò aurea in ampulla humidum oleum,
Vt vngeretur cum famulis mulieribus.
Illa verò accepit flagellum & lora pulchra,
Flagellauit autem vt currerent, strepitus autẽ fiebat à mulis.
His.a. incessanter extendebantur, ferebantque vestes & ipsam
Non solam, simul cum illa ibant ancillæ aliæ.
Illæ.v. quando iam fluuij ad alueum limpidum peruenerunt,
Ubi lauacra erant toto-anno-durantia, multa autem aqua
Pulchra profluebat, atque plurimum sordidata ad purgandum apta:
Ibi illæ mulos quidem soluebant à curru,
Et eos quidem agebant fluuium ad vorticosum,

Nausicaa & ministra simul lauantur.

Vt ederent gramina dulcia, ipsæ verò à curru
Vestes manibus ceperunt & infundebant nigram aquam,
Calcabant autẽ in scrobibus celeriter certamen proferentes,
Cæterum postquam lauaruntque, purgaruntque, sordes omnes,
Ordine extenderunt ad littus maris, qua potissimum
Lapillos ad littus abluebat mare,
Illæ verò lotæ, & vnctæ splendido oleo,
Prandium deinde sumpserunt ad ripam fluuij.
Vestes autem solis expectabant dum siccarentur splendore.
Cæterum postquam cibo saturatæ ancillæque, & ipsa,
Pila ipsæ ludebant capitis redimicula deponentes.
His autem Nausicaa pulchris-vlnis incepit cantilenam,

Comparatur Dianæ Nausicaa.

Qualis autem Diana incedit per montes sagittis gaudens,
Aut per Taygetum arduum aut Erymanthum
Sese oblectans capris & velocibus ceruis,
Simul cum illa Nymphæ filiæ Iouis Ægiochi
Agrestes ludunt, gaudet verò mente Latona.
Omnes verò ipsa capite supereminet, atque fronte,
Facilis verò cognitu est, pulchræ verò omnes:
Sic illa inter ancillas excellebat virgo indomita.
Sed quando iam rursum domum itura erat,
Iunctis mulis, plicatisque vestibus pulchris,

Ἔμμεναι. οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτε ποτ' ὄμβρῳ
Δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται· ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
Πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη· 45
Τῷ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα·
Ἔνθ' ἀπέβη γλαυκῶπις, ἐπεὶ διεπέφραδε κούρῃ.
Αὐτίκα δ' Ἠὼς ἦλθεν ἐΰθρονος, ἥ μιν ἔγειρε
Ναυσικάαν εὔπεπλον. ἄφαρ δ' ἀπεθαύμασ' ὄνειρον.
Βῆ δ' ἰέναι διὰ δώμαθ', ἵν' ἀγγείλειε τοκεῦσι, 50
Πατρὶ φίλῳ καὶ μητρί. κιχήσατο δ' ἔνδον ἐόντας·
Ἡ μὲν ἐπ' ἐσχάρῃ ἧστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Ἠλάκατα στρωφῶσ' ἁλιπόρφυρα· τῷ δὲ θύραζε
Ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτοὺς βασιλῆας
Ἐς βουλὴν, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί. 55
Ἡ δὲ μάλ' ἄγχι στᾶσα φίλον πατέρα προσέειπε,
Πάππα φίλ', οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσσειας ἀπήνην
Ὑψηλὴν, εὔκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἵματ' ἄγωμαι
Ἐς ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥερυπωμένα κεῖται.
Καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντα 60
Βουλὰς βουλεύειν καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα·
Πέντε δέ τοι φίλοι υἷες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
Οἱ δύ' ὀπυίοντες, τρεῖς δ' ἠΐθεοι θαλέθοντες·
Οἱ δ' αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ' ἔχοντες
Ἐς χορὸν ἔρχεσθαι· τὰ δ' ἐμῇ φρενὶ πάντα μέμηλεν. 65
Ὣς ἔφατ'· αἴδετο γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομῆναι
Πατρὶ φίλῳ· ὁ δὲ πάντα νόει, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Οὔτε τοι ἡμιόνων φθονέω τέκος, οὔτε τευ ἄλλου.
Ἔρχευ· ἀτάρ τοι δμῶες ἐφοπλίσσουσιν ἀπήνην
Ὑψηλὴν, εὔκυκλον, ὑπερτερίῃ ἀραρυῖαν. 70
Ὣς εἰπὼν, δμώεσσιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ἐπίθοντο.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
Ὥπλεον, ἡμιόνους θ' ὕπαγον, ζεῦξάν θ' ὑπ' ἀπήνῃ·
Κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρεν ἐσθῆτα φαεινὴν,
Καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐϋξέστῳ ἐπ' ἀπήνῃ· 75
Μήτηρ δ' ἐν κίστῃ ἐτίθει μενοεικέ' ἐδωδὴν,
Παντοίην, ἐν δ' ὄψα τίθει, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν
Ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ (κούρη δ' ἐπεβήσετ' ἀπήνης)
Δῶκε δὲ χρυσείῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
Ἧος χυτλώσαιτο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν. 80
Ἡ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα,
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· καναχὴ δ' ἦν ἡμιόνοιϊν.
Αἱ δ' ἄμοτον τανύοντο. φέρον δ' ἐσθῆτα καὶ αὐτὴν,
Οὐκ οἴην· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
Αἱ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον περικαλλέ' ἵκοντο, 85
Ἔνθ' ἤτοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοί, πολὺ δ' ὕδωρ
Καλὸν ὑπεκπρόρεεν, μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι·
Ἔνθ' αἵγ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης,
Καὶ τὰς μὲν σεῦαν ποταμὸν πάρα δινήεντα,
Τρώγειν ἄγρωστιν μελιηδέα· ταὶ δ' ἀπ' ἀπήνης 90
Εἵματα χερσὶν ἕλοντο, καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ.
Στεῖβον δ' ἐν βόθροισι θοῶς ἔριδα προφέρουσαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πλῦνάν τε κάθηράν τε ῥύπα πάντα,
Ἑξείης πέτασαν παρὰ θῖν' ἁλὸς, ἧχι μάλιστα
Λάιγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα. 95
Αἱ δὲ λοεσσάμεναι, καὶ χρισάμεναι λίπ' ἐλαίῳ,
Δεῖπνον ἔπειθ' εἵλοντο παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο·
Εἵματα δ' ἠελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν δμωαί τε καὶ αὐτὴ,
Σφαίρῃ ταὶ τ' ἄρ' ἔπαιζον ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι. 100
Τῇσι δὲ Ναυσικάα λευκώλενος ἤρχετο μολπῆς.
Οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' οὔρεος ἰοχέαιρα,
Ἢ κατὰ Τηΰγετον περιμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον,
Τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισι,
Τῇ δέ θ' ἅμα Νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο 105
Ἀγρονόμοι παίζουσι· γέγηθε δέ τε φρένα Λητώ·
Πασάων δ' ὑπὲρ ἥγε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,
Ῥεῖά δ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι.
Ὣς ἥγ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθένος ἀδμής.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι, 110
Ζεύξασ' ἡμιόνους, πτύξασά τε εἵματα καλὰ,

Ἔνθ'

Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὡς Ὀδυσεὺς ἔγροιτο, ἴδοι τ' εὐώπιδα κούρην,
Ἥ οἱ Φαιήκων ἀνδρῶν πόλιν ἡγήσαιτο.
Σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασίλεια. 115
Ἀμφιπόλου μὲν ἅμαρτε, βαθείῃ δ' ἔμβαλε δίνῃ·
Αἱ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄϋσαν, ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἑζόμενος δ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ὤ μοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
Ἦ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι, 120
Ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
Ὥς τέ με κουράων ἀμφήλυθε θῆλυς ἀϋτὴ
Νυμφάων, αἳ ἔχουσ' ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πίσεα ποιήεντα·
Ἦ νύ που ἀνθρώπων εἰμὶ σχεδὸν αὐδηέντων; 125
Ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι, ἠδὲ ἴδωμαι.
Ὣς εἰπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πτόρθον κλάσε χειρὶ παχείῃ
Φύλλων, ὡς ῥύσαιτο περὶ χροῒ μήδεα φωτός.
Βῆ δ' ἴμεν ὥς τε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς, 130
Ὅς τ' εἶσ' ὑόμενος καὶ ἀήμενος, ἐν δέ οἱ ὄσσε
Δαίεται· αὐτὰρ ὁ βουσὶ μετέρχεται ἢ ὀΐεσσιν,
Ἠὲ μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἑ γαστὴρ
Μήλων πειρήσοντα καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
Ὣς Ὀδυσεὺς κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισιν ἔμελλε 135
Μίξεσθαι, γυμνός περ ἐών, χρειὼ γὰρ ἵκανε.
Σμερδαλέος δ' αὐτῇσι φάνη, κεκακωμένος ἅλμῃ·
Τρέσσαν δ' ἄλλυδις ἄλλη ἐπ' ἠϊόνας προὐχούσας·
Οἴη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε· τῇ γὰρ Ἀθήνη
Θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε, καὶ ἐκ δέος εἵλετο γυίων. 140
Στῆ δ' ἄντα σχομένη· ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς,
Ἢ γούνων λίσσοιτο λαβὼν εὐώπιδα κούρην,
Ἦ αὔτως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι
Λίσσοιτ', εἰ δείξειε πόλιν, καὶ εἵματα δοίη.
Ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι, 145
Λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι,
Μή οἱ γοῦνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
Αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον,
Γουνοῦμαί σε ἄνασσα· θεός νύ τις, ἦ βροτός ἐσσι;
Εἰ μέν τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, 150
Ἀρτέμιδί σε ἐγώ γε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ' ἄγχιστα ἐΐσκω·
Εἰ δέ τίς ἐσσι βροτῶν, τοὶ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσι,
Τρισμάκαρες μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Τρισμάκαρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πού σφισι θυμὸς 155
Αἰὲν ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
Λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
Κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων,
Ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἶκόνδ' ἀγάγηται.
Οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν, 160
Οὔτ' ἄνδρ', οὔτε γυναῖκα· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Δήλῳ δή ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
Φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα·
(Ἦλθον γὰρ καὶ κεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λαὸς
Τὴν ὁδὸν ᾗ δὴ μέλλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι) 165
Ὣς δ' αὔτως καὶ κεῖνο ἰδὼν ἐτεθήπεα θυμῷ
Δήν, ἐπεὶ οὔπω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης·
Ὡς σὲ γύναι ἄγαμαί τε τέθηπά τε, δείδιά τ' αἰνῶς
Γούνων ἅψασθαι, χαλεπὸν δέ με πένθος ἱκάνει.
Χθιζὸς ἐεικοστῷ φύγον ἤματι οἴνοπα πόντον, 170
Τόφρα δέ μ' αἰεὶ κῦμ' ἐφόρει κραιπναί τε θύελλαι
Νήσου ἀπ' Ὠγυγίης· νῦν δ' ἐνθάδε κάββαλε δαίμων,
Ὄφρ' ἔτι που καὶ τῇδε πάθω κακόν· οὐ γὰρ ὀΐω
Παύσεσθ', ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
Ἀλλὰ ἄνασσ' ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας 175
Ἐς πρώτην ἱκόμην, τῶν δ' ἄλλων οὔ τινα οἶδα
Ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
Ἄστυ δέ μοι δεῖξον, δὸς δὲ ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,
Εἴ τί που εἴλυμα σπείρων ἔχες ἐνθάδ' ἰοῦσα.
Σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς, 180

Tum suum alia excogitauit dea caesia Minerua,
Vt Vlysses excitaretur, videretque pulchris oculis puellam,
Quae illum ad Phaeacum virorum vrbem deduceret.
Pilam deinde iecit ad ancillam regina.
Ab ancilla quidē aberrauit, in profundū autē incidit gurgitem:
Illae vero alte clamarunt, ipse excitatur diuus Vlysses.
Sedens autem deliberabat in mente & in animo,
Heu mihi, quorumnam hominum ad terram deueni?
Anne hic iniurij & agrestes, neque iusti?
Aut hospitales, & ipsis est mens deorum reuerens?
Vt me puellarum circumuasit foemineus clamor
Nympharum, quae habitant montium summos vertices,
Et fontes fluuiorum, & palustria loca herbosa,
An fortassis hominum sum prope vocalium?
Quin ego ipse experiar atque videbo.
Sic loquutus arbustis clàm egreditur diuus Vlysses,
Ex densa autem sylua ramum fregit manu crassa,
Folijs vt tegeret circa corpus pudenda viri,
Festinabat ire, veluti leo montanus viribus fidens,
Qui incedit madidus & ventos-passus, intus eius oculi
Ardent, caeterum hic ad boues accedit, aut oues,
Aut ad agrestiores ceruos, iubet verò eum venter
Pecudes tentaturum, etiam ad densam domum ire:
Ita Vlysses puellas pulchricomas erat
Accessurus, nudus quamuis esset, necessitas enim vrgebat:
Horrendè autem ipsis apparuit afflictus salsugine.
Diffugerunt autem huc atque illuc per littora prominentia.
Sola autem Alcinoi filia constitit, ipsi enim Pallas
Audaciam in mente indidit, & metum exemit è membris,
Sicut autem contra ipsum exceptura: hic cogitabat Vlysses,
An supplicaret genua prehendens pulchris-oculis puellam,
Aut temerè verbis longe stans blandis.
Precaretur, si ostenderet ciuitatem & vestes donaret.
Sic sanè ei cogitanti videbatur satius esse,
Precari verbis eminus stando blandis,
Ne ei genua prehendenti irasceretur mente puella.
Protinus blandum & astutum dixit sermonem,
Suppliciter te oro ô regina deus sine quis, aut mortalis es,
Siquidem dea es, earum quae latum coelum incolunt,
Artemidi te ego Iouis filiae magni
Formaq; magnitudineq; indoléque quā proximè assimulo.
Sine aliqua es hominum qui supra terram habitant,
Ter beati tibi pater & veneranda mater,
Ter beati fratres, valdè nimirum ipsorum animus
Vsque laetitia perfunditur, tui gratia,
Videntibus tale germen ad choream te euntem.
Porro rursum ille animo felicissimus prater caeteros,
Quicunque te sponsalibus onerans, domum duxerit.
Nondum enim talem vidi hominem oculis,
Neq; virū neq; mulierem: admiratio me tenet aspicientem.
Nuper in Delo tale Apollinis iuxta aram
Palmae recens germen succrescens vidi.
(Profectus enim eram illuc, multus autem mihi sequebatur populus
In ea profectione, quae mihi malum infortunium erat.)
Sic fortè & illud conspicatus, obstupui animo
Diu, quandoquidē nunquam tale succreuerat lignū è terra:
Ita te ô mulier admiror, obstupeo, & vereor vehementer
Genua prehendere, difficilis nam me dolor occupat.
Heri vigesimo effugi demum nigrum pontum.
Interea me vsque fluctus, & celeres procellae
Insula ab Ogygia: nunc verò me huc appulit deus,
Vt adhuc fortasse & hic patiar malum, non enim puto
Finem facturos, verum adhuc multa dij efficiunt antè.
Sed ô regina miserere. ad te. n. miserias multas perpessus
Primam veni, aliorum autem neminem noui
Hominum, qui hanc vrbem & terram incolunt.
Vrbem mihi ostende, da verò pannū ad me circūcingendū
Si quod fortasse integumentum linteorum vestium habes
huc profecta
Tibi verò dij tanta dent, quanta animo concupiscis,

γρ. ἔμβαλε

γρ. ὄσσε δαίεται

Terrentur puellae viso nudo Vlysse.

Vlysses Nausicaae supplex alloquitur.

Maritum, & familiam, & concordiam praebeant
Bonam. non enim eo quicquam praestantius & melius
Quam cum concordes consiliis, rem familiarem administrant
Vir atque coniunx: multos dolores hostibus,
Gaudia autem beneuolis, maxime autem audiunt ipsi.
Huic autem rursus Nausicaa albis vlnis contra locuta est:

Nausicaa respondet Vlyssi.

Hospes quandoquidem non ignauo, nec stulto similis es viro
Iupiter ipse distribuit felicitatem Olympius hominibus,
Bonis atque malis, prout vult, vnicuique.
Et fortasse tibi istha'c dedit: te autem oportet pati nihilo secius
Nunc, postquam ad nostram & terram & vrbem venis,
Neque vestium indigebis, neque alicuius alterius rei
Earum quae decent supplicem, miserum occurrentem.
Vrbem autem tibi ostendam & dicam nomen populorum.
Phaeaces hanc vrbem, & terram habitant,
Sum autem ego filia magnanimi Alcinoi,
Huius inter Phaeaces supereminet & imperium & potentia.
Dixit sane, & ancillis pulchricomis imperauit.
Sistite gradum mihi ancillae, quo fugitis virum intuitae?
An scilicet aliquem hostium putatis esse virorum?
Non est hic vir viuus homo, neque esse possit,
Qui Phaeacum ad terram veniat
Hostilia inferens: valde enim chari sunt immortalibus.
Habitamus praeterea seorsum valdè in mari
Extremi, neque aliquis nobiscum homo commercium habet alius.
Verum hic aliquis infelix errans huc venit.
Quem nunc oportet curare: a Ioue enim sunt omnes
Hospites & egeni, datum autem quantumuis exiguum gratum tamen est.
Quare date ancillae hospiti cibum & potum,
Et lauate in fluuio, vbi defensio est a vento.
Sic ait, illae vero stabant & se mutuo hortabantur,
Vlyssem collocarunt sub vmbraculo, quemadmodum iusserat
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi,
Prope ipsum pallium & tunicam vestesque apposuerunt.
Dederunt vero et aurea in ampulla liquidum oleum,
Iusserunt deinde vt se ablueret in fluuii fluento.
At tum ancillas alloquutus est diuus Vlysses,
Ancillae state sic paululum seorsum, vt ego ipse
Salsuginem ab humeris abluam, circum autem oleo
Inungam, iam enim diu a corpore est vnctio.
Coram vero non ego lauero, vereor enim
Nudari inter puellas pulchricomas versans.
Sic aiunt, illae seorsum abibant, referebant autem puellae.
Caeterum ipse ex flumine a corpore lauabat diuus Vlysses
Salsuginem, quae et dorsum & latos accingebat humeros,
E capite autem abluit maris sordes indomiti.
Caeterum postquam omnia abluisset, & oleo inunxisset,
Vestesque induisset quas illi praebuerat virgo intacta:
Hunc quidem Minerua reddidit ex Ioue nata,
Maioremque aspectu, & pinguiorem: a capite vero
Crispas demisit comas hyacinthino flori similes.
Quemadmodum cum quis aurum circumfudit argento vir,
Solers, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua
Artem omnifariam, gloriosa vero opera perfecit:
Sic huic infudit gratiam capitique, & humeris.
Consedit deinde seorsum incedens ad littus maris:
Pulchritudine & gratia resplendens, admirabatur autem puella,
Tunc ad ancillas pulchricomas loquebatur,
Audite me ancillae pulchris lacertis, vt aliquid dicam.
Non omnibus inuitis diis qui coelum tenent,
Ad Phaeacas hic vir peruenit diuinos.
Nam antea mihi nihil videbatur esse.
Nunc vero diis similis, qui coelum latum inhabitant.
Vtinam mihi talis maritus vocatus esset
Hic habitans, & ipsi placeret hic manere.
Sed date ancillae hospiti cibum potumque.
Sic aiunt, illae sane hanc diligenter audiuerunt & paruerunt.
Vlyssi vero apposuerunt cibumque, potumque.
Profecto ipse bibebat, & edebat prudens diuus Vlysses

Ἄνδρα τε καὶ οἶκον, καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν
Ἐσθλήν· οὐ μὲν γὰρ τοῦ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον,
Ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
Ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
Χάρματα δ' εὐμενέτῃσι, μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί. 185
Τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ηὔδα·
Ξεῖν', ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
Ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν, ἑκάστῳ·
Καί που σοὶ τά γ' ἔδωκε, σὲ δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης. 190
Νῦν δ', ἐπεὶ ἡμετέρην τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
Οὔτ' οὖν ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ ἄλλου,
Ὧν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα.
Ἄστυ δέ τοι δείξω, ἐρέω δέ τοι οὔνομα λαῶν.
Φαίηκες μὲν τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν· 195
Εἰμὶ δ' ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
Τοῦ δ' ἐκ Φαιήκων ἔχεται κάρτος τε βίη τε.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι κέλευσε·
Στῆτέ μοι ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε φῶτα ἰδοῦσαι;
Ἦ μή πού τινα δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι ἀνδρῶν; 200
Οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερὸς βροτὸς, οὐδὲ γένηται,
Ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται
Δηϊοτῆτα φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν.
Οἰκέομεν δ' ἀπάνευθε πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
Ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσγεται ἄλλος. 205
Ἀλλ' ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνει·
Τὸν νῦν χρὴ κομέειν· πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
Ξεῖνοί τε πτωχοί τε, δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
Ἀλλὰ δότ' ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε·
Λούσατέ τ' ἐν ποταμῷ, ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἔστ' ἀνέμοιο. 210
Ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἔσταν τε καὶ ἀλλήλῃσι κέλευσαν·
Κὰδ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆ' εἷσαν ἐπὶ σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
Πὰρ δ' ἄρα οἱ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔθηκαν,
Δῶκαν δὲ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον, 215
Ἤνωγον δ' ἄρα μιν λοῦσθαι ποταμοῖο ῥοῇσιν.
Δή ῥα τότ' ἀμφιπόλοισι μετηύδα δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀμφίπολοι, στῆθ' οὕτω ἀπόπροθεν, ὄφρ' ἐγὼ αὐτὸς
Ἅλμην ὤμοιιν ἀπολούσομαι, ἀμφὶ δ' ἐλαίῳ
Χρίσομαι· ἦ γὰρ δηρὸν ἀπὸ χροός ἐστιν ἀλοιφή. 220
Ἄντην δ' οὐκ ἂν ἐγώ γε λοέσσομαι· αἰδέομαι γὰρ
Γυμνοῦσθαι, κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισι μετελθών.
Ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἀπάνευθεν ἴσαν, εἶπον δ' ἄρα κούρῃ.
Αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἅλμην, ἥ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ἄμπεχεν ὤμους· 225
Ἐκ κεφαλῆς δ' ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα λοέσσατο καὶ λίπ' ἄλειψεν,
Ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαθ' ἅ οἱ πόρε παρθένος ἀδμής,
Τὸν μὲν Ἀθηναίη θῆκεν Διὸς ἐκγεγαυῖα
Μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος 230
Οὔλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
Ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
Ὣς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις. 235
Ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης,
Κάλλεϊ καὶ χάρισι στίλβων· θηεῖτο δὲ κούρη.
Δή ῥα τότ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα,
Κλῦτέ μευ ἀμφίπολοι λευκώλενοι, ὄφρα τι εἴπω·
Οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι, 240
Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ἐπιμίσγεται ἀντιθέοισι.
Πρόσθεν μὲν γὰρ δή μοι ἀεικέλιος δέατ' εἶναι,
Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Αἲ γὰρ ἐμοὶ τοιόσδε πόσις κεκλημένος εἴη
Ἐνθάδε ναιετάων, καί οἱ ἅδοι αὐτόθι μίμνειν. 245
Ἀλλὰ δότ' ἀμφίπολοι ξείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε.
Ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο,
Πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆϊ ἔθεσαν βρῶσίν τε πόσιν τε.
Ἦ τοι ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς

Αὐτὰρ

Ἁρπαλέως· δηρὸν γὰρ ἐδητύος ἦεν ἄπαστος. 250
Αὐτὰρ Ναυσικάα λευκώλενος ἄλλ' ἐνόησεν·
Εἵματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ' ἀπήνης,
Ζεῦξεν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας, ἂν δ' ἔβη αὐτή.
Ὤτρυνεν δ' Ὀδυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὄρσεο δὴ νῦν ξεῖνε πόλινδ' ἴμεν, ὄφρα σε πέμψω 255
Πατρὸς ἐμοῦ πρὸς δῶμα δαΐφρονος, ἔνθα σέ φημι
Πάντων Φαιήκων εἰδησέμεν ὅσσοι ἄριστοι.
Ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρδειν (δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν)
Ὄφρ' ἂν μέν κ' ἀγροὺς ἴομεν καὶ ἔργ' ἀνθρώπων,
Τόφρα σὺν ἀμφιπόλοισι μεθ' ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν 260
Καρπαλίμως ἔρχεσθαι, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
Αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβήομεν, ἣν πέρι πύργος
Ὑψηλός, καλὸς δὲ λιμὴν ἑκάτερθε πόληος,
Λεπτὴ δ' εἰσίθμη· νῆες δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
Εἰρύαται· πᾶσιν γὰρ ἐπίστιόν ἐστιν ἑκάστῳ. 265
Ἔνθα δέ τέ σφ' ἀγορὴ καλὸν Ποσιδήιον ἀμφίς,
Ῥυτοῖσιν λάεσσι κατωρυχέεσσ' ἀραρυῖα.
Ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσι,
Πείσματα καὶ σπεῖρα, καὶ ἀποξύνουσιν ἐρετμά.
Οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιὸς οὐδὲ φαρέτρη, 270
Ἀλλ' ἱστοὶ καὶ ἐρετμὰ νεῶν, καὶ νῆες ἐῖσαι,
Ἧσιν ἀγαλλόμενοι πολιὴν περόωσι θάλασσαν.
Τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδευκέα, μή τις ὀπίσσω
Μωμεύῃ (μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον)
Καί νύ τις ὧδ' εἴπῃσι κακώτερος ἀντιβολήσας· 275
Τίς δ' ὅδε Ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε μέγας τε
Ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὗρε; πόσις νύ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
Ἦ τινά που πλαγχθέντα κομίσσατο ἧς ἀπὸ νηὸς
Ἀνδρῶν τηλεδαπῶν, ἐπεὶ οὔ τινες ἐγγύθεν εἰσίν·
Ἤ τίς οἱ εὐξαμένῃ πολυάρητος θεὸς ἦλθεν 280
Οὐρανόθεν καταβάς, ἕξει δέ μιν ἤματα πάντα.
Βέλτερον, εἰ καὐτή περ ἐποιχομένη πόσιν εὗρεν
Ἄλλοθεν· ἦ γὰρ τούσδε γ' ἀτιμάζει κατὰ δῆμον
Φαίηκας, τοί μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
Ὣς ἐρέουσιν, ἐμοὶ δέ κ' ὀνείδεα ταῦτα γένοιτο· 285
Καὶ δ' ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
Ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
Ἀνδράσι μίσγηται, πρίν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.
Ξεῖνε, σὺ δ' ὧδ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
Πομπῆς καὶ νόστοιο τύχῃς παρὰ πατρὸς ἐμοῖο. 290
Δήεις ἀγλαὸν ἄλσος Ἀθήνης ἄγχι κελεύθου
Αἰγείρων· ἐν δὲ κρήνη νάει, ἀμφὶ δὲ λειμών.
Ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τεθαλυῖά τ' ἀλωή,
Τόσσον ἀπὸ πτόλιος, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας·
Ἔνθα καθεζόμενος μεῖναι χρόνον, εἰς ὅ κεν ἡμεῖς 295
Ἄστυδε ἔλθωμεν, καὶ ἱκώμεθα δώματα πατρός.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἔλπῃ ποτὶ δώματ' ἀφῖχθαι,
Καὶ τότε Φαιήκων ἴμεν ἐς πόλιν, ἠδ' ἐρέεσθαι
Δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστί, καὶ ἂν πάϊς ἡγήσαιτο 300
Νήπιος· οὐ μὲν γάρ τι ἐοικότα τοῖσι τέτυκται
Δώματα Φαιήκων, οἷος δόμος Ἀλκινόοιο
Ἥρωος. ἀλλ' ὁπότ' ἄν σε δόμοι κεκύθωσι καὶ αὐλή,
Ὦκα μάλ' ἐκ μεγάροιο διελθέμεν, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
Μητέρ' ἐμήν· ἡ δ' ἧσται ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν πυρὸς αὐγῇ, 305
Ἠλάκατα στρωφῶσ' ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι,
Κίονι κεκλιμένη· δμῳαὶ δέ οἱ ἥατ' ὄπισθεν.
Ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμοῖο θρόνος ποτικέκλιται αὐτῇ,
Τῷ ὅ γε οἰνοποτάζει ἐφήμενος ἀθάνατος ὥς.
Τὸν παραμειψάμενος μητρὸς περὶ γούνασι χεῖρας 310
Βάλλειν ἡμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἴδηαι
Χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐσσί.
Εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν. 315
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
Ἡμιόνους· αἱ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα.
Αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν.

Rapaciter, diu enim cibum non gustauerat.
Caeterum Nausicaa albis lacertis aliud commenta est:
Vestes certe plicatas posuit pulchrum in currum,
Iungens mulos fortibus-ungulis, conscendit autem ipsa,
Adhortata Vlyssem, verbumque dixit & elocuta est,
Surge nunc hospes ad vrbem ire, vt te mittam
Patris mei ad domum prudentis: vbi te puto
Omnes Phaeaces visurum esse, quotquot optimates sunt.
Sed omnino sic facito, (videris n. mihi non parum sapere)
Donec quidem per agros iuerimus & opera hominum,
Tamdiu cum ancillis post mulos & currum
Celeriter venito, ego vero viam praeibo.
Caeterum postquam ad vrbẽ conscenderimus, circa quã turres
Altae, pulcher autem portus ab vtroque latere vrbis,
Arctus autem introitus, naues per viam vtrinque agitatae
Subducuntur, omnibus enim statio est vnicuique.
Ibi vero ipsis forum est pulchrum Neptuni circa templum
Ingentibus lapidibus excisis locatum.
Ibi vero nauium armamenta nigrarum curant
Rudentes & spiras, & poliunt remos.
Non enim Phaeacibus cura est arcus neque pharetra,
Sed mali & remi nauium, & naues aequatae,
Quibus freti penetrant spumosum mare.
Horum enim famam amaram, ne quis a tergo
Obtrectet (valde enim sunt superbi vulgo)
Et fortassis quis sic diceret malignior obuiam factus,
Quis hic qui Nausicaam sequitur pulcherque, magnusque,
Hospes? vbi illum nacta est? maritus certe erit ipsi,
Aut alicubi errantem benigne tractauit sua naui
Ex viris externis, nam nulli prope sunt huiusmodi,
Aut quispiam supplicanti multum exoptatus deus adest
E coelo delapsus, habebit vero ipsum dies omnes.
Recte fecit si ipsa obambulans maritum inuenit
Aliunde, certe hos spreuit in populo
Phaeaces qui ipsam ambiunt multi & nobiles.
Sic dicent, mihi vero haec probra essent.
Atque alii succenserem quaecunque talia faceret,
Quae inuitis charis patre & matre viuentibus
Viris misceatur, priusquam palam nuptiae aduenissent.
Hospes autem tu sic meum audi sermonem, vt celerrime
Deductionem & reditum assequaris a patre meo.
Inuenies nemus pulchrum lucum Palladis prope viam
Ex populis, fons autem effluit, circa nemus autem pratum.
Ibi vero patris mei & praedium & florentes horti
Tantum ab vrbe quantum auditur clamans,
Hic desidens praestolare aliquandiu, donec nos
Ad vrbem venerimus, & peruenerimus ad aedes patris.
Caeterum postquam nos speraueris ad aedes peruenisse,
Tum Phaeacum eas ad vrbem, atque require
Aedes patris mei magnanimi Alcinoi.
Faciles cognitu sunt et si puer ducere posset
Infans, neque vllo pacto similes his sunt
Aedes Phaeacum, qualis domus Alcinoi
Herois, sed postquam te aedes celauerint & aula,
Quam celeriter ex regia domo vlterius perge, vt peruenias
Ad matrem meam, haec autẽ sedet ad focum in ignis splendore
Pensum versans purpureum mirabile visu,
Columnae recumbens, ancillae vero sedent pone illam.
Hic vero patris mei solium vergit ad eam,
Quo ille vino indulgens insidet velut deus.
Quod vbi praeterieris matris ad genua manus
Extende nostrae, vt reditionis diem videas
Gaudens celeriter, etiamsi valde procul hinc es.
Siquidem tibi illa vtique bene volet in animo,
Spes tibi deinde amicosque videre & peruenire
Domum ad pulchre aedificatam, & tuam in patriam terram.
Sic loquuta, flagellauit flagello lucido
Mulos, hi vero celeriter reliquerunt fluuii fluenta,
Hi sane quidem currebant & pulchre penetrabant pedibus.

Nausicaa se sequi iubet Vlyssem in patris domum deducens.

Illa autem bene gubernabat, quo simul sequerentur pedites
Ancillæ Vlyssésque, arte verò impetum flagellum,
Occidit autem sol, & illi inclytum ad nemus peruenerunt,
Sacrum Palladi, vbi consedit diuus Vlysses.
Statim deinde supplicauit Iouis filiæ magnanimi.
Audi me à-capra nutriti Iouis filia indomita,
Nunc sanè me exaudi, quoniã antea nunquam exaudiuisti
Iactatum, quando me iactabat inclytus Neptunus.
Da me ad Phæaces gratum venire atque miserabilem.
Sic ait supplicans, hunc autẽ audiuit Pallas Minerua,
Ipsi verò neutiquam apparebat palàm, verebatur enim
Patruum, is verò vehementer irascebatur
Diuino Vlyssi, antequam suam ad terram veniret.

ODYSSEÆ HOMERI, VII. COMPOSITIO.

SIC quidem illic supplicabat prudens diuus Vlysses,
Puellam verò ad vrbem ferebat robur mulorum.
Illa verò quando iam ad sui patris inclytas ædes peruenit,
Constitit in vestibulo, fratres verò ipsam vndique
Circumstabant immortalibus similes, qui sanè à curru
Mulos soluebant, vestémque portarunt intrò.
Porrò ad thalamum suum ibat, accendebat autem illi ignem
Anus Apeiræa cubicularia Eurymedusa,
Quam olim ab Apera naues duxerunt biremes:
Alcinoo autem in domum elegerunt, eo quod omnibus
Phæacensibus imperabat, & veluti deũ populus audiebat,
Quæ enutriuit Nausicaam pulchris-vlnis in regia,
Quæ ei ignem accendebat, & intus cœnam adornabat,
Et tunc tandem Vlysses surrexit ad vrbem ire, at Pallas
Multam caliginem circumfudit bene-volens Vlyssi,
Ne quis Phæacum insolentium obuiam factus
Conuitiaretur verbis, & interrogaret quisnam esset.
Sed cum iam ciuitatem ingressurus amabilem,
Tum ei obuiam facta est dea cæsia Minerua,
Virgini similis iuuenculæ vrnam gestanti.
Stabat verò ante eum, interrogabat autem diuus Vlysses,
O filia annon mihi domum viri ostendere poteris
Alcinoi qui inter hosce homines imperat?
Etenim ego hospes multa passus huc venio,
Procul ex aliena terra, quare nullum noui
Hominum, qui hanc vrbem & terram inhabitant.
Hunc contrà alloquuta est dea cæsia Minerua.
Profectò ego tibi hospes pater domum quam me iubes
Monstrabo, quoniam mihi patrem inculpatum iuxta habitat.
Sed eas tacitè, hanc ego viam monstrabo.
Neque quenquam hominum alloquere, neque interroga.
Non enim hospites hi diligenter homines suscipiunt,
Nec curantes amplectuntur, quicunque aliunde venerit,
Nauibus celeribus illi freti velocibus
Vndas ingentes tranant, nam ipsis dedit Saturnius
Horum naues veloces, veluti penna atque cogitatio.
Sic sane loquuta præibat Pallas Minerua
Celeriter, ipse deinde post vestigia ibat deæ.
Hunc certe Phæaces inclyti-nauigandi non nouerunt,
Vadentem per vrbem per ipsos: non enim Pallas
Sinebat pulchricoma veneranda dea, quæ ei caliginem
Diuinitus immissam infudit bene-volens in animo,
Mirabatur autem Vlysses portus & naues æquatas,
Ipsorúmque Heroum insulas & murum longum,
Sublimes vallis munitas, mirabile visu.
Sed quando iam regis ad inclytam domum peruenerunt,
His verò sermonibus cœpit dea cæsia Minerua.

Eurymedusa nutrix Nausicaæ.

Vlyssi Minerua formam mentita Neanidis fit obuiam.

γρ. ἐπινέμονται.

γρ. δῶκε χάρισμα.

Vlysses à Minerua in ædes Alcinoi perductus sæpta nebula.

Ἠδὲ μάλ᾽ ἡνιόχευεν, ὅπως ἅμ᾽ ἑποίατο πεζοὶ
Ἀμφίπολοί τ᾽ Ὀδυσεύς τε· νόῳ δ᾽ ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην. 320
Δύσετό τ᾽ ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
Ἱρὸν Ἀθηναίης, ἵν᾽ ἄρ᾽ ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτίκ᾽ ἔπειτ᾽ ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο.
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
Νῦν δή πέρ μευ ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὔποτ᾽ ἄκουσας 325
Ῥαιομένου, ὅτε μ᾽ ἔρραιε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Δός μ᾽ ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ᾽ ἐλεεινόν.
Ὣς ἔφατ᾽ εὐχόμενος· τοῦ δ᾽ ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
Αὐτῷ δ᾽ οὔπω φαίνετ᾽ ἐναντίη· αἴδετο γάρ ῥα
Πατροκασίγνητον· ὁ δ᾽ ἐπιζαφελῶς μενέαινεν 330
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ ἦτα ῥαψῳδία.

ΩΣ ὁ μὲν ἔνθ᾽ ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Κούρην δὲ προτὶ ἄστυ φέρεν μένος ἡμιόνοιιν.
Ἡ δ᾽ ὅτε δὴ οὗ πατρὸς ἀγακλυτὰ δώμαθ᾽ ἵκανε,
Στῆσεν ἄρ᾽ ἐν προθύροισι, κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
Ἵσταντ᾽ ἀθανάτοις ἐναλίγκιοι, οἵ ῥ᾽ ὑπ᾽ ἀπήνης 5
Ἡμιόνους ἔλυον, ἐσθῆτά τε ἔσφερον εἴσω.
Αὐτὴ δ᾽ ἐς θάλαμον ἑὸν ἤϊε· δαῖε δέ οἱ πῦρ
Γρηῢς Ἀπειραίη θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
Τήν ποτ᾽ Ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόῳ δ᾽ αὐτὴν γέρας ἔξελον, οὕνεκα πᾶσι 10
Φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ᾽ ὣς δῆμος ἄκουεν.
Ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν·
Ἥ οἱ πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει.
Καὶ τότ᾽ Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ᾽ ἴμεν· ἀμφὶ δ᾽ Ἀθήνη
Πολλὴν ἠέρα χεῦε φίλα φρονέουσ᾽ Ὀδυσῆϊ, 15
Μή τις Φαιήκων μεγαθύμων ἀντιβολήσας
Κερτομέοι τ᾽ ἐπέεσσι, καὶ ἐξερέοιθ᾽ ὅτις εἴη.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ ἄρ᾽ ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννήν,
Ἔνθα οἱ ἀντεβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Παρθενικῇ εἰκυῖα νεήνιδι κάλπιν ἐχούσῃ· 20
Στῆ δὲ πρόσθ᾽ αὐτοῦ· ὁ δ᾽ ἀνείρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ τέκος, οὐκ ἄν μοι δόμον ἀνέρος ἡγήσαιο
Ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ᾽ ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;
Καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος ταλαπείριος ἐνθάδ᾽ ἱκάνω
Τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ οὔτινα οἶδα 25
Ἀνθρώπων οἳ τήνδε πόλιν* καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε πάτερ δόμον ὅν με κελεύεις
Δείξω· ἐπεί μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
Ἀλλ᾽ ἴθι σιγῇ τοῖον· ἐγὼ δ᾽ ὁδὸν ἡγεμονεύσω. 30
Μηδέ τιν᾽ ἀνθρώπων προτιόσσεο, μηδ᾽ ἐρέεινε.
Οὐ γὰρ ξείνους οἵδε μάλ᾽ ἀνθρώπους ἀνέχονται,
Οὐδ᾽ ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ᾽ ὅς κ᾽ ἄλλοθεν ἔλθῃ·
Νηυσὶ θοῇσιν τοίγε πεποιθότες ὠκείῃσι,
Λαῖτμα μέγ᾽ ἐκπερόωσιν, ἐπεί σφισι* δῶκ᾽ Ἐνοσίχθων· 35
Τῶν νέες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα.
Ὣς ἄρα φωνήσασ᾽ ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ᾽ ἔπειτα μετ᾽ ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Τὸν δ᾽ ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ οὐκ ἐνόησαν
Ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ διὰ σφέας· οὐ γὰρ Ἀθήνη 40
Εἴα ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἥ ῥά οἱ ἀχλὺν
Θεσπεσίην κατέχευε, φίλα φρονέουσ᾽ ἐνὶ θυμῷ.
Θαύμαζεν δ᾽ Ὀδυσεὺς λιμένας καὶ νῆας ἐΐσας,
Αὐτῶν θ᾽ ἡρώων ἀγορὰς καὶ τείχεα μακρὰ,
Ὑψηλὰ, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι· 45
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώμαθ᾽ ἵκοντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

Οὗτος δή τοι ξεῖνε πάτερ δόμος ὅν με κελεύεις
Πεφραδέμεν· δήεις δὲ διοτρεφέας βασιλῆας
Δαίτην δαινυμένους· σὺ δ' ἔσω κίε, μηδέ τι θυμῷ 50
Τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
Ἔργοισιν τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
Δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν·
Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον, ἐκ δὲ τοκήων
Τῶν αὐτῶν οἵ περ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα. 55
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Γείνατο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
Ὁπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
Ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι Γιγάντεσσιν βασίλευεν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός. 60
Τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη, καὶ γείνατο παῖδα
Ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαιήξιν ἄνασσε.
Ναυσίθοος δ' ἔτεκε Ῥηξήνορά τ' Ἀλκίνοόν τε.
Τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα λιπόντα 65
Ἀρήτην· τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
Καί μιν ἔτισ' ὡς οὔτις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,
Ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν,
Ὣς κείνη περὶ κῆρι τετίμηταί τε καὶ ἔστιν,
Ἔκ τε φίλων παίδων ἔκ τ' αὐτοῦ Ἀλκινόοιο, 70
Καὶ λαῶν, οἵ μιν ῥα θεὸν ὣς εἰσορόωντες,
Δειδέχαται μύθοισιν, ὅτε στείχῃσ' ἀνὰ ἄστυ.
Οὐ μὲν γάρ τι νόου γε καὶ αὐτὴ δεύεται ἐσθλοῦ,
Οἷσί τ' εὖ φρονέῃσι, καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
Εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ, 75
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, λίπε δὲ Σχερίην ἐρατεινήν,
Ἵκετο δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην, 80
Δῦνε δ' Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἴε κλυτά, πολλὰ δέ οἱ κῆρ
Ὥρμαιν' ἱσταμένῳ, πρὶν χάλκεον οὐδὸν ἱκέσθαι.
Ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
Δῶμα καθ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο. 85
Χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐληλέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ, περὶ δὲ θριγκὸς κυάνοιο.
Χρύσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
Ἀργύρεοι δὲ σταθμοὶ ἐν χαλκέῳ ἕστασαν οὐδῷ,
Ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσέη δὲ κορώνη. 90
Χρύσειοι δ' ἑκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
Οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
Δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
Ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
Ἐν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα, 95
Ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῖο διαμπερές, ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι
Λεπτοὶ ἐΰννητοι βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
Ἔνθα δὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἑδριόωντο,
Πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχεσκον.
Χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτων ἐπὶ βωμῶν 100
Ἕστασαν, αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
Φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
Πεντήκοντα δέ οἱ δμωαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες·
Αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλῃς ἔπι μήλοπα καρπόν,
Αἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι καὶ ἠλάκατα στρωφῶσιν 105
Ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
Καιροσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.
Ὅσσον Φαίηκες περὶ πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
Νῆα θοὴν ἐνὶ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὣς δὲ γυναῖκες
Ἱστῶν τεχνῆσσαι· πέρι γάρ σφισι δῶκεν Ἀθήνη 110
Ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς.
Ἔκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
Τετράγυος· περὶ δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκασι τηλεθόωντα,
Ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι, 115
Συκέαι τε γλυκεραὶ καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι.

Hæc est tibi hospes pater domum quam me iubes
Indicare: invenies verò à Ioue nutritos reges
Dapes celebrantes, tu verò intrò eas, ne quid animo
Timeas: fortis enim vir in omnibus potior
Rebus existit, etiam si quando aliunde veniat.
Reginam quidem primò invenies in regia,
Arete verò nomen est cognominé: ex parentibus autem
Iisdem est, qui utrique genuerant Alcinoum regem.
Nausithoum quidem primum Neptunus terræ quassator
Genuit, & Peribœa mulierum forma pulcherrima,
Minima natu filia magnanimi Eurymedontis,
Qui olim superbis Gigantibus imperabat.
Sed hic quidem perdidit populum impium, periit & ipse.
Cum hac te Neptunus compressus est, & genuit filium
Nausithoum magnanimum, qui Phæacas rexit.
Nausithous verò genuit Rhexenorémque Alcinoúmque.
Hunc quidem masculâ prole carentem percussit decorus arcu Apollo
Sponsum in regia, unica sola filia relicta
Areta: hanc Alcinous duxit uxorem,
Et ipsam honorabat ut nulla super terra honoratur alia
Quæcunque nunc mulieres sub viris domum habent.
Quemadmodum illa ex animo honorata quoque est
Cum a charis filiis, atque ab ipso Alcinoo,
Et ciuibus, qui ipsam sane velut deam suspicientes,
Excipiunt verbis, cum incedit per urbem.
Minime enim mente etiam ipsa eget bona,
Quibus bene vult, etiam viris lites soluit.
Quando tibi illa bene vult ex animo,
Spes est tibi postea amicos et videre & peruenire
Domum in excelsam & tuam in patriam terram.
Sic loquuta, abiit cæsia Minerua
Pontum per indomitum: deseruit autem Scheriam amabilem:
Venit autem ad Marathona, & latas vias Athenas.
Ingressa est Erechthei bene munitam domum, sed Vlysses
Alcinoi ad domum ibat inclytam: plurima verò illi cor
Cogitabat stanti, prius quam ad æreum pauimentúmque ve-
Splendor enim solis splendor erat aut lunæ (nisset.
Domum per excelsam magnanimi Alcinoi.
Ærei etenim muri firmati sunt hinc atque hinc,
In intimum recessum à limine, pinnaculum autem ex cyano.
Aureæ verò fores firmam domum intus claudebant,
Argentei autem postes in æreo stabant limine.
Argenteum verò superius limen, aurea vero cornix,
Aurei autem utrinque & argentei canes erant,
Quos Vulcanus fecerat peritis præcordiis,
Domum ut custodirent magnanimi Alcinoi,
Immortales existentes & senio non obnoxios dies omnes.
Intus solia circa murum firmata erant hinc atque hinc,
Ad intimum recessum a limine undique, ibi pepli
Tenues bene neti reconditi erant opera mulierum.
Hic autem Phæacum principes sedebant,
Bibentes & edentes: annuum enim habebant.
Aurei verò iuuenes fabrefacti ad aras
Stabant, ardentes faces manibus gestantes,
Lucentes nocte per domum conuiuantibus.
Quinquaginta autem ei ancillæ per domum fœminæ.
Aliæ quidem molunt sub mola pomacei coloris frumentum,
Aliæ telas texunt & pensum versant
Sedentes, qualiter folia excelsæ populi,
Stamineis e vestibus distillat humidum oleum.
Quantum Phæaces supra omnes periti sunt homines
In celeri naue, per pontum nauigando, quantum mulieres
In tela operanda, supra modum etiam illis dedit Pallas
Operáque scire perpulchra & ingenium bonum.
Extra verò aulam ingens hortus propè ianuas
Quatuor iugerum, circa autem septum deductum est utrinque;
Ibi verò arbores proceræ crescebant florentes,
Piri & mali punicæ & aliæ mali pulchrum fructum pro-
ducentes
Ficúsque dulces, & oleæ virescentes.

Alcinoi regia describitur.

Ex iis fructus nunquam perit neque deficit
Hyeme neque æstate toto anno durans, sed sanè semper
Zephyrus spirans, hæc crescere facit alia, maturescere.
Pirus post pyrum senescit pomum post pomum,
Porrò post vuam vua, ficus autem post ficum.
Ibi autem ei fructuosa vinea radicata est:
Huius alterum quidem apricum lato in loco
Arescit sole, alias frugiferæ de mane,
Alias autem calcant, longè autem vuæ maturæ sunt
Florem emittentes, non aliæ verò aliquando maturescunt.
Ibi exculti horti ad extremam seriem
Omnis generis producuntur toto anno florentes.
Duo autem fontes aderant, alter quidem per hortum omnē
Dispergitur, alter autem ex altera parte sub aulæ limen vadit
Ad domum excelsam vnde aquabantur ciues.
Talia certe in Alcinoi domo donum erant splendida dona.
Ibi stans admirabatur patiens diuus Vlysses.
Cæterùm postquam omnia suo admirabatur animo,
Celeriter super limen ingressus est domum intrà.
Inuenit autem Phæacum duces atque consiliarios
Libantes poculis speculatori Mercurio,
Cui vltimò libabant, quando cogitabant de lecto.
Cæterùm ipse iuit per domum patiens diuus Vlysses,
Multam caliginem habens, quam ei circunfudit Pallas,
Vt peruenit ad Areten & Alcinoum regem.
Arete autem circumiecit genua manus Vlysses.
Et tum certe rursus ab ipso decidit diuinus aer.
Hi verò taciti facti per domum vt virum conspexerunt.
Admirabantur autem videntes, ipse autem supplicauit Vlysses.
Arete filia Rhexenoris diuini,
Ad tuum maritū, & ad tua genua peruenio plurima passus,
Et ad hosce conuiuas, quibúsque dij feliciter dent
Viuere, & liberis committant singula
Bona domi, honorémque quemcunque populus concesserit.
Cæterum mihi deductionem parate ad patriam perueniendi
Ocyus, quoniam diu ab amicis ærumnas patior.
Sic fatus resedit ad focum in cineribus
Iuxta ignem: illi certè omnes facti taciti sunt silentio,
Sero tandem interfatus est senex heros Echeneus,
Qui certe Phæacum virorum maximus natu erat,
Et eloquentia vincebat prisca, & plurima doctus.
Qui inter eos bene sapiens concionatus est & interfatus,
Alcinoe, non sanè tibi hoc honestum, neque conuenit
Hospitem quidem humi sedere ad focum in pulueribus.
Isti vero tuum iussum expectantes detinentur.
Sed age dum te hospitem in sede argenteis clauis distincta
Colloca erectum, tu autem præconibus impera
Vinum infundere: vt & Ioui fulminatori
Libemus, qui supplices venerandos comitatur
Cœnam vero hospiti proma det ex rebus quæ sunt intus.
Porrò postquam hoc audiuit sacrum robur Alcinoi,
Manu prehensum Vlyssem prudentem varium-consilio
Leuauit à foco, & in sedem locauit splendidam,
Filio exsuscitato viri Laodamante.
Qui ei proximus sedebat, maximè verò ipsum amabat.
Aquam autem ancilla gutturnio superinfudit ferens
Pulchro, aureo super argenteum lebetem.
Ad lauandum, iuxta autem politam extendit mensam.
Panem verò veneranda proma apposuit ferens,
Fercula multa inferens, gratificans de præsentibus rebus.
Cæterùm ipse bibebat & comedebat prudens diuus Vlysses
Et tum præconem allocutus est Alcinoi,
Pontonoe, craterem miscens vinum distribue
Omnibus per domum, vt & Ioui fulminatori
Libemus, qui supplices honoratos benignè prosequitur.
Sic ait, Pontonous autem dulce vinum miscebat,
Distribuit autem omnibus propinans poculis.
Cæterum postquam libarunt biberúntque quantum cupiebat animus:
His verò Alcinous concionatus est & interfatus,

Margin notes: γρ. ἀπολείπει. — γρ. ὑψηλόν. — Mercurio vltimo libari consuetum. — Areten Vlysses supplex. — γρ. ἐπιτρέψειεν. — Vlysses clementer ab Alcinoo excipitur.

Τάων οὔ ποτε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἀπολείπει
Χείματος οὐδὲ θέρευς ἐπετήσιος, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ, 120
Αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλή, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
Ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐρρίζωται·
Τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
Τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
Ἄλλας δὲ τραπέουσι· πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν, 125
Ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἕτεραι δ' ὑποπερκάζουσιν.
Ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον
Παντοῖαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι·
Ἐν δὲ δύω κρῆναι, ἡ μέν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
Σκίδναται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵησι 130
Πρὸς δόμον ὑψηλόν, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται.
Τοῖ' ἄρ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
Ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
Καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δώματος εἴσω. 135
Εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
Σπένδοντας δεπάεσσιν ἐϋσκόπῳ Ἀργειφόντῃ,
Ὧ πυμάτῳ σπένδεσκον, ὅτε μνησαίατο κοίτου.
Αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Πολλὴν ἠέρ' ἔχων, ἥν οἱ περίχευεν Ἀθήνη, 140
Ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτης βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς·
Καὶ τότε δή ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θέσφατος ἀήρ.
Οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμον κάτα φῶτα ἰδόντες·
Θαύμαζον δ' ὁρόωντες. ὁ δὲ λιτάνευεν Ὀδυσσεύς, 145
Ἀρήτη, θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
Σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
Τούσδε τε δαιτυμόνας, τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
Ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειεν ἕκαστος
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας θ' ὅ τι δῆμος ἔδωκεν· 150
Αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἱκέσθαι
Θᾶσσον, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσι
Πὰρ πυρί· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος, 155
Ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,
Καὶ μύθοισι κέκαστο, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀλκίνο', οὐ μέν τοι τόδε κάλλιον, οὐδὲ ἔοικε,
Ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἧσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσιν· 160
Οἵδε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
Ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
Εἷσον ἀναστήσας, σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον
Οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
Σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ. 165
Δόρπον δὲ ξείνῳ ταμίη δότω ἔνδον ἐόντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
Χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
Ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ἐπὶ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
Υἱὸν ἀναστήσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα, 170
Ὅς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα, 175
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ 180
Σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμός,
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε, 185

Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες·
Ἠῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλέονας καλέσαντες
Ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσσομεν, ἠδὲ θεοῖσι 190
Ῥέξομεν ἱερὰ καλά, ἔπειτα δὲ καὶ περὶ πομπῆς
Μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
Πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται
Χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστί·
Μηδέ τι μεσσηγύς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθῃσι, 195
Πρίν γε τὸν ἧς γαίης ἐπιβήμεναι· ἔνθα δ' ἔπειτα
Πείσεται ἅσσα οἱ αἶσα, κατὰ Κλῶθές τε βαρεῖαι
Γιγνομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθεν,
Ἄλλο τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ περιμηχανόωνται. 200
Αἰεὶ γὰρ τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
Ἡμῖν, εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας·
Δαίνυνταί τε παρ' ἄμμι καθήμενοι ἔνθα περ ἡμεῖς.
Εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,
Οὔ τι κατακρύπτουσιν, ἐπεί σφισιν ἐγγύθεν εἰμέν, 205
Ὥσπερ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα Γιγάντων.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνο', ἄλλο τί τοι μελέτω φρεσίν· οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἀθανάτοισιν ἔοικα, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οὐ δέμας οὐδὲ φυήν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν· 210
Οὕς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας ὀϊζὺν
Ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν ἐν ἄλγεσιν ἰσωσαίμην.
Καὶ δ' ἔτι κεν καὶ πλείον' ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
Ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ. 215
Οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
Ἔπλετο, ἥ τ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ,
Καὶ μάλα τειρόμενον, καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.
Ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ
Ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων 220
Ληθάνει ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει.
Ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθαι ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν,
Ὥς κ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης,
Καίπερ πολλὰ παθόντα. ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
Κτῆσιν ἐμήν, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα. 225
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τε, πίον θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς, 230
Πὰρ δέ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
Ἥσθην· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός.
Τοῖσι δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων.
Ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα
Καλά, τά ῥ' αὐτὴ τεῦξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί· 235
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή.
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
Οὐ δὴ φῂς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκέσθαι;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 240
Ἀργαλέον, βασίλεια, διηνεκέως ἀγορεῦσαι
Κήδε', ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες·
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται,
Ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ, δολόεσσα Καλυψὼ, 245
Ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
Μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέστιον ἤγαγε δαίμων
Οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ. 250
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι·
Αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης
Ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ

Audite Phaeacum duces atque consiliarij,
Vt dicam quae me animus in praecordiis iubet.
Nunc autem epulati domum ite ad dormiendum profecti.
Mane autem senibus pluribus aduocatis
Hospitem in aedibus hospitio excipiemus, atque diis
Faciemus sacra pulchra, deinde etiam de reditu
Cogitabimus, vt hic hospes sine labore & molestia
Deductione sub nostra suam in patriam terram deueniat
Gaudens admodum, etiam si valde procul sit.
Neque quicquam interea mali & damni patietur,
Antequam ipse suam terram conscendat, hinc & deinceps
Patiatur quaecunque ei fatum Parcaeque graues
Iam nato neuerunt lino, quando ipsum peperit mater.
Quod si quis immortalium hic de coelo venerit,
Aliud quippiam hoc deinceps dij meditantur.
Semper enim etiam antea dij apparent manifesti
Nobis, quando facimus inclytas Hecatombas,
Conuiuanturque apud nos sedentes, vbi & nos.
Si autem aliquis & solus iens occurrerit viator,
Nullo modo occultant, quoniam ipsos prope sumus,
Quemadmodum Cyclopesque & agrestes gentes Gigantũ.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses,
Alcinoe aliud quid tibi curae sit mentibus, non enim ego
Immortalibus similis sum, qui coelum latum habitant,
Neque corpore, neque indole, sed mortalibus hominibus,
Quos vos scitis maxime lugentes aerumnam
Hominum, quibus in doloribus aequalis sum.
Et adhuc etiam plura ego mala dicerem,
Quae cum certe omnia deorum voluntate passus sum.
Sed me quidem coenare sinite dolentem quamuis,
Non enim odioso ventre peius aliud
Est, qui iubet sui recordari necessitate:
Et valde afflictum aliquem, & in mentib. dolorẽ habentem.
Sic & ego luctum quidem habeo mentib. hic autem semper
Comedere iubet, & bibere, & me omnium
Obliuisci facit, quaecunque passus sum, & repleri iubet.
Vos autem festinate simul atque aurora apparuerit,
Vt me infelicem meam imponatis in patriam,
Quamuis multa passum, vbi semel videro cum relinquat vita,
Nempe possessionem meam famulosque, & altam magnam domũ.
Sic dixit, hi autem omnes laudabant & hortabantur
Deducere hospitem, quoniam decenter dixit.
Sed postquam libauerunt, biberuntque quantũ voluit animus,
Hi quidem dormituri iuerunt domum vnusquisque.
Sed in domo relictus est diuus Vlysses,
Apud autem ipsum Areteque, & Alcinous diuina specie praeditus
Sederunt, famulae autem auferebant vasa conuiuij.
His autem Arete albis vlnis incepit verba.
Agnouit enim palliumque & tunicam, vestimenta videns
Pulchra, quae ipsa fecerat cum ancillis mulieribus.
Et ipsum alloquens verba pennata dixit,
Hospes, hoc quidem te primum interrogabo ipsa.
Quis & vnde es virorum? quis tibi haec vestimenta dedit?
An non dicis in mare errans huc venisse?
Hanc autem respondens allocutus est prudens Vlysses,
Difficile regina perpetuo sermone commemorare
Dolores, quoniam mihi multos dederunt dij coelestes.
Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris,
Ogygia quaedam insula longe in mari iacet,
Vbi Atlantis filia dolosa Calypso
Habitabat pulchricoma grauis dea, neque aliquis cum ipsa
Versatur neque deorum, neque mortalium hominum.
Sed me infelicem domesticum duxit fortuna
Solum, quoniam mihi nauem velocem candenti fulmine
Iupiter iaculatus diuisit medio in nigro mari,
Vbi alij quidem omnes periere boni socij.
At ego vel carinam vlnis capiens nauis vtrinque remis-
agitatae
Nouem diebus ferebar decima autem me nocte nigra
Insulam Ogygiam appulerunt dij, vbi Calypso

Alcinous Phaeaces de hospite alloquitur.

Vlysses interrogatus Aretae suos labores exponit.

Vlysses Aretae suos casus narrat.

Habitat pulchricoma grauis dea, quæ me suscipiens
Accurate excepit, & alebat, & dicebat
Facturam immortalem & senio nescium diebus omnibus.
Sed meum nunquam animum in pectoribus persuasit.
Illic quidem 7. annos permansi firmiter, vestimenta a. semper
Lacrymis madefaciebam quæ mihi immort. dedit Calypso.
Sed quando iam octauus reuolutus annus venit,
Et tunc iam me iussit cohortans redire
Iouis ex nuntio, sive etiam animus mutatus ipsius est,
Misit me in rate consutili, multa autem dedit,
Panem & suaue vinum, & diuinas vestes induit.
Ventum autem immisit innocuum suauémque.
Septendecim quidem nauigabam dies per mare iter faciens,
Decima octaua vero apparuerunt montes vmbrosi
Terræ vestræ, lætatum verò mihi charum cor
Infelici, certè n. futurum erat adhuc vt versarer cũ ærumnis
Multis, quas mihi immisit Neptunus terra-quassator,
Qui mihi excitatis ventis impediuit iter.
Commouit verò mare immensum, neque vllo pacto fluctus
Sinebat in rate vehementer ingemiscente consistere.
Hanc quidem deinde procella dispersit, cæterùm ego
Natans has vndas transiui, donec me terræ
Vestræ admouit ferens ventúsque & aqua,
Ibi me egredientem oppressit fluctus ad terram,
Petras ad magnas iaciens, & in amœnum locum.
Sed regressus natabam rursus donec veni
Ad fluuium, qua mihi visus est locus opportunissimus,
Liber à petris, & defensio erat à vento.
Excidi autem animum-colligens, diuina verò nox
Aduenit, ego autem seorsim ab Ioue cadente-fluuio
Egressus in arbustis dormiui: circumquaque autem folia
Congessi, somnum autem deus immensum infudit.
Hic quidem in foliis dilecto afflictus corde,
Dormiui, tota nocte vsque ad auroram, & meridiem.
Inclinabatque sol & me dulcis somnus dereliquit.
Ancillas verò in littore tuæ agnoui filiæ
Ludentes, inter eas autem ipsa erat similis diis,
Eam supplicaui: illa v. neutiquam ab indole aberrauit bona,
Vt non sperare posses iuniorem obuiantem
Facturam, semper enim iuniores desipiunt.
Quæ mihi cibum dedit affatim & splendidum vinum,
Et lauit in flumine, & mihi has vestes dedit.
Hæc tibi tametsi afflictus verè enarraui.

Huic rursus Alcinous respondit dixitque,

Hospes, certe quidem hoc decenter non considerauit
Filia mea, quod te neutiquam cum ancillis fœminis
Duxit in nostram domum, tu verò primam supplicasti.

Hunc excipiens allocutus est versutus Vlysses,

Heros, ne mihi ideò innocuam reprehendas puellam.
Hæc quidem me iussit cum ancillis subsequi.
Sed ego nolui timens reuerensque,
Ne forte tibi animus commoueretur videnti.
Suspiciosi sumus supra terram genus hominum.

Huic rursus Alcinous respondit dixitque,

Hospes, non mihi huiusmodi in præcordiis charum cor
Temerè irasci solet: potiora autem honesta omnia.
Vtinam Iupiter pater & Minerua & Apollo,
Talis nimirum, qualis es, eaque quæ ego sentiens
Vt filiam meam habere velis, & meus gener vocari
Hic manens, domum autem ego & bona darem,
Si modo volens maneas, inuitum enim te nullus continebit
Phæacum, neque sic gratum Ioui patri esset.
Reductionem vero in hoc ego perficiam, vt benè intelligas,
Cras, in id temporis autem tu quidem domitus somno
Dormies, illi captabunt tranquillitatem, vt peruenias
In patriam tuam & domum, & si fortè aliquid gratum est:
Et si valde multò longius est Eubœa:
Eam enim longissime aiunt abesse, qui eam viderant:
Ex populo nostro, quando flauum Rhadamanthum

Ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός· ἥ με λαβοῦσα 255
Ἐνδυκέως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
Ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
Δάκρυσι δεύεσκον, τά μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ· 260
Ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
Καὶ τότε δή μ' ἐκέλευσεν ἐποτρύνουσα νέεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῆς.
Πέμπε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου, πολλὰ δ' ἔδωκε,
Σῖτον καὶ μέθυ ἡδὺ, καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν· 265
Οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
Ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέον ἤματα ποντοπορεύων,
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
Γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ
Δυσμόρῳ· ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι ὀϊζυῖ 270
Πολλῇ, τήν μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους, κατέδησε κέλευθον,
Ὤρινεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον· οὐδέ τι κῦμα
Εἴα ἐπὶ σχεδίης ἁδινὰ στενάχοντα φέρεσθαι.
Τὴν μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκέδασ'· αὐτὰρ ἐγώ γε 275
Νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον, ὄφρα με γαίῃ
Ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
Ἔνθα κέ μ' ἐκβαίνοντα βιήσατο κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
Πέτρῃς πρὸς μεγάλῃσι βαλὸν καὶ ἀτερπέϊ χώρῳ.
Ἀλλ' ἀναχασσάμενος νῆχον πάλιν, εἷος ἐπῆλθον 280
Ἐς ποταμὸν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
Λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο.
Ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων, ἐπὶ δ' ἀμβροσίη νὺξ
Ἤλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπάνευθε διιπετέος ποταμοῖο
Ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον, ἀμφὶ δὲ φύλλα 285
Ἠφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ' ἀπείρονα χεῦεν.
Ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον τετιημένος ἦτορ,
Εὗδον παννύχιος, καὶ ἐπ' ἠῶ, καὶ μέσον ἦμαρ.
Δύσετό τ' ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀμφιπόλους δ' ἐπὶ θινὶ τεῆς ἐνόησα θυγατρὸς 290
Παιζούσας, ἐν δ' αὐτὴ ἔην εἰκυῖα θεῇσι·
Τὴν ἱκέτευσ'· ἡ δ' οὔ τι νοήματος ἤμβροτεν ἐσθλοῦ,
Ὡς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα
Ἐρξέμεν· αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
Ἥ μοι σῖτον ἔδωκεν ἅλις, ἠδ' αἴθοπα οἶνον, 295
Καὶ λοῦσ' ἐν ποταμῷ, καί μοι τάδε εἵματ' ἔδωκε.
Ταῦτά τοι ἀχνύμενός περ ἀληθείην κατέλεξα.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,

Ξεῖν', ἦ τοι μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε
Παῖς ἐμὴ, οὕνεκά σ' οὔ τι μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν 300
Ἦγεν ἐς ἡμέτερον· σὺ δ' ἄρα πρώτην ἱκέτευσας.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

Ἥρως, μή μοι τοὔνεκ' ἀμύμονα νείκεε κούρην.
Ἡ μὲν γάρ μ' ἐκέλευε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον, δείσας, αἰσχυνόμενός τε, 305
Μή πως καὶ σοὶ θυμὸς ἐπισκύσσαιτο ἰδόντι.
Δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,

Ξεῖν', οὔ μοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ,
Μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. 310
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος ἐὼν οἷός ἐσσι, τά τε φρονέων ἅ τ' ἐγώ περ,
Παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
Αὖθι μένων· οἶκον δέ κ' ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
Αἴ κ' ἐθέλων γε μένοις· ἀέκοντα δέ σ' οὔ τις ἐρύξει 315
Φαιήκων· μὴ τοῦτο φίλον Διῒ πατρὶ γένοιτο.
Πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι, ὄφρ' ἐῢ εἰδῇς,
Αὔριον ἐς· τῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνῳ
Λέξεαι, οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνην, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
Πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴ πού τοι φίλον ἐστίν, 320
Εἴ περ καὶ μάλα πολλὸν ἑκαστέρω ἔστ' Εὐβοίης.
Τήν περ τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι, οἵ μιν ἴδοντο
Λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν

Ἤγαγ'

Marginalia: γ. δέκ. — γ. δή μ' ἐκέλευσεν. — γ. αἰσχυνόμενος. — γ. δύσζηλοι. — Alcinous optat Vlyssem sibi generum. — γ. δέ τι. — Alcinous promittit Vlyssi auxilium.

Ἦγον ἐποψόμενον Τιτυὸν γαιήιον υἱόν·
Καὶ μὲν οἱ ἔνθ' ἦλθον, καὶ ἄτερ καμάτοιο τέλεσσαν 325
Ἤματι τῷ αὐτῷ, καὶ ἀπήνυσαν οἴκαδ' ὀπίσσω.
Εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσσον ἄρισται
Νῆες ἐμαὶ καὶ κοῦροι ἀναρρίπτειν ἅλα πηδῷ.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε· 330
Ζεῦ πάτερ, αἴθ' ὅσα εἶπε τελευτήσειεν ἅπαντα
Ἀλκίνοος· τοῦ μέν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
Ἄσβεστον κλέος εἴη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Κέκλετο δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισι 335
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας, καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι, 340
Ὤτρυνον Ὀδυσῆα παριστάμεναι ἐπέεσσιν·
Ὄρσο κέων, ὦ ξεῖνε· πεποίηται δέ τοι εὐνή.
Ὣς φάν· τῷ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
Τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ. 345
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
Πὰρ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ θῆτα ῥαψῳδία.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
Ἂν δ' ἄρα διογενὴς ὦρτο πτολίπορθος Ὀδυσσεύς.
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορήνδ', ἥ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο. 5
Ἐλθόντες δὲ καθῖζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
Πλησίον· ἡ δ' ἀνὰ ἄστυ μετῴχετο Παλλὰς Ἀθήνη,
Εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονος Ἀλκινόοιο,
Νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
Καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον· 10
Δεῦτ' ἄγε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
Ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
Πόντον ἐπιπλαγχθείς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
Ὣς εἰποῦσ' ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου. 15
Καρπαλίμως δ' ἔμπληντο βροτῶν ἀγοραί τε καὶ ἕδραι
Ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρ' ἐθηήσαντο ἰδόντες
Υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα· τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
Θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις,
Καί μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι, 20
Ὥς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο,
Δεινός τ' αἰδοῖός τε, καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
Πολλούς, τοὺς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆος.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε· 25
Κέκλυτε, Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ξεῖνος ὅδ', οὐκ οἶδ' ὅστις, ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
Ἠὲ πρὸς ἠοίων ἢ ἑσπερίων ἀνθρώπων·
Πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι. 30
Ἡμεῖς δ', ὡς τὸ πάρος περ, ἐποτρυνώμεθα πομπήν.
Οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος, ὅτις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται,
Ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
Ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
Πρωτόπλοον· κούρω δὲ δύω καὶ πεντήκοντα 35
Κρινάσθων κατὰ δῆμον, ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.

Duxerunt, vt viderent Tityum terræ filium.
Atque illi quidem huc venerunt & absque labore trãsfecerũt
Die illo eodem & adduxerunt domum retrò.
Cognosces etiam ipse in mente quàm optimæ
Naues meæ & iuuenes, in percutiendo mare remis,
Sic autem gauisus est autem multis ærumnis diuus Vlysses.
Supplicans vero dixit verbum, orationémque habuit,
Iupiter pater vtinam quæcunque dixit perficiat omnia
Alcinous, huius quidem per almam terram
Immortalis gloria esset, ego autem ad patriam venirem.
Sic illi quidem huiusmodi inuicem colloquebantur,
Iusserat autem Arete albis ancillis lacertis,
Ponere sub porticu cubilia, & stragula plurima
Purpurea vt inijcerent, insternerentq́ desuper tapetes,
Chlænásque imponere villosas ad desuper induendum.
Illæ vero ibant ex ædibus facem in manibus gestantes.
Cæterum postquam strauerunt pulchrum lectulum accelerantes,
Excitarunt Vlyssem astantes verbis,
Surge dormiture hospes, paratus est tibi lectus.
Sic dicebant, huic verò gratum visum est dormire.
Sic ille quidem ibi dormiebat diuus Vlysses,
Perforata in specula sub porticu sonante.
Alcinous vero dormiebat in recessu domus excelsæ.
Iuxta verò mulier regina lectum apparauit & stratum.

γρ. ἀπώνυσαν.

γρ. ἀναρρίπτειν.

γρ. μὲν ἄν.

γρ. ὀτρύνεσαν.

ODYSSEÆ HOMERI, VIII. COMPOSITIO.

QVANDO vero manè genita apparuit roseis digitis aurora,
Surrexit ex lecto sacrum robur Alcinoi,
Præterea inclytus surrexit vrbium euersor Vlysses.
Illis verò præibat sacrum robur Alcinoi
Phæacum ad concionẽ, quæ ipsis apud nauem constituta erat.
Venientes verò considebant in politis lapidibus
Propè, ipsa verò per vrbem pertransibat Pallas Minerua,
Assimulata præconi prudentis Alcinoi.
Reditum Vlyssi magnanimo meditans,
Et sanè vnicuique viro assistens dixit verbum,
En age Phæacum principes atque consiliarij
Ad concionem ite vt hospitem audiatis,
Qui recens Alcinoi prudentis venit ad domum.
Ponto pererrato corpore immortalibus similis.
Sic loquuta, incitauit robur, & animum singulorum.
Mox vero implebantur hominibus forúmque & sedilia
Congregatis, multi enim admirabantur conspicati,
Filium Laertæ prudentem, huic certè Minerua
Diuinam superinfudit gratiam capitique & humeris,
Et ipsum longiorem & crassiorem reddidit aspectu,
Vt sanè Phæacibus omnibus gratus fieret,
Grauísque & venerabilis, & vt perficeret certamina
Multa, quibus Phæaces periculum facerent ac Vlyssis.
Cæterum postquam conuenerant congregatique erant,
His Alcinous concionatus est & interloquutus,
Audite Phæacum duces atque principes,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Hospes iste haud scio quisnam errando venit meã domum,
Siue ab Eois siue Hesperijs hominibus,
Deductionem flagitat, & precatur ratum esse.
Nos verò vt antea quidem maturemus deductionem,
Neq; n. quisquam alius quicunq; meam domum peruenerit,
Hic lugens diu manet propter deductionem.
Sed age nauem nigram deducamus in mare diuinum,
Recentem, iuuenes autem duo & quinquaginta
Eligantur è populo quicunque sunt omnium optimi.

γρ. πολὺν δῆ.

γρ. δ' ἄρ' ἴδον.

Alcinous Phæaces in concione hortatur, vt Vlyssem iuuẽt.

Alcinous parat conuiuium.

Ligatis bene omnes ad transtra remis
Exite. caeterum continuò festinent apparare conuiuium
Ad nostram domum profecti, ego autem ritè omnibus praebebo.
Iuuenibus verò haec praecipio, caeterum alii alii
Sceptrigeri reges ad meam domum pulchram
Veniatis, vt hospitem in regia amplectamur.
Neque quisquam recuset, aduocate verò diuinum cantorem
Demodocum, huic quidem deus excellenter dedit cantilenã
Ad oblectandũ, quocunq. animus ipsum impulerit canere.
Sic certè loquutus praeibat, illi simul sequebantur
Sceptrigeri, praeco verò cucurrit ad diuinum cantorem.
Iuuenes verò electi duo & quinquaginta
Ibant vt praecepit ad littus maris indomiti.
Porrò postquam ad nauem venerunt atque mare.
Nauem quidem ipsi nigram in maris profundum deduxe-(runt.
Malúmque imposuerunt, & vela naui nigrae.
Aptarunt autem remos per vincula coriacea,
Omnia vt decebat, vela autem alba extenderunt.
Altè verò in humidum hanc protraxerunt, caeterùm postea
Festinabant ire Alcinoi prudentis in magnam domum.
Implebantur autem porticúsque & septa & domus viris
Congregatis, multi autem erant iuuenes atque senes.
Illis verò Alcinous duodecim oues mactauit,
Octo autem albis-dentibus sues, duos flexipedes boues.

Demodocus cantor.

Hos excoriabant, apparabántque conuiuium iucundum.
Praeco autem propè venit ducens amabilem cantorem.
Quẽ supra modũ Musa dilexit, dedit.v. bonumq; malũq;
Oculis quidem priuauit, dedit autem dulcem cantilenam.
Huic sanè praeco apposuit sedem argẽteis-clauis distinctã,
In medio conuiuantium ad columnam longam nitens.
Ad paxillum autem suspendit citharam sonoram,
Ipsum supra caput, & monstrauit quo pacto manib. prenderet
Praeco iuxta.a.apponebat canistrum pulchrumq; mensam.
Iuxta. a. poculum vini, vt biberet quoties animus iuberet.
Illi verò ad edulia parata apposita manus mittebant.
Caeterum postquam potus & cibi cupiditatem expulerunt,
Musa certè cantorem excitauit vt caneret gloriam virorũ
Cantilena, cuius tunc gloria ad coelum latum peruenerat,
Contentionem Vlyssis & Pelidae Achillis,
Vt quondam contenderunt deorum in conuiuio celebri
Vehementibus verbis: rex autem virorum Agamemnon
Gaudebat animo, cùm optimates Graecorum contenderent.
Sic enim illi vaticinans praedixerat Augur Apollo,
In Pythia diuina quando ingressus est lapideum limen
Oraculum petiturus, tũc versabatur aerumnarum principiũ
Troianísque & Graecis, Iouis magni per voluntatem.
Ista sanè cantor cantabat inclytus, caeterùm Vlysses
Purpuream ingentẽ veste accepta manibus fortibus.
Et in caput traxit, obtexit autem pulchram faciem.

Vlysses mouetur fletu.

Reuerebatur.n.Phaeacas sub superciliis lacrymas stillans.
Sed quando desinebat canens diuinus cantor,
Lacrymas abstergendo, à capite tunicam demebat,
Et poculum rotundum accipiens libabat diis.
Caeterùm quando rursus inciperet & concitatus est vt cane-
ret
Phaeacum optimates (quoniam oblectabantur verbis)
Rursus Vlysses capite obuoluto lugebat.
Tum alios quidem omnes latebat lacrymas stillans.
Alcinous verò solus ipsum cognouit atque animaduertit,
Sedens propè ipsum, grauiter autem suspirantem audiuit.
Continuò.a.Phaeacibus studiosis-remorum loquebatur,
Audite Phaeacum principes atque consiliarij,

Alcinous hortatur Phaeaces ad certamen.

Iam quidem conuiuio expleuimus animum aequali,
Citharáque, quae conuiuio congruens est lauto.
Nunc autem exeamus, & certamina experiamur
Omnia, vt hic hospes narret suis amicis
Patriam reuersus, quantum superemus alios,
Pugnísque luctáque, & saltu atque cursu.
Sic certè loquutus praeibat, illi verò vna sequebantur.
E palo autem suspendit citharam stridulam.

Δησάμενοι δ' εὖ πάντες ἐπὶ κληῗσιν ἐρετμὰ
Ἔκβητ'· αὐτὰρ ἔπειτα θοὴν ἀλεγύνετε δαῖτα,
Ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
Κούροισιν μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι 40
Σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
Ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροισι φιλέωμεν.
Μηδέ τις ἀρνείσθω· καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς περίδωκεν * ἀοιδὴν
Τέρπειν, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀείδειν. 45
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Σκηπτοῦχοι, κῆρυξ δὲ μετῴχετο θεῖον ἀοιδόν.
Κούρω δὲ κρινθέντε δύω καὶ πεντήκοντα
Βήτην, ὡς ἐκέλευσ', ἐπὶ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν, 50
Νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
Ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ,
Ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι,
Πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
Ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὥρμισαν· αὐτὰρ ἔπειτα 55
Βάν ῥ' ἴμεν Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἐς μέγα δῶμα.
Πλῆντο δ' ἄρ' αἴθουσαί τε καὶ ἕρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν
Ἀγρομένων· πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν νέοι ἠδὲ παλαιοί.
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν,
Ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βοῦς· 60
Τοὺς δέρον ἀμφί θ' ἕπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινήν.
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν,
Τὸν πέρι μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
Ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
Τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον 65
Μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
Κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν
Αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι
Κῆρυξ· πὰρ δ' ἐτίθει κάνεον καλήν τε τράπεζαν,
Πὰρ δὲ δέπας οἴνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι. 70
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι κλέα * ἀνδρῶν,
Οἴμης τῆς τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε,
Νεῖκος Ὀδυσσῆος καὶ Πηλεΐδεω Ἀχιλῆος, 75
Ὥς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
Ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν· ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Χαῖρε νόῳ, ὅτ' ἄριστοι Ἀχαιῶν δηριόωντο.
Ὣς γάρ οἱ χρείων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν 80
Χρησόμενος· τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Πορφύρεον μέγα φᾶρος ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,
Κὰκ κεφαλῆς εἴρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα. 85
Αἴδετο γὰρ Φαίηκας ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
Ἤτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδὸς,
Δάκρυ' ὀμορξάμενος κεφαλῆς ἄπο φᾶρος ἕλεσκε,
Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλὼν σπείσασκε θεοῖσιν·
Αὐτὰρ ὅτ' ἂψ ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειαν ἀείδειν 90
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν,
Ἂψ Ὀδυσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.
Ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα * λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
Ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν· 95
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐΐσης,
Φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συνήορος * ἐστὶ θαλείῃ·
Νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν 100
Πάντων, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
Οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγιγνόμεθ' ἄλλων
Πύξ τε, παλαιμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν, ἠδὲ πόδεσσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
Κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν 105

Δημο-

Δημόδοκον δ' ἕλε χειρὶ, καὶ ἔξαγεν ἐκ μεγάροιο
Κῆρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτὴν ὁδὸν ἥν περ οἱ ἄλλοι
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια * θαυμανέοντες.
Βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν, ἅμα δ' ἕσπετο πουλὺς ὅμιλος,
Μυρίοι· ἂν δ' ἵσταντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί. 110
Ὦρτο μὲν Ἀκρόνεώς τε, καὶ Ὠκύαλος, καὶ Ἐλατρεὺς,
Ναυτεύς τε, Πρυμνεύς τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμεὺς,
Ποντεύς τε, Πρωρεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεώς τε,
Ἀμφίαλός θ' υἱὸς Πολυνήου Τεκτονίδαο·
Ἂν δὲ καὶ Εὐρύαλος βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ, 115
Ναυβολίδης θ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Πάντων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα·
Ἂν δ' ἔσταν τρεῖς παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ', Ἅλιός τε, καὶ ἀντίθεος Κλυτόνηος·
Οἱ δ' ἦτοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσι. 120
Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος, οἱ δ' ἅμα πάντες
Καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο·
Τῶν δὲ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
Ὅσσον τ' ἐν νειῷ οὖρον πέλει ἡμιόνοιιν,
Τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἵκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο. 125
Οἱ δὲ παλαιμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο,
Τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους·
Ἅλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστατος ἦεν·
Δίσκῳ δ' αὖ πάντων πολὺ φέρτατος ἦεν Ἐλατρεὺς,
Πὺξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο. 130
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρέν' ἀέθλοις,
Τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη πάϊς Ἀλκινόοιο,
Δεῦτε φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα εἴ τιν' ἄεθλον
Οἶδέ τε καὶ δεδάηκε, φυήν γε μὲν οὐ κακός ἐστι,
Μηρούς τε κνήμας τε, καὶ ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν, 135
Αὐχένα τε στιβαρὸν, μέγα τε σθένος· οὐδέ τι ἥβης
Δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσσιν.
Οὐ γὰρ ἐγώ γέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
Ἄνδρα γε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε, 140
Λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Αὐτὸς νῦν προκάλεσσαι ἰὼν, καὶ πέφραδε μῦθον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο,
Στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, καὶ Ὀδυσσῆα προσέειπε,
Δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ ξεῖνε πάτερ, πείρησαι ἀέθλων, 145
Εἴ τινά που δεδάηκας· ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους.
Οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρα κ' ἔῃσιν,
Ἤ ὅτι ποσσίν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
Ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμοῦ.
Σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη 150
Νηῦς τε κατείρυσται, καὶ ἐπαρτέες εἰσὶν ἑταῖροι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
Κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν ἤπερ ἄεθλοι,
Ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθον, καὶ πολλὰ μόγησα· 155
Νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων
Ἧμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντα τε δῆμον.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' ἄντην,
Οὐ γάρ σ' οὐδὲ ξεῖνε δαήμονι φωτὶ ἐΐσκω
Ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται· 160
* Ἀλλὰ τῷ ὅς θ' ἅμα νηῒ πολυκλήϊδι θαμίζων,
Ἀρχὸς ναυτάων, οἵ τε πρηκτῆρες ἔασι,
Φόρτου τε μνήμων, καὶ * ἐπίσκοπος ᾖσιν ὁδαίων,
Κερδέων θ' ἁρπαλέων· οὐδ' ἀθλητῆρι ἔοικας.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς, 165
Ξεῖν' οὐ καλὸν ἔειπες, ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
Οὕτως οὐ πάντεσσι * θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν
Ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
Ἄλλος μὲν γὰρ εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει, οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν 170
Τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν,
Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
Ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν,

Demodocum verò prehendit manu, et eduxit ædibus
Præco: præibat vero et eandem viam quam et alij
Phæacum optimates, certamina cum admiratione visuri.
Iuerunt autem in forum, simulque sequebatur ingens turba
Infinita: surrexerant autem iuuenes multique et fortes,
Surrexit quidem Acroneus et Ocyalus, et Elatreus,
Nauteusque, Prymneusque, et Anchialus, et Eretmeus,
Ponteusque, Proreusque, Thoon, Anabesineusque,
Amphialusque filius Polynei Tectonidæ.
Surrexit etiam Euryalus homicidæ similis Marti,
Naubolidesque, qui optimus erat specieque corporeque
Omnium Phæacum, post inculpatum Laodamantem.
Surrexerunt tresque inculpati Alcinoi,
Laodamasque et Halius et diuinus Clytoneus,
Hi certe primum periculum fecerunt pedibus.
Iis a carceribus extensus est cursus, hi simul omnes
Celeriter volitabant puluerem excitantes in campo.
Horum currendo longe optimus erat Clytoneus inculpatus,
Quantum noualem terminus soles esse mularum,
Tantū præteecurrēs ad populū venit, alij verò relinquebantur,
Alij vero molestæ luctæ periculum fecerunt,
In hac rursus Euryalus vincit omnes optimates,
Saltu vero Amphialus omnium optimus erat.
Disco autem omnium fortissimus erat Elatreus.
Pugna rursus Laodamas eximius filius Alcinoi.
Cæterum postquam omnes oblectarant animū certaminibus,
His certe Laodamas interloquutus filius Alcinoi,
Agite amici hunc hospitem rogemus si quod certamen.
Et scit et didicit, indole sane non ignauus est,
Vel femoribus vel cruribus vtraque manu desuper,
Ceruiceque firma ingens robur, neque vllo modo iuuentute
Eget, sed malis debilitatus est ærumnis.
Non enim ego existimo peius aliud mari
Ad hominem debilitandum, etiam si valdè fortis sit.
Hunc rursus Euryalus nuncius excipiens dixitque,
Laodama, sanè hunc sermonem decenter dixisti.
Tu ipse nunc prouoca vadens, et conueni sermone.
Cæterum postquam hoc audiuit eximius filius Alcinoi,
Stetit in medium profectus, et Vlyssem alloquutus est,
Huc age et tu hospes pater, periculum fac certaminum,
Si aliquod fortassis didicisti, conuenit te scire certamina.
Neque enim maior gloria hominis quoad fuerit,
Quam cum pedibus strenuus est et manibus suis.
Sed age tenta, pelle autem mœstitiam ab animo.
Tibi vero profectio non diutius aberit, sed tibi iam
Et nauis deducta est, et præparati sunt socij.
Hunc excipiens alloquutus est prudens Vlysses,
Laodama, quid me ista iubetis illudentes?
Dolores mihi etiam magis in præcordiis quàm certamina
Qui antea valde multa passus sum, et multa pertuleram.
Nunc vero in vestro consessu reditus indigens
Sedeo precans regemque, omnemque populum.
Hunc rursus Euryalus respondit, obiurgauitque palàm,
Minime te hospes gnaro viro assimulo
Certaminum, qualia multa inter homines sunt.
Sed huic, qui simul naui transtratæ frequentans,
Princeps est nautarum, qui negotiatores sunt,
Vecturæque memor et speculator est viaticorum,
Lucrique rapacis, non athletæ similis.
Hunc torue intuitus alloquutus est prudens Vlysses.
Hospes, non honestè dixisti: proteruo viro similis es,
Ex æquo non omnibus dij munera dederunt.
Viris, neque indolem, neque prudentiam, neque eloquentiam.
Alius quidem forma inferior est vir.
Verum deus formam verbis ornat, alij verò in ipsum
Oblectati aspiciunt, hic vero securè loquitur
Modestia dulci, eminet autem congregatis:
Incedentem autem per vrbem velut deum suspiciunt.
Alius autem rursus forma quidem similis dijs,

Margin notes: ✱ θαυμανέοντες. — ✱ ἀμύμονος. — Certamen cursus, et cætera. — Laodamas prouocat Vlyssem ad certamen. — Euryalus Vlyssi in dignatur. — ✱ Ἀλλά τῷ ὅς θ' ... — ✱ ἐπίσκοπος. — Vlysses importuno Euryalo succenset. — ✱ Θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν.

[illegible] Sed non ei gratia data est sermonibus,
Sic & tibi species quidem decora, neque aliter
Neque deus fingeret, mente quidem imperitus es.
Lacessisti mihi animum in praecordiis charis,
Loquutus non ut decet: ego verò non ignarus certaminum,
Ut tu loqueris, verum inter primores puto
Esse, donec iuventa fretus eram & manibus meis:
Nunc autem occupor aerumnis & doloribus: multa enim passus (sum
Virorúmque bella saevósque fluctus penetrans.
Sed etiam sic valde multa passus experiar certamina:
Mordax est enim sermo tuus, irritasti autem me sic locutus.

Ulysses disco omnes superat.

Dixit sane, & cum ipsa veste impetum faciens prendit
Maiorem & crassiorem, firmioremque paululum (lapidem
Quàm quali Phaeaces ludere solebant invicem,
Hunc circumrotatum misit valida a manu.
Insonuit autem lapis, procubuêre autem ad terram
Phaeaces longis remis-utentes navigandi-periti viri,
Lapidis ab impetu: hic subtervolavit signa omnium
Leviter currens à manu: fixit vero signum Pallas
Viro corpore assimilata, verbúmque dixit, & locuta est,
Etiam caecus tibi hospes posset discernere signum
Palpitando, quandoquidem neutiquam mixtum est multitudini.
Sed longe primum: tu autem confide vel hoc certamine.
Nullus Phaeacum ad hoc perveniet neque transmittet.
Sic ait: gavisus autem est prudens divus Ulysses,
Gaudens eo quòd socium benignum vidisset in certamine,
Et tum levius Phaeacas alloquutus est.
Hunc nunc assequimini iuvenes, brevi deinde alium
[illegible] Me missurum esse talem puto, aut adhuc longiorem
Ex aliis quemcunque cor animúsque invitat.
Huc age periculum faciat, quoniam me irritastis valdè
Aut cestu, aut lucta, aut etiam cursu, nulli invideo
Omnium Phaeacum praeter ipsum Laodamantem,
Hospes enim mihi ille est, quis cum amico pugnaret?
Insipiens ille & nullius pretij est vir,
Quicunque cum hospite contentionem obtulerit certaminum
Populo in alienigeno, suipsius omnia perturbat.
Aliorum utique nullum reijcio neque despicio,
Sed volo scire & periculum facere palam,

Ulyssi peritia.

In omnibus enim non ignavus sum inter homines quotquot certamina sunt,
Benè enim arcum novi bene politum tractare.
Primus virum contingerem sagittans in turba
Virorum hostilium, etiam si valdè multi socij
Iuxtà astarent, & arcum tenderent in virum.
Solus autem me Philoctetes vincebat arcu
Populo in Troianorum, quoties sagittabamus Graeci.
Aliorum me puto longe eximium esse
Quales nunc mortales sunt in terra pane vescentes.
Cum viris autem priscis contendere haud volo,
Neque cum Hercule, neque cum Euryto Oechaliensi,
Qui etiam cum diis contendebant de arte sagittandi,
Ideoque etiam statim mortuus est ingens Eurytus neque ad (senectutem
Pervenit in aedibus: iratus enim Apollo
Occidit, eo quòd ipsum provocaverat ad certamen arcuum.
Hasta autem iaculor quantum non alius quisquam sagitta:
Solis timeo pedibus ne aliquis me superet
Phaeacum, nimium enim male domitus sum
Fluctibus in multis, quoniam minimè vectura ad navem
Erat sufficiens, ideóque mihi chara genua soluta sunt.
Sic ait, illi verò omnes quieti fuerunt silentio,

Alcinous Ulyssi loquitur.

Alcinous autem ipsum solus respondens alloquutus est,
Hospes quandoquidem non ingrata inter nos haec concionaris,
Sed vis virtutem tuam ostendere quae te sequitur
Iratus, quòd te ille vir in certamine astans
Obiurgavit, cùm tuam virtutem mortalis nullus vituperet,
Quicunque sciret suo iudicio commoda dicere.
Sed age nunc meum intellige sermonem, ut etiam alij
Dicas Heroum, quando tuis in aedibus
Epulaberis apud tuam uxorem & tuos liberos,

Ἀλλ' οὔ οἱ χάρις * ἀμφιπεριστέφεται ἐπέεσσιν, 175
Ὡς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
Οὐδὲ θεὸς τεύξειε· νόον δ' ἀποφώλιός ἐστι.
Ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
Εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' οὐ νῆις ἀέθλων,
Ὡς σύ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω 180
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβῃ τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
Νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι· πολλὰ γὰρ ἔτλην,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
Ἀλλὰ καὶ ὥς, κακὰ πολλὰ παθὼν, πειρήσομ' ἀέθλων.
Θυμοδακὴς γὰρ μῦθος· ἐπώτρυνας δέ με εἰπών. 185
Ἦ ῥα, καὶ αὐτῷ φάρει ἀναΐξας λάβε δίσκον
Μείζονα καὶ πάχετον, στιβαρώτερον οὐκ ὀλίγον περ
Ἢ οἵῳ Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
Τόν ῥα περιστρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός·
Βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ 190
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσικλυτοὶ ἄνδρες,
Λᾶος ὑπὸ ῥιπῆς· ὁ δ' ὑπέρπτατο σήματα πάντων,
Ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός· ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη
Ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Καί κ' ἀλαός τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα 195
Ἀμφαφόων· ἐπεὶ οὔ τι μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δὲ θάρσει τόνδε γ' ἄεθλον
Οὔτις Φαιήκων τόνγ' ἵξεται, οὐδ' ὑπερήσει.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Χαίρων οὕνεχ' ἑταῖρον ἐνηέα λεῦσσ' ἐν ἀγῶνι. 200
Καὶ τότε κουφότερον μετεφώνεε Φαιήκεσσι,
Τοῦτον νῦν * ἀφίκεσθε νέοι· τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
Ἥσειν ἢ τοσσοῦτον ὀΐομαι, ἢ ἔτι μᾶσσον.
Τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη θυμός τε κελεύει,
Δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω, ἐπεί μ' ἐχολώσατε λίην, 205
Ἢ πὺξ, ἠὲ πάλῃ, ἢ καὶ ποσὶν, οὔ τι μεγαίρω
Πάντων Φαιήκων, πλήν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος.
Ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί· τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
Ἄφρων δὴ κεῖνός γε καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνὴρ
Ὅστις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων 210
Δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ· ἕο δ' αὐτοῦ πάντα κολούει.
Τῶν δ' ἄλλων οὔπερ τιν' ἀναίνομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
Ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθήμεναι ἄντην.
Πάντα γὰρ οὐ κακός εἰμι μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι.
Εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφαφάασθαι. 215
Πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
Ἀνδρῶν δυσμενέων, εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἑταῖροι
Ἄγχι παρασταῖεν, καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
Οἶος δή με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' Ἀχαιοί· 220
Τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι
Ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω,
Οὔθ' Ἡρακλῆϊ, οὔτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
Οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων. 225
Τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὔρυτος, οὐδ' ἐπὶ γῆρας
Ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι· χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
Ἔκτανεν, οὕνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
Δουρὶ δ' ἀκοντίζω ὅσον οὐκ ἄλλος τις ὀϊστῷ.
Οἴοισιν δείδοικα ποσὶν μή τίς με παρέλθῃ 230
Φαιήκων· λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδαμάσθην
Κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ οὐ κομιδὴ κατὰ νῆα
Ἦεν ἐπηετανός· τῷ μοι φίλα γυῖα λέλυνται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε, 235
Ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
Ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν ἥ τοι ὀπηδεῖ,
Χωόμενος ὅτι σ' οὗτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παραστὰς
Νείκεσεν, ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὔτις ὄνοιτο,
Ὅστις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν· 240
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
Εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισι
Δαινύῃ παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,

Ἡμε-

Ἡμετέρης ἀρετῆς μεμνημένος, οἷα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξ ἔτι πατρῶν. 245
Οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες, οὐδὲ παλαισταί,
Ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν, καὶ νηυσὶν ἄριστοι.
Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη κίθαρίς τε χοροί τε,
Εἵματά τ' ἐξημοιβὰ, λοετρά τε θερμὰ, καὶ εὐναί.
Ἀλλ' ἄγε Φαιήκων βητάρμονες ὅσσοι ἄριστοι, 250
Παίσατε, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
Οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγιγνόμεθ' ἄλλων
Ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δέ τις αἶψα κιὼν φόρμιγγα λίγειαν
Οἰσέτω, ἥ που κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν. 255
Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος θεοείκελος, ὦρτο δὲ κῆρυξ
Οἴσων φόρμιγγα γλαφυρὴν δόμου ἐκ βασιλῆος.
Αἰσυμνῆται δὲ κριτοὶ ἐννέα πάντες ἀνέσταν
Δήμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐὺ πρήσσεσκον ἕκαστα,
Λείηναν δὲ χορὸν, καλὸν δ' εὔρυναν ἀγῶνα. 260
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγειαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσον, ἀμφὶ δὲ κοῦροι
Πρωθῆβαι ἵσταντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο·
Πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ. 265
Αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν
Ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐυστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
Ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι
Λάθρῃ, πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ᾔσχυνε καὶ εὐνὴν
Ἡφαίστοιο ἄνακτος. ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν 270
Ἥλιος, ὅ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
Ἥφαιστος δ' ὡς οὖν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·
Ἐν δ' ἔθετ' ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμοὺς
Ἀρρήκτους ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν. 275
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε δόλον κεχολωμένος Ἄρει,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον, ὅθι οἱ φίλα δέμνι' ἔκειτο·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἁπάντῃ·
Πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο,
Ἠΰτ' ἀράχνια λεπτὰ, τά γ' οὔ κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο, 280
Οὐδὲ θεῶν μακάρων· πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεῦεν,
Εἴσατ' ἴμεν ἐς Λῆμνον ἐυκτίμενον πτολίεθρον,
Ἥ οἱ γαιάων πολὺ φιλτάτη ἐστὶν ἁπασέων.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε χρυσήνιος Ἄρης, 285
Ὡς ἴδεν Ἥφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κιόντα·
Βῆ δ' ἰέναι πρὸς δῶμα περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
Ἰχανόων φιλότητος ἐυστεφάνου Κυθερείης.
Ἡ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐρισθενέος Κρονίωνος
Ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἕζεθ'· ὁ δ' εἴσω δώματος ᾔει, 290
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δεῦρο φίλη, λέκτρονδε τραπείομεν εὐνηθέντε.
Οὐ γὰρ ἔθ' Ἥφαιστος μεταδήμιος, ἀλλά που ἤδη
Οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους.
Ὣς φάτο, τῇ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι. 295
Τὼ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
Τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
Οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἦν, οὐδ' ἀναεῖραι·
Καὶ τότε δὴ γίγνωσκον, ὅ τ' οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλοντο.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις, 300
Αὖτις ὑποστρέψας πρὶν Λήμνου γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἠέλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν, εἶπέ τε μῦθον.
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
Ἔστη δ' ἐν προθύροισι, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει·
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι, 305
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Δεῦθ', ἵνα ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ ἴδησθε,
Ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀΐδηλον Ἄρηα,
Οὕνεχ' ὁ μὲν καλός τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἐγώ γε 310
Ἠπεδανὸς γενόμην· ἀτὰρ οὔ τί μοι αἴτιος ἄλλος,
Ἀλλὰ τοκῆε δύω, τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον.

Nostre virtutis memor, qualia etiam nobis
Iupiter opera imposuerit perpetuò iam-inde à maioribus
Non enim pugiles sumus inculpati neque luctatores. (mus.
Sed pedibus celeriter possumus currere, & nauib. optimi su-
Semper a. nobis conuiuiúmque gratum, citharáque chorisq;
Vestésque mutatoriae, lauacráque calida, & cubilia.
Sed age Phaeacum saltatores quotquot optimi
Ludite, vt et hospes dicere queat suis amicis
Domum reuersus quantum superemus alios
Arte nauigandi, q; pedibus, & saltatione, q; cantu.
Demodoco vero aliquis statim profectus citharam sonoram
Afferat, quae si alicubi iacet in nostris aedibus.
Sic ait Alcinous deiformis: surrexit autem praeco,
Laturus citharam suaue in domo ex regis.
Sorte-electi autem praesides ludorum nouem omnes surrexe-
Publici, qui in certamine administrabant singula: (runt.
Planum faciebant chorum, pulchre latum fecerunt ludum.
Praeco autem propè aduenit ferens citharam sonoram
Demodoco, ille. a. deinde ibat in medium: circum a. iuuenes
Iam pubescentes stabant docti saltatione,
Quatiebant autem diuinum chorum pedibus: caeterum Vlysses
Micationes admirabatur pedum, obstupescebat a. animo.
Caeterum ipse citharoedus coepit pulchre canere
De Martis amore, pulchreq; coronatae Veneris.
Vt primum commixti fuerint in Vulcani domo
Clam: plurima autem dedit, lectum decurpauit & cubile
Vulcani regis: statim autem illi nuncius venit
Sol, qui ipsos cognouit commixtos amore.
Vulcanus autem vbi acerbum sermonem audiuit,
Festinabat ire ad officinam, mala animo profundè-cogitans,
Imposuit incudis-repositorio magnam incudem, cudit a. vincula
Infrangibilia, insolubilia-vt firmiter ibi manerent.
Caeterum postquam struxit dolum iratus Marti,
Festinabat ire in thalamum, vbi chara cubilia stabant.
Circumfudit lecti è fulcris vincula circulo vndique.
Diligenter autem supernè è trabe effusa erant,
Perinde atq; tela araneae subtilis, quam nemo videre queat
Neque ex diis beatis: sic enim dolosam fecerat.
Caeterùm postquam omnem dolum circa lectulum fecit.
Simulabat se iturum in Lemnum pulchrè fabricatum oppidum,
Quod ei terrarum multo charissimum est omnium.
Neque caecam speculationem tenuit aurato freno-vtens Mars.
Vt vidit Vulcanum inclytum arte seorsum euntem,
Festinabat ire ad domum inclyti Vulcani,
Cupidus amoris pulchrè coronatae Veneris,
Illa vero iam recens a patre praepotente Ioue
Veniens desedit, ille vero intra domum erat,
Eiusq; manum inseruit, verbumq; dixit atque compellauit,
Age chara ad lectulum diuertamus dormitum,
Non enim amplius Vulcanus domi est, sed alicubi
Proficiscitur in Lemnum ad Sintias barbaros.
Sic ait, huic gratum videbatur dormitare,
Illi in lectulum vt conscenderunt dormierunt, vincula au-
tem
Fabrefacta circumfundebantur prudentis Vulcani.
Neque vllo pacto mouere membra poterant neq; assurgere
Et tum certe agnouerunt non amplius effugia patere.
E propinquo autem venit inclytus Vulcanus,
Retrò reuersus antequam ad Lemni terram venisset,
Sol enim ei custodiam habuit, dixitq; orationem,
Festinabat ire ad domum charo afflictus pectore.
Stabat autem vestibulo: ira autem ipsum vehemens cepit,
Horrendum autem clamauit, audireque fecit omnes deos:
Iupiter pater, atque alii dii beati semper viuentes,
Venite vt opera ridicula q; non tolerabilia videatis,
Vt me claudum qui sum Iouis filia Venus
Semper dehonestat, amat autem perniciosum Martem a
Eo quòd ille quidem pulcher & sanus pedibus, sed ego
Imbellis factus, caeterum nequaquam mihi causa alia est
Quam parentes duo, quos non genuisse debebant.

χ. γλαφυρὴν.

Demodocus canit fabulam de Veneris & Martis amplexu.

Sed videte vt illi dormiunt in amore.
Vno conscenso lecto, ego autem aspiciens tristor.
Non quidem illos amplius spero paululum sic dormituros
Quantumuis multum se amant, non statim volent simul
Dormire, sed ipsos dolus & vinculum detinebit,
Donec mihi omnem pater retribuat dotem,
Quantam illi prœbui impudentem ob puellam,
Quod illi pulchra filia, cæterum neutiquam pudica.
Sic ait, ipsi congregati sunt dij æream in domum,
Venit Neptunus terra-quassator, venit & valde vtilis
Mercurius, venit autem rex iaculator Apollo.
Fœminæ autem deæ manebant pudore domi singulæ,
Stabant autem in vestibulo dij datores bonorum.
Immensus autem risus excitatus est dijs beatis,
Artes inspicientibus prudentis Vulcani.
Tum verò quispiam dicebat videns in proximum alium,
Non recte succedũt mala opera, assequitur tardus celerẽ,
Vt nunc Vulcanus cum sit tardus cepit Martem,
Qui est velocissimus deorum, qui Olympum tenent,
Claudus inquam technis: propter quod & pœnam auget,
Sic illi quidem talia inuicem dicebant.
Mercurium autem alloquutus est rex Iouis filius Apollo,
Mercuri Iouis fili internuncie, dator bonorum,
Num certè in vinculis velles fortibus compressus
Dormire in lectulo, iuxta auream Venerem?
Huic respondit continuò internuncius Mercurius,
Vtinam hoc fieret ò rex iaculator Apollo.
Vincula quidem ter tantum infinita circumfusa essent,
Vos autem videretis dij omnésque deæ,
Nihilominus vellem dormire iuxta auream Venerem.
Sic ait, risus excitatus est ab immortalibus dijs,
Neque Neptunum risus tenebat, precabatur autem semper
Vulcanum inclytum artificem vt solueret Martem.
Et ipsum alloquutus verba alata dicebat.
Solue, ego autem idipsum promitto (vt tu iubes)
Soluturum esse decentia omnia inter immortales deos.
Hunc rursus allocutus est inclytus artifex Vulcanus,
Ne me Neptune terra-quassator hæc iubeas:
Miseræ pro miseris etiam sponsiones ad spondendum,
Quo pacto ego te vincire possem inter immortales deos,
Siquidem Mars abierit debito & vinculis euitatis?
Hunc rursus allocutus est Neptunus terra-quassator,
Vulcane etiam si Mars debitum renuens
Abierit fugiens, ipse tibi ego hæc persoluam.
Huic respondit continuò inclytus Vulcanus,
Non erit neque decet tuam orationem abnuere.
Sic locutus, vincula soluit robur Vulcani.
Illi postquam e vinculis soluti sunt fortibus existentibus,
Statim impetu facto, ille quidem in Thraciam descendit.
Illa verò ad Cyprum peruenit ridens Venus
In Paphum, vbi illi lucus aráque thure-odorata
Hic autem ipsam Gratiæ lauarunt, & vnxerunt oleo
Immortali vt deos decet immortales.
Vestes autem induebant desiderabiles, visu suspiciendas:
Hæc certè cantor cantabat inclytus, cæterum Vlysses
Oblectabatur mente sua audiens, atque etiam alij
Phæaces longorum remorum nauibus inclyti viri.
Alcinous autem Halium & Laodamanta iussit
Solos tripudiare, quoniam ipsis nemo contendebat.
Hi igitur postquam pilam pulchram in manibus acceperunt
Purpuream, quam ipsis Polybus fecerat prudens,
Hanc alter iaciebat ad nebulas vmbrosas
Flexus retrò, alter autem à terra in altum eleuatus,
Facile accipiebat antequam pedes ad pauimentum venirẽt.
At postquam pila in rectum periculum fecerunt,
Saltauerunt postea in terra almà
Frequenter alternantes, iuuenes autem applaudebant alij,
Stantes in certamine, multus autem strepitus ortus est.
Iam tunc Alcinoum alloquutus est strenuus Vlysses,

Margin notes: π. δεσμοῖς ἐθέλοις. — π. δεσμοῦ. — Lusu pilæ. — π. σφαῖραν. π. ὀπίσω. π. ὀρχοῦντο. Saltauo.

Ἀλλ' ὄψεσθ', ἵνα τώ γε καθεύδετον ἐν φιλότητι,
Εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες· ἐγὼ δ' ὁρόων ἀκάχημαι.
Οὐ μέν σφεας ἔτ' ἔολπα μίνυνθά γε κειέμεν οὕτω, 315
Καὶ μάλα περ φιλέοντε. τάχ' οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
Εὕδειν· ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
Εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδῷσιν ἔεδνα
Ὅσσα οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα κούρης,
Οὕνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος. 320
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
Ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ἦλθεν δὲ ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἑκάστη.
Ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ δωτῆρες ἑάων· 325
Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
Τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
Ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα, 330
Ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Χωλὸς ἐών, τέχνῃσι· τὸ καὶ μοιχάγρι' ὀφέλλει.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Ἑρμεία Διὸς υἱέ, διάκτορε, δῶτορ ἑάων, 335
Ἦ ῥά κεν ἐν* δεσμοῖσ' ἐθέλοις κρατεροῖσι πιεσθεὶς
Εὕδειν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος Ἀργειφόντης,
Αἲ γὰρ τοῦτο γένοιτο ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
Δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν, 340
Ὑμεῖς δ' εἰσορόῳτε θεοί, πᾶσαί τε θέαιναι,
Αὐτὰρ ἐγὼν εὕδοιμι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Ὣς ἔφατ'· ἐν δὲ γέλως ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
Ἥφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν Ἄρηα· 345
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπίσχομαι (ὡς σὺ κελεύεις)
Τίσειν αἴσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Μή με Ποσείδαον γαιήοχε ταῦτα κέλευε· 350
Δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
Πῶς ἂν ἐγώ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Εἴ κεν Ἄρης οἴχοιτο χρέος καὶ δεσμὸν ἀλύξας;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ἥφαιστ', εἴπερ γάρ κεν Ἄρης χρεῖος ὑπαλύξας 355
Οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.
Ὣς εἰπὼν δεσμὸν ἀνίει μένος Ἡφαίστοιο.
Τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν κρατεροῦ περ ἐόντος, 360
Αὐτίκ' ἀναΐξαντε, ὁ μὲν Θρῄκηνδε βεβήκει,
Ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυώεις·
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας· 365
Ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀκούων, ἠδὲ καὶ ἄλλοι
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσικλυτοὶ ἄνδρες.
Ἀλκίνοος δ' Ἅλιον καὶ Λαοδάμαντα κέλευσε 370
Μουνὰξ ὀρχήσασθαι, ἐπεί σφισιν οὔτις ἔριζεν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἕλοντο
Πορφυρέην, τήν σφιν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων,
Τὴν ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
Ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερθεὶς, 375
Ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν οὖδας ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ* σφαίρῃ* ἀν' ἰθὺν πειρήσαντο,
Ὀρχείσθην δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ταρφέ' ἀμειβομένω· κοῦροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι
Ἑσταότες κατ' ἀγῶνα, πολὺς δ' ὑπὸ* κόμπος ὀρώρει. 380
Δὴ τότ' ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσσεύς,

Ἀλκίνοε

Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ἠμὲν ἀπείλησας βητάρμονας εἶναι ἀρίστους,
Ἠδ' ἄρ' ἑτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Ὣς φάτο, γήθησεν δ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο· 385
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὁ ξεῖνος μάλα μοι δοκέει πεπνυμένος εἶναι·
Ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήϊον ὡς ἐπιεικές.
Δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες 390
Ἀρχοὶ κραίνουσι, τρισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός·
Τῶν οἱ ἕκαστος φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
Καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε τιμήεντος·
Αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέα, ὄφρ' ἐνὶ χερσὶ
Ξεῖνος ἔχων ἐπὶ δόρπον ἴῃ χαίρων ἐνὶ θυμῷ. 395
Εὐρύαλος δέ ἑ αὐτὸν ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι
Καὶ δώρῳ, ἐπεὶ οὔτι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον·
Δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε, 400
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι ὡς σὺ κελεύεις,
Δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
Ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος
Ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιον ἔσται. 405
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, ἔπος δ' εἴπερ τι βέβακται
Δεινὸν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.
Σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέειν καὶ πατρίδ' ἱκέσθαι 410
Δοῖεν, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Καὶ σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν·
Μηδέ τί τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο
Τούτου, ὃ δή μοι δῶκας ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν. 415
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
Δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρῆεν.
Καὶ τάγ' ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
Δεξάμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
Μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα. 420
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
Ἐλθόντες δὲ καθῖζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι,
Δή ῥα τότ' Ἀρήτην προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Δεῦρο γύναι, φέρε χηλὸν ἀριπρεπέ' ἥτις ἀρίστη·
Ἐν δ' αὐτὴ θὲς φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα· 425
Ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
Ὄφρα λοεσσάμενός τε, ἰδών τ' εὖ κείμενα πάντα
Δῶρα, τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ' ἔνεικαν,
Δαιτί τε τέρπηται καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούων·
Καί οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλεισον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω, 430
Χρύσεον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
Σπένδῃ ἐνὶ μεγάρῳ Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.
Ὣς ἔφαθ'. Ἀρήτη δὲ μετὰ δμῳῇσιν ἔειπεν
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὅττι τάχιστα.
Αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ, 435
Ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλοῦσαι.
Γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.
Τόφρα δ' ἄρ' Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα χηλὸν
Ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
Ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν· 440
Ἐν δ' αὐτὴ φᾶρος θῆκεν, καλόν τε χιτῶνα,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλον,
Μή τίς τοι καθ' ὁδὸν δηλήσεται, ὁππότ' ἂν αὖτε
Εὕδῃσθα γλυκὺν ὕπνον ἰὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ. 445
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλε
Ποικίλον, ὅν ποτέ μιν δέδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη.
Αὐτίκ' ἄρ' ἀμφίπολος λούσασθαι ἄνωγεν
Ἐς ῥ' ἀσάμινθον βάνθ'· ὁ δ' ἄρ' ἀσπασίως ἴδε θυμῷ 450

Alcinoë rex, omnium clarissime populorum,
Certè pollicitus es tripudiatores esse optimos,
Profectò manifestè factū est: stupor me habet inspicientem.
Sic dixit, læta autem est sacra vis Alcinoi,
Statim Phæacensibus amantes remos alloquutus est.
Audite Phæacensium duces ac principes:
Hospes mihi valde videtur prudens esse.
Sed agite, ei demus hospitale munus vti decet.
Duodecim enim in populo præclari reges
Principes imperant, tertius decimus autem ego ipse.
Ex his ei vestem singuli bene lotam & tunicam,
Et auri talentum ferte pretiosi.
Statim autem omnia portemus congregati, vt in manibus
Hospes tenens ad cœnam veniat lætus in animo.
Euryalus autem seipsum conciliet verbis,
Et dono, quoniam nequaquam vt decuit loquutus est.
Sic dixit, omnes autem laudauerunt, & iusserunt.
Dona autem vt ferrent, præmiserunt præconem singuli.
Huic autem rursus Euryalus respondit, loquutusque est.
Alcinoe rex omnium clarissime populorum,
Tibi equidem hunc hospitem conciliabo sicut tu iubes.
Dabo ei hunc ensem totum æreum, cui est manubrium
Argenteum, vagina autem nuper secti eboris
Circumuoluta est, multo autem eo dignus erit.
Sic dicens, in manibus posuit ensem argent. clauorum,
Et ipsum alloquens verba pennata dixit,
Gaude pater ô hospes, verbum si aliquod dictum est
Graue, statim illuc ferant rapientes turbines.
Tibi autem dij vxorem videre, & in patriam redire
Dent, quando diu ab amicis incommoda pateris.
Hunc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
Et tu amice valdè gaude, dij autem tibi felicia dent,
Neque amplius tibi ensis desiderium in futurum fiat,
Huius, quem iam mihi dedisti concilians verbis.
Dixit, & circa humeros posuit ensem argent. clauorum.
Occidit autem sol, & huic inclyta dona adfuerunt.
Et hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres.
Suscepta autem filij eximij Alcinoi,
Matrem iuxta venerandam posuerunt perpulchra dona.
Quibus autem imperabat sacra vis Alcinoi,
Venientes verò sederunt in altis solijs.
Tunc Areten alloquuta est vis Alcinoi.
Age mulier, fer arcam pulchram, quæ fuerit optima,
Impone autem vestem bene-lotam & tunicam.
Circa ignem autem lebetem calefacite, calefacite. a. aquam,
Vt lotus vidensque, bene posita omnia
Dona, quæ ei Phæaces eximij huc tulerunt.
Et conuiuio oblectetur, & cantilena laudem audiens.
Atque ei ego hoc poculum meum pulchrum præbebo
Aureum, vt mei memor diebus omnibus
Libet domi suæ, Iouique, alijsque, dijs.
Sic ait, Arete autem ancillis loquuta est,
Vt circa ignem locent lebetem magnum quàm celerrimè.
Hæ. a. lauacralem lebetem locarunt ad ignem ardentem:
Aquamque infuderūt, subtus a. ardere faciebāt ligna accipiētes: ✕. lebetem
Aluum quidem tripodis ignis circumdedit, calefiebat autem aqua.
Interea verò Arete hospiti pulchram cistam
Extulit e thalamo, imp. fuit verò pulchra dona,
Vestem, aurumque, quæ ei Phæaces dederant.
Ipsa verò indusium posuit, pulchramque tunicam,
Et ipsum alloquuta verba, volatilia dixit,
Ipse tunc vide de opertulo, statim. v. vinculum circumliga.
Ne quis tibi in itinere damnum afferat, cum fortè
Dormieris dulcem somnum profectus in naue nigra.
Cæterum postquam hoc audiuit prudens diuus Vlysses
Statim aptauit operculum, celeriter. a. vinculum ligauit
Varium, quod olim docuit ingenio veneranda Circe.
E vestigio autem ipsum ancilla lauari iussit,
In lauacrū vbi conscendisset, ille verò libenter vidit animo

Alcinous Phæaces alloquitur.

Euryalus Vlyssem ense donat.

Afferuntur Vlyssi a Phæacibus xenia

Illa autem bene gubernabat, quo simul sequerentur pedites
Ancillæ Vlyssesque, arte verò impetu flagellum,
Occidit autem sol, & illi inclytum ad nemus peruenerunt,
Sacrum Palladi, vbi consedit diuus Vlysses.
Statim deinde supplicauit Iouis filiæ magnanimi.
Audi me a-capra nutriti Iouis filia indomita,
Nunc sanè me exaudi, quoniã antea nunquam exaudiuisti
Iactatum, quando me iactabat inclytus Neptunus.
Da me ad Phæacas gratum venire atque miserabilem.
Sic ait supplicans, hunc autẽ audiuit Pallas Minerua,
Ipsi verò neutiquam apparebat palàm, verebatur enim
Patruum, is verò vehementer irascebatur
Diuino Vlyssi, antequam suam ad terram veniret.

Ἡ δὲ μάλ' ἡνιόχευεν, ὅπως ἅμ' ἑποίατο πεζοὶ
Ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσεύς τε, νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλην. 320
Δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
Ἱρὸν Ἀθηναίης, ἵν' ἄρ' ἕζετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη,
Νῦν δή πέρ μευ ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος οὔποτ' ἄκουσας 325
Ῥαιομένου, ὅτε μ' ἔρραιε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Δός μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος, τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
Αὐτῷ δ' οὔπω φαίνετ' ἐναντίη· αἴδετο γάρ ῥα
Πατροκασίγνητον· ὁ δ' ἐπιζαφελῶς μενέαινεν 330
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.

ODYSSEÆ HOMERI, VII. COMPOSITIO.

SIC quidem illic supplicabat prudens diuus Vlysses,
Puellam verò ad vrbem ferebat robur mulorum.
Illa vero quando iam ad sui patris inclytas ædes peruenit,
Constitit in vestibulo, fratres verò ipsam vndique
Circumstabant immortalibus similes, qui sanè à curru
Mulos soluebant, vestémque portarunt intrò.
Porrò ad thalamum suum ibat, accendebat autem illi ignem
Anus Aperæa cubicularia Eurymedusa,
Quam olim ab Apera naues duxerunt biremes:
Alcinoo autem in donum elegerunt, eo quod omnibus
Phæacensibus imperabat, & veluti deũ populus audiebat,
Quæ enutriuit Nausicaam pulchrũ-vlnis in regia,
Quæ ei ignem accendebat, & intus cœnam adornabat,
Et tunc tandem Vlysses surrexit ad vrbem ire, at Pallas
Multam caliginem circumfudit bene-volens Vlyssi,
Ne quis Phæacum insolentium obuiam factus.
Conuitiaretur verbis, & interrogaret quisnam esset.
Sed cum iam ciuitatem ingressurus amabilem,
Tum ei obuiam facta est dea cæsia Minerua,
Virgini similis iuuenculæ vrnam gestanti.
Stabat verò ante eum, interrogabat autem diuus Vlysses,
O filia annon mihi domum viri ostendere poteris
Alcinoi qui inter hosce homines imperat?
Etenim ego hospes multa passus huc venio,
Procul ex aliena terra, quare nullum noui
Hominum, qui hanc vrbem & terram inhabitant.
Hunc contra allocuta est dea cæsia Minerua.
Profectò ego tibi hospes pater domum quam me iubes
Monstrabo, quoniam mihi patrem inculpatum iuxta habitat.
Sed eas tacitè, hanc ego viam monstrabo.
Neque quenquam hominum alloquere, neque interroga.
Non enim hospites hi diligenter homines suscipiunt,
Nec curantes amplectuntur, quicunque aliunde venerit,
Nauibus celeribus isti freti velocibus
Vndas ingentes tranant, nam ipsis dedit Saturnius
Horum naues veloces, veluti penna atque cogitatio.
Sic sanè loquuta præibat Pallas Minerua
Celeriter, ipse deinde post vestigia ibat deæ.
Hunc certe Phæaces inclyti-nauigandi non nouerunt,
Vadentem per vrbem per ipsos, non enim Pallas
Sinebat pulchricoma veneranda dea, illa ei caliginem
Diuinitus immisit, bene-volens in animo,
Mirabatur autem Vlysses portus & naues æquatas,
Ipsorúmque Heroum insulas & murum longum,
Sublimes valles munitas, mirabile visu.
Sed quando iam regis ad inclytam domum peruenerunt,
His verò sermonibus cœpit dea cæsia Minerua.

Eurymedusa nutrix Nausicaæ.

Vlyssi Minerua formam mentita [illegible] fit obuiam.

Vlysses à Minerua in ædes Alcinoi per ducitur [illegible]

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ η̅ ἦτα ῥαψῳδία.

Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Κούρην δὲ προτὶ ἄστυ φέρεν μένος ἡμιόνοιϊν.
Ἡ δ' ὅτε δὴ οὗ πατρὸς ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκανεν,
Στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι, κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
Ἵσταντ' ἀθανάτοις ἐναλίγκιοι, οἵ ῥ' ὑπ' ἀπήνης 5
Ἡμιόνους ἔλυον, ἐσθῆτά τε ἔσφερον εἴσω.
Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον ἑὸν ἤϊε, δαῖε δέ οἱ πῦρ
Γρηῢς Ἀπειραίη θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
Τήν ποτ' Ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόῳ δ' αὐτὴν γέρας ἔξελον, οὕνεκα πᾶσι 10
Φαιήκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ' ὣς δῆμος ἄκουεν.
Ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν·
Ἥ οἱ πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει.
Καὶ τότ' Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἴμεν· ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
Πολλὴν ἠέρα χεῦε φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆϊ, 15
Μή τις Φαιήκων μεγαθύμων ἀντιβολήσας
Κερτομέοι τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐξερέοιθ' ὅτις εἴη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐραννήν,
Ἔνθα οἱ ἀντεβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Παρθενικῇ εἰκυῖα νεήνιδι κάλπιν ἐχούσῃ· 20
Στῆ δὲ πρόσθ' αὐτοῦ· ὁ δ' ἀνείρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ τέκος, οὐκ ἄν μοι δόμον ἀνέρος ἡγήσαιο
Ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;
Καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος ταλαπείριος ἐνθάδ' ἱκάνω
Τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ οὔτινα οἶδα 25
Ἀνθρώπων οἳ τήνδε πόλιν* καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε πάτερ δόμον ὅν με κελεύεις
Δείξω· ἐπεί μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
Ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω. 30
Μηδέ τιν' ἀνθρώπων προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
Οὐ γὰρ ξείνους οἵδε μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται,
Οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ' ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθῃ.
Νηυσὶ θοῇσιν τοίγε πεποιθότες ὠκείῃσι,
Λαῖτμα μέγ' ἐκπερόωσιν, ἐπεί σφισι* δῶκ' Ἐνοσίχθων· 35
Τῶν νέες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Τὸν δ' ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ οὐκ ἐνόησαν
Ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ διὰ σφέας· οὐ γὰρ Ἀθήνη 40
Εἴα ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἥ ῥά οἱ ἀχλὺν
Θεσπεσίην κατέχευε, φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
Θαύμαζεν δ' Ὀδυσεὺς λιμένας καὶ νῆας ἐΐσας,
Αὐτῶν θ' ἡρώων ἀγορὰς καὶ τείχεα μακρά,
Ὑψηλά, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι. 45
Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώμαθ' ἵκοντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,

Οὗτος δή τοι, ξεῖνε πάτερ, δόμος, ὅν με κελεύεις
Πεφραδέμεν· δήεις δὲ διοτρεφέας βασιλῆας
Δαίτην δαινυμένους· σὺ δ' ἔσω κίε, μηδέ τι θυμῷ
Τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
Ἔργοισιν τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
Δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν·
Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον, ἐκ δὲ τοκήων
Τῶν αὐτῶν οἵ περ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Γείνατο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
Ὁπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
Ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι Γιγάντεσσιν βασίλευεν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
Τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη καὶ ἐγείνατο παῖδα
Ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαίηξιν ἄνασσε.
Ναυσίθοος δ' ἔτεκεν Ῥηξήνορά τ' Ἀλκίνοόν τε.
Τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα λιποντα
Ἀρήτην· τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
Καί μιν ἔτισ' ὡς οὔ τις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,
Ὅσσαι νῦν * γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν,
Ὣς κείνη περὶ κῆρι τετίμηταί τε καὶ ἔστιν,
Ἔκ τε φίλων παίδων ἔκ τ' αὐτοῦ Ἀλκινόοιο,
Καὶ λαῶν, οἵ μίν ῥα θεὸν ὣς εἰσορόωντες,
Δειδέχαται μύθοισιν, ὅτε στείχῃσ' ἀνὰ ἄστυ.
Οὐ μὲν γάρ τι νόου γε καὶ αὐτὴ δεύεται ἐσθλοῦ,
Οἷσί τ' ἐῢ φρονέῃσι καὶ ἀνδράσι νείκεα λύει.
Εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, λίπε δὲ Σχερίην ἐρατεινήν,
Ἵκετο δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην,
Δῦνε δ' Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀλκινόου πρὸς δώματ' ἴε κλυτά· πολλὰ δέ οἱ κῆρ
Ὥρμαιν' ἱσταμένῳ, πρὶν χάλκεον οὐδὸν ἱκέσθαι.
Ὥς τε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
Δῶμα καθ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
Χάλκεοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐληλάδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ, περὶ δὲ θριγκὸς κυάνοιο.
Χρύσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
Ἀργύρεοι δὲ σταθμοὶ ἐν χαλκέῳ ἕστασαν οὐδῷ,
Ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσέη δὲ κορώνη.
Χρύσειοι δ' ἑκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
Οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
Δῶμα φυλασσέμεναι μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
Ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
Ἐν δὲ θρόνοι περὶ τοῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῖο διαμπερές, ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι
Λεπτοὶ ἐΰννητοι βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
Ἔνθα δὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἑδριόωντο,
Πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπηετανὸν γὰρ ἔχεσκον.
Χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτων ἐπὶ βωμῶν
Ἕστασαν αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
Φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
Πεντήκοντα * δέ οἱ δμῳαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες·
Αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλῃς ἔπι μήλοπα καρπόν,
Αἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι καὶ ἠλάκατα στρωφῶσιν
Ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
Καιροσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.
Ὅσσον Φαίηκες περὶ πάντων ἴδριες ἀνδρῶν
Νῆα θοὴν ἐνὶ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὣς δὲ γυναῖκες
Ἱστῶν τεχνῆσσαι· πέρι γάρ σφισι δῶκεν Ἀθήνη
Ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα καὶ φρένας ἐσθλάς.
Ἔκτοσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων
Τετράγυος· περὶ δ' ἕρκος ἐλήλαται ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθα δὲ δένδρεα μακρὰ πεφύκασι τηλεθόωντα,
Ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
Συκέαι τε γλυκεραὶ καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι.

Haec est tibi hospes pater domus quam me iubes
Indicare: inuenies verò à Ioue nutritos reges
Dapes celebrantes, tu verò intrò eas, ne quid animo
Timeas: fortis enim vir in omnibus potior
Rebus existit, etiam si quando aliunde veniat.
Reginam quidem primò inuenies in regia,
Arete verò nomen est cognomine, ex parentibus autem
Iisdem est, qui utique genuerant Alcinoum regem.
Nausithoum quidem primum Neptunus terrae quassator
Genuit, & Periboea mulierum forma pulcherrima,
Minima natu filia magnanimi Eurymedontis,
Qui olim superbis Gigantibus imperabat.
Sed hic quidem perdidit populum impium, perijt & ipse.
Cum hac Neptunus congressus est, genuit filium
Nausithoum magnanimum, qui Phaeacas rexit.
Nausithous verò genuit Rhexenorémque Alcinoúmque.
Hunc quidem prole carentem percussit decorus arcu Apollo
Sponsum in regia, unica sola filia relicta
Areta: hanc Alcinous duxit uxorem,
Et ipsam honorabat ut nulla super terra honoratur alia
Quaecunque nunc mulieres sub viris domum habent.
Quemadmodum illa ex animo honorata quoque est
Cum a charis liberis, atque ab ipso Alcinoo,
Et ciuibus, qui ipsam sicut velut deam suspicientes,
Excipiunt verbis, cum incedit per urbem.
Minime enim mente etiam ipsa eget bona,
Quibus bene vult, etiam viris lites soluit.
Quando tibi illa benè vult ex animo,
Spes est tibi postea amicosque videre & peruenire
Domum in excelsam & tuam in patriam terram.
Sic loquuta, abiit caesia Minerua
Pontum per indomitum: deseruitque Scheriam amabilem:
Venit autem ad Marathona, & latas Athenas.
Ingressa est Erechthei benè munitam domum, sed Vlysses
Alcinoi ad domum ibat inclytam: plurima verò illi cor
Cogitabat stanti, prius quam ad aereum pauimentúmque venisset.
Velut enim solis splendor erat aut lunae
Domum per excelsam magnanimi Alcinoi.
Aerei etenim muri firmati sunt hinc atque hinc,
In intimum recessum à limine, pinnaculum autem ex cyano.
Aureae verò fores firmam domum intus claudebant.
Argentei autem postes in aereo stabant limine.
Argenteum verò superum limen, aurea item cornix.
Aurei autem utrinque & argentei canes erant,
Quos Vulcanus fecerat peritis praecordijs.
Domum ut custodirent magnanimi Alcinoi,
Immortales existentes & senio non obnoxios dies omnes.
Intus solia circa murum firmata erant hinc atque hinc,
Ad intimum secessum a limine undique, ibi pepli
Tenues bene neti reconditi erant opera mulierum.
Hic autem Phaeacum principes sedebant,
Bibentes & edentes: annuum enim habebant.
Aurei verò iuuenes fabrefactas ad aras
Stabant, ardentes faces manibus gestantes,
Lucentes nocte per domum conuiuantibus.
Quinquaginta autem ei ancillae per domum foeminae.
Aliae quidem molunt sub mola pomacei coloris frumentum,
Aliae telas texunt & pensum versant
Sedentes, qualiter folia excelsae populi,
Staminatis è vestibus distillat humidum oleum.
Quantum Phaeaces supra omnes periti sunt homines
In celeri naue, per pontum nauigando, quantum mulieres
In tela operanda supra modum etiam illis dedit Pallas
Operáque scire perpulchra & ingenium bonum.
Extra verò aulam ingens hortus propè ianuas
Quatuor iugerum, circa autem septum deductum est utrinque;
Ibi verò arbores procerae crescebant florentes,
Pirus & malus punica & aliae mali pulchrum fructum producentes
Ficúsque dulces, & oleae virescentes.

Ex us fructus nunquam perit neque deficit
Hyeme neque æstate toto anno durans, sed sanè semper
Zephyrus spirans, hæc crescere facit alias, maturescere.
Pirus post pirum senescit, pomum post pomum,
Porro post uuam uua, ficus autem post ficum.
Ibi autem ei fructuosa vinea radicatur.
Huius alterum quidem apricum lato in loco
Arescit sole, alias [illegible] de [illegible],
Alias autem calcant, [illegible] autem uuæ maturæ sunt
Florem emittentes, [illegible] vero aliquando maturescunt.
Ibi exculti horti ad extremam seriem
Omnis generis producuntur toto anno florentes.
Duo autem fontes aderant, alter quidem per hortum omnē
Dispergitur, altera ex altera parte sub aulæ limen vadit
Ad domum excelsam unde aquabantur cives.
Talia certe in Alcinoi domo deorum erant splendida dona,
Ibi stans admirabatur patiens diuus Vlysses.
Cæterum postquam omnia suo admirabatur animo,
Celeriter super limen [illegible] est domum intra.
Inuenit autem Phæacum duces atque consiliarios
Libantes poculis speculatori Mercurio,
Cui vltimò libabant, quando cogitabant de lecto.
Cæterum ipse iuit per domum patiens diuus Vlysses,
Multam caliginem habens, quam ei circumfudit Pallas,
Vt peruenit ad Areten & Alcinoum regem.
Aretæ autem circumiecit genua manus Vlysses.
Et tum certe rursus ab ipso decidit diuinus aer.
Hi vero taciti facti per domum [illegible] virum conspexerunt.
Admirabantur autem videntes, ipse autem supplicauit Vlysses.
Arete filia Rhexenoris diuini,
Ad tuum maritū, & ad tua genua peruenio plurima passus,
Et ad hosce conuiuas, quibus que dij feliciter dent.
Viuere, & liberis co [illegible] singula
Bona domi, honorémque quemcunque populus concesserit.
Cæterum mihi deductionem parate ad patriam perueniendi
Ocyus, quoniam diu ab amicis ærumnas patior.
Sic fatus resedit ad focum in cineribus
Iuxta ignem, illi certè omnes facti taciti sunt silentio,
Sero tandem interfatus est senex heros Echeneus,
Qui certè Phæacum virorum maximus natu erat,
Et eloquentia vincebat priscaq; & plurima doctus.
Qui inter eos bene sapiens concionatus est & interfatus,
Alcinoe, non sane tibi hoc honestum, neque conuenit
Hospitem quidem humi sedere ad focum in pulueribus.
Isti vero tuum iussum expectantes detinentur.
Sed age dum te hospitem in sede argenteis clauis distincta
Colloca erectum, tu autem præconibus impera
Vinum infundere, vt & Ioui fulminatori
Libemus, qui supplices venerandos comitatur
Cœnam vero hospiti proma det ex rebus quæ sunt intus.
Porrò postquam hoc audiuit sacrum robur Alcinoi,
Manu prehensum Vlyssem prudentem variumque consilio
Leuauit a foco, & in sedem locauit splendidam,
Filio exuscitato viri Laodamante.
Qui ei proximus sedebat, maximè vero ipsum amabat,
Aquam autem ancilla gutturnio superinfudit ferens
Pulchro, aureo super argenteum lebetem
Ad lauandum, iuxta autem politam extendit mensam.
Panem vero veneranda proma apposuit ferens,
Fercula multa inferens, gratificans de præsentibus rebus.
Cæterum ipse bibebat & comedebat prudens diuus Vlysses
Et tum præconem alloquutus est Alcinoi,
Pontinoe, craterem miscens vinum distribue
Omnibus per domum, vt & Ioui fulminatori
Libemus, qui supplices honoratos benignè prosequitur.
Sic ait, Pontonous autem dulce vinum miscebat,
Distribuit autem omnibus propinans poculis.
Cæterum postquam libarunt biberuntque quantum cupiebat animus,
His vero Alcinous concionatus est & interfatus,

Marginal notes: χ. ἀπολεί-πει. — ϡ. ὑψηλόν — Mercurio vltimo libari consuetum. — Aretem Vlysses supplex. — ϡ. ἐπιτρέ-ψειεν — Vlysses clementer ab Alcinoo excipitur.

Τάων οὔ ποτε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἀπολείπει
Χείματος οὐδὲ θέρευς, ἐπετήσιος· ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ, 120
Αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλή, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
Ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐρρίζωται·
Τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
Τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
Ἄλλας δὲ τραπέουσι· πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν, 125
Ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἕτεραι δ' ὑποπερκάζουσιν.
Ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον
Παντοῖαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι·
Ἐν δὲ δύω κρῆναι, ἡ μέν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
Σκίδναται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵησι 130
Πρὸς δόμον ὑψηλόν, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται.
Τοῖ' ἄρ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
Ἔνθα στὰς θηεῖτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ,
Καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δώματος εἴσω. 135
Εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
Σπένδοντας δεπάεσσιν ἐϋσκόπῳ Ἀργειφόντῃ,
Ὧ πυμάτῳ σπένδεσκον, ὅτε μνησαίατο κοίτου.
Αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Πολλὴν ἠέρ' ἔχων, ἥν οἱ περίχευεν Ἀθήνη, 140
Ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτης βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεύς,
Καὶ τότε δή ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θέσπατος ἀήρ.
Οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμον κάτα φῶτα ἰδόντες·
Θαύμαζον δ' ὁρόωντες. ὁ δὲ λιτάνευεν Ὀδυσσεύς, 145
Ἀρήτη θύγατερ Ῥηξήνορος ἀντιθέοιο,
Σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
Τούσδε τε δαιτυμόνας, τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
Ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειεν ἕκαστος
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας θ' ὅ τι δῆμος ἔδωκεν· 150
Αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρίδ' ἱκέσθαι
Θᾶσσον, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσι
Πὰρ πυρί· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ὀψὲ δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος, 155
Ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,
Καὶ μύθοισι κέκαστο, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀλκίνο', οὐ μέν τοι τόδε κάλλιον, οὐδὲ ἔοικε,
Ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἧσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ ἐν κονίῃσιν· 160
Οἵδε δὲ σὸν μῦθον ποτιδέγμενοι ἰσχανόωνται.
Ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
Εἷσον ἀναστήσας, σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον
Οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
Σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ. 165
Δόρπον δὲ ξείνῳ ταμίη δότω ἔνδον ἐόντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
Χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην,
Ὦρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ἐπὶ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
Υἱὸν ἀναστήσας ἀγαπήνορα Λαοδάμαντα, 170
Ὅς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα, 175
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον
Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ 180
Σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς φάτο, Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμός,
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε, 185

Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἴκαδ' ἰόντες·
Ἠῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλέονας καλέσαντες,
Ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξεινίσσομεν ἠδὲ θεοῖσι 190
Ῥέξομεν ἱερὰ καλά, ἔπειτα δὲ καὶ περὶ πομπῆς
Μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἄνευθε πόνου καὶ ἀνίης
Πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ἣν πατρίδα γαῖαν ἵκηται
Χαίρων καρπαλίμως, εἰ καὶ μάλα τηλόθεν ἐστί,
Μηδέ τι μεσσηγύς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθῃσι 195
Πρίν γε τὸν ἧς γαίης ἐπιβήμεναι· ἔνθα δ' ἔπειτα
Πείσεται ἅσσα οἱ αἶσα κατὰ Κλῶθές τε βαρεῖαι
Γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθεν,
Ἄλλο τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ περιμηχανόωνται. 200
Αἰεὶ γὰρ τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς
Ἡμῖν, εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας·
Δαίνυνταί τε παρ' ἄμμι καθήμενοι ἔνθα περ ἡμεῖς.
Εἰ δ' ἄρα τις καὶ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,
Οὔτι κατακρύπτουσιν, ἐπεί σφισιν ἐγγύθεν εἰμέν, 205
Ὥσπερ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα Γιγάντων.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνο', ἄλλο τί τοι μελέτω φρεσίν· οὐ γὰρ ἐγώ γε
Ἀθανάτοισιν ἔοικα, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οὐ δέμας οὐδὲ φυήν, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν· 210
Οὕς τινας ὑμεῖς ἴστε μάλιστ' ὀχέοντας ὀϊζὺν
Ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν ἐν ἄλγεσιν ἰσωσαίμην.
Καὶ δ' ἔτι κεν καὶ πλείον' ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
Ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ. 215
Οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
Ἔπλετο, ἥ τ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ
Καὶ μάλα τειρόμενον καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.
Ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ
Ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων 220
Ληθάνει, ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλησθῆναι ἀνώγει.
Ὑμεῖς δ' ὀτρύνεσθαι ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν,
Ὥς κ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης,
Καί περ πολλὰ παθόντα· ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
Κτῆσιν ἐμήν, δμῶάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα. 225
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τε πίον θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς, 230
Πὰρ δέ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
Ἥσθην· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός.
Τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων.
Ἔγνω γὰρ φᾶρός τε χιτῶνά τε εἵματ' ἰδοῦσα
Καλά, τά ῥ' αὐτὴ τεῦξε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί· 235
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή,
Τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
Οὐ δὴ φῂς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκέσθαι;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 240
Ἀργαλέον, βασίλεια, διηνεκέως ἀγορεῦσαι
Κήδε', ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες.
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω, ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται,
Ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ, δολόεσσα Καλυψὼ 245
Ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός· οὐδέ τις αὐτῇ
Μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέστιον ἤγαγε δαίμων
Οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλσας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ. 250
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
Αὐτὰρ ἐγὼ τρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης
Ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ

Audite Phaeacum duces atque consiliarii,
Ut dicam quae me animus in praecordiis iubet.
Nunc autem epulati dormiatis ad domum profecti.
Mane autem senibus pluribus advocatis
Hospitem in aedibus hospitio excipiemus, atque diis
Faciemus sacra pulchra, deinde etiam de reditu
Cogitabimus, ut hic hospes absque labore & tristitia
Deductione sub nostra suam in patriam terram deveniat
Gaudens celeriter, etiam si valde procul sit.
Neque quicquam interea mali & damni patietur,
Antequam ipse suam terram conscendat, hinc & deinceps
Patietur quaecunque ei cum Parcae graves
Nato neverunt lino, quando ipsum peperit mater.
Quod si quis immortalium utique de caelo venerit,
Aliud quippiam hoc deinceps dii meditantur.
Semper enim etiam antea dii apparent manifesti
Nobis, quando facimus inclytas Hecatombas:
Comeduntque apud nos sedentes, ubi & nos.
Si autem aliquis & solus iens occurrerit viator,
Nihil videlicet occultant, quoniam ipsis prope sumus,
Quemadmodum Cyclopesque & agrestes gentes Gigantum.
Huic autem respondens allocutus est prudens Ulysses,
Alcinoe, aliud tibi curae sit in mente: non enim ego
Immortalibus similis sum, qui caelum latum habitant,
Neque corpore neque natura, sed mortalibus hominibus,
Quos vos scitis maxime sustinentes aerumnam
Hominum, quibus in doloribus aequalis sim.
Et adhuc etiam plura ego mala dicerem,
Quae cum certe omnia deorum voluntate passus sum.
Sed me quidem coenare sinite dolentem quamvis,
Non enim odioso ventre peius aliud
Est, qui iubet sui recordari necessitate:
Et valde afflictum aliquem, & in mentib. dolorē habentem.
Sic & ego luctum quidem habeo mentib. hic autem valde semper
Comedere iubet, & bibere, & me omnium
Oblivisci facit, quaecunque passus sum, & repleri iubet.
Vos autem festinate simul atque aurora apparuerit,
Ut me infelicem meam imponatis in patriam,
Quamvis multa passum, ubi semel videro etiam relinquat vita,
Nempe possessionem meam famulosque, & alta magna domus.
Sic dixit, hi autem omnes laudabant & hortabantur
Deducere hospitem, quoniam decenter dixit.
Sed postquam libaverunt, biberuntque, quantum voluit animus,
Hi quidem dormituri iverunt domum unusquisque.
Sed in domo relictus est divus Ulysses,
Ad latus ipsum Aretesque & Alcinous divina specie praeditus
Sedebant, famulae autem auferebant vasa convivii.
His autem Arete albas ulnas incepit verba.
Agnovit enim pallium & tunicam, vestimenta videns
Pulchra, quae ipsa fecerat cum ancillis mulieribus.
Et ipsum alloquens verba pennata dixit,
Hospes hoc quidem te primum interrogabo ipsa.
Quis et unde virorum es? quis tibi haec vestimenta dedit?
An non dicis in mare errans huc venisse?
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses,
Difficile regina perpetuo sermone commemorare
Dolores, quoniam mihi multos dederunt dii caelestes.
Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris,
Ogygia quaedam insula longe in mari iacet,
Ubi Atlantis filia dolosa Calypso
Habitabat pulchricoma gravis dea, neque aliquis cum ipsa
Versatur neque deorum, neque mortalium hominum.
Sed me infelicem domesticum duxit fortuna
Solum, quoniam mihi navem velocem candenti fulmine
Iupiter iaculatus diffidit medio in nigro mari,
Ubi alii quidem omnes periere boni socii.
At ego vel carinam ulnis capiens navis utrinque remis-agitatae
Novem diebus ferebar: decima autem me nocte nigra
Insulam Ogygiam appulerunt dii, ubi Calypso

Alcinous Phaeacibus de hospite alloquitur.

Vlysses negat se ... labores exponit.

Vlysses Aretae suos casus narrat.

Habitat pulchricoma grauis dea, quæ me suscipiens
Accurate excepit, & alebat, & dicebat
Facturam immortalem & senio nescium diebus omnibus.
Sed meum nunquam animum in pectoribus persuasit,
Illic quidem ⁊ *annos permansi firmiter, vestimenta a. semper*
Lacrymis madefaciebam quæ mihi immort. dedit Calypso.
Sed quando iam octauus reuolutus annus venit,
Et tunc iam me iussit conciter redire
Iouis ex nuntio, siue etiam animus mutatus ipsius est,
Misit me in rate consutili, multa autem dedit,
Panem & suaue vinum, & diuinas vestes induit.
Ventum autem immisit innocuum suauémque.
Septēdecim quidem nauigabam dies per mare iter faciens,
Decima octaua verò apparuerunt montes vmbrosi
Terræ vestræ, lætatum vero mihi charum cor
Infelici, certe m. futurum erat adhuc vt versarer cū ærumnis
Multis, quas mihi immisit Neptunus terræ-quassator,
Qui mihi excitatis ventis impediuit iter.
Commouit verò mare immensum, neque vllo pacto fluctus
Sinebat in rate vehementer ingemiscente consistere.
Hanc quidem deinde procella dispersit, cæterum ego
Natans has vndas transnaui, donec me terræ
Vestræ admouit ferens ventus que & aqua,
Ibi me egredientem oppressisset fluctus ad terram,
Petras ad magnas iaciens, & in amœnum locum.
Sed regressus natabam rursus donec veni
Ad fluuium, qui mihi visus est locus opportunissimus,
Liber a petris, & defensio erat a vento.
Excidi autem animum colligens, diuina verò nox
Aduenit, ego autem seorsim ab Ioue cadente-fluuio
Egressus in arbustis dormiui: circumque autem folia
Congessi somnum autem deus immensum infudit.
Hic quidem in foliis dilecto afflictus corde,
Dormiui, tota nocte vsque ad auroram, & meridiem.
Inclinabatq́; sol & me dulcis somnus dereliquit.
Ancillas verò in littus tuæ agnoui filiæ
Ludentes, inter eas autem ipsa erat similis diis,
Eam supplicaui: illa verò neutiquam ab indole aberrauit bona,
Vt non sperare posses iuniorem obuiantem
Facturam, semper enim iuniores desipiunt.
Quæ mihi cibum dedit affatim & splendidum vinum,
Et lauit in flumine, & mihi has vestes dedit.
Hæc tibi tametsi afflictus verè enarraui.
Huic rursus Alcinous respondit dixitq́;
Hospes, certe quidem hoc decenter non considerauit
Filia mea, quod te neutiquam cum ancillis fœminis
Duxit in nostram domum, tu verò primam supplicasti.
Hunc excipiens alloquutus est versutus Vlysses,
Heros, ne mihi ideò innocuam reprehendes puellam.
Hæc quidem me iussit cum ancillis subsequi.
Sed ego nolui timens reuerensque,
Ne forte tibi animus commoueretur videnti.
Suspiciosi sumus supra terram genus hominum.
Huic rursus Alcinous respondit dixitq́;
Hospes, non mihi huiusmodi in præcordiis charum cor
Temere irasci solet: potiora autem honesta omnia.
Vtinam Iupiter pater & Minerua & Apollo,
Talis nimirum, *qualis es, eaque quæ ego sentiens*
Vt filiam meam habere velis, & meus gener vocari
Hic manens, domum autem ego & bona darem,
Si modo volens maneas, inuitum enim te nullus continebit
Phæacum, neque sic gratum Ioui patri esset.
Reductionem vero in hoc ego perficiam, vt bene intelligas,
Cras in id temporis autem tu quidem domitus somno
Dormies, illi captabunt tranquillitatem, vt peruenias
In patriam tuam & domum, & si forte aliquid gratum est:
Et si valde multo longius est Eubœa:
Eam enim longissime aiunt abesse, qui eam viderant.
Ex populo nostro, quando flauum Rhadamanthum

Marginalia (left): γρ. δίον. — γρ. δή μ' [illegible]. — γρ. [illegible]. — γρ. [illegible]. — Alcinous optat Vlyssem sibi generum. — γρ. [illegible]. — Alcinous promittit Vlyssi auxilium.

Ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός· ἥ με λαβοῦσα 255
Ἐνδυκέως ἐφίλει τε καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
Ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον ἔμπεδον, εἵματα δ' * αἰεὶ
Δάκρυσι δεύεσκον, τά μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ. 260
Ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
Καὶ τότε * δή μ' ἐκέλευσεν ἐποτρύνουσα νέεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῆς·
Πέμπε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου, πολλὰ δ' ἔδωκε,
Σῖτον καὶ μέθυ ἡδὺ, καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν· 265
Οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
Ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέον ἤματα ποντοπορεύων,
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
Γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ
Δυσμόρῳ· ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξυνέσεσθαι ὀϊζυῖ 270
Πολλῇ, τήν μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους, κατέδησε κέλευθον,
Ὤρινεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον, οὐδέ τι κῦμα
Εἴα ἐπὶ σχεδίης ἁδινὰ στενάχοντα φέρεσθαι.
Τὴν μὲν ἔπειτα θύελλα διεσκέδασ', αὐτὰρ ἔγωγε 275
Νηχόμενος τόδε λαῖτμα διέτμαγον, ὄφρα με γαίῃ
Ὑμετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
Ἔνθα κέ μ' ἐκβαίνοντα βιήσατο κῦμ' ἐπὶ χέρσου,
Πέτρῃς πρὸς μεγάλῃσι βαλὸν, καὶ ἀτερπέϊ χώρῳ.
Ἀλλ' ἀναχασσάμενος νῆχον πάλιν, εἷος ἐπῆλθον 280
Ἐς ποταμὸν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
Λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο.
Ἐκ δ' ἔπεσον θυμηγερέων, ἐπὶ δ' ἀμβροσίη νὺξ
Ἤλυθ'· ἐγὼ δ' ἀπάνευθε διιπετέος ποταμοῖο
Ἐκβὰς ἐν θάμνοισι κατέδραθον, ἀμφὶ δὲ φύλλα 285
Ἠφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ' ἀπείρονα χεῦεν.
Ἔνθα μὲν ἐν φύλλοισι φίλον τετιημένος ἦτορ
Εὗδον παννύχιος καὶ ἐπ' ἠῶ καὶ μέσον ἦμαρ.
Δείλετό τ' ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀμφιπόλους δ' ἐπὶ θινὶ τεῆς ἐνόησα θυγατρὸς 290
Παιζούσας, ἐν δ' αὐτὴ ἔην ἐϊκυῖα θεῇσι·
Τὴν ἱκέτευσ'· ἡ δ' οὔτι νοήματος ἤμβροτεν ἐσθλοῦ,
Ὡς οὐκ ἂν ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα
Ἐρξέμεν· αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
Ἥ μοι σῖτον ἔδωκεν ἅλις, ἠδ' αἴθοπα οἶνον, 295
Καὶ λοῦσ' ἐν ποταμῷ, καί μοι τάδε εἵματ' ἔδωκε.
Ταῦτά τοι ἀχνύμενός περ ἀληθείην κατέλεξα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
Ξεῖν', ἤτοι μὲν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε
Παῖς ἐμὴ, οὕνεκά σ' οὔτι μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν 300
Ἦγεν ἐς ἡμέτερον, σὺ δ' ἄρα πρώτην ἱκέτευσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἥρως, μή μοι τοὔνεκ' ἀμύμονα νείκεε κούρην.
Ἡ μὲν γάρ μ' * ἐκέλευε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἔθελον, δείσας, αἰσχυνόμενός τε, 305
Μή πως καὶ σοὶ θυμὸς * ἐπισκύσσαιτο ἰδόντι.
Δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
Ξεῖν', οὔ μοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ,
Μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα. 310
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος ἐὼν οἷός ἐσσι, τά τε φρονέων ἅ τ' ἐγώπερ,
Παῖδά τ' ἐμὴν ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
Αὖθι μένων· οἶκον * δέ κ' ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
Αἴ κ' ἐθέλων γε μένοις· ἀέκοντα δέ σ' οὔτις ἐρύξει 315
Φαιήκων· μὴ τοῦτο φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο.
Πομπὴν δ' ἐς τόδ' ἐγὼ τεκμαίρομαι, ὄφρ' ἐῢ εἰδῇς,
Αὔριον ἐς· τῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνῳ
Λέξεαι, οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνην, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
Πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴ πού τοι φίλον ἐστίν, 320
Εἴ περ καὶ μάλα πολλὸν ἑκαστέρω ἔστ' Εὐβοίης,
Τήν περ τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι, οἵ μιν ἴδοντο
Λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν

Ἤγαγον, ὀψόμενον Τιτυὸν γαιήϊον υἱόν.
Καὶ μὲν οἱ ἔνθ' ἦλθον, καὶ ἀτὲρ καμάτοιο τέλεσσαν 325
Ἤματι τῷ αὐτῷ, καὶ * ἀπήνυσαν οἴκαδ' ὀπίσσω.
Εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσσον ἄρισται,
Νῆες ἐμαὶ καὶ κοῦροι * ἀναρρίπτειν ἅλα πηδῷ.
Ὣς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε· 330
Ζεῦ πάτερ, αἴθ' ὅσα εἶπε τελευτήσειεν ἅπαντα
Ἀλκίνοος· τοῦ * μέν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
Ἄσβεστον κλέος εἴη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Κέκλετο δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισι 335
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας, καθύπερθεν ἕσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι, 340
Ὤτρυνον Ὀδυσῆα παριστάμεναι ἐπέεσσιν,
Ὄρσο κέων ὦ ξεῖνε, πεποίηται δέ τοι εὐνή.
Ὣς φάν· τῷ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα καθεῦδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
Τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ. 345
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·
Πὰρ δὲ γυνὴ δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εὐνήν.

Duxerunt, vt viderent Tityum terræ filium.
Atque illi quidē huc venerunt et absque labore trāsnauerunt
Die illo eodem & adduxerunt domum retro.
Cognosces etiam ipse in mente quàm optimæ
Naues meæ et iuuenes, in percutiendo mare remis.
Sic autem gauisus est autem multiscius diuus Vlysses.
Supplicans verò dixit verbum, orationémque habuit,
Iupiter pater vtinam quæcunque dixit perficiat omnia
Alcinous, huius quidem per almam terram
Immortalis gloria esset, ego autem ad patriam venirem.
Sic illi quidem huiusmodi inuicem colloquebantur,
Iusserat autem Arete albis ancillis lacertis,
Ponere sub porticu cubilia, & stragula plurima
Purpurea vt inducerent, insternerentque desuper tapetas,
Chlanísque imponere villosas ad desuper induendum.
Illæ verò ibant ex ædibus facem in manibus gestantes.
Cæterum postquam strauerunt pulchrum lectulum accelerantes,
Excitarunt Vlyssem astantes verbis,
Surge dormiturę hospes, paratus est tibi lectus.
Sic dicebant, huic verò gratum visum est dormire.
Sic ille quidem ibi tunc profunde dormiuit diuus Vlysses,
Perforata in specula sub porticu sonante.
Alcinous verò dormiebat in recessu domus excelsæ.
Iuxtà verò mulier regina lectum apparauit & stratum.

γρ. [illegible]

γρ. [illegible]

γρ. μὲν ἄν

γρ. [illegible]

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ θῆτα ῥαψῳδία.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Ὤρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆς ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
Ἂν δ' ἄρα διογενὴς ὦρτο πτολίπορθος Ὀδυσσεύς·
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορήνδ', ἥ σφιν παρὰ νηυσὶ τέτυκτο. 5
Ἐλθόντες δὲ καθῖζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
Πλησίον· ἡ δ' ἀνὰ ἄστυ μετῴχετο Παλλὰς Ἀθήνη,
Εἰδομένη κήρυκι δαΐφρονος Ἀλκινόοιο,
Νόστον Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μητιόωσα.
Καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον, 10
Δεῦτ' ἄγε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο * πύθησθε,
Ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
Πόντον ἐπιπλαγχθείς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
Ὣς εἰποῦσ', ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου. 15
Καρπαλίμως δ' ἔμπληντο βροτῶν ἀγοραί τε καὶ ἕδραι
Ἀγρομένων· πολλοὶ * δ' ἄρ' ἐθηήσαντο ἰδόντες
Υἱὸν Λαέρταο δαΐφρονα· τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
Θεσπεσίην κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις·
Καί μιν μακρότερον καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι, 20
Ὥς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο,
Δεινός τ' αἰδοῖός τε, καὶ ἐκτελέσειεν ἀέθλους
Πολλούς, τοὺς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆος.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε, 25
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ξεῖνος ὅδ', οὐκ οἶδ' ὅστις, ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
Ἠὲ πρὸς ἠοίων ἢ ἑσπερίων ἀνθρώπων·
Πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι. 30
Ἡμεῖς δ', ὡς τὸ πάρος περ, ἐποτρυνώμεθα πομπήν.
Οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ὅτις κ' ἐμὰ δώμαθ' ἵκηται,
Ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει εἵνεκα πομπῆς.
Ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
Πρωτόπλοον, κούρω δὲ δύω καὶ πεντήκοντα 35
Κρινάσθων κατὰ δῆμον, ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.

ODYSSEÆ HOMERI, VIII. COMPOSITIO.

QVANDO verò manè genita apparuit roseis digitis aurora,
Surrexit ex lecto sacrum robur Alcinoi,
Præterea inclytus surrexit vrbium euersor Vlysses.
Illis verò præibat sacrum robur Alcinoi
Phæacum ad concionē, quæ ipsis apud nauem constructa erat.
Venientes verò considebant in politis lapidibus
Propè, ipsa verò per vrbem pertransibat Pallas Minerua,
Assimulata præconi prudentis Alcinoi.
Reditum Vlyssi magnanimo meditans,
Et sane vnicuique viro assistens dixit verbum,
En age Phæacum principes atque consiliarij
Ad concionem ite vt hospitem audiatis,
Qui recens Alcinoi prudentis venit ad domum.
Ponto pererrato corpore immortalibus similis.
Sic loquuta, incitauit robur, & animum singulorum.
Mox verò implebantur hominibus forúmque & sedilia
Congregatis, multi enim admirabantur conspicati,
Filium Laertæ prudentem, huic certè Minerua
Diuinam superinfudit gratiam capitique & humeris,
Et ipsum longiorem & crassiorem reddidit aspectu,
Vt sanè Phæacibus omnibus gratus fieret,
Grauisque et venerabilis, et vt perficeret certamina
Multa, quibus Phæaces periculum facerent ac Vlyssis.
Cæterum postquam conuenerant congregatíque erant,
His Alcinous concionatus est et interloquutus,
Audite Phæacum duces atque principes,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Hospes iste haud scio quisnam errando venit meā domum,
Siue ab Eois siue Hesperiis hominibus,
Deductionem flagitat, & precatur ratum esse.
Nos verò vt antea quidem maturemus deductionem,
Neque enim quisquam alius quicunque meam domum peruenerit,
Hic lugens diu manet propter deductionem.
Sed age nauem nigram deducamus in mare diuinum,
Recentem, iuuenes autem duo et quinquaginta
Eligantur e populo quicunque sunt omnium optimi.

γρ. [illegible]

γρ. πρὸ δ' ἔθηκε.

Alcinous Phæaces in concione hortatur, vt Vlyssem iuuent.

Alcinous parat conuiuium.

Ligatis bene omnes ad transtra remis
Exite. cæterum continuo festinent apparare conuiuium
Ad nostram domum profecti,ego.n.ritè omnibus præbebo.
Iuuenibus verò hæc præcipio,cæterum illi alij
Sceptrigeri reges ad meam domum pulchram.
Veniant,vt hospites in regia amplectamur.
Neque quisquam recuset,aduocate verò diuinum cantorem
Demodocum,huic quidem deus excellenter dedit cantilenã
Ad oblectandũ,quocunq; animus ipsum impulerit canere.
Sic certè loquutus præibat,illi simul sequebantur
Sceptrigeri,præco vero cucurrit ad diuinum cantorem.
Iuuenes verò electi duo & quinquaginta
Ibant vt præcepit ad littus maris indomiti.
Porro postquam ad nauem venerunt atque mare.
Nauem quidem ipsi nigram in maris profundum deduxerunt,
Malumque imposuerunt,& vela naue nigra:
Aptarunt autem remos per vincula coriaria,
Omnia vt decebat,vela autem alba extenderunt.
Altè verò in humidum hanc protraxerunt,cæterum postea
Festinabant ire Alcinoi prudentis in magnam domum.
Implebantur autem porticusque & septa & domus viris
Congregatis,multi autem erant iuuenes atque senes.
Illis verò Alcinous duodecim oues mactauit,
Octo autem albis-dentibus sues, duos flexipedes boues.

Demodocus cæcus.

Hos excoriabant,apparabántque conuiuium iucundum.
Præco autem propè venit ducens amabilem cantorem.
Quẽ supra modũ Musa dilexit, dedit.v. bonumq; malũq;:
Oculis quidem priuauit,dedit autem dulcem cantilenam,
Huic sane præco apposuit sedem argẽteis-clauis distinctã,
In medio conuiuantium ad columnam longam nitens.
Ad paxillam autem suspendit citharam sonoram,
Ipsius supra caput, & mõstrauit quo pacto manib. prenderet
Præco,iuxta.a.apponebat canistrum pulchramq; mensam.
Iuxta. a. poculum vini, vt biberet quoties animus iuberet.
Illi verò ad edulia parata apposita manus mittebant.
Cæterum postquam potus & cibi cupiditatem expulerunt,
Musa certè cantorem excitauit vt caneret gloriam virorũ
Cantilena, cuius tunc gloria ad cœlum latum peruenerat,
Contentionem Vlyssis & Pelidæ Achillis,
Vt quondam contenderunt deorum in conuiuio celebri
Vehementibus verbis: rex autem virorum Agamemnon
Gaudebat animo,cùm optimates Græcorum contenderent.
Sic enim illi vaticinans prædixerat Augur Apollo,
In Pythia diuina quando ingressus est lapideum limen
Oraculum petiturus,tũc versabatur ærumnarum principiũ
Troianisque & Græcis, Iouis magni per voluntatem,
Ista sanè cantor cantabat inclytus,cæterùm Vlysses
Purpuream ingenti veste accepta manibus fortibus.
Et in caput traxit,obtexit autem pulchram faciem,

Vlyssi mouetur fletus.

Reuerebatur.n.Phæacas sub superciliis lacrymas stillans.
Sed quando desinebat canens diuinus cantor,
Lacrymas abstergendo,à capite tunicam demebat,
Et poculum rotundum accipiens libabat diis.
Cæterùm quando rursus inciperet & concitatus est vt canere
Phæacum optimates (quoniam oblectabantur verbis)
Rursus Vlysses capite obuoluto lugebat.
Tum alios quidem omnes latebat lacrymas stillans.
Alcinous verò solus ipsum cognouit atque animaduertit,
Sedens propè ipsum,grauiter autem suspirantem audiuit.
Continuò.a.Phæacibus studiosis-remorum loquebatur,
Audite Phæacum principes atque consiliarij,

Alcinous hortatur Phæaces ad certamen.

Iam quidem conuiuio expleuimus animum æquali,
Citharaque,quæ conuiuio congruens est lauto.
Nunc autem exeamus, & certamina experiamur
Omnia,vt hic hospes narret suis amicis
Patriam reuersus, quantum superemus alios,
Pugnisque luctaque, & saltu atque cursu.
Sic certè loquutus præibat, illi verò vnà sequebantur.
E palo autem suspendit citharam stridulam,

Δησάμενοι δ' εὖ πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἐρετμὰ
ἔκβητ'· αὐτὰρ ἔπειτα θοὴν ἀλεγύνετε δαῖτα,
Ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' εὖ πᾶσι παρέξω.
Κούροισι μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι 40
Σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
Ἔρχεσθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροισι φιλέωμεν.
Μηδέ τις ἀρνείσθω· καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς περίδωκεν* ἀοιδὴν
Τέρπειν, ὅππῃ θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀείδειν. 45
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Σκηπτοῦχοι· κῆρυξ δὲ μετῴχετο θεῖον ἀοιδόν.
Κούρω δὲ κρινθέντε δύω καὶ πεντήκοντα
Βήτην ὡς ἐκέλευσ' ἐπὶ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν, 50
Νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσσαν,
Ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ.
Ἠρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι
Πάντα κατὰ μοῖραν, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ πέτασσαν·
Ὑψοῦ δ' ἐν νοτίῳ τήν γ' ὥρμισαν· αὐτὰρ ἔπειτα 55
Βάν ῥ' ἴμεν Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἐς μέγα δῶμα.
Πλῆντο δ' ἄρ' αἴθουσαί τε καὶ ἕρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν
Ἀγρομένων, πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν νέοι ἠδὲ παλαιοί.
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν,
Ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' εἰλίποδας βοῦς· 60
Τοὺς δέρον ἀμφί θ' ἕπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινήν.
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν,
Τὸν πέρι μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
Ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
Τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον 65
Μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
Κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν
Αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι
Κῆρυξ· πὰρ δ' ἐτίθει κάνεον καλήν τε τράπεζαν,
Πὰρ δὲ δέπας οἴνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι. 70
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Μοῦσ' ἄρ' ἀοιδὸν ἀνῆκεν ἀειδέμεναι κλέα* ἀνδρῶν,
Οἴμης τῆς τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανε·
Νεῖκος Ὀδυσσῆος καὶ Πηλεΐδεω Ἀχιλῆος, 75
Ὥς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
Ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν· ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Χαῖρε νόῳ, ὅτ' ἄριστοι Ἀχαιῶν δηριόωντο.
Ὣς γάρ οἱ χρείων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ὅθ' ὑπέρβη λάινον οὐδὸν 80
Χρησόμενος· τότε γάρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Πορφύρεον μέγα φᾶρος ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,
Κὰκ κεφαλῆς εἴρυσσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα. 85
Αἴδετο γὰρ Φαίηκας ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
Ἤτοι ὅτε λήξειεν ἀείδων θεῖος ἀοιδός,
Δάκρυ' ὀμορξάμενος κεφαλῆς ἄπο φᾶρος ἕλεσκε,
Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλὼν σπείσασκε θεοῖσιν.
Αὐτὰρ ὅτ' ἂψ ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειαν ἀείδειν 90
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν)
Ἂψ Ὀδυσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν.
Ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα* λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
Ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν. 95
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἤδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν ἐΐσης,
Φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συνήορός* ἐστι θαλείῃ.
Νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν 100
Πάντων, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
Οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγιγνόμεθ' ἄλλων
Πύξ τε παλαιμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν ἠδὲ πόδεσσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο, τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
Κὰδ δ' ἐκ πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα λίγειαν 105

Δημόδοκον δ' ἕλε χεῖρα, καὶ ἐξάγεν ἐκ μεγάροιο
Κῆρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτὴν ὁδὸν ἥν περ οἱ ἄλλοι
Φαιήκων οἱ ἄριστοι ἀέθλια * θαυμανέοντες.
Βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν· ἅμα δ' ἕσπετο πουλὺς ὅμιλος,
Μυρίοι· ἂν δ' ἵσταντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί. 110
Ὦρτο μὲν Ἀκρόνεώς τε, καὶ Ὠκύαλος, καὶ Ἐλατρεὺς,
Ναυτεύς τε, Πρυμνεύς τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμεὺς,
Ποντεύς τε, Πρωρεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεώς τε,
Ἀμφίαλός θ' υἱὸς Πολυνήου Τεκτονίδαο·
Ἂν δὲ καὶ Εὐρύαλος βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ, 115
Ναυβολίδης θ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Πάντων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα·
Ἂν δ' ἔσταν τρεῖς παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ', Ἅλιός τε, καὶ ἀντίθεος Κλυτόνηος·
Οἱ δ' ἤτοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσι. 120
Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος, οἱ δ' ἅμα πάντες
Καρπαλίμως ἐπέτοντο κονίοντες πεδίοιο·
Τῶν δὲ θέειν ὄχ' ἄριστος ἔην Κλυτόνηος ἀμύμων·
Ὅσσον τ' ἐν νειῷ οὖρον πέλει ἡμιόνοιιν,
Τόσσον ὑπεκπροθέων λαοὺς ἵκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο. 125
Οἱ δὲ παλαιμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο·
Τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους·
Ἅλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστατος ἦεν·
Δίσκῳ δ' αὖ πάντων πολὺ φέρτατος ἦεν Ἐλατρεὺς,
Πὺξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο. 130
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρέν' ἀέθλοις,
Τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη πάϊς Ἀλκινόοιο·
Δεῦτε φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα εἴ τιν' ἄεθλον
Οἶδέ τε καὶ δεδάηκε, φυήν γε μὲν οὐ κακός ἐστι,
Μηρούς τε κνήμας τε, καὶ ἄμφω χεῖρας ὕπερθεν, 135
Αὐχένα τε στιβαρὸν, μέγα τε σθένος· οὐδέ τι ἥβης
Δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσσιν.
Οὐ γὰρ ἐγώ γέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
Ἄνδρα γε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε, 140
Λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Αὐτὸς νῦν προκάλεσσαι ἰὼν, καὶ πέφραδε μῦθον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσ' ἀγαθὸς πάϊς Ἀλκινόοιο,
Στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, καὶ Ὀδυσσῆα προσέειπε,
Δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ ξεῖνε πάτερ πείρησαι ἀέθλων, 145
Εἴ τινά που δεδάηκας· ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους.
Οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρα κεν ᾖσιν,
Ἢ ὅ τι ποσσίν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
Ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κήδεα θυμοῦ.
Σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη 150
Νηῦς τε κατείρυσται, καὶ ἐπαρτέες εἰσὶν ἑταῖροι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
Κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν ἤ περ ἄεθλοι,
Ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθον, καὶ πολλὰ μόγησα· 155
Νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρῃ ἀγορῇ νόστοιο χατίζων
Ἧμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε πάντα τε δῆμον.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' ἄντην,
Οὐ γάρ σ' οὐδὲ ξεῖνε δαήμονι φωτὶ ἐΐσκω
Ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται· 160
* Ἀλλὰ τῷ ὅς θ' ἅμα νηῒ πολυκλήϊδι θαμίζων,
Ἀρχὸς ναυτάων, οἵ τε πρηκτῆρες ἔασι,
Φόρτου τε μνήμων, καὶ * ἐπίσκοπος ᾖσιν ὁδαίων,
Κερδέων θ' ἁρπαλέων· οὐδ' ἀθλητῆρι ἔοικας.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 165
Ξεῖν' οὐ καλὸν ἔειπες· ἀτασθάλῳ ἀνδρὶ ἔοικας.
Οὕτως οὐ πάντεσσι * θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν
Ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
Ἄλλος μὲν γὰρ εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ,
Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει· οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν 170
Τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν,
Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
Ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν,

Demodocum verò prehendit manu, et eduxit edibus
Præco, præibat verò ei eandem viam quam & alij
Phæacum optimates certamina cum admiratione visuri.
Iuerunt autem in forum simul, sequebatur ingens turba
Infiniti, surrexerunt autem iuuenes multiq; & fortes,
Surrexit quidem Acroneus & Ocyalus, & Elatreus,
Nauteusq; Prymneusq; & Anchialus, & Erethmeus,
Ponteusq; Proteusq; Thoon, Anabesineusq;,
Amphialusq; filius Polyny Tectonidæ.
Surrexit etiam Euryalus homicida similis Marti,
Naubolidesq; qui optimus erat specieq; corporeq;
Omnium Phæacum, post inculpatum Laodamantem.
Surrexerunt tres pueri inculpati Alcinoi.
Laodamásque & Halius & diuinus Clytoneus,
Hi certe primum periculum fecerunt pedibus.
Iis a carceribus extensus est cursus, hi simul omnes
Celeriter volitabant puluerem excitantes in campo.
Horum currendo longe optimus erat Clytoneus inculpatus,
Quantum nouale terminus solet esse mularum,
Tantū præcurrēs ad populū venit, alij verò relinquebantur,
Alij vero mole lucta periculum fecerunt,
In hac rursus Euryalus vincit omnes optimates,
Saltu vero Amphialus omnium optimus erat.
Disco autem omnium fortissimus erat Elatreus.
Pugna rursus Laodamas excelsus filius Alcinoi.
Cæterùm postquam omnes oblectarant animū certaminibus,
His certè Laodamas interloquutus filius Alcinoi,
Agite amici hunc hospitem rogemus si quod certamen.
Et scit & didicit, indole sanè non ignauus est,
Vel femoribus vel cruribus vtraque manu desuper,
Ceruicéque firma ingens robur, neque vllo modo iuuentute
Eget, sed malis debilitatus est ærumnis.
Non enim ego existimo peius aliud mari
Ad hominem debilitandum, etiam si valde fortis sit.
Hunc rursus Euryalus nuncius excipiens dixitq;,
Laodama, sanè hunc sermonem decenter dixisti.
Tipse nunc prouoca vadens, & conuenti sermone.
Cæterum postquam hoc audiuit eximius filius Alcinoi,
Stetit in medium profectus, & Vlyssem alloquutus est,
Huc age & tu hospes pater, periculum fac certaminum,
Si aliquod fortassis didicisti, conuenit autem te scire certamina.
Neque enim maior gloria hominis quo ad fuerit,
Quam cum pedibus strenuus est & manibus suis.
Sed age tenta, pelle autem mœstitiam ab animo.
Tibi verò profectio non diutius aberit, sed tibi iam
Et nauis deducta est, & præparati sunt socij.
Hunc excipiens alloquutus est prudens Vlysses,
Laodama, quid me ista iubetis illudentes?
Dolores mihi etiam magis in præcordiis quàm certamina
Qui antea valde multa passus sum, & multa pertulerim.
Nunc vero in vestro consessu reditu indigens
Sedeo precans regemq; omnemq; populum.
Hunc rursus Euryalus respondit, obiurgauitque palàm,
Minime te hospes gnaro viro assimulo
Certaminum, qualia multa inter homines sunt.
Sed huic, qui simul naui transtrata frequentans,
Princeps est nautarum, qui negotiatores sunt,
Vecturaq; memor & speculator est viaticorum,
Lucrisq; rapacis, non athletæ similis.
Hunc torue intuitus alloquutus est prudens Vlysses.
Hospes, non honestè dixisti: proteruo viro similis es,
Ex æquo non omnibus dij munera dederunt.
Viris, neque indolem, neque prudentiam, neque eloquentiam.
Alius quidem forma inferior est vir.
Verum deus formam verbis ornat alij verò in ipsum
Oblectati aspiciunt, his vero secure loquitur
Modestia dulci, eminet autem congregatis:
Incedentem autem per vrbem veluti deum suspiciunt.
Alius autem rursus forma quidem similis dijs,

γρ. θεησόμενοι.

γρ. ἀμύμονος.

Certamen cursus, & cætera.

Laodamas prouocat Vlyssem ad certamen.

Euryalus Vlyssi indignatur.

γρ. ἅμα νηΐ θαμίζει.

γρ. ἐπίσκοπος.

Vlysses importuno Euryale succenset.

γρ. [illegible]

Sed non ei gratia data est sermonibus,
Sic & tibi, species quidem decora, neque aliter
Neque deus fingeret, mente quidem imperitus es.
Lacessisti mihi animum in praecordiis charis,
Loquutus non ut decet, ego verò non ignarus certaminum,
Ut tu loqueris, verum inter primores puto
Esse, donec iuventa fretus eram & manibus meis:
Nunc autem occupor aerumnis & doloribus: multa enim passus sum
Utrorumque bella, saeuosque fluctus penetrans.
Sed etiam sic valdè multa passus experiar certamina:
Mordax est enim sermo tuus, irritasti autem me sic locutus.

(Vlysses disco omnes superat.)

Dixit sane, & cum ipsa veste impetum faciens prendit
Maiorem & crassiorem, grauioremque paulum (lapidem)
Quam quali Phaeaces ludere solebant inuicem,
Hunc circumrotatum misit valida a manu.
Insonuit autem lapis, procubuêre autem ad terram
Phaeaces longis remis utentes nauigandi periti viri,
Lapidis ab impetu: hic subteruolauit signa omnium
Leuiter currens a manu: fixit vero signum Pallas
Viro corpore assimilata, verbúmque dixit, & locuta est,
Etiam caecus tibi hospes posset discernere signum
Palpitando, quandoquidem neutiquam mixtum est multitudini,
Sed longe primum: tu autem confide hocque certamine.
Nullus Phaeacum ad hoc perueniet neque transibit.
Sic ait: gauisus autem est prudens diuus Vlysses,
Gaudens eo quòd socium benignum vidisset in certamine,
Et tum leuius Phaeacas alloquutus est.
Hunc nunc assequimini iuuenes, breui deniò alium
Me missurum esse talem puto, aut adhuc longiorem
Ex aliis quemcunque cor animúsque inuitat.
Huc age periculum faciat, quoniam me irritastis valdè
Aut cestu, aut lucta, aut etiam cursu, nulli inuideo
Omnium Phaeacum praeter ipsum Laodamantem,
Hospes enim mihi ille est, quis cum amico pugnaret?
Insipiens ille & nullius pretij est vir,
Quicunque cum hospite contentionem obtulerit certaminum
Populo in alienigeno, suipsius omnia perturbat.
Aliorum utique nullum reiicio neque despicio,
Sed volo scire & periculum facere palam,

(Vlyssi peritia.)

In omnibus enim non ignauus sum inter homines quotquot certamina sunt,
Benè enim arcum noui bene politum tractare.
Primus virum contingerem sagittans in turba
Virorum hostilium, etiam si valde multi socij
Iuxta astarent, & arcum tenderent in virum.
Solus autem me Philoctetes vincebat arcu
Populo in Troianorum, quoties sagittabamus Graeci.
Aliorum me puto longè eximium esse
Quales nunc mortales sunt in terra panem vescentes.
Cum viris autem priscis contendere haud volo,
Neque cum Hercule, neque cum Euryto Oechaliensi,
Qui etiam cum diis contendebant de arte sagittandi,
Iamque etiam statim mortuus est ingens Eurytus neque ad senectutem
Peruenit in aedibus iratus enim Apollo
Occidit, eo quòd ipsum prouocauerat ad certamen arcuum.
Hasta autem iaculor quantum non alius quisquam sagitta:
Solis timeo pedibus ne aliquis me superet
Phaeacum, nimium enim male domitus sum
Fluctibus in multis, quoniam minimè vectura ad nauem
Erat sufficiens, ideóque mihi chara genua soluta sunt.
Sic ait, illi vero omnes quieti fuerunt silentio,

(Alcinous Vlyssi loquitur.)

Alcinous autem ipsum solus respondens alloquutus est,
Hospes quandoquidem non ingrata inter nos haec concionaris,
Sed vis virtutem tuam ostendere quae te sequitur
Iratus, quòd te ille vir in certamine astans
Obiurgauit, cum tuam virtutem mortalis nullus vituperet,
Quicunque scit suo iudicio commoda dicere.
Sed age nunc meum intellige sermonem, ut etiam alij
Dicas Heroum, quando tuis in aedibus
Epulaberis apud tuam uxorem & tuos liberos,

Ἀλλ' οὐ οἱ χάρις ἀμφιπεριστέφεται ἐπέεσσιν, 175
Ὡς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
Οὐδὲ θεὸς τεύξειε, νόον δ' ἀποφώλιός ἐσσι.
Ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
Εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' οὐ νῆϊς ἀέθλων,
Ὡς σύ γε μυθεῖαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω 180
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβῃ τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
Νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι. πολλὰ γὰρ ἔτλην,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
Ἀλλὰ καὶ ὧς, κακὰ πολλὰ παθὼν, πειρήσομ' ἀέθλων.
Θυμοδακὴς γὰρ μῦθος, ἐπώτρυνας δέ με εἰπών. 185
Ἦ ῥα, καὶ αὐτῷ φάρει ἀναΐξας λάβε δίσκον
Μείζονα καὶ πάχετον, στιβαρώτερον οὐκ ὀλίγον περ
Ἢ οἵῳ Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
Τόν ῥα περιστρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός.
Βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν ποτὶ γαίῃ 190
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες,
Λᾶος ὑπὸ ῥιπῆς· ὁ δ' ὑπέρπτατο σήματα πάντων,
Ῥίμφα θέων ἀπὸ χειρός. ἔθηκε δὲ τέρματ' Ἀθήνη
Ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Καί κ' ἀλαός τοι ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα 195
Ἀμφαφόων, ἐπεὶ οὔ τι μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δὲ θάρσει τόνδε γ' ἄεθλον·
Οὔ τις Φαιήκων τόν γ' ἵξεται, οὐδ' ὑπερήσει.
Ὣς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Χαίρων οὕνεχ' ἑταῖρον ἐνηέα λεῦσσ' ἐν ἀγῶνι. 200
Καὶ τότε κουφότερον μετεφώνεε Φαιήκεσσι,
Τοῦτον νῦν ἀφίκεσθε νέοι· τάχα δ' ὕστερον ἄλλον
Ἥσειν ἢ τοσσοῦτον ὀΐομαι, ἢ ἔτι μᾶσσον.
Τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη θυμός τε κελεύει,
Δεῦρ' ἄγε πειρηθήτω, ἐπεί μ' ἐχολώσατε λίην, 205
Ἢ πὺξ, ἠὲ πάλῃ, ἢ καὶ ποσὶν, οὔ τι μεγαίρω
Πάντων Φαιήκων, πλήν γ' αὐτοῦ Λαοδάμαντος.
Ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί. τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
Ἄφρων δὴ κεῖνός γε καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνὴρ,
Ὅς τις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων 210
Δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ· ἕο δ' αὐτοῦ πάντα κολούει.
Τῶν δ' ἄλλων οὔ πέρ τιν' ἀναίνομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
Ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν καὶ πειρηθήμεναι ἄντην.
Πάντα γὰρ οὐ κακός εἰμι μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι.
Εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφαφάασθαι. 215
Πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι ὀϊστεύσας ἐν ὁμίλῳ
Ἀνδρῶν δυσμενέων, εἰ καὶ μάλα πολλοὶ ἑταῖροι
Ἄγχι παρασταῖεν, καὶ τοξαζοίατο φωτῶν.
Οἶος δή με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' Ἀχαιοί. 220
Τῶν δ' ἄλλων ἐμέ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι,
Ὅσσοι νῦν βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω,
Οὔθ' Ἡρακλῆϊ, οὔτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆϊ,
Οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων. 225
Τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὔρυτος, οὐδ' ἐπὶ γῆρας
Ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι. χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
Ἔκτανεν, οὕνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι.
Δουρὶ δ' ἀκοντίζω ὅσον οὐκ ἄλλος τις ὀϊστῷ.
Οἴοισιν δείδοικα ποσὶν μή τίς με παρέλθῃ 230
Φαιήκων· λίην γὰρ ἀεικελίως ἐδαμάσθην
Κύμασιν ἐν πολλοῖς, ἐπεὶ οὐ κομιδὴ κατὰ νῆα
Ἦεν ἐπηετανός· τῶ μοι φίλα γυῖα λέλυνται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπε, 235
Ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
Ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φαινέμεν, ἥ τοι ὀπηδεῖ,
Χωόμενος ὅτι σ' οὗτος ἀνὴρ ἐν ἀγῶνι παραστὰς
Νείκεσεν, ὡς ἂν σὴν ἀρετὴν βροτὸς οὔ τις ὄνοιτο,
Ὅς τις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν· 240
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
Εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισι
Δαινύῃ παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,

Ἡμε-

Ἡμετέρης ἀρετῆς μιμνησκόμενος, οἷα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξ ἔτι πατρῶν. 245
Οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες, οὐδὲ παλαισταί,
Ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν, καὶ νηυσὶν ἄριστοι.
Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαίς τε φίλη, κίθαρίς τε, χοροί τε,
Εἵματά τ' ἐξημοιβὰ, λοετρά τε θερμὰ, καὶ εὐναί.
Ἀλλ' ἄγε Φαιήκων βητάρμονες ὅσσοι ἄριστοι, 250
Παίσατε, ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίσπῃ οἷσι φίλοισιν,
Οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγιγνόμεθ' ἄλλων
Ναυτιλίῃ καὶ ποσσὶ καὶ ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δέ τις αἶψα κιὼν φόρμιγγα λίγειαν
Οἰσέτω, ἥ που κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν. 255
Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος θεοείκελος, ὦρτο δὲ κῆρυξ
Οἴσων φόρμιγγα λιγείην δόμου ἐκ βασιλῆος.
Αἰσυμνῆται δὲ κριτοὶ ἐννέα πάντες ἀνέσταν
Δήμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐῢ πρήσσεσκον ἕκαστα·
Λείηναν δὲ χορὸν, καλὸν δ' εὔρυναν ἀγῶνα. 260
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λίγειαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κί' ἐς μέσον, ἀμφὶ δὲ κοῦροι
Πρωθῆβαι ἵσταντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο·
Πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσὶν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ. 265
Αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν,
Ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
Ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι
Λάθρῃ, πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ᾔσχυνε καὶ εὐνὴν
Ἡφαίστοιο ἄνακτος. ἄφαρ δέ οἱ ἄγγελος ἦλθεν 270
Ἥλιος, ὅ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλότητι.
Ἥφαιστος δ' ὡς οὖν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·
Ἐν δ' ἔθετ' ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμοὺς
Ἀρρήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν. 275
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε δόλον κεχολωμένος Ἄρει,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον, ὅθι οἱ φίλα δέμνι' ἔκειτο·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἁπάντῃ·
Πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο,
Ἠΰτ' ἀράχνια λεπτά, τά γ' οὔ κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο, 280
Οὐδὲ θεῶν μακάρων· πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεῦεν,
Εἴσατ' ἴμεν ἐς Λῆμνον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ἥ οἱ γαιάων πολὺ φιλτάτη ἐστὶν ἁπασέων.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε χρυσήνιος Ἄρης, 285
Ὡς ἴδεν Ἥφαιστον κλυτοτέχνην νόσφι κιόντα·
Βῆ δ' ἰέναι πρὸς δῶμα περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
Ἰχανόων φιλότητος ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
Ἡ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐρισθενέος Κρονίωνος
Ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἕζεθ'· ὁ δ' εἴσω δώματος ᾔει, 290
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δεῦρο φίλη, λέκτρονδε τραπείομεν εὐνηθέντε·
Οὐ γὰρ ἔθ' Ἥφαιστος μεταδήμιος, ἀλλά που ἤδη
Οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους.
Ὣς φάτο, τῇ δ' ἀσπαστὸν ἐείσατο κοιμηθῆναι. 295
Τὼ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
Τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο·
Οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἦν, οὐδ' ἀναεῖραι.
Καὶ τότε δὴ γίγνωσκον ὅ τ' οὐκέτι φυκτὰ πέλοντο.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε περικλυτὸς ἀμφιγυήεις, 300
Αὖτις ὑποστρέψας πρὶν Λήμνου γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἠέλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν, εἶπέ τε μῦθον.
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ·
Ἔστη δ' ἐν προθύροισι, χόλος δέ μιν ἄγριος ᾕρει,
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι. 305
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Δεῦθ', ἵνα ἔργα γελαστὰ καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ ἴδησθε,
Ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀΐδηλον Ἄρηα,
Οὕνεχ' ὁ μὲν καλός τε καὶ ἀρτίπος, αὐτὰρ ἔγωγε 310
Ἠπεδανὸς γενόμην. ἀτὰρ οὔ τί μοι αἴτιος ἄλλος,
Ἀλλὰ τοκῆε δύω, τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον.

Nostræ virtutis memor, qualia etiam nobis
Iupiter opera imposuerit perpetuo iam-inde à maioribus
Non enim pugiles sumus vituperati neque luctatores. (tionis.
Sed pedibus celeriter possumus currere, & nauib. optimi su-
Semper a. nobis conuiuiumque gratum, citharaque chorique,
Vestésque mutatoriæ, lauacraque calida, & cubilia.
Sed age Phæacum saltatores quotquot optimi
Ludite, vt ille hospes dicere queat suis amicis
Domum reuersus quantum superemus alios
Arte nauigandi, & pedibus, & saltatione, & cantu.
Demodoco vero aliquis statim profectus citharam sonoram
Afferat, quæ si alicubi iacet in nostris ædibus.
Sic ait Alcinous speciosus: surrexit autem præco,
Laturus citharam suauem domo ex regis.
Sorte-electi autem præsides ludorum nouem omnes surrexe-
Publici, qui in certamine administrabant singula: (runt.
Planum faciebant chorum, pulchre latum fecerunt ludum.
Præco autem propè aduenit ferens citharam sonoram
Demodoco, ille. a. deinde ibat in medium: circum a. iuuenes
Iam pubescentes stabant docti saltatione,
Quatiebant autem diuinum chorum pedibus: cæterùm Vlysses
Micationes admirabatur pedum, obstupescebat. a. animo.
Cæterùm ipse citharœdus cœpit pulchrè canere
De Martis amore, pulchreque coronatæ Veneris.
Vt primum commixti fuerint in Vulcani domo
Clam: plurima autem dedit, lectum deturpauit & cubile
Vulcani regis: statim autem illi nuncius venit
Sol, qui ipsos cognouit commixtos amore.
Vulcanus autem vbi acerbum sermonem audiuit,
Festinabat ire ad officinam, mala animo profundè cogitans,
Imposuit incudis-repositorio magnam incudem, cudit. a. vincula
Infrangibilia, insolubilia, vt firmiter illic manerent.
Cæterùm postquam struxit dolum iratus Marti,
Festinabat ire in thalamum, vbi chara cubilia stabant.
Circumfudit lecti è fulcris vincula circulo vndique.
Diligenter autem supernè è trabe effusa erant,
Perinde atque tela araneæ subtilis, quam nemo videre queat
Neque ex diis beatis: sic enim dolosam fecerat.
Cæterum postquam omnem dolum circa lectulum fecit.
Simulabat se iturum in Lemnum pulchre fabricatum oppidum,
Quod ei terrarum multò charissimum est omnium.
Neque cæcam speculationem tenuit aurato freno vtens Mars.
Vt vidit Vulcanum inclytum arte seorsum euntem,
Festinabat ire ad domum inclyti Vulcani,
Cupidus amoris pulchrè coronatæ Veneris,
Illa verò iam recens à patre prepotente Ioue
Veniens desedit, ille verò intra domum erat,
Inque manum inseruit, verbumque dixit atque compellauit,
Age chara ad lectulum diuertamus dormituri,
Non enim amplius Vulcanus domi est, sed alicubi
Proficiscitur in Lemnum ad Sintias barbaros.
Sic ait, huic gratum videbatur dormitare,
Illi in lectulum vt conscenderunt dormierunt, vincula au-
tem
Fabrefacta circumfundebantur prudentis Vulcani.
Neque vllo pacto mouere membra poterant neque assurgere:
Et tum certe agnouerunt non amplius effugia patere.
E propinquo autem venit inclytus Vulcanus,
Retrò reuersus antequam ad Lemni terram venisset,
Sol enim ei custodiam habuit, dixitque orationem,
Festinabat ire ad domum charo affectus pectore.
Stabat. a. in vestibulo, ira autem ipsum vehemens cepit,
Horrendum autem clamauit, audire que fecit omnes deos:
Iupiter pater, atque alii dii beati semper viuentes,
Venite vt opera ridicula & non tolerabilia videatis,
Vt me claudus qui sim Iouis filia Venus
Semper dehonestat, amat autem perniciosum Martem,
Eo quod ille quidem pulcher & sanus pedibus, sed ego
Imbellis factus, cæterum nequaquam mihi causa alia est,
Quam parentes duo, qui non genuisse debebant.

κ. γλαφυρήν.

Demodocus canit facetum de Vener. & Mart. amplexu.

χ. ἰδεῖν

Sed videte vt illi dormiunt in amore.
Vno conscenso lecto, ego autem aspiciens tristor.
Non quidem illos amplius spero paululum sic, dormituros
Quantumuis multum se amant, non statim volent simul
Dormire, sed ipsos dolus & vinculum detinebit,
Donec mihi omnem pater retribuat dotem,
Quantam illi præbui impudentem ob puellam,
Quod illi pulchra filia, cæterum nequaquam pudica.
Sic aut ipsi congregati sunt dij æream in domum,
Venit Neptunus terræ-quassator, venit & valde vtilis
Mercurius, venit autem rex iaculator Apollo.
Fœminæ autem deæ manebant pudore domi singulæ,
Stabant autem in vestibulo dij datores bonorum.
Inmensus autem risus excitatus est diis beatis,
Artes inspicientibus prudentis Vulcani.
Tum verò quispiam dicebat videns in proximum alium,
Nō rectè succedūt mala opera, assequitur tardus celerē,
Vt nunc Vulcanus cum sit tardus cepit Martem,
Qui est velocissimus deorum, qui Olympum tenent,
Claudus inquam technis: propter quod & pœnam auget,
Sic illi quidem talia inuicem dicebant.
Mercurium autem alloquutus est rex Iouis filius Apollo,
Mercuri Iouis fili internuncie, dator bonorum,

π. δεσμοῖς ὀδύναις.

Num certè in vinculis velles fortibus compressus
Dormire in lectulo iuxta auream Venerem?
Huic respondit continuò internuncius Mercurius,
Vtinam hoc fieret ò rex iaculator Apollo.
Vincula quidem ter tantum infinita circumfusa essent,
Vos autem videritis dij omnésque deæ,
Nihilominus vellem dormire iuxta auream Venerem.
Sic ait, risus excitatus est ab immortalibus dijs,
Neque Neptunum risus tenebat, precabatur autem semper
Vulcanum inclytum artificem vt solueret Martem.
Et ipsum alloquutus verba alata dicebat.
Solue, ego autem idipsum promitto (vt tu iubes)
Soluturum esse decentia omnia inter immortales deos.
Hunc rursus allocutus est inclytus artifex Vulcanus,
Ne me Neptune terræ-quassator hæc iubeas:
Miseræ pro miseris etiam sponsiones ad spondendum,
Quo pacto ego te vincire possem inter immortales deos,
Siquidem Mars abierit debito & vinculis euitatis?
Hunc rursus allocutus est Neptunus terræ-quassator,
Vulcane etiam si Mars debitum renuens
Abierit fugiens, ipse tibi ego hæc persoluam.
Huic respondit continuò inclytus Vulcanus,
Non erit neque decet tuam orationem abnuere.
Sic locutus, vincula soluit robur Vulcani.

κ. δεσμῶν.

Illi postquam è vinculis soluti sunt fortibus existentibus,
Statim impetu facto, ille quidem in Thraciam descendit.
Illa verò ad Cyprum perueniens ridens Venus
In Paphum, vbi illi lucus aráque thure-odorata
Hic autem ipsam Gratiæ lauarunt, & vnxerunt oleo
Immortali vt deos decet immortales.
Vestes autem induebant desiderabiles, visu suspiciendas:
Hæc certè cantor cantabat inclytus, cæterum Vlysses
Oblectabatur mente sua audiens, atque etiam alij
Phæaces longorum remorum nauibus inclyti viri.
Alcinous autem Halium & Laodamanta iussit
Solos tripudiare, quoniam ipsis nemo contendebat.

Iusus pilæ.

Hi igitur postquam pilam pulchram in manibus accepe-
runt
Purpuream, quam ipsis Polybus fecerat prudens,
Hanc alter iaciebat ad nebulas vmbrosas
Flexus retrò, alter autem à terra in altum eleuatus,
Facilè accipiebat antequam pedes ad pauimentum venirēt.
At postquam pila in rectum periculum fecerunt,
Saltauerunt postea in terra alma
Frequenter alternantes, iuuenes autem applaudebant alij,
Stantes in certamine, multus autem strepitus ortus est.
Iam tunc Alcinoum alloquutus est strenuus Vlysses,

χ. σφαίρῃ. χ. ὀρθόν. χ. ἰθύνει. Saltauo.

Ἀλλ' ὁράαθ' ἵνα τώ γε καθεύδετον ἐν φιλότητι,
Εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες· ἐγὼ δ' ὁρόων ἀκάχημαι.
Οὐ μήν σφεας ἔτ' ἔολπα μίνυνθά γε κειέμεν οὕτω, 315
Καὶ μάλα περ φιλέοντε· τάχ' οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
Εὕδειν· ἀλλά σφωε δόλος καὶ δεσμὸς ἐρύξει,
Εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσῃ ἔεδνα,
Ὅσσα οἱ ἐγγυάλιξα κυνώπιδος εἵνεκα κούρης,
Οὕνεκά οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος. 320
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
Ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ἦλθεν δὲ ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἑκάστη.
Ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ δωτῆρες ἑάων· 325
Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
Τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
Ὡς καὶ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα, 330
Ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Χωλὸς ἐών, τέχνῃσι· τὸ καὶ μοιχάγρι' ὀφέλλει.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἑρμείαν δὲ προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Ἑρμεία Διὸς υἱὲ, διάκτορε, δῶτορ ἑάων, 335
Ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖσ' ἐθέλοις κρατεροῖσι πιεσθεὶς
Εὕδειν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος Ἀργειφόντης,
Αἲ γὰρ τοῦτο γένοιτο ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
Δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν, 340
Ὑμεῖς δ' εἰσορόῳτε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
Αὐτὰρ ἐγὼν εὕδοιμι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Ὣς ἔφατ'· ἐν δὲ γέλως ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσσετο δ' αἰεὶ
Ἥφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν Ἄρηα· 345
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπίσχομαι (ὡς σὺ κελεύεις)
Τίσειν αἴσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Μή με Ποσείδαον γαιήοχε ταῦτα κέλευε· 350
Δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
Πῶς ἂν ἐγώ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Εἴ κεν Ἄρης οἴχοιτο χρέος καὶ δεσμὸν ἀλύξας;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ἥφαιστ' εἴπερ γάρ κεν Ἄρης χρεῖος ὑπαλύξας 355
Οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι.
Ὣς εἰπὼν, δεσμὸν ἀνίει μένος Ἡφαίστοιο.
Τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν κρατεροῦ περ ἐόντος, 360
Αὐτίκ' ἀναΐξαντε, ὁ μὲν Θρῄκηνδε βεβήκει,
Ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας· 365
Ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀκούων, ἠδὲ καὶ ἄλλοι
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσικλυτοὶ ἄνδρες.
Ἀλκίνοος δ' Ἅλιον καὶ Λαοδάμαντα κέλευσε 370
Μουνὰξ ὀρχήσασθαι, ἐπεί σφισιν οὔτις ἔριζεν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἕλοντο
Πορφυρέην, τήν σφιν Πόλυβος ποίησε δαΐφρων,
Τὴν ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
Ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερθεὶς, 375
Ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν οὖδας ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σφαίρῃ ἀν' ἰθὺν πειρήσαντο,
Ὀρχείσθην δὴ ἔπειτα ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ταρφέ' ἀμειβομένω· κοῦροι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι
Ἑστεῶτες κατ' ἀγῶνα· πολὺς δ' ὑπὸ κόμπος ὀρώρει. 380
Δὴ τότ' ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσσεύς,

Ἀλκίνοε

Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ἠμὲν ἀπείλησας βητάρμονας εἶναι ἀρίστους,
Ἠδ᾽ ἄρ᾽ ἑτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ᾽ ἔχει εἰσορόωντα.
Ὣς φάτο, γήθησεν δ᾽ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο· 385
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὁ ξεῖνος μάλα μοι δοκέει πεπνυμένος εἶναι·
Ἀλλ᾽ ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήιον ὡς ἐπιεικές.
Δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες 390
Ἀρχοὶ κραίνουσι, τρεισκαιδέκατος δ᾽ ἐγὼ αὐτός·
Τῶν οἱ ἕκαστος φᾶρος ἐυπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
Καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε τιμήεντος·
Αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέες, ὄφρ᾽ ἐνὶ χερσὶ
Ξεῖνος ἔχων ἐπὶ δόρπον ἴῃ χαίρων ἐνὶ θυμῷ. 395
Εὐρύαλος δέ ἑ αὐτὸν ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι
Καὶ δώρῳ, ἐπεὶ οὔ τι ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Ὣς ἔφαθ᾽, οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἐπῄνεον ἠδ᾽ ἐκέλευον·
Δῶρα δ᾽ ἄρ᾽ οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.
Τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε, 400
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι ὡς σὺ κελεύεις.
Δώσω οἱ τόδ᾽ ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
Ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστου ἐλέφαντος
Ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιον ἔσται. 405
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει ξίφος ἀργυρόηλον,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, ἔπος δ᾽ εἴ πέρ τι βέβακται
Δεινὸν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι·
Σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ᾽ ἰδέειν καὶ πατρίδ᾽ ἱκέσθαι 410
Δοῖεν, ἐπεὶ δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Καὶ σὺ φίλος μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν·
Μηδέ τί τοι ξίφεός γε ποθὴ μετόπισθε γένοιτο
Τούτου ὃ δή μοι δῶκας ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν. 415
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ᾽ ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόηλον.
Δύσετό τ᾽ ἠέλιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρῆεν.
Καὶ τά γ᾽ ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
Δεξάμενοι δ᾽ ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
Μητρὶ παρ᾽ αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα. 420
Τοῖσιν δ᾽ ἡγεμόνευ᾽ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο,
Ἐλθόντες δὲ καθῖζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι.
Δή ῥα τότ᾽ Ἀρήτην προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Δεῦρο γύναι, φέρε χηλὸν ἀριπρεπέ᾽ ἥ τις ἀρίστη·
Ἐν δ᾽ αὐτὴ θὲς φᾶρος ἐυπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα· 425
Ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ᾽ ὕδωρ,
Ὄφρα λοεσσάμενός τε, ἰδών τ᾽ εὖ κείμενα πάντα
Δῶρα τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ᾽ ἔνεικαν,
Δαιτί τε τέρπηται καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούων·
Καί οἱ ἐγὼ τόδ᾽ ἄλεισον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω, 430
Χρύσεον, ὄφρ᾽ ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
Σπένδῃ ἐνὶ μεγάρῳ Διί τ᾽ ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.
Ὣς ἔφατ᾽· Ἀρήτη δὲ μετὰ δμῳῇσιν ἔειπεν
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὅττι τάχιστα.
Αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ᾽ ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ, 435
Ἐν δ᾽ ἄρ᾽ ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλοῦσαι.
Γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ᾽ ὕδωρ.
Τόφρα δ᾽ ἄρ᾽ Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλέα χηλὸν
Ἐξέφερεν θαλάμοιο, τίθει δ᾽ ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
Ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν· 440
Ἐν δ᾽ αὐτὴ φᾶρος θῆκεν, καλόν τε χιτῶνα,
Καί μιν φωνήσασ᾽ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, θοῶς δ᾽ ἐπὶ δεσμὸν ἴηλον,
Μή τίς τοι καθ᾽ ὁδὸν δηλήσεται, ὁππότ᾽ ἂν αὖτε
Εὕδῃσθα γλυκὺν ὕπνον ἰὼν ἐν νηὶ μελαίνῃ. 445
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ᾽ ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αὐτίκ᾽ ἐπάρτυε πῶμα, θοῶς δ᾽ ἐπὶ δεσμὸν ἴηλε
Ποικίλον, ὅν ποτέ μιν δάε φρεσὶ πότνια Κίρκη.
Αὐτίκ᾽ ἄρ᾽ ἀμφίπολος ταμίη λούσασθαι ἄνωγεν
Ἐς ῥ᾽ ἀσάμινθον βάνθ᾽· ὁ δ᾽ ἄρ᾽ ἀσπάσιον ἴδε θυμῷ 450

Alcinoë rex, omnium clarissime populorum,
Certè pollicitus es tripudiatores esse optimos,
Profectò manifeste factum est: stupor me habet inspicientem.
Sic dixit, læta autem est sacra vis Alcinoi,
Statim Phæacenses amantes remos alloquutus est.
Audite Phæacensium ductores ac principes:
Hospes mihi valde videtur prudens esse.
Sed agite, ei demus hospitale munus ut decet.
Duodecim enim in populo præclari reges
Principes imperant, tertius decimus autem ego ipse.
Ex his ei vestem singuli bene lotam & tunicam,
Et auri talentum ferte pretiosi.
Statim autem omnia portemus congregati, ut in manibus
Hospes tenens ad cœnam veniat lætus in animo.
Euryalus autem seipsum conciliet verbis,
Et dono, quoniam nequaquam ut decuit loquutus est.
Sic dixit, omnes autem laudauerunt, & iusserunt.
Dona autem ut ferret, præmiserunt præconem singuli,
Huic autem rursus Euryalus respondit, loquutúsque est.
Alcinoë rex omnium clarissime populorum,
Tibi equidem hunc hospitem conciliabo sicut tu iubes.
Dabo ei hunc ensem totum æreum, cui est manubrium
Argenteum, vagina autem nuper sectiæboris
Circumuoluta est, multò autem eo dignus erit.
Sic dicens, in manibus posuit ensem argent. clauorum,
Et ipsum alloquens verba pennata dixit,
Gaude pater ô hospes, verbum si aliquod dictum est
Graue, statim illuc ferant rapientes turbines.
Tibi autem dij uxorem videre, & in patriam redire
Dent, quando diu ab amicis incommoda pateris.
Hunc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
Et tu amice valde gaude, dij autem tibi felicia dent,
Neque amplius tibi ensis desiderium in futurum fiat,
Huius, quem iam mihi dedisti concilians verbis.
Dixit, & circa humeros posuit ensem argent. clauorum.
Occidit autem sol, & huic inclyta dona adfuerunt.
Et hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illustres.
Suscepta autem filij eximij Alcinoi,
Matrem iuxta venerandam posuerunt perpulchra dona.
Quibus autem imperabat sacra vis Alcinoi,
Venientes verò sederunt in altis solijs.
Tunc Areten alloquuta est vis Alcinoi.
Age mulier, fer arcam pulchram, quæ fuerit optima,
Impone autem vestem bene-lotam & tunicam.
Circa ignem autem lebetem calefacite, calefacite .s. aquam,
Vt lotus vidensq́; bene posita omnia
Dona, quæ ei Phæaces eximij huc tulerunt.
Et conuiuio oblectetur, & cantilena laudem audiens.
Atque ei ego hoc poculum meum pulchrum præbebo
Aureum, ut mei memor diebus omnibus
Libet domi suæ, Iouiq́; aliisq́; dijs.
Sic ait, Arete autem ancillis loquuta est,
Vt circa ignem locent lebetem magnum quàm celerrimè.
Hæ .s. lauacralem lebetem locarunt ad ignem ardentem:
Aquámque infuderũt, sub’ vero ardere faciebant ligna accipiẽtes:
Aluum quidem tripodis ignis circumdedit, calefiebat autem aqua.
Interea vero Arete hospiti pulchram cistam
Extulit e thalamo, imposuit vero pulchra dona,
Vestem, aurúmque, quæ ei Phæaces dederant.
Ipsa vero indusium posuit, pulchramq́; tunicam,
Et ipsum alloquuta verbaq́; volatilia dixit,
Ipse nunc vide de operculo, statim .v. vinculum circumliga.
Ne quis tibi in itinere damnum afferat, cum fortè
Dormieris dulcem somnum profectus in naue nigra.
Cæterum postquam hoc audiuit prudens diuus Vlysses
Statim aptauit operculum, celeriter .s. vinculum ligauit
Varium, quod olim docuit ingenio veneranda Circe.
E vestigio autem ipsum ancilla lauari iussit,
In lauacrũ ubi conscendisset, ille verò libenter vidit animo

Alcinous Phæaces alloquitur.

Euryalus Vlyssem ense donat.

Afferuntur Vlyssi à Phæacibus xenia.

x. ictem

Calida lauacra, quoniam nequaquam curatus que frequentarat
Ex quo reliquit domum Calypsus pulchricomae.
Interea ei cura tanquam deo perpetua erat.
Hunc postquam ancillae lauarunt & vnxerunt oleo.
Circa ipsum chlenam pulchram iecerunt atque tunicam,
Ex labro egressus viros ad vini potatores
Ibat. Nausicaa autem a diis pulchritudinem habens,
Stetit iuxta postes tecti pulchre fabricati.
Admirata autem est Vlyssem oculis aspiciens,
Et ipsum alloquuta verba alata dicebat,
Salue hospes, vt etiam olim cum eris in patria terra,
Memor sis mei quod mihi vitae cõseruatae mercede debes. (χ. μνήσῃ.)
Hanc vtiq; dictis alloquutus est versutus Vlysses, (Vlysses Nausicaae gratias agit.)
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi,
Sic nunc Iupiter faciat valde sonans maritus Iunonis,
Domum venire & reditus diem videre. (χ. οἴκαδέ τ'.)
Certè tibi etiam illic velut deo vota faciam
Semper diebus omnibus: tu enim me seruasti puella.
Dixit, & in thronum sedit ad Alcinoum regem.
Hi verò iam partes diuidebant, miscebantque vinum.
Praeco verò propè venit ducens amabilem cantorem
Demodocum populo venerandum, collocauit autem ipsum
In medio conuiuantiũ, ad columnam longã firmando eum.
Iam tum praeconem alloquutus est versutus Vlysses,
A tergo proscindens, multum enim supererat
Albidentis suis, multa autem erat circum pinguedo,
Praeco accipe, hanc praebe carnem vt comedat
Demodoco, & ipsum complectar tametsi tristis.
Omnibus enim hominibus terrestribus musici
Honore digni sunt, & reuerentia, eo quod ipsos
Cantum musa docuit, amat autem genus cantorum.
Sic ait, praeco autem ferens in manibus posuit
Heros Demodoco, ille suscepit, gaudebat autem animo,
Illi verò ad fercula apparata proposita manus extenderũt.
Ceterum postquam potu & cibo saturati sunt,
Iam tum Demodocum alloquutus est versutus Vlysses,
Demodoce, longè te supra mortales laudo omnes,
Siue te Musa docuerit Iouis filia, siue Apollo.
Valde enim ornate valde Graecorum fatum canis,
Quanta fecerint passiq; sint, & quanta laborarint Graeci:
Tanquam alicubi siue tu ipse praesens aut ab alio audieris. (χ. που ἢ αὐτός.)
Sed certè perge & equi apparatum canta
Lignei, quem Epeus fecit auxilio Palladis,
Quem quondam in arcem dolum duxit diuus Vlysses,
Viris vbi impleuisset, qui Ilium euerterunt,
Siquidem mihi haec eleganter enarraueris (χ. ὅτε.)
Tum ego omnibus pronunciabo hominibus,
Vt certe tibi benignus deus praebuit diuinam cantilenam.
Sic ait, ille cõcitatus à deo coepit, apparabatq; cantilenã (Demodocus equum Troianum cantat.)
Inde exorsus, quo pacto illi quidem bene-tabulatis nauibus
Conscensis enauigarunt igne in tentoria iniecto:
Graeci alii vero iam inclytum apud Vlyssem
Sedebant in Troianorum foro absconsi equo.
Ipsi enim eum Troiani in arcem protraxerunt.
Vt ille quidẽ in arce constitit, illi indicta multa proferebant
Sedentes circa ipsum, trifariam. a. ipsis placuit consilium
Aut perscindere cauum lignum saeuo ferro,
Aut de rupe deiicere protractum in summitatem,
Aut sinere ingens simulacrum deorum placamentum esse. (χ. ἢ ἐάαν.)
Qua vtique sententia etiam postea vt fieret futurum erat.
Fatale enim erat perire, postquam vrbs intra se recepit
Ligneum ingentem equum, vbi sedebant omnes optimates
Graecorum, Troianis caedem & mortem afferentes.
Cecinit etiam vt vrbem depopulati sunt filii Graecorum
Ex equo effusi, cauis insidiis relictis,
Alium autem alibi cecinit vrbem depopulatum esse excelsam.
Ceterum Vlyssem ad domum Deiphobi
Conscendisse tanquam Martem cum eximio Menelao.
Illic iam grauissimum bellum dicebat ausum fuisse.

Θερμὰ λοέτρ', ἐπεὶ οὔ τι κομιζόμενός γε θάμιζεν,
Ἐπεὶ δὴ λίπε δῶμα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
Τόφρα δέ οἱ κομιδή γε θεῷ ὣς ἔμπεδος ἦεν.
Τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα, 455
Ἔκ ῥ' ἀσαμίνθου βὰς ἄνδρας μετ' οἰνοποτῆρας
Ἤϊε. Ναυσικάα δὲ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 460
Χαῖρε ξεῖν', ἵνα καί ποτ' ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ
Μνήσῃ ἐμεῦ, ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ναυσικάα θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
Οὕτω νῦν Ζεὺς θείη ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης, 465
Οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
Τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὣς εὐχετοῴμην
Αἰεὶ ἤματα πάντα, σὺ γάρ μ' ἐβιώσαο κούρη.
Ἦ ῥα, καὶ ἐς θρόνον ἷζε παρ' Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔνεμον, κερόωντό τε οἶνον. 470
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν,
Δημόδοκον λαοῖσι τετιμένον, εἷσε δ' ἄρ' αὐτὸν
Μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
Δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Νώτου ἀποπροταμών, ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο 475
Ἀργιόδοντος ὑός, θαλερὴ δ' ἦν ἀμφὶς ἀλοιφή,
Κῆρυξ τῆ δὴ τοῦτο πόρε κρέας, ὄφρα φάγῃσι,
Δημοδόκῳ, καί μιν προσπτύξομαι ἀχνύμενός περ.
Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
Τιμῆς ἔμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ' ἄρα σφέας 480
Οἴμας μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.
Ὣς ἄρ' ἔφη, κῆρυξ δὲ φέρων ἐν χερσὶν ἔθηκεν
Ἥρῳ Δημοδόκῳ, ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, 485
Δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δημόδοκ', ἔξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων,
Ἢ σέ γε Μοῦσ' ἐδίδαξε Διὸς πάϊς, ἢ σέ γ' Ἀπόλλων.
Λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
Ὅσσ' ἕρξαν τ' ἔπαθόν τε καὶ ὅσσ' ἐμόγησαν Ἀχαιοί, 490
Ὥς τέ που ἢ αὐτὸς παρεὼν, ἢ ἄλλου ἀκούσας.
Ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι, καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον
Δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
Ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀνδρῶν ἐμπλήσας, οἳ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν. 495
Αἴ κεν δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
Αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι ἀνθρώποισιν,
Ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.
Ὣς φάθ', ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεοῦ ἤρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδήν,
Ἔνθεν ἑλὼν, ὡς οἱ μὲν ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν 500
Βάντες ἀπέπλειον, πῦρ ἐν κλισίῃσι βαλόντες
Ἀργεῖοι, τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
Εἵατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ.
Αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
Ὣς ὁ μὲν ἑστήκει, τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον 505
Ἥμενοι ἀμφ' αὐτόν, τρίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλή,
Ἠὲ διατμῆξαι κοῖλον δόρυ νηλέϊ χαλκῷ,
Ἢ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρης,
Ἢ ἐάαν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
Τῇ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν. 510
Αἶσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὴν πόλις ἀμφικαλύψῃ
Δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' εἵατο πάντες ἄριστοι
Ἀργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
Ἤειδεν δ' ὡς ἄστυ διέπραθον υἷες Ἀχαιῶν
Ἱππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες. 515
Ἄλλον δ' ἄλλῃ ἄειδε πόλιν κεραϊζέμεν αἰπήν,
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προτὶ δώματα Δηϊφόβοιο
Βήμεναι, ἠΰτ' Ἄρηα, σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ.
Κεῖθι δὴ αἰνότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα,

Νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην. 520
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Τήκετο, δάκρυ δ' ἔδευεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
Ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
Ὅς τε ἑῆς* πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν,
Ἄστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ· 525
Ἡ μὲν τὸν θνῄσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐσιδοῦσα,
Ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δέ τ' ὄπισθεν
Κόπτοντες δούρεσσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους,
Εἴρερον εἰσανάγουσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζύν·
Τῆς δ' ἐλεεινοτάτῳ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί· 530
Ὡς Ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβεν.
Ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
Ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν.
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα, 535
 Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Δημόδοκος δ' ἤδη σχεθέτω φόρμιγγα λίγειαν.
Οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀείδει.
Ἐξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὤρορε* θεῖος ἀοιδός,
Ἐκ τοῦδ' οὔπω παύσατ' ὀϊζυροῖο γόοιο 540
Ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.
Ἀλλ' ἄγ', ὁ μὲν σχεθέτω, ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες,
Ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω·
Εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοιο τέτυκται,
Πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά οἱ δίδομεν φιλέοντες. 545
Ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ' ἱκέτης τε τέτυκται
Ἀνέρι, ὅς τ' ὀλίγον περ ἐπιψαύῃ πραπίδεσσι.
Τῷ νῦν μηδὲ σὺ κεῦθε νοήμασι κερδαλέοισιν,
Ὅττι κέ σ' εἴρωμαι· φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν.
Εἴπ' ὄνομ' ὅττι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε, 550
Ἄλλοι θ' οἳ κατὰ ἄστυ καὶ οἳ περιναιετάουσιν.
Οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ' ἀνθρώπων,
Οὐ κακός, οὐδὲ μὲν ἐσθλός, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται·
Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι, τοκῆες.
Εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν δῆμόν τε πόλιν τε, 555
Ὄφρα σε τῇ πέμπωσι τιτυσκόμεναι φρεσὶ νῆες.
Οὐ γὰρ Φαιήκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν,
Οὐδέ τι πηδάλι' ἐστὶ, τά τ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
Ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν.
Καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγρούς 560
Ἀνθρώπων, καὶ λαῖτμα τάχισθ' ἁλὸς ἐκπερόωσιν,
Ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι· οὐδέ ποτέ σφιν
Οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος, οὔτ' ἀπολέσθαι.
Ἀλλὰ τόδ' ὥς ποτε πατρὸς ἐγὼν εἰπόντος ἄκουσα
Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσασθαι 565
Ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἁπάντων·
Φῆ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν εὐεργέα νῆα
Ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
Ὡς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν, 570
Ἤ κ' ἀτέλεστ' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ὅππῃ ἀπεπλάγχθης τε, καὶ ἅς τινας ἵκεο χώρας
Ἀνθρώπων, αὐτούς τε, πόλιάς τ' εὖ ναιεταούσας.
Ἠμὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι, 575
Οἵ τε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεουδής.
Εἰπὲ δ' ὅ τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἔνδοθι θυμῷ
Ἀργείων, Δαναῶν ἠδ' Ἰλίου οἶτον ἀκούων.
Τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
*Ἀνθρώποις, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή. 580
Ἤ τίς τοι καὶ πηὸς* ἀπόλετο Ἰλιόθι πρό,
Ἐσθλὸς ἐὼν, γαμβρὸς ἢ πενθερός, οἵ τε μάλιστα
Κήδιστοι τελέθουσι μεθ' αἷμά τε καὶ γένος* αὐτῶν;
*Ἤ τίς που καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδώς
Ἐσθλός; ἐπεὶ οὐ μέν τι κασιγνήτοιο χερείων 585
Γίγνεται, ὅς κεν ἑταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.

Vicisse etiam continuò per magnanimam Palladem.
Hæc certè cantor cecinit eximius, cæterùm Vlysses
Tabescebat, lacrymis irrigabat sub palpebris genas,
Vt fœmina flet dilectum virum circumuoluta,
Qui suam ante vrbem populúmque ceciderit
Vrbi & liberis vindicans sæuum fatum.
Hæc illum morientem & adhuc palpitantem conspicata,
Super illum fusa querendum vlulat, illi vero retro
Cædentes hastis tergum atque etiam humeros
Seruitutem inducunt, laborémque sustinendum & calamitatē,
Huius miserabilissimo labore tabescunt genæ.
Sic Vlysses miserabiles sub palpebris lacrymas stillabat.
Tunc alios quidem omnes latebat lacrymas fundens.
Alcinous autem ipsum solus considerauit atque cognouit,
Sedens prope ipsum, vehementer autē ingemiscentē audit.
Statim autem Phæacibus nauigandi peritis dicebat,
 Audite Phæacum principes atque consiliarij.
Demodocus iam cohibeat citharam sonoram,
Non enim fortassis omnibus gratificans hæc cantat,
Ex quo cœnamúsque & cœpit diuinus cantor,
Ex hoc nunquam cessauit ab ærumnoso luctu
Hic hospes; valdè fortassis ipsum dolor mente circumdedit.
Sed age ille quidem cesset vt simul oblectemur omnes
Hospitio suscipientes hospésque, quoniam multo honestius est.
Nam ob hospitem hæc venerandum parata sunt,
Celebritas & amica dona, quæ illi dedimus amantes.
Pro fratre & hospes & supplex est factus
Viro qui etiam paululum attingit mente,
Ideóque nunc ne tu cela ingenio vafro,
Quodcunque interrogauero, dicere autem te honestum est,
Dic nomine quo te illic vocabant mater que, paterque,
Aliique qui in vrbe tua & qui circum nos habitabant vicini:
Non enim quisquam omnino absque nomine est hominum,
Neque ignauus, neque eximius, postquam primum natus sit.
Sed omnibus imponuntur simul atque genuerint parentes.
Dic etiam mihi terrámque tuam populúmque, vrbémque,
Vt te illuc mittant obseruantes mentibus naues.
Non enim Phæacibus gubernatores sunt,
Neque vllo pacto gubernacula sunt quæ aliæ naues habent,
Sed ipsæ sciunt propositum & mentem virorum,
Et omnium sciunt vrbes & pingues agros
Hominum & vndas celerrimè maris tranant,
Caligine & nebulis obtectæ, neque vnquam ipsis
Neque aliqua parte offendere accidit timore vel perire,
Sed hoc sic quondam patrem ego dicentem audiui,
Nausithoum, qui dicebat Neptunum succensere
Nobis, quod ductores illæsi sumus omnium.
Dicebat aliquando Phæacum virorū bene-cōpactam nauē
Ex deductione redeuntem in obscuro ponto
Peritu rā esse, ingentem autem nobis montem vrbi circūtecturam.
 Sic dicebat senex, ea vero deus vel perficere potest,
Vel imperfecta esse potuerunt, vt illi placitum est in animo.
Sed age mihi dic hoc & vere enarra,
Vbinam aberraueris, & ad quasnam perueneris regiones
Hominum, ad ipsósque, vrbésque bene-habitatas,
Siue quot molestique & agrestes, neque iusti,
Quique hospitales, & quibus mens est deo-placens:
Dic quidnam fleueris & duxeris intra animum,
Argiuorum Græcorum atque Ilij fatum audiens.
Hoc autem dij quidem fecerunt, destinarunt autem exci-
dium
Hominibus omnibus vt sit & posteris cantilena.
An aliquis tibi cognatus periit ante Ilium,
Qui eximius erat gener aut socer, qui potissimum
Curæ sint post sanguinem & genus nostrum.
An aliquis fortasse socius vir grata sciens
Eximius, quoniam non sane fratre inferior
Est, qui cum sit socius, prudentia sciens.

Comparatio. γρ. προτὶ ἄστυ.

γρ. θεῖος.

Alcinous quærit nomen Vlyssis, conditionem & fortunas.

Phæacum naues sensiles sunt.

γρ. ἀνθρώποισιν ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσ. ἀοιδήν.

γρ. ἀπέφθιτο.

γρ. αἷμα.

γρ. Ἤ τίς τοι καὶ ἑτ.

ODYSSEÆ HOMERI, IX. COMPOSITIO.

HUNC excipiens alloquutus est versutus Vlysses,
Alcinoe imperator omnium inclytissime populorum,
Atqui hoc honestum est audire cantorem
Talem, qualis ille est diis assimilis voce.
Non enim ego quippiam puto tandem magis gratum esse.
Quam quoties lætitia quidem detinet populum vniuersum,
Conuiuantes autem per domum audiunt cantorem,
Sedentes ordine, iuxta autem impleantur mensæ
Pane & carnibus: vinum autem ex cratere hauriens
Pincerna adferat & infundat poculis:
Hoc quidem mihi pulcherrimum in mente videtur esse.
Tibi vero meos dolores animus inflat lacrymosos
Dicere, vt iam magis lugens ingemiscam.
Quid primum, quid deinde, quid vltimum narrabo?
Dolores quandoquidem mihi plures dederunt dij cœlestes.
Nunc verò nomen primum dicam vt & vos
Sciatis, ego autem, postquam effugi sæuum fatum,
Vobis hospes sim etiam longe domum habitans.
Sum Vlysses Laertiades, qui omnibus dolis
Hominibus curæ sum, & mea gloria cœlum attingit,
Habito autem Ithacam clarissimam, in ipsa autem mons est
Neritus multis arboribus clarus: circum autem insulæ
Plures inhabitantur valde prope vnam ad alteram
Dulichiumque, Saméque & nemorosa Zacynthus:
Ipsa autem terra continens fimitima supereminens in mari iacet
Ad septentr. (illa vero seorsum ad auroram solémque)
Aspera, sed bona iuuenum altrix. non quicquam ego
Eius terræ possum dulcius aliud videre.
Certè quidem me hinc detinuit Calypso diua dearum
In specubus cauis cupida maritum esse:
Consimiliter Circe detinuit domi suæ
Aeæa dolosa, cupiens maritum esse:
Sed meum nunquam animum intra præcordia persuaserunt.
Vt nihil dulcius sua patria, neque parentibus
Est, etiamsi & quis longè diuitem domum
Terra in aliena habitet seorsum à parentibus.
Agè verò tibi & reditum meum lacrymosum dicam,
Quem mihi Iupiter immisit à Troia profecto.
Ab Ilio me ferens ventus Ciconibus appulit
Ad Ismarũ. ibi ego vrbem depopulatus, occidi autem ipsos.
Ex vrbe autem vxores & bonis multis acceptis
Ea diuisimus, vt non aliquis mihi priuatus abiret sua parte
Tum verò quidem ego celeri pede fugere nos
Iussi: hi verò plurimum stulti non parebant.
Hic multum quidem vini bibitum est, multas autem oues
Mactabant ad littus, & flexipedes nigros boues.
Interea verò digressi Cicones Ciconibus acclamabant,
Qui ipsis vicini erant simul plures & meliores,
Continentem habitantes docti quidem ab equis
Hominibus pugnare, & cum opus esset pedites esse.
Venerunt continuò quot folia & flores sunt vere,
Matutini: tunc sanè malum Iouis fatum astitit
Nobis infelicibus, vt dolores multos pateremur.
Sistentes gradum pugnabant pugna ad naues veloces:
Feriebant autem inuicem æreis hastis.
Quamdiu quidem mane erat & augebatur sacra dies,
Tam diu inuicem sustinebamus plures licet essent:
Quando vero sol ibat ad vesperam,
Et tum iam Cicones inuaserunt domando Græcos.
Sex autem à singulis nauibus bene ocreati socij
Perierunt: alij effugerunt mortemque, fatumque,

χ. ἴχει. χ. ἀκουάζωνται.

Vlysses labores suos incipit narrare.

De amore patriæ.

χ. γεγώνευν. [illegible] Intelligit cum Ciconibus. [illegible]

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ ἰῶτα ῥαψῳδία.

ΤΟΝ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ἤτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
Τοιοῦδ' οἷος ὅδ' ἐστί, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.
Οὐ γὰρ ἐγώ γέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι, 5
Ἢ ὅτ' ἐϋφροσύνη μὲν ἔχῃ κάτα δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
Ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι· 10
Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο στονόεντα
Εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.
Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
Κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ Οὐρανίωνες. 15
Νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
Εἴδετ', ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα φυγὼν ὕπο νηλεὲς ἦμαρ,
Ὑμῖν ξεῖνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
Εἴμ' Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
Ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει· 20
Ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
Νήριτον εἰνοσίφυλλον ἀριπρεπές· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
Πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος·
Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται 25
Πρὸς ζόφον (αἱ δέ τ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε)
Τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὔ τοι ἐγώ γε
Ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
Ἦ μέν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι· 30
Ὣς δ' αὔτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
Γίνεται, εἴπερ καί τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον 35
Γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκήων.
Εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
Ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν,
Ἰσμάρῳ· ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς. 40
Ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
Δασσάμεθ', ὡς μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ διερῷ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας
Ἠνώγεα, τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
Ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα 45
Ἔσφαζον παρὰ θῖνα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
Τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν,
Οἵ σφιν γείτονες ἦσαν, ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,
Ἤπειρον ναίοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων
Ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἐόντα. 50
Ἦλθον ἔπειθ' ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ,
Ἠέριοι· τότε δή ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη
Ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθοιμεν.
Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσι·
Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν. 55
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλέονάς περ ἐόντας·
Ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
Καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιούς.
Ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι 60
Ὤλονθ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.

ἔνθεν

Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
Πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι, 65
Οἳ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὕπο δηωθέντες.
Νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι, ἱστία δέ σφιν 70
Τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἲς ἀνέμοιο.
Καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάθεμεν δείσαντες ὄλεθρον,
Αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προερέσσαμεν ἤπειρόνδε.
Ἔνθα δύω νύκτας δύο τ' ἤματα συνεχὲς αἰεὶ
Κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες. 75
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
Ἱστοὺς στησάμενοι ἀνά θ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες
Ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
Καί νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἀλλά με κῦμα ῥόος τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν 80
Καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.
Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'· αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
Γαίης Λωτοφάγων, οἵ τ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ. 85
Αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐην πεύθεσθαι ἰόντας,
(Ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας)
Οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες. 90
Οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν.
Οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
Ἡμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
Τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπόν,
Οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι· 95
Ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισι
Λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
Τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
Νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας.
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους 100
Σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
Μή πώς τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθηται.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ· 105
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
Ἱκόμεθ', οἵ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν,
Οὔτε φυτεύουσιν χερσὶν φυτὸν, οὔτ' ἀρόωσιν·
Ἀλλὰ τά γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
Πυροὶ καὶ κριθαὶ, ἠδ' ἄμπελοι, αἵ τε φέρουσιν 110
Οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
Τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι, οὔτε θέμιστες·
Ἀλλ' οἵ γ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι· θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
Παίδων ἠδ' ἀλόχων, οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι. 115
Νῆσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τετάνυσται
Γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀποτηλοῦ,
Ὑλήεσσ'· ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
Ἄγριαι· οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερύκει·
Οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἵ τε καθ' ὕλην 120
Ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
Οὔτ' ἄρα ποίμνῃσιν καταΐσχεται, οὔτ' ἀρότοισιν,
Ἀλλ' ἥ γ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα,
Ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
Οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι, 125
Οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἔνι τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
Νῆας ἐϋσσέλμους, αἵ κεν τελέοιεν ἕκαστα,
Ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεύμεναι, οἷά τε πολλὰ
Ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν,
Οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο. 130

Illinc verò vlterius nauigauimus tristes corde
Læti ex morte euitata charis amissis socijs.
Neq; certè mihi vlterius naues procedebāt vtrinq; agitatæ
Priusquam horum miserorū sociorū ter vnumquemque vocassem
Qui perierunt in campo à Ciconibus trucidati
Nauibus autem immisit ventū Boreā nubicogus Iupiter
Cum procella ingenti, nubibus verò cooperuit
Terram simul & pontum, ruit verò è cælo nox.
Hæ quidem deinde ferebantur obliquè, at vela ipsis
In tres quatuorque partes discidit vis venti.
Et hæc quidem ad naues recondimus timentes interitum:
Ipsas verò magno impetu subducimus ad continentem.
Hic duas noctes & duos dies continenter semper
Iacebamus, simulq; labore & doloribus animū macerātes.
Sed quando iam tertiam diem pulchricoma perfecit aurora
Malis erectis, velisq; albis explicatis
Sedimus, illa ventusq; gubernatoresq; dirigebant.
Et illæsus peruenissem in patriam terram,
Sed me vnda fortassis æstusque circumflectentem Maleiam
Et Boreas abiecit, auocauit autem Cytheris
Hinc nouem diebus ferebar aduersis ventis
Pontum per piscosum: cæterum decima die conscendimus
Terram Lotophagorum, qui floridum cibum edunt.
Hic littus conscendimus, & haurimus aquam.
Statim autem prandium ceperunt celeres apud naues socij.
Porrò postquam cibum gustauimus & potum,
Certè tum ego socios præmittebam, vt eundo audirent,
(Viris duobus selectis, quibus tertiū præconē simul adiunxi)
Quinam viri essent in terra cibum sumentes.
Hi statim digressi venerunt ad viros Lotophagos.
Neque sanè Lotophagi parabant socijs mali quippiam,
Nostris, sed ipsis præbuerunt lotum gustare.
Horum. a. quicunque loti comedissent dulcissimum fructū,
Non iam renunciare rursum volebant, neque redire:
Sed illi volebant cum viris Lotophagis
Lotum edendo manere, redituśque obliuisci.
Hos quidem ego ad naues ducens flentes necessitate,
Nauibus in cauis sub transtra ligaui attractos.
Cæterùm alios iussi iucundos socios
Festinantes naues conscendere celeres,
Ne fortassis quis lotum comedens reditus obliuisceretur.
Hi verò statim ingressi & per transtra sederunt:
Ordine verò sedentes canum mare quatiebant remis.
Illinc autem vlterius nauigauimus tristes corde.
Cyclopum autem ad terram superborum exlegum,
Venimus, qui sanè dijs freti immortalibus,
Neque plantant manibus plantam, neque arant,
Sed hæc inseminata & inarata omnia proueniunt,
Triticum & ordeum, atque vites, quæ quidem ferunt
Vinum, ex magnis vuis, & ipsis Iouis imber incrementum dat:
Illis verò neque conciones consiliariæ sunt *neque iura,*
Sed ipsi celsorum montium inhabitant cacumina,
In speluncis cauis, ius autem dat vnusquisque
Liberis atque vxoribus, neque se inuicem curant.
Insula deinde breuis e portu obtenditur
Terra Cyclopum, non propè, neque remota,
Syluosa in ea verò capræ infinitæ nascuntur
Syluestres, neque enim frequentatio hominum prohibet.
Neque ipsam inuestigant venatores, qui per syluam
Dolores patiuntur, iuga montium lustrantes.
Neque certè gregibus depascitur neque aratur,
Sed ipsa inseminata & inarata diebus omnibus,
Viris caret, pascit verò balantes capras.
Non enim Cyclopibus naues adsunt minio pictæ,
Neque viri insunt nauium fabri qui perficerent
Naues transtratas, quæ perficerent singula,
Ad vrbes hominum euntes veluti crebrò
Viri ad se inuicem mare transmittunt nauibus,
Quippe ipsis & insulam bene habitatam colerent.

Vlysses defertur ad Lotophagos.

Loti herbæ miranda vis.

Cyclopum insula fertilis.

Neque omnino maligna, ferret verò tempestiua omnia.
Insunt enim prata maris canis ad littus
γρ. ὑδ. *Irrigua, mollia, inprimis enim perennes vites essent.*
γρ. τὸ χαμαὶ γρ. νέα. *In ea quidem facilis profundus segetum-campus esset*
Suo tempore meteretur: quandoquidē valde pingue solū est.
In ea portus opportunus, vt non opus funibus sit,
Neque anchoras ejicere, neque rudentes alligare,
Sed qui appulerint manere aliquandiu, donec nautarum
Animus voluerit & aspirarent venti.
Caterùm ad initium portus fluit limpida aqua,
Fons sub specu, circum autem alnus nascitur.
Huc appulimus, atque aliquis deus dux via fuit
Noctem per obscuram, non enim antea licebat videre,
Caligo enim circa naues densa erat, neque luna
E cœlo lucebat: obscura: a verò erat nubibus.
γρ. δ. *Hic nullus insulam vidit oculis:*
Neque sanè fluctus immensos proudutos ad littus
Vidimus, antequam naues bene tabulatas applicassemus:
Appulsis autem nauibus collegimus vela omnia,
Ipsi etiam egressi in littus maris.
Tum verò dormientes expectauimus auroram diuinam.
Quādo autem manè-genita apparuit roseis-digitis aurora,
Insulam admirantes, ambulauimus per eam.
Excitarunt autem Nymphæ filiæ Iouis Ægida habentis
Capras montanas, vt prandium sumerent socij.
Continuò incuruos arcus, & hastas longo-ferro
Cepimus ex nauibus: in tres autem partes instructi
Iaculabamur, statim autē dedit deus decentem venationē.
Naues. a. me sequebantur duodecim, in vnaquaque autem
Nouem sortitus sum capras, mihi decem elegerunt soli.
Sic tum tota die ad solem occidentem
Sedebamus, comedentes carnes multas & vinum dulce.
Non enim nauium absumptum erat vinum rubrum,
Sed suppetebat: multum enim in amphoris singuli
Hausimus Ciconum sacrum opidum depopulati.
Cyclopum autem ad terram prospicimus qui propè erant,
Fumúmque ipsorúmque murmur ouiúmque & caprarum.
Quando autem sol occidit, & serum aduenit,
Tum dormiuimus in littore maris.
Quando. a. manè genita apparuit roseis-digitis aurora,
Et tum ego concione habita ad omnes loquutus sum,
γρ. μίμνετήμοι. *Alij quidem nunc manete mihi dilecti socij:*
Caterum ego cum naui mea & cum socijs meis
Transiuens, hos verò homines explorabo quinam sint,
An illi contumeliosi & agrestes, neque iusti,
Aut hospitales & ipsis mens pia.
Sic fatus ad nauem conscendi, iussi verò socios
Ipsósque conscendere & oram soluere.
Illi continuò conscenderunt, & per transtra sederunt.
γρ. ἕζοντο. *Ordine autem sedentes, canum mare verberabant remis.*
γρ. ἔνθα δ'. *Sed cum iam in locum peruenimus propinquum,*
Antrum Polyphemi. *Hic in extrema parte speluncam vidimus propè mare*
Excelsam, lauris densam, hic autem multa
Pecora, ouésque & capræ quiescebant, iuxta autem aula
Excelsa ædificata erat excisis lapidibus,
Longisque pinis, & quercubus alticomis.
Hic vir habitabat ingens, qui certè pecora
Solus pascebat longè, neque cum alijs
Versabatur, sed seorsum existens infanda sciebat.
Etenim monstrum erat horrendum, neque similis
Homini humano, sed cacumini syluoso
Excelsorum montium, quando apparebat solum ab alijs.
Tum alios iussi dilectos socios
Hic apud nauémque manere & nauem custodire.
Porrò ego eligens sociorum duodecim optimos
Ibam, caterum caprinum vtrem habebam nigri vini
Suauis, quod mihi dedit Maron Euanthei filius,
Sacerdos Apollinis, qui Ismarum inhabitat,
γρ. παιδί. *Quòd ipsum cum liberis defendimus atque vxore*

Οὐ μὲν γάρ τι κακή γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα.
Ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
Ὑδρηλοί, μαλακοί. μάλα * κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.
Ἐν δ' ἄροσις λείη· * μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἰεὶ
Εἰς ὥρας ἀμῷεν, ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' οὖδας. 135
Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ἵν' οὐ χρεὼ πείσματός ἐστιν,
Οὔτ' εὐνὰς βαλέειν, οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,
Ἀλλ' ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέων
Θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἀῆται.
Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ, 140
Κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἴγειροι πεφύασιν.
Ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε
Νύκτα δι' ὀρφναίην· οὐδὲ προυφαίνετ' ἰδέσθαι.
Ἀὴρ γὰρ περὶ νηυσὶ βαθεῖ' ἦν, οὐδὲ σελήνη
Οὐρανόθεν προὔφαινε, κατείχετο * γὰρ νεφέεσσιν. 145
Ἔνθ' οὔτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
Οὔτ' οὖν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
Εἰσίδομεν, πρὶν νῆας ἐϋσσέλμους ἐπικέλσαι.
Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ καθείλομεν ἱστία πάντα·
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης, 150
Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτήν.
Ὦρσαν δὲ νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
Αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι. 155
Αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
Εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν, διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
Βάλλομεν, αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
Νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα, ἐς δὲ ἑκάστην
Ἐννέα λάγχανον αἶγες· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἴῳ. 160
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρός,
Ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
Ἠφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες. 165
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
Καπνόν τ', αὐτῶν τε φθογγὴν ὀΐων τε καὶ αἰγῶν.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς, 170
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
Ἄλλοι μὲν νῦν * μίμνετ' ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
Ἐλθὼν τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι, οἵτινές εἰσιν,
Ἤ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι, 175
Ἦε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.
Ὣς εἰπὼν, ἀνὰ νηὸς ἔβην, ἐκέλευσα δ' ἑταίρους,
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς. 180
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς * ἐόντα,
Ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἴδομεν ἄγχι θαλάσσης,
Ὑψηλὸν, δάφνῃσι κατηρεφές· ἔνθα δὲ πολλὰ
Μῆλ', ὄϊές τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ
Ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισι, 185
Μακρῇσίν τε πίτυσσιν, ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ῥά τε μῆλα
Οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους
Πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ᾔδη.
Καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον, οὐδὲ ἐῴκει 190
Ἀνδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
Ὑψηλῶν ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.
Δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους 195
Βῆν· ἀτὰρ αἴγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
Ἡδέος, ὅν μοι δῶκε Μάρων Εὐάνθεος υἱός,
Ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει.
Οὕνεκά μιν σὺν * παιδὶ περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικὶ

Ἁζόμενοι.

Ἁζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι 200
Φοίβου Ἀπόλλωνος· ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
Χρυσοῦ μέν μοι δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα·
Δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον, αὐτὰρ ἔπειτα
Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσσας,
Ἡδὺν ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· οὐδέ τις αὐτὸν 205
Ἠείδη δμώων οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
Ἀλλ' αὐτὸς τ' ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μί' οἴη.
Τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν,
Ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
Χεῦ', ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει, 210
Θεσπεσίη· τότ' ἂν οὔ τοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦα
Κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσατο θυμὸς ἀγήνωρ
Ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκὴν,
Ἄγριον, οὔτε δίκας εὖ εἰδότα οὔτε θέμιστας. 215
Καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
Εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κάτα πίονα μῆλα.
Ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεσθα ἕκαστα.
Ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, διακεκριμέναι δὲ ἕκασται 220
Ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
Χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι· ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
Γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρώτισθ' ἕταροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
Τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν, αὐτὰρ ἔπειτα 225
Καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
Σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, (ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
Ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
Οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι. 230
Ἔνθα δὲ πῦρ κήαντες ἐθύσαμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν, μένομέν τέ μιν ἔνδον
Ἥμενοι, ἕως ἐπῆλθε νέμων· φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
Ὕλης ἀζαλέης, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
Ἔντοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν. 235
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου.
Αὐτὰρ ὅ γ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα
Πάντα μάλ', ὅσσ' ἤμελγε, τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφιν,
Ἀρνειούς τε τράγους τε, βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας, 240
Ὄβριμον· οὐκ ἂν τόν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἄμαξαι
Ἐσθλαὶ τετράκυκλοι ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν·
Τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν.
Ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ. 245
Αὐτίκα δ' ἥμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος,
Πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκεν,
Ἥμισυ δ' αὖτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὄφρα οἱ εἴη
Πίνειν αἰνυμένῳ, καί οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα, 250
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσιδεν, εἴρετο δ' ἡμέας,
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες; 255
Ὣς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον.
Ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον.
Ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
Παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης, 260
Οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
Ἤλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
Λαοὶ δ' Ἀτρεΐδεω Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
Τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστί·
Τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαοὺς 265
Πολλούς· ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
Ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήϊον, ἠὲ καὶ ἄλλως
Δοίης δωτίνην, ἥ τε ξείνων θέμις ἐστίν.

200 Reuerentia moti, habitabat autem in luco arborifero
Phœbi Apollinis, ille mihi dederat pulchra dona,
Auri quidem mihi dedit elaborati septem talenta,
Dedit autem mihi craterem totum argenteum, cæterum postea
Vinum in amphoris duodecim omnibus haustum
205 Suaue, incorruptibile, diuinum potum, neque quisquam illud
Nouerat famulorum neque ancillarum in domo,
Sed ipseque vxorque chara promaque vna sola.
Hoc quoties biberent dulce vinum rubrum
Vno poculo impleto, aquæ viginti mensuras
210 Immiscuit, dulcis autem odor ab cratere spirabat
Diuinus, tum non tibi abstinere gratum fuisset.
Huius ferebam impletum vtrem magnum, viatica autem
In pera: statim autem mihi excitabatur animus generosus,
Virum adire ingenti præditum fortitudine
215 Agrestem, neque iura bene doctum, neque leges.
Celeriter autem antrum venimus neque ipsum intus
Inuenimus, sed pascebat pascua per pinguia pecora.
Venientes autem in antrum admirati sumus singula.
Vasa quidem caseis onerabantur, repleta erant stabula
220 Agnorum atque hœdorum. separatæ vero singulæ
Inclusæ erant, separatim quidem agni seorsum seniores.
Separatim recentes natæ. natabant sero vasa omnia,
Mulctralia que scaphæque, accõmodata quibus immulgebat.
Tum me primum socij precabantur verbis,
225 Vt sumptis caseis abiremus rursus, cæterum deinde
Celeriter ad nauem celerem hœdosque & agnos
A stabulis eripientes nauigare salsam aquam.
Sed ego non parui, (certe multo satius fuisset.)
Donec ipsum viderem, & mihi hospitalia daret.
230 Neque sane futurus erat socijs visu amabilis.
Tum autem ignem accedentes mansimus, ac & ipsi
Caseos sumentes comedimus expectauimusque ipsum intus
Sedentes, donec venit pascens. ferebat autem ingens pondus
Ligni aridi, vt illi ad cœnam esset.
235 Extra autem antrum deijciens strepitum fecit.
Nos autem perterriti diuertimus in recessus antri,
Cæterum ille in latam speluncam egit pinguia pecora,
Omnia penitus quæ mulgebat, at mares reliquit foris,
Arietésque hircósque altam extra aulam.
240 Cæterum deinde admouit repagulum ingens altè leuans
Graue, non illud duo & viginti currus
Fortes, quaternis rotis à solo dimouere potuissent.
Tantam excelsam petram admouit ianuæ.
Sedens autem mulsit oues & balantes capras,
245 Omnia vt decebat, & fœtum submisit singulis,
Statim autem dimidium coagulans albi lactis
Textilibus in calathis constrictum reposuit,
Dimidium autem rursus constituit in vasibus, vt ei esset
In potum comedenti, & ei ad cœnam sufficeret.
250 Cæterum postquam festinauit expeditis suis operibus,
Et tum ignem accendit & aspexit, interrogauit nos,
O hospites, quinam estis? unde nauigatis humidum mare?
Num ad negotiationem, aut temere erratis?
Perinde atque piratæ supra mare qui errant,
255 Animas periculo obijcientes, malum alienigenis ferentes?
Sic ait, nobis autem statim exanimatum est charum cor
Timentibus sonitumque, grauem ipsumque monstrum.
Verum etiam sic ipsum verbis excipiens alloquutus sum,
Nos quidem a Troia aberrantes Græci,
260 Diuersis ventis super ingentes fluctus maris,
Domum petentes, alia via alijs itineribus
Venimus, sic fortassis Iupiter voluit moliri.
Milites autem Atridæ Agamemnonis gloriamur esse,
Cuius certè nunc maxima ad cœlum gloria est.
265 Tantam enim euertit urbem & perdidit populos
Multos, nos autem rursus procumbentes ad tua genua
Supplicamus, si quod præbeas hospitale, siue etiam aliter
Donum dares quale hospitibus dare fas est.

Vinū Maronis memorabile.

Vlysses ingreditur antrum Polyphemi.

Polyphemus aduenas interrogat.

Vlysses respondet.

Sed verere, optime, deos, supplices enim tibi sumus.
Iupiter hospitalis. Iupiter autem vltor est suppliciumque, hospitumque,
Hospitalis, qui hospitibus simul verecundis opitulatur.
Sic loquutus, ille v. mihi rursus respondit saeuo animo,
Stultus es o hospes, quod longe aduenisti,
γρ. δειδίμεν. Qui me deos iubes siue timere, atque obseruare.
Cyclopes Deorum contemptores. Non enim Cyclopes Iouem a capra-nutritum curant.
Neque deos beatos, quoniam multo praestantiores sumus.
Neque ego Iouis inimicitias euitans parcam,
Neque tibi, neque socius, nisi me animus iubeat.
Sed mihi dic vbi habes huc profectus bene factam nauem?
An alicubi in extremis locis, aut prope, vt sciam.
Sic ait tentans, me autem non latuit scientem plurima,
Sed ipsum vicissim alloquutus sum dolosis verbis,
Nauem quidem fregit Neptunus terrae quassator,
Ad scopulos coniectam vestrae ad fines terrae,
Promontorio adactam: Ventus autem ex ponto intulit.
Caeterum ego cum hisce effugi arduam perniciem.
Sic loquutus sum, ille autem nihil respondit saeuo animo.
Sed ipse irruens sociis manus intulit,
Duos autem corripiens quemadmodum catulos ad terram
Cyclops duos socios Vlyssis deuorat. Illisit, cerebrum autem humi effluebat, irrigabat autem terram.
Hos autem membratim resecans apparabat coenam,
Deuorabat autem quemadmodum leo montanus, neque reliquit
Intestinaque carnesque et ossa medullis plena.
Nos autem flentes sustulimus Ioui manus,
Miseram rem videntes, desperatio autem inuasit animum,
γρ. ἐμπλήσατο. Caeterum postquam Cyclops magnum impleuerat ventrem,
Humanas carnes comedens et adhuc merum lac bibens,
Iacuit intra antrum extensus inter pecora.
Hunc quidem ego volui magnanimo animo
Propius accedens gladium acutum stringens ab femore
Vulnerare ad pectus, vbi praecordia hepar circumdant,
Manus admouens, aliud autem consilium me impediuit
Illic enim etiam nos perijssemus saeua morte,
Non enim poteramus ab ianua excelsa
Manibus mouere saxum graue quod admouit.
Itaque tum ingemiscentes expectauimus auroram diuinam.
Quando autem mane-genita apparuit roseis-digitis aurora,
Tunc ignem accendit, et mulsit inclyta pecora
Omnia vt decuit, et suum foetum submisit singulis.
Porro postquam festinauit perficiens sua opera,
Simul ille rursus duobus correptis apparauit ientaculum.
γρ. δόρπον. Vt ientauit autem ex antro egit pinguia pecora,
Leuiter dimouens obicem ingentem, caeterum postea
Rursus admouit, velut si pharetrae operculum opponeret.
Plurimo autem sibilo ad montem egit pinguia pecora
Cyclops, sed ego relinquebar mala profunde cogitans.
Si quo pacto vlciscerer, daret autem votum Pallas.
Vlyssis consilium. Illud autem mihi in animo optimum apparebat consilium.
Cyclopis enim iacebat ingens claua ad stabulum,
Viridis oleagina, hanc quidem inciderat vt ferret
Arefactam, hanc quidem nos assimulabamus inspicientes,
Quantus est malus nauis viginti remis agitatae nigrae
Onerariae latae, quae penetrat ingentes fluctus:
Tanta erat longitudo, tanta spissitudo aspectu.
Ab hac quantum vlna est ego abscidi astans,
Et apposui sociis, polire autem iussi.
Hi vero planum leuigarunt, ego autem acui astans
Summitatem, statim autem apprehendens prensi in igne ardente,
Et hanc quidem bene deposui abscondens sub stercore,
Quod per speluncam fusum erat multum dense abunde.
Caeterum alios sorte sortiri iussi
γρ. ἐμοί. Quinam auderet mecum vectem sublatum
Inserere in oculum, quando illum dulcis somnus occuparet.
Illi sortiti sunt, quos vtique voluissem ipse capere
γρ. ἑλέσθαι. Quatuor, caeterum ego quintus, cum his electus sum.
Vespertinus autem rediit villosa pecora pascens.
Continuo vero in latam speluncam egit pinguia pecora

Ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεούς· ἱκέται δέ τοί εἰμεν.
Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε, 270
Ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
Νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
Ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι.
Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν, 275
Οὐδὲ θεῶν μακάρων, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰμεν.
Οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην,
Οὔτε σεῦ οὔθ' ἑτάρων, εἰ μὴ θυμός με κελεύοι.
Ἀλλά μοι εἴφ' ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα,
Ἤπου ἐπ' ἐσχατιῆς, ἦ καὶ σχεδὸν, ὄφρα δαείω. 280
Ὣς φάτο πειράζων· ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλά,
Ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι,
Νέα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
Ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν. 285
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
Ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ἑτάροις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλε·
Σὺν δὲ δύω μάρψας, ὥστε σκύλακας, ποτὶ γαίῃ
Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν. 290
Τοὺς δὲ διαμελεϊστὶ ταμὼν ὁπλίσσατο δόρπον.
Ἤσθιε δ' ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν
Ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα.
Ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διὶ χεῖρας,
Σχέτλια ἔργ' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν. 295
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν,
Ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων, καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
Κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων·
Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμὸν,
Ἆσσον ἰὼν, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ, 300
Οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσι,
Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.
Αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺν ὄλεθρον·
Οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
Χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν προσέθηκεν. 305
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα, 310
Σὺν δ' ὅγε δ' αὖτε δύω μάρψας ὁπλίσσατο δεῖπνον.
Δειπνήσας δ' ἄντρου ἐξήλασε πίονα μῆλα,
Ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἂψ ἐπέθηχ', ὡς εἴ τε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη.
Πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα 315
Κύκλωψ, αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
Εἴ πως τισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
Χλωρὸν ἐλαΐνεον, τὸ μὲν ἔκταμεν, ὄφρα φοροίη 320
Αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμες ἐΐσκομεν εἰσορόωντες
Ὅσσον θ' ἱστὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
Φορτίδος εὐρείης, ἥ τ' ἐκπεράᾳ μέγα λαῖτμα·
Τόσσον ἔην μῆκος, τόσσον πάχος εἰσοράασθαι·
Τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστὰς, 325
Καὶ παρέθηχ' ἑτάροισιν, ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα.
Οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐθόωσα παραστὰς
Ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ·
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
Ἥ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή. 330
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάχθαι ἄνωγον,
Ὅστις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας,
Τρῖψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
Οἱ δ' ἔλαχον τοὺς ἄν κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι
Τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην. 335
Ἑσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων·
Αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα

Πάντα μάλ' ἐνδυκέως, οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
Ἤ τι ὀϊσάμενος, ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευσεν.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας, 340
Ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Σὺν δ' ὅ γε δὴ αὖτε δύω μάρψας ὁπλίσσατο δόρπον.
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστάς, 345
Κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο,
Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα·
Ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι ποτὸν τόδε νηῦς ἐκεκεύθει
Ἡμετέρη· σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
Οἴκαδε πέμψειας· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς. 350
Σχέτλιε, πῶς κέν τίς σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
Ἀνθρώπων πολέων, ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δ' ἔδεκτο καὶ ἔκπιεν· ἥσατο δ' αἰνῶς
Ἡδὺ ποτὸν πίνων, καί μ' ᾔτεε δεύτερον αὖτις,
Δός μοι ἔτι πρόφρων, καί μοι τεὸν οὔνομα εἰπὲ 355
Αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον ᾧ κε σὺ χαίρῃς.
Καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
Ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ.
Ὣς φάτ'· ἀτάρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον. 360
Τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσσι προσηύδων μειλιχίοισι,
Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ' ὄνομα κλυτόν, αὐτὰρ ἐγώ τοι
Ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥσπερ ὑπέστης. 365
Οὖτις ἐμοί γ' ὄνομα· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
Μήτηρ ἠδὲ πατήρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ,
Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι,
Τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται. 370
Ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος, αὐτὰρ ἔπειτα
Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα, κὰδ δέ μιν ὕπνος
Ἥρει πανδαμάτωρ· φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος,
Ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
Καὶ τότ' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς, 375
Ἧος θερμαίνοιτο· ἔπεσσι δὲ πάντας ἑταίρους
Θάρσυνον, μή τίς μοι ὑποδδείσας ἀναδύη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλεν
Ἅψεσθαι, χλωρός περ ἐών, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἆσσον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι 380
Ἵσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων.
Οἱ μὲν μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον, ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ,
Ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεὶς
Δίνεον, ὡς ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
Τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι 385
Ἁψάμενοι ἑκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεί·
Ὣς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἑλόντες
Δινέομεν, τὸν δ' αἷμα περίρρεε θερμὸν ἐόντα.
Πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὗσεν ἀϋτμὴ
Γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι. 390
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον
Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα,
Φαρμάσσων (τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν)
Ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ.
Σμερδαλέον δὲ μέγ' ᾤμωξεν, περὶ δ' ἴαχε πέτρη, 395
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ'· αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
Ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ.
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων.
Αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἵ ῥά μιν ἀμφὶς
Ὤκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας. 400
Οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος·
Ἱστάμενοι δ' εἴροντο περὶ σπέος ὅττι ἑ κήδοι,
Τίπτε τόσον, Πολύφημ', ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
Νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα;
Ἦ μή τίς σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει; 405
Ἦ μή τίς σ' αὐτὸν κτείνει δόλῳ ἠὲ βίηφιν;

Omnia diligenter, neq; ullum reliquit profundâ extra caulam,
Aut aliquid opera sive etiam deus sic iussit.
Porro deinde admouit repagulum ingens alte subleuans,
Sedens autem mulsit oues & balantes capras,
Omnia ut decebat, & foetus submisit singulis.
Caeterum postquam festinauit perfectis suis operibus,
Simul ille rursus duobus correptis apparauit coenam.
Et tum ego Cyclopem alloquebar propè astans,
Poculum in manibus tenens nigri vini,
Cyclops accipe, bibe vinum postquam comedisti humanas carnes
Vt scias qualem utique potum nauis occultauerat
Nostra, tibi autem rursus libamen ferebam: si me misertus
Domum mittas, tu autem furis non amplius toleranter.
Infelix, quomodo quisquam ad te in posterum alius accedat
Ex hominibus plurimis, quoniam non ex officio egisti.
Sic dixi, ille accepit & bibit, gauisus vehementer.
Dulcem potum bibens, & me rogauit secundò rursus,
Da mihi adhuc benignus & mihi tuum nomen dic
Statim nunc, ut tibi dem hospitale munus *quo tu gaudeas.*
Etenim Cyclopibus fert alma terra
Vinum generosum & illis Iouis imber auget.
Verum hoc ambrosiae & nectaris est latex.
Sic ait, caeterum ei rursus ego dedi ardens vinum.
Ter quidem praebui, ter autem ebibit insipientia.
Caeterum postquam Cyclopem circa mentem occupauit
Tum certe ipsum verbis alloquebar blandis,
Cyclops, interrogas me nomen inclytum, caeterum ego tibi
Dicam, tu autem mihi da hospitale munus *ut pollicitus es.*
Nemo mihi nomen est, Neminem autem me vocant,
Mater atque pater atque omnes alij socij.
Sic dicebam, ille autem me rursus excepit saeuo animo,
Neminem ego extremum edam post suos socios,
Alios quidem prius, hoc tibi hospitale munus erit.
Dixit, & recumbens cecidit supinus, caeterum deinde
Iacebat inflexus crassam ceruicem, & illum somnus
Cepit omnia domans, e gutture eructabat vinum,
Frustaque humanae carnis, hic autem eructabat vino grauatus,
Et tum ego vectem sub cinere demisi multo,
Vt caleferet, verbisque omnes socios
Confirmaui, ne aliquis mihi subueritus refugeret.
Sed cum mox vectis oleagnus in igne erat
Arsurus viridis existens, candebat vehementer.
Et tum ego propius attuli ex igne, circum autem socij
Stabant, caeterum animum inspirauit ingentem daemon.
Hi quidem vecte apprehenso oleagino acuto in summitate,
Oculo infixerunt, ego autem infernè innixus
Versabam, veluti quis terebrat lignum vir nauale
Terebro, isti verò infra torquent loro
Attingentes utrinque, illud circumuoluitur assiduè semper.
Sic eius in oculo ignitum vectem capientes
Versabamus, hunc autem sanguis circumfluebat calefactum.
Omnes autem ei palpebras circum & supercilia cremauit vapor
Pupilla ardente, stridebant autem ei radices,
Veluti cum vir faber securim magnam aut asciam
In aqua frigida mergit valde stridentem,
Corroborans, hoc enim ferri utique robur est.
Sic huius stridebat oculus oleaginum circa vectem.
Horrende autem eiulauit, insonuit autem petra.
Nos autem perterriti dissipati fugimus: caeterum ille vectem
Exemit oculo aspersum sanguine multo.
Illum quidem deinde abiecit a se manibus anxius.
Caeterum ipse Cyclopas altè vocauit, isti circa ipsum
Habitabant in speluncis per promontoria ventosa.
Illi autem vocem audientes accurrebant aliunde alius,
Stantes autem interrogabant circa speluncam quidnam ipsum affligeret,
Cur tantum Polypheme lasus sic clamasti?
Noctem per diuinam & insomnes nos fecisti?
Num quis à te oues mortalium inuito abegit?
Anne aliquis teipsum occiderit dolo an vi?

Vlysses Polyphemo vinum offert.

Polyphemo Vlysses ob metum eruitur oculus.

Polyphemus Cyclopes aduocat.

Hos rursus ex antro alloquutus est fortis Polyphemus,
Amici, Nemo me interficit dolo, neque viribus.
Illi verò respondentes, verba volatilia dixerunt,
Quod si certe iam quis tibi vim infert cum solus sis,
Nullo modo licet Iouis magni effugere plagam.
Sed tu supplica patri Neptuno regi.
Sic dixerunt abeuntes, meum autem risit charum cor,
Quòd nomen decepisset meum & inculpatum consilium.
Cyclops autem ingemiscénsque & dolens doloribus
Manibus palpitans, lapidem quidem amouit à ianua.
Ipse autem intra ianuam sedebat manus extendens
Si aliquem fortassis inter oues caperet exeuntem foras.
Sic enim me putabat in mente stultum esse.
Caeterùm ego deliberabam quid factu optimum esset,
Si quam sociis mortis solutionem, atque mihi ipsi
Inuenirem, omnes enim dolos & consilium texui.
Videlicet ob vitam, ingens enim malum praesens erat.
Illud autem mihi in animo optimum apparebat consilium.

Vlyssis astutia.

Mares oues erant bene nutriti lanosi,
Pulchrique magnique violaceam lanam habentes.
Hos tacitè colligabam bene tortis funibus,
In quibus Cyclops dormiebat monstrum impia doctus,
Tribus vna constructis, qui in medio, virum ferebat,
Duo autem alij vtrinque ibant seruantes socios.
Terni autem singulos viros arietes ferebant, caeterùm ego
(Aries enim erat pecudum longè optimus omnium)
Huius tergum arripiens villosum sub ventrem delapsus
Pendebam: caeterùm manibus lanae preciosissimae
Firmiter implicitus tenebam audaci animo.
Sic tum quidē ingemiscentes expectauimus aurorā diuinā
Quando & manè-genita apparuit roseis-digitis aurora,
Et tum continuò ad pascua exegit mascula pecora.
Foeminae verò balabant inmulctae per stabula,
Vbera enim grauabantur, custos verò doloribus multis
Afflictus, omnium ouium palpitabat terga
Rectè stantium, illud autem stultus non animaduertit
Vt illi sub villosorum arietū pectoribus ligati essent.
Vltimus aries pecorum exibat foras
Densitate pilorum grauatus, & me varia cogitante.

Polyphemus arietē suum alloquitur.

Hunc palpitans alloquutus est fortis Polyphemus,
Ignaue aries, quid mihi per speluncam exis ouium
Vltimus? neutiquam antea relictus ibas ab ouibus,
Sed multò primus pascebaris teneros flores herbae
Magnificè incedens primus ad fluenta fluuiorū perueniens.
Primus autem ad caulam desiderabas redire
Vespertinus, nunc rursus vltimus, num tu domini
Oculum desideras? quem vir malus eruit
Cum molestis sociis, postquam domuisset mentem vino
Nemo, quem nondum existimo elapsum esse mortem.
Vtinam idem sentires vocalisque fieres
Dicere, vbinam ille meum robur effugit
Profectò ei cerebrum per speluncam huc & illuc
Verberato fineret ad solum, meumque cor
Quiesceret à malis, quae mihi nihili precij vir intulit Nemo.
Sic loquutus arietem ab se demisit foras.
Venientes autem paululum à speluncáque & aula,
Primus ab ariete soluebar, solus autem socios.
Celeriter autem pecora recti-peda pinguia pinguedine
Multa sectantes pepulimus, donec ad nauem
Peruenimus, desiderati charis sociis visi sumus,
Qui effugimus mortem, alios verò ingemiscebant flentes.
Sed ego non sinebam, superciliis autem innuebam singulis
Lugere, sed iussi celeriter villosa pecora,
Multa in nauem recipientes renauigare salsam aquam.
Illi statim conscenderunt & per transtra sederunt.
Ordine autem sedentes canum mare verberabant remis

Vlysses Polyphemo insultat.

Sed quando tantum aberant quantum vtique audire potest clamitans,
Et tunc ego Cyclopem alloquebar conuitiis,
Cyclops, non debebas imbellis viri socios

Τοὺς δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφημος,
Ὦ φίλοι, οὖτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφιν.
Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον,
Εἰ μὲν δὴ μή τίς σε βιάζεται οἶον ἐόντα, 410
Νοῦσόν γ' οὔπως ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι·
Ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες, ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ
Ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσι, 415
Χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων.
Αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας,
Εἴ τινά που μετ' ὄεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε.
Οὕτω γάρ πού μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
Αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο, 420
Εἴ τιν' ἑταίροισιν θανάτου λύσιν ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ
Εὑροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον,
Ὥστε περὶ ψυχῆς, μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ἄρσενες ὄιες ἦσαν ἐϋτρεφέες δασύμαλλοι 425
Καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
Τοὺς ἀκέων συνέεργον ἐϋστρεφέεσσι λύγοισιν,
Τῇς ἔπι Κύκλωψ εὗδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς,
Σύντρεις αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκε,
Τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σώοντες ἑταίρους. 430
Τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' ὄιες φέρον, αὐτὰρ ἐγώ γε
Ἀρνειὸς γὰρ ἔην μήλων ὄχ' ἄριστος ἁπάντων·
Τοῦ κατὰ νῶτα λαβών, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθεὶς
Κείμην· αὐτὰρ χερσὶν ἀώτου θεσπεσίοιο
Νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ. 435
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα.
Θήλειαι δὲ μέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς.
Οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο· ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῇσι 440
Τειρόμενος, πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νῶτα
Ὀρθῶν ἑσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν,
Ὥς οἱ ὑπ' εἰροπόκων ὀΐων στέρνοισι δέδεντο.
Ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔστειχε θύραζε,
Λάχνῳ στεινόμενος, καὶ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι. 445
Τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος,
Κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων
Ὕστατος; οὔτι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἰῶν,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,
Μακρὰ βιβάς, πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις. 450
Πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
Ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος. ἦ σύ γ' ἄνακτος
Ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε,
Σὺν λυγροῖς ἑτάροισι δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ,
Οὖτις, ὃν οὔπω φημὶ πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον, 455
Εἰ δὴ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο
Εἰπεῖν ὅππῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει·
Τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ
Θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὔδεϊ, κὰδ δέ κ' ἐμὸν κῆρ
Λωφήσειε κακῶν, τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν Οὖτις. 460
Ὣς εἰπὼν, τὸν κριὸν ἀπὸ ἕο πέμπε θύραζε.
Ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς,
Πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμην, ὑπέλυσα δ' ἑταίρους.
Καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα ταναύποδα, πίονα δημῷ,
Πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα 465
Ἱκόμεθ'· ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
Οἳ φύγομεν θάνατον, τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ εἴων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ
Κλαίειν, ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
Πόλλ' ἐν νηὶ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ. 470
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι καθῖζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσόν τε γέγωνε βοήσας,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι,
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους 475

Ἔδμεναι

Ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφι·
Καὶ λίην σέ γ᾽ ἔμελλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
Σχέτλι᾽, ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
Ἐσθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δ᾽ ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον. 480
Ἧκε δ᾽ ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο,
Κὰδ δ᾽ ἔβαλε προπάροιθε νεὸς κυανοπρώροιο,
Τυτθὸν ἐδεύησεν δ᾽ οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι·
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.
Τὴν δ᾽ αἶψ᾽ ἤπειρόνδε παλιρρόθιον φέρε κῦμα, 485
Πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν περιμήκεα κοντὸν
Ὦσα παρέξ· ἑτάροισι δ᾽ ἐποτρύνας, ἐκέλευσα
Ἐμβαλέειν κώπῃς, ἵν᾽ ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν,
Κρατὶ κατανεύων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον. 490
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
Καὶ τότ᾽ ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων, ἀμφὶ δ᾽ ἑταῖροι
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος,
Σχέτλιε, τίπτ᾽ ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα,
Ὃς καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος, ἤγαγε νῆα 495
Αὖτις ἐς ἤπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ᾽ ὀλέσθαι,
Εἰ δὲ φθεγξαμένου τευ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε,
Σύν κεν ἄραξ᾽ ἡμέων κεφαλὰς καὶ νήϊα δοῦρα,
Μαρμάρῳ ὀκριόεντι βαλών· τόσσον γὰρ ἵησιν.
Ὣς φάσαν, ἀλλ᾽ οὐ πεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν, 500
Ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ,
Κύκλωψ, αἴ κέν τίς σε καταθνητῶν ἀνθρώπων
Ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτύν,
Φάσθαι Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
Υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί᾽ ἔχοντα. 505
Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ᾽ οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ᾽ ἱκάνει.
Ἔσκέ τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο,
Καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν. 510
Ὅς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
Χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
Ἀλλ᾽ αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
Ἐνθάδ᾽ ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν·
Νῦν δέ μ᾽ ἐὼν ὀλίγος τε, καὶ οὐτιδανὸς καὶ * ἄκικυς, 515
Ὀφθαλμοῦ * ἀλάωσεν, ἐπεί μ᾽ ἐδαμάσσατο οἴνῳ.
Ἀλλ᾽ ἄγε δεῦρ᾽ Ὀδυσεῦ, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω,
Πομπήν τ᾽ ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον.
Τοῦ γὰρ ἐγὼ πάϊς εἰμί, πατὴρ δ᾽ ἐμὸς εὔχεται εἶναι.
Αὐτὸς δ᾽ αἴ κ᾽ ἐθέλῃσιν ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος 520
Οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὣς ἔφατ᾽· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Αἲ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην
Εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ᾽ ἰήσεται οὐδ᾽ Ἐνοσίχθων. 525
Ὣς ἐφάμην· ὁ δ᾽ ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
Εὔχετο χεῖρ᾽ ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα.
Εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ᾽ ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
Δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ᾽ ἱκέσθαι 530
Υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί᾽ ἔχοντα.
Ἀλλ᾽ εἴ οἱ μοῖρ᾽ ἐστὶ φίλους τ᾽ ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
Νηὸς ἐπ᾽ ἀλλοτρίης, εὕροι δ᾽ ἐν πήματα οἴκῳ. 535
Ὣς ἔφατ᾽ εὐχόμενος· τοῦ δ᾽ ἔκλυε Κυανοχαίτης.
Αὐτὰρ ὅγ᾽ ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
Ἧκ᾽ ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἶν᾽ ἀπέλεθρον.
Κὰδ δ᾽ ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρώροιο,
Τυτθὸν ἐδεύησεν δ᾽ οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι· 540
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.
Τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ᾽, ἔνθα περ ἄλλαι
Νῆες ἐΰσσελμοι μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ᾽ ἑταῖροι

Mandere in spelunca caua fortiter vi:
Et sanè te debebant inuadere mala facta,
Infelix quoniam hospites non verebaris tua in domo
Absumere, ideóque te Iupiter vltus est & alij dij.
Sic dicebam, ille autem continuò irascebatur ex corde magis.
Misit autem abrumpens verticem montis magni.
Deiecit autem ante nauem nigram-proram habentem,
Paululum.a.abfuit gubernaculum extremum nancisci.
Inundauit autem mare adueniente à petra.
Hanc statim ad littus refluus, ferebat fluctus
Inundatio ex mari, appropinquauit vt littus attingeret.
Cæterum ego manibus apprehendens ingentem contum
Detrusi ab littore, socijs autem excitans imperaui
Inijcere remos, vt malum fugeremus
Capite annuens: hi autem incumbentes remigabant.
Sed quando certè bis tantum mare sulcantes abiuimus,
Certè tum Cyclopem alloquebar, circum autem socij
Blandis verbis prohibebant hinc atque illinc,
Infelix, cur vis irritare agrestem virum?
Qui etiam nunc in pontum iacto telo deduxit nauem
Rursus ad continentem, & certè existimabamus illic perituros.
Si verò resonantem te aut loquentem audierit,
Collidere poterit nostra capita, & naualia ligna,
Saxo aspero iaciens: tantum enim iaculatur.
Sic dicebam, sed non persuaserunt meum generosum animum,
Sed ipsum rursus alloquutus sum elato animo:
Cyclops, si quis te inter mortales homines
Oculi interrogauerit indecentem cæcitatem,
Dic Vlyssem vrbium-euersorem euulsisse
Filium Laertis in Ithaca domum habentem.
Sic dicebam, ille autē mihi eiulans respondebat sermone,
Papæ, quàm scilicet mihi prisca vaticinia accidunt.
Erat quidam hic vates vir bonus magnúsque,
Telemus Eurymedes qui vaticinijs superabat:
Et vaticinans consenuit inter Cyclopas,
Qui mihi dicebat hæc omnia perfectum iri in posterum.
Manibus ex Vlyssis priuatum iri visu.
Sed semper quendam virum ingentem & pulchrum existimabam
Huc venturum esse magna præditum virtute.
Nunc autem me paruus & nihili & imbellis,
Oculo priuauit postquam domuit me vino.
Sed age huc veni, Vlysses, vt tibi hospitalia præbeam,
Deductionemq́; solicitem dare inclytum Neptunum.
Huius ego filius sum, pater autem meus gloriatur esse.
Ipse.n. siquidem voluerit sanabit, neque quisquam alius,
Neque deorum immortalium, vel mortalium hominum.
Sic aut. porrò ego ipsum excipiens alloquebar,
Vtinam vero anima & vita te potuissem
Spoliatum mittere intra Plutonis domum.
Haud sane oculum vtique sanabit neque Neptunus.
Sic dicebam, ille continuò Neptuno regi
Supplicabat, manus extendens in cœlum stelliferum,
Audi Neptune terram continens nigra cæsarie,
Si vtique tuus sum, pater autem meus gloriaris esse,
Da vt non Vlysses vrbium-euersor in patriam veniat
Filius Laertis in Ithaca domum habens.
At si illi fatale est amicósque videre & peruenire
Domum ad bene-ædificatam, & suam in patriam terram,
Serò malè veniat, postquam perdiderit omnes socios
Naue in aliena, inueniat autem detrimentum domi.
Sic precans, hunc autem audiuit Neptunus.
Cæterum ille rursus multo maiore lapide sublato,
Misit circum rotatum, intendit autem magnam vim,
Deiecit autem post nauem nigro rostro:
Paululum defuit autem quin gubernaculum summum attingeret, adire
Exundauit autem mare proruente ab saxo.
Hanc.a. vlterius ferebat fluctus, appropinquat verò terram
Sed quando certè ad insulam peruenimus vbi aliæ
Naues bene tabulatæ stabant densæ, in ipsis autem socij

Telemus Cyclopum vates.

χ. ἄκικυς. χ. ἀλάωσας, ἐπεί μ᾽ ἐδαμάσσατο.

Imprecatur Vlyssi Polyphemus.

Sedebant lugentes, nos expectantes semper,
Nauē quidem illuc ubi venissemus subduximus in arenas,
Ipsi autem exiuimus ad littus maris.
Pecora autem Cyclopis caua ex naui deducta
Diuisimus, vt nullus mihi priuatus abiret sua portione.
Arietem autem mihi soli fortes socij
Diuisis ouibus dederunt præ alijs, eo enim in littore
Ioui atras nubes cogenti Saturnio, qui omnibus imperat,
Sacrificio facto fœmora incendi, ille vero non curabat sacra,
Sed certè deliberabat quo pacto perderentur omnes
Naues bene-tabulatæ, & mihi dilecti socij.
Sic tunc quidem tota die donec sol occidit
Sedebamus, epulantes carnes immensas, & dulce vinum,
Quando autem sol occidit, & tenebræ superuenerunt,
Et tum dormiuimus in littore maris.
Quando autē mane-genita apparuit roseis digitis aurora,
Tunc ego socijs illos excitans imperaui,
Et ipsos conscendere & rudentes soluere.
Illi verò statim ingressi sunt, & per transtra sedere.
Ordine autem sedentes canum mare verberabant remis.
Hinc verò vlterius nauigauimus tristati corde
Læti ex morte euitata postquam charos amisimus socios.

Εἵατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεί, 545
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισι,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
Δασσάμεθ', ὡς μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἴῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι 550
Μήλων δαιομένων δόσαν ἔξοχα· τὸν δ' ἐπὶ θινὶ
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
Ῥέξας, μηρί' ἔκαιον· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
Ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
Νῆες ἐΰσσελμοι, καὶ ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι. 555
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Καὶ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς, 560
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ, 565
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

ODYSSEÆ HOMERI, κ- X. COMPOSITIO.

IN Æoliam insulam peruenimus, vbi habitabat
Æolus Hippotades charus immortalibus dijs,
Natantis in insula, totam verò ipsam circumdat murus
Ferreus, infragilis, lauis verò circum currit petra.
Huius duodecim liberi in regia nati sunt:
Sex quidem filiæ, sex quidem filij pubescentes.
Tum ille filias coniunxit filiis, vt essent vxores.
Hi semper iuxta patrem charum & matrem venerandam
Conuiuantur: iuxta eas autem cibaria varia apponuntur.
Nidorosa autem domus circum personat in aula
Die, nocte verò rursus apud pudicas vxores
Dormiunt, intraq; tapetas & in tessellatis lectis.
Equidem ad horum peruenimus vrbem & domos eximias,
Mensem .v. totum amicè excipiebat me, & interrogabat
Ilium Argiuorumq; naues, & reditum Græcorum (singula,
Cæterum ego huic omnia vt decebat enarraui.
Sed quando certè ego iter postulabam atque admonebam
Dimittere, nihil quicquam ille abnuit, parauit.a. deductionē
Dedit autem mihi excoriatum vtrem bouis nouennis,
In quo procellosorum ventorum ligauit flatus.
Illum enim promum ventorum fecit Saturnius,
Aut quidem mulcere aut tollere quemcunque velit.
Naue in caua alligauit funiculo splendido,
Argenteo, vt non quicquā præterflaret ne paululum quidē,
Cæterum mihi flatum Zephyri immisit vt flaret,
Vt ferret nauesque & nos, non enim erat
Perfecturus, ipsorum enim perijmus insipientia.
Per nouem dies continuò nauigauimus noctésque & dies,
Decima verò iam apparebat patria tellus.
Et iam qui faces præferrent vidimus propè existentes.
Ibi me dulcis somnus occupauit defessum,
Semper.n. pedē.i.clauū nauis mouebam, neq; cuiquam alij
Dedi sociorum, vt celeriter perueniremus in patriam terrā.
Socij autem verbis ad se inuicem loquebantur,
Et me suspicati sunt aurumq; & argentum domum reducere
Dona ab Æolo magnanimo Hippotade:
Sic autem aliquis dicebat conspicatus in proximum alium,
O dij, quam hic omnibus gratus est & magni pretij

Aeoli regio.

Æolus Vlyssi dat vtrem ventorum.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ κάππα ῥαψῳδία.

ΑΙΟΛΙΗΝ δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα δ' ἔναιεν
Αἴολος Ἱπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ. πᾶσαν δέ τέ μιν πέρι τεῖχος
Χάλκεον, ἄρρηκτον· λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.
Τοῦ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν. 5
Ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες.
Ἔνθ' ὅ γε θυγατέρας πόρεν υἱάσιν εἶναι ἀκοίτις.
Οἱ δ' αἰεὶ παρὰ πατρὶ φίλῳ καὶ μητέρι κεδνῇ
Δαίνυνται· παρὰ δέ σφιν ὀνείατα μυρία κεῖται.
Κνισῆεν δέ τε δῶμα περιστεναχίζεται αὐλῇ 10
Ἤματα, νύκτας δ' αὖτε παρ' αἰδοίῃς ἀλόχοισιν
Εὕδουσ' ἔν τε τάπησι καὶ ἐν * τρητοῖσι λεχέεσσι.
Καὶ μὲν τῶν ἱκόμεσθα πόλιν καὶ δώματα καλά.
Μῆνα δὲ πάντα φίλει με, καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα,
Ἴλιον, Ἀργείων τε νέας, καὶ νόστον Ἀχαιῶν. 15
Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼν ὁδὸν ᾔτεον, ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεν, οὐδέ τι κεῖνος ἀνήνατο, τεῦχε δὲ πομπήν.
Δῶκε δέ μοι δείρας ἀσκὸν βοὸς ἐννεώροιο,
Ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα. 20
Κεῖνον γὰρ ταμίην ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
Ἠμὲν παυέμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν ὅν κ' ἐθέλῃσι.
Νηὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδει μέρμιθι φαεινῇ
Ἀργυρέῃ, ἵνα μή τι παραπνεύσῃ ὀλίγον περ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν Ζεφύρου * προέηκεν ἀῆναι, 25
Ὄφρα φέροι νῆάς τε καὶ αὐτούς· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
Ἐκτελέειν· αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.
Ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
Τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα.
Καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντας. 30
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος * ἐπήλυθε κεκμηῶτα.
Αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς ἐνώμων, οὐδέ τῳ ἄλλῳ
Δῶχ' ἑτάρων, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν.
Οἱ δ' ἕταροι ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι, 35
Δῶρα παρ' Αἰόλου μεγαλήτορος Ἱπποτάδαο.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὢ πόποι, ὡς ὅδε πᾶσι φίλος καὶ τίμιός ἐστιν

Ἀνθρώποις

ἀνθρώποις, ὅτεών κε πόλιν καὶ γαῖαν ἵκηται.
Πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ 40
Ληΐδος· ἡμεῖς δ᾽ αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες,
Οἴκαδε νισόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες.
Καὶ νῦν οἱ τάδ᾽ ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἴολος. ἀλλ᾽ ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα ὅττι τάδ᾽ ἐστίν,
Ὅσσος τις χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν. 45
Ὣς ἔφασαν, βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων.
Ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄνεμοι δ᾽ ἐκ πάντες ὄρουσαν.
Τοὺς δ᾽ αἶψ᾽ ἁρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
Κλαίοντας, γαίης ἄπο πατρίδος, αὐτὰρ ἔγωγε
Ἐγρόμενος, κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα, 50
Ἠὲ πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην ἐνὶ πόντῳ,
Ἢ ἀκέων τλαίην, καὶ ἔτι ζωοῖσι μετείην.
Ἀλλ᾽ ἔτλην καὶ ἔμεινα, καλυψάμενος δ᾽ ἐνὶ νηῒ
Κείμην· αἱ δ᾽ ἐφέροντο κακῇ ἀνέμοιο θυέλλῃ
Αὖτις ἐπ᾽ Αἰολίην νῆσον, στενάχοντο δ᾽ ἑταῖροι. 55
Ἔνθα δ᾽ ἐπ᾽ ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ᾽ ὕδωρ.
Αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ᾽ ἐπασσάμεθ᾽ ἠδὲ ποτῆτος,
Δὴ τότ᾽ ἐγὼ κήρυκά τ᾽ ὀπασσάμενος καὶ ἑταῖρον,
Βῆν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα· τὸν δ᾽ ἐκίχανον 60
Δαινύμενον παρὰ ᾗ τ᾽ ἀλόχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν.
Ἐλθόντες δ᾽ ἐς δῶμα, παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ᾽ οὐδοῦ
Ἑζόμεθ᾽· οἱ δ᾽ ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἔκ τ᾽ ἐρέοντο,
Πῶς ἦλθες Ὀδυσεῦ; τίς τοι κακὸς ἔχραε δαίμων;
Ἦ μέν σ᾽ ἐνδυκέως ἀπεπέμπομεν, ὄφρ᾽ ἂν ἵκοιο 65
Πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴ πού τοι φίλον ἐστίν.
Ὣς φάσαν, αὐτὰρ ἐγὼ μετεφώνεον ἀχνύμενος κῆρ,
Ἄασάν μ᾽ ἕταροί τε κακοί, πρὸς τοῖσί τε ὕπνος
Σχέτλιος. ἀλλ᾽ ἀκέσασθε φίλοι· δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν.
Ὣς ἐφάμην, μαλακοῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν. 70
Οἱ δ᾽ ἄνεῳ ἐγένοντο, πατὴρ δ᾽ ἠμείβετο μύθῳ,
Ἔρρ᾽ ἐκ νήσου θᾶσσον, ἐλέγχιστε ζωόντων·
Οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν οὐδ᾽ ἀποπέμπειν
Ἄνδρα τὸν ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
Ἔρρε, ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ᾽ ἱκάνεις. 75
Ὣς εἰπὼν, ἀπέπεμπε δόμων βαρέα στενάχοντα.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
Τείρετο δ᾽ ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ᾽ εἰρεσίης ἀλεγεινῆς
Ἡμετέρῃ ματίῃ, ἐπεὶ οὐκέτι φαίνετο πομπή.
Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ. 80
Ἑβδομάτῃ δ᾽ ἱκόμεσθα Λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,
Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ὅθι ποιμένα ποιμὴν
Ἠπύει εἰσελάων, ὁ δέ τ᾽ ἐξελάων ὑπακούει.
Ἔνθα κ᾽ ἄϋπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς,
Τὸν μὲν βουκολέων, τὸν δ᾽ ἄργυφα μῆλα νομεύων. 85
Ἐγγὺς γὰρ νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι.
Ἔνθ᾽ ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν, ὃν πέρι πέτρη
Ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν,
Ἀκταὶ δὲ προβλῆτες ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
Ἐν στόματι προὔχουσιν, ἀραιὴ δ᾽ εἴσοδός ἐστιν, 90
Ἔνθ᾽ οἵ γ᾽ εἴσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
Αἱ μὲν ἄρ᾽ ἔντοσθεν λιμένος κοίλοιο δέδεντο
Πλησίαι. οὐ μὲν γάρ ποτ᾽ ἀέξετο κῦμά γ᾽ ἐν αὐτῷ,
Οὔτε μέγ᾽ οὔτ᾽ ὀλίγον, λευκὴ δ᾽ ἦν ἀμφὶ γαλήνη.
Αὐτὰρ ἐγὼν οἶος σχέθον ἔξω νῆα μέλαιναν, 100
Αὐτοῦ ἐπ᾽ ἐσχατιῇ, πέτρης ἐκ πείσματα δήσας.
Ἔστην δὲ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών.
Ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν οὔτ᾽ ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα,
Καπνὸν δ᾽ οἶον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς ἀΐσσοντα.
Δὴ τότ᾽ ἐγὼν ἑτάρους προΐην πεύθεσθαι ἰόντας, 105
Οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες,
Ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ᾽ ἅμ᾽ ὀπάσσας.
Οἱ δ᾽ ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδόν, ᾗ περ ἄμαξαι
Ἄστυ δ᾽ ἀφ᾽ ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον ὕλην.
Κούρῃ δὲ ξύμβληντο πρὸ ἄστεος ὑδρευούσῃ, 110
Θυγατέρ᾽ ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο.
Ἡ μὲν ἄρ᾽ ἐς κρήνην* κατεβήσετο καλλιρέεθρον

Hominibus, ad quorumcunque urbem & terram veniat.
Multa quidem ex Troia ducit pretiosa pulchra
Ex praeda: nos rursus eadem profectione confecta,
In patriam redimus vacuas manus habentes.
Et nunc ipsi haec praebuit rem gratam faciens ob amicitiam
Aeolus. sed age celeriter videamus quaenam haec sint,
Quantum auri & argenti utri insit.
Sic dicebant, consilium autem malum vicit sociorum.
Utrem quidem solverunt, venti autem omnes eruperunt.
Hos statim furens ferebat in pontum procella,
Flentes terra a patria: caeterum ego
Expergefactus animo eximio deliberabam,
Sive lapsus ex navi perirem in ponto,
An tacitus sustinerem & adhuc vivis interessem.
Sed sustinui & mansi: absconditus autem in navi
Iacebam, hae vero ferebantur malo venti turbine
Rursus ad Aeoliam insulam: lugebant autem socii.
Ibi in littus conscendimus, & hausimus aquam.
Statim prandium ceperunt celeres apud naves socii.
Caeterum postquam cibumque gustavimus atque potum;
Tum vero ego praeconem comitem eligens & socium,
Ivi ad Aeoli inclyti aedes: hunc vero inveni
Convivantem iuxta suam uxorem & suos liberos.
Et venimus autem in domum ad fores in limine
Sedebamus, illi autem animo obstupescebant interrogabantque,
Quomodo venisti Ulysses? quis tibi malus nocuit daemon?
An quidem te accuratè dimisimus, ut pervenires
In patriam terram & aedes & sicubi gratum esset.
Sic dicebant, caeterum ego alloquebar tristatus corde,
Laeserunt me socii mali, ad haec, quin somnus
Infelix: sed medemini amici: potestas enim penes vos.
Sic loquebar, sum blandis demulcens verbis.
Illi verò muti facti sunt, pater autem excipiebat sermone,
Valeas ocyus ex insula, pessime viventium,
Neque enim mihi fas est excipere neque dimittere
Virum illum qui diis invisus est beatis.
Abeas, quoniam certè diis invisus huc venisti.
Sic loquutus: dimisit ex aedibus graviter suspirantem.
Hinc verò ulterius navigamus afflicti corde,
Fatigabatur autem virorum animus a molesta remigatione
Nostra stoliditate, quoniam non amplius apparuit reditus.
Sex dierum quidem continuò navigavimus noctesque & dies.
Septima verò venimus Lami ad excelsam urbem
Longè distantes portas habentes Lastrig. ubi pastorē pastor
Evocat impellens, alter vero exiens audit.
Ibi verò insomnis vir pastor duplicem capit mercedem,
Unam pascendis bobus, alteram pascendis albis pecoribus.
Prope enim noctisque & diei sunt viae.
Ibi postquam ad portū inclytū venimus, quem circum petra
Excelsa erat, continuè utrinque
Littora prominentia contraria sibi invicem
In ostia procurrunt, angustus autem introitus est.
Ibi intus omnes tenebant naves aequales,
Ipsae quidem intra portum concavum ligabantur
Propinquae, nunquam enim attollitur fluctus in ipso,
Neque magnus neque parvus: candida erat circum tranquillitas.
Caeterum ego solus tenui extra navem nigram,
Illic in extrema parte petrae funes alligabam.
Stabam verò specula excelsa conscensa.
Ibi quidem neque boum neque virorum apparebant opera:
Fumum autem solum videbamus a terra erumpentem.
Caeterum tunc ego socios praemisi sciscitatum profectos,
Quinam viri essent supra terram panem vescentes.
Viris duobus electis, tertium praeconem una comite tradito:
Illi iverunt egressi in planam viam qua currus usque
Ad urbem ab excelsis montibus deducunt sylvam.
Puellae verò obviae facti sunt ante urbem aquam petenti
Filiae fortis Lastrygonis Antiphatae.
Haec quidem ad fontem descenderat limpidum.

Vlysses ô-mittit ventos per imprudē-tiā sociorum.

Aeolus re-versum Vlyssem indignabundus expellit.

Vlysses venit Lz-strig.

χ. πετρο-χυμα.

κ. καλλίρ-ροον.

Fons Artacia.

Artaciam, hinc enim aquam ad vrbem ferebant.
Illi verò astantes alloquebantur interrogabantque,
Quisnam eorum esset rex & quibus imperaret.
Illa valdè statim patris ostendit excelsam domum.
Illi verò postquam ingressi inclytam domũ, & ipsam mulierẽ
Inuenerunt, velut montis verticem, illam.a. perhorruerunt.

Antiphates rex Laestrygonum.

Illa verò continuò è foro euocabat inclytum Antiphatem
Suum maritum, qui certè illis intendebat saeuam mortem,
Statim vno correpto sociorum, apparauit coenam,
Duo verò ruentes fuga ad naues peruenerunt.
Caeterùm ille clamorem excitauit per vrbẽ, illi audientes
Ibant fortes Laestrigones aliunde alius,
Innumeri non hominibus similes, sed Gigantibus,
Illi à petris grauibus lapidibus
Iaciebant: statim.a. malus strepitus per naues excitatus est
Virorum pereuntium nauiumq; fractarum.
Tanquam pisces verò transfigentes tristes epulas ferebant.
Dum illi hos perdebant profundum portum intra.
Interea ego gladium acutum extraxi à femore,
Eo funes abscidi nauis nigrae prorae.
Statim autem meos socios excitatos iussi
Incumbere remis vt calamitatem subterfugeremus.
Illi simul omnes incumbunt timentes mortem.
Libenter autem in pontum venit altas effugiens petras
Nauis mea, caeterùm reliquae densae illic perierunt.
Hinc autem vlterius nauigamus tristes corde,
Laeti ex morte euitata postquam dilectos amisimus socios.

Vlysses ad Circen deuenit.

Aeeam autem ad insulam peruenimus, ibi.a. habitabat
Circe pulchricoma veneranda dea eloquens
Germana soror prudentis Aeetae:
Ambo enim nati sunt ex illustrante homines sole
Matre ex Perse, quam Oceanus genuit filiam.
Hîc verò in littore naue deuenimus clàm
Nauium capacem in portum, & Deus aliquis dux erat.
Ibi tum exeuntes, duos dies & duas noctes
Iacebamus pariter & labore & dolore animum macerãtes.
Sed quando certè tertiã diẽ pulchricoma perfecit aurora
Et cum ego meam hastam capiens & gladium acutum,
Celeriter ab naue recessi in speluncam,
Sicubi opera viderem mortalium vocemque audirem.
Stabam autem in speculam in praeruptam vbi conscendissem
Et mihi apparebat fumus à terra lata
Circes in aedibus per arbores densas & syluam.
Deliberabam autem deinde in mente & in animo
Proficisci, atque audire, postquam vidi splendidum fumum.
Sic autem mihi reputanti visum est satius esse,
Primum proficisci ad nauem celerem & littus maris
Prandium sociis dare praemittereque ad audiendum.
Sed quando iam propè eram valde ad nauẽ vtrinq; agitatã,
Certe tum aliquis me deorum misertus est solum existentẽ
Qui mihi excelsis cornibus ceruũ magnum in viam ipsam
Misit, qui ad flumen descendebat ad pascua syluae
Potaturus, certè enim ipsum ceperat vis solis.

Vlysses ceruum configit.

Hunc ego ingredientem per spinam medio tergo
Percussi, ipsum autem penitus hastile ferreum transiit,
Decidit autem in pulueres longum vociferans, & euolauit animus.
In hunc ego insiliens hastam ferream ex vulnere
Extraxi, illam quidem illic reclinans in terra
Reliqui, caeterùm ego auulsi virgultaq; viminaq;,
Fune ad vlnae longitudinem bene torto vndique
Complicato, colligaui pedes ingentis monstri.
Descendi autem in ceruice gerens ad nauem nigram,
Hasta innixus, quoniam nullo pacto poteram in humero
Manu ferre altera, valde enim magnum animal erat.
Deieci autem ante nauem, excitaui autem socios
Blandis verbis astando viros singulos,
O amici, nondum enim descendimus tametsi tristes
In Plutonis aedes, antequam fatalis dies aduenerit.
Sed age quamdiu est in naui celeri cibusq; potusq;,

Ἀρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστυ φέρεσκον.
Οἱ δὲ παριστάμενοι προσεφώνεον, ἔκ τ' ἐρέοντο
Ὅς τις τῶνδ' εἴη βασιλεὺς, καὶ οἷσιν ἀνάσσοι. 115
Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
Οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὴν δὲ γυναῖκα
Εὗρον ὅσην τ' ὄρεος κορυφὴν, κατὰ δ' ἔστυγον αὐτήν.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατῆα,
Ὃν πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον. 120
Αὐτίχ' ἕνα μάρψας ἑτάρων, ὡπλίσσατο δεῖπνον.
Τὼ δὲ δύ' ἀΐξαντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἱκέσθην.
Αὐτὰρ ὁ τεῦχε βοὴν διὰ ἄστεος· οἱ δ' ἀΐοντες
Φοίτων ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλος,
Μυρίοι, οὐκ ἄνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ Γίγασιν. 125
Οἵ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθέσι χερμαδίοισι
Βάλλον· ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
Ἀνδρῶν ὀλλυμένων, νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμενάων.
Ἰχθῦς δ' ὡς πείροντες ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ὄλεκον λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς, 130
Τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Τῷ ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὸς κυανοπρῴροιο.
Αἶψα δ' ἐμοῖς ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
Ἐμβαλέειν κώπῃς, ἵν' ὑπὲκ κακότητα φύγοιμεν.
Οἱ δ' ἅμα πάντες ἀνέρριψαν, δείσαντες ὄλεθρον. 135
Ἀσπασίως δ' ἐς πόντον ἐπηρεφέας φύγε πέτρας
Νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτόθ' ὄλοντο.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιε 140
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς, * αὐδήεσσα,
Αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο.
Ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου ἠελίοιο,
Μητρὸς ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηῒ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ 145
Ναύλοχον ἐς λιμένα, καί τις θεὸς ἡγεμόνευεν.
Ἔνθα τότ' ἐκβάντες, δύο τ' ἤματα καὶ δύο νύκτας
Κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν καὶ φάσγανον ὀξὺ, 150
Καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἐς περιωπὴν,
Εἴ πως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν, ἐνοπήν τε πυθοίμην.
Ἔστην δὲ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών,
Καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην. 155
Μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
Ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἴθοπα καπνόν.
Ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης,
Δεῖπνον ἑταίροισιν δόμεναι, προέμεν τε πυθέσθαι. 160
Ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
Καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα,
Ὅς ῥά μοι ὑψίκερων ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτὴν
Ἧκεν· ὁ μὲν ποταμόνδε κατήϊεν ἐκ νομοῦ ὕλης,
Πιόμενος· δὴ γάρ μιν ἔχεν μένος ἠελίοιο. 165
Τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνηστιν μέσα νῶτα
Πλῆξα· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε·
Κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
Τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων, δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
Εἰρυσάμην· τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ 170
Εἴασ'· αὐτὰρ ἐγὼ σπασάμην ῥῶπάς τε λύγους τε.
Πεῖσμα δ' ὅσον τ' ὄργυιαν ἐϋστρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
Πλεξάμενος, συνέδησα πόδας δεινοῖο πελώρου.
Βῆν δὲ * καταλοφάδεια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
Ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ οὔ πως * ἦεν ἐπ' ὤμου 175
Χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
Κὰδ δ' ἔβαλον προπάροιθε νεὸς, ἀνέγειρα δ' ἑταίρους
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον.
Ὦ φίλοι, οὐ γάρ * πω καταδυσόμεθ', ἀχνύμενοί περ,
Εἰς Ἀΐδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ * ἐπέλθῃ. 180
Ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἐν νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε,

Μνησώμεθα

Μνησόμεθ' ἐν νηῒ βρῶσίς τε πόσις τε, μηδὲ τρυχώμεθα λιμῷ.
Ὣς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο·
Ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
Θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν. 180
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσι,
Χεῖρας νιψάμενοι τεύχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε, 185
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
Κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι.
Ὦ φίλοι, οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπῃ ζόφος, οὐδ' ὅπῃ ἠώς, 190
Οὐδ' ὅπῃ ἠέλιος φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
Οὐδ' ὅπῃ ἀννεῖται· ἀλλὰ φραζώμεθα θᾶσσον
Εἴ τις ἔτ' ἔσται μῆτις· ἐγὼ δ' οὐκ οἴομαι εἶναι.
Εἶδον γὰρ σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθὼν,
Νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται· 195
Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κεῖται, καπνὸν δ' ἐνὶ μέσσῃ
Ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
Ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο,
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος ἀνδροφάγοιο. 200
Κλαῖον δὲ λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίγνετο μυρομένοισιν.
Αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
Ἠρίθμεον, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὄπασσα.
Τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής. 205
Κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλομεν ὦκα,
Ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
Βῆ δ' ἰέναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
Κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὄπισθεν.
Εὗρον δ' ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα Κίρκης 210
Ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
Ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι ἠδὲ λέοντες,
Τοὺς αὐτὴ κατέθελξεν, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν.
Οὐδ' οἵ γ' ὡρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα τοί γε
Οὐρῇσιν μακρῇσι περισσαίνοντες ἀνέσταν. 215
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀμφὶ ἄνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα
Σαίνωσ', (αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμοῦ)
Ὣς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἠδὲ λέοντες
Σαῖνον· τοὶ δ' ἔδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
Ἔσταν δ' ἐν προθύροισι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο· 220
Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ,
Ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν, ἄμβροτον, οἷα θεάων
Λεπτά τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Πολίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ὅς μοι κήδιστος ἑτάρων ἦν, κεδνότατός τε, 225
Ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστὸν
Καλὸν ἀοιδιάει, (δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκεν)
Ἢ θεὸς, ἠὲ γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησαν, τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινάς, 230
Καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο.
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, ὀϊσάμενος δόλον εἶναι.
Εἷσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
Ἐν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
Οἴνῳ Πραμνείῳ ἐκύκα· ἀνέμισγε δὲ σίτῳ 235
Φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα κατὰ συφεοῖσιν ἐέργνυ.
Οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε δέμας τε,
Καὶ τρίχας· αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος περ. 240
Ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἐέρχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη
Πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλεν, καρπόν τε κρανείης
Ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.
Εὐρύλοχος δ' αἶψ' ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
Ἀγγελίην ἑτάρων ἐρέων καὶ ἀδευκέα πότμον.

Memores simus escae neque teremur fame.
Sic dicebam, hi celeriter meis verbis parebant.
Extecti autem ad littus maris irrequieti
Admirabantur ceruum, valde enim magna bestia erat.
Caeterum postquam oblectati sunt videntes oculis,
Manibus lotis apparabant eximium conuiuium.
Sic tum quidem totum diem ad solis occasum
Sedebamus, comedentes carnes multas & vinum dulce.
Quando autem sol descendit & tenebrae aduenerunt,
Certe tum dormiuimus in littore maris.
Quando autem mane-genita apparuit roseis digitis aurora,
Et tunc ego concione congregata inter omnes dixi,
Audite meos sermones mala etsi patientes socij,
O amici, non enim scimus vbi occasus, neque vbi aurora,
Neque vbi sol hominibus lucem praestans vadit sub terram,
Neque vbi resurgit, sed consilium ineamus celeriter,
Num quid adhuc sit consilium, ego vero non existimo esse.
Vidi enim speculam vbi ad excelsam ascendi
Insulam quam pontus infinitus circumdat.
Ipsa vero humilis iacet, fumum autem in medio
Vidi oculis per arbores densas & syluam.
Sic dicebam, his vero perculsum est amicum cor,
Recordatis facinorum Laestrygonis Antiphatae,
Cyclopisque violentiae magnanimi viros deuorantis.
Flebant autem valde vberes lacrymas profundentes,
Sed non res succurrebat lugentibus.
Caeterum ego bifariam omnes fortes socios
Numerabam, principem autem vtrisque praebui.
Alterorum ego dux eram, alterorum Eurylochus deo similis,
Sortes autem in galea ferrea concussimus celeriter,
Cecidit autem sors magnanimi Eurylochi.
Festinabat autem ire, vna cum eo duo & viginti socij
Flentes, nos autem reliquerunt lugentes post eos.
Inueniebant autem in conualle aedificatas aedes Circes
Politis lapidibus conspicuo in loco.
Circa ipsam autem lupi erant montani atque leones,
Quos illa dementarat postquam mala Pharmaca dedisset.
Neque hi irruerunt in viros, sed certe ipsi
Caudis longis adblandientes assurgebant:
Quemadmodum quoties dominum canes e conuiuio proficiscentē
Circumblandiuntur (semper n. adfert lenimenta animi)
Sic circa hos lupi fortibus vnguibus atque leones
Assultabant: hi vero timuerunt postquam viderunt grauia mōstra.
Stabant autem in ianuis deae pulchricomae.
Circen autem intus audiebant cantillantem voce pulchra,
Telam percurrentem ingentem diuinam, qualia dearum
Subtilia & gratiosa & splendida opera sunt.
His vero sermonibus coepit Polites princeps virorum,
Qui mihi charissimus sociorum erat, maximeque venerandus
O socij intus sane aliqua percurrens ingentem telam
Pulchre canit, (pauimentum autem totum resonat)
Aut dea aut foemina, quare pulsemus ocyus.
Sic sane locuti, hi vero pulsarunt vocantes.
Illa continuo egressa ianuas aperuit pulchras,
Et inuitabat, hi iam vna omnes imprudenter sequebantur:
Eurylochus autem remansit suspicatus fraudem esse.
Sedere fecit introductos per sedilia, thronosque,
Ipsis autem caseumque, & farinam & mel dulce,
Vino pramnio immiscuit, commiscuit autem pani
Venena nocentia, vt prorsus obliuiscerentur patriae terrae.
Caeterum postquam porrexitque, & ebiberunt, statim deinde
Virgula percutiens intra haras conclusit.
Illi autem habebant capita vocemque corporaque,
Et setas: caeterum mens erat firma vt antea.
Sic hi quidem flentes conclusi sunt, his autem Circes
Apposuit glandem ilicis quercuum fructumque corni arboris
Edere, perinde ac sues humi cubantes semper edunt.
Eurylochus autem continuo venit celerem ad nauem nigram
Nuncium de socijs relaturus, & amarum fatum.

Circes Pharmacis in porcos vertuntur Vlyssis socij.

Sed neque proloqui quibat verbum, cupidus licet.
Cor dolore ingenti percussus: in ipso autem oculi
Lacrymis implebantur, luctum verò arguebat animus.
Sed cum tandem omnes ipsum admiraremur interrogantes,
Tum aliorum sociorum commemorauit exitium.
Iuimus ut iusseras per syluas inclyte Vlysses,
Inuenimus in vallibus fabricatas ædes pulchras,
Politis lapidibus conspicuo in loco.
Illic quidem magnam telam percurrens stridulè canebat,
Seu dea seu mulier, hi vero loquebantur vocantes.
Illa continuò egressa ianuam aperuit pulchram,
Et vocabat: simul omnes illam imperitia sequebantur.
Cæterum ego sub iui existimans dolum esse,
Illi simul euanuerunt confertim, neque quisquam eorum
Apparuit, diu autem desidens animaduertebam.
Sic ait, cæterùm ego quidé gladiú argent. clauis confixum
Humeris apposui ingentem ferreum, circum autem arcum:
Illum continuo iussi eandem viam monstrare.
Cæterùm ille vtraque manu prehensis precabatur genibus,
Et me lugens verbis alatis alloquebatur.
Ne me duc illuc inuitum ô generose, sed desere hic,
Noui enim quod neq; ipse redibis, neque quenquam alium
Abduces tuorum sociorum, sed cum his ocyus
Fugiemus: adhuc sanè effugere poterimus malum fatum.
Sic ait, cæterum ego ipsum excipiens alloquebar,
Euryloche, certè quidem tu mane illic, hoc in loco
Edens & bibens cauam apud nauem nigram.
Cæterùm ego vadam, ingens autem mihi adest necessitas.
Sic fatus, ab naue ego descendebam, atque mari.
Sed cum iam iam pergens sacras per valles
Circes accedebam veneficæ ad magnam domum.
Ibi mihi Mercurius aurea virgula obuiam venit
Incedenti ad domum, adolescenti viro similis
Primum pubescenti, cuius gratiosissima est pubertas.
Manus mihi inhæsit, verbumq; dixit & proloquutus est,
Quorsum ô infelix per tesqua incedis solus
χ. αὖτ' ὦ
Locorum ignarus nimirum: *socij autem tibi illi Circes* ædibus
Clauduntur, qui vt sues bene munita latibula inhabitantes
An hos liberaturus huc venis? neque te puto
Ipsum rediturum esse: manebis autem tu ibi vtique alij.
Sed age certè te ex malis soluam atque seruabo,
Accipe hoc remedium bonum, quod habens *ad ædes Circes*
Mercurij remedium contra Circes pharmaca.
Vade, quod sanè à capite auertet malum diem:
Omnia autem tibi dicam perniciosa consilia Circes.
Apparabit tibi potionem, mittet verò venena in panem,
χ. ἐς δώματα.
Sed neque sic incantare poterit, non enim permittet
χ. ἀλάλκῃσιν.
Remedium eximium quod tibi dabo, dicam verò singula.
Quando Circes te percutiet prælonga virga.
χ. ἐπαΐξαι.
Tum sanè tu gladio acuto extracto à fœmore,
In Circen irrue, perinde atque interficere cupiens.
Illa te subtimescens inuitabit ad concubitum,
Ibi tu neutiquam deinde abnega deæ cubile,
Vt tibi soluatque socios ipsum téque benignè excipiat:
Sed iube ipsam beatorum magnum iuramentum iurare,
Ne vllum tibi ipsi detrimentum malum paret aliud,
Ne te nudatum imbellem inutilem faciat.
Sic certe loquutus præbuit remedium Mercurius
Ex terra eruensum, & mihi naturam eius commonstrauit.
Radix quidem nigra erat, lacti quidem similis flos,
Moly autem ipsum vocant dij: difficile autem effossu
Moly herba.
Viris vtique mortalibus, dij autem omnia possunt.
Mercurius quidem discessit ad magnum Olympum,
Insulam in syluosam, ego autem ad domum Circes
Ibam: multa autem mihi cor cogitabat eunti.
Constiti autem in ianuis deæ pulchricomæ,
Ibi stans vocaui, dea autem meam exaudiuit vocem.
Illa statim egressa ianuas aperuit splendidas,
Et inuitabat: cæterum ego sequutus sum tristatus corde,
Vlysses ad Circem ingreditur.
Collocauit autem me introductum in throno arg. claue munito

Οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος, ἱέμενός περ,
Κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος· ἐν δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
Ἀλλ' ὅτε δή μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἐξερέοντες,
Καὶ τότε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον, 250
Ἤομεν, ὡς ἐκέλευες, ἀνὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
Εὕρομεν ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα καλὰ
Ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
Ἔνθα δέ τις μέγαν ἱστὸν ἐποιχομένη λίγ' ἄειδεν,
Ἢ θεὸς ἠὲ γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλεῦντες. 255
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινάς,
Καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Αὐτὰρ ἐγὼ ὑπέμεινα, ὀϊσάμενος δόλον εἶναι.
Οἱ δ' ἅμ' ἀϊστώθησαν ἀολλέες, οὐδέ τις αὐτῶν
Ἐξεφάνη· δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσκοπίαζον. 260
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγὼ περὶ μὲν ξίφος ἀργυρόηλον
Ὤμοιιν βαλόμην, μέγα, χάλκεον, ἀμφὶ δὲ τόξα.
Τὸν δ' αἶψ' ἠνώγεα αὐτὴν ὁδὸν ἡγήσασθαι.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων,
Καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 265
Μή μ' ἄγε κεῖσ' ἀέκοντα διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ.
Οἶδα γὰρ ὡς οὔτ' αὐτὸς ἐλεύσεαι, οὔτε τιν' ἄλλον
Ἄξεις σῶν ἑτάρων. ἀλλὰ ξὺν τοίσδεσι θᾶσσον
Φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον, 270
Εὐρύλοχ', ἤτοι μὲν σὺ μέν' αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ
Ἔσθων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ·
Αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
Ὣς εἰπὼν παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσσας 275
Κίρκης ἵξεσθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,
Ἔνθα μοι Ἑρμείας χρυσόρραπις ἀντεβόλησεν
Ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικώς,
Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη.
Ἔν τ' ἄρα μοι φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε, 280
Πῇ δ' αὖτ' ὦ δύστηνε δι' ἄκριας ἔρχεαι οἶος,
Χώρου ἄϊδρις ἐών; ἕταροι δέ τοι οἵδ' ἐνὶ Κίρκης
Ἔρχαται, ὥστε σύες, πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχοντες.
Ἦ τοὺς λυσόμενος δεῦρ' ἔρχεαι; οὐδέ σε φημὶ
Αὐτὸν νοστήσειν, μενέεις δὲ σύ γ' ἔνθα περ ἄλλοι. 285
Ἀλλ' ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω.
Τῆ, τόδε φάρμακον ἐσθλὸν ἔχων ἐς δώματα Κίρκης
Ἔρχευ, ὅ κέν τοι κρατὸς ἀλάλκῃσιν κακὸν ἦμαρ.
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὀλοφώϊα δήνεα Κίρκης.
Τεύξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐν φάρμακα σίτῳ. 290
Ἀλλ' οὐδ' ὧς θέλξαι σε δυνήσεται· οὐ γὰρ ἐάσει
Φάρμακον ἐσθλὸν ὅ τοι δώσω, ἐρέω δὲ ἕκαστα.
Ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ περιμήκεϊ ῥάβδῳ,
Δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπαΐξαι, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων. 295
Ἡ δέ σ' ὑποδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι·
Ἔνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεοῦ εὐνήν,
Ὄφρα κέ τοι λύσῃ θ' ἑτάρους, αὐτόν τε κομίσσῃ·
Ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο, 300
Μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν καὶ ἀνήνορα θήῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργειφόντης,
Ἐκ γαίης ἐρύσας, καί μοι φύσιν αὐτοῦ ἔδειξε.
Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος·
Μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί, χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν 305
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι, θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον,
Νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν, ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης
Ἤϊα, πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Ἔστην δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο. 310
Ἔνθα στὰς ἐβόησα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινάς,
Καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Εἷσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,

Καλοῦ

Καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν. 315
Τεῦξε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ* δέπαι ὄφρα πίοιμι·
Ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε, καὶ ἔκπιον, οὐδέ μ' ἔθελξε,
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ἔρχεο νῦν συφεόνδε, μετ' ἄλλων λέξο ἑταίρων. 320
Ὣς φάτ'· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπήϊξα, ὥς τε κτάμεναι μενεαίνων.
Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε, καὶ λάβε γούνων,
Καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες; 325
Θαῦμά μ' ἔχει ὡς οὔ τι πιὼν τάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
Οὐδὲ γὰρ οὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ τάδε φάρμακ' ἀνέτλη,
Ὅς κε πίῃ, καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
Σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.
Ἦ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὅν τέ μοι αἰεὶ 330
Φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόρραπις Ἀργειφόντης,
Ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θέο, νῶϊ δ' ἔπειτα
Εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβείομεν, ὄφρα μιγέντε
Εὐνῇ καὶ φιλότητι, πεποίθομεν ἀλλήλοισιν. 335
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον.
Ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κέλῃ σοὶ ἤπιον εἶναι;
Ἥ μοι σῦς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους.
Αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα, δολοφρονέουσα κελεύεις
Ἐς θάλαμόν τ' ἰέναι, καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς, 340
Ὄφρα με γυμνωθέντα, κακὸν καὶ ἀνήνορα θήῃς;
Οὐδ' ἂν ἐγώ γ' ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
Εἰ μή μοι τλαίης γε, θεά, μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν ὡς ἐκέλευον. 345
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.
Ἀμφίπολοι δ' ἄρα * καθ' αἱ ἐνὶ μεγάροισι πένοντο
Τέσσαρες, αἵ οἱ δῶμα κατὰ δρήστειραι ἔασι.
Γίγνονται δ' ἄρα ταί γ' ἔκ τε κρηνέων, ἀπό τ' ἀλσέων, 350
Ἔκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἵ τ' εἰς ἅλαδε προρέουσι.
Τάων ἡ μὲν ἔβαλλε θρόνοις ἔνι ῥήγεα καλά,
Πορφύρεα καθύπερθ', ὑπένερθε δὲ λῖθ' ὑπέβαλλεν.
Ἡ δ' ἑτέρη προπάροιθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
Ἀργυρέας, ἐπὶ δέ σφι τίθει χρύσεια κάνεια. 355
Ἡ δὲ τρίτη κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
Ἡδὺν ἐν ἀργυρέῳ, νέμε δὲ χρύσεια κύπελλα.
Ἡ δὲ τετάρτη ὕδωρ ἐφόρει, καὶ πῦρ ἀνέκαιε
Πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἰαίνετο δ' ὕδωρ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ, 360
Ἔς ῥ' ἀσάμινθον ἕσασα, λό' ἐκ τρίποδος μεγάλοιο,
Θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε καὶ ὤμων,
Ὄφρα μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον εἵλετο γυίων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ με χλαῖναν καλὴν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνα· 365
Εἷσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
Καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν. 370
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Ἐσθιέμεναι δ' ἐκέλευεν· ἐμῷ δ' οὐχ ἥνδανε θυμῷ.
Ἀλλ' ἥμην ἀλλοφρονέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός.
Κίρκη δ' ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἥμενον, οὐδ' ἐπὶ σίτῳ 375
Χεῖρας ἰάλλοντα, κρατερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
Ἄγχι παρισταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίφθ' οὕτως Ὀδυσεῦ κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀναύδῳ,
Θυμὸν ἔδων; βρώμης δ' οὐχ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;
Ἦ τινά που δόλον ἄλλον ὀΐεαι; οὐδέ τί σε χρὴ 380
Δειδίμεν· ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσα καρτερὸν ὅρκον.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ ὃς ἐναίσιμος εἴη,

Pulchro fabrefacto, scabellum verò sub pedibus erat.
Adornauit autem mihi potionem aureo poculo vt biberem, γρ. δέπα
Intus pharmacum misit mala meditans in animo.
Caterum postquam dedit & ebibi, neque sic me demulsit
Virgula feriens, verbumque dixit & prolóquuta est,
Abi nunc in haram, cum alijs cuba socijs.
Sic ait, ego autem gladium acutum stringens à fæmore
In Circen irrui tanquam occidere moliens:
Illa verò magnū exclamās subtercurrit & prehēdit genua
Et mihi plorabunda verba volatilia dixit,
Quis? cuias es hominum? vbi tibi vrbs atque parentes?
Stupor me tenet quòd non bibens hæc venena mutatus es.
Minimè enim quisque alius vir hæc venena sustinuit,
Quicunque hauserit, & primum transmisit septū dentium.
Tibi verò aliqua in pectoribus immutabilis mens est,
Nunquid tu Vlysses es versutus, quem mihi semper
Prædixit venturum aurea-virga vtens Mercurius,
Ex Troia reuersum celeri cum naue nigra?
Sed agè certè in vaginam gladium pone, nos verò deinde
Lectulum meum conscendamus, vt commixti
In lecto & amicitia confidamus inuicem,
Sic ait, cæterum ego ipsam excipiens alloquebar,
O Circe quo pacto me iubes tibi mansuetum esse,
Quæ mihi sues quidem fecisti in domibus socios,
Ipsum autem hîc detinens dolos agitans iubes
Ad thalamum ire, & tuum conscendere cubile,
Vt me nudatum imbellem & inutilem facias,
Non sanè ego volo tuum conscendere lectum,
Nisi mihi sustineas dea magnum iuramentum iurare,
Ne vllum mihi detrimentum malum machineris aliud.
Sic dicebam, illa continuò iurauit vt iussi.
Cæterum postquam iurauit & perfecit iusiurandum,
Tum ego Circes conscendi pulchrum lectum,
Ancillæ autem interea quidem intra domum satagebant
Quatuor, quæ ei domi administræ erant.
Natæ autem hæ erant ex fontibus & syluis,
Et ex sacris fluminibus, quæ ad mare profluunt,
Harum vna quidem iniecit thronis stragula pulchra
Purpurea supernè, infernè linteα tenuia subiecit.
Altera verò ante thronos extendit mensas
Argenteas, his autem apposuit aureas lances.
Tertia verò cratere mellifluum vinum miscebat
Dulce in argenteo, distribuit autem aurata pocula.
Quarta verò aquam ferebat, & succendit ignem
Magnum sub tripode magno, calefiebat autem aqua.
Cæterum postquam efferbuit aqua in splendido aheno,
In labrum me collocatum lauit ex tripode magno
Suauiter fusa aqua per caputq́; & humeros,
Donec mihi laborem animum rodentem demeret membris.
Porrò postea lauit & vnxit pingui oleo,
Chlænam mihi pulchram circum induit atque tunicam.
Collocauit autem me introductum ad thronum argenteum
Pulchrum fabrefactum, scabellum autem sub pedibus erat.
Aquam autem ancilla gutturnio perfundebat ferens
Pulchro aurato super argenteo lebete
Ad lauandum, iuxta autem politam extendit mensam.
Panem autem veneranda proma apposuit ferens,
Edulia multis appositis gratificata præsentibus.
Edere autem iussit, meo autem non placuit animo,
Sed sedebam alia cogitans, mala autē prouidebat animus.
Circe autem vt agnouit me sedentem neque ad cibum
Manum extendentem, grauem autem me dolorem habētē,
Propè astans verba volatilia dixit,
Quid sic Vlysses sedes similis muto
Animum macerans? cibum autem non attingis neque potum.
An aliquem certè dolum alium times, neque.n.te oportet
Timere, iam enim iuraui forte iuramentum.
Sic ait, cæterùm ego ipsam excipiens dixi.
O Circe quis sane vir, qui æquus & iustus sit,

Vlysses Circem alloquitur.

γρ. τέως μὲν

Circe Vlyssem alloquitur.

Π

Prius audeat gustare cibum atque potum,
Antequam redimantur socij & in oculis videantur.
Sed si sanè benigna bibere edereque iubes,
Solue vt palam videam dilectos socios.
Sic dicebam, Circe autem ex adibus transibat
Virgam tenens in manu, ianuas autem aperuit harae.
Exegit porcis similes nouennibus.
Illi quidem continuò stabant contrarij, illa autem per eos
Incedens inunxit vnicuique pharmacum aliud.
Horum quidē ē mēbris pili defluebant quos antè produxerat
Pharmacū perniciosum quod ipsis dederat veneranda Circe.
Viri. a. continuò reddebantur iuniores quam antea fuerunt
Et multò pulchrioresque & maiores aspectu.
Agnouerunt. a. me illi, hæserunt in manibus singuli.
Omnibus. a. iucundus subortus est luctus, per domum autē
Horrendum resonabat, dea verò misertà est & ipsa.
Illa autem propè me stans loquuta est diua dearum,
Generose Laertiade multiscie Vlysses,
Vade nunc ad nauem celerem & ad littus maris,
Nauem quidem omnium primum subducite ad cōtinentem:
Facultates verò in speluncis abscondite armaque omnia.
Ipse autem statim reuertere, & adduc dilectos socios,
Sic ait, cæterùm mihi persuasus est animus generosus,
Festinabam ire ad nauem celerem & littus maris.
Inueni deinde iuxta nauem celerem dilectos socios,
Miserabiliter lugentes, vberes lacrymas profundentes.
Vt cum in agro degentes buculæ circa vaccas armentarias
Venientes ad mandram postquam herba saturæ sunt,
Omnes simul ludunt opposita, neque ipsa stabula
Detinent, sed indesinenter mugientes circum currunt
Matres: sic me illi postquam viderunt oculis,
Lacrymantes circumdabant, videbatur. a. ipsorum animus
Sic affectus esse velut in patriam venissent & vrbem suam
Asperæ Ithacæ, vbi nutriti sunt atque nati.
Et me lugentes verbis volatilibus alloquebantur,
Tibi quidem redeunti, generose sic gratulamur,
Perinde atque si in Ithacam venissemus patriam terram,
Sed age aliorum sociorum narra interitum.
Sic dicebant, cæterùm ego alloquebar blandis verbis,
Nauem quidem omnium primum subducamus in littus.
Bonaque in speluncis recondamus armamentaque omnia
Vos autem accelerate me vnà vniuersi sequi,
Vt videatis socios sacris in ædibus Circes,
Bibentes & comedentes, copiosum victum habentes.
Sic dicebam, illi celeriter meis verbis obedierunt.
Eurylochus autem solus mihi detinebat omnes socios,
Et ipsos alloquens verba celeriter proloquutus est,
Ah miseri quò imus? quid mala desideratis ista,
Circes ad ædes descendere? quæ omnes
Aut sues aut lupos reddet, aut leones,
Qui ei magnam domum custodiamus etiam necessitate.
Sicut Cyclops fecit, quando eius ad stabulum venerunt
Nostri socij, cum his audax sequutus est Vlysses.
Huius enim etiam illi insipientia perierunt.
Sic ait, cæterùm ego in mente deliberabam
Extracto gladio oblongo à crasso fœmore,
Quo ei abscisso capite, ad solum deuenire,
Etiamsi valdè consanguinitate me attingeret, sed me socij
Mollibus verbis continuerunt aliunde alius.
O generose hunc quidem linquamus, si quidem tu iubes,
Hic iuxta nauem manere & nauem custodire,
Nobis autem dux esto sacram ad domum Circes.
Sic loquuti, ab naue discedebant atque mari,
Neque quidem Eurylochus cauam apud nauem relinquebatur,
Sed sequebatur, timuit enim meas asperas minas.
Interea verò alios socios in ædibus Circe
Studiose lauitque & vnxit pingui oleo,
Circum autem pulchras chlænas induit atque tunicas:
Epulantes autem pulchrè omnes inuenimus intra ædes.

Marg.: Circe Vlyssis socios restituit pristinæ formæ. — Vlysses redit ad nauem. — Vlysses socios ad Circen ducit.

Πρὶν τλαίη πάσσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Πρὶν λύσασθ' ἑτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι; 385
Ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
Λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὣς ἐφάμην, Κίρκη δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει
Ῥάβδον ἔχουσ' ἐν χειρί, θύρας δ' ἀνέῳξε συφειοῦ,
Ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας ἐννεώροισιν. 390
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐναντίοι, ἡ δὲ δι' αὐτῶν
Ἐρχομένη προσάλειφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
Τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ἃς πρὶν ἔφυσε
Φάρμακον οὐλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη.
Ἄνδρες δ' ἂψ ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν, 395
Καὶ πολὺ καλλίονες καὶ μείζονες εἰσοράασθαι.
Ἔγνωσαν δέ μ' ἐκεῖνοι, ἔφυν τ' ἐν χερσὶν ἕκαστος.
Πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδυ γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
Σμερδαλέον κονάβιζε, θεὰ δ' ἐλέαιρε καὶ αὐτή.
Ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων, 400
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἔρχεο νῦν ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσατε ἤπειρόνδε,
Κτήματα δ' ἐν σπήεσσι πελάσσατε ὅπλα τε πάντα.
Αὐτὸς δ' ἂψ ἰέναι, καὶ ἄγειν ἐρίηρας ἑταίρους. 405
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐμοί γ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ,
Βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ νηῒ θοῇ ἐρίηρας ἑταίρους
Οἴκτρ' ὀλοφυρομένους, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἄγραυλοι πόριες περὶ βοῦς ἀγελαίας 410
Ἐλθούσας ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται,
Πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι, οὐδ' ἔτι σηκοὶ
Ἴσχουσ', ἀλλ' ἁδινὸν μυκώμεναι ἀμφιθέουσι
Μητέρας· ὣς ἐμὲ κεῖνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
Δακρυόεντες ἔχυντο· δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς 415
Ὣς ἔμεν ὡς εἰ πατρίδ' ἱκοίατο καὶ πόλιν αὐτὴν
Τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἔτραφεν ἠδ' ἐγένοντο.
Καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Σοὶ μὲν νοστήσαντι διοτρεφὲς ὣς ἐχάρημεν,
Ὡς εἴ τ' εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν. 420
Ἀλλ' ἄγε, τῶν ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.
Ὣς ἔφαν, αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς ἐπέεσσι,
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἤπειρόνδε,
Κτήματα τ' ἐν σπήεσσι πελάσσομεν ὅπλα τε πάντα.
Αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθαι, 425
Ὄφρα ἴδηθ' ἑτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
Πίνοντας καὶ ἔδοντας, ἐπηετανὸν γὰρ ἔχουσιν.
Ὣς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
Εὐρύλοχος δέ μοι οἶος ἐρύκανε πάντας ἑταίρους,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 430
Ἆ δειλοί, πόσ' ἴμεν; τί κακῶν ἱμείρετε τούτων,
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι, ἥ κεν ἅπαντας
Ἢ σῦς ἠὲ λύκους ποιήσεται, ἠὲ λέοντας,
Οἵ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν καὶ ἀνάγκῃ,
Ὥσπερ Κύκλωψ ἔρξ', ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο 435
Ἡμέτεροι ἕταροι, σὺν δ' ὁ θρασὺς εἵπετ' Ὀδυσσεύς.
Τούτου γὰρ καὶ κεῖνοι ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ γε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
Σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
Τῷ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν οὖδάσδε πελάσσαι, 440
Καὶ πηῷ περ ἐόντι μάλα σχεδόν, ἀλλά μ' ἑταῖροι
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος,
Διογενές, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, εἰ σὺ κελεύεις,
Αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι,
Ἡμῖν δ' ἡγεμόνευ' ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης. 445
Ὣς φάμενοι, παρὰ νηὸς ἀνήϊον ἠδὲ θαλάσσης.
Οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχος κοίλῃ παρὰ νηῒ λέλειπτο,
Ἀλλ' ἕπετ'· ἔδδεισεν γὰρ ἐμὴν ἔκπαγλον ἐνιπήν.
Τόφρα δὲ τοὺς ἄλλους ἑτάρους ἐν δώμασι Κίρκη
Ἐνδυκέως λοῦσέν τε, καὶ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ, 250
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλεν, ἠδὲ χιτῶνας.
Δαινυμένους δ' εὖ πάντας ἐφεύρομεν ἐν μεγάροισιν.

Οἱ δ'

Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον, φράσσαντό τε πάντα,
Κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ στεναχίζετο δῶμα.
Ἡ δέ μευ ἄγχι στᾶσα προσηύδα δῖα θεάων, 455
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε. οἶδα καὶ αὐτὴ
Ἠμὲν ὅσ' ἐν πόντῳ πάθετ' ἄλγεα ἰχθυόεντι,
Ἠδ' ὅσ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου.
Ἀλλ' ἄγετ' ἐσθίετε βρώμην, καὶ* πίνετε οἶνον, 460
Εἰσόκεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι λάβητε,
Οἷον ὅτε πρώτιστον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
Τρηχείης Ἰθάκης· νῦν δ' ἀσκελέες καὶ ἄθυμοι
Αἰὲν ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι, οὐδέ ποθ' ὕμιν
Θυμὸς ἐν εὐφροσύνῃ, ἐπεὶ ἦ μάλα πολλὰ πέποσθε. 465
Ὣς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα* μὲν ἤματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον* ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα μακρὰ τελέσθη, 470
Καὶ τότε μ' ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἐρίηρες ἑταῖροι,
Δαιμόνι', ἤδη νῦν μιμνήσκεο πατρίδος αἴης,
Εἴ τοι θέσφατόν ἐστι σαωθῆναι, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἔφαν. αὐτὰρ ἐμοί γ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ. 475
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος εὐνῆς, 480
Γουνῶν ἐλλιτάνευσα, θεὰ δέ μευ ἔκλυεν αὐδῆς.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Ὦ Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν ἥνπερ ὑπέστης,
Οἴκαδε πεμψέμεναι. θυμὸς δέ μοι ἔσσυται ἤδη,
Ἠδ' ἄλλων ἑτάρων, οἵ μευ φθινύθουσι φίλον κῆρ, 485
Ἀμφ' ἔμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε που σύ γε νόσφι γένηαι.
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μηκέτι νῦν ἀέκοντες ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ·
Ἀλλ' ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι, καὶ ἱκέσθαι 490
Εἰς Ἀΐδαο δόμους, καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
Ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
Μάντηος ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι.
Τῷ καὶ τεθνηῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
Οἴῳ πεπνῦσθαι· τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν. 495
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοί γε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ νύ μοι κῆρ
Ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε κορέσθην,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον, 500
Ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
Εἰς Ἄϊδος δ' οὔ πώ τις ἀφίκετο νηῒ μελαίνῃ.
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μή τί τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ παρὰ νηῒ μελέσθω. 505
Ἱστὸν δὲ στήσας, ἀνά θ' ἱστία λευκὰ πετάσσας
Ἧσθαι· τὴν δέ κέ τοι πνοιὴ Βορέαο φέρῃσιν.
Ἀλλ' ὁπότ' ἂν δὴ νηῒ δι' Ὠκεανοῖο περήσῃς,
Ἔνθ' ἀκτή τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
Μακραί τ' αἴγειροι, καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι, 510
Νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπ' Ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
Αὐτὸς δ' εἰς Ἀΐδεω ἰέναι δόμον εὐρώεντα.
Ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι
Κώκυτός θ', ὃς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ,
Πέτρη τε, ξύνεσίς τε δύω ποταμῶν ἐριδούπων. 515
Ἔνθα δ' ἔπειθ' ἥρως χριμφθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω,
Βόθρον* ὀρύξαι ὅσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὴν χεῖσθαι πᾶσιν νεκύεσσι,
Πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ παλύνειν. 520
Πολλὰ δὲ γουνοῦσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,

Hi verò postquā inuicem conspexerūt recognoueruntq́; omnia,
Flebant lugentes, vndiquaq; autem resonabat domus.
Illa verò propè me stans alloquebatur diua dearum,
Generose Laertiade versute Vlysses,
Ne amplius nunc vberem luctum excitetis, scio etiam ipsa
Et quos in ponto passi estis dolores piscoso,
Atque quæcunque iniusti viri nocuerunt in terra.
Sed agite comedite cibum et bibite vinum,
Donec denuò animum intra præcordia receperitis,
Qualem quando primum relinquebatis patriam terram
Asperæ Ithacæ, nunc verò exules tristes
Semper erroris duri memores neque vnquam vobis
Animus est in lætitia, quandoquidē valde multa passi estis.
Sic ait, nobis autem continuò paruit animus generosus.
Hic quidem diebus omnibus plenum in annum
Sedebamus conuiuantes, carnes immensas, et suaue vinum.
Sed quando certè annus erat, & circumuertebantur horæ
Mensibus exactis ex ordine, dies longi perfecti sunt.
Et tum me euocatum alloquuti sunt dilecti socij,
Infelix iam nunc memor esto patriæ terræ,
Si tibi fatale est seruari atque peruenire
Domum ad excelsam, & tuam in patriam terram.
Sic dicebant: cæterū mihi persuasus est animus generosus.
Sic tum quidem tota die ad solis occasum
Sedebamus conuiuantes carnes immensas & suaue vinum.
Quando verò sol occidit, & crepusculum aduenit,
Illi quidem dormierunt per ædes obscuras.
Cæterum ego Circæ conscenso splendido lecto
Ad genua supplex rogaui, dea verò meam audiuit vocem,
Et ipsam compellando verba volatilia dixi,
O Circe, perfice mihi promissionem quam promisisti.
Domum fore, vt mitteres, at animus mihi impellitur iam,
Atque aliorum sociorum, qui mihi affligunt charum cor
Circa me lugentes, quando tu seorsum abes.
Sic dicebam, illa continuò excipiens diua dearum,
O generose Laertiade, versute Vlysses,
Ne amplius nunc inuiti mea manete in domo.
Sed aliam oportet primùm viam perficere & peruenire
Ad Plutonis domum, & splendidæ Proserpinæ,
Animam consulturos Thebani Tiresiæ
Vatis cæci, cuius mentes firmæ sunt:
Huic etiam mortuo mentem tribuit Proserpina,
Soli audire, ad te verò vmbræ circum volitant.
Sic ait: cæterum mihi persuasum est amicum cor,
Flebam autem in lectulo desidens, neque animus
Voluit amplius viuere, & videre lumen solis.
Cæterum postquam fleuiq́, prouolutusq́; satiatus sum,
Et tum iam ipsam verbis excipiens alloquebar,
O Circe quisnam hanc viam demonstrabit?
Ad Plutonem verò nemo vnquam peruenit naue nigra.
Sic dixit, illa continuò respondit diua dearum,
Generose Laertiade, prudens Vlysses,
Minimè tibi ducis desiderium pro naue curæ sit.
Malum verò erigens, ab ea verò vela alba extensis
Sede, illam verò tibi flatus Boreæ ferat.
Sed cum iam naue per Oceanum transmiseris,
Vbi littus breue et nemora Proserpinæ,
Longæq́; alni, & salices frugiperdæ:
Nauem quidem illic siste in Oceanum profundis verticibus.
Ipse autem in Plutonis eas domum obscuram.
Hic quidem in Acherontem Pyriphlegethumq́; confluunt,
Cocytusq́;, qui certè Stygis aqua est fluxus,
Petraq́; & concursus duorum fluuiorum valdè-sonantium.
Hic deinde heros accedens, propè vt te iubeo
Fossam fode cubitalem quoquo-versum.
Super illam libamen funde omnibus mortuis.
Primum mulso, deinde autem suaui vino.
Tertium rursus aqua, insuper autem farinam albam misce.
Multa verò precare mortuorum imbecilla capita

χ μιν.

χ καὶ.

γρ. ὥραι. Καὶ τότε.

Circe prædicit Vlyssi iter ad inferos.

γρ. ἰοὶ ἔσσι

Ubi veneris in Ithacam sterilem, vaccam quæ optima sit,
Sacrificaturum domi tuæ, pyrámque erecturũ ex reb. optimis,
Tiresiæ verò separatim arietem sacrificaturum soli,
Prorsus nigrum qui inter oues excellit vestras.
Cæterũ postquã precib. oraueris inclyta exanima mortuorũ,
Hîc ouem marem sacrifica fœmellámque nigram,
Ad Erebum versus, ipse autem seorsum auersus sis, (τρέψας.)
Iens ad fluuij fluenta: ibi verò multa
Animæ accedent mortuorum defunctorum.
Tum continuò socüs impera & iube
Oues, quæ quidem iacent mactatæ sæuo ferro,
Excoriatas comburere, vota verò facere dijs,
Generoso Plutoni, & inclytæ Proserpinæ.
Ipse autem gladio acuto exerto à fœmore
Sedeas, neque permitte mortuorum imbecilles vmbras
Ad sanguinẽ propè accedere, antequam Tiresiam audieris.
Hîc tibi statim vates aduenient ô dux populorum,
Qui sanè tibi diceret viam & modum viæ,
Reditúmque, vt per pontum proficiscaris piscosum.
Sic dixit, continuò autem aurea sede aduenit aurora,
Me verò chlænámque, tunicámque, vestes induit.
Ipsa autem candidam togam ingentem induit Nympha
Tenuem & gratiosam, zona autem cinxit lumbos
Pulchra, aurea, capiti verò imposuit flammeolum.
Cæterùm ego per domum vadens excitaui socios,
Mollibus verbis astando viro vnicuique:
Ne amplius nunc dormientes indulgete dulci somno: (Vlysses socios alloquitur.)
At eamus, iam enim mihi indicauit veneranda Circe.
Sic dicebam, illis verò persuasus est animus generosus.
Neque sanè illinc illæsos abduxi socios.
Elpenor verò quispiam erat iunior natu neque valdè (Elpenoris casus.)
Fortis in bello, neque mente sua aptus,
Qui separatim à socüs sacris in ædibus Circes
Refrigerium cupiens dormiuit bene potus,
Sese mouentibus. s. socüs strepitũ & tumultũ cùm audisset,
Repente surrexit, & oblitus est mente sua
Retrogradè descendere profectus ad scalam longam.
Sed è regione tecti decidit, eius autem ceruix
Ex iuncturis fracta est, anima verò ad inferos descendit.
Venientes autem hos ego sermone alloquutus sum,
Existimabatis fortassis domumque, charã ad patriam terram
Nos venturos, aliam verò nobis viam prædixit Circe
Ad Plutonis domum, & insignis Proserpinæ,
Animam consulturos Thebani Tiresiæ.
Sic loquutus: illis confractum est charum cor.
Desidentes autem illic flebant euellebántque pilos
Sed neque sic vllum remedium succurrit lugentibus.
Sed quando certè ad nauem celerem & littus maris
Iuimus tristes, calidas lacrymas profundentes.
Interea certè adueniens Circe ad nauem nigram
Masculam alligauit ouem, fœmellámque nigram.
Faciliter ex oculis vbi euanuisset: quisnam deum nolentem
Oculis videret, aut huc aut illuc euntem?

Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν, ἥτις ἀρίστη,
Ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν.
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ,
Παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν. 525
Αὐτὰρ ἐπὴν εὐχῇσι λίσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν,
Ἔνθ' ὄϊν ἀρνειὸν ῥέζειν, θῆλύν τε μέλαιναν,
Εἰς ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀπονόσφι τραπέσθαι,
Ἱέμενος ποταμοῖο ῥοάων. ἔνθα δὲ πολλαὶ
Ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνηώτων. 530
Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρῦναι καὶ ἀνῶξαι
Μῆλα, τὰ δὴ κατάκειτ' ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ,
Δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
Ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
Αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ 535
Ἧσθαι, μηδὲ ἐᾶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Ἔνθα τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται, ὄρχαμε λαῶν,
Ὅς κέν τοι εἴπῃσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα. 540
Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
Ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν.
Αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη
Λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ,
Καλὴν, χρυσείην, κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην. 545
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δώματ' ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους,
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον,
Μηκέτι νῦν εὕδοντες ἀωτεῖτε γλυκὺν ὕπνον·
Ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη.
Ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ. 550
Οὐδὲ μὲν οὐδ' ἔνθεν περ ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους.
Ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὐδέ τι λίην
Ἄλκιμος ἐν πολέμῳ, οὔτε φρεσὶν ᾗσιν ἀρηρώς,
Ὅς μοι ἄνευθ' ἑτάρων ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
Ψύχεος ἱμείρων κατελέξατο οἰνοβαρείων. 555
Κινυμένων δ' ἑτάρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας,
Ἐξαπίνης ἀνόρουσε, καὶ ἐκλάθετο φρεσὶν ᾗσιν
Ἄψορρον καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα μακρήν.
Ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσεν, ἐκ δέ οἱ αὐχὴν
Ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' ἄϊδόσδε κατῆλθε. 560
Ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον,
Φάσθε νύ που οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Ἔρχεσθ'· ἄλλην δ' ἧμιν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη
Εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
Ψυχῇ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο. 565
Ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Ἑζόμενοι δὲ κατ' αὖθι γόων τίλλοντό τε χαίτας.
Ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίγνετο μυρομένοισιν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης
Ἤομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες, 570
Τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένη Κίρκη παρὰ νηῒ μελαίνῃ
Ἀρνειὸν κατέδησεν ὄϊν, θῆλύν τε μέλαιναν,
Ῥεῖα παρεξελθοῦσα. τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ' ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κιόντα;

ODYSSEÆ HOMERI, XI. COMPOSITIO.

CÆTERVM postquam ad naues venimúsque & mare,
Nauem quidem omnium primum deduximus in mare diuinum.
Malum autem imposuimus & vela naui nigræ,
Intra autem pecora accepta induximus, intrò & ipsi
Conscendimus tristes, vberes lacrymas profundentes.
Nobis autem rursus à posteriori parte nauis nigra proræ (γ. κυανο-)
Secundum ventum immisit implentem velũ bonum sociũ,

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ λ λάμβδα ῥαψῳδία.

ΑΥΤΑΡ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐν δ' ἱστὸν τιθέμεσθα καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ.
Ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἂν δὲ καὶ αὐτοὶ
Βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες. 5
Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο
Ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,

Κίρκη

Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
Ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
Ἥμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνε. 10
Τῆς δὲ πανημερίης τέταθ' ἱστία ποντοπορούσης,
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἡ δ' ἐς πείραθ' ἵκανε βαθυρρόου Ὠκεανοῖο·
Ἔνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε
Ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι, οὐδέ ποτ' αὐτοὺς 15
Ἠέλιος φαέθων καταδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
Οὔθ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Οὔθ' ὅταν ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτράπηται·
Ἀλλ' ἐπὶ νὺξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν, ἐκ δὲ τὰ μῆλα 20
Εἱλόμεθ'· αὐτοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο
Ἤομεν, ὄφρ' ἐς χῶρον ἀφικόμεθ', ὃν φράσε Κίρκη.
Ἔνθ' ἱερήϊα μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
Ἔσχον· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Βόθρον ὄρυξ' ὅσσον τε πυγούσιον ἔνθα καὶ ἔνθα· 25
Ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὴν χεόμην πᾶσιν νεκύεσσι,
Πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
Πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη, 30
Ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρήν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν ὄϊν ἱερευσέμεν οἴῳ
Παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
Τοὺς δ' ἐπεὶ εὐχωλῇσι λιτῇσί τε ἔθνεα νεκρῶν
Ἐλλισάμην, τὰ δὲ μῆλα λαβὼν ἀπεδειροτόμησα 35
Ἐς βόθρον, ῥέε δ' αἷμα κελαινεφές· αἱ δ' ἀγέροντο
Ψυχαὶ ὑπὲξ Ἐρέβευς νεκύων κατατεθνηώτων,
Νύμφαι τ' ἠΐθεοί τε, πολύτλητοί τε γέροντες,
Παρθενικαί τ' ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι·
Πολλοὶ δ' οὐτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν, 40
Ἄνδρες ἀρηΐφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες,
Οἳ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
Θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.
Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
Μῆλα, τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλέϊ χαλκῷ, 45
Δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
Ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
Αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Ἥμην, οὐδ' εἴων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι. 50
Πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου·
Οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης.
Σῶμα γὰρ ἐν Κίρκης μεγάρῳ κατελείπομεν ἡμεῖς
Ἄκλαυτον καὶ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ, 55
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
Ἔφθης πεζὸς ἰὼν, ἢ ἐγὼ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ, 60
Ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ, καὶ ἀθέσφατος οἶνος.
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ καταλέγμενος οὐκ ἐνόησα
Ἄψορρον καταβῆναι ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν,
Ἀλλὰ καταντικρὺ τέγεος πέσον· ἐκ δέ μοι αὐχὴν
Ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' Ἄϊδόσδε κατῆλθε. 65
Νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γουνάζομαι, οὐ παρεόντων,
Πρός τ' ἀλόχου καὶ πατρὸς, ὅ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλεμάχου θ', ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες.
Οἶδα γὰρ ὡς ἐνθένδε κιὼν δόμου ἐξ Ἀΐδαο,
Νῆσον ἐς Αἰαίην σχήσεις ἐϋεργέα νῆα· 70
Ἔνθα σ' ἔπειτα, ἄναξ, κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο.
Μή μ' ἄκλαυτον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν
Νοσφισθεὶς, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι·
Ἀλλά με κακκῆαι σὺν τεύχεσιν, ἅσσα μοι ἔστιν,
Σῆμά τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ θινὶ θαλάσσης, 75
Ἀνδρὸς δυστήνοιο, καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.

Circe pulchricoma horrenda dea altiloqua.
Nos autem armis singulis ordinatis per nauem
Sedimus, hanc vero ventusque gubernatorque dirigebat.
Huius tota a die extendebantur vela per pontum iter facientis:
Occidit autem sol, obscurabantur autem omnes viae.
Illa ad fines peruenit profundi Oceani.
Hic vero Cimmeriorum erat virorum populúsque ciuitásque,
Qui caligine & nubibus tecti sunt, neque vnquam eos
Sol lucidus aspicit radiis,
Neque cum conuertitur ad coelum stelliferum,
Neque cum in terram de coelo defertur.
Sed nox perniciosa superextensa miseris mortalibus,
Nauem quidem illuc peruenientes appulimus, pecora autem
Extraximus, ipsi autem rursus ad fluxum Oceani
Ibamus donec in regionem peruenimus quam demonstrauit
Hic sacra quidem Perimedes Eurylochúsque (Circe.
Gestabant, ego autem gladium acutum extrahens a femore,
Scrobem fodi cubitalem quoquo versum,
Circa eam autem libamina fundebam omnibus manibus,
Primum mulso, postea vero dulci vino,
Tertium vero aqua, desuper farinam albam commiscens.
Multum autem precatus sum mortuorum inania capita,
Dicens vbi venerim ad Ithacam sterilem bouem quae optima esset
Sacrificaturum in aedibus pyramque repleturum bonis:
Tiresiae vero seorsum ouem sacrificaturum soli
Totam nigram quae inter pecora excellat nostra.
Hos postquam votis precibúsque gentes mortuorum
Precatus sum, ea vero pecora vbi cepi, te iugulaui,
Super foueam: fluebat autem sanguis niger, ipsae autem congregabantur
Animae ex Erebo manium defunctorum,
Sponsaeque, iuuenésque, & multa passi senes,
Virgunculaeque tenerae nouo luctu affectum animum habentes.
Plures autem vulnerati hastis aereis,
Viri bello occisi cruenta arma habentes,
Qui plures circa foueam obambulabant aliunde alius
Immenso clamore, me vero pallidus timor cepit.
Certe tunc deinde socios adhortatus iussi,
Pecora quae vtique iacebant mactata saeuo ferro
Excoriata adurere, vota facere autem diis,
Fortique Plutoni, & graui Proserpinae.
Caeterum ego gladio acuto stricto a femore
Sedebam, neque sinebam mortuorum inania capita
Ad sanguinem prope accedere, antequam Tiresiam audiuissem.
Prima autem anima Elpenoris venit socii,
Nondum enim sepultus erat sub terra latas-vias-habente.
Cadauer enim in aedibus Circes reliqueramus nos
Indefletum & indefossum, quoniam labor alius vrgebat.
Illum ego quidem flens vt vidi, misertus sum animo,
Et ipsum allocutus verba alata dixi,
Elpenor, quomodo venisti sub tenebras obscuras?
Praeuenisti pedes ens, quam ego cum naui nigra.
Sic dixi, ille me plorans excepit sermone,
Inclyte Laertiade artifex Vlysses,
Laesit me daemonis fatum malum, & copiosum vinum.
Circes in domo cubans non attendi,
Retro descendere iens ad scalam longam,
Sed e regione tecti decidi, ceruix autem mihi
Ex vertebris fracta est, anima vero ad inferos descendit.
Nunc te per eos qui post te sunt oro non praesentes.
Per vxorémque & patrem qui enutriuit paruulum cum esses,
Telemachúmque, quem vnicum in aedibus reliquisti.
Scio enim quod hinc profectus ex domo Plutonis
Insulam in Aeaeam dirigies fabrefactam nauem,
Ibi te continuo domine, iubeo recordari mei,
Ne me indefletum insepultum discedens post relinquas,
Semotus, ne qua tibi deorum indignatio fiam,
Sed me combure cum armis quaecunque mihi relinque,
Sepulchrumque mihi erige spumosi in littore maris
Viri infelicis, etiam posteris memorandi,

Vlysses ad Cimmerios diuertit.
Inferorum locus.
Vlysses mortuos euocat.
Elpenoris vmbra Vlyssi apparet.

Hæc mihi perfice, figeque super sepulchrum remum,
Quo etiam viuus remigabam cum essem cum meis socijs.
Sic ait, cæterùm ego ipsum excipiens alloquutus sum,
Hæc tibi ô miser perficiam & explebo.
Nos quidem sic verbis excipientes tristibus
Sedebamus: ego quidem super sanguine gladium tenebam,
Idolum verò ex altera socij parte multa loquebatur, (γρ. ἀγο- ρεύω.)
Aduenit posthac anima matris demortuæ, (Vmbra Anticleæ matris Vlyssis.)
Autolyci filia magnanimi Anticlea,
Hanc viuam reliqui profectus ad Ilium sacrum,
Hanc quidem ego defleui conspicatus, miseratus animo.
Sed neque sic permittebam priorem, tametsi valde tristatus,
Ad sanguinem propè accedere, antequam Tiresiā audirē.
Superuenit tandem anima Thebani Tiresiæ,
Aureum sceptrū tenēs, me autem agnouit & alloquutus est,
Quid huc ô infelix relicto lumine solis
Venisti vt videas manes & tristem regionem?
Sed retrocede à fossa: remoue autem gladium acutum,
Sanguinem vt bibam, & tibi vere dicam.
Sic ait, ego autem retrocedens, gladium argenteis clauis distinctum
Vaginæ recondi, ille deinde bibit sanguinem nigrum,
Et tunc certè me verbis alloquebatur vates inculpabilis,
Reditum quæris gratissimum eximie Vlysses, (Tiresiæ vmbra Vlyssi omnem itineris successum prædicit.)
Quem tibi difficilem faciet deus, non enim puto
Desiturum Neptunum, qui iram reposuit animo,
Iratus, quòd ei filium charum excæcasti.
Sed adhuc quidem sic mala quantumuis passi peruenietis.
Modo velis tuum animum arcere & sociorum.
Eo tempore quando primum appuleris firmam nauem (γρ. ...)
Trinaciæ insulæ, vbi effugeris obscurum pontum:
Pascentes autem inuenietis boues & pinguia pecora
Solis, qui omnia videt & omnia audit,
Hos quidem si illæsos sineris reditusque memor fueris,
Sanè adhuc in Ithacam mala licet passi peruenietis.
Quòd si læseris tum tibi prædico mortem,
Nauique & sodalibus, ipse etiamsi effugeris,
Serò calamitosè redibis, vt perdideris omnes socios,
Naue in aliena, inuenies autem clades domi,
Viros superbos, qui tibi substantiam consumunt,
Petentes diuinam vxorem & munera dantes.
Sed certè illorum iniuriam vlcisceris adueniens,
Cæterum postquam procos domi tuæ
Interfeceris siue dolo siue palam acuto ferro,
Proficiscere deinde accepta fabrefacta naue,
Donec ad illos perueneris qui non sciunt mare
Viri, neque sale conditum cibum comedunt.
Neque sanè hi sciunt naues proras-rubricatas-habentes:
Neque fabrefactos remos, quidem alæ nauium sunt.
Signum verò tibi dico valde manifestum, neque te latebit,
Quando certè tibi obuiam factus alius viator
Apparuerit ventilabrum habens super splendido humero.
Tum certè terræ infigens fabrefactum remum,
Faciens rite litatis sacris Neptuno regi. (γρ. λείψας.)
Arietem taurumque suumque maritum verrem,
Domum reuertere, facusque sacras Hecatombas
Immortalibus dijs, qui cœlum latum inhabitant, (γρ. ἔξαυτ.)
Omnibus sanè ordine, mors verò tibi ex mari ipsi
Debilis sanè talis adueniet, quæ te occidet
Senectute molli confectum, circum autem populi (γρ. ἀλὸς ...)
Felices erunt, hæc sanè tibi vera dico.
Sic dixit, cæterum ego ipsum excipiens allocutus sum,
Tiresia, hæc fortassis alium decreuerunt dij ipsi.
Sed age mihi hoc dic & verè enarra,
Matris hanc video animam demortuæ,
Illa tacita sedet propè sanguinem, neque suum filium
Dignatur palàm aspicere, neque alloqui,
Dic rex, quo pacto me agnoscat talem esse.
Sic dicebam, ille me rursus excipiens alloquutus est, (γρ. αἶψα.)
Facile tibi verbum hoc explicabo, & in mente ponam.

Ταῦτά τέ μοι τελέσαι, πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμὸν,
Τῷ καὶ ζωὸς ἔρεσσον, ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἑτάροισι.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ταῦτά τοι ὦ δύστηνε τελευτήσω τε καὶ ἔρξω. 80
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
Ἥμεθ' ἐγὼ μὲν ἄνευθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἴσχων,
Εἴδωλον δ' ἑτέρωθεν ἑταίρου πολλ' * ἀγόρευεν.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς κατατεθνηυίης,
Αὐτολύκου θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀντίκλεια, 85
Τὴν ζωὴν κατέλειπον ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρήν.
Τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς εἴων προτέρην, πυκινόν περ ἀχεύων,
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο, 90
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω καὶ προσέειπε,
Τίπτ' αὖτ' ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο
Ἤλυθες, ὄφρα ἴδῃς νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
Ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἄπισχε δὲ φάσγανον ὀξὺ,
Αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω. 95
Ὣς φάτ'. ἐγὼ δ' ἀναχασσάμενος, ξίφος ἀργυρόηλον
Κουλεῷ ἐγκατέπηξ'. ὁ δ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινὸν,
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα μάντις ἀμύμων,
Νόστον δίζηαι μελιηδέα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
Τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός. οὐ γὰρ ὀΐω 100
Λήσειν ἐννοσίγαιον, ὅ τοι κότον ἔνθετο θυμῷ,
Χωόμενος ὅτι οἱ υἱὸν φίλον ἐξαλάωσας.
Ἀλλ' ἔτι μέν κε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε,
Αἴ κ' ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων,
Ὁππότε * κε πρῶτον πελάσῃς εὐεργέα νῆα 105
Θρινακίῃ νήσῳ, προφυγὼν ἰοειδέα πόντον·
Βοσκομένας δ' εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει·
Τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάᾳς, νόστου τε μέδηαι,
Καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε· 110
Εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
Νηΐ τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
Ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους,
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης· δήεις δ' ἐν πήματα οἴκῳ,
Ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἵ τοι βίοτον κατέδουσι, 115
Μνώμενοι ἀντιθέην ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες.
Ἀλλ' ἤτοι κείνων γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
Αὐτὰρ ἐπὴν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
Κτείνῃς ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἔρχεσθαι δὴ ἔπειτα λαβὼν εὐῆρες ἐρετμὸν, 120
Εἰσόκε τοὺς ἀφίκηαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
Ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν.
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,
Οὐδ' εὐήρε' ἐρετμὰ, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει· 125
Ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
Καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας εὐῆρες ἐρετμὸν,
Ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον, 130
Οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
Πᾶσι μάλ' ἑξείης. θάνατος δέ τοι * ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
Ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
Γήρᾳ ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον. ἀμφὶ * δὲ λαοὶ 135
Ὄλβιοι ἔσσονται. τάδε τοι νημερτέα εἴρω.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ που ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Μητρὸς τήνδ' ὁρόω ψυχὴν κατατεθνηυίης· 140
Ἡ δ' ἀκέουσ' ἧσται σχεδὸν αἵματος, οὐδ' ἑὸν υἱὸν
Ἔτλη ἐσάντα ἰδεῖν, οὐδὲ προτιμυθήσασθαι.
Εἰπὲ ἄναξ πῶς κέν με ἀναγνοίη τὸν ἐόντα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε,
Ῥηΐδιόν τοι ἔπος ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω· 145

Ὅντινα

Ὅντινα μέν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνηώτων
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, ὁ δέ τοι νημερτὲς ἐνίψει·
Ὧ δέ κ' ἐπιφθονέῃς, ὁ δέ τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσσω.
Ὣς φαμένη ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω
Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἔλεξεν· 150
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, ὄφρ' ἐπὶ μήτηρ
Ἤλυθε, καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές· αὐτίκα δ' ἔγνω,
Καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τέκνον ἐμόν, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
Ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι. 155
Μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα,
Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔ πως ἔστι περῆσαι
Πεζὸν ἐόντ', ἢν μή τις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.
Ἦ νῦν δὴ Τροίηθεν ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις
Νηΐ τε καὶ ἑτάροισι πολὺν χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες 160
Εἰς Ἰθάκην; οὐδ' εἶδες ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκα;
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Μῆτερ ἐμή, χρειώ με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο,
Ψυχῇ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο.
Οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἁμῆς 165
Γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχων ἀλάλημαι ὀϊζύν,
Ἐξ οὗ τὰ πρώτισθ' ἑπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μαχοίμην.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο; 170
Ἦ δολιχὴ νοῦσος, ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
Εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ υἱέος ὃν κατέλειπον,
Ἢ ἔτι πὰρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' οὐκέτι φασὶ νέεσθαι. 175
Εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βουλήν τε νόον τε,
Ἠὲ μένει παρὰ παιδὶ, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει,
Ἦ ἤδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος.
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
Καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ 180
Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
Φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δάκρυ χεούσῃ.
Σὸν δ' οὔ πώ τις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἕκηλος
Τηλέμαχος τεμένη νέμεται, καὶ δαῖτας ἐΐσας
Δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν· 185
Πάντες γὰρ καλέουσι. πατὴρ δὲ σὸς αὐτόθι μίμνει
Ἀγρῷ, οὐδὲ πόλινδε κατέρχεται· οὐδέ οἱ εὐναὶ
Δέμνια καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα·
Ἀλλ' ὅγε χεῖμα μὲν εὕδει ὅθι δμῶες ἐνὶ οἴκῳ,
Ἐν κόνι ἄγχι πυρός, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷται· 190
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖά τ' ὀπώρη,
Πάντῃ οἱ κατὰ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
Φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ βεβλήαται εὐναί.
Ἔνθ' ὅγε κεῖτ' ἀχέων, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἀέξει,
Σὸν νόστον ποθέων· χαλεπὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἱκάνει. 195
Οὕτω γὰρ καὶ ἐγὼν ὀλόμην καὶ πότμον ἐπέσπον.
Οὔτ' ἐμέ γ' ἐν μεγάροισιν ἐΰσκοπος ἰοχέαιρα
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
Οὔτε τις οὖν μοι νοῦσος ἐπήλυθεν, ἥ τε μάλιστα
Τηκεδόνι στυγερῇ μελέων ἐξείλετο θυμόν. 200
Ἀλλά με σός τε πόθος, σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
Σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ γ' ἔθελον φρεσὶ μερμηρίξας
Μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἑλέειν κατατεθνηυίης.
Τρὶς μὲν ἐφωρμήθην, ἑλέειν τέ με θυμὸς ἀνώγει, 205
Τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιῇ εἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
Ἔπτατ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γενέσκετο κηρόθι μᾶλλον,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Μῆτερ ἐμή, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἑλέειν μεμαῶτα,
Ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε 210
Ἀμφοτέρω κρυεροῖο τεταρπώμεσθα γόοιο;
Ἦ τί μοι εἴδωλον τόδ' ἀγαυὴ Περσεφόνεια
Ὤτρυν', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω;
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,

Quemcunque quidem sines mortuorum defunctorum
Sanguinem propè accedere, ille tibi verum dicet.
Cui verò inuides, ille tibi redibit retrò.
Sic loquuta, anima quidem abijt in domum Plutonis
Tiresiæ regis, postquam oracula explanauit. (intus
Cæterùm ego illic manebam firmiter, donec mater
Aduenit, & bibit sanguinem nigrum: statim.n. agnouit
Et me lugens verba alata dixit,
Fili mi, quo pacto venisti sub caliginem obscuram
Viuus cum sis? difficile verò hæc viuentibus visu,
Intersunt ingentes fluuij & grauia fluenta.
Oceanus quidem primum quem non licet transmittere
Peditem, nisi quis habuerit bene compactam nauem.
Nunc iam à Troia errans huc venisti
Nauique, & socijs longo tempore, nec dum accessisti
Ad Ithacam? neque vidisti domi vxorem?
Sic ait, cæterum ego ipsam excipiens allocutus sum,
Mater mea, necessitas adegit me ad Plutonis ædes,
Ab anima oraculum suscepturum, Thebani Tiresiæ.
Non enim dum propè veni Achaiam, neque nostram
Terram ascendere, sed semper habens erro ærumnam,
Ex quo primum sequebar Agamemnonem diuinum
Ad Ilium eximios-equos-nutriẽs, vt cum Troianis bellarẽ.
Sed age mihi hoc dic, & verè narra,
Quod te fatum edomuit sæuæ mortis?
An diuturnus morbus, aut Diana sagittis gaudens
Suis lenibus iaculis superueniens occidit?
Dic autem mihi & de patre & filio quem reliqui,
An adhuc in illorum manibus mea bona, an quisquã iam
Virorum alius habet, me.n.non amplius putant rediturum.
Dic autem mihi desponsatæ vxoris consiliumq́, mentemq́,
An manet cum puero, & salua omnia custodit,
An iam duxit Græcorum eam qui sit optimus?
Sic dicebam, ipsa statim respondit veneranda mater,
Et sanè illa quidem manet afflicto animo
Tuis in ædibus: ærumnæ autem illi semper
Absumuntur noctésque diésque lacrymanti:
Tuũ.v. nõdũ quisquã possidet pulchrũ præmiũ, sed quietus
Telemachus possessionibus vtitur & conuiuia æqualia
Apparat, quæ decet principem virum curare.
Omnes enim vocant: pater autem tuus illic manet
In agro, neque in vrbem concedit, neque illi lectuli
Strati & chlanæ, & stragula admiranda.
Sed ille hyeme quidem dormit, vbi mancipia in domo
In pulueribus propè focum, laceras.v. corpori vestes induit.
Cæterum postquam venit æstasque virescensque autumnus
Vndique illi fertilem partem vineæ vitiferæ
Et folijs delapsis humi sternitur lectulus.
Hic ille iacet tristis, ingẽtem autem in mente dolorem auget,
Tuum fatum deflens, molesta autem senectus venit.
Sic enim etiam ego perij, & fatum contraxi.
Neque me domi sagittandi perita Diana
Suis mitibus telis superueniens interemit,
Neque aliquis me morbus inuasit, qui maximè
Tabe horrenda ex membris tollit animam.
Sed me tuique desiderium, tuaq́ curæ inclyte Vlysses,
Tuáque benignitas dulci animo priuarunt.
Sic ait, cæterùm ego volui mente deliberans
Matris meæ animam prehendere defunctæ:
Ter quidem irrui, amplectique me animus inuitabat:
Ter.n. mihi ex manibus instar vmbræ, similis etiam somno
Auolabat, mihi verò dolor acutus exoriebatur in animo
magis,
Et ipsam alloquutus verba velocia dixi,
Mater mea, cur me non expectas amplecti cupidum,
Vt etiã apud inferos charis circa manibus nos amplectẽtes
Vterque sæuo satiremur luctu.
Nunquid mihi idolum hoc illustris Proserpina
Incitat, vt adhuc magis lugens ingemiscam?
Sic dicebam, ipsa rursus respondit veneranda mater,

Anticlea mater Vlyssem alloquitur.

Vlysses quærit ex matre conditionem vxoris filij & patris.

Vlysses conatus matrem amplecti frustratur.

Mater Vlyssem alloquitur.

Eheu fili mi super omnes infelix viros,
Mini nè Proserpina Iouis filia eludit,
Sed ipsa lex est mortalium, cum mortui fuerint,
Non enim amplius carnésque & ossa nerui sustentant
Sed ea quidem ignis fortè robur ardentis
Absumit statim, vt primùm reliquit alba ossa animus.
Anima verò tanquam somnium auolitat.
Sed in lucem viuentium celerrimè contende, hæc.a.omnia
Scias, vt etiam in posterum tuæ dicas vxori.
Nos quidem sic verbis respondebamus, ipsæ fœminæ
Accesserunt, (egit enim inclyta Persephone)
Quotquot optimatum vxores erant atque filiæ.
Illæ.a.circa sanguinem nigrum frequentes congregabantur.
Cæterum ego consultabam quo pacto interrogarem singulas.
Illud autem mihi in animo optimum videbatur consilium,
Stricto acuto gladio crasso a femore,
Non sinebam bibere, simul omnes sanguinem nigrum.
Illæ verò deinceps accedebant, vnaquæque autem — ἠ δὲ ἕ.
Suum genus narrabat, ego autem interrogabam singulas. — Tyro.
Hic videlicet primam Tyro vidi bono patre natam, — ἠ ἀρίστη.
Quæ dicebat Salmones inculpati filiam se esse.
Dicebat autem Crethei se vxorem esse Æoliadæ. — Enipeus fluuius.
Quæ fluuium amauit Enepeum diuinum,
Qui multò pulcherrimus fluuiorum per terram labitur,
Et iuxta Enepei versabatur pulchra fluenta.
Huic certè assimilatus Neptunus terram continens
In ostiis fluuij accubuit verticosi
Cæruleum quidem circa fluctum circumstetit monti æqualem
Curuatum, abscondit autem deum mortalémque fœminam.
Soluit autem virginalem zonam somnúmque superinfudit.
Cæterùm postquam perfecit deus amatoria opera,
Inhæsit sanè manui verbúmque dixit & proloquutus est,
Gaude mulier in amicitia, circumuoluto autem anno
Paries pulchros liberos, quoniam non inanes concubitus
Immortalium, tu verò hos nutri & educa:
Nunc.a.eas ad domum & tibi caue, ne verò nominaueris,
Cæterum ego tibi sum Neptunus terræ quassator.
Sic loquutus, pontum subiit fluctuantem.
Illa autem impregnata Peliam peperit & Neleum,
Qui inclyti ministri Iouis magni erant,
Vtrinque Pileas quidem in spatiosa Iaolco
Habitabat pecorosus, hic verò in Pylo arenosa.
Alios verò marito peperit regina fœminarum,
Æsonémq; atque Pheretem, Amithaonaq; gaudētē equis.
Post hanc Antiopem vidi Æsopi filiam, — Antiope.
Quæ certè & Iouis gloriabatur in vlnis dormiisse,
Et habuit duos filios Amphionemq; Zethumq;, — ἠ δέκα.
Qui primi Thebarū fundamenta locarunt septem-portarū,
Turribusq; circumdederūt postquā nō ipsam absq; turribus
Habitare latas Thebas quamuis fortes essent. (poterant — ἠ ἐπεί.
Post hanc autem Alcmenam vidi Amphitryonis vxorem, — Alcmena.
Quæ Herculem audacem animum leonis habentem
Peperit in complexu Iouis magnanimi congressa.
Et Megaram Creontis superbi filiam, — Megara.
Hāc habuit Amphitryonis filius robore semper indomitus, — Epicaste.
Matrémque OEdipodis vidi pulchram Epicastem,
Quæ ingens facinus commisit insipientia mentis
Nupta suo filio, ille vbi suum patrem expoliatum,
Vxorem duxit, statim.a.vulgata dii fecerunt hominibus.
Sed ille quidem in Thebe amabili dolores patiens,
Thebanis imperabat deorum dira per fata.
Illa abiit in Plutonis domum validas portas-habentem,
Alligato fune summo ab alta trabe,
Suo dolore correpta, huic dolores reliquit post se
Valdè multos, quotquot matris Furiæ efficiunt.
Et Chlorin vidi perpulchram hanc olim Neleus — Chloris.
Vxorem duxit suam propter pulchritudinem, postquam
prebuit sponsalia.
Minimam natu puellam Amphionis Iasidæ,
Qui quondam in Orchomeno Minyeo fortiter imperauit,

Ὦ μοι τέκνον ἐμὸν, περὶ πάντων κάμμορε φωτῶν, 215
Οὔ τί σε Περσεφόνεια Διὸς θυγάτηρ ἀπαφίσκει,
Ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε τίς κε θάνῃσιν.
Οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν,
Ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
Δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμὸς, 220
Ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
Ἀλλὰ φόωσδε τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
Ἴσθ', ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ εἴπῃσθα γυναικί.
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ'· αἱ δὲ γυναῖκες
Ἤλυθον (ὤτρυνεν γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια) 225
Ὅσσαι ἀριστήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες.
Αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολλέες ἠγερέθοντο.
Αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ἐρέοιμι ἑκάστην·
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ, 230
Οὐκ εἴων πίνειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
Αἱ δὲ προμνηστῖναι ἐπήϊσαν, ἡ δὲ ἑκάστη
Ὃν γόνον ἐξαγόρευεν· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἁπάσας.
Ἔνθ' ἤτοι πρώτην Τυρὼ ἴδον εὐπατέρειαν,
Ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι. 235
Φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο,
Ἣ ποταμοῦ ἠράσσατ' Ἐνιπῆος θείοιο,
Ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι·
Καί ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα.
Τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος ἐννοσίγαιος, 240
Ἐν προχοῇς ποταμοῦ παρελέξατο δινήεντος.
Πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη οὔρεϊ ἶσον
Κυρτωθὲν, κρύψεν δὲ θεὸν θνητήν τε γυναῖκα.
Λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, κατὰ δ' ὕπνον ἔχευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα, 245
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Χαῖρε γύναι φιλότητι, περιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ
Τέξεις ἀγλαὰ τέκνα, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι εὐναὶ
Ἀθανάτων, σὺ δὲ τοὺς κομέειν, ἀτιταλλέμεναί τε.
Νῦν δ' ἔρχευ πρὸς δῶμα, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀνομήνῃς· 250
Αὐτὰρ ἐγώ τοί εἰμι Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Ὣς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσετο κυμαίνοντα.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη, Πελίην τέκε καὶ Νηλῆα,
Τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
Ἀμφοτέρω· Πελίης μὲν ἐν εὐρυχόρῳ Ἰαωλκῷ 255
Ναῖε πολύρρηνος, ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι.
Τοὺς δ' ἑτέρους Κρηθῆϊ τέκε βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ' ἠδὲ Φέρητ', Ἀμυθάονά θ' ἱππιοχάρμην.
Τὴν δὲ μετ' Ἀντιόπην ἴδον Ἀσωποῖο θύγατρα,
Ἣ δὴ καὶ Διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι, 260
Καί ῥ' ἔτεκε δύο παῖδ', Ἀμφίονά τε Ζῆθόν τε,
Οἳ πρῶτοι Θήβης ἕδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο,
Πύργωσάν τ', ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
Ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερώ περ ἐόντε.
Τὴν δὲ μετ' Ἀλκμήνην ἴδον Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν, 265
Ἥ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμνονα θυμολέοντα
Γείνατ' ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα.
Καὶ Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,
Τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς μένος αἰὲν ἀτειρής.
Μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον, καλὴν Ἐπικάστην, 270
Ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο,
Γημαμένη ᾧ υἷι, ὁ δ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίξας
Γῆμεν, ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,
Καδμείων ἤνασσε θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς· 275
Ἡ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
Ἁψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,
Ὧι ἄχεϊ σχομένη, τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσσω
Πολλὰ μάλ', ὅσσα τε μητρὸς ἐρινύες ἐκτελέουσι.
Καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τήν ποτε Νηλεὺς 280
Γῆμεν ἑὸν μετὰ κάλλος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
Ὁπλοτάτην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
Ὅς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυείῳ ἶφι ἄνασσεν·

Ἣ δὲ Πύλου βασίλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
Νέστορά τε, Χρόμιόν τε, Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον. 285
Τοῖσι δ' ἐπ' ἰφθίμην Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσι,
Τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· οὐδ' ἄρα Νηλεὺς
Τῷ ἐδίδου ὃς μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους
Ἐκ Φυλάκης ἐλάσειε βίης Ἰφικληείης
Ἀργαλέας. τὰς δ' οἶος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων 290
Ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεοῦ κατὰ μοῖρα πέδησε,
Δεσμοί τ' ἀργαλέοι, καὶ βουκόλοι ἀγροιῶται.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
Ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Καὶ τότε δή μιν ἔλυσε βίη Ἰφικληείη, 295
Θέσφατα πάντ' εἰπόντα· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
Καὶ Λήδην εἶδον τὴν Τυνδαρέου παράκοιτιν,
Ἥ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονε γείνατο παῖδε,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα·
Τοὺς ἄμφω ζωοὺς κατέχει φυσίζοος αἶα· 300
Οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες,
Ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
Τεθνᾶσιν, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι.
Τὴν δὲ μετ' Ἰφιμέδειαν Ἀλωῆος παράκοιτιν
Εἴσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι· 305
Καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε (μινυνθαδίω δὲ γενέσθην)
Ὦτόν τ' ἀντίθεον, τηλεκλειτόν τ' Ἐφιάλτην.
Οὓς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα,
Καὶ πολὺ καλλίστους, * μετά γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
Ἐννέωροι γὰρ τοί γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν 310
Εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.
Οἵ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην ἐν Ὀλύμπῳ
Φυλόπιδα στήσειν πολυάϊκος πολέμοιο.
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη. 315
Καί νύ κεν ἐξετέλεσσαν, εἰ ἥβης μέτρον ἵκοντο·
Ἀλλ' ὄλεσεν Διὸς υἱὸς, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητώ,
Ἀμφοτέρω, πρίν σφῶϊν ὑπὸ κροτάφοισιν ἰούλους
Ἀνθῆσαι, πυκάσαι τε * γένυς εὐανθέϊ λάχνῃ.
Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἴδον, καλήν τ' Ἀριάδνην, 320
Κούρην Μίνωος ὀλοόφρονος, ἥν ποτε Θησεὺς
Ἐκ Κρήτης ἐς γουνὸν Ἀθηνάων ἱεράων
Ἦγε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο. πάρος δέ μιν Ἄρτεμις ἔκτα
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσου μαρτυρίῃσι.
Μαῖράν τε Κλυμένην τε ἴδον, στυγερήν τ' Ἐριφύλην, 325
Ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
Πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω
Ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἴδον ἠδὲ θύγατρας.
Πρὶν γάρ κεν καὶ νὺξ * φθῖτ' ἄμβροτος. ἀλλὰ καὶ ὥρη
Εὕδειν, ἢ ἐπὶ νῆα θοὴν ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους, 330
Ἢ αὐτοῦ. πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει.

Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἤρχετο μύθων,

Φαίηκες, πῶς ὔμμιν ἀνὴρ ὅδε φαίνεται εἶναι 335
Εἶδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας;
Ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.
Τῷ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
Οὕτω χρηΐζοντι κολούετε. πολλὰ γὰρ ὔμμιν
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται. 340

Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
Ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,

Ὦ φίλοι, οὐ μὰν ὔμμιν ἀπὸ σκοποῦ οὐδ' ἀπὸ δόξης
Μυθεῖται βασίλεια περίφρων. ἀλλὰ πίθεσθε·
Ἀλκινόου δ' ἐκ τοῦδ' ἔχεται ἔργον τε ἔπος τε. 345

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Τοῦτο μὲν οὕτω δὴ ἔσται ἔπος, αἴ κεν ἔγωγε
Ζωὸς Φαιήκεσσι φιληρέτμοισιν ἀνάσσω.
Ξεῖνος δὲ τλήτω, μάλα περ νόστοιο χατίζων,
Ἔμπης οὖν ἐπιμεῖναι * ἐς αὔριον, εἰσόκε πᾶσαν 350
Δωτίνην τελέσω. πομπὴ δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί. τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ δήμῳ.

Atque in Pylo regnauit. peperit autem illi pulchros liberos
Nestorémque Chromiúmque Periclymenúmq; superbum.
Post hos eximiam Pero peperit miraculum hominibus. (Pero.)
Quam omnes precabantur accolæ, neque Neleus
Huic dabat qui non boues latis-frontibus
Ex Phylace abegerit vis Iphiclea
Indomitas, has solus promisit vates inculpatus
Abacturum se, fatum autem dei fatum impediuit,
Vinculáque sæua & pastores agrestes.
Sed quando certè mensésque & dies perficiebantur,
Rursus circumuolutis annis & aduenerunt horæ,
Tum certè ipsum soluit vis Iphiclea,
Vaticinia omnia loquutum, Iouis.a. perficiebatur consilium.
Et Ledam vidi Tyndarei vxorem, (Ledā.)
Quæ ex Tyndareo sapientes peperit filios,
Castorémque equorum domitorem & pugnis valentem Pol- (Castor & Pollux.)
Hos ambos viuentes detinet fertilis terra. (lucem.
Qui etiam infra terram honorem ab Ioue habentes,
Interdum quidem viuunt alternis diebus, interdum rursus
Moriuntur, honorem autem sortiti æqualem diis,
Post hanc Iphimediam Aloei vxorem (Iphimedia.)
Aspexi, quæ sanè dicebat Neptuno commixtam fuisse,
Et peperit duos filios, breuis autem vitæ fuerunt,
Otumq; virilem, inclytúmque Ephialtem. (Otus & Ephialtes.)
Quos certè longissimos enutriuit Alma terra,
Et longè pulcherrimos post inclytum Oriona.
Nouennes enim cum essent, nouem cubitorum erant (γ. μετ' ἀ...)
Latitudine, cæterum longitudo erat nouem vlnarum.
Qui sanè immortalibus minabantur in Olympo,
Moturos certamen tumultuosi belli
Ossam super Olympum conati sunt imponere, cæterum Ossæ
Pelium frondosum vt cœlum peruium esset,
Et fortassis perfecissent si ad pubertatis mensurā venissent,
Sed perdidit eos Iouis filius, quem pulchricoma peperit La-
Ambos, antequam ipsis sub temporibus lanugo (tona
Floreret, ornaretúrque genu florenti barba. (γ. ...)
Phædrámque Procrimq; vidi pulchramq; Ariadnam, (Ariadna.)
Filiam Minois prudentis, quam olim Theseus
Ex Creta in solum Athenarum sacrarum
Duxit quidem, sed non potitus est, antea.a. ipsum Diana
Diæ in circumflua, Bacchi testimonio. (detinuit
Marámque Clymenémque vidi mœstámque Eriphylem, (Eriphyle.)
Quæ aurum dilecti viri accepit pretiosum.
Omnes verò non ego eloqui possum neque nominare,
Quotquot Heroum vxores vidi & filias, (sunt
Antea enim etiam nox periret immortalis, sed etiam hora
Dormiendi, siue ad nauem celerem digressum ad socios, (γ. φθῖτ'.)
Siue hic, reductio autem diis vobísque curæ erit.
Sic ait, hi certè omnes quieti facti sunt silentio,
Voluptate autem tenebantur per domum obscuram, (Arete Phæaces alloquitur.)
His verò Arete albis-lacertis cœpit sermonibus,
Phæaces, quo pacto nobis vir ille apparet esse,
Formáque magnitudinéque, atque mente intus æquabili?
Hospes sanè meus est, vnusquisque.a. particeps est honorum,
Ideo non festinantes dimittite, neque dona
Sic egenti decidite: multa enim nobis
Bona in ædibus deorum benignitate iacent.
Inter illos autem interfatus senex Heros Echeneus,
Qui certè Phæacum virorum maximus natu erat,
O amici, non scilicet nobis præter opinionem & à scopo
Loquitur regina prudens: sed obedite.
Alcinoo autem ex ipso sequetur opúsque dictúmque.
Hunc autem rursus Alcinous excepit dixitq; (γ. Ἀλκίνο.)
Hic enim sic erit sermo, si modo ego
Viuus Phæacibus nauigandi peritis imperabo.
Hospes autem sustineat, tametsi reditus indigus est,
Permaneat igitur expectare in crastinum, donec totum
Munus perficiam, deductio autem viris curæ erit (γ. ...)
Omnibus potissimum autem mihi, huius enim imperium
est in populo.

Vlysses Alcinoum alloquitur.

Huic respondens alloquutus est prudens Vlysses,
Alcinoë rex omnium gloriosissime populorum,
Si me etiam in annum iusseritis hic manere,
Deductionemq; apparaueritis & splendida dona dederitis.
Profecto illud mallem, & sanè vtilius esset
Pleniori cum manu charam ad patriam peruenire,
Et magis honorandus & charior viris essem
Omnibus, quotquot me in Ithacam viderint reuersum.
Hunc rursus Alcinous alloquutus est, dixitq;,
O Vlysses ideò neutiquam te suspicamur aspicientes,
Impostoréinque esse & furem, perinde vt multos
Pascit terra nigra errones homines
Mendacia concinnantes, vnde quis rē non intelligere potest.

χ.ίω.

Tibi inest forma verborum mentesq; bona,
Historiam verò vt musicus ex ordine recensuisti
Omnium Graecorum tuique ipsius dolores tristes.
Sed age mihi hoc dic & vere enarra,
Si quosdam eximiorum sociorum vidisti, qui teipsum
Ad Ilium simul consequuti sunt, & illic fatum nacti sunt.
Nox haec valde longa, immensa neque tempus est
Dormire in aedibus: tu autem mihi dic mira opera.
Sanè ad auroram diuinam sustinerem, quando mihi tu
Velles domi tuae tuos dolores dicere.
Hunc autem excipiens alloquutus est prudens Vlysses,
Alcinoë rex omnium gloriosissime populorum,
Tempus quidem multa loquendi, tempus & dormiendi
Si adhuc audire vtique cupis, non sane ego
Haec tibi abnegauero, & miserabiliora alia dicere
Dolores meorum sociorum, qui iam postea perierunt,
Qui Troianorum quidem effugerunt luctuosum bellum,
In reditu perierunt consilio malae foeminae.
Caeterum postquam animas quidem dispersit huc atq; illuc

κ. Αἰσ.

Casta Proserpina mulierum foeminarum,
Superuenit anima Agamemnonis Atridae,
Tristis: circum aliae congregabantur quaecunque simul cū eo
Domo in Aegysthi perierunt & fatum contraxerunt.
Agnouit statim me ille postquam bibit sanguinem nigrum,
Fleuit autem ille vehementer floridas lacrymas destillans,
Extendens ad me manus porrigere cupidus,
Sed non amplius ei aderat vis firma, neque illa potentia,
Qualis vtique antea erat in mobilibus membris,
Illum quidem ego fleui vt vidi, misertúsque sum in animo
Et ipsum compellans verba alata dixi,
Atride rex virorum Agamemnon,
Quódnam te fatum domuit asperae mortis?
An te in nauibus Neptunus domuit,
Sciens fauorum ventorum immensos flatus?
An te iniqui viri laeserunt in terra
Boues occidentem atque ouium pulchros greges,
An pro vrbe pugnantem atque foeminis?
Sic loquutus, ille autem me statim excipiēs alloquutus est,
Inclyte Laertiade, multiscie Vlysses,

Agamemnonis vmbra suum exitum Vlyssi refert.

Neque me intra naues Neptunus edomuit
Excitato infestorum ventorum magno flatu,
Neque me hostiles viri laeserunt in continente:
Sed mihi Aegysthus structa morteque fatóque
Occidit cum perniciosa vxore, domum vocatum,
Conuiuio exceptum: quēadmodū quis occidit bouē ad praesepe,
Sic perij miserabilissima morte, circum etiam alij socij (sepe,
Sine cruciabantur quemadmodum sues albis dentibus,
Qui quidem in locupletis viri multum potentis (mactātur
Aut in nuptiis aut collatitio conuiuio aut dapibus festis.
Sanè quidem multorum virorum cadibus interfuisti,
Separatim interfectorum, & in forti pugna,
Sed profecto illa potissimum conspicatus ingemuisses animō:
Vt circa craterem mensasque plenas
Iacebamus in aedibus: pauimentum autem totum sanguine maduit.

Cassandrae caedes.

Maestissimam audiui vocem Priami filiae
Cassandrae, quam occidit Clytemnestra dolosa

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Εἴ με καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀνώγοιτ' αὐτόθι μίμνειν, 355
Πομπὴν τ' ὀτρύνοιτε, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῖτε,
Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη
Πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι·
Καί κ' αἰδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἴην
Πᾶσιν ὅσοι μ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα. 360
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ὦ Ὀδυσεῦ, τὸ μὲν οὔ τί σ' ἐΐσκομεν εἰσορόωντες
Ἠπεροπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
Βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους,
Ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο. 365
Σοὶ δ' ἔπι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι δὲ φρένες ἐσθλαί·
Μῦθον δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξας,
Πάντων τ' Ἀργείων σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἴ τινας ἀντιθέων ἑτάρων ἴδες, οἵ τοι ἅμ' αὐτῷ 370
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο, καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσπον.
Νὺξ δ' ἥδε μάλα μακρὴ, ἀθέσφατος· οὐδέ πω ὥρη
Εὕδειν ἐν μεγάρῳ· σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα,
Καί κεν ἐς ἠῶ δῖαν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ
Τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι. 375
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου,
Εἰ δ' ἔτ' ἀκουέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἐγώ γε
Τούτων σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτρότερ' ἄλλ' ἀγορεύειν 380
Κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο.
Οἳ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον στονόεσσαν ἀϋτήν,
Ἐν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλῃ
Ἁγνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων, 385
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ' ὅσσοι ἅμ' αὐτῷ
Οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
Ἔγνω δ' αἶψ' ἐμὲ κεῖνος, ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν.
Κλαῖε δ' ὅ γε λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἴβων, 390
Πιτνὰς εἰς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων.
Ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦν ἲς ἔμπεδος, οὐδέ τι κῖκυς
Οἵη περ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων, 395
Ἀτρεΐδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε τανηλεγέος θανάτοιο;
Ἠέ σέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν;
Ἠέ σ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου, 400
Βοῦς περιταμνόμενον, ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
Ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενον, ἠδὲ γυναικῶν;
Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὔτ' ἐμέ γ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν, 405
Ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν,
Οὔτε μ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου·
Ἀλλά μοι Αἴγισθος τεύξας θάνατόν τε μόρον τε,
Ἔκτα σὺν οὐλομένῃ ἀλόχῳ, οἶκόνδε καλέσσας,
Δειπνίσσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ. 410
Ὣς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ· περὶ δ' ἄλλοι ἑταῖροι
Νωλεμέως κτείνοντο, σύες ὣς ἀργιόδοντες,
Οἵ ῥά τ' ἐν ἀφνειοῦ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
Ἢ γάμῳ, ἢ ἐράνῳ, ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
Ἤδη μὲν πολέων φόνῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας, 415
Μουνὰξ κτεινομένων καὶ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
Ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ὀλοφύραο θυμῷ,
Ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πληθούσας
Κείμεθ' ἐνὶ μεγάρῳ· δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Οἰκτροτάτην δ' ἤκουσα ὄπα Πριάμοιο θυγατρὸς 420
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις

Ἀμφ'

Αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων,
Βάλλον ἀποθνήσκων περὶ φασγάνῳ, ἡ δὲ κυνῶπις
Νοσφίσατ', οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς Ἀΐδαο
Χερσὶ κατ' ὀφθαλμοὺς ἑλέειν, σύν τε στόμ' ἐρεῖσαι. 425
Ὡς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός,
Ἥ τις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται.
Οἷον δὴ καὶ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικές,
Κουριδίῳ τεύξασα πόσει φόνον. ἦ τοι ἔφην γε
Ἀσπάσιος παίδεσσιν ἰδὲ δμώεσσιν ἐμοῖσιν 430
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· ἡ δ' ἔξοχα λυγρὰ ἰδυῖα,
Οἷ τε κατ' αἶσχος ἔχευε καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
Θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρέος εὐρύοπα Ζεὺς 435
Ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας διὰ βουλὰς
Ἐξ ἀρχῆς, Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί,
Σοὶ δὲ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε τηλόθ' ἐόντι.
Ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε,
Τῶ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἤπιος εἶναι, 440
Μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν, ὅν κ' ἐὺ εἰδῇς,
Ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.
Ἀλλ' οὐ σοί γ' Ὀδυσεῦ φόνος ἔσσεται ἔκ γε γυναικός.
Λίην γὰρ πινυτή τε καὶ εὖ φρεσὶ μήδεα οἶδε
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια. 445
Ἦ μέν μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
Ἐρχόμενοι πόλεμόνδε· πάϊς δέ οἱ ἦν ἐπὶ μαζῷ
Νήπιος, ὅς που νῦν γε μετ' ἀνδρῶν ἵζει ἀριθμῷ,
Ὄλβιος· ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθών,
Καὶ κεῖνος πατέρα προσπτύξεται, ἣ θέμις ἐστίν. 450
Ἡ δ' ἐμὴ οὐδέ περ υἷος ἐνιπλησθῆναι ἄκοιτις
Ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δέ με πέφνε καὶ αὐτόν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
Κρύβδην, μηδ' ἀναφανδὰ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Νῆα κατισχέμεναι· ἐπεὶ οὐκέτι πιστὰ γυναιξίν. 455
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἴ που ἔτι ζώοντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,
Ἤ που ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι,
Ἤ που πὰρ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ.
Οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀρέστης. 460
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ἀτρεΐδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα,
Ζώει ὅ γ' ἦ τέθνηκε· κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω στυγεροῖσιν
Ἕσταμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες. 465
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
Ἔγνω δὲ ψυχή με ποδώκεος Αἰακίδαο, 470
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Σχέτλιε, τίπτ' ἔτι μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
Πῶς ἔτλης Ἄϊδόσδε κατελθέμεν, ἔνθα τε νεκροὶ
Ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων. 475
Ὡς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ Ἀχιλεῦ Πηλῆος υἱέ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
Ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴ τινα βουλὴν
Εἴποι ὅπως Ἰθάκην ἐς παιπαλόεσσαν ἱκοίμην.
Οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἁμῆς 480
Γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰὲν ἔχω κακά. σεῖο δ' Ἀχιλλεῦ
Οὔτις ἀνὴρ προπάροιθε μακάρτατος, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω.
Πρὶν μὲν γάρ σε ζωὸν ἐτίομεν ἶσα θεοῖσιν
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν
Ἐνθάδ' ἐών· τῷ μή τι θανὼν ἀκαχίζευ Ἀχιλλεῦ. 485
Ὡς ἐφάμην, ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπε,
Μὴ δή μοι θάνατόν γε παραύδα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
Ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. 490

Propè me: cæterum ego a terra manus sublatas
Iaciebam moribundus in gladium, illa autem impudentissima
Secessit, neque mihi voluit eunti ad Plutonis domum
Manibus oculos concludere, atque os componere.
Vt non grauius & improbius aliud muliere,
Quæcunque quidem huiusmodi mente facinora induxerit:
Quale certè & illa patrauit facinus indignissimum,
Primario stratis marito cædem: vtique putabam
Gratum liberis atque mancipijs atque ancillis meis
Domum venturum, illa verò res perniciosissimas edocta,
Sibique turpitudinem aspersit etiam venturis in posterum
Mollibus fœminis, etiam ijs quæ benefica erit.
Sic dixit, cæterum ego ipsum excipiens allocutus sum,
Eheu quàm sanè genus Atrei altisonans Iupiter
Vehementer odit fœminea propter consilia.
Ab initio Helenæ quidem gratia perimus plures,
Tibi verò Clytæmnestra dolum struxit procul absentis.
Sic dicebam, ille autē me protinus excipiēs alloquutus est,
Ideóque nunc nunquam etiam tu vxori benignior sis,
Neque illi sermones omnes reuela quos bene noueris:
Sed alia quidem dic, partim celatum sit.
Sed non tibi Vlysses exitium erit ex vxore.
Valde enim prudens & bene in mente consilia scit,
Filia Icarij prudens Penelope.
Profectò ipsam nuptam nouam reliquimus nos,
Abeuntes in bellum, filius autem illi erat ad mamillam
Infans, qui alicubi nunc in virorum sedet numero
Beatus, certè enim eum pater charus videbit vbi venerit,
Et ille patrem alloquetur, ita vt fas est.
Illa autem mea haud filio me saturari vxor
Oculis permisit, prius enim me occidit & ipsum.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in mente reconde,
Clam, non autem palam charam in patriam terram
Nauem dirige, quoniam nondum fidendum est fœminis.
Sed age mihi dic, & vera narra,
An fortassis adhuc viuentem audiuistis filium meum,
Siue in Orchomeno, aut in Pylo arenosa,
An alicubi apud Menelaum in Sparta lata?
Nondum enim mortuus est in terra diuus Orestes.
Sic ait, cæterum ego ipsum excipiens alloquutus sum,
Atride, quid me hæc interrogas? neque enim scio
Viuatne ille an mortuus sit: malum autem incerta loqui.
Nos quidem sic verbis alternantes tristibus
Stabamus tristati tenellas lacrymas profundentes.
Superuenit autem anima Pelidis Achilles,
Et Patrocli & eximij Antilochi,
Aiacísque, qui optimus erat formaque corporéque
Aliorum Græcorum post irreprehensibilem Achillem.
Agnouit autem me anima velocis Æacidæ,
Et lugens verba alata dixit,
Generose Laertiade multiscie Vlysses,
Infelix, quid adhuc maius in mente cogitabis facinus?
Quo pacto audes ad inferos venire, vbi mortui
Temerarij habitant hominum simulachra mortuorum?
Sic ait, cæterum ego ipsum excipiens alloquutus sum,
Achilles Peleos fili, excellentissime Græcorum,
Veni Tiresiæ propter vaticinium, si quod consilium
Diceret quo pacto Ithacam ad asperam peruenero,
Necdum prope veni in Achaiam, necdum nostram
Terram conscendi, sed semper malum habeo: te verò Achilles
Nullus vir maiorum beatior, neque posterorum.
Antea enim te viuum honorabamus æqualem dijs
Græci, nunc rursus latè imperas mortuis:
Hic cùm sis, ideò nequaquam mortuus tristeris Achilles.
Sic dicebam, ille autem me protinus excipiens alloq. est,
Ne sanè mihi mortem commemores inclyte Vlysses,
Vellem sanè rusticus esse, & mercede seruire alij
Viro inopi cui nec victus sufficiens esset,
Quàm omnibus mortuis vita defunctis imperare.

Clytæmnestra fæuitia.

Contra vxores.

Vxori non temere credendum.
χ. δὲ παῖ.

χ. κεῖνος.

Achillis anima Vlyssi loquitur.

Sed age mihi de filio tuo generoso rem enarra,
An pergit ad bellum propugnator esse, an non.
Dic etiam mihi de Peleo eximio si quid audieris,
An adhuc teneat honorem multos apud Myrmidonas,
An ipsum despiciunt per Thessalium Phthiámque.
Eo quod ipsum senium occupat in manibúsque pedibúsque.
Non enim ego ultor sub splendore solis
Talis qualis olim in Troia lata
Trucidabam exercitum optimum pugnans pro Græcis.
Si talis venirem vel paululum in patris domum,
Sanè alicui ostenderem robur & manus inaccessas.
Qui illum iniuria afficiunt, detruduntque ab honore.
Sic aiebat, cæterum ego ipsum excipiens alloquutus sum,
Profectò quidem de Peleo inculpato nihil audiui,
Sed tibi de filio utique Neoptolemo charo,
Omnem veritatem dicam perinde ut iubes:
Ipse enim illum ego caua in naui æquali,
Duxi ex insula Scyro ad armatos Græcos.
Profectò, quando circa urbem Troiam iniremus consilia,
Semper primus dicebat, & non aberrabat oratione,
Nestórque eximius & ego contendebamus soli.
Cæterùm quoties circa urbem Troianorum decerneremus Græci,
Nunquam in multitudine manebat virorum, neque in turba,
Sed longè præcurrebat suo robore nulli cedens.
Multos autem viros trucidauit in graui pugna:
Omnes vero non ego eloqui possem, neque nominare,
Quantum exercitum occidit defendens Græcos:
Sed ut Telephidem interfecerit ferro
Heroa Eurypylum, multi autem circa eum sodales
Cetei trucidabantur mulierum propter dona.
Illum sanè pulcherrimum vidi post Memnona diuinum.
Cæterùm cum in equum conscendimus quem fabricauit Epeus,
Græcorum optimates, commissa mihi erant omnia,
Siue aperire densas insidias, siue concludere.
Hic alij Græcorum duces atque consultores,
Lacrymas abstergebant, subtremebant membra uniuscuiusque:
Illum autem nunquam prorsus ego vidi oculis,
Neque pallescentem corpore pulchro, neque a maxillis
Lacrymam abstergentem, ille mihi contra multum supplicabat
Ab equo exire, gladij autem quatiebat capulum,
Et hastam grauatam ære, mala autem Troianis cogitabat.
Sed quando certe Priami urbem depopulauimus celsam,
Portionem & munus eximium habens nauem conscendit
Incolumis, neque læsus acuto iaculo,
Neque cominus vulneratus, ut sæpius
Fit in bello, permixtum namque sæuit Mars.
Sic dicebam, anima autem pedibus celeris Æacidæ
Abiit magnificè incedens per herbosum pratum
Læta, quod eius dixissem filium inclytum esse.
Aliæ vero animæ mortuorum defunctorum
Stabant tristes, narrabant autem pœnas unaquæque.
Sola autem Aiacis anima Telamoniadæ,
Longe absistebat irata propter victoriam,
Qua ipsum ego vici iudicio experiens apud naues,
Pro armis Achillis, proposuit autem veneranda mater.
Filij autem Troianorum iudicarunt, & Pallas Minerua.
Utinam sanè non debuissem vincere huiusmodi in certamine.
Tale enim caput ob ista arma terra occupauit
Aiacem, qui eximius quidem forma, etiam rebus gestis fuit
Aliorum Græcorum post irreprehensibilem Achillem.
Illum quidem ego verbis alloquebar mollibus,
Aiax fili Telemonis irreprehensibilis, nonne debuisti,
Vel mortuus remittere iram ob arma
Perniciosa, quæ perniciem dij fecerunt Græcis.
Talis enim ipsis turris perijsti, propter te autem Græci
Non minus Achillis capite Pelidæ,
Tristamur defuncti penitus, neque quispiam alius
In culpa est, sed Iupiter Græcorum exercitum fortium,
Horrendum odit, tibi autem fatum imposuit.

Ἀλλ' ἄγε μοι τοῦ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἐνίσπες,
Ἢ ἕπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἦε καὶ οὐκί.
Εἰπὲ δέ μοι Πηλῆος ἀμύμονος, εἴ τι πέπυσαι,
Ἢ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσιν μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
Ἦ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε, 495
Οὕνεκά μιν κατὰ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
Οὐ γὰρ ἐγὼν ἐπαρωγὸς ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύνων Ἀργείοισιν.
Εἰ τοιόσδ' ἔλθοιμι μίνυνθά περ ἐς πατέρος δῶ, 500
Τῷ κέ τεῳ στύξαιμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
Οἳ κεῖνον βιόωνται, ἐέργουσίν τ' ἀπὸ τιμῆς.
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ἤτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος οὔ τι πέπυσμαι,
Αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο 505
Πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὥς με κελεύεις.
Αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἐΐσης
Ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ἤτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βουλάς,
Αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε, καὶ οὐχ ἡμάρτανε μύθων· 510
*Νέστωρ ἀντίθεος καὶ ἐγὼ *νικάσκομεν οἴω.
Αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τρώων μαρναίμεθ' Ἀχαιοί,
*Οὔ ποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν, οὐδ' ἐν ὁμίλῳ,
Ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων·
Πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι. 515
Πάντας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω,
Ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν ἀμύνων Ἀργείοισιν.
Ἀλλ' οἷον τὸν Τηλεφίδην κατενήρατο χαλκῷ
Ἥρω' Εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο, γυναίων εἵνεκα δώρων. 520
Κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
Αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν, ὃν κάμ' Ἐπειός,
Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο,
Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον ἠδ' ἐπιθεῖναι·
Ἔνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες 525
Δάκρυά τ' ὠμόργνυντο, τρέμον θ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστου.
Κεῖνον δ' οὔ ποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Οὔτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον, οὔτε παρειῶν
Δάκρυ' ὀμορξάμενον, ὁ δέ με μάλα πόλλ' ἱκέτευεν
Ἱππόθεν *ἐξίμεναι, ξίφεος δ' ἐπεμαίετο κώπην, 530
Καὶ δόρυ χαλκοβαρές, κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοίνα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
Μοῖραν καὶ γέρας ἐσθλὸν ἔχων ἐπὶ νηὸς ἔβαινεν
Ἀσκηθής, οὔτ' ἂρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ,
Οὔτ' αὐτοσχεδίην οὐτασμένος, οἷά τε πολλὰ 535
Γίγνεται ἐν πολέμῳ, ἐπιμὶξ δέ τε μαίνεται Ἄρης.
Ὣς ἐφάμην, ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
Φοίτα μακρὰ βιβῶσα *κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Γηθοσύνη ὅ οἱ υἱὸν ἔφην ἀριδείκετον εἶναι.
Αἱ δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνηώτων 540
Ἕστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη.
Οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
Νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη εἵνεκα νίκης,
Τήν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ
Τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος· ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ. 545
Παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
Ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῷδ' ἐπ' ἀέθλῳ·
Τοίην γὰρ κεφαλὴν ἕνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,
Αἴανθ', ὃς περὶ μὲν εἶδος, περὶ δ' ἔργα τέτυκτο
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα. 550
Τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσσι προσηύδων μειλιχίοισιν,
Αἶαν παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, οὐκ ἄρ' ἔμελλες
Οὐδὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλου εἵνεκα τευχέων
Οὐλομένων; τὰ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν Ἀργείοισι.
Τοῖος γάρ σφιν πύργος ἀπώλεο, σεῖο δ' Ἀχαιοὶ 555
Ἶσον Ἀχιλλῆος κεφαλῇ Πηληϊάδαο
Ἀχνύμεθα *φθιμένοιο διαμπερές· οὐδέ τις ἄλλος
Αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων
Ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεῒν δ' ἐπὶ μοῖραν ἔθηκεν.

Marginal notes: γρ. Νέστωρ αἰτ. — γρ. νικάσκομεν. — γρ. οὔ τι ... — γρ. ἐξέμεναι — γρ. τ' ἀσφοδελόν — γρ. ... — γρ. φθιμένοιο — Vlysses ad Aiacis umbram verba facit.

Ἀλλ' ἄγε

Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, ἄναξ, ἵν' ἔπος καὶ μῦθον ἀκούσῃς 560
Ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγήνορα θυμόν.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλλας
Ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων κατατεθνηώτων.
Ἔνθα χ'* ὅμως προσέφη κεχολωμένος, ἤ κεν ἐγὼ τόν,
Ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι 565
Τῶν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν κατατεθνηώτων.
Ἔνθ' ἤτοι Μίνωα ἴδον Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νέκυσσιν,
Ἥμενον· οἱ δέ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα,
Ἥμενοι ἑσταότες τε κατ' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ. 570
Τὸν δὲ μετ', Ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα
Θῆρας ὁμοῦ εἰλεῦντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,
Χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, αἰὲν ἀαγές.
Καὶ Τιτυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν, 575
Κείμενον ἐν δαπέδῳ, ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα.
Γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἧπαρ ἔκειρον,
Δέρτρον ἔσω δύνοντες, ὁ δ' οὐκ ἀπαμύνετο χερσί.
Λητὼ γὰρ ἥλκησε Διὸς κυδρὴν παράκοιτιν
Πυθώδ' ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος. 580
Καὶ μὴν Τάνταλον εἰσεῖδον κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
Ἑσταότ' ἐν λίμνῃ, ἡ δὲ προσέπλαζε γενείῳ.
Στεῦτο δὲ διψάων, πιέειν δ' οὐκ εἶχεν ἑλέσθαι.
Ὁσσάκι γὰρ κύψει' ὁ γέρων πιέειν μενεαίνων,
Τοσσάχ' ὕδωρ ἀπολέσκετ' ἀναβροχέν· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ 585
Γαῖα μέλαινα φάνεσκε, καταζήνασκε δὲ δαίμων.
Δένδρεα δ' ὑψιπέτηλα κατὰ κρῆθεν χέε καρπόν,
Ὄγχναι, καὶ ῥοιαί, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
Συκέαι τε γλυκεραί, καὶ ἐλαῖαι τηλεθόωσαι.
Τῶν ὁπότ' ἰθύσει' ὁ γέρων ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι, 590
Τὰς δ' ἄνεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα.
Καὶ μὴν Σίσυφον εἰσεῖδον, κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
Λᾶαν βαστάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
Ἤτοι ὁ μέν, σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε,
Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι 595
Ἄκρον ὑπερβαλέειν, τότ' ἀποστρέψασκε* κραταιΐς·
Αὖτις, ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής.
Αὐτὰρ ὅ γ' ἂψ ὤσασκε τιταινόμενος· κατὰ δ' ἱδρὼς
Ἔρρεεν ἐκ μελέων, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρει.
Τὸν δὲ μετ', εἰσενόησα βίην Ἡρακληείην, 600
Εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην,
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.
Ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ἦν, οἰωνῶν ὥς,
Πάντοσ' ἀτυζομένων. ὁ δ', ἐρεμνῇ νυκτὶ ἐοικώς, 605
Γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρῆφιν ὀϊστόν,
Δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
Σμερδαλέος δέ οἱ ἀμφὶ περὶ στήθεσσιν ἀορτήρ,
Χρύσεος ἦν τελαμών, ἵνα θέσκελα ἔργα τέτυκτο,
Ἄρκτοι τ', ἀγρότεροί τε σύες, χαροποί τε λέοντες, 610
Ὑσμῖναί τε, μάχαι τε, φόνοι τ', ἀνδροκτασίαι τε.
Μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλο τι τεχνήσαιτο,
Ὃς κεῖνον τελαμῶνα ἑῇ ἐγκάτθετο τέχνῃ.
Ἔγνω δ' αὖτ' ἔμ' ἐκεῖνος, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι·
Καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 615
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἆ δείλ', ἦ τινὰ καὶ σὺ κακὸν μόρον ἡγηλάζεις,
Ὅν περ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο.
Ζηνὸς μὲν πάϊς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀϊζὺν
Εἶχον ἀπειρεσίην. μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ 620
Δεδμήμην, ὁ δέ μοι χαλεποὺς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.
Καί ποτέ μ' ἐνθάδ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ'· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
Φράζετο τοῦδέ τί μοι χαλεπώτερον εἶναι ἄεθλον.
Τὸν μὲν ἐγὼν ἀνένεικα, καὶ ἤγαγον ἐξ Ἀΐδαο·
Ἑρμείας δέ μ'* ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη. 625
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μένον ἔμπεδον, εἴ τις ἔτ' ἔλθοι
Ἀνδρῶν ἡρώων, οἳ δὴ τὸ πρόσθεν ὄλοντο.

Sed age, huc veni, rex, vt verbum & orationem audias
Nostram: doma autem robur & generosum animum.
Sic dixi. ille. a. mihi nihil respondit, ibat autem ad alias
Animas ad Erebum mortuorum defunctorum.
Tũ nihilominus me allocutus esset iratus, vt certè ego ipsũ,
Sed mihi malũit animus in præcordiis charis
Aliorum animas videre defunctorum.
Ibi tum Minoa vidi Iouis splendidum filium. — Minos.
Aureum sceptrum gestantem leges ferentem mortuis
Sedentem: alij verò circa ipsum causas dicebant regem
Sedentes statúsque per latam Plutonis domum.
Post hunc autem Orionem ingentem animaduerti — Orion.
Feras simul venantem per floridum pratum,
Quas ipse occidebat in desertis montibus,
Manibus habens clauam totam ferream semper infractam.
Et Tityum vidi terræ gloriosæ filium, — Tityus.
Prostratum in pauimento, hic. a. per nouem iacebat iugera.
Vultures autem ipsum vtrinq; assidentes iecur fodiebant,
Rostrum intromittentes, ille. a. non abigebat manibus.
Latonam enim traxit per vim Iouis gloriosa amicum,
Ad Pytho euntem per amœnum Panopeum.
Et ipsum Tantalum vidi graues dolores patientem, — Tantalus.
Stantem in lacu, hic alluebat ad mentum.
Stabat autem sitiens, potum autem non poterat capere.
Quoties enim inclinabat senex bibere cupiens,
Toties aqua peribat absorpta, circa autem pedes
Terra nigra apparebat, arescere autem faciebat numen.
Arbores proceræ à capite fundebant fructum,
Pyra, mala, punica, & alia mala dulcem fructum habentes
Ficúsque dulces & oleæ virescentes.
Quoties rectà pergeret senex manibus decerpere,
Has ventus propellebat in nubes obscuras.
Et ipsum Sisyphum aspexi immensos dolores patientem, — Sisyphus.
Lapidem gestantem ingentem vtraque manu.
Profectò ille innixus manibúsque pedibúsque
Lapidẽ sursum pellebat ad cacumen, sed quãdo propè erat
Summitatem superaturus, tunc deficiebat fortis vis.
Rursus deinde ad solum voluebatur lapis immanis,
Cæterum ille rursus pellebat intensus: sudor autem
Demanabat ex membris, puluis autem ex capite oriebatur.
Post hunc vidi vim Herculanam, — Hercules.
Idolum scilicet eius, ipse verò apud immortales deos
Oblectatur in conuiuijs, & habet pulchris-talis Hebem, — Hebe.
Filiam Iouis magnanimi, & Iunonis aureas sandalijs.
Circa ipsam clamor mortuorum erat instar alitum,
Vndique fugientium, ille verò obscuræ nocti similis,
Nudum arcum habens, & ad neruum sagittam
Graue circumspiciens semper iaculanti similis.
Horrendus autem ille circum pectora baltheus,
Aureum erat lorum, in quo miranda opera elaborata erant,
Vrsíq; agrestésq;, apri, timendíq; leones,
Præliáque pugnæq; cædésque homicidiáque,
Vt qui illud effecit aliud quidem efficiat,
Qui illud lorum sua apposuerit arte.
Agnouit autem statim ille postquam vidit oculis,
Et me lugens verbis alatis alloquebatur, — Hercules Vlyssem alloquitur.
Generose Laërtiade multiscie Vlysses.
Heu miser sanè aliquod & tu malum fatum agis,
Quale vtique ego habui sub radiis solis.
Iouis quidem filius eram Saturnij, cæterùm ærumnas
Habui infinitas, valdè enim deteriori viro
Oppressus, qui mihi graues imperabat dolores,
Et olim me huc misit vt canem ducerem, non enim aliud
Existimabat hoc mihi grauius esse certamen.
Hunc quidem ego subduxi & traxi ex inferis.
Mercurius autem me deducebat atque cæsia Minerua.
Sic fatus, ipse quidè rursus descendit intra Plut. domum.
Cæterùm ego illic mansi firmiter si quis veniret
Virorum Heroum, qui certè prioribus seculis perierunt.

Et fortassis adhuc priscos vidissem viros quos volui,
Theseum, Perithoumq́, deorum gloriosos filios.
Sed antea multitudo congregabatur infinita mortuorum
Sonitu immenso, me autem pallidus timor inuasit,
Ne mihi Gorgoneum caput horrendi monstri
Ab inferis mitteret inclyta Persephonea.
Statim deinde ad nauem profectus iussi socios,
Et ipsos ascendere orasq́ue soluere.
Illi vero statim ingressi, & per transtra sederunt.
Illam vero per Oceanum flumen ferebat fluctus fluentis:
Primum quidem remigatio, postea autem optimus ventus.

Καί νύ κ' ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας, οὓς ἔθελόν περ,
Θησέα, Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα· 630
Ἀλλὰ πρὶν ἐπὶ ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν
Ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει
Μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
Ἐξ Ἄϊδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιὼν, ἐκέλευον ἑταίρους 635
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον.
Τὴν δὲ κατ' Ὠκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο,
Πρῶτα μὲν εἰρεσίῃ, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος.

ODYSSEÆ HOMERI, XII. COMPOSITIO.

CÆTERUM postquam fluvium reliquit fluentum Oceani
Nauis abijt ad fluctus maris latifluos,
Insulam ad Ææam, vbi aurora mane-genita,
Domiciliumq; & chori sunt, & Solis ortus.
Nauem quidem huc digressi subduximus in arenam.
Nos ipsi autem egressi sumus ad littus maris,
Hic dormientes expectauimus auroram diuinam.
Quando autem mane genita apparuit rosea-digitis aurora,
Certe ego socios praemisi ad domum Circes,
Efferre mortuum Elpenorem defunctum.
Arboribus vero statim incisis summum prominebat littus,
Sepeliuimus tristes copiosas lacrymas fundentes.
Caeterum postquam cadauer combustum est & arma mortui
Busto aggesto & desuper cippo erecto,
Fiximus in summo sepulchro fabrefactum remum.
Nos quidem singula administrauimus: at non Circen
Ab inferis regressi latuimus, sed valde celeriter
Venit festinabunda simul autem ancillae ferebant cum ipsa
Panem & carnes multas, & nigrum vinum.
Haec in medio stans alloquebatur diua dearum:
Miseri qui viuentes subijstis domum Plutonis,
Bis mortui, cum alij semel duntaxat moriantur homines.
Sed agite edite cibum, & bibite vinum
Hic tota die, simul autem aurora illucescente
Nauigabitis, caeterum ego monstrabo viam atque singula
Significabo, ne quo pacto vestris malis-consiliis acerbis,
Aut in mari, aut in terra doleatis cladem passi.
Sic ait, nobis autem statim persuadebatur animus generosus.
Sic tunc quidem tota die ad solem occidentem
Sedebamus epulantes carnes immensas & dulce vinum.
Quando autem sol occidit, & crepusculum aduenit
Illi quidem dormierunt apud rudentes nauis.
Illa autem me manu prehendens seorsim dilectis a sociis,
Locauitque & accubuit, & interrogauit singula.
Caeterum ego illi omnia ordine recensui,
Tum certe me verbis alloquebatur veneranda Circe,
Haec quidem sic omnia sunt tentata, tu autem audi
Vt tibi ego dicam, in memoriam reducet etiam deus ipse.
Ad Sirenas quidem primum peruenies: quae sane omnes
Homines demulcent, quicunque apud eas peruenerint.
Quicunque imprudentia appulerit, & sonitum audierit
Sirenum, huic neutiquam uxor & infantes liberi
Domum reuersi astant neque laetantur.
Sed eum Sirenes stridula demulcent cantilena,
Desidentes in prato, ingens circum ex ossibus aceruus
Virorum putrefactorum undique cutes putrescunt.
Sed praeternauigato, insuper aures obtura sociorum
Ceram laxans suauem, ne quisquam audiat
Aliorum: caeterum ipse audi quidem, si quidem voles,

Marginal notes: γρ. νῆσόν τ' [illegible] — Reditus ab inferis ab Circe. — Elpenor tumulatur. — Circe praedicit futura pericula. — γρ. [illegible] καὶ νήπια τέκνα δάμαρτες. — γρ. παρεξελάαν.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ μ̄ ῥαψῳδία.

ΑΥΤΑΡ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
Νηῦς, ἀπὸ δ' ἵκετο κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
Νῆσον ἐς Αἰαίην, ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης
Οἰκία καὶ χοροί εἰσι, καὶ ἀντολαὶ Ἠελίοιο,
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν, 5
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν ἐς δώματα Κίρκης
Οἰσέμεναι νεκρὸν Ἐλπήνορα τεθνηῶτα. 10
Φιτροὺς δ' αἶψα ταμόντες, ὅθ' ἀκροτάτη πρόεχ' ἀκτή,
Θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκροῦ,
Τύμβον χεύαντες, καὶ ἐπὶ στήλην ἐρύσαντες,
Πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν. 15
Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν, οὐδ' ἄρα Κίρκην
Ἐξ Ἀΐδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν, ἀλλὰ μάλ' ὦκα
Ἦλθ' ἐντυναμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
Σῖτον καὶ κρέα πολλὰ, καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
Ἡ δ' ἐν μέσσῳ στᾶσα μετηύδα δῖα θεάων, 20
Σχέτλιοι, οἳ ζώοντες ὑπήλθετε δῶμ' Ἀΐδαο,
Δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνῄσκουσ' ἄνθρωποι.
Ἀλλ' ἄγετ', ἐσθίετε βρώμην, καὶ πίνετε οἶνον
Αὖθι πανημέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
Πλεύσεσθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν, ἠδὲ ἕκαστα 25
Σημανέω, ἵνα μή τι κακορραφίῃ ἀλεγεινῇ
Ἢ ἁλὸς ἢ ἐπὶ γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντες.
Ὣς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ. 30
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός·
Ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἑταίρων,
Εἷσέ τε, καὶ προσέλεκτο, καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα.
Αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα. 35
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα πότνια Κίρκη,
Ταῦτα μὲν οὕτω πάντα πεπείρανται· σὺ δ' ἄκουσον
Ὥς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάντας
Ἀνθρώπους θέλγουσιν, * ὅτις σφέας εἰσαφίκηται. 40
Ὅστις ἀϊδρείῃ * πελάσῃ, καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, τῷ δ' οὔτι γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
Οἴκαδε νοστήσαντι παρίσταται, οὐδὲ γάνυνται·
Ἀλλά τε Σειρῆνες λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
Ἥμεναι ἐν λειμῶνι· πολὺς δ' ἀμφ' ὀστεόφιν θὶς 45
Ἀνδρῶν πυθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσι.
Ἀλλὰ * παρὲξ ἐλάαν, ἐπὶ δ' οὔατ' ἀλεῖψαι ἑταίρων,
Κηρὸν δεψήσας μελιηδέα, μή τις ἀκούσῃ
Τῶν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἴ κ' ἐθέλῃσθα,

Δησάντων

Δησάντων σ' ἐν νηῒ θοῇ χεῖράς τε πόδας τε 50
Ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω,
Ὄφρα κε τερπόμενος ὄπ' * ἀκούσῃς Σειρήνοιιν.
Αἰ δέ κε λίσσηαι ἑτάρους λῦσαί τε κελεύῃς,
Οἱ δέ σ' ἐν πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι διδέντων.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τάς γε * παρὲξ ἐλάσωσιν ἑταῖροι, 55
Ἔνθα τοι οὐκέτ' ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω,
Ὁπποτέρη δή τοι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Θυμῷ βουλεύειν· ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, προτὶ δ' αὐτὰς
Κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης· 60
Πλαγκτὰς δή τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι.
Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι
Τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν,
Ἀλλά τε καὶ τῶν αἰὲν ἀφαιρεῖται λὶς πέτρη,
Ἀλλ' ἄλλην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι. 65
Τῇ δ' οὔ πώ τις νηῦς φύγεν ἀνδρῶν, ἥ τις ἵκηται,
Ἀλλά θ' ὁμοῦ πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
Κύμαθ' ἁλὸς φορέουσι πυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
Οἴη δὴ κείνῃ γε παρέπλω ποντοπόρος νηῦς
Ἀργὼ πασιμέλουσα, παρ' Αἰήταο πλέουσα· 70
Καί νύ κε τὴν ἔνθ' ὦκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
Ἀλλ' Ἥρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
Οἱ δὲ δύω σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
Ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
Κυανέη, τὸ μὲν οὔ ποτ' ἐρωεῖ, οὐδέ ποτ' αἴθρη 75
Κείνου ἔχει κορυφὴν, οὔτ' ἐν θέρει οὔτ' ἐν ὀπώρῃ.
Οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, οὐ καταβαίη,
Οὐδ' εἴ οἱ χεῖρές γε ἐείκοσι καὶ πόδες εἶεν.
Πέτρη γὰρ λίς ἐστι, περιξεστῇ ἐϊκυῖα.
Μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπέος ἠεροειδὲς 80
Πρὸς ζόφον εἰς Ἔρεβος τετραμμένον, ᾗ περ ἂν ὑμεῖς
Νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
Οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς αἰζήϊος ἀνὴρ
Τόξῳ ὀϊστεύσας κοῖλον σπέος * εἰσαφίκοιτο.
Ἔνθα δ' ἐνὶ Σκύλλη ναίει δεινὸν λελακυῖα. 85
Τῆς ἦ τοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακος νεογιλῆς
Γίγνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακόν· οὐδέ κέ τίς μιν
Γηθήσειεν ἰδὼν, οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειε.
Τῆς ἦ τοι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι,
Ἓξ δέ τέ οἱ δειραὶ περιμήκεες, ἐν δὲ ἑκάστῃ 90
Σμερδαλέη κεφαλὴ, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες
Πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
Μέσση μέν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν,
Ἔξω δ' * ἐξίσχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου,
Αὐτοῦ δ' ἰχθυάᾳ σκόπελον * περιμαιμώωσα 95
Δελφῖνάς τε κύνας τε, καὶ εἴ ποθι μεῖζον ἕλῃσι
Κῆτος, ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.
Τῇ δ' * οὔ πώ ποτε ναῦται ἀκήριοι εὐχετόωνται
Παρφυγέειν σὺν νηΐ, φέρει δέ τε κρατὶ ἑκάστῳ
Φῶτ' ἐξαρπάξασα νεὸς κυανοπρῴροιο. 100
Τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει, Ὀδυσσεῦ,
Πλησίον ἀλλήλων, καί κεν διοϊστεύσειας.
Τῷ δ' ἐν ἐρινεὸς ἔστι μέγας, φύλλοισι τεθηλώς.
Τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναρροιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
Τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναρροιβδεῖ 105
Δεινόν· μὴ σύ γε κεῖθι * τύχοις, ὅτε ῥοιβδήσειεν.
Οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακοῦ οὐδ' ἐνοσίχθων.
Ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πεπλημένος ὦκα
Νῆα * παρὲξ ἐλάαν, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερόν ἐστιν
Ἓξ ἑτάρους ἐν νηῒ ποθήμεναι, ἢ ἅμα πάντας. 110
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο, θεὰ, νημερτὲς ἐνίσπες,
Εἴ πως τὴν ὀλοὴν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
Τὴν δέ κ' ἀμυναίμην, ὅτε μοι σίνοιτό γ' ἑταίρους.
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων, 115
Σχέτλιε, καὶ δ' αὖ τοι πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
Καὶ πόνος, οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
Ἡ δέ τοι οὐ θνητὴ, ἀλλ' ἀθάνατον κακόν ἐστι,

Ligent te in naui veloci manúsque pedésque:
Erectum ad malum, ex eo autem funes alligentur,
Vt magna cum voluptate vocem audias Sirenum:
Quòd si rogaueris socios, soluereque iusseris,
Illi verò te pluribus vinculis alligent.
Caeterùm postquam has praeternauigarint socij,
Tum tibi haud ego deinceps fusius commemorabo,
Vtra tibi via erit, sed tu ipse
Animo considera. dicam autem tibi vtrunque:
Ibi quidem petrae excelsae, ad eas autem
Fluctus ingens resonat caerulei maris,
Vagas profectò eas dii beati vocant.
Hac neque volucres praeteruolant, neque columbae
Timidae, quae ambrosiam Ioui patri ferunt,
Verum aliquam earum semper adimit leuis petra,
Sed aliam summittit pater, vt in numerum sufficiatur.
Hac nondum vlla nauis effugit virorum, quacunque accesserit,
Sed pariter tabulas nauium, & corpora virorum
Fluctus maris aufert ignisque perniciosi procellae.
Sola ipsa vtique praeternauigauit mare sulcans nauis
Argo omnibus-curae ab Aeeta nauigans.
Et forsitan hanc hinc celeriter iecisset magnas ad petras,
Sed Iuno praeterire fecit, quoniam charus erat Iason.
Hi verò duo scopuli, hic quidem altum caelum attingit
Acuto vertice, nubes autem ipsum circundat
Obscura: illud quidem nunquam recedit, neque vnquam serenitas
Illius occupat verticem, neque in aestate, neque autumno.
Neque ascendere posse mortalis vir, neque descendere,
Neque si ei manus vtique viginti & pedes essent.
Petra enim leuis est, circumpolito saxo assimilis.
Medio autem in scopulo est spelunca obscura,
Versus occasum ad Erebum conuersa, qua vos quidem
Nauem ad cauam dirigetis eximie Vlysses,
Neque ex naui caua iuuenis vir
Arcu iaculatus, ad cauam speluncam perueniat.
Hic autem Scylla habitat grauiter vociferans,
Huius profectò vox quidem quanta catuli leonis
Fit, ipsa autem monstrum ingens, neque quisquam ipsam
Laetabitur conspicatus, neque si deus obuiam veniret.
Huius vtique pedes sunt duodecim omnes foedi,
Sex autem ei colla praelonga, in singulis autem
Horrendum caput inest, oblongi autem dentes,
Densi & frequentes pleni nigrae mortis.
Medio quidem per speluncam cauam immergitur:
Foras autem porrigit capita grauis barathri.
Illic autem piscatur scopulum circumlustrans
Delphinásque, canésque, & sicubi maius capere posset
Cetum, quae infinita alit gemebunda Amphitrite.
Hac nondum vnquam nautae illaesi gloriari possint
Praeternauigasse cum naue, aufert enim singulo capite,
Virum abripiens ex naue rubricata.
Alterum verò scopulum humiliorem videbis Vlysses
Prope inuicem, & sanè iacula attingeres.
In hoc caprificus est ingens, foliis florens,
Sub hoc diua Charybdis absorbet nigram aquam.
Ter enim eructat quotidie, ter verò absorbet
Horrendè, ne tu vtique illuc venias, quando absorbet,
Non enim te liberaret ex illo malo neque Neptunus.
Sed valde Scyllae scopulo adnauigans celeriter
Nauem praeter adige, quoniam longe satius est
Sex socios in naui desiderare, quam simul omnes.
Sic ait, caeterùm ego ipsam excipiens allocutus sum:
Age verò mihi dic dea & verè enarra.
Si quo pacto perniciosam quidem effugerem Charybdim,
Illam verò vlciscar cùm mihi laeserit socios.
Sic dicebam, illa statim respondit diua dearum,
Infelix adhuc tibi bellica opera curae sunt
Et labor, necdum diis cedere vis immortalibus?
Illa sanè non mortalis sed immortale malum est

γρ. ἀκούσεις

γρ. παρεξελάσωσι.

Cyanea saxa.

Scylla à Circe describitur.

γρ. ἠεροειδὲς κοῖλον.

γρ. ἐξίσχει. γρ. περιμαιμῶσα.

γρ. οὔ ποτε

Charybdis.

γρ. τύχῃς

γρ. παρεξελάας.

Grauéque difficiléque & immane, neque expugnabile.
Neque vlla est virtus quæ effugere possit ab illa.
Si enim properaueris, armis instructus ad petram
γ. κάρη. Vereor ne te denuo impetu-facto consequatur
Totidem capitibus, tot verò viros abripiat.
Sed valde celeriter prænauiga, voca autem Cratæin
Matrem ipsius Scyllæ, quæ ipsam peperit cladem hominibus.
γ. ἐνδεί-σει. Quæ ipsam deinde compescet deinceps ne irruat.
Thrinaciam autem ad insulam peruenies: hic autem multæ
Pascuntur Solis boues, & pinguia pecora
Septem boum armenta, tot ouium pulchri greges,
Quinquaginta verò sunt singula: propagatio non est ipsarum.
Neque vnquam moriuntur, deæ vero pastores sunt,
Nymphæ pulchricomæ, Phaethusáque, Lampetieque,
Quas peperit Soli Hyperioni diua Neæra.
Has quidem vt educauitque peperitque veneranda mater
Thrinaciam ad insulam relegauit vt procul habitarent,
Ad oues custodiendas paternas, & incuruas boues,
Eas siquidem illæsas permittas, reditúsque curam geras,
Sane adhuc in Ithacam, mala licet passi venietis.
Sin autem læseris, tum tibi prædico mortem
Nauique & socijs: ipse verò si effugies,
Sero vix redibis, amissis omnibus socijs.
Sic ait, statim autem aurea-sella sedens aduenit aurora.
Illa quidem continuò per insulam digressa diua dearum.
Cæterum ego ad nauem digressus excitabam socios,
Et ipsi vt ascenderent, atque funes soluerent.
Illi statim ingressi sunt, & per transtra sederunt.
Ordine vero sedentes canum mare verberabant remis.
Nobis autem pone nauem nigra-proræ
Secundum ventum immisit implentem vela fidum comitem
γ. ἰδάσσ-ων. Circe pulchricoma grauis dea veneranda.
Continuò omnibus armis diligenter expeditis per nauem
Consedimus, hanc ventúsque gubernatorque dirigebat.
Tum ego socios alloquebar mœsto corde.
Vlysses socios alloquitur. O amici, non enim oportet vnum scire, neque duos solos
Vaticinia, quæ mihi Circe prædixit diua dearum.
Sed dicam ego vt sciamus, siue moriamur,
Siue euitato periculo mortem & fatum effugerimus.
Sirenum quidem primum iubet diuinarum
Vocem euitare & pratum floridum.
Solum me iubet audire, sed me vinculo
Ligate in molesto, vt firmiter illic maneam
Recta in malo, ex ipso funes alligentur.
Quod si orem vos, soluereque iubeam,
Vos autem pluribus tum in vinculis constringite.
Equidem hæc singula dicens, socius declarabam.
Interea autem celeriter venit nauis fabrefacta
Ad insulam Sirenum, vrgebat enim ventus innoxius,
Statim deinceps ventus quieuit, atque tranquillitas
Erat cum venti silentio, sopiuit autem fluctus dæmon.
Assurgentes autem socij nauis vela complicarunt,
Et ea quidem in naui caua collocarunt, illi autem ad remos
γ. θεων. Sedentes dealbabant aquam politis remis.
Cæterum ego ceræ ingentem massam rotundam acuto ferro
Frustim abscissam, manibus validis premebam.
γ. ἀέξει. Statim vero liquefiebat cera, nam vrgebat magna vis
Solísque splendor super-meantis regis.
Ordine autem socijs ad aures omnibus vnxi.
Illi autem in naui me ligarunt, pariter manúsque pedésque
Erectum ad malum, ex eo autem funes alligarunt,
γ. δινῶν. Ipsi autem sedentes spumosum mare verberabant remis.
Sed cum tantum aberamus quantum audiatur clamans,
Celeriter penetrantes illas non latuit velox nauis
Prope impulsa, canoram modulabantur cantilenam.
Cantus Sirenum. Huc age profectus gloriose Vlysses ingens gloria Græcorum
Nauem siste, vt nostram vocem audias.
Non enim vnquam aliquis hic prænauigauit naue nigra
Priusquam nostram suauem ab ore vocem audiret.

Δεινόν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον, οὐδὲ μαχητόν.
Οὐδέ τις ἔστ' ἀλκή· φυγέειν κάρτιστον ἀπ' αὐτῆς. 120
Ἢν γὰρ δηθύνῃσθα, κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
Δείδω μή σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα κίχῃσι
Τόσσῃσιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἐκ φῶτας ἕληται.
Ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν δὲ Κράταιϊν,
Μητέρα τῆς Σκύλλης, ἥ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν· 125
Ἥ μιν ἔπειτ' ἀποπαύσει ἐς ὕστερον ὁρμηθῆναι.
Θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξεαι, ἔνθα δὲ πολλαὶ
Βόσκοντ' Ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πώεα καλά,
Πεντήκοντα δ' ἕκαστα· γόνος δ' οὐ γίγνεται αὐτῶν, 130
Οὐδέ ποτε φθινύθουσι· θεαὶ δ' ἐπιποιμένες εἰσίν,
Νύμφαι ἐϋπλόκαμοι, Φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,
Ἃς τέκεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι δῖα Νέαιρα.
Τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ,
Θρινακίην ἐς νῆσον ἀπῴκισε τηλόθι ναίειν, 135
Μῆλα φυλασσέμεναι πατρώϊα καὶ ἕλικας βοῦς.
Τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάᾳς, νόστου τε μέδηαι,
Ἦ τ' ἂν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
Εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
Νηΐ τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴ πέρ κεν ἀλύξῃς, 140
Ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἄπο πάντας ἑταίρους.
Ὣς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἠώς.
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχε δῖα θεάων·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν, ὤτρυνον ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι. 145
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι καθῖζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο
Ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα. 150
Αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
Ἥμεθα· τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνε.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ·
Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ χρὴ ἕνα ἴδμεναι, οὐδὲ δύ' οἴους
Θέσφαθ' ἅ μοι Κίρκη μυθήσατο, δῖα θεάων· 155
Ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγὼν, ἵνα εἰδότες ἤ κε θάνωμεν,
Ἤ κεν ἀλευάμενοι θάνατον καὶ κῆρα φύγοιμεν.
Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
Φθόγγον ἀλεύασθαι, καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
Οἶον ἔμ' ἠνώγει ὄπ' ἀκουέμεν· ἀλλά με δεσμῷ 160
Δήσατ' ἐν ἀργαλέῳ, ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω,
Ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνήφθω.
Εἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας, λῦσαί τε κελεύω,
Ὑμεῖς δὲ πλεόνεσσι τότ' ἐν δεσμοῖσι πιέζειν.
Ἤτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον. 165
Τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηῦς ἐϋεργὴς
Νῆσον Σειρήνοιιν· ἔπειγε γὰρ οὖρος ἀπήμων.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
Ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ κύματα δαίμων.
Ἀνστάντες δ' ἕταροι νεὸς ἱστία μηρύσαντο, 170
Καὶ τὰ μὲν ἐν νηῒ γλαφυρῇ θέσαν, οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
Ἑζόμενοι, λεύκαινον ὕδωρ ξεστῇς ἐλάτῃσιν.
Αὐτὰρ ἐγὼ κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ
Τυτθὰ διατμήξας, χερσὶ στιβαρῇσι πίεζον.
Αἶψα δ' ἰαίνετο κηρὸς, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἲς, 175
Ἠελίου τ' αὐγὴ Ὑπεριονίδαο ἄνακτος.
Ἑξείης δ' ἑτάροισιν ἐπ' οὔατα πᾶσιν ἄλειψα.
Οἱ δ' ἐν νηΐ μ' ἔδησαν ὁμοῦ χεῖράς τε πόδας τε,
Ὀρθὸν ἐν ἱστοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτοῦ πείρατ' ἀνῆπτον·
Αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς. 180
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
Ῥίμφα διώκοντες, τὰς δ' οὐ λάθεν ὠκύαλος νηῦς
Ἐγγύθεν ὀρνυμένη, λιγυρὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν.
Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν, πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς. 185
Οὐ γάρ πώ τις τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
Πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦσαι,
Ἀλλ' ὅγε

Ἀλλ' ὅ γε τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.
Ἴδμεν γάρ τοι πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν, 190
Ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Ὣς φάσαν, ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
Ὀφρύσι νευστάζων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.
Αὐτίκα δ' ἀνστάντες Περιμήδης Εὐρύλοχός τε 195
Πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον, μᾶλλόν τε* πίεζον.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τάς γε παρήλασαν, οὐδ' ἔτι ἔπειτα
Φθογγῆς Σειρήνων ἠκούομεν, οὐδέ τ'* ἀοιδῆς,
Αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
Ὅν σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλειψ', ἐμέ τ' ἐκ δεσμῶν ἀνέλυσαν. 200
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, αὐτίκ' ἔπειτα
Καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον, καὶ δοῦπον ἄκουσα.
Τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατ' ἐρετμά,
Βόμβησαν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· ἔσχετο δ' αὐτοῦ
Νηῦς, ἐπεὶ οὐκ ἔτ' ἐρετμὰ προήκεα χερσὶν ἔπειγον. 205
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν ἄνδρα ἕκαστον·
Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κακῶν ἀδαήμονές εἰμεν.
Οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπι κακὸν ἢ ὅτε Κύκλωψ
Εἴλει ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφιν· 210
Ἀλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε
Ἐκφύγομεν, καί που τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω.
Νῦν δ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαθεῖαν
Τύπτετε κληΐδεσσιν ἐφήμενοι, αἴ κέ ποθι Ζεὺς 215
Δώῃ τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν καὶ ἀλύξαι.
Σοὶ δὲ, κυβερνῆθ', ὧδ' ἐπιτέλλομαι, (ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
Βάλλε', ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήϊα νωμᾷς)
Τούτου μὲν καπνοῦ καὶ κύματος ἐκτὸς ἔεργε
Νῆα, σὺ δὲ σκοπέλου ἐπιμαίεο, μή σε λάθῃσι 220
Κεῖσ' ἐξορμήσασα, καὶ ἐς κακὸν ἄμμε βάλῃσθα.
Ὣς ἐφάμην, οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίθοντο.
Σκύλλην δ' οὐκέτ' ἐμυθεόμην, ἄπρηκτον ἀνίην,
Μή πώς μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
Εἰρεσίας, ἐντὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτούς. 225
Καὶ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
Λανθανόμην, ἐπεὶ οὔ τί μ' ἀνώγει θωρήσσεσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ καταδὺς κλυτὰ τεύχεα, καὶ δύο δοῦρε
Μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλὼν, εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
Πρώρης· ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι 230
Σκύλλην πετραίην, ἥ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν.
Οὐδέ πῃ ἀθρῆσαι δυνάμην· ἔκαμον δέ μοι ὄσσε
Πάντῃ παπταίνοντι πρὸς ἠεροειδέα πέτρην.
Ἡμεῖς* δὲ στεινωπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
Ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ', ἑτέρωθι δὲ δῖα Χάρυβδις 235
Δεινὸν ἀνερροίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Ἤτοι ὅτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὣς ἐν πυρὶ πολλῷ,
Πᾶσ'* ἀναμορμύρεσκε κυκωμένη· ὑψόσε δ' ἄχνη
Ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
Ἀλλ' ὅτ' ἀναβρόξειε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ, 240
Πᾶσ' ἔντοσθε φάνεσκε κυκωμένη· ἀμφὶ δὲ πέτρη
Δεινὸν βεβρύχει, ὑπένερθε δὲ γαῖα φάνεσκε
Ψάμμῳ κυανέη· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ᾕρει.
Ἡμεῖς μὲν πρὸς τὴν ἴδομεν, δείσαντες ὄλεθρον·
Τόφρα δέ μοι Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑταίρους 245
Ἓξ ἕλεθ', οἳ χερσίν τε βίηφί τε* φέρτατοι ἦσαν.
Σκεψάμενος δ' ἐς νῆα θοὴν ἅμα καὶ μεθ' ἑταίρους,
Ἤδη τῶν ἐνόησα πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
Ὑψόσ' ἀειρομένων· ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες
Ἐξονομακλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοι κῆρ. 250
Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προβόλῳ ἁλιεὺς περιμήκεϊ ῥάβδῳ
Ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ εἴδατα βάλλων,
Ἐς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
Ἀσπαίροντα δ' ἔπειτα λαβὼν ἔρριψε θύραζε·
Ὣς οἵ γ' ἀσπαίροντες ἀείροντο προτὶ πέτρας· 255
Αὐτοῦ δ' εἰνὶ θύρῃσι κατήσθιε κεκλήγοντας,

Sed hic delectatus, & plura doctus.
Scimus enim omnia quæcunque in Troia lata
Græci Troianique deorum voluntate sunt passi.
Scimus etiam quæcunque fiunt in terra multipascua.
Sic dicebant edentes vocem dulcem. cæterum meum cor
Voluit audire, soluereq; iubebam socios
Superciliis innuens, illi autem annuentes remigabant:
Statim surgentes Perimedes Eurylochusque
Plurimis me vinculis ligarunt, magisque premebat.
Cæterum postquam illas prænauigauimus, neq; amplius
Vocem Sirenum audiebamus, neque cantilenam: (deinde
Continuò ceram dempserunt mei dilecti socij.
Quam eis auribus illeueram, méque ex vinculis soluerunt.
Sed quando iam insulam reliquimus, statim deinde
Fumum & ingentem fluctum vidi, & sonitum audiui.
His sanè perculsis, ex manibus exciderunt remi:
Insonuerunt autem omnia per fluctum, stabat autem illic
Nauis, quoniã non amplius remos acuminatos manib' ur-
Cæterùm ego per nauem proficiscens excitabã socios (gebãt
Blandis verbis propè accedens ad viros singulos:
O amici, non enim ullo pacto malorum ignari sumus.
Non quidem hoc maius impendet malum, quam cũ Cyclops
Claudebat in spelunca caua fortis vi.
Sed & hinc mea virtute consilioq; prudentiaq;
Effugimus, & nimirum horum meminisse vos puto.
Nunc agite quemadmodum ego dixero, obediamus omnes,
Vos quidem remis maris fluctus profundos
Verberate transtra insidentes, si forte Iupiter
Det hanc mortem effugere & euitare.
Tibi verò gubernator hoc præcipio, sed in animo
Reconde, quoniam nauis cauæ gubernacula tenes.
Hunc quidem fumum & fluctum extra dirige
Nauem, tu autem scopulum pete, ne te lateat
Illuc irruens & in perniciem nos coniiciat.
Sic dicebam, illi celeriter meis verbis parebant.
Scyllam autem non dicebam immedicabilem tristitiam,
Ne quo pacto timentes cessarent socij
A remigando, intra autem communirent seipsos.
Et tum sanè Circes quidem tristium mandatorum
Oblitus sum, quoniam neutiquam me iussit armari.
Cæterum ego indutus splendidis armis, & duabus hastis
Longis ad manus acceptis, ad superiora nauis conscendebã
Proræ, inde enim ipsam putabam primum apparituram
Scyllam petrosam, quæ mihi ferebat damnum sociis.
Nusquam videre potui, laborabant autem mihi oculi
Vndique circumspicienti ad obscuram petram.
Nos quidem angustum locum transibamus lugentes,
Ab altera parte Scylla, ex altera diua Charybdis
Horrendum absorbuit maris salsam aquam.
Sed quando euomeret sicut lebes in igne multo,
Tota immurmurabat conturbata, in altum aspergo
Summis scopulis utrinque rubebat,
Sed quando absorbebat maris salsam aquam,
Tota intus apparebat percita circum autem petram
Horrendum intonabat, infrà autem terra apparebat
Arena cærulea, hos autem pallidus timor inuasit.
Nos quidem ad hanc oculos intendebamus timentes interitum.
Interea autem mihi Scylla caua ex naui socios
Sex abstulit, qui manibusque viribusque optimi erant,
Dum verò intueor in nauem velocem simulq; ad socios,
Iam horum cognoui pedes & manus superne
In altum leuatorum, me autem compellabant vocantes
Nominatim, tunc postremò afflicti corde:
Quemadmodum quoties in scopulo piscator longa virga
Piscibus minutis dolum per escam immittens
In pontum demittit bouis cornu agrestis,
Palpitantem autem deinde correptũ piscem foras proiicit
Sic illi palpitantes tollebantur ad petras,
Illic autem pro foribus vorabat vociferantes,

Exhortatio Vlyssis ad socios.

Appropinquat Scyllæ & Charybdi.

Sex à Scylla socij deuorati.

Manus mihi porrigentes in graui calamitate.
Miserabile autem illud meis vidi oculis,
Omnium quæcunque passus sum, meatus maris perlustrãs.
Cæterum postquã petras effugimus, horrendáq; Charybdim
Scyllámque: statim deinde dei ad eximiam insulam — Thrinacria insula Solis.
Peruenimus, ibi autem erant pulchræ boues latis-frontibus,
Multa etiam pinguia pecora super-meantis Solis.
Tum ego cum adhuc in mari essem in naui nigra,
Mugitum audiui boum stabulantium,
Ouiúmque balatum, & mihi sermo incidit animo
Vatis cæci Thebani Tiresiæ,
Circésque Ææ, quæ mihi valdè sæpe præcepit, — γρ. [illegible]
Insulam euitare homines-oblectantis Solis.
Certe tum ego socios alloquebar mœsto corde, — γρ. [illegible]
Audite meos sermones mala quantumuis passi socij,
Vt vobis dicam vaticinia Tiresiæ,
Circésque Ææ, quæ mihi valdè diligenter præcepit,
Insulam effugere lucem hominibus-dantis Solis. — γρ. [illegible]
Hinc enim præsentissimum malum fore nobis dicebat.
Sed præter insulam pellite nauem nigram.
Sic dicebam, illis autem contractum est amicum pectus.
Statim autem Eurylochus molesto mihi respondit sermone,
Infelix es ô Vlysses, abundat tibi robur, neq; vnquã mẽbra — Eurylochus indignanter Vlyssi respondet.
Labore defatigantur planè omnia tibi ferrea sunt.
Qui socios defatigatos atque etiam somno pressos
Non permittis terram conscendere, vbi rursus
Insula in circumflua lautam paremus cœnam,
Sed temere per noctem celerem errare iubes
Ab insula errabundos in obscuro ponto.
Ex noctibus autem venti difficiles, pernicies nauium
Nascuntur: quis vero effugeret saeuam mortem, — γρ. [illegible]
Si fortassis repentè veniret venti procella,
Aut Noti, aut Zephyri vehementer spirantis, qui potiss
Nauem dirripiant, vel dijs regibus inuitis? (simum
Verum sane nunc quidem pareamus nocti nigræ,
Cœnámque apparemus celerem apud nauem manentes,
Manè autem conscensa naue, inтremus latum pontum.
Sic ait Eurylochus, comprobarunt autem alij socij. — Vlysses Eurylocho respondet.
Et tum certè agnoui, quòd mala machinaretur dæmon.
Et ipsum alloquutus, verba volatilia dixi,
Euryloche profectò iam me cogitis solus cùm sim.
Sed age nunc mihi omnes iurate sanctum iuramentum:
Siquidem aliquod siue boum armentum, aut magnum gre-
Inuenerimus, ne fortassis imperitia mala (gem ouium,
Aut bouem aut etiam pecudem occidat sed quieti
Comedite cibum quem immortalis præbuit Circe.
Sic dicebam: illi autem protinus iurarunt vt iussi.
Porrò postquam iurarunt, perfecerunt iusiurandum,
Constituimus in portu cauo benefactam nauem,
Prope aquam dulcem, & exiuerunt socij
E naui, deinceps autem cœnam sciè apparарunt.
Cæterum postquam potus & cibi cupiditatem ademerunt,
Recordati verò deinde charos fleuerunt socios,
Quos deuorauerat Scylla caua ex naui arreptos.
Flentibus autem ijs aduenit dulcis somnus.
Quãdo autẽ tertia pars noctis, aduenit & astra inclinarũt,
Immisit vehementem ventum nubium-congregator Iupi-
ter
Turbine cum ingenti, nubibus autem cooperuit
Terram simul & pontum: ingruit autem de cœlo nox.
Quando autem manè genita apparuit roseis digitis aurora,
Nauem quidem subduximus in cauam speluncam attractã.
Hic autem erant Nympharum pulchri loci atque sedilia, — Vlysses monet vt gregibus Solis abstineat.
Et tum ego concione coacta sermonem dixi.
O amici, in naui quidem celeri cibúsque potúsque
Est: à bobus autem his abstineamus, ne quid patiamur, — γρ. [illegible]
Grauis enim Dei hæ boues & eximia pecora
Solis, qui omnia inspicit, & omnia audit,
Sic dicebam, illis autẽ persuadebatur animus generosus,
Mensem autem integrum perpetuus flabat Notus, neq; quis alius

Χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσι
Πάντων ὅσσ' ἐμόγησα, πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δεινήν τε Χάρυβδιν, 260
Σκύλλην τ', αὐτίκ' ἔπειτα θεοῦ ἐς ἀμύμονα νῆσον
Ἱκόμεθ'· ἔνθα δ' ἔσαν καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι,
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἠελίοιο.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
Μυκηθμοῦ τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομενάων, 265
Οἰῶν τε βληχήν· καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
Μάντηος ἀλαοῦ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης,* ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε
Νῆσον ἀλεύασθαι* τερψιμβρότου Ἠελίοιο.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ. 270
Κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
Ὄφρ' ὑμῖν εἴπω μαντήϊα Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἥ μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε,
Νῆσον ἀλεύασθαι* τερψιμβρότου Ἠελίοιο.
Ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν. 275
Ἀλλὰ παρὲξ τὴν νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
Ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος στυγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ,
Σχέτλιός εἰς Ὀδυσεῦ· πέρι τοι μένος, οὐδέ τι γυῖα
Κάμνεις· ἦ ῥά νυ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται, 280
Ὅς ῥ' ἑτάρους καμάτῳ ἀδηκότας ἠδὲ καὶ ὕπνῳ
Οὐκ ἐάᾳς γαίης ἐπιβήμεναι, ἔνθα κεν αὖτε
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον·
Ἀλλ' αὔτως διὰ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
Νήσου ἀποπλαγχθέντας ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ. 285
Ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, δηλήματα νηῶν,
Γίγνονται· πῇ κέν τις* ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
Ἤν πως ἐξαπίνης ἔλθῃ ἀνέμοιο θύελλα,
Ἢ Νότου, ἢ Ζεφύροιο δυσαέος, οἵ τε μάλιστα
Νῆα διαρραίουσι θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων. 290
Ἀλλ' ἦτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
Δόρπον θ' ὁπλισόμεσθα θοῇ παρὰ νηῒ μένοντες·
Ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
Καὶ τότε δὴ γίγνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων· 295
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή με βιάζετε μοῦνον ἐόντα.
Ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον·
Εἴ κέ τιν' ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
Εὕρωμεν, μή πού τις ἀτασθαλίῃσι κακῇσιν 300
Ἢ βοῦν ἠέ τι μῆλον ἀποκτάνῃ· ἀλλὰ ἕκηλοι
Ἐσθίετε βρώμην, τὴν ἀθανάτη πόρε Κίρκη.
Ὣς ἐφάμην· οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε, τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
Στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ εὐεργέα νῆα 305
Ἄγχ' ὕδατος γλυκεροῖο, καὶ ἐξαπέβησαν ἑταῖροι
Νηός, ἔπειτα δὲ δόρπον ἐπισταμένως τετύκοντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Μνησάμενοι δὴ ἔπειτα φίλους ἔκλαιον ἑταίρους,
Οὓς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα. 310
Κλαιόντεσσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
Ἦμος δὲ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
Ὦρσεν ἔπι ζαῆν ἄνεμον νεφεληγερέτα Ζεὺς
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ. 315
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοῖλον σπέος εἰσερύσαντες·
Ἔνθα δ' ἔσαν νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι.
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ μῦθον ἔειπον·
Ὦ φίλοι, ἐν γὰρ νηῒ θοῇ βρῶσίς τε πόσις τε 320
Ἔστιν, τῶν δὲ βοῶν ἀπεχώμεθα, μή τι πάθωμεν.
Δεινοῦ γὰρ θεοῦ αἵδε βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.
Ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Μῆνα δὲ πάντ' ἄλληκτος ἄη Νότος, οὐδέ τις ἄλλος 325

Γίγνετ' ἔπειτ' ἀνέμων, εἰ μὴ Εὖρός τε Νότος τε.
Οἱ δ' εἷος μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρόν,
Τόφρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαιόμενοι βιότοιο·
Ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο ἤϊα πάντα,
Καὶ δὴ ἄγρην ἐφέπεσκον ἀλητεύοντες ἀνάγκῃ, 330
Ἰχθῦς ὄρνιθάς τε φίλας, ὅ τι χεῖρας ἵκοιτο,
Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχον, ὄφρα θεοῖσιν
Εὐξαίμην, εἴ τίς μοι ὁδὸν φήνειε νέεσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ διὰ νήσου ἰὼν ἤλυξα ἑταίρους, 335
Χεῖρας νιψάμενος, ὅθ' ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο,
Ἠρώμην πάντεσσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν·
Οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευαν.
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακῆς ἐξήρχετο βουλῆς,
Κέκλυτέ μευ μύθων, κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι. 340
Πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι,
Λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Ἀλλ' ἄγετ', Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας,
Ῥέξομεν ἀθανάτοισι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν, 345
Αἶψά κεν Ἠελίῳ Ὑπερίονι πίονα νηὸν
Τεύξομεν, ἐν δέ κε θεῖμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰ δὲ χολωσάμενός τι βοῶν ὀρθοκραιράων,
Νῆ' ἐθέλῃ ὀλέσαι, ἐπὶ δ' ἕσπωνται θεοὶ ἄλλοι,
Βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι, 350
Ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος, ἐπὶ δ' ᾔνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
Αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
Ἐγγύθεν (οὐ γὰρ τῆλε νεὸς κυανοπρῴροιο
Βοσκέσκονθ' ἕλικες καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι) 355
Τὰς δὲ περίστησάν τε, καὶ εὐχετόωντο θεοῖσι,
Φύλλα δρεψάμενοι τέρενα δρυὸς ὑψικόμοιο·
Οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηός.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' εὔξαντο, καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν, 360
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·
Οὐδ' εἶχον μέθυ λεῖψαι ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
Ἀλλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν. 365
Καὶ τότε μοι βλεφάρων ἐξέσσυτο νήδυμος ὕπνος.
Βῆν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
Καὶ τότε με κνίσης ἀμφήλυθεν ἡδὺς ἀϋτμή·
Οἰμώξας δὲ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνευν, 370
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Ἦ με μάλ' εἰς ἄτην κοιμήσατε νηλέϊ ὕπνῳ·
Οἱ δ' ἕταροι μέγα ἔργον ἐμητίσαντο μένοντες.
Ὠκέα δ' Ἠελίῳ Ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε
Λαμπετίη τανύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἔκταμεν ἡμεῖς· 375
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα χωόμενος κῆρ,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Τῖσαι δὴ ἑτάρους Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Οἵ μευ βοῦς ἔκτειναν ὑπέρβιον, ᾗσιν ἔγωγε
Χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα, 380
Ἠδ' ὁπότ' ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτραποίμην.
Εἰ δέ μοι οὐ τείσουσι βοῶν ἐπιεικέ' ἀμοιβήν,
Δύσομαι εἰς Ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἠέλι', ἤτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φάεινε 385
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
Τῶν δέ κ' ἐγὼ τάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
Ἡ δ' ἔφη Ἑρμείαο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι. 390
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπισταδόν, οὐδέ τι μῆχος
Εὑρέμεναι δυνάμεσθα· βόες δ' ἀποτέθνασαν ἤδη.
Τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοὶ τέραα προὔφαινον·

Spirabat deinde ventorum, nisi Eurúsque Notúsque.
Illi quamdiu quidem panem habebant, & vinum nigrum,
Tandiu à bobus abstinebant, studiosi nimirum vitæ tuendæ.
Sed cùm iam è naui perierunt viatica omnia,
Certè prædam sequebantur palantes necessitate
Pisces auésque charas quodcunque in manus venisset,
Curuis hamis, affligebat vero ventrem fames.
Certè tum ego per insulam secessi, vt dijs
Supplicarem, si quis mihi viam monstraret ad reditum.
Sed cum iam per insulam iens declinassem a socijs,
Manibus lotis vbi defensaculum erat a vento,
Supplicaui tum omnibus dijs, qui cœlum inhabitant.
Hi sanè dulcem somnum palpebris infuderunt.
Eurylochus autem socijs mali author fuit consilij.
Audite meos sermones mala quamuis passi socij.
Omnes quidem inuisæ mortes miseris mortalibus.
Fame autem miserrimum mori, & fatum assequi.
Sed agite Solis ex bobus abreptis optimis,
Sacra faciamus immortalibus qui cœlum latum inhabitant:
Quod si in Ithacam peruenerimus patriam terram,
Statim soli supra-gradienti diues templum
Faciemus, sic sane ponemus ornamenta multa & pretiosa.
Quod si iratus aliquo pacto ob boues erecta-cornua haben-
Nauem volet perdere, suffragabuntúrque alij dij. (tes
Malo semel ad fluctus inans vitam perdere,
Quam diutius tabescere versans in insula deserta.
Sic ait Eurylochus, collaudabant autem alij socij.
Statim autem Solis ex bobus abegerant optimas
Cominus (non enim longè à naue nigro-rostro
Pascebantur nigræ pulchre boues latis-frontibus)
Eas vero circumiuerunt, & vota fecerunt dijs.
Folijs decerptis teneris quercus alticomæ,
Non enim habebant hordeum album in bene tabulata naui.
Cæterùm postquam precati sunt, mactarunt & excoriarunt,
Femoráque consciderunt, atque adipe cooperuerunt
Duplicantes, & frustula carnium eis imposuerunt,
Neque habebant vinum libare super incensa sacra,
Sed aqua libantes assabant intestina omnia,
Cæterum postquam femora incensa sunt, & viscera comederũt
Minutatim frusta cætera secuerunt, & verubus infixe-
runt.
Et tunc mihi palpebris excidit suauis somnus.
Festinaui autem ire ad nauem velocem & littus maris.
Sed quando iens fui prope nauem hinc & hinc impulsam,
Tum mihi nidoris obuenit dulcis flatus.
Lugens autem deos ad immortales clamaui,
Iupiter pater, atque alij beati dij immortales,
Profectò me magnum in detrimentum sopiuistis sæuo somno.
Ipsi vero socij magnum facinus patrarunt manentes.
Statim autem Soli supra-meanti nuncius venit
Lampetia lato-peplo, quòd ei boues interfecerunt socij.
Statim autem deos alloquutus est iratus corde.
Iupiter pater, atque alij beati dij immortales,
Vlciscamini iam socios Laertiadæ Vlyssis,
Qui meos boues occiderunt superbè, quibus ego
Gaudebam quidem cum ibam in cœlum stelliferum,
Atque quando retrò ad terram è cœlo diuertebam.
Quod si mihi non luent boum condignam compensationem,
Descendam ad Plutonis domum, & inter mortuos lucebo.
Hunc excipiens alloquutus est nubicogus Iupiter,
Sol, certe quidem tu inter immortales luceto,
Et mortales homines super fertilem terram.
Horum autem statim nauem celerem candenti fulmine
Paululum pulsatam incendam medio in nigro ponto.
Hæc ego audiui a Calypso pulchricoma,
Hæc autem dicebat à Mercurio internuncio se audiuisse.
Cæterum postquam ad nauem perueni atque mare,
Obiurgabam alium atque alium ordine, neque remedium
Inuenire potuimus, boues enim occisi erant iam.
His continuò deinde dij prodigia ostendebant.

Vlysse percepti suasu Eurylochi.

Solis greges ab Vlyssis sociis violatur.

Sol de iniuria ab sociis Vlyssis illata Ioui conqueritur.

✕ ἐρπύζουσαι.	Serpebant quidem pelles, carnes autem ab verubus immugiebant, Assataq́ue & crudæ, & vt boum fiebat vox.	Εἷρπον μὲν ῥινοί, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς* ἐμεμύκει, 395
		Ὀπταλέα τε καὶ ὠμά· βοῶν δ' ὡς γίνετο φωνή.
	Sex diebus quidem deinde mihi chari socij	Ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
✕ δαίνυντο.	Conuiuabantur, Solis boues mactantes optimos.	Δαίνυντ' Ἠελίοιο βοῶν* ἐλάσαντες ἀρίστας·
	Sed quando certè septimum diem Iupiter induxit,	Ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
	Tum verò ventus quidem cessauit turbine sæuiens.	Καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων, 400
	Nos autem statim conscendentes ferebamur in lato mari	Ἡμεῖς δ' αἶψ' ἀναβάντες ἐνήκαμεν εὐρέϊ πόντῳ,
	Malo erecto, atque ad malum albis velis collocatis.	Ἱστὸν στησάμενοι, ἀνά θ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες.
	Sed quando iam insulam deserimus, neque vspiam aliqua	Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
	Apparebat terrarum, sed cœlum atque mare,	Φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
	Tum verò cæruleam nebulam statuit Saturnius	Δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων 405
	Nauim supra cauam, obscuratus pontus est sub ipsa,	Νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
Tempestas ob Solis gregem violatum.	Quæ currebat haud multum per tempus, statim enim	Ἡ δ' ἔθει οὐ μάλα πολλὸν ἐπὶ χρόνον· αἶψα γὰρ ἦλθε
	Stridens Zephyrus ingenti cum turbine sæuiens. (irruit.	Κεκληγὼς Ζέφυρος μεγάλῃ σὺν λαίλαπι θύων.
	Mali autem rudentes rupit venti procella	Ἱστοῦ δὲ προτόνους ἔρρηξ' ἀνέμοιο θύελλα
	Vtrósque, malus autem retrò cecidit, armamentáque omnia	Ἀμφοτέρους, ἱστὸς δ' ὀπίσω πέσεν, ὅπλα τε πάντα 410
	In sentinam deciderunt ipse autē puppi. i. extima in naue	Εἰς ἄντλον κατέχυνθ'· ὁ δ' ἄρα πρυμνῇ ἐνὶ νηῒ
	Percussit gubernatoris caput, ossáque confregit	Πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλήν, σὺν δ' ὀστέ' ἄραξε
	Omnia vno impetu, ipse autem desilienti similis	Πάντ' ἄμυδις κεφαλῆς· ὁ δ' ἄρ' ἀρνευτῆρι ἐοικὼς
	Decidit à tabulatis, deseruit autem ossa animus generosus.	Κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
	Iupiter autem simul intonuit, & iniecit fulmen naui,	Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν. 415
	Ipsa autem contorquebatur tota Iouis percussa fulmine,	Ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
	Sulphure autem implebatur, ceciderunt autem ex naui socij.	Ἐν δὲ θεείου πλῆτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
	Illi autem marinis cornicibus similes circa nauem nigram	Οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
	In fluctibus ferebantur, deus autem abstulit reditum.	Κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
	Cæterum ego per nauim incedebam donec latera	Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχους 420
	Soluebat vis tempestatis carinæ, quā inermē ferebat fluctus.	Λῦσε κλύδων τρόπιος· τὴν δὲ ψιλὴν φέρε κῦμα·
	Euulsum. a. malū fregit vsque ad fundū, cæterum super ipso	Ἐκ δέ οἱ ἱστὸν ἄραξε ποτὶ τρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
	Lorum reuinctum erat bouis è corio factum.	Ἐπίτονος βέβλητο, βοὸς ῥινοῖο τετευχώς.
	Hoc vtrunq; colligauit pariter carinam atque etiam malū.	Τῷ ῥ' ἄμφω συνέεργον ὁμοῦ τρόπιν ἠδὲ καὶ ἱστόν.
	Sedens autem super hæc ferebar perniciosis ventis.	Ἑζόμενος δ' ἐπὶ τοῖς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν. 425
	Tum certè Zephyrus quidem cessauit turbine sæuiens.	Ἔνθ' ἦτοι Ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
	Superuenit autē Notus celeriter ferens dolores meo animo,	Ἦλθε δ' ἐπὶ Νότος ὦκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
Vlysses denuò in Charybdim impellitur.	Donec rursus ad perniciosam diuerterer Charybdim.	Ὄφρ' ἔτι τὴν ὀλοὴν ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
	Tota nocte ferebar, simul autem sole oriente	Παννύχιος φερόμην, ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνιόντι
	Veni ad Scyllæ scopulum, horrendámque Charybdim,	Ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον, δεινήν τε Χάρυβδιν. 430
	Hæc quidem absorpsit maris salsam aquam.	Ἡ μὲν ἀνερροίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
	Cæterum ego ad altam caprificum altè leuatus	Αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθείς,
	Huic implicitus tenebar, veluti vespertilio, neq; vspiā potui	Τῷ προσφὺς ἐχόμην, ὡς νυκτερίς· οὐδέ πῃ εἶχον
	Vel stabilire pedem firmiter, neque ascendere.	Οὔτε στηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον, οὔτ' ἐπιβῆναι.
	Radices enim longè erant, distantes autem erant rami,	Ῥίζαι γὰρ ἑκὰς* εἶχον, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι, 435
✕ ἑκάς.	Longinqui ingentésque, obumbrabant autem Charybdim,	Μακροί τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
	Indesinenter autem hærebam, donec euomeret retrorsum	Νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσσω
	Malum, & carinam denuò, cupienti autem mihi aduenit	Ἱστὸν καὶ τρόπιν αὖτις· ἐελδομένῳ δέ μοι ἦλθον
	Tandem, quando autem ad prandium iudex è foro surgit	Ὀψ'· ἦμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη,
	Iudicans lites multas litigantium virorum,	Κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων αἰζηῶν, 440
	Tum tandem hæc ligna ex Charybdi apparebant.	Τῆμος δὴ τά γε δοῦρα Χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.
	Sensim ego desuper pedes & manus demittebar.	Ἧκα δ' ἐγὼ καθύπερθε πόδας καὶ χεῖρε φέρεσθαι,
	In medium autem cum strepitu cecidi circa oblonga ligna,	Μέσσῳ δ' ἐνδούπησα παρὲξ περιμήκεα δοῦρα,
	Sedens autem super hæc remigaui manibus meis.	Ἑζόμενος δ' ἐπὶ τοῖσι, διήρεσα χερσὶν ἐμῇσι.
	Scyllam autem non amplius, permisit pater hominúmque deorúmque	Σκύλλην δ' οὐκ ἔτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε 445
	Aspicere, non enim effugere potuissem sæuam mortem.	Εἰσιδέειν· οὐ γάρ κεν ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
Vlysses ad Calypso defertur.	Hinc autem nouem diebus ferebar, decima autem me nocte	Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
✕ ἐνῆσον.	Insulam in Ogygiam appulerunt dij, vbi Calypso	Νῆσον ἐς Ὠγυγίην* πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
	Habitabat pulchricoma veneranda dea celebris	Ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
	Quæ me amauitque fouitque, quid tibi hæc dicam?	Ἥ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε. τί τοι τάδε μυθολογεύω; 450
	Iam enim ex parte enarraui in domo	Ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
	Tibique & castæ vxori: molestum autem mihi est	Σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δέ μοί ἐστιν,
	Rursus planè enarrata recensere.	Αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ νῦ ῥαψῳδία.

Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ὦ Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκευ ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
Ὑψερεφές, τῷ σ' οὔ τι παλιμπλαγχθέντα γ' ὀΐω
Ἂψ ἀπονοστήσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
Ὑμέων δ' ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἐφιέμενος τάδε εἴρω,
Ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερούσιον αἴθοπα οἶνον
Αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' ἀοιδοῦ.
Εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ ἐϋξέστῃ ἐνὶ χηλῷ — 10
Κεῖται, καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἄλλα τε πάντα
Δῶρ' ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν.
Ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν * ἠδὲ λέβητα
Ἀνδρακάς. ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
Τισόμεθ'. ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χαρίσασθαι. — 15

Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἶκόνδε ἕκαστος.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Νῆά δ' ἐπεσσεύοντο, φέρον δ' εὐήνορα χαλκόν.
Καὶ τὰ μὲν εὖ κατέθηχ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο, — 20
Αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς ὑπὸ ζυγά, μή τιν' ἑταίρων
Βλάπτοι ἐλαυνόντων, ὁπότε σπερχοίατ' ἐρετμοῖς.
Οἱ δ' εἰς Ἀλκινόοιο κίον, καὶ δαῖτ' ἀλέγυνον.
Τοῖσι δὲ βοῦν ἱέρευσ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει. — 25
Μῆρα δὲ κήαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
Τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος, λαοῖσι τετιμένος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωντα,
Δῦναι ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενέαινε νέεσθαι. — 30
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧ τε πανῆμαρ
Νειὸν* ἀν' ἕλκητον βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον,
Ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἠελίοιο,
Δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι·
Ὣς Ὀδυσῆ' ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἠελίοιο. — 35
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος φάτο μῦθον,

Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα, χαίρετε δ' αὐτοί.
Ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός, — 40
Πομπὴ καὶ φίλα δῶρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
Ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἴκοι ἄκοιτιν
Νοστήσας εὕροιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
Ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἐϋφραίνοιτε γυναῖκας
Κουριδίας καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν — 45
Παντοίην, καὶ μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.

Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπε.
Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,

Ποντόνοε, κρητῆρα κερασσάμενος μέθυ νεῖμον — 50
Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ,
Τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.

Ὣς φάτο. Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα,
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν. οἱ δὲ θεοῖσιν
Ἔσπεισαν μακάρεσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν, — 55
Αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων. ἀνὰ δ' ἵστατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀρήτῃ δ' ἐν χειρὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρέ μοι ὦ βασίλεια διαμπερές, εἰς ὅ κε γῆρας
Ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται. — 60
Αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,

ODYSSEÆ HOMERI, XIII. COMPOSITIO.

SIC dixit, hi autem omnes taciti facti sunt silentio,
Oblectatione autem tenebantur per domos umbrosas.
Huic autem vicissim Alcinous respondit dixitque,
O Ulysses quoniam venisti meam ad bene aratam domum [margin: Alcinous Ulyssem & Phaeaces alloquitur.]
Altam, ideo te non rursus vagatum puto
Retro reduturum, & si valde multa tulisti.
Vestrum autem viro unicuique iubens haec dico.
Quicunque in atriis honoratum, nigrum vinum
Semper bibitis, auditis autem cantorem:
Vestes quidem hospiti pulchra in arca
Iacent, & aurum multa arte elaboratum, aliaque omnia
Dona, quaecunque Phaeacum senatores huc attulerunt.
Sed age ei demus tripodem magnum, & lebetem [margin: χ ἠδ.]
Viritim, nos autem rursus congregati in populo,
Remunerabimur, difficile enim unum largitionem praebere.
Sic dixit Alcinous, his autem placuit sermo,
Illi quidem dormiturientes ierunt domum unusquisque.
Quando autem matutina apparuit roseis digitis aurora,
Ad navem properabant, ferebántque praevalidum aes,
Et haec quidem bene deposuit sacra vis Alcinoi.
Ipse iens per navem sub transtris, ne aliquem sociorum
Laederet impellentium quando incumberent remis.
Hi autem ad Alcinoi aedes ierunt & convivium curaverunt.
Atque inter hos bovem mactavit sacra potestas Alcinoi
Iovi nymboso Saturnio, qui omnibus imperat.
Crura autem assantes, epulabantur gloriosum convivium
Oblectantes sese, inter ipsos autem canebat divinus cantor
Demodocus populis honoratus: at Ulysses [margin: Demodocus canit.]
Saepe ad Solem caput vertebat omnia illustrantem
Ire properans ad navem, iam enim cupiebat reverti.
Sicut autem cum vir coenam concupiscit, cui diem totum
Per novale verterunt boves nigri fixum aratrum,
Expectato autem huic occidit lumen Solis
Coenam ut meat, affliguntur autem genua eunti:
Sic Ulyssi amicum occidit lumen Solis.
Statim autem Phaeacibus studiosis remorum loquutus est,
Alcinoo autem maxime illum compellans dixit sermonem,
Alcinoe rex omnium princeps populorum,
Mittite me, ubi sacrificaveritis illaesum, gaudete autem ipsi. [margin: Digressus Ulyssis ab Alcinoo.]
Iam enim perfecta sunt, quae mihi charus volebat animus,
Deductio & chara dona, quae mihi dei coelestes
Fortunata faciant, integram autem domi uxorem
Redux inveniam cum incolumibus amicis.
Vos autem hic manentes oblectetis uxores,
Charas & filios, dei autem virtutem dent
Omnem, & ne quid malum publicum sit,
Sic dixit, illi autem omnes collaudabant, & iubebant
Mitti hospitem, quod recte & ut par erat locutus esset.
Et tunc praeconem alloquuta est virtus Alcinoi
Pontonoë cratere impleto merum distribue
Omnibus in domo, ut precati Iovem patrem
Hunc hospitem mittamus suam in patriam terram.
Sic dixit, Pontonous autem mellitum vinum miscuit,
Distribuit autem omnibus scienter, hi autem Diis
Libarunt beatis, qui coelum latum inhabitant.
Illinc ex sedibus, surrexit autem divinus Ulysses.
Aretae autem in manibus posuit poculum rotundum,
Et ipsam compellans verba volucria dicebat,
Gaude mihi ô regina semper donec senectus
Veniat & mors quae, hominibus accidunt.
At ego proficiscor, tu autem delectare hac in domo;

Filiísque & populis, & Alcinoo regi.
Sic dicens per viam iuit diuinus Vlysses,
Huic autem simul praeconem praemisit virtus Alcinoi
Praecedere ad nauem velocem, & littus maris.
Arete autem illi famulas simul misit mulieres:
Hanc quidem chlamidem habentem puram & tunicam,
Alteram autem arcam pictam simul misit portare. (π. ſtomam.)
Altera autem panémque ferebat & vinum rubrum.
At postquam ad nauem peruenerunt & mare,
Statim haec in naui concaua comites lati
Accepta deposuerunt potum & cibum omnem.
Sed Vlyssi constrauerunt culcitrámque, linteúmque,
Nauis in subsellus concaua, vt molliter cubaret
In puppi. ingressus autem & ipse est & recubuit (π. ſede. π. ſteriam. π. laqueo.)
Silentio, illi autem sederunt in transtris singuli
Ordine, funem autem soluerunt à pertuso lapide,
Vnaque hi incumbentes iactabant mare remo
Et huic suauis somnus in palpebris incidit (Vlysses dormiens reducitur à Phaeacenfibus.)
Inexcitabilis iucundissimus morti proximè similis.
Illa autem sicut in campo quadriiugae masculi equi,
Omnes simul incitati à verberibus scuticae
Altè eleuati celeriter emetiuntur viam:
Sic quidem huius puppis tollebatur, vnda autem ponè (Comparatio.)
Nigra magna ruebat personantis maris.
Et valdè tutè currebat firmiter, neque accipiter
Circus secutus fuisset citissimus volucrum. (Circus accipitrus genus.)
Sic illa celeriter currens maris vndas incidebat.
Virum ferens dijs aequas curas habentem.
Qui antea quidem multos passus est dolores suo in animo.
Virorúmque bella, molestásque vndas penetrans:
Iam tunc securè dormiebat oblitus eorū quae passus fuerat.
Quando autem stella extulit se lucidissima, quae maximè
Venit nuncians lumen Aurorae manè genitae.
Tunc iam insulae appropinquabat mare permeans nauis.
Phorcynis autem quidam est portus marini senis (Phorcynis portus descriptio.)
In agro Ithacae, duo autem prosecta in ipso
Latera abrupta in portum vergentia.
Haec autem ventorum defendunt stridentium magnum fluctum
Extra, intus autem sine vinculo manent
Naues bene tabulatae, cum portus spatium intrauerint.
At in vertice portus passis ramis oliua.
Prope autem ipsam antrum amoenum obscurum.
Sacrum Nympharum, quae Naiades vocantur.
Intus autem cratere/que & amphorae erant
Lapideae, ibi verò praeterea susurrant apes.
Intus tela lapidea praelonga, illicque Nymphae
Lintea texunt caerulea mirabile visu.
Intus autem aquae perpetuae, duae autem ei ianuae sunt, (π. ꝑennes.)
Hae quidem ad Boream permeabiles hominibus.
Illae autem rursus ad Notum sunt sacra dijs, neque illac
Viri intrant, sed immortalium via est. (postea)
Huc illi contendebāt cum prius viderīt locum, haec quidē (Vlysses aduehitur Ithacā dormiens. π. ꝑ.)
In terram eiecta quantum est medium totius
Concitata, talium enim impellebatur manibus remigum.
Hi autem ex naui egressi commodis transtris in terram,
Primum Vlyssem concaua ex naue sustulerunt
Ipso cumque linteo, & culcitra splendida,
Atque in arena deposuerunt captum somno.
Res autem extulerunt quas Phaeaces illustres
Dederant domum eunti propter magnanimam Mineruam,
Et haec quidem igitur apud radicem oliuae cumulata posuerunt
Extra viam, ne aliquis viatorum hominum
Antequam Vlysses expergisceretur, offendens violaret.
Ipsi autem rursus domum retro iuerunt, neque Neptunus
Oblitus est minarum, quas diuino Vlyssi (Neptunus indignatur Vlyssem restitutum esse patriae.)
Prius promiserat, Iouis autem rogauit sententiam.
Iupiter pater, non amplius in immortalibus Dijs
Honoratus ero, cum me homines non honorant
Phaeaces, qui tamen meo ex te sunt genere.

Παισί τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.
Ὣς εἰπὼν ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Τῷ δ᾽ ἅμα κήρυκα πρόει μένος Ἀλκινόοιο,
Ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης. 65
Ἀρήτη δ᾽ ἄρα οἱ δμῳὰς ἅμ᾽ ἔπεμπε γυναῖκας,
Τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
Τὴν δ᾽ ἑτέρην χηλὸν πυκινὴν ἅμ᾽ ὄπασσε κομίζειν·
Ἡ δ᾽ ἄλλη σῖτόν τ᾽ ἔφερεν καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ᾽ ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν, 70
Αἶψα τά γ᾽ ἐν νηῒ γλαφυρῇ πομπῆες ἀγαυοὶ
Δεξάμενοι κατέθεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν.
Κὰδ δ᾽ ἄρ᾽ Ὀδυσσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
Νηὸς ἐπ᾽ ἰκριόφιν γλαφυρῆς, ἵνα νήγρετον εὕδοι,
Πρυμνῆς· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο, καὶ κατέλεκτο 75
Σιγῇ· τοὶ δὲ καθίζον ἐπὶ κληῗσιν ἕκαστοι
Κόσμῳ. πεῖσμα δ᾽ ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
Εὖθ᾽ οἱ ἀνακλινθέντες ἀνερρίπτουν ἅλα πηδῷ,
Καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
Νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς. 80
Ἡ δ᾽, ὥς τ᾽ ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,
Πάντες ἅμ᾽ ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῇσιν ἱμάσθλης,
Ὑψόσ᾽ ἀειρόμενοι, ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον·
Ὣς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ᾽ ὄπισθε
Πορφύρεον μέγα θῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης. 85
Ἡ δὲ μάλ᾽ ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον· οὐδέ κεν ἴρηξ
Κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
Ὣς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ᾽ ἔταμνεν,
Ἄνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκια μήδε᾽ ἔχοντα.
Ὃς πρὶν μὲν μάλα πολλὰ πάθ᾽ ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν, 90
Ἀνδρῶν τε πτολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
Δὴ τότε γ᾽ ἀτρέμας εὗδε, λελασμένος ὅσσ᾽ ἐπεπόνθει.
Εὖτ᾽ ἀστὴρ ὑπερέσχε φαάντατος, ὅς τε μάλιστα
Ἔρχεται ἀγγέλλων φάος Ἠοῦς ἠριγενείης,
Τῆμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο ποντοπόρος νηῦς. 95
Φόρκυνος δέ τίς ἐστι λιμήν, ἁλίοιο γέροντος,
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλῆτες ἐν αὐτῷ
Ἀκταὶ ἀπορρῶγες, λιμένος ποτιπεπτηυῖαι,
Αἵ τ᾽ ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
Ἔκτοθεν· ἔντοσθεν δέ τ᾽ ἄνευ δεσμοῖο μένουσι 100
Νῆες ἐΰσσελμοι, ὅτ᾽ ἂν ὅρμου μέτρον ἵκωνται.
Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος τανύφυλλος ἐλαίη·
Ἀγχόθι δ᾽ αὐτῆς ἄντρον ἐπήρατον, ἠεροειδές,
Ἱρὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.
Ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες ἔασι 105
Λάϊνοι· ἔνθα δ᾽ ἔπειτα τιθαιβώσσουσι μέλισσαι.
Ἐν δ᾽ ἱστοὶ λίθεοι περιμήκεες, ἔνθα τε Νύμφαι
Φάρε᾽ ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἐν δ᾽ ὕδατ᾽ ἀενάοντα. δύω δέ τέ οἱ θύραι εἰσίν,
Αἱ μὲν πρὸς Βορέαο καταιβαταὶ ἀνθρώποισιν, 110
Αἱ δ᾽ αὖ πρὸς νότου εἰσὶ θεώτεραι, οὐδέ τι κείνῃ
Ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ᾽ ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.
Ἔνθ᾽ οἵ γ᾽ εἰσέλασαν πρὶν εἰδότες. ἡ μὲν ἔπειτα
Ἠπείρῳ ἐπέκελσεν ὅσον τ᾽ ἐπὶ ἥμισυ πάσης,
Σπερχομένη· τοίων γὰρ ἐπείγετο χέρσ᾽ ἐρετάων. 115
Οἱ δ᾽ ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἤπειρόνδε,
Πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
Αὐτῷ σύν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι,
Κὰδ δ᾽ ἄρ᾽ ἐπὶ ψαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ.
Ἐκ δὲ κτήματ᾽ ἄειραν, ἅ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ 120
Ὤπασαν οἴκαδ᾽ ἰόντι, διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
Καὶ τὰ μὲν οὖν παρὰ πυθμέν᾽ ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
Ἐκτὸς ὁδοῦ, μή πώ τις ὁδιτάων ἀνθρώπων,
Πρίν γ᾽ Ὀδυσῆ᾽ ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο.
Αὐτοὶ δ᾽ αὖτ᾽ οἶκόνδε πάλιν κίον. οὐδ᾽ ἐνοσίχθων 125
Λήθετ᾽ ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Πρῶτον ἐπηπείλησε, Διὸς δ᾽ ἐξείρετο βουλήν.
Ζεῦ πάτερ, οὐκέτ᾽ ἐγώ γε μετ᾽ ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τιμήεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ οὔ τι τίουσι
Φαίηκες, τοί πέρ τοι ἐμῆς ἔξεισι γενέθλης. 130

Καὶ γὰρ

Καὶ γὰρ νῦν Ὀδυσῆα ἐφάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόστον δέ οἱ οὔ ποτ' ἀπηύρων
Πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.
Οἱ δ' εὕδοντ' ἐν νηὶ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
Κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα, 135
Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
Πόλλ', ὅσ' ἂν οὐδέ ποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
Εἴ περ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ ληίδος αἶσαν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ὢ πόποι, ἐννοσίγαι' εὐρυσθενές, οἷον ἔειπες. 140
Οὔ τί σ' ἀτιμάζουσι θεοί· χαλεπὸν δέ κεν εἴη
Πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν.
Ἀνδρῶν δ' εἴ πέρ τίς σε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
Οὔ τι τίει, σοὶ δ' ἔστι καὶ ἐξοπίσω τίσις αἰεί.
Ἔρξον ὅπως ἐθέλεις καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ. 145
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Αἶψά κ' ἐγὼν ἔρξαιμι, κελαινεφές, ὡς ἀγορεύεις.
Ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω.
Νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα
Ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέι πόντῳ 150
Ῥαῖσαι, ἵν' ἤδη σχῶνται, ἀπολλήξωσι δὲ πομπῆς
Ἀνθρώπων, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ὢ πέπον, ὡς μὲν ἐμῷ θυμῷ δοκεῖ εἶναι ἄριστα,
Ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένην προΐδωνται 155
Λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
Νηὶ θοῇ ἴκελον, ἵνα θαυμάζωσιν ἅπαντες
Ἄνθρωποι, μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς Σχερίην, ὅθι Φαίηκες γεγάασιν, 160
Ἔνθ' ἔμεν'· ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθε ποντοπόρος νηῦς
Ῥίμφα διωκομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' ἐνοσίχθων,
Ὅς μιν λᾶαν ἔθηκε, καὶ ἐρρίζωσεν ἔνερθε,
Χειρὶ καταπρηνεῖ ἐλάσας· ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.
Οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον 165
Φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσικλυτοὶ ἄνδρες·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὤ μοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησ' ἐνὶ πόντῳ
Οἴκαδ' ἐλαυνομένην; καὶ δὴ προὐφαίνετο πᾶσα.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο. 170
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει
Πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάων' ἀγάσεσθαι
Ἡμῖν, οὕνεκα πομποὶ ἀπήμονές εἰμεν ἁπάντων.
Φῆ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα 175
Ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέι πόντῳ
Ῥαισέμεναι, μέγα δ' ἧμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψειν.
Ὣς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τὰ δὲ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
Πομπῆς μὲν παύεσθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται 180
Ἡμέτερον προτὶ ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
Δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ,
Μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἔδεισαν, ἑτοιμάσσαντο δὲ ταύρους.
Ὣς οἱ μέν ῥ' εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι 185
Δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἑσταότες περὶ βωμόν· ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Εὕδων ἐν γαίῃ πατρωΐῃ, οὐδέ μιν ἔγνω,
Ἤδη δὴν ἀπεών· περὶ γὰρ θεὸς ἠέρα χεῦε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός, ὄφρα μιν αὐτὸν 190
Ἄγνωστον τεύξειεν, ἕκαστά τε μυθήσαιτο,
Μή μιν πρὶν ἄλοχος γνοίη, ἀστοί τε φίλοι τε,
Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτεῖσαι.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἀλλοειδέα φαινέσκετο πάντα ἄνακτι,
Ἀτραπιτοί τε διηνεκέες, λιμένες τε πάνορμοι, 195
Πέτραι τ' ἠλίβατοι, καὶ δένδρεα τηλεθάοντα.
Στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, καί ῥ' εἴσιδε πατρίδα γαῖαν,
Ὤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα,

Etenim nunc Vlyssem dicebam mala multa passurum
Domum iturum, reditum autem illi nunquam eripui
Omnino, quoniam tu primum promisisti, & annuisti.
Hi autem dormientem in naui veloci in pontum ducentes
Deposuerunt in Ithaca, dederunt autem ei ingentia dona
Æsq; aurumq; multum, vestemq; textam,
Multa, quot nunquam Troia extulisset Vlysses,
Si incolumis venisset nactus de præda portionem.
Huic autem respondens affatus est imbrifer Iupiter,
O Dij, Neptune late potens quale dixisti?
Non te despiciunt Dij, difficile autem esset
Antiquissimum & optimum ignominijs prosequi.
Virorum autem si quis te vi & robore cedens
Non colit, tibi autem est, & posthac vltio semper.
Fac vt vis, & tibi iucundum est animo.
Huic autem respondit postea Neptunus quassator-terræ,
Statim & ego faciam, ater-nubibus sicut dicis.
Sed tuum semper animum obseruo, & vereor.
Nunc autem Phæacum volo perpulchram nauem
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Perdere, vt iam abstineant, desistantq; à comitatu
Hominum, magnum autem ipsis montem vrbi imponere.
Huic autem respondens affatus est imbrifer Iupiter,
O Dij sic quidem meo animo videtur esse optime,
Cum iam omnes incitatam intuentur
Multitudo ab vrbe, facere lapidem propè terram
Naui veloci similem, vt admirentur omnes
Homines, magnum autem ipsis montem vrbi imponere.
At postquam hoc audiuit Neptunus quassator terræ,
Ingressus est iter in Scheriam, vbi Phæaces orti sunt.
Illic vt esset, & valdè prope venit nauigatrix nauis
Celeriter impulsa, hanc autem propè venit Neptunus,
Qui ipsam lapidem fecit, & radicauit infernè,
Manu prona impulsam, hic autem recessit,
Hi autem inter se verba velocia loquebantur,
Phæaces longorum remorum nauibus incliti viri.
Sic autem quis dixit intuens in propinquum alium,
Heu quis iam nauem velocem ligauit in ponto
Domum incitatam? & iam extabat tota.
Sic igitur quis dixit, hæc autem non intelligebant, quomodo facta essent.
His Alcinous concionatus est, & affatus,
O amici, certè valdè me antiqua vaticinia assequuntur
Patris mei, qui dixit Neptunum iratum fore
Nobis, quoniam comites innocui sumus omnium.
Dixit aliquando Phæacum virorum perpulchram nauem
Ex comitatu redeuntem in nigro ponto
Se perditurum, magnum autem montem vrbi impositurum.
Sic dixit senex, hæc autem iam nunc omnia finiuntur,
Sed age sicut ego dicam parete omnes.
Comitatū quidem relinquite hominum, cùm aliquis veniet
Nostram ad ciuitatem: Neptuno autem tauros
Duodecim electos sacrificemus, si misereatur,
Neque nobis ingentem montem vrbi imposuerit.
Sic dixit, hi autem metuerunt, parauerunt autem tauros.
Sic hi quidem supplicabant Neptuno regi
Populi Phæacum duces & curatores
Stantes circum altare. excitatus est autem diuinus Vlysses.
Recubans in terra patria, neque ipsam cognouit
Iam diu remotus, circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerua filia Iouis, vt illum ipsum
Ignotum faceret, singulaq; proferretur.
Vt non ipsum antè uxor cognosceret, ciuésque, amiciq;,
Quam omnem procis vim operientia rependeret.
Propterea variata videbantur omnia regi.
Viæq; perpetuæ, portúsque contecti.
Petræq; altæ, & arbores virescentes.
Stetit autem igitur surgens, & inspexit patriam terram,
Fleuitq; postea & sua percussit femora,
Manibus deiectis, lugens autem locutus est,

Phæacum nauis in saxum conuertitur.

Vlysses nō cognoscit se in patriam venisse, nec a suis cognoscitur.

	O ego quorum rursus hominum in terram venio?	Ὤ μοι ἐγώ, τέων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω; 200
	Nunquid iniuriosiq́ & crudeles, neque iusti?	Ἦ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
	An hospitales, & ipsis mens est sancta?	Ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής;
	Quò iam res multas porto has, quò autem & ipse	Πῆ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω τάδε; πῆ δὲ καὶ αὐτὸς
	Erro? utinam mansissem apud Phaeaces	Πλάζομαι, αἴθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
	Illic, ego autem ad alium magnanimorum regum	Αὐτοῦ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων 205
γρ. [illegible]	Peruenissem, qui me dilexisset, & comites dedisset ad reuertendum	Ἐξικόμην, ὅς *κέν μ' ἐφίλει καὶ ἔπεμπε νέεσθαι.
	Nunc.a. nusquam ponere ista scio, neque tamē illic	Νῦν δ' οὔτ' ἄρ πη θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μὲν αὐτοῦ
	Relinquam, ne quando mihi preda alijs fiant.	Καλλείψω, μή πώς μοι ἕλωρ ἄλλοισι γένηται.
	O Dij, non enim omnia intelligentes, neque iusti	Ὢ πόποι, οὐκ ἄρα πάντα νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι
	Erant Phaeacum duces & curatores,	Ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες, 210
	Qui me in aliam terram abduxerunt, certè me dicebant	Οἵ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον, ἦ τέ μ' ἔφαντο
	Se ducturos in Ithacam conspicuam, neque perfecerunt.	Ἄξειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, οὐδ' ἐτέλεσσαν.
	Iuppiter ipsos ulciscatur deprecabilis, qui & alios	Ζεὺς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
	Homines inspicit, & plectit, quicunque peccant.	Ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καὶ τίνυται ὅς τις ἁμάρτῃ.
	Sed age iam res numerem, & videam	Ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω καὶ ἴδωμαι, 215
	Ecquid mihi surreptū discesserint concaua in naui ferentes.	Μή τί μοι οἴχωνται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.
	Sic dicens tripodas perpulchros & lebetes	Ὣς εἰπὼν τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
	Numerabat, & aurum, textasque vestes pulchras,	Ἠρίθμει, καὶ χρυσὸν, ὑφαντά τε εἵματα καλά.
	Horum quidem nihil desiderabat, hic autem lugebat patriā	Τῶν μὲν ἄρ' οὔ τι πόθει· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν.
	Perreptans ad litus personantis maris (terram.	Ἑρπύζων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης, 220
Minerua Vlyssi apparet.	Multum deplorando, propè autem eum venit Minerua	Πόλλ' ὀλοφυρόμενος. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
	Viro corpore similis iuueni pastori ouium	Ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ ἐπιβώτορι μήλων,
	Permolli, qualésque regum filij sunt,	Παναπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασι·
	Duplicem circa humerum habens pulchram vestem:	Δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχουσ' εὐεργέα λώπην.
γρ. χειρί.	Pedibus.a. sub teneris calceos habebat, manu autē iaculum.	Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, *χερσὶ δ' ἄκοντα. 225
γρ. ἀκόντιον.	Hanc autem Vlysses laetatus est conspicatus, & obuius venit	Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ *ἐναντίος ἦλθε,
	Et ipsam compellans verba velocia locutus est,	Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
	O amice, postquam te primum inuenio hoc in loco	Ὦ φίλ', ἐπεί σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
	Salue, & non mihi malo animo occurreris.	Χαῖρέ τε, καὶ μή μοί τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις·
	Sed serua tum haec serua etiam me: tibi enim ego	Ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ. σοὶ γὰρ ἐγώ γε 230
	Supplico tanquam Deo, & ad tua chara genua accedo.	Εὔχομαι ὥς τε θεῷ, καί σευ φίλα γούναθ' ἱκάνω.
	Et mihi hoc dic verum ut certè sciam,	Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ·
	Quae terra? quis populus? qui viri in sunt?	Τίς γῆ, τίς δῆμος, τίνες ἀνέρες *ἐγγεγάασιν·
γρ. ἐγγεγάασιν.	Num qua insularum amoena? an aliquod littus	Ἦ πού τις νήσων εὐδείελος, ἦέ τις ἀκτὴ
	Iacet ad mare vergens fertilis terrae?	Κεῖθ' ἁλὶ κεκλιμένη ἐριβώλακος ἠπείροιο. 235
	Hunc autem contrà affata est dea caesia oculis Minerua	Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
	Stultus es ô hospes, aut longe venisti,	Νήπιός εἰς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
	Quoniam hanc terram interrogas, neque enim valdè	Εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρεαι, οὐδέ τι λίην
	Sic ignobilis est, norunt autem valde multi,	Οὕτω νώνυμός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοὶ,
	Et quidem quicunque habitant ad auroram, Solémque,	Ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε, 240
	Et quicunque pone ad noctem obscuram.	Ἠδ' ὅσσοι μετόπισθε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
	Certe quidem aspera, & non equitabilis est.	Ἤτοι μὲν τρηχεῖα, καὶ οὐχ ἱππήλατός ἐστιν,
De Ithacensis terrae natura.	Neque valdè sterilis, at neque lata est	Οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἀτὰρ οὐδ' εὐρεῖα τέτυκται.
	Inest si quidem ei triticum multum, multúmque vinum	Ἐν μὲν γάρ οἱ σῖτος ἀθέσφατος, *ἐν δέ τε οἶνος
γρ. Βοῦ μάλ'. γρ. ἐν δ'.	Adest, semper autem pluuia habet illam virescénsque ros:	Γίνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖά τ' ἐέρση. 245
	Pascendis capris commoda & bubus: est quidem sylua	Αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ καὶ βούβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
	Omnigena, bene autem irrigationes perpetuae adsunt.	Παντοίη, ἐν δ' ἀρδμοὶ ἐπηετανοὶ παρέασι.
	Itaque hospes Ithacae, & in Troiam nomen peruenerit,	Τῷ τοι ξεῖν' Ἰθάκης γε καὶ ἐς Τροίην ὄνομ' ἵκει,
	Quàm longè dicunt Achaide esse à terra.	Τήν περ τηλοῦ φασὶν Ἀχαιΐδος ἔμμεναι αἴης.
	Sic dixit, laetatus est autem patiens diuinus Vlysses.	Ὣς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς, 250
	Gaudens sua terra patria, sicut ei dixit	Χαίρων ᾗ γαίῃ πατρωΐῃ, ὥς οἱ ἔειπε
	Pallas Minerua filia Iouis Aegiochi.	Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
	Et ipsam appellans velocia verba dixit.	Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Dissimulans se esse Vlyssem, fingit causam aduentus.	Neque hic vera dixit, iterum autem coepit sermonem,	Οὐδ' ὅ γ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅ γε λάζετο μῦθον,
	Semper in praecordiis mentem per astutum mouens.	Αἰὲν ἐνὶ στήθεσσι νόον πολυκερδέα νωμῶν. 255
	Audiebam de Ithaca & in Creta lata	Πυνθανόμην Ἰθάκης γε καὶ ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ
	Longè supra pontum, nunc autem veni & ipse	Τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' εἰλήλουθα καὶ αὐτὸς
	Rebus cum his, ubi verò reliqui etiam filijs totidem,	Χρήμασι σὺν τοῖσδεσσι· λιπὼν δ' ἔτι παισὶ τοσαῦτα
	Fugio, quoniam dilectum filium interfeci Idomenei,	Φεύγω, ἐπεὶ φίλον υἷα κατέκτανον Ἰδομενῆος,
	Orsilochum pedibus velocem, qui in Creta lata	Ὀρσίλοχον πόδας ὠκὺν, ὃς ἐν Κρήτῃ εὐρείῃ 260
	Viros artifices vincebat velocibus pedibus.	Ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν.
	Quoniam me priuare praeda volebat omni	Οὕνεκά με στερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε πάσης
	Troiana, cuius gratia ego passus sum dolores animo,	Τρωϊάδος, τῆς εἵνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
	Virorúmque bella tristésque undas penetrans,	Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
	Quoniam non suo patri gratificans seruiebam	Οὕνεκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον 265
	Agro in Troianorum, sed alius imperabam socijs.	Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων.
	Hunc quidem ego discedentem percussi aerea lancea	Τὸν μὲν ἐγὼ κατιόντα βάλον χαλκήρεϊ δουρὶ
	Rure, propè viam insidiatus cum socio.	Ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ.

Νύξ

Νὺξ δὲ μάλα δνοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας
Ἀνθρώπων ἐνόησε, λάθον δέ ἑ θυμὸν ἀπούρας. 270
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τόν γε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
Αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγαυοὺς
Ἐλλισάμην, καί σφιν μενοεικέα ληΐδα δῶκα·
Τούς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καταστῆσαι καὶ ἐφέσσαι,
Ἢ εἰς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί. 275
Ἀλλ' ἦ τοί σφεας κεῖθεν ἀπώσατο ἲς ἀνέμοιο,
Πόλλ' ἀεκαζομένους, οὐδ' ἤθελον ἐξαπατῆσαι.
Κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἱκάνομεν ἐνθάδε νυκτός.
Σπουδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
Δόρπου μνῆστις ἔην, μάλα περ χατέουσιν ἑλέσθαι· 280
Ἀλλ' αὔτως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἅπαντες.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα.
Οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
Κάτθεσαν, ἔνθα περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
Οἱ δ' ἐς Σιδονίην εὖ ναιομένην ἀναβάντες 285
Ὤχοντ'· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Ὣς φάτο, μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Χειρί τέ μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
Καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἰδυίῃ·
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 290
Κερδαλέος κ' εἴη καὶ ἐπίκλοπος ὅς σε παρέλθοι
Ἐν πάντεσσι δόλοισι, καὶ εἰ θεὸς ἀντιάσειε.
Σχέτλιε ποικιλομῆτα, δόλων ἆτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες,
Οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ λήξειν ἀπατάων,
Μύθων τε κλοπίων, οἵ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν. 295
Ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
Κέρδε', ἐπεὶ σὺ μέν ἐσσι βροτῶν ὄχ' ἄριστος ἁπάντων
Βουλῇ καὶ μύθοισιν, ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
Μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· οὐδὲ σύ γ' ἔγνως
Παλλάδ' Ἀθηναίην, κούρην Διός, ἥ τέ τοι αἰεὶ 300
Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
Καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα.
Νῦν αὖ δεῦρ' ἱκόμην, ἵνα τοι σὺν μῆτιν ὑφήνω,
Χρήματά τε κρύψω, ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
Ὤπασαν οἴκαδ' ἰόντι ἐμῇ βουλῇ τε νόῳ τε· 305
Εἴπω θ' ὅσσα τοι αἶσα δόμοις ἔνι ποιητοῖσι
Κήδε' ἀνασχέσθαι· σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκῃ,
Μηδέ τῳ ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
Πάντων, οὕνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος, ἀλλὰ σιωπῇ
Πάσχειν ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν. 310
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀργαλέον σε θεὰ γνῶναι βροτῷ ἀντιάσαντι,
Καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ· σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ ἐΐσκεις.
Τοῦτο δ' ἐγὼν εὖ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἠπίη ἦσθα,
Εἵως ἐν Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν. 315
Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
Βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς,
Οὔ σέ γ' ἔπειτα ἴδον κούρη Διός, οὐδ' ἐνόησα
Νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις·
Ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ᾗσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ 320
Ἠλώμην, ἧός με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
Πρίν γ' ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
Θάρσυνάς τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτή.
Νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γουνάζομαι, (οὐ γὰρ ὀΐω
Ἥκειν εἰς Ἰθάκην εὐδείελον, ἀλλά τιν' ἄλλην 325
Γαῖαν ἀναστρέφομαι, σὲ δὲ κερτομέουσαν ὀΐω
Ταῦτ' ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσῃς)
Εἰπέ μοι εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἱκάνω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Αἰεί τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα. 330
Τῶ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,
Οὕνεκ' ἐπητής ἐσσι καὶ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.
Ἀσπασίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
Ἵετ' ἐνὶ μεγάροισ' ἰδέειν παῖδάς τ' ἄλοχόν τε·
Σοὶ δ' οὔ πω φίλον ἐστὶ δαήμεναι οὐδὲ πυθέσθαι, 335
Πρίν γ' ἔτι σῆς ἀλόχου πειρήσεαι, ἥ τέ τοι αὔτως
Ἧσται ἐνὶ μεγάροισιν, ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ

Nox autem valdè obscura occupauerat cœlum, neq; aliquis nos
Hominũ animaduertit, seduxi autẽ illum anima spoliabã;
At postquam hunc interfeci acuto ære;
Statim ego in nauem iens Phœnices illustres
Oraui, & ipsis quæ satis esset prædam dedi.
Hos me iussi Pylum deferre & collocare,
Vel in Elida diuinam, vbi dominantur Epei;
Sed certe ipsos illinc repulit vis venti
Multum nolentes, neque volebant fallere.
Illinc autem errantes venimus huc nocte,
Ægrè autem in portum appulimus, neque aliqua nobis
Cœnæ mentio erat, valde licet indigentibus sumere.
Sed sic egressi iacebamus in naue omnes.
Hic me quidem dulcis somnus inuasit defessum.
Hi autem fortunas meas concaua ex naui sublatas
Deposuerunt, vbi ipse in arenis iacebam.
Hi autem in Sidoniam pulchram ora-soluta
Iuerunt, at ego relictus sum tristis animo.
Sic dixit, risit autem dea glaucis oculis Minerua,
Manúque ipsum demulsit, corpus autẽ assimilata est mulieri
Pulchræq; magnæq;, & illustria opera scienti,
Et ipsum appellans verba velocia alloquuta est,
Dolosus esset, & fallax, qui te superaret
In omnibus dolis, & si Deus occurreret
Miser versute, dolis insatiabilis: non ergo voluisti,
Neque in tua cum sis terra, desistere à fallaciis
Verbisque fallacibus, quæ tibi ab ortu amica sunt.
Sed agè ne hæc dicamus cùm sciamus ambo
Dolos, quoniam tu quidem es hominum quàm optimus omnium
Consilio & verbis, ego autem in omnibus Diis
Consilioq; glorior & dolis, neque tu cognoscebas
Pallada Mineruam filiam Iouis, quæ tibi semper
In omnibus laboribus adsto, & seruo.
Atque te Phæacibus gratum omnibus reddidi.
Nunc rursus huc veni, vt tibi consilium contexam,
Fortunásque abscondam quascunque tibi Phæaces illustres
Dederunt domum redeunti meo consilioq;, mentéque.
Dicámque quos tibi fatale est ædibus in fabrefactis
Dolores tolerare, tu autem tolera, & necessitate.
Neque alicui eloquere neque virorum, neque mulierum
Omnium, cur veneris errans sed tacendo
Patere dolores multos, iniurias sustinens virorum.
Huic autem respondens, locutus est prudens Vlysses,
Difficile est te Dea cognoscere homini occurrenti,
Licet valdè sapienti: te enim ipsam vnicuique assimilas.
Hoc autem ego certò scio quod mihi antea benigna eras,
Quamdiu in Troia pugnabamus filij Achiuorum.
At postquam Priami ciuitatem diripuimus altam,
Conscendimus verò naues, Deus autem dissipauit Achiuos.
Non te postea vidi filia Iouis, neque animaduerti
Nauem meam ascendentem, vt mihi dolorem amoueres:
Sed semper mentibus propriis habens confectum cor
Errabam quousque me dei malo soluerunt,
Prius quàm Phæacum virorum in vbere populo
Confirmasti verbis, & in ciuitatem duxisti ipsa.
Nunc autem te per patrem quæso (non enim puto
Venisse in Ithacam conspicuam, sed in aliqua aliâ
Terra obuersor, te autem illudentem puto
Hæc dicere, vt meas mentes deciperes)
Dic mihi si verè dilectam in patriam veni.
Huic respondit postea dea cæsia oculis Minerua;
Semper tibi talis in præcordiis cogitatio.
Propterea & te non possum permittere infelicem esse:
Quoniam facundus es, & ingeniosus & prudens.
Cupidè enim alius vir vagatus si redusset,
Cuperet in ædibus videre filiósque vxorémque.
Tibi autem non gratum est scire neque quærere,
Antequam tua vxoris periculum feceris, quæ tibi sic
Sedet in ædibus, luctuosa autem ei semper

Minerua Vlyssem increpat dissimulationis.

Vlysses Mineruam alloquitur.

Δήεις τόν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
Πὰρ Κόρακος πέτρῃ, ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ,
Ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ
Πίνουσαι, τά θ᾽ ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν. 410
Ἔνθα μένειν, καὶ πάντα παρήμενος ἐξερέεσθαι,
Ὄφρ᾽ ἂν ἐγὼν ἔλθω Σπάρτην ἐς καλλιγύναικα,
Τηλέμαχον καλέουσα τεὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσσεῦ,
Ὅς τοι ἐς εὐρύχορον Λακεδαίμονα πὰρ Μενέλαον
Ὤχετο πευσόμενος μετὰ σὸν κλέος, εἴ που ἔτ᾽ εἴης. 415
Τὴν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Τίπτε τ᾽ ἄρ᾽ οὔ οἱ ἔειπες, ἐνὶ φρεσὶ πάντα ἰδυῖα;
Ἦ ἵνα που καὶ κεῖνος ἀλώμενος ἄλγεα πάσχῃ
Πόντον ἐπ᾽ ἀτρύγετον, βίοτον δέ οἱ ἄλλοι ἔδωσι;
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη· 420
Μὴ δή τοι κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔστω.
Αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο
Κεῖσ᾽ ἐλθών· ἀτὰρ οὔ τιν᾽ ἔχει πόνον, ἀλλὰ ἕκηλος
Ἧσται ἐν Ἀτρεΐδαο δόμοις, παρὰ δ᾽ ἄσπετα κεῖται.
Ἦ μέν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηῒ μελαίνῃ, 425
Ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλὰ τά γ᾽ οὐκ ὀΐω, πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
Ὣς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ᾽ Ἀθήνη·
Κάρψε μέν οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι, 430
Ξανθὰς δ᾽ ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Πάντεσσιν μελέεσσι παλαιοῦ θῆκε γέροντος.
Κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε πάρος περικαλλέ᾽ ἐόντε.
Ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
Ῥωγαλέα, *ῥυπόωντα, κακῷ* μεμορυγμένα καπνῷ. 435
Ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἕσσ᾽ ἐλάφοιο
Ψιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον καὶ ἀεικέα πήρην,
Πυκνὰ ῥωγαλέην, ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Τώ γ᾽ ὣς βουλεύσαντε διέτμαγεν· ἡ μὲν ἔπειτα
Ἐς Λακεδαίμονα δῖαν ἔβη μετὰ παῖδ᾽ Ὀδυσῆος. 440

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ξ. ξῖ ῥαψῳδία.

ΑΥΤΑΡ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν,
Χῶρον ἀν᾽ ὑλήεντα δι᾽ ἄκριας, ᾗ οἱ Ἀθήνη
Πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὅ οἱ βιότοιο μάλιστα
Κήδετο οἰκήων, οὓς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
Τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ἐνὶ προδόμῳ εὗρ᾽ ἥμενον, ἔνθα οἱ αὐλὴ 5
Ὑψηλὴ δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
Καλή τε μεγάλη τε, περίδρομος, ἥν ῥα συβώτης
Αὐτὸς δείμαθ᾽ ὕεσσιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
Ῥυτοῖσιν λάεσσι, καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ. 10
Σταυροὺς δ᾽ ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα,
Πυκνοὺς καὶ *θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσσας.
Ἔντοσθεν δ᾽ αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίει
Πλησίον ἀλλήλων, εὐνὰς συσίν· ἐν δὲ ἑκάστῳ
Πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο, 15
Θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ᾽ ἄρσενες ἐκτὸς ἴαυον,
Πολλὸν παυρότεροι· τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
Ἀντίθεοι μνηστῆρες, ἐπεὶ προΐαλλε συβώτης
Αἰεὶ ζατρεφέων σιάλων τὸν ἄριστον ἁπάντων.
Οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἑξήκοντα πέλοντο. 20
Πὰρ δὲ κύνες θήρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἴαυον
Τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ᾽ ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
Τάμνων δέρμα *βόειον ἐϋχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ὤχοντ᾽ ἄλλυδις ἄλλος ἅμ᾽ ἀγρομένοισι σύεσσιν, 25
Οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπρὸ ἔπεμψε πόληϊδε,

Iuuenes hunc suibus assidentem, hae autem pascunt
Apud Coracis petram ad fontem Arethusam,
Comedentes glandem gratam, & nigram aquam
Bibentes, quae suibus nutriunt florentem pinguedinem.
Illic mane, & omnia assidens interroga,
Quousque ego eam Spartam in ornatam mulieribus
Telemachum vocatura tuum dilectum filium ô Vlysses
Qui in magnam Lacedemonem ad Menelaum
Iuit percunctaturus tuam famam, sicubi adhuc esses.
Huic autem respondens, loquutus est prudens Vlysses
Cur non ei dixisti in praecordiis omnia sciens?
An vt & ille errans dolores patiatur
Pontum per impacatum, facultates autem ei alii edant?
Huic respondit postea Dea glau. oculos habens Minerua
Ne iam tibi ille valde cura sit.
Ipsa ipsum misi, vt famam bonam adipysceretur
Illuc iens, at non habet aliquem dolorem, sed quietus
Sedet in Atridae aedibus, multa autem ei adsunt.
Certe quidem illi insidiantur iuuenes cum naue nigra
Cupientes interficere, antequam in patriam terram venisset.
Sed haec non puto fore, potius & aliquem terra premet
Virorum procorum, qui tibi fortunas deuorant.
Sic igitur ipsum alloquens virga tetigit Minerua.
Siccauit quidem ei cutem pulchram in flexibilibus membris:
Flauos autem ex capite deleuit crines, circum autem pellem
Omnibus membris antiqui posuit senis.
Deformauit autem ei oculos antea perpulchros.
Circum autem ipsum vestem aliam malam iniecit & interulam
Fractam, sordidam, malo conspurcatam fumo.
Circum autem ipsum magnam pellem velocis induit cerui
Nudam: dedit autem ei virgam & deformem sacculum,
Dense rimosum, inerat autem tortum lorum.
Hi sic consultantes diuisi sunt: haec quidem postea
In Lacedaemonem diuinam iuit ad filium Vlyssis.

Mutatur Vlyssis habitus.

Minerua ad Telemachum proficiscitur.

HOMERI, ODYSSEÆ XIIII COMPOSITIO.

AT hic è portu ingressus est asperam semitam,
Locum per sinuosum, per iuga, vbi ei Minerua
Dixerat nobilem esse subulcum, qui ei fortunas maxime
Curabat famulorum, quos acquisierat diuinus Vlysses:
Hunc autem in vestibulo inuenit sedentem vbi ei porticus
Alta aedificata erat circumspicuo in loco,
Pulchraque, magnaque, quae circumiri poterat, quam subulcus
Ipse aedificauerat suibus absente rege
Sine domina, & Laerte sene,
Aduectis lapidibus, & cinxerat sepe spinosa.
Palos autem extra adegit ordine hinc & hinc
Densos & crebros nigro robore scisso.
Intra autem aream haras duodecim fecerat
Prope inter se, lectos suibus, in singulis autem
Quinquaginta sues iacentes continebantur
Foeminae foetae, mares autem foris dormiebant,
Multo pauciores, hos enim minuebant comedentes
Diuini proci, quoniam mittebat subulcus
Semper saginatorum pinguium optimum omnium.
Hi autem trecentique & sexaginta erant.
Iuxta autem canes feris similes semper dormiebant
Quatuor, quos nutriuerat subulcus princeps virorum.
Ipse autem circa pedes suos aptabat calciamenta
Incidens pellem bouinam coloratam: alii autem
Iuerant alio alius: cum stabulantibus suibus
Tres: quartum autem miserat ad vrbem,

Eumaei domus ad quem diuertit Vlysses, descriptio.

Qui suem duceret procis superbis necessitate.
Vt mactantes, carnibus satiarent animum.
Repentè autem Vlyssem viderunt canes latratores,
Qui quidem clamantes accurrerunt: at Vlysses
Sedit astutia, virga autem ei excidit manu,
Tunc proprium apud stabulum indignum tulisset dolorem.
Sed subulcus celeriter pedibus velocibus subsequens,
Cucurrit ad vestibulum, corium autem ei excidit manibus
Hos quidem acclamans canes pepulit aliò alium
Crebris lapidationibus, hic autem affatus est dominum,
O senex, certe prope te canes dissipauerunt
Repentè, & mihi crimen imposuisses.
Atque mihi alios Dei dederunt dolores gemitúsque.
Propter diuinum enim regem lugens & dolens
Iaceo, alius autem sues pingues nutrio
Ad comedendum: at ille egens forte cibi
Errat apud peregrinorum virorum populúmque, ciuitatémque.
Sicubi adhuc viuit & videt lumen Solis.
Sed sequere, ad stabulum eamus senex, vt & ipse
Cibo & vino saturatus ex animo,
Dicas vnde sis, & quot dolores toleraueris.
Sic loquutus ad stabulum praecessit diuinus subulcus.
Collocauit autem illum introducens: virgulta autem substrauit
Strauit autem in pellem villosae syluestris caprae (densae:
Suum stratum magnum & densum: gauisus est autem Vlysses
Quòd ipsum sic susceperat, verbúmque dixit & appellauit,
Iupiter tibi det hospes & immortales dij alij
Quodcunque maximè vis, quia me benignus suscepisti.
Hunc autem respondens, alloquutus es Eumaee subulce
Hospes, non mihi fas est, neque si peior te veniat,
Hospitem contemnere, ab enim Ioue sunt omnes
Hospitésque, pauperésque: munus autem exiguúmque, charúmque,
Est nostrum, hic enim seruorum mos est
Semper timentium, cùm dominantur reges
Iuuenes, certè enim illius reditum impediuerunt,
Qui me accuratè diligebat & possessionem praebuit,
Quantam suo familiari rex benignus dederit,
Domúmque, portionémque, optatissimámque, vxorem,
Qui sibi multa laborauerit, Deus autem negocium auxerit:
Sic & mihi hoc negocium augetur quo detineor.
Ideo me multum iuuisset rex si hic senuisset.
Sed periit: vtinam debuisset Helenae genus perire
Funditus, quoniam multorum virorum genua labefecit
Etenim ille iuit Agamemnonis gratia honoris
Ad Ilium equestre, vt Troianos oppugnaret.
Sic loquutus cingulo celeriter coercuit tunicam.
Perrexit autem ire ad suilia, vbi grex continebatur porcorum.
Illinc capros duos attulit, & ambos mactauit,
Ignémque accendit, concidit que & verubus infixit,
Assans autem omnia ferens apposuit Vlyssi
Calida ipsis in verubus, hic autem farinam albam aspersit,
In poculo autem miscebat dulce vinum.
Ipse autem è regione sedit, cohortans autem alloquutus est,
Comede nunc ô hospes, quae seruis adsunt
Porcina: at pingues porcos proci comedunt,
Non verecundiam habentes in mentibus neque misericordiam,
Non quidem impia opera Dei beati amant,
Sed ius colunt, & pia opera hominum.
Et quidem hostes, & iniqui, qui terram
Alienam inuaserunt, & quibus Iupiter praedam dederit.
Impletis verò nauibus redierunt domum quisque.
Et quidem his circa potens timor in animos cadit.
Hi autem sciunt (Dei autem aliquam audiuerunt vocem)
Illius perniciosam mortem, ideò nolunt vtile
Ambire, neque ire ad sua, sed silentio
Bona dilapidant immoderatè, neque est parsimonia.
Quotquot enim noctésque & dies ab Ioue oriuntur
Nunquam vnam sacrificant victimam, neque duas solas.
Vinum autem consumunt immoderatè exhaurientes:

Marginalia: Eumaeus Vlyssem hospitio humaniter excipit. — κ. ἀέξει. κ. ἐπιμίμνω — Eumaeus Vlyssem nō cognoscens, eum periisse cō queritur. — * χοῦρον. — κάλπη. — φειδώ.

Συῶν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι σίαλον,
Ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσαίατο θυμόν.
Ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι·
Οἱ μὲν, κεκλήγοντες ἐπέδραμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 30
Ἕζετο κερδοσύνῃ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἔνθα κεν ᾧ πὰρ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος,
Ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπὼν
Ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον· σκῦτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύνας ἄλλυδις ἄλλον 35
Πυκνῇσι λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα,
Ὦ γέρον, ἦ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο
Ἐξαπίνης, καί κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευας.
Καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε.
Ἀντιθέου γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων 40
Ἧμαι· ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
Ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός που ἐδωδῆς
Πλάζετ' ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
Εἴ που ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
Ἀλλ' ἕπεο, κλισίηνδ' ἴομεν γέρον, ὄφρα καὶ αὐτὸς 45
Σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμὸν,
Εἴπῃς ὁππόθεν ἐσσὶ, καὶ ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης.
Ὣς εἰπὼν κλισίηνδ' ἡγήσατο δῖος ὑφορβός·
Εἷσεν δ' εἰσαγαγὼν, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας.
Ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγὸς, 50
Αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα καὶ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς
Ὅττι μιν ὣς ὑπέδεκτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
Ὅ,ττι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα, 55
Ξεῖν', οὔ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
Ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
Ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
Γίγνεται ἡμετέρη. ἡ γὰρ δμώων δίκη ἐστὶν,
Αἰεὶ δειδιότων ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες 60
Οἱ νέοι. ἦ γὰρ τοῦ γε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν
Ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσεν,
Οἷά τε ᾧ οἰκῆϊ ἄναξ εὔθυμος ἔδωκεν
Οἶκόν τε κλῆρόν τε, πολυμνήστην τε γυναῖκα,
Ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον * αἴξει. 65
Ὣς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται ᾧ * ἐπιμίμνω.
Τῷ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ εἰ αὐτόθ' ἐγήρα·
Ἀλλ' ὄλεθ'. ὡς ὤφελλ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
Πρόχνυ, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν.
Καὶ γὰρ κεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς 70
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.
Ὣς εἰπὼν, ζωστῆρι θοῶς συνέεργε χιτῶνα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεοὺς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων·
Ἔνθεν ἑλὼν δύ' ἔνεικε, καὶ ἀμφοτέρους ἱέρευσεν·
Εὗσέ τε, μίστυλλέν τε, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειρεν. 75
Ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρέθηκ' Ὀδυσῆϊ,
Θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν. ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνεν·
Ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ* κίρνη μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν, ἐποτρύνων δὲ προσηύδα,
Ἔσθιε νῦν ὦ ξεῖνε τά τε δμώεσσι πάρεστι 80
Χοίρε'· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
Οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ' ἐλεητύν.
Οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
Ἀλλὰ δίκην τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
Καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἵ τ' ἐπὶ γαίης 85
Ἀλλοτρίης βῶσιν, καί σφιν Ζεὺς ληΐδα δώῃ,
Πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἶκόνδε νέεσθαι.
Καὶ μὲν τοῖς ὄπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει·
Οἵδε δέ τι ἴσασι, θεοῦ δέ τιν' ἔκλυον αὐδὴν,
Κείνου λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως 90
Μνᾶσθαι, οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ', ἀλλὰ ἕκηλοι
Κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' * ἔπι φειδώ.
Ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διός εἰσιν,
Οὔποθ' ἓν ἱρεύουσ' ἱερήϊον, οὐδὲ δύ' οἶα·
Οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἐξαφύοντες. 95

Η γρίοι

Ἦ γάρ οἱ ζωή γ' ἦν ἄσπετος· οὔ τινι τόσση
Ἀνδρῶν ἡρώων, οὔτ' ἠπείροιο μελαίνης,
Οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης· οὐδὲ ξυνεείκοσι φωτῶν
Ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
Δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι· τόσα πώεα οἰῶν, 100
Τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
Βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες.
Ἐνθάδε τ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἕνδεκα πάντα
Ἐσχατιῇ βόσκοντ', ἐπὶ δ' ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄρονται.
Τῶν αἰεί σφιν ἕκαστος ἐπ' ἤματι μῆλον ἀγινεῖ, 105
Ζατρεφέων αἰγῶν ὅς τις φαίνηται ἄριστος.
Αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε,
Καί σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐῢ κρίνας ἀποπέμπω.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐνδυκέως κρέα τ' ἤσθιε, πῖνέ τε οἶνον
Ἁρπαλέως ἀκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευε. 110
Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδωδῇ,
Καί οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφος, ᾧ περ ἔπινεν,
Οἴνου ἐνίπλειον· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν, 115
Ὧδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερὸς ὡς ἀγορεύεις;
Φῂς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς.
Εἰπέ μοι, αἴ κέ ποθι γνώω τοιοῦτον ἐόντα.
Ζεὺς γάρ που τό γε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδών· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθην. 120
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
Ὦ γέρον, οὔ τις κεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
Ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν·
Ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
Ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι. 125
Ὃς δέ κ' ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
Ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει·
Ἡ δ' εὖ δεξαμένη φιλέει καὶ ἕκαστα μεταλλᾷ,
Καί οἱ ὀδυρομένῃ βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
Ἣ θέμις ἐστὶ γυναικός, ἐπὴν πόσις ἄλλοθ' ὄληται. 130
Αἶψά κε καὶ σύ, γεραιέ, ἔπος παρατεκτήναιο,
Εἴ τίς τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίη.
Τοῦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ' οἰωνοὶ
Ῥινὸν ἀπ' ὀστεόφιν ἐρύσαι, ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
Ἢ τόν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὀστέα δ' αὐτοῦ 135
Κεῖται ἐπ' ἠπείρου ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἀπόλωλε· φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
Πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τετεύχαται· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
Ἤπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι, ὁππόσ' ἐπέλθω,
Οὐδ' εἴ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὖτις ἵκωμαι 140
Οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην, καί μ' ἔτρεφον αὐτοί.
Οὐδέ νυ τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι, ἱέμενός περ
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ·
Ἀλλά μ' Ὀδυσσῆος πόθος αἴνυται οἰχομένοιο.
Τὸν μὲν ἐγών, ὦ ξεῖνε, καὶ οὐ παρεόντ' ὀνομάζειν 145
Αἰδέομαι· πέρι γάρ μ' ἐφίλει καὶ κήδετο θυμῷ·
Ἀλλά μιν ἠθεῖον καλέω καὶ νόσφιν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ πάμπαν ἀναίνεαι, οὐδ' ἔτι φῇσθα
Κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος· 150
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὔτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὅρκῳ,
Ὡς νεῖται Ὀδυσσεύς· εὐαγγέλιον δέ μοι ἔστω
Αὐτίκ', ἐπεί κεν κεῖνος ἰὼν τὰ ἃ δώμαθ' ἵκηται·
Ἕσσαι με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περ κεχρημένος, οὔ τι δεχοίμην. 155
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι
Γίγνεται, ὃς πενίῃ εἴκων ἀπατήλια βάζει.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
Ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
Ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω. 160
Τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς·
Τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἱσταμένοιο,
Οἴκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται ὅς τις ἐκείνου
Ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.

Certè enim ei facultates erant magnæ, nulli tantæ
Virorum heroum, neque Epiri feracis,
Neque ipsius Ithacæ, neque viginti virorum
Sunt diuitiæ tantæ, ego autem tibi connumerabo. — Vlyssis diuitiæ & possessiones.
Duodecim in Epiro armenta, tot greges ouium, 100
Tot suum pascua, tot stabula lata caprarum,
Pascunt aduenæque, & ipsius pastores viri.
Illic autem stabula lata caprarum vndecim omnia
In extremitate agri pascuntur, insuper viri boni obseruant.
Quorum semper ipsis vnusquisque in die pecudem fert, 105
Saginatarum caprarum quæcunque appareat optima.
At ego sues istas seruóque, tueórque,
Et ipsis suum optimum electum mitto.
Sic dixit, ille autem attentè carnes comedebat, bibebatq; vinũ
Raptim tacitus, mala autem procis serebat. 110
At postquam cœnauit, & expleuit animum cibo,
Et ei impletum dedit poculum quo bibebat
Vino plenum, hic autem suscepit, gauisúsque est animo,
Et ipsum appellans verbis velocibus alloquutus est,
O amice quisnam te emit rebus suis, 115
Sic valde diues, & fortis sicut dicis?
Dicis autem ipsum periisse Agamemnonis gratia honoris.
Dic mihi si forte cognosco talem esse,
Iupiter enim hoc scit, & immortales dii alii,
Si fortè ipsum nunciem vidisse, multum autem erraui. 120
Huic autem respondit postea subulcus princeps virorum
O senex, nullus illum vir peregrinus veniens
Nuncians persuaserit ita esse vxorique & dilecto filio,
Sed temerè victus indigi viri peregrini
Mentiuntur, neque volunt vera loqui. 125
Quicunque autem peregrinus Ithacæ in populum venit,
Profectus ad dominam meam fallacia loquitur.
Hæc autem benignè exceptum diligit & singula inquirit,
Et ei lugenti palpebris lacrymæ decidunt.
Vt mos est mulieris, cum maritus alibi periit. 130
Statim & tu senex verbum fabricaueris,
Si quis tibi penulamq; tunicamq; vestimenta det.
Illius autem iam debent canes velocésque vultures
Cutem ab ossibus trahere, anima autem destituit.
Vel illum in ponto comederunt pisces, ossa autem ipsius 135
Iacent in terra, arena mersa multa.
Sic ille quidem illic periit, amicis autem dolores post
Omnibus, mihi autem maxime facti sunt, non enim amplius alium
Humanum sic dominum inueniam, quocunque ibo.
Neque si ad patris & matris iterum irem 140
Domum, vbi primum ortus sum, & me educauerunt ipsi.
Neque nunc ob hos tantum lugeo mœstus licèt
Oculis vt videam, existens in patria terra,
Sed me Vlyssis desiderium capit absentis,
Hunc quidem ego, ô hospes, & non præsentem nominando 145
Reuereor, valde enim me diligebat & curabat in animo.
Sed ipsum fratrem maiorem voco, vel longè absentem.
Hunc autem rursus alloquutus est patiens diuinus Vlysses.
O amice postquam omnino negas, neque dicis
Illum venturum esse, animus autem tibi semper incredulus. 150 — Vlyssei dissimulatio, nititur Eumæo Vlyssem rediturum persuadere.
Sed ego non temere loquar, sed cum iuramento,
Quod redibit Vlysses, munus autem boni nuntii mihi sit,
Statim postquam ille redux suas domos peruenerit,
Antè autem licèt valde indigens nihil accipiam.
Indue mihi penulam & tunicam vestimenta pulchra. 155
Inimicus enim ille non minus Ditis ianuis
Est qui egestate coactus fallacia loquitur.
Sciat nunc Iupiter primum deorum hospitalisque mensa
Penatésque Vlyssis irreprehensi quos adibo.
Certè quidem hæc omnia perficientur sicut dico. 160
Hoc autem ipso anno veniet huc Vlysses.
Hoc quidem inclinato mense, illo autem instante
Domum reuertetur, & puniet quicunque illius
Hic vituperat vxorem, & illustrem filium.

Hunc autem respondens allocutus es Eumeë subulce.
O senex neque profectò ego laetitiae munus rependam,
Neque Vlysses etiam domum veniet, sed quietus
Bibe, & alia praetermittamus, neque mihi haec
Memora: certè enim animo in pectore meo
Tristor, quando aliquis meminit gloriosi regis.
Sed certè iuramentum quidem sinamus: sed Vlysses
Veniat, vt ipsum ego volo, & Penelope,
Laertésque senex, & Telemachus diuinus.
Nunc rursus nati casum lugeo, quem genuit Vlysses
Telemachi, quem postquam nutriuerunt dij plantae aequalē.
Et ipsum dicebam fore in viris non peiorem
Patre suo charo consilijs & specie admirabili.
Huius autem aliquis immortalium lasit mentem intus aequabilem,
Vel aliquis hominum, hic autem iuit ad patris auditionem
In Pylum diuinam, hunc autem proci superbi
Domum venientem obseruant, vt genere generatione pereat
Sine nomine ex Ithaca Arcisij diuini.
Sed agè illum quidem sinamus siue oppressus sit
Siue fugerit, & eum protegat manu Saturnius.
Sed age mihi tu senex tua ipsius incommoda prode,
Et mihi hoc dic verum, vt bene intelligam.
Quis? vnde es virorum? vbi tibi ciuitas, & parentes?
Qua autem in naue venisti? quomodo te nautae
Duxerunt in Ithacam? qui esse prohibebantur?
Non enim te peditem puto huc venisse.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses,
Tibi enim ego haec valdè verè dicam.
Si sit quidem nunc vobis in longum tempus & cibus
Et vinum dulce tecta intra manentibus,
Epularíque quiete, alij autem ad opus adeant,
Facile postea & in annum omnia
Non percurrerem dicens meos dolores animi,
Quoscunque iam omnes deorum voluntate perituli.
Ex Creta quidem genus praedico latâ
Viri diuitis esse filium, multi autem & alij
Filij in aedibus & educati, & orti sunt,
Legitimi ex vxore: me autem empta peperit mater
Pellex, sed me pariter cum proprijs charum habebat
Castor Hylacides, huius ego genus praedico esse,
Qui quondam apud Cretenses vt Deus colebatur à populo,
Fortunisque diuitijsque & filijs honestis.
Sed certè illum fata tulerunt mortis ferentia
Ad Ditis domos: facultates autem diuiserunt
Filij magnanimi, & sortes iecerunt.
At mihi valde pauca dederunt, & propria attribuerunt.
Duxi autem vxorem locupletissimorum hominum
Gratiâ meae virtutis, quoniam non obscurus eram,
Neque pugnae desertor, nunc autem iam omnia defecerunt.
Sed tamen valde quidem te arbitror stipulam intuentem
Cognoscere, certè enim me durities tenet valde multa.
Certè enim audaciam Marsque dederunt & Minerua,
Et fortitudinem cùm legerem ad insidias
Viros optimos, mala inimicis ferens:
Nunquam mihi mortem ante oculos posuit animus virilis.
Sed multo primus adoriens lancea occidebam
Virorum inimicorum, eum qui concederet pedibus.
Talis eram in bello, opus autem mihi non gratum erat,
Neque res familiaris, quae nutrit claros filios.
Sed mihi semper naues remigabiles gratae erant,
Et bella & tela leuia, & sagittae,
Tristia, quaeque alijs horrenda sunt.
At mihi grata erant, quae Deus in animo posuit.
Alius enim alijs vir delectatur operibus.
Antè enim quam in Troia pedem ponerent filij Achiuorum,
Nouies viris imperator fui, & velocibus nauibus,
Viros aduersus externos, & mihi valde aderant omnia,
Quae optabam idonea, multa autem post
Assequar, statim autem domus augebatur, & postea,

Vlysses scitè fingit historiam aduentus sui.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα, 165
Ὦ γέρον, οὔτ' ἄρ' ἐγὼν εὐαγγέλιον τόδε τίσω,
Οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἕκηλος
Πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲξ μεμνώμεθα, μηδέ με τούτων
Μίμνησκ'· ἦ γὰρ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
Ἄχνυται, ὁππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος. 170
Ἀλλ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἔλθοι, ὅπως μιν ἐγώ γ' ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια,
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι, ὃν τέκ' Ὀδυσσεύς,
Τηλεμάχου· τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἶσον, 175
Καί μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὔτι χέρεια
Πατρὸς ἑοῖο φίλοιο, δέμας καὶ εἶδος ἀγητόν,
Τοῦ δέ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἔνδον ἐΐσας,
Ἠέ τις ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
Ἐς Πύλον ἠγαθέην· τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγαυοὶ 180
Οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
Νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισίου ἀντιθέοιο.
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἁλώῃ,
Ἦ κε φύγῃ, καί κέν οἱ ὑπέρσχῃ χεῖρα Κρονίων.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γεραιὲ τὰ σ' αὐτοῦ κήδε' ἐνίσπες, 185
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Ὁπποίης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο.
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι. 190
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἠμὲν ἐδωδὴ,
Ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσιν,
Δαίνυσθαι ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἕποιεν· 195
Ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
Οὔτι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ,
Ὅσσα γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
Ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχομαι εὐρειάων,
Ἀνέρος ἀφνειοῖο πάϊς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι 200
Υἱέες ἐν μεγάροισιν ἠμὲν τράφεν ἠδ' ἐγένοντο,
Γνήσιοι ἐξ ἀλόχου· ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ
Παλλακίς, ἀλλά με ἶσον ἰθαιγενέεσσιν ἐτίμα
Κάστωρ Ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι·
Ὃς τότ' ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὣς τίετο δήμῳ, 205
Ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, καὶ υἱάσι κυδαλίμοισιν.
Ἀλλ' ἤτοι τὸν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
Εἰς Ἀΐδαο δόμους· τοὶ δὲ ζωὴν ἐδάσαντο
Παῖδες ὑπέρθυμοι, καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλοντο·
Αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν, καὶ οἰκί' ἔνειμαν. 210
Ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων,
Εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
Οὐδὲ φυγοπτόλεμος· νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν.
Ἀλλ' ἔμπης καλάμην γέ σ' ὀΐομαι εἰσορόωντα,
Γιγνώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἤλιθα πολλή. 215
Ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη,
Καὶ ῥηξηνορίην· ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε
Ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων·
Οὔποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγήνωρ,
Ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει ἕλεσκον 220
Ἀνδρῶν δυσμενέων ὅ τέ μοι εἴξειε πόδεσσι.
Τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν,
Οὐδ' οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα·
Ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,
Καὶ πόλεμοι, καὶ ἄκοντες ἐΰξεστοι, καὶ ὀϊστοί, 225
Λυγρά, τά τ' ἄλλοισίν γε καταῤῥιγηλὰ πέλονται.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε, τά που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
Ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
Πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι υἷας Ἀχαιῶν,
Εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν 230
Ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς, καί μοι μάλα τύγχανε πάντα.
Τῶν ἐξαιρεύμην μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
Λάγχανον· αἶψα δὲ οἶκος ὀφέλλετο, καί ῥα ἔπειτα

Αἰδοῖ-

Δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τήνδε στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς 235
Ἐφράσαθ', ἣ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε,
Δὴ τότε μ' ἤνωγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα
Νήεσσ' ἡγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
Ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου φῆμις.
Ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν, 240
Τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
Οἴκαδε σὺν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς.
Μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσι,
Κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα 245
Αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
Νῆας ἐῢ στείλαντα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν.
Ἐννέα νῆας στεῖλα, θοῶς δ' ἐσαγείρετο λαός.
Ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι
Δαίνυντ'· αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήϊα πολλὰ παρεῖχον, 250
Θεοῖσίν τε ῥέζειν, αὐτοῖσί τε δαῖτα πένεσθαι.
Ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης,
Ἐπλέομεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ,
Ῥηϊδίως, ὡσεί τε κατὰ ῥόον· οὐδέ τις οὖν μοι
Νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηθέες καὶ ἄνουσοι 255
Ἥμεθα, τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
Πεμπταῖοι δ' Αἴγυπτον ἐϋρρείτην ἱκόμεσθα·
Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας·
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν, καὶ νῆας ἔρυσθαι· 260
Ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι·
Οἱ δ', ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ,
Αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
Πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
Αὐτούς τ' ἔκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή. 265
Οἱ δὲ, βοῆς ἀΐοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
Ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
Χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
Φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
Μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη· 270
Ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
Τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
Ποίησ', ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν [illegible]
Αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ· ἔτι γάρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο. 275
Αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὔτυκτον ἔθηκα,
Καὶ σάκος ὤμοιιν, δόρυ δ' ἔκβαλον ἔκτοσε χειρός.
Αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων,
Καὶ κύσα γούναθ' ἑλών· ὁ δ' ἐρύσατο, καί μ' ἐλέησεν·
Ἐς δίφρον δέ μ' ἕσας ἄγεν οἴκαδε δάκρυ χέοντα. 280
Ἦ μέν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσον μελίῃσιν,
Ἱέμενοι κτεῖναι· (δὴ γὰρ κεχολώατο λίην)
Ἀλλ' ἀπὸ κεῖνος ἔρυκε· Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
Ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
Ἔνθα μὲν ἑπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα 285
Χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε,
Δὴ τότε Φοῖνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδὼς,
Τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
Ὅς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ᾗσι φρεσὶν, ὄφρ' ἱκόμεσθα 290 [illegible]
Φοινίκην, ὅθι τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
Ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
Ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Ἐς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο ποντοπόροιο, 295
Ψεύδεα βουλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
Κεῖθι δέ μ' ὡς περάσειε, καὶ ἄσπετον ὦνον ἕλοιτο.
Τῷ ἑπόμην ἐπὶ νηὸς, ὀϊόμενός περ, ἀνάγκῃ. [illegible]
Ἡ δ' ἔθεεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
Μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφισι μήδετ' ὄλεθρον. 300 [illegible]
Ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
Φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,

Grauisque reuerendúsque inter Cretenses euasi.
Sed cum iam hoc odiosum iter magnus Iupiter 235
Decreuit, quod multorum virorum genua dissoluit.
Tunc me iusserunt & inclytum Idomenea
Naues ducere in Ilium, neque vlla ratio
Erat denegandi: malus autem habebat populi rumor.
Ibi quidem nouem annis belligerauimus filii Achiuorum: 240
Decimo autem ciuitatem Priami populati, rediuimus
Domum cum nauibus. Deus autem disiecit Achiuos.
At mihi misero mala struxit consultor Iupiter.
Mensem enim solum mansi delectatus filiis,
Iuuenculáque coniuge, & bonis: at postea 245
In Aegyptum me animus impulit nauigare
Naues bene parantem cum diuinis sociis.
Nouem naues paraui, cito autem coactæ sunt copiæ.
Sex diebus quidem postea mihi dilecti socii
Conuiuati sunt, at ego sacra multa præbui, 250
Diisque sacrificando, ipsísque epulas præbendo.
Septimo conscendentes a Creta lata,
Nauigauimus Borea vento temperato bono
Facile, veluti secundo flumine, neque aliqua mihi
Nauium læsa est: sed sospites & incolumes 255
Sedebamus, has autem ventúsque nautæq; gubernant.
Quinto die autem Aegyptum pulchre-irrigatam iuimus.
Statui autem in Aegypti flumio naues curuas.
Ibi quidem ego iussi charos socios,
Illic apud naues manere, & naues subducere. 260
Speculatores autem per speculas misi vt irent.
Hi autem intemperantia cadentes obsequentes robori suo,
Statim valdè Aegyptiorum virorum perpulchros agros
Populantur, mulieres autem abducunt & infantes natos,
Ipsósq; interficiebant, statim autem in vrbe iuit rumor. 265
Hi autem vocem audientes simul cum aurora apparente,
Venerunt, impletus est. a. totus cāpus peditibus & equitib.
Aerísq; fulgore: Iupiter autem fulminator
Fugam meis sociis malam iniecit, neque aliquis sustinuit
Manere contra, circùm enim mala vndique steterant. 270
Ibi nostrorum multos quidem interfecerunt acuto ære.
Alios autem duxerunt viuos sibi seruire necessitate.
At mihi Iupiter ipse in mente ita consilium
Fecit, quod vtinam debuissem mori, & mortem assequi
Ibic in Aegypto, adhuc enim me molestia excepit. 275
Statim autem de capite galeam fabrefactam deposui,
Et scutum humeris, lanceam autem proieci manu.
At ego regis iui obuiam venienti equis, *(mei misertus est.*
Et osculatus sum genua complexus, hic autē me seruauit &
In currum autem me locatum, duxit domum lacrymantem. 280
Certe me valdè multi adoriebantur fraxineis
Cupientes interficere, (namque irati erant valdè.)
Sed ille eripuit, Iouis autem veritus est iram
Hospitalis, qui maximè ægrè fert mala opera.
Ibi septem annos mansi, multas autem cœgi 285
Opes inter Aegyptios viros, dederant enim omnes:
Sed cum iam octauus mihi rediens annus venit,
Iam tunc Phœnix venit vir fallacia sciens
Veterator, qui iam multa mala hominibus fecerat.
Qui me duxit persuasum propriis cogitationibus, vt iremus 290
In Phœniciam, vbi eius domus, & bona erant.
Ibi apud ipsum mansi perfectum vnannum.
Sed quando iam mensésque & dies perfecti sunt,
Iterum se circumuoluente anno & superuenerunt tempestates
In Libyam me in naui misit maritima 295
Fallaciam excogitans vt ei onus ducerem,
Illic autem me vt venderet, & magnum pretium acciperet.
Hunc sequebar in naue licet suspicans necessitate
Illa autem currebat Borea vento secundo bono
Per medium ad Cretā. Iupiter autē eis deliberabat mortem. 300
Sed quando iam Cretam quidē liquimus, neq; aliqua alia
Apparebat terrarum sed cœlum & mare,

Iam tum atram nubem statuit Saturnius
Naue super conuexa, obscuratus est autem pontus sub ipsa,
Iupiter autem crebrò tonuit, & immisit naui fulmen.
Hæc autem conuersa est tota Iouis percussa fulmine.
Vapore autem impleta est, ceciderunt autē ex naue omnes.
Hi autem cornicibus similes circum nauem nigram
Fluctibus inferebantur. Deus autem abstulit reditum.
At mihi Iupiter ipse habenti licet dolores animo
Malum longum nauis nigra-proræ
In manibus posuit ut adhuc malum fugerem.
Hunc amplexus ferebar perniciosis ventis:
Nouem diebus ferebar, decima autem me nocte nigra
Terræ Thesprothorum applicuit magna unda versans,
Tunc me Thesprotorum rex accepit Phidon
Heros gratis, huius enim dilectus filius occurrens,
Frigore & labore afflictum duxit in domum,
Manu subleuatum quoad perueniret ad ædes patris.
Circum autem me penulam tunicamq; velamina induit.
Ibi de Vlysse ego audiui, ille enim dixit,
Hospitio se suscepisse, & amice tractasse eūtē in patriā terrā.
Et mihi res ostendit quas coegerat Vlysses,
Æsque aurumq; elaboratissimumque ferrum,
Et in decimam progeniem alterum amplius alat.
Tot ei in domibus thesauri iacebant regis.
Hunc in Dodonam dicebat iuisse, ut Dei
Ex quercu procera Iouis voluntatem audiret,
Quomodo rediret Ithacæ in fertilem agrum
Iam diu absens, an manifestè, an occultè.
Iurauit autem coram me ipso libans in domo
Nauem promptam esse, & paratos esse socios,
Qui iam ipsum comitentur dilectam in patriam terram.
Sed me prius misit, contigit enim veniens nauis
Virorum Thesprotorum in Dulichium frumentariam.
Eò hic me iussit mittere regi Acasto
Accuratè, his autem malum mentibus placuit consilium
De me, ut adhuc omnino casus calamitatem subirem.
Sed quando profecta est à terra multum maritima nauis
Statim seruitutis diem mihi excogitarunt.
Me quidem penula tunicáque velaminibus exuerunt,
Circum autem me scrutum aliud malum eiecerunt & tunicam
Pertusam, & ipse oculis vides.
Sub occasum autem Ithacæ amœnæ ad arua peruenerunt.
Ibi me quidem ligauerunt armata in naui,
Fune bene-torto arctè, ipsi autem egressi
Certatim ad littus maris cœnam sumpsère.
At mihi vinculum quidem dissoluerunt Dij ipsi
Facilè, capiti autem panno obuoluto
Leui temone descendens applicui mari
Pectus, postea autem manibus nataui ambabus
Natans, valdè autem cito excessi longe ab illis.
Tunc ascendens ubi quercetum erat latissimum syluæ,
Iacebam stratus humi, illi autem valde suspirantes
Ibant, sed non enim ipsis visum est melius esse
Inquirere ulterius: hi quidem iterum redierunt
Nauis in concaua, me autem absconderunt Dij ipsi
Facilè, & me stabulo applicuerunt ducentes
Viri prudentis, adhuc enim mihi fatum viuere.

Eumæo redituus Vlyssis non persuadetur.

Hunc a. respondens alloquutus es Eumæe subulce,
O miserrime hospitum, certè valde animum commouisti
Hæc singula dicens, quæ iam tulisti, & quæ vagatus es.
Sed hæc non aptè puto, neque mihi persuadebis,
Dicens de Vlysse, quid te oportet cum talis sis
Temere mentiri? ego autem certe scio & ipse
Reditum mei domini quòd infestus est omnibus Dijs
Omnino valde, quando ipsum non in Troianis domuerunt,
Vel amicorum in manibus postquam bellum bene tractauit.
Quare ei sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui.
At etiam suo filio magna gloria creuisset in posterum:
Nunc autem ipsum sine gloria Harpyiæ delaniarunt.

Δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
Νηὸς ὕπερ γλαφυρῆς, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν. 305
Η δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
Ἐν δὲ θεείου πλῆτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
Οἱ δὲ, κορώνῃσιν ἴκελοι, περὶ νῆα μέλαιναν
Κύμασιν ἐμφορέοντο. θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
Αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῷ, 310
Ἱστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
Τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
Ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
Γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κῦμα κυλίνδον. 315
Ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
Ἥρως ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
Αἴθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον,
Χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἵκετο δώματα πατρός.
Ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν. 320
Ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκε
Ξεινίσαι ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν.
Καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς,
Χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
Καί νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι, 325
Τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
Τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
Ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσαι,
Ὅππως νοστήσει' Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον,
Ἤδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν, ἦε κρυφηδόν. 330
Ὤμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
Νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους,
Οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
Ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον. 335
Ἔνθ' ὅ γέ μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάστῳ
Ἐνδυκέως. τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἥνδανε βουλὴ
Ἀμφ' ἐμοὶ, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.
Ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηῦς,
Αὐτίκα δούλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο. 340
Ἐκ μέν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσαν,
Ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνα,
Ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὅρηαι.
Ἑσπέριοι δ' Ἰθάκης εὐδειέλου ἔργ' ἀφίκοντο.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐϋσσέλμῳ ἐνὶ νηῒ, 345
Ὅπλῳ ἐϋστρεφέϊ στερεῶς· αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
Ἐσσυμένως παρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἕλοντο.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ
Ῥηϊδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
Ξεστὸν ἐφολκαῖον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσσῃ 350
Στῆθος, ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσσ' ἀμφοτέρῃσι
Νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
Ἔνθ' ἀναβὰς, ὅθι τε δρίος ἦν πολυανθέος ὕλης,
Κείμην πεπτηώς. οἱ δὲ μεγάλα στενάχοντες
Φοίτων· ἀλλ' οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι 355
Μαίεσθαι προτέρω· τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
Νηὸς ἔπι γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυψαν θεοὶ αὐτοὶ
Ῥηϊδίως, καί με σταθμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντες
Ἀνδρὸς ἐπισταμένου· ἔτι γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα· 360
Ἆ δειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας,
Ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες, ἠδ' ὅσ' ἀλήθης.
Ἀλλὰ τά γ' οὐ κατὰ κόσμον ὀΐομαι, οὐδέ με πείσεις,
Εἰπὼν ἀμφ' Ὀδυσῆϊ. τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
Μαψιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα καὶ αὐτὸς 365
Νόστον ἐμοῖο ἄνακτος, ὅ τ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
Πάγχυ μάλ', ὅττι μιν οὔ τι μετὰ Τρώεσσι δάμασσαν,
Ἠὲ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε.
Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
Ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω. 370
Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο.

Αὐτὰρ

Αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσσιν ἀπότροπος, οὐδὲ πόλινδε
Ἔρχομαι, εἰ μή πού τι περίφρων Πηνελόπεια
Ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθὲν ἔλθῃ.
Ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν, 375
Ἠμὲν οἳ ἄχνυνται δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
Ἠδ' οἳ χαίρουσιν βίοτον νήποινον ἔδοντες.
Ἀλλ' ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
Ἐξ οὗ δή μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
Ὅς ῥ' ἄνδρα κτείνας, πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἀληθείς, 380
Ἤλυθεν ἐμὰ πρὸς σταθμά· ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
Φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
Νῆας ἀκειόμενον, τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
Καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην,
Πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι. 385
Καὶ σὺ γέρον πολυπενθές, ἐπεί σέ μοι ἤγαγε δαίμων,
Μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο, μήτε τι θέλγε.
Οὐ γὰρ τοὔνεκ' ἐγώ σ' αἰδέσσομαι, οὐδὲ φιλήσω,
Ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας, αὐτόν τ' ἐλεαίρων.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς. 390
Ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος,
Οἷόν σ' οὐδ' ὀμόσας περ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείθω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'· αὐτὰρ ὄπισθε
Μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοί, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Εἰ μέν κεν νοστήσῃ ἄναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα, 395
Ἕσσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα, πέμψαι
Δουλίχιόνδ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἄναξ τεός, ὡς ἀγορεύω,
Δμῶας ἐπισσεύας, βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
Ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν. 400
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὑφορβός,
Ξεῖν', οὕτω γάρ κέν μοι ἐϋκλείη τ' ἀρετή τε
Εἴη ἐπ' ἀνθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
Ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον, καὶ ξείνια δῶκα,
Αὖτις δὲ κτείναιμι, φίλον τ' ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην, 405
Πρόφρων κεν δὴ ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην.
Νῦν δ' ὥρη δόρποιο, τάχιστά μοι ἔνδον ἑταῖροι
Εἶεν, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ὑφορβοί, 410
Τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι·
Κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὦρτο συῶν αὐλιζομενάων.
Αὐτὰρ ὁ οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός,
Ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
Τηλεδαπῷ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἵ περ ὀϊζὺν 415
Δηρὸν ἔχομεν, πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων·
Ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλέϊ χαλκῷ·
Οἱ δ' ὗν εἰσῆγον μάλα πίονα πενταέτηρον·
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρῃ· οὐδὲ συβώτης 420
Λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν)
Ἀλλ' ὅ γ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν
Ἀργιόδοντος ὑός, καὶ ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
Κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίζῃ δρυός, ἣν λίπε κείων. 425
Τὸν δ' ἔλιπε ψυχή· τοὶ δ' ἔσφαξάν τε καὶ εὗσαν·
Αἶψα δέ μιν διέχευαν· ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συβώτης,
Πάντοθεν ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα δημόν.
Καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε, παλύνας ἀλφίτου ἀκτῇ,
Μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, 430
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα·
Βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα· ἂν δὲ συβώτης
Ἵστατο δαιτρεύσων (περὶ γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ᾔδη)
Καὶ τὰ μὲν ἕπταχα πάντα διεμοιρᾶτο δαΐζων·
Τὴν μὲν ἰαν Νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ Μαιάδος υἱεῖ 435
Θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἑκάστῳ·
Νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιρεν
Ἀργιόδοντος ὑός, κύδαινε δὲ θυμὸν ἄνακτος·
Καί μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Αἴθ' οὕτως Εὔμαιε φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο 440

At ego apud sues separatus, neque ad ciuitatem
Eo, nisi fortasse prudens Penelope
Ire iubeat, quando nuncium alicunde venit.
Sed hi quidem singula assidentes interrogant,
Et alij quidem tristantur diu absente rege,
Atque alij lætantur victum impune edentes.
Sed mihi non gratum est inquirere & interrogare
Ex quo me Aetolus vir decepit verbo:
Qui viro interfecto, multas per regiones vagatus,
Venit meas ad ædes, ego autem ipsum amicè habui.
Dixit autem se eū inter Cretenses apud Idomeneum vidisse
Naues aptantem, quas ei fregerant procellæ:
Et dixit venturum, vel in æstatem, vel in autumnum,
Multas opes ducentem cum diuinis socijs.
Et tu senex multa passus postquā te ad me duxit fortuna,
Ne mihi mendacijs gratificare, neque demulceas.
Non enim ob id ego te honorabo, neque diligam.
Sed Iouem hospitalem veritus, teq́; ipsum miseratus.
Hunc a. respondens, alloquutus est prudens Vlysses.
Certè valde aliquis tibi animus in pectoribus incredulus,
Qualem neque iurans induxi, neque tibi persuadeo.
Sed age nunc pactum faciamus, & postea
Testes sint ambobus Dij, qui Olympum habitant.
Siquidem redibit rex tuus in hanc domum.
Indutum me chlænámque tunicámque vestes mitte
Ad Dulichium ire quò mihi gratum est animo.
Si autem non venerit rex tuus, vt dico,
Famulis iube deijcere magna de petra,
Vt & alius pauper caueat decipere.
Hunc a. respondens alloquutus est diuinus subulcus,
Hospes, sic mihi bona fama virtúsque
Sit inter homines, simul nunc & in futurum:
Qui te in stabulum duxi, & hospitalia munera dedi.
Si te interficiam, dilectúmque animum auferam.
Promptus autem postea Iouem Saturnium supplicabo.
Nunc autem hora cœnæ, ocyus mihi intus socij
Erunt, vt in tugurio dulcem præparemus cœnam.
Sic hi quidem talia inter se dicebant.
Citò autem suesq́; & viri venerunt subulci.
Has quidem igitur incluserunt de more ad dormiendum,
Clamor autem inclitus ortus est suum in haram euntium.
At suis socijs iussit diuinus subulcus,
Ducite suum optimum, vt hospitis in gratiam mactem
Peregrini, vnà & ipsi recreabimur, qui ærumnam
Diu habemus patientes suū gratia habentiū-dentes-albos.
Alij autem nostrum laborem impunè edunt.
Sic loquutus scidit ligna sæuo ferro.
Hi autem suem adduxerunt valdè pinguē quinquennem.
Hunc quidem postea posuerunt in craticula, neq́; subulcus
Oblitus est immortalium, (mentibus.n. vtebatur bonis.)
Sed hic incipiens capitis crines in ignem iecit
Albos-habentis-dentes suis, & precatus est omnes Deos.
Vt rediret Vlysses prudens suam domum. (quē proscidit.
Percussit a. manum in altum tollens stipite querno quem li-
Hunc a. reliquit anima, hi a. iugularunt & combusserunt.
Statim.a. ipsum diuiserūt, cruda autē frusta posuit subulcus
Vndique initio facto à membris in pinguem adipem:
Et partim quidē in ignem iecit, vbi commiscuisset farinæ flore
Minutatim.v. secuerunt alia, & circum veruta fixerunt.
Assaueruntq́; riteq́; extraxeruntq́; omnia.
Posuerunt autem in discis simul omnia, subulcus verò
Surrexit in partes-diuidens, (valdè enim mentibus æqua sciebat.)
Atque quidem septifariam omnia partitus est diuidens,
Partem quidem vnam Nymphis & Mercurio Maiæ filio
Posuit apprecatus, alias distribuit singulis,
Dorsis autem Vlyssem integris honorauit
Albi-dentis suis: illustrabat autem animum Heri,
Et ipsum compellans alloquutus est prudens Vlysses,
Vtinam sic Eumæe dilectus Ioui patri sis

Margin notes:
χ. οἷος. χ. ὁ δὲ ... προσ. (?)
χ. τ' ἐλεαί- ρων.
Vlysses subulcum alloquutur.
χ. ἴσασθαι
Subulcus Vlyssi respondet,
χ. μετέπειτα.
χ. αὖ δ' αὐτίκα.
Fumant hospiti Gr. cristis iussu, suem mactat.
χ. πολλά γε.
χ. ἰαν.
χ. ἑκάστῳ.

t

Sicut mihi, siquidem me talem cum sim bonis honoras.
Hunc autem respondens alloquutus es Eumae subulce,
Comede felix hospitum, & delectare his,
γρ. τὰ μὲν *Qualia adsunt, deus autē hoc quidem dabit, hoc autem sinet*
ἐθέλει. γρ. *Quodcunque suo animo vult. potest enim omnia.*
Dixit, & initiationes sacrificauit Dijs sempiternis.
Libato autem nigro vino, Vlyssi vrbium-destructori
In manibus posuit, hic autem sedebat suum iuxta latus,
Cibum autem ipsis distribuit Mesaulius, quem subulcus
Ipse acquisiuerat solus absente domino,
Seorsum à domina & Laerta sene.
Ipsum apud Taphios emerat suis facultatibus.
Hi autem in cibos paratos manus extendebant.
At postquam potus & cibi desiderium amouerunt,
γρ. κοῖτον. *Cibum quidem ab ipsis abstulit Mesaulius, hi. a. in cubile*
Cibo & carnibus saturati ierunt.
Nox autem venit mala obscura, pluit autem Iupiter
Tota nocte, at spirabat Zephyrus magnus semper aquosus,
Hos autem Vlysses alloquutus est subulcum tentans,
Si ab eo exutā sibi chlenam praeberet, vel aliquē sociorum
Alium moneret, si quidem sui curam gerebat valde.
Vlysses commode petit chlenam. *Audi nunc me Eumae, & alij omnes socij,*
Gloriabundus aliquod verbum dicam, vinum enim iubet
Stultum, quod impellit sapientem etiam valde cantare,
Et leuiter ridere, & saltare impedit,
Et aliquod verbum praefatus est quod non dictum sit melius.
Sed postquam primum garrulus esse coepi, non dissimulabo.
Vtinam sic pubescerem, visque mihi firma esset,
Sicut quando sub Troia insidias duximus parantes.
Duces erant Vlysses & Atrides Menelaus,
Cum his vnà tertius dux fui ego, ipsi enim iusserant;
Sed quando venimus ad vrbem, altumque murum,
Nos quidem circa vrbem in virgultis densis,
Inter calamos & paludem sub armis prostrati,
Iacuimus, nox autem aduenit mala Borea incidente
Glacialis, at postea nix facta est veluti pruina
γρ. πάχνη. *Frigida, & scutis circumuertebatur gelu*
Tunc alij omnes vestes habebant & tunicas.
Dormiebant autem quietè scutis coopertis humeros,
At ego vestem quidem discedens socijs reliqui
Stultè, quoniam non putabam tantum frigus futurum.
γρ. ἀπο- *Sed sequebar scutum solum habens, & vestem nitidam.*
Sed quādo iam extrema pars noctis erat, trans. a. astra e-
Et tunc ego Vlyssem allocutus sum qui prope erat (rant,
Cubito puncto, hic autem promptè audiuit,
Nobilis Laërtiade prudens Vlysses,
Non adhuc cum viuis ero, sed me hyems
Interficiet, non. n. habeo chlenam: me decepit fortuna
γρ. ἐμμαπ. *Vt cū sola tunica essē, nunc. a. non amplius remedia adsunt.*
Sic dixi, hic autem postea mentem tenuit hanc in animo,
Qualis ille erat ad consultandum & pugnandum.
Loquens autem summissa voce ad me verbum dixit,
Sile nunc, ne quis te Achiuorum alius audiat.
Dixit & in cubito caput tenuit, dixitq; verbum.
Audite amici, diuinum mihi in somnis adiuit insomnium.
Nam a nauibus longè venimus, sed aliquis esset
Nunciaturus Atridae Agamemnoni pastori populorum,
An plures ad naues iubeat venire.
Sic dixit, motus est. a. postea Thoas Andraemonis filius
Subitò, a se autem chlenam iecit purpuream.
γρ. θέτο. *Perrexit ire ad naues, ego autem in veste illius*
γρ. φάε *Iacui libenter, illuxit autem aureo-throno aurora,*
Vtinam nunc pubescerem visq; mihi firma esset.
Daret aliquis chlenam in stabulis subulcorum
Aequè amicitia motus ac reuerentia viri boni,
Nunc autem me inhonorant malas circa corpus vestes habentem.
Eumaeus Vlyssi loquitur. *Hunc. a. respondens, alloquutus es Eumae subulce*
O senex, fabula quidem bona quam dixisti,
γρ. ἔειπες. *Neque amplius cura decorum verbum inutile dixisti.*

Ὡς ἐμὲ, τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ἔσθιε δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖσδε
Οἷα πάρεστι· θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
Ὅττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ· δύναται γὰρ ἅπαντα. 445
Ἦ ῥα, καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτῃσι.
Σπείσας δ' αἴθοπα οἶνον, Ὀδυσσῆϊ πτολιπόρθῳ
Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ' ἕζετο ᾗ παρὰ μοίρῃ.
Σῖτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὅν ῥα συβώτης
Αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποιχομένοιο ἄνακτος, 450
Νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος.
Πὰρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν·
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Σῖτον μέν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος, οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον 455
Σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι ἐσσεύοντο.
Νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
Πάννυχος, αὐτὰρ ἄη Ζέφυρος μέγας αἰὲν ἔφυδρος.
Τοῖς δ' Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
Εἴ πως οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι, ἤ τιν' ἑταίρων 460
Ἄλλον ἐποτρύνειεν, ἐπεί ἑο κήδετο λίην·
Κέκλυθι νῦν Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
Εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω, οἶνος γὰρ ἀνώγει
Ἠλεὸς, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι·
Καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκε, 465
Καί τι ἔπος προέηκεν ὅ πέρ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω,
Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Ὡς ὅθ' ὑπὸ Τροίην λόχον ἤγομεν ἀρτύναντες.
Ἡγείσθην δ' Ὀδυσεύς τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος, 470
Τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἄρχον ἐγών· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἱκόμεσθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος,
Ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστυ κατὰ ῥωπήϊα πυκνὰ,
Ἂν δόνακας καὶ ἕλος ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες
Κείμεθα· νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ, Βορέαο πεσόντος, 475
Πηγυλὶς, αὐτὰρ * ὕπερθε χιὼν γένετ' ἠΰτε πάχνη
Ψυχρὴ, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
Ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
Εὗδον δ' εὔκηλοι σάκεσιν εἰλυμένοι ὤμους·
Αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἑτάροισιν ἔλειπον 480
Ἀφραδίαις, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης·
Ἀλλ' ἑπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
Καὶ τότ' ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα,
Ἀγκῶνι νύξας· (ὁ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ὑπάκουσε) 485
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὔ τοι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλά με χεῖμα
Δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν· παρά μ' ἤπαφε δαίμων
Οἰοχίτων' * ἔμεναι· νῦν δ' οὐκέτι φυκτὰ πέλονται.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ, 490
Οἷος κεῖνος ἔην βουλευέμεν ἠδὲ μάχεσθαι·
Φθεγξάμενος δ' ὀλίγῃ ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπε,
Σίγα νῦν, μή τίς σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.
Ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν, εἶπέ τε μῦθον,
Κλῦτε φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος. 495
Λίην γὰρ νηῶν ἑκὰς ἤλθομεν· ἀλλά τις εἴη
Εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
Εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς
Καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν * θέτο φοινικόεσσαν, 500
Βῆ * δὲ θέειν ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
Κείμην ἀσπασίως· φάε δὲ χρυσόθρονος Ἠώς.
Ὣς νῦν ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
Ἀμφότερον, φιλότητι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἑῆος. 505
Νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ὦ γέρον, αἶνος μέν τοι ἀμύμων ὃν κατέλεξας,
Οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς * ἔειπες.

Τῷ οὔτ' ἐσθῆτος δευήσεαι οὔτε τευ ἄλλου, 510
Ὧν ἐπέοιχ' ἱκέτην ταλαπείριον ἀντιάσαντα
Νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ῥάκεα δνοπαλίξεις.
Οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι, ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
Ἐνθάδε ἕννυσθαι, μία δ' οἴη φωτὶ ἑκάστῳ.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός, 515
Αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
Πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Ὣς εἰπὼν ἀνόρουσε, τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
Εὐνήν, ἐν δ' ὀΐων τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ 520
Πυκνὴν καὶ μεγάλην, ἥ οἱ παρεκέσκετ' ἀμοιβάς,
Ἕννυσθαι ὅτε τις χειμὼν ἔκπαγλος ὄροιτο.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐτὸν
Ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνίαι, οὐδὲ συβώτῃ
Ἥνδανεν αὐτόθι κοῖτος, ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι· 525
Ἀλλ' ὅ γ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὁπλίζετο, χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
Ὅττι ῥά οἱ βιότου περικήδετο νόσφιν ἐόντος.
Πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις·
Ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἑέσσατ' ἀλεξάνεμον μάλα πυκνήν,
Ἂν δὲ νάκην ἕλετ' αἰγὸς ἐϋτρεφέος μεγάλοιο· 530
Εἵλετο δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
Βῆ δ' ἴμεναι κείων ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
Πέτρῃ ὕπο γλαφυρῇ εὗδον, Βορέω ὑπ' ἰωγῇ.

Ideo neque veste indigebis, neque alia re,
Quam convenit supplicem miserum obviam venientem
Nunc: at mane tuis te vestibus amicies:
Non enim multae chlaenae mutatoriaeque tunicae
Hic ad induendum, una autem sola cuique viro singulo,
At postquam venerit Vlyssis dilectus filius,
Ipse tibi chlaenamque tunicamque vestes dabit,
Mittet & quo te cor animusque iubet.
Sic locutus surrexit, posuit autem ei prope ignem
Lectum, ovique caprarum & ovium pelles iniecit,
Ibi Vlysses dormivit, insuper chlaenam iniecit ipsi
Densam & magnam, quae ei erat permutatoria
Quam indueret, quando aliqua hyems terribilis orta esset.
Sic hic quidem tunc Vlysses dormivit, iuxtaque ipsum
Viri dormierunt iuvenes, neque subulco
Placuit illic in lecto à suibus longe dormire.
Sed hic extra iens armabatur, laetabatur autem Vlysses
Quòd suae vitae curam gereret, licet longe ipse abesset.
Primum quidem ensem acutum circum fortes posuit humeros,
Circum autem chlaenam induit expellentem ventum valde densam
Ac pellem accepit caprae bene nutritae magnae,
Accepit quoque acutam lanceam contra canes adiutricem & viros.
Perrexit autem ire dormiturus, ubi sues
Petra sub concava dormiebant Boreae sub tegmine.

Paratus lectus Vlyssi.

al. παρα-...

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ ο μικρὸν ῥαψῳδία.

Ἡ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
Ὤιχετ', Ὀδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
Νόστου ὑπομνήσουσα, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Εὗρε δὲ Τηλέμαχον, καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν
Εὕδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο· 5
Ἤτοι Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ·
Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
Νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησαι, 10
Κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
Οὕτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
Κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθῃς.
Ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον
Πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμῃς. 15
Ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
Μνηστῆρας δώροισι, καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα.
Μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
Οἶσθα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός· 20
Κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν ὀπυίῃ,
Παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο
Οὐκέτι μέμνηται * τεθνηότος, οὐδὲ μεταλλᾷ.
Ἀλλὰ σύ γ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
Δμῳάων ἥ τίς τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι, 25
Εἰς ὅ κέ τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
Ἄλλο δέ τοί τι ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ.
Μνηστήρων σ' ἐπιτηδὲς ἀριστῆες λοχόωσιν
Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης,
Ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι. 30
Ἀλλὰ τά γ' οὐκ ὀΐω, πρὶν καί τινα γαῖα καθέξει
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν.
Ἀλλὰ ἑκὰς νήσων ἀπέχειν εὐεργέα νῆα,
Νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν· πέμψει δέ τοι οὖρον ὄπισθεν
Ἀθανάτων ὅς τίς σε φυλάσσει τε ῥύεταί τε. 35
Αὐτὰρ ἐπὴν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,

ODYSSEAE HOMERI XV. COMPOSITIO.

In latam Lacedemona Pallas Minerva
Accessit, ad Vlyssis magnanimi illustrem filium,
De reditu admonitura, & festinare ut redeat.
Invenit autem Telemachum, & Nestoris inclytum filium
Dormientem in vestibulo domus Menelai inclyti,
Nimirum Nestoridem mollis domitum somno.
Telemachum autem non somnus tenebat dulcis, sed in animo
Noctem per solitariam curas de patre excitabat.
Prope autem stans allocuta est glaucis oculis Minerva,
Telemache non iam bene à tua domo diutius aberras,
Facultatibusque relictis usque viris in tuis domibus
Qui sic superbi sunt: vide ne omnia comedant,
Possessionibus divisis, tu autem inanem viam veneris,
Sed ito celerrime cum bona voce bonum Menelaum
Ad te dimittendum, ut adhuc domi bonam matrem invenias.
Iam enim paterque fratresque iubent,
Eurymacho nubere, hic enim superat omnes
Procos donis, & auget dotes.
Ne te invito ex domibus res efferatur.
Scis enim qualis animus in pectoribus mulieris:
Illius vult domum augere, quisquis est maritus.
Filiorum autem priorum, & mariti prioris dilecti,
Non amplius recordatur mortui, neque requirit,
Sed tu ubi veneris ipse committes singula
Ei famularum quae optima videbitur esse.
Quousque quidem tibi ostendant Dii venerabilem uxorem.
Aliud autem tibi verbum dico, tu vero repone animo.
Procorum tibi diligenter praestantiores insidiantur
In freto Ithacaeque, Samique pulverulentae.
Cupientes occidere antequam in patriam venias.
Sed haec non puto, antè & aliquem terra detinebit
Virorum procorum qui victum comedunt.
Sed longè ab insulis impelle bene fabricatam navem,
Nocte autem simul navigare, mittet autem tibi ventum à tergo
Immortalium quicunque te custoditque liberatque.
At ut primum littus Ithacae perveneris,

al. Οὐκέτι

Minerva Telemachum monet, ut festinet, redeat.

al. τεθνεῶτος.

Nauem quidem in ciuitatem impelle, & omnes socios,
Ipse autem primum subulcum adi
Qui quidem suum custos est, simulq; tibi mitia sentit.
Illic autem dormi, hunc autem mitte vrbem intra
Renunciaturum castæ Penelopæ,
Quòd es saluus es, & ex Pylo venisti.
Hæc quidem sic fata abiuit ad longum olympum.
At hic Nestoridem ex dulci somno excitauit
Calce pede motum, & verbum dixit,
Surge Nestoride Pisistrate vnius-vnguis equos
Iunge curribus fulgens, vt eamus viam.
Hunc autē Nestorides Pisistratus contrà alloquutus est.
Telemache, nondum licet & si festinantes via
Noctem per tenebrosam impellere, cito autē aderit Aurora
Sed mane quousque dona ferens in currus ponat
Heros Atrides lancea-inclytus Menelaus,
Et te verbis mitibus alloquutus remittat.
Huius enim hospes recordatur dies omnes
Viri hospitalis, qui amicitiam præbuerit.
Sic fatus: statim aureæ sedis venit aurora.
Accessit autem ad ipsos voce bonus Menelaus
Vbi surrexit è lectulo Helena ab pulchricoma.
Hunc postquam igitur cognouit Vlyssis dilectus filius
Festinans, vestem circum corpus splendidam
Induit, & magnum pallium in fortes iecit humeros
Heros, iuit autem foras, astans autem alloquutus est
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini,
Atrida Menelae diuine princeps populorum,
Iam nunc me remitte dilectum in patriam terram.
Iam enim mihi animus cupit domum ire.
Huic autem respondit postea voce bonus Menelaus,
Telemache, non te ego multum tempus hic detinebo
Cupientem reditus: irascerer autem & alij
Viro hospitali qui supra modum quidem diligit
Supra modum autem odit, meliora autem decentia omnia:
Æquale malum est, qui & nolentem redire
Hospitem impellit, & qui properantem detinet.
Oportet hospitē præsentē amicè tractare, volētē.a. dimittere.
Sed mane donec dona ferens in sedes ponam
Pulchra, tu autē oculis videbis, dicam autem mulieribus
Cœnā in domibus vt parent sufficiēter ex iis quæ intus sunt.
Vtrumque gloriáque, & splendor & vtilitas,
Cœnatos ire multam in infinitam terram.
Si autem vis diuertere in Græciam & medium Argos,
Vt ipse sequar, subiungam autem equos:
Ad vrbes hominum ducam, neque aliquis nos
Temere remittet, dabit saltem aliquid ferendum
Vel aliquem tripodem bene-aratum, vel lebetem,
Vel duos mulos, vel aureum poculum.
Hunc.a.rursus Telemachus prudēs contrà allocutus est,
Atride Menelae diuine princeps populorum,
Volo iam redire ad nostra (non enim à tergo
Custodem discedens reliqui in rebus meis)
Ne patrem diuinum quærens ipse peream,
Néve mihi ex domibus depositum bonum pereat.
At postquam hoc audiuit voce bonus Menelaus,
Statim suæ vxori & famulis iussit,
Cœnam in domib. præparare sufficienter intus existentium,
Propè autem ipsum venit Boëthides Eteoneus,
Exsurgens ex lectulo, quoniam non multum habitabat longè ab ipso,
Hunc autem ignem accendere iussit voce bonus Menelaus.
Assaréque carnes: hic autem non neglexit vbi audiuit:
Ipse autem in thalamum descendit odoratum
Non solus, simul cum ipso Helena ibat, & Megapenthes,
Sed quando iam peruenerunt vbi ei res pretiosæ iacebant,
Atrides quidem postea poculum accepit rotundum.
Filium autem craterem portare Megapenthem iussit
Argenteum: Helena autem astitit arcis,
Vbi erant vestes illæ variegatæ, quas elaborauerat ipsa

Margin notes:
γρ. Οἱ δ' ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς.
Telemachus Pisistratum alloquitur.
Pisistratus Telemacho respōdet.
γρ. ἀγορεύων, Ἀτρεΐδη.
Telemachus Menelao loquitur.
Menelaus Telemacho.
Hospitem inuitum detinere inhumanū est.
Telemachus Menelaum alloquitur.

Νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι καὶ πάντας ἑταίρους,
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
Ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἤπια οἶδεν.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι· τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν εἴσω
Ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ, 40
Οὕνεκά οἱ σῶς ἐσσι, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθας.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον,
Αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἡδέος ὕπνου ἔγειρε,
Λὰξ ποδὶ κινήσας, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἔγρεο Νεστορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους 45
Ζεῦξον ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο.
Τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', οὔ πως ἔστιν, ἐπειγομένους περ ὁδοῖο,
Νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν· τάχα δ' ἔσσεται ἠώς.
Ἀλλὰ μέν' εἰς ὅ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θήῃ 50
Ἥρως Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος,
Καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ.
Τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα πάντα
Ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότητα παράσχῃ.
Ὣς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς. 55
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
Σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῒ σιγαλόεντα
Δῦνεν, καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις 60
Ἥρως, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προσηύδα
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
Ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. 65
Ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Τηλέμαχ', οὔ τί σ' ἐγώ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
Ἱέμενον νόστοιο, νεμεσσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
Ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν, 70
Ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
Ἶσόν τοι κακόν ἐσθ', ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
Ξεῖνον ἐποτρύνει, καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκει.
Χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
Ἀλλὰ μέν' εἰς ὅ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείω 75
Καλά, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, εἴπω δὲ γυναιξὶ
Δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων.
Ἀμφότερον, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη καὶ ὄνειαρ,
Δειπνήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Εἰ δ' ἐθέλεις τραφθῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος, 80
Ὄφρα τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑποζεύξω δέ τοι ἵππους,
Ἄστεα δ' ἀνθρώπων ἡγήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
Αὔτως ἀππέμψει, δώσει δέ τι ἕν γε φέρεσθαι,
Ἠέ τινα τριπόδων εὐχάλκων, ἠὲ λεβήτων,
Ἠὲ δύ' ἡμιόνους, ἠὲ χρύσειον ἄλεισον. 85
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
Βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ' (οὐ γὰρ ὄπισθεν
Οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσι)
Μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι, 90
Ἤ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Αὐτίκ' ἄρ' ᾗ ἀλόχῳ ἠδὲ δμῳῇσι κέλευσε
Δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἅλις ἔνδον ἐόντων.
Ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοΐδης Ἐτεωνεύς, 95
Ἀνστὰς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν ἀπ' αὐτοῦ.
Τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Ὀπτῆσαί τε κρεῶν· ὁ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
Αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γ' Ἑλένη κίε καὶ Μεγαπένθης. 100
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον ὅθι κειμήλια κεῖτο,
Ἀτρεΐδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
Υἱὸν δὲ κρητῆρα Μεγαπένθηα φέρειν ἀνώγει
Ἀργύρεον, Ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν,
Ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, οὓς κάμεν αὐτή. 105

Τῶ

Τῶν ἕν' ἀειραμένη Ἑλένη φέρε δῖα γυναικῶν,
Ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιστος,
Ἀστὴρ δ' ὣς ἀπέλαμπεν, ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
Βὰν δ' ἰέναι προτέρω διὰ δώματος, εἷος ἵκοντο
Τηλέμαχον· τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος, 110
Τηλέμαχ', ἤτοι νόστον ὅπως φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
Ὥς τοι Ζεὺς τελέσειεν ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
Δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστι.
Δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ 115
Ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται.
Ἔργον δ' Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψε
Κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῒν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον 120
Ἥρως Ἀτρεΐδης· ὁ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
Θῆκ' αὐτοῦ προπάροιθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης
Ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρῃος
Πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσὶν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Δῶρόν τοι καὶ ἐγὼ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι, 125
Μνῆμ' Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὥρην
Σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τεῖως δὲ φίλῃ παρὰ μητρὶ
Κεῖσθαι ἐνὶ μεγάρῳ, σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς εἰποῦσ' ἐν χερσὶ τίθει, ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων. 130
Καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἥρως
Δεξάμενος, καὶ πάντα ἑῷ θηήσατο θυμῷ.
Τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.
Ἑζέσθην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα 135
Καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Πὰρ δὲ Βοηθοΐδης κρέα δαίετο, καὶ νέμε μοίρας, 140
Ὠνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Καὶ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον· 145
Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
Τοὺς δὲ μετ' Ἀτρεΐδης κίε ξανθὸς Μενέλαος,
Οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι,
Χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην.
Στῆ δ' ἵππων προπάροιθε, δεδισκόμενος δὲ προσηύδα, 150
Χαίρετον ὦ κούρω, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
Εἰπεῖν· ἦ γὰρ ἐμοί γε πατὴρ ὣς ἤπιος ἦεν,
Εἷος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Καὶ λίην κείνῳ γε, διοτρεφὲς, ὡς ἀγορεύεις, 155
Πάντα τάδ' ἐλθόντες καταλέξομεν· αἲ γὰρ ἐγὼν ὣς
Νοστήσας Ἰθάκηνδε κιχὼν Ὀδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ
Εἴποιμ', ὡς παρὰ σεῖο τυχὼν φιλότητος ἁπάσης
Ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις, 160
Αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
Ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰΰζοντες ἕποντο
Ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δέ σφισιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
Δεξιὸς ἤϊξε πρόσθ' ἵππων· οἱ δὲ ἰδόντες
Γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη. 165
Τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἤρχετο μύθων,
Φράζεο δὴ Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Ἢ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τέρας, ἦε σοὶ αὐτῷ.
Ὣς φάτο, μερμήριξε δ' ἀρηΐφιλος Μενέλαος,
Ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας. 170
Τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον,
Κλῦτέ μευ, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
Ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι ὀΐω.
Ὡς ὅδε χῆν' ἥρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ

Harum vnam sublatam Helena portabat diuina mulierum,
Quae pulcherrima erat versicoloribus texturis & maxima:
Sicut stella autem tanquam resplendebat, iacebat autem vltima aliarum.
Perrexerant autem ire vlterius per domum quousque peruenerunt (margin: χ. ἀπὸ)
Ad Telemachum, hunc autem allocutus est flauus Menelaus;
Telemache certe reditum in mentibus tuis cupis,
Sic tibi Iupiter perficiat valde potens maritus Iunonis,
Donorum autem omnium quae in mea domo depositae iacent,
Dabo quod optimum & honoratissimum est.
Dabo tibi craterem fabricatum, argenteus autem (margin: Menelai donum.)
Est totus, auro autem labra ornata sunt.
Opus autem est quod Vulcani, praebuit illustris heros
Sidoniorum rex, quando domus domum cooperuit
Illuc me redeuntem, tibi autem volo hoc praebere.
Sic locutus, in manibus posuit poculum rotundum
Heros Atrides, hic autem craterem lucidum
Posuit illic coram portans fortis Megapenthes
Argenteum: Helena autem astitit pulchras genas
Veste habens in manibus, verbumque dixit, & illum compellauit:
Donum tibi & ego fili dilecte hoc do, [illegible] (margin: Helena Telemacho xenium donat.)
Monumentum ex manibus Helenae, multum amatae ad nu-
Vt tuae vxori portes, interim autem dilecta apud matrem
Iaceat in domo, tu autem mihi gaudens abi
Domum bene aedificatam, & tuam in patriam terram.
Sic loquuta in manibus posuit, hic autem suscepit gaudens:
Et haec quidem in tabulatam posuit Pisistratus heros
Suscepta, & omnia suo admiratus est animo.
Hos autem duxit ad domum capite flauus Menelaus:
Sederunt autem postea in sellisque thronisque.
Lauacra autem famula gutturnio infudit ferens
Pulchro aureo super argenteo lebete
Vt lauarent, iuxta autem politam extendit mensam.
Panem autem honesta famula apposuit ferens,
Cibis multis impositis, gratificans e praesentibus.
Boëthides autem carnes incidebat, & distribuebat partes,
Ministrabat autem filius Menelai incliti.
Hi autem in cibos paratos praeiacentes manus mittebant.
At postquam potus & cibi desiderium amouerunt:
Et tunc Telemachus Nestoris illustris filius (margin: χ. [illegible])
Equos iunxerunt, supraque currus variegatos ascenderunt:
Extra autem impulerunt vestibulo & porticu valde so-
Cum his autem Atrides ibat flauus Menelaus, [illegible]
Vinum habens in manu dulce dextra
Aurea in patera, vt sacrificarent antequam proficiscerentur.
Stetit autem equos ante, circumspectus autem locutus est:
Gaudete, o iuuenes, & Nestori pastori populorum
Salutem renuntiate, certe enim mihi pater tanquam mitis erat,
Quousque in Troia pugnauimus filij Achiuorum.
Hunc autem Telemachus prudens contra allocutus est;
Nos vero omnino illi generose sicut dicis
Omnia haec euntes narrabimus, vtinam enim ego sic
Redux ad Ithacam Vlyssi in domo (margin: χ. Νοσήσας [illegible])
Dicerem, vt a te consequutus amicitiam omnem
Venio, et duco deposita multa & bona.
Sic ei loquuto aduolauit dextera auis, (margin: Augurium aquilae)
Aquila album anserem ferens vnguibus magnum
Domesticum e stabulo, hi autem clamantes sequebantur
Viri & mulieres, haec autem ipsos prope veniens
Dextera irruit ante equos, hi autem conspicati
Gauisi sunt, & omnibus in mentibus animus laetatus est.
His autem Nestorides Pisistratus incepit sermonem,
Considera iam Menelae generose princeps populorum,
Si nobis hoc ostendit deus portentum, an tibi ipsi.
Sic dixit, cogitabat autem bellicosus Menelaus,
Quomodo ei rite responderet meditatus.
Hanc autem Helena extensis-vestibus praeuento-verbo dixit, (margin: χ. πέπλ.)
Audite me, at ego vaticinabor sicut in animo (margin: Helena interpretatur augurium)
Immortales vaticinium perficit puto:
Sicut hic anserem rapuit nutritum in domo

Profecta ex monte, vbi ei generatioq́; partúsque.
Sic Vlysses mala multa passus, & multa vagatus,
Domum redibit, & puniet, vel & iam est
Domi, at procis mala omnibus serit.
Hanc autem rursus Telemachus prudens contra dixit,
Sic nunc Iupiter faciat valdè sonans maritus Iunonis.
Ideo tibi & illic Deo tanquam supplicarem.
Dixit, & equis flagellum iecit, hi autem valdè celeriter
Ruerunt in campum per vrbem prompti.
Hi autem toto die festinabant iugum vtrinque habentes.
Occidit autem sol, suntq́; obscurata omnes viæ.
Ad Pheras autem peruenerunt Dioclis ad domum
Filij Orsilochi, quem Alpheus genuit filium.
Illic nocte dormierunt, hic autem hospitalia posuit.
Quando autem matutina apparuit rosea Aurora,
Equósque iunxerunt, super currus varios ascenderunt.
Extra autem impulerunt vestibulum & porticum resonantem:
Verberauit autē ad impellendum, hi autem non inuiti volabāt.
Statim autem postea venerunt Pyli altam ciuitatem,
Et tunc Telemachus alloquutus est Nestoris filium,
Nestoride, quomodo mihi pollicitus perficies
Verbum meum? hospites autem omnino gloriamur esse
Et ob patrum amicitiam, & quia æquales ætate sumus.
Hæc autem via magis concordia nos vnà *compinget:*
Ne me extra duc nauem generose, sed relinque illic,
Ne me senex inuitum detineat sua in domo,
Cupiens diligere, mihi autem opus est *citò abire.*
Sic dixit, Nestorides autem suo consultauit animo,
Quomodo ei vt par est pollicitus perficeret,
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse.
Vertit equos ad nauem, velocem & littus maris.
Nauis autem in puppi exonerauit pulcherrima dona,
Vestem, aurumq́; quæ ei Menelaus dederat,
Et ipsum hortans verba velocia alloquutus est,
Festinanter nunc ascende, iubéque omnes socios
Antequam domum eam nunciémque seni.
Benè enim ego hoc scio in mente & in animo,
Qualis illius animus immensus, neque te dimittet.
Sed ipse te vocans huc veniet, neque te dico
Rediturum vacuum, valdè enim irascetur vtique.
Sic loquutus, impulit pulchrorum-crinium equos
Retrò Pyliorum in ciuitatē, velociter autem ad domos peruenit.
Telemachus autem socijs illos *concitando iussit,*
Parate arma socij naui nigra,
Ipsiq́; ascendamus vt perficiamus iter. (obedierunt,
Sic dixit, hi autem hunc valdè quidem audiuerunt & ei
Statim autem ingressi sunt, & in sedibus sederunt.
Certè hic quidem hæc moliebatur supplicabatq́; Mineruæ
Nauem apud extimam: cominus autem ad eum venit vir
Peregrinus fugiens ex Argo viro interfecto
Vates, at genere Melampodis proles erat.
Qui antea quondam habitabat in Pylo genitrice ouium,
Diues inter Pylios valde egregias domos habitans.
Iam tunc ad alium populum peruenit patriam fugiens,
Neleúmque magnanimúmque clarissimum viuentium,
Qui ei opes multas perfectum in annum
Habuit vi: hic autem interim quidem in domibus Phylaci
Vinculo in difficili ligatus est fortes dolores patiens,
Gratia Nelei filiæ nocumentiq́; grauis,
Quod ei in mentibus posuit Dea grauis Erynnis.
Sed hic quidem effugit mortem, & abegit boues valdè-mugientes
In Pylum ex Phylace, & persoluit opus indecorum,
Diuinum Neleum, fratrique vxorem
Duxit ad domos, hic autem ad alium iuit populum
Ad Argos equorum-altricem, ibi enim ei fatum erat
Habitare multis imperantem Argiuis:
Ibi autem duxit vxorem, & altam posuit domum.
Genuit autem Antiphatem & Mantium filios fortes,
Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum,

Telemachus proficiscitur à Menelao.
γ. δύσετο.
γ. ἔνθα δὲ.
γ. φιλ...
Discedunt à Menelao Pisistratus & Telemachus.
γ. ἀλλ' ἰ...
Telemachus socijs loquitur.
γ. ἐμβαίνωμεν.
Theoclymenus vates ad Telemachum confugit.
Antiphates. Mantius.

Ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε· 175
Ὣς Ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν, καὶ πόλλ' ἐπαληθεὶς,
Οἴκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται· ἠὲ καὶ ἤδη
Οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Οὕτω νῦν Ζεὺς θείη, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης, 180
Τῶ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῷ ὣς εὐχετοῴμην.
Ἦ, καὶ ἐφ' ἵπποιιν μάστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ' ὦκα
Ἤιξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες.
Οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί. 185
Ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα
Υἱέος Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς πὰρ ξείνια θῆκεν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνά θ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον· 190
Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο Πύλου αἰπὺ πτολίεθρον.
Καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας 195
Μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς εὐχόμεθ' εἶναι
Ἐκ πατέρων φιλότητος· ἀτὰρ καὶ ὁμήλικές εἰμεν·
Ἥδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνῃσιν ἐνήσει.
Μή με παρὲξ ἄγε νῆα διοτρεφὲς, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
Μή μ' ὁ γέρων ἀέκοντα κατάσχῃ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ, 200
Ἱέμενος φιλέειν· ἐμὲ δὲ χρεὼ θᾶσσον ἱκέσθαι.
Ὣς φάτο. Νεστορίδης δ' ἄρ' ἑῷ συμφράσσατο θυμῷ
Ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειε.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
Στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης· 205
Νηῒ δ' ἐνὶ πρυμνῇ ἐξαίνυτο κάλλιμα δῶρα,
Ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκε.
Καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Σπουδῇ νῦν ἀνάβαινε, κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
Πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἱκέσθαι, ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι. 210
Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Οἷος κείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὔ σε μεθήσει,
Ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται· οὐδέ σέ φημι
Ἂψ ἰέναι κενεόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους 215
Ἂψ Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώμαθ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν,
Ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε' ἑταῖροι νηῒ μελαίνῃ·
Αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο. 220
Αἶψα δ' ἄρ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῗσι καθῖζον.
Ἤτοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο, καὶ εὔχετο, θῦε δ' Ἀθήνῃ
Νηῒ πάρα πρυμνῇ· σχεδόθεν δέ οἱ ἤλυθεν ἀνὴρ
Τηλεδαπὸς, φεύγων ἐξ Ἄργεος, ἄνδρα κατακτὰς,
Μάντις· ἀτὰρ γενεήν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν, 225
Ὃς πρὶν μέν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι μητέρι μήλων,
Ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων.
Δὴ τότε γ' ἄλλων δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων,
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
Ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν 230
Εἶχε βίῃ· ὁ δὲ τεῖος ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο
Δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατέρ' ἄλγεα πάσχων,
Εἵνεκα Νηλῆος κούρης, ἄτης τε βαρείης,
Τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλῆτις Ἐριννύς.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους 235
Ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης, καὶ ἐτίσατο ἔργον ἀεικὲς
Ἀντίθεον Νηλῆα, κασιγνήτῳ δὲ γυναῖκα
Ἠγάγετο πρὸς δώμαθ'· ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον· τόθι γάρ νύ οἱ αἴσιμον ἦεν
Ναιέμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν. 240
Ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα, καὶ ὑψερεφὲς θέτο δῶμα.
Γείνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, υἷε κραταιώ.
Ἀντιφάτης μὲν τίκτεν Ὀϊκλῆα μεγάθυμον·

Αὐτὰρ

Αὐτὰρ Ὀϊκλείης λαοσσόον Ἀμφιάραον,
Ὃν περὶ κῆρι φίλει Ζεύς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων 245
Παντοίην φιλότητ'· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν,
Ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβῃσι γυναίων εἵνεκα δώρων.
Τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμάων Ἀμφίλοχός τε.
Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφείδεά τε Κλεῖτόν τε.
Ἀλλ' ἤτοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς, 250
Κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
Αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφείδεα μάντιν Ἀπόλλων
Θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάρηος,
Ὅς ῥ' Ὑπερησίηνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς.
Ἔνθ' ὅγε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσι. 255
Τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
Ὃς τότε Τηλεμάχου πέλας ἵστατο· τὸν δ' ἐκίχανε
Σπένδοντ' εὐχόμενόν τε θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 260

Ὦ φίλ', ἐπεί σε θύοντα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
Λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
Σῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἑταίρων, οἵ τοι ἕπονται,
Εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα, μηδ' ἐπικεύσῃς.
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες; 265

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοί ἐστιν Ὀδυσσεύς,
Εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
Τοὔνεκα νῦν ἑτάρους τε λαβὼν καὶ νῆα μέλαιναν, 270
Ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
Οὕτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
Ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε ἔται τε
Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιῶν. 275
Τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν
Φεύγω, ἐπεί νύ μοι αἶσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
Ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
Μή με κατακτείνωσι· διωκέμεναι γὰρ ὀΐω.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 280
Οὐ μὲν δή σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς ἐΐσης·
Ἀλλ' ἕπευ, αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι, οἷά κ' ἔχωμεν.

Ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
Καὶ τό γ' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης·
Ἂν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσετο ποντοπόροιο. 285
Ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο, πὰρ δ' οἷ αὐτῷ
Εἷσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
Ὅπλων ἅπτεσθαι· τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
Ἱστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης 290
Στῆσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν.
Ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσι.
Τοῖσιν δ' ἴκμενον οὖρον ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
Νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί. 295
Ἡ δὲ Φεὰς ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη Διὸς οὔρῳ,
Ἠδὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
Ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῇσιν,
Ὁρμαίνων ἤ κεν θάνατον φύγοι, ἦ κεν ἁλοίη.

Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς 300
Δορπείτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἀνέρες ἄλλοι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
Εἴ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι, μεῖναί τε κελεύοι
Αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἦ ὀτρύνειε πόλινδε· 305

Κέκλυθι νῦν Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ἠῶθεν προτὶ ἄστυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
Πτωχεύσων, ἵνα μή σε κατατρύχω καὶ ἑταίρους.
Ἀλλά μοι εὖ θ' ὑπόθευ, καὶ ἅμ' ἡγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον,
Ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκῃ 310
Πλάγξομαι, αἴ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.
Καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,

At Oicleus populo-salutarem Amphiaraum,
Quem eximiè animo diligit Iupiterque Ægiochus, & Apollo
Omni amicitia, neque peruenit senectutis limen
Sed periit Thebis mulierum gratia donorum.
Huius autem filii generati sunt Alcmæon, Amphilochusque,
Mantius uero genuit Polyphideumque Clitumque,
Sed certè Clitum aurea sede sedens rapuit aurora
Pulchritudinis gratia, ut immortalibus interesset.
At magnanimum Polyphideum vatem Apollo
Reddidit hominum valde optimũ, postquam mortuus est Amphiaraus,
Qui Hyperesiam migrauerat patri iratus.
Ibi hic habitans vaticinabatur omnibus hominibus.
Huius quidẽ filius aduenit, Theoclymenus nomẽ ei erat,
Qui prope Telemachum stetit, hunc autem inuenit
Sacrificantem, supplicantemque, velocem apud nauem nigrã,
Et ipsi appellato verba volucria dixit,

O amice, quoniam te sacrificantem inuenio hoc in loco,
Supplico per sacrificia, & numen & postea
Tuum ipsius caput, & per socios qui te sequuntur,
Dic mihi interroganti vera, neque occultes.
Quis unde es virorum? ubi tibi ciuitas, & parentes?

Hunc autem rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est,
Tibi enim ego hospes valde vere dicam.
Ex Ithaca genere sum pater autem mihi est Vlysses,
Siquando erat, nunc autem iam interiit graui morte.
Propterea nunc socii quoque accepti & naue nigra,
Veni interrogaturus de patre diu absente.

Hunc autem rursus allocutus est Theoclymenus diuinus,
Sic tibi & ego ex patria uiro interfecto
Contribule, multi autem fratresque sociique adsunt
In Argo equos pascente, valde autem dominantur Achiuis)
Horum fugiens necem, & parcam nigram
Fugio, quoniam mihi fatum est inter homines errare.
Sed me naue insedere fac, postquam te fugiens supplicaui.
Ne me interficiant, persequi enim illos me puto.

Hunc autem rursus Telemachus prudẽs contra allocutus est,
Non quidem iam volentem expellam naui æquali.
Sed sequere, at illic amice excipieris de iis quæ habemus.

Sic loquutus illius suscepit ream lanceam,
Et hanc in tabulatis extendit nauis utrinque agitatæ,
At ipse nauem ascendit per mare meantem:
In puppi autem postea sedit, iuxta autem seipsum
Sedere fecit Theoclymenum: hi autem funem soluerunt,
Telemachus autem socius illos exhortandos iussit
Arma capescerent, hi autem festinanter obediuerant.
Malum autem abiegnum concauum intra tabulatum
Statuerunt erectum, funibus autem ligauerunt:
Traxerunt vero vela alba bene-versis loris,
His autem ferentem ventum misit cæsia Minerua
Vehementem tumultuantem per aerem, ut velocissimè
Nauis emetiretur currens maris salsam aquam.
Occidit autem Sol, fuscatæque obscuratæ omnes viæ.
Hæc Pheras peruenit festinans Iouis vento secundo,
Et apud Elidem diuinam, ubi dominantur Epei.
Hinc autem rursus ad insulas præmisit Thoas
Cogitans si mortem fugeret, an caperetur.

Hi autem rursus in stabulo Vlysses & diuinus subulcus
Cœnabant, cum autem ipsis cœnabant viri alii.
At postquam potus & cibi amorem amouerunt,
His Vlysses dixit subulcum tentans,
Si ipsum adhuc ex animo diligeret, manereque iuberet
Illic in stabulo, an hortaretur ad ciuitatem ire.

Audi nunc Eumæe & alii omnes socii,
Mane ad ciuitatem cupio ire
Mendicaturus, ut non te vexem & socios,
Sed me bene mone & simul ductorem bonum præbe,
Qui me illuc ducat, per ciuitatem autem ipse necessitate
Oberrabo, si quis forte poculum & panem porrigat,
Et profectus ad domos Vlyssis diuini,

Oicleus. Amphiaraus.
Alcmæon. Amphilochus. Polyphideus. Clytus.
Theoclymenus.
Theoclymenus per Telemachi opem.
Telemachus suscipit in nauem Theoclymenum.
Poeta redit ad Vlyssem.
Eumæi & Vlyssis colloquium.

Nuncium dicam prudenti Penelopæ,
Et procis superbis miscebor,
Si mihi cœnam dent ut qui cibos infinitos habeant.
Statim bene faciam inter ipsos quicquid volent.
At enim tibi dico, tu autem percipe, & me audi
Mercurij voluntate internuncij, qui quidem omnium
Hominum in operibus gratiam & gloriam præbet.
Strenuitate autem non mihi contenderet homo alius,
Ad ignemq; bene cumulandũ adj, ligna sicca perscindẽda *(marg.: χεῦαι.)*
Adq; quadra ministrandum, & assandum, & vinum fun- *(dendum,*
Qualia bonis faciunt peiores pauperes *(marg.: χ. τοῖοι δρώωσι.)*
Hunc autem valde iratus allocutus est Eumæus subulcus,
Hei mihi hospes, cur in mentibus hoc consilium
Fuit? an tu certè omnino cupis illic perire,
Si iam procorum vis ingredi multitudinem,
Quorum iniuriaq; vísque ad ferreum cœlum vadit. *(marg.: ἐς. ἵκει.)*
Non tales sunt ministri illorum.
Sed iuuenes chlænas bene-induti & vestes,
Semper autem formosi capite & pulchro vultu,
Qui ipsis administrant, bene politæ autem mensæ
Pane & carnibus & vino oneratæ sunt.
Sed mane, non enim aliquis te dolet præsente,
Neque ego, neque aliquis alius sociorum qui mihi adsunt:
At postquam venerit Vlyssis dilectus filius,
Ille te chlænaq; vesteq; induet.
Mittet autem quò te cor animusque iubet.
Huic autem respondit postea laboriosus diuinus Vlysses,
Vtinam, sic Eumæe dilectus Ioui patri fieres
Sicut mihi, quòd meo finẽ imposuisti errori & ærũnæ graui.
Errore autem non est peius aliud hominibus.
Sed gratia perniciosi ventris mala consilia habent,
Vtriquorũ aliquẽ inuenerit error & nocumentũ & dolor:
Nunc autem quoniã detines, méque expectare illum iubes,
Dic age mihi de matre Vlyssis diuini, *(marg.: Vlysses quærit de matre & patre Laerte.)*
Patréque quem reliquit proficiscens in senectutis limine,
Sicubi adhuc viuunt sub splendore Solis,
An iam mortui sunt, & in inferni domibus.
Hunc autẽ rursus allocutus est subulcus princeps virorum.
Tibi enim ego hospes valdè verè dicam.
Laertes quidem adhuc viuit, Ioui autem supplicat semper
Animum a membris perire suis in domibus.
Mirum in modum enim de filio dolet qui perijt,
Deq; vxore, quã quidẽ iuuenẽ duxerat, quæ ipsũ maxima
Tristitia affecit demortua, & in cruda senectute posuit.
Quæ dolore sui filij mortua est gloriosi
Tristi morte, sic non moriatur quicunque
Hic habitans amicus sit & amica faciat. *(marg.: ἢ. ἔοι μοι.)*
Quamdiu quidem igitur illa erat, dolens licet,
Tamdiu aliquid mihi dilectũ erat scrutari & interrogare,
Quoniam me ipsa nutriuit, cum Ctimene extensa veste
Filia valida, quam minimam natu peperit è filijs
Cum hac nutriuit sum, paulò autem me minus honorabat.
At post iuuẽ ad pubertatẽ multum amatam venimus ambo.
Hanc quidẽ postea in Samũ nuptum dederũt, & infinita acceperunt.
At me chlænaq; vesteq; illa *(datis*
Pulchra valde circumindutũ. pedibus autem calceamentis
Ad agrum præmisit, diligebat autem me corde magis.
Nunc autem iam horum indigeo. sed mihi ipsi
Opus augent beati Dij, cui immaneo.
Ex his autem comedi bibiq; & venerandis dedi. *(marg.: ἐκ τῶν δ'.)*
Ex domina autem non dulce est audire,
Neque verbum, neque opus, quoniam malum incidit domui
Viri superbi, valdè autem famuli indigent,
Palam dominam alloqui & singula interrogare,
Et comedere bibereq;, postea autem & portare
Ad agrum qualia animum semper famulis lætificant. *(marg.: Vlysses quærit ex Eumæo conditionem generis eius.)*
Hunc. a. respondẽs, allocutus est multũ tolerans Vlysses.
Papæ, sic paruulus existens Eumæe subulce
Multum aberrasti a tua patria & parentibus,

Ἀγγελίην εἴποιμι περίφρονι Πηνελοπείῃ,
Καί κεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
Εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνείατα μυρί' ἔχοντες. 315
Αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν, ὅττι θέλοιεν.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον,
Ἑρμείαο ἕκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
Ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει·
Δρηστοσύνῃ οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος, 320
Πῦρ τ' εὖ νηῆσαι, διά τε ξύλα δανὰ κεάσσαι,
Δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι·
Οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα,
Ὤ μοι ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα 325
Ἔπλετο; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι,
Εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὅμιλον,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Οὔ τοι τοιοίδ' εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνων,
Ἀλλὰ νέοι, χλαίνας εὖ εἱμένοι ἠδὲ χιτῶνας, 330
Αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,
Οἵ σφιν ὑποδρώωσιν· ἐΰξεστοι δὲ τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
Ἀλλὰ μέν'· οὐ γάρ τίς τοι ἀνιᾶται παρεόντι,
Οὔτ' ἐγὼ οὔτε τις ἄλλος ἑταίρων, οἵ μοι ἔασιν. 335
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
Κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
Πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αἴθ' οὕτως, Εὔμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο 340
Ὡς ἐμοί, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλης καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.
Πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν.
Ἀλλ' ἕνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
Ἀνέρες, ὅν κεν ἵκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάᾳς, μεῖναί τέ με κεῖνον ἄνωγας, 345
Εἴπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
Πατρός θ', ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
Ἤ που ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Ἦ ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν, 350
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω·
Λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διὶ δ' εὔχεται αἰεὶ
Θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν.
Ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο,
Κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἥ ἑ μάλιστα 355
Ἤκαχ' ἀποφθιμένη, καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
Ἡ δ' ἄχεϊ οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
Λευγαλέῳ θανάτῳ, ὡς μὴ θάνοι ὅς τις ἐμοί γε
Ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἴη καὶ φίλα ἔρδοι.
Ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην, ἀχέουσά περ ἔμπης, 360
Τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
Οὕνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένῃ τανυπέπλῳ,
Θυγατέρ' ἰφθίμῃ, τὴν ὁπλοτάτην τέκε παίδων·
Τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τί μ' ἧσσον ἐτίμα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἥβην πολυήρατον ἱκόμεθ' ἄμφω, 365
Τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν, καὶ μυρί' ἕλοντο.
Αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκείνη
Καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοῦσα,
Ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον.
Νῦν δ' ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἀλλά μοι αὐτῷ 370
Ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοὶ ᾧ ἐπιμίμνω.
Τῶν ἔφαγόν τ' ἔπιόν τε, καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
Ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχόν ἐστιν ἀκοῦσαι
Οὔτ' ἔπος, οὔτε τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
Ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν 375
Ἀντία δεσποίνης φάσθαι, καὶ ἕκαστα πυθέσθαι,
Καὶ φαγέμεν πιέμεν τε, ἔπειτα δὲ καί τι φέρεσθαι
Ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσσιν ἰαίνει.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὢ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν, Εὔμαιε συβῶτα, 380
Πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.

Ἀλλ' ἄγε

Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ἠὲ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγυια,
Ἧι ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
Ἦ σέ γε μουνωθέντα παρ' οἴεσιν ἢ παρὰ βουσὶν 385
Ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον, ἠδ' ἐπέρασσαν
Τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
Σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο, πῖνέ τε οἶνον 390
Ἥμενος. αἵδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν,
Ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκούειν· οὐδέ τί σε χρὴ
Πρὶν ὥρη καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
Τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
Εὑδέτω ἐξελθών· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι 395
Δειπνήσας, ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω.
Νῶι δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε,
Κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισι,
Μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνήρ,
Ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ. 400
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, (εἴ που ἀκούεις)
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο.
Οὔ τι περιπληθὴς λίην τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν,
Εὔβοτος, εὔμηλος, οἰνοπληθής, πολύπυρος. 405
Πείνη δ' οὔ ποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
Νοῦσος ἐπὶ στυγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
Ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ' ἀνθρώπων,
Ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν,
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν. 410
Ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
Τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
Ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσικλυτοὶ ἤλυθον ἄνδρες
Τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ. 415
Ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ
Καλή τε μεγάλη τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα.
Τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπερόπευον·
Πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγη κοίλῃ παρὰ νηὶ 420
Εὐνῇ καὶ φιλότητι, τά τε φρένας ἠπεροπεύει
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Εἰρώτα δὴ ἔπειτα τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
Ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὔχομαι εἶναι, 425
Κούρη δ' εἴμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο·
Ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι ληίστορες ἄνδρες
Ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες
Τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκε.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ ὃς μίσγετο λάθρῃ, 430
Ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἕποιο,
Ὄφρα ἴδῃ πατρὸς καὶ μητέρος ὑψερεφὲς δῶ,
Αὐτούς τ'; ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Εἴη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε ναῦται 435
Ὅρκῳ πιστωθῆναι, ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευε.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Σιγῇ νῦν, μή τίς με προσαυδάτω ἐπέεσσιν 440
Ὑμετέρων ἑτάρων, ξυμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυιῇ,
Ἤ που ἐπὶ κρήνῃ, μή τις ποτὶ δῶμα γέροντι
Ἐλθὼν ἐξείπῃ, ὁ δ' ὀισάμενος καταδήσῃ
Δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσετ' ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὦνον ὁδαίων. 445
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο γένηται,
Ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς πρὸς δώμαθ' ἱκέσθω.
Οἴσω γὰρ καὶ χρυσὸν, ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ·
Καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
Παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἑῆος ἐνὶ μεγάροις ἀτιτάλλω,
Κερδαλέον δὴ τοῖον, ἅμα τροχόωντα θύραζε, 450

Sed age mihi hoc dic, & verè enarra.
An destructa est ciuitas virorum lata viis,
In qua habitat pater, & veneranda mater.
An te solum positum apud oues, vel apud boues
Viri inimici nauibus acceperunt & transtulerunt
Huius viri ad domos, hic autem dignum pretium dedit.
Hunc.a.rursus alloquutus est subulcus princeps virorū
Hospes, quoniam iam hæc me interrogas & inquiris.
Silentio nunc audi, & delectare bibeq; vinum
Sedens, hæ autem noctes magnæ, licet quidem dormire.
Est autem delectatis audire, neque te oportet
Ante horam dormire, dolor est & multus somnus.
Horum autem aliorum quemcunque cor & animus iubet
Dormiat egressus, simul autem Aurora apparente
Ientans simul sues heriles sequatur.
Nos autem in stabulo bibentésque comedentésque
Doloribus nostris ad inuicem delectemur tristibus
Recordantes, inter cætera dolores delectatur vir
Quicunque iam valde multa passus est, & multa errauit.
Hoc autem tibi dico quod me interrogas & inquiris.
Insula quædam Syria vocatur sicubi audis
Ortygiam desuper, vbi mutationes Solis.
Non ita quidem adeo magna: sed bona quidem
Fertilis boum, fertilis ouium, vini ferax & multi-frumenti.
Fames autem nunquam populū inuadit, neque aliquis alius
Morbus odiosus est miseris hominibus.
Sed quando senescunt in ciuitate nationes hominum,
Veniens argentei arcus Apollo, cum Diana
Suis lenibus sagittis aggrediens interficit.
Illic duæ ciuitates, bifariam autem ipsis omnia diuisa sunt.
His autem ambabus pater meus imperauit
Ctesius Ormenides similis immortalibus.
Illuc autem Phœnices nauibus inclyti venerunt viri
Ingeniosi, infinitas ducentes res ludicras naue nigra,
Fuit autem patris mei mulier Phœnissa in domo
Pulchraq; magnaq; & splendidorum operum perita.
Hanc autem Phœnices callidi deceperunt:
Cum lauante quidam primum mixtus est concaua in naui
Lecto & amicitia, quæ mentes decipiunt
Libidinosis mulieribus, & si proba sit.
Interrogabat autem postea, quæ esset & vnde veniret.
Hæc autem valde statim patris dixit altam domum,
Ex quidem Sidone multi-æris glorior esse,
Filia autem sum Arybantis ego abunde diuitis.
Sed me rapuerunt Taphii latrones viri
Ex agro venientem, transtulerunt.a. me huc deductam,
Huius viri ad domos, hic autem dignum pretium dedit.
Hanc.a.rursus alloquutus est vir qui mixtus erat clàm:
An certè nos iterum rursus simul nunc domum sequi velles,
Vt videas patris & matris altam domum,
Ipsosq; certè enim adhuc sunt, & diuites vocantur.
Hunc.a.rursus alloquuta est mulier, & respondit verbo.
Sit & hoc, si mihi velitis nautæ
Iuramento fidem dare: innocuam fore vt me abducatis
Sic dixit, hi autem omnes iurarunt sicut iussit.
At postquam iurauerunt q; perfeceruntq; iuramentum,
His rursus quædam dixit mulier, & respondit verbo,
Silentio nunc, ne quis me alloquatur verbis
Vestrorum sociorum obuians vel in via,
Vel in fonte, ne quis ad domum seni
Veniens dicat, hic autem intelligens liget
Vinculo in difficili, vobis autem consulet mortem.
Sed habete in mēte verbū, festinate autem ad emptionem
viaticorum.
Sed quando iam nauis plena victu fuerit,
Nuncius mihi postea velociter ad domos veniat.
Portabo enim & aurum quodcunque sub manus venerit,
Et aliud quidem omnis ego volens dabo.
Filium enim viri sui in domibus nutrio
Astutum iam talem, simul currentem foras,

γ. αἵδε νύξ
γ. ναῦται
γ. ἀγυιῇ
γ. ὁ δ' ὀισάμενος

Hunc ducam in naui, hic vobis infinitum pretium
Inueniet, quocunque transibitis ad diuersilingues homines.
Haec quidem sic fata abiuit ad domos pulchras,
Hi autem per annum totum apud nos manentes
In naui concaua facultates multas lucrabantur.
Sed quando iam horum concaua nauis grauata erat, his redire
Et tunc nuncium miserunt qui nunciaret mulieri.
Venit autem vir multa sciens mei ad domos patris,
γρ. ἔερτο — Aureum monile habens quod electris impeditum erat,
Hanc quidem in domo famulae & honesta mater
Manibus tractabant, & oculis videbant
γρ. κατένευσε — Pretium pollicitae, hic autem huic innuit tacitè.
Certe hic signo dato concauam in nauem iuit,
Haec autem me manu capiens domibus eduxit foras,
Inuenit autem in vestibulo partim pocula partim mensas,
Virorum conuiuarum, qui meo patri ministrabant.
Hi quidem in concionem processerant populiq́; coetum.
Haec autem statim tria pocula abscondens in sinu
Exportauit, at ego sequebar stultitiis.
Occidit autem sol, obscurataeq́; omnes viae.
Nos autem in portum inclytum venimus celeriter euntes,
Vbi Phoenicum erat virorum velox in mari nauis.
Hi quidem postea vbi ascendissent nauigarunt humidas vias
Nos naui imponentes, Iupiter autem ventum immisit.
Sex diebus quidem simul nauigauimus noctésque & die.
Sed quando septimum diem Iupiter imposuit Saturnius.
Hanc quidē postea mulierē interfecit Diana sagittis-gaudēs.
In sentinam autem insonuit cadens, sicut marina fulica,
Et hanc quidem phocis & piscibus esca vt esset
Eiecerunt, at ego relictus sum dolens animo.
Hos autem Ithacae admouit portans ventusque & aqua:
Vbi me Laërtes emit rebus suis,
Sic hanc terram ego vidi oculis.

Vlysses Eumaeo loquitur. — Huic autem rursus nobilis Vlysses respondit verbo.
Eumaee certe valde iam mihi in mentibus animum mouisti,
Haec singula dicens quoscunq; iam passus es dolores animo.
Sed certe, tuo quidem malo aliquod bonum adiunxit,
Iupiter, quoniam in viri domos peruenisti multa passus
Humani, qui iam tibi praebet cibumq; potumq;
Decenter, degis autem bonam vitam, at ego
Multas hominum per ciuitates errans huc perueni.

Sic hi quidem talia inter ipsos dicebant.
Dormierunt autem non multum in tempus, sed paululum.
Statim enim aurora venit pulchra sedis, hi autem in terra
Telemachus Ithacam redit. — Telemachi socij soluebant vela, deposuerunt autem malum.
Statim hanc in portum protraxerunt remis.
Extra autem anchoras iecerunt, funes autem ligauerunt.
Extra autem & ipsi iuerunt in litore maris,
Coenamq́; parabant, miscebantq́; feruidum vinum,
At postquam potus & cibi desiderium amouerunt,
His autem Telemachus prudens incipit sermonibus.

Vos quidem nunc ad ciuitatem impellite nauem nigram,
At ego ad agrum ibo, & ad pastores.
Vespertinus autem conspicatus mea rura descendam.
Manè autem vobis viaticum apponam,
Conuiuium bonum carnumq; & vini dulcis potus.

Hunc autem rursus allocutus est Theoclymenus diuinus.
Quò enim ego dilecte fili ibo? cuius domos perueniam
Virorum qui asperam Ithacam dominantur?
An rectà adeam matrem, & tuam domum?

Hunc autem Telemachus prudens contrà allocutus est,
Aliàs quidem te ego, & nostram domum iuberem
Ire, non enim tibi hospitiorum penuria, sed tibi ipsi
Peius id esset quoniam ego quidem abero, neque te mater
Videbit, non enim frequenter procis in domo
Apparet, sed procul ab his in coenaculo telam texit.
γρ. ἵκοιο — Sed tibi alium virum indicabo ad quem ibis,
Eurymachum Polybi prudentis inclytum filium,
Quem nunc aequaliter Deo Ithacenses inspiciunt.

Τὸν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός· ὁ δ' ὕμιν μυρίον ὦνον
Ἄλφοι, ὅπῃ περάσητε κατ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά.
Οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὖθι μένοντες
Ἐν νηῒ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο. 455
Ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
Καὶ τότ' ἄρ' ἄγγελον ἧκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί.
Ἤλυθ' ἀνὴρ πολύϊδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς,
Χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν* ἔερτο.
Τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμωαὶ καὶ πότνια μήτηρ 460
Χερσίν τ' ἀμφαφόωντο, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο,
Ὦνον* ὑπισχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
Ἤτοι ὁ καννεύσας κοίλην ἐπὶ νῆα βεβήκει·
Ἡ δ' ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε.
Εὗρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἠμὲν δέπα ἠδὲ τραπέζας 465
Ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἵ μευ πατέρ' ἀμφεπένοντο.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον, δήμοιό τε φῆμιν.
Ἡ δ' αἶψα τρί' ἄλεισα κατακρύψασ' ὑπὸ κόλπῳ
Ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀεσιφροσύνῃσι.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί· 470
Ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντες,
Ἔνθ' ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηῦς.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Νὼ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὖρον ἴαλλεν.
Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ· 475
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
Τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα·
Ἄντλῳ δ' ἐνδούπησε πεσοῦσ' ὡς εἰναλίη κήξ.
Καὶ τὴν μὲν φώκῃσι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι
Ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ. 480
Τοὺς δ' Ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ·
Ἔνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
Οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.

Τὸν δ' αὖ διογενὴς Ὀδυσεὺς ἠμείβετο μύθῳ·
Εὔμαι', ἦ μάλα δή μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας, 485
Ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
Ἀλλ' ἤτοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεύς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
Ἠπίου, ὃς δή τοι παρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε
Ἐνδυκέως· ζώεις δ' ἀγαθὸν βίον, αὐτὰρ ἔγωγε 490
Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνω.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Κὰδ δὲ καθευδέτην οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
Αἶψα γὰρ ἦλθεν ἐΰθρονος Ἠώς. οἱ δ' ἐπὶ χέρσου
Τηλεμάχου ἕταροι λύον ἱστία, κὰδ δ' ἕλον ἱστὸν 495
Καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς.
Ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν.
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο, κερῶντό τε αἴθοπα οἶνον. 500
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·

Ὑμεῖς μὲν νῦν ἄστυ δ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν,
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπιείσομαι ἠδὲ βοτῆρας·
Ἑσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι. 505
Ἠῶθεν δέ κεν ὔμμιν ὁδοιπόριον παραθείμην,
Δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
Πῆ γὰρ ἐγώ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δώμαθ' ἵκωμαι
Ἀνδρῶν οἳ κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν; 510
Ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἄλλως μέν σ' ἂν ἔγωγε καὶ ἡμέτερόνδε κελοίμην
Ἔρχεσθ'· οὐ γάρ τι ξενίων ποθή· ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
Χεῖρον, ἐπεί τοι ἐγὼ μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ 515
Ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστῆρσ' ἐνὶ οἴκῳ
Φαίνεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑπερωΐῳ ἱστὸν ὑφαίνει.
Ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι ὅν κεν* ἵκοιο,
Εὐρύμαχον, Πολύβου δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
Τὸν νῦν ἶσα θεῷ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι. 520

Καὶ γὰρ

Καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ, μέμονέν τε μάλιστα
Μητέρ' ἐμὴν γαμέειν, καὶ Ὀδυσσῆος γέρας ἕξειν.
Ἀλλὰ τά γε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος αἰθέρι ναίων,
Εἴ κέ σφι πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις, 525
Κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσι
Τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε
Μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
Τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσσας,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε, 530
Τηλέμαχ', οὔ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις.
Ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν, οἰωνὸν ἐόντα.
Ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένευς βασιλεύτερον ἄλλο
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 535
Αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
Ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
Ἦ καὶ Πείραιον προσεφώνεε πιστὸν ἑταῖρον,
Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τά περ ἄλλα μάλιστα 540
Πείθῃ ἐμῶν ἑτάρων, οἵ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο·
Καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν,
Ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὅ κεν ἔλθω.
Τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνοις, 545
Τόνδε δ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθὴ ἔσται.
Ὣς εἰπὼν, ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, 550
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὡς ἐκέλευσε
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τὸν δ' ὦκα προβιβάντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν, 555
Ἔνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαι, ᾗσι συβώτης
Ἐσθλὸς ἐὼν * ἐνίαυεν, ἀνάκτεσιν ἤπια εἰδώς.

Etenim longè optimus vir promptus est maximè
Matrem meam ducere uxorem, & Vlyssis honorẽ habere.
Sed hæc Iupiter scit Olympius in æthere habitans,
Si eis ipsis ante nuptias perficiet malum diem.
Sic igitur ei loquuto volauit dextra auis
Accipiter Apollinis velox nuncius, in pedibus autem
Vellebat columbam tenens, deorsũ autem pennas fundebat ad
In medio nauisque, & ipsius Telemachi. (terram
Hunc autem Theoclymenus socius longè vocatus,
In ipsi, eius accepit manu, verbúmque dixit, ac nominauit,
Telemache, non sine Deo venit dexter ales,
Cognoui enim ipsum è regione conspicatus alitem.
Vestro autem non est genere regalius aliud
In populo Ithacæ, sed vos potentes semper.
Hunc autem rursum Telemachus prudens, contrà alloquutus est,
Vtinam enim hoc hospes verbum perficiendum sit.
Ideo scito cognosces amicitiamq́, multaq́, dona
A me, adeo vt aliquis tibi obuius beatum te esse diceret.
Dixit, & Piræum alloquutus est fidum socium,
Piræe Clytide, tu autem mihi præter alia maximè
Pares meorum sociorum, qui me ad Pylum secuti sunt.
Et nunc mihi hunc hospitem ducens in domibus tuis
Solicitè cum complectere, & honora donec veniam.
Hunc autem rursus Piræus lancea inclyt. contra alloquutus
Telemache, etiamsi in multo tempore hic maneas, (est,
Hunc tamẽ equidẽ curabo, gerã, nec rerũ quæ hosp. debẽ-
Sic loq. in nauem iuit, iussit autem socios (tur ei penuria erit.
Ipsos ascendere, atque funes soluere.
Hi autem statim ascenderunt, & in sedibus sederunt.
Telemachus autẽ sub pedibus ligauit pulchra calceamẽta,
Accepit autem fortem lanceam clarum acuto ære,
Nauis à tabulatis, hi autem funes soluerunt.
Hi quidẽ impulsa naue nauigabant in ciuitatem, sicut iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini. (ferat.
Hunc autem celeriter prægredientem pedes ferebant, vt venit in
Vbi ei erant sues valdè multæ cum quibus subulcus (stabulũ
Bonus nutriuit vir dormiebat, de dominis benignè sentiens.

Aquilæ augurium.

Theoclymenus vates.

Piræus Theoclymenum hospitatur.

Telemachus ad Eumæum diuertit.

* ἢ ἐνίαυεν.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ π̄ ῥαψῳδία.

Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
Ἐντύνοντ' ἄριστον ἅμ' ἠοῖ, κειαμένω πῦρ,
Ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσι.
Τηλέμαχον δὲ περίσσαινον κύνες ὑλακόμωροι,
Οὐδ' ὕλαον προσιόντα. νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς 5
Σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖιν.
Αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος,
Ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ ὑλάουσιν,
Ἀλλὰ περισσαίνουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω. 10
Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
Ἔστη ἐνὶ προθύροισι. ταφὼν δ' ἀνόρουσε συβώτης·
Ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο
Κιρνὰς αἴθοπα οἶνον. ὁ δ' * ἀντίος ἦλθεν ἄνακτος·
Κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε, καὶ ἄμφω φάεα καλὰ, 15
Χεῖράς τ' ἀμφοτέρας· θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Ὡς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάζῃ
Ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
Μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ * μογήσῃ·
Ὣς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς 20
Πάντα κύσεν περιφὺς, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα,
Καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἦλθες Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος· οὔ σ' ἔτ' ἐγώ γε

HOMERI ODYSSEÆ XVI. COMPOSITIO.

Hi autem rursus in stabulis Vlysses & diuinus subulcus
Parabant prãdium simul Aurora incendentes ignem,
Emiseruntq́, pastores cum congregatis suibus.
Telemachum autem circumblandiebantur canes latrantes,
Neque latrabant aduenientem, intellexit autem diuus Vlysses
Adulantes canes, & circum sonus venit pedum,
Statim autem Eumæum verbis velocibus alloquutus est.
Eumæe, certè aliquis veniet huc socius,
Vel etiã notus alius, quoniam canes non latrant,
Sed circum blandiuntur, pedum autem strepitum subaudio.
Nondũ omne dictum erat verbũ, quando eius dilectus filius
Stetit in vestibulis, stupefactus autem surrexit subulcus,
Ex autem eius manibus ceciderunt vasa quibus laborabat
Miscens nigrum vinum, hic autem contra venit regem,
Osculatus est autem ipsum caputq́, & amb. b. lumina pulchra.
Manibus ambabus, tenera autem ei excidit lacryma,
Sicut autem pater suum filium beneuolus amplectitur
Venientem ex longinqua terra decimo anno,
Solum vnicũ in senectute genitũ ob quẽ dolores multos passus sit:
Sic tunc Telemachum diuinum diuus subulcus
Totum osculatus est, circumplexus vt mortem effugisset.
Et lugens verba velocia alloquutus est,
Venisti Telemache dulce lumen, neque te ego

* ἢ ἀντίον.

Eumæus Telemachum redeuntem excipit.

* ἢ μογήσας.

Videre dicebam postquam instinaui ad Pylum.
Sed agè nunc ingredere delecte fili, vt te animo
Delecter aspiciens, qui nuper aliunde adueneris.
Non quidem n. frequenter in agrũ venis, neque ad pastores.
Sed peregrinaris: sic enim placuit animo
Virorum procorum prouidere perniciosam multitudinem.
Hunc. a. rursus Telemachus prudens contra alloquutus (est,
Erit sic amice: tui enim causa huc veni,
Vt te videam oculis, & verbum audiam.
Si mihi adhuc in domibus mater manet, an aliquis iam
Virorum alius duxit vxorem: Vlyssis certè quidem cubile
Penuria incubantium in malis araneis iacet obsitum.
Hunc. a. rursus alloquutus est subulcus princeps virorum
Et valdè illa manet patienti animo
Tuis in domibus, ærumnosæ autem eam semper
Corrumpunt noctésque & dies lacrymantem.
Sic vtique loquutus eius suscepit æream lanceam:
At hic intrauit, & transiuit lapideum limen:
Huic autem adeunti pater sede cessit locum Vlysses.
Telemachus autem ex altera parte retinuit, clamauitq́;
Sede hospes, nos autem & alibi inueniemus sedem
Stabulo in nostro, adest autem vir qui deponet.
Sic dixit, hic autẽ rursus iens sedit: huic autem subulcus
Fudit sub viridia virgulta, & pellem desuper,
Illic sedit postea Vlyssis dilectus filius.
His autem rursus carnium lances apposuit subulcus
Assatarum, quas priori die reliquerant comedentes, [margin: γρ. δ' αὖ.]
Panem autem festinanter cumulauit in canistris,
In poculo autem miscebat dulce vinum.
Ipse autem contra sedit Vlyssem diuinum.
Hi autem in cibos paratos præiacentes manus mittebant.
At postquam potus & cibi desiderium amouerunt:
Iam tunc Telemachus alloquutus est diuinum subulcum.
Dic sodes, vnde hospes hic venit? quomodo. a. ipsũ nautæ
Duxerunt in Ithacam? quinam esse gloriabantur? [margin: γρ. εὐχετόωνται.]
Non quidem enim ipsum pedestrem puto huc venisse.
Hunc. a. respondens alloquutus est Eumæus subulcus,
Certè ego tibi fili vera omnia dicam.
Ex Creta quidem genus sibi esse gloriatur lata.
Dicit autem se multas per hominum ciuitates oberrasse
Errantem: sic enim ei destinauit hæc Deus.
Nunc autem rursus Thesprotorũ virorum ex naue elapsus
Venit meum ad stabulum, ego autem tibi eum præbebo.
Fac quomodo vis, supplex autem tibi dicit esse.
Hunc. a. rursus Telemachus prudens alloquutus est, [margin: γρ. ἐθέλεις. Telemachus de hospite quærit & patrem nõ agnoscit.]
Eumæe certè hoc verbum triste dixisti:
Quomodo enim iam hunc aduenam ego suscipiam domi?
Ipse quidem iuuenis sum, & nondum manibus ausus sum
Virum expellere, quando prior aliquis sæuierit.
Matri autem mihi bifariam animus in mentibus cogitat.
An illic apud me maneat & domum curet,
Lectum venerans mariti populiq́; famam:
An iam simul sequatur Achiuorum quicunque optimus
Nuptias eius ambit in domibus vir, & plurima dat:
Sed certè hunc hospitem (quoniam tuam venit domum)
Induam ipsum chlænamq́; vestemq́; indumenta pulchra.
Dabo autem ensem vtrinque acutum & pedib. calciamẽta,
Mittam autem quo ipsum cor animúsque iubet.
Si autem vis tu, excipe in stabulis eum detinendo:
Vestes autem huc ego mittam, & panem omnem
Vt comedat, ne tibi sit tædio & socijs.
Illuc autem non ipsum ego ad procos sinam
Ire, valde enim iniustam iniuriam habent,
Ne forte ipsi conuitientur, mihi autem dolor esset grauis.
Facere autem difficile quid eum qui inter plures exultat,
Etiamsi vir sit robustus, quoniam multò potentiores sunt.
Hunc autem rursus alloquutus est multum tolerans diuinus Vlysses [margin: Vlysses Telemacho loquitur.]
O amice, quoniam mihi & respondere fas est.
Certè valde mei laceratum est audientis dilectum cor,

Ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηῒ Πύλονδε.
Ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε φίλον τέκος, ὄφρα σε θυμῷ 25
Τέρψομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ἔνδον ἐόντα.
Οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι οὐδὲ νομῆας,
Ἀλλ' ἐπιδημεύεις· ὣς γάρ νύ τοι εὔαδε θυμῷ,
Ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορᾶν ἀΐδηλον ὅμιλον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 30
Ἔσσεται οὕτως ἄττα· σέθεν δ' ἕνεκ' ἐνθάδ' ἱκάνω,
Ὄφρα σέ τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, καὶ μῦθον ἀκούσω,
Εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μένει, ἦέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημεν· Ὀδυσσῆος δέ που εὐνὴ,
Χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα. 35
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
Φθίνουσιν νύκτες τε καὶ ἤματα δάκρυ χεούσῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος. 40
Αὐτὰρ ὅ γ' εἴσω ἴεν, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
Τῷ δ' ἕδρης ὑπόειξε πατὴρ ἐπιόντι Ὀδυσσεύς.
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἐρήτυε, φώνησέν τε,
Ἧσο ξεῖν'· ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δήομεν ἕδρην
Σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' ἀνὴρ ὃς καταθήσει. 45
Ὣς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τῷ δὲ συβώτης
Χεῦεν ὕπο χλωρὰς ῥῶπας, καὶ κῶας ὕπερθεν,
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσῆος φίλος υἱός.
Τοῖσιν δ' αὖ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
Ὀπταλέων, ἅ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες· 50
Σῖτον δ' ἐσσυμένως παρενήνεεν ἐν κανέοισιν,
Ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὸς δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, 55
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβόν,
Ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἑ ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι * εὐχετόωντο;
Οὐ μὲν γάρ τί ἑ πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα, 60
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
Ἐκ μὲν Κρητάων γένος εὔχεται εὐρειάων·
Φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστεα δινηθῆναι
Πλαζόμενος· ὣς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τά γε δαίμων.
Νῦν δ' αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐκ νηὸς ἀποδρὰς 65
Ἤλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμὸν, ἐγὼ δέ τοι ἐγγυαλίξω·
Ἔρξον ὅπως * ἐθέλεις, ἱκέτης δέ τοι εὔχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες,
Πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ; 70
Αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ, καὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
Μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
Ἢ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένῃ, καὶ δῶμα κομίζῃ,
Εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος, δήμοιό τε φῆμιν, 75
Ἦ ἤδη ἅμ' ἕπηται Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
Μνᾶται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ, καὶ πλεῖστα πόρῃσιν.
Ἀλλ' ἤτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
Ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
Δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες, καὶ ποσσὶ πέδιλα, 80
Πέμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
Εἰ δ' ἐθέλεις, σὺ κόμισσον ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·
Εἵματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω, καὶ σῖτον ἅπαντα
Ἔδμεναι, ὡς ἂν μή σε κατατρύχῃ καὶ ἑταίρους. 85
Κεῖσε δ' ἂν οὔ μιν ἐγώ γε μετὰ μνηστῆρας ἐῷμι
Ἔρχεσθαι· λίην γὰρ ἀτάσθαλον ὕβριν ἔχουσι·
Μή μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
Πρῆξαι δ' ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
Ἄνδρα καὶ ἴφθιμον, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσι. 90
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλ', ἐπεί θήν μοι καὶ ἀμείψασθαι θέμις ἐστὶν,
Ἦ μάλα μευ καταδάπτετ' ἀκούοντος φίλον ἦτορ,

Οἷ'

Οἷά φατε μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
Ἐν μεγάροισ' ἀέκητι σέθεν τοιούτου ἐόντος.
Εἰπέ μοι ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ (95)
Ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ,
Ἤ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμφεαι, οἷσί περ ἀνὴρ
Μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
Αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω νέος εἴην τῷδ' ἐπὶ θυμῷ, (100)
Ἢ παῖς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἠὲ καὶ αὐτὸς
Ἔλθοι ἀλητεύων· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα·
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
Εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην,
Ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο μοῦνον ἐόντα, (105)
Βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισι
Τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι,
Ξείνους τε στυφελιζομένους, δμῳάς τε γυναῖκας
Ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά,
Καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας (110)
Μὰψ αὔτως, ἀτέλεστον, ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Οὔτε τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
Οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἷσί περ ἀνὴρ (115)
Μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
Ὧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων·
Μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτε,
Μοῦνον δ' αὖ Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο. (120)
Τῶ νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἴσ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσι,
Τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον. (125)
Ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
Ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
Οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
Ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ (130)
Εἴφ' ὅτι οἱ σῶς εἰμι, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω, σὺ δὲ δεῦρο νέεσθαι,
Οἴῃ ἀπαγγείλας· τῶν δ' ἄλλων μή τις Ἀχαιῶν
Πευθέσθω· πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα, (135)
Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ καὶ Λαέρτῃ αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
Δυσμόρῳ, ὃς τείως μὲν Ὀδυσσῆος μέγ' ἀχεύων,
Ἔργα τ' ἐποπτεύεσκε, μετὰ δμώων τ' ἐνὶ οἴκῳ (140)
Πῖνε καὶ ἦσθ', ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγοι·
Αὐτὰρ νῦν ἐξ οὗ σύ γε ᾤχεο νηὶ Πύλονδε,
Οὔ πώ μίν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὔτως,
Οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στοναχῇ τε γόῳ τε
Ἧσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστεόφι χρώς. (145)
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ.
Εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
Πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἑλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλὰ σύ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγροὺς (150)
Πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον· ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν,
Ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅττι τάχιστα
Κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι.
Ἦ ῥα, καὶ ὦρσε συφορβόν· ὁ δ' εἵλετο χερσὶ πέδιλα,
Δησάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἴεν, οὐδ' ἄρ' Ἀθήνην (155)
Λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὔμαιος ὑφορβός·
Ἀλλ' ἥ γε σχεδὸν ἦλθε, δέμας δ' ἤικτο γυναικὶ
Καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
Στῆ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῆι φανεῖσα·
Οὐδ' ἄρα Τηλέμαχος ἴδεν ἀντίον, οὐδ' ἐνόησεν· (160)
(Οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς)

Qualia dicitis procos iniusta excogitasse
In domibus inuito te tali qui sis:
Dic mihi an voluntarius cedis, an te populi
Oderunt per populum sequentes Dei vocem?
An consanguineos accusas, quibus vir
Pugnantibus persuasit, & si magna contentio moueratur.
Utinam enim ego sic iuuenis essem hoc praeditus animo,
Vel filius ex Vlysse strenuus, vel & ipse
Veniret errans (adhuc enim & spei fatum)
Protinus omnino meum caput incideret alienus vir,
Si non ego illis detrimentum omnibus essem
Profectus in domum Laertiadae Vlysis,
Si autem rursus me multitudine superaret solum existentẽ,
Vellem potius in meis interfectus domibus
Mori, quam haec semper indecentia opera videre.
Hospites indignis modis tractantes famulásque mulieres
Violantes foede in domibus pulchris,
Et vinum exhaustum, & cibum comedentes
Temere ita indesinenter inutili in opere.
Hunc autem rursus Telemachus prudẽs cõtra alloquutus est,
Tibi enim ego hospes valde vere dicam,
Neque mihi omnis populus iratus molestus est,
Neque consanguineos accuso, quibus vir
Pugnantibus confidit, & si magna lis moueatur.
Sic enim nostram progeniem solam quasi singularem fecit Iupiter
Solum Laertem Arcesius filium genuit.
Solum autem rursus Vlyssem pater genuit: at Vlysses (est
Solũ me domib. generatũ liquit, neque vllo modo a me adiutus
Ita nunc inimici valde infiniti sunt in domo,
Quot enim in insulis dominantur optimi,
Dulichióque Samóque, & nemorosa Zacyntho,
Vel etiam quicunque asperam Ithacam dominantur,
Tot matrem meam petunt, consumunt autem domum.
Haec autem neque negat odiosas nuptias neque finem
Facere potest, hi autem corrumpunt comedentes
Domum meam, cito autem me destruent, & ipsum.
Sed certè quidem haec deorum in genibus iacent.
Amabo, tu autem Eumaee *vade cito, prudenti Penelopae*
Dices quod saluus sum, & ex Pylo veni.
At ego hic manebo, tu autem huc redi
Soli ubi nunciaris, horum autem aliorum nullus Achiuorum
Audiat, multi enim mihi mala cogitant.
Huic autem respondens, alloquutus es Eumaee subulce
Cognosco, intelligo haec iam intelligenti iubes.
Sed age mihi hoc dic & verè enarra.
Si & ad Laertem eadem ipsa via nuncius ibo
Infelicem: qui antè quidem ob Vlyssem valdè dolens
Operaque spectabat cumque famulis in domo
Bibebat & comedebat, quando animus in pectorib. iubebat.
At nunc ex quo tu iuisti naui ad Pylum,
Ipsum non iam dicunt comedere & bibere sic,
Neque in opera inspicere, sed suspirióque luctúque
Sedet lamentans, tabescit autem circum ossa corpus.
Hũc autem rursus Telemachus prudens contra alloquut. est,
Moestius & illud est *sed tamen ipsum sinamus dolentẽ licet.*
Si enim utique suo-arbitrio-percipi possent omnia ab hominibus
Prius patris optaremus reditus diem.
Sed tu renunciato matri *retro vade, neque ad agros*
Erra ad illum, at matri dic,
Ut famula penus custos festinet quàm citissimè
Clam, illa enim nunciabit seni.
Dixit, excitauitque subulcum, hic accepit manibus calceamenta,
Ligatis autẽ iis sub pedibus ad ciuitatẽ iuit, neque Mineruã
Latuit à stabulo exiens Eumaeus subulcus,
Sed haec propè venit, corpore autem assimilata est mulieri
Pulchraeque magnaeque, & splendida opera scienti.
Stetit autem è regione ostij stabuli Vlyssi apparens,
Neque Telemachus vidit obuiam, neque intellexit,
Non enim omnibus Dij apparent manifesti.)

Telemachus Vlyssi hospiti ignoto loquitur.

Telemachus Eumaeum mittit ad matrem & Laertem.

Sed Vlyssesque canésque viderunt & non latrarunt.
Blandóque gannitu.a.ex altera parte per stabulum fugiebant.
Hæc.a.superciliis annuit, intellexit autem diuinus Vlysses:
χ. θριγκίον *Exiuit autem domo extra magnum murum stabuli.*
Stetit autem ante ipsam, hunc autē alloquuta est Minerua,
Minerua Vlyssem monet, vt filio se prodat. *Generose Laërtiade astute Vlysses,*
Iam nunc tuo filio verbum dic, neque occulta,
Vt procis morte & nece composita
Eatis ad ciuitatem inclytam:neque ego ipsa
Diu procul à vobis ero prompta pugnare:
Dixit,& aurea virga contigit eum Minerua,
Vestem quidem ei primo bene lauatam & interulam
Vlyssis habitus immutatus. *Posuit circum pectora, corpus autem auxit & pubertatem.*
Retrò autem nigro colore euasit,genæ.a.extensæ sunt.
Nigri autem facti sunt capilli circum barbam.
Ac Minerua quidem hoc facto,retrò iuit,at Vlysses
Iuit in stabulum, stupuit autem ipsum dilectus filius.
Timens autem alio conuertit oculos ne Deus esset,
Et ipso compellato verba velocia alloquutus est,
Alius mihi hospes appares nunc quàm ante
Alia autem vestimenta habes, & tibi non idem est corpus
Certè aliquis deorum es, qui cœlum latum habitant.
Sed placatus sis,vt tibi grata demus sacra,
Et aurea dona rectè facta,parce autem nobis.
Vlysses filio se prodit. *Huic autem respondit postea pertolerans diuinus Vlysses,*
Non aliquis Deus sum,cur me diis assimilas?
Sed pater tuus sum,cuius gratia tu suspirans
Pateris dolores multos contumelias tolerans virorum.
Sic loquutus,filium osculatus est, per genas autem
Lacrymas fudit in humum,antè autem tenebat eas indesinenter.
Telemachus.a.(nondum.n.persuasus fuerat suū patrē esse.)
Rursus ipsum verbis respondens alloquutus est,
Telemachus patri loquitur. *Non tu Vlysses es pater meus,sed me Deus*
Decipit, vt adhuc magis lugens suspirem.
Non enim aliquo modo mortalis vir hæc præstaret
Suo ipsius animo,quando non Deus ipse adueniens
Facilè volens faciat iuuenem & senem.
Certè enim nuper eras senex, & indecenter indutus eras,
Nunc autem Diis similis es,qui cœlum latum habitant.
Vlysses filio loquitur. *Hunc autem respondens, alloquutus est prudens Vlysses.*
Telemache,non te decet dilectum patrem intus cum sit
Neque demirari valdè,neque stupere.
Non quidem enim amplius alius veniet huc Vlysses.
χ. γὰρ τι. *Sed hic ego sum talis passus mala,multis.a. toleratis malis*
Veni vigesimo anno ad patriam terram.
At hoc opus est Mineruæ prædatricis,
Quæ me talem posuit quomodocunque voluit (potest enim)
Aliquando quidem pauperi similem,aliquando autē rursus
Viro iuueni pulchras circum corpus vestes habenti.
Facile autem Diis,qui cœlum latum habitant,
Et gloria illustrare mortalem hominem & malo afficere.
Sic loquutus sedit,Telemachus autem
Amplexus patrem bonum lugebat lacrymas fundens,
Ambobus autem his desiderium obortum est luctus.
Flebant autem stridulè abundantius quam aues
Ossifragæ aquilæ, vel vultures curuæ vnguibus quib.pullos
Rustici exceperunt antequam volatiles sint.
Sic hi miserabiliter sub superciliis lacrymam fundebant:
Et lugentibus occidisset lumen Solis,
Nisi Telemachus alloquutus fuisset suum patrem statim.
Telemachus patrem alloquitur. *Quali enim huc pater naui te nautæ*
Duxerunt in Ithacam? qui esse dicebant?
Non quidem enim te pedestrem puto huc venisse.
χ. [illegible] *Hunc autem rursus alloquutus est laboriosus diuinus Vlysses,*
Nanque ego tibi fili veritatem apertè dicam.
Phæaces me duxerunt nauibus inclyti,qui & alios
Homines mittunt cum ipsos adeant.
Et me dormientem naue veloci in pontum ducentes
Deposuerunt in Ithacam, dederunt.a.mihi splendida dona,

Ἀλλ' Ὀδυσεύς τε κύνες τε ἴδον, καί ῥ' οὐχ ὑλάοντο,
Κνυζηθμῷ δ' ἑτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
Ἡ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἐκ δ' ἦλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα * τειχίον αὐλῆς· 165
Στῆ δὲ πάροιθ' αὐτῆς· τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἤδη νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,
Ὡς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ κῆρ' ἀραρόντε
Ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν· οὐδ' ἐγὼ αὐτὴ 170
Δηρὸν ἀπὸ σφῶιν ἔσομαι μεμαυῖα μάχεσθαι.
Ἦ, καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
Φᾶρος μέν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
Θῆκ' ἀμφὶ στήθεσσι, δέμας δ' ὤφελλε καὶ ἥβην.
Ἂψ δὲ μελαγχροιὴς γένετο, γναθμοὶ δὲ τάνυσθεν· 175
Κυάνεαι δ' ἐγένοντο ἐθειράδες ἀμφὶ γένειον.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασα, πάλιν κίεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἤϊεν ἐς κλισίην, θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός.
Ταρβήσας δ' ἑτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 180
Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν,
Ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς οὐκέθ' ὁμοῖος.
Ἦ μάλα τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Ἀλλ' ἵληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δώομεν ἱρά,
Ἠδὲ χρύσεα δῶρα τετυγμένα· φείδεο δ' ἡμέων. 185
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὔ τίς τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;
Ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
Πάσχεις ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, κὰδ δὲ παρειῶν 190
Δάκρυον ἧκε χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰεί.
Τηλέμαχος δ' (οὐ γάρ πω ἐπείθετο ὃν πατέρ' εἶναι)
Ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Οὐ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πατὴρ ἐμός, ἀλλά με δαίμων
Θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω. 195
Οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόῳτο
Ὧι αὐτοῦ γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
Ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον ἠδὲ γέροντα.
Ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρων, καὶ ἀεικέα ἕσσο,
Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι. 200
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχ', οὔ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἔνδον ἐόντα
Οὔτε τι θαυμάζειν περιώσιον οὔτ' ἀγάασθαι.
Οὐ μὲν * γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακά, πολλὰ δ' ἀλήθεις, 205
Ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥ τέ με τοῖον ἔθηκεν ὅπως ἐθέλει (δύναται γάρ)
Ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἀνδρὶ νέῳ καὶ καλὰ περὶ χροῒ εἵματ' ἔχοντι. 210
Ῥηΐδιον δὲ θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἕζετο. Τηλέμαχος δὲ
Ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἵμερος ὦρτο γόοιο· 215
Κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἤ τ' οἰωνοί,
Φῆναι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
Ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεηνὰ γενέσθαι.
Ὣς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο, 220
Εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα,
Ποίῃ γὰρ νῦν δεῦρο πάτερ φίλε νηΐ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι * εὐχετόωντο;
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 225
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην καταλέξω,
Φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσικλυτοί, οἵ τε καὶ ἄλλους
Ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
Καί μ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
Κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην, ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα, 230

Χαλκόν

Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν.
Καὶ τὰ μὲν ἐν σπήεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·
Νῦν αὖ δεῦρ' ἱκόμην ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης,
Ὄφρα κε δυσμενέεσσι φόνου πέρι βουλεύσωμεν.
Ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον, 235
Ὄφρ' εἰδέω ὅσσοι τε καὶ οἵ τινες ἀνέρες εἰσί.
Καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας,
Φράσσομαι, ἤ κεν νῶϊ δυνησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι
Μούνω ἄνευθ' ἄλλων, ἦ καὶ διζησόμεθ' ἄλλους.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 240
Ὦ πάτερ, ἦ τοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
Χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
Ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
Ἄνδρε δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.
Μνηστήρων δ' οὔτ' ἂρ δεκὰς ἀτρεκὲς, οὔτε δύ' οἶαι, 245
Ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' εἴσεαι ἐνθάδ' ἀριθμόν.
Ἐκ μὲν Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
Κοῦροι κεκριμένοι, ἓξ δὲ δρηστῆρες ἕπονται.
Ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι κοῦροι ἔασιν.
Ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι φῶτες Ἀχαιῶν. 250
Ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι·
Καί σφιν ἅμ' ἐστὶ Μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς,
Καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων.
Τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων,
Μὴ πολύπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτίσεαι ἐλθών. 255
Ἀλλὰ σύ γ', εἰ δύνασαί τιν' ἀμύντορα μερμηρίξαι,
Φράζευ, ὅ κέν τις νῶϊν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον,
Καὶ φράσαι εἴ κεν νῶϊν Ἀθήνη σὺν Διὶ πατρὶ 260
Ἀρκέσει, ἦέ τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἐσθλώ τοι τούτω γ' ἐπαμύντορε τοὺς ἀγορεύεις,
Ὕψι περ ἐν νεφέεσσι καθημένω, ὥ τε καὶ ἄλλοις
Ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν. 265
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὐ μέν τοι κείνω γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
Φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνηστῆρσι καὶ ἡμῖν
Ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνηται Ἄρηος.
Ἀλλὰ σὺ * μὲν νῦν ἔρχευ ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι 270
Οἴκαδε, καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
Αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι.
Εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
Τετλάτω ἐν στήθεσσι κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο, 275
Ἤν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἕλκωσι θύραζε,
Ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
Ἀλλ' ἦ τοι παύεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παραυδῶν· οἱ δέ τοι οὐ τι
Πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ. 280
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Ὁππότε* κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θῇσιν Ἀθήνη,
Νεύσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ, σὺ δ' ἔπειτα νοήσας
Ὅσσα τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήϊα τεύχεα κεῖται,
Ἐς μυχὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας 285
Πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
Παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες,
Ἐκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει
Οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
Ἀλλὰ κατῄκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀϋτμή. 290
Πρὸς* δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε Κρονίων,
Μή πως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
Ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητέ τε δαῖτα
Καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Νῶϊν δ' οἴοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε 295
Καλλιπεῖν, καὶ δοιὰς βοάγρια χερσὶν ἑλέσθαι·
Ὡς ἂν ἐπιθύσαντες ἑλοίμεθα· τοὺς δέ κ' ἔπειτα
Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα Ζεύς.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,

Aesq; aurumq; copiosè, vestemque textam.
Et haec quidem in speluncis Deorum consilio iacent.
Nunc autem rursus huc veni admonitionibus Minervae,
Ut inimicorum de caede consultemus.
Sed age mihi procos numero recense,
Ut sciam quotq; & qui viri sint.
Et meo in animo strenuo agitato consilio
Considerabo, si nos poterimus adversari
Soli sine aliis, an & quaeremus alios.
Hunc. a. rursus Telemachus prudens contrà alloquutus (est,
O pater, certè tuam magnam gloriam semper audivi,
Manibúsque bellicosum esse te & prudentem consilio,
Sed valde magnum dixisti: stupor me habet, neque esset
Viros duos multis & fortibus pugnare.
Procorum autem neque decas una, neque duae solae,
Sed multo plures, cito autem scies hic numerum.
Ex Dulichio quidem duo & quinquaginta
Iuvenes electi, sex autem famuli sequuntur.
Ex Samo autem quatuorq; & viginti iuvenes sunt.
Ex Zacyntho viginti sunt viri Achivorum.
Ex ipsa Ithaca duodecim omnes optimi.
Et cum ipsis simul est Medon praeco & divinus cantor,
Et duo servi scientes epulas parare.
Hos si omnes aggrederemur qui intus sunt,
Vide ne multum amarè & graviter horum insolentias ul-
Sed tu si potes aliquem adiutorem excogitare, (ciscaris
Animadverte qui nobis auxilietur prompto animo.
Hunc. a. rursus alloquutus est laboriosus divus Ulysses,
Tibi enim ego dico, tu autem considera & me audi,
Et cogita si & nobis Minerva cum Iove patre
Sufficiat, an adhuc alium adiutorem cogitabo?
Hunc. a. rursus Telemachus prudēs cōtrà alloquutus est,
Boni hi adiutores quos dicis
Altè in nebulis sedentes, quiq; & aliis
Viris dominantur & immortalibus Diis.
Hūc. a. rursus alloquutus est pertolerans divinus Ulysses,
Non quidem illi multo tempore separatim erunt
Pugna forti, quando procis & nobis
In domibus meis robur iudicabitur Martis.
Sed tu quidem nunc vade simul Aurora apparente
Domum & procis superbis loquere.
At me ad civitatem subulcus postea ducet,
Pauperi tristi similem & seni,
Si. a. me inhonorabunt in aedibus, tuus. a. dilectus animus
Toleret in pectoribus male patiente me:
Si & per domum pedibus trahent foras,
Vel telis percutient, tu autem inspiciens tolera.
Sed certè cessare iube insipientiis,
Suavibus verbis compellans, hi autem tibi non
Parebunt, iam enim ipsis adest fatalis dies.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Quando multi consilii in mentibus ponet Minerva,
Annuam quidem tibi ego capite, tu autem postea intelliges.
Quaecunque tibi in domibus Martia arma iacent
In secessum alti thalami depone elevando
Omnia valde, at procos mollibus verbis
Alloquere, quando te inquirent ea cupientes,
Ex fumo deposui, quoniam non his similia sunt,
Qualia quondam ad Troiam proficiscens dereliquit Ulys-
ses,
Sed deturpata sunt, quantum ignis iiii vapor.
Adhuc autem mihi hoc maius in mētibus posuit Saturnius,
Ne quando vino domiti, concitata contentione inter vos,
Alios invicem vulneretis, foedetis autem convivium.
Et sponsalia, ipsum enim trahit virum ferrum.
Nobis autem solis duos enses, & duas lanceas
Relinque, & duo scuta manibus capere.
Sic impetu facto accipiemus, hos autem postea
Pallas Minerva decipiet & consiliarius Iupiter.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.

Telemachus recēset patri numerum procorum.

Ulysses Telemachum instruit quid facto opus sit, ubi ad procos venerint.

Si verè meus es, & sanguinis nostri,
Ne quis posteà Vlyssem audiat intus esse.
Neque igitur Laërtes sciat hoc neque subulcus,
Neque aliquis domesticorum, neque ipsa Penelope.
Sed soli tuq; egoq; mulierum cognoscamus mentem.
Et viros famulos viros adhuc tentemus,
Et quidem vbi aliquis nos honorat, & timet animo,
Et qui non curat, te autem inhonorat etiam qui talis sis.
Hunc autem respondens alloquutus est illustris filius.
O pater, certè meum animum & posteà puto
Cognosces, non quidem enim socors-mollicies tenet,
Sed non hoc lucrum ego fore puto
Nobis ambobus, te autem considerare iubeo.
Diu enim sic cognosces vnumquemq; tentans
Opera incipiens, hi autem in domibus quieti
Res deuorant prater modum, neque est parcitas.
Sed certè te mulieres ego discere iubeo,
Quæ te inhonorant, & quæ sanæ sunt.
Virorum autem nondum ego per ædes vellem
Nos tentare, sed posteà hæc labora,
Si verè aliquod scis Iouis portentum Ægiochi.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur,
Hæc autem posteà Ithacā deducta est nauis bene-fabricata
Quæ tulerat Telemachum à Pylo, & omnes socios,
Hi.a. quando iam portum valde profundum intrauerunt.
Nauem quidem hi nigram in terram traxerunt,
Arma autem sua asportarunt magnanimi serui.
Statim autem in ædes Clytij portauerunt perpulchra dona.
At præconem præmiserunt domum ad Vlyssis
Nuncium dicentem perprudenti Penelopæ,
Quòd Telemachus quidem in agro, nauem autem iussit
Ciuitatem adnauigare, vt non timens in animo
Potens regina teneras lacrymas funderet.
Hi autem sibi obuij fuerunt præco, & diuinus subulcus,

Nunciatur Telemachum redüsse.

Eiusdem gratia nuncij dicturi mulieri.
Sed quando iam iuerunt domum diuini regis,
Præco quidem medius in ancillis dixit:
Iam regina dilectus filius venit.
Penelopæ autem dixit subulcus propè astans,
Omnia quæcunque ei dilectus filius iussit loqui.
At postquam omne præceptum denunciauit,
Perrexit ad sues, liquit autem septaq; domumq;.
Proci autem tristati sunt, mœsti fueruntq; in animo,
Atque exiuerunt domo apud magnum murum atrij,
Illic autem ante ianuas sederunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
O amici, certè magnum opus superbè perfectum est
Telemacho via hæc, dicebamus autem ei non perfectum iri.
Sed agite nauem nigram trahamus quæ optima,
Intus remiges autem marinos congregemus qui velocissimè

Redeunt ab insidiis proci.

Illis nuncient velociter domum redire.
Nondum omne dictum est, quando Amphinomus vidit nauem.
Versus ex vrbe portum per profundum intra,
Velaq; contrahentes, remosq; manibus tenentes.

χ. μετεφώνει μνηστῆρσιν.

Suauiter autem ridens loquutus est procis,
Ne aliquem nuncium moueamus, hic autem enim intus
Aut aliquis eis hoc dixit deorum, vel viderunt ipsi
Nauem aduenientem, hanc non poterant consequi.
Sic dixit, hi autem surgentes iuerunt in littus maris.
Statim autem nauem nigram in terram traxerunt.
Arma autem ipsis abstulerunt magnanimi serui.
Ipsi.a. in concionem iuerunt densi, neque aliquem aliorum
Siuerunt, neque iuuenum considere, neque senum.
His autem Antinous dixit Eupithei filius,

Antinoi verba.

O amici, si hunc virum dij malo liberarunt.
Dij quidem speculatores sedebant in summitatibus ventosis
Semper densi, simul autem Sole occidente,
Nunquam in terra noctu dormiebamus, sed in ponto
Naui veloci nauigantes expectabamus Auroram diuinam

Εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι καὶ αἵματος ἡμετέροιο, 300
Μή τις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἐόντος,
Μήτ' οὖν Λαέρτης ἴστω τό γε, μήτε συβώτης,
Μήτε τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια·
Ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἰθύν.
Καί κέ τεο δμώων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν, 305
Ἠμὲν ὅπου τις νῶϊ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
Ἠδ' ὅτις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός,
Ὦ πάτερ, ἤτοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ' ὀΐω
Γνώσεαι· οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύναι γέ μ' ἔχουσιν· 310
Ἀλλ' οὔ τοι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι ὀΐω
Ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
Δηθὰ γὰρ αὔτως εἶσθα ἑκάστου πειρητίζων,
Ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἕκηλοι
Χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔπι φειδώ. 315
Ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα,
Αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλείτιδές εἰσιν·
Ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἔγωγε κατὰ σταθμοὺς ἐθέλοιμι
Ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πένεσθαι,
Εἰ ἐτεόν γέ τι οἶσθα Διὸς τέρας αἰγιόχοιο. 320
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Ἡ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο νηῦς εὐεργής,
Ἣ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἑταίρους.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο, 325
Νῆα μὲν οἵ γε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
Τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες·
Αὐτίκα δ' ἐς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
Αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος
Ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ, 330
Οὕνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα δ' ἄνωγεν
Ἄστυ δ' ἀποπλείειν, ἵνα μὴ δείσασ' ἐνὶ θυμῷ
Ἰφθίμη βασίλεια τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβοι.
Τὼ δὲ συναντήτην κῆρυξ καὶ δῖος ὑφορβός,
Τῆς αὐτῆς ἕνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί. 335
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος,
Κῆρυξ μέν ῥα μέσῃσι μετὰ δμῳῇσιν ἔειπεν,
Ἤδη τοι βασίλεια φίλος πάϊς εἰλήλουθε.
Πηνελοπείῃ δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστὰς
Πάνθ' ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι. 340
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε,
Βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε.
Μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο, κατήφησάν τ' ἐνὶ θυμῷ.
Ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
Αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἑδριόωντο. 345
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν,
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
Ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν, ἥ τις ἀρίστη,
Ἐς δ' ἐρέτας ἁλιῆας ἀγείρομεν, οἵ κε τάχιστα 350
Κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἶκόνδε νέεσθαι.
Οὔ πω πᾶν εἴρηθ', ὅτ' ἄρ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
Στρεφθεὶς ἐκ χώρης, λιμένος πολυβενθέος ἐντός,
Ἱστία τε στέλλοντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
Ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας * μετεφώνεεν οἷς ἑτάροισι,
Μή τιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἵδε γὰρ ἔνδον. 355
Ἤ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἴσιδον αὐτοὶ
Νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης.
Αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
Τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες. 360
Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλον
Εἴων οὔτε νέων μεταΐζειν, οὔτε γερόντων.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Ὢ πόποι, ὡς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
Ἤματα μὲν σκοποὶ ἷζον ἐπ' ἄκριας ἠνεμοέσσας 365
Αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι,
Οὔ ποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
Νηῒ θοῇ πλείοντες ἐμίμνομεν Ἠῶ δῖαν,

Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες
Αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τεῖος ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων, 370
Ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ, μηδ' ἧμας ὑπεκφύγοι· οὐ γὰρ ὀΐω
Τούτου γε ζώοντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα.
Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε νόῳ τε·
Λαοὶ δ' οὐκ ἔτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν. 375
Ἀλλ' ἄγετε πρὶν κεῖνον ὁμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς
Εἰς ἀγορήν. οὐ γάρ τι μεθησέμεναι μιν ὀΐω,
Ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστάς,
Οὕνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν, οὐδ' ἐκίχημεν.
Οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα, 380
Μή τι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἧμεας ἐξελάσωσι
Γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
Ἀλλὰ φθέωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,
Ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,
Δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε 385
Κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅς τις ὀπυίοι.
Εἰ δ' ὕμιν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βόλεσθε
Αὐτόν τε ζώειν καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
Μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἅλις θυμηδέ' ἔδωμεν
Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος 390
Μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δ' ἂν ἔπειτα
Γήμαιθ' ὅς κε πλεῖστα πόροι, καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Νίσου φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος· 395
Ὅς ῥ' ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
Ἡγεῖτο μνηστῆρσι, μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
Ἥνδανε μύθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν.
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἔγωγε κατακτείνειν ἐθέλοιμι 400
Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστι
Κτείνειν· ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
Εἰ μέν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
Αὐτός τε κτενέω, τούς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
Εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα. 405
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
Ἐλθόντες δὲ καθῖζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.
Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε περίφρων Πηνελόπεια,
Μνηστήρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσι· 410
Πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὄλεθρον.
Κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο βουλάς.
Βῆ δ' ἰέναι μέγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο, 415
Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
Ἀντίνοον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ἀντίνο' ὕβριν ἔχων, κακομήχανε, καὶ δέ σε φασὶν
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης μεθ' ὁμήλικας ἔμμεν ἄριστον
Βουλῇ καὶ μύθοισι· σὺ δ' οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα. 420
Μάργε, τίη δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
Ῥάπτεις, οὐδ' ἱκέτας ἐμπάζεαι, οἷσιν ἄρα Ζεὺς
Μάρτυρος; οὐδ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
Ἦ οὐκ οἶσθ' ὅτε δεῦρο πατὴρ τεὸς ἵκετο φεύγων,
Δῆμον ὑποδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην, 425
Οὕνεκα ληϊστῆρσιν ἐπισπόμενος Ταφίοισιν
Ἤκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν.
Τόν ῥ' ἔθελον φθῖσαι, καὶ ἀπορραῖσαι φίλον ἦτορ,
Ἠδὲ κατὰ ζωὴν φαγέειν μενοεικέα πολλήν.
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε, καὶ ἔσχεθεν ἱεμένους περ. 430
Τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνάᾳ δὲ γυναῖκα,
Παῖδά τ' ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις.
Ἀλλά σε παύεσθαι κέλομαι, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ηὔδα,
Κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια, 435
Θάρσει· μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ, οὐδ' ἔσσεται, οὐδὲ γένηται,

Telemacho insidiantes, vt interficeremus interceptum
Ipsum, hunc autem interim quidem abduxit domum Deus,
Nos autem hic ei consultemus grauem mortem
Telemacho, neque nos subterfugiat, non enim puto
Hoc viuente perfectum iri hæc opera,
Ipse quidem enim peritus consilióque mentéque.
Populi autem non iam omnino nobis fauent.
Sed agite antequam ille cogat Achiuos,
Ad concionem, non enim dimissurum ipsum puto,
Sed ad iracundiã excitabit: dicet autem inter omnes cõ surre-
Quoniã ei cædẽ grauẽ struximus, neque inuenimus. (xerit,
Hi autem non laudabunt audientes mala opera.
Videamus ne quid malum faciant, & nos expellant
Terra nostra, aliorum autem adeamus populum.
Sed præueniamus interficientes in agro procul à ciuitate,
Vel in via, victum autem ipsi, & res habeamus,
Diuisis vt par est inter nos, domesticã autem rursus
Illius matri dabimus habere, & quicunque acceperit vxorẽ.
Si autem vobis hoc verbum non placet, sed vultis
Ipsumq́, viuere & habere paterna omnia,
Ne ei res postea sufficienter animo dulces comedamus
Hic congregati, sed ex domo vnusquisque
Petat vxorem dotibus inquirens & posteà
Ducat vxorem, is qui plurima dabit & cui sorte obtigerit.
Sic dixit, hi autem omnes quieti facti sunt silentio.
His autem Amphinomus concionatus est, & dixit,
Nisi illustris filius Aretiadæ regis,
Qui ex Dulichio feraci-frumenti herbosa
Dux fuit procis, maximè autem Penelopæ
Placuit verbis, mentibus enim vtebatur bonis,
Qui ipsis prudens concionatus est, & dixit.
O amice, non ego interficere volo
Telemachum, arduum autem genus regium est
Interficere, sed primum deorum interrogemus consilia,
Siquidem laudabunt Iouis magni iura,
Ipséque interficiam, hosq́, alios iubebo.
Si auertant Dij, quiescere suadeo.
Sic dixit Amphinomus, his autem placuit verbum.
Statim posteà surrexerunt domum Vlyssis,
Venientes autem sederunt in politis sedibus.
Hæc autem rursus aliud cogitauit prudens Penelope
Procis apparere immensam iniuriam habentibus,
Audiuit enim sui filij in domibus mortem.
Præco enim ei dixit Medon qui sciebat consilia,
Perrexit autem ire domum cum famulis mulieribus.
Sed quando iam procos adiuit diuina mulierum,
Stetit apud limen domus ornatè factæ
Contra maxillas tenens ornata vela:
Antinoum autem reprehendit, verbúmque dixit ac nominauit,
Antinoe iniuriam habens male-cogitans, & iã te dicunt
In populo Ithacæ inter æquales esse optimum
Consilio & verbis, tu autem non talis es.
Insane, cur autem in Telemacho cædémque mortémque
Struis, neque supplicum preces curas, quibus Iupiter
Testis: neque sanctitas est mala struere inuicem.
An non scis, quando huc pater tuus venit fugiens
Populum reueritus, iam enim iratus erat valdè.
Quoniam latrones insequens Taphios
Affecerat dolore Thesprotos, hi autem nobis amici erant:
Hunc volebant corrumpere, & destruere dilectum cor,
Et facultates consumere sufficientes multas.
Sed Vlysses prohibuit & detinuit cupientes,
Huius nunc domum ignominiose comedis petis autem vxorem,
Filiúmque interficis, me autem valde tristitia afficis.
Sed te cessare iubeo, & iube vt alij cessent.
Hanc autem rursus Eurymach. Polybi filius contrà allo-
quutus est.
Filia Icarij prudens Penelope
Confide, nec tibi hæc in mentibus tuis curæ sint.
Non est hic vir, neque erit, neque fuerit,

Antinoi consilium de Telemacho è medio tollendo.

Amphinomus procus eterros à Telemachi nece dehortatur.

γρ. Ῥαψάμενοι φρεσὶν ... [illegible]

Eurymachi oratio subdola.

Qui Telemacho tuo filio manus inferet
Viuo me & in terra vidente.
Sic enim dicam, & sanè perfectum erit.
Statim autem eius sanguis niger fluet circum lanceam
Nostram: postquam & me vrbium populator Vlysses
Sæpe genibus suis insidere faciens, carnem assatam
In manibus posuit, prabuitq; vinum rubrum,
Ideo mihi Telemachus omnium multò amicissimus est
Virorum, neque ipsum mortem timere iussi
γρ. τρ. *A procis, à Deo autem non est effugium.*
Sic dixit hortans, huic autem ordinabat ipse mortem.
Hæc autem ascendens in superiora splendida,
Flebat postea Vlyssem dilectum maritum, donec ei somnum
Dulcem in palpebris posuit cæsia Minerua.
Vespertinus autem Vlyssi & filio diuinus subulcus
γρ. ἐπισταδὸν. *Venit, hi autem cœnam in stabulo parabant,*
Suem sacrificantes anniculum. at Minerua
Propè stans Laërtiadem Vlyssem
Virga percutiens iterum fecit senem.
Turpia autem vestimenta induit circum corpus, ne ipsum subulcus
Cognosceret indutum conspicatus, & prudenti Penelopæ
Iret nunciatum, neque mentibus obseruaret.
Hunc & Telemachus prior verbo alloquutus est,
Venisti diuine Eumæe, ecquis in vrbe rumor est?
Nunquid iam proci superbi intra venerunt reuersi
Ex insidiis? an adhuc me rursus obseruant domum euntem?
Hunc autem respondens alloquutus est Eumæus subulcus,
Non cura fuit mihi hæc inquirere & interrogare.
Ciuitatem adeuntem: citissimè me animus iussit
Nuncio perlato rursus huc redire.
Obuiauit autem mihi à sociis nuncius velox
Præco, qui iam primus verbum tuæ matri dixit.
Eumæus nunciat procos reduces. *Aliud autem tibi hoc scio, hoc enim vidi oculis*
Iam super ciuitate vbi Hermæus tumulus est,
Fram progressus, quando nauem velocem vidi deuenientem
In portum nostrum, multi autem erant viri in ipsa.
Grauabatur autem scutis & lanceis vtrinque acutis:
Et ipsos putaui hos esse, neque aliquid scio.
Sic dixit, risit autem sacra vis Telemachi,
Patrem oculis conspicatus, fugit autem subulcum.
Hi autem postquam cessarunt à labore, parauerunt; conuiuium,
Conuiuati sunt, neque animus indiguit conuiuio æquali.
At postquam potus & cibi desiderium amouerunt,
Tunc dormiuerunt, & somni donum acceperunt.

Ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῷ υἱέϊ χεῖρας ἐποίσει
Ζώοντός γ' ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται, 440
Αἶψά οἱ αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
Ἡμετέρῳ, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
Πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφεσσάμενος κρέας ὀπτὸν
Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν,
Τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν 445
Ἀνδρῶν, οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
Ἔκ γε μνηστήρων· θεόθεν δ' οὐκ ἔστ' ἀλέασθαι.
Ὣς φάτο θαρσύνουσα, τῷ δ' ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
Ἡ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον 450
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἑσπέριος δ' Ὀδυσῆϊ καὶ υἱέϊ δῖος ὑφορβὸς
Ἤλυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον * ἐπισταδὸν ὁπλίζοντο,
Σῦν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον· αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα 455
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα, πάλιν ποίησε γέροντα·
Λυγρὰ δὲ εἵματα ἕσσε περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
Γνοίη ἐσάντα ἰδὼν, καὶ ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
Ἔλθοι ἀπαγγέλλων, μηδὲ φρεσὶν εἰρύσσαιτο·
Τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν, 460
Ἦλθες δῖ' Εὔμαιε· τί δὴ κλέος ἔστ' ἀνὰ ἄστυ;
Ἦ ῥ' ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες ἔνδον ἔασιν
Ἐκ λόχου; ἦ ἔτι μ' αὖτ' εἰρύαται οἴκαδ' ἰόντα;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα,
Οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι 465
Ἄστυ καταβλώσκοντα· τάχιστά με θυμὸς ἀνώγει,
Ἀγγελίην εἰπόντα, πάλιν δεῦρ' ἀπονέεσθαι.
Ὡμήρησε δέ μοι παρ' ἑταίρων ἄγγελος ὠκὺς
Κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
Ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα, τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, 470
Ἤδη ὑπὲρ πόλιος, ὅθι Ἕρμαιος λόφος ἐστὶν,
Ἦα κιὼν, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
Ἐς λιμέν' ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ,
Βεβρίθει δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Καὶ σφέας ὠΐσθην τοὺς ἔμμεναι, οὐδέ τι οἶδα. 475
Ὣς φάτο, μείδησεν δ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, 480
Δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

ODYSSEÆ HOMERI XVII. COMPOSITIO.

QVANDO verò matutina apparuit roseis digitis Aurora,
Iam tunc postea sub pedibus ligauit pulchra calceamenta
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini.
Accepit autem fortem lanceam, quæ eius manibus congrueret.
Ad ciuitatem vtens, & suum alloquutus est subulcum,
Telemachus profecturus hospitem relinquit. *Mi Eumæe, certè quidem vado in ciuitatem, vt me mater*
Videat (non enim ipsam antè cessaturam puto
Fletuque odioso, luctuque lacrymoso,
Quàm ipsum me inspiciat) sed tibi sic iubeo.
Hunc hospitem infelicem duc in ciuitatem, vt illic
Victum mendicet, dabit autem ei quicunque voluerit
Panem & poculum, me autem non aliquo modo licet omnes
Homines tolerare habentem dolores animo,
Vlysses Telemacho loquitur. *Hic hospes autem si valdè irascetur, grauius ipsi*
Erit, certè enim mihi amicum est vera loqui.
Hunc autem alloquutus est prudens Vlysses,

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ῥῶ ῥαψῳδία.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
Δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
Ἄστυδε ἱέμενος, καὶ ἑὸν προσέειπε συβώτην, 5
Ἄττ' ἤτοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρα με μήτηρ
Ὄψεται (οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀΐω
Κλαυθμοῦ τε στυγεροῖο γόοιό τε δακρυόεντος,
Πρίν γ' αὐτόν με ἴδηται) ἀτὰρ σοί γ' ὧδ' ἐπιτέλλω,
Τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι 10
Δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ ὅς κ' ἐθέλῃσι
Πύρνον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὔ πως ἔστιν ἅπαντας
Ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
Ὁ ξεῖνος δ' εἴ περ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ
Ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι. 15
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

Ὦ φίλος

Ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
Πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ' ἀγροὺς
Δαῖτα πτωχεύειν, δώσει δέ μοι ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
Οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί, 20
Ὥστ' ἐπιτειλαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
Ἀλλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
Αὐτίκ' ἐπεί κε πυρὸς θερέω, ἀλέη τε γένηται.
Αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
Στίβη ὑπηοίη· ἕκαθεν δέ τε ἄστυ φάτ' εἶναι. 25
Ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκει,
Κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Ἔγχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρήν,
Αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν, καὶ ὑπέρβη λάινον οὐδόν. 30
Τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
Κώεα καστορνῦσα θρόνοις ἔνι δαιδαλέοισι·
Δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
Δμῳαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους. 35
Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἠὲ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα.
Κύσε δέ μιν κεφαλήν τε, καὶ ἄμφω φάεα καλά,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 40
Ἦλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος, οὔ σ' ἔτ' ἐγώ γε
Ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηὶ Πύλονδε
Λάθρῃ, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
Ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 45
Μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
Ἐν στήθεσσιν ὄρινε, φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
Εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας 50
Ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορήνδ' ἐλεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
Ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο δεῦρο κιόντι.
Τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι.
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα 55
Ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὅ κεν ἔλθω.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
Εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
Ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ. 60
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα διὲκ μεγάροιο βεβήκει
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἕποντο.
Θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο, 65
Ἐσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
Αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὅμιλον,
Ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἧστο, καὶ Ἄντιφος, ἠδ' Ἁλιθέρσης,
Οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοι ἦσαν ἑταῖροι,
Ἔνθα καθέζετ' ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα. 70
Τοῖσι δ' ἐπὶ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθε,
Ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη.
Τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε,
Τηλέμαχ', αἶψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας, 75
Ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἅ τοι Μενέλαος ἔδωκε.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισι
Λάθρῃ κτείναντες πατρώια πάντα δάσονται, 80
Αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἤ τινα τῶνδε·
Εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
Δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.
Ὣς εἰπὼν ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας, 85

O amice, neque ipse detineri cupio,
Pauperi melius est in ciuitate, quàm in agris
Cibum mendicare, dabit autem mihi quicunque voluerit.
Non enim in stabulis manere amplius volo,
Vt præcipienti significatori in omnibus paream.
Sed vade, me autem ducet vir hic quem tu iubes
Statim, postquam igni incaluero tepórque factus fuerit.
(Grauiter enim hæc vestimenta habeo mala) ne me violet
Frigus matutinum, procul autem ciuitatem dicitis esse.
Sic dixit, Telemachus autem ex stabulo egressus est,
Velociter pedibus procedens, mala autem procis cogitabat,
Sed postquam peruenit ad domos bene habitatas,
Lanceam quidem ipsam posuit portans ad columnam longam,
Ipse autem intro iuit, & transiuit lapideum limen.
Hunc autem multo prima vidit nutrix Euryclea
Pelles sternens sedibus in variis.
Lacrymans autem postea rectà iuit, circum autem aliæ
Ancillæ Vlyssis patientis congregatæ sunt,
Et osculatæ sunt amplectentes caputque & humeros.
Peruenit autem ire e thalamo prudens Penelope,
Dianæ similis & aureæ Veneri.
Circum autem filium dilectum iecit brachia lacrymans,
Osculata est autem ipsius caput & ambo lumina pulchra,
Et lugens verba velocia loquuta est:
Venisti Telemache dulce lumen non te ego
Videre putabam postquam iuisti naue Pylum,
Clam me inuita, ob dilecti ad patris auditionem.
Sed age mihi narra quomodo obuium venisti aspectui.
Hanc autem rursus Telemachus prudens contrà alloquutus (est
Mater mea, ne mihi luctum excita, neque mihi cor
In pectoribus commoue fugienti grauem mortem:
Sed lota puris corpori vestimentis capiens
In superiora ascendens cum seruis mulieribus
Voue omnibus Diis perfectas hecatombas
Te sacrificaturam, sicubi Iupiter perfecerit vt vices rependatur.
At ego ad concionem ibo, vt vocem
Hospitem qui me illuc simul sequutus est venientem.
Hunc quidem ego præmisi cum diuinis sociis.
Piræum autem ipsum iussi ad domum ducentem
Accurate diligere, & honorare donec venissem.
Sic loquutus est, huic autem sine penna fuit verbum.
Hæc autem lota pura corpori vestimenta capiens
Vouit omnibus Diis perfectas hecatombas
Sacrificaturam se, sicubi Iupiter perfecerit vt vices rependatur.
Telemachus autem postea ex domo iuit
Lanceam habens, simul hunc canes pedibus veloces sequebantur
Diuinam huic gratiam perfudit Minerua.
Hunc autem omnes populi aduenientem admirabantur.
Circum autem ipsum proci superbi congregati sunt,
Felicia illi optantes, mala autem mentibus profunda cogitabant.
At hic horum quidem postea effugit multam multitudinem.
Sed vbi Mentor sedebat, & Antiphus & Halitherses,
Qui ei a principio paterni erant amici.
Ibi sedit iens, hi autem interrogabant singula,
Hos autem Piræus lancea inclytus iuxta venit,
Hospitem ducens ad concionem per ciuitatem, neque adhuc diu
Telemachus ab hospite longe versus est, sed astitit.
Hunc & Piræus prior verbum alloquutus est,
Telemache statim concita meam ad domum mulieres,
Vt tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contrà alloquutus est;
Piræe, non enim scimus quomodo erunt hæc opera,
Si me Proci superbi in domibus
Clam interfecto paterna omnia diuident,
Ego volo te hæc habere, ipsumque potius frui, quàm aliquem horum:
Si ego his cædem & mortem immisero,
Tunc mihi gaudenti porta ad domos gaudens.
Sic loquutus, hospitem miserum duxit in domum.
At postquam venerunt ad domos bene habitatas:

Telemachus redux excipitur a suis.

Piræus Telemacho loquitur.

Nuncium dicam prudenti Penelopæ,
Et procis superbis miscebor,
Si mihi cœnam dent vt qui cibos infinitos habeant.
Statim bene faciam inter ipsos quicquid volent.
At enim tibi dico, tu autem percipe, & me audi:
Mercurij voluntate internuncij, qui quidem omnium
Hominum operibus gratiam & gloriam præbet:
Strenuitate autem non mihi contenderet homo alius,
χεῦαι. *Ad ignemq; bene cumulandũ ad'q; ligna sicca perscindẽda*
Adq; quadra ministrandum, & assandum, & vinum fun-
χ. τοῖσι ἀπάσθαι. *Qualia bonis faciunt peiores pauperes* *(dendum,*
Hunc autem valde iratus allocutus est Eumæus subulcus,
Heu mihi hospes, cur in mentibus hoc consilium
Fuit? an tu certè omnino cupis illic perire,
Si iam procorum vis ingredi multitudinem,
χ. ἵκει. *Quorum iniuriaq; visque ad ferreum cœlum vadit.*
Non tales sunt ministri illorum.
Sed iuuenes chlænas bene-induti & vestes,
Semper autem formosi capite & pulchro vultu,
Qui ipsis administrant, bene politæ autem mensæ
Pane & carnibus & vino oneratæ sunt.
Sed mane, non enim aliquis te dolet præsente,
Neque ego, neque aliquis alius sociorum qui mihi adsunt:
At postquam venerit Vlyssis dilectus filius,
Ille te chlænaq; vesteq; induet.
Mittet autem quò te cor animusque iubet.
Huic autem respondit postea laboriosus diuinus Vlysses,
Vtinam sic Eumæe dilectus Ioui patri fieres
Sicut mihi, quòd meo finẽ imposuisti errori & ærũnæ graui.
Errore autem non est peius aliud hominibus.
Sed gratia perniciosi ventris mala consilia habent
Viri, quorũ aliquẽ inuenerit error & nocumentũ & dolor:
Nunc autem quoniã detines, méque expectare illum iubes,
Vlysses quærit de matre & patre Laerte. *Dic agè mihi de matre Vlyssis diuini,*
Patréque quem reliquit proficiscens in senectutis limine,
Sicubi adhuc viuunt sub splendore Solis,
An iam mortui sunt, & in inferni domibus.
Hunc autẽ rursus allocutus est subulcus princeps virorum.
Tibi enim ego hospes valdè verè dicam.
Laertes quidem adhuc viuit, Ioui autem supplicat semper
Animum a membris perire suis in domibus.
Mirum in modum enim de filio dolet qui perijt,
Deq; vxore, quã quidẽ iuuenẽ duxerat, quæ ipsũ maxima
Tristitia affecit demortua, & in cruda senectute posuit.
Quæ dolore sui filij mortua est gloriosi
Tristi morte, sic non moriatur quicunque
χ. ὅς μοι. *Hic habitans amicus sit & amica faciat.*
Quamdiu quidem igitur illa erat, dolens licèt,
Tamdiu aliquid mihi dilectũ erat scrutari & interrogare,
Quoniam me ipsa nutriuit, cum Ctimene extensa veste
Filia valida, quam minimam natu peperit e filiis
Cum hac nutriuus sum, paulò autem me minus honorabat.
At postquã ad pubertatẽ multum amatam venimus ambo.
Hanc quidẽ postea in Samũ nuptum *dederũt, & infinita acceperunt.*
At me chlænaq; vesteq; illa *(datis*
Pulchra valde circumindutũ. pedibus autem calciamentis
Ad agrum præmisit, diligebat autem me corde magis.
Nunc autem iam horum indigeo, sed mihi ipsi
Opus augent beati Dij, cui immaneo.
χ. τῶν δ'. *Ex his autem comedi bibiq; & venerandis dedi.*
Ex domina autem non dulce est audire,
Neque verbum, neque opus, quoniam malum incidit domui
Viri superbi, valdè autem famuli indigent.
Palam dominam alloqui & singula interrogare,
Vlysses quærit ex Eumæo conditionem generis sui. *Et comedere bibereq; postea autem & portare*
Ad agrum qualia animum semper famulis lætificant.
Hunc autẽ respondẽs, allocutus est multũ tolerans Vlysses.
Papæ, sic paruulus existens Eumæe subulce
Multum aberrasti à tua patria & parentibus,

Ἀγγελίην εἴποιμι περίφρονι Πηνελοπείῃ·
Καί κεν μνηστῆρσιν ὑπερηφάνοισι μιγείην,
Εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὀνείατα μυρί' ἔχοντες.
Αἶψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν ὅ,ττι θέλοιεν. 315
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον·
Ἑρμείαο ἕκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
Ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει,
Δρηστοσύνῃ οὐκ ἄν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος, 320
Πῦρ τ' εὖ νηῆσαι, διά τε ξύλα δανὰ κεάσσαι,
Δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι·
Οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ὤ μοι ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
Ἔπλετο; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι, 325
Εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὅμιλον,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Οὔ τοι τοιοίδ' εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνων,
Ἀλλὰ νέοι χλαίνας εὖ εἱμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
Αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα, 330
Οἵ σφιν ὑποδρώωσιν· ἐΰξεστοι δὲ τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
Ἀλλὰ μέν'· οὐ γάρ τίς τοι ἀνιᾶται παρεόντι,
Οὔτ' ἐγὼ οὔτε τις ἄλλος ἑταίρων οἵ μοι ἔασιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός, 335
Κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
Πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αἴθ' οὕτως Εὔμαιε φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο 340
Ὡς ἐμοί, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλης καὶ ὀϊζύος αἰνῆς.
Πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν.
Ἀλλ' ἕνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
Ἀνέρες, ὅν τιν' ἵκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάᾳς, μεῖναί τε με κεῖνον ἄνωχθι, 345
Εἴπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
Πατρός θ' ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
Εἴ που ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Ἤ ἤδη τεθνᾶσι, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν, 350
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω·
Λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διὶ δ' εὔχεται αἰεὶ
Θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν.
Ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο,
Κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἥ ἑ μάλιστα 355
Ἤκαχ' ἀποφθιμένη, καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ θῆκεν.
Ἡ δ' ἄχεϊ οὗ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
Λευγαλέῳ θανάτῳ· ὡς μὴ θάνοι ὅς τις ἐμοί γε
Ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἴη καὶ φίλα ἔρδοι.
Ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην, ἀχέουσά περ ἔμπης, 360
Τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
Οὕνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένῃ τανυπέπλῳ,
Θυγατέρ' ἰφθίμῃ, τὴν ὁπλοτάτην τέκε παίδων·
Τῇ ὁμοῦ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τί μ' ἧσσον ἐτίμα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἥβην πολυήρατον ἱκόμεθ' ἄμφω, 365
Τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν, καὶ μυρί' ἕλοντο.
Αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκείνη
Καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοῦσα,
Ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον.
Νῦν δ' ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἀλλά μοι αὐτῷ 370
Ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοὶ ᾧ ἐπιμίμνω.
Τῶν ἔφαγόν τ' ἔπιόν τε, καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
Ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχον ἔστιν ἀκοῦσαι
Οὔτ' ἔπος οὔτε τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,
Ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
Ἀντία δεσποίνης φάσθαι, καὶ ἕκαστα πυθέσθαι, 375
Καὶ φαγέμεν πιέμεν τε, ἔπειτα δὲ καί τι φέρεσθαι
Ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσσιν ἰαίνει.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὢ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν Εὔμαιε συβῶτα, 380
Πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.

Ἀλλ' ἄγε

Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ἠὲ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγυια,
Ἧ ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
Ἦ σέ γε μουνωθέντα παρ' οἴεσιν ἢ παρὰ βουσὶν 385
Ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον, ἠδ' ἐπέρασσαν
Τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
Σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο, πῖνέ τε οἶνον 390
Ἥμενος· αἵδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὕδειν,
Ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκούειν, οὐδέ τί σε χρὴ
Πρὶν ὥρη καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
Τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
Εὑδέτω ἐξελθών· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι 395
Δειπνήσας, ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω.
Νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένω τε,
Κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισι,
Μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ
Ὅς τις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ. 400
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, (εἴ που ἀκούεις)
Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο.
Οὔ τι περιπληθὴς λίην τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν,
Εὔβοτος, εὔμηλος, οἰνοπληθὴς, πολύπυρος· 405
Πείνη δ' οὔ ποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
Νοῦσος * ἐπὶ στυγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
Ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ' ἀνθρώπων,
Ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν,
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν. 410
Ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
Τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
Ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες
Τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀθύρματα νηῒ μελαίνῃ. 415
Ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ
Καλή τε μεγάλη τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα.
Τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπερόπευον·
Πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγη κοίλῃ παρὰ νηῒ 420
Εὐνῇ καὶ φιλότητι, τά τε φρένας ἠπεροπεύει
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Εἰρώτα δὴ ἔπειτα τίς εἴη, καὶ πόθεν ἔλθοι.
Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
Ἐκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὔχομαι εἶναι· 425
Κούρη δ' εἴμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο·
Ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι ληΐστορες ἄνδρες
Ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες
Τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δώμαθ', ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκε.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ, 430
Ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἅμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἕποιο,
Ὄφρα ἴδῃ πατρὸς καὶ μητέρος ὑψερεφὲς δῶ,
Αὐτούς τ'· ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Εἴη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε ναῦται 435
Ὅρκῳ πιστωθῆναι, ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὅρκον,
Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Σιγῇ νῦν, μή τίς με προσαυδάτω ἐπέεσσιν 440
Ὑμετέρων ἑτάρων, ξυμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυιῇ,
Ἤ που ἐπὶ κρήνῃ, μή τις ποτὶ δῶμα γέροντι
Ἐλθὼν ἐξείπῃ, ὁ δ' ὀϊσάμενος καταδήσῃ
Δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσετ' ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὦνον ὁδαίων. 445
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο γένηται,
Ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς πρὸς δώμαθ' ἱκέσθω·
Οἴσω γὰρ καὶ χρυσὸν, ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ·
Καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
Παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἑῆος ἐνὶ μεγάροις ἀτιτάλλω,
Κερδαλέον δὴ τοῖον * ἅμα τροχόωντα θύραζε, 450

Sed agè mihi hæc dic, & verè enarra.
An destructa est ciuitas virorum lata viis,
In qua habitat pater, & veneranda mater.
An te solum positum apud oues, vel apud boues
Viri inimici nauibus acceperunt & transtulerunt
Huius viri ad domos: hic autem dignum pretium dedit.
Hunc. a. rursus alloquutus est subulcus princeps virorum:
Hospes, quoniam iam hæc me interrogas & inquiris.
Silentio nunc audi, & delectare bibeq; vinum
Sedens, hæ autem noctes magnæ, licet quidem dormire.
Est autem delectantibus audire, neque te oportet
Ante horam dormire, dolor est & multus somnus.
Horum autem aliorum quemcunque cor & animus iubet
Dormiat egressus, simul autem Aurora apparente
Ientatus simul sues heriles sequatur.
Nos autem in stabulo bibentésque comedentésque
Doloribus nostris ad inuicem delectemur tristibus
Recordantes, inter enim dolores delectatur vir
Quicunque iam valde multa passus est, & multa errauit.
Hoc autem tibi dico, quod me interrogas & inquiris.
Insula quædam Syria vocatur sicubi audis
Ortygiam desuper, vbi mutationes Solis.
Non ita quidem adeò magna: sed bona quidem
Fertilis boum, fertilis-ouium, vini-ferax & multi-frumenti.
Fames autem nunquam populũ inuadit, neque aliquis alius
Morbus odiosus est miseris hominibus.
Sed quando senescunt in ciuitate nationes hominum,
Veniens argenteo arcus Apollo, cum Diana
Suis lenibus sagittis aggrediens interficit.
Illic duæ ciuitates, bifariam autem ipsis omnia diuisa sunt:
His autem ambabus pater meus imperauit
Ctesius Ormenides similis immortalibus.
Illuc autem Phœnices nauibus incliti venerunt viri
Ingeniosi, infinita ducentes res-ludicras naue nigra,
Fuit autem patris mei mulier Phœnissa in domo
Pulchraq;, magnaq;, & splendidorum operum perita.
Hanc autem Phœnices callidi deceperunt:
Cum lauante quidam primum mixtus est concaua in naui
Lecto & amicitia, quæ mentes decipiunt
Libidinosis mulieribus, & si proba sit.
Interrogabat autem postea, quæ esset & vnde veniret.
Hæc autem valdè statim patris dixit altam domum.
Ex quidem Sidone multi-æris glorior esse,
Filia autem sum Arybantis ego abunde diuitis.
Sed me rapuerunt Taphy latrones viri
Ex agro venientem, transtulerunt. a. me huc deductam,
Huius viri ad domos, hic autem dignum pretium dedit.
Hanc. a. rursus alloquutus est vir: qui mixtus erat clàm:
An certè nos iterum rursus simul nunc domum sequi velles,
Vt videas patris & matris altam domum,
Ipsosq;, certè enim adhuc sunt, & diuites vocantur.
Hunc. a. rursus alloquuta est mulier, & respondit verbo.
Sit & hoc, si mihi velitis nautæ
Iuramento fidem dare: innocuam fore vt me abducatis.
Sic dixit, hi autem omnes iurarunt sicut iussit.
At postquam iurauerunt, perfeceruntq; iuramentum,
His rursus quædam dixit mulier, & respondit verbo,
Silentio nunc, ne quis me alloquatur verbis
Vestrorum sociorum obuians vel in via,
Vel in fonte, ne quis ad domum seni
Veniens dicat, hic autem intelligens liget
Vinculo in difficili, vobis autem consultet mortem.
Sed habete in mẽte verbum, festinate autem ad emptionem viaticorum.
Sed quando iam nauis plena victu fuerit,
Nuncius mihi postea celeriter ad domos veniat,
Portabo enim & aurum quodcunque sub manus venerit,
Et aliud quidem onus ego volens dabo.
Filium enim viri sui in domibus nutrio
Astutum iam talem, simul currentem foras,

Hunc ducam in naui, hic vobis infinitum pretium
Inueniet, quocunque transibitis ad diuersilingues homines.
Haec quidem sic fata abiuit ad domos pulchras,
Hi autem per annum totum apud nos manentes
In naui concaua, facultates multas lucrabantur.
Sed quando iam horum concaua nauis grauata erat, his redire,
Et tunc nuncium miserunt qui nunciaret mulieri.
Venit autem vir multa sciens mei ad domos patris,
Aureum monile habens quod electris impeditum erat, (χ. ἔερτο)
Hanc quidem in domo famulae & honesta mater
Manibus tractabant, & oculis videbant
Pretium pollicitae, hic autem huic innuit tacitè. (χ. ὑπισχόμεναι)
Certè hic signo dato concauam in nauem iuit,
Haec autem me manu capiens domibus eduxit foras,
Inuenit autem in vestibulo partim pocula partim mensas,
Virorum conuiuarum, qui meo patri ministrabant.
Hi quidem in concionem processerant populiq; coetum.
Haec autem statim tria pocula abscondens in sinu
Exportauit, at ego sequebar stultitiis.
Occidit autem sol, obscurataeq; sunt omnes viae.
Nos autem in portum inclytum venimus celeriter euntes,
Vbi Phoenicum erat virorum velox in mari nauis.
Hi quidem posteà vbi ascendissent nauigarunt humidas vias
Nos naui-imponentes, Iupiter autem ventum immisit.
Sex diebus quidem simul nauigauimus noctéque & die.
Sed quando septimum diem Iupiter imposuit Saturnius.
Hanc quidē postea mulierē interfecit Diana sagittis-gaudēs.
In sentinam autem insonuit cadens, sicut marina fulica,
Et hanc quidem phocis & piscibus esca vt esset
Eiecerunt, at ego relictus sum dolens animo.
Hos autem Ithacae admouit portans ventusque & aqua:
Vbi me Laërtes emit rebus suis,
Sic hanc terram ego vidi oculis.

Vlysses Eumaeo loquitur.

Huic autem rursus nobilis Vlysses respondit verbo.
Eumaee certè valdè iam mihi in mentibus animum mouisti,
Haec singula dicens quoscunq; iam passus es dolores animo.
Sed certe, tuo quidem malo aliquod bonum adiunxit,
Iupiter, quoniam in viri domos peruenisti multa-passus
Humani, qui iam tibi praebet cibumq; potumq;
Decenter, degis autem bonam vitam, at ego
Multas hominum per ciuitates errans huc perueni.
Sic hi quidem talia inter ipsos dicebant.
Dormierunt autem non multum in tempus, sed paululum.
Statim enim aurora venit pulchra sedis, hi autem in terra

Telemachus Ithacam redit.

Telemachi socij soluebant vela, deposuerunt autem malum.
Statim hanc in portum protraxerunt remis.
Extrà autem anchoras iecerunt, funes autem ligauerunt.
Extrà autem & ipsi iuerunt in littore maris,
Coenamq; parabant, miscebantq; feruidum vinum,
At postquam potus & cibi desiderium amouerunt,
His autem Telemachus prudens incipit sermonibus.
Vos quidem nunc ad ciuitatem impellite nauem nigram,
At ego ad agrum ibo, & ad pastores.
Vespertinus autem conspicatus mea rura descedam.
Manè autem vobis viaticum apponam,
Conuiuium bonum carniumq; & vini dulcis potus.
Hunc autem rursus alloquutus est Theoclymenus diuinus.
Quò enim ego dilecte fili ibo? cuius domos perueniam
Virorum qui asperam Ithacam dominantur?
An rectà ad tuam matrem, & tuam domum?
Hunc autem Telemachus prudens contrà alloquutus est,
Alias quidem te ego & nostram domum iuberem
Ire, non enim tibi hospitiorum penuria, sed tibiipsi
Peius id esset quoniam ego quidem abero, neque te mater
Videbit, non enim frequenter procis in domo
Apparet, sed procul ab his in coenaculo telam texit.
Sed tibi alium virum indicabo ad quem ibis, (χ. ἱστόν)
Eurymachum Polybi prudentis inclytum filium,
Quem nunc aequaliter Deo Ithacenses inspiciunt.

Τὸν κεν ἄγοιμ᾽ ἐπὶ νηός· ὁ δ᾽ ὑμῖν μυρίον ὦνον
Ἄλφοι, ὅπῃ περάσητε κατ᾽ ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Ἡ μὲν ἄρ᾽ ὣς εἰποῦσ᾽ ἀπέβη πρὸς δώματα καλά.
Οἱ δ᾽ ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ᾽ ἡμῖν αὖθι μένοντες
Ἐν νηὶ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο. 455
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ κοίλη νηῦς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
Καὶ τότ᾽ ἄρ᾽ ἄγγελον ἧκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί.
Ἤλυθ᾽ ἀνὴρ πολύιδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς,
Χρύσεον ὅρμον ἔχων, μετὰ δ᾽ ἠλέκτροισιν ἔερτο·
Τὸν μὲν ἄρ᾽ ἐν μεγάρῳ δμῳαὶ καὶ πότνια μήτηρ 460
Χερσίν τ᾽ ἀμφαφόωντο, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο·
Ὦνον ὑπισχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
Ἤτοι ὁ καννεύσας κοίλην ἐπὶ νῆα βεβήκει.
Ἡ δ᾽ ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε.
Εὗρε δ᾽ ἐνὶ προδόμῳ ἠμὲν δέπα ἠδὲ τραπέζας 465
Ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἵ μευ πατέρ᾽ ἀμφεπένοντο.
Οἱ μὲν ἄρ᾽ ἐς θῶκον πρόμολον, δήμοιό τε φῆμιν.
Ἡ δ᾽ αἶψα τρί᾽ ἄλεισα κατακρύψασ᾽ ὑπὸ κόλπῳ
Ἔκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀεσιφροσύνῃσι.
Δύσετό τ᾽ ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί· 470
Ἡμεῖς δ᾽ ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὦκα κιόντες,
Ἔνθ᾽ ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηῦς.
Οἱ μὲν ἔπειτ᾽ ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Νὼ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὖρον ἴαλλεν.
Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ· 475
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
Τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ᾽ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα·
Ἄντλῳ δ᾽ ἐνδούπησε πεσοῦσ᾽ ὡς εἰναλίη κήξ·
Καὶ τὴν μὲν φώκῃσι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι
Ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ. 480
Τοὺς δ᾽ Ἰθάκῃ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ·
Ἔνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
Οὕτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.
Τὸν δ᾽ αὖ διογενὴς Ὀδυσεὺς ἠμείβετο μύθῳ.
Εὔμαι᾽, ἦ μάλα δή μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας, 485
Ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
Ἀλλ᾽ ἤτοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεὺς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ᾽ ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
Ἠπίου, ὃς δή τοι παρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε
Ἐνδυκέως· ζώεις δ᾽ ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ ἔγωγε 490
Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε᾽ ἀλώμενος ἐνθάδ᾽ ἱκάνω.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Κὰδ δὲ δραθέτην οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
Αἶψα γὰρ ἠὼς ἦλθεν ἐΰθρονος. οἱ δ᾽ ἐπὶ χέρσου
Τηλεμάχου ἕταροι λύον ἱστία· κὰδ δ᾽ ἕλον ἱστὸν 495
Καρπαλίμως· τὴν δ᾽ εἰς ὅρμον προέρεσσαν ἐρετμοῖς.
Ἐκ δ᾽ εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι᾽ ἔδησαν.
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Δεῖπνόν τ᾽ ἐντύνοντο, κερῶντό τε αἴθοπα οἶνον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, 500
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων.
Ὑμεῖς μὲν νῦν ἄστυ δ᾽ ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν,
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπιείσομαι ἠδὲ βοτῆρας.
Ἑσπέριος δ᾽ εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι·
Ἠῶθεν δέ κεν ὕμμιν ὁδοιπόριον παραθείμην, 505
Δαῖτ᾽ ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
Πῆ γὰρ ἐγὼ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δώμαθ᾽ ἵκωμαι
Ἀνδρῶν οἳ κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν; 510
Ἦ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;
Τὸν δ᾽ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
Ἄλλως μέν σ᾽ ἂν ἔγωγε καὶ ἡμέτερόνδε κελοίμην
Ἔρχεσθ᾽· οὐ γάρ τι ξενίων ποθή· ἀλλά σοι αὐτῷ
Χεῖρον, ἐπεί τοι ἐγὼ μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ 515
Ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστῆρσ᾽ ἐνὶ οἴκῳ
Φαίνεται, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν ὑπερωΐῳ ἱστὸν ὑφαίνει.
Ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι ὅν κεν ἵκηαι,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
Τὸν νῦν ἶσα θεῷ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι. 520

Καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ μέμονέν τε μάλιστα
Μητέρ' ἐμὴν γαμέειν, καὶ Ὀδυσσῆος γέρας ἕξειν.
Ἀλλὰ τά γε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος αἰθέρι ναίων,
Εἴ κέ σφι πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις, 525
Κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσι
Τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε
Μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
Τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσσας,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε, 530
Τηλέμαχ', οὔ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις.
Ἔγνων γάρ μιν ἐσάντα ἰδὼν, οἰωνὸν ἐόντα.
Ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένευς βασιλεύτερον ἄλλο
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 535
Αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη,
Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
Ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
Ἦ καὶ Πείραιον προσεφώνεε, πιστὸν ἑταῖρον,
Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τὰ περ ἄλλα μάλιστα 540
Πείθῃ ἐμῶν ἑτάρων, οἵ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο·
Καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν,
Ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὅ κεν ἔλθω.
Τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνοις, 545
Τόνδε δ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ οὐ ποθὴ ἔσται.
Ὣς εἰπὼν, ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, 550
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν. τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὡς ἐκέλευσε
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Τὸν δ' ὦκα προβιβάντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν, 555
Ἔνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρίαι, ᾗσι συβώτης
Ἐσθλὸς ἐὼν * ἐνίαυεν, ἀνάκτεσιν ἤπια εἰδώς.

Etenim longè optimus vir promptus est maximè
Matrem meam ducere uxorem, & Vlyssis honorē habere.
Sed hæc Iupiter scit Olympius in æthere habitans,
Si eis ipsis ante nuptias perficiet malum diem.
Sic igitur ei loquuto volauit dextra auis
Accipiter Apollinis velox nuncius, in pedibus autem
Vellebat columbam tenens, deorsū autem pennas fundebat ad terram
In medio nauisque, & ipsius Telemachi.
Hunc autem Theoclymenus socius longè vocatis,
In que eius accepit manu, verbúmque dixit, ac nominauit,
Telemache, non sine Deo venit dexter ales,
Cognoui enim ipsum è regione conspicatus alitem.
Vestro autem non est genere regalius aliud
In populo Ithacæ, sed vos potentes semper.
Hunc autem contrà Telemachus prudens contrà alloquutus est,
Vtinam enim hoc hospes verbum perficiendum sit.
Ideò scitò agnosces amicitiamq́, multaq́, dona
A me, adeo vt aliquis tibi obuius beatum te esse diceret.
Dixit, & Peiræum alloquutus est fidum socium,
Peiræe Clytide, tu autem mihi præter alia maximè
Pares meorum sociorum, qui me ad Pylum secuti sunt,
Et nunc mihi hunc hospitem ducens in domibus tuis
Sollicitè eum complectere, & honora donec veniam.
Hunc autem rursus Peiræus lancea inclyt. contra alloquutus est
Telemache, etiamsi tu multo tempore hic maneas,
Hunc ego tamē equidē curabo, nec rerū quæ hospitib. debētur ei penuria erit.
Sic loquutus nauem iniit, iussit autem socios
Ipsos ascendere, atque funes soluere.
Hi autem statim ascenderunt, & in sedibus sederunt.
Telemachus autē sub pedibus ligauit pulchra calceamēta,
Accepit autem fortem lanceam claram acuto ære,
Nauis à tabulatis, hi autem funes soluerunt.
Hi quidē impulsa naue nauigabant in ciuitatem, sicut iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini.
Hunc autem celeriter præeuntem pedes ferebant, vt iret in stabulū
Vbi ei erant sues valdè multæ cum quibus subulcus
Bonus nimirū vir dormiebat, de dominis benignè sentiens.

Aquila augurium.
Theoclymeni vates.
Piræus Theoclymenum hospitatur.
Telemachus ad Eumæum diuertit.
γρ. ἐνίαυεν

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ π ῥαψῳδία.

ΤΩ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
Ἐντύνοντ' ἄριστον ἅμ' ἠοῖ, κειαμένω πῦρ,
Ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσι.
Τηλέμαχον δὲ περίσσαινον κύνες ὑλακόμωροι,
Οὐδ' ὕλαον προσιόντα. νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς 5
Σαίνοντάς τε κύνας, περὶ δὲ κτύπος ἦλθε ποδοῖιν.
Αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος,
Ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος, ἐπεὶ κύνες οὐχ ὑλάουσιν,
Ἀλλὰ περισσαίνουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω. 10
Οὔ πω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
Ἔστη ἐνὶ προθύροισι. ταφὼν δ' ἀνόρουσε συβώτης,
Ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο
Κιρνὰς αἴθοπα οἶνον. ὁ δ' * ἀντίος ἦλθεν ἄνακτος,
Κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ, 15
Χεῖράς τ' ἀμφοτέρας· θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Ὡς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἀγαπάζει
Ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
Μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ * μογήσῃ·
Ὣς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς 20
Πάντα κύσεν περιφὺς, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα.
Καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἦλθες Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὔ σ' ἔτ' ἐγώ γε

HOMERI ODYSSEÆ XVI. COMPOSITIO.

HI autem rursus in stabulis Vlysses & diuinus subulcus
Parabant prandium simul Aurora incendentes ignem,
Emiseruntq́, pastores cum congregatis suibus.
Telemachum autem circumblandiebantur canes latrantes,
Neque latrabant aduenientem, intellexit autem diuus Vlysses
Adulantes canes, & circum sonus venit pedum,
Statim autem Eumæum verbis velocibus alloquutus est.
Eumæe, certè aliquis veniet huc socius,
Vel et cognitus alius, quoniam canes non latrant,
Sed circum blandiuntur, pedum autem strepitum subaudio.
Nondū omne dictum erat verbū, quando eius dilectus filius
Stetit in vestibulis, stupefactus autem irruit subulcus,
Ex autem eius manibus ceciderunt vasa quibus laborabat
Miscens nigrum vinum, hic autem contra venit regem,
Osculatus est autem ipsum caputq́, & amb. lumina pulchra,
Manibus ambabus, tenera autem ei excidit lacryma,
Sicut autem pater suum filium beneuolus amplectitur
Venientem ex longinqua terra decimo anno,
Solum unicū in senectute genitū ob quē dolores multos passus sit:
Sic tunc Telemachum diuinum diuus subulcus
Totum osculatus est, circumplexus vt mortem effugisset.
Et lugens verba velocia alloquutus est,
Venisti Telemache dulce lumen, neque te ego

γρ. [illegible]
Eumæus Telemachum recipit.
γρ. μογήσει

Οἷα φατὲ μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανάασθαι
Ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν τοιούτου ἐόντος. 95
Εἰπέ μοι ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἦ σέ γε λαοὶ
Ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ,
Ἤ τι κασιγνήτοις ἐπιμέμφεαι, οἷσί περ ἀνὴρ
Μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
Αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω νέος εἴην τῷδ' ἐπὶ θυμῷ 100
Ἢ παῖς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἠὲ καὶ αὐτὸς
Ἔλθοι ἀλητεύων· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα·
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς,
Εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην,
Ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος. 105
Εἰ δ' αὖ με πληθυῖ δαμασαίατο μοῦνον ἐόντα,
Βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισι
Τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι,
Ξείνους τε στυφελιζομένους, δμῳάς τε γυναῖκας
Ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά, 110
Καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας
Μὰψ αὔτως, ἀτέλεστον, ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Οὔτε τί μοι πᾶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,
Οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἷσί περ ἀνὴρ 115
Μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
Ὧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων·
Μοῦνον Λαέρτην Ἀρκείσιος υἱὸν ἔτικτε,
Μοῦνον δ' αὖτ' Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο. 120
Τῷ νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἴσ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσι,
Τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον. 125
Ἡ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
Ποιῆσαι δύναται· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
Οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρραίσουσι καὶ αὐτόν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
Ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ 130
Εἴφ' ὅτι οἱ σῶς εἰμι, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω, σὺ δὲ δεῦρο νέεσθαι,
Οἴῃ ἀπαγγείλας· τῶν δ' ἄλλων μή τις Ἀχαιῶν
Πευθέσθω· πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα, 135
Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ καὶ Λαέρτῃ αὐτὴν ὁδὸν ἄγγελος ἔλθω
Δυσμόρῳ, ὃς τείως μὲν Ὀδυσσῆος μέγ' ἀχεύων,
Ἔργα τ' ἐποπτεύεσκε, μετὰ δμῴων τ' ἐνὶ οἴκῳ 140
Πῖνε καὶ ἦσθ', ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγοι·
Αὐτὰρ νῦν ἐξ οὗ σύ γε ᾤχεο νηῒ Πύλονδε,
Οὔ πώ μίν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὔτως,
Οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἀλλὰ στοναχῇ τε γόῳ τε
Ἧσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστεόφι χρώς. 145
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ.
Εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
Πρῶτόν κεν τοῦ πατρὸς ἑλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλὰ σύ γ' ἀγγείλας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγροὺς 150
Πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον· ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν,
Ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅττι τάχιστα
Κρύβδην· κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι.
Ἦ ῥα, καὶ ὦρσε συφορβόν· ὁ δ' εἵλετο χερσὶ πέδιλα,
Δησάμενος δ' ὑπὸ ποσσὶ πόλινδ' ἴεν, οὐδ' ἄρ' Ἀθήνην 155
Λῆθεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὔμαιος ὑφορβός·
Ἀλλ' ἥ γε σχεδὸν ἦλθε· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ
Καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ.
Στῆ δὲ κατ' ἀντίθυρον κλισίης Ὀδυσῆϊ φανεῖσα.
Οὐδ' ἄρα Τηλέμαχος ἴδεν ἀντίον, οὐδ' ἐνόησεν· 160
(Οὐ γάρ πως πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς)

Qualia dicitis procos iniusta excogitasse
In domibus inuito te talis qui sis:
Dic mihi an voluntarius cedis, an te populi
Oderunt per populum sequentes Dei vocem?
An consanguineos accusas, quibus vir
Pugnantibus persuasit, & si magna contentio moueretur.
Utinam enim ego sic iuuenis essem hoc praeditus animo,
Vel filius ex Vlysse strenuus, vel & ipse
Veniret errans (adhuc enim & spes fatum)
Protinus omnino meum caput incideret alienus vir,
Si non ego illis detrimentum omnibus essem
Profectus in domum Laertiadae Vlyssis.
Si autem rursus me multitudine superaret solum existentē,
Vellem potius *in meis interfectus domibus*
Mori, quam haec semper indecentia opera videre.
Hospites indignis modis tractantes famulásque mulieres
Violantes foede in domibus pulchris,
Et vinum exhaustum, & cibum comedentes
Temerè ita indesinenter inutili in opere.
Hunc.a.rursus Telemachus prudēs cōtra alloquutus est,
Tibi enim ego hospes valde verè dicam,
Neque mihi omnis populus iratus molestus est,
Neque consanguineos accuso, quibus vir
Pugnantibus confidit, & si magna lis moueatur.
Sic.n.nostram progeniem solā quasi singulare *fecit Iupiter*
Solum Laertem Arcesius filium genuit.
Solum autem rursus Vlyssem pater genuit: at Vlysses (est
Solū me domib generatū liquit, neq; vllo modo à me adiutus
Ita nunc inimici valde infiniti sunt in domo,
Quot enim in insulis dominantur optimi,
Dulichióque Samóque, & nemorosa Zacyntho,
Vel etiam quicunque asperam Ithacam dominantur,
Tot matrem meam petunt, consumunt autem domum.
Haec autem neque negat odiosas nuptias neque finem
Facere potest, hi autem corrumpunt comedentes
Domum meam, citò autem me destruent, & ipsum.
Sed certè quidem haec deorum in genibus iacent,
Amabo, tu autem Eumaee *vade citò, prudenti Penelopae*
Dic et quod saluus sum, & ex Pylo veni.
At ego hic manebo, tu autem huc redi
Soli ubi nunciaris, horum autem aliorum nullus Achiuorum
Audiat, multi enim mihi mala cogitant.
Huic autem respondens, alloquutus es Eumaee subulce
Cognosco, intelligo haec iam intelligenti iubes.
Sed age mihi hoc dic & verè enarra.
Si & ad Laertem eaipsa via nuncius ibo
Infelicem: qui ante quidem ob Vlyssem valdè dolens
Operáque spectabat cumq; famulis in domo
Bibebat & comedebat, quando animus in pectorib. iubebat.
At nunc ex quo tu iuisti naui ad Pylum,
Ipsum non iam dicunt comedere & bibere sic,
Neque in opera inspicere, sed suspirio, luctuq;
Sedet lamentans, tabescit autem circum ossa corpus.
Hūc.a.rursum Telemachus prudens contrà alloqu. est,
Moestum & illud est *sed tamen ipsum sinamus dolētē licet.*
Si.n.vtiq; suo-arbitrio-percipi possent omnia ab hominibus
Primi patris optaremus reditus diem.
Sed tu renunciato matri *retro vade, neque ad agros*
Erra ad illum, at matri dic,
Ut famula penus custos festinet quàm citissimè
Clam, illa enim nunciabit seni.
Dixit, excitauitque subulcum, hic accepit manibus calceamenta,
Ligatis autē iis sub pedibus ad ciuitatē iuit, neq; Mineruā
Latuit à stabulo exiens Eumaeus subulcus,
Sed haec propè venit, corpore.a.assimilata est mulieri
Pulchraeq; magnaeq;, & splendida opera scienti.
Stetit autem è regione ostij stabuli Vlyssi apparens,
Neque Telemachus vidit obuiam, neque intellexit,
Non enim omnibus Dij apparent manifesti.)

Telemachus Vlyssi hospiti ignoto loquitur.

Telemachus Eumaeum mittit ad matrem & Laertem.

Sed Vlyssesque canesque viderunt & non latrarunt.
Blandoq; gannitu.a.ex altera parte per stabulum fugiebant.
Hæc.a.superciliis annuit, intellexit autem diuinus Vlysses:
Exiuit autem domo extra magnum murum stabuli. (γρ. θριγκίον)
Stetit autem ante ipsam, hunc autē alloquuta est Minerua,
Generose Laërtiade astute Vlysses, (Minerua Vlyssem monet, vt filio se prodat.)
Iam nunc tuo filio verbum dic, neque occulta,
Vt procis mortem & necem compositi
Eatis ad ciuitatem inclytam, neque ego ipsa
Diu procul à vobis ero prompta pugnare:
Dixit, & aurea virga contigit cum Minerua,
Vestem quidem ei primum bene lauatam & interulam
Posuit circum pectora, corpus autem auxit & pubertatem. (Vlyssis habitus immutatus.)
Retrò autem nigro-colore euasit, genæ.a.extensæ sunt.
Nigri autem facti sunt capilli circum barbam.
Ac Minerua quidem hoc facto, retrò iuit, at Vlysses
Iuit in stabulum, stupuit autem ipsum dilectus filius.
Timens autem aliò conuertit oculos ne Deus esset,
Et ipso compellato verba velocia alloquutus est,
Alius mihi hospes appares nunc quam antè
Alia autem vestimenta habes, & tibi non idem est corpus
Certè aliquis deorum es, qui cœlum latum habitant.
Sed placatus sis, vt tibi grata demus sacra,
Et aurea dona rectè facta, parce autem nobis.
Huic autem respondit postea pertolerans diuinus Vlysses, (Vlysses filio se prodit.)
Non aliquis Deus sum, cur me diis assimilas?
Sed pater tuus sum, cuius gratia tu suspirans
Pateris dolores multos contumelias tolerans virorum.
Sic loquutus, filium osculatus est, per genas autem
Lacrymas fudit in humum, antè autem tenebat eas indesinenter.
Telemachus.a.(nondum.n.persuasus fuerat suū patrē esse.)
Rursus ipsum verbis respondens alloquutus est,
Non tu Vlysses es pater meus, sed me Deus (Telemachus patri loquitur.)
Decipit, vt etiam magis lugens suspirem.
Non enim aliquo modo mortalis vir hæc præstaret
Suo ipsius animo, quando non Deus ipse adueniens
Facilè volens faciat iuuenem & senem.
Certè enim nuper eras senex, & indecenter indutus eras,
Nunc autem Diis similis es, qui cœlum latum habitant.
Hunc autem respondens, alloquutus est prudens Vlysses. (Vlysses filio loquitur.)
Telemache, non te decet dilectum patrem intus cum sit
Neque demirari valdè, neque stupere.
Non quidem enim amplius alius veniet huc Vlysses.
Sed hic ego sum talis passus mala, multis.a. toleratis malis (γρ. γε τι.)
Veni vigesimo anno ad patriam terram.
At hoc opus est Mineruæ prædatricis,
Quæ me talem posuit quomodocunque voluit (potest enim)
Aliquando quidem pauperi similem, aliquando autē rursus
Viro iuueni pulchras circum corpus vestes habenti.
Facile autem Diis, qui cœlum latum habitant,
Et gloria-illustrare mortalem hominem & male afficere.
Sic loquutus sedit, Telemachus autem
Amplexus patrem bonum lugebat lacrymas fundens,
Ambobus autem his desiderium obortum est luctus.
Flebant autem stridule abundantius quam aues
Ossifragæ aquilæ, vel vultures curuæ vnguibus quib. pullos
Rustici exceperunt antequam volatiles sint.
Sic hi miserabiliter sub superciliis lacrymam fundebant:
Et lugentibus occidisset lumen Solis,
Nisi Telemachus alloquutus fuisset suum patrem statim.
Quali enim huc pater naui te nautæ (Telemachus patrem alloquitur.)
Duxerunt in Ithacam? qui esse dicebant?
Non quidem enim te pedestrem puto huc venisse. (γρ. ἰχέσθαι.)
Hunc autem rursus alloquutus est laboriosus diuinus Vlysses,
Nanque ego tibi fili veritatem apertè dicam.
Phæaces me duxerunt nauibus inclyti, qui & alios
Homines mittunt cum ipsos adeant.
Et me dormientem naue veloci in pontum ducentes
Deposuerunt in Ithacam, dederunt.a.mihi splendida dona,

Ἀλλ' Ὀδυσεύς τε κύνες τε ἴδον, καί ῥ' οὐχ ὑλάοντο,
Κνυζηθμῷ δ' ἑτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
Ἡ δ' ἄρ' ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἐκ δ' ἦλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα * τειχίον αὐλῆς· 165
Στῆ δὲ πάροιθ' αὐτῆς· τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἤδη νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,
Ὡς ἂν μνηστῆρσιν θάνατον καὶ κῆρ' ἀραρόντε
Ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν· οὐδ' ἐγὼ αὐτὴ 170
Δηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἔσομαι μεμαυῖα μάχεσθαι.
Ἦ καὶ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
Φᾶρος μέν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
Θῆκ' ἀμφὶ στήθεσφι, δέμας δ' ὤφελλε καὶ ἥβην.
Ἂψ δὲ μελαγχροιὴς γένετο, γναθμοὶ δὲ τάνυσθεν· 175
Κυάνεαι δ' ἐγένοντο γενειάδες ἀμφὶ γένειον.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασα, πάλιν κίεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἤϊεν ἐς κλισίην, θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός.
Ταρβήσας δ' ἑτέρωσε βάλ' ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 180
Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν,
Ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις, καί τοι χρὼς οὐκέθ' ὁμοῖος.
Ἦ μάλα τις θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Ἀλλ' ἵληθ', ἵνα τοι κεχαρισμένα δώομεν ἱρά,
Ἠδὲ χρύσεα δῶρα τετυγμένα· φείδεο δ' ἡμέων. 185
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὔ τίς τοι θεός εἰμι, τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;
Ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμι, τοῦ εἵνεκα σὺ στεναχίζων
Πάσχεις ἄλγεα πολλά, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, κὰδ δὲ παρειῶν 190
Δάκρυον ἧκε χαμᾶζε· πάρος δ' ἔχε νωλεμὲς αἰεί.
Τηλέμαχος δ' (οὐ γάρ πω ἐπείθετο ὃν πατέρ' εἶναι)
Ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Οὐ σύ γ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πατὴρ ἐμός, ἀλλά με δαίμων
Θέλγει, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω. 195
Οὐ γάρ πως ἂν θνητὸς ἀνὴρ τάδε μηχανόῳτο
Ὧι αὐτοῦ γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
Ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον ἠδὲ γέροντα.
Ἦ γάρ τοι νέον ἦσθα γέρων καὶ ἀεικέα ἕσσο,
Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι. 200
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχ', οὔ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἔνδον ἐόντα
Οὔτε τι θαυμάζειν περιώσιον οὔτ' ἀγάασθαι.
Οὐ μὲν * γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακά, πολλὰ δ' ἀληθείς, 205
Ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥ τέ με τοῖον ἔθηκεν ὅπως ἐθέλει (δύναται γάρ)
Ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἀνδρὶ νέῳ καὶ καλὰ περὶ χροῒ εἵματ' ἔχοντι. 210
Ῥηΐδιον δὲ θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἕζετο. Τηλέμαχος δὲ
Ἀμφιχυθεὶς πατέρ' ἐσθλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἵμερος ὦρτο γόοιο. 215
Κλαῖον δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἤ τ' οἰωνοί,
Φῆναι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, οἷσί τε τέκνα
Ἀγρόται ἐξείλοντο πάρος πετεηνὰ γενέσθαι.
Ὣς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο, 220
Εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αἶψα,
Ποίῃ γὰρ νῦν δεῦρο πάτερ φίλε νηΐ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι * εὐχετόωντο;
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 225
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην καταλέξω,
Φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσικλυτοί, οἵ τε καὶ ἄλλους
Ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
Καί μ' εὕδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
Κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα, 230

Χαλκόν

Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν.
Καὶ τὰ μὲν ἐν σπέεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·
Νῦν αὖ δεῦρ' ἱκόμην ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης,
Ὄφρα κε δυσμενέεσσι φόνου πέρι βουλεύσωμεν.
Ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον, 235
Ὄφρ' εἰδέω ὅσσοι τε καὶ οἵ τινες ἀνέρες εἰσί.
Καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας,
Φράσσομαι ἤ κεν νῶϊ δυνησόμεθ' ἀντιφέρεσθαι
Μούνω ἄνευθ' ἄλλων, ἦ καὶ διζησόμεθ' ἄλλους.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 240
Ὦ πάτερ, ἦ τοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
Χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
Ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες, ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
Ἄνδρε δύω πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.
Μνηστήρων δ' οὔτ' ἂρ δεκὰς ἀτρεκὲς, οὔτε δύ' οἶαι, 245
Ἀλλὰ πολὺ πλέονες· τάχα δ' εἴσεαι ἐνθάδ' ἀριθμόν.
Ἐκ μὲν Δουλιχίοιο δύω καὶ πεντήκοντα
Κοῦροι κεκριμένοι, ἓξ δὲ δρηστῆρες ἕπονται.
Ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε καὶ εἴκοσι φῶτες ἔασιν.
Ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν ἐείκοσι κοῦροι Ἀχαιῶν. 250
Ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι·
Καί σφιν ἅμ' ἐστὶ Μέδων κῆρυξ καὶ θεῖος ἀοιδὸς,
Καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυνάων.
Τῶν εἴ κεν πάντων ἀντήσομεν ἔνδον ἐόντων,
Μὴ πολύπικρα καὶ αἰνὰ βίας ἀποτείσεαι ἐλθών. 255
Ἀλλὰ σύ γ' εἰ δύνασαι τιν' ἀμύντορα μερμηρίξαι,
Φράζευ, ὅ κέν τις νῶϊν ἀμύνοι πρόφρονι θυμῷ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον,
Καὶ φράσαι, εἴ κεν νῶϊν Ἀθήνη σὺν Διὶ πατρὶ 260
Ἀρκέσει, ἦε τιν' ἄλλον ἀμύντορα μερμηρίξω.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἐσθλώ τοι τούτω γ' ἐπαμύντορε, τοὺς ἀγορεύεις,
Ὕψι περ ἐν νεφέεσσι καθημένω, ὥ τε καὶ ἄλλοις
Ἀνδράσι τε κρατέουσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι. 265
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὐ μέν τοι κείνω γε πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἔσεσθον
Φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνηστῆρσι καὶ ἡμῖν
Ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κρίνηται Ἄρηος.
Ἀλλὰ σὺ * μὲν νῦν ἔρχευ ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν 270
Οἴκαδε, καὶ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
Αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι.
Εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
Τετλάτω ἐν στήθεσσι, κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο, 275
Ἤν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἕλκωσι θύραζε,
Ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' εἰσορόων ἀνέχεσθαι.
Ἀλλ' ἦ τοι παύεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παραυδῶν· οἱ δέ τοι οὔ τι
Πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ. 280
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Ὁππότε * κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θῆσιν Ἀθήνη,
Νεύσω μέν τοι ἐγὼ κεφαλῇ, σὺ δ' ἔπειτα νοήσας
Ὅσσα τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήϊα τεύχεα κεῖται,
Ἐς μυχὸν ὑψηλοῦ θαλάμου καταθεῖναι ἀείρας 285
Πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
Παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες,
Ἐκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει,
Οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
Ἀλλὰ κατῄκισται, ὅσσον πυρὸς ἵκετ' ἀϋτμή. 290
Πρὸς * δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
Μή πως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
Ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητέ τε δαῖτα
Καὶ μνηστύν· αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Νῶϊν δ' οἴοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε 295
Καλλιπεῖν, καὶ δοιὰς βοάγρια χερσὶν ἑλέσθαι·
Ὡς ἂν ἐπιθύσαντες ἑλοίμεθα· τοὺς δέ κ' ἔπειτα
Παλλὰς Ἀθηναίη θέλξει καὶ μητίετα Ζεύς.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,

Aesq́; aurumq́; copiosè, vestémque textam.
Et haec quidem in speluncis Deorum consilio iacent.
Nunc autem rursus huc veni ad monitionibus Mineruae,
Vt inimicorum de caede consultemus.
Sed age mihi procos numero recense,
Vt sciam quot, & qui viri sint.
Et meo in animo strenuo agitato consilio
Considerabo, si nos poterimus aduersari
Soli sine alijs, an & quaeremus alios.
Hunc. a. rursus Telemachus prudens contrà alloquutus est,
O pater, certè tuam magnam gloriam semper audiui, (esse,
Manibúsque bellicosum esse te, & prudentem consilio,
Sed valde magnum dixisti: stupor me habet, neque esset
Viros duos multis & fortibus pugnare.
Procorum autem neque decas vna, neque duae solae,
Sed multo plures, cito autem scies hic numerum.
Ex Dulichio quidem duo & quinquaginta
Iuuenes electi, sex autem famuli sequuntur.
Ex Samo autem quatuorq́; & viginti iuuenes sunt.
Ex Zacyntho viginti sunt viri Achiuorum.
Ex ipsa Ithaca duodecim omnes optimi.
Et cum ipsis simul est Medon praeco & diuinus cantor,
Et duo serui scientes epulas parare,
Hos si omnes aggrederemur qui intus sunt,
Vide ne multum amarè & grauiter horum insolentias vl-
Sed tu si potes aliquem adiutorem excogitare, (ciscaris
Animaduerte qui nobis auxilietur propitio animo.
Hunc. a. rursus alloquutus est laboriosus diuus Vlysses,
Tibi enim ego dico, tu autem considera & me audi,
Et cogita si & nobis Minerua cum Ioue patre
Sufficiat an adhuc alium adiutorem cogitabo?
Hunc. a. rursus Telemachus prudes cōtrà alloquutus est,
Boni hi adiutores quos dicis
Altè in nebulis sedentes, quiq́; & alijs
Viris dominantur & immortalibus Dijs.
Hūc. a. rursus alloquutus est pertolerans diuinus Vlysses,
Non quidem illi multo tempore separatim erunt
Pugna forti, quando procis & nobis
In domibus meis robur iudicabitur Martis.
Sed tu quidem nunc vade simul Aurora apparente
Domum & procis superbis loquere.
At me ad ciuitatem subulcus postea ducet,
Pauperi tristi similem & seni,
Si autem me inhonorabunt in aedibus, tuus autem dilectus animus
Toleret in pectoribus malè patiente me:
Si & per domum pedibus trahent foras,
Vel telis percutient, tu autem inspiciens tolera.
Sed certè cessare iube insipientijs,
Suauibus verbis compellans; hi autem tibi non
Parebunt, iam enim ipsis adest fatalis dies.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Quando multi consilij in mentibus ponet Minerua.
Annuam quidem tibi ego capite, tu autem postea intelliges. χ. ἐρ.
Quaecunque tibi in domibus Martia arma iacent
In secessum alti thalami depone eleuando
Omnia valdè, at procos mollibus verbis
Alloquere, quando te inquirent ea cupientes,
Ex fumo deposui, quoniam non his similia sunt,
Qualia quondam ad Troiam proficiscens dereliquit Vlys-
ses,
Sed deturpata sunt, quantum ignis iuit vapor.
Adhuc autem mihi hoc maius in mētibus posuit Saturnius, π. δ' ἔτι ἡ τόδε.
Ne quando vino domiti, concitata contentione inter vos,
Alios inuicem vulneretis, foedetis autem conuiuium.
Et sponsalia, ipsum enim trahit virum ferrum.
Nobis autem solis duos enses & duas lanceas
Relinque, & duo scuta manibus capere.
Sic impetu facto accipiemus, hos autem postea
Pallas Minerua decipiet & consiliarius Iupiter.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis,

Telemachus recenset patri numerum procorum.

Vlysses Telemachum instruit quid faciendum, vbi ad procos venerit.

Si verè meus es, & sanguinis nostri,
Ne quis postea Vlyssem audiat intus esse.
Neque igitur Laërtes sciat hoc neque subulcus,
Neque aliquis domesticorum, neque ipsa Penelope.
Sed soli tuq; egoq; mulierum cognoscamus mentem.
Et tuos famulos viros adhuc tentemus,
Et quidem vbi aliquis nos honorat, & timet animo,
Et qui non curat, te autem inhonorat etiam qui talis sis.
Hunc autem respondens allocutus est illustris filius.
O pater, certè meum animum & posteà puto
Cognosces, non quidem enim socors-mollicies tenet,
Sed non hoc lucrum ego fore puto
Nobis ambobus, te autem considerare iubeo.
Diu enim sic cognosces vnumquemq; tentans
Opera incipiens, hi autem in domibus quieti
Res deuorant præter modum, neque est parcitas.
Sed certè te mulieres ego discere iubeo,
Quæ te inhonorant, & quæ sceleste sunt.
Virorum autem nondum ego per ædes vellem
Nos tentare, sed postea hæc labora,
Si verè aliquod scis Iouis portentum Ægiochi.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Hæc autem postea Ithacā deducta est nauis bene-fabricata
Quæ vexerat Telemachum à Pylo, & omnes socios,
Hi.a. quando iam portum valdè profundum intrauerunt.
Nauem quidem hi nigram in terram traxerunt,
Arma autem sua asportarunt magnanimi serui.
Statim autem in ædes Clytij portauerunt perpulchra dona.
At præconem præmiserunt domum ad Vlyssis
Nuncium dicentem perprudenti Penelopæ,
Quòd Telemachus quidem in agro, nauem autem iussit
Ciuitatem adnauigare, vt non timens in animo
Potens regina teneras lacrymas funderet.
Hi autem sibi obuij fuerunt præco, & diuinus subulcus,
Nunciatur Telemachum rediisse.
Eiusdem gratia nuncij dicturi mulieri.
Sed quando iam iuerunt domum diuini regis,
Præco quidem medijs in ancillis dixit:
Iam regina dilectus filius venit.
Penelopæ autem dixit subulcus propè astans,
Omnia quæcunque ei dilectus filius iussit loqui.
At postquam omne præceptum denunciauit,
Perrexit ad sues, liquit autem septaq; domumq;.
Proci autem tristati sunt, mœstiq; fuerūt in animo,
Atque exiuerunt domo apud magnum murum atrij,
Illic autem ante ianuas sederunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
O amici, certè magnum opus superbè perfectum est
Telemacho via hæc, dicebamus autem ei non perfectum iri.
Sed agite nauem nigram trahamus quæ optima,
Intus-remiges autem marinos congregemus qui velocissimè
Redeunt ab insidiis proci.
Illis nuncient velociter domum redire.
Nondum omne dictum est, quando Amphinomus vidit nauem.
Versus ex vrbe portum per profundum intra,
Velaq; contrahentes, remosq; manibus tenentes.
χ. ἐκγελάσας· συν ... [illegible]
Suauiter autem ridens loquutus est procis,
Ne aliquem nuncium moueamus: hic autem enim intus
Aut aliquis eis hoc dixit deorum, vel viderunt ipsi
Nauem aduenientem, hanc non poterant consequi.
Sic dixit, hi autem surgentes iuerunt in littus maris.
Statim autem nauem nigram in terram traxerunt.
Arma autem ipsis abstulerunt magnanimi serui.
Ipsi.a. in concionem iuerunt densi, neque aliquem aliorum
Siuerunt, neque iuuenum considere, neque senum.
His autem Antinous dixit Eupithei filius,
Antinoi verba.
O amici, si hunc virum dij malo liberarunt.
Dij quidem speculatores sedebant in summitatibus ventosis
Semper densi, simul autem Sole occidente,
Nunquam in terra nocte dormiebamus, sed in ponto
Naui veloci nauigantes expectabamus Auroram diuinam

Εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι, καὶ αἵματος ἡμετέροιο, 300
Μή τις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἐόντος,
Μήτ' οὖν Λαέρτης ἴστω τόγε, μήτε συβώτης,
Μήτε τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια·
Ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἰθύν.
Καί κε τεο δμώων ἀνδρῶν ἔτι πειρηθεῖμεν, 305
Ἠμὲν ὅπου τις νῶϊ τίει καὶ δείδιε θυμῷ,
Ἠδ' ὅτις οὐκ ἀλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός,
Ὦ πάτερ, ἤτοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ' ὀΐω
Γνώσεαι· οὐ μὲν γάρ τι χαλιφροσύναι γέ μ' ἔχουσιν· 310
Ἀλλ' οὔ τοι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσσεσθαι ὀΐω
Ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
Δηθὰ γὰρ αὔτως εἶσθα ἑκάστου πειρητίζων,
Ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' ἐν μεγάροισιν ἕκηλοι
Χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔπι φειδώ. 315
Ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα,
Αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι καὶ αἳ νηλείτιδές εἰσιν·
Ἀνδρῶν δ' οὐκ ἂν ἔγωγε κατὰ σταθμοὺς ἐθέλοιμι
Ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα ταῦτα πένεσθαι,
Εἰ ἐτεόν γέ τι οἶσθα Διὸς τέρας αἰγιόχοιο. 320
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἡ δ' ἄρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο νηῦς εὐεργής,
Ἣ φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἑταίρους.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκοντο, 325
Νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν,
Τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
Αὐτίκα δ' ἐς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
Αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
Ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ, 330
Οὕνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγροῦ, νῆα δ' ἄνωγεν
Ἄστυ προπλείειν, ἵνα μὴ δείσασ' ἐνὶ θυμῷ
Ἰφθίμη βασίλεια τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβοι.
Τὼ δὲ συναντήτην κῆρυξ καὶ δῖος ὑφορβός,
Τῆς αὐτῆς ἕνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί. 335
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμον θείου βασιλῆος,
Κῆρυξ μέν ῥα μέσῃσι μετὰ δμῳῇσιν ἔειπεν,
Ἤδη τοι βασίλεια φίλος πάϊς εἰλήλουθε.
Πηνελοπείῃ δ' εἶπε συβώτης ἄγχι παραστὰς
Πάνθ' ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι. 340
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε,
Βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε.
Μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο, κατήφησάν τ' ἐνὶ θυμῷ.
Ἐκ δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς,
Αὐτοῦ δὲ προπάροιθε θυράων ἑδριόωντο. 345
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἦρχ' ἀγορεύειν,
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
Ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν, ἥτις ἀρίστη,
Ἐς δ' ἐρέτας ἁλιῆας ἀγείρομεν, οἵ κε τάχιστα 350
Κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἶκόνδε νέεσθαι.
Οὔπω πᾶν εἴρηθ', ὅτ' ἄρ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
Στρεφθεὶς ἐκ χώρης, λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς,
Ἱστία τε στέλλοντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
Ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς ἑτάροισι, 355
Μή τιν' ἔτ' ἀγγελίην ὀτρύνομεν· οἵδε γὰρ ἔνδον.
Ἤ τίς σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ εἴσιδον αὐτοὶ
Νῆα παρερχομένην, τὴν δ' οὐκ ἐδύναντο κιχῆναι.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης.
Αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσσαν, 360
Τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλον
Εἴων οὔτε νέων μεταΐζειν οὔτε γερόντων.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός,
Ὦ πόποι, ὡς τόνδ' ἄνδρα θεοὶ κακότητος ἔλυσαν. 365
Ἤματα μὲν σκοποὶ ἷζον ἐπ' ἄκριας ἠνεμοέσσας
Αἰὲν ἐπασσύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
Οὔποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' ἐνὶ πόντῳ
Νηῒ θοῇ πλείοντες ἐμίμνομεν Ἠῶ δῖαν,

Τηλέμαχον

Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες
Αὐτόν· τὸν δ' ἄρα τῆος ἀπήγαγεν οἴκαδε δαίμων, 370
Ἡμεῖς δ' ἐνθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ, μηδ' ἧμας ὑπεκφύγοι· οὐ γὰρ ὀΐω
Τούτου γε ζώοντος ἀνύσσεσθαι τάδε ἔργα.
Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπιστήμων βουλῇ τε νόῳ τε·
Λαοὶ δ' οὐκέτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν. 375
Ἀλλ' ἄγετε πρὶν κεῖνον ὁμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς
Εἰς ἀγορήν· οὐ γάρ τι μεθησέμεναί μιν ὀΐω,
Ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀναστάς,
Οὕνεκά οἱ φόνον αἰπὺν ἐράπτομεν, οὐδ' ἐκίχημεν.
Οἱ δ' οὐκ αἰνήσουσιν ἀκούοντες κακὰ ἔργα, 380
Μή τι κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἧμεας ἐξελάσωσι
Γαίης ἡμετέρης, ἄλλων δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
Ἀλλὰ φθέωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος,
Ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοὶ καὶ κτήματ' ἔχωμεν,
Δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε 385
Κείνου μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ' ὅς τις ὀπυίοι.
Εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφανδάνει, ἀλλὰ βόλεσθε
Αὐτόν τε ζώειν καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
Μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἅλις θυμηδέ' ἔδωμεν
Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκαστος 390
Μνάσθω ἐέδνοισι διζήμενος· ἡ δ' ἂν ἔπειτα
Γήμαιθ' ὅς κε πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Νίσου φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος· 395
Ὅς ῥ' ἐκ Δουλιχίου πολυπύρου ποιήεντος
Ἡγεῖτο μνηστῆρσι, μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
Ἥνδανε μύθοισι· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν.
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν ἐγώ γε κατακτείνειν ἐθέλοιμι 400
Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστι
Κτείνειν· ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς.
Εἰ μέν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
Αὐτός τε κτενέω, τούς τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω·
Εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα. 405
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
Ἐλθόντες δὲ καθῖζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.
Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε περίφρων Πηνελόπεια,
Μνηστήρεσσι φανῆναι ὑπέρβιον ὕβριν ἔχουσι. 410
Πεύθετο γὰρ οὗ παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὄλεθρον.
Κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπεύθετο* βουλάς.
Βῆ δ' ἰέναι μέγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο, 415
Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
Ἀντίνοον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ἀντίνο', ὕβριν ἔχων, κακομήχανε, καὶ δέ σε φασὶν
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης μεθ' ὁμήλικας ἔμμεν ἄριστον
Βουλῇ καὶ μύθοισι· σὺ δ' οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα. 420
Μάργε, τίη δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
Ῥάπτεις, οὐδ' ἱκέτας ἐμπάζεαι, οἷσιν ἄρα Ζεὺς
Μάρτυρος; οὐδ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
Ἦ οὐκ οἶσθ' ὅτε δεῦρο πατὴρ τεὸς ἵκετο φεύγων,
Δῆμον ὑποδδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην, 425
Οὕνεκα ληϊστῆρσιν ἐπισπόμενος Ταφίοισιν
Ἤκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
Τόν ῥ' ἔθελον φθῖσαι, καὶ ἀπορραῖσαι φίλον ἦτορ,
Ἠδὲ κατὰ ζωὴν φαγέειν μενοεικέα πολλήν.
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε καὶ ἔσχεθεν ἱεμένους περ. 430
Τοῦ νῦν οἶκον ἄτιμον ἔδεις, μνᾷ δὲ γυναῖκα,
Παῖδά τ' ἀποκτείνεις, ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις.
Ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ηὔδα,
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια, 435
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ, οὐδ' ἔσσεται, οὐδὲ γένηται,

Telemacho insidiantes, vt interficeremus interceptum
Ipsum, hunc autem interim quidem abduxit domum Deus,
Nos autem hic et consulemus grauem mortem
Telemacho, neque nos subterfugiat, non enim puto
Hoc viuente perfectum iri hac opera,
Ipse quidem enim peritus consilioque ménteque.
Populi autem non iam omnino nobis fauent.
Sed agite antequam ille cogat Achiuos,
Ad concionem, non enim dimissurum ipsum puto,
Sed ad iracundiā-excitabitur: dicet-a. inter omnes cū surre-
Quoniā ei cædē graue struximus, neque inuenimus. (xerit,
Hi autem non laudabunt audientes mala opera.
Videamus ne quid malum faciant, & nos expellant
Terra nostra, aliorum autem adeamus populum.
Sed praeueniamus interficientes in agro procul à ciuitate,
Vel in via, vitam autem ipsi, & res habeamus,
Diuisis vt par est inter nos, domestica autem rursus
Illius matri dabimus habere, & quicunque acceperit vxorē.
Si autem vobis hoc verbum non placet, sed vultis
Ipsumq; viuere & habere paterna omnia,
Ne ei res postea sufficienter animo dulces comedamus
Hi congregati, sed ex domo vnusquisque
Petat vxorem dotibus inquirens & posteà
Ducat vxorem, ei qui plurima dabit & cui sorte obtigerit.
Sic dixit, hi autem omnes quieti facti sunt silentio.
His autem Amphinomus concionatus est, & dixit,
Nisi illustris filius Aretiadæ regis,
Qui ex Dulichio feraci frumenti herbosa
Dux fuit procis, maximè autem Penelopæ
Placuit verbis, mentibus enim vtebatur bonis,
Qui ipsis prudens concionatus est, & dixit.
O amice, non ego interficere volo
Telemachum, arduum autem genus regium est
Interficere, sed primum deorum interrogemus consilia,
Siquidem laudabunt Iouis magni iura,
Ipséque interficiam, hosq; alios iubebo.
Si auertant Dii, quiescere suadeo.
Sic dixit Amphinomus, his autem placuit verbum.
Statim posteà surrecti iuerunt domum Vlyssis,
Venientes autem sederunt in politis sedibus.
Hæc autem rursus aliud cogitauit prudens Penelope
Procis apparere immensam iniuriam habentibus,
Audiuit enim sui filii in domibus mortem.
Præco enim ei dixit Medon qui sciebat consilia,
Perrexit autem ire domum cum famulis mulieribus.
Sed quando iam procos adiuit diuina mulierum,
Stetit apud limen domus ornatè factæ
Contra maxillas tenens ornata vela:
Antinoum-a. reprehendit, verbúmque dixit ac nominauit,
Antinoe iniuriam habens malè cogitans, & ita te dicunt
In populo Ithacæ inter æquales esse optimum
Consilio & verbis, tu autem non talis es.
Insane, cur autem in Telemacho cædémque mortémque
Struis, neque supplicum preces curas, quibus Iupiter
Testis: neque sanctitas est mala struere mutuò.
An non scis, quando huc pater tuus venit fugiens
Populum veneritus, iam enim iratus erat valdè.
Quoniam latrones insequens Taphios
Affecerat dolore Thesprotos, hi autem nobis amici erant.
Hunc volebant corrumpere, & destruere dilectum cor,
Et facultates consumere sufficientes multas.
Sed Vlysses prohibuit & detinuit cupientes,
Huius nunc domum ignominiosè comedis petis-a. vxorem,
Filiúmque interficis, me autem valdè tristitia afficis.
Sed te cessare iubeo, & iube vt alii cessent.
Hanc autem rursus Eurymach. Polybi filius contrà allo-
quutus est.
Filia Icarii prudens Penelope
Confide, nec tibi hæc in mentibus tuis cura sint.
Non est hic vir, neque erit, neque fuerit,

Antinoi consilium de Telemacho è medio tollendo.

Amphinomus procos retrahit à Telemachi nece dehortatur.

γρ. βουλάς. Αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' ἔνδοθι μῆτιν ὕφαινον. Ed. 1.

Eurymachi oratio subdola.

Qui Telemacho tuo filio manus inferet
Viuo me & in terra vidente.
Sic enim dicam, & sanè perfectum erit.
Statim autem eius sanguis niger fluet circum lanceam
Nostram: postquam & me vrbium populator Vlysses
Sæpe genibus suis insidere faciens, carnem assatam
In manibus posuit, præbuitq; vinum rubrum,
Ideò mihi Telemachus omnium multò amicissimus est
Virorum, neque ipsum mortem timere iussi
γρ. πο. *A procis: à Deo autem non est effugium.*
Sic dixit hortans, huic autem ordinabat ipse mortem.
Hæc autem ascendens in superiora splendida,
Flebat postea Vlyssem dilectum maritum, donec ei somnum
Dulcem in palpebris posuit cæsia Minerua.
Vespertinus autem Vlyssi & filio diuinus subulcus
γρ. ἐπισταδόν. *Venit, hi autem cœnam in stabulo parabant,*
Suem sacrificantes anniculum. at Minerua
Propè stans Laërtiadem Vlyssem
Virga percutiens iterum fecit senem.
Turpia autem vestimenta induit circum corpus, ne ipsum subulcus
Cognosceret indutum conspicatus, & prudenti Penelopæ
Iret nunciatum, neque mentibus obseruaret.
Hunc & Telemachus prior verbo allocutus est,
Venisti diuine Eumæe, ecquis in vrbe rumor est?
Nunquid iam proci superbi intra venerunt reuersi
Ex insidiis? an adhuc me rursus obseruant domum euntem?
Hunc autem respondens allocutus est Eumæus subulcus,
Non curæ fuit mihi hæc inquirere & interrogare.
Ciuitatem adeuntis: citissimè me animus iussit
Nuncio perlato rursus huc redire.
Obuiauit autem mihi à sociis nuncius velox
Præco, qui iam primus verbum tuæ matri dixit.
Eumæus nunciat procos reduces. *Aliud autem tibi hoc scio, hoc enim vidi oculis*
Iam super ciuitate vbi Hermæus tumulus est,
Eram progressus, quando nauem velocem vidi deuenientem
In portum nostrum, multi autem erant viri in ipsa.
Grauabatur autem scutis & lanceis vtrinque acutis:
Et ipsos putaui hos esse, neque aliquid scio.
Sic dixit, risit autem sacra vis Telemachi,
Patrem oculis conspicatus, fugit autem subulcum.
Hi autem postquam cessarunt à labore, parauerunt; conuiuium,
Conuiuati sunt, neque animus indiguit conuiuio æquali.
At postquam potus & cibi desiderium amouerunt,
Tunc dormiuerunt, & somni donum acceperunt.

ODYSSEÆ HOMERI XVII. COMPOSITIO.

QVANDO verò matutina apparuit roseis digitis Aurora,
Iam tunc postea sub pedibus ligauit pulchra calceamenta
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini.
Accepit autem fortem lanceam, quæ eius manibus congrueret.
Ad ciuitatem iturus, & suum allocutus est subulcum.
Mi Eumæe, certè quidē vado in ciuitatē, vt me mater
Telemachus profecturus hospitem relinquit. *Videat (non enim ipsam antè cessaturam puto*
Fletúque odioso, luctúque lacrymoso,
Quàm ipsum me inspiciat) sed tibi sic iubeo.
Hunc hospitem infelicem duc in ciuitatem, vt illic
Victum mendicet, dabit autem ei quicunque voluerit
Panem & poculum, me autem non aliquo modo licet omnes
Homines tolerare habentem dolores animo,
Vlysses Telemacho loquitur. *Hic hospes autem si valdè irascetur, grauius ipsi*
Erit, certè enim mihi amicum est vera loqui.
Hunc autem allocutus est prudens Vlysses,

Ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῷ υἱέϊ χεῖρας ἐποίσει
Ζώοντός γ' ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται, 440
Αἶψά οἱ αἷμα κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
Ἡμετέρῳ· ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὲ πτολίπορθος Ὀδυσσεὺς
Πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἐφεσσάμενος κρέας ὀπτὸν
Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν, ἐπέσχε τε οἶνον ἐρυθρόν,
Τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν 445
Ἀνδρῶν· οὐδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
Ἐκ* γε μνηστήρων· θεόθεν δ' οὐκ ἔστ' ἀλέασθαι.
Ὣς φάτο θαρσύνων, τῷ δ' ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
Ἡ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον 450
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἑσπέριος δ' Ὀδυσῆϊ καὶ υἱέϊ δῖος ὑφορβὸς
Ἤλυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον * ἐπισταδὸν ὡπλίζοντο,
Σῦν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον· αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα 455
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα, πάλιν ποίησε γέροντα·
Λυγρὰ δὲ εἵματα ἕσσε περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
Γνοίη ἐσάντα ἰδὼν, καὶ ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
Ἔλθοι ἀπαγγέλλων, μηδὲ φρεσὶν εἰρύσαιτο.
Τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν, 460
Ἦλθες δῖ' Εὔμαιε· τί δὴ κλέος ἔστ' ἀνὰ ἄστυ;
Ἦ ῥ' ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες ἔνδον ἔασιν
Ἐκ λόχου; ἦ ἔτι μ' αὖτ' εἰρύαται οἴκαδ' ἰόντα;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Οὐκ ἔμελέν μοι ταῦτα μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι 465
Ἄστυ καταβλώσκοντα· τάχιστά με θυμὸς ἀνώγει,
Ἀγγελίην εἰπόντα, πάλιν δεῦρ' ἀπονέεσθαι.
Ὡμήρησε δέ μοι παρ' ἑταίρων ἄγγελος ὠκὺς
Κῆρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
Ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα, τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, 470
Ἤδη ὑπὲρ πόλιος ὅθι Ἑρμαῖος λόφος ἐστὶν,
Ἦα κιὼν, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην κατιοῦσαν
Ἐς λιμέν' ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ.
Βεβρίθει δὲ σάκεσσι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Καὶ σφέας ὠΐσθην τοὺς ἔμμεναι· οὐδέ τι οἶδα. 475
Ὣς φάτο, μείδησεν δ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο, 480
Δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ῥῶ ῥαψῳδία.

ΗΜΟΣ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὅ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
Ἄστυδε ἱέμενος, καὶ ἑὸν προσέειπε συβώτην, 5
Ἄττ', ἤτοι μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρα με μήτηρ
Ὄψεται (οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι ὀΐω
Κλαυθμοῦ τε στυγεροῖο γόοιό τε δακρυόεντος,
Πρίν γ' αὐτόν με ἴδηται) ἀτὰρ σοί γ' ὧδ' ἐπιτέλλω,
Τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι 10
Δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ ὅς κ' ἐθέλῃσι
Πύρνον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὔ πως ἔστιν ἅπαντας
Ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
Ὁ ξεῖνος δ' εἴπερ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ
Ἔσσεται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι. 15
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

Ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
Πτωχῷ βέλτερόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ' ἀγροὺς
Δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
Οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί, 20
Ὥστ' ἐπιτειλαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι.
Ἀλλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
Αὐτίκ' ἐπεί κε πυρὸς θερέω ἀλέη τε γένηται.
Αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
Στίβη ὑπηοίη· ἕκαθεν δέ τε ἄστυ φάτ' εἶναι. 25
Ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκει,
Κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Ἔγχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρήν,
Αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν. 30
Τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
Κώεα στορνῦσα θρόνοις ἔνι δαιδαλέοισι,
Δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
Δμῳαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους. 35
Ἡ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ.
Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα,
Κύσσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 40
Ἦλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος· οὔ σ' ἔτ' ἐγώ γε
Ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ᾤχεο νηῒ Πύλονδε
Λάθρῃ, ἐμεῦ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
Ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον ὅπως ἤντησας ὀπωπῆς.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 45
Μῆτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
Ἐν στήθεσσιν ὄρινε φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν,
Εὔχεο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας 50
Ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορὴνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
Ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο δεῦρο κιόντι.
Τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι,
Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγεσθαι 55
Ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὅ κεν ἔλθω.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵμαθ' ἑλοῦσα,
Εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
Ῥέξειν, αἴ κέ ποθι Ζεὺς ἄντιτα ἔργα τελέσσῃ. 60
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα διὲκ μεγάροιο βεβήκει
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη.
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο 65
Ἐσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
Αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πουλὺν ὅμιλον,
Ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἧστο καὶ Ἄντιφος ἠδ' Ἁλιθέρσης,
Οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοι ἦσαν ἑταῖροι,
Ἔνθα καθέζετ' ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα. 70
Τοῖσι δ' ἐπὶ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθε,
Ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Τηλέμαχος ξείνοιο ἑκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη.
Τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε.
Τηλέμαχ', αἶψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας, 75
Ὥς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἅ τοι Μενέλαος ἔδωκε.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισι
Λάθρῃ κτείναντες πατρώϊα πάντα δάσωνται, 80
Αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἤ τινα τῶνδε·
Εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
Δὴ τότε μοι χαίροντι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.
Ὣς εἰπὼν ξεῖνον ταλαπείριον ἦγεν ἐς οἶκον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας, 85

O amice, neque ipse detineri cupio,
Pauperi melius est in ciuitate, quàm in agris
Cibum mendicare, dabit autem mihi quicunque voluerit.
Non enim in stabulis manere amplius volo,
Vt praecipienti significatori in omnibus paream:
Sed vade, me autem ducet vir hic quem tu iubes
Statim, postquam igni incaluero tepórque factus fuerit.
(Grauiter enim haec vestimenta habeo mala) ne me vincet
Frigus matutinum, procul autem ciuitatem dicitis esse.
Sic dixit; Telemachus autem ex stabulo egressus est,
Velociter pedibus procedens, mala autem procis cogitabat;
Sed postquam peruenit ad domos bene habitatas,
Lanceam quidem posuit portans ad columnam longam,
Ipse autem vltro iuit, & transiuit lapideum limen.
Hunc autem multo prima vidit nutrix Euryclea
Pelles sternens sedibus in variis.
Lacrymans autem postea recta iuit, circum autem aliae
Ancillae Vlyssis patientis congregatae sunt,
Et osculatae sunt amplectentes caputque & humeros,
Peruenit autem ire e thalamo prudens Penelope,
Dianae similis & aureae Veneri.
Circum autem filium dilectum iecit brachia lacrymans,
Osculata est autem ipsius caput & ambo lumina pulchra,
Et lugens verba velocia loquuta est:
Venisti Telemache dulce lumen non te ego
Videre putabam postquam iuisti naue Pylum,
Clam me inuita nec dilecti ad patris auditionem.
Sed age mihi narra quomodo obuius venisti aspectui.
Hanc autem rursus Telemachus prudens contrà alloquutus (est
Mater mea, ne mihi luctum excita, neque mihi cor
In pectoribus commoue fugienti grauem mortem.
Sed lota puris corpori vestimentis captis
In superiora ascendens cum seruis mulieribus
Voue omnibus Diis perfectas hecatombas
Te sacrificaturam, sicubi Iupiter perfecerit vt vices rependantur.
At ego ad concionem ibo, vt vocem
Hospitem qui me illuc simul sequutus est venientem.
Hunc quidem ego praemisi cum diuinis sociis.
Piraeum autem ipsum iussi ad domum ducentem
Accurate diligere, & honorare donec venissem.
Sic loquutus est. huic autem firmum fuit verbum.
Haec autem lota pura corpori vestimenta capiens
Vouit omnibus Diis perfectas hecatombas
Sacrificaturam se, sicubi Iupiter perfecerit vt vices rependantur.
Telemachus autem postea ex domo iuit
Lanceam habens, simul hunc canes pedibus veloces sequebantur
Diuinam huic gratiam perfudit Minerua.
Hunc autem omnes populi aduenientem admirabantur.
Circum autem ipsum proci superbi congregati sunt
Fausta-illi-optantes, mala autem mentibus profundis cogitabant.
At hic horum quidem postea effugit multam multitudinem.
Sed vbi Mentor sedebat, & Antiphus & Halitherses,
Qui ei a principio paterni erant amici.
Hic sedit iens, hi autem interrogabant singula,
Hos autem Piraeus lancea inclytus iuxta venit,
Hospitem ducens ad concionem per ciuitatem, neque adhuc diu
Telemachus ab hospite longe versus est, sed astitit.
Hunc & Piraeus prior verbum alloquutus est,
Telemache statim concita meam ad domum mulieres,
Vt tibi dona mittam quae tibi Menelaus dedit.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contrà alloquutus est;
Piraee, non enim scimus quomodo erunt haec opera,
Si me Proci superbi in domibus
Clam interfecto paterna omnia diuident,
Ego volo te haec habere, eisque potius frui, quàm aliquem horum:
Si ego his caedem & mortem immisero,
Tunc mihi gaudenti porta ad domos gaudens.
Sic loquutus hospitem miserum duxit in domum.
At postquam venerunt ad domos bene habitatas,

γρ. Βάλε πήχεα δακρ.

Telemachus redux excipitur a suis.

Piraeus Telemacho loquitur.

Vestem quidem deposuerunt in lecticisque sedilibusque,
In balnea euntes bene polita lauati sunt.
Hos autem postquam famulæ lauarunt & vnxerunt oleo,
Circum autem vestes pretiosas iecerunt & interulas,
Ex balneo autem euntes in sedibus sederunt.
Aquam vero lauandis manibus serua gutturnio infudit portans
Pulchro aureo super argenteo lebete
Lauare, iuxta autem politam parauit mensam.
Panem autem verecunda gubernatrix apposuit portans
Cibis multis impositis largiens de præsentibus.
Mater autem contra sedit ad valuas domus
In sede sedens tenues lanas versans.
Hi autem in cibos promptos adiacentes manus iecerunt.
At postquam potus & cibi desiderium amouerunt,
His autem verbis incepit prudens Penelope,

Penelope Telemachum alloquitur.

Telemache certè ego in cœnaculum vbi conscendero
Dormiam in lecto qui mihi suspiriosus factus est,
Semper lacrymis meis irrigatus, ex quo Vlysses
Iuit cum Atridis ad Ilium, neque mihi sustinuisti
Antequam venirent proci superbi in hanc domum
Reditum tui patris aperte dicere sicubi audiuisti.

Telemachus verba facit ad matrē de sua nauigatione.

Hanc autem rursus Telemachus prudens contra allocutus (est,
Tibi enim ego mater veritatem narrabo.
Iuimus ad Pylum & Nestorem pastorem populorum.
Susceptum autem me ille in altis domibus
Accuratè dilexit tanquam pater suum filium
Venientem longo-post tempore nuper aliunde, sic me ille
Studiosè curauit cum filiis gloriosis.
At de Vlysse misero nihil dixit
Viuo, neque mortuo terrestrium aliquem se audiuisse,
Sed me ad Atridem lancea-inclytum Menelaum
Cum equis præmisit, & curribus compactis.
Illic vidi Argiuam Helenam, cuius gratia multi
Argiui Troianique deorum voluntate laborarunt.
Interrogauit autem statim postea voce bonus Menelaus,
Quo indigens venissem Lacedæmona diuinam.
At ego huic omnem veritatem dixi.
Et tunc iam me verbis respondens, alloquutus est,
O Papa certè iam fortis viri in lecto
Voluerunt dormire impotentes ipsi cum sint.
Sicut quando in sylua ceruа fortis leonis
Hinnulos dormire faciens nuper natos lacte-nutritos,
Colles inquirit, & valles herbosas
Pascens, hic autem postea suum ingressus est cubile,
Ambobus autem his turpem mortem præbuit.
Sic Vlysses illis turpem mortem afferet.
Vtinam enim ô Iupiter pater & Minerua & Apollo
Talis, qualis olim bene ædificata in Lesbo
Ex prouocatione cum Philomelide luctatus est surrectus
Deiecit autem fortiter, gauisi autem sunt omnes Achiui:
Talis nimirum cum procis versaretur Vlysses.
Omnes & breuis æui fierent & amararum nuptiarum.
De his autem quæ me interrogas & precaris, non ego
Alia præter verum dixerim oblique, neque decipiam,
Sed quæ quidem mihi dixit senex marinus verax,
Horum nullum tibi ego occultabo verbum, neque abscondam.
Dixit ille se ipsum in insula vidisse fortes dolores habentem
Nymphæ in domibus Calypsus, quæ ipsum necessitate
Detinet, ille autem non poterat suam in patriam terram venire.
Non enim adsunt naues remigabiles & socii,
Qui eum mitterent in lata dorsa maris.
Sic dixit Atrides lancea-inclytus Menelaus.
His peractis discessi, dederunt autem mihi ventum
Immortales qui me velociter dilectam in patriam miserunt.
Sic dixit, huic autem animum in pectoribus mouit.

Theoclymenus vaticinatur Penelopæ de Vlysse.

His autem & loquutus est Theoclymenus diuinus,
O mulier venerabilis Laertiadæ Vlyssi,
Certè hic non aperte scit, meum autem attende verbum,
Verè enim tibi vaticinabor, neque occultabo.

Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
Ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
Τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὔλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
Ἔκ ῥ' ἀσαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι καθῖζον. 90
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα,
Καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων. 95
Μήτηρ δ' ἀντίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
Κλισμῷ κεκλιμένη, λέπτ' ἠλάκατα στρωφῶσα.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια, 100
Τηλέμαχ', ἤτοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
Λέξομαι εἰς εὐνήν, ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
Αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤιχεθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης
Πρὶν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα, 105
Νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἰπέμεν, εἴ που ἄκουσας.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι μῆτερ ἀληθείην καταλέξω·
Ὠιχόμεθ' ἔς τε Πύλον καὶ Νέστορα ποιμένα λαῶν.
Δεξάμενος δέ με κεῖνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν, 110
Ἐνδυκέως ἐφίλει, ὡς εἴ τε πατὴρ ἑὸν υἷα
Ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν, ὣς ἐμὲ κεῖνος
Ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισιν.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος οὔ ποτ' ἔφασκε
Ζωοῦ οὐδὲ θανόντος ἐπιχθονίων τευ ἀκοῦσαι, 115
Ἀλλά μ' ἐς Ἀτρεΐδην δουρικλειτὸν Μενέλαον
Ἵπποισι προὔπεμψε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.
Ἔνθ' ἴδον Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
Εἴρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος 120
Ὅττευ χρηΐζων ἱκόμην Λακεδαίμονα δῖαν.
Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα.
Καὶ τότε δή με ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
Ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες. 125
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
Νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς,
Κνημοὺς ἐξερέῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
Βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνήν,
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν· 130
Ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐϋκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
Ἐξ ἔριδος Φιλομηλεΐδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
Κὰδ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί· 135
Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς.
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ταῦτα δ' ἅ μ' εἰρωτᾷς καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἐγώ γε
Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω.
Ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἅλιος νημερτής, 140
Τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω.
Φῆ μιν ὅ γ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγε' ἔχοντα,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκῃ
Ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι, 145
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Ὣς ἔφατ' Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος.
Ταῦτα τελευτήσας νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι οὖρον
Ἀθάνατοι, τοί μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ὣς φάτο, τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε. 150
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Ἦ τοι ὅ γ' οὐ σάφα οἶδεν, ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
Ἀτρεκέως γάρ τοι μαντεύσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω.

Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα, 155
Ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
Ὡς ἦ τοι Ὀδυσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
Ἥμενος ἢ ἕρπων, τάδε πευθόμενος κακὰ ἔργα,
Ἔστιν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.
Τοῖον ἐγὼν οἰωνὸν ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηὸς 160
Ἥμενος ἐφρασάμην, καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη·
Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
Ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι. 165
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες
Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ * δείπνηστος ἔην, καὶ ἐπήλυθε μῆλα 170
Πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον οἳ τὸ πάρος περ,
Καὶ τότε δή σφιν ἔειπε Μέδων, (ὃς γάρ ῥα μάλιστα
Ἥνδανε κηρύκων, καί σφιν παρεγίγνετο δαιτί)
Κοῦροι, ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθητε φρέν' * ἀέθλοις,
Ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαῖτα. 175
Οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἀνστάντες * ἔβαν, πείθοντό τε μύθῳ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
Οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλους καὶ πίονας αἶγας· 180
Ἵρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
Δαῖτ' ἐντυνόμενοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
Ὠτρύνοντ' Ὀδυσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος ὑφορβός.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ξεῖν', ἐπεὶ ἂρ δὴ ἔπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεις 185
Σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός, ἦ σ' ἂν ἔγωγε
Αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι·
Ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δείδια, μή μοι ὀπίσσω
Νεικείῃ, χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν, δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα 190
Ἦμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἕσπερα ῥίγιον ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἴομεν, σὺ δ' ἔπειτα διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
Δὸς δέ μοι, εἴ ποθί τοι ῥόπαλον τετμημένον ἐστί, 195
Σκηρίπτεσθ', ἐπεὶ ἦ φατ' * ἀρισφαλέ' ἔμμεναι οὐδόν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην
Πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Εὔμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκε.
Τὼ βήτην, σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βώτορες ἄνδρες 200
Ῥύατ' ὄπισθε μένοντες. ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
Ἄστεος ἐγγὺς ἔσαν, καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο 205
Τυκτὴν καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
Τὴν ποίησ' Ἴθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αἰγείρων ὑδατοτρεφέων ἦν ἄλσος
Πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
Ὑψόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο 210
Νυμφάων, ὅθι πάντες * ἐπιρρέζεσκον ὁδῖται·
Ἔνθα σφέας ἐκίχαν' υἱὸς Δολίοιο Μελανθεύς,
Αἶγας ἄγων, αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
Δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες.
Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν 215
Ἔκπαγλον καὶ ἀεικές (ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος)
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει.
Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
Πῇ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
Πτωχὸν ἀνιηρόν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα; 220
Ὃς πολλῇς φλιῇσι παραστὰς * θλίψεται ὤμους,
Αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ * ἄορας οὐδὲ λέβητας.
Τόν κ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν * ῥυτῆρα γενέσθαι

Sciat nunc Iupiter primum deorum hospitalisque mensa, 155
Domusque Vlyssis strenui ad quam veni,
Quod certè Vlysses iam in patria terra
Sedens vel repens hæc auditurus mala opera
Est, at procis malum omnibus serit:
Talem ego autem bene tabulata in naui 160
Sedens obseruaui, & Telemacho clamaui.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope.
Vtinam hoc hospes verbum perfectum esset,
Ideò citò cognosceres amicitiámque multáque dona
Ex me, vt aliquis te obuius beatum prædicaret. 165
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Proci autem ante Vlyssis domum
Discis delectabantur, & iaculas mittendo
In fabrefacto pauimento, vbi antea insolescebant.
Sed quando iam cœnandi tempus erat, & venerunt oues 170
Vndique ex agris, hi verò duxerunt qui antea.
Et tunc iam ipsis dixit Medon, hic enim maximè
Placebat præconum, & ipsis aderat conuiuio,
Iuuenes, postquam iam omnes delectati estis mente certami-
Ite in ædes, vt paremus conuiuium. (nibus 175
Non enim incommodum est tempore cœnam capere.
Sic dixit, hi autem surrexerũt & iuerũt domũ vnusquisque,
At postquam venerunt in ædes bene-habitatas,
Vestes quidem deposuerunt in sedilibus thronisque.
Hi autem mactauerunt oues magnas & pingues capras. 180
Mactauerunt autem sues pingues, & bouem armentariã
Conuiuium parantes, hi autem ex agro ad ciuitatem
Properè se accingebant, vt irent Vlyssésque, & diuus subulcus
Inter hos autem verba incepit subulcus princeps virorum.
Hospes, quoniam autẽ postea ad ciuitatem ire valde cupis 185
Hodie, sicut iussit dominus meus certè te ego
Hic vellem stabulorum custodem fieri,
Sed vereor, & timeo, ne mihi in posterum
Excandescat, difficiles autem dominorum sunt minæ.
Sed age nunc eamus, iam enim inclinauit maximè 190
Dies, at citò sub vesperam intensius frigus erit.
Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses,
Cognosco, mente teneo, hæc iam intelligenti iubes.
Sed eamus, tu autem postea assiduè duc.
Da autem mihi sicubi baculum incisum est, 195
Vt innitar, quoniam dicitis valde lubricam esse viam.
Dixit: & circum humeros deturpem imposuit peram
Densis scrutis rimosam, tortilis verò erat funis.
Eumæus autem ei baculum gratum dedit.
Hi iuerunt, stabulum autem canes & pastores viri 200
Custodiebant à tergo manentes, hic autem in ciuitatem du-
Pauperi misero similem & seni (xit regem
Baculo innitentem, mala autem circum corpus vestimenta
Sed quando iam euntes viam in asperam (induttus erat.
Ciuitatem propè erant, & in fontem peruenerant 205
Fabre-factum pulchrè fluentem vnde aquam capiunt ciues,
Quem fecit Ithacus, & Neritus, & Polyctor.
Circum autem alnorum aquis nutritarum erat nemus
Vndique circulare, frigida autem defluebat aqua
Ex alto ex petra, ara autem desuper facta erat 210
Nympharum vbi omnes sacrificabant viatores.
Illic ipsos inuenit filius Dolij Melanthius,
Capras ducens, quæ omnibus antecellebant gregibus,
Cœnam procis, duo autem simul sequebantur pastores.
Hos autem conspicatus increpuit, verbúmque dixit & compellauit 215
Terribiliter & indecenter, (mouit autem animum Vlyssis,)
Nunc quidem iam valde omnino malus malum ducit.
Sic semper similem ducit Deus ad similem.
Quò iam hunc voracem ducis immanis subulce,
Pauperem, miserum conuiuiorum destructorem? 220
Qui multis liminibus astans franget humeros,
Petens frusta, non enses neque lebetes?
Hunc si mihi dares stabulorum custodem fieri

Medon præco alloquitur.

Vlysses & Eumæus ad vrbem maturant iter.

Vlysses ingreditur mendicus in vrbem.

Melanthij iurgia in Vlyssem.

Ut esset stabuli curator & pabulum hœdis portaret,
Et saltem serum bibens magnum genu poneret. i. in corpulentiam excresceret
Sed quando ille iam opera mala didicit, non volet
Opus adire, sed trepidus in populo
Vult petens pascere suum ventrem insatiabilem.
Sed edico hoc, & perfectum erit.
Si iuerit in ædes Vlyssis diuini,
Multa ei circum caput scabella virorum ex manibus
Latera atterent per domum percusso.
Sic dixit, & eum aggrediens calce irruit insipientiis
In coxam, neque ipsum extra viam demouit
Sed firmus permansit, hic autem cogitauit Vlysses,
An irruens baculo animam auferret,
An ad terram deiiciat caput circa pauimentum sublatum:
Sed pertulit, mentibus autem retentus est: hunc a. subulcus
Increpuit contrà conspicatus, valde. a. precatus est manibus
Nymphæ fontanæ filiæ Iouis, si vnquam Vlysses (sublatis,
Vobis fœmora combussit cooperta pingui nidore
Agnorum & hœdorum, hoc mihi perficite desiderium.
Vtinam veniat ille vir, ducat autem ipsum numen.
Sic tibi deliciasque dissipares omnes,
Quas iniurius profers, errabundus semper
Per ciuitatem, at pecora mali corrumpunt pastores.
Huic a. rursus alloquutus est Melãthius custos caprarũ,
O amici, quale dixit canis astutias sciens,
Hunc aliquando ego in naui bene tabulata nigra
Agam longè ab Ithaca, vt mihi victum multum inueniat.
Vtinam vero Telemachum interficiat argẽtei-arcus Apollo
Hodie in ædibus, vel à procis interficiatur,
Sicut Vlyssis longè periit reditus dies.
Sic loquutus, hos quidem liquit illic tacitè euntes.
At hic abiuit, valde autẽ celeriter ad ædes peruenit regis.
Statim autem introiuit, cum autem procis sedit
E regione Eurymachi, hunc enim amabat maximè.
Huic apud. q. carniũ partem posuerunt ij qui cibos instrue-
Panem. a. veneranda proma condā apposuit ferens (bant.
Ad comedendum: prope autem Vlysses & diuus Subulcus
Steterunt venientes, circum autem venit sonitus
Citharæ concauæ, interque ipsos cœpit canere
Phemius, at hic manu captum alloquutus est subulcum.
Eumæe, certè valde iam hæ ædes pulchræ Vlyssis
Facilè quidem percognitu, & in multis videri.
Ex aliis alia sunt, ornata est autem ei aula
Muro & valuis, ianuæ autem bene munitæ sunt
Biforès, non aliquis ipsam vir expugnaret.
Cognosco autem quòd multi in ipsa conuiuia faciunt
Viri, quoniam nidor quidem ascendit, cithara verò
Sonat quam conuiuio Dij fecerunt amicam.
Huic autem respondens, alloquutus es Eumæe subulce,
Facilè cognoscis, quoniam neque alioqui es imprudens,
Sed agè iam consultemus quomodo erunt hæc opera.
Vel tu primum ingredere ædes bene-habitatas.
Accede autem ad procos, ego autem remanebo hic.
Sin vis remane, ego autem vadam antè.
Ne autem tu tarda, ne quis te extra intelligens
Vel percutiat, vel impellat, hæc te perspicere iubeo.
Huic autem respondit postea prudens diuinus Vlysses
Scio, cognosco: hæc iam intelligenti iubes,
Sed vade ante, ego autem remanebo hic.
Non enim aliquid plagarum inscius, neque ictuum
Patiens mihi animus, quoniam mala multa passus sum
Vndis & in bello, cum etiam hoc his fiat.
Ventrem autem nullatenus licet occultare peruolentem
Perniciosum qui multa mala hominibus dat,
Cuius gratia & naues benè transtrata armantur.
Pontum in indomitum, mala inimicis portantes.
Sic hi quidem talia inter se dicebant.
Canis autem caputque, & aures iacens eleuauit
Argus Vlyssis laboriosi, quem quondam ipse

Margin notes: χ. ἀμφουδίς. — χ. Πλευραί. — Melanthius Vlyssem calce ferit. — χ. ἀμφουδὶς ἀείρας. — χ. ἀνὰ σφισι. — Phemius musicus. — χ. θύραι. — χ. ἀνήνοθεν. — Vēter multorum malorū causa. — Vlysses ab Argo cane agnoscitur.

Σηκοκόρον τ' ἔμεναι, θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι, 225
Καί κεν ὀρὸν πίνων, μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
Ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
Βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ' ἄναλτον.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται· 230
Αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
Πολλά οἱ* ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων
Πλευραὶ ἀποτρίψουσι, δόμον κάτα βαλλομένοιο.
Ὣς φάτο, καὶ παριὼν λὰξ ἔνθορεν ἀφραδίῃσιν
Ἰσχίῳ· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπιτοῦ ἐστυφέλιξεν, 235
Ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς,
Ἠὲ μεταΐξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἕλοιτο,
Ἦ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη, *ἀμφουδὶς ἀείρας,
Ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο. τὸν δὲ συβώτης
Νείκεσ' ἐσάντα ἰδών, μέγα δ' εὔξατο χεῖρας ἀνασχών, 240
Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, εἴ ποτ' Ὀδυσσεὺς
Υ̓́μμ' ἐπὶ μηρί' ἔκηε καλύψας πίονι δημῷ
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρηήνατ' ἐέλδωρ,
Ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
Τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἁπάσας, 245
Τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
Ἄστυ κάτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Ὢ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
Τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μελαίνης 250
Ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι.
Αἲ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Σήμερον ἐν μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
Ὡς Ὀδυσῆΐ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ὣς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτόθι ἦκα κιόντας·
Αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ' ὦκα δόμους ἵκανεν ἄνακτος. 255
Αὐτίκα δ' εἴσω ἴεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι καθῖζεν
Ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
Τῷ πάρα μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν οἳ πονέοντο·
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς 260
Στήτην ἐρχομένω· περὶ δέ σφεας ἤλυθ' ἰωὴ
Φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ* γάρ σφισι βάλλετ' ἀείδειν
Φήμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην,
Εὔμαι', ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι. 265
Ἐξ ἑτέρων ἕτερ' ἐστίν, ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ
Τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' * εὐερκέες εἰσὶ
Δικλίδες· οὐκ ἄν τίς μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.
Γιγνώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται
Ἄνδρες, ἐπεὶ κνίση μὲν * ἀνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγξ 270
Ἠπύει, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα,
Ῥεῖ' ἔγνως, ἐπεὶ οὐδὲ τά τ' ἄλλα πέρ ἐσσ' ἀνοήμων.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Ἠὲ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὖ ναιετάοντας, 275
Δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἔπιμεινον, ἐγὼ δ' εἶμι προπάροιθε.
Μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τίς σ' ἔκτοσθε νοήσας
Ἢ βάλῃ ἢ ἐλάσῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 280
Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἔρχευ προπάροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ.
Οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων, οὐδὲ βολάων.
Τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω. 285
Γαστέρα δ' οὔπως ἐστὶν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν
Οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι.
Τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες ἐΰζυγοι ὁπλίζονται
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον. 290
Ἂν δὲ κύων κεφαλήν τε καὶ οὔατα κείμενος ἦρσεν
Ἄργος Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς

Θρέψε

Θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο, πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
Ὤχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
Αἶγας ἐπ' ἀγροτέρας, ἠδὲ πρόκας, ἠδὲ λαγωούς. 295
Δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἥ οἱ προπάροιθε θυράων,
Ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις κέχυτ', ὄφρ' ἂν ἄγοιεν
Δμῶες Ὀδυσσῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες.
Ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος ἐνίπλειος κυνοραιστέων. 300
Δὴ τότε γ' ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντα,
Οὐρῇ μέν ῥ' ὅ γ' ἔσηνε, καὶ οὔατα κάββαλεν ἄμφω.
Ἆσσον δ' οὐκέτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
Ἐλθέμεν· αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
Ῥεῖα λαθὼν Εὔμαιον· ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ, 305
Εὔμαι', ἦ μάλα θαῦμα, κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ.
Καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα,
Εἰ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἴδεϊ τῷδε,
Ἦ αὔτως, οἷοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν
Γίγνοντ', ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες. 310
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης, Εὔμαιε συβῶτα,
Καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος.
Εἰ τοιόσδ' εἴη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα,
Οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεὺς,
Αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν. 315
Οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
Κνώδαλον, ὅττι δίοιτο· καὶ ἴχνεσι γὰρ περιῄδη·
Νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
Ὤλετο, τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες οὐ κομέουσι.
Δμῶες δ', εὖτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες, 320
Οὐκέτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι.
Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
Ἀνέρος, εὖτ' ἄν μιν κατὰ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσιν.
Ὣς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας·
Βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς. 325
Ἄργον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,
Αὐτίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ.
Τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
Ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτην· ὦκα δ' ἔπειτα
Νεῦσ' ἐπὶ οἷ καλέσας. ὁ δὲ παπτήνας ἕλε δίφρον 330
Κείμενον, ἔνθα τε δαιτρὸς ἐφίζεσκε κρέα πολλὰ
Δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισι.
Τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
Ἀντίον· ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο· τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
Μοῖραν ἑλὼν ἐτίθει, κανέου τ' ἐκ σῖτον ἀείρας. 335
Ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσετο δώματ' Ὀδυσσεὺς,
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
Ἷζε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων,
Κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισσίνῳ, ὅν ποτε τέκτων 340
Ξέσσεν ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε.
Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἷ καλέσας προσέειπε συβώτην,
Ἄρτον τ' οὖλον ἑλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο,
Καὶ κρέας, ὥς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι,
Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων, αὐτόν τε κέλευε 345
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.
Ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχός τοι ξεῖνε διδοῖ τάδε, καί σε κελεύει 350
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
Αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθήν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προΐκτῃ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
Καί οἱ πάντα γένοιθ' ὅσσα φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ. 355
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν
Αὖθι ποδῶν προπάροιθεν, ἀεικελίης ἐπὶ πήρης·
Ἤσθιε δ' ἧος ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν.
Εὖθ' ὁ δεδειπνήκει, ὁ δ' ἐπαύετο θεῖος ἀοιδὸς,
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα· αὐτὰρ Ἀθήνη 360
Ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα

Nutriuit, neque fruitus est, ante autem in Ilium sacrum
Iuit, hunc verò antè duxerunt iuuenes viri
Contra capras syluestres, & ceruos, & lepores.
Iam tunc iacebat abiectus abeunte rege
In multo stercore, quod eius antè ianuas
Mulorumq́; boumq́; satis fusum erat, donec auferrent
Serui Vlyssis nemus magnum stercorantes.
Illic canis iacebat Argus plenus ricinorum.
Iam tunc, statim vt agnouit Vlyssem prope euntem,
Cauda quidem hic adulatus est, & aures deiecit ambas.
Propè autem non amplius postea potuit suum dominum
Venire, at ille longè ipsum conspicatus abstersit lacrymam,
Facilè latens Eumæum: statim autem interrogauit verbo,
Eumæe, certè valdè miraculum, canis hic iacet in fimo.
Pulcher quidem corpore est, at hoc non manifestè scio
An & velox fuit currere in specie hac,
An tantùm est quales mensales canes virorum
Sunt, deliciarum autem gratia nutriunt eos reges.
Hunc autem respondens, alloquutus es Eumæe subulce,
Et valdè viri canis hic longè mortui est,
Si talis esset & corpore atque operibus,
Qualem ipsum ad Troiam iens reliquit Vlysses,
Statim admirareris conspicatus velocitatem & robur,
Non quidem enim aliquid fugiebat profundæ in profunditatibus
Fera quamcunq; videbat, vestigiis nam odorandis præditus erat.
Nunc autem tenetur malo, dominus autem eius alibi à patria sylua
Periit, hunc autem mulieres negligentes non curant.
Serui autem quando non imperant domini,
Non amplius postea volunt decentia operari.
Dimidium enim virtutis aufert late sonans Iupiter
Viri, quando ipsum seruilis dies occupat.
Sic loquutus, ingressus est domos bene habitatas.
Iuit autem rectà domum ad procos superbos.
Argum autem rursus parca accepit nigra mortis,
Cùm primùm vidisset Vlyssem vigesimo in anno.
Hunc autem primus vidit Telemachus diuinus
Euntem in domum subulcum, celeriter autem postea
Annuit ad se vocans, hic autem vbi conspicatus esset accepit sedē
Iacentem, vbi autem coquus apponit carnes multas
Incidens procis in domo conuiuantibus.
Hanc deposuit portans ad Telemachi mensam
Contra, hic autem ipse sedit, huic autem præco
Partem captam posuit, ex canistroq; panem eleuatum.
Propè autem post ipsum iuit domum Vlysses,
Pauperi tristi similis & seni,
Baculo innixus, hic autem mala circum corpus vestimenta indutus erat,
Sedit autem in fraxineo limine intra ianuas
Inclinatus in limine Cyparissino, quod olim faber
Polierat scienter, & ad perpendiculum direxerat.
Telemachus autem ad se vocatum alloquutus est subulcum.
Panem delicatum captum perpulchro ex canistro,
Et carnes, vt ei manus erant capaces circumiacienti,
Da huic hospiti hæc ferens, ipsumq́; iube
Petere victum omnes adeuntem procos.
Pudor autem non est bonus indigenti viro supplici.
Sic dixit, iuit autem subulcus postquam verbum audiuit,
Propè autem stans verba velocia loquutus est,
Telemachus tibi ô hospes dat hæc, & te iubet
Petere victum omnes adeuntem procos.
Pudorem verò non bonum dicit esse viro mendico.
Hunc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
Iupiter rex Telemachum da mihi in viris beatum esse,
Et ei omnia fiant quæcunque mentibus suis cogitat.
Dixit, & ambabus suscepit, & deposuit
Ibi ante pedes inhonestam in pera.
Comedit autem dum cantor in domibus canebat.
At vbi hic cœnauit cessauit diuinus cantor,
Proci autem tumultuabantur in domibus, at Minerua
Prope astans Laertiadem Vlyssem,

Ingenium servitute perit.

Mendico pudor inutilis.

Commouit, vt stipem à procis congregaret,
Cognosceretq; qui sint iusti quiq; iniusti
Sed neque sic aliquem seruaturus erat à malo.
Perrexit autem ire rogaturus dextre virum singulum,
Vndequaque manum porrigens tanquam pauper diu esset.
Hi autem miserantes dederunt, & admirati sunt ipsum.
Mutuò autem interrogabant quis esset, & vnde venisset.
His autem & dixit Melanthius custos caprarum,
Audite me proci inclytæ reginæ,
De hoc hospite: vtique enim antea ipsum vidi.
Certè quidem hunc huc subulcus duxit,
Ipsum autem non apertè scio vnde genus dicit esse.
Sic dixit, Antinous autem verbis arguebat subulcum,
O probè cognite subulce, cur tu hunc ad ciuitatem
Duxisti? an non satis nobis errantes & alij
Pauperes tristes conuiuiorum destructores?
An pro nihilo ducis quòd facultates edunt regis
Hic congregati? tu autem & hunc vocasti?
Huic autem respondens, allocutus es Eumaee subulce,
Antinoë, non quidem bona, etiamsi bonus sis, dicis.
Quis enim hospitem vocat aliunde ipse cum aduenerit,
Alium nisi fortè horum qui opifices sunt,
Vatem, vel medicum malorum, vel fabrum lignorum,
Vel & magnum cantorem, qui delectet canendo?
Hi enim inclyti hominum in infinita terra.
Pauperem autem non aliquis vocaret vexantem seipsum.
Sed semper difficilis super omnes procos es
Seruis Vlyssis, præcipuè verò mihi: at ego
Non curo, donec mihi prudens Penelope
Viuit in domibus, & Telemachus diuinus.
Hunc autem rursus Telemachus prudens contrà allocutus est.
Tace, ne mihi huic responde multum verbis.
Antinous autem consueuit male contendere semper
Verbis prauis, quia turbat & alios.
Dixit, & Antinoum verbis velocibus allocutus est,
Antinoe, tu quidē præclarè me scilicet curas, vt pater filiū,
Qui hospitem iussisti à domo exire
Verbo necessario, non hoc Deus perficiat.
Da ei aliquid captum non equidem inuideo, iubeo. n. ego.
Neq; quid matrem meam verere hac in re, neque aliquem
Seruorum, qui in ædibus sunt Vlyssis diuini.
Sed non tibi talis in pectoribus cogitatio.
Ipse enim comedere magis vis, quàm dare alij.
Huic autem rursus Antinous respōdens allocutus est,
Telemache altiloque robur indomite, quale dixisti?
Si ei tantum omnes dedissent proci,
Et ipsum tres menses longè à domo detineret.
Sic dixit, & scabellum capiens ostendit mensæ
Iacens, quo tenebat magnos pedes conuiuans.
Et autem alij omnes dederunt, impleuerunt autem peram
Pane & carnibus, citò iam & Vlysses,
Rursus in viam iens munus gustaturus erat Achiuorum.
Stetit autem apud Antinoum, & ipsum verbo allocutus est,
Da amice, non mihi videris pessimus Achiuorum
Esse, sed optimus, quoniam regi similis es.
Ideò te oportet dare, & copiosius quàm alij
E pane, ego autem te laudabo in magna terra.
Etenim ego aliquando domum inter homines habitaui
Beatus diuitem, & sæpe dedi erroni
Tali qualis esset, & cuiuscunq; res indigus veniret.
Erant autem serui valdè multi, aliaque multa
Quibusque bene viuunt, & diuites vocantur.
Sed Iupiter destruxit Saturnius, (voluit enim sic)
Qui me cum latronibus multum-errantibus misit
Ægyptum vt irem longam viam, vt perirem.
Statui autem in Ægypto flumine naues, vtrinque agitatas,
Tunc quidem ego iussi amabiles socios
Illic apud naues manere, & naues trahere:
Speculatores autem ad speculas iussi ire.

Vlysses mendicatū adit procos.
Antinous succenset Eumæo propter mendicum.
Telemachus insolenti Antinoo loquitur.
χ. ἴσ ἀ.
χ. ἔριδα, μέ.
χ. Μήτ' μητ.
χ. ἔειπας.
π. μὲν τοι.
Vlysses mendicus Antinoum alloquitur.

Ωτρυν' ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
Γνοίη θ' οἵ τινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἵ τ' ἀθέμιστοι.
Αλλ' οὐδ' ὧς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον, 365
Πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡς εἰ πτωχὸς πάλαι εἴη.
Οἱ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν·
Αλλήλους τ' εἴροντο τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης 370
Τοῦδε περὶ ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὄπωπα.
Ητοι μέν οἱ δεῦρο συβώτης ἡγεμόνευεν,
Αὐτὸν δ' οὐ σάφα οἶδα πόθεν γένος εὔχεται εἶναι.
Ως ἔφατ'. Αντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην,
Ω ἀρίγνωτε συβῶτα, τίη δὲ σὺ τόνδε πόλινδε 375
Ηγαγες; ἦ οὐχ ἅλις ἧμιν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι
Πτωχοὶ ἀνιηροί, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες,
Η ὄνοσαι ὅτι τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
Ενθάδ' ἀγειρόμενοι, σὺ δὲ καὶ προτὶ τόνδ' ἐκάλεσσας;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα, 380
Αντίνο', οὐ μὲν καλὰ καὶ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορεύεις.
Τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
Αλλον γ', εἰ μὴ τῶν οἳ δημιοεργοὶ ἔασι;
Μάντιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δούρων,
Η καὶ θέσπιν ἀοιδόν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων; 385
Οὗτοι γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις καλέοι τρύξοντα ἑ αὐτόν.
Αλλ' αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἰς μνηστήρων
Δμωσὶν Ὀδυσσῆος, περὶ δ' αὖτ' ἐμοί· αὐτὰρ ἐγώ γε
Οὐκ ἀλέγω, εἵως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια 390
Ζώει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν.
Αντίνοος δ' εἴωθε κακῶς ἐρεθιζέμεν αἰεὶ
Μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους. 395
Η ῥα καὶ Αντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αντίνο', ἦ μευ καλὰ πατὴρ ὣς κήδεαι υἷος,
Ος τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
Μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειε.
Δός οἱ ἑλών· οὔ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἔγωγε. 400
Μήτ' οὖν μητέρ' ἐμὴν ἅζευ τό γε, μήτε τιν' ἄλλον
Δμώων, οἳ κατὰ δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Αλλ' οὔ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα.
Αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βούλεαι ἢ δόμεν ἄλλῳ.
Τὸν δ' αὖτ' Αντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπε, 405
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες;
Εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
Καί κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.
Ως ἄρ' ἔφη, καὶ θρῆνυν ἑλὼν ὑπέφηνε τραπέζης
Κείμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων. 410
Οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πήρην
Σίτου καὶ κρειῶν· τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν Ὀδυσσεὺς
Αὖτις ἐπ' οὐδὸν ἰὼν προικὸς γεύσεσθαι Αχαιῶν.
Στῆ δὲ παρ' Αντίνοον, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Δὸς φίλ'· οὐ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Αχαιῶν 415
Εμμεναι, ἀλλ' ὤριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
Τῷ σε χρὴ δοῦναι καὶ λώϊον ἠέ περ ἄλλοι
Σίτου· ἐγὼ δέ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
Ολβιος ἀφνειόν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ 420
Τοιῷ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι.
Ησαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλα τε πολλὰ
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Αλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων (ἤθελε γάρ που)
Ος μ' ἅμα ληϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν 425
Αἴγυπτόνδ' ἰέναι δολιχὴν ὁδόν, ὄφρ' ἀπολοίμην.
Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
Ενθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ πὰρ νήεσσι μένειν, καὶ νῆας ἔρυσθαι·
Οπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι. 430

Οἱ

Οἱ δ᾽ ὕβρει εἴξαντες, ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ,
Αἶψα μάλ᾽ Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
Πόρθεον· ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
Αὐτούς τ᾽ ἔκτεινον· τάχα δ᾽ ἐς πόλιν ἵκετ᾽ ἀϋτή.
Οἱ δὲ βοῆς ἀΐοντες ἅμ᾽ ἠοῖ φαινομένηφιν 435
Ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
Χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος
Φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
Στῆναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
Ἔνθ᾽ ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ, 440
Τοὺς δ᾽ ἄναγον ζωούς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἔμ᾽ ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι
Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρου ἶφι ἄνασσεν·
Ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ᾽ ἵκω πήματα πάσχων.
Τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Ἀντίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε· 445
Τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε, δαιτὸς ἀνίην;
Στῆθ᾽ οὕτως ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθε τραπέζης,
Μὴ τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἴδηαι.
Ὥς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδής ἐσσι προΐκτης.
Ἑξείης πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδοῦσι 450
Μαψιδίως, ἐπεὶ οὔ τις ἐπίσχεσις οὐδ᾽ ἐλεητὺς
Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ.
Τὸν δ᾽ ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὢ πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ᾽ ἐπὶ εἴδεϊ καὶ φρένες ἦσαν·
Οὐ σύ γ᾽ ἂν ἐξ οἴκου σῷ ἐπιστάτῃ οὐδ᾽ ἅλα δοίης, 455
Ὃς νῦν ἀλλοτρίοισι παρήμενος, οὔ τί μοι ἔτλης
Σίτου ἀπὸ προελὼν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.
Ὣς ἔφατ᾽, Ἀντίνοος δ᾽ ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νῦν δή σ᾽ οὐκέτι καλὰ διὲκ μεγάροιό γ᾽ ὀΐω 460
Ἂψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὀνείδεα βάζεις.
Ὣς ἄρ᾽ ἔφη, καὶ θρῆνυν ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
Πρυμνότατον κατὰ νῶτον· ὁ δ᾽ ἐστάθη ἠΰτε πέτρη
Ἔμπεδον, οὐδ᾽ ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο, 465
Ἀλλ᾽ ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Ἂψ δ᾽ ὅ γ᾽ ἐπ᾽ οὐδὸν ἰὼν κατ᾽ ἄρ᾽ ἕζετο, κὰδ δ᾽ ἄρα πήρην
Θῆκεν ἐϋπλείην, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπε,
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
Ὄφρ᾽ εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει. 470
Οὐ μὰν οὔτ᾽ ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν, οὔτε τι πένθος,
Ὁππότ᾽ ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσι
Βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν, ἢ ἀργεννῇς ὀΐεσσιν·
Αὐτὰρ ἔμ᾽ Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
Οὐλομένης, ἣ πολλὰ κάκ᾽ ἀνθρώποισι δίδωσιν. 475
Ἀλλ᾽ εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ ἐρινύες εἰσίν,
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.
Τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Ἔσθι᾽ ἕκηλος ξεῖνε καθήμενος, ἢ ἄπιθ᾽ ἄλλῃ·
Μή σε νέοι διὰ δώματ᾽ ἐρύσσωσ᾽, (οἷ᾽ ἀγορεύεις) 480
Ἢ ποδὸς ἢ καὶ χειρός, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα.
Ὣς ἔφαθ᾽, οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν,
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Ἀντίνο᾽, οὐ μὲν κάλ᾽ ἔβαλες δύστηνον ἀλήτην,
Οὐλόμεν᾽, εἰ δή πού τις ἐπουράνιος θεός ἐστι. 485
Καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,
Παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστρωφῶσι πόληας,
Ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.
Ὣς ἄρ᾽ ἔφαν μνηστῆρες, ὁ δ᾽ οὐκ ἐμπάζετο μύθων.
Τηλέμαχος δ᾽ ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξε 490
Βλημένου, οὐδ᾽ ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάροιιν,
Ἀλλ᾽ ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Τοῦ δ᾽ ὡς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια
Βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ᾽ ἄρα δμῳῇσιν ἔειπεν,
Αἴθ᾽ οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων. 495
Τὴν δ᾽ αὖτ᾽ Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εἰ γὰρ ἐπ᾽ ἀρῇσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο,
Οὐκ ἄν τις τούτων γε ἐΰθρονον Ἠῶ ἵκοιτο.
Τὴν δ᾽ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖ᾽, ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·

Hi autem intemperantia victi & obsecuti animo suo,
Statim valde Ægyptiorum virorum perpulcros agros,
Populati sunt: mulieres verò eduxerunt & infantes filios,
Ipsosq; interfecerunt, citò autem in ciuitatem iuit clamor,
Hi autem clamore audito, simul Aurora apparente
Venerunt, impletus est autem omnis campus peditibusq; & equis.
Ærisq; splendore, Iupiter verò gaudens fulmine
Fugam meis socijs malam immisit, neque aliquis tolerauit
Stare contra, mala enim vndique circum stabant.
Tunc nostrûm multos quidem interfecerunt acuto ære.
Quosdam abduxerunt viuos, vt ipsis operarētur necessitate.
At me in Cyprū deferendū hospiti dederunt qui occurrerat
Dmetori Iasidæ, qui Cypro potenter imperabat.
Hinc iam nunc huc venio detrimenta patiens.
Hunc autem rursus Antinous respondit & compellauit,
Ecquid Deus hanc cladem adduxit, conuiuij tristitiam?
Sta autem sic in medio mea procul à mensa.
Ne citò amaram Ægyptum, & Cyprum videas,
Quòd quidam audens & impudens es mendicus.
Ordine omnibus astas, hi autem dant
Temere: quoniam nulla prohibitio, neque misericordia
Ex alienis donare, quoniam adsunt multa singulo.
Recessit verò & hunc autē alloquutus est prudēs Vlysses,
O amice, non tibi cum hac specie quidem mentes sunt.
In n. ex tua domo ei qui à te peteret neq; salem dares,
Qui nunc alienis assidens, non aliquid mihi toleras
De pane praeceptum dare: hac autem multa adsunt.
Sic dixit. Antinous autem iratus est animo magis,
Et ipsum torvè videns verba velocia loquutus est,
Nunc iam te non amplius bene ex domo puto
Retrò cessurum, quando iam & opprobria dicis.
Sic dixit, & scabello capto percussit dextrum humerum
Vltimum in dorsum, hic autem stetit tanquam petra
Firmiter, neque ipsum commouit telum Antinoi.
Sed tacitè mouit caput mala profundè cogitans,
Rursus autem in limen iens desedit, peram autem
Deposuit bene-plenam, post autem procis dixit,
Audite me proci perinclytæ reginæ,
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Non quidem, neque dolor est in mentibus, neque luctus,
Quando vir pro suis pugnans possessionibus,
Percutitur, vel de bobus, vel bene-nutritis ouibus,
At me Antinous percussit ventris gratia mali,
Perniciosi, qui multa mala hominibus dat.
Sed si quis pauperum Dij & si quæ vindictæ sunt,
Antinoum ante nuptias finis mortis inueniet.
Hunc autem Antinous alloquutus est Eupithis filius,
Comede tacitus hospes sedens, vel abi alio.
Ne te iuuenes per domos trahant (sicut dicis,)
Vel pede, vel & manu: lacerent autem omnia.
Sic dixit, hi autem omnes grauiter succensuerunt,
Sic verò aliquis dixit iuuenum superborum,
Antinoe non quidem bene percussisti infelicem erronem,
Perniciose, si iam alicubi aliquis in cœlestibus Deus est,
Nam & Dij hospitibus similes peregrinis
Vt qui omnifarij existant, versantur per ciuitates,
Hominum fasq; nefasq; inspicientes.
Sic dixerunt proci, hic autem non curauit verba.
Telem. autem in corde quidem magnus luctus oriebatur
Illius percussi gratia, neq; tamē lacrymā humū iecit ex palpebris
Sed tacitus mouit caput mala profundè cogitans.
Hunc postquam igitur audiuit prudens Penelope
Percussum in domo, postea quidem ancillis dixit,
Vtinam sic ipsum te percutiat inclytus arcu Apollo.
Hanc autem rursus Eurynome proma-cōtra alloquuta est,
Si enim votis nostris contingeret exitus,
Haud quis horum ad pulchram Auroram perueniret. i. cras superesset
Hanc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Nutrix, inimici quidem omnes, quoniam mala excogitant.

Antinous mendico respondet.

γρ. ἵκηαι.

γρ. ... φρεσὶ. (?)

Vlysses cōqueritur procis iniuriam.

γρ. ἵκοιτο.

Antinous autem maximè, nigrae morti similis est.
Hospes quidam infelix mendicat in domo
A singulis petens (egestas enim cogit.)
Tunc alij quidem omnes impleueruntque, dederuntque,
Hic autem scabello in uno percussit dextrum humerum.
Haec quidem sic dixit inter famulas mulieres,
γρ. ἐδείπνει *Sedens in thalamo: hic autem coenauit diuinus Vlysses.*
Haec ad se vocatum alloquuta est diuinum subulcum.
Vade diuine Eumaee profectusque hospitem iube
Venire, vt ipsum salutem, & interrogem,
Sicubi Vlyssem miserum vel audiuit,
Vel vidit oculis, errabundo enim similis est.

Penelope mendicum accersi iubet.

Hanc. a. respondens, alloquutus es Eumaee subulce,
Vtinam enim tibi regina tacerent Achiui
Suis verbis mulceres hic tibi dilectum cor.
Tres enim iam ipsum noctes habui, tres autem dies detinui
In stabulo, (primum n. ad me venit vbi naue aufugisset.)
Sed nondum calamitatem suam perfecit dicendo
Sicut autem quando cantorem quis aspicit, qui à Dijs
Canit doctus verba suauia hominibus,
Hunc indesinenter prompti sunt audire quando canit,
Sic me ille demulsit assidens in domibus.
Dicit autem se Vlyssis amicum paternum esse
In Creta habitantem, vbi Minois genus est.
Hinc iam nunc huc venit clades patiendo,
Supplex ad hos illósve ferens praedicat. a. de Vlysse audi-
Prope Thesprotorum virorum in pingui populo (uisse
Quod viuat, multos autem ducat thesauros suam domum.
Hunc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Vade huc voca, vt coram ipse dicat.
Hi verò vel in ianuis sedentes delectentur,
γρ. δ' ἠ. *Vel illic in domibus, quando ipsis animus laetus est.*
Ipsorum quidem. n. possessiones incorruptae iacent in domo,
Panis & vinum dulce, haec quidem domestici comedunt.
γρ. ἡμέτερον πωλεύμενοι. *Hi autem in nostra domo versantes dies omnes*
Boues mactando, & oues, & pingues capras
Conuiuantur bibuntque nigrum vinum
Incassum, haec autem multa absumuntur, non enim est vir
Qualis Vlysses fuit qui cladem domo expellat.
Si autem Vlysses venerit & accesserit in patriam terram,
Statim cum suo filio iniurias rependet illorum virorum.
Sic dixit: Telem. aut valde sternutauit, circum. v. domum
Horrendum resonuit, risit autem Penelope.
γρ. κονάβησεν. *Statim autem Eumaeum verbis velocibus alloquuta est,*
Vade mihi hospitem coràm huc voca.
Non vides quòd mihi filius sternutauit absoluto sermone?
Ideò & non imperfecta mors procis fiet
Omnibus valdè, neque quisquam mortem & fatum vitabit.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Si ipsum cognoscam vera omnia dicentem,
Induam ipsum chlaenámque interulamque, vestimenta pulchra.
Sic dixit, iuit autem subulcus postquam verbum audiuit.
Prope autem stans verbis velocibus alloquutus est,
Hospes pater, vocat te prudens Penelope
Mater Telemachi, inquirere aliquid ipsam animus
Circa maritum iubet, quamuis dolores passa sit.
Si autem te cognoscet vera omnia dicentem,
Induet te chlaenamque, interulámque quorum tu maximè
Indiges, panem autem & petens in populo
Ventrem pasces, dabit autem tibi quicunque voluerit.
Hunc. a. rursus alloquutus est multa passus diuinus V-
Eumaee, statim ego vera omnia dicam (lysses,
Filiae Icarij perprudenti Penelopae.
Scio enim bene de illo, parem autem sustinemus aerumnam:
Sed procorum difficilium timeo multitudinem.
Quorum superbiaque visque ad ferreum caelum iuit.
Nunc quandoquidem me hic vir in domum euntem
Nihil mali patrantem percussum doloribus dedit,
Neque aliquid Telemachus hoc iuuit, neque aliquis alius.

Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικε. 500
Ξεῖνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα,
Ἀνέρας αἰτίζων (ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει)
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσάν τε·
Οὗτος δὲ θρήνυϊ πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευε μετὰ δμῳῇσι γυναιξίν, 505
Ἡμένη ἐν θαλάμῳ· ὁ δ' ἐδείπνεε δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἡ δ' ἐπὶ οἷ καλέσασα προσηύδα δῖον ὑφορβόν,
Ἔρχεο δῖ' Εὔμαιε· κιὼν τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
Ἐλθέμεν, ὄφρα τί μιν προσπτύξομαι, ἠδ' ἐρέωμαι
Εἴ που Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠὲ πέπυσται, 510
Ἢ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι, πολυπλάγκτῳ γὰρ ἔοικεν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Εἰ γάρ τοι βασίλεια σιωπήσειαν Ἀχαιοί
Οἷ' ὅγε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
Τρεῖς γὰρ δή μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἤματ' ἔρυξα 515
Ἐν κλισίῃ, (πρῶτον γὰρ ἔμ' ἵκετο νηὸς ἀποδράς)
Ἀλλ' οὔπω κακότητα διήνυσεν ἣν ἀγορεύων.
Ὡς δ' ὅτ' ἀοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέρκεται, ὅς τε θεῶν ἒξ
Ἀείδῃ δεδαὼς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσι,
Τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν ὁππότ' ἀείδῃ· 520
Ὣς ἐμὲ κεῖνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισι.
Φησὶ δ' Ὀδυσσῆος ξεῖνος πατρώϊος εἶναι,
Κρήτῃ ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐστίν.
Ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πήματα πάσχων,
Προπροκυλινδόμενος. στεῦται δ' Ὀδυσῆος ἀκοῦσαι 525
Ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ.
Ζωοῦ· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὅνδε δόμονδε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
Οὗτοι δ' ἢ θύρῃσι καθήμενοι ἑψιαάσθων, 530
Ἢ αὐτοῦ κατὰ δώματ', ἐπεί σφισι θυμὸς ἐΰφρων.
Αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
Σῖτος καὶ μέθυ ἡδύ· τὰ μὲν οἰκῆες ἔδουσιν·
Οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα
Βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας, 535
Εἰλαπινάζουσιν, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
Μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται, οὐ γὰρ ἔπ' ἀνήρ
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
Εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
Αἶψά κε σὺν ᾧ παιδὶ βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν. 540
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπταρεν, ἀμφὶ δὲ δῶμα
Σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Πηνελόπεια·
Αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἔρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
Οὐχ ὁράᾳς ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσι; 545
Τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
Πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Αἴ κ' αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
Ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά. 550
Ὣς φάτο. βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
Μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαί τί ἑ θυμὸς
Ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πεπαθυίῃ. 555
Εἰ δέ κέ σε γνοίη νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
Ἕσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
Χρηΐζεις. σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον
Γαστέρα βοσκήσεις, δώσει δέ τοι ὅς κ' ἐθέλῃσι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 560
Εὔμαι', αἶψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
Κούρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ.
Οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁμὴν δ' ἀνεδέγμεθ' ὀϊζύν.
Ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι' ὅμιλον,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει. 565
Καὶ γὰρ νῦν ὅτε μ' οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κιόντα
Οὔ τι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνῃσιν ἔδωκεν,
Οὔτε τι Τηλέμαχος τόγ' ἐπήρκεσεν, οὔτε τις ἄλλος.

Τῷ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἄνωχθι
Μεῖναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἠέλιον καταδύντα. 570
Καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
Ἀσσοτέρω καθίσασα παραὶ πυρί. εἵματα γάρ τοι
Λύγρ' ἔχω. οἶσθα καὶ αὐτὸς, ἐπεί σε πρῶθ' ἱκέτευσα.
Ὣς φάτο, βῆ δὲ συφορβὸς, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσε.
Τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια, 575
Οὐ σύ γ' ἄγεις Εὔμαιε; τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
Ἤ τινά που δείσας ἐξαίσιον, ἦε καὶ ἄλλως
Αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅ περ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος, 580
Ὕβριν * ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηνορεόντων.
Ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἠέλιον καταδύντα.
Καὶ δὲ σοὶ ὧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
Οἴην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια, 585
Οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος ὀΐεται, ὥς περ ἂν εἴη.
Οὐ γάρ * πού τινες ὧδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
Ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευεν, ὁ δ' ᾤχετο δῖος ὑφορβὸς
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα. 590
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι.
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι σύας καὶ κεῖνα φυλάξων,
Σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον. σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.
Αὐτὸν μέν σε πρῶτα σάω, καὶ φράζεο θυμῷ 595
Μή τι πάθῃς, πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν.
Τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἔσσεται οὕτως ἄττα. σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας.
Ἠῶθεν δ' ἰέναι καὶ ἄγειν ἱερήια καλά. 600
Αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὣς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου,
Πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Βῆ ῥ' ἴμεναι μεθ' ὕας, λίπε δ' ἕρκεά τε μέγαρόν τε
Πλεῖον δαιτυμόνων. οἱ δ' ὀρχηστυῖ καὶ ἀοιδῇ 605
Τέρποντ'. ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ σῖγμα ῥαψῳδία.

ΗΛΘΕ δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
Πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μετὰ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῃ,
Ἀζηχὲς φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦν ἲς,
Οὐδὲ βίη, εἶδος δὲ μάλα μέγας ἦν ὁράασθαι.
Ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ 5
Ἐκ γενετῆς· Ἶρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
Οὕνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιὼν ὅτε * πού τις ἀνώγοι.
Ὅς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο,
Καί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εἶκε γέρον προθύρου, μὴ δὴ τάχα καὶ ποδὸς ἕλκῃ. 10
Οὐκ ἀΐεις ὅτι δή μοι ἐπιλλίζουσιν ἅπαντες,
Ἑλκέμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπης.
Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα νῶϊν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Δαιμόνι', οὔτε τί σε ῥέζω κακὸν, οὔτ' ἀγορεύω, 15
Οὔτε τινὰ φθονέω δόμεναι καὶ πόλλ' ἀνελόντα.
Οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται, οὐδέ τί σε χρὴ
Ἀλλοτρίων φθονέειν. δοκέεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης,
Ὥς περ ἐγών. ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
Χερσὶ δὲ μή τι λίην προκαλίζεο, μή με χολώσῃς, 20
Μή σε γέρων περ ἐὼν στῆθος καὶ χείλεα φύρσω
Αἵματος· ἡσυχίη δ' ἂν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη

Ideò nunc Penelopem in domibus iube
Manere festinantem licet ad Solem occidentem.
Et tunc me interroget mariti de reditus die,
Propius assidens apud ignem, vestimenta enim
Mala habeo, scis & ipse, quoniam te prius oraui,
Sic dixit, iuit autem subulcus postquam verbum audiuit.
Hunc vero super limine stantem alloquuta est Penelope.
Non tu ducis Eumaee? quid hoc intellexit ille erro?
An aliquid veritus iniquè? an & aliter
Verecundatur in domo? malè. v. sibi cõsulit verecũdus per-(egrinus.
Hanc autem respondens, alloquutus es Eumaee subulce,
Loquitur vt par est, quae putaret alius,
Superbiam fugere virorum superborum:
Sed te manere rogat ad Solem vsque occidentem.
Tibi vero sic ipsi multò melius ô regina,
Solam ad hospitem loqui verbum & audire.
Hunc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Non insipiens hospes videtur quicunque sit.
Non enim aliqui sic mortalium hominum
Viri contumelias agentes iniusta cogitant.
Haec quidem sic dixit, hic autem iuit diuinus subulcus
Procorum in coetum, postquam dixit omnia.
Statim autem Telemachũ verbis velocibus alloquutus est,
Collato capite, vt non audirent alij,
O dilecte, ego quidem abibo vt sues & illa custodiam
Tuas nimirũ & meas facultates, tibi. a. hic omnia curae sint.
Ipsum quidem te primum serua, & considera animo
Ne quid patiaris, multi autem mala sentiunt Achiuorum,
Quos Iupiter perdat antequam nobis nocumento sint.
Hũc. a. rursus Telemachus prudens cõtrà alloquutus est
Eris sic amice, tu autem vade merenda sumpta,
Manè verò veni, & duc sacrificia pulchra.
At mihi haec omnia & immortalibus curae erunt.
Sic dixit, hic autem rursus sedit bene-polita in sede.
Vbi repleuit autem animum cibo & potu.
Perrexit ire ad sues, liquit autem claustraq́; domumq́;
Plenam conuiuarum, hi autem saltu & cantu
Delectabantur, iam enim aduenerat serum diei.

γ' ἀλυσκά-ζειν.

γ. πώ.

ODYSSEÆ HOMERI XVIII. COMPOSITIO.

VENIT autem pauper tota
vrbe errans qui in ciuitate
Mendicabat Ithacae: excelle-
bat autem ventre edaci
Incessanter comedere & bibere,
neque ei erat vis,
Neque robur. forma verò valdè
magnus erat conspectu.
Arnaeus autẽ nomine erat, hoc
enim imposuit veneranda mater
Ex natiuitate, Irum autem iuuenes vocabant omnes,
Quoniam nũcia deferebat profectus, quando aliquis iubebat
Qui vbi venisset Vlyssem expellebat sua domo,
Et ipsum obiurgando verba velocia dixit:
Recede senex è vestibulo, ne iam citò vel pede traharis.
Non audis, quod iam mihi innuunt omnes?
Trahere autem iubent, ego autem verecundor tamen.
Sed surge, ne citò nobis contentio & manibus fiat.
Hũc. v. torvè conspicatus alloquutus est astutus Vlysses,
Miser, neque aliquid tibi facio mali, neque dico,
Neque aliquem inuideo dare multis acceptis.
Pauimentum. a. ambos hoc capiet, neque aliquid te oportet
Alienis inuidere, videris autem mihi esse erro
Sicut ego, opulentiam autem Dij curant praebere;
Manibus autem ne valdè prouoca, ne mihi bilem moueas
Ne te licet sim senex. pectus & labra permisceam
Sanguine, quies autem mihi & magis adhuc erit

γ. [illegible]

Irus Vlys-sem iur-giis incel-lit.

γ. [illegible]

χ. [illegible]

Cras: non quidem enim te reuersurum puto
Iterum intra domum Laërtiadæ Vlyssis.
Hunc autem iratus allocutus est Irus mendicus:
O amici, vt iste mendicus volubiliter loquitur
Vetulæ fuliginosæ similis, quem male mulctabo,

Vlysses prouocat Irū in certamen.

Percutiens ambabus manibus: in terram a. omnes dentes
Maxillis expellam, porci sicut segetem depascentis.
Cinge nunc vt omnes cognoscant & hi
Pugnantes, quomodo autem tu iuniori viro pugnabis?
Sic hi quidem ante ianuas altas
Pauimento in polito toto animo litigabant.
Hos autem intellexit sacrum robur Antinoi.

χ. Τοῖιν. χ. μνηστῆρσιν.

Suauiter autem ridens allocutus est procos,
O amici, non quidem aliquid antea tale factum est,
Qualem delectationem Deus duxit in hanc domum.
Hospésque & Irus contendunt mutuò
Manibus pugnare, sed committamus citò.
Sic dixit, hi autem omnes surrexerunt ridentes,
Circumque pauperes pannosos congregati sunt.
His autem Antinous loquutus est Eupithis filius,

Victori certamini à procis præmium cōstituitur.

χ. τοῖς δ'

Audite me proci strenui, vt aliquid dicam.
Ventres hi caprarum iacent in igne, hos autem in cœna
Deponamus pinguedine & sanguine impletos.
Vter autem vincet potentiórque erit,
Horum vtrum voluerit surrectus ipse eligat.
Semper a. rursus nobiscū conuiuabitur, neque aliquem aliū
Pauperem intus misceri sinemus petentem.
Sic dixit Antinous, his autem placuit sermo.
Hos autem astutus alloquutus est prudens Vlysses,
O amici, nullo modo æquum est cum iuniore viro pugnare
Virum senem dolore læsum, sed me venter
Mouet malus artifex, vt plagis domer.
Sed eia nunc mihi omnes iurate forte iuramentum.

χ. [illegible]

Ne quis in Iro auxilium ferens me manu forti
Percutiat preuaricans, hoc autem me fortiter domabit.
Sic dixit, hi verò omnes iurauerunt sicut iussit.
Hos autem rursus alloquutus est vis sacra Telemachi,
Hospes, si te monet cor & animus fortis
Hunc expellere, horum alterum neminem Achæorum
Time, quoniam pluribus pugnabit, qui te verberabit.
Hospitalis equidem sum, assentiantur verò reges
Eurymachúsque & Antinous prudentes ambo.

χ. Ἀντίνοός τε καὶ Εὐρύμαχος. χ. [illegible]

Sic dixit, hi verò omnes assensi sunt, at Vlysses
Circum cinxit quidem pannis genitalia, ostendit a. crura
Pulchraq; magnaq;, apparuerunt autem ei lati humeri
Pectoráque fortiaq; brachia: at Minerua
Propè astans membra auxit pastori populorum.
Proci autem omnes vehementissime admirati sunt,
Sic verò aliquis dixit conspicatus ad propinquum alium,
Certè citò Irus egens-Irus adscititium malum habebit.
Qualem ex laceris vestimentis senex coxam ostendit.

Vlysses Irū vincit.

Sic dixerunt, Iro autem malus motus est animus.
Sed & sic famuli duxerunt percinctum necessitate,
Timentem, carnes autem membra circumtremebant.
Antinous. a. increpauitq; verbūq; loquutus est atq; nominauit,
Nunc quidem neque esses iactator, neque natus esses,
Siquidem hunc tremis & times grauiter,
Virum senem dolore captum qui ipsum inuadit,
Sed tibi edico hoc & perfectum erit,
Si te hic vincet potentiorq; erit,
Mittam te in terram coniectum in naui nigra,
Ad Echetum regem hominum nequissimum omnium,
Qui narem abscindet, & aures sæuo ære.
Genitaliaque detrahens dabit canibus cruda discerpenda.

Echetus rex.

χ. [illegible]

Sic dixit, huic autē adhuc magis tremor subiuit membra,
In medium verò duxerunt, hi autem ambas manus eleuauerunt.
Tunc verò cogitauit laboriosus diuinus Vlysses,
An ita percuteret, vt ipsum anima linqueret illic cadentem,
An ipsum sensim percuteret extenderetq; in terram.

Αὔριον. οὐ μὲν γάρ τι σ' ὑποστρέψεσθαι ὀΐω
Δεύτερον ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἶρος ἀλήτης, 25
Ὢ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγορεύει,
Γρηῒ καμινοῖ ἶσος· ὃν ἂν κακὰ μητισαίμην,
Κόπτων ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δέ κε πάντας ὀδόντας
Γναθμῶν ἐξελάσαιμι, συὸς ὡς ληϊβοτείρης.
Ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἵδε 30
Μαρναμένους. πῶς δ' ἂν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;
Ὣς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
Οὐδοῦ ἔπι ξεστοῦ πανθυμαδὸν ὀκριόωντο.
Τοῖιν δὲ ξυνέηχ' ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,
Ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεε μνηστήρεσσιν, 35
Ὦ φίλοι, οὐ μέν πώ τι πάρος τοιοῦτον ἐτύχθη.
Οἵην τερπωλὴν θεὸς ἤγαγεν ἐς τόδε δῶμα·
Ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἶρος ἐρίζετον ἀλλήλοιιν
Χερσὶ μαχέσσασθαι· ἀλλὰ ξυνελάσσομεν ὦκα.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήϊξαν γελόωντες, 40
Ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοὺς κακοείμονας ἠγερέθοντο.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγήνορες, ὄφρα τι εἴπω.
Γαστέρες αἵδ' αἰγῶν κέατ' ἐν πυρί· τὰς δ' ἐπὶ δόρπῳ
Κατθέμεθα κνίσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες· 45
Ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
Τάων ἥν κ' ἐθέλῃσιν ἀναστὰς αὐτὸς ἑλέσθω·
Αἰεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, οὐδέ τιν' ἄλλον
Πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτήσοντα.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος. 50
Τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλοι, οὔ πως ἔστι νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
Ἄνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον· ἀλλά με γαστὴρ
Ὀτρύνει κακοεργός, ἵνα πληγῇσι δαμείω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον, 55
Μή τις ἐπ' Ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ παχείῃ
Πλήξῃ ἀτασθάλλων, τούτῳ δέ με ἶφι δαμάσσῃ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευε.
Τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Ξεῖν', εἴ σ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ 60
Τοῦτον ἀλέξασθαι, τῶν δ' ἄλλων μή τιν' Ἀχαιῶν
Δείδιθ', ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται, ὅς κέ σε θείνῃ.
Ξεινοδόκος μὲν ἐγών, ἐπὶ δ' αἰνεῖτον βασιλῆες
Εὐρύμαχός τε καὶ Ἀντίνοος, πεπνυμένω ἄμφω.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 65
Ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μήδεα, φαῖνε δὲ μηροὺς
Καλούς τε μεγάλους τε, φάνεν δέ οἱ εὐρέες ὦμοι,
Στήθεά τε, στιβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσαντο. 70
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἦ τάχα Ἶρος ἄϊρος ἐπίσπαστον κακὸν ἕξει.
Οἵην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. Ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός. 75
Ἀλλὰ καὶ ὣς δρηστῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκῃ,
Δειδιότα, σάρκες δὲ περιτρομέοντο μέλεσσιν.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Νῦν μὲν μήτ' εἴης βουγάϊε, μήτε γένοιο,
Εἰ δὴ τοῦτόν γε τρομέεις καὶ δείδιας αἰνῶς, 80
Ἄνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον ἥ μιν ἱκάνει.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Αἴ κέν σ' οὗτος νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
Πέμψω σ' Ἤπειρόνδε βαλὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων, 85
Ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ,
Μήδεά τ' ἐξερύσας δώῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα.
Ἐς μέσσον δ' ἄναγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀνέσχον.
Δὴ τότε μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 90
Ἢ ἐλάσει' ὥς μιν ψυχὴ λίποι αὖθι πεσόντα,
Ἦέ μιν ἦκ' ἐλάσειε, τανύσειε τ' ἐπὶ γαίῃ.

Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Ἦκ' ἐλάσαι, ἵνα μή μιν ἐπιφρασσαίατ' Ἀχαιοί.
Δὴ τότ' ἀνασχομένω, ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον 95
Ἶρος, ὁ δ' αὐχέν' ἔλασσεν ὑπ' οὔατος, ὀστέα δ' εἴσω
Ἔθλασεν· αὐτίκα δ' ἦλθεν ἀνὰ στόμα φοίνιον αἷμα,
Κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, σὺν δ' ἤλασ' ὀδόντας
Λακτίζων ποσὶ γαῖαν· ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
Χεῖρας ἀνασχόμενοι γέλῳ ἔκθανον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς 100
Ἕλκε διὲκ προθύροιο, λαβὼν ποδός, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν
Αἰθούσης τε θύρας· καί μιν ποτὶ ἑρκίον αὐλῆς
Εἷσεν ἀνακλίνας, σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρί,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο σύας τε κύνας τ' ἀπερύκων,
Μηδὲ σύ γε ξείνων καὶ πτωχῶν κοίρανος εἶναι, 105
Λυγρὸς ἐών, μή πού τι κακὸν καὶ μεῖζον ἐπαύρῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην,
Πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Ἂψ δ' ὅ γ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, τοὶ δ' ἴσαν εἴσω
Ἡδὺ γελώωντες, καὶ δεικανόωντ' ἐπέεσσι, 110
Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Ὃς τοῦτον τὸν ἄναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
Ἐν δήμῳ· τάχα γάρ μιν ἀνάξομεν ἤπειρόνδε
Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων. 115
Ὣς ἄρ' ἔφαν, χαῖρεν δὲ κλεηδόνι δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀντίνοος δ' ἄρα οἱ μέγαλον παρὰ γαστέρα θῆκεν
Ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος· Ἀμφίνομος δὲ
Ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω παρέθηκεν ἀείρας,
Καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο, φώνησέν τε, 120
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω
Ὄλβος, ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος εἶναι.
Τοίου γὰρ καὶ πατρός, ἐπεὶ κλέος ἐσθλὸν ἄκουον, 125
Νῖσον Δουλιχιῆα ἐΰν τ' ἔμεν ἀφνειόν τε.
Τοῦ σ' ἔκ φασι γενέσθαι, ἐπητῇ δ' ἀνδρὶ ἔοικας.
Τοὔνεκά τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον·
Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο
Πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει. 130
Οὐ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
Ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
Καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, 135
Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος εἶναι,
Πολλὰ δ' ἀτάσθαλ' ἔρεξα, βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων,
Πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος καὶ ἐμοῖσι κασιγνήτοισι.
Τῷ μή τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη, 140
Ἀλλ' ὅ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅττι διδοῖεν.
Οἷ' ὁρόω μνηστῆρας ἀτάσθαλα μηχανόωντας,
Κτήματα κείροντας, καὶ ἀτιμάζοντας ἄκοιτιν
Ἀνδρός, ὃν οὐκέτι φημὶ φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Δηρὸν ἀπέσσεσθαι· μάλα δὲ σχεδόν. ἀλλά σε δαίμων 145
Οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' ἀντιάσειας ἐκείνῳ,
Ὁππότε νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Οὐ γὰρ ἀναιμωτί γε διακρινέεσθαι ὀΐω
Μνηστῆρας καὶ κεῖνον, ἐπεί κε μέλαθρον ὑπέλθῃ.
Ὣς φάτο, καὶ σπείσας πίεν οἶνον μελιηδέα, 150
Ἂψ δ' ἐν χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
Αὐτὰρ ὁ βῆ κατὰ δῶμα, φίλον τετιημένος ἦτορ,
Νευστάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμός.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς φύγε κῆρα· πέδησε δὲ καὶ τὸν Ἀθήνη
Τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἔγχεϊ ἶφι δαμῆναι. 155
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
Μνηστήρεσσι φανῆναι, ὅπως πετάσειε μάλιστα 160
Θυμὸν μνηστήρων, ἰδὲ τιμήεσσα γένοιτο

Sic autem ei cogitanti visum est melius esse
Leniter percutere, vt non ipsum reprehenderent Achiui.
Iam tunc eleuatis, hic quidem percussit dextrum humerum
Irus, ille autem ceruicem percussit sub aure, ossa autem intus
Fregit. statim autem venit per os ruber sanguis.
Decidit autem in pulueribus clamans, simul stridens dentes
Calcitrans pedibus terram, at proci superbi
Manibus eleuatis risu emoriebantur, at Vlysses
Pertraxit per vestibulum capto pede, quousque venit ad aulam,
Porticusque ianuas, & ipsum ad septum aulæ
Statuit reclinatum, sceptrum autem imposuit manui
Et ipsum compellans verbis volucribus allocutus est,
Hic nunc sede canesque suesque expellens,
Neque tu hospitum & pauperum dominus sis,
Cum sis nequam, ne alicubi aliquod malum etiam maius accipias.
Dixit, & circum humeros indecentem iecit peram
Densis scissuris rimosam, tortum autem inerat lorum.
Iterum vero hic in limen iens desedit, hi autem iuerunt intro
Suauiter ridentes, & allocuti sunt verbis,
Iupiter tibi det hospes, & immortales Dij alij
Quodcunque maxime vis & tibi dilectum est animo,
Qui hunc insatiabilem effecisti vt mendicare desineret
In populo, cito enim ipsum deducemus ad Epirum
In Echetum regem hominum perniciosum omnium.
Sic dixerunt, gauisus est autem gloria diuinus Vlysses.
Antinous autem ei magnum ventriculum apposuit
Plenum pinguedineque & sanguine: Amphinomus
Panes ex canistro sublatos duos apposuit eleuans,
Et poculo aureo honorauit appellauitque,
Salue pater, o hospes, fiat tibi saltem ante
Opulentia, at nunc quidem malis teneris multis.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses
Amphinome certe valde videris prudens esse:
Talis enim patris, quoniam gloriam bonam audiui
Nisum Dulichium probumque esse diuitemque.
Ex hoc te dicunt natum esse, prudenti autem viro similis es.
Propter hoc tibi dico, tu autem intellige & me audi.
Nihil imbecillius terra nutrit homine
Omnium, quæcunque super terram spirant & serpunt.
Non enim vnquam dicit malum passurum se in futuro,
Quousque virtutem præbeant Dij & genua mouentur:
Sed quando iam & mala Dij beati perfecerint,
Et hæc suffert nolens patienti animo.
Talis enim mens est terrestrium hominum,
Qualem quotidie ducit pater virorumque deorumque.
Etenim ego quondam cogitabam in viris beatus esse,
Multa autem iniusta feci vi & robore impotens,
Patri meo confidens, & meis fratribus.
Quare ne aliquis omnino vir iniustus sit,
Sed hic silentio dona Deorum habeat quodcunque dent,
Qualia video procos iniusta cogitantes
Facultates accidentes, & inhonorantes vxorem
Viri, quem aio non diutius ab amicis & patria terra
Abfore, valde autem prope, sed te dæmon
Domum subducat, ne obuies illi,
Quando redibit dilectam in patriam terram.
Non enim sine cruore diiudicatum iri puto
Procos inter & illum, postquam in ædes venerit.
Sic dixit, & libans bibit dulce vinum.
Iterum vero in manibus posuit poculum duci populorum.
At hic iuit per domum dilectum cruciatus cor
Conquassans caput, iam enim malum augurabatur animus.
Sed neque sic fugit mortem. impediuit autem & hunc Minerua
Telemachi vt manibus & hasta fortiter interficeretur.
Rursus autem iterum sedit in sede vnde surrexerat.
Huic autem in mentibus posuit dea cæsia Minerua
Filiæ Icarij prudenti Penelopæ
Procis apparere, vt dispergeret maxime
Animum procorum, & honorata fieret

Magis à viróque & filio, quàm antea erat.
L·uiter autem subrisit, verbúmque dixit, denominauitque,
Eurynome, animus mihi cupit non antea
Procis apparere inuisis tamen licet,
Filio autem dicam verbum quod perutile erit.
Non tantopere cum procis superbis conuersaretur,
Qui bene quidem dicunt, malè autem retrò cogitant.
Hunc autē rursus Eurynome proma-conda verbum dixit:
Ita iam hac omnia filia vt par est dixisti.
Sed vade, & tuo filio verbum dic, neque occulta,
Corpore lauato & vnctis genis.
Neque sic lacrymis irrigata circum faciem.
Vade, quoniam peius est lugere continuò semper
Iam quidem enim tibi filius talis, quem tu maximè
Supplicabas Dijs nascentem videre.
Hanc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Eurynome non hæc loquere dolens licet
Corpúsque lauare, & vngere vnguento,
Splendorem mihi Dij, qui Olympum habitant,
Perdiderunt, ex quo ille iuit concauis in nauibus.
Sed mihi Autonoe nq, & Hippodamiam iube
Venire, vt mihi assistāt in domibus.
Sola verò non illuc vado ad viros, verecundia enim ducor.
Sic dixit, vetula autem è domo exiuit
Nunciatura mulieribus, & acceleratura vt venirent.
Tunc rursus alia cogitauit Dea casta Minerua,
Filiæ Icari dulcem somnum infudit.
Dormiuit autem reclinata, solutaq; sunt ei membra omnia
Illic in lecto, tunc igitur diua dearum
Immortalia dona dedit, vt ipsam admirarentur Achiui.
Vnguento quidem ei vultus perpurgauit
Immortali, quali bene coronata Venus
Vngitur, quando adit gratiarum chorum amabilem.
Et ipsam longiorem & pinguiorem fecit videri.
Albiorem autem ipsam fecit secto elephante,
Hoc quidem sic facto abiuit diua dearum:
Venerunt autem famulæ albis vlnis ex domo
Cum voce aduenientes, hanc autem dulcis somnus dimisit.
Et abstersit manibus genas, clamauitque,
Certè me ærumnosam mollis somnus cooperuit.
Vtinam mihi sic mollem mortem dares Diana casta
Quamprimùm, vt non amplius lugens animo.
Vitam consumam, mariti desiderans dilecti
Omnem virtutem, quoniam eximius erat Achiuorum.
Sic loquuta descendit ex cœnaculis splendidis
Non sola, simul hanc & famulæ duæ sequebantur,
Hæc autem quidē iam ad procos peruenit diuina mulierū,
Stetit in limine domus ornatè factæ,
Ante genas habens mollia vela.
Famula autem ei prudens vtrinque astitit,
Horum.v.illic soluebantur genua, amore.a.animo mulcebā-
Omnes.a.precabantur iuxta eam in lectis dormire. (tur.
Hæc autem rursus Telemachum alloquuta est suum filium.
Telemache, non amplius tibi mentes firmæ, neq; cogitatio
Puer adhuc cum esses, magis in mentibus vtilia cogitabas,
Nunc autem quando iam magnus es, & pubertatis ad terminum peruenisti,
Et aliquis diceret filium te esse beati viri.
Magnitudinem & pulchritudinem videns alienus vir,
Non amplius tibi mentes sunt iustæ, neque cogitatio.
Quale iam hoc facinus in ædibus factum est,
Qui hospitem siuisti indecenter tractari sic.
Quomodo ergò? si quis hospes in nostris ædibus
Sedens sic pateretur vexationem molestam,
Tibi dedecus, & contumelia hominibus erit.
Hanc.v.rursus Telem. prudens contra alloquutus est,
Mater mea hæc quidem in re non te accuso quòd irasceris,
At ego animo intelligo & scio singula,
Bonáque et peiora, antea autem adhuc infans eram,)
Sed nō possum ad omnia vt prudēter fiant, animū adducere.

Penelope ad procos iura.

Eurynome Penelopæ ministra.

Proci mirantur Penelopę pulchritudinem.

Penelope increpat Telemachum ob cæsum hospitem.

Μᾶλλον πρὸς πόσιός τε καὶ υἱέος ἢ πάρος ἦεν.
Ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Εὐρυνόμη, θυμός μοι ἐέλδεται, οὔτι πάρος γε,
Μνηστήρεσσι φανῆναι, ἀπεχθομένοισί περ ἔμπης. 165
Παιδὶ δέ κεν εἴποιμι ἔπος τό κε κέρδιον εἴη,
Μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
Οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσι.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπε,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες. 170
Ἀλλ' ἴθι, καὶ σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκευθε,
Χρῶτ' ἀπονιψαμένη, καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς.
Μηδ' οὕτω δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα
Ἔρχευ, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
Ἤδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὃν σὺ μάλιστα 175
Ἠρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρυνόμη, μὴ ταῦτα παραύδα κηδομένη περ,
Χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι, καὶ ἐπιχρίεσθαι ἀλοιφῇ.
Ἀγλαΐην γὰρ ἐμοί γε θεοὶ τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν 180
Ὤλεσαν, ἐξ οὗ κεῖνος ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσίν.
Ἀλλά μοι Αὐτονόην τε καὶ Ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
Ἐλθέμεν,* ὄφρα κέ μοι παρστήετον ἐν μεγάροισιν.
Οἴη δ' * οὐκ εἴσειμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.
Ὣς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι. 185
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Κούρῃ Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχευεν.
Εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα, λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα
Αὐτοῦ ἐνὶ κλιντῆρι, τέως δ' ἄρα δῖα θεάων
Ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θηησαίατ' Ἀχαιοί. 190
Κάλλεϊ μέν οἱ πρῶτα προσώπατα καλὰ κάθηρεν
Ἀμβροσίῳ, οἵῳ περ ἐϋστέφανος Κυθέρεια
Χρίεται, εὖτ' ἂν ἴῃ Χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα.
Καί μιν μακροτέρην καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι·
Λευκοτέρην δ' ἄρα μιν θῆκε πριστοῦ ἐλέφαντος. 195
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς ἕρξασ' ἀπεβήσετο δῖα θεάων,
Ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο,
Φθόγγῳ ἐπερχόμεναι· τὴν δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε,
Καί ῥ' ἀπομόρξατο χερσὶ παρειάς, φώνησέν τε,
Ἦ με μάλ' αἰνοπαθῆ μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυψεν. 200
Αἴθε μοι ὣς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνὴ
Αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
Αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα φίλοιο
Παντοίην ἀρετήν, ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν Ἀχαιῶν.
Ὣς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα, 205
Οὐκ οἴη· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
Ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη. 210
Τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατ', ἔρῳ δ' ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν·
Πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι.
Ἡ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν, ὃν φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ', οὐκέτι τοι φρένες ἔμπεδοι, οὐδὲ νόημα.
Παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνώμας· 215
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐσσὶ, καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις,
Καί κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρός,
Ἐς μέγεθος καὶ κάλλος ὁρώμενος, ἀλλότριος φώς,
Οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὐδὲ νόημα.
Οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη, 220
Ὃς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθήμεναι οὕτως.
Πῶς νῦν, εἴ τι ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
Ἥμενος, ὧδε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς;
Σοί κ' αἶσχος λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα, 225
Μῆτερ ἐμή, τὸ μὲν οὔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·
Αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια (πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα·)
Ἀλλά τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι.

ἐκ γάρ με

Graece		Latine	
Ἐκ γάρ με πλήσσουσι παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος,	230	Nam me perterrent assidentes aliunde alius.	
Οἵδε κακὰ φρονέοντες, ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί.		Hi autem mala cogitantes, mihi verò non adsunt auxiliatores.	
Οὐ μέν τοι ξείνου γε καὶ Ἴρου μῶλος ἐτύχθη		Non tamen hospitis & Iri pugna facta est	
Μνηστήρων ἰότητι, βίῃ δ' ὅ γε φέρτερος ἦεν.		Procorum è consilio, fortitudine autem hic potentior fuit.	
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,		Utinam enim Iupiterque pater, & Minerua, & Apollo,	
Οὕτω νῦν μνηστῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισι	235	Sic nunc proci in nostris domibus	
Νεύοιεν κεφαλὰς δεδμημένοι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,		Inclinarent capita domiti, hi quidem in vestibulo,	
Οἱ δ' ἔντοσθε δόμοιο, λελῦτο δὲ γυῖα ἑκάστου·		Hi autem intra domum, soluta essent membra singulis,	
Ὡς νῦν Ἶρος κεῖνος ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν		Sicut nunc Irus ille ad vestibulares ianuas	
Ἧσται νευστάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικώς,		Sedet nutans capite ebrio similis.	
Οὐδ' ὀρθὸς στῆναι δύναται ποσίν, οὐδὲ νέεσθαι	240	Neque rectus potest stare pedibus, neque reuerti	
Οἴκαδ' ὅποι οἱ νόστος, ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυνται.		Domum, quò est reditus ei, quoniam dilecta membra soluta sunt.	
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.		Sic hi quidem talia inter se loquebantur.	
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν,		Eurymachus autem verbis alloquutus est Penelopem,	
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρον Πηνελόπεια,		Filia Icarij prudens Penelope,	Eurymachus ad Penelopen loquitur.
Εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν' Ἴασον Ἄργος Ἀχαιοί,	245	Si omnes te viderent per Iason Argos Achiui,	
Πλέονές κεν μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν		Plures proci in vestris domibus	
Ἠῶθεν δαινύατ', ἐπεὶ περίεσσι γυναικῶν		Manè conuiuarentur, quoniam praestas mulieribus	
Εἶδός τε μέγεθός τε ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐΐσας.		Speciéque magnitudinéque, & mentibus intus aequalibus.	
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,		Huic autem respondit postea prudens Penelope,	
Εὐρύμαχ', ἤτοι ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε	250	Eurymache, certè meam virtutem, speciémque corpúsque	
Ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον		Perdiderunt immortales, quando in Ilium naue-profecti sunt	
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ᾖεν Ὀδυσσεύς.		Argiui, cum his autem meus maritus erat Vlysses.	
Εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,		Si ille redux nunc meam vitam gubernaret,	
Μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω.		Maior gloria esset mea, & pulchrior essem. (numen.	
Νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.	255	Nunc autem tristor, tot enim mihi immisit mala sinistrum	
Ἦ μὲν δὴ ὅτε τ' ᾖε λιπὼν κατὰ πατρίδα γαῖαν,		Certè quidem quando iuit relicta patria terra,	
Δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἑλὼν ἐμὲ χεῖρα προσηύδα,		Manu dextra (in Carpo nimirū) captā me alloquutus est:	
Ὦ γύναι, οὐ γὰρ οἴω ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς		O mulier, non puto bellicosos Achiuos	Vlysis dicta ad Troiam verba ad vxorem.
Ἐκ Τροίης εὖ πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι.		Ex Troia benè omnes illaesos redituros esse.	
Καὶ γὰρ Τρῶάς φασι μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,	260	Etenim Troianos dicunt pugnaces esse viros,	
Ἠμὲν ἀκοντιστὰς ἠδὲ ῥυτῆρας ὀϊστῶν,		Et iaculatores, & extensores sagittarum,	
Ἵππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἵ κε τάχιστα		Equorumque pedibus-velocium agitatores, qui velocissimè	
Ἔκριναν μέγα νεῖκος ὁμοιΐου πτολέμοιο.		Diiudicare possint magnam contentionem grauis belli.	
Τῷ οὐκ οἶδ' ἤ κέν μ' ἀνέσει θεός, ἦ κεν ἁλώω		Ideò nescio si me remittet Deus, an capiar	
Αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.	265	Illic in Troia, tibi autem hîc omnia curae sint.	
Μεμνῆσθαι πατρὸς καὶ μητέρος ἐν μεγάροισιν,		Recordari patris & matris in domibus,	
Ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμεῦ ἀπονόσφιν ἐόντος.		Sicut nunc, vel etiam magis procul cùm ego fuero,	
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδηαι,		At postquam iam filium pubescentem videbis,	
Γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃσθα, τεὸν κατὰ δῶμα λιποῦσα.		Nube cui volueris tua domo relicta.	
Κεῖνος τὼς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.	270	Ille sic dixit, haec iam nunc omnia perficiuntur.	
Νὺξ δ' ἔσται ὅτε δὴ στυγερὸς γάμος ἀντιβολήσει		Nox verò erit, quando iam odiosae nuptiae obuenient	
Οὐλομένης ἐμέθεν, τῆς τε Ζεὺς ὄλβον ἀπηύρα.		Perditae mei, cuius Iupiter beatitudinem abstulit,	
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει·		Sed hic grauis dolor cor & animum cepit.	
Μνηστήρων οὐχ ἥδε δίκη* τὸ πάροιθε τέτυκτο,		Atqui procorum non hic antea mos erat.	
Οἵ τ' ἀγαθήν τε γυναῖκα καὶ ἀφνειοῖο θύγατρα	275	Qui bonamq; mulierem & diuitis filiam	γρ. [illegible]
Μνηστεύειν ἐθέλωσι καὶ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν.		Despondere volent & inter se contenderint.	
Αὐτοὶ τοί γ' ἀπάγουσι βόας καὶ ἴφια μῆλα,		Idem ipsi abducunt e sua domo boues & pingues oues,	
Κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα διδοῦσιν.		Et amicis puellae i. sponsae conuiuiū & splendida dona dāt.	
Ἀλλ' οὐκ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν.		Sed non vt illi proci alienum victum impunè edunt.	
Ὣς φάτο, γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,	280	Sic dixit, laetatus est autem laboriosus diuinus Vlysses,	
Οὕνεκα τῶν μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμὸν		Quoniā horū quidē dona repudiabat, mulcebat autē animo	
Μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα.		Suauibus verbis, mens autem eius alia cogitabat.	
Τὴν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,		Hanc autē rursus Antinous alloquutus est Eupithei filius.	
Κούρη Ἰκαρίοιο* περίφρον Πηνελόπεια,		Filia Icarij prudens Penelope,	Procorum quisque dona offert Penelopae.
Δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλῃσιν Ἀχαιῶν ἐνθάδ' ἐνεῖκαι,	285	Dona quidem quicunque voluerit Achiuorum huc ferre	
Δέξασθ'· οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστίν.		Suscipe, non enim bonum renuere dationem est.	γρ. οἴσει
Ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτε πῃ ἄλλῃ,		Nos autem neque ut opera ante imus, neque aliò	γρ. ἡμεῖς [illegible]
Πρίν γέ σε τῷ γήμασθαι Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος.		Quam vbi tu alicui nupseris Achiuorum, quicunque optimus.	γρ. ἢ πῃ [illegible]
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.		Sic dixit Antinous, his autem placuit sermo.	
Δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος.	290	Dona autem portanda praemiserunt praeconem vnusquisq;	
Ἀντινόῳ μὲν ἔνεικε μέγαν περικαλλέα πέπλον		Antinoo quidem portauit magnam perpulchram vestem	
Ποικίλον· ἐν δ' ἄρ' ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι		Variam, intus autem erant fibulae duodecim omnes	
Χρύσειαι, κληῖσιν ἐϋγνάμπτοις ἀραρυῖαι.		Aureae, uncturis bene-flexibilibus congruentes.	
Ὅρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔνεικε		Monile autem Eurymacho peruarium statim portauit	
Χρύσεον, ἠλέκτροισιν ἐερμένον, ἠέλιον ὥς.	295	Aureum, electris fulgens Soli simile:	
Ἕρματα δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔνεικαν,		Inaures autem Eurydamanti duo serui portauerunt	
Τρίγληνα μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.		Perstupendas, elaboratas, gratia verò perresplendebat multa.	
Ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος		Ex autem Pisandro Polictoride rege,	

Monile portauit seruus perpulchrum ornamentum.
Aliud autem alius donum Achiuorum pulchrum dedit.
Hæc quidem postea ascendit ad cœnacula diuina mulierum
Huic autem simul famulæ portabant perpulchra dona.
Hi autem in saltationem & suauem cantum
Conuersi delectabantur: manserūt. a. donec Vesperus venit.
His autem delectantibus niger Vesperus venit,
Statim lampades tres statuerunt in domibus
Vt lucerent, circum autem ligna arida posuerunt
Sicca diu-valde dura, nuper scissa ære.
Et lampadas miscuerunt, alternatim verò prælucebant
Famulæ Vlyssis laboriosi: at hic his
Ipse generosus loquutus est prudens Vlysses.
Famulæ Vlyssis diu absentis regis
Ite ad domos, vbi est veneranda regina.
Hanc autem iuxta colos vertite, delectate verò ipsam
Sedentes in domo, vel lanas aptate manibus.
At ego his lumen omnibus præbebo,
Siquidem voluerint pulchram Auroram expectare,
Non me vincent. perpatiens autem valde sum.
Sic dixit, hæ verò riserunt, inter se autem aspiciebant.
Hunc turpiter alloquuta est Melantho pulchra-genis,
Hanc Dolius quidem genuit, nutriuit autem Penelope,
Filiam vero tanquam nutriuit, dabat autem delicias animo.
Sed neque sic concepit dolorem in mentibus ob Penelopen.
Sed hæc Eurymacho mixta est, & amabat.
Hæc Vlyssem alloquuta est contumeliosis verbis,
Hospes miser, tu aliquis es mente attonitus. i. amens,
Neque vis dormire fabri alicuius in domo eo profectus,
Vel in aliqua taberna, sed hic vana dicis
Confidenter multos inter viros, neque quid animo
Times: certè vinum habet mentes, vel tibi semper
Talis mens est, quo circa etiam & vana dicis.
An exultas quod Irum vicisti erronem?
Ne quis tibi citò Iro melior alius insurgat,
Qui te circum caput percussum manibus fortibus
Domo emittat fœdatum sanguine multo.
Hanc torue conspicatus alloquutus est prudens Vlysses,
Certè citò Telemacho dicam canis qualia dicis
Illuc profectus, vt te illic per membra incidat.
Sic loquutus, verbis perterruit mulieres.
Perrexerūt. v. ire per domum, soluta sunt. a. mēbra singulis
Timore, dixerunt enim ipsum vera dicere.
At hic propè lampadibus prælucens accensis
Stabat omnes aspiciens, alia autem eius animus
Cogitabat mentibus, quæ non imperfecta fuerunt.
Procos autem non omnino superbos sinebat Minerua
Contumelia abstinere molesta, vt adhuc magis
Ingrederetur dolor cor Laertiadæ Vlyssis:
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
Incessens Vlyssem, risum autem socijs fecit,
Audite me Proci inclytæ reginæ
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet,
Non sine-Deo hic vir Vlysseam in domum venit.
Tamen similis mihi videtur facum splendor esse ipsiúsque
Capitis, quoniam non ei sunt capilli ne tantilli quidem.
Dixit, simulq́; alloqu. est Vlyssem vrbium-destructorem,
Hospes, nunquid vis mercede-seruire si te suscipiam
Agri in extremitate, (merces autem tibi sufficiens erit,)
Sepesq́; colligens, & arbores longas plantans.
Illic autem ego victum quidem affatim dabo,
Vestimentáque circuminduam pedibúsque calceamenta dabo,
Sed quoniam iam opera mala didicisti, non voles
Opus inire, sed mendicare per populum
Vis, vt possis pascere tuum ventrem insatiabilem.
Hunc autem respondens, alloquutus est prudens Vlysses,
Eurymache, vtinam nobis contentio operis esset
Tempore in verno, quando dies longi sunt,
In herba falcem quidem ego bene-flexam haberem,

Marginal notes: γρ. ἔδωκε. — Melanthous cessit Vlyssem. — χ. μεταμώνια. — χ. λαμπτῆρσι ἑστ. — χ. ἐπουχεῖα. — χ. ἰδίοις.

Ἴσθμιον ἤνεικεν θεράπων περικαλλὲς ἄγαλμα.
Ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον Ἀχαιῶν καλὸν ἔνεικεν. 300
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα δῖα γυναικῶν·
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι ἔφερον περικαλλέα δῶρα.
Οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
Τρεψάμενοι τέρποντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθεν· 305
Αὐτίκα λαμπτῆρας τρεῖς ἵστασαν ἐν μεγάροισιν,
Ὄφρα φαείνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγκανα θῆκαν
Αὖα πάλαι, περίκηλα, νέον κεκεασμένα χαλκῷ·
Καὶ δαΐδας μετέμισγον. ἀμοιβηδὶς δ' ἀνέφαινον
Δμωαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος. αὐτὰρ ὁ τῇσιν 310
Αὐτὸς διογενὴς μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δμωαὶ Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος,
Ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' αἰδοίη βασίλεια.
Τῇ δὲ παρ' ἠλάκατα στροφαλίζετε, τέρπετε δ' αὐτὴν
Ἥμεναι ἐν μεγάρῳ, ἢ εἴρια πείκετε χερσίν. 315
Αὐτὰρ ἐγὼ τούτοισι φάος πάντεσσι παρέξω.
Εἴ περ γάρ κ' ἐθέλωσιν ἐΰθρονον Ἠῶ μίμνειν,
Οὔ τί με νικήσουσι. πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμί.
Ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἐγέλασσαν, ἐς ἀλλήλας δ' ἴδοντο.
Τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπε Μελανθὼ καλλιπάρῃος, 320
Τὴν Δολίος μὲν ἔτικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
Παῖδα δὲ ὣς ἀτίταλλε, δίδου δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ,
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἔχε πένθος ἐνὶ φρεσὶ Πηνελοπείης.
Ἀλλ' ἥ γ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο, καὶ φιλέεσκεν·
Ἥ ῥ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπεν ὀνειδείοισ' ἐπέεσσι, 325
Ξεῖνε τάλαν, σύ γέ τις φρένας ἐκπεπαταγμένος ἐσσί,
Οὐδ' ἐθέλεις εὕδειν χαλκήϊον ἐς δόμον ἐλθὼν,
Ἠέ που ἐς λέσχην, ἀλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις
Θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν, οὐδέ τι θυμῷ
Ταρβεῖς. ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἤ νύ τοι αἰεὶ 330
Τοιοῦτος νόος ἐστὶν, ὃ καὶ μεταμώνια βάζεις·
Ἦ ἀλύεις ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;
Μή τίς τοι τάχα Ἴρου ἀμείνων ἄλλος ἀναστῇ,
Ὅς τίς σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπὼς χερσὶ στιβαρῇσι,
Δώματος ἐκπέμψῃσι, φορύξας αἵματι πολλῷ. 335
Τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Ἦ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω κύον οἷ' ἀγορεύεις,
Κεῖσ' ἐλθὼν, ἵνα σ' αὖθι διὰ μελεϊστὶ τάμῃσιν.
Ὣς εἰπὼν, ἐπέεσσι διεπτοίησε γυναῖκας.
Βὰν δ' ἴμεναι διὰ δῶμα, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης 340
Ταρβοσύνῃ, φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
Αὐτὰρ ὁ πὰρ λαμπτῆρσι φαείνων αἰθομένοισιν
Ἑστήκειν ἐς πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κῆρ
Ὥρμαινε φρεσὶν ᾗσιν, ἅ ῥ' οὐκ ἀτέλεστα γένοντο.
Μνηστῆρας δ' οὐ πάμπαν ἀγήνορας εἴα Ἀθήνη 345
Λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Δύη ἄχος κραδίην Λαερτιάδην Ὀδυσῆα.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν,
Κερτομέων Ὀδυσῆα, γέλω δ' ἑτάροισιν ἔτευχε.
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης, 350
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Οὐκ ἀθεεὶ ὅδ' ἀνὴρ Ὀδυσήϊον ἐς δόμον ἵκει,
Ἔμπης μοι δοκέει δαΐδων σέλας ἔμμεναι αὐτοῦ
Καὶ κεφαλῆς, ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι τρίχες οὐδ' ἠβαιαί.
Ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσσῆα πτολίπορθον, 355
Ξεῖν', ἦ ἄρ κ' ἐθέλοις θητευέμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην,
Ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιῆς, (μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται)
Αἱμασιάς τε λέγων, καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων;
Ἔνθα κ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι,
Εἵματα τ' ἀμφιέσαιμι, ποσὶν θ' ὑποδήματα δοίην. 360
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις
Ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
Βούλεαι, ὄφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ' ἄναλτον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Εὐρύμαχ', εἰ γὰρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο 365
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται,
Ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν εὐκαμπὲς ἔχοιμι,

[illegible]

At si quoque talem haberes, ut experiremur opus
Iennium, usque ad extremum [illegible],
Utinam rursus & boues essent ad impellendum qui optimi, 370
Pingues, magni ambo, saturati herba
Aequales, pari oneri apti, quorum robur non imbecillum,
Sed [illegible] magnum esset, obediret autem gleba aratro.
Tunc me videres si sulcum longum prosciderem.
Si autem rursus & bellum aliunde moueret Saturnius 375
Hodie, tum mihi scutum esset, & duae lanceae,
Et galea tota aerea in temporibus congruens,
Tunc me videres primis in pugnatoribus mixtum,
Ne me mihi ventrem exprobrans diceres.
Sed magna iniuria me afficis, & tibi mens immitis, 380
Et aliquo modo quidem videris magnus esse & fortis,
Quoniam cum paucis, & non bonis conuersaris.
Si autem Ulysses veniret & accederet in patriam terram,
Statim tibi portae, [illegible] latae quamuis sint,
Fugienti angustae essent e vestibulo foras. 385
Sic dixit, Eurymachus autem iratus est animo magis,
Et ipsum torue conspicatus, verba velocia loquutus est.
Ah miser, certe cito tibi perficiam malum, qualia dicis
Confidenter multos inter viros, neque quid animo
Times, nunquid vinum tuae menti occupati an tibi semper 390
Talis mens est, ut et vana [illegible] dicas?
An exultas quod [illegible] mendicum?
Sic [illegible] dixisset, scabellum accepit, at Ulysses
Amphinomi ad genua desedit Dulichii 395
Eurymachum reueritus, hic autem pincernam poculis percussit manu
Ad dextram, guttur[illegible] vero [illegible] sonuit cadens.
At hic plorans cecidit supinus in puluribus.
Proci autem tumultuati sunt in domibus umbrosis. 400
Sic autem aliquis dixit videns ad propinquum alium,
Utinam debuit et hic hospes errans [illegible] perire,
Antequam venisset, sic non tantum strepitum [illegible],
Nunc autem de paupere contendimus, non aliqua conuiuii
Boni est voluptas, quoniam peiora vincunt. 405
His autem dixit sacra vis Telemachi,
Miseri, insanitis, & non occultatis animo
Cibum, neque potum, Deorum aliquis vos concitat,
Sed bene conuiuati dormite domum profecti
Quando animus iubet, cogo autem nullum ego. 410
Sic dixit, hi autem omnes mordicus labiis compressis
Telemachum admirabantur, quod audacter loquutus esset.
His Amphinomus concionatus est, & dixit,
Nisi inclytus filius Aretiadae regis,
O amici, non vero aliquis ob dictum iustum 415
Contrariis verbis mordens indignetur:
Neque hospitem verberate, neque aliquem alium
Famulorum, qui sunt in domibus Ulyssis diuini.
Sed age pincerna incipiat ministrare poculis,
Ut postquam libauerimus dormiamus domum profecti, 420
Hospitem autem sinamus in aedibus Ulyssis
Telemacho curae esse, huius enim dilectam peruenit domum.
Sic dixit, his autem omnibus gratum verbum dixit,
His crateram miscuit Mulius heros
Praeco Dulichius, famulus autem erat Amphinomi, 425
Distribuit autem omnibus ritè, hi autem Diis
Ubi libassent beatis biberunt dulce vinum.
At postquam libarunt, biberuntque quantum voluit animus,
Perrexerunt ire dormitum suas ad domos unusquisque.

Vel Item Eurymachus [illegible] bello [illegible]

[illegible]

[illegible]

A 4

Καὶ δέπα, ἔνθεν ἄρ' ἄνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον.
Πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον, ἄλλα δ' ἐπ' αὐτῶν
Νήησαν ξύλα πολλά, φόως ἔμεναι ἠδὲ θέρεσθαι.
Η δ' Ὀδυσῆ' ἐνένιπε Μελανθὼ δεύτερον αὖτις, 65
Ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις διὰ νύκτα
Δινεύων κατὰ οἶκον, ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας;
Ἀλλ' ἔξελθε θύραζε, τάλαν, καὶ δαιτὸς ὄνησο·
Η τάχα καὶ δαλῷ βεβλημένος εἶσθα θύραζε.
Τὴν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 70
Δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ;
Η ὅτι δὴ ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι,
Πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει.
Τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον 75
Ὄλβιος ἀφνειόν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
Τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτευ κεχρημένος ἔλθοι.
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλα τε πολλὰ
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἤθελε γάρ που. 80
Τῶ νῦν μή ποτε καὶ σύ, γύναι, ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσῃς
Ἀγλαΐην, τῇ νῦν γε μετὰ δμῳῇσι κέκασσαι,
Μή πώς τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνῃ,
Η Ὀδυσεὺς ἔλθῃ· ἔτι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
Εἰ δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε, καὶ οὐκέτι νόστιμός ἐστιν, 85
Ἀλλ' ἤδη παῖς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἕκητι
Τηλέμαχος· τὸν δ' οὔ τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Λήθει ἀτασθάλλουσ', ἐπεὶ οὐκέτι τηλίκος ἐστίν.
Ὣς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια·
Ἀμφίπολον δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε, 90
Πάντως, θαρσαλέη, κύον ἀδεές, οὔ τί με λήθεις
Ἔρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.
Πάντα γὰρ εὖ ᾔδησθ', ἐπεὶ ἐξ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς,
Ὡς τὸν ξεῖνον ἔμελλον ἐνὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
Ἀμφὶ πόσει εἴρεσθαι, ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι. 95
Η ῥα, καὶ Εὐρυνόμην ταμίην πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον, καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
Ὄφρα καθεζόμενος εἴπῃ ἔπος, ἠδ' ἐπακούσῃ
Ὁ ξεῖνος ἐμέθεν· ἐθέλω δέ μιν ἐξερέεσθαι.
Ὣς ἔφαθ', ἡ δὲ μάλ' ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα 100
Δίφρον ἐΰξεστον, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή,
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες; 105
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, οὐκ ἄν τίς σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
Νεικέοι· ἦ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει,
Ὥς τέ τευ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅς τε θεουδὴς
Ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων, 110
Εὐδικίας ἀνέχῃσι, φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
Πυροὺς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ,
Τίκτῃ δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχῃ ἰχθῦς
Ἐξ εὐηγεσίης, ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ.
Τῶ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μετάλλα σῷ ἐνὶ οἴκῳ, 115
Μηδ' ἐμὸν ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
Μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων
Μνησαμένῳ· μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ τί με χρὴ
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
Ἧσθαι, ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί. 120
Μή τίς μοι δμῳῶν νεμεσήσεται, ἠὲ σύ γ' αὐτή,
Φῇ δὲ δάκρυπλώειν βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖν', ἤτοι μὲν ἐμὴν ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
Ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον 125
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ᾖεν Ὀδυσσεύς.
Εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
Μεῖζόν κε κλέος εἴη ἐμὸν καὶ κάλλιον οὕτω.
Νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι, 130

Et pocula vnde proci superbi biberant.
Ignem autẽ à faculis ad terram iecerunt, alia a. supra ipsas
Congregarũt ligna & ad prebẽdũ lumẽ & ad calefaciendũ.
Hac autem Vlyssi increpuit Melantho secundo & rursus. — Melantho minatur Vlyss. verbera, nisi abeat domo.
Hospes, adhuc & nunc huc venisti per noctem
Frequentans in domo, aspicis autem mulieres.
Sed exi foras miser, & conuiuio iuuaberis,
Vel cito & torre percussus ibis foras.
Hanc a. torue cõspicatus alloquutus est prudens Vlysses,
Misera, cur me sic inuehis irato animo?
Nũquid quod sordeo? mala. v. corpori vestimẽta sũ indutus.
Mendico autem in populo, necessitas enim viget.
Tales pauperes & erratores viri sunt.
Etenim ego quondam domum in hominibus habitaui
Beatus diuitem, & sæpe dedi erratori
Tali qualis esset, & qui alicuius indigus veniret.
Erant autem mihi serui valde multi, aliáque multa,
Quibus bene viuunt, & diuites vocantur.
Sed Iupiter destruxit Saturnius, voluit enim.
Ideò nunc ne aliquando & tu mulier longè omnem perdas
Pulchritudinem, qua nunc inter ancillas ornata es.
Ne tibi aliquo modo domina irata sæuiat,
Vel Vlysses veniat, adhuc enim & spei locus.
Si autem hic quidem omnino periit, & non amplius redititurus est,
Sed iam filius talis Apollinis consilio
Telemachus, hunc autem nulla in domibus mulierum
Latet quæ peruersa agat, quoniam nõ amplius eius ætatis est.
Sic dixit, hunc autem audiuit prudens Penelope,
Ancillam autem reprehendit, verbúmque dixit, & nominauit,
Omnino audax canis intrepida non me latet
Te perpetrare magnum facinus, quod tuo capite persolues.
Omnino enim bene scis, quoniam a me audiuisti ipsa,
Quòd hospitem eram in domibus meis
De marito interrogatura, quoniam frequenter tristor.
Dixit, & Eurynomen ad promam condam verbũ dixit
Eurynome porta iam sedem, & pellem in ipsa,
Vt sedens dicat verbum, & audiat
Hospes me, volo autem ipsum interrogare,
Sic dixit, hæc valde festinanter deposuit portans
Sedem bene politam, & in ipsa pellem iecit.
Illic sedit posteà laboriosus diuinus Vlysses.
His autem verbis incepit prudens Penelope.
Hospes, de hoc quidem te primum ego interrogabo ipsa.
Quis? vnde es virorum? vbi tibi ciuitas & parentes?
Hanc autem respondens, alloquutus est prudens Vlysses, — Penelopes & Vlyssis colloquium.
O mulier, non aliquis te mortalium in infinita terra
Contendat, certè enim tua gloria ad cœlum latum peruenit.
Sicut alicuius quidem regis inculpati, qui Deum colens
Viris in multis & fortibus regnans,
Iustitias extendit, fert autem terra nigra
Tritica & hordea, grauantur autem arbores fructu.
Parturit autem firma pecora, mare autem præbet pisces.
Ex recta autem administratione, feliciter degunt populi sub ipso.
Ideo me nunc hæc quidem alia quære tua in domo.
Ne meum interroga genus, & patriam terram,
Ne mihi magis animum impleas doloribus
Recordanti, valde a. sum suspiriosus, neque aliquid me decet
Domo in aliena lugentémque flentémque
Esse, quoniam peius lugere valde semper.
Ne aliqua mihi ancillarum irascatur, vel tu ipsa.
Dicatq; lacrymas spargere grauatum me mentibus vino.
Huic autem respondit postea prudens Penelope,
Hospes, certè quidem meam virtutem speciemq; corpúsque
Perdiderunt immortales, quando ad Ilium iuerunt.
Argiui, cum his autem meus maritus iuit Vlysses.
Si ille redux hanc meam vitam gubernaret,
Maior gloria esset mea, & pulchrius esset mihi.
Nũc a. doleo, tot. n. mihi destinauit mala [illegible] numen.
Quicunque enim insulis dominantur optimi,

Dulichióque, Samaq; & syluosa Zacyntho,
Quique ipsam Ithacam temperatam pascuntur.
Hi me nolentem petunt-vxorem, conterunt verò domum.
Ideò neque hospites curo neque supplices,
Neque præcones, qui publicè operam-suam-nauant.
Sed Vlyssem desiderans dilecto contabesco animo.
Hi autem nuptias festinant, ego autem dolos cogito.
Vestem quidem mihi primùm inspirauit mentibus Deus
Vt statuerem magnam telam in domibus texendam.
Tenuem & immensam, statim autem ipsis dixi,
Iuuenes mei proci, quoniam mortuus est Vlysses,
Expectate festinantes has meas nuptias, donec vestem
Perficiam (ne mihi vana fila pereant.)
Laertæ heroi funestam, quando ipsum
Parca perniciosa capiet in longum-extendentis hominès (mortis.
Ne aliqua mihi in populo Græcarum irascatur,
Si sine veste iaceat multa possidens.
Sic dixi, his autem paruit animus superbus.
Tunc per diem totum quidem texebam magnam telam.
Noctes autem resoluebam, postquam lampades appesuerã.
Sic triennium quidem latui ego, & persuasi Achiuis.
Sed quando quartus venit annus, & venerunt horæ
Mensibus desinentibus, & in orbem dies multi sunt perfecti.
Et tunc iam me propter famulas canes non curantes
Acceperunt ingredientes, & minati sunt verbis,
Sic hanc telam perfeci, & non volens necessitate.
Nunc autem neque effugere possum nuptias, neque aliquod aliud
Consilium inuenio. valde autem hortantur parentes
Nubere, ægre-fert autem filius facultates illos dilapidare
Cognoscens, iam enim vir est qui possit maximè
Domum curare, huicque Iupiter gloriam præbet.
Sed & sic mihi dic tuum genus, vnde es.
Non enim à quercu es antiqua, neque à petra.
  Hanc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses.
O vxor venerabilis Laertiadæ Vlyssis,
Non amplius cessabis meos parentes interrogare?
Sed age tibi dicam, certè quidem me doloribus dabis
Pluribus quã teneor: est enim quidẽ pœna, quãdo à patria
Sua abest vir tanto tempore, quanto ego nunc
Multas hominum ad ciuitates errans dolores patiens:
Sed & sic dicam quodcunque me interrogas & inquiris.
Creta quædam terra est medio in nigro ponto,
Pulchra & pinguis circumflua in hac autem homines
Multi infiniti, & nonaginta ciuitates.
Alia autem aliorum lingua mixta, insunt quidem Achiui,
Insunt Eteocretes magnanimi, insunt autem Cydones,
Dorensésque Trichaices, diuinique Pelasgi.
Apud hos autem est Cnosos magna ciuitas, vbi Minos
Per-nouem-annos regnauit Iouis magni confabulator.
Patris mei pater magnanimi Deucalionis.
Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem.
Sed hic quidem in nauibus rostratis ad Ilium
Iuit simul cum Atridis, mihi autẽ nomen inclytum Æthon,
Iunior sum natu, hic autem prior & melior
Illic Vlyssem ego vidi, & hospitalia dona dedi,
Etenim hunc ad Cretam deduxit vis venti
Euntem ad Troiam, vbi abduxisset à Maleis.
Statuit autem in Amniso, vbi spelunca Lucinæ
In portibus difficilibus, vix autem fugit procellas.
Statim verò Idomeneum interrogauit ad ciuitatẽ profectus,
Hospitem enim ipsum sibi dicebat, dilectúmque esse reuerendúmque.
Huic autem iam decima vel vndecima fuit Aurora
Eunti cum nauibus rostratis Ilium intro.
Hunc quidem ego ad domos ducens rectè hospitio-excepi,
Accuratè amplectens cum multi in domo essent.
Et ei, atque aliis socijs, qui ipsum sequebantur
Publicè farinas dedi, & nigrum vinum congregatum,
Et boues mactandos vt implerent animum.
Illic duodecim quidem manserunt dies diuini Achiui.

Penelope narrat hospiti Vlyssi, vt procos fefellerit.

χ. μεταμώνια.

Penelope quærit ex hospite genus.

Descriptio Cretæ, vnde Vlyss. fingit se esse oriundum.

Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Οἵ τ' αὐτὴν Ἰθάκην εὐδείελον ἀμφινέμονται,
Οἵ μ' ἀεκαζομένην μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
Τῶ οὔτε ξείνων ἐμπάζομαι, οὔθ' ἱκετάων,
Οὔτε τι κηρύκων, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν· 135
Ἀλλ' Ὀδυσῆ ποθέουσα φίλον κατατήκομαι ἦτορ.
Οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν, ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.
Φᾶρος μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων
Στησαμένῃ μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν,
Λεπτὸν καὶ περίμετρον, ἄφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον, 140
Κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὅ κε φᾶρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο. 145
Μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἐφάμην, τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστόν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκον, ἐπεὶ δαΐδας παραθείμην. 150
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ, καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Καὶ τότε δή με διὰ δμῳὰς, κύνας οὐκ ἀλεγούσας,
Εἷλον ἐπελθόντες, καὶ ὁμόκλησαν ἐπέεσσιν. 155
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα, καὶ οὐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης·
Νῦν δ' οὔτ' ἐκφυγέειν δύναμαι γάμον, οὔτε τιν' ἄλλην
Μῆτιν ἔθ' εὑρίσκω, μάλα δ' ὀτρύνουσι τοκῆες
Γήμασθ', ἀσχαλάᾳ δὲ πάϊς βίοτον κατεδόντων,
Γιγνώσκων, ἤδη γὰρ ἀνὴρ οἷός τε μάλιστα 160
Οἴκου κήδεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ἀλλὰ καὶ ὣς μοι εἰπὲ τεὸν γένος, ὁππόθεν ἐσσί.
Οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος, 165
Οὐκ ἔτ' ἀπολλήξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέουσα;
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἦ μέν μ' ἀχέεσσί γε δώσεις
Πλείοσιν ἢ ἔχομαι· ἡ γὰρ δίκη, ὁππότε πάτρης
Ἧς ἀπέῃσιν ἀνὴρ τόσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν,
Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων. 170
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Κρήτη τις γαῖ' ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Καλὴ καὶ πίειρα, περίρρυτος· ἐν δ' ἄνθρωποι
Πολλοὶ ἀπειρέσιοι, καὶ ἐννήκοντα πόληες.
Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοί, 175
Ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί.
Τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθα τε Μίνως
Ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
Πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ μεγαθύμου Δευκαλίωνος. 180
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε, καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω
Ὤχεθ' ἅμ' Ἀτρείδῃσιν, ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
Ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ἄρα πρότερος καὶ ἀρείων.
Ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην, καὶ ξείνια δῶκα. 185
Καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἲς ἀνέμοιο,
Ἱέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν.
Στῆσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης,
Ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι, μόγις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
Αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μεταλλᾶ ἄστυδ' ἀνελθών· 190
Ξεῖνον γάρ οἱ ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν αἰδοῖόν τε.
Τῷ δ' ἤδη δεκάτη ἢ ἑνδεκάτη πέλεν ἠὼς
Οἰχομένῳ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ ἐξείνισσα,
Ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων. 195
Καί οἱ, τοῖς τ' ἄλλοισιν ἑταίροις, οἳ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο,
Δημόθεν ἄλφιτα δῶκα, καὶ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας,
Καὶ βοῦς ἱρεύσασθαι, ἵνα πλησαίατο θυμόν.
Ἔνθα δυώδεκα μὲν μένον ἤματα δῖοι Ἀχαιοί·

(εἴλει

(εἴλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας, οὐδ' ἐπὶ γαίῃ 200
εἴα ἵστασθαι· χαλεπὸς δέ τις ὤρορε δαίμων)
Τῇ τρισκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε, τοὶ δ' ἀνάγοντο.
Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
Τῆς δ' ἄρ' ἀκουούσης ῥέε δάκρυα, τήκετο δὲ χρώς.
Ὡς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν, 205
Ἥν τ' εὖρος κατέτηξεν, ἐπὴν ζέφυρος* καταχεύῃ,
Τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
Ὣς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δάκρυ χεούσης,
Κλαιούσης ἑὸν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Θυμῷ μὲν γοόωσαν ἑὴν ἐλέαιρε γυναῖκα, 210
Ὀφθαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἕστασαν, ἠὲ σίδηρος,
Ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι. δόλῳ δ' ὅ γε δάκρυα κεῦθε.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
Ἐξαῦτίς μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπε,
Νῦν μὲν δή σευ ξεῖνέ γ' ὀΐω πειρήσεσθαι, 215
Εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι
Ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
Εἰπέ μοι ὁπποῖ' ἄσσα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο,
Αὐτός θ' οἷος ἔην, καὶ ἑταίρους οἵ οἱ ἕποντο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 220
Ὦ γύναι, ἀργαλέον τόσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
Εἰπέμεν· ἤδη γάρ οἱ ἐεικοστὸν ἔτος ἐστὶν
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης.
Ἀλλὰ καὶ ὥς ἐρέω ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ*.
Χλαῖναν πορφυρέην οὔλην ἔχε δῖος Ὀδυσσεύς, 225
Διπλῆν· αὐτάρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο
Αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλον ἦεν·
Ἐν προτέροισι πόδεσσι κύων ἔχε ποικίλον ἐλλὸν
Ἀσπαίροντα λάων· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
Ὡς οἱ χρύσεοι ἐόντες, ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων, 230
Αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαὼς ἤσπαιρε πόδεσσι.
Τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῒ σιγαλόεντα,
Οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κατὰ ἰσχαλέοιο.
Τὼς μὲν ἔην μαλακός, λαμπρὸς δ' ἦν ἠέλιος ὥς.
Ἦ μὲν πολλαί γ' αὐτὸν ἐθηήσαντο γυναῖκες. 235
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Οὐκ οἶδ' ἢ τάδε ἕστο περὶ χροῒ οἴκοθ' Ὀδυσσεύς,
Ἤ τις ἑταίρων δῶκε θοῆς ἐπὶ νηὸς ἰόντι,
Ἤ τίς που καὶ ξεῖνος, ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς
Ἔσκε φίλος· παῦροι γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι. 240
Καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
Καλὴν, πορφυρέην, καὶ τερμιόεντα χιτῶνα.
Αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋσσέλμου ἐπὶ νηός.
Καὶ μέν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτοῦ
Εἵπετο· καὶ τόν τοι μυθήσομαι οἷος ἔην περ. 245
Γυρὸς ἐν ὤμοισιν, μελανόχροος, οὐλοκάρηνος·
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε· τίεν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
Ὧν ἑτάρων Ὀδυσεύς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ᾔδη.
Ὣς φάτο· τῇ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
Σήματ' ἀναγνούσῃ τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς. 250
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
Καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπε,
Νῦν μὲν δή μοι ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινὸς
Ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι φίλος τ' ἔσῃ αἰδοῖός τε.
Αὐτὴ γὰρ τάδε εἵματ' ἐγὼ πόρον οἷ' ἀγορεύεις, 255
Πτύξασ' ἐκ θαλάμου, περόνην τ' ἐπέθηκα φαεινὴν
Κείνῳ ἄγαλμ'* ἴδ. τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
Οἴκαδε νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
Ὤχετ' ἐποψόμενος κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν. 260
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Μηκέτι νῦν χρόα καλὸν ἐναίρεο, μηδέ τι θυμὸν
Τῆκε, πόσιν γοόωσα. νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδέν.
Καὶ γάρ τίς τ' ἀλλοῖον ὀδύρεται ἄνδρ' ὀλέσασα 265
Κουρίδιον, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότητι μιγεῖσα,
Ἢ Ὀδυσῆ', ὅν φασι θεοῖς ἐναλίγκιον εἶναι.
Ἀλλὰ γόου μὲν παῦσαι, ἐμεῖο δὲ σύνθεο* μῦθον.

(Flabat.n. procellosus Boreas ventus magnus, neq; in terra
Sinebat stare, sæuus autem aliquis mouebat Deus.)
Ipsa autem.13. die ventus cecidit, hi autem soluerunt.
Ita dicebat mendacia multa dicens veris similia.
Huic autem audiēti fluebat lacrymæ, liquefiebat autē corpus,
Sicut autem nix liquefit in altis montibus,
Quam Eurus liquefecit, postquam Zephyrus diffudit, (γ. καταχεῦ.)
Liquefacta autem hac fluuii implentur fluentes:
Sic huius liquefiebant pulchræ genæ lacrymantis,
Flentis suum virum assidentem: at Vlysses
Animo quidem lugentem suam miserabatur vxorem.
Oculi autem tanquam cornua stabant vel ferrum
Immoti in palpebris, dolo autem hic lacrymas occultabat.
Hæc postquam satiata est multarum lacrymarum luctu,
Iterum ipsum verbis respondens alloquuta est.
Nunc iam te hospes puto me tentaturam,
Si vere iam illic cum diuinis socijs
Hospitio except is in domibus meum maritum, sicut dicis,
Dic mihi qualia quæ circa corpus vestimenta indutus erat,
Ipse qualis erat, & socios qui ipsum sequebantur.
Hanc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
O mulier, difficile tanto tempore seorsum qui fuerit
Dicere, iam enim et vigesimus annus est,
Ex quo illinc iuit, & mea abiit patria.
At ego dicam sicut mihi videtur animo
Vestem purpuream subtilem habebat diuinus Vlysses, (γ. αὐτὰρ ἐγών.)
Duplicem, at ei fibula auro facta erat
Foraminibus duplicibus, ante autem variegata erat.
In prioribus pedibus canis habebat varium ceruum
Trementem tenens, hoc autem admirabantur omnes,
Quomodo cum hi aurei essent: eorum alter teneret hinnulum
Alter effugere promptus palpitaret pedibus. Tunicamque,
Huius autem interulam intellexi corpus splendidam
Tanquam cepæ tunicam aridæ.
Sic quidem erat mollis, splendidum enim erat sicut Sol.
Certe quidem multæ ipsum admirabantur mulieres,
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Nescio si hæc indutus fuerit circa corpus domi Vlysses,
An aliquis sociorum dederit velocem in nauem eunti,
An aliquis alicubi & hospes, quoniam multis Vlysses
Fuit amicus, pauci enim Achiuorum erant similes:
Et ei ego æneum ensem, & duplicem dedi
Pulchram purpuream, & talarem vestem,
Honorate autem dimisi bene tabulata in naui.
Et quidem enim præco paululum maior ipso
Sequebatur: & hunc tibi dicam qualis erat.
Gibbosus in humeris, nigra cute, crispo capite.
Eurybates vero nomen fuit, honorabat autem ipsum eximiè aliorum
Suorum sociorum Vlysses, quod mentibus æqualia sciebat.
Sic dixit, huic autem adhuc magis desiderium mouit luctus
Signa agnoscenti, quæ ei firma dixerat Vlysses.
Hæc autem postquam satiata est multum lacrymabili luctu,
Tunc ipsum verbis respondens, alloquuta est,
Nunc quidem tu mihi hospes antea qui eras miserabilis
In domibus meis, amicusque eris, honorabilisque.
Ipsa enim hæc vestimenta ego præbui qualia dicis,
Plicata ex cubiculo, fibulamque imposui lucidam,
Illi ornamento esset, hunc autem non suscipiam rursus (γ. ἔμεναι.)
Domum redeuntem dilectam in patriam terram.
Ideo malo fato concaua in naui Vlysses,
Iuit inspecturus malam Troiam non nominandam.
Hanc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
O vxor veneranda Laërtiadæ Vlyssis,
Non amplius nunc corpus pulchrum destrue, neque animo
Liquefac virum lugens, reprehendo quidem nihil.
Etenim aliqua alium luget virum perdens
Quem iuuenem habuit, cui filios peperit amicitia mixta
Quam magis Vlyssem quem dicunt Diis similem esse.
Sed lugere quidem cessa, meo autem intellige verba. (γ. μῦθον.)

Verè enim tibi loquar, neque occultabo.
Nam iam Vlyssis ego de reditu audiui
Propè Thesprotorum virorum in pingui populo
Quòd viuat: at ducat thesauros multos & bonos,
Mendicans per populum: at amabiles socios
Perdidit & nauem concauam in nigro ponto,
Trinacria ab insula veniens, irati sunt enim ipsi
Iupiterque & Sol, huius enim boues interfecerunt socij.
Hi quidem omnes perierunt vndoso in ponto.
Hunc autem in carina nauis iniecit vnda in continentem
Phaeacum in terram, qui dijs propinqui sunt.
Hi autem ipsum ex animo deum tanquam honorarunt,
Et ei multa dederunt: mittere ipsum voluissent ipsi
Domum illaesum, & iampridem huc Vlysses
Venisset, sed ei hoc vtilius visum est animo,
Res congregare multam in terram euntem.
Sic astutias multas prae mortalibus hominibus
Cognouit Vlysses, neque aliquis contenderit homo alius.
Sic mihi Thesprotorum rex loquutus est Phidon.
Iurauit autem mihi sacrificans in domo
Nauem deductam, & praeparatos esse socios.
Hi autem ipsum mittent dilectam in patriam terram.
Sed me prius misit, contigit enim veniens nauis
Virorum Thesprotorum in Dulichium feracem-frumenti,
Et mihi res ostendit quascunque congregauerat Vlysses.
Quin & ad 10. generationem alterum adhuc depascerent,
Quaecunque ei in aedibus opes iacent regis.
Hunc autem in Dodonam dicebat ire, vt Dei
Ex quercu alta Iouis consilium audiret,
Quomodo rediret dilectam in patriam terram
Iam diu absens vel manifestè, vel clàm.
Sic quidem Vlysses est saluus, & veniet iam
Breui, neque nunc, procul ab amicis & patria terra
Diutius aberit: at tamen tibi iuramenta dabo.
Sciat nunc Iupiter primum Deorum eximius & optimus,
Domúsque Vlyssis strenui ad quam perueni,
Certè tibi haec omnia perficientur sicut dico.
Hoc autem ipso anno veniet huc Vlysses.
Hoc quidem iam effecto mense, hoc autem incipiente.
　Hunc autem rursus alloquuta est prudens Penelope.
Vtinam enim hoc hospes verbum perficiendum esset.
Quo cito cognosceres amicitiam multaque dona
Ex me, vt aliquis tibi obuius beatum te diceret.
Sed mihi sic in animo videtur sicut erit,
Neque Vlysses amplius domum veniet, neque tu deductionē
Consequeris, quoniam non tibi principes sunt in domo,
Qualis Vlysses fuit inter viros (si vnquam fuit)
Hospites honoratos dimittere & suscipere in hospitio
Sed ipsum famulae lauate, & componite lectum
Stramenta, & chlanas, ac cooperimenta splendida.
Vt bene calefactus ad aurea-sedis Auroram perueniat.
Summo autem mane lauate, vngiteque,
Vt intus apud Telemachum coenae sit particeps
Sedens in domo, huic autem malum erit qui ex illis
Hunc tristitia afficiet perniciosus, neque aliquod opus
Hic amplius faciet, valde quamuis iratus-grauiter.
Quomodo enim me tu hospes cognosces si quid mulierum
Aliarum circumeo mentem, ac prudens consilium,
Si veste carens, malè indutus in domibus
Conuiuaris? homines autem breuis & fugacis-vitae sunt.
Qui quidem saeuus ipse erit, & crudelia patrabit
Huic autem maledicent omnes homines doloribus postea
Viuo, at mortuo conuitiabuntur omnes.
Qui autem bonus ipse fuerit, ac bona scieuerit,
Huius quidem gloriam latam hospites dispergunt.
Omnes per homines, multique ipsum bonum dicunt.
　Hanc autem respondens, alloquutus est prudens Vlysses,
O vxor veneranda Laertiadae Vlyssis,
Certè mihi indumenta, & cooperimenta splendida

Νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω, 270
Ὡς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα
Ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
Ζωοῦ· αὐτὰρ ἄγει κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ,
Αἰτίζων ἀνὰ δῆμον· ἀτὰρ ἐρίηρας ἑταίρους
Ὤλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ, 275
Θρινακίης ἄπο νήσου ἰών· ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος· τοῦ γὰρ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
Οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
Τὸν δ' ἄρ' ἐπὶ τρόπιος νεὸς ἔκβαλε κῦμ' ἐπὶ χέρσου
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν. 280
Οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
Καί οἱ πολλὰ δόσαν, πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
Οἴκαδ' ἀπήμαντον, καί κεν πάλαι ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
Ἤην· ἀλλ' ἄρα οἱ τό γε κέρδιον εἴσατο θυμῷ,
Χρήματ' ἀγυρτάζειν πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἰόντι. 285
Ὣς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων
Οἶδ' Ὀδυσεύς, οὐδ' ἄν τις ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,
Ὥς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων.
Ὤμνυε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτὸν ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
Νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἑταίρους, 290
Οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
Ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
Καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσσεύς·
Καί νύ κεν ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι, 295
Ὅσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
Τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
Ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
Ὅππως νοστήσει φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἤδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἦε κρυφηδόν.
Ὣς ὁ μὲν οὕτως ἐστὶ σόος, καὶ ἐλεύσεται ἤδη 300
Ἄγχι μάλ', οὐδ' ἔτι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Δηρὸν ἀπεσσεῖται· ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
Ἱστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
Ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω. 305
Τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς,
Τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἱσταμένοιο.
　Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Αἲ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἴη.
Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα 310
Ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἄν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι.
Ἀλλά μοι ὧδ' ἀνὰ θυμὸν ὀΐεται ὡς ἔσεταί περ·
Οὔτ' Ὀδυσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, οὔτε σὺ πομπῆς
Τεύξῃ, ἐπεὶ οὐ τοῖοι σημάντορές εἰσ' ἐνὶ οἴκῳ,
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, (εἴ ποτ' ἔην γε) 315
Ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
Ἀλλά μιν ἀμφίπολοι ἀπονίψατε, κάτθετε δ' εὐνήν,
Δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
Ὥς κ' * εὖ θαλπιόων χρυσόθρονον Ἠῶ ἵκηται.
Ἠῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσσαι τε χρῖσαί τε, 320
Ὥς κ' ἔνδον παρὰ Τηλεμάχῳ δείπνοιο μέδηται
Ἥμενος ἐν μεγάρῳ. τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἐκείνων
Τοῦτον ἀνιάζῃ θυμοφθόρος, * οὐδέ τι ἔργον
Ἐνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα περ κεχολωμένος αἰνῶς.
Πῶς γὰρ ἐμεῦ σὺ ξεῖνε δαήσεαι, εἴ τι γυναικῶν 325
Ἀλλάων περίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
Εἴ κεν ἀϋσταλέος κακὰ εἱμένος ἐν μεγάροισι
Δαινύῃ; ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
Ὃς μὲν ἀπηνὴς αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
Τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω 330
Ζωῷ, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες·
Ὃς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
Τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσι
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοί δέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 335
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Ἤτοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα

Marginal notes: γρ. ἐὖ θαλπιόων. — γρ. οὐδέ κεν ἔργον Ἐνθάδ'. — γρ. καί, οὐδέ τι ἔργον Ἐνθάδ' ἔτι. — γρ. τῷ δὲ.

Ἤχθεθ'

Ἤχθεθ', ὅτε πρῶτον Κρήτης ὄρεα νιφόεντα
Νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
Κείω δ' ὡς τὸ πάρος περ ἀΰπνους νύκτας ἴαυον. 340
Πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῳ ἐνὶ κοίτῃ
Ἄεσα, καί τ' ἀνέμεινα ἐΰθρονον Ἠῶ δῖαν.
Οὐδέ τί μοι ποδάνιπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
Γίγνεται, οὐδὲ γυνὴ ποδὸς ἅψεται ἡμετέροιο
Τάων αἵ τοι δῶμα κάτα δρήστειραι ἔασιν, 345
Εἰ μή τις γρηῦς ἐστι παλαιὴ, κεδνὰ ἰδυῖα,
Ἥτις δὴ τέτληκε τόσα φρεσὶν ὅσσα τ' ἐγώ περ·
Τῇ δ' οὐκ ἂν φθονέοιμι ποδῶν ἅψασθαι ἐμεῖο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια, 350
Ξεῖνε φίλ', οὐ γάρ πώ τις ἀνὴρ πεπνυμένος ὧδε
Ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
Ὡς σὺ μάλ' εὐφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις.
Ἔστι δέ μοι γρηῦς πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχουσα,
Ἣ κεῖνον δύστηνον ἐῢ τρέφεν ἠδ' ἀτίταλλε, 355
Δεξαμένη χείρεσσ', ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
Ἥ σε πόδας νίψει ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἀνστᾶσα περίφρων Εὐρύκλεια,
Νίψον σοῖο ἄνακτος ὁμήλικα· καί που Ὀδυσσεὺς
Ἤδη τοιόσδ' ἐστὶ πόδας, τοιόσδε τε χεῖρας. 360
Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
Δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμὰ, ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν,
Ὤ μοι ἐγὼ σέο τέκνον ἀμήχανος· ἦ σε περὶ Ζεὺς
Ἀνθρώπων ἔχθαιρε θεουδέα θυμὸν ἔχοντα. 365
Οὐ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
Πίονα μηρί' ἔκη', οὐδ' ἐξαίτους ἑκατόμβας,
Ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους, ἀρώμενος ἧος ἵκοιο
Γῆράς τε λιπαρὸν, θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν.
Νῦν δέ τοι οἴῳ πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ. 370
Οὕτω που καὶ κείνῳ ἐφεψιόωντο γυναῖκες
Ξείνων τηλεδαπῶν, ὅτε τευ κλυτὰ δώμαθ' ἵκοιτο,
Ὡς σέθεν αἱ κύνες αἵδε καθεψιόωνται ἅπασαι,
Τάων νῦν λώβην τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀλεείνων,
Οὐκ ἐάᾳς νίζειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκουσαν ἀνώγει 375
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
Τῷ σε πόδας νίψω, ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
Καὶ σέθεν εἵνεκ', ἐπεί μοι ὀρώρεται ἔνδοθι θυμὸς
Κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξύνιει ἔπος, ὅττι κεν εἴπω·
Πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι ἐνθάδ' ἵκοντο, 380
Ἀλλ' οὔ πώ τινά φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
Ὡς σὺ δέμας φωνήν τε πόδας τ' Ὀδυσῆϊ ἔοικας.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γρηῦ, οὕτω φασὶν ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα εἰκέλω ἀλλήλοιιν
Ἔμμεναι, ὡς σύ περ αὐτὴ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις. 385
Ὣς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα,
Τῷ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐνεχεύατο πολλὸν
Ψυχρὸν, ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἷζεν ἐπ' ἐσχαρόφιν, ποτὶ δὲ σκότον ἐτράπετ' αἶψα.
Αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὀΐσατο, μή ἑ λαβοῦσα 390
Οὐλὴν ἀμφράσσαιτο, καὶ ἀμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
Νίζε δ' ἄρ' ἆσσον ἰοῦσα ἄναχθ' ἑόν· αὐτίκα δ' ἔγνω
Οὐλὴν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
Παρνησόνδ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας,
Μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλὸν, ὃς ἀνθρώπους ἐκέκαστο 395
Κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε· θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας· τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία καῖεν
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμ' ὀπήδει.
Αὐτόλυκος δ' ἐλθὼν Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον,
Παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς· 400
Τόν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
Παυομένῳ δόρποιο, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο, ὅττι κε θῆαι
Παιδὸς παιδὶ φίλῳ· πολυάρητος δέ τοί ἐστι.
Τὴν δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο φώνησέν τε, 405
Γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε, τίθεσθ' ὄνομ' ὅττι κεν εἴπω.

Odio-fuerunt, quando primum Cretae montes niuales
Reliqui in naui proficiscens longos remos habente
Dormio sicut antea insomnes noctes dormiebam,
Multas enim noctes indecenti in domo
Dormiui, & expectaui pulchram Auroram diuinam.
Neque mihi pelues pedum amabiles in animo
Est, neque mulier pedem tanget nostrum
Harum, quae in domo muniae sunt,
Nisi aliqua vetula est antiqua, prudentia sciens,
Quae tolerauit tot mente quot ego:
Huic non inuideo pedes tangere meos.
Hunc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Hospes dilecte, non enim aliquis vir tam prudens
Hospitum peregrinorum amicorum meam peruenit domum,
Sicut tu valde circumspecte prudentia omnia dicis.
Est autem mihi anus prudentia mente consilia habens,
Quae illum infelicem bene nutriuit, & educauit
Susceptum manibus quando ipsum primum peperit mater,
Quae tibi pedes lauabit debilis quamuis sit.
Sed age, nunc surgens prudens Euryclea,
Laua tui domini aequalem, siquidem Vlysses
Iam talis est pedibus, talis autem manibus.
Statim enim in malo homines senescunt.
Sic dixit, vetula autem detinebat manibus vultum.
Lacrymas vero emisit calidas, verbum autem lugubre dixit,
Hei mihi propter te fili, anxia: certe te supra Iu-
Homines odit pium animum habentem. (piter
Non enim aliquis tot hominum Ioui fulmine-delectanti
Pinguia crura combussit, neque eximias hecatombas,
Quot tu huic dedisti, precans vt peruenires
Ad senectutem maturam, nutriresque illustrem filium.
Nunc autem sic tibi omnino abstulit redeundi diem.
Sic alicubi illi illudunt mulieres
Hospitum peregrinorum, quando ad inclytas domos perueniret,
Sicut tibi hae canes hae illudunt omnes,
Harum nunc contumeliam & turpitudines multas fugiens,
Non sinebas lauare, me autem non inuitam iubet
Filia Icarij prudens Penelope.
Ideo tibi pedes lauabo, simulque ipsius Penelopes
Et tui gratia, quoniam mihi mouetur intus animus
Doloribus. Sed age nunc intellige verbum quod dicam.
Multi autem hospites miseri huc peruenerunt,
Sed nondum aliquem dico similem sic videre,
Sicut tu corpore, voceque, pedibusque Vlyssi similis es.
Hanc respondens alloquutus est prudens Vlysses:
O vetula sic dicunt quicunque viderunt oculis
Nos ambos valde similes inter nos
Esse, sicut tu ipsa prudens dicis.
Sic dixit, vetula autem lebetem accepit splendidum
Quo pedes lauabat, aquam autem infudit multam
Frigidam, postea autem calidam exhausit, at Vlysses
Sedit in foco ad tenebras vero versus est statim.
Subito enim in animo cogitauit ne ipsum tenens
Cicatricem animaduerteret, & manifesta res fieret.
Lauabat vero vbi accessit ad eum regem suum, statim autem
cognouit
Cicatricem porcus quam aliquando percussit albo dente
Parnasum autem cum venisset simul ad Autolycumque & filios
Matris suae patrem bonum, qui homines superabat
Furtoque iuramentoque, Deus autem ei ipse dederat
Mercurius, huic enim grata crura comburebat
Agnorum & haedorum, hic vero promptus simul sequebatur.
Autolycus autem Ithacae veniens in pinguem populum
Filium nuper natum inuenit filiae suae.
Hunc Euryclea dilectis eius in genibus posuit
Post coenam, verbumque dixit, denominauitque,
Autolyce ipse nunc nomen inuenit quod ponas
Filiae filio dilecto, multis-votis-expetitus vtique est.
Huic autem rursus Autolycus respondit, dixitque
Gener meus filiaque ponite nomen quodcunque dicam.

Marginal notes: ἀ-ίαυ-. — γρ. ἐπίηρα θυμῷ. — χ Hunc de ... — Accersitur Euryclea vt hospitis pedes lauet. — γρ. ἐφεψιόωντο. — Vlysses agnoscitur ab Euryclea ex cicatrice. — χηλόν. — De Autolyco Vlyssis auo. — Vnde nomen inditum Vlyssi.

Multis enim ego in via exosus huc veni
Viris & mulieribus supra terram multa-pascentem,
Huic Ulysses quasi dicas Exosus nomen sit quo appelletur,
Quando pubuerit maternamq; in magnam domum (at ego
Veneris in Parnasum, ubi mihi res sunt,
Ex his ei ego dabo, & ipsum gaudentem dimittam.
Horum gratia venit Ulysses, ut ei praeberet splendida dona.
Hunc quidem Autolycusque, & filii Autolyci
Manibusque salutauerunt verbisque suauibus.
Mater autem Amphithea matris amplexa Ulyssem
Osculata est ipsum caputque, & ambo lumina pulchra.
Autolycus autem filiis iussit gloriosis
Coenam parare: hi autem iubentem audiuerunt.
Statim autem induxerunt bouem masculum quinquennem,
Quem excoriarunt pararuntque, & ipsum diuiserunt omnē
Membratimque inciderunt scienter, fixeruntq; verubus
Assaueruntque perite, diuiseruntque partes.
Sic tunc quidem toto die ad Solem descendentem
Conuiuabantur, neque animus indigebat conuiuio aequali.
Quando autem Sol descendit, & aduenerunt tenebrae,
Tunc dormiuerunt, & somni donum acceperunt.

Des ipso venatione.

Quando autē mane-genita apparuit roseis digitis Aurora,
Perrexerunt ire in venationem & canes, ac & ipsi
Filii Autolyci, cum his autem diuinus Ulysses
Iuit, altum autem montem ascenderunt indutum sylua
Parnasi, cito autem peruenerunt ad concauitates ventosas.
Sol quidem postea nuper percussit arua
Ex tacite fluente profundissimo Oceano.
Hi vero conuallē ad peruenerunt venatores, antè vero ipsos
Vestigia scrutantes canes ibant, at retro
Filii Autolyci, cum his autem diuinus Ulysses
Ibat prope canes, vibrans longam hastam.
Tunc autem in sylua densa iacebat magnus aper,
Quā quidē neq; ventorū penetrabat vis humida spirātiū,
Neque ipsam sol lucens radiis percutiebat,
Neque imber penetrabat penitus sic utique densa
Erat, at foliorum inerat fusio valde multa.
Ad hunc autem virorūq; canumq; sonus peruenit pedū.

χλούνης.

Quando illi venantes ingruerunt, hic autē contrarius ex sylua
Valde exhorrens setosa ceruice, ignem autē oculis inspiciēs,
Stetit prope ipsos, ipse autem primus Ulysses
Irruit eleuata longa lancea manu forti,
Vulnerare cupiens, hic verò ipsum praeueniēs percussit aper

Ulysses ad huc adolescens ab apro vulneratus.

Genu super, multum autem exhausit carnis dente
Oblique ruens, neque ad os peruenit viri.
Hunc Ulysses vulnerauit in dextro humero.
Ex-alia-parte transiuit lucida lanceae cuspis, (animus.
Decidit-vero in pulueribus longum-extensus, longè-autem volauit
Hunc quidem Autolyci filii dilecti circum-laborabant,
Vulnus autem Ulyssis optimi diuini

Vulnera incantatione.

Ligauerunt scienter, incantatione verò sanguinem nigrum
Tenuerunt, statim autem iuerunt dilecti ad aedes patris.
Hunc quidem Autolycusque & filii Autolyci
Bene medicati, & splendidis donis datis,
Statim gaudentem dilectam gaudentes miserunt
In Ithacam, hoc quidem pater & veneranda mater
Gauisi sunt quod rediisset, & interrogauerunt singula,
De cicatrice quae passus esset: hic autem ipsis bene narrauit,
Sic ipsum venantem percussit aper albo dente
Parnasum euntem cum filiis Autolyci.
Hanc anus manibus pronis tenens,
Agnouit extergens, pedem autem dimisit ferri.
In verò lebetem cecidit sura, sonuit autem aes. (sa est aqua.
Rursum verò in partem alteram inclinatum est, at in terram effu
Huius vero simul gaudium & dolor inuasit mentem, eiusque oculi
Lacrymis impleti sunt, tenuis verò ipsi haesit vox
Tangens autem mentum, Ulyssem alloquuta est,
Certè Ulysses es, chare fili, neque equidem te
Prius agnoui, quam totum regem meum contrectarim.

Ἦ καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι,
Πεφραδέειν ἐθέλουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
Ἡ δ' οὔτ' ἀθρῆσαι δύνατ' ἀντίη, οὔτε νοῆσαι·
Τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Χείρ' ἐπιμασσάμενος φάρυγος λάβε δεξιτερῆφι, 480
Τῇ δ' ἑτέρῃ ἕθεν ἆσσον ἐρύσσατο, φώνησέν τε,
Μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
Τῷ σῷ ἐπὶ μαζῷ· νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
Ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ, 485
Σίγα, μή τίς τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Οὐδὲ τροφοῦ οὔσης σεῦ ἀφέξομαι, ὁππότ' ἂν ἄλλας
Δμωὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι κτείνωμι γυναῖκας. 490
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια,
Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Οἶσθα μὲν οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον, οὐδ' ἐπιεικτόν·
Ἕξω δ' ὡς ὅτε τις στερεὴ λίθος, ἠὲ σίδηρος.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν· 495
Εἴ χ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας
Αἵ τέ σ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἳ νηλείτιδές εἰσι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Μαῖα, τίη δὲ σὺ τὰς μυθήσεαι; οὐδέ τί σε χρή. 500
Εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι, καὶ εἴσομ' ἑκάστην.
Ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει,
Οἰσομένη ποδάνιπτρα· τὰ γὰρ πρότερ' ἔκχυτο πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ νίψέν τε καὶ ἤλειψεν λίπ' ἐλαίῳ, 505
Αὖτις ἄρ' ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο δίφρον Ὀδυσσεὺς
Θερσόμενος, οὐλὴν δὲ κατὰ ῥακέεσσι κάλυψε.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖνε, τὸ μέν σ' ἔτι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή·
Καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο τάχ' ἔσσεται ἡδέος ὥρη, 510
Ὅντινά γ' ὕπνος ἕλοι γλυκερὸς, καὶ κηδόμενόν περ·
Αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων.
Ἤματα μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη, γοόωσα,
Ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὁρόωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ·
Αὐτὰρ ἐπεὶ νὺξ ἔλθῃ, ἕλῃσί τε κοῖτος ἅπαντας, 515
Κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
Ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένην ἐρέθουσιν.
Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη χλωρηῒς ἀηδών
Καλὸν ἀείδῃσιν ἔαρος νέον ἱσταμένοιο,
Δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν, 520
Ἥ τε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνήν,
Παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὅν ποτε χαλκῷ
Κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτος·
Ὣς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἠὲ μένω παρὰ παιδὶ, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω, 525
Κτῆσιν ἐμὴν, δμῳάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
Εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος, δήμοιό τε φῆμιν·
Ἦ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
Μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
Παῖς δ' ἐμὸς, εἷος μὲν ἔην ἔτι νήπιος ἠδὲ χαλίφρων, 530
Γήμασθ' οὔ μ' εἴα, πόσιος κατὰ δῶμα λιποῦσαν·
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ, καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
Καὶ δή μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
Κτήσιος ἀσχαλόων, τήν οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί.
Ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑπόκριναι, καὶ ἄκουσον. 535
Χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
Ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
Ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
Πᾶσι κατ' αὐχένας ἦξε, καὶ ἔκτανεν· οἱ δ' ἐκέχυντο
Ἀθρόοι ἐν μεγάροις, ὁ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέρθη. 540
Αὐτὰρ ἐγὼ κλαῖον καὶ ἐκώκυον ἔν περ ὀνείρῳ,
Ἀμφὶ δ' ἔμ' ἠγερέθοντο ἐϋπλοκαμῖδες Ἀχαιαί,
Οἴκτρ' ὀλοφυρομένην ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.
Ἂψ δ' ἐλθὼν κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ προὔχοντι μελάθρῳ,

Dixit & Penelopem inspexit oculis,
Indicare volens dilectum maritum intus existere.
Hęc autem neque videre potuit e regione neque
Huic enim Minerua mentem vertit: at Vlysses cognoscere.
Manu prehendens guttur cepit dextra.
Altera autem manu ipsam prope traxit, dixitque.
Nutrix, cur me vis perdere? tu verò me nutriuisti ipsa,
Ipsa tua in mamma, nunc autem dolores multos passus
Veni vigesimo anno in patriam terram.
Sed postquam intellexisti, & tibi Deus iniecit animo,
Tace, ne quis alius in domibus audiat.
Sic enim dico, hoc autem & perfectum erit.
Si mihi Deus interficiet procos superbos,
Neque a te nutrice quę nutrix es abero, quando alias
Famulas in domibus meis interficiam mulieres.
Hunc autem rursus alloquuta est prudens Euryclea,
Fili mi, quale verbum fugit septum dentium?
Scis quidem qualis meus animus constans nec impotens.
Tenebo verò sicut quando aliquis solidus lapis, vel ferrum.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis:
Si tibi Deus domabit procos superbos,
Iam nunc tibi narrabo in ędibus mulieres,
Quę te dedecorant, & quę ne quissimę sunt.
Hunc autem respondens, allocutus est prudens Vlysses,
Nutrix, cur tu has indicabis? nihil opus est.
Bene & ipse ego intelligam, & cognoscam singula.
Sed tene silentio verbum, committe autem Dijs.
Sic dixit, anus autem per domum iuit,
Portatum lauacra, hęc enim priora effusa erant omnia.
Sed postquam lauitque & vnxit pingui oleo,
Iterum propè ignem traxit sedem Vlysses,
Calefaciendus, cicatricem autem pannis cooperuit.
His autem verbis incepit prudens Penelope.
Hospes, de hoc quidem te adhuc parumper ego interroga-
Etenim iam somni cito dulcis erit hora, (bo ipsa:
Si quem somnus capit dulcis & dolentem.
Sed mihi dolorem magnum prębuit deus
Dies quidem enim delector lamentans, lugens.
In mea opera inspiciens, & ancillarum in domo,
At postquam nox venit, cepitque somnus omnes,
Iaceo in lecto, densę autem circa meum tenerum cor
Acutę cogitationes lugentem me cruciant.
Sicut autem quando Pandarei filia floridula luscinia
Bene canit vere recens ineunte nouo
Arborum in folijs sedens densis,
Quę frequenter versans fundit personantem vocem,
Filium lugens Itylum dilectum, quem quondam ferro
Interfecit per insanias filium Zethi regis.
Sic vt mihi bifariam animus mouetur huc & illuc.
Vtrum maneam apud filium, & firma omnia seruem,
Possessionem meam, famulasq; & altam magnam domum,
Lectumque reuerita mariti populique famam.
An iam nubam ei Achiuorum qui optimus
Nuptias meas ambit in domibus, prębens infinitas dotes.
Filius vero meus quousq; quidem fuit adhuc infans & demens
Nubere non me sinebat mariti domum derelinquentem.
Nunc vero quando iam magnus est, & pubertatis mensurā
Et iam me precatur iterum exeam ex ędibus (peruenit
Ob possessionem iratus, quam ei consumunt Achiui.
Sed age mihi somnium diiudica, & audi.
Anseres mihi in domo viginti triticum edunt
Aqua maceratum & ipsis lętor inspiciens.
Veniens autem ex monte magna aquila curuo-rostro,
Omnibus in ceruices ruit, & interfecit, hi vero fusi sunt
Congregati in domibus hęc verò in athera diuinum eleuata
est aquila.
At ego flebam & lugebam in somnio.
Circum vero me congregatę sunt pulchre-crinibus Achiuę
Miserabiliter lugentem, quod mihi aquila interfecit anseres
Retro autem veniens desedit in prominenti atrio.

Vlysses Euryclea prohibet ne se prodat.

Penelope narrat Vlyssi suum somnium coniectandum.

Voce autem detinuit, vociferauitque,
γρ. ἰκαρίοιο κούρη. *Confide Icarij filia valdè inclyta.*
Non somnium, sed verè bonum quod perfectum erit.
Anseres quidem proci, ego autem auis
Fui antea, nunc rursus tuus maritus veni,
Qui omnibus procis indecentem mortem immittam.
Sic dixit, at me dulcis somnus dimisit.
Inquirens autem anseres in domibus vidi
Triticum comedentes iuxta peluim vbi anteà.
Hanc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
O mulier, non potest quis declarare somnium
γρ. ἐπεὶ ἦ ῥα. *Alio declinans quoniam certè tibi ipse Vlysses*
Dixit quomodo, perficiet, procis autem apparebit cædes
Omnibus valde, neque aliquis mortem & parcas fugiet.
Hunc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Hospes certe quidē somnia imprudentia, & huiusmodi vt
Sūt, neq; omnia perficiūtur hominibus. (discerni non possunt
Somni portæ. *Duæ enim portæ debilium sunt somniorum.*
Vna enim cornibus facta sunt, altera verò ebore.
Horum qui quidem egressi fuerint per sectum ebur,
Spe frustrantur verba imperfecta portantes.
Qui autem per polita cornua eunt foras,
Hi vera perficiunt, hominum quando aliquis videt.
At mihi non hinc puto graue somnium
Venisse, certe placidum mihi & filio foret.
Aliud autem tibi dico, tu autem in mentibus pone tuis.
Hæc iam Aurora veniet infamis, quæ me Vlyssis
A domo abducet, nunc enim deponam certamen
Secures quas ille in domibus suis
Disposuit ordine vt sunt naui statumina, duodecim omnes
Stans verò hic multum a longè iaciebat sagittam,
Nunc autem procis certamen hoc proponam.
Qui autem facillimè extendet arcum in manibus,
Et sagittabit per annulos securium duodecim omnes,
Hunc sequar vbi me abduxero ab hac domo
Quæ iuuentutem meam vidit, perpulchra, plena victu,
Cuius aliquando me recordatum iri puto vel in somnio.
Hanc autem respondens alloquutus est prudens Ulysses,
O uxor veneranda Laertiadæ Ulyssis,
Non amplius nunc differ in domibus hoc certamen,
Antè enim prudens veniet huc Vlysses,
Quam hi arcum bene politum tractantes
Neruum extenderint, sagittarintque per ferrum.
Hunc autem rursus alloquuta est prudens Penelope:
γρ. ἐθέλεις. *Si velis mihi hospes assidens in domibus*
Delectare non mihi somnus in palpebris funderetur.
Sed nullo modo fieri potest vt sint insomnes semper
Homines, in vnoquoque enim partem posuerunt
Immortales mortalibus supra fertilem terram,
Sed certè quidem ego ad cœnaculum vbi ascendero
Dormiam in lecto, qui mihi suspiriosus factus est
Semper lacrymis meis irrigatus, ex quo Vlysses
Iuit visurus malum-Ilium, neque nominandum.
Illic dormiam, tu autem dormi hac in domo,
Vel humi sternens, vel tibi lectos ponant.
γρ. χαμάδις. *Sic loquuta ascendit cœnacula splendida,*
Non sola, cum ea & famulæ ibant aliæ.
In superiora autem vbi ascendisset cum ancillis mulieribus,
Flebat postea Ulyssem dilectum maritum, quousque ei somnum
Dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.

Φωνῇ δὲ βροτέῃ κατερήτυε, φώνησέν τε, 545
Θάρσει Ἰκαρίου κούρη τηλεκλειτοῖο·
Οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.
Χῆνες μὲν, μνηστῆρες· ἐγὼ δέ τοι αἰετὸς ὄρνις
Ἦα πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις εἰλήλουθα,
Ὃς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω. 550
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκε.
Παπτήνασα δὲ, χῆνας ἐνὶ μεγάροισι νόησα
Πυρὸν ἐρεπτομένους παρὰ πύελον, ἧχι πάρος περ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, οὔ πως ἔστιν ὑποκρίνασθαι ὄνειρον 555
Ἄλλῃ ἀποκλίναντ'. *ἐπεὶ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
Πέφραδ' ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὲ φαίνετ' ὄλεθρος
Πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖν', ἦ τοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι 560
Γίνοντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων·
Αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι·
Τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
Οἵ ῥ' ἐλεφαίρονται ἔπε' ἀκράαντα φέροντες· 565
Οἱ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
Οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδηται.
Ἀλλ' ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν ὀΐομαι αἰνὸν ὄνειρον
Ἐλθέμεν· ἦ κ' ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν· 570
Ἥδε δὴ ἠὼς εἶσι δυσώνυμος, ἥ μ' Ὀδυσῆος
Οἴκου ἀποσχήσει· νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον,
Τοὺς πελέκεας τοὺς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσιν
Ἵστασχ' ἑξείης, δρυόχους ὥς, δώδεκα πάντας,
Στὰς δ' ὅ γε πολλὸν ἄνευθε, διαρρίπτασκεν ὀϊστόν· 575
Νῦν δὲ μνηστήρεσσιν ἄεθλον τοῦτον ἐφήσω.
Ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
Καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
Τῷ κεν ἅμ' ἑσποίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
Κουρίδιον, μάλα καλὸν, ἐνίπλειον βιότοιο· 580
Τοῦ ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἔνι τοῦτον ἄεθλον.
Πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς 585
Πρὶν τούτους, τόδε τόξον ἐΰξοον ἀμφαφόωντας,
Νευρήν τ' ἐντανύσαι διοϊστεῦσαί τε σιδήρου.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εἴ κ' *ἐθέλοις μοι ξεῖνε παρήμενος ἐν μεγάροισι 590
Τέρπειν, οὔ μοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
Ἀλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰὲν
Ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα, 595
Λέξομαι εἰς εὐνὴν ἥ μοι στονόεσσα τέτυκται,
Αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤχετ' ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
Ἔνθα κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
Ἢ* χαμάδις στορέσας, ἤ τοι κατὰ δέμνια θέντων. 600
Ὣς εἰποῦσ' ἀνέβαιν' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
Οὐκ οἴη· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη. 605

ΤΗΣ

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ὖ ψιλὸν ῥαψῳδία.

Αὐτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ εὐνάζετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Κὰμ μὲν ἀδέψητον βοέην στόρεσ', αὐτὰρ ὕπερθε
Κώεα πόλλ' οἴων, τοὺς ἱρεύεσκον Ἀχαιοί.
Εὐρυνόμη δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς μνηστῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ, 5
Κεῖτ' ἐγρηγορόων. ταὶ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
Ἤϊσαν αἳ μνηστῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
Ἀλλήλῃσι γέλω τε καὶ εὐφροσύνην παρέχουσαι.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι·
Πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 10
Ἠὲ μεταΐξας θάνατον τεύξειεν ἑκάστῃ,
Ἦ ἔτ' ἐῷ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
Ὕστατα καὶ πύματα. κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
Ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
Ἄνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάει, μέμονέν τε μάχεσθαι. 15
Ὥς ῥα τοῦ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαιομένου κακὰ ἔργα.
Στῆθος δὲ πλήξας, κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ,
Τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
Ἤματι τῷ ὅτε τοι μένος ἄσχετος ἤσθιε Κύκλωψ
Ἰφθίμους ἑτάρους· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρα σε μῆτις 20
Ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο, ὀϊόμενον θανέεσθαι.
Ὣς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ.
Τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
Νωλεμέως· ἀτὰρ αὐτὸς ἑλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο 25
Ἐμπλείην κνίσης τε καὶ αἵματος ἔνθα καὶ ἔνθα
Αἰόλλῃ, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι·
Ὣς ἄρ' ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, μερμηρίζων
Ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει,
Μοῦνος ἐὼν πολέσι. σχεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη, 30
Οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικί.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Τίπτ' αὖτ' ἐγρήσσεις πάντων περὶ κάμμορε φωτῶν;
Οἶκος μέν τοι ὅδ' ἐστί, γυνὴ δέ τοι ἥδ' ἐνὶ οἴκῳ,
Καὶ πάϊς, οἷόν πού τις ἐέλδεται ἔμμεναι υἷα. 35
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλά τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
Ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω
Μοῦνος ἐών· οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔασι. 40
Πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω,
Εἴ περ γὰρ κτείναιμι Διός τε σέθεν τε ἕκητι,
Πῇ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τά σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Σχέτλιε, καὶ μέν τίς τε χερείονι πείθεθ' ἑταίρῳ, 45
Ὅς περ θνητός τ' ἐστὶ, καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδεν.
Αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, διαμπερὲς ἥ σε φυλάσσω
Ἐν πάντεσσι πόνοις· ἐρέω δέ τοι ἐξαναφανδόν.
Εἴ περ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
Νῶϊ περισταῖεν, κτεῖναι μεμαῶτες Ἄρηϊ, 50
Καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
Ἀλλ' ἑλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
Πάννυχον ἐγρήσσοντα, κακῶν δ' ὑποδύσεαι ἤδη.
Ὣς φάτο, καί ῥά οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχευεν.
Αὐτὴ δ' ἂψ ἐς Ὄλυμπον ἀφίκετο δῖα θεάων, 55
Εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
Λυσιμελής· ἄλοχος δ' ἄρ' ἐπέγρετο κεδνὰ ἰδυῖα.
Κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν, 60
Ἄρτεμι, πότνα θεά, θύγατερ Διός, αἴθε μοι ἤδη

ODYSSEÆ HOMERI XX. COMPOSITIO.

At ipse in vestibulo dormiuit diuinus Vlysses,
Subter quidem crudam bouinam strauit, sed desuper
Pelles multas ouium, quas sacrificauerant Achiui.
Eurynome autem indumentum superiniecit dormienti,
Illic Vlysses procis mala cogitans in animo
Iacebat vigilans, hæ autem ex domo mulieres
Iuerunt, quæ procis miscebantur antea,
Mutuò risum sibi & lætitiam præbentes.
Huius autem mouebatur animus in pectoribus dilectis,
Multa autem cogitabat in mente & in animo,
An irruens mortem pararet vnicuique,
An sineret cum procis superbis misceri
Extremo & vltimò: cor autem ei intus latrabat.
Sicut autem canis teneros catulos circumiens
Virum ignorans latrat, & est prompta ad pugnandum:
Sic huius intus latrabat cor indignantis mala opera,
Pectore autem percusso animum increpuit verbo,
Tolera vtique anime, & peius aliud aliquando tolerasti
Die illo, quo tibi robore insuperabilis comedit Cyclops
Fortes socios, tu vero audax-perstitisti, quousque te prudentia
Eduxit ex antro qui te moriturum putaras.
Sic dixit in pectoribus increpans dilectum cor.
Huic valde in loco suo immotum cor mansit tolerans
Indesinenter, at ipse vertebatur huc & illuc.
Sicut autem quando ventrem vir multo igne ardenti.
Plenum pinguedinéque & sanguine huc & illuc
Varie-versat, citissime vero cupit assatum esse:
Sic hic huc & illuc vertebat cogitans,
Quomodo iam procis impudentibus manus immitteret,
Solus cum esset multis, prope verò ipsum venit Minerua
Cœlitus descendens, corpore autem assimilata erat mulieri.
Stetit igitur super caput, & hunc sermone alloquuta est,
Cur rursus vigilas omnes supra infortunate viros.
Domus quidem tibi hæc est, vxor autem tibi hæc in domo
Et filius, qualem aliquis cuperet esse filium.
Hanc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
Certè iam hæc omnia Dea vt par-est dixisti.
Sed mihi hoc animus in mentibus cogitat.
Quomodo iam procis impudentibus manus imponam.
Solus cum sim, hi autem semper congregati intus sunt.
Ad hæc vero & hoc maius in mentibus cogito.
Siquidem enim interficiam Iouéque téque volente,
Qui subterfugiam? hoc te consultare volo
Hunc autem rursus alloquuta est dea cæsia Minerua,
Miser, & quidem aliquis peiori credit socio,
Qui mortalis sit, & non tanta sit prudentia.
At ego Dea sum, quæ te continuè custodio
In omnibus laboribus, dico autem tibi clarè.
Siquidem quinquaginta agmina diuersi-linguium hominum
Nos circumstarent interficere prompta gladio,
Et horum expelleres boues & pingues oues.
Sed capiat te & somnus, dolor est & custodire
Tota nocte vigilantem, e malis emerges iam.
Sic dixit, & ei somnum in palpebris fudit.
Ipsa autem retro in Olympum abiuit diuina Dearum
Quando hunc somnus cepit soluens curas animi
Soluens membra, vxor autem surrexit castè edocta.
Flebat autem in lectis sedens mollibus,
At postquam flens satiata est suo in animo,
Dianæ primùm supplicauit diuina, mulierum,
Diana veneranda Dea Iouis filia, vtinam mihi iam

Vlysses varia noctu secum versans.

Minerua Vlyssem animat ad procorum cædem.

Penelope Dianam precatur.

Sagitta in pectoribus iacta animum adimas
Statim nunc, vel postea me discerpens procella,
Eat portans in obscuras vias,
In fluenta autem iaciat retrogradi Oceani.
Sicut quando Pandari filias susceperunt procellae, (*Pandari filiae.*)
His parentes quidem perdiderunt Dij, hae verò relictae sunt
Orphanae in domibus, nutriebat autem diuina Venus
Caseo & melle dulci, & suaui vino.
Iuno autem ipsis prae omnibus dedit mulieribus
Speciem & prudentiam, magnitudinem.v. praebuit Diana (casta)
Opera autem Minerua docuit inclyta operari,
Quando Venus diuina adiuit altum Olympum
Puellis petitura perfectionem dulcium nuptiarum (*γρ. γλυκεροῖο.*)
Ad Iouem gaudentem-fulmine, (hic enim bene nouit omnia,
Fortunámque, infortuniúmque in mortalibus hominibus.)
Interim autem puellas Harpyae arripuerunt,
Et dederunt odiosis Erynnibus curandas.
Sic me destruant Olympias domos habentes,
Vel me pulchra-crinibus percutiat Diana, vt Vlyssem
Visura, sub terram odiosam abeam,
Ne autem quid peiori viro laetificem mentem.
Sed hoc quidem & tolerabile habet malum, quando aliqua
Dies quidem flet frequenter dolens corde,
Noctes.v.somnus habet (hic.n.obliuisci facit omnes homines
Bonorum & malorum, postquam palpebras amplexus est.) (*γρ. δαιμων.*)
At mihi & insomnia immisit mala numen.
Hac enim nocte mihi accubauit similis ipsi
Talis nimirum qualis iuit cum exercitu: at meum cor
Laetum est, quoniam non dicebam somnium esse, sed verū iā.
Sic dixit, statim autem aurea-sede venit Aurora.
Huius autem flentis vocem audiuit diuinus Vlysses.
Cogitauit autem postea, apparuit autem ei in animo
Iam cognoscens astare capiti.
Itaque contracta veste cum pellibus in quibus dormiebat,
In domum deposuit in sede, extra autem bouinam
Posuit foras portans, Ioui verò precatus est manib. sublatis.
Iupiter pater, si me volentes in siccámque & humidam (*Vlyss. Iouem orat.*)
Duxistis meam in terram, postquam me male mulctastis,
Omen mihi aliquis dicat excitatorum hominum
Intus, extra autem Iouis portentum aliud appareat.
Sic dixit precatus, hunc.v. audiuit consiliarius Iupiter,
Statim autem tonuit à splendido Olympo (*Dat signū coelo Iupiter.*)
Ab alto ex nebulis, laetatus est autem diuinus Vlysses.
Vocem autem è domo mulier praemisit molendinaria
Propè illic vbi ei molae erant pastori populorum,
His autem duodecim omnes annuebantur mulieres
Farinas ordeaceas conficientes & triticeas medullas virorū, (*γρ. Τῶν δ᾽ ἐξ.*)
Illae quidem aliae dormiebant, postquam triticum moluerant. (*γρ. ἀλείατα.*)
Haec verò vna nōdum cessarat: debilissima autem facta est.
Haec igitur molam sistens verbum dixit, signum regi, (*Famula prodigij coniectrix.*)
Iupiter pater, qui Dijs & hominibus imperas,
Certè valde tonuisti à coelo stellato.
Neque alicubi nubes est, monstrum alicui hoc ostendis,
Perfice nunc, & mihi miserae verbum quod dicam.
Proci postremóque & extremo die hoc
In domibus Vlyssis capiant conuiuium desiderabile,
Qui iam mihi labore tristi genua soluerunt.
Farinas facienti, nunc vltimo coenent.
Sic dixit, laetatus est autem omine diuus Vlysses,
Iouisque tonitru: dixit enim se puniturum sceleratos.
Illae autem aliae famulae in aedibus pulchris Vlyssis
Congregatae accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem è lecto surrexit diuinus vir
Vestes indutus, circum autem ensem posuit humerum.
Pedibus autem sub fortibus ligauit pulchra calceamenta. (*Telemachus monet Eurycleam ne hospitem negligat.*)
Accepit autem fortem lanceam acuminatam acuto ferro.
Stetit autem in limen iens, ad Eurycleam verò dixit,
Nutrix dilecta, quomodo hunc hospitē honorastis in domo
Lecto & cibo? an sic iacet neglectus? (*γρ. πῶς ξ.*)

Ἰὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἕλοιτο
Αὐτίκα νῦν, ἢ ἔπειτα μ' ἀναρπάξασα θύελλα
Οἴχοιτο προφέρουσα κατ' ἠερόεντα κέλευθα,
Ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἀψορρόου Ὠκεανοῖο. 65
Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρας ἀνέλοντο θύελλαι,
Τῇσι τοκῆας μὲν φθῖσαν θεοί, αἱ δ' ἐλίποντο
Ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δῖ' Ἀφροδίτη
Τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἡδέϊ οἴνῳ·
Ἥρη δ' αὐτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν 70
Εἶδος καὶ πινυτήν, μῆκος δ' ἔπορ' Ἄρτεμις ἁγνή,
Ἔργα δ' Ἀθηναίη δίδαε κλυτὰ ἐργάζεσθαι.
Εὖτ' Ἀφροδίτη δῖα προσέστιχε μακρὸν Ὄλυμπον
Κούρῃς αἰτήσουσα τέλος *θαλεροῖο γάμοιο,
Ἐς Δία τερπικέραυνον (ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα, 75
Μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων)
Τόφρα δὲ τὰς κούρας ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο,
Καί ῥ' ἔδοσαν στυγερῇσιν ἐρινύσιν ἀμφιπολεύειν·
Ὣς ἔμ' ἀιστώσειαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Ἠέ μ' ἐυπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄφρ' Ὀδυσῆα 80
Ὀσσομένη καὶ γαῖαν ὕπο στυγερὴν ἀφικοίμην,
Μηδέ τι χείρονος ἀνδρὸς ἐυφραίνοιμι νόημα.
Ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὁππότε κέν τις
Ἤματα μὲν κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
Νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν (ὁ γάρ τ' ἐπέλησεν *ἁπάντων 85
Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἂρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ)
Αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.
Τῇδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν εἴκελος αὐτῷ,
Τοῖος ἐὼν οἷος ᾖεν ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Χαῖρ', ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἤδη. 90
Ὣς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
Τῆς δ' ἄρα κλαιούσης ὀπὸς ἔκλυε δῖος Ὀδυσσεύς·
Μερμήριξε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
Ἤδη γινώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῆφι.
Χλαῖναν μὲν συνελὼν καὶ κώεα, τοῖσιν ἐνεῦδεν, 95
Ἐς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου, ἐκ δὲ βοείην
Θῆκε θύραζε φέρων, Διὶ δ' εὔξατο χεῖρας ἀνασχών,
Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρὴν
Ἤγετ' ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐπεί μ' ἐκακώσατε λίην,
Φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων 100
Ἔνδοθεν, ἔκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
Αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου
Ὑψόθεν ἐκ νεφέων· γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
Φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ προέηκεν ἀλετρὶς 105
Πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι εἵατο ποιμένι λαῶν·
Τῇσιν δώδεκα πᾶσαι ἐπερρώοντο γυναῖκες,
Ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ *ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
Αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὗδον, ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσσαν·
Ἡ δὲ μί' οὔπω παύετ', ἀφαυροτάτη δ' ἐτέτυκτο· 110
Ἥ ῥα μύλην στήσασα ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι,
Ζεῦ πάτερ, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
Ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὐδέ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ τεῳ τόδε φαίνεις.
Κρῆνον νῦν καὶ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος, ὅττι κεν εἴπω· 115
Μνηστῆρες πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤματι τῷδε
Ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἑλοίατο δαῖτ' ἐρατεινήν,
Οἳ δή μοι καμάτῳ θυμαλγέϊ γούνατ' ἔλυσαν
Ἄλφιτα τευχούσῃ, νῦν ὕστατα δειπνήσειαν.
Ὣς ἄρ' ἔφη, χαῖρεν δὲ κλεηδόνι δῖος Ὀδυσσεὺς, 120
Ζηνός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τείσασθαι ἀλείτας.
Αἱ δ' ἄλλαι δμῳαὶ κατὰ δώματα καλὰ Ὀδυσσῆος
Ἀγρόμεναι ἀνέκαιον ἐπ' ἐσχάρῃ ἀκάματον πῦρ.
Τηλέμαχος δ' εὐνῆθεν ἀνίστατο ἰσόθεος φώς,
Εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ. 125
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπε,
Μαῖα φίλη, *πῶς ξεῖνον ἐτιμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
Εὐνῇ καὶ σίτῳ, ἦ αὔτως κεῖται ἀκηδής; 130

Τοιαύτη γὰρ ἐμὴ μήτηρ, πινυτή περ ἐοῦσα,
Ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
Χείρονα, τὸν δέ τ' ἀρείον' ἀτιμήσασ' ἀποπέμπει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια,
Οὐκ ἄν μιν νῦν τέκνον ἀναίτιον αἰτιόῳο. 135
Οἶνον μὲν γὰρ πῖνε καθήμενος, ὄφρ' ἔθελ' αὐτός·
Σίτου δ' οὐκέτ' ἔφη πεινήμεναι· εἴρετο γάρ μιν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο καὶ ὕπνου μιμνήσκοιτο,
Ἡ μὲν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμῳῇσιν·
Αὐτὰρ ὅ γ', ὥς τις πάμπαν ὀϊζυρὸς καὶ ἄποτμος, 140
Οὐκ ἔθελ' ἐν λέκτροισι καὶ ἐν ῥήγεσσι καθεύδειν,
Ἀλλ' ἐν ἀδεψήτῳ βοέῃ καὶ κώεσιν οἰῶν
Ἔδραθ' ἐνὶ προδόμῳ· χλαῖναν δ' ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς.
Ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο. 145
Βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ἡ δ' αὖτε δμῳῇσιν ἐκέκλετο δῖα γυναικῶν,
Εὐρύκλει' Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο,
Ἄγρεθ', αἱ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι,
Ῥάσσατέ τ', ἔν τε θρόνοις εὐποιήτοισι τάπητας 150
Βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ σπόγγοισι τραπέζας
Πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας,
Καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταὶ δὲ μεθ' ὕδωρ
Ἔρχεσθε κρήνηνδε, καὶ οἴσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.
Οὐ γὰρ δὴν μνηστῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο, 155
Ἀλλὰ μάλ' ἦρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή.
Ὣς ἔφαθ', αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Αἱ μὲν ἐείκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην μελάνυδρον,
Αἱ δ' αὐτοῦ κατὰ δώματ' ἐπισταμένως πονέοντο.
Ἐς δ' ἦλθον δρηστῆρες ἀγήνορες· οἱ μὲν ἔπειτα 160
Εὖ καὶ ἐπισταμένως κέασαν ξύλα· αἱ δὲ γυναῖκες
Ἦλθον ἀπὸ κρήνης· ἐπὶ δέ σφισιν ἦλθε συβώτης,
Τρεῖς σιάλους κατάγων, οἳ ἔσαν μετὰ πᾶσιν ἄριστοι.
Καὶ τοὺς μέν ῥ' εἴασε καθ' ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι,
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα μειλιχίοισι, 165
Ξεῖν', ἦ ἄρ τί σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ εἰσορόωσιν,
Ἦέ σ' ἀτιμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὡς τὸ πάρος περ;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Αἲ γὰρ δὴ Εὔμαιε θεοὶ τισαίατο λώβην,
Ἣν οἵδ' ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται 170
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδοῦς μοῖραν ἔχουσιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Αἶγας ἄγων αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
Δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες. 175
Καὶ * τὰς μὲν κατέδησαν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισι,
Ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνιήσεις κατὰ δῶμα
Ἀνέρας αἰτίζων, ἀτὰρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
Πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι ὀΐω, 180
Πρὶν χειρῶν γεύσασθαι, ἐπεὶ σύ περ οὐ κατὰ κόσμον
Αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλαι δαῖτες Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο, τὸν δ' οὔ τι προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτος ἦλθε Φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν, 185
Βοῦν στεῖραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πίονας αἶγας.
(Πορθμῆες δ' ἄρα τούς γε διήγαγον, οἵ τε καὶ ἄλλους
Ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.)
Καὶ τὰ μὲν εὖ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ,
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτην ἄγχι παραστάς, 190
Τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον εἰλήλουθε συβῶτα
Ἡμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἐξ εὔχεται εἶναι
Ἀνδρῶν; ποῦ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα;
Δύσμορος, ἦ τε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ ἄνακτι.
Ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους, 195
Ὁππότε * καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσωνται ὀϊζύν.
Ἦ, καὶ δεξιτερῇ δειδίσκετο χειρὶ παραστάς,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἔς περ ὀπίσσω

Talis enim mihi mater prudens quae est,
Temere alterum honorat diuersorumque hominum
Minorem, hunc autem meliorem inhonorans repudiat.
Hunc autem rursus alloquuta est prudens Euryclea,
Ne ipsam nunc fili insontem accusa.
Vinum quidem enim bibit sedens donec voluit ipse.
Cibo vero non amplius dixit esurire, interrogauit.n.ipsum.
Sed quando iam lecti & somni meminit,
Haec quidem lectos iussit sublernere ancillis.
At hic tanquam aliquis omnino aerumnosus, infortunatus,
Noluit in lectis & coopertimentis dormire.
Sed in cruda bouina, & pellibus ouium
Dormiuit in vestibulo, superindumentum. v. iniecimus nos.
Sic dixit, Telemachus autem ex domo transiuit,
Lanceā habēs, simul hūc canes pedibus veloces sequebātur,
Perrexit autem ire in concionem ad fortes Achiuos,
Haec autem rursus ancillis iussit diua mulierum,
Euryclea Opis filia Pisenorida.
Agite, partim quidem domum ornateque festinantes,
Aspergiteque, in sedibus benefactis tapetes
Iacite purpureos, partim autem spongiis mensas
Omnes abstergite, purgate autem crateras
Et pocula rotunda facta, partim autem ad aquam
Ite fontemque, & portate cito euntes.
Non enim tam proci aberunt domo,
Sed valde mane venient, quoniam & omnibus est conuiuiū.
Sic dixit, hae autem hanc quidem audiuerunt et sunt obedierunt.
Hae quidem uiginti iuerunt ad fontem nigrum aquis,
Aliae hic in domo scienter laborabant.
Intro autem venerunt proci superbi, hi quidem postea
Bene & scienter scindebant ligna, aliae autem mulieres
Venerunt a fonte: post autem ipsas venit subulcus
Tres porcos adducens, qui erant inter omnes optimi.
Et hos quidem siuit in septis bene pascere,
Ipse vero rursus Vlyssem alloquutus est suauibus verbis,
Hospes, num quid igitur aliquid te magis Achiui inspiciunt,
An te inhonorant in aedibus sicut antea?
Hunc vero respondens, alloquutus est prudens Vlysses,
Vtinam enim iam Eumaee Dii puniant hanc contumeliam.
Quam hi insolentia vtentes indecenter operantur
Domo in aliena, neque pudoris partem, i. tantillum habent.
Sic hi quidem talia mutuo loquebantur.
Prope autem ipsos venit Melanthius custos caprarum
Capras ducens, quae inter omnes excellebant greges
Coenam procis, duo autem simul sequebantur pastores,
Et has quidem religauit sub porticu valde sonanti,
Ipse autem rursus Vlyssem alloquutus est conuitiis,
Hospes adhuc & nunc hic tristis eris in domo
Viros efflagitans? at non exibis foras
Omnino? non ante nos dijudicaturos puto,
Quam manus nostras expertus sis, quoniam tu non decenter
Petis, sunt autem & alia conuiuia Achiuorum.
Sic dixit, hūc vero non aliquid alloq. est prudens Vlysses,
Sed tacitus mouit caput mala profunde cogitans.
Post hos autem tertius venit Philoetius princeps virorum
Bouem sterilem procis ducens, & pingues capras,
(Portitores autem hos duxerant, qui & alios
Homines transmittunt qui ipsos accedit.)
Et haec quidem religauerunt sub porticu resonanti,
Ipse autem rursus interrogauit subulcum prope astans,
Quis iam hic hospes nuper venit subulce
Nostram ad domum? ex quibus dicit esse
Virorum? vbi et genus & patria terra?
Infelix, certe similis est corpore regi imperanti.
Sed Dii submergunt multum-errantes homines,
Quando regibus destinant aerumnam.
Dixit, & dextra ostendit manu astans,
Et ipsum vociferans verba velocia loquutus est,
Salue pater o hospes. fiat tibi saltem in futurum

Instruitur domus ad aduentum procorum.

γ. παρ' αἰθούσῃ.

Melanthius insolen ad Vlyssem loquitur.

γ. [illegible]

γ. δεξιῇ.

Opulentia, at nunc quidem malis teneris multis.
Iupiter pater nullus te Deorum perniciosior alius,
Non misereris viros postquam iam generasti ipse,
Misceri malo & doloribus tristibus.
Fluxit mihi sudor ut intellexi, lacrymisque opploti mihi oculi
Recordanti Vlyssis, quoniam & illum puto
Tales vestes habentem inter homines errare,
Sicubi adhuc viuit, & videt lumen Solis.
Si autem iam mortuus est in inferni domibus.
Hei mihi postea ob Vlyssem strenuum qui me bobus
Misit adhuc paruulus cum essem Cephallenorũ in populo.
Nunc autem hæ quidem fiunt immensæ, neque aliter
Cuiquam accresceret boum generatio latarum-frontium.
Has autem alij me iubent ducere sibiipsis
Vt edant, neque filium in ædibus curant,
Neque reuerentiã timent Deorum: prompti sunt enim iam
Facultates diuidere diu absentis regis.
At mihi hoc animus in pectoribus dilectis
Multum voluit-magnum quidem fuerit malũ filio superstiti
Ad alium populum ire euntem cum ipsis bobus
Viros ad alienos, hoc autem peius hic manentem
Bobus alienis assidentem dolores pati,
Et iam diu ad alium e superbis regibus
Venissem fugiens, (quoniam non tolerabilia hæc sunt.)
Sed adhuc hunc infelicem puto sicunde veniens
Virorum procorum dispersionem per ædes iniiceret.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses,
Bubulce, quoniam neque malo neque insipienti viro similis es,
Cognosco autem ipse quòd tibi prudentia in mentes venit,
Ideò tibi dico, & magnum iuramentum iuro.
Sciat nunc primum Iupiter Deorum hospitalisque mensa,
Domúsque Vlyssis strenui ad quam veni,
Certè te hic præsente veniet domum Vlysses,
Tuis autem oculis videbis, si volueris,
Interfectos procos, qui hic dominantur.
Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus vir,
Vtinam enim hoc hospes verbum perficiat Saturnius,
Cognosceres qualis mea potentia & manus sequerentur.
Sic similiter Eumæus supplicabat omnibus Dijs,
Redire Vlyssem multum-sapientem suam domum.
Sic hi quidem talia inter se confabulantur.
Proci autem Telemacho interitúmque mortémque
Parabant: at his sinistra venit auis
Aquila aduolitans, tenebat autem timidam columbam.
His autem Amphinomus loquutus est, & dixit,
O amici, non nobis perficietur hoc consilium,
Telemachi cædes, sed recordemur conuiuij.
Sic dixit Amphinomus, his autem placuit verbum,
Vbi verò venissent in domos Vlyssis diuini,
Chlænas quidem deposuerunt in lecticisque sedilibúsque.
Hi autem sacrificabant oues magnas, & pingues capras,
Mactarunt etiam porcos & bouem indomitam,
Viscera autem assantes distribuebant: sed & vinum
Pateris immiscebant, pocula autem distribuebat subulcus,
Panem verò ipsis distribuebat Philœtius extremus virorum
Pulchris in canistris, potum ministrat autem Melanthius.
Hi autem in cibos paratos præiacentes manus mittebant.
Telemachus autem Vlyssem sedere fecit astutias versans,
Intra bene-ordinatam domum, apud lapideum limen
Sede indecenti apposita paruáque mensa.
Apposuit verò ei viscerum partes, infudit autem vinum
In poculo aureo, & ipsi verbum dixit,
Hic nunc sede cum viris vinum bibens,
Conuitia autem tibi ipse ego & manu expellam
Omnium procorum, quoniam non popularis est
Domus hæc, sed Vlyssis, mihi autem ædificauit ille.
Vos autem proci, continete animum à conuitio,
Et manus, vt non aliqua lis & contentio oriatur.
Sic dixit, hi verò omnes mordicus labra tenentes

Philœtius dolet propter heri interitum.

γρ. ὑποσταχύοιτο.

γρ. ἄλλων.

Vlyss. Philœtio loquitur.

γρ. ἱστίη.

Proci sinistro omine à Telemachi cæde deterrentur.

γρ. μεγάλας

γρ. κερόωντο.

Telemachus procis dicit, ne hospitem vexent.

Ὄλβος· ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολέεσσι. 200
Ζεῦ πάτερ, οὔτις σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
Οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ γείνεαι αὐτός,
Μισγέμεναι κακότητι καὶ ἄλγεσι λευγαλέοισιν.
Ἴδιον ὡς ἐνόησα, δεδάκρυνται δέ μοι ὄσσε
Μνησαμένῳ Ὀδυσῆος, ἐπεὶ καὶ κεῖνον ὀΐω 205
Τοιάδε λαίφε' ἔχοντα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
Εἴ που ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
Εἰ δ' ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
Ὤμοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἐπὶ βουσὶν
Εἷσ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα Κεφαλλήνων ἐνὶ δήμῳ. 210
Νῦν δ' αἱ μὲν γίνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
Ἀνδρί γ' *ὑποσταχύοιτο βοῶν γένος εὐρυμετώπων·
Τὰς δ' ἄλλοι με κέλονται ἀγινέμεναι σφίσιν αὐτοῖς
Ἔδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν,
Οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν. μεμάασι γὰρ ἤδη 215
Κτήματα δάσσασθαι δὴν οἰχομένοιο ἄνακτος.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
Πόλλ' ἐπιδινεῖται· μάλα μὲν κακὸν, υἷος ἐόντος,
Ἄλλων δῆμον ἱκέσθαι, ἰόντ' αὐτῇσι βόεσσιν
Ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς· τὸ δὲ ῥίγιον, αὖθι μένοντα 220
Βουσὶν ἐπ' ἀλλοτρίῃσι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
Καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
Ἐξικόμην φεύγων (ἐπεὶ οὐκέτ' ἀνεκτὰ πέλονται)
Ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον ὀΐομαι, εἴ ποθεν ἐλθὼν
Ἀνδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ δώματα θείη. 225
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Βουκόλ', ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
Γιγνώσκω δὲ καὶ αὐτὸς ὅ τοι πινυτὴ φρένας ἵκει,
Τοὔνεκά τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα, 230
Ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
Ἦ σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος ἐλεύσεται οἴκαδ' Ὀδυσσεύς·
Σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
Κτεινομένους μνηστῆρας, οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ, 235
Αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τελέσειε Κρονίων·
Γνοίης χ' οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
Ὣς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον. 240
Μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θάνατόν τε μόρον τε
Ἤρτυον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις,
Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν συνθεύσεται ἥδε γε βουλὴ, 245
Τηλεμάχοιο φόνος· ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Ἐλθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
Οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς *μεγάλους καὶ πίονας αἶγας, 250
Ἵρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην·
Σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐνώμων, ἐν δ' ἄρα οἶνον
Κρητῆρσιν *κερόωντο· κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
Σῖτον δέ σφ' ἐπένειμε Φιλοίτιος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Καλοῖς ἐν κανέοισιν, ἐῳνοχόει δὲ Μελανθεύς. 255
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα καθίδρυε, κέρδεα νωμῶν,
Ἐντὸς ἐϋσταθέος μεγάρου, παρὰ λάϊνον οὐδὸν,
Δίφρον ἀεικέλιον καταθεὶς, ὀλίγην τε τράπεζαν·
Πὰρ δ' ἐτίθει σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευεν 260
Ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων·
Κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
Πάντων μνηστήρων· ἐπεὶ οὔτοι δήμιός ἐστιν
Οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος· ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος. 265
Ὑμεῖς δὲ μνηστῆρες ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς
Καὶ χειρῶν, ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φύντες

[illegible]

Telemachum admirabantur, quòd audacter loquutus esset:
Hic autem Antinous loquutus est Eupithis filius, (270)
Et molestum quamuis sit excipiamus verbum Achiui
Telemachi, valde autem nobis minatus loquitur.
Non enim Iupiter sinit Saturnius, ideo ipsum iam
Compressissemus in ædibus, licet suauis sit concionator. (275)
Sic dixit Antinous, hic autem non curauit verbum.
Præcones autem per ciuitatem sacram hecatombem
Duxerunt, ipsi vero congregati sunt capite-comantes Achiui
Nemore sub umbroso longe iaculantis Apollinis.
Hi vero postquam assauerant carnes superiores, & traxerunt, (280)
Partibus diuisis, commune tur gloriosum conuiuium.
Atque Vlyssi partem apposuerant qui ministrabant,
Æqualem sicut ipsi sortiti sunt, sic enim iusserat
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini.
Procos autem non omnino superbos sinit Minerua (285)
Conuiuio abstinere tristi, ut adhuc magis
Intraret dolor in cor Laertiadæ Vlyssis.
Erat autem quidam inter procos vir iniqua sciens,
(Ctesippus autem nomen erat in Same in domo habitans)
Qui utique possessionibus fretus patris sui, (290)
Petebat Vlyssis diu absentis uxorem,
Qui tunc procos superbos alloquutus est,
Audite me proci strenui, ut quid dicam.
Partem quidem iam pridem hospes habet diu sicut decet
Æqualem, non enim bonum est eludere, neque iustum (295)
Hospites, Telemachi quicunque ad has domos peruenerint.
Sed age, et & ego dabo hospitale donum, ut & ipse
Vel balneatori det munus, vel alicui alij
Famulorum, qui sunt in ædibus Vlyssis diuini.
Sic loquutus, proiecit bouis pedem manu forti (300)
Iacentem ex canistro capiens, ipse autem euitauit Vlysses
Leuiter declinato capite subrisit autem animo
Sardonium valde, ille hic pes bene-ædificatum percussit murum.
Ctesippum autem Telemachus increpuit verbo,
Ctesippe certe valde tibi hoc lucrosius fuit animo. (305)
Non percussisti hospitem, euitauit enim telum ipse,
Certe enim te medium percussissem lancea acuta,
Et tibi pro nuptiis pater sepulchrum fecisset
Hic, ideo ne quis mihi insolentiam in domo
Ostendat, iam enim intelligo, & scio singula, (310)
Bonaque & peiora, antea autem infans eram.
Sed tamen hæc quidem & toleramus inspicientes,
Dum oues iugulantur & vinum epotatur,
Et panis absumitur, difficile enim impedire vnum multos.
Sed age, non amplius mihi mala facite male animo-affecti. (315)
Si vero iam me ipsum interficere prompti estis ære,
Equidem hoc vellem, & multo vtilius esset
Mori, quam hæc semper indecentia opera videre,
Hospites pulsatos, famulásque mulieres
Violantes indecenter in ædibus pulchris. (320)
Sic dixit, hi autem omnes conticuerunt facti silentio.
Tarde autem iam loquutus est Damastorides Agelaus,
O amici, non iam quis ob iuste hunc rei dictum
Contrarius verbis incessens indignetur,
Neque amplius hospitem verberate, neque aliquem alium (325)
Seruorum, qui sunt in domibus Vlyssis diuini.
Telemacho autem verbum ego & matri dicam
Mite, si ipsis corde placeat ambobus,
Quamdiu quidem vobis animus in pectoribus sperabat
Rediturum Vlyssem perprudentem suam ad domum (330)
Tamdiu nulla erat vindicta quid expectaretis & detineretis
Procos in domibus, (quoniam hoc vtilius erat.
Si rediisset Vlysses, & postliminio venisset domum.)
Nunc vero iam hoc manifestum est, quòd non amplius reuersurus est.
Sed age tu hæc matri assidens narra, (335)
Nubat quicunque optimus vir, & plurima præbeat,
Vt tu quidem gaudens paterna omnia depascaris
Edens & bibens, hæc alterius domum curet.

[Margin notes:] γελοῖ ἔφιο-σεν. — χρήμασι. — Τελεμα-chus Ctesippum indignatio-dus obiurgat. — Agelaus ... nuptias moueant. — χ. m. ἄφ.

Hunc autem Telemachus prudens cōtrà alloquutus est,
Non per Iovem Agelaë, & dolores patris mei,
Qui alicubi longe ab Ithaca, vel mortuus est, vel errat,
Non differam matris nuptias, sed iubebo
Nubere cuicunque velit, at autem multa dona dabo.
Vereor autem nolentem a domo amovere
Verbo necessitatis, non hoc Deus perficiat.
Sic dixit Telemachus: procis autem Pallas Minerva
Immensum risum movit, errare fecit vero mentem,
Hi autem iam maxillis ridebant alienis.
Cruentatas vero carnes comedebant, oculi verò ipsorum
Lacrymis impleti erant, luctum autem cogitabat animus.
His vero & loquutus est Theoclymenus divinus,
Ah miseri quid malum hoc patimini? noctéq; vestra
Cooperiuntur capitaque, faciesque, subterque genua,
Vlulatus vero increbruit, lacrymis autē repletae sunt genae,
Sanguine autem madent parietes pulchraeq; in aedis,
Vmbris verò plenum vestibulum, plena vero & aula
Euntibus ad Erebum sub tenebras, Sol autem
Ex caelo periit, mala autem incessit caligo.
Sic dixit, hi verò omnes de ipso suaviter riserunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
Desipit hospes nuper aliunde veniens.
Sed ipsum statim domo emittite foras
In forum ut eat, quoniam haec nocti assimilat.
Hunc. v. rursus alloquutus est, Theoclymenus divinus,
Eurymache, non te iussi mihi comites dare.
Sunt mihi oculique & aures & pedes ambo,
Et mens in pectoribus bona, neque indecens.
His exibo foras, quoniam intelligo malum vobis
Imminens, quod non aliquis subterfugiet, neque evitabit
Procorum, qui in domo divini Vlyssis
Viros iniuriis afficientes iniqua operamini.
Sic loquutus, exivit aedibus bene habitatis.
Ivit autem ad Piraeum, qui ipsum promptus suscepit.
Proci autem omnes sese invicem aspicientes
Telemachum irritabant hospites irridentes.
Sic autem aliquis dixit iuvenum superborum,
Telemache, non te peior hospitum exceptor alius,
Qualem quidem hunc habes famelicum erronem
Panis & vini indigentem, neque operum
Scientem, neque fortitudinis, sed inutile pondus terrae.
Alius autem rursus incepit hic divinare
Sed si me audias, quod multo utilius erit.
Hos hospites in navem multa iuga connectos
In Siculos mittemus, unde quis proventum referat.
Sic dixerunt proci, hic autem non curavit verba,
Sed tacite patrem aspiciebat expectans semper,
Quando iam procis impudentibus manus immitteret.
Haec e regione posita perpulchra sede
Filia Icarij prudens Penelope,
Virorum in domibus uniuscuiusque verbum audivit.
Coenam quidem enim ridentes parabant,
Suaviterque & placide, postquam valdè multa comederant.
Coena autem nunquam ingratior alia fieret
Et quam iam cito congruum Dea & fortis vir
Ponere, priores enim indecentia operati erant.

ODYSSEÆ HOMERI XXI. COMPOSITIO.

IPSI autem in mentibus posuit Dea caesia Minerva
Filiae Icarij prudenti Penelopae,
Arcum procis ponere albumque ferrum,
In domibus Vlyssis certamina, & caedis principium.

Penelope procis certamen proponit.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Οὐ μὰ Ζῆν', Ἀγέλαε, καὶ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
Ὅς που τῆλ' Ἰθάκης ἢ ἔφθιται ἢ ἀλάληται, 340
Οὔ τι διατρίβω μητρὸς γάμον, ἀλλὰ κελεύω
Γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' ἄσπετα δῶρα δίδωμι.
Αἰδέομαι δ' ἀέκουσαν ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
Μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ τοῦτο θεὸς τελέσειεν.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος, μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη 345
Ἄσβεστον γέλω ὦρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
Οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτρίοισιν,
Αἱμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἤσθιον· ὄσσε δ' ἄρα σφέων
Δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής, 350
Ἆ δειλοί, τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
Εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γοῦνα,
Οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί·
Αἵματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι.
Εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλή, 355
Ἱεμένων Ἔρεβόσδε ὑπὸ ζόφον· ἠέλιος δὲ
Οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπιδέδρομεν ἀχλύς.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος, Πολύβου πάϊς, ἦρχ' ἀγορεύειν, 360
Ἀφραίνει ξεῖνος νέον ἄλλοθεν εἰληλουθώς.
Ἀλλά μιν αἶψα, νέοι, δόμου ἐκπέμψασθε θύραζε
Εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι, ἐπεὶ τάδε νυκτὶ ἐΐσκει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
Εὐρύμαχ', οὔ τί σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν. 365
Εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε καὶ οὔατα καὶ πόδες ἄμφω,
Καὶ νόος ἐν στήθεσσι τετυγμένος, οὐδὲν ἀεικής·
Τοῖς ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὕμμιν
Ἐρχόμενον, τό κεν οὔ τις ὑπεκφύγοι οὐδ' ἀλέαιτο
Μνηστήρων, οἳ δῶμα κάτ' ἀντιθέου Ὀδυσῆος 370
Ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάασθε.
Ὣς εἰπὼν ἐξῆλθε δόμων εὖ ναιεταόντων.
Ἵκετο δ' ἐς Πείραιον, ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
Τηλέμαχον ἐρέθιζον ἐπὶ ξείνοις γελόωντες. 375
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Τηλέμαχ', οὔ τις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος·
Οἷον μέν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
Σίτου καὶ οἴνου κεχρημένον, οὐδέ τι ἔργων
Ἔμπαιον οὐδὲ βίης, ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης. 380
Ἄλλος δ' αὖτέ τις οὗτος ἀνέστη μαντεύεσθαι.
Ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
Τοὺς ξείνους ἐν νηῒ πολυκλήϊδι βαλόντες
Ἐς Σικελοὺς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἄλφοι.
Ὣς ἔφασαν μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων,
Ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο, δέγμενος αἰεί, 385
Ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει.
Ἡ δὲ κατ' ἄντηστιν θεμένη περικαλλέα δίφρον
Κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀνδρῶν ἐν μεγάροισιν ἑκάστου μῦθον ἄκουε.
Δεῖπνον μὲν γάρ τοί γε γελοίωντες τετύκοντο, 390
Ἡδύ τε καὶ μενοεικές, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἱέρευσαν·
Δόρπου δ' οὐκ ἄν πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
Οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερὸς ἀνὴρ
Θησέμεναι· πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ φ ῥαψῳδία.

Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Κούρῃ Ἰκαρίοιο, περίφρονι Πηνελοπείῃ,
Τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον
Ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος, ἀέθλια καὶ φόνου ἀρχήν.

Κλίμακα

Κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσετο οἷο δόμοιο, 5
Εἵλετο δὲ κληῗδ' εὐκαμπέα χειρὶ παχείῃ
Καλὴν, χαλκείην, κώπη δ' ἐλέφαντος ἐπῆεν.
Βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
Ἔσχατον. ἔνθα δέ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
Χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος. 10
Ἔνθα δὲ τόξον ἔκειτο παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρη
Ἰοδόκος, πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί.
Δῶρα τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
Ἴφιτος Εὐρυτίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισι.
Τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιιν, 15
Οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο δαΐφρονος. ἦ τοι Ὀδυσσεὺς
Ἦλθε μετὰ χρεῖος, τό ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὄφελλε·
Μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
Νηυσὶ πολυκλήϊσι τριηκόσι', ἠδὲ νομῆας.
Τῶν ἕνεκ' ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθεν Ὀδυσσεὺς 20
Παιδνὸς ἐών· πρὸ γὰρ ἧκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
Ἴφιτος αὖθ' ἵππους διζήμενος, αἵ οἱ ὄλοντο,
Δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι ταλαεργοί,
Αἳ δή οἱ καὶ ἔπειτα φόνος καὶ μοῖρα γένοντο,
Ἐπειδὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον 25
Φῶθ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπιίστορα ἔργων,
Ὅς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ᾐδέσατ', οὐδὲ τράπεζαν
Τὴν ἥν οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν,
Ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισι. 30
Τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ συνήντετο, δῶκε δὲ τόξον,
Τὸ πρὶν μέν ῥ' ἐφόρει μέγας Εὔρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδὶ
Κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι.
Τῷ δ' Ὀδυσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
Ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος, οὐδὲ τραπέζῃ 35
Γνώτην ἀλλήλων· πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
Ἴφιτον Εὐρυτίδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
Ὅς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' οὔ ποτε δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἐρχόμενος πόλεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
Ἡρεῖτ', ἀλλ' αὐτοῦ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο 40
Κέσκετ' ἐνὶ μεγάροισι, φόρει δέ μιν ἧς ἐπὶ γαίης.
Ἡ δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Οὐδόν τε δρύϊνον προσεβήσετο, τόν ποτε τέκτων
Ξέσσεν ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν,
Ἐν δὲ σταθμοὺς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς. 45
Αὐτίκ' ἄρ' ἥ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνης,
Ἐν δὲ κληῗδ' ἧκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας
Ἄντα τιτυσκομένη. τὰ δ' ἀνέβραχεν ἠΰτε ταῦρος
Βοσκόμενος λειμῶνι· τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
Πληγέντα κληῗδι, πετάσθησαν δέ οἱ ὦκα. 50
Ἡ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ· ἔνθα δὲ χηλοὶ
Ἕστασαν, ἐν δ' ἄρα τῇσι θυώδεα εἵματ' ἔκειτο.
Ἔνθεν ὀρεξαμένη ἀπὸ πασσάλου αἴνυτο τόξον
Αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ περίκειτο φαεινός.
Ἑζομένη δὲ κατ' αὖθι φίλοις ἐπὶ γούνασι θεῖσα, 55
Κλαῖε μάλα λιγέως, ἐκ δ' ᾕρεε τόξον ἄνακτος.
Ἡ δ' ἐπεὶ οὖν τάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
Βῆ ῥ' ἴμεναι μέγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρην
Ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί. 60
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
Κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων σχομένη λιπαρὰ κρήδεμνα· 65
Ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
Αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα, καὶ φάτο μῦθον·
   Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγήνορες, οἳ τόδε δῶμα
Ἐχράετ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ἐμμενὲς αἰεὶ
Ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολὺν χρόνον, οὐδέ τιν' ἄλλην 70
Μύθου ποιήσασθαι ἐπισχεσίην ἐδύνασθε,
Ἀλλ' ἐμὲ ἱέμενοι γῆμαι θέσθαι τε γυναῖκα.
Ἀλλ' ἄγετε, μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον.

Scalam autem altam ascendit sui cubiculi. 5
Accepit autem clauem bene flexam manu forti
Pulchram, aeream, manubrium autem eboris inerat.
Perrexit autem ire ad thalamum cum ancillis mulieribus
Vltimum, vbi autem ei thesauri iacebant regis,
Aesq; aurumq; & multum elaboratum ferrum. 10
Ibi autem arcus iacebat reflexus & pharetra
Sagittifera, multae autem inerant suspiriosae sagittae,
Dona, quae ei hospes Lacedaemone dedit obuius factus
Iphitus Eurytides similis immortalibus.
Hi autem in Messena obuiauerunt ad inuicem 15
Domo in Orsilochi bellicosi. siquidem Vlysses
Iuerat ad debitum quod ei omnis populus debebat.
Oues enim ex Ithaca Messenij viri sustulerant
Nauibus multiremis trecentas, & pastores.
Horum gratia ad legationem multam viam venit Vlysses, 20
Adolescens cum esset: praemisit enim pater aliiq; senes:
Iphitus rursus equas quaerens, quae ei perditae erant
Duodecim foeminae. post autem mulae patientes operum,
Quae ei & postea caedes & parca factae sunt.
Postquam ad Iouis filium peruenit magnanimum 25
Virum Herculem magnorum scientem operum,
Qui ipsum hospes cum esset interfecit suis aedibus
Crudelis, qui neque deorum vocem veneratur, neque mensam
Quam quidem ei apposuerat, postea autem occidit & ipsum.
Equas autem ipse tenuit fortes unguibus in aedibus. 30
Quas quaerens Vlyssi obuius fuit, dedit autem arcum,
Quem antea quidem portabat magnus Eurytus, at hic filio
Reliquit moriens in aedibus altis.
Huic Vlysses ensem acutum, & fortem lanceam dedit,
Principium hospitalitatis dolorosae, neque in mensa 35
Cogniti sunt inter se, ante enim Iouis filius interfecit
Iphitum Eurytidem similem immortalibus.
Qui ei arcum dedit, hunc vero nunquam diuinus Vlysses
Proficiscens ad bellum nigris in nauibus
Portauit: sed ipsius memoria hospitis dilecti 40
Iacebat in aedibus, portabat autem sua in terra.
Haec vero quando ad thalamum hunc peruenit diuina mulierum
Limenq; quernum ascendit, quod quondam faber
Polliuerat scienter, & ad perpendiculum direxerat,
Ibidem vero lumina aptauerat, ianuas vero imposuerat splendidas 45
Statim haec lorum velociter soluit annuli,
Immisit autem clauem, ianuarum autem pepulit seras
Ante prudenter permouendo. hae vero resonuerunt velut taurus
Pascens prato. tantum sonuerunt pulchra porta
Percussa claui, apertae sunt et cito. 50
Haec autem in alta tabulata iuit, illic autem capsae
Stabant, in his quidem odoriferae vestes iacebant.
Hinc extensa a clauo accepit arcum
Cum ipsa pharetra, quae ei adiacebat lucida.
Sedens autem ibi dilectis in genibus ponens, 55
Flebat valde stridule, excepit autem arcum regis.
Haec vero postquam satiata est multarum lacrymarum luctu.
Perrexit autem ire domum ad procos superbos
Arcum tenens in manu reflexum & pharetram
Sagittiferam, multae autem inerant suspiriosae sagittae, 60
Simul autem cum hac ancillae portabant arcam, vbi ferrum
Iacebat multum & aes, certamina regis.
Haec vero quando iam procos peruenit diuina mulierum,
Stetit apud limen domus benefactae,
Contra genas tenens tenues vittas. 65
Ancilla autem ei vtrinque astitit,
Statim autem procis loquuta est, & dixit verbum,
Audite proci superbi, qui in hanc domum
Infesti ingruitis ad comedendum & bibendum assiduè semper
Viro absente multo tempore, neque aliquem alium 70
Res huius facere finem potuistis nec praetextum
Sed me cupientes ducere & facere vxorem.
Sed agite proci, quoniam hoc proponitur praemium.

De arcu Vlyssis.

Iphitus Eurytides.

Hercules proditor hospitii.

Penelope depromit Vlyssis arcum, certamen procorum.

Ponam enim magnum arcum Vlyssis diuini.
Quicunque autem facillime extendet arcum manibus,
Et sagittabit per secures duodecim omnes,
Hunc simul sequar, vbi me subduxero ab hac domo,
Quam in iuuentis-colui, pulchram, plenam facultatum,
Cuius aliquando me recordaturam puto etiam in somnio.
Sic dixit, & Eumaeum iussit subulcum
Arcum procis ponere, atque canum ferrum.
Lacrymans autem Eumaeus suscepit, & deposuit.
Fleuit autem bubulcus alibi, postquam vidit arcum regis.
Antinous vero increpuit, verbumque dixit, denominauitque,
Stulti rustici quotidiana cogitantes,
Ah miseri, cur lacrymas funditis? & mulieri
Animum in pectoribus mouetis? cui & alioquin
Iacet in doloribus animus: postquam dilectum perdidit maritum,
Sed tacitè comedite sedentes, vel foras
Flete egressi, hic arcus relinquentes,
Procis certamen difficile, non enim puto
Facilè hunc arcum politum tendi.
Non enim aliquis adest talis vir in his omnibus,
Qualis Vlysses fuit, ego autem ipsum ipse vidi,
(Etenim memor sum,) puer autem insipiens eram.
Sic dixit, huic verò animus in pectoribus sperabat.
Arcum tendere, & fore vt & per ferrum mitteret sagittam.
Certè sagittam primus tentare cogitabat.
Ex manibus Vlyssis strenui, quem tunc inhonorabat,
Sedens in domo, quoniam mouebat omnes socios.
His autem dixit sacra vis Telemachi,
O amici, certè valdè me Iup. dementem fecit Saturnius.
Mater quidem mihi dicit dilecta prudens quamuis sit,
Alium simul sequi, relicta hac domo.
At ego rideo, & delector insano animo.
Sed agite proci, quoniam hoc propositum est certamen,
Qualis nunc non est mulier in Achaica terra,
Neque in Pylo sacro, neque Argis neque Mycenis,
Neque in ipsa Ithaca, neque in Epiro nigra,
Ipsi autem hoc scitis, quid opus habeo matris laudes praedicare?
Sed agite, non excusationibus tempus trahite, neque arcus
Diu abducimini tensione, vt videamus qui sitis.
Ipse vero ego hunc arcum experiar.
Si autem tendam, sagittaboque per ferrum,
Non mihi dolenti has domos veneranda mater
Linquet cum alio profecta, me relicto,
Qui possim iam patris certamina pulchra obire.
Dixit, & ab humeris pallium posuit purpureum,
Rectus surgens ensem verò acutum apposuit humeris,
Primus quidem annulos statuit, vallo perfosso
Omnibus vno longo, & ad lineam direxit,
(Circum. v. terram induxit, stupor v. cepit omnes videntes,
Sic bene-ornate statuit, antea autem nunquam viderat.
Stetit autem in pauimentum iens & arcum tentauit.)
Ter quidem ipsum appropinquauit trahere tentans,
Ter autem remisit de robore sperans hoc animo
Neruum iam iam tendere, sagittaréque per ferrum.
Et iam tetendisset vi quartum attrahens,
Sed Vlysses renuit, & tenuit cupientem.
His autem rursus loquuta est magna vis Telemachi,
O amici, vel & postea malúsque ero & impotens,
Vel iunior sum, & nondum manuum robore praeditus
Virum ad expellendum quando aliquis prior molestus sit.
Sed agite, qui me vi multò potentiores estis,
Arcum tentate, & perficiamus certamen.
Sic loquutus, arcum quidem a se posuit humi
Acclinatum, conglutinatis politis tabulis.
Illic autem cuum telum pulchro acclinauit capiti.
Retrò autem iterum desedit in sede, vnde surrexerat.
His autem Antinoüs loquutus est Eupithis filius,
Surgite ordinatim decenter omnes socij,
Initio facto a loco vnde vinum infundit aliquis.

Marginal notes: Arcus Vlyssis. — γρ. Νευρὴν τ' ἐντ. — γρ. ἐκ χειρ. — γρ. μεγάροις. — Ηιεμαδ' α — γρ. Οὔ κέ μοι ἀχνυμένῃ. — Telemachus experitur. — γρ. Νευρὴν τ' ἐντ. — γρ. ὅτε — γρ. ἀπαμύνασθαι. — γρ. τοῦ ὅ περ ἐστί.

Θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·
Ὃς δέ κε ῥηΐτατ' ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι, 75
Καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
Τῷ κεν ἅμ' ἑσποίμην, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα
Κουρίδιον, μάλα καλόν, ἐνίπλειον βιότοιο,
Τοῦ ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἔν περ ὀνείρῳ.
Ὣς φάτο, καί ῥ' Εὔμαιον ἀνώγει, δῖον ὑφορβόν, 80
Τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
Δακρύσας δ' Εὔμαιος ἐδέξατο, καὶ κατέθηκε,
Κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλοθ', ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Νήπιοι ἀγροιῶται, ἐφημέρια φρονέοντες, 85
Ἆ δειλώ, τί νυ δάκρυ κατείβετον, ἠδὲ γυναικὶ
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνετον; ᾗ τε καὶ ἄλλως
Κεῖται ἐν ἄλγεσι θυμός, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ' ἀκοίτην.
Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἠὲ θύραζε
Κλαίετον ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε, 90
Μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἀάατον· οὐ γὰρ ὀΐω
Ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐΰξοον ἐντανύεσθαι.
Οὐ γάρ τις μέτα τοῖος ἀνὴρ ἐν τοίσδεσι πᾶσιν
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν· ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὄπωπα·
(Καὶ γὰρ μνήμων εἰμί,) πάϊς δ' ἔτι νήπιος ἦα. 95
Ὣς φάτο, τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
Νευρὴν ἐντανύειν, διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
Ἤτοι ὀϊστοῦ γε πρῶτος γεύσεσθαι ἔμελλεν
Ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὃν τότ' ἀτίμα
Ἥμενος ἐν μεγάροις, ἐπὶ δ' ὤρνυε πάντας ἑταίρους. 100
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα με Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων.
Μήτηρ μέν μοί φησι φίλη, πινυτή περ ἐοῦσα,
Ἄλλῳ ἅμ' ἕψεσθαι, νοσφισσαμένη τόδε δῶμα·
Αὐτὰρ ἐγὼ γελόω καὶ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ. 105
Ἀλλ' ἄγετε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον,
Οἵη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιΐδα γαῖαν,
Οὔτε Πύλου ἱερῆς, οὔτ' Ἄργεος, οὔτε Μυκήνης,
Οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης, οὔτ' Ἠπείροιο μελαίνης.
Καὶ δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴστε, τί με χρὴ μητέρος αἴνου; 110
Ἀλλ' ἄγε μὴ μύνῃσι παρέλκετε, μηδ' ἔτι τόξου
Δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε τανυστύος, ὄφρα ἴδωμεν.
Καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τοῦ τόξου πειρησαίμην·
Εἰ δέ κεν ἐντανύσω, διοϊστεύσω τε σιδήρου,
Οὔ κέ μοι ἀχνυμένῳ τάδε δώματα πότνια μήτηρ 115
Λείποι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
Οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι.
Ἦ, καὶ ἀπ' ὤμοιιν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
Ὀρθὸς ἀναΐξας, ἀπὸ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμων.
Πρῶτον μὲν πελέκεας στῆσεν, διὰ τάφρον ὀρύξας 120
Πᾶσι μίαν μακρήν, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν,
Ἀμφὶ δὲ γαῖαν ἔναξε· τάφος δ' ἕλε πάντας ἰδόντας,
Ὡς εὐκόσμως στῆσε, πάρος δ' οὐ πώποτ' ὀπώπει.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, καὶ τόξου πειρήτιζε.
Τρὶς μέν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσεσθαι μενεαίνων, 125
Τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τό γε θυμῷ,
Νευρὴν ἐντανύειν, διοϊστεύσειν τε σιδήρου.
Καί νύ κε δή ῥ' ἐτάνυσσε βίῃ τὸ τέταρτον ἀνέλκων,
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἀνένευε, καὶ ἔσχεθεν ἱέμενόν περ.
Τοῖς δ' αὖτις μετέειφ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο, 130
Ὢ πόποι, ἦ καὶ ἔπειτα κακός τ' ἔσομαι καὶ ἄκικυς,
Ἠὲ νεώτερός εἰμι, καὶ οὔ πω χερσὶ πέποιθα
Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.
Ἀλλ' ἄγεθ', οἵ περ ἐμεῖο βίῃ προφερέστεροί ἐστε,
Τόξου πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον. 135
Ὣς εἰπών, τόξον μὲν ἀπὸ ἕο θῆκε χαμᾶζε,
Κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστῃσι σανίσιν·
Αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ,
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου, ἔνθεν ἀνέστη.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη, Εὐπείθεος υἱός, 140
Ὄρνυσθ' ἑξείης ἐπιδέξια πάντες ἑταῖροι,
Ἀρξάμενοι τοῦ χώρου ὅθεν τέ περ οἰνοχοεύει.

Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος, τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Λειώδης δὲ πρῶτος ἀνίστατο Οἴνοπος υἱός,
Ὅ σφι θυοσκόος ἔσκε, παρὰ κρητῆρα δὲ καλὸν 145
Ἷζε μυχοίτατος αἰεί· ἀτασθαλίαι δέ οἱ οἴῳ
Ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσιν δὲ νεμέσσα μνηστήρεσσιν.
Ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, καὶ τόξου πειρήτιζεν,
Οὐδέ μιν ἐντάνυσε· πρὶν γὰρ κάμε χεῖρας ἀνέλκων, 150
Ἀτρίπτους, ἁπαλάς· μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
Ὦ φίλοι, οὐ μὲν ἐγὼ τανύω, λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.
Πολλοὺς γὰρ τόδε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει
Θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτερόν ἐστι
Τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν, οὗ θ' ἕνεκ' αἰεὶ 155
Ἐνθάδ' ὁμιλέομεν, ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
Νῦν μέν τις καὶ ἔλπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ
Γῆμαι Πηνελόπειαν Ὀδυσσῆος παράκοιτιν·
Αὐτὰρ ἐπὴν τόξου πειρήσεται, ἠδ' ἴδηται,
Ἄλλην δή τιν' ἔπειτα Ἀχαιϊάδων εὐπέπλων 160
Μνάσθω ἐέδνοισιν διζήμενος· ἡ δέ κ' ἔπειτα
Γήμαιθ' ὅς κε πλεῖστα πόροι, καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἕο τόξον ἔθηκε,
Κλίνας κολλητῇσιν ἐϋξέστῃς σανίδεσσιν,
Αὐτοῦ δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ· 165
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Λειῶδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε; νεμεσσῶμαι δέ τ' ἀκούων,
Εἰ δὴ τοῦτό γε τόξον ἀριστῆας κεκαδήσει 170
Θυμοῦ καὶ ψυχῆς, ἐπεὶ οὐ δύνασαι σὺ τανύσσαι.
Οὐ γάρ τοι σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ
Οἷόν τε ῥυτῆρα βιοῦ τ' ἔμεναι καὶ ὀϊστῶν·
Ἀλλ' ἄλλοι τανύουσι τάχα μνηστῆρες ἀγαυοί.
Ὣς φάτο, καί ῥ' ἐκέλευσε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν, 175
Ἄγρει δή, πῦρ κεῖον ἐνὶ μεγάροισι, Μελανθεῦ,
Πὰρ δὲ τίθει δίφρον τε μέγαν, καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
Ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος,
Ὄφρα νέοι θάλποντες, ἐπιχρίοντες ἀλοιφῇ,
Τόξου πειρώμεσθα, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον. 180
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αἶψ' ἀνέκαιε Μελάνθιος ἀκάματον πῦρ·
Πὰρ δὲ φέρων δίφρον θῆκεν, καὶ κῶας ἐπ' αὐτοῦ,
Ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος.
Τῷ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ', οὐδ' ἐδύναντο 185
Ἐντανύσαι, πολλὸν δὲ βίης ἐπιδευέες ἦσαν.
Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπεῖχε καὶ Εὐρύμαχος θεοειδής,
Ἀρχοὶ μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τὼ δ' ἐξ οἴκου βῆσαν ὁμαρτήσαντες ἅμ' ἄμφω
Βουκόλος ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσσῆος θείοιο· 190
Ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμου ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ καὶ αὐλῆς,
Φθεγξάμενός σφ' ἔπεσσι προσηύδα μειλιχίοισι,
Βουκόλε καὶ σύ, συφορβέ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
Ἦ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει. 195
Ποῖοί κ' εἶτ' Ὀδυσῆϊ ἀμυνέμεν, εἴ ποθεν ἔλθοι
Ὧδε μάλ' ἐξαπίνης, καί τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκαι;
Ἦ κε μνηστήρεσσιν ἀμύνοιτ', ἦ Ὀδυσῆϊ;
Εἴπαθ' ὅπως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ, 200
Ζεῦ πάτερ, αἲ γὰρ τοῦτο τελευτήσειας ἐέλδωρ,
Ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνος ἀνήρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
Γνοίης χ' οἵη ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρες ἕπονται.
Ὣς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε. 205
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω,
Ἐξαῦτίς σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἔνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγώ, κακὰ πολλὰ μογήσας,
Ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Γιγνώσκω δ' ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν ἱκάνω 210
Οἴοισι δμώων· τῶν δ' ἄλλων οὔ τευ ἄκουσα
Εὐξαμένου ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι.

Sic dixit Antinous, his autem placuit sermo.
Liodes autem primus surrexit Oenopis filius,
Qui ipsis vates fuit, iuxta autem craterem pulchrum
Sedebat semotissimus semper: stoliditates autem ei soli
Inimicæ erant, omnibus autem succensebat procis.
Qui tunc primus arcum accepit & telum velox.
Stetit autem in pauimentum iens, & arcum tentabat,
Neque ipsum intendit, prius n. fatigauit manus sursum trahens
Haud tritas teneras, ad procos verò dixit,
O amici, non quidem ego intendo: capiat autem & alius.
Multos enim hic arcus optimos priuabit
Animo & anima, quoniam multo melius est,
Mori quam viuos aberrare, cuius gratia semper
Hic versamur expectantes dies omnes.
Nunc quidem aliquis & sperat in mentibus & cogitat
Se ducturum Penelopen Vlyssis uxorem.
At postquam arcum tentauerit & viderit,
Aliam iam aliquam posteà Græcarum bene-indutarum
Petat uxorem dotibus quærens, hæc autem postea
Nubat ei qui plurima det, & fortunatus veniat.
Sic dixit, & procul a se arcum posuit
Acclinatum conglutinatis politis tabulis.
Illic autem citam sagittam pulchræ acclinauit coronidi,
Retro autem iterum desedit in sede unde surrexerat.
Antinous vero increpauit, verbúmque dixit denominauitque
Liodes, quale te verbum fugit septum dentium,
Graueque molestumque? irascor autem tibi eo audito,
Si iam hic arcus optimos priuabit
Animo & anima, quoniam non potes tu intendere,
Non enim te talem genuit bona mater
Qui sis extensor arcúsque & sagittarum:
Sed alij tendent breui proci incliti.
Sic dixit, & iussit Melanthio custodi caprarum,
Age iam ignem accende in domibus Melanthi,
Appone et sedémque magnam, & pelles in ipsa.
Effer autem pinguedinis magnam massam quæ intus est,
Vt iuuenes calefacti unctis unctione
Arcum tentemus, & perficiamus certamen.
Sic dixit, hic vero statim accendit Melanth. magnũ ignẽ.
Iuxta autem portans sedem posuit & pelles in ipsa,
Ex pinguedine autem magnam massam intus existente,
Ideo iuuenes calefacti tentarunt, neque poterant
Tendere, multum enim fortitudine inferiores erant.
Antinous autem abstinebat, & Eurymachus diuinus
Principes procorum, virtute autem erant valdè optimi.
Hi autem ex domo iuerunt secuti simul ambo
Bubulcus & subulcus Vlyssis diuini.
Ipse autem post hos domo exiuit diuus Vlysses.
Sed quando iam extra ianuas fuerunt & aulam,
Verba fundens ipsos verbis affatus est suauibus,
Bubulce & tu subulce, verbum aliquod dicam,
Nunquid ipse celem? dicere autem me animus iubet.
Quales essetis in ferendo Vlyssi auxilio, si vnde veniat
Sic valde derepente, & aliquis Deus ipsum ferat,
Nunquid & procis auxiliaremini an Vlyssi?
Dicite quomodo vos cor animúsque iubet.
Hunc autem rursus allocutus est boum bubulcus vir,
Iupiter pater, vtinam enim hoc perficias desiderium.
Vt veniat quidem ille vir, ducat autem Deus.
Cognosceres qualis mea potentia, & manus sequerentur.
Sic autem similiter Eumæus supplicauit omnibus Dijs,
Redire Vlyssem prudentem suam domum.
At postquam horum mentem veram cognouit,
Iterum ipsos verbis respondens allocutus est,
Intus quidem iam hic ipse ego mala multa passus
Veni vigesimo anno in patriam terram.
Cognosco autem quod vobis cupientibus veni
Solis seruorum, horum vero aliorum neminem audiui
Precantem me iterum postliminio-reducem domum venire.

Liodes arcum tendere nequit.

Proci viribus impares arcui tendendo.

Vobis autem sicut erit veritatem dicam.
Vtinam sub me Deus domet procos superbos,
Dabo ambobus vxores, & res præbebo,
Domosq; propè me ædificatas, & mihi postea
Telemacho sociiq; fratresq; eritis:
Eia age, iam & signum valde manifestum aliud ostendam,
(Vt me bene cognoscatis & habeatis persuasum in animo)
Cicatricem quam quondam sus percussit albo dente
Ad Parnasum euntem cum filiis Autolyci.
Sic loquutus, vestes magna separauit a cicatrice.
Hi verò postquam inspexerunt, beneq; cognouerunt singula,
Fleuerunt circa Vlyssem prudentem manibus amplexi,
Et osculati sunt amplectentes caputq; & humeros.
Sic verò eodem modo Vlysses capita & manus osculatus est.
Quin lugentibus occidisset lumen Solis,
Nisi Vlysses ipse prohibuisset, loquutusq; fuisset.
Cessate à fletu luctúque, ne quis videat
Egressus domo, ac dicat & intus.
Sed alter post alterum intrate, neque simul omnes.
Primus ego, post autem vos, at hoc signum fiat.
Alij quidem enim omnes quicunque proci superbi
Non sinent mihi dari arcum & pharetram,
Sed tu diuine Eumæe portans per domos arcum
In manibus mihi dato, dicq; mulieribus
Vt claudant domus ianuas firmiter factas.
Si autem aliquis vel suspirium vel strepitum intus audiat
Virorum nostris in septis, ne foras
Exeat, sed illic quietè maneat ad opus.
Tibi autem Philœti diuine fores mando aulæ
Claudas claui, cito autem pessulum immittas.
Sic loquutus, intrauit domos bene-habitatas,
Sedit postea in sedem profectus vnde surrexerat,
Tum etiam famuli ingressi sunt diuini Vlyssis,
Eurymachus autem iam arcum in manibus mouebat,
Calefaciens huc & illuc splendore ignis, sed ipsum neque sic
Tendere potuit, valdè verò suspirauit gloriosum cor suum,
Suspirans vaguur loquutus est, verbumq; dixit denominans.
O amici, certè mihi dolor propter meipsum & propter (omnes:
Non propter nuptias tantum lugeo etsi tristis.
(Sunt & aliæ multæ Græcæ, quæ quidem in ipsa
In mari sita Ithaca, & in aliis ciuitatibus.)
Sed hoc doleo si iam tantum fortitudine inferiores sumus,
Diuino Vlyssi vt non possimus tendere
Arcum, increpatio autem & futuris audiri.
Hunc verò rursus Antinous alloquutus est Eupithis filius.
Eurymache, non sic erit, intelligis autem & ipse.
Nunc quidem enim in populo festum Dei
Purum, quis autem arcus tenderet? sed quieti
Deponite, at annulos & tacite sinamus omnes
Stare, non quidem enim quenquam sublaturum puto,
Profectum in domum Laertiadæ Vlyssis.
Sed age, pincerna quidem arcessat poculis,
Vt libantes deponamus curuos arcus.
Mane autem iubete Melanthium custodem caprarum
Capras ducere, quæ ex omnibus valdè excellentes gregibus,
Vt femoribus dicatis Apollini inclyto arcu
Arcum tentemus, & perficiamus certamen.
Sic dixit Antinous, his autem placuit sermo.
His autem præcones quidem aquam in manus fuderunt,
At iuuenes crateras coronauerunt potu.
Diuiserunt autem omnibus rem arcessentes poculis.
Hi vero postquam libauerunt, biberúntque quantum voluit
animus
His verò dolos-meditans loquutus est prudens Vlysses,
Audite proci inclytæ reginæ.
Vt dicam quæ me animus in pectoribus iubet.
Eurymachum autem maximè & Antinoum regem
Oro, quoniam & hoc verbum vt decet dixit.
Nunc dimittite arcum, rem verò committite diis.
Manè vero Deus dabit fortitudinem cui voluerit.

Marginal notes: x. δαμάσῃ. — Vlysses se tandem se manifestat. — x. πανσυδίη. — x. δίεψαι. — Philœtio mandatur ianuæ custodia. — Eurymachus arcui impar, dolet. — Vlysses petit experiri vires arcus. — x. φθονεῖτε.

Σφῶϊ δ' ὡς ἔσσεται περ, ἀληθείην καταλέξω·
Αἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους, καὶ κτήματ' ὀπάσσω,
Οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα· καί μοι ἔπειτα 215
Τηλεμάχου ἑτάρω τε κασιγνήτω τε ἔσεσθον.
Εἰ δ' ἄγε δὴ καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλό τι δείξω,
(Ὄφρα μ' ἐῢ γνῶτον, πιστωθῆτόν τ' ἐνὶ θυμῷ)
Οὐλὴν, τήν ποτέ με σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο. 220
Ὣς εἰπὼν, ῥάκεα μεγάλης ἀποέργαθεν οὐλῆς.
Τὼ δ' ἐπεὶ εἰσιδέτην, εὖ τ' ἐφράσσαντο ἕκαστα,
Κλαῖον ἄρ', ἀμφ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι χεῖρε βαλόντε,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τε καὶ ὤμους·
Ὣς δ' αὔτως Ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσσε. 225
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
Εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε, φώνησέν τε,
Παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε, μή τις ἴδηται
Ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀτὰρ εἴπῃσι καὶ εἴσω.
Ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μηδ' ἅμα πάντες. 230
Πρῶτος ἐγὼ, μετὰ δ' ὔμμες· ἀτὰρ τόδε σῆμα τετύχθω.
Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
Οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην·
Ἀλλὰ σὺ δῖ' Εὔμαιε φέρων ἀνὰ δώματα τόξον,
Ἐν χείρεσσιν ἐμοὶ θέμεναι, εἰπεῖν τε γυναιξὶ 235
Κληῗσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
Ἢν δέ τις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
Σοὶ δὲ Φιλοίτιε δῖε θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς 240
Κληῗσαι κληῗδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἰῆλαι.
Ὣς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους εὖ ναιετάοντας.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν ἔνθεν περ ἀνέστη.
Ἐς δ' ἄρα καὶ τὼ δμῶε ἴτην θείου Ὀδυσῆος.
Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἐνώμα, 245
Θάλπων ἔνθα καὶ ἔνθα σέλα πυρός· ἀλλά μιν οὐδ' ὣς
Ἐντανύσαι δύνατο, μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος περί τ' αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων.
Οὔτι γάμου τοσσοῦτον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ· 250
(Εἰσὶ καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἀχαιΐδες, αἱ μὲν ἐν αὐτῇ
Ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, αἱ δ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν)
Ἀλλ' εἰ δὴ τοσσόνδε βίης ἐπιδευέες εἰμὲν
Ἀντιθέου Ὀδυσῆος, ὅτ' οὐ δυνάμεσθα τανύσσαι
Τόξον· ἐλεγχείη δὲ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι. 255
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός,
Εὐρύμαχ', οὐχ οὕτως ἔσται· νοέεις δὲ καὶ αὐτός.
Νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
Ἁγνή· τίς δέ κε τόξα τιταίνοιτ'; ἀλλὰ ἕκηλοι
Κάτθετ'· ἀτὰρ πελέκεάς γε καὶ εἴ κ' εἰῶμεν ἅπαντας 260
Ἑστάμεν· οὐ μὲν γάρ τιν' ἀναιρήσεσθαι ὀΐω,
Ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
Ὄφρα σπείσαντες καταθείομεν ἀγκύλα τόξα·
Ἠῶθεν δὲ κέλεσθε Μελάνθιον αἰπόλον αἰγῶν 265
Αἶγας ἄγειν, αἳ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισιν,
Ὄφρ' ἐπὶ μηρία θέντες Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ,
Τόξου πειρώμεσθα, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν, 270
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης, 275
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀντίνοον θεοειδέα
Λίσσομ', ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπε·
Νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν·
Ἠῶθεν δὲ θεὸς δώσει κράτος ᾧ κ' ἐθέλῃσιν. 280

Ἀλλ'

Ἀλλ' ἄγ' ἐμοὶ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
Χειρῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, ἤ μοι ἔτ' ἐστὶν
Ἲς οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
Ἦ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλη τ' ἀκομιστίη τε.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν, 285
Δείσαντες μὴ τόξον ἐΰξοον ἐντανύσειεν.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ἆ δειλὲ ξείνων, ἔνι τοι φρένες οὐδ' ἠβαιαί.
Οὐκ ἀγαπᾷς ὃ ἕκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
Δαίνυσαι, οὐδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, αὐτὰρ ἀκούεις 290
Μύθων ἡμετέρων καὶ ῥήσιος; οὐδέ τις ἄλλος
Ἡμετέρων μύθων ξεῖνος καὶ πτωχὸς ἀκούει.
Οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὅς τε καὶ ἄλλους
Βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ.
Οἶνος καὶ Κένταυρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα 295
Ἄασ' ἐνὶ μεγάρῳ μεγαθύμου Πειριθόοιο,
Ἐς Λαπίθας ἐλθόνθ', ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
Μαινόμενος κάκ' ἔρεξε δόμον κάτα Πειριθόοιο.
Ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, διὲκ προθύρου δὲ θύραζε
Ἕλκον ἀναΐξαντες, ἀπ' οὔατα νηλέϊ χαλκῷ 300
Ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες. ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσιν ἀασθεὶς
Ἤϊεν ἣν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ,
Ἐξ οὗ Κενταύροισι καὶ ἀνδράσι νεῖκος ἐτύχθη,
Οἷ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὕρετο οἰνοβαρείων.
Ὣς καὶ σοὶ μέγα πῆμα πιφαύσκομαι, αἴ κε τὸ τόξον 305
Ἐντανύσῃς. οὐ γάρ τευ ἐπητύος ἀντιβολήσεις
Ἡμετέρῳ ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηῒ μελαίνῃ
Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
Πέμψομεν, ἔνθεν δ' οὔ τι σαώσεαι, ἀλλὰ ἕκηλος
Πῖνέ τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κουροτέροισι. 310
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
Ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
Ἔλπεαι, αἴ χ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσῆος μέγα τόξον
Ἐντανύσῃ χερσίν τε βίηφί τε ἧφι πιθήσας, 315
Οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι, καὶ ἑὴν θήσεσθαι ἄκοιτιν;
Οὐδ' αὐτός που τοῦτό γ' ἐνὶ στήθεσσιν ἔολπε.
Μηδέ τις ὑμείων τοῦ γ' εἵνεκα θυμὸν ἀχεύων
Ἐνθάδε δαινύσθω, ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικε.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ηὔδα, 320
Κούρη Ἰκαρίοιο, περίφρον Πηνελόπεια,
Οὔ τί σε τόνδ' ἄξεσθαι ὀϊόμεθ', οὐδὲ ἔοικεν,
Ἀλλ' αἰσχυνόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
Μή ποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν,
Ἦ πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν 325
Μνῶνται, οὐδέ τι τόξον ἐΰξοον ἐντανύουσιν,
Ἀλλ' ἄλλος τις πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν,
Ῥηϊδίως ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου.
Ὣς ἐρέουσ', ἡμῖν δ' ἂν ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια, 330
Εὐρύμαχ', οὔ πως ἔστιν ἐϋκλεῖας κατὰ δῆμον
Ἔμμεναι, οἳ δὴ οἶκον ἀτιμάζοντες ἔδουσιν
Ἀνδρὸς ἀριστῆος. τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα τίθεσθε;
Οὗτος δὲ ξεῖνος μάλα μὲν μέγας ἠδ' εὐπηγής,
Πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος εὔχεται ἔμμεναι υἱός. 335
Ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα ἴδωμεν.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται.
Εἴ κέ μιν ἐντανύσῃ, δώῃ δέ οἱ εὖχος Ἀπόλλων,
Ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά,
Δώσω δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν, 340
Καὶ ξίφος ἄμφηκες, δώσω δ' ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα,
Πέμψω δ' ὅππῃ μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μῆτερ ἐμή, τόξον μὲν Ἀχαιῶν οὔ τις ἐμεῖο
Κρείσσων, ᾧ κ' ἐθέλω δόμεναί τε καὶ ἀρνήσασθαι, 345
Οὔθ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν,
Οὔθ' ὅσσοι νήσοισι πρὸς Ἤλιδος ἱπποβότοιο.
Τῶν οὔ τίς μ' ἀέκοντα βιήσεται, αἴ κ' ἐθέλωμι
Καὶ καταπρὸ ξεῖνον δόμεναι τάδε τόξα φέρεσθαι.

Sed agè mihi date arcum benè politum, vt vobiscum
De manibus & robore experiar, si mihi adhuc est
Vis qualis antea fuit in flexibilibus membris,
An iam mihi perdidit error, & rerū ad victum penuria.
Sic dixit, hi autem omnes valdè irati sunt,
Timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous verò increpauit, verbumq; dixit, denominauitq;.
Ah miserrime hospitum, insunt tibi mentes neque paruæ.
Non amas, quod quietus in mensis cum nobis
Conuiuaris? neque quod conuiuio priuaris? at audis
Verba nostra & loquutionem? non autem aliquis alius
Verba nostra hospes & pauper audit.
Vinum te lædit dulce, quod & alios
Lædit, quicunq; ipsum abundanter capit, neq; decenter bibit.
Vinum & centaurum valde inclytum Eurytiona
Læsit in domo magnanimi Pirithoi,
In Lapithas euntem, hic.n. quoniam mentes læserat vino
Insaniens mala fecit in domo Pirithoi.
Heroas autem dolor cepit, ex vestibulo autem foras
Traxerunt experrecti, aures sæuo ære
Naresq; demetentes, hic autem mentibus suis læsus
Iuit suum nocumentum portans insano animo,
Ex quo centauris & viris contentio facta est,
Sibiq; ipsi primo malum inuenit vino-grauatus.
Sic & tibi magnum nocumentum dico, si hunc arcum
Tendes, non enim alicui prudenti supplicabis
Nostra in domo, statim autem de naui nigra
In Echetum regem hominum pessimum omnium
Mittemus, hinc autem non seruaberis: sed quietus
Bibéque, neque contende cum viris iunioribus.
Hunc verò rursus allocuta est prudens Penelope,
Antinoë, non quidem est bonum lædere, neque iustum
Hospites Telemachi quicunque ad has domos peruenit.
Existimas si hic hospes Vlyssis magnum arcum
Tetenderit, manibúsque viq; sua fretus
Domum me esse ducturum, & suam facturum vxorem?
Atqui ne ipse hic in pectoribus existimat.
Neque aliquis vestrum huius gratia animo dolens
Hic conuiuetur, quoniam haud quidem vllo modo decet.
Hanc.n. rursus Eurymachus Polybi filius cotra allocutus est,
Filia Icarij prudens Penelope,
Non te hunc esse ducturum putamus, neque decet,
Sed veremur rumorem virorum & mulierum,
Ne aliquando aliquis dicat peior alius Achiuus,
Certè multò peiores viri, strenui viri vxorem
Petunt, quoniam non arcum politum tendunt.
Sed alius quidam pauper vir errans veniens,
Facile tetendit arcum misit autem per ferrum.
Sic dicent, nobis autem opprobria hæc sint.
Hunc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Eurymache, non fieri potest inclytos in populo
Esse, qui iam domum inhonorantes edunt
Viri optimi, cur autem opprobria hæc facitis?
Ipse autem hospes valdè quidem magnus & pinguis,
Viri autem ex bono genere gloriatur esse filius.
Sed agè, ei date arcum politum, vt videamus.
Sic enim dico, hoc autem & perfectum erit.
Si ipsum tendet, dabit autem ei gloriam Apollo,
Induam ipsum chlanáque, chitonáque, vestimentis pulchris,
Dabo vero acutum iaculum quo canes arceat, & viros,
Et ensem ancipitem, dabo verò sub pedibus calceamenta.
Mittam autem quo ipsum cor animúsque iubet.
Hanc vero rursus Telemachus prudens contrà alloquutus est,
Mater mea, arcum quidem Achiuorum nullus me
Potentior cui voluero daréque & negare,
Neque quicunque asperam Ithacam dominantur,
Neque quicunque habitant in Elide equos pascente.
Horum nullus me inuitum coget si voluero
Et omnino hospiti dare hos arcus ferre.

Vinū impedimentum malorum causa.

Penelope Antinoum obiurgat.

Telemachus matri loquitur.

Sed domum profecta ipsa tui ipsius opera cura.
Telámque colúmque, & ancillis iube
Opus adire, sermo autem viris cura erit
Omnibus, maximè verò mihi, huius.n. potentia est in domo.
Hæc quidem stupefacta retrò domum iuit.
Filij enim verbum prudens imposuit animo.
In cœnacula autem ascendens cum ancillis mulieribus,
Flebat postea Vlyssem dilectum maritum, quousq; ei somnũ
Dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.
At hic arcus quos ceperat tulit flexiles diuus subulcus.
Proci autem omnes tumultuabantur in domibus.
Sic autem aliquis dixit iuuenum fortium.
Quò iam curuum arcum portas immanis subulce,
Errator? citò rursus te in suibus canes veloces edent,
Destitutum ab hominibus, quos nutriuisti, siquidem Apollo
Nobis propitius, & immortales Dij alij.
Sic dixerunt, at hic posuit ferens ipso in loco
Timens, quoniam multi minabantur in domibus.
Telemachus autem ex altera parte minans iuit,
Heus, vlterius porta arcũ citò, (non bene omnib. obedies.)
Ne te & iunior licet sim ad agrum expellam
Percutiens saxis: vi autem fortior sum.
Vtinam enim omnium tantum quicunque in domibus sunt
Procorum manibus viq; fortior essem,
Ideò & citò mœstè aliquem ego mitterem ire
Nostra ex domo, quoniam mala operantur.
Sic dixit, hi autem omnes de ipso dulciter riserunt
Proci, & iam cessarunt graui ira.
Erga Telemachum. arcum autem ferens domum subulcus
In manibus Vlyssi prudentis posuit astans.
Euocatamq; alloquutus est nutricem Eurycleam,
Telemachus mandat tibi, ô prudens Euryclea,
Claudas domus ianuas fortiter compactas.
Si autem aliquis, vel suspirium, vel sonum intus audiat
Virorum nostrorum in septis, non foras
Eat, sed illic tacitè maneat iuxta opus.
Sic dixit, huic autem firmum fuit verbum.
Clausit autem ianuas ædium bene habitatarum.
Tacitè autem ex domo Philœtius saltauit foras.
Clausit autem posteà ianuas septi aulæ.
Iacebat autem sub porticu lignum nauis hinc inde remis in-
Byblinum, quo ligauit ianuas, introiuit autem ipse, (structæ
Sedit postea in sedem profectus vnde surrexerat
Inspiciens Vlyssem, hic autem iam arcum mouebat
Penitus reuoluens, experiens huc & illuc.
Num cornua vermes edissent absente domino.
Sic autem aliquis dixit conspicatus propinquum alium:
Certè aliquis perspicax & fur est arcuum.
Certè (credo) nunc talia & ipsi domi iacent.
Vel hic parat aliquid facere, ita vt manibus
Mouet huc & illuc malorum sciens errator.
Alius autem rursus dixit iuuenum superborum,
Vtinam enim iam tantum vtilitati obuiaret,
Quam bene hic hunc poterit tendere.
Sic dixerunt proci, at prudens Vlysses
Statim postquam magnũ arcum portauit, & vidit penitus,
Sicut quando vir cithara peritus & cantus
Facilè extendit noua verticilla chordam,
Tangens vtrumque bene-retortum intestinum ouis.
Sic sine diligentia tendit magnum arcum Vlysses.
Dextra igitur manu capiens tentauit neruum,
Hoc autem bene sonuit hirundini similis voce.
Procis verò igitur dolor factus est magnus, omnibus autem color
Mutatus est. Iupiter verò valdè sonuit signa ostendens.
Lætatus est postea pertolerans diuinus Vlysses
Quod ei monstrum misisset Saturni filius versuti.
Accepit.v. velocem sagittam, quæ ei apud mensam iacebat
Nuda, ipsa autem aliæ concauam intra pharetram
Iacebant, quibus citò Achiui tentandi erant.

Affertur Vlyssi tandem arcus.

Vlysses tendit arcum.

Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε, 350
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· τόξον δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ἡ μὲν θαμβήσασα, πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ. 355
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν· 360
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Πῆ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
Πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὕεσσι κύνες ταχέες κατέδονται
Οἶον ἀπ' ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες, εἴ κεν Ἀπόλλων
Ἡμῖν ἱλήκῃσι, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι. 365
Ὣς φάσαν, αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῇ ἐνὶ χώρῃ,
Δείσας, οὕνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνει,
Ἄττα, πρόσω φέρε τόξα (τάχ' οὐκ εὖ πᾶσι πιθήσεις)
Μή σε καὶ ὁπλότερός περ ἐὼν, ἀγρόνδε δίωμαι 370
Βάλλων χερμαδίοισι, βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.
Αἲ γὰρ πάντων τόσσον ὅσοι κατὰ δώματ' ἔασι,
Μνηστήρων χερσίν τε βίηφί τε φέρτερος εἴην·
Τῷ κε τάχα στυγερῶς τιν' ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
Ἡμετέρου ἐξ οἴκου, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται. 375
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν
Μνηστῆρες, καὶ δὴ μεθίεν χαλεποῖο χόλοιο
Τηλεμάχῳ· τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης
Ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε παραστάς.
Ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν, 380
Τηλέμαχος κέλεταί σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
Κλῇσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
Ἢν δέ τις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ. 385
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
Κλήϊσεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
Σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἆλτο θύραζε,
Κλήϊσεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας εὐερκέος αὐλῆς.
Κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης 390
Βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ἤϊεν αὐτός.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰών, ἔνθεν περ ἀνέστη,
Εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα,
Πάντῃ ἀναστρωφῶν, πειρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
Μὴ κέρα ἶπες ἔδοιεν ἀποιχομένοιο ἄνακτος. 395
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἦ τις θηητὴρ καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
Ἤ ῥά νυ που τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
Ἢ ὅ γ' ἐφορμᾶσθαι μενεαίνει, ὡς ἐνὶ χερσὶ
Νωμᾷ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης. 400
Ἄλλος δ' αὖτ' εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Αἲ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν,
Ὡς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε, καὶ ἴδε πάντῃ, 405
Ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιστάμενος καὶ ἀοιδῆς
Ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέῳ περὶ κόλλοπι χορδήν,
Ἅψας ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφὲς ἔντερον οἰός,
Ὣς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσε μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
Δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς. 410
Ἡ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
Μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρὼς
Ἐτράπετο· Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἔκτυπε σήματα φαίνων.
Γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὅττι ῥά οἱ τέρας ἧκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω. 415
Εἵλετο δ' ὠκὺν ὀϊστόν, ὅ οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
Γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἔντοσθε φαρέτρης
Κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.

Τέρ.

Τόν ῥ' ἐπὶ πήχει ἑλὼν ἕλκεν νευρὴν γλυφίδας τε
Αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος, ἧκε δ' ὀϊστὸν 420
Ἄντα τιτυσκόμενος, πελέκεων δ' οὐκ ἤμβροτε πάντων
Πρώτης στειλειῆς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε
Ἰὸς χαλκοβαρής. ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν,
Τηλέμαχ', οὔ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
Ἥμενος, οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἤμβροτον, οὐδέ τι τόξον 425
Δὴν ἔκαμον τανύων, ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
Οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.
Νῦν δ' ὥρη καὶ δόρπον Ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
Ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἑψιάασθαι
Μολπῇ καὶ φόρμιγγι. τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός. 430
Ἦ, καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν. ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλην βάλεν ἔγχεϊ, ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
Πὰρ θρόνον ἑστήκει κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ χ ῥαψῳδία.

ΑΥΤΑΡ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδόν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
Ἰῶν * ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
Οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται· 5
Νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔ πω τις βάλεν ἀνήρ,
Εἴσομαι αἴ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.
Ἦ, καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθύνετο πικρὸν ὀϊστόν.
Ἤτοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε
Χρύσεον, ἄμφωτον, καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα. 10
Ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
Μέμβλετο. τίς κ' * οἴοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι,
Μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
Οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;
Τὸν δ' Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν * ἐπισχόμενος βάλεν ἰῷ, 15
Ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
Βλημένου· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
Αἵματος ἀνδρομέοιο, θοῶς δ' ἀπὸ εἷο τράπεζαν
Ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε· 20
Σῖτός τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο. τοὶ δ' ὁμάδησαν
Μνηστῆρες κατὰ δώματ', ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα.
Ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
Πάντοσε παπταίνοντες ἐϋδμήτους ποτὶ τοίχους·
Οὐδέ πῃ ἀσπὶς ἔην, οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἑλέσθαι. 25
Νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσι.
Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι, οὐκέτ' ἀέθλων
Ἄλλων ἀντιάσεις· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
Καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες ὃς μέγ' ἄριστος
Κούρων εἰν Ἰθάκῃ, τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται. 30
Ἴσκεν ἕκαστος ἀνήρ, ἐπεὶ ἦ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
Ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν
Ὡς δή σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο.
Τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ κύνες, οὔ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι 35
Δήμου ἀπὸ Τρώων, ὅτι μοι κατακείρετε * οἶκον,
Δμῳῇσιν δὲ γυναιξὶ παρευνάζεσθε βιαίως,
Αὐτοῦ τε ζώοντος ὑπεμνάασθε γυναῖκα,
Οὔτε θεοὺς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν * ἔσεσθαι· 40
Νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλε.
Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Εὐρύμαχος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·

Hanc in brachio capiens traxit cordam concauitatésque
Illic ex sede sedens, misit autem sagittam
Contra collimans, securium autem non errauit omnium
A primo foramine, transiuit autem penitus foras
Sagitta ære-grauis, hic verò Telemachum alloquutus est,
Telemache, non te hic hospes in domibus vituperat
Sedens, neque a meta aberraui, neque arcum
Diu fatigaui tendens, adhuc mihi robur firmum est.
Non sicut me proci inhonorantes vituperabant.
Nunc autem hora & cœnam Achiuis præparare
In luce, at postea & aliter delectari
Cantu & cithara, hæc enim ornamenta conuiuij.
Dixit, & superciliis annuit, hic. v. accinxit ensem acu-
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini. (tum
Circum. v. manum dilectam posuit lanceam, propè. v. ipsum
Apud eius sedem stetit armatus splendido ære.

ODYSSEÆ HOMERI XXII. COMPOSITIO.

SED ipse exutus est pannis prudens Vlysses.
Insiluit autem magno limini habens arcum & pharetram.
Sagittarum plenam, celeres verò effudit sagittas
Ibi ante pedes, subinde autem procis dixit,
Hoc quidem iam certamen innocuum perfectum est.
Nũc rursus propositũ aliud quod nõdũ aliquis percussit vir,
Speculabor si consequar, præbeat vero mihi gloriam Apollo.
Dixit, & in Antinoum direxit amaram sagittam. Procorum cædes
Certe hic pulchrum poculum eleuare volebat
Aureum vtrinque ansatum, & iam manibus mouebat.
Vt biberet vinum, cædes autem ei non in animo
Obseruabatur: quis putasset inter viros conuiuas
Solum inter plures, etsi valde fortis esset
Eius facere cædem malam, & mortem nigram?
Hunc vero Vlysses in gutture detentum percussit sagitta. Vlysses Antinoũ sagitta interficit.
Contra autem teneram per ceruicem iuit cuspis.
Declinauit, est autem alio, poculum verò ex excidit manu
Percusso, statim autem fistula ad nare crassa venit
Sanguis virilis: citò autem a se mensam
Impulit pedibus percussam, longe. v. cibos fudit ad terram.
Panisque, caroque assata fœdata est, hi autem strepuerunt.
Proci in domo, vt viderunt virum cadentem.
Ex sedibus autem surrexerunt turbati in domo,
Vndique aspicientes bene-incisos ad parietes,
Neque alicubi scutum erat, neq. fortis lacea ad capiendũ.
Increpabant autem Vlyssem iratis verbis, (taminibus
Hospes, male in viros sagittas immittis non amplius cer-
Aliis intereris, nunc tibi integra adest grauis mors,
Etenim iam nunc virum interfecisti, qui valde optimus
Iuuenum in Ithaca, ideò te hic vultures edent.
Sic dicebat vnusquisque quoniam dixerunt non volentem
Virum interfecisse, hoc autem stulti non cognouerunt,
Quod iam ipsis & omnibus mortis fines imminebant.
Hos vero torue conspicatus alloquutus est prudens Vlysses, Vlysses procis manifestat.
Canes, non me amplius existimabatis redeũtẽ domũ venturũ,
Populo a Troianorum, quod mihi consumebatis domum,
Ancillis autem apud mulieres dormiebatis violenter,
Ipsiusque viuentis ambiebatis vxorem,
Neque Deos timentes qui cœlum latum habitant,
Neque aliquam hominum reprehensionem in posterum fore.
Nunc vobis & omnibus mortis fines contigerunt.
Sic dixit, hos autem omnes nouus timor suscepit,
Aspiciebat autem vnusquisque quò fugeret altam mortem.
Eurymachus autem ipsum solus respondens, alloquutus est

Eurymachus supplex Antinoo imputat omnia.

Siquidem iam Vlysses Ithacensis venisti,
Hæc quidem decenter dixisti quæcunque fecerunt Achiui.
Multa quidem in domibus iniusta, multa autem in agro.
Sed hic quidem iam iacet qui causa fuit omnium,
Antinous, hic enim autor fuit horum omnium,
Non nuptiarum tantum indigens, neque cupiens,
Sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius,
Vt Ithacæ in populo bene-ædificata regnaret
Ipse, at tuum filium interficeret insidians.
Nunc autē hic quidem merito interfectus est, tu v. miserere
Tuorū, at nos in futurum conciliati in populo. (populorum
Quæcunque tibi ebibita sunt, & comesta sunt in domibus,
Eorum pretium separatim ducentes viginti boues singulus,
Æsque aurumque reddemus, donec tuum cor
Lætum fuerit, antè autem non indignum est te irasci.
Hunc autem toruè videns alloquutus est prudēs Vlysses,
Eurymache, neque si mihi paterna omnia redderetis
Quæcunque vobis nunc sunt, & sicunde alia imponeretis,
Neque sic amplius manus meas abstinerem à cæde,
Antequam omnem proci intemperiem rependerent.
Nunc vestræ sunt partes contra vel pugnare, — χ. μάχεσθαι
Vel fugere, qui mortem & parcam euitauerit.
Sed aliquem non euasurum puto altam mortem.

Eurymachus procis loquitur.

Sic dixit, horum autem ipsorum soluta sunt genua.
His autem Eurymachus loquutus est secundo rursus,
O amici, non retinebit vir hic manus innocuas,
Sed postquam accepit arcum politum & pharetram,
Pauimento à polito sagittabit, donec omnes
Nos interficiet: sed recordemur pugnæ,
Ensesque trahite, & opponite mensas
Sagittis velocibus: contrà autem ipsum omnes simus
Congregati, si ipsum e limine expellemus & ianuis,
Eamus in ciuitatem, clamor citissimè fiet,
Et ideò citò hic vir nunc vltimum sagittabit.
Sic igitur vociferans, traxit ensem acutum,
Æreum vtrimque-acutum, saltauit autem in ipsum
Terribiliter sonans, ipse autem sequebatur diuus Vlysses

χ. ἀποπροΐεις. χ. βάλε δὲ. Eurymachus occiditur.

Sagittam prociens, percussitq́; pectus ad mammam.
In hepate autem ei fixit velox telum, è manu igitur
Ensem misit humum, prouolutus vero circa mensam
Decidit torquens se, longè autem aquas fudit humum,
Et poculum circum-ansatum, hic autem terram verberauit frōte — χ. κάππεσεν ἰδνωθείς.
Animo dolens, pedibus autem thronum ambobus
Calcitrans quassit, in oculus autem fusa est caligo,
Amphinomus autem Vlyssi ivit glorioso
Contrarius ruens, traxit autem ensem acutum
Si quomodo eius exiret ianuis, sed ipsum præuenit
Telemachus à-tergo percutiens ærea lancea

Telemachus Amphinomū occidit.

Humerorum medio, per pectora autem penetrauit.
Sonuit autem cadens, terram autem percussit fronte.
Telemachus autem ruit relicta longa lancea
Ibi in Amphinomo, valde enim timebat ne quis Achiuorum
Lanceam dum extraheret longam, vel adueniret
Ense ruens, vel in caput-reclinatum verberans.
Iuit autem currēs, valde v. citò dilectum ad patrē peruenit.
Propè autem stans verba velocia loquutus est.
O pater, iam tibi scutum portabo & duas lanceas,
Et galeam bene æream in temporibus aptam,
Ipse induar profectus, dabo autem subulco
Et bubulco alia, armari enim melius.
Hunc autem respondens, alloquutus est prudens Vlysses,
Porta currens quousque auxiliaria sagittæ adsunt,
Ne me amoueant ianuis solus cum sim.
Sic dixit, Telemachus autem dilecto obediuit patri.
Perrexit v. ire in thalamum, vbi ei inclyta arma iacebant,
Hinc quatuor quidem scuta excepit, lanceas autem octo
Et quatuor galeas æreas densas,
Venit autem ferens, valde autem citò dilectum ad patrem peruenit.
Ipse autem primum circa corpus indutus est æs.

Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας, 45
Ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπας, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοί,
Πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων,
Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπίηλεν τάδε ἔργα,
Οὔ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὐδὲ χατίζων, 50
Ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων,
Ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύοι
Αὐτὸς, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
Νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται, σὺ δὲ φείδεο λαῶν
Σῶν, ἀτὰρ ἄμμες ὄπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον, 55
Ὅσσα τοι ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,
Τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκαστος,
Χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰς ὅ κε σὸν κῆρ
Ἰανθῇ· πρὶν δ' οὔ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 60
Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε,
Ὅσσα τε νῦν ὔμμ' ἐστὶ καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
Οὐδέ κεν ὣς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτῖσαι.
Νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἠὲ μάχεσθαι, 65
Ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
Ἀλλά τιν' οὐ φεύξεσθαι ὀΐομαι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς φάτο, τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος μετεφώνεε δεύτερον αὖτις,
Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους, 70
Ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐΰξοον ἠδὲ φαρέτρην,
Οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰς ὅ κε πάντας
Ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης,
Φάσγανά τε σπάσσασθε, καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
Ἰῶν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν 75
Ἀθρόοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
Ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο·
Τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.
Ὣς ἄρα φωνήσας, εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ, 80
Χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, ἆλτο δ' ἐπ' αὐτῷ
Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δ' ἁμαρτῇ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἰὸν ἀποπροΐεις βάλε στῆθος παρὰ μαζὸν,
Ἐν δέ οἱ ἥπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
Φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, περιρρηδὴς δὲ τραπέζῃ
Κάππεσεν ἰδνωθεὶς, ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε, 85
Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον· ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ
Θυμῷ ἀνιάζων, ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισι
Λακτίζων ἐτίναξε· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
Ἀμφίνομος δ' Ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
Ἀντίος ἀΐξας, εἴρυτο δὲ φάσγανον ὀξὺ, 90
Εἴ πώς οἱ εἴξειε θυράων· ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος 95
Αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε μή τις Ἀχαιῶν
Ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειε
Φασγάνῳ ἀΐξας, ἠὲ προπρηνέα τύψας.
Βῆ δὲ θέειν, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 100
Ὦ πάτερ, ἤδη τοι σάκος οἴσω καὶ δύο δοῦρε,
Καὶ κυνέην πάγχαλκον ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
Αὐτός τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰὼν, δώσω δὲ συβώτῃ
Καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 105
Οἶσε θέων, εἷός μοι ἀμύνεσθαι πάρ' ὀϊστοὶ,
Μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μοῦνον ἐόντα.
Ὣς φάτο, Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρὶ,
Βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδ', ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
Ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δούρατα δ' ὀκτὼ, 110
Καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας.
Βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν.
Αὐτὸς δὲ πρώτιστος περὶ χροῒ δύσετο χαλκόν.

Ὣς δ' αὔτως τὼ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλά,
Ἔσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην. 115
Αὐτὰρ ὅ γ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί,
Τόφρα μνηστήρων ἕνα γ' αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Βάλλε τιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
Τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο 120
Ἔκλιν' ἑστάμεναι πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
Αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον,
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν
Ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ. 125
Ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ·
Ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
Ἑσταότ' ἄγχ' αὐτῆς· μία δ' οἴη γίγνετ' ἐφορμή. 130
Τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀν' ὀρσοθύρην ἀναβαίη,
Καὶ εἴποι λαοῖσι, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο;
Τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν, 135
Οὔ πως ἔστ' Ἀγέλαε διοτρεφές, ἄγχι γὰρ αἰνῶς
Αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης.
Καί χ' εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνήρ, ὅς τ' ἄλκιμος εἴη.
Ἀλλ' ἄγεθ' ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
Ἐκ θαλάμου, ἔνδον γὰρ (ὀΐομαι) οὐδέ πη ἄλλῃ 140
Τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὣς εἰπὼν ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
Ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
Ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα,
Καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας. 145
Βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκε.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Ὡς περιβαλλομένους ἴδε τεύχεα, χερσί τε δοῦρα
Μακρὰ τινάσσοντας, μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 150
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακὸν ἠὲ Μελανθεύς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἤμβροτον, (οὐδέ τις ἄλλος
Αἴτιος) ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν 155
Κάλλιπον ἀγκλίνας· τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
Ἀλλ' ἴθι δῖ' Εὔμαιε, θύρην ἐπίθες θαλάμοιο,
Καὶ φράσαι ἤ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν, ἣ τάδε ῥέζει,
Ἢ υἱὸς Δολίοιο Μελανθεύς, τόν περ ὀΐω.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον. 160
Βῆ δ' αὖτις θάλαμόνδε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Οἴσων τεύχεα καλά· νόησε δὲ δῖος ὑφορβός,
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Κεῖνος δ' αὖτ' ἀΐδηλος ἀνήρ, ὃν ὀϊόμεθ' αὐτοί, 165
Ἔρχεται ἐς θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
Ἤ μιν ἀποκτείνω, αἴ κε κρείσσων γε γένωμαι,
Ἦε σοὶ ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
Πολλάς, ὅσσας οὗτος ἐμηχανάατ' ἐνὶ οἴκῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 170
Ἤτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
Σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτας·
Σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
Ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὄπισθε·
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε, 175
Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι, πελάσαι τε δοκοῖσιν,
Ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν χαλέπ' ἄλγεα πάσχῃ.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο,
Βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, λάθον δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
Ἤτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα· 180
Τὼ δ' ἔσταν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
Εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,

Sic autem eodē modo hi famuli induti sunt armis pulchris,
Steterunt autem circum Vlyssem prudentem varij consilij.
At hic quamdiu quidem ad auxilium aderant sagittæ,
Tamdiu procorum unum semper in domo
Percussit collimans, hi autem simul conferti cadebant.
At postquam liquerunt sagittæ sagittantem regem,
Arcum quidem ad stabulum bene firmæ domus
Inclinauit stare ad parietes splendidos.
Ipse autem circum humeros scutum posuit quadruplex,
Capite autem in forti galeam bene factam posuit
Equinis iubis ornatam grauiter autem crista desuper mouebatur.
Accepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
Ianua autem quędam erat bene-ędificato in pariete
Vltimum autem ad limen bene firmæ domus
Erat via ad vicum, tabulæ autem erant bene congruæ.
Hanc autem Vlysses custodire iussit diuinum subulcum
Stantem propè ipsam, vnus autem solus erat aditus.
His autem Agelaus dixit verbum omnibus nuncians,
O amici, non iam aliquis in ianuam ascendat.
Et dicat populis, clamorque citissimè fiat.
Ideo cito hic vir nunc postremo sagittauerit.
Hunc autē rursus alloquutus est Melanth. custos caprarū.
Non aliquo modo est Agelaë diuine, prope enim grauiter
Aulæ pulchræ ianuæ & molestum ostium vici,
Et vnus omnes prohibebit vir, qui fortis sit.
Sed age vobis arma portabo vt armemini,
Ex thalamo, hic enim (puto) neque alibi
Arma deposuerant Vlysses & illustris filius.
Sic loquutus ascendit Melanthius custos caprarum
In thalamum Vlyssis supra scalas domus,
Vbi duodecim quidem scuta excepit, tot autem lanceas,
Et tot galeas æreas crines-densas.
Perrexit verò ire, valde autem cito portans procis dedit.
Et tunc Vlyssis soluta sunt genua & dilectum cor,
Postquam circumponentes vidit arma, manibus verò lanceas
Longas quatientes, arduum siquidem ipsi apparebat opus.
Statim autem Telemachum verbis velocibus alloquutus est.
Telemache certè valde iam aliqua in domibus mulierū
Nobis impellit bellum malum, vel Melanthius.
Hunc verò rursus Telemachus prudēs cōtra alloquutus est,
O pater ipse ego hoc peccaui, (neque aliquis alius
Causa) qui thalami ianuam bene compositam
Reliqui inclinatam, horum autem speculator erat melior.
Sed vade diuine Eumæe, ianuam claude thalami.
Et obserua si qua est mulierum, quæ hæc faciat,
An filius Dolij Melanthius quem ego puto.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Iuit verò iterum ad thalamum Melanthius custos caprarum,
Portaturus arma pulchra, intellexit vero diuus subulcus.
Statim autem Vlyssem alloquutus est qui prope aderat.
Diuine Laertiade prudens Vlysses,
Ille autem rursus exitiosus vir quem putamus ipsi
It in thalamum, tu autem mihi verum dic,
Nunquid interficiam si potentior ero?
An tibi huc ducam vt iniustitias persoluat
Multas, quantas hic operatus est tua in domo?
Hunc autem respondens, alloquutus est prudens Vlysses,
Certè ego & Telemachus procos superbos
Retinebimus intra domos, quamuis multum incitatos.
Vos autem auersis pedibus & manibus desuper
In thalamum mittite, tabulas autem ligate a tergo.
Catenam autem plicatam ex ipso nectentes
Columnam in altam trahite, admouete trabibus.
Vt diu viuus graues dolores patiatur.
Sic dixit, hi vero hunc quidē audiuerunt & ei obedierūt.
Perrexerunt verò ire in thalamum, fefellerunt vero ipsum
Melanthium intus esse.
Certè hic quidem in ima parte thalami arma quærebat,
Hi autem steterunt vtrinque ad limina manentes,
Quādo verò in limine stetit Melanthius custos caprarum,

Vlysses in procos se armat.

γρ. ἀγέλεως μετέειπε. Agelaus procus loquitur.

γρ. ἀνὰ ῥῶγας. Melanthius armis instruit procos.

γρ. χερσί τε.

γρ. ἤμβροτον.

Altera quidem manu ferens pulchram galeam.
Altera.v. scutum latum antiquum, inquinatum fitu: erat
Laërtis herois, quod iuuenis portabat.
Tūc quidē iacebat, conglutinationesq́ꝫ solutæ erāt lororum.
Hi tunc irruentes ceperunt, traxeruntq́ꝫ intro.
Per capillos: in pauimentū.v. in terra iecerūt dolentē corde.

Subulci Melanthiū vinciunt.

Pedes autem manusq́ꝫ colligauerunt tristi vinculo
Retrorsum bene, flectentes penitus sicut iusserat
Filius Laërtis pertolerans diuus Vlysses,
Catenam autem plicatam ex ipso nectentes
Columnam in altam traxerunt, propinquaueruntq́ꝫ trabib.
Hunc verò cauillans alloquutus est Eumæus subulcus.
Nūc quidē iam valdè omnino Melanthi nocte excubias ages
Lecto in molli dormiens sicut decet,
Neque te Aurora ab Oceani fluctibus
Latebit veniens aurisedis, quando adduces
Capras procis domum ad conuiuium apparandum.
Sic hic quidē illic relictus est extensus pernicioso in vinculo.
Hi autem in arma euntes, portáque imposita lucida,
Iuerunt ad Vlyssem prudentem versutum.
Vbi robur spirantes insistabant, hi quidem in pauimento
Quatuor, hi autem intra domum multique & boni.

Minerua Mentori assimilata.

Hos autem propè filia Iouis venit Minerua,
Mentori assimilata & corpore & voce.
Hanc verò Vlysses lætatus est videns, & verbum dixit,
Mentor expelle malum, recordare autem socii dilecti
Quæcunque bona sacrificaui, æqualis autem mihi es.
Sic dixit putans populorum seruatricem esse Mineruam:
Proci autem ex altera parte minabantur ex domo.

Agelaus iubet, ne Mentor Vlyssem iuuet.

Primus hanc increpuit Damastorides Agelaus,
Mentor, ne tibi verbis persuadeat Vlysses
Procis pugnare, auxiliari autem ei ipsi.
Sic enim nostram mentem perfectum iri puto,
Quando hos interfecerimus patrem ac & filium,
Cum his autem tu postea interficieris, qualia cogitas
Patrare in domibus, tuo autem ipsius capite solues.
At postquam vestras violentias abstulerimus ære,
Possessiones quot tibi sunt quæq́ꝫ intus, & quæ foris,
Cum Vlyssis commiscebimus, neque filios
Viuere in ædibus sinemus, neque filias.
Neque vxorem prudentem in ciuitate versari.
Sic dixit, Minerua autem irata est ex animo magis,
Increpuit autem Vlyssem iratis verbis,
Nō amplius tibi Vlysses robur firmū, neq́ꝫ aliqua fortitu-
Qualis quādo pro Helena albis-vlnis bono patre nata (do,
Nouem annis Troianis pugnasti assiduè semper.
Multos autem viros interfecisti in graui pugna,
Tuo autem capta est consilio Priami ciuitas lata vijs.
Quomodo iā nunc quando ad ædes & possessiones peruenisti,
Contra procos indignaris fortis esse?
Sed age huc amice apud me sta, & vide opus,
Vt videas qualis tibi in viris inimicis
Mentor Alcimedes beneficia rependat.
Dixit, & nondum omnino dedit alternis viribus & vicibus victoriam,
Sed adhuc potentiamq́ꝫ & fortitudinem tentabat
Et Vlyssis vel autem filij gloriosi.
Ipsa autem splendida in domus trabem
Sedit ruens hirundini similis contrà.
Procos autem concitabat Damastorides Agelaus,
Eurynomúsque & Amphimedon, Demoptolemúsque,
Pisandrusq́ꝫ Polyctorides, Polybusq́ꝫ bellicosus,
Hi enim procorum fortitudine erant egregiè optimi.
Quicunque adhuc viuebant & de vita pugnabant.
Hos autem iam domuit arcus & frequentes sagittæ.

γρ. ἀγέλεως. perdemur.

His autem Agelaus dixit verbum omnibus nuncians,
O amici, iam tenebit vir hic manus innocuas,
Et iam ei Mentor quidem venit inanes iactationes dicens,
Hi autem soli relicti sunt in primis ianuis,
Ideò non simul omnes immittite lanceas longas.

Τῇ ἑτέρῃ μὲν χειρὶ φέρων καλὴν τρυφάλειαν,
Τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος εὐρὺ γέρον, πεπαλαγμένον ἄζῃ,
Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κουρίζων φορέεσκε· 185
Δὴ τότε γ' ἤδη κεῖτο, ῥαφαὶ δ' *ἐλέλυντο ἱμάντων.
Τὼ δ' ἄρ' ἐπαΐξανθ' ἑλέτην, ἔρυσάν τέ μιν εἴσω
Κουρίξ· ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀχνύμενον κῆρ,
Σὺν δὲ πόδας χεῖράς *τε δέον θυμαλγέϊ δεσμῷ,
Εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερὲς, ὡς *ἐκέλευσεν 190
Υἱὸς Λαέρταο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντες,
Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἔρυσαν, πέλασάν τε δοκοῖσι.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ Μελάνθιε νύκτα φυλάξεις 195
Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ καταλέγμενος, ὥς σε ἔοικεν·
Οὐδέ σέ γ' ἠριγένεια παρ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
Λήσει ἐπερχομένη χρυσόθρονος, ἡνίκ' ἀγινεῖς
Αἶγας μνηστήρεσσι δόμον κάτα δαῖτα πένεσθαι.
Ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο ταθεὶς ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ. 200
Τὼ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην τ' ἐπιθέντε φαεινὴν,
Βήτην εἰς Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην.
Ἔνθα μένος πνείοντες ἐφέστασαν· οἱ μὲν ἐπ' οὐδοῦ,
Τέσσαρες, οἱ δ' ἔντοσθε δόμων, πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη, 205
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, καὶ μῦθον ἔειπε,
Μέντορ ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ' ἑτάροιο φίλοιο,
Ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοί ἐσσι.
Ὣς φάτ', ὀϊόμενος λαοσσόον ἔμμεν Ἀθήνην. 210
Μνηστῆρες δ' ἑτέρωθεν ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι·
Πρῶτος τήν γ' ἐνένιπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Μέντορ, μή σ' ἐπέεσσι παραιπεπίθῃσιν Ὀδυσσεὺς
Μνηστήρεσσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δὲ οἷ αὐτῷ.
Ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι ὀΐω· 215
Ὁππότε κεν τούτους κτέωμεν, πατέρ' ἠδὲ καὶ υἱὸν,
Ἐν δὲ σὺ τοῖσιν ἔπειτα πεφήσεαι, οἷα μενοινᾷς
Ἔρδειν ἐν μεγάροις· σῷ δ' αὐτοῦ κράατι τίσεις.
Αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
Κτήμαθ' ὁπόσσα τοί ἐστι, τά τ' ἔνδοθι καὶ τὰ θύρηφι, 220
Τοῖσιν Ὀδυσσῆος μεταμίξομεν· οὐδέ τοι υἷας
Ζώειν ἐν μεγάροισιν ἐάσομεν, οὐδὲ θύγατρας,
Οὐδ' ἄλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολεύειν.
Ὣς φάτ'· Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
Νείκεσσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν. 225
Οὐκέτι σοί γ' Ὀδυσεῦ μένος ἔμπεδον, οὐδέ τις ἀλκή,
Οἵη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ εὐπατερείῃ
Εἰνάετες Τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμὲς αἰεί.
Πολλοὺς δ' ἄνδρας ἔπεφνες ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Σῇ δ' ἥλω βουλῇ Πριάμου πόλις εὐρυάγυια. 230
Πῶς δὴ νῦν, ὅτε *σόν γε δόμον καὶ κτήμαθ' ἱκάνεις,
Ἄντα μνηστήρων ὀλοφύρεαι ἄλκιμος εἶναι;
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο πέπον παρ' ἔμ' ἵστασο, καὶ ἴδε ἔργον,
Ὄφρ' εἰδῇς οἷός τοι ἐν ἀνδράσι δυσμενέεσσι
Μέντωρ Ἀλκιμίδης εὐεργεσίας ἀποτίνειν. 235
Ἦ ῥα, καὶ οὔπω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,
Ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
Ἠμὲν Ὀδυσσῆος, ἠδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.
Αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
Ἕζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι εἰκέλη ἄντην. 240
Μνηστῆρας δ' ὤτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων, Δημοπτόλεμός τε,
Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης, Πόλυβός τε δαΐφρων.
Οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
Ὅσσοι ἔτ' ἔζωον, περί τε ψυχέων ἐμάχοντο· 245
Τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.
Τοῖς δ' *Ἀγέλαος ἔειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ὦ φίλοι, ἤδη σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
Καὶ δή οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κενὰ εὔγματα εἰπών,
Οἱ δ' οἶοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσι. 250
Τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἐφίετε δούρατα μακρά.

Ἀλλ'

Ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἓξ πρῶτον ἀκοντίσατ', αἴ κέ ποθι Ζεὺς
Δώῃ Ὀδυσσῆα βλῆσθαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὴν οὗτός γε πέσῃσιν.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὡς ἐκέλευεν, 255
Ἱέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
Ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δούρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων, 260
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλοι, ἤδη μέν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμι
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
Ἡμέας ἐξεναρίξαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα, 265
Ἄντα τιτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἔλατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ.
Οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
Μνηστῆρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε· 270
Τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἕλοντο.
Αὖτις δὲ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
Ἱέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Βεβλήκειν, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν· 275
Ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
Λίγδην, ἄκρον δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.
Κτήσιππος δ' Εὔμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
Ὦμον ἐπέγραψεν, τὸ δ' ὑπέρπτατο, πῖπτε δ' ἔραζε. 280
Τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα.
Ἔνθ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυσσεύς,
Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·
Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ 285
Βεβλήκει πρὸς στῆθος, ἐπευχόμενος δὲ προσηύδα,
Ὦ Πολυθερσεΐδη φιλοκέρτομε, μή ποτε πάμπαν
Εἴκων ἀφραδίῃς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
Μῦθον ἐπιτρέψαι, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὅν ποτ' ἔδωκας 290
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ δόμον κάτ' ἀλητεύοντι.
Ἦ ῥα βοῶν ἕλικων ἐπιβουκόλος. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Οὖτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ.
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λειώκριτον οὖτα
Δουρὶ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν· 295
Ἤριπε δὲ πρηνής, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Δὴ τότ' Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχεν
Ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.
Οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον, βόες ὣς ἀγελαῖαι,
Τὰς μέν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν 300
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.
Οἱ δ' ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
Ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θόρωσι,
Ταὶ μέν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἵενται,
Οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκὴ 305
Γίγνεται οὐδὲ φυγή, χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρῃ·
Ὣς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
Τύπτον ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὄρνυτ' ἀεικής,
Κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Λειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων, 310
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο καί μ' ἐλέησον.
Οὐ γάρ πώ τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
Εἰπεῖν οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλους
Παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι. 315
Ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι·
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος οὐδὲν ἐοργὼς
Κείσομαι, ὡς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 320

Sed age,in eum sex primum iaculamini,sicubi Iupiter
Det Vlyssem percuti,& gloriam reportare.
Horum autem aliorum non est cura,postquam hic ceciderit.
Sic dixit,hi vero omnes iaculati sunt sicut iussit
Cupientes:hæc autem omnia vana fecit Minerua.
Horum alius quidem postes bene firmatæ domus
Percussit,alius autem ianuam subtiliter compactam.
Alius vero in pariete fraxinea hasta *cecidit ære grauis.*
At postquam iam lanceas euitauerunt procorum,
His verbis incepit pertolerans diuus Vlysses,
O amici, iam quidem ego autor esse nunc & nos.
Procorum in turbam iacularemur qui prompti sunt
Nos internecione delere in prioribus malis.
Sic dixit,hi v. omnes iaculati sunt acutas lanceas
Contra dirigentes,Demoptolemum quidem Vlysses,
Euryadem vero Telemachus, Elatum vero subulcus,
Pisandrum autem interfecit boum bubulcus vir.
Hi quidem postea simul omnes mordicus ceperunt magnū pauimentum.
Proci vero iuerunt domus ad intimam partem (
In eos verò irruerunt,e mortuis.v. lanceas extraxerunt.
Rursus autem proci iaculati sunt acutas lanceas
Magna contentione,illas.v.plerasque irritas posuit Miner.
Horum alius quidem postes bene firmatæ domus
Percussit,alius autem ianuam subtiliter compactam:
Alius vero in pariete fraxinea hasta *cecidit ære grauis*
Amphimedon.v.Telemachum percussit manus ad carpum
Obiter,extremam autem pellem læsit æs.
Ctesippus autem Eumæum super scutum lancea longa
Humerum attigit,hoc.v.superuolauit,cecidit verò in humū,
Hi autem rursus circum Vlyssem prudentem versutum
Procorum in turbam iaculati sunt acutas lanceas.
Tunc rursus Eurydamanta percussit vrbiū populator Vlysses
Amphimedonta vero Telemachus, Polybum.v.subulcus,
Ctesippum autem postea boum bubulcus vir
Percussit in pectus,gloriabundus autem illum *affatus est,*
O multum audax conuiciator,ne vnquam omnino
Cedens stultitiæ magnifica loquere,sed Diis
Rem committe,quoniam multò potentiores sunt.
Hoc tibi pro pede hospitale munus *quem dedisti*
Diuo Vlyssi domi suæ mendicanti.
Dixit boum flexipedum bubulcus: at Vlysses
Vulnerauit Damastoridem comminus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Leocritum percussit
Lancea medio ventre penitus autem æs transadegit.
Cecidit autem pronus,terram autem percussit tota fronte.
Iam tunc Minerua hominum interfectrix ægida sustulit
Alto ex fastigio,horum autem mentes expauefactæ sunt.
Hi autem fugerunt in domum boues tanquam gregariæ,
Quas quidem varius œstrus aggressus agitat
Tempore in verno,quando dies longi sunt.
Hi autem sicut vultures curuis vnguibus,curua rostris
Ex montibus venientes in aues saliunt.
Hæ quidem in campo nebulas timentes pererrant:
Hæ autem has perdunt insilientes,neque aliquod remedium
Est,neque fuga,gaudent autem viri præda.
Sic hi in procos irruentes per domum
Verberabāt cōuersi,horū verò suspiriū mouebatur indecens
Capitib.diuerberatis,pauimētū.v.totum sanguine æstuabat.
Liodes autem Vlyssi irruens cepit genua,
Et ipsum precans verba velocia loquutus est.
Oro te Vlysses,tu.v.mei rationem habe & mei miserere.
Nondum enim aliquam dico mulierum in domibus
Dicturam,neque aliquid fecisse iniquum,sed & alios
Sedaui procos,quicunque talia facerent.
Sed mihi non obediuerūt vt a prauis rebus *manus abstinerent:*
Ideo & propter suas intemperies indecentem mortem hauserunt:
At ego cum his vates nihil cum patrauerim
Iacebo:sic non est gratia in posterum benefactorum.
Hunc.a.torue conspicatus alloquutus est prudēs Vlysses

Liodes supplex orat Vlyssem.

Siquidem iam cum his vates te dicis esse,
Nempe sane videris saepe optasse in aedibus
Longe mihi reditus in pat iam finem dulcis fieri.
Te autem uxorémque dilectam sequi & filios parere:
Ideo non mortem grauem aufugies.
Sic igitur loquutus, ensem cepit manu forti
Iacentem, quem Agelaus abiecerat humum
Interfectus, quo hunc in ceruicem mediam percussit.
Loquentis autem huius caput pulueribus mixtum est.
Terpiades autem cantor fugit mortem nigram,
Phemius, qui canebat cum procis necessitate.
Stabat in manibus tenens citharam stridulam
Prope apud ianuam, bifariam autem mentibus cogitabat,
An egressus domo Iouis magni ad aram
Aulae sederet elaboratam, ubi multa
Laertes Vlyssésque boum femora combusserant.
An genibus precaretur proruens in Vlyssem.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,
Genua tangere Laërtiadae Vlyssis.
Certe hic citharam concauam deposuit humi
Medio crateris & throni argentei distincti clauis.
Ipse autem rursus Vlyssi ruens cepit genua.
Et ipsum precans verba velocia loquutus est,
Oro te Vlysses, tu.v. mei rationem habe, & mei miserere.
Ipsi tibi in futurum dolor erit, si cantorem
Interficies, qui Diis & hominibus cano.
Ipse à me edoctus sum, Deus autē mihi in mētibus cātilenas
Omnes inseuit, volo autem tibi accinere
Tanquam Deo, ideo ne me cupias collo truncare.
Et Telemachus haec dicet tuus dilectus filius,
Quod ego non voluntarius in tuam domum, neque indigens
Veni procis cantaturus post conuiuium,
Sed multo plures & potentiores duxerunt necessitate.i.vi.
Sic dixit, hunc autem audiuit sacra vis Telemachi,
Statim autem suum patrem alloquutus est qui prope erat:
Abstine, neque hunc insontem percute aere,
Et praeconem Medonta seruabimus, qui mei semper
Domo in nostra curam habuit dum puer essem.
Si iam non ipsum interfecit Philaetius, vel subulcus,
Vel tibi obuius fuit concitato impetu ruenti in domo.
Sic dixit, hunc vero audiuit Medon prudentia sciens.
Expauefactus enim iacebat sub sede, circum autem pellem
Indutus bouis nuper-excoriatam, fugiens mortem nigram.
Statim.v. à throno surrexit citò.v. abiecit bouinam pellem.
Telemacho autem postea proruens illius cepit genua,
Et ipsum precans verba velocia loquutus est,
O amice, ego quidem hic sum, tu.v. cohibe te, dic.a. patri
Ne me impotenti-robore laedat acuto aere,
Viris procis iratus, qui ei totonderunt
Res in domibus, te autem stulti nihil honorauerunt.
Hunc autem subridens alloquutus est prudens Vlysses,
Bono esto animo, quoniam te hic liberauit & seruauit,
Vt noscas in animo, & dicas & aliis,
Multo satius esse bene quam male agere.
Sed egressi ex aedibus sedete foris
Ex caede in aula, tuq; & multum famosus cantor,
Dum ego in domo elaborando-peragam quod me oportet.
Sic dixit, hi autem exiuerunt domo euntes.
Sederunt igitur hi Iouis magni ad altare
Vndique aspicientes, caedem expectantes semper.
Aspiciebat vero Vlysses ad suam domum, si quis adhuc virorum
Viuus sublateret fugiens mortem nigram.
Hos autem vidit valde omnes in sanguine, & pulueribus
Prostratos multos, sicut pisces quos piscatores
Concauum in littus album extra mare
Reti extraxerunt foraminoso, hi autem omnes
Vndas maris desiderantes in arenis fusi sunt,
Horum quidem Sol Phaethon abstulit animum.
Sic tunc igitur proci ad inuicem fusi erant.

Liodes occiditur.

Phemius musicus Vlyssi loquitur.

Phemius & Medon à Telemacho seruātur.

Εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὔχεαι εἶναι,
Πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι,
Τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
Σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι·
Τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα. 325
Ὣς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
Κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
Κτεινόμενος· τῷ τόν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε.
Φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δ' ἔτ' ἀοιδὸς ἀλύσκανε κῆρα μέλαιναν 330
Φήμιος, ὅς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἔστη δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἄγχι παρ' ὀρσοθύρην, δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
Ἢ ἐκδὺς μεγάροιο, Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν
Ἑρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ 335
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηαν·
Ἢ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας Ὀδυσῆα.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἤτοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε 340
Μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ, σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν 345
Πέφνῃς, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέφυσεν, ἔοικα δέ τοι παραείδειν
Ὥς τε θεῷ· τῶ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
Καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι σὸς φίλος υἱός, 350
Ὡς ἐγὼ οὔ τι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χατίζων,
Πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,
Ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.
Ὣς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Αἶψα δ' ἑὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα, 355
Ἴσχεο, μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ.
Καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅς τέ μευ αἰεὶ
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο παιδὸς ἐόντος,
Εἰ δὴ μή μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος, ἠὲ συβώτης,
Ἠὲ σοὶ ἀντεβόλησεν ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα. 360
Ὣς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
Πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Ἕστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, θοῶς δ' ἀπέδυνε βοείην·
Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαΐξας λάβε γούνων, 365
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί, σὺ δ' ἴσχεο, εἰπὲ δὲ πατρὶ
Μή με περισθενέων δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἵ οἱ ἔκειρον
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔτιον. 370
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Θάρσει, ἐπεὶ δή σ' οὗτος ἐρύσατο καὶ ἐσάωσεν,
Ὄφρα γνῷς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ εἴπῃσθα καὶ ἄλλῳ,
Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ' ἀμείνων.
Ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἕζεσθε θύραζε 375
Ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδός,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττεό με χρή.
Ὣς φάτο, τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κιόντε.
Ἑζέσθην δ' ἄρα τώ γε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν,
Πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδεγμένω αἰεί. 380
Πάπτηνεν δ' Ὀδυσεὺς καθ' ἑὸν δόμον, εἴ τις ἔτ' ἀνδρῶν
Ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Τοὺς δὲ ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσι
Πεπτεῶτας πολλούς, ὥστ' ἰχθύας, οὕς θ' ἁλιῆες
Κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης 385
Δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
Κύμαθ' ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται,
Τῶν μέν τ' ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν·
Ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.

Δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 390
Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Ὄφρα ἔπος εἴπωμι τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
Κινήσας δὲ θύρην, προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Δεῦρο δὴ ὄρσο γρηῢ παλαιγενὲς, ἥ τε γυναικῶν 395
Δμῳάων σκοπός ἐσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων·
Ἔρχεο· κικλήσκει σε πατὴρ ἐμὸς, ὄφρα τι εἴπῃ.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
Ὤϊξεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων·
Βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν. 400
Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν,
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥστε λέοντα,
Ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο,
Πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
Αἱματόεντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι. 405
Ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἡ δ' ὡς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἴσιδεν αἷμα,
Ἴθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε, καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 410
Ἐν θυμῷ γρηῦ χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε.
Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
Τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν, καὶ σχέτλια ἔργα.
Οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο· 415
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,
Αἵ τέ μ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἳ νηλείτιδές εἰσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην καταλέξω. 420
Πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
Δμῳαὶ, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
Εἴριά τε ξαίνειν, καὶ δουλοσύνην ἀνέχεσθαι·
Τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
Οὔτ' ἐμὲ τίουσαι, οὔτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν. 425
Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
Σημαίνειν εἴασκεν ἐπὶ δμῳῇσι γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα
Εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 430
Μή πω τήνδ' ἐπέγειρε· σὺ δ' ἐνθάδε εἰπὲ γυναιξὶν
Ἐλθέμεν, αἵ περ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.
Ὣς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην 435
Εἰς ἓ καλεσσάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν, καὶ ἄνωχθε γυναῖκας·
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
Ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσησθε, 440
Δμῳὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
Θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰς ὅ κε * πασῶν
Ψυχὰς * ἐξαφέλησθε, καὶ ἐκλελάθοιντ' Ἀφροδίτης,
Τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρῃ. 445
Ὣς ἔφαθ', αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
Αἶν' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
Πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνηῶτας,
Κὰδ δ' ἄρ' ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερκέος αὐλῆς,
Ἀλλήλοισιν ἐρείδουσαι· σήμαινε δ' Ὀδυσσεὺς 450
Αὐτὸς * ἐπισπέρχων· ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
Ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
Λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο 455
Ξῦον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμῳαὶ, τίθεσαν δὲ θύραζε.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
Δμῳὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,

Iam tunc Telemachum alloquutus est prudens Vlysses,
Telemache, eia age, mihi voca nutricem Eurycleam,
Vt verbum dicam, quod mihi in animo est.
Sic dixit, Telemachus autem dilecto obediuit patri,
Mota autem ianua alloquutus est nutricem Eurycleam,
Eia, iam huc ades anus olim-genita, quæ mulierum
Famularum speculatrix es, in domibus nostris,
Veni, vocat te pater meus, vt aliquid dicat.
Sic loquutus est, huic autem pennatum fuit verbum.
Aperuit autem ianuas domorum bene habitatarum.
Perrexit autem ire, at Telemachus ante præibat.
Inuenit postea Vlyssem cum interfectis mortuis,
Sanguine & puluere inquinatum tanquam leonem,
Qui comedens bouem venit pernoctantem in agro,
Omne autem ei pectus, genæque vtrinque
Cruenta sunt, grauis est autem ei vultus aspectu.
Sic Vlysses inquinatus erat pedes & manus desuper.
Hæc vero postquam mortuosque, & magnum inspexit sanguinem,
Aggressa est vlulare, quoniam magnum vidit opus.
Sed Vlysses prohibuit, & tenuit cupientem.
Et ipsam accersitam verbis velocibus alloquutus est,
In animo anus gaude, & te cohibe neque viula.
Non est fas interfectis viris insultare.
Hos autem Parca domuit Deorum & impia opera.
Non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
Non malum, neque quidem bonum qui ad ipsos peruenisset,
Ideo & propter suas intēperātias indecētē mortē assequuti sūt.
At age, mihi tu mulieres eas in ædibus recense,
Quæ me inhonorant, & quæ peccantes sunt.
Hunc vero rursus alloquuta est dilecta nutrix Euryclea,
Tibi enim ego fili veritatem dicam.
Quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres
Famulæ, has quidem opera docuimus operari,
Lanasque extendere, & seruitutem tolerare.
Harum duodecim omnes impudentiæ se dederunt,
Neque me honorantes, neque ipsam Penelopem.
Telemachus verò nuper quidem creuit, neque ipsum mater
Imperare siuit famulis mulieribus.
Sed age ego ubi ascendero in cœnacula splendida
Dicam tuæ vxori, cui aliquis Deus somnum iniecit.
Hanc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
Nondum hanc excita, tu autem huc edic mulieribus
Vt veniant, quæ antea indecentia operatæ sunt.
Sic dixit, anus autem per domum exiuit
Nunciatura mulieribus, & incitatura ad reuertendum,
At hic Telemachum, & bubulcum, & subulcum
Ad se vocatos verbis velocibus alloquutus est,
Incipite mortuos portare, & iubete mulieres.
At postea thronos pulchros, & mensas
Aqua, & spongiis foraminosis purgate.
At postquam iam totam domum ornaueritis,
Famulas eductas è fabre-facta domo
Inter medium tholum, & laudatum septum aulæ.
Diuerberate ensibus longè-acutis, donec omnium
Animas auferatis, & obliuiscantur Veneris,
Quam à procis habuerunt dum miscerentur clàm.
Sic dixit, hæ verò mulieres congregatæ venerunt omnes
Grauiter lugentes, teneram lacrymam defundentes.
Primum quidem mortuos portauerunt interfectos,
Sub porticu autem deposuerunt bene-septa aulæ
Ad-inuicem innitentes, imperauit autem Vlysses
Ipse festinans, hæ autem exportabant & necessitate i. vi.
At postea thronos pulchros, & mensas
Aqua & spongiis multis-foraminibus purgarunt.
At Telemachus, & bubulcus, & subulcus
Scopis pauimentum affabrè-facta domus
Verrebant, hæ autem exportauerunt famulæ, posuerunt autem foris.
At postquam omnem domum ornauerunt
Famulas eductas è fabre-facta domo

Vlysses Eurycleam accersiri iubet.

γρ. δυσμενέουσι.

Vlysses iubet mortuos efferri.

γρ. πασέων. γρ. ἐξαφέλησθε.

γρ. ἐπισπέρχων.

In medio tholi, & *laudati septi aulæ,*
Loco concluserunt in stricto, unde non aliquo modo erat (*fugere.*
His verò Telemachus prudens incepit dicere,
Non quidem iam pura morte animum auferam
Harum, quæ iam meo capiti opprobria fuderunt
Matriq́; meæ, apudq́; procos dormiuerunt.
Sic dixit, & *funem nauis nigræ*
Ex columna suspensum magna circumiecit tholo
Altè extensum, ne quâ pedibus terram tangeret.
Sicut autem quando vel turdella pandis alis vel columbæ
Retis se applicuerint quod stat in fruticeto,
Retis veluti castra intrantes, odiosum. v. suscepit eas cubile:
Sic hæ ordinatim capita habebant, circum autem omnibus
Collis laquei erant, ut miserrimè morerentur.
Mouerunt autem pedes paululum non valdè diu.
Educunt autem Melanthium in vestibulumq́; & aulam,
Huius autem quidem naresq́; & aures sæuo ære
Absciderunt, genitaliaq́; extraxerūt canib. cruda comedēda
Manusq́; & pedes inciderunt excandescenti animo.
Hi quidem posteà abluti manusq́; pedesq́;
Ad Vlyssem domum iuerunt, perfectum est. v. opus.
At hic alloquutus est dilectam nutricem Eurycleam,
Porta sulfur anus malorū medelam, porta. v. mihi ignem
Vt fumigem domum, tu autem Penelopem
Venire huc iube cum ancillis mulieribus:
Omnes autem impelle famulas ut domum veniant.
Hunc verò rursus alloquuta est dilecta nutrix Euryclea.
Certè iam hæc fili mi secundum decens dixisti,
Sed age chlænamq́; chitonaq; vestimenta portabo.
Non autem sic laceris pannis tectus latos humeros
Sta in domibus, culpandum autem esset.
Hanc autem rursus alloquutus est prudens Vlysses,
Ignis nunc mihi primum in domibus fiat.
Sic dixit, neque non obediuit dilecta nutrix Euryclea.
Portauit autem ignem & sulfur, at Vlysses
Bene adoleuit cœnaculum amplum, & domum, & aulam.
Anus autem rursus ascendit per domos pulchras Vlyssis,
Nuncians mulieribus, & incitatura ut redirent.
Hæ autem iuerunt ex domo tædas in manibus tenentes.
Hæ quidem circumfundebantur & salutabant Vlyssem,
Et osculabantur amplectentes caputq́; & humeros.
Manusq́; capientes, hunc autem dulce desiderium cepit
Fletus & suspirij: nouit autem mentibus omnes.

Impudicæ famulæ laqueo suspenduntur.

Melanthius trucidatur.

Igne lustrantur ædes.

Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
Εἴλεον ἐν στείνει, ὅθεν οὔ πως ἦεν ἀλύξαι. 460
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν,
Μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
Τάων, αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν,
Μητέρι θ' ἡμετέρῃ, παρά τε μνηστῆρσιν ἴαυον.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρῴροιο 465
Κίονος ἐξάψας μεγάλης, περίβαλλε θόλοιο,
Ὑψόσ' ἐπεντανύσας, μή τις ποσὶν οὖδας ἵκηται.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
Ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τό θ' ἑστήκῃ ἐνὶ θάμνῳ,
Αὖλιν ἐσιέμεναι, στυγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοῖτος· 470
Ὣς αἵ γ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
Δειρῇσι βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν.
Ἤσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὔ τι μάλα δήν.
Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλέϊ χαλκῷ 475
Τάμνον, μήδεά τ' ἐξέρυσαν, κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
Χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε,
Εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον, τετέλεστο δὲ ἔργον.
Αὐτὰρ ὅ γε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν, 480
Οἶσε θέειον γρηΰ, κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
Ὄφρα θεειώσω μέγαρον. σὺ δὲ Πηνελόπειαν
Ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
Πάσας δ' ὄτρυνον δμῳὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια, 485
Ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω.
Μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους
Ἕσταθ' ἐνὶ μεγάροισι. νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 490
Πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Ἤνεικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήϊον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Εὖ διεθείωσεν μέγαρον, καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
Γρηῢς δ' αὖτ' ἀπέβη διὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος, 495
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
Αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἠσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους,
Χεῖράς τ' αἰνύμεναι. τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ᾕρει 500
Κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς· γίγνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

ODYSSEÆ HOMERI XXIII. COMPOSITIO.

Anus autem in cœnacula ascendens exultabunda,
Hera dictura dilectum maritum intus esse,
Genua verò firma habebat, pedes verò emicabant & *mouebantur gaudio.*
Stetit verò super caput, & ipsi verbum dixit,
Surge Penelope dilecta filia, ut videas
Oculis tuis, quæ cupiebas dies omnes,
Venit Vlysses, & domum aduenit serò licet redux.
Procos autem interfecit superbos, qui suam domum
Contristabant, & *res comedebant violabantq́; filium,*
Hanc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Nutrix dilecta, insanam te Dij fecerunt, qui possunt
Insipientem facere, eum qui vel prudentissimus fuerit,
Contrà delirum faciunt ut prudentiam ingrediatur & assequatur.
Qui te læserunt, anteà verò mentibus bona erat.
Cur me irrides perdolentem animum habentem
Hæc præter verum *dicens? & ex somno suscitas*
Dulci, qui me ligauit obducens oculos dilectis palpebris

Euryclea nunciat Penelopæ Vlyssem rediisse.

Penelope Vlyssem rediisse nō credit.

※ παρέβλαψαν.

※ παρεξερέουσα.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ψ ῥαψῳδία.

Γρηῢς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσετο καγχαλόωσα,
Δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
Γούνατα δ' ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο·
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἔγρεο Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι 5
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι τά τ' ἔλδεαι ἤματα πάντα.
Ἦλθ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται ὀψέ περ ἐλθών.
Μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγήνορας, οἵ θ' ἑὸν οἶκον
Κήδεσκον, καὶ κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε παῖδα.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια, 10
Μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν, οἵ τε δύνανται
Ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἐόντα,
Καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
Οἵ σε * περ ἔβλαψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα.
Τίπτε με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν, 15
Ταῦτα * παρὲξ ἐρέουσα, καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
Ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας;

Οὐ γάρ

Οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤχετ' ἐποψόμενος Κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ ἂψ ἔρχευ μέγαρόνδε. 20
Εἰ γάρ τίς μ' ἄλλη γε γυναικῶν, αἵ μοι ἔασι,
Ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε, καὶ ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε,
Τῷ κε τάχα στυγερῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι
Αὖτις ἔσω μέγαρον· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια, 25
Οὔ τί σε λωβεύω, τέκνον φίλον, ἀλλ' ἔτυμόν τοι
Ἦλθ' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύω.
Ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ᾔδεεν ἔνδον ἐόντα.
Ἀλλὰ σαοφροσύνῃσι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν, 30
Ὄφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίην ὑπερηνορεόντων.
Ὣς ἔφαθ', ἡ δ' ἐχάρη, καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα
Γρηῒ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἀπὸ δάκρυον ἧκε·
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εἰ δ' ἄγε δή μοι, μαῖα φίλη, νημερτὲς ἐνίσπες, 35
Εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
Ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
Μοῦνος ἐών, οἳ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἄκουσα 40
Κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων
Ἥμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
Πρίν γ' ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσε
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.
Εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν 45
Ἑσταόθ'· οἳ δέ μιν ἀμφὶ κραταίπεδον οὖδας ἔχοντες,
Κείατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥς τε λέοντα.
Νῦν δ' οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
Ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλές, 50
Πῦρ μέγα κηάμενος· σὲ δέ με προέηκε καλέσσαι.
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα σφῶϊν ἐϋφροσύνης ἐπιβῆτον
Ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε.
Νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται.
Ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σὲ 55
Καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἵ πέρ μιν ἔρεζον
Μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
Οἶσθα γὰρ ὥς κ' ἀσπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη 60
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱέϊ, τὸν τεκόμεσθα.
Ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις·
Ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυούς,
Ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Οὔ τινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, 65
Οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλόν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·
Τῷ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὤλεσε τηλοῦ νόστον Ἀχαιΐδος, ὤλετο δ' αὐτός.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων, 70
Ἣ πόσιν ἔνδον ἐόντα παρ' ἐσχάρῃ οὔποτ' ἔφησθα
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος.
Ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἴπω,
Οὐλήν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι.
Τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην, ἔθελον δὲ σοὶ αὐτῇ 75
Εἰπέμεν· ἀλλά με κεῖνος ἑλὼν ἐπὶ μάστακα χερσὶν
Οὐκ ἔα εἰπέμεναι πολυκερδείῃσι νόοιο.
Ἀλλ' ἕπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς,
Αἴ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια, 80
Μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν αἰειγενετάων
Δήνεα εἴρυσθαι, μάλα περ πολύϊδριν ἐοῦσαν.
Ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμόν, ὄφρα ἴδωμαι
Ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἠδ' ὃς ἔπεφνεν.
Ὣς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα· πολλὰ δέ οἱ κῆρ 85
Ὅρμαιν', ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεείνοι,

Non enim tantum dormiui, ex quo Vlysses abiit
Iens visurus malum Ilium non nominandum.
Sed age, nunc descende, et retro vade domum.
Si enim aliqua me alia mulierum, quae mihi sunt,
Haec profecta nunciasset, et ex somno excitasset,
Ideo cito dire ipsam ego remisissem ire
Rursus intra domum: te autem iuuabit haec senectus tua.
Hanc vero rursus alloquuta est dilecta nutrix Euryclea.
Non te irrideo filia dilecta, sed vere tibi
Venit Vlysses, et ad domum peruenit sicut dico.
Ille hospes, quem omnes inhonorabant in aedibus.
Telemachus autem iamdiu cognouit intus esse,
Sed prudenter cogitationes patris occultabat,
Vt virorum puniret violentias superborum.
Sic dixit, haec autem laetata est, a lecto saltans
Anum circumplexa est, a palpebris vero lacrymam misit,
Et ipsam vocata n verbis velocibus alloquuta est,
Eia age, iam mihi nutrix dilecta verum dic,
Si vere iam domum venit ut dicis,
Quomodo iam procis impudentibus manus immisit,
Solus cum esset: hi vero semper congregati intus manebant?
Hanc vero rursus alloquuta est dilecta nutrix Euryclea.
Non vidi, non audiui, sed gemitum solum audiui
Interfectorum, nos vero in recessu thalamorum bene factorum
Sedebamus, fores autem tenebant bene congruae
Antequam iam me tuus filius a domo vocaret
Telemachus: hunc enim pater praemisit vt me vocaret.
Inueni postea Vlyssem inter interfectos mortuos
Stare, hi vero ipsum circum lapidibus stratum pauimentum tenentes
Iacebant ad inuicem: tu si esses conspicata animo delectareris
Sanguine et cruore foedatum, tanquam leonem.
Nunc hi quidem iam omnes in atrialibus ianuis
Congregati sunt: at hic domum suffumigat perpulchram,
Igni magno accenso: te autem me praemisit vt vocarem.
Sed sequere, vt vobis laetitia afficiatis
Ambo dilectum cor, quoniam mala multa passi estis.
Nunc autem iam hoc longum desiderium perfectum est.
Venit quidem ipse viuus domum suam: inuenit vero et te
Et filium domi, male autem qui ipsi fecerant
Proci, hos omnes puniuit sua in domo.
Hanc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Nutrix dilecta, ne sane magnum te iacties irridens.
Scis enim quam gratus in domo appareret
Omnibus, maxime autem mihique et filio quem genuimus,
Sed non est hoc verbum verum sicut dicis.
Sed aliquis immortalium interfecit procos superbos
Iniuriam demiratus acerbam, animi dolores et mala opera.
Non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
Non malum, neque quidem bonum quicunque, ad ipsos veniret.
Ideo propter iniquitates passi sunt malum: at Vlysses
Perdidit longe reditum Graeciae, periit autem ipse.
Huic autem postea respondit dilecta nutrix Euryclea
Filia mea, quale tibi verbum fugit septum dentium?
Quae maritum intus foco assidentem nunquam dicis
Domum esse venturum, animus vero tibi semper incredulus,
Sed age tibi et signum permanifestum aliud dicam.
Cicatricem, quam quondam ipsi sus impressit albo dente,
Hanc dum abluerem agnoui, volebam autem tibi ipsa
Dicere, sed me ille captam in ore manibus
Non siuit dicere prudentiis mentis,
Sed sequere, at ego meipsam tibi puniendam cordonabo,
Si te decepero, interfice me miserrima morte.
Huic autem respondit postea prudens Penelope,
Nutrix dilecta, difficile te Deorum semper genitorum
Consilia intelligere, licet multarum rerum sis perita:
Sed tamen eamus ad filium, vt videam
Viros procos interfectos, et eum qui illos interfecit.
Sic locuta, descendit e coenaculo, multa autem ei cor
Mouebat, an seorsum dilectum maritum interrogaret,

Penelope nutricem alloquitur.

Euryclea Penelopae respondet.

Penelope Eurycleam affatur.

Penelope ... descendit ad Vlyssem.

An astans oscularetur caput & manus capiens.
Hæc verò postquam ingressa est & transiuit lapideum limẽ,
Sedit postea contra Vlyssem in ignis splendore
Parietis alterius: hic autem ad columnam longam
Sedebat deorsum videns, expectans si se alloqueretur
Fortis vxor, postquam vidit oculis.
Hæc autem tacita diu sedit, stupor autem ei cor cepit.
Aspectu autem aliquando ipsum perspicuè videbat, — γρ. ἐνωπα-δίως
Aliquando. v. ignorabat mala corpore vestimenta habentẽ.
Telemach. increpuit, verbũmque dixit denominauitque.
Mater mea, misera-mater sæuum animum habens,
Cur sic à patre recedis? neque apud ipsum
Sedens verbis interrogas? neque scrutaris?
Non quidem alia sic mulier tolerabili animo
A viro abstineret, qui ei multa mala perpessus — γρ. ἀπεσταίη
Venisset vigesimo anno in patriam terram.
Tibi autem semper cor durius est lapide.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope,
Fili mi, animus mihi in pectoribus stupefactus est,
Neque dicere possum verbis, neque interrogare,
Neque in vultum videre contra, si verè iam
Est Vlysses, & domum venit, certè valde nos
Cognoscemus inter nos & melius. sunt enim nobis
Signa, quæ iam & nobis abscondita scimus ab aliis.
Sic dixit, risit autem pertolerans diuus Vlysses.
Statim autem Telemachũ verbis, velocibus allocutus est,
Telemache, certè matrem in ædibus dimitte
Tentare me, forsan autem agnoscet & melius.
Nũc. v. quòd sordeo, mala. v. corpore vestimẽta indutus sũ.
Ideò inhonorat me, & negat esse qui sum.
Nos autem consultemus, vt erit optimum factu.
Etenim aliquis vnum virum interfectum in populo,
Cui non multi sint adiutores postea
Fugit, affinibúsque relictis & patria terra.
Nos. v. sustentaculũ ciuitatis interfecimus, qui valdè optimi
Iuuenum in Ithaca, ideò te consultare iubeo.
Hunc. v. rursus Telemachus prudẽs cõtrà allocutus est:
Ipse hæc videas pater dilecte, tuum enim optimum
Consilium in hominibus dicunt esse, neque aliquis tecum
Alius vir contendat mortalium hominum. (mo — γρ. ἀνθρώ-πους
Nos. v. alacri animo subsequemur, neq; quapiã in re affir-
Fore, vt robore indigeas quanta potentia aderit.
Hunc verò respondẽs allocutus est pertolerãs Vlysses,
Tibi enim ego dico, vt mihi videatur esse optimum factu,
Primùm quidem lauamini, & induimini vestes,
Famulásque in domibus iubete vestimenta capere.
At diuinus cantor tenens citharam stridulam,
Nobis præeat ad ludicram ludorum saltationem,
Vt aliquis dicat nuptias esse extrà audiens,
Vel per viam iens, vel qui circum habitant.
Ne antea fama lata cædis in ciuitate fiat
Virorum procorum, quàm nos exierimus
Agrum ad nostrum arboriferum, illic autem postea
Consultabimus quod vtile Olympius præbebit.
Sic dixit, hi verò igitur hũc valdè quidẽ audiuerũt & ei — Simulantur in ædibus nuptiæ propter tumultum.
Ac primũ quidẽ loti sũt, & induerũt vestes, (obediuerunt.
Paratæ sunt verò mulieres, ipse autem cepit diuinus cantor
Citharam concauam, ipsis autem desiderium mouit,
Cantúsque dulcis, & strenuæ saltationis,
Horum autem magna domus strepebat pedibus
Virorum ludentium, pulchrisZonarúmque mulierum. — γρ. ὀρχη-στάων
Sic autem aliquis dicebat extra domos audiens,
Certè omnino aliquis duxit vxorẽ multis-petitam reginã,
Misera, non tolerauit mariti sui primi
Custodire magnam domum continuè quousque veniret.
Sic igitur aliquis dixit: hæc verò non cognouerunt sicut fa- — γρ. ἧος.
cta sunt.
At Vlyssem magnanimum sua in domo
Eurynome gubernatrix lauit & vnxit oleo.
Circum autem ipsum pallium iecit & vestem.

Ἢ παρστᾶσα κύσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
Ἡ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν,
Ἕζετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίον ἐν πυρὸς αὐγῇ,
Τοίχου τοῦ ἑτέρου· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὴν — 100
Ἧστο κάτω ὁρόων, ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἴποι
Ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
Ἡ δ' ἄνεω δὴν ἧστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἵκανεν.
Ὄψει δ' ἄλλοτε μέν μιν *ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν,
Ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα. — 105
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Μῆτερ ἐμὴ, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
Τίφθ' οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
Ἑζομένη μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς;
Οὐ μέν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ — 110
Ἀνδρὸς *ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Τέκνον ἐμὸν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν. — 115
Οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος, οὐδ' ἐρέεσθαι,
Οὐδ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον. εἰ δ' ἐτεὸν δὴ
Ἔστ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἦ μάλα νῶϊ
Γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώϊον· ἔστι γὰρ ἡμῖν
Σήμαθ' ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων. — 120
Ὣς φάτο, μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχ', ἤτοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
Πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄρειον.
Νῦν δ' ὅττι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι, — 125
Τοὔνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ οὔπω φησὶ τὸν εἶναι.
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεσθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Καὶ γάρ τίς θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
Ὧι μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
Φεύγει, πηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν· — 130
Ἡμεῖς δ' ἕρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
Κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε, πάτερ φίλε· σὴν γὰρ ἀρίστην
Μῆτιν ἐπ' *ἀνθρώπους φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κέ τίς τοι — 135
Ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
Ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τί φημι
Ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα· — 140
Πρῶτα μὲν ἂρ λούσασθε, καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
Δμῳὰς τ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵμαθ' ἑλέσθαι.
Αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
Ὥς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἐκτὸς ἀκούων, — 145
Ἢ ἂν ὁδὸν στείχων, ἢ οἳ περιναιετάουσι·
Μὴ πρόσθε κλέος εὐρὺ φόνου κατὰ ἄστυ γένηται
Ἀνδρῶν μνηστήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
Ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
Φρασσόμεθ' ὅττι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ. — 150
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Πρῶτα μὲν οὖν λούσαντο, καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας·
Ὅπλισθεν δὲ γυναῖκες· ὁ δ' εἵλετο θεῖος ἀοιδὸς
Φόρμιγγα γλαφυρὴν, ἐν δέ σφισιν ἵμερον ὦρσε
Μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο. — 155
Τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστεναχίζετο ποσσὶν
Ἀνδρῶν παιζόντων, καλλιζώνων τε γυναικῶν.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων.
Ἦ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν.
Σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὗ κουριδίοιο — 160
Εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερὲς, *ἕως ἵκοιτο.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Εὐρυνόμη ταμίη λοῦσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα. — 165

Αὐτὰρ

Αὐτὰρ κακκεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη,
Μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος
Οὔλας ἧκε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
Ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη 170
Τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
Ὣς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη,
Ἀντίον ἧς ἀλόχου, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε, 175
Δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
Κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
Οὐ μέν κ' * ἄλλη ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
Ἀνδρὸς * ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν. 180
Ἀλλ' ἄγε μοι μαῖα στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
Λέξομαι· ἦ γὰρ τῇ γε * σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Δαιμόνι', οὔτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι, οὔτ' ἀθερίζω,
Οὔτε λίην ἄγαμαι, μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα 185
Ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
Ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος Εὐρύκλεια
Ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει.
Ἔνθα οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος ἐμβάλετ' εὐνήν,
Κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα. 190
Ὣς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κεδνὰ ἰδυῖαν,
Ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
Τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἴη
Καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν 195
Ῥηϊδίως ἐθέλων θείη ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ.
Ἀνδρῶν δ' οὔ κέν τις ζωὸς βροτός, * οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
Ῥεῖα μετοχλίσσειεν, ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
Ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος.
Θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἕρκεος ἐντός, 200
Ἀκμηνὸς θαλέθων· πάχετος δ' ἦν ἠΰτε κίων.
Τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον * δέμον, ὄφρ' ἐτέλεσσα
Πυκνῇσιν λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα·
Κολλητὰς δ' ἐπέθηκα θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης· 205
Κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης προταμὼν, ἀμφέξεσα χαλκῷ
Εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα,
Ἑρμῖν' ἀσκήσας, τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρῳ.
Ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
Δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι. 210
Ἐν δ' ἐτάνυσσ' ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαεινόν.
Οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα,
Εἴ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἦέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε, ταμὼν ὕπο πυθμέν' ἐλαίης.
Ὣς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ, 215
Σήματ' * ἀναγνούσῃ τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰθὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
Δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῆϊ, κάρη δ' ἔκυσ' ἠδὲ προσηύδα,
Μή μοι Ὀδυσσεῦ σκύζευ, ἐπεὶ τά περ ἄλλα μάλιστα
Ἀνθρώπων πέπνυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζύν, 220
Οἳ νῶϊν ἀγάσαντο παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
Ἥβης ταρπῆναι, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο, μηδὲ νεμέσσα,
Οὕνεκά σ' οὐ τὸ πρῶτον ἐπεὶ ἴδον, ὧδ' ἀγάπησα.
Αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν 225
Ἐρρίγει μή τίς με βροτῶν ἀπάφοιτο ἔπεσσιν
Ἐλθών· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν.
Οὐδέ κεν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα
Ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
Εἰ * ᾔδη, ὅ μιν αὖτις ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν 230
Ἀξέμεναι οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.
Τὴν * δ' ἦτοι ῥέξαι θεὸς ὤρορεν ἔργον ἀεικές·
Τὴν δ' ἄτην οὐ πρόσθεν ἑῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
Λυγρὴν, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος.

At caput affudit multam pulchritudinem Minerua,
Ut maior videretur, & pinguior, in capite autem
Tenues misit comas hyacinthino flori similes.
Sicut autem quando aliquis aurum circumfudit argento vir
Sciens, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua
Artem omnigenam, gratiosa autem opera perficit.
Sic quidem huic circumfudit gratiam capitique & humeris,
E balneo autem exiuit corpore immortalibus similis.
Iterum autem rursus desedit in sede unde surrexerat,
Contra suam uxorem, & ipsam verbo alloquutus est.
Felix, tibi quidem supra foeminas mulieres,
Cor durum posuerunt dij Olympias domos habitantes.
Non quidem alia sic mulier perdurante animo
Viro abstineret, qui ei mala multa passus
Veniret vigesimo anno in patriam terram.
Sed age, mihi nutrix sterne lectum, ut & ipse
Dormiam, certè enim huic ferreus in pectoribus animus.
Hunc autem rursus alloquuta est prudens Penelope.
Felix, nō equidē te magnifico, aut tāquā indignū paruifacio,
Neque valdè admiror, valdè autem bene scio qualis eras
Ex Ithaca in naui cum ires longis-remis.
Sed age, ei sterne bonum lectum Euryclea,
Intra stabilem thalamum, quem quidem ipse fecit,
Ibi ei extructo lecto conijcite stragula,
Pelles & chlaenas, & coopermenta splendida.
Sic dixit maritum tentans, at Ulysses
Iratus uxorem allocutus est prudentia praeditam,
O mulier, certe valde hoc verbum triste dixisti.
Quis autem mihi transtulit lectum? difficile autem esset
Et valdè scienti, quando non Deus ipse veniens
Facile volens poneret alio in loco,
Virorum verò non aliquis viuus homo, neque valdè pubescens
Facile moueret, quoniam magnum signum factum est
In lecto elaborato, hunc vero ego feci, neque aliquis alius,
Arbuscula erat extensa folijs oliuae intra septum
Florens, virescens, crassior autem erat tanquam columna,
Huic autem ego iecis thalamum meum donec perfeci
Densis lapidibus, & bene desuper texi.
Compactas autem imposui ianuas fortè compactas,
Et tunc postea incidi comam pandis-ramis oliuae.
Truncum autem ex radice incisum circum-poliui ferro
Bene & scienter, & ad amussim direxi
Fulcro elaborato, terebraui autem omnia terebro.
Ab hoc autem incipiens lecticam poliui quousque perfeci,
Variam auróque, & argento, & ebore.
Extra autem extendi pellem bouis purpure splendidam.
Sic tibi hoc signum dico, neque scio
Si mihi adhuc firmus est ò mulier, lectus, an aliquis iam
Virorum alibi posuerit, inciso trunco à radice oliuae.
Sic dixit, huius illic soluta sunt genua & dilectum cor,
Signa recognoscentis, quae ei firma dixit Ulysses.
Lacrymans verò postea rectà cucurrit, circum verò manus
Collum iecit Ulyssi, caput autem osculata est, & dixit,
Ne mihi Ulysses irascere, quoniam in alijs maximè
Hominum prudens fuisti, Dij autem dederunt aerumnam,
Qui nobis inuiderunt ut una manentes
Iuuentute delectaremur & ad senectutis limē perueniremus.
At non nunc mihi hoc irascere, neque reprehende,
Quoniam te non primum postquam vidi, sic amplexa sum.
Semper enim mihi animus in pectoribus dilectis
Tremebat, ne me quis hominum deciperet verbis
Profectus, multi enim malas astutias cogitant.
Neque autem Argiua Helena Ioue nata
Viro cum alieno mixta esset amicitia & lecto,
Si sciuisset quòd ipsam iterum bellicosi filij Achiuorum
Ducere domum dilectam in patriam debebant.
Hanc autem facere Deus mouit opus indecens,
Hoc autem nocumentum antea non suo imposuit animo
Graue, ex quo primùm & ad nos accessit dolor.

Vlysses uxori loquitur

γρ. ἄλλη. γρ. ἀποσταίη.

γρ. σιδήρεον ἐν φρεσί.

γρ. ἐντός.

γρ. οὐδὲ γεραιός.

Vlysses lectum suum coniugalem describit.

γρ. ἕως.

Penelope Vlyssem agnoscit.

γρ. ἀναγνοῦσα.

γρ. ᾔδει.

γρ. δὲ τί.

Sed domum profecta ipsa tui ipsius opera cura.
Telámque colúmque, & ancillis iube
Opus adire, sermo autem viris curæ erit
Omnibus, maximè verò mihi, huius enim potentia est in domo.
Hæc quidem stupefacta retro domum iuit.
Filij enim verbum prudens imposuit animo.
In cœnacula autem ascendens cum ancillis mulieribus,
Flebat postea Vlyssem dilectum maritum, quousque ei somnum
Dulcem in palpebris iecit cæsia Minerua.
At hic arcus quos ceperat tulit flexiles diuus subulcus.
Proci autem omnes tumultuabantur in domibus.
Sic autem aliquis dixit iuuenum fortium,
Quo iam curuum arcum portas immanis subulce,
Errator? cito rursus te in suibus canes veloces edent
Destitutum ab hominibus, quos nutriuisti, si quidem Apollo
Nobis propitius, & immortales Dij alij
Sic dixerunt, at hic posuit ferens ipso in loco
Timens, quoniam multi minabantur in domibus.
Telemachus autem ex altera parte minans iuit,
Heus, vlterius porta arcum cito, non bene omnib. obedies.)
Ne te & iunior licet sim ad agrum expellam
Percutiens saxis, vi autem fortior sum.
Vtinam enim omnium tantum quicunque in domibus sunt
Procorum manibus viq; fortior essem,
Ideo & cito mœstè aliquem ego mitterem ire
Nostra ex domo, quoniam mala operantur.
Sic dixit, hi autem omnes de ipso dulciter riserunt
Proci, & iam cessarunt graui ira.
Erga Telemachum, at cum autem ferens domum subulcus
In manibus Vlyssi prudenti posuit astans.
Euocatamq; alloquutus est nutricem Euricleam,
Telemachus mandat tibi, ô prudens Euryclea,
Claudas domus ianuas fortiter compactas.
Si autem aliquis, vel suspirium, vel sonum intus audiat
Virorum nostrorum in septis, non foras
Eat, sed illic tacitè maneat iuxta opus.
Sic dixit, huic autem firmum fuit verbum.
Clausit autem ianuas ædium bene habitatarum.
Tacitè autem ex domo Philœtius saltauit foras.
Clausit autem postea ianuas septi aulæ.
Iacebat autem sub porticu lignum nauis hinc inde remis instructæ
Byblinum, quo ligauit ianuas, introiuit autem ipse,
Sedit postea in sedem profectus vnde surrexerat,
Inspiciens Vlyssem, hic autem iam arcum mouebat
Penitus reuoluens, experiens huc & illuc.
Num cornua vermes ederent absente domino.
Sic autem aliquis dixit conspicatus propinquum alium:
Certè aliquis perspicax & fur est arcuum.
Certè (credo) nunc talia, & ipsi domi iacent.
Vel hic parat aliquid facere, ita in manibus
Mouet huc & illuc malorum sciens errator.
Alius autem rursus dixit iuuenum superborum,
Vtinam enim iam tantum vtilitati obuiaret,
Quam bene hic hunc poterit tendere.
Sic dixerunt proci, at prudens Vlysses
Statim postquam magnum arcum portauit, & vidit penitus,
Sicut quando vir cithara peritus & cantus
Facilè extendit noua verticilla chordam,
Tangens vtrinque bene-retortum intestinum ouis.
Sic sine diligentia tendit magnum arcum Vlysses.
Dextra igitur manu capiens tentauit neruum,
Hoc autem bene sonuit hirundini similis voce.
Procis verò igitur dolor factus est magnus, omnibus autem color
Mutatus est, Iupiter verò valdè sonuit signa ostendens.
Lætatus est postea pertolerans diuinus Vlisses
Quod ei monstrum misisset Saturni filius versutus.
Accepit autem velocem sagittam, quæ ei apud mensam iacebat
Nuda, ipsæ autem aliæ concauam intra pharetram
Iacebant, quibus cito Achiui tentandi erant.

Marginalia (left): γ. μῦθος. — γ. αἶψ' ἐφ' ὕεσσι κατέδονται. — γ. πείθευ. — Affertur Vlyssi tandē arcus. — γ. ἀναστρέφων. — γ. ὡς ὅτ' ἀνήρ. — Vlysses tendit arcum. — γ. αἰτίῃ.

Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε, 350
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· τόξον δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ἡ μὲν θαμβήσασα, πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ. 355
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν· 360
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Πῇ δὴ καμπύλα τόξα φέρεις, ἀμέγαρτε συβῶτα,
Πλαγκτέ; τάχ' αὖ σ' ἐφ' ὕεσσι κύνες ταχέες κατέδονται
Οἶον ἀπ' ἀνθρώπων, οὓς ἔτρεφες, εἴ κεν Ἀπόλλων
Ἡμῖν ἱλήκῃσι καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι. 365
Ὣς φάσαν, αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῇ ἐνὶ χώρῃ,
Δείσας, οὕνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνει,
Ἄττα, πρόσω φέρε τόξα· τάχ' οὐκ εὖ πᾶσι πιθήσεις)
Μή σε καὶ ὁπλότερός περ ἐὼν ἀγρόνδε δίωμαι 370
Βάλλων χερμαδίοισι, βίῃ δ' ἔτι φέρτερός εἰμι.
Αἲ γὰρ πάντων τόσσον ὅσοι κατὰ δώματ' ἔασι,
Μνηστήρων χερσίν τε βίηφί τε φέρτερος εἴην·
Τῷ κε τάχα στυγερῶς τιν' ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
Ἡμετέρου ἐξ οἴκου, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται. 375
Ὣς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν
Μνηστῆρες, καὶ δὴ μέθιεν χαλεποῖο χόλοιο
Τηλεμάχῳ· τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης
Ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε παραστάς.
Ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν, 380
Τηλέμαχος κέλεταί σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
Κληῗσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
Ἢν δέ τις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ. 385
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν, τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
Κλήϊσεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων.
Σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἆλτο θύραζε,
Κλήϊσεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας εὐερκέος αὐλῆς.
Κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης 390
Βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ᾔιεν αὐτός.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰών, ἔνθεν περ ἀνέστη,
Εἰσορόων Ὀδυσῆα· ὁ δ' ἤδη τόξον ἐνώμα,
Πάντῃ ἀναστρωφῶν, πειρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
Μὴ κέρα ἶπες ἔδοιεν ἀποιχομένοιο ἄνακτος. 395
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἦ τις θηητὴρ καὶ ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
Ἤ ῥά νύ που τοιαῦτα καὶ αὐτῷ οἴκοθι κεῖται,
Ἢ ὅ γ' ἐφορμᾶται ποιησέμεν, ὡς ἐνὶ χερσὶ
Νωμᾷ ἔνθα καὶ ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης. 400
Ἄλλος δ' αὖ εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Αἲ γὰρ δὴ τοσσοῦτον ὀνήσιος ἀντιάσειεν,
Ὡς οὗτός ποτε τοῦτο δυνήσεται ἐντανύσασθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες, ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Αὐτίκ' ἐπεὶ μέγα τόξον ἐβάστασε, καὶ ἴδε πάντῃ, 405
Ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπιστάμενος καὶ ἀοιδῆς
Ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέῳ περὶ κόλλοπι χορδήν,
Ἅψας ἀμφοτέρωθεν ἐϋστρεφὲς ἔντερον οἰός,
Ὣς ἄρ' ἄτερ σπουδῆς τάνυσεν μέγα τόξον Ὀδυσσεύς.
Δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς. 410
Ἡ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
Μνηστῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἄρα χρὼς
Ἐτράπετο· Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἔκτυπε σήματα φαίνων.
Γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὅττι ῥά οἱ τέρας ἧκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω. 415
Εἵλετο δ' ὠκὺν ὀϊστόν, ὅ οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
Γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἔντοσθε φαρέτρης
Κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.

Τόξ'

Τόν ῥ' ἐπὶ πήχει ἑλὼν ἕλκεν νευρὴν γλυφίδας τε,
Αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος, ἧκε δ' ὀϊστὸν 420
Ἄντα τιτυσκόμενος, πελέκεων δ' οὐκ ἤμβροτε πάντων
Πρώτης στειλειῆς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε
Ἰὸς χαλκοβαρής. ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν,
Τηλέμαχ', οὔ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει
Ἥμενος, οὐδέ τι τοῦ σκοποῦ ἤμβροτον, οὐδέ τι τόξον 425
Δὴν ἔκαμον τανύων· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
Οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀτιμάζοντες ὄνονται.
Νῦν δ' ὥρη καὶ δόρπον Ἀχαιοῖσιν τετυκέσθαι
Ἐν φάει, αὐτὰρ ἔπειτα καὶ ἄλλως ἑψιάασθαι
Μολπῇ καὶ φόρμιγγι. τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός. 430
Ἦ, καὶ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν. ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλην βάλεν ἔγχει, ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
Πὰρ θρόνον ἑστήκει κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

Hanc in brachio capiens traxit cordam concauitatésque
Illic ex sede sedens, misit autem sagittam.
Contra collimans, securium autem non errauit omnium.
A primo foramine, transiuit autem penitus foras
Sagitta are-grauis, hic verò Telemachum alloquutus est,
Telemache, non te hic hospes in domibus vituperat.
Sedens, neque a meta aberraui, neque arcum
Diu fatigaui tendens, adhuc mihi robur firmum est.
Non sicut me proci inhonorantes vituperabant.
Nunc autem hora & cœnam Achiuis praeparare
In luce, at postea & aliter delectari
Cantu & cithara, hæc enim ornamenta conuiuij.
Dixit, & sup erciliis annuit, hic. v. accinxit ensem acu-
Telemachus dilectus filius Vlyssis diuini. (tum
Circum.v.manum dilectam posuit lanceam, propè.v. ipsum
Apud eius sedem stetit armatus splendido are.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ χ̄ ῥαψῳδία.

Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Ἆλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
Ἰῶν* ἐμπλείην, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν, μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
Οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται· 5
Νῦν αὖτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν οὔ πώ τις βάλεν ἀνὴρ,
Εἴσομαι αἴ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι εὖχος Ἀπόλλων.
Ἦ, καὶ ἐπ' Ἀντινόῳ ἰθύνετο πικρὸν ὀϊστόν.
Ἤτοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναιρήσεσθαι ἔμελλε
Χρύσεον, ἄμφωτον, καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἐνώμα, 10
Ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνος δέ οἱ οὐκ ἐνὶ θυμῷ
Μέμβλετο. τίς κ' * οἴοιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι,
Μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
Οἷ τεύξειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;
Τὸν δ' Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν * ἐπισχόμενος βάλεν ἰῷ, 15
Ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
Ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
Βλημένου· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
Αἵματος ἀνδρομέοιο, θοῶς δ' ἀπὸ εἷο τράπεζαν
Ὦσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε· 20
Σῖτός τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο. τοὶ δ' ὁμάδησαν
Μνηστῆρες κατὰ δώμαθ', ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα.
Ἐκ δὲ θρόνων ἀνόρουσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
Πάντοσε παπταίνοντες ἐϋδμήτους ποτὶ τοίχους·
Οὐδέ πη ἀσπὶς ἔην, οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἑλέσθαι. 25
Νείκειον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσι,
Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· οὐκέτ' ἀέθλων
Ἄλλων ἀντιάσεις· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
Καὶ γὰρ δὴ νῦν φῶτα κατέκτανες ὃς μέγ' ἄριστος
Κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τῷ σ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται. 30
Ἴσκεν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπεὶ ἦ φάσαν οὐκ ἐθέλοντα
Ἄνδρα κατακτεῖναι· τὸ δὲ νήπιοι οὐκ ἐνόησαν,
Ὡς δή σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπτο.
Τοὺς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, *
Ὦ κύνες, οὔ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἱκέσθαι 35
Δήμου ἀπὸ Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε * οἶκον,
Δμῳῇσιν δὲ γυναιξὶ παρευνάζεσθε βιαίως,
Αὐτοῦ τε ζώοντος ὑπεμνάασθε γυναῖκα,
Οὔτε θεοὺς δείσαντες οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν * ἔσεσθαι· 40
Νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλε.
Πάντοσε δ' ἐκπάπτηνε, ὅπῃ φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Εὐρύμαχος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·

ODYSSEÆ HOMERI XXII. COMPOSITIO.

SED ipse exutus est pannis prudens Vlysses.
Insiluit autem magno limini habens arcum & pharetram.
Sagittarum plenam, celeres verò effudit sagittas — γρ. ὀϊστῶν.
Ibi ante pedes, subinde autem procis dixit,
Hoc quidem iam certamen innocuum perfectum est.
Nūc rursus propositū aliud quod nōdū aliquis percussit vir,
Speculabor si consequar, prabeat vero mihi gloriam Apollo.
Dixit, & in Antinoum direxit amaram sagittam. — Procorum cædes
Certe hic pulchrum poculum eleuare volebat
Aureum vtrinque-ansatum, & iam manibus mouebat.
Ut biberet vinum, cædes autem ei non in animo
Obseruabatur: quis putasset inter viros conuiuas — γρ. [illegible]
Solum inter plures, etsi valde fortis esset
Eius facere cædem malam, & mortem nigram?
Hunc vero Vlysses in gutture detentum percussit sagitta. — γρ. [illegible]
Contra autem teneram per ceruicem iuit cuspis. — Vlyss. Antinoū sagitta interficit
Declinauit est autem alio, poculum verò ex excidit manu
Percusso, statim autem fistula ad nare crassa venit
Sanguis virilis: citò autem à se mensam — γρ. [illegible]
Impulit pedibus percussam, longe.v.cibos fudit ad terram.
Panisq́; caroq́; assata fœdata est, hi autem strepuerunt.
Proci in domo, vt viderunt virum cadentem.
Ex sedibus autem surrexerunt turbati in domo,
Vndique aspicientes bene incisos ad parietes,
Neque alicubi scutum erat, neq. fortis lacea ad capiendū. — γρ. [illegible]
Increpabant autem Vlyssem iratis verbis, (tamen
Hospes, male in viros sagittas immittis non amplius cer-
Aliis intereris, nunc tibi integra adest grauis mors,
Etenim iam nunc virum interfecisti, qui valde optimus
Iuuenum in Ithaca, ideo te hic vultures edent.
Sic dicebat vnusquisque quoniam dixerunt non volentem.
Virum interfecisse, hoc autem stulti non cognouerunt.
Quod iam ipsis & omnibus mortis fines imminebant.
Hos vero torue conspicatus alloquutus est prudens Vlysses, — Vlysses procis se manifestat.
Canes, nō me amplius existimabatis redeūtē domū venturū,
Populo a Troianorum, quod mihi consumebatis domum,
Ancillis autem apud mulieres dormiebatis violenter, — γρ. [illegible]
Ipsiusq́; viuentis ambiebatis vxorem,
Neque Deos timentes qui cœlum latum habitant,
Neque aliquam hominum reprehensionem in posterum fore.
Nunc vobis & omnibus mortis fines contigerunt.
Sic dixit, hos autem omnes nouus timor suscepit,
Aspiciebat autem vnusquisque quo fugeret altam mortem.
Eurymachus autem ipsum solus respondens, alloquutus est

Eurymachus supplex Antinoo imputat omnia.

Siquidem iam Vlysses Ithacensis venisti,
Hæc quidem decenter dixisti quæcunque fecerunt Achiui.
Multa quidem in domibus iniusta, multa autem in agro.
Sed hic quidem iam iacet qui causa fuit omnium,
Antinous, hic enim autor fuit horum omnium,
Non nuptiarum tantum indigens, neque cupiens,
Sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius,
Vt Ithacæ in populo bene-ædificatæ regnaret
Ipse, at tuum filium interficeret insidiis.
Nunc autē hic quidē merito interfectus est, tu. v. miserere
Tuorū: at nos in futurum conciliati in populo. (populorum
Quæcunque tibi ebibita sunt, & comesta sunt in domibus,
Eorum pretium separatim ducentes viginti boues singulus,
Æsque aurumque reddemus, donec tuum cor
Lætum fuerit, antè autem non indignum est te irasci.
Hunc autem torue videns alloquutus est prudens Vlysses,
Eurymache, neque si mihi paterna omnia redderetis
Quæcunque vobis nunc sunt, & sicunde alia imponeretis,
Neque sic amplius manus meas abstinerem a cæde,
Antequam omnem proci intemperiem rependerent.

ξ. νῦν ὑμῖν.

Nunc vestræ sunt partes contra vel pugnare,
Vel fugere, qui mortem & parcam euitauerit.
Sed aliquem non euasurum puto altam mortem.

Eurymachus procis loquitur.

Sic dixit, horum autem ipsorum soluta sunt genua.
His autem Eurymachus loquutus est secundo rursus,
O amici, non retinebit vir hic manus innocuas,
Sed postquam accepit arcum politum & pharetram,
Pauimento à polito sagittabit, donec omnes
Nos interficiet: sed recordemur pugnæ,
Ensesque trahite, & opponite mensas
Sagittis velocibus contrà autem ipsum omnes simus
Congregati, si ipsum è limine expellemus & ianuis,
Eamus in ciuitatem, clamor citissimè fiet,
Et ideò citò hic vir nunc vltimum sagittabit.
Sic igitur vociferans, traxit ensem acutum
Æreum vtrinque-acutum, saltauit autem in ipsum
Terribiliter sonans, ipse autem sequebatur diuus Vlysses

ξ. ἰὸν ἀποπροΐει. Eurymachus occiditur.

Sagittam proiiciens, percussitq́, pectus ad mammam.
In hepate autem ei fixit velox telum, è manu igitur
Ensem misit humum, prouolutus vero circa mensam
Decidit torquens se, longe autem aquas fudit humum,
Et poculum circum-ansatum, hic. i. terram verberauit frōte

ξ. κάππεσεν ἰδνωθείς.

Animo dolens, pedibus autem thronum ambobus
Calcitrans quassit, in oculis autem fusa est caligo,
Amphinomus autem Vlyssi iuit glorioso
Contrarius ruens, traxit autem ensem acutum
Si quomodo eius exiret ianuis, sed ipsum præuenit
Telemachus à-tergo percutiens area lancea

Telemachus Amphinomū occidit.

Humerorum medio, per pectora autem penetrauit.
Sonuit autem cadens, terram autem percussit fronte.
Telemachus autem ruit relicta longa lancea
Illic in Amphinomo, valdè. n. timebat ne quis Achiuorum
Lanceam dum extraheret longam, vel adigeret.
Ense ruens, vel in caput reclinatum verberans.
Iuit autem currēs, valde. v. citò dilectum ad patrē peruenit.
Propè autem stans verba velocia loquutus est.
O pater, iam tibi scutum portabo & duas lanceas,
Et galeam bene æream in temporibus aptam,
Ipse induar profectus, dabo autem subulco
Et bubulco alia, armari enim melius.
Hunc autem respondens, alloquutus est prudens Vlysses,
Porta currens quousque auxiliariæ sagittæ adsunt,
Ne me amoueant ianuis solum cum sim.
Sic dixit, Telemachus autem dilecto obediuit patri.
Perrexit. v. ire in thalamum, vbi ei inclyta arma iacebant.
Hinc quatuor quidem scuta excepit, lanceas autem octo
Et quatuor galeas æreas densas,
Venit autem ferens, valde autem citò dilectum ad patrem peruenit.
Ipse autem primum circa corpus indutus est æs.

Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας, 45
Ταῦτα μὲν αἴσιμα εἶπες, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοί,
Πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων,
Ἀντίνοος· οὗτος γὰρ ἐπίηλεν τάδε ἔργα,
Οὔ τι γάμου τόσσον κεχρημένος οὐδὲ χατίζων, 50
Ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων,
Ὄφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἐϋκτιμένης βασιλεύοι
Αὐτός, ἀτὰρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
Νῦν δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται· σὺ δὲ φείδεο λαῶν
Σῶν· ἀτὰρ ἄμμες ὄπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον, 55
Ὅσσα τοι ἐκπέποται καὶ ἐδήδοται ἐν μεγάροισι,
Τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἐεικοσάβοιον ἕκαστος,
Χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰς ὅ κε σὸν κῆρ
Ἰανθῇ· πρὶν δ' οὔ τι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 60
Εὐρύμαχ', οὐδ' εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε,
Ὅσσα τε νῦν ὔμμ' ἐστὶ, καὶ εἴ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
Οὐδέ κεν ὣς ἔτι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρας ὑπερβασίην ἀποτῖσαι.
Νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἠὲ μάχεσθαι, 65
Ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
Ἀλλά τιν' οὐ φεύξεσθαι ὀΐομαι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς φάτο, τῶν δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προσεφώνεε δεύτερον αὖτις,
Ὦ φίλοι, οὐ γὰρ σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους, 70
Ἀλλ' ἐπεὶ ἔλλαβε τόξον ἐΰξοον ἠδὲ φαρέτρην,
Οὐδοῦ ἄπο ξεστοῦ τοξάσσεται, εἰς ὅ κε πάντας
Ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης·
Φάσγανά τε σπάσσασθε, καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
Ἰῶν ὠκυμόρων· ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν 75
Ἀθρόοι, εἴ κέ μιν οὐδοῦ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων,
Ἔλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο·
Τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.
Ὣς ἄρα φωνήσας εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ, 80
Χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον, ἆλτο δ' ἐπ' αὐτῷ
Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δ' ἁμαρτῇ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἰὸν ἀποπροΐει, βάλε δὲ στῆθος παρὰ μαζόν,
Ἐν δέ οἱ ἥπατι πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
Φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, περιρρηδὴς δὲ τραπέζῃ
Κάππεσεν ἰδνωθεὶς, ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἔραζε, 85
Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον· ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ,
Θυμῷ ἀνιάζων, ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέροισι
Λακτίζων ἐτίνασσε· κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
Ἀμφίνομος δ' Ὀδυσῆος ἐείσατο κυδαλίμοιο
Ἀντίος ἀΐξας, εἴρυτο δὲ φάσγανον ὀξὺ, 90
Εἴ πως οἱ εἴξειε θυράων· ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ
Ὤμων μεσσηγὺς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε.
Δούπησεν δὲ πεσὼν, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε, λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος 95
Αὐτοῦ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε μή τις Ἀχαιῶν
Ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειε
Φασγάνῳ ἀΐξας, ἠὲ προπρηνέα τύψας.
Βῆ δὲ θέειν, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
Ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 100
Ὦ πάτερ, ἤδη τοι σάκος οἴσω καὶ δύο δοῦρε,
Καὶ κυνέην πάγχαλκον, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
Αὐτός τ' ἀμφιβαλεῦμαι ἰὼν, δώσω δὲ συβώτῃ,
Καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα· τετευχῆσθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 105
Οἶσε θέων, εἷός μοι ἀμύνεσθαι πάρ' ὀϊστοί,
Μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μοῦνον ἐόντα.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
Βῆ δ' ἴμεναι θάλαμόνδ', ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
Ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δούρατα δ' ὀκτὼ, 110
Καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας.
Βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν.
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα περὶ χροῒ δύσετο χαλκόν·

Ὣς δ' αὔτως τὼ δμῶε δυέσθην τεύχεα καλά,
Ἔσταν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην. 115
Αὐτὰρ ὅ γ', ὄφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνεσθαι ἔσαν ἰοί,
Τόφρα μνηστήρων ἕνα γ' αἰεὶ ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Βάλλε τιτυσκόμενος, τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
Τόξον μὲν πρὸς σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο 120
Ἔκλιν' ἑστάμεναι, πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
Αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν
Ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
Εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ. 125
Ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ·
Ἀκρότατον δὲ παρ' οὐδὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
Ἑσταότ' ἄγχ' αὐτῆς, μία δ' οἴη γίγνετ' ἐφορμή. 130
Τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀν' ὀρσοθύρην ἀναβαίη,
Καὶ εἴποι λαοῖσι, βοὴ δ' ὤκιστα γένοιτο;
Τῷ κε τάχ' οὗτος ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσσαιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν, 135
Οὔ πως ἔστ', Ἀγέλαε διοτρεφές, ἄγχι γὰρ αἰνῶς
Αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον στόμα λαύρης.
Καί χ' εἷς πάντας ἐρύκοι ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος εἴη.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
Ἐκ θαλάμου, ἔνδον γὰρ (ὀΐομαι) οὐδέ πῃ ἄλλῃ 140
Τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὣς εἰπὼν ἀνέβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν
Ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
Ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, τόσσα δὲ δοῦρα,
Καὶ τόσσας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας. 145
Βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνηστῆρσιν ἔδωκε.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Ὡς περιβαλλομένους ἴδε τεύχεα, χερσί τε δοῦρα
Μακρὰ τινάσσοντας, μέγα δ' αὐτῷ φαίνετο ἔργον.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 150
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Νῶϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακὸν, ἠὲ Μελανθεύς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἤμβροτον, οὐδέ τις ἄλλος
Αἴτιος, ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν 155
Κάλλιπον ἀγκλίνας, τῶν δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
Ἀλλ' ἴθι, δῖ' Εὔμαιε, θύρην ἐπίθες θαλάμοιο,
Καὶ φράσαι ἤ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν ἣ τάδε ῥέζει,
Ἦ υἱὸς Δολίοιο Μελανθεὺς, τόν περ ὀΐω.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον. 160
Βῆ δ' αὖτις θάλαμόνδε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Οἴσων τεύχεα καλά, νόησε δὲ δῖος ὑφορβός.
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Κεῖνος δ' αὖτ' ἀΐδηλος ἀνὴρ, ὃν ὀϊόμεθ' αὐτοί, 165
Ἔρχεται ἐς θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπες,
Ἤ μιν ἀποκτείνω, αἴ κε κρείσσων γε γένωμαι,
Ἦε σοὶ ἐνθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποτίσῃ
Πολλὰς, ὅσσας οὗτος ἐμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 170
Ἤτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυοὺς
Σχήσομεν ἔντοσθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτας.
Σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
Ἐς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκδῆσαι ὄπισθε.
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτοῦ πειρήναντε, 175
Κίον' ἀν' ὑψηλὴν ἐρύσαι πελάσαι τε δοκοῖσιν,
Ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν χαλέπ' ἄλγεα πάσχῃ.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο,
Βὰν δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, λάθον δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
Ἤτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τεύχε' ἐρεύνα, 180
Τὼ δ' ἔσταν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
Εὖθ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,

Sic autem eodē modo hi famuli induti sunt armis pulchr.
Steterunt autem circum Vlyssem prudentem varij consilij.
At hic quamdiu quidem ad auxilium aderant sagittæ,
Tamdiu procorum vnum semper in domo
Percutiens cominans, hi autem simul conferti cadebant.
At postquam liquerunt sagitta sagittantem regem,
Arcum quidem ad stabulum bene firma domus
Inclinauit stare ad parietes splendidos,
Ipse autem circum humeros scutum posuit quadruplex,
Capite autem in forti galeam bene factam posuit
Equinis iubis ornatam grauiter, a. crista desuper mouebatur.
Accepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
Ianua autem quædam erat bene-ædificato in pariete
Vltimum autem ad limen bene firmitæ domus
Erat via ad vicum, tabulæ autem erant bene congruæ.
Hanc autem Vlysses custodire iussit diuinum subulcum
Stantem propè ipsam, vnus autem solus erat aditus.
His autem Agelaus dixit verbum omnibus nuncians,
O amici, non iam aliquis in ianuam ascendat.
Et dicat populis, clamorq; citissimè fiat.
Ideo cito hic vir nunc postremo sagittauerit.
Huic autē rursus alloquutus est Melanth. custos caprarū.
Non aliquo modo est Agelaē diui e, prope enim grauiter
Aulæ pulchra ianua & molestum suum vici,
Et vnus omnes prohibebit vir, qui fortis sit.
Sed age vobis arma portabo vt armemini,
Ex thalamo, hic enim (puto) neque alibi
Arma deposuerunt Vlysses & illustris filius.
Sic loquutus ascendit Melanthius custos caprarum
In thalamum Vlyssis supra scalas domus,
Vbi duodecim quidem scuta excepit, tot autem lanceas,
Et tot galeas æreas crine-de sas.
Perrexit verò ire, valde autem citò portans procis dedit.
Et tunc Vlyssis soluta sunt genua & dilectum cor,
Postquam circumponentes vidit arma, manibus. v. lanceas
Longas quatientes, arduum siquidem ipsi apparebat opus.
Statim autem Telemachum verbis velocibus alloquutus est.
Telemache certè valdè iam aliqua in domibus mulierū
Nobis impellit bellum malum, vel Melanthius.
Hunc. v. rursus Telemachus prudēs cōtra alloquutus est,
O pater, ipse ego hoc peccaui, (neque aliquis alius
Causa,) qui thalami ianuam bene compositam
Reliqui inclinatam, horum autem speculator erat melior.
Sed vade diuine Eumæe, ianuam claude thalami.
Et obserua si qua est mulierum, quæ hæc faciat,
An filius Dolij Melanthius quem ego puto.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Iuit. v. iterum ad thalamum Melanthius custos caprarum,
Portaturus arma pulchra. intellexit vero diuus subulcus.
Statim autem Vlyssem alloquutus est qui prope aderat.
Diuine Laertiade prudens Vlysses,
Ille autem rursus exitiosus vir quem putauimus ipsi
It in thalamum, tu autem mihi verum dic,
Nunquid interficiam si potentior ero?
An tibi huc ducam, vt iniurias persoluat
Multas, quantas hic operatus est tua in domo?
Hunc autem respondens, alloquutus est prudens Vlysses,
Certè ego & Telemachus procos superbos
Retinebimus intra domos, quamuis multum incitatos.
Vos autem auersis pedibus & manibus desuper
In thalamum mittite, tabulas autem ligate a tergo.
Catenam autem plicatam ex ipso nectentes
Columnam in altam trahite, ad nouete trabibus,
Vt diu viuus graues dolores patiatur.
Sic dixit, hi vero hunc quidē audiuerunt & ei obediuerūt.
Perrexerunt verò ire in thalamum, fefellerunt vero ipsum
Melanthium intus esse.
Certè hic quidem in ima parte thalami arma quærebat,
Hi autem steterunt vtrinque ad limina manentes.
Quādo verò in limine stetit Melanthius custos caprarum.

Vlysses in procos se armat.

Agelaus procis loquitur.

Melanthius arma in struit procos.

Ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἓξ πρῶτον ἀκοντίσατ', αἴ κέ ποθι Ζεὺς
Δώῃ Ὀδυσσῆα βλῆσθαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι·
Τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὴν οὗτός γε πέσῃσιν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὡς ἐκέλευεν, 255
Ἱέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
Ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δούρατ' ἀλεύαντο μνηστήρων, 260
Τοῖσ' ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλοι, ἤδη μέν κεν ἐγὼν εἴποιμι καὶ ἄμμι
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
Ἡμέας ἐξεναρίξαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα, 265
Ἄντα τιτυσκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἔλατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
Οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
Μνηστῆρες δ' *ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε· 270
Τοὶ δ' ἄρ' ἐπήϊξαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχε' ἕλοντο.
Αὖτις δὲ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
Ἱέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
Βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν· 275
Ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλέμαχον βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
Λίγδην, *ἄκρον δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.
Κτήσιππος δ' Εὔμαιον ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
Ὦμον ἐπέγραψε· τὸ δ' ὑπέρπτατο, πῖπτε δ' ἔραζε. 280
Τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα.
Ἔνθ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πτολίπορθος Ὀδυσσεύς,
Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·
Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ 285
Βέβληκε πρὸς στῆθος, ἐπευχόμενος δὲ προσηύδα,
Ὦ Πολυθερσεΐδη φιλοκέρτομε, μή ποτε πάμπαν
Εἴκων ἀφραδίῃς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
Μῦθον ἐπιτρέψαι, ἐπεὶ ἦ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὅν ποτ' ἔδωκας 290
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ δόμον κάτ' ἀλητεύοντι.
Ἦ ῥα βοῶν ἕλικων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Οὖτα Δαμαστορίδην αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ.
Τηλέμαχος δ' Εὐηνορίδην Λειώκριτον οὖτα
Δουρὶ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν· 295
Ἤριπε δὲ πρηνής, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Δὴ τότ' Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχεν
Ὑψόθεν ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.
Οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον, βόες ὣς ἀγελαῖαι,
Τὰς μέν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν 300
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.
Οἱ δ' ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι
Ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θόρωσι,
Ταὶ μέν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσουσαι ἵενται,
Οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκὴ 305
Γίγνεται οὐδὲ φυγή· χαίρουσι δέ τ' ἀνέρες ἄγρῃ·
Ὣς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
Τύπτον ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς,
Κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Λειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων, 310
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.
Οὐ γάρ πώ τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
Εἰπεῖν οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλους
Παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι. 315
Ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι·
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος οὐδὲν ἐοργὼς
Κείσομαι, ὡς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 320

Sed agite, in eum sex primum iaculamini, sicubi Iupiter
Det Vlyssem percuti, & gloriam reportare.
Horum autem aliorum non est cura, postquam hic ceciderit.
Sic dixit, hi verò omnes iaculati sunt sicut iussit
Cupientes, hæc autem omnia vana fecit Minerua.
Horum alius quidem postes bene firmatæ domus
Percussit, alius autem ianuam subtiliter compactam.
Alius verò in pariete fraxinea hasta cecidit ære grauis.
At postquam iam lanceas euitauerunt procorum,
His verbis incepit pertolerans diuus Vlysses,
O amici, iam quidem ego autor esse & nos.
Procorum in turbam iacularemur qui prompti sunt
Nos internecione delere in prioribus malis.
Sic dixit, hi v. omnes iaculati sunt acutas lanceas
Contra dirigentes, Demoptolemum quidem Vlysses,
Euryadem verò Telemachus, Elatum verò subulcus,
Pisandrum autem interfecit boum bubulcus vir.
Hi quidem postea simul omnes mordicus ceperunt magnū pauimentum.
Proci verò iuerunt domus ad vltimam partem (mentum.
In eos verò irruerunt, e mortuis v. lanceas extraxerunt.
Rursus autem proci iaculati sunt acutas lanceas
Magna contentione, illas v. plerasque irritas posuit Miner.
Horum alius quidem postes bene firmatæ domus
Percussit, alius autem ianuam subtiliter compactam:
Alius verò in pariete fraxinea hasta cecidit ære grauis
Amphimedon v. Telemachum percussit manus ad carpum
Obiter, extremam autem pellem læsit æs.
Ctesippus autem Eumæum super scutum lancea longa
Humerum attigit, hæc v. superuolauit, cecidit verò in humū.
Hi autem rursus circum Vlyssem prudentem versutum
Procorum in turbam iaculati sunt acutas lanceas.
Tunc rursus Eurydamanta percussit vrbis populator Vlysses
Amphimedonta verò Telemachus, Polybum v. subulcus,
Ctesippum autem postea boum bubulcus vir
Percussit in pectus, gloriabundus autem illum affatus est,
O multum audax conuitiator, ne vnquam omnino
Cedens stultitiæ magnifica loquere, sed Dijs
Rem committe, quoniam multò potentiores sunt.
Hoc tibi pro pede hospitale munus quem dedisti
Diuo Vlyssi domi suæ mendicanti.
Dixit boum flexipedum bubulcus: at Vlysses
Vulnerauit Damastoridem comminus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Leocritum percussit
Lancea medio ventre penitus autem æs transfodit.
Cecidit autem pronus, terram autem percussit tota fronte.
Iam tunc Minerua hominum interfectrix Ægida sustulit
Alto ex fastigio, horum autem mentes expauefactæ sunt.
Hi autem fugerunt in domum boues tanquam gregariæ,
Quas quidem varius æstrus aggressus agitat
Tempore in verno, quando dies longi sunt.
Hi autem sicut vultures curui vnguibus, curua rostris
Ex montibus venientes in aues saliunt.
Hæ quidem in campo nebulas timentes pererrant.
Hæ autem hi perdunt insilientes, neque aliquod remedium
Est, neque fuga, gaudent autem viri præda.
Sic hi in procos irruentes per domum
Verberabāt cōuersi, horū verò suspirium mouebatur indecens
Capitib. diuerberatis, pauimētū v. totum sanguine æstuabat.
Leodes autem Vlyssi irruens cepit genua,
Et ipsum precans verba velocia loquutus est.
Oro te Vlysses, tu v. mei rationem habe & mei miserere.
Non enim vnquam aliquam dico mulierum in domibus
Dixisse, neque aliquid fecisse iniustum, sed & alios
Sedaui procos, quicunque talia faceret.
Sed mihi non obedierūt vt à prauis rebus manus abstinerent:
Ideo & propter suas intemperantias indecentem mortem hauserunt:
At ego cum his vates nihil cùm patrauerim
Iacebo sic non est gratia in posterum benefactorum.
Hunc autem torue conspicatus alloquutus est prudēs Vlysses

γρ. ἀνεχώρησαν.

γρ. ἄκρον.

γρ. φθισίμβροτον.

Leodes supplex orat Vlyssem.

Siquidem iam cum his vates te dicis esse,
Nempe sane videris saepe optasse in aedibus
Longè mihi reditus in patriam finem dulcis fieri.
Te autem uxorémque dilectam sequi & filios parere,
Ideò non mortem grauem aufugies.

Leiodes occiditur.

Sic igitur loquutus, ensem cepit manu forti
Iacentem, quem Agelaus abiecerat humum
Interfectus, quo hunc in ceruicem mediam percussit.
Loquentis autem huius caput pulueribus mixtum est,
Terpiades autem cantor fugit mortem nigram,
Phemius qui canebat cum procis necessitate.

π. μερμήριζεν,

Stabat in manibus tenens citharam stridulam
Propè apud ianuam, bifariam autem mentibus cogitabat,
An egressus domo Iouis magni ad aram
Aulae sederet elaboratam, ubi multa
Laertes Vlysséque boum femora combusserant,
An genibus precaretur proruens in Vlyssem.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,
Genua tangere Laertiadae Vlyssis.
Certè hic citharam concauam deposuit humi
Medio crateris & throni argenteis distincti clauis.
Ipse autem rursus Vlyssis ruens cepit genua,
Et ipsum precans verba velocia loquutus est,

Phemius musicus Vlyssi loquitur.

Oro te Vlysses, tu v. mei rationem habe, & mei miserere,
Ipsi tibi in futurum dolor erit, si cantorem
Interficies, qui Dijs & hominibus cano.
Ipse à me edoctus sum, Deus autē mihi in mētibus cātilenas
Omnes inseuit, volo autem tibi accinere
Tanquam Deo, ideò ne me cupias collo truncare.
Et Telemachus haec dicet tuus dilectus filius,
Quòd ego non voluntarius in tuam domum, neque indigens
Veni procis cantaturus post conuiuium,
Sed multò plures & potentiores duxerunt necessitate. i. vi.

π. κρείσσονες.

Sic dixit, hunc autem audiuit sacra vis Telemachi,
Statim autem suum patrem alloquutus est qui propè erat:
Abstine, neque hunc insontem percute aere,

π. μευ.

Et praeconem Medonta seruabimus, qui mei semper
Domo in nostra curam habuit dum puer essem,
Si iam non ipsum interfecit Philoetius, vel subulcus,
Vel tibi obuius fuit concitato impetu ruenti in domo.
Sic dixit, hunc verò audiuit Medon prudentia sciens.
Expauefactus enim iacebat sub sede, circum autem pellem
Indutus bouis nuper-excoriatam, fugiens mortem nigram.
Statim. v. à throno surrexit citò. v. abiecit bouinam pellem.
Telemachum autem postea proruens illius cepit genua,
Et ipsum precans verba velocia loquutus est,

Phemius & Medon à Telemacho seruātur.

O amice, ego quidem hic sum. tu v. cohibe te, dic. a. patri
Ne me impotenti-robore laedat acuto aere,
Viris procis iratus, qui ei totonderunt
Res in domibus, te autem stulti nihil honorauerunt.
Hunc autem subridens alloquutus est prudens Vlysses,
Bono esto animo, quoniam te hic liberauit & seruauit,
Vt noscas in animo, & dicas & alij,
Multò satius esse benè quàm malè agere.
Sed egressi ex aedibus sedete foris
Ex caede in aula, tuq; & multum famosus cantor,
Dum ego in domo elaborando-peragam quod me oportet.
Sic dixit, hi autem exiuerunt domo euntes.
Sederunt igitur hi Iouis magni ad altare
Vndique aspicientes, caedem expectantes semper.
Aspiciebat verò Vlysses ad suam domum, si quis adhuc virorum
Viuus sublateret fugiens mortem nigram.
Hos autem vidit valde omnes in sanguine, & pulueribus
Prostratos multos, sicut pisces quos piscatores
Concauum in littus album extra mare
Reti extraxerunt foraminoso, hi autem omnes
Vndas maris desiderantes in arenis fusi sunt,
Horum quidem Sol Phaethon abstulit animum.
Sic tunc igitur proci ad inuicem fusi erant.

Εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὔχεαι εἶναι,
Πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι,
Τηλοῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
Σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι·
Τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα. 325
Ὣς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἵλετο χειρὶ παχείῃ
Κείμενον, ὅ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
Κτεινόμενος· τῷ τόν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε.
Φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Τερπιάδης δ' ἔτ' ἀοιδὸς ἀλύσκανε κῆρα μέλαιναν 330
Φήμιος, ὅς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἔστη δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἄγχι παρ' ὀρσοθύρην· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
Ἢ ἐκδὺς μεγάροιο, Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμὸν
Ἑρκείου ἕζοιτο τετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ 335
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηαν·
Ἢ γούνων λίσσοιτο προσαΐξας Ὀδυσῆα.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἤτοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε 340
Μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαΐξας λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Γουνοῦμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν 345
Πέφνῃς, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέφυσεν, ἔοικα δέ τοι παραείδειν
Ὥς τε θεῷ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
Καί κεν Τηλέμαχος τάδε γ' εἴποι, σὸς φίλος υἱός, 350
Ὡς ἐγὼ οὔ τι ἑκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χατίζων,
Πωλεύμην μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,
Ἀλλὰ πολὺ πλέονες καὶ κρείσσονες ἦγον ἀνάγκῃ.
Ὣς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσ' ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο,
Αἶψα δ' ἑὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα, 355
Ἴσχεο, μηδέ τι τοῦτον ἀναίτιον οὔταε χαλκῷ.
Καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅς τέ μευ αἰεὶ
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδέσκετο παιδὸς ἐόντος·
Εἰ δὴ μή μιν ἔπεφνε Φιλοίτιος, ἠὲ συβώτης,
Ἠὲ σοὶ ἀντεβόλησεν ὀρινομένῳ κατὰ δῶμα. 360
Ὣς φάτο, τοῦ δ' ἤκουσε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς·
Πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνον, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Ἕστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, θοῶς δ' ἀπέδυνε βοείην·
Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαΐξας λάβε γούνων, 365
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί, σὺ δ' ἴσχεο, εἰπὲ δὲ πατρὶ
Μή με περισθενέων δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἵ οἱ ἔκειρον
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔτιον. 370
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Θάρσει, ἐπεὶ δή σ' οὗτος ἐρύσατο καὶ ἐσάωσεν,
Ὄφρα γνῷς κατὰ θυμόν, ἀτὰρ εἴπῃσθα καὶ ἄλλῳ,
Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ' ἀμείνων.
Ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἕζεσθε θύραζε 375
Ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδός,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττεό με χρή.
Ὣς φάτο, τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κιόντε.
Ἑζέσθην δ' ἄρα τώ γε Διὸς μεγάλου ποτὶ βωμόν,
Πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποτιδεγμένω αἰεί. 380
Πάπτηνεν δ' Ὀδυσεὺς καθ' ἑὸν δόμον, εἴ τις ἔτ' ἀνδρῶν
Ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Τοὺς δὲ ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσι
Πεπτεῶτας πολλούς, ὥς τ' ἰχθύας, οὕς θ' ἁλιῆες
Κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἔκτοσθε θαλάσσης 385
Δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
Κύμαθ' ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται,
Τῶν μέν τ' ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν·
Ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.

Δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 390
Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Ὄφρα ἔπος εἴπωμι τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί·
Κινήσας δὲ θύρην, προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Δεῦρο δὴ ὄρσο γρηῢ παλαιγενὲς, ἥ τε γυναικῶν 395
Δμῳάων σκοπός ἐσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων·
Ἔρχεο· κικλήσκει σε πατὴρ ἐμὸς, ὄφρα τι εἴπῃ.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
Ὤϊξεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιεταόντων·
Βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευεν. 400
Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν,
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον ὥστε λέοντα,
Ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο,
Πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊά τ' ἀμφοτέρωθεν
Αἱματόεντα πέλει, δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι. 405
Ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἡ δ' ὡς οὖν νέκυάς τε καὶ ἄσπετον εἴσιδεν αἷμα,
Ἴθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδεν ἔργον·
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε, καὶ ἔσχεθεν ἱεμένην περ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 410
Ἐν θυμῷ γρηῦ χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε.
Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
Τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν, καὶ σχέτλια ἔργα.
Οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο· 415
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις κατάλεξον,
Αἵ τέ μ' ἀτιμάζουσι, καὶ αἳ νηλίτιδές εἰσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείην καταλέξω. 420
Πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
Δμῳαὶ, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
Εἴριά τε ξαίνειν, καὶ δουλοσύνην ἀνέχεσθαι·
Τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
Οὔτ' ἐμὲ τίουσαι, οὔτ' αὐτὴν Πηνελόπειαν. 425
Τηλέμαχος δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
Σημαίνειν εἴασκεν ἐπὶ δμῳῇσι γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερώϊα σιγαλόεντα,
Εἴπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 430
Μή πω τήνδ' ἐπέγειρε· σὺ δ' ἐνθάδε εἰπὲ γυναιξὶν
Ἐλθέμεν, αἵ περ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.
Ὣς ἄρ' ἔφη, γρηῢς δὲ διὲκ μεγάροιο βεβήκει
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην 435
Εἰς ἓ καλεσσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν, καὶ ἄνωχθε γυναῖκας·
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
Ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ πάντα δόμον κατακοσμήσησθε, 440
Δμῳὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,
Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
Θεινέμεναι ξίφεσιν τανυήκεσιν, εἰσόκε πασέων
Ψυχὰς ἐξαφέλησθε, καὶ ἐκλελάθωντ' Ἀφροδίτης,
Τὴν ἄρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρῃ. 445
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
Αἴν' ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
Πρῶτα μὲν οὖν νέκυας φόρεον κατατεθνηῶτας,
Κὰδ δ' ἄρ' ὑπ' αἰθούσῃ τίθεσαν εὐερκέος αὐλῆς,
Ἀλλήλοισιν ἐρείδουσαι· σήμαινε δ' Ὀδυσσεὺς 450
Αὐτὸς ἐπισπέρχων· ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
Ὕδατι καὶ σπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
Λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο 455
Ξῦον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμῳαὶ, τίθεσαν δὲ θύραζε.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα δόμον κατεκοσμήσαντο,
Δμῳὰς ἐξαγαγόντες ἐϋσταθέος μεγάροιο,

Vlysses Eurycleam accersiri iubet.

Iam tunc Telemachum alloquutus est prudens Vlysses,
Telemache, eia age, mihi voca nutricem Eurycleam,
Vt verbum dicam, quod mihi in animo est.
Sic dixit, Telemachus autem dilecto obediuit patri,
Motaque autem ianua alloquutus est nutricem Eurycleam,
Eia, iam huc ades anus olim-genita, quæ mulierum
Famularum speculatrix es, in domibus nostris,
Veni, vocat te pater meus, vt aliquid dicat.
Sic loquutus est, huic autem pennatum fuit verbum.
Aperuit autem ianuas domorum bene habitatarum.
Perrexit autem ire, at Telemachus ante præibat.
Inuenit postea Vlyssem cum interfectis mortuis,
Sanguine & puluere inquinatum tanquam leonem,
Qui comedens bouem venit pernoctantem in agro,
Omne autem ei pectusque, genæque, vtrinque
Cruentæ sunt, grauis est autem ei vultus aspectu.
Sic Vlysses inquinatus erat pedes & manus desuper.
Hæc vero postquam mortuosque, & magnum inspexit sanguinem,
Aggressa est vlulare, quoniam magnum vidit opus.
Sed Vlysses prohibuit, & tenuit cupientem.
Et ipsam accersitam verbis velocibus alloquutus est,
In animo anus gaude, & te cohibe neque vlula.
Non est fas interfectis viris insultare.
Hos autem Parca domuit Deorum & impia opera.
Non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,
Non malum, neque quidem bonum qui ad ipsos peruenisset,
Ideo & propter suas intēperātias indecētē mortē assequuti sūt.
At age, mihi tu mulieres eas in ædibus recense,
Quæ me inhonorant, & quæ peccantes sunt.
Huic vero rursus alloquuta est dilecta nutrix Euryclea,
Tibi enim ego fili veritatem dicam.
Quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres
Famulæ, has quidem opera docuimus operari,
Lanasque extendere, & seruitutem tolerare.
Harum duodecim omnes impudentiæ se dederunt,
Neque me honorantes, neque ipsam Penelopem.
Telemachus vero nuper quidem creuit, neque ipsum mater
Imperare sinit famulis mulieribus.
Sed age ego vbi ascendero in cœnacula splendida:
Dicam tuæ vxori, cui aliquis Deus somnum iniecit.
Hanc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
Nondum hanc excita, tu autem huc edic mulieribus
Vt veniant, quæ antea indecentia operatæ sunt.
Sic dixit, anus autem per domum exiuit
Nunciatura mulieribus, & incitatura ad reuertendum,
At hic Telemachum, & bubulcum, & subulcum
Ad se vocatos verbis velocibus alloquutus est,
Incipite mortuos portare, & iubete mulieres.
At postea thronos pulchros, & mensas
Aqua, & spongiis foraminosis purgate.
At postquam iam totam domum ornaueritis,
Famulas eductas è fabre-facta domo
Inter medium tholum, & laudatum septum aulæ.
Diuerberate ensibus longè-acutis, donec omnium
Animas auferatis, & obliuiscantur Veneris,
Quam à procis habuerunt dum miscerentur clam.
Sic dixit, hæ verò mulieres congregatæ venerunt omnes
Grauiter lugentes, teneram lacrymam defundentes.
Primum quidem mortuos portauerunt interfectos,
Sub porticu autem deposuerunt bene-septæ aulæ
Ad-inuicem innitentes, imperauit autem Vlysses
Ipse festinans, hæ autem exportabant & necessitate i. vi.
At postea thronos pulchros, & mensas
Aqua & spongiis multis-foraminibus purgarant.
At Telemachus, & bubulcus, & subulcus
Scopis pauimentum affabrè-factæ domus
Verrebant, hæ autem exportauerunt famulæ, posuerunt autem foris.
At postquam omnem domum ornauerunt,
Famulas eductas e fabrè-facta domo

Vlysses iubet mortuos efferri.

In medio tholi, & laudati septi aulæ,
Loco concluserunt in stricto, unde non aliquo modo erat (fugere.
His verò Telemachus prudens incepit dicere,
Non quidem iam pura morte animum auferam
Harum, quæ iam meo capiti opprobria fuderunt
Matriq; meæ, apudq; procos dormierunt.
Sic dixit, & funem navis nigræ
Ex columna suspensum magna circumiecit tholo
Altè extensum, ne quâ pedibus terram tangeret.
Sicut autem quando vel turdella pandis-alis vel columba
Reti se applicuerint quod stat in fruticeto,
Retis veluti castra intrantes, odiosum v. suscepit eas cubile:
Sic hæ ordinatim capita habebant, circum autem omnibus
Collis laquei erant, ut miserrimè morerentur.
Moverunt autem pedes paululum non valdè diu.
Educunt autem Melanthium in vestibulumq; & aulam,
Huius autem quidem naresq; & aures sævo ære
Absciderunt, genitaliaq; extraxerunt canib. cruda comedenda
Manusq; & pedes inciderunt excandescenti animo.
Hi quidem posteà abluti manusq; pedesq;,
Ad Vlyssem domum inierunt, perfectum est v. opus.
At hic alloquutus est dilectam nutricem Eurycleam,
Porta sulfur anus malorum medelam, porta v. mihi ignem
Vt suffiam domum, tu autem Penelopem
Venire huc iube cum ancillis mulieribus:
Omnes autem impelle famulas ut domum veniant.
Hunc verò rursus alloquuta est dilecta nutrix Euryclea.
Certè iam hæc fili mi secundum decens dixisti,
Sed agè chlanamq; chitonaq; vestimenta portabo.
Non autem sic laceris pannis tectus latos humeros
Sta in domibus, culpandum autem esset.
Hanc autem rursus alloquutus est prudens Vlysses,
Ignis nunc mihi primum in domibus fiat.
Sic dixit, neque non obedivit dilecta nutrix Euryclea.
Portavit autem ignem & sulfur, at Vlysses
Bene adoleuit cœnaculum amplum, & domum, & aulam.
Anus autem rursus ascendit per domos pulchras Vlyssis,
Nuncians mulieribus, & incitatura ut redirent.
Hæ autem iverunt ex domo tædas in manibus tenentes.
Hæ quidem circumfundebantur & salutabant Vlyssem,
Et osculabantur amplectentes caputq; & humeros.
Manusq; capientes, hunc autem dulce desiderium cepit
Fletus & suspirij: novit autem mentibus omnes.

Impudicæ famulæ laqueo suspenduntur.

Melanthius trucidatur.

Igne lustrantur ædes.

Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
Εἴλεον ἐν στείνει, ὅθεν οὔπως ἦεν ἀλύξαι. 460
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν,
Μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
Τάων αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν,
Μητέρι θ' ἡμετέρῃ, παρά τε μνηστῆρσιν ἴαυον.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ πεῖσμα νεὸς κυανοπρῴροιο 465
Κίονος ἐξάψας μεγάλης, περίβαλλε θόλοιο,
Ὑψόσ' ἐπεντανύσας, μή τις ποσὶν οὖδας ἵκοιτο.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἢ κίχλαι τανυσίπτεροι ἠὲ πέλειαι
Ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τό θ' ἑστήκῃ ἐνὶ θάμνῳ,
Αὖλιν ἐσιέμεναι, στυγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοῖτος· 470
Ὣς αἵγ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
Δειρῇσι βρόχοι ἦσαν, ὅπως οἴκτιστα θάνοιεν.
Ἤσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν.
Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόθυρόν τε καὶ αὐλήν.
Τοῦ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλέι χαλκῷ 475
Τάμνον, μήδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
Χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοτηότι θυμῷ.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε,
Εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον· τετέλεστο δὲ ἔργον.
Αὐτὰρ ὅγε προσέειπε φίλην τροφὸν Εὐρύκλειαν, 480
Οἶσε θέειον γρηῢ κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ,
Ὄφρα θεειώσω μέγαρον. σὺ δὲ Πηνελόπειαν
Ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξί·
Πάσας δ' ὄτρυνον δμῳὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια, 485
Ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω.
Μηδ' οὕτω ῥάκεσιν πεπυκασμένος εὐρέας ὤμους
Ἕσταθ' ἐνὶ μεγάροισι, νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 490
Πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω,
Ὣς ἔφατ', οὐδ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Ἤνεικεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θήϊον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
Γρηῢς δ' αὖτ' ἀπέβη διὰ δώματα κάλ' Ὀδυσῆος, 495
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
Αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἠσπάζοντ' Ὀδυσῆα,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους,
Χεῖράς τ' αἰνύμεναι, τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ᾕρει 500
Κλαυθμοῦ καὶ στοναχῆς, γίνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

ODYSSEÆ HOMERI XXIII. COMPOSITIO.

ANVS autem in cœnacula ascendens exultabunda,
Ibat dictura dilectum maritum intus esse,
Genua verò firma habebat, pedes verò emicabant & movebantur gaudio.
Stetit verò super caput, & ipsi verbum dixit,
Surge Penelope dilecta filia, ut videas
Oculis tuis, quæ cupiebas dies omnes,
Venit Vlysses, & domum advenit serò licet redux.
Procos autem interfecit superbos, qui suam domum
Contristabant, & res comedebant violabantq; filium,
Hanc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Nutrix dilecta, insanam te Dij fecerunt, qui possunt
Insipientem facere, etiam qui vel prudentissimus fuerit,
Contrà delirum faciunt ut prudentiam ineat & alloquatur.
Qui te læserunt, anteà verò mentibus bona erat.
Cur me irrides perdolentem animum habentem
Hæc præter verum *dicens? & ex somno suscitas*
Dulci, qui me ligavit obducens oculos dilectis palpebris

Euryclea nunciat Penelopæ Vlyssem rediisse.

Penelope Vlyssem rediisse nō credit.

χ. μάργην.

χ. παρέξ.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ψ ῥαψῳδία.

ΓΡΗΥΣ δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσετο καγχαλόωσα,
Δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
Γούνατα δ' ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο·
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἔγρεο Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι 5
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσι τά τ' ἔλδεαι ἤματα πάντα.
Ἦλθ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται ὀψέ περ ἐλθών.
Μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγήνορας, οἵ θ' ἑὸν οἶκον
Κήδεσκον, καὶ κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε παῖδα.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια, 10
Μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν, οἵ τε δύνανται
Ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἐόντα,
Καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
Οἵ σε * περ ἔβλαψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα.
Τίπτε με λωβεύεις πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν, 15
Ταῦτα * παρὲξ ἐρέουσα, καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
Ἡδέος, ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας

Οὐ γάρ

Οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς	Non enim taliter dormiui, ex quo Vlysses	
Ὤχετ' ἐποψόμενος κακοΐλιον οὐκ ὀνομαστήν.	Iuit visurus malum Ilium non nominandum,	
Ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ ἂψ ἔρχευ μέγαρόνδε. 20	Sed age, nunc descende, et retro vade domum.	
Εἰ γάρ τίς μ' ἄλλη γε γυναικῶν αἵ μοι ἔασι,	Si enim aliqua me alia mulierum, quae mihi sunt,	
Ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε, καὶ ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε,	Haec profecta nunciasset, et ex somno excitasset,	
Τῶ κε τάχα στυγερῶς μιν ἐγὼν ἀπέπεμψα νέεσθαι	Ideo cito dure ipsam ego remisissem ire	
Αὖτις ἔσω μέγαρον· σὲ δὲ τοῦτό γε γῆρας ὀνήσει.	Rursus intra domum: te autem hoc senectus iuuabit.	
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια, 25	Hanc vero rursus alloquuta est dilecta nutrix Euryclea:	Euryclea Penelopae loquitur.
Οὔ τί σε λωβεύω, τέκνον φίλον, ἀλλ' ἔτυμόν τοι	Non te irrideo filia dilecta, sed vere tibi	
Ἦλθ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύω.	Venit Vlysses, et ad domum peruenit sicut dico.	
Ὁ ξεῖνος, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι.	Ille hospes, quem omnes inhonorabant in aedibus.	
Τηλέμαχος δ' ἄρα μιν πάλαι ᾔδεεν ἔνδον ἐόντα,	Telemachus autem iamdiu cognouit intus esse,	
Ἀλλὰ σαοφροσύνῃσι νοήματα πατρὸς ἔκευθεν, 30	Sed prudenter cogitationes patris occultabat,	
Ὄφρ' ἀνδρῶν τίσαιτο βίην ὑπερηνορεόντων.	Vt virorum puniret violentias superborum.	
Ὣς ἔφαθ', ἡ δ' ἐχάρη, καὶ ἀπὸ λέκτροιο θοροῦσα	Sic dixit, haec autem laeta est, a lecto saltans	
Γρηῒ περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἀπὸ δάκρυον ἧκε·	Anum circumplexa est, a palpebris vero lacrymam misit,	Penelope nutricem alloquitur.
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,	Et ipsam vocata verbis velocibus alloquuta est,	
Εἰ δ' ἄγε δή μοι μαῖα φίλη νημερτὲς ἐνίσπες, 35	Eia age, iam mihi nutrix dilecta verum dic,	
Εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,	Si vere iam domum venit ut dicis,	
Ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε	Quomodo iam procis impudentibus manus immisit,	
Μοῦνος ἐών, οἱ δ' αἰὲν ἀολλέες ἔνδον ἔμιμνον.	Solus cum sit: hi vero semper congregati intus manebant?	
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,	Hanc vero rursus alloquuta est dilecta nutrix Euryclea.	Euryclea Penelopae respondet.
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, ἀλλὰ στόνον οἶον ἄκουσα 40	Non vidi, non audiui, sed gemitum solum audiui	
Κτεινομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων	Interfectorum, nos vero in recessu thalamorum bene factorum	
Ἥμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι,	Sedebamus, fores autem tenebant bene congruae	
Πρίν γ' ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσε	Antequam iam me tuus filius a domo vocaret	
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.	Telemachus, hunc enim pater praemisit vt me vocaret.	
Εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν 45	Inueni postea Vlyssem inter interfectos mortuos	
Ἑσταόθ'· οἱ δέ μιν ἀμφὶ κραταίπεδον οὖδας ἔχοντες,	Stare, hi vero ipsum circa lapidibus stratum pauimentum tenentes	
Κείατ' ἐπ' ἀλλήλοισιν· ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης,	Iacebant ad inuicem: tu si esses conspicata animo delectareris	
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥστε λέοντα.	Sanguine et cruore foedatum, tanquam leonem.	
Νῦν δ' οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν	Nunc hi quidem iam omnes in aularibus ianuis	
Ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα θεειοῦται περικαλλὲς, 50	Congregati sunt: at hic domum sumigat perpulchram	
Πῦρ μέγα κειάμενος· σὲ δέ με προέηκε καλέσσαι.	Igni magno accenso: te autem me praemisit vt vocarem.	
Ἀλλ' ἕπευ, ὄφρα σφῶϊν ἐϋφροσύνης ἐπιβῆτον	Sed sequere, vt vobis laetitia afficiatis	
Ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε.	Ambo dilectum cor, quoniam mala multa passi estis,	
Νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται.	Nunc autem iam hoc longum desiderium perfectum est.	
Ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σὲ 55	Venit quidem ipse viuus domum suam: inuenit vero et te	
Καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἵ πέρ μιν ἔρεζον	Et filium domi, male autem qui ipsi fecerant	
Μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.	Procos, hos omnes puniuit sua in domo.	
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,	Hanc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,	Penelope Eurycleam affatur.
Μαῖα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.	Nutrix dilecta, ne sane magnum te iactes irridens.	
Οἶσθα γὰρ ὥς κ' ἀσπαστὸς ἐνὶ μεγάροισι φανείη 60	Scis enim quam gratus in domo appareret	
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἱέϊ τὸν τεκόμεσθα·	Omnibus, maxime autem mihique, et filio quem genuimus,	
Ἀλλ' οὐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις·	Sed non est hoc verbum verum sicut dicis.	
Ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυοὺς,	Sed aliquis immortalium interfecit procos superbos	
Ὕβριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.	Iniuriam demiratus acerbam, animi dolores, et mala opera.	
Οὔ τινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, 65	Non aliquem enim honorabant terrestrium hominum,	
Οὐ κακὸν οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο·	Non malum, neque quidem bonum quicunque ad ipsos veniret.	
Τῶ δι' ἀτασθαλίας ἔπαθον κακόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς	Ideo propter iniquitates passi sunt malum: at Vlysses	
Ὤλεσε τηλοῦ νόστον Ἀχαιΐδος, ὤλετο δ' αὐτός.	Perdidit longe reditum Graeciae, periit autem ipse.	
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,	Huic autem postea respondit dilecta nutrix Euryclea	
Τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; 70	Filia mea, quale tibi verbum fugit septum dentium?	
Ἣ πόσιν ἔνδον ἐόντα παρ' ἐσχάρῃ οὔποτ' ἔφησθα	Quae maritum intus foco assidentem nunquam dicis	
Οἴκαδ' ἐλεύσεσθαι· θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος.	Domum esse venturum, animus vero tibi semper incredulus,	
Ἀλλ' ἄγε τοι καὶ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἴπω,	Sed age tibi et signum permanifestum aliud dicam.	
Οὐλὴν, τήν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι.	Cicatricem, quam quondam ipsi sus impressit albo dente	
Τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην, ἔθελον δὲ σοὶ αὐτῇ 75	Hanc dum abluerem agnoui, volebam autem tibi ipsi	
Εἰπέμεν· ἀλλά με κεῖνος ἑλὼν ἐπὶ μάστακα χερσὶν	Dicere, sed me ille captam in ore manibus	
Οὐκ ἔα εἰπέμεναι πολυϊδρείῃσι νόοιο.	Non siuit dicere prudentiis mentis,	
Ἀλλ' ἕπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς,	Sed sequere, at ego meipsam tibi puniendam condonabo.	
Αἴ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ.	Si te decepero, interfice me miserrima morte.	
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια, 80	Huic autem respondit postea prudens Penelope,	
Μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν αἰειγενετάων	Nutrix dilecta, difficile te Deorum semper genitorum	
Δήνεα εἴρυσθαι, μάλα περ πολύϊδριν ἐοῦσαν.	Consilia intelligere, licet multarum rerum sis perita:	
Ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμὸν, ὄφρα ἴδωμαι	Sed tamen eamus ad filium, vt videam	
Ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἠδ' ὃς ἔπεφνεν.	Viros procos mortuos, et illum qui illos interfecit.	
Ὣς φαμένη κατέβαιν' ὑπερώϊα· πολλὰ δέ οἱ κῆρ 85	Sic loquuta, descendit e cenaculo, multa autem ei cor	
Ὅρμαιν', ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεείνοι,	Mouebat, an seorsum dilectum maritum interrogaret,	

An astans oscularetur caput & manus captas.
Hac verò postquam ingressa est & transiuit lapideum limē,
Sedit postea contra Vlyssem in ignis splendore
Parietis alterius, hic autem ad columnam longam
Sedebat deorsum videns, expectans si se alloqueretur
Fortis vxor, postquam vidit oculis.
Hac autem tacita diu sedit, stupor autem ei cor cepit.
al. ἐνωπα-δίως. Aspectu autem aliquando ipsum perspicue videbat,
Aliquando. v. ignorabat mala corpore vestimenta habentē.
Telemach. increpuit, verbūmque dixit denominauitque.
Mater mea, misera mater saeuum animum habens,
Cur sic à patre recedis? neque apud ipsum
Sedens verbis interrogas? neque scrutaris?
Non quidem alia sic mulier tolerabili animo
al. ἀποσταίη. A viro abstineret, qui ei multa mala perpessus
Venisset vigesimo anno in patriam terram.
Tibi autem semper cor durius est lapide.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope,
Fili mi, animus mihi in pectoribus stupefactus est,
Neque dicere possum verbis, neque interrogare,
Neque in vultum videre contra, si verè iam
Est Vlysses, & domum venit, certè valde nos
Cognoscemus inter nos & melius, sunt enim nobis
Signa, quae iam & nobis abscondita scimus ab aliis.
Sic dixit, risit autem pertolerans diuus Vlysses.
Statim autem Telemachū verbis, velocibus allocutus est,
Telemache, certè matrem in aedibus dimitte
Tentare me, forsan autem agnoscet & melius.
Nūc. v. quod sordeo, mala. v. corpore vestimēta indutus sū.
Ideò inhonorat me, & negat esse qui sum.
Nos autem consultemus, vt erit optimum factu.
Etenim aliquis vnum virum interfectum in populo,
Cui non multi sint adiutores postea
Fugit, affinibúsque relictis & patria terra.
Nos. v. sustentaculū ciuitatis interfecimus, qui valdè optimi
Iuuenum in Ithaca, ideo te consultare iubeo.
Hunc. v. rursus Telemachus prudēs cōtrà allocutus est:
Ipse haec videas pater dilecte, tuum enim optimum
Consilium in hominibus dicunt esse, neque aliquis tecum
al. ἀνθρώ-πων. Alius vir contendat mortalium hominum. (mo
Nos. v. alacri animo subsequemur, neq; quapiā in re affo-
Fore, vt robore indigeas quanta potentia adest.
Hunc verò respondēs allocutus est pertolerās Vlysses,
Tibi enim ego dico, vt mihi videtur esse optimum factu,
Primum quidem lauamini, & induimini vestes,
Famulásque in domibus iubete vestimenta capere.
At diuinus cantor tenens citharam stridulam,
Nobis praeat ad ludicram ludorum saltationem,
Vt aliquis dicat nuptias esse extrà audiens,
Vel per viam iens, vel qui circum habitant.
Ne antea fama lata caedis in ciuitate fiat
Virorum procorum, quàm nos exierimus
Agrum ad nostrum arboriferum, illic autem postea
Consultabimus quod vtile Olympius praebebit.
Simulantur in aedibus nuptiae propter tumultum. Sic dixit, hi verò igitur hūc valdè quidē audierūt & ei
Ac primū quidē loti sūt, & induerūt vestes, (obedierunt.
Paratae sunt verò mulieres, ipse autem cepit diuinus cantor
Citharam concauam, ipsis autem desiderium mouit,
Cantúsque dulcis, & strenuae saltationis,
Horum autem magna domus strepebat pedibus
al. καλλι-ζώνων. Virorum ludentium, pulchrizonarúmque mulierum.
Sic autem aliquis dicebat extra domos audiens,
Certè omnino aliquis duxit vxorē multis-petitam reginā,
Misera, non tolerauit mariti sui primi
Custodire magnam domum continuè quousque veniret.
al. ἕως. Sic igitur aliquis dixit. haec verò non cognouerant sicut fa-
cta sunt.
Ast Vlyssem magnanimum sua in domo
Eurynome gubernatrix lauit & vnxit oleo.
Circum autem ipsum pallium iecit & vestem.

Ἢ παρστᾶσα κύσειε κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
Ἡ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν,
Ἕζετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίη ἐν πυρὸς αὐγῇ,
Τοίχου τοῦ ἑτέρου· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὴν 100
Ἧστο κάτω ὁρόων, ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἴποι
Ἰφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
Ἡ δ' ἄνεω δὴν ἧστο, τάφος δέ οἱ ἦτορ ἵκανεν.
Ὄψει δ' ἄλλοτε μέν μιν *ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν,
Ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα. 105
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Μῆτερ ἐμή, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
Τίφθ' οὕτω πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
Ἑζομένη μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς;
Οὐ μέν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ 110
Ἀνδρὸς *ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Τέκνον ἐμόν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν. 115
Οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος, οὐδ' ἐρέεσθαι,
Οὐδ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον. εἰ δ' ἐτεὸν δὴ
Ἔστ' Ὀδυσεὺς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἦ μάλα νῶϊ
Γνωσόμεθ' ἀλλήλων καὶ λώϊον. ἔστι γὰρ ἡμῖν
Σήμαθ' ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων. 120
Ὣς φάτο, μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχ', ἤτοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
Πειράζειν ἐμέθεν· τάχα δὲ φράσεται καὶ ἄρειον.
Νῦν δ' ὅττι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι, 125
Τοὔνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ οὔ πώ φησι τὸν εἶναι.
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεσθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Καὶ γάρ τίς θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
Ὧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
Φεύγει, πηούς τε προλιπὼν καὶ πατρίδα γαῖαν· 130
Ἡμεῖς δ' ἕρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
Κούρων εἰν Ἰθάκῃ· τὰ δέ σε φράζεσθαι ἄνωγα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Αὐτὸς ταῦτά γε λεῦσσε, πάτερ φίλε, σὴν γὰρ ἀρίστην
Μῆτιν ἐπ' *ἀνθρώποις φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κέ τίς τοι 135
Ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
Ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τί φημι
Ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα. 140
Πρῶτα μὲν ἂρ λούσασθε, καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
Δμῳὰς δ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵμαθ' ἑλέσθαι.
Αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
Ὥς κέν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἐκτὸς ἀκούων, 145
Ἢ ἀν' ὁδὸν στείχων, ἢ οἳ περιναιετάουσι·
Μὴ πρόσθε κλέος εὐρὺ φόνου κατὰ ἄστυ γένηται
Ἀνδρῶν μνηστήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
Ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
Φρασσόμεθ' ὅττι κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ. 150
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Πρῶτα μὲν οὖν λούσαντο, καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας,
Ὅπλισθεν δὲ γυναῖκες· ὁ δ' εἵλετο θεῖος ἀοιδὸς
Φόρμιγγα γλαφυρήν, ἐν δέ σφισιν ἵμερον ὦρσε
Μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο. 155
Τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα *περιστεναχίζετο ποσσὶν
Ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων,
Ἦ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν.
Σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος οὗ κουριδίοιο 160
Εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερές, *εἷος ἀφ' ἵκοιτο.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Εὐρυνόμη ταμίη λοῦσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα. 165

Αὐτὰρ κὰκ κεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη,
Μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδ δὲ κάρητος
Οὔλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
Ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη 170
Τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
Ὣς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη,
Ἀντίον ἧς ἀλόχου, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε, 175
Δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
Κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
Οὐ μέν κ' ἄλλη ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
Ἀνδρὸς ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν. 180
Ἀλλ' ἄγε μοι, μαῖα, στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
Λέξομαι· ἦ γὰρ τῇ γε σιδήρεον ἐν φρεσὶν ἦτορ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Δαιμόνι', οὔτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι, οὔτ' ἀθερίζω,
Οὔτε λίην ἄγαμαι, μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα 185
Ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
Ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος, Εὐρύκλεια,
Ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει.
Ἔνθα οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος, ἐμβάλετ' εὐνήν,
Κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα. 190
Ὣς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κεδνὰ ἰδυῖαν,
Ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
Τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἴη
Καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν 195
Ῥηϊδίως ἐθέλων θείη ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ.
Ἀνδρῶν δ' οὔ κέν τις ζωὸς βροτός, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
Ῥεῖα μετοχλίσσειεν, ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
Ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος.
Θάμνος ἔφυ τανύφυλλος ἐλαίης ἕρκεος ἐντός, 200
Ἀκμηνὸς θαλέθων· πάχετος δ' ἦν ἠΰτε κίων.
Τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον δέμον, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
Πυκνῇσιν λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα,
Κολλητὰς δ' ἐπέθηκα θύρας, πυκινῶς ἀραρυίας.
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης, 205
Κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης προταμὼν ἀμφέξεσα χαλκῷ
Εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνα,
Ἑρμῖν' ἀσκήσας, τέτρηνα δὲ πάντα τερέτρῳ.
Ἐκ δὲ τοῦ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
Δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι, 210
Ἐν δ' ἐτάνυσσ' ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαεινόν.
Οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα
Εἴ μοι ἔτ' ἔμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἦέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε, ταμὼν ὕπο πυθμέν' ἐλαίης.
Ὣς φάτο, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ, 215
Σήματ' ἀναγνούσῃ τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
Δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῆϊ, κάρη δ' ἔκυσ' ἠδὲ προσηύδα,
Μή μοι, Ὀδυσσεῦ, σκύζευ, ἐπεὶ τά περ ἄλλα μάλιστα
Ἀνθρώπων πέπνυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζύν, 220
Οἳ νῶϊν ἀγάσαντο παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
Ἥβης ταρπῆναι, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο, μηδὲ νεμέσσα,
Οὕνεκά σ' οὐ τὸ πρῶτον, ἐπεὶ ἴδον, ὧδ' ἀγάπησα.
Αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν 225
Ἐρρίγει μή τίς με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
Ἐλθών· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βουλεύουσιν.
Οὐδέ κεν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα
Ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
Εἰ ᾔδη ὅ μιν αὖτις ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν 230
Ἀξέμεναι οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.
Τὴν δ' ἤτοι ῥέξαι θεὸς ὤρορεν ἔργον ἀεικές·
Τὴν δ' ἄτην οὐ πρόσθεν ἑῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
Λυγρήν, ἐξ ἧς πρῶτα καὶ ἡμέας ἵκετο πένθος.

At capiti assudit multa in pulchritudinem Minerua,
Vt maior videretur, & pinguior, in capite autem
Tenues misit comas hyacinthino flori similes.
Sicut autem quando aliquis aurum circumfudit argento vir
Sciens, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerua
Artem omnigenam, gratiosa autem opera perficit.
Sic quidem huic circumfudit gratiam capitique & humeris,
E balneo autem exiuit corpore immortalibus similis.
Iterum autem rursus desedit in sede unde surrexerat,
Contra suam uxorem, & ipsam verbo alloquutus est,
Felix, tibi quidem supra fœminas mulieres,
Cor durum posuerunt dii Olympias domos habitantes.
Non quidem alia sic mulier perdurantis animo
Viro abstineret, qui ei mala multa passus
Veniret vigesimo anno in patriam terram.
Sed age, mihi nutrix sterne lectum, vt & ipse
Dormiam, certè enim huic ferreus in pectoribus animus.
Hunc autem rursus alloquuta est prudens Penelope.
Felix, nõ equidẽ te magnifico, aut tãquã indignũ paruifacio,
Neque valde admiror, valdè autem bene scio qualis eras
Ex Ithaca in naui cum ires longis-remis.
Sed age, et sterne bonum lectum Euryclea,
Intra stabilem thalamum, quem quidem ipse fecit,
Ibi ei extructo lecto conijcite stragula,
Pelles & chlænas, & coopertmenta splendida.
Sic dixit maritum tentans, at Vlysses
Iratus uxorem alloquutus est prudentia præditam,
O mulier, certe valde hoc verbum triste dixisti.
Quis autem mihi transtulit lectum? difficile autem esset
Et valdè scienti, quando non Deus ipse veniens
Facilè volens poneret alio in loco,
Virorum verò non aliquis viuus homo, neque valdè pubescens
Facilè moueret, quoniam magnum signum factum est
In lecto elaborato, hunc vero ego feci, neque aliquis alius.
Arbuscula erat extensa foliis oliuæ intra septum,
Florens, virescens, crassior autem erat tanquam columna,
Huic autem ego tecti thalamum meum donec perfeci
Densis lapidibus, & bene desuper texi.
Compactas autem imposui ianuas fortè compactas.
Et tunc postea incidi comam pandis-ramis oliuæ.
Truncum autem ex radice incisum circum-poliui ferro
Bene & scienter, & ad amussim direxi
Fulcro elaborato, terebraui autem omnia terebro.
Ab hoc autem incipiens lecticam poliui quousque perfeci,
Varians auróque, & argento, & ebore.
Extra autem extendi pellem bouis purpure splendidam.
Sic tibi hoc signum dico, neque scio
Si mihi adhuc firmus est ò mulier, lectus, an aliquis iam
Virorum alibi posuerit inciso trunco à radice oliuæ.
Sic dixit, huius autem soluta sunt genua & dilectum cor,
Signa recognoscentis, quæ ei firma dixit Vlysses.
Lacrymans vero postea rectà cucurrit, circum vero manus
Collum iecit Vlyssi, caput autem osculata est, & dixit,
Ne mihi Vlysses irascere, quoniam in aliis maximè
Hominum prudens fuisti, Dij autem dederunt ærumnam,
Qui nobis inuiderunt vt vnà manentes
Iuuentute delectaremur & ad senectutis limẽ perueniremus.
At non nunc mihi hoc irascere neque reprehende,
Quoniam te non primum postquam vidi, sic amplexa sum.
Semper enim mihi animus in pectoribus dilectis
Tremebat, ne me quis hominum deciperet verbis
Profectus, multi enim malas astutias cogitant.
Neque autem Argiua Helena Ioue nata
Viro cum alieno mixta esset amicitia & lecto,
Si sciuisset quòd ipsam iterum bellicosi filij Achiuorum
Ducere domum dilectam in patriam debebant.
Hanc autem facere Deus mouit opus indecens,
Hoc autem nocumentum antea non suo imposuit animo
Graue, ex quo primùm & ad nos accessit dolor.

Vlysses v. x alloquitur.

Vlysses lectum suum commemorat.

Penelope Vlyssem agnoscit.

Ec

Nunc autem postquam iam signa valdè manifesta dixisti
Lecti nostri, quem non homo alius vidit,
Sed soli tuq; & ego & ancilla vna sola
Actoris, (quam mihi dedit pater huc venienti,
Quæ nobis asseruabat ianuas boni cubiculi)
Flectis iam meum animum durior quamuis sit.
Sic dixit, huic verò adhuc magis desiderium mouit luctus
Flebat verò habens vxorem gratam, prudentia scientem.
Sicut autem quando libenter terra natantibus apparet,
Quorum Neptunus benefactam nauem in ponto
Perdidit, dum impelleretur vento, & vnda nigra,
Pauci autem effugerunt cano mari in terram
Natantes, multa autem circa corpus adhæret salsugo,
Læti autem conscenderunt terram clade euitata.
Sic igitur huic gratus erat maritus inspicienti.
A collo autem nondum omnino remouebat brachia alba,
Quin lugentibus apparuisset rosea Aurora,
Nisi alia cogitasset Dea cæsia Minerua.
Noctem quidē in horizonte lōga tenuit, Auroram. v. rursus
Custodiuit in Oceano auream-sedem, neque sinebat equos
Coniungi veloces, pedibus lumen hominibus portantes
Lampum & Phaetonta, qui Auroram pulli ducunt.
Et tunc suam vxorem alloquutus est prudens Vlysses,
O mulier, nondum enim omnium in fines certaminum
Venimus, sed adhuc in futurum immensus labor est,
Multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere,
Sic enim mihi anima dixit Tiresiæ
Die, quo iam descendi domum inferni intra,
Reditum sociis dum quærerem, & mihi-ipsi.
Sed veni, lectum autem ad eamus vxor, vt & iam
Somno dulci delectemur dormientes.
Huic autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Lectus quidem iam tibi erit, quando animo
Tuo volueris, postquam te Dii fecerunt venire
Ad domum bene-ædificatam & tuam in patriam terram,
Sed quoniam cognouisti, & tibi Deus iniecit animo,
Dic mihi age certamen, quoniam & in futurum (puto)
Audiam, statim autem quominus audiam nihil vetat.
Hanc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
Felix, cur me valde hortans iubes
Dicere, at ego dicam, neque celabo.
Non quidem tibi animus lætabitur, neque enim ipse
Lætabor, quoniā valde multas hominū in ciuitates iubebat
Venire, in manibus habentem aptum remum,
Donec ad hos venirem, qui nesciunt mare
Viros, neque salibus mixtum cibum edunt,
Neque sciunt naues purpureas-rostris,
Neque aptos remos, qui alæ nauibus sunt.
Signum verò mihi hoc dixit per manifestum, (neque te celabo,)
Quando iam mihi obuius alius viator
Apparuerit ventilabrum tenere in illustri humero.
Et tunc me in terra defixo iussit remo
Et sacris rite litatis Neptuno regi,
Agno, tauroq;, suemq; marito verre,
Domum abire & facere sacras hecatombas
Immortalibus Diis, qui cœlum latum habitant,
Omnibus valdè ordinatim, mors autem mihi ex mari ipso
Debilis valde talis veniet, quæ me interficiet
Senectute matura læsum, circum autem populi
Beati erunt. hæc autem mihi dixit omnia perfectum iri.
Hunc autem rursus alloquuta est prudens Penelope,
Siquidem iam senectutem Dii perficient meliorem,
Spes est tibi postea malis fugam fore.
Sic hi quidem talia inter se dicebant.
Interim autem Eurynomeq; & nutrix parabant lectum
Veste molli, tædis sub splendentibus.
At postquam strauerunt densum lectum festinantes,
Anus autem dormitura domum rediuit.
His autem Eurynome cubicularia præibat.

γρ. δ' ἄρα μᾶλλον.
γρ. ἀσπάσιον.
Lampus & Phaeton equi Auroræ
γρ. τῶ.
γρ. ἐπεὶ με.
γρ. Γήρᾳ ὕπο λιπαρῷ.

Νῦν δ' ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέα κατέλεξας 235
Εὐνῆς ἡμετέρης, τὴν οὐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει,
Ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη
Ἀκτορίς, (ἥν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
Ἣ νῶϊν εἴρυτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο)
Πείθεις δή μευ θυμὸν ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα. 240
Ὣς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
Κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κεδνὰ ἰδυῖαν.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπάσιος γῆ νηχομένοισι φανήῃ,
Ὧν τε Ποσειδάων εὐεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
Ῥαίσῃ ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ, 245
Παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἤπειρόνδε
Νηχόμενοι, πολλὴ δὲ περὶ χροῒ τέτροφεν ἅλμη,
Ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
Ὣς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσοροώσῃ.
Δειρῆς δ' οὔπω πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκώ· 250
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σχέθεν, Ἠῶ δ' αὖτε
Ῥύσατ' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἔα ἵππους
Ζεύγνυσθ' ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας 255
Λάμπον καὶ Φαέθονθ', οἵ τ' Ἠῶ πῶλοι ἄγουσι.
Καὶ τότ' ἄρ' ἣν ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
Ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται,
Πολλὸς καὶ χαλεπός, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι. 260
Ὣς γάρ μοι ψυχὴ μυθήσατο Τειρεσίαο
Ἤματι τῷ ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Νόστον ἑταίροισιν διζήμενος ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
Ἀλλ' ἔρχευ, λέκτρονδ' ἴομεν, γύναι, ὄφρα καὶ ἤδη
Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντε. 265
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐνὴ μὲν δή σοί γε τότ' ἔσσεται ὁππότε θυμῷ
Σῷ ἐθέλῃς, ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ, 270
Εἴπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον, ἐπεὶ καὶ ὄπισθεν (ὀΐω)
Πεύσομαι· αὐτίκα δ' ἐστὶ δαήμεναι οὔ τι χέρειον.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δαιμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
Εἰπέμεν, αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω. 275
Οὐ μέν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
Χαίρω, ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἄνωγεν
Ἐλθεῖν, ἐν χείρεσσιν ἔχοντ' εὐῆρες ἐρετμόν·
Εἰσόκε τοὺς ἀφίκωμαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
Ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν, 280
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,
Οὐδ' εὐήρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδές (οὐδέ σε κεύσω)
Ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ, 285
Καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευεν ἐρετμόν,
Ἔρξανθ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Ἀρνειὸν ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
Οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι, 290
Πᾶσι μάλ' ἑξείης, θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
Ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
Γήραϊ ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Ὄλβιοι ἔσσονται· τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια, 295
Εἰ μὲν δὴ γῆράς γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνὴν
Ἐσθῆτος μαλακῆς, δαΐδων ὕπο λαμπομενάων. 300
Αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
Γρηῢς μὲν κείουσα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει,
Τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν

Ἐρχομένοισιν ἐς εὐνὴν, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα, πάλιν κίεν· οἱ μὲν ἔπειτα 305
Ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
Παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας·
Αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότητος ἐταρπήτην ἐρατεινῆς, 310
Τερπέσθην μύθοισι πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντε,
Ἡ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν,
Ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' ἀΐδηλον ὅμιλον,
Οἳ ἕθεν εἵνεκα πολλὰ βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος· 315
Αὐτὰρ ὁ διογενὴς Ὀδυσεὺς, ὅσα κήδε' ἔθηκεν
Ἀνθρώποις, ὅσα τ' αὐτὸς ὀϊζύσας ἐμόγησε,
Πάντ' ἔλεγ'· ἡ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
Πῖπτεν ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
Ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα 320
Ἦλθ' ἐς Λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν·
Ἠδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
Ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἤσθιεν, οὐδ' ἐλέαιρεν.
Ἠδ' ὡς Αἴολον ἵκεθ', ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο,
Καὶ πέμπ', οὐδέ πω αἶσα φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι 325
Ἤην, ἀλλά μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν μεγάλα στενάχοντα.
Ἠδ' ὡς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανεν,
Οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
Πάντας· Ὀδυσσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηῒ μελαίνῃ. 330
Καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε.
Ἠδ' ὡς εἰς Ἀΐδαο δόμον ἤλυθεν εὐρώεντα,
Ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο,
Νηῒ πολυκλήϊδι, καὶ εἴσιδε πάντας ἑταίρους,
Μητέρα θ' ἥ μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα. 335
Ἠδ' ὡς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν.
Ὥς θ' ἵκετο Πλαγκτὰς πέτρας, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην θ', ἣν οὐ πώποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν.
Ἠδ' ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
Ἠδ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ 340
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
Πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν.
Ὥς θ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον, νύμφην τε Καλυψὼ,
Ἣ δή μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε 345
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλὰ τῷ οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
Ἠδ' ὡς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
Οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
Καὶ πέμψαν σὺν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 350
Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες.
Τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
Λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.
Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὁππότε δή ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν 355
Εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἠδὲ καὶ ὕπνου,
Αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον ἠριγένειαν
Ὦρσεν, ἵν' ἀνθρώποισι φόως φέροι· ὤρνυτο δ' Ὀδυσσεὺς
Εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·
Ὦ γύναι, ἤδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων 360
Ἀμφοτέρω· σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
Κλαίουσ'· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
Ἱέμενον πεδάασκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης·
Νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' εὐνὴν,
Κτήματα μὲν τά μοί ἐστι κομιζέμεν ἐν μεγάροισι· 365
Μῆλα δ' ἅ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
Πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ληΐσσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
Δώσουσ', εἰς ὅ κε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἀγρὸν ἔπειμι,
Ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλὸν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται. 370
Σοὶ δὲ γύναι τόδ' ἐπιτέλλω πινυτῇ περ ἐούσῃ·
Αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι

Euntibus ad lectum, tedam in manibus tenens.
In thalamum verò ducens retrum abiuit: hi quidem postea
Laeti lecti antiqui leges repetiuerunt.
At Telemachus & bubulcus, & subulcus
Cohibuerunt a saltatione pedes, cessareq; fecerunt mulieres.
Ipsi autem dormierunt in aedibus umbrosis.
Hi autem postquam amicitia delectati sunt desiderata,
Oblectarunt se verbis mutuò loquentes.
Haec quidē quaecunq; in aedibus tolerauerat diuina mulierū
Virorum procorum inspiciens exitiosam multitudinem,
Qui ipsius gratia multas boues, & pingues oues
Iugularunt, multum autem e doliis hauriebatur vini.
At hic diuus Vlysses quoscunque dolores intulerat
Hominibus, quascunque ipse aerumnas passus erat,
Omnia dixit, haec v. delectata est audiens, neque ei somnus
Cecidit in palpebris antequam ipse recensuerit omnia.
Incepit autem quomodo primum Ciconas domuit, at postea
Venit Lotophagorum virorum in pinguem terram:
Et quaecunque Cyclops fecit, & quomodo retribuit poenas
Pro fortibus sociis, quos comederat, nihil miseratus.
Et quomodo ad Aeolū venisset qui ipsum prompte suscepit,
Et misit, neque adhuc fatale dilectam in patriam ire
Erat, sed ipsum rursus raptum procella
Pontum in piscosum tulit valde suspirantem.
Et quomodo longam portis Lestrigoniam aduenisset,
Qui naues perdiderunt & fortes socios
Omnes, Vlysses autem solus aufugit naue nigra.
Et Circes narrauit dolum, & varias artes,
Et quomodo ipse in domum iuisset latam,
Animam interrogaturus Thebani Tiresiae
Naui multis iugis, & inspexisset omnes socios,
Matremq; quae ipsum peperit, & nutriuit paruulum cum esset:
Et quomodo Sirenum stridularum vocem audiuisset.
Quomodoq; iuisset ad Planctas petras grauemq; Charybdin;
Scyllamq; quam nullo modo indemnes viri fugerunt.
Et quomodo Solis boues interfecissent socij.
Et quomodo nauem velocem percussisset ardenti fulmine
Iupiter altitonans absumptiq; ut essent boni socij
Omnes simul, ipse autem malas mortes subterfugisset,
Quomodoq; accessisset ad Ogygiam insulam, Nympham; Ca-
Quae ipsum detinuit, cupiens maritum esse, (lypsonem,
In speluncis concauis, & aluit, & dixit
Redditurum te cum immortalē, & nō senescētē dies omnes.
Sed huic nunquam animum in pectoribus flexit.
Et quomodo in Phaeaces peruenisset multa passus,
Qui iam ipsum ex animo Deum tanquam honorauerunt;
Et miserunt cum naui dilectam in patriam terram,
Aereq; auroq; copiosè, vesteq; datis.
Hoc igitur ultimum dixit verbum, quando eū dulcis somnus
Membra soluens inuasit, soluensq; curas animi.
Haec verò rursus alia cogitauit dea caesia Minerua,
Quando iam Vlyssem putabat suo in animo
Satis se oblectasse concubitu cum uxore, & somno,
Statim ab Oceano auritthronam Matutam
Mouit, ut hominibus lumen portaret, surrexit v. Vlysses
Lecto ex molli, uxori autem hoc verbum mandauit,
O uxor, iam quidem multis satiati sumus certaminibus
Nos ambo, tu quidem hic meum laboriosum reditum
Flens, at me Iupiter doloribus, & Dii alij
Desiderantem detinuerunt procul mea a patria terra.
Nunc verò postquam ambo ad perdesideratum venimus lectum,
Res quae mihi sunt curae in domibus.
Oues autem quas mihi proci superbi consumpserunt,
Multas quidem ipse ego praedabor, alias autem Achiui
Dabunt, donec omnia impleuerint stabula.
Sed certe quidem ego ad arborosum agrum proficiscor.
Visurus patrem bonum, qui mihi frequenter dolet.
Tibi autem uxor hoc mando prudenti existenti.
Statim enim fama ibit simul cum Sole ascendente

Vlysses narrat suos errores.

Vlysses egreditur ad patrem.

Virorum procoru- quos interfeci in adibus.
In cœnaculum vbi ascenderis cum ancillis mulieribus,
Sede, neque aliquem antè-videas, neque interroga.
Dixit, & humeris induit arma pulchra.
Excitauit autem Telemachum, & bubulcum & subulcum.
Omnes autem arma iussit bellicosa manibus capere.
Hi autem ei reluctati non sunt, armati sunt autem ære.
Aperuerunt.v.ianuas, & exiuerunt, præiuit vero Vlysses,
Iam quidem lumen erat in terram: hos verò Minerua
Obscuritate coopertos citò eduxit è ciuitate.

Ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανες ἐν μεγάροισιν.
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Ἧσθαι, μηδέ τινα προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε. 375
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσετο τεύχεα καλά·
Ὦρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
Πάντας δ' ἔντε' ἄνωγεν ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
Οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ,
Ὤϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἤϊον· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς. 380
Ἤδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα, τοὺς δ' ἄρ' Ἀθήνη
Νυκτὶ κατακρύψασα θοῶς ἐξῆγε πόληος.

ἐξῆγε δ' ἐκ πόλεως Ὀδυσσεύς.

ODYSSEÆ HOMERI XXIIII. COMPOSITIO.

MERCVRIVS autem animas Cyllenius euocauit
Virorum procorum, tenebat autem virgam in manibus
Pulchram, auream, qua hominum oculos mulcet
Quorum vult, hos autem rursus & dormientes suscitat:
Hac ducebat impulsas, hæ autem frementes sequebantur.
Sicut autē quando vespertiliones in intimo sinu antri magni
Strepentes volant, postquam aliquis cadere fecit
Multitudine à petra, vbi concatenatæ sibi inuicē hærebant:
Sic hæ frementes simul ibant, præibat autem ipsis
Mercurius nullo malo dignus ad latas vias.
Accesserunt autem ad Oceani fluxus & Leucadem petrā,
Et ad Solis ianuas, & populum somniorum
Ibant, statim autem peruenerunt in herbosum pratum,
Vbi habitauit animæ simulachra mortuorum.
Inuenerunt autem animam Pelidæ Achillis,
Et Patrocli, & strenui Antilochi,
Aiacisq; qui optimus erat specieque corporeque
Aliorum Danaorum, post strenuum Peliona,
Sic hi quidem circa illum versabantur, propè autem
Venit anima Agamemnonis Atridæ
Dolens, circum.v.aliæ congregatæ sunt quæcunq; cum ipso
Domo in Ægisthi mortuæ sunt, & fato functæ.
Hunc prior anima alloquuta est Pelionis,
Atride, supra quidē te dicebamus Ioui gaudenti fulmine
Viros heroas dilectum esse diebus omnibus,
Quoniam multisque & fortibus imperabas
Populo in Troianorum, vbi passi sumus dolores Achiui.
Certe & tibi primo fatale erat vt te contingeret
Parca perniciosa, quam nullus fugit quicunque natus fuerit.
Vtinam debuisses honore abunde perfruens, cui imperabas
Populo in Troianorum, mortem & fatum consequi.
Ideò tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
Atq; tuo filio magnam gloriam dedisses in posterum.
Nunc autem tibi miserrima morte fatale erat capi,
Hunc autem rursus anima alloquuta est Atridæ,
Felix Pelei fili Dijs similis Achilles,
Qui mortuus es in Troia longe ab Argo, circum verò te alij
Interfecti sunt Troianorum, & Achiuorum filiorum optimi,
Pugnantes ob te, tu autem vertigine pulueris
Iacebas magnus in magno spatio oblitus equitatus.i.bellI.
Nos autem toto die pugnabamus, neque omnino
Cessauissemus à bello, nisi Iupiter turbine sedasset.
At postquam te ad naues portauimus ex bello,
Deposuimus in lectis expurgato corpore pulchro.
Aquaq; calida & vnguento, multas autem circum te
Lacrymas calidas fuderunt Danai, totonderuntque crines,
Mater autem ex mari venit, cum immortalibus marinis
Nuncium auditura, vox autem in mare ruerat.
Magna, suscepit autem tremor omnes Achiuos,
Et ruentes iuissent concauas in naues,

Mercurius procorum animas ad inferos deducit.

Danaum animæ.

Achillis vmbra

Atridæ anima Achilli loquitur de eius funere.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ Ω μέγα ῥαψῳδία.

ΕΡΜΗΣ δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
Ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶ
Καλὴν, χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
Τῇ ῥ' ἄγε κινήσας· ταὶ δὲ τρίζουσαι ἕποντο. 5
Ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
Τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἀποπέσῃσιν
Ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
Ὡς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἤϊσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώεντα κέλευθα. 10
Πὰρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
Ἠδὲ παρ' Ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
Ἤϊσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Ἔνθα τε ναίουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.
Εὗρον δὲ ψυχὴν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος, 15
Καὶ Πατροκλῆος καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
Ὣς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
Ἤλυθ' ἔπι ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο 20
Ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ' ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
Οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
Τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλεΐωνος·
Ἀτρεΐδη, περὶ μέν σ' ἔφαμεν Διῒ τερπικεραύνῳ
Ἀνδρῶν ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα, 25
Οὕνεκα πολλοῖσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
Ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶϊ παραστήσεσθαι ἔμελλε
Μοῖρ' ὀλοὴ, τὴν οὔτις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.
Ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος ἧς περ ἄνασσες, 30
Δήμῳ ἔνι Τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
Ἠδέ κε καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἤρα' ὀπίσσω.
Νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο· 35
Ὄλβιε Πηλέος υἱὲ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ὃς θάνες ἐν Τροίῃ ἑκὰς Ἄργεος· ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
Κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι,
Μαρνάμενοι περὶ σεῖο· σὺ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
Κεῖσο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυνάων. 40
Ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἦμαρ ἐμαρνάμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
Παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
Αὐτὰρ ἐπεί σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
Κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθήραντες χρόα καλὸν
Ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι· πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς 45
Δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ, κείροντό τε χαίτας.
Μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃς ἁλίῃσιν,
Ἀγγελίης ἀΐουσα· βοὴ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει
Θεσπεσίη· ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλλαβε πάντας Ἀχαιούς.
Καί νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας, 50

Εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἴσχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι Ἀχαιῶν.
Μήτηρ ἐξ ἁλὸς ἥδε σὺν ἀθανάτῃς ἁλίῃσιν 55
Ἔρχεται, οὗ παιδὸς τεθνηότος ἀντιόωσα.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι Ἀχαιοί.
Ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
Οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ, 60
Θρήνεον. ἔνθα κεν οὔ τιν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
Ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μέν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι·
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρί, πολλὰ δ' ἐπ' αὐτῷ 65
Μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἕλικας βοῦς.
Καίεο δ' ἔν τ' ἐσθῆτι θεῶν, καὶ ἀλείφατι πολλῷ,
Καὶ μέλιτι γλυκερῷ. πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ
Τεύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὴν πέρι καιομένοιο,
Πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει. 70
Αὐτὰρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ ἤνυσεν Ἡφαίστοιο,
Ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λεύκ' ὀστέ' Ἀχιλλεῦ
Οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
Χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
Φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο. 75
Ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὀστέα φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Μίγδα δὲ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·
Χωρὶς δ' Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τῖες ἁπάντων
Τῶν ἄλλων ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
Ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον 80
Χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων
Ἀκτῇ ἔπι προὐχούσῃ, ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ,
Ὥς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη
Τοῖς οἳ νῦν γεγάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
Μήτηρ δ' αἰτήσασα θεοὺς περικαλλέ' ἄεθλα, 85
Θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
Ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
Ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπεντύνονται ἄεθλα·
Ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν ἐθηήσαο θυμῷ, 90
Οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα
Ἀργυρόπεζα Θέτις. μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
Ὣς σὺ μὲν οὐδὲ θανὼν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἐσθλὸν Ἀχιλλεῦ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσα; 95
Ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
Αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσῆϊ δαμέντων. 100
Τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰθὺς κίον, ὡς ἐσιδέσθην.
Ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Παῖδα Μελανθῆος ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
Ξεῖνος γάρ οἱ ἔην, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
Τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο, 105
Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
Πάντες κεκριμένοι καὶ ὁμήλικες; οὐδέ κεν ἄλλος
Κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
Ἦ ὔμμ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά; 110
Ἦ που ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου
Βοῦς περιταμνομένους ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
Ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενοι ἠδὲ γυναικῶν;
Εἰπέ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι εὔχομαι εἶναι.
Ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ, 115
Ὀτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕπεσθαι ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν;
Μηνὶ δ' ἐν οὔλῳ πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
Σπουδῇ παρπεπιθόντες Ὀδυσσῆα πτολίπορθον.

Nisi vir detinuisset antiquáque multáq; sciens
Nestor, cuius & antea optimum apparuerat consilium.
Qui ipsis recte sentiens concionatus est, & dixit,
Sistite gradum Argiui, ne fugite filii Achiuorum,
Mater ex mari hæc cum Deabus marinis
Venit suum filium mortuum visura.
Sic dixit, hi verò retenti sunt timore magnanimi Achiui.
Circum autem te steterunt filiæ marini senis — Achillis exequiæ.
Miserabiliter lugentes, tibi autem immortales vestes induerunt.
Musæ vero nouem omnes alternantes voce pulchra,
Lamentabantur, tunc nullum non lacrymantem vidisses
Argiuorum, ita enim animas permouerat Musa stridula,
Septem & decem quidem te simul noctésque & dies
Fleuimus, immortalésque Dij mortalésque homines,
Octauaque decima vero dedimus igni, multas vero circum te
Oues iugulauimus valde pingues, & nigras boues.
Cremabaris autem in veste Deorum, & unguento multo
Et melle dulci, multi autem heroes Achiui
Armis irruerunt circa rogum corporis ardentem
Pedestrésque equestrésq;, multus autem strepitus ortus est.
At postquam flamma te penitus absumpsit Vulcani,
Mane tum tua collegimus alba ossa ô Achilles
Vino in puro & unguento, dedit autem mater
Auream amphoram, Dionysij autem donum
Dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani.
In hac tibi iacent alba ossa inclyte Achilles.
Mixtum autem Patrocli Menœtiadæ demortui.
Separatim vero Antilochi, quem eximie honorabas omnium
Aliorum sociorum post Patroclum mortuum.
Circum vero post has reliquias postea magnum & laudatum sepul-
Fudimus Argiuorum sacer exercitus bellicosorum (chrum
Littore in excelso in vastum Hellespontum
Ut è longinquo manifestus ex ponto viris esset
His qui nunc sunt, & qui in futurum erunt.
Mater autem tua Dijs rogatis perpulchra certamina
Proposuit medio in certamine optimis Achiuorum.
Iam quidem multorum in sepulchrum virorum incidisti
Heroum, quando aliquo mortuo rege
Cinguntúrq; iuuenes & parant certamina.
Sed illa maxime conspicatus miratus sum animo,
Qualia in tuam gratiam posuit Dea perpulchra certamina
Argentea pedibus Thetis, valde enim amicus eras Dijs.
Sic tu quidem, neque mortuus nomen perdidisti, sed tibi sem-
per
Omnes inter homines gloria erit bona Achilles,
At mihi quæ hæc voluptas, quoniam bellum absolui?
In reditu enim mihi Iupiter molitus est malam mortem
Ægysthi à manibus & perniciosa uxoris.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Propè autem ipsos venit internuncius Argicida
Animas procorum deducens ab Vlysse necatorum.
Hi igitur stupefacti rectà iuerunt, postquam viderunt.
Cognouit autem anima Agamemnonis Atridæ
Filium Melanthij perinclytum Amphimedonta.
Hospes enim erat Ithacæ in domo habitans.
Hunc prior anima alloquuta est Atridæ, — Agamemnonis anima Amphimedontis loquitur.
Amphimedon, quid passi tenebrosam terram venistis
Omnes eximij & æquales? neque aliter aliquis
Habito delectu elegisset in ciuitate viros optimos.
Nunquid vos in nauibus Neptunus domuit
Permouens molestos ventos & fluctus magnos?
An noxij viri læserunt in terra
Boues dum circumciperetis & ouium greges pulchros?
An pro ciuitate pugnantes & mulieribus?
Dic mihi interroganti, hospes autem tuus dico esse.
An non recordaris, quando illuc veni in vestram domum
Impulsurus Vlyssem cum diuo Menelao
Ad Ilium simul sequi bonis transtris in nauibus?
Mense autem toto omnem transiuimus latum pontum,
Cum vix tandem flexissemus Vlyssem urbium populatorem.

Amphimedon proci anima Agamemnoni totius interitus sui historiã narrat.

Hunc vero rursus anima alloquuta est Amphimedontis.
Atride optime rex virorum Agamemnon,
Memini haec omnia, & vere enarrabo,
Nostrae mortis malum finem, qualis fuerit.
Petebamus Vlyssis diu absentis uxorem,
Haec neque negabat odiosas nuptias, neque perficiebat,
Nobis consultans mortem & parcam nigram.
Sed dolum hunc alium in mentibus cogitauit,
Orsa magnam telam in domibus texebat,
Tenuem & pralongam, statim autem nobis dixit,
Iuuenes mei proci, quoniam mortuus est diuinus Vlysses,
Manete accelerantes meas nuptias, donec vestem
Perficiam, (ne mihi vana fila pereant.)
Laertae heroi sepulchralem, donec ipsum
Parca pernitiosa ceperit longum dormientis mortis,
Ne me aliqua in populo Graecarum accuset,
Si sine veste iaceat qui multa possederit.
Sic dixit, nobis autem persuasus est animus superbus.
Tum interdiu quidem texebat magnam telam.
Singulis noctib. v. dissoluebat, postquam lampades apposuerat:
Sic triennio latuit dolo, & persuasit Achiuos.
Sed quando quartus venit annus, & venerunt tempora
Mensium transeuntium, & multi dies elapsi sunt.
Et tunc aliqua dixit mulierum, quae manifeste sciebat,
Et hanc dissoluentem inuenimus illustrem telam.
Sic hanc telam perfecit, & quidẽ non volẽs necessitate. i. vi.
Postquam vero illa perfecit vestem pertexta magna tela
Lauatam, Soli similem, vel Lunae.
Tunc iam Vlyssem malus alicunde adduxit genius
Agri in extremitatem, ubi domos habitabat subulcus.
Illuc venit dilectus filius Vlyssis diuini,
Ex Pylo arenosa redux cum naui nigra.
Hi autem procis mortem malam perwolliti,
Venerunt ad ciuitatem nobilem, Vlysses quidem
Posterior, at Telemachus antè praecessit.
Hunc. v. subulcus duxit mala corpore vestimenta habentẽ,
Pauperi misero similem & seni (indutus erat.
Baculo incumbentem, has vero malas circum corpus vestes
Neque aliquis nostrum potuit cognoscere illum ipsum esse,
Qui repente apparuit, neque ij quidẽ qui maiores natu erãt.
Sed verbis malis illum incessimus & verberibus,
At hic quidem diu tolerauit in aedibus suis
Percussus, & iniuria affectus tolerauit animo.
Sed quando iam ipsum suscitauit Iouis mens Aegiochi,
Cum quidem Telemacho perpulchra arma sublata
In thalamum deposuit, & clausit seras.
At hic suam uxorem multis astutiis iussit
Arcum procis ponere, album q; ferrum,
Nobis miserè morituris certamina & cedis principium.
Neque aliquis nostrum potuit fortis arcus
Neruum tendere, valde autem impotentes eramus.
Sed quando ad manus peruenit Vlyssis magnus arcus.
Tunc nos quidem omnes minabamur verbis
Arcum ne ei darent, etiamsi valde multum diceret.
Telemachus autem eum solus impellens iussit.
At hic suscepit manu perpatiens diuus Vlysses.
Facile autem tetendit arcum, misit autem per ferrum.
Stetit vero in pauimentum iens, velocesq; effudit sagittas
Recta collimans: percussit autem Antinoum regem.
At postea aliis immisit tela suspiriosa
Contra inspiciens, hi autem simul confertim cadebant.
Cognitum vero erat quod aliquis ipsis Deorũ adiutor esset.
Statim enim in aedibus robore suo vtentes
Interficiebant conuersim, horum vero suspirium mouebatur
indecens
Capitibus percussis, pauimentũ vero omne sanguine fluebat.
Sic nos o Agamemnon perimus, quorum adhuc nunc
Corpora neglecta iacent in aedibus Vlyssis.
Nondum enim sciunt amici in domibus singuli,
Qui abluto nigro sanguine ex vulneribus

ἐσχατιήν.

Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος, 120
Ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Μέμνημαι τάδε πάντα, καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
Ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος, οἷον ἐτύχθη.
Μνώμεθ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα·
Ἡ δ' οὔτ' ἠρνεῖτο στυγερὸν γάμον, οὔτ' ἐτελεύτα, 125
Ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
Ἀλλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
Στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε
Λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε,
Κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς, 130
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὅ κε φᾶρος
Ἐκτελέσω, μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται,
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
Μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ, 135
Αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπεὶ δαΐδας παραθεῖτο.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς. 140
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἣ σάφα ᾔδη,
Καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε, καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης. 145
Εὖθ' ἡ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστόν,
Πλύνασ', ἠελίῳ ἐναλίγκιον ἠὲ σελήνῃ,
Καὶ τότε δή ῥ' Ὀδυσῆα κακός ποθεν ἤγαγε δαίμων
Ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης.
Ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο, 150
Ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Τὼ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε,
Ἵκοντο προτὶ ἄστυ περικλυτόν, ἤτοι Ὀδυσσεύς,
Ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευε.
Τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα, 155
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο,
Οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
Ἐξαπίνης προφανέντ', οὐδ' οἱ προγενέστεροι ἦσαν.
Ἀλλ' ἔπεσίν τε κακοῖσιν ἐνίσσομεν ἠδὲ βολῇσιν. 160
Αὐτὰρ ὁ τῆος μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσι
Βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος, τετληότι θυμῷ·
Ἀλλ' ὅτε δή μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
Σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε' ἀείρας,
Ἐς θάλαμον κατέθηκε, καὶ ἐκλήϊσεν ὀχῆας· 165
Αὐτὰρ ὁ ἣν ἄλοχον πολυκερδείῃσιν ἄνωγε
Τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
Ἡμῖν αἰνομόροισιν ἄεθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
Οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο
Νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ' ἐπιδευέες ἦμεν· 170
Ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσσῆος μέγα τόξον,
Ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι
Τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πόλλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν.
Αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 175
Ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστούς,
Δεινὸν παπταίνων, βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα στονόεντα,
Ἄντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον. 180
Γνωτὸν δ' ἦν ὅ ῥά τίς σφι θεῶν ἐπιτάρροθος ἦεν.
Αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ' ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ
Κτεῖνον ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικής,
Κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Ὣς ἡμεῖς Ἀγάμεμνον ἀπωλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν 185
Σώματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος.
Οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώμαθ' ἑκάστου,
Οἵ κ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων,

Κατθέμενοι

κατθέμενοι γοάοιεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο· 190
Ὄλβιε Λαέρταο πάϊ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἦ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν.
Ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
Κούρῃ Ἰκαρίου, ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος
Ἀνδρὸς κουριδίου. τῶ οἱ κλέος οὔποτ' ὀλεῖται 195
Ἧς ἀρετῆς, τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
Ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
Οὐχ ὡς Τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
Κουρίδιον κτείνασα πόσιν, στυγερὴ δέ τ' ἀοιδὴ
Ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους, χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὀπάσσει 200
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Ἑσταότ' εἰν Ἀΐδαο δόμοις, ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
Καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς 205
Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἐμόγησεν.
Ἔνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντῃ,
Ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἴαυον
Δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο.
Ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρηῢς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα 210
Ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος.
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς δμώεσσι καὶ υἱέϊ μῦθον ἔειπεν·
Ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον·
Δεῖπνον δ' αἶψα συῶν ἱερεύσατε ὅς τις ἄριστος.
Αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο, 215
Αἴ κέ μ' ἐπιγνώῃ καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
Ἦέ κεν ἀγνοιῇσι, πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὣς εἰπὼν, δμώεσσιν ἀρήϊα τεύχε' ἔδωκεν.
Οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἆσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων. 220
Οὐδ' εὗρεν Δολίον, μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων,
Οὐδέ τινα δμώων, οὐδ' υἱῶν· ἀλλ' ἄρα τοί γε
Αἱμασιὰς λέξοντες, ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος,
Ὤχοντ'· αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευε.
Τὸν δ' οἶον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ, 225
Λιστρεύοντα φυτόν· ῥυπόωντα δὲ ἕστο χιτῶνα,
Ῥαπτὸν, ἀεικέλιον, περὶ δὲ κνήμῃσι βοείας
Κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῦς ἀλεείνων,
Χειρῖδάς τ' ἐπὶ χερσὶ, βάτων ἕνεκ'· αὐτὰρ ὕπερθεν
Αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πένθος ἀέξων. 230
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
Γήραϊ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
Στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβε.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Κύσσαι καὶ περιφῦναι ἑὸν πατέρ', ἠδὲ ἕκαστα 235
Εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν·
Ἦ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρηθῆναι.
Τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς. 240
Ἤτοι ὁ μὲν κατ' ἔχων κεφαλὴν, φυτὸν ἀμφελάχαινε·
Τὸν δὲ παριστάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
Ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
Ὄρχατον, ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν,
Οὐ φυτὸν, οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη, 245
Οὐκ ὄγχνη, οὐ πρασιή τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ·
Αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
Λυγρὸν ἔχεις, αὐχμεῖς τε κακῶς, καὶ ἀεικέα ἕσσαι.
Οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἕνεκ' οὔ σε κομίζει, 250
Οὐδέ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσοράασθαι
Εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας.
Τοιούτῳ δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λούσαιτο φάγοι τε,
Εὑδέμεναι μαλακῶς· ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον, 255
Τεῦ δμὼς εἰς ἀνδρῶν; τεῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,

Depositos lugerent, hic enim honor est mortuorum.
Hunc autem rursus anima alloquuta est Atridæ,
Felix Laertæ fili prudens Vlysses,
Certè igitur cum magna virtute possedisti vxorem.
Quam bonæ mentes erant irreprehensibilis Penelopæ
Filiæ Icarij, quàm rectè recordata est Vlyssis,
Viri cui nupserat virgo, vnde ei gloria nunquam peribit,
Suæ virtutis: facient verò in terrestribus cantilenam
Immortales gratam prudenti Penelopæ.
Non sic Tyndari filia mala consultauit opera,
Virginali interfecto marito, odiosa autem cantilena
Erit inter homines, malam autem famam præbuit
Fœmineis mulieribus, etiam ei quæ proba fuerit.
Sic hi quidem talia secum inuicem loquebantur,
Stantes in inferni domibus sub obscuritatibus terræ,
Illi. v. postquam ciuitate exiuerunt, citò in agrum peruenerunt
Pulchrum Laertæ elaboratum, quem quondam ipse
Laertes, acquisiuerat, postquam valde multum laborauit.
Illic ei domus erat, cingebant vero sedilia circumquaque,
In quibus comedebant, & sedebant, & dormiebant
Famuli necessarij, qui ei amica operabantur.
Ibi autem mulier Sicula anus erat, quæ senem
Diligenter curabat in agro longè à ciuitate.
Tunc Vlysses pastoribus, & filio sermonem dixit,
Vos quidem nunc ite ad bene ædificatum oppidum.
Ad cœnam. v. statim porcorũ mactate, eũ qui optimus fuerit,
At ego patrem tentabo nostrum,
Si me agnoscat, & animaduertat oculis,
An ignoret multo tempore peregrinantem.
Sic loquutus, seruis bellicosa arma dedit.
Hi quidem posteà domum velociter iuerunt, at Vlysses
Iuit propè ad ferax viridarium patrem tentaturus.
Neq; inuenit Dolium magnum in viridarium descendens,
Neque aliquem seruorum, neque filiorum, sed hi
Sepes collecturi viridarij vt essent septum
Iuerant, at his senex viam præibat.
Hunc verò solum patrem inuenit bene facto in viridario
Expurgantem plantam, sordidam. v. indutus erat vestem
Laceram, indecentem, circum autem tibias bouinas
Ocreas laceras ligauerat fugiens scissuras,
Chirothecasq; in manibus ruborum gratia, at desuper
Caprinam galeam in capite habebat, dolorem fouens.
Hunc autem postquam agnouit perpatiens diuus Vlysses,
Senectute consumptum, magnum verò mentibus dolorem
habentem,
Stans sub alta pyro lacrymam effudit.
Cogitabat autem postea in mente, & in animo
An oscularetur & amplecteretur suum patrem, & singula
Diceret, quomodo venit & peruenit in patriam terram.
An prius interrogaret singulaq; tentaret.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,
Primum cauillatorijs verbis tentare.
Hæc cogitans rectà iuit ad eum diuus Vlysses.
Certè hic quidem capite demisso plantam circumfodiebat:
Hunc autem astans alloquutus est illustris Vlysses,
O senex, non imperitia te tenet ad gubernandum
Viridarium, sed bene curata sunt omnia & omnino
Non planta, non ficus, non vitis, non quidem oliua,
Non pyrus, non area est vlla sine cura in horto.
Aliud autem tibi dico, tu autem non iram impone animo.
Ipsum te non bona cura tenet, sed simul senectutem
Molestam habes squalesq; male, & indecenter indutus es.
Non quidem pigritiæ gratia dominus non te curat.
Neque in te seruiles intuitu apparet
Forma & magnitudo, regi enim viro similis es.
Tali autem similis es qui postquam lotus est comeditq;,
Dormit molliter, hic enim mos est senum.
Sed age mihi hoc dic, & verè narra.
Cuius seruus es virorum? cuius verò hortum gubernas?
Et mihi hoc dic verè vt bene sciam.

Vlysses ad patrem contendit

Vlysses patrem compellat.

Ss 4

Si verè Ithacam hanc veni, sicut mihi dixit
Hic vir qui nunc primum obuius factus est huc venienti,
Non nimis sapiens quoniam non sustinuit singula
Dicere, & audire meum verbum quando interrogaui
De amico meo, sicubi viuit & est,
An iam mortuus est, & in inferni adibus,
Nam tibi dico, tu autem intellige & me audi.
Virum aliquando hospitio excepi dilecta in patria terra.
Ad nostram domū venientē, & nondū aliquis homo alius
Hospitum peregrinorum amicorum meam venit domum.
Dicebat autem se ex Ithaca genus esse, & dicebat
Laërtem Arcesiadem patrem esse ipsius. (γρ. αὐτῷ.)
Hunc quidem ego domum deducens praeclarè excepi
Accuratè amplectens, cum multa in domo essent,
Et ei dona praebui hospitalia qualia decet.
Auri quidem ei dedi benefacti septem talenta,
Dedi autem ei pateram totam-argenteam floridam,
Duodecim autem simplices vestes, totiq; tapetes,
Tot autem pallia pulchra, tot autem post haec interulas.
Separatim autem rursus mulieres eximias opera scientes
Quatuor speciosas, quas voluit ipse capere.
Huic verò respondit postea pater lacrymas fundens,
Hospes, certè terram peruenisti qua ad interrogas.
Iniury autem ipsam, & iniusti viri habent.
Dona autem vana haec donasti multa praebens.
Si enim ipsum viuum inuenisses Ithaca in populo, (γρ. γε ζωόν.)
Tunc te bene donis repensum remitteret.
Et hospitalitate bona, haec enim mos est quicunq; de aliquo
Sed agè mihi hoc dic, & verè narra, (bene meritus sit,
Quotus iam annus est, quando hospitio illum excepisti,
Tuum amicum infelicem meum filium si aliquando fuit,
Infortunatum, quem procul ab amicis & patria terra,
Vel in ponto comederunt pisces, vel in terra
Feris & auibus lamamentum factus est, neque ipsum mater
Fleuit pollinctum, paterque qui ipsum genuimus.
Neque vxor multum dotata prudens Penelope
Plorauit in lectis dilectum maritum, sicut decet,
Oculos illius claudens. hic enim est honos mortuorum.
Et mihi hoc dic verè vt bene sciam.
Quis, vnde es virorum? vbi tibi ciuitas & parentes?
Vbi autem nauis stetit velox quae te duxit huc,
Diuinósque socios? an mercator venisti (γρ. δή.)
Nam aliena, hi autem te è naue-educto discesserunt?
Huic verò respondens, alloquutus est prudens Vlysses.
Tibi enim ego certè omnia valdè verè narrabo,
Sum enim ex Alybante, vbi inclytas domos habito
Filius Aphidantis Polypemonidae regis,
At mihi nomen est Eperitus, sed me fortuna
Errare fecit à Sicania ita vt huc venirem nolens.
Nauis autem mihi haec stat in agro longè à ciuitate.
At Vlyssi hic iam quintus annus est
Ex quo illinc iuit, & à mea discessit patria
Infelix, certè ei discedenti aues apparuerunt.
Dextera, quibus gaudens quidem ego dimisi illum.
Gaudebat v. ille abiens, animus autē nobis adhuc sperabat,
Fore vt iūgeremur hospitalitate, & splēdida dona daremus (γρ. δ' ἔτι νῶιν θυμὸς δ' ἔτι.)
Sic dixit, hunc autem doloris nebula cooperuit nigra.
Ambabus autem manibus captum puluerem ardentem
Fudit in caput albo grauiter suspirans.
Huius verò motus est animus ad nares autem ei iam
Acutum robur erupit dilectum patrem inspicienti.
Osculatus est verò ipsum amplexus-subsiliens verò alloquutus est.
Ille quidem hic ipse ego pater quem tu inquiris, (γρ. κεῖνος. Vlysses prodit se patri.)
Veni vigesimo anno in patriam terram.
Sed abstine à fletu luctúque lacrymoso.
Etenim tibi dico (valdè autem oportet festinare tamen.)
Procos interfeci in nostris aedibus
Nocumentum rependens dolorosum & mala opera.
Huic autem rursus Laertes respondit dixitq;

εἴ περ δὴ Ἰθάκην τήνδ' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
Οὗτος ἀνὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι,
Οὔ τι μάλ' ἀρτίφρων, ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα — 260
Εἰπεῖν, ἠδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὡς ἐρέεινον
Ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, ἤ που ζώει τε καὶ ἔστιν,
Ἦ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον.
Ἄνδρα ποτ' ἐξείνισσα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ, — 265
Ἡμέτερόνδ' ἐλθόντα, καὶ οὔ πώ τις βροτὸς ἄλλος
Ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα.
Εὔχετο δ' ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
Λαέρτην Ἀρκεισιάδην πατέρ' ἔμμεναι* αὐτῷ.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων εὖ ἐξείνισσα — 270
Ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
Καί οἱ δῶρα πόρον ξεινήια οἷα ἐῴκει.
Χρυσοῦ μέν οἱ δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
Δῶκα δέ οἱ κρητῆρα πανάργυρον ἀνθεμόεντα,
Δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας, — 275
Τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας.
Χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας ἀμύμονας ἔργ' εἰδυίας
Τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἴβων,
Ξεῖν', ἤτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις ἣν ἐρεείνεις, — 280
Ὑβρισταὶ δ' αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσι.
Δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο μυρί' ὀπάζων.
Εἰ γάρ μιν ζωόν* γ' ἐκίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
Τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψε,
Καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ. ἡ γὰρ θέμις, ὅς τις ὑπάρξῃ. — 285
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Πόστον δὴ ἔτος ἐστὶν, ὅτε ξείνισσας ἐκεῖνον
Σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ' (εἴ ποτ' ἔην γε)
Δύσμορον, ὅν που τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης,
Ἠέ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου — 290
Θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γένετ'· οὐδέ ἑ μήτηρ
Κλαῦσε περιστείλασα, πατήρ θ', οἵ μιν τεκόμεσθα.
Οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος ἐχέφρων Πηνελόπεια
Κώκυσ' ἐν λεχέεσσι φίλον πόσιν, ὡς ἐπεῴκει,
Ὀφθαλμοὺς καθελοῦσα. τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων. — 295
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ.
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Ποῦ δαὶ νηῦς ἕστηκε θοή, ἥ σ' ἤγαγε δεῦρο,
Ἀντιθέους θ' ἑτάρους; ἦ ἔμπορος εἰλήλουθας
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν; — 300
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Εἰμὶ μὲν ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
Υἱὸς Ἀφείδαντος Πολυπημονίδαο ἄνακτος.
Αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλά με δαίμων — 305
Πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆι τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστὶν
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης,
Δύσμορος· ἦ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι — 310
Δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἐκεῖνον,
Χαῖρε* δὲ κεῖνος ἰών· θυμὸς δ' ἔτι νῶιν ἐώλπει
Μίξεσθαι ξενίῃ, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν.
Ὣς φάτο, τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν — 315
Χεύατο κὰκ κεφαλῆς πολιῆς, ἁδινὰ στεναχίζων.
Τοῦ δ' ὠρίνετο θυμός, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἤδη
Δριμὺ μένος προὔτυψε, φίλον πατέρ' εἰσορόωντι.
Κύσσε δέ μιν περιφὺς ἐπιάλμενος, ἠδὲ προσηύδα,
Κεῖνος* μέντοι ὅδ' αὐτὸς ἐγώ, πάτερ, ὃν σὺ μεταλλᾷς, — 320
Ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἴσχευ κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω (μάλα δὲ χρὴ σπευδέμεν ἔμπης)
Μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
Λώβην τινύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα. — 325
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,

Εἰ μὲν

Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεύς γε ἐμὸς πάϊς ἐνθάδ' ἱκάνεις,
Σῆμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδὲς, ὄφρα πεποίθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Οὐλὴν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσι — 330
Τὴν ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
Οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ
Ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' ἂν ἑλοίμην
Δῶρα, τὰ δεῦρο μολών μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.
Εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' ἐϋκτιμένην κατ' ἀλωὴν — 335
Εἴπω ἅ μοί ποτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ᾔτεόν σε ἕκαστα,
Παιδνὸς ἐὼν κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος· διὰ δ' αὐτῶν
Ἱκνεύμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.
Ὄγχνας μοι δῶκας τρεισκαίδεκα καὶ δέκα μηλέας,
Συκέας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας — 340
Δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιος δὲ ἕκαστος
Ἤην· ἔνθα δ' ἀνὰ σταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,
Ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν.
Ὣς φάτο, τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Σήματ' ἀναγνόντος τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς. — 345
Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ ποτὶ οἷ
Εἷλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
Ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε,
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον, — 350
Εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν.
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μὴ τάχα πάντες
Ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
Πάντῃ ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολίεσσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, — 355
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Ἀλλ' ἴομεν προτὶ οἶκον ὃς ὀρχάτου ἐγγύθι κεῖται.
Ἔνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Προὔπεμψ', ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά. — 360
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
Εὗρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Ταμνομένους κρέα πολλὰ, κερῶντάς τ' αἴθοπα οἶνον.
Τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ. — 365
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν,
Μείζονα δ' ἠὲ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱὸς,
Ὡς ἴδεν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην· — 370
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετάων
Εἶδός τε μέγεθός τε ἀμύμονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον, — 375
Οἷος Νήρικον εἷλον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
Τοῖος ἐών τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
Τεύχε' ἔχων ὤμοισιν ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
Ἄνδρας μνηστῆρας· τώ κε σφέων γούνατ' ἔλυσα — 380
Πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἰάνθης.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Ἔνθ' οἱ μὲν δείπνῳ ἐπεχείρεον· ἀγχίμολον δὲ — 385
Ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἱεῖς τοῖο γέροντος
Ἐξ ἔργων μογέοντες, ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσσε
Μήτηρ γρηῢς Σικελὴ, ἥ σφεας τρέφε, καί ῥα γέροντα
Ἐνδυκέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρψεν.
Οἱ δ' ὡς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον, φράσσαντό τε θυμῷ, — 390
Ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν,
Ὦ γέρον, ἷζ' ἐπὶ δεῖπνον, ἀπεκλελάθεσθε δὲ θάμβευς.
Δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες
Μίμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεί. — 395

Siquidem iam Vlysses meus filius huc venisti, ...
Signum aliquod mihi nunc dic manifestum, vt persuadear.
Hunc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
Cicatricem quidem primum in hanc animaduerte oculis,
Quam in Parnaso me percussit sus albo dente
Euntem eo,tu autem me præmisisti, & honoranda mater
Ad patrem Autolicum matris dilectum vt caperem
Dona,quæ huc veniens mihi promisit & annuit,
Fia age tibi & arbores bene-facto in viridario
Dicam,quas aliquando dedisti,ego vero petii à te singulas
Puer cum essem per hortum sequens,per ipsas autem
Iuimus,tu autem nominasti & dixisti singulas.
Pyros mihi dedisti tredecim,& decem malos,
Ficos quadraginta,sulcos autem mihi sic diserte dixisti.
Te daturum quinquaginta,frugifer autem vnusquisque
Erat,illic vuæ omnigenæ erant,
Quando iam Iouis tempestates aggrauabant desuper.
Sic dixit,huius v. ipsius soluta sunt genua & dilectũ cor,
Signa recognoscentis,quæ ei firma dixerat Vlysses,
Circum autem filium dilectum iecit brachia,hunc est
Circumplexus exanimatum pertolerans diuus Vlysses.
At postquam respirauit,& in mẽtẽ animus congregatus est,
Iterum verbis respondens,alloquutus est,
Iupiter pater,certe adhuc estis dii in magno Olympo,
Si vere proci prauam iniuriam soluerunt.
Nunc autem grauiter timeo in mente, ne citò omnes
Huc irruant Ithacenses, nuncios autem
Ad omnes diligenter mittant Cephallenorum ciuitates.
Hunc autem respondens,alloquutus est prudens Vlysses,
Confide, ne tibi hæc in mentibus tuis curæ-sint.
Sed eamus ad domum,quæ viridarium propè iacet,
Illuc autem Telemachum & bubulcum,& subulcum
Præmisi,vt cœnam pararent citissimè.
Sic igitur loquuti iuerunt ad domos pulchras,
Hi autem quando iam iuerunt domos bene-habitatas,
Inuenerunt Telemachum & bubulcum,& subulcum
Incidentes carnes bonas,miscentésque nigrum vinum
Interim autem Laertem magnanimum sua in domo
Famula Sicula lauit & vnxit oleo.
Circum autem vestem pulchram iecit,at Minerua
Propè astans auxit membra pastori populorum
Maiorem quàm antea,& pinguiorem fecit videri.
Ex balneo iuit,admiratus est autem ipsum dilectus filius,
Postquam vidit immortalibus Diis similem aspectu,
Et ipsum vocatum verbis velocibus alloquutus est,
O pater,certe valde aliquis te Deorum sempiternorum
Formaq; magnitudinéque præstantiorem fecit videri.
Hunc verò rursus Laertes prudẽs contrà alloquutus est,
Vtinam enim Iupiterq; pater,& Minerua,& Apollo,
Qualis Nericum cepi bene-ædificatam vrbem
Littore terræ Cephallensibus imperans,
Talis existens potuissem hesternus in nostris domibus
Arma habens in humeris insistere, & expellere
Viros procos,ita ipsorum genua soluissem
Multorum in ædibus,tu autem mentes intra latus fuisses.
Sic hi quidem talia inuicem dicebant.
Hi verò postquam cessarunt à labore , parauerúntque conuiuium,
Ex-ordine sederunt in lectisq; sedibúsque.
Tunc hi quidem cœnam parabant. eadem hora autem
Venit senex Dolius,simul autem huius filii senis
Ex operibus fatigati,postquam profecta vocauit
Mater anus Sicula,quæ ipsos nutriuit & senem
Accuratè curauit postquam senectus cepit.
Hi autem vt Vlyssem viderunt,agnoueruntq; animo,
Steterunt in domibus stupefacti,at Vlysses
Dulcibus verbis incessens dixit,
O senex,sede ad cœnam,obliuiscimini a stupefactionis.
Diu enim parati ad manum cibis immittendam
Expectabamus in ædibus vos expectantes semper.

Dolius senex.

Sic dixit, Dolius autem rectà iuit manibus extensis
Ambabus, Vlyssis v. capiat osculatus est manus ad carpũ,
Et ipsum vocatum verbis velocibus allocutus est,
O amice, quoniam rediisti cupientibus valdè nobis,
Neque id quidem putantibus, Dij verò te duxerunt.
χ. οὖλε. Salueq́; & valdè gaude, Dij autem tibi felicitatem dent.
Et mihi hoc dic verum, vt bene sciam,
An iam apertè sciat prudens Penelope
Te huc rediisse, an nuncium properè mittemus.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Vlysses,
Vlysses Dolio loquitur.
O senex, iam scit. quid te oportet hæc laborare?
Sic dixit, hic autem rursus sedit bene polita in sede,
Sic autem eodem modo filij Dolij inclytum circa Vlyssem
Salutaueruntq́; verbis & manibus adhæserunt.
Deinde autem sederunt apud Dolium patrem ipsorum.
Sic hi quidem circa cœnam in ædibus laborabant.
Fama verò nuncia citò in ciuitatem iuit, vbique
Exoritur tumultus ob cædem procorum.
Procorum odiosam mortem & parcam annuncians.
Hi autem simul audientes iuerunt aliunde alius,
Cum strepituq́; suspirioq́; ante ædes Vlyssis.
χ. ἕκαστοι. χ. ἕκαστον.
Ex singulis v. domib. mortuos portauerunt, & sepelierunt
Hos verò ex aliis ciuitatibus domum vnumquemq́; singuli.
Miserunt ducere piscatoribus velocib. in nauibus ponentes,
Ipsi autem in concionem iuerunt congregati dolentes cor.
At postquam coacti sunt & frequentes conuenerunt,
Inter hos Eupithes surrexit, & loquutus est.
Filij enim ei intolerabilis in mentibus dolor iacebat.
Antinoi, quem primum interfecit diuus Vlysses.
Huius gratia lacrymas fundens concionatus est, & dixit,
Eupithes cũ Achæis conspirat in Vlyssis mortem.
O amici, certè magnũ opus vir hic operatus est Achiuis
Hos quidem cum nauibus cũ abduxisset multosq́; & bonos,
Perdidit quidem naues concauas, perdidit verò populos.
χ. ἀρίστους.
Hos verò veniens interfecit Cephallenorum longè-optimos.
Sed agitè, ante hunc vel in Pylum citò ire,
Vel & in Helidem diuinam, vbi dominantur Epeij
Eamus, alioquin postea tristes erimus semper,
Contumelia enim hæc sunt & futuris memoranda,
Si iam non filiorumq́; fratrumq́; homicidas
Puniemus, non mihi in mentibus dulce erit
Viuere, sed citissimè mortuus defunctis interero.
Sed eamus, ne præueniant transeuntes illi.
Sic dixit lacrymans, dolor autem cepit omnes Achiuos.
Accessit autem ad ipsos Medon & diuinus cantor,
Ex domibus Vlyssis, postquam ipsos somnus reliquit.
Steterunt autẽ in medijs, stupor verò cepit virũ vnũquemq́;
His autem & loquutus est Medon prudentia sciens,
Audite iam nunc me Ithacenses, non enim Vlysses
Immortalibus sine Dijs hæc operatus est opera.
Ipse ego vidi Deum immortalem, qui Vlyssem
Propè stetit, & Mentori per omnia similis fuit.
Immortalis verò Deus aliquando quidem ante Vlyssem
χ. ποτὲ μὲν. χ. ποτὲ δὲ.
Apparebat audaciam acuens, aliquando procos turbans
Currebat in domum, hi autem confertim cadebant.
Sic dixit, hos autem omnes recens timor cepit.
His autem & dixit senex heros Alitherses
Mastorides, hic enim solus videbat præsentia & futura,
Qui ipsis bene-sapiens concionatus est, & dixit,
Alitherses dissuadet Vlyssis internecionem.
Audite iam nunc me Ithacenses quodcunque dicam.
Vestra malignitate ò amici hæc opera facta sunt.
Non enim mihi parebatis, non Mentori pastori populorum.
χ. παυέμεν. χ. ἀτασθαλίῃσι. χ. ἀρίστου.
Vt vestros filios desinere faceretis à stultitiis,
Qui magnum opus fecerunt intemperie praua
Facultates arrodentes, & inhonorantes vxorem
Viri optimi, quem non amplius dicebant rediturum.
Et nunc sic fiat, parete mihi sicut dico:
Ne eamus, ne quis adscititium malum inueniat.
Sic dixit, hi autem irruerunt magno clamore
Medio plures, hi autem congregati illic manserunt,
Non enim ipsis placuit verbum in mentibus sed Eupitheo

Ὣς ἄρ' ἔφη. Δολίος δ' ἰθὺς κίε χεῖρε πετάσσας
Ἀμφοτέρας. Ὀδυσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἡμῖν,
Οὐδ' ἔτ' ὀιομένοισι, θεοὶ δέ σε ἤγαγον αὐτοί, 400
Οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Ἢ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
Νοστήσαντά σε δεῦρ', ἦ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 405
Ὦ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χρὴ ταῦτα πένεσθαι;
Ὣς φάθ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου.
Ὣς δ' αὔτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
Δεικανόωντ' ἐπέεσσι, καὶ ἐν χείρεσσι φύοντο·
Ἑξείης δ' ἕζοντο παραὶ Δολίον πατέρα σφόν. 410
Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
Ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ,
Μνηστήρων στυγερὸν θάνατον καὶ κῆρ' ἐνέπουσα.
Οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
Μυχμῷ τε στοναχῇ τε δόμων προπάροιθ' Ὀδυσῆος· 415
Ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον, καὶ θάπτον ἕκαστοι.
Τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἶκόνδε ἕκαστον
Πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι, θοῇς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες.
Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο, 420
Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνά θ' ἵστατο καὶ μετέειπε·
Παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς·
Τοῦ ὅ γε δάκρυ χέων, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδε μήσατ' Ἀχαιούς· 425
Τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολέας τε καὶ ἐσθλούς,
Ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαούς.
Τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους.
Ἀλλ' ἄγετε, πρὶν τοῦτον ἢ ἐς Πύλον ὦκα ἱκέσθαι,
Ἢ καὶ ἐς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί, 430
Ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσσόμεθ' αἰεί.
Λώβη γὰρ τάδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
Εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
Τισόμεθ', οὐκ ἂν ἔμοιγε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο
Ζωέμεν, ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην. 435
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκεῖνοι.
Ὣς φάτο δάκρυ χέων, οἶκτος δ' ἕλε πάντας Ἀχαιούς.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μέδων καὶ θεῖος ἀοιδός
Ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεί σφεας ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι, τάφος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον. 440
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι· οὐ γὰρ Ὀδυσσεύς
Ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδε μήσατο ἔργα.
Αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' Ὀδυσῆϊ
Ἐγγύθεν ἑστήκει, καὶ Μέντορι πάντα ἐῴκει. 445
Ἀθάνατος δὲ θεὸς τοτὲ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος
Φαίνετο θαρσύνων, τοτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
Θῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον.
Ὣς φάτο. τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ᾕρει.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἁλιθέρσης 450
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω.
Ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γένοντο.
Οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν, 455
Ὑμετέρους παῖδας καταπαυέμεν ἀφροσυνάων·
Οἳ μέγα ἔργον ἔρεξαν ἀτασθαλίῃσι κακῇσι,
Κτήματα κείροντες, καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
Ἀνδρὸς ἀριστῆος, τὸν δ' οὐκέτι φάντο νέεσθαι.
Καὶ νῦν ὧδε γένοιτο. πίθεσθέ μοι ὡς ἀγορεύω· 460
Μὴ ἴομεν, μή πού τις ἐπίσπαστον κακὸν εὕρῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρ' ἀνήϊξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ
Ἡμίσεων πλείους· τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μίμνον.
Οὐ γάρ σφιν ἄδε μῦθος ἐνὶ φρεσίν, ἀλλ' Εὐπείθει

Πείθοντ'.

Ἤϊξαν τ' ἀλαλητῷ, ἐπὶ τεύχεα δ' ἐσσεύοντο. 465
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκόν,
Ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσι.
Φῆ δ' ὅ γε τίσεσθαι παιδὸς φόνον, οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
Ἂψ ἀπονοστήσειν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφέψειν. 470
Αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζῆνα Κρονίωνα προσηύδα,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εἰπέ μοι εἰρομένῃ, τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
Ἢ προτέρω πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
Τεύξεις, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα; 475
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Τέκνον ἐμόν, τί με ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς;
Οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτή,
Ὡς ἤτοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
Ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω δέ τοι ὡς ἐπέοικεν. 480
Ἐπεὶ δὴ μνηστῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεί,
Ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
Ἔκλησιν* θέωμεν· τοὶ δ' ἀλλήλους φιλεόντων
Ὡς τὸ πάρος, πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔστω. 485
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἐξελθών τις ἴδοι μὴ δὴ σχεδὸν ὦσι κιόντες. 490
Ὣς ἔφατ'· ἐκ δ' υἱὸς Δολίου κίεν, ὡς ἐκέλευε,
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, τοὺς δὲ σχεδὸν εἴσιδε πάντας.
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Οἵδε δὴ ἐγγὺς ἔασ', ἀλλ' ὁπλιζώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ὄρνυντο, καὶ ἐν τεύχεσσι δύοντο, 495
Τέσσαρες ἀμφ' Ὀδυσῆ', ἓξ δ' υἱεῖς οἱ Δολίοιο.
Ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίος τ' ἐς τεύχε' ἔδυνον,
Καὶ πολιοί περ ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκόν,
*Ὤιξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἤϊον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς. 500
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ', ἤδη μὲν τόδε γ' εἴσεαι αὐτὸς ἐπελθών, 505
Ἀνδρῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
Μή τι καταισχύνειν πατέρων γένος, οἳ τὸ πάρος περ
Ἀλκῇ τ' ἠνορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὄψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, τῷδ' ἐπὶ θυμῷ, 510
Οὔ τι καταισχύνοντα τεὸν γένος, ὡς ἀγορεύεις.
Ὣς φάτο, Λαέρτης δ' ἐχάρη καὶ μῦθον ἔειπε,
Τίς νύ μοι ἡμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
Υἱός θ' υἱωνός τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσι.
Τὸν δὲ παρισταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη, 515
Ὦ Ἀρκεισιάδη, πάντων πολὺ φίλταθ' ἑταίρων,
Εὐξάμενος κούρῃ γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρί,
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
Ὣς φάτο, καί ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη.
Εὐξάμενος δ' ἄρ' ἔπειτα Διὸς κούρῃ μεγάλοιο, 520
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρῄου.
Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἴσατο χαλκός.
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός, 525
Τύπτον δὲ ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Καί νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν καὶ ἔθηκαν ἀνόστους,
Εἰ μὴ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Ἤϋσεν φωνῇ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα,
Ἴσχεσθε πτολέμου Ἰθακήσιοι ἀργαλέοιο, 530
Ὥς κεν ἀναιμωτί γε* διακρινθῆτε τάχιστα.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη, τοὺς δὲ χλωρὸν δέος εἷλε·
Τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα,

Parturiunt, statim autem postea in arma ruerunt.
Sed postquam induti sunt circum corpus splendido aere,
Congregati conuenerunt ante ciuitatem latam loco.
His autem Eupithes dux erat stultitiis.
Cogitabat autem hic punire filii caedem, neque fatum erat
Retro redire, sed illic mortem consequi.
At Minerua Iouem Saturnium allocuta est,
Pater noster Saturnide supreme dominantium,
Dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
Nunquid prius bellumq; malum, et pugnam grauem
Facies, an amicitiam cum ambobus pones?
Hanc vero respondens allocutus est nubium congregator Iup.
Filia mea, cur haec me interrogas et inquiris?
Non enim iam hoc quidem consultasti mentem ipsa,
Ut certe illos Ulysses puniret reuersus.
Fac vt libet, dicam autem tibi sicut decet.
Postquam iam procos puniuit diuus Vlysses,
Foederibus fidis percussis, hic quidem regnet semper.
Nos autem rursus filiorum fratrumq; caedis
Obliuionem inducamus, hi autem inuicem se diligant,
Sicut ante, diuitiae autem & pax abundè esto.
Sic dicens, mouit antea promptam Mineruam,
Venit autem ab Olympi cacuminibus ruens.
Hi autem postquam cibi dulcis desiderium eiecerunt,
His igitur verbis incepit pertolerans diuus Vlysses.
Egressus aliquis videat, num iam prope sint venientes.
Sic dixit, extrà autem filius Doly iuit sicut iussit,
Statim autem limine conscenso, hos prope vidit omnes.
Statim autem Vlyssem verbis velocibus alloquutus est,
Hi autem iam propè sunt, sed armemur cito,
Sic dixit, hi autem moti sunt, & in arma ruerunt,
Quatuor circum Vlyssem, sex autem filii Doly.
Cum his & Laertes Doliusq; arma induerunt,
Quamuis cani essent, coacti bellatores.
At postquam induti sunt circum corpus splendido aere
Aperuerunt portas, et exierunt, dux vero erat Vlysses,
His autem in eadem hora filia Iouis venit Minerua
Mentori similis, et corpore et voce.
Hanc vero conspicatus laetatus est pertolerãs diuus Vlysses.
Statim vero Telemachũ alloquutus est suum dilectum filium,
Telemache, iam quidem haec videris ipse aggressus
Viros pugnantes, vbi discernuntur optimi.
Ne quid vituperemus maiorum genus, qui antea
Viribus & robore praestitimus omnem per terram.
Hunc vero rursus Telemachus prudens cõtra alloquutus est,
Videbis, si volueris, pater dilecte, hoc in animo,
Non vituperantem tuum genus sicut dicis.
Sic dixit. Laertes autem gauisus est, & verbum dixit,
Quae mihi dies haec dij dilecti? certè valde gaudeo,
Filiusq; nepósq; virtute pugnam habent.
Hunc autem astans alloquuta est casta Minerua,
O Arcesiade omnium multò dilectissime sociorum,
Apprecatus filiam glaucis-oculis, et Iouem patrem,
Statim acriter vibratam praemitte longam lanceam.
Sic dixit, & inspirauit robur magnum Pallas Minerua
Precatus autem postea Iouis filiam magni,
Statim acriter vibratam praemisit longam lanceam.
Et percussit Eupithem in galeam per aeream
Haec vero non lanceã prohibuit, penitus verò penetrauit aes.
Sonuit autem cadens, resonuerunt autem arma in ipso.
Irruerunt vero primis pugnatoribus Vlysses et illustris filius:
Diuerberabant verò ensibúsque & lanceis vtraque extremitate acuminatis.
Et iam omnes perdidissent et priuassent reditu,
Nisi Minerua filia Iouis Aegiochi
Clamasset voce, detinuissetq; populum omnem.
Abstinete à bello Ithacenses difficili,
Vt sine cruore separemini citissime.
Sic dixit Minerua, hos autem pallidus timor cepit.
Horum verò timentium ex manibus euolauerunt arma.

Minerua a Ioue rei euentum sciscitatur.

* θέωμεν

Nunciatur Vlyssi hostes aduenire.

* γρ. ῥῖξαν

Ithacenses pugnant cum Vlysse.

Eupithem Laertes occidit.

Minerua dirimit bellum.

* γρ. ἀναιμωτί.

Omnia verò in terram ceciderunt Dea vociferante.
Ad ciuitatem verò reuersi sunt vita retinendæ cupidi.
Terribiliter clamauit pertolerans diuus Vlysses.
Ruit autem saltans sicut aquila altiuolans.
Et tunc iam Saturnides misit fuliginosum fulmen,
Decidit autem ante Glaucopidem fortem-patre.
Et tunc Vlyssem alloquuta est cæsia Minerua,
Ioue-nate Laërtiade prudens Vlysses,
Abstine, seda autem contentionem æqualis belli,
Ne Saturnides tibi irascatur late-sonans Iupiter,
Sic dixit Minerua, hic verò obediuit, gauisus est animo.
Fœdera autem rursus in futurum cum ambobus posuit
Pallas Minerua filia Iouis Ægiochi,
Mentori similis, & corpore & voce,

Finis Odysseæ Homeri.

Πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πῖπτε, θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
Πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο, λιλαιόμενοι βιότοιο. 535
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις.
Καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνόν,
Κὰδ ἔπεσε πρόσθε γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη, 540
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἴσχεο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοιΐου πολέμοιο,
Μή πώς τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη, ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Ὅρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε 545
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Τέλος τῆς Ὁμήρου Ὀδυσσείας.

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA.

ΑΡΧΟΜΕΝΟΣ, πρῶτον, Μουσῶν χορὸν ἐξ Ἑλικῶνος
Ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι εἵνεκ' ἀοιδῆς,
Ἣν νέον ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκα,
Δῆριν ἀπειρεσίην, πολεμόκλονον ἔργον Ἄρηος,
Εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς οὔατα πᾶσι βαλέσθαι· 5
Πῶς μύες ἐν βατράχοισιν ἀριστεύσαντες ἔβησαν,
Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων,
Ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔην· τοίην δ' ἔχεν ἀρχήν.
ΜΥΣ ποτὲ διψαλέος γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
Πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν προσέθηκε γένειον, 10
Ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ· τὸν δὲ κατεῖδε
Λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον,
Ξεῖνε, τίς εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠϊόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
Πάντα δ' ἀλήθευσον, μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
Εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω, 15
Δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήϊα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
Τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἤματα πάντα·
Καί με πατὴρ Πηλεὺς ποτ' ἐγείνατο, Ὑδρομεδούσῃ
Μιχθεὶς ἐν φιλότητι παρ' ὄχθας Ἠριδανοῖο. 20
Καὶ σὲ δ' ὁρῶ καλόν τε καὶ ἄλκιμον, ἔξοχον ἄλλων,
Σκηπτοῦχον βασιλῆα, καὶ ἐν πολέμοισι μαχητὴν
Ἔμμεναι· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἑὴν γενεὴν ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖ Ψιχάρπαξ ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Τίπτε γένος τοὐμὸν ζητεῖς, φίλε, δῆλον ἅπασιν 25
Ἀνθρώποις τε θεοῖς τε καὶ οὐρανίοις πετεηνοῖς;
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι, εἰμὶ δὲ κοῦρος
Τρωξάρταο πατρὸς μεγαλήτορος· ἡ δέ νυ μήτηρ,
Λειχομύλη, θυγάτηρ Πτερνοτρώκτου βασιλῆος.
Γείνατο δ' ἐν καλύβῃ με, καὶ ἐξεθρέψατο βρωτοῖς 30
Σύκοις καὶ καρύοις, καὶ ἐδέσμασι παντοδαποῖσιν.
Πῶς δὲ φίλον ποιῇ με τὸν ἐς φύσιν οὐδὲν ὁμοῖον;
Σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶν ἐν ὕδασιν· αὐτὰρ ἔμοιγε
Ὅσσα παρ' ἀνθρώποις τρώγειν ἔθος· οὐδέ με λήθει
Ἄρτος τρισκοπάνιστος ἀπ' εὐκύκλου κανέοιο, 35
Οὐδὲ πλακοῦς τανύπεπλος ἔχων πολὺ σησαμότυρον,
Οὐ τόμος ἐκ πτέρνης, οὐχ ἥπατα λευκοχίτωνα,
Οὐ τυρὸς νεόπηκτος ἀπὸ γλυκεροῖο γάλακτος,
Οὐ χρηστὸν μελίτωμα, τὸ καὶ μάκαρες ποθέουσιν,
Οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνας μερόπων τεύχουσι μάγειροι, 40
Κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσιν.
Οὐδέποτ' ἐκ πολέμοιο κακὴν ἀπέφυγον ἀϋτήν,
Ἀλλ' εὐθὺς μετὰ μῶλον ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθην.
Οὐ δέδι' ἄνθρωπον, καίπερ μέγα σῶμα φοροῦντα,
Ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν ἄκρον δάκτυλον κατέδακνον, 45
Καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ οὐ πόνος ἵκανεν ἄνδρα,
Νήδυμος οὐκ ἀπέφυγεν ὕπνος, δάκνοντος ἐμεῖο.
Ἀλλὰ δύω μάλα πάντα τὰ δείδια πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Κίρκον καὶ γαλέην, οἵ μοι μέγα πένθος ἄγουσιν,
Καὶ παγίδα στονόεσσαν, ὅπου δολόεις πέλε πότμος. 50
Πλεῖστον δὴ γαλέην περιδείδια, ἥτις ἀρίστη

INCIPIENS, primum, ut musarum chorus ex Helicone
Veniat in meum cor oro gratia cantilenæ,
Quam nuper in tabulis meis super genua posui:
Certamen immensum, tumultuosum opus Martis,
Optans hominibus in aures omnibus immittere,
Quomodo mures ranas strenuè sunt aggressi
Terrigenarum virorum imitati opera gigantum:
Sic sermo inter mortales erat: talé autem habuit principium.
Mus aliquando sitibundus, felis periculo evitato,
Propinquum in lacum tenerum admovit barbam,
Aqua delectatus dulci, hunc autem vidit
Limnocharis clamosa, verbum autem loquuta est tale,
O hospes, quis es? unde venisti ad litus? quis autem qui te
Omnia verò vere dic, ne mendacem te intellexero. (produxit:
Si enim te noverim amicum dignum, ad domum ducam,
Dona autem tibi dabo hospitalia multa et bona.
Sum autem ego rex Physignathus, qui per lacum
Color, ranarum dux dies omnes,
Et me pater Peleus olim genuit Hydromedusæ
Mixtus in amicitia apud ripam Eridani.
Et te quidem video pulchrumque & fortem, eximium præ aliis
Sceptriferum, & in bellis pugnacem
Esse: sed age, citius tuum genus commemora.
Huic autem rursus Psicharpax respondit, dixitque,
Cur meum genus meum perquiris ó amice, manifestum omnibus
Hominibúsque diisque & cœlestibus volatilibus?
Psicharpax quidem ego vocor, sum autem filius
Troxartæ patris magnanimi: at mater
Lichomyle filia Pternotrocta regis.
Genuit verò in tugurio me, et enutrivit cibariis,
Ficubus & nucibus, et edulis omnigenis.
Quomodo autem amicum facies me natura nihil similem?
Tibi namque vita est in aquis, sed mihi
Quæcunque sunt apud homines comedere est consuetudo,
neque me latet
Panis ter pilus a bene rotunda cista,
Neque placenta extensa habens multam sesamida,
Non sectio ex perna, non iecora albam vestem habentia,
Neque caseus nuper coactus è suavi lacte,
Non suavia bellaria, quæ & dii desiderant,
Neque quæcunque ad convivia hominum faciunt coci
Ornantes ollas condimentis variis.
Nunquam ex bello malum effugi clamorem,
Sed statim ad pugnam iens propugnantibus mixtus sum,
Non timui hominem, quamvis magnum corpus ferentem,
Sed ad lectum iens, summum digitum momordi,
Et pedem accepi, et dolor non occupavit virum,
Suavis non diffugit somnus mordente me.
Sed duo valde omnia timeo omnem per terram,
Accipitrem et felem, qui mihi magnum luctum adferunt:
Et decipulam molestam, ubi dolosum existit fatum,
In primis autem felem pertimesco optimam quæ,

Limnocharis, id est, paludis gaudens.

Physignathus, ab eo quod inflet se maxillis.

[illegible] aquarum.

Psicharpax, id est, micarum raptor.

Troxartes, id est, [illegible]

Lichomyle, a lambendo mola.

Pternotrocta, id est, pernas seu [illegible]

Nunc autem postquam iam signa valdè manifesta dixisti
Lecti nostri, quem non homo alius vidit,
Sed soli tuq; & ego & ancilla una sola
Actoris, (quam mihi dedit pater huc venienti,
Quae nobis asseruabat ianuas boni cubiculi)
Flectis iam meum animum durior quamuis sit.
Sic dixit: huic vero adhuc magis desiderium mouit luctus
Flebat vero habens uxorem gratam, prudentia scientem.
Sicut autem quando libenter terra natantibus apparet,
Quorum Neptunus benefactam nauem in ponto
Perdidit, dum impelleretur vento, & unda nigra,
Pauci autem effugerunt cano mari in terram
Natantes, multa autem circa corpus adhaeret salsugo,
Laeti autem conscenderunt terram clade euitata:
Sic igitur huic gratus erat maritus inspicienti.
A collo autem nondum omnino remouebat brachia alba,
Quin lugentibus apparuisset rosea Aurora,
Nisi alia cogitasset Dea caesia Minerua.
Noctem quidē in horizonte lōga tenuit, Auroram v. rursus
Custodiuit in Oceano auream-sedem, neque sinebat equos
Coniungi veloces, pedibus lumen hominibus portantes
Lampum & Phaetonta, qui Auroram pulli ducunt.
Et tunc suam uxorem allocutus est prudens Ulysses,
O mulier, nondum enim omnium in fines certaminum
Venimus, sed adhuc in futurum immensus labor est,
Multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere,
Sic enim mihi anima dixit Tiresiae
Die, quo iam descendi domum inferni intra,
Reditum sociis dum quaererem, & mihi ipsi.
Sed veni, lectum autem ad eamus uxor, ut & iam
Somno dulci delectemur dormientes.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope,
Lectus quidem iam tibi erit, quando animo
Tuo volueris, postquam te Dii fecerunt venire
Ad domum bene-aedificatam & tuam in patriam terram,
Sed quoniam cognouisti, & tibi Deus iniecit animo,
Dic mihi age certamen, quoniam & in futurum (puto)
Audiam, statim autem quominus audiam nihil vetat.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses,
Felix, cur me valdè hortans iubes
Dicere, at ego dicam, neque celabo.
Non quidem tibi animus laetabitur, neque enim ipse
Laetabor, quoniā valde multas hominū in ciuitates iubebat
Venire, in manibus habentem aptum remum,
Donec ad hos venirem, qui nesciunt mare
Viros, neque salibus mixtum cibum edunt,
Neque sciunt naues purpureas-rostris,
Neque aptos remos, qui ala nauibus sunt.
Signum vero mihi hoc dixit per manifestum, (neque te celabo,)
Quando iam mihi obuius alius viator
Apparuerit ventilabrum tenere in illustri humero.
Et tunc me in terra defixo iussit remo
Et sacris rite litatis Neptuno regi,
Agno, tauroq; suumq; marito verre,
Domum abire & facere sacras hecatombas
Immortalibus Diis, qui caelum latum habitant,
Omnibus valdè ordinatim, mors autem mihi ex mari ipso
Debilis valdè talis veniet, quae me interficiet
Senectute matura lesum, circum autem populi
Beati erunt. haec autem mihi dixit omnia perfectum iri.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope,
Siquidem iam senectutem Dii perficient meliorem,
Spes est tibi postea malis fugam fore.
Sic hi quidem talia inter se dicebant.
Interim autem Eurynomeq; & nutrix parabant lectum
Veste molli, tedis sub splendentibus.
At postquam strauerunt densum lectum festinantes,
Anus autem dormitura domum rediit.
His autem Eurynome cubicularia praibat

Margin notes: γρ. δ' ἄρα μᾶλλον. γρ. ἀσπάσιος. Lampus & Phaeton equi Aurorae. γρ. ἦλθ. γρ. ἐπεί μ. γρ. Γήρᾳ ὕπο λιπαρῷ.

Νῦν δ' ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέα κατέλεξας 235
Εὐνῆς ἡμετέρης, ἣν οὐ βροτὸς ἄλλος ὀπώπει,
Ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε, καὶ ἀμφίπολος μία μούνη
Ἀκτορίς, ἥν μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δεῦρο κιούσῃ,
Ἣ νῶιν εἴρυτο θύρας πυκινοῦ θαλάμοιο,
Πείθεις δή μευ θυμὸν, ἀπηνέα περ μάλ' ἐόντα. 240
Ὣς φάτο, τῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
Κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κεδνὰ ἰδυῖαν.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσπάσιος γῆ νηχομένοισι φανήῃ,
Ὧντε Ποσειδάων εὐεργέα νῆ' ἐνὶ πόντῳ
Ῥαίσῃ, ἐπειγομένην ἀνέμῳ καὶ κύματι πηγῷ· 245
Παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἤπειρόνδε
Νηχόμενοι, πολλὴ δὲ περὶ χροῒ τέτροφεν ἅλμη,
Ἀσπάσιοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
Ὣς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἔην πόσις εἰσοροώσῃ,
Δειρῆς δ' οὔ πω πάμπαν ἀφίετο πήχεε λευκώ. 250
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σχέθεν, Ἠῶ δ' αὖτε
Ῥύσατ' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, οὐδ' ἔα ἵππους
Ζεύγνυσθ' ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας, 255
Λάμπον καὶ Φαέθονθ', οἵ τ' Ἠῶ πῶλοι ἄγουσι.
Καὶ τότ' ἄρ' ἣν ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ὦ γύναι, οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
Ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὄπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται,
Πολλὸς καὶ χαλεπὸς, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι. 260
Ὣς γάρ μοι ψυχὴ μαντεύσατο Τειρεσίαο
Ἤματι τῷ ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Νόστον ἑταίροισιν διζήμενος ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
Ἀλλ' ἔρχευ, λέκτρονδ' ἴομεν, γύναι, ὄφρα καὶ ἤδη
Ὕπνῳ ὕπο γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντε. 265
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐνὴ μὲν δή σοί γε τότ' ἔσσεται ὁππότε θυμῷ
Σῷ ἐθέλῃς, ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ, 270
Εἴπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον, ἐπεὶ καὶ ὄπισθεν (ὀΐω)
Πεύσομαι, αὐτίκα δ' ἐστὶ δαήμεναι οὔ τι χέρειον.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δαιμονίη, τί τ' ἄρ' αὖ με μάλ' ὀτρύνουσα κελεύεις
Εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω. 275
Οὐ μέν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
Χαίρω, ἐπεὶ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἄνωγεν
Ἐλθεῖν, ἐν χείρεσσιν ἔχοντ' εὐῆρες ἐρετμὸν,
Εἰσόκε τοὺς ἀφίκωμαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
Ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν, 280
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρῄους,
Οὐδ' εὐήρε' ἐρετμὰ, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδές (οὐδέ σε κεύσω)
Ὁππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ, 285
Καὶ τότε μ' ἐν γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευεν ἐρετμὸν,
Ἔρξανθ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
Οἴκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι, 290
Πᾶσι μάλ' ἑξείης, θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
Ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
Γήραϊ ὕπο λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Ὄλβιοι ἔσσονται, τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια, 295
Εἰ μὲν δὴ γῆράς γε θεοὶ τελέουσιν ἄρειον,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς ἔντυον εὐνὴν
Ἐσθῆτος μαλακῆς, δαΐδων ὕπο λαμπομενάων. 300
Αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
Γρηῢς μὲν κείουσα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει,
Τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν

ἐρχο-

Ἐρχομένοισι λέχοσδε, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
Ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα, πάλιν κίεν· οἱ μὲν ἔπειτα 305
Ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
Παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας·
Αὐτοὶ δ' εὐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τὼ δ' ἐπεὶ οὖν φιλότητος ἐταρπήτην ἐρατεινῆς, 310
Τερπέσθην μύθοισι πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες,
Ἡ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀνέσχετο δῖα γυναικῶν,
Ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' ἀΐδηλον ὅμιλον,
Οἳ ἕθεν εἵνεκα πολλὰ βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίθων ἠφύσσετο οἶνος· 315
Αὐτὰρ ὁ διογενὴς Ὀδυσεὺς, ὅσα κήδε' ἔθηκεν
Ἀνθρώποις, ὅσα τ' αὐτὸς ὀϊζύσας ἐμόγησε,
Πάντ' ἔλεγ'· ἡ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
Πῖπτεν ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
Ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα 320
Ἦλθ' ἐς Λωτοφάγων ἀνδρῶν πίειραν ἄρουραν·
Ἠδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
Ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἤσθιεν, οὐδ' ἐλέαιρεν.
Ἠδ' ὡς Αἴολον ἵκεθ', ὅ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο,
Καὶ πέμπ', οὐδέ πω αἶσα φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι 325
Ἤην, ἀλλά μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν μεγάλα στενάχοντα.
Ἠδ' ὡς Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκανεν,
Οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
Πάντας· Ὀδυσσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηῒ μελαίνῃ. 330
Καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε,
Ἠδ' ὡς εἰς Ἀΐδεω δόμον ἤλυθεν εὐρώεντα,
Ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο
Νηῒ πολυκλήϊδι, καὶ εἴσιδε πάντας ἑταίρους,
Μητέρα θ', ἥ μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα. 335
Ἠδ' ὡς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν.
Ὥς θ' ἵκετο Πλαγκτὰς πέτρας, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην θ', ἣν οὐ πώποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν.
Ἠδ' ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
Ἠδ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ 340
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
Πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν.
Ὥς θ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον, νύμφην τε Καλυψώ,
Ἣ δή μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
Ἐν σπέσσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε 345
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλὰ τοῦ οὔ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
Ἠδ' ὡς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,
Οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσαντο,
Καὶ πέμψαν σὺν νηῒ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν, 350
Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες.
Τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
Λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.
Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ὁππότε δή ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν 355
Εὐνῆς ἧς ἀλόχου ταρπήμεναι ἠδὲ καὶ ὕπνου,
Αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανοῦ χρυσόθρονον ἠριγένειαν
Ὦρσεν, ἵν' ἀνθρώποισι φόως φέροι· ὦρτο δ' Ὀδυσσεὺς
Εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν.
Ὦ γύναι, ἤδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων 360
Ἀμφοτέρω· σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
Κλαίουσ'· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
Ἱέμενον πεδάασκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' εὐνήν,
Κτήματα μὲν τά μοι ἐστὶ κομιζέμεν ἐν μεγάροισι· 365
Μῆλα δ' ἅ μοι μνηστῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
Πολλὰ μὲν αὐτὸς ἐγὼ ληΐσσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
Δώσουσ', εἰς ὅ κε πάντας ἐνιπλήσωσιν ἐπαύλους.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἀγρὸν ἔπειμι,
Ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὅ μοι πυκινῶς ἀκάχηται. 370
Σοὶ δὲ γύναι τάδ' ἐπιτέλλω, πινυτῇ περ ἐούσῃ·
Αὐτίκα γὰρ φάτις εἶσιν ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι

Euntibus ad lectum, tedam in manibus tenens.
In thalamum verò ducens iterum abiuit, hi quidem postea 305
Lati lecti antiqui leges repetiuerunt.
At Telemachus, & bubulcus, & subulcus
Cohibuerunt à saltatione pedes, cessareq; fecerunt mulieres.
Ipsi autem dormierunt in adibus umbrosis.
Hi autem postquam amicitia delectati sunt desiderata, 310
Oblectarunt se verbis mutuo loquentes.
Hæc quidē quæcunq; in adibus tolerauerat diuina mulierū
Virorum procorum inspiciens exitiosam multitudinem,
Qui ipsius gratia multos boues, & pingues oues
Iugularunt, multum autem e doliis haustum erat vini. 315
At hic diuus Vlysses quoscunque dolores intulerat
Hominibus, quascunque ipse ærumnas passus erat,
Omnia dixit, hæc v. delectata est audiens, neque ei somnus
Cecidit in palpebris antequam ipse recensuerit omnia.
Incepit autem quomodo primum Cicones domuit, at postea 320
Venit Lotophagorum virorum in pinguem terram:
Et quæcunque Cyclops fecit, & quomodo retribuit pœnas
Pro fortibus sociis, quos comederat, nihil miseritus.
Et quomodo ad Aeolū venisset qui ipsum propitius suscepit,
Et misit, neque adhuc fatale dilectam in patriam ire 325
Erat, sed ipsum rursus raptum procella
Pontum in piscosum tulit valde suspirantem.
Et quomodo longam portis Lestrigoniam adiuisset,
Qui naues perdiderunt & fortes socios
Omnes, Vlysses autem solus aufugit naue nigra. 330
Et Circes narrauit dolum, & varias artes,
Et quomodo inferni domum iuisset latam,
Animam interrogaturus Thebani Tiresiæ
Naui multiiuga, & inspexisset omnes socios,
Matremq; quæ ipsum peperit, & nutriuit paruulum cum esset: 335
Et quomodo Sirenum stridularum vocem audiuisset.
Quomodoq; iuisset ad Placlas petras, grauemq; Charybdin,
Scyllamq; quam nullo modo indemnes viri fugerunt.
Et quomodo Solis boues interfecissent socij.
Et quomodo nauem velocem percussisset ardente fulmine 340
Iupiter altitonans absumptiq; ut essent boni socij
Omnes simul, ipse autem malas mortes subterfugisset,
Quomodoq; accessisset ad Ogygiam insulam, Nymphamq; Calypsonem,
Quæ ipsum detinuit, cupiens maritum esse,
In speluncis concauis, & aluit, & dixit 345
Redditurā se cum immortale, & nō senescētē dies omnes.
Sed huic nunquam animum in pectoribus flexit.
Et quomodo in Phæaces peruenisset multa passus,
Qui iam ipsum ex animo Deum tanquam honorauerunt,
Et miserunt cum naui dilectam in patriam terram, 350
Ære, auroq; copiosè, vesteq; datis.
Hoc igitur ultimum dixit verbum, quando eū dulcis somnus
Membra soluens inuasit, soluensq; curas animi.
Hæc verò rursus alia cogitauit dea casta Minerua:
Quando iam Vlyssem putabat suo in animo 355
Satis se oblectasse concubitu cum vxore, & somno,
Statim ab Oceano aurithronam Matutam
Mouit, ut hominibus lumen portaret, surrexit v. Vlysses,
Lecto ex molli, vxori autem hoc verbum mandauit,
O vxor, iam quidem multis satiati sumus certaminibus 360
Nos ambo, tu quidem hic meum laboriosum reditum
Flens, at me Iupiter doloribus, & Dij alij
Desiderantem detinuerunt procul mea à patria terra.
Nunc verò postquam ambo ad perdesideratum venimus lectum,
Res quæ mihi sunt curæ in domibus. 365
Oues autem quas mihi proci superbi consumpserunt,
Multas quidem ipse ego prædabor, alias autem Achiui
Dabunt, donec omnia impleuerint stabula.
Sed certe quidem ego ad arborosum agrum proficiscor.
Visurus patrem bonum, qui mihi frequenter dolet. 370
Tibi autem vxor hoc mando prudenti existenti.
Statim enim fama ibit simul cum Sole ascendente

Vlysses enarrat vxori suos errores.

Vlysses egreditur ad patrem.

Virorum procorum: quos interfeci in ædibus.
In cœnaculum ubi ascenderis cum ancillis mulieribus,
Sede, neque aliquem ante-videas, neque interroga.
Dixit, & humeris induit arma pulchra.
Excitauit autem Telemachum, & bubulcum & subulcum.
Omnes autem arma iussit bellicosa manibus capere.
Hi autem ei reluctati non sunt, armati sunt autem ære.
Aperuerunt v. ianuas, & exiuerunt, præiuit vero Ulysses,
Iam quidem lumen erat in terram, hos verò Minerua
Obscuritate coopertos cito eduxit è ciuitate.

(margin: ἦρχε δ' ἄρ' Ὀδυσσεύς.)

ODYSSEÆ HOMERI XXIIII COMPOSITIO.

MERCVRIVS autem animas Cyllenius euocauit
Virorum procorum, tenebat autem virgam in manibus
Pulchram, auream, qua hominum oculos mulcet
Quorum vult, hos autem rursus & dormientes suscitat:
Hac ducebat impulsas, hæ autem frementes sequebantur.
Sicut autē quando vespertiliones in intimo sinu antri magni
Strepentes volant, postquam aliquis cadere fecit
Multitudine à petra, ubi concatenatæ sibi inuicē hærebant:
Sic hæ frementes simul ibant: præibat autem ipsis
Mercurius nullo malo dignus ad latas vias.
Accesserunt autem ad Oceani fluxus & Leucadem petrā,
Et ad Solis ianuas, & populum somniorum
Ibant, statim autem peruenerunt in herbosum pratum,
Ubi habitant animæ simulachra mortuorum.
Inuenerunt autem animam Pelidæ Achillis,
Et Patrocli, & strenui Antilochi,
Aiacisque, qui optimus erat specieque corporeque
Aliorum Danaorum, post strenuum Peliona,
Sic hi quidem circa illum versabantur, propè autem
Venit anima Agamemnonis Atridæ
Dolens, circum v. aliæ congregatæ sunt quæcunque cum ipso
Domo in Ægisthi mortuæ sunt, & fato functæ.
Hunc prior anima allocuta est Pelionis,
Atride, supra quidē te dicebamus Ioui gaudenti fulmine
Viros heroas dilectum esse diebus omnibus,
Quoniam multisque & fortibus imperabas
Populo in Troianorum, ubi passi sumus dolores Achiui.
Certe & tibi primo fatale erat, ut te contingeret
Parca perniciosa, quam nullus fugit quicunque natus fuerit.
Utinam debuisses honore abunde perfruens, cui imperabas
Populo in Troianorum, mortem & fatum consequi.
Ideo tibi sepulchrum quidem fecissent omnes Achiui,
Atque tuo filio magnam gloriam dedisses in posterum.
Nunc autem tibi miserrima morte fatale erat capi,
Hunc autem rursus anima allocuta est Atridæ,
Felix Pelei fili Dijs similis Achilles,
Qui mortuus es in Troia longè ab Argo, circum verò te alij
Interfecti sunt Troianorum, & Achiuorum filiorum optimi,
Pugnantes ob te, tu autem vertigine pulueris
Iacebas magnus in magno spatio oblitus equitatus. i. belli.
Nos autem toto die pugnabamus, neque omnino
Cessauissemus à bello, nisi Iupiter turbine sedasset.
At postquam te ad naues portauimus ex bello,
Deposuimus in lectis expurgato corpore pulchro.
Aquaque calida & unguento, multas autem circum te
Lacrimas calidas fuderunt Danai, totonderuntque crines,
Mater autem ex mari venit, cum immortalibus marinis
Nuncium auditura, vox autem in mare ruerat.
Magna, suscepit autem tremor omnes Achiuos,
Et ruentes iuissent concauas in naues,

(margin notes: Mercurius procorum animas ad inferos deducit. — Danaum animæ. — Achillis umbra — Atridæ umbra Achilli loquitur de eius funere.)

Ἀνδρῶν μνηστήρων, οὓς ἔκτανον ἐν μεγάροισιν·
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Ἧσθαι, μηδέ τινα προτιόσσεο, μηδ' ἐρέεινε. 375
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσετο τεύχεα καλά·
Ὦρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
Πάντας δ' ἔντε' ἄνωγεν ἀρήϊα χερσὶν ἑλέσθαι.
Οἱ δέ οἱ οὐκ ἀπίθησαν, ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ,
Ὤϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἤϊον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς. 380
Ἤδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα, τοὺς δ' ἄρ' Ἀθήνη
Νυκτὶ κατακρύψασα, θοῶς ἐξῆγε πόληος.

ΤΗΣ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ἡ Ω μέγα ῥαψῳδία.

ΕΡΜΗΣ δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
Ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶ
Καλὴν, χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
Τῇ ῥ' ἄγε κινήσας, ταὶ δὲ τρίζουσαι ἕποντο. 5
Ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
Τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἀποπέσῃσιν
Ὁρμαθοῦ ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
Ὣς αἱ τετριγυῖαι ἅμ' ἤϊσαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' εὐρώεντα κέλευθα. 10
Πὰρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῦ τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
Ἠδὲ παρ' Ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
Ἤϊσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Ἔνθα τε ναίουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.
Εὗρον δὲ ψυχὴν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος, 15
Καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
Ὣς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
Ἤλυθ' ἔπι ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο 20
Ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ', ὅσσοι ἅμ' αὐτῷ
Οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
Τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλεΐωνος·
Ἀτρεΐδη, περὶ μέν σε φάμεν Διῒ τερπικεραύνῳ
Ἀνδρῶν ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἤματα πάντα, 25
Οὕνεκα πολλοῖσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
Ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶϊ παραστήσεσθαι ἔμελλε
Μοῖρ' ὀλοὴ, τὴν οὔ τις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.
Ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος, ἧς περ ἄνασσες, 30
Δήμῳ ἔνι Τρώων θάνατον καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Τῷ κέν τοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
Ἠδέ κε καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ἤρα' ὀπίσσω.
Νῦν δ' ἄρα σ' οἰκτίστῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο· 35
Ὄλβιε Πηλέος υἱὲ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ὃς θάνες ἐν Τροίῃ ἑκὰς Ἄργεος, ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
Κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν υἷες ἄριστοι,
Μαρνάμενοι περὶ σεῖο· σὺ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
Κεῖσο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυνάων. 40
Ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἦμαρ ἐμαρνάμεθ'· οὐδέ κε πάμπαν
Παυσάμεθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
Αὐτὰρ ἐπεί σ' ἐπὶ νῆας ἐνείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
Κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθήραντες χρόα καλὸν
Ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι· πολλὰ δέ σ' ἀμφὶ 45
Δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ, κείροντό τε χαίτας.
Μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃς ἁλίῃσιν
Ἀγγελίης ἀΐουσα· βοὴ δ' ἐπὶ πόντον ὀρώρει
Θεσπεσίη· ὑπὸ δὲ τρόμος ἤλυθε πάντας Ἀχαιούς.
Καί νύ κ' ἀναΐξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας, 50

Εἰ μὴ

Εἰ μὴ ἀνὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,
Νέστωρ, οὗ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἴσχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι Ἀχαιῶν.
Μήτηρ ἐξ ἁλὸς ἥδε σὺν ἀθανάτῃς ἁλίῃσιν 55
Ἔρχεται, οὗ παιδὸς τεθνηότος ἀντιόωσα.
Ὣς ἔφατ', οἱ δ' ἔσχοντο φόβου μεγάθυμοι Ἀχαιοί.
Ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
Οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ, 60
Θρήνεον. ἔνθα κεν οὔ τιν' ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
Ἑπτὰ καὶ δέκα μέν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι.
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρί, πολλὰ δ' ἀμφὶ 65
Μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἕλικας βοῦς.
Καίεο δ' ἔν τ' ἐσθῆτι θεῶν, καὶ ἀλείφατι πολλῷ,
Καὶ μέλιτι γλυκερῷ, πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ
Τεύχεσιν ἐρρώσαντο πυρὴν πέρι καιομένοιο,
Πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει. 70
Αὐτὰρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ ἤνυσεν Ἡφαίστοιο,
Ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λεύκ' ὀστέ' Ἀχιλλεῦ
Οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
Χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
Φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο. 75
Ἐν τῷ τοι κεῖται λεύκ' ὀστέα φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Μίγδα δὲ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος.
Χωρὶς δ' Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τῖες ἁπάντων
Τῶν ἄλλων ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
Ἀμφ' αὐτοῖσι δ' ἔπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον 80
Χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων
Ἀκτῇ ἔπι προὐχούσῃ, ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ.
Ὥς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη
Τοῖς οἳ νῦν γεγάασι, καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
Μήτηρ δ' αἰτήσασα θεοὺς περικαλλέ' ἄεθλα, 85
Θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν.
Ἤδη μὲν πολέων τάφῳ ἀνδρῶν ἀντεβόλησας
Ἡρώων, ὅτε κέν ποτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
Ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπεντύνονται ἄεθλα·
Ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν* θηήσαο θυμῷ, 90
Οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα
Ἀργυρόπεζα Θέτις· μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
Ὣς σὺ μὲν οὐδὲ θανὼν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἐσθλὸν Ἀχιλλεῦ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσα; 95
Ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
Αἰγίσθου ὑπὸ χερσὶ καὶ οὐλομένης ἀλόχοιο.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσῆϊ δαμέντων. 100
Τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰθὺς κίον, ὡς ἐσιδέσθην.
Ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Παῖδα Μελανθῆος ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·
Ξεῖνος γάρ οἱ ἔην, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκία ναίων.
Τὸν προτέρη ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο, 105
Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
Πάντες κεκριμένοι καὶ ὁμήλικες; οὐδέ κεν ἄλλως
Κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
Ἦ ὔμμ' ἐν νήεσσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ὄρσας ἀργαλέους ἀνέμους καὶ κύματα μακρά; 110
Ἦ που ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσου
Βοῦς περιταμνομένους ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
Ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεούμενοι ἠδὲ γυναικῶν;
Εἰπέ μοι εἰρομένῳ· ξεῖνος δέ τοι εὔχομαι εἶναι.
Ἦ οὐ μέμνῃ ὅτε κεῖσε κατήλυθον ὑμέτερον δῶ, 115
Ὀτρυνέων Ὀδυσῆα σὺν ἀντιθέῳ Μενελάῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕπεσθαι ἐϋσσέλμων ἐπὶ νηῶν;
Μηνὶ δ' ἄρ' οὔλῳ πάντα περήσαμεν εὐρέα πόντον,
Σπουδῇ παρπεπιθόντες Ὀδυσσῆα πτολίπορθον.

Nisi vir detinuisset antiqua que multaq; sciens
Nestor, cuius & antea optimum apparuerat consilium.
Qui ipsis recte sentiens concionatus est, & dixit,
Sistite gradum Argiui, ne fugite filii Achiuorum,
Mater ex mari haec cum Deabus marinis
Venit suum filium mortuum visura.
Sic dixit, hi v. retenti sunt timore magnanimi Achiui.
Circum autem te steterunt filiae marini illius senis
Miserabiliter lugentes, tibi autem immortales vestes induerunt.
Musae vero nouem omnes alternantes voce pulchra,
Lamentabantur, tunc nullum non lacrymantem vidisses
Argiuorum, sic enim animas permouerat Musa stridula,
Septem & decem quidem te simul noctesque & dies
Fleuimus, immortalesque Dii mortalesque homines,
Octaua & decima vero dedimus igni, multas vero circum te
Oues iugulauimus valde pingues, & nigras boues.
Cremabaris autem in veste Deorum, & unguento multo
Et melle dulci, multi autem heroes Achiui
Armis irruerunt circa rogum corporis *ardentem*
Pedestresque equestresq;, multus autem strepitus ortus est.
At postquam flamma te penitus absumpsit Vulcani,
Mane iam tua colligimus alba ossa o Achille
Vino in puro & vnguento, dedit autem mater
Auream amphoram, Dionysij autem donum
Dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani.
In hac tibi iacent alba ossa illustris Achilles.
Mixtum autem Patrocli Menoetiadae demortui.
Separatim v. Antilochi, quem eximiè honorabas omnium
Aliorum sociorum post Patroclum mortuum.
Circum v. post has reliquias postea magnum & laudatum sepulchrum,
Fudimus Argiuorum sacer exercitus bellicosorum
Littore in excelso in vastum Hellespontum
Ut e longinquo manifestus ex ponto viris esset
His qui nunc sunt, & qui in futurum erunt.
Mater autem tua *Diis rogatis perpulchra certamina*
Proposuit medio in certamine optimis Achiuorum.
Iam quidem multorum in sepulchrum virorum incidi
Heroum, quando aliquo *mortuo rege*
Cinguntur, iuuenes & parant certamina.
Sed illa maxime conspicatus miratus fuisses animo,
Qualia in tuam gratiam posuit Dea perpulchra certamina
Argentea-pedibus Thetis, valde enim amicus eras Diis.
Sic tu quidem, neque mortuus nomen perdidisti, sed tuis semper
Omnes inter homines gloria erit bona Achilles,
At mihi quae haec voluptas, quoniam bellum absolui?
In reditu enim mihi Iupiter molitus est malam mortem
Aegysthi a manibus & perniciosa vxoris.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur.
Prope autem ipsos venit internuncius Argicida
Animas procorum deducens ab Vlysse nece *domitorum.*
Hi igitur stupefacti recta iuerunt, postquam viderunt.
Cognouit autem anima Agamemnonis Atridae
Filium Melanthij perinclytum Amphimedonta.
Hospes enim erat Ithacae in domo habitans.
Hunc prior anima alloquuta est Atridae,
Amphimedon, quid passi tenebrosam terram venistis
Omnes eximij & aequales? neque aliter aliquis
Habito delectu elegisset in ciuitate viros optimos.
Nunquid vos in nauibus Neptunus domuit
Permouens molestos ventos & fluctibus magnis?
An noxij viri laeserunt in terra
Boues dum circumsideretis & ouium greges pulchros?
An pro ciuitate pugnantes & mulieribus?
Dic mihi interroganti, hospes autem tuus dico esse.
An non recordaris, quando illuc veni in vestram domum
Impulsurus Vlyssem cum diuo Menelao
Ad Ilium simul sequi bonis-transtris in nauibus?
Mense autem toto omnem transiuimus latum pontum,
Cum vix tandem flexissemus Vlyssem vrbium populatorem.

Achillis exequiae.

γρ. ἐπώρορε.

γρ. ὡς ἐνιῆμαρ.

γρ. δ' ἀμφὶ.

γρ. κεῖνος.

γρ. θηήσαο θυμῷ. γρ. ...

Agamemnonis anima Amphimedontis loquitur.

Amphimedõtis proci anima Atridæ interroganti suã historiã narrat.

χ. ἀμφιμέδοντος. Μνώμενοι δ' ... ἀγορεύεις. Σοὶ δ' ἐγὼ εὖ μάλα πάντα καὶ ἀτρεκέως καταλέξω, Ἡμετ.

Hunc verò rursus anima allocuta est Amphimedontis.
Atride optime rex virorum Agamemnon,
Memini hæc omnia, & verè enarrabo,
Nostræ mortis malum finem, qualis fuerit.
Petebamus Vlyssis diu absentis uxorem,
Hæc neque negabat odiosas nuptias, neque perficiebat,
Nobis consultans mortem & parcam nigram.
Sed dolum hunc alium in mentibus cogitauit,
Orsa magnam telam in domibus texebat,
Tenuem & prælongam. statim autem nobis dixit,
Iuuenes mei proci, quoniam mortuus est diuinus Vlysses,
Manete accelerantes meas nuptias, donec vestem
Perficiam, (ne mihi vana fila pereant.)
Laertæ heroi sepulchralem, donec ipsum
Parca perniciosa susceperit longum dormientis mortis,
Ne me aliqua in populo Græcarum accuset,
Si sine veste iaceat qui multa possederit.
 Sic dixit, nobis autem persuasus est animus superbus.
Tum interdiu quidem texebat magnam telam.
Singulis noctib. v. dissoluebat, postquam lampades apposuerat:
Sic triennio latuit dolo, & persuasit Achiuos.
Sed quando quartus venit annus, & venerunt tempora
Mensium transeuntium, & multi dies elapsi sunt.
Et tunc aliqua dixit mulierum, quæ manifestè sciebat,
Et hanc dissoluentem inuenimus illustrem telam.
Sic hanc telam perfecit, & quidẽ non volẽs necessitate. i. vi.
Postquam verò illa perfectam vestem pertexta magna tela
Lauatam, Soli similem, vel Lunæ.
Tunc iam Vlyssem malus alicunde adduxit genius
Agri in extremitatem, vbi domos habitabat subulcus.
Illuc venit dilectus filius Vlyssis diuini,
Ex Pylo arenosa redux cum naui nigra.
Hi autem procis mortem malam perniciosam,
Venerunt ad ciuitatem nobilem, Vlysses quidem
Posterior, at Telemachus antè præcessit.
Hunc v. subulcus duxit mala corpore vestimenta habentẽ,
Pauperi misero similem & seni (indutus erat.
Baculo incumbentem, has verò malas circum corpus vestes
Neque aliquis nostrum potuit cognoscere illum ipsum esse,
Qui repente apparuit, neque ij quidẽ qui maiores natu erãt.
Sed verbis malis illum incessimus & verberibus,
At hic quidem diu tolerauit, in ædibus suis
Percussus, & iniuria affectus tolerauit animo.
Sed quando iam ipsum suscitauit Iouis mens Ægiochi,
Cum quidem Telemacho perpulchra arma sublata
In thalamum deposuit, & clausit seras.
At hic suam uxorem multis astutiis iussit
Arcum procis ponere, albumq; ferrum,
Nobis miserè morituris certamina & cædis principium.
Neque aliquis nostrum potuit fortis arcus
Neruum tendere, valdè autem impotentes eramus.
Sed quando ad manus peruenit Vlyssis magnus arcus.
Tunc nos quidem omnes minabamur verbis
Arcum ne ei darent, etiamsi valde multum diceret.
Telemachus autem eum solus impellens iussit.
At hic suscepit manu perpatiens diuus Vlysses,
Facilè autem tetendit arcum, misit autem per ferrum.
Stetit verò in pauimentum iens, velocesq; effudit sagittas
Rectà collimans: percussit autem Antinoum regem.
At postea aliis immisit tela suspiriosa
Contra inspiciens, hi autem simul confertim cadebant.
Cognitum verò erat quòd aliquis ipsis Deorũ adiutor esset.
Statim enim in ædibus robore suo vtentes
Interficiebant conuersim, horum verò suspirium mouebatur
 indecens
Capitibus percussis, pauimentũ verò omne sanguine fluebat.
Sic nos ô Agamemnon perimus, quorum adhuc nunc
Corpora neglecta iacent in ædibus Vlyssis.
Nondum enim sciunt amici in domibus singuli,
Qui abluto nigro sanguine ex vulneribus

Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος, 120
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
*Μέμνημαι τάδε πάντα, καὶ ἀτρεκέως καταλέξω,
Ἡμετέρου θανάτοιο κακὸν τέλος οἷον ἐτύχθη.
Μνώμεθ' Ὀδυσσῆος δὴν οἰχομένοιο δάμαρτα·
Ἡ δ' οὔτ' ἠρνεῖτο στυγερὸν γάμον, οὔτ' ἐτελεύτα, 125
Ἡμῖν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
Ἀλλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
Στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε
Λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε,
Κοῦροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς, 130
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰς ὅ κε φᾶρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώνια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
Μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ, 135
Αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.
 Ὣς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθα καὶ ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστόν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκεν, ἐπεὶ δαΐδας παραθεῖτο.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπειθεν Ἀχαιούς. 140
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἣ σάφα ᾔδη,
Καὶ τήν γ' ἀλλύουσαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἱστόν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε, καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης. 145
Εὖθ' ἡ φᾶρος ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστόν,
Πλύνασ', ἠελίῳ ἐναλίγκιον ἠὲ σελήνῃ,
Καὶ τότε δή ῥ' Ὀδυσῆα κακός ποθεν ἤγαγε δαίμων
Ἀγροῦ ἐπ' ἐσχατιήν, ὅθι δώματα ναῖε συβώτης.
Ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο, 150
Ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Τὼ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε,
Ἵκοντο προτὶ ἄστυ περικλυτόν, ἤτοι Ὀδυσσεὺς
Ὕστερος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευε.
Τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα, 155
Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο,
Οὐδέ τις ἡμείων δύνατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
Ἐξαπίνης προφανέντ', οὐδ' οἳ προγενέστεροι ἦσαν.
Ἀλλ' ἔπεσίν τε κακοῖσιν ἐνίσσομεν ἠδὲ βολῇσιν. 160
Αὐτὰρ ὁ τῆος μὲν ἐτόλμα ἐνὶ μεγάροισιν ἑοῖσι
Βαλλόμενος καὶ ἐνισσόμενος, τετληότι θυμῷ·
Ἀλλ' ὅτε δή μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο,
Σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα τεύχε' ἀείρας,
Ἐς θάλαμον κατέθηκε, καὶ ἐκλήϊσεν ὀχῆας· 165
Αὐτὰρ ὁ ἣν ἄλοχον πολυκερδείῃσιν ἄνωγε
Τόξον μνηστήρεσσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον,
Ἡμῖν αἰνομόροισιν ἄεθλια καὶ φόνου ἀρχήν.
Οὐδέ τις ἡμείων δύνατο κρατεροῖο βιοῖο
Νευρὴν ἐντανύσαι, πολλὸν δ' ἐπιδευέες ἦμεν. 170
Ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσσῆος μέγα τόξον,
Ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι
Τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πόλλ' ἀγορεύοι·
Τηλέμαχος δέ μιν οἶος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν.
Αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς, 175
Ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσσε βιόν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου.
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστούς,
Δεινὸν παπταίνων, βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα στονόεντα,
Ἄντα τιτυσκόμενος· τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον. 180
Γνωτὸν δ' ἦν ὅ ῥά τίς σφι θεῶν ἐπιτάρροθος ἦεν.
Αὐτίκα γὰρ κατὰ δώματ' ἐπισπόμενοι μένεϊ σφῷ
Κτεῖνον ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικής,
Κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Ὣς ἡμεῖς Ἀγάμεμνον ἀπωλόμεθ', ὧν ἔτι καὶ νῦν 185
Σώματ' ἀκηδέα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος.
Οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δώμαθ' ἑκάστου,
Οἵ κ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων

χ. ἐσχατιῆς.

Κατθέμενοι

Κατθέμενοι γοάοιεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρείδαο, 190
Ὄλβιε Λαέρταο πάϊ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἦ ἄρα σὺν μεγάλῃ ἀρετῇ ἐκτήσω ἄκοιτιν.
Ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
Κούρῃ Ἰκαρίου, ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος,
Ἀνδρὸς κουριδίου. τῶ οἱ κλέος οὔ ποτ' ὀλεῖται 195
Ἧς ἀρετῆς, τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
Ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
Οὐχ ὡς Τυνδαρέου κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
Κουρίδιον κτείνασα πόσιν, στυγερὴ δέ τ' ἀοιδὴ
Ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους, χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὀπάσσει 200
Θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσιν.
Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Ἑσταότ' εἰν Ἀΐδαο δόμοις, ὑπὸ κεύθεσι γαίης.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
Καλὸν Λαέρταο τετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς 205
Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἐμόγησεν.
Ἔνθα οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντῃ,
Ἐν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἴαυον
Δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο.
Ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρηῢς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα 210
Ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος.
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς δμώεσσι καὶ υἱέϊ μῦθον ἔειπεν,
Ὑμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' ἐϋκτίμενον πτολίεθρον·
Δεῖπνον δ' αἶψα συῶν ἱερεύσατε ὅς τις ἄριστος.
Αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς πειρήσομαι ἡμετέροιο, 215
Αἴ κέ μ' ἐπιγνώῃ καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
Ἦέ κεν ἀγνοιῇσι πολὺν χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὡς εἰπὼν, δμώεσσιν ἀρήϊα τεύχε' ἔδωκεν.
Οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἄσσον ἴεν πολυκάρπου ἀλωῆς πειρητίζων· 220
Οὐδ' εὗρεν Δολίον, μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων,
Οὐδέ τινα δμώων, οὐδ' υἱῶν· ἀλλ' ἄρα τοί γε
Αἱμασιὰς λέξοντες, ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος
Ὤχοντ'. αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευε.
Τὸν δ' οἶον πατέρ' εὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ, 225
Λιστρεύοντα φυτόν. ῥυπόωντα δὲ ἕστο χιτῶνα,
Ῥαπτὸν, ἀεικέλιον, περὶ δὲ κνήμῃσι βοείας
Κνημῖδας ῥαπτὰς δέδετο, γραπτῦς ἀλεείνων·
Χειρῖδάς τ' ἐπὶ χερσὶ, βάτων ἕνεκ'· αὐτὰρ ὕπερθεν
Αἰγείην κυνέην κεφαλῇ ἔχε, πένθος ἀέξων. 230
Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
Γήραϊ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἔχοντα,
Στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον εἶβε.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Κύσσαι καὶ περιφῦναι ἑὸν πατέρ', ἠδὲ ἕκαστα 235
Εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν·
Ἦ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρηθῆναι.
Τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτοῦ δῖος Ὀδυσσεύς· 240
Ἤτοι ὁ μὲν κατέχων κεφαλὴν, φυτὸν ἀμφελάχαινε·
Τὸν δὲ παριστάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός,
Ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
Ὄρχατον, ἀλλ' εὖ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν,
Οὐ φυτὸν, οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη, 245
Οὐκ ὄγχνη, οὐ πρασιή τοι ἄνευ κομιδῆς κατὰ κῆπον.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἔνθεο θυμῷ·
Αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
Λυγρὸν ἔχεις, αὐχμεῖς τε κακῶς, καὶ ἀεικέα ἕσσαι.
Οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἕνεκ' οὔ σε κομίζει, 250
Οὐδέ τί τοι δούλειον ἐπιπρέπει εἰσοράασθαι
Εἶδος καὶ μέγεθος· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικας.
Τοιούτῳ δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λούσαιτο φάγοι τε,
Εὑδέμεναι μαλακῶς· ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον, 255
Τεῦ δμὼς εἶς ἀνδρῶν; τεῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,

Depositos lugerent, hic enim honor est mortuorum.
Hunc autem rursus anima alloquuta est Atridæ,
Felix Laertæ fili prudens Vlysses,
Certè igitur cum magna virtute possedisti vxorem.
Quam bonæ mentes erant irreprehensibilis Penelopæ
Filiæ Icarij, quàm rectè recordata est Vlyssis
Viri cui nupserat virgo, vnde et gloria nunquam peribit,
Suæ virtutis, facient verò in terrestribus cantilenam
Immortales gratam prudenti Penelopæ.
Non sic Tyndari filia mala consultauit opera,
Virginali interfecto marito, odiosa autem cantilena
Erit inter homines, malam autem famam præbuit
Fœminis mulieribus, etiam et quæ proba fuerit.
Sic hi quidem talia secum inuicem loquebantur,
Stantes in inferni domibus sub obscuritatibus terræ,
Illi.v. postquã ciuitate exiuerunt, citò in agrum peruenerunt — Vlysses ad patrem contendit
Pulchrum Laertæ elaboratum, quem quondam ipse
Laertes, acquisiuerat, postquam valde multum laborauit.
Illic et domus erat, cingebant vero sedilia circumquaque,
In quibus comedebant, & sedebant, & dormiebant
Famuli necessarij, qui ei amica operabantur.
Ibi autem mulier Sicula anus erat, quæ senem
Diligenter curabat in agro longè à ciuitate.
Tunc Vlysses pastoribus, & filio sermonem dixit,
Vos quidem nunc ite ad bene ædificatum oppidum.
Ad cœnam.v. statim porcorũ mactate, eũ qui optimus fuerit, — [illegible]
At ego patrem tentabo nostrum,
Si me agnoscat, & animaduertat oculis,
An ignoret multo tempore peregrinantem. — [illegible]
Sic loquutus, seruis bellicosa arma dedit.
Hi quidem posteà domum velociter iuerunt, at Vlysses
Iuit propè ad ferax viridarium patrem tentaturus.
Neq; inuenit Dolium magnum in viridarium descendens,
Neque aliquem seruorum, neque filiorum, sed hi
Sepes collecturi viridarij vt essent septum
Iuerant, at his senex viam præibat.
Hunc verò solum patrem inuenit bene facto in viridario
Expurgantem plantam, sordidam.v. indutus erat vestem
Laceram, indecentem, circum autem tibias bouinas
Ocreas laceras ligauerat fugiens scissuras,
Chirothecasq; in manibus ruborum gratia, at desuper
Caprinam galeam in capite habebat, dolorem fouens.
Hunc autem postquam agnouit perpatiens diuus Vlysses,
Senectute consumptum, magnum verò mentibus dolorem
habentem,
Stans sub alta pyro lacrymam effudit.
Cogitabat autem posteà in mente, & in animo
An oscularetur & amplecteretur suum patrem, & singula
Diceret, quomodo venit & peruenit in patriam terram,
An prius interrogaret singulaq; tentaret.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,
Primum cauillatorijs verbis tentare.
Hæc cogitans rectà iuit ad eum diuus Vlysses.
Certè hic quidem capite demisso plantam circumfodiebat: — [illegible]
Hunc autem astans alloquutus est illustris Vlysses,
O senex, non imperitia te tenet ad gubernandum — Vlysses patrem compellat.
Viridarium, sed bene curata sunt omnia & omnino
Non planta, non ficus, non vitis, non quidem oliua,
Non pyrus, non area est vlla sine cura in horto.
Aliud autem tibi dico, tu autem non iram impone animo.
Ipsum te non bona cura tenet, sed simul senectutem
Molestam habes squalesq; malè, & indecenter indutus es.
Non quidem pigritiæ gratia dominus non te curat.
Neque in te seruilis intuitu appares
Forma & magnitudo, regi enim viro similis es.
Tali autem similis es qui postquam lotus est comeditq;
Dormit molliter, hic enim mos est senum.
Sed age mihi hoc dic, & verè narra.
Cuius seruus es virorum? cuius verò hortum gubernas?
Et mihi hoc dic verè vt bene sciam.

Si verè Ithacam hanc veni, sicut mihi dixit
Hic vir qui nunc primum obuius factus est huc venienti,
Non nimis sapiens quoniam non sustinuit singula
Dicere, & audire meum verbum quando interrogaui
De amico meo, sicubi viuit & est,
An iam mortuus est, & in inferni adibus,
Nam tibi dico, tu autem intellige & me audi.
Virum aliquando hospitio excepi dilecta in patria terra.
Ad nostram domũ venientẽ, & nondũ aliquis homo alius
Hospitum peregrinorum amicorum meam venit domum.
Dicebat autem se ex Ithaca genus esse, & dicebat
Laertem Arcisiadem patrem esse ipsius.
Hunc quidem ego domum deducens praclarè excepi
Accuratè amplectens, cum multa in domo essent,
Et ei dona prabui hospitalia qualia decet.
Auri quidem ei dedi benefacti septem talenta,
Dedi autem ei pateram totam-argenteam floridam,
Duodecim autem simplices vestes, totq; tapetes,
Tot autem pallia pulchra, tot autem post hac interulas.
Separatim autem rursus mulieres eximias opera scientes
Quatuor speciosas, quas voluit ipse capere.
Huic verò respondit postea pater lacrymas fundens,
Hospes, certè terram peruenisti qua ad interrogas.
Iniuriꝫ autem ipsam, & iniusti viri habent.
Dona autem vana hac donasti multa prabens.
Si enim ipsum viuum inuenisses Ithaca in populo,
Tunc te bene donis repensum remitteret,
Et hospitalitate bona, hic enim mos est quicunq; de aliquo (bene meritus sit,
Sed age mihi hoc dic, & verè narra,
Quotus iam annus est, quando hospitio illum excepisti,
Tuum amicum infelicem meum filium si aliquando fuit,
Infortunatum, quem procul ab amicis & patria terra,
Vel in ponto comederunt pisces, vel in terra
Feris & auibus lamamentum factus est, neque ipsum mater
Fleuit pollinctum, paterque qui ipsum genuimus.
Neque vxor multum-dotata prudens Penelope
Plorauit in lectis dilectum maritum, sicut decet,
Oculos illius claudens. hic enim est honos mortuorum.
Et mihi hoc dic verè vt bene sciam.
Quis, vnde es virorum? vbi tibi ciuitas & parentes?
Vbi autem nauis stetit velox qua te duxit huc,
Diuinosque socios? an mercator venisti
Nauis aliena, hi autem te è naue-educto discesserunt?
Huic verò respondens, alloquutus est prudens Vlysses.
Tibi enim ego certè omnia valdè verè narrabo,
Sum enim ex Alybante, vbi inclytas domos habito
Filius Aphidantis Polypemonida regis,
At mihi nomen est Eperitus, sed me fortuna
Errare fecit à Sicania ita vt huc venirem nolens.
Nauis autem mihi hac stat in agro longè à ciuitate.
At Vlyssi hic iam quintus annus est
Ex quo illinc iuit, & à mea discessit patria
Infelix, certè ei discedenti aues apparuerunt
Dextera, quibus gaudens quidem ego dimisi illum.
Gaudebat, v.ille abiens, animus autẽ nobis adhuc sperabat,
Fore vt iũgeremur hospitalitate, & splẽdida dona daremus
Sic dixit, hunc autem doloris nebula cooperuit nigra.
Ambabus autem manibus captum puluerem ardentem
Fudit in caput album grauiter suspirans.
Huius vero motus est animus ad nares autem ei iam
Acutum robur erupit dilectum patrem inspicienti.
Osculatus est verò ipsum amplexus-subsiliens verò alloquutus est.
Ille quidem hic ipse ego pater quem tu inquiris,
Veni vigesimo anno in patriam terram.
Sed abstine à fletu luctúque lacrymoso.
Etenim tibi dico (valdè autem oportet festinare tamen.)
Procos interfeci in nostris adibus
Nocumentum rependens dolorosum & mala opera.
Huic autem rursus Laertes respondit dixitq;

Vlysses prodit se patri.

εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τήνδ' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
οὗτος ἀνὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος ἐνθάδ' ἰόντι,
οὔ τι μάλ' ἀρτίφρων, ἐπεὶ οὐ τόλμησεν ἕκαστα 260
εἰπεῖν, ἠδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὡς ἐρέεινον
ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, ἤ που ζώει τε καὶ ἔστιν,
ἦ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον.
ἄνδρα ποτ' ἐξείνισσα φίλῃ ἐνὶ πατρίδι γαίῃ, 265
ἡμέτερόνδ' ἐλθόντα, καὶ οὔ πώ τις βροτὸς ἄλλος
ξείνων τηλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα.
εὔχετο δ' ἐξ Ἰθάκης γένος ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔφασκε
Λαέρτην Ἀρκεισιάδην πατέρ' ἔμμεναι αὐτῷ.
τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δώματ' ἄγων ἐῢ ἐξείνισσα 270
ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
καί οἱ δῶρα πόρον ξεινήια, οἷα ἐῴκει.
χρυσοῦ μέν οἱ δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
δῶκα δέ οἱ κρητῆρα πανάργυρον ἀνθεμόεντα,
δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας, 275
τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας·
χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας
τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἴβων,
ξεῖν', ἤτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις ἣν ἐρεείνεις, 280
ὑβρισταὶ δ' αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι ἄνδρες ἔχουσι.
δῶρα δ' ἐτώσια ταῦτα χαρίζεο μυρί' ὀπάζων.
εἰ γάρ μιν ζωόν γ' ἐκίχεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψε,
καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ· ἡ γὰρ θέμις, ὅς τις ὑπάρξῃ. 285
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
πόστον δὴ ἔτος ἐστὶν ὅτε ξείνισσας ἐκεῖνον
σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ', εἴ ποτ' ἔην γε,
δύσμορον, ὅν που τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης,
ἠέ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου 290
θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γένετ'· οὐδέ ἑ μήτηρ
κλαῦσε περιστείλασα, πατήρ θ', οἵ μιν τεκόμεσθα·
οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος ἐχέφρων Πηνελόπεια
κώκυσ' ἐν λεχέεσσι φίλον πόσιν, ὡς ἐπεῴκει,
ὀφθαλμοὺς καθελοῦσα. τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων. 295
καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ.
τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
ποῦ δὲ νηῦς ἕστηκε θοή, ἥ σ' ἤγαγε δεῦρο,
ἀντιθέους θ' ἑτάρους; ἦ ἔμπορος εἰλήλουθας
νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν; 300
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
τοιγὰρ ἐγώ τοι πάντα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
εἰμὶ μὲν ἐξ Ἀλύβαντος, ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
υἱὸς Ἀφείδαντος Πολυπημονίδαο ἄνακτος.
αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτος· ἀλλά με δαίμων 305
πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δεῦρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα·
νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγροῦ νόσφι πόληος.
αὐτὰρ Ὀδυσσῆι τόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστίν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης,
δύσμορος· ἦ τέ οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι 310
δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼ προέπεμπον ἐκεῖνον,
χαῖρε δὲ κεῖνος ἰών· θυμὸς δ' ἔτι νῶιν ἐώλπει
μίξεσθαι ξενίῃ, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν.
Ὣς φάτο, τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα.
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν 315
χεύατο κὰκ κεφαλῆς πολιῆς, ἁδινὰ στεναχίζων.
τοῦ δ' ὠρίνετο θυμός, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἤδη
δριμὺ μένος προὔτυψε, φίλον πατέρ' εἰσορόωντι.
κύσσε δέ μιν περιφὺς ἐπιάλμενος, ἠδὲ προσηύδα,
κεῖνος μέν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγώ, πάτερ, ὃν σὺ μεταλλᾷς, 320
ἤλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
ἀλλ' ἴσχευ κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
ἐκ γάρ τοι ἐρέω (μάλα δὲ χρὴ σπευδέμεν ἔμπης)
μνηστῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
λώβην τεινύμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα. 325
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·

εἰ μὲν

Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεύς γε ἐμὸς πάϊς ἐνθάδ' ἱκάνεις,
σῆμά τί μοι νῦν εἰπὲ ἀριφραδές, ὄφρα πεποίθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Οὐλὴν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσι, 330
Τὴν ἐν Παρνησῷ μ' ἔλασεν σῦς λευκῷ ὀδόντι
Οἰχόμενον· σὺ δέ με προΐεις καὶ πότνια μήτηρ
Ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' ἂν ἑλοίμην
Δῶρα, τὰ δεῦρο μολών μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.
Εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δένδρε' ἐϋκτιμένην κατ' ἀλωὴν 335
Εἴπω, ἅ μοί ποτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ᾔτεόν σε ἕκαστα,
Παιδνὸς ἐὼν κατὰ κῆπον ἐπισπόμενος· διὰ δ' αὐτῶν
Ἱκνεύμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας καὶ ἔειπες ἕκαστα.
Ὄγχνας μοι δῶκας τρεισκαίδεκα, καὶ δέκα μηλέας,
Συκέας τεσσαράκοντ'· ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας 340
Δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιος δὲ ἕκαστος
Ἤην· ἔνθα δ' ἀνὰ σταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,
Ὁππότε δὴ Διὸς ὧραι ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν.
Ὣς φάτο, τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Σήματ' ἀναγνόντος τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς. 345
Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε· τὸν δὲ ποτὶ οἷ
Εἷλεν ἀποψύχοντα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
Ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε,
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον, 350
Εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλον ὕβριν ἔτισαν.
Νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μὴ τάχα πάντες
Ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
Πάντῃ ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολίεσσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 355
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Ἀλλ' ἴομεν προτὶ οἶκον, ὃς ὀρχάτου ἐγγύθι κεῖται.
Ἔνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Προὔπεμψ', ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσσωσι τάχιστα.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά. 360
Οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκοντο δόμους εὖ ναιετάοντας,
Εὗρον Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Ταμνομένους κρέα πολλά, κερῶντάς τ' αἴθοπα οἶνον.
Τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ· 365
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν· αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν,
Μείζονα δ' ἠὲ πάρος καὶ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός,
Ὡς ἴδεν ἀθανάτοισι θεοῖς ἐναλίγκιον ἄντην· 370
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν αἰειγενετάων
Εἶδός τε μέγεθός τε ἀμύμονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Αἲ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον, 375
Οἷος Νήρικον εἷλον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Ἀκτὴν ἠπείροιο, Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
Τοῖος ἐών τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
Τεύχε' ἔχων ὤμοισιν, ἐφεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
Ἄνδρας μνηστῆρας· τῶ κε σφέων γούνατ' ἔλυσα 380
Πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρένας ἔνδον ἰάνθης.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Ἔνθ' οἱ μὲν δείπνῳ ἐπεχείρεον· ἀγχίμολον δὲ 385
Ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἱεῖς τοῖο γέροντος
Ἐξ ἔργων μογέοντες, ἐπεὶ προμολοῦσα κάλεσσε
Μήτηρ γρηῦς Σικελή, ἥ σφεας τρέφε, καί ῥα γέροντα
Ἐνδυκέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρψεν.
Οἱ δ' ὡς οὖν Ὀδυσῆα ἴδον, φράσσαντό τε θυμῷ, 390
Ἔσταν ἐνὶ μεγάροισι τεθηπότες· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μειλιχίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος προσέειπεν,
Ὦ γέρον, ἷζ' ἐπὶ δεῖπνον, ἀπεκλελάθεσθε δὲ θάμβευς.
Δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες
Μίμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποτιδέγμενοι αἰεί. 395

Siquidem iam Vlysses meus filius huc venisti,
Signum aliquod mihi nunc dic manifestum, vt persuadear.
Hunc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
Cicatricem quidem primum in hanc animaduerte oculis,
Quam in Parnaso me percussit sus albo dente
Euntem: tu autem me praemisisti, & honoranda mater
Ad patrem Autolycum matris dilectum vt caperem
Dona, quae huc veniens mihi promisit & annuit,
Eia age tibi & arbores bene-facto in viridario
Dicam, quas aliquando dedisti, ego vero petij à te singulas
Puer cum essem per hortum sequens, per ipsas autem
Iuimus, tu autem nominasti & dixisti singulas.
Pyros mihi dedisti tredecim, & decem malos,
Ficos quadraginta, sulcos autem mihi sic disertè dixisti
Te daturum quinquaginta, frugifer autem vnusquisque
Erat, illic vuae omnigenae erant,
Quando iam Iouis tempestates aggrauabant desuper.
Sic dixit, huius. v. ipsius soluta sunt genua & dilectũ cor,
Signa recognoscentis, quae ei firma dixerat Vlysses,
Circum autem filium dilectum iecit brachia, hunc est
Circumplexus exanimatum pertolerans diuus Vlysses.
At postquam respirauit, & in mẽtẽ animus congregatus est,
Iterum verbis respondens, alloquutus est,
Iupiter pater, certe adhuc estis dij in magno Olympo,
Si vere proci prauam iniuriam soluerunt.
Nunc autem grauiter timeo in mente, ne cito omnes
Huc irruant Ithacenses, nuncios autem
Ad omnes diligenter mittant Cephallenorum ciuitates.
Hunc autem respondens, alloquutus est prudens Vlysses,
Confide, ne tibi haec in mentibus tuis curae-sint.
Sed eamus ad domum, quae viridarium propè iacet,
Illuc autem Telemachum, & bubulcum, & subulcum
Praemisi vt coenam pararent citissimè.
Sic igitur loquuti iuerunt ad domos pulchras,
Hi autem quando iam venerunt domos bene-habitatas,
Inuenerunt Telemachum & bubulcum, & subulcum,
Incidentes carnes bonas, miscentésque nigrum vinum.
Interim autem Laertem magnanimum sua in domo
Famula Sicula lauit & vnxit oleo.
Circum autem vestem pulchram iecit, at Minerua
Propè astans auxit membra pastori populorum,
Maiorem quàm antea, & pinguiorem fecit videri.
Ex balneo iuit, admiratus est autem ipsum dilectus filius,
Postquam vidit immortalibus Dijs similem aspectu,
Et ipsum vocatum verbis velocibus alloquutus est,
O pater, certè valde aliquis te Deorum sempiternorum
Formaq; magnitudinéque praestantiorem fecit videri.
Hunc vero rursus Laertes prudẽs contrà alloquutus est,
Vtinam enim Iupiterq; pater, & Minerua, & Apollo,
Qualis Nericum cepi bene-aedificatam vrbem
Littore terrae Cephallensibus imperans,
Talis existens potuissem hesternus in nostris domibus
Arma habens in humeris insistere, & expellere
Viros procos, ita ipsorum genua soluissem
Multorum in aedibus, tu autem mentes intra laetus fuisses.
Sic hi quidem talia inuicem dicebant.
Hi verò postquam cessarunt à labore, parauerúntque conuiuium,
Ex-ordine sederunt in lectisque sedibúsque.
Tunc hi quidem coenam parabant, eadem hora autem
Venit senex Dolius, simul autem huius filij senis
Ex operibus fatigati, postquam profecta vocauit
Mater anus Sicula, quae ipsos nutriuit & senem
Accuratè curauit postquam senectus cepit.
Hi autem vt Vlyssem viderunt, agnoueruntq; animo,
Steterunt in domibus stupefacti, at Vlysses
Dulcibus verbis accessens dixit,
O senex, sede ad coenam, obliuiscimini stupefactionis.
Diu enim parati ad manum cibis immittendam
Expectabamus in aedibus vos expectantes semper.

Dolios senex

Sic dixit, Dolius autem recta iuit manibus extensis
Ambabus: Vlysses.v. capeas osculatus est manus ad carpū,
Et ipsum vocatum verbis velocibus alloquutus est,
O amice, quoniam redisti cupientibus valde nobis,
Neque id quidem putantibus, Dij verò te duxerunt.
✱ ὄλβια. Salueq́; & valde gaude, Dij autem tibi felicitatem dent.
Et mihi hoc dic verum, vt bene sciam,
An iam apertè scit prudens Penelope
Te huc redisse, an nuncium properè mittemus.
Vlysses Dolio loquitur. Hunc autem respondens alloquutus est prudens Vlysses,
O senex, iam scit. quid te oportet hæc laborare?
Sic dixit, hic autem rursus sedit bene polita in sede,
Sic autem eodem modo filij Dolij inclytum circa Vlyssem
Salutauerunt́q; verbis & manibus adhæserunt.
Deinde autem sederunt apud Dolium patrem ipsorum.
Sic hi quidem circa cœnam in ædibus laborabant.
Fama verò nuncia citò in ciuitatem iuit, vbique
Excitatur tumultus ob cædem procorum. Procorum odiosam mortem & parcam annuncians.
Hi autem simul audientes ierunt aliunde alius,
Cum strepituq́; suspirioq́; ante ædes Vlyssis.
✱ ἕκαστοι. ✱ ἕκαστον. Ex singulis.v. domib. mortuos portauerunt, & sepelierunt
Hos verò ex alijs ciuitatibus domum vnumquemq́; singuli.
Miserunt ducere piscatoribus velocib. in nauibus ponentes.
Ipsi autem in concionem ierunt congregati dolentes cor.
At postquam coacti sunt & frequentes conuenerunt,
Inter hos Eupithes surrexit, & loquutus est.
Filij enim ei intolerabilis in mentibus dolor iacebat,
Antinoi, quem primum interfecit diuus Vlysses.
Huius gratia lacrymas fundens concionatus est, & dixit,
Eupithes cū Achæis conspirat in Vlyssis mortem. O amici, certè magnū opus vir hic operatus est Achiuis
Hos quidem cum nauibus cū abduxisset multosq́; & bonos,
Perdidit quidem naues concauas, perdidit verò populos.
✱ ἀχαιῶν. Hos verò venit interfecit Cephallenorum longe-optimos.
Sed agitè, ante hunc vel in Pylum citò eat,
Vel & in Helidem diuinam, vbi dominantur Epeij
Eamus. alioquin postea tristes erimus semper,
Contumeliæ enim hæc sunt & futuris memoranda,
Si iam non filiorumq́; fratrumq́; homicidas
Puniemus, non mihi in mentibus dulce erit
Viuere, sed citissimè mortuus defunctis interero.
Sed eamus, ne præueniant transeuntes illi.
Sic dixit lacrymans, dolor autem cepit omnes Achiuos.
Accessit autem ad ipsos Medon & diuinus cantor,
Ex domibus Vlyssis, postquam ipsos somnus reliquit.
Steterunt autē in medijs, stupor verò cepit virū vnūquemq́;
His autem & loquutus est Medon prudentia sciens,
Audite iam nunc me Ithacenses, non enim Vlysses
Immortalibus sine Dijs hæc operatus est opera.
Ipse ego vidi Deum immortalem, qui Vlyssem
Propè stetit, & Mentori per omnia similis fuit.
Immortalis verò Deus aliquando quidem ante Vlyssem
✱ ποτὲ μὲν. ✱ ποτὲ δέ. Apparebat audaciam acuens, aliquando procos turbans
Currebat in domum, hi autem confertim cadebant.
Sic dixit, hos autem omnes recens timor cepit.
His autem & dixit senex heros Alithersis
Mastorides, hic enim solus videbat præsentia & futura,
Qui ipsis bene-sapiens concionatus est, & dixit,
Alithersis dissuadet Vlyssis internecionem. Audite iam nunc me Ithacenses quodcunque dicam.
Vestra malignitate ô amici hæc opera facta sunt.
Non enim mihi parebatis, non Mentori pastori populorum.
✱ πείθεσθε. ✱ παυέμεν. ✱ ἄκοιτιν. Vt vestros filios desinere faceretis à stultitiis,
Qui magnum opus fecerunt intemperie praua
Facultates arrodentes, & inhonorantes vxorem
Viri optimi, quem non amplius dicebant rediturum.
Et nunc sic fiat, parete mihi sicut dico:
Ne eamus, ne quis adscititium malum inueniat.
Sic dixit, hi autem irruerunt magno clamore
Medio plures, hi autem congregati illic manserunt,
Non enim ipsis placuit verbum in mentibus sed Eupitheo

Ὣς ἄρ' ἔφη, Δολίος δ' ἰθὺς κίε χεῖρε πετάσσας
Ἀμφοτέρας, Ὀδυσεὺς δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἡμῖν,
Οὐδ' ἔτ' ὀϊομένοισι, θεοὶ δέ σε ἤγαγον αὐτοί, 400
Οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Ἢ ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
Νοστήσαντά σε δεῦρ', ἦ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς, 405
Ὦ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χρὴ ταῦτα πένεσθαι;
Ὣς φάθ', ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστου ἐπὶ δίφρου.
Ὣς δ' αὔτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
Δεικανόωντ' ἐπέεσσι, καὶ ἐν χείρεσσι φύοντο·
Ἑξείης δ' ἕζοντο παραὶ Δολίον πατέρα σφόν. 410
Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
Ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ,
Μνηστήρων στυγερὸν θάνατον καὶ κῆρ' ἐνέπουσα.
Οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
Μυχμῷ τε στοναχῇ τε δόμων προπάροιθ' Ὀδυσῆος· 415
Ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον, καὶ θάπτον *ἕκαστοι.
Τοὺς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἶκόνδε *ἕκαστον
Πέμπον ἄγειν ἁλιεῦσι, θοῇς ἐπὶ νηυσὶ τιθέντες.
Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο, 420
Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνά θ' ἵστατο καὶ μετέειπε·
Παιδὸς γάρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς·
Τοῦ ὅ γε δάκρυ χέων, ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδε μήσατ' *Ἀχαιούς· 425
Τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολέας τε καὶ ἐσθλούς,
Ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυράς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαούς.
Τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλήνων ὄχ' ἀρίστους.
Ἀλλ' ἄγετε, πρὶν τοῦτον ἢ ἐς Πύλον ὦκα ἱκέσθαι,
Ἢ καὶ ἐς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί, 430
Ἴομεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσσόμεθ' αἰεί.
Λώβη γὰρ τάδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι,
Εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
Τισόμεθ', οὐκ ἂν ἐμοί γε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γένοιτο
Ζωέμεν, ἀλλὰ τάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην. 435
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκεῖνοι.
Ὣς φάτο δάκρυ χέων, οἶκτος δ' ἕλε πάντας Ἀχαιούς.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μέδων καὶ θεῖος ἀοιδὸς
Ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεί σφεας ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι, τάφος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον. 440
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδε μήσατο ἔργα.
Αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' Ὀδυσῆϊ
Ἐγγύθεν ἑστήκει, καὶ Μέντορι πάντα ἐῴκει. 445
Ἀθάνατος δὲ θεὸς *τοτὲ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος
Φαίνετο θαρσύνων, *τοτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
Θῦνε κατὰ μέγαρον· τοὶ δ' ἀγχηστῖνοι ἔπιπτον.
Ὣς φάτο, τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ᾕρει.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἁλιθέρσης 450
Μαστορίδης, ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
Ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε δὴ νῦν μευ, Ἰθακήσιοι, ὅττι κεν εἴπω.
Ὑμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γένοντο.
Οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', οὐ Μέντορι ποιμένι λαῶν, 455
Ὑμετέρους παῖδας καταπαυέμεν ἀφροσυνάων,
Οἳ μέγα ἔργον ἔρεξαν ἀτασθαλίῃσι κακῇσι,
Κτήματα κείροντες, καὶ ἀτιμάζοντες ἄκοιτιν
Ἀνδρὸς ἀριστῆος, τὸν δ' οὐκέτι φάντο νέεσθαι.
Καὶ νῦν ὧδε γένοιτο, πίθεσθέ μοι ὡς ἀγορεύω· 460
Μὴ ἴομεν, μή πού τις ἐπίσπαστον κακὸν εὕρῃ.
Ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρ' ἀνήϊξαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ
Ἡμίσεων πλείους· τοὶ δ' ἀθρόοι αὐτόθι μίμνον.
Οὐ γάρ σφιν ἅδε μῦθος ἐνὶ φρεσίν, ἀλλ' Εὐπείθει

Πείθοντ'.

Ἤϊξαν· οἱ μὲν ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἐσσεύοντο. 465
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκόν,
Ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος εὐρυχόροιο.
Τοῖσι δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσι.
Φῆ δ' ὅ γε τίσεσθαι παιδὸς φόνον, οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
Ἂψ ἀπονοστήσειν, ἀλλ' αὐτοῦ πότμον ἐφέψειν. 470
Αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζῆνα Κρονίωνα προσηύδα,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εἰπέ μοι εἰρομένῃ, τί νύ τοι νόος ἔνδοθι κεύθει;
Ἢ προτέρω πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
Τεύξεις, ἦ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησθα; 475
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Τέκνον ἐμόν, τί με ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς;
Οὐ γὰρ δὴ τοῦτον μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτή,
Ὡς ἤτοι κείνους Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
Ἔρξον ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω δέ τοι ὡς ἐπέοικεν. 480
Ἐπεὶ δὴ μνηστῆρας ἐτίσατο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὅρκια πιστὰ ταμόντες, ὁ μὲν βασιλευέτω αἰεί,
Ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
Ἔκλησιν θέωμεν· τοὶ δ' ἀλλήλους φιλεόντων
Ὡς τὸ πάρος, πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔστω. 485
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἕντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἐξελθών τις ἴδοι μὴ δὴ σχεδὸν ὦσι κιόντες. 490
Ὣς ἔφατ'· ἐκ δ' υἱὸς Δολίου κίεν, ὡς ἐκέλευε·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰών, τοὺς δὲ σχεδὸν εἴσιδε πάντας.
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Οἵδε δὴ ἐγγὺς ἔασ'· ἀλλ' ὁπλιζώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ὤρνυντο, καὶ ἐν τεύχεσσι δύοντο, 495
Τέσσαρες ἀμφ' Ὀδυσῆ', ἓξ δ' υἱεῖς οἱ Δολίοιο.
Ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίος τ' ἐς τεύχε' ἔδυνον,
Καὶ πολιοί περ ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκόν,
*Ὤιξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἤιον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς. 500
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ', ἤδη μὲν τόδε γ' εἴσεαι αὐτὸς ἐπελθών, 505
Ἀνδρῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
Μή τι καταισχύνειν πατέρων γένος, οἳ τὸ πάρος περ
Ἀλκῇ τ' ἠνορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὄψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, τῷδ' ἐπὶ θυμῷ 510
Οὔ τι καταισχύνοντα τεὸν γένος, ὡς ἀγορεύεις.
Ὣς φάτο. Λαέρτης δ' ἐχάρη, καὶ μῦθον ἔειπε,
Τίς νύ μοι ἡμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
Υἱός θ' υἱωνός τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσι.
Τὸν δὲ παρισταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη, 515
Ὦ Ἀρκεισιάδη, πάντων πολὺ φίλταθ' ἑταίρων,
Εὐξάμενος κούρῃ γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρί,
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
Ὥς φάτο, καί ῥ' ἔμπνευσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη.
Εὐξάμενος δ' ἄρ' ἔπειτα Διὸς κούρῃ μεγάλοιο, 520
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρῄου.
Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ εἴσατο χαλκός.
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός, 525
Τύπτον δὲ ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Καί νύ κε δὴ πάντας ὄλεσαν, καὶ θῆκαν ἀνόστους,
Εἰ μὴ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Ἤϋσεν φωνῇ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα,
Ἴσχεσθε πολέμου, Ἰθακήσιοι, ἀργαλέοιο, 530
Ὥς κεν ἀναιμωτί γε διακρινθῆτε τάχιστα.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· τοὺς δὲ χλωρὸν δέος εἷλε·
Τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα,

Paruerunt, statim autem postea in arma ruerunt.
Sed postquam induti sunt circum corpus splendido ære,
Congregati conuenerunt ante ciuitatem latam-loco.
His autem Eupithes dux erat stultitiis.
Cogitabat autem hic punire filij cædem, neque fatum erat
Retro redire, sed ibi mortem consequi.
At Minerua Iouem Saturnium allocuta est,
Pater noster Saturnide supreme dominantium,
Dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
Nunquid prius bellumque malum, & pugnam grauem
Facies? an amicitiam cum ambobus pones?
Hanc vero respondens allocutus est nubium congregator Iup.
Filia mea, cur hæc me interrogas & inquiris?
Non enim iam hoc quidem consultasti mentem ipsa,
Ut certe illos Ulysses puniret reuersus.
Fac vt libet, dicam autem tibi sicut decet.
Postquam iam procos puniuit diuus Ulysses,
Fœderibus fidis percussis, hic quidem regnet semper.
Nos autem rursus filiorum fratrumque cædis
Obliuionem inducamus, hi autem inuicem se diligant,
Sicut ante, diuitiæ autem & pax abunde esto.
Sic dicens, mouit antea promptam Mineruam.
Venit autem ab Olympi cacuminibus ruens.
Hi autem postquam cibi dulcis desiderium execerunt.
His igitur verbis incepit pertolerans diuus Ulysses,
Egressus aliquis videat, num iam prope sint venientes.
Sic dixit, exiuit autem filius Dolij ut sicut iussit,
Statim autem limine conscenso, hos prope vidit omnes.
Statim autem Ulyssem verbis velocibus allocutus est,
Hi autem iam prope sunt, sed armemur cito.
Sic dixit, hi autem moti sunt, & in arma ruerunt,
Quatuor circum Ulyssem, sex autem filij Dolij.
Cum his & Laërtes Doliusque, arma induerunt,
Quamuis cani essent, coacti bellatores.
At postquam induti sunt circum corpus splendido ære
Aperuerunt portas, & exierunt, dux vero erat Ulysses,
His autem in eadem hora filia Iouis venit Minerua
Mentori similis, & corpore & voce.
Hanc vero conspicatus lætatus est pertolerans diuus Ulysses.
Statim. v. Telemachum allocutus est suum dilectum filium,
Telemache, iam quidem hoc videbis ipse aggressus
Viros pugnantes, vbi discernuntur optimi.
Ne quid vituperemus maiorum genus, qui antea
Viribus & robore præstitimus omnem per terram.
Hunc. v. rursus Telemachus prudens contra allocutus est,
Videbis, si volueris, pater dilecte, hoc in animo,
Non vituperantem tuum genus sicut dicis.
Sic dixit. Laërtes autem gauisus est, & verbum dixit,
Quæ mihi dies hæc dij dilecti? certe valde gaudeo,
Filiusque nepósque virtute pugnam habent.
Hunc autem astans allocuta est casta Minerua,
O Arcesiade omnium multo dilectissime sociorum,
Apprecatus filiam glaucis-oculis, & Iouem patrem,
Statim acriter vibratam præmitte longam lanceam.
Sic dixit, & inspirauit robur magnum Pallas Minerua.
Precatus autem postea Iouis filiam magni,
Statim acriter vibratam præmisit longam lanceam.
Et percussit Eupithem galeam per æream.
Hæc vero non lanceam prohibuit, penitus vero penetrauit æs.
Sonuit autem cadens, resonuerunt autem arma in ipso.
Irruerunt v. primis pugnatoribus Ulysses & illustris filius:
Diuerberabant vero ensibusque & lanceis vtraque extremitate acuminatis.
Et iam omnes perdidissent & priuassent reditu,
Nisi Minerua filia Iouis Ægiochi
Clamasset voce, detinuissetque populum omnem.
Abstinete a bello Ithacenses difficili,
Vt sine cruore separemini citissime.
Sic dixit Minerua, hos autem pallidus timor cepit.
Horum vero timentium ex manibus euolauerunt arma.

Minerua a Ioue rei euentum sciscitatur.

Nunciatur Vlyssi hostium aduentus.

Ithacensium pugna cum Vlysse.

Eupithes à Laerte occisus.

Minerua dirimit bellum.

Omnia verò in terram ceciderunt Dea vociferante.
Ad ciuitatem verò reuersi sunt vita retinendæ cupidi.
Terribiliter clamauit pertolerans diuus Vlysses.
Ruit autem saltans sicut aquila altivolans.
Et tunc iam Saturnides misit fuliginosum fulmen,
Decidit autem ante Glaucopidem fortem-patre.
Et tunc Vlyssem allocuta est cæsia Minerua,
Ioue-nate Laertiade prudens Vlysses,
Abstine, sedа autem contentionem æqualis belli,
Ne Saturnides tibi irascatur late-sonans Iupiter,
Sic dixit Minerua, hic verò obediuit, gauisus est.a. animo.
Fœdera autem rursus in futurum cum ambobus posuit
Pallas Minerua filia Iouis Ægiochi,
Mentori similis, & corpore & voce,

Finis Odysseæ Homeri.

Πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πῖπτε, θεᾶς ὄπα φωνησάσης·
Πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο, λιλαιόμενοι βιότοιο. 535
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οἴμησε δ' ἀλεὶς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις.
Καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφίει ψολόεντα κεραυνόν,
Κὰδ δ' ἔπεσε πρόσθεν γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη, 540
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἴσχεο, παῦε δὲ νεῖκος ὁμοιΐου πολέμοιο,
Μήπως τοι Κρονίδης κεχολώσεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη. ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Ὅρκια δ' αὖ κατόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε 545
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Τέλος τῆς Ὁμήρου Ὀδυσσείας.

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA.

ΑΡΧΟΜΕΝΟΣ, πρῶτον, Μουσῶν χορὸν ἐξ Ἑλικῶνος
Ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι, εἵνεκ' ἀοιδῆς
Ἣν νέον ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκα
Δῆριν ἀπειρεσίην, πολεμόκλονον ἔργον Ἄρηος,
Εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς οὔατα πᾶσι βαλέσθαι, 5
Πῶς μύες ἐν βατράχοισιν ἀριστεύσαντες ἔβησαν,
Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων,
Ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔην· τοίην δ' ἔχεν ἀρχήν.
ΜΥΣ ποτὲ διψαλέος, γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
Πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν προσέθηκε γένειον, 10
Ὕδατι τερπόμενος μελιηδεῖ· τὸν δὲ κατεῖδε
Λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον,
Ξεῖνε, τίς εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠϊόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
Πάντα δ' ἀλήθευσον μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
Εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω, 15
Δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήϊα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
Τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἤματα πάντα·
Καί με πατὴρ Πηλεύς ποτ' ἐγείνατο, Ὑδρομεδούσῃ
Μιχθεὶς ἐν φιλότητι παρ' ὄχθας Ἠριδανοῖο. 20
Καὶ σὲ δ' ὁρῶ καλόν τε καὶ ἄλκιμον, ἔξοχον ἄλλων,
Σκηπτοῦχον βασιλῆα, καὶ ἐν πολέμοισι μαχητὴν
Ἔμμεναι· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἑὴν γενεὴν ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖ Ψιχάρπαξ ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Τίπτε γένος τοὐμὸν ζητεῖς, φίλε; δῆλον ἅπασιν 25
Ἀνθρώποις τε θεοῖς τε καὶ οὐρανίοις πετεηνοῖς;
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι, εἰμὶ δὲ κοῦρος
Τρωξάρταο πατρὸς μεγαλήτορος· ἡ δέ νυ μήτηρ,
Λειχομύλη, θυγάτηρ Πτερνοτρώκτου βασιλῆος.
Γείνατο δ' ἐν καλύβῃ με, καὶ ἐξεθρέψατο βρωτοῖς 30
Σύκοις καὶ καρύοις καὶ ἐδέσμασι παντοδαποῖσι.
Πῶς δὲ φίλον ποιῇ με, τὸν ἐς φύσιν οὐδὲν ὁμοῖον;
Σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶν ἐν ὕδασιν· αὐτὰρ ἔμοιγε
Ὅσσα παρ' ἀνθρώποις τρώγειν ἔθος· οὐδέ με λήθει
Ἄρτος τρισκοπάνιστος ἀπ' εὐκύκλου κανέοιο, 35
Οὐδὲ πλακοῦς τανύπεπλος ἔχων πολὺ σησαμίδα,
Οὐ τόμος ἐκ πτέρνης, οὐχ ἥπατα λευκοχίτωνα,
Οὐ τυρὸς νεόπηκτος ἀπὸ γλυκεροῖο γάλακτος,
Οὐ χρηστὸν μελίτωμα, τὸ καὶ μάκαρες ποθέουσιν,
Οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνας μερόπων τεύχουσι μάγειροι, 40
Κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσιν.
Οὐδέποτ' ἐκ πολέμοιο κακὴν ἀπέφευγον ἀϋτήν,
Ἀλλ' εὐθὺς μετὰ μῶλον ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθην.
Οὐ δέδι' ἄνθρωπον, καὶ εἰ μέγα σῶμα φοροῦντα,
Ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν, ἄκρον δάκτυλον δάκνω, 45
Καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ οὐ πόνος ἵκανεν ἄνδρα,
Νήδυμος οὐκ ἀπέφυγεν ὕπνος, δάκνοντος ἐμεῖο.
Ἀλλὰ δύω μάλα πάντα τὰ δείδια πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Κίρκον καὶ γαλέην, οἵ μοι μέγα πένθος ἄγουσι,
Καὶ παγίδα στονόεσσαν, ὅπου δολόεις πέλε πότμος. 50
Πλεῖστον δὴ γαλέην περιδείδια, ἥτις ἀρίστη

INCIPIENS, primum, et musarum chorus ex Helicone
Veniat in meum cor oro gratia cantilenæ,
Quam nuper in tabulis meis super genua posui:
Certamen immensum, tumultuosum opus Martis,
Optans hominibus in aures omnibus immittere,
Quomodo mures in ranas strenuè sunt aggressi
Terrigenarum virorum imitati opera gigantum.
Sic sermo inter mortales erat, talem autem habuit principium.
Mus aliquando siti bibendi, felis periculo euitato,
Propinquum in lacum tenerum admouit barbam,
Aqua delectatus dulci, hunc autem vidit
Limnocharis obstrepera, verbum autem loquuta est tale,
O hospes, quis es? unde venisti ad littus? quis autem qui te produxit?
Omnia verò vere dic, ne mendacem te intellexero.
Si enim te nouerim amicum dignum, ad domum ducam,
Dona autem tibi dabo hospitalia multa et bona.
Sum autem ego rex Physignathus, qui per lacum
Color, ranarum dux dies omnes,
Et me pater Peleus olim genuit Hydromedusa
Mixtus in amicitia apud ripam Eridani.
Et te quidem video pulchrumque & fortem, eximium præ aliis
Sceptriferum, & in bellis pugnacem
Esse: sed age, cito tuum genus commemora.
Huic autem rursus Psicharpax respondit, dixitque,
Cur meum genus perquiris o amice, manifestum omnibus
Hominibusque diisque & cœlestibus volatilibus?
Psicharpax quidem ego vocor, sum autem filius
Troxartæ patris magnanimi, at mater
Lichomyle filia Pternotroctæ regis.
Genuit verò in tugurio me, et enutriuit cibariis,
Ficubus & nucibus, et edulis omnigenis.
Quomodo autem amicum facies me natura nihil similem?
Tibi namque vita est in aquis, sed mihi
Quæcunque sunt apud homines comedere est consuetudo, neque me latet
Panis ter pulsus a bene rotunda cista.
Neque placenta extensa habens multam sisamida,
Non sectio ex perna, non iecora albam vestem habentia,
Neque caseus nuper coactus e suaui lacte,
Non suauia bellaria, quæ & dii desiderant,
Neque quæcunque ad conuiuia hominum faciunt coci
Ornantes ollas condimentis variis.
Nunquam ex bello malum effugi clamorem,
Sed statim ad pugnam iens propugnantibus mixtus sum,
Non timui hominem, quamuis magnum corpus ferentem,
Sed ad lectum iens, summum digitum momordi,
Et pedem accepi, et dolor non occupauit virum,
Suauis non aufugit somnus mordente me.
Sed duo valde omnia timeo omnem per terram,
Accipitrem et felem, qui mihi magnum luctum afferunt,
Et decipulam molestam, ubi dolosum exitium fatum,
In primis autem felem pertimesco optimam quæ

Limnocharis, hoc est, palude gaudens.

Physignathus, ab eo quod inflet se maxillis.

Hydromedusa, regina aquarum.

Psicharpax, id est, micarum raptor.

Troxartes, hoc est vorans panem.

Lichomyle, a lambendo molam.

Pternotroctes, id est, pernas seu coxas arrodens.

[illegible] sesamina.

Quæ & me qui foramen ingredior, per foramen perquirit.
Non comedo raphanos, non caules, non cucurbitas,
Non betis viridibus pascor, neque apiis,
Hæc enim vestra sunt edulia per lacum.
Subridens autem Physignathus contra loquutus est.
O hospes, valde gloriaris ob ventrem, adsunt & nobis
Multa valde in lacu & in terram mirabilia visu.
Ancipitem enim dedit victum ranis Saturnius Iupiter,
Saltare per terram, & in aquis corpus cooperire.
Si autem vis tu hæc scire, facile est.
Portabo te in humeris: tene autem me, ne forte pereas,
Ut lætus in meam domum venias.
Sic dixit, & terga dedit: ille verò ascendit velociter
Manus habens tenerum per collum, saltu facili.
Et imprimis quidē gaudebat, quādo intuebatur vicinos portus,
Natatione gaudēs Physignathi: sed quando iam usq; (tus,
Undis purpureis submergebatur, multum lacrymans
Inutilem pœnitentiam accusabat, euellebat autem comas,
Et pedes stringebat ad ventrem, intúsque ei cor
Concutiebatur rei insolentia, & in terram voluisset venire.
Vehementer verò ingemiscebat timoris frigidi necessitate.
Caudam quidem in primis extēdit in aquis, tanquam temō
Trahens, supplicansq́, diis ut in terram veniret,
Aquis purpureis submergebatur, multum autem clamabat,
Et talem dixit sermonem: ab ore autem pronuntiabat:
Non sic humeris portauit onus amoris
Taurus, quando Europam per undam duxit in Cretam,
Ut me nauigans humeris superuectum duxit ad domum
Rana, eleuans pallidum corpus aqua alba.
Hydrus verò ex improuiso apparuit horrendum specta-
Utrisque: erectum super aquam habebat collum: (culum
Hūc cōspicatus, immersit se Physignathus, nō quicquā intel-
Qualem socium perditurus erat per lacum: (ligens
Subiit autem profundum lacus, & euitauit parcam nigram.
Ille verò ut relictus est, cecidit supinus statim in aquam:
Manus autem stringebat, & moriens stridebat.
Sæpe quidem ingrediebatur in aquam, sæpe verò rursus
Calcitrans egrediebatur: mortem autē non poterat euitare.
Madentes verò pili plurimum pondus trahebant super
Aquis autem periens tales loquutus est sermones, (ipso.
Non latebis utique deos Physignathe, hoc patrato,
Naufragum qui iecisti à corpore ut è saxo.
Non certè per terram me melior eras pessime:
Pancratioq́, luctaq́, & ad cursum: sed deceptum
In aquam me proiecisti: habet deus ultorem oculum:
Pœnam tu solues murium exercitui, neque euitabis.
Hæc loquutus, expirauit in aquis: hunc autem vidit
Lichopinax ripis insidens mollibus:
Vehemēter verò ululauit, currens autē annuntiauit murib.
Ut verò didicerunt mortem, ingressa est ira perniciosa uniuersos,
Et tunc præconibus suis iusserunt sub diluculum
Proclamare ad concionem, in domos Troxartæ,
Patris infelicis Psicharpagis, qui per lacum
Supinus natabat, mortuum corpus, neque iuxta ripas
Erat iam miser, medio autem natabat ponto.
Ut verò venerunt festinantes cum aurora, primùm surrexit
Troxartes, ob filium iratus, dixitq́, sermonem,
O amici, tametsi solus ego multa mala passus sum
Ex ranis, sors tamen mala omnibus facta est:
Sum verò ego infelix, postquam tres filios perdidi.
Et quidem primum utique occidit rapiens
Inimicissimus felix extra foramen captum.
Alium autem rursus viri crudeles ad mortem duxerunt
Recentibus artibus, ligneo dolo excogitato,
Quam decipulam vocant, murium perditricem.
Qui tertius erat dilectus mihi & matri inclytæ,
Hunc suffocauit Physignathus in profundum ducens,
Sed agedum armemur, & exeamus contra ipsas,
Corporibus exornatis armis variis.

Lichopinax, quòd lambat patopsidas & quadras.

Ἢ καὶ τρωγλοδύοντα κατὰ τρώγλην ἐρευνᾷ.
Οὐ τρώγω ῥαφάνους, οὐ κράμβας, οὐ κολοκύντας,
Οὐ πράσοις χλωροῖς ἐπιβόσκομαι, οὐδὲ σελίνοις.
Ταῦτα γὰρ ὑμέτερ᾽ ἐστὶν ἐδέσματα τῶν κατὰ λίμνην. 65
Πρὸς τάδε μειδήσας Φυσίγναθος ἀντίον ηὔδα,
Ξεῖνε, λίαν αὐχεῖς ἐπὶ γαστέρι· ἔστι καὶ ἡμῖν
Πολλὰ μάλ᾽ ἐν λίμνῃ καὶ ἐπὶ χθονὶ θαύματ᾽ ἰδέσθαι.
Ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομὴν βατράχοισι Κρονίων,
Σκιρτῆσαι κατὰ γαῖαν, ἐν ὕδασι σῶμα καλύψαι. 70
Εἰ δ᾽ ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, εὐχερές ἐστι.
Αἴρω σ᾽ ἐν νώτοισι· κράτει δέ με, μή ποτ᾽ ὄληαι,
Ὅππως γηθόσυνος τὸν ἐμὸν δόμον εἰσαφίκηαι.
Ὣς ἄρ᾽ ἔφη, καὶ νῶτ᾽ ἐδίδου· ὁ δ᾽ ἔβαινε τάχιστα
Χεῖρας ἔχων ἁπαλοῖο κατ᾽ αὐχένος ἅλματι κούφῳ. 75
Καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρεν ὅτ᾽ ἔβλεπε γείτονας ὅρμους,
Νήξει τερπόμενος Φυσιγνάθου· ἀλλ᾽ ὅτε δή ῥα
Κύμασι πορφυρέοις ἐπεκλύζετο, πολλὰ δακρύων
Ἄχρηστον μετάνοιαν ἐμέμφετο· τίλλε δὲ χαίτας,
Καὶ πόδας ἔσφιγγεν κατὰ γαστέρος· ἐν δέ οἱ ἦτορ 80
Πάλλετ᾽ ἀηθείῃ, καὶ ἐπὶ χθόνα βούλετ᾽ ἱκέσθαι·
Δεινὰ δ᾽ ὑπεστενάχιζε, φόβου κρυόεντος ἀνάγκῃ.
Οὐρὴν μὲν πρῶτ᾽ ἔβαλεν ἐφ᾽ ὕδασιν, ἠΰτε κώπην
Σύρων, εὐχόμενός τε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι,
Ὕδασι πορφυρέοισιν ἐκλύζετο· πολλὰ δ᾽ ἐβόα, 85
Καὶ τοῖον φάτο μῦθον, ἀπὸ στόματος δ᾽ ἀγόρευσεν,
Οὐχ οὕτω νώτοισιν ἐβάστασε φόρτον ἔρωτος
Ταῦρος, ὅτ᾽ Εὐρώπην διὰ κύματος ἦγ᾽ ἐπὶ Κρήτην,
Ὡς ἐμὲ ἐπινώσας ἐπινώτιον ἦγεν ἐς οἶκον
Βάτραχος, ὑψώσας ὠχρὸν δέμας ὕδατι λευκῷ. 90
Ὕδρος δ᾽ ἐξαπίνης ἀνεφαίνετο, δεινὸν ὅραμα
Ἀμφοτέροις· ὀρθὸν δ᾽ ὑπὲρ ὕδατος εἶχε τράχηλον·
Τοῦτον ἰδὼν κατέδυ Φυσίγναθος, οὔτι νοήσας
Οἷον ἑταῖρον ἔμελλεν ἀπολλύμενον κατὰ λίμνην·
Δῦ δὲ βάθος λίμνης, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν. 95
Κεῖνος δ᾽ ὡς ἀφέθη, πέσεν ὕπτιος εὐθὺς ἐς ὕδωρ·
Χεῖρας δ᾽ ἔσφιγγεν, καὶ ἀπολλύμενος κατέτριζε.
Πολλάκι μὲν κατέδυνεν ἐφ᾽ ὕδατι, πολλάκι δ᾽ αὖτε
Λακτίζων ἀνέδυνε· μόρον δ᾽ οὐκ ἦν ὑπαλύξαι.
Δευόμεναι δὲ τρίχες πλεῖστον βάρος εἷλκον ἐπ᾽ αὐτῷ. 100
Ὕδασι δ᾽ ὀλλύμενος, τοίους ἐφθέγξατο μύθους,
Οὐ λήσεις γε θεοὺς Φυσίγναθε ταῦτα ποιήσας,
Ναυηγὸν ῥίψας ἀπὸ σώματος, ὡς ἀπὸ πέτρης.
Οὐκ ἄν μου κατὰ γαῖαν ἀμείνων ἦσθα, κάκιστε,
Παγκρατίῳ τε, πάλῃ τε, καὶ εἰς δρόμον· ἀλλὰ πλανήσας 105
Εἰς ὕδωρ μ᾽ ἔρριψας. ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα·
Ποινὴν σὺ τίσεις μυῶν στρατῷ, οὐδ᾽ ὑπαλύξεις.
Ταῦτ᾽ εἰπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν ὕδασι. τὸν δὲ κατεῖδε
Λειχοπίναξ ὄχθῃσιν ἐφεζόμενος μαλακῇσι·
Δεινὸν δ᾽ ἐξολόλυξε, δραμὼν δ᾽ ἤγγειλε μύεσσιν. 110
Ὡς δ᾽ ἔμαθον τὴν μοῖραν, ἔδυ χόλος αἰνὸς ἅπαντας·
Καὶ τότε κηρύκεσσιν ἑοῖς ἐκέλευσαν ὑπ᾽ ὄρθρον
Κηρύσσειν ἀγορήνδ᾽ ἐς δώματα Τρωξάρταο,
Πατρὸς δυστήνου Ψιχάρπαγος, ὃς κατὰ λίμνην
Ὕπτιος ἐξήπλωτο νεκρὸν δέμας, οὐδὲ παρ᾽ ὄχθαις 115
Ἦν ἤδη τλήμων, μέσσῳ δ᾽ ἐπενήχετο πόντῳ.
Ὡς δ᾽ ἦλθον σπεύδοντες ἅμ᾽ ἠοῖ, πρῶτος ἀνέστη
Τρωξάρτης, ἐπὶ παιδὶ χολούμενος, εἶπέ τε μῦθον,
Ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῦνος ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Ἐκ βατράχων, ἡ μοῖρα κακὴ πάντεσσι τέτυκται. 120
Εἰμὶ δ᾽ ἐγὼ δύστηνος, ἐπεὶ τρεῖς παῖδας ὄλεσσα·
Καὶ τὸν μὲν πρῶτόν γε κατέκτανεν ἁρπάξασα
Ἐχθίστη γαλέη, τρώγλης ἔκτοσθεν ἑλοῦσα·
Τὸν δ᾽ ἄλλον πάλιν ἄνδρες ἀπηνέες εἰς μόρον εἷξαν
Καινοτέραις τέχναις, ξύλινον δόλον ἐξευρόντες, 125
Ἣν παγίδα καλέουσι, μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν·
Ὁ τρίτος ἦν ἀγαπητὸς ἐμοὶ καὶ μητέρι κεδνῇ,
Τοῦτον ἀπέπνιξεν Φυσίγναθος ἐς βυθὸν ἄξας.
Ἀλλ᾽ ἄγεθ᾽ ὁπλισόμεσθα καὶ ἐξέλθωμεν ἐπ᾽ αὐτοὺς,
Σώματα κοσμήσαντες ἐν ἔντεσι δαιδαλέοισι. 130

Τεύχ᾽

[illegible]

Hæc loquutus persuasit armari vniuersos.
Hos quidem vtique armabat Mars belli curam habens,
Ocreas quidem primum circa tibias posuerunt,
Effractis fabis viridibus, beneq; aptatis,
Quas ipsi per noctem lautes comederant. 125
Thoraces autem habebant calamis circundatis à coriis,
Quos fele excoriato scienter fecerant.
Clypeus autem erat lucernæ medius vmbilicus, at lancea
Longa acus, omnino æreum opus Martis,
At cassis in temporibus erat testa nucis. 130
Sic quidem mures erant armati: vt autem intellexerunt
Ranæ, egressæ sunt ab aqua in; vnum locum
Profectæ, consilium coegerunt belli mali.
Considerantibus autē ipsis vnde seditio, vel quis tumultus,
Præco prope venit, ferens sceptrum in manibus, 135
Troglyphi filius magnanimi Embasichytros,
Nuncians belli malam famam, dixitq; sermonem,
O ranæ, mures vobis minitantes miserunt,
Vt edicerem armari ad bellumq; pugnamq;.
Viderunt enim per aquam Psicharpaga, quem occidit 140
Vester rex Physignathus: sed pugnate
Quæcunque inter ranas egregiæ genitæ estis.
Sic loquutus disparuit: sermo autem in aures mutuum
Ingressus conturbauit mentes ranarum superbarum.
Accusantibus autem ipsis, Physignathus dixit quum surrexisset, 145
O amici, non occidi equidem murem neque vidi
Pereuntem: omnino suffocatus est ludens iuxta lacum,
Natatus ranarum imitatus: at pessimi
Nunc me accusant, me qui nō sum in causa. sed age cōsiliū
Inquiramus, vt dolosos mures deperdamus. 150
Etenim ego dico, vt mihi factum esse optimum videtur,
Corporibus ornatis, armati stemus vniuersi
Summas iuxta ripas, vbi præceps est locus.
Quando autem impetu facto in nos venerint,
Correptis galeis, quicunque prope obuius venerit, 155
In lacum ipsos cum armis statim deiiciamus.
Sic nullis suffocatis in aquis, qui expertes sunt natandi,
Constituemus læto animo statim murium occisorum hic trophæum.
Sic vtique loquutus, armis induit vniuersos. 160
Foliis quidem maluarum tibias suas circum cooperuerunt,
Thoraces autem habuerunt viridibus latis à betis.
Folia autem brassicarum in clypeos bene aptauerunt.
Lancea autem acutus iuncus vnicuique longus aptatus erat,
Et galeæ cochleis subtilibus capita circum cooperiebant. 165
Munitæ autem steterunt in ripis altis,
Conquassantes lanceas, animo autem plena erat vnaquæq;
Iupiter autem deos vbi vocasset in cœlum astriferum,
Belli multitudinem ostendens, potentesq; pugnatores
Multos & magnos, & lanceas longas ferentes, 170
Qualis centaurorum exercitus procedit & gigantum,
Suauiter ridens interrogabat, qui ranis auxiliatores
Vel muribus, immortalium: & Palladem alloquutus est,
O filia muribus nunquid auxiliatura ibis?
Etenim tuum per templum semper exultant vniuersi, 175
Odore delectati & cibatis ex sacrificiis.
Sic vtique dixit Saturnius, hunc autē alloquuta est Pallas,
O pater, non certe vnquam ego muribus quum vexarentur
Veniam auxiliatrix, quoniam mala multa mihi fecerunt,
Coronas destruentes & lucernas causa olei. 180
Hoc autem meas valde momordit mentes quod fecerunt,
Peplum meum corroserunt, quem texui elaborando
Ex trama subtili, & stamen subtile neui,
Foraminaq; fecerunt: at sartor mihi institit,
Exigitq; a me vsuras: hunc gratia iratus sum. 185
Mutuata enim subtexui & non possum restituere.
Sed neque sic ranis auxiliari non velim.
Sunt enim neque ipsæ mentibus firmæ, quæ me primum
Ex bello redeuntem, postquam valde defatigata fui,
Somno indigentem non permiserunt tumultuantes,

Tyroglyphus, hoc est, caseosculptor: Embasichytros, quod soleat in ollas irrepere.

Ne paruum quidem oculos claudere: ego autem insomnis iacebā
Caput dolens, donec clamauit gallus gallinaceus.
Sed age abstineamus dij eis auxiliari,
Ne vtique aliquis vestrum vulneretur telo acuto.
Sunt enim comminus pugnantes, etiam si deus contra veniret:
Omnes autem de cœlo delectemur litem videntes.
 Ita dixit, huic autem post paruerunt dij alij
Omnes, simul autem collecti venerunt in vnum locum.
At venerunt precones duo, signum belli ferentes.
Et tunc culices magnas tubas habentes,
Vehementer tuba clangebant belli strepitum, cœlitus autem
Iupiter Saturnius intonuit signum belli mali.
 Primus autē Hypsiboas Lichenorem vulnerauit lācea,
Stantem inter propugnatores per ventrem in medium hepar,
Cecidit autem pronus, teneras autē puluere fœdauit comas.
Troglodytes autem post ipsum iaculatus est Pileona,
Infixit autem in pectore solidam lanceam, hūc autem cadentem
Cepit nigra mors, anima autem ex corpore euolauit.
Seutlaeus autem vtique occidit percusso corde Embasichytrum.
Artophagus autem Polyphonum per ventrem percussit.
Cecidit autem supinus, anima vero membris euolauit.
Limnocharis vt vidit pereuntem Polyphonum,
Troglodyten petra molari vulnerauit praeueniens,
Collum iuxta medium: huic autem caligo oculos cooperuit.
Lichenor autem in ipsum collimauit lancea lucida,
Et percussit, (neque aberrauit) per hepar, vt autem intellexit
Crambophagus ripis profundis incidit fugiens.
Sed neque sic effugit in aquis, impulit autem ipsum,
Concidit autem nec respirauit, tingebatur autem sanguine lacus
Purpureo, ipse vero iuxta littus extensus est,
Intestinis pinguibus impetu ruens in ilia.
Limnisius autem in ripis Tyroglyphum spoliauit.
Pternoglyphū autem conspicatus Calaminthius in timorē venit,
Saltauit autem in lacum fugiens, clypeo proiecto.
Hydrocharis autem occidit Pternophagum regem,
Saxo percussum per guttur, cerebrum autem
Ex naribus stillabat, polluebatur autem sanguine terra.
Licopinax autem occidit irreprehensibilem Borborocœtem,
Lancea impetu facto: caligo autem oculos cooperuit.
Prassiphagus autem conspicatus pede traxit Cnissodioctem,
In lacu autem suffocauit, comprehensa manu ceruice,
Psicharpax autem vltus est socios mortuos.
Et percussit Pelusium per ventrem in medium hepar,
Cecidit autem illi ante, anima autem ad infernum iuit;
Pelobates autem conspicatus luti manipulum iecit ipsum,
Et frontem inunxit, & excæcauerat propemodum.
Iratus est autem ille: ubi cepisset vtique manu forti
Qui iacebat in campo lapidem ponderosum pondus terræ,
Hoc percussit Pelobatem sub genua, tota autem fracta est
Tibia dextra, cecidit autem supinus in pulueribus.
Craugasides autem vltus est, & rursus ibat in ipsum
Percussit autem medium ipsum per ventrem, totus autem ei intro
Acutus iuncus ingrediebatur, humi autem effundebantur vniuersa
Intestina extracta a lancea manu graui.
Sitophagus autem vt vidit in ripis fluminis,
Claudicans ex bello recedebat, angebatur autem valdè.
Saltauit autem in fossam, vt aufugeret diram perniciem.
Troxartes autem percussit Physignathum in pedis summitatem:
Celeriter autem quoniam angebatur, in lacū saltauit fugiēs.
Troxartes autem vt vidit adhuc semiuiuum, qui ante ceciderat,
Illi incurrit rursus occidere desiderans.
Prassaeus autem vt vidit adhuc semiuiuum qui antè ceciderat.
Venit per propugnatores, & iaculatus est acuto iunco,
Neque fregit scutum, tenebatur autem ipsius lanceæ acies.
Erat autem quidam inter mures iuuenis filius egregius inter
 alios,
Comminus pugnās charus filius irreprehensibilis Artepibuli.
Princeps, ipsum Martem ostendens robustus Meridarpax;
Qui solus inter mures dominabatur pugnando.
Stetit autem iuxta lacum elatus, solus ab alijs [illegible]

Lichenor, à lambenda cauda.
Troglodytes, quòd ingrediatur rimas & foramina.
Seutlaeus, à beta vel porro.
Polyphonus, quasi dicas multiuocem.
Crambophagus à vorandis caulibus.
Limnisius, palustris.
Hydrocharis, quòd aqua gaudeat.
Borborocœtes quòd in cœno iaceat.
Prassiphagus, à comedendo porro.
Cnissodioctes, quòd nidorē insequatur.
Pelobates, quòd per lutum incedat.
Sitophagus, quod cibus absumat.
Prassaeus, quod caulis in colore imitetur.
Artepibuli, muris cognomen, quod pani insidietur.

Οὐδ' ὀλίγον κατέμυσα· ἐγὼ δ' ἄϋπνος κατεκείμην 190
Τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦσα, ἕως ἐβόησεν ἀλέκτωρ.
Ἀλλ' ἄγε παυσώμεσθα θεοὶ τούτοισιν ἀρήγειν,
Μή κέ τις ἡμείων τρωθῇ βέλει ὀξυόεντι·
Εἰσὶ γὰρ ἀγχέμαχοι, καὶ εἰ θεὸς ἀντίος ἔλθοι·
Πάντες δ' οὐρανόθεν τερπώμεθα δῆριν ὁρῶντες. 195
 Ὣς ἄρ' ἔφη· τῷ δ' αὖτε ἐπεπείθοντο θεοὶ ἄλλοι
Πάντες ὁμῶς· ἀολλέες ἦλθον εἰς ἕνα χῶρον,
Κὰδ δ' ἦλθον κήρυκες τέρας πολέμοιο φέροντες.
Καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες
Δεινὸν ἐσάλπιγξαν πολέμου κτύπον· οὐρανόθεν δὲ 200
Ζεὺς Κρονίδης βρόντησε, τέρας πολέμοιο κακοῖο.
Πρῶτος δ' Ὑψιβόας Λειχήνορα οὔτασε δουρί,
Ἑσταότ' ἐν προμάχοις, κατὰ γαστέρα ἐς μέσον ἧπαρ·
Κὰδ δ' ἔπεσεν πρηνής, ἁπαλὰς δ' ἐκόνισεν ἐθείρας.
Τρωγλοδύτης δὲ μετ' αὐτὸν ἀκόντισε Πηλείωνα· 205
Πῆξεν δ' ἐν στέρνῳ στιβαρὸν δόρυ· τὸν δὲ πεσόντα
Εἷλε μέλας θάνατος, ψυχὴ δ' ἐκ σώματος ἔπτη.
Σεύτλαιος δ' ἄρ' ἔπεφνε βαλὼν κέαρ Ἐμβασίχυτρον.
Ἀρτοφάγος δὲ Πολύφωνον κατὰ γαστέρα τύψεν·
Ἤριπε δὲ πρηνής, ψυχὴ δὲ μελέων ἐξέπτη. 210
Λιμνόχαρις δ' ὡς εἶδεν ἀπολλύμενον Πολύφωνον,
Τρωγλοδύτην πέτρῳ μυλοειδεῖ τρῶσεν ἐπιφθὰς
Αὐχένα πὰρ μέσσον· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν.
Λειχήνωρ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν (οὐδ' ἀφάμαρτε) καθ' ἧπαρ· ὡς δ' ἐνόησε 215
Κραμβοφάγος, ὄχθαισι βαθείαις ἔμπεσε φεύγων·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγεν ἐν ὕδασιν, ἤλασε δ' αὐτόν.
Κάππεσε δ', οὐκ ἀνένευσεν· ἐβάπτετο δ' αἵματι λίμνη
Πορφυρέῳ, αὐτὸς δὲ παρ' ἠϊόν' ἐξετανύσθη,
Χορδῇσιν λιπαρῇσί τ' ἐπορνύμενος λαγόνεσσιν. 220
Λιμναῖος δ' ὄχθαισι Τυρόγλυφον ἐξενάριξε.
Πτερνόγλυφον δὲ ἰδὼν Καλαμίνθιος εἰς φόβον ἦλθεν,
Ἥλατο δ' ἐς λίμνην φεύγων, τὴν ἀσπίδα ῥίψας.
Ὑδρόχαρις δ' ἔπεφνε Πτερνοφάγον βασιλῆα,
Χερμαδίῳ πλήξας κατὰ βρέγματος· ἐγκέφαλος δὲ 225
Ἐκ ῥινῶν ἔσταζε, παλάσσετο δ' αἵματι γαῖα.
Λειχοπίναξ δ' ἔκτεινεν ἀμύμονα Βορβοροκοίτην,
Ἔγχει ἐπαΐξας· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε.
Πρασσοφάγος δ' ἐσιδὼν, ποδὸς εἵλκυσε Κνισσοδιώκτην,
Ἐν λίμνῃ δ' ἀπέπνιξε, κρατήσας χειρὶ τένοντα. 230
Ψιχάρπαξ δ' ἤμυν' ἑτάρων περὶ τεθνειώτων,
Καὶ βάλε Πηλείωνα κατὰ νηδύος ἐς μέσον ἧπαρ·
Πίπτε δέ οἱ προπάροιθε, ψυχὴ δ' Ἄϊδόσδε βεβήκει.
Πηλοβάτης δ' ἐσιδὼν, πηλοῦ δράκα ῥίψεν ἐπ' αὐτόν,
Καὶ τὸ μέτωπον ἔχρισε, καὶ ἐξετύφλου παρὰ μικρόν. 235
Θυμώθη δ' ἄρα κεῖνος, ἑλὼν δ' ἄρα χειρὶ παχείῃ
Κείμενον ἐν πεδίῳ λίθον ὄβριμον, ἄχθος ἀρούρης,
Τῷ βάλε Πηλοβάτην ὑπὸ γούνατα· πᾶσα δ' ἐκλάσθη
Κνήμη δεξιτερή, πέσε δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
Κραυγασίδης δ' ἤμυνε, καὶ αὖθις βαῖνεν ἐπ' αὐτόν· 240
Τύψε μέσον δ' αὐτὸν κατὰ γαστέρα, πᾶς δέ οἱ εἴσω
Ὀξύσχοινος ἔδυνε· χαμαὶ δ' ἐκχυντο ἅπαντα
Ἔγκατ' ἐφελκομένῳ ὑπὸ δούρατι χειρὶ παχείῃ.
Σιτοφάγος δ' ὡς εἶδεν ἐπ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο,
Σκάζων ἐκ πολέμου ἀνεχάζετο, τείρετο δ' αἰνῶς· 245
Ἥλατο δ' ἐς τάφρον, ὅπως φύγῃ αἰπὺν ὄλεθρον.
Τρωξάρτης δ' ἔβαλεν Φυσίγναθον ἐς πόδα ἄκρον·
Ὦκα δὲ τειρόμενος ἐς λίμνην ἥλατο φεύγων.
Τρωξάρτης δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
Καὶ ἐνεπήδησεν αὖθις, ἀποκτεῖναι μενεαίνων· 250
Πρασσαῖος δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
Ἦλθε διὰ προμάχων, καὶ ἀκόντισεν ὀξέϊ σχοίνῳ·
Οὐδ' ἔρρηξε σάκος, σχέτο δ' αὐτοῦ δουρὸς ἀκωκή.
Ἦν δέ τις ἐν μύεσσι νέος παῖς ἔξοχος ἄλλων,
Ἀγχέμαχος, φίλος υἱὸς ἀμύμονος Ἀρτεπιβούλου, 255
Ὄρχαμος, αὐτὸν Ἄρηα φαίνων, κρατερὸς Μεριδάρπαξ,
Ὃς μόνος ἐν μύεσσιν ἀριστεύεσκε μάχεσθαι·
Στῆ δὲ παρὰ λίμνην γαυρούμενος οἶος ἐπ' ἄλλοις,

Στεῦτο

Στεῦτο δὲ πορθήσειν βατράχων γενεὴν αἰχμητάων· 255
Καί νύ κεν ἐξετέλεσσεν, ἐπεὶ μέγα οἱ σθένος ἦεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Καὶ τότ' ἀπολλυμένους βατράχους ᾤκτειρε Κρονίων·
Κινήσας δὲ κάρη, τοίην ἐφθέγξατο φωνήν,
Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· 260
Οὐ μικρόν με πλήσσει Μεριδάρπαξ, ὃς κατὰ λίμνην
Κτείνειν βατράχοις ἐπιμαίνεται· ἀλλὰ τάχιστα
Παλλάδα πέμψωμεν πολεμόκλονον, ἠδὲ καὶ Ἄρην,
Οἵ μιν ἀποσχήσουσι μάχης κρατερόν περ ἐόντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης· Ἄρης δ' ἀπαμείβετο μύθῳ, 265
Οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίης Κρονίδη σθένος οὔτε Ἄρηος
Ἰσχύσει βατράχοισιν ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἄγε πάντες ἴωμεν ἀρηγόνες· ἢ τὸ σὸν ὅπλον
Κινείσθω μέγα Τιτανοκτόνον, ὀβριμοεργόν,
Ὧ Τιτᾶνας πέφνες ἀρίστους ἔξοχα πάντων, 270
Ἐγκέλαδόν τ' ἐπέδησας ἰδ' ἄγρια φῦλα γιγάντων.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Κρονίδης δ' ἔβαλε ψολόεντα κεραυνόν·
Πρῶτα μὲν ἐβρόντησε, μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον,
Αὐτὰρ ἔπειτα κεραυνόν, δειμαλέον Διὸς ὅπλον,
Ἧκ' ἐπιδινήσας· ὁ δ' ἄρ' ἔπτατο χειρὸς ἄνακτος. 275
Πάντας μὲν ῥ' ἐφόβησε βαλὼν βατράχους τε μύας τε·
Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγε μυῶν στρατός, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Ἵετο πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων,
Εἰ μὴ ἀπ' Οὐλύμπου βατράχους ἐλέησε Κρονίων,
Ὅς ῥα τότ' ἐν βατράχοισιν ἀρωγοὺς εὐθὺς ἔπεμψεν. 280
Ἦλθον δ' ἐξαίφνης νωτάκμονες, ἀγκυλοχῆλαι,
Λοξοβάται, στρεβλοί, ψαλιδόστομοι, ὀστρακόδερμοι,
Ὀστοφυεῖς, πλατύνωτοι, ἀποστίλβοντες ἐν ὤμοις,
Βλαισοί, χειροτένοντες, ἀπὸ στέρνων ἐσορῶντες,
Ὀκτάποδες, δικάρηνοι, ἀχειρέες, οἳ δὲ καλοῦνται 285
Καρκίνοι, οἵ ῥα μυῶν οὐρὰς στομάτεσσιν ἔκοπτον,
Ἠδὲ πόδας καὶ χεῖρας· ἀνεγνάμπτοντο δὲ λόγχαι.
Οὓς καὶ ὑπέδδεισαν δειλοὶ μύες, οὐδ' ὑπέμειναν,
Ἐς δὲ φυγὴν ἐτράποντο· ἐδύσετο δ' ἥλιος ἤδη,
Καὶ πολέμου τελετὴ μονοήμερος ἐξετελέσθη. 290

Iactabat verò se depopulaturum ranarum genus bellacium.
Et certè perfecisset, quoniam magnum ipsi robur erat,
Nisi statim animaduertisset pater hominúmque deorúmque,
Et tunc pereuntes ranas miseratus fuisset Saturnius.
Moto autem capite, talem loquutus est vocem,
O dij, certè magnum opus in oculis video.
Non paruum me stupefecit Meridarpax per lacum,
Trucidare ranas desiderans, sed celerrimè
Palladem mittamus, tumultuosum item & Martem,
Qui ipsum arcebunt à pugna robustus quantumuis sit.
Sic loquutus Iupiter: Mars autem respondebat sermone,
Neque Palladis ô Iupiter potentia, neque Martis
Poterit ranis auxilio depellere diram perniciem.
Sed age, omnes eamus auxiliatores, vel tuum iaculum
Moueatur magnum, quod Titanas sustulit, horrendum operans,
Quo Titanas occidisti egregios supra omnes:
Enceladúmque ligasti, & agrestia genera gigantum.
Sic certè dixit: Saturnius autem iaculatus est ardens fulmen:
Primum quidem intonuit, magnum autem commouit cœlum,
Sed postea fulmen terribile Iouis telum
Misit contorquens, illud autem euolauit à manu regis.
Omnes quidem vtique terruit iaculatus, ranásque murésque,
Sed neque sic cessauit murium exercitus, sed adhuc amplius
Cupiebat depopulatum ire ranarum genus bellacium,
Nisi ab Olympo ranas miseratus fuisset Saturnius,
Qui vtique tunc ranis auxiliatores illico misit.
Venerunt autem ex improuiso habentes incudes in tergo, vngulis curuis,
Obliquè ingredientes, tortuosi, habentes forficulas in ore, ostripelles,
Ossea natura, lati humeros, rutilantes in humeris,
Blæsi, neruosis ceruicibus, à pectoribus intuentes,
Octipedes, bicipites, manibus qui capi nequeant, (illi autem vocantur
Cancri,) qui vtique murium caudas oribus incidebant,
Etiam pedes & manus, flectebantur autem lanceæ.
Quos & timuerunt miseri mures, neque sustinuerunt.
In fugam autem vertebantur, occidebat verò sol iam,
Et belli finis vno die perfectus est.

Meridarpax. ἁρπάζω particula.

ΟΜΗΡΟΥ ΥΜΝΟΙ.

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

ΜΝΗΣΟΜΑΙ οὐδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
Ὅντε θεοὶ κατὰ δῶμα Διὸς τρομέουσιν ἰόντα,
Καί ῥά τ' ἀναΐσσουσιν ἐπὶ σχεδὸν ἐρχομένοιο
Πάντες ἀφ' ἑδράων, ὅτε φαίδιμα τόξα τιταίνει.
Λητὼ δ' οἴη μίμνε παραὶ Διῒ τερπικεραύνῳ, 5
Ἥ ῥα βιόν τ' ἐχάλασσε καὶ ἐκλήϊσε φαρέτρην,
Καί οἱ ἀπ' ἰφθίμων ὤμων χείρεσσιν ἑλοῦσα
Τόξον, ἀνεκρέμασε πρὸς κίονα πατρὸς ἑοῖο,
Πασσάλου ἐκ χρυσέου· τὸν δ' εἰς θρόνον εἷσεν ἄγουσα.
Τῷ δ' ἄρα νέκταρ ἔδωκε πατὴρ δέπαϊ χρυσείῳ, 10
Δεικνύμενος φίλον υἱόν· ἔπειτα δὲ δαίμονες ἄλλοι
Ἔνθα καθίζουσιν· χαίρει δέ τε πότνια Λητώ,
Οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.
Χαῖρε μάκαιρ' ὦ Λητοῖ, ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα,
Ἀπόλλωνά τ' ἄνακτα καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν, 15
Τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ κραναῇ ἐνὶ Δήλῳ,
Κεκλιμένη πρὸς μακρὸν ὄρος καὶ Κύνθιον ὄχθον,
Ἀγχοτάτω φοίνικος, ὑπ' Ἰνωποῖο ῥεέθροις.
Πῶς γάρ σ' ὑμνήσω πάντως εὔυμνον ἐόντα;
Πάντη γάρ τοι Φοῖβε νόμος βεβλήαται ᾠδῆς, 20
Ἠμὲν ἀν' ἤπειρον πορτιτρόφον ἠδ' ἀνὰ νήσους.
Πᾶσαι δὲ σκοπιαί τοι ἅδον καὶ πρώονες ἄκροι
Ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε προρέοντες,

HOMERI HYMNI.

HYMNVS IN APOLLINEM.

MEMOR ero neque obliuiscar longè iaculantis Apollinis,
Quem & dij ipsi per domum Iouis metuunt euntem,
Et vtique assurgunt prope aduenienti
Omnes à sedibus, quando præclaros tendit arcus.
Latona autem sola manet apud Iouem fulmine gaudentem,
Quæ vtique chordam remisit, & occlusit pharetram,
Et illius ab fortibus humeris manibus captum
Arcum suspendit ad columnam patris sui,
Clauo ex aureo, hunc verò in sedem sedere fecit ducens,
Huic igitur nectar dedit pater poculo aureo,
Ostendens clarum filium, postea verò dij alij
Ubi sedent: gaudet autem veneranda Latona,
Quoniam arcigerum & fortem filium peperit.
Salue ô beata Latona, quoniam peperisti præclaros liberos,
Apollinémque regem, & Dianam sagittis lætam,
Hanc quidem in Ortygia, illum verò asperâ in Delo,
Inclinata ad longum montem & Cynthium collem,
Iuxta palmam sub Inopi fluentis.
Quomodo enim te laudabo dignissimus laude quum sis?
Ubique enim tibi ô Phœbe lex attributa est cantus,
Siue per continentem vitulos nutrientem, siue per insulas.
Omnes autem editæ rupes cantabant, ac vertices summi
Altorum montium, amnésque ad mare profluentes,

Littoráque ad mare protensa, marísque portus.
Certè ut te primum Latona peperit gaudium mortalibus,
Procumbens ad montem Cynthij aspera in insula
Delo in circumflua, vtrinque autem vnda nigra
Prodibat ad terram dulce spirantibus ventis.
Hinc ortus, omnibus mortalibus imperitas.
Quoscunque Creta intus habet, & populus Athenarum,
Insulaque Ægina, nauibusque inclyta Eubœa,
Ægaq; Eresiaq; & finitima mari Peparethus,
Thraciúsq; Athos, & Pelij summi vertices,
Thraciaq; Samus, Idæque montes vmbrosi,
Scyrus, & Phocæa, & Autocana mons altus,
Imbrúsque bene habitata, & Lemnus importuosa,
Lesbúsque valde diuina, beati solum Æolionis,
Et Chius, quæ insularum fœcundissima in mari iacet.
Saxosáque Mimas, & Corici summi vertices,
Et Claros splendida, & Æsagea mons altus,
Et Samus aquosa, Mycaleque alti vertices,
Miletúsque, Coósque, vrbs mortalium hominum,
Et Cnidus alta, & Carpathus ventosa,
Naxúsque, & Paros, Reneaque saxosa.
Tantum parturiens procul-iaculantem venit Latona,
Si qua sibi terrarum filio vellet habitacula ponere.
Hæ verò valde tremebant, & timebant, neq; aliqua sustinuit
Phœbum suscipere, & fertilis quanquam esset.
Nisi quum vtique Delum ascendisset veneranda Latona,
Et illam interrogans verba alata dixit,
Dele, si enim vtique vis solum esse filij mei
Phœbi Apollinis, imponeréque opulentum templum,
Alius nemo te tanget, neque te rogabit,
Neque bobus te fore puto, neque ouibus opulentam,
Neque vindemiam feres, neq; plantas innumeras produces:
Si. a. vtique Apollinis longe operantis templum habueris,
Homines tibi omnes ferent centum boum sacrificia.
Huc congregati, nidor autem tibi immensus semper,
Diu regem si alueris: diuq; te seruarint
Manu ab aliena, quoniam non vtique est fertilitas sub solo.
Sic dixit: gaudebat autem Delus, respondens autem ait,
Latona, inclytissima filia magni Saturni,
Lubens quidem ego genus procul-iaculantis regis
Susciperem, grauiter enim vere male audio
Apud homines: sic. a. vtique admodum honorata dicerer.
Sed hunc tremo Latona sermonem, neque te celabo.
Valde enim quendam dicunt proteruum Apollinem
Fore, magnum autem imperium gesturum immortalibus,
Et mortalibus hominibus, super fertilem terram.
Huius causa vtique grauiter timeo in mente & in animo,
Ne cum primum videat lumen Solis,
Insulam dedecoret, quoniam asperum solum sum,
Pedibus conculcatum: impellétq; maris in pelagus.
Vbi me quidem magna vnda, magna vi abunde semper
Inundabit, hic. a. ad aliam terram veniet vbi placuerit ipsi
Constructúrus templumq; & lucos arboribus densos.
Polypodes autem in me latibula Phocæq; nigræ
Domicilia facient, neglectu multitudine populorum.
Sed si mihi ferres vtique dea magnum iuramentum iurare,
Hic illum primum constructurum præclarum templum,
Vt sit hominum oraculum, sed postea
Omnes apud homines, quoniam multa nomina habet.
Sic vtiq; dixit: Latona. a. deorū magnū iuramētū iurauit:
Sciat nunc hæc terra, & cœlum latum superius,
Et inferne fluens Stygis aqua, (quódque maximum
Iuramentum grauissimum existit beatis dijs,)
Certè vtique Phœbi hîc odorisferum erit semper
Stare & templū, honorabit autē te vtiq; maximè omnium.
Sed postquam iurasséque finissétq; iusiurandum,
Delus quidem valde gaudebat ob geniturum longe-iaculantis Apollinis.
Latona. a. nouem dies quidem & nouem noctes insperatis
Partus doloribus torquebatur, deæ autē erant intus omnes

Ἀκταί τ' εἰς ἅλα κεκλιμέναι, λιμένες τε θαλάσσης.
Ἦ ὥς σε πρῶτον Λητὼ τέκε χάρμα βροτοῖσι, 25
Κλινθεῖσα πρὸς Κύνθου ὄρος κραναῇ ἐνὶ νήσῳ
Δήλῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ἑκάτερθε δὲ κῦμα κελαινὸν
Ἐξῄει χέρσονδε λιγυπνοίοις ἀνέμοισιν.
Ἔνθεν ἀπορνύμενος πᾶσι θνητοῖσιν ἀνάσσεις
Ὅσσους Κρήτη ἐντὸς ἔχει, καὶ δῆμος Ἀθηνῶν, 30
Νῆσός τ' Αἰγίνα, ναυσικλειτή τ' Εὔβοια,
Αἰγαί τ' Εἰρεσίαι τε, καὶ ἀγχίαλος Πεπάρηθος,
Θρηΐκιός τ' Ἄθως, καὶ Πηλίου ἄκρα κάρηνα,
Θρηϊκίη τε Σάμος, Ἴδης τ' ὄρεα σκιόεντα,
Σκῦρος, καὶ Φώκαια, καὶ Αὐτοκάνης ὄρος αἰπύ, 35
Ἴμβρος τ' εὐκτιμένη, καὶ Λῆμνος ἀμιχθαλόεσσα,
Λέσβος τ' ἠγαθέη, μάκαρος ἕδος Αἰολίωνος,
Καὶ Χίος, ἣ νήσων λιπαρωτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται,
Παιπαλόεις τε Μίμας, καὶ Κωρύκου ἄκρα κάρηνα,
Καὶ Κλάρος αἰγλήεσσα, καὶ Αἰσαγέης ὄρος αἰπύ, 40
Καὶ Σάμος ὑδρηλή, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα,
Μίλητός τε, Κόως τε, πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
Καὶ Κνίδος αἰπεινή, καὶ Κάρπαθος ἠνεμόεσσα,
Νάξος τ', ἠδὲ Πάρος, Ῥήναιά τε πετρήεσσα.
Τόσσον ἐπ' ὠδίνουσα Ἑκηβόλον ἵκετο Λητώ, 45
Εἴ τίς οἱ γαιέων υἱεῖ θέλοι οἰκία θέσθαι.
Αἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη
Φοῖβον δέξασθαι, καὶ πιοτέρη περ ἐοῦσα.
Πρίν γ' ὅτε δή ῥ' ἐπὶ Δήλου ἐβήσετο πότνια Λητώ,
Καί μιν ἀνειρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα, 50
Δῆλ', εἰ γάρ κ' ἐθέλοις ἕδος ἔμμεναι υἷος ἐμοῖο
Φοίβου Ἀπόλλωνος, θέσθαι τ' ἔνι πίονα νηόν,
Ἄλλος δ' οὔτις σεῖό ποθ' ἅψεται, οὐδέ σε λήσει,
Οὐδ' εὔβων σε ἔσεσθαι ὀΐομαι, οὐδ' εὔμηλον,
Οὐδὲ τρύγην οἴσεις, οὔτ' ἂρ φυτὰ μυρία φύσεις. 55
Αἱ δέ κ' Ἀπόλλωνος ἑκάεργου νηὸν ἔχῃσθα,
Ἄνθρωποί τοι πάντες ἀγινοῦσιν ἑκατόμβας
Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, κνίση δέ τοι ἄσπετος αἰεί,
Δηρὸν ἄνακτ' εἰ βόσκεις, οἵ τε θεοί κέ σ' ἔχωσιν
Χειρὸς ἀπ' ἀλλοτρίης, ἐπεὶ οὔ τοι πῖαρ ὑπ' οὖδας. 60
Ὣς φάτο· χαῖρε δὲ Δῆλος, ἀμειβομένη δὲ προσηύδα,
Λητοῖ, κυδίστη θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
Ἀσπασίη μὲν ἐγώ γε γονὴν ἑκάτοιο ἄνακτος
Δεξαίμην. αἰνῶς γὰρ ἐτήτυμόν εἰμι δυσηχὴς
Ἀνδράσιν, ὧδε δέ κεν περιτιμήεσσα γενοίμην. 65
Ἀλλὰ τόδε τρομέω Λητοῖ ἔπος, οὐδέ σε κεύσω.
Λίην γάρ τινά φασιν ἀτάσθαλον Ἀπόλλωνα
Ἔσσεσθαι, μέγα δὲ πρυτανευσέμεν ἀθανάτοισι,
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Τῷ ῥ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, 70
Μὴ ὁπότ' ἂν τὸ πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,
Νῆσον ἀτιμήσῃ, ἐπειὴ κραναήπεδός εἰμι,
Ποσσὶ καταστρέψας, ὤσῃ δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσσιν.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦμα κατὰ κρατὸς ἅλις αἰεὶ
Κλύσσει· ὁ δ' ἄλλην γαῖαν ἀφίξεται ἥ κεν ἅδῃ οἱ, 75
Τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
Πουλύποδες δ' ἐν ἐμοὶ θαλάμας, φῶκαί τε μέλαιναι
Οἰκία ποιήσονται ἀκηδέα, χήτεϊ λαῶν.
Ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Ἐνθάδε μιν πρῶτον τεύξειν περικαλλέα νηόν, 80
Ἔμμεναι ἀνθρώπων χρηστήριον, αὐτὰρ ἔπειτα
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ πολυώνυμος ἔσται.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Λητὼ δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ὄμοσσεν,
Ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, (ὅς τε μέγιστος 85
Ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσιν)
Ἦ μὴν Φοίβου τῇδε θυώδης ἔσσεται αἰεὶ
Βωμὸς καὶ τέμενος, τίσει δέ σέ γ' ἔξοχα πάντων.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
Δῆλος μὲν μάλα χαῖρε γόνῳ ἑκάτοιο ἄνακτος· 90
Λητὼ δ' ἐννῆμάρ τε καὶ ἐννέα νύκτας ἀέλπτοις
Ὠδίνεσσι πέπαρτο. θεαὶ δ' ἔσαν ἔνδοθι πᾶσαι

Ὅσσαι ἄρισται ἔσαν, Διώνη τε, Ῥείη τε,		Quæcunque optimæ erant Dianaq́, Reaq́,
Ἰχναίη τε Θέμις, καὶ ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη,		Vestigatrix q́, Themis, ac valde gemens Amphitrite,
Ἄλλαι τ' ἀθάναται, νόσφιν λευκωλένου Ἥρης·	95	Aliaq́, immortales, absque albis ulnis decora Iunone:
Ἧστο γὰρ ἐν μεγάροισι Διὸς νεφεληγερέταο.		Sedebat enim in domibus Iouis nubicogi.
Μούνη δ' οὐκ ἐπέπυστο μογοστόκος Εἰλείθυια·		Sola autē non sciuerat partus laborē leuans, i. obstetrix, Lucina.
Ἧστο γὰρ ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν,		Sedebat enim in summo in Olympo sub aureis nebulis,
Ἥρης φραδμοσύνῃς λευκωλένου, ἥ μιν ἔρυκε		Iunonis consilio albis ulnis decoræ, quæ illam detinebat.
Ζηλοσύνῃ, ὅτ' ἄρ' υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε	100	Inuidia, quod utique filium irreprehensibileq́, fortemq́,
Λητὼ τέξεσθαι καλλιπλόκαμος τότ' ἔμελλεν.		Latona parere pulchricoma tunc futura erat.
Αἱ δ' Ἶριν προὔπεμψαν ἐϋκτιμένης ἀπὸ νήσου,		Hæ autem Irin præmisere a bene habitata insula,
Ἀξέμεν Εἰλείθυιαν, ὑποσχόμεναι μέγαν ὅρμον		Ducturam Lucinam, pollicentes magnum monile,
Χρυσείοισι λίνοισιν ἐερμένον, ἐννεάπηχυν.		Aureis filis contextum, nouem cubitorum.
Νόσφιν δ' ἤνωγον καλέειν λευκωλένου Ἥρης,	105	Seorsum autem iusserunt vocare ab albiulna Iunone,
Μή μιν ἔπειτ' ἐπέεσσιν ἀποστρέψειεν ἰοῦσαν.		Ne ipsam postea verbis uerteret uenientem.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις,		Sed ubi hoc audiuit pedibus ventis uelocē similis velox Iris,
Βῆ ῥα θέειν, ταχέως δὲ διήνυσε πᾶν τὸ μεσηγύ.		Abiit utique currens velociter autem transiuit quicquid in medio spatij erat,
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε θεῶν ἕδος αἰπὺν Ὄλυμπον,		Cæterum ubi peruenit deorum solum altum Olympum,
Αὐτίκ' ἄρ' Εἰλείθυιαν ἀπὸ μεγάροιο θύραζε	110	Statim utique Lucinæ a domo ad ianuam
Ἐκπροκαλεσσαμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,		Accersitæ verbis alatis loquuta est.
Πάντα μάλ' ὡς ἐπέτελλον Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι.		Omnia valde sicut iubebant deæ Olympias domos habentes.
Τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἔπειθεν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι,		Huic autem animum suadebat in pectoribus charis:
Βὰν δὲ ποσὶ τρήρωσι πελειάσιν ἴθμαθ' ὁμοῖαι.		Iuerunt autem pedibus columbis timidis gressu similes,
Εὖτ' ἐπὶ Δήλου ἔβαινε μογοστόκος Εἰλείθυια,	115	Ubique in Delum ascendebat obstetrix Lucina,
Τὴν τότε δὴ τόκος εἷλε, μενοίνησεν δὲ τεκέσθαι.		Hanc tunc utique partus cepit, prompta autem erat parere.
Ἀμφὶ δὲ φοίνικι βάλε πήχεε, γοῦνα δ' ἔρεισε		Circa autem palmam eiecit manus, genua autem fixit
Λειμῶνι μαλακῷ, μείδησε δὲ γαῖ' ὑπένερθεν.		Prato in molli subrisit autem terra subtus:
Ἐκ δ' ἔθορε πρὸ φόωσδε, θεαὶ δ' ὀλόλυξαν ἅπασαι.		Prosiliit autem in lucem, deæ verò vlularunt omnes,
Ἔνθα σέ, ἤιε Φοῖβε, θεαὶ λόον ὕδατι καλῷ	120	Vbi te ô iaculator Phœbe deæ lauabant aqua alba
Ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, σπάρξαν δ' ἐν φάρεϊ λευκῷ		Caste & purè, fasciauerunt autem in veste candida,
Λεπτῷ, νηγατέῳ· περὶ δὲ χρύσεον στρόφον ἧκαν.		Tenui, pulchra, circa verò auream fasciam vnicerunt.
Οὐδ' ἄρ' Ἀπόλλωνα χρυσάορα θήσατο μήτηρ,		Neq, vtiq, Apollinensē habētī auream ma. n. præbuit mater,
Ἀλλὰ Θέμις νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν		Verum Themis nectarq́, & ambrosiam amabilem (ter,
Ἀθανάτῃσιν χερσὶν ἐπήρξατο· χαῖρε δὲ Λητώ,	125	Immortalibus manibus propinauit, gaudebat autem Latona,
Οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔτικτεν.		Quoniam arcigerum, & fortem filium peperit,
Αὐτὰρ ἐπεὶ δή, Φοῖβε, κατέβρως ἄμβροτον εἶδαρ,		Cæterum postquam Phœbe comedisti immortalem cibum,
Οὔ σέ γ' ἔπειτ' ἴσχον χρύσεοι στρόφοι ἀσπαίροντα,		Non te vtiq, amplius retinuerūt aureæ fasciæ palpitantem,
Οὐδ' ἔτι δεσμά σ' ἔρυκε, λύοντο δὲ πείρατα πάντα.		Neque vincula detinuēre, soluebantur autem funes omnes.
Αὐτίκα δ' ἀθανάτῃσι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων,	130	Statim autem immortales alloquutus est Phœbus Apollo,
Εἴη μοι κίθαρίς τε φίλη καὶ καμπύλα τόξα,		Sit mihi citharaq́, chara & incurui arcus,
Χρήσω τ' ἀνθρώποισι Διὸς νημερτέα βουλήν.		Vaticinaborq́, hominibus Iouis verum consilium.
Ὣς εἰπὼν ἐβίβασκεν ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης		Sic quum dixisset, descendebat a terra latiuia,
Φοῖβος ἀκερσεκόμης ἑκατηβόλος· αἱ δ' ἄρα πᾶσαι		Phœbus intonsus longe iaculans, hæ autem omnes
Θάμβεον ἀθάναται, χρυσῷ δ' ἄρα Δῆλος ἅπασα	135	Stupebant immortales: auro igitur Delus vniuersa
Βεβρίθει, καθορῶσα Διὸς Λητοῦς τε γενέθλην,		Onerabatur aspiciens Iouis Latonaq́, genituram,
Γηθοσύνῃ, ὅτι μιν θεὸς εἵλετο οἰκία θέσθαι		Gauisa, quoniam illam dea elegit domum facere
Νήσων ἠπείρου τε, φίλησε δὲ κηρόθι μᾶλλον,		Inter insulas, continentésque, amauitque ex animo magis,
Ἤνθησ' ὡς ὅτε τε ῥίον οὔρεος ἄνθεσιν ὕλης.		Floruit sic vt quando vertex montis floribus syluæ.
Αὐτὸς δ' ἀργυρότοξε ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον	140	Tu autem habens argenteū arcum rex longè iaculator Apollo,
Ἄλλοτε μέν τ' ἐπὶ Κύνθου ἐβήσαο παιπαλόεντος,		Interdum quidem Cynthum ascendisti saxosum.
Ἄλλοτε δ' αὖ νήσους τε καὶ ἀνέρας ἠλάσκαζες.		Interdum autem rursus ad insulásque & viros fugisti.
Πολλοί τοι νηοί τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα,		Multa tibi sunt templa lucique arboribus densi.
Πᾶσαι δὲ σκοπιαί τε φίλαι καὶ πρώονες ἄκροι		Omnes autem speculæq́, charæ, & vertices summi
Ὑψηλῶν ὀρέων, ποταμοί θ' ἅλαδε προρέοντες·	145	Altorum montium, amnésque ad mare profluentes.
Ἀλλὰ σὺ Δήλῳ Φοῖβε μάλιστ' ἐπιτέρπεαι ἦτορ,		Sed tu Delo Phœbe maxime oblectas animum.
Ἔνθα τοι ἑλκεχίτωνες Ἰάονες ἠγερέθονται		Vbi tibi protractis vestibus Iaones congregantur
Αὐτοῖς σὺν παίδεσσι καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.		Suis cum liberis ac venerandis vxoribus.
Οἱ δέ σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ		Hi autem te pugilum certamine, & tripudio, & cantu,
Μνησάμενοι τέρπουσιν, ὅταν στήσωνται ἀγῶνα.	150	Memores exhilarant, quum edixerint certamen.
Φαίη κ' ἀθανάτους καὶ ἀγήρως ἔμμεναι αἰεὶ		Diceret utique immortales & senij nescias esse aliquis,
Οἳ τότ' ἐπαντιάσειεν ὅτ' Ἰάονες ἀθρόοι εἶεν.		Qui tunc oppositus tibi Iaones congregati essent.
Πάντων γάρ κεν ἴδοιτο χάριν, τέρψαιτο δὲ θυμὸν,		Omnium utique videret gratiam: delectaret autem animum:
Ἄνδρας τ' εἰσορόων καλλιζώνους τε γυναῖκας,		Virosq́, inspiciens, bene cinctas mulieres,
Νῆάς τ' ὠκείας, ἠδ' αὐτῶν κτήματα πολλά.	155	Nauésque veloces & ipsorum opes multas.
Πρὸς δὲ τόδε μέγα θαῦμα, ὅου κλέος οὔποτ' ὀλεῖται,		Adhac autē magnum miraculum, cuius laus nūquā peribit,
Κοῦραι Δηλιάδες ἑκατηβελέταο θεράπναι·		Puellæ Deliades procul iaculantis Apollinis ministræ,
Αἵ τ' ἐπεὶ ἂρ πρῶτον μὲν Ἀπόλλων' ὑμνήσωσιν,		Quæq́, postquam primum quidē Apollinem laudauerint,
Αὖτις δ' αὖ Λητώ τε καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,		Rursus Latonámque & Dianam sagittis gaudentem,
Μνησάμεναι ἀνδρῶν τε παλαιῶν ἠδὲ γυναικῶν,	160	Mentionem facientes virorumq́, antiquorum, atq́, mulierū,
Ὕμνον ἀείδουσιν, θέλγουσι δὲ φῦλ' ἀνθρώπων.		Hymnum canunt demulcentq́, nationes hominum,

Omnium autem hominum voces & strepitum
Imitari norunt, diceret vtique ipse vnusquisque
Loqui, adeò illis bona aptè composita est cantio.
Sed age ô Latona quidem Apolloque cum Diana,
Saluete vos omnes, mei autem & postea
Memores sitis quando vtiq; aliquis terrestrium hominum
Hic roget hospes ærumnosus veniens:
O puellæ, quis autem vobis vir suauissimus poetarum
Hic versatur, & causa cuius maximè capitis voluptatem?
Vos bene valde responderitis à nobis
Cæcus vir, habitat autem Chium saxosam,
Cuius omnes in pretio postea erunt cantiones.
Nos autem nostram laudem feremus quantum ad terram
Hominum versamur vrbes bene habitatas.
Deinde id illi credent, quoniam & verum est,
Verùm ego non desinam procul-iaculantem Apollinem
Laudans argentei arcus, quē pulchricoma peperit Latona,
O rex & Lyciam & Mæoniam amabilem.
Et Miletum habes maritimam vrbem optabilem:
Ipse autem Delo circumflua magnopere imperas,
Contendit verò modulans Latonæ inclytæ filius,
Cithara caua ad Pythonem saxosam,
Immortales vestes habens odoriferasq;: huius autem cithara
Aurea à plectro strepitum habet amabilem.
Hinc verò ad Olympum à terra vt mens
Contendit Iouis domum deorum cum cœtu aliorum,
Statim immortalibus curæ est citharáque & cantio.
Musæ quidem omnes respondentes voce pulchra,
Laudant vtique deorum dona immortalia, & hominum
Ærumnas quantas habent ab immortalibus diis,
Viuunt desperati ac inopes consilij, neque possunt
Inuenire mortis medelam, & senectutis remedium.
Cæterùm pulchricomæ Gratiæ & bene sapientes Horæ,
Harmoniáque Hebeq;, Iouis filiaq; Venus,
Tripudiant inuicem in carpum manus tenentes.
Cum his quidem, neque turpis canit, neque vilis.
Sed valde magnaq; visu & forma admirabilis
Diana sagittis gaudens, educata simul cum Apolline.
Vbi rursus cum his Mars, & bene speculans Argicida
Ludunt, sed Phœbus Apollo citharam pulsat
Pulchre & sublimiter, splendor autem illum circumlucet
Micatióque pedum, ac splendor bene concinnæ vestis.
Hi autem delectabant, animum magnum inspicientes,
Latonáque aureis capillis ac consiliarius Iupiter,
Filium charum ludentem cum immortalibus diis.
Quo pacto igitur te laudabo omnino quum laudabilis sis,
An te inter sponsas laudem & in amore,
Quando animo tristis adiisti Azantida puellam?
Præstabas simul cū diis æquali Elationide abundāte equis,
Aut simul cū Phorbāte Triopo genere, aut simul cū Erenthe,
Aut simul cum Leucippo, & Leucippi coniuge
Pedes, hic verò cum equis? neq; tamen Triopus deerat.
Aut vt primum oraculum hominibus
Quærens super terram incessisti procul-iaculans Apollo?
Pieria enim primum ab Olympo descendisti
Lectum arenosum, transmisisti autem Magnesias,
Et per Perrhæbos, celeriter autem in Iolcum peruenisti.
Cenæúmque ascendisti nauibus inclytæ Eubœæ.
Stetisti.a.in Lelantho campo, qui tibi non placebat in animo,
Ad construendum templūmque ac lucos arborosos.
Hinc autem Euripum transiliens longè iaculans Apollo,
Ascendisti montem diuinum viridem, celeriter autem per-
uenisti ab ipso
Mycalessum adiens, ac Teumessum herbosam.
Thebæ autem adiisti solum peramictum silua.
Nondum enim aliquis habitabat mortaliū sacra in Thebâ.
Neque igitur adhuc erant semitæ nec viæ
Thebe supra solum tritici ferax, sed habebat siluam.
Hinc autem primum amolitus es procul-iaculans Apollo,
Onchestum verò peruenisti Neptuni splendidum lucum.:

Πάντων δ' ἀνθρώπων φωνὰς καὶ κρεμβαλιαστὺν
Μιμεῖσθαι ἴσασιν, φαίη δέ κεν αὐτὸς ἕκαστος
Φθέγγεσθ'· οὕτω σφιν καλὴ συνάρηρεν ἀοιδή.
Ἀλλ' ἄγε δὴ Λητὼ μὲν Ἀπόλλων τ' Ἀρτέμιδι ξὺν, 165
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι· ἐμεῖο δὲ καὶ μετόπισθε
Μνήσασθ', ὁππότε κέν τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Ἐνθάδ' ἀνείρηται ξεῖνος ταλαπείριος ἐλθών,
Ὦ κοῦραι, τίς δ' ὔμμιν ἀνὴρ ἥδιστος ἀοιδῶν
Ἐνθάδε πωλεῖται, καὶ τέῳ τέρπεσθε μάλιστα; 170
Ὑμεῖς δ' εὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθ' ἀφ' ἡμῶν,
Τυφλὸς ἀνήρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἐνὶ παιπαλοέσσῃ.
Τοῦ πᾶσαι μετόπισθεν ἀριστεύουσιν ἀοιδαί.
Ἡμεῖς δ' ὑμέτερον κλέος οἴσομεν ὅσσον ἐπ' αἶαν
Ἀνθρώπων στρεφόμεσθα πόλεις εὖ ναιεταώσας. 175
Οἱ δ' ἐπὶ δὴ πείσονται, ἐπεὶ καὶ ἐτήτυμόν ἐστιν.
Αὐτὰρ ἐγὼν οὐ λήξω ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα
Ὑμνέων ἀργυρότοξον, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητώ.
Ὦ ἄνα καὶ Λυκίην καὶ Μῃονίην ἐρατεινήν,
Καὶ Μίλητον ἔχεις, ἔναλον πόλιν, ἱμερόεσσαν, 180
Αὐτὸς δ' αὖ Δήλοιο περικλύστου μέγ' ἀνάσσεις.
Εἶσι δὲ φορμίζων Λητοῦς ἐρικυδέος υἱὸς
Φόρμιγγι γλαφυρῇ πρὸς Πυθὼ πετρήεσσαν,
Ἄμβροτα εἵματ' ἔχων τεθυωμένα· τοῖο δὲ φόρμιγξ
Χρυσέου ὑπὸ πλήκτρου καναχὴν ἔχει ἱμερόεσσαν. 185
Ἔνθεν δὲ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς ὥστε νόημα
Εἶσι Διὸς πρὸς δῶμα, θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων,
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μέλει κίθαρις καὶ ἀοιδή.
Μοῦσαι μέν θ' ἅμα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ
Ὑμνεῦσίν ῥα θεῶν δῶρ' ἄμβροτα, ἠδ' ἀνθρώπων 190
Τλημοσύνας, ὅσ' ἔχοντες ὑπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Ζώουσ' ἀφραδέες καὶ ἀμήχανοι, οὐδὲ δύνανται
Εὑρέμεναι θανάτοιό τ' ἄκος καὶ γήραος ἄλκαρ.
Αὐτὰρ ἐϋπλόκαμοι Χάριτες καὶ ἐΰφρονες Ὧραι,
Ἁρμονίη θ', Ἥβη τε, Διὸς θυγάτηρ τ' Ἀφροδίτη, 195
Ὀρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι.
Τῇσι μὲν οὔτ' αἰσχρὴ μεταμέλπεται, οὔτ' ἐλάχεια·
Ἀλλὰ μάλα μεγάλη τε ἰδεῖν καὶ εἶδος ἀγητὴ
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, ὁμότροφος Ἀπόλλωνι.
Ἐν δ' αὖ τῇσιν Ἄρης καὶ ἐΰσκοπος Ἀργειφόντης 200
Παίζουσ'· αὐτὰρ ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων ἐγκιθαρίζει
Καλὰ καὶ ὕψι βιβάς· αἴγλη δέ μιν ἀμφιφαείνει,
Μαρμαρυγαί τε ποδῶν καὶ ἐϋκλώστοιο χιτῶνος.
Οἱ δ' ἐπιτέρπονται, θυμὸν μέγαν εἰσορόωντες,
Λητώ τε χρυσοπλόκαμος καὶ μητίετα Ζεὺς, 205
Υἷα φίλον παίζοντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Πῶς τ' ἄρ σ' ὑμνήσω πάντως εὔυμνον ἐόντα;
Ἠέ σ' ἐνὶ μνηστῇσιν ἀείδω καὶ φιλότητι,
Ὅππως μνωόμενος ἔκιες Ἀζαντίδα κούρην,
Ἴσχυ' ἅμ' ἀντιθέῳ Ἐλατιονίδῃ εὐΐππῳ. 210
Ἢ ἅμα Φόρβαντι Τριόπῳ γένος, ἢ ἅμ' Ἐρευθεῖ,
Ἢ ἅμα Λευκίππῳ καὶ Λευκίπποιο δάμαρτι
Πεζός, ὁ δ' ἵπποισιν· οὐ μὴν Τρίοπός γ' ἐνέλειπεν.
Ἢ ὡς τὸ πρῶτον χρηστήριον ἀνθρώποισι
Ζητεύων κατὰ γαῖαν ἔβης ἑκατηβόλ' Ἄπολλον; 215
Πιερίην μὲν πρῶτον ἀπ' Οὐλύμποιο κατῆλθες,
Λέκτον τ' ἠμαθόεντα παρέστιχες, ἠδὲ Μάγνησας,
Καὶ διὰ Περραιβούς· τάχα δ' εἰς Ἰωλκὸν ἵκανες,
Κηναίου τ' ἐπέβης ναυσικλειτῆς Εὐβοίης·
Στῆς δ' ἐπὶ Ληλάντῳ πεδίῳ, τό τοι οὐχ ἅδε θυμῷ 220
Τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
Ἔνθεν δ' Εὔριπον διαβὰς ἑκατηβόλ' Ἄπολλον,
Βῆς ἀν' ὄρος ζάθεον χλωρόν· τάχα δ' ἷξες ἀπ' αὐτοῦ
Ἐς Μυκαλησσὸν ἰὼν καὶ Τευμησσὸν λεχεποίην·
Θήβης δ' εἰσαφίκανες ἕδος καταειμένον ὕλῃ· 225
Οὐ γάρ πώ τις ἔναιε βροτῶν ἱερῇ ἐνὶ Θήβῃ,
Οὐδ' ἄρα πω τότε γ' ἦσαν ἀταρπιτοὶ οὐδὲ κέλευθοι
Θήβης ἀμ πεδίον πυρηφόρον, ἀλλ' ἔχεν ὕλη.
Ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες, ἑκατηβόλ' Ἄπολλον,
Ὀγχηστὸν δ' ἷξες Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος· 230

Ἔνθα νεοδμὴς πῶλος ἀναπνέει ἀχθόμενός περ,
Ἕλκων ἅρματα καλά, χαμαὶ δ' ἐλατὴρ ἀγαθός περ
Ἐκ δίφροιο θορὼν, ὁδὸν ἔρχεται, οἱ δὲ τέως μὲν
Κείν' ὄχεα κροτέουσιν, ἀνακτορίην ἀφιέντες·
Εἰ δέ κεν ἅρματ' ἄγωσιν ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι, 235
Ἵππους μὲν κομέουσι, τὰ δὲ κλίναντες ἐῶσιν.
Ὣς γὰρ τὰ πρώτισθ' ὁσίη γένεθ', οἱ δὲ ἄνακτι
Εὔχονται, δίφρον δὲ θεοῦ τότε μοῖρα φυλάσσει.
Ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
Κηφισὸν δ' ἄρ' ἔπειτα κιχήσαο καλλιρέεθρον, 240
Ὅς τε Λιλαίηθεν προχέει καλλίρροον ὕδωρ.
Τὸν διαβὰς ἑκάεργε καὶ Ὠκαλέην πολύπυργον,
Ἔνθεν ἄρ' εἰς Ἀλίαρτον ἀφίκεο ποιήεντα.
Βῆς δ' ἐπὶ Δελφούσης, τόθι τοι ἅδε χῶρος ἀπήμων
Τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα. 245
Στῆς δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπες,
Δελφοῦσ', ἐνθάδε δὴ φρονέω περικαλλέα νηὸν,
Ἀνθρώπων τεῦξαι χρηστήριον, οἵ τέ μοι αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας,
Ἠμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν, 250
Ἠδ' ὅσοι Εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους,
Χρησόμενοι· τοῖσιν δέ τ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
Πᾶσι θεμιστεύοιμι, χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ὣς εἰπὼν διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων
Εὐρέα καὶ μάλα μακρὰ διηνεκές, ἡ δ' ἐσιδοῦσα 255
Δελφοῦσα κραδίην ἐχολώσατο, εἶπέ τε μῦθον,
Φοῖβε ἄναξ ἑκάεργε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
Ἐνθάδ' ἐπεὶ φρονέεις τεῦξαι περικαλλέα νηὸν,
Ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἱ δέ τοι αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας· 260
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
Πημανέει σ' αἰεὶ κτύπος ἵππων ὠκειάων,
Ἀρδόμενοί τ' οὐρῆες ἐμῶν ἱερῶν ἀπὸ πηγῶν,
Ἔνθα τις ἀνθρώπων βουλήσεται εἰσοράασθαι
Ἅρματά τ' εὐποίητα καὶ ὠκυπόδων κτύπον ἵππων, 265
Ἢ νηόν τε μέγαν καὶ κτήματα πόλλ' ἐνεόντα.
Ἀλλ' εἰ δή τι πίθοιο, (σὺ δὲ κρείσσων καὶ ἀρείων
Ἐσσὶ ἄναξ ἐμέθεν, σεῦ δὲ σθένος ἐστὶ μέγιστον)
Ἐν Κρίσσῃ ποίησαι ὑπὸ πτυχὶ Παρνασοῖο·
Ἔνθ' οὔθ' ἅρματα καλὰ δονήσεται, οὔτε τοι ἵππων 270
Ὠκυπόδων κτύπος ἔσται ἐΰδμητον περὶ βωμόν.
Ἀλλά τοι ὣς προσάγοιεν Ἰηπαιήονι δῶρα
Ἀνθρώπων κλυτὰ φῦλα· σὺ δὲ φρένας ἀμφιγεγηθὼς
Δέξαι ἱερὰ καλὰ περικτιόνων ἀνθρώπων.
Ὣς εἰποῦσ' Ἑκάτου πέπιθε φρένας, ὄφρα οἱ αὐτῇ 275
Δελφούσῃ κλέος εἴη ἐπὶ χθονὶ, μηδ' Ἑκάτοιο.
Ἔνθεν δὲ προτέρω ἔκιες ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
Ἷξες δ' ἐς Φλεγυῶν ἀνδρῶν πόλιν ὑβριστάων,
Οἱ Διὸς οὐκ ἀλέγοντες ἐπὶ χθονὶ ναιετάασκον
Ἐν καλῇ βήσσῃ, Κηφισίδος ἐγγύθι λίμνης. 280
Ἔνθεν καρπαλίμως προσέβης πρὸς δειράδα θύων·
Ἵκεο δ' ἐς Κρίσσην ὑπὸ Παρνασὸν νιφόεντα,
Κνημὸν πρὸς Ζέφυρον τετραμμένον, αὐτὰρ ὕπερθεν
Πέτρη ἐπικρέμαται, κοίλη δ' ὑποδέδρομε βῆσσα
Τρηχεῖ'· ἔνθα ἄναξ τεκμήρατο Φοῖβος Ἀπόλλων 285
Νηὸν ποιήσασθαι ἐπήρατον, εἶπέ τε μῦθον,
Ἐνθάδε δὴ φρονέω τεῦξαι περικαλλέα νηὸν,
Ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἵ τέ μοι αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας,
Ἠμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν, 290
Ἠδ' ὅσοι Εὐρώπην τε καὶ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους,
Χρησόμενοι· τοῖσιν δ' ἂν ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
Πᾶσι θεμιστεύοιμι, χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ὣς εἰπὼν, διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων
Εὐρέα, καὶ μάλα μακρὰ διηνεκές· αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῖς 295
Λάϊνον οὐδὸν ἔθηκε Τροφώνιος ἠδ' Ἀγαμήδης,
Υἱέες Ἐργίνου, φίλοι ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἀμφὶ δὲ νηὸν ἔνασσαν ἀθέσφατα φῦλ' ἀνθρώπων
Κτιστοῖσιν λάεσσιν ἀοίδιμον ἔμμεναι αἰεί.

Vbi nuper domitus equus respirat licet sit pondere grauatus
Trahēs currus pulchros, humi.a. auriga quamuis esset prastans
E curru transiliens, iter facit: hi vero tunc quidem
Illa vehicula pulsant imperio deposito.
Si autem vtiq, currus duxerint in nemore arboribus pleno,
Equos quidem curant, hos verò flectentes omittunt.
Vt primum fas est: hi autem regem
Orant, currum vero dei tunc parca seruat.
Hinc autem primum adiisti procul iaculans Apollo.
Cephisum vtiq, deinde reperisti pulchra fluenta habentem,
Quique ex Lilaa profundit pulchrorū fluentorū aquam.
Hunc transiliens longe operans, & Ocaleen turritam,
Hinc vtique in Aliartum venisti herbidum.
Iuisti autem ad Delphusam, vbi tibi placuit regio innocua,
Construere templúmque & lucos arborosos.
Stetisti.a. valde prope ipsam, ac illam verbis alloquutus es
Delphusa, hic vtique sentio praclarum templum
Hominum construere oraculum, qui mihi semper
Hic sacrificabunt perfectas hecatombas,
Et qui Peloponnesum pinguem habent,
Et qui Europam, & circumdatas mari insulas
Sciscitaturi, his autem ego verum consilium
Omnibus vaticinarer, oracula edens in opulento templo,
Sic loquutus, disposuit fundamenta Phœbus Apollo,
Ampla & valde longa continua serie, hac.a. quū inspexisset
Delphusa corde irata est, dixitque verbum,
Phœbe rex lōgè operās, verbū aliquod tibi in mēte ponā,
Hic quoniam sentis construere praclarum templum
Vt sit hominibus oraculum hicque tibi semper
Hic sacrificabunt perfectas hecatombas:
Sed tibi dicam, tu autem menti impone tua,
Nocebit tibi strepitus equorum velocium:
Irrigatique muli meis sacris ex fontibus.
Hic aliquis hominum malit inspicere,
Currusq, bene-factos ac velocipedum strepitum equorum,
Quam templúmque magnum, & opes multas qua insint.
Sed si vtique obtemperaueris (tu autem fortior, & melior
Es ò rex me, tua autem vis est maxima)
In Crissa fac sub sinu Parnassi,
Vbi neque currus pulchri agitabuntur, neque tibi equorum
Velocipedum strepitus erit bene fabricatam circa aram,
Verum tibi sic ducerent Iopæani dona
Hominum inclyta gentes, tu autem mente gauisus,
Suscipe sacra pulchra vicinorum hominum.
Sic alloquutus procul mittentis persuasit mētē, vt sibi ipsi
Delphusa laus sit super terram, non.a. procul iaculantis.
Hinc autem primum te recepisti longe mittens Apollo.
Peruenisti.a. ad Phlegyarū virorum vrbem contumeliosorū,
Qui Iouem non curantes super terram habitabant,
In pulchra cauerna Cephisidis propè lacum.
Hinc velociter ascendisti ad iugum festinans:
Peruenisti autem ad Crissam sub Parnaso niuoso,
Vertice ad Zephyrum verso, at desuper
Petra suspensa est, caua autem porrigitur cauerna
Aspera, vbi rex cogitauit Phœbus Apollo
Templum facere optabile, dixitque verbum,
Hic vtique sentio vt construatur praclarum templum,
Quod sit hominibus oraculum, qui mihi semper
Hic sacrificabunt perfectas hecatombas,
Et qui Peloponnesum pinguem habitant,
Et qui Europamque & mari circumdatas insulas
Sciscitaturi, hic autem ego certum consilium
Omnibus vaticinarer oracula edens in opulento templo.
Sic quum dixisset, disposuit fundamenta Phœbus Apollo
Ampla, & valde longa omnino, at in ipsis
Lapideum limen imposuit Trophonius, ac Agamedes,
Filii Ergini, amici immortalibus diis.
Circum autem templum habitarunt innumera gentes hominum,
Fabricatis lapidibus celebris vt perpetuò esset.

Apollo Delphusam adit.

Apollo apud Crissam templum ponit.

Prope verò fons pulchrifluens, vbi draconem
Necauit rex Iouis filius ex fortis chorda arcus,
Valde nutritum, magnũ, mõstrũ, horrendũ, qui mala multa
Hominibus faciebat super terram, multa quidem illis,
Multa autem omnib. pedibus-pedibus: quoniã fuit nocumẽtũ cruẽtũ,
Et olim quũ suscepisset aureã sedẽ habẽtis nutriebat Iunonis
Grauemq́; difficilemq́; Typhaona, damnum mortalibus. De Typhaone mortu.
Quem olim vtique Iuno peperit irata cum Ioue patre,
Quando vtique Saturnius valde inclytam genuit Palladẽ
In vertice, hæc autem statim irata est veneranda Iuno.
Hæc autem ad congregatos immortales dixit,
Audite me omnes dij, omnésque deæ,
Quòd me iniuria afficere incipit nubicogus Iupiter
Primus, quoniam me vxorem fecit casta scientem.
Et nunc sine me peperit cæsijs oculis Palladem,
Quæ inter omnes beatos decora est immortales:
Verum hic debilis factus est inter omnes deos
Filius meus Vulcanus mutilis pedibus quem peperi ipsa,
Eieci manibus arreptum, & inieci in latum pontum.
Sed illum Nerei filia Thetis argentipes
Suscepit & suis sororibus duxit.
Vtinam deberes aliud dijs gratificari beatis.
Miser versute, quid nunc adhuc excogitabis aliud?
Quo pacto sustinuisti solus parere cæsiam Palladem?
Non vtique ego peperi, & tua vocata tamen
Eram vtique inter immortales, qui cœlum amplũ habitant:
Et nunc vtique aliquid molior vt nascatur
Filius meus, qui vtique inter deos emineat immortales:
Neque tuũ pudore afficiẽs sacrum cubile, neque mei ipsius:
Neque tecum in cubili versabor, sed abs te
Longè seiuncta cum dijs ero immortalibus.
Sic loquuta, procul à dijs secessit irata vtique,
Statim deinde precabatur bouinis oculis veneranda Iuno.
Manu sublata autem agitauit terram, & dixit verbum.
Audite iam me terra, & cœlum amplum desuper,
Titanesque dij, qui sub terra habitatis
Tartarum circa magnum, ex ijs vtrique dij sunt,
Ipsi nunc me omnes audite & date filium
Absque Ioue nihil vi indigentem illo.
Sed hic præstatior sit, quantũ Saturno amplioculus Iupiter.
Sic igitur effata pulsauit terram manu crassa.
Mota est igitur terra vitam ferens: hæc autem cum vidisset,
Oblectabatur suo animo, putabat enim perfectum esse.
Ex hoc autem deinde temporum terminos ferentem ad annum,
Nunquam ad cubile Iouis venit consiliarij,
Nunquam ad thronum varium sicuti antea
Cum ipso sedens: sapientia consultans consilia.
Verùm hæc in templis multis votis frequentatis manens,
Oblectabatur suis sacris bouinos oculos habens veneranda (Iuno.
Sed quando iam noctesq́; & dies perficiebantur,
Rursus perfecto anno, & venerunt horæ,
Hæc autem peperit neque dijs similem, neque mortalibus,
Grauémque difficiliémque Typhaona damnum mortalibus.
Statim oculis susceptum hunc bouinis veneranda Iuno,
Dedit deinde ferens malo malum, hæc verò eum suscepit,
Qui mala multa faciebat per inclytas gentes hominum:
Quisquis huic obuiam iret ferret illi fatalem diem.
Antequam illi telum misisset longè operans Apollo
Forte, hæc verò doloribus depasta acerbis,
Iacebat valde anhelans prouoluta per terram.
Vehemens autem clamor factus fuit immensus: hæc autem super materia.
Frequenter valde voluebatur, reliquit autem animum
Cruentum spirans, hic autem orauit Phœbus Apollo,
Hic nunc putresce super terram viros pascentem,
Neque vtique viuis malum damnum mortalibus
Eris, qui terra multos nutrientis fructum comedentes
Hic sacrificabant perfectas hecatombas,
Neque tibi mortémque tristem, neque Typhoeus
Arcebit, neque chimæra difficilis nominis, sed te vtique hic

Ἀγχοῦ δὲ κρήνη καλλίρροος, ἔνθα δράκαιναν 300
Κτεῖνεν ἄναξ Διὸς υἱὸς ἀπὸ κρατεροῖο βιοῖο,
Ζατρεφέα, μεγάλην, τέρας ἄγριον, ἣ κακὰ πολλὰ
Ἀνθρώποις ἔρδεσκεν ἐπὶ χθονί, πολλὰ μὲν αὐτούς,
Πολλὰ δὲ μῆλα ταναύποδ᾽, ἐπεὶ πέλε πῆμα δαφοινόν,
Καί ποτε δεξαμένη χρυσοθρόνου ἔτρεφεν Ἥρης, 305
Δεινόν τ᾽ ἀργαλέον τε Τυφάονα πῆμα βροτοῖσιν,
Ὅν ποτ᾽ ἄρ᾽ Ἥρη ἔτικτε, χολωσαμένη Διὶ πατρί.
Ἡνίκ᾽ ἄρα δὴ Κρονίδης ἐρικυδέα γείνατ᾽ Ἀθήνην
Ἐν κορυφῇ, ἡ δ᾽ αἶψα χολώσατο πότνια Ἥρη,
Ἠδὲ καὶ ἀγρομένοισι μετ᾽ ἀθανάτοισιν ἔειπε, 310
Κέκλυτέ μευ πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι,
Ὡς ἔμ᾽ ἀτιμάζειν ἄρχει νεφεληγερέτα Ζεὺς
Πρῶτος, ἐπεί μ᾽ ἄλοχον ποιήσατο κέδν᾽ εἰδυῖαν,
Καὶ νῦν νόσφιν ἐμεῖο τέκε γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Ἣ πᾶσιν μακάρεσσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν· 315
Αὐτὰρ ὅ γ᾽ ἠπεδανὸς γέγονεν μετὰ πᾶσι θεοῖσι
Παῖς ἐμὸς Ἥφαιστος, ῥικνὸς πόδας, ὃν τέκον αὐτὴ
Ῥίψ᾽ ἀνὰ χερσὶν ἑλοῦσα, καὶ ἔμβαλον εὐρέϊ πόντῳ·
Ἀλλά ἑ Νηρῆος θυγάτηρ Θέτις ἀργυρόπεζα
Δέξατο, καὶ μετὰ ᾗσι κασιγνήτῃσι κόμισσεν. 320
Ὡς ὄφελ᾽ ἄλλο θεοῖσι χαρίζεσθαι μακάρεσσι.
Σχέτλιε ποικιλομῆτα τί νῦν ἔτι μήσεαι ἄλλο;
Πῶς ἔτλης οἶος τεκέειν γλαυκῶπιν Ἀθήνην;
Οὐκ ἂν ἐγὼ τεκόμην, καὶ σὴ κεκλημένη ἔμπης
Ἦ ἄρ᾽ ἐν ἀθανάτοισιν οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν. 325
Καὶ νῦν τοι γὰρ ἐγὼ τεχνήσομαι ὥς κε γένηται
Παῖς ἐμός, ὅς κε θεοῖσι μεταπρέποι ἀθανάτοισιν,
Οὔτε σὸν αἰσχύνασ᾽ ἱερὸν λέχος, οὔτ᾽ ἐμὸν αὐτῆς.
Οὐδέ τοι εἰς εὐνὴν πωλήσομαι, ἀλλ᾽ ἀπὸ σεῖο
Τηλόθεν οὖσα, θεοῖσι μετέσσομαι ἀθανάτοισιν. 330
Ὡς εἰποῦσ᾽, ἀπονόσφι θεῶν κίε χωομένη κῆρ.
Αὐτίκ᾽ ἔπειτ᾽ ἠρᾶτο βοῶπις πότνια Ἥρη,
Χειρὶ καταπρηνεῖ δ᾽ ἔλασε χθόνα, καὶ φάτο μῦθον,
Κέκλυτε νῦν μοι γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Τιτῆνές τε θεοὶ τοὶ ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες 335
Τάρταρον ἀμφὶ μέγαν, τῶν ἐξ ἄνδρες τε θεοί τε.
Αὐτοὶ νῦν μευ πάντες ἀκούσατε, καὶ δότε παῖδα
Νόσφι Διός, μηδέν τι βίην ἐπιδευέα κείνου.
Ἀλλ᾽ ὅ γε φέρτερος ἔστω, ὅσον Κρόνου εὐρύοπα Ζεύς.
Ὡς ἄρα φωνήσασ᾽ ἵμασε χθόνα χειρὶ παχείῃ· 340
Κινήθη δ᾽ ἄρα γαῖα φερέσβιος, ἡ δὲ ἰδοῦσα
Τέρπετο ὃν κατὰ θυμόν, ὀΐετο γὰρ τελέεσθαι.
Ἐκ τούτου δὴ ἔπειτα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Οὔτε ποτ᾽ εἰς εὐνὴν Διὸς ἤλυθε μητιόεντος,
Οὔτε ποτ᾽ ἐς θῶκον πολυδαίδαλον, ὡς τὸ πάρος περ, 345
Αὐτῷ ἐφεζομένη πυκινὰς φραζέσκετο βουλάς·
Ἀλλ᾽ ἥ γ᾽ ἐν νηοῖσι πολυλλίστοισι μένουσα
Τέρπετο οἷς ἱεροῖσι βοῶπις πότνια Ἥρη.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
Ἂψ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι, 350
Ἡ δ᾽ ἔτεκ᾽ οὔτε θεοῖς ἐναλίγκιον οὔτε βροτοῖσι
Δεινόν τ᾽ ἀργαλέον τε Τυφάονα πῆμα βροτοῖσι.
Αὐτίκα τόνδε λαβοῦσα βοῶπις πότνια Ἥρη
Δῶκεν ἔπειτα φέρουσα κακῷ κακόν, ἡ δ᾽ ὑπέδεκτο,
Ὃς κακὰ πόλλ᾽ ἔρδεσκε κατὰ κλυτὰ φῦλ᾽ ἀνθρώπων. 355
Ὃς τῇ γ᾽ ἀντιάσειε, φέρεσκέ μιν αἴσιμον ἦμαρ.
Πρίν γέ οἱ ἰὸν ἐφῆκεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
Καρτερόν· ἡ δ᾽ ὀδύνῃσιν ἐρεχθομένη χαλεπῇσι,
Κεῖτο μέγ᾽ ἀσθμαίνουσα, κυλινδομένη κατὰ χῶρον.
Θεσπεσίη δ᾽ ἐνοπὴ γένετ᾽ ἄσπετος, ἡ δὲ καθ᾽ ὕλην 360
Πυκνὰ μάλ᾽ ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, λεῖπε δὲ θυμὸν
Φοινὸν ἀποπνείουσ᾽, ὁ δ᾽ ἐπηύξατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἐνταυθοῖ νῦν πύθευ ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ.
Οὐδὲ σύ γε ζωοῖσι κακὸν δήλημα βροτοῖσιν
Ἔσσεαι, οἳ γαίης πολυφόρβου καρπὸν ἔδοντες 365
Ἐνθάδ᾽ ἀγινήσουσι τεληέσσας ἑκατόμβας·
Οὐδέ τί τοι θάνατόν γε δυσηλεγέ᾽ οὔτε Τυφωεὺς
Ἀρκέσει, οὐδὲ Χίμαιρα δυσώνυμος, ἀλλά σέ γ᾽ αὐτοῦ

Πύσει

Πύσει γαῖα μέλαινα καὶ ἠλέκτωρ Ὑπερίων.
Ὣς φάτ' ἐπευχόμενος· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε. 370
Τὴν δ' αὐτοῦ κατέπυσ' ἱερὸν μένος Ἠελίοιο·
Ἐξ οὗ νῦν Πυθὼ κικλήσκεται, οἱ δὲ ἄνακτα
Πύθιον καλέουσιν ἐπώνυμον, οὕνεκα κεῖθι
Αὐτοῦ πῦσε πέλωρ μένος ὀξέος Ἠελίοιο.
Καὶ τότ' ἄρ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ Φοῖβος Ἀπόλλων 375
Οὕνεκά μιν κρήνη καλλίρροος ἐξαπάφησε·
Βῆ δ' ἐπὶ Δηλφούσῃ κεχολωμένος, αἶψα δ' ἵκανε·
Στῆ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Δηλφοῦσ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἐμὸν νόον ἐξαπαφοῦσα,
Χῶρον ἔχουσ' ἐρατὸν προρέειν καλλίρροον ὕδωρ. 380
Ἐνθάδε δὴ καὶ ἐμὸν κλέος ἔσσεται, οὐδὲ σὸν οἴης.
Ἦ, καὶ ἐπὶ ῥίον ὦσεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
Πέτρῃσι προχυτῇσιν, ἀπέκρυψεν δὲ ῥέεθρα,
Καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐν ἄλσει δενδρήεντι,
Ἄγχι μάλα κρήνης καλλιρρόου· ἔνθα δ' ἄνακτι 385
Πάντες ἐπίκλησιν Δηλφουσίῳ εὐχετόωνται,
Οὕνεκα Δηλφούσης ἱερῆς ᾔσχυνε ῥέεθρα.
Καὶ τότε δὴ κατὰ θυμὸν ἐφράζετο Φοῖβος Ἀπόλλων
Οὕστινας ἀνθρώπους ὀργίονας εἰσαγάγοιτο,
Οἳ θεραπεύσονται Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ. 390
Ταῦτ' ἄρα ὁρμαίνων ἐνόησ' ἐπὶ οἴνοπι πόντῳ
Νῆα θοήν· ἐν δ' ἄνδρες ἔσαν πολέες τε καὶ ἐσθλοί,
Κρῆτες ἀπὸ Κνωσοῦ Μινωΐου, οἵ ῥά τ' ἄνακτι
Ἱερά τε ῥέζουσι καὶ ἀγγέλλουσι θέμιστας
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσαόρου, ὅττι κεν εἴπῃ, 395
Χρείων ἐκ δάφνης γυάλων ὕπο Παρνησοῖο.
Οἱ μὲν ἐπὶ πρῆξιν καὶ χρήματα νηῒ μελαίνῃ
Ἐς Πύλον ἠμαθόεντα Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους
Ἔπλεον· αὐτὰρ ὁ τοῖσι συνήντετο Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἐν πόντῳ δ' ἐπόρουσε, δέμας δελφῖνι ἐοικώς, 400
Νηῒ θοῇ, καὶ κεῖτο πέλωρ μέγα τε δεινόν τε.
Τῶν δ' ὅστις κατὰ θυμὸν ἐπιφράσσαιτο νοῆσαι,
Πάντοσ' ἀνασσείασκε, τίνασσε δὲ νήϊα δοῦρα.
Οἱ δ' ἀκέων ἐνὶ νηῒ καθήατο δειμαίνοντες.
Οὐδ' οἵ γ' ὅπλ' ἔλυον κοίλην ἀνὰ νῆα μέλαιναν, 405
Οὐδ' ἔλυον λαῖφος νηὸς κυανοπρῴροιο·
Ἀλλ' ὡς τὰ πρώτιστα κατεστήσαντο βοεῦσιν,
Ὣς ἔπλεον, κραιπνὸς δὲ νότος κατόπισθεν ἔπειγε
Νῆα θοήν· πρῶτον δὲ παρημείβοντο Μάλειαν,
Πὰρ δὲ Λακωνίδα γαῖαν, ἁλιστέφανον πτολίεθρον 410
Ἷξον, καὶ χῶρον τερψιμβρότου Ἠελίοιο,
Ταίναρον, ἔνθα τε μῆλα βαθύτριχα βόσκεται αἰεὶ
Ἠελίοιο ἄνακτος, ἔχει δ' ἐπιτερπέα χῶρον.
Οἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἔθελον νῆα σχεῖν, ἠδ' ἀποβάντες
Φράσσασθαι μέγα θαῦμα, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, 415
Εἰ μενέει νηὸς γλαφυρῆς δαπέδοισι πέλωρον,
Ἢ εἰς οἶδμ' ἅλιον πολυΐχθυον ἀμφιορούσει.
Ἀλλ' οὐ πηδαλίοισιν ἐπείθετο νηῦς εὐεργής,
Ἀλλὰ παρὲκ Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσα
Ἤϊ' ὁδόν, πνοιῇ δὲ ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων 420
Ῥηϊδίως ἴθυν'· ἡ δὲ πρήσσουσα κέλευθον,
Ἀρήνην ἵκανε, καὶ Ἀργυφέην ἐρατεινήν,
Καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ ἐΰκτιτον Αἰπύ,
Καὶ Πύλον ἠμαθόεντα, Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους.
Βῆ δὲ παρὰ Κρουνούς, καὶ Χαλκίδα, καὶ παρὰ Δύμην, 425
Ἠδὲ παρ' Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
Εὖτε Φερὰς ἐπέβαλλεν, ἀγαλλομένη Διὸς οὔρῳ,
Καί σφιν ὑπὲκ νεφέων Ἰθάκης τ' ὄρος αἰπὺ πέφαντο,
Δουλίχιόν τε Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πελοπόννησον παρενίσσετο πᾶσαν, 430
Καὶ δὴ ἐπὶ Κρίσης κατεφαίνετο κόλπος ἀπείρων,
Ὅστε διὲκ Πελοπόννησον πίειραν ἐέργει,
Ἦλθ' ἄνεμος ζέφυρος μέγας αἴθριος ἐκ Διὸς αἴσης,
Λάβρος ἐπαιγίζων ἐξ αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
Νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ. 435
Ἄψορροι δὴ ἔπειτα πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε
Ἔπλεον, ἡγεμόνευε δ' ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,

Putredine afficiet terra nigra, & excitator Hyperion.
Sic dixit precando, huius autem tenebræ oculos obtexerunt.
Hunc autem hic putredine affecit optabilis vis Solis,
Ex quo nunc Pytho vocatur, hi autem regem
Pythium vocant cognomine, quoniam ibi
Putredine affecit monstrum vis acuti Solis.
Et tunc vtique cognouit sua in mente Phœbus Apollo
Quod illum fons pulcherrimus decepit.
Iuit autem ad Delphusam iratus, celeriter autem peruenit.
Stetit autem valde prope ipsam, & illam verbis allocutus est,
Delphusa, non vtique futurum erat vt meam mentem deciperes,
Locum habens amabilem profluere pulcherrimam aquam.
Hic iam & mea laus erit, neque tua solius.
Dixit, & promontorium impulit rex longè operans Apollo
Petris perfusis, occultauit autem fluenta.
Ac templum fecit in luco umbroso
Prope valde fontem pulcherrimum, hic regi
Omnes cognomento Delphusio vota faciunt.
Quoniam Delphusæ sacra pudore affecit fluenta.
Et tunc vtique animo cogitabat Phœbus Apollo,
Quosnam homines sibi in sacris attraheret,
Qui sibi ministerium exhibebunt Pytho in saxosa.
Hæc igitur in animo agitans vidit in carnieo ponto
Nauem velocem, in ipsa autem viri erant multique & boni,
Cretenses ex Gnosso Minoia, qui vtique regi
Sacra faciunt, & enuntiant leges
Phœbi Apollinis aureo ense quæcunque dixerit,
Oracula edens ex lauro e vallibus Parnasi.
Hi quidem ad negociandum ac pecuniarum gratia cum naui nigra
Ad Pylum arenosam Pylique homines
Nauigabant, verum his obuiam iuit Phœbus Apollo,
In ponto autem impetum fecit corpore Delphino similis
Naui veloci, ac iacebat monstrum magnumque grauéque,
Horum autem quicunque in animo excogitaret intelligere
Vndecunque commouebat, concutiebat autem nauis ligna.
Hi autem silentes in naui, sedebant timentes.
Neque hi armamenta soluebant cauam supra nauem nigram,
Neque soluebant velum nauis habentis nigram puppim.
Sed quemadmodum in principio posuerant remis,
Sic nauigabant, frequens autem notus a tergo excitabat
Nauem velocem, primum autem prænauigarunt Maleam,
Ad Laconidam autem terram, mari coronatam vrbem
Peruenêre & locum oblectantis homines solis
Tænarum, vbique oues densis velleribus insignes pascuntur
Solis regis, habent autem delectabilem locum. (semper
Hi quidem hic volebant nauem sistere, & egressi
Dicere magnum miraculum ac oculis videre,
Si manet in nauis cauæ pauimento monstrum,
Vel ad vndam marinam multorum piscium aperte impetum faciet.
Cæterum non clauis obediebat nauis bene fabricata,
Sed ad Peloponnesum pinguem habens
Pergebat viam, vento autem rex longe iaculans Apollo
Facile dirigebat, hæc autem faciens viam
Arenen peruenit, ac Argiphæam optabilem,
Et Thryum Alphei meatum bene habitatum altum,
Ac Pylum arenosam, Pylogenósque homines,
Iuit autem ad Crunos accolas, & Chalciden, & ad Dymen,
Et ad Helidem diuinam, vbi imperant Epei.
Beneque Feras transiit exul abunda Iouis vento secundo
Et illis e nubibus Ithacæ mons altus apparebat,
Dulichiúmque Samósque, ac nemorosa Zacynthus.
Sed quando iam Peloponnesum præteriit omnem,
Ac iam quoniam Crisæ apparebat sinus infinitus,
Quique Peloponnesum pinguem separat,
Venit ventus Zephyrus magnus serenus e Iouis consilio
Impetuosus spirans ab æthere, vt celeriter
Nauis perficeret currens maris salsam aquam.
Retrogradi deinde ad ortúmque solémque
Nauigabant, dux autem erat rex Iouis filius Apollo.

Pythius vnde dictus.

Delphusius dictus Apollo.

Peruenêre.a. ad Crissam tranquillam vitibus abundantem
Ad portũ: arenis autẽ appropinquauit per põtũ meas nauis
Hic ẽ naui impetum fecit rex longè operans Apollo,
Astro similis medio in die, ab hoc autem multæ
Scintillæ euolabant, fulgor autem ad cœlum vsque venit.
Ad adytum autem subiit ad tripodas valde venerandos.
Intus autem vtique hic flammam accẽdit ostentans sua signa.
Totam autẽ Crissam occupauit splendor. vlularunt autem
Crissæorum mulieres, beneq́ cinctæ filiæ
Phœbi ab impetu, magnus.n. timor cepit vnumquemque,
Hinc iterum ad nauem vt mens saltu volabat,
Viro similis iuueniq́ue, fortique,
Qui sit in prima pubertate coma inuolutus amplos humeros
Et illos alloquutus verba alata dixit,
O hospites, qui estis? unde nauigatis humidas vias?
Aut ad rem gerendam, aut temere vagamini?
Quale latrones super mare vagantur
Animis.i. vita proiectis malum exteris afferentes.
Quid ita sedeatis stupidi, neque in terram
Descendistis, neque arma nigræ nauis deposuistis?
Hic enim mos est hominum industriorum.
Vbi ex ponto ad terram cum naui nigra
Peruenerint labore defessi, statim autem ipsorum
Cibi dulcis mentem desiderium capit.
Sic dixit, ac illis audaciam in pectoribus immisit.
Cui & respondens Cretensium dux contra dixit,
Hospes, quoniam non quidem mortalibus similis videris,
Neque corpore, neque indole, verum immortalibus diis,
Salueq́, & valde gaude, dij autem tibi felicia dent.
Et mihi hoc dic verum vt rectè sciam.
Quis populus, quæ terra, qui homines te genuerunt?
Aliud enim cogitantes nauigabamus magnam vndam,
Ad Pylum ex Creta, vnde genus gloriamur esse.
Nunc autem hic cum naui venimus non volentes,
Reditus cupientes aliam viam, alia itinera.
Sed quis mortalium huc duxit nolentes?
His respondens, dixit longè-operans Apollo
Hospites, qui Cnossum nemorosam incolebatis
Antea, sed nunc non amplius reduces iterum eritis,
Ad vrbemq́ amabilem, & ad domos pulchras vnusquisq́,
Ad charasq́ vxores: sed hic opimum templum
Habebitis meum multis honoratis hominibus.
Sum autem ego Iouis filius Apolloq́ glorior esse.
Vos autem duxi huc super magnam vndam maris,
Non mala sentiens, sed hic opimum templum
Habebitis meum omnibus valde honoratum hominibus,
Consiliaque immortalium cognoscetis, horum voluntate
Semper honorabimini omnino totos dies.
Sed agite, vt ego dicam, parete celerrimè,
Vela quidem primum dimittite solutis retinaculis,
Nauem postea velocem in continentem trahite,
Eo res efferte, & arma ex naui æquali,
Et aram facite in littore maris,
Ignem incendentes, posteaque farinas albas immolantes,
Precamini deinde adstantes circum aram.
Sicut quidem ego primum in aereo ponto
Assimilatus Delphino velocem ad nauem impetum feci,
Sic me precamini Delphinum, sed ara
Ipsa Delpia & visenda erit semper.
Cœnate postea celerem apud nauem nigram,
Et libate beatis diis, qui cœlum incolunt.
Sed postquam cibi dulcis amorem exemeritis,
Venite simul mecum, & Ιopæana canite
Vsque dum ad locũ perueneritis, vt habeatis pingue tẽplũ,
Sic fatus est, hi autem illum valde timuerũt & paruerũt.
Vela quidem primum demiserunt, solueruntq́ retinacula.
Malum autem mali receptaculo admouerunt rudentibus summissis.
Egrediebantur autem & ipsi in littore maris.
Ex mari autẽ ad continentem velocem nauem attraxerunt,

Ἷξον δ' ἐς Κρίσσαν εὐδείελον ἀμπελόεσσαν,
Ἐς λιμέν', ἡ δ' ἀμάθοισιν ἐχρίμψατο ποντοπόρος νηῦς.
Ἔνθ' ἐκ νηὸς ὄρουσεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων, 440
Ἀστέρι εἰδόμενος μέσῳ ἤματι, τοῦ δ' ἀπὸ πολλαὶ
Σπινθαρίδες πωτῶντο, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἷκεν·
Ἐς δ' ἄδυτον κατέδυσε διὰ τριπόδων ἐριτίμων.
Ἐν δ' ἄρ' ὅγε φλόγα δαῖε, πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα,
Πᾶσαν δὲ Κρίσσην κάτεχεν σέλας. αἱ δ' ὀλόλυξαν 445
Κρισσαίων ἄλοχοι καλλίζωνοί τε θύγατρες,
Φοίβου ὑπὸ ῥιπῆς μέγα γὰρ δέος εἷλεν ἕκαστον.
Ἔνθεν δ' αὖτ' ἐπὶ νῆα νόημ' ὣς ἆλτο πετέσθαι,
Ἀνέρι εἰδόμενος αἰζηῷ τε κρατερῷ τε
Πρωθήβῃ, χαίτῃς εἰλυμένος εὐρέας ὤμους· 450
Καί σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε ληϊστῆρες, ὑπεὶρ ἅλα; τοί τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες. 455
Τίφθ' οὕτως ἧσθον τετιηότες, οὐδ' ἐπὶ γαῖαν
Ἐκβῆτ', οὐδὲ καθ' ὅπλα μελαίνης νηὸς ἔθεσθε;
Αὕτη μέν γε δίκη πέλει ἀνδρῶν ἀλφηστάων,
Ὁππότ' ἂν ἐκ πόντοιο ποτὶ χθονὶ νηὶ μελαίνῃ
Ἔλθωσιν καμάτῳ ἀδηκότες, αὐτίκα δὲ σφεας 460
Σίτοιο γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἱρεῖ.
Ὣς φάτο· καί σφιν θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκε.
Τὸν καὶ ἀμειβόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Ξεῖν', ἐπεὶ οὐ μὲν γάρ τι καταθνητοῖσιν ἔοικας,
Οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν, 465
Οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐῢ εἰδῶ,
Τίς δῆμος, τίς γαῖα, τίνες βροτοὶ ἐγγεγάασιν;
Ἄλλῃ γὰρ φρονέοντες ἐπεπλέομεν μέγα λαῖτμα,
Εἰς Πύλον ἐκ Κρήτης, ἔνθεν γένος εὐχόμεθ' εἶναι· 470
Νῦν δ' ὧδε ξὺν νηῒ κατήλθομεν οὔ τι ἑκόντες,
Νόστου ἱέμενοι, ἄλλην ὁδόν, ἄλλα κέλευθα.
Ἀλλά τις ἀθανάτων δεῦρ' ἤγαγεν οὐκ ἐθέλοντας.
Τοὺς δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ξεῖνοι τοὶ Κνωσσὸν πολυδένδρεον ἀμφινέμεσθε 475
Τὸ πρίν, ἀτὰρ νῦν οὐκέθ' ὑπότροποι αὖτις ἔσεσθε
Ἔς τε πόλιν ἐρατὴν καὶ δώματα καλὰ ἕκαστος,
Ἔς τε φίλας ἀλόχους· ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
Ἕξετ' ἐμόν, πολλοῖσι τετιμένον ἀνθρώποισιν.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διὸς υἱός, Ἀπόλλων δ' εὔχομαι εἶναι· 480
Ὑμέας δ' ἤγαγον ἐνθάδ' ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
Οὔ τι κακὰ φρονέων, ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
Ἕξετ' ἐμόν, πᾶσιν μάλα τίμιον ἀνθρώποισι·
Βουλάς τ' ἀθανάτων εἰδήσετε, τῶν ἰότητι
Αἰεὶ τιμήσεσθε διαμπερὲς ἤματα πάντα. 485
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πείθεσθε τάχιστα·
Ἱστία μὲν πρῶτον κάθετον, λύσαντε βοείας·
Νῆα δ' ἔπειτα θοὴν ἐπ' ἠπείρου ἐρύσασθε,
Ἐκ δὲ κτήμαθ' ἕλεσθε καὶ ἔντεα νηὸς ἐΐσης.
Καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης, 490
Πῦρ ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες·
Εὔχεσθαι δ' ἤπειτα παριστάμενοι περὶ βωμόν·
Ὡς μὲν ἐγὼ τὸ πρῶτον ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Εἰδόμενος δελφῖνι θοῆς ἐπὶ νηὸς ὄρουσα,
Ὣς ἐμοὶ εὔχεσθαι Δελφινίῳ· αὐτὰρ ὁ βωμὸς 495
Αὐτὸς Δελφεῖος καὶ ἐπόψιος ἔσσεται αἰεί.
Δειπνῆσαί τ' ἄρ' ἔπειτα θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
Καὶ σπεῖσαι μακάρεσσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι.
Αὐτὰρ ἐπὴν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἧσθε,
Ἔρχεσθαί θ' ἅμ' ἐμοί, καὶ ἰηπαιήον' ἀείδειν, 500
Εἰσόκε χῶρον ἵκησθον ἵν' ἕξετε πίονα νηόν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Ἱστία μὲν πρῶτον κάθεσαν, λῦσαν δὲ βοείας·
Ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν προτόνοισιν ὑφέντες.
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης· 505
Ἐκ δ' ἁλὸς ἤπειρόνδε θοὴν ἀνὰ νῆ' ἐρύσαντο

Ὑψοῦ ἐπ' ἠπείρου, παρὰ δ' ἕρματα μακρὰ τάνυσσαν·
Καὶ βωμὸν ποίησαν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Πῦρ δ' ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες,
Εὔχοντ' ὡς ἐκέλευε, παριστάμενοι περὶ βωμόν. 510
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
Καὶ σπεῖσαν μακάρεσσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Φόρμιγγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἐρατὸν κιθαρίζων, 515
Καλὰ καὶ ὕψι βιβάς. οἱ δὲ ῥήσσοντες ἕποντο
Κρῆτες πρὸς Πυθὼ, καὶ ἰηπαιήον' ἄειδον,
Οἷοί τε Κρητῶν παιήονες, οἷσί τε Μοῦσα
Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε θεὰ μελίγηρυν ἀοιδήν.
Ἀκμητοὶ δὲ λόφον προσέβαν ποσίν, αἶψα δ' ἵκοντο 520
Παρνασὸν καὶ χῶρον ἐπήρατον, ἔνθ' ἄρ' ἔμελλεν
Οἰκήσειν πολλοῖσι τετιμένος ἀνθρώποισι·
Δεῖξε δ' ἄγων ἄδυτον ζάθεον καὶ πίονα νηόν.
Τῶν δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι,
Τὸν καὶ ἀνειρόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα, 525
  Ὦ ἄν', ἐπειδὴ τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Ἤγαγες, (οὕτω που τῷ σῷ φίλον ἔπλετο θυμῷ)
Πῶς καὶ νῦν βεόμεσθα, τό σε φράζεσθαι ἄνωγμεν.
Οὔτε τρυγηφόρος ἥδε γ' ἐπήρατος, οὔτ' εὐλείμων,
Ὥστ' ἀπό τ' εὖ ζώειν καὶ ἅμ' ἀνθρώποισιν ὁμιλεῖν. 530
  Τοὺς δ' ἐπιμειδήσας προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Νήπιοι ἄνθρωποι, δυστλήμονες, οἳ μελεδῶνας
Βούλεσθ' ἀργαλέους τε πόνους καὶ στείνεα θυμῷ,
Ῥηΐδιον ἔπος ὔμμ' ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω·
Δεξιτερῇ μάλ' ἕκαστος ἔχων ἐν χειρὶ μάχαιραν 535
Σφάζειν αἰεὶ μῆλα· τὰ δ' ἄφθονα πάντα παρέσται,
Ὅσσα ἐμοί γ' ἀγάγωσι περικλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων.
Νηόν τε προφύλαχθε, δέδεχθε δὲ φῦλ' ἀνθρώπων
Ἐνθάδ' ἀγειρομένων, καὶ ἐμὴν ἰθύν τε μάλιστα,
Ἠέ τι τηΰσιον γ' ἔπος ἔσσεται ἠέ τι ἔργον, 540
Ὕβρις θ' ἣ θέμις ἐστὶ καταθνητῶν ἀνθρώπων.
Ἄλλοι ἔπειθ' ὑμῖν σημάντορες ἄνδρες ἔσονται,
Τῶν ὑπ' ἀναγκαίῃ δεδμήσεσθ' ἤματα πάντα.
Εἴρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι φύλαξαι.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱέ, 545
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

ΕΡΜΗΝ ὕμνει Μοῦσα Διὸς καὶ Μαιάδος υἱόν,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
Ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα
Νύμφη ἐϋπλόκαμος, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,
Αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἀλέαθ' ὅμιλον, 5
Ἄντρον ἔσω ναίουσα παλίσκιον, ἔνθα Κρονίων
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ὄφρα κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην,
Λήθων ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μεγάλοιο Διὸς νόος ἐξετελεῖτο, 10
Τῇ δ' ἤδη δέκατος μεὶς οὐρανῷ ἐστήρικτο,
Εἴς τε φόως ἄγαγεν, ἀρίσημά τε ἔργα τέτυκτο,
Καὶ τότ' ἐγείνατο παῖδα πολύτροπον, αἱμυλομήτην,
Ληϊστῆρ', ἐλατῆρα βοῶν, ἡγήτορ' ὀνείρων,
Νυκτὸς ὀπωπητῆρα, πυληδόκον, ὃς τάχ' ἔμελλεν 15
Ἀμφανέειν κλυτὰ ἔργα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἠῷος γεγονὼς μέσῳ ἤματι ἐγκιθάριζεν,
Ἑσπέριος βοῦς κλέψεν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Τετράδι τῇ προτέρῃ τῇ μιν τέκε πότνια Μαῖα.
Ὃς καὶ ἐπειδὴ μητρὸς ἀπ' ἀθανάτων θόρε γυίων, 20
Οὐκέτι δηρὸν ἔκειτο μένων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ,
Ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ζήτει βόας Ἀπόλλωνος,
Οὐδὸν ὑπερβαίνων ὑψηρεφέος ἄντροιο,
Ἔνθα χέλυν εὑρὼν ἐκτήσατο μυρίον ὄλβον.
Ἑρμῆς τοι πρώτιστα χέλυν τεκτήνατ' ἀοιδόν, 25
Ἥ ῥά οἱ ἀντεβόλησεν ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι,
Βοσκομένη προπάροιθε δόμων ἐριθηλέα ποίην,

Aliȩ super arenas, phalangia longa extenderunt,
Et aram fecerunt in littore maris:
Ignem accendentes, supérque farinas albas immolantes,
Vota faciebant vt iusserat, astantes apud aram.
Cœnam postea sumpserunt velocem apud nauem nigram,
Et libarunt beatis diis, qui Olympum habitant.
Sed postquam potus & cibi amorem exemerunt,
In viam se dederunt. dux. n. erat illis rex Iouis filius Apollo,
Citharam præ manibus habens mira ratione cithara ludens
Pulchrè ac sublimiter, hi autem stupescentes sequebantur
Cretenses ad Pythum, & Iopæana canebant,
Vt sunt Cretensium pæanes, quibúsque Musa
In pectoribus imposuit dea suauem cantionem.
Indefessi. n. collem ascenderunt pedibus, cito autem venerūt
Ad Parnasum, & locum optabilem, vbi vtique futurus erat
Habitaturus, a multis honore habitus hominibus.
Ostendit autem ducens hic solum ac pingue templum,
Horum autem excitabatur animus in pectoribus charis,
Quos cùm interrogasset, Cretensium dux contra dixit,
O rex, quoniam longe ab amicis & à patria terra
Duxisti, (sic vtique tuo charum fuit animo,)
Quonam pacto nunc viuemus, te hoc dicere iubemus,
Neque vua ferax hæc amabilis, neque pratorum copiosa,
Ita vt ex hac bene viuamus, simúlque homines sequantur.
His autem subridens dixit Iouis filius Apollo,
Insipientes homines, ærumnosi, qui curas
Vultis difficiléśque dolores, ac gemitus in animo,
Facile verbum vobis dicam, ac in mente ponam.
Dextra valde vnusquisque habens in manu macheram,
Iugulare semper oues: hæc autem affluenter omnia erunt,
Quæcunque mihi duxerint inclytæ gentes hominum.
Templum custodite suscipite autem gentes hominum.
Hic congregatas, & meum consilium maximè,
Siue quid incassum verbum erit, siue quid opus,
Iniuriáq; quæ fas est contra mortales homines.
Alij deinde vobis significatores viri erunt,
Quorum ex necessitate domiti eritis diebus in omnibus.
Dicta sunt tibi omnia, tu autem in mente tua serua.
Et tu quidem sic salue Iouis ac Latonæ fili:
Verum ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN MERCVRIVM.

MERCVRIVM lauda musa, Iouis ac Maiæ filiū,
In Cyllenē regnātē, & Arcadia pecoribus abūdātē,
Nuntium immortalium perutilem, quem peperit Maia
Nympha pulchricoma, cum Ioue amore mixta,
Veneranda, beatorum. n. deorum subduxit se è commercio
Antrum intus habitans vmbrosum, vbi Saturnius
Cum nympha pulchricoma miscebatur noctis in medio,
Cum dulcis somnus haberet albicubitā Iunonem,
Latens immortaléśque deos, mortaléśque homines.
Verum cùm magni Iouis mens perficiebatur,
Huic iam decimus mensis in cœlo firmatus erat,
Inq; lucem duxit, insigniáque opera erant:
Et tunc genuit filium vafrum, & blandiloquum,
Prædonem, abactorem boum, ducem somniorum,
Noctis spectatorem, ianitorem, qui statim futurus erat
Ostendere inclyta opera cum immortalibus diis.
Manè natus in medio die citharam pulsabat,
Vespertinus boues furatus est procul iaculantis Apollinis,
Quarta prima quæ illum peperit veneranda Maia,
Qui & quoniam ab matris immortalibus saluit membris,
Non amplius diu iacebat manens sacra in cuna.
Verum, hic surgens quærebat boues Apollinis,
Solum transgrediens prærupti antri:
Vbi testudine inuenta possedit infinitas opes.
Mercurius vtiq; primum testudinem fabricatus est canorā,
Quæ vtique illi occurrit in aulæis ianuis,
Se pascens ante domus ex valde florida herba,

Tarda pedibus incedens. Iouis autem quàm-utilis filius
Conspicatus risit, & statim verbum dixit,
Signum nunc mihi valde utile, haud vilipendo.
Salue natura amabilis, chorisica conuiuij socia,
Fausta quæ apparuisti, unde hic pulcher ludus,
Varium ostracum es testudo in montibus viuens?
Sed feram te in domum acceptam. vtilitas quadã mihi eris,
Neque inhonorabo, tu autem me primum iuuabis.
Domi melius est esse, quoniam noxium quod foris.
Certe enim pharmaco multinoxio es telum
Viuens: si vero moriare, tunc vtique pulchrius caneres.
Sic vtique dixit, & manibus simul ambabus eleuans,
Continuo introibat domum, ferens amabile ludicrum.
Vbi scalpens scalpro cani ferri
Vitam eripuit montanæ testudinis.
Vt autem quando velox consilium per pectus transibit
Viri, quem frequentes versant curæ,
Quæ quando voluerentur ab oculis flammæ:
Sic simul verbumque, ac opus cõsulebat inclitus Mercurius.
Fixit vtique in mensuris sectis arundinibus calami
Protensis per dorsa in pellem testudinis.
Circa autem pellem extendit bouis consiliis suis:
Ac cubitos imposuit, iugum autem aptauit ambobus.
Septem vero concinnas ouium extendit chordas.
Verum postquam construxit ferens amabile ludicrum,
Plectro commouebat partim: hæc autem à manu
Grauiter insonuit, deus vero pulchre canebat,
Ab extemporaneo conatus, veluti pueri
Florida ætatis in conuiuiis mutua conuitiantur
De Ioue Saturnio, & Maia pulchra habente calceamenta,
Quem antea obtrectabant scortali genitura,
Suamque ipsius nationem, nomen inclitum nominans,
Famulosque celebrauit, & præclaras domos nymphæ.
Ac tripodas per domum, durabilésque lebetas,
Et hæc quidem seuit, hæc autem in mente cupiebat,
Et hanc quidem deposuit ferens sacra in cuna
Lyram cauam: hic vero carnes cupiens,
Saliit ad speculam odorifera ex domo
Moliens dolum altum in mente, quemadmodum homines
Insidiatores agitant obscura noctis in hora,
Sol quidem occidebat in terram ad Oceanum
Cum ipsisque equis ac curribus. verum Mercurius
Pieriæ peruenit currens montes umbrosos,
Vbi deorum beatorũ boues immortales stabulum habebant,
Depascentes prata intonsa optabilia.
Horum tunc Maiæ filius bene attentus Argicida,
Quinquaginta greges segregauit boues valde mugientes:
Vagas autem agitabat per arenosum locum,
Vestigiis reflexis, dolosæ vero non oblitus est artis,
Contrario modo faciens vngulas priores posteriores,
Verum posteriores priores: contrario autem modo & ipse incedebat.
Sandala autem statim eiecit ad arenas marinas,
Indicibilia & inexcogitabilia complicabat mirabilia opera,
Commiscens myricas, & myricis similes ramos,
Ex his tunc colligato nuper florentis fasciculo syluæ,
Absque damno sub pedibus ligauit sandala leuia,
Cum ipsis foliis, quæ inclytus Argicida
Auulsit à Pieria iter declinans,
Tanquam properans longam viam vt in procinctu.
Hunc autem senex cognouit domorum splendidũ viridarium
Petentem ad campum per Onchestum herbosum,
Quem prior alloquutus est Maiæ inclytæ filius,
O senex, quique plantas effodis incuruus humeris, (rint,
Certè multũ via confeceris, quando hæc omnia fructum tule-
Atque videns non videns esse, & surdus audiens.
Et tacere, quando non quid nocuerit tuum ipsius,
Tantum loquutus concussit boum fortia capita:
Multos autem montes vmbrosos, & valles sonoras,
Et campos optabiles transiit inclytus Mercurius.

Σαῦλα ποσὶν βαίνουσα. Διὸς δ' ἐριούνιος υἱὸς
Ἀθρήσας ἐγέλασε, καὶ αὐτίκα μῦθον ἔειπε,
Σύμβολον ἤδη μοι μέγ' ὀνήσιμον· οὐκ ὀνοτάζω. 30
Χαῖρε φυὴν ἐρόεσσα, χοροιτύπε, δαιτὸς ἑταίρη,
Ἀσπασίη προφανεῖσα· πόθεν τόδε καλὸν ἄθυρμα,
Αἰόλον ὄστρακον ἕσσο χέλυς ὄρεσι ζώουσα;
Ἀλλ' οἴσω σ' εἰς δῶμα λαβών· ὄφελός τί μοι ἔσσῃ,
Οὐδ' ἀποτιμήσω· σὺ δέ με πρώτιστον ὀνήσεις. 35
Οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι.
Ἦ γὰρ ἐπηλυσίης πολυπήμονος ἔσσεαι ἔχμα
Ζώουσ'· ἢν δὲ θάνῃς, τότε κεν μάλα καλὸν ἀείδοις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ χερσὶν ἅμ' ἀμφοτέρῃσιν ἀείρας,
Ἂψ εἴσω κίε δῶμα, φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα. 40
Ἔνθ' ἀναπηλήσας γλυφάνῳ πολιοῖο σιδήρου
Αἰῶν' ἐξετόρησεν ὀρεσκῴοιο χελώνης.
Ὡς δ' ὁπότ' ὠκὺ νόημα διὰ στέρνοιο περήσῃ
Ἀνέρος ὅν τε θαμιναὶ ἐπιστρωφῶσι μέριμναι,
Ἢ ὅτε δινηθῶσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαί, 45
Ὣς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήδετο κύδιμος Ἑρμῆς.
Πῆξε δ' ἄρ' ἐν μέτροισι ταμὼν δόνακας καλάμοιο,
Πειρήνας διὰ νῶτα διὰ ῥινοῖο χελώνης.
Ἀμφὶ δὲ δέρμα τάνυσσε βοὸς πραπίδεσσιν ἑῇσι,
Καὶ πήχεις ἐνέθηκ', ἐπὶ δὲ ζυγὸν ἤραρεν ἀμφοῖν· 50
Ἑπτὰ δὲ συμφώνους ὀίων ἐτανύσσατο χορδάς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε, φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα,
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἣ δ' ὑπὸ χειρὸς
Σμερδαλέον κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν,
Ἐξ αὐτοσχεδίης πειρώμενος, ἠύτε κοῦροι 55
Ἡβηταὶ θαλίῃσι παραιβόλα κερτομέουσιν,
Ἀμφὶ Δία Κρονίδην, καὶ Μαιάδα καλλιπέδιλον,
Ὃν πάρος ὠρίζεσκον ἑταιρείῃ φιλότητι,
Ἥν τ' αὐτοῦ γενεὴν ὀνομακλυτὸν ἐξονομάζων,
Ἀμφιπόλους τε γέραιρε, καὶ ἀγλαὰ δώματα νύμφης, 60
Καὶ τρίποδας κατὰ οἶκον, ἐπηετανούς τε λέβητας.
Καὶ τὰ μὲν οὖν ἤειδε, τὰ δὲ φρεσὶν ἄλλα μενοίνα.
Καὶ τὴν μὲν κατέθηκε φέρων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ
Φόρμιγγα γλαφυρήν· ὁ δ' ἄρα κρειῶν ἐρατίζων,
Ἆλτο κατὰ σκοπιὴν εὐώδεος ἐκ μεγάροιο, 65
Ὁρμαίνων δόλον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν, οἷά τε φῶτες
Φηληταὶ διέπουσι μελαίνης νυκτὸς ἐν ὥρᾳ.
Ἠέλιος μὲν ἔδυνε κατὰ χθονὸς Ὠκεανόνδε
Αὐτοῖσίν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν· αὐτὰρ ἄρ' Ἑρμῆς
Πιερίης ἀφίκανε θέων ὄρεα σκιόεντα, 70
Ἔνθα θεῶν μακάρων βόες ἄμβροτοι αὖλιν ἔχεσκον,
Βοσκόμεναι λειμῶνας ἀκηρασίους ἐρατεινούς.
Τῶν τότε Μαιάδος υἱὸς ἐύσκοπος Ἀργειφόντης
Πεντήκοντ' ἀγέλης ἀπετάμνετο βοῦς ἐριμύκους.
Πλανοδίας δ' ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον, 75
Ἴχνι' ἀποστρέψας· δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης,
Ἀντία ποιήσας ὁπλὰς, τὰς πρόσθεν ὄπισθεν,
Τὰς δ' ὄπιθεν, πρόσθεν· κατὰ δ' ἔμπαλιν αὐτὸς ἔβαινε.
Σάνδαλα δ' αὐτίκα ῥιψὶν ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσιν,
Ἄφραστ' ἠδ' ἀνόητα διέπλεκε θαυματὰ ἔργα, 80
Συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους.
Τῶν τότε συνδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης,
Ἀβλαβέως ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σάνδαλα κοῦφα
Αὐτοῖσιν πετάλοισι, τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης
Ἔσπασε Πιερίηθεν ὁδοιπορίην ἀλεγύνων, 85
Οἷά τ' ἐπειγόμενος δολιχὴν ὁδὸν, αὐτοτροπήσας.
Τὸν δὲ γέρων ἐνόησε δέμων ἀνθοῦσαν ἀλωὴν,
Ἱέμενον πεδίονδε δι' Ὀγχηστὸν λεχεποίην.
Τὸν πρότερος προσέφη Μαίης ἐρικυδέος υἱός,
Ὦ γέρον, ὅς τε φυτὰ σκάπτεις ἐπικαμπύλος ὤμους, 90
Ἦ πολυοινήσεις εὖτ' ἂν τάδε πάντα φέρῃσι,
Καί τε ἰδὼν μὴ ἰδὼν εἶναι, καὶ κωφὸς ἀκούσας,
Καὶ σιγᾶν, ὅτε μή τι καταβλάπτῃ τὸ σὸν αὐτοῦ.
Τόσσον φὰς συνέσευε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα·
Πολλὰ δ' ὄρη σκιόεντα καὶ αὐλῶνας κελαδεινοὺς, 95
Καὶ πεδί' ἀνθεμόεντα διήλασε κύδιμος Ἑρμῆς.

Ὀρφναίη δ' ἐπίκουρος ἐπαύετο δαιμονίη νὺξ
Ἡ πλείων, τάχα δ' ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός·
Ἡ δὲ νέον σκοπιὴν προσεβήσατο δῖα Σελήνη
Πάλλαντος θυγάτηρ Μεγαμηδείδαο ἄνακτος, 100
Τῆμος ἐπ' Ἀλφειὸν ποταμὸν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους·
Ἀδμῆτες δ' ἵκανον ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
Καὶ ληνοὺς προπάροιθεν ἀριπρεπέος λειμῶνος.
Ἔνθ' ἐπεὶ εὖ βοτάνης ἐπεφόρβει βοῦς ἐριμύκους, 105
Καὶ τὰς μὲν συνέλασσεν ἐς αὔλιον ἀθρόας οὔσας,
Λωτὸν ἐρεπτομένας ἠδ' ἑρσήεντα κύπειρον.
Σὺν δ' ἐφόρει ξύλα πολλά, πυρὸς δ' ἐπεμαίετο τέχνην·
Δάφνης ἀγλαὸν ὄζον ἑλὼν, ἐπέλεψε σιδήρῳ
Ἄρμενον ἐν παλάμῃ· ἄμπνυτο δὲ θερμὸς ἀϋτμή· 110
Ἑρμῆς τοι πρώτιστα πυρήϊα πῦρ τ' ἀνέδωκε.
Πολλὰ δὲ κάγκανα κᾶλα κατουδαίῳ ἐνὶ βόθρῳ
Οὖλα λαβὼν ἐπέθηκεν ἐπηετανά· λάμπετο δὲ φλὸξ
Τηλόσε φῦζαν ἱεῖσα πυρὸς μέγα δαιομένοιο.
Ὄφρα δὲ πῦρ ἀνέκαιε βίη κλυτοῦ Ἡφαίστοιο, 115
Τόφρα δ' ὑποβρυχίας ἕλικας βοῦς εἷλκε θύραζε
Δοιὰς ἄγχι πυρός· δύναμις δέ οἱ ἔπλετο πολλή.
Ἀμφοτέρας δ' ἐπὶ νῶτα χαμαὶ βάλε φυσιοώσας·
Ἐγκλίνων δ' ἐκύλινδε δι' αἰῶνάς τε τορήσας.
Ἔργῳ δ' ἔργον ὄπαζε ταμὼν κρέα πίονα δημῷ. 120
Ὤπτα δ' ἀμφ' ὀβελοῖσι πεπαρμένα δουρατέοισι,
Σάρκας ὁμοῦ καὶ νῶτα γεράσμια, καὶ μέλαν αἷμα
Ἐργμένον ἐν χολάδεσσι. τὰ δ' αὐτοῦ κεῖτ' ἐπὶ χώρης.
Ῥινοὺς δ' ἐξετάνυσσε καταστυφέλῳ ἐνὶ πέτρῃ.
Ὡς ἔτι νῦν τὰ μέτασσα πολυχρόνιοι πεφύασι, 125
Δηρὸν δὴ μετὰ ταῦτα καὶ ἄκριτον. αὐτὰρ ἔπειτα
Ἑρμῆς χαρμόφρων εἰρύσατο πίονα ἔργα
Λείῳ ἐπὶ πλαταμῶνι, καὶ ἔσχισε δώδεκα μοίρας
Κληροπαλεῖς· τέλεον δὲ γέρας προσέθηκεν ἑκάστῃ.
Ἔνθ' ὁσίης κρεάων ἠράσσατο κύδιμος Ἑρμῆς. 130
Ὀδμὴ γάρ μιν ἔτειρε καὶ ἀθάνατόν περ ἐόντα
Ἡδεῖ'· ἀλλ' οὐδ' ὧς οἱ ἐπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Καί τε μάλ' ἱμείροντι περᾶν ἱερῆς κατὰ δειρῆς.
Ἀλλὰ τὰ μὲν κατέθηκεν ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
Δημὸν καὶ κρέα πολλά, μετήορα δ' αἶψ' ἀνάειρε, 135
Σῆμα νέης φωρῆς· ἐπὶ δὲ ξύλα κάγκαν' ἀείρας,
Οὐλόποδ' οὐλοκάρηνα πυρὸς κατεδάμνατ' ἀϋτμῇ.
Αὐτὰρ ἐπεί τοι πάντα κατὰ χρέος ἤνυσε δαίμων,
Σάνδαλα μὲν προέηκεν ἐς Ἀλφειὸν βαθυδίνην·
Ἀνθρακιὴν δ' ἐμάρανε, κόνιν δ' ἀμάθυνε μέλαιναν 140
Παννύχιος· καλὸν δὲ φόως ἐπέλαμπε Σελήνης.
Κυλλήνης δ' αἶψ' αὖτις ἀφίκετο δῖα κάρηνα
Ὄρθριος, οὐδέ τίς οἱ δολιχῆς ὁδοῦ ἀντεβόλησεν
Οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
Οὐδὲ κύνες λελάκοντο. Διὸς δ' ἐριούνιος Ἑρμῆς 145
Δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλήϊθρον ἔδυνεν,
Αὔρῃ ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος, ἠΰτ' ὀμίχλη.
Ἰθύσας δ' ἄντρου ἐξίκετο πίονα νηόν,
Ἦκα ποσὶ προβιβῶν· οὐ γὰρ κτύπεν ὥσπερ ἐπ' οὔδει.
Ἐσσυμένως δ' ἄρα λίκνον ἐπῴχετο κύδιμος Ἑρμῆς, 150
Σπάργανον ἀμφ' ὤμοις εἰλυμένος, ἠΰτε τέκνον
Νήπιον, ἐν παλάμῃσι περ' ἰγνύσι λαῖφος ἀθύρων
Κεῖτο, χέλυν ἐρατὴν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἐέργων.
Μητέρα δ' οὐκ ἄρ' ἔληθε θεὰν θεός, εἶπέ τε μῦθον,
Τίπτε σὺ ποικιλομῆτα, πόθεν τάδε νυκτὸς ἐν ὥρῃ 155
Ἔρχῃ ἀναιδείην ἐπιειμένε; νῦν σε μάλ' οἴω
Ἢ τάχ' ἀμήχανα δεσμὰ περὶ πλευρῇσιν ἔχοντα,
Λητοΐδου ὑπὸ χερσὶ διὲκ προθύροιο περήσειν,
Ἢ σὲ λαβόντα μεταξὺ κατ' ἄγκεα φιλητεύσειν.
Ἔρρε πάλιν· μεγάλην σε πατὴρ ἐφύτευσε μέριμναν 160
Θνητοῖς ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὴν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι,
Μῆτερ ἐμή, τί με ταῦτα τιτύσκεαι ἠΰτε τέκνον
Νήπιον, ὃς μάλα παῦρα μετὰ φρεσὶν αἴσυλα οἶδε,
Ταρβαλέον, καὶ μητρὸς ὑποδείδιεν ἐνιπάς. 165

Obscura verò adiutrix cessabat diuina nox
Plurima parte autem aurora fiebat populos ad opera exci-
Nuper vero in speculam prodiit diua Luna, (tans:
Pallantis filia Megamidæ regis:
Tunc in Alpheum amnem Iouis potens filius
Phœbi ripuitus boues agitans latifrontes:
Indomita autem peruenêre ad stabulum altum,
Et lacus arte valde decori prati:
Vbi deinde ex bona herba pauit boues valde mugientes,
Et has quidem simul egit ad stabulum congregatas.
Lotum comedentes & roscidum cyperum.
Simul.a. ferebat ligna multa, ignis verò inquirebat artem,
Lauri claram ramum accipiens attenuauit ferro
Aptum palmæ, circum autem spirabat calidus vapor.
Mercurius vtique primum focum ignémque protulit.
Multa autem sicca ligna in humili fouea
Densa accipiens supposuit: longa emicabat autem flamma
Procul crepitum mittens ignis valdè comburentis.
Quousque autem ignem comburebat vis inclyti Vulcani,
Eousque mugientes flexipedes boues traxit foras
Duas prope ignem, vis autem illi erat multa,
Ambas vero in terga humi eiecit spirantes.
Inclinans autem voluebat longo tempore perterebratas
Opus.a. operi præbebat incidens carnes crassa pinguedine.
Assabat autem verubus infixas ligneis,
Carnes simul ac terga venerabilia, & nigrum sanguinem
Detentum in intestinis: hæc.a. hic iacebant super terram.
Pelles vero extendit super asperam petram.
Sicut adhuc nunc secta multi temporis genita fuêre,
Diu vtique postea ac temerè, verum deinde
Mercurius gaudium ferens traxit pinguia opera
Leui in loco plano, & scidit duodecim partes
Sorte distribuendas. perfectū.a. honorem addidit vnicuique.
Vbi sacram partem *carnium optauit inclytus Mercurius.*
Odor enim illum affligebat, & quamuis immortalis erat.
Nouerat, verùm neque sic illi obediebat animus superbus.
Et valde cupienti transiit per sacrum collum.
Sed hæc quidem deposuit ad stabulum altum
Pinguedinem, & carnes multas, arrepta.a. statim sustulit,
Signum noui vocis: adhæc vero ligna sicca arripiens,
Integros pedes, integraq; capita ignis prorsus cōsūpsit vapo-
Sed postquam vtique omnia rite perfecit deus, (re:
Sandala quidem proiecit in Alpheum profundos vortices habentem:
Ignem.a. obscurauit, puluerem.v. arenam redegit nigram.
Tota nocte: pulchra verò lux splendebat lunæ.
Cyllenes autem rursus adiit diuinos vertices
Matutinus, neq; aliquis illi in longa via fuit obuius factus,
Neque deorum beatorum, neque mortalium hominum,
Neque canes latrarunt, Iouis autem perutilis Mercurius
Incuruatus domus per ianuam ingressus est,
Auræ autumnali similis veluti caligo.
Recta verò antri peruenit pingue templum.
Tacitè pedibus incedens: neque enim strepebat vt in solo
Festinanter autem ad cunam iuit inclytus Mercurius,
Fascia circa humeros inuolutus, veluti natus
Infans, in palmis circa poplites velum ludens
Iacebat, testudinem optabilem læua manu detinens.
Matrem.a. non vtique latebat deam deus, dixitq; verbum,
Quare tu versute, vnde hac noctis in hora
Venis impudentia indute? nunc te potius puto
Profectò celeriter immensa vincula circa latera habentem,
Latonij a manibus foras transiturum,
Quàm te accipientem interim in vlnis osculaturum.
Pereas iterum: magnam te pater plantauit solicitudinem.
Mortalibus hominibus, ac immortalibus diis.
Huic Mercurius respondit verbis fraudulentis,
Mater mea quid ita me obseruas tanquam natum
Infantem, qui valde parua in mente nefaria nouit,
Timidum, ac qui matris timet mandata.

Verùm ego artem aggrediar quæ optima erit,
Consulens me & te omnino, neque deos
Nos inter immortales, sine muneribus & ieiuni
Hic manentes tolerabimus vt tu iubes.
Melius est omnibus diebus cum immortalibus versari,
Diuitem abundantem, multas segetes habentẽ, quàm ad domum
Antro in obscuro conspici. honorem autem
Et ego factum assequar quem Apollo.
Si autem vtique non dederit pater meus, at ego
Tentabo. possum furum princeps esse.
Si autem me exquirat Latonæ valde inclytus filius,
Aliud quid illi & maius puto occursurum.
Abibo enim in Pythona, magnam domum perfossurus.
Hinc qui abunde insunt tripodas præclaros & lebetes
Depopulabor, & aurum, abunde splendidumque ferrum,
Et multas vestes: tu autem videbis si volueris.
Sic hi quidem vtique verbis adinuicem dicebant,
Filiusque, pellem capræ gestantis Iouis, ac veneranda Maia.
Aurora autem ex aëre genita lucem mortalibus afferens,
Excitabatur ab Oceano profunda fluẽta habẽte: verũ Apollo
Onchestum peruenit iens, multum amabilem lucum
Purum, grauistrepi terram tenentis, Neptuni: vbi senem
Silicernum inuenit qui pascebat prope viam sepẽ viridarij:
Quem prior alloquutus est Latonæ valde inclytus filius,
O senex, Onchesti rubos colligens herbosi,
Boues a Pieria quærens huc adsum,
Omnes fœminas, omnes cornibus inuolutas
A grege: taurus autem pascebatur solus seorsum ab aliis
Niger. horrendi verò canes à tergo sequebantur
Quatuor, tanquam homines vnanimes: hi quidẽ relicti sunt
Canésque & taurus, (quod vtique mirum est)
Hæ autem abierunt, sole nuper occidente,
Ex molli prato à dulci pasculo.
Hæc mihi dic senex olim nate, sicubi vidisti
Virum has ad boues facientem iter.
Huic senex verbis respondens dixit.
O amice, difficile quidem quæcunque oculis videris
Omnia dicere: multi enim viam faciunt viatores:
Quorũ alij quidẽ mala multa quærẽtes, alij verò valde bona
Accedunt: difficile autem dicere est vnumquodque,
Verum ego totum diem vsque ad solis occasum
Fodiebam circa collem viridarij vinea,
Puerũ autem vidi ô optime, manifestum verò nõ noui intelligere,
Qui simul boues pulchricornuas sequebatur
Infans, tenebat autem virgam, ac fluctuosè incedebat.
A tergo autem cohibuit, caput autem habebat contrarium sibi.
Dixit vtique senex, hic autem celerius viã ibat Phœb. Apollo:
Volucrem verò cognouit extensipedem: statim autem nouit
Impostorem natum Iouis filium Saturnij.
Impetuosè autem se mouit rex Iouis filius Apollo,
Ad Pylum valde diuinam quærens flexipedes boues,
Purpurea nebula coopertus amplis humeris.
Vestigiáque nouit procul iaculans, dixitque verbum,
Papæ, certè magnum miraculum hoc oculis video.
Vestigia quidem hæc sunt boum recta cornua gerentium.
Verum iterum conuersa sunt in asphodelum pratum.
Gressus autem neque viri hi fiunt, neque mulieris,
Neque luporum canorum, neque vrsorum neque leonum,
Neque vtique tauri densa ceruice sunt similes,
Qui talia monstra facit pedibus velocibus,
Grauia quidem hinc via, verùm grauiora hinc via.
Sic loquutus, iuit rex Iouis filius Apollo.
Cyllenes autem peruenit in montem peramœnum sylua,
Petræ in latibulum profunda vmbra, vbique nympha
Ambrosia peperit Iouis filium Saturnij.
Odor autem optabilis per montem valde diuinum
Spargebatur: multæ autem oues extensipedes pascebant herbam,
Vbi tunc festinans descendit lapideum solum
Antrum in obscurum longè iaculans ipse Apollo.

Αὐτὰρ ἐγὼ τέχνης ἐπιβήσομαι ἥ τις ἀρίστη,
Βουλεύων ἐμὲ καὶ σὲ διαμπερές. οὐδὲ θεοῖσι
Νῶι μετ' ἀθανάτοισιν ἀδώρητοι καὶ ἄπαστοι
Αὐτοῦ τῇδε μένοντες ἀνεξόμεθ', ὡς σὺ κελεύεις.
Βέλτερον ἤματα πάντα μετ' ἀθανάτοις ὀαρίζειν, 170
Πλούσιον, ἀφνειόν, πολυλήιον, ἢ κατὰ δῶμα
Ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι θαασσέμεν. ἀμφὶ δὲ τιμῆς
Κἀγὼ τῆς ὁσίης ἐπιβήσομαι ἧς περ Ἀπόλλων.
Εἰ δέ κε μὴ δώσει πατὴρ ἐμός, ἤτοι ἔγωγε
Πειρήσω, δύναμαι, φηλητέων ὄρχαμος εἶναι. 175
Εἰ δέ μ' ἐρευνήσει Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός,
Ἄλλο τί οἱ καὶ μεῖζον ὀΐομαι ἀντιβολήσειν.
Εἶμι γὰρ εἰς Πυθῶνα, μέγαν δόμον ἀντιτορήσων·
Ἔνθεν ἅλις τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
Πορθήσω, καὶ χρυσόν, ἅλις τ' αἴθωνα σίδηρον, 180
Καὶ πολλὴν ἐσθῆτα· σὺ δ' ὄψεαι αἴ κ' ἐθέλῃσθα.
Ὣς οἱ μὲν ῥ' ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον
Υἱός τ' αἰγιόχοιο Διὸς καὶ πότνια Μαῖα.
Ἠὼς δ' ἠριγένεια φόως θνητοῖσι φέρουσα
Ὤρνυτ' ἀπ' Ὠκεανοῖο βαθυρρόου· αὐτὰρ Ἀπόλλων 185
Ὀγχηστόνδ' ἀφίκανε κιών, πολυήρατον ἄλσος
Ἁγνὸν ἐρισφαράγου Γαιηόχου· ἔνθα γέροντα
Κνώδαλον εὗρε νέμοντα παρὲξ ὁδοῦ ἕρκος ἀλωῆς.
Τὸν πρότερος προσέφη Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός.
Ὦ γέρον, Ὀγχηστοῖο βατοδρόπε ποιήεντος, 190
Βοῦς ἀπὸ Πιερίης διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνω,
Πάσας θηλείας, πάσας κεράεσσιν ἑλικτάς,
Ἐξ ἀγέλης· ὁ δὲ ταῦρος ἐβόσκετο μοῦνος ἀπ' ἄλλων
Κυάνεος· χαροποὶ δὲ κύνες κατόπισθεν ἕποντο
Τέσσαρες, ἠΰτε φῶτες ὁμόφρονες· οἱ μὲν ἔλειφθεν 195
Οἵ τε κύνες ὅ τε ταῦρος· (ὃ δὴ περὶ θαῦμα τέτυκται)
Ταὶ δ' ἔβαν ἠελίοιο νέον καταδυομένοιο
Ἐκ μαλακοῦ λειμῶνος, ἀπὸ γλυκεροῖο νομοῖο.
Ταῦτά μοι εἰπὲ γεραιὲ παλαιγενές, εἴ που ὄπωπας
Ἀνέρα ταῖσδ' ἐπὶ βουσὶ διαπρήσσοντα κέλευθον. 200
Τὸν δ' ὁ γέρων μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν.
Ὦ φίλος, ἀργαλέον μέν, ὅσ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτο,
Πάντα λέγειν· πολλοὶ γὰρ ὁδὸν πρήσσουσιν ὁδῖται,
Τῶν οἱ μὲν κακὰ πολλὰ μεμαότες, οἱ δὲ μάλ' ἐσθλά,
Φοιτῶσιν· χαλεπὸν δὲ δαήμεναί ἐστιν ἕκαστον. 205
Αὐτὰρ ἐγὼ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἔσκαπτον περὶ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο·
Παῖδα δ' ἔδοξα φέριστε, σάφ' οὐκ οἶδα τοῦτον,
Ὅστις ὁ παῖς ἅμα βουσὶν ἐϋκραίρῃσιν ὀπήδει
Νήπιος, εἶχε δὲ ῥάβδον, ἐπιστροφάδην δ' ἐβάδιζεν, 210
Ἐξοπίσω δ' ἀνέεργε, κάρη δ' ἔχεν ἀντίον αὐτῷ.
Φῆ ῥ' ὁ γέρων· ὁ δὲ θᾶσσον ὁδὸν κίε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Οἰωνὸν δ' ἐνόει τανυσίπτερον, αὐτίκα δ' ἔγνω
Φηλητὴν γεγαῶτα Διὸς παῖδα Κρονίωνος.
Ἐσσυμένως δ' ἤϊξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων 215
Ἐς Πύλον ἠγαθέην, διζήμενος εἰλίποδας βοῦς,
Πορφυρέῃ νεφέλῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους.
Ἴχνιά τ' εἰσενόησεν Ἑκηβόλος, εἶπέ τε μῦθον.
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
Ἴχνια μὲν τάδε γ' ἐστὶ βοῶν ὀρθοκραιράων, 220
Ἀλλὰ πάλιν τέτραπται ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα.
Βήματα δ' οὔτ' ἀνδρὸς τάδε γίνεται, οὔτε γυναικός,
Οὔτε λύκων πολιῶν, οὔτ' ἄρκτων, οὔτε λεόντων·
Οὔτε τι καὶ ταύρου λασιαύχενος ἔλπομαι εἶναι,
Ὅστις τοῖα πέλωρα βιβᾷ ποσὶ καρπαλίμοισιν, 225
Αἰνὰ μὲν ἔνθεν ὁδοῖο, τὰ δ' αἰνότερ' ἔνθεν ὁδοῖο.
Ὣς εἰπὼν ἤϊξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.
Κυλλήνης δ' ἀφίκανεν ὄρος καταειμένον ὕλῃ
Πέτρης εἰς κευθμῶνα βαθύσκιον, ἔνθα τε νύμφη
Ἀμβροσίη ἐλόχευσε Διὸς παῖδα Κρονίωνος. 230
Ὀδμὴ δ' ἱμερόεσσα δι' οὔρεος ἠγαθέοιο
Κίδνατο, πολλὰ δὲ μῆλα τανύποδα βόσκετο ποίην.
Ἔνθα τότε σπεύδων κατεβήσατο λάϊνον οὐδὸν
Ἄντρον ἐς ἠερόεν ἑκατηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων.

Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱὸς 235
Χωόμενον περὶ βουσὶν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα,
Σπάργαν' ἔσω κατέδυνε θυήεντ', ἠΰτε πολλὴν
Πρέμνων ἀνθρακιὴν ὕλης σποδὸς ἀμφικαλύπτει·
Ὣς Ἑρμῆς ἑκάεργον ἰδὼν ἀλέεινεν ἑαυτόν.
Ἐν δ' ὀλίγῳ συνέλασσε κάρη χεῖράς τε πόδας τε, 240
Δή ῥα νεόλλουτος προκαλεύμενος ἥδυμον ὕπνον
Ἀγρεύων ἐτεόν γε· χέλυν δ' ὑπὸ μασχάλῃ εἶχε.
Γνῶ δ' οὐδ' ἠγνοίησε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱὸς
Νύμφην τ' οὐρείην περικαλλέα καὶ φίλον υἱόν,
Παῖδ' ὀλίγον δολίῃς εἰλυμένον ἐντροπίῃσι. 245
Παπτήνας δ' ἄρα πάντα μυχὸν μεγάλοιο δόμοιο,
Τρεῖς ἀδύτους ἀνέῳγε, λαβὼν κληῖδα φαεινήν,
Νέκταρος ἐμπλείους ἠδ' ἀμβροσίης ἐρατεινῆς.
Πολλὸς δὲ χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἔνδον ἔκειτο,
Πολλὰ δὲ φοινικόεντα καὶ ἄργυφα εἵματα νύμφης, 250
Οἷα θεῶν μακάρων ἱεροὶ δόμοι ἐντὸς ἔχουσιν.
Ἔνθ' ἐπεὶ ἐξερέεινε μυχοὺς μεγάλοιο δόμοιο
Λητοΐδης, μύθοισι προσηύδα κύδιμον Ἑρμῆν,
Ὦ παῖ ὃς ἐν λίκνῳ κατάκειαι, μήνυέ μοι βοῦς
Θᾶττον· ἐπεὶ τάχα νῶϊ διοισόμεθ' οὐ κατὰ κόσμον. 255
Ῥίψω γάρ σε λαβὼν ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
Εἰς ζόφον αἰνόμορον καὶ ἀμήχανον· οὐδέ σε μήτηρ
Ἐς φάος οὐδὲ πατὴρ ἀναλύσεται, ἀλλ' ὑπὸ γαίῃ
Ἐρρήσεις, ὀλίγοισι ἐν ἀνδράσιν ἡγεμονεύων.
Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι· 260
Λητοΐδη, τίνα τοῦτον ἀπηνέα μῦθον ἔειπες;
Καὶ βοῦς ἀγραύλους διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις;
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα·
Οὐκ ἂν μηνύσαιμι, οὐκ ἂν μήνυτρον ἀροίμην.
Οὔτε βοῶν ἐλατῆρι κραταιῷ φωτὶ ἔοικα. 265
Οὐκ ἐμὸν ἔργον τοῦτο, πάρος δέ μοι ἄλλα μέμηλεν·
Ὕπνος ἐμοί γε μέμηλε καὶ ἡμετέρης γάλα μητρός,
Σπάργανά τ' ἀμφ' ὤμοισιν ἔχειν καὶ θερμὰ λοετρά.
Μή τις τοῦτο πύθοιτο, πόθεν τόδε νεῖκος ἐτύχθη.
Καί κεν δὴ μέγα θαῦμα μετ' ἀθανάτοισι γένοιτο, 270
Παῖδα νέον γεγαῶτα διὲκ προθύροιο περῆσαι
Βουσὶ μετ' ἀγραύλοισι· τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις.
Χθὲς γενόμην, ἁπαλοὶ δὲ πόδες, τρηχεῖα δ' ὑπὸ χθών.
Εἰ δ' ἐθέλεις, πατρὸς κεφαλὴν μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Μὴ μὲν ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ὑπίσχομαι αἴτιος εἶναι, 275
Μήτε τιν' ἄλλον ὄπωπα βοῶν κλοπὸν ὑμετεράων,
Αἵ τινες αἱ βόες εἰσί· τὸ δὲ κλέος οἶον ἀκούω.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ πυκνὸν ἀπὸ βλεφάρων ἀμαρύσσων,
Ὀφρύσι ῥιπτάζεσκεν, ὁρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
Μάκρ' ἀποσυρίζων, ἅλιον ὡς μῦθον ἀκούων. 280
Τὸν δ' ἁπαλὸν γελάσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ὦ πέπον ἠπεροπευτὰ δολοφραδές, ἦ σε μάλ' οἴω
Πολλάκις ἀντιτορεῦντα δόμους εὖ ναιετάοντας,
Ἔννυχον οὐχ ἕνα μοῦνον ἐπ' οὔδεϊ φῶτα καθίσσαι,
Σκευάζοντα κατ' οἶκον ἄτερ ψόφου, οἷ' ἀγορεύεις. 285
Πολλοὺς δ' ἀγραύλους ἀκαχήσεις μηλοβοτῆρας
Οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὁπότ' ἂν κρειῶν ἐρατίζων
Ἀντήσεις ἀγέλῃσι βοῶν καὶ πώεσι μήλων.
Ἀλλ' ἄγε, μὴ πύματόν τε καὶ ὕστατον ὕπνον ἰαύσῃς,
Ἐκ λίκνου κατάβαινε μελαίνης νυκτὸς ἑταῖρε. 290
Τοῦτο γὰρ οὖν καὶ ἔπειτα μετ' ἀθανάτοις γέρας ἕξεις,
Ἀρχὸς φηλητέων κεκλήσεαι ἤματα πάντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ παῖδα λαβὼν φέρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Σὺν δ' ἄρα φρασσάμενος τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
Οἰωνὸν προέηκεν ἀειρόμενος μετὰ χερσί, 295
Τλήμονα γαστρὸς ἔριθον, ἀτάσθαλον ἀγγελιώτην.
Ἐσσυμένως δὲ μετ' αὐτὸν ἐπέπταρε· τοῖο δ' Ἀπόλλων
Ἔκλυεν, ἐκ χειρῶν δὲ χαμαὶ βάλε κύδιμον Ἑρμῆν.
Ἕζετο δὲ προπάροιθε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
Ἑρμῆν κερτομέων, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε, 300
Θάρσει σπαργανιῶτα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
Εὑρήσω καὶ ἔπειτα βοῶν ἴφθιμα κάρηνα,
Τούτοις οἰωνοῖς· σὺ δ' ἄρ' ὁδὸν ἡγεμονεύσεις.

Hunc autem quum intellexisset Iouis ac Maiæ filius
Iratum ob boues procul iaculantem Apollinem,
Fascias intro ingressus est odoriferas, ut multum
Ramis carbonem struem materiæ cinis circumtegit.
Sic Mercurius lōgè operātē cōspicatus subtraxit seipsum.
In breui autem coegit caput manusq; pedesq;,
Utique, nuper lotus, prouocans dulcem somnum,
Venationisq; recenus testudinem sub ala tenebat.
Cognouit autem neque ignorauit Iouis & Latonæ filius
Nympham montanam præclaram, & charum filium,
Puerum paruum dolosis inuolutum versutus.
Circumspiciens igitur omnem recessum magnæ domus,
Tria penetralia aperuit sumpta claue lucente,
Nectare plena, & ambrosia amabile.
Multum autem aurum & argentum intus iacebat.
Multæ autem rubentes & albæ vestes nymphæ.
Qualiter deorum beatorum sacræ domus intus habent.
Ubi postquam perscrutatus est recessus magnæ domus
Latonius, verbis allocutus est inclytum Mercurium,
O fili qui in cuna recubas, enuntia mihi boues
Citissimè: quoniā celeriter nos dissidebimus non ut par est;
Proiiciam enim te demissum in Tartarum obscurum,
In obscuritatem mala mortis & intolerabile. neque te mater
In lucem, neque pater resoluet, sed sub terra
Peribis, paucos inter viros ducem te præbens.
Huic Mercurius verbis respondebat versutis,
Latonie, quem hunc crudelem sermonem dixisti?
Et boues agrestes quærens huc peruenisti?
Non vidi, non audiui, non alterius verbum audiui,
Nō utiq; nuntiarē, nō utiq; nūtiationis mercedē auferrem;
Neque boum abactori forti homini similis sum:
Non meum opus hoc, antea verò mihi alia curæ erant:
Somnus mihi curæ est, ac nostræ matris lac,
Fasciasq; circa humeros habere, ac calida lauacra,
Ne quis hoc sentiat, unde hæc contentio orta est.
Et utique magnum miraculum inter immortales fieret,
Puerum nuper natum per vestibulum transire,
Bobus cum agrestibus, hoc autem indecore dicis.
Heri natus sum, molles autem pedes, aspera verò subest terra,
Si autem vis, patris caput, magnum iuramentum, iuro,
Neque quidem ego, neque ipse promitto me autorem esse,
Neque aliquem alium inspexi boum furem vestrarum.
Qualesnam boues sunt: famam autem solam audio.
Sic utique dixit, & frequenter à palpebris micans,
Superciliis eiiciebat inspiciens hinc & hinc,
Longe fistula sibilans, uanum tanquam verbum audiens.
Hunc autem molliter ridēs allocutus est longè-operans Apollo,
O puerule, deceptor, dolos-cogitās, profectò te valde puto
Sæpius penetrantem domos bene habitatas,
Nocturnum, non unum tantum in solo hominem collocare
Construentem per domum absque strepitu, qualia dicis.
Multos autem agrestes dolore afficies ouium pastores,
Montis in cauernis quando carnes cupiens,
Occurres gregibus boum, & armentis ouium.
Sed age, ne ultimum ac postremum somnum dormias.
Ex cuna descende nigræ noctis socie.
Hūc enim igitur & postea inter immortales honorē habebis,
Princeps furum vocaberis in diebus omnibus.
Sic effatus est, & puerum cupiens ferebat Phœbus, Apollo,
Simulq; in animo cogitans tunc fortis Argicida,
Augurium emisit eleuatus in manus,
Miserum ventris famulum, fatuum nuntium,
Impetuosè autem ipsum aduolauit: hunc vero Apollo
Audiebat, a manibus autem humi eiecit inclytum Mercurium.
Sedit autem ante, & licet percupidus viæ,
Mercurium conuitans, ac illi verbum dixit,
Confide fasciate Iouis & Maiæ fili,
Inueniam & postea boum fortia capita,
His auguribus, rectè autem rursus viæ dux eris.

Sic dixit: hic autem rursus impetum fecit celeriter Cyllenius Mercurius,
Studio incedens: ambas.a. ad aures manibus impellebat,
Fasciam circa humeros inuolutus, dixit autem verbum.
Quò me fers procul operans deorum fortissime omnium?
Certè me boum causa sic iratus conturbas.
Pape, vtinam perisset boum genus, neque enim ego
Vestras furatus sum boues, neque alium inspexi,
Quales sunt boues, famam autem solum audio.
Da verò iudicium, & suscipe à Ioue Saturnio.
Verum postquam singula propalam edisseruissent
Mercuriusq́ue, aruspex, & Latonæ præclarus filius,
Diuersam sententiam habentes, hic quidem veram vocem,
Non iniustè pro bobus capiebat inclytum Mercurium.
Verùm hic artibúsque & blandis sermonibus
Volebat decipere Cyllenius argentei arcus Apollinem.
Verum quoniam callidus licet esset, versutum inuenit,
Impetuosè postea per arenam ibat
Ante: sed à tergo Iouis & Latonæ filius.
Statim autem venerunt ad vertices odoriferi Olympi,
Ad patrem Saturnium, Iouis præclari nati.
Ibi enim ambobus iudicij posita erant talenta.
Rumor.a. habebat Olympū valde niuosū, immortales verò
Incorruptibiles aggregabantur ad fastigia Olympi.
Steterunt autem Mercuriúsque & argentei arcus Apollo
Coram Iouis genubus, hic autem interrogauit fortem filium
Iupiter altitonans, ac sic verbum dixit,
Phœbe, vnde hanc sufficientem prædam agis,
Puerum nuper genitum indolem præconis habentem?
Studiosa hæc res deorum ad congeriem venit.
Huic autem rursum dixit rex procul-operans Apollo,
O pater, profectò statim sermonem audies non inanem,
Conuitians, tanquam si solus ego prædator essem.
Puerum quendam inueni hunc celebrem populatorem,
Cyllenæ in montibus multum spatium permensus,
Conuiciatorem similem ego deorum non alium inspexi,
Neq; virorum, quotquot munere vescētes sunt super terrā.
Furatus autem a prato meas boues, abegit
Vespertinus apud litus multisoni maris.
Ad rectā viā agitās, hæc verò vtiq; vestigia duplicia mon-
Qualia vt admirentur, & illustris dæmonis opera. (strosa
Hisce enim bobus ad asphodelum pratum
Contrarios gressus habens puluis ostendebat niger:
At ipse hic præter modum callidus, neque pedibus,
Neque manibus incedebat per arenosum locum,
Verū aliud quoddā cōsilium habens, versabatur ad itinera
Talia mōstra, tanquā si quis tenuibus quercubus incederet.
Quousque quidem igitur sectabatur per arenosum locum,
Facilimè vestigia omnia vertebat in pulueribus.
Verùm postquam arenæ magnum callem pertransiuit,
Inconspicabilis factus est celeriter boum callis, atque ipsius
Locum super fortem: hunc autem animaduertit mortalis vir
Ad Pylum statim agentem boum genus latifrontium.
Verum postquam has quidem in quiete sacrificauit,
Et per ignem valde metit viæ, hoc quidem hic, hoc verò illic,
In cunis iacebat nigræ nocti similis,
Antro in obscuro ad tenebras: neque vtique ipsum
Aquila acutè videns inspexisset: multum autem manibus
Splendores ciebat dolum curans,
Hic autem statim verbum violenter dicebat,
Non vidi, non audiui, non alterius verbum audiui,
Neque vtiq; indicarem, neque nuntij mercedem auferrem.
Sic vtique conspicatus sedit Phœbus Apollo.
Mercurius.a. rursus ab altera parte respondēs verbū dixit,
Ostendit autem ad Saturnium deorum iussorem omnium,
Iupiter pater, certè ego tibi veritatem dicam,
Verax enim sum, & non noui mendax esse.
Venit ad nos quærens flexipedes boues
Hodie sole nuper oriente.
Neque deorum beatorum duxit testes, neque speculatores.

Ὣς φάτ'· ὁ δ' αὖτ' ἀνόρουσε θοῶς Κυλλήνιος Ἑρμῆς
Σπουδῇ ἰών· ἄμφω δὲ παρ' οὔατα χερσὶν ἐώθει, 305
Σπάργανον ἀμφ' ὤμοισιν ἐελμένος, εἶπε δὲ μῦθον,
Πῇ με φέρεις Ἑκάεργε, θεῶν ζαμενέστατε πάντων;
Ἦ με βοῶν ἕνεχ' ὧδε χολούμενος ὀρσολοπεύεις.
Ὢ πόποι, εἴθ' ἀπόλοιτο βοῶν γένος· οὐ γὰρ ἔγωγε
Ὑμετέρας ἔκλεψα βόας, οὐδ' ἄλλον ὄπωπα, 310
Αἵτινές εἰσι βόες· τὸ δὲ δὴ κλέος οἶον ἀκούω.
Δὸς δὲ δίκην καὶ δέξο παρὰ Ζηνὶ Κρονίωνι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τὰ ἕκαστα διαρρήδην ἐρέεινον
Ἑρμῆς τ' οἰοπόλος καὶ Λητοῦς ἀγλαὸς υἱός,
Ἀμφὶς θυμὸν ἔχοντες, ὁ μὲν νημερτέα φωνὴν 315
Οὐκ ἀδίκως ἐπὶ βουσὶν ἐλάζυτο κύδιμον Ἑρμῆν·
Αὐτὰρ ὁ τέχνῃσίν τε καὶ αἱμυλίοισι λόγοισιν
Ἤθελεν ἐξαπατᾶν Κυλλήνιος Ἀργυρότοξον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πολύμητις ἐὼν πολυμήχανον εὗρεν,
Ἐσσυμένως δ' ἤπειτα διὰ ψαμάθοιο βάδιζε 320
Πρόσθεν, ἀτὰρ κατόπισθε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱός·
Αἶψα δ' ἵκοντο κάρηνα θυώδεος Οὐλύμποιο,
Ἐς πατέρα Κρονίωνα, Διὸς περικαλλέα τέκνα.
Κεῖθι γὰρ ἀμφοτέροισι δίκης κατέκειτο τάλαντα.
Εὐμιλίη δ' ἔχ' Ὄλυμπον ἀγάννιφον, ἀθάνατοι δὲ 325
Ἄφθιτοι ἠγερέθοντο ποτὶ πτύχας Οὐλύμποιο.
Ἔστησαν δ' Ἑρμῆς τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Πρόσθε Διὸς γούνων· ὁ δ' ἀνείρετο φαίδιμον υἱὸν
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Φοῖβε, πόθεν ταύτην μενοεικέα ληίδ' ἐλαύνεις, 330
Παῖδα νέον γεγαῶτα, φυὴν κήρυκος ἔχοντα;
Σπουδαῖον τόδε χρῆμα θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἦλθε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ὦ πάτερ, ἦ τάχα μῦθον ἀκούσεαι οὐκ ἀλαπαδνόν,
Κερτομέων ὡς οἶος ἐγὼ φιλοληιός εἰμι. 335
Παῖδά τιν' εὗρον τόνδε διαπρύσιον κεραϊστὴν
Κυλλήνης ἐν ὄρεσσι, πολὺν διὰ χῶρον ἀνύσσας,
Κέρτομον, οἷον ἐγώ γε θεῶν οὐκ ἄλλον ὄπωπα,
Οὐδ' ἀνδρῶν ὁπόσοι λησίμβροτοί εἰσ' ἐπὶ γαῖαν.
Κλέψας δ' ἐκ λειμῶνος ἐμὰς βοῦς ᾤχετ' ἐλαύνων 340
Ἑσπέριος παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Εὐθὺ Πύλονδ' ἐλάων· τὰ δ' ἄρ' ἴχνια δοιὰ πέλωρα,
Οἷά τ' ἀγάσσασθαι, καὶ ἀγαυοῦ δαίμονος ἔργα.
Τῇσιν μὲν γὰρ βουσὶν ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα
Ἀντία βήματ' ἔχουσα κόνις ἀνέφαινε μέλαινα· 345
Αὐτὸς δ' οὗτος ὅδ' ἐκτὸς ἀμήχανος, οὔτ' ἄρα ποσσὶν
Οὔτ' ἄρα χερσὶν ἔβαινε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον·
Ἀλλ' ἄλλην τινὰ μῆτιν ἔχων διέτριβε κέλευθα,
Τοῖα πέλωρ', ὡς εἴ τις ἀραιῇσι δρυσὶ βαίνοι.
Ὄφρα μὲν οὖν ἐδίωκε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον, 350
Ῥεῖα μάλ' ἴχνια πάντα διέπρεπεν ἐν κονίῃσιν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ ψαμάθοιο μέγαν στίβον ἐξεπέρησεν,
Ἄφραστος γένετ' ὦκα βοῶν στίβος ἠδὲ καὶ αὐτοῦ
Χῶρον ἀνὰ κρατερόν· τὸν δ' ἐφράσατο βροτὸς ἀνὴρ
Εἰς Πύλον εὐθὺς ἐλῶντα βοῶν γένος εὐρυμετώπων. 355
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὰς μὲν ἐν ἡσυχίῃ κατέερξε,
Καὶ διὰ πῦρ μάλ' ἄμυσιν ὁδοῦ, τὸ μὲν ἔνθα, τὸ δ' ἔνθα,
Ἐν λίκνῳ κατέκειτο μελαίνῃ νυκτὶ ἐοικώς,
Ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι κατὰ ζόφον· οὐδέ κεν αὐτὸν
Αἰετὸς ὀξὺ λάων ἐσκέψατο· πολλὰ δὲ χερσὶν 360
Αὐγὰς ἀμαρτάζων, δολοφροσύνην ἀλεγύνων.
Αὐτὸς δ' αὐτίκα μῦθον ἀπηλεγέως ἀγόρευεν,
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα·
Οὐδέ κε μηνύσαιμ', οὐδ' ἂν μήνυτρον ἀροίμην.
Ἤτοι ἄρ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο Φοῖβος Ἀπόλλων. 365
Ἑρμῆς δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀμειβόμενος ἔπος ηὔδα,
Δείξατο δ' ἐς Κρονίωνα θεῶν σημάντορα πάντων,
Ζεῦ πάτερ, ἤτοι ἐγώ σοι ἀληθείην ἀγορεύσω·
Νημερτής τε γάρ εἰμι, καὶ οὐκ οἶδα ψεύδεσθαι.
Ἦλθεν ἐς ἡμετέρου διζήμενος εἰλίποδας βοῦς 370
Σήμερον ἠελίοιο νέον ἐπιτελλομένοιο·
Οὐδὲ θεῶν μακάρων ἄγε μάρτυρας οὐδὲ κατόπτας.

Μηνῦσαι

Μηνυτὴρ δ' ἐκέλευεν ἀναγκαίης ὑπὸ πολλῆς.
Πολλὰ δέ μ' ἠπείλησε βαλεῖν ἐς Τάρταρον εὐρύν,
Οὕνεχ' ὁ μὲν τέρεν ἄνθος ἔχει φιλοκυδέος ἥβης, 375
Αὐτὰρ ἐγὼ χθιζὸς γενόμην, τὰ δέ τ' οἶδε καὶ αὐτός.
Οὔτι βοῶν ἐλατῆρι κραταιῷ φωτὶ ἐοικώς.
Πείθεο (καὶ γὰρ ἐμεῖο πατὴρ φίλος εὔχεαι εἶναι.)
Ὡς οὐκ οἴκαδ' ἔλασσα βόας (ὡς ὄλβιος εἴην)
Οὐδ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβην· τόδε δ' ἀτρεκέως ἀγορεύω, 380
Ἠέλιον δὲ μάλ' αἰδέομαι καὶ δαίμονας ἄλλους,
Καὶ σὲ φιλῶ, καὶ τοῦτον ὀπίζομαι· οἶσθα καὶ αὐτός
Ὡς οὐκ αἴτιός εἰμι· μέγαν δ' ἐπιδώσομαι ὅρκον·
Οὐ μὰ τάδ' ἀθανάτων εὐκόσμητα προθύραια,
Καί ποτ' ἐγὼ τούτῳ τίσω ποτὶ νηλέα φωνήν, 385
Καὶ κρατερῷ περ ἐόντι· σὺ δ' ὁπλοτέροισιν ἀρήγειν.
Ὣς φάτ' ἐπιλλίζων Κυλλήνιος ἀργειφόντης·
Καὶ τὸ σπάργανον εἶχεν ἐπ' ὠλένῃ, οὐδ' ἀπέβαλλε.
Ζεὺς δὲ μέγ' ἐξεγέλασσεν ἰδὼν κακομηδέα παῖδα,
Εὖ καὶ ἐπισταμένως ἀρνεύμενον ἀμφὶ βόεσσιν. 390
Ἀμφοτέρους δ' ἐκέλευσεν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
Ζητεύειν, Ἑρμῆν δὲ διάκτορον ἡγεμονεύειν,
Καὶ δεῖξαι τὸν χῶρον ἐπ' ἀβλαβίῃσι νόοιο,
Ὅππῃ δ' αὖτ' ἀπέκρυψε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα.
Νεῦσεν δὲ Κρονίδης, ἐπεπείθετο δ' ἀγλαὸς Ἑρμῆς· 395
Ῥηϊδίως γὰρ ἔπειθε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
Τὼ δ' ἄμφω σπεύδοντε Διὸς περικαλλέα τέκνα
Ἐς Πύλον ἠμαθόεντα ἐπ' Ἀλφειοῦ πόρον ἷξον,
Ἀγροὺς δ' ἐξίκοντο καὶ αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
Ἧχι τὰ χρήματ' ἀτιτάλλετο νυκτὸς ἐν ὥρῃ. 400
Ἔνθ' Ἑρμῆς μὲν ἔπειτα κιὼν παρὰ λάϊνον ἄντρον,
Εἰς φῶς ἐξήλαυνε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα·
Λητοΐδης δ' ἀπάτερθεν ἰδὼν ἐνόησε βοείας
Πέτρῃ ἐπ' ἠλιβάτῳ, τάχα δ' ἤρετο κύδιμον Ἑρμῆν,
Πῶς ἐδύνω δολομῆτα δύω βόε δειροτομῆσαι, 405
Ὧδε νεογνὸς ἐὼν καὶ νήπιος; αὐτὸς ἐγώ γε
Θαυμαίνω κατόπισθε τὸ σὸν κράτος· οὐδέ τί σε χρὴ
Μακρὸν ἀέξεσθαι Κυλλήνιε Μαιάδος υἱέ.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ χερσὶ περίστρεφε καρτερὰ δεσμὰ
Ἄγνου· τοὶ δ' ὑπὸ ποσσὶ κατὰ χθονὸς αἶψα φύοντο 410
Αὐτόθεν ἀμβλήδην ἐστραμμένοι ἀλλήλοισι,
Ῥεῖά τε καὶ πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλοισι βόεσσιν,
Ἑρμέω βουλῇσι κλεψίφρονος· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Θαύμασεν ἀθρήσας. τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
Χῶρον ὑποβλήδην ἐσκέψατο, πῦρ ἀμαρύσσων, 415
Ἐγκρύψαι μεμαώς. Λητοῦς δ' ἐρικυδέος υἱὸν
Ῥεῖα μάλ' ἐπρήϋνεν ἑκηβόλον ὡς ἔθελ' αὐτός,
Καὶ κρατερόν περ ἐόντα· λαβὼν δ' ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς,
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέλος· ἡ δ' ὑπὸ χειρὸς
Σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων 420
Γηθήσας, ἐρατὴ δὲ διὰ φρένας ἤλυθ' ἰωή,
Θυμῷ ἀκούοντα· λύρῃ δ' ἐρατὸν κιθαρίζων
Στῆ ῥ' ὅγε θαρσήσας ἐπ' ἀριστερὰ Μαιάδος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος· τάχα δὲ λιγέως κιθαρίζων
Γηρύετ' ἀμβολάδην· ἐρατὴ δέ οἱ ἕσπετο φωνή, 425
Κραίνων ἀθανάτους τε θεοὺς καὶ γαῖαν ἐρεμνήν,
Ὡς τὰ πρῶτα γένοντο, καὶ ὡς λάχε μοῖραν ἕκαστος.
Μνημοσύνην μὲν πρῶτα θεῶν ἐγέραιρεν ἀοιδῇ
Μητέρα Μουσάων· ἡ γὰρ λάχε Μαιάδος υἱόν.
Τοὺς δὲ κατὰ πρέσβιν τε καὶ ὡς γεγάασιν ἕκαστος, 430
Ἀθανάτους ἐγέραιρε θεοὺς Διὸς ἀγλαὸς υἱός,
Πάντ' ἐνέπων κατὰ κόσμον, ὑπωλένιον κιθαρίζων.
Τὸν δ' ἔρος ἐν στήθεσσιν ἀμήχανος αἴνυτο θυμόν·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Βουφόνε μηχανιῶτα πονεύμενε, δαιτὸς ἑταῖρε, 435
Πεντήκοντα βοῶν ἀντάξια ταῦτα μέμηλας.
Ἡσυχίως καὶ ἔπειτα διακρινέεσθαι ὀΐω.
Νῦν δ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ πολύτροπε Μαιάδος υἱέ,
Ἦ σοί γ' ἐκ γενετῆς τάδ' ἅμ' ἕσπετο θαυματὰ ἔργα,
Ἠέ τις ἀθανάτων ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων 440
Δῶρον ἀγαυὸν ἔδωκε, καὶ ἔφρασε θέσπιν ἀοιδήν;

Indicare autem iubebat necessitate ex multa.
Multum verò me minatus est eiecturum ad Tartarum latũ,
Quoniā hic quidem mollē florem habet gloriosa pubertatis:
Verùm ego heri natus sum, hæc, novit & ipse,
Neque boum abactori forti similis.
Crede, (etenim meus pater charus gloriaris esse.)
Quòd non domum abegi boues, (sic felix sim,)
Neque super limen transiui, hoc autem manifestè dico,
Solem valde revereor, ac dæmonas alios,
Et te amo, & hunc obseruo, nosti & ipse.
Quòd non causa sum: magnum a. cognosco iuramentum,
Non per hæc immortalium bene instructa vestibula,
Et aliquando ego retribuam crudelem vocem,
Illi quidem quamuis sit fortis: tu autē iunioribus auxiliare:
Sic dixit, innuens oculis Cyllenius Argicida,
Et fasciam habebat sub vlna, neque eiecit.
Iupiter autem valde arrisit videns versutum puerum,
Rectè & scienter negantem de bobus.
Ambos autem iussit concordem animum habentes,
Quærere, Mercurium autem nuncium ducem esse,
Ac ostendere locum pro innocentia animi,
Vbique celauit boum fortia capita.
Annuit a. Saturnius obediebat v. præclarus Mercurius:
Faciliter enim suadebat Iouis mens Ægidem habentis.
Hi autem ambo festinabant Iouis præclari filij
Ad Pylum arenosum autē ad Alphei vadum peruenerat
Ad agros verò peruenēre & stabulum altum:
Illic vbi vtique opes nutriebantur noctis in tempore,
Tunc Mercurius quidem deinde iens ad lapideum antrum,
In lucem egit boum fortia capita.
Latonius autem seorsum videns agnouit boum pelles
Petra in alta, citò a. interrogauit inclytum Mercurium,
Quo pacto potuisti versipellis duorum boū ceruicē secare
Sic nuper tunc natus, & infans? ipse ego
Miror à tergo tuam vim: neque te oportet
Longe crescere Cyllenie, Maiæ fili.
Sic vtique dixit & manibus circumuertebat fortia vincula
Pueri, hi autem sub pedibus per terram statim herebant
Ibidem, mutuò versa ad inuicem,
Facilèque & omnes ad agrestes boues
Mercurij consilijs versuti: verum Apollo
Admiratus est inspiciens: tunc vtique fortis Argicida,
Locum torue inspexit, ignem abolens,
Occultare cupiens, Latonæ autem valde inclytæ filium
Facillimè sedauit longe iaculantem, sicut volebat ipse,
Licet fortis esset: capiens autem sinistra manu
Plectro tentabat cantum, hæc verò à manu
Horrende sonuit, risit autem Phœbus Apollo
Gauisus, amabilis autem ad mentem venit vox,
Animo audienti: lyra verò amabile ludens,
Stabat vtique confisus ad læuam Maiæ filius
Phœbi Apollinis. celeriter autem acutè citharam pulsans
Canebat alternatim, amabilis autem illam sequebatur vox,
Miscens immortalésque deos, & terram tenebrosam,
Vt a principio facti fuēre, & vt sortitus est partē vnusquisq;
Mnemosynen, quidem in primis dearū honorabat cantionē
Matrem Musarum, hæc enim sortita est Maiæ filium,
Alios autem secundum honorem, & vt genus sunt singuli,
Immortales honorabat deos, Iouis præclarus filius,
Omnia decens ornatè, & in vlnis citharam pulsans.
Huius autem desiderium in pectore immensum vellebat animum,
Et hunc alloquutus, verba alata dixit,
Bouicida, versute laborans conuiuij socie
Quinquaginta bobus digna hæc cura habuisti
Quietè, & deinde diiudicatum iri puto.
Nunc autem age, mihi hoc dic versute Maiæ fili,
Nunquid te a natiuitate hæc simul sequuta sunt admirabilia (opera,
Vel quis immortalium aut mortalium hominum
Donum illustre dedit, & dixit diuinam cantionem?

Admirabilem enim hanc nouam vocem audio,
Quam nunquam dico didicisse, neque aliquem virorum,
Neque aliquem immortalium, qui Olympias domos habēt,
Præter te impostorem Iouis & Maiæ fili.
Quæ ars, quæ Musa difficilium curarum;
Quod exercitium? verè enim simul tria adsunt
Ad lætitiam, & amorem, ac dulcem somnum accipiendum.
Et enim ego Musarum Olympiacarum sum sectator:
His choreæq; curæ sunt & præclara via cantionis,
Et cantus florens, & amabilis strepitus tibiarum.
Sed nondum mihi cantus in mente sic curæ fuit,
Qualia iuuenum conuiuij apta opera existunt.
Admiror Iouis fili hæc, quùm amabiliter citharam pulsas.
Nunc autem quoniam paruus licet, inclyta consilia nosti,
Tibique ipsi & matri hoc verè dicam,
Nã per hoc corneum telum, certè quidem ego tē
Inclytum inter immortales, & beatum ducam,
Dabóque præclara munera, & tandem non te decipiam.
Huic autem Mercurius verbis respondebat astutis,
Interrogas me procul-operans, verum ego tibi
Artem nostram discere non inuideo.
Hodie scies, volo autem tibi placidus esse
Consilio & verbis, tu verò in mente omnia nosti:
Primus enim Iouis fili inter immortales sedes,
Bonúsque fortísque, amat téque consultor Iupiter
Ex omni sanctitate, dedit autem tibi præclara dona:
Et honores aiunt didicisse ex Iouis consilio,
Vaticináq; ô procul-operans à Ioue, fata omnia.
Et nunc ipse ego te filium opulentum cognoui:
Tibi autem promptum est discere quodcunque cupis,
Sed quoniam tibi animus mouetur citharam pulsare,
Cane & citharam pulsa, & gaudia cura,
Suscipiens à me, tu autem mihi chare gloriam præbe,
Rectè cane præ manibus habens dulcisonam sociam,
Pulchrè & bene ac ornatè sciens dicere:
Securus quidem deinde fer ad conuiuium floridum,
Et choream amabilem, & amantem gloriam ludum,
Lætitiam noctísque & diei: quicunque igitur ipsam
Arte & sapientia edoctus interrogaret,
Alloquuta multa variáq; mente grata docet,
Facilè consuetudinibus ludens mollibus.
Operationem dicens infelicem: quicunque autem ipsam
Nescius primum vehementer interrogauit,
Stultè sic deinde subliméque perturbaret.
Tibi autem promptum est discere quodcunque cupis,
Et tibi ego dabo hanc Iouis præclare puer.
Nos autem rursus montísque & equos pascentis soli,
Bobus pascua ô procul-operans pascemus agrestibus:
Hinc satis parient boues cum tauris mixtæ,
Mixtim fœminásque, & masculos: neque te oportet
Astutus licet sis, vehementer irasci.
Sic loquutus, præbuit: hic autem suscepit Phœbus Apollo.
Mercurio autem præbuit habens scuticam præclaram:
Boum autem curas commisit, suscepit verò Maiæ filius
Lætus, citharam autem susceptam manu læua
Latonæ præclarus filius rex procul-operans Apollo,
Plectro excitabat cantum: hæc autem pulchrè
Amabilitérque sonuit, deus verò cantum cecinit.
Vbi boues quidem deinde ad valde diuinum pratum,
Versæ sunt: ipsi autem Iouis præclari filij
Retrogradi ad Olympum valde niuosum contenderunt.
Oblectati cithara, gauisus est igitur consultor Iupiter,
Ambos autem in amicitiam cõduxit: & tum quidē Mercurius
Latonium amauit omnino, sicuti adhuc & nunc,
Signum postquam citharam quidem procul-iacienti præbuit,
Amabilem quum didicisset, hic verò sub vlna sonabat.
Ipse autem rursus alterius sapientiæ fingebat artem.
Fistularum vocem fecit procul audibilem.
Et nunc Latonius Mercurium verbis affatus est,

Θαυμασίην γὰρ τήνδε νεήφατον ὄσσαν ἀκούω,
Ἣν οὔ πώ ποτέ φημι δαήμεναι οὔτε τιν' ἀνδρῶν,
Οὔτε τιν' ἀθανάτων οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι,
Νόσφι σέθεν φιλῆτα Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ, 445
Τίς τέχνη, τίς μοῦσα ἀμηχανέων μελεδώνων,
Τίς τρίβος; ἀτρεκέως γὰρ ἅμα τρία πάντα πάρεστιν,
Εὐφροσύνην καὶ ἔρωτα καὶ ἥδυμον ὕπνον ἑλέσθαι.
Καὶ γὰρ ἐγὼ Μούσῃσιν Ὀλυμπιάδεσσιν ὀπηδός,
Τῇσι χοροί τε μέλουσι καὶ ἀγλαὸς οἶμος ἀοιδῆς, 450
Καὶ μολπὴ τεθαλυῖα, καὶ ἱμερόεις βρόμος αὐλῶν.
Ἀλλ' οὔπω τί μοι ὧδε μετὰ φρεσὶν ἄλλο μέλησεν
Οἷα νέων θαλίῃς ἐνδέξια ἔργα πέλονται.
Θαυμάζω Διὸς υἱὲ τάδ', ὡς ἐρατὸν κιθαρίζεις.
Νῦν δ' ἐπεὶ οὖν ὀλίγος περ ἐὼν κλυτὰ μήδεα οἶδας, 455
Σοὶ δ' αὐτῷ καὶ μητρὶ τόδ' ἀτρεκέως ἀγορεύω,
Ναὶ μὰ τόδε κρανέινον ἀκόντιον, ἦ μὲν ἐγώ σε
Κυδρὸν ἐν ἀθανάτοισι καὶ ὄλβιον ἡγεμονεύσω,
Δώσω τ' ἀγλαὰ δῶρα, καὶ ἐς τέλος οὐκ ἀπατήσω.
Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν, 460
Εἰρωτᾷς μ' ἑκάεργε περιφραδές· αὐτὰρ ἐγώ σοι
Τέχνης ἡμετέρης ἐπιβήμεναι οὔτι μεγαίρω.
Σήμερον εἰδήσεις· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι
Βουλῇ καὶ μύθοισι. σὺ δὲ φρεσὶ πάντ' εὖ οἶδας.
Πρῶτος γὰρ Διὸς υἱὲ μετ' ἀθανάτοισι θαάσσεις 465
Ἠΰς τε κρατερός τε· φιλεῖ δέ σε μητίετα Ζεύς,
Ἐκ πάσης ὁσίης, ἔπορεν δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα·
Καὶ τιμάς· σὲ δέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς,
Μαντείας θ' ἑκάεργε Διὸς πάρα, θέσφατα πάντα.
Καὶ νῦν αὐτὸς ἐγὼ παῖδ' ἀφνειὸν δεδάηκα. 470
Σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι ὅττι μενοινᾷς.
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
Μέλπεο καὶ κιθάριζε, καὶ ἀγλαΐας ἀλέγυνε,
Δέγμενος ἐξ ἐμέθεν. σὺ δέ μοι φίλε κῦδος ὄπαζε·
Εὐμόλπει μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἑταίρην, 475
Καλὰ καὶ εὖ κατὰ κόσμον ἐπιστάμενος ἀγορεύειν·
Εὔκηλος μὲν ἔπειτα φέρειν εἰς δαῖτα θάλειαν,
Καὶ χορὸν ἱμερόεντα, καὶ ἐς φιλοκυδέα κῶμον.
Εὐφροσύνην νυκτός τε καὶ ἤματος. ὅστις ἂν αὐτὴν
Τέχνῃ καὶ σοφίῃ δεδαημένος ἐξερεείνῃ, 480
Φθεγγομένη παντοῖα νόῳ χαρίεντα διδάσκει
Ῥεῖα συνηθείῃσιν ἀθυρομένη μαλακῇσιν,
Ἐργασίην φεύγουσα δυήπαθον· ὃς δέ κεν αὐτὴν
Νῆις ἐὼν τὸ πρῶτον ἐπιζαφελῶς ἐρεείνῃ,
Μὰψ αὔτως κεν ἔπειτα μετήορά τε θρυαλίζοι. 485
Σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι ὅττι μενοινᾷς,
Καί τοι ἐγὼ δώσω ταύτην Διὸς ἀγλαὲ κοῦρε.
Ἡμεῖς δ' αὖ ὄρεός τε καὶ ἱπποβότου πεδίοιο
Βουσὶ νομοὺς ἑκάεργε νομεύσομεν ἀγραύλοισιν,
Ἔνθεν ἅλις τέξουσι βόες ταύροισι μιγεῖσαι 490
Μίγδην θηλείας τε καὶ ἄρσενας· οὐδέ τί σε χρὴ
Κερδαλέον περ ἐόντα περιζαμενῶς κεχολῶσθαι.
Ὣς εἰπὼν ὤρεξ'· ὁ δ' ἐδέξατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἑρμῇ δ' ἐγγυάλιξεν ἔχων μάστιγα φαεινήν,
Βουκολίας τ' ἐπέτελλε. δέξατο δὲ Μαιάδος υἱὸς 495
Γηθήσας. κίθαριν δὲ λαβὼν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς
Λητοῦς ἀγλαὸς υἱὸς ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέλος· ἡ δ' ὑπὸ καλὸν
Ἱμερόεν κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ μέλος ἄεισεν.
Ἔνθα βόες μὲν ἔπειτα ποτὶ ζάθεον λειμῶνα 500
Ἐτραπέτην· αὐτοὶ δὲ Διὸς περικαλλέα τέκνα
Ἄψορροι πρὸς Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἐρρώσαντο,
Τερπόμενοι φόρμιγγι. χάρη δ' ἄρα μητίετα Ζεύς.
Ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καὶ τὸ μὲν Ἑρμῆς
Λητοΐδην ἐφίλησε διαμπερές, ὡς ἔτι καὶ νῦν, 505
Σήματ' ἐπεὶ κίθαριν μὲν Ἑκηβόλῳ ἐγγυάλιξεν,
Ἱμερτὴν δεδαώς· ὁ δ' ὑπωλένιον κιθάριζεν.
Αὐτὸς δ' αὖθ' ἑτέρης σοφίης ἐκμάσσατο τέχνην·
Συρίγγων ἐνοπὴν ποιήσατο τηλόθ' ἀκουστήν.
Καὶ τότε Λητοΐδης Ἑρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπε, 510

Δείδια Μαιάδος υἱὲ, διάκτορε, ποικιλομῆτα,
Μή μοι ἀνακλέψῃς κίθαριν καὶ καμπύλα τόξα.
Τιμὴν γὰρ πὰρ Ζηνὸς ἔχεις ἐπαμοίβιμα ἔργα
Θήσειν ἀνθρώποισι κατὰ χθόνα πουλυβότειραν.
Ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεῶν μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι, 515
Ἢ κεφαλῇ νεύσας, ἢ ἐπὶ Στυγὸς ὄβριμον ὕδωρ,
Πάντ' ἂν ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένα καὶ φίλα ἔρδοις.
Καὶ τότε Μαιάδος υἱὸς ὑποσχόμενος κατένευσε
Μή ποτ' ἀποκλέψειν ὅσ' Ἑκηβόλος ἐκτεάτισται,
Μηδέ ποτ' ἐμπελάσειν πυκινῷ δόμῳ· αὐτὰρ Ἀπόλλων 520
Λητοΐδης κατένευσεν ἐπ' ἀρθμῷ καὶ φιλότητι,
Μή τινα φίλτερον ἄλλον ἐν ἀθανάτοισιν ἔσεσθαι,
Μήτε θεὸν μήτ' ἄνδρα Διὸς γόνον. ἐκ δὲ τέλειον
Σύμβολον ἀθανάτων ποιήσομαι, ἠδ' ἅμα πάντων,
Πιστὸν ἐμῷ θυμῷ καὶ τίμιον. αὐτὰρ ἔπειτα 525
Ὄλβου καὶ πλούτου δώσω περικαλλέα ῥάβδον,
Χρυσείην, τριπέτηλον, ἀκήριον, ἥ σε φυλάξει,
Πάντας ἐπικραίνουσα θεοὺς, ἐπέων τε καὶ ἔργων
Τῶν ἀγαθῶν, ὅσα φημὶ δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς.
Μαντείην δὲ φέριστε διοτρεφὲς ἣν ἐρεείνεις, 530
Οὔτε σὲ θέσφατόν ἐστι δαήμεναι, οὔτε τιν' ἄλλον
Ἀθανάτων. τὸ γὰρ οἶδε Διὸς νόος· αὐτὰρ ἔγωγε
Πιστωθεὶς κατένευσα καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
Μή τινα νόσφιν ἐμεῖο θεῶν αἰειγενετάων
Ἄλλον γ' εἴσεσθαι Ζηνὸς πυκινόφρονα βουλήν. 535
Καὶ σὺ κασίγνητε χρυσόρραπι μή με κέλευε
Θέσφατα πιφαύσκειν ὅσα μήδεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω,
Πολλὰ περιτροπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων.
Καὶ μὲν ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται ὅς τις ἂν ἔλθῃ 540
Φωνῇ καὶ πτερύγεσσι τελειέντων οἰωνῶν·
Οὗτος ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, οὐδ' ἀπατήσω.
Ὃς δέ κε μαψιλόγοισι πιθήσας οἰωνοῖσι,
Μαντείην ἐθέλῃσι παρὲκ νόον ἐξερεείνειν
Ἡμετέρην, νοέειν δὲ θεῶν πλέον αἰὲν ἐόντων, 545
Φημ' ἁλίην ὁδὸν εἶσιν, ἐγὼ δέ κε δῶρα δεχοίμην.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω Μαίης ἐρικυδέος υἱὲ,
Καὶ Διὸς αἰγιόχοιο, θεῶν ἐριούνιε δαῖμον.
Μοῖραι γάρ τινές εἰσι κασίγνηται γεγαυῖαι
Παρθένοι, ὠκείῃσιν ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι, 550
Τρεῖς· κατὰ δὲ κρατὸς πεπαλαγμέναι ἄλφιτα λευκὰ
Οἰκία ναιετάουσιν ὑπὸ πτυχὶ Παρνησοῖο,
Μαντείης ἀπάνευθε διδάσκαλοι, ἣν ἐπὶ βουσὶ
Παῖς ἔτ' ἐὼν μελέτησα· πατὴρ δ' ἐμὸς οὐκ ἀλέγιζεν.
Ἐντεῦθεν δ' ἔπειτα ποτώμεναι ἄλλοτε ἄλλῃ, 555
Κηρία βόσκονται, καί τε κραίνουσιν ἕκαστα.
Αἱ δ' ὅτε μὲν θυίωσιν ἐδηδυῖαι μέλι χλωρόν,
Προφρονέως ἐθέλουσιν ἀληθείην ἀγορεύειν·
Ἢν δ' ἀπονοσφισθῶσι θεῶν ἡδεῖαν ἐδωδήν,
Πειρῶνται δ' ἤπειτα παρὲξ ὁδὸν ἡγεμονεύειν. 560
Τάς τοι ἔπειτα δίδωμι· σὺ δ' ἀτρεκέως ἐρεείνων,
Σὴν αὐτοῦ φρένα τέρπε, καὶ εἰ βροτὸν ἄνδρα δαείης,
Πολλάκι σῆς ὀμφῆς ἐπακούσεται, αἴ κε τύχῃσι.
Ταῦτ' ἔχε Μαιάδος υἱὲ, καὶ ἀγραύλους ἕλικας βοῦς,
Ἵππους τ' ἀμφιπόλευε καὶ ἡμιόνους ταλαεργούς· 565
Καὶ χαροποῖσι λέουσι καὶ ἀργιόδουσι σύεσσι,
Καὶ κυσὶ, καὶ μήλοισιν, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθὼν,
Πᾶσι δ' ἐπὶ προβάτοισιν ἀνάσσειν κύδιμον Ἑρμῆν·
Οἶον δ' εἰς Ἀΐδην τετελεσμένον ἄγγελον εἶναι·
Ὅς τ' ἄδοτός περ ἐὼν, δώσει γέρας οὐκ ἐλάχιστον. 570
Οὕτω Μαιάδος υἱὸν ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων
Παντοίῃ φιλότητι· χάριν δ' ἐπέθηκε Κρονίων.
Πᾶσι δ' ὅγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ὁμιλεῖ.
Παῦρα μὲν οὖν ὀνίνησι, τὸ δ' ἄκριτον ἠπεροπεύει
Νύκτα δι' ὀρφναίην φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων. 575
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Metuo Maiae fili, nuntie, varia consilia habens,
Ne mihi furto auferas citharam ac curuos arcus.
Honorem enim a Ioue habes alterna opera
Facere hominibus in terra multos-nutriente.
Verum si mihi feres deorum magnum iuramentum iurare,
Et capite annuens, vel per Stygis fortem aquam,
Omnia quae meo in animo grata faceres.
Et tunc Maiae filius promittens annuit
Nunquam se furaturum quaecunque procul iaciens possideret,
Neque unquam appropinquaturum densam domum: at Apollo
Latonius annuit in concordia & amicitia,
Neminem sibi magis charum inter mortales fore,
Neque deum, neque virum, Iouis foetum, perfectum autem
Signum immortalium faciam, prae omnibus
Fidum meo animo, & honorabilem: verum postea
Felicitatis, & diuitiarum dabo praeclaram virgam,
Auream, trium foliorum, sinceram, quae te seruabit,
Omnes perficiens deos, verbórumque & operum
Bonorum, quaecunque dico didicisse ex Iouis consilio.
Vaticinium autem optime a Ioue-alite quod sciscitaris,
Neque te fatum est discere, neque aliquem alium
Immortalium, hoc enim nouit Iouis mens: verum ego
Certo-persuasus annui, ac iuraui forte iusiurandum,
Neque aliquem praeter me deorum immortalium
Alium scire Iouis sapiens consilium.
Et tu frater habens auream virgam, ne me iubeas
Fata detegere, quaecunque consilio habet altisonans Iupiter.
Hominum autem alij nocebo: alium iuuabo.
Multas circumiens magnorum gentes hominum,
Atque meo vaticinio iuuabitur, quicunque utique venerit
Voce, ac alis perfectarum auium:
Hic a meo vaticinio iuuabitur, neque decipiam.
Quicunque autem vaniloquis fretus auibus,
Vaticinium voluerit praeter mentem interrogare
Nostram, intelligere autem dijs plus semper existentibus,
Dico, procliuem viam it, ego vero utique dona susciperem.
Aliud autem tibi dicam Maiae valde inclytae fili,
Et Iouis Aegidiferi deorum valde-utilis daemon,
Parcae enim quaedam sunt sorores natae,
Virgines velocibus gaudentes alis,
Tres, super caput autem conspersae farina alba
Domos habitant sub valle Parnasi,
Absque vaticinio magistrae, quod in bobus
Puer adhuc meditatus sum: pater autem meus non curabat.
Hinc deinde volantes aliàs alibi
Fauos depascunt, & perficiunt singula.
Hae autem quandoquidem insanierint edentes mel viride,
Prompte voluerint veritatem dicere.
Si vero priuatae fuerint deorum suaui cibo,
Conantur deinde extra viam ducere,
Has tibi postea do, tu autem vere inquirens,
Tuam ipsius mentem oblecta, & si mortalem virum cognoris,
Saepius tuum vaticinium exaudiet si acciderit.
Haec habe Maiae fili, ac agrestes flexipedes boues,
Equósque cura, & mulos patientes-laboris,
Et horribiles leones, & albidentes sues,
Et canes, & oues, quaecunque nutrit ampla terra.
Omnibus autem in ouibus imperare inclytum Mercurium,
Solum autem in infernum perfectum nuntium esse.
Quique indotatus licet sit, dabit donum non minimum.
Sic Maiae filium rex amauit Apollo,
Omni amicitia: gratiam autem imposuit Saturnius:
Cum omnibúsque hic mortalibus & immortalibus versabatur.
Parum quidem igitur iuuat, at indiscriminatim decipit
Noctem per obscuram gentes mortalium hominum.
Et tu quidem sic salue Iouis & Maiae fili:
Verum ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN VENEREM.

MVSA, mihi dic opera aurea Veneris
Cypridis, quæq; diis dulcem amorem excitauit,
Atque domauit gentes mortalium hominum.;
Auesq; aerias, ac feras omnes,
Quascunque côtinens multas nutrit, & quascunque pontus.
Omnibus autem curæ sunt opera pulchram coronam habentis Cytherea.
Tres autem non valet flectere animo, neque decipere:
Puellamq; Ægidiferi Iouis cæsiam Palladem.
Neque enim illi placuêre opera aurea Veneris,
Sed vtique illi bellaq; placuerunt & officium Martis,
Præliaq; pugnaq;, ac præclara opera curare.
Prima fabros lignarios viros terrestres docuit
Facere scuta, & currus varios ære.
Hæcq; virgines mollicarnes in ædibus
Præclara opera docuit, in mente ponens vnicuique.
Nunquam Dianam habentem aureum colum sonoram,
Domat in amicitia subridens Venus.
Etenim huic placuêre arcus, ac in montibus feras necare,
Lyraq; choreæq;, celebrésque vlulatus,
Lucíq; vmbrosi, iustorum.j. vrbs virorum,
Neque quidem veneranda puella placuêre opera Veneris
Vesta, quam primam peperit Saturnus versutus.
Deinde autem postremam consilio Iouis Ægidiferi,
Venerandam, quam expetebant Neptunus & Apollo.
Hæc autem noluit, verùm rigidè respuit.
Iurauit.a. magnum iuramentum, quod vtique perfectum est,
Vbi cepisset caput patris Iouis Ægidiferi,
Virgo vt esset omnibus diebus diua dearum.
Huic.a. pater Iupiter dedit pulchrum donum loco nuptiarũ
Atque media in domo sedit pinguedinem capiens;
Omnibus.a. in templis deorum primum honoris ius habet,
Et apud omnes mortales deorum honorabilis fuit.
Harum non valet flectere mentes, neque decipere.
Ex aliis autem nemo est, qui fugit Venerem,
Neque deorum beatorum, neque mortalium hominum.:
Quin & Iouis mentem adduxit qui oblectatur fulminibus,
Quique maximus est, maximúmque sortitus est honorem.
Et huius, quando voluerit sapientem mentem decipere
Facilè miscuit cum mortalibus mulieribus,
Iunone clam sorore & vxore,
Quæ magna forma pulcherrima inter immortales deas:
Inclytissimam illam peperit Saturnus versutus,
Materq; Rhea, Iupiter autem incorruptibilia consilia sciẽs
Venerandam mulierem fecit inclyta scientem,
Huicque ipsi Iupiter dulcem amorem imposuit animo
Viro cum mortali, vt misceretur. vt quàm celerrimè,
Nec ipsa quidem humani concubitus expers sit,
Atque aliquando iactans diceret inter omnes deos,
Dulcè subridens risum amans Venus,
Quòd vtique deos miscuit cum mortalibus mulieribus:
Et mortales filios peperit cum immortalibus,
Quare deas immiscuit cum mortalibus hominibus.
Anchisæ igitur illi dulcem amorem imposuit animo,
Qui tum in summis versabatur montibus multifontis Ida
Custodiebat boues, corpore immortalibus similis.
Hunc autem postea cum vidisset subridens Venus,
Amauit, horrendè autem mentem amor cepit.
Cyprum.a. cum venisset, odoriferum templum ingressa est
Papho, ibi autem illi templum est araque sacra,
Vbi hæc ingressa ianuas imposuit lucentes.
Ibi autem illam Gratiæ lauarunt & vnxerunt oleo
Immortali, qualiter deos conuenit semper existentes,
Ambrosio peplo, quod vtique illi sacratum erat.
Induta autem rectè omnia circa corpus vestimenta pulchra
Auro ornata subridens Venus,
Contendebat Troiam derelicta odora Cypro,
Altè per nubes velociter faciens iter.
Idam autem peruenit multifontem, matrem ferarum,

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

ΜΟΥΣΑ, μοι ἔννεπε ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης
Κύπριδος, ἥτε θεοῖσιν ἐπὶ γλυκὺν ἵμερον ὦρσε,
Καί τ' ἐδαμάσσατο φῦλα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Οἰωνούς τε διιπετέας, καὶ θηρία πάντα
Ἠμὲν ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδ' ὅσα πόντος· 5
Πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν ἐυστεφάνου Κυθερείης.
Τρισσὰς δ' οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας οὐδ' ἀπατῆσαι,
Κούρην τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπιδ' Ἀθήνην·
Οὐ γάρ οἱ εὔαδεν ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Ἀλλ' ἄρα οἱ πόλεμοί τε ἅδον καὶ ἔργον Ἄρηος, 10
Ὑσμῖναί τε μάχαι τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἀλεγύνειν.
Πρώτη τέκτονας ἄνδρας ἐπιχθονίους ἐδίδαξε
Ποιῆσαι σάτινα καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ.
Ἡ δέ τε παρθενικὰς ἁπαλόχροας ἐν μεγάροισιν
Ἀγλαὰ ἔργ' ἐδίδαξεν, ἐπὶ φρεσὶ θεῖσα ἑκάστῃ. 15
Οὐδέ ποτ' Ἀρτέμιδα χρυσηλάκατον κελαδεινὴν
Δάμναται ἐν φιλότητι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη.
Καὶ γὰρ τῇ ἅδε τόξα, καὶ οὔρεσι θῆρας ἐναίρειν,
Φόρμιγγές τε χοροί τε, διαπρύσιοί τ' ὀλολυγαί,
Ἄλσεά τε σκιόεντα, δικαίων τε πτόλις ἀνδρῶν. 20
Οὐδὲ μὲν αἰδοίῃ κούρῃ ἅδεν ἔργ' Ἀφροδίτης
Ἱστίῃ, ἣν πρώτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης·
Αὖτις δ' ὁπλοτάτην, βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο,
Πότνιαν, ἣν ἐμνῶντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων·
Ἡ δὲ μάλ' οὐκ ἔθελεν, ἀλλὰ στερεῶς ἀπέειπεν· 25
Ὤμοσε δὲ μέγαν ὅρκον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν,
Ἁψαμένη κεφαλῆς πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
Παρθένος ἔσσεσθαι πάντ' ἤματα, δῖα θεάων.
Τῇ δὲ πατὴρ Ζεὺς δῶκε καλὸν γέρας ἀντὶ γάμοιο,
Καί τε μέσῳ οἴκῳ κατ' ἄρ' ἕζετο πῖαρ ἑλοῦσα. 30
Πᾶσιν δ' ἐν ναοῖσι θεῶν τιμάοχός ἐστι,
Καὶ παρὰ πᾶσι βροτοῖσι θεῶν πρέσβειρα τέτυκται.
Τάων οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας οὐδ' ἀπατῆσαι,
Τῶν δ' ἄλλων οὔ πέρ τι πεφυγμένον ἔστ' Ἀφροδίτην,
Οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων, 35
Καί τε παρὲκ Ζηνὸς νόον ἤγαγε τερπικεραύνου,
Ὅστε μέγιστός τ' ἐστὶ μεγίστης τ' ἔμμορε τιμῆς·
Καί τε τοῦ, εὖτ' ἐθέλοι, πυκινὰς φρένας ἐξαπαφοῦσα,
Ῥηιδίως συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξί,
Ἥρης ἐκλελαθοῦσα κασιγνήτης ἀλόχου τε, 40
Ἣ μέγα εἶδος ἀρίστη ἐν ἀθανάτῃσι θεῇσι.
Κυδίστην δ' ἄρα μιν τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Μήτηρ τε Ῥείη· Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
Αἰδοίην ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν.
Τῇ δὲ καὶ αὐτῇ Ζεὺς γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ 45
Ἀνδρὶ καταθνητῷ μιχθήμεναι, ὄφρα τάχιστα
Μηδ' αὐτὴ βροτέης εὐνῆς ἀποεργμένη εἴη·
Καί ποτ' ἐπευξαμένη εἴπῃ μετὰ πᾶσι θεοῖσιν
Ἡδὺ γελοιήσασα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ὥς ῥα θεοὺς συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξί, 50
Καί τε καταθνητοὺς υἱεῖς τέκον ἀθανάτοισιν,
Ὥς τε θεὰς ἀνέμιξε καταθνητοῖς ἀνθρώποις.
Ἀγχίσεω δ' ἄρα οἱ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ,
Ὃς τότ' ἐν ἀκροπόλοις ὄρεσιν πολυπιδάκου Ἴδης
Βουκολέεσκεν βοῦς, δέμας ἀθανάτοισιν ἐοικώς. 55
Τὸν δ' ἤπειτα ἰδοῦσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Ἠράσατ', ἐκπάγλως δὲ κατὰ φρένας ἵμερος εἷλεν.
Ἐς Κύπρον δ' ἐλθοῦσα, θυώδεα νηὸν ἔδυνεν
Ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυώδης·
Ἔνθ' ἥγ' εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαεινάς. 60
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας,
Ἀμβροσίῳ, ἑανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν.
Ἑσσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῒ εἵματα καλά,
Χρυσῷ κοσμηθεῖσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη, 65
Σεύατ' ἐπὶ Τροίης, προλιποῦσ' εὐώδεα Κύπρον,
Ὕψι μετὰ νεφέεσσι θοὴν πρήσσουσα κέλευθον.
Ἴδην δ' ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·

Βῆ δ' ἰθὺς σταθμοῖο δι' οὔρεος· οἱ δὲ μετ' αὐτὴν 70
Σαίνοντες πολιοί τε λύκοι χαροποί τε λέοντες,
Ἄρκτοι, παρδάλιές τε θοαὶ προκάδων ἀκόρητοι
Ἤϊσαν· ἡ δ' ὁρόωσα μετὰ φρεσὶ τέρπετο θυμὸν,
Καὶ τοῖς ἐν στήθεσσι βάλ' ἵμερον· οἱ δ' ἅμα πάντες
Σύνδυο κοιμήσαντο κατὰ σκιόεντας ἐναύλους·
Αὐτὴ δ' ἐς κλισίας εὐποιήτους ἀφίκανε. 75
Τὸν δ' εὗρε σταθμοῖσι λελειμμένον οἶον ἀπ' ἄλλων
Ἀγχίσην ἥρωα, θεῶν ἄπο κάλλος ἔχοντα.
Οἱ δ' ἅμα βουσὶν ἕποντο νομοὺς κάτα ποιήεντας
Πάντες· ὁ δὲ σταθμοῖσι λελειμμένος οἶος ἀπ' ἄλλων
Πωλεῖτ' ἔνθα καὶ ἔνθα, διαπρύσιον κιθαρίζων. 80
Στῆ δ' αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Παρθένῳ ἀδμήτῃ μέγεθος καὶ εἶδος ὁμοίη,
Μή μιν ταρβήσειεν ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας.
Ἀγχίσης δ' ὁρόων ἐφράζετο θαύμαινέν τε
Εἶδός τε μέγεθός τε καὶ εἵματα σιγαλόεντα. 85
Πέπλον μὲν γὰρ ἕεστο φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς,
Εἶχε δ' ἐπιγναμπτὰς ἕλικας, κάλυκάς τε φαεινάς·
Ὅρμοι δ' ἀμφ' ἁπαλῇ δειρῇ περικαλλέες ἦσαν,
Καλοὶ, χρύσειοι, παμποίκιλοι· ὡς δὲ σελήνη
Στήθεσιν ἀμφ' ἁπαλοῖσιν ἐλάμπετο, θαῦμα ἰδέσθαι. 90
Ἀγχίσην δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος δέ μιν ἀντίον ηὔδα,
Χαῖρε ἄνασσ', ἥτις μακάρων τάδε δώμαθ' ἱκάνεις,
Ἄρτεμις, ἢ Λητὼ, ἠὲ χρυσῆ Ἀφροδίτη,
Ἢ Θέμις ἠϋγενὴς, ἠὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἤ πού τις Χαρίτων δεῦρ' ἤλυθες, αἵτε θεοῖσι 95
Πᾶσιν ἑταιρίζουσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται·
Ἤ τις νυμφάων αἵτ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
Ἢ νυμφῶν αἳ καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσι,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πίσεα ποιήεντα.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐν σκοπιῇ περιφαινομένῳ ἐνὶ χώρῳ 100
Βωμὸν ποιήσω, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλὰ
Ὥρῃσιν πάσῃσι· σὺ δ' εὔφρονα θυμὸν ἔχουσα,
Δός με μετὰ Τρώεσσιν ἀριπρεπέ' ἔμμεναι ἄνδρα.
Ποίει δ' εἰσοπίσω θαλερὸν γόνον· αὐτὰρ ἔμ' αὐτὸν
Δηρὸν ἐΰ ζώειν, καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο, 105
Ὄλβιον ἐν λαοῖσι, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Ἀγχίση κύδιστε χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
Οὔ τίς τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτῃσιν ἐΐσκεις;
Ἀλλὰ καταθνητή τε, γυνὴ δέ με γείνατο μήτηρ.
Ὀτρεὺς δ' ἐστὶ πατὴρ ὄνομα κλυτὸς, εἴ που ἀκούεις, 110
Ὃς πάσης Φρυγίης εὐτειχήτοιο ἀνάσσει.
Γλῶσσαν δ' ὑμετέρην καὶ ἡμετέρην σάφα οἶδα.
Τρῳὰς γὰρ μεγάρῳ με τροφὸς τρέφεν· ἡ δὲ διαμπρὸ
Σμικρὴν παῖδ' ἀτίταλλε, φίλης παρὰ μητρὸς ἑλοῦσα.
Ὣς δή τοι γλῶσσάν τε καὶ ὑμετέρην εὖ οἶδα. 115
Νῦν δέ μ' ἀνήρπαξε χρυσόρραπις Ἀργειφόντης
Ἐκ χοροῦ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου κελαδεινῆς.
Πολλαὶ δὲ νύμφαι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
Παίζομεν, ἀμφὶ δ' ὅμιλος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο·
Ἔνθεν μ' ἥρπαξε χρυσόρραπις Ἀργειφόντης· 120
Πολλὰ δ' ἐπήγαγεν ἔργα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Πολλὴν δ' ἄκληρόν τε καὶ ἄκτιτον, ἣν διὰ θῆρες
Ὠμοφάγοι φοιτῶσι κατὰ σκιόεντας ἐναύλους.
Οὐδὲ ποσὶ ψαύειν ἐδόκεον φυσιζόου αἴης.
Ἀγχίσεω δέ με φάσκε παραὶ λέχεσιν καλέεσθαι 125
Κουριδίην ἄλοχον, σοὶ δ' ἀγλαὰ τέκνα τεκεῖσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξε καὶ ἔφρασεν, ἤτοι ὅγ' αὖτις
Ἀθανάτων μετὰ φῦλ' ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
Αὐτὰρ ἐγώ σ' ἱκόμην, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
Ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι ἠδὲ τοκήων 130
Ἐσθλῶν, (οὐ μὲν γάρ κε κακοὶ τοιόνδε τέκοιεν)
Ἀδμήτην μ' ἀγαγὼν καὶ ἀπειρήτην φιλότητος,
Πατρί τε σῷ δεῖξον καὶ μητέρι κεδνὰ ἰδυίῃ,
Σοῖς τε κασιγνήτοις οἵ τοι ὁμόθεν γεγάασιν.
Οὔ σφιν ἀεικελίη νυὸς ἔσσομαι, ἀλλ' εἰκυῖα. 135
Εἴ τι ἀεικελίη γυνὴ ἔσσομαι ἠὲ καὶ οὐκί.

Incedit verò rectam stabulū versus per montem, cū ipsa autē
Adblandientes canésque lupique terribiles que leones,
Ursi, pardique veloces, ceruorum insatiabiles
Ierunt: haec autem inspiciens in mente oblectabat animum,
Et his in pectoribus imposuit amorem hi.a.simul omnes
Bini dormierunt circa opacos recessus.
Ipsa verò ad tabernacula pulchre facta peruenit.
Hunc autem inuenit in stabulis relictum solum ab alijs
Anchisen heroa, à dijs pulchritudinem habentem.
Alij autem simul boues sequebantur per pascua pinguia
Omnes. hic autem ad stabulum relictus solus ab alijs
Versabatur hinc & hinc, claro & peruio sono citharam pulsans.
Stetit autem coram ipso Iouis filia Venus,
Virgini indomitae magnitudine ac forma similis,
Ne sibi ipsi incuteret timorem ante oculis conspicatus.
Anchises autem videns perpendebat, mirabaturq;
Formámque magnitudinémque & vestes pretiosas:
Peplo etenim induta erat splendidiore ignis radio:
Habebat autem flexos capreolos, calycésque lucidas:
Catenae autem circa molle collum perpulchrae erant,
Pulchrae aureae, omnino variae: tanquam autem Luna
Pectora circa mollia splendebant, mirum videri.
Anchisen autem amor cepit, verbū autem illi contra dixit;
Salue regina quaecunque beatorum has domos accedis,
Diana, vel Latona, aut aurea Venus,
Vel Themis generosa, aut caesia Pallas,
Vel vtique aliqua Gratiarum huc venisti, quaeque dijs
Omnibus sociantur, ac immortales vocantur.
Vel aliqua nympharum, quae lucos pulchros habitant,
Aut nympharum, quae pulchrum montem hunc habitant,
Et fontes fluuiorum, & cauernas pingues,
Tibi autem ego in specula, in loco apparenti,
Aram faciam sacrificabo verò tibi sacra pulchra,
Horis omnibus, tu autem benignum animum habens,
Concede mihi inter Troianos valde decorum esse virum:
Fac autem postea floridum fetum, verum me ipsum
Diu bene viuere, & videre lucem solis,
Beatum inter populos, & senectutis in limen venire.
Huic respondit postea Iouis filia Venus,
Anchise inclytissime humi genitorum hominum,
Non aliqua dea sum, quid me immortalibus aequas?
Sed mortalis: mulier autem me genuit mater.
Otreus verò est pater nomine, si quando audis,
Qui omnem Phrygiam bene munitam regit.
Linguam autem vestram, & nostram aperte noui.
Troiana enim in domo me nutrix alebat: haec autem
Paruam filiam educauit, chara à matre quum accepisset.
Sic vtique linguam & vestram bene noui.
Nunc autem me rapuit habens auream virgam Argicida,
Ex coetu Dianae aureum-colum-habentis sonorae.
Multae autem nymphae virgines bene dotatae,
Ludebamus, circa verò multitudo infinita coronata erat:
Inde me rapuit auream virgam habens Argicida.
Multa autem duxit me ad opera mortalium hominum:
Multam autem exortem & inaedificatam, quam ferae
Crudiuorae frequentant per vmbrosas valles,
Neque pedibus tangere videbar viuificantem terram.
Anchisae autem me dicebat ad cubilia vocari
Puellam vxorem, tibi autem perpulchros filios nascituros
At postquam ostendit, & dixit, hic quidem rursus
Immortales ad gentes iuit fortis Argicida.
Verum ego ad te veni (fortis autem mihi fuit necessitas.)
Sed te per Iouem oro, ac per parentes
Bonos, (neque enim mali talem peperissent.)
Indomitam me ducens & inexpertem rei venereae,
Patrique tuo ostende, ac matri inclytae scienti,
Tuisque fratribus, qui tecum simul geniti sunt.
Non illis dissimilis nurus ero, sed similis.
Si quid dissimilis mulier ero, siue & non.

Peruenêre.a. ad Crissam tranquillam vitibus abundantem
Ad portu: arenis autē appropinquauit per pōtū meās nauis
Hic è naui impetum fecit rex longe operans Apollo,
Astro similis medio in die, ab hoc autem multa
Scintillæ euolabant, fulgor autem ad cœlum vsque venit.
Ad adytum autem subiit ad tripodas valde venerandos.
Intus autem itaque hic flamma accēdit ostentans sua signa.
Totam autē Crissam occupauit splendor. vlularunt autem
Crissæorum mulieres, beneq́ cinctæ filiæ
Phœbi ab impetu, magnus n. timor cepit vnumquemque,
Hinc iterum ad nauem vt mens saltu volabat,
Viro similis iuuenique, fortique,
Qui sit in prima pubertate coma inuolutus amplos humeros
Ac illos alloquutus verba alata dixit,
O hospites, qui estis? vnde nauigatis humidas vias?
Aut ad rem gerendam, aut temerè vagamini?
Quale latrones super mare vagantur
Animis. i. vita proiectis malum exteris afferentes.
Quid ita sedeatis stupidi, neque in terram
Descendistis, neque arma nigra nauis deposuistis?
Hic enim mos est hominum industriorum,
Vbi ex ponto ad terram cum naui nigra
Peruenerint labore defessi, statim autem ipsorum
Cibi dulcis mentem desiderium capit.
Sic dixit, at illis audaciam in pectoribus immisit.
Cui & respondens Cretensium dux contra dixit,
Hospes, quoniam non quidem mortalibus similis videris,
Neque corpore, neque indole, verum immortalibus diis,
Salueq́, & valde gaude, dij autem tibi felicia dent.
Et mihi hoc dic verum vt rectè sciam,
Quis populus, quæ terra, qui homines te genuerunt?
Aliud enim cogitantes nauigabamus magnam vndam,
Ad Pylum ex Creta, vnde genus gloriamur esse.
Nunc autem hic cum naui venimus non volentes,
Reditus cupientes aliam viam, alia itinera.
Sed quis mortalium huc duxit nolentes?
His respondens, dixit longè-operans Apollo
Hospites, qui Cnossum nemorosam incolebatis
Antea, sed nunc non amplius reduces iterum eritis,
Ad vrbemq́ amabilem, & ad domos pulchras vnusquisq́,
Ad charasq́ vxores: sed hic optimum templum
Habebitis meum multis honoratis hominibus.
Sum autem ego Iouis filius Apolloq́ glorior esse.
Vos autem duxi huc super magnam vndam maris,
Non mala sentiens, sed hic optimum templum
Habebitis meum omnibus valde honoratum hominibus,
Consiliáque immortalium cognoscetis, horum voluntate
Semper honorabitis omnino totos dies.
Sed agite, vt ego dicam, parete celerrimè,
Vela quidem primum dimittite solutis retinaculis,
Nauem postea velocem in continentem trahite,
Et res efferte, & arma ex naui æquali,
Et aram facite in littore maris,
Ignem incendentes, posteáque farinas albas immolantes,
Precamini deinde adstantes circum aram.
Sicut quidem ego primum in aereo ponto
Assimilatus Delphino velocem ad nauem impetum feci,
Sic me precamini Delphinum, sed ara
Ipsa Delphia & visenda erit semper.
Cœnate postea celerem apud nauem nigram,
Et libate beatis diis, qui cœlum incolunt.
Sed postquam cibi dulcis amorem exemeritis,
Venite simul mecum, & Iopaana canite
Vsque dum ad locū perueneritis, vt habeatis pingue tēplū.
Sic fatus est, hi autem illum valde timuerūt & paruerūt:
Vela quidem primum demiserunt, solueruntq́ retinacula.
Malum autem mali receptaculo admouerunt rudentibus summissis.
Egrediebantur autem & ipsi in littore maris.
Ex mari autē ad continentem velocem nauem attraxerunt,

Ἷξον δ' ἐς Κρίσην εὐδείελον ἀμπελόεσσαν,
ἐς λιμέν', ἡ δ' ἀμάθοισιν ἐχρίμψατο ποντοπόρος νηῦς.
Ἔνθ' ἐκ νηὸς ὄρουσεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων, 440
Ἀστέρι εἰδόμενος μέσῳ ἤματι, τοῦ δ' ἀπὸ πολλαὶ
Σπινθαρίδες πωτῶντο, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἷκεν·
Ἐς δ' ἄδυτον κατέδυσε διὰ τριπόδων ἐριτίμων.
Ἔνθ' ἄρ' ὅ γε φλόγα δαῖε, πιφαυσκόμενος τὰ ἃ κῆλα,
Πᾶσαν δὲ Κρίσην κάτεχεν σέλας. αἱ δ' ὀλόλυξαν 445
Κρισαίων ἄλοχοι καλλίζωνοί τε θύγατρες,
Φοίβου ὑπὸ ῥιπῆς, μέγα γὰρ δέος εἷλεν ἕκαστον.
Ἔνθεν δ' αὖτ' ἐπὶ νῆα νόημ' ὣς ἆλτο πέτεσθαι,
Ἀνέρι εἰδόμενος αἰζηῷ τε κρατερῷ τε
Πρωθήβῃ, χαίτῃς εἰλυμένος εὐρέας ὤμους· 450
Καί σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε ληιστῆρες ὑπεὶρ ἅλα; τοί τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες. 455
Τίφθ' οὕτως ἧσθον τετιηότες, οὐδ' ἐπὶ γαῖαν
Ἐκβῆτ', οὐδὲ κατ' ὅπλα μελαίνης νηὸς ἔθεσθε;
Αὕτη μέν γε δίκη πέλει ἀνδρῶν ἀλφηστάων,
Ὁππότ' ἂν ἐκ πόντοιο ποτὶ χθονὶ νηὶ μελαίνῃ
Ἔλθωσι καμάτῳ ἀδηκότες, αὐτίκα δέ σφεας 460
Σίτοιο γλυκεροῖο περὶ φρένας ἵμερος αἱρεῖ.
Ὣς φάτο, καί σφιν θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκε.
Τὸν καὶ ἀμειβόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα,
Ξεῖν', ἐπεὶ οὐ μὲν γάρ τι καταθνητοῖσιν ἔοικας,
Οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν, 465
Οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἐὺ εἰδῶ,
Τίς δῆμος, τίς γαῖα, τίνες βροτοὶ ἐγγεγάασιν;
Ἄλλῃ γὰρ φρονέοντες ἐπεπλέομεν μέγα λαῖτμα,
Εἰς Πύλον ἐκ Κρήτης, ἔνθεν γένος εὐχόμεθ' εἶναι· 470
Νῦν δ' ὧδε ξὺν νηὶ κατήλθομεν οὔ τι ἑκόντες,
Νόστου ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα.
Ἀλλά τις ἀθανάτων δεῦρ' ἤγαγεν οὐκ ἐθέλοντας.
Τοὺς δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ξεῖνοι τοὶ Κνωσσὸν πολυδένδρεον ἀμφινέμεσθε 475
Τοπρὶν, ἀτὰρ νῦν οὐκ ἔθ' ὑπότροποι αὖτις ἔσεσθε
Ἔς τε πόλιν ἐρατὴν καὶ δώματα καλὰ ἕκαστος,
Ἔς τε φίλας ἀλόχους, ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
Ἕξετ' ἐμὸν, πολλοῖσι τετιμένον ἀνθρώποισιν.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων δ' εὔχομαι εἶναι· 480
Ὑμέας δ' ἤγαγον ἐνθάδ' ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
Οὔ τι κακὰ φρονέων, ἀλλ' ἐνθάδε πίονα νηὸν
Ἕξετ' ἐμὸν, πᾶσιν μάλα τίμιον ἀνθρώποισι·
Βουλάς τ' ἀθανάτων εἰδήσετε, τῶν ἰότητι
Αἰεὶ τιμήσεσθε διαμπερὲς ἤματα πάντα. 485
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πείθεσθε τάχιστα·
Ἱστία μὲν πρῶτον κάθετον, λύσαντε βοείας·
Νῆα δ' ἔπειτα θοὴν ἐπὶ ἠπείρου ἐρύσασθε,
Ἐκ δὲ κτήμαθ' ἕλεσθε καὶ ἔντεα νηὸς ἐίσης.
Καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης, 490
Πῦρ ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες·
Εὔχεσθαι δὴ ἔπειτα παριστάμενοι περὶ βωμόν.
Ὡς μὲν ἐγὼ τὸ πρῶτον ἐν ἠεροειδέι πόντῳ
Εἰδόμενος δελφῖνι θοῆς ἐπὶ νηὸς ὄρουσα,
Ὣς ἐμοὶ εὔχεσθαι Δελφινίῳ· αὐτὰρ ὁ βωμὸς 495
Αὐτὸς Δελφίνιος καὶ ἐπόψιος ἔσσεται αἰεί.
Δειπνῆσαί τ' ἄρ' ἔπειτα θοῇ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
Καὶ σπεῖσαι μακάρεσσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἧσθε,
Ἔρχεσθαί θ' ἅμ' ἐμοὶ, καὶ ἰηπαιήον' ἀείδειν, 500
Εἰσόκε χῶρον ἵκησθον ἵν' ἕξετε πίονα νηόν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
Ἱστία μὲν πρῶτον κάθεσαν, λῦσαν δὲ βοείας·
Ἱστὸν δ' ἱστοδόκῃ πέλασαν προτόνοισιν ὑφέντες.
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης· 505
Ἐκ δ' ἁλὸς ἤπειρόνδε θοὴν ἀνὰ νῆ' ἐρύσαντο

Ὑψοῦ ἐπ' ἠπείροιο, παρὰ δ' ἐρύματα μακρὰ τάνυσσαν·
Καὶ βωμὸν ποίησαν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Πῦρ δ' ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λευκὰ θύοντες,
Εὔχοντ' ὡς ἐκέλευε, παριστάμενοι περὶ βωμόν. 510
Δόρπον ἔπειθ' εἵλοντο θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
Καὶ σπεῖσαν μακάρεσσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Φόρμιγγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἐρατὸν κιθαρίζων, 515
Καλὰ καὶ ὕψι βιβάς· οἱ δὲ ῥήσσοντες ἕποντο
Κρῆτες πρὸς Πυθὼ, καὶ ἰηπαιήον' ἄειδον,
Οἷοί τε Κρητῶν παιήονες, οἷσί τε Μοῦσα
Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε θεὰ μελίγηρυν ἀοιδήν.
Ἄκμητοι δὲ λόφον προσέβαν ποσίν, αἶψα δ' ἵκοντο 520
Παρνησὸν καὶ χῶρον ἐπήρατον, ἔνθ' ἄρ' ἔμελλεν
Οἰκήσειν πολλοῖσι τετιμένος ἀνθρώποισι·
Δεῖξε δ' ἄγων ἄδυτον ζάθεον καὶ πίονα νηόν.
Τῶν δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι,
Τὸν καὶ ἀνειρόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα, 525
Ὦ ἄν', ἐπεὶ δὴ τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Ἤγαγες, (οὕτω που τῷ σῷ φίλον ἔπλετο θυμῷ)
Πῶς καὶ νῦν βιόμεσθα, τό σε φράζεσθαι ἄνωγμεν.
Οὔτε τρυγηφόρος ἥδε γ' ἐπήρατος, οὔτ' εὐλείμων,
Ὥστ' ἀπό τ' εὖ ζώειν καὶ ἅμ' ἀνθρώποισιν ὀπηδεῖν. 530
Τοὺς δ' ἐπιμειδήσας προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Νήπιοι ἄνθρωποι, δυστλήμονες, οἳ μελεδῶνας
Βούλεσθ' ἀργαλέους τε πόνους καὶ στείνεα θυμῷ·
Ῥηΐδιον ἔπος ὔμμ' ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω.
Δεξιτερῇ μάλ' ἕκαστος ἔχων ἐν χειρὶ μάχαιραν 535
Σφάζειν αἰεὶ μῆλα· τὰ δ' ἄφθονα πάντα παρέσται,
Ὅσσα ἐμοί γ' ἀγάγωσι περικλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων.
Νηὸν δὲ προφύλαχθε, δέδεχθε δὲ φῦλ' ἀνθρώπων
Ἐνθάδ' ἀγειρομένων, καὶ ἐμὴν ἰθύν τε μάλιστα.
Ἠέ τι τηΰσιον ἔπος ἔσσεται ἠέ τι ἔργον, 540
Ὕβρις θ' ἣ θέμις ἐστὶ καταθνητῶν ἀνθρώπων.
Ἄλλοι ἔπειθ' ὑμῖν σημάντορες ἄνδρες ἔσονται,
Τῶν ὑπ' ἀναγκαίῃ δεδμήσεσθ' ἤματα πάντα.
Εἴρηταί τοι πάντα, σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι φύλαξαι.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱέ· 545
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Aliò super arenas, phalangia longa extenderunt,
Et aram fecerunt in littore maris:
Ignem accendentes, supérque farinas albas immolantes,
Vota faciebant vt iusseras, astantes apud aram.
Cœnam postea sumpserunt velocem apud nauem nigram,
Et libarunt beatis diis, qui Olympum habitant.
Sed postquam potus & cibi amorem exemerunt,
In viam se dederunt. dux. a. erat illis rex Iouis filius Apollo,
Citharam præ manibus habens mira ratione citharã ludens
Pulchrè ac sublimiter. hi autem stupescentes sequebantur
Cretenses ad Pythum, & Iopæana canebant.
Vt sunt Cretensium pæanes, quibúsque Musa
In pectoribus imposuit dea suauem cantionem.
Indefessi. a. collem ascenderunt pedibus. cùõ autem venerũt
Ad Parnasum, & locum optabilem, vbi vtique futurus erat
Habitaturus, a multis honore habitus hominibus.
Ostendit autem ducens hic solum ac pingue templum.
Horum autem excitabatur animus in pectoribus charis,
Quos cùm interrogasset, Cretensium dux contra dixit,
O rex, quoniam longè ab amicis & à patria terra
Duxisti, (sic vtique tuo charum fuit animo,)
Quonam pacto nunc viuemus, te hoc dicere iubemus,
Neque vua ferax hæc amabilis, neque pratorum copiosa,
Ita vt ex hac bene viuamus, simúlque homines sequantur.
His autem subridens dixit Iouis filius Apollo,
Insipientes homines, ærumnosi, qui curas
Vultis difficilésque dolores, ac gemitus in animo,
Facile verbum vobis dicam, ac in mente ponam.
Dextra valde vnusquisque habens in manu macharam,
Iugulare semper oues: hæc autem affluenter omnia erunt,
Quæcunque mihi duxerint inclytæ gentes hominum.
Templum custodite suscipite autem gentes hominum,
Hic congregatas, & meum consilium maximè,
Siue quid incassum verbum erit, siue quid opus,
Iniuriáq; quæ fas est contra mortales homines.
Alij deinde vobis significatores viri erunt,
Quorum ex necessitate domiti eritis diebus in omnibus.
Dicta sunt tibi omnia, tu autem in mente tua serua.
Et tu quidem sic salue Iouis ac Latonæ fili:
Verùm ego & tui & alterius memor ero cantionis.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἑρμῆν ὕμνει Μοῦσα Διὸς καὶ Μαιάδος υἱόν,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
Ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα
Νύμφη ἐϋπλόκαμος, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,
Αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἠλεύαθ' ὅμιλον, 5
Ἄντρον ἔσω ναίουσα παλίσκιον, ἔνθα Κρονίων
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ὄφρα κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην,
Λήθων ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μεγάλοιο Διὸς νόος ἐξετελεῖτο, 10
Τῇ δ' ἤδη δέκατος μεὶς οὐρανῷ ἐστήρικτο,
Εἴς τε φόως ἄγαγεν, ἀρίσημά τε ἔργα τέτυκτο,
Καὶ τότ' ἐγείνατο παῖδα πολύτροπον, αἱμυλομήτην,
Ληϊστῆρ', ἐλατῆρα βοῶν, ἡγήτορ' ὀνείρων,
Νυκτὸς ὀπωπητῆρα, πυληδόκον, ὃς τάχ' ἔμελλεν 15
Ἀμφανέειν κλυτὰ ἔργα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἠῷος γεγονὼς μέσῳ ἤματι ἐγκιθάριζεν,
Ἑσπέριος βοῦς κλέψεν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Τετράδι τῇ προτέρῃ τῇ μιν τέκε πότνια Μαῖα.
Ὃς καὶ ἐπεὶ δὴ μητρὸς ἀπ' ἀθανάτων θόρε γυίων, 20
Οὐκέτι δηρὸν ἔκειτο μένων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ,
Ἀλλ' ὅ γ' ἀναΐξας ζήτει βόας Ἀπόλλωνος,
Οὐδὸν ὑπερβαίνων ὑψηρεφέος ἄντροιο,
Ἔνθα χέλυν εὑρὼν ἐκτήσατο μυρίον ὄλβον.
Ἑρμῆς τοι πρώτιστα χέλυν τεκτήνατ' ἀοιδόν, 25
Ἥ ῥά οἱ ἀντεβόλησεν ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι,
Βοσκομένη προπάροιθε δόμων ἐριθηλέα ποίην,

IN MERCVRIVM.

MERCVRIVM lauda musa, Iouis ac Maiæ filiũ,
In Cyllenẽ regnãtẽ, & Arcadiæ pecoribus abũdãtẽ,
Nuntium immortalium perutilem, quem peperit Maia
Nympha pulchricoma, cum Ioue amore mixta,
Veneranda, beatorum. a. deorum subduxit se è commercio
Antrum intus habitans vmbrosum, vbi Saturnius
Cum nympha pulchricoma miscebatur noctis in medio,
Cum dulcis somnus haberet albicubitã Iunonem,
Latens immortalésque deos, mortalésque homines.
Verùm cùm magni Iouis mens perficiebatur,
Huic iam decimus mensis in cœlo firmatus erat,
Inq; lucem duxit, insigniáque opera erant:
Et tunc genuit filium vafrum, & blandiloquum,
Prædonem, abactorem boum, ducem somniorum,
Noctis spectatorem, ianitorem, qui statim futurus erat
Ostendere inclyta opera cum immortalibus diis.
Manè natus in medio die citharam pulsabat,
Vespertinus boues furatus est procul iaculantis Apollinis,
Quarta prima qua illum peperit veneranda Maia.
Qui & quoniam ab matris immortalibus saltu membris,
Non amplius diu iacebat manens sacra in cuna,
Verum, hic surgens quærebat boues Apollinis,
Solum transgrediens prærupti antri.
Vbi testudine inuenta possedit infinitas opes.
Mercurius vtiq; primum testudinem fabricatus est canorã,
Quæ vtique illi occurrit in aulæis ianuis,
Se pascens ante domus ex valde florida herba,

Tarda pedibus incedens. Iouis autem quàm-utilis filius
Conspicatus risit, & statim verbum dixit,
Signum nunc mihi valde utile, haud vilipendo.
Salue natura amabilis, choristica conuiuij socia,
Fausta quæ apparuisti, unde hoc pulcher ludus,
Varium o itacum es testudo in montibus viuens?
Sed feram te in domum acceptam: utilitas quædā mihi eris,
Neque inhonorabo, tu autem me primum iuuabis.
Domi melius est esse, quoniam noxium quod foris.
Certè enim pharmaco multum-noxio es telum
Viuens: si verò moriare, tunc vtique pulchrius caneres.
Sic vtique dixit, & manibus simul ambabus eleuans,
Continuo intrabat domum, ferens amabile ludicrum.
Ubi scalpens scalpro cani ferri
Vitam eripuit montanæ testudinis.
Vt autem quando velox consilium per pectus transibit
Viri, quem frequentes versant curæ,
Quæ quando voluerentur ab oculis flammæ:
Sic simul verbumq; ac opus cōsulebat inclytus Mercurius.
Fixit vtique in mensuris sectis arundinibus calami
Protensis per dorsa in pellem testudinis.
Circa autem pellem extendit bouis consiliis suis:
Ac cubitos imposuit, iugum autem aptauit ambobus.
Septem verò concinnas ouium extendit chordas.
Uerum postquam construxit ferens amabile ludicrum,
Plectro commouebat partim: hæc autem a manu
Grauiter insonuit, deus verò pulchre canebat,
Ab extemporaneo conatus, veluti pueri
Florida ætatis in conuiuiis mutua conuitiantur
De Ioue Saturnio, & Maia pulchra habente calceamenta,
Quem antea obtrectabant scortali genitura,
Suamque ipsius nationem, nomen inclytum nominans,
Famulósque celebrauit, & præclaras domos nymphæ.
Ac tripodas per domum, durabilésque lebetes,
Et hæc quidem canebat, hæc autem in mente cupiebat,
Et hanc quidem deposuit ferens sacra in cuna
Lyram cauam, hic verò carnes cupiens,
Saliit ad speculam odorifera ex domo
Moliens dolum altum in mente, quemadmodum homines
Insidiatores agitant obscura noctis in hora,
Sol quidem occidebat in terram ad Oceanum
Cum ipsisq; equis ac curribus, verum Mercurius
Pieriæ peruenit currens montes umbrosos,
Vbi deorum beatorū boues immortales stabulum habebant,
Depascentes prata intonsa optabilia.
Horum tunc Maiæ filius bene attentus Argicida,
Quinquaginta gregis segregauit boues valde mugientes:
Vagas autem agitabat per arenosum locum,
Vestigiis reflexis, dolosæ verò non oblitus est artis,
Contrario modo faciens ungulas priores posteriores,
Verùm posteriores priores: contrario autem modo & ipse incedebat.
Sandala autem statim eiecit ad arenas marinas,
Indicibilia & inexcogitabilia complicabat mirabilia opera,
Commiscens myricas, & myricis similes ramos,
Ex his tunc colligato nuper-florentis fasciculo syluæ,
Absque damno sub pedibus ligauit sandala leuia,
Cum ipsis foliis, quæ inclytus Argicida
Auulsit à Pieria iter declinans,
Tanquam properans longam viam vt in procinctu.
Hunc autem senex cognouit domorum splendidū viridarium
Petentem ad campum per Onchestum herbosum,
Quem prior alloquutus est Maiæ inclytæ filius,
O senex, quiq; plantas effodis incuruus humeris, (rint,
Certè multū vinū confeceris, quando hæc omnia fructum tule-
Atque videns non videns esse, & surdus audiens.
Et tacere, quando non quid nocuerit tuum ipsius,
Tantum loquutus concussit boum fortia capita:
Multos autem montes umbrosos, & valles sonoras,
Et campos optabiles transiit inclytus Mercurius.

Σαῦλα ποσὶν βαίνουσα. Διὸς δ' ἐριούνιος υἱὸς
Ἀθρήσας ἐγέλασσε, καὶ αὐτίκα μῦθον ἔειπε,
Σύμβολον ἤδη μοι μέγ' ὀνήσιμον· οὐκ ὀνοτάζω. 30
Χαῖρε φυὴν ἐρόεσσα, χοροιτύπε, δαιτὸς ἑταίρη,
Ἀσπασίη προφανεῖσα· πόθεν τόδε καλὸν ἄθυρμα,
Αἰόλον ὄστρακον ἕσσο χέλυς ὄρεσι ζώουσα,
Ἀλλ' οἴσω σ' εἰς δῶμα λαβών· ὄφελός τί μοι ἔσσῃ,
Οὐδ' ἀποτιμήσω· σὺ δέ με πρώτιστον ὀνήσεις. 35
Οἴκοι βέλτερόν ἐστιν, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι.
Ἦ γὰρ ἐπηλυσίης πολυπήμονος ἔσσεαι αἰχμὰ
Ζώουσ'· ἢν δὲ θάνῃς, τότε κεν μάλα καλὸν ἀείδοις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ χερσὶν ἅμ' ἀμφοτέρῃσιν ἀείρας,
Ἂψ εἴσω κίε δῶμα, φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα. 40
Ἔνθ' ἀναπηλήσας γλυφάνῳ πολιοῖο σιδήρου
Αἰῶν' ἐξετόρησεν ὀρεσκῴοιο χελώνης.
Ὡς δ' ὁπότ' ὠκὺ νόημα διὰ στέρνοιο περήσῃ
Ἀνέρος, ὅν τε θαμιναὶ ἐπιστρωφῶσι μέριμναι,
Ἢ ὅτε δινηθῶσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαί, 45
Ὣς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήδετο κύδιμος Ἑρμῆς.
Πῆξε δ' ἄρ' ἐν μέτροισι ταμὼν δόνακας καλάμοιο,
Πειρήνας διὰ νῶτα διὰ ῥινοῖο χελώνης.
Ἀμφὶ δὲ δέρμα τάνυσσε βοὸς πραπίδεσσιν ἑῇσι,
Καὶ πήχεις ἐνέθηκ', ἐπὶ δὲ ζυγὸν ἤραρεν ἀμφοῖν· 50
Ἑπτὰ δὲ συμφώνους ὀΐων ἐτανύσσατο χορδάς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε, φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα,
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἡ δ' ὑπὸ χειρὸς
Σμερδαλέον κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν
Ἐξ αὐτοσχεδίης πειρώμενος, ἠΰτε κοῦροι 55
Ἡβηταὶ θαλίῃσι παραιβόλα κερτομέουσιν
Ἀμφὶ Δία Κρονίδην καὶ Μαιάδα καλλιπέδιλον.
Ὃν πάρος ὠρίζεσκον ἑταιρείῃ φιλότητι,
Ἥν τ' αὐτοῦ γενεὴν ὀνομακλυτὸν ἐξονομάζων,
Ἀμφιπόλους τε γέραιρε, καὶ ἀγλαὰ δώματα νύμφης, 60
Καὶ τρίποδας κατὰ οἶκον ἐπηετανούς τε λέβητας.
Καὶ τὰ μὲν οὖν ἤειδε, τὰ δὲ φρεσὶν ἄλλα μενοίνα.
Καὶ τὴν μὲν κατέθηκε φέρων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ
Φόρμιγγα γλαφυρήν· ὁ δ' ἄρα κρειῶν ἐρατίζων,
Ἆλτο κατὰ σκοπιὴν εὐώδεος ἐκ μεγάροιο, 65
Ὁρμαίνων δόλον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν, οἷά τε φῶτες
Φηληταὶ διέπουσι μελαίνης νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
Ἠέλιος μὲν ἔδυνε κατὰ χθονὸς Ὠκεανόνδε
Αὐτοῖσίν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν· αὐτὰρ ἄρ' Ἑρμῆς
Πιερίης ἀφίκανε θέων ὄρεα σκιόεντα, 70
Ἔνθα θεῶν μακάρων βόες ἄμβροτοι αὖλιν ἔχεσκον,
Βοσκόμεναι λειμῶνας ἀκηρασίους ἐρατεινούς.
Τῶν τότε Μαιάδος υἱὸς ἐΰσκοπος Ἀργειφόντης
Πεντήκοντ' ἀγέλης ἀπετάμνετο βοῦς ἐριμύκους.
Πλανοδίας δ' ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον, 75
Ἴχνι' ἀποστρέψας· δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης,
Ἀντία ποιήσας ὁπλὰς τὰς πρόσθεν, ὄπισθεν,
Τὰς δ' ὄπιθεν, πρόσθεν· κατὰ δ' ἔμπαλιν αὐτὸς ἔβαινε.
Σάνδαλα δ' αὐτίκ' ἔριψεν ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσιν,
Ἄφραστ' ἠδ' ἀνόητα διέπλεκε θαυματὰ ἔργα, 80
Συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους.
Τῶν τότε συνδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης,
Ἀβλαβέως ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σάνδαλα κοῦφα
Αὐτοῖσιν πετάλοισι, τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης
Ἔσπασε Πιερίηθεν ὁδοιπορίην ἀλεείνων, 85
Οἷά τ' ἐπειγόμενος δολιχὴν ὁδὸν, αὐτοτροπήσας ὥς.
Τὸν δὲ γέρων ἐνόησε δέμων ἀνθοῦσαν ἀλωὴν
Ἱέμενον πεδίονδε δι' Ὀγχηστὸν λεχεποίην.
Τὸν πρότερος προσέειπε Μαίης ἐρικυδέος υἱός,
Ὦ γέρον, ὅς τε φυτὰ σκάπτεις ἐπικαμπύλος ὤμους, 90
Ἦ πολυοινήσεις εὖτ' ἂν τάδε πάντα φέρῃσι.
Καί τε ἰδὼν μὴ ἰδὼν εἶναι, καὶ κωφὸς ἀκούσας,
Καὶ σιγᾶν, ὅτε μή τι καταβλάπτῃ τὸ σὸν αὐτοῦ.
Τόσσον φὰς συνέσευε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα·
Πολλὰ δ' ὄρη σκιόεντα καὶ αὐλῶνας κελαδεινοὺς 95
Καὶ πεδί' ἀνθεμόεντα διήλασε κύδιμος Ἑρμῆς.

Ὀρφναίη

Ὀρφναίη δ' ἐπίκουρος ἐπαύετο δαιμονίη νὺξ
Ἡ πλείων, τάχα δ' ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός·
Ἡ δὲ νέον σκοπιὴν προσεβήσατο δῖα Σελήνη
Πάλλαντος θυγάτηρ Μεγαμηδείδαο ἄνακτος, 100
Τῆμος ἐπ' Ἀλφειὸν ποταμὸν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
Φοίβου Ἀπόλλωνος βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους·
Ἀδμῆτες δ' ἵκανον ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
Καὶ λίμνας προπάροιθεν ἀριπρεπέος λειμῶνος.
Ἔνθ' ἐπεὶ εὖ βοτάνης ἐπεφόρβει βοῦς ἐριμύκους, 105
Καὶ τὰς μὲν συνέλασσεν ἐς αὔλιον ἀθρόας οὔσας,
Λωτὸν ἐρεπτομένας ἠδ' ἑρσήεντα κύπειρον.
Σὺν δ' ἐφόρει ξύλα πολλά, πυρὸς δ' ἐπεμαίετο τέχνην·
Δάφνης ἀγλαὸν ὄζον ἑλὼν ἀπέλεψε σιδήρῳ
Ἄρμενον ἐν παλάμῃ· ἀνὰ δ' ἄμπνυτο θερμὸς ἀϋτμή. 110
Ἑρμῆς τοι πρώτιστα πυρήϊα πῦρ τ' ἀνέδωκε.
Πολλὰ δὲ κάγκανα κᾶλα κατ' οὐδαίῳ ἐνὶ βόθρῳ
Οὖλα λαβὼν ἐπέθηκεν ἐπηετανά· λάμπετο δὲ φλὸξ
Τηλόσε φῦσαν ἱεῖσα πυρὸς μέγα δαιομένοιο.
Ὄφρα δὲ πῦρ ἀνέκαιε βίη κλυτοῦ Ἡφαίστοιο, 115
Τόφρα δ' ὑποβρυχίας ἕλικας βοῦς εἷλκε θύραζε
Δοιὰς ἄγχι πυρός· δύναμις δέ οἱ ἔπλετο πολλή.
Ἀμφοτέρας δ' ἐπὶ νῶτα χαμαὶ βάλε φυσιοώσας·
Ἐγκλίνων δ' ἐκύλινδε δι' αἰῶνας τετορήσας.
Ἔργῳ δ' ἔργον ὄπαζε ταμὼν κρέα πίονι δημῷ· 120
Ὤπτα δ' ἀμφ' ὀβελοῖσι πεπαρμένα δουρατέοισι,
Σάρκας ὁμοῦ καὶ νῶτα γεράσμια, καὶ μέλαν αἷμα
Ἐργμένον ἐν χολάδεσσι· τὰ δ' αὐτοῦ κεῖτ' ἐπὶ χώρης.
Ῥινοὺς δ' ἐξετάνυσσε καταστυφέλῳ ἐνὶ πέτρῃ.
Ὡς ἔτι νῦν τὰ μέτασσα πολυχρόνιοι πεφύασι, 125
Δηρὸν δὴ μετὰ ταῦτα καὶ ἄκριτον· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἑρμῆς χαρμόφρων εἰρύσατο πίονα ἔργα
Λείῳ ἐπὶ πλαταμῶνι, καὶ ἔσχισε δώδεκα μοίρας
Κληροπαλεῖς· τέλεον δὲ γέρας προσέθηκεν ἑκάστῃ.
Ἔνθ' ὁσίης κρεάων ἠράσσατο κύδιμος Ἑρμῆς. 130
Ὀδμὴ γάρ μιν ἔτειρε καὶ ἀθάνατόν περ ἐόντα
Ἡδεῖ', ἀλλ' οὐδ' ὥς οἱ ἐπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Καί τε μάλ' ἱμείροντι περᾶν ἱερῆς κατὰ δειρῆς.
Ἀλλὰ τὰ μὲν κατέθηκεν ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον
Δημὸν καὶ κρέα πολλά, μετήορα δ' αἶψ' ἀνάειρε, 135
Σῆμα νέης φωνῆς· ἐπὶ δὲ ξύλα κάγκαν' ἀείρας,
Οὐλόποδ' οὐλοκάρηνα πυρὸς κατεδάμνατ' ἀϋτμῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντα κατὰ χρέος ἤνυσε δαίμων,
Σάνδαλα μὲν προέηκεν ἐς Ἀλφειὸν βαθυδίνην·
Ἀνθρακιὴν δ' ἐμάρανε, κόνιν δ' ἀμάθυνε μέλαιναν 140
Παννύχιος· καλὸν δὲ φόως ἐπέλαμπε Σελήνης.
Κυλλήνης δ' αἶψ' αὖτις ἀφίκετο δῖα κάρηνα
Ὄρθριος, οὐδέ τίς οἱ δολιχῆς ὁδοῦ ἀντεβόλησεν
Οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·
Οὐδὲ κύνες λελάκοντο. Διὸς δ' ἐριούνιος Ἑρμῆς 145
Δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κλήϊθρον ἔδυνεν,
Αὔρῃ ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος, ἠΰτ' ὀμίχλη.
Ἰθύσας δ' ἄντροιο ἐξίκετο πίονα νηόν,
Ἦκα ποσὶ προβιβῶν· οὐ γὰρ κτύπεν ὥς περ ἐπ' οὔδει.
Ἐσσυμένως δ' ἄρα λίκνον ἐπῴχετο κύδιμος Ἑρμῆς, 150
Σπάργανον ἀμφ' ὤμοις εἰλυμένος ἠΰτε τέκνον
Νήπιον, ἐν παλάμῃσι περ' ἰγνύσι λαῖφος ἀθύρων
Κεῖτο, χέλυν ἐρατὴν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἐέργων.
Μητέρα δ' οὐκ ἄρ' ἔληθε θεὰν θεός, εἶπε δὲ μῦθον·
Τίπτε σὺ ποικιλομῆτα, πόθεν τόδε νυκτὸς ἐν ὥρῃ 155
Ἔρχῃ ἀναιδείην ἐπιειμένε; νῦν σε μάλ' οἴω
Ἢ τάχ' ἀμήχανα δεσμὰ περὶ πλευρῇσιν ἔχοντα,
Λητοΐδου ὑπὸ χερσὶ διὲκ προθύροιο περήσειν,
Ἢ σε φέροντα μεταξὺ κατ' ἄγκεα φηλητεύσειν.
Ἔρρε πάλιν· μεγάλην σε πατὴρ ἐφύτευσε μέριμναν 160
Θνητοῖς ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὴν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι·
Μῆτερ ἐμή, τί με ταῦτα τιτύσκεαι ἠΰτε τέκνον
Νήπιον, ὃς μάλα παῦρα μετὰ φρεσὶν αἴσυλα οἶδε,
Ταρβαλέον, καὶ μητρὸς ὑποδδείσαντ' ἐνιπάς. 165

Obscura verò adiutrix cessabat diuina nox
Plurima, citò autem aurora fiebat populos ad opera exci-
Nuper verò in speculam produit diua Luna, tans:
Pallantis filia Megamidae regis:
Tunc in Alpheum amnem Iouis potens filius
Phoebi Apollinis boues agebat latifrontes:
Indomitae autem peruenere ad stabulum altum
Et lacus ante valde decori prati:
Vbi deinde ex bona herba pauit boues valde mugientes,
Et has quidem simul egit ad stabulum congregatas.
Lotum comedentes & roscidum cyperum.
Simul.a. ferebat ligna multa, ignis vero inquirebat artem,
Lauri claram ramum acceptum attenuauit ferro
Aptum palmae, circum autem spirabat calidus vapor.
Mercurius vtique primum focum ignémque protulit.
Multa autem sicca ligna in humili fouea
Densa accipiens imposuit: longa emicabat autem flamma
Procul crepitum mittens ignis valdè comburentis.
Quousque autem ignem comburebat vis inclyti Vulcani,
Eousque mugientes flexipedes boues traxit foras
Duas prope ignem, vis autem illi erat multa,
Ambas vero in terga humi eiecit spirantes.
Inclinans autem voluebat longo tempore perterebratas
Opus.a.operi praebebat incidens carnes crassa pinguedine,
Assabat autem verubus infixas ligneis,
Carnes simul ac terga venerabilia, & nigrum sanguinem,
Detentum in intestinis: haec.a.hic iacebant super terram.
Pelles verò extendit super asperam petram.
Sicut adhuc nunc secta multi temporis genitae fuere,
Diu vtique postea ac temerè, verum deinde
Mercurius gaudium ferens traxit pinguia opera
Leui in loco plano, & scidit duodecim partes
Sorte distribuendas, perfectum.a.honorem addidit vnicuique,
Vbi sacram partem carnium optauit inclytus Mercurius.
Odor enim illum affligebat, & quamuis immortalis erat.
Nouerat, verum neque sic illi obediebat animus superbus.
Et valde cupiens transire per sacrum collum.
Sed haec quidem deposuit ad stabulum altum.
Pinguedinem, & carnes multas, arrepta.a. statim sustulit,
Signum nouae vocis: adhaec vero ligna sicca arripiens,
Integros pedes, integraq; capita ignis prorsus cōsūpsit vapo-
Sed postquam vtique omnia rite perfecit deus, (re:
Sandalia quidem proiecit in Alpheum profundos vortices
habentem:
Ignem.a.obscurauit, puluerem.v.arenam redegit nigram,
Tota nocte: pulchra verò lux splendebat lunae.
Cyllenes autem rursus adiit diuinos vertices
Matutinus, neq; aliquis illi in longa via fuit obuiam factus:
Neque deorum beatorum, neque mortalium hominum,
Neque canes latrarunt, Iouis autem perutilis Mercurius
Incuruatus domus per ianuam ingressus est,
Aurae autumnali similis veluti caligo.
Rectà verò antri peruenit pingue templum,
Tacitè pedibus incedens: neque enim strepebat vt in solo
Festinanter autem ad cunam iuit inclytus Mercurius,
Fascia circa humeros inuolutus, veluti natus
Infans, in palmis circa poplites velum ludens
Iacebat, testudinem optabilem laeua manu detinens.
Matrem.a.non vtique latebat deam deus, dixitq; verbum:
Quare tu versute, vnde haec noctis in hora
Venis impudentia induta? nunc te potius puto
Profectò celeriter immensa vincula circa latera habentem,
Latonij a manibus foras transiturum,
Quam te accipientem interim in vlnis osculaturum.
Pereas iterum: magnam te pater plantauit solicitudinem,
Mortalibus hominibus, ac immortalibus diis.
Huic Mercurius respondit verbis fraudulentis,
Mater mea quid ita me obseruas tanquam natum
Infantem, qui valde parua in mente nefaria nouit,
Timidum, ac qui matris timuit mandata.

Verùm ego artem aggrediar quæ optima erit,
Consulens me & te omnino, neque deos
Nos inter immortales, sine muneribus & ieiuni
Hic manentes tolerabimus vt tu iubes.
Melius est omnibus diebus cum immortalibus versari,
Diuitem abundantem, multas segetes habentē, quàm ad do-
Antro in obscuro consipici. honorem autem (*mum*
Et ego sacrum assequar quem Apollo.
Si autem vtique non dederit pater meus, at ego
Tentabo. possum furum princeps esse.
Si autem me exquirat Latona valde inclytæ filius,
Aliud quid illi & maius puto occursurum.
Abibo enim in Pythona, magnam domum perfossurus.
Hinc qui abunde insunt tripodas præclaros & lebetes
Depopulabor, & aurum, abunde splendidum ferrum,
Et multas vestes: tu autem videbis si volueris.
Sic hi quidem vtique verbis adinuicem dicebant,
Filiusq; pellem capræ gestantis Iouis, ac veneranda Maia.
Aurora autem ex aere genita lucem mortalibus afferens,
Excitabatur ab Oceano profunda fluēta habēte: verū Apollo
Onchestum peruenit iens, multum amabilem lucum
Purum, grauistrepi terram tenentis, Neptuni vbi senem
Silicernium inuenit qui pascebat prope viam sepē viridarij:
Quem prior alloquutus est Latonæ valde inclytus filius,
O senex, Onchesti rubos colligens herbosi,
Boues à Pieria quærens huc adsum,
Omnes fœminas, omnes cornibus inuolutas
A grege: taurus autem pascebatur solus seorsum ab aliis
Niger. horrendi verò canes à tergo sequebantur
Quatuor, tanquam homines vnanimes: hi quidē relicti sunt
Canésque & taurus, (quod vtique mirum est)
Hæ autem abierunt, sole nuper occidente,
Ex molli prato, à dulci pascuo.
Hæc mihi dic senex olim nate, sicubi vidisti
Virum has ad boues facientem iter.
Huic senex verbis respondens dixit.
O amice, difficile quidem quæcunque oculis viderit
Omnia dicere: multi enim viam faciunt viatores:
Quorū alij quidē mala multa quærētes, alij verò valde bona
Accedunt: difficile autem ducere est vnumquodque,
Verum ego totum diem vsque ad solis occasum
Fodiebam circa collem viridarij vinea,
Puerū. a. vidi ò optime, manifestum verò nō noui intelligere,
Qui simul boues pulchricornuas sequebatur
Infans, tenebat autem virgam, ac flexuosè incedebat,
A tergo. a. cohibuit, caput autem habebat contrarium sibi.
Dixit vtiq; senex, hic. a. celerius viā ibat Phœb. Apollo:
Volucrem verò cognouit extensipedem: statim autem nouit
Impostorem natum Iouis filium Saturnij.
Impetuosè autem se mouit rex Iouis filius Apollo,
Ad Pylum valde diuinam quærens flexipedes boues,
Purpurea nebula coopertus amplis humeris.
Vestigiaq; nouit procul iaculans, dixitq; verbum,
Papæ, certè magnum miraculum hoc oculis video.
Vestigia quidem hæc sunt boum recta cornua gerentium.
Verum iterum conuersa sunt in asphodelum pratum.
Gressus autem neque viri hi fiunt, neque mulieris,
Neque luporum canorum, neque vrsorum neque leonum,
Neque vtique tauri densa ceruice sunt similes,
Qui talia monstra facit pedibus velocibus,
Grauia quidem hinc viæ, verum grauiora hinc viæ.
Sic loquutus iuit rex Iouis filius Apollo.
Cyllenes autem peruenit in montem peramictum sylua,
Petræ in latibulum profunda vmbra, vbique nympha
Ambrosia peperit Iouis filium Saturnij.
Odor autem optabilis per montem valde diuinum
Spargebatur: multa autem oues extensipedes pascebant her-
bam,
Vbi tunc festinans descendit lapideum solum
Antrum in obscurum longe iaculans ipse Apollo.

Αὐτὰρ ἐγὼ τέχνης ἐπιβήσομαι ἥτις ἀρίστη,
Βουλεύων ἐμὲ καὶ σὲ διαμπερές. οὐδὲ θεοῖσι
Νῶϊ μετ᾽ ἀθανάτοισιν ἀδώρητοι καὶ ἄπαστοι
Αὐτοῦ τῇδε μένοντες ἀνεξόμεθ᾽, ὡς σὺ κελεύεις.
Βέλτερον ἤματα πάντα μετ᾽ ἀθανάτοις ὀαρίζειν. 170
Πλούσιον, ἀφνειόν, πολυλήϊον, ἢ κατὰ δῶμα
Ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι θαασσέμεν. ἀμφὶ δὲ τιμῆς
Κἀγὼ τῆς ὁσίης ἐπιβήσομαι ἧσπερ Ἀπόλλων.
Εἰ δέ κε μὴ δώῃσι πατὴρ ἐμός, ἤτοι ἔγωγε
Πειρήσω, δύναμαι, φηλητέων ὄρχαμος εἶναι. 175
Εἰ δέ μ᾽ ἐρευνήσει Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός,
Ἄλλό τί οἱ καὶ μεῖζον ὀΐομαι ἀντιβολήσειν.
Εἶμι γὰρ εἰς Πυθῶνα, μέγαν δόμον ἀντιτορήσων,
Ἔνθεν ἅλις τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
Πορθήσω, καὶ χρυσόν, ἅλις τ᾽ αἴθωνα σίδηρον, 180
Καὶ πολλὴν ἐσθῆτα. σὺ δ᾽ ὄψεαι αἴ κ᾽ ἐθέλῃσθα.
Ὣς οἱ μέν ῥ᾽ ἐπέεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον
Υἱός τ᾽ αἰγιόχοιο Διὸς καὶ πότνια Μαῖα.
Ἠὼς δ᾽ ἠριγένεια φόως θνητοῖσι φέρουσα
Ὤρνυτ᾽ ἀπ᾽ Ὠκεανοῖο βαθυρρόου, αὐτὰρ Ἀπόλλων 185
Ὀγχηστόνδ᾽ ἀφίκανε κιών, πολυήρατον ἄλσος
Ἁγνὸν ἐρισφαράγου Γαιηόχου· ἔνθα γέροντα
Κνώδαλον εὗρε νέμοντα παρὲξ ὁδοῦ ἕρκος ἀλωῆς·
Τὸν πρότερος προσέφη Λητοῦς ἐρικυδέος υἱός,
Ὦ γέρον, Ὀγχηστοῖο βατοδρόπε ποιήεντος, 190
Βοῦς ἀπὸ Πιερίης διζήμενος ἐνθάδ᾽ ἱκάνω,
Πάσας θηλείας, πάσας κεράεσσιν ἑλικτάς
Ἐξ ἀγέλης· ὁ δὲ ταῦρος ἐβόσκετο μοῦνος ἀπ᾽ ἄλλων
Κυάνεος· χαροποὶ δὲ κύνες κατόπισθεν ἕποντο
Τέσσαρες, ἠΰτε φῶτες ὁμόφρονες. οἱ μὲν ἔλειφθεν 195
Οἵ τε κύνες ὅ τε ταῦρος· (ὃ δὴ περὶ θαῦμα τέτυκται)
Ταὶ δ᾽ ἔβαν, ἠελίοιο νέον καταδυομένοιο,
Ἐκ μαλακοῦ λειμῶνος, ἀπὸ γλυκεροῖο νομοῖο.
Ταῦτά μοι εἰπὲ γεραιὲ παλαιγενές, εἴπου ὄπωπας
Ἀνέρα ταῖσδ᾽ ἐπὶ βουσὶ διαπρήσσοντα κέλευθον. 200
Τὸν δ᾽ ὁ γέρων μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ὦ φίλος, ἀργαλέον μέν, ὅσ᾽ ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτο
Πάντα λέγειν. πολλοὶ γὰρ ὁδὸν πρήσσουσιν ὁδῖται,
Τῶν οἱ μὲν κακὰ πολλὰ μεμαότες, οἱ δὲ μάλ᾽ ἐσθλά,
Φοιτῶσιν· χαλεπὸν δὲ δαήμεναί ἐστιν ἕκαστον. 205
Αὐτὰρ ἐγὼ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἔσκαπτον περὶ γουνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο·
Παῖδα δ᾽ ἔδοξα φέριστε. σαφὲς δ᾽ οὐκ οἶδα νοῆσαι,
Ὅστις ὁ παῖς ἅμα βουσὶν ἐϋκραίρῃσιν ὀπήδει
Νήπιος, εἶχε δὲ ῥάβδον, ἐπιστροφάδην δ᾽ ἐβάδιζεν. 210
Ἐξοπίσω δ᾽ ἀνέεργε, κάρη δ᾽ ἔχεν ἀντίον αὐτῷ.
Φῆ ῥ᾽ ὁ γέρων. ὁ δὲ θᾶσσον ὁδὸν κίε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Οἰωνὸν δ᾽ ἐνόει τανυσίπτερον, αὐτίκα δ᾽ ἔγνω
Φηλητὴν γεγαῶτα Διὸς παῖδα Κρονίωνος.
Ἐσσυμένως δ᾽ ἤϊξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων 215
Ἐς Πύλον ἠγαθέην, διζήμενος εἰλίποδας βοῦς,
Πορφυρέῃ νεφέλῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους.
Ἴχνιά τ᾽ εἰσενόησεν Ἑκηβόλος, εἶπέ τε μῦθον,
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ᾽ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Ἴχνια μὲν τάδε γ᾽ ἐστὶ βοῶν ὀρθοκραιράων, 220
Ἀλλὰ πάλιν τέτραπται ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα.
Βήματα δ᾽ οὔτ᾽ ἀνδρὸς τάδε γίγνεται οὔτε γυναικός,
Οὔτε λύκων πολιῶν, οὔτ᾽ ἄρκτων, οὔτε λεόντων·
Οὔτε τι κενταύρου λασιαύχενος ἔλπομαι εἶναι,
Ὅστις τοῖα πέλωρα βιβᾷ ποσὶ καρπαλίμοισιν, 225
Αἰνὰ μὲν ἔνθεν ὁδοῖο, τὰ δ᾽ αἰνότερ᾽ ἔνθεν ὁδοῖο.
Ὣς εἰπὼν ἤϊξεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Κυλλήνης δ᾽ ἀφίκανεν ὄρος καταειμένον ὕλῃ
Πέτρης εἰς κευθμῶνα βαθύσκιον, ἔνθα τε νύμφη
Ἀμβροσίη ἐλόχευσε Διὸς παῖδα Κρονίωνος. 230
Ὀδμὴ δ᾽ ἱμερόεσσα δι᾽ οὔρεος ἠγαθέοιο
Κίδνατο, πολλὰ δὲ μῆλα ταναύποδα βόσκετο ποίην.
Ἔνθα τότε σπεύδων κατεβήσατο λάϊνον οὐδὸν
Ἄντρον ἐς ἠερόεν ἑκατηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων.

Τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱὸς 235
Χωόμενον περὶ βουσὶν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα,
Σπάργαν' ἔσω κατέδυνε θυήεντ'· ἠΰτε πολλὴν
Πρέμνων ἀνθρακιὴν ὕλης σποδὸς ἀμφικαλύπτει,
Ὣς Ἑρμῆς Ἑκάεργον ἰδὼν ἀνεείλεεν αὑτόν.
Ἐν δ' ὀλίγῳ συνέλασσε κάρη χεῖράς τε πόδας τε, 240
Δή ῥα νεόλλουτος προκαλεύμενος ἥδυμον ὕπνον
Ἀγρώσσων, τε χέλυν ὑπὸ μασχάλῃ εἶχε.
Γνῶ δ' οὐδ' ἠγνοίησε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱὸς
Νύμφην τ' οὐρείην περικαλλέα καὶ φίλον υἱὸν
Παῖδ' ὀλίγον δολίης εἰλυμένον ἐντροπίῃσι. 245
Παπτήνας δ' ἄρα πάντα μυχὸν μεγάλοιο δόμοιο,
Τρεῖς ἀδύτους ἀνέῳγε, λαβὼν κληῖδα φαεινήν,
Νέκταρος ἐμπλείους ἠδ' ἀμβροσίης ἐρατεινῆς.
Πολλὸς δὲ χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἔνδον ἔκειτο,
Πολλὰ δὲ φοινικόεντα καὶ ἄργυφα εἵματα νύμφης, 250
Οἷα θεῶν μακάρων ἱεροὶ δόμοι ἐντὸς ἔχουσιν.
Ἔνθ' ἐπεὶ ἐξερέεινε μυχοὺς μεγάλοιο δόμοιο
Λητοΐδης, μύθοισι προσηύδα κύδιμον Ἑρμῆν,
Ὦ παῖ ὃς ἐν λίκνῳ κατάκειαι, μήνυέ μοι βοῦς
Θᾶττον· ἐπεὶ τάχα νῶϊ διοισόμεθ' οὐ κατὰ κόσμον. 255
Ῥίψω γάρ σε λαβὼν ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
Εἰς ζόφον αἰνόμορον καὶ ἀμήχανον· οὐδέ σε μήτηρ
Ἐς φάος οὐδὲ πατὴρ ἀναλύσεται, ἀλλ' ὑπὸ γαίῃ
Ἐρρήσεις, ὀλίγοισι ἐν ἀνδράσιν ἡγεμονεύων.
Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι, 260
Λητοΐδη, τίνα τοῦτον ἀπηνέα μῦθον ἔειπες;
Καὶ βοῦς ἀγραύλους διζήμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις;
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα·
Οὐκ ἂν μηνύσαιμ', οὐκ ἂν μήνυτρον ἀροίμην·
Οὔτε βοῶν ἐλατῆρι κραταιῷ φωτὶ ἔοικα. 265
Οὐκ ἐμὸν ἔργον τοῦτο, πάρος δέ μοι ἄλλα μέμηλεν·
Ὕπνος ἐμοί γε μέμηλε καὶ ἡμετέρης γάλα μητρός,
Σπάργανά τ' ἀμφ' ὤμοισιν ἔχειν καὶ θερμὰ λοετρά.
Μή τις τοῦτο πύθοιτο, πόθεν τόδε νεῖκος ἐτύχθη.
Καί κεν δὴ μέγα θαῦμα μετ' ἀθανάτοισι γένοιτο, 270
Παῖδα νέον γεγαῶτα διὰ προθύροιο περῆσαι
Βουσὶ μετ' ἀγραύλοισι· τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις.
Χθὲς γενόμην, ἁπαλοὶ δὲ πόδες, τρηχεῖα δ' ὑπὸ χθών.
Εἰ δὲ θέλεις, πατρὸς κεφαλὴν μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Μὴ μὲν ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ὑπίσχομαι αἴτιος εἶναι, 275
Μήτε τιν' ἄλλον ὄπωπα βοῶν κλοπὸν ὑμετεράων,
Αἵ τινες αἱ βόες εἰσί· τὸ δὲ κλέος οἶον ἀκούω.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ πυκνὸν ἀπὸ βλεφάρων ἀμαρύσσων,
Ὀφρῦς ῥιπτάζεσκεν, ὁρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
Μάκρ' ἀποσυρίζων, ἅλιον ὡς μῦθον ἀκούων. 280
Τὸν δ' ἁπαλὸν γελάσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ὦ πέπον ἠπεροπευτὰ δολοφραδές, ἦ σε μάλ' οἴω
Πολλάκις ἀντιτοροῦντα δόμους εὖ ναιετάοντας,
Ἔννυχον οὐχ ἕνα μοῦνον ἐπ' οὔδεϊ φῶτα καθίσσαι,
Σκευάζοντα κατ' οἶκον ἄτερ ψόφου, οἷ' ἀγορεύεις. 285
Πολλοὺς δ' ἀγραύλους ἀκαχήσεις μηλοβοτῆρας
Οὔρεος ἐν βήσσαις, ὁπότ' ἂν κρειῶν ἐρατίζων
Ἀντήσεις ἀγέλῃσι βοῶν καὶ πώεσι μήλων.
Ἀλλ' ἄγε, μὴ πύματόν τε καὶ ὕστατον ὕπνον ἰαύσῃς,
Ἐκ λίκνου κατάβαινε μελαίνης νυκτὸς ἑταῖρε. 290
Τοῦτο γὰρ οὖν καὶ ἔπειτα μετ' ἀθανάτοις γέρας ἕξεις,
Ἀρχὸς φιλητέων κεκλήσεαι ἤματα πάντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ παῖδα λαβὼν φέρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Σὺν δ' ἄρα φρασσάμενος τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
Οἰωνὸν προέηκεν ἀειρόμενος μετὰ χερσί, 295
Τλήμονα γαστρὸς ἔριθον, ἀτάσθαλον ἀγγελιώτην.
Ἐσσυμένως δὲ μετ' αὐτὸν ἐπέπταρε· τοῖο δ' Ἀπόλλων
Ἔκλυεν, ἐκ χειρῶν δὲ χαμαὶ βάλε κύδιμον Ἑρμῆν.
Ἕζετο δὲ προπάροιθε, καὶ ἐσσύμενός περ ὁδοῖο,
Ἑρμῆν κερτομέων, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε, 300
Θάρσει σπαργανιῶτα Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
Εὑρήσω καὶ ἔπειτα βοῶν ἴφθιμα κάρηνα
Τούτοις οἰωνοῖσι· σὺ δ' αὖθ' ὁδὸν ἡγεμονεύσεις.

Hunc autem quum intellexisset Iouis ac Maiæ filius
Iratum ob boues procul iaculantem Apollinem,
Fascias intro ingressus est odoriferas, ut multum
Ramis carbonem struem materiæ cinis circumtegit.
Sic Mercurius lõge operatẽ cõspicatus subtraxit seipsum.
In breui autem coegit caput manusq; pedesq;,
Utque,nuper lotus,prouocans dulcem somnum,
Venationisq; recentis testudinem sub ala tenebat.
Cognouit autem neque ignorauit Iouis & Latonæ filius
Nympham montanam præclaram, & charum filium,
Puerum paruum dolosis inuolutum versutiis.
Circumspiciens igitur omnem recessum magnæ domus,
Tria penetralia aperuit sumpta claue lucente,
Nectare plena,& ambrosia amabili.
Multum autem aurum & argentum intus iacebat.
Multæ autem rubentes & albæ vestes nymphæ.
Qualiter deorum beatorum sacræ domus intus habent.
Ubi postquam perscrutatus est recessus magnæ domus
Latonius,verbis alloquutus est inclytum Mercurium,
O tu qui in cuna recubas,enuntia mihi boues
Citissimè: quoniã celeriter nos dissidebimus non vt par est;
Proiiciam enim te demissum in Tartarum obscurum,
In obscuritatem malæ mortis & intolerabile.neque te mater
In lucem, neque pater resoluet,sed sub terra
Peribis,paucos inter viros ducem te præbens.
Huic Mercurius verbis respondebat versutis,
Latonie,quem hunc crudelem sermonem dixisti?
Et boues agrestes quærens huc peruenisti?
Non vidi,non audiui, non alterius verbum audiui,
Nõ vtiq; nuntiarẽ,nõ vtiq; nũtiationis mercedẽ auferrem;
Neque boum abactori forti homini similis sum:
Non meum opus hoc, antea verò mihi alia curæ erant.
Somnus mihi curæ est,ac nostræ matris lac,
Fasciamq; circa humeros habere,ac calida lauacra,
Ne quis hoc sentiat,unde hæc contentio orta est.
Et vtique magnum miraculum inter immortales fieret,
Puerum nuper natum per vestibulum transire,
Bobus cum agrestibus.hoc autem indecore dicis.
Heri natus sum,molles.a.pedes, aspera verò subest terra,
Si autem vis,patris caput,magnum iuramentum,iuro,
Neque quidem ego,neque ipse promitto me autorem esse;
Neque aliquem alium inspexi boum furem vestrarum.
Qualesnam boues sunt:famam autem solam audio.
Sic vtique dixit,& frequenter à palpebris micans,
Supercilia eiiciebat inspiciens huc & huc,
Longe fistula sibilans,vanum tanquam verbum audiens.
Hunc.a.molliter ridẽs alloquutus est longè-operans Apollo,
O puerule,deceptor,dolos-cogitãs,profectò te valde puto
Sæpius penetrantem domos bene habitatas,
Nocturnum,non vnum tantum in solo hominem collocare
Construentem per domum absque strepitu,qualia dicis.
Multos autem agrestes dolore afficies ouium pastores,
Montis in cauernis quando carnes cupiens,
Occurres gregibus boum,& armentis ouium.
Sed age,ne vltimum ac postremum somnum dormias.
Ex cuna descende nigræ noctis socie.
Hũc enim igitur & postea inter immortales honorẽ habebis;
Princeps furum vocaberis in diebus omnibus.
Sic effatus est,& puerum capiens ferebat Phœbus,Apollo,
Simulq; in animo cogitans tunc fortis Argicida,
Augurium emisit eleuatus in manus,
Miserum ventris famulum,fatuum nuntium.
Impetuosè autem ipsum aduolauit: hunc verò Apollo
Audiebat,a manibus.a.humi eiecit inclytum Mercurium.
Sedit autem ante,& licet percupidus viæ,
Mercurium conuitians,ac illi verbum dixit,
Confide fasciate Iouis & Maiæ fili,
Inueniam & postea boum fortia capita,
His auguribus,rectè autem rursus via dux eris.

Sic dixit: hic autem rursus impetum fecit celeriter Cyllenius Mercurius,
Studio incedens: ambas.a. ad aures manibus impellebat,
Fasciam circa humeros inuolutus, dixit autem verbum.
Quò me fers procul operans deorum fortissime omnium?
Certè me boum causa sic iratus conturbas.
Papa, utinam perisset boum genus, neque enim ego
Vestras furatus sum boues, neque alium inspexi,
Quales sunt boues, famam autem solum audio.
Da verò iudicium, & suscipe à Ioue Saturnio.
Verum postquam singula propalam edisseruissent,
Mercuriusque, aruspex, & Latonæ præclarus filius,
Diuersam sententiam habentes, hic quidem veram vocem,
Non iniustè pro bobus capiebat inclytum Mercurium.
Verùm hic artibusque & blandis sermonibus
Volebat decipere Cyllenius argenteis arcus Apollinem.
Verùm quoniam callidus licet esset, versutum inuenit,
Impetuosè postea per arenam ibat
Ante: sed à tergo Iouis & Latonæ filius.
Statim autem venerunt ad vertices odoriferi Olympi,
Ad patrem Saturnium, Iouis præclari nati.
Ibi enim ambobus iudicii posita erant talenta.
Rumor.a. habebat Olympū valde niuosū, immortales verò
Incorruptibiles aggregabantur ad fastigia Olympi.
Steterunt autem Mercuriúsque & argenteis arcus Apollo
Coram Iouis genibus, hic autem interrogauit fortem filium
Iupiter altitonans, ac sic verbum dixit,
Phœbe, vnde hanc sufficientem prædam agis,
Puerum nuper genitum indolem præconis habentem?
Studiosa hæc res deoru n ad congeriem venit.
Huic autem rursus dixit rex procul-operans Apollo,
O pater, profectò statim sermonem audies non inanem,
Conuitians, tanquam si solus ego prædator essem.
Puerum quendam inueni hunc celebrem populatorem,
Cyllenæ in montibus multum spatium permensus,
Conuitiatorem similem ego deorum non alium inspexi,
Neque virorum, quotquot munere vescētes sunt super terrā.
Furatus autem à prato meas boues, abegit
Vespertinus apud littus multisoni maris,
Ad rectā viā agitās, hæc verò vtiq; vestigia duplicia mon-
Qualia vt admirentur, & illustris dæmonis opera. (*strosa*
Hisce enim bobus ad asphodelum pratum
Contrarios gressus habens puluis ostendebat niger:
At ipse hic præter modum callidus, neque pedibus,
Neque manibus incedebat per arenosum locum,
Verū aliud quodda cōsilium habens, versabatur ad itinera
Talia mōstra, tanquā si quis tenuibus quercubus incederet.
Quousque quidem igitur sectabatur per arenosum locum,
Facillimè vestigia omnia vertebat in pulueribus.
Verùm postquam arenæ magnum callem pertransiuit,
Inconspicabilis factus est celeriter boum callis, atque ipsius
Locum super fortem: hunc autem animaduertit mortalis vir
Ad Pylum statim agentem boum genus latifrontium.
Verùm postquam has quidem in quiete sacrificauit,
Et per ignem valde metit vix, hoc quidem hic, hoc verò illic,
In cunis iacebat nigræ nocti similis,
Antro in obscuro ad tenebras: neque vtique ipsum
Aquila acutè videns inspexisset: multum autem manibus
Splendores ciebat dolum curans,
Hic autem statim verbum violenter dicebat,
Non vidi, non audiui, non alterius verbum audiui,
Neque vtiq; indicarem, neque nuntij mercedem auferrem.
Sic vtique conspicatus sedit Phœbus Apollo.
Mercurius.a. rursus ab altera parte respondēs verbū dixit,
Ostendit autem ad Saturnium deorum iussorem omnium,
Iupiter pater, certè ego tibi veritatem dicam,
Verax enim sum, & non noui mendax esse.
Venit ad nos quærens flexipedes boues
Hodie sole nuper oriente.
Neque deorum beatorum duxit testes, neque speculatores.

Ὣς φάτ'· ὁ δ' αὖτ' ἀνόρουσε θοῶς Κυλλήνιος Ἑρμῆς
Σπουδῇ ἰών· ἄμφω δὲ παρ' οὔατα χερσὶν ἐώθει, 305
Σπάργανον ἀμφ' ὤμοισιν ἐελμένος, εἶπε δὲ μῦθον,
Πῇ με φέρεις Ἑκάεργε, θεῶν ζαμενέστατε πάντων;
Ἦ με βοῶν ἕνεχ' ὧδε χολούμενος ὀρσολοπεύεις.
Ὢ πόποι, εἴθ' ἀπόλοιτο βοῶν γένος· οὐ γὰρ ἔγωγε
Ὑμετέρας ἔκλεψα βόας, οὐδ' ἄλλον ὄπωπα, 310
Αἵ τινές εἰσι βόες· τὸ δὲ δὴ κλέος οἶον ἀκούω.
Δὸς δὲ δίκην καὶ δέξο παραὶ Ζηνὶ Κρονίωνι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τὰ ἕκαστα διαρρήδην ἐρέεινον
Ἑρμῆς τ' οἰοπόλος καὶ Λητοῦς ἀγλαὸς υἱός,
Ἀμφὶς θυμὸν ἔχοντες, ὁ μὲν νημερτέα φωνὴν 315
Οὐκ ἀδίκως ἐπὶ βουσὶν ἐλάζυτο κύδιμον Ἑρμῆν·
Αὐτὰρ ὁ τέχνῃσίν τε καὶ αἱμυλίοισι λόγοισιν
Ἤθελεν ἐξαπατᾶν Κυλλήνιος Ἀργυρότοξον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πολύμητις ἐὼν πολυμήχανον εὗρεν,
Ἐσσυμένως δὴ ἔπειτα διὰ ψαμάθοιο βάδιζε 320
Πρόσθεν, ἀτὰρ κατόπισθε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱός.
Αἶψα δ' ἵκοντο κάρηνα θυώδεος Οὐλύμποιο
Ἐς πατέρα Κρονίωνα, Διὸς περικαλλέα τέκνα.
Κεῖθι γὰρ ἀμφοτέροισι δίκης κατέκειτο τάλαντα.
Εὐμιλίη δ' ἔχ' Ὄλυμπον ἀγάννιφον, ἀθάνατοι δὲ 325
Ἄφθιτοι ἠγερέθοντο μετὰ πτύχας Οὐλύμποιο.
Ἔστησαν δ' Ἑρμῆς τε καὶ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Πρόσθε Διὸς γούνων· ὁ δ' ἀνείρετο φαίδιμον υἱὸν
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Φοῖβε, πόθεν ταύτην μενοεικέα ληίδ' ἐλαύνεις, 330
Παῖδα νέον γεγαῶτα, φυὴν κήρυκος ἔχοντα;
Σπουδαῖον τόδε χρῆμα θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἦλθε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ὦ πάτερ, ἦ τάχα μῦθον ἀκούσεαι οὐκ ἀλαπαδνόν,
Κερτομέων ὡς οἶος ἐγὼ φιλολήιός εἰμι. 335
Παῖδά τιν' εὗρον τόνδε διαπρύσιον κεραϊστὴν
Κυλλήνης ἐν ὄρεσσι, πολὺν διὰ χῶρον ἀνύσσας,
Κέρτομον, οἷον ἐγώ γε θεῶν οὐκ ἄλλον ὄπωπα,
Οὐδ' ἀνδρῶν ὁπόσοι λησίμβροτοί εἰσ' ἐπὶ γαῖαν.
Κλέψας δ' ἐκ λειμῶνος ἐμὰς βοῦς ᾤχετ' ἐλαύνων 340
Ἑσπέριος παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Εὐθὺ Πύλονδ' ἐλάων, τὰ δ' ἄρ' ἴχνια δοιὰ πέλωρα
Οἷά τ' ἀγάσσασθαι, καὶ ἀγαυοῦ δαίμονος ἔργα.
Τῇσιν μὲν γὰρ βουσὶν ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα
Ἀντία βήματ' ἔχουσα κόνις ἀνέφαινε μέλαινα· 345
Αὐτὸς δ' οὗτος ὅδ' ἐκτὸς ἀμήχανος, οὔτ' ἄρα ποσσὶν
Οὔτ' ἄρα χερσὶν ἔβαινε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
Ἀλλ' ἄλλην τινὰ μῆτιν ἔχων διέτριβε κέλευθα,
Τοῖα πέλωρ', ὡς εἴ τις ἀραιῇσι δρυσὶ βαίνοι.
Ὄφρα μὲν οὖν ἐδίωκε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον, 350
Ῥεῖα μάλ' ἴχνια πάντα διέπρεπεν ἐν κονίῃσιν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ ψαμάθοιο μέγαν στίβον ἐξεπέρησεν,
Ἄφραστος γένετ' ὦκα βοῶν στίβος ἠδὲ καὶ αὐτοῦ
Χῶρον ἀνὰ κρατερόν· τὸν δ' ἐφράσατο βροτὸς ἀνὴρ
Εἰς Πύλον εὐθὺς ἐλῶντα βοῶν γένος εὐρυμετώπων. 355
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τὰς μὲν ἐν ἡσυχίῃ κατέερξε,
Καὶ διὰ πῦρ μάλ' ἄμειψεν ὁδοῦ, τὸ μὲν ἔνθα, τὸ δ' ἔνθα,
Ἐν λίκνῳ κατέκειτο μελαίνῃ νυκτὶ ἐοικώς,
Ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι κατὰ ζόφον· οὐδέ κεν αὐτὸν
Αἰετὸς ὀξὺ λάων ἐσκέψατο· πολλὰ δὲ χερσὶν 360
Αὐγὰς ὡμάρταζε, δολοφροσύνην ἀλεγύνων.
Αὐτὸς δ' αὐτίκα μῦθον ἀπηλεγέως ἀγόρευεν,
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα,
Οὐδέ κε μηνύσαιμ', οὐδ' ἂν μήνυτρον ἀροίμην.
Ἤτοι ἄρ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο Φοῖβος Ἀπόλλων. 365
Ἑρμῆς δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀμειβόμενος ἔπος ηὔδα,
Δεῖξατο δ' ἐς Κρονίωνα θεῶν σημάντορα πάντων,
Ζεῦ πάτερ, ἤτοι ἐγώ σοι ἀληθείην καταλέξω·
Νημερτής τε γάρ εἰμι, καὶ οὐκ οἶδα ψεύδεσθαι.
Ἦλθεν ἐς ἡμετέρου διζήμενος εἰλίποδας βοῦς 370
Σήμερον ἠελίοιο νέον ἐπιτελλομένοιο·
Οὐδὲ θεῶν μακάρων ἄγε μάρτυρας οὐδὲ κατόπτας.

Μήνυε δ' ἐκέλευεν ἀναγκαίης ὑπὸ πολλῆς.
Πολλὰ δέ μ' ἠπείλησε βαλεῖν ἐς Τάρταρον εὐρύν,
Οὕνεχ' ὁ μὲν τέρεν ἄνθος ἔχει φιλοκυδέος ἥβης, 375
Αὐτὰρ ἐγὼ χθιζὸς γενόμην, τὰ δέ τ' οἶδε καὶ αὐτός.
Οὔτι βοῶν ἐλατῆρι κραταιῷ φωτὶ ἐοικώς.
Πείθεο (καὶ γὰρ ἐμεῖο πατὴρ φίλος εὔχεαι εἶναι.)
Ὡς οὐκ οἴκαδ' ἔλασσα βόας, (ὣς ὄλβιος εἴην)
Οὐδ' ὑπὲρ οὐδὸν ἔβην· τὸ δέ τ' ἀτρεκέως ἀγορεύω, 380
Ἠέλιον μάλα αἰδέομαι καὶ δαίμονας ἄλλους,
Καὶ σε φιλῶ, καὶ τοῦτον ὀπίζομαι· οἶσθα καὶ αὐτός
Ὡς οὐκ αἴτιός εἰμι, μέγαν δ' ἐπιδώσομαι ὅρκον·
Οὐ μὰ τάδ' ἀθανάτων εὐκόσμητα προθύραια,
Καί ποτ' ἐγὼ τούτῳ τείσω ποτὶ νηλέα φωρήν, 385
Καὶ κρατερῷ περ ἐόντι· σὺ δ' ὁπλοτέροισιν ἄρηγε.
Ὣς φάτ', ἐπιλλίζων Κυλλήνιος Ἀργειφόντης·
Καὶ τὸ σπάργανον εἶχεν ἐπ' ὠλένῃ οὐδ' ἀπέβαλλε.
Ζεὺς δὲ μέγ' ἐξεγέλασσεν ἰδὼν κακομηδέα παῖδα,
Εὖ καὶ ἐπισταμένως ἀρνεύμενον ἀμφὶ βόεσσιν. 390
Ἀμφοτέρους δ' ἐκέλευσεν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
Ζητεύειν, Ἑρμῆν δὲ διάκτορον ἡγεμονεύειν,
Καὶ δεῖξαι τὸν χῶρον ἐπ' ἀβλαβίῃσι νόοιο,
Ὅππῃ δ' αὖτ' ἀπέκρυψε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα.
Νεῦσεν δὲ Κρονίδης, ἐπεπείθετο δ' ἀγλαὸς Ἑρμῆς· 395
Ῥηιδίως γὰρ ἔπειθε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
Τὼ δ' ἄμφω σπεύδοντε Διὸς περικαλλέα τέκνα
Ἐς Πύλον ἠμαθόεντα ἐπ' Ἀλφειοῦ πόρον ἷξον,
Ἀγροὺς δ' ἐξίκοντο καὶ αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
Ἧχοῦ δὴ τὰ χρήματ' ἀτάλλετο νυκτὸς ἐν ὥρῃ. 400
Ἔνθ' Ἑρμῆς μὲν ἔπειτα κιὼν παρὰ λάινον ἄντρον,
Εἰς φῶς ἐξήλαυνε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα·
Λητοΐδης δ' ἀπάνευθεν ἰδὼν ἐνόησε βοείας
Πέτρῃ ἐπ' ἠλιβάτῳ, τάχα δ' ἤρετο κύδιμον Ἑρμῆν,
Πῶς ἐδύνω δολομῆτα δύω βόε δειροτομῆσαι 405
Ὧδε νεογνὸς ἐὼν καὶ νήπιος; αὐτὸς ἐγώ γε
Θαυμαίνω κατόπισθε τὸ σὸν κράτος· οὐδέ τί σε χρὴ
Μακρὸν ἀέξεσθαι Κυλλήνιε Μαιάδος υἱέ.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ χερσὶ περίστρεφε καρτερὰ δεσμά
Ἄγνου· ταὶ δ' ὑπὸ ποσσὶ κατὰ χθονὸς αἶψα φύοντο 410
Αὐτόθεν ἐμβολάδην ἐστραμμέναι ἀλλήλῃσι,
Ῥεῖά τε καὶ πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλοισι βόεσσιν,
Ἑρμέω βουλῇσι κλεψίφρονος· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Θαύμασεν ἀθρήσας. τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
Χῶρον ὑποβλήδην ἐσκέψατο, πῦρ ἀμαρύσσων, 415
Ἐγκρύψαι μεμαώς. Λητοῦς δ' ἐρικυδέος υἱὸν
Ῥεῖα μάλ' ἐπρήυνεν ἑκηβόλον ὡς ἔθελ' αὐτός,
Καὶ κρατερόν περ ἐόντα· λαβὼν δ' ἐπ' ἀριστερὰ χειρός,
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέλος· ἡ δ' ὑπὸ χειρός
Σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων 420
Γηθήσας, ἐρατὴ δὲ διὰ φρένας ἤλυθ' ἰωή,
Θυμῷ ἀκουάζοντα. λύρῃ δ' ἐρατὸν κιθαρίζων
Στῆ ῥ' ὅ γε θαρσήσας ἐπ' ἀριστερὰ Μαιάδος υἱός
Φοίβου Ἀπόλλωνος· τάχα δὲ λιγέως κιθαρίζων
Γηρύετ' ἀμβολάδην· ἐρατὴ δέ οἱ ἕσπετο φωνή, 425
Κραίνων ἀθανάτους τε θεοὺς καὶ γαῖαν ἐρεμνήν,
Ὡς τὰ πρῶτα γένοντο, καὶ ὡς λάχε μοῖραν ἕκαστος.
Μνημοσύνην μὲν πρῶτα θεῶν ἐγέραιρεν ἀοιδῇ
Μητέρα Μουσάων· ἡ γὰρ λάχε Μαιάδος υἱόν.
Τοὺς δὲ κατὰ πρέσβιν τε καὶ ὡς γεγάασιν ἕκαστος, 430
Ἀθανάτους ἐγέραιρε θεοὺς Διὸς ἀγλαὸς υἱός,
Πάντ' ἐνέπων κατὰ κόσμον, ὑπωλένιον κιθαρίζων.
Τὸν δ' ἔρος ἐν στήθεσσιν ἀμήχανος αἴνυτο θυμόν·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Βουφόνε μηχανιῶτα πονεύμενε δαιτὸς ἑταῖρε, 435
Πεντήκοντα βοῶν ἀντάξια ταῦτα μέμηλας.
Ἡσυχίως καὶ ἔπειτα διακρινέεσθαι ὀίω·
Νῦν δ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ πολύτροπε Μαιάδος υἱέ,
Ἦ σοί γ' ἐκ γενετῆς τάδ' ἅμ' ἕσπετο θαυματὰ ἔργα,
Ἦέ τις ἀθανάτων ἠὲ θνητῶν ἀνθρώπων 440
Δῶρον ἀγαυὸν ἔδωκε, καὶ ἔφρασε θέσπιν ἀοιδήν;

Iudicare autem iubebat necessitate ex multa.
Multum verò me minatus est eiecturum ad Tartarum latũ;
Quoniã hic quidem mollẽ florem habet gloriosæ pubertatis: 375
Heri enim ego here natus sum, hocq; nouit & ipse,
Neque boum abactori forti similis.
Crede, (etenim meus pater charus gloriaris esse.)
Quòd non domum abegi boues, (sic felix sim,)
Neque solum transij, hoc autem manifeste dico, 380
Solem valde revereor, ac dæmonas alios,
Et te amo, & hunc obseruo, nosti & ipse.
Quòd non causa sum: magnum.n. cognosco iuramentum,
Non per hæc immortalium bene instructa vestibula,
Et aliquando ego retribuam crudelem vocem, 385
Illi quidem quamuis sit fortis: tu autẽ iunioribus auxiliare:
Sic dixit, innuens oculis Cyllenius Argicida,
Et fasciam habebat sub vlna, neque eiecit.
Iupiter autem valde arrisit videns versutum puerum,
Rectè & scienter negantem de bobus. 390
Ambos autem iussit concordem animum habentes,
Quærere, Mercurium autem nuntium ducem esse,
Ac ostendere locum præ innocentia animi,
Vbique celauit boum fortia capita.
Annuit.n. Saturnius obediebat.v. præclarus Mercurius: 395
Faciliter enim suadebat Iouis mens Ægidem habentis.
Hi autem ambo festinabant Iouis præclari filij
Ad Pylum, arenosum autẽ ad Alphei vadum peruenêrat
Ad agros verò peruenêre & stabulum altum:
Hic vbi vtique opes nutriebantur noctis in tempore, 400
Tunc Mercurius quidem deinde iens ad lapideum antrum,
In lucem egit boum fortia capita.
Latonius autem seorsum videns agnouit boum pelles
Petra in alta, cito.n. interrogauit inclytum Mercurium,
Quo pacto potuisti versipellis duorum boũ ceruicẽ secare, 405
Sic nuperrime natus, & infans? ipse ego
Miror à tergo tuam vim: neque te oportet
Longe crescere Cyllenie, Maiæ fili.
Sic vtiq; dixit & manibus circumuertebat fortia vincula
Pueri, hi autem sub pedibus per terram statim hærebant 410
Ibidem, mutuò versæ ad inuicem,
Facilè que & omnes ad agrestes boues
Mercurij consilijs versuti: verum Apollo
Admiratus est inspiciens: tunc vtique fortis Argicida,
Locum toruè inspexit, ignem abolens, 415
Occultare cupiens, Latonæ autem valde inclyta filium
Facillime sedauit longe iaculantem, sicut volebat ipse,
Licet fortis esset: capiens autem sinistra manu
Plectro tentabat cantum, hæc verò à manu
Horrendè sonuit, risit autem Phœbus Apollo 420
Gausus, amabilis autem ad mentem venit vox,
Animo audienti: lyra verò amabile ludens,
Stabat vtique confisus ad leuam Maiæ filius
Phœbi Apollinis. celeriter autem acutè citharam pulsans
Canebat alternatim, amabilis autem illum sequebatur vox, 425
Miscens immortalésque deos, & terram tenebrosam,
Vt a principio facti fuêre, & vt sortitus est partẽ vnusquisq;
Mnemosynen, quidem in primis deorũ honorabat cantionẽ
Matrem Musarum, hæc enim sortita est Maiæ filium,
Alios autem secundum honorem, & vt genus sunt singuli, 430
Immortales honorabat deos, Iouis præclarus filius,
Omnia decens ornatè, & in vlnis citharam pulsans.
Huius autem desiderium in pectore immensum vellebat animum,
Et hunc alloquutus, verba alata dixit,
Boucida, versute laborans conuiuij socie 435
Quinquaginta bobus digna hæc cura habuisti
Quietè, & deinde diiudicaturum iri puto.
Nunc autem age, mihi hoc dic versute Maiæ fili,
Nunquid te à natiuitate hæc simul sequuta sunt admirabilia opera,
Vel quis immortalium aut mortalium hominum 440
Donum illustre dedit, & dixit diuinam cantionem?

Δείδια Μαιάδος υἱὲ, διάκτορε, ποικιλομῆτα,
Μή μοι ἀνακλέψῃς κίθαριν καὶ καμπύλα τόξα.
Τιμὴν γὰρ πὰρ Ζηνὸς ἔχεις, ἐπαμοίβια ἔργα
Θήσειν ἀνθρώποισι κατὰ χθόνα πουλυβότειραν.
Ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεῶν μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι, 515
Ἢ κεφαλῇ νεύσας, ἢ ἐπὶ Στυγὸς ὄβριμον ὕδωρ,
Πάντ' ἂν ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένα καὶ φίλα ἔρδοις.
Καὶ τότε Μαιάδος υἱὸς ὑποσχόμενος κατένευσε
Μή ποτ' ἀποκλέψειν ὅσ' Ἑκηβόλος ἐκτεάτισται,
Μηδέ ποτ' ἐμπελάσειν πυκινῷ δόμῳ· αὐτὰρ Ἀπόλλων 520
Λητοΐδης κατένευσεν ἐπ' ἀρθμῷ καὶ φιλότητι,
Μή τινα φίλτερον ἄλλον ἐν ἀθανάτοισιν ἔσεσθαι,
Μήτε θεὸν μήτ' ἄνδρα Διὸς γόνον· ἐκ δὲ τέλειον
Σύμβολον ἀθανάτων ποιήσομαι, ἠδ' ἅμα πάντων,
Πιστὸν ἐμῷ θυμῷ καὶ τίμιον· αὐτὰρ ἔπειτα 525
Ὄλβου καὶ πλούτου δώσω περικαλλέα ῥάβδον,
Χρυσείην, τριπέτηλον, ἀκήριον, ἥ σε φυλάξει
Πάντας ἐπικραίνουσα θεούς, ἐπέων τε καὶ ἔργων
Τῶν ἀγαθῶν, ὅσα φημὶ δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς.
Μαντείην δὲ φέριστε διοτρεφὲς ἣν ἐρεείνεις, 530
Οὔτε σὲ θέσφατόν ἐστι δαήμεναι, οὔτε τιν' ἄλλον
Ἀθανάτων. τὸ γὰρ οἶδε Διὸς νόος· αὐτὰρ ἔγωγε
Πιστωθεὶς κατένευσα καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
Μή τινα νόσφιν ἐμεῖο θεῶν αἰειγενετάων
Ἄλλον γ' εἴσεσθαι Ζηνὸς πυκινόφρονα βουλήν. 535
Καὶ σὺ κασίγνητε χρυσόρραπι μή με κέλευε
Θέσφατα πιφαύσκειν ὅσα μήδεται εὐρύοπα Ζεύς.
Ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω,
Πολλὰ περιτροπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων.
Καὶ μὲν ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται ὅς τις ἂν ἔλθῃ 540
Φωνῇ καὶ πτερύγεσσι τελειέντων οἰωνῶν·
Οὗτος ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται, οὐδ' ἀπατήσω.
Ὃς δέ κε μαψιλόγοισι πιθήσας οἰωνοῖσι,
Μαντείην ἐθέλῃσι παρὲκ νόον ἐξερεείνειν
Ἡμετέρην, νοέειν δὲ θεῶν πλέον αἰὲν ἐόντων, 545
Φημ' ἁλίην ὁδὸν εἶσιν, ἐγὼ δέ κε δῶρα δεχοίμην.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω Μαίης ἐρικυδέος υἱὲ,
Καὶ Διὸς αἰγιόχοιο, θεῶν ἐριούνιε δαῖμον.
Μοῖραι γάρ τινές εἰσι κασίγνηται γεγαυῖαι
Παρθένοι, ὠκείῃσιν ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι, 550
Τρεῖς· κατὰ δὲ κρατὸς πεπαλαγμέναι ἄλφιτα λευκά,
Οἰκία ναιετάουσιν ὑπὸ πτυχὶ Παρνησοῖο,
Μαντείης ἀπάνευθε διδάσκαλοι, ἣν ἐπὶ βουσὶ
Παῖς ἔτ' ἐὼν μελέτησα· πατὴρ δ' ἐμὸς οὐκ ἀλέγιζεν.
Ἐντεῦθεν δ' ἔπειτα ποτώμεναι ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῃ, 555
Κηρία βόσκονται, καί τε κραίνουσιν ἕκαστα.
Αἱ δ' ὅτε μὲν θυίωσιν ἐδηδυῖαι μέλι χλωρὸν,
Προφρονέως ἐθέλουσιν ἀληθείην ἀγορεύειν·
Ἢν δ' ἀπονοσφισθῶσι θεῶν ἡδεῖαν ἐδωδὴν,
Πειρῶνται δ' ἤπειτα παρὲξ ὁδὸν ἡγεμονεύειν. 560
Τάς τοι ἔπειτα δίδωμι, σὺ δ' ἀτρεκέως ἐρεείνων,
Σὴν αὐτοῦ φρένα τέρπε, καὶ εἰ βροτὸν ἄνδρα δαείης,
Πολλάκι σῆς ὀμφῆς ἐπακούσεται, αἴ κε τύχῃσι.
Ταῦτ' ἔχε Μαιάδος υἱὲ, καὶ ἀγραύλους ἕλικας βοῦς,
Ἵππους τ' ἀμφιπόλευε καὶ ἡμιόνους ταλαεργούς, 565
Καὶ χαροποῖσι λέουσι καὶ ἀργιόδουσι σύεσσι,
Καὶ κυσὶ, καὶ μήλοισιν, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθὼν,
Πᾶσι δ' ἐπὶ προβάτοισιν ἀνάσσειν κύδιμον Ἑρμῆν,
Οἶον δ' εἰς Ἀΐδην τετελεσμένον ἄγγελον εἶναι·
Ὅς τ' ἄδοτός περ ἐὼν, δώσει γέρας οὐκ ἐλάχιστον. 570
Οὕτω Μαιάδος υἱὸν ἄναξ ἐφίλησεν Ἀπόλλων
Παντοίῃ φιλότητι· χάριν δ' ἐπέθηκε Κρονίων.
Πᾶσι δ' ὅ γε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ὁμιλεῖ·
Παῦρα μὲν οὖν ὀνίνησι, τὸ δ' ἄκριτον ἠπεροπεύει
Νύκτα δι' ὀρφναίην φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων. 575
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

Metuo Maiæ fili, nuntie, varia consilia habens,
Ne mihi furto auferas citharam ac curuos arcus.
Honorem enim a Ioue habes alterna opera
Facere hominibus in terra multos-nutriente.
Verum si mihi feres deorum magnum iuramentum iurare,
Et capite annuens, vel per Stygis fortem aquam,
Omnia utique meo in animo grata faceres.
Et tunc Maiæ filius promittens annuit
Nunquam se furaturum quæcunque, procul iaciens possideret,
Neque unquam appropinquaturum densam domum: at Apollo
Latonius annuit in concordia & amicitia,
Neminem sibi magis charum inter mortales fore,
Neque deum, neque virum, Iouis fœtum, perfectum autem
Signum in immortalium faciam, præ omnibus
Fidum meo animo & honorabilem: verum postea
Felicitatis, & diuitiarum dabo præclaram virgam,
Auream, trium foliorum, synceram, quæ te seruabit,
Omnes perficiens deos, verborumque & operum
Bonorum, quæcunque dico didicisse ex Iouis consilio.
Vaticinium autem optimè à Ioue-alite quod sciscitaris,
Neque te fatum est discere, neque aliquem alium
Immortalium, hoc enim nouit Iouis mens: verum ego
Certo-persuasus annui, ac iuraui forte iusiurandum,
Neque aliquem præter me deorum immortalium
Alium scire Iouis sapiens consilium.
Et tu frater habens auream virgam, ne me iubeas
Fata detegere, quæcunque consilio habet altisonans Iupiter.
Hominum autem alij nocebo: alium iuuabo.
Multas circumiens magnorum gentes hominum,
Atqui meo vaticinio iuuabitur, quicunque utique venerit
Voce, ac alis perfectarum auium:
Hic à meo vaticinio iuuabitur, neque decipiam.
Quicunque autem vaniloquis fretus auibus,
Vaticinium voluerit præter mentem interrogare
Nostram, intelligere autem dijs plus semper existentibus,
Dico, proclivem viam it. ego verò utique dona susciperem.
Aliud autem tibi dicam Maiæ valde inclytæ fili,
Et Iouis Ægidiferi deorum valde-vtilis dæmon,
Parcæ enim quædam sunt sorores natæ,
Virgines velocibus gaudentes alis,
Tres, super caput autem conspersæ farina alba
Domos habitant sub valle Parnasi,
Absque vaticinio magistra, quod in bobus
Puer adhuc meditatus sum: pater autem meus non curabat.
Hinc deinde volantes aliàs alibi
Fauos depascunt, & perficiunt singula.
Hæ autem quandoquidem insanierint edentes mel viride,
Prompte voluerint veritatem dicere.
Si verò priuatæ fuerint deorum suaui cibo,
Conantur deindè extra viam ducere,
Has tibi postea do, tu autem verè inquirens,
Tuam ipsius mentem oblecta, & si mortalem virum cognoris,
Sæpius tuum vaticinium exaudiet si acciderit.
Hæc habe Maiæ fili, ac agrestes flexipedes boues,
Equosque cura, & mulos patientes laborum,
Et horribiles leones, & albidentes sues,
Et canes, & oues, quæcunque nutrit ampla terra.
Omnibus autem in ouibus imperare inclytum Mercurium,
Solum autem in infernum perfectum nuntium esse.
Quique indotatus licet sit, dabit donum non minimum.
Sic Maiæ filium rex amauit Apollo,
Omni amicitia: gratiam autem imposuit Saturnius
Cum omnibúsque hic mortalibus & immortalibus versatur.
Parum quidem igitur iuuat, at indiscriminatim decipit
Noctem per obscuram gentes mortalium hominum.
Et tu quidem sic salue Iouis & Maiæ fili:
Verum ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN VENEREM.

MVSA, mihi dic opera aureæ Veneris
Cypridis, quæq; diis dulcem amorem excitauit,
Atque domauit gentes mortalium hominum,
Auesq; aerias, ac feras omnes,
Quascunque cōtinens multas nutrit, & quascunque pontus.
Omnibus autem curæ sunt opera pulchram coronam habentis Cythereæ.
Tres autem non valet flectere animo, neque decipere,
Puellamq; Ægidiferi Iouis cæsiam Palladem.
Neque enim illi placuêre opera aureæ Veneris,
Sed utique illi bellaq; placuerunt & officium Martis,
Præliaq; pugnæq; ac præclara opera curare.
Prima fabros lignarios viros terrestres docuit
Facere scuta, & currus varios ære.
Hæcq; virgines mollicarnes in ædibus
Præclara opera docuit in mente ponens vnicuique.
Nunquam Dianam habentem aureum colum sonoram,
Domat in amicitia subridens Venus.
Etenim huic placuêre arcus, ac in montibus feras necare,
Lyraq; choreæq; celebrésque vlulatus,
Lucíq; vmbrosi, iustorum.q; vrbs virorum.
Neque quidem venerandæ puellæ placuêre opera Veneris
Vestæ, quam primam peperit Saturnus versutus.
Deinde autem postremam consilio Iouis Ægidiferi,
Venerandam, quam expetebant Neptunus & Apollo.
Hæc autem noluit, verum rigidè respuit.
Iurauit.n. magnum iuramentum, quod vtique perfectum est,
Vbi cepisset caput patris Iouis Ægidiferi,
Virgo vti esset omnibus diebus diua dearum.
Huic.n. pater Iupiter dedit pulchrum donum loco nuptiarū
Atque media in domo sedit pinguedinem capiens,
Omnibus.n. in templis deorum primum honoris ius habet,
Et apud omnes mortales deorum honorabilis fuit.
Harum non valet flectere mentes, neque decipere.
Ex aliis autem nemo est, qui fugit Venerem,
Neque deorum beatorum, neque mortalium hominum:
Quin & Iouis mentem adduxit qui oblectatur fulminibus,
Quique maximus est, maximúmque sortitus est honorem.
Et huius, quando voluerit sapientem mentem decipere
Facilè miscuit cum mortalibus mulieribus,
Iunone clam sorore & vxore,
Quæ magna forma, pulcherrima inter immortales deas:
Inclytissimam illam peperit Saturnus versutus,
Materq; Rhea, Iupiter autem incorruptibilia consilia sciēs
Venerandam mulierem fecit inclyta scientem,
Huicque ipsi Iupiter dulcem amorem imposuit animo
Viro cum mortali, vt misceretur, vt quàm celerrimè,
Nec ipsa quidem humani concubitus expers sit,
Atque aliquando iactans diceret inter omnes deos,
Dulcè subridens risum amans Venus,
Quòd vtique deos miscuit cum mortalibus mulieribus,
Et mortales filios peperit cum immortalibus,
Quare deas immiscuit cum mortalibus hominibus.
Anchisæ igitur illi dulcem amorem imposuit animo,
Qui tum in summis versabatur montibus multifontis Idæ
Custodiebat boues, corpore immortalibus similis.
Hunc autem postea cùm vidisset subridens Venus,
Amauit, horrendè autem mentem amor cepit.
Cyprum.n. cum venisset, odoriferum templum ingressa est
Paphi, ibi autem illi templum est aráque sacra,
Vbi hæc ingressa ianuas imposuit lucentes.
Ibi autem illam Gratiæ lauarunt & vnxerunt oleo
Immortali, qualiter deos conuenit semper existentes,
Ambrosio peplo, quod vtique illi sacratum erat.
Induta autem rectè omnia circa corpus vestimenta pulchra
Auro ornata subridens Venus,
Contendebat Troiam derelicta odora Cypro,
Altè per nubes velociter faciens iter.
Idam autem peruenit multifontem, matrem ferarum,

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

ΜΟΥΣΑ, μοι ἔννεπε ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης
Κύπριδος, ἥτε θεοῖσιν ἐπὶ γλυκὺν ἵμερον ὦρσε,
Καί τ' ἐδαμάσσατο φῦλα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Οἰωνούς τε διιπετέας, καὶ θηρία πάντα
Ἠμὲν ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει, ἠδ' ὅσα πόντος· 5
Πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
Τρισσὰς δ' οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας οὐδ' ἀπατῆσαι,
Κούρην τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκώπιδ' Ἀθήνην·
Οὐ γάρ οἱ εὔαδεν ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Ἀλλ' ἄρα οἱ πόλεμοί τε ἅδον καὶ ἔργον Ἄρηος, 10
Ὑσμῖναί τε μάχαι τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἀλεγύνειν.
Πρώτη τέκτονας ἄνδρας ἐπιχθονίους ἐδίδαξε
Ποιῆσαι σάτινα καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ.
Ἡ δέ τε παρθενικὰς ἁπαλόχροας ἐν μεγάροισιν
Ἀγλαὰ ἔργ' ἐδίδαξεν, ἐπὶ φρεσὶ θεῖσα ἑκάστῃ. 15
Οὐδέ ποτ' Ἀρτέμιδα χρυσηλάκατον κελαδεινὴν
Δάμναται ἐν φιλότητι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη.
Καὶ γὰρ τῇ ἅδε τόξα, καὶ οὔρεσι θῆρας ἐναίρειν,
Φόρμιγγές τε χοροί τε, διαπρύσιοί τ' ὀλολυγαί,
Ἄλσεά τε σκιόεντα, δικαίων τε πόλις ἀνδρῶν. 20
Οὐδὲ μὲν αἰδοίῃ κούρῃ ἅδεν ἔργ' Ἀφροδίτης
Ἱστίῃ, ἣν πρώτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης
Αὖτις δ' ὁπλοτάτην, βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο,
Πότνιαν, ἣν ἐμνῶντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων·
Ἡ δὲ μάλ' οὐκ ἔθελεν, ἀλλὰ στερεῶς ἀπέειπεν· 25
Ὤμοσε δὲ μέγαν ὅρκον, ὃ δὴ τετελεσμένος ἐστίν,
Ἁψαμένη κεφαλῆς πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
Παρθένος ἔσσεσθαι πάντ' ἤματα, δῖα θεάων.
Τῇ δὲ πατὴρ Ζεὺς δῶκε καλὸν γέρας ἀντὶ γάμοιο,
Καί τε μέσῳ οἴκῳ κατ' ἄρ' ἕζετο πῖαρ ἑλοῦσα. 30
Πᾶσιν δ' ἐν ναοῖσι θεῶν τιμάοχός ἐστι,
Καὶ παρὰ πᾶσι βροτοῖσι θεῶν πρέσβειρα τέτυκται·
Τάων οὐ δύναται πεπιθεῖν φρένας οὐδ' ἀπατῆσαι,
Τῶν δ' ἄλλων οὔ πέρ τι πεφυγμένον ἔστ' Ἀφροδίτην,
Οὔτε θεῶν μακάρων οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων, 35
Καί τε παρὲκ Ζηνὸς νόον ἤγαγε τερπικεραύνου,
Ὅς τε μέγιστός τ' ἐστὶ μεγίστης τ' ἔμμορε τιμῆς·
Καί τε τοῦ, εὖτ' ἐθέλοι, πυκινὰς φρένας ἐξαπαφοῦσα,
Ῥηϊδίως συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξί,
Ἥρης ἐκλελαθοῦσα κασιγνήτης ἀλόχου τε, 40
Ἣ μέγα εἶδος ἀρίστη ἐν ἀθανάτῃσι θεῇσι.
Κυδίστην δ' ἄρα μιν τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Μήτηρ τε Ῥείη· Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς
Αἰδοίην ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν.
Τῇ δὲ καὶ αὐτῇ Ζεὺς γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ 45
Ἀνδρὶ καταθνητῷ μιχθήμεναι, ὄφρα τάχιστα
Μηδ' αὐτὴ βροτέης εὐνῆς ἀποεργμένη εἴη·
Καί ποτ' ἐπευξαμένη εἴπῃ μετὰ πᾶσι θεοῖσιν
Ἡδὺ γελοιήσασα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ὥς ῥα θεοὺς συνέμιξε καταθνητῇσι γυναιξί, 50
Καί τε καταθνητοὺς υἱεῖς τέκεν ἀθανάτοισιν,
Ὥς τε θεὰς ἀνέμιξε καταθνητοῖς ἀνθρώποις.
Ἀγχίσεω δ' ἄρα οἱ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ,
Ὃς τότ' ἐν ἀκροπόλοις ὄρεσιν πολυπιδάκου Ἴδης
Βουκολέεσκεν βοῦς, δέμας ἀθανάτοισιν ἐοικώς. 55
Τὸν δ' ἤπειτα ἰδοῦσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Ἠράσατ', ἐκπάγλως δὲ κατὰ φρένας ἵμερος εἷλεν.
Ἐς Κύπρον δ' ἐλθοῦσα, θυώδεα νηὸν ἔδυνεν
Ἐς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυώδης·
Ἔνθ' ἥγ' εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαεινάς. 60
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας,
Ἀμβροσίῳ, ἑανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν.
Ἑσσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῒ εἵματα καλὰ,
Χρυσῷ κοσμηθεῖσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη, 65
Σεύατ' ἐπὶ Τροίης, προλιποῦσ' εὐώδεα Κύπρον,
Ὕψι μετὰ νέφεσιν θοὸν πρήσσουσα κέλευθον.
Ἴδην δ' ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·

Βῆ δ'

Βῆ δ' ἰθὺς σταθμοῖο δι' οὔρεος· οἱ δὲ μετ' αὐτὴν 70
Σαίνοντες πολιοί τε λύκοι χαροποί τε λέοντες,
Ἄρκτοι, παρδάλιές τε θοαὶ προκάδων ἀκόρητοι
Ἤισαν· ἡ δ' ὁρόωσα μετὰ φρεσὶ τέρπετο θυμὸν
Καὶ τοῖς ἐν στήθεσσι βάλ' ἵμερον· οἱ δ' ἅμα πάντες
Σύνδυο κοιμήσαντο κατὰ σκιόεντας ἐναύλους·
Αὐτὴ δ' ἐς κλισίας εὐποιήτους ἀφίκανε. 75
Τὸν δ' εὗρε σταθμοῖσι λελειμμένον οἶον ἀπ' ἄλλων
Ἀγχίσην ἥρωα, θεῶν ἄπο κάλλος ἔχοντα.
Οἱ δ' ἅμα βουσὶν ἕποντο νομοὺς κατὰ ποιήεντας
Πάντες· ὁ δὲ σταθμοῖσι λελειμμένος οἶος ἀπ' ἄλλων
Πωλεῖτ' ἔνθα καὶ ἔνθα, διαπρύσιον κιθαρίζων. 80
Στῆ δ' αὐτοῦ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Παρθένῳ ἀδμήτῃ μέγεθος καὶ εἶδος ὁμοίη,
Μή μιν ταρβήσειεν ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας.
Ἀγχίσης δ' ὁρόων ἐφράζετο θαύμαινέν τε
Εἶδός τε μέγεθός τε καὶ εἵματα σιγαλόεντα. 85
Πέπλον μὲν γὰρ ἕεστο φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς,
Εἶχε δ' ἐπιγναμπτὰς ἕλικας κάλυκάς τε φαεινάς.
Ὅρμοι δ' ἀμφ' ἁπαλῇ δειρῇ περικαλλέες ἦσαν,
Καλοί, χρύσειοι, παμποίκιλοι· ὡς δὲ σελήνη
Στήθεσιν ἀμφ' ἁπαλοῖσιν ἐλάμπετο, θαῦμα ἰδέσθαι. 90
Ἀγχίσην δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος δέ μιν ἀντίον ηὔδα,
Χαῖρε ἄνασσ', ἥτις μακάρων τάδε δώμαθ' ἱκάνεις,
Ἄρτεμις, ἢ Λητώ, ἠὲ χρυσῆ Ἀφροδίτη,
Ἢ Θέμις ἠϋγενής, ἠὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἤ πού τις Χαρίτων δεῦρ' ἤλυθες, αἵ τε θεοῖσι 95
Πᾶσιν ἑταιρίζουσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται·
Ἤ τις νυμφάων αἵ τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
Ἢ νυμφῶν αἳ καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσι,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ πίσεα ποιήεντα.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐν σκοπιῇ περιφαινομένῳ ἐνὶ χώρῳ 100
Βωμὸν ποιήσω, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλὰ
Ὥρῃσιν πάσῃσι, σὺ δ' εὔφρονα θυμὸν ἔχουσα
Δός με μετὰ Τρώεσσιν ἀριπρεπέ' ἔμμεναι ἄνδρα.
Ποίει δ' εἰσοπίσω θαλερὸν γόνον· αὐτὰρ ἐμ' αὐτὸν
Δηρὸν ἐῢ ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο, 105
Ὄλβιον ἐν λαοῖς, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Ἀγχίση κύδιστε χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
Οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτῃσιν ἐΐσκεις;
Ἀλλὰ καταθνητή τε, γυνὴ δέ με γείνατο μήτηρ.
Ὀτρεὺς δ' ἐστὶ πατὴρ ὄνομα κλυτός, εἴπου ἀκούεις, 110
Ὃς πάσης Φρυγίης εὐτειχήτοιο ἀνάσσει.
Γλῶσσαν δ' ὑμετέρην καὶ ἡμετέρην σάφα οἶδα.
Τρῳὰς γὰρ μεγάρῳ με τροφὸς τρέφεν· ἡ δὲ διαπρὸ
Σμικρὴν παῖδ' ἀτίταλλε φίλης παρὰ μητρὸς ἑλοῦσα.
Ὣς δή τοι γλῶσσάν γε καὶ ὑμετέρην εὖ οἶδα. 115
Νῦν δέ μ' ἀνήρπαξε χρυσόρραπις Ἀργειφόντης
Ἐκ χοροῦ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου κελαδεινῆς.
Πολλαὶ δὲ νύμφαι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
Παίζομεν, ἀμφὶ δ' ὅμιλος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο·
Ἔνθεν μ' ἥρπαξε χρυσόρραπις Ἀργειφόντης· 120
Πολλὰ δ' ἐπήγαγεν ἔργα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Πολλὴν δ' ἄκληρόν τε καὶ ἄκτιτον, ἣν διὰ θῆρες
Ὠμοφάγοι φοιτῶσι κατὰ σκιόεντας ἐναύλους.
Οὐδὲ ποσὶ ψαύειν ἐδόκουν φυσιζόου αἴης.
Ἀγχίσεω δέ με φάσκε παραὶ λέχεσιν καλέεσθαι 125
Κουριδίην ἄλοχον, σοὶ δ' ἀγλαὰ τέκνα τεκεῖσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξε καὶ ἔφρασεν, ἤτοι ὅγ' αὖτις
Ἀθανάτων μετὰ φῦλ' ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης.
Αὐτὰρ ἐγώ σ' ἱκόμην, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
Ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι ἠδὲ τοκήων 130
Ἐσθλῶν, (οὐ γάρ τοι κε κακοὶ τοιόνδε τέκοιεν)
Ἀδμήτην μ' ἀγαγὼν καὶ ἀπειρήτην φιλότητος,
Πατρί τε σῷ δεῖξον καὶ μητέρι κέδν' εἰδυίῃ,
Σοῖς τε κασιγνήτοις, οἵ τοι ὁμόθεν γεγάασιν.
Οὔ σφιν ἀεικελίη νυὸς ἔσσομαι, ἀλλ' εἰκυῖα. 135
Εἴ τι ἀεικελίη γυνὴ ἔσσομαι, ἠὲ καὶ οὐκί.

Incedit verò rectam stabuli viam per montem, cū ipsa autē
Adblandientes canésque lupique terribiles que leones,
Vrsi, pardique veloces, ceruorum insatiabiles
Iuerunt: hac autem inspiciens in mente oblectabat animum,
Et his in pectoribus imposuit amorem hi.a: simul omnes
Bini dormierunt circa opacos recessus.
Ipsa verò ad tabernacula pulchre facta peruenit.
Hunc autem inuenit in stabulis relictum solum ab aliis
Anchisen heroa, à diis pulchritudinem habentem.
Alii autem simul boues sequebantur per pascua pinguia
Omnes. hic autem ad stabulum relictus solus ab aliis
Versabatur hinc & hinc, claro & perule sono citharam pulsans.
Stetit autem coram ipso Iouis filia Venus,
Virgini indomitæ magnitudine ac forma similis,
Ne sibi ipsi incuteret timorem antè oculis conspicatus.
Anchises autem videns perpendebat, mirabaturque,
Formamque magnitudinémque & vestes pretiosas:
Peplo etenim induta erat splendidiore ignis radio:
Habebat autem flexos capreolos, calycésque lucidas:
Catenæ autem circa molle collum perpulchræ erant,
Pulchræ aureæ, omniuariæ: tanquam autem Luna
Pectora circa mollia splendebat, mirum videri.
Anchisen autem amor cepit, verbū autem illi contrà dixit:
Salue regina, quæcunque beatorum has domos accedis,
Diana, vel Latona, aut aurea Venus,
Vel Themis generosa, aut cæsia Pallas,
Vel vtique aliqua Gratiarum huc venisti, quæque diis
Omnibus sociantur, ac immortales vocantur.
Vel aliqua nympharum, quæ lucos pulchros habitant,
Aut nympharum, quæ pulchrum montem hunc habitant,
Et fontes fluuiorum, & cauernas pingues.
Tibi autem ego in specula, in loco apparenti,
Aram faciam, sacrificabo verò tibi sacra pulchra,
Horis omnibus, tu autem benignum animum habens,
Concede mihi inter Troianos valde decorum esse virum,
Fac autem postea floridum fretum, verum me ipsum
Diu bene viuere, & videre lucem solis,
Beatum inter populos, & senectutis in limen venire.
Huic respondit postea Iouis filia Venus,
Anchise inclytissime humi genitorum hominum,
Non aliqua dea sum, quid me immortalibus æquas?
Sed mortalis: mulier autem me genuit mater.
Otreus verò est pater nomine, si quando audis,
Qui omnem Phrygiam bene munitam regit.
Linguam autem vestram, & nostram apertè noui.
Troiana enim in domo me nutrix alebat: hæc autem
Paruam filiam educauit, chara à matre quum accepisset.
Sic vtique linguam & vestram bene noui.
Nunc autem me rapuit habens auream virgam Argicida,
Ex cœtu Dianæ aureum-colum-habentis sonoræ.
Multæ autem nymphæ virgines bene dotatæ,
Ludebamus, circa verò multitudo infinita coronata erat:
Inde me rapuit auream virgam habens Argicida.
Multa autem duxit me ad opera mortalium hominum:
Multam autem exortem & inædificatam, quam feræ
Crudiuoræ frequentant per vmbrosas valles,
Neque pedibus tangere videbar viuificantem terram.
Anchisæ autem me dicebat ad cubilia vocari
Puellam vxorem, tibi autem perpulchros filios nascituros.
At postquam ostendit, & dixit, hic quidem rursus
Immortales ad gentes iuit fortis Argicida.
Verum ego ad te veni (fortis autem mihi fuit necessitas.)
Sed te per Iouem oro, ac per parentes
Bonos, (neque enim mali talem peperissent.)
Indomitam me ducens & inexpertem rei venereæ,
Patrique tuo ostende, ac matri inclyta scienti,
Tuisque fratribus, qui tecum simul geniti sunt.
Non illis dissimilis nurus ero, sed similis.
Si quid dissimilis mulier ero, siue & non.

Mittere autem nuntium celeriter ad Phrigas varios equos (habentes
Dicere patriq́; meo, & matri lices illi sit cura.
Hi autem aurum vtique satis, vestémque textam
Mittent: tu autem multa & praeclara accipies dona.
His autem peractis celebra nuptias amabiles
Honorabiles hominibus & immortalibus dijs.
Sic quum dixisset dea, dulcem amorem imposuit animo:
Anchisen autem amor cepit, sermonemq́; habuit his verbis,
Siquidem mortalis es, mulier autem te genuit mater,
Otreus autem est pater nomine inclytus, vt narras,
Immortalis autem causa nuntij vtique huc peruenis
Mercurij, mea autem mulier vocaberis diebus omnibus:
Nemo deinde deorum, neque mortalium hominum,
Hic me tenebit quò minus tibi in amore misceat
Statim nunc, neque si vtique procul iaciens ipse Apollo
Arcu ab argenteo emiserit iacula tristia.
Velim vtique postea mulier similis deabus
Tuum cubile ascendens, ingredi domum inferni.
Sic loquutus, cepit manum subridens Venus
Ibat versa, oculos pulchros conijciens
Ad lectum bene stratum, vbi antea erat regi
Vestibus mollibus stratum: at insuper
Vrsorum pelles iacebant grauisonorúmque leonum,
Quos ipse occiderat in montibus altis.
Hi autem postquam lectos bene constructos ascenderunt,
Ornamentū quidem illi primùm à corpore abstulit lucidum,
Fibulásque flexibiles belicásque calycésque & monilia:
Soluit autem illius zonam & vestes stupendas
Exuit, ac deposuit in sedem aureis clauis confixam
Anchises. hic autem postea deorum sententia & fato
Cum immortali concubuit dea mortalis, non apertè sciens,
Quando autem rursus ad stabulum redeunt pastores
Bouesq́; & generosae oues pascuis è florentibus,
Tunc vtique Anchisae quidem dulcem somnum infudit
Suauem, ipsa verò corpore induebat vestes pulchras.
Induta autem rectè omnia circa corpus diua dearum,
Stetit ad lectum bene constructa domus.
Sustulit caput: pulchritudo autem genarum splendebat
Immortalis, qualisq́; est bene coronata Cytherea.
A somno autem excitauit, sermonémque habuit his verbis,
Exurge Dardanida: quare inexpergibilē somnū dormis?
Ac dic si quid similis ego videor esse
Qualem me primum oculis inspexisti.
Sic dixit: hic autem à somno valde promptè exaudiuit.
Vt autem vidit collum & oculos pulchros Veneris,
Timuitque, & oculos declinando vertit alibi
Iterum autem retrò veste cooperuit pulchram faciem,
Et illam precatus verba alata dixit,
Statim te vt primum dea vidi oculis,
Cognoui quòd dea eras, tu autem non verum dixisti.
Verùm te per Iouem oro Aegidiferum,
Ne me viuentem debilem inter homines finas
Habitare, verum miserere: quoniam non longaeuus vir
Fit, quisquis cum deabus concumbit immortalibus.
Huic autem respondit deinde Iouis filia Venus.
Anchise inclytissime mortalium hominum.
Confide, neque tuo in animo timeas valde.
Neque enim tibi aliquis timor malum pati ex me,
Neque ex alijs beatis, quoniam amicus es dijs.
Tibi autem erit charus filius, qui inter Troas regnabit:
Et filij filius omnino nascentur.
Huic autem & Aeneas nomen erit, quoniam me grauis
Habuit dolor, quòd mortalis viri incidi ad lectum.
Prope dij autem maximè mortalium hominum
Semper a vestra natione formaq́; ingenioq́;,
Hic quidem flauum Ganymedem consultor Iupiter
Rapuit suam propter pulchritudinem, vt cum dijs conuersaretur,
Et Iouis in domo dijs vinum effunderet,
Mirabile visu, ab omnibus honoratus immortalibus,

Πέμψαι δ' ἄγγελον ὦκα μετὰ Φρύγας αἰολοπώλους
Εἰπεῖν πατρί τ' ἐμῷ καὶ μητέρι κηδομένῃ περ.
Οἱ δέ τι μὲν χρυσόν κεν ἅλις ἐσθῆτά θ' ὑφαντὴν
Πέμψουσιν· σὺ δὲ πολλὰ καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα. 140
Ταῦτα δὲ ποιήσας δαίνυ γάμον ἱμερόεντα,
Τίμιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ὣς εἰποῦσα θεὰ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ,
Ἀγχίσην δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Εἰ μὲν θνητή τ' ἐσσί, γυνὴ δέ σε γείνατο μήτηρ, 145
Ὀτρεὺς δ' ἐστὶ πατὴρ ὄνομα κλυτός, ὡς ἀγορεύεις,
Ἀθανάτοιο δ' ἕκητι διακτόρου ἐνθάδ' ἱκάνεις
Ἑρμέω· ἐμὴ δ' ἄλοχος κεκλήσεαι ἤματα πάντα.
Οὔτις ἔπειτα θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων
Ἐνθάδε με σχήσει πρὶν σῇ φιλότητι μιγῆναι 150
Αὐτίκα νῦν· οὐδ' εἴ κεν ἑκηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων
Τόξου ἀπ' ἀργυρέου προΐῃ βέλεα στονόεντα.
Βουλοίμην κεν ἔπειτα γύναι εἰκυῖα θεῇσι,
Σῆς εὐνῆς ἐπιβάς, δῦναι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ὣς εἰπών, λάβε χεῖρα. φιλομμειδὴς δ' Ἀφροδίτη 155
Ἕρπε μεταστρεφθεῖσα, κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα
Ἐς λέχος εὔστρωτον, ὅθι περ πάρος ἔσκεν ἄνακτι
Χλαίνῃσιν μαλακῇς ἐστρωμένον. αὐτὰρ ὕπερθεν
Ἄρκτων δέρματ' ἔκειτο, βαρυφθόγγων τε λεόντων,
Τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν. 160
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν λεχέων εὐποιήτων ἐπέβησαν,
Κόσμον μέν οἱ πρῶτον ἀπὸ χροὸς εἷλε φαεινόν,
Πόρπας τε, γναμπτάς θ' ἕλικας, κάλυκάς τε καὶ ὅρμους.
Λῦσε δέ οἱ ζώνην, ἰδὲ εἵματα σιγαλόεντα
Ἔκδυε, καὶ κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου 165
Ἀγχίσης· ὁ δ' ἔπειτα θεῶν ἰότητι καὶ αἴσῃ,
Ἀθανάτῃ παρέλεκτο θεᾷ βροτός, οὐ σάφα εἰδώς.
Ἦμος δ' ἂψ εἰς αὖλιν ἀποκλίνουσι νομῆες
Βοῦς τε καὶ ἴφια μῆλα νομῶν ἐξ ἀνθεμοέντων,
Τῆμος ἄρ' Ἀγχίσῃ μὲν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχευε 170
Νήδυμον, αὐτὴ δὲ χροῒ ἕννυτο εἵματα καλά.
Ἑσσαμένη δ' εὖ πάντα περὶ χροῒ δῖα θεάων,
Ἔστη παρ κλισίῃ εὐποιήτοιο μελάθρου·
Ἦρε κάρη· κάλλος δὲ παρειάων ἀπέλαμπεν
Ἄμβροτον, οἷόν τ' ἐστὶν ἰοστεφάνου Κυθερείης. 179
Ἐξ ὕπνου τ' ἀνέγειρεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Ὄρσεο Δαρδανίδη· τί νυ νήγρετον ὕπνον ἰαύεις;
Καὶ φράσαι εἴ τι ὁμοίη ἐγὼν ἰνδάλλομαι εἶναι
Οἵην δή με τὸ πρῶτον ἐν ὀφθαλμοῖσι νόησας.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλ' ἐμμαπέως ὑπάκουσεν. 180
Ὡς δ' εἶδεν δειρήν τε καὶ ὄμματα κάλ' Ἀφροδίτης,
Τάρβησέν τε καὶ ὄσσε παρακλιδὸν ἔτραπεν ἄλλῃ.
Ἂψ δ' αὖτις χλαίνῃ τε καλύψατο καλὰ πρόσωπα,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αὐτίκα σ' ὡς τὰ πρῶτα θεὰ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, 185
Ἔγνων ὡς θεὸς ἦσθα· σὺ δ' οὐ νημερτὲς ἔειπες.
Ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι αἰγιόχοιο,
Μή με ζῶντ' ἀμενηνὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἐάσῃς
Ναίειν, ἀλλ' ἐλέαιρ'· ἐπεὶ οὐ βιοθάλμιος ἀνὴρ
Γίγνεται ὅς τε θεαῖς εὐνάζεται ἀθανάτῃσι. 190
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Ἀγχίση κύδιστε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Θάρσει, μηδέ τι σῇσι μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην.
Οὐ γάρ τοί τι δέος παθέειν κακὸν ἐξ ἐμέθεν γε,
Οὐδ' ἄλλων μακάρων· ἐπεὶ ἦ φίλος ἐσσὶ θεοῖσι. 195
Σοὶ δ' ἔσται φίλος υἱὸς ὃς ἐν Τρώεσσιν ἀνάξει
Καὶ παῖδες παίδεσσι διαμπερὲς ἐκγεγάονται.
Τῷ δὲ καὶ Αἰνείας ὄνομ' ἔσσεται, οὕνεκά μ' αἰνὸν
Ἔσχεν ἄχος ἕνεκα βροτοῦ ἀνέρος ἔμπεσον εὐνῇ.
Ἀγχίθεοι δὲ μάλιστα καταθνητῶν ἀνθρώπων 100
Αἰεὶ ἀφ' ὑμετέρης γενεῆς εἶδός τε φυήν τε.
Ἤτοι μὲν ξανθὸν Γανυμήδεα μητίετα Ζεὺς
Ἥρπασ' ὃν διὰ κάλλος, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη,
Καί τε Διὸς κατὰ δῶμα θεοῖς ἐπιοινοχοεύοι,
Θαῦμα ἰδεῖν, πάντεσσι τετιμένος ἀθανάτοισι, 205

Χρυσέου

Χρυσέου ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων νέκταρ ἐρυθρόν.
Τρῶα δ' ἄλαστον πένθος ἔχε φρένας, οὐδέ τι ᾔδει
Ὅππῃ οἱ φίλον υἱὸν ἀνήρπασε θέσπις ἄελλα·
Τὸν δὴ ἔπειτα γόασκε διαμπερὲς ἤματα πάντα.
Καί μιν Ζεὺς ἐλέησε, δίδου δέ οἱ υἷος ἄποινα 210
Ἵππους ἀρσίποδας, τοί τ' ἀθανάτους φορέουσι.
Τούς οἱ δῶρον ἔδωκεν ἔχειν· εἶπέν τε ἕκαστα
Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσι διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ὡς ἔοι ἀθάνατος καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ Ζηνὸς ὅ γ' ἔκλυεν ἀγγελιάων, 215
Οὐκέτ' ἔπειτα γόασκε, γεγήθει δὲ φρένας ἔνδον,
Γηθόσυνος δ' ἵπποισιν ἀελλοπόδεσσιν ὀχεῖτο.
Ὡς δ' αὖ Τιθωνὸν χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς,
Ὑμετέρης γενεῆς, ἐπιείκελον ἀθανάτοισι.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσουσα κελαινεφέα Κρονίωνα, 220
Ἀθάνατόν τ' εἶναι καὶ ζώειν ἤματα πάντα·
Τῇ δὲ Ζεὺς ἐπένευσε, καὶ ἐκρήηνεν ἐέλδωρ.
Νηπίη, οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶ πότνια Ἠὼς
Ἥβην αἰτῆσαι, ξῦσαί τ' ἄπο γῆρας ὀλοιόν.
Τὸν δ' ἤτοι εἵως μὲν ἔχεν πολυήρατος ἥβη, 225
Ἠοῖ τερπόμενος χρυσοθρόνῳ ἠριγενείῃ,
Ναῖε παρ' Ὠκεανοῖο ῥοῇς ἐπὶ πείρασι γαίης·
Αὐτὰρ ἐπεὶ πρῶται πολιαὶ κατέχυντο ἔθειραι
Καλῆς ἐκ κεφαλῆς εὐηγενέος τε γενείου,
Τοῦ δ' ἤτοι εὐνῆς μὲν ἀπείχετο πότνια Ἠώς, 230
Αὐτὸν δ' αὖτ' ἀτίταλλεν ἐνὶ μεγάροισιν ἔχουσα,
Σίτῳ τ' ἀμβροσίῃ τε καὶ εἵματα καλὰ διδοῦσα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πάμπαν στυγερὸν κατὰ γῆρας ἔπειγεν,
Οὐδέ τι κινῆσαι μελέων δύνατ' οὐδ' ἀναεῖραι,
Ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή· 235
Ἐν θαλάμῳ κατέθηκε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς.
Τοῦ δ' ἤτοι φωνὴ ῥεῖ ἄσπετος, οὐδέ τι κῖκυς
Ἔσθ' οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
Οὐκ ἂν ἐγώ γε σὲ τοῖον ἐν ἀθανάτοισιν ἑλοίμην,
Ἀθάνατόν τ' εἶναι καὶ ζώειν ἤματα πάντα. 240
Ἀλλ' εἰ μὲν τοιοῦτος ἐὼν εἶδός τε δέμας τε
Ζώοις, ἡμέτερός τε πόσις κεκλημένος εἴης,
Οὐκ ἂν ἔπειτά μ' ἄχος πυκινὰς φρένας ἀμφικαλύπτοι.
Νῦν δέ σε μὲν τάχα γῆρας ὁμοίιον ἀμφικαλύψει
Νηλειές, τό τ' ἔπειτα παρίσταται ἀνθρώποισιν, 245
Οὐλόμενον, καματηρόν, ὅ τε στυγέουσι θεοί περ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ μέγ' ὄνειδος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἔσσεται ἤματα πάντα διαμπερὲς εἵνεκα σεῖο,
Οἳ πρὶν ἐμοὺς ὀάρους καὶ μήτιας, αἷς ποτε πάντας
Ἀθανάτους συνέμιξα καταθνητῇσι γυναιξί, 250
Τάρβεσκον· πάντας γὰρ ἐμὸν δάμνασκε νόημα.
Νῦν δὲ δὴ οὐκέτι μοι στόμα χείσεται ἐξονομῆναι
Τοῦτο μετ' ἀθανάτοισιν, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀάσθην,
Σχέτλιον, οὐκ ὀνομαστόν, ἀπεπλάγχθην δὲ νόοιο,
Παῖδα δ' ὑπὸ ζώνῃ ἐθέμην βροτῷ εὐνηθεῖσα. 255
Τὸν μέν, ἐπὴν δὴ πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,
Νύμφαι μιν θρέψουσιν ὀρεσκῷοι βαθύκολποι,
Αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε,
Αἵ ῥ' οὔτε θνητοῖς οὔτ' ἀθανάτοισιν ἕπονται·
Δηρὸν μὲν ζώουσι, καὶ ἄμβροτον εἶδαρ ἔδουσι, 260
Καί τε μετ' ἀθανάτοισι καλὸν χορὸν ἐρρώσαντο.
Τῇσι δὲ Σειληνοί τε καὶ εὔσκοπος Ἀργειφόντης
Μίσγοντ' ἐν φιλότητι μυχῷ σπείων ἐροέντων.
Τῇσι δ' ἅμ' ἢ ἐλάται ἠὲ δρύες ὑψικάρηνοι
Γεινομένῃσιν ἔφυσαν ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ, 265
Καλαὶ, τηλεθάουσαι ἐν οὔρεσιν ὑψηλοῖσιν.
Ἑστᾶσ' ἠλίβατοι, τεμένη δέ ἑ κικλήσκουσιν
Ἀθανάτων· τὰς δ' οὔ τι βροτοὶ κείρουσι σιδήρῳ.
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ μοῖρα παρεστήκῃ θανάτοιο,
Ἀζάνεται μὲν πρῶτον ἐπὶ χθονὶ δένδρεα καλά, 270
Φλοιὸς δ' ἀμφιπεριφθινύθει, πίπτουσι δ' ἀπ' ὄζοι,
Τῶν δέ θ' ὁμοῦ ψυχὴ λείπει φάος ἠελίοιο.
Αἱ μὲν ἐμὸν θρέψουσι παρὰ σφίσιν υἱὸν ἔχουσαι.
Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἕλῃ πολυήρατος ἥβη,

Aureo ex cratere hauriens nectar rubrum.
Troianum verò regem luctus perpetuus habebat in praecordiis, neque noverat
Quò sibi charum filium rapuit divina procella:
Hunc deinde lugebat omnino in diebus omnibus,
Et illum Iupiter misertus est, dedit autem ei filij dona
Equos velocipedes, qui & immortales ferunt.
Hos ei dono dedit habere, dixitque singula
Iovis consiliis nuntius Argicida,
Quòd esset immortalis, & insenescibilis in diebus omnibus.
At postquam Iovis hic audivit nuntium,
Non amplius postea lugebat: gavisus est mentem intus,
Laetus autem equis velocibus vehebatur,
Ut autē iterū Tithonum habens aurea sedē rapuit aurora,
Vestra nationis similem immortalibus,
Dedit se ad viam petitura nigrinubem Saturnium,
Immortalémque esse, ac vivere in diebus omnibus.
Huic autem Iupiter annuit, & perfecit desiderium.
Insana, neque intellexit in mente veneranda aurora
Heben petere, radereque senectam perniciosam.
Hunc autē quousque quidem habebat multum amata Hebe
Aurora delectatus aurithrono mane genitâ,
Habitabat apud Oceani fluxum ad terminos terrae.
Verum postquam primi cani effundebantur capilli
Pulchro ex capite, generosoque barba,
Huius quidem a lecto abstinebat veneranda aurora.
Ipsum autem rursus nutriebat domi habens,
Ciboque, ambrosiaque, & vestes bonas dans.
Verū quādo utique omnino adducta senectā properabat,
Neque aliquid membrorum movere valebat, neque attollere.
Hoc autem sibi in animo optimum videbatur consilium:
In thalamum deposuit, ianuas verò imposuit lucidas.
Huius utique vox fluit indicibilis, neque vis
Est qualis antea fuit in flexibilibus membris,
Non utique ego te talem inter immortales cuperem.
Immortalémque esse, & vivere in diebus omnibus.
Sed si quidem talis tu formaque corporeque,
Viveres, nosterque vir vocatus esses,
Non utique deinde me luctus secunda densā mentē cooperiret:
Nunc autem te quidem celeriter senectus similis cooperiet:
Immisericors, quae postea adstat hominibus
Perniciosa, laboriosa, quam & dii odio habent.
At mihi magna iniuria inter immortales deos
Erit in diebus omnibus omnino causa tui.
Qui antequā meas cōversationes, & cōsilia, quib. olim omnes
Immortales commiscui cum mortalibus mulieribus
Timebant, omnes enim meum domabat consilium.
Nunc autem utique non amplius mihi licebat gemens nominare
Hoc inter immortales: siquidem ingenti mulcta mulctata sum,
Damno duro nec tolerando, aberravi autem mente mea.
Filium autem sub zona posui cum mortali concubita.
Hunc quidem ubi utique primum viderit lucem solis.
Nymphae ipsum nutrient montanae profunda pectora habētes,
Quae hunc habitant montē magnumque valde divinumque.
Quae utique neque mortales neque immortales sequuntur.
Diu quidem vivunt & immortalem cibum comedunt,
Atque cum immortalibus pulchram choream instaurant.
Cum his autem Sileni, atque bonus explorator Argicida,
Miscebantur in amore in recessu speluncarum amabilium.
His autem simul aut abietes, aut quercus alti capitis
Genitis natae fuere super terram alentem viros,
Pulchrae, florentes in montibus altis
Stant altae, luci autem vocantur,
Immortalium: has autem nec mortales secant ferro.
Sed quando utique parca adfuerit mortis,
Siccantur quidem primum super terram arbores pulchrae,
Cortex autē circum quamque corrumpitur, cadunt verò rami.
Horum autem simul anima relinquit lucem solis.
Hae meum nutrient apud se filium habentes,
Hūc postquā utique primum ceperit amata Hebe,

Ducent tibi huc deæ, ostendentque puerum.
Tibi autem ego ut hæc in mente omnia narrem,
In quintum annum rursus veniam filium ducens,
Hunc quidem ubi utique primum videris florem oculis,
Gaudebis videns: valde enim diis similis erit.
Duces autem statim illum ad Troiam ventosam.
Si autem aliquis interrogauerit te mortalium hominum,
Quæ tibi charum filium sub zona posuit mater,
Huic tu dicere memor sis, ut te iubeo.
Dicunt quidem nymphæ Calycopidis progeniem esse,
Quæ hunc habent montem indutum sylua.
Si autem utique rem ipsam dixeris, & iactes dementi animo
In amorem mixtum esse cum bene-coronata Cytherea,
Iupiter te iratus feriet ardenti fulmine.
Dicta sunt tibi omnia: tu autem his mente tua perceptis
Cohibe te, neque nomina: deorum autem obserua iram.
Sic effata, abiit ad cœlum ventosum.
Salue dea Cyprum bene habitatam regnans,
A te autem ego incipiens transibo aliam ad laudem.

IN EANDEM.

VENERANDAM, auream coronam habentem, pulchram Venerem
Canam, quæ Cypri munimenta sortita est
Maritimæ, ubi illam Zephyri vis molliter spirantis
Suscitauit per undam multisoni maris,
Spuma in molli, hanc autem aureis frenis Horæ
Susceperunt hilariter, immortales autem vestes induêre,
Caput verò super immortale coronā bene cōstructā posuêre,
Pulchram, auream, tribus autem ansis
Donum orichalci aurique honorabilis.
Collum autem molle, ac pectora argentea
Monilibus aureis ornabant, quibus ipsæ
Horæ ornatæ fuêre aureis-frenis, quando irent
Ad choream amabilem deorum, & domos patris:
Verum postquam omne circa corpus ornamentum posuêre,
Duxêre ad immortales: hi autem amplectebantur videntes,
Manibúsque salutabant, & cupijt unusquisque
Esse puellam mulierem, & domum ducere,
Formā admirantes violaceā coronam habentis Cythereæ.
Salue nigris aut rotundis palpebris dulciloqua, da vero in certamine
Isto victoriam ferre, meam autem præpara cantionem,
At ego tui, & alterius memor ero cantionis.

BACCHUS, AUT LATRONES.

DE Dionyso Semeles inclytæ filio
Memor ero, ut apparuit apud littus maris,
Actia in longa iuueni viro similis
Nuper pubescenti, pulchrè autem concutiebantur capilli
Cyanei: vestem autem circa præualidos habebat humeros
Purpuream: cito autem viri bona transtro habente ex naui
Latrones peruenêre velociter ad nigrum pontum
Tyrrheni: hos autem duxit mala mors: hi autem conspicati
Annuêre ad inuicem, cito autem saliêre, statim autem capientes
Abiêre ad suam nauem læti animo.
Filium enim illum dixêre a Ioue nutritorum regum
Esse, ac vinculis volebant ligare difficilibus.
Hunc autem non tenebant vincula, vimina vero procul cadebant
A manibus, & à pedibus: hic autem subridens sedebat
Oculis subnigris: gubernator autem hoc intellecto,
Statim suos socios hortatus est, dixitque,
Miseri, qualem hunc deum ligatis capientes
Fortem, neque ferre illum potest nauis bene facta.
Aut enim Iupiter hic est, aut argentei arcus Apollo,
Aut Neptunus, quoniam non mortalibus hominibus
Similis est, at diis qui Olympicas domos habent.
Verum agite, hunc dimittamus ad continentem nigram
Statim, neque in eum manus concutite, ne iratus
Excitet difficiles ventos, ac turbinem multum.
Sic dixit: hunc autem dux odioso respondit verbo,

Ἄξουσίν σοι δεῦρο θεαὶ, δείξουσί τε παῖδα. 275
Σοὶ δ' ἐγὼ, ὄφρα ταῦτα μετὰ φρεσὶ πάντα διέλθω,
Ἐς πέμπτον ἔτος αὖτις ἐλεύσομαι υἱὸν ἄγουσα.
Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτον ἴδῃς θάλος ὀφθαλμοῖσι,
Γηθήσεις ὁρόων· μάλα γὰρ θεοείκελος ἔσται.
Ἄξεις δ' αὐτίκα νιν ποτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν. 280
Ἢν δέ τις εἴρηταί σε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Ἥ τις σοι φίλον υἱὸν ὑπὸ ζώνῃ θέτο μήτηρ,
Τῷ δὲ σὺ μυθεῖσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω·
Φασίν τοι νύμφης Καλυκώπιδος ἔκγονον εἶναι,
Αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος καταειμένον ὕλῃ. 285
Εἰ δέ κεν ἐξείπῃς καὶ ἐπεύξεαι ἄφρονι θυμῷ,
Ἐν φιλότητι μιγῆναι ἐϋστεφάνῳ Κυθερείῃ,
Ζεύς σε χολωσάμενος βαλέει ψολόεντι κεραυνῷ.
Εἴρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι νοήσας,
Ἴσχεο, μηδ' ὀνόμαινε, θεῶν δ' ἐποπίζεο μῆνιν. 290
Ὣς εἰποῦσ' ἤϊξε πρὸς οὐρανὸν ἠνεμόεντα.
Χαῖρε θεὰ Κύπροιο ἐϋκτιμένης μεδέουσα,
Σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΥΤΗΝ.

ΑΙΔΟΙΗΝ χρυσοστέφανον καλὴν Ἀφροδίτην
Ἄσομαι, ἣ πάσης Κύπρου κρήδεμνα λέλογχεν
Εἰναλίης, ὅθι μιν Ζεφύρου μένος ὑγρὸν ἀέντος
Ἤνεικεν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Ἀφρῷ ἔνι μαλακῷ· τὴν δὲ χρυσάμπυκες Ὧραι 5
Δέξαντ' ἀσπασίως, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀθανάτῃ στεφάνην εὔτυκτον ἔθηκαν,
Καλὴν, χρυσείην· ἐν δὲ τρητοῖσι λοβοῖσιν
Ἄνθεμ' ὀρειχάλκου χρυσοῖό τε τιμήεντος·
Δειρῇ δ' ἀμφ' ἁπαλῇ καὶ στήθεσιν ἀργυφέοισιν 10
Ὅρμοισι χρυσέοισιν ἐκόσμεον, οἷσί περ αὐταὶ
Ὧραι κοσμείσθην χρυσάμπυκες, ὁππότ' ἴοιεν
Ἐς χορὸν ἱμερόεντα θεῶν καὶ δώματα πατρός.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ κόσμον ἔθηκαν,
Ἦγον ἐς ἀθανάτους· οἱ δ' ἠσπάζοντο ἰδόντες, 15
Χερσί τ' ἐδεξιόωντο, καὶ ἠρήσαντο ἕκαστος
Εἶναι κουριδίην ἄλοχον, καὶ οἴκαδ' ἄγεσθαι,
Εἶδος θαυμάζοντες ἰοστεφάνου Κυθερείης.
Χαῖρ' ἑλικοβλέφαρε, γλυκυμείλιχε· δὸς δ' ἐν ἀγῶνι
Νίκην τῷδε φέρεσθαι, ἐμὴν δ' ἔντυνον ἀοιδήν. 20
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, Η ΛΗΣΤΑΙ.

ΑΜΦΙ Διώνυσον Σεμέλης ἐρικυδέος υἱὸν
Μνήσομαι, ὡς ἐφάνη παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
Ἀκτῇ ἔπι προβλῆτι, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικὼς
Πρωθήβῃ· καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι
Κυάνεαι, φᾶρος δὲ περὶ στιβαροῖς ἔχεν ὤμοις 5
Πορφύρεον· τάχα δ' ἄνδρες ἐϋσσέλμου ἀπὸ νηὸς
Ληϊσταὶ προγένοντο θοῶς ἐπὶ οἴνοπα πόντον
Τυρσηνοί· τοὺς δ' ἦγε κακὸς μόρος· οἱ δὲ ἰδόντες
Νεῦσαν ἐς ἀλλήλους, τάχα δ' ἔκθορον· αἶψα δ' ἑλόντες
Εἷσαν ἐπὶ σφετέρης νηὸς κεχαρημένοι ἦτορ. 10
Υἱὸν γάρ μιν ἔφαντο διοτρεφέων βασιλήων
Εἶναι, καὶ δεσμοῖς ἔθελον δεῖν ἀργαλέοισι.
Τὸν δ' οὐκ ἴσχανε δεσμὰ, λύγοι δ' ἀπὸ τηλόσ' ἔπιπτον
Χειρῶν ἠδὲ ποδῶν· ὁ δὲ μειδιάων ἐκάθητο
Ὄμμασι κυανέοισι· κυβερνήτης δὲ νοήσας, 15
Αὐτίκα οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε,
Δαιμόνιοι, τίνα τόνδε θεὸν δεσμεύετ' ἑλόντες,
Καρτερόν; οὐδὲ φέρειν δύναταί μιν νηῦς εὐεργής.
Ἢ γὰρ Ζεὺς ὅδε γ' ἐστὶν, ἢ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Ἠὲ Ποσειδάων· ἐπεὶ οὐ θνητοῖσι βροτοῖσιν 20
Εἴκελος, ἀλλὰ θεοῖς οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν.
Ἀλλ' ἄγετ', αὐτὸν ἐῶμεν ἐπ' ἠπείροιο μελαίνης
Αὐτίκα· μηδ' ἐπὶ χεῖρας ἰάλλετε, μή τι χολωθεὶς
Ὄρσῃ ἀργαλέους ἀνέμους καὶ λαίλαπα πολλήν.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἀρχὸς στυγερῷ ἠνίπαπε μύθῳ, 25

Δαιμόνι' οὖρον ὅρα, ἅμα δ' ἱστίον ἕλκεο νηός,
Σύμπανθ' ὅπλα λαβών· ὅδε δ' αὖτ' ἄνδρεσσι μελήσει.
Ἔλπομαι, ἢ Αἴγυπτον ἀφίξεται, ἢ ὅ γε Κύπρον,
Ἢ ἐς Ὑπερβορέους, ἢ ἑκαστέρω· ἐς δὲ τελευτὴν
Ἔκ ποτ' ἐρεῖ αὐτοῦ τε φίλους, καὶ κτήματα πάντα,
Οὕς τε κασιγνήτους, ἐπεὶ ἡμῖν ἔμβαλε δαίμων.
Ὣς εἰπὼν, ἱστόν τε καὶ ἱστίον ἕλκετο νηός.
Ἔμπνευσεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον· ἀμφὶ δ' ἄρ' ὅπλα
Καττάνυσαν· τάχα δέ σφιν ἐφαίνετο θαυματὰ ἔργα.
Οἶνος μὲν πρώτιστα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν
Ἡδύποτος κελάρυζ' εὐώδης, ὤρνυτο δ' ὀδμὴ
Ἀμβροσίη· ναύτας δὲ τάφος λάβε πάντας ἰδόντας.
Αὐτίκα δ' ἀκρότατον παρὰ ἱστίον ἐξετανύσθη
Ἄμπελος ἔνθα καὶ ἔνθα, κατεκρημνῶντο δὲ πολλοὶ
Βότρυες· ἀμφ' ἱστὸν δὲ μέλας εἱλίσσετο κισσὸς
Ἄνθεσι τηλεθάων, χαρίεις δ' ἐπὶ καρπὸς ὀρώρει.
Πάντες δὲ σκαλμοὶ στεφάνους ἔχον· οἱ δὲ ἰδόντες,
Μηδέδην τότ' ἔπειτα κυβερνήτην ἐκέλευον
Γῇ πελάαν· ὁ δ' ἄρα σφι λέων γένετ' ἔνδοθι νηὸς
Δεινὸς ἐπ' ἀκροτάτης, μέγα δ' ἔβραχεν· ἐν δ' ἄρα μέσσῃ
Ἄρκτον ἐποίησεν λασιαύχενα, σήματα φαίνων·
Ἂν δ' ἔστη μεμαυῖα· λέων δ' ἐπὶ σέλματος ἄκρου
Δεινὸν ὑπόδρα ἰδών· οἱ δ' εἰς πρύμνην ἐφόβηθεν,
Ἀμφὶ κυβερνήτην δὲ σαόφρονα θυμὸν ἔχοντα
Ἔσταν ἄρ' ἐκπληγέντες· ὁ δ' ἐξαπίνης ἐπορούσας
Ἀρχὸν ἕλ'· οἱ δὲ θύραζε κακὸν μόρον ἐξαλύοντες,
Πάντες ὁμῶς πήδησαν, ἐπεὶ ἴδον, εἰς ἅλα δῖαν,
Δελφῖνες δ' ἐγένοντο· κυβερνήτην δ' ἐλεήσας
Ἔσχεθε, καί μιν ἔθηκε πανόλβιον, εἶπέ τε μῦθον·
Θάρσει δῖε κάτωρ τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διόνυσος ἐρίβρομος, ὃν τέκε μήτηρ
Καδμηῒς Σεμέλη, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα.
Χαῖρε τέκος Σεμέλης εὐώπιδος· οὐδέ πῃ ἔστι
Σεῖό γε ληθόμενον, γλυκερὴν κοσμῆσαι ἀοιδήν.

ΕΙΣ ΑΡΕΑ.

ΑΡΕΣ ὑπερμενέτα, βρισάρματε, χρυσεοπήληξ,
Ὀβριμόθυμε, φέρασπι, πολισσόε, χαλκοκορυστά,
Καρτερόχειρ, ἀμόγητε, δορισθενές, ἕρκος Ὀλύμπου,
Νίκης εὐπολέμοιο πάτερ, συναρωγὲ Θέμιστος,
Ἀντιβίοισι τύραννε, δικαιοτάτων ἀγὲ φωτῶν,
Ἠνορέης σκηπτοῦχε, πυραυγέα κύκλον ἑλίσσων
Αἰθέρος ἑπταπόροις ἐνὶ τείρεσιν, ἔνθα σε πῶλοι
Ζαφλεγέες τριτάτης ὑπὲρ ἄντυγος αἰὲν ἔχουσι·
Κλῦθι βροτῶν ἐπίκουρε, δοτὴρ εὐθαλέος ἥβης,
Πρηῢ καταστίλβων σέλας ὑψόθεν ἐς βιότητα
Ἡμετέρην, καὶ κάρτος ἀρήϊον, ὥς κε δυναίμην
Σεύασθαι κακότητα πικρὴν ἀπ' ἐμοῖο καρήνου,
Καὶ ψυχῆς ἀπατηλὸν ὑπογνάμψαι φρεσὶν ὁρμήν,
Θυμοῦ τ' αὖ μένος ὀξὺ κατισχέμεν, ὅς μ' ἐρέθῃσι
Φυλόπιδος κρυερῆς ἐπιβαινέμεν· ἀλλὰ σὺ θάρσος
Δὸς μάκαρ, εἰρήνης τε μένειν ἐν ἀπήμοσι θεσμοῖς,
Δυσμενέων προφυγόντα μόθον, Κῆράς τε βιαίους.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

ΑΡΤΕΜΙΝ ὕμνει Μοῦσα κασιγνήτην Ἑκάτοιο,
Παρθένον ἰοχέαιραν, ὁμότροφον Ἀπόλλωνος,
Ἥ θ' ἵππους ἄρσασα βαθυσχοίνοιο Μέλητος
Ῥίμφα διὰ Σμύρνης παγχρύσεον ἅρμα διώκει
Ἐς Κλάρον ἀμπελόεσσαν, ὅθ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Ἧσται μιμνάζων ἑκατηβόλον ἰοχέαιραν.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, θεαί θ' ἅμα πᾶσαι ἀοιδῇ.
Αὐτὰρ ἐγώ σε πρῶτα καὶ ἐκ σέθεν ἄρχομ' ἀείδειν.
Σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

ΚΥΠΡΟΓΕΝΗ Κυθέρειαν ἀείσομαι, ἥ τε βροτοῖσι
Μείλιχα δῶρα δίδωσιν, ἐφ' ἱμερτῷ δὲ προσώπῳ
Αἰεὶ μειδιάει, καὶ ἐφ' ἱμερτὸν φέρει ἄνθος.

Infelix secundū ventum vide, simul autē velū trahe nauis,
Simul omnia arma capiens: hic autem viris cura erit.
Spero, aut Ægyptum veniet, aut in Cyprum,
Vel ad Hyperboreos, vel vltroque: tandem autem
Aliquando dicet suos amicos, & possessiones omnes,
Suósque fratres, postquam nobis obtulit deus.
Sic locutus, malumque, & velum trahebat nauis.
Flauit autem ventus in medio veli, circum autem arma
Expediebant, cito autem illis apparebant admirabilia opera.
Vinum quidem primum velocem per nauem nigram
Dulcipotum fluebat odorum: excitabatur autem odor
Immortalis, nautas autem admiratio cepit omnes conspicatos.
Statim autem in summitate veli extensa est
Vitis, huc atque huc, pendebant autem multæ
Vuæ, circa autem malum voluebatur hedera,
Floribus virescens, gratus autem fructus excitabatur.
Omnes autem scalmi coronas habebant: videntes autem
Mededen, tunc deinde gubernatorem hortabantur
In terram appropinquare: hic autem leo factus fuit inter nauim
Grauis in summitate, valde autem rugiebat: in media verò
Vrsum fecit hirsutum ceruice signa ostendens:
Surrexit autem acer, leo autem in sede summa
Grauiter toruum videns: hi autem in puppi timuêre.
Circum gubernatorem autem sapientem animū habentem
Stetêre vtique stupefacti: hic autem repente impetu facto
Ducem cepit: hi autem foras malam mortem fugientes,
Omnes simul saliêre, cum vidissent, in mare diuinum.
Delphines autem facti fuêre: gubernatorem autem miseritus,
Habuitque, & illum fecit beatissimum, dixitque verbum:
Confide diuine rector meo grate in animo:
Sum autem ego Bacchus magnisonus, quem peperit mater
Cadmea Semele, Iouis in amore mixta.
Salue nate Semeles pulchriocula, haud quaquam licet
Tui oblitum, suauem ornare cantionem.

IN MARTEM.

MARS perrobuste, currus-degrauans, aurea galea,
Magnanime, clypeifer, vrbium seruator armis in-
Fortunate, indefesse, hasta-valens, septū Olympi,
Victoriæ felicis pater, auxiliator Iustitiæ,
Iniustis tyranne, iustissimorum dux hominum,
Fortitudinis sceptrifer, igneum circum voluens
Ætheris inter septigrada astra, vbi te equi
Valde flammosi tertiò super currum semper habent:
Audi mortalium auxiliator, dator audacis Hebes,
Suauiter relucens lumen desuper ad vitam
Nostram, ac fortitudinem martialem: sic vtique possem
Depellere malum amarum à meo capite,
Et animæ deceptorum subflectere in mentem impetum,
Animique robur acutum cohibere, qui me excitauit
Pugnam horridam aggredi: sed tu audaciam
Da beate, pacisque manere in illæsibilibus legibus,
Inimicorum fugientem laborem, fataque violenta.

IN DIANAM.

DIANAM laudat Musa, sororem procul-iaculantis,
Virginem sagittis-oblectantē se, simul nutritā cū Apolline:
Quæ, equos tingens iunceis copiosa Melete,
Impetuosè per Smyrnam totum aureum currum agit,
Ad Clarū vitibus copiosam: verum argentei arcus Apollo
Sedit expectans longe iaculantem, sagittis oblectantem.
Et tu quidem sic salue, deæ autem simul omnes, cantione.
At ego te primum & à te incipio cantare.
A te autem ego initio facto transibo aliam ad laudem.

IN VENEREM.

CYPRO genitam Cytheream canam, quæ mortalib.
Blanda dona dat, amabili autem facie
Semper subridet, & amabilem fert florem.

Salue dea Salaminam bene habitatam regens,
Et totam Cyprum: da verò amabilem cantionem:
At ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN PALLADEM.

PALLADEM *Mineruam patronam vrbium incipio canere,*
Grauem, cui cum Marte curæ sunt bellica opera,
Dirutaq; ciuitates clamorque bellaque.
Quin & liberauit populum venientémque euntémque.
Salue dea, da verò nobis fortunam, felicitatémque.

IN IVNONEM.

IVNONEM *cano auritbronam, quã peperit Rhea,*
Immortalem reginam, excellentem formam habentem,
Iouis grauistrepi sororem vxorémque
Inclytam, quam omnes beati per longum Olympum
Lati honorant, simul cum Ioue oblectante fulminibus.

IN CERERRM.

CERERRM *pulchricomam, venerandam deam incipio canere,*
Ipsam & puellam perpulchram Proserpinam:
Salue dea, & hanc serua ciuitatem: præsis autem cantioni.

IN MATREM DEORVM.

MATREM *mihi omniúmque deorum, omniúmq; hominum*
Laudat Musa suauis Iouis filia magni,
Cui crotalorũ tympanorumq; sonus, simulq; tremor tibiarũ
Placuit, ac luporum clangor, terribiliúmque leonum,
Montésque sonori, & syluosi recessus.
Et tu quidem sic salue, deæ autem simul omnes cantione.

IN HERCVLEM Leonini animi.

HERCVLEM *Iouis filiũ canã, quẽ fortissimum*
Genuit terrestrium Thebæ in pulchris regionibus
Alcmena, mixta cum nigrinube Saturnio.
Qui antea quidem per terram indicibilem, ac mare
Errans iussibus Eurysthei regis,
Multa quidem ipse fecit iniusta, & multa sustulit.
Nunc autem in pulchro solo niuosi Olympi
Habitat oblectatus, & habet pulchros talos habẽtẽ Heben.
Salue rex Iouis fili, da verò virtutémque & felicitatem.

IN ÆSCVLAPIVM.

MEDICVM *morborũ Æsculapiũ incipio canere,*
Filium Apollinis quem genuit diuina Coronis,
Dotio in campo, filia Phlegyæ regis.
Gaudium magnũ hominibus, malorũ delinitorem dolorum,
Et tu quidem sic salue rex, supplico autem tibi cantione.

IN IOVIS PVEROS.

CASTORA *& Pollucem cane Musa suauis*
Tyndaridas, qui à Ioue Olympio geniti sunt.
Quos sub Taygeti vertice peperit veneranda Leda,
Clam subdomita à nigrinube Saturnio.
Saluete Tyndaridæ, velocium conscensores equorum.

IN MERCVRIVM.

MERCVRIVM *cano Cyllenium Argicidam*
Cyllenen regentem, & Arcadiam ouibus copiosam,
Nuntium immortalium valde vtilem quem peperit Maia
Atlantis filia, Iouis amore mixta,
Verecunda. beatorum autem deorũ effugit commercium,
Antrum habitans opacum, vbi Saturnius
Cum nympha pulchricoma miscebatur noctis conticinio,
Quando dulcis somnus tenebat albiulnam Iunonem:
Latebat autem immortalésque deos mortalésque homines.
Et tu quidem sic salue Iouis & Maiæ fili.
A te autem ego initio facto transibo alium ad laudem.

Χαῖρε θεὰ Σαλαμῖνος ἐϋκτιμένης μεδέουσα,
Καὶ πάσης Κύπρου· δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

ΠΑΛΛΑΔ' Ἀθηναίην ἐρυσίπτολιν ἄρχομ' ἀείδειν
Δεινήν, ᾗ σὺν Ἄρηϊ μέλει πολεμήϊα ἔργα,
Περθόμεναί τε πόληες, ἀϋτή τε πτόλεμοί τε·
Καί τ' ἐρρύσατο λαὸν ἰόντα τε νισσόμενόν τε.
Χαῖρε θεά, δὸς δ' ἄμμι τύχην εὐδαιμονίην τε.

ΕΙΣ ΗΡΑΝ.

ΗΡΗΝ ἀείδω χρυσόθρονον, ἣν τέκε Ῥείη,
Ἀθανάτην βασίλειαν, ὑπείροχον εἶδος ἔχουσαν,
Ζηνὸς ἐριγδούποιο κασιγνήτην ἄλοχόν τε
Κυδρήν, ἣν πάντες μάκαρες κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον
Ἁζόμενοι τίουσιν ὁμῶς Διὶ τερπικεραύνῳ.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ.

ΔΗΜΗΤΡ' ἠΰκομον σεμνὴν θεὰν ἄρχομ' ἀείδειν,
Αὐτὴν καὶ κούρην περικαλλέα Περσεφόνειαν.
Χαῖρε θεά, καὶ τήνδε σάου πόλιν· ἄρχε δ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ.

ΜΗΤΕΡΑ μοι πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων
Ὕμνει Μοῦσα λίγεια Διὸς θυγάτηρ μεγάλοιο,
Ἣ κροτάλων τυπάνων τ' ἰαχή, σύν τε βρόμος αὐλῶν
Εὔαδεν, ἠδὲ λύκων κλαγγὴ χαροπῶν τε λεόντων,
Οὔρεά τ' ἠχήεντα, καὶ ὑλήεντες ἔναυλοι.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε, θεαὶ δ' ἅμα πᾶσαι ἀοιδῇ.

ΕΙΣ ΗΡΑΚΛΕΑ ΛΕΟΝΤΟΘΥΜΟΝ.

ΗΡΑΚΛΕΑ Διὸς υἱὸν ἀείσομαι, ὃν μέγ' ἄριστον
Γείνατ' ἐπιχθονίων Θήβῃς ἐνὶ καλλιχόροισιν
Ἀλκμήνη, μιχθεῖσα κελαινεφεῖ Κρονίωνι.
Ὃς πρὶν μὲν κατὰ γαῖαν ἀθέσφατον ἠδὲ θάλασσαν
Πλαζόμενος πομπῇσιν ὑπ' Εὐρυσθῆος ἄνακτος, 5
Πολλὰ μὲν αὐτὸς ἔρεξεν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἀνέτλη.
Νῦν δ' ἤδη κατὰ καλὸν ἕδος νιφόεντος Ὀλύμπου
Ναίει τερπόμενος, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.
Χαῖρε ἄναξ Διὸς υἱέ, δίδου δ' ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

ΕΙΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΝ.

ΙΗΤΗΡΑ νόσων Ἀσκληπιὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
Υἱὸν Ἀπόλλωνος, τὸν ἐγείνατο δῖα Κορωνὶς
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ, κούρη Φλεγύου βασιλῆος,
Χάρμα μέγ' ἀνθρώποισι, κακῶν θελκτῆρ' ὀδυνάων.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε ἄναξ· λίτομαι δέ σ' ἀοιδῇ.

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΥΣ.

ΚΑΣΤΟΡΑ καὶ Πολυδεύκε' ἀείσεο Μοῦσα λίγεια
Τυνδαρίδας, οἳ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἐξεγένοντο.
Τοὺς ὑπὸ Ταϋγέτου κορυφῇς τέκε πότνια Λήδη,
Λάθρῃ ὑποδμηθεῖσα κελαινεφεῖ Κρονίωνι.
Χαίρετε Τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

ΕΡΜΗΝ ἀείδω Κυλλήνιον Ἀργειφόντην,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
Ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα
Ἄτλαντος θυγάτηρ, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,
Αἰδοίη. μακάρων δὲ θεῶν ἀλέεινεν ὅμιλον,
Ἄντρῳ ναιετάουσα παλισκίῳ, ἔνθα Κρονίων
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
Εὖτε κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην·
Λάνθανε δ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
Σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

Χαῖρ'

Χαῖρ' Ἑρμῆ χαριδῶτα, διάκτορε, δῶτορ ἐάων.

ΕΙΣ ΠΑΝΑ.

ΑΜΦΙ μοι Ἑρμείαο φίλον γόνον ἔννεπε Μοῦσα,
Αἰγιπόδην, δικέρωτα, φιλόκροτον, ὅς τ' ἀνὰ πίση
Δενδρήεντ' ἄμυδις φοιτᾷ χορογηθέσι νύμφαις,
Αἵτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης στείβουσι κάρηνα,
Πᾶν' ἀνακεκλόμεναι, νόμιον θεὸν, ἀγλαέθειρον, 5
Αὐχμήενθ', ὃς πάντα λόφον νιφόεντα λέλογχε,
Καὶ κορυφὰς ὀρέων, καὶ πετρήεντα κέλευθα.
Φοιτᾷ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα διὰ ῥωπήια πυκνά.
Ἄλλοτε μὲν ῥείθροισιν ἐφελκόμενος μαλακοῖσιν,
Ἄλλοτε δ' αὖ πέτρῃσιν ἐν ἠλιβάτοισι διοιχνεῖ, 10
Ἀκροτάτην κορυφὴν μηλόσκοπον εἰσαναβαίνων.
Πολλάκι δ' ἀργινόεντα διέδραμεν οὔρεα μακρά,
Πολλάκι δ' ἐν κνημοῖσι διήλασε θῆρας ἐναίρων,
Ὀξέα δερκόμενος· τότε δ' ἕσπερος ἔκλαγεν οἶον,
Ἄγρης ἐξανιὼν δονάκων, ὑπὸ μοῦσαν ἀθύρων 15
Νήδυμον. οὐκ ἂν τόν γε παραδράμοι ἐν μελέεσσιν
Ὄρνις, ἥτ' ἔαρος πολυανθέος ἐν πετάλοισι
Θρῆνον ἐπιπροχέουσα, χέει μελίγηρυν ἀοιδήν.
Σὺν δέ σφιν τότε νύμφαι ὀρεστιάδες λιγύμολποι
Φοιτῶσαι πυκνὰ ποσὶν ἐπὶ κρήνῃ μελανύδρῳ 20
Μέλπονται, κορυφὴν δὲ περιστένει οὔρεος Ἠχώ.
Δαίμων δ' ἔνθα καὶ ἔνθα χορῶν, τοτὲ δ' ἐς μέσον ἕρπων,
Πυκνὰ ποσὶ διέπει, λαῖφος δ' ἐπὶ νῶτα δαφοινὸν
Λυγκὸς ἔχει, λιγυρῇσιν ἀγαλλόμενος φρένα μολπαῖς,
Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, τόθι κρόκος ἠδ' ὑάκινθος 25
Εὐώδης θαλέθων καταμίσγεται ἄκριτα ποίῃ.
Ὑμνεῦσιν δὲ θεοὺς μάκαρας καὶ μακρὸν Ὄλυμπον·
Οἷόν θ' Ἑρμείην ἐριούνιον ἔξοχον ἄλλων
Ἔννεπον, ὡς ὅγ' ἅπασι θεοῖς θοὸς ἄγγελός ἐστι·
Καί ῥ' ὅγ' ἐς Ἀρκαδίην πολυπίδακα, μητέρα μήλων 30
Ἐξίκετ', ἔνθα δέ οἱ τέμενος Κυλληνίου ἐστίν.
Ἔνθ' ὅγε καὶ θεὸς ὢν ψαφαρότριχα μῆλ' ἐνόμευεν
Ἀνδρὶ παρὰ θνητῷ· θάλε γὰρ πόθος ὑγρὸς ἐπελθὼν
Νύμφῃ ἐϋπλοκάμῳ Δρύοπος φιλότητι μιγῆναι.
Ἐκ δ' ἐτέλεσσε γάμον θαλερόν· τέκε δ' ἐν μεγάροισιν 35
Ἑρμείῃ φίλον υἱὸν, ἄφαρ τερατωπὸν ἰδέσθαι,
Αἰγιπόδην, δικέρωτα, πολύκροτον, ἡδυγέλωτα.
Φεῦγε δ' ἀναΐξασα, λίπεν δ' ἄρα παῖδα τιθήνη.
Δεῖσε γὰρ ὡς ἴδεν ὄψιν ἀμείλιχον ἠϋγένειον.
Τὸν δ' αἶψ' Ἑρμείας ἐριούνιος εἰς χέρα θῆκε 40
Δεξάμενος, χαῖρεν δὲ νόῳ περιώσια δαίμων.
Ῥίμφα δ' ἐς ἀθανάτων ἕδρας κίε, παῖδα καλύψας
Δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν ὀρεσκῴοιο λαγωοῦ.
Πὰρ δὲ Ζηνὶ κάθιζε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι·
Δεῖξε δὲ κοῦρον ἑόν. πάντες δ' ἄρα θυμὸν ἔτερφθεν 45
Ἀθάνατοι, περίαλλα δ' ὁ Βάκχειος Διόνυσος.
Πᾶνα δέ μιν καλέεσκον, ὅτι φρένα πᾶσιν ἔτερψε.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε ἄναξ, λίτομαι δέ σ' ἀοιδῇ.
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΗΦΑΙΣΤΟΝ.

ΗΦΑΙΣΤΟΝ κλυτόμητιν ἀείδεο Μοῦσα λίγεια,
Ὃς μετ' Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἀγλαὰ ἔργα
Ἀνθρώπους ἐδίδαξεν ἐπὶ χθονὸς, οἳ τὸ πάρος περ
Ἄντροις ναιετάασκον ἐν οὔρεσιν ἠΰτε θῆρες.
Νῦν δὲ δι' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην ἔργα δαέντες,
Ῥηϊδίως αἰῶνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Εὔκηλοι διάγουσιν ἐνὶ σφετέροισι δόμοισιν.
Ἀλλ' ἵληθ' Ἥφαιστε, δίδου δ' ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

ΦΟΙΒΕ, σὲ μὲν καὶ κύκνος ὑπὸ πτερύγων λίγ' ἀείδει,
Ὄχθῃ ἐπιθρώσκων ποταμὸν πάρα δινήεντα
Πηνειόν· σὲ δ' ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἡδυεπὴς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν ἀείδει.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε ἄναξ, ἵλαμαι δέ σ' ἀοιδῇ.

Salue Mercuri gratiarum dator, nuntie, dator bonorum.

IN PANA.

DE Mercurii mihi charo filio dic Musa,
Capripede bicorne, amatore strepitus, quique per prata
Arborosa simul incedit choreis assuetis cum nymphis,
Quæque prærupta petræ incedunt capita,
5 *Pana inuocantes pastoralem deum pulchricomum,*
Squalidum, qui omnem collem niuosum sortitus est.
Et vertices montium, & saxosa cacumina.
Frequentat autem huc atque illuc per virgulta densa
Interdum quidem fluentis pellectus mollibus.
10 *Interdum uerum saxa altissima obambulans.*
Summum verticem ouium speculam ascendens.
Sæpe autem capris frequentes percurrit montes longos.
Sæpe in colles digreditur feras macians,
Acutè cernens: tunc autem hesperus clanxit ut
15 *Ex summitate egressus arundinum, sub carmine ludens*
Suaue: non hunc præcurrerit in cantibus
Auis, quæ vere multifloro in foliis
Lamentum effundens emittit suauem cantum.
Cum ipsis autem tunc nymphæ montanæ suauiloquæ
20 *Ambulantes frequenter pedibus ad fontem nigræ aquæ*
Canunt. circa verticem autem resonat montis Echo.
Deus autem huc atque illuc choreaũ tunc in medium serpens,
Frequẽter pedibus assequitur, pellẽ autẽ ad terga cruentã,
Lyncis habet, suauibus oblectans animum cantibus,
25 *In molli prato, illic crocus & hyacinthus*
Suauiter spirans virens miscet innumerosam herbam.
Celebrant autem deos beatos & longum Olympum.
Qualem Mercurium admodum utilem egregium omnium
Dicebant, quòd hic omnibus diis velox nuntius est.
30 *Et utique in Arcadiam copiosam fontibus matrem ouium*
Venit, vbi autem illi templum Cyllenium est,
Vbi hic & licet deus esset, gracili vellere oues pascebat
Virũ apud mortalẽ: virescebat.n. amor mollis qui eũ inuasit
Vt cũ nympha pulchricoma Dryopis in amore misceretur:
35 *Perfecit.a. nuptias virescentes: peperit autem in domibus*
Mercurio charum filium statim monstrosum visu,
Capripedẽ, bicornẽ, ac multistrepitus excitãtẽ & dulcè ridẽ-
Fugit autẽ assurrectus, reliquit autẽ puerum nutrix. (tem.
Metuit enim ut vidit faciem implacabilem hirsutam.
40 *Hunc autem statim Mercurius valde vtilis ad manũ posuit*
Accipiens, gaudebat autem in animo admodum deus.
Confestim.n. ad immortalium sedes cucurrit puero cooperto
Pellibus in densis montani leporis.
Apud Iouem autem sedit, & alios deos.
45 *Ostendit autẽ puerũ suũ: omnes autem animũ oblectabant*
Immortales, inter cæteros autem Bacchus ille Dionysius.
Pana autem illũ vocarunt, quòd animũ omnibus oblectauit
Et tu quidem sic salue, ò rex, litabo autem te cantu.
Nam ego & tui & alterius memor ero cantus.

IN VVLCANVM.

VVLCANVM inclyti consilii cane Musa suauis:
Qui cum Minerua cæsia præclara opera
Homines docuit in terra, qui antea
Antris habitabant in montibus veluti feræ.
Nunc autẽ per Vulcanum inclytum in artibus opera doctĩ
Facilè æuum firmorem ad annum,
Quieti degunt in suis domibus.
Sed propitius esto Vulcane: da autem virtutem & felicitatẽ.

IN APOLLINEM.

PHOEBE, te quidem & cygnus sub alis suauiter cantat.
In ripam insiliens amnem apud verticosum.
Peneum: te autem cantor habens citharam suauem
Dulcicanus primùmque & postremò semper canit.
Et tu, quidem sic salue rex, placo autem te cantu.

IN NEPTVNVM.

NEPTVNVM deum magnum incipio canere,
Terræ motorem, ac immensi maris,
Pontium: qui Helicona, & latas habet Ægeas:
Dupliciter tibi ô terræ motor dij honorem diuiserunt,
Equorumq́; domitorem esse, seruatoremq́; nauium.
Salue Neptune terram habens, cæruleis crinibus decore,
Et beate benignum animum habens, nauigantibus auxiliare.

IN IOVEM.

IOVEM deorum optimum canam, & maximum,
Latè sonantem validissimum, rerum terminos afferentem, qui cum Themide
Seorsum sedente, crebros sermones miscet.
Sis propitius latesonans Saturnie inclytissime maxime.

IN VESTAM.

VESTA, quæ regis Apollinis procul iaculantis
In Pytho valde diuina sacram domum circumuersaris,
Semper ex tuis crinibus distillat liquidum oleum.
Veni hanc super domum, accede animum habens
Cum Ioue sapiente: gratiam autem simul præbe carmini.

IN MVSAS ET Apollinem.

A MVSIS incipio Apollineque Iouéque.
Ex Musis enim, & procul mittente Apolline,
Viri poetæ sunt in terra & citharœdi.
Ex Ioue autem reges, hic autem felix quem Musæ
Diligunt, suauis illi ab ore fluit vox.
Saluete proles Iouis, & meum in honore habete cantum;

IN BACCHVM.

HEDERA coronatum Bacchum valde sonantem incipio canere,
Iouis ac Semelæ perinclytæ præclarum filium.
Quem alebant pulchricomæ nymphæ à patre rege
Susceptum sinibus, & accuratè nutriebant
Nysæ in vallibus, hic autem crescebat à patre procul,
Antro in bene olenti: in numero positus immortalium.
At postquam hunc deæ celebrem aluerunt,
Tunc ibat ad nemorosos recessus,
Hedera & lauro ornatus, hæ autem simul sequebantur
Nymphæ: hic.a.duxerat: son' autẽ habebat maxima syluã.
Et tu quidem sic salue vuis copiose ô Bacche.
Da autem nos gaudentes ad horas rursus venire.
Ex horis autem rursus ad multos annos.

IN DIANAM.

DIANAM cano aureũ-colum-habentem sonoram,
Virginem verecundam, ceruos iaculantem, sagittis oblectantem,
Legitimam sororem aureo ense decori Apollinis,
Quæ per montes vmbrosos, & promontoria ventosa
Venatione oblectata, totum aureum arcum extendit,
Emittens suspiriosa tela, tremunt autem capita
Altorum montium, sonat autem hirsuta sylua
Grauiter à clangore ferarum, horret autem terra,
Pontúsque piscosus, at hæc fortem animum habens,
Vbique se vertit ferarum perimens genus.
At postquã oblectata est ferarũ speculatrix sagittis oblectãs.
Delectauerit autem animum, laxans flexilem arcum,
Venit in magnam domum fratris sui chari
Phœbi Apollinis, Delphorum in pinguem populum,
Musarum ac Gratiarum pulchram choream instaurans.
Vbi suspendens reflexum arcum, & sagittas,
Dux fit gratiosum circa corpus ornamentum habens,
Præcedens in choro: hæ.a.ambrosiam vocem emittens
Laudant Latonã pulchros talos habentem, vt peperit filios

ΕΙΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΑ.

ΑΜΦΙ Ποσειδάωνα θεὸν μέγαν ἄρχομ' ἀείδειν,
Γαίης κινητῆρα καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης,
Πόντιον, ὅς θ' Ἑλικῶνα καὶ εὐρείας ἔχει Αἰγάς.
Διχθά τοι ἐννοσίγαιε θεοὶ τιμὴν ἐδάσαντο,
Ἵππων τε δμητῆρ' ἔμεναι, σωτῆρά τε νηῶν.
Χαῖρε Ποσείδαον γαιήοχε, κυανοχαῖτα,
Καὶ μάκαρ εὐμενὲς ἦτορ ἔχων, πλώουσιν ἄρηγε.

ΕΙΣ ΔΙΑ.

ΖΗΝΑ θεῶν τὸν ἄριστον ἀείσομαι, ἠδὲ μέγιστον,
Εὐρύοπα, κρείοντα, τελεσφόρον, ὅς τε Θέμιστι
Ἐγκλιδὸν ἑζομένῃ πυκινοὺς ὀάρους ὀαρίζει.
Ἵλαθ' εὐρύοπα Κρονίδη κύδιστε μέγιστε·

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ.

ΕΣΤΙΗ, ἥ τε ἄνακτος Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ ἱερὸν δόμον ἀμφιπολεύεις,
Αἰεὶ σῶν πλοκάμων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον·
Ἔρχεο τόνδ' ἀνὰ οἶκον, ἐπέρχεο θυμὸν ἔχουσα,
Σὺν Διὶ μητιόεντι· χάριν δ' ἅμ' ὄπασσον ἀοιδῇ.

ΕΙΣ ΜΟΥΣΑΣ ΚΑΙ Ἀπόλλωνα.

ΜΟΥΣΑΩΝ ἄρχωμαι, Ἀπόλλωνός τε Διός τε·
Ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθόνι καὶ κιθαρισταί·
Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. ὁ δ' ὄλβιος ὅν τινα Μοῦσαι
Φιλεῦνται, γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
Χαίρετε τέκνα Διός, καὶ ἐμὴν τιμήσατ' ἀοιδήν·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ.

ΚΙΣΣΟΚΟΜΗΝ Διόνυσον ἐρίβρομον ἄρχομ' ἀείδειν,
Ζηνὸς καὶ Σεμέλης ἐρικυδέος ἀγλαὸν υἱόν,
Ὃν τρέφον ἠΰκομοι νύμφαι παρὰ πατρὸς ἄνακτος
Δεξάμεναι κόλποισι, καὶ ἐνδυκέως ἀτίταλλον
Νύσης ἐν γυάλοις. ὁ δ' ἀέξετο πατρὸς ἕκητι 5
Ἄντρῳ ἐν εὐώδει, μεταρίθμιος ἀθανάτοισιν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνδε θεαὶ πολύυμνον ἔθρεψαν,
Δὴ τότε φοιτίζεσκε καθ' ὑλήεντας ἐναύλους,
Κισσῷ καὶ δάφνῃ πεπυκασμένος. αἱ δ' ἅμ' ἕποντο
Νύμφαι, ὁ δ' ἐξηγεῖτο, βρόμος δ' ἔχεν ἄσπετον ὕλην. 10
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε πολυστάφυλ' ὦ Διόνυσε·
Δὸς δ' ἡμᾶς χαίροντας ἐς ὥρας αὖτις ἱκέσθαι,
Ἐκ δ' αὖθ' ὡράων εἰς τοὺς πολλοὺς ἐνιαυτούς.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

ΑΣΤΕΜΙΝ ἀείδω χρυσηλάκατον κελαδεινήν,
Παρθένον αἰδοίην, ἐλαφηβόλον, ἰοχέαιραν,
Αὐτοκασιγνήτην χρυσαόρου Ἀπόλλωνος.
Ἣ κατ' ὄρη σκιόεντα καὶ ἄκριας ἠνεμοέσσας
Ἄγρῃ τερπομένη παγχρύσεα τόξα τιταίνει, 5
Πέμπουσα στονόεντα βέλη. τρομέει δὲ κάρηνα
Ὑψηλῶν ὀρέων, ἰάχει δ' ἔπι δάσκιος ὕλη
Δεινὸν ὑπὸ κλαγγῆς θηρῶν· φρίσσει δέ τε γαῖα,
Πόντος τ' ἰχθυόεις. ἡ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχουσα,
Πάντῃ ἐπιστρέφεται θηρῶν ὀλέκουσα γενέθλην. 10
Αὐτὰρ ἐπὴν τερφθῇ θηροσκόπος ἰοχέαιρα,
Εὐφρήνῃ δὲ νόον, χαλάσασ' εὐκαμπέα τόξα,
Ἔρχεται ἐς μέγα δῶμα κασιγνήτοιο φίλοιο
Φοίβου Ἀπόλλωνος, Δελφῶν ἐς πίονα δῆμον,
Μουσῶν καὶ Χαρίτων καλὸν χορὸν ἀρτυνέουσα. 15
Ἔνθα κατακρεμάσασα παλίντονα τόξα καὶ ἰοὺς
Ἡγεῖται χαρίεντα περὶ χροῒ κόσμον ἔχουσα,
Ἐξάρχουσα χορούς. αἱ δ' ἀμβροσίην ὄπ' ἱεῖσαι
Ὑμνεῦσιν Λητὼ καλλίσφυρον, ὡς τέκε παῖδας

Ἀθανάτων βουλῇ τε καὶ ἔργμασιν ἔξοχ' ἀρίστους.
Χαίρετε τέκνα Διὸς καὶ Λητοῦς ἠυκόμοιο·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

ΠΑΛΛΑΔ' Ἀθηναίην κυδρὴν θεὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
Γλαυκῶπιν, πολύμητιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσαν,
Παρθένον αἰδοίην, ἐρυσίπτολιν, ἀλκήεσσαν,
Τριτογενῆ, τὴν αὐτὸς ἐγείνατο μητίετα Ζεὺς
Σεμνῆς ἐκ κεφαλῆς, πολεμήια τεύχε' ἔχουσαν,
Χρύσεα, παμφανόωντα· σέβας δ' ἔχε πάντας ὁρῶντας
Ἀθανάτους· ἡ δὲ πρόσθεν Διὸς αἰγιόχοιο
Ἐσσυμένως ὤρουσεν ἀπ' ἀθανάτοιο καρήνου,
Σείσας' ὀξὺν ἄκοντα· μέγας δ' ἐλελίζετ' Ὄλυμπος
Δεινὸν ὑπ' ὀμβρίμης γλαυκώπιδος· ἀμφὶ δὲ γαῖα
Σμερδαλέον ἰάχησεν, ἐκινήθη δ' ἄρα πόντος
Κύμασι πορφυρέοισι κυκώμενος, ἔσχετο δ' ἅλμη
Ἐξαπίνης· στῆσεν δ' Ὑπερίονος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἵππους ὠκύποδας δηρὸν χρόνον, εἰσότε κούρη
Εἵλετ' ἀπ' ἀθανάτων ὤμων θεοείκελα τεύχη
Παλλὰς Ἀθηναίη, γήθησε δὲ μητίετα Ζεύς.
Καὶ σὺ μὲν οὕτω χαῖρε Διὸς τέκος αἰγιόχοιο·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝ.

ΕΣΤΙΗ ἣ πάντων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων,
Ἕδρην ἀίδιον ἔλαχες, πρεσβηίδα τιμήν,
Καλὸν ἔχουσα γέρας καὶ τιμήν· οὐ γὰρ ἄτερ σοῦ
Εἰλαπίναι θνητοῖσιν, ἵν' οὐ πρώτῃ πυμάτῃ τε
Ἑστίῃ ἀρχόμενος σπένδει μελιηδέα οἶνον.
Καὶ σύ μοι Ἀργειφόντα, Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ,
Ἄγγελε τῶν μακάρων, χρυσόρραπι, δῶτορ ἐάων,
Ναίετε δώματα καλά, φίλα φρεσὶν ἀλλήλοισιν·
Ἵλαος ὢν ἐπάρηγε σὺν αἰδοίῃ τε φίλῃ τε
Ἑστίῃ· ἀμφότεροι γὰρ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Εἰδότες ἔργματα καλά, νόῳ θ' ἕπεσθε καὶ Ἥβῃ.
Χαῖρε Κρόνου θύγατερ σύ τε καὶ χρυσόρραπις Ἑρμῆς·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΠΑΝΤΩΝ.

ΓΑΙΑΝ παμμήτειραν ἀείσομαι ἠυθέμεθλον,
Πρεσβίστην, ἣ φέρβει ἐπὶ χθονὶ πάνθ' ὁπόσ' ἐστίν.
Ἠμὲν ὅσα χθόνα δῖαν ἐπέρχεται, ἠδ' ὅσα πόντον,
Ἠδ' ὅσα πωτῶνται, τάδε φέρβεται ἐκ σέθεν ὄλβου.
Ἐκ σέο δ' εὔπαιδές τε καὶ εὔκαρποι τελέθουσι,
Πότνια, σεῦ δ' ἔχεται δοῦναι βίον ἠδ' ἀφελέσθαι
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν· ὁ δ' ὄλβιος ὅν κε σὺ θυμῷ
Πρόφρων τιμήσεις· τῷ δ' ἄφθονα πάντα πάρεστι.
Βρίθει μέν σφιν ἄρουρα φερέσβιος, ἠδὲ κατ' ἀγροὺς
Κτήνεσιν εὐθηνεῖ, οἶκος δ' ἐμπίπλαται ἐσθλῶν.
Αὐτοὶ δ' εὐνομίῃσι πόλιν κάτα καλλιγύναικα
Κοιρανέουσ', ὄλβος δὲ πολὺς καὶ πλοῦτος ὀπηδεῖ.
Παῖδες δ' εὐφροσύνῃ νεοθηλέι κυδιόωσι,
Παρθενικαί τε χοροῖς φερεσανθέσιν εὔφρονι θυμῷ
Παίζουσαι χαίρουσι κατ' ἄνθεα μαλθακὰ ποίης,
Οὕς κε σὺ τιμήσεις σεμνὴ θεά, ἄφθονε δαῖμον.
Χαῖρε θεῶν μήτηρ, ἄλοχ' Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Πρόφρων δ' ἀντ' ᾠδῆς βίοτον θυμήρε' ὄπαζε·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΗΛΙΟΝ.

ΗΛΙΟΝ ὑμνεῖν αὖτε Διὸς τέκος ἄρχεο Μοῦσα
Καλλιόπη, Φαέθοντα, τὸν Εὐρυφάεσσα βοῶπις
Γείνατο Γαίης παιδὶ καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Γῆμε γὰρ Εὐρυφάεσσαν ἀγακλειτὴν Ὑπερίων
Αὐτοκασιγνήτην, ἥ οἱ τέκε κάλλιμα τέκνα,
Ἠῶ τε ῥοδόπηχυν ἐυπλόκαμόν τε Σελήνην,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντ' ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,

Immortalium consilioque, & operibus longè optimos.
Saluete nati Iouis, & Latona pulchricoma.
Verùm ego vestrum & alterius memor ero cantionis.

IN PALLADEM.

PALLADEM Mineruã inclytam incipio canere,
Cæsiam, multi-consiliã, implacabilem animum habentem,
Virginem verecundam, patronam vrbium, robustam,
Tritogenam, quam ipse genuit consultor Iupiter,
Venerando ex capite, bellicosa arma habentem,
Aurea, splendida: stupor autem habebat omnes videntes
Immortales: hæc autem ante Iouem Ægiochum
Impetuosè exiliit ab immortali capite,
Concusso acuto telo, magnus autem concutiebatur Olympus
Grauiter à forti cæsia: circum autem terra
Fortiter sonuit: motus igitur est pontus
Vndis purpureis commotus, constitit autem mare
Repente: stetit autem Hyperionis præclarus filius,
Equos velocipedes multum tempus, donec puella
Cepit ab immortalibus humeris diis similia arma
Pallas Minerua, gauisus est autem consultor Iupiter.
Et tu quidem sic salue Iouis nate Ægiochi.
Verùm ego & tui, & alterius memor ero cantionis.

IN VESTAM ET Mercurium.

VESTA quæ omnium in domibus altis
Immortaliumq; deorum humi venientiumq; hominũ,
Sedem sempiternam sortita es, ac antiquum honorem.
Pulchrum habens donum & honorem, neque enim sine te
Conuiuia mortalibus, vbi non prima postremáque
Vestæ incipiens delibat suaue vinum.
Et tu mihi Argicida Iouis, & Maiæ fili
Nuntie beatorum aureâ virga dator bonorum,
Habitate domos bonas chari mentibus ad inuicem:
Propitius existens, auxiliare cum verecundáque charáque
Vesta: ambo enim terrestrium hominum
Scientes opera pulchra, mentémque sequimini & Heben.
Salue Saturni filia tuque, & aurea virga Mercurius.
At ego vestrûmque, & alterius memor ero cantionis.

IN TERRAM MAtrem omnium.

TERRAM omniũ matrem canam bene fundatam,
Honoratissimã, quæ nutrit in terra omnia quæcũq; sũt.
Et quot terram diuinam incedunt & quot pontum,
Et quot volant, hæc nutriuntur ex tuis diuitiis.
Ex te autem boni filiique & boni fructibus existent,
Veneranda, in te autem positum est dare victum, & auferre
Mortalibus hominibus: at hic felix quem vtique tu in animo
Promptè honorabis: huicque copiosa omnia sunt.
Abundat quidem illis aruum viuiferum, & per agros
Iumentis abundat, domus autem impletur bonis.
Ipsi autem bonis legibus per vrbem habentem pulchras mulieres
Dominantur: felicitas autem multa & diuitiæ sequuntur.
Filij autem lætitia iuuentute florente gloriantur,
Virginésque choreis festiuis læto animo
Ludentes gaudent ad flores molles herbæ.
Quos vtique tu honorabis veneranda copiosa dea.
Salue deorum mater, vxor cœli stellati,
Prompta autem loco cantus vitam lætam præbe:
At ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN SOLEM.

SOLEM laudare rursus Iouis nata incipe Musa
Calliope Phaethontemque Euryphaessa bouinos oculos (habens,
Peperit terræ filium & cœli stellati.
Duxit enim Euryphaessam valde inclytam Hyperion
Germanam sororem, quæ illi peperit pulcherrimos filios,
Auroramq; roseum cubitũ habẽtẽ pulchricomamq; Lunam,
Solemq; indefessum similem immortalibus.

Qui lucet mortalibus & immortalibus dijs,
Equos ascendens, horrendum autem hic inspicit oculis
Aurea à galea, clari autem radij ab ipso
Splendore emicant, ad tempora autem genæ
Claræ à capite gratiosum tenent os
Lucidum: pulchra autem circa corpus fulget vestis,
Tenuiter contexta flatu ventorum: sub autem masculi equi.
Hic igitur hic sistens aurijugum currum, & equos,
Diuinus mittit per cœlum in Oceanum.
Salue rex, promptè autem vitam lætam præbe:
A te initio facto cantabo mortalium genus virorum
Semideorum, quorum opera dij mortalibus ostenderunt.

IN LVNAM.

LVNAM canere latis alis incipite Musæ
Suauiloquæ puellæ Saturnij Iouis, peritæ cantus:
Ex qua splendor terram inuoluit à cœlo
Capite ex immortali, multũ autẽ ornamẽtum excitatum est
Splendore splendenti, enitescit autem tenebrosus aër
Aurea ex corona, radij autem voluuntur,
Quando ab Oceano loto corpore pulchro,
Vestes induta procul lucentes diuina Luna,
Iunctisque equis longè ceruicis fulgidis,
Impetuosè prius agitarit pulchricomos equos,
Vespertina semimenstrua, quando plenus est magnus glo-
Clarissimique splendores, tunc aucti sunt, (bus,
Cœlitus, signum autem mortalibus & iudicium est,
Cum qua olim Saturnius mixtus est amicitia & lecto.
Hæc autem prægnata Pandeam peperit filiam.
Decoram formam habentem inter immortales deos.
Salue regina dea albiulna diuina Luna.
Prompta, pulchricoma, à te enim incipiẽs laudes hominum
Canam semideorum, quorum audiunt opera poetæ,
Musarum ministri ab oribus amabilibus.

IN IOVIS PVEROS.

DE Iouis pueris nigriocule dicite Musæ
Tyndaridis, Ledæ pulchritalæ præclaros natos,
Castorẽq; equorum domitorem, & irreprehensibilẽ Pollucẽ,
Quos sub Taygeti vertice montis magni,
Mixta in amorem cum nigrinube Saturnio
Seruatores peperit pueros terrestrium hominum,
Velociúmque nauium, quando festinant procellæ
Hyemales per pontum implacabilem, hi autem è nauibus
V[illegible] facientes vocant Iouis pueros magni
Agnis albis, ad littora egressi,
A puppi, hanc autem ventúsque magnus, & vnda maris
Fecerunt submersam, hi autem repentè apparuerunt
Flauis alis, per æthera vibrantes.
Statim autem difficilium ventorum cessarunt procellæ,
Vndas autem strauerunt albi maris in sinubus
Nautis signa bona laboris sui: hi autem conspicati
Gauisi sunt: cessarunt autem ab ærumnoso labore.
Saluete Tyndaridæ velocium agitatores equorum.
At ego vestrum & alterius memor ero cantionis.

IN HOSPITES.

VENEREMINI hospitiis egentem & domo,
Qui vrbem excelsam nymphæ amabiliocule Iunonis.
Habitatis in inferiorum, cuius pedem postremum altícomæ
Ambrosiam bibentes aquam flaui fluuij,
Hebri pulcherrimi, quem immortalis peperit Iupiter.

FINIS HOMERI POEMATΩN.
quæ quidem extant.

Ὃς φαίνει θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Ἵπποις ἐμβεβαώς· σμερδνὸν δ' ὅγε δέρκεται ὄσσοις,
Χρυσέης ἐκ κόρυθος· λαμπραὶ δ' ἀκτῖνες ἀπ' αὐτοῦ 10
Αἰγλῆεν στίλβουσι, παρὰ κροτάφων τε παρειαὶ
Λαμπραὶ ἀπὸ κρατὸς χαρίεν κατέχουσι πρόσωπον
Τηλαυγές· καλὸν δὲ περὶ χροῒ λάμπεται ἔσθος
Λεπτουργὲς πνοιῇ ἀνέμων· ὑπὸ δ' ἄρσενες ἵπποι.
Ἔνθ' ἄρ' ὅγε στήσας χρυσόζυγον ἅρμα καὶ ἵππους, 15
Θεσπέσιος πέμπῃσι δι' οὐρανοῦ ὠκεανόνδε.
Χαῖρε ἄναξ, πρόφρων δὲ βίον θυμήρε' ὄπαζε.
Ἐκ σέο δ' ἀρξάμενος κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν
Ἡμιθέων, ὧν ἔργα θεοὶ θνητοῖσιν ἔδειξαν.

ΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΝ.

ΜΗΝΗΝ ἀείδειν τανυσίπτερον ἔσπετε μοῦσαι
Ἡδυεπεῖς κοῦραι Κρονίδεω Διὸς, ἵστορες ᾠδῆς.
Ἧς ἄπο αἴγλη γαῖαν ἑλίσσεται οὐρανόδεικτος
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, πολὺς δ' ὑπὸ κόσμος ὄρωρεν
Αἴγλης λαμπούσης· στίλβει δέ τ' ἀλάμπετος ἀὴρ 5
Χρυσέου ἀπὸ στεφάνου, ἀκτῖνες δ' ἐνδιάονται·
Εὖτ' ἂν ἀπ' Ὠκεανοῖο λοεσσαμένη χρόα καλὸν,
Εἵματα ἑσσαμένη τηλαυγέα δῖα Σελήνη,
Ζευξαμένη πώλους ἐριαύχενας αἰγλήεντας,
Ἐσσυμένως προτέρωσ' ἐλάσῃ καλλίτριχας ἵππους, 10
Ἑσπερίη διχόμηνος, ὅτε πλήθει μέγας ὄγμος,
Λαμπρόταταί τ' αὐγαὶ τότ' ἀεξομένης τελέθουσιν
Οὐρανόθεν, τέκμωρ δὲ βροτοῖς καὶ σῆμα τέτυκται.
Τῇ ῥά ποτε Κρονίδης ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ·
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη Πανδείην γείνατο κούρην, 15
Ἐκπρεπὲς εἶδος ἔχουσαν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Χαῖρε ἄνασσα θεὰ λευκώλενε δῖα Σελήνη,
Πρόφρον, ἐϋπλόκαμος· σέο δ' ἀρχόμενος, κλέα φωτῶν
Ἄσομαι ἡμιθέων, ὧν κλείουσ' ἔργματ' ἀοιδοὶ,
Μουσάων θεράποντες, ἀπὸ στομάτων ἐροέντων. 20

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΥΣ.

ΑΜΦΙ Διὸς κούρους ἑλικώπιδες ἔσπετε μοῦσαι
Τυνδαρίδας, Λήδης καλλισφύρου ἀγλαὰ τέκνα,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ ἀμώμητον Πολυδεύκεα.
Τοὺς ὑπὸ Ταϋγέτου κορυφῇ ὄρεος μεγάλοιο,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι κελαινεφέϊ Κρονίωνι 5
Σωτῆρας τέκε παῖδας ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Ὠκυπόρων τε νεῶν, ὅτε τε σπέρχωσιν ἄελλαι
Χειμέριαι κατὰ πόντον ἀμείλιχον· οἱ δ' ἀπὸ νηῶν
Εὐχόμενοι καλέουσι Διὸς κούρους μεγάλοιο,
Ἄρνεσσιν λευκοῖσιν ἐπ' ἀκρωτήρια βάντες 10
Πρύμνης, τὴν δ' ἄνεμός τε μέγας καὶ κῦμα θαλάσσης
Θῆκαν ὑποβρυχίην· οἱ δ' ἐξαπίνης ἐφάνησαν
Ξουθῇσι πτερύγεσσι δι' αἰθέρος ἀΐξαντες.
Αὐτίκα δ' ἀργαλέων ἀνέμων κατέπαυσαν ἀέλλας,
Κύματα δ' ἐστόρεσαν λευκῆς ἁλὸς ἐν πελάγεσσι 15
Ναύταις, σήματα καλὰ πόνου σφίσιν· οἱ δὲ ἰδόντες
Γήθησαν, παύσαντο δ' ὀϊζυροῖο πόνοιο.
Χαίρετε Τυνδαρίδαι ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΞΕΝΟΥΣ.

ΑΙΔΕΙΣΘΕ ξενίων κεχρημένον ἠδὲ δόμοιο,
Οἳ πόλιν αἰπεινὴν νύμφης ἐρατώπιδος Ἥρης
Ναίετ' ἐς ὑψίπεδον, Σιδήνης πόδα νείατον ὕλης
Ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ ξανθοῦ ποταμοῖο,
Ἕβρου καλλιρόου, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΣΩΖΟΜΕΝΩΝ
Ὁμήρου ποιημάτων.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

HESIODI ASCRAEI OPERA
ET DIES.

ΜΟΥΣΑΙ Πιερίηθεν ἀοιδῇσι κλείουσαι,
Δεῦτε, δί' ἐννέπετε σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι·
Ὅντε διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε,
Ῥητοί τ' ἄῤῥητοί τε, Διὸς μεγάλοιο ἕκητι.
Ῥέα μὲν γὰρ βριάει, ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει· 5
Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἄδηλον ἀέξει·
Ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν, καὶ ἀγήνορα κάρφει
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.
Κλῦθι ἰδὼν ἀΐων τε· δίκῃ δ' ἴθυνε θέμιστας
Τύνη· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθησαίμην. 10
ΟΥΚ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρίδων γένος, ἀλλ' ἐπὶ γαῖαν
Εἰσὶ δύω· τὴν μέν κεν ἐπαινέσσειε νοήσας,
Ἡ δ' ἐπιμωμητή· διὰ δ' ἄνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.
Ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,
Σχετλίη· οὔτις τήνγε φιλεῖ βροτὸς, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης 15
Ἀθανάτων βουλῇσιν ἔριν τιμῶσι βαρεῖαν.
Τὴν δ' ἑτέρην, προτέρην μὲν ἐγείνατο νὺξ ἐρεβεννὴ,
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγος αἰθέρι ναίων
Γαίης τ' ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι πολλὸν ἀμείνω·
Ἥτε καὶ ἀπάλαμόν περ ὁμῶς ἐπὶ ἔργον ἐγείρει. 20
Εἰς ἕτερον γάρ τίς τε ἰδὼν ἔργοιο χατίζων
Πλούσιον, ὃς σπεύδει μὲν ἀρώμεναι ἠδὲ φυτεύειν,
Οἶκόν τ' εὖ θέσθαι· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων
Εἰς ἄφενος σπεύδοντ'· ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσι.
Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων, 25
Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ,
Μηδέ σ' ἔρις κακόχαρτος ἀπ' ἔργου θυμὸν ἐρύκοι
Νείκε' ὀπιπεύοντ' ἀγορῆς ἐπακουὸν ἐόντα.
Ὤρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων τε 30
Ὧι τινι μὴ βίος ἔνδον ἐπηετανὸς κατάκειται
Ὡραῖος, τὸν γαῖα φέρει, Δημήτερος ἀκτήν·
Τοῦ κε κορεσσάμενος, νείκεα καὶ δῆριν ὀφέλλοις
Κτήμασ' ἐπ' ἀλλοτρίοις. σοὶ δ' οὐκέτι δεύτερον ἔσται
Ὧδ' ἔρδειν· ἀλλ' αὖθι διακρινώμεθα νεῖκος 35
Ἰθείῃσι δίκῃς, αἵτ' ἐκ Διός εἰσιν ἄρισται.
Ἤδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασσάμεθ'· ἀλλὰ τὰ πολλὰ
Ἁρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας
Δωροφάγους, οἳ τήνδε δίκην ἐθέλουσι δικάσαι.
Νήπιοι, οὐδ' ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντὸς, 40
Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.
Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.
Ῥηϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἤματι ἐργάσσαιο
Ὥστε σε κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν καὶ ἀεργὸν ἐόντα.
Αἶψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνοῦ καταθεῖο, 45
Ἔργα βοῶν δ' ἀπόλοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.

MVSÆ Pierides, carminibus celebres,
Adeste, Iouem narrate, vestrum patrem cantantes,
Per quem & sunt mortales viri celebres pariter, atque obscuri,
Gloriosique & ingloriique, Iouis magni consilio.
Facile enim extollit, facile verò elatum deprimit: 5
Facile insignem minuit, & obscurum auget:
Facile quoque corrigit prauum, & superbum attenuat
Iupiter altitonans, qui supremas ædes incolit.
Adsis videns audiensque, rectè verò moderare leges
Tu: ego autem Persæ vera loquar. 10
NON vtique vnum est contentionum genus, sed in terra
Sunt duo, alteram quidem laudauerit prudens:
Altera verò culpanda est. per diuersa autem animũ trahunt.
Nam hæc quidem bellũ neque malum, & litem auget,
Perniciosa, nullus hanc amat mortalis: sed necessitate 15
Fatali quadam contentionem colunt grauem.
Alteram verò (nam priorem genuit Nox atra)
Posuit quidem ipsam Saturnius altisonus, æthere habitans,
Terræque in radicibus, & viris longè meliorem:
Hæc etiam inertem, tamen ad laborem excitat. 20
In alterum enim quispiam respiciens, opere vacans,
Diuitem, qui properat arare atque plantare,
Domumque bene instauere: æmulatur sanè vicinum vicinus
Ad opes contendentem. bona certè contentio hæc mortalibus.
Et figulus figulo succenset, & fabro faber. 25
Et mendicus mendico inuidet, cantórque cantori.
O Persa. Tu verò hæc tuo repone in animo,
Neque malis gaudens contentio animum tuum ab opere abducat,
Lites spectantem, forique auscultatorem existentem.
Tempus namque paruum est litiúmque forique, 30
Cui non sit victus domi annuus repositus,
Tempestiuus, quem terra fert, Cereris munus,
Quo satiatus, lites ac rixam moueas
De facultatibus alienis. Tibi verò nõ amplius erit iterum
Sic faciendum. Sed rursus discernamus litem 35
Rectis iudiciis, quæ ex Ioue sunt optima.
Nam nuper quidẽ patrimonium diuisimus, sed sanè multa
Rapiens ferebas, valde demulcens reges
Doniuoros, qui hanc litem volunt iudicare.
Stulti, neque sciunt quanto plus dimidium sit toto, 40
Neque quam magnum in malua & asphodelo bonum.
Occultatum enim habent dij victum hominibus:
Facile enim aliòqui vel vno die tantum operatus esses,
Vt in annum quoque satis haberes, otiosus etiam:
Statimque temonem quidem super fumum poneres, 45
Opera verò boum cessarent, malorúmque laboriosorum.

Nullus fortunæ suæ sibi faber est, sed Deus bona omnia hominib. suo iudicio impertitur. κ. δὲ ἐω. κ. ἀίδω γὰ.

Hominis modi ascriptum.

Nocti tenebrosæ filiam quoque tribuebat. κ. ἔριν ...

Honesta æmulatio ostendenda vitam nostram esse non patitur.

Miseræ æmulatio pauperis in paupertatem.

Et litium studio non adhærendum, ... despicatum ...

Hinc ipsos magistratus Deos vel ipse Deus in factis iudicaret.

... herbulis ... vitam degere ... ...

Sed Iupiter abscondit, iratus mente sua,
Quia ipsum decepit Prometheus versutus.
Quocirca hominibus parauit tristia mala.
Abscondit verò ignẽ. Quem rursus quidem bonus Iapeti puer
Surripuit ad hominum vsum, Ioue à consulto,
In caua ferula, clam Ioue fulminibus gaudente.
Huncq; indignatus affatus est nubicogus Iupiter:
Iapetionide, omnium maxime versute,
Gaudes ignem furatus? quódque animum meum deceperis?
Id tibique ipsi magnum erit malum, & posteris.
Ipsis namque pro igni dabo malum, quo omnes
Se oblectent animo, suum malum amplectentes.
Sic ait, risitq; pater hominumq; deorumq;.
Vulcanum verò insignem iussit, quam celerrimè
Terram aqua miscere, hominisque imponere vocem,
Et robur, immortalium verò dearum faciem referre
Virgineam, pulchram formam, peramabilẽ. at Mineruam,
Opera docere, ingeniosam telam texere.
Et gratiam circumfundere capiti, auream Venerem,
Et desiderium molestum, & membra fatigantes curas.
Imponere verò caninámque mentem, & furaces mores
Mercurium iussit, nuncium Argicidam.
Sic ait. illi autem obtemperarunt Ioui Saturnio regi.
Móxque ex terra finxit inclytus vtrinque claudus
Virgini verecundæ similem, Iouis consiliis.
Cinxit verò & ornauit dea glaucocula Minerua.
Circum verò Charitésque deæ, & veneranda Suada,
Monilia aurea posuerunt corpori ipsam porrò
Horæ pulchricomæ coronarunt floribus vernis.
Omnẽ verò illius corpori ornatũ adaptauit Pallas Minerua.
A pectori sane nuncius Argicida
Mendacia, blandósque sermones, & dolosos mores.
Indidit, Iouis consiliis grauistrepi. sed vocem vtique
Imposuit deorum præco. appellauit autem mulierem hanc
Pandoram: quia omnes cœlestium domorum incolæ
Donum contulerunt, detrimentum hominibus curiosis.
At postquam dolum perniciosum & ineuitabilem absoluit,
Ad Epimethea misit pater inclytum Argicidam,
Munus ferentem deorum celerẽ nunciũ. neque Epimetheus
Cogitauit, vt illi præcepisset Prometheus, ne quando munus
Susciperet à Ioue Olympio, sed remitteret
Retrò, necubi mali quippiam mortalibus fieret.
Verùm ille suscipiens, cum iam malum haberet, sensit.
Prius námque in terra viuebant familiæ hominum
Omnino absque malis, & sine difficili labore,
Morbisque molestis, qui hominibus senectam afferunt.
Mox enim in afflictione mortales consenescunt.
Sed mulier manibus vasis magnum operculum dimouens,
Dispersit, hominibus autem machinata est curas graues.
Sola verò illic spes infracta in pyxide
Intus mansit, dolij sub labris, neque foras
Euolauit. prius enim iniecit operculum dolij,
Aegiochi consilio Iouis nubicogi.
Alia verò innumera mala inter homines errant.
Nam plena quidem terra est malis, plenúmque mare,
Morbi autem hominibus tam interdiu quam noctu
Vltrò oberrant, mala mortalibus ferentes,
Tacitè nam vocem exemit consultor Iupiter.
Sic nusquam licet Iouis mentem euitare.
Cæterùm si voles tibi sermonem exponam
Bellè ac scienter: tu verò præcordiis imponito tuis.
Vt simul nati sunt dij, mortalésque homines,
Aureum quidem primum genus diuersiloquentium hominum
Dij fecerunt, cœlestium domorum incolæ.
Ii quidem sub Saturno erant, cum in cœlo regnaret.
Sed vt dij viuebant, securo animo præditi,
Planè absque laboribus & ærumna: neque molesta
Senecta aderat, semper verò pedibus ac manibus similes
Delectabantur in conuiuiis, extra mala omnia.

Magnis sudoribus victus nobis est comparandus.

Vnius ob noxam totum humanum genus plecti voluit Deus.

Omnium opificiorũ inuentio tribuitur Mineruæ.

Primigeniorum hominum status descriptio.

Morbos intra nostra viscera semper fouemus.

Primi sæculi descriptio in quo beatæ vitæ typus.

* Al. ζώεσκον.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἔκρυψε, χολωσάμενος φρεσὶν ᾗσιν,
Ὅττι μιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά.
Κρύψε δὲ πῦρ· τὸ μὲν αὖτις ἐῢς πάϊς Ἰαπετοῖο 50
Ἔκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς πάρα μητιόεντος
Ἐν κοΐλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδώς,
Χαίρεις πῦρ κλέψας, ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσας; 55
Σοί τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισι.
Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακὸν, ᾧ κεν ἅπαντες
Τέρπωνται κατὰ θυμὸν, ἑὸν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.
Ὣς ἔφατ'· ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Ἥφαιστον δ' ἐκέλευσε περικλυτὸν ὅττι τάχιστα 60
Γαῖαν ὕδει φύρειν, ἐν δ' ἀνθρώπου θέμεν αὐδὴν
Καὶ σθένος, ἀθανάτῃς δὲ θεαῖς εἰς ὦπα ἐΐσκειν
Παρθενικῆς καλὸν εἶδος ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην
Ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἱστὸν ὑφαίνειν·
Καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσῆν Ἀφροδίτην, 65
Καὶ πόθον ἀργαλέον, καὶ γυιοβόρους μελεδώνας·
Ἐν δὲ θέμεν κύνεόν τε νόον καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Ἑρμείην ἤνωγε διάκτορον Ἀργειφόντην.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἐπίθοντο Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι.
Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις 70
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς.
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτές τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθὼ
Ὅρμους χρυσείους ἔθεσαν χροΐ· ἀμφὶ δὲ τήνγε
Ὧραι καλλίκομοι στέφον ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι. 75
Πάντα δέ οἱ χροῒ κόσμον ἐφήρμοσε Παλλὰς Ἀθήνη.
Ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσσι διάκτορος Ἀργειφόντης
Ψεύδεά θ' αἱμυλίους τε λόγους καὶ ἐπίκλοπον ἦθος
Τεῦξε, Διὸς βουλῇσι βαρυκτύπου· ἐν δ' ἄρα φωνὴν
Θῆκε θεῶν κῆρυξ. ὀνόμηνε δὲ τήνδε γυναῖκα 80
Πανδώρην, ὅτι πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπὺν ἀμήχανον ἐξετέλεσσεν,
Εἰς Ἐπιμηθέα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργειφόντην
Δῶρον ἄγοντα, θεῶν ταχὺν ἄγγελον. οὐδ' Ἐπιμηθεὺς 85
Ἐφράσαθ' ὥς οἱ ἔειπε Προμηθεὺς μήποτε δῶρον
Δέξασθαι πὰρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου, ἀλλ' ἀποπέμπειν
Ἐξοπίσω, μή πού τι κακὸν θνητοῖσι γένηται.
Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε.
Πρὶν μὲν γὰρ ζώεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων 90
Νόσφιν ἄτερ τε κακῶν, καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο,
Νούσων τ' ἀργαλέων, αἵτ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν.
Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
Ἀλλὰ γυνὴ χείρεσσι πίθου μέγα πῶμ' ἀφελοῦσα
Ἐσκέδασ'· ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρά. 95
Μούνη δ' αὐτόθι Ἐλπὶς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισιν
Ἔνδον ἔμιμνε, πίθου ὑπὸ χείλεσιν, οὐδὲ θύραζε
Ἐξέπτη· πρόσθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθοιο,
Αἰγιόχου βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο.
Ἄλλα δὲ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλάληται. 100
Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα.
Νοῦσοι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρῃ, αἱ δ' ἐπὶ νυκτὶ
Αὐτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσαι
Σιγῇ, ἐπεὶ φωνὴν ἐξείλετο μητίετα Ζεύς.
Οὕτως οὔτι που ἔστι Διὸς νόον ἐξαλέασθαι. 105
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἕτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκκορυφώσω
Εὖ καὶ ἐπισταμένως· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Ὡς ὁμόθεν γεγάασι θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι.
Χρύσεον μὲν πρώτιστα γένος μερόπων ἀνθρώπων
Ἀθάνατοι ποίησαν, Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες. 110
Οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν, ὅτ' οὐρανῷ ἐμβασίλευεν·
Ὥστε* θεοὶ δ' ἔζωον, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
Νόσφιν ἄτερ τε πόνων καὶ ὀϊζύος· οὐδέ τι δειλὸν
Γῆρας ἐπῆν, αἰεὶ δὲ πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
Τέρποντ' ἐν θαλίῃσι, κακῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων. 115

Θνῆσκον δ' ὥσθ' ὕπνῳ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δὲ πάντα
Τοῖσιν ἔην· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
Αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθελημοὶ
Ἥσυχοι ἔργ' ἐνέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε, 120
Τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς,
Ἐσθλοί, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,
Πλουτοδόται· καὶ τοῦτο γέρας βασιλήϊον ἔσχον. 125
Δεύτερον αὖτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
Ἀργύρεον ποίησαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Χρυσέῳ οὔτε φυὴν ἐναλίγκιον οὔτε νόημα.
Ἀλλ' ἑκατὸν μὲν παῖς ἔτεα παρὰ μητέρι κεδνῇ
Ἐτρέφετ' ἀτάλλων μέγα νήπιος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ· 130
Ἀλλ' ὅταν ἡβήσαι καὶ ἥβης μέτρον ἵκοιτο,
Παυρίδιον ζώεσκον ἐπὶ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
Ἀφραδίῃς· ὕβριν γὰρ ἀτάσθαλον οὐκ ἐδύναντο
Ἀλλήλων ἀπέχειν, οὐδ' ἀθανάτους θεραπεύειν
Ἤθελον, οὐδ' ἔρδειν μακάρων ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς, 135
Ἣ θέμις ἀνθρώποισι κατ' ἤθεα. τοὺς μὲν ἔπειτα
Ζεὺς Κρονίδης ἔκρυψε χολούμενος, οὕνεκα τιμὰς
Οὐκ ἐδίδουν μακάρεσσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψε,
Τοὶ μὲν ὑποχθόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται 140
Δεύτεροι, ἀλλ' ἔμπης τιμὴ καὶ τοῖσιν ὀπηδεῖ.
Ζεὺς δὲ πατὴρ τρίτον ἄλλο γένος μερόπων ἀνθρώπων
Χάλκειον ποίησ', οὐκ ἀργυρέῳ οὐδὲν ὁμοῖον,
Ἐκ μελιᾶν, δεινόν τε καὶ ὄβριμον· οἷσιν Ἄρηος
Ἔργ' ἔμελε στονόεντα καὶ ὕβριες· οὐδέ τι σῖτον 145
Ἤσθιον, ἀλλ' ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν,
Ἄπλαστοι· μεγάλη δὲ βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσι.
Τοῖς δ' ἦν χάλκεα μὲν τεύχεα, χάλκεοι δέ τε οἶκοι,
Χαλκῷ δ' εἰργάζοντο· μέλας δ' οὐκ ἔσκε σίδηρος. 150
Καὶ τοὶ μὲν χείρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμέντες
Βῆσαν ἐς εὐρώεντα δόμον κρυεροῦ Ἀΐδαο,
Νώνυμνοι· θάνατος δὲ καὶ ἐκπάγλους περ ἐόντας
Εἷλε μέλας, λαμπρὸν δ' ἔλιπον φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν, 155
Αὖθις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ζεὺς Κρονίδης ποίησε δικαιότερον καὶ ἄρειον,
Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται
Ἡμίθεοι, προτέρῃ γενεῇ κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ τοὺς μὲν πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνή, 160
Τοὺς μὲν ἐφ' ἑπταπύλῳ Θήβῃ Καδμηΐδι γαίῃ
Ὤλεσε μαρναμένους μήλων ἕνεκ' Οἰδιπόδαο·
Τοὺς δὲ καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
Ἐς Τροίην ἀγαγὼν Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο.
Ἔνθ' ἤτοι τοὺς μὲν θανάτου τέλος ἀμφεκάλυψε· 165
Τοῖς δὲ δίχ' ἀνθρώπων βίοτον καὶ ἤθε' ὀπάσσας
Ζεὺς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
Καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες
Ἐν μακάρων νήσοισι, παρ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Ὄλβιοι ἥρωες· τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν 170
Τρὶς τοῦ ἔτεος θάλλοντα φέρει ζείδωρος ἄρουρα.
Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφελλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν ἢ ἔπειτα γενέσθαι.
Νῦν γὰρ δὴ γένος ἐστὶ σιδήρεον· οὐδέ ποτ' ἦμαρ
Παύσονται καμάτου καὶ ὀϊζύος, οὐδέ τι νύκτωρ 175
Φθειρόμενοι· χαλεπὰς δὲ θεοὶ δώσουσι μερίμνας.
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν.
Ζεὺς δ' ὀλέσει καὶ τοῦτο γένος μερόπων ἀνθρώπων,
Εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίιος, οὐδέ τι παῖδες, 180
Οὐδὲ ξεῖνος ξεινοδόκῳ, καὶ ἑταῖρος ἑταίρῳ,
Οὐδὲ κασίγνητος φίλος ἔσσεται, ὡς τὸ πάρος περ.
Αἶψα δὲ γηράσκοντας ἀτιμήσουσι τοκῆας·
Μέμψονται δ' ἄρα τοὺς χαλεποῖς βάζοντες ἔπεσσι,

Moriebantur autem ceu somno domiti: bona vero omnia
His erant: fructum autem ferebat fertile arvum
Sponte sua, multumque & copiosum: ipsi vero
Quieti partis fruebantur, cum bonis multis.
Verum postquam hoc genus terra abscondit,
Hi quidem daemones sunt Iovis magni consilio,
Boni in terris versantes, custodes mortalium hominum,
Qui sane observant & iudicia & prava opera,
Aere induti, passim euntes per terram,
Opum datores, atque hoc munus regale consecuti sunt.
Secundum inde genus, multo deterius postea
Argenteum fecerunt caelestium domorum incolae,
Aureo neque natura simile, neque intellectu.
Sed centum quidem annos puer apud matrem sedulam
Nutriebatur crescens, valde rudis domi suae.
Cum vero adolevisset, ac pubertatis terminum attigisset,
Paululum vivebat ad tempus, dolores habentes
Ob stultitias: iniuriam enim parvam non poterant
A se mutuo abstinere, neque deos colere
Volebant, neque sacrificare beatorum sacris in aris,
Quatenus fas hominibus ex more. Hos quidem deinde
Iupiter Saturnius abscondit iratus: quia honores
Non dabant beatis diis, qui Olympum habitant.
At postquam & hoc genus terra occultavit,
Hi quidem subterranei beati mortales vocantur
Secundi, sed tamen honor etiam hos consequitur.
Iupiter vero pater tertium aliud genus hominum
Aeneum fecit, omnino argenteo dissimile,
E fraxinis, vehemens & robustum: quibus Martis
Opera curae erant luctuosa, ac iniuriae: neque ullum cibum
Edebant, sed adamante habebant durum animum,
Deformes: magna vero vis & manus invictae
Ex humeris proveniebant super validis membris.
His erant aenea quidem arma, aeneae domus:
Aere vero operabantur: nigrum autem nondum erat ferrum.
Et hi quidem manibus propriis domiti,
Descenderunt amplam in domum frigidi inferni,
Ignobiles: mors vero eos etsi stupendos existentes
Cepit atra, splendidum vero liquerunt lumen solis.
Sed postquam & hoc genus terra operuit,
Rursum etiam aliud quartum super terra multorum altricem
Iupiter Saturnius fecit, iustius & melius
Virorum heroum divinum genus, qui vocantur
Semidei, priori generationi per immensam terram.
Hos quoque bellumque malum & pugna gravis,
Alios quidem ad septiportes Thebas, Cadmeam terram,
Perdidit pugnantes propter oves Oedipi:
Alios vero & in navibus super magnum fluctum maris
Ad Troiam ducens, Helenae gratia pulchricomae,
Ubi quidem ipsos mortis finis operuit.
Iis autem seorsim ab hominibus victum & sedem tribuens,
Iupiter Saturnius pater constituit ad terrae fines.
Et hi quidem habitant securum animum habentes
In beatorum insulis, iuxta Oceanum profundum,
Felices heroes: his dulcem fructum
Ter quotannis florentem profert fecunda tellus.
O si neque iam quinto ego interessem
Hominum generi, sed aut mortuus essem prius, aut postea natus.
Nunc enim genus est ferreum, neque unquam nec die
Quiescent a labore & miseria, neque nocte
Corrupti: graves vero dii dabunt curas.
Sed tamen & hisce admiscebuntur bona malis.
Iupiter autem perdet etiam hoc genus varie loquentium hominum,
Postquam facti circa tempora cani fuerint.
Neque pater liberis similis, neque liberi,
Neque hospes hospiti, neque amicus amico,
Neque frater amicus erit, ut antehac.
Statim vero senescentes dehonorabunt parentes,
Incusabunt autem illos molestis alloquentes verbis,

Custodes a genio mundi a Deo sunt allegati.

Argenteum saeculum.

ὑποχθόνιοι.

Aeneum saeculum, crudele praedonibus & Marti deditum.

Accedit Hesiodus inferiorum hominum. Quartum saeculum heroum & bellatorum fortissimorum.

Veterum opinio de beatis sede.

Ferreum saeculum reliquorum omnium deterrimum.

Impii, neque deorum oculum veriti, neque hi sane
Senibus parentibus educationis praemia reddent,
Violenti: alter vero alterius ciuitatem diripiet.
Neque vlla pij gratia erit, neque iusti,
Neque boni: magis vero maleficum & iniurium
Virum colent. Iustitia vero in manibus, & pudor
Non erit. Laedet autem malus meliorem virum,
Verbum obliquis alloquens, periurium vero iurabit,
Liuor autem homines miseros omnes,
Raucus, malis gaudens, comitabitur vultus.
Tum iam demum ad caelum a terra spatiosa,
Candidis vestibus tecta corpus pulchrum,
Deorum ad familiam abierunt, relictis hominibus,
Pudor & Nemesis: relinquentur autem dolores graues
Mortalibus hominibus, mali vero non erit remedium.
Sed nunc fabulam regibus dicam, tametsi ipsi sapiant.
Sic accipiter affatus est lusciniam canoram,
Alte in nubibus ferens unguibus correptam.
Illa vero misere curuis confixa unguibus
Lugebat, eam autem imperioso ille sermone allocutus est.
Infelix, quid strepis? habet certe te multo fortior:
Hac vadis, qua te duco, etiam cantatricem existentem.
Coenam vero, si quidem libet, faciam, vel dimittam:
Imprudens vero, quicunque velit cum potentioribus contendere,
Victoriaque priuatur, atque pudorem dolores patitur.
Sic ait velox accipiter, latis alis praedita auis.
O Persa, tu vero audi iustitiam, neque iniuriam foue.
Iniuria enim perniciosa est misero homini, neque bonus quidem
Facile ferre potest, grauaturque ab ipsa,
Illapsus damnis. Via vero altera perueniendi
Melior ad iusta. Iustitia autem super iniuriam valet,
Ad finem progressa: passus vero stultus sapuit.
Cito enim abit iusiurandum vna cum prauis iudiciis.
Iustitiae vero impetus, tracta quocunque homines duxerint
Donivori, prauis autem iudiciis iudicarint leges.
Haec vero sequitur flens, vrbemque & mores populorum,
Aerem induta, malum hominibus adferens,
Quique ipsam expellunt, neque rectam distribuerunt.
At qui iura tam hospitibus quam popularibus dant
Recta, neque a iusto quicquam exorbitant,
His viget vrbs, populique florent in ipsa:
Pax vero per terram alma, neque vnquam ipsis
Molestum bellum destinat late cernens Iupiter:
Nec vnquam iustos inter homines fames versatur,
Neque noxa: in conuiuiis vero partis opibus fruuntur.
His fert quidem terra multum victum: in montibus vero quercus
Summa quidem fert glandes: media vero apes.
Lanigerae autem oues velleribus onustae sunt.
Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos.
Florent autem bonis perpetuo, neque nauibus
Nauigabunt: fructum vero profert foecundus ager.
Sed quibus iniuriaque mala curae est, prauaque opera,
His poenam Saturnius destinat late cernens Iupiter.
Saepeque vniuersa ciuitas malum ob vnum patitur,
Qui peccat, & iniqua machinatur.
Illis autem caelitus magnum adduxit malum Saturnius,
Famem simul & pestem: intereunt vero populi,
Neque mulieres pariunt, decrescuntque familiae,
Iouis Olympij consilio, interdum vero rursus
Aut horum exercitum ingentem perdidit, aut murum,
Aut naues in ponto Saturnius punit ipsorum.
O reges: vos autem considerate etiam ipsi
Iustitiam hanc, prope enim inter homines versantes
Dij vident, quotquot prauis iudiciis
Se mutuo atterunt, deorum animaduersionem non curantes.
Innumeri enim sunt in terra multorum alumna
Dij Iouis, custodes mortalium hominum:
Qui sane & iudicia obseruant, & praua opera,
Aerem induti, passim oberrantes per terram.

[Margin notes:]
A quibus pudor exulauerit, in eos facile irrumpit malorum mater proteruia.
Tyranni rapaces accipitribus, subditi simplices lusciniis comparantur.
Iustitia commodorum: iniustitia incommodorum demonstratio.
Iustitiae beatitudines.
Vnius labes facile in totam ciuitatem propagatur si non culpa saltem poena.
Ad omnes hominum actiones Deus praesens est.

Σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες, οὐδέ μὲν οἵγε 185
Γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν,
Χειροδίκαι· ἕτερος δ' ἑτέρου πόλιν ἐξαλαπάξει.
Οὐδέ τις εὐόρκου χάρις ἔσσεται, οὔτε δικαίου,
Οὔτ' ἀγαθοῦ· μᾶλλον δὲ κακῶν ῥεκτῆρα καὶ ὕβριν
Ἀνέρα τιμήσουσι· δίκη δ' ἐν χερσί, καὶ αἰδὼς 190
Οὐκ ἔσται· βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα,
Μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ἐπὶ δ' ὅρκον ὀμεῖται.
Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὀϊζυροῖσιν ἅπασι
Δυσκέλαδος, κακόχαρτος ὁμαρτήσει, στυγερώπης.
Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης, 195
Λευκοῖσιν φάρεσσι καλυψαμένω χρόα καλόν,
Ἀθανάτων μετὰ φῦλον ἴτην προλιπόντ' ἀνθρώπους
Αἰδὼς καὶ Νέμεσις· τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ
Θνητοῖς ἀνθρώποισι, κακοῦ δ' οὐκ ἔσσεται ἀλκή.
Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσιν ἐρέω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς. 200
Ὧδ' ἴρηξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον,
Ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι φέρων, ὀνύχεσσι μεμαρπώς·
Ἡ δ' ἐλεόν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι,
Μύρετο· τὴν ὅγ' ἐπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπε·
Δαιμονίη, τί λέληκας; ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων. 205
Τῇ δ' εἶς, ᾗ σ' ἂν ἐγώ περ ἄγω καὶ ἀοιδὸν ἐοῦσαν·
Δεῖπνον δ' αἴ κ' ἐθέλω ποιήσομαι, ἠὲ μεθήσω.
Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν·
Νίκης τε στέρεται, πρός τ' αἴσχεσιν ἄλγεα πάσχει.
Ὣς ἔφατ' ὠκυπέτης ἴρηξ, τανυσίπτερος ὄρνις. 210
Ὦ Πέρση, σὺ δ' ἄκουε δίκης, μηδ' ὕβριν ὄφελλε.
Ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῷ βροτῷ· οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
Ῥηϊδίως φερέμεν δύναται, βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς,
Ἐγκύρσας ἄτῃσιν· ὁδὸς δ' ἑτέρηφι παρελθεῖν
Κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει, 215
Ἐς τέλος ἐξελθοῦσα· παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Αὐτίκα γὰρ τρέχει ὅρκος ἅμα σκολιῇσι δίκῃσι.
Τῆς δὲ δίκης ῥόθος ἑλκομένης ᾗ κ' ἄνδρες ἄγωσι
Δωροφάγοι, σκολιῇς δὲ δίκαις κρίνωσι θέμιστας.
Ἡ δ' ἕπεται κλαίουσα πόλιν τε καὶ ἤθεα λαῶν, 220
Ἠέρα ἑσσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
Οἵ τε μιν ἐξελάσωσι, καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.
Οἳ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν
Ἰθείας, καὶ μή τι παρεκβαίνουσι δικαίου,
Τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ· 225
Εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆν κουροτρόφος, οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς.
Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκῃσι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ,
Οὐδ' ἄτη, θαλίῃς δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται.
Τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον, οὔρεσι δὲ δρῦς 230
Ἄκρη μέν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας.
Εἰροπόκοι δ' ὄϊες μαλλοῖς καταβεβρίθασι·
Τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσι·
Θάλλουσιν δ' ἀγαθοῖσι διαμπερές· οὐδ' ἐπὶ νηῶν
Νίσονται· καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα. 235
Οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε κακὴ καὶ σχέτλια ἔργα,
Τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς.
Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ,
Ὅστις ἀλιτραίνει καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.
Τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων, 240
Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί.
Οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν, μινύθουσι δὲ οἶκοι
Ζηνὸς φραδμοσύνῃσιν Ὀλυμπίου· ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἢ τῶνγε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν, ἢ ὅγε τεῖχος,
Ἢ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτείνυται αὐτῶν. 245
Ὦ βασιλῆς, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
Τήνδε δίκην· ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες
Ἀθάνατοι φράζονται, ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσιν
Ἀλλήλους τρίβουσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.
Τρὶς γὰρ μύριοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ 250
Ἀθάνατοι Ζηνὸς φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα,
Ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.

Ἡ δέ τε παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
Κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν· 255
Καί ῥ' ὁπότ' ἄν τίς μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὀνοτάζων,
Αὐτίκα πὰρ Διὶ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι
Γηρύετ' ἀνθρώπων ἄδικον νόον, ὄφρ' ἀποτίσῃ
Δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων, οἳ λυγρὰ νοεῦντες
Ἄλλῃ παρκλίνωσι δίκας, σκολιῶς ἐνέποντες. 260
Ταῦτα φυλασσόμενοι βασιλῆς ἰθύνετε μύθους
Δωροφάγοι, σκολιῶν δὲ δικῶν ἐπὶ πάγχυ λάθεσθε.
Οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων,
Ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.
Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς καὶ πάντα νοήσας, 265
Καί νυ τάδ' αἴ κ' ἐθέλῃσ' ἐπιδέρκεται, οὐδέ ἑ λήθει
Οἵην δὴ καὶ τήνδε δίκην πόλις ἐντὸς ἐέργει.
Νῦν δ' ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος
Εἴην, μήτ' ἐμὸς υἱός· ἐπεὶ κακὸν ἄνδρα δίκαιον
Ἔμμεναι, εἰ μείζω γε δίκην ἀδικώτερος ἕξει. 270
Ἀλλὰ τάγ' οὔπω ἔολπα τελεῖν Δία τερπικέραυνον.
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Καί νυ δίκης ἐπάκουε, βίης δ' ἐπιλήθεο πάμπαν.
Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων,
Ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς, 275
Ἐσθέμεν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶ μετ' αὐτοῖς·
Ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην, ἣ πολλὸν ἀρίστη
Γίνεται. εἰ γάρ τίς κ' ἐθέλῃ τὰ δίκαι' ἀγορεῦσαι
Γινώσκων, τῷ μέν τ' ὄλβον διδοῖ εὐρύοπα Ζεύς.
Ὃς δέ κε μαρτυρίῃσιν ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσας 280
Ψεύσεται, ἐν δὲ δίκην βλάψας νήκεστον ἀάσθῃ,
Τοῦ δέ τ' ἀμαυροτέρη γενεὴ μετόπισθε λέλειπται·
Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω, μέγα νήπιε Πέρση.
Τὴν μέν τοι κακότητα καὶ ἰλαδὸν ἔστιν ἑλέσθαι 285
Ῥηϊδίως· ὀλίγη μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει·
Τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι, μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτήν,
Καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' εἰς ἄκρον ἵκηται,
Ῥηϊδίη δ' ἤπειτα πέλει, χαλεπή περ ἐοῦσα. 290
Οὗτος μὲν πανάριστος ὃς αὐτῷ πάντα νοήσῃ,
Φρασσάμενος τά κ' ἔπειτα καὶ ἐς τέλος ᾖσιν ἀμείνω·
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται·
Ὃς δέ κε μήτ' αὐτῷ νοέῃ, μήτ' ἄλλου ἀκούων
Ἐν θυμῷ βάλληται, ὁ δ' αὖτ' ἀχρήϊος ἀνήρ. 295
Ἀλλὰ σύ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς
Ἐργάζευ, Πέρση δῖον γένος, ὄφρα σε λιμὸς
Ἐχθαίρῃ, φιλέῃ δέ σ' ἐϋστέφανος Δημήτηρ
Αἰδοίη, βιότου δὲ τεὴν πιμπλῇσι καλιήν.
Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῷ σύμφορος ἀνδρί. 300
Τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες ὅς κεν ἀεργὸς
Ζώῃ, κηφήνεσσι κοθούροις εἴκελος ὀργήν,
Οἵ τε μελισσάων κάματον τρύχουσιν ἀεργοὶ
Ἔσθοντες. σοὶ δ' ἔργα φίλ' ἔστω μέτρια κοσμεῖν,
Ὥς κέ τοι ὡραίου βιότου πλήθωσι καλιαί. 305
Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἀφνειοί τε.
Καί τ' ἐργαζόμενος πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισιν
Ἔσσεαι ἠδὲ βροτοῖς· μάλα γὰρ στυγέουσιν ἀεργούς.
Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δέ τ' ὄνειδος.
Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσει ἀεργὸς 310
Πλουτεῦντα· πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
Δαίμονι δ' οἷος ἔησθα, τὸ ἐργάζεσθαι ἄμεινον,
Εἴ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων κτεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
Εἰς ἔργον τρέψας, μελετᾷς βίου, ὥς σε κελεύω.
Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει, 315
Αἰδὼς ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται ἠδ' ὀνίνησιν.
Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίῃ, θάρσος δὲ πρὸς ὄλβῳ.
Χρήματα δ' οὐχ ἁρπακτά, θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω.
Εἰ γάρ τις καὶ χερσὶ βίῃ μέγαν ὄλβον ἕληται,
Ἢ ὅγ' ἀπὸ γλώσσης ληΐσσεται, οἷά τε πολλὰ 320
Γίνεται, εὖτ' ἂν δὴ κέρδος νόον ἐξαπατήσῃ
Ἀνθρώπων, αἰδῶ δέ τ' ἀναιδείη κατοπάζῃ,

Virgo autem est iustitia Ioue pregnata,
Claraque & veneranda dijs qui coelum habitant.
Et certè cum quis ipsam laeserit, oblique improbans,
Statim ad Iouem patrem considens Saturnium,
Conqueritur hominum iniquam mentem, ut luat
Populus peccata regum, qui praua cogitantes
Alio deflectunt iudicia, obliquè pronunciantes.
Haec obseruantes ô reges corrigite sententias,
Corruptibiles munerum, vero iudiciorum prorsus obliuiscamini.
Sibi ipsi mala fabricatur vir, alijs mala fabricans.
Malum vero consilium consulenti pessimum.
Omnia videns Iouis oculus, omniaque intelligens,
Et haec certè (siquidem vult) inspicit, neque ipsum latet,
Qualenam hoc quoque iudicium ciuitas intus exerceat.
Ego porro nec ipse nunc inter homines iustus
Esse velim, neque meus filius, quando malum est iustum
gaudentem.
Esse: siquidem plus iuris iniustior habebit.
Sed haec nondum finem arbitror imposituram Iouem fulmine
O Persa. Caeterum tu haec animo tuo repone. (prorsus.
Et iustitiae quidem animum adhibe, violentiae vero obliuiscere.
Namque hanc hominibus legem disposuit Saturnius,
Piscibus quidem & feris & auibus volucribus,
Se mutuo ut deuorent, quando quidem iustitia carent.
Hominibus autem dedit iustitiam, quae multo optima
Est. Si quis enim velit iusta in publico dicere,
Cognoscens, ei quidem opes largitur late videns Iupiter.
Qui verò testimonijs volens periurium iurando
Mentietur, ac ius delinquens immedicabiliter laesus est,
Eius vero obscurior posteritas postea relicta est.
Viri autem iusti generatio posteris praestantior.
Caeterum tibi ego bona sciens dico stultissime Persa,
Malitiam quidem cumulatim etiam capere
Facile est: breuis quippe via est, adeoque proxima.
Ante virtutem vero sudorem dij posuerunt
Immortales: longa vero atque ardua via est ad ipsam,
Primumque aspera, ubi vero ad summum ventum fuerit,
Facilis deinceps est, quantumuis difficilis fuerit.
Ille quidem optimus est, qui sibi ipse per omnia sapit,
Cogitans quaecunque deinde & postremò sint meliora.
Rursus & ille bonus est, qui bene monenti paruerit.
Qui vero nec sibi sapit, neque alium audiens
Animum aduertit, is iam hic inutilis vir est.
Verum tu nostri semper praecepti memor,
Operare, ô Persa diuinum genus, ut te fames
Oderit, amet autem pulchrè coronata Ceres
Veneranda, victuque tuum impleat horreum.
Fames namque perpetuo ignauo comes est viro.
Atque eundem & dij oderunt, & homines, quicunque otiosus sit
Viuat, fucis aculeo carentibus similis studio,
Qui apum laborem absumunt otiosi,
Vorantes: tibi vero opera mediocria obire gratum esto,
Ut tibi tempestiuo victu impleantur horrea.
Ex laboribus autem viri euadunt pecorosi & opulenti.
Et laborans, multo etiam charior tam immortalibus
Eris, quàm hominibus: valde enim oderunt otiosos.
Labor vero nullum dedecus, sed ignauia dedecus est.
Quod si laboraueris, mox te aemulabitur otiosus,
Ditescentem: diuitias vero & virtus & gloria comitatur:
Deo autem similis fueris. Laborare quidem melius,
Siquidem ab alienis facultatibus stolidum animum
Ad opus conuertens, victus curam habeas, ut te iubeo.
Pudor autem non bonus indigentem virum tenet.
Pudor qui viros valde & laedit & iuuat.
Pudor quidem ad paupertatem, audacia vero ad diuitias.
Opes vero non raptae, diuinitus datae, multo meliores.
Si quis enim & manibus per vim magnas opes traxerit,
Aut lingua spoliarit, qualia multa
Fiunt, quamprimum lucri amor mentem deceperit
Hominum, pudorem vero impudentia expulerit

Diui numinis perspicacia.

Proterui[illegible] potentiorum lege sua sunt conuenientiores quam hominibus.

Omnia à Deo [illegible] constituta, ut praestantiora quaeque difficilibus acquirantur, quae nullius sunt pretij.

Tenui opere labore comparantur quae [illegible] desidia & [illegible] ignauiae comites [illegible].

Praemium laboris opes earum splendor.

[illegible] A rapinis dehortatio [illegible]

Facilè & illum obscurant dij, minuuntur verò familia
Viro illi: exiguum vero ad tempus diuitiæ adsunt.
Par est delictum si quis & supplicem & hospitem malo af-
Quique fratris sui cubilia ascenderit, (ficiat:
Secretis lectis vxoris importuna patrans:
Quique malo cuiuspiam consilio deceperit orphanos liberos: (γ. ἀφραδί-ησιν.)
Quique parentem senem misero in senectæ limine
Probris affecerit, grauibus incessens verbis:
Huic certe Iupiter irascitur: ad extremum verò
Pro operibus iniquis grauem exhibet talionem.
Verùm tu quidem ab his omnino cohibe stultum animum: (Ad pietatem erga deos hortatio.)
Pro viribus autem sacra facito immortalibus dijs,
Caste & purè, splendidaque crura adurito.
Interdum certe libaminibus atque hostiis placa,
Et quando cubitum ieris, et quando lux sacra venerit:
Vt beneuolum erga te cor, atque animum habeant,
Vt aliorum emas sortem, non tuam alius,
Amicum ad conuiuium vocato, inimicum vero sinito. (Cultus amicorum.)
Eum verò potissimum vocato, quicunque te prope habitat.
Si enim tibi & negotium aliquod domi licum acciderit,
Vicini discincti accurrunt: cinguntur autem cognati. (Amici vicini ad opem ferendam paratiores.)
Noxa tam magna est malus vicinus, quantu bonus cõmodũ.
Sortitus est primum, quicunque sortitus est vicinum bonum.
Neque sane bos interierit, nisi vicinus malus sit.
Recta quidem mensura à vicino mutuum accipe, rectaque (Cum vicinis conuersandum quomodo alẽdum.)
Eadem mensura & amplius, siquidem possis: (redde
Vt indigens: & in posterum promptum inuenias.
Ne mala lucra captes: mala lucra æqualia damnis,
Amantem te ama, & inuantem te iuua.
Et da ei qui dederit, neque da qui non dederit.
Datori namque est qui dat, non danti verò nemo dat.
Donatio bona, rapina verò mala atque lethifera,
Quisquis etenim liberalis vir est, etsi multum dederit,
Gaudet donando, & delectatur suo in animo.
Qui verò ipse rapuerit, impudentia fretus,
Quamuis id sit exiguum, tamen vexat charum animum.
Siquidem enim & paruum paruo addideris, (euaserit.
Et frequenter illud feceris, mox quidem magnum & hoc
Qui verò partis adijcit, is vitabit atram famem. (Seduli patrisfamilias officium.)
Neque verò quod domi repositum est, virum lædit.
Domi melius esse, quoniam noxium quod foris est.
Bonum quidem de præsenti capere, noxa verò animo
Egere absente: id quod te cogitare iubeo.
Incipiente vero dolio, & desinente saturato te,
Medio parce: mala enim in fundo parsimonia.
Merces autem viro amico constituta sufficiens esto.
Etiam cum fratre ludens, testem adhibeto:
Crudelitas pariter ac differentia perdiderunt homines.
Ne verò mulier te animo nates succincta decipiat, (A muliere male morata cauẽdum.)
Blande garriens, tuum inquirens tugurium.
Qui namque mulieri confidit, confidit is quidem furibus.
Vnicus verò filius seruarit paternam domum.
Pascendo: ita enim opulentia crescet in ædibus.
Senex autem moriaris, alium filium relinquens.
Facile verò & pluribus prabuerit Iupiter ingentes opes:
Maior autem plurimum cura, maior quoque accessio.
Tibi verò si opes animus appetit intra sese,
Sic facito, operàque opera subinde addito.
PLEIADIBVS Atlante natis exorientibus,
Incipe messem, arationem vero occidentibus. (Quando metẽdum, & arandũ.)
Hæ quidem noctésque & dies quadraginta
Latent: rursum verò circumuoluente se anno
Apparent, primùm vt acuitur ferrum.
Hæc vtique aruorum est regula: quique mare
Prope habitant, qui que valles flexuosas
Mari fluctuante procul pinguem regionem (Sedulo & ta tempore necessaria vocata bona officia sunt peragẽda.)
Habitant. Nudus serito, nudusque arato,
Nudus quoque metito: siquidem tempestiua omnia volet
Opera ferre Cereris, vt tibi singula

Ῥεῖα δέ μιν μαυροῦσι θεοί, μινύθουσι δὲ οἶκον
Ἀνέρι τῷ, παῦρον δέ τ' ἐπὶ χρόνον ὄλβος ὀπηδεῖ.
Ἶσον δ' ὅς θ' ἱκέτην ὅς τε ξεῖνον κακὸν ἔρξει, 325
Ὅς τε κασιγνήτοιο ἑοῦ ἀνὰ δέμνια βαίνει,
Κρυπταδίης εὐνῆς ἀλόχου, παρακαίρια ῥέζων,
Ὅς τέ τευ ἀφραδίης ἀλιταίνεται ὀρφανὰ τέκνα,
Ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ
Νεικείῃ, χαλεποῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσι. 330
Τῷ δ' ἤτοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίεται, ἐς δὲ τελευτὴν
Ἔργων ἀντ' ἀδίκων χαλεπὴν ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.
Ἀλλὰ σὺ τῶν μὲν πάμπαν ἔεργ' ἀεσίφρονα θυμόν,
Κὰδ δύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, ἐπὶ δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν. 335
Ἄλλοτε δὲ σπονδῇσι θύεσσί τε ἱλάσκεσθαι,
Ἠμὲν ὅτ' εὐνάζῃ, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ,
Ὥς κέ τοι ἵλαον κραδίην καὶ θυμὸν ἔχωσιν,
Ὄφρ' ἄλλων ὠνῇ κλῆρον, μὴ τὸν τεὸν ἄλλος.
Τὸν φιλέοντ' ἐπὶ δαῖτα καλεῖν, τὸν δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι. 340
Τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν ὅστις σέθεν ἐγγύθι ναίει.
Εἰ γάρ τοι καὶ χρῆμ' ἐγχώριον ἄλλο γένηται,
Γείτονες ἄζωστοι ἔκιον, ζώσαντο δὲ πηοί.
Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.
Ἔμμορέ τοι τιμῆς, ὅς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ. 345
Οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.
Εὖ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονος, εὖ δ' ἀποδοῦναι,
Αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώϊον, αἴ κε δύναιο,
Ὡς ἂν χρηΐζων καὶ ἐς ὕστερον ἄρκιον εὕρῃς.
Μὴ κακὰ κερδαίνειν, κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσι. 350
Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ προσιόντι προσεῖναι.
Καὶ δόμεν ὅς κεν δῷ, καὶ μὴ δόμεν ὅς κεν μὴ δῷ.
Δώτῃ μέν τις ἔδωκεν, ἀδώτῃ δ' οὔτις ἔδωκεν.
Δὼς ἀγαθή, ἅρπαξ δὲ κακή, θανάτοιο δότειρα.
Ὃς μὲν γάρ κεν ἀνὴρ ἐθέλων, ὅ γε κἂν μέγα δοίη, 355
Χαίρει τῷ δώρῳ καὶ τέρπεται ὃν κατὰ θυμόν.
Ὃς δέ κεν αὐτὸς ἕληται ἀναιδείηφι πιθήσας,
Καί τε σμικρὸν ἐόν, τό γ' ἐπάχνωσεν φίλον ἦτορ.
Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ καταθεῖο,
Καὶ θαμὰ τοῦτ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα καὶ τὸ γένοιτο. 360
Ὃς δ' ἐπ' ἐόντι φέρει, ὃ δ' ἀλέξεται αἴθοπα λιμόν.
Οὐδὲ τό γ' εἰν οἴκῳ κατακείμενον ἀνέρα κήδει.
Οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι.
Ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἑλέσθαι, πῆμα δὲ θυμῷ
Χρηΐζειν ἀπεόντος, ἅ σε φράζεσθαι ἄνωγα. 365
Ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι,
Μεσσόθι φείδεσθαι, δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμένι φειδώ.
Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρκιος ἔστω.
Καί τε κασιγνήτῳ γελάσας ἐπὶ μάρτυρα θέσθαι.
Πίστιες δ' ἄρ' ὁμῶς καὶ ἀπιστίαι ὤλεσαν ἄνδρας. 370
Μηδὲ γυνή σε νόον πυγοστόλος ἐξαπατάτω,
Αἱμύλα κωτίλλουσα, τεὴν διφῶσα καλιήν.
Ὃς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτῃσι.
Μουνογενὴς δὲ πάϊς σώζοι πατρώϊον οἶκον
Φερβέμεν. ὣς γὰρ πλοῦτος ἀέξεται ἐν μεγάροισι. 375
Γηραιὸς δὲ θάνοι ἕτερον παῖδ' ἐγκαταλείπων.
Ῥεῖα δέ κεν πλεόνεσσι πόροι Ζεὺς ἄσπετον ὄλβον.
Πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη.
Σοὶ δ' εἰ πλούτου θυμὸς ἐέλδεται ἐν φρεσὶ σῇσιν,
Ὧδ' ἔρδειν, ἔργον δ' ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι. 380
ΠΛΗΙΑΔΩΝ Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων
Ἄρχεσθ' ἀμήτου, ἀρότοιο δὲ δυσομενάων.
Αἳ δή τοι νύκτας τε καὶ ἤματα τεσσαράκοντα
Κεκρύφαται, αὖτις δὲ περιπλομένου ἐνιαυτοῦ
Φαίνονται, τὰ πρῶτα χαρασσομένοιο σιδήρου. 385
Οὗτός τοι πεδίων πέλεται νόμος, οἵ τε θαλάσσης
Ἐγγύθι ναιετάουσ', οἵ τ' ἄγκεα βησσήεντα
Πόντου κυμαίνοντος ἀπόπροθι, πίονα χῶρον,
Ναίουσιν. γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοωτεῖν,
Γυμνὸν δ' ἀμάειν, εἴ χ' ὥρια πάντ' ἐθέλῃσθα 390
Ἔργα κομίζεσθαι Δημήτερος, ὥς τοι ἕκαστα

ὥρια ἀέξηται· μή πως τὰ μέταζε χατίζων
Πτώσσῃς ἀλλοτρίους οἴκους, καὶ μηδὲν ἀνύσσῃς.
Ὡς καὶ νῦν ἐπ' ἔμ' ἦλθες· ἐγὼ δέ τοι οὐκ ἐπιδώσω,
Οὐδ' ἐπιμετρήσω. ἐργάζευ νήπιε Πέρση 395
Ἔργα, τά τ' ἀνθρώποισι θεοὶ διετεκμήραντο,
Μήποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχεύων,
Ζητεύῃς βίοτον κατὰ γείτονας, οἱ δ' ἀμελῶσιν.
Δὶς μὲν γὰρ καὶ τρὶς τάχα τεύξεαι, ἢν δ' ἔτι λυπῇς,
Χρῆμα μὲν οὐ πρήξεις, σὺ δ' ἐτώσια πόλλ' ἀγορεύσεις· 400
Ἀχρεῖος δ' ἔσται ἐπέων νομός. ἀλλά σ' ἄνωγα
Φράζεσθαι χρειῶν τε λύσιν, λιμοῦ τ' ἀλεωρήν.
Οἶκον μὲν πρώτιστα, γυναῖκά τε, βοῦν τ' ἀροτῆρα,
Κτητήν, οὐ γαμετήν, ἥτις καὶ βουσὶν ἕποιτο.
Χρήματα δ' εἰν οἴκῳ πάντ' ἄρμενα ποιήσασθαι. 405
Μὴ σὺ μὲν αἰτῇς ἄλλον, ὁ δ' ἀρνῆται, σὺ δὲ τητᾷ·
Ἡ δ' ὥρη παραμείβηται, μινύθῃ δέ τοι ἔργον.
Μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον ἔς τ' ἔνηφιν.
Οὐ γὰρ ἐτωσιοεργὸς ἀνὴρ πίμπλησι καλιήν,
Οὐδ' ἀναβαλλόμενος. μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει. 410
Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει.
Ἦμος δὴ λήγει μένος ὀξέος ἠελίοιο
Καύματος ἰδαλίμου, μετοπωρινὸν ὀμβρήσαντος
Ζηνὸς ἐρισθενέος, μετὰ δὲ τρέπεται βρότεος χρὼς
Πολλὸν ἐλαφρότερος (δὴ γὰρ τότε Σείριος ἀστὴρ 415
Βαιὸν ὑπὲρ κεφαλῆς κηριτρεφέων ἀνθρώπων
Ἔρχεται ἠμάτιος, πλεῖον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ)
Ἦμος ἀδηκτοτάτη πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ
Ὕλη, φύλλα δ' ἔραζε χέει, πτόρθοιό τε λήγει·
Τῆμος ἄρ' ὑλοτομεῖν μεμνημένος ὥριον ἔργον. 420
Ὅλμον μὲν τριπόδην τάμνειν, ὕπερον δὲ τρίπηχυν,
Ἄξονα δ' ἑπταπόδην· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον οὕτω.
Εἰ δέ κεν ὀκταπόδην, ἀπὸ καὶ σφῦράν κε τάμοιο.
Τρισπίθαμον δ' ἄψιν τάμνειν δεκαδώρῳ ἀμάξῃ.
Πόλλ' ἐπικαμπύλα κᾶλα· φέρειν δὲ γύην, ὅτ' ἂν εὕρῃς, 425
Εἰς οἶκον, κατ' ὄρος διζήμενος ἢ κατ' ἄρουραν,
Πρίνινον· ὃς γὰρ βουσὶν ἀροῦν ὀχυρώτατός ἐστιν,
Εὖτ' ἂν Ἀθηναίης δμῶος ἐν ἐλύματι πήξας
Γόμφοισιν πελάσας προσαρήρεται ἱστοβοῆι.
Δοιὰ δὲ θέσθαι ἄροτρα, πονησάμενος κατὰ οἶκον, 430
Αὐτόγυον καὶ πηκτόν, ἐπεὶ πολὺ λώιον οὕτω.
Εἴ χ' ἕτερόν γ' ἄξαις, ἕτερόν γ' ἐπὶ βουσὶ βάλοιο.
Δάφνης δ' ἢ πτελέης ἀκιώτατοι ἱστοβοῆες·
Δρυὸς ἔλυμα, πρίνου γύην. βόε δ' ἐνναετήρω
Ἄρσενε κεκτῆσθαι· τῶν γὰρ σθένος οὐκ ἀλαπαδνόν, 435
Ἥβης μέτρον ἔχοντε· τὼ ἐργάζεσθαι ἀρίστω.
Οὐκ ἂν τώγ' ἐρίσαντε ἐν αὔλακι κὰμ μὲν ἄροτρον
Ἄξειαν, τὸ δὲ ἔργον ἐτώσιον αὖθι λίποιεν.
Τοῖς δ' ἅμα τεσσαρακονταετὴς αἰζηὸς ἕποιτο,
Ἄρτον δειπνήσας τετράτρυφον, ὀκτάβλωμον· 440
Ὅς κ' ἔργου μελετῶν ἰθεῖαν αὔλακ' ἐλαύνοι,
Μηκέτι παπταίνων μεθ' ὁμήλικας, ἀλλ' ἐπὶ ἔργῳ
Θυμὸν ἔχων. τοῦ δ' οὔ τι νεώτερος ἄλλος ἀμείνων
Σπέρματα δάσσασθαι, καὶ ἐπισπορίην ἀλέασθαι.
Κουρότερος γὰρ ἀνὴρ μεθ' ὁμήλικας ἐπτοίηται. 445
Φράζεσθαι δ' εὖτ' ἂν γεράνου φωνὴν ἐπακούσῃς
Ὑψόθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κεκληγυίης·
Ἥτ' ἀρότοιό τε σῆμα φέρει, καὶ χείματος ὥρην
Δεικνύει ὀμβρηροῦ· κραδίην δ' ἔδακ' ἀνδρὸς ἀβούτεω.
Δὴ τότε χορτάζειν ἕλικας βόας ἔνδον ἐόντας. 450
Ῥηΐδιον γὰρ ἔπος εἰπεῖν, βόε δὸς καὶ ἄμαξαν·
Ῥηΐδιον δ' ἀπανήνασθαι· πάρα δ' ἔργα βόεσσιν.
Φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πήξασθαι ἄμαξαν,
Νήπιος, οὐδὲ τὸ οἶδ'· ἑκατὸν δέ τε δούρατ' ἀμάξης,
Τῶν πρόσθεν μελέτην ἐχέμεν οἰκήια θέσθαι. 455
Εὖτ' ἂν δὲ πρώτιστ' ἄροτος θνητοῖσι φανείη,
Δὴ τότ' ἐφορμηθῆναι ὁμῶς δμῶές τε καὶ αὐτός,
Αὔην καὶ διερὴν ἀρόων ἀρότοιο καθ' ὥρην,
Πρωῒ μάλα σπεύδων, ἵνα τοι πλήθωσιν ἄρουραι.
Ἔαρι πολεῖν· θέρεος δὲ νεωμένη οὔ σ' ἀπατήσει. 460

Tempestiua crescant, ne quando interim egens
Mendices ad alienas domos, nihilque efficias.
Sicut & nunc ad me venisti: ego verò tibi non amplius dabo,
Neque amplius mutuo tradam. Labora stulte Persa,
Opera quae hominibus dij destinarunt:
Ne quando cum liberis, vxoreque animo dolens
Quaeras victum per vicinos, hi verò negligant.
Bis enim & ter forsitan consequeris, si verò amplius molestus (sis)
Rem quidem non facies, tu verò inania multa dices.
Inutilis autem erit verborum lex. Sed te iubeo
Cogitare debitique solutionem, famisque euitationem.
Domum quidem primum, vxoremque, bouemque aratorem,
Famulam non nuptam, quae & boues sequatur,
Vtensilia verò domi omnia apta facito:
Ne tu quidem petas ab alio, ille que recuset, tu verò careas,
Tempus autem praetereat, minuaturque tibi opus.
Ne verò differas in crastinum, in perendinum.
Non enim laboris fugiens vir implet horreum,
Neque procrastinator. Cura verò tibi opus auget.
Semper autem dilator operum vir cum damnis luctatur,
Quum utique iam desinit robur acuti solis,
A calore humido per autumnum pluente
Ioue praepotente, mutatur humanum corpus
Multo leuius. nam tunc canicula stella
Paulisper supra caput fato obnoxiorum hominum
Venit interdiu, magis autem nocte fruitur.
Quando incorrupta est caesa ferro
Sylua, folia autem humi fundit, ab ramisque cessat:
Tunc sanè ligna secato, memor temporis operis.
Mortarium quidē tripedale seca, pistillum vero tricubitale,
Axemque septempedalem, valde enim certe conueniens sic:
Si verò octopedalem, & malleum inde secueris,
Trium palmorum curuaturam secato decempalmo currui.
Multa praeterea curua ligna: ferto autem dentale cum inue-
Domum siue in monte quaerens, siue in agro, (neris,
Ilignum: hoc enim bobus ad arandum firmissimum est:
Nempe quum Atticae Cereris famulus temonis infigens,
Clauis adiunctum stiuae adaptauerit.
Bina verò dispone aratra, laborans domi:
Dentatum & compactum: quoniam multo optimum sic.
Siquidem alterum fregeris, alterum bobus imponas.
E lauro autem, vel vlmo firmissimae stiuae sunt.
E quercu temonem, ex ilice dentale, boues verò duos nouen-
nes
Masculos comparato, horum enim robur non imbecillum est)
Adolescentiae mensuram habentes, hi ad laborandum optimi.
Non vtique hi contendentes in sulco, aratrum
Fregerint, opus verò imperfectum reliquerint.
Hos autem simul quadragenarius iuuenis sequatur,
Panem coenatus quadrifidum octo morsuum:
Qui quidem opus curans rectum sulcum ducat,
Non amplius respectans ad coaetaneos, sed in opere
Animum habens: hoc verò neque iunior alius melior
Ad spargendum semina, & iteratam sationem euitandum.
Iunior enim vir ad coaetaneos euolat animo.
Considera verò, cum vocem gruis audieris
Alte ex nubibus quotannis clangentis.
Quae & arationis signum affert, & hyemis tempus
Indicat pluuiae: cor autem rodit viri bobus carentis:
Tunc sanè pasce curuos boues, domi detinens.
Facile enim dictu est, par boum da & plaustrum:
Facile autem recusare, instant verò opera bobus.
Inquit autem vir mentis compos: fabricato plaustrum.
Stultus etiam hoc nescit, centum esse ligna plaustri.
Horum antè curam habere oportet, domi reponendo.
Cum primum igitur aratio mortalibus apparuerit,
Tunc aggredere simul & serui & tu ipse,
Siccam & humidam arans, arationis ad tempus,
Summo mane festinans, vt tibi se impleant arua.
Vere versato, aestate verò iterata non te fallet.

Poena quā Deus indigis ignauis.

Praecepta ad vitae familiarem conditionem.

Pro crastinatione domestica, quam sit damnosa. Autumni descriptio.

Quo tempore ligna secanda, & instrumenta ... Autumni descriptio.

Materia vnde debent confici aratra.

Qua aetate esse debeat bubulcus.

Quando arandum. Grues hyemis nuncius.

Qualis terra aranda sit & quo tempore.

Nonalem verò serito adhuc leuem terram,
Nonalis imprecationum expultrix, liberorum placatrix est.
Supplica verò Ioui terrestri, Cererique castæ,

Ager diligenter colendus & Deus inuocandus.

Prouentum ut impleant, Cereris sacrum munus,
Ut primùm incipis arare, cùm extremum stiuæ
Manu capiens, stimulo boum terga attigeris
Quercum temonem trahentium loro. iuuenis autem pone
Seruus, ligonem tenens, negotium auibus facessat,
Semina abscondens. Industria enim optima
Mortalibus hominibus est: ignauia verò pessima.
Sic quidem ubertate spicæ nutabunt ad terram,

Absque benedictione diuina irriti sunt labores.

Si finem ipse postea Iupiter bonum præbuerit.
E vasis autem eiicies araneas. & te spero
Gauisurum victu potitum domi existente.
Lætus autem peruenies ad canum ver, neque ad alios
Respicies. Tui verò alius vir indigus erit.

Serò arant qui solis conuersationem expectant. χειμερινὰς τροπάς.

Si verò ad solis conuersionem araueris terram almam,
Sedens metes, pauxillum manu comprehendens,
Obuersim manipulans puluerulentus, nec valde gaudens.
Feres autem in sporta, pauci verò te suspicient.
Aliàs verò alia Iouis mens Ægiochi:
Sed mortalibus hominibus eam deprehendere difficile.
Sin autem serò araueris, hoc quidem tibi remedium fuerit:
Quando cuculus canit quercus in frondibus,
Primum delectas mortales super immensam terram:
Tunc Iupiter pluat triduo, neque desinat,
Non utique superans bouis ungulam, neque relinquens:

Arationis tempestiuæ iactura quando resarciri possit.

Ita & serotina aratio tempestiuæ equalis fuerit.
Animo autem bene omnia reconde. neque te lateat
Neque ver exoriens canum, neque tempestiua pluuia.
Accede autem æneam sedem, & ad calidam tabernam,
Tempore hyberno, cum frigus homines vehemens
Detinet. tunc sanè impiger vir valde domum auget.

πενίης. Ignauiæ comites.

Ne te malæ hyemis difficultas opprimat,
Cũ paupertate: macilenta verò crassũ pedẽ manu premas.
Multa verò ignauus vir vanam ob spem expectans,
Egens victus mala intra animum versat.
Spes verò non bona indigentem virum fert,
Sedentem in taberna, cui victus non sufficiens sit.
Indica autem seruis, æstate adhuc media existente:
Non semper æstas erit, facite nidos.

Copiosa hyemis descriptio.

Mensem verò Ianuarium, malos dies bobus nocentes omnes,
Hunc vitate: & glacies, quæ quidem super terram
Flante borea molestæ existunt,
Qui per Thraciam equorum altricem lato mari
Inspirans concutit, remugit autem terra & sylua:
Multas verò quercus alticomas, abietésque densas,
Montis in vallibus deiicit, terræ multos pascenti
Incumbens, & omnis reboat tunc ingens sylua.
Feræ autem horrent, caudásque sub pudenda ponunt:
Eæ etiam quarum vellere cutis densa est, & quas
Frigidus existens perflat, hirsuta licet pectora habentes.
Qui etiam per bouis pellem penetrat, neque ipsum cohibet.
Etiamq; per capram flat hirsutam ouium autem greges non
uem,
Eo quòd annui ipsarum villi sunt, non perflat
Vis venti boreæ: incuruum verò senem facit.
Et per teneli corporis virginem non perflat,
Quæ ædes intra charam apud matrem manet,
Nondum opera experta aureæ Veneris,

ἠ. λελ. Lauabantur veteres & vngebãtur.

Benéque lota tenerum corpus, & pingui oleo
Uncta, noctu cubat intra domum
Tempore hyberno, quãdo exossis polypus suũ pedẽ arrodit,
Inq; frigida dom', & in habitaculis tristibus.
Non enim illi sol ostendit pabulum ut inuadat,

Indigi hominis miseria.

Sed super nigrorum hominum populumq; & urbem
Vertitur. tardius autem uniuersis Græcis lucet.
Et tunc sanè cornutæ bestiæ & incornutæ syluicubæ
Misere dentibus stridentes per quercetum vallosum
Fugiunt: & passim omnibus id curæ est:

Νειὸν δὲ σπείρειν ἔτι κουφίζουσαν ἄρουραν.
Νειὸς ἀλεξιάρη, παίδων εὐκηλήτειρα.
Εὔχεσθαι δὲ Διὶ χθονίῳ, Δημήτερί θ' ἁγνῇ,
Ἐκτελέα βρίθειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτήν,
Ἀρχόμενος τὰ πρῶτ' ἀρότου, ὅταν ἄκρον ἐχέτλης 465
Χειρὶ λαβὼν, ὅρπηκα βοῶν ἐπὶ νῶτον ἵκηαι
Ἔνδρυον ἑλκόντων μεσάβων. ὁ δὲ τυτθὸς ὄπισθεν
Δμῶος ἔχων μακέλην, πόνον ὀρνίθεσσι τιθείη,
Σπέρμα κατακρύπτων. ἐϋθημοσύνη γὰρ ἀρίστη
Θνητοῖς ἀνθρώποις, κακοθημοσύνη δὲ κακίστη. 470
Ὧδέ κεν ἁδροσύνῃ στάχυες νεύοιεν ἔραζε,
Εἰ τέλος αὐτὸς ὄπισθεν Ὀλύμπιος ἐσθλὸν ὀπάζοι,
Ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνια· καί σε ἔολπα
Γηθήσειν βιότοιο ἐρευμένον ἔνδον ἐόντος.
Εὐοχθέων δ' ἵξεαι πολιὸν ἔαρ, οὐδὲ πρὸς ἄλλους 475
Αὐγάσεαι· σέο δ' ἄλλος ἀνὴρ κεχρημένος ἔσται.
Εἰ δέ κεν ἠελίοιο τροπαῖς ἀρόσῃς χθόνα δῖαν,
Ἥμενος ἀμήσεις, ὀλίγον περὶ χειρὸς ἐέργων,
Ἀντία δεσμεύων κεκονιμένος, οὐ μάλα χαίρων·
Οἴσεις δ' ἐν φορμῷ· παῦροι δέ σε θηήσονται. 480
Ἄλλοτε δ' ἀλλοῖος Ζηνὸς νόος αἰγιόχοιο,
Ἀργαλέος δ' ἄνδρεσσι καταθνητοῖσι νοῆσαι.
Εἰ δέ κεν ὄψ' ἀρόσῃς, τόδε κέν τοι φάρμακον εἴη·
Ἦμος κόκκυξ κοκκύζει δρυὸς ἐν πετάλοισι
Τὸ πρῶτον, τέρπει τε βροτοὺς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, 485
Τῆμος Ζεὺς ὕοι τρίτῳ ἤματι, μηδ' ἀπολήγοι,
Μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὁπλήν, μήτ' ἀπολείπων·
Οὕτω κ' ὀψαρότης πρωτηρότῃ ἰσοφαρίζοι.
Ἐν θυμῷ δ' εὖ πάντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι
Μήτ' ἔαρ γινόμενον πολιόν, μήθ' ὥριος ὄμβρος. 490
Πὰρ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον καὶ ἐπαλέα λέσχην
Ὥρῃ χειμερίῃ, ὁπότε κρύος ἀνέρας ἔργων
Ἰσχάνει, ἔνθα κ' ἄοκνος ἀνὴρ μέγα οἶκον ὀφέλλοι·
Μή σε κακοῦ χειμῶνος ἀμηχανίη καταμάρψῃ
Σὺν πενίῃ, λεπτῇ δὲ παχὺν πόδα χειρὶ πιέζῃς. 495
Πολλὰ δ' ἀεργὸς ἀνήρ, κενεὴν ἐπὶ ἐλπίδα μίμνων,
Χρηΐζων βιότοιο, κακὰ προσελέξατο θυμῷ.
Ἐλπὶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει,
Ἥμενον ἐν λέσχῃ, τῷ μὴ βίος ἄρκιος εἴη.
Δείκνυε δὲ δμώεσσι θέρευς ἔτι μέσσου ἐόντος, 500
Οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσσεῖται, ποιεῖσθε καλιάς.
Μῆνα δὲ Ληναιῶνα, κάκ' ἤματα, βουδόρα πάντα,
Τοῦτον ἀλεύασθαι, καὶ πηγάδας, αἵτ' ἐπὶ γαῖαν
Πνεύσαντος Βορέαο δυσηλεγέες τελέθουσιν.
Ὅστε διὰ Θρῄκης ἱπποτρόφου εὐρέϊ πόντῳ 505
Ἐμπνεύσας ὤρινε· μέμυκε δὲ γαῖα καὶ ὕλη.
Πολλὰς δὲ δρῦς ὑψικόμους ἐλάτας τε παχείας
Οὔρεος ἐν βήσσῃς πιλνᾷ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
Ἐμπίπτων, καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριτος ὕλη.
Θῆρες δὲ φρίσσουσ', οὐρὰς δ' ὑπὸ μέζε' ἔθεντο, 510
Τῶν καὶ λάχνῃ δέρμα κατάσκιον· ἀλλά νυ καὶ τῶν
Ψυχρὸς ἐὼν διάησι δασυστέρνων περ ἐόντων.
Καί τε διὰ ῥινοῦ βοὸς ἔρχεται, οὐδέ μιν ἴσχει·
Καί τε δι' αἶγα ἄησι τανύτριχα· πώεα δ' οὔτι,
Οὕνεκ' ἐπηεταναὶ τρίχες αὐτῶν, οὐ διάησιν 515
Ἲς ἀνέμου Βορέου· τροχαλὸν δὲ γέροντα τίθησι.
Καὶ διὰ παρθενικῆς ἁπαλόχροος οὐ διάησιν,
Ἥτε δόμων ἔντοσθε φίλῃ παρὰ μητέρι μίμνει,
Οὔπω ἔργ' εἰδυῖα πολυχρύσου Ἀφροδίτης.
Εὖ τε λοεσσαμένη τέρενα χρόα, καὶ λίπ' ἐλαίῳ 520
Χρισαμένη, μυχίη καταλέξεται ἔνδοθεν οἴκου,
Ἤματι χειμερίῳ, ὅτ' ἀνόστεος ὃν πόδα τένδει,
Ἔν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ καὶ ἤθεσι λευγαλέοισιν.
Οὐ γάρ οἱ ἠέλιος δείκνυ νομὸν ὁρμηθῆναι·
Ἀλλ' ἐπὶ κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε 525
Στρωφᾶται, βράδιον δὲ Πανελλήνεσσι φαείνει.
Καὶ τότε δὴ κεραοὶ καὶ νήκεροι ὑληκοῖται
Λυγρὸν μυλιόωντες ἀνὰ δρία βησσήεντα
Φεύγουσιν· καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο μέμηλεν,

Οἱ

Οἳ σκέπα μαιόμενοι πυκινοὺς κευθμῶνας ἔχουσι, 530
Καὶ γλάφυ πετρῆεν· τότε δὴ τρίποδι βροτῷ ἶσοι,
Οὗ τ' ἐπὶ νῶτα ἔαγε, κάρη δ' εἰς οὖδας ὁρᾶται,
Τῷ ἴκελοι φοιτῶσιν, ἀλευόμενοι νίφα λευκήν.
Καὶ τότε ἕσσασθαι ἔρυμα χροὸς, ὥς σε κελεύω,
Χλαῖνάν τε μαλακὴν καὶ τερμιόεντα χιτῶνα. 535
Στήμονι δ' ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μηρύσασθαι·
Τὴν περιέσσασθαι, ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι,
Μηδ' ὀρθαὶ φρίσσωσιν ἀειρόμεναι κατὰ σῶμα.
Ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδιλα βοὸς ἶφι κταμένοιο
Ἄρμενα δήσασθαι, πίλοις ἔντοσθε πυκάσσας. 540
Πρωτογόνων δ' ἐρίφων, ὁπότ' ἂν κρύος ὥριον ἔλθῃ,
Δέρματα συρράπτειν νεύρῳ βοὸς, ὄφρ' ἐπὶ νώτῳ
Ὑετοῦ ἀμφιβάλῃ ἀλέην, κεφαλῆφι δ' ὕπερθε
Πῖλον ἔχειν ἀσκητὸν, ἵν' οὔατα μὴ καταδεύῃ.
Ψυχρὴ γάρ τ' ἠὼς πέλεται Βορέαο πεσόντος. 545
Ἠῷος δ' ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Ἀὴρ πυροφόρος τέταται, μακάρων ἐπὶ ἔργοις·
Ὅς τε ἀρυσσάμενος ποταμῶν ἀπὸ αἰενναόντων,
Ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης ἀρθεὶς ἀνέμοιο θυέλλῃ,
Ἄλλοτε μέν θ' ὕει ποτὶ ἕσπερον, ἄλλοτ' ἄησι 550
Πυκνὰ Θρηϊκίου Βορέου νέφεα κλονέοντος.
Τὸν φθάμενος, ἔργον τελέσας, οἶκόνδε νέεσθαι,
Μή ποτέ σ' οὐρανόθεν σκοτόεν νέφος ἀμφικαλύψῃ,
Χρῶτα δὲ μυδαλέον θήῃ, κατὰ δ' εἵματα δεύσῃ.
Ἀλλ' ὑπαλεύασθαι. μεὶς γὰρ χαλεπώτατος οὗτος 555
Χειμέριος, χαλεπὸς προβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
Τῆμος τὤμισυ βουσὶν, ἐπ' ἀνέρι δὲ πλέον εἴη
Ἁρμαλιῆς· μακραὶ γὰρ ἐπίρροθοι εὐφρόναι εἰσί.
Ταῦτα φυλασσόμενος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν,
Ἰσοῦσθαι νύκτας τε καὶ ἤματα, εἰσόκεν αὖτις 560
Γῆ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνείκῃ.
Εὖτ' ἂν δ' ἑξήκοντα μετὰ τροπὰς ἠελίοιο
Χειμέρι' ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἤματα, δή ῥα τότ' ἀστὴρ
Ἀρκτοῦρος, προλιπὼν ἱερὸν ῥόον Ὠκεανοῖο,
Πρῶτον παμφαίνων ἐπιτέλλεται ἀκροκνέφαιος. 565
Τὸν δὲ μετ' ὀρθογόη Πανδιονὶς ὦρτο χελιδὼν
Ἐς φάος ἀνθρώποις, ἔαρος νέον ἱσταμένοιο.
Τὴν φθάμενος, οἴνας περταμνέμεν· ὣς γὰρ ἄμεινον.
Ἀλλ' ὁπότ' ἂν φερέοικος ἀπὸ χθονὸς* ἂμ φυτὰ βαίνῃ
Πληϊάδας φεύγων, τότε δὴ σκάφος οὐκέτι οἰνέων· 570
Ἀλλ' ἅρπας τε χαρασσέμεναι καὶ δμῶας ἐγείρειν.
Φεύγειν δὲ σκιεροὺς θώκους καὶ ἐπ' ἠόα κοῖτον,
Ὥρῃ ἐν ἀμήτου, ὅτε τ' ἠέλιος χρόα κάρφει.
Τημοῦτος σπεύδειν καὶ οἴκαδε καρπὸν ἀγινεῖν,
Ὄρθρου ἀνιστάμενος, ἵνα τοι βίος ἄρκιος εἴη. 575
Ἠὼς γάρ τ' ἔργοιο τρίτην ἀπομείρεται αἶσαν.
Ἠώς τοι προφέρει μὲν ὁδοῦ, προφέρει δὲ καὶ ἔργου·
Ἠὼς, ἥτε φανεῖσα πολέας ἐπέβησε κελεύθου
Ἀνθρώπους, πολλοῖσι δ' ἐπὶ ζυγὰ βουσὶ τίθησιν.
Ἦμος δὲ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἠχέτα τέττιξ 580
Δενδρέῳ ἐφεζόμενος λιγυρὴν καταχεύετ' ἀοιδὴν
Πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρεος καματώδεος ὥρῃ,
Τῆμος πιόταταί τ' αἶγες καὶ οἶνος ἄριστος·
Μαχλόταται δὲ γυναῖκες, ἀφαυρότατοι δέ τοι ἄνδρες
Εἰσὶν, ἐπεὶ κεφαλὴν καὶ γούνατα Σείριος ἄζει, 585
Αὐαλέος δέ τε χρὼς ὑπὸ καύματος· ἀλλὰ τότ' ἤδη
Εἴη πετραίη τε σκιὴ καὶ Βίβλινος οἶνος,
Μάζα τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμενάων,
Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μήπω τετοκυίης,
Πρωτογόνων τ' ἐρίφων· ἐπὶ δ' αἴθοπα πινέμεν οἶνον, 590
Ἐν σκιῇ ἑζόμενον, κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῆς,
Ἀντίον ἀκραέος* ζεφύρου τρέψαντα πρόσωπον,
Κρήνης τ' ἀενάου καὶ ἀπορρύτου, ἥτ' ἀθόλωτος.
Τρὶς ὕδατος προχέειν, τὸ δὲ τέτρατον ἱέμεν οἴνου.
Δμωσὶ δ' ἐποτρύνειν Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν 595
Δινέμεν, εὖτ' ἂν πρῶτα φανῇ σθένος Ὠρίωνος,
Χώρῳ ἐν εὐαεῖ καὶ ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ.
Μέτρῳ δ' εὖ κομίσασθαι ἐν ἄγγεσιν· αὐτὰρ ἐπὴν δὴ

Quæ tecta inquirentes, densas latebras habent,
Et cauernas petrosas, tunc vt quæ tripedi homini similes,
Cuius & humeri fracti sunt, & caput pauimentum spectat:
Huic similes incedunt vitantes niuem albam.
Et tunc indue munimentum corporis, vt te iubeo,
Chlænamq́; mollem, & talarem tunicam.
Stamine verò in pauco multam tramam intexe.
Hanc circum induito, vt tibi pili non tremant.
Neque erecti horreant, arrecti per corpus.
Circum verò pedes calceos bouis fortiter occisi
Aptos ligato, pilis intus condensans.
Primogenitorũ vero hœdorũ, cum frigus tempestiuũ venerit,
Pelles consuito neruo bouis, vt super humerum
Pluuiæ arceas teporem, supra caput vero
Pileum habeas elaboratum, vt aures ne humefiant.
Frigida enim aurora est, Borea cadente:
Matutinus verò super terram à cœlo stellifero
Aër frugifer, extensus est beatorum super opera.
Qui hauriens e fluminibus semper fluentibus,
Alte supra terram leuatus venti procella,
Interdum quidem pluit ad vesperam, interdum flat,
Densas Thracio borea nubes excitante.
Hunc anteuertens, opere perfecto domum redi,
Ne quando te cœlitus tenebrosa nubes circumtegat,
Corpusq́; madidum faciat, vestesq́; humectet.
Sed cauito. Mensis enim difficilimus hic
Hybernus: difficilis ouibus, difficilisq́; hominibus.
Tunc medium bobus, homini vero amplius adsit
Alimonia: longæ enim validæq́; noctes sunt.
Hæc obseruans perfectum in annum
Aequato noctésque & dies, donec rursum
Terra omnium mater fructum omnigenum proferat.
Quum sexaginta post versiones solis
Hybernos perfecerit Iupiter dies, tunc sanè stella
Arcturus relinquens immensum fluctum Oceani,
Primus totus apparens exoritur vespertinus,
Post hunc mane lugens Pandionis prorumpit hirundino
Ad lucem hominibus, vere nuper cœpto.
Hanc præuertens, vites incidito. sic enim melius.
At cum domiporta a terra plantas ascenderit,
Pleiades fugiens, tunc non amplius fodienda vites,
Sed falcésque acuito, seruósque excitato.
Fugito verò vmbrosas tabernas, & ad auroram cubile,
Tempore messis, quando sol corpus exiccat:
Tunc festina, & domum fruges congrega,
Diluculo surgens, vt tibi victus sufficiens sit.
Aurora enim operis tertiam sortitur partem.
Aurora tibi promouet quidem viam, promouétque laborem:
Aurora, quæ apparens multos ingredi fecit viam
Homines, pluribus vero iuga bobus imponit.
Quum verò carduúsque floret & canora cicada
Arbori insidens stridulum effundit cantum
Frequenter sub alis æstatis laborioso tempore,
Tunc pinguésque capræ, & vinum optimum,
Salacissimæ verò mulieres & viri imbecillimi
Sunt, quoniam caput & genua Sirius exiccat,
Siccum verò corpus ob æstum. Sed tunc iam
Sit petrosáque vmbra, & Biblinum vinum,
Libumque lacteum, lacque caprarum non amplius lactan-
Et bouis arborivoræ caro nondum enixæ, (tium,
Tenerorúmque hœdorum, præterea nigrum bibito vinum,
In vmbra sedens, saturatus cibo,
Contra temperatum ventum obuerso vultu.
Fontisque perennis, ac defluis, quique illimis sit,
Tertiam aquæ partem infunde, quartam verò vini misce.
Famulis autem impera, Cereris sacrum munus
Vertere, quando primum apparuerit vis Orionis,
Loco in ventoso, & bene planata in area.
Mensura vero diligenter recondito in vasis: sed post-
quam

Innumeratio vestium quibus pa... se munire debet.

Vites quãdo incidendæ.

* ἀμφὶ φυτά.

* ζεφύρου.

Omnem victum deposueris sufficientem intra domum,
Seruum domo carentem conducere, & sine liberis ancillam
Inquirere iubeo: molesta est autem quæ liberos habet ancilla.
Et canem dentibus asperum nutrito, nec parcas cibo,
Ne quando tibi interdiu dormiens vir facultates auferat.
Fœnum autem importato, & paleas vt tibi sit
Bobus ac mulis annuum pabulum, sed postea
Serui refocillent chara genua, & boues soluantur.
Quum verò Orion & Sirius in medium venerit
Cœlum, arcturum autem inspexerit rosea digitis Aurora,
O Persa, tunc omnes decerpe domum vuas:
Exponito verò soli decem dies, totidémque noctes,
Quinque autem adumbrato, sexto in vasa haurito
Dona lætitiæ datoris Bacchi. Sed postquam vtique
Pleiadésque hyadésque ac robur Orionis
Occiderint, tunc deinde arationis memor esto
Tempestiuæ. annus verò per terram accommodus sit.
Quod si te nauigationis periculosæ desiderium cepit,
Quando vtique Pleiades robur validum Orionis
Fugientes, occiderint in obscurum pontum,
Tunc certè variorum ventorum strident flamina,
Et tunc ne amplius naues habe in nigro ponto.
Terram autem operari memineris, ita vt te iubeo.
Nauem verò in continentem trahito, munitóque lapidibus
Vndiquaque, vt arceant ventorum robur humidè flantium,
Sentina exhausta, vt ne putrefaciat Iouis imber.
Instrumenta verò congrua omnia domi tuæ repone,
Ornatè conseruans nauis alas pontigradæ.
Clauum verò fabrefactum super fumum suspendito.
Ipse autem tempestiuam expectato nauigationem dum veniat.
Tuncque nauem celerem ad mare trahito: intus verò onus
Aptum imponito, domum vt lucrum reportes:
Quemadmodum meúsque pater, & tuus, stultissime Persa,
Nauigabat nauibus victus indigus boni.
Qui olim & huc venit, immensum pontum emensus,
Cuma Aeolide relicta, in naui nigra:
Non reditus fugiens neque opulentiam ac facultates,
Sed malam paupertem, quam Iupiter hominibus dat.
Habitauit autem prope Heliconem misero in vico
Ascra, hyeme malo, æstate autem molesto, nunquam bono.
Tu verò ô Persa operum memor esto
Tempestiuorum omnium: de nauigatione verò maximè.
Nauem paruam laudato, magnæ verò onera imponito.
Maius quidem onus, maius verò lucrum ad lucrum
Erit, siquidem venti malos abstineant flatus.
Quando ad mercaturam verso imprudente animo,
Volueris & debita effugere, & famem inamœnam,
Ostendam autem tibi modos multisoni maris,
Etsi neque nauigandi peritus, neque nauium.
Neque enim vnquam naui profectus sum ad latum mare,
Nisi in Eubœam ex Aulide, vbi quondam Græci
Expectata tempestate, magnum collegerunt exercitum
Græcia è sacra, ad Troiam pulchris fœminis præditam.
Illuc ego ad certamina strenui Amphidamantis,
Chalcidémque traieci. prædeliberata verò multa
Certamina instituerunt iuuenes magnanimi, vbi me dico
Carmine victorem tulisse tripodem auritum.
Quem ego quidem Musis Heliconiadibus dicaui,
Vbi me primum sonorum aggredi fecerunt cantum.
Tantum nauium expertus sum, multos clauos habentium.
Sed tamen dicam Iouis consilium Aegiochi.
Musæ enim me docuerunt diuinum carmen canere.
Dies quinquaginta post versiones solis,
Ad finem progresso æstatis laboriosæ tempore,
Tempestiua est mortalibus nauigatio. nec certè nauem
Fregeris, neque homines perdiderit mare,
Nisi sciens Neptunus terræ quassator,
Aut Iupiter immortalium rex velit perdere.
In his enim summa est simul bonorúmque malorúmque.

Moderata quies de boue quidem Libro in necessitas imposita est.

Vindemiæ tempus.

Nauigationis præcepta.

Tempus nauigandi.

Πάντα βίον κατάθηαι ἐπάρμενον ἔνδοθι οἴκου,
Θῆτ' ἄοικον ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἔριθον 600
Δίζεσθαι κέλομαι. χαλεπὴ δ' ὑπόπορτις ἔριθος.
Καὶ κύνα καρχαρόδοντα κομεῖν, μὴ φείδεο σίτου·
Μή ποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἕληται.
Χόρτον δ' ἐσκομίσαι καὶ συρφετὸν, ὄφρα τοι εἴη
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπηετανόν. αὐτὰρ ἔπειτα 605
Δμῶας ἀναψῦξαι φίλα γούνατα, καὶ λῦσαι βόε.
Εὖτ' ἂν δ' Ὠρίων καὶ Σείριος ἐς μέσον ἔλθῃ
Οὐρανὸν, Ἀρκτοῦρον δ' ἐσίδῃ ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς,
Ὦ Πέρση, τότε πάντας ἀποδρέπεν οἴκαδε βότρυς·
Δεῖξαι δ' ἠελίῳ δέκα τ' ἤματα καὶ δέκα νύκτας. 610
Πέντε δὲ συσκιάσαι, ἕκτῳ δ' εἰς ἄγγε' ἀφύσσαι
Δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. αὐτὰρ ἐπὴν δὴ
Πληϊάδες θ' Ὑάδες τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος
Δύνωσιν, τότ' ἔπειτ' ἀρότου μεμνημένος εἶναι
Ὡραίου· πλειὼν δὲ κατὰ χθονὸς ἄρμενος εἴη. 615
Εἰ δέ σε ναυτιλίης δυσπεμφέλου ἵμερος αἱρεῖ,
Εὖτ' ἂν Πληϊάδες σθένος ὄβριμον Ὠρίωνος
Φεύγουσαι πίπτωσιν ἐς ἠεροειδέα πόντον,
Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύουσιν ἀῆται·
Καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ· 620
Γῆν δ' ἐργάζεσθαι μεμνημένος, ὥς σε κελεύω.
Νῆα δ' ἐπ' ἠπείρου ἐρύσαι, πυκάσαι τε λίθοισι
Πάντοθεν, ὄφρ' ἴσχωσ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
Χείμαρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβρος.
Ὅπλα δ' ἐπάρμενα πάντα τεῷ ἐγκάτθεο οἴκῳ, 625
Εὐκόσμως στολίσας νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο.
Πηδάλιον δ' εὐεργὲς ὑπὲρ καπνοῦ κρεμάσασθαι.
Αὐτὸς δ' ὡραῖον μίμνειν πλόον, εἰσόκεν ἔλθῃ.
Καὶ τότε νῆα θοὴν ἅλαδ' ἑλκέμεν, ἐν δέ τε φόρτον
Ἄρμενον ἐντύνασθαι, ἵν' οἴκαδε κέρδος ἄρηαι· 630
Ὥσπερ ἐμός τε πατὴρ καὶ σὸς, μέγα νήπιε Πέρση,
Πλωΐζεσκ' ἐν νηυσὶ βίου κεχρημένος ἐσθλοῦ.
Ὅς ποτε καὶ τῇδ' ἦλθε, πολὺν διὰ πόντον ἀνύσσας,
Κύμην Αἰολίδα προλιπὼν, ἐν νηῒ μελαίνῃ·
Οὐκ ἄφενος φεύγων οὐδὲ πλοῦτόν τε καὶ ὄλβον, 635
Ἀλλὰ κακὴν πενίην, τὴν Ζεὺς ἄνδρεσσι δίδωσι.
Νάσσατο δ' ἄγχ' Ἑλικῶνος ὀϊζυρῇ ἐνὶ κώμῃ,
Ἄσκρῃ, χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλέῃ, οὐδέποτ' ἐσθλῇ.
Τύνη δ' ὦ Πέρση, ἔργων μεμνημένος εἶναι
Ὡραίων πάντων, περὶ ναυτιλίης δὲ μάλιστα. 640
Νῆ' ὀλίγην αἰνεῖν, μεγάλῃ δ' ἐνὶ φορτία θέσθαι.
Μείζων μὲν φόρτος, μεῖζον δ' ἐπὶ κέρδεϊ κέρδος
Ἔσσεται, εἴ κ' ἄνεμοί γε κακὰς ἀπέχωσιν ἀήτας.
Εὖτ' ἂν ἐπ' ἐμπορίην τρέψας ἀεσίφρονα θυμὸν,
Βούληαι δὲ χρέα τε προφυγεῖν καὶ λιμὸν ἀτερπέα, 645
Δείξω δή τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Οὔτε τι ναυτιλίης σεσοφισμένος, οὔτε τι νηῶν.
Οὐ γάρ πώποτε νηΐ γ' ἐπέπλων εὐρέα πόντον,
Εἰ μὴ ἐς Εὔβοιαν ἐξ Αὐλίδος, ᾗ ποτ' Ἀχαιοὶ
Μείναντες χειμῶνα, πολὺν σὺν λαὸν ἄγειραν 650
Ἑλλάδος ἐξ ἱερῆς Τροίην ἐς καλλιγύναικα.
Ἔνθα δ' ἐγὼν ἐπ' ἄεθλα δαΐφρονος Ἀμφιδάμαντος,
Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα. τὰ δὲ προπεφραδμένα πολλὰ
Ἄεθλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες. ἔνθα μέ φημι
Ὕμνῳ νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὠτώεντα. 659
Τὸν μὲν ἐγὼ Μούσῃσ' Ἑλικωνιάδεσσ' ἀνέθηκα,
Ἔνθα με τὸ πρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν ἀοιδῆς.
Τόσσον τοι νηῶν γε πεπείρημαι πολυγόμφων.
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω Ζηνὸς νόον αἰγιόχοιο.
Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον ἀείδειν. 660
Ἤματα πεντήκοντα μετὰ τροπὰς ἠελίοιο,
Ἐς τέλος ἐλθόντος θέρεος καματώδεος ὥρης,
Ὡραῖος πέλεται θνητοῖς πλόος. οὔτε κε νῆα
Καυάξαις, οὔτ' ἄνδρας ἀποφθείσειε θάλασσα·
Εἰ μὴ δὴ πρόφρων γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων, 665
Ἢ Ζεὺς ἀθανάτων βασιλεὺς ἐθέλῃσιν ὀλέσσαι.
Ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.

Τῆμος

Τῆμος δ' εὐκρινέες τ' αὖραι, καὶ πόντος ἀπήμων·
Εὔκηλος τότε νῆα θοὴν ἀνέμοισι πιθήσας
Ἑλκέμεν ἐς πόντον, φόρτον δ' ἐς πάντα τίθεσθαι. 670
Σπεύδειν δ' ὅττι τάχιστα πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι·
Μηδὲ μένειν οἶνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον,
Καὶ χειμῶν' ἐπιόντα, Νότοιό τε δεινὰς ἀήτας,
Ὅστ' ὤρινε θάλασσαν ὁμαρτήσας Διὸς ὄμβρῳ
Πολλῷ ὀπωρινῷ, χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθηκεν. 675
Ἄλλος δ' εἰαρινὸς πέλεται πλόος ἀνθρώποισιν,
Ἦμος δὴ τὸ πρῶτον ὅσον τ' ἐπιβᾶσα κορώνη
Ἴχνος ἐποίησεν, τόσσον πέταλ' ἀνδρὶ φανείῃ
Ἐν κράδῃ ἀκροτάτῃ· τότε δ' ἄμβατός ἐστι θάλασσα.
Εἰαρινὸς δ' οὗτος πέλεται πλόος, οὔ μιν ἔγωγε 680
Αἴνημ'· οὐ γὰρ ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένος ἐστίν,
Ἁρπακτός· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν· ἀλλά νυ καὶ τὰ
Ἄνθρωποι ῥέζουσιν ἀιδρείῃσι νόοιο.
Χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
Δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μετὰ κύμασιν. ἀλλά σ' ἄνωγα 685
Φράζεσθαι τάδε πάντα μετὰ φρεσὶν ὡς ἀγορεύω.
Μηδ' ἐν νηυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθαι,
Ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δὲ μείονα φορτίζεσθαι.
Δεινὸν γὰρ πόντου μετὰ κύμασι πήματι κύρσαι·
Δεινὸν δ' εἴ κ' ἐπ' ἄμαξαν ὑπέρβιον ἄχθος ἀείρας, 690
Ἄξονα καυάξαις, τὰ δὲ φορτία μαυρωθείη.
Μέτρα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.
Ὡραῖος δὲ γυναῖκα τεὸν ποτὶ οἶκον ἄγεσθαι,
Μήτε τριηκόντων ἐτέων μάλα πόλλ' ἀπολείπων,
Μήτ' ἐπιθεὶς μάλα πολλά· γάμος δέ τοι ὥριος οὗτος. 695
Ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβώοι, πέμπτῳ δὲ γαμοῖτο.
Παρθενικὴν δὲ γαμεῖν, ὥς κ' ἤθεα κεδνὰ διδάξῃς.
Τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν ἥτις σέθεν ἐγγύθι ναίει,
Πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδών, μὴ γείτοσι χάρματα γήμῃς.
Οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληΐζετ' ἄμεινον 700
Τῆς ἀγαθῆς, τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο,
Δειπνολόχης· ἥ τ' ἄνδρα καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα
Εὕει ἄτερ δαλοῖο, καὶ ὠμῷ γήραϊ δῶκεν.
Εὖ δ' ὄπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι.
Μηδὲ κασιγνήτῳ ἶσον ποιεῖσθαι ἑταῖρον· 705
Εἰ δέ κε ποιήσῃς, μή μιν πρότερος κακὸν ἔρξῃς.
Μηδὲ ψεύδεσθαι γλώσσης χάριν· εἰ δέ κεν ἄρχῃ
Ἤ τι ἔπος εἰπὼν ἀποθύμιον, ἠὲ καὶ ἔρξας,
Δὶς τόσα τείνυσθαι μεμνημένος· εἰ δέ κεν αὖτις
Ἡγῆτ' ἐς φιλότητα, δίκην δ' ἐθέλῃσι παρασχεῖν, 710
Δέξασθαι· δειλός τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
Ποιεῖται· σὲ δὲ μή τι νόον κατελεγχέτω εἶδος.
Μηδὲ πολύξεινον μηδ' ἄξεινον καλέεσθαι,
Μηδὲ κακῶν ἕταρον, μηδ' ἐσθλῶν νεικεστῆρα.
Μηδέ ποτ' οὐλομένην πενίην θυμοφθόρον ἀνδρὶ 715
Τετλάθ' ὀνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἐόντων.
Γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
Φειδωλῆς, πλείστη δὲ χάρις κατὰ μέτρον ἰούσης.
Εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις.
Μηδὲ πολυξείνου δαιτὸς δυσπέμφελος εἶναι, 720
Ἐκ κοινοῦ· πλείστη δὲ χάρις, δαπάνη τ' ὀλιγίστη.
Μηδέ ποτ' ἐξ ἠοῦς Διὶ λειβέμεν αἴθοπα οἶνον
Χερσὶν ἀνίπτοισιν, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
Οὐ γὰρ τοί γε κλύουσιν, ἀποπτύουσι δέ τ' ἀράς.
Μηδ' ἄντ' ἠελίου τετραμμένος ὀρθὸς ὀμείχειν. 725
Αὐτὰρ ἐπεί κε δύῃ, μεμνημένος, ἔς τ' ἀνιόντα,
Μήτ' ἐν ὁδῷ μήτ' ἐκτὸς ὁδοῦ προβάδην οὐρήσῃς,
Μήτ' ἀπογυμνωθείς· μακάρων τοι νύκτες ἔασιν.
Ἑζόμενος δ' ὅ γε θεῖος ἀνήρ, πεπνυμένα εἰδώς,
Ἢ ὅ γε πρὸς τοῖχον πελάσας εὐερκέος αὐλῆς. 730
Μηδ' αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμένος ἔνδοθι οἴκου
Ἱστίῳ ἐμπελαδὸν παραφαινέμεν, ἀλλ' ἀλέασθαι.
Μηδ' ἀπὸ δυσφήμοιο τάφου ἀπονοστήσαντα
Σπερμαίνειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτων ἀπὸ δαιτός.
Μηδέ ποτ' αἰενάων ποταμῶν καλλίρροον ὕδωρ 735

Tunc vero faciles que aurae, & mare innocuum.
Tranquillam tunc nauem celerem ventis fidens
Trahito in pontum, onus vero omne bene colloca.
Propera autem quam celerrime iterum domum redire.
Neque vero expectato vinumque nouum, & autumnalem
Imbrem accedentemque hyemem, & Noti flatus,
Qui concitat mare sequutus caelestem imbrem
Multum, autumnalem: difficilem vero pontum facit.
Sed alia verna est nauigatio hominibus:
Nempe cum primum quantum incedens cornix
Vestigium fecit, tantum folia homini appareant
Summa in ficu, tum suo peruium est mare.
Verna autem haec est nauigatio: non istam ego tamen
Probo, neque enim meo animo grata est,
Quia rapax. aegre quidem effugeris malum, sed tamen & haec
Homines faciunt stultitia mentis.
Pecunia enim anima est miseris mortalibus.
Miserum vero est mori in fluctibus. Verum te iubeo
Considerare haec omnia in animo, vt tibi consulo,
Ne vero intra naues omnem substantiam cauas pone:
Sed plura relinquito, pauciora vero imponito.
Miserum enim ponti in fluctibus in malum incidere.
Miserum etiam si quidē in currum pergrande onus imponēs
Axem fregeris, onera vero intereant.
Mediocritatem obserua: occasio vero in omnibus optima.
Maturus autem vxorem tuam ad domum ducito,
Neque triginta annis valde multum deficiens,
Neque superans multum: nuptiae vero tempestiuae haec.
Mulier autē quarto supra decimum anno pubescat, quinto (nubat.
Virginem vero ducito, vt mores castos doceas.
Eam vero potissimum ducito, quae te prope habitat (ducas.
Omnia diligenter circum contemplatus, ne vicinis ludibria
Neque enim muliere quicquam vir sortitur melius
Bona rursus vero mala non durius aliud,
Comessatrice, quae virum tametsi fortem
Torret sine face, & crudae senectae tradit.
Bene vero animaduersionem immortalium deorum obseruato.
Neque fratri aequalem facito amicum.
Quod si feceris, ne ipsum prior malo afficias.
Ne vero mentiaris linguae gratiam. Sin autem coeperis,
Aut verbum aliquod loquutus infestum, aut faciens,
Bis tantum punire memineris. Sin vero rursus
Redeat ad amicitiam, poenam autem velit praestare,
Suscipe, miser namque vir amicum alias alium
Facit. te vero ne quid animo coarguat vultus.
Ne vero multorum hospes, neue nullius hospes dicaris.
Neue malorum socius, neque bonorum conuitiator.
Neque vnquā miserā paupertatē, animi cōsumptricē homini
Sustineas exprobrare, diuorum munus immortalium.
Linguae certe thesaurus inter homines optimus
Parcae: plurima vero gratia ad mensuram euntis.
Quod si malum dixeris, forsan & ipse maius audies.
Neque publici conuiuii grauis accessor esto.
Nam ex publico plurima gratia, sumptusque minimus.
Neque vnquam de mane Ioui libato nigrum vinum
Manibus illotis, neque aliis immortalibus.
Neque enim illi exaudiunt, respuunt vero etiam preces.
Neque contra solem versus erectus meito:
Sed postquam occiderit, memor vsque ad orientem,
Neque in via, neque extra viam progrediendo meias,
Neque denudatus: deorum quippe noctes sunt.
Sedens vero diuinus vir, & prudens,
Aut idem ad parietem accedens bene septi atrii,
Neque pudenda semine pollutus intra domum
Focum iuxta reuelato, sed caueto.
Neque ab infami sepulchro reuersus
Seminato progeniem, sed deorum a conuiuio.
Nec vnquam perennium fluuiorum limpidam aquam

Matrimonii praecepta.

Vxor qualis deligenda.

Amicus fratri non praeponendus.

Amicorum diuortia non debent esse diuturna.

Paupertas

Elegiis dictum de silentio.

Res sacrae lauandis manibus tractandae.

Modestiae praecepta.

Pedibus transito, priusquam oraueris aspiciens pulchra (fluenta,
Manus lotus amœna aqua limpida.
Qui fluuium transierit, malitia verò manus illotus,
Et succensent dij, & damna dant in posterum.
Ne verò à manu deorum in celebri conuiuio — Religio in mensa seruanda.
Siccum à viridi reseca nigro ferro.
Neque vnquam patinam libatoriam pone super craterem
Bibentium. perniciosum enim in ipso fatum est situm.
Neque domum faciens imperfectam relinquito,
Ne fortè insidens crocitet stridula cornix.
Neque à pedibus ollis nondum lustratis rapiens
Comedito, neque lauator: quia & hisce noxa inest.
Neque super immobilibus locato (non enim bonum est)
Puerum duodennem: quia virum inertem facit:
Neque duodecim mensium: æquale & hoc est. — Nulla corpora non esse adsue facienda ad mollem & mulie brem cultum.
Neque muliebri in balneo corpus abluito
Vir: grauis enim ad tempus est & in hoc
Pœna. neque in sacrificia accensa incidens,
Reprehende arcana. Deus quippe & hæc indignè fert.
Nec vnquam in alueo fluuiorum mare fluentium, — γρ. θεός τοι.
Neque in fontium, meito: quin valde euitato. — Dona Dei non sunt ignominia afficienda.
Neque incacato: id enim nihilo est melius
Sic facito: grauem verò mortalium euitato famam.
Fama enim mala est, leuis quidem leuatu — Hortatio ad bonam famam.
Facillimè, molesta verò portatu, difficilisque depositu.
Fama verò nulla prorsus perit, quam quidem multi — γρ. φημίζω- σι.
Populi diuulgant. quippe dea quadam est & ipsa. — γρ. τις.

HESIODI ASCRÆI DIES.

DIES verò ex Ioue obseruans, bene secundum sortem. — Quæ opera oporteat singulis diebus facere & qui dies sint fausti vel inauspicati.
Præcipe seruis, tricesimam mensis optimam
Ad opera inspiciendum, demensúmque diuidendum:
Nempe cùm veritatem populi indicantes agunt.
Hæ enim dies sunt Ioue à prudente:
Primum, nouilunium, quartáque & septima sacra dies:
Hac enim Apollinem aurensem genuit Latona.
Octauáque & nona ambæ dies mensis
Egregiè crescentis, ad curandum opera mortalium.
Vndecima verò duodecimáque ambæ quidem bonæ:
Hæc quidem tondendis ouibus, illa latis segetibus metendis.
Duodecima tamen vndecima multo melior:
Hac enim net fila in aere suspensus araneus,
Die expleta, quum & prudens formica aceruum colligit.
Hac telam ordiatur mulier, proponátque opus.
Mensis autem inchoati decimamtertiam caueto
Sementem incipere: plantis verò inserendis optima est.
Sexta verò media valde incommoda est plantis,
Viripara bona: puellæ verò non vtilis est, — γρ. δέ.
Neque gignendæ primum, nec nuptiis tradendæ.
Nec prima quidem sexta puellæ gignendæ
Apta est, sed hœdis castrandis, & gregibus ouium,
Stabulóque circum sepiendo pastoralis benigna dies est,
Bona verò viripara, amatque conuitia loqui, — γρ. ἐσθλὴ.
Mendaciáque & blandos sermones, & occulta colloquia.
Mensis verò octaua caprum, & bouem mugientem
Occiduo: mulos autem duodecima laboriosos.
Vicesima verò in magna, plena die, prudentem virum
Generato: valde enim bona est indolis, — γρ. πεπυκασμένος.
Bona autem viripara decima, puella verò & quarta
Media. hac verò & oues, & curuipedes boues,
Et canem asperis dentibus, mulósque laboriosos
Cicurato, sub manum ponens. cautus vero esto animo,
Vt quartam vites desinentis & inchoati mensis,
Doloribus conficiendo animo valde hæc accomoda est dies.
Quarta autem mensis vxorem domum ducito,
Obseruatis auibus quæ ad hanc rem sunt optimæ.

ποσσὶ περᾶν, πρίν γ' εὔξῃ ἰδὼν ἐς καλὰ ῥέεθρα,
χεῖρας νιψάμενος πολυηράτῳ ὕδατι λευκῷ.
ὃς ποταμὸν διαβῇ, κακότητι δὲ χεῖρας ἄνιπτος,
τῷ δὲ θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἄλγεα δῶκαν ὀπίσσω. 740
μηδ' ἀπὸ πεντόζοιο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
αὖον ἀπὸ χλωροῦ τάμνειν αἴθωνι σιδήρῳ.
μηδέ ποτ' οἰνοχόην τιθέμεν κρητῆρος ὕπερθεν
πινόντων. ὀλοὴ γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται.
μηδὲ δόμον ποιῶν ἀνεπίξεστον καταλείπειν, 745
μή τοι ἐφεζομένη κρώζῃ λακέρυζα κορώνη.
μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιρρέκτων ἀνελόντα
ἐσθίειν, μηδὲ λόεσθαι. ἐπεὶ καὶ τοῖς ἔνι ποινή.
μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν, οὐ γὰρ ἄμεινον)
παῖδα δυωδεκαταῖον, ὅτ' ἀνέρ' ἀνήνορα ποιεῖ· 750
μηδὲ δυωδεκάμηνον. ἴσον καὶ τοῦτο τέτυκται.
μηδὲ γυναικείῳ λουτρῷ χρόα φαιδρύνεσθαι
ἀνέρα. λευγαλέη γὰρ ἐπὶ χρόνον ἔστ' ἐπὶ καὶ τῷ
ποινή. μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομένοισι κυρήσας
μωμεύειν ἀΐδηλα. θεός νύ τι καὶ τὰ νεμεσσᾷ. 755
μηδέ ποτ' ἐν προχοῇ ποταμῶν ἅλαδε προρεόντων,
μηδ' ἐπὶ κρηνάων οὐρεῖν, μάλα δ' ἐξαλέασθαι·
μηδ' ἐναποψύχειν. τὸ γὰρ οὔ τοι λώϊόν ἐστιν.
ὧδ' ἔρδειν. δεινὴν δὲ βροτῶν ὑπαλεύεο φήμην.
φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται, κούφη μὲν ἀεῖραι
ῥεῖα μάλ', ἀργαλέη δὲ φέρειν, χαλεπὴ δ' ἀποθέσθαι. 760
φήμη δ' οὔ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥν τινα πολλοὶ
λαοὶ φημίζουσι. θεός νύ τις ἐστι καὶ αὐτή.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ ἡμέραι.

ΗΜΑΤΑ δ' ἐκ Διόθεν πεφυλαγμένος, εὖ κατὰ μοῖραν
πεφραδέμεν δμώεσσι. τριηκάδα μηνὸς ἀρίστην
ἔργα τ' ἐποπτεύειν, ἠδ' ἁρμαλιὴν δατέασθαι,
εὖτ' ἂν ἀληθείην λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν.
αἵδε γὰρ ἡμέραι εἰσὶ Διὸς παρὰ μητιόεντος. 5
πρῶτον ἔνη, τετράς τε, καὶ ἑβδόμη ἱερὸν ἦμαρ·
τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείνατο Λητώ.
ὀγδοάτη τ' ἐνάτη τε. δύω γε μὲν ἤματα μηνὸς
ἔξοχ' ἀεξομένοιο βροτήσια ἔργα πένεσθαι,
ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τ'. ἄμφω γε μὲν ἐσθλαί, 10
ἡ μὲν ὄϊς πείκειν, ἡ δ' εὔφρονα καρπὸν ἀμᾶσθαι.
ἡ δὲ δυωδεκάτη τῆς ἑνδεκάτης μέγ' ἀμείνων.
τῇ γάρ τοι νεῖ νήματ' ἀερσιπότητος ἀράχνης
ἤματος ἐκ πλείου, ὅτε τ' ἴδρις σωρὸν ἀμᾶται.
τῇ δ' ἱστὸν στήσαιτο γυνή, προβάλοιτό τε ἔργον. 15
μηνὸς δ' ἱσταμένου τρεισκαιδεκάτην ἀλέασθαι
σπέρματος ἄρξασθαι. φυτὰ δ' ἐνθρέψασθαι ἀρίστη.
ἕκτη δ' ἡ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν,
ἀνδρογόνος δ' ἀγαθή. κούρῃ δ' οὐ σύμφορός ἐστιν,
οὔτε γενέσθαι πρῶτ', οὔτ' ἄρ γάμου ἀντιβολῆσαι. 20
οὐδὲ μὲν ἡ πρώτη ἕκτη κούρῃ γε γενέσθαι
ἄρμενος, ἀλλ' ἐρίφους τάμνειν καὶ πώεα μήλων,
σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήϊον ἤπιον ἦμαρ.
ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος· φιλέει δέ τε κέρτομα βάζειν,
ψεύδεά θ', αἱμυλίους τε λόγους, κρυφίους τ' ὀαρισμούς. 25
μηνὸς δ' ὀγδοάτῃ κάπρον καὶ βοῦν ἐρίμυκον
ταμνέμεν, οὐρῆας δὲ δυωδεκάτῃ ταλαεργούς.
εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέῳ ἤματι, ἵστορα φῶτα
γείνασθαι· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένος ἐστίν.
ἐσθλὴ δ' ἀνδρογόνος δεκάτη, κούρῃ δέ τε τετρὰς 30
μέσση. τῇ δέ τε μῆλα καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
καὶ κύνα καρχαρόδοντα, καὶ οὐρῆας ταλαεργοὺς
πρηΰνειν, ἐπὶ χεῖρα τιθείς. πεφύλαξο δὲ θυμῷ
τετράδ' ἀλεύασθαι φθίνοντός θ' ἱσταμένου τε,
ἄλγεα θυμοβορεῖν· μάλα τοι τετελεσμένον ἦμαρ. 35
ἐν δὲ τετάρτῃ μηνὸς ἄγεσθ' εἰς οἶκον ἄκοιτιν,
οἰωνοὺς κρίνας οἳ ἐπ' ἔργματι τούτῳ ἄριστοι.

Πέμπτας

Πέμπτας δ' ἐξαλέασθαι, ἐπεὶ χαλεπαί τε καὶ αἰναί.
Ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἐρινύας ἀμφιπολεύειν,
Ὅρκον γεινόμενον, τὸν Ἔρις τέκε πῆμ' ἐπιόρκοις. 40
Μέσσῃ δ' ἑβδομάτῃ Δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν
Εὖ μάλ' ὀπιπεύοντα ἐυτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ
Βάλλειν, ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμήια δοῦρα,
Νήϊά τε ξύλα πολλά, τά τ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
Τετράδι δ' ἄρχεσθαι νῆας πήγνυσθαι ἀραιάς. 45
Εἰνὰς δ' ἡ μέσση ἐπὶ δείελα λωΐων ἦμαρ.
Πρωτίστη δ' εἰνὰς παναπήμων ἀνθρώποισιν.
Ἐσθλὴ μὲν γάρ θ' ἥ γε φυτευέμεν ἠδὲ γενέσθαι
Ἀνέρι τ' ἠδὲ γυναικί, καὶ οὔποτε πάγκακον ἦμαρ.
Παῦροι δ' αὖτ' ἴσασι τρισεινάδα μηνὸς ἀρίστην 50
Ἄρξασθαί τε πίθου, καὶ ἐπὶ ζυγὸν αὐχένι θεῖναι
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι.
Νῆα πολυκλήϊδα θοὴν εἰς οἴνοπα πόντον
Εἰρύμεναι, παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσι.
Τετράδι δ' οἴγε πίθον, περὶ πάντων ἱερὸν ἦμαρ 55
Μέσσῃ, παῦροι δ' αὖτε μετεικάδα μηνὸς ἀρίστην
Ἠοῦς γεινομένης, ἐπὶ δείελα δ' ἐστὶ χερείων.
Αἵδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ.
Αἱ δ' ἄλλαι μετάδουποι, ἀκήριοι, οὔ τι φέρουσαι.
Ἄλλος δ' ἀλλοίην αἰνεῖ, παῦροι δέ τ' ἴσασιν. 60
Ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
Τάων εὐδαίμων τε καὶ ὄλβιος, ὃς τάδε πάντα
Εἰδὼς ἐργάζηται ἀναίτιος ἀθανάτοισιν,
Ὄρνιθας κρίνων, καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.

Quintas vero euitato: quia difficiles sunt, & graues.
In quinta enim aiunt furias obambulare,
Periurium vindicantes, quod malum Contentio genuit periuris.
Media verò septima Cereris sacrum munus
Diligenter inspiciens, bene aequata in area
Ventilato, robora atque sector incidito cubicularia ligna,
Naualiaque ligna multa, & quae nauibus congrua sunt.
Quarta verò incipito naues compingere leues.
Nona autem media pomeridiana melior dies.
Prima vero nona prorsus innoxia hominibus.
Bona siquidem est ad plantandum, & ad generandum,
Tam viro quam mulieri: nec vnquam prorsus mala dies.
Sed pauci rursus sciunt ter nonam mensis optimam
Incipiendis doliis, & sub iugum ponendo collo
Bobus & mulis & equis celeribus.
Nauem bene clauatam celerem in nigrum pontum
Trahito: sed pauci vera nominant.
Quarta vero aperi dolium. prae omnibus sacra dies est
Media. pauca vero rursum post vicesimam mensis optimam
Aurora oriente. pomeridiana verò est deterior.
Et hae quidem dies sunt hominibus in terra commodae.
Caeterae autem incertae, sine sorte, nihil ferentes.
Sed alius aliam laudat: pauci vero norunt.
Interdum nouerca est dies, interdum mater.
Harum beatusque & felix, qui haec omnia
Sciens operatus fuerit, inculpatus diis.

Marginal notes: χ. ὅτι ἄλ-|ω α ; χ φυτεύειν ; χ. ὅτι ἄλ-|λαι.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ
ΑΣΠΙΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

Ἢ οἵη προλιποῦσα δόμους καὶ πατρίδα γαῖαν
Ἤλυθεν ἐς Θήβας μετ' ἀρήϊον Ἀμφιτρύωνα
Ἀλκμήνη, θυγάτηρ λαοσσόου Ἠλεκτρύωνος,
Ἥ ῥα γυναικῶν φῦλον ἐκαίνυτο θηλυτεράων
Εἴδεΐ τε μεγέθει τε, νόον γε μὲν οὔ τις ἔριζε 5
Τάων ἃς θνηταὶ θνητοῖς τέκον εὐνηθεῖσαι.
Τῆς καὶ ἀπὸ κρῆθεν βλεφάρων τ' ἀπὸ κυανεάων
Τοῖον ἄηθ' οἷόν τε πολυχρύσου Ἀφροδίτης.
Ἡ δὲ καὶ ὣς κατὰ θυμὸν ἑὸν τίεσκεν ἀκοίτην,
Ὡς οὔπω τις ἔτισε γυναικῶν θηλυτεράων. 10
Ἦ μέν οἱ πατέρ' ἐσθλὸν ἀπέκτανεν ἶφι δαμάσσας,
Χωσάμενος περὶ βουσί· λιπὼν δ' ὅ γε πατρίδα γαῖαν
Ἐς Θήβας ἱκέτευσε φερεσσακέας Καδμείους.
Ἔνθ' ὅ γε δώματ' ἔναιε σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι
Νόσφιν ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου, οὐ γάρ οἱ ἦεν 15
Πρὶν λεχέων ἐπιβῆναι ἐυσφύρου Ἠλεκτρυώνης,
Πρίν γε φόνον τίσαιτο κασιγνήτων μεγαθύμων
Ἧς ἀλόχου, μαλερῷ δὲ καταφλέξαι πυρὶ κώμας
Ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων ἰδὲ Τηλεβοάων.
Ὣς γάρ οἱ διέκειτο, θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἦσαν. 20
Τῶν ὅ γ' ὀπίζετο μῆνιν, ἐπείγετο δ' ὅττι τάχιστα
Ἐκτελέσαι μέγα ἔργον, ὅ οἱ Διόθεν θέμις ἦεν.
Τῷ δ' ἅμα ἱέμενοι πολέμοιό τε φυλόπιδός τε
Βοιωτοὶ πλήξιπποι, ὑπὲρ σακέων πνείοντες,
Λοκροί τ' ἀγχέμαχοι καὶ Φωκῆες μεγάθυμοι 25
Ἕσποντ'· ἦρχε δὲ τοῖσιν ἐὺς πάϊς Ἀλκαίοιο,
Κυδιόων λαοῖσι. πατὴρ δ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἄλλην μῆτιν ὕφαινε μετὰ φρεσὶν, ὥς ῥα θεοῖσιν
Ἀνδράσι τ' ἀλφηστῇσιν ἀρῆς ἀλκτῆρα φυτεύσαι.
Ὦρτο δ' ἀπ' Οὐλύμποιο δόλον φρεσὶ βυσσοδομεύων, 30
Ἱμείρων φιλότητος ἐυζώνοιο γυναικός,
Ἐννύχιος· τάχα δ' ἷξε Τυφαόνιον· τόθεν αὖτις
Φίκιον ἀκρότατον προσεβήσατο μητίετα Ζεύς.

HESIODI OPVS DE
SCVTO HERCVLIS.

HEV qualis relinquens domos & patriam terram,
Venit ad Thebas, ad strenuum Martem Amphitryonem,
Alcmene, filia populos seruantis Electryonis:
Quae certe mulierum genus ornabat formosarum
Et pulchritudine & magnitudine, animo autem nulla contendebat.
Earum, quas mortales mortalibus pepererunt concumbentes.
Huius & ab capite, & palpebris nigris,
Tale spirabat, quale & aureae Veneris.
Quae & tantum in animo suum honorabat maritum,
Quantum nondum aliqua honorauit mulierum foemínearū.
Attamen patrem bonum interfecit vi domans,
Iratus pro bobus: relinquens autem ille patriam terram,
Ad Thebas supplex venit, scuta ferentes Cadmaeos,
Vbi ille domos habitauit cum pudica uxore,
Seorsum sine desiderato amore. non enim sibi licuit
Prius lectū cōscendere pulchras suras habētis Electryonis,
Quam caedem vlctus esset fratrum magnanimorum
Suae vxoris, acrique combussisset igne vicos
Virorum heroum, Taphiorum & Teleboarum.
Sic enim sibi constitutum erat. dii autem testes erant.
Quorum ille curabat iram, & festinabat quam celerrimè
Perficere magnum opus, quod sibi ex Ioue fas erat.
Hunc autem simul cupientes & belli & persecutionis
Boeoti percussores equorum, super scuta spirantes,
Et Locri breuib. armis pugnatores, & Phocenses magnanimi
Sequebantur. dux autem his erat bonus filius Alcaei
Iactabundus populis. pater autem hominúmque deorúmque
Aliud consilium texebat in mentibus, vt diis (generaret
Et hominibus artium inuentoribus nocumenti expultorem.
Statim vero descendit ab olympo dolum mentibus struens,
Desiderans amorem bene cinctae mulieris,
Nocturnus: citò autem venit Typhaonium. Tūc autē rursus
Phicium summum ascendit consultor Iupiter.

Marginal notes: Commendatio Alcmenae quae Amphitryonem patris interfectorē sequuta est. ; Exemplū amoris cōiugalis. ; Occasio belli suscepti. ; Catalogus populorū qui Amphitryonē sequuti. ; χ κοινῆ. ; Cur Iupiter Alcmenae concubitum petiuerit.

Ubi sedens mentibus cogitauit stupenda opera. (Electryonis
Eadem quidem enim nocte extensum pedem habentis filia
χνώεσα. *Lecto & amore mistus est, & perfecit desiderium.*
Eadem autem & Amphitryon populorum defensor, inclytus
Perfecto magno opere venit suam domum. (heros
Neque ille ad famulos & pastorales agrestes
Perrexit vero, priusquam suae uxoris conscenderet lectum.
Talis enim cor cupiditas cupiebat pastorem populorum.
Ut autem quando vir libenter effugeret calamitatem
Aegritudine ab molesta, vel etiam a fortis vinculo:
Sic tunc Amphitryon graui labore defunctus,
Libentérque & amice suam domum peruenit.
Nocturnus autem concubuit sua cum veneranda uxore,
Delectatus donis valde pulchrae Veneris.
Illa autem Deo domita, & viro longe praestantissimo
Thebis septem portas habentibus gemellos generauit filios.

Herculis & Iphicli fratrum comparatio.

Non tamen similia sapientes fratres quamuis fuerunt:
Hunc quidem peiorē, illū autem rursus multo meliorē virū,
Grauémque fortémque vim Herculeam:
Hunc quidem subdomita nigras faciēs nubes Ioui Saturnio,
Sed Iphicleum lancea seruantis populos Amphitryoni,

Vbi & quo modo Hercules inciderit in Cygnum.

Distinctam prolem. hunc quidem mortali viro admista
Illum autem Ioui Saturnio, deorum imperatori omnium.
Qui & Cygnum interfecit Martis filium Magnanimum.
Inuenit enim in luco longe sagittantis Apollinis
Ipsum & patrem suum Martem insatiabilem bello,
Armis coruscantes, splendorem ut ignis ardentis,
Stantes in curru. terram vero verberabant veloces equi
Pungentes vngulis. puluis autem circa ipsos vtrinque sparge-
Trita plicatis curribus & pedibus equorum. (batur,
Currus autem bene facti & canthi circumstrepebant
Equis currere cupientibus laetatus autem est Cygnus irrepre-
Sperans Iouis filium bellicosum, & aurigatorem (hensibilis,
Ferro scindere, & inclyta arma spoliare.
Sed sibi factas supplicationes nō exaudiuit Phoebus Apollo.
Ipse enim sibi concitauit vim Herculeam.
Omne autem nemus & templum Apollinis Pegasei
Splendebat ab grauis Dei armisque & ipsius.
Ignis autem tanquam ab oculis splendebat. Quis autem illi
Sustinuisset mortalis existens obuiam mouere,
Praeter Herculem, & inclytum Iolaum?
Illorum enim magnáque vis, & manus intangibiles
Ex humeris extendebatur in fortissimis membris.

Posteritatē aliquando maiorū suorū scelera luere.

Qui tunc aurigam affatus est fortem Iolaum:
O heros Iolae, mortalium longe charissime omnium,
Certe contra immortales beatos, qui coelum habitant,
Peccauit Amphitryō, quādo bene coronatā muris Theben
Venit, linquens Tirynthum bene aedificatum oppidum,
Interfecto Electryone boum causa latas frontes habentium.
Venit ad Creontē, & Heniocha extensum peplū habentē.
Qui ipsum amice exceperunt, & omnia necessaria praebue-
Vt fas est supplicibus honorarúntque procul magis. (runt,
Viuebat autē laetus cum pulchros pedes habente Electryona
Sua uxore. Celeriter autem nos vertentibus annis
Nati fuimus, neque mentibus similes, neque intellectu,
Et tuus pater & ego. huius quidem mentis eripuit Iupiter,
Qui relinquens & suam domum, & suos parentes,
Venit honoraturus iniquum Eurystheum.
Miser. profecto valde suspirabat, in futurum
Suam calamitatem dolens, quae non reuocabilis est.
Sed mihi fortuna molesta commisit certamina,
γρ. ὠκύποδας. *O chare, sed tu citius cape habenas purpureas, (gens,*
Equorū pedibus velociū. valde autē mentibus audacia au-

Adhortatio.

Recte habeto velocem currum, & pedibus velocium robur
equorum,
Nihil subueritus fragorem Martis homicidae,
Qui nunc vociferans circumfert sacrum nemus
Phoebi Apollinis longe-sagittantis regis,
Attamen quamuis fortis existens satiatur bello.
Hunc autem vicissim allocutus est irreprehensibilis Iolaus:

Ἔνθα καθεζόμενος φρεσὶ μήδετο θέσκελα ἔργα.
Αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτὶ τανυσφύρου Ἠλεκτρυώνης 35
εὐνῇ καὶ φιλότητι μίγη, τέλεσεν δ' ἄρ' ἐέλδωρ.
Αὐτῇ δ' Ἀμφιτρύων λαοσσόος, ἀγλαὸς ἥρως
ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ἀφίκετο ὅνδε δόμονδε.
Οὐδ' ὅγ' ἐπὶ δμῶας καὶ ποιμένας ἀγροιώτας
ὦρτ' ἰέναι, πρίν γ' ἧς ἀλόχου ἐπιβήμεναι εὐνῆς· 40
Τοῖος γὰρ κραδίην πόθος αἴνυτο ποιμένα λαῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀσπαστὸν ὑπεκπροφύγῃ κακότητα
Νούσου ὑπ' ἀργαλέης, ἢ καὶ κρατεροῦ ὑπὸ δεσμοῦ,
Ὥς ῥα τότ' Ἀμφιτρύων, χαλεπὸν πόνον ἐκτολυπεύσας,
Ἀσπασίως τε φίλως τε ὃν οἶκον εἰσαφίκανεν· 45
Παννύχιος δ' ἄρ' ἔλεκτο σὺν αἰδοίῃ παρακοίτι,
Τερπόμενος δώροισι πολυχρύσου Ἀφροδίτης.
Ἡ δὲ θεῷ δμηθεῖσα καὶ ἀνέρι πολλὸν ἀρίστῳ,
Θήβῃ ἐν ἑπταπύλῳ διδυμάονε γείνατο παῖδε,
Οὐκέθ' ὁμὰ φρονέοντε (κασιγνήτω γε μὲν ἤστην) 50
Τὸν μὲν χειρότερον, τὸν δ' αὖ μέγ' ἀμείνονα φῶτα,
Δεινόν τε κρατερόν τε, βίην Ἡρακληείην,
Τὸν μὲν ὑποδμηθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι,
Αὐτὰρ Ἰφικλῆα γε δορυσσόῳ Ἀμφιτρύωνι,
Κεκριμένην γενεήν· τὸν μὲν, βροτῷ ἀνδρὶ μιγεῖσα, 55
Τὸν δὲ, Διὶ Κρονίωνι θεῶν σημάντορι πάντων.
Ὃς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρητιάδην μεγάθυμον.
Εὗρε γὰρ ἐν τεμένει ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος
Αὐτὸν καὶ πατέρ' ὃν Ἄρην ἆτον πολέμοιο,
Τεύχεσι λαμπομένους σέλας ὣς πυρὸς αἰθομένοιο, 60
Ἑσταότ' ἐν δίφρῳ. χθόνα δ' ἔκτυπον ὠκέες ἵπποι,
Νύσσοντες χηλῇσι, κόνις δέ σφ' ἀμφιδεδήει
Κοπτομένη πλεκτοῖσιν ὑφ' ἅρμασι καὶ ποσὶν ἵππων·
Ἅρματα δ' εὐποίητα καὶ ἄντυγες ἀμφαράβιζον
Ἵππων ἱεμένων. κεχάρητο δὲ Κύκνος ἀμύμων, 65
Ἐλπόμενος Διὸς υἱὸν ἀρήϊον ἡνίοχόν τε
Χαλκῷ δῃώσειν, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δύσειν.
Ἀλλά οἱ εὐχωλέων οὐκ ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
Αὐτὸς γάρ οἱ ἐπῶρσε βίην Ἡρακληείην.
Πᾶν δ' ἄλσος καὶ βωμὸς Ἀπόλλωνος Παγασαίου 70
Λάμπεν ὑπαὶ δεινοῖο θεοῦ τευχέων τε καὶ αὐτοῦ·
Πῦρ δ' ὣς ὀφθαλμῶν ἀπελάμπετο. τίς κεν ἐκείνου
Ἔτλη θνητὸς ἐὼν κατεναντίον ὁρμηθῆναι,
Πλὴν Ἡρακλῆός γε καὶ κυδαλίμου Ἰολάου;
Κείνων γὰρ μεγάλη τε βίη καὶ χεῖρες ἄαπτοι 75
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.
Ὅς ῥα τόθ' ἡνίοχον προσέφη κρατερὸν Ἰόλαον,
Ἥρως ὦ Ἰόλαε, βροτῶν πολὺ φίλτατε πάντων,
Ἤ τι μετ' ἀθανάτους μάκαρας, τοὶ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Ἤλιτεν Ἀμφιτρύων, ὅτ' ἐϋστέφανον ποτὶ Θήβην 80
Ἦλθε λιπὼν Τίρυνθον ἐϋκτίμενον πτολίεθρον,
Κτείνας Ἠλεκτρύωνα βοῶν ἕνεκ' εὐρυμετώπων.
Ἵκετο δ' ἐς Κρείοντα καὶ Ἡνιόχην τανύπεπλον,
Οἵ ῥά μιν ἠσπάζοντο καὶ ἄρμενα πάντα παρεῖχον,
Ἣ δίκη ἐσθ' ἱκέτῃσι, τίον δ' ἄρα κηρόθι μᾶλλον. 85
Ζῶε δ' ἀγαλλόμενος σὺν ἐϋσφύρῳ Ἠλεκτρυώνῃ
Ἧ ἀλόχῳ. τάχα δ' ἄμμες ἐπιπλομένων ἐνιαυτῶν
Γεινόμεθ', οὔτε φυὴν ἐναλίγκιοι οὔτε νόημα,
Σός τε πατὴρ καὶ ἐγώ· τοῦ μὲν φρένας ἐξέλετο Ζεύς,
Ὃς προλιπὼν σφέτερόν τε δόμον σφετέρους τε τοκῆας, 90
Ὤχετο τιμήσων ἀλιτήμενον Εὐρυσθῆα,
Σχέτλιος. ἦ που πολλὰ μετεστοναχίζετ' ὀπίσσω,
Ἣν ἄτην ὀχέων· ἡ δ' οὐ παλινάγρετός ἐστιν.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δαίμων χαλεποὺς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.
Ὦ φίλος, ἀλλὰ σὺ θᾶσσον ἔχ' ἡνία φοινικόεντα 95
Ἵππων ὠκυπόδων· μέγα δὲ φρεσὶ θάρσος ἀέξων,
Ἰθὺς ἔχειν θοὸν ἅρμα καὶ ὠκυπόδων σθένος ἵππων,
Μηδὲν ὑποδδείσας κτύπον Ἄρεος ἀνδροφόνοιο,
Ὃς νῦν κεκληγὼς περιμαίνεται ἱερὸν ἄλσος
Φοίβου Ἀπόλλωνος ἑκατηβελέταο ἄνακτος· 100
Ἦ μὴν καὶ κρατερός περ ἐὼν ἆται πολέμοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀμώμητος Ἰόλαος,

Ἦ τοι, ὃ μάλα δή τι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Τιμᾷ σὴν κεφαλὴν, καὶ ταύρεος Ἐννοσίγαιος,
Ὃς Θήβης κρήδεμνον ἔχει, ῥύεταί τε πόληα. 105
Οἷον δὴ καὶ τόνδε βροτὸν κρατερόν τε μέγαν τε
Σὰς ἐς χεῖρας ἄγουσιν, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄρηαι.
Ἀλλ' ἄγε δύσεο τεύχε' ἀρήια, ὄφρα τάχιστα
Δίφρους ἐμπελάσαντες Ἄρηός θ' ἡμέτερόν τε
Μαρνώμεσθ', ἐπεὶ οὔ τοι ἀτάρβητον Διὸς υἱὸν 110
Οὐδ' Ἰφικλείδην δειδίξεται, ἀλλά μιν οἴω
Φεύξεσθαι δύο παῖδας ἀμύμονος Ἀλκείδαο,
Οἳ δή σφι σχεδόν εἰσι λιλαιόμενοι πολέμοιο
Φυλόπιδα στῆσαι, τά σφιν πολὺ φίλτερα θοίνης.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βίη Ἡρακληείη, 115
Θυμῷ γηθήσας· μάλα γάρ νύ οἱ ἄρμενα εἶπε.
Καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρως ὦ Ἰόλαε διοτρεφὲς, οὐκέτι τηλοῦ
Ὑσμίνη τρηχεῖα· σὺ δ' ὡς πάρος ἦσθα δαΐφρων,
Ὣς καὶ νῦν μέγαν ἵππον Ἀρείονα κυανοχαίτην 120
Πάντῃ ἀναστρωφᾶν, καὶ ἀρηγέμεν ὥς κε δύνηαι.
Ὣς εἰπὼν, κνημῖδας ὀρειχάλκοιο φαεινοῦ,
Ἡφαίστου κλυτὰ δῶρα, περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε.
Δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε
Καλὸν, χρύσειον, πολυδαίδαλον, ὅν οἱ ἔδωκε 125
Παλλὰς Ἀθηναίη κούρη Διὸς, ὁππότ' ἔμελλε
Τὸ πρῶτον στονόεντας ἐφορμήσεσθαι ἀέθλους.
Θήκατο δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα σίδηρον
Δεινὸς ἀνήρ· κοίλην δὲ περὶ στήθεσσι φαρέτρην
Καββάλετ' ἐξόπιθεν· πολλοὶ δ' ἔντοσθεν ὀϊστοὶ 130
Ῥιγηλοὶ, θανάτοιο λαθιφθόγγοιο δοτῆρες.
Πρόσθεν μὲν θάνατόν τ' εἶχον καὶ δάκρυσι μῦρον,
Μέσσοι δὲ ξεστοὶ, περιμήκεες· αὐτὰρ ὄπισθε
Μόρφνοιο φλεγύαο καλυπτόμενοι πτερύγεσσιν.
Εἵλετο δ' ὄβριμον ἔγχος, ἀκαχμένον αἴθοπι χαλκῷ· 135
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκε,
Δαιδαλέην, ἀδάμαντος, ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖαν,
Ἥ τ' εἴρυτο κάρη Ἡρακλῆος θείοιο.
ΧΕΡΣΙ γε μὴν σάκος εἷλε παναίολον, οὐδέ τις αὐτὸ
Οὔτ' ἔρρηξε βαλὼν, οὔτ' ἔθλασε, θαῦμα ἰδέσθαι. 140
Πᾶν μὲν γὰρ κύκλῳ τιτάνῳ λευκῷ τ' ἐλέφαντι
Ἠλέκτρῳ θ' ὑπολαμπὲς ἔην, χρυσῷ τε φαεινῷ
Λαμπόμενον· κυάνου δὲ διὰ πτύχες ἠλήλαντο.
Ἐν μέσσῳ δὲ δράκοντος ἔην φόβος οὔ τι φατειὸς,
Ἔμπαλιν ὄσσοισιν πυρὶ λαμπομένοισι δεδορκώς. 145
Τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν πλῆτο στόμα λευκαθεόντων,
Δεινῶν, ἀπλήτων· ἐπὶ δὲ βλοσυροῖο μετώπου
Δεινὴ Ἔρις πεπότητο, κορύσσουσα κλόνον ἀνδρῶν,
Σχετλίη, ἥ ῥα νόον τε καὶ ἐκ φρένας εἵλετο φωτῶν
Οἵτινες ἀντιβίην πόλεμον Διὸς υἷι φέροιεν. 150
Τῶν καὶ ψυχαὶ μὲν χθόνα δύνουσ' Ἄϊδος εἴσω
Αὐτῶν· ὀστέα δέ σφι περὶ ῥινοῖο σαπείσης
Σειρίου ἀζαλέοιο κελαινῇ πύθεται αἴῃ.
Ἐν δὲ προΐωξίς τε παλίωξίς τε τέτυκτο,
Ἐν δ' ὅμαδός τε φόβος τ' ἀνδροκτασίη τε δεδήει, 155
Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ κυδοιμὸς ἐθύνεον, ἐν δ' ὀλοὴ κὴρ
Ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,
Ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν.
Εἷμα δ' ἔχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοινεὸν αἵματι φωτῶν,
Δεινὸν δερκομένη, καναχῇσί τε βεβρυχυῖα. 160
Ἐν δ' ὀφίων κεφαλαὶ δεινῶν ἔσαν οὔ τι φατειῶν,
Δώδεκα, ταὶ φοβέεσκον ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων,
Οἵτινες ἀντιβίην πόλεμον Διὸς υἷι φέροιεν.
Τῶν καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλεν, εὖτε μάχοιτο
Ἀμφιτρυωνιάδης· τὰ δ' ἐδαίετο θαυματὰ ἔργα. 165
Στίγματα δ' ὡς ἐπέφαντο ἰδεῖν δεινοῖσι δράκουσι
Κυάνεοι κατὰ νῶτα· μελάνθησαν δὲ γένεια.
Ἐν δὲ συῶν ἀγέλαι χλούνων ἔσαν ἠδὲ λεόντων
Ἐς σφέας δερκομένων, κοτεόντων θ' ἱεμένων τε.
Τῶν καὶ ὁμιλαδὸν ἐστιχόωντο, οὐδέ νυ τοί γε 170
Οὐδέτεροι τρεέτην, φρῖσσόν γε μὲν αὐχένας ἄμφω.

O patrue, certè valde iam pater hominúmque deorúmque
Honorat tuum caput, & taureus Neptunus,
Qui Thebes arcem habet, & conseruat urbem: — *Ab honore.*
Qualemnam & istum mortalem fortémque magnúmque
In tuas ad manus agunt, ut gloriam bonam sumas.
Sed iamiam indue arma bellicosa, ut celerrime — *A praemiis.*
Curribus appropinquantes, & Martis nostro,
Pugnemus, postquam neque intrepidum Iouis filium, — *Ardor & promptitudo iuuenilis.*
Neque filium Iphicli timebit. sed ipsum puto
Fugiturum duos filios irreprehensibilis Alcidæ,
Qui iam prope ipsos vadunt, cupientes belli
Cladem statuere, quæ ipsis multo præstantiora dapibus.
Sic dixit: subrisit autem vis Herculana,
Animo gaudens. valde enim sibi accommoda dixit.
Atque ipsi respondens verbis pennatis alloquutus est:
Heros ô Iolae diuine, non amplius procul
Pugna aspera: tu autem ut prius eras bellicosus,
Sic & nunc magnum equū Arionem, nigras setas habentem, — *Arion equus Herculis.*
Quacunque conuerte, & auxiliare quantum potes.
Sic fatus, ocreas æris splendentis,
Vulcani inclita dona, circa crura posuit. — *Hercules ad pugnā instructus.*
Secundò rursus thoracem circa pectora induit,
Pulchrum, aureum, valde varium, quem sibi dedit
Pallas Minerua filia Iouis, quando debebat
Primum suspiriosa irruere certamina.
Posuit autem circa humeros nocumenti propulsorem ferrum
Terribilis vir, & cauam circa pectora pharetram
Coniecit retrò, multa autem intus sagittæ — *Tela veneno tincta de ...*
Rigidæ, lethi obliuisci vocem facientis datrices.
Antrorsum quidem mortem habebant, & lacrymis luctum:
Mediæ autem, rasiles longè, sed retro
Colorata aquila occultata pennis
Erant. ille autem terribilem lanceam, acutam, ardenti ferro:
Capiti autem potenti galeam bene factam imposuit,
Ingeniosam, ex adamante, temporibus congruam,
Quæ seruabat caput Herculis diuini (aliquis
MANIBUS *autem scutum cepit undique varium, neq;* — *Clypei Herculis elegantissima & admirabilis descriptio.*
Neque rupisset vulnerans, neque fregisset, mirabile visu.
Totum quidem in circulo gypso albo, & ebore,
Et Electro subsplendidum erat, & auro lucenti
Splendens, nigro autem circuli discurrebant.
In medio autem draconis erat terror non narrabilis.
Retro oculis igne splendentibus aspiciens. (rentibus,
Cuius & dentibus quidem implebatur bucca albiter discur-
Crudelibus, implacabilibus. In terribili autem aspectu
Grauis Lis volabat, galeata perturbatione hominum,
Improba, quæ & intellectum & mētem capiebat hominum,
Quicunque obuiam bellum Iouis filio ferrent.
Quorū & animæ quidē terrā ingrediuntur, intra infernum
Ipsorum: ossa verò ipsis carne corrupta,
Syrio sub arido nigra putrefacit terra.
Ibi expulsatioq;, retroq; fugatio picta erat:
Ibi & tumultus & terror, et hominum cædes ardebat,
Ibi discordia, ibi fragor discurrebat: ibi perniciosa Parca
Alium viuum habēs nouiter sauciatum, aliū non sauciatū:
Alium mortuum in conflictu, trahebat per pedes.
Palliū autē habebat circa humeros valde funestū sanguine
Terribiliter aspiciens, strepitúque grauata (hominum,
Ibi serpentum capita terribilium erant, non enarrabilium,
Duodecim, quæ terrebant in terra nationes hominum,
Quicunq; bellum obuiam Iouis filio ferrent.
Illorum & dentiū quidem crepitatio erat, quando pugnaret
Filius Amphitryonis. & ista lucebant miranda opera.
Puncta autem veluti quædam videbantur videre horribili-
bus draconibus.
Nigra supra terga: ingrescebant autem barba.
Ibi aprorum greges masculorum erant, & leonum, — *Leonū & suum inter se certamen.*
Inter se aspicientium, irascentium, & mordere cupientium.
Horum & congregatim acies ibant. neque uti,
Neque alij tremebant. horrebant siquidem colla amba.

Iam enim ipsis iacebat magnus leo, circa autem apri
Bini priuati animam. & apud ipsos niger (cadentes
Sanguis stillabat in terram. alij qui autem depressis ceruicib.
Iacebant mortui à crudelibus leonibus, (dum
Qui adhuc magis incitabantur, & irascebantur ad pugnam
Vtrinque masculique sues, alacrésque leones.

χ. ἀσπιστάων. Lapithae cum Centauris congressi sunt in nuptiis Pirithoi ad quas allusum videtur. Centauri.

Ibi erat pugna Lapitharum pugnatorum,
Et Caenea circa regem, & Dryanta Pirithoúmque,
Hopleáque Exadiúmque, Phalerúmque, Prolochúmque,
Mopsúmque Ampyciden Titaresium, florem Martis:
Theseaque Aegei filium similem diis immortalibus:
Argentei, aurea circa corpus arma habentes.
Centaurique ex altera parte contrarij congregabantur,
Circa magnum Petraeum, & Asbolum augurem,

χ. δασκιον.

Arctumq; Vrumq; nigrasq; setas habentem Mimanta,
Et duos Peuci filios, Perimedeaque Dryalúmque:
Argentei, aureas abietes in manibus habentes.
Et irruebant tanquam viui existentes.
Lanceis & abietibus prope porrigebantur.

Mars Minerua praelio intersunt.

Ibi Martis terribilis velocipedes stabant equi,
Aurei: ibi & ipse spolia ferens perniciosus Mars,
Hastam in manibus ferens, pedestribus imperans,
Sanguine purpureus, tanquam viuos spolians,
Currum ascendens, iuxta autem Deimúsque Phobúsque
Stabant, cupientes bellum ingredi hominum.

Minerua.

Ibi Iouis filia praedatrix Minerua,
Ei similis, tanquam ad pugnam volens se armare,
Lanceam habens in manibus, auream que galeam,
Et thoracem circa humeros, & ibat ad pugnam grauem.

Deorum concilium.

Ibi erat immortalium deorum sacer chorus. & ibi in medio
Desiderabile quiddam personabat Latona & Iouis filius,
Aurea cithara. Deorum autẽ pauimentum, purus Olympus.
Ibi Senatus, & faelicitas infinita in circuitu erat,
Immortaliũ in certamine. deae autẽ duces erant cantilenae,
Musae Pierides, stridule canentibus similes.

Portus imago.

Ibi verò portus tutus indomiti maris
Circulari forma factus erat ex toto solido stanno,
Inundanti similis, multi tamen in medio ipsius
Delphines hac & illac discurrebant, pisces capientes,
Natantibus similes. duo autem supra insufflantes aquas
Argentei delphines inuadebant mutos pisces.
A quibus aerei tremebant pisces. sed in litoribus
Sedebat vir piscator apparens. habebat autem in manibus
Piscibus rete abiecturo similis.

Perseum clypeo inuolantẽ fingit.

Ibi erat bene comata Danaës eques Perseus,
Neque vtique attingens scutum pedibus, neque lõge ab ipso
Mirum magnum cogitatu: quoniam nullo pacto infixus erat.
Sic enim manibus ipsum fecit inclytus vtroq; crure Claudus
Aureum. circa autẽ pedes habebat alata calceamenta.

Perseus interfecta Medusa fugit. χ. ταινιω.

Humeris autẽ ipsum circa se nigra vagina inclusus ensis ta-
Ferreus, ex loro. Ille autem vt imaginatio volabat. (cebat.
Omne autem dorsum habebat caput grauis monstri (visu
Gorgoos. circa autem ipsum speculum discurrebat, mirabile
Argenteum. villi autem suspensi erant lucidi,
Aurei. grauis autem circa tempora regis

Orci galea inuisibilem se facit.

Iacebat Orci galea, noctis tenebram grauem habens.
Ipse autem festinanti & rigenti similis,
Perseus Danaes filius extendebatur. Illae autem post ipsum
Gorgones inapplicabilésque & inenarrabiles prompta sta-
bant,
Cupientes capere: & in viridi adamante
Ascendentibus, resonabat scutum magno tumultu
Acute & stridule. & in zonis dracones
Bini dependebant, & attollebant capita,
Lingebant autem vtiq; illi, & impetu imprimebant dentes,
Asperè aspicientes, & in grauibus capitibus (ipsos
Gorgoneis agitabatur magnus terror. qui verò contra

Homerum imitatus hoc loco.

Homines pugnarent, bellica arma habentes:
Aliqui quidem pro sua vrbe suisque parentibus
Pestem arcentes: aliqui autem procurrere prompti:

Ἤδη γάρ σφιν ἔκειτο μέγας λῖς, ἀμφὶ δὲ κάπροι
Δοιοὶ ἀπουράμενοι ψυχάς. κατὰ δέ σφι κελαινὸν
Αἷμ' ἀπελείβετ' ἔραζ'. οἱ δ' αὐχένας ἐξεριπόντες,
Κείατο τεθνειῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέουσι. 175
Τοὶ δ' ἔτι μᾶλλον ἐγειρέσθην κοτέοντε μάχεσθαι,
Ἀμφότεροι, χλοῦναί τε σύες, χαροποί τε λέοντες.
Ἐν δ' ἦν ὑσμίνη Λαπιθάων αἰχμητάων.
Καινέα τ' ἀμφὶ ἄνακτα, Δρύαντά τε, Πειρίθοόν τε,
Ὁπλέα τ', Ἐξάδιόν τε, Φάληρόν τε, Πρόλοχόν τε, 180
Μόψον τ' Ἀμπυκίδην Τιταρήσιον, ὄζον Ἄρηος,
Θησέα τ' Αἰγείδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν·
Ἀργύρεοι, χρύσεια περὶ χροῒ τεύχε' ἔχοντες.
Κένταυροι δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἠγερέθοντο
Ἀμφὶ μέγαν Πετραῖον, ἰδ' Ἄσβολον οἰωνιστήν. 185
Ἄρκτον τ' Οὔρειόν τε, μελαγχαίτην τε Μίμαντα,
Καὶ δύο Πευκείδας, Περιμήδεά τε Δρύαλόν τε·
Ἀργύρεοι, χρυσέας ἐλάτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Καί τε συναΐγδην ὥς τε ζωοί περ ἐόντες,
Ἔγχεσιν ἠδ' ἐλάτῃς αὐτοσχεδὸν ὠριγνῶντο. 190
Ἐν δ' Ἄρεος βλοσυροῖο ποδώκεες ἕστασαν ἵπποι
Χρύσειοι· ἐν δὲ καὶ αὐτὸς ἐναρσφόρος οὔλιος Ἄρης,
Αἰχμὴν ἐν χείρεσσιν ἔχων, πρυλέεσσι κελεύων,
Αἵματι φοινικόεις, ὥς τε ζωοὺς ἐναρίζων·
Δίφρου ἐπεμβεβαώς. παρὰ δὲ Δεῖμός τε Φόβος τε 195
Ἕστασαν, ἱέμενοι πόλεμον καταδύμεναι ἀνδρῶν.
Ἐν δὲ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη Τριτογένεια,
Τῇ ἰκέλη ὥς εἴ τε μάχην ἐθέλουσα κορύσσειν,
Ἔγχος ἔχουσ' ἐν χερσί, χρυσείην τε τρυφάλειαν,
Αἰγίδα τ' ἀμφ' ὤμοις. ἐπὶ δ' ᾤχετο φύλοπιν αἰνήν. 200
Ἐν δ' ἦν ἀθανάτων ἱερὸς χορός· ἐν δ' ἄρα μέσσῳ
Ἱμερόεν κιθάριζε Λητοῦς καὶ Διὸς υἱὸς
Χρυσείῃ φόρμιγγι. θεῶν δ' ἕδος ἁγνὸς Ὄλυμπος·
Ἐν δ' ἀγορή, περὶ δ' ὄλβος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο
Ἀθανάτων ἐν ἀγῶνι. θεαὶ δ' ἐξῆρχον ἀοιδῆς 205
Μοῦσαι Πιερίδες, λιγὺ μελπομένῃς εἰκυῖαι.
Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος ἀμαιμακέτοιο θαλάσσης
Κυκλοτερὴς ἐτέτυκτο πανέφθου κασσιτέροιο,
Κλυζομένῳ ἴκελος. πολλοί γε μὲν ἂμ μέσον αὐτοῦ
Δελφῖνες τῇ καὶ τῇ ἐθύνεον ἰχθυάοντες, 210
Νηχομένοις ἴκελοι. δοιὼ δ' ἀναφυσιόωντες
Ἀργύρεοι δελφῖνες ἐθοίνων ἔλλοπας ἰχθῦς,
Τῶν ὕπο χάλκειοι τρέον ἰχθύες. αὐτὰρ ἐπ' ἀκταῖς
Ἧστο ἀνὴρ ἁλιεὺς δεδοκημένος· εἶχε δὲ χερσὶν
Ἰχθύσιν ἀμφίβληστρον, ἀπορρίψοντι ἐοικώς. 215
Ἐν δ' ἦν ἠυκόμου Δανάης τέκος ἱππότα Περσεύς,
Οὔτ' ἄρ' ἐπιψαύων σάκεος ποσίν, οὔθ' ἑκὰς αὐτοῦ·
Θαῦμα μέγα φράσασθ', ἐπεὶ οὐδαμῇ ἐστήρικτο.
Τὼς γάρ μιν παλάμαις τεῦξε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Χρύσεον, ἀμφὶ δὲ ποσσὶν ἔχε πτερόεντα πέδιλα. 220
Ὤμοισιν δέ μιν ἀμφὶ μελάνδετον ἄορ ἔκειτο
Χάλκεον ἐκ τελαμῶνος. ὁ δ' ὥς τε νόημ' ἐποτᾶτο.
Πᾶν δὲ μετάφρενον εἶχε κάρη δεινοῖο πελώρου,
Γοργοῦς. ἀμφὶ δέ μιν κίβισις θέε, θαῦμα ἰδέσθαι,
Ἀργυρέη· θύσανοι δὲ κατηωρεῦντο φαεινοὶ 225
Χρύσειοι· δεινὴ δὲ περὶ κροτάφοισιν ἄνακτος
Κεῖτ' Ἄϊδος κυνέη, νυκτὸς ζόφον αἰνὸν ἔχουσα.
Αὐτὸς δὲ σπεύδοντι καὶ ἐρρίγοντι ἐοικὼς
Περσεὺς Δαναΐδης ἐτιταίνετο. ταὶ δὲ μετ' αὐτὸν
Γοργόνες ἄπλητοί τε καὶ οὐ φατοὶ ἐρρώοντο, 230
Ἱέμεναι μαπέειν. ἐπὶ δὲ χλωροῦ ἀδάμαντος
Βαινουσέων ἰάχεσκε σάκος μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ
Ὀξέα καὶ λιγέως. ἐπὶ δὲ ζώνῃσι δράκοντε
Δοιὼ ἀπῃωρεῦντ', ἐπικυρτώοντε κάρηνα.
Λίχμαζον δ' ἄρα τώ γε, μένει δ' ἐχάρασσον ὀδόντας 235
Ἄγρια δερκομένω. ἐπὶ δὲ δεινοῖσι καρήνοις
Γοργείοις ἐδονεῖτο μέγας φόβος. οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
Ἄνδρες ἐμαρνάσθην, πολεμήια τεύχε' ἔχοντες.
Τοὶ μὲν ὑπὲρ σφετέρης πόλιος σφετέρων τε τοκήων
Λοιγὸν ἀμύνοντες, τοὶ δὲ πραθέειν μεμαῶτες. 240

Πολλοὶ

Πολλοὶ μὲν κέατο, πλέονες δ' ἔτι δῆριν ἔχοντες,
Μάρναντ'. αἱ δὲ γυναῖκες ἐϋδμήτων ἐπὶ πύργων
Χάλκεον ὀξὺ βόων, κατὰ δ' ἐδρύπτοντο παρειάς,
Ζωῇσιν ἴκελαι, ἔργα κλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
Ἄνδρες δ' οἳ πρεσβῆες ἔσαν,* γῆράς τε μέμαρπτεν, 245
Ἀθρόοι ἔκτοσθεν πυλέων ἔσαν, ἂν δὲ θεοῖσι
Χεῖρας ἔχον μακάρεσσι, περὶ σφετέροισι τέκεσσι
Δειδιότες· τοὶ δ' αὖτε μάχην ἔχον. αἱ δὲ μετ' αὐτούς
Κῆρες κυάνεαι, λευκοὺς ἀραβεῦσαι ὀδόντας,
Δεινωποὶ, βλοσυροί τε, δαφοινοί τ' ἄπλητοί τε, 250
Δῆριν ἔχον περὶ πιπτόντων. πᾶσαι δ' ἄρ' ἵεντο
Αἷμα μέλαν πιέειν. ὃν δὲ πρῶτον μεμάποιεν
Κείμενον ἢ πίπτοντα νεούτατον, ἀμφὶ μὲν αὐτῷ
Βάλλ' ὄνυχας μεγάλους, ψυχὴ δ' Ἄϊδόσδε κατῇεν
Τάρταρον ἐς κρυόενθ'. αἱ δὲ φρένας εὖτ' ἀρέσαντο 255
Αἵματος ἀνδρομέου, τὸν μὲν ῥίπτασκον ὀπίσσω,
Ἂψ δ' ὅμαδον καὶ μῶλον ἐθύνεον αὖτις ἰοῦσαι.
Κλωθὼ καὶ Λάχεσίς σφιν ἐφέστασαν· ἡ μὲν ὑφήσσων
Ἄτροπος, οὔ τι πέλεν μεγάλη θεὸς, ἀλλ' ἄρα ἥγε
Τῶν γε μὲν ἀλλάων προφερής τ' ἦν πρεσβυτάτη τε. 260
Πᾶσαι δ' ἀμφ' ἑνὶ φωτὶ μάχην δριμεῖαν ἔθεντο·
Δεινὰ δ' ἐς ἀλλήλας δράκον ὄμμασι θυμήνασαι,
Ἐν δ' ὄνυχας χεῖράς τε θρασείας ἰσώσαντο.
Πὰρ δ' Ἀχλὺς εἱστήκει ἐπισμυγερή τε καὶ αἰνή,
Χλωρὴ, ἀϋσταλέη, λιμῷ καταπεπτηυῖα, 265
Γουνοπαχής· μακροὶ δ' ὄνυχες χείρεσσιν ὑπῆσαν.
Τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον, ἐκ δὲ παρειῶν
Αἷμ' ἀπελείβετ' ἔραζ'· ἡ δ' ἄπλητον σεσαρυῖα
Εἱστήκει· πολλὴ δὲ κόνις κατενήνοθεν ὤμους,
Δάκρυσι μυδαλέη. παρὰ δ' εὔπυργος πόλις ἀνδρῶν· 270
Χρύσειαι δέ μιν εἶχον ὑπερθυρίοις ἀραρυῖαι
Ἑπτὰ πύλαι. τοὶ δ' ἄνδρες ἐν ἀγλαΐαις τε χοροῖς τε
Τέρψιν ἔχον. τοὶ μὲν γὰρ ἐϋσσώτρου ἐπ' ἀπήνης
Ἤγοντ' ἀνδρὶ γυναῖκα· πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει.
Τῆλε δ' ἀπ' αἰθομένων δαΐδων σέλας εἰλύφαζε 275
Χερσὶν ἐνὶ δμωῶν· ταὶ δ' ἀγλαΐῃ τεθαλυῖαι
Πρόσθ' ἔκιον, τῇσιν δὲ χοροὶ παίζοντες ἕποντο.
Τοὶ μὲν ὑπὸ λιγυρῶν συρίγγων ἵεσαν αὐδήν
Ἐξ ἁπαλῶν στομάτων, περὶ δέ σφισιν ἄγνυτο ἠχώ·
Αἱ δ' ὑπὸ φορμίγγων ἄναγον χορὸν ἱμερόεντα. 280
Ἔνθεν δ' αὖθ' ἑτέρωθε νέοι κώμαζον ὑπ' αὐλοῦ,
Τοίγε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ,
Τοίγε μὲν αὖ γελόωντες ὑπ' αὐλητῆρι ἕκαστος
Πρόσθ' ἔκιον. πᾶσαν δὲ πόλιν θαλίαι τε χοροί τε
Ἀγλαΐαι τ' εἶχον. τοὶ δ' αὖ προπάροιθε πόληος 285
Νῶθ' ἵππων ἐπιβάντες ἐθύνεον. οἱ δ' ἀροτῆρες
Ἤρεικον χθόνα δῖαν, ἐπιστολάδην δὲ χιτῶνας
Ἐστάλατ'. αὐτὰρ ἔην βαθὺ λήϊον· οἵγε μὲν ἤμων
Αἰχμῇσ' ὀξείῃσι κορωνιόωντα πέτηλα,
Βριθόμενα σταχύων, ὡσεὶ Δημήτερος ἀκτήν. 290
Οἱ δ' ἄρ' ἐν ἐλλεδανοῖσι δέον, καὶ ἔπιτνον ἀλωήν.
Οἱ δ' ἐτρύγων οἴνας, δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρεον ὑπὸ τρυγητήρων
Λευκοὺς καὶ μέλανας βότρυας, μεγάλων ἀπὸ ὄρχων,
Βριθομένων φύλλοισι καὶ ἀργυρέῃς ἑλίκεσσιν. 295
Οἱ δ' αὖτ' ἐς ταλάρους ἐφόρεον. παρὰ δέ σφισιν ὄρχος
Χρύσεος ἦν, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο,
Σειόμενος φύλλοισι καὶ ἀργυρέῃσι κάμαξι.
Τῶν γε μὲν οὖν παίζοντες ὑπ' αὐλητῆρι ἕκαστος
Βριθόμενος σταφυλῇσι· μελαίνοντο γε μὲν αἵδε. 300
Οἵγε μὲν ἐτράπεον, τοὶ δ' ἤρυον· οἱ δὲ μάχοντο
Πύξ τε καὶ ἑλκηδόν. τοὶ δ' ὠκύποδας λαγὸς ᾕρευν
Ἄνδρες θηρευταὶ, καὶ καρχαρόδοντε κύνε πρό,
Ἱέμενοι μαπέειν, οἱ δ' ἱέμενοι ὑπαλύξαι.
Πὰρ δ' αὐτοῖς ἱππῆες ἔχον πόνον, ἀμφὶ δ' ἀέθλῳ 305
Δῆριν ἔχον καὶ μόχθον. ἐϋπλεκέων δ' ἐπὶ δίφρων
Ἡνίοχοι βεβαῶτες ἐφίεσαν ὠκέας ἵππους,
Ῥυτὰ χαλαίνοντες· τοὶ δ' ἀνακροτέοντα πέτοντο
Ἅρματα κολλήεντ', ἐπὶ δὲ πλῆμναι μέγ' ἀΰτευν.

Multi quidem iacebãt, plures etiã contentionem habentes,
Pugnabant & mulieres bene factis in turribus
Ferrec acute clamabant, & dilacerabant unguibus genas,
Viuis similes, opera inclyta Vulcani.
Viri autem qui seniores erant senectutéque ceperant,
Congregati extra portas erant, & diis
Manus extendebant beatis, pro suis filiis
Timẽtes.rursus.v.aliqui alij pugnã habebat, ipsæ.a.ad ipsos
Parcæ nigræ, albos concutientes dentes,
Graues voce, & terribiles aspectu, & funestæ, & insatiabiles,
Contentionẽ habebant de cadentibus. omnes autẽ cupiebat
Sanguinem nigrum bibere: & quem primum rapuissent
Iacentem vel cadentem nuper saucium, circa quidem ipsum
Iaciebant ungues magnos, animam in orcum ut dimitterẽt,
Tartarum ad frigidum. illæ autẽ mentes statim ut placassent
Sanguine humano, hoc cadauer proiiciebant retro.
Retro autẽ ad clamorẽ & conflictũ discurrebant iterũ eũtes:
Et Clotho & Lachesis ipsis instabat, & quidem aliquanto
Atropos: neque erat magna dea, sed certe illa (minor
Istarum quidem aliarum præstantior erat, & antiquior.
Omnes autem circa unũ hominem pugnam acerba faciebãt.
Grauiter autem ad inuicem aspiciebant oculis irata.
Ibi ungues manúsque audaces æquabant.
Et iuxta Achlys adstabat, uiuísque & grauis,
Viridis, sicca fame cadens.
Genua pinguis. longè verò ungues manibus suberant.
Cuius quidem ex naribus mucores fluebãt, ex maxillis autẽ
Sanguis stillabat ad humum. illa autem immense ridens
Stabat. multus autem puluis superfluebat humeros,
Lacrimis humida. iuxta autem bene turrita urbs virorum.
Aureæ autem ipsam habebant super foribus adaptatæ
Septem portæ. viri autem in conuiuiis & choreis
Delectationem habebant. ij enim in bene seruante curru
Ducebãt viro mulierẽ. multus autem Hymenæus oriebatur.
Longe autem ab ardentibus facibus lumen inuoluebatur
Manibus in ancillarum, quæ & splendoribus florida
Anteibant. quas & chorea ludentes sequebantur.
Alij quidem sub stridulis tibiis mittebant vocem
Ex teneris oribus. in ipsis autem frangebatur sonus.
Aliæ verò sub citharis reducebant chorum dulcem.
Inde.a.rursus ex altera parte iuuenes lasciuiebãt sub tibia.
Alij quidem rursus ludentes, sub chorea & cantu,
Alij quidem rursus ridentes sub tibicine unusquisque
Anteibant. omnem autẽm urbem & conuiuia, & tripudia,
Et splendores habebant. alij autem rursus ante urbem
Terga equorũ inscendentes discurrebant. alij autẽ aratores
Rumpebant terram diuam, ornatéque vestes
Gerebat succinctas: sed erat profunda seges. alij quidẽ mete-
Cuspidibus acutis rostrata folia, (bant
Grauata spicis tanquam Cereris fructum.
Alij in manipulis ligabant, & implebant aream.
Alij vindemiabant vites falces in manibus habentes.
Alii autem rursus in cistellas ferebant à vindemiatoribus.
Albos & nigros racemos, magnis à puluinis
Oneratis foliis & argenteis clauiculis.
Alij rursus in cistas ferebant. iuxta autem ipsos puluinus
Aureus erat (inclyta opera solertis Vulcani)
Concussus foliis & argenteis palis.
Alij quidem igitur ludentes, sub tibicine quilibet,
Oneratus uuis: nigrescebant autem quidem illæ.
Alij quidem vertebant, & hi hauriebant, & illi pugnabant
Pugnis utérque & luctando. alij autem pedibus veloces lepores
Viri venatores, & duo dentati canes iuxta (venabantur
Cupientes capere, illi vero cupientes aufugere.
Apud ipsos autẽ equites habebat laborẽ. circa verò certamẽ
Contentionem habebant, et laborem, bene verò complicatos
in currus
Aurigæ ascendentes immittebant veloces equos.
Fræna laxantes, at illi strepentes volabant.
Currus compacti, orbiliã verò valde resonabant.

Alij quidem immensum habebant laborem. neque unquã
Victoria expediebatur, sed anceps habebant certamen.
Istis autem & propositus erat magnus tripus intra certamẽ,
Aureus, inclyta opera solertis Vulcani.
Circa autem oram fluebat Oceanus pleno similis:
Omne autem continebat scutum, valde varium. & in ipso
Cygni aërivoli valde clamabant. qui certe multi
Natabant in summa aqua, & iuxta pisces ge'liebant.
Mirabile visu, etiã Ioui grauistrepenti: cuius propter cõsilia
Vulcanus fecit scutum & magnum & solidum,
Aptans manibus. quod quidem Iouis fortissimus filius
Vibrabat firmiter, & in equestrem saliebat currum
Similis fulguri patris Iouis caprigeri,
Leuiter vadens. cui auriga fortis Iolaus
Bigã conscensa direxit flexibilem currum. *(nerua,*
Prope autem ipsis venit dea faciem glaucam habens Mi-
Et ipsos vocans, verba alata alloquuta est,
Saluete Lyncei prosapia Telecleti.
Nunc Iupiter fortitudinem vobis det beatis imperans,
Et Cygnum interficere, & inclyta arma spoliare.
Aliud autem tibi quoddã verbũ dicã. longe præstantiss. po-
Quod iam Cygnum dulci seculo priuaueris, *(pulorum:*
Hunc quidem postmodum ibi relinquere, & arma illius.
Ipse autem hominũ corruptorum Martem post terga seruãs,
Quando denudatum scuto ab ingenioso
Oculis videris, tum sauciato acuto ferro.
Statim autem recedito. Quoniam tibi non fatale est,
Neque equos capere, neque inclyta arma ipsius.
Sic fata, in bigas ascendit diua dearum,
Victoriam immortalibus manibus & gloriam habens,
Celeriter. tunc iam Iouique generosus Iolaus,
Terribiliter equis acclamauit, illi autem ab increpatione
Perniciter ferebant celerem currũ, puluerem faciẽtes cãpo,
Quoniam ipsis vires immisit cæsios oculos habens Minerua,
Scutum concutiens. circum gemuit autem terra.
Illi autem simul procedebant, similes igni vel procellæ,
Cygnus equorum domitor, Marsq; insatiabilis clamore.
Istorum autem equi quidem posteaquam obuiãtes adinuicẽ
Stridule hinnuierunt, & circa ipsos frangebatur sonitus,
Istorum prior affata est fortitudo Herculea:
Heus Cygne, quid nobis prohibetis veloces equos,
Hominibus qui & laboris & ærumnarum peritissimus?
Sed extra habe bigas bene ornatas, & à via
Cede extra eundo Trachinam autem tibi veho,
Ad Ceycem regem. ille enim & potestate & verecundia
Trachinis præcellit. tu quoque satis scis & ipse.
Huius enim vxorem habes natam, Themistonœn nigros o-
culos habentem.
Heus, tu non quidem enim tibi Mars mortis finem
Arcebit, siquidem nos concurremus in conflictu.
Iam equidem & ipsum dico aliquando expertum esse
Lanceam nostram, quando in Pylo arenosa
Contrarius stetit mihi in pugna insatiabiliter furens.
Ter quidem a mea lancea percussus, incubuit terræ,
Vulnerato scuto. quarto autem percussi crus
Omni robore vrgens, & magnum scutum disrupi.
Pronus autem in pulueribus humi cecidit lanceæ impetu.
Atque ita infamis inter immortales factus est
Manibus ab nostris, relinquens spolia cruenta.
Sic dicebat. neque Cygnus, bene peritus hastæ, cogitabat
Huic obtemperans cohibere bigam trahentes equos.
Ac tunc à bene implicatis bigis desiliere statim ad terram,
Natusque Iouis magni, & Martis regis.
Aurigæ autem iuxta impulerunt pulchriiubos equos.
Horum autem irruentium pedibus substrepebat lata terra.
Ac veluti quando ab alto vertice montis magni
Saxa desiliunt, & inuicem cadunt,
Et multæ quercus alticomæ, multæ & abietes,
Et populi extensis radicibus rumpuntur ab ipsis,
Facile deuoluentibus, vsque dum ad planum perueniunt:

Οἱ μὲν ἄρ' αἶθλον ἔχον ἄτρυτον, οὐδέ ποτέ σφιν 310
Νίκη ἐπηνύσθη, ἀλλ' ἄκριτον εἶχον ἄεθλον.
Τοῖσι δὲ καὶ προὔκειτο μέγας τρίπος ἐντὸς ἀγῶνος,
Χρύσειος, κλυτὰ ἔργα περίφρονος Ἡφαίστοιο.
Ἀμφὶ δ' ἴτυν ῥέεν Ὠκεανὸς πλήθοντι ἐοικώς·
Πᾶν δὲ συνεῖχε σάκος πολυδαίδαλον· οἱ δὲ κατ' αὐτὸν 315
Κύκνοι ἀερσιπόται μεγάλ' ἤπυον, οἵ ῥά τε πολλοὶ
Νῆχον ἐπ' ἄκρον ὕδωρ· πὰρ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο,
Θαῦμα ἰδεῖν καὶ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ, οὗ διὰ βουλὰς
Ἥφαιστος ποίησε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
Ἁρσάμενος παλάμῃσι. τὸ μὲν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς 320
Πάλλεν ἐπικρατέως· ἐπὶ δ' ἱππείου θόρε δίφρου
Εἴκελος ἀστεροπῇ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
Κοῦφα βιβάς· τῷ δ' ἡνίοχος κρατερὸς Ἰόλαος
Δίφρου ἐπεμβεβαὼς ἰθύνετο καμπύλον ἅρμα.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη, 325
Καί σφεας θαρσύνουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαίρετε Λυγκῆος γενεὴ τηλεκλειτοῖο,
Νῦν δὴ Ζεὺς κράτος ὔμμι διδοῖ μακάρεσσιν ἀνάσσων,
Κύκνον τ' ἐξεναρεῖν καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
Ἄλλο δέ τοί τι ἔπος ἐρέω, μέγα φέρτατε λαῶν· 330
Εὖτ' ἂν δὴ Κύκνον γλυκερῆς αἰῶνος ἀμέρσῃς,
Τὸν μὲν ἔπειτ' αὐτοῦ λιπέειν καὶ τεύχεα τοῖο,
Αὐτὸς δὲ βροτολοιγὸν Ἄρην ἐπιόντα δοκεύσας,
Ἔνθα κε γυμνωθέντα σάκευς ὑπὸ δαιδαλέοιο
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, ἔνθ' οὐτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ. 335
Ἂψ δ' ἀναχάσσασθαι· ἐπεὶ οὔ νύ τοι αἴσιμόν ἐστιν
Οὔθ' ἵππους ἑλέειν οὔτε κλυτὰ τεύχεα τοῖο.
Ὣς εἰποῦσ' ἐς δίφρον ἐβήσατο δῖα θεάων,
Νίκην ἀθανάτῃς χερσὶν καὶ κῦδος ἔχουσα,
Ἐσσυμένως. τότε δή ῥα διόγνητος Ἰόλαος 340
Σμερδαλέον ἵπποισιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ὑπ' ὁμοκλῆς
Ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα, κονίοντες πεδίοιο.
Ἐν γάρ σφιν μένος ἧκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰγίδ' ἀνασσείσασα· περιστονάχησε δὲ γαῖα.
Τοὶ δ' ἅμυδις προγένοντ' ἴκελοι πυρὶ ἠὲ θυέλλῃ, 345
Κύκνος θ' ἱππόδαμος καὶ Ἄρης ἀκόρητος ἀϋτῆς.
Τῶν δ' ἵπποι μὲν ἔπειθ' ὑπεναντίοι ἀλλήλοισιν
Ὀξεῖα χρέμισαν, περὶ δέ σφισιν ἄγνυτ' ἠχώ.
Τὸν πρότερος προσέειπε βίη Ἡρακληείη,
Κύκνε πέπον, τί νυ νῶϊν ἐπίσχετον ὠκέας ἵππους, 350
Ἀνδράσιν οἵ τε πόνου καὶ ὀϊζύος ἴδριές εἰμεν;
Ἀλλὰ παρὲξ ἔχε δίφρον ἐΰξοον ἠδὲ κελεύθου
Εἶκε παρὲξ ἰέναι. Τρηχῖνα δέ τοι παρελαύνω
Ἐς Κήϋκα ἄνακτα· ὁ γὰρ δυνάμει τε καὶ αἰδοῖ
Τρηχῖνος προβέβηκε· σὺ δ' εὖ μάλα οἶσθα καὶ αὐτός· 355
Τοῦ γὰρ ὀπυίεις παῖδα Θεμιστονόην κυανῶπιν.
Ὦ πέπον, οὐ μὲν γάρ τοι Ἄρης θανάτοιο τελευτὴν
Ἀρκέσει, εἰ δὴ νῶϊ συνοισόμεθα πτολεμίζειν.
Ἤδη μέν τέ ἕ φημι καὶ ἄλλοτε πειρηθῆναι
Ἔγχεος ἡμετέρου, ὅθ' ὑπὲρ Πύλου ἠμαθόεντος 360
Ἀντίος ἔστη ἐμεῖο, μάχης ἄμοτον μενεαίνων.
Τρὶς μὲν ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἠρείσατο γαίῃ,
Οὐταμένου σάκεος· τὸ δὲ τέτρατον ἤλασα μηρὸν
Παντὶ μένει σπεύδων, διὰ δὲ μέγα σάκος ἄραξα·
Πρηνὴς δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν ἔγχεος ὁρμῇ. 365
Ἔνθα κε δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοισιν ἐτύχθη,
Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσι λιπὼν ἔναρα βροτόεντα.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα Κύκνος ἐϋμμελίης ἐμενοίνα
Τῷ ἐπιπειθόμενος ἐχέμεν ἐρυσάρματας ἵππους.
Δὴ τότ' ἀπ' εὐπλεκέων δίφρων θόρον αἶψ' ἐπὶ γαῖαν 370
Παῖς τε Διὸς μεγάλου καὶ Ἐνυαλίοιο ἄνακτος.
Ἡνίοχοι δ' ἔμπλην ἔλασαν καλλίτριχας ἵππους.
Τῶν δ' ὑπὸ σευομένων κανάχιζε πόσ' εὐρεῖα χθών.
Ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
Πέτραι ἀποθρῴσκωσιν, ἐπ' ἀλλήλαις δὲ πέσωσι, 375
Πολλαὶ δὲ δρῦς ὑψίκομοι, πολλαὶ δέ τε πεῦκαι,
Αἴγειροί τε τανύρριζοι ῥήγνυνται ὑπ' αὐτέων,
Ῥίμφα κυλινδομένων, εἷος πεδίονδ' ἀφίκωνται·

Ὣς οἳ

Ὣς οἱ τῇ ξύνισαν μέγα κεκλήγοντες.
Πᾶσα δὲ Μυρμιδόνων τε πόλις κλειτή τ' Ἰαωλκὸς 380
Ἄρνη τ' ἠδ' Ἑλίκη Ἄνθειά τε ποιήεσσα
Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μεγάλ' ἴαχον· οἱ δ' ἀλαλητῷ
Θεσπεσίῳ σύνισαν· μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεύς,
Κὰδ δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανόθεν ψιάδας βάλεν αἱματοέσσας,
Σῆμα τιθεὶς πολέμοιο ἑῷ μεγαθαρσέι παιδί. 385
Οἷος δ' ἐν βήσσῃς ὄρεος χαλεπὸς προϊδέσθαι
Κάπρος χαυλιόδων φρονέει θυμῷ μαχέσασθαι
Ἀνδράσι θηρευτῇς, θήγει δέ τε λευκὸν ὀδόντα
Δοχμωθείς, ἀφρὸς δὲ περὶ στόμα μαστιχόωντι
Λείβεται, ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην, 390
Ὀρθὰς δ' ἐν λοφιῇ φρίσσει τρίχας ἀμφί τε δειρήν·
Τῷ ἴκελος Διὸς υἱὸς ἀφ' ἱππείου θόρε δίφρου.
Ἦμος δὲ χλοερῷ κυανόπτερος ἠχέτα τέττιξ
Ὄζῳ ἐφεζόμενος θέρος ἀνθρώποισιν ἀείδειν
Ἄρχεται, ᾧ τε πόσις καὶ βρῶσις θῆλυς ἐέρση, 395
Καί τε πανημέριός τε καὶ ἠῷος χέει αὐδὴν
Ἴδει ἐν αἰνοτάτῳ, ὁπότε χρόα Σείριος ἄζει,
Τῆμος δὴ κέγχροισι περιγλῶχες τελέθουσι,
Τούς τε θέρει σπείρουσιν, ὅτ' ὄμφακες αἰόλλονται,
Οἷα Διώνυσος δῶκ' ἀνδράσι χάρμα καὶ ἄχθος· 400
Τὴν ὥρην μάρναντο, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Ὡς δὲ λέοντε δύω ἀμφὶ κταμένης ἐλάφοιο
Ἀλλήλοις κοτέοντε, ἐπὶ σφέας ὁρμήσωσι,
Δεινὴ δέ σφ' ἰαχὴ ἄραβός θ' ἅμα γίγνετ' ὀδόντων·
Οἱ δ' ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι, 405
Πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχωνται
Αἰγὸς ὀρειονόμου ἢ ἀγροτέρης ἐλάφοιο
Πίονος, ἥν τ' ἐδάμασσε βαλὼν αἰζήιος ἀνὴρ
Ἰῷ ἀπὸ νευρῆς, αὐτὸς δ' ἀπαλήσεται ἄλλῃ
Χώρου ἄιδρις ἐών· οἱ δ' ὀτραλέως ἐνόησαν, 410
Ἐσσυμένως δέ οἱ ἀμφὶ μάχην δριμεῖαν ἔθεντο·
Ὣς οἱ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
Ἔνθ' ἤτοι Κύκνος μὲν ὑπερμενέος Διὸς υἱὸν
Κτείνειν ἱέμενος σάκει ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος·
Οὐδ' ἔρρηξε χαλκόν· ἔρυτο δὲ δῶρα θεοῖο. 415
Ἀμφιτρυωνιάδης δὲ βίη Ἡρακληείη
Μεσσηγὺς κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἔγχεϊ μακρῷ
Αὐχένα γυμνωθέντα θοῶς ὑπένερθε γενείου
Ἤλασ' ἐπικρατέως· ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε
Ἀνδροφόνος μελίη· μέγα γὰρ σθένος ἔμπεσε φωτός. 420
Ἤριπε δ', ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν ἢ ὅτε πέτρη
Ἠλίβατος, πληγεῖσα Διὸς ψολόεντι κεραυνῷ·
Ὣς ἔριπ'· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Τὸν μὲν ἔπειτ' εἴασε Διὸς ταλακάρδιος υἱός,
Αὐτὸς δὲ βροτολοιγὸν Ἄρη προσιόντα δοκεύσας, 425
Δεινὸν ὁρῶν ὄσσοισι, λέων ὣς σώματι κύρσας,
Ὅς τε μάλ' ἐνδυκέως ῥινὸν κρατεροῖς ὀνύχεσσι
Σχίσσας ὅττι τάχιστα μελίφρονα θυμὸν ἀπηύρα·
Ἐμμεμαὼς δ' ἄρα τοῦ γε κελαινὸν πίμπλαται ἦτορ,
Γλαυκιόων δ' ὄσσοις δεινὸν πλευράς τε καὶ ὤμους 430
Οὐρῇ * μαστιόων ποσσὶν γλάφει, οὐδέ τις αὐτὸν
Ἔτλη ἐς ἄντα ἰδὼν σχεδὸν ἐλθέμεν οὐδὲ μάχεσθαι·
Τοῖος ἄρ' Ἀμφιτρυωνιάδης ἀκόρητος ἀυτῆς
Ἀντίος ἔστη Ἄρηος, ἐνὶ φρεσὶ θάρσος ἀέξων,
Ἐσσυμένως· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἤλυθεν ἀχνύμενος κῆρ· 435
Ἀμφότεροι δ' ἰάχοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ μεγάλου πέτρη πρηῶνος * ὀρούσῃ,
Μακρὰ δ' ἐπιθρώσκουσα κυλίνδεται, ἡ δέ τε ἠχῇ
Ἔρχεται ἐμμεμαυῖα, πάγος δέ οἱ ἀντεβόλησεν
Ὑψηλός, τῷ δὴ συνενείκεται, ἔνθα μιν ἴσχει· 440
Τόσσῃ ὁ μὲν ἰαχῇ βρισάρματος οὔλιος Ἄρης
Κεκληγὼς ἐπόρουσεν· ὁ δ' ἐμμεμαὼς ὑπέδεκτο.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Ἀντίη ἦλθεν Ἄρηος, ἐρεμνὴν αἰγίδ' ἔχουσα·
Δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδοῦσα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· 445
Ἄρες, ἔπισχε μένος κρατερὸν καὶ χεῖρας ἀάπτους.
Οὐ γάρ τοι θέμις ἐστὶν ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι

Sic illi inter sese concurrerunt vehementer clamantes,
Omnis autem & Myrmidonum vrbs, & inclyta Iaolcus,
Et Arne, & Helice, & Anthea herbosa,
Clamore ab amborũ valde resonabant. illi autẽ cũ tumultu,
Mirado concurrerũt. valde autẽ resonuit consultor Iupiter,
Et ab cœlo guttas deiecit cruentas.
Signum faciens belli suo magnum audaci filio.
Qualis autem in conuallibus montis asper ad videndum
Aper curuos dentes habens, furit autẽ animo ad pugnandũ
Cum viris venatoribus, acuit autem album dentem
Curuatus, spuma autem circa os mandentis
Stillat, oculi autem ipsi igni lucido assimulantur,
Erectas autem in dorso riget setas, & circa collum:
Huic similis Iouis filius, ab equestri desiluit curru.
Quando autem viridi nigras alas habens sonora cicada,
Ramo insidens aestatem hominibus cantare
Incipit, cui & potus & cibus tener ros,
Etiam toto die & ab aurora fundit cantilenam,
Calore in grauissimo, quando corpus Sirius siccat:
Tunc sane in milijs cuspidulosa folia sunt,
Quae aestate seminant, vna cum subrubescunt,
Cuiusmodi & Bacchus dedit hominib. laetitiam & dolorem;
Ea hora pugnabant. vehemens autẽ tumultus excitabatur.
Vt autem leones duo circa interfectam ceruam,
Adinuicem irascentes, inter se corruunt,
Rigidus autem ipsis clamor, strepitusque simul fit dentium:
Aut vt vultures curuis vnguibus, curuisque rostris,
Petra in alta valde clangentes pugnant,
Caprae in montibus pascentis gratia, vel syluestris ceruae
Pinguis, quam domuit sagittans vigorosus vir
Sagitta ab neruo: ipse verò vagatus est alio,
Loci imperitus existens: illi autẽ quamprimum cognouerũt,
Celeriter autem sibi pugnam acerbam pro ea susceperunt:
Sic isti vociferantes adinuicem irruerunt.
Ibi videlicet Cygnus quidem praepotentis Iouis filium
Interficere meditans, scutum percussit ferrea lancea.
Neque fregit aes, tuebantur autem dona Dei.
Amphitryoniades autem fortitudo Herculea,
In medio & galeae & scuti lancea longa
Collum denudatum celeriter infra barbam
Vulnerauit fortiter, & ambos incidit neruos
Homicida fraxinus, magnum enim robur incidit viri.
Cecidit autẽ, veluti quãdo aliqua quercus corruit vel quan-
Altum, percussum Iouis ardenti fulmine: (do saxum
Sic cecidit, eique circum sonuerunt arma variegata ferro.
Illum quidem postea dimisit Iouis magnanimus filius. (nãs,
Ipse autem hominũ corruptorem Martẽ progredientẽ obser-
Terribiliter intuens oculis, leo tanquam corpus consecutus, γ. [illegible]
Qui & valde accurate pellem tenacibus vnguibus
Scindens, quàm celerrime dulcem animam abstulit.
Constanter autem vtique nigrum ipsius impletur cor.
Igneis autẽ intuens oculis terribiliter, & latus & humeros
Cauda verberans, pedibus fodit: neque aliquis ipsum
Toleraret contra aspiciens prope ire, neque pugnare. γ. μαστί- χων.
Talis vtique Amphitryoniades, insatiabilis clamore,
Obuius stetit Martis, in mentibus audaciam augens
Celeriter. ille autem ipsi prope venit, dolens corde.
Ambo autem vociferantes, ad inuicem irruerunt.
Quemadmodum autem, quando ab magno saxum cacumi-
Longéque desiliens voluitur, & fragor (ne corruens, γ. ὀρούσῃ.
Venit subito ingens, rupes autem ei obsistit
Alta, cui iam confertur, ibi ipsum retinet:
Tanto quidem ille sonitu grauans currum perniciosus Mars
Vociferans irruit. ille autem ineffabiliter excepit.
Sed Minerua filia Iouis caprigeri,
Obuia venit Martis tenebrosum scutum habens.
Grauiter autem ac torue aspiciens, verbis volucribus allo-
quuta est:
O Mars, retine impetum fortem & manus intangibiles:
Non enim tibi fas est inclyta arma spoliare,

Herculem interficientem, qui olim audacicordem natum.
Sed eia, cessa à pugna, neque obuius sis mihi.
Sic ait, sed non persuasit Martis magnanimum animum.
Sed valde clamans, flammæ similia arma vibrans,
Celer irruit fortitudini Herculanæ,
Interficere conans, & iaculatus est ferream lanceam,
Celerem, filio suo iratus pro mortuo,
In scutum magnum: sed oculos glaucos habens Pallas
Hastilis impetum auertit, deflectens à biga.
Acerbus autē Martē dolor cepit: extrahēs autē ensē acutū,
Irruit in Herculem animo fortissimum: at illi aduenientem
Amphitryoniades, grauis insatiabilis clamore,
Femur denudatum scuto ab ingeniose facto
Vulnerauit fortiter, & magnum scutum perfregit
Lancea diuisum, at in terram deiecit mediam.
Illi autē Pauor & Terror bonas rotas habētē currū & equos
Impleuerunt statim prope, & ab terra latas vias habente
In currum posuerunt fabrefactum: statimque postea
Equos flagellauerunt, & peruenerunt in longum Olympum.
Filius autē & Alcmenæ, & inclytus Iolaus,
Cygnum spoliantes ab humeris arma pulchra,
Recesserūt: statimq; postea vrbē ad Trachinā peruenerunt
Equis velocibus: sed glaucis oculis prædita Minerua
Exiuit ad Olympum magnum, & domos patris.
Cygnum verò Ceyx sepeliuit, & populus infinitus,
Qui prope habitabat vrbes inclyti regis,
Anthem, Myrmidonumq; vrbem, & inclytam Iaolcum,
Arnenq; atq; Elicen, multus autem cōgregatus est populus,
Honorantes Ceycen charum beatis dijs.
Illius autē sepulchrum & monumentū inuisibile fecit Anaurus
Imbre hyemali abundans: sic enim ipsum Apollo (torrens,
Latonæ filius iussit, quoniam inclytas hecatombas
Quicunque duceret ad Pytho, vi spoliabat insidians.

Margin: [illegible]

Ἡρακλέα κτείναντα Διὸς θρασυκάρδιον υἱόν.
Ἀλλ' ἄγε παῦε μάχης, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο.
Ὣς ἔφατ', ἀλλ' οὐ πεῖθ' Ἄρεος μεγαλήτορα θυμόν. 450
Ἀλλὰ μέγα ἰάχων, φλογὶ εἴκελα τεύχεα πάλλων,
Καρπαλίμως ἐπόρουσε βίῃ Ἡρακληείῃ,
Κακτάμεναι μεμαώς· καὶ ἐπέσσυτο χάλκεον ἔγχος
Σπερχνὸν, ἑοῦ παιδὸς περὶ τεθνειῶτος χολωθείς,
Ἐν σάκει μεγάλῳ· ἀπὸ δὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη 455
Ἔγχεος ὁρμὴν ἔτραπ', ὀρεξαμένη ἀπὸ δίφρου.
Δριμὺ δ' Ἄρη' ἄχος εἷλεν· ἐρυσσάμενος δ' ἄορ ὀξὺ,
Ἔσσυτ' ἐφ' Ἡρακλῆα κρατερόφρονα· τὸν δ' ἐπιόντα
Ἀμφιτρυωνιάδης δεινῆς ἀκόρητος ἀϋτῆς,
Μηρὸν γυμνωθέντα σάκευς ὕπο δαιδαλέοιο, 460
Οὔτασ' ἐπικρατέως· διὰ δὲ μέγα σαρκὸς ἄραξε,
Δουρὶ νωμήσας, ἐπὶ δ' ἐν χθονὶ κάββαλε μέσσῃ.
Τῷ δὲ Φόβος καὶ Δεῖμος ἐΰτροχον ἅρμα καὶ ἵππους
Ἤλασαν αἶψ' ἐγγὺς, καὶ ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἐς δίφρον θῆκαν πολυδαίδαλον, αἶψα δ' ἔπειτα 465
Ἵππους μαστιέτην, ἵκοντο δὲ μακρὸν Ὄλυμπον.
Υἱὸς δ' Ἀλκμήνης, καὶ κυδάλιμος Ἰόλαος
Κύκνον σκυλεύσαντες ἀπ' ὤμων τεύχεα καλὰ
Νίσοντ'· αἶψα δ' ἔπειτα πόλιν Τρηχῖνος ἵκοντο
Ἵπποις ὠκυπόδεσσιν· ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη 470
Ἐξίκετ' Οὔλυμπόν τε μέγαν καὶ δώματα πατρός.
Κύκνον δ' αὖ Κήϋξ θάπτεν, καὶ λαὸς ἀπείρων,
Οἵ ῥ' ἐγγὺς ναῖον πόλιος κλειτοῦ βασιλῆος,
Ἄνθην, Μυρμιδόνων τε πόλιν, κλειτήν τ' Ἰαωλκόν,
Ἄρνην τ' ἠδ' Ἑλίκην· πολλὸς δ' ἠγείρετο λαός, 475
Τιμῶντες Κήϋκα φίλον μακάρεσσι θεοῖσι.
Τοῦ δὲ τάφον καὶ σῆμ' ἀϊδὲς ποίησεν Ἄναυρος,
Ὄμβρῳ χειμερίῳ πλήθων· τὼς γάρ μιν Ἀπόλλων
Λητοΐδης ἤνωξ', ὅτι ῥα κλειτὰς ἑκατόμβας
Ὅστις ἄγοι Πυθοῖδε, βίῃ σύλασκε δοκεύων. 480

HESIODI ASCRÆI DEORVM GENERATIO.

MVSAS Heliconiades incipiamus canere,
Quæ Heliconem tenent, montem magnúmque diuinúmque:
Et circa fontem nigrum pedibus teneris
Saltant, arámque præpotentis Saturnij,
Atque ablutæ tenero corpore Permessi,
Aut equi in fonte, aut in Holmio sacro,
Summo in Helicone choreas duxerunt,
Pulchras, amabiles, fortitérque tripudiarunt pedibus.
Inde concitatæ, velatæ aere multo
Noctu incedebant, pulchram vocem emittentes:
Quæ celebrat Iouéq; ægida tenētē, & venerādā Iunonem,
Argiuam, aureis calceamentis incedentem,
Filiāq; Aegiochi Iouis, cæru'eos oculos habētē Mineruam:
Augurémque Apollinem, & Dianam sagittis gaudentem,
Atque Neptunum terram continentem, terræ motorem:
Et Themin veneradā, & obtortas palpebras habētē Venerem,
Hebenq; aurea corona decorā, formosāmq; Dionem, (rem,
Auroramq;, Solémque magnum, splendidámque Lunam,
Latonā atque, Iapetū atque, ac Saturnum versipellem,
Terrámque, Oceanumq; vastum, & Noctem atram,
Aliorumq; immortalium sacrū genus semper existentium:
Quæ olim Hesiodum pulchrum docuerunt carmen,
Agnos pascentem Helicone sub diuino.
Hoc autem me primum deæ sermone compellarunt,
Musæ Olympiades, filiæ Iouis Aegiochi:
Pastores in agris pernoctantes, mala probra, ventres velut,

Margin: ἢ Τερμησσοῖο. ἢ ἵππου ὀρέος. ἢ πολλῷ.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ ΘΕΟΓΟΝΙΑ.

ΜΟΥΣΑΩΝ Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ' ἀείδειν,
Αἵθ' Ἑλικῶνος ἔχουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε,
Καί τε περὶ κρήνην ἰοειδέα πόσσ' ἁπαλοῖσιν
Ὀρχεῦνται, καὶ βωμὸν ἐρισθενέος Κρονίωνος,
Καί τε λοεσσάμεναι τέρενα χρόα * Περμησσοῖο, 5
Ἢ * Ἵππου κρήνης, ἢ Ὀλμειοῦ ζαθέοιο,
Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χοροὺς ἐνεποιήσαντο
Καλοὺς, ἱμερόεντας· ἐπερρώσαντο δὲ ποσσίν.
Ἔνθεν ἀπορνύμεναι κεκαλυμμέναι ἠέρι * πολλῇ,
Ἐννύχιαι στεῖχον, περικαλλέα ὄσσαν ἱεῖσαι, 10
Ὑμνεῦσαι Δία τ' αἰγίοχον καὶ πότνιαν Ἥρην
Ἀργείην, χρυσέοισι πεδίλοις ἐμβεβαυῖαν,
Κούρην τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Ἠδὲ Ποσειδάωνα γαιήοχον, ἐννοσίγαιον, 15
Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἑλικοβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
Ἥβην τε χρυσοστέφανον, καλήν τε Διώνην,
Ἠῶ τ', Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,
Λητώ τ', Ἰαπετόν τε, ἰδὲ Κρόνον ἀγκυλομήτην,
Γαῖάν τ', Ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ Νύκτα μέλαιναν, 20
Ἄλλων τ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων.
Αἵ νύ ποθ' Ἡσίοδον καλὴν ἐδίδαξαν ἀοιδὴν,
Ἄρνας ποιμαίνονθ' Ἑλικῶνος ὕπο ζαθέοιο.
Τόνδε δέ με πρώτιστα θεαὶ πρὸς μῦθον ἔειπον,
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο, 25
Ποιμένες ἄγραυλοι, κάκ' ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον,

Ἴδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα,
Ἴδμεν δ', εὖτ' ἐθέλωμεν, ἀληθέα γηρύσασθαι.
Ὣς ἔφασαν κοῦραι μεγάλου Διὸς ἀρτιέπειαι·
Καί μοι σκῆπτρον ἔδον, δάφνης ἐριθηλέος ὄζον, 30
Δρέψασαι θηητόν· ἐνέπνευσαν δέ μοι αὐδὴν
Θέσπιν, ἵνα κλείοιμι τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα.
Καί μ' ἐκέλονθ' ὑμνεῖν μακάρων γένος αἰὲν ἐόντων,
Σφᾶς δ' αὐτὰς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν ἀείδειν.
Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα περὶ δρῦν ἢ περὶ πέτρην; 35
Τύνη, Μουσάων ἀρχώμεθα, ταὶ Διὶ πατρὶ
Ὑμνεῦσαι τέρπουσι μέγαν νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
Εἴρουσαι τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,
Φωνῇ ὁμηρεῦσαι· τῶν δ' ἀκάματος ῥέει αὐδὴ
Ἐκ στομάτων ἡδεῖα· γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς 40
Ζηνὸς ἐριγδούποιο, θεᾶν ὀπὶ λειριοέσσῃ
Σκιδναμένῃ· ἠχεῖ δὲ κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Δώματά τ' ἀθανάτων. αἱ δ' ἄμβροτον ὄσσαν ἱεῖσαι
Θεῶν γένος αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν ἀοιδῇ,
Ἐξ ἀρχῆς οὓς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ἔτικτεν, 45
Οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοί, δωτῆρες ἐάων.
Δεύτερον αὖτε Ζῆνα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Ἀρχόμεναί θ' ὑμνεῦσι θεαὶ λήγουσί τ' ἀοιδῆς,
Ὅσσον φέρτατός ἐστι θεῶν, κάρτει τε μέγιστος.
Αὖτις δ' ἀνθρώπων τε γένος κρατερῶν τε γιγάντων 50
Ὑμνεῦσαι, τέρπουσι Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.
Τὰς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγεῖσα
Μνημοσύνη, γουνοῖσιν Ἐλευθῆρος μεδέουσα,
Λησμοσύνην τε κακῶν, ἄμπαυμά τε μερμηράων. 55
Ἐννέα γάρ οἱ νύκτας ἐμίσγετο μητίετα Ζεύς,
Νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων ἱερὸν λέχος εἰσαναβαίνων·
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελέσθη,
Ἡ δ' ἔτεκ' ἐννέα κούρας ὁμόφρονας, ᾗσιν ἀοιδὴ 60
Μέμβλεται, ἐν στήθεσσιν ἀκηδέα θυμὸν ἐχούσαις,
Τυτθὸν ἀπ' ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόεντος Ὀλύμπου,
Ἔνθα σφιν λιπαροί τε χοροὶ καὶ δώματα καλά.
Πὰρ δ' αὐτῇς Χάριτές τε καὶ Ἵμερος οἰκί' ἔχουσιν
Ἐν θαλίῃς· ἐρατὴν δὲ διὰ στόμα ὄσσαν ἱεῖσαι 65
Μέλπονται πάντων τε νόμους καὶ ἤθεα κεδνὰ
Ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπήρατον ὄσσαν ἱεῖσαι.
Αἳ τότ' ἴσαν πρὸς Ὄλυμπον ἀγαλλόμεναι ὀπὶ καλῇ,
Ἀμβροσίῃ μολπῇ· περὶ δ' ἴαχε γαῖα μέλαινα
Ὑμνεύσαις, ἐρατὸς δὲ ποδῶν ὕπο δοῦπος ὀρώρει, 70
Νισσομένων πατέρ' εἰς ὅν· ὁ δ' οὐρανῷ ἐμβασιλεύει,
Αὐτὸς ἔχων βροντὴν ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνόν,
Κάρτει νικήσας πατέρα Κρόνον· εὖ δὲ ἕκαστα
Ἀθανάτοις διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε τιμάς.
Ταῦτ' ἄρα Μοῦσαι ἄειδον, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι, 75
Ἐννέα θυγατέρες μεγάλου Διὸς ἐκγεγαυῖαι,
Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπομένη τε,
Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τ', Οὐρανίη τε,
Καλλιόπη θ'· ἡ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.
Ἡ γὰρ καὶ βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ. 80
Ὅντινα τιμήσουσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
Γεινόμενόν τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλήων,
Τῷ μὲν ἐπὶ γλώσσῃ γλυκερὴν χείουσιν ἀοιδήν,
Τοῦ δ' ἔπε' ἐκ στόματος ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ τε λαοὶ
Πάντες ἐς αὐτὸν ὁρῶσι διακρίνοντα θέμιστας 85
Ἰθείῃσι δίκῃσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύων,
Αἶψά τε καὶ μέγα νεῖκος ἐπισταμένως κατέπαυσε.
Τοὔνεκα γὰρ βασιλῆες ἐχέφρονες, οὕνεκα λαοῖς
Βλαπτομένοις ἀγορῆφι μετάτροπα ἔργα τελεῦσι
Ῥηιδίως, μαλακοῖσι παραιφάμενοι ἐπέεσσιν. 90
Ἐρχόμενον δ' ἀν' ἀγῶνα, θεὸν ὣς ἱλάσκονται
Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν.
Οἵη τοι Μουσάων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.
Ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθόνα καὶ κιθαρισταί· 95

Scimus mendacia multa dicere veris similia:
Scimus etiam, si voluerimus vera loqui.
Sic dixerunt filiæ Iouis magni veridicæ:
Et mihi sceptrum dederunt, lauri perviridis ramum,
Decerpendum diuinum: inspirarunt insuper mihi vocem
Diuinam, ut ut audirem tam futura, quàm præterita:
Et me iubebant celebrare beatorum genus sempiternorum,
Se verò primo semper decantare.
Sed quo mihi hæc circa quercum, aut circa petram?
Ergo Musis ordiamur, quæ Ioui patri
Canendo oblectant magnum animum in Olympo,
Memorantes & præsentia, & futura & præterita,
Voce conciniantes: illarum verò indefessa fluit vox
Ab ore suauis: rident autem domus patris
Iouis valde tonantis, dearum voce florida
Dispersa: resonant verò vertices niuosi Olympi,
Domúsque cælitum. hæ verò immortalem vocem emittentes,
Deorum genus venerandum, imprimis celebrant cantilena
Ab exordio, quos tellus & cælum latum genuerunt,
Quique ex his prognati sunt dij, datores bonorum.
Secundò rursum Iouem deorum patrē, atque etiā virorum:
Incipientésque laudant deæ, & finiunt carmen,
Quàm sit præstantissimus deorum, & imperio maximus.
Porrò & hominum genus, fortiúmque gigantum
Celebrantes oblectant Iouis mentem in Olympo.
Musæ Olympiades, filiæ Iouis ægida habentis:
Quas in Pieria Saturnio peperit patri mixta
Memoria, fertilitatis Eleutheris imperans:
Obliuionémque malorum, & solatium curarum.
Nouem enim ei noctes mixtus est prudens Iupiter,
Seorsim ab immortalibus sacrum lectum conscendens,
Sed cum iam annus exactus, circumvoluta verò essēt tēpora
Mensium decrescentium, diésque multi transacti essent:
Ipsa peperit nouem filias concordes, quibus carmen
Curæ est in pectoribus securum animum habentibus.
Paululum à summo vertice niuosi cæli:
Ubi ipsis splendidique chori, & ædes pulchræ.
Iuxta verò eas Gratiæ & Cupido domos habitant,
In conuiuiis: amabilémque per os vocem emittentes
Canunt, omniúmque leges, & mores pudicos
Immortalium celebrant, amabilem vocem emittentes.
Illæ tum ibant ad Olympum, lætæ voce pulchra
Immortali cantilena. undique verò resonabat terra atra
Canentibus hymnos, iucūdus verò à pedibus strepitus exci-
Proficiscētium ad patrē suum, qui cælo imperitat, (tabatur
Ipse habens tonitru, atque candens fulmen,
Potenter victo patre Saturno: bene autem singula
Immortalibus disposuit simul, & indixit honores.
Hæc sanè Musæ canebant, cælestes domos tenentes,
Nouem filiæ, magno è Ioue prognatæ:
Clióque, Euterpéque Thaliáque, Melpomenéque,
Therpsichoréque, Eratóque, Polymniáque, Vraniáque,
Calliopéque, hæc autem excellentissima est omnium.
Hæc enim & reges venerandos comitatur,
Quemcunque honoraturæ sunt Iouis filiæ magni,
In lucem editum, & aspexerint à Ioue nutritorum regum:
Huic quidem super linguam dulcem fundunt cantilenam;
Huius verba ex ore fluunt blanda: cæterum populi
Omnes ad ipsum respiciunt, discernentem ius
Rectis iudiciis. hic autem tutò cautéque loquens,
Statim etiam magnam contentionem scite diremit.
In hoc enim reges prudentes, quod populis
Damnum inferentibus in foro vicissitudinem rerum fa-
ciunt,
Facilè mollibus appellantes verbis.
Incedentem verò per cœtum populi deum veluti, placant
Reuerentia blanda. eminet verò inter ipsos congregatos,
Tale Musarum ingens munus hominibus.
A Musis etenim & eminus feriente Apolline,
Viri cantores sunt super terram, & citharœdi:

Ex Ioue verò reges. ille verò beatus quemcunque Musæ
Amant, suauis ei ab ore fluit vox.
Quòd si enim quis luctũ habẽs, recenti dolore, saucio animo
Tristetur, animo dolens, cæterùm poeta
Musarum famulus, res claras priscorum hominum
Laudibus vexerit, beatósque deos qui Olympum incolunt,
Statim hic rerũ animũ eius molestarũ obliuiscitur, nec do-
Meminit, quin cito deflexerũt eũ aliò dona dearũ. (lorum
Saluete natæ Iouis, date verò amabilem cantilenam,
Celebrate quoq; immortaliũ diuinũ genus, semper existẽtiũ:
Qui Tellure prognati sunt, & Cælo stellato,
Noctéque caliginosa, quos item salsus nutriuit Pontus.
Dicite insuper, vt primum dij & terra fuerint,
Et flumina & pontus immensus, æstu feruens,
Astráque fulgentia, & cœlum latum superne:
Et qui ex his nati sunt dij, datores bonorum.
Vtque opes diuiserint, & quod honores diiunxerint,
Atque quod primũ multis implicatũ spheris tenuerint cœlũ.
Hæc mihi dicite Musæ, cœlestes domos inhabitantes
Ab initio. & dicite quod nam primum fuerit illorum.
Primo omnium quidem Chaos fuit, at deinde
Tellus lato pectore prædita, omniũ fundamẽtũ solidũ semper
Immortalium qui tenent iuga niuosi Olympi,
Tartaráque tenebricosa in recessu terræ spaciosæ:
Atque amor, qui pulcherrimus inter immortales deos,
Soluens curas & omnium deorum, & omnium hominum
Domat in pectoribus animum, & prudens consilium.
Ex Chao verò Erebúsque nigráque Nox editi sunt.
Nocte porro tam Aether quam Dies prognati sunt:
Quos peperit, vbi concepisset Erebo amore mixta.
Terra verò primum quidem genuit parem sibi
Cœlum stellis ornatum, ipsam totam obtegat,
Vtque esset beatis diis sedes tuta semper.
Genuit præterea montes altos, dearum gratas speluncas
Nympharum, quæ habitant per montes concauos.
Atque etiam infrugiferum pelagus peperit vnda concitatum
Pontum, absque amore suaui. cæterum deinde
Cœlo concumbens, peperit Oceanum profundos vertices
Cœumq;, Creumq;, Hyperionémque, Iapetumq;, (habẽtẽ,
Theámque, Rheamque, Themimq;, Mnemosinémque,
Phœbenq; aurea corona insignem, Thetynq; amabilem
Hos verò post natu minimus natus est Saturnus vafer,
Acerrimus inter liberos. floridum autẽ odio prosequebatur
Porrò genuit & Cyclopes magnum cor habentes, (parentem.
Brontemque Steropémque & Argen forti animo præditum:
γρ. Βρόντην τ', Ἀστερόπην. *Qui Ioui & tonitru dederunt, & fabricarunt fulmen.*
Hi sanè per alia dijs similes erant,
Vnus verò oculus, media positus erat fronte:
Cyclopes verò cognomento erant eò quòd ipsorum
Circularis oculus inerat fronti.
Robúrque & vires, & molimina erant in operibus.
Alij deinde è Tellure & Cælo prognati sunt,
Tres filij, magni & præualidi, non nominandi,
Cottus, Briareúsque, Gygésque, superba proles.
Quorum centum quidem manus ab humeris prominebant,
Inaccessæ: capita verò vnicuique quinquaginta
γρ. Ἄπλαστοι. *Ex humeris procreuerant super robustos artus.*
Robur autem immensum, validum, magna in forma.
Quotquot enim Tellure & Cælo procreati sunt,
Vehementissimi filiorum, suo verò infensi erant parenti
Ab initio: & hos quidem vt quisque primum nascebatur,
Omnes occultauit, & ad lucem non submisit,
Terra in latebris. malo autem oblectabatur opere
Cœlum. ipsa verò intus ingemiscebat terra vasta,
Arctata: dolosam verò, malámque excogitauit artem.
Statim verò cum edidisset fœtum, ex cano adamante
Fabricauit magnam falcem, edixit verò charis liberis.
Dixit autem, sumta fiducia charo mœrens corde:
Filij mei & patris nefarij, si volueritis

Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. ὁ δ' ὄλβιος ὅντινα Μοῦσαι
Φίλωνται· γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
Εἰ γάρ τις καὶ πένθος ἔχων νεοκηδέϊ θυμῷ
Ἄζηται κραδίην ἀκαχήμενος, αὐτὰρ ἀοιδὸς
Μουσάων θεράπων κλεῖα προτέρων ἀνθρώπων 100
Ὑμνήσει, μάκαράς τε θεοὺς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Αἶψ' ὅγε δυσφροσυνέων ἐπιλήθεται, οὐδέ τι κηδέων
Μέμνηται. ταχέως δὲ παρέτραπε δῶρα θεάων.
Χαίρετε τέκνα Διός, δότε δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.
Κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὸν γένος αἰὲν ἐόντων, 105
Οἳ Γῆς ἐξεγένοντο καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Νυκτός τε δνοφερῆς, οὕς θ' ἁλμυρὸς ἔτρεφε πόντος.
Εἴπατε δ' ὡς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ γαῖα γένοντο,
Καὶ ποταμοί, καὶ πόντος ἀπείριτος οἴδματι θύων,
Ἄστρά τε λαμπετόωντα, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν, 110
Οἵ τ' ἐκ τῶν ἐγένοντο θεοί, δωτῆρες ἐάων.
Ὥς τ' ἄφενος δάσσαντο, καὶ ὡς τιμὰς διέλοντο,
Ἠδὲ καὶ ὡς τὰ πρῶτα πολύπτυχον ἔσχον Ὄλυμπον.
Ταῦτά μοι ἔσπετε Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ἐξ ἀρχῆς, καὶ εἴπαθ' ὅ, τι πρῶτον γένετ' αὐτῶν. 115
Ἤτοι μὲν πρώτιστα Χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου·
Τάρταρά τ' ἠερόεντα μυχῷ χθονὸς εὐρυοδείης.
Ἠδ' Ἔρος, ὃς κάλλιστος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι, 120
Λυσιμελὴς πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων,
Δάμναται ἐν στήθεσσι νόον καὶ ἐπίφρονα βουλήν.
Ἐκ Χάεος δ' Ἔρεβός τε μέλαινά τε Νὺξ ἐγένοντο·
Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρα ἐξεγένοντο,
Οὓς τέκε κυσαμένη, Ἐρέβει φιλότητι μιγεῖσα. 125
Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγείνατο ἶσον ἑαυτῇ
Οὐρανὸν ἀστερόενθ', ἵνα μιν περὶ πάντα καλύπτοι,
Ὄφρ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί.
Γείνατο δ' οὔρεα μακρά, θεῶν χαρίεντας ἐναύλους
Νυμφέων, αἳ ναίουσιν ἀν' οὔρεα βησσήεντα. 130
Ἡδὲ καὶ ἀτρύγετον Πέλαγος τέκεν οἴδματι θῦον,
Πόντον, ἄτερ φιλότητος ἐφιμέρου. αὐτὰρ ἔπειτα
Οὐρανῷ εὐνηθεῖσα τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Κοῖόν τε, Κρεῖόν θ', Ὑπερίονά τ', Ἰαπετόν τε,
Θείαν τε, Ῥείαν τε, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε, 135
Φοίβην τε χρυσοστέφανον, Τηθύν τ' ἐρατεινήν.
Τοὺς δὲ μεθ' ὁπλότατος γένετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Δεινότατος παίδων· θαλερὸν δ' ἤχθηρε τοκῆα.
Γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντας,
Βρόντην τε, Στερόπην τε, καὶ Ἄργην ὀβριμόθυμον, 140
Οἳ Ζηνὶ βροντήν τ' ἔδοσαν, τεῦξάν τε κεραυνόν.
Οἱ δ' ἤτοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίγκιοι ἦσαν,
Μοῦνος δ' ὀφθαλμὸς μέσσῳ ἐνέκειτο μετώπῳ.
Κύκλωπες δ' ὄνομ' ἦσαν ἐπώνυμον, οὕνεκ' ἄρα σφέων
Κυκλοτερὴς ὀφθαλμὸς ἕεις ἐνέκειτο μετώπῳ. 145
Ἰσχύς τ' ἠδὲ βίη καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἐπ' ἔργοις.
Ἄλλοι δ' αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὄβριμοι, οὐκ ὀνομαστοί,
Κόττος τε, Βριάρεώς τε, Γύγης θ', ὑπερήφανα τέκνα.
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀΐσσοντο 150
Ἄπλαστοι, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον, ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.
Ἰσχὺς δ' ἄπλατος, κρατερὴ μεγάλῳ ἐπὶ εἴδει.
Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Δεινότατοι παίδων, σφετέρῳ δ' ἤχθοντο τοκῆϊ 155
Ἐξ ἀρχῆς. καὶ τῶν μὲν ὅπως τις πρῶτα γένοιτο,
Πάντας ἀποκρύπτασκε, καὶ ἐς φάος οὐκ ἀνίεσκε,
Γαίης ἐν κευθμῶνι· κακῷ δ' ἐπετέρπετο ἔργῳ
Οὐρανός, ἡ δ' ἐντὸς στοναχίζετο Γαῖα πελώρη,
Στεινομένη· δολίην δὲ κακήν τ' ἐφράσσατο τέχνην. 160
Αἶψα δὲ ποιήσασα γένος πολιοῦ ἀδάμαντος,
Τεῦξε μέγα δρέπανον, καὶ ἐπέφραδε παισὶ φίλοισιν.
Εἶπε δὲ θαρσύνουσα, φίλον τετιημένη ἦτορ,
Παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρὸς ἀτασθάλου, αἴ κ' ἐθέλητε

Πείθεσθαι

Πείθεσθαι, πατρός γε κακὴν τισαίμεθα λώβην 165
Ὑμετέρου· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ἕλεν δέος, οὐδέ τις αὐτῶν
Φθέγξατο. θαρσήσας δὲ μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης
Ἂψ αὖτις μύθοισι προσηύδα μητέρα κεδνήν,
Μῆτερ, ἐγώ κεν τοῦτό γ' ὑποσχόμενος τελέσαιμι 170
Ἔργον, ἐπεὶ πατρός γε δυσωνύμου οὐκ ἀλεγίζω
Ἡμετέρου· πρότερος γὰρ ἀεικέα μήσατο ἔργα.
Ὣς φάτο, γήθησεν δὲ μέγα φρεσὶ Γαῖα πελώρη.
Εἷσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ· ἐνέθηκε δὲ χερσὶν
Ἅρπην καρχαρόδοντα, δόλον δ' ὑπεθήκατο πάντα. 175
Ἦλθε δὲ νύκτ' ἐπάγων μέγας Οὐρανός, ἀμφὶ δὲ Γαίῃ
Ἱμείρων φιλότητος ἐπέσχετο, καί ῥ' ἐτανύσθη
Πάντῃ. ὁ δ' ἐκ λοχέοιο πάις ὠρέξατο χειρὶ
Σκαιῇ, δεξιτερῇ δὲ πελώριον ἔλλαβεν ἅρπην,
Μακρὴν, καρχαρόδοντα, φίλου δ' ἀπὸ μήδεα πατρὸς 180
Ἐσσυμένως ἤμησε, πάλιν δ' ἔρριψε φέρεσθαι
Ἐξοπίσω. τὰ μὲν οὔ τι ἐτώσια ἔκφυγε χειρός·
Ὅσσαι γὰρ ῥαθάμιγγες ἀπέσσυθεν αἱματόεσσαι,
Πάσας δέξατο Γαῖα. περιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν,
Γείνατ' Ἐρινῦς τε κρατερὰς, μεγάλους τε Γίγαντας, 185
Τεύχεσι λαμπομένους, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας,
Νύμφας θ' ἃς Μελίας καλέουσ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Μήδεα δ' ὡς τὸ πρῶτον ἀποτμήξας ἀδάμαντι
Κάββαλ' ἀπ' ἠπείροιο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Ὣς φέρετ' ἂμ πέλαγος πουλὺν χρόνον, ἀμφὶ δὲ λευκὸς 190
Ἀφρὸς ἀπ' ἀθανάτου χροὸς ὤρνυτο, τῷ δ' ἔνι κούρη
Ἐθρέφθη. πρῶτον δὲ Κυθήροισι ζαθέοισιν
Ἔπλητ', ἔνθεν ἔπειτα περίρρυτον ἵκετο Κύπρον.
Ἐκ δ' ἔβη αἰδοίη καλὴ θεός, ἀμφὶ δὲ ποίη
Ποσσὶν ὕπο ῥαδινοῖσιν ἀέξετο. τὴν δ' Ἀφροδίτην, 195
Ἀφρογενέα τε θεὰν καὶ ἐυστέφανον Κυθέρειαν
Κικλήσκουσι θεοί τε καὶ ἀνέρες, οὕνεκ' ἐν ἀφρῷ
Θρέφθη· ἀτὰρ Κυθέρειαν, ὅτι προσέκυρσε Κυθήροις·
Κυπρογενέα δ', ὅτι γέντο πολυκλύστῳ ἐνὶ Κύπρῳ·
Ἠδὲ φιλομμειδέα, ὅτι μηδέων ἐξεφαάνθη. 200
Τῇ δ' Ἔρος ὡμάρτησε, καὶ Ἵμερος ἕσπετο καλὸς
Γεινομένῃ τὰ πρῶτα, θεῶν τ' ἐς φῦλον ἰούσῃ.
Ταύτην δ' ἐξ ἀρχῆς τιμὴν ἔχει, ἠδὲ λέλογχε
Μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Παρθενίους τ' ὀάρους, μειδήματά τ', ἐξαπάτας τε, 205
Τέρψιν τε γλυκερὴν, φιλότητά τε μειλιχίην τε.
Τοὺς δὲ πατὴρ Τιτῆνας ἐπίκλησιν καλέεσκε,
Παῖδας νεικείων μέγας Οὐρανός, οὓς τέκεν αὐτός.
Φάσκε δὲ τιταίνοντας ἀτασθαλίῃ μέγα ῥέξαι
Ἔργον, τοῖο δ' ἔπειτα τίσιν μετόπισθεν ἔσεσθαι. 210
Νὺξ δ' ἔτεκε στυγερόν τε Μόρον καὶ Κῆρα μέλαιναν,
Καὶ Θάνατον· τέκε δ' Ὕπνον, ἔτικτε δὲ φῦλον Ὀνείρων.
Οὔ τινι κοιμηθεῖσα θεὰ τέκε Νὺξ ἐρεβεννή.
Δεύτερον αὖ Μῶμον καὶ Ὀιζὺν ἀλγινόεσσαν,
Ἑσπερίδας θ', αἷς μῆλα πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο 215
Χρύσεα καλὰ μέλουσι, φέροντά τε δένδρεα καρπόν.
Καὶ Μοίρας καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοποίνους,
Κλωθώ τε, Λάχεσίν τε, καὶ Ἄτροπον, αἵτε βροτοῖσι
Γεινομένοισι διδοῦσιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε,
Αἵτ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραιβασίας ἐφέπουσιν· 220
Οὐδέ ποτε λήγουσι θεαὶ δεινοῖο χόλοιο,
Πρίν γ' ἀπὸ τῷ δώωσι κακὴν ὄπιν, ὅστις ἁμάρτῃ.
Τίκτε δὲ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
Νὺξ ὀλοή· μετὰ τὴν δ' Ἀπάτην τέκε καὶ Φιλότητα,
Γῆράς τ' οὐλόμενον, καὶ Ἔριν τέκε καρτερόθυμον. 225
Αὐτὰρ Ἔρις στυγερὴ τέκε μὲν Πόνον ἀλγινόεντα,
Λήθην τε Λιμόν τε καὶ Ἄλγεα δακρυόεντα,
Ὑσμίνας τε, Φόνους τε, Μάχας τ', Ἀνδροκτασίας τε,
Νείκεά τε, Ψευδέας τε Λόγους, Ἀμφιλλογίας τε,
Δυσνομίην, Ἄτην τε, συνήθεας ἀλλήλῃσιν· 230
Ὅρκον θ', ὃς δὴ πλεῖστον ἐπιχθονίους ἀνθρώπους
Πημαίνει, ὅτε κέν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ.
Νηρέα τ' ἀψευδέα καὶ ἀληθέα γείνατο Πόντος,

Parêre, patris malam vlciscemur contumeliam
Vestri. prior enim saeua machinatus est opera.
Sic dixit: illos vero omnes inuasit metus, neq; quisquã illorũ
Loquutus est. confisus autem animo tandẽ magnus Saturnus ver-
Econtra verbis compellauit matrem castam: (sutus
Mater, ego certè hoc in me recipiens peragam
Facinus. patrem enim inauspicatum nihil curo
Nostrum: prior enim saeua meditatus est opera.
Sic dixit: gauisa est autem valde animo Terra ingens.
Collocauit autem ipsum celans in insidiis. indidit verò ma-
Falcem asperis dentibus: dolo autem instruxit omni. (nũ
Venit autem noctem adducens magnum Cœlũ. vndiq; verò
Cupiens amore imminebat, & sane extentum est (Terrã
Passim: at is ex insidiis filius prehendit manu
Sinistra, dextra verò immanem cepit falcem,
Longam, asperos dentes habentem, chariq; genitalia patris
Festinanter demessuit, rursumque abiecit, vt ferrentur
Ponè. illa quidem non incassum elapsa sunt manu.
Quotquot enim guttae proruperunt cruentae,
Omnes suscepit Terra. circumuolutis autem annis,
Produxit Erinnyes validas, magnósque Gigantes,
Armis nitentes, longas hastas manibus tenentes:
Nymphásq; quas Melias vocant super immensam terram.
Testiculósque vt primum resecuit adamante
Deiecit circa Epirum vndis agitatum in pontum.
Sic ferebantur per pelagus longo tẽpore. circũcirca verò alba
Spuma ab immortali corpore ferebatur, in quo puella
Innutrita est. primum verò ad Cytheras diuinas
Vehebatur, inde dum circumflua peruenit ad Cyprum.
Prodiit vero veneranda formosa dea. circum vero
Pedibus sub mollibus herba crescebat: Aphroditen.a.ipsam
Spuma prognatã deã, & decora pulchris sertis Cythereã
Nominant tam dij quàm homines: eò quòd in spuma
Nutrita est: sed Cytheream, quod appulit Cytheris:
Cyprigenam verò quod nata est vndosa in Cypro.
Atque amantem genitalia, quia ex genitalibus emersit.
Hanc Amor comitatus est, & Desiderium sequebatur pul-
Natam primum, & deorum ad coetum euntem. (chrum,
Hunc verò ab initio honorem habet, atque sortita est,
Partem inter homines & immortales deos,
Virgineas confabulationes, & risus & deceptiones,
Oblectationémque suauem, & amicitiam, blanditiásque.
Pater vero Titanes cognomento vocabat,
Filios obiurgans magnum Cœlum, quos genuit ipse:
Dictitabat porrò, nocentes ex proteruia magnum patrasse
Facinus, cuius deinceps vltio in posterum futura sit.
Nox praeterea peperit odiosum Fatum, & Parcam atram,
Et mortem peperit etiã Somniũ, peperit verò agmẽ Somniorũ.
Non ulli condormiens dea peperit Nox obscura
Rursum postea Momum & Aerumnam dolore plenam,
Hesperidésque, quibus mala vltra inclytum Oceanum
Aurea pulchra curae sunt, ferentésque arbores fructus:
Et fatales deas, & Parcas genuit immites,
Clothóque, Lachesímq; & Atropon. quae mortalibus
Editis dant habendum bonúmque malúmque,
Quae hominúmque & deorum delicta insequentes, canit.
Nunquam desinunt deae à vehementi ira,
Priusquã repẽderint alicui malũ nunciũ, quisquis peccarit:
Peperit praeterea & Nemesin, nocumẽtũ mortalib. hominib.
Nox perniciosa. post hancque Fraudem enixa est, & Amici-
tiam
Senium, noxium, & Contentionem peperit pertinacem,
Caeterum Cõtentio odiosa peperit quidem laborem molestũ,
Obliuionémque, Pestémque, & Dolores lacrymabiles,
Pugnásque, Cædésque praeliáque, strageísque virorum, καὶ ὀλέθ.
Iurgiáque, mendacésque sermones, disceptationésque,
Iniuriam, Noxámque familiares inter se:
Iuramentúmque, quod plurimum terrestres homines
Laedit, quando quispiam volens peierauerit.
Nereumq; alienum à mendacio, & veracem genuit Pontus,

Maximum natu filiorum, sed vocant senem,
Eo quòd verus atque placidus, nec iuris & aequi
Obliuiscitur, sed iusta & mansueta consilia nouit.
Deinde rursum Thaumantem magnum & fortem Phorcyn
Terrae commistus, & Ceto pulchris genis praeditam:
Eurybiámque adamantis in pectore animum habentem.
Ex Nereo porrò prognatae sũt perquã amabiles soboles dearũ
Ponto in infructuoso, & Doride pulchricoma,
Filia Oceani perfecti fluuij,
Protóque, Eucratéque, Saóque Amphitritéque, [marginal note: γρ. Σπειώ τε.]
Eudoráque, Thetisque, Galenéque, Glaucéque,
Cymothoe, Spióque velox, Thalíaque iucunda,
Et Melita amabilis, & Eulimene, & Agaue,
Pasitheáque, Eratóque, & Eunice roseis cubitis,
Dotóque, Protóque Pherusaque, Dynamenéque,
Nesaéaque & Actaea, & Protomedia:
Doris, & Panope, & speciosa Galatea:
Hippothoeq́; lepida, & Hipponoe roseis vlnis praedita:
Cymodocéque, quae fluctus in obscuro ponto,
Et flatus dininorum ventorum, vnà cum Cymatolege
Facile mitigat, & pulchros talos habente Amphitrite:
Cymóque, Eionéque, pulchréque coronata Halimede:
Glauconoméque ridens, & Pontoporia:
Liagoréque, & Euagore, & Laomedia:
Polynoméque, & Autonome, & Lysianassa,
Euarnéque tam indolis grata, quam inculpatae formae
Et Psamathe decora corpore, diuináque Menippe:
Nesóque, Eupompéque, Themistóque, Pronoeq́;:
Nemertésque, quae patris habet animum immortalis.
Hae quidem ex Nereo inculpato procreatae sunt,
Filiae quinquaginta inculpata opera callentes.
Thaumas verò Oceani profundifluxi filiam
Duxit Electram: haec autem celerem peperit Irim,
Pulchricomásque Harpias, Aellóque, Ocypeténque,
Quae ventorum flumina & aues assequuntur
Pernicibus alis: in coelo enim diligentes volitant.
Phorcyn post haec Ceto Graeas peperit, pulchris genis [marginal note: γρ. κυανο-πέρρους.]
A partu canas, quas ob id Graeas vocant (praeditas,
Immortalésque dij, humíque incedentes homines,
Pephredóque pulchro peplo, Enyóque croceo peplo,
Gorgonésque quae habitant vltra celebrem Oceanum
In extrema parte ad noctem: vbi Hesperides argutae,
Sthenóque, Euryaléque, Medusáque grauia perpessa.
Ipsa erat mortalis: at aliae immortales, & senio nõ obnoxiae
Duae. cum vna verò concubuit caerulea caesarie Neptunus
In molli prato & floribus vernis,
Mixtus Callirhoae filiae nobilis Oceani.
Eius autem cùm Perseus caput amputasset,
Promicuit Chrysaor magnus, & Pegasus equus.
Huic quidem cognomẽtum erat, quod Oceani apud fontes
Natus esset: caeterũ hic ensem aureũ tenebat manibus charis.
Et ille quidem cum auolasset, relicta terra matre malorum,
Peruenit ad immortales, Iouis verò in domibus habitat,
Tonitrúque & fulgur ferens Ioui prudenti.
Chrysaor porrò genuit tricipitem Geryonem.
Illum quidem armis exuit vis Herculana,
Boues apud flexipedes, circumflua in Erythia,
Die illo cùm boues egit latas frondes habentes
Tirynthium in sacram emensus iter Oceani,
Orthóque interfecto, & bubulco Eurytione,
Stabulo in obscuro, vltra inclytum Oceanum.
Ipsa insuper peperit aliud ingens, perplexum, nihil simile
Mortalibus hominibus, neque immortalibus dijs,
Specu in concauo, diuinam animo infracto Echidnam,
Dimidio nympham, limis oculis pulchris genis,
Dimidia item parte ingentem serpentem horrendúmque, magnúmque,
Varium crudiuorum, diuina sub cauernis terrae.
Illic verò ei specus est in imo, caua sub petra,
Procul ab immortalibúsque dijs, mortalibúsque hominibus.

Πρεσβύτατον παίδων· αὐτὰρ καλέουσι γέροντα,
Οὕνεκα νημερτής τε καὶ ἤπιος, οὐδὲ θεμιστέων 235
Λήθεται, ἀλλὰ δίκαια καὶ ἤπια δήνεα οἶδεν.
Αὖτις δ' αὖ Θαύμαντα μέγαν, καὶ ἀγήνορα Φόρκυν
Γαίῃ μισγόμενος, καὶ Κητὼ καλλιπάρῃον,
Εὐρυβίην τ' ἀδάμαντος ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν.
Νηρῆος δ' ἐγένοντο μεγήριτα τέκνα θεάων, 240
Πόντῳ ἐν ἀτρυγέτῳ, καὶ Δωρίδος ἠϋκόμοιο,
Κούρης Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο,
Πρωτώ τ', Εὐκράντη τε, Σαώ τ', Ἀμφιτρίτη τε,
Εὐδώρη τε, Θέτις τε, Γαλήνη τε, Γλαύκη τε,
Κυμοθόη, Σπειώ τε, θοή, Θαλίη τ' ἐρόεσσα· 245
Καὶ Μελίτη χαρίεσσα, καὶ Εὐλιμένη, καὶ Ἀγαυὴ,
Πασιθέη τ', Ἐρατώ τε, καὶ Εὐνείκη ῥοδόπηχυς,
Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,
Νησαίη τε, καὶ Ἀκταίη, καὶ Πρωτομέδεια·
Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ εὐειδὴς Γαλάτεια· 250
Ἱπποθόη τ' ἐρόεσσα, καὶ Ἱππονόη ῥοδόπηχυς·
Κυμοδόκη θ', ἣ κύματ' ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Πνοιάς τε ζαθέων ἀνέμων, σὺν Κυματολήγῃ,
Ῥεῖα πρηΰνει, καὶ ἐϋσφύρῳ Ἀμφιτρίτῃ·
Κυμώ τ', Ἠϊόνη τε, ἐϋστέφανός θ' Ἁλιμήδη· 255
Γλαυκονόμη τε φιλομμειδὴς, καὶ Ποντοπόρεια·
Λειαγόρη τε, καὶ Εὐαγόρη, καὶ Λαομέδεια·
Πουλυνόμη τε, καὶ Αὐτονόη, καὶ Λυσιάνασσα,
Εὐάρνη τε φυήν τ' ἐρατὴ καὶ εἶδος ἄμωμος.
Καὶ Ψαμάθη χαρίεσσα δέμας, δίη τε Μενίππη· 260
Νησώ τ', Εὐπόμπη τε, Θεμιστώ τε, Προνόη τε,
Νημερτής θ', ἣ πατρὸς ἔχει νόον ἀθανάτοιο.
Αὗται μὲν Νηρῆος ἀμύμονος ἐξεγένοντο
Κοῦραι πεντήκοντα, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαι.
Θαύμας δ' Ὠκεανοῖο βαθυῤῥείταο θύγατρα 265
Ἠγάγετ' Ἠλέκτρην, ἣ δ' ὠκεῖαν τέκεν Ἶριν,
Ἠϋκόμους θ' Ἅρπυιας, Ἀελλώ τ', Ὠκυπέτην τε,
Αἵ ῥ' ἀνέμων πνοιῇσι καὶ οἰωνοῖς ἅμ' ἕπονται,
Ὠκείῃς πτερύγεσσι· μεταχρόνιαι γὰρ ἴαλλον.
Φόρκυϊ δ' αὖ Κητὼ Γραίας τέκε * καλλιπαρῄους, 270
Ἐκ γενετῆς πολιὰς, τὰς δὴ Γραίας καλέουσιν
Ἀθάνατοί τε θεοὶ, χαμαὶ ἐρχόμενοί τ' ἄνθρωποι.
Πεφρηδώ τ' εὔπεπλον, Ἐνυώ τε κροκόπεπλον,
Γοργούς θ' αἳ ναίουσι πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο,
Ἐσχατιῇ πρὸς νυκτὸς, ἵν' Ἑσπερίδες λιγύφωνοι, 275
Σθενώ τ', Εὐρυάλη τε, Μέδουσά τε, λυγρὰ παθοῦσα.
Ἡ μὲν ἔην θνητὴ, αἱ δ' ἀθάνατοι καὶ ἀγήρῳ
Αἱ δύο· τῇ δὲ μιῇ παρελέξατο Κυανοχαίτης,
Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι,
Μιχθεὶς Καλλιρόῃ κούρῃ κλυτοῦ Ὠκεανοῖο. 280
Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσεὺς κεφαλὴν ἀπεδειροτόμησεν,
Ἐξέθορε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος.
Τῷ μὲν ἐπώνυμον ἦν, ὅτ' ἄρ' Ὠκεανοῦ παρὰ πηγὰς
Γένθ'· ὁ δ' ἄορ χρύσειον ἔχεν μετὰ χερσὶ φίλῃσι.
Χ' ὡ μὲν ἀποπτάμενος, προλιπὼν χθόνα μητέρα μήλων, 285
Ἵκετ' ἐς ἀθανάτους· Ζηνὸς δ' ἐν δώμασι ναίει,
Βροντήν τε στεροπήν τε φέρων Διῒ μητιόεντι.
Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τρικέφαλον Γηρυονῆα·
Τὸν μὲν ἄρ' ἐξενάριξε βίη Ἡρακληείη,
Βουσὶ παρ' εἰλιπόδεσσι, περιῤῥύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ· 290
Ἤματι τῷ ὅτε περ βοῦς ἤλασεν εὐρυμετώπους,
Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, διαβὰς πόρον Ὠκεανοῖο,
Ὄρθον τε κτείνας, καὶ βουκόλον Εὐρυτίωνα,
Σταθμῷ ἐν ἠερόεντι, πέρην κλυτοῦ Ὠκεανοῖο.
Ἡ δ' ἔτεκ' ἄλλο πέλωρον, ἀμήχανον, οὐδὲν ἐοικὸς 295
Θνητοῖς ἀνθρώποις οὐδ' ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Σπῆι ἔνι γλαφυρῷ, θείην κρατερόφρον' Ἔχιδναν,
Ἥμισυ μὲν νύμφην ἑλικώπιδα, καλλιπάρῃον,
Ἥμισυ δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν, δεινόν τε μέγαν τε
Ποικίλον, ὠμηστὴν, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης. 300
Ἔνθα δέ οἱ σπέος ἐστὶ κάτω, κοίλῃ ὑπὸ πέτρῃ,
Τηλοῦ ἀπ' ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων·

Ἔνθ' ἄρα οἱ δάσσαντο θεοὶ κλυτὰ δώματα ναίειν.
Ἡ δ' ἔρυτ' ἐν Ἀρίμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρὴ Ἔχιδνα,
Ἀθάνατος νύμφη καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα. 305
Τῇ δὲ Τυφάονά φασι μιγήμεναι ἐν φιλότητι,
Δεινόν θ' ὑβριστήν τ' ἄνομον, ἑλικώπιδι κούρῃ.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη τέκετο κρατερόφρονα τέκνα.
Ὄρθον μὲν πρῶτον κύνα γείνατο Γηρυονῆι·
Δεύτερον αὖτις ἔτικτεν ἀμήχανον, οὔτι φατειόν, 310
Κέρβερον, ὠμηστήν, Ἀίδεω κύνα χαλκεόφωνον,
Πεντηκοντακέφαλον, ἀναιδέα τε κρατερόν τε·
Τὸ τρίτον, Ὕδρην αὖτις ἐγείνατο, λύγρ' εἰδυῖαν,
Λερναίην, ἣν θρέψε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Ἄπλητον κοτέουσα βίῃ Ἡρακληείῃ. 315
Καὶ τὴν μὲν Διὸς υἱὸς ἐνήρατο νηλέι χαλκῷ
Ἀμφιτρυωνιάδης, σὺν ἀρηιφίλῳ Ἰολάῳ,
Ἡρακλέης, βουλῇσιν Ἀθηναίης ἀγελείης.
Ἡ δὲ Χίμαιραν ἔτικτε, πνέουσαν ἀμαιμάκετον πῦρ,
Δεινήν τε μεγάλην τε, ποδώκεά τε κρατερήν τε. 320
Τῆς δ' ἦν τρεῖς κεφαλαί· μία μὲν χαροποῖο λέοντος·
Ἡ δὲ χιμαίρης, ἡ δ' ὄφιος κρατεροῖο δράκοντος.
Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.
Τὴν μὲν Πήγασος εἷλε καὶ ἐσθλὸς Βελλεροφόντης. 325
Ἡ δ' ἄρα Σφίγγ' ὀλοὴν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον,
Ὄρθῳ ὑποδμηθεῖσα, Νεμειαῖόν τε λέοντα,
Τόν ῥ' Ἥρη θρέψασα Διὸς κυδρὴ παράκοιτις,
Γουνοῖσιν κατένασσε Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
Ἔνθ' ἄρ' ὅ γ' οἰκείων, ἐλεφαίρετο φῦλ' ἀνθρώπων, 330
Κοιρανέων Τρητοῖο Νεμείης ἠδ' Ἀπέσαντος·
Ἀλλά ἑ ἲς ἐδάμασσε βίης Ἡρακληείης.
Κητὼ δ' ὁπλότατον, Φόρκυι φιλότητι μιγεῖσα,
Γείνατο, δεινὸν ὄφιν, ὃς ἐρεμνῆς κεύθεσι γαίης,
Πείρασιν ἐν μεγάλοις παγχρύσεα μῆλα φυλάσσει. 335
Τοῦτο μὲν ἐκ Κητοῦς καὶ Φόρκυνος γένος ἐστί.
Τηθὺς δ' Ὠκεανῷ ποταμοὺς τέκε δινήεντας,
Νεῖλόν τ', Ἀλφειόν τε, καὶ Ἠριδανὸν βαθυδίνην,
Στρυμόνα, Μαίανδρόν τε, καὶ Ἴστρον καλλιρέεθρον,
Φᾶσίν τε, Ῥῆσόν τ', Ἀχελῶιόν τ' ἀργυροδίνην. 340
Νέσσον τε, Ῥοδίον θ', Ἁλιάκμονά θ', Ἑπτάπορόν τε,
Γρήνικόν τε, καὶ Αἴσηπον, θεῖόν τε Σιμοῦντα,
Πηνειόν τε, καὶ Ἕρμον, ἐυρρείτην τε Κάικον,
Σαγγάριόν τε μέγαν, Λάδωνά τε, Παρθένιόν τε,
Εὔηνόν τε, καὶ Ἄρδησκον, θεῖόν τε Σκάμανδρον. 345
Τίκτε δὲ θυγατέρων ἱερὸν γένος, αἳ κατὰ γαῖαν
Ἄνδρας κουρίζουσι, Ἀπόλλωνι ξὺν ἄνακτι,
Καὶ ποταμοῖς· ταύτην δὲ Διὸς πάρα μοῖραν ἔχουσι,
Πειθώ τ', Ἀδμήτη τε, Ἰάνθη τ', Ἠλέκτρη τε,
Δωρίς τε, Πρυμνώ τε, καὶ Οὐρανίη θεοειδής, 350
Ἱππώ τε, Κλυμένη τε, Ῥόδειά τε, Καλλιρόη τε,
Ζευξώ τε, Κλυτίη τε, Ἰδυῖά τε, Πασιθόη τε,
Πληξαύρη τε, Γαλαξαύρη τ', ἐρατή τε Διώνη,
Μηλόβοσίς τε, Θόη τε, καὶ εὐειδὴς Πολυδώρη,
Κερκηίς τε φυὴν ἐρατή, Πλουτώ τε βοῶπις, 355
Περσηίς τ', Ἰάνειρά τ', Ἀκάστη τε, Ξάνθη τε,
Πετραίη τ' ἐρόεσσα, Μενεσθώ τ', Εὐρώπη τε,
Μῆτίς τ', Εὐρυνόμη τε, Τελεστώ τε κροκόπεπλος,
Κρηισηίς τ', Ἀσίη τε, καὶ ἱμερόεσσα Καλυψώ,
Εὐδώρη τε, Τύχη τε, καὶ Ἀμφιρώ, Ὠκυρόη τε. 360
Καὶ Στύξ, ἣ δή σφεων προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων.
Αὗται δ' Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος ἐξεγένοντο
Πρεσβύταται κοῦραι· πολλαί γε μέν εἰσι καὶ ἄλλαι.
Τρὶς γὰρ χίλιαί εἰσι τανίσφυροι Ὠκεανῖναι,
Αἵ ῥα πολυσπερέες γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης 365
Πάντῃ ὁμῶς ἐφέπουσι, θεάων ἀγλαὰ τέκνα.
Τόσσοι δ' αὖθ' ἕτεροι ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέοντες,
Υἱέες Ὠκεανοῦ, τοὺς γείνατο πότνια Τηθύς·
Τῶν ὄνομ' ἀργαλέον πάντων βροτὸν ἀνέρ' ἐνισπεῖν,
Οἳ δὲ ἕκαστοι ἴσασιν, ὅσοι περιναιετάουσι. 370
Θεία δ' Ἠέλιόν τε μέγαν, λαμπράν τε Σελήνην,

Ibi sanè ei destinarunt dij inclytas domos incolere.
Atque coërcebatur in Arimis sub terra tetra Echidna,
Immortalis nympha, & senio illæsa perpetuo.
Huic Typhaonem aiunt mixtum esse amore,
Vehementem & violentum ventum, limis oculis contuenti.
Illa verò grauida facta, peperit fortes filios,
Orthum quidem primo canem peperit Geryoni.
Iterum secundo edidit partu immensum, minime effabilem,
Cerberum crudiuorum Plutonis canem area voce,
Quinquaginta capitum, impudentemq́, fortémque.
Tertio, hydram genuit odiosa edoctam
Lernæam quam enutriuit dea albis vlnis Iuno,
Insatiabiliter indignans virtuti Herculanæ.
Ac illam quidem Iouis filius, occidit sæuo ferro
Amphytrioniades, cum bellicoso Iolao,
Hercules ex consilijs Mineruæ prædatricis.
Tum ipsa Chimæram peperit, spirantem terribilem ignem
Trucémque, magnámque, pernicémque, validámque.
Illi erant tria capita: vnum quidem terribilis leonis,
Alterum capellæ, tertium verò serpentis robusti draconis:
A fronte leo, pone verò serpens, media verò capra:
Horrende efflans ignis robur ardentis.
Hanc quidem Pegasus cepit, & strenuus Bellerophontes.
Illa sane Sphingen exitialem peperit, Cadmæis perniciem,
Ab Ortho subacta: Nemæúmque leonem,
Quem Iuno cum enutriuisset Iouis veneranda vxor,
In locis fertilibus collocauit Nemeæ, cladem hominibus.
Ibi sane hic commorans decipiebat tribus hominum,
Imperans cauernosæ Nemeæ atque Apesantis.
Sed ipsum robur domuit virtutis Herculanæ.
Ceto verò minimum natu, cum Phorco amori indulgens,
Peperit grauem serpentem, qui obscuræ latebulis terræ,
Finibus in amplis, prorsus aurea mala custodit.
Hoc quidem Ex Ceto & Phorco genus est.
Tethis autem Oceano flumina peperit verticosa,
Nilúmque, Alphéumque, & Eridanum profundos vertices habentem,
Strymonem, Meandrúmque, & Istrum pulcherrimum,
Phasinq́, Rhesumq́, Achelóumm limpidum,
Nessumq́, Rhodiumq́, Haliacmonémque, Heptaporúmq́,
Granicúmque, & Æsapum, diuinúmque Simoënta,
Peneúmque, & Hermum, amœnéque fluentem Caicum,
Sangariúmque magnum, Ladonémque, Partheniúmque,
Eueniúmque, & Ardiscum, diuinúmque Scamandrum.
Peperit quoque filiarum sacrum genus, quæ per terram
Viros à teneris educant, vnà cum Apolline rege,
Et fluminibus. hanc verò à Ioue sortem habent,
Pithoq́, Admetáque, Iantheque, Electráque,
Dorisque, Prymnóque, & Vrania formâ deam referens,
Hippóque, Clymenéque, Rhodiáque, Calirrhoëq́,
Zeuxóque, Clytiéque, Idyiáque, Pasithoëq́,
Plexauréque, & Galaxaure, amabilisque Dione,
Melobosisq́, Thoëq́, & venusta Polydora,
Cerceisque indole amabilis, Plutóque bouinis oculis,
Perseisque, Ianiráque, Acastéque, Xanthéque,
Petræáque lepida, Menesthóque, Européque,
Metisque & Eurynome, Telestóque croceo peplo
Criseisque Asiáque, & blanda Calypso,
Eudoréque, Tychéque, & Amphiro, Ocyroëq́,
Et Styx, quæ ipsarum excellentissima est omnium.
Atque hæ Oceano & Tethyde prognatæ sunt,
Grandiores natu filiæ. multæ quidem sunt & aliæ.
Ter mille enim sunt celeres filiæ Oceani.
Quæ sanè dispersæ terram & profunditates lacus,
Passim pariter incolunt, dearum splendida proles.
Tot rursus alij fluuij, cum strepitu fluentes.
Filij Oceani, quos peperit veneranda Tethys.
Quorum nomina difficile omnium mortalem virū proloqui.
Sed singulatim nouerunt, quotquot circum habitant. in locis
Thia præterea Solémque magnum, lucentémque Lunam,

Auroramque quæ omnibus terrestribus lumen præbet,
Immortalibusque diis, qui cœlum latum tenent,
γρ. [illegible] *Genuit, congressa cum Hyperione in amore.*
Crióque Eurybia peperit, per amorem mixta,
Astræumque magnum, Pallantémque, præstantissima dearum:
γρ. [illegible] *Persenque, qui omnes præcellebat peritia.*
Astræo vero aurora ventos peperit magnanimos,
γρ. [illegible] *Argesten, Zephyrum, Boream rapidum,*
Et Notum, in amore dea cum deo congressa.
Post hos stellam genuit Luciferum mane genita.
Astráque fulgentia, quibus cœlum cinctum est.
Styx vero peperit Oceani filia, Pallanti mixta,
Zelum & Nicen pulchros talos habentem in ædibus.
Et Robur, atque Vim, præclaros genuit filios:
Quibus non est seorsim a Joue domus, nec ulla sedes,
Neque via, qua non illis deus præit:
Sed semper apud Jouem grauiter tonantem sedem habent:
Sic enim consuluit Styx incorruptibilis Oceanis
Die illo, quando omnes Olympius fulgurator
Immortales vocauit deos ad altum cœlum. (nes pugnet,
Dixit autem, quod quisquis una secum deorum cõtra Tita-
Non cariturus sit muneribus, sed honorem quemque
Habiturum, quem antea inter immortales deos.
Illum etiam dixit qui honoris expers fuerit sub Saturno, atque inmunis,
Ad honores ac præmia ascensurum, ut fas est.
Venit autem prima Styx incorruptibilis ad Olympum.
Cum suis filiis, chari per consilia patris.
Ipsam vero Iupiter honorauit, eximia quoque dona dedit.
Ipsam enim constituit deorum magnum ut sit iuramentum.
Filios autem, diebus omnibus sui cohabitatores ut sint.
Similiter etiam omnibus perpetuo, sicut pollicitus est,
Perfecit. ipse autem præpotens est, atque regem agit.
Phœbe porrò Cœi genialem venit ad lectum.
Grauida verò facta deinde dei amore,
Latonam cæruleo peplo peperit blandam semper,
Mitem hominibus atque immortalibus diis.
Suauem ab initio, in primis hilarem intra Olympum.
Genuit insuper Asteriam claram, quam olim Perses
Duxit in domum amplam, chara ut vocetur uxor.
Illa iterum grauidata, Hecatem peperit, quam super omnes
Iupiter Saturnius in pretio habuit. dedit vero ei splendida
Partem ut habeat terræque & infrugiferi maris. (dona,
Imo etiam stellingero à cœlo sortita est honorem,
Immortalibúsque diis veneranda est maxime.
Etenim nunc sicubi aliquis terre, strium hominum,
γρ. ῥέζων. *Faciens sacra honesta ex lege expiat,*
Inuocat Hecatem: ingens verò eum sequitur honor
Facillimè, cuius beneuola dea susceperit preces,
Et illi diuitias largitur: nam facultas ipsi adest.
Quotquot enim Terra Cœlóque prognati sunt,
Et honorem sorte acceperunt, istorum habet sortem omnium,
Neque quicquam ipsi Saturnius per vim ademit, neque pri-
Quæcunque sortita est Titanes inter priores deos. (uauit.
Sed habet, sicut prius ab initio facta est distributio.
Nec quia unigenita, minorem dea sortita est honorem,
Et præmium tam in terra ac cœlo, quam in mari:
Sed insuper multo maius quando Iupiter honorat ipsam.
Cui vero voluerit magnifice præsto est, atque iuuat.
Ibi tum in foro inter homines eminet, quem ipsa voluerit.
Quando verò ad bellum perdens viros armantur
Virorum dea adest quibus voluerit,
Victoriam cupidè ut præbeat, & laudem porrigat.
Inque iudicio regibus venerandis assidet.
Bona insuper quando viri in certamine colluctantur,
Ibi dea & illis præsto est atque iuuat.
γρ. χαίρων τε τοκεῦσιν. *Qui verò vicerit virtute & robore, pulchrum præmium*
Facile fert, latúsque progenitoribus gloriam dat.
Commoda item equitibus quæ adest quibus voluerit:
Et his qui glaucum mare tempestuosum secant,

Ἠῶ θ' ἣ πάντεσσιν ἐπιχθονίοισι φαείνει,
Ἀθανάτοις τε θεοῖς τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
Γείναθ' ὑποδμηθεῖσ' Ὑπερίονος ἐν φιλότητι.
Κρείῳ δ' Εὐρυβίη* τίκτεν φιλότητι μιγεῖσα, 375
Ἀστραῖόν τε μέγαν, Πάλλαντά τε, δῖα θεάων,
Πέρσην θ', * ὃς καὶ πᾶσι μετέπρεπεν ἰδμοσύνῃσιν.
Ἀστραίῳ δ' Ἠὼς ἀνέμους τέκε καρτεροθύμους,
Ἀργέστην, Ζέφυρον, Βορέην* τ' αἰψηροκέλευθον,
Καὶ Νότον, ἐν φιλότητι θεὰ θεῷ εὐνηθεῖσα. 380
Τοὺς δὲ μέτ' ἀστέρα τίκτεν Ἑωσφόρον Ἠριγένεια,
Ἄστρα τε λαμπετόωντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται.
Στὺξ δ' ἔτεκ' Ὠκεανοῦ θυγάτηρ, Πάλλαντι μιγεῖσα,
Ζῆλον καὶ Νίκην καλλίσφυρον ἐν μεγάροισι·
Καὶ Κράτος ἠδὲ Βίην, ἀριδείκετα γείνατο τέκνα, 385
Τῶν οὐκ ἔστ' ἀπάνευθε Διὸς δόμος, οὐδέ τις ἕδρη,
Οὐδ' ὁδός, ὅππῃ μὴ κείνοις θεὸς ἡγεμονεύει,
Ἀλλ' αἰεὶ πὰρ Ζηνὶ βαρυκτύπῳ ἑδριόωνται.
Ὣς γὰρ ἐβούλευσε Στὺξ ἄφθιτος Ὠκεανίνη,
Ἤματι τῷ ὅτε πάντας Ὀλύμπιος ἀστεροπητὴς 390
Ἀθανάτους ἐκάλεσσε θεοὺς ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
Εἶπε δ', ὃς ἂν μετὰ εἷο θεῶν Τιτῆσι μάχοιτο,
Μή τιν' ἀπορραίσειν γεράων, τιμὴν δὲ ἕκαστον
Ἑξέμεν ἣν τὸ πάρος γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' ἔφαθ' ὅστις ἄτιμος ὑπὸ Κρόνου ἠδ' ἀγέραστος, 395
Τιμῆς καὶ γεράων ἐπιβησέμεν, ἣ θέμις ἐστί.
Ἦλθε δ' ἄρα πρώτη Στὺξ ἄφθιτος Οὔλυμπόνδε
Σὺν σφοῖσιν παίδεσσι, φίλου διὰ μήδεα πατρός.
Τὴν δὲ Ζεὺς τίμησε, περισσὰ δὲ δῶρα ἔδωκεν.
Αὐτὴν μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὅρκον, 400
Παῖδας δ' ἤματα πάντα ἑοῦ μεταναιέτας εἶναι.
Ὣς δ' αὔτως πάντεσσι διαμπερές, ὥσπερ ὑπέστη,
Ἐξετέλεσσ'· αὐτὸς δὲ μέγα κρατεῖ ἠδὲ ἀνάσσει.
Φοίβη δ' αὖ Κοίου πολυήρατον ἦλθεν ἐς εὐνήν.
Κυσαμένη δ' ἤπειτα θεὰ θεοῦ ἐν φιλότητι, 405
Λητὼ κυανόπεπλον ἐγείνατο, μείλιχον αἰεί,
Ἤπιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Μείλιχον ἐξ ἀρχῆς, ἀγανώτατον ἐντὸς Ὀλύμπου.
Γείνατο δ' Ἀστερίην εὐώνυμον, ἥν ποτε Πέρσης
Ἠγάγετ' ἐς μέγα δῶμα φίλην κεκλῆσθαι ἄκοιτιν. 410
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη Ἑκάτην τέκε, τὴν περὶ πάντων
Ζεὺς Κρονίδης τίμησε, πόρεν δέ οἱ ἀγλαὰ δῶρα,
Μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Ἡ δὲ καὶ ἀστερόεντος ἀπ' οὐρανοῦ ἔμμορε τιμῆς,
Ἀθανάτοις τε θεοῖσι τετιμένη ἐστὶ μάλιστα. 415
Καὶ γὰρ νῦν ὅτε πού τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Ἔρδων ἱερὰ καλὰ κατὰ νόμον ἱλάσκηται,
Κικλήσκει Ἑκάτην· πολλή τέ οἱ ἕσπετο τιμὴ
Ῥεῖα μάλ', ᾧ πρόφρων γε θεὰ ὑποδέξεται εὐχάς.
Καί οἱ ὄλβον ὀπάζει, ἐπεὶ δύναμίς γε πάρεστιν. 420
Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἐξεγένοντο,
Καὶ τιμὴν ἔλαχον, τούτων ἔχει αἶσαν ἁπάντων.
Οὐδέ τι μιν Κρονίδης ἐβιήσατο, οὐδέ τ' ἀπηύρα
Ὅσσ' ἔλαχεν Τιτῆσι μετὰ προτέροισι θεοῖσιν,
Ἀλλ' ἔχει ὡς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἔπλετο δασμός. 425
Οὐδ' ὅτι μουνογενής, ἧσσον θεὰ ἔμμορε τιμῆς,
Καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ οὐρανῷ ἠδὲ θαλάσσῃ,
Ἀλλ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ Ζεὺς τίεται αὐτήν.
Ὧι δ' ἐθέλει μεγάλως παραγίγνεται, ἠδ' ὀνίνησιν.
Ἔν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μεταπρέπει, ὅν κ' ἐθέλῃσιν. 430
Ἠδ' ὁπότ' ἐς πόλεμον φθεισήνορα θωρήσσονται
Ἀνέρες, ἔνθα θεὰ παραγίγνεται οἷς κ' ἐθέλῃσι
Νίκην προφρονέως ὀπάσαι, καὶ κῦδος ὀρέξαι.
Ἔν τε δίκῃ βασιλεῦσι παρ' αἰδοίοισι καθίζει.
Ἐσθλὴ δ' αὖθ' ὁπότ' ἄνδρες ἀγῶνι ἀεθλεύωσιν, 435
Ἔνθα θεὰ καὶ τοῖς παραγίγνεται, ἠδ' ὀνίνησι.
Νικήσας δὲ βίῃ καὶ κάρτεϊ καλὸν ἄεθλον,
Ῥεῖα φέρει* χαίρων τε, τοκεῦσι δὲ κῦδος ὀπάζει.
Ἐσθλὴ δ' ἱππήεσσι παρεστάμεν οἷς κ' ἐθέλῃσι,
Καὶ τοῖς οἳ γλαυκὴν δυσπέμφελον ἐργάζονται, 440

Εὔχονται

Εὔχονται δ' Ἑκάτῃ καὶ ἐρικτύπῳ Ἐννοσιγαίῳ,
Ῥηϊδίως δ' ἄγρην κυδρὴ θεὸς ὤπασε πολλήν,
Ῥεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένην, ἐθέλουσά γε θυμῷ.
Ἐσθλὴ δ' ἐν σταθμοῖσι σὺν Ἑρμῇ ληΐδ' ἀέξειν,
Βουκολίας τ' ἀγέλας τε καὶ αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν, 445
Ποίμνας τ' εἰροπόκων ὀΐων, θυμῷ γ' ἐθέλουσα,
Ἐξ ὀλίγων βριάει, κἀκ πολλῶν μείονα θῆκεν.
Οὕτω τοι καὶ μουνογενὴς ἐκ μητρὸς ἐοῦσα,
Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τετίμηται γεράεσσι.
Θῆκε δέ μιν Κρονίδης κουροτρόφον, οἳ μετ' ἐκείνην 450
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάος πολυδερκέος Ἠοῦς.
Οὕτως ἐξ ἀρχῆς κουροτρόφος, αἳ δέ τε τιμαί.
Ῥείη δ' αὖ δμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε φαίδιμα τέκνα,
Ἱστίην, Δήμητρα, καὶ Ἥρην χρυσοπέδιλον,
Ἴφθιμόν τ' Ἀΐδην, ὃς ὑπὸ χθονὶ δώματα ναίει, 455
Νηλεὲς ἦτορ ἔχων, καὶ ἐρίκτυπον Ἐννοσίγαιον,
Ζῆνά τε μητιόεντα, θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Τοῦ καὶ ὑπὸ βροντῆς πελεμίζεται εὐρεῖα χθών.
Καὶ τοὺς μὲν κατέπινε Κρόνος μέγας, ὥς τις ἕκαστος
Νηδύος ἐξ ἱερῆς μητρὸς πρὸς γούναθ' ἵκοιτο, 460
Τὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγαυῶν Οὐρανιώνων
Ἄλλος ἐν ἀθανάτοισιν ἔχῃ βασιληΐδα τιμήν.
Πεύθετο γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὕνεκά οἱ πέπρωτο ἑῷ ὑπὸ παιδὶ δαμῆναι,
Καὶ κρατερῷ περ ἐόντι, Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς. 465
Τῷ ὅγ' ἄρ' οὐκ ἀλαοσκοπιὴν ἔχεν, ἀλλὰ δοκεύων
Παῖδας ἑοὺς κατέπινε· Ῥέην δ' ἔχε πένθος ἄλαστον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Δί' ἔμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
Τέξεσθαι, τότ' ἔπειτα φίλους λιτάνευε τοκῆας
Τοὺς αὐτῆς, Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα, 470
Μῆτιν συμφράσσασθαι, ὅπως λελάθοιτο τεκοῦσα
Παῖδα φίλον, τίσαιτο δ' ἐρινῦς πατρὸς ἑοῖο,
Παίδων οὓς κατέπινε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης.
Οἱ δὲ θυγατρὶ φίλῃ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
Καί οἱ πεφραδέτην ὅσα περ πέπρωτο γενέσθαι 475
Ἀμφὶ Κρόνῳ βασιλῆϊ καὶ υἱέϊ καρτεροθύμῳ.
Πέμψαν δ' ἐς Λύκτον, Κρήτης ἐς πίονα δῆμον,
Ὁππότ' ἄρ' ὁπλότατον παίδων ἤμελλε τεκέσθαι,
Ζῆνα μέγαν· τὸν μέν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη
Κρήτῃ ἐν εὐρείῃ τραφέμεν ἀτιταλλέμεναί τε. 480
Ἔνθα μὲν ἵκετο φέρουσα θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
Πρώτην ἐς Λύκτον· κρύψεν δέ ἑ χερσὶ λαβοῦσα
Ἄντρῳ ἐν ἠλιβάτῳ, ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
Αἰγαίῳ ἐν ὄρει πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.
Τῷ δὲ σπαργανίσασα μέγαν λίθον ἐγγυάλιξεν 485
Οὐρανίδῃ μέγ' ἄνακτι, θεῶν προτέρῳ βασιλῆϊ.
Τὸν τόθ' ἑλὼν χείρεσσιν ἑὴν ἐγκάτθετο νηδύν,
Σχέτλιος· οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶν ὥς οἱ ὀπίσσω
Ἀντὶ λίθου ἑὸς υἱὸς ἀνίκητος καὶ ἀκηδὴς
Λείπεθ', ὅ μιν τάχ' ἔμελλε βίῃ καὶ χερσὶ δαμάσσας 490
Τιμῆς ἐξελάειν, ὁ δ' ἐν ἀθανάτοισιν ἀνάξειν.
Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἔπειτα μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
Ηὔξετο τοῖο ἄνακτος· ἐπιπλομένου δ' ἐνιαυτοῦ,
Γαίης ἐννεσίῃσι πολυφραδέεσσι δολωθεὶς
Ὃν γόνον ἂψ ἀνέηκε μέγας Κρόνος ἀγκυλομήτης, 495
Νικηθεὶς τέχνῃσι βίηφί τε παιδὸς ἑοῖο.
Πρῶτον δ' ἐξήμησε λίθον, πύματον καταπίνων·
Τὸν μὲν Ζεὺς στήριξε κατὰ χθονὸς εὐρυοδείης
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, γυάλοις ὕπο Παρνησοῖο,
Σῆμ' ἔμεν ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι. 500
Λῦσε δὲ πατροκασιγνήτους ὀλοῶν ὑπὸ δεσμῶν
Οὐρανίδας, οὓς δῆσε πατὴρ ἀεσιφροσύνῃσιν,
Οἵ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριν εὐεργεσιάων,
Δῶκαν δὲ βροντὴν ἠδ' αἰθαλόεντα κεραυνὸν
Καὶ στεροπήν· τὸ πρὶν δὲ πελώρη Γαῖα κεκεύθει. 505
Τοῖς πίσυνος θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
Κούρην δ' Ἰαπετὸς καλλίσφυρον Ὠκεανίνην
Ἠγάγετο Κλυμένην, καὶ ὁμὸν λέχος εἰσανέβαινεν.
Ἡ δέ οἱ Ἄτλαντα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·

Votáque faciunt Hecatæ, & valde frementi Neptuno.
Facile etiam prædam inclyta dea dedit copiosam,
Facilè verò abstulit apparentem volens animo.
Bona præterea in stabulis cum Mercurio pecus augere,
Armentáque gregésque latos caprarum,
Gregésque lanigerarum, ouium, animo volens.
Ex paucis fœcunda facit, & ex multis pauciora reddit.
Adeo sane licet unigenita ex matre existens,
Omnibus inter deos honorata est muneribus.
Fecit autem ipsam Saturnius alũnã iuuenũ, qui post ipsam
Oculis aspexerunt lumen multa contuentis Auroræ.
Sic ab initio nutriens filios, atque hi sunt honores.
Facilè verò domita à Saturno, peperit illustres liberos,
Vestã, Cererẽ, & Iunonem aureis calceamentis gaudentem,
Fortémque Plutonem, qui sub terra domos incolit,
Immite cor habens, & valde sonantem terræ concussorem,
Iouémque consiliarium, deorum patrem atque hominum.
Cuius & à tonitru concutitur lata terra.
Atque istos quidem deglutiebat Saturnus magnus, quicunq;
Ex vtero sacro matris ad genua venerat:
Hæc animo voluens, ne vllus clarorum filiorum Cœli
Alius inter deos haberet regium decus.
Audierat enim ex Terra & cœlo stellis micante,
Quod sibi fatale esset proprio à filio domari,
Quantumuis robusto existenti, Iouis magni per consilia.
Ideoq; hic nõ cæcã speculationem habuit, sed insidias struens
Filios suos deuorabat. Rhea autẽ habebat luctũ grauem.
Sed quando iam Iouem erat deorum patrẽ atque virorum
Paritura, tam tum charis supplicabat parentibus
Suis terraq; & cœlo stellis aptato,
Consilium vt suggererent, quo pacto lateret pariendo
Filium charum, posséque vlcisci furias patris sui
Contra filios, quos deuorabat ingens Saturnus versipellis.
Ili verò filiæ dilectæ auscultarunt atque morem gesserunt,
Et ei commemorarunt quæcunque fatis constitutum esset fieri
Circa Saturnum Regem, & filium magnanimum.
Miserunt autem Lyctum Cretæ ad pinguem populum,
Cum minimum natu filiorum esset paritura,
Iouem magnum, hunc quidem ipsi suscepit Terra vasta
In Creta lata, ad educandum & enutriendum ab infantia,
Tum quidem peruenit ferens celerem per noctem nigram,
Primum ad ipsam Lyctum abscondit autem ipsum manib.
Antro in excelso, diuinæ sub latebris terræ. (prehensum
Argæo in monte denso syluoso.
Huic autẽ fasciis inuolutum magnũ lapidẽ in manus dedit
Cœli filio, præpotenti deorum priori regi,
Quem tum arreptum manibus, suum condidit in aluum,
Miser, nec cogitauit animo, quod sibi in posterum
Pro lapide filius inuictus & insepultus
Superesset, qui ipsum mox vi & manibus domitum
Ex honore expulsurus, ipséque immortalibus imperaturus
Celeriter autem deinde robur & fortia membra (sit.
Crescebant illius regis, vertente anno
Terræ consilio astuto circumuentus,
Suam sobolem iterum submisit magnus Saturnus versutus,
Victus artibus ac vi filij sui.
Primum verò euomuit lapidem vltimo deuoratum.
Illum quidem Iupiter firmiter defixit in terram spaciosam
Pitho in diuina, iugis sub Parnassi,
Monimentũ vt sit in posterũ, miraculũ mortalib. hominibus.
Soluit verò fratres ex patre noxijs à vinculis
Cœligenas, quos vinxerat pater ex amentia,
Qui ipsi memores fuerunt propter beneficia,
Dederúntque tonitrum, atque candens fulmen,
Et fulgur quod ante immanis terra occultabat:
Quibus confisus, mortalibus atque immortalibus imperat.
Filiam porrò Iapetus pulchros talos habentem Ocean-
dem
Duxit Clymenem, & eundem lectum conscendit.
Ipsa verò ei Atlantem magnanimum peperit filium.

γρ. ἐπιπλομένων δ' ἐνιαυτῶν.

γρ. ἀστεροπήν.

Peperit praeterea gloria praesignem Menoetium, atq; Pro-
Vanum, versipellem stultumq; Epimetheum, (metheum
Qui noxa statim ab initio fuit hominibus inuentoribus verũ.
Primus enim Iouis fictam suscepit mulierem,
Virginem. iniurias vero inferentem Menoetium late-videns
In Erebum detrusit, feriens candente fulmine, (Iupiter
Propter stultitiam & fortitudinem immensam.
Atlas verò coelum latum sustinet dura ex necessitate,
Finibus in terrae, e regione Hesperidum argutarum
Stans capiteque & indefessis manibus.
Hanc enim ipsi sortem destinauit prudens Iupiter. (tum
Ligauit verò insolubilibus compedibus Promethea versu-
Vinculis difficilibus mediam per columnam adigens
Et ei aquilam immisit expansis alis: caeterum hic hepar
Comedebat mors nescium, quod ipsum crescebat par vbique
Noctu, quantum toto die edebat extentas alas habens auis.
Hunc quidem Alcmenae pulchros talos habẽtis fortis filius
Hercules occidit, malum verò morbum profligauit
Iapetionidae, & liberauit ab aegritudine,
Non inuito Ioue Olympio in alto imperante,
Quo Herculis Thebis geniti gloria esset
Maior etiã quam antea super terram multos pascentem.
Ob idque veneratus honorabat praeclarum filium.
Quamuis succensens remisit iram, quam prius habuerat,
Eo quòd contendisset consilio cum praepotenti Ioue.
Etenim quando disceptabant dij, mortalesque homines,
Mecona, ibi tum magnum bouem prompto animo
Diuisum proposuit, Iouis mentem fallens.
Huic enim carnésque & intestina pingui adipe
In pelle deposuit, tegens ventre bouino.
In altera rursum ossa alba bouis, dolosa arte
Rite disponens, deposuit tegens candida aruina.
Iámque tum ipsum alloquutus est pater hominúmq; deûmq;
Iapetionida omnium celeberrime regum,
O tu, quàm inique diuisisti partes.
Sic dixit, conuitus procindẽs Iupiter perpetua consilia sciẽs.
Hunc rursum alloquutus est Prometheus vafer,
Dixit, & arridens dolosae non obliuiscebatur artis:
Iupiter gloriosissime, maxime deorum sempiternorum.
Harum elige vtram te in pectoribus animus iubet. (sciens,
Dixit sane dolosa cogitans. Iupiter autem perennia consilia
Cognouit, nec ignorauit dolũ. mala autẽ prospiciebat animo
Mortalibus hominibus quae & perficienda erant.
Manibus verò hic vtrisque sustulit album adipem.
Irascebatur autem mente, ira verò eius occupauit animum,
Vt vidit ossa alba bouis dolosa ab arte.
Ex illo tempore dijs super terram genus hominum,
Adolent ossa alba odoratis in aris.
Hunc valde contristatus alloquutus est nubicogus Iupiter:
Iapetionida, omnes super consilia edoctus,
O tu, nondum dolosae oblitus es artis?
Sic dixit ira percitus Iupiter prudentissimus,
Ex illo tempore, doli memor semper,
Non dabat Melijs ignis robur indefessi,
Mortalibus hominibus qui super terram habitant.
Sed ipsum decepit bonus filius Iapeti,
Furatus indomiti ignis eminus apparentem splendorem,
In concaua ferula. momordit vero imo animo
Iouẽ in alto tonantẽ, ad iramq́; ipsum commouit caro corde,
Vt vidit inter homines ignis procul lucentem splendorem.
Protinus autem pro igne struxit malum hominibus.
E terra enim conformauit perquam celebris, vtrôque pede
Claudicans
Virgini pudicae simile, Saturnij consilio.
Cinxit verò & adornauit dea caesijs oculis Minerua,
Candida veste. à capite verò calyptram
Ingeniose-factam manibus detinebat, mirum visu.
Circum verò ei serta florentis è floribus herbae,
Optata imposuit capiti Pallas Minerua:
Circúmque ei coronam auream capiti posuit,

Τίκτε δ' ὑπερκύδαντα Μενοίτιον, ἠδὲ Προμηθέα 510
Ποικίλον, αἰολόμητιν ἁμαρτίνοόν τ' Ἐπιμηθέα,
Ὃς κακὸν ἐξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφηστῇσι·
Πρῶτος γάρ ῥα Διὸς πλαστὴν ὑπέδεκτο γυναῖκα
Παρθένον. ὑβριστὴν δὲ Μενοίτιον εὐρύοπα Ζεὺς
Εἰς ἔρεβος κατέπεμψε, βαλὼν ψολόεντι κεραυνῷ, 515
Εἵνεκ' ἀτασθαλίης τε καὶ ἠνορέης ὑπερόπλου.
Ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
Πείρασιν ἐν γαίης, πρόπαρ Ἑσπερίδων λιγυφώνων
Ἑστηὼς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτῃσι χέρεσσι·
Ταύτην γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητίετα Ζεύς. 520
Δῆσε δ' ἀλυκτοπέδῃσι Προμηθέα ποικιλόβουλον,
Δεσμοῖς ἀργαλέοισι μέσον διὰ κίον' ἐλάσσας.
Καί οἱ ἐπ' αἰετὸν ὦρσε τανύπτερον· αὐτὰρ ὅγ' ἧπαρ
Ἤσθιεν ἀθάνατον, τὸ δ' ἀέξετο ἶσον ἁπάντῃ
Νυκτὸς, ὅσον πρόπαν ἦμαρ ἔδοι τανυσίπτερος ὄρνις. 525
Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς
Ἡρακλέης ἔκτεινε, κακὴν δ' ἀπὸ νοῦσον ἄλαλκεν
Ἰαπετιονίδῃ, καὶ ἐλύσατο δυσφροσυνάων·
Οὐκ ἀέκητι Ζηνὸς Ὀλυμπίου ὑψιμέδοντος,
Ὄφρ' Ἡρακλῆος Θηβαγενέος κλέος εἴη 530
Πλεῖον ἔτ' ἢ τοπάροιθεν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν.
Ταῦτ' ἄρα ἁζόμενος τίμα ἀριδείκετον υἱόν·
Καίπερ χωόμενος, παῦθη χόλου, ὃν πρὶν ἔχεσκεν
Οὕνεκ' ἐρίζετο βουλὰς ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.
Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι 535
Μηκώνῃ, τότ' ἔπειτα μέγαν βοῦν πρόφρονι θυμῷ
Δασσάμενος προὔθηκε, Διὸς νόον ἐξαπαφίσκων.
Τῷ μὲν γὰρ σάρκας τε καὶ ἔγκατα πίονα δημῷ
Ἐν ῥινῷ κατέθηκε, καλύψας γαστρὶ βοείῃ·
Τῷ δ' αὖτ' ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ 540
Εὐθετίσας κατέθηκε, καλύψας ἀργέτι δημῷ.
Δὴ τότε μιν προσέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ἰαπετιονίδη, πάντων ἀριδείκετ' ἀνάκτων,
Ὦ πέπον, ὡς ἑτεροζήλως διεδάσσαο μοίρας.
Ὣς φάτο κερτομέων Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς. 545
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης,
Ἦκ' ἐπιμειδήσας, (δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης)
Ζεῦ κύδιστε μέγιστε θεῶν αἰειγενετάων,
Τῶν δ' ἕλε' ὁπποτέρην σε ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει.
Φῆ ῥα δολοφρονέων. Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα εἰδὼς 550
Γνῶ ῥ' οὐδ' ἠγνοίησε δόλον· κακὰ δ' ὄσσετο θυμῷ
Θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἔμελλεν.
Χερσὶ δ' ὅγ' ἀμφοτέρῃσιν ἀνείλετο λευκὸν ἄλειφαρ.
Χώσατο δὲ φρένας, ἀμφὶ χόλος δέ μιν ἵκετο θυμὸν,
Ὡς ἴδεν ὀστέα λευκὰ βοὸς δολίῃ ἐπὶ τέχνῃ. 555
Ἐκ τοῦδ' ἀθανάτοισιν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
Καίουσ' ὀστέα λευκὰ θυηέντων ἐπὶ βωμῶν.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μήδεα εἰδὼς,
Ὦ πέπον, οὐκ ἄρα πω δολίης ἐπιλήθεο τέχνης; 560
Ὣς φάτο χωόμενος Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς·
Ἐκ τούτου δ' ἤπειτα, δόλου μεμνημένος αἰεὶ,
Οὐκ ἐδίδου μελίοισι πυρὸς μένος ἀκαμάτοιο
Θνητοῖς ἀνθρώποις οἳ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσιν.
Ἀλλά μιν ἐξαπάτησεν ἐὺς πάις Ἰαπετοῖο, 565
Κλέψας ἀκαμάτοιο πυρὸς τηλέσκοπον αὐγὴν
Ἐν κοίλῳ νάρθηκι. δάκεν δ' ἄρα νειόθι θυμὸν
Ζῆν' ὑψιβρεμέτην, ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
Ὡς ἴδ' ἐν ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον αὐγήν.
Αὐτίκα δ' ἀντὶ πυρὸς τεῦξεν κακὸν ἀνθρώποισι· 570
Γαίης γὰρ σύμπλασσε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις
Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελον, Κρονίδεω διὰ βουλάς·
Ζῶσε δὲ καὶ κόσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργυφέῃ ἐσθῆτι· κατὰ κρῆθεν δὲ καλύπτρην
Δαιδαλέην χείρεσσι κατέσχεθε, θαῦμα ἰδέσθαι. 575
Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνους νεοθηλέας, ἄνθεα ποίης,
Ἱμερτοὺς περίθηκε καρήατι Παλλὰς Ἀθήνη·
Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνην χρυσέην κεφαλῆφιν ἔθηκε,

Τὴν αὐτὸς ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Ἀσκήσας παλάμῃσι, χαριζόμενος Διὶ πατρί. 580
Τῇ δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλὰ τετεύχατο, θαῦμα ἰδέσθαι,
Κνώδαλ' ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδὲ θάλασσα.
Τῶν ὅ γε πόλλ' ἐνέθηκε, χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή,
Θαυμάσια, ζώοισιν ἐοικότα φωνήεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῦξε καλὸν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο, 585
Ἐξάγαγ' ἔνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἠδ' ἄνθρωποι,
Κόσμῳ ἀγαλλομένην γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Θαῦμα δ' ἔχ' ἀθανάτους τε θεοὺς θνητούς τ' ἀνθρώπους,
Ὡς εἶδον δόλον αἰπὺν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.
Ἐκ τῆς γὰρ γένος ἐστὶ γυναικῶν θηλυτεράων. 590
Τῆς γὰρ ὀλώιόν ἐστι γένος καὶ φῦλα γυναικῶν,
Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάουσιν,
Οὐλομένης πενίης οὐ σύμφοροι, ἀλλὰ κόροιο.
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν σμήνεσσι κατηρεφέεσσι μέλισσαι
Κηφῆνας βόσκωσι, κακῶν ξυνήονας ἔργων, 595
Αἱ μέν τε πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἠμάτιαι σπεύδουσι, τιθεῖσί τε κηρία λευκά,
Οἱ δ' ἔντοσθε μένοντες ἐπηρεφέας κατὰ σίμβλους
Ἀλλότριον κάματον σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται.
Ὡς δ' αὔτως ἄνδρεσσι κακὸν θνητοῖσι γυναῖκας 600
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης θῆκε, ξυνήονας ἔργων
Ἀργαλέων. ἕτερον δὲ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο.
Ὅς κε γάμον φεύγων καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν,
Μὴ γῆμαι ἐθέλῃ, ὀλοὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἵκηται
Χήτεϊ γηροκόμοιο, ὁ δ' οὐ βιότου ἐπιδευὴς 605
Ζώει, ἀποφθιμένου δὲ διὰ ζωὴν δατέονται
Χηρωσταί. ᾧ δ' αὖτε γάμου μετὰ μοῖρα γένηται,
Κεδνὴν δ' ἔσχεν ἄκοιτιν, ἀρηρυῖαν πραπίδεσσι,
Τῷ δέ τ' ἀπ' αἰῶνος κακὸν ἐσθλῷ ἀντιφερίζει
Ἐμμενές. ὃς δέ κε τέτμῃ ἀταρτηροῖο γενέθλης, 610
Ζώει ἐνὶ στήθεσσιν ἔχων ἀλίαστον ἀνίην
Θυμῷ καὶ κραδίῃ, καὶ ἀνήκεστον κακόν ἐστιν.
Ὡς οὐκ ἔστι Διὸς κλέψαι νόον οὐδὲ παρελθεῖν.
Οὐδὲ γὰρ Ἰαπετιονίδης ἀκάκητα Προμηθεὺς
Τοῖό γ' ὑπεξήλυξε βαρὺν χόλον, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης 615
Καὶ πολύιδριν ἐόντα μέγας κατὰ δεσμὸς ἐρύκει.
Βριάρεῳ δ' ὡς πρῶτα πατὴρ ὠδύσσατο θυμῷ,
Κόττῳ τ' ἠδὲ Γύῃ, δῆσε κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ,
Ἠνορέην ὑπέροπλον ἀγώμενος ἠδὲ καὶ εἶδος
Καὶ μέγεθος· κατένασσε δ' ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης. 620
Ἔνθ' οἵ γ' ἄλγε' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες,
Εἵατ' ἐπ' ἐσχατιῇ, μεγάλης ἐν πείρασι γαίης,
Δηθὰ μάλ' ἀχνύμενοι, κραδίῃ μέγα πένθος ἔχοντες.
Ἀλλά σφεας Κρονίδης τε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Οὓς τέκεν ἠΰκομος Ῥείη Κρόνου ἐν φιλότητι, 625
Γαίης φραδμοσύνῃσιν ἀνήγαγον ἐς φάος αὖτις.
Αὐτὴ γάρ σφιν ἅπαντα διηνεκέως κατέλεξε,
Σὺν κείνοις νίκην τε καὶ ἀγλαὸν εὖχος ἀρέσθαι.
Δηρὸν γὰρ μάρναντο, πόνον θυμαλγέ' ἔχοντες,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο, 630
Ἀντίον ἀλλήλοισι διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς Ὄθρυος Τιτῆνες ἀγαυοί,
Οἱ δ' ἄρ' ἀπ' Οὐλύμποιο θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
Οὓς τέκεν ἠΰκομος Ῥείη Κρόνῳ εὐνηθεῖσα.
Οἵ ῥα τότ' ἀλλήλοισι μάχην θυμαλγέ' ἔχοντες, 635
Συνεχέως ἐμάχοντο δέκα πλείους ἐνιαυτούς.
Οὐδέ τις ἦν ἔριδος χαλεπῆς λύσις, οὐδὲ τελευτὴ
Οὐδετέροις, ἶσον δὲ τέλος τέτατο πτολέμοιο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισι παρέσχεθεν ἄρμενα πάντα,
Νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τά περ θεοὶ αὐτοὶ ἔδουσι, 640
Πάντων ἐν στήθεσσιν ἀέξετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ὡς νέκταρ δ' ἐπάσαντο καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινήν,
Δὴ τότε τοῖς μετέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Κέκλυτέ μευ Γαίης τε καὶ Οὐρανοῦ ἀγλαὰ τέκνα,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει. 645
Ἤδη γὰρ μάλα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισι
Νίκης καὶ κράτεος πέρι μαρνάμεθ' ἤματα πάντα,

Quam ipse fecerat inclytus Vulcanus,
Elaborans manibus, gratificans Ioui patri.
In hac artificiosa multa celata erant, mira visu,
Animantia quaecunque continens alit, atque mare.
Ex illis hic multa indidit: gratia verò resplendebat magna,
Mirabilis, animantibus similia vocalibus.
Caeterum postquam effecit pulchrum malum pro bono,
Eduxit eo vbi alij erant dij atque homines,
Ornatu gestientem castae Palladis fortis patre prognatae,
Admiratio cepit immortalesque deos, mortalesque homines,
Vbi viderant dolum arduum, inexplicabilem hominibus.
Ex illa enim genus est mulierum foeminearum.
Illius enim perniciosum est genus, et sexus mulierum,
Nocumentum ingens mortales inter viros habitant.
Perniciosae paupertatis non accommodae, sed satietatis.
Ac veluti cum in aluearis tectis apes
Fucos pascunt malorum participes operum:
Illae quidem per totum diem ad solem occidentem
Diurnae festinant, et faciunt fauos albos:
At isti intus permanentes coopertis in aluearijs,
Alienum laborem suum in ventrem metunt:
Similiter viris rem malam mortalibus mulieres
Iupiter altitonans dedit, participes operum
Difficilium. aliud verò praebuit malum pro bono.
Qui nuptias refugiens, et sollicita opera mulierum,
Non vxorem ducere velit, nocuam vero attigerit senectutem
In penuria eius, quae senem foueat, hic etiam non victus indigus
Viuit: mortui verò possessionem inter se diuidunt
Remoti cognati. cui vero nuptiarum conditio contigerit,
Pudicam vero habuit coniugem conuenientem praecordiis,
Huic ab aeuo malum bono aequiparatur.
Esse. qui verò adeptus fuerit nocentis nationis,
Viuit in pectoribus habens indesinentem moestitiam,
Animo et corde, et immedicabile malum est.
Quoniam non licet Iouis fallere mentem, neque praeterire.
Neque enim Iapetionides Acacesius Prometheus
Illius euitauit grauem iram: sed necessario
Quamuis multiscium existentem, magnum vinculum coërcet.
Briareo verò vbi primum pater iratus est animo,
Cottóque atque Gygae, ligauit forti vinculo,
Fortitudinem immanem admiratus, atque etiam formam
Et magnitudinem collocauit sub terra lata:
Vbi dolores habentes sub terra agentes,
Sedent in extremitate magnae in finibus terrae,
Vsque valde moerentes corde magnum luctum habentes.
Sed ipsos Saturnius atque immortales dij alij,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturni in amore,
Terrae consiliis subduxerunt ad lucem iterum,
Ipsa enim eis cuncta prolixe recensuit,
Cum illis victoriamque, et splendidam gloriam accepturos,
Diu enim pugnarunt, laborem animum cruciantem habentes,
Titanesque dij, et quotquot e Saturno nati sunt,
Contra sese mutuo per validas pugnas:
Ipsi quidem ab alta Othry Titanes nobiles,
Ab Olympo verò dij datores bonorum,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturno cubile iungens.
Iis sane tum inter se pugna animum excrucuantem habentes
Continuò pugnabant, decem plus annis.
Neque vlla erat contentionis molestae compositio, neque finis
Alterutris: aequaliter autem finis extentus erat belli.
Sed quando eam apposuerunt congruentia omnia,
Nectarque ambrosiamque, quibus dij ipsi vescuntur,
Omnium in pectoribus augebatur animus superbus,
Vbi nectar comederunt et ambrosiam amabilem.
Iam tum ipsis inter loquutus est pater hominumque deorumque:
Audite me Terraeque, et Coeli inclyti filij,
Vt dicam quae me animus in pectoribus iubet.
Iam enim admodum diu aduersi nobis inuicem
Victoria et imperio propugnamus dies omnes.

Titanésque dij & quotquot è Saturno sati sumus.
Vos verò magnámque vim & manus inuictas
γρ. ἐναντίοι. *Ostendite Titanibus contrarij in pugna graui,*
Memores amicitiæ placidæ, quibus perpessis
Ad lucem rediuistis molesto à vinculo,
Nostra per consilia à caligine obscura.
Sic dixit. illũ verò rursum excepit Cottus irreprehensibilis
Venerande, non indocta loqueris, sed & nos (intellectus,
Scimus, quòd excedunt quidem præcordia, excellens verò est
γρ. σῇσι δ' ἐπιφροσύνῃσιν. *Auxiliator. vere immortalibus execrationis fuisti horrẽdæ:*
Tua verò prudentia ab caligine opaca,
Retrograde iterum acerbis à vinculis
γρ. ζόφου. *Venimus, Saturni fili rex, insperata passi.*
Ideóque nunc intento & prudenti consilio,
Vindicabimus, vestrum imperium graui conflictu,
Pugnantes cum Titanibus per acria prælia.
Sic dixit. collaudarunt verò dij datores bonorum,
Sermone audito. bellum verò cupiebat animus,
Magis etiã quàm antea: pugnam verò arduam excitarunt
Omnes fœminæq; & mares die illo.
Titanésque dij, & quotquot Saturno procreati sunt,
Quósque Iupiter ex Erebo sub terram misit ad lucem.
Acres robustique, vires immensas habentes.
Horum centum quidem manus ab humeris concutiebantur,
Omnibus simul: capita verò vnicuique quinquaginta
Ex humeris enata sunt super firmis membris.
Qui tum Titanibus oppositi sunt in pugna luctuosa,
Saxa prærupta validis in manibus gestantes.
Titanes verò ab altera parte confirmarunt phalanges,
Alacriter manuũ que viriúmque simul opus ostendebant,
Vtrique. horrende verò insonuit pontus immensus.
Terra verò stridebat, ingemiscebat verò latum cœlum
Quassatum, è fundo verò concutiebatur amplus Olympus
Impetu à deorum. motus verò venit grauis
Ad Tartarum tenebricosum, pedum & alta vociferatio
Immodici tumultus, ictuúmque fortium.
Ita sane inter mutuos ibant tela gemebunda.
Vox autem vtrorumque peruenit ad cœlum stellatum,
Adhortantium: at illi congrediebantur magno cum clamore.
Neq; sanè amplius Iupiter cohibebat suum robur, sed ipsius
Statim robore implebantur animi, & omnem
Exeruit vim, simul etiam à cœlo atque Olympo
Fulgurans incedebat confertim. fulmina autem
Celerrime vnà cum tonitru & fulgure volabant
Manu à robusta, sacram flammam rutilantes
Crebro: circum verò terra alma reboabat.
Ardens, crepitabat verò vndique igne valde magna sylua.
Feruebat verò terra tota, & Oceani fluenta,
Pontusq; immensus: circumdedit autem calidus vapor
Titanes terrestres. flamma verò ad aerẽ diuinum peruenit.
Magna. oculos verò visu priuabat quantumuis fortium,
Splendor radians fulminisque fulgurisq;.
Incẽdiũ autẽ immẽsũ occupauit Chaos. videbatur autẽ co-
Oculis aspicere, ac auribus vocem audire. (ram
Iisdem vt cum olim terra & cœlum latum superne
Appropinquabat. talis enim maximus strepitus excitabatur.
γρ. μέγας ὤν. *Hac quidem diruta, illo autem ex alto diruente,*
Tantus fragor erat diis confligentibus, (tabant,
Simul quoque venti motumq; puluerémq; cum strepitu exci-
Tonitrúque fulgúrque & ardens fulmen. (rémque
Ardentia tela Iouis magni. ferebant autẽ fremitum, clamo-
In medium vtrorumque: strepitus autẽ ingens excitabatur,
Stupenda pugna: robur autem exerebatur operum.
Inclinata verò est pugna. prius verò sibi inuicem imminentes,
Fortiter pugnabant in forti prælio.
Illi verò inter primos pugnam acrem excitarunt,
Cottúsque, Briareúsque Gygésque insatiabilis belli.
Hi sane trecentas petras robustis à manibus
Mittebant frequentes, obumbrarunt autem iaculis

Τιτῆνές τε θεοὶ καὶ ὅσοι Κρόνου ἐκγενόμεσθα.
Ὑμεῖς δὲ μεγάλην τε βίην καὶ χεῖρας ἀάπτους
Φαίνετε Τιτήνεσσιν ἐναντίον ἐν δαῒ λυγρῇ, 650
Μνησάμενοι φιλότητος ἐνηέος, ὅσσα παθόντες
Ἐς φάος ἂψ ἀφίκεσθε δυσηλεγέος ὑπὸ δεσμοῦ,
Ἡμετέρας διὰ βουλὰς ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος.
Ὣς φάτο. τὸν δ' ἐξαῦτις ἀμείβετο Κόττος ἀμύμων,
Δαιμόνι' οὐκ ἀδάητα πιφαύσκεαι· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ 655
Ἴδμεν ὅ τοι περὶ μὲν πραπίδες, περὶ δ' ἐστὶ νόημα,
Ἀλκτὴρ δ' ἀθανάτοισιν ἀρῆς γένεο κρυεροῖο·
Σῇσι δ' ἐπιφροσύνῃσιν ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος
Ἄψορρον ἐξαῦτις ἀμειλίκτων ὑπὸ δεσμῶν
Ἠλύθομεν, Κρόνου υἱὲ ἄναξ, ἀνάελπτα παθόντες. 660
Τῷ καὶ νῦν ἀτενεῖ τε νόῳ καὶ ἐπίφρονι βουλῇ
Ῥυσόμεθα κράτος ὑμὸν ἐν αἰνῇ δηιοτῆτι,
Μαρνάμενοι Τιτῆσιν ἀνὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Ὣς φάτ'· ἐπῄνεσσαν δὲ θεοὶ δωτῆρες ἐάων,
Μῦθον ἀκούσαντες. πολέμου δ' ἐλιλαίετο θυμὸς 665
Μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθε· μάχην δ' ἀμέγαρτον ἔγειραν
Πάντες, θήλειαί τε καὶ ἄρσενες, ἤματι κείνῳ,
Τιτῆνές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνου ἐξεγένοντο,
Οὕς τε Ζεὺς Ἐρέβεσφιν ὑπὸ χθονὸς ἧκε φόωσδε,
Δεινοί τε κρατεροί τε, βίην ὑπέροπλον ἔχοντες. 670
Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων ἀίσσοντο
Πᾶσιν ὁμῶς, κεφαλαὶ δὲ ἑκάστῳ πεντήκοντα
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ἐπὶ στιβαροῖσι μέλεσσιν.
Οἳ τότε Τιτήνεσσι κατέσταθεν ἐν δαῒ λυγρῇ,
Πέτρας ἠλιβάτους στιβαρῇς ἐν χερσὶν ἔχοντες. 675
Τιτῆνες δ' ἑτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
Προφρονέως, χειρῶν τε βίης θ' ἅμα ἔργον ἔφαινον
Ἀμφότεροι. δεινὸν δὲ περίαχε πόντος ἀπείρων·
Γῆ δὲ μέγ' ἐσμαράγησεν· ἐπέστενε δ' οὐρανὸς εὐρὺς
Σειόμενος, πεδόθεν δ' ἐτινάσσετο μακρὸς Ὄλυμπος 680
Ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων· ἔνοσις δ' ἵκανε βαρεῖα
Τάρταρον ἠερόεντα, ποδῶν τ' αἰπεῖα τ' ἰωὴ
Ἀσπέτου ἰωχμοῖο, βολάων τε κρατεράων.
Ὣς ἄρ' ἐπ' ἀλλήλοις ἵεσαν βέλεα στονόεντα.
Φωνὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' οὐρανὸν ἀστερόεντα, 685
Κεκλομένων· οἱ δὲ ξύνισαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
Οὐδ' ἄρ' ἔτι Ζεὺς ἴσχεν ἑὸν μένος, ἀλλά νυ τοῦ γε
Εἶθαρ μὲν μένεος πλῆντο φρένες, ἐκ δέ τε πᾶσαν
Φαῖνε βίην. ἄμυδις δ' ἄρ' ἀπ' οὐρανοῦ ἠδ' ἀπ' Ὀλύμπου
Ἀστράπτων ἔστειχε συνωχαδόν. οἱ δὲ κεραυνοὶ 690
Ἴκταρ ἅμα βροντῇ τε καὶ ἀστεροπῇ ποτέοντο
Χειρὸς ἄπο στιβαρῆς, ἱερὴν φλόγα εἰλυφόωντες
Ταρφέες. ἀμφὶ δὲ γαῖα φερέσβιος ἐσμαράγιζε
Καιομένη· λάκε δ' ἀμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἄσπετος ὕλη.
Ἔζεε δὲ χθὼν πᾶσα, καὶ Ὠκεανοῖο ῥέεθρα, 695
Πόντος τ' ἀτρύγετος· τοὺς δ' ἄμφεπε θερμὸς ἀϋτμὴ
Τιτῆνας χθονίους· φλὸξ δ' αἰθέρα δῖαν ἵκανεν
Ἄσπετος· ὄσσε δ' ἄμερδε καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
Αὐγὴ μαρμαίρουσα κεραυνοῦ τε στεροπῆς τε.
Καῦμα δὲ θεσπέσιον κάτεχεν Χάος· εἴσατο δ' ἄντα 700
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἠδ' οὔασιν ὄσσαν ἀκοῦσαι,
Αὔτως ὡς ὅτε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε
Πίλνατο. τοῖος γάρ κε μέγιστος δοῦπος ὀρώρει,
Τῆς μὲν ἐρειπομένης, τοῦ δ' ὑψόθεν ἐξεριπόντος.
Τόσσος δοῦπος ἔγεντο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων. 705
Σὺν δ' ἄνεμοι ἔνοσίν τε κόνιν τ' ἐσφαράγιζον,
Βροντήν τε στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνὸν,
Κῆλα Διὸς μεγάλοιο· φέρον δ' ἰαχήν τ' ἐνοπήν τε
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων· ὄτοβος δ' ἄπλητος ὀρώρει
Σμερδαλέης ἔριδος· κάρτος δ' ἀνεφαίνετο ἔργων. 810
Ἐκλίνθη δὲ μάχη· πρὶν δ' ἀλλήλοις ἐπέχοντες,
Ἐμμενέως ἐμάχοντο διὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Οἱ δ' ἄρ' ἐνὶ πρώτοισι μάχην δριμεῖαν ἔγειραν,
Κόττος τε, Βριάρεώς τε, Γύγης τ' ἄατος πολέμοιο·
Οἵ ῥα τριηκοσίας πέτρας στιβαρῶν ἀπὸ χειρῶν 715
Πέμπον ἐπασσυτέρας, κατὰ δ' ἐσκίασαν βελέεσσι

Τιτῆνας.

Τιτῆνας, καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Πέμψαν, καὶ δεσμοῖσιν ἐν ἀργαλέοισιν ἔδησαν,
Νικήσαντες χερσὶν ὑπερθύμους περ ἐόντας,
Τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης. 720
Ἶσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς τάρταρον ἠερόεντα.
Ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Οὐρανόθεν κατιὼν δεκάτῃ κ' ἐς γαῖαν ἵκοιτο·
Ἐννέα δ' αὖ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων
Ἐκ γαίης κατιὼν, δεκάτῃ κ' ἐς τάρταρον ἵκοι. 725
Τὸν περὶ χάλκεον ἕρκος ἐλήλαται, ἀμφὶ δέ μιν νὺξ
Τριστοιχὶ κέχυται περὶ δειρήν· αὐτὰρ ὕπερθεν
Γῆς ῥίζαι πεφύασι, καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
Ἔνθα θεοὶ Τιτῆνες ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντι
Κεκρύφαται, βουλῇσι Διὸς νεφεληγερέταο, 730
Χώρῳ ἐν εὐρώεντι, πελώρης ἔσχατα γαίης.
Τοῖς οὐκ ἐξιτόν ἐστι· θύρας δ' ἐπέθηκε Ποσειδῶν
Χαλκείας· τεῖχος δὲ περοίχεται ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθα Γύγης Κόττος τε καὶ ὁ Βριάρεως μεγάθυμος
Ναίουσι, φύλακες πιστοὶ Διὸς αἰγιόχοιο. 735
Ἐνθάδε γῆς δνοφερῆς, καὶ ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο, καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,
Ἀργαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ·
Χάσμα μέγ', οὐδέ κε πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν 740
Οὖδας ἵκοιτ', εἰ πρῶτα πυλέων ἔντοσθε γένοιτο.
Ἀλλά κεν ἔνθα καὶ ἔνθα φέροι πρὸ θύελλα θυέλλῃ,
Ἀργαλέη· δεινὸν δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τοῦτο τέρας, καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ
Ἕστηκεν, νεφέλῃς κεκαλυμμένα κυανέῃσι. 745
Τῶν πρόσθ' Ἰαπετοῖο πάις ἔχει οὐρανὸν εὐρὺν
Ἑστηὼς κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτῃσι χέρεσσιν
Ἀστεμφέως· ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρη ἆσσον ἰοῦσαι
Ἀλλήλας προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν οὐδὸν,
Χάλκεον· ἡ μὲν ἔσω καταβήσεται, ἡ δὲ θύραζε 750
Ἔρχεται, οὐδέ ποτ' ἀμφοτέρας δόμος ἐντὸς ἐέργει,
Ἀλλ' αἰεὶ ἑτέρη γε δόμων ἔκτοσθεν ἐοῦσα,
Γαῖαν ἐπιστρέφεται, ἡ δ' αὖ δόμου ἐντὸς ἐοῦσα
Μίμνει τὴν αὐτῆς ὥρην ὁδοῦ, ἔστ' ἂν ἵκηται.
Ἡ μὲν ἐπιχθονίοισι φάος πολυδερκὲς ἔχουσα, 755
Ἡ δ' Ὕπνον μετὰ χερσί, κασίγνητον Θανάτοιο,
Νὺξ ὀλοὴ, νεφέλῃ κεκαλυμμένη ἠεροειδεῖ.
Ἔνθα δὲ Νυκτὸς παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί' ἔχουσιν,
Ὕπνος καὶ Θάνατος, δεινοὶ θεοί· οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν, 760
Οὐρανὸν εἰσανιὼν, οὐδ' οὐρανόθεν καταβαίνων.
Τῶν δ' ἕτερος μὲν γαῖάν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Ἥσυχος ἀνστρέφεται, καὶ μείλιχος ἀνθρώποισι·
Τοῦ δὲ σιδηρέη μὲν κραδίη, χάλκεον δέ οἱ ἦτορ
Νηλεὲς ἐν στήθεσσιν· ἔχει δ' ὃν πρῶτα λάβῃσιν 765
Ἀνθρώπων· ἐχθρὸς δὲ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἔνθα θεοῦ χθονίου πρόσθεν δόμοι ἠχήεντες
Ἰφθίμου τ' Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
Ἑστᾶσιν· δεινὸς δὲ κύων προπάροιθε φυλάσσει,
Νηλειής· τέχνην δὲ κακὴν ἔχει· ἐς μὲν ἰόντας 770
Σαίνει ὁμῶς οὐρῇ τε καὶ οὔασιν ἀμφοτέροισιν·
Ἐξελθεῖν δ' οὐκ αὖτις ἐᾷ πάλιν, ἀλλὰ δοκεύων
Ἐσθίει, ὅν κε λάβῃσι πυλέων ἔκτοσθεν ἰόντα,
Ἰφθίμου τ' Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης.
Ἔνθα δὲ ναιετάει στυγερὴ θεὸς ἀθανάτοισι, 775
Δεινὴ Στύξ, θυγάτηρ ἀψορρόου Ὠκεανοῖο
Πρεσβυτάτη· νόσφιν δὲ θεῶν κλυτὰ δώματα ναίει
Μακρῇσιν πέτρῃσι κατηρεφέ'· ἀμφὶ δὲ πάντῃ
Κίοσιν ἀργυρέοισι πρὸς οὐρανὸν ἐστήρικται.
Παῦρα δὲ Θαύμαντος θυγάτηρ πόδας ὠκέα Ἶρις 780
Ἀγγελίην πωλεῖται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
Ὁππότ' ἔρις καὶ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρηται.
Καί ῥ' ὅστις ψεύδηται Ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
Ζεὺς δέ τε Ἶριν ἔπεμψε θεῶν μέγαν ὅρκον ἐνεῖκαι
Τηλόθεν ἐν χρυσέῃ προχόῳ πολυώνυμον ὕδωρ, 785

Titanas, atque hos quidem sub terram late patentem
Miserunt, & vinculis molestis alligarunt,
Vincentes manibus magnanimos licet existentes,
Tantum infra sub terram, quantum cœlum distat à terra:
Par enim spatium à terra in Tartarum caliginosum.
Novem enim noctes ac dies ferreus Acmon
Cœlitus delapsus, decimo die ad terram venit:
Novem rursus noctes & dies ferreus Acmon
Ex terra descendens, decimo die ad Tartarum venit.
Quem circa ferreum septum ductum est, circum verò ipsum nox
Triplici ordine fusa est circa collum, sed superne
Terrae radices creverunt, & infructuosi maris.
Ibi dii Titanes sub caligine opaca
Absconditi sunt, consiliis Iovis nubicogi,
Regione in squalida, vastae ultima terrae.
His non exitus patet: portas vero imposuit Neptunus
Ferreas: murus etiam circumdatus utrinque.
Illic Gyges, Cottusque, & Briareus magnanimus
Habitant, custodes fidi Iovis aegida habentis.
Ibidem terrae tenebricosae & tartari opaci,
Pontique infructuosi & coeli stelliferi,
Ex ordine omnium fontes, & fines sunt,
Molestique squalidi, quos oderunt dii,
Hiatus ingens, nec vero integro anno
Solum attinget, ubi primum portas intra venerit:
Sed sane huc & illuc fert impetuosa procella,
Molesta, horrendumque etiam immortalibus diis
Hoc monstrum, et noctis obscura domus horrenda
Stant, nubibus obtecta nigris.
Has iuxta Iapeti filius sustinebat cœlum latum
Stans capiteque & indefessis manibus
Firmiter: qua tam nox quàm dies celeriter euntes
Sese compellabant per vices, mutantes magnum limen
Ferreum: haec quidem intrat, illa vero foras
Egreditur, neque unquam utrasque domus intus cohibet.
Sed semper altera domos extra existens
Terram circa movetur: altera rursum in domo existens
Expectat horam itineris, donec venerit.
Haec quidem terrestribus multa cernens lumen habens,
Illa vero somnum in manibus, fratrem mortis,
Nox noxia, nube tecta atra.
Ibi autem Noctis filii obscura domos habent,
Somnus & mors, graves dii: neque unquam eos
Sol lucidus intuetur radiis,
Cœlum ascendens, nec cœlitus descendens.
Horum alter quidem terramque & lata dorsa maris,
Quietus percurrit & placidus hominibus.
Alterius verò ferreum quidem cor, aeneum verò ei pectus
Crudele in praecordiis: habet autem quem semel arripuerit
Hominum: hostis verò etiam immortalibus diis.
Illic dei inferi in anteriore parte aedes resonantes,
Fortisque Plutonis, & gravis Proserpina
Stant: asper autem canis pro foribus custodit,
Saevus: artem autem malam habet: ad introeuntes quidem
Adulator pariter caudaque & auribus ambabus.
Exire verò non iterum permittit denuo, sed observans
Devorat, quemcunque prenderit portas extra existentem,
Fortisque Plutonis & gravis Proserpina.
Ibidem habitat abominanda dea immortalibus,
Horrenda Styx, filia reciprocantis Oceani
Maxima natu: seorsum vero à diis inclytas aedes incolit
Ingentibus saxis superne tectas: circum vero quaque
Columnis argenteis ad cœlum firmata est.
Raro vero Thaumantis filia pedibus velox Iris,
Nuncia, vertitur super lata dorsa maris,
Quando lis & contentio inter deos exorta fuerit.
Et sane quisquis mentiatur cœlestes domos tenentium,
Iupiter tum Irim misit, deorum magnum iusiurandum ut
ferat
Longe in aureo gutturnio celeberrimam aquam,

Frigidam, quæ è petra destillat alta
Excelsa. multum verò subtus terram spatiosam
E sacro flumine fluit per noctem nigram
Oceani cornu. decima verò pars attributa est.
Nouem quidem circa terramque, & lata dorsa maris
Vorticibus argenteis intortus in mare exit,
Vna verò ex petra profluit, magnum damnum dijs.
Quisquis periurium relictis iurauerit
Immortalibus, qui tenent vertices niuosi cœli,
Iacet exors integrum per annum
Neque ambrosia & nectaris accedit propius
Cibum, sed iacet non respirans, & mutus,
Stratis in lectis. malus autem veternus obtegit.
Sed postquam morbo defunctus est magnum per annum,
Aliud ex alio excipit difficillimum certamen,
Nouennio autem à dijs relegatur sempiternis, (epulas
Neque vnquam ad consilium ineundū commiscetur, neq; ad
Nouem totis annis. decimo tandem commiscetur iterum
Cœtibus immortalium, qui celestes domos incolunt.
Tale enim iuramenta constituerunt dij, Stygis perennē aquā
Antiquam istam, quæ transit aridum locum.
Vbi terræ caliginosæ, & tartari obscuri,
Pontique infructuosi, & cœli stellati,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt
Molesti squalidi. quos oderunt dij licet.
Hic splendidæque portæ, & lapideum limen,
Immotum, radicibus longis compactum,
Sua sponte enatum. ante illud verò, extra omnes deos
Titanes habitant, vltra Chaos caligine obductum.
Cæterum valde tonantis Iouis inclyti auxiliarij,
Domos incolunt in Oceani fundamentis,
Cottus atque Gyges. Briareum quippe bonum existentem
Generum suum fecit grauiter fremens Neptunus.
Dedit autem Cymopoliam, vt ducat in vxorem, filiam suā.
At vbi Titanes è cœlo expulit Iupiter,
Minimum natu peperit filium Typhoëum Terra magna,
Tartari compressu, per auream Venerem.
Cuius manus quidem sunt ob robur operibus aptæ,
Et pedes indefessi robusti dei. ex humeris verò ei
Erant centum capita serpentis horrendi draconis,
Linguis nigris lambentes. præterea ex oculis ei
Admirandorum capitum, sub superciliis ignis micat,
Omnibus autem ex capitibus ignis flagrabat cernentis.
Voces quoque in omnibus erant horrendis capitibus,
Omnigenum sonitum emittentes ineffabilem. interdum enim
Sonabant, vt dijs intelligere liceret. interdum rursum
Tauri valde mugientis, robore incoërcibilis vocem ferocis:
Interdum rursus leonis, impudentem animum habentis.
Interdum rursus catulis similia, mira auditu:
Interdum verò stridebat, resonabantque montes alti.
Et sane erat opus perplexum die illo.
Atque certe ipse mortalibus & immortalibus imperasset,
Nisi statim intellexisset pater hominumque deorumque.
Grauiter autem intonuit, atque fortiter, vndique verò terra
Horrendè edidit fragorem, & cœlum latum superne,
Pontusque & Oceani fluxus & infima loca terræ
Pedibus verò sub immortalib. magnus cōtremuit Olympus,
Excitato rege, ingemiscebat autem tellus.
Ardor autem ab vtrisque occupabat nigrum pontum,
Tonitruque & fulguris igne ab isto immani,
Valde spirantium ventorumque, & fulminis ardentis.
Feruebat autem terra omnis, & cœlum, atque mare
Furebat circum littora, circumquaque & fluctus magni
Impetu à deorum cōmotio verò difficilis sedatu cooriebatur,
Expauit autem Pluto inferis mortuis imperans,
Titanésque sub tartarū detrusi, à Saturno seorsim existentes
Ob inextinguibilem fremitum, & grauem conflictum.
Iupiter verò postquam accumulauit suum robur, sumpsit
verò arma,
Tonitruque fulgúrque & coruscans fulmen,

Ψυχρόν, ὅ τ' ἐκ πέτρης καταλείβεται ἠλιβάτοιο
Ὑψηλῆς, πολλὸν δέ θ' ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Ἐξ ἱεροῦ ποταμοῖο ῥέει διὰ νύκτα μέλαιναν,
Ὠκεανοῖο κέρας. δεκάτη δ' ἐπὶ μοῖρα δέδασται·
Ἐννέα μὲν περὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης 790
Δίνῃς ἀργυρέῃς εἱλιγμένος εἰς ἅλα πίπτει,
Ἡ δὲ μί' ἐκ πέτρης προρέει, μέγα πῆμα θεοῖσιν.
Ὅς κεν τὴν ἐπίορκον ἀπολλείψας ἐπομόσσῃ
Ἀθανάτων οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Κεῖται *νήυτμος τετελεσμένον εἰς ἐνιαυτόν· 795
Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἔρχεται ἆσσον
Βρώσιος, ἀλλά τε κεῖται ἀνάπνευστος καὶ ἄναυδος
Στρωτοῖς ἐν λεχέεσσι, κακὸν δ' ἐπὶ κῶμα καλύπτει.
Αὐτὰρ ἐπὴν νοῦσον τελέσῃ μέγαν εἰς ἐνιαυτόν,
Ἄλλος δ' ἐξ ἄλλου δέχεται χαλεπώτερος ἆθλος. 800
Εἰνάετες δὲ θεῶν ἀπαμείρεται αἰὲν ἐόντων,
Οὐδέ ποτ' ἐς βουλὴν ἐπιμίσγεται οὐδ' ἐπὶ δαῖτας
Ἐννέα πάντ' ἔτεα· δεκάτῳ δ' ἐπιμίσγεται αὖτις
Εἰρέας ἀθανάτων οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.
Τοῖον ἄρ' ὅρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἄφθιτον ὕδωρ, 805
Ὠγύγιον· τὸ δ' ἵησι καταστυφέλου διὰ χώρου.
Ἔνθα δὲ γῆς δνοφερῆς καὶ ταρτάρου ἠερόεντος,
Πόντου τ' ἀτρυγέτοιο καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Ἑξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,
Ἀργαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ· 810
Ἔνθα δὲ μαρμάρεαί τε πύλαι, καὶ *χάλκεος οὐδὸς
Ἀστεμφής, ῥίζῃσι διηνεκέεσσιν ἀρηρώς,
Αὐτοφυής. πρόσθεν δὲ, θεῶν ἔκτοσθεν ἁπάντων,
Τιτῆνες ναίουσι, πέρην χάεος ζοφεροῖο.
Αὐτὰρ ἐρισμαράγοιο Διὸς κλειτοὶ ἐπίκουροι 815
Δώματα ναιετάουσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο θεμέθλοις,
Κόττος τ' ἠδὲ Γύγης. Βριάρεών γε μὲν ἠὺν ἐόντα,
Γαμβρὸν ἑὸν ποίησε βαρύκτυπος Ἐννοσίγαιος,
Δῶκε δὲ Κυμοπόλειαν ὀπυίειν θυγατέρα ἥν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῆνας ἀπ' οὐρανοῦ ἐξέλασε Ζεύς, 820
Ὁπλότατον τέκε παῖδα Τυφωέα Γαῖα πελώρη,
Ταρτάρου ἐν φιλότητι διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.
Οὗ χεῖρες μὲν ἔασιν ἐπ' ἰσχύϊ ἔργματ' ἔχουσαι,
Καὶ πόδες ἀκάματοι κρατεροῦ θεοῦ· ἐκ δέ οἱ ὤμων
Ἦν ἑκατὸν κεφαλαὶ ὄφιος, *δεινοῖο δράκοντος, 825
Γλώσσῃσι δνοφερῇσι λελιχμότες· ἐκ δέ οἱ ὄσσων
Θεσπεσίης κεφαλῇσιν ὑπ' ὀφρύσι πῦρ ἀμάρυσσε·
Πασέων δ' ἐκ κεφαλέων πῦρ καίετο δερκομένοιο.
Φωναὶ δ' ἐν πάσῃσιν ἔσαν δεινῇς κεφαλῇσι,
Παντοίην ὄπ' ἰεῖσαι ἀθέσφατον· ἄλλοτε μὲν γὰρ 830
Φθέγγονθ', ὥστε θεοῖσι συνιέμεν, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ταύρου ἐριβρύχεω μένος ἀσχέτου ὄσσαν ἀγαύρου,
Ἄλλοτε δ' αὖτε λέοντος ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντος,
Ἄλλοτε δ' αὖ σκυλάκεσσιν ἐοικότα, θαύματ' ἀκοῦσαι,
Ἄλλοτε δ' αὖ ῥοίζεσχ', ὑπὸ δ' ἤχεεν οὔρεα μακρά. 835
Καί νύ κεν ἔπλετο ἔργον ἀμήχανον ἤματι κείνῳ,
Καί κεν ὅ γε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἄναξεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον· ἀμφὶ δὲ γαῖα
Σμερδαλέον κονάβησε, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε, 840
Πόντος τ' Ὠκεανοῦ τε ῥοαὶ, καὶ τάρταρα γαίης.
Ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' Ὄλυμπος,
Ὀρνυμένοιο ἄνακτος· ἐπεστενάχιζε δὲ γαῖα.
Καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων κάτεχεν ἰοειδέα πόντον,
Βροντῆς τε στεροπῆς τε, πυρός τ' ἀπὸ τοῖο πελώρου, 845
Πρηστήρων ἀνέμων τε, κεραυνοῦ τε φλεγέθοντος.
Ἔζεε δὲ *χθὼν πᾶσα, καὶ οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα·
Θυῖε δ' ἄρ' ἀμφ' ἀκτὰς, περί τ' ἀμφί τε κύματα μακρὰ,
Ῥιπῇ ὑπ' ἀθανάτων· ἔνοσις δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Τρέε δ' Ἀΐδης ἐνέροισι καταφθιμένοισιν ἀνάσσων, 850
Τιτῆνές θ' ὑποταρτάριοι, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες,
Ἀσβέστου κελάδοιο καὶ αἰνῆς δηιοτῆτος.
Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν κόρθυνεν ἑὸν μένος, εἵλετο δ' ὅπλα,
Βροντήν τε στεροπήν τε καὶ αἰθαλόεντα κεραυνόν,

γρ. ἐνιαυ-τούς.
* λάϊνος.
γρ. ἀγρι-οῖο.
γρ. πυρὶ χθών.

Πλῆξεν

Πλῆξεν ἀπ' Οὐλύμποιο ἐπάλμενος· ἀμφὶ δὲ πάσας 855
Ἔπρεσε θεσπεσίας κεφαλὰς δεινοῖο πελώρου.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δή μιν δάμασε πληγῇσιν ἱμάσσας,
Ἤριπε γυιωθείς, στονάχιζε δὲ γαῖα πελώρη.
Φλὸξ δὲ κεραυνωθέντος ἀπέσσυτο τοῖο ἄνακτος,
Οὔρεος ἐν βήσσῃσιν ἀιδνῆς παιπαλοέσσης, 860
Πληγέντος. πολλὴ δὲ πελώρη καίετο γαῖα
Ἀτμῇ θεσπεσίῃ, καὶ ἐτήκετο κασσίτερος ὥς,
Τέχνῃ ὑπ' αἰζηῶν ὑπό τ' εὐτρήτου χοάνοιο
Θαλφθείς, * ἠὲ σίδηρος ὅπερ κρατερώτατός ἐστιν,
Οὔρεος ἐν βήσσῃσι δαμαζόμενος πυρὶ κηλέῳ, 865
Τήκεται ἐν χθονὶ δίῃ, ὑφ' Ἡφαίστου παλάμῃσιν·
Ὣς ἄρα τήκετο γαῖα σέλαι πυρὸς αἰθομένοιο.
Ῥῖψε δέ μιν θυμῷ ἀκαχὼν ἐς τάρταρον εὐρύν.
Ἐκ δὲ Τυφωέος ἔστ' ἀνέμων μένος ὑγρὸν ἀέντων,
Νόσφι Νότου, Βορέω τε, καὶ ἀργέστεω * Ζεφύροιο. 870
Οἵ γε μὲν ἐκ θεόφιν γενεή, θνητοῖς μέγ' ὄνειαρ.
Αἱ δ' ἄλλαι * μὰψ αὖραι ἐπιπνείουσι θάλασσαν,
Αἳ δή τοι πίπτουσαι ἐς ἠεροειδέα πόντον,
Πῆμα μέγα θνητοῖσι, κακῇ θύουσιν ἀέλλῃ·
Ἄλλοτε δ' ἄλλαι ἄεισι, διασκιδνᾶσί τε νῆας, 875
Ναύτας τε φθείρουσι· κακοῦ δ' οὐ γίνεται ἀλκὴ
Ἀνδράσιν, οἳ κείνῃσι συνάντωνται κατὰ πόντον.
Αἱ δ' αὖ καὶ κατὰ γαῖαν ἀπείριτον ἀνθεμόεσσαν
Ἔργ' ἐρατὰ φθείρουσι χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
Πιμπλεῖσαι κόνιός τε καὶ ἀργαλέου κολοσυρτοῦ. 880
Αὐτὰρ ἐπεί ῥα πόνον μάκαρες θεοὶ ἐξετέλεσσαν,
Τιτήνεσσι δὲ τιμάων κρίναντο βίηφι,
Δή ῥα τότ' ὤτρυνον βασιλευέμεν ἠδὲ ἀνάσσειν,
Γαίης φραδμοσύνῃσιν, Ὀλύμπιον * εὐρύοπα Ζῆν
Ἀθανάτων· ὁ δὲ τοῖσιν ἐὺ διεδάσσατο τιμάς. 885
Ζεὺς δὲ θεῶν βασιλεὺς πρώτην ἄλοχον θέτο Μῆτιν,
Πλεῖστα θεῶν εἰδυῖαν ἰδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε θεὰν γλαυκῶπιν Ἀθήνην
Τέξεσθαι, τότ' ἔπειτα δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας
Αἱμυλίοισι λόγοισιν, ἑὴν ἐγκάτθετο νηδύν, 890
Γαίης φραδμοσύνῃσι καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος.
Τὼς γάρ οἱ φρασάτην, ἵνα μὴ βασιληίδα τιμὴν
Ἄλλος ἔχοι Διὸς ἀντὶ, θεῶν αἰειγενετάων.
Ἐκ γὰρ τῆς εἵμαρτο περίφρονα τέκνα γενέσθαι.
Πρώτην μὲν κούρην γλαυκώπιδα Τριτογένειαν, 895
Ἶσον ἔχουσαν πατρὶ μένος καὶ ἐπίφρονα βουλήν,
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄρα παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν
Ἤμελλε τέξεσθαι, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντα·
Ἀλλ' ἄρα μιν Ζεὺς πρόσθεν ἑὴν ἐγκάτθετο νηδύν,
Ὥς δή οἱ φράσσαιτο θεὰ ἀγαθόν τε κακόν τε. 900
Δεύτερον ἠγάγετο λιπαρὴν Θέμιν, ἣ τέκεν Ὥρας,
Εὐνομίην τε, Δίκην τε, καὶ Εἰρήνην τεθαλυῖαν·
Αἵτ' ἔργ' ὠρεύουσι καταθνητοῖσι βροτοῖσι·
Μοίρας θ', ᾗς πλείστην τιμὴν πόρε μητίετα Ζεύς,
Κλωθώ τε Λάχεσίν τε καὶ Ἄτροπον, αἵτε διδοῦσι 905
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τε.
Τρεῖς δέ οἱ Εὐρυνόμη Χάριτας τέκε καλλιπαρήους,
Ὠκεανοῦ κούρη πολυήρατον εἶδος ἔχουσα,
Ἀγλαΐην καὶ Εὐφροσύνην, Θαλίην τ' ἐρατεινήν.
Τῶν καὶ ἀπὸ βλεφάρων ἔρος εἴβετο δερκομενάων 910
Λυσιμελής· καλὸν δέ θ' ὑπ' ὀφρύσι δερκιόωνται.
Αὐτὰρ ὁ Δήμητρος πολυφόρβης ἐς λέχος ἦλθεν,
Ἣ τέκε Περσεφόνην λευκώλενον, ἣν Ἀϊδωνεὺς
Ἥρπασεν ἧς παρὰ μητρός, ἔδωκε δὲ μητίετα Ζεύς.
Μνημοσύνης δ' ἐξαῦτις ἐράσσατο καλλικόμοιο, 915
Ἐξ ἧς αἱ Μοῦσαι χρυσάμπυκες ἐξεγένοντο
Ἐννέα, τῇσιν ἅδον θαλίαι καὶ τέρψις ἀοιδῆς.
Λητὼ δ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Ἱμερόεντα γόνον περὶ πάντων οὐρανιώνων,
Γείνατ' ἄρ' αἰγιόχοιο Διὸς φιλότητι μιγεῖσα. 920
Λοισθοτάτην δ' Ἥρην θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν·
Ἡ δ' Ἥβην καὶ Ἄρηα καὶ Εἰλείθυιαν ἔτικτε,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι θεῶν βασιλῆι καὶ ἀνδρῶν.

Percussit ab Olympo insiliens, circum verò omnia
Combussit ingentia capita, saeui portenti. (γρ. ἔπρε.)
Caeterum vbi ipsum vicit ictibus percutiens,
Cecidit mutilatus, ingemiscebat autem terra vasta.
Flamma autem fulmine icti, cum impetu ferebatur illius regis,
Montis in concauitates opacas asperas,
Percussi. multa autem vasta ardebat terra,
Prae vapore ingenti, & liquescebat stannum veluti (γρ. ἀϋτμῇ)
Arte ab iuuenibus et fabrefacto catino foris
Calefactum: atque ferrum quod solidissimum est,
Montis in concauitatibus victum igne combustiuo,
Liquescit in terra diuina a Vulcani manibus.
Sic sane liquescebat terra iubare ignis ardentis.
Abiecit autem ipsum animo tristatus, in tartarum latum.
Ex Typhoeo autem est ventorum vis humide flantium:
Excepto Noto Boreáque, & celeri Zephyro.
Qui sane ex diis sunt natura, hominibus magna vtilitas.
Aliae aliae leues aurae inspirant mare.
Quae vtique incidentes in nigrum pontum,
Clades magna hominibus malo rapiuntur turbine:
Nunc hae, nunc illae flant, dissipántque naues,
Nautásque perdunt. mali autem non est remedium
Viris, qui illis occurrunt in ponto.
Eaedem rursum per terram immensam floribus ornatam,
Opera iucunda corrumpunt humi prognatorum hominum,
Replentes puluereque & molesto strepitu.
Sed postquam sane laborem dii beati perfecerunt.
Cum Titanibus autem pro honore pugnarunt vi,
Iam tum impellebant regnare atque imperare,
Ex terrae consilio, Olympium late cernentem Iouem
Immortalibus hic verò inter illos rite distribuit munia,
Iupiter autem deorũ rex primam vxorẽ suã fecit, prudentiã.
Plurimum ex diis edoctam & mortalibus hominibus.
Sed cum iam esset deam caesiis oculis Mineruam
Paritura, ibi dum dolis animo decepto,
Blandis sermonibus, suum incondidit aluum
Telluris consiliis, & coeli stellati.
Illa duo enim ei dixerunt, ne regium honorem
Alius haberet Iouis loco, deorum sempiternorum:
Ex hac enim in fatis erat, prudentes liberos nasci,
Primam quidem, virginem caesiis oculis praeditam in Tritone,
Par habentem patri robur, & prudens consilium.
Caeterum deinde sane filium deorũ regem & virorũ genuit,
Erat paritura, magnum animum habentem:
Sed ipsum sane Iupiter antè suo condidit ventre
Sic ei consulebat dea bonúmque malúmque.
Postea duxit splendidam Themin, quae peperit Horas,
Eunomiámque, Dicénque, & Irenen florentem,
Quaeque opera matura faciunt apud mortales homines:
Parcásque, quibus maximum honorẽ dedit prudens Iupiter,
Clothóque Lachesínque, & Atropon, quae dant
Mortalibus hominibus habere bonúmque malúmque.
Tres vero ei Eurynome Gratias peperit pulchras genas habentes.
Oceani filia, à multis optatam formam habens
Aglaiam, & Euphrosynem, Thaliámque amabilem,
Quarum & à palpebris amor destillat contuentium
Soluens membra. iucundum verò sub superciliis aspiciunt,
Porrò hic Cereris multos pascentis ad lectum venit,
Quae peperit Proserpinam pulchris vlnis, quam Pluto
Rapuit sua à matre: dedit autem consiliarius Iupiter.
Mnemosynem verò deinceps amauit pulchricomam,
Ex qua Musae aurea mitra redimiculae natae sunt
Nouem: quibus placent conuiuia, & oblectatio cantus.
Latona autem Apollinem & Dianam sagittis gaudentem,
Amabilem prolem supra omnes coelites,
Genuit sane, Aegiochi Iouis amore mixta.
Postremam vero Iunonem floridam fecit vxorem.
Haec autem Heben, & Martem, & Lucinam peperit,
Mixta amore deorum regi & hominum.

Ipse verò ex capite cæsiis oculis præditam Tritogeniam,
Acrem in agris tumultuantē, ducem exercitus, indomitam,
Venerandam: cui clamorēque placuerunt, bellaque, pugnæque.
Iuno autem Vulcanum inclytum amori indulgens,
Genuit, & vires intendit, & contendit cum suo marito,
Præ omnibus artibus ornatum cœlitibus.
Ex Amphitride autem & graviter strepente Neptuno,
Triton late potens natus est magnus: qui maris
Fundum tenens, apud matrem charam, & patrem regem
Incolit auream domum, vehemens deus. sed Marti
Clypeos dissecanti, Venus Timorem & Metum peperit,
Graves, quique virorum densas turbent phalanges
In bello horrido, una cum Marte urbes devastante.
Et Harmoniam quam Cadmus magnanimus duxit uxorē.
Iovi verò Atlantis filia Maia peperit gloriosum Mercuriū (κ. φαίδιμον)
Præconem deorum, sacrum lectum conscendens.
Cadmi filia verò ei Semele peperit clarum filium
Rem cum eo habens, Dionysum hilarem,
Immortalem mortalis, nunc verò ambo dii sunt.
Alcmene verò peperit vim Herculaneam
Mixta amore Iovis nubicogi.
Aglaiam verò Vulcanus valde inclytus claudicans,
Minimam natu è Gratiis floridam duxit uxorem.
Sed aureo crine conspicuus Bacchus flavam Ariadnem
Filiam Minois, in flore existentem fecit coniugem.
Hanc verò ei immortalem expertemque senii fecit Saturnius.
Heben autē Alcmenæ pulchros talos habentis fortis filius.
Vis Herculis peractis luctuosis certaminibus
Filiam Iovis magni, & Iunonis aureis calceamentis utentis
Pudicam duxit uxorem, in Olympo nivoso.
Felix qui magno facinore inter deos confecto, (κ. ἀθανάτοισι μετὰ ἔργον)
Habitat illæsus, & carens senio perpetuo.
Soli autem rapido peperit inclyta Oceanis
Perseis, Circemque & Aeetem regem.
Aeetes autem filius lucem hominibus dantis Solis,
Filiam Oceani perfecti fluvii
Duxit deorum ex voluntate, Idyiam pulchris genis præditā.
Hæc autē ei Medeā pulchros talos habentē amori indulgēs
Peperit, succumbens per auream Venerem.
Vos quidem nunc valete cœlestes domos tenentes,
Insulæque & continentes, terra & salsus intus pontus.
Nunc autem dearum cœtum cantate blandiloquæ
Musæ Olympiades, filiæ Iovis Aegiochi,
Quæcunque mortales apud viros cubantes,
Deæ, pepererunt diis similem prolem.
Ceres quidem Plutum genuit, præstantissima dearum,
Iasio heroi mixta iucundo amore,
Novalis inter proscissa, Cretæ in pingui populo,
Bonum: qui vadit super terram & lata dorsa maris
Omnē. Ei verò qui adipiscitur, & cuius ad manus venerit,
Illum locupletem fecit, multamque ei præbuit felicitatem.
Cadmo præterea Harmonia filia aureæ Veneris,
Ino & Semelem, & Agauen pulchras genas habentem,
Autonoënque, quam duxit Aristhæus densa cæsarie præditus,
Genuit, & Polydorum mœnibus pulchre-cinctis in Thebis.
Filia verò Oceani Chrysaori magnanimo
Mixta amore abundantis auro Veneris,
Callirhoë peperit filium mortalium pulcherrimum omnium,
Geryonem, quem interfecit vis Herculana, (ἢ κράτιστον)
Boves propter flexipedes circumflua in Erythea.
Tithono verò Aurora peperit Memnona ærea galea munitum,
Aethiopum regem: & Emathionem regem.
Cæterum Cephalo plantavit inclytum filium,
Fortem Phaetontem diis similem virum:
Qui sane iuvenem tenerum florem habentem gloriosæ pubertatis,
Filium iuvenilia sapientem ridens Venus,
Incitavit instituens & ipsum in templis
Aedituum nocturnum fecit, dæmonem divinum.
Filiam verò Aeetæ à Iove nutriti regis

Αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδα Τριτογένειαν,
Δεινὴν, ἐγρεκύδοιμον, ἀγέστρατον, ἀτρυτώνην, 925
Πότνιαν, ᾗ κέλαδοί τε ἅδον πόλεμοί τε μάχαι τε.
Ἥρη δ' Ἥφαιστον κλυτὸν ἐν φιλότητι μιγεῖσα
Γείνατο, (καὶ ζαμένησε, καὶ ἤρισεν ᾧ παρακοίτῃ)
Ἐκ πάντων τέχνῃσι κεκασμένον οὐρανιώνων.
Ἐκ δ' Ἀμφιτρίτης καὶ ἐρικτύπου Ἐννοσιγαίου 930
Τρίτων εὐρυβίης γένετο μέγας, ὅστε θαλάσσης
Πυθμέν' ἔχων, παρὰ μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ ἄνακτι
Ναίει χρύσεα δῶ, δεινὸς θεός. αὐτὰρ Ἄρηι
Ῥινοτόρῳ Κυθέρεια Φόβον καὶ Δεῖμον ἔτικτε
Δεινοὺς, οἵτ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέουσι φάλαγγας 935
Ἐν πολέμῳ κρυόεντι, σὺν Ἄρηι πτολιπόρθῳ.
Ἁρμονίην θ' ἣν Κάδμος ὑπέρθυμος θέτ' ἄκοιτιν.
Ζηνὶ δ' ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαίη τέκε * κύδιμον Ἑρμῆν,
Κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχος εἰσαναβᾶσα.
Καδμείη δ' ἄρα οἱ Σεμέλη τέκε φαίδιμον υἱὸν, 940
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι, Διώνυσον πολυγηθέα,
Ἀθάνατον θνητή· νῦν δ' ἀμφότεροι θεοί εἰσιν.
Ἀλκμήνη δ' ἄρ' ἔτικτε βίην Ἡρακληείην,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι Διὸς νεφεληγερέταο.
Ἀγλαΐην δ' Ἥφαιστος ἀγακλυτὸς ἀμφιγυήεις 945
Ὁπλοτάτην Χαρίτων, θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Χρυσοκόμης δὲ Διώνυσος ξανθὴν Ἀριάδνην,
Κούρην Μίνωος, θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν·
Τὴν δέ οἱ ἀθάνατον καὶ ἀγήρω θῆκε Κρονίων.
Ἥβην δ' Ἀλκμήνης καλλισφύρου ἄλκιμος υἱὸς, 950
Ἲς Ἡρακλῆος, τελέσας στονόεντας ἀέθλους,
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου,
Αἰδοίην θέτ' ἄκοιτιν ἐν Οὐλύμπῳ νιφόεντι·
Ὄλβιος, ὃς μέγα ἔργον ἐν * ἀθανάτοισιν ἀνύσσας,
Ναίει ἀπήμαντος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα. 955
Ἠελίῳ δ' ἀκάμαντι τέκε κλυτὸς Ὠκεανίνη
Περσηὶς Κίρκην τε καὶ Αἰήτην βασιλῆα.
Αἰήτης δ' υἱὸς φαεσιμβρότου Ἠελίοιο
Κούρην Ὠκεανοῖο τελήεντος ποταμοῖο
Γῆμε, θεῶν βουλῇσιν, Ἰδυῖαν καλλιπάρῃον· 960
Ἡ δέ οἱ Μήδειαν εὔσφυρον ἐν φιλότητι
Γείναθ' ὑποδμηθεῖσα διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην.
Ὑμεῖς μὲν νῦν χαίρετ' Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Νῆσοί τ', ἤπειροί τε, καὶ ἁλμυρὸς ἔνδοθι πόντος.
Νῦν δὲ θεάων φῦλον ἀείσατε ἡδυέπειαι 965
Μοῦσαι, Ὀλυμπιάδες κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,
Ὅσσαι δὴ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι
Ἀθάναται γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.
Δημήτηρ μὲν Πλοῦτον ἐγείνατο, δῖα θεάων,
Ἰασίῳ ἥρωι μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι, 970
Νειῷ ἐνὶ τριπόλῳ, Κρήτης ἐν πίονι δήμῳ,
Ἐσθλὸν, ὃς εἶσ' ἐπὶ γῆν τε καὶ εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Πᾶσαν· τῷ δὲ τυχόντι, καὶ οὗ κ' ἐς χεῖρας ἵκηται,
Τὸν δ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ οἱ ὤπασεν ὄλβον.
Κάδμῳ δ' Ἁρμονίη θυγάτηρ χρυσῆς Ἀφροδίτης, 975
Ἰνὼ καὶ Σεμέλην καὶ Ἀγαυὴν καλλιπάρῃον,
Αὐτονόην θ', ἣν γῆμεν Ἀρισταῖος βαθυχαίτης,
Γείνατο, καὶ Πολύδωρον, ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.
Κούρη δ' Ὠκεανοῦ Χρυσάορι καρτεροθύμῳ
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι πολυχρύσου Ἀφροδίτης, 980
Καλλιρόη τέκε παῖδα βροτῶν * κάρτιστον ἁπάντων,
Γηρυονέα, τὸν κτεῖνε βίη Ἡρακληείη
Βοῶν ἕνεκ' εἰλιπόδων ἀμφιρρύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ.
Τιθωνῷ δ' Ἠὼς τέκε Μέμνονα χαλκοκορυστὴν,
Αἰθιόπων βασιλῆα, καὶ Ἠμαθίωνα ἄνακτα· 985
Αὐτάρ τοι Κεφάλῳ φιτύσατο φαίδιμον υἱὸν,
Ἴφθιμον Φαέθοντα, θεοῖς ἐπιείκελον ἄνδρα.
Τόν ῥα νέον τέρεν ἄνθος ἔχοντ' ἐρικυδέος ἥβης,
Παῖδ' ἀταλὰ φρονέοντα, φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Ὦρτ' ἀνερειψαμένη, καί μιν ζαθέοις ἐνὶ νηοῖς 990
Νηοπόλον νύχιον ποιήσατο, δαίμονα δῖον.
Κούρην δ' Αἰήταο διοτρεφέος βασιλῆος

Αἰσ-

Αἰσονίδης, βουλῇσι θεῶν αἰειγενετάων,
Ἦγε παρ' Αἰήτεω, τελέσας στονόεντας ἀέθλους,
Τοὺς πολλοὺς ἐπέτελλε μέγας βασιλεὺς ὑπερήνωρ, 995
Ὑβριστὴς Πελίης, καὶ ἀτάσθαλος, ὀβριμοεργός.
Τοὺς τελέσας ἐς Ἰωλκὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,
Ὠκείης ἐπὶ νηὸς ἄγων ἑλικώπιδα κούρην,
Αἰσονίδης· καί μιν θαλερὴν ποιήσατ' ἄκοιτιν.
Καί ῥ' ἥγε δμηθεῖσ' ὑπ' Ἰήσονι ποιμένι λαῶν, 1000
Μήδειον τέκε παῖδα· τὸν οὔρεσιν ἔτρεφε Χείρων
Φιλλυρίδης· μεγάλου δὲ Διὸς νόος ἐξετελεῖτο.
Αὐτὰρ* Νηρῆος κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
Ἤτοι μὲν Φῶκον Ψαμάθη τέκε δῖα θεάων,
Αἰακοῦ ἐν φιλότητι, διὰ χρυσῆν Ἀφροδίτην· 1005
Πηλέϊ δὲ δμηθεῖσα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα
Γείνατ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα θυμολέοντα.
Αἰνείαν δ' ἄρ' ἔτικτεν ἐϋστέφανος Κυθέρεια,
Ἀγχίσῃ ἥρωϊ μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι,
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ὑληέσσης. 1010
Κίρκη δ' Ἠελίου θυγάτηρ Ὑπεριονίδαο,
Γείνατ', Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἐν φιλότητι,
Ἄγριον, ἠδὲ Λατῖνον* Ἀμύμονά τε Κρατερόν τε·
Οἳ δή τοι μάλα τῆλε μυχῷ νήσων ἱεράων
Πᾶσι Τυρσηνοῖσιν ἀγακλυτοῖσιν ἄνασσον. 1015
Ναυσίθοον δ' Ὀδυσῆϊ Καλυψὼ δῖα θεάων
Γείνατο, Ναυσίνοόν τε, μιγεῖσ' ἐρατῇ φιλότητι.
Αὗται μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν εὐνηθεῖσαι
Ἀθάναται γείναντο θεοῖς ἐπιείκελα τέκνα.
Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείσατε ἡδυέπειαι 1020
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Aesonides, voluntate deorum sempiternorum
Abduxit ab Aeeta, peractis plenis suspiriis certaminibus
Quae multa imperabat magnus rex, superbus,
Violentus Pelias, & iniquus fortium facinorum patrator.
Quibus peractis ad Iolcum rediit, multa perpessus,
Veloci in naue vehens pulchris oculis praeditam puellam,
Aesonides, & ipsam floridam fecit uxorem.
Et sane haec domita ab Iasone pastore populorum,
Medeum peperit filium, quem in montibus educabat Chirō
Philyrides: magni verò Iouis voluntas perficiebatur.
Caeterum Nereides filiae marini senis,
Et sane quidem Phocum Psamathe peperit, praestantissima (dearum,
Aeaci in amore, per auream Venerem.
A Peleo autem subacta dea Thetis candidos pedes habēs,
Genuit Achillē prorumpētē per viros, leonis animū haben- (tem.
Aeneam porrò peperit pulchre coronata Cytherea,
Anchisa heroi mixta iucundo amore,
Idae in verticibus, habentis multos anfractus, syluosae.
Circe verò Solis filia, filii Hyperionis,
Peperit Vlyssis aerumnosi in amore,
Agrium, atque Latinum, Amymonemque, Craterumque;
Qui sane valde procul in recessu insularum sacrarum,
Omnibus Tyrrhenis valde inclytis imperabant.
Nausithoum verò Vlyssi Calypso excellentissima dearum
Genuit, Nausinoumque mixta grato amore.
Hae quidem mortales apud viros cubantes
Deae, pepererunt diis pares filios.
Nunc verò foeminarum agmen cantate suauiloquae
Musae Olympiades, filiae Iouis à capra nutriti.

γρ. νηρηΐδες.

γρ. ἀμύμονά τε, κρατερόν.

ΟΡΦΕΩΣ ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ.

ORPHEI ARGONAVTICA.

O REX & vates Pythonis maxime princeps,
Cuique sacra summum Parnasia petra cacumen,
Virtutem cano Phœbe tuam. tu præmia famæ,
Veridicámque mihi toto de pectore vocem,
Vt teneam dulci mortalia pectora cantu,
Cum subeant plenis musa me scribere chartis.
Nam mihi Phœbe pater cithara pergrata canenti
Carminibus flagrat mens. nondum dicta referre
Tempus adhuc vllis tunc cùm Bacchíque, tuíque
Percussus stimulis horrentia tela canebam,
Quæq; iuuent homines, & quæ mysteria genti,
Nec non prima Chaus antiqui vrgentia fata.
Deinde per innumeras Saturni semine vires
Aethera, & excelsum duplex cui robur amorem,
Quíque frequens genita est noctis pater inclytus, hunc se
Quod prior ostendit nostri dixêre Phaneta,
Vnde potens fluctu tellus, & bella gigantum
Impia, qui in superos aciem struxêre nefandam.
Ex ipsis hominum mortalis manat origo.
Immensæ claudunt quotquot confinia terræ,
Diuinúmque Iouis cultum, latriámque parentis
Montanæ Cybeles. quæq; illa in montibus olim
Persephonem patrìs docuit iam forte puellam.
Herculis & lacero, famosáque vulnera Mali
Sacra quod Idæis & vis corybantibus ingens
Erraritque Ceres, raptaq; exinde dolores,
Vtque dedit leges, quàm splendida dona Cabirum.
Quæq; canat nullis nocturna oracula Bacchi.
Diuinam Lemnon, & littoream Samothracen,
Sublimémque Cyprum, Venerémque vt amarit Adonis,
Orgia Praxidices, arines cum Pallade noctis.
Aegypti luctus, & Osiris dolia sacra.
Quid de venturis præcordia visa ferarum,
Et volucrum doceant. quo ritu viscera spectes,
Quanta etiam somno capta pulcherrima rerum
Prædicant animæ vatum de mente profunda.
Et quæ sit signis, monstris, astróque minaci
Casta hominum generi lustrata perutilis vnda.
Quæq; deos placent, hominúmq; in funere dona.
Multáque præterea mihi visa, & cognita dixi
Cum peterem tenebras pallentis Tænaron orci
Confisus cithara chara pro coniuge nostra,
Et tecum quæ sacra nitens Aegyptia pompa
Accedens Memphin præclaram, atque Apide terras
Insignes, rapidi Nili quas vnda coronat.
Vera tibi nostro cuncta hæc de pectore manant.
Nunc quoniam flagrans in nobis euolat œstrum,
Corpoream linquens molem super æthera longe,
Non audita prius nostro de carmine disces.

ΩΝΑΞ Πυθῶνος μεδέων, ἑκατηβόλε, μάντι,
Ὃς λάχες ἠλιβάτου κορυφῆς Παρνασίδα πέτρην,
Σὴν ἀρετὴν ὑμνῶ· σὺ δέ μοι κλέος ἐσθλὸν ὀπάσσαις·
Πέμπε δ' ἐπὶ πραπίδεσσιν ἐμαῖς ἐτυμηγόρον αὐδήν,
Ὄφρα πολυσπερέεσσι βροτοῖς λιγύφωνον ἀοιδὴν 5
Ἠπύσω, μούσης ἐρετμοῖς, καὶ πηκτίδι πυκνῇ.
Νῦν γάρ σοι λυρεργὲ φίλον μέλος ἀείδοντα
Θυμὸς ἐποτρύνει λέξαι τάπερ οὔποτε πρόσθεν
Ἔφρασ', ὅτε Βάκχοιο καὶ Ἀπόλλωνος ἄνακτος
Κέντρῳ ἐλαυνόμενος, φρικώδεα κῆλ' ἐπίφασκον, 10
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἄκε', ἠδ' ὄργια μύσταις,
Ἀρχαίου μὲν πρῶτα Χάους ἀμέγαρτον ἀνάγκην,
Καὶ Κρόνον, ὃς ἐλόχευσεν ἀπειρεσίοις ὑπὸ κόλποις
Αἰθέρα, καὶ διφυῆ περιωπέα κυδρὸν Ἔρωτα,
Νυκτὸς ἀειγενέτης πατέρα κλυτόν, ὅν ῥα Φάνητα 15
Ὁπλότεροι καλέουσι βροτοί· πρῶτος γὰρ ἐφάνθη.
Βριμοῦς τ' εὐδυνάτοιο γονάς, ἠδ' ἔργ' ἀΐδηλα
Γηγάντων, οἳ λυγρὸν ἀπ' οὐρανοῦ ἐστάξαντο
Σπέρμα γονῆς τὸ πρόσθεν, ὅθεν γένος ἐξεγένοντο
Θνητῶν, οἳ κατὰ γαῖαν ἀπείριτον αἰὲν ἔασι· 20
Θητείαν τε Ζηνός, ὀρεσσιδρόμου τε λατρείαν
Μητρός, ἅ τ' ἐν Κυβέλοις ὄρεσιν μητίσατο κούρην
Φερσεφόνην περὶ πατρὸς ἀμαιμακέτου Κρονίωνος·
Μήχου καὶ Ἡρακλῆος περίφημον ἄμυξιν·
Ὄργιά τ' Ἰδαίων, Κορυβάντων τ' ἄπλετον ἰσχύν. 25
Δήμητρός τε πλάνην, καὶ Φερσεφόνης μέγα πένθος·
Θεσμοφόρος θ' ὡς ἦν, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα Καβείρων·
Χρησμούς τ' ἀρρήτους νυκτὸς περὶ Βάκχου ἄνακτος·
Λῆμνόν τε ζαθέην, ἠδ' εἰναλίην Σαμοθρᾴκην,
Αἰπεινήν τε Κύπρον, καὶ Ἀδωναίην Ἀφροδίτην, 30
Ὄργια Πραξιδίκης, καὶ ἀρείους νυκτὸς Ἀθήνης.
Θρήνους τ' Αἰγυπτίων, καὶ Ὀσίριδος ἱερὰ χύτλα.
Ἀμφὶ δὲ μαντείην ἐδάης πολυπείρονας ὁρμὰς
Θηρῶν οἰωνῶν τε, καὶ ἣ σπλάγχνων θέσις ἐστίν·
Ἠδ' ὅσα θεσπίζουσιν ὀνειροπόλοισιν ἀταρπαῖς 35
Ψυχαὶ ἐφημερίων, ὕπνῳ βεβολημέναι ἦτορ·
Σημείων τεράτων τε λύσεις, ἄστρων τε πορείας·
Ἁγνοπόλον τε καθαρμόν, ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ·
Ἱλασμούς τε θεῶν, φθιμένων τ' ἐπιτύμβια δῶρα.
Ἄλλα δέ σοι κατέλεξ' ἅπερ εἴσιδον ἠδ' ἐνόησα, 40
Ταίναρον ἡνίκ' ἔβην σκοτίην ὁδόν, Ἄϊδος εἴσω,
Ἡμετέρῃ πίσυνος κιθάρῃ, δι' ἔρωτ' ἀλόχοιο·
Ἠδ' ὅσον Αἰγυπτίων ἱερὸν λόγον ἐξηγησάμην,
Μέμφιν ἐς ἠγαθέην πελάσας, ἱεράς τε πόληας
Ἄπιδος, ἃς περὶ Νεῖλος ἀγάρροος ἐστεφάνωται· 45
Πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀπ' ἐμῶν στέρνων ἐδάης περ.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἀερόφοιτος ἀπέπτατο εἰς ἔθος οἶστρος,
Ἡμέτερον δέμας ἐκπρολιπὼν, ἐς αἰθέρα μακρόν,
Πεύσῃ ἀφ' ἡμετέρης ἀοιδῆς ἃ πρὶν ἔκευθον.

Ὡς ποτε

Ὥς ποτε Πιερίην Λειβήθρων τ' ἄκρα κάρηνα 50
Αἰσονίδης μ' ἱκέτευεν [illegible]
Πείσεσθαι σὺν νηὶ πρὸς ἄξενα φῦλ' ἀνθρώπων,
Ἔθνεά τ' ἀξείνων καὶ [illegible], ὧν ἐνὶ κραίνει
Αἰήτης, υἱὸς φαεσιμβρότου Ἠελίοιο.
Θέσφατα γὰρ Πελίας δεδιὼς, μή οἱ [illegible] 55
Χερσὶν ὑπ' Αἰσονίδαο [illegible] ἀρχήν·
Καί οἱ ὑπὸ [illegible] δόλον [illegible]
Τὰ [illegible] Κόλχων [illegible]
Θεσσαλίην [illegible]
Χεῖρας ἐπ' ἀντιτύπους ἐπαείρατο πότνιαν Ἥρην· 60
Τὴν δὴ γὰρ ἐκ μακάρων [illegible]
Ἡ δ' [illegible]
Ἔξοχα γὰρ μερόπων [illegible]
[illegible] κλυτὸς Αἴσονος υἱός.
Καί ῥα [illegible] Τριτογενείῃ. 65
Καί οἱ [illegible]
Ἣ καὶ [illegible]
Πρώτη [illegible] θαλάσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ συνάγειρεν ἀγακλειτοὺς βασιλῆας,
Θρήκης εἰς εὔπωλον ἐπείγετο δῖος Ἰήσων, 70
Καί μ' ἔκιχεν κίθαριν πολυδαίδαλον ἐντύνοντα,
Ὄφρα κε [illegible] μελίγηρυν ἀοιδήν,
Κηλοίμην δέ τε θῆρας ἰδ' ἑρπετὰ καὶ πετεηνά.
Ἤτοι δ' εἰς ἄντρον πολυώροφον εἰσαφίκανε,
Μείλιχον ἐκ λασίων στέρνων ἀνενείκατο φωνήν· 75
Ὀρφεῦ Καλλιόπης τε καὶ Οἰάγρου φίλε κοῦρε,
Βιστονίῃ Κικόνεσσι πολυρρήνεσσιν ἀνάσσων,
Χαῖρ', ὃς Αἱμονίους [illegible]
Στρυμονίοις τε ῥοαῖς, Ῥοδόπης τ' αἰπεινὰ πρὸς ἄκρα.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ Μινύαισι [illegible] 80
Θεσσαλὸς Αἰσονίδης, ξεῖνος δέ σοι εὔχομαι εἶναι.
Ἀλλὰ φίλος, πρόφρων μ' [illegible], καὶ κλῦθι μύθων.
Μειλιχίαις [illegible]
Ἀξείνου πόντοιο μυχοὺς καὶ Φᾶσιν [illegible]
Νηὶ σὺν Ἀργῴῃ πλάσαι, δεῖξαί τε θαλάσσης 85
Παρθένιον [illegible]
Οἵ ῥα τεὴν μίμνουσι χέλυν καὶ θέσκελον ὀμφήν
[illegible] ξυνὸν πλόον [illegible] μόχθων.
Οὐ γὰρ [illegible]
Νέεσθαι [illegible] 90
[illegible] γαίης,
Μοῦνον ἀπ' ἀνθρώπων [illegible]
Ὧν ἕνεκεν ξυνόν τε [illegible] Μινύαισιν [illegible]
Τὸν μὲν ἐγὼ μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Αἰσονίδη, τί με ταῦτα παραιφάμενος [illegible] 95
Θρῇκ' ἐς Κόλχους Μινύαις ὀπηδὸς [illegible]
Νηὶ σὺν Ἀργῴῃ πλεύσας [illegible]
Ἤδη γάρ μοι ἅλις καμάτων, ἅλις ἔπλετο μόχθων,
Ὡς ἱκόμην ἐπὶ γαίας ἀπειρεσίους ἠδὲ πόληας,
Αἰγύπτου Λιβύης τε βροτοῖς ἀνὰ θέσφατα φαίνων. 100
Καί με [illegible]
Μήτηρ [illegible] ἄλλον·
Ὄφρα τέλος θανάτοιο κίχω μετὰ γήραι λυγρῷ.
Ἀλλ' [illegible]
Μοιρῶν [illegible] 105
[illegible] Ζηνὸς [illegible]
Ὁπλοτέροις βασιλεῦσι [illegible]
Καὶ τότε δὴ λιπὼν ἄντρον [illegible]
Αὐτὸς σὺν φόρμιγγι [illegible] Μινύας [illegible]
Λαιψηροῖσι πόδεσσιν ἐπὶ Παγασηίδας ἀκτάς. 110
Ἔνθα δ' ἀολλίζοντο Μινυῶν λαοὶ [illegible]
Στεινὸς [illegible] Ἀναύρου.
Ἀλλ' ὅτε δή με [illegible]
[illegible]
Αὐτὰρ [illegible] ἄνδρας ἀείσας. 115
Πρῶτα μὲν εἶδον βίην Ἡρακλῆος θείοιο,
Ὃν τέκεν Ἀλκμήνη Ζηνὶ Κρονίωνι μιγεῖσα,
Ἦμος ὅτε τρισσὰς μὲν ἐλείπετο [illegible] αἴγλην

Pieriam ut quondam, Libethráque veni ad alta
Semideum, pariterque Heroum princeps Iason,
Et sibi pro reditu rogat auxiliator ut venero
Puppe secans altum crudelia regna petentes
Diuitiis gentem, scelerum quoque mole grauatam.
Sole quibus genitus Aeetes regnat in oris.
Nam timuit Pelias præsagia, ne sibi regni
Auferat Aesonides venturis sceptra diebus.
Fraudibus inde vias fallaci corde struebat.
Vellera de Colchis nam iusserat aurea ferri
Thessaliam ad pinguem. sed vox ut perculit aures
Impia, Iunonem manibus vocat ille leuatis.
Hanc colere è cunctis solitus cœlestibus unam.
Illa fauens iustis precibus pia vota secuta est,
Nanque hominum magis unus erat dilectus ab illa
Heroum intrepidus super inclytus Aesone natus.
Cogitur hinc ad opus Pallas furore vocante.
At dea fagineam celeri struit ordine puppim,
Remigióque aptas sinuatque prima profundam
Præterit, & pleno tenuit sua litora cursu.
Ergo ubi magnanimos reges collegit Iason,
Impiger ad Thracen celeras vestigia nostram,
Illic me cithara sinuantem plectra canora
Inuenit, ut sacros facerem tibi Delphice cantus,
Qua trahere in volucres, serpentes voce, ferásque.
Sed postquam gressus optato fixit in antro,
Protulit è caluo mellitam pectore vocem.
Orpheu Calliopes Oeagro nate parente,
Atque o Bistonia Ciconum rex optime salue.
Tu nanque Æmonias princeps das ire per alpes,
Strimoniásque undas Rhodopes cacumina summa.
Ipse ego sum Minyes regali sanguine cretus
Thessalius Aesonides, hospes tibi certus habendus.
Ac tu quæso fauens cœptis, & percipe grato
Quæ loquar auditu, nec inexorabilis esto.
Euxini, Pontique sinus, & Phasida tutum
Te petere, & monstrare maris quo nauiget Argo
Indomitis lutus votum est Heroibus unum.
Expectatur ab his tua vox diuina, chelisque
Quem sperant comitem pelago, sociúmque laborum.
Nam neque mens dare vela viris in barbara regna
Te sine, qui tenebras de tot mortalibus unus
Accessit horrentes & qua rudis ultima rerum
Abdita se posuit tellus, atque inde redisti.
Hanc igitur molem communis ferre laboris,
Nomináque ipsa velis tua clara nepotibus esse.
Inde ego sum tali respondens voce locutus.
Aesonida quid tanta mouens hortaris, & urges
Ire procellosas armata puppe per undas,
Ut veniam Colchon Minyis adiutor ad urbem?
At mihi iam satis est operum, satis atque laborum,
Ex quo terrarum vidi loca plurima, & urbes
Aegypti, Libyéque viris oracula promens,
Et me sollicito tandem reuocauit ab æstu
Errantem, in patriáque parens veneranda reduxit,
Ut teneam tardos mouentis tempore canos.
Sed neque fatales fas est mihi soluere leges,
Parcarum me iussa trahunt. magno mihi constent
Per numerum quæsita Iouis, iam iáque sequemur,
Inter & Heroas nostri numerabimur aui.
Tunc quoque digrediens antrum peramabile liqui
Dulcisona comitante lyra, Minyasque secutus
Alatis pedibus Pagasarum ad litora veni.
Hic tum bellaces angusto in litore Graij
Cum fremitu ad ripas condensabantur Anauri.
Atque ubi iam gressus spectant me ferre propinquos,
Exultant animis, & gaudia plurima carpunt.
Ipse super tantis quærens Heroibus ibam.
Herculis ac primum conspexi fortia diui
Pectora, quem peperit de magno Alcmena tonante.
Liquissent triduum solis cum lumina terras.

Torpentisque forent gratissima tempora noctis,
Tiphynque Agniaden, longe qui Liuea puppis
Dirigeret, tunc se exercens confinia iuxta
Thespiaca, et pelago, et Telmisi nauigat undis.
Is fuit horrisonis, saeuisque obstare procellis
Doctus, et ad tutos Argo perducere portus.
Pollucem atque equitum domitorem Castora noui,
Et te Mopse adij Titaresie, splendida cultu
Chaoniam peperit quem subter Aregonis alnum.
Praeterea Aeaciden illustrem pelea partu
Aeginaes dolopum, Phthia qui regnat in urbe.
Mercurij generosa patris tria pignora vidi
Aethaliden, sibi quem genitrix tulit Eupolemia.
Myrmidonis saxosa Alopes in montibus urbis
Euriton, egregiumque Echiona, quos sibi quondam
Laothoe Meneti genuit com[...] puella
Mercurij soboles Cyllenia regna tenentis.
Tu simul Actoride in Buphage nate Corono,
Iphiclus, et Phylaci diuum genus affuit una.
Túque etiam Aeneade Phoebóque simillime Butes.
Transit Abantiades Euripi littora Canthus,
Quem Parcae domuêre graues, Libyésque per arua
Immemorem reditus mors intempesta peremit.
Venit et Alconis Aesepo abs amne Phalerus,
Cyrtonem validis muris qui condidit urbem.
Iphitus hos sequitur de te patre Nabole natus,
Phocensis retinens turrita sceptra Tanagres,
Laodocúsque, Alaúsque, et Areius inclyta proles
De Pero genitis, et praeclari germen Abantis,
Iphidamásque Aluei venit nam iussa parentis
Magnanimi vrgebant, Tegeae tellure relicta
Venit et Erginus Branchi cultissima linquens.
Et patriam celsis cum moenibus arua Mileti,
Meandri in sese qua verberat unda recurrens.
Deinde Periclymenus Nelides affuit una
Pellenen iuxta linquens, madidámque Lipezon,
Asty suum diues, positásque in monte colonas.
Tu Calydone venis fortis Meleagre relicta,
Quem tulit in roseis Althea amplexibus Oeneus.
Iphiclus alis secans Atracesia stagna reliquit,
Althea qui frater erat, praeque omnibus vim
Intentus Meleagre tibi laudanda monebat.
Transit et Asterion genitus de patre Comete,
Piresien linquens, ubi mistus Apidanus undis:
Penei fluctus communes mittit in aequor.
Liquit et Eurydamas properans Boebeidos algam
Peneo illapsa Meliboea moenia iuxta.
At postquam clarides Polyphemus prosilit ingens
Viribus, heroásque inter ceu flamma refulgens
Enaus venit Caenes quem fama rapacis
Vrgentem Lapithas centaurica tela tulisse
Transfixum trabibus abiegnis corpora longis,
Sustinuisse tamen genua curuata furentem
Et viuum manes tenebrásque Acherontis adisse.
Venit et ipse Pheris Admetus Apollinis quondam
Perfunctus seruo patrias dum diffugit iras,
Nanque ille indomitis Cyclopas morte sagittis
Pro nato impatiens affecerat ante perempto,
Actorionque illi, qui filius Actorionis
Saxosam linquens Opoenta, accessit et Idas,
Quique procul longe trans aethera, trans mare Lynceus
Et subter Plutum, terraeque barathra profunda
Solus in humanis visu penetrauit acuto.
Consequitur Telamon, fortis pater Aeacus illi.
Splendida concumbens Aegina potentis Asopi,
Nata dedit pulchrum salamina in littore partum.
Martius his Idmon nothus annumeratur
Abantis,
Quem de concubitu generauit Apollinis olim
Circum diuinos animosa Pheretia fluctus.

Ἤλιθ', [illegible] δ' ἐπιμαίνετο πάντοθεν ὄρσαι.
Τῖφυν τ' Ἀγνιάδην, δολιχῆς ἰθύντορα νηὸς 120
Θεσπιέων δ' ἐγχ' ὅρμος ἐπ' ὕδασι Τηλμισσοῖο
Αἰγιαλοὺς λαοῖσι φαεινοτάτους ἀμείβειν·
Ὃς περὶ μὲν ξύνετος καὶ ἀρήμεναι ἀέλλας
Νῆα κατιθύνειν δεδαὼς πολυμήτιδι τέχνῃ.
Κάστορά θ' ἱππόδαμον Πολυδεύκεά τ' εἰσενόησα, 125
Καὶ Μόψον Τιταρῆθεν, ὃν Ἄμπυκι νυμφευθεῖσα
Χαονίῃ ὑπὸ φηγὸν Ἀρηγονὶς ἐξελόχευσε·
Πηλέα τ' Αἰακίδην, Αἰγίνης ἀγλαὸν υἱόν,
Ὃς Δολόπεσσιν ἄνασσεν ἐνὶ Φθίῃ ἐριβώλῳ.
Τρισσοὺς δ' Ἑρμείαο κλυτοὺς εἰσέδρακα φῶτας, 130
Αἰθαλίδην, ὃν ἔτικτε περικλυτὴ Εὐπολέμεια,
Μυρμιδόνος θυγάτηρ, Ἀλόπῃ ἐνὶ πετρηέσσῃ.
Ἠδ' Ἔρυτον, καὶ κλυτὸν Ἐχίονα, τοὺς ποτε τίκτε
Λαοθόη Μενετοῖο παρ' ἀνθεσιν ἐλόχευσε
Κυλλήνης μεδέων χρυσόρραπις Ἀργειφόντης. 135
Αὐτίκα δ' Ἀκτορίδης καὶ Βούφαγος ἦλθε Κόρωνος.
Ἴφικλος αὖ Φυλάκου δῖον γένος ἀντιπόρευσε·
Βούτης τ' Αἰνειάδης ἴκελος χρυσάορι Φοίβῳ.
Κάνθος δ' Εὐβοίηθεν Ἀβαντιάδης ἐπόρουσεν,
Ὃν δὴ μοῖρ' ἐδάμασσε, τύχος δ' ἐπέδησεν ἀνάγκη, 140
Φθίσθαι ὑπὸ Λιβύης, νόστου δ' οἴκαδε λαθέσθαι.
Ἄλκωνος δ' ὁ Φάληρος ἀπ' Αἰσήποιο ῥοάων
Ἤλυθεν, ὃς Γύρτωνος δυσεξιὸς ἔκτισεν ἄστυ.
Ἴφιτος αὖ μετὰ τοῖσιν ἐφέσπετο Ναυβόλου υἱός,
Φωκίδος ὃς ῥ' ἤνασσε καὶ ἀμπύργου Τανάγρης. 145
Λαοδόκος τ' Ἀλαός καὶ Ἀρήϊος υἱεῖς ἄμφω
Ἦλθον Ἀβαντιάδαι ἀειδόνυμοι, οὓς τέκε Περώ.
Ἰφιδάμας δ' Ἀλέου παῖς ἤλυθε, πέμψε γὰρ αὐτὸν
Ἰφθίμοις φρεσὶν, Τεγέης ὅσια μεγαλήτορα.
Ἤλυθε δ' Ἐργῖνος, Βράγχου πολύπυρον ἀρούρας 150
Ἐκπρολιπών, καὶ πρηῶν ἱερὸν Μιλήτου,
Ἔνθα ῥοαῖς ἑλίζουσι πολυπλανέος Μαιάνδρου.
Ἐν δὲ Περικλύμενος Νηλήϊος εἰσαφίκανεν,
Ἀγχοῦ Πελλήνης τε καὶ ὕδρευσι Λιπάζου
Ἄστυ λιπὼν ἀφνειόν, ἐρικονίας τε κολώνας. 155
Ἐκ δὲ λιπὼν Καλυδῶνα θοὸς Μελέαγρος ἵκανεν,
Οἰνεὺς τόν ῥ' ἐλόχευσε καὶ Ἀλθαίη ῥοδόπηχυς.
Ἴφικλος αὖτ' ἀφίκετο λιπὼν Ἀτρακίδα λίμνην,
Σύγγονος Ἀλθαίης, εἰ δ' αὖ περὶ ἔξοχα πάντων
Εὐνοίῃ ἰθύνεσκε δ' ἀγλαὰ ἔργ' ἐδίδαξεν. 160
Ἀστερίων δ' ἐφάνη παῖς κλειτοῖο Κομήτου,
Πειρεσίην ὃς ἔναιεν ἐπ' Ἀπιδανοῖο ῥέεθρον·
Πηνειὸς μίσγων ἱερὸν ῥόον εἰς ἅλα πέμπει.
Εὐρυδάμας δ' ἐπορεύσατο λιπὼν Βοιβηΐδα λίμνην,
Ἀγχόθι Πηνειοῖο καὶ ἄλλης Μελιβοίης. 165
Αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐλάτοιο παῖς Πολύφημος ἵκανεν,
Ὅσφιν ἐν [illegible] μετέπρεπεν ἡρώεσσιν.
Ἠνεὸς Καινεὺς ἀφίκετο, τόν ῥά τέ φασι
Μισγόμενον Λαπίθαις ὑπὸ Κενταύροισι δαμῆναι,
Θεινόμενον πεύκῃσι τανυφλοίοις τ' ἐλάτῃσι, 170
Καί οἱ ἀπταλέως καὶ ἀκαμπέα γοῦνατ' ἐρείσας,
Ζωὸν ἔτ' ἐν φθιμένοισι μολεῖν ὑπὸ κεύθεα γαίης.
Ἄδμητος δ' ἀφίκανε Φεραῖθεν, ᾧ ποτε Παιὰν
Θητεύων ὑπέεικε, Διὸς δ' ἀλέατο μῆνιν,
Οὕνεκά τοι Κύκλωπας ἀμαιμακέτοισιν ὀϊστοῖς 175
Ἐν φθιμένοισιν ἔπεμψ', Ἀσκληπιοῖο ἕνεκα λώβης.
Ἤλυθε δ' Ἀκτορίων Ἴλεω παῖς Ἀκτορίωνος,
Τρηχεῖαν Ὀπόεντα λιπών· σὺν δ' ἤλυθεν Ἴδας,
Λυγκεύς θ' ὃς τήλιστα δι' αἰθέρος ἠδὲ θαλάσσης
Βένθεα, καὶ Πλούτωνος ὑποχθονίοιο βέρεθρα 180
Μοῦνος ἀπ' ἀνθρώπων δέρκεσθαι ὀπίπτευεν ὄσσοις.
Αὐτὰρ ἔπειτα Τελαμὼν συνεφέσπετο, τόν ῥ' ἐλόχευσεν
Αἰακῷ εὐνηθεῖσα κλυτὴ Ἀσωποῖο
Αἴγιν', ἐν κραναοῖσιν ἀμφιρρύτου Σαλαμῖνος.
Δὴ τότ' Ἄβαντος παῖς νόθος ἤλυθε κερτομέοις Ἴδμων, 185
Τὸν ῥ' ὑποκυσαμένη τέκεν Ἀπόλλωνι ἄνακτι
Ἀμβροσίοις παρὰ χεύμα Φερητιάς Ἀντιάνειρα.

Τῷ δ'

[illegible]

Hunc præscire dedit, huic promere voce futura
Phœbus, vt vtiliter genti memoranda loquatur.
Affuit & linquens Opoenta Menœtius agrum. 190
Vicinus Minyis, venit quoque diuus Oïleus.
Inclytus his aderat Phliasus quem propter amœni
Aesepi ripas Baccho est enixa puella
Insignem forma, & prudenti pectore clarum.
Cepheus Arcadia concessit, & ipse relicta 195
Ancæúsque senex Euxini ad littora ponti.
Iussit ab Arcadia pater vna Heroibus ire.
Hic humeris nudos validis induxit amictus.
Sed rigidum pellis latus vrso texit adempta.
Nauplius insequitur Amymones cara propago, 200
Quem tulit coniux Neptuno subdita pulchro
Corpore dis similem, & præstanti robore clarum.
Vertice Tænareo venit Meleatidos alto
Amyclas linquens simul, vndisonásque Therapnas.
Venit & Ancæus, cui Cyclos, cuique planetas 205
Nosse datum, & summis quod inest Pleuronius astris,
Vnde quod & præsens, & quæ ventura canebat.
Deinde Palæmonius Lerni natus, vtraque venit
Læsus crura licet, pedibúsque nec ambulat æquis,
Vulcanóque ideo genitum de patre vocabant. 210
Venit & Alphei ripas, Pisámque, relictis
Patre satus magno Augeas de sole corusco.
Qui etiam gemini fortissima pectora Ramis
Amphion simul, Asterius Pellene relicta
Cultibus, & patriis alacres in prælia fratres. 215
Agnoui duplicem Boreæ de germine stirpem,
Quos peperit nubens Ilissi ad fluminis vndam,
Regis Erecthei diuum genus Orithia.
Quique etiam plumis circum talaria fusis
Corpore dis similis Zetes, Calaisque volabant. 220
Venit ab vrbe Pheris Pelia quoque principe natus
Anchisteus, præcelsa duci cui parebat Argo.
Euxinum, & Phasin Minyæ vt cum remige poscat.
His simul accessit dilectus ab Hercule diuo
Pulcher Hylas, nondum cui circumnexerat ora 225
Candida flauescens roseis lanugo decoris,
Amphitryoniadæ intonsus sic ille placebat.
Sic et ad puppim, sic in sermone frequentes
Circum aderant, aliúsque aliud clamore iubebat,
Prandiáque haud parci præbebant hospite mensa. 230
Sed postquam fuit cuique satis potúsque, cibúsque,
Ordine quisque sedens ad opus iam vota ferebat.
Hinc sese ex alta consurgens quisquis arena
Adstantem glomerant spatioso in littore nauem.
Cernentes que stupent omnes, sed protinus Argus 235
Subnectens validos alta de puppe rudentes
Artis ope, & trabibus subter conuexa dolatis
Rostra mouere parat, vocat, atque hortatur honorans
Inseiis vt subeant studiosos occupat ardor,
Arma quoque exuti prolixum pectora circum 240
Succincti funem, supremis viribus instant.
Et statim ad fluctus strident, propellitur Argo.
Illa sed exiliens nudas dum calcat arenas,
Terram inter fluctúsque, in sicca restitit Alga.
Nec fortis Heroum dextra impellente mouetur. 245
Obriguit gelido tum rursus pectore Iason,
Et me respiciens vt nostri carmine plectri
Vires, atque animos defessis innuit, addam.
Ast ego cum cithara meditatus carmina nostra,
Mellifluásque mea resonans cum matre camœnas, 250
Ex imo dulces produxi pectore voces.
Egregij Heroes Minyæ generosa propago
Eia agite vinclis alacres impellite funes
Pectoribus, solido & vestigia figite gressu
Summa pedum geminis innixi extendite 255
plantis,
Et læti in fluctus Argo proferte serenis,

Hh 4

Quae trabibus quernis compacta est, phagineisque.
Pergite voce mea. prius est ea cognita vobis
Cum traherem quercus nemorosa in valle Colonos,
Et Pontum peterent cantus de vertice montis
Saxa secuta meos. Sic tu proclivis in vndas
Me sequere aequoreas. moueat fiducia nostrae
Vt properes cithara, vox & diuina canentis.
Nec mora prosiliit stridens, sensitque carinae
Subdita concussae callentis phagus ab Argo
Palladias artes stetit ocyus illa per vndas.
Congeriemque leuat. vasto natat ardua ponto,
Et trabium densas disiecit mota phalangas,
Vno protensae subter quae fune iacebant.
Ingreditur portum gaudens iam littore cedit
Vnda repercussa, laetusque exultat Iason.
Argus init saltu puppim, Tiphysque secutus,
Et sua quaeque viris dant armamenta, locisque.
Erigitur malus velum super, hinc quoque clauum
Sub puppim nectunt, & loris fortiter vrgent.
At postquam remis instructa est nauis vtrinque,
Accelerare iubent. Minyisque insidere transtris.
Ad quos tum volucri sermone locutus Iason.
Vos aut illustres proceres aduertite, namque
Ipse ego me nolim regem melioribus esse.
Ergo ducem quemcunque animus persuaserit vnus
Proferte heroes illi sint omnia curae,
Qui rebus modus, & quae sit sententia dictis
Cum terra accedens, & cum tranabimus aequor,
Siue etiam Colchos, alias seu poscimus oras.
Estis enim numero simul, & virtute priores,
Et manet a superis nascendi gloria vobis,
Vt labor hic nulla communis laude canatur.
Sed neque qui superet. vel sit praestantior vllum
Hercule rege putem. simul & cognoscitis ipsi.
Sic ait, & cuncti laudarunt dicta tumultu,
Et clamor sequitur. regem placet esse, ducemque
Alciden, longe socios qui excelleret omnes.
Non tulit Alcides prudens. namque ille sciebat
Aesonida per iussa dari Iunonis honorem,
Vt decus in longos illius proroget annos.
Inde ducem clara decernit Iasona voce.
Quinquaginta Argiui remus terrisque, marique,
Tum quoque collaudant Alcida iussa tumultu
Sublato, & princeps his esse videtur Iason.
Sed iam vectus equis cum scanderet aethera Titan
Immensum, & tenebras inferret noctis opacae,
Tum secum Aesonides mira praecordia cautus
Foedera iuratos statuit firmare, fideque
Heroas, stabilis seruentur vt omnia voto.
Tunc Musae patris earum genus Antiophemi
Me properare iubet pulcherrima sacra parentem.
Ipse pyras igitur spatioso in littore struxi
Frugifera quercus, tum vestes desuper amplas
Ordine composui dis conuenientia dona.
Tunc quoque mugitu praestantem, & robore taurum
Viuentem ad superos dura ceruice reflexa
Occidi iugulans. circum cruor vndique manat.
Imposui super, & confringens corda placentis,
Vna oleae librans agna cum lacte liquorem.
Tunc iussi densa proceres adstare corona,
Agglomerare enses, infigere tela iuuenco,
Visceraque & pellem nixu transfigere dextra.
In medio patulam collectu omnibus vrnam
Constitui. inde manu commiscens omnia docta
In primis adipem, cerealia dona farinae
Et salsos pelagi fluctus taurique cruorem,
Inde coronatos oleis ad sacra vocaui.
Ipse meus phialam manibus, fuit aurea, sumens
Impleui iustis epulis, atque ordine cuique

Ἀργὼ πειθομένη τ' ἰδὲ δεσμοῖς γομφωθεῖσα.
Αἰὲν ἐμῆς ἐνοπῆς, κλύε γὰρ πάρος ἴκελον αὐδήν,
Ἡνίκα δένδρε' ἔθελγον ἐν ὑλήεντι Κολώνῃ,
Πέτραι τ' ἀκροβατεῖς ἐμοὶ μετ' ἴχνια πόντον ἔβαινον, 260
Οὔρεα προλιποῦσαι, ὅτ' ἤλυθον αἰπὺ θαλάσσης
Παρθένιον ἀγκῶνα, ἀνέχου δ' ὁδὸν πόντον ἀμείβειν,
Ἡμετέρῃ πειθομένη κιθάρῃ καὶ θεσπεσίῃ μ' ὀμφῇ.
Ὡς φάτ' ἀναβρομέουσα τότ' ἔκλινε φηγός,
Ἣν οἱ ἐπεξεσάμην Ἀργοῖ θῆκε πρὶν ἀείρη. 265
Παλλάδος ἐννεσίῃσιν ἀνεσσύθη ἠδὲ μάλ' ὦκα,
Νήϊα τ' ἐμπερόνησε, θοῶς δ' ἐνέδυσε πόντῳ·
Καί οἱ ἐπιρρηγνυμένη σχίζησιν ἐκέδασσε φάλαγγας,
Αἵ οἱ ὑπὸ ζεύγησι μιᾶς χείλεσσι τεθεῖσαι.
Ἐν δ' ἄρ' ἔβη λιμένος, χαίροντο δ' ἀνεχάζετο κῦμα· 270
Θῆκε δ' ἀμφικλυστὴν γηθεῖ δ' Αἴσονος υἱός·
Ἅλτο δ' ἔπειτ' εἰς Ἀργὼ, ἐφίσπετο δ' αὖτε Τῖφυς.
Καί οἱ ἐπὶ ὅπλα θῆκαν ἀρήρεσι ποσσὶν ἐόντες,
Ἱστόν τ' ἐν στήθεσσιν ὀρθὸν αὖτ' ἐπιστήσαντο,
Πηδάλιον πρύμνηθεν, ἐπεσφίγξαντο δ' ἱμᾶσιν. 275
Αὐτὰρ ἐπεὶ ἐρετμοῖσιν ἐπαρτέα νῆα ἀνῆπτε,
Ἐπισπέρχειν δ' ἐκέλευον ἐπὶ ζυγὰ θῶκας Μινύας·
Τοῖσι δ' Αἰσονίδης ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Κέκλυτέ μευ, βασιλῆες ἀμύμονες, οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἀνδράσιν ἀρετῇσιν ἀρειοτέροισιν ἀνάσσειν. 280
Ὑμῖν δ' ὅντινα ἄρα κραδίη θυμός τε κελεύει,
Ἡγεμόνα στήσασθε, ὃς ἔσται πάντα μελήσει,
Σημαίνειν ὅ τι χρὴ ῥέζειν ἠδ' εἰπεῖν ἠδ' ἔργον,
Πόντον ὅτε πλώωμεν, ἀεὶ ξενίης τε ἐπὶ γαίης,
Εἴτε καὶ ἐς Κόλχους καὶ ἐς ἀλλοδαποὺς ἀφικώμεθα. 285
Καὶ γὰρ δὴ μεγάλων γενεῇ προφερέστεροι ἐστέ,
Οἵ ῥα καὶ ἀθανάτων ῥίζης γένος ἐξεγένεσθε,
Ἡμῖν αἰνὸς φανεῖτε πόνος κλέος ἱερὸν ἀείδειν.
Ἀλλ' οὐ δὴ κρείσσονα φημὶ περί τι γένος ἔμμεναι
Ἡρακλῆος ἄνακτος, ἐπεὶ ἴστε καὶ αὐτοί. 290
Ὣς ἔφατ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον, ἐκ δ' ἄρα φωνὴ
Λαὸς ἐπερρόθησεν, Μινύας ὀτρύνουσα γενέσθαι
Ἀλκείδην, ὃς πᾶσι μέγ' ἔξοχος ἦεν ἑταίροις.
Ἀλλ' οὐ πείθετο ἄνακτα πεπνυμένος, ἦ γὰρ εἴδη
Ἥρης ἐννεσίῃσι τετιμένον Αἴσονος υἱόν·
Ὃς δὴ εὖ κλέος ἐσθλὸν ἐπὶ μακρὸν αἰῶνα φέροιτο· 295
Ὃς τότε γ' αὐτὸς ἔειπεν Ἰάσονα κοίρανον εἶναι
Πεντήκοντ' ἐρετμῶν, ἀνὰ γαῖάν τε καὶ ὑγρήν.
Καὶ τότε δὴ μάλα πάντες ἐπῄνεον, ὡς ἐκέλευσεν
Ἡρακλέης, καὶ θῆκαν Ἰάσονα κοίρανον εἶναι. 300
Ἦμος δ' ἠέλιος τὸν ἀπείρονα αἰθέρα νίκησεν,
Ἐς πέρας ὠκεανοῖο, κελαινὴν ἔστησε νύκτα,
Τῆμος ἐοῖ πραπίδεσσιν ἐμήσατο Αἴσονος υἱὸς
Πίστιν ἰδ' ὅρκια τε καὶ ὅρκια πᾶσι θεοῖσιν
Θέσθαι, ἐφ' ἵνα πάντα φυλασσόμενοι πεπίθοιντο. 305
Καὶ τότε τοι Μουσαῖε, φίλον τέκος, Ἀντιοφήμου
Πορσύναι μ' ἐκέλευσε θεοῖς ἱερὰ ἀγλαά.
Αὐτὰρ ἐγὼ ψαφαρῇσιν ἐπ' ᾐόνεσσιν ἀνήγειρα
Κᾶλα τότ' ἐκ δρυὸς ὅσσ' ἐφέρουσιν ἄνωθεν
Πέπλα, παρεστήσας θεοῖς ὅσα χρὴ τὰ δῶρα. 310
Καὶ τότε δὴ κρατερὸν βοῦν φέρτατον ταῦρον
Σφάζον, ἀνακλίνας κεφαλὴν εἰς αἰθέρα δῖαν,
Ζωοτόμησα· πέριξ δ' αἷμα ῥεῖ χεῦεν ἐς γῆν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κραδίην θραύσας πελανοῖσιν ἔθηκα,
Λεῖψας ὑγρὸν ἔλαιον, ὁμοῦ δὲ γλάγος ἀμνοῦ. 315
Ἥρωας δ' ἐκέλευσα σὺν ἀθρόους ἀμφιχυθῆναι,
Δούρατ' ἐπεμπήξασθαι ἰδὲ ἄορα καὶ τεύχεα,
Ἤτορ τε σὺν ἔγκασι τεμνομένους παλάμῃσιν.
Θῆκα δ' ἄρ' ἐν μέσσῳ τεῦχος χαλκεῖον ἐρεμνὸν
Ὀφρ' ἐπὶ τοῖ πάντα θεσπεσίως ἐπέμιξα· 320
Δημὸν μὲν πρῶτα φερεσβίου δήμητρος ἀκτὴν,
Αἷμα δ' ἐπὶ ταύρου, θαλάσσης θ' ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Στέψασθαι δ' ἐκέλευσα κλάδοις ἐλάας ἑκάτερθεν·
Καὶ τότε χρυσείην φιάλην χείρεσσιν ἑλὼν
Ἀμπλήσας κυκεῶνος, ἐφεξείης ἐπένειμα, 325

Γευον

[illegible]

Heroum gustare dedit virtute potentum,
Et picis arentis immittere lampada iussi
Ignibus Æsonidem. facis ingens flamma coruscat.
Extendens tum deinde manus resonantis ad undas,
Sed voco te primum senitorem Nerea cunctis, 330
Quo patre formosæ sunt quinquaginta puellæ,
Et Glaucen, Phocas, quæ concipit Amphitritem,
Proteáque, & Phorcum, & latè Tritona sonantem.
Et celeres ventos, quibus aurea iungitur aura,
Splendidáque astra procul, tenebras quoque noctis opacæ, 335
Præq; ducem pedibus fulgorem solis equorum.
Dæmonas amplexus, heroidas usque marinas,
Littoreósque deos, fluuiorum & salsa fluenta,
Et fusco terras Saturnum crine mouentem,
Extantemq; undis ad iuramenta venire, 340
Deserat ut nullus communes ante labores,
In patria rediens donec sit quisque receptus.
Læserit ac iusiurandi fœdera quisquis
Numina contemnens superùm, testentur in illum
Vltrix multa, & pœnas quas præbet Erynnis. 345
Hæc ego. Tunc omnes, periuria namque timebant,
Aspirant nutu, manibus quoque sic fore signant.
Atque ubi consensère, & iusiuranda dedère,
Prosilit in medium nauis tunc quisquis aduncæ,
Ordinéque adsedit, iuga subter & arma ligabant, 350
Aptabántq; manus remis. iubet hic quoque Tiphys
Nexilibus longam cordis subnectere scalam,
Vela dare in ventos, portúque auellere funem.
Tunc etiam lenibus Iuno Iouis uxor eundum
Significat ventis, impulsáq; nauigat Argo. 355
At postquam remos haud fessi mente, manúque
Exercent proceres, & a natum scinditur æquor,
Spumea de prora defervbuit unda tumescens.
Sed cum mane sacrum surgens aperiret Eoo
Oceano terras, iam iamq; aur ra ruberet 360
Dulce hominum generi lumen, superisq; reportans,
Tunc sese nobis nemorosa cacumina, & altis
Rupibus umbroso de vertice Pelion offert.
Hic propter terram Tiphys temone remisso,
Remigibus lentis impelli iusserat Argo. 365
Tunc properè littus contingimus. haud mora iactis
Ad terram scala, portus intramus amicis.
Egressi Heroes Minyæ dant membra quieti,
Ad quos tunc omnes Peleus equis est ita fatus.
Cernitis excelso collem sub vertice amici
In medio umbrosum spatio? iustissimus illic 370
Centaurorum habitat spelunca in margine Chiron.
Quicunq; in Pindo, aut Pholoe versantur in urbe.
Iustitia iudet & morbis medicamina præbet.
Quin etiam Phœbi citharam, quandoque canoram
Mercurii vè lyram plectro pertentat amœno. 375
Iudicia in rebus morta et edocet omnes.
Vsque adeo Thetis ut niueis argentea nostrum
Quémque emixa recens natum, complexa sub ulnis
Pelion ascendens tulerit Chironis ad antrum,
Quo sciat & prudenter ali, & constanter amari. 380
Sed iam certa tenet pueri me cura videndi,
Antrum igitur petamus, ut hinc videamus amici
Quis puero cultus, morum quis fulgor in
illo.
Sic dicens callem ingreditur, sectamur euntem. 385
Ast ubi centauri vasta successimus
aulæ,
Ipse recumbebat tenui prope limina
lecto.
Ingens atque humeros sustentans petra, pedesque 390
Præpetibus membris extendebantur
equinis.

Tum propè Pelides, Thetidos quoque filius adstans
Increpuit citharam, tenuit sua gaudia Chiron.
Ast vbi praeclaros reges ad lumina vidit
Excipit assurgens, & laetus ad oscula quemque,
Inde epulas profert, & plenis vina lagenis,
Substernénsque humiles multa, discumbere iussit,
Fronde thoros, fert exuperans incompta parapsis
Porcorum, atq; agiles ceruorum in prandia carnes.
Deinde tulit dulcis gratissima pocula Bacchi.
Cum iam mensa hilares animos foecunda dedisset,
Applausu strepuêre manus. me nanque iubebant
Cum cithara argutos cantus conferre Chironi.
At mihi non ideo persuasum est. nanque rubere
Perfusus timeus semis aemulus esse verebar.
Ipse senex donec cupiens, cantarésque coegit
Inuitum alternis modulis contendere Chiron.
Increpuit prior ergo lyra Centaurus eburna,
Quamq; suis gestans manibus porrexit, Achilles.
Et canit vt fuerint non aequo marte feroces.
A Lapithis iuxta centauri morte perempti.
Et temere Alciden ausos irrumpere contra
In Pholoe pugna se, mero faciente furores.
Ast ego tum cithara post illum ex ordine sumpta
Mellifluum resonans emisi gutture cantum.
Nigrantis tunc ergo Chaus praediximus hymnum.
Vt conuersa elementa, polúsque apparuit horrens.
Quódque genus vastis terris, pelagique profundum.
Consilio & prudens, atque antiquissimus horum
Cuncta suo generans amor, secreuit & ipsa
Saturnúmque grauem, summúmque vt denique coeli
Excepêre Iouem regalia sceptra tonantem.
Cantabamque genus iuuenum, & iter omne deorum,
Pugnacem Bacchum, & crudelia facta gigantum.
Mortalis super hac hominum memorata propago
Est mihi, & angustum veniunt cantata per antrum.
Praedulces plectro reddente per aëra voces.
Obstupuêre apices montisque & vallis opaca
Pelionis, quercúsque altae de carmine mota
Conuulsis properant ad eam radicibus aulam.
Audiúque fera cantu, petraq; irepentes
Speluncae stabant informes agmine facto.
Quin etiam fessis stabula ad centaurica pennis,
Immemorésque sui nidi venêre volucres.
Centaurus stupet aspiciens. frontémque trementis
In sese ipse manus terram pede pulsat equino.
Sed venit à puppe Tiphys, Minyásque repente
Imperio cogit. cantus ego deinde remisi.
Consurgunt Proceres. sua quisquis & induit arma.
Sed natum Peleus patriis complexus in vlnis
Arrisit lacrymans, gaudens excepit Achilles.
Ipse suis pellem manibus Centaurus honorans
Hospitii dona dedit pardi mihi munus habere.
Ast vbi spelunca discessimus inde relicta
Extendens senior tumuli de vertice vtrasque
Phyllirides in vota manus, superósque precatur
Dent reditum Minyis. veniat quoque regibus orat
Gloria magnanimis tardos visura nepotes.
Ergo vbi iam ad nauem, et litus descendimus omnes,
Consedêre suis in transtris quisque, manúsque
Impleuit validis pulsabant aequora remis.
Pelion ex oculis abit, & vis spumea vasto
Exultans pelago canentes fecerat vndas.
Pisaeus latet, & tua sepia iutora vertex.
Ante oculos Sciathos veniunt Dolopísque, sepulchrum.
Plana quoque Anchialos, & aquis praesalsus Enaulus.
Qui rapido vastis strepitum dat flumine terris.
Praetereunt valles Minyae quoque montis olympi
Excelsi obstrusas, & Athon cum frondibus altis,

Ἀγχοῦ δ' ἑστηὼς Θέτιδος καὶ Πηλέος υἱὸς 395
Χερσὶ λύρας ἤρασσε, φρένας δ' ἐπετέρπετο Χείρων.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἐφράσσατ' ἀγακλειτοὺς βασιλῆας,
Ἀσπασίως ἀνόρουσε, κύσεν δ' ἄρα φῶτα ἕκαστον·
Δαῖτα τ' ἐπήρτυνε, μέθυ δ' ἀμφιφορεῦσι κόμιζε,
Ῥωγαλέας τ' ἐστόρεσεν ὑπὸ στιβάδεσσι χαμεύνας 400
Κλιντῆρας δ' ἐκέλευσεν, ἀσφοδελοῖς δ' ὑπὸ [illegible]
Κρέα χοίρων σχεδόθεν συῶν ἐλάφων τε ταχειῶν·
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπένειμε ποτὸν μελιηδέος οἴνου.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δόρποιο ποτῆτός τ' ἄλις ἵκετο θυμὸν,
Χερσὶν ἐπικροτέοντες ὁμόκλεον, ἐς δ' ἐμ' ἔγωγε 405
Ἀείσαι Χείρωνι διαμιλλήσειν κιθαρίζων.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐθέλεσκον· ἐπεί μ' ἐπέλυθεν αἰδὼς,
Ὁππότερος γεραρῷ τε γεραιτέρῳ ἰσοφαρίζειν·
Μηδ' αὐτὸς Χείρων ἐκέλευσε, καί μ' ἀέκοντα
Ἠνάγκασσ' ἀείδειν ἐριδαίνοντ' εἵνεκα μολπῆς. 410
Πρῶτος δ' αὖ Κένταυρος ἀείρατο πηκτίδα χηλὴν,
Ἥν ῥά τότ' ἐν χείρεσσιν ἑαῖς ὤρεξεν Ἀχιλλεύς.
Ὡς δ' ἂρ ἄειδε μάχην Κενταύρων ὀμβριμοθύμων,
Οὓς Λαπίθαι κατέπεφνον ἀτασθαλίης ἕνεκ' αἰνῆς,
Ἠδ' ὡς Ἡρακλῆϊ ἐναντία μαιμώωντες, 415
Ἐν Φολόῃ δήρισαν ὅτε σφίσιν οἶνος ἔγειρεν.
Αὐτὰρ ἔγωγε μετ' αὐτὸν ἑλὼν φόρμιγγα λίγειαν,
Ἐκ στόματος μελίγηρυν ἵειν ἀντίπαλον ἀοιδήν.
Πρῶτα μὲν ἀρχαίου Χάεος μελανόχροον ὕμνον,
Ὡς ἐπάμειψε φύσεις, ὥς τ' οὐρανὸς ἐς πέρας ἦλθε· 420
Γῆς τ' εὐρυστέρνου γένεσιν, πυθμένα τε θαλάσσης·
Πρεσβύτατόν τε καὶ αὐτοτελῆ πολύμητιν Ἔρωτα,
Ὅσσα τ' ἔφυσεν ἅπαντα, διέκρινε δ' ἄλλον ἀπ' ἄλλου·
Καὶ Κρόνον αἰνολέτην, ὥς τ' ἐς Δία τερπικέραυνον
Ἤλυθεν ἀθανάτων μακάρων βασιλήϊος ἀρχή. 425
Μέλπον δ' ὁπλοτέρων μακάρων γένναν τε κρίσιν τε
Καὶ Βριμοῦς, Βάκχοιο, Γιγάντων τ' ἔργ' ἀΐδηλα,
Ἀνθρώπων τ' ὀλιγοδρανέων πολυθρέα φῦλα.
Ἡδεῖ' ἐμὸν δὲ διὰ σπεῖος ἤλυθεν αὐδὴ,
Ἡμετέρης χέλυος μελίχρ' ὑπὸ γηρυούσης. 430
Ἤνυτο δ' ἄκρα κάρηνα καὶ ἄγκεα δενδρήεντα
Πηλίου, ὑψηλαί τε δρύες [illegible]
Καί ῥ' αἱ μὲν πρόρριζοι ἐπ' αὐλείῃσιν ἐθρώσκοντο,
Πέτραι τ' ἠχήεσσαι, θῆρές δ' ἀΐοντες ἀοιδῆς,
Σπήλυγγος προπάροιθεν ἀλυσκάζοντες ἔμιμνον· 435
Οἰωνοί τ' ἐκυκλοῦντο αὔλια Κενταύροιο,
Ταρσοῖς κεκμηῶτες, ἑῆς δ' ἐλάθοντο καλιῆς.
Αὐτὰρ ὁρῶν Κένταυρος ἐθάμβεε, χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
Πυκνὰ ἐπιπλήσσων, οὖδας δ' ὁπλῇσιν ἄραξεν.
Τῖφυς δ' ἐκ πρύμνης νηὸς ἄπο, καί ῥ' ἐκέλευσεν 440
Ὦρσε δὲ Μινύαισιν· ἐγὼ δ' ἄμπαυσα ἀοιδῆς.
Οἱ δὲ θοῶς ὤρνυντο, ἕσσαντο δὲ τεύχε' ἕκαστος.
Παῖδα δ' ἐν ἀγκαλίδεσσιν ἐδέξατο πατὴρ Πηλεύς,
Καί ῥ' ἔκυσεν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
Δακρύσας γελάων· χαῖρον δὲ φρεσὶν Ἀχιλλεύς. 445
Αὐτὰρ ἐμοὶ Κένταυρος ἐν χείρεσσιν ὄπασσε
Νεβρίδα παρδαλέην, ξεινήϊον ὄφρα φέροιμι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ σπήλυγγος ἀπὸ προθορόντες ἵκοντο
Ἄκρης ἐκ σκοπιῆς, ὁ γέρων ἀνὰ χεῖρας ἀείρων
Φιλλυρίδης ἠρᾶτο, θεοὺς δ' ἐπεκέκλετο πάντας, 450
Νόστον μὲν Μινύαισιν ἰδὲ κλέος ἐσθλὸν ὀπάσσαι
Ὁπλοτέροις βασιλεῦσι καὶ ἐσσομένοις μετόπισθεν.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπὶ θῖνα καὶ ἐς νέα πάντες ἵκοντο,
Ἐν ζυγίοις θώκοισι καθίζανον· ἐν δ' ἄρ' ἐρετμοῖς
Χεῖρας ἐφαρμόσαντες, ἐπεὶ ῥ' ἅλα τύπτον ἔρεσσον, 455
Πήλιον ἐκλείποντες· ὑφ' εἰρεσίῃ δέ τε πόντου
Ἀφρὸς ἐπέζεεν χαροπὸς λευκαῖνε θάλασσαν.
Πισαίη δ' ἀπέφανθεν ἄκρα καὶ Σηπιὰς ἀκτή·
Φαίνετο δὲ Σκίαθος, Δόλοπός τ' ἀνεφαίνετο σῆμα,
Ἀγχίαλός τ' ὁμαλή, ῥέεθρόν θ' ἁλμυρὸς Ἔναυλος, 460
Ὃς διὰ πολλὴν γαῖαν ἵει μεγαλόβρομον ὕδωρ.
Οὐλύμπου δὲ βαθυσκοπέλου πρηῶνας ἐρυμνοὺς
Ἐκδράμομεν Μινύαι, καὶ Ἄθω δενδρήεντα κάρηνα,

Παλ-

Πελλήνην τ' ἀφνειὴν ἰδὲ ζαθέην Σαμοθρᾴκην.
Ἔνθα καὶ ὄργια φρικτὰ θεῶν, ἄρρηκτα βροτοῖσιν, 465
Ἀσάμενοι εἰς θέσσαν ἴσαν ὑποθῆ ἀσπαίροντες
Ἥρωες. μετὰ γάρ σφιν ἐσήϊσεν ἀνθρώποισι
Τῶνδε θυηπολίας ἄκεσιν ναυτίλοισιν ἔρεξε.
Σιντηΐδ' ὀρφνὴν ἐκέλσαμεν ἀγκύλην ναῦν
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην. τῇδ' ἀρ κακὰ ἔργα μεμήλει 470
Θηλυτέραις· αἱ γάρ κεν ὀϊζυρῶς πόσιν αὑτῶν
Σφάσσαν ἀτασθαλίῃσι, καὶ ἡ κλυτὴ Ὑψιπύλεια
Ἐλλαδόμοις κρείνεται, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη.
Ἀλλὰ τί σοι ἀεὶ ταῦτα πολλὰ λέγειν ἀμφαδὸν εἴπω,
Ὅσσον ἐφ' ἱμερτοῖσιν ἀγαυαῖς Λημνιάδεσσι 475
Κύπρις ἐρωτοτόκος, Μινύαις ἐν λέκτρα μιγῆναι;
Φιλόξεις Ὑψιπύλην ἐρατοῖς ἐδάμασσεν Ἰήσων·
Ἄλλος δ' ἄλλῃ ἔμικτο καὶ ἐκλελάθοντο πορείης,
Εἰ μὴ ἐπὶ ἐξίπποις ἐνοπαῖς θεοῦ ἔξεχε θυμοῦ
Ἡμετέροις θελχθέντες ἔβαν ποτὶ νῆα μέλαιναν, 480
Εἰρεσίῃ ποθέοντες, ἐπεμνήσαντο δὲ νόστου.
Ἔνθεν ἐς Ἑλλήσποντον ἅμ' ἠοῖ φέρεν οὖρος
Ἀκραὴς Ζέφυρος, στεινὰς ἀπάτερθεν Ἀβύδου,
Ἴλιον Δαρδανίην, Πιτύην ἐπὶ δεξί' ἔχοντες.
Οὗ καὶ Ἀβαρνιάδας Περκώτης τ' εὔσταχυν αἶαν 485
Ἀγλαΐαις Αἴσηπος ἐπικλύζει προχοῇσι.
Αἶψα δ' ἐπιθρώσκουσα θέεν πολυγόμφος Ἀργώ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ψαμάθοισιν ἐκέλσαμεν, ἐν δ' ἄρα Τῖφυς
Ἰθυντὴρ ἀγαθὸς, καὶ ἀγλαὸς Αἴσονος υἱὸς,
Σύν τ' ἄλλοι Μινύαι, γλαυκώπιδι Τριτογενείῃ 490
Θῆκαν ἀείραντες βωμὸν λίθον· ἔνθα δὲ νύμφαι
Κρήνην Ἀρτακίην ἀγλαὰ νάματα πολυμόρφοισιν,
Οὕνεκα οἱ γλαφυρὴν ἀνὰ πλατὺν Ἑλλήσποντον
Εὔδιος αἰγιαλὸς ἀπὸ μυχοῦ ἴσταθι γαλήνην,
Οὐδ' ἐπὶ μέσσας ἔρεισαν ἐϋγναμπτοὺς ἀγκύρας, 495
Κύμασι δινεύμενοι ὑπὸ χειμερίοισιν ἀήταις.
Ἐνθάδε πορσύνοντες ἐπὶ κροκάλαισι χαμεύνας
Δεῖπνά τε καὶ κλισίην, δόρπου μεμνήμεθ' ἕκαστοι.
Δὴ τότε κεκλιμένοισιν ἐπήλυθε Κύζικος ἥρως,
Ὃς Δολίοσιν ἄνασσε περικτιόνων ἀνθρώπων, 500
Αἰνέω φίλος υἱὸς, ὅν οἱ τέκε δῖα γυναικῶν
Εὐδώρου θυγάτηρ Αἰνίππη καλλιπάρῃος.
Ὅς ῥα φιλοξενίῃ Μινύας ἠγάσσατο πάντας,
Σφάζων μῆλά τε πολλὰ καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς,
Ἀγροτέρους τε σύας· δῶκεν δ' ὅγε οἶνον ἐρυθρὸν, 505
Σῖτον δ' ἄσπετον ἧκεν ἀποπλώουσι φέρεσθαι,
Χλαίνας τ' ἠδὲ τάπητας, ἐϋννήτους τε χιτῶνας.
Φίλατο δ' αὖ παρεόντας ὁμηλικίης ἐρατεινῆς·
Καί ῥα παρισταμένοισιν ἐν εἰλαπίνῃσιν ἔμαρψεν.
Ἀλλ' ὅτε γ' Ὠκεανοῖο ῥόον βαπτίζετο Τιτὰν, 510
Μήνη δ' ἀστροχίτων ἐπέχε μελαναυγέα ἐρήμην,
Τῆμος ἀριζάτοι κιον αἰζῆες, οἵ ῥα νέμοντο
Ἀρκτῴοις ἐν ὄρεσσι, τεθηπότες εἴκελα θηροὶ,
Τιτῆσι βριαροῖς τ' ἐναλίγκιοι ἠδὲ Γίγασιν·
Ἐξ γὰρ χεῖρες ἑκάστῳ ἀπ' ὤμων ἀΐσσοντο. 515
Οἳ τότ' ἐπιθρώσκοντες ἀναιμάχετοι βασιλῆες,
Ἐς μόθον ὡπλίζοντο καὶ ἄρεια τεύχε' ἔδυνον·
Καί ῥ' οἱ μὲν πεύκῃσιν ἀμύνοντ', οἱ δ' ἐλάτῃσιν·
Ἐν δ' ἔπεσον Μινύαισι κατὰ σκοτίην ἐμίχλην.
Οὓς τοι ἐπεγρομένους κτεῖνεν Διὸς ὄβριμος υἱὸς, 520
Τόξῳ ἀϊστεύων. καὶ δ' αὖ νέον ὤλεσε παῖδα
Κύζικον, οὐχ ἑκὼν, ἀλλ' ἀφραδίῃσι πεδηθείς·
Τῷ δ' ἄρα μόρσιμον ἦεν ὑφ' Ἡρακλῆος δαμῆναι.
Αἶψα δὲ οἱ Μινύαι κοίλης ἔντοσθεν ἔβαινον
Νηὸς τευχήρεις, ποτὶ δὲ ζυγὸν ἷζεν ἕκαστος. 525
Τῖφυς δὲ πρύμνηθεν ἐπέπνεεν, ἠδ' ἐκέλευε
Κλίμακα νηὸς ἔσω ἐρύειν, καὶ πείσματα λῦσαι.
Ἀλλ' οὐ γὰρ λύοντο κάλοι, δεσμοῖσι δ' ἀφύκτοις
Ὤκεινοι στρεβλῇ γομφώσει ἰσφίγγοντο,
Νῆα κατισχόντες. θάμβησεν δὲ Τῖφυς ἀμύμων, 530
Ἄφθογγος δ' οἰήια χειρὶ σιῶπα τοῖς
Ἀργῴης· οὐ γάρ γε ἐέλπετο κύματ' ἀλύξαι.

Pellenen latam, necnon Diam Samothracem.
Hinc quoque mortali nulli dicenda deorum
Sacra meis monitis sermonibus horrida vitant
Heroes. illinc nanque insatiabile lucrum
Incola de nautis sacrorum vindicat usu.
Inde ad compositos vultus appellimus Argo
Divina Lemnos scelus illic ausa nefandum
Fœmineis rabies odiis irata maritos
Exitio dedit. ast deinde volentibus ipsis
Imperat Hypsipyle cunctis formosior una.
Sed tibi quid multis referam dea Cypria quantæ
Fecerit igne gravi splendentia pectora nostrum
Lemniadum Minyis sociare cubilia iunctis?
Reginam Hypsipylen ardens compressit Iason,
Ast alias alii, pelagi nec cura manebat
Donec me tardos animo indignante recessus,
Et monitis miscente minas, referuntur ad Argo
Remigio intenti patria quoque cura subiret,
Sub lucem Zephyro puppim feriente sereno
Hellespontus habet, nósque arta relinquit Abidos.
Dardanium à dextris, Pytiéque erat, Ilion ingens,
Pulcher ubi Aesepus Percoten, Abarniadámque
Frugiferas terras splendentibus alluit undis.
Læta ferebatur ventis stridentibus Argo.
Atque ubi iam littus compressimus, ipse magister
Aemoniæ puppis, simul & præcelsus Iason,
Atque una Minyæ reliqui monimenta Minervæ
Erecto ædificant saxo. pulcherrimus unde
Manat ab Artacie nympharum munere gurges,
Dona Deæ quoniam per concava littora ponti
Hellespontiacis facies arrisit in undis,
Et melio introrsum motis aquilone procellis
Iactanda in medios non hac fluit anchora fluctus,
Porrectoque illic tentoria littore figunt,
Et pransi expectant venientis tempora cœnæ.
Iámque recumbebant, venit cùm Cyzicus heros.
Imperat hic Dolopum, genitque Perictionémque
Aenei carum pignus, quem filia clari
Eudori Ænippe peperit formosa puella.
Hic igitur mensa Minyas fovet hospite cunctos,
Flexipedésque boves, pingueisque dat esse iuvencos
Agresteisque sues, & rubri pocula vini,
Et panum cumulos dono dat ferre per altum.
Insuper & vestes, tunicas, pictósque tapetas.
Fecerat ætatis par illos gratia caros,
Appositísque suum est dapibus testatus amorem.
Sed postquam Oceani latuit sol mersus in undis,
Lunáque nocturnum stellis induxit honorem,
Prosilit Arctois pubes tunc martia sylvis,
Persimilísque feris facies fuit horrida, quales
Titanas referunt, fortésve fuisse gigantes.
Nam sex cuique inerant cum duris brachia dextris,
Quos simul ut torvo viderunt lumine reges,
In pugnam & duros assumunt arma labores.
Pugnabant illi piceis, hastisque abiegnis.
Et Minyas tenebris invadunt noctis opacæ.
Sed temere instantes natus Iove fortiter arcu
Stridente occidit, iuvenem quoque perdidit una
Cyzicon, invitus licet, atque errasset in illo.
Fata sed urgebant Alcidæ occumbere dextra,
Cum subito in puppim saltu referuntur aduncam
Armati Minyæ, atque omnes sua transtra tenebant.
Tiphys ab excelsa dat sibila puppe, iubétque
In navem, scalámque trahi, solvíque rudentes.
At non solvuntur funes. sed nave retenta
Arctius hærebant subita de mora procellæ
Vincula nodorum. stupuit tum nauta Tiphys
Egregius. iam voce carens, & linqueret Argus
Temonem, fluctus expes evadere tan-
tos.

Indignante Rhea populum per vulnera caesum.
Sed cum iam medios cursus nox atra teneret,
Irent & occiduas astrorum fulgor in undas,
Altior inuasit nautae tum lumina somnus.
Inde dea mandata graui non vana sopore
Horrisona instantis comprensum Palladis urgent,
Fataque diuinum sic est e a fronte minaci.
Agniada dormis somno percusse profundo
Pelle tegens oculos: sed iam consurgito Tiphy,
Et tutum ad littus saltu de puppe iubeto
Ire duces, informe tenent ubi corpus arenae
Hospitis, inferiásque dari, & sua funera caeso,
Diis Rhea namque iubet sacra, & libari ma ferri
Infernis, largósque ocu'is stillantibus imbres.
Fasque pium, atque huius sic hospita mensa colatur,
Quem iaculo inuitus traiecit noctis in umbra
Alcides, iráque deam concussit amara.
Ast ubi mitis honos habuit de more sepulchri,
Inde dea ad sedem venietis Dyndimon altam.
Hic placanda sacris Telluris filia pulchris.
Tunc funes trahere, & ventis dare vela iubebat.
Haec ubi fata dea est, abiit conuersa sagitta
Ocyor ad superos oculis huic pellis abacta est,
Qui propere exiliens populum clamore vocabat.
Hinc, atque inde mouens, illos sopor altus habebat.
At tremor hinc animis: sed postquam voce vocatos
Heroas docuit per somnum vera locutus
Surrexère citi, & saltu iam littora poscunt.
Tum croceas aurora faces iam nocte fugata
Praetendens, rutilo spargebat lumine caelum.
Cùm celsi proceres Minyae vidère cadauer
Puluere foedatum, lurentique ora cruore.
Utque feras alias ingentia corpora circum,
Ipsi autem densa regem cinxère corona
Cyzicon, & secto iuuenem sub marmore claudunt.
Et fodiunt tumulum, faciúnque ex more sepulchro.
Agglomerant truncos propere. iam magna sub antris
Viscera dissis condunt. ast ipsius umbram
Idem ego perfectis placaui in funere sacris,
Dulcis aquae, & niues lactis libamina miscens
Illimo de fonte, in eis & laudibus ornans.
Tum vero Aesonides socios ad vota vocatis
Esse sepulchralis sua praemia dixit agoni.
Hypsipyle dederat ferri quae munera Lemno,
Anceo calicem dedit aurea dona palestra
Gibbosum, manibúsque grauem. verum tibi Peleu
Victori in stadiis proprii certamine cursus
Insignem, rutilam, textam quoque Pallade vestem.
Et fuit argento crater grauis, arte superbus,
Alcide pretium pro testibus aurea Castor
Dona tulit phaleras praesignes victor equestris,
Pollucique dedit splendentes ferre tapetas.
Nam fuit hic pugilum celeri certamine victor.
Ipse autem flexo vi multa strenuus arcu
Sublimem ante omnes emisit in alta sagittam.
Hinc oleam Aesonides Minyis donatus ab ipsis
Intextam vario tenuit cum flore coronam.
At mihi pro cantu dat munera dius Iason,
Ex auro extensis alis utrinque cothurnos.
Hic pugnae modus, at celer implet fama penates
Cyzicon extinctum. quod postquam sensit & uxor
Infelix altum resonat, laceratáque pectus,
Et collo inuoluens funem, suspensa pependit.
Suscipiens autem lacrymas has terra perennes
Emisit laticem, saxis fons vitreus inde
E medijs manat. fontem vocat incola Clitem.
Tunc ergo oracli memores tenuère cacumen
Diuinum audiis reges, & Dyndimon altum.
Vt veneranda sacris annosa demumque placent.

Ῥείη γὰρ κοτέεσκε δεδουπότος εἵνεκα λαοῦ.
Ἀλλ' ὅτε περὶ μέσατον νυκτὸς περιβαίνετ' ἀταρπός,
Ἄστρα τε πλειάδων δῦνεν ῥόον Ὠκεανοῖο, 535
Ὁ τε κυβερνήτῃ προσεπέπτατο νήδυμος ὕπνος.
Τῷ δὲ βαθὺ κνώσσοντι θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη κατὰ τάρπια σήματ' ἔφαινεν·
Ὧδε δ' ἐυκλήεσσα θεηγόρον ἔννεπε μῦθον,
Εὕδεις Ἀγνιάδη γλυκερῷ βεβολημένος ὕπνῳ, 540
Κῶμα περὶ βλεφάροισι βαλών· ἄγ' ἔγειρε Τῖφυ,
Κέκλιο δ' ἡρώεσσι μολεῖν ἐπὶ θῖνα ἐπ' ἀκτήν,
Νηὸς ἄπο σχεδόθεν, ἐπεὶ ξεῖνος ἐν ψαμάθοισι
Κεῖται ἀποφθίμενος· τῷ εἰ κτέρεα κτερεΐξαι
Παμμήτειρα Ῥέη κέλεται γέρα, ἠδέ τε λοιβάς 545
Δοῦναι ὑποχθονίοισι, καὶ δάκρυα λειβέμεν ὄσσων,
Αἰδοίοις δῆμον ἀγροτικὴν ξενίην τε τράπεζαν.
Ὅν ῥ' ἀέκων ἔκτεινε βέλει δίχα νυκτερῷ ἠρώων
Ἡρακλέης, θυμὸν δὲ θεᾶς ἐχολώσατο Ῥείης.
Ἀλλ' ὁπόταν θεσμοῖς ξεῖνον τελέσωσι θανόντα, 550
Δίνδυμον αὐτίκ' ἔπειτα Ῥέης ἕδος εἰσαναβάντες,
Ἱλασμοῖς ἱεροῖς γαίης ἀρέσωσι θύγατρα,
Πνεύματα δ' ἀργαλέοι, τότε δὴ μεθέουσι πλόοιο.
Ὡς εἰποῦσα θεὰ πάλιν ἐχάζετ' ἶσον ἀέρι
Οὐρανὸν εἰσανιοῦσα. ὁ δ' αὐτίκα κῶμ' ἀπελέλυθη, 555
Πρώτους δ' ἄλλ' θοῶς αἶψ' ἔγειρε δὲ λαὸν αὐτῷ,
Τοὺς γὰρ ἴδε καὶ ἴδεῖν ὄνειρα ἔτ' ὑπνώοντας,
Ψυχῇ ὑποδμηθέντας. ἄφαρ πρώτιστα δ' ἐνέπεσσιν
Φάσματα πάντ' ἐνέπεν, ὅσ' ἔδρακεν ἀγροτέρ' ὄψιν.
Οἱ δὲ θοῶς ἤγερθεν, ἐπὶ νῆα δ' ἦλθεν ἕκαστος. 560
Ἡ δ' ἄρ' ἐπ' ἐρραίοιο πόλευ χρυσόθρονος Ἠώς
Ἀντολίην ὑπέρχεν, ἰδ' ἔχραε δ' οὐρανὸς ὄρφνης·
Καὶ τότ' ἀριστῆες Μινύαι νέκυν εἰσενόησαν
Αἵματι καὶ κονίῃ πεπαλαγμένον· ἀμφὶ γὰρ ἄλλοι
Δηϊοι ἀμφὶς ἔκειντο πελώρια σώματα θηρῶν. 565
Ἀλλ' οἱ μὲν βασιλῆα περισταδὸν ἀμφιχυθέντες
Κύζικον ἀξέστοισιν ὑπὸ πλακέεσσιν ἔθηκαν,
Ἂν δ' ἄρα τύμβον ἔχωαν, ἐδωμήσαντο δὲ σῆμα.
Φιτροὺς δ' αἶψα κόμιζον, ἰδ' ἔντομα προταμόντες
Παμμέλαν' ἐν βόθροις κατέπεφνον. αὐτὰρ ἔγωγε 570
Ψυχὴν ἱλασάμην, σπονδὰς μειλίγματα χεύων
Ὕδατί τ' ἠδὲ γάλακτι, μελισσούτοιό τε νασμῶν,
Λοιβαῖς συμμετέχων, καὶ ἱεροῖς ὕμνοισι γεραίρων.
Αὐτὰρ δ' Αἰσονίδης προὔθηκατο πᾶσιν ἄεθλον,
Τυμβιδίου τε ἀγῶνος ἐπαξίως ἔμμεν ἄεθλα, 575
Δῶρα τά οἱ πόρεν Ὑψιπύλη Λήμνοιο ἄνασσα.
Ἀγκαίῳ μὲν δῶκε Πάγον γυαλὸν ἀμφικύπελλον
Χρύσεον πολυχανδὲς ἔχειν· Πηλῆϊ δ' ἔδωκε
Θάσσονι σταδίοισι, ποδωκείης ἕνεκα σφῆς,
Χλαῖναν φοινικέην, πολυδαίδαλον ἔργον Ἀθήνης. 580
Αὐτὰρ παγκρατίοιο δίκεν γέρας Ἡρακλῆϊ,
Ἀργύρεον κρητῆρα πελώριον· ἱπποσύνης δὲ
Κάστορι, χρύσειον φαλάρων πολυτιμήεα κόσμον·
Πυγμαχίης δὲ τάπητα λιπαρθέα δῶκε φέρεσθαι
Ἀθλοφόρῳ Πολυδεύκει· ὁ γὰρ κλυτὸν ἥρατο νῖκος. 585
Αὐτὸς δ' ἀγκαμπτὲς τόξον λάβεν ἠδ' ἄρ' οἰστεύ·
Τοξόμενος δ' οἱ ὦκα βέλος, τὸ δ' ἀπέπτατο τηλοῦ.
Δῶκε δ' ἄρ' Αἰσονίδῃ Μινύης λόχος ἕνεκα τιμῆς
Πλέξας ἐλαίης στέφανον τετυγμένον ἄνθαις.
Αὐτὰρ ἐμοὶ μολπῆς γέρας ὤπασε δῖος Ἰήσων, 590
Ἐμβάδα χρυσείην γε πτερυγωμένην πτερύγεσσι.
Αὐτὰρ δ' ἀγών, φήμη δὲ διέπτατο δώματος εἴσω
Κυζίκου οἰχομένου· τοῦ δ' ἐκ κλυτὴ σύγγαμος αὐτοῦ,
Στέρνα δρυπτομένη λίγ' ἐκώκυεν· αὐχένι δ' ἑξῆς
Ἀψαμένη μήρινθα βρόχῳ ἀπὸ θυμὸν ὄλεσσεν. 595
Τὴν δ' ὑποδεξαμένη γαῖα δάκρυα πίδακος ὦκα,
Βλύζουσ' ἀργυροειδὲς ὕδωρ κρήνης ἀπὸ μέσσης,
Αἰέναον· κλείτην δὲ περικτίονες καλέουσι.
Καὶ τότε δὴ βασιλῆες ὅπῃ πόλου ἔχε πύστιν,
Κνημὸν ἐπιζάθεον, καὶ Δινδύμου ἀκρώρειαν, 600
Ὄφρα κε μειλίξαντο θεὴν ἐπὶ λοιβαῖς

Ῥείην ἐπισκέψιν, θυμὸν δ᾽ ἠγάσσατ᾽ ἀνάσσης.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην, φόρμιγγα δὲ χερσὶν ἄειρον.
Ἄργος δ᾽ αὖ ἱερῆς λιπὼν ὁλκάδα νηός,
Ὄχνης τετυγμένον ἥ τ᾽ ἀμφιπλεκὲς ἔρνος, 605
Ἄμπελον αὐαλέην ἔξεσ᾽ ἀκμῇσι σιδήρου·
Ξέσσε δ᾽ ἐπισταμένως κρατερὸς ἱερὸν εἶδος ἀνάσσης
Μίμνειν ἔμπεδον αἰὲν ἐπ᾽ ἐσσομένοις ἀνθρώποις·
Λάεσι δ᾽ εὐξέστοις ἐδειμήσατο οἶκον ἀνάσσῃ.
Ἔνθ᾽ δὲ ἄρ᾽ ἐπειγόμενοι Μινύαι (μέγα δ᾽ ἔξοχα πάντων 610
Αἰσονίδης) λιθάκεσσιν ἐφεξῆς βωμὸν ἔτευξαν.
Ὧι ἔπι ταύρους θῦσαν, λοιβὰς δὲ ἱερὰ καλὰ
Ῥέξαν ἀείσαντες· ἀνὰ θυμὸν δ᾽ ἐτέρπετο Ῥείη.
Αὐτὰρ ἐμὲ ἄνωγεν κλῇσαι θεὸν ἠδὲ γεραίρειν,
Ὄφρα κεν αἰτουμένοις νόστον μείλιχα δ᾽ ὀπάσσῃ. 615
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ θυέεσσι λιτῇσί τε γουνασάμεσθα,
Ἀργῴην ποτὶ νῆα κατήλθομεν, ἐν δ᾽ ἄρα Τῖφυς
Ἥρωας πρύμνηθεν ἐκέκλετο· ταὶ δ᾽ ἄρα πάντες
Ἐσσύμενοι θώκοισιν ἐπὶ προτέροισι κάθιζον,
Βάντες ὑπὲρ ζυγόφι, καὶ εἰρεσίης μνώοντο. 620
Αὐτόματοι δ᾽ ἀπὸ γῆς λεπτοὶ λύοντο κάλωες,
Πείσματα δ᾽ ἐκλύθη· κραιπνὸν δ᾽ ἀπὸ Δινδύμου ἄκρου
Ἱκμενον οὖρον ἔηκε Ῥέη λιπαροκρήδεμνος.
Ἡμεῖς δ᾽ αὖτ᾽ ἐπὶ τοῖς γεράσμια πέμπομεν ἱρά,
Βωμὸν ἐπιστέψαντες ὑπαὶ κλώνεσσι τεθηλώς 625
Πείσματα πάντ᾽ ἐπέθηκε, πείσματ᾽ ἐρχομένης λῦσεν Ἀργοῦς.
Αὐτὰρ ἐπεί γ᾽ ὀθόνας ἀργὰς πλήσαντο ἀῆται,
Θεῖνε διαπρήσσουσα διηνεκέα κύματα πόντου,
Μυσία δ᾽ ἐξόπιθεν παραμείβετο πείρατα γαίης·
Αἶψα δὲ Ῥυνδακίης προχοὰς ἀμειψάμεθ᾽ ὦκα, 630
Κιανίς τ᾽ ἐς λιμένας ψαμαθώδεας εἰσεπέρησε,
Κεῖτο δ᾽ ἐπ᾽ αἰγιαλῷ· προτόνοις δ᾽ ἐπὶ χεῖρα βαλόντες,
Ἱστία μηρύσαντο, καὶ ἅμ᾽ ἱμᾶσιν ἔδησαν.
Κλίμακα δ᾽ ἐξώκειλαν ἐπὶ χθονός, ἐκ δ᾽ ἔβαν αὐτοί·
Σίτου καὶ πόσιος δὲ μνώοντ᾽· ἀμφὶ δ᾽ ὑλήεις 635
Ἀργάνθου κάρηνα, ἰδ᾽ ὑψίτελοί τε κολῶναι.
Ἡρακλέης δ᾽ ἐπόρουσ᾽ ἀν᾽ ὑλήεντας ἐναύλους,
Τόξον ἔχων παλάμαις ἠδὲ τριγλώχινας οἰστούς·
Ὄφρα κε θηρήσαιτο, φέροι δ᾽ ἐπὶ δεῖπνον ἑταίροις,
Ἢ σύας, ἢ ταῦρον κεραόν, ἢ ἄγριον αἶγα. 640
Τοῦ δ᾽ ἀφαμαρτήσαντος Ὕλας ἐξίκετο νηός,
Λάθρα ὀπισσόμενος, σκολιῆς δ᾽ ἀλίτησεν ἀταρποῦ,
Ὑλήεσσαν ἀϊχθείς, ἐν δ᾽ ἄντρῳ ἤλυθε νυμφῶν
Ἀιμακίδων· αἱ δ᾽ ὥς μιν ἐσέδρακον ἰόντα
Κοῦρον ἴδ᾽ ἀντίθεον, κατερύκακον, ὄφρα καὶ αὐταῖς 645
Ἀθάνατός τε πέλοι καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
Ἀλλ᾽ ὅτε μεσατίην πόλου φέρεν ὠκέας ἵππους
Ἠέλιος, κραιπνὸς δ᾽ ἐξ οὔρεος ἔπνεεν οὖρος,
Ἱστὸν δ᾽ ἔπνει ἀγαυοῖς ἐδόνει. Τῖφυς δ᾽ ἐγεγώνει
Νηὸς ἔσω βαίνειν, θοῶς δ᾽ ἐκ πείσματα λύειν· 650
Οἱ δὲ κυβερνητῆρος ἐφημοσύναις ἐπίθοντο.
Εἰλατίδης δ᾽ ἀνὰ πρῶνα θοῶς Πολύφημος ἔβαινεν,
Ὄφρα κεν Ἡρακλῆα θοῶς ἐπὶ νῆα καλέσσῃ.
Ἀλλ᾽ οὐ σύξυμβλητο· μέλλεν γάρ οἱ οὔ τι πέπρωτο
Φᾶσιν καλλίροον μόλεν θέσμιον Ἡρακλῆος. 655
Αὐτὰρ ἐπ᾽ οἴνοπα λυγαίην τε πράσσομεν ἅλα,
Ἔνθ᾽ Ἄμυκος Βεβρύκεσσιν ὑπερφιάλοισιν ἄνασσεν·
Ὅς τε παρουρανίου Ζηνὸς θέμιν οὐκ ἀλέγιζεν,
Ἄθλον ἐπὶ ξείνοισι τιθεὶς δεικτήριον ἀνθρώπων,
Ὅστις ἐπὶ σταθμοὺς ἠδ᾽ ἄστυ ἑὸν δόμον ἵξῃ, 660
Θίχατο πυγμαχίης ὑπὲρ ἄθλου πειρηθῆναι.
Τὸν μὲν ἄρ᾽ ἐν πυγμῇσι σὺν κρατερὸς Πολυδεύκης,
Τύψας ἀπηνέα τοῖς κεφαλὴν σκληροῖσιν ἱμᾶσι.
Λαοὺς δ᾽ αὖ Βεβρύκων Μινύαι χαλκῷ κατέπεφναν.
Ἔνθεν δ᾽ ἀπονοστήσαντες ὑπ᾽ εἰρεσίῃ δὲ καμόντες, 665
Βιθυνῶν μέγα ἄστυ πλατείῃ κέλσαμεν ἀκτῇ,
Σπεύδοντες προχοαῖς καὶ ἐν εὐάγρεσιν ὕλαις,
Ἑσπέριοι αὐλισθέντες ἐπεπλισάμεσθα δόρπον.
Ἔνθα ποτ᾽ αἰζηοὺς Φινεὺς ὑποκλόνεϊ θυμῷ
Δοιοὺς ἐξηλάωσε γόνους, προβλῆσι δὲ πέτραις 670

Corda Rhea sumat animas regina calentes.
Ipse autem cithara semper comitante sequebar.
Praeterea hic etiam nos Argus puppe relicta,
Qui pius obliqua intortum cum cortice ramum 605
E ferro arentem vitem praecidit acuto,
Effigiemque sacram facilis monimenta daturam
Omnibus egregia fixit, formamque et arte,
Reginaeque aram sculpto de marmore struxit.
Hic igitur properi Minya, praeque omnibus unus 610
Aesonides, sectis ponunt altare lapillis.
Hoc super et tauros libant, et victima quaeque
Grata sui, proceresque immane libamina diva.
Nos cultus, laudesque Deae celebrare iubemur.
Supplicibus reditum quo sic placata ministret. 615
Ergo ubi desierant libamina sacra, piisque
Argoam ad navem descendimus, hinc quoque Tiphys
Heroas de puppe vocat. tum protinus omnes
Irruimus quo quisque prius per transtra resedit.
Ordine tunc etiam remorum cura subibat. 620
Sponte sua funes terra venere soluti.
Velaque tenduntur. nobis Rhea Dyndimo ab ipso
Magnipotens misit ventos de puppe secundos.
Nos autem rursum spectanda nepotibus olim
Sacra coronata de navi mittimus ara, 625
Implicitaeque Argus dum cessere rudentes,
At postquam navis compleruit carbasa venti,
Subsiliens salsas ponti praetervolat undas,
Et prope Mysorum terrae confinia transit,
Rhindaciumque cito cursu tum praeterit amnem, 630
Hinc iam littus amans gaudenti remige portus
Intrat arenosos. manibus tunc ergo rudentes
Colligere, et loris subnectere vela iubemur.
Hinc scala egredimur subducta in littore pulchro,
Quisque cibi, potusque memor. nemorosa videri 635
Organis hic circum praecelsa cacumina montis.
Tum vero armatus sylvas properabat in altas
Alcides arcu, teloque tricuspide dextram
Venando, ut praedam sociis, coenamque pararet
De sue vel capra, cornuta sive iuvenca. 640
Dumque subit late sylvas clam puppe relicta
Pone secutus Hylas pravisque erroribus actus
Pervenit infelix, habitant ubi forte palustres
Speluncam nymphae, visum quae protinus illum
Imberbem, similemque dis, rapuere sub undas 645
Ut secum totus fieri sit nescius annos.
Iam medio cursu rapidos altissimus ibat
Phoebus equos, resonans valida de montibus aura,
Carbasaque alta petunt. iubet ergo intrare carinam
Exclamans Tiphys, et solvere littore funes. 650
At citus Elatides sylvas Polyphemus inibat,
Ut vocet Alcidem, celeremque reducat ad Argo.
Verum haud occurrit robur, nam fata vetabant
Alcidem in dominum contingere Phasidos undas.
Ergo ubi telluris infausta liquimus oras 655
Hic iam Amycus Bebrycensis habet crudelia regna
Gentis, et aetherium contemnens fasque, Iovemque,
Immane instituit contra hospitia iura duellum,
Ut stabulum quisquis vel regia tecta subiret
In pugilem duris ineat certamina pugnis. 660
Hunc igitur stravit vi vasta robore Pollux,
Percussa extemplo loris cervice tremendis.
At Minya ferro Bebrycensia corpora cadunt.
Solvimus hinc, urbemque in lato littore magnam
Remigibus lassis Bithynia tecta subimus. 665
Hinc iam fontis aquas, et sylvis ligna musosis
Poscimus hospitio, et sub noctem coena paratur.
Perdidit hic geminos vibratis corde tumentis
Infelix Phineus petris sua pignora natos,
Obiecitque feris insanae uxoris 670
amore.

His autem vitam reddunt, & lumina nati
De Borea, Phineum grauis est tactura secuta.
Nanque indignantes oculorum lumine cacant,
Cum subito validis Borea sperante procellis,
Curuantur densæ nemorosa cacumina syluæ,
Ut lueret lue Bistonia lacrymabile fatum.
Hinc igitur miseri crudelia tecta tyranni
Linquimus, & vastas pelagi conscendimus vndas.
Cyaneas iuxta petras, quas optima matrum
Annumerans docuit quondam me Calliopea.
Hic ergo exitij vitandi nulla facultas.
Nanque ille aduersis ventorum flatibus acta
Occursúque graues allidunt saxa gementi.
Hic strepitus late pelago, cœlóque gementis,
Præcipites resonant perruptis fluctibus undæ.
Ast ego tum tali ad Tiphym sermone locutus.
Ad puppim converte oculos, & cautius ito.
Sensit ubi hæc gelidus tenuis præcordia sanguis.
Quicquid agat tamen arcano sub pectore celat.
Tum secum. sed enim Pallas consistere summa
Imperat antemna volucrem, sic Iuno monebat,
Qua volat, & Minyis se tristis Erodios infert.
Illa dehinc alis circa ultima saxa leuatis
Circuit, ast petras concursu mutuus horrens
Impetus allisit, volucris pars ultima caudæ
Attrita est, Minyaq́; illam clamoribus vrgent,
Tiphys ubi exitio volucrem iam vidit ademptam,
Dat signum tacitis heroibus. ocyus omnes
Accensi fluctus acri tum remige pulsant.
Ast ego diuinis ingentia saxa camœnis
Mulcebam, subito illa procul secedere visa.
Tunc excuderunt fluctus, sublatáque nostro
Carmine tunc Argo vasti tulit æquoris unda.
Ergo ubi iam transgressa freti fuit ora tremendi
Cyaneásque Argo petras, sic protinus agre
Ex imo stabiles monstrant super æquora fundo.
Sic nanque è tetrica parcarum lege iubetur,
Tunc igitur lati fatum exitiale timentes
Ceruleas petimus Rhœbani fluminis vndas.
Hinc procul in longum tracta Tyneidos arua
Tembrius irriguis fluuius facit humida ripis.
Sangarius subit hinc Euxini littora pulsans.
Ast ubi remigio aduti consedimus oras
Vicinas Lyce magne tibi, quo nomine genti
Imperat, amplexu qui nos in tecta recepit
Rex Lycus, & Minyas fouit simul hospita mensa,
Ipse dies, noctésque simul testatus amorem.
Hic quoque parca duos Orco damnauit iniqua
Idmonaq́; Ampycidem, clarumq́; per æquora Tiphyn,
Illum equidem morbi vis intempesta peremit.
Ast aper occidit ferus hunc. nos iusta sepulchri
Soluimus, & canas tum deinde reposcimus vndas.
Credimus Ancæo puppim. nam quisque magistrum
Naugi, & pulchras callentem dixerat artes.
Suscipit hic igitur temonum lora, manúque
Parthenium ipse regens Argo direxit in amnem,
Incola quem nitidis splendentem dicit ab vndis.
Alloquor hunc Tiphym fueram qua voce locutus.
Emensa hic apicem scopulis tendentis in æquor
Cappadocas præter cursu quoque puppis eodem,
Acta carambiaca tenuis confinia terra.
Illic Thermodoon, & Halys perlabitur ingens
Qui magno salsos inuadit turbine fluctus,
Lapsus ab Arctoa boreali vertice plaga.
Longa Themiscyres regio, & Bœantidos
ora.
Hinc & Amazonidum turma pan-
duntur equestres,
Et Chalybes, sociaq́; manus Stybarena fre-
quentant.

Θαρσεῖν ἠδὲ περιώδυνε γυναίων εἰσίδε φίλτρον·
Τοὺς δὲ καὶ ἀσπασθεὶς καὶ ἐπωπήσας αὐτὸς ἔτευξα
Παῖδε κλυτὼ Βορέω· Φινεῦ δ᾽ ἄρα θεσπέσιον ἄτην
Ἀργαλέοιο χόλου, φωτὸς δ᾽ ἀπεφόρισεν αὐγάς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ζαμενὴς Βορέης προσάιξεν ἀέλλας 675
Ἁρπάξας ἐκύλινδεν ὑπὸ δρυμὰ παρὰ καὶ ὕλας
Βιστονίης, ἵνα κῆρ᾽ ἐλοιὸν καὶ πότμον ἐπίσπῃ.
Αὐτὰρ ἔπειτα Φινῆα Ἀγηνορίδην λιπόντες
Αὖλιν, ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης ὠξυνόμεσθα.
Ἀγχοῦ κυανέαις πέτραις, ἅς μοι ποτὲ μήτηρ 680
Ἡμετέρη κατέλεξε περίφρων Καλλιόπεια.
Οὐ γάρ τις ἐξυπάλυξεν ἐπιζυγέοιο πόνοιο,
Ἀλλὰ κατερρυμέναι ἀνέμων ἀγῆσιν ἀέλλαις·
Συμβλῆτες πίλνανται ἐπ᾽ ἀλλήλαισιν ἰοῦσαι·
Δοῦπος τ᾽ ἀμφιλαχής τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶ ἵκανε 685
Ῥηγνυμένοιο κλύδωνος, ἐρευγομένης τε θαλάσσης
Κύματι παφλάζοντι· περιβρύχει ἄσπετος ἅλμη.
Ἀλλ᾽ ἐγὼ Ἀγνιάδῃ τάδ᾽ ἀπὸ γλώσσης ἀγόρευον,
Πρύμναν ἐπευθύνειν, ὄφρ᾽ εὖ πεφυλαγμένος εἴη.
Τοῦ δὲ καὶ εἰσαΐοντος ἐπιχρώσθη φίλον ἦτορ, 690
Ἐν στέρνοισι δὲ κεῦθεν ἅ οἱ τελέεσθαι ἔμελλεν,
Μοῦνος ἀφ᾽ ἡρώων. ἀλλὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἥρας ἐννεσίῃσιν Ἐρωδιὸν ἧκε φέρεσθαι
Ἀκρὴν ἐς κεραίαν. ὁ δ᾽ ἀγαλλόμενος πεπότητο·
Πέτραις δ᾽ ἐν μυχάτοισιν ὑπὸ πτερύγεσσιν ἀερθεὶς 695
Δινήθη· ταὶ δ᾽ αἶψα κραδαινόμεναι ἑκάτερθεν
Σύμπεσον ἀλλήλαισι, καὶ οὐραῖον ἄκρον ἔκερσαν
Ὄρνιθος· πτερὸν δ᾽ ὄρνιν ἀπήμονα εἰρύσαντο.
Τῖφυς δ᾽ ἐσαθρήσας ὄρνιθος αἰπὺν ὄλεθρον,
Σῖγα μὲν ἡρώεσσιν ἐκέκλετο· τοὶ δ᾽ ἀΐοντες, 700
Ἱέμενοι θοὰ κύματ᾽ ὑπειρεσίῃσι χάραξαν.
Αὐτὰρ ἐγὼ μολπῇσι παρήπαφον αἰστήροις
Πέτρας ἠλιβάτους· αἱ δ᾽ ἀλλήλων ἀπέχουσαι.
Κῦμα δ᾽ ἀνερρήχθη. βυθὸς δ᾽ ὑπεδέξατο νῆα,
Ἡμετέρῃ πίσυνος κιθάρῃ, διὰ θέσκελον αὐδήν. 705
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ πορθμοῖο κατὰ στόμα καὶ διὰ πέτρας
Κυανέας ἤμειψε λάλος τρόπις, αὐτίκ᾽ ἄρ᾽ αἶγε
Βυσσόθεν ἐρρίζωσαν, καὶ ἔμπεδον αἰὲν ἔρειμον.
Οὕτω γὰρ μοῖραι τάδ᾽ ἐπεκλώσαντο βαρεῖαι.
Καὶ τότε δὴ προφυγόντες ἀδευκέα πότμον ὀλέθρου, 710
Ῥηβαντοῦ προχοαῖσι μέλαν᾽ ἐξικόμεθ᾽ ἀκτὴν
Νῆσον ὑπὲρ δολιχὴν Θυνηΐδα, τὴν ἑκάτερθεν
Τέμβρειος ἰχθυόεις θαλάσσαις πλημμύρεται ὄχθαις,
Σαγγάριός θ᾽ ὃς κύματ᾽ ἐπιτρέχει Εὐξείνοιο.
Ἀλλ᾽ ὅτ᾽ ἐπ᾽ αἰγιαλῶν ἐπεπλεύσαμεθ᾽ εἰρεσίῃσιν, 715
Ἀμφὶ Λύκοιο ῥέεθρον ἐκέλσαμεν, ὅ ἐπὶ λαοῖς
Κραίνει Λύκος ποταμοῖο φερώνυμος, ὅς ῥ᾽ ὑπεδέξατο
Ἥρωας Μινύας, ξενίῃ δ᾽ ὑπεδέξατο τραπέζῃ,
Φίλατο δ᾽ αὖ νύκτας τε καὶ ἤματα συνεχὲς αἰεί.
Ἔνθα καὶ αἶσα παρῖσα κατεφθίσατο δύο φῶτας, 720
Ἀμπυκίδην Ἴδμονα, κυβερνητῆρά τε Τῖφυν.
Τοῦ μὲν δὴ κατὰ σῶμα λυγρὴ ἐρείσατο νοῦσος,
Τὸν δ᾽ ἔκτεινεν θὴρ σῦς ἄγριος· αὐτὰρ ὁ τοῖς γε
Τύμβους χευάμενοι πολλὴν ἐπίπονον θαλλεῖν.
Ἀγκαίῳ πίσυνοι. τὸν γὰρ φάσαν ἴδριν ἁπάντων 725
Ναυτιλίης, σφετέρῃσι δαημοσύνῃσι κελεῦθαι.
Αὐτὰρ πηδάλιον οἴηκα λάζετο χερσί,
Νῆα κατιθύνων ἐπὶ Παρθενίοιο ῥέεθρα,
Ὃν δὴ καλλιχοεῖν μὲν ἐπώνυμον οἱ καλέουσιν,
Ὃν τοι ἐγὼ μυθοῦσιν ἐπὶ προτιέσιοιν ἔειξα. 730
Ἔνθεν ἄκρας περικλυστὰ παραπλώσαντες ἔβημεν
Γαῖαν ἐπὶ Παφλαγόνων, τὴν δὴ παράμειψε θοῶς
Ἀργὼ ὑπὲρ μέγα λαῖτμα· Καραμβιάκην δ᾽ ἵκετ᾽ ἄκρον,
Ἧ ἐπὶ Θερμώδων κεῖται, Ἅλυός τε ῥέεθρον,
Βάλλον ἐπ᾽ αἰγιαλὸν δίνας ἀργυρέας ἧκεν. 735
Νέρθε δ᾽ ὑποθρώσκουσι Βορειάδος ἀντίον Ἄρκτου
Μακρὰ Θεμισκύρης Βοιαντίδος ἄψεα κεῖται.
Ἀλχὴ δ᾽ Ἀμαζονίδων δαμασίππων ἄστεα κεῖται.
Καὶ Χάλυβες, Τιβαρηνά τ᾽ ἔθνη, λαοί τ᾽ ἐπίχωροι

Μίγδην ἐν Μοσσύνοισι πόλιν ναίουσιν ἅπαντες. 740
Λαιὰ δ' ἔπειτ' ἀπλῶντες ἱκάνομεν αἰγιαλοῖσιν,
Ἤχι τε Μακρώνεσσι Μαριανδυνοὶ ἐπιμίσγει·
Νῆσος δέ τις Ἑλίκης δολιχὸς παρακέκλιται αὐχήν,
Ἔνθα δ' ὑπ' ἠιόνεσσιν ἐπὶ ψαφαρῇσι κυκλοῦνται
Τηλεφανεῖς αὐλῶνες ὑπὸ μυχὸν εὐρέα κόλπου· 745
Οὗ Σινώπης ἔρος ἐστί, πόλις τ' εὐθαλὲς λειμών.
Ἔνθα δ' Ἀράξης εὖρυ μεγαβρεμέτου ποταμοῖο,
Ἐξ οὗ Θερμώδων, Φᾶσις Τάναΐς τε ῥέουσιν,
Οὗ Κόλχων κλυτὰ φῦλα καὶ Ἡνιόχων καὶ Ἀράξων.
Οἳ παραμειβόμενοι, μυχάτοις ἐπεπλεύσαμεν ὅρμοις 750
Οὔρους, Χειδνείους τε, Χαρανδαίους, Σολύμους τε.
Ἀσσυρίων τε γαῖαν, ἐπὶ δ' ἀγκῶνα Σινώπης
Καὶ Φιλύρας κατά τε Νήτας τε, καὶ ἄστεα πυκνὰ Σαπείρων·
Βύζηράς τ' ἐπὶ τοῖσιν, ἰδ' ἄξεινα φῦλα Σιγύννων.
Ἵκετο δ' ἐκ τούτων ἀνέμων πνοιῇσι θέουσα Ἀργὼ 755
Ὀψὲ τε νύκτα φέρουσα ἐπ' ἀπείρεσια κόσμον
Εὔξεινον, Φᾶσιν κατὰ καλλιρόον ὄρον.
Ἀγκαῖος δ' ἐκέλευσε παρασχόμενος ἐπίκλην,
Λαίφεά τε στέλλειν, καὶ ἐπ' ἴκριον αὐτῇ χαλάσαι,
Ἱστὸν ἀνακλίναντας, ὑπ' εἰρεσίῃ δ' ἐλάσαι. 760
Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο διὰ στόμα ἀργυρέοντος
Ἱκόμεθ', αὐτίκ' ἄρα σταθμὸν καὶ τεῖχος ἰδοῦσι
Αἰήτου κατίδομεν καὶ ἄλσεα τοῖσι ἐπὶ ἀλσὶ
Χρύσειον δ' ἐκέκαστο, φηγῷ δ' ἐπὶ δέρος ἐκρέματο.
Ὣς οἱ μὲν τάδ' ἔκαστα πεπεύθατο. αὐτὰρ Ἰήσων 765
Αὐτίκα μερμήριξε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.
Σὺν δὲ Μινύαισιν ἄλλην ἀγοράζετο βουλήν,
Ἠ' ὅτ' Αἰήταο μολεῖν δόμον οἶος ἀπ' ἄλλων,
Μειλιχίοις τε ἔπεσσι παραιφάμενος ἐπιπείσαι·
Ἢ καὶ ὁμοῦ σὺν πᾶσιν ἐς μέσον αὐτίκα λαῶν. 770
Ἀλλ' οὐ γὰρ Μινύαισιν ἐφήνδανε πᾶσι νέεσθαι·
Δὴ τότε γὰρ φρεσὶν ἧσιν ἐβάλλετο λευκώλενος Ἥρη,
Ἀμβολίην δ' ἄρα θῆκε τὰ κεν αἶσα γένοιτο.
Ὦρσε δ' ἄρ' ὄνειρον ἐπεσσύμενον πρὸς δώματα
Εἰς δόμον Αἰήταο. αὐτὸν δ' ὑπὸ δεῖμα πέλασσεν. 775
Εἴσατο γὰρ βασιλῆα περὶ φρεσίν, ὅς οἱ ἔδοξε
Παρθένου ἣν ἀτίταλλεν ἐοῖς μεγάροισιν ἑοῖσι,
Μηδείας κόλποισιν ἐς ἱμερτοῖσι πεσεῖσθαι
Ἀστέρα παμφανόωντα δι' αἰθέρος ὑψόθι τερπνοῦ.
Ἡ δ' ἐπεὶ ἐν πέπλοισι λάβεν κεχαρηότι θυμῷ, 780
Ἠδὲ φέρουσ' εἰς χεύματ' ἐϋρρείτου ποταμοῖο
Φάσιδος· ἀστέρα δ' αἶψ' ἀναρπάξαντα ῥέεθρον
Οἴχεσθαι πόντοιο δι' ἀξείνοιο φέροντα.
Ταῦτα δ' ἐπεὶ φράσσατο ἰδὼν ἐξ ὕπνου
Ἀνέστη, στυγερὸν δὲ περὶ φρένας εἷλε τρόμος. 785
Ἆλτο δ' ἀπ' ἐξ εὐνῆς· δμωσὶ δ' ἐν ἴφ' ἐπέτελλεν
Ἵππους ἐντύνειν, ὑπὸ δ' ἅρματα ζεῦξαι·
Ὄφρα κε μειλίξαιτο κιὼν ἐπὶ ῥεῖθρον ἐραννὸν
Φάσιν δινήεντα, πατρῴιας εἰναλίας νύμφας,
Ψυχάς θ' ἡρώων ὅσαι τ' ἐπὶ ῥεῖθρον ἀλῶνται. 790
Θυγατέρας δ' ἐκάλεσσε θυηδόκου ἐκ θαλάμοιο,
Χαλκιόπην σὺν παισὶν ἀποφθιμένου Φρίξοιο,
Ἡ δ' ἁπαλὴν Μήδειαν ἀπειρεσίως εἶδος ἔχουσαν,
Παρθένον αἰδοίην, ἐφ' ἅρ' ἀναβῆναι ὄχοισι.
Ἄψυρτος δ' ἀπονόσφι δόμοις ναίεσκε πόληος 795
Ἅρμα δ' ἐπὶ χρύσειον ἔβη μέγα θυγατέρεσσιν
Αἰήτης, τὸν δ' αἶψα δι' ἐκ πεδίου φέρον ἵπποι
Χείλος ἐπὶ ποταμοῦ δονακώδεος, ἔνθα οἱ αἰεὶ
Εὐχωλάς τε θυηλάς τε ἱερὰ ποταμῷ ἐκόμιζεν.
Κεῖνας δ' ὄχθαισιν ἐπέλασσεν ἔλαυνεν Ἀργώ, 800
Καί ῥα τότ' Αἰήτης εἰσέδρακεν, ἐν δ' ἄρα πολλοὺς
Ἐξείης ἥρωας ἐνὶ κληῖδεσσι καθεζομένους,
Ἀθανάτοις ἰκέλους· περὶ γάρ ῥα ἑ τεύχεα λάμπεν.
Τοῖσι δ' ἄρ' ἐν πάντεσσι μετέπρεπε δῖος Ἰήσων.
Ἥρη γὰρ περὶ πάντων ἔτευχε, καί οἱ ἔδωκε 805
Κάλλος τε μέγεθός τε καὶ ἠνορέην ἐπέθηκεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ὀφθαλμοῖσι βαλόντες,
Αἰήτης Μινύας τε περὶ φρένα πενθήσαντες.

Regna, & Mosynes iunguntur in vrbibus vna. 740
Conuersi ad lęuam Maurorum accessimus oras,
Et Mariandinis vicinos vidimus agros.
Hinc Helices longum protenditur ęquore collum.
Hinc quoque littoreis ingens vallatur arenis
Campus, & excelsa despectant ęquora valles. 745
Mons Synmus est, vrbs his, viridanti gramine pratum
Arua secant vasto strepitu deuectus Araxes,
Thermodoon, rapidis Phasis, Tanaisque fluentes,
Inclyta vbi Colchi gens, Heniochique, & Araxa
Progressi extremos portus, populósque videmus. 750
Uros, Chidneósque, Charandaeos, Solymósque,
Et iuxta Assyrios, dorsúmque immane Sinopes,
Et Philyras, Netásque, atque oppida densa Sapirûm.
Byzeras super hos, & inhospita rura Sigynnum.
His impulsa locis ventis afflantibus Argo 755
Fertur in immensum tenebris fugientibus orbem.
Euxinum occiduo dehinc Phasida sole videmus.
Admonitos iubet hic Ancęus candida multo
Stringere demissis antemnis carbasa nexu.
Malum ęquare rati, puppimq; impellere remis. 760
Fluminis at postquam tranquilla per ora recepti
Venimus huc. muris Aeęa cincta superbis
Regia spectatur, nemus & quo vellere pellis
Fuluo glandinea fago suspensa nitebat.
Sic illi his cunctis intenti rebus agebant. 765
At secum Aesonides animo quam multa volutans
Ad Minyas fidos comis sic voce locutus.
Praestet an Aeeta properare ad mœnia solum
Ab reliquis, blandóque hominem suadere labores.
An se cum sociis cunctis heroibus iret. 770
Tum verò haud placuit Minyis ire omnibus vna
Iusserat hoc etenim Iuno formosa timentes
Cunctantésque suas fatis permittere habenas.
Quę cito tunc etiam ferri per somnia iussit
Aeetę exitium, vehemens hinc protinus omnem 775
Regalem cum mente domum concusserat horror.
Uisus enim spectare sibi est ex ęthere summo
Praefulgens caris occumbere virginis astrum
Medeae in finibus, propria quam nutriat aula.
Illa autem peplo accepto, gaudijque tota 780
Mente ferens illud, latum perueniт ad amnem
Phasidos ast rapitum fluuij iam fluctibus astrum
Longius Euxini ponti de littore ferri.
Talia per somnum fuerant vbi visa, repente
Erigitur, & ingens tremor iam pectus obibat. 785
Exilijt irato famulos iam frana iubebat
Constratis imponere equis, & iungere currus,
Vt veniens placet peramati fluminis vndas
Phasidos, atque ipsi patrias cum gurgite nymphas,
Heroúmque animas quotquot per flumen oberrant. 790
Inde suas iubet è thalamis accedere natas
Chalciopem & natos Phrixo iam coniuge adempto,
Et teneram forma insignem, vultúsque rubore
Medeam, vt curru vecta comitentur euntem.
Nam media Absyrtus procul hinc habitabat in vrbe, 795
Aureus vna ipsum currus, natásque ferebat
Aeetem, huc rapido cursu sublimis equorum
Fertur arundineas fauces ad fluminis, illic
Ferre preces patrijs vndis, & sacra solebat.
Has autem ad ripas cursu peruenerat Argo. 800
Hanc ergo Aeetes conspexit, & ordine multos
Heroas vna in medijs considere transtris
Dis similes. nam pectora erant sua splendida cuique.
Uerum inter cunctos praestans excellit Iason.
Huic etenim Iuno diuinum afflarat honorem, 805
Et dederat formam, & procero in corpore robur,
Cum propius starent, alternáque lumina ferrent
Aeetes, Minyaeq; grauem tulit ira dolorem.

At prius Aeetes splendenti Phoebus vt alter
E curru aurato longe radiabat amictu.
Serta caput circum radiis ardentibus illi
Ambibant, sceptrúmque manu quatiente mouebat.
Ceu fulgur, geminaq́; latus cinxére puellae
Praeustres gaudebat enim comitantibus illis,
Terribilis verò, & toruo quoque lumine spectans,
Crudelésque minas clamans excussit ab ore.
Dicite quinam estis, vel quae vos duxit egestas?
Vnde etiam causae fuerunt mea regna petendi?
Nam neque iura mei regni, nec sceptra timetis
Colchorum, aut studio flagrantia pectora nostri
Qui Marte indomiti quoties ad bella vocantur,
Collatis patriam tutantur fortiter armis.
Sic ait. at cuncti tenuêre silentia tristes.
Tum verò Aesonidae fidentia pectora Juno
Attulit, heroas nanque ingens moeror habebat.
Nos neque latrones vt venimus, vllâve nostro
Sana lacessitos iniuria reddidit hostes,
Mortales odio quae iam fecêre priores
Haud pauci, rapto lucrum sibi turpe parantes.
Sed neque Neptuni praemium carissima proles
Constituit primus Pelias & vellera nacti
Aurea felices patriam repetamus Iolcon.
At nonnulla tenent socij mihi numina cuncti.
Nam sumus heroum, aut nati de sanguine diuûm.
Sed neque bellorum ignari, durive laboris
Hospitio iungi petimus nam denique praestat.
Sic ait. ast animum concussit flamma procella
Aeetae similis, oculósque intorsit acerbos,
Exitiúmque dolo Minyis meditatur iniquo.
Ad quos est tandem tali sermone locutus.
Si tanta in vobis animi vis Martia surgit
Vt contra instantes pugnaces fundere Colchos
Speratis, vobísque ingens erit inde tropaeum,
Vellera tollentes patrias deposcite terras.
Sin autem pauci nostra superante phalange
Cedetis, poenas soluet confracta carina.
At mihi si qua fides, & erit magis vtile vobis
Deligere è cunctis qui sit praestantior vnum.
Mens erit, vt subiens ego quae certamina dicam,
Aurea dona ferat, & vos honor iste manebit.
Sic dicens vrgebat equos. vestigia retro
Illi iussa ferunt. Minyas dolor occupat altus.
Tunc ergo Alcides votis deposcitur illis
Non multa daret Colchorum pectora poenas.
NVNC autem Musae tibi praestrinxero, maesti
Qualia pertulerint Minyae. tum regis ab aula
Aeeta rediens pugnax quae dixerit Argus,
Quem Phrixo de patre tulit sibi iuncta puella
Chalciope in patriis laribus. quo tempore vellus
Arietis in tergo Colchorum ad litora venit.
Nuntiat hoc Minyis quae sunt ventura superbi
Stultitia Aeeta scelerato & pectore regis.
Vtque puellarum infelix vratur amore
Medea, atque astu Junonis capta feratur.
Nanque cupidineo torquet Venus igne medullas,
Proximáque hanc Stygio telo traiecit Erinnys.
Vtque boues ignem spirantes sub iuga misit
Quadrifida, vt sulco dederit quae semina Phrixus
Gesserat Aeeta veniens bellator ad aulam.
Anguigenis dotem bellacem e dentibus actam.
Exosam vt segetem summas occidit aristas
Funesta Medea manu, sed gloria factis
Cesserit Aesonidae. tenebris vt noctis opacae
Venerit infaustis pulso velamine tectis
Auspiciis furtim flamma data virgo ferentis,
Et petijt celsam fatis vrgentibus Argo.

Πρῶτος γὰρ Αἰήτης μὲν ἐφ' ἅρμασιν ἤϊεν ὃς
Λάμπετο μαρμαίρων περὶ χρυσέοισιν ἐπὶ πέπλοις 810
Ἀμφὶ δέ οἱ στεφάνη κεφαλῇ ἔχε θυσανόεσσα
Ἀκτῖσιν φλογεραῖς· σκῆπτρον δ' ἐν χερσὶν ἐνώμα.
Ἀστερες ὡς ἴκελαι, δοιαὶ δ' ἑκάτερθεν ἔσαν
Θυγατέρες· ταῖς γάρ καὶ ἀγαλλόμενος πεπότητο.
Σμερδνὸν ὑπ' ὀφθαλμοῖσι δ' ὑπόδρακα τοῖ πελασθείς. 815
Καί οἱ ἀπὸ στομάτων βαρυδὴν ἀνενείκατο φωνήν,
Δεινὸν ὁμοκλήσας· μέγα δ' αὖ τάδ' ἐγεγώνει,
Φράζετέ μοι τίνες ἐστέ, τί δὲ χρέος ὔμμας ἱκάνει,
Ἐκ ποίης ἠδ' ὑμέοισι Κυταΐδα γαῖαν ἀμεῖψαι·
Οὐδ' ἄρ' ἐμὴν δείσαντες ἀνακτορίην παρέβαλθε. 820
Οὐδὲ λεὼν σκηπτοῦχον ἐπήρανον ὑμετέροιο
Κόλχων, οἳ καὶ Ἄρηϊ δεδουπόσιν εἰσὶν ἀτειρεῖς,
Ἐς μόθον ἱστάμενοι σὺν εἰδότες ἐξὶ μάχεσθαι·
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Αἰσονίδῃ δ' ἄρα θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ὄπασσεν 825
Ἥρη πρέσβα θεά· μέγα δ' αὖ τάδ' ἐγεγώνει,
Οὔτι ληϊστῆρες ἱκάνομεν, οὔτε τιν' ἄλλην
Γαῖαν ἐπιπροβάντες, ἐμφορέων ὕβριος αἰνῆς
Ἔργ' ἀδίκ' αἰσχρά τ' ἴσον, ἃ δὴ πολλοὶ μεμάασι
Τέρπνα φέρειν ἐν βιοτῇ κέρδος ἐπακτὸν ὀρινόμενοι. 830
Ἀλλά μοι ἆθλον ἔταξε Ποσειδάωνος φίλος υἱὸς
Πελίης οἰχομένους πάλιν, χρύσεον ποτὶ κῶας
Ἀξομένους ἀπονέσθαι ἐϋκτίμενον ἐς Ἰωλκόν.
Οὐδέ τι δὴ νωνυμνοι ἐμοὶ ἕταροι ἑσπόμενοι
Οἱ μὲν γὰρ μακάρων, οἱ δ' ἀνδρῶν γένος ἐσθλῶν 835
Οὐδέ τι μὴν πολέμων ἀδαήμονες οὐδὲ μόθοιο,
Ξεῖνοι δ' ἀρχομένοις εἴδῃ ἐρέοιμι ὅσα γ' ἄμεινον.
Ὣς φάτο. τοῦ δ' ἄρα θυμὸς ὀρίνετο ἶσος ἀέλλῃ
Αἰήτῃ, καὶ σμερδνὸν ὑπόδρακεν ὀφθαλμοῖσι,
Φρεσὶν ἰὼ ἐρέων δόλον, καὶ μῆτιν ὑφαίνων 840
Ὀψὲ δὲ δὴ Μινύαισι τοίην ἀνενείκατο φωνήν,
Εἰ μὲν δὴ Κόλχοισιν ἀριστεύειν ἔναντα
Μαρναμένοις ἐθέλητε, ἀποφθίσειν μόθον ἄνδρας
Ἐλπίς, ὡς καὶ ἀάατον γέρας ἔσσεται ὕμμιν,
Κῶας ἀειραμένους ἰέναι σφετέρην ποτὶ γαῖαν 845
Εἰ δέ γε ταρβήσαντες ὑποκλίνητε φάλαγγα
Ἡμετέρην, τότε νῆα καταφλέξαι κλέος ἀξία.
Εἰ δέ κέ μοι πείθησθε, τὸ καὶ πολὺ κέρδιον ἔσται,
Κρίναντες τὸν ἄριστον, ὃς ἐκπάγλως περὶ πάντων,
Ὄφρα κε πειρηθεὶς ἄεθλον ἐμοῦ αὐτὸς ἐνίσπω, 850
Κῶας ἔχῃ χρύσειον ὃ καὶ γέρας ἔσσεται ὕμμιν.
Ὣς εἰπὼν ἵπποισιν ἐκέκλετο· τοὶ δ' ἄρ' ὀπίσσω
Βῆσαν ἀμειβόμενοι, Μινύας δ' ἄχος εἷλε θυμῷ.
Καί ῥα τόθ' Ἡρακλῆος ἔχον πόθον· ἦ γὰρ ἔμελλεν
Ἐσθλὸς ἀμαλδύνειν Κόλχων καὶ θοῦρον Ἄρηα. 855
ΝΥΝ δ' αὖ ὦ Μοῦσαι τὰ διακριδὸν ἀγορεύσω,
Οἷά περ αἰνόμοροι Μινύαι πάθον ἠδ' ὅσ' ἔρεξαν
Ὥς τ' ἀφορήτου ἔνεν' ἐκ δώματος Αἰήταο
Ἄργος ἐνμμεμαὼς Φρίξου παῖς, ὅν ῥα ἔτικτε
Χαλκιόπη, πρὸ γὰρ ταῦτ' ἔξαιτε, πατρὸς ἐν ἑστίῃ, 860
Ἦιχ' ὑπὲρ νώτου κριοῦ Κόλχοισι πελάσθη,
Ἀγγέλλων Μινύαισιν ἃ δὴ τελέεσθαι ἔμελλε
Σφῆσιν ἀταρτηροῖσι πολυφθόρου Αἰήταο·
Ἠδ' ὡς παρθενικῆς αὐτοῦ φιλότης ἐδάμασσε
Αἰνόγαμος Μήδειαν, θεᾶς Ἥρης διὰ βουλάς. 865
Ἐν γάρ οἱ ἵμερον ὦρσεν ἰοστέφανος Κυθέρεια.
Ἧκε δ' ἄρ' ὑπὸ σπλάγχνοισι δυσαλγέα βέλος.
Ὥς τε βόας ζεύγλῃσι δαμάσσατο πνεῖ πνέοντας,
Τετράγυον θέμενος σπεῖρεν αὔλακα, τόν ῥ' ὤπασε
Φρίξος ἐνμμεμαώς, ἐπ' ἐς δόμον Αἰήταο, 870
Ἔδνον ἐνυάλιόν τε δρακοντείων ἀπ' ὀδόντων
Ἡ δ' ὡς δυσμήνιον σπαρτῶν στίχα ἐξενάριξε
Αὐτοφόνῳ παλάμῃ, πῶς δ' ἀγλαὸν ἤρατο κῦδος
Αἰσονίδης, ὥς τ' ἦλθε δι' ἐκ μεγάρων ἀλεγεινῶν,
Αἶψ' κακοφραδίῃσι διὰ νύκτα ἔρεβος, 875
Παρθένος αἰνολεχής (δεῖ γάρ ῥά ἑ τῇσιν ἑρπετὰς
Νηὸς ἐπ' Ἀργῴας πελάσαι καὶ πότνι' ἀνάγκη)

Οὔτι

Οὔ τι' [illegible] ῥύμενοι.
Ἡ δ' ὡς [illegible] μοιρᾶς.
Στέρνα τε [illegible] 880
Δάκρυσι [illegible]
Ἐς [illegible]
Παρθενίων [illegible]
Ἄλλα τ' οὐ πολλὰ [illegible] αὖτις ἀκούσῃ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Μήδεια λιποῦσα δόμους Αἰήταο 885
Λαθριδίη, [illegible]
Δὴ τότ' ἄρα [illegible] μάλιστα
Ἀμφ' ἱεροῦ φηγοῖο δέρας χρύσειον [illegible].
Ῥᾶστα [illegible] οὐδέ τις ἡμῖν
Ἔργον [illegible] 890
Πᾶσιν [illegible]
Πρῶτα γὰρ Αἰήταο δόμων [illegible]
Ἐννέα δὴ [illegible]
Θριγκοῖσι [illegible],
Ἑπτὰ [illegible] 895
Χάλκειαι [illegible]
Τεῖχος [illegible].
Αὐτὰρ [illegible]
[illegible]
[illegible] 900
[illegible]
Εἰ μή τις [illegible]
[illegible]
[illegible]
Οὐδέ τις [illegible] 905
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ἐν δ' [illegible]
[illegible] 910
[illegible]
Ἐν δ' [illegible]
Ἀσφόδελος [illegible]
Καὶ θρύον [illegible]
[illegible] 915
[illegible]
Μανδραγόρας, [illegible]
[illegible]
Σμῖλαξ, [illegible]
[illegible] 920
Ἄλλα τε [illegible]
[illegible]
[illegible]
Ἐν δ' ἄρα [illegible]
[illegible] 925
[illegible]
Χρυσείῳ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 930
[illegible]
Αὐτὰρ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 935
Ὡς [illegible]
Ἡ δ' [illegible]
[illegible] πατρίδα γαῖαν.
Καὶ [illegible]
Μόψος [illegible] 940
[illegible]
[illegible]
Ὡς [illegible]
Αἰσονίδην [illegible]
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα, 945
Μόψον τ' Ἀμπυκίδην [illegible]

Cum nullus erat non ira cura paterna.
Ut complexa nouas diuersas per oscula formas,
Pectoraque attrectans persona basia fixit,
Humectans lacrymis stagnantibus ora, sudorque
Omnis abrumpit heroas, percussaque pectora,
Virgineum strauit poscens hymenaea pudorem.
Plura etiam fient posthac ubi cognita rursum.
Ergo ubi tecta ferox Medea paterna reliquit,
Venit & ad puppim gressu suspensa latenti,
Tunc multa inter nos quo pacto, aut arte locuti
Aurea de sacra ferremus vellera fago,
Quàm facilis menti nostræ labor. at neque quisquam
Tantum ausus sperare, noui nam plena timoris
Cuncta videbantur, seriesque immensa maiorum.
Nam primum ante domos Phasis prælabitur ingens,
Deinde nouem densis paries erectus in vlnas,
Turribus & solidis munitus vectibus ambit.
Septeni claudunt orbes, triplicesque tuentur
Aeratæ ingentes portæ, superemanet altus
Murus, & auratæ decorant fastigia pinnæ.
Spargit inextinctas portarum limine in ipso
Sublimis regina faces, atque inde Dianam
O, ita seruantem Colchi coluêre, viasque.
Ipsa oculis horrenda viris, atque auribus arcet,
Ni fuerit precibus sacris placata peractis.
Quæ meden sciens libamina sola sacerdos,
Et sociæ magno celant Cyteides astu
Nec ciuis veniens hinc quicunque vel hostis
Interiora subit mortali limina gressu.
Nam prohibet quacunque via dux, & dea custos
Immittens rabiem caulis irata ferentis.
Interior sepes murorum circuit hortum
Umbrosum arboribus late crescentibus, ubi
Cum cornis pulchra laurus, platanique decora.
Hic etiam paruis tecta radicibus herba
Asphodelus, Clymenusque, & pulchrior his Adiantus
Et Thryon umbrosus, Anthereónque, Cypirónque,
Hormion, Erysimon, deuotaque Cyclamos aris,
Stœchas, Pæoniaque, & ramo diuite crescens
Mandragora, & Polion, subtilis Dictamus vnà.
Hic & odora Crocus. hic Cardamon, hic quoque Cemus
Cúmque Chamæmelo Smilax, Mecon quoque nigra,
Altheaque & Panaces, & Carpason, atque Aconitum.
Et quæ diræ suis fert gramina terra venenis.
In medio stipes fagi iacet arduus altum
Deiiciatur nemore, & ramis spatiantibus exit.
Hic igitur Phrixea omni de parte refulgens
Aurea pendet ouis, serpens hic vellera circum
Peruigilat, nectu monstrum mortalibus horrens.
Nam tegitur fuluo corio, multisque superbum
Amplexus truncum, spiris ingentibus ambit.
Infernique Iouis signum pro vellere vexat
Indomitus custos, & somni nescius anguis
Sordida conuoluens humentia lumina tabo.
At ubi de cunctis, ut erant verissima rebus
Nouimus, & tenebris Hecatæ custode dracones
Omnia quæ nobis prudens Medea resoluit.
Poscimus in tanto & sine spe discrimine, sena
Quo dea sit placando modo, saneque rogata
Ut sit iter nemus in vallum, tandémque recepto
In patrias liceret redeamus vellere terras.
Tunc Mopsus tubos è cunctis heroibus unus,
Nam fuit ingenio vates doctus & arte
Ut me supplicijs adigant ad munera verbis,
Placantémque deam, monstrúmque immane trahentem.
Sic illi orantes facta cinxêre corona.
Iussi igitur geminos, fortem quoque Iasona, fratres
Pollucem pugilem, præsignem & Castora equestrem,
Mopsónque Amphicyden loca poscere plena laboris.

At me tum ab reliquis solum Medea secuta est.
Post ubi contiguus aras, duasque Therapnen,
Effodi triplicem campi super aequora fossam.
Arceuthi truncos, fragmenta quoque arida cedri,
Et Rhamni stimulos, & stridula ab arbore ramos
Quaeque legens struxique pyras in margine fossae.
Multa quoque ipsa mihi ca'ens Medea ferebat,
Et sacri ex adyto capsam gestabat odoris.
Tum propere subter vestem simula hra peregi,
Impositique ignem, congestaque viscera sacram
Rem faciens, catulos nigra tres pelle locaui.
Sanguine miscebam calcbantum, & struthion ille,
Et scissam Cnecum, desorme hic Psyllion addo
Chalcimon, Anchusamque rubram, trunci que subinde
Apposui ventres sectio de corpore plenos,
Succinctus pullas, ferrumque hostile lacernas.
Pulsabamque rogans, dant illa protinus aures
Lurida rumpentes funesti claustra barathri
Tisiphone: Alectoque furens, & dia Megera,
Succenduntque faces in cadem, & vulnera tetras.
Inuaditque pyram flammis stridentibus ignis.
Et fumum ingentem flagrans dat in aethera nidor.
Cum subito inferna per flammam sede feruntur,
Crudelis nec visa lues, facieisque stupendum.
Corpora sunt illi de duro immissa ferro,
Pandorenque vocant. varius dehinc horrida formis
Immanis nec mente capax, monstrosaque diis
Nata triceps Hecate. leua nam parte iubosus
Hinnit equus, dextra rabido canis aestuat ore
Exitiale malum, medio fera surgit agrestis
Ensis vtraque manus acie distringit acuta.
At circa foueam varios sinuantur in orbes
Pandore, atque Hecate poenarum hinc turba subibat
Quiq, faces cultos piceas immunda Diana
Mittit humi sternens oculos, nec ad aethera tollit.
Lambunt ora canes innais, argentea iam iam
Claustra patent, pulchrasque fores tum sponte recludi
Portarum aspiceres. oculis nemus omne pererrant.
Ast ego tunc ipso gressus in limine fixi.
Medea insequitur, & splendidus Aesone natus,
Tyndarida atque vna celerant vestigia Mopsus.
Cum prope iam tanto fagus quaesita labore
Staret, & hic fundus stygio sacer, araque regi.
Ecce draco immensos spiris facientibus orbes
Attollens immane caput genasque frementes
Sibilat horrendum strepuit conterritus aer,
Insonuitque arbor radicibus omnis ab ipsis
Hinc, atque hinc concussa. strepit nemus vndique densum.
At me tum sociosque simul tremor occupat ingens,
Medea tantum mens vna interrita mansit,
Frustaque cum tristi manibus radice reuellit.
Tunc ego diuinum modulatus pectine carmen,
Supremamque chelim plectens & pollice chordam
Dulcia de nostris emisi murmura labris,
Et somno laudes regique hominumque, deumque
Mollibat, vt validi, cecini, fera membra draconis.
Protinus audito venit Cyteida cantu
In patriam, sopitque hominum mortalia corda,
Ventorum & strepitus vastos, fluctusque marinos
Vndantes fontes, cursumque e fronte perenni.
Cunque feris volucres, quod viuit, repit, & omne
Collocat in lecto, & pennis praeteruolat aureis.
Hic igitur Colchos, florentiaque arua poposcit
Somnus, & horrentis inuasit lumina monstri
Haud morti absimilis. pressum caput applicat armis
Subducens fouet ingentia colla stupetque
Medea infelix. tum protinus Aesone natum.
Incendens propere ex alto iubet aurea ramo

[illegible] 950 [illegible] 955 [illegible] 960 [illegible] 965 [illegible] 970 [illegible] 975 [illegible] 980 [illegible] 985 [illegible] 990 [illegible] 995 [illegible] 1000 [illegible] 1005 [illegible] 1010 [illegible] 1015

Κῶας χρυσόμαλλον [illegible]
Αὐτὰρ δεξάμενος δέρας ἄσπετον, ἵκετ' ἐπὶ νῆα·
Ἥρωες Μινύαι μέγ' ἐγήθεον, αἱ δ' ἄρα χεῖρας
Ἀθανάτοις ὕπατόν τ' οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχοντο.
Ὣς οἱ μὲν περὶ κῶας [illegible] αἶψα δ' Αἰήτης 1020
Ἀμφιπόλων [illegible] ἀποιχομένην Μήδειαν.
Ὦρσε δ' ἄρ' Ἄψυρτον [illegible] λαούς τ' ἀγείρειν,
Μαστεύειν δ' ἄρα παῖδα κασιγνήτην [illegible]
Ἀλλ' ὁ μὲν [illegible]
Εἰς λόχον ἡρώων [illegible] αὐτῶν. 1025
Νὺξ δὲ τότ' ἀστερόεσσα μέσην [illegible] πορείαν.
Ἐκ δ' ἐτελεῖτο δόλος στυγερὸς καὶ χεῖρες [illegible]
Μηδείας, ὑπ' ἔρωτος [illegible] Ἀψύρτοιο,
Ὅν ῥα κατακτείναντες, ἐπὶ προχοαῖς [illegible]
Ὀρνυμένου ποταμοῖο [illegible] 1030
[illegible] δέμας εἰς [illegible] ἀτρυγέτοιο,
Κλῆσιν [illegible] Ἀψυρτίδας ἀγκαλέουσιν,
Ἀλλ' ἄρα οὔτι λάθον [illegible]
Αὐτὰρ ἐπεὶ νηὸς [illegible]
[illegible] πείσματ' [illegible] 1035
[illegible] ποταμοῖο τάμνον [illegible]
Πόντον [illegible] Φάσιδος [illegible]
[illegible]
[illegible] Κόλχων
[illegible] Μινύαι [illegible] 1040
Αὐτὰρ ἐπειγόμενοι [illegible]
[illegible]
Γυμνοὺς Βουνομέας τε, καὶ Ἀρκέας [illegible]
Κερκετικῶν τ' [illegible] φῦλον, Σινδῶν τ' ἀγερώχων·
Οἳ [illegible] Χαραινδαίων τ' αὐλώνων, 1045
Καυκάσιοι [illegible]
Ἀλλ' ὅτε [illegible]
[illegible]
[illegible]
Φᾶσίς τ' [illegible] Σαράγγης· 1050
Τὸν ῥα [illegible]
Μαιώτις [illegible]
Καὶ τότ' [illegible]
[illegible]
[illegible] Τιτὰν 1055
Ταύρου [illegible]
Καὶ ῥα [illegible]
Μαιώτας [illegible]
[illegible] φῦλα,
Σαυρομάτας τε, Γέτας τε, [illegible] τε. 1060
[illegible] λαόν,
[illegible] Μαιώτιδα λίμνην.
Αὐτὰρ [illegible]
[illegible] ὕδωρ,
[illegible] 1065
[illegible]
[illegible]
Τῷ ῥα τότ' [illegible] Ἀργώ.
Ἐννέα μὲν νύκτας τε καὶ ἤματα μοχθίζοντες,
Λείπομεν ἔνθα καὶ ἔνθα [illegible] φῦλα, 1070
[illegible]
Τοξοφόρους τε Σκύθας, [illegible] θεράποντας·
Ταύρους τ' ἀνδροφόνους, [illegible]
[illegible] κρατήρ·
Ἂν δ' ἄρ' Ὑπερβορέους, Νομάδας, καὶ Κάσπιον ἔθνος. 1075
Αὐτὰρ ἐπεὶ δεκάτη [illegible] ἠώς,
Ῥιπαίους αὐλῶνας ἐκέλσαμεν, ἐκ δ' ἄφαρ Ἀργὼ
[illegible] διὰ στεινοῖο ῥέεθρου·
Ἔμπεσε δ' Ὠκεανῷ, Κρόνιον δέ ἑ κικλήσκουσι
Πόντον Ὑπερβόρεοι μέροπες, νεκρήν τε θάλασσαν. 1080
Οὐκέτι δ' [illegible] ὄλεθρον·
Εἰ μὴ ἄρ' [illegible]
Νῆα [illegible] αἰγιαλοῖο
Ἀγκαῖος [illegible]

Vellera detrahere. accelerat non segnis Iason,
Exceptaq; humeris fert pondera pellis ad Argo
Exultant Minyæ heroes, altéque leuarunt
Ad cœlum, superósque manus, & sidera multas.
Vellera sic illi circumstant. protinus ergo
Medeam e seruis Aeetes audit abisse.
Hinc vocat Absyrtum, populúmque & ad arma vocare,
Germanámque vna dat quærere iussa sororem.
Phasidos is rapido gressu properabat ad vndas,
Heroásque petit, audax vbi virgo reperta.
Et iam nox medias cursu transegerat vmbras,
Cum Medea dolis instructa, & amoribus ardens
Exitium fratri Absyrto meditatur iniquum,
Et cæsum vasti iaciunt in fluminis vndas.
Gurgite quem mersum rapiunt Nereides alto.
Idum autem fauis è fluctibus insula tandem
Absyrtum excepit, quam nunc Absyrtida dicunt.
Sed neque fas, neque cuncta deum latuêre videntem.
Tunc propere vestiunt puppim, ferróque rudentes
Vtrinque abscindunt trepidi. sed deuius errat
A ponto auertit, nec fluminis ora deorsum
Poscunt, ac scelere obducti contraria duro
Remigio sulcant Colcho tellure relicta
Lymphas Minyæ, cæcáque profunda premit nox,
Et medios fluxus stulti, ignarique lacorum
Currimus. at loca plena colunt ea maxima circum
Gymni, Bunomæi, & agrestes Arcees vna,
Cercetiique, ferox ea gens, Sindíque superbi.
Sparsa Charandæas per valles tecta frequentant.
Caucaseas iuxta rupes, arctámque Erythram.
Sed cum mane rubens orbis proferret eous
Insula Peucanthe fessos excepit. at illam
Aduersos remis circundant flumine cursu
Ingenti Phasis, tranquilloque amne Saranges.
Quem stagnante palus Mæotis gurgite latum
Sparsa per ingentes transmittit in æquora campos.
Tunc ergo obnixi remis noctésque, diésque
Currimus hinc fauces cogentem Bosphoron arctas
Transilimus muro, Titan vbi fortiter vsus
Traiecit fluminis facientia stagna palustrem.
Hinc iam remigio longos facientes labores
Mæotas tenuis primo contingimus altis,
Finibus & vasto immenso crine geionos,
Sauromatásque, Getásque, Gymnæos, Cecryphásque,
Arsophásque feram gentem, sæuósque Arimasphas,
Qui positas habitant circum Mæotida terras.
Ast vbi inexhausto constitimus labore
Vos superi, & vastæ vada sunt transmissa paludis,
Vix tandem exitio eripimur, pulsantibus Argo
Demissis tabulis, & iam stridente carina.
Inde sub arctois angusto rapta meatu
Finibus oceanum versus prolabitur Argo.
Defessi noctésque nouem, totidem quoque soles.
Linquimus hinc atque hinc ignotas nomine gentes
Pactaeon, Arctoúmque genus, Lelósque feroces,
Belligerósque Scythas, deuotáque pectora Marti,
Funestos tauros crudelia sacra ferentes
Diuæ Hecatæ, humano complent cratera cruore.
Quin & Hyperboreos Nomadas, & Caspia claustra.
Atque vbi diua diem iam clarum aurora reuexit,
Rhipæas valles attigimus inde repente
Prosilit angusti puppis per littora ponti,
Oceanúmque intrat. Saturnius ipse vocatur
Pontus Hyperboreis à gentibus, & mare mortuum.
Vnde etiam letum fugiendi nulla fuit spes,
Ni puppim validis Ancæus viribus actam
Innixus pulchra temonibus arte dolatis
Dextra coegisset cursum per littora ferre.

Prosilit hinc geminis sudanti remige palmis.
Sed domitos longo remorum denique pulsu
Linquebat iam fessa manus, iam tristia corda,
Brachiáque innexum duratæ fronte plicamus.
Torquet dura fames, & sudor multus anhelos.
Tum saltu rapitur de puppe Ancæus, & omnes
Mollibus hortatur heroas fidere verbis.
Qui postquam cum puppe locum tenuêre palustrem,
In mare de summa saliunt per littora naui,
Funibus ac subito longis à puppe reductis
Extremo annexam deducunt molliter Argo,
Argus & Ancæus. Minyis dant deinde rudentes
Tendendos reliquis rapiunt per littora cursu
Veloces, sequiturq́; illos non tarda carina,
Stagnantésque vndas lapidoso in littore sulcat.
Nanque illud nulli feriunt spirantibus auris
Indomitus pelagus venti, perstat mare surdum,
Dictáque pars Helices, & Thetyos vltima regni.
Ast vbi sexta dies roseo cum lumine venit
Venimus ad diues, omnique ex parte beatos
Macrobios, facilem qui vitam in longa trahentes
Sæcula, millenos implent feliciter annos,
Immunes viuuq́; omnis, fortisq́; malignæ.
Verum vbi fatales aquarunt tempore parcas,
Tum somnos capiunt, & dulci morte quietem.
Non illis hominum sunt vlla negotia curæ.
Sed capiunt dulcésque cibos terrestribus herbis,
Ambrosiúmque bibunt succum de rore perenni.
Pars illos decorat ætatem splendor in omnem,
Arridéntque illis facies, oculique sereni
Patribus ac pueris, tum verò menti, animóque
Iustitiæ cultus, & inest prudentia verbis.
Hoc igitur densos percurrimus, ipsa pedestri
Littora transigimus gressu, tum Cimmeriorum
Velocem ad litus nauem propellimus hi sunt
Phœbeæ totos expertes lampadis annos.
Nam mons Rhiphæus, & vertex Calpius illinc
Nascentem auertunt solem densissima Phlegra
A medio vastas consurgens porrigit vmbras
Vsque die, radiósque omnis regionibus illis
Continua immersis adimunt caligine solis.
Digressi hinc igitur, pedibúsque ea littora mensi
Venimus ad scopulum fortem, littúsque serenum.
Vorticibus fluuius decurrens inde profundis
Aureus egelidis Acheron perlabitur oris.
Hunc primum vitreis currentem intersecat vndis
Nigra palus, raucóque sonant hinc murmure ripæ.
Densa per has viridi sunt fronde arbusta, ferúntque
Assiduos fluctus noctésque, diésque per omnes,
Stantq́; humilis circum vesciuitis Hermionia,
Ornat & hæc muris vicos appensa, viisque.
His quoque gens ouis hominum iustissima viuit,
Ipsa quibus satis est nauis morientibus vna.
Nanque animæ tenui vectæ per flumina cymba
Traucunt ripas, visuntur protinus vrbes,
Infernique fores validæ, somniúsque profundus.
Ast vbi iamque hominum mores, & nouimus vrbem,
Magno infelices ea mensi littore damna,
Tum propere Ancæus nauem petit ocyus omnes,
Defessos quamuis conscendere iussit amicos.
Ad quos est verbis blandis quoque pauca locutus.
Nunc etiam durate viri, labor vltimus hic est,
Qui nec iam grauior succedet. iámque ego claros
Aspicio Zephyri flatus, stridéntque per vndas
Oceani mihi non ignotæ fortius auræ,
Sed properè malum media firmate carina,
Soluite vela suis de funibus arma parantes
Ordine dextra, latus prudens exornet
vtrunque.
Sic illi peragunt certatim cuncta, sed imo

Ἡ δ' ἔθορεν δίναισι βιαζομένη περ ἀμύνειν. 1085
Ἀλλ' ὅτε δὴ μογεροῖσιν ἐπαυχένιον [illegible],
Χεῖρες δ' οὐκ ἔτ' ἔμιμνον, [illegible]
Πήχεας ἀμπλέξαντες, [illegible] μέτωπα,
Ἱδρῷ [illegible] κέαρ δ' ἐπιτήκετο λιμῷ.
Ἀγκαῖος δ' ἐξάλτο, καὶ ἄλλους πάντας ἔπειθεν 1090
Ἥρωας, μαλακοῖσι παραιφάμενος ἐπέεσσιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ οὖν τέναγός τε πολυτρήτοισι [illegible]
Βάντες [illegible] βάλοντο,
[illegible] ἀρτήσαντο πολυστρέπτοισι κάλωσι,
Πρυμνὰς ἐξ ἐσχάτης δολιχὴν μήρινθα βαλόντες 1095
Ἄργος τ' Ἀγκαῖός τε, ἀρχὰς [illegible]
Ἥρωσι. τοὶ δ' αἶψα δι' αἰγιαλοῖο θέοντες,
Σύρειν [illegible] ἕσπετο ποντοπόρος ναῦς,
Τέμνουσ' ὑγρὰ κέλευθα [illegible] κροκάλοισιν.
Οὐ γάρ ἐπὶ [illegible] ὕπο πνείουσιν ἀῆται 1100
[illegible] πόντος
Κεῖθ', [illegible] Ἑλίκης καὶ Τηθύος ἔσχατον ὕδωρ.
Ἀλλ' ὅτ' ἐπεὶ ἕκτη [illegible] ἤλυθεν ἠώς,
[illegible] ἐς ἀφνειὸν καὶ [illegible] ἐξικόμεσθα
Μακροβίων, οἳ δὴ πολλὰς ζώουσ' ἐνιαυτούς, 1105
Δώδεκα χιλιάδας μηνῶν [illegible]
Πληθούσης μήνης, χαλεπῶν ἐκτοσθεν ἀνάγκης.
Αὐτὰρ ἐπὴν μηνός τε [illegible] ἐξανύσωσιν,
Ὕπνῳ [illegible] θανάτου [illegible] τελευτήν.
Οὐδ' ἄρα τοῖσι [illegible] ἀνθρώπων, 1110
[illegible] μελίηδέα [illegible]
[illegible] ἀμβροσίην θεῖον ποτὸν ἐξαφύοντες,
Πάντες [illegible] ὁμήλικίην [illegible]
[illegible] ὀφθαλμοῖσι [illegible]
Παίδεσσιν ἠδὲ τοκεῦσιν [illegible] ἠδὲ νόον, 1115
Αἴσιμά τε ῥέζειν [illegible]
Καὶ τοὺς μὲν ῥ' [illegible]
[illegible] ἔπειτα δὲ Κιμμερίοισι
Νῆα θοὴν [illegible] οἳ ῥά τε μοῦνοι
Ἀκτῖνος ἄμμοροι [illegible] ἠελίοιο. 1120
Ἔνθεν μὲν γὰρ Ῥιπαῖον ὄρος καὶ Κάλπιος αὐχὴν
Ἀντολίας [illegible]
[illegible] μεσημβρινὸν [illegible] Φλέγρα
Δείελον αὖ [illegible] Ἄρκτος
Κύκλοις [illegible] ἀχλὺς δ' ἐπικέκλιται αἰεί. 1125
Ἔνθεν δ' ἀφορμηθέντες [illegible]
Ἤλθομεν ἀγκῶνα [illegible] ἀκτήν,
Ἔνθ' [illegible] ἀμφιβαθεῖς [illegible] βαθείαις
[illegible] Ἀχέρων [illegible]
Ἀργυροειδὲς ὕδωρ [illegible] λίμνη τε κελαινὴ 1130
Ἀνδέχεται [illegible] ποταμοῖο
Δένδρεα τηλεθάοντα ποτὶ [illegible]
Βέβριθε νύκτας τε καὶ ἤματα [illegible] αἰεί.
Ἀμφὶ δέ οἱ χθαμαλή τε καὶ [illegible] Ἑρμιονεία
Τείχεσιν [illegible] ἐπ' ἀγυιαῖς. 1135
Ἐν δ' ἄρα ναίουσιν δικαιότατοι ἀνθρώπων,
Οἷσιν [illegible] νῆες [illegible]
Καὶ δὴ αὖ αἱ ψυχαὶ μετεκίαθον εἰς Ἀχέροντα
[illegible] ἀγχοῦ δὲ οἱ εἰσὶ πύληες,
Ἀρρήτοι τ' Ἀΐδαο πύλαι, καὶ δῆμος ὀνείρων. 1140
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ τήνδε πόλιν καὶ ἤθεα λαῶν
[illegible]
Δὴ ῥα τότ' Ἀγκαῖος [illegible] πάντας
[illegible] κεκμηκότας ἄμμιγ' ἑταίρους.
Τοὺς δ' ἄγε καὶ μύθοισι [illegible] 1145
Τλῆτε φίλοι [illegible] ὀπὶ χάρμην
Ἔλπομαι [illegible]
Ἀκραεῖ ζεφύροιο [illegible]
Ὕδωρ Ὠκεανοῦ [illegible]
Ἀλλὰ θοῶς ἱστὸν μὲν [illegible] 1150
Λύσατε δὲ [illegible] χέοντες,
[illegible] ἐπισπομένοις [illegible] βαλόντες.
Ὣς οἱ μὲν τὰ ἕκαστα [illegible]

Νηὸς

Νηὸς ἐπιβρεμόμενος Τομαρὶς ἔλλαχε φηγὸς,
Ἥν ποθ' ὑπ' Ἀργώοισι τομαῖς ἡρμόσατο Παλλάς. 1155
Ἡ δ' ἔφη, (θάμβος δὲ περὶ φρένας εἷλεν ἅπαντας)
Ὤ μοι ἐγὼν, εἴθ' ἦν με διαρραισθεῖσαν ὀλέσθαι
Κυανέαις πέτρῃσιν ἐν ἀξείνῳ τε κλύδωνι·
Οὐκ ἂν νῦν ἐλάπουσιν [illegible] βασιλήων
Νωνύμνοις φορέεσκον· ἐπεὶ νῦν αἰὲν ἐριννὺς 1160
Αἵματος αὐθομόου δεδαϊγμένου Ἀψύρτοιο
Ὑστατίοις ἕπεται· στέργει δὲ τοῖς ἄτη ἐπ' ἄτῃ.
Νῦν γὰρ δὴ λυγρῆς τε καὶ ἀργαλέης κακότητι
Ἵξομαι, εἰ [illegible] ἄκρον ἵκωμαι·
Εἰ μὴ γάρ μ' ἱερῇσιν [illegible] ἄκρῃσι 1165
Κόλπον ἔσω γαίης τε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης
Ἔξω, [illegible] Ἀτλαντικοῦ [illegible] ἵκωμαι.
Ὣς εἰποῦσ' αὐδὴν κατεπαύσατο· ἐν δ' ἄρα θυμὸς
Παχνώθη Μινύαισι δ' [illegible], ὅτ' ἄρ' ἔμελλον
Σχέσειν λυγρὸν ὄλεθρον, Ἰάσονος εἵνεκα φίλτρων. 1170
Πολλὰ δὲ μερμήριζον ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσιν,
Ἢ μὲν ἀποφθεῖσαι καὶ ἰχθύσι κύρμα βάλωσιν
Αἰνολεχῆ Μήδειαν, ἀποστρέψωσι δ' ἐριννύν.
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε περικλυτὸς Αἴσονος υἱὸς,
Καὶ τότε λισσόμενος θυμὸν κατέπαυσεν ἑκάστου. 1175
Αὐτὰρ ἐπεί τ' Ἀργ[illegible] ἔκλυον ὀμφὴν,
Ἧντο ὁμοῦ κληῖσιν θοῶς, λάζοντο δ' ἐρετμά.
Ἀγκαῖος δ' οἴακας ἐπισταμένως ἐτίταινε·
Πὰρ δ' ἄρα νῆσον ἄμειβον Ἰερνίδα· καί οἱ ὄπισθεν
Ἵκτο καταιγίζουσα δνοφερῇ ζωννῦσα θύελλα, 1180
Ἐν δ' ὀθόνας κόλπωσε θέεν δ' ἄφαρ ὑγρὸν ἐπ' οἶδμα
Νηῦς. οὐδέ τις [illegible] ἐλπώρη
Ἦν ποτ'. δυωδεκάτη γὰρ ἐπῄεν ἠριγένεια.
Οὐδέ τις ἔγνω [illegible] ἐρήμη
Εἰ μὴ ἄρ' ἐν πυμάτοις [illegible] Ὠκεανοῖο 1185
Λυγκεὺς ἐσενόησεν· ὁ γὰρ [illegible]
Νῆσον πευκήεσσαν, ἰδ' εὐρέα δώματ' ἀνάσσης
Δήμητρος· περὶ δ' αὐτὴ μέγα νέφος ἐστεφάνωται.
Ὧν πέρι μῦθον ἅπαντ' ἔκλυες Μουσαῖε δαΐφρον,
Ὥς ποτε Φερσεφόνην τέρεν' ἄνθεα χερσὶ δρέπουσαν 1190
Ἐξάπαφον [illegible] κατ' ἄλσος τε καὶ μέγα δηρόν·
Αὐτὰρ ἔπειθ' ὅ γέ μιν Πλουτεὺς, κυανέας ζεύξας ἵππους
Ζευξάμενος, κούρην ἐπεβήσατο δαίμονος αἴσῃ,
Ἁρπάξας δ' [illegible] κύματος ἀτρυγέτοιο.
Ἀλλ' τότ' ἐγὼ [illegible] 1195
Νῆσον [illegible] καὶ αἰγλήεσσα [illegible],
Ἔνθ' οὔτε [illegible] ἀνθρώπων.
Οὐ γὰρ οἱ [illegible],
Ἀλλά γε [illegible]
Ὑψηλὰ [illegible]. 1200
Καὶ τότ' ἄρ' [illegible]
Ἰθυντὴρ Ἀγκαῖος, [illegible],
Σχεδὸν [illegible]
Μήτε [illegible].
Ἤματι δὲ τριτάτῳ Κίρκης δόμον [illegible], 1205
Αὐγαίων ποτὶ χέρσον [illegible] τε Θέρατρας
Καὶ τότ' ἄρ' [illegible],
Πείσματα δ' ἐν πέτρῃσιν ἐδήσαμεν. ἐν δ' ἄρ' Ἰήσων
Νηὸς ἀποπρογένεσθαι [illegible] ἑταίρους,
Διζήμενος τίς ἄρ' ἀνδρῶν ἢ [illegible] γαίας 1210
Ναιετάει, γνῶσαι δὲ πόλιν καὶ ἤθεα λαῶν.
Τοῖς δ' ἄφαρ ὑπαντοῦσα κατ' ἀντίον ἐρχομένοισι
Κούρη [illegible] Αἰήτεω,
Ἠελίου θυγάτηρ (Κίρκην δέ ἑ κικλήσκουσι
Μήτηρ Ἀστερόπη καὶ τηλεφανὴς Ὑπερίων) 1215
Ἦ ῥα θοῶς ἐπὶ νῆα κατήλυθεν· ἐν δ' ἄρα πάντες
Θάμβεον εἰσορόωντες. ἀπὸ κρατὸς γὰρ ἔθειραι
Πυρσαῖς ἀκτίνεσσιν [illegible]·
Στίλβε δὲ καλὰ πρόσωπα, φλογὸς δ' ἀπέλαμπεν ἀϋτμή.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Μήδειαν [illegible] 1220
Αὐτὴ καλυπτομένην, [illegible]
Αἰδομένη· χλωρὸν γὰρ [illegible].

E fundo resonans dat vocem concita fagus,
Argolica Pallas fecerat quam dura bipenni. 1155
Atque ait, ast circum stupor inde inuaserat omnes.
Heu me nanque utinam collisa & perdita dudum
Cyaneas petris Euxini in fluctibus essem.
Quam nunc stultitia regum hæc opprobria nunquam
Credita perferrem, nam me fera semper Erinnys 1160
Absyrti effuso cognati sæua cruore
A tergo insequitur, damnis quoque damna grauantur.
Has igitur casi pœnas, sceleris que nefandi
Perfero fatales nunc huc impulsa per undas.
Quin vos me scopulis sacris summittite terræ, 1165
Inque sinus nostros pelagi perducite nostri,
Oceanúmque extra, atq; atlantica monstra feratis.
Sic effata premit vocem. tum funditus omnis
Vis animi Minyis obtorpuit horrida iam
Aesonida nimios passuri propter amores, 1170
Multáque per sensus voluunt in pectore amaros,
An sæuam ferro perimant, & piscibus escam
Medeam iaciant, retro q; vertatur Erinnys,
Ni cito sensisset super inclytus Aesone natus,
Flexissetq; iram, atque animos cuiusque precando. 1175
Postquam Argus vocem vera audiuere loquentis,
Consedêre citi in transtris, remosq; tulêre.
At multa Ancæus temonem dirigit arte,
Insuláque ante omnes offertur Lernis, & Argo
Insequitur metuens atram non stulta procellam, 1180
Veláque franguntur. curva tamen illa per æquor
Anxia, nulla iterum fugiendi denique loti
Spes erat, & duodena dies iam fluxerat, ex quo
Ignari vehimur quibus erraremus in oris:
Sed tamen oceani extremo nos margine ferri 1185
Cognorat Lynceus, conspecta quoque eminus illi
Insula Peuceessa. Cereris regalia sunt hic
Ampla deæ, & nubes hæc circunfusa coronat,
Quorum quæcunque est ex me tibi fabula constet.
Persephonem solito ut teneram dum sedula flores, 1190
Colligit in magno germani fallere luco
Nauigio vectus, sed equis ubi fræna iubosis
Imponens, uidit parcarum fœdere Pluto,
Vi flentem rapuit, traxitque Atlantis in æquor.
Nunc desperatum est nos posse optata tenere 1195
Littora, sine ullos contingi hic denique fines,
Ad quæ non ullæ vertunt sua lintea puppes.
Nam neq; clausa palus pontum venientibus offert.
Sed scopuli circum, porrectáque saxa feruntur
In pelagus, generat fluctus pulcherrima dona. 1200
At non Ancæum rectorem puppis adunca
Spes tua destituit circum. sed obambulat errans
Nunc latus in læuum flexo temone, nec illuc
Viso aditu in dextram direxit lintea partem.
Tertia lux tandem perduxit in atria Circes 1205
Lintea, sinúmque loco petere interiora iubemus.
Nos quoque nos loto iam littora poscimus ausu,
Et densis funes saxis conuoluimus illinc
Emisit socios, & quærere iussit Iason
An colat ignotas, semotáque littora terras 1210
Gens ulla, & mores hominum cognoscere & urbem.
Verum illis propere venientibus obuia solis
Filia, quam dicunt proprio de nomine Circen,
Affuit Aeeta iusto sociata iugali,
Quam tulit Asterope splendenti Hyperione mater. 1215
Hæc igitur cursu ad puppim peruenit. at omnes
Inspecta stupuêre, pares de vertice summo,
Et radiis similes spargebat nanque capillos,
Emittens gratas splendenti corpore flammas.
Verum ubi Medeam tenui velamine tectam 1220
Inspexit, nanque illa genas perfusa rubore
Velabat, viridiq; que dolor tunc corda premebat,

Sic fatur gemitus nata miserata latentes:
O misera in quantos tecum te Cypria luctus?
Iam facinus vestrum non ulla aboleuerit aetas,
Quod senis hunc profugos frustra genitoris ab ora
Nunc agit ob caesi fratris crudeliter umbram.
Nam neque vos patriis fas est succedere tectis,
Pollutos tetra peccati labe recentis,
Ni prius inuisum Malea in littore iusta
Purgetis per sacra nefas. Libamen & Orphei.
Atque ideò nostras nunquam vos visere terras
Credite turbatos tam tetro crimine sordis.
Hospita dona tamen vobis studiosa parabo,
Et panem, & multas carnes, & dulcia vina.
Sic ait, & retro conuersa est. vasa sed ipsam
In mediam puppim potúsque, cibique feruntur.
Et tulit hinc ventus properos à puppe secundus.
Soluimus hoc igitur tensos de littore funes
Sulcantes fluctus Thermesia littora iuxta.
Mox & ad herculeas peruenimus inde columnas.
At circum scopulos, atque alta cacumina Baccho
Sacratos tenuêre diu somnia tristes.
Tunc quoque sol nitidum cùm se proferret Eois
Directo pelagus sulcamus remige glaucum.
Sardiniam hinc petimus tandémque, sinúsque Latinos,
Et quos Ausonium, tyrrhenúmque alluit aequor.
At freta Trinacriae tua iam Lilybaee tenentes
Aequora sensimus, flammámque per alta videmus
Aetnae Enceladi nobis infesta minantem.
Tum propere super consultans exaestuat unda,
Ebullens, altóque fremit torrente Charybdis.
Tum etiam antemnas immasit gurgite vasto.
Sed puppim aduersus rapit hinc simul, & neque cursum
Ponè sequi, nec retro datur subducere nauim,
Gurgitéque obducti iam circumuoluimur illo.
Tunc etiam praeceps summergi coeperat Argo.
Ni veneranda virum senis inclyta nata marini
Viuentem optasset contingere. Pelea magnum,
Blandáque de thalamis venisset ad alta paternis,
Argoam & puppim caeno eduxisset ab imo.
Haud procul hinc vectis scopulo succedimus altum
In mare porrecto. geminis hinc inde recurrens
Vnda, repercusso resonat per littora saxo,
Fluctibus & grata veniunt à cautibus aura.
Illic mellifluam residentes ore puellae
Dant vocem, seducúntque carent per carmina nautas.
Et iam tum Minyas innasit grata cantus
Sirenum, validísque sonos transcurrere remis,
Letales mens nulla fuit, manibúsque remittunt.
Quinetiam Ancaeus temonem ad littora vertit.
Ipse ego ni cithara versis in carmina cordis
Quos mater docuit misissem pectore cantus,
Pangebámque modis suauem resonantibus hymnum.
Vt quondam Aeripedum causa certarit equorum
Iuppiter astrorum deus, & Neptunus aquarum.
Vtq; Lycaoniam terram deus aequoris aureo,
Iratus fratri percusserit inde tridente.
Impulsúque tuo sese ostendêre per alta
Aequora diuersa quaeq; insula nomine terra
Sardinia, Euboea, & Salamis, ventosaq; Cyprus.
Obstupuêre nouo cantu de colle niuoso
Sirenes, vilaq; tacent, & carmine nostro
Et Chelin, & citharam suspiria pectore ab imo
Ducentes iecère manu. supremáque letis
Tempora fatalis veniunt, & ab obice saxi
Praecipites sese in pelagus misêre profundum.
Sed formam in petras, generosáque corpora mutant.
Ergo ubi & haec etiam cursu iam praeterit Argo
Naufragium, latósque sinus petit aequoris alti.
Iámque per optatos producit carbasa ventos
Corcyreos petimus portus. ea tecta colebant.

Ἦ τότ' ἐποικτείρουσα προσηύδα τε, φάτο Κίρκη,
Ὦ δειλή, τίνα σοι Κύπρις ὤπασε μοῖραν.
Οὐ γάρ τοι λήσεσθε ἀθέσμια ῥέξαντες ἔργα 1225
Νόστον ἐς ἡμέτερον τελέσαντες εἵνεκα παιδὸς
Ἰναχιοῦ, γέροντές τε, τὸν ἐκ πάτρης ὀλέσαντες.
Οὐδὲ γὰρ ὑμέας πάτρης ποτ' ἐσόψεσθ' ἄστυ ἱκέσθαι
Εἰ μὴ ἁγνισθεῖτε θυηλαῖσιν ἀκέοντες,
Μῖσος ἐπεὶ σφισι νεῖκος θεοῖσι μακάρεσσιν, 1230
Ὀρφέος ἰδμοσύνῃσι, παρὰ κρηπῖσι Μαλείης.
Οὐδὲ γὰρ ἡμετέροισι δόμοις ἔπι θέμις ἱκέσθαι
Προστροπίοις τοίῳ γε λύθρῳ πεπαλαγμένοισι.
Ἀλλά μιν αὐτίκ' ἐγὼ πορέσω ξεινήια πέμψω
Σῖτον καὶ μέθυ λαρὸν ἄγειν, σὺν δὲ κρέα πολλά. 1235
Ὣς εἰποῦσ', ἄψορρος ἀπέστιχεν· ἐν δὲ μέσσῃ
Δαιτύς τ' ἠδὲ ποτοῖο πίθοι ἠδὲ τεύχε' ἔκειτο.
Ἂν δ' ἄρ' ἐπιπνεύσασα θεῇ Ἀργοῖ οὖρος ἀήτης·
Καὶ τότε λυσάμενοι πρυμνὰς ἀπὸ πείσματα χερσί,
Κῦμα διεξαΐσσοντες ἀνὰ στόμα Ταρτησσοῖο 1240
Ἱκόμεθα, στήλαισι δ' ἐκέλσαμεν Ἡρακλῆος.
Ἄκραις δ' αὖ ἱεραῖσι Διωνύσοιο ἄνακτος
Μείναμεν ἐννύχιοι· δειλῶς γὰρ ἐδάκνετο θυμόν.
Ἦμος δ' ἀντολίῃσιν ἐγείρετο φωσφόρος αἴγλη,
Ὄρθριοι εἰρεσίῃ γλαυκὴν ἐχαράξαμεν ἅλμην, 1245
Σαρδῶ δ' ἱκόμεθ' αὖθις, κόλπους τε Λατίνων,
Νήσους τ' Αὐσονίας, Τυρσηνῶν δ' ἱκόμεθ' ἀκτάς.
Αὐτὰρ ἔπειτα Λιλύβαιον ἐπιπροϊδὼν ἤγετο πορθμόν,
Τριγλώχινά τε νῆσον ἐπιπροϊδών, Ἐγκελάδοιο
Αἰτναίου φλόξ ὄρσιν ἀρίζηλον μεμαῶτες, 1250
Αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς ὀλοὴ περιζέεν ὕδωρ
Νειόθεν, ἐκ μυχάτων δὲ βυθοῦ ῥοιβδοῦσα Χάρυβδις
Κύματι καχλάζοντι, καὶ ἵκετ' ἄκρον ἱκάνει.
Νῆα δ' ἄρ' αὐτίκα κατεῖχε ῥόθος, οὐδέ μιν εἴα
Πρόσσω προθέειν, οὐδ' αὐτίκ' ἀναδύσασθαι ὀπίσσω, 1255
Κοίλῳ ἐνὶ μυχῷ δὲ περιστρεφθεῖσα δέδεντο.
Ἦ τάχα καὶ δύσεσθ' Ἀργὼ κατὰ βένθος ἔμελλεν,
Εἰ μὴ ὀρεξαμένη πατρὸς θείοιο γέροντος
Εὐρυβίη Πηλῆα ποθήσατο εἰσιδέεσθαι,
Μειλιχίη δ' ἐκδῦσα δόμων, καὶ ῥύσατ' ὀλέθρου 1260
Ἀργῴην ἄφαρ τε, καὶ ἐκ κλύδωνος ἐξεσάωσε.
Δὴ τότε οἱ πλώοντες ἐπιπροϊδὼν μάλα τηλοῦ
Προβλῆτα σκόπελον πέτρῃ τ' ἐνὶ ἀμφὶ δὲ ἀκταῖς
Ἀκτοῖς ἠχήεσσαν ἐπιβρέχουσα βίαιος
Πόντον ἔσω, χαροπὸν δ' ἀεὶ ἐπιβοῦσιν ἐσβέννυτο κῦμα. 1265
Ἔνθα δ' ἐφεζόμεναι λιγυρὴν ὄπα γηρύουσι
Κοῦραι, ἀγείρουσι δὲ βροτῶν νόστον ἀκούσας·
Δὴ τότε δὴ Μινύαισιν ἐφήνδανε πύστις ἀοιδῆς
Σειρήνων· ἤδη δέ σφι παρακλίνεσθαι ἔμελλον
Φθέγγμα οὐλοίδιον, χερσὶν δέ οἱ ἦσαν ἑτοῖμοι. 1270
Ἀγκαῖος δ' ἰθύνεν ἐπὶ προβλῆτα κολωνόν,
Εἰ μὴ ἐγὼ φόρμιγγα τιταινόμενος παλάμῃφιν,
Μητρὸς ἐμῆς ἐκέκαστ' ἐν στήθεσι κόσμον ἀοιδῆς.
Ἤειδον δὲ λιγὺ κελάδων δέμας ὕμνον,
Ὥς ποτε οἱ δηρίσαντες ἀελλοπόδων ὑπὲρ ἵππων· 1275
Αὐτὸς Κυανοχαίτης χολωσάμενος Διὶ πατρὶ
Τύψεν Λυκαονίην γαῖαν χρυσῇ τριαίνῃ,
Καὶ ῥαγεῖσαν διεσκέδασεν κατ' ἀπείρονα πόντον,
Νήσους εἰναλίας, ἅς τ' ἐξονόμηναν
Σαρδώ τ' Εὔβοιάν τ', ἠδὲ Κύπρον ἠνεμόεσσαν. 1280
Δὴ τότε φορμίζοντος ἀπὸ σκοπιῆς νιφόεντος,
Σειρῆνες θάμβησαν, ἑὴν δ' ἀνέπαυσαν ἀοιδήν.
Καὶ ῥ' ἡ μὲν λωτούς, ἡ δ' αὖ χέλυν ἔκβαλε χειρῶν.
Δεινὰ δ' ἀνεστονάχησαν, ἐπεὶ τότε μοῖρ' ἦε λυγρῆς
Μοιριδίου θανάτοιο· σκοπιᾶς δ' ἀπὸ ῥωγάδος ἄκρης 1285
Ἐς βυθὸν δινήεντα ἀπερρίψαντο θαλάσσης,
Πέτραις δ' ἀλλάξαντο δέμας μορφήν θ' ὑπέθεντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τήνδε πόρον παρήμειψε θέουσα
Ἀργώ, ἐσσυμένη δὲ πόντου καὶ κόλπον ἱκάνει
Ἀσφαλέως πλώουσα κατ' εὐπνοίην ἀνέμοιο, 1290
Κερκύρας ζαθέων ἐξαῦτις, τῆς σφιν ἄνακτες.

Ἴδμεν

Ἴδρεις εἰρεσίης καὶ ἐπιστάμενοι πλόον ἴσχειν
Φαίηκες, τοῖσιν δ' ἀρετῇ μεμαυῖαν ἀνάσσει
Ἀλκίνοος κρείων δικαιότατος βασιλήων.
Πείσματα δ' ἐκ ψαμάθοιο περιπλώοντες ἱερὰ ῥέζον 1295
Ζηνὶ παναιθερίῳ καὶ Δελφίνιῳ Ἀπόλλωνι.
Ἐν δ' ἄρ' ἐπεισαπέτοντο ἐπὶ λιμένας ἐρέτῃσι
Νηυσὶν ἀπερείσιοι Αἰήταο ἄνακτος ἄρχοι ...
Κόλχων, Εἰραμός τε, Χαράνδαιον, Σόλυμόν τε,
Διζόμενοι Μινύας, τοῖς αὖ Μήδειαν ἄγοιτο 1300
Ὄφρ' ἐς Αἰήταο παῖς, τίσαι δ' ἀμοιβὰς
Σφῶιν ἀπ' αὐτοκασιγνήτου κταμένοιο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κοῖλον λιμένος μυχὸν ἄκρον ἵκοντο,
Αἶψα δ' ἄρ' Ἀλκινόοιο δόμους κήρυκας ἔπεμψαν,
Μηδείας λῦτο γυῖα, δέος δ' ὤρχετο πολλὸν 1305
Μή οἱ ἑὸν ἀέκουσαν ἐν πατρὶ δέσμια δοίη
Φαιήκων βασιλεὺς, αἰδῆτά τε ἔργα τελέσσας.
Ἀλλ' οὔ οἱ τάδε μοῖρα τελεσφόρος ἐξετέλεσσε,
Πρὶν δή τοι Πελίαο δόμοις ἔπι λυγρὸν ὄλεθρον
Αὐτῷ τε κρείοντι φόνον χαλκὸν εἶναι Ἰήσων. 1310
Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀμύμονος ἤλυθ' ἐς ὦτα
Ἀρήτη ῥοδόπηχυς, ἑὸν δ' Ἀλκίνοος θυμὸν,
Ἀλκίνοος μὲν ῥ' αὖ ἐπιτέλλετο καί κε κέλευσε
Κούρην αὐτὸς ἑὸν ἄγειν ἀπὸ νηὸς ἐς ἄστυ,
Πατρί θ' ἑῷ πέμψειν δίκην ἀντιμένουσαν. 1315
Ἀρήτη δ' ἐπαγειρομένη ἀγαλλομένη βασίλεια,
Μειλίχιαν παρέειπεν ἑὸν πόσιν, ὥς οἱ ἀγόρευεν,
Οὐ μὲν δή σε ἔοικεν ἀπὸ φρονέουσαν ἐλαύνειν,
Δέκτρα τε σοφίης, λύσαι τ' ἐκ πόσιος ἑῆος.
Θυμοῦται μάλα γάρ σφι Διωναίη Ἀφροδίτη 1320
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν, ὅτε τις τάδε μήσεται ἔργα.
Ἀλλ' εἰ μὲν κούρη πέλεται καὶ ἀθικτὸς ἰοῦσα,
Οἴχεσθαι πάρ' ἐπὶ δῖον καὶ ἐς ἤθεα Κόλχων.
Εἰ δέ κε νυμφίοιο σφετέρου λέκτροιο τε κλισίῃσι
Παρθενίην ἀπέλυσεν, ἄγοι πόσις ᾗ κεν ἀνώγῃ. 1325
Ὣς φάτ' Ἀλκινόῳ, ὃ δὲ τοὶ φρεσὶν ἄγγειλεν αὐδήν·
Καί ῥ' ἐπὶ πᾶσι κέλευσε τελεῖν ἅπερ εἶπεν ἑκάστῳ.
Ἀλλ' οὐ λῆθεν Μινύας ἥγε βουλή, ἀλλ' ἄρ' Ἥρη
Δμωῇ ἐϊκυῖα, θοῶς φάτο καὶ ἐξεῖπεν,
Νῦν ὅτι μερμηρίζουσι τοὶ βασιλῆες ἄνακτες. 1330
Δὴ τότε Μηδείῃ θάλαμον τεύχοντο λέχος τε
Πρύμνῃ ἐν ἀκροτάτῃ, ἀμφὶ δ' ἐτάννυσαν πέπλα φαεινὰ,
Ἀμφ' αὐτῷ χρύσειον ἐπ' ἀγλαὸν ἐσπέτασαν κῶας.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δέμνια στόρεσαν καὶ φάρεά τε θέσσαν,
Τοὶ χρῇ πηκρίνθεν τε γάμον καὶ εὐνὴν ἔμιξαν, 1335
Καὶ τότε παρθενίης ποτὶ ζώνην κάλλιπεν ἄνθος
Αἰνογάμοις Μήδεια δυσηνέμοις ὑμεναίοις.
Αὐτὰρ ἐπεὶ βασιλῆος ἀμύμονος ἐς θρόνον ἵκοντο
Κόλχοι καὶ Μινύαι, καὶ ἑκάστοτε πάντα ἔλεξαν,
Ἐκ δ' ἦγε Αἰσονίδῃ ἄκοιτιν Μήδειαν ἔδωκε 1340
Ἀλκίνοος, τοὶ δ' ὦκα λύσαντ' ἐκ πείσματα νηὸς,
Δὴ τότ' ἐπ' εἰρεσίῃσι θέεν πελάγεσσιν Ἀργώ,
Ἀμβρακίου κόλποιο διὰ προθέουσα κέλευθα.
Ἔνθα τί τοι Μοῦσαι θεόφημες ἐξαγορεύω
Ὅσσ' ἔπαθον Μινύαι σὺν ἀδελφειοῖσιν ἀέλλαις, 1345
Ἢ πῶς ἐξεσάωθεν ἀμετροπάθειοι πλάνοισι·
Ὅσσα τ' ἄρ ἐν Κρήτῃ πάθον ἄλγεα τειρόμενοι,
Χάλκειος τεχθέντα δέμας, τὸν ἐκάλουν
Ὅς ῥά σφι ἐν ὅρμῳ λιμένος ἐπιβῆναι ἐκώλυε.
Ἠδ' ὡς στεινόμενοι βαρυηχέι κύματι πόντου, 1350
Ῥιπῇ τε κλαδόνεσσι βαρυνόμενοι νεφέεσσιν,
Ἦ τοι πέτρῃσι θοὴν νῆα ἐπαΐσσειν ἐδόκευν.
Ναὶ θεὸς Παιὰν δ' ἄρ' ἀπέλαμψεν αἰγλήεν αἶψ'
Δολιχὰς ἀπ' οὐρανόθεν ἠέλιος, ἐκ δ' ἀφάνη
Μεσσατίων ὀρέων· Κρανάην δὲ ἑ πάντες ἐνίσπουσ' 1355
Νῆσον ὅσοι πλησίοισι πέριξ ναίουσιν ἀρουρῶν.
Ἀλλ' οὐ οἱ θέμις ἦεν ὁδῷ ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι
Αἰσονίδην, ἔσχε γὰρ αὐτὸν ἄχος· θάνατος δ' ὀπίσω
Μεῖν' ἀπεχόμενος, ὡς ἐκέλευσε χόλος Ὑπερίονος.
Ἀλλ' ὅτ' ἐπ' εἰρεσίῃς Μαλειαονίδος ἱκόμεθ' ἄκρας, 1360

Artifices operum pelagi, puppísque regendæ
Phæaces, virtute animi quibus inclytus heros
Imperat Alcinous regum iustissimus vnus.
Subductis illanc de littore sacra ferebant
Funebus, ætheriòque Ioui, & tibi delphice Phœbe,
Cum subito in portum delati classe veniuntur
Remigio Aeetæ regis manus alta virorum
Colchorum, Ibirasónque Charandaon, Solimónque.
Et Minyas quærunt, reddant sibi deinde ferendam
Medeam patris ante oculos, in Phaside cæsi
Perferat vt meritas fratris pro sanguine pœnas.
Cum iam igitur portus intrassent stagna profunda
Alcinoi poscunt præcones atria regis.
Medeæ genua ægra labant: pauórque, timórque
Occupat, viuam retrahant ne vincula Colchon,
Phæacum & faciat non ante audita Tyrannus.
Sed non cuncta mouens fore sinerat ordine tali
Parca prius Pelia quam fata iussisset & aulam
Regnantisque ipsi cædis foret auctor Iason,
Arete Alcinoi clemens, formosáque coniunx.
Ipse autem Alcinous duci de puppe puellam,
Quam peterent Colchi tanto pro crimine sontem,
Restituique suo dicit debere parenti.
Sed mouit pietas reginæ viscera mitis,
Admonuitque virum blandis sermonibus vsa.
Scilicet ô coniunx socij data fœdera lecti,
Haud decet, & Thalami iunctas diuellere flammas,
Et quoties quamuis hac audeat, alma Dione
Irruit, inque viros vltrix, iratáque matres,
Quod si virgineum seruat non tactu pudorem,
Nunquet ad patrem, & patrios Medea penates.
At si concubitu fœdauit claustra iugali
Abdita, iure suo ducat quocunque maritus.
Sic ait, ac regis verbis hac præcordia tangunt,
Atque ita cuncta suis statuit decernere dictis.
At Minyas non hæc latuit sententia. Iuno
Nam subito seruo assimilis deuecta per auras
Nunciat arcanum reges quodcunque locuti.
Tum subito thalamos Medeæ, thorósque parant
Excelsa in puppi, circúmque aulæa coruscant,
Vesteráque effixis dependent aurea setis.
Postquam igitur fulcris struere cubilia lautis,
Coniugij, pares flamma subiere latentes.
Tunc iam virgineus florem Medea decoris
Tristibus infelix hymenæis nupta reliquit.
Hinc vbi magnanimi regis sub ... e tribunal
Colchique, & Minyæ quicquid voluere, locuti,
Traditur Alcinoi decreto iam sua coniunx
Aesonidæ. Soluunt Minyæ de littore puppem,
Ocius & remis stridens propellitur Argo,
Ambraciíque sinus celeri secat æquora cursu.
Hic tibi quid Musæ canam memoranda laborum?
Quos dederint iuncta cum fratribus vsque procellæ?
Et Minyæ incolumes quantis erroribus acti?
Quin etiam quantos incussit Creta dolores?
Aereus in trigigas accessu horrendus in ipso
In portum vetuit Minyas subducere puppem.
Vt tandem æquoreis vexati tempore longo
Fluctibus, ac subito tristi male nube grauati
Credidimus nauem quoties allidere saxis?
At Pæan lucem per nubila sæua coruscam
Montibus è summis superntulit, unde repente
Ex multis quæ nos claudebant, insula visa est,
Quam Cranaen dicunt, loca qui vicina frequentant.
At non Aesonidæ quamuis contingere terram
Parte licet, redimendus enim deseritur, ac illum
Mors auersa fugit, vis tanta Hyperionis ira.
Ast vbi transuectis Maleotidos alta tenemus

Admonitu Circes purgent vbi sacra, rogatus
Infaustum Aeetae, quicquid ve ingessit Erinnys.
Tunc ego sacrorum Minyis libamina pulchra
Struxi, & Neptunum suprema voce rogaui
Det reditum fessis, dulcésque videre parentes.
Illi igitur ventis acti referantur Iolchon
In patriam. sed fronde virens me Taenarus alta
Excepit, vt referam magnis sacra regibus orci,
Vasta quibus parent immensi claustra barathri.
Inde celer petii Thracem per summa niuosam
Libethras gaudens terram tetigisse paternam.
Hic antrum subii peramabile. protulit hic me
Magnanimi in lectis Oeagri splendida mater.

Κίρκης ἐννεσίῃσιν [illegible]
Ἀρὰς Αἰήταο καὶ [illegible]
Δὴ τότ' ἐγὼ Μινύαισιν [illegible]
Ῥέξα, καὶ [illegible]
Νόστον [illegible] γλυκερούς τε [illegible] 1365
Καί ῥ' οἱ μὲν [illegible]
Θῦσε ἐγὼ δ' [illegible]
Ὅσσα [illegible]
Οἵ τ' ἄρα [illegible]
Ἔνθεν δ' [illegible] 1370
Λειβήθρους τε [illegible] πατρίδα γαῖαν.
Ἄντρον δ' [illegible]
Γείνατο ἐν [illegible] Οἰάγροιο.

ΟΡΦΕΩΣ

ΟΡΦΕΩΣ ΕΥΧΗ, ΠΡΟΣ ΜΟΥΣΑΙΟΝ.

ORPHEI VOTVM AD MVSÆVM.

ΜΑΝΘΑΝΕ δὴ Μουσαῖε θυηπολίην περισέμνην,
Εὐχὴν, ἣ δή τοι προφερεστέρη ἐστὶν ἁπασῶν.
Ζεῦ βασιλεῦ καὶ γαῖα, καὶ οὐράνιαι φλόγες ἁγναὶ,
Ἠελίου μήνης θ' ἱερὸν σέλας, ἄστρα τε πάντα·
Καὶ σὺ Πόσειδον, γαιήοχε, κυανοχαῖτα, 5
Φερσεφόνη θ' ἁγνὴ, Δημήτηρ τ' ἀγλαόκαρπε,
Ἄρτεμί τ' ἰοχέαιρα κόρη, καὶ ἤιε Φοῖβε,
Ὃς Δελφοῖς ναίεις ἱερὸν πέδον· ὅς τε μεγίστας
Τιμὰς ἐν μακάρεσσιν ἔχεις, Διόνυσε χορευτά·
Ἄρές τ' ὀμβριμόθυμε, καὶ Ἡφαίστου μένος ἁγνὸν, 10
Ἀφρογενής τε θεὰ, μεγαλώνυμα δῶρα λαχοῦσα·
Καὶ σὺ καταχθονίων βασιλεῦ, μέγ' ὑπείροχε δαῖμον·
Ἥβη τ', Εἰλείθυια, καὶ Ἡρακλέος μένος ἐσθλόν·
Καὶ τὸ Δικαιοσύνης τε καὶ Εὐσεβίης μέγ' ὄνειαρ
Κικλήσκω, Νύμφας τε κλυτὰς, καὶ Πᾶνα μέγιστον, 15
Ἥρην τ' αἰγιόχοιο Διὸς θαλερὴν παράκοιτιν·
Μνημοσύνην τ' ἐρατὴν, Μούσας τ' ἐπικέκλομαι ἁγνὰς
Ἐννέα, καὶ Χάριτάς τε καὶ Ὥρας ἠδ' Ἐνιαυτὸν,
Λητώ τ' εὐπλόκαμον, Θείαν, σεμνήν τε Διώνην,
Κουρῆτάς τ' ἐνόπλους, Κορύβαντάς τ' ἠδὲ Καβείρους, 20
Καὶ μεγάλους Σωτῆρας ὁμοῦ, Διὸς ἄφθιτα τέκνα,
Ἰδαίους τε θεοὺς, ἠδ' ἄγγελον Οὐρανιώνων,
Ἑρμείαν κήρυκα, Θέμιν θ' ἱεροσκόπον ἀνδρῶν,
Νύκτα τε πρεσβίστην καλέω, καὶ φωσφόρον ἦμαρ,
Πίστιν τ' ἠδὲ Δίκην, καὶ ἀμύμονα Θεσμοδότειραν. 25
Ῥείαν τ' ἠδὲ Κρόνον, καὶ Τηθὺν κυανόπεπλον,
Ὠκεανόν τε μέγαν, σύν τ' Ὠκεανοῖο θύγατρας·
Ἄτλαντός τε καὶ αἰῶνος μέγ' ὑπέρτατον ἰσχὺν,
Καὶ χρόνον ἀέναον, καὶ τὸ Στυγὸς ἀγλαὸν ὕδωρ,
Μειλιχίους τε θεοὺς, ἀγαθήν τ' ἐπὶ τοῖσι πρόνοιαν· 30
Δαίμονά τ' ἠγάθεον, καὶ δαίμονα πημαντῆρα,
Δαίμονας οὐρανίους, καὶ ἠερίους, καὶ ἐνύδρους,
Καὶ χθονίους, καὶ ὑποχθονίους, ἠδ' ἐμπυριφοίτους·
Καὶ Σεμέλην, Βάκχου τε συνευαστῆρας ἅπαντας,
Ἰνὼ, Λευκοθέην τε, Παλαίμονά τ' ὀλβιοδώτην. 35
Νίκην θ' ἡδυέπειαν, ἰδ' Ἀδρήστειαν ἄνασσαν·
Καὶ βασιλῆα μέγαν Ἀσκληπιὸν ἠπιοδώτην.
Παλλάδα τ' ἐγρεμάχην κούρην, ἀνέμους τε πρόπαντας,
Καὶ βροντὰς, κόσμου τε μέρη τετρακίονος αὐδῶν·
Μητέρα τ' ἀθανάτων, Ἄττιν, καὶ Μῆνα κικλήσκω, 40
Οὐρανίαν τε θεὰν, σὺν δ' ἄμβροτον ἁγνὸν Ἄδωνιν,
Ἀρχήν τ' ἠδὲ πέρας (τὸ γὰρ ἔπλετο πᾶσι μέγιστον)
Εὐμενέας ἐλθεῖν, κεχαρημένον ἦτορ ἔχοντας,
Τήνδε θυηπολίην ἱερὴν, σπονδήν τ' ἐπὶ σεμνήν.
Εἰνοδίην Ἑκάτην κλῄζω, τριοδῖτιν, ἐραννήν, 45
Οὐρανίαν, χθονίαν τε, καὶ εἰναλίαν, κροκόπεπλον,

DISCE iam Musaee operationem in sacrificiis circa religiosam
Orationem, quae quidem praestantior est omnibus.
Iupiter Rex, & terra, & caelestes flammae purae,
Solis, Lunaeque sacrum lumen, astraque omnia:
Et tu Neptune, terrae concussor nigram comam habens,
Persephoneque casta Ceresque splendidum fructum praebens:
Diana sagittis gaudens puella, & sagittator Phoebe,
Qui Delphorum habitas sacrum solum: quique maximos
Honores inter beatos habens Dionysie saltator:
Marsque robustum animum habens, & Vulcani robur inte-
Ex spumaque genita dea celebria dona sortita (meratum:
Et tu super mortuos rex valde excellens daemon.
Hebeque Lucinaque & Herculis robur bonum,
Et iustitiae & pietatis magna utilitas
Voco: Nymphasque inclytas, Panaque maximum,
Iunonemque Aegiochi Iouis virescentem uxorem:
Memoriamque amabilem, Musasque voco castas
Nouem, & Gratias, & tempora & annum.
Latonamque pulchram comam habentem, diuinam, pudicamque
Vanulasque armigeros, Corybantesque, & Cabiros, & Dionem.
Et magnos seruatores simul, Iouis incorruptos filios.
Idaeosque deos & nuntium caelestium.
Mercurium praeconem, Themimque aruspicem hominum
Noctemque senem voco, & lucem serenam diem.
Fidemque, & Iustitiam, & irreprehensibiles leges tradentem,
Rheamque, & Saturnum, & Tethyn nigram vestem habentem.
Oceanumque magnum, simulque Oceani filias,
Athlantisque, & aeui valde eximium robur,
Et tempus perenne, & Stygis splendentem aquam
Blandosque deos bonamque in his prouidentiam,
Daemonemque diuinum, & daemonem nocentem mortalibus
Daemonas caelestes, & aereos, & aquatiles,
Et terrestres, & subterraneos, & per ignem euntes,
Et Semelem, Bacchique concantatores omnes,
Ino Leucotheam, & Palaemonem diuitiarum datricem,
Victoriamque suauiloquam, & Nemesin reginam,
Et regem magnum Aesculapium mitia dantem,
Pallademque, excitantem ad pugnam puellam, ventosque omnes
Et tonitrua, mundique partes quadrationis columnarum.
Matremque immortalium Attinem, & Lunam voco,
Caelestemque deam, simulque immortalem puerum Adonim,
Principiumque, & finem (id enim est omnibus maximum)
Beneuolos venire, laetum animum habentes,
Ad hoc sacrificium, sacrum foedus, praeterea religiosum.
In via habitantem Hecatem voco, triuiamque, peramabilem
Caelestem, terrestremque, & marinam, crocea vestem habentem,

Sepulcralem, cum animabus mortuorum bacchantem,
Persiam catellam indomitum regnum,
Taurus vectam, totius mundi clavigeram reginam:
Ducem, nympham, pueros nutrientem, montes accedentem:
Supplicantibus puellam caeremoniis piis adesse,
Bubulco benevolam semper grato animo.

Τυμβιδίαν, ψυχαῖς νεκύων μέτα βακχεύουσαν·
Περσείαν σκυλακῖτιν, ἀμαιμάκετον βασίλειαν,
Ταυροπόλον, παντὸς κόσμου κλειδοῦχον ἄνασσαν,
Ἡγεμόνην, νύμφην, κουροτρόφον, οὐρεσιφοῖτιν, 50
Λισσομένοις κούρην τελεταῖς ὁσίαισι παρεῖναι,
Βουκόλῳ εὐμενέουσαν ἀεὶ κεχαρηότι θυμῷ.

ORPHEI HYMNI.

PROTHYRAEAE suffimentum, styracem.

AUDI me, ô veneranda dea, celebris daemon,
Dolorum in partu auxiliatrix, lectorum delectabilis
Foeminarū servatrix, sola puerorū amatrix, mitis affectus,
Parturientiū fautrix, praeses iuvenib. mortaliū Prothyraea:
Clavigera, obvia, amans educationem, omnibus mansueta:
Quae occupas domos omnium, convivijsque laetaris.
Parturientibus zonā solvens, occulta, operibus verò apparēs
Condoles partus doloribus, & foecunditate laetaris.
Lucina, levigans labores gravibus in necessitatibus.
Solam enim te vocant lecti, animae requies.
In te enim parturiunt, quorum damnosi sunt dolores.
Diana absconsa, & veneranda Prothyraea,
Audi beata, dáque liberos auxiliatrix existens.
Et serva, quemadmodum generata es servatrix omnium.

NOCTIS suffimentum, lampades.

NOCTEM deorum generatricem cantibus celebrabo, atque virorum.
Nox generatio omnium, quam & Cyprim vocabimus.
Audi beata dea, nigrum splendorem habens, astris lucens,
Quiete gaudens, & quiete multi somnij:
Laeta, delectabilis, pernoctationes amans, mater somniorum,
Oblivionem tradens curas, bonáque, laborum quietem habēs.
Hymnorum datrix, amica omnium, equis vecta, noctu splendens,
Semiperfecta, terrestris, & caelestis rursus ipsa,
Circularis, ludens persequutionibus per aera iens:
Quae lucem emittis ad inferna, & rursus fugis
In infernum, gravis enim necessitas omnia vincit.
Nunc verò beata Nox, valde dives, omnibus desideranda,
Obviáque, audiens sermonum supplicatoriam vocem,
Venias benevola, timoresq; dimitte splendore vacuos.

COELI suffimentum, thus.

COELUM omnium generator, mundi pars semper indomita,
Antiquum principium omnium, omniúmque finis.
O munde pater, in sphaeram volute circa terram,
Domus deorum beatorum, rhombi vertiginibus iter faciens,
Caelestis terrestrisque, custos omnia complectens:
In pectoribus habens naturae intolerabilem necessitatem,
Purpureo colore: indomitum, varium, varia forma:
Omnia videns, nate Saturni, beatum praestantiss. daemon.
Audi adducēs vitam piā sacra discenti nuper manifestato.

AETHERIS suffimentum, crocum.

O IOVIS sublime palatium habens, tenens imperium indomitum,
Astrorum, solisque lunae partem:
Omnidomans, ignem spirans, omnibus viventibus fax,
Alte apparens, aether, mundi elementum optimum.
O inclytum germen ferens, splendorem, astris fulgorē praebēs,
Vocans supplico te, potentem tranquillum esse.

ΟΡΦΕΩΣ ΥΜΝΟΙ.

ΠΡΟΘΥΡΑΙΑΣ θυμίαμα, στύρακα.

ΚΛΥΘΙ μοι ὦ πολύσεμνε θεά, πολυώνυμε δαῖμον,
Ὠδίνων ἐπαρωγὲ, λεχῶν ἡδεῖα πρόσοψι·
Θηλειῶν σώτειρα, μόνη φιλόπαις, ἀγανόφρον,
Ὠκυλόχεια, παροῦσα νέαις θνητῶν Προθυραία.
Κλειδοῦχ᾽, εὐάντητε, φιλότροφε, πᾶσι προσηνής. 5
Ἣ κατέχεις οἴκους πάντων, θαλίαις τε γέγηθας,
Λυσίζων᾽ ἀφανὴς, ἔργοισι δὲ φαίνῃ ἅπασι.
Συμπάσχεις ὠδῖσι, καὶ εὐτοκίῃσι γέγηθας·
Εἰλείθυια, λύουσα πόνους δειναῖς ἐν ἀνάγκαις.
Μούνην γάρ σε καλοῦσι λεχοῖ, ψυχῆς ἀνάπαυμα. 10
Ἐν γὰρ σοὶ τοκετῶν λυσιπήμονές εἰσιν ἀνῖαι
Ἄρτεμις Εἰλείθυια, καὶ ἡ σεμνὴ Προθυραία.
Κλῦθι μάκαιρα· δίδου δὲ γονὰς, ἐπαρωγὸς ἐοῦσα·
Καὶ σῶζ᾽ ὥσπερ ἔφυς αἰεὶ σώτειρα πάντων.

ΝΥΚΤΟΣ θυμίαμα, δαλούς.

ΝΥΚΤΑ θεῶν γενέτειραν ἀείσομαι ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν.
Νὺξ γένεσις πάντων, ἣν καὶ Κύπριν καλέσωμεν.
Κλῦθι μάκαιρα θεὰ, κυαναυγὴς, ἀστεροφεγγὴς,
Ἡσυχίῃ χαίρουσα καὶ ἠρεμίῃ πολυύπνῳ·
Εὐφροσύνη, τερπνὴ, φιλοπάννυχε, μῆτερ ὀνείρων,
Ληθομέριμν᾽ ἀγαθή τε, πόνων ἀνάπαυσιν ἔχουσα· 5
Ὑπνοδότειρα, φίλη πάντων, ἐλάσιππε, νυχαυγὲς,
Ἡμιτελὴς, χθονία ἠδ᾽ οὐρανία πάλιν αὐτή·
Ἐγκυκλία, παίκτειρα διώγμασιν ἠεροφοίτοις·
Ἣ φάος ἐκπέμπεις ὑπὸ νέρτερα, καὶ πάλι φεύγεις
Εἰς Ἀΐδην· δεινὴ γὰρ ἀνάγκη πάντα κρατύνει. 10
Νῦν σε μάκαιρα Νὺξ πολυόλβιε, πᾶσι ποθεινὴ,
Εὐάντητε, κλύουσα λόγων ἱκετηΐδα φωνὴν,
Ἔλθοις εὐμενέουσα, φόβους δ᾽ ἀπόπεμπε νυχαυγεῖς.

ΟΥΡΑΝΟΥ θυμίαμα, λίβανον.

ΟΥΡΑΝΕ παγγενέτωρ, κόσμου μέρος αἰὲν ἀτειρὲς,
Πρεσβυγένεθλ᾽, ἀρχὴ πάντων πάντων τε τελευτή·
Κόσμε πατὴρ, σφαιρηδὸν ἑλισσόμενος περὶ γαῖαν,
Οἶκε θεῶν μακάρων, ῥόμβου δίναισιν ὁδεύων,
Οὐράνιος χθόνιός τε φύλαξ πάντων περιβληθείς· 5
Ἐν στέρνοισιν ἔχων φύσεως ἄτλητον ἀνάγκην,
Κυανόχρως, ἀδάμαστε, παναίολε, αἰολόμορφε,
Πανδερκὲς, Κρονότεκνε, μάκαρ, πανυπέρτατε δαῖμον,
Κλῦθ᾽ ἐπάγων ζωὴν ὁσίαν μύστῃ νεοφάντῃ.

ΑΙΘΕΡΟΣ θυμίαμα, κρόκον.

ΩΔιὸς ὑψιμέλαθρον ἔχων κράτος αἰὲν ἀτειρὲς,
Ἄστρων ἠελίου τε σεληναίης τε μέρισμα,
Πανδαμάτωρ, πυρίπνου, πᾶσι ζωοῖσιν ἔναυσμα,
Ὑψιφανὴς Αἰθὴρ, κόσμου στοιχεῖον ἄριστον·
Ἀγλαὸν ὦ βλάστημα, σελασφόρε, ἀστεροφεγγὲς, 5
Κικλήσκων λίτομαί σε κεκραμένον εὔδιον εἶναι.

ΠΡΩΤΟΓΟΝΟΥ θυμίαμα, σμύρναν.

ΠΡΩΤΟΓΟΝΟΝ καλέω διφυῆ, μέγαν, αἰθερόπλαγκτον,
Ὠογενῆ, χρυσέαισιν ἀγαλλόμενον πτερύγεσσι,
Ταυροβόαν, γένεσιν μακάρων θνητῶν τ' ἀνθρώπων·
Ὅς τε πολύμνηστον [illegible] Παιάν,
Ἄρρητον, κρύφιον, ῥοιζήτορα, παμφαὲς ἔρνος· 5
Ὄσσων ὃς σκοτόεσσαν ἀπημαύρωσας ὁμίχλην,
Πάντη δινηθεὶς πτερύγων ῥιπαῖς κατὰ κόσμον·
Λαμπρὸν ἄγων φάος ἁγνόν, ἀφ' οὗ σε Φάνητα κικλήσκω,
Ἠδὲ Πρίηπον ἄνακτα, καὶ ἀνταύγην ἑλίκωπον.
Ἀλλὰ μάκαρ πολύμητι, πολύσπορε, βαῖνε γεγηθὼς 10
Ἐς τελετὴν ἁγίαν πολυποίκιλον ὀργιοφάνταις.

PRIMOGENITI suffimentum, smyrnam.

PRIMOGENITVM voco biformem, magnum, in aethere errantem,
Ex ouo genitum, aureis gaudentem alis,
Tauri clamorem habentem, genus beatorum, mortaliumque hominum,
Quique memorandum Orgium inuenit Paean, [illegible]
Inenarrabilem, occultum, sonantem, ubique lucentem ramum.
Oculorum qui tenebrosam excussisti nubem,
Quoquouersum volutus alarum incitamentis per mundum
Emicantem ducens lucem puram, a qua te Phaneta voco:
Atque Priapum regem, & splendentem circumspectum.
Sed beate, multi consilij, habes diuersa semina, descende laetus
Ad sacrificium sanctum, varium, orgia docentibus.

ΑΣΤΡΩΝ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΑΣΤΡΩΝ οὐρανίων ἱερὸν σέλας ἐκπροκαλοῦμαι,
Εὐιέροις φωναῖσι κικλήσκων δαίμονας ἁγνούς.
Ἀστέρες οὐράνιοι, νυκτὸς φίλα τέκνα μελαίνης,
Ἐγκυκλίοις δίναισι περιθρώσκοντες κυκλοῦντες,
Ἀνταυγεῖς, πυρόεντες, ἀεὶ γενετῆρες ἁπάντων· 5
Μοιρίδιοι, πάσης μοίρης σημάντορες ὄντες·
Θνητῶν ἀνθρώπων θείαν διέποντες ἀταρπόν·
Ἑπταφαεῖς ζώνας ἐφορώμενοι, ἠερόπλαγκτοι·
Οὐράνιοι, χθόνιοί τε, πυρίδρομοι, αἰὲν ἀτειρεῖς·
Αὐγάζοντες ἀεὶ νυκτὸς ζοφοειδέα πέπλον, 10
Μαρμαρυγαῖς στίλβοντες, εὔφρονες, ἐννύχιοί τε·
Ἔλθετ' ἐπ' εὐιέρου τελετῆς πολυΐστορας ἄθλους,
Ἐσθλὸν ἐπ' εὐδόξοις ἔργοις δρόμον ἐκτελέοντες.

ASTRORVM suffimentum, aromata.

ASTRORVM caelestium sacrum lumen prius voco,
Sacris vocibus vocans daemonas duces.
Astra caelestia, noctis chara proles nigrae,
Circularibus vertiginibus circum thronum voluta.
Resplendentia, ignea, semper generantia omnia
Fato debita, omnis fati significatoria existentia,
Mortalium hominum diuinam administrantia viam,
Septem lumina habentia, zonas inspicientia, in aere errantia,
Caelestia, terrestriaque in igne currentia, semper indomita,
Illustrantia semper noctis tenebrosum peplum:
Splendoribus relucentia, iucunda, nocturna,
Venite ad sacri sacrificij multiscia certamina,
Bona in gloriosis operibus cursum perficientia.

ΗΛΙΟΥ θυμίαμα, λιβανομάνναν.

ΚΛΥΘΙ μάκαρ, πανδερκὲς ἔχων αἰώνιον ὄμμα,
Τιτὰν χρυσαυγής, Ὑπερίων, οὐράνιον φῶς,
Αὐτοφυής, ἀκάμα, ζώων ἡδεῖα πρόσοψι·
Δεξιὲ μὲν γενέτωρ ἠοῦς, εὐώνυμε νυκτός,
Κρᾶσιν ἔχων ὡρῶν, τετραβάμοσι ποσσὶ χορεύων. 5
Εὔδρομε, ῥοιζήτωρ, πυρόεις, ἱλαρωπέ, διφρευτά,
Ῥόμβου ἀπειρεσίου δινεύμασιν οἶμον ἐλαύνων·
Εὐσεβέσιν καθοδηγὲ καλῶν, ζαμενὴς ἀσεβοῦσι·
Χρυσολύρη, κόσμου τὸν ἐναρμόνιον δρόμον ἕλκων·
Ἔργων σημάντωρ ἀγαθῶν, ὡροτρόφε κοῦρε· 10
Κοσμοκράτωρ, συρικτά, πυρίδρομε, κυκλοέλικτε,
Φωσφόρε, αἰολόμορφε, φερέσβιε, κάρπιμε, Παιάν·
Αἴθαλε, ἀμίαντε, χρόνου πάτερ, ἀθάνατε Ζεῦ,
Εὔδιε, πασιφαής, κόσμου τὸ περίδρομον ὄμμα,
Σβεννύμενε λάμπων τε καλαῖς ἀκτῖσι φαειναῖς· 15
Δεῖκτα δικαιοσύνης, φιλονάματε, δέσποτα κόσμου·
Πιστοφύλαξ, αἰεὶ πάντων ὕπατε, πᾶσιν ἀρωγέ·
Ὄμμα δικαιοσύνης, ζωῆς φῶς, ὦ ἐλάσιππε,
Μάστιγι λιγυρῇ τετράορον ἅρμα διώκων,
Κλῦθι λόγων, ἡδὺν δὲ βίον μύσταισι πρόφαινε. 20

SOLIS suffimentum, libanomannam.

AVDI felix, omnia videntem habens aeternum visum,
Titan, auro splendens, Hyperion caelestis lux:
Per se naturalis, indefesse viuentium delectabilis aspectus,
Dexter quidem genitor aurorae, sinister noctis,
Temperamenta habes temporum quadrupedibus pedibus choreas
Bene currens, strides, ignee, laeta facie habes auriga, ducens:
Rhombi infiniti vertiginibus viam iniectans.
Pius viae deductor pulchrorum, inimicus impiis,
Auream lyram habens, mundi concinnum cursum trahens.
Operum significator bonorum, tempora nutriens puer:
Mundi rector, fistulator, in igne currens, in circulum volutus
Lucifer varia demonstrans, ferens vitam fructuose Pean.
Ardens, impollute, temporis percursor, immortalis Iuppiter
Tranquille, ubique apparens, mundi circumcurrens lumen,
Extincte, lucensque, pulchris radijs incensibus:
Demonstrator iustitiae, amans fontes, domine mundi,
Fidei custos, semper praestantissime omnibus auxiliator,
Oculus iustitiae, vitae lux, o equis vecte,
Flagello stridulo quadrigam currum persequens,
Audi sermones, iucundaque vitam sacra discentibus aperi.

ΣΕΛΗΝΗΣ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΚΛΥΘΙ θεὰ βασίλεια, φαεσφόρε, δῖα Σελήνη,
Ταυρόκερως μήνη, νυκτιδρόμε, ἠεροπόρε,
Ἐννυχία, δᾳδοῦχε, κόρη, εὐάστερε, μήνη,
Αὐξομένη καὶ λειπομένη, θῆλύς τε καὶ ἄρσην,
Αὐγάστειρα, φίλιππε, χρόνου μῆτερ, φερέκαρπε, 5
Ἠλεκτρίς, βαρύθυμε, καταυγάστειρα, νυχία,
Πανδερκής, φιλάγρυπνε, καλοῖς ἄστροισι βρύουσα,
Ἡσυχίῃ χαίρουσα, καὶ εὐφρόνῃ ὀλβιομοίρῳ,
Λαμπετίη, χαριδῶτι, τελεσφόρε, νυκτὸς ἄγαλμα,
Ἀστράρχη, τανύπεπλ', ἑλικόδρομε, πάνσοφε κούρη, 10
Ἐλθὲ μάκαιρ', εὔφρων, εὐάστερε, φέγγεϊ τῷ σῷ
Λαμπομένη, σῴζουσα τεοὺς ἱκέτας [illegible]

LVNAE suffimentum, aromata.

AVDI dea regina, lucem ferens, diua Luna:
Cornua tauri habens luna, noctu currens, in aere iens,
Nocturna, faces ferens puella, bene stellata, Luna,
Aucta, & relicta, foeminaque & mas
Lucescens, amans equos, temporis mater, ferens fructum.
Electro splendens, grauis animo, illustratrix nocturna:
Omnia videns, amans vigilias, pulchris astris florens:
Quiete gaudens, & laetitia fortunata:
Lampetie, gratiosa, fruges producens, noctis imago
Erecta, habens longam vestem, in rotundum currens, sapiens puella.
Veni beata laeta, bene stellata splendore tuo
Lucens, seruans tuos supplicatores in [illegible]

NATVRAE suffimentum, aromata.

NATVRA omnium mater dea, artificiosa mater:
Suscitatrix, honorabilis, multa creans, daemon regina:
Omnidomans, indomita, gubernatrix, ubique splendens:
Omnium rectrix, honorata, praestantissima omnibus,
Incorrupta, primogenita, antiqua, claros viros cohonestans:
Nocturna, multa vastans, lumen ferens, aegre detenta,
Quietum talis pedum vestigium voluens.
Casta princeps deorum, fine carens finis.
Communis quidem omnibus, incommunicabilis verò sola.
Ipsa pater sine patre, virtute valde gaudens maxima:
Bene florens, nexus, amicitia, multis mixta, sciens.
Dux potens, vitam ferens, omnia nutriens puella.
Sufficientia, iudicium, Gratiarum celebris suada.
Aetherea, terrestris, & marina regina.
Amara quidem perniciosis, dulcis verò obtemperantibus.
Sapientissima, omnium datrix, nutrix, ubique regina.
Incrementum nutriens, beata, maturorum vero dissolutrix.
Omnium quidem tu pater, mater, nutrix, & alumna
Statim generans, beata, semine abundans, maturitatis motus.
Omnium artifex, figula, multorũ creatrix, veneranda dea:
Aeterna, motus ferens, multa experta, prudens dea.
Semper fluente turbine celerem impetum agitans.
Omnium servatrix, circularis alienae formae arbiter:
In throno sedens honorabilis, sola iudicatum perficiens
Supra sceptrigeros grauiter sonans optima.
Intrepida, omnia domans, fatata Parca, ignem spirans.
Aeterna vita, & immortalis prouidentia.
Omnia tibi sunt: omnia enim tu illa sola facis.
Sed dea supplico te cum fortunatis temporibus,
Pacem, sanitatem, ducere, incrementum omnium.

ΦΥΣΕΩΣ θυμίαμα, ἀρώματα.

Ὦ ΦΥΣΙ παμμήτειρα θεά, πολυμήχανε μῆτερ,
Ἐχανία, πρέσβειρα, πολύκτιτε δαῖμον ἄνασσα·
Πανδαμάτωρ, ἀδάμαστε, κυβερνήτειρα, παναυγές,
Παντοκράτειρα, τετιμένα, πανυπέρτατε πᾶσι·
Ἄφθιτε, πρωτογένεια, παλαίφατε, κυδιάνειρα,
Ἐννυχία, πολυτειρ, σελασφόρε, δεινοθέκτη,
Ἄψοφον ἀστραγάλοισι ποδῶν ἴχνος εἱλίσσουσα·
Ἁγνὴ κοσμήτειρα θεῶν, ἀτελής τε τελευτή,
Κοινὴ μὲν πάντεσσιν, ἀκοινώνητε δὲ μούνη·
Αὐτοπάτωρ, ἀπάτωρ, ἐρατὴ πολυγηθὴς μεγάλη·
Εὐανθὴς πλοκή, φιλία, πολύμικτε, δαῆμον·
Ἡγεμόνη, κράντειρα, φερέσβιε, παντρόφε κούρα,
Αὐτάρκεια, δίκη, Χαρίτων πολυώνυμε πειθώ·
Αἰθερία, χθονία, καὶ εἰναλία μεδέουσα·
Πικρὰ μὲν φαύλοισι, γλυκεῖα δὲ πειθομένοισι·
Πάνσοφε, πανδώτειρα, κομίστρια, παμβασίλεια·
Αὐξιτρόφος πίειρα, πεπαινομένων δὲ λύτειρα·
Πάντων μὲν σὺ πατήρ, μήτηρ, τροφὸς ἠδὲ τιθηνός·
Ὠκυλόχεια, μάκαιρα, πολύσπορος, ὡριὰς ὁρμή,
Παντοτεχνές, πλάστειρα, πολύκτιτε, πότνια δαῖμον,
Ἀιδία, κινησιφόρε, πολύπειρε, περίφρον·
Ἀενάῳ στροφάλιγγι θοὸν ῥύμα δινεύουσα·
Πάνρυτε, κυκλοτερής, ἀλλοτριομορφοδίαιτε,
Εὔθρονε, τιμήεσσα, μόνη τὸ κριθὲν τελέουσα,
Σκηπτούχων ἐφύπερθε, βαρυβρεμέτειρα, κρατίστη.
Ἄτρομε, πανδαμάτειρα, πεπρωμένη αἶσα, πυρίπνους·
Ἀίδιος ζωὴ ἠδ' ἀθανάτη τε πρόνοια.
Πάντα σοι εἰσὶ τὰ πάντα· σὺ γὰρ τάδε μούνη τεύχεις.
Ἀλλὰ θεὰ λίτομαί σε σὺν εὐόλβοισιν ἐν ὥραις
Εἰρήνην, ὑγίειαν ἄγειν, αὔξησιν ἁπάντων.

PANIS suffimenta, varia.

PANA voco fortem, mundi integrum,
Caelum, & mare, & terram omnium reginam,
Et ignem immortalem: illa enim membra sunt Panis.
Veni beate saltator, circuitor, eundem thronum habens cum temporibus.
Caprarum curator, bacchator, amans diuina, arbiter astrorum.
Harmoniam mundi pulsans, amante iocos cantu.
Visionum adiutor, timorum horrende humanorum.
Capras pascentibus gaudens, in fontibus & bubulcis.
Apte videns, venator, sonus, amice vicine nympharum.
Omnia generans, creator omnium, celebris daemon.
Rector mundi, auctor, lucifer frutinose Paean:
Antro gaudens, memor iniuriae, verus Iupiter cornutus.
Tibi enim immensa terrae planicies confirmata est
Similitérque indefessi ponti fertilis aqua,
Oceanúsque circumcirca in aquis terram circumuoluens,
Aereáque pars, nutrimenti viuis fomes,
Et verticem supra mansuetissimi ignis visus.
Ascendunt enim illa diuina multum iudicata, tuis mandatis,
Mutásque naturas omnium tua prouidentia,
Pascens hominum genus per immensum mundum.
Sed beate bacchator, diuina amas descende super libationes
Sacras, bonúmque praebe vitae finem.
Panicum emittens oestrum super fines terrae.

ΠΑΝΟΣ θυμίαμα, ποικίλα.

ΠΑΝΑ καλῶ κρατερὸν, κόσμοιο τὸ σύμπαν,
Οὐρανὸν, ἠδὲ θάλασσαν, ἰδὲ χθόνα παμβασίλειαν,
Καὶ πῦρ ἀθάνατον· τάδε γὰρ μέλη ἐστὶ τὰ Πανός.
Ἐλθὲ μάκαρ σκιρτητὰ, περίδρομε, σύνθρονε ὥραις·
Αἰγομελὲς, βακχευτὰ, φιλένθεε, ἀστροδίαιτε·
Ἁρμονίαν κόσμοιο κρέκων φιλοπαίγμονι μολπῇ·
Φαντασιῶν ἐπαρωγὲ, φόβων ἔκπαγλε βροτείων·
Αἰγονόμοις χαίρων ἀνὰ πίδακας, ἠδέ τε βούταις,
Εὔσκοπε, θηρητὰ, ἠχοῦς φίλε, σύγχορε νυμφῶν·
Παντοφυὲς, γενέτωρ πάντων, πολυώνυμε δαῖμον·
Κοσμοκράτωρ, αὐξητὰ, φαεσφόρε, κάρπιμε Παιάν·
Ἀντροχαρὲς, βαρύμηνις, ἀληθὴς Ζεὺς ὁ κεράστης.
Σοὶ γὰρ ἀπειρέσιον γαίης πέδον ἐστήρικται,
Εἴκει δ' ἀκαμάτου πόντου τὸ βαθύστρωτον ὕδωρ,
Ὠκεανός τε πέριξ ἐν ὕδασι γαῖαν ἑλίσσων·
Ἀέριόν τε μέρισμα, τροφῆς ζωοῖσιν ἔναυσμα,
Καὶ κορυφῆς ἐφύπερθεν ἐλαφροτάτου πυρὸς ὄμμα.
Βαίνει γὰρ τάδε θεῖα πολυκρίτα σαῖσιν ἐφετμαῖς·
Ἀλλάσσεις δὲ φύσεις πάντων ταῖς σαῖσι προνοίαις,
Βόσκων ἀνθρώπων γενεὴν κατ' ἀπείρονα κόσμον.
Ἀλλὰ μάκαρ βακχευτὰ φιλένθεε βαῖν' ἐπὶ λοιβὰς
Εὐιέρους, ἀγαθὴν δ' ὄπασον βιότοιο τελευτὴν,
Πανικὸν ἐκπέμπων οἶστρον ἐπὶ τέρματα γαίης.

HERCVLIS suffimentum, thus.

HERCVLES, robustum animum habens, robuste, fortis, Titan,
Fortis manu, indomite, florens certaminibus validis,
Forma varie, temporis pater, aeternéque venerabilis:
Ineffabilis, ferox, optabilis, omnia potens,
Omnia subiugante animũ habẽs, potestatẽ post secula, & vates.
Omnia edens, omnia creãs, praestantissime omniũ auxiliator.
Qui mortalibus sedasti inciuiles gentes persequens,

ΗΡΑΚΛΕΟΣ θυμίαμα, λίβανον.

ΗΡΑΚΛΕΣ ὀβριμόθυμε, μεγασθενὲς, ἀλκιμο-τιτάν,
Καρτερόχειρ, ἀδάμαστε, βρύων ἄθλοισι κραταιοῖς,
Αἰολόμορφε, χρόνου πάτερ, ἀίδιέ τε, εὔφρον,
Ἄρρητ', ἀγριόθυμε, πολύλλιτε, παντοδυνάστα·
Παγκρατὲς ἦτορ ἔχων, κάρτος μέγα, τοξότα, μάντι·
Παμφάγε, παγγενέτωρ, πανυπέρτατε, πᾶσιν ἀρωγέ·
Ὃς θνητοῖς κατέπαυσας ἀνήμερα φῦλα διώξας·

Εἰρήνην ποθέων κουροτρόφον, ἀγλαότιμον·
Αὐτοφυὴς, ἀκάμας, γαίης βλάστημα φέριστον.
Πρωτογόνοις στράψας φολίσι, μεγαλώνυμε Παιών.
Ὃς περὶ κρατὶ φορεῖς ἠῶ καὶ νύκτα μέλαιναν·
Δώδεκ' ἀπ' ἀντολιῶν ἄχρι δυσμῶν ἆθλα διέρπων·
Ἀθανάτοις πολύπειρος, ἄπειρος, ἀστυφέλικτος·
Ἐλθὲ μάκαρ, νούσων θελκτήρια πάντα κομίζων·
Ἐξέλασον δὲ κακὰς ἄτας, κλάδον ἐν χερὶ πάλλων·
Πτηνοῖς τ' ἰοβόλοις κῆρας χαλεπὰς ἐπίπεμπε.

ΚΡΟΝΟΥ θυμίαμα, στύρακα.

ΑΙΘΑΛΗΣ μακάρων τε θεῶν πάτερ ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
Ποικιλόβουλ', ἀμίαντε, μεγασθενὲς, ἄλκιμε Τιτάν.
Ὃς δαπανᾷς μὲν ἅπαντα καὶ αὔξεις ἔμπαλιν αὐτός.
Δεσμοὺς ἀρρήκτους ὃς ἔχεις κατ' ἀπείρονα κόσμον·
Αἰῶνος Κρόνε παγγενέτωρ, Κρόνε ποικιλόμυθε·
Γαίης τε βλάστημα καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος·
Γέννα, φυσαύξων, Ῥείας πόσι, σεμνὲ Προμηθεῦ,
Ὃς ναίεις κατὰ πάντα μέρη κόσμοιο, γενάρχα,
Ἀγκυλομῆτα, φέριστε, κλύων ἱκετηρίδα φωνὴν,
Πέμποις εὔολβον βιότου τέλος αἰὲν ἄμεμπτον.

ΡΕΑΣ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΠΟΤΝΑ Ῥέα, θύγατερ πολυμόρφου πρωτογόνοιο,
Ἥ τ' ἐπὶ ταυροφόρον ἱερότροχον ἅρμα τιταίνεις·
Τυμπανόδουπε, φιλοιστρομανὲς, χαλκόκροτε κούρα,
Πάντιμ', ἀγλαόμορφε, Κρόνου σύλλεκτρε μάκαιρα·
Οὔρεσιν ἣ χαίρεις, θνητῶν τ' ὀλολύγμασι φρικτοῖς·
Παμβασίλεια Ῥέα, πολεμόκλονε, ὀβριμόθυμε·
Ψευδομένη σώτειρα, λυτηριὰς, ἀρχιγένεθλε·
Μήτηρ μέν τε θεῶν ἠδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.
Ἐκ σοῦ γὰρ καὶ γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Καὶ πόντος, πνοιαί τε φιλόδρομε, ἀερόμορφε.
Ἐλθὲ μάκαιρα θεὰ σωτήριος εὔφρονι βουλῇ,
Εἰρήνην κατάγουσα σὺν εὐόλβοις κτεάτεσσι,
Λύματα καὶ κῆρας πέμπουσ' ἐπὶ τέρματα γαίης.

ΔΙΟΣ θυμίαμα, στύρακα.

ΖΕΥ πολύτιμε, Ζεῦ ἄφθιτε, τήνδε τοι ἡμεῖς
Μαρτυρίαν τιθέμεσθα λυτήριον, ἠδὲ προσευχήν.
Ὦ βασιλεῦ, διὰ σὴν κεφαλὴν ἐφάνη τάδε πάντα,
Γαῖα θεὰ μήτηρ, ὀρέων θ' ὑψαύχενες ὄχθοι,
Καὶ πόντος, καὶ πάνθ' ὁπόσ' οὐρανὸς ἐντὸς ἔταξε.
Ζεῦ Κρόνιε, σκηπτοῦχε, καταιβάτα, ὀβριμόθυμε,
Παντογένεθλ', ἀρχὴ πάντων πάντων τε τελευτή.
Σεισίχθων, αὐξητὰ, καθάρσιε, παντοτινάκτα,
Ἀστραπαῖε, βρονταῖε, κεραύνιε, φυτάλμιε Ζεῦ·
Κλῦθί μου αἰολόμορφε, δίδου δ' ὑγίειαν ἀμεμφῆ,
Εἰρήνην τε θεὰν, καὶ πλούτου δόξαν ἄμεμπτον.

ΗΡΑΣ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΚΥΑΝΕΟΙΣ κόλποισιν ἐνημένη, ἀερόμορφε,
Ἥρα παμβασίλεια, Διὸς σύλλεκτρε μάκαιρα,
Ψυχοτρόφους αὔρας θνητοῖς παρέχουσα προσηνεῖς.
Ὄμβρων μὲν μήτηρ, ἀνέμων τροφὲ, παντογένεθλε.
Χωρὶς γὰρ σέθεν οὐδὲν ὅλως ζωῆς φύσιν ἔγνω·
Κοινωνεῖς γὰρ ἅπασι κεκραμένη ἠέρι σεμνῷ.
Πάντων γὰρ κρατέεις μούνη, πάντεσσί τ' ἀνάσσεις,
Ἠερίοις ῥοίζοισι τινασσομένη κατὰ χεῦμα.
Ἀλλὰ μάκαιρα θεὰ πολυώνυμε παμβασίλεια
Ἔλθοις εὐμενέουσα καλῷ γήθοντι προσώπῳ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ θυμίαμα, σμύρναν.

ΚΛΥΘΙ Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα,
Ἵππιε, χαλκοτόρευτον ἔχων χείρεσσι τρίαιναν·

Pacem desiderans: pueros nutrientem inclyta honore,
Ipse generans, indefesse, terrae germen optimum:
Primogenitis fulgens squamis, magnanime habitans,
Qui robore fers auroram, et noctem nigram,
Duodecim ab ortu usque ad occasum certamina perficiens,
Immortalibus multa tentans, immensus, invictus:
Veni faelix, morborum oblectamenta omnia ferens
Expelléq; mala damna, ramum in manu vibrans:
Alisque venenatis spicas graues dimitte.

SATVRNI suffimentum, styracem.

ARDENS, beatorúmque deorum pater, et hominum,
Varie consiliis, impollute, robuste, fortis, Titan:
Qui consumis quidem omnia, et auges rursus ipse,
Vincula ineffabilia, quae tenes in immenso mundo:
Aeui Saturne omnium generator, Saturne varii animum habens,
Terraéq; germen et caeli stellati.
Progenies indoles, muneris Rhea pedib. veneránde Prometheu
Qui habitas in omnibus partibus mundi propagator
Versute, excellentissime, audiens supplicatoriam vocem,
Mittas opulentum vitae finem, semper inculpatum.

RHEAE suffimentum, aromata.

VENERANDA Rhea, filia multiformis primogeniti,
*Quęq; super taurifer*ũ* sacras rotas habent*ẽ* copula coronas,*
Tympanis sonans, amans insaniam oestri, aeripes puella,
Ubique honorata, excellens forma, Saturni corrivalis beata:
Montibus quae gaudes, mortaliúmque eiulatibus horrendis.
Omnium regina Rhea, bellis motrix, fortis animo,
Mentiens, servatrix, solutoria, in principio genita.
Mater quidem deorum et mortalium hominum.
Ex te enim et terra, et caelum latum superius,
Et pontus, ventique cursum amans, formam aeris habens,
Veni beata dea, salutaris laeto consilio,
Pacem adducens cum opulentis possessionibus,
Solutiones et Parcas mittens ad fines terrae.

IOVIS suffimentum, styracem.

IVPITER venerande, Iupiter incorrupte, illud verò tibi nos
Testimonium ponimus, expiationem et orationem.
O rex, propter tuum caput, ostendit ista Rhea,
Terra dea mater montiúmque altisonantes colles:
Et pontus, et omnia quaecunque caelum intra ordinauit.
Iupiter Saturnie sceptriger, demissor, fortis animo:
Omnium generator, principium omnium, omniúmque finis,
Terrae motor, auctor, expiator, omnia quatiens:
Coruscator, tonitruans, fulminator, progenitor Iupiter.
Audi me varie forma, daque sanitatem inculpatam,
Pacemq; deam, et diuitiarum gloriam irreprehensibilem.

IVNONIS suffimentum, aromata.

NIGRIS vestibus induta, aeris formam habens,
Iuno omnium regina, Iouis uxor beata,
Animas nutrientes auras mortalibus praebens leues.
*Imbrium quidem parens, vento*rũ* nutrix, omnia generans.*
Sine te enim, nihil omnino vitae naturam cognouit.
Communicas enim omnibus robusta venuste.
Omnibus enim imperas sola, omnibúsque regnas,
Aeris stridoribus agitata per aquam.
Sed beata dea celebris, omnium regina,
Venias beneuola, pulchra, laeta facie.

NEPTVNI suffimentum, smyrnam.

AVDI Neptune, terrae concussor, nigras comas habens:
*Equoru*m* inuector, ferro tornatum tenens manibus tride*tē*.*

Qui habitas ponti profunda pectora habentis fundamenta,
Ponto imperans, in mari sonans, grauiter sonans, terram quatiens,
Undis florens, gratiosam faciem habens, quadrigatum currum gubernans.
Marinis stridoribus quatiens salsam aquam. (bernans.
Qui tertiam sortitus es partem profundam aquam maris,
Fluctibus delectatus, ferisque simul pontice dæmon,
Sedes terræ serues, & nauium bene currentem impetum:
Pacem, sanitatem ducens, & diuitias inculpatas.

IN PLVTONEM.

O Subterraneam habitans domum, fortis animo,
Tartareum campum umbrosum, & luminibus carentem:
Iupiter terrene sceptriger, hæc vero sacra recipe prompte
Pluto, qui obtines terræ sedes omnis.
Diuitias dans genus humanum fructibus annorum.
Qui tertia parte sortitus es terram omnium reginam,
Sedem immortalium, mortalium firmamentum forte.
Qui thronum firmasti sub tenebroso loco,
Longum meatum habentem, laborem non sentientem,
Spiritus desertorem, incognitum infernum:
Nigrumque Acherontem, qui habet radices terræ.
Qui imperas mortalibus mortis gratia, o multisciens deus,
Consulte, castæ Cereris: qui aliquando puerum
Sponsans, pratum euulsim per ponti
Quadrigis equis sub Atthidis duxisti antrum:
Populi Eleusim, vbi quidem portæ inferni:
Solus generatus es occultorum operum apertorumque dispensator,
Diuine, omnia regens sacratissime, excellens honore: (sator,
Venustis poetis gaudens, piisque cultibus,
Propitium inuoco te venire gratiosum sacra discentibus.

FVLMINANTIS Iouis suffimentum, styracem.

IVPITER pater in alto currentem, igne splendentem mundum
Fulgurans ætheres fulguris pulcherrimo splendore, (exagitans.
Omnino beatorum sedem diuinis tonitrubus quatiens,
Fontibus nebulosis fulgur ardens incendens:
Nimbos, imbres cælestem flammam, fortiaque fulmina
Iaciens in undas ardentia, saculis occultans,
Omnino ardentia, fortia, horrenda, fortem animum habentia,
Alatum scutum, graue, temporis cor habens, rectis comis:
Velox ex tonitru, insuperabile, saculum intemeratum.
Stridoris immensi vorticibus omniuorax impetu,
Impenetrabile, grauem habens animum, indomitum, cælestis
Cælestis sagitta, acuta demissi ardentis. (flammæ,
Quam & terra horruit, maréque vbique apparens.
Et feræ timent, quando sonus aures ingreditur.
Resplendet verò ante circa splendorem, resonátque tonitru,
Ætheris in concauis, frangénsque vestem,
Cæleste coopermentum iacis purè fulmen.
Sed beate animum fortem iniice fluctibus ponti,
Et montium verticibus: tuam potestatem scimus omnes,
Sed gratiam libationibus da, mentibus decentia omnia,
Vitámque beatam simúlque sanitatem reginam,
Et vitam lætis semper florentem cogitationibus.

IOVIS coruscantis suffimentum, libanomannam.

VOCO magnum, purum, valde sonantem, clarum,
Aereum, ardentem, in igne currentem, in aere splendentem,
Coruscantem, splendorem, nebularum in cursu stridente voce,
Horrendum, memorem iniuriæ, inseparabilem, deum purum,
Coruscantem Iouem, omnium generatorem, regem maxi-
Beneuole ferre dulcem vitæ finem. (mum,

NVBIVM suffimentum, smyrnam.

AEREÆ nubes, fructus nutrientes, in cælo errantes,

Ὃς ναίεις πόντοιο βαθυστέρνοιο θέμεθλα,
Ποντομέδων, ἁλίδουπε, βαρύκτυπε, ἐννοσίγαιε,
Κυμοθαλής, χαριτῶπα, τετράορον ἅρμα διώκων, 5
Εἰναλίοις ῥοίζοισι τινάσσων ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Ὃς τριτάτης ἔλαχες μοίρας βαθὺ χεῦμα θαλάσσης,
Κύμασι τερπόμενος θηρσίν θ' ἅμα, πόντιε δαῖμον.
Ἕδρανα γῆς σώζοις καὶ νηῶν εὔδρομον ὁρμήν,
Εἰρήνην, ὑγίειαν ἄγων ἠδ' ὄλβον ἀμεμφῆ. 10

ΕΙΣ ΠΛΟΥΤΩΝΑ.

Ὦ τὸν ὑποχθόνιον ναίων δόμον, ὀμβριμόθυμε,
Ταρτάρεον λειμῶνα βαθύσκιον ἠδὲ λιπαυγῆ,
Ζεῦ χθόνιε, σκηπτοῦχε, τάδ' ἱερὰ δέξο προθύμως
Πλούτων, ὃς κατέχεις γαίης κληῖδας ἁπάσης,
Πλουτοδοτῶν γενεὴν βροτέην καρποῖς ἐνιαυτῶν, 5
Ὃς τριτάτης μοίρης ἔλαχες χθόνα παμβασίλειαν,
Ἕδρας ἀθανάτων, θνητῶν στήριγμα κραταιόν·
Ὃς θρόνον ἐστήριξας ὑπὸ ζοφοειδέα χῶρον,
Τηλέπορον τ' ἀκάμαντα, λιπόπνοον, ἄγριον ᾅδην,
Κυανέον τ' Ἀχέροντ', ὃς ἔχει ῥιζώματα γαίης. 10
Ὃς κρατέεις θνητῶν θανάτου χάριν, ὦ πολυδέγμων,
Εὔβουλ' ἁγνοτελοῦς Δημήτερος ὅς ποτε παῖδα
Νυμφεύσας λειμῶνος ἀπέσπασας ἠδὲ διὰ πόντου,
Τετρώροις ἵπποισιν ὑπ' Ἀτθίδος ἤγαγες ἄντρον,
Δήμου Ἐλευσῖνος, τόθι περ πύλαι εἴσ' Ἀΐδαο. 15
Μοῦνος ἔφυς ἀφανῶν ἔργων φανερῶν τε βραβευτής.
Ἔνθεε, παντοκράτωρ, ἱερώτατε, ἀγλαότιμε,
Σεμνοῖς μυστιπόλοις χαίρων ὁσίοις τε σεβασμοῖς·
Ἵλαον ἀγκαλέω σε μολεῖν κεχαρηότα μύσταις.

ΚΕΡΑΥΝΙΟΥ Διὸς θυμίαμα, στύρακα.

ΖΕΥ πάτερ, ὑψίδρομον πυραυγέα κόσμον ἐλαύνων,
Στράπτων αἰθερίου στεροπῆς πανυπέρτατον αἴγλην,
Παμμακάρων ἕδρανον θείαις βρονταῖσι τινάσσων,
Νάμασι πυριφλέκτοις στεροπὴν φλεγέθουσαν ἀΐσσων·
Λαίλαπας, ὄμβρους, πρηστῆρας, κρατερούς τε κεραυνοὺς 5
Βάλλων ἐς ῥοθίους φλογερούς, βελέεσσι καλύπτων
Παμφρίκτους, κρατερούς, φρικώδεας, ὀβριμοθύμους·
Πτηνὸν ὅπλον δεινόν, κλονοκάρδιον, ὀρθοέθειρον,
Αἰφνίδιον, βρονταῖον, ἀνίκητον βέλος ἁγνόν,
Ῥοίζου ἀπειρεσίου δινήμασι παμφάγον ὁρμῇ, 10
Ἄρρηκτον, βαρύθυμον, ἀμαιμάκετον, πρηστῆρος
Οὐράνιον βέλος ὀξὺ καταιβάτου αἰθαλόεντος.
Ὃν καὶ γαῖα πέφρικε θάλασσά τε [illegible],
Καὶ θῆρες πτήσσουσιν, ὅταν κτύπος οὔατ' ἐσέλθῃ·
Μαρμαίρει δὲ πρόσωπ' αὐγαῖς, σμαραγεῖ δὲ κεραυνὸς, 15
Αἰθέρος ἐν γυάλοισι διαρρήξας δὲ χιτῶνα,
Οὐράνιον προκάλυμμα βάλλεις ἀργῆτα κεραυνόν.
Ἀλλὰ μάκαρ, θυμὸν ὄβριμον ἔμβαλε κύμασι πόντου,
Ἠδ' ὀρέων κορυφαῖσι· τὸ σὸν κράτος ἴσμεν ἅπαντες.
Ἀλλὰ χαρεὶς λοιβαῖσι δίδου φρεσὶν αἴσιμα πάντα, 20
Ζωήν τ' ὀλβιόθυμον, ὁμοῦ θ' ὑγίειαν ἄνασσαν·
Καὶ βίον εὐθύμοισιν ἀεὶ θάλλοντα λογισμοῖς.

ΔΙΟΣ ἀστραπαίου θυμίαμα, λιβανομάνναν.

ΚΙΚΛΗΣΚΩ μέγαν, ἁγνὸν, ἐρισμάραγον, περίφαντον,
Ἀέριον, φλογόεντα, πυρίδρομον, ἀεροφεγγῆ,
Ἀστράπτοντα σέλας νεφέων παταγοδρόμῳ αὐδῇ,
Φρικώδη, βαρύμηνιν, ἀνίκητον θεὸν ἁγνόν,
Ἀστραπαῖον Δία, παγγενέτην, βασιλῆα μέγιστον, 5
Εὐμενέοντα φέρειν γλυκερὴν βιότοιο τελευτήν.

ΝΕΦΕΛΩΝ θυμίαμα, σμύρναν.

ΑΕΡΙΟΙ νεφέλαι, καρποτρόφοι, οὐρανόπλαγκτοι,

Ομ-

Ὀμβροτόκοι, πνοιαῖσιν ἐλαυνόμεναι κατὰ κόσμον.
Βρονταῖαι, πυρόεσσαι, ἐρίβρομοι, ὑγροκέλευθοι,
Ἀέρος ἐν κόλπῳ πάταγον φρικώδη ἔχουσαι,
Πνεύμασιν ἀντιπνοοῦσαι ἐπιδρομάδην παταγεῦσαι, 5
Ὑμᾶς νῦν λίτομαι δροσοείμονες εὔπνοοι αὔραις,
Πέμπειν καρποτρόφους ὄμβρους ἐπὶ μητέρα γαῖαν.

Imbres generantes, ventis agitata per mundum:
Strepentes, ignea, valde rugientes, via aquarum.
Aeris in sinu sonum horrendum habentes,
Ventos contra ruentes, cur, um debellantes:
Vos nunc supplico roriferas, bene spirantes, auris
Mittere fructus nutrientes imbres super matrem terram.

ΘΑΛΑΣΣΗΣ θυμίαμα, λιβανομάνναν.

MARIS suffimentum, libanomannam.

ὨΚΕΑΝΟΥ καλέω νύμφην, γλαυκώπιδα Τηθύν,
Κυανόπεπλον ἄνασσαν, ἐΰτροχα κυμαίνουσαν,
Αὔραις ἡδυπνόοισι πατασσομένην περὶ γαῖαν.
Θραύουσ' αἰγιαλοῖσι πέτραισί τε κύματα μακρά,
Εὐδίνοις ἁπαλοῖσι γαληνιόωσα δρόμοισι, 5
Ναυσὶν ἀγαλλομένη, θηροτρόφε, ὑγροκέλευθε,
Μήτηρ μὲν Κύπριδος, μήτηρ νεφέων ἐρεβεννῶν,
Καὶ πάσης πηγῆς Νυμφῶν νασμοῖσι βρυούσης·
Κλῦθί μου ὦ πολύσεμνε, καὶ εὐμενέουσ' ἐπαρήγοις,
Εὐθυδρόμοις οὔροισι ναυσὶν πέμπουσα μάκαιρα. 10

OCEANI voco nympham, glaucos oculos habentem Tethym,
Nigra veste habentem, reginam rotunde mundantem,
Auris dulciter spirantibus sonantem circa terram,
Frangens littoribus petrisque undas longas,
Granibus paruis tranquilla existens cursibus:
Nauibus gaudens, feras nutricens, humidas habens vias.
Mater quidem Cypridis, mater nubium obscurarum,
Et omnes fontes, Nympharum latices scaturientis:
Audi me o veneranda, et benevola auxilieris,
Celeriter currentibus ventum nauibus mittens beata.

ΝΗΡΕΩΣ θυμίαμα, σμύρναν.

NEREI suffimentum, smyrnam.

ὮΚΑΤΕΧΩΝ πόντου ῥίζας, κυαναυγέτιν ἕδρην,
Πεντήκοντα κόραισιν ἀγαλλόμενος κατὰ κῦμα,
Καλλιτέκνοισι χοροῖσι, Νηρεῦ μεγαλώνυμε δαῖμον,
Πυθμὴν μὲν πόντου, γαίης πέρας, ἀρχὴ ἁπάντων·
Ὃς κλονέεις Δηοῦς ἱερὸν βάθρον, ἡνίκα πνοιάς 5
Ἐν μυχίοις κευθμῶσιν ἐλαυνομένας ἀποκλείεις·
Ἀλλὰ μάκαρ σεισμοὺς μὲν ἀπότρεπε, πέμπε δὲ μύσταις
Ὄλβον τ' εἰρήνην τε καὶ ἠπιόχειρον ὑγείην.

O Tenens ponti radices, nigredine splendentem sedem,
Quinquaginta puellis gaudens in unda:
Pulchras filias habentibus choris, Nereu celebris dæmon,
Profundum quidem ponti, terræ finis, principium omnium.
Qui turbas Cereris sacram sedem, quando ventos
In abditis penetralibus agitatos excludis:
Sed beate terræmotus quidem auerte, mitte v. sacra discentib.
Beatitudinem supra pacem, et diuitem manum habentem sanitatem.

ΝΗΡΗΙΔΩΝ θυμίαμα, ἀρώματα.

NEREIDVM suffimentum, aromata.

ΝΗΡΕΩΣ εἰναλίου νύμφαι καλυκώπιδες ἁγναί,
Σφαγιαί, βυθίαι, χοροπαίγμονες, ὑγροκέλευθοι,
Πεντήκοντα κόραι περὶ κύμασι βακχεύουσαι,
Τριτώνων ἐπ' ὄχεσφιν ἀγαλλόμεναι περὶ νῶτα,
Θηροτύποις μορφαῖς, ὧν βόσκει σώματα πόντος, 5
Ἄλλοις θ' οἳ ναίουσι βυθὸν Τριτώνιον οἶδμα,
Ὑδρόδομοι, σκιρτηταί, ἑλισσόμεναι περὶ κῦμα,
Ποντοπλάνοι δελφῖνες, ἁλιρρόθιοι, κυαναυγεῖς·
Ὑμᾶς κικλήσκω πέμπειν μύσταις πολὺν ὄλβον.
Ὑμεῖς γὰρ πρῶται τελετὴν ἀνεδείξατε σεμνὴν 10
Εὐιέρου Βάκχοιο καὶ ἁγνῆς Φερσεφονείης,
Καλλιόπῃ σὺν μητρὶ καὶ Ἀπόλλωνι ἄνακτι.

NEREI marini nymphæ faciei florentes, castæ, (vias.
Iugentes, profundæ, amatrices iocorum, humidas habentes
Quinquaginta puellæ circa undas bacchantes.
Tritonum super ripas gaudentes circa terga:
Feras referentibus formis, quarum pascit corpora Oceanus.
Aliique, qui habitant profundam Tritoniam undam,
In aqua domos habentes, saltatrices, volutæ circa undam,
In ponto errantes, delphines, undosæ, nigredine splendentes,
Vos voco, mittere sacra discentibus multam beatitudinem.
Vos enim prima sacrificium ostendistis, religiosum,
Sacri Bacchi et castæ Persephones,
Calliope cum matre, et Apolline rege.

ΠΡΩΤΕΩΣ θυμίαμα, στύρακα.

PROTEI suffimentum, styracem.

ΠΡΩΤΕΑ κικλήσκω, πόντου κληῖδας ἔχοντα,
Πρωτογενῆ, πάσης φύσεως ἀρχὰς ὃς ἔφηνεν,
Ὕλην ἀλλάσσων ἱερὴν ἰδέαις πολυμόρφοις,
Πάντιμος, πολύβουλος, ἐπιστάμενος τά τ' ἐόντα,
Ὅσσα τε πρόσθεν ἔην, ὅσα τ' ἔσσεται ὕστερον αὖτις· 5
Πάντα γὰρ ἐν Πρωτεῖ πρώτη φύσις ἐγκατέθηκεν.
Ἀλλὰ πάτερ μόλε μυστιπόλοις ὁσίαισι προνοίαις,
Πέμπων ὀλβίου βιότου τέλος ἐσθλὸν ἐπ' ἔργοις.

PROTEVM voco, ponti sedes tenentem,
Primogenitum omnis naturæ, principia qui declarauit
Syluam mutans sacram Ideis multiformibus.
Ubique honoratus, multi consilij, sciens præsentia,
Quæcunque prius erant, et quæcunque erunt in posterum rursus.
Omnia enim Proteo prima natura reposuit.
Sed pater accede sacra discentes pia prouidentia:
Mittens beatæ vitæ finem bonum super opera.

ΓΗΣ θυμίαμα, πᾶν σπέρμα, πλὴν κυάμων καὶ ἀρωμάτων.

TERRÆ suffimentum, omne semen, præter fabas & aromata.

ΓΑΙΑ θεά, μῆτερ μακάρων θνητῶν τ' ἀνθρώπων,
Πάντροφε, πανδώτειρα, τελεσφόρε, παντολέτειρα,
Αὐξιθαλής, φερέκαρπε, καλαῖς ὥραισι βρύουσα·
Ἕδρανον ἀθανάτου κόσμου, πολυποίκιλε κούρη,
Ἣ λοχίαις ὠδῖσι κύεις καρπὸν πολυειδῆ, 5
Ἀιδία, πολύσεπτε, βαθύστερν', ὀλβιόμοιρε,
Ἡδυπνόοις χαίρουσα χλόαις πολυανθέσι δαῖμον·
Ὀμβροχαρής, περὶ ἣν κόσμος πολυδαίδαλος ἄστρων
Εἱλεῖται φύσει ἀενάῳ καὶ ῥεύμασι δεινοῖς.

TERRA dea, mater beatorum, mortaliumque hominum.
Omnia nutriens, omnia dans, fruges producens, omnia perdens,
Augens viriditatem, fructifera, pulchris temporibus florens,
Sedes immortalis mundi varia puella.
Quæ obstetricibus doloribus partus concipis fructum varium,
Sempiterna, multum veneranda, profundum pectus habens opulentum:
Voluptuose spirantib. gaudens herbis, multos flores habentib. dæ-
Imbribus gaudens, circa quam mundus variatus astrorum (mon:
Voluitur natura sempiterna, & fluxibus grauibus.

Sed beata dea, fructus augeas valde letos,
Beneuolum animum habens, cum beatis temporibus.

MATRIS deorum suffimentum, varia.

IMMORTALIVM à dijs honorata deorum mater, nutrix omnium,
Huc venias imperans dea tuas veneranda ad orationes,
Tauros occidentium, iungens celerem currum leonum:
Sceptrifera inclyti poli, celebris, veneranda:
Quæ occupas mundi medium thronum, quoniam ipsa
Terram tenes, mortalibus nutrimenta præbens dulcia:
Ex téque immortaliumq; genus, mortaliumq; genitum est.
Tibi flumina seruiunt semper, & omne mare,
Vesta, audax: te verò diuitiarum datricem vocant,
Omnis generis bonorum mortalibus quòd munera donas,
Veni ad sacrificium, veneranda, tympanis gaudens,
Omnia domans: Phrygiæ seruatrix, Saturni vxor,
Cœlestis, veneranda, vitæ nutrix, œstrum amans,
Veni læta, grata pietate.

MERCVRII suffimentum, thus.

AVDI me Mercuri, Iouis nuncie, Maiadis fili,
Omnia superantem animum habens, certaminum præfecte, dux mortalium:
Læte, varia consilia habens, internuntie, Argicida, (pheta:
Calceos habens alatos, viros amas, sermonis mortalib. pro-
Exercitiis qui gaudes, dolosisq; fallaciis sonum nutriens,
Interpres omnium, lucrose, curarum dissolutor:
Qui manibus tenes pacis scutum inculpatum,
Explorator beate, valde vtilis, variæ animo:
Operationum auxiliator, amice mortalibus in necessitatibus.
Linguæ graue scutum, venerandum hominibus:
Audi me orantem, vitæ finem bonum præbens,
Operationibus sermonis gratia, & memoria.

HYMNVS Persephones.

PERSEPHONE filia magni Iouis, veni beata,
Vnigenita dea, gratiosáque sacra recipere,
Plutonis honoranda vxor, inclyta vitæ datrix:
Quæ tenes inferni portas sub profunditatibus terræ.
Praxidice, amabilis, comis, Iouis germen purum,
Furiarum genitrix, subterraneorum regina.
Quam Iupiter ineffabilibus parentibus genuit puellam,
Mater valde tonantis, multiformis, bonũ consiliũ habentis,
Temporum contextrix, lucifera, excellens forma,
Veneranda, omnia vincens, puella fructibus florens,
Bene lucens, cornuta, sola mortalibus desiderabilis:
Verna, palustribus gaudens auris, (tibus,
Sacrum manifestans corpus, germinibus fructus colorẽ habẽ-
Interitu nostro occultata, puerpera, autumnalis desponsata:
Vita & mors sola, mortalibus multi laboris,
Persephone, fers enim semper, & omnia occidis.
Audi beata dea, fructus verò reduc à terra,
Pace virente, & lenem manum habente sanitate,
Et vita opulenta, pinguem senectutem afferente,
Ad tuum campum regina, & potentem Plutonem.

DIONYSII suffimentum, styracem.

VOCO Dionysium valde rugientem, Euasterem,
Primogenitum, bis genitum, tertiæ ætatis, Bacchum regem,
Ferocem, ineffabilẽ, occultum, bicornẽ, biformẽ (venerandũ,
Hedera florentem, faciem tauri habentem, Martialẽ, Euiũ
Humeralem, triniũ, vuas ferentem, ex ramis vestẽ habentẽ,
Boni consilij, multi consilij, Iouis & Persephones.
Ineffabilibus lectis genite immortalis dæmon.
Audi beate vocem, gratiúsque annue mitis,
Beneuolum animum habens cum formosis nutricibus.

Ἀλλὰ μάκαιρα θεὰ καρποὺς αὔξοις πολυγηθεῖς,
Εὐμενὲς ἦτορ ἔχουσα σὺν ὀλβίοισιν ἐν ὥραις.

ΜΗΤΡΟΣ θεῶν θυμίαμα, ποικίλα.

ΑΘΑΝΑΤΩΝ θεότιμε θεῶν μῆτερ τροφὲ πάντων,
Τῇδε μόλοις κρατέρα θεά, σὺ πότνι' ἐπ' εὐχαῖς,
Ταυροφόνον ζεύξασα ταχυδρόμον ἅρμα λεόντων,
Σκηπτοῦχε κλεινοῖο πόλου, πολυώνυμε, σεμνή.
Ἣ κατέχεις κόσμοιο μέσον θρόνον, οὕνεκεν αὐτὴ
Γαῖαν ἔχεις, θνητοῖσι τροφὰς παρέχουσα προσηνεῖς.
Ἐκ σέο δ' ἀθανάτων τε γένος θνητῶν τ' ἐλοχεύθη·
Σοὶ ποταμοὶ κρατέονται ἀεὶ καὶ πᾶσα θάλασσα·
Ἑστία αὐδαχθεῖσα· σὲ δ' ὀλβοδότιν καλέουσι,
Παντοίων ἀγαθῶν θνητοῖς ὅτι δῶρα χαρίζῃ.
Ἔρχεο πρὸς τελετήν, ὦ πότνια, τυμπανοτερπής,
Πανδαμάτωρ, Φρυγίης σώτειρα, Κρόνου συνόμευνε,
Οὐρανόπαι, πρέσβειρα, βιοθρέπτειρα, φίλοιστρε·
Ἔρχεο γηθόσυνος, κεχαρισμένη εὐσεβίαισιν.

ΕΡΜΟΥ θυμίαμα, λίβανον.

ΚΛΥΘΙ μου Ἑρμεία Διὸς ἄγγελε, Μαιάδος υἱέ,
Παγκρατὲς ἦτορ ἔχων, ἐναγώνιε, κοίρανε θνητῶν,
Εὔφρων, ποικιλόβουλε, διάκτορε, ἀργειφόντα,
Πτηνοπέδιλε, φίλανδρε, λόγου θνητοῖσι προφῆτα·
Γυμνάσιν ὃς χαίρεις δολίαις τ' ἀπάταις, τροφιοῦχε·
Ἑρμηνεῦ πάντων, κερδέμπορε, λυσιμέριμνε·
Ὃς χείρεσσιν ἔχεις εἰρήνης ὅπλον ἀμεμφές·
Κωρυκιῶτα, μάκαρ, ἐριούνιε, ποικιλόμυθε,
Ἐργασίαις ἐπαρωγέ, φίλε θνητοῖς ἐν ἀνάγκαις·
Γλώσσης δεινὸν ὅπλον, τὸ σεβάσμιον ἀνθρώποισι·
Κλῦθί μου εὐχομένου, βιότου τέλος ἐσθλὸν ὀπάζων,
Ἐργασίαισι, λόγου χάρισιν, καὶ μνημοσύνῃσιν.

ΥΜΝΟΣ Περσεφόνης.

ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ, θύγατερ μεγάλου Διός, ἐλθὲ μάκαιρα,
Μουνογένεια θεά, κεχαρισμένα δ' ἱερὰ δέξαι·
Πλούτωνος πολύτιμε δάμαρ, κεδνή, βιοδῶτι·
Ἣ κατέχεις Ἀΐδαο πύλας ὑπὸ κεύθεα γαίης,
Πραξιδίκη, ἐρατοπλόκαμε, Διὸς θάλος ἁγνόν,
Εὐμενίδων γενέτειρα, ὑποχθονίων βασίλεια·
Ἣν Ζεὺς ἀρρήτοισι γοναῖς τεκνώσατο κούρην.
Μῆτερ ἐριβρεμέτου πολυμόρφου Εὐβουλῆος,
Ὡρῶν συμπαίκτειρα, φαεσφόρε, ἀγλαόμορφε·
Σεμνὴ παντοκράτειρα κόρη, καρποῖσι βρύουσα,
Εὐφεγγής, κερόεσσα, μόνη θνητοῖσι ποθεινή,
Εἰαρινή, λειμωνιάσιν χαίρουσα πνοῇσιν,
Ἱερὸν ἐκφαίνουσα δέμας βλαστοῖς χλοοκάρποις,
Ἁρπαγιμαῖα λέχη μετοπωρινὰ νυμφευθεῖσα·
Ζωὴ καὶ θάνατος μούνη θνητοῖς πολυμόχθοις,
Φερσεφόνεια· φέρεις γὰρ ἀεὶ καὶ πάντα φονεύεις.
Κλῦθι μάκαιρα θεά, καρποὺς δ' ἀνάπεμπ' ἀπὸ γαίης.
Εἰρήνῃ θάλλουσα καὶ ἠπιοχείρῳ ὑγείᾳ,
Καὶ βίῳ εὐόλβῳ λιπαρὸν γῆρας κατάγοντι
Πρὸς σὸν χῶρον ἄνασσα καὶ εὐδύνατον Πλούτωνα.

ΔΙΟΝΥΣΟΥ θυμίαμα, στύρακα.

ΚΙΚΛΗΣΚΩ Διόνυσον, ἐρίβρομον, εὐαστῆρα,
Πρωτογόνον, διφυῆ, τρίγονον, Βακχεῖον ἄνακτα,
Ἄγριον, ἄρρητον, κρύφιον, δικέρωτα, δίμορφον,
Κισσόβρυον, ταυρωπόν, ἀρήιον, εὔιον, ἁγνόν,
Ὠμάδιον, τριετῆ, βοτρυηφόρον, ἐρνεσίπεπλον.
Εὐβουλεῦ, πολύβουλε, Διὸς καὶ Περσεφονείης
Ἀρρήτοις λέκτροισι τεκνωθείς, ἄμβροτε δαῖμον·
Κλῦθι μάκαρ φωνῆς, ἡδὺς δ' ἐπίπνευσον ἀμεμφής,
Εὐμενὲς ἦτορ ἔχων, σὺν ἐυζώνοισι τιθήναις.

ΥΜΝΟΣ Κουρήτων.

ΣΚΙΡΤΗΤΑΙ Κουρῆτες, ἐνόπλια βήματα θέντες,
Ποσσίκροτοι, ῥομβηταί, ὀρέστεροι, εὐαστῆρες,
Κρουσίλυροι, παράρυθμοι, ἐπεμβάται, ἴχνεσι κοῦφοι,
Ὁπλοφόροι, φύλακες, κοσμήτορες, ἀγλαόφημοι,
Μητρὸς ὀρειομανοῦς συνοπάονες, ὀργιοφάνται,
Ἔλθοιτ' εὐμενέοντες ἐπ' εὐφήμοισι λόγοισι,
Βουκόλῳ εὐάντητοι ἀεὶ κεχαρηότι θυμῷ.

ΥΜΝΟΣ Ἀθηνᾶς.

ΠΑΛΛΑΣ μουνογενής, μεγάλου Διὸς ἔκγονε σεμνή,
Δῖα μάκαιρα θεά, πολεμόκλονε, ὀβριμόθυμε,
Ἄρρητε, ῥητή, μεγαλώνυμε, ἀντροδίαιτε·
Ἣ διαβαίνεις ὄχθους ὑψαύχενας ἀκρωρείους,
Ἠδ' ὄρεα σκιόεντα, νάπαισί τε σὴν φρένα τέρπεις.
Ὁπλοχαρής, οἰστροῦσα βροτῶν ψυχὰς μανίαισι·
Γυμνάζουσα κόρη, φρικώδη θυμὸν ἔχουσα.
Γοργοφόνη, φυγόλεκτρε, τεχνῶν μῆτερ πολύολβε.
Ὁρμάστειρα, φίλοιστρε κακοῖς, ἀγαθοῖς δὲ φρόνησις.
Ἄρσην μὲν καὶ θῆλυς ἔφυς, πολεμήτοκε, μῆτι.
Αἰολόμορφε, δράκαινα, φιλένθεε, ἀγλαότιμε·
Φλεγραίων ὀλέτειρα Γιγάντων, ἱππελάτειρα.
Τριτογένεια, λύτειρα κακῶν, νικηφόρε δαῖμον,
Ἤματα καὶ νύκτας αἰεὶ νεάτῃσιν ἐν ὥραις,
Κλῦθί μου εὐχομένου, δὸς δ' εἰρήνην πολύολβον.
Καὶ κόρον ἠδ' ὑγίειαν ἐπ' εὐόλβοισιν ἐν ὥραις,
Γλαυκῶφ', εὑρεσίτεχνε, πολυλλίστη βασίλεια.

ΝΙΚΗΣ θυμίαμα, μάνναν.

ΕΥΔΥΝΑΤΟΝ καλέω Νίκην θνητοῖσι ποθεινήν,
Ἣ μούνη λύει θνητῶν ἐναγώνιον ὁρμήν,
Καὶ στάσιν ἀντιπάλοισιν, ἐπ' ἀντιπάλοισι μάχαισιν,
Ἐν πολέμοις κρίνουσα, γέρας νικηφόρον ἔργοις,
Οἷς ἂν ἐφορμαίνουσα φέρῃς γλυκερώτατον εὖχος.
Πάντων γὰρ κρατέεις, πάσης δ' ἔριδος κλέος ἐσθλόν,
Νίκη τ' εὐδόξῳ κεῖται θαλίαισι βρύουσα.
Ἀλλὰ μάκαιρ' ἔλθοις πεποθημένη ὄμματι φαιδρῷ,
Αἰεὶ ἐπ' εὐδόξοις καὶ ἔργοις ἐσθλὸν ἄγουσα.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ θυμίαμα, μάνναν.

ΕΛΘΕ μάκαρ Παιὰν τιτυοκτόνε, Φοῖβε Λυκωρεῦ,
Μεμφῖτ' ἀγλαότιμε, ἰήιε, ὀλβιοδῶτα,
Χρυσολύρη, σπερμεῖε, ἀρότριε, Πύθιε, Τιτάν,
Γρύνειε, καὶ Σμινθεῦ, πυθοκτόνε, Δελφικὲ μάντι,
Ἄγριε, φωσφόρε, δαῖμον, ἐράσμιε, κύδιμε κοῦρε·
Μουσαγέτα, χοροποιέ, ἑκηβόλε, τοξοβέλεμνε,
Βάκχιε καὶ Διδυμεῦ, ἑκάεργε, Λοξία, ἁγνέ·
Δήλι' ἄναξ, πανδερκὲς ἔχων φαεσίμβροτον ὄμμα,
Χρυσοκόμα, καθαρὰς φήμας χρησμούς τ' ἀναφαίνων·
Κλῦθί μου εὐχομένου λαῶν ὕπερ εὔφρονι θυμῷ.
Τόνδε σὺ γὰρ λεύσσεις τὸν ἀπείριτον αἰθέρα πάντα,
Γαῖαν τ' ὀλβιόμοιρον, ὕπερθέ τε καὶ δι' ἀμολγοῦ,
Νυκτὸς ἐν ἡσυχίαισιν, ὑπ' ἀστεροόμματον ὄρφνην.
Ῥίζας νέρθε δέδορκας, ἔχεις δέ τε πείρατα κόσμου
Παντός· σοὶ δ' ἀρχή τε τελευτή τ' ἐστὶ μέλουσα,
Παντοθαλὴς σὺ δὲ πάντα πόλον κιθάρῃ πολυκρέκτῳ
Ἁρμόζεις, ὁτὲ μὲν νεάτης ἐπὶ τέρματα βαίνων,
Ἄλλοτε δ' αὖθ' ὑπάτης, ποτὲ Δώριον εἰς διάκοσμον.
Πάντα πόλον κρίνεις, κρίνεις βιοθρέμμονα φῦλα,
Ἁρμονίῃ κεράσας παγκόσμιον ἀνδράσι μοῖραν·
Μίξας χειμῶνος θέρεός τ' ἴσον ἀμφοτέροισιν,
Εἰς ὑπάτας χειμῶνα, θέρος νεάταις διακρίνας,
Δώριον εἰς ἔαρος πολυηράτου ὥριον ἄνθος.
Ἔνθεν ἐπωνυμίαις σε βροτοὶ κλῄζουσιν ἄνακτα
Πᾶνα, θεὸν δικέρωτ', ἀνέμων συρίγμαθ' ἱέντα·
Οὕνεκα παντὸς ἔχεις κόσμου σφραγῖδα τυπῶτιν.
Κλῦθι μάκαρ, σώζων μύστας ἱκετηίδι φωνῇ.

HYMNVS Saliorum.

SALTATORES Salii, armata altaris ponentes,
Pedibus plaudentes, vertiginatores, monticolae, Euiae cō-
Lyram pulsantes, rhythmos canentes, insultantes vestigiisque le- (uibus,
Armigeri, custodes, principes famosi,
Matris in montibus furentis comites, orgiorum declara- (tores,
Veniatis beneuoli sub famosis sermonibus.
Bubulco obuiā semper laeto animo.

HYMNVS Mineruae.

PALLAS unigenita, magni Iouis filia veneranda,
Diua beata dea, bellū mouens, fortis animo:
Non dicenda, rursus dicenda, celebris, antra penetrans:
Quae transis colles altos eminentes,
Et montes umbrosos, saltibusque tuam mentem delectas,
Armis gaudens, stimulans animos hominum insaniis:
Exercens crapulas, horrendum animum habens,
Horrende occidens, optimos fugiens, artium mater diues:
Impetum faciens, oestru amans, malis: bonis vero prudentia:
Masculus quidem, & foemina genita es, bellorum suscep-
trix, prudentia.
Varia forma, dracaena, amans diuina, celebris:
Phlegraeorum perditrix, Gigantumque equis persequutrix,
Tritogenia, dissoluens mala, victoriam ferens daemon:
Dies & noctes semper postremis in temporibus
Audi me orantem, daque pacem opulentam,
Et satietatem sanitatem, foelicibus in temporibus.
Glaucos habens oculos, artium inuentrix, optabilis regina.

VICTORIAE suffimentum, mannam.

POTENTEM voco victoriam, mortalibus desiderandam.
Quae sola soluit mortalium certaminis impetum,
Et seditionem grauem in contrariis pugnis,
In bellis iudicans trophaealibus de operibus,
In quibus irrumpens feras dulcissimam victoriam.
Omnium enim vincis, omnis vero contentionis gloria bona:
Victoria in gloriosa iacet, conuiuiis florens,
Sed beata venias desiderato visu isto,
Semper in gloriosis gloriam operibus bonam ducens.

APOLLINIS suffimentum, mannam.

VENI beate Paean, Tityi occisor, Phoebe Lycoreu,
Accusator, honorande, ingentis diuitiarum dator:
Auream habens lyram, seminator, arator, Pythie, Titan,
Grynaee & Sminthi, Pythonis occisor, Delphice vates:
Agrestis, lucifer, daemon amabilis, gloriose puer:
Musarum ductor, chorum faciens, longe iaculans, iaculans (sagittas:
Bacche & gemine, longe operans, Loxia, munde:
Deli rex, omnia videntem habens hominibus lucentē ocu- (lum:
Aurē habēs comā, puras famas, oracula significans:
Audi me orantem pro populis laeto animo
Illum enim tu vides immensum aethera omnem,
Terramque opulentam superiusque & per noctis medium,
Noctis in quiete, sub astrorum faciem habente caligine:
Radices infra dedisti, habēsque fines mundi.
Omnis tibi vero principiumque & finis futurus est, (nante
Omnia virescere faciēs tu, vniuersum polū cithara multū reso-
Adaptas, quandoquidē chordae acuti soni summi fines ascēdēs.
Sed quando rursus chordā, aliquando Dorium in apparatū,
Omnem polum iudicans iudicas vitam nutrientes gentes,
Harmonia miscens omnibus ornatum viris fatum,
Miscens hyemē aestatisque aequale ambobus:
Ex corda inferiori hyemē, aestatē chordis acuti soni discernēs
Dorium in veris desiderabilis maturum florem.
Vnde cognomento te homines vocant regem,
Pana deum bicornem, ventorum sibila mittentem,
Quoniam mundi habes signaculum impressorem:
Audi beate seruans sacra discentes supplicatoria voce.

LATONAE suffimentum, smyrnam.

*LATONA nigram habens vestem, dea geminos eni-
Dedicatrix magnanima, optāda regina, (xa veneráda,
Fœcundum à Ioue naturalem dolorem in partu sortita,
Enixa Phœbúmque & Dianam, sagittis gaudentem.
Hanc quidem in Ortygia, illum vero (cranae in Delo:
Audi dea domina, & propitium animum habens,
Descende super diuinū sacrificium, finē voluptuosum ferēs.*

DIANAE suffimentum, mannam.

*AVDI me, ô regina, Iouis celebris puella,
Titanis, strepens, celebris iaculatrix, veneranda
Omnib. apparēs, facifera, dea Dictynna, parturiētiū fautrix,
Dolorū in partu auxiliatrix, & dolorū in partu nō initiata:
Zonam soluens, œstrum amans, venatrix, curas dissoluens:
Bene currens, sagittis gaudens, agros amans, noctu iens:
Ianitrix, obuia, dissoluens, masculi formam habens.
Recta illatim pariens, hominum puerorum nutrix, dæmon
Immortalis, terrestris, feras occidens, fortunata.
Quæ occupas montium nemora, ceruos iaculans, honesta.
Veneranda, omniū regina, pulchra viriditas semper existēs.
Syluestris, canibus gaudens, gloriosa, varia forma:
Veni dea seruatrix, amica sacra discentibus omnibus
Obuia, ducens pulchros fructus à terra,
Pacemq́; amabilem, pulchrámq́; comam habētē sanitatem.
Mittásque in montium capita, morbósque & dolores.*

TITANVM suffimentum, thus.

*TITANES, Terræq́; & Cœli præclari filij,
Nostrorum prædecessores maiorum, sub terra
Domibus tartarus conclaue terra inhabitantes:
Principia & fontes omnium mortalium laboriosorum.
Marinorum, alatorúmque & qui terram habitant.
Ex vobis enim omne est genus per mundum:
Vos voco, iram grauem auertere,
Si quis ex terrestribus maiorū ad domos appropinquauerit.*

SALIORVM suffimentum, thus.

*FERRVM pulsantes Salij, Martialia arma habētes.
Cœlestes, terrestrésque, & marini valde diuites,
Generatores spiritus, mundi seruatores splendidi:
Quique Samothraciam sacram terram habitantes,
Pericula mortalium depellitis pontiuagorum:
Vos & sacrificium primi hominibus posuistis
Immortales Salij bellica arma habentes,
Mouetis Oceanum, mouetis mare, arborésque hoc modo:
Venientes ad terram resonatis pedibus agilibus,
Resplendentes armis: trepidant verò feræ omnes
Irrumpentibus, tumultus verò clamórque in cœlum venit.
Flexim pedum puluis ad nebulam peruenit,
Venientium tunc quidem flores omnes pullulant.
Dæmones immortales nutritores, & ipsi perditores,
Quando irruunt irati hominibus,
Perdentes vitam, & possessiones, & ipsos
Implentes: ingemiscit verò magnus pontus, profundos habens gurgites,
Arboresq́; altū caput habentes ex radicibus in terrā cadūt:
Echóque cœlestis resonat sonis lignorum.
Salij, Corybantes, gubernatores: potentésque
In Samothrace reges, cum Ioue pueri ipsi.
Auræ perennes, animas nutrientes, aereæ,
Quique & cœlestes gemini appellamini in Olympo:
Bene spirantes, tranquilli seruatores, & mites,
Tempora nutrientes, frugiferi, inspirantésque reges.*

ΛΗΤΟΥΣ θυμίαμα, σμύρναν.

ΛΗΤΩ κυανόπεπλε, θεὰ διδυματόκε, σεμνή,
Κοιαντὶς μεγάθυμε, πολυλλίστη βασίλεια,
Εὔτεκνον Ζηνὸς γονίμην ὠδῖνα λαχοῦσα·
Γειναμένη Φοῖβόν τε καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ κραναῇ ἐνὶ Δήλῳ· 5
Κλῦθι θεὰ δέσποινα, καὶ ἵλαον ἦτορ ἔχουσα
Βαῖν' ἐπὶ πάνθειον τελετὴν, τέλος ἡδὺ φέρουσα.

ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ θυμίαμα, μάνναν.

ΚΛΥΘΙ μευ ὦ βασίλεια, Διὸς πολυώνυμε κούρη,
Τιτανὶς, βρομία, μεγαλώνυμε, τοξότι, σεμνή,
Πασιφαὴς, δᾳδοῦχε, θεὰ Δίκτυννα, λοχεία,
Ὠδίνων ἐπαρωγὲ καὶ ὠδίνων ἀμύητε·
Λυσίζωνε, φίλοιστρε, κυνηγέτι, λυσιμέριμνε, 5
Εὔδρομε, ἰοχέαιρα, φιλαγρότι, νυκτερόφοιτε,
Κλεισία, εὐάντητε, λυτηρία, ἀρσενόμορφε,
Ὀρθία, ὠκυλόχεια, βροτῶν κουροτρόφε δαῖμον,
Ἀμβροσία, χθονία, θηροκτόνε, ὀλβιόμοιρε·
Ἣ κατέχεις ὀρέων δρυμοὺς, ἐλαφηβόλε, σεμνή. 10
Πότνια, παμβασίλεια, καλὸν θάλος, αἰὲν ἐοῦσα·
Δρυμονία, σκυλακῖτι, κυδωνιὰς, αἰολόμορφε.
Ἐλθὲ θεὰ σώτειρα, φίλη μύσταισιν ἅπασιν,
Εὐάντητος, ἄγουσα καλοὺς καρποὺς ἀπὸ γαίης,
Εἰρήνην τ' ἐρατὴν, καλλιπλόκαμόν θ' ὑγίειαν· 15
Πέμπεις δ' εἰς ὀρέων κεφαλὰς νούσους τε καὶ ἄλγη.

ΤΙΤΑΝΩΝ θυμίαμα, λίβανον.

ΤΙΤΗΝΕΣ, γαίης τε κ' οὐρανοῦ ἀγλαὰ τέκνα,
Ἡμετέρων πρόγονοι πατέρων, γαίης ὑπένερθεν
Οἴκοις ταρταρίοισι μυχῷ χθονὸς ἐνναίοντες,
Ἀρχαὶ καὶ πηγαὶ πάντων θνητῶν πολυμόχθων,
Εἰναλίων, πτηνῶν τε, καὶ οἳ χθόνα ναιετάουσιν· 5
Ἐξ ὑμέων γὰρ πᾶσα πέλει γενεὰ κατὰ κόσμον.
Ὑμᾶς κικλήσκω μῆνιν χαλεπὴν ἀποπέμπειν,
Εἴτις ἀπὸ χθονίων προγόνων οἴκοις ἐπελάσθη.

ΚΟΥΡΗΤΩΝ θυμίαμα, λίβανον.

ΧΑΛΚΟΚΡΟΤΟΙ Κουρῆτες Ἀρήια τεύχε' ἔχοντες,
Οὐράνιοι, χθόνιοί τε καὶ εἰνάλιοι, πολύολβοι,
Ζωογόνοι πνοιαὶ, κόσμου σωτῆρες ἀγαυοί,
Οἵ τε Σαμοθρᾴκην ἱερὴν χθόνα ναιετάοντες,
Κινδύνους θνητῶν ἀπερύκετε ποντοπλανήτων· 5
Ὑμεῖς καὶ τελετὴν πρῶτοι μερόπεσσιν ἔθεσθε
Ἀθάνατοι Κουρῆτες Ἀρήια τεύχε' ἔχοντες·
Νωμᾶτ' Ὠκεανὸν, νωμᾶθ' ἅλα, δένδρεα τ' αὔτως.
Ἐρχόμενοι γαῖαν κοναβίζετε ποσσὶν ἐλαφροῖς,
Μαρμαίροντες ὅπλοις. πτήσσουσι δὲ θῆρες ἅπαντες 10
Ὁρμώντων, θόρυβος δὲ βοή τ' εἰς οὐρανὸν ἥκει,
Εἱλιγμοῖς τε ποδῶν κονίη νεφέλας ἀφικνεῖται
Ἐρχομένων· τότε δή τοι καὶ ἄνθεα πάντα τέθηλε.
Δαίμονες ἀθάνατοι, τροφέες καὶ αὐτολετῆρες,
Ἡνίκ' ἂν ὁρμαίνοντες χολούμενοι ἀνθρώποισιν, 15
Ὀλλύντες βίον ἠδὲ κτήματα, ἠδὲ καὶ αὐτοὺς
Πιμπλάντες· στενάχει δὲ μέγας πόντος βαθυδίνης,
Δένδρη δ' ὑψικάρην' ἐκ ῥιζῶν ἐς χθόνα πίπτει·
Ἠχὼ δ' οὐρανία κελαδεῖ ῥοιζήμασι φύλλων.
Κουρῆτες Κορύβαντες, ἀνάκτορες εὐδύνατοί τε, 20
Ἐν Σαμοθρᾴκῃ ἄνακτες, ὁμοῦ Διὸς κοῦροι αὐτοί·
Πνοιαὶ ἀέναοι, ψυχοτρόφοι, ἀεροειδεῖς·
Οἵ τε καὶ οὐράνιοι δίδυμοι κλῄζεσθ' ἐν Ὀλύμπῳ·
Εὔπνοοι, εὔδιοι, σωτήριοι ἠδὲ προσηνεῖς,
Ὡροτρόφοι, φερέκαρποι, ἐπιπνείοιτε ἄνακτες. 25

ΚΟΡΥΒΑΝΤΟΣ θυμίαμα, λίβανον.

ΚΙΚΛΗΣΚΩ χθονὸς [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 5
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Κλῦθι μάκαρ [illegible]
Παύων φαντασίας ψυχῆς [illegible] 10

ΔΗΜΗΤΡΟΣ Ἐλευσινίας θυμίαμα, στύρακα.

ΔΗΩ παμμήτειρα, θεῶν πολυώνυμε δαῖμον,
Σεμνὴ Δήμητερ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 5
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 10
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 15
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 20

ΜΗΤΡΟΣ Ἀνταίας θυμίαμα, ἀρώματα.

ΑΝΤΑΙΑ βασίλεια θεά, [illegible] μῆτερ
Ἀθανάτων τε θεῶν [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 5
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 10

ΜΙΣΗΣ θυμίαμα, στύρακα.

ΘΕΣΜΟΦΟΡΟΝ καλέω [illegible] Διόνυσον,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 5
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 10
[illegible]

ΩΡΩΝ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΩΡΑΙ θυγατέρες Θέμιδος [illegible]
[illegible]
[illegible]

CORYBANTIS suffimentum, thus.

VOCO terræ sempiternæ regem maximum,
Coribantem fortunatum, Martium, non prius visum
N[illegible] Sa[illegible] sedatorem [illegible],
[illegible] Corybantem,
5 *[illegible] regem, deum duplicis naturæ, [illegible]:*
[illegible] fratribus a geminis.
Cereris qui [illegible] corpus mundum,
Ferarum [illegible] ponens formam tenebrosi draconis:
Audi beate voces, [illegible]
10 *Sedans phantasias animæ [illegible].*

CERERIS Eleusinæ suffimentum, styracem.

CERES omnium mater, diis celebris dæmon,
Veneranda Ceres, pueros nutriens, [illegible]:
Divitias præbens [illegible], omnium datrix,
Pace gaudens, & operationibus laboriosis:
5 *Seminatrix, [illegible] germinare faciens*
Quæ habitas religiosas [illegible],
[illegible]
[illegible]
Et vitā desiderabilē [illegible]:
10 *Viriditatem augens, [illegible], honoranda,*
Splendens [illegible] gaudens [illegible]
[illegible] apparens [illegible] benevola,
Fœcunda, pueros amans, venerāda, pueros nutriens puella,
Currum draconis subiungens frenis.
15 *Circularibus gurgitibus circa tuum thronum [illegible]*
[illegible] mortalibus.
Cum multi [illegible] abundantes, [illegible] virescentes,
[illegible]
Pacem adducens, & concordiam amabilem,
20 *Et divitias [illegible] reginam.*

MATRIS Antææ suffimentum, aromata.

ANTÆA regina, dea celebris mater,
[illegible] deorum & mortalium hominum,
[illegible]
[illegible]:
5 *[illegible] Persephonem:*
[illegible],
Nunciatorem sacrorum [illegible] terrestris Iovis intemerati:
[illegible] deum mortalis a necessitate.
Sed dea, ut [illegible] regina,
10 *Venire obviam circa sacrum [illegible].*

MISES suffimentum, styracem.

LEGES ferentem voco Dionysium,
Semen multa memoriæ, percelebre Plutonis,
Ca[illegible], sacram que [illegible] reginam,
Masculum & fœminam, duplicis naturæ, rabiosam, Iacchum.
5 *Sive in Eleusinis delectaris templo odorato,*
Sive in Phrygia cum matre sacra facis,
Vel Cypro delectaris cum bene coronata Cytherea
Vel & [illegible] hortos petis mundos,
Cum te matre dea, [illegible] Iside veneranda,
10 *Aegypti apud undam cum ancillis nutricibus.*
Benevola venias, bona perficiens circa præmia.

ORARVM suffimentum, aromata.

ORÆ filiæ Themidis, & Iovis regis:
Aequitasque, [illegible], & pax divitiis abundans,
Vernæ, pratenses, floribus abundantes, castæ,

LATONAE suffimentum, smyrnam.

LATONA nigram habens vestem, dea geminos eni-
Dedicatrix magnanima, optanda regina, (xa venerada,
Fœcundum à Ioue naturalem dolorem in partu sortita,
Enixa Phœbúmque & Dianam, sagittis gaudentem.
Hanc quidem in Ortygia, illum vero Cranae in Delo:
Audi dea domina, & propitium animum habens,
Descende super diuinũ sacrificium, finẽ voluptuosum ferẽs.

DIANAE suffimentum, mannam.

AVDI me, ò regina, Iouis celebris puella,
Titanis, strepens, celebris iaculatrix, veneranda
Omnib. apparẽs, facifera, dea Dictynna, parturiẽtiũ fautrix,
Dolorũ in partu auxiliatrix, & dolorũ in partu no initiata:
Zonam soluens, æstrum amans, venatrix, curas dissoluens:
Bene currens, sagittis gaudens, agros amans, noctiu iens:
Ianitrix, obuia, dissoluens, masculi formam habens.
Recta statim pariens, hominum puerorum nutrix, dæmon
Immortalis, terrestris, feras occidens, fortunata.
Quæ occupas montium nemora, ceruos iaculans, honesta:
Veneranda, omniũ regina, pulchra viriditas semper existẽs.
Syluestris, canibus gaudens, gloriosa, varia forma:
Veni dea seruatrix, amica sacra discentibus omnibus
Obuia, ducens pulchros fructus à terra,
Pacemq́; amabilem, pulchramq́; comam habẽtẽ sanitatem.
Mittásque in montium capita, morbósque & dolores.

TITANVM suffimentum, thus.

TITANES, Terræq́; & Cœli præclari filij,
Nostrorum prædecessores maiorum, sub terra
Domibus tartareis conclauı terræ inhabitantes:
Principia & fontes omnium mortalium laboriosorum.
Marinorum, alatorúmque & qui terram habitant.
Ex vobis enim omne est genus per mundum:
Vos voco, iram grauem auertere,
Si quis ex terrestribus maioru ad domos appropinquauerit.

SALIORVM suffimentum, thus.

FERRVM pulsantes Salij, Martialia arma habẽtes.
Cœlestes, terrestrésque, & marini valde diuites,
Generatores spiritus, mundi seruatores splendidi:
Quique Samothracem sacram terram habitantes,
Pericula mortalium depellitis pontiuagorum:
Vos & sacrificium primi hominibus posuistis
Immortales Salij bellica arma habentes,
Mouetis Oceanum, mouetis mare, arborésque hoc modo:
Venientes ad terram resonatis pedibus agilibus,
Resplendentes armis: trepidant verò feræ omnes
Irrumpentibus, tumultus verò clamórque in cœlum venit.
Flexu pedum puluis ad nebulam peruenit,
Venientium tunc quidem flores omnes pullulant.
Dæmones immortales nutritores, & ipsi perditores,
Quando irruunt irati hominibus,
Perdentes vitam, & possessiones, & ipsos
Implentes: ingemiscit verò magnus pontus, profundos habens gurgites,
Arboresq́; altũ caput habentes ex radicibus in terrã cadũt.
Echóque cœlestis resonat sonis lignorum.
Salij, Corybantes, gubernatores potentésque
In Samothrace reges, cum Ioue pueri ipsi.
Auræ perennes, animas nutrientes, aerei,
Quique & cœlestes gemini appellamini in Olympo:
Bene spirantes, tranquilli, seruatores, & mites,
Tempora nutrientes, frugiferi, inspirantésque reges.

ΛΗΤΟΥΣ θυμίαμα, σμύρναν.

ΛΗΤΩ κυανόπεπλε, θεὰ διδυματόκε, σεμνή,
Κοιαντὶς μεγάθυμε, πολυλλίστη βασίλεια,
Εὔτεκνον Ζηνὸς γονίμην ὠδῖνα λαχοῦσα·
Γειναμένη Φοῖβόν τε καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ κραναῇ ἐνὶ Δήλῳ·
Κλῦθι θεὰ δέσποινα, καὶ ἵλαον ἦτορ ἔχουσα
Βαῖν᾽ ἐπὶ πάνθειον τελετὴν, τέλος ἡδὺ φέρουσα.

ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ θυμίαμα, μάνναν.

ΚΛΥΘΙ μευ ὦ βασίλεια, Διὸς πολυώνυμε κούρη,
Τιτηνὶς, βρομίη, μεγαλώνυμε, τοξότι σεμνή,
Πασιφαὲς, δᾳδοῦχε θεὰ Δίκτυννα, λοχεία,
Ὠδίνων ἐπαρωγὲ καὶ ὠδίνων ἀμύητε·
Λυσίζωνε, φίλοιστρε, κυνηγέτι, λυσιμέριμνε,
Εὔδρομε, ἰοχέαιρα, φιλαγρότι, νυκτιπεφοιτε,
Κλεισία, εὐάντητε, λυτηρία, ἀρσενόμορφε,
Ὀρθίη, ὠκυλόχεια, βροτῶν κουροτρόφε δαῖμον,
Ἀγροτέρα, χθονία, θηροκτόνε, ὀλβιόμοιρε·
Ἣ κατέχεις ὀρέων δρυμοὺς, ἐλαφηβόλε σεμνή,
Πότνια, παμβασίλεια, καλὸν θάλος, αἰὲν ἐοῦσα,
Δρυμονία, σκυλακῖτι, κυδωνιὰς, αἰολόμορφε·
Ἐλθὲ θεὰ σώτειρα, φίλη μύστῃσιν ἅπασιν,
Εὐάντητος, ἄγουσα καλοὺς καρποὺς ἀπὸ γαίης,
Εἰρήνην τ᾽ ἐρατὴν, καλλιπλόκαμόν θ᾽ ὑγίειαν·
Πέμποις δ᾽ εἰς ὀρέων κεφαλὰς νούσους τε καὶ ἄλγη.

ΤΙΤΑΝΩΝ θυμίαμα, λίβανον.

ΤΙΤΗΝΕΣ, γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀγλαὰ τέκνα,
Ἡμετέρων πρόγονοι πατέρων, γαίης ὑπένερθεν
Οἴκοις ταρταρίοισι μυχῷ χθονὸς ἐνναίοντες,
Ἀρχαὶ καὶ πηγαὶ πάντων θνητῶν πολυμόχθων,
Εἰναλίων, πτηνῶν τε, καὶ οἳ χθόνα ναιετάουσιν·
Ἐξ ὑμέων γὰρ πᾶσα πέλει γενεὰ κατὰ κόσμον.
Ὑμᾶς κικλήσκω μῆνιν χαλεπὴν ἀποπέμπειν,
Εἴ τις ἀπὸ χθονίων προγόνων οἴκοις ἐπελάσθη.

ΚΟΥΡΗΤΩΝ θυμίαμα, λίβανον.

ΧΑΛΚΟΚΡΟΤΟΙ Κούρητες, Ἀρήια τεύχε᾽ ἔχοντες,
Οὐράνιοι χθόνιοί τε καὶ εἰνάλιοι, πολύολβοι,
Ζωογόνοι πνοιαὶ, κόσμου σωτῆρες ἀγαυοί,
Οἵ τε Σαμοθρῄκην ἱερὴν χθόνα ναιετάοντες,
Κινδύνους θνητῶν ἀπερύκετε ποντοπλανήτων·
Ὑμεῖς καὶ τελετὴν πρῶτοι μερόπεσσιν ἔθεσθε,
Ἀθάνατοι Κούρητες, Ἀρήια τεύχε᾽ ἔχοντες·
Νωμᾶτ᾽ Ὠκεανὸν, νωμᾶθ᾽ ἅλα, δένδρεά θ᾽ αὕτως·
Ἐρχόμενοι γαῖαν κελαδεῖτε ποσὶν ἐλαφροῖσι,
Μαρμαίροντες ὅπλοις· πτήσσουσι δὲ θῆρες ἅπαντες
Ὁρμώντων, θόρυβος δὲ βοή τ᾽ εἰς οὐρανὸν ἵκει,
Εἰλιγμοῖς τε ποδῶν κονίη νεφέλας ἀφικνεῖται
Ἐρχομένων· τότε δὴ ῥα καὶ ἄνθεα πάντα τέθηλε.
Δαίμονες ἀθάνατοι, τροφέες καὶ αὖτ᾽ ὀλετῆρες,
Ἡνίκ᾽ ἂν ὁρμαίνητε χολούμενοι ἀνθρώποισιν,
Ὀλλύντες βίον ἠδὲ κτήματα, ἠδὲ καὶ αὐτοὺς
Πιμπλάντες· στενάχει δὲ μέγας πόντος βαθυδίνης,
Δένδρη δ᾽ ὑψικάρην᾽ ἐκ ῥιζῶν εἰς χθόνα πίπτει,
Ἠχὼ δ᾽ οὐρανία κελαδεῖ ῥοιζήμασι φύλλων.
Κούρητες Κορύβαντες, ἀνάκτορες εὐδύνατοί τε,
Ἐν Σαμοθρᾴκῃ ἄνακτες, ὁμοῦ Διὸς κοῦροι αὐτοί,
Πνοιαὶ ἀέναοι, ψυχοτρόφοι, ἀεροειδεῖς,
Οἵ τε καὶ οὐράνιοι δίδυμοι κλῄζεσθ᾽ ἐν Ὀλύμπῳ·
Εὔπνοοι, εὔδιοι, σωτήριοι ἠδὲ προσηνεῖς,
Ὡροτρόφοι, φερέκαρποι, ἐπιπνείοιτε ἄνακτες.

ΚΟΡΥΒΑΝΤΟΣ θυμίαμα, λίβανον.

Κικλήσκω χθονὸς ἀενάου βασιλῆα μέγιστον,
Κύρβαντ' ὀλβιόμοιρον, Ἀρήιον, ἀπροσόρατον,
Νυκτερινὸν Κούρητα, φόβων ἀποπαύστορα δεινῶν,
Φαντασιῶν ἐπαρωγόν, ἐρημοπλάνον Κορύβαντα,
Αἰολόμορφον ἄνακτα, θεὸν διφυῆ, πολύμορφον, 5
Φοίνιον, αἱμαχθέντα κασιγνήτων ὑπὸ δισσῶν·
Δηοῦς ὃς γνώμαισιν ἀλλάξας σῶμα ἁγνὸν,
Θηρότυπον θέμενος μορφὴν δνοφεροῖο δράκοντος,
Κλῦθι μάκαρ φωνῶν, χαλεπὴν δ' ἀποπέμπεο μῆνιν,
Παύων φαντασίας ψυχὰς ἐκπλήκτου ἀνάγκης. 10

CORYBANTIS suffimentum, thus.

VOCO terræ sempiternæ regem maximum,
Corybantem fortunatum, Martium, non prius visum
Nocturnum, Salium, timorum sedatorem grauium,
Visionum auxiliatorem, in deserto errantem, Corybantem,
Variiformem regem, deum duplicis naturæ, multiformem: 5
Funestum occisum fratribus a geminis.
Cereris qui sententiis [illegible] corpus mundum,
Ferarum percussoris ponens formam tenebrosi draconis:
Audi beate voces, difficilémque auerte iram,
Sedans phantasias animas ex infixa necessitate. 10

ΔΗΜΗΤΡΟΣ Ἐλευσινίας θυμίαμα, στύρακα.

Δηὼ παμμήτειρα, θεὰ πολυώνυμε δαῖμον,
Σεμνὴ Δήμητερ, κουροτρόφε, ὀλβιοδῶτι,
Πλουτοδότειρα θεά, σταχυοτρόφε, παντοδότειρα,
Εἰρήνῃ χαίρουσα καὶ ἐργασίαις πολυμόχθοις,
Σπερμείη, σωρῖτι, ἀλωαίη, χλοόκαρπε, 5
Ἣ ναίεις ἁγνοῖσιν Ἐλευσῖνος γυάλοισιν,
Ἱμερόεσσ', ἐρατή, θρέπτειρα βροτῶν πάντων·
Ἣ πρώτη ζεύξασα βοῶν ἀροτῆρα τένοντα,
Καὶ βίον ἱμερόεντα βροτοῖς πολύολβον ἀνεῖσα,
Αὐξιθαλής, Βρομίοιο συνέστιος, ἀγλαότιμος, 10
Λαμπαδόεσσ', ἁγνή, δρεπάνοις χαίρουσα θερείοις.
Σὺ χθονίη, σὺ δὲ φαινομένη, σὺ δὲ πᾶσι προσηνής·
Εὔτεκνε, παιδοφίλη, σεμνή, κουροτρόφε κούρη,
Ἅρμα δρακοντείοισιν ὑποζεύξασα χαλινοῖς,
Ἐγκυκλίοις δίναις περὶ σὸν θρόνον εὐάζουσα, 15
Μουνογενής, πολύτεκνε θεά, πολυπότνια θνητοῖς,
Ἧς πολλαὶ μορφαί, πολυάνθεμοι, ἱεροθαλεῖς,
Ἐλθὲ μάκαιρ' ἁγνή, καρποῖς βρίθουσα θερείοις,
Εἰρήνην κατάγουσα καὶ εὐνομίην ἐρατεινὴν,
Καὶ πλοῦτον πολύολβον, ὁμοῦ δ' ὑγίειαν ἄνασσαν. 20

CERERIS Eleusinæ suffimentum, styracem.

CERES omnium mater, diis celebris dæmon,
Veneranda Ceres, pueros nutriens, diuitiarum datrix:
Diuitias præbens dea, spicarum nutrix, omnium datrix,
Pace gaudens, & operationibus laboriosis:
Seminatrix, aceruatrix, prælecta area, germinare faciens 5
Quæ habitas religiosas Eleusinos concauitates, (fructum,
Desiderabilis, amabilis, mortalium nutrix omnium,
Quæ prima iungens boum aratricem ceruicem,
Et vitam desiderabilem hominibus multas diuitias dans exeruisti:
Vindemiam augens, Dionysii socia conuiuatrix, honoranda, 10
Splendens, casta, falcibus gaudens æstiualibus.
Tu terrestris, tu verò apparens, túque omnibus beneuola,
Fœcunda, pueros amans, venerāda, pueros nutriens puella,
Currum draconis subiungens frænis,
Circularibus circuitibus circa tuum thronum lucens: 15
Vnigenita, fœcunda dea, perueneranda mortalibus.
Cuius multæ formæ floribus abundantes, sancte vernascentes,
Veni beata casta, fructibus onusta æstiuis:
Pacem adducens, & concordiam amabilem,
Et diuitias perdiuites, simúlque, sanitatem reginam. 20

ΜΗΤΡΟΣ Ἀνταίας θυμίαμα, [illegible].

Ἀνταία βασίλεια, θεά, πολυώνυμε μῆτερ,
Ἀθανάτων τε θεῶν ἠδὲ θνητῶν ἀνθρώπων,
Ἥ ποτε μαστεύουσα πολυπλάγκτῳ ἐνὶ λύπῃ
Νηστείαν κατέπαυσας Ἐλευσῖνος ἐν γυάλοισιν,
Ἦλθές τ' εἰς Ἀίδην πρὸς ἀγαυὴν Περσεφόνειαν, 5
[illegible]
Μηνυτῆρ' ἁγίων λέκτρων χθονίου Διὸς ἁγνοῦ,
Εὔβουλον τέξασα θεὸν θνητῆς ὑπ' ἀνάγκης.
Ἀλλὰ θεὰ λίτομαί σε πολυλλίστη βασίλεια,
Ἐλθεῖν εὐάντητον [illegible]. 10

MATRIS Antææ suffimentum, aromata.

ANTÆA regina, dea celebris mater,
Immortaliumque deorum & mortalium hominum,
Quæ aliquando quærens multiuaga in mœstitia
Ieiunium sedasti Eleusinis in concauitatibus:
Venistique in infernum, ad inclytam Persephonem: 5
[illegible]
Nunciatorem sacrorum lectorum, terrestris Iouis intemerati:
Eubuleum pariens deum mortali a necessitate.
Sed dea supplico te optanda regina,
Venire obuiam circa sacrum tuum sacra discenti. 10

ΜΙΣΗΣ θυμίαμα, στύρακα.

Θεσμοφόρον καλέω ναρθηκοφόρον Διόνυσον,
Σπέρμα πολύμνηστον, πολυώνυμον Εὐβουλῆα,
Ἁγνὴν εὐιερόν τε Μίσην ἄρρητον ἄνασσαν,
Ἄρσενα καὶ θῆλυν, διφυῆ, λύσειον Ἴακχον·
Εἴτ' ἐν Ἐλευσῖνος τερπῇ νηῷ θυόεντι, 5
Εἴτε καὶ ἐν Φρυγίῃ σὺν μητέρι μυστιπολεύεις,
Ἢ Κύπρῳ τέρπῃ σὺν ἐυστεφάνῳ Κυθερείῃ,
Ἢ καὶ πυροφόροις πεδίοις ἐπαγάλλεαι ἁγνοῖς,
Σὺν σῇ μητρὶ θεᾷ μελανηφόρῳ Ἴσιδι σεμνῇ,
Αἰγύπτου παρὰ χεῦμα, σὺν ἀμφιπόλοισι τιθήναις· 10
Εὐμενέουσ' ἔλθοις [illegible].

MISES suffimentum, styracem.

LEGES ferentem voco Dionysium,
Semen multæ memoriæ, percelebre Plutonis,
Castam, sacrámque Misem, ineffabilem reginam,
Masculum & fœminam, duplicis naturæ, rabiosum Iacchum.
Siue in Eleusinis delectaris templo odorato, 5
Siue in Phrygia cum matre sacra facis,
Vel Cypro delectaris cum bene coronata Cytherea:
Vel & igniferos hortos petis mundos,
Cum te matre dea, nigrum ferente Iside veneranda,
Ægypti apud vndam cum ancillis nutricibus. 10
Beneuola venias, bona perficiens circa præmia.

ΩΡΩΝ θυμίαμα, ἀρώματα.

Ὧραι θυγατέρες Θέμιδος καὶ Ζηνὸς ἄνακτος,
Εὐνομίη τε Δίκη τε καὶ Εἰρήνη πολύολβε,
Εἰαριναί, λειμωνιάδες, πολυάνθεμοι, ἁγναί,

ORARVM suffimentum, aromata.

ORÆ filiæ Themidis, & Iouis regis:
Æquitásque, iustitiáque, & pax diuitiis abundans,
Vernæ, pratenses, floribus abundantes, castæ,

Omnis coloris, multi odoris, in florentibus herbis:
Ore semper virentes, circulares, suaues facies habentes,
Vestes induentes roscidas, floribus delectabilibus:
Persephonae consortes, quando Parcae illam
Et Gratiae circularibus choris ad lucem reducunt,
Ioui gratificantes, & matri fructuum datrici:
Venite ad famosa sacrificia, pia, nouorum sacra discentium.
Bene fructuosas manibus generationes inducetes inculpatas.

SEMELES suffimentum,
styracem.

VOCO puellam Cadmi, omnium reginam,
Formosam Semelem, comam amabilem habentem,
profundum sinum habentem,
Matrem coronati Dionysij iucundi,
Quae magnos dolores in partu minuit lucifero splendore,
Immortalis generans Iouis consilijs Saturni.
Honores faciens ab ipsa Persephone,
In mortalibus hominibus ad Trieterides dies oras.
Cum tui Bacchi naturalem dolorem in partu perficerent,
Sacrámque mensam, & mysteria pura:
Nunc te dea supplico puella Cadmia regina
Mansuetam animo, vocans semper sacra discẽtibus existere.

HYMNUS Dionysij Bassarei Trieterici.

VENI beate Dionysi, ignem seminãs, tauri frontẽ habens,
Bassaree, & Bacche, celebris omnipotens,
Qui ensibus gaudes, & sanguine, Maenadibúsque castis
Lugens super Olympum, valde rugiens, insane Bacche,
Coronis inimice, memor iniuriae, honorate omnibus dijs:
Et mortalibus hominibus, quotquot terram habitant.
Veni beate saltator, ferens magnam laetitiam omnibus.

LICNITI suffimentum, mannam.

LICNITEM Dionysium super has orationes voco,
Nysium, virescentem, desideratum, laetum Bacchum,
Nympharum ramum optabilem, benéque coronatae Veneris:
Qui aliquando in syluis saltata vestigia vertit,
Cum Nymphis gratis vexatus insanijs,
Et consilijs Iouis adque ipsam Persephonem
Molestijs conuersus es tenor immortalibus dijs:
Laetus venias beate, grata sacra recipere.

BACCHI pericionij suffimentum,
aromata.

VOCO Bacchum Pericionium, vini datorem,
Cadmeis domibus, qui volutus circa omnia
Stetit fortiter, concussiones terrae remittens.
Quando igniferus splendor superauit terram omnem,
Fulminis stridoribus ille verò recurrit vinculum omnium.
Veni beate Bacche laetis praecordijs.

SABAZII suffimentum,
aromata.

AUDI pater Saturni fili Sabazi, inclyte daemon:
Qui Bacchum Dionysium, valde rugientem, insutum
Femori insuens, vt perfectus veniret
Tmolum in diuinam, ad Hippam pulchras genas habentem:
Sed beate Phrygiae imperans, praestantissime omnium,
Beneuolus auxiliator accedas sacra discentibus.

HIPPAE suffimentum, styracem.

HIPPAM voco Bacchi nutricem, placidam puellã,
Sacrificam, caeremonijs gaudentem Bacchi puri,
Nocturnis choris, igne strepentibus vociferationibus:

Παντόχροοι, πολύοδμοι ἐν ἀνθεμοειδέσι πνοιαῖς,
Ὧραι ἀειθαλέες, περικυκλάδες, ἡδυπρόσωποι,
Πέπλους ἐννύμεναι δροσεροὺς ἀνθῶν πολυθρέπτων,
Περσεφόνης συμπαίκτορες, ἡνίκα Μοῖραι
Καὶ Χάριτες κυκλίοισι χοροῖς πρὸς φῶς ἀνάγωσι,
Ζηνὶ χαριζόμεναι καὶ μητέρι καρποδοτείρῃ.
Ἔλθετ' ἐπ' εὐφήμους τελετὰς ὁσίας νεομύσταις,
Εὐκάρπους καιρῶν γενέσεις ἐπάγουσαι ἀμεμφῶς.

ΣΕΜΕΛΗΣ θυμίαμα,
στύρακα.

ΚΙΚΛΗΣΚΩ κούρην Καδμηίδα παμβασίλειαν,
Εὐειδῆ Σεμέλην, ἐρατοπλόκαμον, βαθύκολπον,
Μητέρα θυρσοφόροιο Διωνύσου πολυγηθοῦς,
Ἣ μεγάλας ὠδῖνας ἐκαρτέρει πυρφόρῳ αὐγῇ,
Ἀθανάτῳ τεκοῦσα Διὸς βουλαῖς Κρονίοιο·
Τιμὰς τευξαμένη παρ' αὐτῆς Περσεφονείας
Ἐν θνητοῖσι βροτοῖσιν ἀνὰ τριετηρίδας ὥρας,
Ἡνίκα σοῦ Βάκχου γονίμην ὠδῖνα τελῶσιν,
Εἰλαπίνην τε τράπεζαν, ἰδὲ μυστήρια ἁγνά.
Νῦν σε θεὰ λίτομαι κούρη Καδμηὶς ἄνασσα,
Πρηΰνοον καλέων αἰεὶ μύσταισιν ἐπάρχειν.

ΥΜΝΟΣ Διονύσου βασσαρέως τριετηρικοῦ.

ΕΛΘΕ μάκαρ Διόνυσε, πυρίσπορε, ταυρομέτωπε,
Βασσαρεῦ καὶ Βάκχε, πολυώνυμε, παντοδυνάστα,
Ὃς ξίφεσιν χαίρεις, ἠδ' αἵματι, μαινάσι θ' ἁγναῖς·
Εὐάζων κατ' Ὄλυμπον, ἐρίβρομε, μανικὲ Βάκχε,
Θυρσεγχὲς, βαρύμηνι, τετιμένε πᾶσι θεοῖσι
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ὅσοι χθόνα ναιετάουσιν.
Ἐλθὲ μάκαρ σκιρτητὰ, φέρων πολὺ γῆθος ἅπασι.

ΛΙΚΝΙΤΟΥ θυμίαμα, μάνναν.

ΛΙΚΝΙΤΗΝ Διόνυσον ἐπ' εὐχαῖς ταῖσδε κικλήσκω,
Νύσιον, ἀμφιθαλῆ, πεποθημένον, εὔφρονα Βάκχον·
Νυμφῶν ἔρνος ἐραστὸν ἐυστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
Ὅς ποτ' ἀνὰ δρυμοὺς κεχορευμένα βήματα πάλλες,
Σὺν νύμφαις, χαρίεσσιν ἐλαυνόμενος μανίῃσι.
Καὶ βουλαῖσι Διὸς πρὸς τ' αὐτὴν Φερσεφόνειαν
Ἀχθεὶς ἐξετράφης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
Εὔφρων ἐλθὲ μάκαρ, κεχαρισμένα δ' ἱερὰ δέξαι.

ΒΑΚΧΟΥ περικιονίου θυμίαμα,
ἀρώματα.

ΚΙΚΛΗΣΚΩ Βάκχον περικιόνιον, μεθυδώτην,
Καδμείοισι δόμοις, ὃς ἑλισσόμενος πέρι πάντα,
Ἔστησε κρατερῶς, βρασμοὺς γαίης ἀποπαύσας·
Ἡνίκα πυρφόρος αὐγὴ ἐκίνησε χθόνα πᾶσαν,
Πρηστῆρσι ῥοιζοῖς· ὁ δ' ἀνέδραμε δεσμὸς ἁπάντων.
Ἐλθὲ μάκαρ βακχευτὰ γεγηθυίαις πραπίδεσσι.

ΣΑΒΑΖΙΟΥ θυμίαμα,
ἀρώματα.

ΚΛΥΘΙ πάτερ Κρόνου υἱὲ Σαβάζιε κύδιμε δαῖμον,
Ὃς Βάκχον Διόνυσον ἐρίβρομον εἰραφιώτην
Μηρῷ ἐγκατέραψας, ὅπως τετελεσμένος ἔλθῃ
Τμῶλον ἐς ἠγάθεον παρ' Ἵππαν καλλιπάρηον.
Ἀλλὰ μάκαρ Φρυγίης μεδέων, βασιλεύτατε πάντων,
Εὐμενέων ἐπαρωγὸς ἐπέλθοις μυστιπόλοισιν.

ΙΠΠΑΣ θυμίαμα, στύρακα.

ΙΠΠΑΝ κικλήσκω Βάκχου τροφὸν, εὐάδα κούρην,
Μυστιπόλον τελεταῖσιν ἀγαλλομένην Σάβου ἁγνοῦ,
Νυκτερίοισι χορεῖσι, πυριβρεμέταις ἰαχαῖσι.

Κλῦθί μευ

Κλῦθί μου εὐχομένης, χθονία μῆτερ βασίλεια,
Εἴτε σύ γ' ἐν Φρυγίῃ κατέχεις Ἴδης ὄρος ἁγνόν,
Ἢ Τμῶλος τέρπει σε, καλὸν Λυδοῖσι θόασμα·
Ἔρχεο πρὸς θυσίας ἱερῷ γήθουσα προσώπῳ.

ΛΥΣΙΟΥ ληναίου ὕμνος.

ΚΛΥΘΙ μάκαρ Διὸς υἱ' ἐπιλήνιε Βάκχε διμάτωρ,
Σπέρμα πολύμνηστον, πολυώνυμε, λύσιε δαῖμον.
Κρυψίγονον μακάρων ἱερὸν θάλος, εὔιε Βάκχε,
Εὐτραφές, εὔκαρπε, πολυγηθέα καρπὸν ἀέξων,
Ῥηξίχθων, ληναῖε, μεγασθενές, αἰολόμορφε·
Παυσίπονος θνητοῖσι φανεὶς, ἄκος, ἱερὸν ἄνθος,
Χάρμα βροτοῖς φιλάλυπον, ἐπάφιε, καλλιέθειρε,
Λύσιε, θυρσομανές, βρόμιε, εὔιε, πᾶσιν ἐύφρων,
Οἷς ἐθέλεις θνητῶν ἠδ' ἀθανάτων ἐπιφαίνων·
Νῦν σε καλῶ μύσταισι μολεῖν, ἡδύν, φερέκαρπον.

ΝΥΜΦΩΝ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΝΥΜΦΑΙ, θυγατέρες μεγαλήτορος Ὠκεανοῖο,
Ὑγροπόροις γαίης ὑπὸ κεύθεσιν οἰκί' ἔχουσαι,
Κρυψίδρομοι, Βάκχοιο τροφοὶ, χθόνιαι, πολυγηθεῖς,
Καρποτρόφοι, λειμωνιάδες, σκολιόδρομοι, ἁγναί,
Ἀντροχαρεῖς, σπήλυγξι κεχαρμέναι, ἠερόφοιτοι·
Πηγαῖαι, δρομάδες, δροσοείμονες, ἴχνεσι κοῦφαι
Φαινόμεναι, ἀφανεῖς, αὐλωνιάδες, πολυανθεῖς
Σὺν Πανὶ σκιρτῶσαι ἀν' οὔρεα, εὐάστειραι,
Πετρόρρυτοι, λιγυραὶ, κορυμβάδες, οὐρεσίφοιτοι·
Παρθένοι εὐώδεις, λευχείμονες, εὔπνοοι αὔραις,
Αἰπολικαὶ, νόμιαι, θηρσὶν φίλαι, ἀγλαόκαρποι,
Κρυμοχαρεῖς, ἁπαλαὶ, πολυθρέμμονες, αὐξίτροφοί τε
Κοῦραι Ἁμαδρυάδες, φιλοπαίγμονες, ὑγροκέλευθοι,
Νύσιαι, μανικαὶ, παιωνίδες, εἰαροτερπεῖς,
Σὺν Βάκχῳ Δηοῖ τε χάριν θνητοῖσι φέρουσαι·
Ἔλθετ' ἐπ' εὐφήμοις ἱεροῖς κεχαρηότι θυμῷ,
Νᾶμα χέουσ' ὑγιεινὸν ἀεξιτρόφοισιν ἐν ὥραις.

ΤΡΙΕΤΗΡΙΚΟΥ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΚΙΚΛΗΣΚΩ σε μάκαρ πολυώνυμε μανικὲ βακχεῦ,
Ταυρόκερως, ληναῖε, πυρίσπορε, Νύσιε, λυσεῦ,
Μηροτρεφὲς, λικνῖτα, πυριπόλε, καὶ τελετάρχα·
Νυκτέρ', Εὐβουλεῦ, μιτρηφόρε, θυρσοτινάκτα·
Ὄργιον ἄρρητον, τριφυὲς, κρύφιον Διὸς ἔρνος·
Πρωτόγον', Ἠρικεπαῖε, θεῶν πάτερ ἠδὲ καὶ υἱέ·
Ὠμάδιε, σκηπτοῦχε, χορευμανὲς, ἀγέτα κώμων·
Βακχεύων ἁγίας τριετηρίδας ἀμφὶ γαλήνας·
Ῥηξίχθων, πυρίφεγγες, ἐπάφιε, κοῦρε διμάτωρ,
Οὐρεσιφοῖτ', ἐλαφηφόρε, νεβριδόπεπλ', ἐνιαύσιε,
Παιὰν χρυσεγχὲς, ὑποκόλπιε, βοτρυόκοσμε,
Βασσαρεῦ, κισσοχαρὲς, πολυπάρθενε, καὶ διάκοσμε,
Ἐλθὲ μάκαρ μύσταισι βρύων κεχαρημένος αἰεί.

ΑΜΦΙΕΤΟΥΣ θυμίαμα, πάντα πλὴν λιβάνου.

ΑΜΦΙΕΤΗ καλέω Βάκχον, χθόνιον Διόνυσον,
Ἐγρόμενον κούραις ἅμα νύμφαις εὐπλοκάμοισιν·
Ὃς παρὰ Περσεφόνης ἱεροῖσι δόμοισιν ἰαύων
Κοιμίζει τριετῆ χρόνον, Βακχήιον ἁγνόν.
Αὐτὸς δ' ἡνίκα τὸν τριετῆ πάλι κῶμον ἐγείρει,
Εἰς ὕμνον τρέπεται σὺν εὐζώνοισι τιθήναις,
Εὐνάζων κινῶν τε χρόνους ἐν κυκλάσιν ὥραις·
Ἀλλὰ μάκαρ χλοόκαρπε, κερασφόρε, κάρπιμε Βάκχε,
Βαῖν' ἐπὶ πανίερον τελετὴν γανόωντι προσώπῳ,
Εὐιέροις καρποῖσι τελεσσιγόνοις βρυάζων.

Audi me orantem terrestris mater regina.
Siue tu in Phrygia occupas Idae montem purum:
Vel Tmolus delectat te, pulcher Lydis chorearum locus:
Veni ad sacrificia, sacra gaudens facie.

LYSII Lenaei hymnus.

AVDI beate Iouis fili Epileme, Bacche, bimater,
Semen memorandum, celebris Lysie daemon.
A parentibus occultatum beatorum sacrum germen, Euie Bacche,
Bene nutrite, fructuose, laetum fructum augens,
Resonans, Lenaee, robuste, varie forma,
Laborem sedans, mortalibus apparens remedium, sacer flos,
Gaudium hominibus, amans laetitiam, discretor, pulchram comam habens:
Lysie, corona insaniens, rugiens, Euie, omnibus iucunde,
Quibusuis mortalium & immortalium lucens:
Nunc te voco sacra discentibus venire, iucundũ, fructiferũ.

NYMPHARVM suffimentum, aromata.

NYMPHÆ, filiae magnanimi Oceani,
Humidis terrae sub profunditatibus domos habentes,
Cursum occultantes, Bacchi nutrices terrestres valde laetae
Fructus nutrientes, pratenses, obliquè currentes, castae
Antris gaudentes, speluncis laetae, per aëra euntes:
Fontanae, currentes, roscidae, vestigiis leues:
Apparentes, occultae, in vallibus habitãtes, floribus abũdãtes,
Cum Pane saltantes supra montes, Euantes:
Saxis fluentes, stridulae, ramos habẽtes, in siluisque pascẽtes,
Virgines fragrantes, albis indutae, bene spirantes auris:
Caprariae, pastorales, feris amicae, splendidos fructus habẽtes:
Frigore gaudentes, tenerae, pecorosae, nutrimenta augentes,
Puellae Hamadryades, amantes ludum, in humidis inceden-
Nysiae, insanae, Paeonidae, vere gaudentes, (tes viis,
Cum Baccho Cereréque, gratiam mortalibus ferentes:
Venite super famosa sacra laeto animo,
Riuum fundentes sanum, nutrimenta augẽtib. in temporibus.

TRIETERICI suffimentum, aromata.

VOCO te beate, celebris, rabiose Bacche,
Tauri cornua habens, Lenae, ignem seminans, Nysie, insane
A matre nutrite, Licnita, ignisferuẽs, & princeps sacrificio-
Nocturne, boni consilii, mitra ferens, corona agitans: (rum:
Orgium ineffabile, triplex, occultum Iouis germen,
Primogenite sedile, tirme, deorum pater & fili:
Humeralis, sceptrifer, in choro insaniens, dux comitum,
Bacchans, puras Trietéridas circa tranquillas,
Rumpens terram, igne lucens, discretor, puer bimater,
In montibus incedens amor ex pellibus ceruinis stolam habens, singulis annis celebrate:
Paean, auream habens hastam, succincte, vuis ornate
Bassare, hedera gaudens, multas virgines habens, & ornate,
Veni beate, sacra discentibus florens, gratus semper.

AMPHIETÆ suffimentum, omnia praeter thus.

AMPHIETEM voco Bacchũ, terrestrẽ Dionysium
Vigilantem puellis cum nymphis bene comatis:
Qui apud Persephones sacras domos quiescens,
Sopit triennale tempus, Bacchum castum.
Ipse verò quando triennalem rursus comum excitat,
Ad hymnum conuertitur cum formosis nutricibus.
Eufi canens, mouénsque choros in circularibus oris.
Sed beate virescere fructũ faciens cornute, fructuose Bacche.
Accede ad perdiuinum sacrificium laeta facie.
Sacris fructibus perfectus florens.

SILENI, Satyri, Baccharum, suffimentum, mannam.

AVDI me, ô peruenerande nutritor, Bacchi alumne,
Silenum quique optime, honorate omnibus diis,
Et mortalibus hominibus in Trietericibus temporibus:
Caste, honorande, conuiuij legitimi sacrificij princeps,
Euaster, amans vigilias, iuuenescens suis Silenis
Naidibus & Bacchis dux, hederam ferentibus:
Huc ad perdiuinum sacrificium Satyrum cum omnibus
Ferarum percussoribus, cantum dans Bacchicum regis.
Cum Bacchis Lenea, frugifera, veneranda praemittens
Orgia nocte apparentia, sacrificiis sanctis declarans,
Eusi canens, amans coronas, tranquillus conuiuiis

IN Venerem hymnus.

COELESTIS, multos hymnos habens, risum amans, Venus,
In ponto genita, genitrixq; dea, amans omnē noctē, veneranda:
Nocturna, iunctrix, versuta, mater necessitatis.
Omnia enim ex te sunt, subiunxistique mundum,
Et quaecunque in coelo sunt, & in terra fertili,
In pontoque, profundoque, veneranda, Baccho accidens:
Gaudens coronis, nuptiarum curam habens, mater amorum,
Lenocinio, lectis gaudens, occulta gratiae datrix.
Apparens, & occulta, amabilem comam habens bono patre nata
Sponsalis cum conuiuio, deorum sceptrifera hyaena,
Parentum datrix, amans viros, optatissima vitae datrix.
Quae iungens homines infraenatis necessitatibus,
Et ferarum magnā gentem amore insanientib. ab illecebris:
Veni ex Cypro genitum diuinum genus, siue in Olympo
Es tu dea regina, pulchra, laeta facie:
Siue & thure abundantis Syriae sedem circumis,
Siue tu in campis cum curribus auro paratis.
Aegypti occupas sacra fertilia lauacra:
Vel & nigris collibus super ponticam vndam,
Delectata gaudeas mortalium circularibus saltationibus:
Vel nymphis delecteris nigros oculos habentibus in terra diuina,
Arenas ab littoribus arenosis curru leui:
Siue in Cypro regina nutritore tuo, vbi pulchrae te
Virgines Admetae, nymphaeq; singulis annis
Hymnis te celebrant beata & immortalem castū Adonim:
Veni beata dea, pulchra, optabilem formam habens:
Animo enim te voco pudico, sacris sermonibus.

ADONIDIS suffimentum, aromata.

AVDI me orantem celebris daemon, optime,
Capillis ornate, amans desertum, florens cantibus optabilibus:
Boni consilij, multiformis, nutrimentum omniū manifestum,
Puella & puer, tu omnibus viriditas semper Adoni.
Extinguens, splendesq;, pulchris in circularibus temporibus.
Viriditatem augens, bicornis, optate, lacrymis honorate
Excellēs forma, venatoribus gaudēs, profunda habēs comā:
Desiderabilis animo Cypridis, dulcis viriditas, germē amoris,
Persephones amabiles comas habentis lectis generate.
Qui aliquando quidem habitas sub tartaro obscuro,
Et rursus ad Olympum ducis corpus, maturans fructum:
Veni beate, sacra discentibus ferens fructus à terra.

MERCVRII terreni suffimentum, styracem.

COCYTI habitans insubuersibilē viam necessitatis,
Qui animas mortalium abducis sub inferna terra,
Mercuri. Bacche chori Dionysiigenus,
Et Paphiae puellae curua supercilia habentis Veneris:
Qui apud Persephones sacram domum circuinis,
Tristibus animabus nuncius in terra existens,
Quas abducis quando fati tempus venit:

ΣΙΛΗΝΟΥ, σατύρου, βακχῶν θυμίαμα, μάνναν.

ΚΛΥΘΙ μου ὦ πολύσεμνε τροφεῦ, Βάκχοιο τιθηνέ,
Σιληνῶν ὄχ' ἄριστε, τετιμένε πᾶσι θεοῖσι
Καὶ θνητοῖς βροτοῖσιν ἐπὶ τριετηρίσιν ὥραις,
Ἁγνοπόλε, γεραρὲ, θιάσου νομίου τελετάρχα·
Εὐαστὴ, φιλάγρυπνε, νεάζων σοῖσι Σιληνοῖς· 5
Ναΐσι καὶ Βάκχαις ἡγούμενε κισσοφόροισιν·
Δεῦρ' ἐπὶ πάνθειον τελετὴν σατύροις ἅμα πᾶσι
Θηροτύποις, εὔασμα διδοὺς Βακχεῖον ἄνακτος,
Σὺν Βάκχαις Ληναῖα τελεσφόρα σήματα προπέμπων,
Ὄργια νυκτιφαῆ τελεταῖς ἁγίαις ἀναφαίνων, 10
Εὐάζων, φιλόθυρσε, γαληνιόων θιάσοισιν.

ΕΙΣ Ἀφροδίτην ὕμνος.

ΟΥΡΑΝΙΑ πολύυμνε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ποντογενὴς, γενέτειρα θεὰ, φιλοπάννυχε σεμνὴ,
Νυκτερία, ζεύκτειρα, δολοπλόκε, μῆτερ ἀνάγκης·
Πάντα γὰρ ἐκ σέθεν ἐστὶν, ὑπεζεύξω δὲ κόσμον·
Καὶ κρατέεις τρισσῶν μοιρῶν, γεννᾷς δὲ τὰ πάντα 5
Ὅσσα τ' ἐν οὐρανῷ ἐστὶ καὶ ἐν γαίῃ πολυκάρπῳ,
Ἐν πόντου τε βυθῷ τε, σεμνὴ Βάκχοιο πάρεδρε,
Τερπομένη θαλίαισι, γαμοστόλε, μῆτερ ἐρώτων·
Πειθοῖ λεκτροχαρὴς, κρυφία, χαριδῶτι,
Φαινομένη τ' ἀφανὴς, ἐρατοπλόκαμ', εὐπατέρεια, 10
Νυμφιδία, σύνδαιτι, θεῶν σκηπτοῦχε λύκαινα·
Γεννοδότειρα, φίλανδρε, ποθεινοτάτη, βιοδῶτι·
Ἡ ζεύξασα βροτοὺς ἀχαλινώτοισιν ἀνάγκαις,
Καὶ θηρῶν πολὺ φῦλον ἐρωτομανῶν ἀπὸ φίλτρων·
Ἔρχεο Κυπρογενὲς θεῖον γένος· εἴτ' ἐν Ὀλύμπῳ 15
Εἶ σὺ θεὰ βασίλεια καλῷ γήθουσα προσώπῳ,
Εἴτε καὶ εὐλιβάνου Συρίης ἕδος ἀμφιπολεύεις,
Εἴτε σύ γ' ἐν πεδίοισι σὺν ἅρμασι χρυσεοτεύκτοις
Αἰγύπτου κατέχεις ἱερῆς γονιμώδεα λουτρά,
Ἢ καὶ κυανέοις ὄχθοις ἐπὶ πόντιον οἶδμα 20
Τερπομένη χαίρεις θνητῶν κυκλίαισι χορείαις,
Ἢ νύμφαις τέρπῃ κυανώπισιν ἐν χθονὶ δίᾳ,
Θίνας ἐπ' αἰγιαλοῖς ψαμμώδεσιν ἅλματι κούφῳ.
Εἴτ' ἐν Κύπρῳ ἄνασσα τροφῷ σέο, ἔνθα καλαί σε
Παρθένοι ἀδμῆται νύμφαι τ' ἀνὰ πάντ' ἐνιαυτὸν 25
Ὑμνοῦσί σε μάκαιρα καὶ ἄμβροτον ἁγνὸν Ἄδωνιν.
Ἐλθὲ μάκαιρα θεὰ καλ' ἐπήρατον εἶδος ἔχουσα·
Ψυχῇ γάρ σε καλῶ σεμνῇ ἁγίοισι λόγοισιν.

ΑΔΩΝΙΔΟΣ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΚΛΥΘΙ μου εὐχομένου πολυώνυμε δαῖμον ἄριστε,
Ἁβροκόμη, φιλέρημε, βρύων ᾠδαῖσι ποθειναῖς,
Εὔβουλε, πολύμορφε, τροφὴ πάντων ἀρίδηλε.
Κούρη, καὶ κόρε σὺ πᾶσι θάλος αἰὲν Ἄδωνι,
Σβεννύμενε λάμπων τε καλαῖς ἐν κυκλάσιν ὥραις· 5
Αὐξιθαλὴς, δίκερως, πολυήρατε, δακρυότιμε,
Ἀγλαόμορφε, κυναγεσίοις χαίρων, βαθυχαῖτα·
Ἱμερόνους, Κύπριδος γλυκερὸν θάλος, ἔρνος ἔρωτος·
Φερσεφόνης ἐρασιπλοκάμου λέκτροισι λοχευθεὶς·
Ὃς ποτὲ μὲν ναίεις ὑπὸ τάρταρον ἠερόεντα, 10
Ἠδὲ πάλιν πρὸς Ὄλυμπον ἄγεις δέμας ὡριόκαρπον·
Ἐλθὲ μάκαρ μύσταισι φέρων καρποὺς ἀπὸ γαίης.

ΕΡΜΟΥ χθονίου θυμίαμα, στύρακα.

ΚΩΚΥΤΟΥ ναίων ἀνυπόστροφον οἶμον ἀνάγκης,
Ὃς ψυχὰς θνητῶν κατάγεις ὑπὸ νέρτερα γαίης,
Ἑρμῆ Βακχείοιο Διωνύσοιο γένεθλον,
Καὶ Παφίης κούρης ἑλικοβλεφάρου Ἀφροδίτης,
Ὃς παρὰ Περσεφόνης ἱερὸν δόμον ἀμφιπολεύεις, 5
Αἰνομόροις ψυχαῖς πομπὸς κατὰ γαῖαν ὑπάρχων.
Ἃς κατάγεις ὁπόταν μοίρης χρόνος εἰσαφίκηται,

Εὐϊέρῳ ῥάβδῳ θέλγων ὑπνοδότειρα πάντα,
Καὶ πάλιν ὑπνώοντας ἐγείρεις. σοὶ γὰρ ἔδωκε
Τιμὴν Φερσεφόνεια θεὰ κατὰ τάρταρον εὐρὺν, 10
Ψυχαῖς ἀενάοις θνητῶν ὁδηγεμονεύειν.
Ἀλλὰ μάκαρ πέμπεις μύσταις τέλος ἐσθλὸν ἐπ' ἔργοις.

ΕΡΩΤΟΣ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΚΙΚΛΗΣΚΩ μέγαν ἁγνὸν ἐράσμιον ἡδὺν ἔρωτα,
Τοξαλκῆ, πτερόεντα, πυρίδρομον, εὔδρομον ὁρμῇ,
Συμπαίζοντα θεοῖς ἠδὲ θνητοῖς ἀνθρώποις·
Εὐπάλαμον, διφυῆ, πάντων κληῖδας ἔχοντα,
Αἰθέρος οὐρανίου, πόντου, χθονὸς, ἠδ' ὅσα θνητοῖς 5
Πνεύματα παντογένεθλα θεὰ βόσκει χλοόκαρπος,
Ἠδ' ὅσα τάρταρος εὐρὺς ἔχει πόντος θ' ἁλίδουπος·
Μοῦνος γὰρ τούτων πάντων οἴηκα κρατύνεις.
Ἀλλὰ μάκαρ καθαραῖς γνώμαις μύσταισι συνέρχου,
Φαύλους δ' ἐκτοπίους θ' ὁρμὰς ἀπὸ τῶνδ' ἀπόπεμπε. 10

ΜΟΙΡΩΝ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΜΟΙΡΑΙ ἀπειρέσιοι, νυκτὸς φίλα τέκνα μελαίνης,
Κλῦτέ μου εὐχομένου, πολυώνυμοι, αἵ τ' ἐπὶ λίμνης
Οὐρανίας, (ἵνα λευκὸν ὕδωρ νυχίας ὑπὸ θέρμης
Ῥήγνυται ἐν σκιερῷ λιπαρῷ μυχῷ εὐλίθου ἄντρου)
Ναίουσαι, πεπότησθε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν· 5
Ἔνθεν ἐπὶ βρότεον δόκιμον γένος ἐλπίδι κούφῃ
Στείχετε, πορφυρέοισι καλυψάμεναι ἐν ὀθόναις·
Μοιρίδιον ἐν πεδίῳ, ὅτε πάγγεον ἅρμα διώκει
Δόξα, δίκης τέρμα τε καὶ ἐλπίδος ἠδὲ μεριμνῶν,
Καὶ νόμου ὠγυγίου καὶ ἀπείρου εὐνόμου ἀρχῆς. 10
Μοῖρα γὰρ ἐν βιότῳ καθορᾷ μόνον, οὐδέ τις ἄλλος
Ἀθανάτων οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντος Ὀλύμπου,
Καὶ Διὸς ὄμμα τὸ παντελὲς· ἐπεὶ γ' ὅσα γίγνεται ἡμῖν,
Μοῖρά τε καὶ Διὸς οἶδε νόος διὰ παντὸς ἅπαντα.
Ἀλλά μοι εὐκταῖαι μαλακόφρονες ἠπιόθυμοι, 15
Ἄτροπε, καὶ Λάχεσι, Κλωθὼ, μόλετ' εὐπατέρειαι,
Ἀέριαι, ἀφανεῖς, ἀμετάτροποι, αἰὲν ἀτειρεῖς.
Παντοδότειραι, ἀφαιρέτιδες, θνητοῖσιν ἀνάγκη
Μοῖραι ἀκούσατ' ἐμῶν ὁσίων λοιβῶν τε καὶ εὐχῶν.
Ἐρχόμεναι μύσταις λυσιπήμονες εὔφρονι βουλῇ· 20
Μοιράων τέλος ἦλθ' ἀοιδῆς, ἣν ὕφαιν' Ὀρφεύς.

ΧΑΡΙΤΩΝ θυμίαμα, στύρακα.

ΚΛΥΤΕ μοι ὦ Χάριτες μεγαλώνυμοι, ἀγλαότιμοι,
Θυγατέρες Ζηνός τε καὶ Εὐνομίης βαθυκόλπου·
Ἀγλαΐη τε, Θάλεια, καὶ Εὐφροσύνη πολύολβε,
Χαρμοσύνης γενέτειραι, ἐράσμιαι, εὔφρονες, ἁγναὶ,
Αἰολόμορφοι, ἀειθαλέες, θνητοῖσι ποθειναὶ, 5
Εὐκταῖαι, Κυκλάδες, καλυκώπιδες, ἱμερόεσσαι·
Ἔλθοιτ' ὀλβοδότειραι, ἀεὶ μύσταισι προσηνεῖς.

ΝΕΜΕΣΕΩΣ ὕμνος.

ΩΝΕΜΕΣΙ, κλῄζω σε θεὰ βασίλεια μεγίστη,
Πανδερκὴς, ἐσορῶσα βίον θνητῶν πολυφύλων·
Ἀϊδία, πολύσεμνε, μόνη χαίρουσα δικαίοις,
Ἀλλάσσουσα λόγον πολυποίκιλον, ἄστατον αἰεὶ,
Ἣν πάντες δεδίασι βροτοὶ ζυγὸν αὐχένι θέντες. 5
Σοὶ γὰρ ἀεὶ γνώμη πάντων μέλει, οὐδέ σε λήθει
Ψυχὴ ὑπερφρονέουσα λόγων ἀδιακρίτῳ ὁρμῇ.
Πάντ' ἐσορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις, πάντα βραβεύεις·
Ἐν σοὶ δ' εἰσὶ δίκαι θνητῶν, πανυπέρτατε δαῖμον.
Ἐλθὲ μάκαιρ' ἁγνὴ μύσταις ἐπιτάρροθος αἰεὶ· 10
Δὸς δ' ἀγαθὴν διάνοιαν ἔχειν, παύουσα πανεχθεῖς
Γνώμας, οὐχ ὁσίας, πανυπέρφρονας, ἀλλοπροσάλλας.

Sacra virga demulcens somnium dantia omnia:
Et rursus dormientes excitas. tibi enim dedit
Honorem Persephone dea per tartarum latum,
Animabus perennibus mortalium viæ ducem esse.
Sed beate mittas sacra discentibus finē bonum circa opera.

AMORIS suffimentum, aromata.

VOCO magnum, castum, amabilem, iucundum Amorem,
Iaculo potentē, alatū, in igne currentē, bene currētē impetu:
Colludentem dijs, & mortalibus hominibus,
Bene constructum, duplicis naturæ, omniū claues habentem
Aetheris, cœli, ponti, terræ, & quoscunque mortalibus
Spiritus omnia generans dea pascit, viridem fructū faciens:
Et quæcunque tartarus latus habet, pontúsq́; in mari sonans.
Solus enim illorum omnium gubernaculum regis,
Sed beate puris sententiis sacra discentes accede:
Perniciosa verò, absurdáque consilia ab illis dimitte.

PARCARVM suffimentum, aromata.

PARCÆ infinitæ, Noctis charæ filiæ nigræ,
Audite me orantem celebres, quæq́; circa paludem
Cœlestem (ubi alba aqua nocturno sub calore
Frangitur in umbroso formoso penetrali lapidibus structo)
Habitantes volatis hominum in immensam terram,
Hinc ad humanum probum genus spe leue
Itis, purpureis occultatæ velis,
Fatorum in campo, vbi Pangæum currum gubernat:
Gloria, iustitiæ ad finem, & spei & curarum,
Et legem Ogygii, & immensi legibus bene instructi imperij,
Parca enim in vitam respicit solum, neque alius
Immortalium, qui tenent vertices niuosi Olympi,
Et Iouis visus perfectus. quoniam sane quæcunq; fiunt nobis,
Parcáque & Iouis nouit animus semper omnia.
Sed me nocturnæ molliter sapientes mites animo,
Atrope & Lachesi, Cloto, accedite bonis parentibus natæ:
Aereæ, occultæ, inconuersibiles, semper indomitæ:
Omnia dantes, inexemptibiles, mortalibus necessitas,
Parcæ audite meas sanctas libationesq́; & orationes,
Venientes sacra discentibus damna soluentes læto animo,
Parcarum finem alto cantu, quem composuit Orpheus.

GRATIARVM suffimentum, styracem.

AVDITE me, ô Gratiæ celebres, honorandæ,
Filiæ Iouis & Eunomiæ profundum sinum habentis,
Aglaiaq́, Thalia, & Euphrosyne dives;
Gaudij genitrices amabiles, delectationes castæ,
Variformes, semper viuentes, mortalibus desiderabiles,
Optandæ. Cyclades roseas facies habentes, desiderandæ,
Venite diuitiarum datrices, semper sacra discentibus benevolæ.

NEMESIS hymnus.

O NEMESI, voco te dea regina maxima,
Omnia videns, inspiciens vitam mortalium diuersigenarum:
Sempiterna, perueneranda, sola gaudens iustis,
Mutans sermonem varium turbulentum semper.
Quam omnes timent homines, iugum ceruici imponentes.
Tua enim semper sententia omnium est, neque te latet,
Anima contemnens sermones temerario impetu.
Omnia vides, & omnia audis, & omnia dispensas,
In téque sunt iudicia hominum præstantissime dæmon:
Veni beata, casta, sacra discentibus adiutrix semper,
Dáque bonam cogitationem habere, sedans omnino inimicas
Opiniones, non iustas, omnia despicientes, alienissimas.

IVDICII suffimentum, thus.

VISVM iudicij cano multa videntis formosi,
Quod & Iouis regis super thronum sedes,
Ex cœlo inspiciens, vitam mortalium multigenarum:
Iniustis puniens, inducens iusta,
Ex pietate veritatis colligens, dissimilia.
Omnia enim quæcunque malis opinionibus mortalibus vehuntur,
Iudicatu difficilia volentibus multum consiliis iniustis,
Solum conscendens iudicium iniustis excitas,
Inimicum iniustorum, beneuolum verò cõuersaris cum iustis:
Sed dea veni sub sententiis bonis iusta,
Donec semper vitæ fatata dies veniat.

IVSTITIÆ suffimentum, thus.

O Mortalibus iustissima, multarum diuitiarum, desideranda,
Ex æqualitate semper mortalibus gaudens iustis,
Vbique honorata, fortunata, iustitia magnanima:
Quæ puris sententiis semper necessaria dispensas,
Inuulnerata conscientia. semper vulneras enim omnes,
Quotquot non tuum venerunt sub iugum, sed super illud
Trutinis fortibus declinantes inexplebiliter:
Contentioneq; carẽs, amica omniũ, amãs hymnos, amabilis,
Pace gaudens, vitam amans firmam.
Semper enim quod plus est odio prosequeris, æqualitate verò
In te enim sapientiæ virtutis finis integer accedit, (gaudes.
Audi dea malitiam mortalium vulnerans iuste,
Vt æqualitate semper vita bona iter faciat.
Mortalium hominum, qui terræ fructum edunt:
Et viuentium omnium, quicunque in sinu nutrit
Terra dea mater, & ponticus marinus Iupiter.

HYMNVS Legis.

IMMORTALIVM voco, & mortalium castum regem,
Cœlestem legem, astrorum positorem, signaculum iustum,
Pontique marini, & terræ naturæ firmum,
Inflexibilem, seditione carentem, semper seruatam legibus,
Quibus supra ferens magnum cœlum ipsa it,
Et inuidiam non iustam stridoris modo ipsa insequitur:
Quæ & mortalibus vitæ finem bonum excitat.
Ipsa enim sola viuentium gubernaculum firmat,
Sententiis rectissimis conuersans inconuersibilis semper:
Antiqua, peritissima, sine læsione, omnibus cohabitans
Legitimis, illegitimis verò ferens malitiam grauem.
Sed beata, vbiq; honorata, diuitias ferẽs, omnib. desiderãda:
Beneuolum animum habens, memoriam tuã mitte optima.

MARTIS suffimentum, thus.

INFRACTE, fortem animum habens, robuste, fortis dæmon,
Armis gaudens, indomite, homicida, muros quatiens,
Mars rex dolo cædens, cædibus inquinate semper,
Sanguine humana cædis gaudens, bellum mouens, horrende:
Qui desideras ensibusque & hastis cõtentionem concinnantes
Seda contentionem rabiosam, dimitte laborem dolorosum,
Inq; desiderium animæ Cypridis, Comosque Lyæos,
Mutans robur armorum, in opera Cereris
Pacem desiderans, pueros nutrientem, diuitias dantem.

VVLCANI suffimentum, libanomannam.

VVLCANE fortem habens animum, robuste, indefesse ignis,
Lucens urentibus auris, lucem hominibus ferens:
Lucifer, manu fortis, æterne, artium arbiter,
Operator, mundi pars, elementum irreprehensibile:

ΔΙΚΗΣ θυμίαμα, λίβανον.

Ὄμμα Δίκης μέλπω πανδερκέος, ἀγλαομόρφου,
Ἣ καὶ Ζηνὸς ἄνακτος ἐπὶ θρόνον ἱερὸν ἵζει,
Οὐρανόθεν καθορῶσα βίον θνητῶν πολυφύλων,
Τοῖς ἀδίκοις τιμωρὸς, ἐπιβρίθουσα δίκαια,
Ἐξ ἰσότητος ἀληθείας συνάγουσα ἀνόμοια. 5
Πάντα γὰρ ὅσσα κακαῖς γνώμαις θνητοῖσιν ἐρίζει,
Δύσκριτα βουλομένοις τὸ πλέον βουλαῖς ἀδίκοισι,
Μούνη ἐπεμβαίνουσα δίκην ἀδίκοις ἐπεγείρεις,
Ἐχθρὰ τῶν ἀδίκων, εὔφρων δὲ σὺ τοῖς δικαίοις.
Ἀλλὰ θεὰ μόλ' ἐπὶ γνώμαις ἐσθλαῖσι δικαία, 10
Ὡς ἂν ἀεὶ βιοτῆς τὸ πεπρωμένον ἦμαρ ἐπέλθοι.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ θυμίαμα, λίβανον.

Ὦ θνητοῖσι δικαιοτάτη, πολύολβε, ποθεινὴ,
Ἐξ ἰσότητος ἀεὶ θνητοῖς χαίρουσα δικαίοις,
Πάντιμε, ὀλβιόμοιρε, Δικαιοσύνη μεγαλαυχής,
Ἣ καθαραῖς γνώμαις αἰεὶ τὰ δέοντα βραβεύεις,
Ἄθραυστε τὸ συνειδὸς ἀεί· θραύεις γὰρ ἅπαντας 5
Ὅσσοι μὴ τὸ σὸν ἦλθον ὑπὸ ζυγὸν, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτὸ
Πλάστιγξι βριαραῖσι παρεγκλίναντες ἀπλήστως·
Ἀστασίαστε, φίλη πάντων, φιλόκωμ', ἐρατεινὴ,
Εἰρήνῃ χαίρουσα, βίον ζηλοῦσα βέβαιον·
Αἰεὶ γὰρ τὸ πλέον στυγέεις, ἰσότητι δὲ χαίρεις. 10
Ἐν σοὶ γὰρ σοφίης ἀρετῆς τέλος ἐσθλὸν ἱκάνει.
Κλῦθι θεὰ, κακίαν θνητῶν θραύουσα δικαίως,
Ὡς ἂν ἰσορροπίαισιν ἀεὶ βίος ἐσθλὸς ὁδεύοι
Θνητῶν ἀνθρώπων οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσι,
Καὶ ζώων πάντων, ὁπόσ' ἐν κόλποισι τιθηνεῖ 15
Γαῖα θεὰ μήτηρ καὶ πόντιος εἰνάλιος Ζεύς.

ΥΜΝΟΣ Νόμου.

Ἀθανάτων καλέω καὶ θνητῶν ἁγνὸν ἄνακτα,
Οὐράνιον Νόμον, ἀστροθέτην, σφραγῖδα δικαίαν
Πόντου τ' εἰναλίου καὶ γῆς, φύσεως τὸ βέβαιον
Ἀκλινὲς, ἀστασίαστον, ἀεὶ τηροῦντα νόμοισιν,
Οἷσιν ἄνωθε φέρων μέγαν οὐρανὸν αὐτὸς ὁδεύει, 5
Καὶ φθόνον οὐ δίκαιον ῥοίζου τρόπον αὐτὸς ἐλαύνει,
Ὃς καὶ θνητοῖσιν βιοτῆς τέλος ἐσθλὸν ἐγείρει.
Αὐτὸς γὰρ μοῦνος ζώων οἴακα κρατύνει,
Γνώμαις ὀρθοτάταισι συνὼν ἀδιάστροφος αἰεί,
Ὠγύγιος, πολύπειρος, ἀβλάπτως πᾶσι συνοικῶν 10
Τοῖς νομίμοις, ἀνόμοις δὲ φέρων κακότητα βαρεῖαν.
Ἀλλὰ μάκαρ πάντιμε, φερόλβιε, πᾶσι ποθεινὲ,
Εὐμενὲς ἦτορ ἔχων μνήμην σέο πέμπε, μάκαιρα.

ΑΡΕΩΣ θυμίαμα, λίβανον.

Ἄρρηκτ', ὀβριμόθυμε, μεγασθενὲς, ἄλκιμε δαῖμον,
Ὁπλοχαρὴς, ἀδάμαστε, βροτοκτόνε, τειχεσιπλῆτα,
Ἆρες ἄναξ, ὀρυμαγδὲ, φόνοις πεπαλαγμένε αἰεὶ,
Αἵματι ἀνδροφόνῳ χαίρων, πολεμόκλονε, φρικτὲ,
Ὃς ποθέεις ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσι δῆριν ἄμουσον· 5
Στῆσον ἔριν λύσσαν, ἄνες πόνον ἀλγεσίθυμον,
Εἰς δὲ πόθον νεῦσον Κύπριδος, κώμους τε Λυαίου,
Ἀλλάξας ἀλκὴν ὅπλων εἰς ἔργα τὰ Δηοῦς,
Εἰρήνην ποθέων κουροτρόφον, ὀλβιοδῶτιν.

ΗΦΑΙΣΤΟΥ θυμίαμα, λίβανον μάνναν.

Ἥφαιστ' ὀβριμόθυμε, μεγασθενὲς, ἀκάματον πῦρ,
Λαμπόμενε φλογέαις αὐγαῖς, φαεσίμβροτε δαῖμον,
Φωσφόρε, καρτερόχειρ, αἰώνιε, τεχνοδίαιτε,
Ἐργαστὴρ, κόσμοιο μέρος, στοιχεῖον ἀμεμφὲς,

Παμ-

[illegible] 5
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 10
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ θυμίαμα, μάνναν.

Ἰητὴρ πάντων Ἀσκληπιὲ, δέσποτα Παιάν,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 5
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ΥΓΕΙΑΣ θυμίαμα, μάνναν.

Ἱμερόεσσ', ἐρατὴ, πολυθάλμιε, παμβασίλεια,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 5
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 10
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ΕΥΜΕΝΙΔΩΝ θυμίαμα, ἀρώματα.

Κλῦτέ θεαὶ πάντιμοι, ἐρίβρομοι, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 5
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 10
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 15
[illegible]
[illegible]

ΕΥΜΕΝΙΔΩΝ θυμίαμα, ἀρώματα.

Κλῦτέ μου [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 5
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Omnia comedens, omnia domans, præstantissime omnium arbiter, 5
Aether, sol, astra, luna, lux impolluta.
Ista enim Vulcani partes mortalibus prælucent:
Omnémque domum habens, omnem ciuitatem, gentes omnes,
Corporáque mortalium habitans, valde diues, fortis:
Audi beate, aduoco sacras super libationes, 10
Semper ut delectantis circa opera mansuetus venias,
Sed a furiosam insaniam ignis indefessi:
Vstionem habens natura in corporibus nostris.

AESCVLAPII suffimentum, mannam.

SVPPLEX omnium Aesculapi, here Pæan,
Decipiens hominum, multi doloris damna morborum.
Lenia donans, fortis, veni adducens & sanitatem,
Et seda morborum difficiles Parcas mortis:
Augens viriditatem, puer incurabilis, fortunate. 5
Phœbi Apollinis, forte germen honorandum:
Inimice morborum, sanitatè habens coniugale inculpatam.
Veni beate seruator, vitæ finem bonum præbens,

SANITATIS suffimentum, mannam.

DESIDERANDA, amabilis, multorum thalamorum, omnium regina:
Audi beata sanitas, diuitias ferens, mater omnium.
Ex te enim morbi collabuntur hominibus,
Omnisque domus viret valde læta gratia tui. 5
Et artes aggrauant, desideratque te mundus regina,
Solàque odio prosequeris, æterna, animas nutriens semper,
Semper vigens, optabilis, mortalium requies.
Te enim sine omnia sunt inutilia hominibus:
Neque enim diuitiarum datrices diuitiæ, dulces conuiuijs: 10
Neque senex laboriosus sine te fit vir.
Omnes enim regis sola, & omnibus imperas,
Sed dea veni sacra, discentibus auxiliatrix semper,
Liberans a morbis grauibus infœlicem dolorem.

FVRIARVM suffimentum, aromata.

AVDITE deæ, vbique honoratæ, valde rugientes, bene
Tisiphonéque & Alecto, & diua Megæra: laboratos,
Nocturnæ, abditæ, sub profunditatibus domos habentes
Antro in obscuro ad Stygis sacram aquam.
Non piis consiliis hominum volantes semper, 5
Rabiosæ, insolentes, splendentes necessitatibus,
Ferarum vestes habentes, punitrices, fortes, graues doloribus:
Infernales, terrestres, formidabiles puellæ, variformes,
Aereæ, occultæ, celeriterque currentes, quantum cogitatio. 10
Neque enim solis celeres flammæ, neque luna,
Et sapientiæ virtutisque operariæ audaciæ,
Gratiosæ, neque vitæ, formosæ, supra modum pulchra pubertatis,
Vobis sine excitat lætitias vitæ.
Sed semper mortalium omnium super immensas gentes
Oculo iudices inspicitis, iudices semper existentes: 15
Sed deæ Parcæ, serpentum comas habentes: multiformes,
Mansuetam mutate vitæ mitem gloriam.

FVRIARVM suffimentum, aromata.

AVDITE me Furiæ celebres, læto consilio,
Castæ, filiæ magni Iouis terreni,
Persephonesque amabilis puellæ, pulchras comas habentis,
Quæ omnium inspicit vitam mortalium impiorum,
Iniustorum punitrices, imminentes necessitati: 5
Purpureo colore, reginæ resplendentes ab oculis:
Graui relucente lucis carnes consumente splendore.
Aeternæ, formidabiles oculos habentes, auersiones per se imperantes,
Membra soluentes, œstro truculentæ, nocturnæ multa fata habentes:

Nocturnæ puellæ, serpentum comas habentes formidabiles visu,
Vos voco animo pio appropinquare.

MELINOES suffimentum, aromata.

MELINOEM voco nympham, terrestrem, croceum peplum habentem,
Quam apud Cocyti fontes genuit veneranda
Persephone, lectis sacris Iouis Saturnij:
Cui mendax Pluto mixtus est dolosis fraudibus,
Animo Persephones duplici corpore euulsit colorem:
Quæ mortales in furiam incitaret phantasijs aereis,
Monstrosis ideis forma typum aperiens.
Aliâs quidẽ perspicua, aliquãdo verò tenebrosa noctelucẽs,
Aduersarijs incursibus per tenebrosam noctem:
Sed dea, supplico te infernalium regina,
Animæ emittere œstrum in fines terræ,
Iucundam sacram sacra discentibus ostendens faciem.

FORTVNAE suffimentum, thus.

HVC Fortuna, voco te bonam ducem in orationibus.
Dulcem, in via positam, circa opulentas possessiones,
Dianam ducem celebrem, Plutonis
Sanguine natam, inexpugnabile consilium habentem:
Sepulchralem, pererrantem, decantatam hominibus,
In te enim vita hominum multiplex est:
Illis enim præbes possessionum multitudinem opulentam.
Illis verò malam paupertatem, animo iram concitans:
Sed dea supplico te venire vitæ beneuolam,
Diuitijs plenam in opulentis possessionibus.

DAEMONIS suffimentum, thus.

DÆMONEM voco, magnanimum, horrendum,
Mitem Iouem, omnium generatorem, vitæ datorem mortalium,
Iouem magnum, multiuagum, vltorem, regem omnium,
Diuitias dantem, quando sanè lætus domum ingrederetur:
Rursus verò recreantem vitam mortalium laboriosorum,
In te enim mœstitiæ & gaudij sedes vehuntur.
Quocirca beate, caste, habẽtes varia semina curas minuẽs,
Quæcunq; vitam corrupentem mittit per terram omnem,
Gloriosum vitæ dulcem finem bonum præbeas.

LEVCOTHEAE suffimentum, aromata.

LEVCOTHEAM voco Cadmeida, dæmonem venerandam,
Potentem, nutricem bene coronati Dionysij.
Audi dea, Ponto profundum pectus habenti imperans,
Vndis gaudens, mortalium seruatrix maxima.
In te enim nauium per pelagus currens turbulẽtus impetus,
Solaque mortalium miserabile fatum in mari soluis,
Quos irrumpens amica salutaris venias.
Sed dea hera venias, auxiliatrix existens,
Nauib. in rudẽtib. bene instructis, salutaris, beneuolo animo,
Sacra discentibus in ponto naues pellentem ventum ducens.

PALAEMONIS suffimentum, mannam.

CONNVTRITOR Bacchæ chori, Dionysij faceti,
Qui habitas ponti profunditates profundas, vndas habentes castas,
Voco te Palæmon circa sacra sacrificia,
Venire beneuolum molli lætum facie,
Et seruare sacra discentes, per terram & per pontum.
Pontiuagis enim semper nauibus hyeme manifestus
Apparens saluator, solus mortalibus demonstratus,
Seruans iram grauem per ponticam vndam.

Νυκτερίαι κοῦραι, ὀφιοπλόκαμοι, φοβερῶπες, 10
Ὑμᾶς κικλήσκω γνώμαις ὁσίαισι πελάζειν.

ΜΗΛΙΝΟΗΣ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΜΗΛΙΝΟΗΝ καλέω νύμφην χθονίαν κροκόπεπλον,
Ἣν παρὰ Κωκυτοῦ προχοαῖς ἐλοχεύσατο σεμνὴ
Φερσεφόνη, λέκτροις ἱεροῖς Ζηνὸς Κρονίοιο.
Ἧ ψευσθεὶς Πλούτων ἐμίγη δολίαις ἀπάταισι,
Θυμῷ Φερσεφόνης δὲ διώματον ἔσπασε χροιήν. 5
Ἣ θνητοὺς μαίνει φαντάσμασιν ἠερίοισιν,
Ἀλλοκότοις ἰδέαις μορφῆς τύπον ἐκπροφαίνουσα.
Ἄλλοτε μὲν προφανής, ποτὲ δὲ σκοτόεσσα, νυχαυγής,
Ἀνταίαις ἐφόδοισι κατὰ ζοφοειδέα νύκτα.
Ἀλλὰ θεὰ λίτομαί σε καταχθονίων βασίλεια, 10
Ψυχῆς ἐκπέμπειν οἶστρον ἐπὶ τέρματα γαίης,
Εὐμενὲς εὐιέροις μύσταις φαίνουσα πρόσωπον.

ΤΥΧΗΣ θυμίαμα, λίβανον.

ΔΕΥΡΟ Τύχη· καλέω σ' ἀγαθὴν κράντειραν ἐπ' ἀρχαῖς,
Μειλιχίαν ἐνόδιτιν, ἐπ' ὀλβίοις κτεάτεσσιν,
Ἄρτεμιν ἡγεμόνην, μεγαλώνυμον, Εὐβουλῆος
Αἵματος ἐκγεγαῶσαν, ἀπρόσμαχον εὖχος ἔχουσαν,
Τυμβιδίαν, πολύπλαγκτον, ἀοίδιμον ἀνθρώποισιν. 5
Ἐν σοὶ γὰρ βίοτος θνητῶν παμποίκιλός ἐστιν.
Οἷς μὲν γὰρ τεύχεις κτεάνων πλῆθος πολύολβον,
Οἷς δὲ κακὴν πενίην, θυμῷ χόλον ὁρμαίνουσα.
Ἀλλὰ θεὰ λίτομαί σε μολεῖν βίῳ εὐμενέουσαν,
Ὄλβοισιν πλήθουσαν ἐπ' ὀλβίοις κτεάτεσσιν. 10

ΔΑΙΜΟΝΟΣ θυμίαμα, λίβανον.

ΔΑΙΜΟΝΑ κικλήσκω μεγάλαν ἡγήτορα φρικτόν,
Μειλίχιον Δία, παγγενέτην, βιοδώτορα θνητῶν,
Ζῆνα μέγαν, πολύπλαγκτον, ἀλάστορα, παμβασιλῆα,
Πλουτοδότην, ὁπόταν γε βρυάζων οἶκον ἐσέλθῃ,
Ἔμπαλι δὲ ψύχοντα βίον θνητῶν πολυμόχθων. 5
Ἐν σοὶ γὰρ λύπης τε χαρᾶς κλῇδες ὀχοῦνται.
Τοιγάρ τοι μάκαρ ἁγνὲ πολύστονα κήδε' ἐλάσσας,
Ὅσσα βιοφθορίην πέμπει κατὰ γαῖαν ἅπασαν,
Εὐδόξου βιοτῆς γλυκερὸν τέλος ἐσθλὸν ὀπάζοις.

ΛΕΥΚΟΘΕΑΣ θυμίαμα, ἀρώματα.

ΛΕΥΚΟΘΕΑΝ καλέω Καδμηίδα δαίμονα σεμνήν,
Εὐδύνατον, θρέπτειραν ἐυστεφάνου Διονύσου.
Κλῦθι θεὰ πόντοιο βαθυστέρνου μεδέουσα,
Κύμασι τερπομένη, θνητῶν σώτειρα μεγίστη.
Ἐν σοὶ γὰρ νηῶν πλαγκτοδρόμος ἄστατος ὁρμή, 5
Μούνη δὲ θνητῶν οἰκτρὸν μόρον εἰν ἁλὶ λύεις,
Οἷς ἂν ἐφορμαίνουσα φίλη σωτήριος ἔλθοις.
Ἀλλὰ θεὰ δέσποινα μόλοις ἐπαρωγὸς ἐοῦσα,
Νηυσὶν ἐπ' εὐσέλμοις σωτήριος εὔφρονι βουλῇ,
Μύσταις ἐν πόντῳ ναυσίδρομον οὖρον ἄγουσα. 10

ΠΑΛΑΙΜΟΝΟΣ θυμίαμα, μάνναν.

ΣΥΝΤΡΟΦΕ Βακχεχόροιο Διωνύσου πολυγηθοῦς,
Ὃς ναίεις πόντοιο βυθοὺς βαθυκύμονας ἁγνούς,
Κικλήσκω σε Παλαῖμον ἐπ' εὐιέροις τελεταῖσιν
Ἐλθεῖν εὐμενέοντα, νέῳ γήθοντα προσώπῳ,
Καὶ σώζειν μύστας κατά τε χθόνα καὶ κατὰ πόντον. 5
Ποντοπλάνοις γὰρ ἀεὶ ναυσὶν χειμῶνος ἐναργὴς
Φαινόμενος σωτὴρ μοῦνος θνητοῖς ἀναφαίνῃ,
Ῥυόμενος μῆνιν χαλεπὴν κατὰ πόντιον οἶδμα.

ΜΟΥΣΩΝ θυμίαμα, λίβανον.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΗΣ καὶ Ζηνὸς ἐριγδούποιο θύγατρες,
Μοῦσαι Πιερίδες μεγαλώνυμοι, ἀγλαόφημοι,
Θνητοῖς οἷς κε παρῆτε, ποθεινόταται, πολύμορφοι,
Πάσης παιδείας ἀρετὴν γεννῶσαι ἄμεμπτον·
Θρέπτειραι ψυχῆς, διανοίας ὀρθοδότειραι, 5
Καὶ νοῦ δυναμένου καθηγήτειραι ἄνασσαι,
Αἳ τελετὰς θνητοῖς ἀνεδείξατε μυστιπολεύτους,
Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλειά τε, Μελπομένη τε,
Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνιά τ', Οὐρανίη τε,
Καλλιόπη σὺν μητρὶ καὶ εὐδυνάτῃ θεᾷ ἁγνῇ. 10
Ἀλλὰ μόλοιτε θεαὶ μύσταις πολυποίκιλοι ἁγναί,
Εὔκλειαν ζῆλόν τ' ἐρατὸν πολύυμνον ἄγουσαι.

MVSARVM suffimentum, thus.

MEMORIÆ & Iouis valde sonantis filiæ,
Musæ Pierides, celebres, excellentem famam habentes,
Mortalibus quæ & adestis, optatissimæ, multiformes,
Omnem infantiæ virtutem generantes irreprehensibilem:
Nutrices animæ, cogitationis recta dantes,
Et animi potentis magistræ reginæ,
Quæ caremonias mortalibus ostendistis sacrificatorias,
Clioque, Euterpeque, Thaliaque, Melpomeneque,
Terpsichoreque, Eratoque, Polymniaque, Uraniaque,
Calliope cum matre, & potens dea casta:
Sed venite deæ sacra discentibus, multiuariæ, castæ,
Gloriam Zelumque amabilem multorum hymnorū ducentes.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΗΣ θυμίαμα, λίβανον.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΗΝ καλέω Ζηνὸς σύλλεκτρον ἄνασσαν,
Ἣ Μούσας τέκνωσ' ἱεράς, ὁσίας, λιγυφώνους,
Ἐκτὸς ἐοῦσα κακῆς λήθης βλαψίφρονος αἰεί,
Πάντα νόον συνέχουσα βροτῶν ψυχαῖσι σύνοικον,
Εὐδύνατον, κρατερὸν θνητῶν αὔξουσα λογισμόν, 5
Ἡδυτάτη, φιλάγρυπνος, ὑπομνήσκουσά τε πάντα,
Ὧν ἂν ἕκαστος ἀεὶ στέρνοις γνώμην κατάθηται,
Οὔτι παρεκβαίνουσ', ἐπεγείρουσα φρένα πᾶσιν.
Ἀλλὰ μάκαιρα θεὰ μύσταις μνήμην ἐπέγειρε
Εὐιέρου τελετῆς, λήθην δ' ἀπὸ τῶν ἀπόπεμπε. 10

MEMORIAE suffimentum, thus.

MEMORIAM voco Iouis coniugem reginam,
Quæ Musas genuit, sacras, puras, stridulam vocem habentes:
Extra existens malam memoriam, mentes lædentem semper:
Omnem animū comprimēs hominū, animabus cohabitantē,
Potentem, fortem, mortalium augens ratiocinationem,
Suauissima, amans vigilias, in memoriamq; reducēs omnia:
Quorum quisque semper pectoribus voluntatem deponit,
Non transgrediens, excitans mentem omnibus.
Sed beata dea, sacra discentibus memoriam excita
Sacræ caremoniæ, obliuionem vero ab illis emitte.

ΗΟΥΣ θυμίαμα, μάνναν.

ΚΛΥΘΙ θεὰ θνητοῖς φαεσίμβροτον ἦμαρ ἄγουσα,
Ἠὼς λαμπροφαής, ἐρυθαινομένη κατὰ κόσμον,
Ἀγγέλτειρα θεοῦ Τιτᾶνος ἀγαυοῦ μεγάλοιο,
Ἣ νυκτὸς ζοφερήν τε καὶ αἰολόχρωτα πορείην
Ἀντολίαις ταῖς σαῖσιν ἐλαύνεις νέρτερα γαίης· 5
Ἔργων ἡγήτειρα, βίου πρόπολε θνητοῖσιν·
Ἧ χαίρει θνητῶν μερόπων γένος· οὐδέ τίς ἐστιν
Ὃς φεύγει τὴν σὴν ὄψιν καθυπέρτερον οὖσαν,
Ἡνίκα τὸν γλυκὺν ὕπνον ἀπὸ βλεφάρων ἀποσείσῃς,
Πᾶς δὲ βροτὸς γηθεῖ, πᾶν ἑρπετόν, ἄλλα τε φῦλα 10
Τετραπόδων, πτηνῶν τε, καὶ εἰναλίων πολυεθνῶν.
Πάντα γὰρ ἐργάσιμον βίοτον θνητοῖσι πορίζεις.
Ἀλλὰ μάκαιρ' ἁγνὴ μύσταις ἱερὸν φάος αὔξοις.

AVRORAE suffimentum, mannam.

AVDI dea mortalibus lucem ferentem diem ducens
Aurora splendidè lucens, rubefacta per mundum,
Nuncia dei Titanis præclari magni,
Quæ noctis tenebrosum nigrumque cursum
Ortu tuo mittis sub inferna terræ.
Iaculans, dux vitæ, perfecta mortalibus,
Qua gaudet mortalium hominum genus, neque aliquis est,
Qui fugit tuum aspectum excellentem existentem,
Quando dulcem somnum à superciliis excutis:
Omnisque homo gaudet, omneque reptile, aliaq; gentes,
Quadrupedum, volatiliumque, & marinorum multigenarū
Omnem enim operantem vitam mortalibus præbes.
Sed beata, casta, sacra discentibus sacram lucem augeas.

ΘΕΜΙΔΟΣ θυμίαμα, λίβανον.

ΟΥΡΑΝΟΠΑΙΔ' ἁγνὴν καλέω Θέμιν εὐπατέρειαν,
Γαίης τὸ βλάστημα νέον, καλυκώπιδα κούρην,
Ἣ πρώτη κατέδειξε βροτοῖς μαντήιον ἁγνὸν
Δελφικῷ ἐν κευθμῶνι, θεμιστεύουσα θεοῖσι,
Πυθῷ ἐν δαπέδῳ, ὅτε Πύθων ἐμβασίλευεν· 5
Ἣ καὶ Φοῖβον ἄνακτα θεμιστοσύνας ἐδίδαξε.
Πάντιμ', ἀγλαόμορφε, σεβάσμιε, νυκτιπόλευτε·
Πρώτη γὰρ τελετὰς ἁγίας θνητοῖς ἀνέφηνας,
Βακχιακὰς ἀνὰ νύκτας ἐπευάζουσα ἄνακτα·
Ἐκ σέο γὰρ τιμαὶ μακάρων, μυστήριά θ' ἁγνά. 10
Ἀλλὰ μάκαιρ' ἔλθοις κεχαρημένη εὔφρονι βουλῇ
Εὐιέρους ἐπὶ μυστιπόλους τελετὰς σέο κούρα.

THEMIDIS suffimentum, thus.

COELI filiam castam voco Themin, bonis parentibus natam,
Terræ germen nouum, roseam faciem habentem puellam:
Quæ prima ostendit hominibus vaticinium purum,
Delphico in penetrali vaticinata dijs,
Pythico in solo ubi Pytho regnauit:
Quæ & Phœbum regem vaticinia docuit.
Omnibus honorata, præclara forma colenda, noctiuaga:
Prima enim caremonias sanctas mortalibus declarasti,
Bacchicas per noctes lugens regem.
Ex te enim honores beatorum, mysteriaque pura.
Sed beata venias gaudens læto animo,
Sacras super sacrificatorias caremonias tuas puella.

ΒΟΡΕΟΥ θυμίαμα, λίβανον.

ΧΕΙΜΕΡΙΟΙΣ αὔραισι δονῶν βαθὺν ἠέρα κόσμου,
Κρυμοπαγὴς Βορέα, χιονώδεος ἔλθ' ἀπὸ Θρᾴκης·
Λῦέ τε παννεφέλου στάσιν ἠέρος ὑγροκελεύθου,
Ἰκμάσι ῥιπίζων νοτεραῖς ὀμβρηφόρον ὕδωρ,
Αἴθρια πάντα τιθείς, θαλερόμματον αἰθέρα τεύχων.

BOREAE suffimentum, thus.

AVSTRALIBVS auris mouens profundum aerē mundi,
Gelide Borea, niuosa veni à Thracia,
Soluéque nebulosum statum aeris, humidam viam habentis,
Sufflans humoribus australibus, ex imbre genitam aquam,
Serena, omnia ponens, virentem visu æthera parans.

ZEPHYRI suffimentum, thus.

AVRÆ ponto genitæ, Zephyreæ, per aëra euntes,
Suauiter spirantes, stridula, laboris quietem habentes,
Verna, pratenses, desiderata portubus,
Trahentes nauibus teneram viam, aera leuem:
Venite beneuola, spirantes, irreprehensibiles,
Aeria, occulta, leuiter volantes, aeris formam habentes.

NOTI suffimentum, thus.

CELER saltus, per aëra humidam viam habens,
Celeribus alis mote, hinc atque illinc:
Veni cum nubibus australibus imbris generator.
Illud enim ex Ioue est tuum premium, per aera iens,
Imbrem generantes nubes ex aere in terram mittere.
Quocirca rogamus beate sacris gratum
Mittere fructus nutrientes pluuias super matrem terram.

OCEANI suffimentum, aromata.

OCEANVM voco patrem incorruptum, semper existentem,
Immortaliúmque deorum genus, mortaliumq́; hominum:
Qui circumfluit terra circa extremitates circulum,
Ex quo omnes fluuij, & vniuersum mare,
Et terrestres terra ex fontibus fluentes humores puri:
Audi beate, diues, deorum purgatio maxima,
Finis amicus terra, principium poli, humidas vias habens:
Veni beneuolus sacra discentibus gratus semper.

VESTÆ suffimentum, aromata.

VESTA potentis Saturni filia regina,
Qua mediam domum habes ignis aeterni maximi.
Illosq́; tu in sacris pios sacra discentes declara,
Ponens semper virentes, opulentos, latos, castos:
Qui & deorum beatorum mortalium firmamentum forte,
Aeterna, multiformis, desideratissima, graminis formam
Videns, beata: illaque sacra recipe prompte, (habens,
Diuitias inspirans, & manu mitem sanitatem.

SOMNI suffimentum, cum papauere.

SOMNE, rex beatorum omnium, mortaliúmque hominum,
Et omnium viuentium, quacunque nutrit lata terra.
Omnibus enim imperas solus, & omnia accedis:
Corpora vincens in are carentibus vinculis,
Curas soluens, laborum suauem habens requiem,
Et omnis doloris sacrum solatium faciens,
Et mortis curam adducis animas saluans.
Frater enim genitus es obliuionis, mortisque,
Sed beate supplico te, robustum, suauem, venire
Seruantem beneuole sacra discentes diuina circa opera.

SOMNII suffimentum, aromata.

VOCO te beatum, longè volans, integrum somnium,
Nuncie futurorum, mortalibus ariole maxime.
Quies enim somni dulcis taciturna accedens,
Alloquens animas mortalium, animum ipse excitas,
Et consilia beatorum ipse per somnos immittis,
Tacens tacentibus animis futura annuncians,
Quibus sub pietatibus deorum animus bonus dux est.
Vt semper pulchrum magis opinionibus relictum,
Voluptatibus subducis vita hominum pregaudentium.
Malorum verò requiem, vt deus ipse dicit,
Orationibus sacrificijsque iram soluent regum.

ΖΕΦΥΡΟΥ θυμίαμα, λίβανον.

Αὖραι ποντογενεῖς Ζεφυρίτιδες, ἠεροφοῖται,
Ἡδύπνοοι, ψιθυραί, καμάτου ἀνάπαυσιν ἔχουσαι,
Εἰαριναί, λειμωνιάδες, πεποθημέναι ὅρμοις,
Σύρουσαι ναυσὶ τρυφερὴν πόρον, ἠέρα κοῦφον,
Ἔλθοιτ' εὐμενέουσαι, ἐπιπνείουσαι ἀμεμφεῖς, 5
Ἠέριαι, ἀφανεῖς, κουφόπτεροι, ἀερόμορφοι.

ΝΟΤΟΥ θυμίαμα, λίβανον.

Λαιψηρὸν πήδημα δι' ἠέρος ὑγροπόρευτον,
Ὠκείαις πτερύγεσσι δονούμενον ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἔλθοις σὺν νεφέλαις νοτίαις, ὄμβροιο γενάρχα.
Τοῦτο γὰρ ἐκ Διός ἐστι σέθεν γέρας ἠερόφοιτον,
Ὀμβροτόκους νεφέλας ἐξ ἠέρος εἰς χθόνα πέμπειν. 5
Τοιγάρ τοι λιτόμεσθα μάκαρ ἱεροῖσι χαρέντα
Πέμπειν καρποτρόφους ὄμβρους ἐπὶ μητέρα γαῖαν.

ΩΚΕΑΝΟΥ θυμίαμα, ἀρώματα.

Ὠκεανὸν καλέω, πατέρ' ἄφθιτον αἰὲν ἐόντα,
Ἀθανάτων τε θεῶν γένεσιν θνητῶν τ' ἀνθρώπων,
Ὃς περικυμαίνει γαίης περιτέρμονα κύκλον·
Ἐξ οὗ περ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα,
Καὶ χθόνιοι γαίης πηγόρρυτοι ἰκμάδες ἁγναί. 5
Κλῦθι μάκαρ πολύολβε, θεῶν ἅγνισμα μέγιστον,
Τέρμα φίλον γαίης, ἀρχὴ πόλου, ὑγροκέλευθε·
Ἔλθοις εὐμενέων μύσταις κεχαρισμένος αἰεί.

ΕΣΤΙΑΣ θυμίαμα, ἀρώματα.

Ἑστία εὐδυνάτοιο Κρόνου θύγατερ βασίλεια,
Ἣ μέσον οἶκον ἔχεις πυρὸς ἀενάοιο μεγίστου,
Τούσδε σὺ ἐν τελεταῖς ὁσίους μύστας ἀναδείξαις,
Θεῖσα αἰειθαλέας, πολυόλβους, εὔφρονας, ἁγνούς,
Οἳ καὶ θεῶν μακάρων θνητῶν στήριγμα κραταιόν. 5
Ἀιδίη, πολύμορφε, ποθεινοτάτη, χλοόμορφε,
Μειδιόωσα, μάκαιρα, τάδ' ἱερὰ δέξο προθύμως,
Ὄλβον ἐπιπνείουσα καὶ ἠπιόχειρον ὑγείαν.

ΥΠΝΟΥ θυμίαμα, μετὰ μήκωνος.

Ὕπνε, ἄναξ μακάρων πάντων θνητῶν τ' ἀνθρώπων,
Καὶ πάντων ζώων ὁπόσα τρέφει εὐρεῖα χθών·
Πάντων γὰρ κρατέεις μοῦνος, καὶ πᾶσι προσέρχῃ,
Σώματα δεσμεύων ἐν ἀχαλκεύτοισι πέδῃσι·
Λυσιμέριμνε, κόπων ἡδεῖαν ἔχων ἀνάπαυσιν, 5
Καὶ πάσης λύπης ἱερὸν παραμύθιον ἔρδων·
Καὶ θανάτου μελέτην ἐπάγεις, ψυχὰς διασῴζων·
Αὐτοκασίγνητος γὰρ ἔφυς Λήθης Θανάτου τε.
Ἀλλὰ μάκαρ λίτομαί σε κεκραμένον ἡδὺν ἱκέσθαι,
Σώζοντ' εὐμενέως μύστας θείοισιν ἐπ' ἔργοις. 10

ΟΝΕΙΡΟΥ θυμίαμα, ἀρώματα.

Κικλήσκω σε μάκαρ τανυσίπτερε οὖλε ὄνειρε,
Ἄγγελε μελλόντων, θνητοῖς χρησμῳδὲ μέγιστε.
Ἡσυχίῃ γὰρ ὕπνου γλυκεροῦ σιγηλὸς ἐπελθών,
Προσφωνῶν ψυχαῖς θνητῶν, νόον αὐτὸς ἐγείρεις,
Καὶ γνώμας μακάρων αὐτὸς καθ' ὕπνους ὑποπέμπεις, 5
Σιγῶν σιγώσαις ψυχαῖς μέλλοντα προφαίνων,
Οἷσιν ἐπ' εὐσεβίῃσι θεῶν νόος ἐσθλὸς ὁδεύει.
Ὡς ἂν ἀεὶ τὸ καλὸν μᾶλλον γνώμῃσι προληφθέν,
Τερπωλαῖς ὑπάγῃ βίον ἀνθρώπων προχαρέντων,
Τῶν δὲ κακῶν ἀνάπαυλαν, ὅπως θεὸς αὐτὸς ἐνίσπῃ, 10
Εὐχωλαῖς θυσίαις τε χόλον λύσωσιν ἀνάκτων.

τοῖς

Εὐσεβέσιν γὰρ ἀεὶ τὸ τέλος γλυκερώτερον ἦδη,
Τοῖς δὲ κακοῖς σημαίνεις μέλλουσαν ἀνάγκην
Ὄψει ἐπιφαίνων, κακῶν ἐξάγγελος ἔργων,
Ὄφρ' εὕρωνται λύσιν ἄλγους ἐπερχομένοιο.
Ἀλλὰ μάκαρ λίτομαί σε θεῶν μηνύματα φράζειν,
Ὡς ἂν ἀεὶ γνώμαις ὀρθαῖς κατὰ πάντα πελάζῃς,
Μηδὲν ἐπ' ἀλλοκότοισι κακῶν σημεῖα πιφαύσκων.

Pijs enim semper finis dulcior est,
Malis vero nihil ostendis futuram necessitatem,
Visus somnij malorum nuncius operum,
Vt inueniant solutionem doloris vementis.
Sed beate supplico te deorum indicia eloqui,
Vt semper opinionibus rectis per omnia appropinques,
Nihil circa monstra malorum signa declarans.

ΘΑΝΑΤΟΥ θυμίαμα, μάνναν.

Κλῦθί μευ, ὃς πάντων θνητῶν οἴηκα κρατύνεις,
Πᾶσι διδοὺς χρόνον ἁγνόν, ὅσων πόρρωθεν ὑπάρχεις.
Σὸς γὰρ ὕπνος ψυχῆς θραύει καὶ σώματος ὁλκόν,
Ἡνίκ' ἂν ἐκλύῃς φύσεως κεκρατημένα δεσμά,
Τὸν μακρὸν ζώοισι φέρων αἰώνιον ὕπνον.
Κοινὸς μὲν πάντων, ἄδικος δ' ἐνίοισιν ὑπάρχων,
Ἐν ταχυτῆτι βίου παύων νεοήλικας ἀκμάς.
Ἐν σοὶ γὰρ μούνῳ πάντων τὸ κριθὲν τελεοῦται·
Οὔτε γὰρ εὐχαῖς σὺ πείθῃ μόνος οὔτε λιταῖσιν.
Ἀλλὰ μάκαρ μακροῖσι χρόνοις ζωῆς σε πελάζειν
Αἰτοῦμαι, θυσίαις καὶ εὐχωλαῖς λιτανεύων,
Ὡς ἂν ἔοι γέρας ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισι τὸ γῆρας.

MORTIS suffimentum, mannam.

AVDI me, quæ omnium mortalium gubernaculi regis,
Omnibus dans tempus purum, quibus a longe exstas.
Tuus enim somnus animæ vulneras & corporis vestigium,
Quando audiuisti naturæ firmata vincula,
Longum mortalibus ferens æternum somnum.
Communis quidem omnium, iniusta verò aliquibus existens,
In celeritate vitæ sedans iuueniles ætates.
In te enim sola omnium iudicatum perfectum est.
Neq; enim orationibus tua persuadetur ira, neq; libationib.
Sed beata longis temporibus vitæ appropinquare,
Peto sacrificiis & orationibus rogans,
Vt sit præmium bonum in mortalibus senectus.

ΟΡΦΕΩΣ ΠΕΡΙ ΛΙΘΩΝ,

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ORPHEI DE LAPIDIBVS,

PROOEMIVM.

DONVM mala depellentis Iouis mortalibus præbere,
Iubens Maiæ Mercurius venit portans
Filius, vt sustineremus ærumnæ verum auxilium:
Læti recipite homines: prudentibus dico,
Quibus bonum cor, & obtemperat immortalibus:
Stolidis verò vtilitatem indomitam non fas inuenire.
Illique ipsi & prius gaudens circa donum,
Filiumque Latonæ homines sanantem immortalibus,
Venit ducens in Olympum valde inualem, & prudens
Pallas Minerua populos saluantem Herculem:
Desiliitque & Saturnius longum supra æthera Chiron,
Irruens ad Olympum, quo etiam didicit immortalia dona.
Sed sane illos quidem immaculata Iouis ædes,
Gaudentes receperunt, duos genitorum optimos.
Nos verò in terra iubet habens baculum aureum opulentia,
Viuere delectationibus inuenientis malitiæ.
Cuique hominum prudens cor placet,
In peroptabile antrum accedere Mercurij,
Vbi ille omnis generis bonorum reposuit cœtum:
Stratimque ambabus vtilitates multas portans,
Domum descenderet, effugiens multarum lacrymarum ærumnam.
Neque ipsum morbus imbecillis in domibus domet:
Neque ille inimicorum aliquando fugiens iram grauem,
Statim redibit, relinquens via delata victoriam.
Neque ipsi certatores puluere pleno in certamine,
Econtrario aliquem animus inerabit irasci.
Neque ferreis membris, & inflexo robore vir,
Econtrario coronæ desiderio ferens contendet.
Insuper & feris montanis leonem
Grauem, & populis similem dæmoni parabo:
Et ipsi & regibus a Ioue nutritis præbebo,
Facile & alienis cum hominibus honorari.
Illam verò & se iuditu, mollia corpora habentes, desiderabilibus
Semper irruent pandere manibus:
Et mollis aureum super lectum semper trahet
Mutabilem puella perita amicitiæ:
Orantisque ad aures peruenient semper existentium
Oratio, & pontum plorantem non curans,
Conscendet super terram tranquillis pedibus.
Quem & piratæ inuenient solum existentem
Fugient, qui seruus existimantes patrem esse
Honorabunt, & domum sui diligent reges.
Scire quæque vult intelliget, & quæcunque homines
Occulta suis in mentibus machinantur.
Et quæcunque resonauerunt cum mentibus in aere euntes,
Hominibus inconsideratum clamantes cantum,

ΔΩΡΟΝ [illegible] Διὸς θνη- τοῖσιν [illegible]
Κικλόμενος Μαίης ἐριούνιος ἦλθε κομίζων
Υἱός, ἵνα [illegible] ἀρκῆι ἄλκαρ.
Γηθόσυνοι δὲ δέχεσθε βροτοί. πινυτοῖσιν ἐνίσπω,
Οἷς ἀγαθὴ κραδίη, καὶ πείθεται ἀθανάτοισιν· 5
Νηπιέῃσι δ' ἔτ' ἄρ ἀκήρατον οὐ θέμις εὑρεῖν.
Τοῖς δ' αὐτὸς καὶ πρόσθεν ἀγαλλόμενος περὶ δώρῳ
Υἱέα τε Λητοῦς ἀκεσσίμβροτον ἀθανάτοισιν
Ἦγ' ἐς Ὄλυμπον [illegible], καὶ σαόφρων
Παλλὰς Ἀθηναίη λαοσσόον Ἡρακλῆα· 10
Ἂν τε δὲ καὶ Κρονίδης τανυὴν διὰ αἰθέρα Χείρων,
Σ[illegible] τὰ δῶρα.
Ἀλλ' [illegible]
Χαί[illegible]
Ἡμῖν δ' ἐν γαίῃ κέλεται Χρυσόρραπις ἄλκαρ 15
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ἐσθ' ἧς παντοίων ἀγαθῶν κατέθηκεν ὅμιλον,
Αἳ ξυνὰν ἀμφοτέροισιν ὀνείατα πολλὰ κομίζων 20
Οἴκαδ' ἀπαΐξει, στυγερὴν [illegible] δάκρυα [illegible].
Οὐδέ ἑ [illegible]
Οὐδ' [illegible] δυσμενέων ποτὲ [illegible] μῆνιν αὐτὸν
Α[illegible] νίκην·
Οὐδ' οἱ ἀθλητῆρες [illegible] ἐν ἀγῶνι 25
Ἀντιβίην [illegible],
Οὐδ' [illegible] ἀνὴρ
Ἀντ[illegible] κομίσας ἱδρώσει.
Ναὶ μὴν καὶ θήρεσσιν ὀρεσκώοισι λέοντα
Δεινὸν καὶ λαοῖσιν [illegible] δαίμονα τεύξω. 30
Καὶ οἱ [illegible]
[illegible]
[illegible]
Αἰὲν [illegible]·
Καὶ [illegible] αἰὲν [illegible] 35
[illegible]
Εὐχομένων τε [illegible] αἰὲν [illegible]
[illegible]
[illegible]
Τὸν καὶ [illegible] 40
Φ[illegible],
[illegible].
[illegible]
[illegible],
[illegible], 45
[illegible],

Οἰωνοί,

Οἰωνοὺς μεγάλοιο Διὸς κραιπνοὺς ὑποεργοὺς
Ῥοιζαλέους, καὶ χαμαὶ ἐρχομένοιο δράκοντος
Εἴσεται ἐξελάειν ἰὸν ὀξὺν ἐρπετόεντα.
Δώσω οἱ καὶ ἐπὶ φρεσὶ πίπτοντα σελήνην 50
Ῥύσασθαι, καὶ νοῦσον ἀτερπέα τηξιελέφαντος·
Καὶ ψυχὴν ἑλάαν τεθνειότος, αἴκεν ἐπ᾽ αὐτοῦ
Ἐξ ἀΐδεω προμολοῦσα πελάζηται ἑκάστῳ.
Ἄλλα τ᾽ ἀπειρέσια πολυμήτιος Ἑρμείαο
Δωτίνας κομίοντες ἐνὶ σπήλυγγι κέονται, 55
Ἄμβροτοι, ἀτρεκέες, ῥίμφα σφήκωντες ἕκαστα·
Τάων ἡμιθέοις τε καὶ ὄλβιος ὅστ᾽ ἀφίκηται·
Τάς μοι κηρύσσειν λαοσσόος Ἀργεϊφόντης
Ἀνθρώποισιν ὄρινε, μελιγλώσσοιο κελεύων
Φθογγὴν ἀπὸ στηθέων ἀοιδῇ γηρύσασθαι. 60
Ἀλλ᾽ οὐ πάμπαν βροτοῖσι σαοφροσύνης ἀλεγίζειν
Ἵμερος, αἶψα δὲ πρεσβίστην δαημοσύνην ἀτίουσι·
Μητέρα δ᾽ ἠρώων ἀρετῆς ἀπάτερθε κλύοντες
Πρόσσω πάλιν φεύγουσιν, ἀοσσητῆρα δὲ μόχθων
Μόχθων ἀοσσητῆρα βίου μάλα πεφεύγασιν· 65
Οὐδέ σφι κρείσσων ἐνὶ δώμασιν ὄλβος ὁμιλεῖ,
Οὐδέ τις οἶδε θεοῖς ἐπιτίζειν ἀθανάτοισι·
Ἐκ δὲ πόληάς τε καὶ ἀνδρῶν ἤλασαν ἐσθλὴν
(Ἀδρανέ᾽) σοφίην, ἐκπάγλως ὀνειδίζοντες.
Ὤλετο δὲ προτέροις πεπηρωμένος ἡμιθέοισιν· 70
Ἔργον δ᾽ ἀργαλέος καὶ ἀπεχθὴς αὐτίκα πᾶσιν
Δῶκεν, ἐπωνυμίην λαοῦ τεύχουσι μάγοιο.
Καί κεν ὁ μὲν κονίῃσιν ὑπ᾽ ἄορι [illegible] ἀπονοσφὶς
Ἀργαλέῳ θανάτῳ Διὸς φάος ἐκπετάσειεν·
Οἱ δ᾽ ἴκελοι θήρεσσιν, ἀΐδριες, οἱ δ᾽ ἀδαέντες, 75
Χήτει δαιμονίοιο νοήματος, οὐδ᾽ ὑπ᾽ ἀρωγὴν
Θεσπεσίην φεύγουσι φαεσίμβροτον ἐκ κακότητος,
Οὔτι τι θεῖον ἔργον, ὃ καὶ μάλα θαυμάζοντο,
Ἴσασ᾽, ἀλλά σφιν στήθη πραπίδεσσι κελαινὴ
Ἀμφικέκευθ᾽ [illegible] 80
Εἰς ἀρετῆς λειμῶνα πολυστέφανόν τε μέγαιρεν.
Ἀλλ᾽ ἐμὰ ὑπίσχομαι κειμήλια πειθομένοισιν
Ἀφνειοῦ χρυσοῖο πολὺ προφερέστερα δεῖξαι.
Φῶτα δὲ δίζηται ταλακάρδιον, ὅς κεν ἕκαστα
Ἐμμεμαὼς τείρῃσιν ἀμφιέπῃ τε ἔργῳ τε, 85
Ὅς τε διδάσκηται, καὶ ὃς εἰδότας ἐξερεείνῃ.
Οὐ γὰρ ἄτερ καμάτοιο τέλος μύθοισι καὶ ἔργοις
Εὐρύοπα Κρονίδης ἔθελεν δόμεν· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
Ἐς δύσιν ἀμπνείοντες ἀν᾽ αἰθέρα λαμπετόωντα
Ἠέλιον Φαέθοντα ἐφ᾽ ἅρματι πῶλοι ἄγουσι. 90

Aues magni Iouis veloces subuates,
Sonantes, & humi venientis draconis.
Sciet & serpentum iaculum extinguere reptilium.
Dabo ipsi & hominem illuc cadentem luna 50
Seruare, & morbum grauem elephantis,
Et animam agitare mortui, qua tecto
Ex inferni veniens, appropinquaret cuique,
Aliaque immensa multi consilii Mercurij
Munera, portantes in spelunca iacent: 55
Immortalia, vera, velociter in stantia singula.
Illorum semideusque & felix quique peruenerit.
Illas me denuntiare populum saluans Argicida,
In hominibus incitauit dulci iubens
Sonum a pectoribus cantu eloqui. 60
Sed non omnino hominibus prudentiam curare
Desiderium, statimque veterem scientiam damnant.
Matrem quidem firmans virtutem seorsum audientes,
Conuersim fugiunt, adiutorémque laborum,
Laborum auxiliatorem vitæ magis fugerunt: 65
Neque ipsis meliores in domibus diuitiæ conuersantur,
Neque aliquis nouit deos curare immortales.
Ex ij, iis ciuitatibusque & virorum agitauerunt bonitatem
(nimis) sapientiam valde vilem calumniantes:
Perditúsque fuerat prioribus vitiatus semideis, 70
Operéque difficilis, & inimicus statim omnibus:
Dedit cognomentum populi facienti mago
Et sane hic quidem certaminibus sub ense robore lugubris,
Graui morte Iouis lux extensa est.
Ii verò similes feris nescij, ij verò indocti, 75
Defectu diuini intellectus, neque sub auxilium
Diuinum fugiunt, hominibus lucem prabent ex malitia,
Non diuinum opus quod magis admirabantur
Sciunt, sed ipsis nubes præcordiis nigra
Obtegens ire florent [illegible] 80
In virtutis pratum multas coronas habens inuidet.
Sed meos polliceor thesauros obtemperantibus,
Diuite auro multo vtiliores ostensurum,
Hominemque quæro fortem animo qui singula
Paratus tenens, curétque, laborétque 85
Quique doceat, & qui scientes interroget.
Non enim sine labore finem verbis & operibus
Latam faciem habens Saturnides voluit dare, sed & ipsi
In occasum respirantes super æthera splendentem,
Solem Phaetonta super currum pulli ducunt. 90

Η ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Μᾶλλον ἐγὼ πινυτοῖο παραίφασιν ἀνέρος εὑρὼν
Τερψαίμην, ἢ χρυσὸν ἁπάντων κοίρανον ἀνδρῶν.
Ἠελίῳ γὰρ ἄγων ἱερὸν ἀντεβόλησα
Ἀγρόθεν ἄστυ δ᾽ ἰόντι περίφρονι Θειοδάμαντι·
Καί μιν ἑλὼν χειρὶ χεῖρα προσηύδων ὧδ᾽ ἐπέεσσιν, 5
Ἐν πόλει (εἰ μὴ πάμπαν ἐπείγουσιν ἀνάγκαι)
Ῥηΐδιος ὦ ἑταῖρε καὶ αὔριον ἔσσετ᾽ ἱκέσθαι·
Νῦν δέ τε μοι στείχοντι μετ᾽ εἰλαπίνην θεὸς αὐτὸς
Ὦρσεν ὑπαντιάσαι· τῷ μοι πρόφρων ἐφέπεσθαι
Ἑσπόμενος· θυσίαι θεοπρεπέες τελέθουσιν 10
Ἃς ἀγαθοὶ ῥέζουσι βροτοί, γάνυται δὲ φίλον κῆρ
Ἀθανάτων εὖτ᾽ ἄν σφι χορὸν ἀνάγωσιν ἄριστον.
Ἄξω δ᾽ οὐ μακρὴν ἐς ἀταρπιτόν· εἰσοράᾳς γὰρ
Ἡμετέρην με κιόντα πρὸς ἄκριον ἀστερόεντα.
Ἔνθα νέηγος ἐὼν ἔτλην ποτὲ μοῦνος ἀγρεύειν 15
Λαιψηρὰς πέρδικας μετασπόμενος προφυγόντας·
Οἱ δ᾽ ὅτε τέως μὲν ἀκούων οὔνομα ἔτλην
Ἱστάμενος μεμνημένος, εἰσάμενός τε δοκεύων,
Πρὶν μάρψαι χείρεσσιν, ἀπηΐξας προφυγόντας.
Αὐτὰρ ἐγὼ σπουδῇ ἐπὶ στόμα κάππεσον ἐλθὼν· 20
Αἶψα δ᾽ αὖτις δ᾽ αὐτὰρ ἀναΐξας ἐδίωκον.

HYPOTHESIS.

MAGIS ego prudentis admonitionem viri inueniens
Delectabor, quam aurum omnium dominum hominum.
Soli enim agens sacrificium oraui,
Ex agro per ciuitatem existenti prudenti Theodamanti,
Et ipsi capiens manu manum, alloquutus sum hoc modo verbis. 5
In ciuitatem nisi omnino accedant necessitates,
Facile ô socie & cras erit venire.
Nunc verò te mihi euntem post conuiuium deus ipse
Surrexit, obuiam procedere, sis mihi promptius amne
Sequi sacrificia diuina fiunt, 10
Quæ boni faciunt homines, lætatúrque, percharum cor
Immortalium benéque ipsis choros ducunt optimi.
Ducam verò non longam in viam. vides enim
Vestrorum me euntem ad astrorum summitatem,
Vbi nuper genuus existens, ausus sum aliquando solus redire 15
Alatas perdices sequutus fugientes.
Quæ quidem sanè vsque quò audiens nomen quæque,
Stans expectaui, cupiénsque obseruari,
Prius capere manibus fugiens profugit.
Postea ego studio super os cecidi veniens, 20
Statímque rursus ex terra surgens persequutus sum.

Sed quando quidem ad verticem secutus, ivi altum
Illa quidem ex improviso sonum acutum tollentes,
Spiculo mota sunt celeriter quemadmodum sagitta.
Frondosam ad fagum irruentem praevidentia
Gravem serpentem, elevantem maxillam plenam morte.
Illum vero ego admonens e regione irruentem
Non vidi, oculi vero mihi animum errabant,
Priusquam surgentis a terra cervicem gravem
Animadverti, iamque corpore paratum custodire:
Ubi si aliquas retrofugum cognovisset.
Neque me perdices pedibus veloces sequi,
Neque me puerilibus putabat pedibus ferri.
Iusserat enim mihi, timore extensas alas habentē esse granē.
Et flatum venti, apud pedes vero malum erat:
Saepe vero vestis summum attigit caulibus.
Et quidem supra Parca me ingens contexit fera,
Nisi me animus incitasset, et citer circa aram irruere,
Quam veteres lucem hominibus praebentis statuerunt:
Idemque super fragmentum siccum olim relictum fuerat
Ligni scissi: quod quidem siccum edax reliquit ignis.
Illud ego rapiens, perniciosi in conspectum draconis
Conversus sum, insaniuitque montana ira gravis,
Pugnare paratum videns: involutus vero erat super
Flectens rotunde longam spinam. postea super aliam
Alia, posteaque supra alia volutis rota erat.
Et adhuc & ora supra cervices portans,
Exibilans clamante mea multo magis voce:
Et verberavi infractum montis verticem,
Circa ipsum vulneravi subigneum ramum imbecillem.
Non enim fatalis erat funesta fera domari:
Propterea greges prius pascentes
Sequentem, duo patris mei canes clamantem
Cognoscentes, accurrerunt. valde enim ipsis mitis eram,
Et ille quidem irruit in illos: ego vero in terram irruens,
Conversus quemadmodum aliquis Iovis uncunguem fugiēs
Aquilam, in unis populi fruticibus leporis.
Illis similis ovibus mixtus perniciosa sub fera
Occultatus sum, mediis complicatus hoedis.
Ut quidem igitur simplicitatem pater meus servavit,
Semper vitulum duxit meum ad adiutricem aram,
Extendens Soli redemptionem filii sui.
Postea ego ex grege insequens pinguem vitulum,
Vernum virescentem iuvenca ubere matris,
Venio ad summitatem ducens chorum iucundum sociorum,
Cumque ipsis & draconis occisores canes ascendunt,
Lubentes, dulcisque est circa aram regis
Delectatio, viridisque campus, mollesque supra herba,
Et densa ulmi sub umbra, propeque ipsos
Aqua semper fluens praerupta sub imum petra,
Alba exscaturiens resonat similis cantui,
Eamus, non communium deorum fas abnuere.
Sic dixi. ille vero me hoc modo alloquutus est divinus homo:
Sed te quidem melius lucem hominibus praebens ex tristi,
Semper duceret malitia, illugubrisque mitteret,
Opulentiae ad magnam domum hilaritatis causa suae.
Neque quidem neque te ego sane cōpensatione ipse privabo.
Sed quoniam igitur facturus sacrificium conscendis,
Ut te orantem audiat deum praebebo.

CRYSTALLUS.

CRYSTALLUM splendentem pellucidum accipe manibus,
Lapidem, defluxum irradiantis immortalis splendoris,
Aetheréque immortalium valde delectatur incorruptū cor.
Illum siquidem in manibus habens, circa templum venias.
Non aliquis tibi beatorum negabit orationes:
Audique, ut discas, robur albi lapidis.
Si enim sine fortis velis ignis in flammas irruere,
Iubeo aridas ipsum super faces deponere:
Postea ille sole e regione lucente

Ἀλλ' ὅτε δὴ κορυφήνδε μετασπόμενος κίον ἄκρην,
Οἱ μὲν ἄρ' ἐξαπίνης ἰαχὴν ὀξεῖαν ἱέντες
Ἀγρεῖοι, ἐσσεύοντο θοώτεροι ἠΰτ' ὀϊστοί,
Ὑψίκομον ποτὶ φηγόν, ἐπεσσύμενον προϊδόντες 25
Αἰνὸν ὄφιν, ποτὶ τοῖσι γένυν πλείην θανάτοιο.
Τὸν δ' ἐγὼ ἰθὺς ἐπεσσύμενον ἀΐξαντα
Οὐκ ἴδον, ὀφθαλμοὶ δέ μοι ἀχλύϊ ἠλάλυντο,
Πρίν γε ἀνασχόμενον ἀπὸ χθονὸς αὐχένα βριθὺν
Φρασσάμην, ἤδη τε δέμας μεμαῶτα φυλάξαι. 30
Εἴ που τινὰ σκεψάμενος παλίσσυτον εἰσορόωτο,
Οὔτε με πέρδικες ποσὶν αἰψηροὶ ἕποντο,
Οὔτε με νηπιάχοισιν ἐώλπει ποσσὶ φέρεσθαι.
Κέκλετο γάρ μοι δεῖμα ταναπτέρυγας (?) αἰνὸν ἔσεσθαι,
Καὶ πνοιὴν ἀνέμοιο, ποσὶν δ' ἄρα γε κακὸν ἦεν. 35
Πολλάκι δ' εἵματος ἄκρον ἐπιψαύεσκον ἀκάνθαις·
Καί κεν ὑπὸ Μοίρῃσί με πελώριος ἀμφέχανε θήρ,
Εἰ μή μοι νόος ὦκα θοὰς ἐπὶ βωμὸν ὄρινεν,
Τόν ῥα παλαιγενέες φαεσιμβρότῳ ἱδρύσαντο.
Τῷ δ' αὖ ἔπι πρέμνος αὖον ἀπὸ ψαίνεος ἐλέλειπτο 40
Σχίζης, ὅ ῥά τε μάρψας αὖον ἀδηφάγον ἔλλιπε πῦρ.
Τὸ μὲν ἐγὼ ἀνάξας ὀλοοῦ κατέναντα δράκοντος
Ἐστρεφόμην, μαίνεσκε δ' ὀρέστερος ἄλγεσι (?) χόλος αἰνός,
Μαρνάμενον μεμαῶτα ἰδών· ἐλελιγμένος ἦν ὑπὸ πυκνὸς,
Γνάμπτων ἀμφικυκλὰς ταναὴν ῥάχιν· αὐτὰρ ἐπ' ἄλλῳ 45
Ἄλλος, ἔπειτα δ' ἐπ' ἄλλος ἐλισσομένων τροχὸς ἦεν.
Ἠδ' ἔτι καὶ βωμοῦ ὑπὲρ αὐχένας ἠέρταζεν,
Συρίζων βοόωντος ἐμῶ πολὺ μεῖζον ἀϋτῆς.
Καὶ τύψαν ἄρραγον ἔρνος ὀρεσκώοιο κάρηνον,
Ἀμφ' αὐτῷ ῥαίσασα ὑπαίθυιον ὄζον ἀναλκῆ· 50
Οὐ γὰρ μόρσιμος ἦεν δαμήμεναι θηρὶ δαφοινῷ.
Τούνεκα αἰπολίοισιν ἐπ' ἀγρόθι βοσκομένοισι
Ἑσπομένω δύο πατρὸς ἐμοῦ κύνε κεκλήγοντα
Γνόντες ἐπέδραμέτην· μάλα γάρ σφισι μείλιχος ἦεν.
Χ' ὡ μὲν ἄρ' ἔσσυτο τοῖσιν, ἐγὼ δ' ἐς γαῖαν ὀρούσας 55
Πτῶξ ὥς τις τε Διὸς γαμψώνυχα φεύγων
Αἰετὸν ἐν πυκινοῖσι λάσιοις θάμνοισι λαγωός,
Τοῖς ἴκελος, μήλοισι μιγεὶς, ὀλοοῦ ὑπὸ θηρὸς
Ἐκρύφθην, μέσσοισιν ἐνιπλεχθεὶς ἐρίφοισιν.
Ὥς ἐμὲ μὲν σαώσας ἀφελὴς πατὴρ ἐμὸς ἔσκε, 60
Αἰεὶ μόσχον ἄγεσκεν ἐμὸν πρὸς ἀμύντορα βωμὸν,
Τείνων Ἠελίῳ ζωάγρια παιδὸς ἑοῖο·
Αὐτὰρ ἐγὼ ἀγέληθεν ἑλὼν ἄρα πίονα μόσχον
Εἰαρινὸν, θαλέθοντα νεήνιδος οὔθατι μητρὸς,
Ἔρχομαι εἰς ἀκρώρειαν ἄγων χορὸν ἡδὺν ἑταίρων, 65
Σὺν δ' ἄρα τοῖς καὶ τῶδε δρακοντοφόνω κύνε βαίνει
Αὐτόματοι, γλυκερὴ δὲ πέλει περὶ βωμὸν ἄνακτος
Τερπωλὴ, χλοερόν τε πέδον, μαλακή τ' ἐπὶ ποίη,
Καὶ λασίης πτελέης ὑπὸ σκιῇ, ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῶν
Ὕδωρ ἀέναον λισσῆς ὑπὸ πυθμένα πέτρης 70
Λευκὸν ἀναβλύζον κελαρύζεται εἴκελον ᾠδῇ.
Ἴομεν, οὔ τοι θεῖα θεῶν θέμις ἀρνήσασθαι.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' ὧδε προσηύδα δαιμόνιος φώς,
Ἀλλά σε μὲν κρείων φαεσίμβροτος ἐξ ὀδυνάων
Αἰὲν ἄγοι, κακότητος, ἀδακρύτοιο τε πέμποι 75
Ὄλβου πρὸς μέγα δῶμα, φιλοφροσύνης ἕνεκα σφῆς.
Οὐδὲ μὲν οὐδέ σ' ἐγὼ γε ἀμοιβῆς αὐτὸς ἀμέρσω·
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν ἄξων ἱερὰ εἰσαναβαίνεις,
Ὄφρα τοι εὐχομένοιο κλύοι θεὸς ἐγγυαλίξω.

ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΣ.

ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΝ φαέθοντα διαυγέα λάζεο χερσὶ
Λᾶαν, ἀπορρῶγα περιαυγέος ἀμβρότου αἴγλης·
Αἰθέρι δ' ἀθανάτων μέγα τέρπεται ἄφθιτον ἦτορ.
Τὸν κ' εἴπερ μετὰ χεῖρας ἔχων ποτὶ νηὸν ἵκηαι,
Οὔτις τοι μακάρων ἀρνήσεται εὐχωλῇσι. 5
Κέκλυθι δ', ὄφρα δαείης μένος ἀργεννοῖο λίθοιο·
Εἰ γὰρ ἄτερ κρατεροῖο θέλεις πυρὸς ἐς φλόγας ὄρσαι,
Κέκλομαι αὐαλέῃσι μιν ὑπὲρ δαΐδων καταθεῖναι·
Αὐτὰρ ὁ ἠελίοιο καταντίον αὐγάζοντος

Αὐτίχ' ὑπὲρ δαΐδων ἑλίκην ἀκτῖνα τανύσσει. 10
Ἡ δ' ὅτε καρφαλέης τε θίγῃ καὶ πίονος ὕλης
Καπνόν, ἔπειτα δὲ πῦρ ὀλίγον, μετὰ δὲ φλόγα πολλὴν
Ὄρσει· τὴν δ' ἄρα φασὶ παλαιγενέες ἱερὸν πῦρ.
Τάων οὐχ ἑτέρας μᾶλλον φλογὸς ἔλπομ' ἔγωγε
Ἀθανάτοις οὕτω κεχαρισμένα μηρία καίειν. 15
Πρὸς δ' ἔτι σοι καὶ τοῦτο φίλος μέγα θαῦμα πιφαύσκω·
Αὐτὸν ὅτις πλεῖται φλογὸς αἴτιος, αἶψα μάλ' αὐτὸν
Ἐκ πυρὸς ἁρπάξαις, ψυχρὸς παλάμῃσιν ἀφάσσαι,
Ἀμφὶ δὲ καὶ νεφροῖσι δεθεὶς κάμνοντα σαώσει.

ΓΑΛΑΚΤΙΤΗΣ.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ἀρωμένῳ τοι ἀρωγὸν λᾶαν ὀπάσσω,
Θεσπεσίοιο γάλακτος ἐνίπλεον, ἠΰτε μαζὸν
Πρωτοτόκου νύμφης ἢ μυκηθμοῦ οὐθατοέσσης·
Τόν ῥα παλαιγενέες μὲν ἀνακτίτην ἀδάμαντα
Κλεῖον, ὅτι γνάμπτει μακάρων νόον, ὄφρα θυηλὰς 5
Ἀζόμενοι ἐθέλωσιν ἐπιχθονίους ἐλεαίρειν·
Ἡ δ' ἄρα μιν λήθαιον ἐφήμισαν, οὕνεκεν αἰεὶ
Μεμνῆσθαι κακότητος ἀλεξήσει ἀλεγεινῆς
Θνητοὺς ἀθανάτους τε· νόον δ' ἐσσύμενον δὴ
Θέλγειν ἐπιστρωφῶν ἀγανὰ φρεσὶ βουλεύεσθαι. 10
Ἄλλοι δ' ἐσκέψαντο γαλακτίδα φέρτερον εἶναι
Κικλήσκειν πέτρην, ὅτι τοι προΐησι γάλακτος
Ἐν προρέει λευκοῖο παναίκελος ἔνδοθεν ἰχώρ.
Πεῖραν δ' ἤ τοι καὶ τῆσδε παρέξομαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα.
Οὔθατα γὰρ μήλων ὅτε κεν μινύθοντα ἴδηαι, 15
Πῶς ἔρξεις φίλε τέκνον, ἐπὴν ἐρίφοισι τεοῖσιν,
Οἵ ποτε θῆρα πέλωρον ἀποσσεύειν ἱκέτευσας,
Τοῖσι παρισταμένοις τετληότι, οἱ δ' ἐνὶ σηκῷ
Ἀμφί σε λεπταλέῃ γοερὸν περιμυκήσονται,
Τῶν μὲν ἀπαγγελέουσας ἐπιτέλλεο μητέρας αἰεὶ 20
Λούειν πηγάων κυανοχαιτῶν ἐν δίνῃσι,
Στὰς δ' ἠελίου κατ' ἀνατολίην ἀντέλλοντος,
Ἀγλαΐζειν μὲν πρῶτον ἐπεισερχόμενος περὶ πάσας,
Ἁλμυρίδ' ἐν κρητῆρι καὶ ἄλφιτα λεπτὰ λίθοιο
Χευάμενος, διὰ πᾶν καὶ αἰγῶν ἔρχεο ὅμιλον, 25
Ῥαίνων καρποτόκον λάσιον κατὰ νῶτον ἑκάστου·
Θάλλουσι δ' ἄρα πᾶσαι ἰανθεῖσαι περὶ σηκούς,
Ἐξαπίνης μετὰ τέκνα φερεγλάγες τελέθουσιν.
Οἱ δ' ἄρ' ὑπὸ μαζοῖσι κορεσσάμενοι γαλαθηνοὶ
Σκιρτηθμῶν ξυνῆς ἀναμνήσονται ἀγέρωχοι. 30
Σὺν δὲ μελιχρότερον μετὰ γλυκεροῖο μιγέντα
Ὄρνυε πινέμεναι νύμφην, ἵνα νήπιον υἷα
Μαστοῖσιν μεθύοντα παρ' ἀδύτοισι κομίζοι.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐχένι παιδὸς ἀναψαμένη τε ἄνασσα
Λᾶαν, ἐρητύσει κακομήτιος ὄσσε Μεγαίρης. 35
Καὶ δέ σε καὶ βασιλῆες ἀμώμητον αἰδέσονται
Ἐν χειρὶ λᾶαν ἔχοντα, καὶ ἄσπετα φῦλ' ἀνθρώπων.
Ἀθάνατοι δὲ μάλιστα νόου κατὰ θυμὸν ἑοῖο
Πάντα τελευτήσουσιν, ἐπαρὰς ἀΐοντες.

ΠΕΤΡΑΚΗΣ.

ΧΡΗ δὲ καὶ εὐπέταλον Πετράκην λᾶαν ἔχοντας
Ἀρᾶσθαι παρὰ βωμὸν ἐπαρχομένους ἱερὰ τομίων.

ΑΧΑΤΗΣ.

ΚΑΙ δενδρεώτιδα φέρεις λίθον ἐν χειρὶ πέτρης,
Μᾶλλον καὶ τέρποιτο θεῶν νόος αἰὲν ἐόντων.
Δένδρεα γὰρ μάλα πολλὰ κατόψεαι ὡς ἐνὶ κήπῳ
Ἀνθεμόεντα, κλάδοισιν ὁμοῦ τέρσεσι κομόωντα.
Τοὔνεκά οἱ καὶ φῶτες Ἀχάτῃ δενδρήεντι 5
Θῆκαν ἐπωνυμίην, ὅτι οἱ τὸ μὲν ἔπλετ' Ἀχάτου,
Ἄλλο δ' ἔχει λασίης ὕλης δέμας εἰσοράασθαι.
Τόνδε τεοῖσι βόεσσιν ἀναρρήσσουσιν ἀρούρας
Ἀμφὶ κέρα δοιὼ δῆσον, ἢ καρτερὸν ἀμφὶς
Ὦμον ἀροτρεύοντος ἀτειρέος ἀγροιώτου· 10
Καί κεν ἀπ' οὐρανόθεν σταχυοπλόκαμος Δημήτηρ
Μεστὸν ἴοι φερέκαρπον ἐς αὔλακα κόλπον ἔχουσα.

E contrario, super faces ineffabilem radium extendit.
Et quando fructuosa tetigit & pinguis sylua
Fumum, postea verò ignis paruus post flammam multam
Irruet, quam iam dicunt antiqua sacrum ignem:
Illarum non aliam magis flammam spero ego,
Immortalibus ita grata femora vrere.
Adhuc tibi & illud amice magnum miraculum dico,
Ipsum qui est flamma autor fiet magis statim,
Ex igne rapiens, frigidus est palpatu,
Circaque & renibus vinctus laborantem seruabis.

GALACTITES.

SECVNDVM oranti tibi auxiliatorem lapidem (prabebo,
Diuino lacte plenum velutis mamma,
Primogenitæ Nymphæ, vel mugientis uberosa.
Illum sane veteres Anacteem adamantem
Vocauerunt, quod flectit beatorum animum, vt sacrificia
Venerantes velint terrestrium misereri.
Et ipsum occultum dixerunt, quoniam semper
Recordari malitiæ ærumnosæ prohibeo
Mortales immortalésque, animóque valde videtur esse,
Demulgere inquietans bona mentibus consulere.
Alii vero considerauerunt galactidem melius esse
Vocare lapidem, quoniam immiserunt lac
Ex profluxu album persimile interna sanies.
Experimentum vero tibi & huius aderit, si velis.
Vbera enim ouium quando diminuta inspexeris,
Quomodo facies chare fili? quandoquidem hædis tuis,
Quos aliquando horrendam feram effugere supplicasti,
Illis adstares perpessus, illi vero in stabulo
Circa te tenues lugubre circummugient.
Illorum quidem iratas iube matres semper
Lauare fontium nigros fluxus habentium in vndis,
Stánsque solis è regione orientis
Pollucere quidem, primum accedens circa omnes,
Salsuginem verò in cratere & farinam tenuem lapidis
Fundens propter gregem, & caprarum veni conuentum,
Aspergens fructiferum hirsutum per dorsum cuiusque,
Florent verò omnes læta circa stabula,
Euestigiò post paruulos lac ferentes fiunt.
Illa vero super mammas satiata paruulos lactantes,
Saltationum pollentes rursus recordantur excellentes,
Simúlque mulso cum dulci mixtum
Incitauit bibere nympham, vt paruulum filium
Mammillis ebrium apud abscondita portaret.
Circa autem collum pueri appendens regina,
Lapidem cohibebit mala consulentis oculos Megara.
Et te reges irreprehensibiles venerabuntur:
In manu lapidem habentem, & innumeræ nationes hominũ,
Immortales vero maximè animi iucunditatem tui,
Omnia perficient vota intelligentes.

PETRACES.

OPORTET verò & frondosum Petracem lapidem habentes
Precari apud aram suscepti sacrificii.

ACHATES.

ET arboribus nati feras fragmentum in manu lapidis,
Magis & delectaretur deorũ animus semper existẽtiũ.
Arbores enim valde multas inspiceret, quẽadmodũ in horto
Florentes, ramis aceruatis ornatum.
Propterea ipsi & homines Achati sylueso
Imposuerunt cognomentum, quod ipsi illud est Achati.
Aliúdque habet densæ syluæ corpus inspicere,
Illam verò tuis bobus discindunt terram,
Circa cornua duo necte, vel fortius circa
Humerum arante indomito agricola.
Et quidem à cœlo spicarum comam habens Ceres,
Plenum mittet fructiferum in sulcum sinum habens.

DE CORNV CERVI.

CONSIDERA & spectandum habens ceruu accede
Immortales. cornu. aliquando enim animus cœlestium
Ridet, natura varia opus videntium,
Ex capite cerui generat quidem, non quidem tempora
Petra, sed tamen est fortis lapis.
Neque quidem cognosceres cornu verum, an lapis sit,
Priusquam ipsum palpans inuenias verum lapidem:
Semper ponet densam super caput lanam,
Si & caluus sis. si enim illud oleo
Tritum teras tempora omnibus diebus tuis.
Illi verò noui circa caluariam tuam pili florebunt.
Primò nuptam verò iuuenem ducens in cubilia puellam,
Delectationis amabilis testem illum ferat
Lapidem: ille verò infractis concordiis simul ambos
Vltimam in senectutem, & in dies omnes possidebit.

DE LAPIDE BARBARO, ILLORVM in agris manentium.

PASTORIQVE agrestium taurorum Iouis Aegiochi
Filio, acu picta vestem habenti, lapidem iucundum esse
Barbarum nuncio, Syria genus, tumultuosis
Aquis Euphratis madefactum perdiuinis,
Qui horti causa fecerunt sacrificia,
Sarmentis statim tuis vuas ferentibus vineas
Induens, multum tibi haurire vinum dabit.

IASPIS.

ET politum portans veris colorem habentem, & Iaspim
Sacra faciet aliquis, beatorum flectet cor,
Et ipsi fructiferas nubibus saturabunt terras,
Et squalidis ducas abundantem pluuiam terris,
Siccitatis verò ex campo vndis expulit χάλαζαι
Nostro, & Parcas quæcunque eunt super agros.
Et te enim immortalium amat animus. ex aris verò
Quemadmodum Crystallus, sine igne in flammam mittis.
In te verò aduersarium iacet robur, quando non ignis
Frigidam impulso expectat intra aquam:
Si verò aliquis in frigidis relinquat pulueribus lebetem,
Aestuat fortis plorante intra ferro.

TOPAZVS.

BONIQVE rursus circa illa, & translucidi esse
Dicuntur sacra sacrificia Topazi.

OPALLIVS.

DICO verò tibi delectare & Opallium cœlestes,
Præclarum desiderabilis molle corpus pueri habentem,
Et ipsum & oculis adiutorem paratum esse,
Et pini lacrymis lapidescentem similem,
Et smyrnam miscere odoratam, & squammis
Serpentis lepidorum splendentem iubeo.
Statim enim tibi dabunt vaticinia, bonorúmque
Futurorum malorúmque, & scies quæ vis.
Et neruorum trubes passiones lepidotus arcet.
Duo verò solis aureas comas habentes lapides sunt,
Ambo diuini. stupor verò erit danti:
Ambobus radij veri innati sunt,
Recti, splendentes, videre sane quemadmodum comæ.
Forma verò ipsis lapidum alia: illum quidem cogitabis
Crystallum vacuum, ille verò chrysolitho corpore econtrario
Similis videri. si verò non haberet neque sic comas,
Chrysolithus esse, rursus bonos dico parari.
In ipsis enim valde vitam ferens iniecit spiritum
Sol, stridorem valde gloriosa statim lucis,
Honestioresque videre, & tibi reuerentia erit illorum.

ΠΕΡΙ ΚΕΡΑΤΟΣ ΕΛΑΦΟΥ.

Σκέπτεο, καὶ θηητὸν ἔχων ἐλάφοιο πέλαζε
Ἀθανάτοισι κέρας· ποτὶ γάρ νύ τις ἀθανάτων νοῦς
Μειδιάει, ῥυσμοῖο πολυδαιδάλου ἔμπεδον ἰδόντων,
Ἐκ κεφαλῆς ἐλάφοιο. φύει γε μὲν ὁ ποτὶ κόρσην
Πέτρην, ἀλλ' ἔμπης πέλεται κρατερή τε γε πέτρη. 5
Οὐδέ κεν αὖ γνοίης κέρας ἀτρεκὲς ἢ λίθος ἐστὶ,
Πρὶν κέ μιν ἀμφαφόων εὕρῃς νημερτέα λᾶαν.
Αἰεί τοι θήσει λασίην ἐπὶ κράατι λάχνην·
Εἰ καὶ ψεδνοκάρηνος ἔοις. εἰ γάρ μιν ἐλαίῳ
Τείβων ἀμφὶ τρίβοις κροτάφοις πάντ' ἤματα σοῖσι, 10
Αἱ δὲ νέαι περὶ βρέγμα τεὸν τρίχες ἀνθήσουσι.
Πρωτόγαμον δ' αἰζηὸς ἄγων ἐς δέμνια κούρην,
Τῆς πολλῆς ἐρατῆς ἐπιμάρτυρα τόνδε φέροιτο
Λᾶαν· ὁ δ' ἀρρήκτοισιν ὁμοφροσύνῃσιν ἄμ' ἄμφω
Χεῖσεν ἐς γῆρας, καὶ ἐς ἤματα πάντα πεδήσει. 15

ΠΕΡΙ ΒΑΡΒΑΡΟΥ ΛΙΘΟΥ, ΤΩΝ ἐν ἀγροῖς αὐλιζομένων.

Ποιμένι δ' ἀγραύλων ταύρων, Διὸς αἰγιόχοιο
Υἱὲ κισσοχαῖται, λίθον κατὰ θύμιον εἶναι
Βάρβαρον ἀγγέλλω, Συρίων φυτὸν κελαδεινοῖς
Ὕδασιν Εὐφρήταο διαινόμενον ζαθέοισιν·
Ὅς τοι φυταλιῆς ἕνεκεν ῥέξαντι θυηλάς, 5
Κλήμασιν αὐτίκα σοῖο φερεσταφύλοισιν ἀλωὰς
Ἀμφιέσας, πολύν τοι ἀφύσσασθαι μέθυ δώσει.

ΙΑΣΠΙΣ.

Καὶ δὲ λαφυρὴν κομίσας ἰαρόχροον αὖτις ἴασπιν
Ἱερὰ ῥέζοι τις, μακάρων ἰαίνεται ἦτορ,
Καὶ οἱ καρφαλέας νεφέλαις κορέσουσιν ἀρούρας.
Ἠδὲ καὶ αὐχμηρῇσιν ἄγοι πολὺν ὄμβρον ἀρούραις,
Αὐχμοὺς δ' ἐκ πεδίου ῥεῖα ἀπώσει χάλαζαν 5
Ἡμετέρου, καὶ κῆρας ὅσαι στιχόωσιν ἐπ' ἀγρούς.
Καὶ σὲ γὰρ ἀθανάτων φιλέει νόος· ἐκ δ' ἄρα βωμῶν
Ἠΰτε κρύσταλλος, ἄτερ πυρὸς ἐν φλόγα πέμπεις·
Ἐν δέ σοι ἀντιπάλου κεῖται μένος, ὁππότε δὴ πῦρ
Νηδὺν ἀμφιέσῃσιν, ἐπὶ δ' ἠλιβάτοιο λέβητος 10
Ψυχρὸν ἐπισχομένοιο [illegible] ἔνδοθεν ὕδωρ.
Εἰ δέ τις ἐν ψυχροῖσι λίπῃ κονίῃσι λέβητα,
Παφλάζοι κρατερῶς κινυρομένου ἔνδοθι χαλκοῦ.

ΤΟΠΑΖΟΣ.

Ἐσθλοὶ δ' αὖτ' ἐπὶ ῥεῖα καὶ ὑαλόεντες ἔασι
Κλείονται θυέεσσι θυηπολίῃσι Τόπαζοι.

ΟΠΑΛΛΙΟΣ.

Φημὶ δέ τοι τέρπειν καὶ Ὀπάλλιον οὐρανίωνας
Ἀγλαόν, ἱμερτοῦ τέρενα χρόα παιδὸς ἔχοντα·
Καὶ τὸν καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἀοσσητῆρα τετύχθαι,
Καὶ πίτυος δάκρυσι λιθουμένον ἐμφερέοντα,
Καὶ σμύρνην μίσγειν θυόεσσαν καὶ φολίδεσσιν 5
Ἀργυφέοις λεπιδωτὸν ἀποστίλβοντα κελεύω·
Αὐτίκα γὰρ δώσουσι θεοπροπίας ἀγαθῶν τε
Ἐσσομένων λυγρῶν τε, καὶ εἴσεαι ἅσσα θέλησθα·
Καὶ νεύρων δηγενὰ πάθη λεπιδωτὸς ἀμύνει.
Δοιὼ δ' ἠελίου χρυσότριχε λᾶε πέλονται, 10
Ἄμφω θεσπεσίω· θάμβος δέ τοι ἔσσετ' ἰδόντι.
Ἀμφοτέροις ἀκτῖνες ἐτήτυμοι ἐμπεφύασιν,
Ὀρθαί, λαμπετόωσαι· ἰδεῖν γε μὲν οἷον ἔθειραι,
Εἶδος δέ σφι λίθων ἄλλο· τὸ μὲν τι νοήσεις
Κρύσταλλον κενεόν, ὁ δὲ χρυσολίθῳ δέμας ἄντην 15
Εἴκελος· εἰ δ' οὐκ εἶχεν ἔχειν οὐδ' ὧδ' ἐθείρας,
Χρυσολίθους κεν ἔφην· αὐτὰρ ἐσθλοὺς φημὶ τετύχθαι.
Ἐν γάρ σφισιν μέγα δή τι φερέσβιος ἔμβαλε πνεῦμα
Ἠέλιος, ῥοῖζον ἐρικυδέος αὐτίκα φωτός,
Σεμνοτέρους τ' ἰδέειν· καί τοι σέβας ἔσσεται αὐτῶν. 20

Αἶψα γὰρ ἀθανάτων σφισὶν ἔρχεται εἶδος ἀγαυόν,
Οἵ τε θεοὶ μέγα δῶρον ὀπασσάμενοι φορέεσιν·
Τοὺς μὲν δ' ἀθανάτους καὶ ἑοῖς μειλίσσεται.

ΜΑΓΝΗΤΙΣ.

ΜΑΓΝΗΤΙΝ δ' ἔξοχ' ἐφίλατο θοῦρος Ἄρης
Οὕνεκεν ὁππότε κεν τὸν ἄγοι πελάσειε σιδήρῳ,
Ἠΰτε παρθενικὴ μαλακοῖς περὶ χερσὶν ἑλοῦσα
Ἠΐθεον στέρνοισι μεγακλέα πίλναται ἱμείρουσα,
Ὡς ὅγ' ἀταλλίζων ποτὶ σφὶ περὶ δέμας αἰεί, 5
Καὶ πάλιν οὐκ ἐθέλει μεθιέμεν πολεμικὰ σίδηρον.
Ἦτοι μέν μιν φασὶ καὶ ἥψατο πάλαι
Ἀμφίπολον κούρας, ὅτε κεν θέλγητρα πελάσσῃ·
Καί μιν ἐπιθυμίας γε τέκεν τὸν Αἰήτου
Κυδαίνει κούρη πολυμήχανος. αὐτὰρ ἔγωγε 10
Σὴν ἄλοχον κέλομαί σε δαήμεναι εἰ ἔτι ἁγνὸν
Ἀνδρὸς ἀπ' ἀλλοτρίοιο λέχος καὶ δώματα συλάσσει.
Ἐς γάρ μιν κομίσας ὑπὸ δέμνια, νήϊδα λάθρῃ,
Χείλεσιν ἀείδων θελξίμβροτον ἀτρέμας ᾠδήν·
Ἢ κε τανυσσαμένη καὶ ἡδὺ πέρ μάλ' ἐν ὕπνῳ, 15
Ἀμφί σε χεῖρ' ὀρέγουσα ποτιπλέξασθαι ἐφίεται·
Εἰ δὲ μαχλοσύνῃσιν ἑὴν ἐνὶ Ἀφροδίτην
Ὑψόθεν ἐς γαῖαν τε τανύσσεται ἐκπεσοῦσα.
Καὶ δύο μάγνητιν ἀδελφειοὶ φερόντων,
Θυμὸν ἀπειρεσίης φυγέειν ἔριδος ποθέοντε. 20
Καὶ λαοὺς ἀγορῆνδε συναγρομένους ἐπὶ πολλῷ
Θελξέμεν ἐν στήθεσσιν ἄγων μελιηδέα πειθώ.
Καί τοι πολλὰ καὶ ἄλλα δυνατὸς ἐών κε καταλέξαι
Θέλγητρα, τοῖο λίθοιο, τί πλεῖον ἀερτάντων
Φθέγγομαι, ὧν αἶψα καὶ ὀψόθι περ μάλ' ἐόντων 25
Ἦτορ ἐπιγνάμπτει καὶ ἕλκεται, ὥστε τοκῆες,
Ὡς μάλ', ὅτι τοκῆες ἐέλδωρ ἐκτελέουσι.
Ἀλλ' ἤτοι τάδε μὲν καὶ ἐπαυτίκα πεπείρημαι,
Πάντα μάλ' ὅσ' ἀγόρευσα, παρίσταται, εἴ κ' ἐπὶ βωμὸν
Ἐλθῃσιν. καὶ γάρ με ἐπισπάσας ἦλθεν ἀνὴρ 30
Ὤμοισι κρατεροῖσιν ἰὼν φορέει αἰόλον ὕλην.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἄρα ἀπὸ πολὺ πλεῖον ἄμμι λέλειπται,
Σὸν δέ τοι κλονέει κραδίην μέγα δέργμα δράκοντος,
Μάνθανε καὶ δολιχῶν ὀφίων μὴ δείδιθι ἰούς.
Τρίψας γὰρ λεπτὴν ὀφιῆτιδα κέκλεο πέτρην, 35
Ἤν ποτέ τις κρατεροῖσιν ὑποπεπαρμένος ἔλθῃ ὀδοῦσι,
Καί μιν ἐφ' ἕλκει πάσσε καὶ ἀτρεκὲς ἔσσετ' ὄνειαρ.

ΟΣΤΡΙΤΗΣ.

ΝΥΝ δὲ καὶ Ὀστρίτην οἴνῳ λίθον ἀστρίψαντας,
Ἄκρητον κέλομαι πίνειν, ὀδυνήφατον εἰδώς·
Αὐτοκασιγνήτην πολιῆς καὶ ὁμώνυμον ἐχίδνης,
Ἥ ῥά ποτ' εἰνάετες λώβην ἀμάλδυνεν ἰδμοσύνῃ
Ῥίμφα Φιλοκτήταο, Μαχαονίῃ ὑπὸ τέχνῃ. 5
Οὐ μέν, πως καί περ Ποίαντιος ἤλπετο θυμῷ,
Νοῦσον ὑπεκπροφυγεῖν ἀτειρέα, ἱέμενός περ·
Ἀλλ' ὅγ' ἀλεξικάκοιο μαθὼν ἄπο πατρὸς ἀρωγὴν
Λᾶαν, ὅπως κε πίθοιτο, βαλὼν ἐπὶ φάρμακα μηρῷ
Σεῦεν ἐπὶ Τρώεσσιν Ἀλεξάνδροιο φονῆα· 10
Τὸν ῥα μεθ' ὑσμίνην ἀκέων ποσὶν ἀτρεμέοντα
Πριαμίδης πάρος αὐτὸς ἀποθνήσκων ὑπ' ἀπίστου.
Ἔκτανε δ' ἐκ ... Πάριν Ποίαντιος ἥρως,
Κεκλομένου Δαναοῖς Ἑλένου Τρώεσσι κομίζειν
Λυγρὸν ἀδελφειοῖο μόρον ἐκ Λήμνοιο. 15
Τῷ γὰρ Ἀπόλλων Φοῖβος ἔχειν λίθον αὐδήεντα
Δῶκε σιδηρίτην ἔτυμον, τόν γ' ἄρα βροτοῖσιν
Ἥνδανεν ἄλλοισιν καλέειν ἄψυχον ὀφίτην,
Ἀγρεῖον, ὑπότρηχυν, στιβαρόν, μελανόχροα, πυκνόν.
Ἀμφὶ δέ μιν κύκλον σφαῖρ' ἀμφί τε πάντοθεν ἶνες 20
Εἰκέλαι ῥυτίδεσσιν ἐπιχεύονται τανύονται.
Ἤματα μὲν τρὶς ἐπὶ τρία βίην Ἑλένοιο πέπυσμαι
Θηλυτέρης τε λέχος φεύγειν καὶ κοινὰ λοετρά,
Καὶ σμερδνὸν ἀδίαντον ἰδόντ' ἐμψυχον·
Αὐτὰρ ἐπὶ πηγῇσιν ἐφερπέμεν ὕδασι λεύκοις, 25

Statim enim deorum ipsis accedit forma excellens,
Quique dei magnum donum dociles ferunt,
Sublimes verò immortales, & cogit supplicari.

MAGNES.

MAGNETEM verò valde amauit bellicosus
Mars,
Quoniam quando appropinquabat cano ferro,
Velut virgo candidis manibus capiens
Semideum pectore complectitur desideratum.
Sic enim ludens ad suum corpus semper, 5
Et rursus non vult dimittere bellicosum ferrum.
Siquidem ipsum dicunt & solis esse
Seruum puellæ, quum incitamenta misceret,
Et ipsum animosa incantatrix Aeetæ 10
Decorauit puella subtilis. postea ego sanè
Tuam mulierem iubeo te discere, an se castam
Viro ac alieno lectum & domum custodiat.
Ipsum enim portans in cubilia depone occultè,
Labijs canens homines demulcentem placidè cantum. 15
Et extensa suum, & dulci sane magis in somno,
Circa te manum porrigens amplecti cupit:
Sine verò se lasciuia agitat diuina Venus,
Ex alto in terram extenditur excidens,
Et duo magnetem fratres ferentium, 20
Animum immensæ fugere contentionis desiderauerunt.
Et populos ad forum congregatos voce graui,
Demulgebis in pectoribus, ducens dulcem suadam.
Et tibi multa alia potens recensebo
Miracula huius lapidis, quid magis extollebam 25
Dico, quorum statim & in alto existentium.
Cor inflectit & attrahit, vt ius
Statim magis vt parentes desiderium perficiant.
Sed quidem ista & statim expertus
Omnia magis quæcunque dixi prabebit: si super aram 30
Venerimus etenim me attrahens ille vir,
Humeris fortibus incedens fert variam syluam.
Nunc verò quoniam via multo plus nobis relictum est,
Tuum verò non turbat cor magnus aspectus draconis,
Disce & longorum serpentum non timere sagittas 35
Terere enim tenuem Ophiectidem iube petram,
Si aliquando aliquis minacis transfixus venias dentibus,
Et ipsum super vulnus sparge, & verum erit auxilium.

OSTRITES.

NVNC verò & Ostritem vino lapidem absumentes,
Merum iubeo bibere pellentem dolorem sciens,
Sororem canæ, & eiusdem nominis viperæ:
Quæ aliquando nouem annis damnum debile posuisti,
Velociter auara Machaonia arte. 5
Non quidem quemadmodum Pæantius sperabat animo,
Morbum effugere indomitum desiderans sanè:
Sed ille mala depellente discens à patre auxilium,
Lapidem quidem obediret iaciens ad pharmaca femori,
Fugauit sub Troianis Alexandri occisorem. 10
Illum enim in pugnam iusse pedibus placides,
Priamides ante ipse moriens fide,
Occiditque verò astutia Paridem Pæantius heros.
Imperante Danais Heleno Troiam portare
Perniciem fratris cruenta ex Lemno. 15
Illi enim Apollo Phœbus habere lapidem clarum
Dedit, Sideriten verum, quem sanè hominibus
Placuit alijs vocare anima carentem Ophitem,
Per humidum, sub asperum, fortem, purpureo colore, crassum:
Circáq; ipsum in rotundum circa vndique fibræ, 20
Similis rugis in superficie extenduntur.
Dies quidem ter supra septem robur Eleni intellexi,
Fœminaq; lectum fugere, & communia lauacra,
Et venustum Adiantum cibi animati.
Semper fluentis verò supra saxum prudens videns lamenta. 25

Tunicis in mollibus tanquam infans produxit:
Et deum, quemadmodum in venis, placauit sacrificiis,
Lapidem superbis cantibus viuum fecit.
In pura verò lucem domo candelis incendens,
Manibus suis nutriuit deo placentem petram eleuans,
Matri similem filium similis quidem occupanti.
Et tu, quandoquidem volueris vocem diuinam audire,
Hoc modo facere vt miraculū in mentibus tuis cognosceres,
Si enim ipsum funditus labores in manibus vibrans,
Ex improuiso irrueret infantis pueri vocem,
Appareret in sinu resonantis de lacte.
Oportet verò te audaci animo laudare semper,
Ne stulto soluaris sub timore extra.
Ex manu in solum iaciens, iram, grauem commoueris
Immortalium. audet verò vaticinium interrogare:
Omnia enim ediceres vera: & ipsum postea
Prope oculos, quando solus appropinquans,
Vide, diuine enim crescentem cognosces.
Hoc modo quidem Atridis lubricam considerauit patriam
Laomedontiades, Phœbetore lapide confisus.
Tibi verò & robur aliud Siderite dicam,
Reptili enim omne trementi similis est,
Tuo verò habuit multo maiorem insomnémque animo,
Timorem auarus, recordatus semper viperæ,
Causa Palamedis prudentis, quando seorsim
Voluit orare genua flectens, vt aliquam diceret
Voluptatem. siquidem aliquando super terram matrem fe-
Venit, vt canum genus effugeret. (rarum
Illi verò Latonidem verborum testem Phœbum
Vocans dixit, quæ sanè nunc tibi recensebo,
Benéque me puerum docuit intonsus dicere
Vaticinia: magnum iuramentum iussit primum iurare,
Mendax nunquam verbum dicere hominibus.
Propterea verè valde tibi dicam singula.
Dic nunc heros, longè iaculans verbum meum.
Ipsa terra nigra multisonis hominibus,
Generat & malitiam, & doloris auxilium cuiusque.
Terra quidē reptilia generauit, genuitq́; super ipsa auxiliū.
Ex terra verò lapidum omnium genus, inde ipsis
Robur immensum & varium, quæcunque possunt
Radices, tanta lapides. magnum enim robur est radicis,
Sed lapidis multo maius, quoniam robur incorruptū semper
Generanti mater, & sine senectute præbuit.
Illa verò moritur paululum virescens,
Et tantum ipsius fructus, quantum spirans est:
Si verò exspiraret aliqua adhuc fiducia à mortua,
In quidem herbas verè malorúmque & bonorum
Inuenis, in lapidibus verò damnum non facile inuenires.
Siquidem quot herbæ, tot lapides sed tu sanè heros
Lapide Siderite custoditus, reptilia omnia
Confidenter, etiamsi cateruatim obuient,
Ventre per media, nigrum non curans
Damnum: non enim adhuc ipsis fas recordari dentium,
Neque si euntes innuerentur pedibus.
Neque enim neque manere adhuc præ apparentia possunt,
Sed cum ipsis stupor agitatis verò similia
Erunt, quæq́; & econtrariò irrumpentia,
Statim retro retrorgada repere cupiunt,
Et ipsis fortuitò e vestigio impetus stat, neque ante
Natat, sed extendentia perlongam ceruicem,
Linguis paratis adulari catuli quemadmodum,
Sæpe & dormiuit funestos prope dracones,
Circa venationes manens in densitatibus Idæ,
Venator cibo abundans, auxilio illo confisus.
Dedi enim supplicanti me lapidem sacrum, neque vnquam ipsi
Ex valde quidem multis venire econtrario ausus est,
Delectabaturq́; cibo abundante pulchro optimus hominum
Pugillatore Melanippus, consobrinus bonus meus,
Forma inculpatus, & forma fructus melior,

Φάρεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἅτε βρέφος ἀμφιέσαντες,
Καὶ θεὸν ὥς περ ὅτ' ἀφνειοῖς ἀρεσάμενος θυέεσσι,
Λᾶαν ὑπερφιάλοισιν ἀοιδαῖς ἔμπνοον ἔρξω.
Ἐν καθαρῷ δ' ἑανῷ μεγάρῳ λύχνοισιν ἀνάπτων,
Χερσὶν ἑαῖς ἀπίταλλε θεουδέα πέτρον ἀείρας, 30
Μητέρι νήπιον υἱὸν ἐοικὼς δὴ κατεχούση.
Καὶ σὺ δ' ἐπὴν ἐθέλῃς ὄπα δαιμονίην ἐπακοῦσαι,
Ὧδ' ἔρδειν, ἵνα θαῦμα μετὰ φρεσὶ σῇσι δαείης·
Ὁππότε γάρ μιν πάγχυ κάμῃς ἐνὶ χερσὶ πάλλων,
Ἐξαπίνης ὄψει νεογιλοῦ παιδὸς ἀϋτήν, 35
Φαινομένην κόλπῳ κεκληγότος ἀμφὶ γάλακτι.
Κἀν δή σε τετληότι χρὴ νόῳ αἰνέμεν αἰεί
Μή πως ὑποδδείσας αὖθις ὑπὸ δείματος ἔξω
Ἐκ χειρὸς οὐδάσδε βαλὼν, χόλον αἰνὸν ὀρίνῃς
Ἀθανάτων. τόλμα δὲ θεοπροπίην ἐρεείνειν. 40
Πάντα γὰρ ἐξερέει νημερτέα. καί μιν ἔπειτα
Πλησίον ὀφθαλμῶν ὅτε κεν λούσῃς γε πελάσσας,
Δέρκευ· θεσπεσίως γὰρ ἀποψύχοντα νοήσεις.
Ὧδε μὲν Ἀτρεΐδαο ἀλαὸν κέαρ ἔφρασε πάτρην
Λαομεδοντιάδης φοιβήτορι λᾶϊ πεποιθώς. 45
Σοὶ δ' ἔτι καὶ σθένος ἄλλο σιδηρείταο πιφαύσκω·
Ἑρπετὰ γὰρ δὴ πάντα ὑποτρομέοντι ἔοικε.
Σεῖο δ' ἔχεν πολὺ μεῖζον ἀκοιμητόν τε νόοιο
Δεῖμα φιλοκτήτης, μεμνημένος αἰὲν ἐχίδνης.
Τοὔνεκα Παλαμήδης ἀπόερσεν ὅπποτε νόσφι 50
Ἤθελεν εὔχεσθαι, γουνούμενος ὄφρα ποτ' ἔλθοι
Θαλπωλή, εἴπερ ποτ' ἐπὶ χθόνα μητέρα θηρῶν
Ἔρχεται, ὥς κεν πολιὸν γένος ἐκπεφύγῃσι.
Τὸν δ' ἄρα Λητοΐδην εἰπεῖν ἐπιμάρτυρα Φοῖβον
Κικλήσκων ἀγόρευε, τὰ δὴ νῦν σοι καταλέξω. 55
Εὖτέ με παῖδ' ἐδίδασκεν Ἀκερσεκόμης ἀγορεύειν
Μαντοσύνας, μέγαν ὅρκον ἐκέκλετο πρῶτον ὀμόσσαι,
Ψευδέα μήποτε μῦθον ἐνισπεῖν ἀνθρώποισι·
Τοὔνεκεν ἀτρεκέως μάλα τοι ἐρέω τὰ ἕκαστα.
Φράζεο νῦν ἥρως ἑκατηβόλε μῦθον ἐμεῖο. 60
Αὐτὴ γαῖα μέλαινα πολυκλαύτοισι βροτοῖσι
Τίκτει καὶ κακότητα καὶ ἄλγεος ἄλκαρ ἑκάστου.
Γαῖα μὲν ἑρπετὰ τίκτε, τίκεν δ' ἐπὶ τοῖσιν ἀρωγήν·
Ἐκ γαίης δὲ λίθων παντοῖον γένος· ἐκ δ' ἄρα τοῖσι
Κάρτος ἀπειρέσιον καὶ ποικίλον, ὅσσα δύνανται 65
Ῥίζαι, τόσσα λίθοι. μέγα μὲν σθένος ἔπλετο ῥίζης,
Ἀλλὰ λίθου πολὺ μεῖζον. ἐπεὶ σθένος ἄφθιτον αἰεὶ
Γειναμένη μήτηρ καὶ ἀγήραον ἐγγυάλιξεν·
Ἡ δὲ καταθνήσκει τι, μινυνθάδιον θαλέθουσα,
Καὶ τόσσον αὐτῆς καρπὸς ἐφ' ὅσσον ἔμπνοος ἔστι· 70
Ἢν δὲ ἀποπνεύσῃ, τίς ἔτ' ἐλπωρὴ ἀπὸ νεκρῆς;
Ἐν μὲν δὴ βοτάνῃσι ἄρα λυγρῶν τε καὶ ἐσθλῶν
Δήεις, ἐν δὲ λίθοισιν ἄτην οὐ ῥεῖά κεν εὕροις.
Ἦ τοι ὅσαι βοτάναι, τόσσαι λίθοι. ἀλλὰ σύ γ' ἥρως,
Λᾶϊ σιδηρείτῃ πεφυλαγμένος ἑρπετὰ πάντα 75
Θαρσαλέως, εἰ καί τοι ὁμιλαδὸν ἀντιόωσιν,
Ἔρχεσθαι διὰ μέσσα, κελαινῆς οὐκ ἀλεγίζων
Λώβης. οὐ γὰρ ἔτι σφι θέμις μεμνῆσθαι ὀδόντων,
Οὐδ' εἴ κεν στείχοντος ἐνιχριμφθεῖεν ποδοῖιν.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ μένειν σφ' ἔτι φαινομένοιο δύνανται, 80
Ἀλλὰ μετ' ὀρρωδοῦσι, ἢ αὖ νεμένοισι δ' ὁμοῖα
Ἔσσονται· τὸ δὲ πολλὸν ἐναντίον ἀΐξαντα,
Ἂψ ὀπίσω παλίνορσα μεθ' ... μενεαίνει·
Καί σφισιν ἐξαπίνης ῥόθος ἵσταται, οὐδέ τι πρόσσω
Νήχεται, ἀλλ' ὀρέγοντα ἐπ' αὐχένα δολιχὸν ... 85
Γλώσσῃσιν μεμάασι σαίνειν, σκύλακες ὥς.
Πολλάκι καὶ κατέδαρθε δαφοινῶν ἄγχι δρακόντων
Ἀμφὶ κυνηγεσίοισι μένων ἐν τάρφεσιν Ἴδης
Θηρητὴρ Εὔφορβος, ἀγαυῷ τῷδε πεποιθώς.
Δῶκα γὰρ αἰτομένῳ λίθον ἱερὸν· οὐδέ ποτ' αὐτῷ 90
Ἐκ μάλα περ πολλῶν ἢ θὴρ κατεναντίον ἔτλη.
Τέρπετο δ' Εὐφόρβῳ περικαλλέϊ φέρτατος ἀνδρῶν
Αἰχμητῇ Μ... ἀνεψιὸς ἐσθλὸς ἐμεῖο,
Εἶδος ἀμώμητος, καὶ εἴδει κάρτος ἀρείων,

Αἴξεοἰ

[illegible Greek verses 95–130]

ΓΑΓΑΤΗΣ.

[illegible Greek verses 1–20]

ΣΚΟΡΠΙΟΣ.

[illegible Greek verses]

ΚΟΡΥΦΩΔΗΣ.

[illegible Greek verses]

Florentis desiderans famosi hasta bene comati.
Propterea & post feras errans, ubi aliquando separatim
Potuit cibo abundantes ferre leones suos.
Sed semper densis in mon[illegible] deo simil[illegible]
[illegible] patri post vestigia, cum [illegible]que
Sequebatur, [illegible]que [illegible] voluit que ipsum [illegible]
[illegible] pater [illegible] tradere,
[illegible] fortis pugnare,
Et Priami robore ipsum col[illegible]
Obtemperauit, quisque voluit tunc cibo abundante relinqui.
Facile quidem ipsum immanem niger traxit hydrus,
[illegible] sub tibia homines perdentem sagittam impellens.
[illegible] quidem adhuc pernicior non latuit, quo [illegible]
Rursus [illegible], illud enim ipsum magis [illegible].
Misereor vero extendentis manus ad [illegible]
[illegible] ipsius lapidis conterentem [illegible]
Tenuem puluerem [illegible]bergere [illegible] malo.
Et sane valde [illegible] hominem fortis reliquit morbus.
Talem terra hominibus auxiliatorem generauit Ostem,
Quique & vulneratis remedium herbis curare,
Et sterilibus mulieribus generare charos filios dat.
Varia enim [illegible] deos facere dico,
Quemadmodum & mea aliquando [illegible] obediens,
Virorum bene valde morbis scientes mederi,
Bucolides abundans praeclare dixit Ophites,
Pharmacum non solum serpentium in conspectum posse,
Sed & oculis ferre lucem & [illegible]
Ex capite [illegible] dolore [illegible]que aliquem hominum
Auribus [illegible] soluens praebuit [illegible].
Et quidem [illegible] tenuem valde audientem esse cantum:
Iam & aliquem hominem [illegible] aureae Veneris
Opera ad desiderabilia nuptiarum cupientem existentem
Recordari amicitiae [illegible] app[illegible]
In ignem vero si iacias, ipsum odorem reptilia [illegible]
Fugient, neque aliquod manet prope nullo cubili.

GAGATES.

FUGIT [illegible] Gagatem [illegible]
[illegible] mortales venenato omnes odore:
Colore vero [illegible], no magnus [illegible] erat videri;
[illegible] de flammam diuam concitat,
Sed per [illegible] ad vares ducit [illegible] neque ille plantas
Ob [illegible] quarum auferre sacrum morbum arcere:
Curabit enim [illegible] pronas trahens.
[illegible] vero [illegible] vita,
Vertuntur hinc atque [illegible] voluta per terram:
[illegible] vero [illegible] mentem delectat, quando videt
Damna patientes cornuta pedibus celer luna.
Faemina vero si [illegible] circumiens
Fumum sub visceribus surgentem recipiat,
Densa intra [illegible] nigra [illegible],
Quique mulieris nono manens in ventre
Inclusus est: tunc vero ipsum sub flatibus lapidis
Videntes laetantur, postea [illegible] emanantem
Ventris: extra enim morbum immensum pellit.
Aliaque multa praeterea Gagatem diuina facere
Scito, atque nidoribus [illegible] reptilia [illegible].

SCORPIUS.

SCORPIE, tuum vero lapidem eiusdem nominis esse, heros
Inclitus Orion non audiuit, erat enim existimo,
Amnis tunc circa membra transfixus doloribus,
Magis vestris & illa petere astris.

CORYPHODE.

NEQUE ille canum lapidem audiuit, quoniam mixtus
Acutum [illegible] capite [illegible] iaculatorem,
Vel leonum [illegible] sagittarum scorpias arcet.
Illum quidem ego tempori valde conuenientem dico humano,

Cessare acutissimo horrendum simul Baccho,
Seruum mortis nigri aspidis iaculum:
Mensura verò qui & misceret rosaceo oleo,
Comedens ex igne succum in collo doloribus,
Auxilium ducit. melle enim cum dulci mixtus,
Atque duram perdit de ventre materiam,
Et impetuose sub inferiora ventris viscerum
Egens fert tumorem indecentem inguinibus.

CORALIVM.

SCIAS verò mollire scorpionis aculeos posse,
Etenim ouidus robur magnum corali,
Et Palamneum ventosum clypeum ponere,
Illiúsque mihi omnium superfluum quæcunque generantur,
Phœbus intonsus naturam esse ex alio,
Loquitúrque in aliam versus formam, quod aliquis tibi
Mendacium ostenderet aliud verò verum iam paratũ est.
Viridis enim herba primum generat nulli terra,
Quam sanè herbis scimus sterilem nutricem, sed in Ponto
Infructuoso, ut alga ut musci fiant leues,
Sed postea venit tabescens ad senectutem.
Siquidem folia corrumpuntur à mari,
Ipsa verò in profunditatibus sub spuma maris
Natat, ut fluctus expuant ad litus.
Huc iam e vestigio ipsam respirantem sub æthera
Dicunt: qui quidem videbant fortificatam visam fuisse.
Diu vero non postea rupi fixa,
Induresciit, & manibus alligata tuis
Attrectas lapidem, qui prius habens humidum corpus erat.
Forma quidem igitur herba adhuc ipsi manet, qualis erat,
Ramique, & quicunque ipsis fructus adnati sunt.
Et quæ ipsi germinauit, & nutrita est in mari radix,
Cortéxque: qui quidem erat cortex, lapideus est.
Delectatio verò iucunda spectante in mentem te,
Ascendet. ego vero nescio quod mihi mulcimentum videnti,
Semper ad præcordia resoluitur, neque possunt
Oculi satiari spectantis: sed me stupor
Mouet pectoribus existimantis monstrum esse.
Et ipsi credens sanè speraui ipsum esse infidum.
Sed sanè Gorgoneum quidem stolidum hominibus
Horrendum caput fama esse. neque iam Perseus
Celeriter volans est mendax monstrum existimari.
Gorgonem enim Perseida draconis comam habentem au-
Atlantis vltimis sub præcipitiis domasse (dis,
Virginem molestam, Erebi faciem habentem, Parcā nigram
Hominum quos quidem super cruentos tecit oculos,
Qui ipsam timorem immensum tolerauerunt videntes,
Fato lapidei mortui steterunt.
Illam verò neque lato pectore contrà Atrytone
Videri cupiuit: informidabilis quidem existens,
Auro abundante Perseo occisam sane videri,
Neq; fratrem tulerat fortem mentem habentem hominem,
Sed dolo variam surripuit ceruicem puellæ,
Quiete valde retro curuos vngues habentem non præuidente,
Circumponens harpam Cyllenidem gutturi.
Illa vero iam & perdita perniciosa erat facies,
Et odiosi Saturni venire sub domum nigram,
Multis fatalem, erat occisa sub mortua:
Sed tunc ad littus cæde pollutus heros
Veniens [illegible] tabem lauit mari,
Calidum ex congregatione caput adhuc & prædatum,
Gorgoneum reposuit in viridibus herbis.
Donec verò ille gurgitibus respirauit maris,
Incedens ex pernicioso labore, longáque via.
Tandiu vero purpureo madefacti satiati fuerant
Sanguine, qui sanè fusi erant humi sub capite frutices:
Crocáque iam ipsos statim celeres Ponti filiæ
Cruorem impellentes, fruticibus concretæ sunt ora:

Παύειν, [illegible] ἄμυγα Βάκχῳ, 5
Ἀ[illegible] [illegible] ἀσπίδος [illegible].
Μέτρῳ δ' [illegible] ἤπαρ,
[illegible]
Ἀλκὰρ [illegible],
[illegible] 10
[illegible]
[illegible].

ΚΟΥΡΑΛΙΟΝ.

ΙΣΘΙ Δ' ἀμαλδῦναι σκορπίου κέντρα δύνασθαι
Καὶ Π[illegible] μέγα κουραλίοιο,
Ἠδὲ [illegible] ἀσπίδα θεῖναι.
Τάδε δή μοι πάντων [illegible] ὅσσα φύονται,
Φοῖβος ἀκερσεκόμης φύσιν ἔμμεναι ἐξ ἑτέροιο 5
Μυθεῖτ' εἰς ἑτέρην στρεφόμενος εἶδος, [illegible]
Ψεῦδος κεν φαίνοιτο, [illegible].
Χλωρὸν γὰρ [illegible],
(Ἣν γὰρ [illegible]) [illegible]
Ἀτρύγετον, [illegible]. 10
Αὐτὰρ ἐπεὶ [illegible],
Ἤτοι μὲν [illegible]
Αὐτὴ [illegible]
Νήχεται, [illegible].
Ἔνθα δ' [illegible] αἰθέρα, 15
Βάζουσ', οἳ [illegible].
Δὴν δ' οὐ [illegible]
Πετρῶται, [illegible]
Ἀψάμενος λίθον [illegible].
Σχῆμα μὲν [illegible], 20
Οἵ τε κλάδοι, [illegible].
Ἥ τ' [illegible] ῥίζα [illegible]
Φλοιός θ' [illegible] λάϊνός ἐστι.
Τερπωλὴ δ' [illegible]
Βαίνει' [illegible] 25
Αἰὲν [illegible]
Ὄσσε [illegible]
Σοῦ [illegible]
Καί [illegible] ἄπιστον.
Ἀλλά τι Γοργείην [illegible] 30
[illegible] ἄρα Περσεὺς
[illegible].
Γοργόνα γὰρ Περσῆα δρακοντοέθειραν [illegible]
Ἄτλαντος νεάτοισιν ὑπὸ κρημνοῖσι δαμάσσαι,
Παρθένον ἀργαλέην, [illegible] 35
Ἀνθρώπων [illegible]
Οἱ μὲν δεῖμα [illegible]
Αἴσῃ λάϊνοι [illegible].
Τὴν δ' οὔτ' [illegible] Ἀτρυτώνη
Δέρκεσθαι [illegible], 40
Χρυσείῳ Περσῆϊ [illegible],
Οὔτε κασίγνητον [illegible]
Ἀλλὰ δόλῳ [illegible] αὐχένα κούρης,
Ἡσυχίῃ μάλ' [illegible]
Ἀμφιβαλὼν ἅρπην κυλληνίδα λαιμῷ. 45
Τῆς δ' ἄρα [illegible]
Καὶ στυγεροῦ Κρονίδαο μολεῖν ὑπὸ δώματα [illegible]
Πολλοῖς [illegible].
Ἀλλ' ὅτ' [illegible] ἥρως
Ἐλθὼν [illegible] θαλάσσης, 50
[illegible]
Γοργείην [illegible] χλωρῇσι βοτάναισι.
Ὄφρα δ' [illegible] θαλάσσης
Στείχων [illegible] δολιχήν τε [illegible],
Τόφρα [illegible] 60
Αἵματος [illegible].
Αὐτὶ δ' ἄρα [illegible]
Ἄνδρες [illegible]

Πήγνυντ

Πήγνυνθ' ὥστε σε πάγχυ λίθον στείρην ἐσιδέσθαι·
Οὐδέ τ' ἐὴν οἴεσθαι, ἐπεὶ στείρα λίθος ἦεν.
Ἐκ δ' ὤλεσεν βοτάνης ὑγρὸν δέμας· ἀλλ' ἄρα καὶ ἔμπης 65
Οὐλομένης πάμπαν βοτάνης οὐκ ὤλεσεν εἶδος.
Τὴν μὲν ἄρα χροιὴν ἐξ αἵματος ἔσχεν ἐρυθρήν.
Ἀμφασίη δ' ἔλλαβε θρασὺν ἥρωα, ὡς ἐνόησε
Ἐξαπίνης μέγα θαῦμα, τὸ καὶ πέλας αὐτίκ' ἰοῦσα
Διογενὴς πολύμητις ἐθαύμασεν Ὀβριμοπάτρη. 70
Θῆκε δ' ἀδελφειοῦ κλέος ἄφθιτον, ὥς κε πέλοιτο
Αἰεὶ Κουραλίου προτέρην φύσιν ἀλλάσσεσθαι.
Ἐν δὲ βίην οἱ δῶκεν ἀπειρεσίην ἀγαλλιν
Φύλλα φυλασσέμεναι κρυερὴν ἐς φύσιν ἰόντα.
Ἢν δολιχὴν ἕρπων ἐς ἀταρπιτὸν εἴ μιν ἔχοι τις, 75
Ἠὲ πέρα ἅλα δῖαν ἐϋσπείρῳ ἐνὶ νηΐ.
Καὶ γὰρ Ἐνυαλίοιο θοὸν δόρυ μαινομένοιο,
Καὶ χόλον ἀνδροφόνον φεύγειν ἀπὸ ληϊστήρων,
Καὶ πολιὸν Νηρῆα κυκώμενον ἐξυπαλύξαι
Ἐσθλὸν Κουραλίοιο βίη θνητοῖσιν ὀπάζει. 80
Γλαυκὴν δ' ἐγρεκύδοιμον ἀταρβέα Τριτογένειαν
Σφοῖσι πόνοις ἐπαμύντορα κικλήσκουσιν.
Φάρμακα δ' ὅσσα πέλονται ἀτάσθαλα, καὶ καταδέσμοι,
Ἀράς τ' ἀγνάμπτοισιν Ἐρινύσι πάγχυ μελούσας,
Εἴτε μύσος κεύθων οἶκος δόμον ἐκ σίνεται 85
Ἀνδρί, τῶν ὅσα λύματ' ὀπίζεται ἠδ' ἐπαοιδάς
Σχέτλιοι ἀλλήλοισι μεγαίροντες τελέθουσι,
Πάντων ἀντίαλεξιν δήεις κρατερώτατον εἶναι.
Κόψας δ' ἀμμίξῃς ξανθῆς ὁμὰ σπέρματι Δηοῦς·
Καί τοι λοιγὸν ἅπαντα τὸν ἐκ γαίης ἀπ' ἀρούρης, 90
Αὐχμούς τ' ἐξελάσει σταχύων γλάγος ἐκπίνοντας·
Ἀμβλύνει τε χάλαζαν, ἀπειρεσίοισι βελέμνοις
Ἀγρῷ πῆμα φέρουσαν ἀμήχανον, ἐξακέσασθαι.
Βρωτήρων τ' ἐπὶ πᾶσι γένος πάντων δηλητῆρα,
Εὐλάς τε, κάμπας τε, καὶ ἀσθενέην ἐρυσίβην, 95
Ἥτ' ἐξ οὐρανόθεν πταμένη τοῖσι καρπὸν ἐρυθρὸν,
Ἀμφὶ σταχύεσσιν ἀπειρεσίη χυθεῖσα κάθηται·
Ἔκ τε μυῶν ἀγέλας, καὶ τ' ἀκρίδος ἄσπετον ἔθνος
Ῥαίσει, καὶ Κρονίδαο παρατρέψει κεραυνούς,
Παιδὸς ἑοῦ κλέος ὅσσον ἀεξήσοιο, 100
Κεῖνο πάρος περάτηθεν ἀνερχομένοις ἐπὶ χθονός
Κουράλιον θνητοῖσι φέρων πόρεν Ἀργειφόντης.
Τὸν δ' ἀκρήτοιο μετ' οἴνου πινέμεν αἰεὶ
Μέμνησο, τοιῆσδ' οὔνεκ' ἀσπίδος, ὡς προέειπον.

ΑΧΑΤΗΣ.

Καὶ πολυειδέα πῖνε μετ' ἀκρήτου βεβρίθοντα,
Μορφὴν παντοίην ἐπιειμένον ἐσθλὸν Ἀχάτην.
Πολλὰ μὲν οὖν ῥεῖά γ' ἔστιν Ἀχάτου χρώματ' ἰδέσθαι·
Ἐν γάρ οἱ δήεις ὑάλῳ εἴκελον ἴασπιν,
Σάρδιόν θ' αἱματόεντα, καὶ αἰγλήεντα μάραγδον. 5
Ἐν δ' ἄρα μιν τοτ' ἔρειθος ἀτὰρ καὶ χαλκὸν ἐν αὐτῷ
Δήεις, καὶ χροιὴν ἐαροτρεφέος μήλοιο.
Ἀλλ' οἶος πάντων προφερέστατος, εἴ κε μιν εὕρῃς
Εἶδος ἔχοντα δαφοινὸν ἀμαιμακέτοιο λέοντος·
Τῷ καί μιν προτέροισι λεοντοφόνην ἐνομήναι 10
Ἥνδανεν ἡμιθέοισι, κατάστικτον σπιλάδεσσι
Πυρσαίῃσι, λευκαῖς τε, μελαινομένῃσι, χλοεραῖς τε.
Τὸν δ', εἰ σκορπίου ἀλεγεινὴν ὀδύνῃσιν ἀκωκὴν
Ἔλθοι, ἀρ τεξίων ἐπὶ ἕλκει κέκλεο λυγρῷ,
Ἠμὲν ἐπιπάσσειν· ἀπὸ γὰρ μινύθουσιν ἀνίαι. 15
Ἱμερτόν τε γυναιξὶ δυνήσεται ἄνδρα θεῖναι.
Καὶ θέλξεις μύθοισι βροτούς, καὶ πάντα κομίζων
Ἄσσα κεν αἰτήσειας, ἀφίξεαι οἴκαδε χαίρων.
Καὶ νόσον ἐκφεύξεσθαι ὅτε
Ὅς μιν ἑαῖς παλάμῃσι λαβὼν χείρεσσι κατάσχῃ· 20
Δίζεαι εἴ οἱ τόνγε βιωσέμεν ἀρνήσαιτο.
Ἀλλὰ νόει σὺ τόσσον ἐνὶ φρεσίν, οὕνεκεν αὐτῷ
Ῥῆξε λίνον Κλωθώ, τῷδ' ἤλυθεν ὕστατον ἦμαρ.

Concretae sunt, ut lapideam omnino carinam existim esses.
Neque suam existimasses, quoniam carina lapis erat.
Perdiditque ex herba humidum corpus: sed tamen 65
Perdita omnino herba, non perdidit formam.
Illum quidem diuturnum habuit ex sanguine ruborem,
Taciturnitas vero heroa cepit audacem, ut cognovit
Repente magnũ miraculum, quod & prope statim accedẽs,
A Ioue genita prudens, admirata est fortem habens patrẽ 70
Posuitque fratris gloriam incorruptam, ut esset
Semper Coralij priorem naturam mutari.
Inde vim ipsi dedit magnam ἀγίνν,
Folia custodire in frigidam naturam euntia.
Vel longam repens in viam, si ipsum habeat aliquis: 75
Vel transire mare diuum, rudentibus bene instructis in naui.
Etenim Martis fortem hastam insanientis,
Et iram cruentam fugere à piratis,
Et canum Nerea ingentem effugere,
Bona Coralij vis mortalibus praebet. 80
Dulcémque verò ad gloriam incitantem intrepidam Trito-
geniam,
Suorum laborum adiutricem vocant.
Pharmaca verò quaecunque sunt impia, & vincula,
Execrationésque inflexibilibus Furijs omnino curae existen- 85
Siue odium latens domus perniciosum non cognoueris (tes,
Viri, & quot sordes in ipsis & incantationes,
Quae inter miseros vinicem inuidentes sunt,
Omnium coralium inuenies fortissimum esse.
Contundens verò semen flauae Cereris miscens,
Et tibi pestem omnem tua ex terra, 90
Siccitatémque terra efferres, ex spicis lac bibentem,
Insuperabilémque grandinem innumeris iaculis
Agro vulnus ferentem incurabile.
Vermium praeterea genus omnium populator,
Vermésque erucásque & pruinam, 95
Quaeque infra ex caelo volans ad fructum rubra
Circum spicas circumfusa sedet,
Et mures innumeros, & locustarum innumeram multitudi-
Perdet, & Saturni praeteribunt fulmina, (nem
Filiae suae gloriam animam venerantis, 100
Quod prius venientibus à finibus,
Coralium mortalibus ferens praebuit Argicida.
Tu verò mero cum vino bibere semper
Recordare, lithiasis causa aspidis, ut dixi.

ACHATES.

Et multiformem bibe cum mero vino,
Forma omnis generis indutum bonum Achatem.
Multos quidem igitur facile est Achatis colores videre.
In ipso enim inuenis videns vitreum iaspim,
Sardiúmque sanguinolentum, & splendentem smaragdum, 5
Inde sile mixto coloratus, postea & ferrum in ipsa
Inuenis & colorem verni pomi,
Sed solus omnium vtilissimus, si ipsum inueniss
Formam habentem fuluam indomiti leonis.
Quare & ipsum prioribus leones fulcientem nominatum 10
Placuit semideis, interstinctum maculis, (fuisse
Flauis, albisque, nigris, viridibúsque,
Illum verò si scorpij deplorans aliquis aculeum
Venias, applicare hulceri iube pernicioso,
Et ipsum inspergere: diminuuntur enim dolores. 15
Desiderabilémque mulieribus poterit virum facere.
Et demulcebis verbis homines, & omnia portans
Quaecunque petis, peruenies domum gaudens.
Et morbo laborans restituetur,
Qui ipsum in suis accipiens manibus tenuerit, 20
Quaerere num illum victurum negaret.
Sed cogita tu tuis in mentibus, quoniam ipsi
Fregit filum Clotho, illique venit vltima dies.

ADHVC DE ACHATE.

NEQVE igne ardens alternis diebus virũ frequẽtãs,
Vel hecticis capiens febris apud Plutonem depones,
Vel quartanae damnum tardum nunquam cessare
Volentis, sed ad cavernam accedit manentis,
Quae tu sanè sanare per inculpatum statim Achatẽ poteris.
Nullus enim priorum melior. aliam verò signum
Dicam, quandoquidem sic tu vim ostendes lapidis.
Ipsum enim in carnium faciens medium costarum,
Paululum si dimittas, absumentur intra omnes.

ADHVC DE ILLO.

NON tibi & illum adversus reptilia dico posse,
Sed alium dabo, desideranti tibi medicum,
Ex caelo genitum: tu verò in mentes iniice tuas.
Quum enim splendens suum corpus latum pectus habens
Caelum crudelis sub manibus Saturni,
Exulum deflexisset immensum ad terram,
Aetheris ex turbone cadere in terram gestiens,
Vt omnia vitiosum circumpandens
Dorsum suum obscuraret, tamen caelistellati
Animum excrucians Saturnus caelum adhuc habitat,
Tunc divini defluentes ferebantur
Sanguinis ex cicatrice ad terram guttae:
Quas non fatale erat ab immortali venientes
Corpore perdi: manere verò feraci Parca
In terra matris deorum salvum, sanguinem tulerunt.
Quem siccum circumsplendentes fecerunt equi
Solis. quae si aliquis attingeret, contenderet
Lapidẽ se habere in manibus habet verò sanguinẽ cõcretũ.
Intra enim quidem color ipsum verus sanguinis est,
Inde & aqua facile domatus verus sanguis
Fit, sanguinolentus verò & nomine lapis adhuc viris,
A priorib. nominatus est. perfecta verò, quẽadmodum decet,
Pharmaca habet. quem verum defluxum vates
Caelestem dicunt ad homines pervenire.
Non enim ille neque novam vult mortalibus miseriam,
Venire ad oculos, antiquioréinque prohibet.
Mixtus albo cum lacte, vel sero lactis, vel dulci melli,
Ex superciliis omnem abducit morbum. irascitur enim,
Submovere mortales videns amabiles facies,
Ab antiquissimo beatorum rotunda supercilia habente rege:
Et oculis tuis conversata calicibus,
Vtrique pudendorum remedium erit, si quis bibat.
Quem ego Aiaci prudenti saepe praecepi,
Armis contendere indomito pro Achille,
Volenti victoriae auxiliatorem manibus portare,
Et Vlyssem audacem contra ipsi
Gloriam Minerva civitatum populatrix dedisset.
Sed non ipsi Parca fuit admonenti obtemperare,
Quoniam divinum mihi despexit remedium,
Accepitque perniciosum ensem. postea tu sanè illius Parcam
Tunc, & adversus nigrum perniciosi genus
Reptilis sanguinolentum sciens lapidem, semper socios
Bibere Nymphis in Naiadibus iube.
Et quidem ego alatum meum servum Dolonem,
Fratri meo paratus amicum Hectori facere,
Promptus praebui lapidem caelestem petenti.
Postea ille e vestigio Troianis coram omnibus,
Hectori patrique meo gratus fuit socius.
Propterea ille vicissim gratificari mihi
Cupiens, leuem precibus a patre
Praebuit divite accipiens lapidem, quem aliquando ipse
Veniens ex Ilio fortem ad Memnonem praeco,
Signa me praesente reperiens, ex Assyria,
Auro sumptuoso meliorem huc portavit,
Innumera illic magis praebens multa scientibus dona.

ΕΤΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΧΑΤΟΥ.

ΟΥΔΕ πυρεσσομένοις ἠέθων ἐπισσυμένῃσιν ἄνδρα δαμάζων
Ἢ κρυερῆς μάλ' ἔπειτα πυρετοῖο ἄδην θεράπων,
Ἢ τετάρτῃσιν ἕτη λῆξ' αὐτίκα λήγειν
Βελλομένοις, ἐπὴν αὐτὸν παλάμῃσιν ἑλόντες.
Τῷ νῦν ἰθύνασθαι δὲ ἀμώμητος αὐτὸς ἀχάτην.
Οὔτις γὰρ προτέρων τελέθει ἀρείων· αὐτὰρ σῆμα
Ἐξερέω, τὸ σὺ ἔπειτα θέλων δείξῃς λίθοιο·
Ἐν γὰρ μιν κρεάεσσι βαλὼν μέσσῳ ἐπὶ πλευρῶν
Τυτθὸν ἀνασχέσθαι, τὰ δὲ τήκεται ἔνδοθι πάντα.

ΕΤΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΥ.

ΟΥ μέν τοι καὶ τόνδε χερείονα φημὶ δαῆναι,
Ἀλλ' ἕτερον δώσω χατέοντί τοι ἰητῆρα
Οὐρανόθεν γεγαῶτα· σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι.
Εὖτε γὰρ αἰγλήεν φαεινὸν δέμας εὐρύστερνος
Οὐρανὸς ἀμειλίκτοιο ὑπαὶ παλάμῃσι Κρόνοιο
Δινηθεὶς ἔκλινεν ἀπειρεσίην ἐπὶ γαίης,
Αἰθέρος ἐκ δίνης πεσέειν ἐς γαῖαν μενοινῶν,
Ὄφρα κε πάντ' ἀΐδηλα, πολυτειρέ' ἀμφιπεσόντας
Νῶτον ἑόν, τεύξῃ, θυμὸν δ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Θυμὸν ἀνιήσας Κρόνος οὐρανὸν ἔτι ναίει·
Δὴ τότε αἰθερίοις ἐξ ὠτειλῆς φορέοντο
Αἵματος ὠτειλῆθεν ἐπὶ χθονὶ ῥαθάμιγγες,
Τοῖον ἀμοίρον ἐὸν ἀπ' ἀθανάτοιο κιοῦσαι
Σώματος ὄλλυσθαι· μίμνειν δ' ἐριβώλακι μοίρας
Ἐν γαίῃ μεγάροισι θεῶν τοῖοι αἷμα χέοντο.
Μῆτε ἀφύσσαν, αὖον δὲ περιγλήνοι θέσαν ἵπποι
Ἠελίου. καί κεν τις ἐπιψαύων, ἐείσει
Λᾶαν ἔχειν ἐνὶ χερσίν, ἔχει δέ μιν αἷμα πεπηγός.
Ἐν γὰρ δὴ χροιὴν αὐτὸς ἐτήτυμος αἵματός ἐστι,
Ἐν δὲ καὶ ὕδατι ῥεῖα δαμασθεὶς ἀτρεκὲς αἷμα
Γίνεται αἱματόεις δὲ καὶ οὔνομα λᾶας ἔτ' ἀνδρῶν
Ἐκ προτέρων κέκληται, ἀτὰρ τὰ δ', ὡς ἐπέοικε,
Φάρμακ' ἔχει· τὸν μὲν τὸν ἀπορρῶγά μιν ἀοιδοὶ
Οὐρανίην κελάδουσιν ἐς ἀνθρώπους ἀφικέσθαι.
Οὐ γὰρ ὅ γ' οὔτε νέην ἐθέλει θνητοῖσιν ἀΐζειν
Ἔρχεσθαι προτὶ ὄσσε, παλαιοτέρην τ' ἀπερύκει,
Μισγόμενος λευκοῦ μετὰ γλάγεος ἠδὲ καὶ αὖτε
Ἰχῶρος προτέρου, γλυκεροῦ μέλιτος δ' ἐξείης.
Ἐκ βλεφάρων ἀπὸ πᾶσαν ἄγει νόσον· ἄχνυται γὰρ
Εἴργεσθαι θνητοὺς ὁρόων ἐρατεινὰ πρόσωπα
Πρεσβυτάτου μακάρων περικλοβλεφάρου βασιλῆος.
Καὶ γὰρ λύμασι τοῖσι, σμηχόμενος κυλίκεσσιν,
Ἀνδρός τ' αἰδοίων ἄκος ἔσσεται ὅς κε πίνει.
Καὶ μὲν ἐγὼ Αἴαντι δαΐφρονι πόλλ' ἐπέτελλον,
Ἔντεσι δυσμενέεσσιν ἀμύμονος ἀμφ' Ἀχιλῆος
Ἐσσυμένῳ, νίκης ἐπαρωγόνα χερσὶ κομίζειν.
Καί κεν Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἀντίον αὐτῷ
Κῦδος Ἀθηναίη ἐρυσίπτολις ἐγγυάλιξεν·
Ἀλλ' οὔ οἱ μοῖρ' ἦεν παραιφαμένοιο πιθέσθαι.
Τούνεκα θεσπέσιόν μοι ἀθέριξεν ὄνειαρ,
Δέξατο δ' οὐλόμενον ἄορ. αὐτὰρ σύ γε τοῖο μὲν αἶσαν
Ἄζεο, πρὸς δὲ μέλαν ὀλοόφρονος φῦλον
Ἑρπετοῦ αἱματόεντα δαεὶς λίθον, αἰὲν ἑταίρους
Πινέμεναι νύμφαις ἐνὶ νηϊάδεσσι κέλευε.
Καὶ μὲν ἐγὼ λασιόφρον' ἐμὸν θεράποντα Δόλωνα
Αὐτοκασιγνήτῳ μεμαὼς φίλον Ἕκτορι θεῖναι,
Πρόφρων ὤπασα λᾶαν ἐλδομένῳ αἰτέοντι·
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξαπίνης Τρώων προπάροιθεν ἁπάντων
Ἕκτορι πατρί τ' ἐμῷ κεχαρισμένος ἔπλεθ' ἑταῖρος·
Τοῦ δ' ἕνεκ' ἂψ μ' ἐκεῖνος ἀμοιβαδὶς ἀρνύσθαι
Ἱέμενος, λιτανῇσιν ἐπίκλητον παρὰ πατρὸς
Ὤπασεν ἀφνειοῖο λαβὼν λίθον, ὅν ποτ' ἄρ' αὐτὸς
Ἐλθὼν Ἰλιόθεν κρατερὸν μετὰ Μέμνονα κῆρυξ,
Σήματ' ἐμοῖο τεκόντος ἀπ' Ἀσσυρίηθεν
Χρυσοῦ τιμήεντος ἀμείνονα δῶρα κομίσσας,
Μυρία κεῖθι μάλ' αὖτις περὶ πολυίδμοσι δῶρα.

Εἰ δ' ἄγε

Εἰ δ' ἄγε δέχνυσο μῦθον, ἐγὼ δ' [illegible] τέκνα λέξω.
Πρῶτα [illegible] σπεύδοντας [illegible]
(Οὐ γὰρ [illegible])
Ἠέλιον [illegible] 60
Καὶ χθόνα πίειραν, πάντων [illegible]
[illegible] λίθον [illegible]
[illegible] δράκοντας
Οὓς [illegible] ἐπιόντες,
[illegible] 65
[illegible]
Αὐτὰρ ἔπειτα [illegible]
[illegible]
[illegible]
Κνίσσης ἱμείρων πυρὶ [illegible] 70
Τοῦ δ' [illegible] δαΐζειν ἐννέα μοίρας·
Τρεῖς μὲν κικλήσκειν πανδερκέος ἠελίοιο,
Τρεῖς δ' ἑτέρας γαίης [illegible]
Τρεῖς δὲ θεοπροπίης πολυΐδμονος Ἡφαίστοιο·
Τὰς δὲ λέβης [illegible] αἱματοέσσας 75
Δέξαιτο, καὶ δῶρον ἐλαίου [illegible]
Ἠδὲ μέθυ [illegible]
Ἐν δ' [illegible]
Ἐν δὲ [illegible]
Μῖξαι [illegible] 80
Ἐν δὲ καὶ [illegible] μεμιγμένα
[illegible] ἀνθρώποισιν.
Ὄφρα δ' [illegible] ἐόντα,
Τόφρα δὲ κικλήσκειν [illegible]
Οὔνομα. [illegible] 85
Μυστικὸν [illegible]
Ἀρᾶσθαι δὲ Μέγαιραν [illegible]
[illegible]
Πνεῦμα δ' [illegible] ἄγει [illegible] μοίρας.
Ὁππότε δ' [illegible] 90
Δαίσονται [illegible]
Αὐτὴν [illegible] (τὰ δὲ λοίπ' [illegible] καλύψαι)
Καὶ [illegible] λευκὸν γάλα καὶ [illegible] ἡδύ,
Καὶ λοιπὰ [illegible] μελίσσης [illegible]
Καὶ [illegible] 95
Παρθενικῆς [illegible]
[illegible]
Μηδὲ [illegible]
Ἀλλ' [illegible]
[illegible] 100
[illegible]
[illegible] ἀθανάτοισιν
Ἑξείης ῥέζοντες, ἀρώματα ποικίλα καῖε.
Ταῦτ' ἐγὼ ἐκτελέσας, ὅσα τ' ἔσσεται, ὅσσα τε κλάζει
Ὄρνιθες [illegible], εἴσομαι, ὅσσα τε θῆρες 105
Ὠμοφάγοι [illegible]

Sed age recipe verbum, ego verò intell[illegible]
Primum quidem igitur properantes [illegible]
(Non enim facere fas est [illegible]
Solem latam faciem habentem celeb[illegible]
Et Terram pinguem omnium nutricem [illegible]
Secundò rursus be[illegible] supra lapidem [illegible]
Macerare [illegible] longos decorem [illegible] dracones
[illegible]pore: quem [illegible] ascendentem videntes,
Accedentes ad aram congregati,
Ex antro videntur adrepentes ad odorem:
Sed postea [illegible] nuper lotas tunicas [illegible]
Induti tres, acutum ferebant vtrinque scindentem quisquis
Ensem, discerpere serpentem varium, qui maxime
Nidorem desiderans prope ignem voluebatur
Quáinque membratim diuidere in nouem partes.
Tres quidem vocare omnia videntis Solis,
Tres verò alias Terra fertilis populum pascentis,
Tresque vaticinij multiscij Vulcani.
Illas verò lebes ex tegulis factas sanguinolentas
Recipias, & donum ex oleo Atritona,
Et vinum Bacchi chorum vocantis infundere.
Inde salem album iacere condimentum cibi,
Inde ipsis & acrem coccum ussi
Miscere, auream habentem vestem, nigro colore, pretiosum,
Inde & quæcunque alia simul mixta,
Desiderium immittunt cibi hominibus,
Vt [illegible] in tripode carnes subigerentur existentes.
Interea vero vocare beatorum infractum quodcunque
Nomen. del[illegible]ctantur enim, si aliquis in sacrificiis
Mysticum canat nomen cœlestium.
Precari verò, Megæram longe sonante
Mouere à tripode mala machinantem, illos verò
Spiritus à Ioue volans intra ducit sacras ad portiones.
Quando verò collas ad carnes veniunt,
Conuiuati, & postea saturati
Ex tripode, reliquias verò terra occultabis,
Et ipsis libare album lac & vinum dulce,
Et reliqua, amabilémque apis odoratum cibum,
Et coronare texentes ramos fructifera
Virgines auferentes oliua, neque saturabis
Tuis peplis, miserere domum euntium,
Neque conuerti, quare ab ipsis auertimini,
Et se oper priorem in viam oculos ferentes
Redite domum: neque prius alloquimini
Si aliquis obuiet viator, donec veneritis
Domum: vbi postea sacrificia immortalibus
Deinceps facientes, aromata varia vrue.
Illa ego perficiens, & quæcunque erunt, & quæcunque lœnes
Aues resonant, sciam, & quæcunque feræ
Crudáque comedentes in suis lustris vlulant.

ΝΕΥΡΙΤΙΣ.

ΕΝΘΕΝ ἐγὼν [illegible] Βάκχῳ [illegible]
Δῶρα λίθου, [illegible] ἔχοντες
Ἄνθρωποι [illegible]
Οὐρανίδαι, [illegible]
Εἴ κεν τις [illegible] 5
[illegible]
Νευρίτης [illegible]
Ἔνθεν [illegible]
Καρτερὰ φάρμακα [illegible] πέτρα,
Τῆς [illegible] χλοεροῖο [illegible] 10

NEVRITES.

HINC ego sciui Neurita
Dona lapidis Baccho grata: quem quidem habentes
Homines sacrificia faciatis, & orationes audiens
Cœlestes, nudo verò difficilem si pede iecbalis
Fugientes pressus serpentis per carnem spina
Læserit, dolorem leniet ipsi
Neurites facit verò mulieri maritum desiderabilem.
Hinc & contrà nigram aspidem cognoui
Fortia pharmaca tua homines seruantia (diuina petra)
Cuius colórque est viridis porri.

ΧΑΒΑΖΙΟΣ.

ΕΝΘΕΝ καὶ [illegible] Χαβάζιε [illegible]
Ἐν [illegible] ἄριστον.
[illegible]
Καὶ [illegible]
[illegible] ἥρως 5

CHABAZIVS.

HINC & (diue Chabazie) experiri
In animo habebam tuum robur optimum.
Ambo enim & morbum refrigeras igneum,
Et mihi à scorpione illo grata portas,
(Latonides) te vsque meus Paantius heros

Irrueris nihil posse dixit se demonstraturum
Sorori iratus, argenteum arcum habens,
Cassandra iussit audientibus omnia
Diuinare Troianis, vera sanè sapientem.
Postea ego & prius iuraui forte iuramentum,
Mendax nunquam verbum dicere hominibus.
Et nunc verè valde tibi dicenti singula
Nostris (heros longè iaculans) obtempera verbis,
Sic dixit Priami à Ioue nutriti charus filius,
Intrepidi seruo ferens gratiam Herculis.
Nobis verò herbosum ad verticem euntibus,
Asperam valde verba viam mitigauerunt.

Ἐσσόμενον τάδε πάντα ἀμήχανα φησὶ πιφαύσκειν.
Αὐτοκασιγνήτην κεχολωμένος Ἀργυρότοξος
Κασσάνδρην ἐκέλευσεν ἀκουόντεσσιν ἅπαντα
Θεσπίζειν Τρώεσσιν, ἐτήτυμα περ φρονέουσαν.
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ πρόσθεν ἀπώμοσα κρατερὸν ὅρκον, 10
Ψεύδεα μήποτε μῦθον ἐνισπεῖν ἀνθρώποισι·
Καὶ νῦν ἀτρεκέως μάλα τοι λέξαντος ἕκαστα,
Ἡμετέροις ἥρως ἑκατηβόλε πείθεο μύθοις.
Ὣς ἄρ' ἔφη Πριάμοιο διοτρεφέος φίλος υἱός,
Ἀτρέστῳ θεράποντι φέρων χάριν Ἡρακλῆος. 15
Νῶϊ δὲ ποιήεσσαν ἐς ἀκρώρειαν ἰοῦσι
Τρηχεῖαν μάλα μῦθοι ἀτερπέα ἐπρήϋναν.

ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ

ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ ΚΥΡΗΝΑΙΟΥ ΥΜΝΟΙ.

CALLIMACHI CYRENÆI HYMNI.

ΕΙΣ ΔΙΑ.

ΖΗΝΟΣ ἔοι τί κεν ἄλλο παρὰ σπονδῇσιν ἀείδειν
λώϊον, ἢ θεὸν αὐτόν, ἀεὶ μέγαν, αἰὲν ἄνακτα,
Πηλαγόνων ἐλατῆρα, δικασπόλον οὐρανίδῃσι;
Πῶς καί μιν, Δικταῖον ἀείσομεν ἠὲ Λυκαῖον;
Ἐν δοιῇ μάλα θυμός, ἐπεὶ γένος ἀμφήριστον. 5
Ζεῦ, σὲ μὲν Ἰδαίοισιν ἐν οὔρεσί φασι γενέσθαι,
Ζεῦ, σὲ δ' ἐν Ἀρκαδίῃ· πότεροι, πάτερ, ἐψεύσαντο;
Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται· καὶ γὰρ τάφον, ὦ ἄνα, σεῖο
Κρῆτες ἐτεκτήναντο· σὺ δ' οὐ θάνες, ἐσσὶ γὰρ αἰεί.
Ἐν δέ σε Παρρασίῃ Ῥείη τέκεν, ἧχι μάλιστα 10
Ἔσκεν ὄρος θάμνοισι περισκεπές· ἔνθεν ὁ χῶρος
Ἱερός, οὐδέ τί μιν κεχρημένον Εἰλειθυίης
Ἑρπετὸν οὐδὲ γυνὴ ἐπιμίσγεται, ἀλλά ἑ Ῥείης
Ὠγύγιον καλέουσι λεχώϊον Ἀπιδανῆες.
Ἔνθα σ' ἐπεὶ μήτηρ μεγάλων ἀπεθήκατο κόλπων, 15
Αὐτίκα δίζητο ῥόον ὕδατος, ᾧ κε τόκοιο
Λύματα χυτλώσαιτο, τεὸν δ' ἐνὶ χρῶτα λοέσσαι.
Λάδων ἀλλ' οὔπω μέγας ἔρρεεν, οὐδ' Ἐρύμανθος,
Λευκότατος ποταμῶν· ἔτι δ' ἄβροχος ἦεν ἅπασα
Ἀζηνίς· μέλλεν δὲ μάλ' εὔυδρος καλέεσθαι 20
Αὖτις· ἐπεὶ τημόσδε, Ῥέη ὅτε λύσατο μίτρην,
Ἦ πολλὰς ἐφύπερθε σαρωνίδας ὑγρὸς Ἰάων
Ἤειρεν, πολλὰς δὲ Μέλας ὤκχησεν ἀμάξας,
Πολλὰ δὲ Καρνίωνος ἄνω, διεροῦ περ ἐόντος,
Ἰλυοὺς ἐβάλοντο κινώπετα· νίσσετο δ' ἀνὴρ 25
Πεζὸς ὑπὲρ Κρᾶθίν τε πολύστιόν τε Μετώπην
Διψαλέος· τὸ δὲ πολλὸν ὕδωρ ὑπὸ ποσσὶν ἔκειτο.
Καί ῥ' ὑπ' ἀμηχανίης σχομένη φάτο πότνια Ῥείη,
Γαῖα φίλη, τέκε καὶ σύ· τεαὶ δ' ὠδῖνες ἐλαφραί.
Εἶπε, καὶ ἀντανύσασα θεὴ μέγαν ὑψόθι πῆχυν, 30
Πλῆξεν ὄρος σκήπτρῳ· τὸ δέ οἱ δίχα πουλὺ διέστη,
Ἐκ δ' ἔχεεν μέγα χεῦμα· τόθι χρόα φαιδρύνασα,
Ὦνα, τεὸν σπείρωσε· Νέδῃ δέ σε δῶκε κομίζειν
Κευθμὸν ἔσω Κρηταῖον, ἵνα κρύφα παιδεύοιο,
Πρεσβυτάτῃ Νυμφέων, αἵ μιν τότε μαιώσαντο, 35
Πρωτίστῃ γενεῇ μετά γε Στύγα τε Φιλύρην τε.
Οὐδ' ἁλίην ἀπέτισε θεὴ χάριν, ἀλλὰ τὸ χεῦμα
Κεῖνο Νέδην ὀνόμηνε· τὸ μέν ποθι πουλὺ κατ' αὐτὸ
Καυκώνων πτολίεθρον, ὃ Λέπρειον πεφάτισται,
Συμφέρεται Νηρῆϊ, παλαιότατον δέ μιν ὕδωρ 40
Υἱωνοὶ πίνουσι Λυκαονίης ἄρκτοιο.
Εὖτε Θενὰς ἀπέλειπεν ἐπὶ Κνωσοῖο φέρουσα,
Ζεῦ πάτερ, ἡ Νύμφη σε (Θεναὶ δ' ἔσαν ἐγγύθι Κνωσοῦ)

IN IOVEM.

IOVIS apud libationes quid aliud sit celebrare
Melius, quam Dei ipsum, semper magnum, semper regem,
Terrigenum expulsorem, iura dantem cœlicolis?
Et quomodo ipsum, Dictæum canemus, an Lycæum?
In dubio admodum hæret animus: quoniam genus Iouis controuersum est. 5
Iupiter, te quidem alij Ideis in montibus aiunt genitum,
Iupiter, te verò alij in Arcadia: vtri pater mentiti sunt?
Cretenses semper mendaces: etenim sepulchrum, ô Rex, tuum
Cretenses fabricarunt: tu autem non periisti, es enim semper.
In Parrhasia autem te Rhea peperit, vbi maximè 10
Erat mons nemoribus obtectus: inde locus ille est
Sacer: neque eum aliquod expertum Lucinam
Reptile, neque mulier adit vlla: sed ipsum Rheæ
Veterem nominant puerperij lectum Apidanes.
Hic te postquam mater magno deposuit ex vtero, 15
Statim quærebat riuum aquæ, quo partus sui
Retrimenta ablueret tuumque corpus purgaret.
Ladon verò magnus nondum fluebat, neque Erymanthus,
Limpidissimus amnium: sed adhuc sicca erat omnis
Arcadia talis futura tamē vt maxime aquosa nominaretur 20
Iterū. quoniam tū tēporis quo Rhea zona soluit. i. peperit,
Sanè multas desuper quercus liquidus Iaon
Produxit, multos etiam Melas Hamaxus tum gestauit currus:
Multæ præterea supra Carionem, qualibet nunc sit humidus,
Lustra construxerunt feræ. ibat etiam vir 25
Pedester tum super Crathin, tū super scrupulosam Metopen
Sitibundus: sed multa aquæ copia sub pedibus latebat.
Itaque in hac difficultate cōstituta dicebat veneranda Rhea,
Terra chara pario & tu vodam. tui. n. dolores leues sunt.
Dixit: & cum denuo extendisset Dea magnum in sublime cubitum, 30
Percussit montē sceptro. at ille duobus locis multū discessit,
Effuditq́; magnum fluxum. Tum corpus à se perpurgatum,
O Rex, tum fasciis inuoluit: & Nedæ te dedit portandum
In recessum Cretensem (vt clam ibi educareris)
Natu maxima nympharum, quæ ipsi tunc obstetricabantur: 35
Natu inquam maxima, post Stygem & Philyren.
Neque vanam reposuit Dea illi gratiam. quippe fluuium
Illum Nedam appellauit. Atq; is olim copiosus, iuxta ipsū
Cauconum oppidum, quod Leprium vocatum est,
In mare defertur: & vetustissimam sane hanc aquam 40
Posteri bibunt Lycaoniæ vrsæ. i. Arcades.
Postquam vero Thenas reliquit, ad Cnossum deferens,
Iupiter pater te nympha: (Thena autem proxima Cnosso,

Sed quando quidem ad verticem sequutus sum altum,
Illa quidem ex improuiso sonum acutum tollentes,
Spiculo mota sunt celeriter quemadmodum sagitta.
Frondosam ad fagum ruentem praeuidentes
Grauem serpentem, eleuantem maxillam plenam mortis.
Illum verò ego admonens è regione irruentem
Non vidi, oculi verò mihi ramum errabant.
Priusquam surgentis à terra ceruicem grauem
Animaduerti, iamque corpore paratum custodire:
Ubi si aliquis retrofugum cognouisset,
Neque me perdices pedibus velocem sequi,
Neque me puerilibus putabat pedibus ferri.
Iusserat enim mihi, timore extensas alas habentē esse grauē.
Et flatum venti, apud pedes verò malum erat:
Saepe verò vestis summum attigit cuspidibus.
Et quidem supra Parcam me ingens comedisset fera,
Nisi me animus incitasset, celeriter circa aram irruere,
Quam veteres lucem hominibus praebenti statuerunt:
Iamque super fragmentum siccum oliuae relictum fuerat
Ligni scissi: quod quidem siccum edax reliquit ignis.
Illud ego rapiens, perniciosi in conspectum draconis
Conuersus sum, insaniuitque montana fera grauis,
Pugnare paratum videns: inuolutum verò erat super
Flectens rotundè longam spinam, postea super aliam
Alia, posteàque supra alias voluta rota erat.
Et adhuc & ora supra ceruices portans,
Exibilans clamante mea multo magis voce:
Et verberaui infractum montis verticem,
Circa ipsum vulneraui subigneum ramum imbecillem.
Non enim fatalis eram funesta fera domari:
Propterea greges prius pascentes
Sequentem, duo patris mei canes clamantem
Cognoscentes, accurrerunt: valde enim ipsis mitis eram.
Et ille quidem irruit in illos: ego verò in terram ruens,
Conuersus quemadmodum aliquis Iouis uncunguem fugiēs
Aquilam, in tutis populi fructicibus lepores.
Illi similis ouibus mixtus perniciosa sub fera
Occultatus sum, medijs complicatus hoedis.
Ut quidem igitur simplicitatem pater meus seruauit,
Semper vitulum duxit meum ad adiutricem aram,
Extendens Soli redemptionem filij sui.
Postea ego ex grege insequens pinguem vitulum,
Vernum virescentem iuuencae ubere matris,
Venio ad summitatem ducens chorum iucundum sociorum,
Cúmque ipsis & draconis occisores canes ascendunt,
Lubentes, dulcisque est circa aram regis
Delectatio, viridisque campus, mollesque suprà herba,
Et densa vlmi sub umbra, propéque ipsos
Aqua semper fluens praerupta sub imum petra,
Alba exscaturiens resonat similis cantus,
Eamus, non conuiuium deorum fas abnuere.
Sic dixi. ille verò me hoc modo alloquutus est diuinus homo:
Sed te quidem melius lucem hominibus praebens ex tristi,
Semper duceret malitia, lugubrisque mitteret,
Opulentia ad magnam domum hilaritatis causa suae.
Neque quidem ne, te ego sanè cōpensatione ipse priuabo.
Sed quoniam igitur facturus sacrificium conscendis,
Ut te orantem audiat deus praebebo.

CRYSTALLUS.

CRYSTALLUM splendentem pellucidum accipe manibus,
Lapidem, defluxum irradiantis immortalis splendoris,
Aetheréque immortalium valde delectatur incorruptū cor.
Illum siquidem in manibus habens, circa templum venias.
Non aliquis tibi beatorum negabit orationes:
Audique, vt discas, robur albi lapidis.
Si enim sine fortis velis ignes in flammas irruere,
Iubeo aridas ipsum super faces deponere:
Postea ille sola e regione lucente

Ἀλλ' ὅτε δὴ κορυφὴν μετεκίαθον ὑψηλοῖο,
Οἱ μὲν ἄρ' ἐξαπίνης ἰαχὴν ὀξεῖαν ἰέντες
Αἰγανέης, ἔσσυντο θοώτερον ἠΰτ' ὀϊστοί.
Τηλεθόωσαν ποτὶ φηγὸν ἐπισσύμενον προϊδόντες 25
Αἰνὸν ὄφιν, πετάσαντα γένυν πλείην θανάτοιο.
Τὸν δ' ἐγὼ εἴχεμεν ἰθὺς ὑπὲρ αὐτὸν ἀΐξαντα
Οὐκ ἴδον, ὀφθαλμοὶ δέ μοι ἀμφ' ὄζοισιν ἐπλάζοντο,
Πρὶν γὰρ ἀναστήσαντος ἀπὸ χθονὸς αὐχένα βριθὺν
Φρασσάμην, ἤδη τε δέμας μεμαῶτα φυλάξαι. 30
Εὖτ' εἴ τις ἐσιδόντα παλίσσυτον ἐγνώσειεν,
Οὔτε με πέρδικας ἀελλοπόδεσσιν ἕπεσθαι,
Οὔτε με παιπαλόεσσιν ἐοικότα ποσσὶ φέρεσθαι.
Κέκλετο γάρ μοι δεῖμα τανύπτερον αὐτὸν ἔχειν ἦ,
Καὶ πνοιὴν ἀνέμου. ὀπίσω γὰρ ποσσὶ κακὸν ἦεν. 35
Πολλάκι δ' εἵματος ἄκρον ἐπιψαύεσκεν ἀκωκῇ·
Καί κεν ὑπὲρ μοίρῃ με πελώριος ἀμφέχανε θήρ,
Εἰ μή μοι νόος ὦρτο θοῶς ἐπὶ βωμὸν ὀρούσαι,
Τόν ῥα παλαιότεροι φαεσιμβρότῳ ἱδρύσαντο.
Τῷ δ' αὖ ἔπι πυρὸς αὖον ὑπέρτερον ἐλέλειπτο 40
Σχίζης, αὖ τε μάραντο ἀδηφάγον ἐξέλιπεν πῦρ·
Τὴν ἐγὼ ἀρπάξας ὀλοοῦ κατέναντα δράκοντος
Ἐστρέφθην· μαίμωσε δ' ὀρέστερος ὄμβριμος αἰνός,
Μαρνάσθαι μεμαῶτα ἰδών. οὐλοὺς δὲ πυκνοὺς,
Γνάμπτων ἀμφιέλικτος τανυὴν ῥάχιν· αὐτὰρ ἐπ' ἄλλῳ 45
Ἄλλος, ἔπειτα δ' ἐπ' ἄλλος ἑλισσόμενος τροχὸς ἦεν.
Ἠδ' ἔτι καὶ βλοσυρὸν ὑπὲρ αὐχένας ἀρτάζων,
Συρίζων βοόωντος ἐμοῦ πολὺ μεῖζον ἀϋτῆς.
Καὶ πλῆξα ἄρρηκτον ὀρεσκῴοιο κάρηνον,
Ἀμφ' αὐτῷ ῥαίσας ὑπὸ κτήρεσιν ὄζον ἄναλκιν· 50
Οὐ γὰρ μόρσιμος ἦα δαφοινῷ θηρὶ δαμῆναι.
Τοὔνεκα αἰπολίοισιν ἀποπρόθι βοσκομένοισιν
Ἑσπόμενον δύο πατρὸς ἐμοῦ κύνε κεκλήγοντα
Γνόντες ἐπεδραμέτην· μάλα γάρ σφισι μείλιχος ἔσκον.
Χ' ὁ μὲν ἂψ ἔσσυτο τοῖσιν, ἐγὼ δ' ἐς γαῖαν ἐρείσας 55
Πτήξας ὥς τίς τε Διὸς γαμψώνυχα φεύγων
Αἰετὸν ἐν πυκινοῖσι λάσιος θάμνοισι λαγωός,
Τῷ ἴκελος, μήλοισι μιγείς, ὀλοοῦ ὑπὸ θηρὸς
Ἐκρύφθην, μεσσοῖσιν ἐνιπτύξας ἐρίφοισιν.
Ὄφρα μὲν οὖν ἀφέλειαν πατὴρ ἐμὸς ἦτορ ἔσωσκε, 60
Αἰεὶ μόσχον ἄγεσκεν ἐμὸν προτὶ ἀμύντορα βωμόν,
Τείνων Ἠελίῳ ζωάγρια παιδὸς ἑοῖο·
Αὐτὰρ ἐγὼ ἀγέληθεν ἑλάσσας πίονα μόσχον
Εἰαρινόν, θάλλοντα νεήνιδος οὔθατι μητρός,
Ἔρχομαι ἀκρώρειαν ἄγων χορὸν ἡδὺν ἑταίρων 65
Σὺν δέ σφιν καὶ τοῖσι δρακοντοφόνοι κύνες βαῖνον
Αὐτομάτως· γλυκερὴ δὲ πέλει περὶ βωμὸν ἄνακτος
Τερπωλή, χλοερόν τε πέδον, μαλακαί τ' ἐπὶ ποίαι,
Καὶ λασίῃ πτελέοιο ὑπὸ σκιῇ, ἄγχι δ' ἄρ' αὐτῶν
Ὕδωρ ἀέναον λευκὸν ὑπὸ πυθμένα πέτρης 70
Λευκὸν ἀναβλύζον κελαρύζει ἴκελον ᾠδῇ.
Ἴομεν, οὔ τοι δαῖτα θεῶν θέμις ἀρνήσασθαι.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' ὧδε προσηύδα δαιμόνιος φώς,
Ἀλλά σε μὲν κρείων φαεσίμβροτος ἐξ ἀλεγεινῆς
Αἰὲν ἄγοι κακότητος, ἀδακρύτοιό τε πότμου 75
Ὄλβου πρὸς μέγα δῶμα, εἰλαπινῆς ἕνεκα σφῆς.
Οὐδὲ μὲν οὐδέ σ' ἐγὼ τῆς ἀμοιβῆς αὐτὸς ἀμέρσω·
Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν ῥέξων ἱερὸν εἰσαναβαίνεις,
Ὄφρα τοι εὐχομένοιο κλύοι θεὸς ἐγγυαλίξω.

ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΣ.

ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΝ φαέθοντα διαυγέα λάζεο χερσὶ
Λᾶαν, ἀπορροίαν ἀειφεγγέος ἀμβρότου αἴγλης·
Αἰθέρι δ' ἀθανάτων μέγα τέρπεται ἄφθιτον ἦτορ.
Τὸν καὶ εἴ περ σὺ χεῖρας ἔχων ἐς νηὸν ἵκηαι,
Οὔ τίς τοι μακάρων ἀρνήσεται εὐχωλῇσι. 5
Κέκλυθι δ' ὄφρα μάθοις μένος ἀργυφέοιο λίθοιο·
Εἰ γὰρ ἄτερ στεροπῆς ἐθέλοις πυρὸς ἐς φλόγας ὄρσαι,
Κέκλομαι αὐαλέῃσι μιν ὑπὲρ δαΐδων καταθεῖναι·
Αὐτὰρ ὅγ' ἠελίοιο κατάντιον αὐγάζοντος

Αὐτίκ' ὑπὲρ δαΐδων ὀλίγην ἀκτῖνα τανύσσει. 10
Ἡ δ' ὅτε καρφαλέης τε θίγῃ καὶ πίονος ὕλης
Καπνὸν, ἔπειτα δὲ πῦρ ὀλίγον, μετὰ δὲ φλόγα πολλὴν
Ὄρνυσι· τὴν δ' ἄρα φασὶ παλαιγενέες ἱερὸν πῦρ.
Τῆς οὐχ ἑτέρης μᾶλλον φλογὸς ἔλπομ' ἔγωγε
Ἀθανάτοις οὕτω κεχαρισμένα μηρία καίειν. 15
Πρὸς δ' ἔτι σοι καὶ τοῦτο μέγα θαῦμα πιφαύσκω·
Αὐτὴν ἥτις πέλεται φλογὸς αἴτιος, εἴ κε μάλ' ὦκα
Ἐκ πυρὸς ἁρπάξαις, ψυχρὸν πέλει ἀμφαφάασθαι,
Ἀμφὶ δὲ καὶ νεφροῖσι δεθεὶς κάμνοντα σαώσει.

Econtrario, super faces ineffabilem radium extendit.
Et quando fructuosae tetigit & pinguis silua
Fumum, postea vero ignis paruus post flammam multam
Irruet, quam iam dicunt antiqui sacrum ignem:
Illarum non alia magis flamma spero ego
Immortalibus ita grata femora vrere.
Adhuc tibi & illud amice magnum miraculum dico,
Ipsum qui est flammae auctor fieri magis statim
Ex igne rapiens, frigidus est palpare,
Cruciaque & renibus vinctus laborantem seruabit.

ΓΑΛΑΚΤΙΤΗΣ.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ἀρχομένῳ τοι ἀρωγέα λᾶαν ὀπάσσω,
Θεσπεσίου γάλακτος ἐνίπλειον, οὔτε μαζὸν
Πρωτοτόκου νύμφης ἢ μηκάδος οὐθατοέσσης·
Τόν ῥα παλαιφατέες μὲν ἀνακτίτην ἀδάμαντα
Κλεῖον, ὅτι γνάμπτει μακάρων νόον, ὄφρα θυηλὰς 5
Ἀζόμενοι ἐθέλωσιν ἐπιχθονίους ἐλεαίρειν·
Ἠδ' ἄρα μιν λήθαιον ἐφήμισαν, οὕνεκεν αἰεὶ
Μερμηρῶν κακότητος ἀλυγρῆς ἀφίησι
Θνητοὺς ἀθανάτους τε· νόον δ' ἱλαρὸν ἔοικε
Θέλγειν ἐκπαγλοῦσαν ἀγανὰ φρεσὶ βουλεύεσθαι. 10
Ἄλλοι δ' ἐπεφράσαντο γαλακτίδα φέρτερον εἶναι
Κικλήσκειν τρίψαντι, ἐπεὶ τρίψαντι γάλακτος
Ἐκ προρέει λευκοῖο πανείκελος ἔνδοθεν ἰχώρ.
Πεῖραν δή τοι καὶ τοῦδε παρέσσεται αἴ κ' ἐθέλῃσθα.
Οὔθατα γὰρ μήλων ὅτε κεν μινύθοντα ἴδηαι, 15
Πῶς ἔρξεις φίλε τέκνον, ἐπὴν ἐρίφοισι τεοῖσιν,
Οἷς ποτε θῆρα πέλωρον ἀλεύασθαι ἱκέτευσας,
Τοῖσιν ἀδηφαγέες τετλήκατε, οἱ δ' ἐνὶ σηκῷ
Ἀμφί σε λευγαλέον γοερὸν μεμυκήσονται,
Τῶν μὲν ἀναγκαίως ἐπιτέλλεο μητέρας αἰὲν 20
Λούειν πηγάων κυανοχρήτων ἐν δίνῃσι,
Στὰς δ' ἠοῦς κατ' ἀνατολίην ἀντήλιος,
Ἀγγέλλειν μὲν πρῶτον ἐπισχόμενος περὶ πάντας,
Ἅλμην δ' ἐν κρητῆρι καὶ ἄργυφα ψήγματα λίθοιο
Χευάμενος, διὰ πᾶν καὶ αἰγῶν ἔρχε' ὅμιλον, 25
Ῥαίνων καρποφόρῳ θαλλῷ κατὰ νῶτον ἑκάστης·
Θαλλοῦσι δ' ἄρα πᾶσαι ἐϋτρεφέες περὶ σηκούς,
Ἐξαπίνης μετὰ τέκνα φερεγλάγες ἐπλέθοντο.
Οἱ δ' ἄρ' ὑπὸ μαζοῖσι κορεσσάμενοι γαλαθηνοὶ
Σκιρτηθμοῖο ἐξαῦτις ἀναμνήσοντ' ἀγέρωχοι. 30
Σὺν δὲ μελικρότερον μετὰ γλυκεροῖο μιγέντα
Ὄρνυε πινέμεναι νύμφην, ἵνα νήπιον υἱὸν
Μαστοῖσιν μεθύοντα παρ' ἀθανάτοισι κομίζοι.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐχένι παιδὸς ἀναζώσασα ἄνασσα
Λᾶαν, ἐρητύσει κακομήτιος ὄσσε Μεγαίρης. 35
Καί δέ σε καὶ βασιλῆες ἀμώμητον αἰδέσσονται
Ἐν χειρὶ λᾶαν ἔχοντα, καὶ ἄπλετα φῦλ' ἀνθρώπων.
Ἀθάνατοι δὲ μάλιστα τεὸν κατὰ θυμὸν ἰαίνοις
Πάντα τελευτήσουσιν, ἐπαρὰς ἀΐοντες.

GALACTITES.

SECVNDVM oranti tibi auxiliatorem lapidem
Diuino lacte plenum velut mamma, (prebebo,
Primogenitae Nymphae, vel mugientis vberosae.
Illum sane veteres Anactitem adamantem
Vocauerunt, quod flectit beatorum animum, vt sacrificia
Venerantes velint terrestrium misereri.
Et ipsum occultum dixerunt, quoniam semper
Recordari malitiae aerumnosae prohibet
Mortales immortalésque, animóque valde videtur esse,
Demulget incutans bona mentibus consulere.
Alii vero considerauerunt galactidem melius esse
Vocare lapidem, quoniam triuerunt lac
Ex profluxa album persimile interna sanies.
Experimentum vero tibi & huius adest, si velis.
Vbera enim ouium quando diminuta inspexeris,
Quomodo facies chare fili? quandoquidem haedis tuis,
Quos aliquando horrendam feram effugere supplicasti,
Iniis adstares perfectis, illi vero in stabulo
Circa te tenues lugubre circummugient.
Illorum quidem matres iube matres semper
Lauare fontium nigros fluxus habentium in vndis.
Stánsque solis è regione orientis
Pollicere quidem, primum accedens circa omnes,
Salsuginem vero in cratere & farinam tenuem lapidis
Fundens propter gregem, & caprarum veni conuentum,
Aspergens fructiferum brachium per dorsum cuiusque,
Florent vero omnes laeta circa stabula,
Euestigio post paruulos lac ferentes fiunt.
Illa vero super mammas satiata paruulos lactantes,
Saltationum postea rursus recordantur excellentes,
Simúlque multo cum dulci mixtum
Incitauit bibere nympham, vt paruulum filium
Mammis ebrium apud absconditam portaret.
Circa autem collum pueri appendens regina,
Lapidem cohibebit mala consulentis oculos Megara.
Et te reges irreprehensibiles venerabuntur:
In manu lapidem habentem, & innumerae nationes hominũ,
Immortales vero maxime animi iucunditatem tui,
Omnia perficient vota intelligentes.

ΠΕΤΡΑΚΗΣ.

ΧΡΗ δὲ καὶ ἀμφίκομον Πετράκεα λᾶαν ἔχοντας
Ἀρᾶσθαι παρὰ βωμὸν ὑποσχομένους ἑκατόμβας.

PETRACES.

OPORTET verò & frondosum Petracem lapidem habentes
Precari apud aram suscepti sacrificii.

ΑΧΑΤΗΣ.

ΚΑΙ δενδρήεντος φέρεις ῥῶχος ἐν χειρὶ πέτρης,
Μᾶλλον καὶ τέρποιτο θεῶν νόος αἰὲν ἐόντων.
Δένδρεα γὰρ μάλα πολλὰ κατόψεαι ὡς ἐνὶ κήπῳ
Ἀνθεμόεντι, κλάδοισιν ἐπασσυτέροις κομόωντα.
Τοὔνεκα οἱ καὶ φῶτες Ἀχάτη δενδρήεντι 5
Οὔνομ' ἐπωνυμίην, ὅτι οἱ τὸ μὲν ἔπλετ' Ἀχάτης,
Ἄλλο δ' ἔχει λασίης ὕλης δέμας εἰσοράασθαι.
Τὸν δὲ τρισὶ βόεσσιν ἀναρρήξοντ' ἄρουραν
Ἀμφὶ κέρα δοιὼ δῆσον, ἢ καρτερὸν ἀμφὶς
Ὤμων ἀστυφέλικτος ἀτειρέος ἀγροιώτεω· 10
Καί κεν ἀπ' οὐρανόθεν σταχυπλόκαμος Δημήτηρ
Μεστὸν ἑὸν φερέκαρπον ἐς αὔλακα κόλπον ἔχουσα.

ACHATES.

ET arboribus nam feras fragmentum in manu lapidis,
Magis & delectaretur deorũ animus semper existẽtiũ.
Arbores enim valde multas inspicies, quẽadmodũ in horto
Florente, ramis aceruatis ornatum.
Propterea ipsi & homines Achatis syluoso
Imposuerunt cognomentum, quod ipsi illud est Achati.
Aliudque habet densae syluae corpus inspicere,
Illum verò tuis bobus discindunt terram,
Circa cornua duo iacere, vel fortius circa
Humerum, arante indomato agricola.
Et quidem à coelo spicarum comam habens Ceres,
Plenum mittet fructiferum in sulcum sinum habens.

DE CORNV CERVI.

CONSIDERA & spectandũ habens cerui accede
Immortales cornu. aliquando enim animus cœlestium
Ridet, naturæ variæ opus videntium,
Ex capite cerui generari quidem, non quidem tempora
Petra, sed tamen est fortis lapis.
Neque quidem cognosceres cornu verum, an lapis sit,
Priusquam ipsum palpans inuenias verum lapidem:
Semper pones densam super caput lanam,
Si & caluus sis, si enim illud oleo
Tritum teras tempora omnibus diebus tuis.
Illi verò noui circa caluariam tuam pili florebunt.
Primò nuptam verò iuuenem ducens in cubilia puellam,
Delectationis amabilis testem illum ferat
Lapidem: ille verò infractos concordes simul ambos
Vltimam in senectutem, & in dies omnes possidebit.

ΠΕΡΙ ΚΕΡΑΤΟΣ ΕΛΑΦΟΥ.

ΣΚΕΠΤΕΟ, καὶ θηητὸν ἔχων ἐλάφειο πέλωρον
Ἀθανάτοισι κέρας· ποτὶ γὰρ νόος εὐφρονέων
Μειδήσει, φύσιος πολυδαιδάλου ἔργον ἰδόντων,
Ἐκ κεφαλῆς ἐλάφειο. φύει γε μὲν οὔ ποτε κόρσην
Πέτρη, ἀλλ' ἔμπης τέλεται κρατερή γε πέτρη.
Οὐδέ κεν αὖ γνοίης κέρας ἀτρεκὲς ἢ λίθος ἐστὶ,
Πρὶν κέ μιν ἀμφαφόων εὕροις νημερτέα λᾶαν.
Αἰεί τοι θήσει λασίην ἐπὶ κράατι χαίτην·
Εἰ καὶ ψεδνὸς ἔῃσθα, ἐπεὶ ἴσον ἐλαίῳ
Τειβόμενον τρίβοις κροτάφοις πάντ' ἤματα σοῖο,   10
Αἱ δὲ νέαι περὶ βρέγμα τεὸν τρίχες ἀνθήσουσι.
Πρωτόγαμον δ' αἰζηὸς ἄγων ἐς δέμνια κούρην,
Τῆς πολυηράτου ὀπιμαστυρα τόνδε φέροιτο
Λᾶαν· ὁ δ' ἀρραγέεσσιν ὁμοφροσύνῃσιν ἄμ' ἄμφω
Τεύξει ἐς γῆρας καὶ ἐς ἤματα πάντα καθέξει.   15

DE LAPIDE BARBARO, ILLORVM in agris manentium.

PASTORIQVE agrestium taurorum Iouis Aegiochi
Filio, acu picta vestem habenti, lapidem iucundũ esse
Barbarum nuncio, Syria genitum, tumultuosi
Aquis Euphratis madefactum perdiuinis,
Qui hortis causa fecerunt sacrificia,
Sarmentis statim tuis vuas ferentibus vineas
Induens, multum tibi haurire vinum dabit.

ΠΕΡΙ ΒΑΡΒΑΡΟΥ ΛΙΘΟΥ, ΤΩΝ ἐν ἀγροῖς αὐλιζομένων.

ΠΟΙΜΕΝΙ δ' ἀγραύλων ταύρων, Διὸς αἰγιόχοιο
Υἱεῖ ποικιλοχίτωνι, λίθον καταθύμιον εἶναι
Βάρβαρον ἀγγέλλω, Συρίης φύντα κελαδεινοῦ
Ὕδασιν Εὐφρήταο διαινόμενον ζαθέοισιν·
Ὃς τοι φυταλιῆς ἕνεκεν ῥέξαντι θυηλὰς,   5
Κλήμασιν αὐτίκα σοῖσι φερεσταφύλοισιν ἀλωὰς
Ἀμφιέσας, πολλὸν τοι ἀφύσσεσθαι μέθυ δώσει.

IASPIS.

ET politum portans veris colorem habentem, & Iaspin
Sacra faciet aliquis, beatorum flectet cor,
Et ipsi fructiferas nubibus saturabunt terras,
Et squalidis ducat abundantem pluuiam terris,
Siccitatis verò ex campo vndis expulit χάλαζαν
Nostro, & Parcas quæcunque eunt super agros.
Et te enim immortalium amat animus. ex aris verò
Quemadmodum Crystallus, sine igne in flammam mittis.
In te verò aduersarium iacet robur, quando non ignis
Frigidam impulso expectat intra aquam:
Si verò aliquis in frigidis relinquat pulueribus lebetem,
Aestuas fortis plorante intra ferro.

ΙΑΣΠΙΣ.

ΚΑΙ γλαφυρὴν κομίσας ἐαρίχροον ἄκλιν ἴασπιν
Ἱερὰ ῥέζοι τις, μακάρων θέλγει τοι ἦτορ,
Καί οἱ καρπαλίμας νεφέλαις κορέσουσιν ἀρούρας,
Ἠδὲ καὶ αὐχμηρῇσιν ἄγοι πολὺν ὄμβρον ἀρούραις,
Αὐχμοῦ δ' ἐκ πεδίου ῥοθίοις ἀπήλασε χάλαζαν   5
Ἡμετέρου, καὶ κῆρας ὅσαι στείχουσιν ἐπ' ἀγρούς·
Καὶ σὲ γὰρ ἀθανάτων φιλέει νόος, ἐκ δ' ἄρα βωμῶν
Ἠΰτε καὶ κρύσταλλος, ἄνευ πυρὸς ἐκ φλόγα πέμπεις·
Ἐν δέ σοι ἀντίπαλον κεῖται μένος, ὁππότε δὴ πῦρ
Νοσφιν ἀμειβομένοιο ἐν πλείοιο λέβητος   10
Ψυχρὸν ἐπειγομένοιο σκεψάμενοι ἔνδοθεν ὕδωρ.
Εἰ δέ τις ἐν ψυχροῖσι λίποι κονίῃσι λέβητα,
Παφλάζει κρατερῶς κινυρομένου ἔνδοθι χαλκοῦ.

TOPAZVS.

BONIQVE rursus circa illa, & translucidi esse
Dicuntur sacra sacrificia Topazi.

ΤΟΠΑΖΟΣ.

ΕΣΘΛΟΙ δ' αὖτ' ἐπὶ τοῖσι καὶ ὑαλοειδέες εἶναι
Κλείονται θυέεσσι θυηπολίῃσι Τοπάζοι.

OPALLIVS.

DICO verò tibi delectare & Opallium cœlestes,
Præclarum desiderabilis molle corpus pueri habentem,
Et ipsum & oculis adiutorem paratum esse,
Et piis lacrymis lapidescentem ὀφθαλμοῖο,
Et smyrnam misceere odoratam, & squammis
Serpentis lepidorum splendentem iubeo.
Statim enim tibi dabunt vaticinia, bonorúmque
Futurorum malorúmque, & scies quæ vis.
Et neruorum tristes passiones lepidotus arcet.
Duo verò solis aureas comas habentes lapides sunt,
Ambo diuini, stupor verò est danti:
Ambobus radii veri innati sunt,
Rectisplendentes, videre sanè quemadmodum comæ.
Forma verò ipsis lapidum alia: illum quidem cognabis
Cristallum vacuum, ille verò chrysolitho corpore econtrariò
Similis videri, si verò non haberet neque hic comas,
Chrysolithus esset, rursus bonos dico parari.
In ipsis enim valde vitam ferens iniecit spiritum
Sol, stridorem valde gloriosa statum lucis,
Honestioréisque videre, & tibi reuerentia erit illorum.

ΟΠΑΛΛΙΟΣ.

ΦΗΜΙ δέ τοι τέρπειν καὶ Ὀπάλλιον οὐρανίωνας
Ἀγλαὸν, ἱμερτοῖο τέρενα χρόα παιδὸς ἔχοντα·
Καί ἑ καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἀοσσητῆρα τετύχθαι,
Καὶ πινυτοῖς δάκρυσι λιθούμενον ὀφθαλμοῖο,
Καὶ σμύρνῃ μίσγειν εὐώδεα καὶ φολίδεσσιν   5
Ἀργυφέοιν λεπιδωτὸν ἀποστίλβοντα κελεύω.
Αὐτίκα γάρ δώσουσι θεοπροπίας ἀγαθῶν τε
Ἐσσομένων λυγρῶν τε καὶ εἴσεαι ὅσσ' ἐθέλῃσθα.
Καὶ νεύρων ἀλεγεινὰ πάθη λεπιδωτὸς ἀμύνει.
Δοιὼ δ' ἠελίου χρυσότριχε λᾶε πέλονται,   10
Ἄμφω θεσπεσίω, θάμβος δέ τοι ἔσσετ' ἰδόντι.
Ἀμφοτέροις ἀκτῖνες ἐτήτυμοι ἐμπεφύασιν,
Ὀρθαὶ λαμπετόωσαι· ἰδεῖν γε μὲν οἷον ἔθειραι.
Εἶδος δ' σφι λίθων ἄλλο. τὸν μέν τε νοήσεις
Κρύσταλλον κενεὸν, ὁ δὲ χρυσολίθου δέμας ἄντην   15
Εἴκελος εἰσιδέειν. εἰ δ' εἶχεν οὐδ' ὅγ' ἐθείρας,
Χρυσολιθὸς κεν ἔην· αὖτις ἐσθλοὺς φημὶ τετύχθαι.
Ἐν γάρ σφιν μέγα δή τι φερέσβιον ἔμβαλε πνεῦμα
Ἠέλιος, ῥοῖζον ἐρικυδέος αὐτίκα φωτὸς,
Σεμνοτέρους τ' ἰδέειν· καί τοι σέβας ἔσσεται αὐτῶν.   20

Αἶψα γὰρ ἀθανάτων πρὶν ἀέξεται εἶδος ἀγαυόν,
Οἵ τε θεοῦ μέγα δῶρον ὀπιπεύουσι φέροντα·
Τολμᾷ δ' ἀθανάτους καὶ ἐνεὶξ μειλίσσεσθαι.

Statim enim hominis ipsis Arcadis forma excellens,
Quique dei magnum donum docile ferunt,
Sustinet vero immortales, & cogit supplicari.

ΜΑΓΝΗΤΙΣ.

Μαγνῆτιν δ' ἔξοχα φίλει θοῦρος Ἄρης
Οὕνεκεν ὁππότε κεν πελάσοι πολιοῖο σιδήρου,
Ἠΰτε παρθένος ἀγλαοῖς χερσὶν ἑλοῦσα
Ἠΐθεον στέρνοισι περιπτύσσει ἱμερόεντα,
Ὥς γ' ἀναΐσσει ποτὶ σφέτερον δέμας αἰεί,
Καὶ πάλιν οὐκ ἐθέλει μεθιέμεν πολεμιστὰ σίδηρον.
Ἤτοι μέν μιν φασὶ καὶ ἠελίοιο πελέσθαι
Ἀμφίπολον κούρης, ὅτε κυκεῶνα πάλυνεν·
Καί μιν θαρσαλέος γε τυράννου Αἰήταο
Κύδηνεν κούρη πολυμήχανος· αὐτὰρ ἔγωγε
Σὴν ἄλοχον κέλομαί σε δαήμεναι εἰ ἔτι ἁγνὸν
Ἀνδρὸς ἐπ' ἀλλοτρίοιο λέχος καὶ δῶμα φυλάσσει.
Ἐς γάρ μιν κομίσας ὑπὸ δέμνια, πάγχυ λάθρη,
Χείλεσιν ἀείδων θελξίμβροτον ἀτρέμας ᾠδήν,
Ἢν μὲν παννυχίοισι καὶ ἡδὺ περ μάλ' ἐν ὕπνῳ,
Ἀμφὶ σὲ χεῖρ' ὀρέγουσα ποτιπτύσσειν μεμαυῖα·
Εἰ δ' ἡ μαχλοσύνῃσιν ἐλαύνεται δῖ' Ἀφροδίτῃ,
Ὑψόθεν ἐς γαῖάν τε τανύσσεται ἐκπροπεσοῦσα.
Καὶ δοιοὺς μάγνητας ἀδελφειοὺς φορέοντες,
Θυμὸν ἀπειρεσίης ἐρίδος ἔσχουσι ποθεῦντες·
Καὶ λαοὺς ἀγορῆνδε συναγρομένους ὀπὶ κρατερῇ
Θέλξεις ἐν στήθεσσιν ἄγων μαλακὴν πειθώ.
Καί τοι πολλὰ καὶ ἄλλα δυνατὸς ἐὼν καταλέξαι
Θαύματα τοῖο λίθοιο, τὰ πάλιν ἐπιστρέφοντος
Φθέγγομαι, ὧν αἶψα καὶ ὑψόθι περ μάλ' ἐόντων
Ἦτορ ἐπιγνάμπτει καὶ ἐφέλκεται ὥστε τοκῆος
Ὦκα μάλ', ὥστε τοκῆες ἐέλδωρ ἐκτελέουσι.
Ἀλλ' ἤτοι τάδε μὲν καὶ ἐσαῦτις πειρήσειας,
Πάντα μάλ' ὅσσ' ἀγόρευσα, παρέσσεται, εἴ κ' ἐπὶ βωμὸν
Ἔλθωμεν. καὶ γάρ μοι ἐπισπομένῳ μάλ' ὅγ' ἀνὴρ
Ὤμοισι κρατεροῖσιν ἰὼν φέρει αἰόλον ὕλην.
Νῦν δ' ἐπεὶ ἀτραπιτοῖο πολὺ πλέον ἄμμι λέλειπται,
Σὴν δέ τοι κλονέει κραδίην μέγα δέργμα δράκοντος,
Μάνθανε καὶ δολιχῶν ὀφίων οὐ εἰκῆ ὀϊστούς·
Τρίψαι γὰρ λεπτὴν ὀφιῆτιδα κέκλεο πέτρην,
Ἤν ποτέ τις κρατεροῖο πεπαρμένος ἔλθῃς ὀδοῦσι,
Καί μιν ἐφ' ἕλκει πάσσε, καὶ ἀτρεκὲς ἔσσετ' ὄνειαρ.

MAGNES.

MAGNETEM verò valde amauit bellicosus Mars,
Quoniam quando appropinquabat cano ferro,
Veluti virgo candidis manibus capiens
Semideum pectore complectitur desideratum.
Sic enim ludens ad suum corpus semper
Et rursus non vult dimittere bellicosum ferrum.
Siquidem ipsum dicunt & solis esse
Seruam puellae, quum incitamenta misceret.
Et ipsum animosa tyranni Aeetae
Decorauit puella subtilis. postea ego sanè
Tuam mulierem iubeo te discere, an se castam
Viro ac alieno lectum & domum custodire.
Ipsum enim portans in cubilia deponè occultè
Labijs canens homines demulcentem placidè cantum.
Et in nocturnis, & dulci sanè magis in somno,
Circa te manum porrigens amplecti cupit:
Siue verò se lasciuia agitet diuina Venus,
Ex alto in terram extenditur excidens,
Et duo magnetem fratres ferentium
Animum immensa sugere contentionis desiderauerunt.
Et populos ad forum congregatos voce graui,
Demulgebis in pectoribus, ducens dulcem suadam.
Et tibi multa alia potens recensebo
Miracula huius lapidis, quid manus extollebam
Dico, quorum statim & in alto existentium
Cor inflectit & attrahit, ut me
Statim magis ut parentes desiderium perficiant.
Sed quidem ista & statim experiri
Omnia magis quaecunque dixi praebebit: si super aram
Veniamus. etenim me attrahens ille vir,
Humeris fortibus incedens fert variam syluam.
Nunc verò quoniam via multo plus nobis relictum est,
Tuum verò non turbat cor magnus aspectus draconis,
Disce & longorum serpentium non temere sagittas
Terere enim tenuem Ophietidem iube petram,
Si aliquando aliquis minacis transfixus venias dentibus,
Et ipsum super vulnus sparge, & verum erit auxilium.

ΟΣΤΡΙΤΗΣ.

Νῦν δὲ καὶ Ὀστρίτην οἴνῳ λίθον ἐσπείσαντας,
Ἄκρητον κέλομαι πίνειν, ὀδυνήφατον εἰδώς·
Αὐτοκασιγνήτην πολιῆς καὶ ὁμώνυμον ἔχιδνης,
Ἥ ῥά ποτ' εἰνετῆ λώβην ἀμέγαρτον ἔθηκε
Ῥίμφα Φιλοκτήτῃ, Μαχαονίης ὑπὸ τέχνης.
Οὐ μὲν πῶς κατὰ Ποίαντος ἐέλπετο θυμῷ
Νοῦσον ὑπεκπροφυγεῖν ἀτειρέα, πεποιθώς περ·
Ἀλλ' ὅγ' ἀλεξικάκοιο μαθὼν πάρα πατρὸς ἀρωγὴν
Λᾶαν, ἐπεί κε πίθοιτο, βαλὼν ἐπὶ φάρμακα μηρῷ,
Στεῖχεν ἐπὶ Τρώεσσιν Ἀλεξάνδροιο φονῆα·
Τὸν ῥα μεθ' ὑσμίνην ἧκεν ποσὶν ἀγρεμόωντα
Πριαμίδης πάρος αὐτὸς ἀποθνήσκων ἐπὶ πίστει.
Ἔκτανε δ' ἀφροσύνῃ Πάριν Ποίαντος ἥρως,
Κεκλομένου Δαναοῖς Ἑλένου Τρώεσσι κομίσσαι
Λώβην ἀδελφειοῖο μιαιφόνον ἐκ Λήμνοιο.
Τῷ γὰρ Ἀπόλλων Φοῖβος ἔχειν λίθον αὐδήεντα
Δῶκε σιδηρίτην ἐτυμήτορα, τόν ῥα βροτοῖσιν
Ἥνδανεν ἄλλοισιν καλέειν ἄψυχον ὀφίτην,
Ἀγρεῖον, ὑπότρηχυν, στιβαρόν, μελανόχροα, πυκνόν.
Ἀμφὶ δέ μιν κύκλῳ ὁσίη τ' ἀμφί τε πάντοθεν ἶνες
Ἔμπαλιν ῥυτίδεσσιν ἐπιχθονίῃ τανύονται.
Ἤματα μὲν τρὶς ἐφ' ἑπτὰ βίην Ἑλένοιο πέπυσμαι
Θηλυτέρης τε λέχος φεύγειν καὶ κοινὰ λοετρά,
Καὶ σιτεῖν Ἀδίαντον ἐδωδῆς ἐμψύχοιο·
Αἰεὶ δ' ἐπὶ πέτρης ἐχέφρονα πάμπαν λοέσσαι,

OSTRITIS.

NVNC verò & Ostritem vino lapidem absumentes,
Merum iubeo bibere pellentem dolorem sciens,
Sororem canae, & eiusdem nominis viperae:
Quae aliquando nouem annis damnum debile posuisti,
Velociter auara Machaonia arte.
Non quidem quemadmodum Paeantius sperabat animo,
Morbum effugere indomitum desiderans sanè:
Sed ille mala depellente discens à patre auxilium,
Lapidem quidem obediret iaciens ad pharmaca femori,
Fugauit sub Troianis Alexandri occisorem.
Ipsum enim in pugnam iusse pedibus placidus,
Priamides ante ipse moriens fide,
Occiditque verò astutia Paridem Paeantius heros.
Imperante Danais Heleno Troiam portare
Perniciem fratris cruenta ex Lemno.
Illi enim Apollo Phoebus habere lapidem clarum
Dedit, Sideriten verum, quem sanè hominibus
Placuit alijs vocare anima carentem Ophitem,
Per humidum, sub asperum, fortem, purpureo colore, crassum:
Circáq; ipsum in rotundum circa undique fibrae,
Similes rugis in superficie extenduntur.
Dies quidem ter supra septem robur Eleni intellexi,
Foemineq; lectum fugere, & communia lauacra,
Et venustum Adiantum cibi animati:
Semper fluente verò supra saxum prudens rudens lauans,

[illegible] 95

[illegible]

[illegible]

Ἀλλ' [illegible]

Καὶ [illegible]

[illegible] 100

[illegible]

[illegible]

Καὶ Πρίαμος [illegible]

[illegible]

Ῥεῖα γε μὲν [illegible] 105

[illegible]

Τὸν μὲν [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 110

[illegible]

Καί ῥα [illegible]

Τοῖον γαῖα [illegible] Ὀρίτην,

Ὅς τε καὶ [illegible]

Καὶ [illegible] 115

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 120

Ἀλλὰ [illegible]

[illegible]

[illegible]

Καὶ [illegible]

[illegible] Ἀφροδίτης, 125

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ΓΑΓΑΤΗΣ.

ΦΕΥΓΕΙ [illegible] Γαγάτην [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ἀλλ' [illegible] 5

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 10

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 15

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ἀλλά τε [illegible] Γαγάτην [illegible]

[illegible] 20

ΣΚΟΡΠΙΟΣ.

ΣΚΟΡΠΙΕ, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ΚΟΡΥΦΩΔΗΣ.

ΟΥ δ' [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Florentis desiderantis [illegible] bene commi.
Propterea & post [illegible] quando separatim,
Potuit cibo abundantis terre [illegible]
Sed semper [illegible]
Letus pares post vestigia, cum [illegible]
Sequebatur, cumque socius voluit, [illegible] ipsum solus sequi.
[illegible] multa pater, ipsum trahere,
[illegible] cum feris pugnare,
Et Priami robore ipsum [illegible] autem
Obtemperauit, quisque voluit tunc cibo abundante relinqui.
Facile quidem ipsum [illegible] niger traxit hydrus,
Infra sub tibia humanum perdentem saginam impellent.
Illum quidem adhuc perniciosior non latuit, quoniam [illegible]
Rursus [illegible], aliud enim ipsum [illegible] magis [illegible]
Misereor vero extendentis manus ad genua [illegible]
Illum ipsumque lapidis conterentem [illegible]
Tenuem puluerem [illegible] malo:
Et sane valde [illegible] hominem fortis reliquit morbus.
Talem terra hominibus auxiliatorem generauit Oriten,
Quique & vulneratis remedium [illegible] curare,
Et [illegible] mulieribus generare charos [illegible] dat.
[illegible] enim mortalibus deos facere dico,
Quemadmodum & mea aliquando [illegible] obediens
[illegible] bene valde morbis scientes mederi,
[illegible] praeclare dixit [illegible]
Pharmacum non solum serpentum in conspectum posse,
Sed & oculis ferre lucem & [illegible]
Ex capite trahit doloremque aliquem [illegible]
Auribus [illegible] soluens praebuit [illegible]
Et quidem [illegible] tenuem valde audientem esse cantum:
Iam & aliquem hominem [illegible] Veneris
Opera ad [illegible] nuptiarum cupientem existentem,
Recordari amicitiae [illegible]
In ignem vero si iaceas, ipsum odorem reptilia [illegible]
Fugient, neque aliquod manet prope nullo cubili.

GAGATES.

FVGIT [illegible] nidoribus Gagatem incitatis,
[illegible] mortales venenato omnes odore:
Colore vero [illegible], latus, non magnus [illegible] erat videris
[illegible] flammam diuinam concitat.
Sed per [illegible] ad vares [illegible] neque ille plantas
[illegible], quarum aufert a sacrum morbum arcere:
[illegible] enim ipsas [illegible] pronas trahens.
[illegible] flamma [illegible]
[illegible] hinc atque illinc voluta per terram:
[illegible] mentem delectat, quando videt
Diana patientes cornuta pedibus celer luna.
[illegible] circumiens
[illegible] sub visceribus surgentem recipiat,
Densa intra [illegible] nigra [illegible]
Quique mulieris [illegible] manens in ventre
Inclusus est: tunc vero ipsum sub flatibus lapidis
Videntes laetantur, postea [illegible] emanantem
Ventris: extra enim morbum immensum pellit.
Aliaque multa praeterea Gagatem diuina facere
[illegible] nidoribus [illegible] reptilia [illegible]

SCORPIVS.

SCORPIE, tuum vero lapidem eiusdem nominis esse, heros
Inclytus Orion non audiuit, erat enim existimo,
[illegible] tunc circa membra [illegible] doloribus,
Magis [illegible] & illa petere astris.

CORYPHODE.

NEQVE ille [illegible] lapidem audiuit, quoniam mixtus
[illegible] capite iaculatorem,
Vel [illegible] sagittarum [illegible] arcet.
Illum quidem ego tempori valde conuenientem dico humano,

Ceſſare acutiſſimo horrendum ſimul Baccho,
Serumum mortis nigri aſpidis iaculum:
Menſura verò qui & miſceres roſaceo oleo,
Comedens ex igne ſuccum in collo doloribus,
Auxilium duces: melle enim cum dulci mixtus,
Aquae duram perdes de ventre materiam,
Et impetuoſe ſub inferiora ventris virorum.
Egens fert tumorem indecentem inguinibus.

CORALIVM.

SCIAS verò molliri ſcorpionis aculeos poſſe,
Etenim guidas robur magnum corali,
Et Palamneum ventoſum clypeum ponere,
Illiuſque mihi omnium ſuperſtitum quaecunque generantur,
Phoebus intonſus naturam eſſe ex alio,
Loquitúrque in aliam verſus formam, quod aliquis tibi
Mendacium oſtenderet: illud verò verum iam paratū eſt.
Viridis enim herba primum generat nulla terra,
Quam ſanè herbis ſcimus ſterilem nutricem, ſed in Ponto
Infructuoſo, vt alga vt muſci fiunt leues,
Sed poſtea veniens tabeſcens ad ſenectutem.
Siquidem folia corrumpuntur à mari,
Ipſa verò in profunditatibus ſub ſpuma maris
Natat, vt fluctus expuant ad litus.
Huc iam e veſtigiò ipſam reſpirantem ſub aethera
Dicunt: qui quidem videbant fortificatam viſam fuiſſe.
Diu verò non poſtea rupi fixa,
Indureſcit, & manibus alligata tuis
Attrectas lapidem, qui prius habens humidum corpus erat.
Forma quidem igitur herbae adhuc ipſi manet, qualis erat,
Ramique, & quicunque ipſis fructus adnati ſunt.
Et quae ipſi germinauit, & nutrita eſt in mari radix,
Cortéxque qui quidem erat cortex, lapideus eſt.
Delectatio verò iucunda ſpectante in mentem te,
Aſcendet. ego verò neſcio quod mihi mulcimentum videnti,
Semper ad praecordia reſoluitur, neque poſſunt.
Oculi ſatiari ſpectantes. ſed me ſtupor
Monet pectoribus exiſtimantis monſtrum eſſe.
Et ipſi credens ſanè, ſperaui ipſum eſſe infidum.
Sed ſanè Gorgoneum quidem ſtolidum hominibus
Horrendum caput fama eſſe. neque iam Perſeus
Celeriter volans eſt mendax monſtrum exiſtimari.
Gorgonem enim Perſeida draconis comam habentem audis,
Atlantis vltimis ſub praecipitiis domaſſe
Virginem moleſtam, Erebi faciem habentem, Parcā nigram
Hominum quos quidem ſuper cruentos iecit oculos,
Qui ipſam timorem immenſum tolerauerunt videntes,
Fato lapides mortui ſteterunt.
Illam verò neque laeto pectore contrà Atrytone
Videri cupiuit: informidabilis quidem exiſtens,
Auro abundante Perſeo occiſam ſanè videri,
Neq; fratrem iuſſerat fortem mentem habentem hominem,
Sed dolo variam ſurripuit ceruicem puellae,
Quiete valde recto curuos vngues habentem non praeuidente,
Circumponens harpam Cyllenidem gutturi.
Illa verò iam & perdita pernicioſa erat facta,
Et odioſi Saturni venire ſub domum nigram,
Multis fatalem, erat occiſa ſub mortua:
Sed tunc ad litus caede pollutus heros
Veniens [illegible] tabem lauit mari,
Calidum ex congregatione caput adhuc & praedatum,
Gorgoneum repoſuit in viridibus herbis.
Donec verò ille gurgitibus reſpiraret maris,
Incedens ex pernicioſo labore, longáque via.
Tandiu verò purpureo madefacti ſatiati fuerant
Sanguine, qui ſane fuſi erant humi ſub capite frutices:
Circaque iam ipſos ſtatim celeres Ponti plea
Cruorem impellentes, fruticibus concreta ſunt ora:

Παύσειν, ἐξ [illegible] ἄμμιγα Βάκχῳ,
Ἀντίπαλον θανάτοιο κελαινοῦ ἀσπίδος ἰόν.
Μέτρῳ δ' [illegible] μίξειας ῥοδόεντ' ἐλαίῳ,
[illegible] ἐκ [illegible] αὐχένι [illegible]
Ἀρκέσ' ἄγειν, μέλιτι δὲ γλυκερῷ [illegible],
Ὕδατι [illegible] γαστέρος ὕλην.
Ἠδὲ [illegible]
Δευόμενα, φέρει ὄγκον ἀεικέα βουβώνεσσι.

ΚΟΥΡΑΛΙΟΝ.

ΙΣΘΙ Δ' ἀμαλδύνειν σκορπίοιο κέντρα [illegible]
Καὶ [illegible] σθένος μέγα κουραλίοιο,
Ἠδὲ παλαμναίην ἀνεμώλιον ἀσπίδα θεῖναι.
Τῶν δὲ μοι πάντων θεσπεσίων ὅσσα φύονται,
Φοῖβος ἀκερσεκόμης φύσιν ἔμμεναι ἐξ ἑτέροιο
Μυθεῖτ' εἰς ἑτέρου στρεφθὲν δέμας εἶδος, ὅπως τοι
Ψεῦδος κεν φαίνοι, τὸ δ' ἐτήτυμον [illegible].
Χλοερὴ γὰρ [illegible] πρῶτον φύεται [illegible] γαῖα,
(Ἥν γε βοτάνην ἴδμεν στεῖραν θρέπτειραν) ἀτὰρ ἐν πόντῳ
Ἀτρυγέτῳ, ἵνα φῦκα, ἵνα βρύα φύετ' ἀραιά.
Αὐτὰρ ἐπεί κ' ἔλθοι μαραινομένη ποτὶ γῆρας,
Ἤτοι μὲν οἱ φύλλα διαφθινύθουσιν ἀφ' ἅλμης·
Αὐτὴ δ' ἐν βένθεσσιν [illegible]
Νήχεται, ὥστε κύματ' ἐκπτύουσι αἰγιαλόνδε.
Ἔνθα δ' ἄρ' ἐξαπίνης μιν ἀναπνείουσαν ὑπ' αἴθρην,
Βάζουσ', οἵ μιν ἴδοντο, κραταιωθεῖσαν ἰδέσθαι.
Δηρὸν δ' οὐ μετέπειτα πάγῳ [illegible]
Πετροῦται, χερσὶν [illegible]
Ἀμφαφάασθαι λίθον ἣ πρὶν ἔχεν ὑγρὸν δέμας ἦεν.
Σχῆμα μὲν οὖν ἔστηκεν ἔτι οἱ ὁποῖον ἔην περ,
Οἵ τε κλάδοι, ὅσα τέ οἱ ἀκρέμονες [illegible],
Ἥ τέ οἱ βλάστησε, καὶ ἐτράφη ἐν ἁλὶ ῥίζα·
Φλοιὸς δ' ὃς [illegible] ἔην, φλοιός κεν λᾶας [illegible].
Τερπωλὴ δ' [illegible]
Βήσετ'· ἐγὼ δ' οὐκ οἶδ' ὅ τι μοι θελκτήριον ἰδόντι
Αἰεὶ [illegible] πραπίδας [illegible]
Ὄσσε κορεσσάμενοι θηεύμενα· [illegible] γε θάμβος
Σάτ' ἐνὶ στέρνοισιν ὀϊσαμένῳ τέρας ἔμμεν·
Καὶ οἱ πιστεύων σύ, ἔολπα μιν ἔμμεν ἄπιστον.
Ἀλλά τι Γοργείην μὲν ἀτάσθαλον ἀνθρώποισιν
Σμερδαλέην κεφαλὴν φάτις ἔμμεναι· οὐδ' ἄρα Περσεὺς
Ὠκύπτερος πέλεται ψευδὲς τέρας [illegible].
Γοργόνα γὰρ Περσῆα δρακοντοκόμαν ἀκούεις
Ἄτλαντος νεάτοισιν ὑπὸ κρημνοῖσι δαμάσσαι,
Παρθένον ἀργαλέην, ἐρεβώπιδα, κῆρα μέλαιναν
Ἀνθρώπων [illegible] αἱματόεντ' [illegible] ὄσσε·
Οἱ μιν δεῖμα πελώριον ἀάσχετον ἀθρήσαντες
[illegible]
Τὴν δ' οὔτ' [illegible] ἐναντίην Ἀτρυτώνη
Δέρκεσθαι μενέαινεν, ἀδάμαστός περ ἐοῦσα,
Χρυσοσπόρῳ Περσῆι [illegible] ἰδέσθαι,
Οὔτι κασίγνητον κέκλετο κρατερόφρονα φῶτα·
Ἀλλὰ δόλῳ [illegible] αὐχένα κούρης,
Ἦκα μάλ' [illegible] γαμψώνυχον οὐ προϊδούσης
Ἀμφιβαλὼν ἅρπην Κυλληνίδα [illegible].
Τῆς δ' ἄρα [illegible] ὀλοιὸς ἔπλετ' ὀπωπή,
Καὶ στυγεροῦ Κρονίδαο μολεῖν ὑπὸ δῶμα κελαινόν
Πολλοῖς αἴσιμον [illegible]
Ἀλλ' ὅτ' ἐς αἰγιαλὸν δὴ φόνῳ πεπαλαγμένος ἥρως
Ἐλθὼν [illegible] λύθρον ἀπενίψατο θαλάσσῃ,
Θερμὴν ἐξ ὁμάδου κεφαλὴν ἔτι καὶ [illegible]
Γοργείην κατέθηκεν ἐν χλοεραῖς βοτάνῃσιν.
Ὄφρα δ' ὅγ' [illegible] θαλάσσης
Στείχων ἔκ τ' ὀλοοῖο πόνου δολιχῆς τε καὶ ὁδοῦ,
Τέως [illegible] πορφυρέῳ δευόμενοι [illegible]
Αἵματος οἵ ῥα κέχυντο χαμαὶ ὑπὸ κρατὶ θάμνοι.
Ἀμφὶ δ' ἄρα [illegible] πόντοιο [illegible]
[illegible]

Πήγνυν

Πάγχυον αὖτέ σε πάγχυ λίθον στερεὴν ὀνομάζειν·
Οὐδ' ἔτ' ἴσην οἷος ἦεν, ἐπεὶ στερεὰ λίθος ἦεν.
Ἐν δ' ὄλεσεν βοτάνης ὑγρὸν δέμας· ἀλλὰ καὶ ἔμπης 65
Οὐλομένης πάμπαν βοτάνης οὐκ ὤλεσεν εἶδος.
Τὴν μὲν ἄρα χροιὴν ἐξ αἵματος ἔσχεν ἐρυθρήν.
Ἀμφασίη δ' ἥρωα λάβε θρασὺν, ὡς ἐνόησεν
Ἐξαπίνης μέγα θαῦμα, τὸ καὶ πέλας αὖθι κιοῦσα
Διογενὴς πολύμητις ἐθαύμασεν Ὀβριμοπάτρη. 70
Θῆκε δ' ἀδελφειοῦ κλέος ἄφθιτον, ὥς κε πέλοιτο
Αἰεὶ Κουραλίου προτέρην φύσιν ἀλλάξασθαι.
Ἐν δὲ βίην οἱ δῶκεν ἀπειρεσίην ἀγλαὴν
Φῦλα φυλασσέμεναι κρυόεν ἐς φύσιν ἰόντα.
Ἠὲ δολιχὴν ἕρπων ἐς ἀταρπιτὸν εἴ μιν ἔχοι τις, 75
Ἠὲ περάαν ἅλα δῖαν ἐϋστείρῃ ἐπὶ νηΐ.
Καὶ γὰρ Ἐνυαλίοιο θοὸν δόρυ μαιμώωντος,
Καὶ χόλον ἀνδροφόνον φεύγειν ἀπὸ ληϊστήρων,
Καὶ πελώριον Νηρῆα κυνάμυιον ἐξαλέασθαι,
Ἐσθλὰ Κουραλίοιο βίη θνητοῖσιν ὀπάζει. 80
Γλαυκὴν δ' ἐγκυδόωσαν ἀταρβέα Τριτογένειαν
Σφωιτέρων καμάτων ἐπαμύντορα κικλήσκουσιν.
Φάρμακα δ' ὅσσα πέλονται ἀτάσθαλα, καὶ καταδέσμους,
Ἀραί τ' [illegible] ἐπαοιδαί,
Εἴτε μύσος κεύθων [illegible] ἐνὶ οἴκῳ 85
Ἀνέρι, ὅσσα λύμαι τ' ἐπίσπαστοι καὶ ἐπαοιδαὶ
Σχέτλιοι ἀλλήλοισι μεγαίροντες τελέθουσι,
Πάντων ἀπαλεξέμεν ἔμμεναι κρατερώτατον ἰδ.
Κόψας δ' αὖ σπέρμα ξανθῆς δημήτερος μίσγων·
Καὶ τοι λοιγὸν ἅπαντα τεῆς ἀπὸ ... ἀρούρης, 90
Αὐχμούς τ' ὀξὺ λάπτειν σταχύων γλάγος ἐκπίνοντας·
Ἀτρομέα τε χάλαζαν ἀπειρεσίοισι βελέμνοις
Ἀγρῷ ποιοῦσαν ἕλκος ἀμήχανον ἐξακέσασθαι.
Βρωτήρων τ' ἔτι ... φῦλον πάντων δηλητῆρα,
Εὐλάς τ' ἠδ' ... καὶ αἰθαλίωνα ἐρυσίβην, 95
Ἥτ' ἐξ οὐρανόθεν ποτωμένη ... καρπὸν ἐρυθρὴν,
Ἀμφὶ στάχυσιν ἀμφιχυθεῖσα καθίζει·
Ἐκ τε μυῶν ἀγέλας τ' ἀκρίδος ἀπείρονα στρατὸν
Ῥαίστηρ Κρονίδαο παραΐσσοντι κεραυνοί,
Παιδὸς ἑοῦ κλέος αἰὲν ἐπισταμένοιο ἀεξησάντος. 100
Κεῖνο πάλαι προτέροις ἀπ' ἀρχαίων ἐκ πατέρων
Κουράλιον θνητοῖσι φέρων πόρεν Ἀργειφόντης.
Τῶν δ' ἀκρήτοιο μετ' οἴνου πίνειν αἰεὶ
Μέμνησο, ποικιλοδειροῦ ἕνεκ' ἀσπίδος, ὥς σ' ἐκέλευσα.

ΑΧΑΤΗΣ.

ΚΑΙ πολυειδέα πῖνε μετ' ἀκρήτου βρομίοιο
Μορφὴν παντοίην ἐπιειμένον ἐσθλὸν Ἀχάτην.
Πολλὰ μὲν οὖν ῥεῖά γ' ἐστὶν Ἀχάτου χρώματ' ἰδέσθαι·
Ἐν γάρ οἱ δήεις ὁρόων ὑάλοιο ἴασπιν,
Σάρδιά θ' αἱματόεντα, καὶ αἰγλήεντα μάραγδον. 5
Ἐν δ' ἄρα μιν τοπάζιος ἀστὴρ καὶ χαλκὸν ἐν αὐτῷ
Δήεις, καὶ χροιὴν ἐαροτρεφέος μήλοιο.
Ἀλλ' οἶος πάντων προφερέστατος, εἴ κέ μιν εὕροις
Εἶδος ἔχοντα δαφοινὸν ἀμαιμακέτοιο λέοντος·
Τῷ καί μιν προτέροισι λεοντοδέρην ἐνόμηναν 10
Ἠδ' ... ἀμφιθέουσι ... στικτὸς ψιάδεσσι
Πυρσαῖσιν, λευκαῖς τε μελαινομέναις, χλοεραῖς τε.
Τὸν δ', εἰ σκορπίου ἐλκομένοιό τις ἀκωκὴν
Ἔλθοι, ἐπιτρίψας ἕλκει ... κακῷ ...
Ἦ μὴν ... ἀπὸ γὰρ μινύθουσιν ἀνῖαι. 15
Ἱμερτόν τε γυναιξὶ δύναιτο κεν ἄνδρα θέσθαι.
Καὶ θέλξειν μύθοισι βροτοὺς καὶ πάντα κομίζων
Ἅσσα κεν αἰτήσῃς, ἀφίξεαι οἴκαδε χαίρων.
Καὶ νόσῳ κάμνοντα σαώσεται ...
Ὅς μιν ἐνὶ σφετέραισι λαβὼν χείρεσσι κρατοίη· 20
Δίζεαι εἴ που γε βιώσεται ...
Ἀλλὰ νόει σὺ ... φρεσὶν, ...
Φρύγα υἱέα Κλωθὼ, ... ἔρχεται ὕστατον ἦμαρ.

Concretæ sunt, vt lapidem omnino carinam existimasses.
Neque suam existimasses quoniam carina lapis erat.
Perdidit ipsa ex herba humidum corpus: sed tamen
Perdita omnino herba, non perdidit formam.
Illum quidem diuturnum habuit ex sanguine ruborem,
Taciturnum vero heroa cepit audacem, vt cognouit
Repente magnũ miraculum, quod & prope statim accedẽs,
A Ioue genita prudens, admirata est fortem habens patrẽs
Posuitque fratris gloriam incorruptam, vt esset
Semper Coralli priorem naturam mutari.
Inde vim ipsi dedit magnam ἀγλαὴν,
Folia custodire in frigidam naturam euntia:
Vel longam repens in viam, si ipsum habeat aliquis:
Vel transire mare diuum, rudentibus bene instructa in naui.
Etenim Martis fortem hastam insanientis,
Et iram cruentam fugere a piratis,
Et canum Nerea ingentem effugere,
Bona Coralli vis mortalibus præbet:
Dulcémque vero ad gloriam incitantem intrepidam Tritogeniam,
Suorum laborum adiutricem vocant.
Pharmaca verò quæcunque sunt impia, & vincula,
Execrationéque vestiendibus. Furijs omnino cura existentes
Siue odium latens domi perniciosum non cognouit
Vir, & quot sordes in ipsis & incantationes,
Quæ inter miseros inuicem inuidentes fiunt,
Omnium coralium inuenires fortissimum esse.
Contundens vero semen flauæ Cereris miscens,
Et tibi pestem omnem tua ex terra,
Siccitatémque terræ efferres, ex spicis lac bibentem,
Insuperabilémque grandinem innumeris iaculis
Agro vulnus ferentem incurabile.
Vermium præterea genus omnium populator,
Vermésque erucasque & pruinam,
Quæque infra ex cœlo volans ad fructum rubra
Circum spicas circumfusa sedet,
Et mures innumeros, & locustarum innumeram multitudinem
Perdentes Saturni præteribant fulmina,
Filia sua gloriam annuam venerantis,
Quod prius venientibus à finibus,
Coralium mortalibus ferens præbuit Argicida.
Tu verò mero cum vino bibere semper
Recordare, lethalis causa aspidis, vt dixi.

ACHATES.

ET multiformem bibe cum mero vino,
Forma omnis generis indutum bonum Achatem.
Multos quidem igitur facile est Achatis colores videre.
In ipso enim inuenis videns vitreum iaspim,
Sardiúmque sanguinolentum, & splendentem smaragdum,
Inde sile insito coloratus, postea & ferrum in ipsa
Inuenis & colorem verni pomi,
Sed solus omnium vtilissimus, si ipsum inuenias
Formam habentem fuluam indomiti leonis.
Quare & ipsum prioribus leones fulcientem nominatum fuisse
Placuit semidis, interstinctum maculis,
Flauis, albisque, nigris, viridibusque,
Illum verò si scorpij deplorans aliquis aculeum
Veniat, applicare vlceri tabe pernicioso,
Et ipsum inspergere: diminuuntur enim dolores.
Desiderabilémque mulieribus poterit virum facere.
Et demulcebis verbis homines, & omnia portans
Quæcunque petis, peruenies domum gaudens.
Et morbo laborans restituetur,
Qui ipsum in suis accipiens manibus tenuerit,
Quærere num illum victurum negaret.
Sed cogita tu tuis in mentibus, quoniam ipsi
Frugi filium Clotho, illique venit vltima dies.

ADHVC DE ACHATE.

NEQVE igne ardens alternis diebus virū frequētās,
Vel ethalis capiens febris apud Plutonem deponet,
Vel quartanæ damnum tardum nunquam cessare
Volentis,sed ad cauernam accedit manentis,
Quæ tu sanè sanare per inculpatum statim Achatē poteris.
Nullus enim priorum melior,alium verò signum
Dicam,quandoquidem illa vim vim ostendet lapidis.
Ipsum enim in carnium iaciens medium collarum,
Paululum si dimittas,absumentur intra omnes.

ADHVC DE ILLO.

NON tibi & illum aduersus reptilia dico posse,
Sed alium dabo,desideranti tibi medicum,
Ex cœlo genitum tu verò in mentes iniice tuas.
Quum enim splendens suum corpus latum pectus habens
Cœlum crudelis sub manibus Saturni,
Exustum deflexisset immensam ad terram,
Aetheris ex turbone cadere in terram gestiens,
Vt omnia villosum circumpandens
Dorsum suum obscuraret,tamen cœlistellati
Animum excrucians Saturnus cœlum adhuc habuisset,
Tunc diuini defluentes ferebantur
Sanguinis ex cicatrice ad terram guttæ:
Quas non fatale erat ab immortali venientes
Corpore perdi:manere verò feraci Parcæ
In terra matris deorum saluum,sanguinem intulerunt.
Quem siccum circumsplendentes fecerunt equi
Solis,quem si aliquis attingeret,contenderet
Lapidē se habere in manibus habet verò sanguinē cōcretū.
Intra enim quidem color ipsum verus sanguinis est,
Inde & aqua facile domatus verus sanguis
Fit,sanguinolentus verò & nomine lapis adhuc viris,
A priorib.nominatus est. perfecta verò, quēadmodum decet,
Pharmaca habet.quem verum defluxum vates
Cælestem dicunt ad homines peruenire.
Non enim ille neque nouam vult mortalibus miseriam,
Venire ad oculos,antiquiorémque prohibet.
Mixtus albo cum lacte,vel sero lactis,vel dulci melli,
Ex superciliis omnem abducit morbum.irascitur enim
Submouere mortales videns amabiles facies,
Ab antiquissimo beatorum rotunda supercilia habente rege:
Et oculis tuis conuersata calicibus,
Vtrique pudendorum remedium erit, si quis biberit.
Quem ego Aiaci prudenti sæpe præcepi,
Armis contendere indomito pro Achille,
Volenti victoriæ auxiliatorem manibus portare,
Et Vlyssem audacem contra,ipsi
Gloriam Minerua ciuitatum populatrix dedisset.
Sed non ipsi Parca fuit admonenti obtemperare,
Quoniam diuinum mihi despexit remedium,
Accepitque perniciosum ensem. postea tu sanè illius Parcam.
Tunc,& aduersus nigrum perniciosi genus
Reptilis sanguinolentum sciens lapidem,semper socios
Bibere Nymphis in Neiadibus iube.
Et quidem ego alatum meum seruum Dolonem,
Fratri tuo paratus amicum Hectori facere,
Promptus præbui lapidem cœlestem petenti.
Postea ille e vestigio Troianis coram omnibus,
Hectori patrique meo gratus fuit socius.
Propterea ille vicissim gratificari mihi
Cupiens,leuem precibus a patre
Præbuit diuite accipiens lapidem, quem aliquando ipse
Veniens ex Ilio fortem ad Memnonem præco,
Signa me præsente reperiens,ex Assyria,
Auro sumptuoso meliorem huc portauit,
Innumera illic magis præbens multa scientibus dona.

ΕΤΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΧΑΤΟΥ.

ΟΥΔΕ πυρὶ φλεγέθων ἑτερήμεσιν ἤδεα δαμάζων
Ἠ κρυερῆς μάστιγι πυρετοῦ σῶμα ἄλγεσι θήσει,
Ἠὲ τεταρταίοιο πόνου ἔσσεται κατὰ τι λόγον
Βουλόμενος, ἀλλ' ἐπὶ πελάσσει μίμνοντος.
Τὸν σύ γ' ἰάσασθαι δὲ ἀμώμητος αὐτίκ' ἀχάτῃ.
Οὔτε γὰρ προτέρων πολὺ φέρτερος ἄλλο δὲ σῆμα
Ἐξερέω,τὸ σθένος δείξει λίθοιο·
Ἐν γὰρ μιν κρεάεσσι βαλὼν μέσον ἐξ ἐλάσειας
Τυτθὸν ἀναχάζων,τὰ δὲ τήκεται ἔνδοθι πάντα.

ΕΤΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΥ.

ΟΥ μὲν τοι καὶ τόνδε γ' ἐρπετὰ φημὶ δαμάζειν
Ἀλλ' ἕτερον δώσω χατέοντί τοι ἰητῆρα
Οὐρανόθεν γεγαῶτα· σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι.
Εὖτε γὰρ αἰγλήεν σφέτερον δέμας εὐρυστέρνου
Οὐρανὸς ἀμερσίφρων ὑπὸ παλάμῃσι Κρόνοιο
Ἀνθρώποις εἴλυσεν ἀπειρεσίην ἐπὶ γαῖαν,
Αἰθέρος ἐκ δίνης πεσέειν χθόνα δε μεμαώς,
Ὄφρα κε πάντ' αἴδηλα,πολύτριχα ἀμφιπετάσσας
Νῶτα ἑά, τεύξῃ,θυμὸν δ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Θυμὸν ἀνιάσας Κρόνος οὐρανὸν ἔσχεν ἔτι ἄν·
Δὴ τότε ἀμβροσίοιο κατ' ἐκ ὠτειλῆς φορέοντο
Αἵματος αὐτοῦ ἔπειτ' ἐπὶ χθόνα ῥαθάμιγγες,
Τὰς οὐ μόρσιμον ἦεν ἀπ' ἀθανάτοιο κιούσας
Σώματος ὀλέσθαι· μίμνειν δ' ἐριβώλακι μοίρας
Ἐν γαίῃ μητρὸς θεῶν σόον αἷμα κάλυπτο.
Μιν τε ξηρὸν,αἴγλῃ δὲ περιλάμψαντες ἔθηκαν ἵπποι
Ἠελίου,καί κέν τις ἐπιψαύων,ἐρίσειε
Λᾶαν ἔχειν ἐνὶ χερσὶν,ἔχει δέ μιν αἷμα παγέν.
Ἐν γὰρ δή χρόος αὐτὸς ἐτήτυμος αἵματός ἐστιν,
Ἐκ δ' ἄρ' ὕδατι ῥεῖα δαμασθὲν ἀτρεκὲς αἷμα
Γίνεται· αἱματόεις δ' ἄρα καὶ οὔνομα λᾶας ἐπ' ἀνδρῶν
Ἐκ προτέρων κέκληται,ἀκήρατα δ',ὡς ἐπέοικε,
Φάρμακ' ἔχει· τὸν φασὶν ἀπόρροιαν μὲν ἀοιδοί
Οὐρανίην τελέθειν ἐς ἀνθρώπους ἀφικέσθαι.
Οὐ γὰρ ὅγ' οὔτε νέην ἐθέλει θνητοῖσιν ὀϊζὺν
Ἔρχεσθαι πρὸς ὄπα,παλαιοτέρην τ' ἀπερύκει.
Μισγόμενος λευκῷ μετὰ γλάγει,ἢ ὀρὸν ἐκ τε
Γάλακτος,ἢ γλυκερῷ μέλιτι,ἐκ δ' ὀφρύσι,
Ἐκ βλεφάρων ἀπὸ πᾶσαν ἄγει νόσον,ἀγαθὰ γὰρ
[illegible] ἰδὼν θνητοῦ ἐσιδὼν ἐρατεινὰ πρόσωπα
Πρεσβυτάτου μακάρων περιμηκοβλεφάρου βασιλῆος.
Καὶ γλήναισι τεαῖς,ὁμιλήσας κυλίκεσσιν,
Ἀνδράσι τ' αἰδοίων ἄκος ἔσσεται ὅς κε πίνοι.
Καί μιν ἐγὼν Αἴαντι δαΐφρονι πόλλ' ἐπέτελλον,
Ἔντεσι δηρίσασθαι ἀμώμητος ἀμφ' Ἀχιλῆος
Ἐσσομένην νίκης ἐπιτάρροθα χερσὶ κομίζειν.
Καὶ κατ' Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος αὐτὸν αὐτῷ
Κῦδος Ἀθηναίη ἐρυσίπτολις ἐγγυάλιξεν·
Ἀλλ' οὔ οἱ μοῖρ' ἦεν παραιφαμένοιο πιθέσθαι.
Τοὔνεκα θεσπέσιον μοι ἀθερίζων ἔτλη
Δέξατο δ' οὐλόμενον ἄορ.ἀτὰρ σύ γε τοῖο μὲν αἴσαν
Ἄζεο.πρὸς δὲ καὶ αἰνὸν ὀλεθρηροῖο γενέθλης
Ἑρπετοῦ αἱματόεντα δαεὶς λίθον,αἰὲν ἑταίρους
Πινέμεναι νύμφαις ἐν νηϊάδεσσι κέλευε.
Καὶ μὲν ἐγὼ λαιψηρὸν ἐμὸν θεράποντα Δόλωνα
Αὐτοκασιγνήτῳ μεμαὼς φίλον Ἕκτορι θεῖναι,
Πρόφρων οὐρανίην λᾶαν ἔδωκα αἰτήσαντι·
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξαπίνης Τρώων προπάροιθεν ἁπάντων
Ἕκτορι πατρί τ' ἐμῷ κεχαρισμένος ἔπλετ' ἑταῖρος·
Τοῦ δ' ἕνεκ' ἀντί μ' ἐκεῖνος ἀμειβέμεν ἀρνυμένου
Ἱέμενος,λιταῖσιν ὑπ' ἐκ πατρὸς ἐλαφρὸς
Ὤπασεν ἀφνειοῖο λαβὼν λίθον,ὅν ποτ' ἄρ' αὐτὸς
Ἐλθὼν Ἰλιόθεν κρατερὸν μετὰ Μέμνονα κῆρυξ,
Σήματ' ἐμεῖο παρεόντος ἀνευρὼν Ἀσσυρίηθεν
Χρυσοῦ τιμήεντος ἀμείνονα δεῦρο κόμισσε,
Μυρία κεῖθι μάλιστα πορὼν πολυειδέσι δῶρα.

Εἰ δ' ὄχ

[illegible]

ΝΕΥΡΙΤΙΣ.

ΕΝΘΕΝ [illegible]

ΧΑΒΑΖΙΟΣ.

ΕΝΘΕΝ [illegible]

Sed age recipe verbum, ego verò intel[illegible]
Primum quidem igitur properantes [illegible]
(Non enim facere fas est sacrificium [illegible]
Solem latam faciem habentem celebrare [illegible] 60
Et Terram pinguem omnium nutricem [illegible]
Secundo rursus bellicosi supra lapidem [illegible]
Macerare suaui longos decimo item dracones
Vapore: quem [illegible] cendentem videntes,
Accedentes ad aram congregati 65
Ex antro videntur adrepentes ad odorem:
Sed postea [illegible] nuper [illegible] puere
Induti tres, acutum ferebant vtrinque scindentem quisque
Ensem, discerpere serpentem varium, qui maximè
Nidorem desiderans prope ignem voluebatur 70
Quámque membratim diuidere in nouem partes.
Tres quidem vocare omnia videntis Solis,
Tres verò alias Terræ fertilis populum pascentis,
Trésque vaticinij multiscij Vulcani.
Illas verò lebes ex tegulis factus sanguinolentas 75
Recipiat, & donum ex oleo Atrytona,
Et vinum Bacchi chorum vocantis infundere.
Inde salem album iacere condimentum cibi,
Inde ipsis & acrem coccum insi
Miscere, aureum habentem vestem, nigro colore, pretiosum, 80
Inde & quæcunque alia simul mixta,
Desiderium immittunt cibi hominibus,
Vt & in tripode carnes subigerentur existentes.
Interea verò vocare beatorum infractum quodcunque
Nomen: delectantur enim, si aliquis in sacrificiis 85
Mysticum canat nomen cœlestium.
Precari verò, Megæram longe sonante
Monere à tripode mala machinantem, illos verò
Spiritus à Ioue volans intra ducit sacras ad portiones.
Quando verò coctas ad carnes venturi, 90
Conuiuati, & postea saturati
Ex tripode, reliquias verò terra occultabis,
Et ipsis libare album lac & vinum dulce,
Et reliqua, amabiléınque apis odoratum cibum,
Et coronare texentes ramos fructifera 95
Virginea auferentes oliuæ, neque saturabis
Tuis peplis, miserere domum euntium,
Neque conuerti, quare ab ipsis auertimini,
Et se [illegible] priorem in viam oculos ferentes
Redite domum: neque prius alloquimini 100
Si aliquis obuiet viator, donec veneritis
Domum: vbi postea sacrificia immortalibus
Deinceps facientes, aromata varia vrite.
Illa ego perspiciens, & quæcunque erunt, & quæcunque leones
Aues resonant, sciam, & quæcunque feræ 105
Crudáque comedentes in suis lustris vlulant.

NEVRITES.

HINC ego (cum te) Neurite
Dona lapidis Baccho grata: quem quidem habentes
Homines sacrificia faciatis, & orationes audient
Cœlestes. nudo verò dissectum si pede lethalis
Fugientes pressus serpentis per carnem spina 5
Læserit, dolorem lenies ipsi
Neurites facit verò mulieri maritum desiderabilem.
Hunc & contrà nigram aspidem cognoui,
Fortia pharmaca tua homines seruantia (diuina petra)
Cuius colórque est viridis porri. 10

CHABAZIVS.

HINC & (dme Chabazie) experti
In animo habebam tuum robur optimum.
Ambo enim & morbum refrigeras igneum,
Et mihi à scorpione illo grata portas,
(Latoide (te vsque meus Pæantius heros 5

ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ ΚΥΡΗΝΑΙΟΥ ΥΜΝΟΙ.

CALLIMACHI CYRENÆI HYMNI.

ΕΙΣ ΔΙΑ.

ΖΗΝΟΣ ἔοι τί κεν ἄλλο παρὰ σπονδῇσιν ἀείδειν
Λώϊον, ἢ θεὸν αὐτὸν, ἀεὶ μέγαν, αἰὲν ἄνακτα,
Πηλαγόνων ἐλατῆρα, δικασπόλον Οὐρανίδῃσι;
Πῶς καί μιν, Δικταῖον ἀείσομεν, ἠὲ Λυκαῖον;
Ἐν δοιῇ μάλα θυμὸς, ἐπεὶ γένος ἀμφήριστον. 5
Ζεῦ, σὲ μὲν Ἰδαίοισιν ἐν οὔρεσί φασι γενέσθαι,
Ζεῦ, σὲ δ' ἐν Ἀρκαδίῃ· πότεροι πάτερ ἐψεύσαντο;
Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται· καὶ γὰρ τάφον ὦ ἄνα σεῖο
Κρῆτες ἐτεκτήναντο· σὺ δ' οὐ θάνες, ἐσσὶ γὰρ αἰεί.
Ἐν δέ σε Παρρασίῃ Ῥείη τέκεν, ἧχι μάλιστα 10
Ἔσκεν ὄρος θάμνοισι περισκεπές· ἔνθεν ὁ χῶρος
Ἱερὸς, οὐδέ τί μιν κεχρημένον Εἰλειθυίης
Ἑρπετὸν οὐδὲ γυνὴ* ἐπιμίσγεται, ἀλλά ἑ Ῥείης
Ὠγύγιον καλέουσι λεχώϊον Ἀπιδανῆες.
Ἔνθα σ' ἐπεὶ μήτηρ μεγάλων ἀπεθήκατο κόλπων, 15
Αὐτίκα δίζητο ῥόον ὕδατος, ᾧ κε τόκοιο
Λύματα χυτλώσαιτο, τεὸν δ' ἐνὶ χρῶτα λοέσσαι.
Λάδων ἀλλ' οὔπω μέγας ἔρρεεν, οὐδ' Ἐρύμανθος,
Λευκότατος ποταμῶν, ἔτι δ' ἄβροχος ἦεν ἅπασα
Ἀζηνίς· μέλλεν δὲ μάλ' εὔυδρος καλέεσθαι 20
Αὖτις· ἐπεὶ τημόσδε Ῥέη ὅτε λύσατο μίτρην,
Ἦ πολλὰς ἐφύπερθε σαρωνίδας ὑγρὸς Ἰάων
Ἤειρεν, πολλὰς δὲ Μέλας ὤκχησεν ἁμάξας,
Πολλὰ δὲ Καρνίωνος ἄνω διεροῦ περ ἐόντος
Ἰλυοὺς ἐβάλοντο κινώπετα, νίσσετο δ' ἀνὴρ 25
Πεζὸς ὑπὲρ Κρᾶθίν τε πολύστιόν τε Μετώπην
Διψαλέος· τὸ δὲ πολλὸν ὕδωρ ὑπὸ ποσσὶν ἔκειτο.
Καί ῥ' ὑπ' ἀμηχανίης σχομένη φάτο πότνια Ῥείη,
Γαῖα φίλη, τέκε καὶ σύ· τεαὶ δ' ὠδῖνες ἐλαφραί.
Εἶπε, καὶ ἀντανύσασα θεὴ μέγαν ὑψόθι πῆχυν, 30
Πλῆξεν ὄρος σκήπτρῳ· τὸ δέ οἱ δίχα πουλὺ διέστη,
Ἐκ δ' ἔχεεν μέγα χεῦμα· τόθι χρόα φαιδρύνασα,
Ὦνα, τεὸν σπείρωσε· Νέδῃ δέ σε δῶκε κομίσσαι
Κευθμὸν ἔσω Κρηταῖον, ἵνα κρύφα παιδεύοιο,
Πρεσβυτάτῃ Νυμφέων, αἵ μιν τότε μαιώσαντο, 35
Πρωτίστῃ γενεῇ μετά γε Στύγα τε Φιλύρην τε.
Οὐδ' ἁλίην ἀπέτισε θεὴ χάριν, ἀλλὰ τὸ χεῦμα
Κεῖνο Νέδην ὀνόμηνε· τὸ μέν ποθι πουλὺ κατ' αὐτὸ
Καυκώνων πτολίεθρον, ὃ Λέπρειον πεφάτισται,
Συμφέρεται Νηρῆϊ· παλαιότατον δέ μιν ὕδωρ 40
Υἱωνοὶ πίνουσι Λυκαονίης ἄρκτοιο.
Εὖτε Θενὰς ἀπέλειπεν ἐπὶ Κνωσοῖο φέρουσα,
Ζεῦ πάτερ, ἡ Νύμφη σε (Θεναὶ δ' ἔσαν ἐγγύθι Κνωσοῦ)

*γρ. ἐπιμίσγεται.

IN IOVEM.

IOVIS apud libationes quid aliud sit celebrare
Melius, quam Dei ipsum, semper magnum, semper regem,
Terrigenum expulsorem, iura dantem cælicolis?
Et quomodo ipsum, Dictæum canemus, an Lycæum?
In dubio ad modum hæret animus, quoniam genus Iouis controuersum est.
Iupiter, te quidem alij Ideis in montibus aiunt genitum,
Iupiter, te verò alij in Arcadia: vtri pater mentiti sunt?
Cretenses semper mendaces. etenim sepulchrum, ô Rex, tuum
Cretenses fabricarunt. tu autem non perijsti. es enim semper.
In Parrhasia autem te Rhea peperit, vbi maximè
Erat mons nemoribus obtectus: inde locus ille est
Sacer: neque enim aliquod expertum Lucinam
Reptile, neque mulier adit vlla: sed ipsum Rheæ
Veterem nominant puerperij lectum Apidanes.
Hic te postquam mater magno deposuit ex vtero,
Statimque quærebat riuum aquæ, quo partus sui
Retrimenta abluerét, tuumque corpus purgaret.
Ladon verò magnus nondum fluebat, neque Erymanthus,
Limpidissimus amnium: sed adhuc sicca erat omnis
Arcadia: talis futura tamē vt maximè aquosa nominaretur
Iterū. quoniam tū tēporis quo Rhea zona soluta. i. peperit,
Sanè multas desuper quercus liquidus Iaon
Produxit, multos etiam Melas fluuius *tum gestauit currus:*
Multa præterea supra Carnionem, qualibet nūc sit humidus,
Lustra construxerunt feræ. ibat etiam vir
Pedester tum super Crathin, tū super scrupulosam Metopen
Sitibundus: sed multa aquæ copia sub pedibus latebat.
Itaque in hac difficultate cōstituta dicebat veneranda Rhea,
Terra chara pario & tu vndam. tui enim dolores leues sunt.
Dixit: & cum denuo extendisset Dea magnum in sublime cubitum,
Percussit montē sceptro. at ille duobus locis multū discessit,
Effuditq; magnum fluxum. Tum corpus à se perpurgatum,
O Rex, tum fasciis inuoluit: & Nedæ te dedit portandum
In recessum Cretensem (vt clam ibi educareris)
Natu maximæ nympharum, quæ ipsi tunc obstetricabantur:
Natu inquam maximæ, post Stygem & Philyren.
Neque vanam reposuit Dea illi gratiam. quippe fluuium
Illum Nedam appellauit. Atq; is olim copiosus, iuxta ipsū
Cauconum oppidum, quod Lepreum vocatum est,
In mare defertur: & vetustissimam sane hanc aquam
Posteri bibunt Lycaoniæ vrsæ. i. Arcades.
Postquam vero Thenas reliquit, ad Cnossum deferens,
Iupiter pater te nympha: (Thenæ autem proximæ Cnosso,

Ibi tum decidit tibi, Deus, omphalos. i. vmbilicus: hunc ijsū
Omphalium deinceps locum nominant Cydones.
Iupiter, te etiam Corybantum sociæ vlnis amplexæ sunt,
Dictææ Meliæ: te circumque fouit Adrastea
Cunis in aureis: tu autem traxisti pingue vber
Capræ Amaltheæ: & insuper dulcem fauum comedisti.
Exstiterunt enim subitò opera Panacridis apiculæ
Idæis in montibus, quos vocant Panacra.
Commodum item Curetes te circū armati tripudiū luserūt,
Arma concutientes: vt Saturnus auribus sonitum
Clypei audiret, non autem te vagientem.
Pulchrè quidem creuisti, pulchreq; educatus es, ô cœlestis Iu-
Cito etiā adoleuisti: & velox tibi oborta est lanugo. (*piter.*
Sed et quū adhuc adolescentulus esses, perspexisti omnia ple-
Ideoq; tibi fratres, quamuis natu priores essent, (*nè.*
Cœlum non inuiderunt vt tu haberes, commune aliàs *domū.*
Prisci autem nullo modo veraces fuerunt poetæ,
Qui dicebant sortē filiis Saturni trifariā domos dispertisse.
Quis etenim de cœlo & inferno sortem mitteret,
Nisi esset planè stupidus? De re enim æquali conuenit
Sortē mittere: hæc autē longe quàm latissimè inter se distāt.
Mentirer hæc dicens *auditoris* stupidi *quæ persuadeant*
veteres poetæ *auribus.*
Non te deorum regem sortes constituerunt: sed opera manuū,
Tuaq; potentia & robur: quod etiā collocasti prope currū tuū.
Sed constituisti & auem omnium præstantissimam nuntiam
Tuorum augurorum: quæ vtinam amicis meis fausta ostendas.
Elegisti præterea ex iuuenibus omniū optimos: nō tu nauium
Peritos, non virum scutatum, non poetam elegisti:
Sed hæc quidem diis minoribus illic reliquisti,
Alia curanda aliis: tu verò elegisti vrbium principes
Ipsos quorū sub manibus est *agricola, quorū peritus militiæ,*
Quorū remex, quorū sunt *omnia. Et quid non dominantis sub*
Primò quidem fabros canimus esse *Vulcani:* (*potestate?*)
Milites deinde, Martis: venatores item, Chitones
Dianæ: Phœbi denique, qui lyræ bene sciunt modos.
At ex Ioue sunt reges: quoniam Ioue nihil regum
Diuinius est. *ideoq; tuum illis decreuisti ordinem.*
Dedistiq; vt vrbes custodiant: tuque ipse præsides
Celsis in ciuitatibus, inspector tam eorum *qui legibus*
Populum sub iniquis, quàm eorum qui contrà gubernant.
Addidisti quoq; opulentiam ipsis, & quod satis est *fortunarū.*
Et hoc *omnib. quidē sed nō ex æquo tamē. par est* hoc *colli-*
Ex nostro rege. nā is latè circū opulentia *progressus est.* (*gere*
Vesperi ille perficit de quibus manè cogitauerit:
Et vesperi quidē ardua parua autem, quā primū cogitauerit.
Alij verò parua vno anno, magna non vno perficiunt: *ab*
aliis verò prorsus
Tu ipse effectionem amouisti, & consilia eorum perfregisti.
Salue plurimum ô Saturnie maxime, dator bonitatum,
Dator incolumitatis. tua verò opera quis celebret?
Non fuit, nec erit, qui Iouis opera celebret.
Salue iterum atque iterum, da nobis *& virtutem & opes.*
Neque sine virtute opulentia potest homines beare,
Neque sine opulentia virtus: da ergo & virtutem & opes.

Ἤριπε τοι, δαῖμον, τότ' ἀπ' ὀμφαλός· ἔνθεν ἐκεῖνο
Ὀμφάλιον μετέπειτα πέδον καλέουσι Κύδωνες. 45
Ζεῦ, σὲ δὲ Κυρβάντων ἑτάραι προσεπηχύναντο
Δικταῖαι Μελίαι, σὲ δ' ἐκοίμισεν Ἀδρήστεια
Λίκνῳ ἐνὶ χρυσέῳ, σὺ δ' ἐθήσαο πίονα μαζὸν
Αἰγὸς Ἀμαλθείης, ἐπὶ δὲ γλυκὺ κηρίον ἔβρως.
Γέντο γὰρ ἐξαπιναῖα Πανακρίδος ἔργα μελίσσης 50
Ἰδαίοις ἐν ὄρεσσι, τά τε κλείουσι Πάνακρα.
Οὖλα δὲ Κούρητές σε περὶ πρύλιν ὠρχήσαντο
Τεύχεα πεπλήγοντες, ἵνα Κρόνος οὔασιν ἠχὴν
Ἀσπίδος εἰσαΐοι, καὶ μή σεο κουρίζοντος.
Καλὰ μὲν ἠέξευ, καλὰ δ' ἔτραφες, οὐράνιε Ζεῦ· 55
Ὀξὺ δ' ἀνήβησας, ταχινοὶ δέ τοι ἦλθον ἴουλοι.
Ἀλλ' ἔτι παιδνὸς ἐὼν ἐφράσσαο πάντα τέλεια·
Τῷ τοι καὶ γνωτοὶ προτερηγενέες περ ἐόντες,
Οὐρανὸν οὐκ ἐμέγηραν ἔχειν ἐπιδαίσιον οἶκον.
Δηναιοὶ δ' οὐ πάμπαν ἀληθέες ἦσαν ἀοιδοί· 60
Φάντο πάλον Κρονίδῃσι διάτριχα δώματα νεῖμαι·
Τίς δέ κ' ἐπ' Οὐλύμπῳ τε καὶ Ἄϊδι κλῆρον ἐρύσσαι,
Ὃς μάλα μὴ νενίηλος; ἐπ' ἰσαίῃ γὰρ ἔοικε
Πήλασθαι· τὰ δὲ τόσσον ὅσον διὰ πλεῖστον ἔχουσι.
Ψευδοίμην, ἀΐοντος ἅ κεν πεπίθοιεν ἀκουήν. 65
Οὔ σε θεῶν ἐσσῆνα πάλοι θέσαν, ἔργα δὲ χειρῶν,
Σή τε βίη, τό τε κάρτος, ὃ καὶ πέλας εἵσαο δίφρου.
Θήκαο δ' οἰωνῶν μέγ' ὑπείροχον ἀγγελιώτην
Σῶν τεράων, ἅ τ' ἐμοῖσι φίλοις ἐνδέξια φαίνοις.
Εἵλεο δ' αἰζηῶν ὅ τι φέρτατον· οὐ σύ γε νηῶν 70
Ἐμπεράμους, οὐκ ἄνδρα σακέσπαλον, οὐ μὲν ἀοιδόν·
Ἀλλὰ τὰ μὲν μακάρεσσιν ὀλίζοσιν αὖθι παρῆκας
Ἄλλα μέλειν ἑτέροισι, σὺ δ' ἐξείλευ πτολιάρχους
Αὐτούς, ὧν ὑπὸ χεῖρα γεωμόρος, ὧν ἴδρις αἰχμῆς,
Ὧν ἐρέτης, ὧν πάντα· τί δ' οὐ κρατέοντος ὑπ' ἰσχύν; 75
Αὐτίκα χαλκῆας μὲν ὑδείομεν Ἡφαίστοιο,
Τευχηστὰς δ' Ἄρηος, ἐπακτῆρας δὲ Χιτώνης
Ἀρτέμιδος, Φοίβου δὲ λύρης εὖ εἰδότας οἴμους·
Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες, ἐπεὶ Διὸς οὐδὲν ἀνάκτων
Θειότερον, τῷ καί σφε τεὴν ἐκρίναο λάξιν. 80
Δῶκας δὲ πτολίεθρα φυλασσέμεν, ἵζεο δ' αὐτὸς
Ἄκρῃσ' ἐν πολίεσσιν, ἐπόψιος οἵ τε δίκῃσι
Λαὸν ὑπὸ σκολιῇσ' οἵ τ' ἔμπαλιν ἰθύνουσιν.
Ἐν δὲ ῥυηφενίην ἔβαλές σφισιν, ἐν δ' ἅλις ὄλβον,
Πᾶσι μέν, οὐ μάλα δ' ἶσον. ἔοικε δὲ τεκμήρασθαι 85
Ἡμετέρῳ μεδέοντι· περιπρὸ γὰρ εὐρὺ βέβηκεν.
Ἑσπέριος κεῖνός γε τελεῖ τά κεν ἦρι νοήσῃ·
Ἑσπέριος τὰ μέγιστα, τὰ μείονα δ' εὖτε νοήσῃ.
Οἱ δὲ τὰ μὲν πλειῶνι, τὰ δ' οὐχ ἑνί· τῶν δ' ἀπὸ πάμπαν
Αὐτὸς ἄνην ἐκόλουσας, ἐνέκλασσας δὲ μενοινήν. 90
Χαῖρε μέγα Κρονίδη πανυπέρτατε, δῶτορ ἐάων,
Δῶτορ ἀπημονίης. τεὰ δ' ἔργματα τίς κεν ἀείδοι;
Οὐ γένετ', οὐκ ἔσται· τίς κεν Διὸς ἔργματ' ἀείσει;
Χαῖρε πάτερ, χαῖρ' αὖθι· δίδου δ' ἀρετήν τ' ἄφενός τε.
Οὔτ' ἀρετῆς ἄτερ ὄλβος ἐπίσταται ἄνδρας ἀέξειν, 95
Οὔτ' ἀρετὴ ἀφένοιο· δίδου δ' ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

IN APOLLINEM.

QVANTVM iste Apollinis commotus est laureus ramus!
Quantū hoc totū antrū! procul procul sit quisquis profanus.
Et certè ostia præclaro pede Phœbus tundit.
Non vides? annuit Deliaca suaue quid palma
Derepente: & olor in aëre pulchrè modulatur.
Ipsa vos nunc repagula foruum recumbite,
Ipsi etiam vos vectes. Deus enim iam non longe abest.
At vos iuuenes, ad cantum & chorum vos apparate.
Apollo non cuiuis apparet sed ei quisquis vir bonus.
Qui ipsum viderit, magnus hic. qui nō videt, abiectus ille est.
Videbimus te, ô Apollo: & nunquam erimus abiecti.
Neque ego tacitam citharam, neque tacitum gressum
Phœbo huc in medium procedente, pueros habere velim:

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Οἷον ὁ τὠπόλλωνος ἐσείσατο δάφνινος ὅρπηξ,
Οἷα δ' ὅλον τὸ μέλαθρον· ἑκὰς ἑκὰς ὅστις ἀλιτρός.
Καὶ δή που τὰ θύρετρα καλῷ ποδὶ Φοῖβος ἀράσσει.
Οὐχ ὁράας; ἐπένευσεν ὁ Δήλιος ἡδύ τι φοῖνιξ
Ἐξαπίνης, ὁ δὲ κύκνος ἐν ἠέρι καλὸν ἀείδει. 5
Αὐτοὶ νῦν κατοχῆες ἀνακλίνεσθε πυλάων,
Αὐταὶ δὲ κληῖδες· ὁ γὰρ θεὸς οὐκέτι μακράν.
Οἱ δὲ νέοι μολπήν τε καὶ ἐς χορὸν ἐντύνεσθε.
Ὡπόλλων οὐ παντὶ φαείνεται, ἀλλ' ὅ τις ἐσθλός.
Ὅς μιν ἴδῃ, μέγας οὗτος, ὃς οὐκ ἴδε, λιτὸς ἐκεῖνος. 10
Ὀψόμεθ', ὦ Ἑκάεργε, καὶ ἐσσόμεθ' οὔποτε λιτοί.
Μήτε σιωπηλὴν κίθαριν, μήτ' ἄψοφον ἴχνος
Τοῦ Φοίβου τοὺς παῖδας ἔχειν ἐπιδημήσαντος,

Εἴ τε-

Εἰ τελέειν μέλλουσι γάμον πολιήν τε κερεῖσθαι,
Ἑστήξειν δὲ τὸ τεῖχος ἐπ᾽ ἀρχαίοισι θεμέθλοις. 15
Ἠγασάμην τοὺς παῖδας, ἐπεὶ χέλυς οὐκέτ᾽ ἀεργός.
Εὐφημεῖτ᾽ ἀΐοντες ἐπ᾽ Ἀπόλλωνος ἀοιδῇ.
Εὐφημεῖ καὶ πόντος, ὅτε κλείουσιν ἀοιδοὶ
Ἢ κίθαριν, ἢ τόξα, Λυκωρέος ἔντεα Φοίβου.
Οὐδὲ Θέτις Ἀχιλῆα κινύρεται αἴλινα μήτηρ, 20
Ὁππόθ᾽ ἱὴ παιῆον ἱὴ παιῆον ἀκούσῃ.
Καὶ μὲν ὁ δακρυόεις ἀναβάλλεται ἄλγεα πέτρος,
Ὅστις ἐνὶ Φρυγίῃ διερὸς λίθος ἐστήρικται,
Μάρμαρον ἀντὶ γυναικὸς ὀϊζυρόν τι χανούσης.
Ἱὴ ἱὴ φθέγγεσθε· κακὸν μακάρεσσιν ἐρίζειν. 25
Ὃς μάχεται μακάρεσσιν, ἐμῷ βασιλῆϊ μάχοιτο·
Ὅστις ἐμῷ βασιλῆϊ, καὶ Ἀπόλλωνι μάχοιτο.
Τὸν χορὸν ὡπόλλων, ὅτι οἱ κατὰ θυμὸν ἀείδει,
Τιμήσει· δύναται γάρ, ἐπεὶ Διὶ δεξιὸς ἧσται.
Οὐδ᾽ ὁ χορὸς τὸν Φοῖβον ἐφ᾽ ἓν μόνον ἦμαρ ἀείσει, 30
Ἔστι γὰρ εὔυμνος· τίς ἂν οὐ ῥέα Φοῖβον ἀείδοι;
Χρύσεα τὠπόλλωνι τό τ᾽ ἐνδυτὸν, ἥ τ᾽ ἐπιπορπὶς,
Ἥ τε λύρη, τό τ᾽ ἄεμμα τὸ Λύκτιον, ἥ τε φαρέτρη·
Χρύσεα καὶ τὰ πέδιλα· πολύχρυσος γὰρ Ἀπόλλων,
Καί τε πολυκτέανος· Πυθῶνί κε τεκμήραιο. 35
Καὶ μὲν ἀεὶ καλὸς καὶ ἀεὶ νέος· οὔποτε Φοίβου
Θηλείαις οὐδ᾽ ὅσσον ἐπὶ χνόος ἦλθε παρειαῖς·
Αἱ δὲ κόμαι θυόεντα πέδῳ λείβουσιν ἔλαια.
Οὐ λίπος Ἀπόλλωνος ἀποστάζουσιν ἔθειραι,
Ἀλλ᾽ αὐτὴν πανάκειαν· ἐν ἄστεϊ δ᾽ ᾧ κεν ἐκεῖναι 40
Πρῶκες ἔραζε πέσωσιν, ἀκήρια πάντ᾽ ἐγένοντο.
Τέχνῃ δ᾽ ἀμφιλαφὴς οὔτις τόσον ὅσσον Ἀπόλλων·
Κεῖνος ὀϊστευτὴν ἔλαχ᾽ ἀνέρα, κεῖνος ἀοιδόν·
Φοίβῳ γὰρ καὶ τόξον ἐπιτρέπεται καὶ ἀοιδή.
Κείνου δὲ θριαὶ καὶ μάντιες· ἐκ δέ νυ Φοίβου 45
Ἰητροὶ δεδάασιν ἀνάβλησιν θανάτοιο.
Φοῖβον καὶ Νόμιον κικλήσκομεν ἐξέτι κείνου,
Ἐξότ᾽ ἐπ᾽ Ἀμφρυσσῷ ζευγίτιδας ἔτρεφεν ἵππους,
Ἠϊθέου ὑπ᾽ ἔρωτι κεκαυμένος Ἀδμήτοιο.
Ῥεῖά κε βουβόσιον τελέθοι πλέον, οὐδέ κεν αἶγες 50
Δεύοιντο βρεφέων ἐπιμηλάδες, ᾗσιν Ἀπόλλων
Βοσκομένῃσ᾽ ὀφθαλμὸν ἐπήγαγεν· οὐδ᾽ ἀγάλακτες
Οἴϊες, οὐδ᾽ ἄκυθοι, πᾶσαι δέ κεν εἶεν ὕπαρνοι·
Ἡ δέ κε μουνοτόκος, διδυμητόκος αἶψα γένοιτο.
Φοίβῳ δ᾽ ἑσπόμενοι πόλιας διεμετρήσαντο 55
Ἄνθρωποι· Φοῖβος γὰρ ἀεὶ πολίεσσι φιληδεῖ
Κτιζομένῃσ᾽· αὐτὸς δὲ θεμείλια Φοῖβος ὑφαίνει.
Τετραέτης τὰ πρῶτα θεμείλια Φοῖβος ἔπηξε
Καλῇ ἐν Ὀρτυγίῃ, περιηγέος ἐγγύθι λίμνης.
Ἄρτεμις ἀγρώσσουσα καρήατα συνεχὲς αἰγῶν 60
Κυνθιάδων φορέεσκεν, ὁ δ᾽ ἔπλεκε βωμὸν Ἀπόλλων.
Δείματο μὲν κεράεσσιν ἐδέθλια, πῆξε δὲ βωμὸν
Ἐκ κεράων, κεραοὺς δὲ πέριξ ὑπεβάλλετο τοίχους.
Ὧδ᾽ ἔμαθεν τὰ πρῶτα θεμείλια Φοῖβος ἐγείρειν.
Φοῖβος καὶ βαθύγειον ἐμὴν πόλιν ἔφρασε Βάττῳ, 65
Καὶ Λιβύην ἐσιόντι κόραξ ἡγήσατο λαῷ,
Δεξιὸς οἰκιστῆρι, καὶ ὤμοσε τείχεα δώσειν
Ἡμετέροις βασιλεῦσιν· ἀεὶ δ᾽ εὔορκος Ἀπόλλων.
Ὤπολλον, πολλοί σε Βοηδρόμιον καλέουσι,
Πολλοὶ δὲ Κλάριον (πάντῃ δέ τοι οὔνομα πουλύ) 70
Αὐτὰρ ἐγὼ Καρνεῖον· ἐμοὶ πατρώϊον οὕτω.
Σπάρτη τοι Καρνεῖε τόδε πρώτιστον ἕδεθλον,
Δεύτερον αὖ Θήρη, τρίτατόν γε μὲν ἄστυ Κυρήνης.
Ἐκ μέν σε Σπάρτης ἕκτον γένος Οἰδιπόδαο
Ἤγαγε Θηραίην ἐς ἀπόκτισιν· ἐκ δέ σε Θήρης 75
Οὖλος Ἀριστοτέλης Ἀσβυστίδι πάρθετο γαίῃ·
Δεῖμε δέ τοι μάλα καλὸν ἀνάκτορον, ἐν δὲ πόληϊ
Θῆκε τελεσφορίην ἐπετήσιον, ᾗ ἔνι πολλοὶ
Ὑστάτιον πίπτουσιν ἐπ᾽ ἰσχίον, ὦ ἄνα, ταῦροι.
Ἰὴ ἰὴ Καρνεῖε πολύλλιτε, σεῖο δὲ βωμοὶ 80
Ἄνθεα μὲν φορέουσιν ἐν εἴαρι τόσσα περ Ὧραι
Ποικίλ᾽ ἀγινεῦσι ζεφύρου πνείοντος ἐέρσην·

Siquidem celebraturi sint olim nuptias, & canitiem rasuri,
Et muros condituri super antiqua fundamenta.
Admiratus sum pueros, postquam chelys non amplius otiosa fuit.
Fauete linguis vos audientes, propter Apollinis cantum.
Fauet & pelagus, quando celebrant poëtæ
Aut citharam aut tela diuina Lycorei Apollinis.
Neque Thetis Acheluem deplorat, misera mater,
Quando Io pæan, io pæan, audierit.
Sed & lacrymosum suos intermittit dolores saxum,
Quod in Phrygia, humidus lapis, induruit,
Marmor illud, pro muliere Niobe ærumnosum quid debiscente.
Io io resonate: malum est diis reluctari.
Qui resistit diis beatis, meo regi restiterit:
Qui meo regi, etiam Apollini restiterit.
Cœtum hunc Apollo, quum ex sententia eius cecinerit,
Honore afficiet: potest enim, quum a Iouis dextra sit collocatus.
Atqui haud cœtus ille Apollinem vno tantum die celebrabit.
Est enim laudum vbique plenus: quis non facile Phœbum laudauerit?
Aurea sunt Apollinis & indumentum & fibula,
Et lyra, & arcus Lyctius, & pharetra:
Aurei sunt etiam calcei: nam multo auro Phœbus
Et omnium rerum copia affluit. (id quod e Pythone colligas)
Quin etiam semper formosus, & semper iuuenis est: nunquam Phœbo
Ne quidem tantillum, quantum, lanugo increuit genis.
Capilli vero odorifera in campum destillant olea.
Non adipem crines Apollinis destillant,
Sed ipsam panaceam. In vrbe autem quacunque illæ
Guttæ in terram deciderint, omnia immortalia redduntur.
Arte præterea nemo tam copiosus quam Apollo.
Ille sagittatorem sortitus est virum, ille poëtam.
Phœbo enim & sagitta curæ est & carmen.
Illius etiam sunt calculi fortilegi, & vates. Ex Phœbo item
Medici didicerunt depulsionem mortis.
Phœbum, etiam Nomium, i. pastoralem, cognominamus, ex illo
Ex quo iuxta Amphrysum iugales pauit equas, tempore
Impuberis amore inflammatus Admeti.
Facile equidem pascuum sit plenum, neque capræ
Egeant hædis, admixtæ ouibus, in quas Apollo
Pascentes oculum benignum coniecerit: neque sine lacte
Oues, neque infœcundæ fuerint: sed omnes sub se agnum habuerint.
Et quæ vnipara erit, gemellipara repente facta.
Phœbum vero sequuti, illi ciuitates dimensi sunt
Homines. Phœbus enim semper ciuitatibus gaudet
Condendis, & ipse fundamenta earum prima fundamenta Phœbus.
Quadrimus adhuc prima fundamenta Phœbus fixit
In pulchra Ortygia, curuam prope paludem inopi ... fixit
Diana venata capita assidue caprearum
Cynthiadum afferebat, ipse vero compingebat aram Apollo.
Construxit quidem cornib. fundamenta, compegitque altare
Ex cornibus: cornua item circum parietes posuit.
Sic didicit prima fundamenta Phœbus iacere.
Phœbus etiam fœcundam meam ciuitatem ostendit Batto:
Et Libyam ingredienti coruus præiuit populo,
Auspicatus colonæ ductori: & iurauit se mœnia daturum
Nostris regibus: & semper stat iureiurando Apollo.
O Apollo, multi te Boedromium appellitant,
Multi etiam Clarium (vndique enim nomen tibi multiplex)
Sed ego Carneum: mihi patrium sic nomen est.
Sparta tibi Carnee, prima fuit sedes:
Altera deinde Thera: tertia vero, vrbs Cyrene.
Te quidem e Sparta septimus in familia OEdipi
Adduxit in Theraam coloniam: Thera autem
Sanus Aristoteles Asbystidi innexuit terræ:
Construxitque tibi admodum elegans templum, inque ciuitate
Instituit festum anniuersarium, in quo multi
Supino casu procumbunt in coxendicem, o rex, tauri.
Io io Carnee, multis precibus venerande, tuæ quidem aræ
Flores gerunt in vere, quotquot horæ
Varios tum producunt, zephyro spirante rorem,

Hyeme verò crocū dulcē: & semper tibi perpetuus ignis est:
Neque unquam hesternum absumit carbonem cinis.
Equidem lætatus est vehementer Apollo, quādo baltheatati Bellona
Viri tripudiarunt cum flauis Libyssis,
Solennes ubi ipsis Carnei festi aduenissent horæ.
Sed tum nondum ad fontem Cyrenes poterant accedere
Dorienses: verum densam nemoribus Azilin incolebant.
Hos quidē rex Apollo ipse vidit, suaq; ostēdit nymphæ Cy-
Stans super Myrtussa monte cornuto: ubi leonem (renæ,
Hypsei Cyrene occidit, boum Eurypyli raptorem.
Haud alio choro vidit diuiniorem alium Apollo:
Nec ciuitati ulli tot largitus est commoda quot Cyrenæ,
Recordatus pristini Cyrenes raptus: neque sanè ipsi
Battiadæ plus Phœbo Deum ullum coluerunt.
Io io Paean, audimus: quoniam istud
Delphicus tibi primum carmen inuenit populus:
Quo tempore iaculationem aurearum demonstrasti sagittarū,
Nam Pythonem tibi descendenti occurrit sæua bestia,
Horribilis serpēs. eum tu quidem occidistis, aliā super aliam
Mittens velocem sagittam, acclamauit autem populus,
Io io Paean, mitte sagittam: quoniam te mater
Peperit auxiliatorem. Atque hoc ex illo canit populus.
Inuidia in aures Apollinis clanculum dixit,
Non admiror poetam, qui non tantum quantū mare cātat.
Inuidiam Apollo pede repulit, & sic dixit,
Assyrii fluuii copiosus est fluxus, sed multas
Sordes terræ & multam in aqua illuuiem trahit.
Cereri autē nō ex omni flumo aquā libāt Melissæ sacerdo-
Sed qui purus & nulla sorde infectus proserpit (tes:
Fonte è sacro paruus latex, summus aquarum flos.
Salue rex Apollo: sed inuidus, ubi perditio est illuc abeat.

Χείματι δὲ κρόκον ἡδύν· ἀεὶ δέ τοι ἀέναον πῦρ,
Οὐδέ ποτε χθιζὸν περιβόσκεται ἄνθρακα τέφρη.
Ἦ ῥ' ἐχάρη μέγα Φοῖβος, ὅτε ζωστῆρες Ἐνυοῦς 85
Ἀνέρες ὠρχήσαντο μετὰ ξανθῇσι Λιβύσσαις,
Τέθμιαι εὖτέ σφιν Καρνειάδες ἤλυθον ὧραι.
Οἱ δ' οὔπω πηγῇσι Κύρης ἐδύναντο πελάσσαι
Δωριέες, πυκινὴν δὲ νάπαις * Ἄζιλιν ἔναιον.
Τοὺς μὲν ἄναξ ἴδεν αὐτός, ἑῇ δ' ἐπεδείξατο νύμφῃ, 90
Στὰς ἐπὶ Μυρτούσσης κερατώδεος, ἧχι λέοντα
Ὑψηὶς κατέπεφνε βοῶν σίνιν Εὐρυπύλοιο.
Οὐ κείνου χορὸν εἶδε θεώτερον ἄλλον Ἀπόλλων,
Οὐδὲ πόλει τόσ' ἔνειμεν ὀφέλσιμα, τόσσα Κυρήνῃ,
Μνωόμενος προτέρης ἁρπακτύος· οὐδὲ μὲν αὐτοὶ 95
Βαττιάδαι Φοίβοιο πλέον θεὸν ἄλλον ἔτισαν.
Ἰὴ ἰὴ παιῆον, ἀκούομεν, οὕνεκα τοῦτο
Δελφός τοι πρώτιστον ἐφύμνιον εὕρετο λαός,
Ἦμος ἑκηβολίην χρυσέων ἐπεδείκνυσο τόξων.
Πυθώ τοι κατιόντι συνήντετο δαιμόνιος θήρ, 100
Αἰνὸς ὄφις. τὸν μὲν σὺ κατήναρες, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ
Βάλλων ὠκὺν ὀϊστόν· ἐπηΰτησε δὲ λαός,
Ἰὴ ἰὴ Παιῆον, ἵει βέλος· εὐθύ σε μήτηρ
Γείνατ' ἀοσσητῆρα· τὸ δ' ἐξέτι κεῖθεν * ἀείδῃ.
Ὁ Φθόνος Ἀπόλλωνος ἐπ' οὔατα λάθριος εἶπεν, 105
Οὐκ ἄγαμαι τὸν ἀοιδὸν ὃς οὐδ' ὅσα πόντος ἀείδει.
Τὸν Φθόνον ὡπόλλων ποδί τ' ἤλασεν, ὧδέ τ' ἔειπεν,
Ἀσσυρίου ποταμοῖο μέγας ῥόος, ἀλλὰ τὰ πολλὰ
Λύματα γῆς καὶ πολλὸν ἐφ' ὕδατι συρφετὸν ἕλκει.
Δηοῖ δ' οὐκ ἀπὸ παντὸς ὕδωρ φορέουσι μέλισσαι, 110
Ἀλλ' ἥτις καθαρή τε καὶ ἀχράαντος ἀνέρπει
Πίδακος ἐξ ἱερῆς ὀλίγη λιβάς, ἄκρον ἄωτον.
Χαῖρε ἄναξ· ὁ δὲ Μῶμος, ἵν' ὁ * Φθόνος, ἔνθα νέοιτο.

γρ. ἄζιλα. γρ. ἀείδει. γρ. ἄστυ. γρ. πολλοί. γρ. φθόνος.

IN DIANAM.

DIANAM (neque enim leue est canentibus, si eius obliuiscantur)
Celebramus, cui tela & retia curæ sunt,
Et tripudium multiplex, & in montibus ludi.
Principiū hinc ducētes, quomodo, quū patris insideret genib.
Puella adhuc adolescens, hæc verba ad patrem protulerit,
Da mihi, tata, virginitatem in æternum conseruare,
Et nominum multitudinē: ne hac mecū Phœb. certare possit.
Da etiam sagittas & arcus: sine pater: non a te pharetram
Nec postulo magnum arcum. mihi Cyclopes sagittas
Confestim fabricabunt, mihi etiam flexilem arcum)
Sed ut lucem feram, & ad genua usque tunicam
Succingam fimbricatam, quando agrestes feras perimo.
Da mihi item sexaginta tripudii socias Oceaninas,
Omnes nouem annos natas, omnes adhuc puellas discinctas.
Da quoque mihi pedissequas Amnesides viginti nymphas:
Quæ mihi & vestes villosas, & ubi interdum neque lyncas
Neque ceruos arcu deiecero, celeres canes bene curent.
Da præterea mihi omnes montes. urbem verò mihi quam-cunque imperti,
Quamcunque vis. rarum enim hoc erit quum Diana in urbem ibit:
Montibus inhabitabo: urbibus verò admiscebor hominū,
Solummodo quum acutis pariendi doloribus mulieres
Oppressæ vocarint me opitulatricem: quibus me Parcæ,
Ut primum nata sum sorte quadam præfecerūt adiumādis:
Quoniam & quum me pareret & in utero ferret, non doluit
Mater Latona, sed sine labore è suo deposuit utero.
Sic puella loquuta, barbam tentauit patris
Apprehendere: sed sæpius frustra extendit manus,
Usquedum attingeret. Pater autem annuit cum risu,
Dixitq; eam demulcens, Quando mihi tales liberos deæ
Pepererint, parui ego æmulæ Iunonis
Iracundam æstimauero: habe filia quæcunque ultrò
Postulas. sed & alia pater multo maiora dabit.
Tredecim tibi urbes, & turrim non unam dabo:
Tredecim tibi urbes, quæ neminem alium Deum honorare
Scient quàm solam te, & Dianam solam inuocare.

γρ. ἄττα. γρ. πολλοί.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΤΕΜΙΝ.

ΑΡΤΕΜΙΝ (οὐ γὰρ ἐλαφρὸν ἀειδόντεσσι λαθέσθαι)
Ὑμνέομεν, τῇ τόξα λαγωβολίαι τε μέλονται,
Καὶ χορὸς ἀμφιλαφής, καὶ ἐν οὔρεσιν ἑψιάασθαι.
Ἄρχμενοι ὡς ὅτε πατρὸς ἐφεζομένη γονάτεσσι
Παῖς ἔτι κουρίζουσα τάδε προσέειπε γονῆα, 5
Δός μοι παρθενίην αἰώνιον * ἄττα φυλάσσειν,
Καὶ πολυωνυμίην, ἵνα μή μοι Φοῖβος ἐρίζῃ.
Δὸς δ' ἰοὺς καὶ τόξα, ἔα πάτερ· οὔ σε φαρέτρην
Οὐδ' αἰτέω μέγα τόξον, (ἐμοὶ Κύκλωπες ὀϊστοὺς
Αὐτίκα τεχνήσονται, ἐμοὶ δ' εὐκαμπὲς ἄεμμα) 10
Ἀλλὰ φαεσφορίην τε, καὶ ἐς γόνυ μέχρι χιτῶνα
Ζώννυσθαι λεγνωτόν, ἵν' ἄγρια θηρία καίνω.
Δὸς δέ μοι ἑξήκοντα χορίτιδας Ὠκεανίνας,
Πάσας εἰνέτεας, πάσας ἔτι παῖδας ἀμίτρους·
Δὸς δέ μοι ἀμφιπόλους Ἀμνισίδας εἴκοσι νύμφας, 15
Αἵ τέ μοι ἐνδρομίδας τε, καὶ ὁππότε μηκέτι λύγκας
Μήτ' ἐλάφους βάλλοιμι, θοοὺς κύνας εὖ κομέοιεν.
Δὸς δέ μοι οὔρεα πάντα. πόλιν δέ μοι ἥντινα νεῖμον
Ἥντινα λῇς· σπαρνὸν γὰρ ὅτ' Ἄρτεμις ἄστυ κάτεισιν.
Οὔρεσιν οἰκήσω, πόλεσιν δ' ἐπιμείξομαι ἀνδρῶν 20
Μοῦνον ὅτ' ὀξείῃσιν ὑπ' ὠδίνεσσι γυναῖκες
Τειρόμεναι καλέωσι βοηθόον, ᾗσί με Μοῖραι
Γεινομένην τὸ πρῶτον ἐπεκλήρωσαν ἀρήγειν,
Ὅττι με καὶ τίκτουσα καὶ οὐκ ἤλγησε φέρουσα
Μήτηρ, ἀλλ' ἀμογητὶ φίλων ἀπεθήκατο κόλπων. 25
Ὣς ἡ παῖς εἰποῦσα, γενειάδος ἤθελε πατρὸς
Ἅψασθαι, * πολλὰς δὲ μάτην ἐτανύσσατο χεῖρας,
Μέχρις ἵνα ψαύσειε. πατὴρ δ' ἐπένευσε γελάσσας,
Φῆ δὲ καταρρέζων, ὅτε μοι τοιαῦτα θέαιναι
Τίκτοιεν, τυτθόν κεν ἐγὼ ζηλήμονος Ἥρης 30
Χωομένης ἀλέγοιμι. φέρευ τέκος, ὅσσ' ἐθελημὸς
Αἰτίζεις, καὶ δ' ἄλλα πατὴρ ἔτι μείζονα δώσει.
Τρὶς δέκα τοι πτολίεθρα καὶ οὐχ ἕνα πύργον ὀπάσσω,
Τρὶς δέκα τοι πτολίεθρα, τὰ μὴ θεὸν ἄλλον ἀέξειν
Εἴσεται, ἀλλὰ μόνην σὲ καὶ Ἀρτέμιδος καλέεσθαι. 35

Πολλὰς δ'

Πολλὰς δὲ ξυνῇ πτόλιας διαμετρήσασθαι,
Μεσσογέους, νήσους τε· καὶ ἐν πάσῃσιν ἔσονται
Ἀρτέμιδος βωμοί τε καὶ ἄλσεα. καὶ μὲν ἀγυιαῖς
Ἔσσῃ καὶ λιμένεσσιν ἐπίσκοπος. ὣς ὁ μὲν εἰπὼν
Μῦθον ἐπεκρήηνε καρήατι. βαῖνε δὲ κούρη 40
Λευκὸν ἐπὶ Κρηταῖον ὄρος κεκομημένον ὕλῃ·
Ἔνθεν ἐπ' Ὠκεανόν. πολέας δ' ἐπελέξατο νύμφας,
Πάσας εἰνέτεας, πάσας ἔτι παῖδας ἀμίτρους.
Χαῖρε δὲ Καίρατος ποταμὸς μέγα, χαῖρε δὲ Τηθύς,
Οὕνεκα Λητωΐδι θυγατέρας πέμπον ἀμορβούς. 45
Αὖθι δὲ Κύκλωπας μετεκίαθε· τοὺς μὲν ἔτετμε
Νήσῳ ἐνὶ Λιπάρῃ, (Λιπάρη νέον, ἀλλὰ τότ' ἔσκεν
Οὔνομά οἱ Μελιγουνίς) ἐπ' ἄκμοσιν Ἡφαίστοιο
Ἑσταότας περὶ μύδρον. ἐπείγετο γὰρ μέγα ἔργον·
Ἱππείην τετύκοντο Ποσειδάωνι ποτίστρην. 50
Αἱ νύμφαι δ' ἔδδεισαν ὅπως ἴδον αἰνὰ πέλωρα,
Πρηόσιν Ὀσσαίοισιν ἐοικότα· πᾶσι δ' ὑπ' ὀφρὺν
Φάεα μουνόγληνα, σάκει ἴσα τετραβοείῳ,
Δεινὸν ὑπογλαύσσοντα· καὶ ὁππότε δοῦπον ἄκουσαν
Ἄκμονος ἠχήσαντος ἐπὶ μέγα πουλύ τ' ἄημα 55
Φυσάων, αὐτῶν τε βαρὺν στόνον. αὖε γὰρ Αἴτνη,
Αὖε δὲ Τρινακρίη, Σικανῶν ἕδος, αὖε δὲ γείτων
Ἰταλίη· μεγάλην δὲ βοὴν ἐπὶ Κύρνος ἀΰτει.
Εὖθ' οἵγε ῥαιστῆρας ἀειράμενοι ὑπὲρ ὤμων,
Ἢ χαλκὸν ζείοντα καμινόθεν, ἠὲ σίδηρον, 60
Ἀμβολαδὶς τετύποντες, ἐπὶ μέγα μυχθίσσειαν.
Τῷ σφέας οὐκ ἐτάλασσαν ἀκηδέες Ὠκεανῖναι
Οὔτ' ἄντην ἰδέειν, οὔτε κτύπον οὔασι δέχθαι.
Οὐ νέμεσις· κείνους γε καὶ αἱ μάλα μηκέτι τυτθαὶ
Οὐδέποτ' ἀφρικτὶ μακάρων ὁρόωσι θύγατρες. 65
Ἀλλ' ὅτε κουράων τις ἀπειθέα μητέρι τεύχοι,
Μήτηρ μὲν Κύκλωπας ἑῇ ἐπὶ παιδὶ καλιστρεῖ,
Ἄργην, ἢ Στερόπην· ὁ δὲ δώματος ἐκ μυχάτοιο
Ἔρχεται Ἑρμείης σποδιῇ κεχριμένος αἰθῇ.
Αὐτίκα τὴν κούρην μορμύσσεται· ἡ δὲ τεκούσης 70
Δύνει ἔσω κόλπους, θεμένη ἐπὶ φάεσι χεῖρας.
Κοῦρα, σὺ δὲ προτέρω περ, ἔτι τριέτηρος ἐοῦσα,
Εὖτ' ἔμολεν Λητώ σε μετ' ἀγκαλίδεσσι φέρουσα,
Ἡφαίστου καλέοντος ὅπως ὀπτήρια δοίη,
Βρόντεώ σε στιβαροῖσιν ἐφεσσαμένου γονάτεσσι, 75
Στήθεος ἐκ μεγάλου λασίης ἐδράξαο χαίτης,
Ὤλοψας δὲ βίηφι· τὸ δ' ἄτριχον εἰσέτι καὶ νῦν
Μεσσάτιον στέρνοιο μένει μέρος, ὡς ὅτε κόρσῃ
Φωτὸς ἐνιδρυθεῖσα κόμην ἐπενείματ' ἀλώπηξ.
Τῷ μάλα θαρσαλέη σφε τάδε προσελέξαο τῆμος· 80
Κύκλωπες, κἠμοί τι Κυδώνιον εἰ δ' ἄγε τόξον,
Ἠδ' ἰοὺς κοίλην τε κατακληΐδα βελέμνων
Τεύξατε· καὶ γὰρ ἐγὼ Λητωιὰς ὡς Ἀπόλλων.
Αἰ δέ κ' ἐγὼ τόξοις μοῦνον δάκος ἤ τι πέλωρον
Θηρίον ἀγρεύσω, τὸ δέ κεν Κύκλωπες ἔδοιεν. 85
Ἔννεπες· οἱ δ' ἐτέλεσσαν· ἄφαρ δ' ὡπλίσσαο δαῖμον.
Αἶψα δ' ἐπὶ σκύλακας πάλιν ἤιες· ἵκεο δ' αὖλιν
Ἀρκαδικὴν ἔπι Πανός. ὁ δὲ κρέα λυγκὸς ἔταμνε
Μαιναλίης, ἵνα οἱ τοκάδες κύνες εἶδαρ ἔδοιεν.
Τὶν δ' ὁ γενειήτης δύο μὲν κύνας ἥμισυ πηγούς, 90
Τρεῖς δὲ παρουατίους, ἕνα δ' αἰόλον, οἵ ῥα λέοντας
Αὐτοὺς αὖ ἐρύοντες, ὅτε δράξαιντο δεράων,
Εἷλκον ἔτι ζώοντας ἐπ' αὔλιον· ἑπτὰ δ' ἔδωκε
Θάσσονας αὐράων Κυνοσουρίδας, αἵ ῥα διῶξαι
Ὤκισται νεβρούς τε καὶ οὐ μύοντα λαγωόν, 95
Καὶ κοίτην ἐλάφοιο, καὶ ὕστριχος ἔνθα καλιαί,
Σημῆναι, καὶ ζορκὸς ἐπὶ ἴχνιον ἡγήσασθαι.
Ἔνθεν ἀπερχομένη (μετὰ καὶ κύνες ἐσσεύοντο)
Εὗρες ἐπὶ προμολῇς ὄρεος τοῦ Παρρασίοιο
Σκαιρούσας ἐλάφους, μέγα τι χρέος· αἱ μὲν ἐπ' ὄχθῃς 100
Αἰὲν ἐβουκολέοντο μελαμψηφῖδος Ἀναύρου,
Μάσσονες ἢ ταῦροι· κεράων δ' ἀπελάμπετο χρυσός.
Ἐξαπίνης δ' ἐτάφες τε καὶ ὃν ποτὶ θυμὸν ἔειπες·
Τοῦτό κεν Ἀρτέμιδος πρωτάγριον ἄξιον εἴη.

Multas etiam communiter cum aliis vrbes dimetiendas,
Tam mediterraneas quàm insulas dabo: *&* in omnib*us* erũt
Dianæ aræ ac nemora sed & viis
Præeris & portubus inspectrix. Sic ille loquutus,
Orationem suam confirmauit capite. ibat autem puella
In Leucum. i. album, *Cretæ montem, frondescentem syluis:*
Inde ad Oceanum. Multas verò ibi delegit nymphas,
Omnes nouem annos natas, omnes adhuc pueras discinctas.
Lætabatur Cæratus fluuius vehemẽter lætabatur & Tethys,
Propterea quòd Latoniæ filias misissent ancillas.
Hinc deinde ad Cyclopas transiit, eósque reperit
Insulam Liparam, Lipara nunc, sed tum erat
Nomen ei Meligunis) super incudibus Vulcani
Circumstantes massam. Vrgebat enim ipsos *graue opus.*
Equestre fabricabant Neptuno aquarium. id est, in quo
suos ille equos aquaretur.
Nymphæ verò pertimuerũt cum aspexissent horrenda mõstra
Iugis Ossæ montis *similia (omnibus autem infra superciliũ*
Lumina erant vnocula, clypeo æqualia quadruplici,
Toruum sublucentia) & cum strepitum audiuissent
Incudis resonantis, itémque magnum ac vastum spiritum
Follium atq; ipsorum grauem gemitum. insonabat enim Ætna,
Insonabat & Trinacria, Sicanorum sedes: insonabat & præ-
Italia: magnus item strepitus in Cyrnica resonabat (xima
At postquam illi Cyclopes *malleis sublatis super humeros,*
Aut æs candens è camino eductum *aut ferrum*
Alternè ferientes erant *(quandoquidem valde laborabãt:)*
Hic ipsos non potuerunt secura Oceaninæ
Ne contra quidem aspicere, neq; sonitũ auribus percipere.
Neq; hoc ægrè ferẽdũ in ipsis. *illos enim quæ etiã nõ amplius*
Nunquã sine tremore aspiciũt diuorũ filiæ (sunt ita paruæ
Sed cum puellarũ aliqua immorigera aduersus matrẽ fecerit
Mater quidem Cyclopes suam contra filiam aduocat,
Argen, aut Steropen: è domo verò interiori
Prouenit Mercurius, carbone oblitus atro.
Statim is puellam territat: at ipsa genitricis
Subit in gremium, ponens super oculos vtramque manum.
Tu vero puella Diana *etiã longe antè, trima adhuc existẽs,*
Vbi venit Latona in Liparam, *te in vlnis gestans,*
Vulcano eam arcessente vt munera tui videndi gratia daret:
Bronte te in robusta collocante genua,
Pectore è magno Brontæ *hirsutas excerpsisti setas:*
Euulsisti q; violenter. Itaque depilis etiamnum adhuc
Intermedia pectoris manet pars, vt quando temporibus
Hominis insidens capillos depasta est alopecia:
Proinde valde animosa ipsos sic tum affata es:
Cyclopes, mihi aliquem Cydonium agedum arcum,
Aut sagittas, cauumq; claustrum sagittarum. i. pharetram;
Fabricate. etenim ego sum *Latonæ, sicut Apollo.*
Quòd si ego sagittis agrestem porcum, aut aliquã prægrãdẽ
Feram venata cepero, eam sane Cyclopes comedent.
Dicebas: at illi perfecerant, statimq; armata es Dea.
Continuò autem ad catulos reuersa, peruenisti ad stabulum
Arcadicum Panos. Is tum carnes Lyncis secabat
Mænaliæ vt eius fœtæ canes escam comederent.
Tibi autem barbatus Pan duos quidẽ canes, media parte albos,
Tres verò auritos, ac vnum diuersicolorem (qui vel leones
Ipsos retrorsum trahentes, vbi apprehendissent eos cute,
Rapiebant adhuc viuos in stabulum) septem præterea dedit
Velociores ventis Cynosurides, quæ & in inuestigando
Promptissimæ erant *hinnulósque, & non conniuentẽ leporẽ,*
Et cubile cerui, & hystricis vbi essent nidi
Ostendendo, & damæ ad vestigium perducendo.
Inde proficiscens (vnà verò & canes ibant)
Reperiebas in cacumine montis Parrhasii
Salientes ceruos, rem magnam. illæ quidem in ripis
Semper pascebant nigris lapillis oppleti Anauri,
Maiores quàm tauri. in cornibus verò refulgebat aurum.
Hic repente tu immisisti canes, & tuũ apud animũ dixisti,
Hæc sanè prima præda Diana digna esset.

Quinq, erãt omnes, quarũ quatuor cepisti velociter incitata,
Absque canum cursu: vt tibi celerem currum proueherent:
Vnam verò, (quæ Celadontem ad flumum effugerat
Iunonis consilio, certamen Herculi
Vltimum vt esset) collis Cerynæus recepit.
Diana Parthenie, Tityi domitrix, aurea quidem tibi
Arma, & cingulum & aureum iunxisti currum:
Iniecisti q; aureos dea ceruis frenos.
Sed quonam te primum cornutus currus cœpit attollere?
Æmum ad Threicium, vnde Boreæ procella
Exoritur, lana non tectis. i. nudis hominibus graue rigore
Vbi autẽ secuisti pinũ? & flammã iniecisti quale? inducens.
Myso in Olympo secuit: pinum: lucis vero iniecisti flammam
Inextinctã, quam patris Iouis destillant fulmina.
Sed quoties, ò dea, argenteo contendisti spiculo?
Primum quidem, in vlmum, alterum verò misisti in quercũ,
Tertium rursus in feram: quartum non amplius in quercum,
Sed illud in sceleratorum hominum iecisti ciuitatem, qui & in suos
Quiq; in peregrinos nefaria multa perpetrauerant.
Ah miseri, in quos tu grauem impinges iram.
Pecudes ipsorum pestis deuorat, opera verò grando.
Trucidantur item senes super filiis: & mulieres
Aut cæsa moriuntur puerpera, aut profugæ
Pariunt. earúmq; nihil supra malleolum pedis rectũ assurgit.
Quos contrà hilari vultu & benigna tu respexeris,
Illis bene & tellus fert spicam. & bene genitura
Quadrupedum, beneq; opulentia augetur: neq; in sepulchrũ
Veniũt, priusquã admodũ annosũ quodda. i. senium, ferãt.
Neque discordia deuorat horum familiam, quæ etia bene
Constitutas domos perturbauit: sed mensam
Fratria & glores circa vnam sellas collocant.
Diua, sis mihi aliorum quidem amicus, quicunq, est verax,
Sim verò & ipse, regina: curæ etiam sit mihi semper carmen,
In quo & Latonæ nuptiæ erunt: in quo & tu crebra eris:
In quo etiam Apollo, in quo tui omnes labores:
In quo canes & sagittæ, & currus rotarum, qui te facilè
Spectabilem portant, quãdo in Iouis domum currum agitas.
Ibi tum occurrentes tibi in vestibulo, capiunt,
Arma quidem Mercurius Acacesius, sed Apollo
Feram quæcunq; portas idq; antequàm aduenisset in cœlũ
Fortis Alcides. Nunc autem non amplius illum laborem
Phœbus sustinet. Talis enim semper Tirynthius indefessus
Stat ante fores cœli, expectans an quippiam afferens
Redeas pingue edulium. dij autem omnes super eo Hercule
Indesinenter rident. in primis verò socrus ipsa Iuno,
Taurum si quando è curru prægrandem aut quando aprum
Syluestrem proferat Hercules posteriori pede palpitantem:
Astuto admodum sermone te dea, sic alloquitur:
Deijce noxias feras, vt mortales te auxiliatricem
Sicuti me, inuocent. sine capreas & lepores
In montibus errare. quid enim capreæ & lepores
Perpetrant? sues opera rusticorum sues plantas vastant:
Et boues hominibus ingens malum sunt, deijce & bos.
Sic ait. & celer magnam circa feram laborabat.
Neque enim ipse Hercules quamlibet Phrygia sub quercu
membra in deum mutatus,
Sedauit inediam. adhuc ei inest fames illa,
Qua olim aranti occurrit Theodamanti.
Tibi verò Amnisides nymphæ à iugo solutas
Demulcent ceruas, & ad eas multum pabuli
Iunonis è prato aggerentes comportant
Velox natu trifolium: quod & Iouis equi comedunt.
Præterea & aureos lacus implent
Aqua, vt ceruis potus gratior reddatur.
Ipsa met verò in patris domum venis, ibique te in sedẽ suã
Omnes simul inuitant: tu autem Apollini assides.
At quando nymphæ te in choro circumdabunt
Prope fontem Ægypti Inopi in Delo,
Aut prope Pitanam (nam & Pitana tua) aut in Limnis,
Aut vbi tu dea Alas Araphenidas inhabitatura

al. Κερύνειος.

al. λιμὸς.

al. Αἰγυπτίοιο.

Πέντ' ἔσαν αἱ πᾶσαι· πίσυρας δ' ἕλες ὦκα θέουσα, 105
Νόσφι κυνοδρομίης, ἵνα τοι θοὸν ἅρμα φέρωσι.
Τὴν δὲ μίαν Κελάδοντος ὑπὲρ ποταμοῖο φυγοῦσαν,
Ἥρης αἰνεσίῃσιν, ἀέθλιον Ἡρακλῆι
Ὕστερον ὄφρα γένοιτο, πάγος * Κερύνειος ἔδεκτο.
Ἄρτεμι Παρθενίη, Τιτυοκτόνε, χρύσεα μέν τοι 110
Ἔντεα καὶ ζώνη, χρύσεον δ' ἐζεύξαο δίφρον,
Ἐν δ' ἐβάλευ χρύσεια θεὰ κεμάδεσσι χαλινά.
Ποῦ δέ σε τὸ πρῶτον κεραὸς ὄχος ἤρξατ' ἀείρειν;
Αἵμῳ ἐπὶ Θρηΐκῳ, τόθεν βορέαο καταῖξ
Ἔρχεται ἀχλαίνοισι δυσαέα κρυμὸν ἄγουσα. 115
Ποῦ δ' ἔταμες πεύκην, ἀπὸ δὲ φλογὸς ἥψαο ποίης;
Μυσῷ ἐν Οὐλύμπῳ, φάεος δ' ἐνέηκας ἀυτμὴν
Ἀσβέστου, τό ῥα πατρὸς ἀποστάζουσι κεραυνοί.
Ποσσάκι δ' ἀργυρέοιο θεὰ πειρήσαο τόξου;
Πρῶτον ἐπὶ πτελέην, τὸ δὲ δεύτερον ἧκας ἐπὶ δρῦν, 120
Τὸ τρίτον αὖτ' ἐπὶ θῆρα, τὸ τέτρατον οὐκέτ' ἐπὶ δρῦν,
Ἀλλά μιν εἰς ἀδίκων ἔβαλες πόλιν, οἵ τε περὶ σφέας,
Οἵ τε περὶ ξείνους ἀλιτήμονα πολλὰ τέλεσκον.
Σχέτλιοι οἷς τύνη χαλεπὴν ἐμμάξεαι ὀργήν.
Κτήνεά σφιν * λοιμὸς καταβόσκεται, ἔργα δὲ πάχνη· 125
Κείρονται δὲ γέροντες ἐφ' υἱάσιν· αἱ δὲ γυναῖκες,
Ἢ βληταὶ θνήσκουσι λεχωίδες, ἢ ἐ φυγοῦσαι
Τίκτουσι, τῶν δ' οὐδὲν ἐπὶ σφυρὸν ὀρθὸν ἀνέστη.
Οἷς δέ κεν εὐμειδής τε καὶ ἵλαος αὐγάσσηαι,
Κείνοις εὖ μὲν ἄρουρα φέρει στάχυν, εὖ δὲ γενέθλη 130
Τετραπόδων, εὖ δ' ὄλβος ἀέξεται· οὐδ' ἐπὶ σῆμα
Ἔρχονται πλὴν εὖτε πολυχρόνιόν τι φέρωσιν.
Οὐδὲ διχοστασίη τρώει γένος, ἥ τε καὶ εὖ περ
Οἴκους ἑστηῶτας ἐσίνατο· ταὶ δὲ θυωρὸν
Εἰνάτερες γαλόῳ τε μίαν πέρι δίφρα τίθενται. 135
Πότνια, τῶν εἴη μὲν ἐμοὶ φίλος ὅστις ἀληθής·
Εἴην δ' αὐτὸς ἄνασσα, μέλοι δέ μοι αἰὲν ἀοιδή.
Τῇ ἔνι μὲν Λητοῦς γάμος ἔσσεται, ἐν δὲ σὺ πολλή,
Ἐν δὲ καὶ Ἀπόλλων, ἐν δ' οἵ σεο πάντες ἄεθλοι,
Ἐν δὲ κύνες καὶ τόξα, καὶ ἄντυγες αἵ τε σε ῥεῖα 140
Θηητὴν φορέουσιν ὅτ' ἐς Διὸς οἶκον ἐλαύνεις.
Ἔνθα τοι ἀντιόωντες ἐνὶ προμολῇσι δέχονται,
Ὅπλα μὲν Ἑρμείης Ἀκακήσιος, αὐτὰρ Ἀπόλλων,
Θηρίον ὅττι φέρησθα· πάροιθέ γε, πρὶν περ ἱκέσθαι
Καρτερὸν Ἀλκείδην· νῦν δ' οὐκ ἔτι τοῦτον ἄεθλον 145
Φοῖβος ἔχει· τοῖος γὰρ ἀεὶ Τιρύνθιος ἄκμων
Ἕστηκε πρὸ πυλέων, ποτιδέγμενος εἴ τι φέρουσα
Νεῖαι πῖον ἔδεσμα. θεοὶ δ' ἐπὶ πάντες ἐκείνῳ
Ἄλληκτον γελόωσι, μάλιστα δὲ πενθερὴ αὐτή,
Ταῦρον ὅτ' ἐκ δίφροιο μάλα μέγαν, ἢ ὅτε χλούνην 150
Κάπρον ὀπισθιδίοιο φέροι ποδὸς ἀσπαίροντα,
Κερδαλέῳ μύθῳ σε θεὰ μάλα τῷδε πινύσκει,
Βάλλε κακοὺς ἐπὶ θῆρας, ἵνα θνητοί σε βοηθὸν
Ὡς ἐμὲ κικλήσκωσιν. ἔα πρόκας ἠδὲ λαγωοὺς
Οὔρεα βόσκεσθαι. τί δέ κεν πρόκες ἠδὲ λαγωοὶ 155
Ῥέξειαν; σύες ἔργα, σύες φυτὰ λυμαίνονται.
Καὶ βόες ἀνθρώποισι κακὸν μέγα· βάλλ' ἐπὶ καὶ τούς.
Ὣς ἔνεπε, ταχινὸς δὲ μέγαν περὶ θῆρα πονεῖτο.
Οὐ γὰρ ὅγε Φρυγίῃ περ ὑπὸ δρυῒ γυῖα θεωθεὶς
Παύσατ' ἀδηφαγίης. ἔτι οἱ πάρα νηδὺς ἐκείνη 160
Τῇ ποτ' ἀροτριόωντι συνήντετο Θειοδάμαντι.
Σοὶ δ' Ἀμνισιάδες μὲν ὑπὸ ζεύγληφι λυθείσας
Ψήχουσι κεμάδας, παρὰ δέ σφισι πουλὺ νέμεσθαι
Ἥρης ἐκ λειμῶνος ἀμησάμεναι φορέουσιν
Ὠκύθοον τριπέτηλον, ὃ καὶ Διὸς ἵπποι ἔδουσιν. 165
Ἐν καὶ χρυσείας ὑποληνίδας ἐπλήσαντο
Ὕδατος, ὄφρ' ἐλάφοισι ποτὸν θυμάρμενον εἴη.
Αὐτὴ δ' ἐς πατρὸς δόμον ἔρχεαι. οἱ δέ σ' ἐφ' ἕδρην
Πάντες ὁμῶς καλέουσι· σὺ δ' Ἀπόλλωνι παρίζεις.
Ἡνίκα δ' αἱ νύμφαι σε χορῷ ἔνι κυκλώσονται 170
Ἀγχόθι πηγάων Αἰγυπτίου Ἰνωποῖο,
Ἢ Πιτάνῃ (καὶ γὰρ Πιτάνη σέθεν) ἢ ἐνὶ Λίμναις,
Ἢ ἵνα δαῖμον Ἀλὰς Ἀραφηνίδας οἰκήσουσα

Ἦλθες

Ἦλθες ἀπὸ Σκυθίης, ἀπὸ δ' εἴπαο τέθμια Ταύρων·
Μὴ νειὸν τημοῦτος ἐμαὶ βόες εἵνεκα μισθοῦ 175
Τετράγυον τέμνοιεν ὑπ' ἀλλοτρίῳ ἀροτῆρι.
Ἦ γάρ κεν γυιαί τε καὶ αὐχένα κεκμηυῖαι
Κόπρον ἔπι προΐοιντο, καὶ εἰ Στυμφαιίδες εἶεν,
Εἰναετιζόμεναι, *κεραελκέες, αἳ μέγ' ἄρισται
Τέμνειν ὦλκα βαθεῖαν. ἐπεὶ θεὸς οὔποτ' ἐκεῖνον 180
Ἦλθε παρ' Ἥλιος καλὸν χορὸν, ἀλλὰ θεῆται
Δίφρον ἐπιστήσας, τὰ δὲ φάεα μηκύνονται.
Τίς δέ νύ τοι νήσων, ποῖον δ' ὄρος εὔαδε πλεῖστον,
Τίς δὲ λιμὴν, ποίη δὲ πόλις; τίνα δ' ἔξοχα νυμφέων
Φίλαο; καὶ ποίας ἡρωίδας ἔσχες ἑταίρας; 185
Εἰπὲ θεὰ σὺ μὲν ἄμμιν, ἐγὼ δ' ἑτέροισιν ἀείσω.
Νήσων μὲν Δολίχη, πολίων δέ τοι εὔαδε Πέργη,
Τηΰγετον δ' ὀρέων, λιμένες γε μὲν Εὐρίποιο.
Ἔξοχα δ' ἀλλάων Γορτυνίδα φίλαο νύμφην,
Ἐλλοφόνον Βριτόμαρτιν, ἐύσκοπον· ἧς ποτε Μίνως 190
Πτοιηθεὶς ὑπ' ἔρωτι κατέδραμεν οὔρεα Κρήτης.
Ἡ δ' ὁτὲ μὲν λασίῃσιν ὑπὸ δρυσὶ κρύπτετο νύμφη,
Ἄλλοτε δ' εἱαμενῇσιν. ὁ δ' ἐννέα μῆνας ἐφοίτα
Παίπαλά τε κρημνούς τε, καὶ οὐκ ἀνέπαυσε διωκτὺν,
Μέσφ' ὅτε μαρπτομένη καὶ δὴ σχεδὸν ἥλατο πόντον 195
Πρηόνος ἐξ ὑπάτοιο, καὶ ἔνθορεν εἰς ἁλιήων
Δίκτυα, τά σφ' ἐσάωσαν. ὅθεν μετέπειτα Κύδωνες
Νύμφην μὲν Δίκτυναν, ὄρος δ' ὅθεν ἥλατο νύμφη,
Δικταῖον καλέουσιν. ἀνεστήσαντο δὲ βωμοὺς,
Ἱερά τε ῥέζουσι. τὸ δὲ στέφος ἤματι κείνῳ 200
Ἢ πίτυς, ἢ σχῖνος, μύρτοιο δὲ χεῖρες ἄθικτοι·
Δὴ τότε γὰρ πέπλοισιν ἐνέσχετο μύρσινος ὄζος
Τῆς κούρης, ὅτ' ἔφευγεν, ὅθεν μέγα χώσατο μύρτῳ.
Οὖπι ἄνασσ' εὐῶπι, φαεσφόρε, καὶ δὲ σὲ κείνης
Κρηταέες καλέουσιν ἐπωνυμίην ἀπὸ νύμφης. 205
Καὶ μὴν Κυρήνην ἑταρίσσαο, τῇ ποτ' ἔδωκας
Αὐτὴ θηρητῆρε δύω κύνε, τοῖς ἔνι κούρη
Ὑψηὶς παρὰ τύμβον Ἰώλκιον ἔμμορ' ἀέθλου.
Καὶ Κεφάλου ξανθὴν ἄλοχον Δηιονίδαο
Πότνια σὴν ὁμόθηρον ἐθήκαο· καὶ δέ σέ φασι 210
Καλὴν Ἀντίκλειαν ἴσον φαέεσσι φιλῆσαι.
Αἳ πρῶται θοὰ τόξα, καὶ ἀμφ' ὤμοισι φαρέτρας
Ἰοδόκους ἐφόρησαν· ἀσύλλωτοι δέ σφεων ὦμοι
Δεξιτεροὶ, καὶ γυμνὸς ἀεὶ παρεφαίνετο μαζός.
Ἤνησας * δ' ἔτι πάγχυ ποδορρώρην Ἀταλάντην, 215
Κούρην Ἰασίοιο συοκτόνον Ἀρκασίδαο,
Καί ἑ κυνηλασίην τε καὶ εὐστοχίην ἐδίδαξας.
Οὔ μιν ἐπίκλητοι Καλυδωνίου ἀγρευτῆρες
Μέμφονται κάπροιο. τὰ γὰρ σημήια νίκης
Ἀρκαδίην εἰσῆλθεν, ἔχει δ' ἔτι θηρὸς ὀδόντας. 220
Οὐδὲ μὲν Ὑλαῖόν τε καὶ ἄφρονα Ῥοῖκον ἔολπα
Οὐδέ περ ἐχθαίροντας ἐν ᾍδι * μωμήσασθαι
Τοξότιν. οὐ γάρ σφιν λαγόνες συνεπιψεύσονται,
Τάων Μαιναλίη νᾶεν φόνῳ ἀκρώρεια.
Πότνια, πουλυμέλαθρε, πολύπτολι, χαῖρε Χιτώνη, 225
Μιλήτῳ ἐπίδημε. σὲ γὰρ ποιήσατο Νηλεὺς
Ἡγεμόνην, ὅτε νηυσὶν ἀνήγετο Κεκροπίηθεν,
Χησιὰς, Ἰμβρασίη, πρωτόθρονε· σοὶ δ' Ἀγαμέμνων
Πηδάλιον νηὸς σφετέρης ἐγκάτθετο νηῷ,
Μείλιον ἀπλοΐης, ὅτε οἱ κατέδησας ἀήτας. 230
Τευκρῶν ἡνίκα νῆες Ἀχαιίδες ἄστεα κήδειν
Ἔπλεον, ἀμφ' Ἑλένῃ Ῥαμνουσίδι θυμωθεῖσαι.
Ἦ μέν τοι Προῖτός γε δύω ἐκαθίσσατο νηοὺς,
Ἄλλον μὲν Κορίης, ὅτι οἱ συνελέξαο κούρας
Οὔρεα πλαζομένας Ἀζήνια· τὸν δ' ἐνὶ Λούσοις 235
Ἡμέρῃ, οὕνεκα θυμὸν ἀπ' ἄγριον εἵλεο παίδων.
Σοὶ καὶ Ἀμαζονίδες πολέμου ἐπιθυμήτειραι
Ἔν κοτε παρραλίῃ Ἐφέσῳ βρέτας ἱδρύσαντο,
Φηγῷ ὑπὸ πρέμνῳ. τέλεσεν δέ τοι ἱερὸν Ἱππώ.
Αὐταὶ δ' Οὖπι ἄνασσα περὶ πρύλιν ὠρχήσαντο, 240
Πρῶτα μὲν ἐν σακέεσσιν ἐνόπλιον, αὖθι δὲ κύκλῳ
Στησάμεναι χορὸν εὐρύν· ὑπήεισαν δὲ λίγειαι

Venerisq́ue Scythia, & vel patria sacra Taurica:
Ne tum nouale mea boues, gratia mercedis,
Quatuor iugerum, findant sub alieno aratro.
Etenim & membra & ceruicem defatigata
In bubile venerunt: etiamsi Stymphalides essent., — γρ. κεραελκέες.
Nouem annos natæ, robustæ cornibus: quæque optimæ
Ad ducendũ sulcũ profundissimũ. quoniã deus nunquã illũ
Transiuit Sol pulchrum chorum: sed aspectat,
Currum inhibens: & dies ipsi tum protrahuntur.
Quæ verò tibi insularum, quis mons placuit potissimum?
Quis portus? quæ ciuitas? quam præcipue nympharum
Dilexisti? & quales heroinas habuisti socias?
Dic dea tu quidem nobis: ego vero aliis canam.
Insularum quidem, Doliche, vrbium verò tibi placuit Perga:
Taygetus autem ex montibus, portus denique Euripi.
Præcipuè autem inter omnes alias Gortynida amasti nympham,
Ceruarum venatricem, Britomartin, circũspectã. cuius olim
Perculsus amore, peruagatus est mõtes Cretæ. (Minos
Illa verò aliàs quidẽ frondosis sub quercub. latitabat nympha,
Aliàs autem in locis vliginosis. At ipse nouẽ mẽses percurrebat
Loca prærupta, & pẽdẽtes scopulos. nec intermisit insectationẽ,
Donec apprehensa fermè nympha insiluit mare
Ab alto vertice: insiluit autem in piscatorum
Retia, quæ ipsam conseruarunt. hinc deinceps Cydones
Nympham ipsam, Dictynnã: montẽ verò vnde desiliit nympha,
Dictæum appellant: excitaruntque ibi aras
Sacra etiam faciunt. at sertum die illo
Aut pinus aut lentiscus erit: myrtum verò manus nõ tãgũt.
Tunc etenim peplis inhæsit myrteus ramus.
Puellæ, quum fugit: hinc admodum irata fuit myrto.
Upi regina aspectu pulchra, Lucifera: equidem te illa
Cretenses vocant cognomento Britomartin a nympha.
Sed & Cyrenen tibi associasti: cui olim dedisti
Ipsa venaticos duos canes, quibus virgo
Hypseis apud tumulum Iolcium potita est victoria.
Et Cephali flauam vxorem Deionidæ Procrin,
Diua, tuarũ venationum sociã constituisti: præterea te dicunt
Pulchram Anticleam, tanquam oculos tuos amasse.
Atque hæ primæ celeres sagittas & circa humeros pharetras
Sagittiferas gestarunt. inuiolabilésque illis humeri
Dextri, & nuda semper conspiciebatur mamma.
Approbasti etiam valde velocem pedibus Atalantam, — γρ. ᾔνεσας.
Filiam Iasii Arcasidæ, porci Calydonii interfectricem:
Eámq; canum incitationẽ & iaculandi dexteritatẽ docuisti.
Haud ipsam celebres Calydonii venatores
Reprehendunt apri, nam signa victoriæ
In Arcadiam peruenerunt: habétque etiamnũ feræ dentes.
Neque sane Hylæum & stultum Rhœcum crediderim,
Quantumuis infensos ei, in inferno vituperaturos esse
Iaculatricẽ Atalantam. neq; n. cũ ipsis viscera cõmẽtiẽtur. — γρ. μωμήσεσθαι.
Quorum Mænalius inundauit cæde vertex.
Diua multorũ tectorũ, multarũmq; vrbium, salue Chitone:
Mileto familiaris dea. Te enim fecit Neleus
Præsidem vrbis, vel ducem viæ quando nauibus prouectus est Athenis,
Chesias, Imbrasia, primi subsellii dea, tibi etiam Agamẽnon
Clauum nauis suæ dedicauit in templo Aulidis,
Munus cõtra nauigandi incõmoditatẽ, quãdo ipsi detinebas
Teucrorũ cum naues Achiuæ oppida molestatum (ventos:
Nauigarent: propter Helenã Rhamnusiã animis cõcitatæ.
Enimuero tibi & Prœtus duo condidit templa:
Alterũ quidẽ Coresiæ Dianæ, quòd ei collegisses cornu. i. fi-
Montibus errãtes inhospitis: alterũ verò in Lusis (lias, — γρ. λούσσοις.
Hemeresiæ: quòd animum efferatum auertisses à filiabus.
Tibi etiam Amazones, belli affectatrices,
Olim in littore Ephesi statuam posuerunt,
Fagino sub trunco. peregitq; tibi sacrum Hippo: (pudiarunt,
Ipsæ verò Amazones, Upi regina, circũ solẽ t saltatu tri-
Primò quidẽ in scutis armatũ tripudiũ, deinde verò in orbẽ
Diducẽtes latũ chorum. succinuerunt autem suaue

Subtile quid fistulæ, ut superent chorum confertum.
Nondum enim hinnulorum ossa perterebrauerat.
Opus vel instrumētū Mineruæ, ceruo noxiū. Ibat autem sonus
Sardes usque, & ad plaga Berecynthiam. ipsæ vero pedibus
Fortiter instrepebant sonū, atque edebant pharetræ.
Hanc porro deinceps circa statuam lati fundi templum
Ædificatum est, quo nullum diuinius aspiciet Oriens,
Neque ullum opulentius: facile Pythonem superat.
* Tlisa. Quare insaniens vastaturum se hoc comminatus est
Lygdamis, homo iniurius, & insuper exercitum equamulsorū
Adduxit Cimmeriorum, arenarum instar, qui apud ipsum
Adiacētes habuāt bouis Inachiæ trāsitū, i. Bosphorū Cim-
Ab miserū regē, quātū errauit! neq; n. futurū erat (merium.
Ut vel ipse in Scythiam redux, vel quisquam alius,
Quorumcunque in prato Caystrio constitere currus,
Reuerteretur. Epheso n. sēper tua sagitta, quasi propugnaculum, obiectæ sunt.
Diua Munychia, portuum inspectrix, salue Pheræa.
Nemo de decore afficiat Dianam, neque enim Œneo
Ara eius dehonestanti pulchra domū redierunt certamina.
Neq; ceruorū venatione, neq; iaculandi peritia diuam prouocet.
Non enim Agamemnon paruo se magnificè extulit pretio.
id est, non paruum pro sua iactantia retulit pretium.
Nemo item ambiat hanc virginem, neque enim Otus
Neque Orion bonas nuptias appetiuerunt.
Sed neq; saltatū aliquis fugiat solenne. neque enim Hippo
Absque fletu circa aram renuit tripudiare.
Salue magna regina, & propitia sis huic cantui.

Λεπταλέην σύριγγες, ἵνα ῥήσσωσιν ὁμαρτῇ.
Οὐ γάρ πω νέβεια δι' ὀστέα τετρήναντο,
Ἔργον Ἀθηναίης ἐλάφῳ κακόν. ἔδραμε δ' ἠχὼ 245
Σάρδιας, ἔς τε νομὸν Βερεκύνθιον· αἱ δὲ πόδεσσιν
Οὖλα κατεκροτάλιζον, ἐπεψόφεον δὲ φαρέτραι.
Κεῖνο δέ τοι μετέπειτα περὶ βρέτας εὐρυθέμειλον
Δωμήθη· τοῦ δ' οὔτι θεώτερον ὄψεται ἠὼς,
Οὐδ' ἀφνειότερον· ῥέα κεν Πυθῶνα παρέλθοι. 250
Τῷ ῥα καὶ ἠλαίνων ἀλαπαξέμεν ἠπείλησε
Λύγδαμις ὑβριστής· ἐπὶ δὲ στρατὸν ἱππημολγῶν
Ἤγαγε Κιμμερίων ψαμάθῳ ἴσον, οἵ ῥα παρ' αὐτὸν
Κεκλιμένοι ναίουσι βοὸς πόρον Ἰναχιώνης.
Ἆ δειλὸς βασιλέων, ὅσον ἤλιτεν· οὐ γὰρ ἔμελλεν 255
Οὔτ' αὐτὸς Σκυθίηνδε παλιμπετὲς, οὔτε τις ἄλλος
Ὅσσων ἐν λειμῶνι Καϋστρίῳ ἔσταν ἄμαξαι,
Νοστήσειν· Ἐφέσου γὰρ ἀεὶ τεὰ τόξα πρόκειται.
Πότνια Μουνυχίη, λιμενοσκόπε, χαῖρε Φεραίη.
Μή τις ἀτιμήσῃ τὴν Ἄρτεμιν· οὐδὲ γὰρ Οἰνεῖ 260
Βωμὸν ἀτιμάσσαντι καλοὶ πόλιν ἦλθον ἀγῶνες.
Μηδ' ἐλαφηβολίην, μηδ' εὐστοχίην ἐριδαίνειν·
Οὐδὲ γὰρ Ἀτρεΐδης ὀλίγῳ ἐπεκόμπασε μισθῷ.
Μηδέ τινα μνᾶσθαι τὴν παρθένον· οὐδὲ γὰρ Ὦτος
Οὐδὲ μὲν Ὠαρίων ἀγαθὸν γάμον ἐμνήστευσαν. 265
Μηδὲ χορὸν φεύγειν ἐνιαύσιον· οὐδὲ γὰρ Ἱππὼ
Ἀκλαυτὶ περὶ βωμὸν ἀπείπατο κυκλώσασθαι.
Χαῖρε μέγα κρείουσα, καὶ εὐάντησον ἀοιδῇ.

IN DELUM HYMNUS.

SACRAM, ô anime, quo tēpore aut quādo celebrabis Delum, Apollinis terram nutriculam? equidem omnes
Cyclades, quæ insularum sacratissimæ in mari iacent,
Laudibus referte sunt: Delus vero vult primas habere
A Musis, quòd Phœbum poetarum curas gerentem
Et abluit, & fasciis inuoluit, & pro deo celebrauit prima.
Ut Musæ poetam qui Pimpleam non canit,
Oderēt: sic Phœbus eum quicunque Deli obliuiscitur.
Delo nunc igitur carmen impertiar: ut Apollo
Cynthius: laudet me, caræ studiosum nutriculæ.
Illa verò ventosa, & tam immota, ut quæ & mari percussa,
Mergisque magis peruia quàm equis,
Mari effulta est, quod circa ipsam copiosè reuolutum
Icariæ multam detergit undæ aspergimem.
Ideòque eam piscatores marinagi incoluerunt.
Sed ipsi nō ægrè ferēdū, vel inuidendum, quòd inter primas
Quādo in Oceanū & Titaniā Tethym (recēseatur insulas,
Insulæ congregantur: sed semper Delus primaria incedit:
Ponè Phœnicia, post vestigia Deli, Corsica ingreditur,
Haud vituperanda: & Macris Abantias Elloporum:
Sardiniaque amœna, & cui adnatauit Venus
Ex aqua primum: seruátque illam pro scala nautica.
Illæ quidem insulæ turribus circumtectis munita sunt,
Delus autem Apolline, quod verò firmius septū Apolline?
Muri equidem & lapides ab impulsu concidunt
Strymonij boreæ: at deus permanet semper immotus.
Dele chara, talis te opitulator circumit.
Quoniam verò valde multa te circumcurrunt cantiones,
Cuinā potissimum inseram te? quid tibi iucundū auditu?
An quo pacto magnus Deus montes concutiens
Ense trisulco, quem ei Thelchines fabricarunt,
Insulas marinas effecerit: deorsúmque omnes
Ab ultimis ocissè mouerit, & in mare deuoluerit?
Et alias quidem iuxta fundum, ut cōtinentis obliuiscerētur,
Radicitus defixit: te vero haud ulla constrinxit necessitas:
Sed libera mari innatabas, nomen autem erat tibi
Asteriæ antiquitus: quoniam profundam insilueras fossam
Cœlitus fugiens Iouis concubitum, astro similis.
Quantisper quidē tibi nondū aurea se immiscebat Latona,
Tantisper Asterie & nondum vocabaris Delus.

ΕΙΣ ΔΗΛΟΝ.

Τὴν ἱερὴν ὦ θυμὲ τίνα χρόνον ἢ πότ' ἀείσεις
Δῆλον, Ἀπόλλωνος κουροτρόφον; ἦ μὲν ἅπασαι
Κυκλάδες, αἳ νήσων ἱερώταται εἰν ἁλὶ κεῖνται,
Εὔυμνοι· Δῆλος δ' ἐθέλει τὰ πρῶτα φέρεσθαι
Ἐκ Μουσέων, ὅτι Φοῖβον ἀοιδάων μεδέοντα 5
Λοῦσέ τε καὶ σπείρωσε, καὶ ὡς θεὸν ἤνεσε πρώτη.
Ὡς Μοῦσαι τὸν ἀοιδὸν ὃ μὴ Πίμπλειαν ἀείσῃ
Ἔχθουσιν, τὼς Φοῖβος ὅτις Δήλοιο λάθηται.
Δήλῳ νῦν οἴμης ἀποδάσσομαι, ὡς ἂν Ἀπόλλων
Κύνθιος αἰνήσῃ με φίλης ἀλέγοντα τιθήνης. 10
Κείνη δ' ἠνεμόεσσα καὶ ἄτροπος, οἷά θ' ἁλιπλὴξ,
Αἰθυίῃς καὶ μᾶλλον ἐπίδρομος ἠέπερ ἵπποις,
Πόντῳ ἐνεστήρικται· ὁ δ' ἀμφί ἑ πουλὺς ἑλίσσων,
Ἰκαρίου πολλὴν ἀπομάσσεται ὕδατος ἄχνην.
Τῷ σφε καὶ ἰχθυβολῆες ἁλίπλοοι ἐννάσσαντο. 15
Ἀλλά οἱ οὐ νεμεσητὸν ἐνὶ πρώτῃσι λέγεσθαι,
Ὁππότ' ἐς Ὠκεανόν τε καὶ ἐς Τιτηνίδα Τηθὺν
Νῆσοι ἀολλίζονται, ἀεὶ δ' ἔξαρχος ὁδεύει.
Ἡ δ' ὄπιθεν Φοίνισσα μετ' ἴχνια Κύρνος ὀπηδεῖ,
Οὐκ ὀνοτὴ, καὶ Μάκρις Ἀβαντιὰς Ἐλλοπιήων, 20
Σαρδώ θ' ἱμερόεσσα, καὶ ἣν ἐπενήξατο Κύπρις
Ἐξ ὕδατος τὰ πρῶτα, σαοῖ δέ μιν ἀντ' ἐπιβάθρων.
Κεῖναι μὲν πύργοισιν ἐπισκεπέεσσιν ἐρυμναί,
Δῆλος δ' Ἀπόλλωνι. τί δ' ἐχυρώτερον ἕρκος;
Τείχεα μὲν καὶ λᾶες ὑπὸ ῥιπῆς κε πέσοιεν 25
Στρυμονίου βορέαο· θεὸς δ' αἰεὶ ἀσάλευτος.
Δῆλε φίλη, τοῖός σε βοηθόος ἀμφιβέβηκεν.
Εἰ δὲ λίην πολέες σε περιτροχόωσιν ἀοιδαί,
Ποίῃ ἐνιπλέξω σε; τί τοι θυμῆρες ἀκοῦσαι;
Ἢ ὡς τὰ πρώτιστα μέγας θεὸς οὔρεα θείνων 30
Ἄορι τριγλώχινι, τό οἱ Τελχῖνες ἔτευξαν,
Νήσους εἰναλίας εἰργάζετο, νέρθε δὲ πάσας
Ἐκ νεάτων ὤχλισσε καὶ εἰσεκύλισε θαλάσσῃ.
Καὶ τὰς μὲν κατὰ βυσσὸν, ἵν' ἠπείροιο λάθωνται,
Πρυμνόθεν ἐρρίζωσε· σὲ δ' οὐκ ἔθλιψεν ἀνάγκη, 35
Ἀλλ' ἄφετος πελάγεσσιν ἐπέπλεες· οὔνομα δ' ἦν σοι
Ἀστερίη τὸ παλαιὸν, ἐπεὶ βαθὺν ἥλαο τάφρον
Οὐρανόθεν φεύγουσα Διὸς γάμον, ἀστέρι ἴση.
Τόφρα μὲν οὔπω σοι χρυσέη ἐπεμίσγετο Λητώ,
Τόφρα δ' ἔτ' Ἀστερίη σὺ καὶ οὐδέπω ἔκλεο Δῆλος. 40

Πολλάκι σ' ἐκ Τροιζῆνος ἀπὸ Ξάνθοιο πολίχνης
Ἐρχόμενοι Ἐφύρηνδε Σαρωνικοῦ ἔνδοθι κόλπου
Ναῦται ἐπεσκέψαντο, καὶ ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντες,
Οἱ μὲν ἔτ' οὐκ ἴδον αὖθι, σὺ δὲ στεινοῖο παρ' ὀξὺν
Ἔδραμες Εὐρίποιο πόρον καναχηδὰ ῥέοντος. 45
Χαλκιδικῆς δ' αὐτῆμαρ ἀνηνυσμένη ἁλὸς ὕδωρ,
Μέσφ' ἐς Ἀθηναίων προσενήξαο Σούνιον ἄκρον,
Ἢ Χίον, ἢ νήσοιο διάβροχον ὕδατι μαστὸν
Παρθενίης, οὔπω γὰρ ἔην Σάμος, ἧχί σε νύμφαι
Γείτονες Ἀγκαίου Μυκαλησσίδες ἐξείνισσαν. 50
Ἡνίκα δ' Ἀπόλλωνι γενέθλιον οὖδας ὑπέσχες,
Τοῦτό τοι ἀντημοιβὸν ἁλίπλοοι οὔνομ' ἔθεντο,
Οὕνεκεν οὐκέτ' ἄδηλος ἐπέπλεες, ἀλλ' ἐνὶ πόντου
Κύμασιν Αἰγαίοιο ποδῶν ἐνεθήκαο ῥίζας.
Οὐδ' Ἥρην κοτέουσαν ὑπέτρεσας, ἣ μὲν ἁπάσαις 55
Δεινὸν ἐπεβρωμᾶτο λεχωίσιν αἳ Διὶ παῖδας
Ἐξέφερον· Λητοῖ δὲ διακριδόν, οὕνεκα μούνη
Ζηνὶ τεκεῖν ἤμελλε φιλαίτερον Ἄρεος υἷα.
Τῷ ῥα καὶ αὐτὴ μὲν σκοπιὴν ἔχεν αἰθέρος εἴσω,
Σπερχομένη μέγα δή τι καὶ οὐ φατόν, εἶργε δὲ Λητὼ 60
Τειρομένην ὠδῖσι. δύω δέ οἱ εἵατο φρουροὶ
Γαῖαν ἐπιπτεύοντες, ὁ μὲν πέδον ἠπείροιο
Ἥμενος ὑψηλῆς κορυφῆς ἔπι Θρήικος Αἵμου
Θοῦρος Ἄρης ἐφύλασσε σὺν ἔντεσι, τὼ δέ οἱ ἵππω
Ἑπτάμυχον Βορέαο παρὰ σπέος ηὐλίζοντο. 65
Ἡ δ' ἐπὶ νησάων ἑτέρη σκοπὸς αἰπειάων
Ἧστο, κόρη Θαύμαντος, ἐπαΐξασα Μίμαντι.
Ἔνθ' οἱ μὲν πολίεσσιν ὅσαις ἐπεβάλλετο Λητὼ,
Μίμνον ἀπειλητῆρες, ἀπετρώπων δὲ δέχεσθαι.
Φεῦγε μὲν Ἀρκαδίη, φεῦγεν δ' ὄρος ἱερὸν Αὔγης 70
Παρθένιον, φεῦγεν δ' ὁ γέρων μετόπισθε Φενειός.
Φεῦγε δ' ὅλη Πελοπηὶς ὅση παρακέκλιται Ἰσθμῷ,
Ἔμπλην Αἰγιαλοῦ τε καὶ Ἄργεος· οὐ γὰρ ἐκείνας
Ἀτραπιτοὺς ἐπάτησεν, ἐπεὶ λάχεν Ἴναχον Ἥρη.
Φεῦγε καὶ Ἀονίη τὸν ἕνα δρόμον, αἱ δ' ἐφέποντο 75
Δίρκη τε Στροφίη τε, μελαμψήφιδος ἔχουσαι
Ἰσμηνοῦ χέρα πατρός· ὁ δ' εἵπετο πολλὸν ὄπισθεν
Ἀσωπὸς βαρύγουνος, ἐπεὶ πεπάλακτο κεραυνῷ.
Ἡ δ' ὑποδινηθεῖσα χοροῦ ἀπεπαύσατο νύμφη
Αὐτόχθων Μελίη, καὶ ὑπόχλοον ἔσχε παρειήν, 80
Ἥλικος ἀσθμαίνουσα περὶ δρυός, ὡς ἴδε χαίτην
Σειομένην Ἑλικῶνος. ἐμαὶ θεαὶ εἴπατε Μοῦσαι,
Ἦ ῥ' ἐτεὸν ἐγένοντο τότε δρύες ἡνίκα νύμφαι;
Νύμφαι μὲν χαίρουσιν ὅτε δρύας ὄμβρος ἀέξει,
Νύμφαι δ' αὖ κλαίουσιν ὅτε δρυσὶν οὐκέτι φύλλα. 85
Ταῖς μὲν ἔτ' Ἀπόλλων ὑποκόλπιος αἰνὰ χολώθη,
Φθέγξατο δ' οὐκ ἀτέλεστον ἀπειλήσας ἐπὶ Θήβῃ·
Θήβη, τίπτε τάλαινα τὸν αὐτίκα πότμον ἐλέγχεις;
Μήπω μήπω μ' ἀέκοντα βιάζεο μαντεύεσθαι.
Οὔπω μοι Πυθῶνι μέλει τριποδήιος ἕδρη, 90
Οὐδέ τί πω τέθνηκεν ὄφις μέγας, ἀλλ' ἔτι κεῖνο
Θηρίον αἰνογένειον ἀπὸ Πλειστοῖο κατέρπον
Παρνησὸν νιφόεντα περιστέφει ἐννέα κύκλοις.
Ἀλλ' ἔμπης ἐρέω τι τομώτερον ἢ ἀπὸ δάφνης.
Φεῦγε πρόσω· ταχινός σε κιχήσομαι, αἵματι λούσων 95
Τόξον ἐμόν· σὺ δὲ τέκνα κακογλώσσοιο γυναικὸς
Ἔλλαχες. οὐ σύ γ' ἐμεῖο φίλη τροφός, οὐδὲ Κιθαιρὼν
Ἔσσεται· εὐαγέων δὲ καὶ εὐαγέεσσι μελοίμην.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Λητὼ δὲ μετάτροπος αὖτις ἐχώρει.
Ἀλλ' ὅτ' Ἀχαιιάδες μιν ἀπηνήναντο πόληες 100
Ἐρχομένην, Ἑλίκη τε Ποσειδάωνος ἑταίρη,
Βοῦρά τε Δεξαμενοῖο βοόστασις Οἰνιάδαο,
Ἂψ δ' ἐπὶ Θεσσαλίην πόδας ἔτρεπε· φεῦγε δ' Ἄναυρος,
Καὶ μεγάλη Λάρισα, καὶ αἱ Χειρωνίδες ἄκραι·
Φεῦγε δὲ καὶ Πηνειὸς ἑλισσόμενος διὰ Τεμπέων. 105
Ἥρη, σοὶ δ' ἔτι τῆμος ἀνηλεὲς ἦτορ ἔκειτο·
Οὐδὲ κατεκλάσθης τε καὶ ᾤκτισας, ἡνίκα πήχεις
Ἀμφοτέρους ὀρέγουσα μάτην ἐφθέγξατο τοῖα·
Νύμφαι Θεσσαλίδες, ποταμοῦ γένος, εἴπατε πατρὶ

Sæpe ex Trœzene à Xanthi oppidulo
Venientes Ephyram, in Saronico sinu
Nautæ conspexerunt: & Ephyra redeuntes,
Ipsi quidem te non amplius viderunt: tu vero angusti ad præ-
fusli meatum Euripi cum strepitu fluentis, (cipuem
Chalcidicique confestim transiens maris undam,
Usque ad Atheniensium adnatasti promontorium Sunium:
Aut Chium usque, aut insulæ perfusam aqua uber
Parthenia (nondum enim Samos erat) ubi te nymphæ
Vicini Ancæi Mycalesides hospitio exceperunt.
At cum Apollini natale solum exhibuisses,
Tum hoc tibi remunerationis loco piscatores nomina indi-
derunt,
Propterea quòd non amplius obscura innatares, sed in maris
Fluctibus Ægæi pedum tuorum affixisses radices.
Neque Iunonem infestam pertimuisti quæ aliis omnes
Atrociter infremebat contra puerperas, quæ Iovi filios
Pepererunt: Latona vero seorsim, quoniam sola
Iovi paritura erat chariorem Marte filium.
Ac proinde ipsa quidem speculam tenebat in cœlo,
Ira vehementi concitata, & non effabili. Detinebat enim Latonam
Afflictam pariendi doloribus. Duo item constituti erant custodes,
Terram suspicientes, unus quidem solum terræ continentis,
Stans in excelso vertice Thraciæ Æmi,
Crudelis Mars observauit cum armis. Eius interim equi
Septemplicem Boreæ iuxta specum deuorabantur.
Altera vero insularum inspectrix latarum
Consessura erat filia Thaumantis, quæ inuaserat Mimantem.
Illi ergo ciuitatibus, quascunque aditu tentabat Latona,
Aderant comminantes, ac prohibebant eam recipere.
Fugiebat quidem Arcadia, fugiebat mons sacer Augæ
Parthenius, fugiebat senex retro Pheneus.
Fugiebat tota Peloponnesus, quantacunque adiacet Isthmo,
Præter Ægialum & Argos, neque enim illas
Semitas triuit Latona quia obtinebat Inachum Iuno.
Fugiebat item Aonia uno cursu, eámque subsequebantur
Dirceque Strophieque, lapillis nigris abundantes quæ habent
Ismeni manum patris. sequebatur & multo post
Asopus tardigradus: quoniam fœdatus erat fulmine.
At circumacta à tripudio abstinuit nympha
Indigena Melie, & subpallidum habuit vultum:
Coætaneam ingemiscens propter quercum, ubi vidit comam
Intremiscentem Heliconis. Meæ deæ dicite Musæ,
An vere natæ sint tum quercus cùm extiterunt *Nymphæ.*
Nymphæ quidem gaudent ubi quercus imber irrigat,
Nymphæ rursum flent, ubi quercubus non amplius folia.
His igitur quercubus *Apollo adhuc in utero latens grauiter*
Dixitque, haud irritum verbis interminatus Thebæ, iratus est.
Thebæ, quid misera breui tibi affuturum exitium doces?
Ne quæso, ne me inuitum cogas vaticinari.
Nondum mihi Pythone cura est tripodis sedes,
Nondum etiam mortuus est serpens prægrandis: sed adhuc illa
Fera terribilis à Plisto amne *prorepens*
Parnasum niualem circumdat nouem spiris.
Sed tibi omnino dico tibi verius quàm à lauro,
Fuge procul: velox te comprehendam, sanguine tincturus
Sagittam meam. tu autem liberos maledicæ mulieris
Nacta es: neque tu mihi cara nutricula, neque Cithæron
Erit: sed sanctos ego, & sancti me curant.
Sic dixit: Latona vero, solum vertens, illinc abibat.
Cæterum quum Achaiæ ipsam respuissent ciuitates
Aduenientem, Helicéque Neptuni socia,
Buráque Dexameni boarium stabulum OEnidæ,
Retro pedes in Thessaliam conuertit. Fugiebat autem Anaurus,
Et magna Larissa, & Chironides excelsæ:
Fugiebat etiam Peneus reuolutus per Tempe.
Iuno, tibi vero etiamnum immite pectus inerat:
Neque fracta es, neque misertæ es, quando lacertos
Ambos extendens, talia diceret Latona,
Nymphæ Thessalides, fluuij genus, dicite patri

Vt sistat magnum fluxum: apprehendite ipsum mento,
Precantes vt Iouis in aqua liberos parere liceat.
Penee Phthiota, quid nunc cum ventis celeritate certas?
O pater, haud equidem in equestre certamen descendisti.
An obsecro, tibi sic semper veloces sunt pedes? an propter me
Tantummodo leuiores sunt? fecistique volare eos
Hodie subito? hic nihil audit. ô meum onus,
Quo te feram? nam agri defessi sunt nerui vel tendines.
Pelion ô Philyra thalamus, atqui tu mane,
Mane: quando & feræ in montibus sæpe tuis
Crudiparos dolores effuderunt leænæ.
Huic igitur & Peneus respondit lacrymas profundens,
O Latona, Necessitas, ingens est dea. neque enim ego
Diua tuos dolores reijcio. Noui quippe & alias
Ablutas esse à me puerperas. sed mihi Iuno
Prolixè comminata est. vide quantus hic obseruator
Monte ex alto speculam habeat, qui me facilè
Funditus subuertat. quid conabor? an interire
Dulce quid sit tibi Peneum? eat fatalis dies.
Patiar tui causa, etsi is futurus sim qui inter fluuios
Exiccatum æstum habens, æternum euanescam,
Et solus inter amnes abiectissimus nominer.
Atque eccum me: quid reliquum? voca tantum Lucinam.
Dixit, & repressit magnum fluxum. at ei Mars,
Pangæi auulsa cacumina attollens, erat
Iniecturus vorticibus, & obruturus fluenta.
Desuper verò increpuit, & scutum percussit cuspide
Lanceæ: idque strepitum edidit armisonũ. tremuerũt. a. Ossæ
Montes, & campus Cranonius, & grauiter spirantes
Extremitates Pindi: metuque commota est vniuersa
Thessalia. talis namque e scuto obortus est sonitus,
Vt quum Ætnæ montis incendio flagrante,
Commouentur omnes recessus, subterraneo gigante
Briareo in alterum se latus vertente,
Et fornaces infremunt, sub Vulcani forcipe,
Et opera simul: tum grauiter & rotundati lebetes
Et tripodes incidentes super se inuicem resonant.
Tantus tunc extitit fragor scuti rotundi.
Peneus autẽ non illinc discedebat, sed permanebat perinde
Constans vt initio. celeresq; inhibuit vortices,
Donec ei Cœceis Latona acclamauit, Saluus sis & incolu-
Saluus sis: nec patiaris aduersi quid mei causa, istihac (mis:
Pro misericordia. gratia verò tibi retribuetur.
Dixit, & quũ multa prius pertulisset, adiit quoque insulas
Maritimas, sed illæ ipsam aduenientem non receperunt:
Non Echinades, insignem nauibus recipiẽdis portũ habẽtes:
Non Corcyra, quæ alioqui hospitalior cæteris omnibus.
Iris enim omnibus insulis ab excelso Mimante
Irata, valde procul abegit ipsaq; ob comminationem Iridis,
Penitus extimescebant in fluxu ne quam deprenderet.
In veterem deinde Coorum Meropeide insulam
Venit, Chalciopes sacrum penetrale heroidis.
Sed eam insulam pueri hoc verbum defendit, ne tu mater
Hic me parias nõ quòd de hoc loco cõquerar, aut inuideã
Insulæ hanc gloriam. est enim fœcunda & pascua, vt ulla alia:
Verùm quòd ei fato quispiam destinatus deus alius
Est, seruatorum summum genus, cuius sub baltheum
Venient, haud detrectantes vt à Macedone regantur,
Tam mediterranea regio, quàm quæ in mari iacent,
Ad occasum vsque, & vnde veloces equi
Solem prouehunt. is norit mores patris Lagidæ.
Equidem commune olim quoddam veniet nobis bellum
Postmodum: vbi prius contra Græcos gladium
Barbaricum & Celticum excitantes Martem,
Gigantum posteri, ab occidente remotissimo
Affluent, niuibus æquiparandi, aut numero pares
Stellis, quum plurima in aere errant.
Munitiones & vici Locrorum, & Delphides excelsæ,
Et arua Crissæa, & continentis ciuitates,

Margin notes: γρ. [illegible] (at "Iris enim"); γρ. Τιτῆ. (at "Postmodum"); γρ. φάραγ-γες. (at "Munitiones")

Κοιμῆσαι μέγα χεῦμα· ἐπιλλάξασθε γενείου, 110
Λισσόμεναι τὰ Διὸς ἐν ὕδατι τέκνα τεκέσθαι.
Πηνειὲ Φθιῶτα, τί νῦν ἀνέμοισιν ἐρίζεις;
Ὦ πάτερ, οὐ μὴν ἵππον ἀέθλιον ἀμφιβέβηκας.
Ἦ ῥά τοι ὧδ' αἰεὶ ταχινοὶ πόδες, ἦ ἐπ' ἐμεῖο
Μοῦνον ἐλαφρίζουσι, πεποίησαι δὲ πέτεσθαι 115
Σήμερον ἐξαπίνης; ὁ δ' ἀνήκοος. ὦ ἐμὸν ἄχθος,
Ποῖ σε φέρω; μέλεοι γὰρ ἀπειρήκασι τένοντες.
Πήλιον ὦ Φιλύρης νυμφήϊον, ἀλλὰ σὺ μεῖνον,
Μεῖνον, ἐπεὶ καὶ θῆρες ἐν οὔρεσι πολλάκι σεῖο
Ὠμοτόκους ὠδῖνας ἀπηρείσαντο λέαιναι. 120
Τὴν δ' ἄρα καὶ Πηνειὸς ἀμείβετο δάκρυα λείβων,
Λητοῖ, Ἀναγκαίη μεγάλη θεός. οὐ γὰρ ἔγωγε
Πότνια σὰς ὠδῖνας ἀναίνομαι· οἶδα καὶ ἄλλας
Λουσαμένας ἀπ' ἐμεῖο λεχωΐδας· ἀλλά μοι Ἥρη
Δαψιλὲς ἠπείλησεν. ἀπαύγασαι οἷος ἔφεδρος 125
Οὔρεος ἐξ ὑπάτου σκοπιὴν ἔχει, ὅς με ῥεῖα
Βυσσόθεν ἐξερύσειε. τί μήσομαι; ἦ ἀπολέσθαι
Ἡδύ τι τοι Πηνειόν; ἴτω πεπρωμένον ἦμαρ.
Τλήσομαι εἵνεκα σεῖο, καὶ εἰ μέλλοιμι ῥοάων
Διψαλέην ἄμπωτιν ἔχων αἰώνιον ἔρρειν, 130
Καὶ μόνος ἐν ποταμοῖσιν ἀτιμότατος καλέεσθαι.
Ἠνὶδ' ἐγώ· τί περισσά; κάλει μόνον Εἰλήθυιαν.
Εἶπε καὶ ἠρώησε μέγαν ῥόον. ἀλλά οἱ Ἄρης
Παγγαίου προθέλυμνα καρήατα μέλλεν ἀείρας
Ἐμβαλέειν δίνῃσιν, ἀποκρύψαι δὲ ῥέεθρα. 135
Ὑψόθι δ' ἐσμαράγησε, καὶ ἀσπίδα τύψεν ἀκωκῇ
Δούρατος· ἡ δ' ἐλέλιξεν ἐνόπλιον· ἔτρεμε δ' Ὄσσης
Οὔρεα, καὶ πεδίον Κραννώνιον, αἵ τε δυσαεῖς
Ἐσχατιαὶ Πίνδοιο· φόβῳ δ' ὠρχήσατο πᾶσα
Θεσσαλίη. τοῖος γὰρ ἀπ' ἀσπίδος ἔβραχεν ἦχος. 140
Ὡς δ' ὁπότ' Αἰτναίου ὄρεος πυρὶ τυφομένοιο
Σείονται μυχὰ πάντα, κατουδαίοιο γίγαντος
Εἰς ἑτέρην Βριαρῆος ἐπωμίδα κινυμένοιο,
Θερμαστραί τε βρέμουσιν ὑφ' Ἡφαίστοιο πυράγρης,
Ἔργα θ' ὁμοῦ, δεινὸν δὲ πυρίκμητοί τε λέβητες 145
Καὶ τρίποδες πίπτοντες ἐπ' ἀλλήλοις ἰαχεῦσι·
Τῆμος ἔγεντ' ἄραβος σάκεος τόσος εὐκύκλοιο.
Πηνειὸς δ' οὐκ αὖτις ἐχάζετο, μίμνε δ' ὁμοίως
Καρτερὸς ὡς τὰ πρῶτα, θοὰς δ' ἐστήσατο δίνας,
Εἵως οἱ Κοιογενὶς ἐκέκλετο· σώζεο χαίρων, 150
Σώζεο· μὴ σύ γ' ἐμεῖο πάθῃς κακὸν εἵνεκα τῆσδε
Ἀντ' ἐλεημοσύνης· χάριτος δέ τοι ἔσσετ' ἀμοιβή.
Ἦ καὶ πολλὰ πάροιθεν ἐπεὶ κάμεν, ἔστιχε νήσους
Εἰναλίας· αἱ δ' οὔ μιν ἐπερχομένην ἐδέχοντο,
Οὐ λιπαρὸν νήεσσιν Ἐχινάδες ὅρμον ἔχουσαι, 155
Οὐδ' ἥτις Κέρκυρα φιλοξεινωτάτη ἄλλων.
Ἶρις ἐπεὶ πάσῃσιν ἐφ' ὑψηλοῖο Μίμαντος
Σμερδαλέον μάλα πολλὸν ἀπέτρεπεν. αἱ δ' ὑφ' ὁμοκλῆς
Πανσυδίῃ φοβέοντο κατὰ ῥόον ἥντινα τέτμοι.
Ὠγυγίην δ' ἤπειτα Κόων Μεροπηΐδα νῆσον 160
Ἵκετο, Χαλκιόπης ἱερὸν μυχὸν ἡρωΐνης.
Ἀλλά ἑ παιδὸς ἔρυκεν ἔπος τόδε, μὴ σύ γε μῆτερ
Τῇ με τέκοις. οὔτ' οὖν ἐπιμέμφομαι οὐδὲ μεγαίρω
Νῆσον, ἐπεὶ λιπαρή τε καὶ εὔβοτος, εἰ νύ τις ἄλλη·
Ἀλλά οἱ ἐκ μοιρέων τις ὀφειλόμενος θεὸς ἄλλος 165
Ἐστί, Σαωτήρων ὕπατον γένος· ᾧ ὑπὸ μίτρην
Ἵξεται οὐκ ἀέκουσα Μακηδόνι κοιρανέεσθαι,
Ἀμφοτέρη μεσόγεια, καὶ αἳ πελάγεσσι κάθηνται,
Μέχρις ὅπου περάτη τε καὶ ὁππόθεν ὠκέες ἵπποι
Ἠέλιον φορέουσιν· ὁ δ' εἴσεται ἤθεα πατρός. 170
Καί νύ ποτε ξυνός τις ἐλεύσεται ἄμμιν ἄεθλος
Ὕστερον, ὁππότ' ἂν οἱ μὲν ἐφ' Ἑλλήνεσσι μάχαιραν
Βαρβαρικὴν καὶ Κελτὸν ἀναστήσαντες Ἄρηα
Ὀψίγονοι Τιτῆνες ἀφ' ἑσπέρου ἐσχατόωντος
Ῥώσωνται, νιφάδεσσιν ἐοικότες, ἢ ἰσάριθμοι 175
Τείρεσιν, ἡνίκα πλεῖστα κατ' ἠέρα βουκολέονται,
Φρούρια, καὶ κῶμαι Λοκρῶν, καὶ Δελφίδες ἄκραι,
Καὶ πεδία Κρισσαῖα, καὶ ἠπείροιο πόληες

Ἀμφι-

Ἀμφιπεριστείνονται, ἴδωσι δὲ πίονα καπνὸν
Γείτονος αἰθομένοιο, καὶ οὐκέτι μοῦνον ἀκουῇ· 180
Ἀλλ' ἤδη παρὰ νηὸν ἀποφράζοιντο φάλαγγας
Δυσμενέων· ἤδη δὲ παρὰ τριπόδεσσιν ἐμεῖο
Φάσγανα, καὶ ζωστῆρας ἀναιδέας, ἐχθομένας τε
Ἀσπίδας, αἳ Γαλάτῃσι κακὴν ὁδὸν ἄφρονι φύλῳ
Στήσονται· τέων αἱ μὲν ἐμοὶ γέρας, αἱ δ' ἐπὶ Νείλῳ 185
Ἐν πυρὶ τοὺς φορέοντας ἀποπνεύσαντας ἰδοῦσαι,
Κείσονται, βασιλῆος ἀέθλια πολλὰ καμόντος.
Ἐσσόμενε Πτολεμαῖε, τά τοι μαντήια φαίνω.
Αἰνήσεις μέγα δή τι τὸν εἰσέτι γαστέρι μάντιν
Ὕστερον ἤματα πάντα. σὺ δὲ ξυμβάλλεο μῆτερ. 190
Ἐστὶ διειδομένη τις ἐν ὕδατι νῆσος ἀραιή,
Πλαζομένη πελάγεσσι· πόδες δέ οἱ οὐκ ἐνὶ χώρῳ,
Ἀλλὰ παλιρροίῃ ἐπινήχεται ἀνθέρικος ὥς,
Ἔνθα Νότος, ἔνθ' Εὖρος, ὅπη φορέῃσι θάλασσα.
Τῇ με φέροις· κείνην γὰρ ἐλεύσεαι εἰς ἐθέλουσαν. 195
Αἱ μὲν τόσσα λέγοντος ἀπέτρεχον εἰν ἁλὶ νῆσοι.
Ἀστερίη φιλόμολπε, σὺ δ' Εὐβοίηθε κατῄεις
Κυκλάδας ὀψομένη περιηγέας, οὔτι παλαιὸν,
Ἀλλ' ἔτι τοι μετόπισθε Γεραίστιον εἵπετο φῦκος,
Ἔστης δ' ἐν μεσάτοισι, κατοικτείρασα δὲ Λητὼ, 200
Φῦκος ἅπαν κατέφλεξας, ἐπεὶ περικαίεο πυρί,
Τλήμον' ἰδοῦσ' ὠδῖσι βαρυνομένην ὀλοῇσι.
Ἥρη τοῦτό με ῥέξον ὅ, τοι φίλον· οὐ γὰρ ἀπειλάς
Ὑμετέρας ἐφύλαξα· πέρα, πέρα εἰς ἐμὲ Λητοῖ.
Ἔννεπες. ἡ δ' ἀρατὸν ἄλης ἀπεπαύσατο λυγρῆς· 205
Ἕζετο δ' Ἰνωποῖο παρὰ ῥόον, ὅντε βάθιστον
Γαῖα τότ' ἐξανίησιν, ὅτε πλήθοντι ῥεέθρῳ
Νεῖλος ἀπὸ κρημνοῖο κατέρχεται Αἰθιοπῆος.
Λύσατο δὲ ζώνην, ἀπὸ δ' ἐκλίθη ἔμπαλιν ὤμοις,
Φοίνικος ποτὶ πρέμνον, ἀμηχανίης ὑπὸ λυγρῆς 210
Τειρομένη· νότιος δὲ διὰ χροὸς ἔρρεεν ἱδρώς.
Εἶπε δ' ἀλυσθμαίνουσα, τί μητέρα κοῦρε βαρύνεις;
Αὕτη τοι φίλε νῆσος ἐπιπλώουσα θαλάσσῃ.
Γείνεο γείνεο κοῦρε, καὶ ἤπιος ἔξιθι κόλπου.
Νύμφα Διὸς βαρύθυμε, σὺ δ' οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἄπυστος 215
Δὴν ἔμεναι· τοίη σε προέδραμεν ἀγγελιῶτις.
Εἶπε δ' ἔτ' ἀσθμαίνουσα, (φόβῳ δ' ἀνεμίσγετο μῦθον)
Ἥρη τιμήεσσα, πολὺ προὔχουσα θεάων,
Σὴ μὲν ἐγώ, σὰ δὲ πάντα· σὺ δὲ κρείουσα κάθησαι
Γνησίη Οὐλύμποιο, καὶ οὐ χέρα δειδίμεν ἄλλην 220
Θηλυτέρην. σὺ δ' ἄνασσα τὸ αἴτιον εἴσεαι ὀργῆς.
Λητώ τοι μίτρην ἀναλύεται ἔνδοθι νήσου.
Ἄλλαι μὲν πᾶσαί μιν ἀπέστυγον, οὐδ' ἐδέχοντο·
Ἀστερίη δ' ὀνομαστὶ παρερχομένην ἐκάλεσσεν,
Ἀστερίη πόντοιο κακὸν σάρον· οἶσθα καὶ αὐτή. 225
Ἀλλὰ φίλη (δύνασαι γὰρ) ἀμύνειν πότνια δούλοις
Ὑμετέροις, οἳ σεῖο πέδον πατέουσιν ἐφετμῇ.
Ἦ, καὶ ὑπὸ χρύσειον ἐδέθλιον ἷζε, κύων ὥς
Ἀρτέμιδος, ἥτε θοῆς ὅτε παύσεται ἄγρης,
Ἵζει θηρήτειρα παρ' ἴχνεσιν· οὔατα δ' αὐτῆς 230
Ὀρθὰ μάλ', αἰὲν ἑτοῖμα θεῆς ὑποδέχθαι ὀμοκλήν.
Τῇ ἰκέλη Θαύμαντος ὑπὸ θρόνον ἵζετο κούρη.
Κείνη δ' οὐδέποτε σφετέρης ἐπιλήθεται ἕδρης,
Οὐδ' ὅτε οἱ ληθαῖον ἐπὶ πτερὸν ὕπνος ἐρείσει·
Ἀλλ' αὐτοῦ μεγάλοιο ποτὶ γλωχῖνα θρόνοιο 235
Τυτθὸν ἀποκλίνασα καρήατα, λέχριος εὕδει.
Οὐδέ ποτε ζώνην ἀναλύεται, οὐδὲ ταχείας
Ἐνδρομίδας, μή οἵ τι καὶ αἰφνίδιον ἔπος εἴπῃ
Δεσπότις. ἡ δ' ἀλεγεινὸν ἀχασσαμένη προσηύδα,
Οὕτω νῦν ὦ Ζηνὸς ὀνείδεα, καὶ γαμέοισθε 240
Λάθρια, καὶ τίκτοιτε κεκρυμμένα, μηδ' ὅθι δειλαὶ
Δυστοκέες μογέουσιν ἀλετρίδες, ἀλλ' ὅθι φῶκαι
Εἰνάλιαι τίκτουσιν ἐν σπιλάδεσσιν ἐρήμαις.
Ἀστερίῃ δ' οὐδέν τι βαρύνομαι εἵνεκα τῆσδε
Ἀμπλακίης, οὐδ' ἔστιν ὅπως ἀποθύμια ῥέξω 245
Τόσσα δέ οἱ· μάλα γάρ τε κακῶς ἐχαρίσσατο Λητοῖ.
Ἀλλά μιν ἐκπάγλως τι σεβίζομαι, οὕνεκ' ἐμεῖο

Lamentis circumcirca fremunt. Videant autē pinguē fumum
Vicini agri ardentis: & iā nō solum ex rumoribus videant,
Sed nunc circa templum refulgeant phalanges
Hostium: nunc videant apud tripodes meos,
Enses & balteos impudentes, infestósque
Clypeos qui Gallis perniciosam viam, dementi populo,
Efficiant. lucrum aliqui mihi præmium, aliqui apud Nilum,
In igne baiulos suos animam efflare videntes,
Iacebunt, regis præmia, cum qui multum laborarit,
Futuri. Hæc Ptolemæe tibi vaticinia edo.
Laudabis sanè vehementer eū qui adhuc in utero latet vatē
Deinceps omnibus temporibus: tu vero adiuua mater.
Est nota quædam in aquis insula tenuis,
Errans in mari, pedésque ei non in uno loco sunt:
Sed circumflua, nuper natat, veluti anthericum.
Hinc Notus, illinc Boreas eam pellit, *prout fert mare.*
Eò me portes. nam in hanc venies beneuolam.
Tantum loquuto Apolline *omnes in mari discesserūt insulæ.*
Asterie, carminum amans, tu autē ex Eubœa descēderas,
Cycladas inspectura rotundas, neque vetusta aliquis,
Sed adhuc recens à tergo Geræsticus sequebatur fucus.
Constitisti vero in medio, & commiserata Latonam,
Mari iā fucū omnē exussisti, quoniā circumque flagrabas
Miserā parienti doloribus molestissimis afflictā videns. (igne,
Iuno, hoc in me statuas quodcunque tibi libet. neque enim
comminationes
Vestras curaui. vel curauerim *trāsi, trāsi in me, ô* Latona.
Dixisti: at illa Latona *infando & misero errori finem fecit.*
Sedebant autem Inopi ad fluuium: quem profundissimum
Tellus tunc emittit, ubi crescente fluxu
Nilus à præcipitio Æthiopico descendit.
Ibi exoluit Latona *cingulum, retroq; inclinata est humeris*
Ad palmæ truncum, difficultate miserabili
Afflicta, humidus vero per corpus defluebat sudor.
Dixit autem suspirans, quid matrem fili mi torques?
Hæc tibi, chare fili, insula supernatans mari.
Nascere, nascere puer, & benignus egredere ex utero.
Iuno, uxor Iouis morosa, tu vero non poteras ignara
Diu esse: talis tibi accurrit nuntia Iris.
Dixitq; adhuc anhelans (metu autem permiscebatur oratio)
O honorata Iuno, multo præstantissima inter deas,
Tua & ego, & tua sunt *omnia. tuque regina sedes*
Germana olympi: neque manum veremur aliam
Fœmineam. tu verò, ô regina, causam scies iræ.
Latona tibi zonam soluit in hac insula.
Cætera quidem omnes eam auersatæ sunt, nec receperunt:
Asterie autem nominatim eam aduenientem vocauit:
Asterie, malum ponti verriculum: tuq; nosti hoc ipsa.
Sed ô chara diua (quum possis) opitulare seruis
Tuis, qui in tuo solo ambulant legitimè.
Dixit, & infra auream sellam subjedit, velut canis
Dianæ, quæ quum à celeri requieuerit venatu,
Sedet venatrix iuxta vestigia Dianæ: *aures verò ei*
Admodū arrecta, semper parata ad deæ percipiēdū incita-
Huic similis Thaumantis filia, infra sellam sedebat. (tionēs
Ipsaque adeo nunquam sui obliuiscitur solij,
Nec quidem quum ei obliuiosam alam somnus infixerit:
Sed ibi magni ad angulum solij,
Parum acclinato capite, obliquè dormit.
Neque unquam cingulum exoluit: neque pernices
Calceos: ne sibi quod improuisum verbum dicat.
Hera Iuno. *at hæc grauis dolore percita* ipsam *alloquebatur.*
Itáne nunc, ô Iouis probra, & nubatis
Clanculum, & pariatis occulte? atque haud ubi miseræ
Et ægrè parientes laborant molitrices: sed ubi phocæ
Marinæ enituntur in specubus desertis.
Asteriæ autem nihil prorsus indignor, causa huius
Delicti: neque est ut molestias inferam.
Tot tantasq́; ei. valde enim male gratificata est Latonæ.
Sed nihilominus ipsa mirificè veneror: propterea quod meū

Lectum non conscendit, & Jovi antepossuit mare.
Sic hæc loquuta est: olores verò Phœbi cantores, modulantes,
Mæonio Pactolo relicto, cinxerunt
Septies circum Delum: & accinuerunt puerperio,
Musarum volucres, vocalissimæ inter aves.
Atque hinc puer Apollo totidem lyræ intendit fides
Postmodum, quoties olores pariendi doloribus accinuerant.
Octauum nondum cecinerant, & ille exiliit. alta verò voce
Nymphæ Deliades, fluvii genus antiqui,
Dixerunt Lucinæ sacrum carmen: statimque æther
Æneus resonuit, vehementi cum ululatu.
Neque Juno id graviter tulit: quia irã ei exemerat Jupiter.
Aurea tibi tunc omnia fundamenta facta sunt, Dele:
Auro etiam curva per totum diem fluebat palus:
Auream quoque produxit stirpem ramus oleæ:
Auro item exuberavit profundus Inopus revolutus.
Tu ipsa denique aureo e solo sustulisti puerum,
Inque gremium reposuisti: & tale loquuta es verbum,
O magna, o multis aris ornata, multisq; urbibus, multa pro-
O pingues continentis terræ, & circũ habitatæ insulæ, (ferẽs:
Ipsamet ego sum illa tam inculta terra: sed à me
Delius Apollo iam nominabitur: neque ulla alia
Terrarum in tantum Deo curæ erit alteri:
Non Cenchris Neptuno, regi Lechæo,
Non vicus Mercurio Cyllenius, non Jovi Creta:
Quantum ego Apollini: & ero haud amplius errabunda.
Sic tu quidem dixisti: is verò Apollo dulcẽ traxit mammã.
R. [illegible] *Ac proinde insularum sanctissima etiamnũ ab illo tempore*
Vocaris, Apollinis nutricula: neque te Bellona,
Nec Pluto, nec equi Martis calcant:
Sed tibi quotannis decumifera semper primitiæ
Mittuntur: omnésque tripudia agunt civitates:
Quæque ad auroram, quæque ad vesperam, quæq; ad meridiẽ
Sedes posuerunt, & qui supra Boream
Domicilia littus habent, valde longævum genus.
Hi quidem tibi calamum & sacros manipulos primi
Spicarum afferunt, quos è Dodone Pelasgi,
Procul exeuntes, omnium primò accipiunt,
Terricubæ ministri perstreperi lebetis,
Deinde in urbem & montes Melidis terræ
Perveniunt manipuli: illinc verò traiiciunt Abantum
In uberem agrum, Lelantinum: neque tam longus
Cursus ex Eubœa, quoniam tui portus vicini sunt.
Primæ tibi hos manipulos attulerunt à flavis Arimaspis
Upisque Loxóque, & beata Hecaerge:
Filiæ Boreæ, & mares qui tunc optimi erant
Juvenum: neque isti rursus domum reverterunt:
Beatique effecti sunt: & nunquam inglorii ipsi erunt.
Etenim Deliades, quum sonorus Hymenæus
Mores puellarum terret, coætaneos capillos
Virgines puellis, at iuvenes primam lanuginem
Mares maribus primitiarum loco offerunt.
Asterie odora, circa te quidem circum insulæ
Orbem effecerunt, & tanquam choro stiparunt,
Nec tacitam, nec strepitu orbatam, sed salubris ille capillis
Vesper te semper despectat circumquaque decantatam,
Hi quidem iuvenes succinunt modum Lycii senis:
Quem à Xantho fatiloquus adduxit Olen.
Illæ verò virgines pede quatiunt tripudiantes securum so-
lum.
Equidem tunc & sertis oneratur sacrum signum
Veneris antiquæ, attentè audiens, quam olim Theseus
Erexit cum pueris, posteaquàm è Creta soluisset.
Qui & bis horrendum mugitum & ferocem filium effugissent
Pasiphaæ, & inflexam sedem tortuosi labyrinthi.
Diva, tuam circa aram, excitato citharæ sonitu,
In orbem tripudiarunt: chorúmque duxit Theseus.
Hinc sempiterna theoridis sacra Phœbo
Cecropidæ mittunt, armamenta navis istius.
Asterie, multis aris multisq; precibus ornata, ecquis te nauta

Δέμνιον οὐκ ἐπάτησε, Διὸς δ' ἀνθείλετο πόντον.
Η μὲν ἔφη· κύκνοι δὲ θεοῦ μέλποντες ἀοιδοὶ
Μηόνιον Πακτωλὸν ἐκυκλώσαντο λιπόντες 255
Ἑβδομάκις περὶ Δῆλον· ἐπήεισαν δὲ λοχείῃ
Μουσάων ὄρνιθες, ἀοιδότατοι πετεηνῶν.
Ἔνθεν ὁ παῖς τοσσάσδε λύρῃ ἐνεδήσατο χορδὰς
Ὕστερον, ὁσσάκι κύκνοι ἐπ' ὠδίνεσσιν ἄεισαν.
Ὄγδοον οὐκ ἔτ' ἄεισαν· ὁ δ' ἔκθορεν, αἱ δ' ἐπὶ μακρὸν 255
Νύμφαι Δηλιάδες, ποταμοῦ γένος ἀρχαίοιο,
Εἶπαν Ἐλειθυίης ἱερὸν μέλος· αὐτίκα δ' αἰθὴρ
Χάλκεος ἀντήχησε διαπρύσιον ὀλολυγήν.
Οὐδ' Ἥρη νεμέσησεν, ἐπεὶ χόλον ἐξέλετο Ζεύς.
Χρύσεα τοι τότε πάντα θεμείλια γείνετο Δῆλε· 260
Χρυσῷ δὲ τροχόεσσα πανήμερος ἔρρεε λίμνη,
Χρύσειον δ' ἐκόμησε γενέθλιον ἔρνος ἐλαίης·
Χρυσῷ δὲ πλήμυρε βαθὺς Ἰνωπὸς ἑλιχθείς.
Αὐτὴ δὲ χρυσέοιο ἀπ' οὔδεος εἵλεο παῖδα,
Ἐν δ' ἐβάλευ κόλποισιν· ἔπος δ' ἐφθέγξαο τοῖον, 265
Ὦ μεγάλη, ὦ πολύβωμε, πολύπτολι, πολλὰ φέρουσα,
Πίονες ἤπειροί τε, καὶ αἳ περιναίετε νῆσοι,
Αὕτη ἐγὼ τοιήδε δυσήροτος· ἀλλ' ἀπ' ἐμεῖο
Δήλιος Ἀπόλλων κεκλήσεται. οὐδέ τις ἄλλη
Γαιάων τοσσόνδε θεῷ πεφιλήσεται ἄλλῳ· 270
Οὐ Κερχνὶς κρείοντι Ποσειδάωνι Λεχαίῳ,
Οὐ πάγος Ἑρμείῃ Κυλλήνιος, οὐ Διὶ Κρήτη,
Ὡς ἐγὼ Ἀπόλλωνι· καὶ ἔσσομαι οὐκ ἔτι πλαγκτή.
Ὧδε σὺ μὲν κατέλεξας. ὁ δὲ γλυκὺν ἔσπασε μαζόν.
Τῷ καὶ νησάων ἁγιωτάτη ἐξέτι κείνου 275
Κλῄζῃ, Ἀπόλλωνος κουροτρόφος· οὐδέ σ' Ἐνυὼ,
Οὐδ' Ἀΐδης, οὐδ' ἵπποι ἐπιστείβουσιν Ἄρηος·
Ἀλλά τοι ἀμφιετεῖς δεκατηφόροι αἰὲν ἀπαρχαὶ
Πέμπονται· πᾶσαι δὲ χοροὺς ἀνάγουσι πόληες,
Αἵ τε πρὸς ἠοίην, αἵ θ' ἕσπερον, αἵ τ' ἀνὰ μέσσην 280
Κλήρους ἐστήσαντο, καὶ οἳ καθύπερθε βορείης
Οἰκία θινὸς ἔχουσι, πολυχρονιώτατον αἷμα.
Οἱ μέν τοι καλάμην τε καὶ ἱερὰ δράγματα πρῶτοι
Ἀσταχύων φορέουσιν· ἃ Δωδώνηθι Πελασγοὶ
Τηλόθεν ἐκβαίνοντα πολὺ πρώτιστα δέχονται, 285
Γηλεχέες θεράποντες ἀσιγήτοιο λέβητος.
Δεύτερον ἱερὸν ἄστυ καὶ οὔρεα Μηλίδος αἴης
Ἔρχονται· κεῖθεν δὲ διαπλώουσιν Ἀβάντων
Εἰς ἀγαθὸν πεδίον Ληλάντιον· οὐδ' ἔτι μακρὸς
Ὁ πλόος Εὐβοίηθεν· ἐπεὶ σέο γείτονες ὅρμοι. 290
Πρῶται τοι τάδ' ἔνεικαν ἀπὸ ξανθῶν Ἀριμασπῶν
Οὖπίς τε Λοξώ τε καὶ εὐαίων Ἑκαέργη,
Θυγατέρες Βορέαο, καὶ ἄρσενες οἳ τότ' ἄριστοι
Ἠϊθέων, οὐδ' οἵγε παλιμπετὲς οἴκαδ' ἵκοντο·
Εὔμοιροι δ' ἐγένοντο, καὶ ἀκλέες οὔποτ' ἐκεῖνοι. 295
Ἦτοι Δηλιάδες μὲν, ὅτ' εὐηχὴς ὑμέναιος
Ἤθεα κουράων μορμύσσεται, ἥλικα χαίτην
Παρθενικαῖς· παῖδες δὲ θέρος τὸ πρῶτον ἰούλων
Ἄρσενες ἠϊθέοισιν ἀπαρχόμενοι φορέουσιν.
Ἀστερίη θυόεσσα, σὲ μὲν περί τ' ἀμφί τε νῆσοι 300
Κύκλον ἐποιήσαντο, καὶ ὡς χορὸν ἀμφεβάλοντο,
Οὔτε σιωπηλὴν, οὔτ' ἄψοφον· οὖλος ἐθείραις
Ἕσπερος, ἀλλ' αἰεί σε καταβλέπει ἀμφιβόητον.
Οἱ μὲν ὑπαείδουσι νόμον Λυκίοιο γέροντος,
Ὅν τοι ἀπὸ Ξάνθοιο θεοπρόπος ἤγαγεν Ὠλήν· 505
Αἱ δὲ ποδὶ πλήσσουσι χορίτιδες ἀσφαλὲς οὖδας.
Δὴ τότε καὶ στεφάνοισι βαρύνεται ἱρὸν ἄγαλμα
Κύπριδος ἀρχαίης ἀριήκοον, ἥν ποτε Θησεὺς
Εἵσατο σὺν παίδεσσιν, ὅτε Κρήτηθεν ἀνέπλει·
Οἳ χαλεπὸν μύκημα καὶ ἄγριον υἷα φυγόντες 310
Πασιφάης, καὶ γναμπτὸν ἕδος σκολιοῦ λαβυρίνθου,
Πότνια, σὸν περὶ βωμὸν ἐγειρομένου κιθαρισμοῦ
Κύκλιον ὠρχήσαντο· χοροῦ δ' ἡγήσατο Θησεύς.
Ἔνθεν ἀειζώοντα θεωρίδος ἱερὰ Φοίβῳ
Κεκροπίδαι πέμπουσι, τοπήια νηὸς ἐκείνης. 315
Ἀστερίη, πολύβωμε, πολύλλιτε, τίς δέ σε ναύτης

Ἔμπορος

Ἔμπορος Αἰγαίοιο παρήλυθε νηὶ θεούσῃ;
Οὐχ οὕτω μιν ἄνεμοι ἐπιπνείουσιν ἀῆται,
Χρειὼ δ' ὅττι τάχιστον ἄγει πλόον, ἀλλὰ τὰ λαίφη 320
Ὠκέες ἐστείλαντο, καὶ οὐ πάλιν αὖτις ἔβησαν,
Πρὶν μέγαν ἢ σέο βωμὸν ὑπὸ πληγῇσιν ἑλίξαι
Ῥησσόμενον, καὶ πρέμνον ὀδακτάσαι ἁγνὸν ἐλαίης,
Χεῖρας ἀποστρέψαντες· ἃ Δηλιὰς εὕρετο νύμφη
Παίγνια, κουρίζοντι καὶ Ἀπόλλωνι γελαστύν. 325
Ἱστίη ὦ νήσων, εὐέστιε, χαῖρε μὲν αὐτή,
Χαίροι δ' Ἀπόλλων τε καὶ ἣν ἐλοχεύσατο Λητώ.

ΕΙΣ ΛΟΥΤΡΑ ΤΗΣ Παλλάδος.

Ὅσσαι λωτροχόοι τᾶς Παλλάδος, ἔξιτε πᾶσαι,
ἔξιτε· τᾶν ἵππων ἄρτι φρυασσομενᾶν
Τᾶν ἱερᾶν ἐσάκουσα, καὶ ἁ θεὸς εὔτυκος ἕρπει·
Σοῦσθέ νυν, ὦ ξανθαί, σοῦσθε Πελασγιάδες.
Οὔποκ' Ἀθαναία μεγάλως ἀπενίψατο πάχεις, 5
Πρὶν κόνιν ἱππειᾶν ἐξελάσαι λαγόνων·
Οὐδ' ὅκα δὴ λύθρῳ πεπαλαγμένα πάντα φέροισα
Τεύχεα τῶν ἀδίκων ἦνθ' ἀπὸ γηγενέων.
Ἀλλὰ πολὺ πράτιστον ὑφ' ἅρματος αὐχένας ἵππων
Λυσαμένα, παγαῖς ἔκλυσεν Ὠκεανῶ 10
Ἱδρῶ καὶ ῥαθάμιγγας, ἐφοίβασεν δὲ παγέντα
Πάντα χαλινοφάγων ἀφρὸν ἀπὸ στομάτων.
Ὦ ἴτ' Ἀχαιιάδες, καὶ μὴ μύρα μηδ' ἀλαβάστρως·
(Συρίγγων ἀΐω φθόγγον ὑπαξόνιον)
Μὴ μύρα λωτροχόοι τᾷ Παλλάδι, μηδ' ἀλαβάστρως 15
(Οὐ γὰρ Ἀθαναία χρίματα μικτὰ φιλεῖ)
Οἴσετε, μηδὲ κάτοπτρον. ἀεὶ καλὸν ὄμμα τὸ τήνας.
Οὐδ' ὅκα τὰν Ἴδᾳ Φρὺξ ἐδίκαζεν ἔριν,
Οὐδ' ἐς ὀρείχαλκον μεγάλα θεός, οὐδὲ Σιμοῦντος
Ἔβλεψεν δίναν ἐς διαφαινομέναν· 20
Οὐδ' Ἥρη. Κύπρις δὲ διαυγέα χαλκὸν ἑλοῖσα,
Πολλάκι τὰν αὐτὰν δὶς μετέθηκε κόμαν.
Ἁ δὲ, δὶς ἑξήκοντα διαθρέξασα διαύλως,
Οἷα παρ' Εὐρώτᾳ τοὶ Λακεδαιμόνιοι
Ἀστέρες, ἐμπεράμως ἐτρίψατο λιτὰ * βαλοῖσα 25
Χρίματα, τᾶς ἰδίας ἔκγονα φυταλιᾶς.
Ὦ κῶραι, τὸ δ' ἔρευθος ἀνέδραμε, πρώϊον οἵαν
Ἢ ῥόδον ἢ σίβδας κόκκος ἔχει χροϊάν.
Τῷ καὶ νῦν ἄρσεν τι κομίσσατε μῶνον ἔλαιον,
Ὦ Κάστωρ, ᾧ καὶ χρίεται Ἡρακλέης· 30
Οἴσετε καὶ κτένα οἱ παγχρύσεον, ὡς ἀπὸ χαίταν
Πέξηται, λιπαρὸν σμασαμένα πλόκαμον.
Ἔξιθ' Ἀθαναία· πάρα τοι καταθύμιος ἴλα,
Παρθενικαὶ μεγάλων παῖδες Ἀρεστοριδᾶν.
Ὦ Ἀθάνα, φέρεται δὲ καὶ ἁ Διομήδεος ἀσπίς, 35
Ὡς ἔθος Ἀργείως τοῦτο παλαιότερον
Εὐμήδης ἐδίδαξε, τεῒν κεχαρισμένος ἱρεύς·
Ὅς ποτε βουλευτὸν γνοὺς ἐπί οἱ θάνατον
Δᾶμον ἑτοιμάζοντα, * φυγᾷ τεὸν ἱερὸν ἄγαλμα
Ὤιχετ' ἔχων, Κρεῖον δ' εἰς ὄρος ᾠκίσατο, 40
Κρεῖον ὄρος· σὲ δὲ, δαῖμον, ἀπορρώγεσσιν ἔθηκεν
Ἐν πέτραις, αἷς νῦν οὔνομα Παλλατίδες.
Ἔξιθ' Ἀθαναία περσέπτολι, χρυσεοπήληξ,
Ἵππων καὶ σακέων ἁδομένα πατάγῳ.
Σάμερον ὑδροφόροι μὴ βάπτετε· σάμερον Ἄργος 45
Πίνετ' ἀπὸ κρανᾶν, μηδ' ἀπὸ τῶ ποταμῶ.
Σάμερον* αἱ δῶλαι τὰς κάλπιδας ἢ 'ς Φυσάδειαν
Ἢ ἐς Ἀμυμώναν οἴσετε τὰν Δαναῶ.
Καὶ γὰρ δὴ χρυσῷ τε καὶ ἄνθεσιν ὕδατα μίξας
Ἥξει φορβαίων Ἴναχος ἐξ ὀρέων, 50
Τἀθάνᾳ τὸ λοετρὸν ἄγων καλόν. ἀλλά, Πελασγέ,
Φράζεο μὴ οὐκ ἐθέλων τὰν βασίλειαν ἴδῃς.
Ὅς κεν ἴδῃ γυμνὰν τὰν Παλλάδα τὰν πολιοῦχον,
Τὤργος ἐσοψεῖται τοῦτο πανυστάτιον.
Πότνι' Ἀθαναία, σὺ μὲν ἔξιθι· μέσφα δ' ἐγώ τι 55

Institor in Ægeo preteriit naui properante?
Non adeò magni ipsi aspirant venti,
Etiam necessitate celerrimum vrgente cursum: sed vela
Celeres nautæ demiserunt: neque prius inde reuerterunt,
Quam circa magnam tuam aram gyros egerunt plagis
Diuulsam, & truncum sacrum oleæ momorderint,
Manibus retro reflexis. quos Deliaca inuenit nympha
Ludos, & iuuenescenti Apollini risum.
O vesta quædam insularum, & tu quidem domus, salua sis & ipsa,
Saluus sit & Apollo, & quam peperit Latona.

IN LAVACRVM PALLADIS HYMNVS.

QVOTQVOT lotrices Palladis adestis, *exite omnes,*
Exite: equas modò hinnientes
Sacras illas audiui, & dea in promptu incedit.
Properate ò flauæ, properate Pelasgides.
Nunquam Minerua magnos abluit lacertos,
Priusquam puluerem equorum absterserit ab illis:
Ne quidem quum cruore defœdata omnia ferens
Arma, iniustis venit a terrigenis:
Sed longè ante, à curru ceruicibus equorum
Solutis, vndis abluit Oceani
Sudorem & guttas: purgauitque concretam
Omnem spumam frænatorum ab ore equorum.
O ite Achaiades: & ne vnguenta, neu alabastros
(Modiolorum audio sonitum axibus circumdatorum)
Ne vnguenta lotrices Palladi, neu alabastros
(Neque enim Minerua vnguenta mixta amat)
Attuleritis: sed ne speculum, semper venustus est oculus illius.
Neque quum apud Idam montem Phryx Paris *diiudicauit*
In orichalcum magna hæc *dea, neque Simoentis (litem.*
Inspexit in verticem pellucidum,
Neque Iuno. sed Venus, perspicuo ære accepto,
Sæpe eandem bis transposuit comam.
Sed hæc Pallas *bis sexaginta peruagata diaulos,*
Qualiter apud Eurotam Lacedæmonie
Stellæ, Castor & Pollux *sese perfricuit vilibus acceptis* * λαβοῖσα
Vnguentis, è propria enatis stirpe, olea.
O puellæ, tunc ei rubor recurrit, matutina cuiusmodi
Aut rosa aut Punici mali granum habet colorem.
Ideóque nunc & masculum afferte tantum oleum,
Quo Castor, & quo vngitur Hercules.
Afferetis & pectinem totum aureum, vt e capillos
Pectat, teneríque extergat concinnum.
Egredere Minerua: adest tibi grata turba,
Virgines, magnorum filiæ Acestoridarum.
O Minerua, effertur vero vnà Diomedis scutum,
Sicut Argiuos morem hunc veterem
Eumedes docuit, tibi gratus sacerdos:
Qui quum olim deliberatam in se comperisset necem
Populum machinari, fuga, tuum sacrum signum * φυγᾷ.
Habens, recessit, & Creum in montem collocauit,
Creum montem: téque ò dea præruptis statuit
In scopulis, quibus nunc nomen Pallatides.
Egredere Minerua, vrbium vastatrix, aurea insignis galea
Equorum & scutorum quæ oblectaris strepitu.
Hodie vos vndiferæ ne lauate, hodie Argiui
Bibite ex fontibus, non autem ex amnibus.
Hodie serui vrnas vel ad Physadeam * δ.
Vel ad Amymonem ferte, Danai filiam.
Etenim auro & floribus aquas habens permixtas
Veniet pascuis Inachus ex montibus,
Mineruæ lauacrum aduehens pulchrum. sed tu Pelasge
Caue ne inuitus etiam *reginam* Mineruam *aspicias.*
Qui aspexerit nudam Mineruam, tutelarem deam,
Argos aspiciet hoc postremum.
Diua Minerua, tu quidem egredere: interim vero ego quiddam

Puellis dicam, sermo autem non meus, sed aliorum.
Puellæ, Minerua nympham aliquam olim Thebis
Plurimum & summè amauit sociam,
Matrem Tiresiæ: neque vnquam seorsim vixerunt.
Sed & quum priscos ad Thespienses
Aut Coroneam aut Haliartum ageret
Equos, Bœotorum opera perlustrans:
Aut Coroneam inquam, vbi ei odoribus fragrans nemus,
Et aræ fluuio adiacent Curalio:
Sæpe dea illa ipsam nympham suo imposuit currui.
Neque confabulationes nympharum, neque saltationes
Gratæ erant, quando non dux esset Chariclo:
Sed tamen & illam lacrymæ multæ manebant,
Quamlibet Mineruæ gratam existentem sociam.
Equidem aliquando peplorum solutis fibulis,
In Hippocrene Heliconide pulchrè fluente
Lauabant, quum meridiana obtineret montem quies.
Ambæ vna lauabant, & meridianum erat tempus,
Multaque tranquillitas illum obtinebat montem.
Tiresias verò solus cum canibus, modo in mento
Nigrescens lanugine per sacrum locum recurrebat:
Et quia sitiebat infando modo, ad riuum venit fontis
Miser: vbi inuitus inspexit quod haud fas erat inspicere.
Hanc autẽ, quantũuis irata, tamen alloquebatur Minerua,
Quis te oculos tuos non amplius hinc deportaturum,
O Eueride, in funestam hanc viam perduxit?
Hæc quidẽ sic loquuta est: at pueri oculos tenebræ obruerunt:
Stetitque mutus: conglutinauerunt enim dolores
Genua, & vocem impediuit mentis inopia.
At nympha Chariclo exclamauit, quid meo puero facis
Diua? tales vos deæ estis amicæ?
Oculos mihi pueri abstulisti, ô fili miserande,
Vidisti Mineruæ pectora & ilia
Sed non & solem rursus videbis. ô me miseram,
O mons, ô Helicon nunquam pòst mihi adeunde.
Certè magna pro paruis reddidisti: capreas quas perdidisti
Et damas haud multas, oculos nunc pueri habes.
Ipsa quidẽ Chariclo ambabus vlnis valde charũ tibi filiũ (amplexa,
Quasi mater flebiliũ mortem luscinarum,
Ferebat grauiter, illacrymans. dea verò miserta fuit sociæ,
Et ipsam Minerua tali affata est verbo:
Diuina mulier, muta omnia rursum quæcunque per iram
Protulisti: ego enim haudquaquam filium effeci cæcum.
Neque enim Mineruæ gratum est oculos puerorum
Abripere: sed Saturni sic iubent leges:
Quisquis aliquem immortalium, nisi deus ipse velit,
Conspexerit, mercede conspiciat magna.
Diuina mulier, hoc quidem haud reuocabile erit
Factum: quandoquidem Parcarum sic innuêre fila,
Quum primò ipsum peperisti. nunc ergo aufer
O Eueride, præmium quod tibi debetur.
Ecquot Cadmeis Autonoe posthac victimas adolebit,
Quot Aristæus, solummodo optantes
Filium adolescentem Actæonem vt cæcum videant.
Et ille magnæ in cursu socius Dianæ
Erit: sed non ipsum vel cursus, vel in montibus
Liberabunt communes tum iaculationes:
Vbi inuitus etiam viderit gratiosa lauacra
Deæ: sed ipse suum prius dominum canes
Illic deuorabunt. at filii ossa mater Autonoe
Recipiet syluis omnibus peruerratis.
Felicissimam hæc te dicet & beatam fuisse,
E montibus cæcum filium quæ receperis.
O socia proinde ne lamentare: ipsum namque alia
Tui causa, à me multa manent præmia.
Nã vatẽ cõstituã ipsũ, & quidẽ celeberrimũ inter posteros:
Ac profectò longè aliis præstantiorem.
Cognoscet autem aues, quænam faustæ sint, quæque volitent
Frustra, & quarum non bonæ omnis sint alæ.

Ταῖς δ' ἐρέω· μῦθος δ' οὐκ ἐμὸς, ἀλλ' ἑτέρων.
Παῖδες Ἀθαναία νύμφαν μίαν ἔν ποκα Θήβαις
Πουλύ τι καὶ περὶ δὴ φίλατο τᾶν ἑταρᾶν,
Ματέρα Τειρεσίαο, καὶ οὔποκα χωρὶς ἔγεντο·
Ἀλλὰ καὶ ἀρχαίων εὖτ' ἐπὶ Θεσπιέων, 60
Ἢ 'πὶ Κορωνείας ἢ εἰς Ἁλίαρτον ἐλαύνοι
Ἵππως, Βοιωτῶν ἔργα διερχομένα,
Ἢ 'πὶ Κορωνείας, ἵνα οἱ τεθυωμένον ἄλσος,
Καὶ βωμοὶ ποταμῷ κεῖντ' ἐπὶ Κουραλίῳ·
Πολλάκις ἁ δαίμων μιν ἑῶ ἐπεβάσατο δίφρω. 65
Οὐδ' ὄαροι νυμφᾶν, οὐδὲ χοροστασίαι
Ἁδεῖαι τελέθεσκον, ὅτ' οὐχ ἁγεῖτο Χαρικλώ.
Ἀλλ' ἔτι καὶ τήναν δάκρυα πόλλ' ἔμενε,
Καίπερ Ἀθαναίᾳ καταθύμιον εὖσαν ἑταίραν.
Δή ποτε γὰρ πέπλων λυσαμένα περόνας, 70
Ἵππω ἐπὶ κράνᾳ Ἑλικωνίδι καλὰ ῥεοίσᾳ
Λῶντο. μεσαμβρινὰ δ' εἶχ' ὄρος ἁσυχία.
Ἀμφότεραι λώοντο, μεσαμβριναὶ δ' ἔσαν ὧραι,
Πολλὰ δ' ἁσυχία τῆνο κατεῖχεν ὄρος.
Τειρεσίας δ' ἔτι μοῦνος ἁμᾶ κυσὶν ἄρτι γένεια 75
Περκάζων, ἱερὸν χῶρον ἀνεστρέφετο·
Διψάσας δ' ἄφατόν τι, ποτὶ ῥόον ἤλυθε κράνας;
Σχέτλιος· οὐκ ἐθέλων δ' εἶδε τὰ μὴ θεμιτά.
Τὸν δὲ χολωσαμένα περ, ὅμως προσέφασεν Ἀθάνα,
Τίς σε, τὸν ὀφθαλμὼς οὐκέτ' ἀποισόμενον, 80
Ὦ Εὐηρείδα, χαλεπὰν ὁδὸν ἄγαγε δαίμων;
Ἁ μὲν ἔφα, παιδὸς δ' ὄμματα νὺξ ἔλαβεν.
Ἑστάκη δ' ἄφθογγος· ἐκόλλασαν γὰρ ἀνίαι
Γώνατα, καὶ φωνὰν ἔσχεν ἀμαχανία.
Ἁ νύμφα δ' ἐβόασε, τί μοι τὸν κῶρον ἔρεξας 85
Πότνια; τοιαῦται δαίμονες ἐστὲ φίλαι;
Ὄμματά μοι τῶ παιδὸς ἀφείλεο. τέκνον ἄλαστε
Εἶδες Ἀθαναίας στήθεα καὶ λαγόνας·
Ἀλλ' οὐκ ἀέλιον πάλιν ὄψεαι. ὢ ἐμὲ δειλάν·
Ὢ ὄρος, ὢ Ἑλικὼν οὐκέτι μοι παριτέ. 90
Ἦ μεγάλ' ἀντ' ὀλίγων ἐπράξαο· δόρκας ὀλέσσας
Καὶ πρόκας οὐ πολλὰς, φάεα παιδὸς ἔχεις.
Ἁ μὲν ὁμ' ἀμφοτέραισι φίλον περὶ παῖδα λαβοῖσα,
Μάτηρ μὲν γοερᾶν οἶτον ἀηδονίδων
Ἆγε βαρὺ κλαίοισα· θεὰ δ' ἐλέησεν ἑταίραν, 95
Καί μιν Ἀθαναία πρὸς τόδ' ἔλεξεν ἔπος,
Δῖα γύναι, μετὰ πάντα βαλεῦ πάλιν ὅσσα δι' ὀργὰν
Εἶπας· ἐγὼ δ' οὔ τοι τέκνον ἔθηκ' ἀλαόν.
Οὐ γὰρ Ἀθαναίᾳ γλυκερὸν πέλει ὄμματα παίδων
Ἁρπάζειν· Κρόνιοι δ' ὧδε λέγοντι νόμοι, 100
Ὅς κέ τιν' ἀθανάτων, ὅκα μὴ θεὸς αὐτὸς ἕληται,
Ἀθρήσῃ, μισθῷ τοῦτον ἰδεῖν μεγάλῳ.
Δῖα γύναι, τὸ μὲν οὐ παλινάγρετον αὖθι γένοιτο
Ἔργον· ἐπεὶ Μοιρᾶν ὧδ' ἐπένησε λίνα,
Ἀνίκα τὸ πρᾶτόν νιν ἐγείναο· νῦν δὲ κομίζευ 105
Ὦ Εὐηρείδα τελέθος ὀφειλόμενον.
Πόσσα μὲν ἁ Καδμηὶς ἐς ὕστερον ἔμπυρα καυσεῖ,
Πόσσα δ' Ἀρισταῖος, τὸν μόνον εὐχόμενοι
Παῖδα, τὸν ἁβατὰν Ἀκταίωνα τυφλὸν ἰδέσθαι.
Καὶ τῆνος μεγάλας σύνδρομος Ἀρτέμιδος 110
Ἐσσεῖτ'· ἀλλ' οὐκ αὐτὸν ὅ τε δρόμος αἵ τ' ἐν ὄρεσσι
Ῥυσεῦνται ξυναὶ τᾶμος ἑκαβολίαι,
Ὁππόταν οὐκ ἐθέλων περ ἴδῃ χαρίεντα λοετρὰ
Δαίμονος· ἀλλ' αὐταὶ τὸν πρὶν ἄνακτα κύνες
Τουτάκι δειπνησεῦντι· τὰ δ' υἱέος ὀστέα μάτηρ 115
Λεξεῖται, δρυμὼς πάντας ἐπερχομένα.
Ὀλβίσταν δ' ἐρέει σε καὶ εὐαίωνα γενέσθαι,
Ἐξ ὀρέων ἀλαὸν παῖδ' ὑποδεξαμέναν.
Ὦ ἑτάρα, τῷ μή τι μινύρεο. τῷδε γὰρ ἄλλα
Τεῦ χάριν ἐξ ἐμέθεν πολλὰ μενεῦντι γέρα. 120
Μάντιν ἐπεὶ θησῶ νιν ἀοίδιμον ἐσσομένοισιν,
Ἦ μέγα τῶν ἄλλων δή τι περισσότερον.
Γνωσεῖται δ' ὄρνιχας, ὃς αἴσιος, οἵ τε πέτονται
Ἤλιθα, καὶ ποίων οὐκ ἀγαθαὶ πτέρυγες.

Πολλὰ δὲ

Πολλὰ δὲ Βοιωτοῖσι θεοπρόπα, πολλὰ δὲ Κάδμῳ 125
Χρησεῖ, καὶ μεγάλοις ὕστερα Λαβδακίδαις.
Δωσῶ καὶ μέγα βάκτρον, ὅ οἱ πόδας ἐς δέον ἀξεῖ,
Δωσῶ καὶ βιότω τέρμα πολυχρόνιον,
Καὶ μόνος, εὖτε θάνῃ, πεπνυμένος ἐν νεκύεσσι
Φοιτασεῖ, μεγάλῳ τίμιος Ἀγεσίλᾳ. 130
Ὣς φαμένα κατένευσε· τὸ δ' ἐντελὲς, ᾧ κ' ἐπινεύσῃ
Παλλὰς, ἐπεὶ μώνᾳ Ζεὺς τόγε θυγατέρων
Δῶκεν Ἀθαναίᾳ, πατρώια πάντα φέρεσθαι.
Λωτροχόοι, μάτηρ δ' οὔτις ἔτικτε θεάν,
Ἀλλὰ Διὸς κορυφά. κορυφὰ Διὸς οὐκ ἐπινεύει, 135
Ἔμπεδον ἅπαντως ᾧ κεν οἱ ἁ θυγάτηρ.
Ἔρχετ' Ἀθαναία νῦν ἀτρεκές· ἀλλὰ δέχεσθε
Τὰν θεὸν ὦ κῶραι, τἄργος ὅσαις μέλεται,
Σύν τ' εὐαγορίᾳ, σύν τ' εὔγμασι, σύν τ' ὀλολυγαῖς.
Χαῖρε θεά, κάδευ δ' Ἄργεος Ἰναχίω. 140
Χαῖρε καὶ ἐξελάοισα, καὶ ἐς πάλιν αὖτις ἐλάσσαις
Ἵππως, καὶ Δαναῶν κλᾶρον ἅπαντα σάω.

Multa verò Boeotis oracula, multa & Cadmo
Edet, & magnis postea Labdacidis.
Dabo & magnum baculum, qui eius pedes convenienter ducat:
Dabo & ad vitae terminum longaevum.
Et solus, ubi diem obierit, prudens inter mortuos
Cõcumbit, magno honoratus mortuũ ductori Plutoni.
Sic loquuta annuit: id perfirmum, cui annuerit
Pallas: quoniam soli Iupiter hoc ex filiabus
Dedit Minervae, ut paterna omnia auferat.
Lotrices, mater verò nulla peperit deam:
Sed Iovis vertex. Iovis vertex cuicunque annuerit,
Firmum est: similiter cuicunque & filia eius.
Venit Minerva nunc verè: proin recipite
Deam, ò puellae, Argos quibus curae est,
Cúmque gratulatione, cúmque votis, cúmque ululatibus.
Salve dea, & curam gere Argi Inachii.
Salve, & quum educis & quum rursus in urbem reducis
Equos, & Danaorum fortunam omnem conserva.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑ.

Τῶ καλάθω κατιόντος ἐπιφθέγξασθε γυναῖκες,
Δάματερ μέγα χαῖρε, πολυτρόφε, πουλυμέδιμνε.
Τὸν κάλαθον κατιόντα χαμαὶ θασεῖσθε βέβαλοι,
Μηδ' ἀπὸ τῶ τέγεος μηδ' ὑψόθεν αὐγάσσησθε.
Μὴ παῖς, μηδὲ γυνὰ, μηδ' ἃ κατεχεύατο χαίταν· 5
Μηδ' ὅκ' ἀφ' αὐαλέων στομάτων πτύωμες ἄπαστοι.
Ἕσπερος ἐκ νεφέων ἐσκέψατο πανίκα νεῖται·
Ἕσπερος, ὅς τε πιεῖν Δαμάτερα μῶνος ἔπεισεν,
Ἁρπαγίμας ὅτ' ἄπυστα μετέστιχεν ἴχνια κώρας.
Πότνια, πῶς σε δύναντο πόδες φέρεν ἔστ' ἐπὶ δυθμὰς, 10
Ἔστ' ἐπὶ τὼς μέλανας, καὶ ὅπα τὰ χρύσεα μᾶλα;
Οὐ πίες οὔτ' ἄρ' ἔδες τῆνον χρόνον, οὐδὲ λοέσσα.
Τρὶς μὲν δὴ διέβας Ἀχελώιον ἀργυροδίναν,
Τοσσάκι δ' ἀενάων ποταμῶν ἐπέρασας ἕκαστον,
Τρὶς δ' ἐπὶ καλλίστᾳ νάσῳ δράμες ὀμφαλὸν Ἔννας 15
Τρὶς δ' ἐπὶ Καλλιχόρῳ χαμάδις ἐκαθίσσαο φρητὶ,
Αὐσταλέα ἄποτός τε, καὶ οὐ φάγες οὐδὲ λοέσσα.
Μὴ μὴ ταῦτα λέγωμες, ἃ δάκρυον ἄγαγε Δηοῖ.
Κάλλιον, ὡς πολίεσσιν ἑαδότα τέθμια δῶκε·
Κάλλιον, ὡς καλάμαν τε καὶ ἱερὰ δράγματα πράτα 20
Ἀσταχύων ἀπέκοψε, καὶ ἐν βόας ἧκε πατῆσαι,
Ἁνίκα Τριπτόλεμος ἀγαθὰν ἐδιδάσκετο τέχναν·
Κάλλιον, ὡς (ἵνα καί τις ὑπερβασίας ἀλέηται)
Θάεσθαι δύνασαι Τριόπα γόνον οὐκ ἐξιδέσθαι.
Οὔπω τὰν Κνιδίαν, ἔτι Δώτιον ἱρὸν ἔναιεν, 25
Τὶν δ' αὐτᾷ καλὸν ἄλσος ἐποιήσαντο Πελασγοὶ
Δένδρεσιν ἀμφιλαφές· διά κεν μόλις ἦλθεν ὀιστός.
Ἐν πίτυς, ἐν μεγάλαι πτελέαι ἔσαν, ἐν δὲ καὶ ὄχναι,
Ἐν δὲ καλὰ γλυκύμαλα· τὸ δ' ὥστ' ἀλέκτρινον ὕδωρ
Ἐξ ἀμαρᾶν ἀνέθυε. θεὰ δ' ἐπεμαίνετο χώρῳ 30
Ὅσσον Ἐλευσῖνι, Τριόπῳ θ' ὅσον ὁκκόσον Ἔννᾳ.
Ἀλλ' ὅκα Τριοπίδαισιν ὁ δεξιὸς ἄχθετο δαίμων,
Τουτάκις ἁ χείρων Ἐρυσίχθονος ἅψατο βωλά.
Σεύατ' ἔχων θεράποντας ἐείκοσι, πάντας ἐν ἀκμᾷ,
Πάντας δ' ἀνδρογίγαντας (ὅλαν πόλιν ἀρκίος ἆραι) 35
Ἀμφότερον πελέκεσσι καὶ ἀξίναισιν ὁπλίσσας·
Ἐς δὲ τὸ τᾶς Δάματρος ἀναιδέες ἔδραμον ἄλσος.
Ἦς δέ τις αἴγειρος, μέγα δένδρεον αἰθέρι κῦρον·
Τῷ δ' ἔπι ταὶ νύμφαι ποτὶ τὤνδιον ἑψιόωντο·
Ἁ πράτα πλαγεῖσα, κακὸν μέλος ἴαχεν ἄλλαις. 40
Ἤσθετο Δαμάτηρ, ὅτι οἱ ξύλον ἱερὸν ἄλγει·
Εἶπε δὲ χωσαμένα, τίς μοι καλὰ δένδρεα κόπτει;
Αὐτίκα Νικίππᾳ (τάν οἱ πόλις ἀρήτειραν
Δαμοσίαν ἔστασαν) ἐείσατο· γέντο δὲ χειρὶ
Στέμματα καὶ μάκωνα, κατωμαδίαν δ' ἔχε κλᾷδα. 45
Φᾶ δὲ παραψύχοισα κακὸν καὶ ἀναιδέα φῶτα,
Τέκνον, ὅτις τὰ θεοῖσιν ἀνειμένα δένδρεα κόπτεις,
Τέκνον ἐλινῦσον, τέκνον πολύθεστε τοκεῦσι,

IN CEREREM HYMNUS.

CALATHO Eleusinem *descendente, acclamate mulieres,*
Ceres multùm salve, quae multis alimentis & multis medimnis
Calathum descendentem humi aspicietis profani abunde.
Non è tecto, neque desuper intueamini,
Nec puer, nec mulier, nec quae perfudit capillos,
Nec quod ab arido ore expuimus ieiuni.
Vesper è nebulis prospexit quando prodeat calathus:
Vesper inquam, qui ut biberet Ceres, solus ei persuasit,
Quum raptae ignota persequeretur vestigia filiae Proserpinae.
Diva, quomodo te potuerunt pedes ferre, & ad Dythmas,
Et ad nigros Aethiopes, *& eò ubi sunt aurea mala?*
Neque bibisti, neque comedisti illo tempore, neque lavisti.
Ter quidem percurristi Acheloũm argenteis aquis manantẽ,
Toties praeterea perennium fluviorum transiisti unumquemq;,
Ter ad pulcherrimae insulae umbilicum Ennam accurristi:
Ter apud Callichorum puteum humi desedisti,
Arida & sicca: neque comedisti, neque lavisti.
Ne verò ne ista dicamus, quae lacrymas moverunt Cereri.
Pulchrius dictu, *ut civitatibus placidas leges dederit:*
Pulchrum, ut culmum & sacros manipulos prima
Spicarum absciderit, & boves calcare immiserit.
Quum Triptolemus bonam agriculturae *doceret artem.*
Pulchrius, ut (quo & alius delictum caveat)
Effecerit inedia, Triopae filium, miserandum conspici.
Nondum Cnidiam, sed adhuc Dotiũ sacrum inhabitabat:
Tibiq; illic ad Dotium, *pulchrũ lucum fabricarũt Pelasgi,*
Arboribus undique densum. quem vix penetraret sagitta.
In hoc pinus, in hoc magnae ulmi erant, in hoc & pyri:
In hoc & pulchra glycimala. aqua verò quasi electrina
E tabulis erũpebat. dea verò tanto *amore loci insaniebat,*
Quanto Eleusinis, quanto Triopii, quanto Ennae.
Sed quum Triopidis dexter succenseret genius,
Ibi malum Erysichthonem invasit consilium.
Proruit is habens viginti servos, omnes in vigore aetatis,
Omnésq; viros gigantum similes (totã civitatẽ qui sufficerẽt ever-
Utrinque & securibus & asciis armatos. (tere)
Atque hi in ipsum Cereris impudentes irruerunt nemus.
Erat quaedam populus, magna arbor, caelum contingens:
Quam supra nymphae circa meridiem ludebant.
Haec prima percussa, malam vocem insonuit aliis.
Animadvertit Ceres quòd eius lignum sacrum doleret.
Dixitque indignata, ecquis mihi pulchras arbores incidit?
Statim Nicippae (hanc ei civitas sacerdotem
Publicã constituerat) assimilata est: accepitq; manu (clavẽ.
Coronas floreas, & papaver: deq; humero pẽdentẽ habebat
Dixitq; demulcẽs malũ & impudẽtẽ hominẽ Erysichtho-
Fili, quicunque deae consecratas arbores incidis, (nem
Fili desiste, fili multum exoptate parentibus,

Cessa, & famulos auerte: ne succenseat
Diua Ceres, cuius sacrum tu diripis.
Hanc verò quũ toruis ille *oculis aspexisset toruius quàm ve-*
Montibus in Tmarius virum aspicit leæna (natorem
Crudipara, (cuius dicunt esse atrocissimum oculum)
Recede, inquit: ne tibi securim in corpus infigam.
Has arbores *meã cernes contectam domum, in qua epulum*
Semper meis consodalibus perquam iucundum præbebo.
Dixit iuuenis: indignatio autem malam notauit vocem,
Cerésque infando modo succensuit, & dea rursum *facta est.*
Vestigia quidẽ eius terrã, caput verò eius tangebat cœlum.
Illi ergo famuli *semineces, vbi deam aspexerunt,*
Subito eruperunt, in quercubus ferrum relinquentes.
At ipsa Ceres, *alijs quidẽ omissis) nã necessitate omnes suc-*
Herilẽ sub manũ) odiosã re pòdit regi Erysichthoni*: (cedebãt*
Certè certè, para domum canis, canis, in qua epulum
Præbebis, crebræ enim posthac epulationes tibi erunt.
Hæc tantum effata Erysichthoni struxit mala.
Statimque ei horribilem & atrocem immisit famem,
Ardentẽ, validãmagnóq; is contabescebat morbo. (derio.
Infelix quo plura gustauisset, eo pluriũ tenebatur rursũ desi-
Viginti ministri *epulũ apparabãt, duodecim vinũ hauri-*
Eadem enim Bacchum, quæ & Cererem, offendunt. (bant.
Etenim cum Cerere iratus fuit Erysichthoni *Bacchus.*
Non ipsum ad cœnas, neque ad conuiuia mittebant
Verecundi parentes: prætextúsque reperiebatur omnis.
Venerunt ipsum ad Itoniadis Mineruæ certamen
Inuitantes Ormenidæ itaque abnegauit mater:
Non opus esset, inquiens. *heri enim Crannonem abiit,*
Debitam exactiurus, centum boues venit Polyxo,
Mater Actorionis (quoniam nuptias adornabat filio)
Vtrunq; & Triopam & filium Erysichthonem, *vocans.*
Sed huic mulier perturbata respondebat, illacrymans,
Veniet tibi Triopas: sed Erysichthonem feriuit aper
Pindo in peruocali, & ipse nouem dies nunc *iacet.*
Misera, filij amatrix, quid, non ementita es mater?
Præbebat aliquis cœnas? peregrè erat *Erysichthon.*
Ducebat aliquis vxorem? Erysichthonem discus percussit:
Aut decidit equo, aut in Othryi greges numerat.
Abditus itaq; deinceps per totos dies cõuiua Erysichthon
Comedebat innumera omnia, malúsque exiliebat venter
Semper plus comedenti, sed quasi in fundum maris,
Frustra ingrata defluebant esculenta omnia.
Vtque in Mimante niues, vt in sole cerea pupa,
Et plus quàm isthæc contabescebat: donec super neruos
Misero fibræ, & ossa solummodo reliqua essent.
Flebat quidem mater, grauiterq; ingemiscebant duæ sorores,
Et mamma quam suxit, & decem crebro famulæ.
Et ipse Triopas in canos suos *manus iniecit,*
His verbis surdum Neptunum inuocans.
False pater, aspice hunc tuum tertium, si quidem ego
Tuus & Æolidis Canaces filius, sed enim meus
Hic miser factus est puer. vtinam enim ipsum
Occisum peste *ab Apolline, meæ manus funerassent.*
Nunc autem acerba inedia in oculis eius desidet.
Aut ab eo auerte difficilem morbum, aut eum ipse met
Deuora arreptum. meæ enim defecerunt mensæ,
Viduata quidem pecudibus *septa: vacua mihi nunc caula*
Quadrupedibus. nam nunc abnegarunt coqui cibos.
Sed & mulos à magnis soluerunt curribus:
Et bouem comedit quem lari vel Vestæ *alebat mater,* ✱ἱστία
Et victorem in certaminibus & bellicum equum,
Et felem quem timebant animalcula parua, deuorauit.
Quantisper quidem Triopæ in domo res fuerunt,
Tantisper *soli domestici thalami malum* hoc *nouerunt:*
Sed quum profundam domum exsiccarent dentes Erysichthonis,
Tum sanè regis filius in triuiis sedebat,
Corrogans buccellas, & reiculas sordes conuiuij.
O Ceres, ne ille meus sit *amicus, qui tibi inuisus*

Παύεο, καὶ θεράποντας ἀπότρεπε, μή τι χαλεφθῇ
Πότνια Δαμάτηρ, τᾶς ἱερὸν ἐκκεραΐζεις.
Τὰν δ' ἄρ' ὑποβλέψας χαλεπώτερον ἠὲ κυναγὸν 50
Ὤρεσιν ἐν Τμαρίοισιν ὑποβλέπει ἄνδρα λέαινα
Ὠμοτόκος, (τᾶς φαντὶ πέλειν βλοσυρώτατον ὄμμα)
Χάζευ, ἔφα, μή τοι πέλεκυν μέγαν ἐν χροῒ πάξω.
Ταῦτα δ' ἐμὸν θησεῖ στεγανὸν δόμον, ᾧ ἔνι δαῖτας
Αἰὲν ἐμοῖς ἑτάροισιν ἄδην θυμήρεας ἀξῶ. 55
Εἶπεν ὁ παῖς· Νέμεσις δὲ κακὰν ἐγράψατο φωνάν.
Δαμάτηρ δ' ἄφατόν τι κοτέσσατο, γείνατο δ' αὖ θεύς·
Ἴθματα μὲν χέρσῳ, κεφαλὰ δέ οἱ ἅψατ' Ὀλύμπω.
Οἱ μὲν ἄρ' ἡμιθνῆτες, ἐπεὶ τὰν πότνιαν εἶδον,
Ἐξαπίνας ἀπόρουσαν ἐνὶ δρυσὶ χαλκὸν ἀφέντες. 60
Ἁ δ' ἄλλως μὲν ἔασεν, (ἀναγκαίᾳ γὰρ ἕποντο
Δεσποτικὰν ὑπὸ χεῖρα,) βαρὺν δ' ἀπαμείψατ' ἄνακτα,
Ναὶ ναί, τεύχεο δῶμα, κύον, κύον, ᾧ ἔνι δαῖτας
Ποιησεῖς· θαμιναὶ γὰρ ἐς ὕστερον εἰλαπίναι τοι.
Ἁ μὲν τόσσ' εἰποῖσ' Ἐρυσίχθονι τεῦχε πονηρά. 65
Αὐτίκα οἱ χαλεπόν τε καὶ ἄγριον ἔμβαλε λιμὸν,
Αἴθωνα, κρατερόν· μεγάλᾳ δ' ἐστρεύγετο νούσῳ.
Σχέτλιος, ὅσσα πάσαιτο, τόσων ἔχεν ἵμερος αὖτις.
Εἴκατι δαῖτα πένοντο, δυώδεκα δ' οἶνον ἄφυσσον.
Τόσσα Διώνυσον γὰρ ἃ καὶ Δάματρα χαλέπτει· 70
Καὶ γὰρ τᾷ Δάματρι συνωργίσθη Διόνυσος.
Οὔτε μιν εἰς ἐράνως οὔτε ξυνδείπνια πέμπον
Αἰδόμενοι γονέες· προχανὰ δ' ἐξεύρετο πᾶσα.
Ἦνθον Ἰτωνιάδος μιν Ἀθαναίας ἐπ' ἄεθλα
Ὀρμενίδαι καλέοντες· ἀλλ' ἀπανήνατο μάτηρ, 75
Οὐκ ἔνδοι. χθιζὸς γὰρ ἐπὶ Κραννῶνα βέβακε,
Τέλθος ἀπαιτησῶν ἑκατὸν βόας. ἦνθε Πολυξὼ
Μάτηρ Ἀκτορίωνος, (ἐπεὶ γάμον ἄρτυε παιδί)
Ἀμφότερον, Τριόπαν τε καὶ υἱέα κικλήσκουσα.
Τὰν δὲ γυνὰ βαρύθυμος ἀμείβετο δακρυχέουσα, 80
Νεῖταί τοι Τριόπας· Ἐρυσίχθονα δ' ἤλασε κάπρος
Πίνδον ἀν' εὐάγκειαν· ὁ δ' ἐννέα φάεα κεῖται.
Δειλαία φιλότεκνε, τί δ' οὐκ ἐψεύσαο μᾶτερ;
Δαίνυεν εἰλαπίνας τις; ἐν ἀλλοτρίοις Ἐρυσίχθων.
Ἄγετό τις νύμφαν; Ἐρυσίχθονα δίσκος ἔτυψεν. 85
Ἢ ἔπεσ' ἐξ ἵππων, ἢ ἐν Ὄθρυϊ ποίμνι' ἀμιθρεῖ.
Ἐνδόμυχος δ' ἤπειτα πανάμερος εἰλαπιναστὰς
Ἤσθιε μυρία πάντα· κακὰ δ' ἐξάλλετο γαστὴρ
Αἰεὶ μᾶλλον ἔδοντι. τὰ δ' ἐς βυθὸν οἷα θαλάσσας
Ἀλεμάτως ἀχάριστα κατέρρεεν εἴδατα πάντα. 90
Ὡς δὲ Μίμαντι χιών, ὡς ἀελίῳ ἔνι πλαγγών,
Καὶ τούτων ἔτι μεῖζον ἐτάκετο μέσφ' ἐπὶ νευράς·
Δειλαίῳ ἶνές τε καὶ ὀστέα μοῦνον ἐλείφθεν.
Κλαῖε μὲν ἁ μάτηρ, βαρὺ δ' ἔστενον αἱ δύ' ἀδελφαί
Χ' ὡ μαστὸς τὸν ἔπινε, καὶ αἱ δέκα πολλάκι δῶλαι. 95
Καὶ δ' αὐτὸς Τριόπας πολιαῖς ἐπὶ χεῖρας ἔβαλλε,
Τοῖα τὸν οὐκ ἀίοντα Ποσειδάωνα καλιστρέων,
Ψευδοπάτωρ, ἴδε τόνδε τεοῦ τρίτον, εἴπερ ἐγὼ μὲν
Σεῦ τε καὶ Αἰολίδος Κανάκας γένος, αὐτὰρ ἐμεῖο
Τοῦτο τὸ δείλαιον γένετο βρέφος. αἴθε γὰρ αὐτὸν 100
Βλητὸν ὑπ' Ἀπόλλωνος ἐμαὶ χέρες ἐκτερέιξαν·
Νῦν δὲ κακὰ βούβρωστις ἐν ὀφθαλμοῖσι κάθηται.
Ἤ οἱ ἀπόστασον χαλεπὰν νόσον, ἠέ μιν αὐτὸς
Βόσκε λαβών. ἁμαὶ γὰρ ἀπειρήκαντι τράπεζαι.
Χῆραι μὲν μάνδραι, κεναὶ δέ μοι αὔλιες ἤδη 105
Τετραπόδων· ἤδη γὰρ ἀπαρνήσαντο μάγειροι.
Ἀλλὰ καὶ οὐρῆας μεγαλᾶν ὑπέλυσαν ἀμαξᾶν,
Καὶ τὰν βῶν ἔφαγεν τὰν *ἑστία ἔτρεφε μάτηρ,
Καὶ τὸν ἀεθλοφόρον καὶ τὸν πολεμήιον ἵππον,
Καὶ τὰν αἴλουρον τὰν ἔτρεμε θηρία μικκά. 110
Μέσφ' ὅτε μὲν Τριόπαο δόμοις ἔνι χρήματα κεῖτο,
Μῶνοι ἄρ' οἰκεῖοι θάλαμοι κακὸν ἠπίσταντο·
Ἀλλ' ὅτε τὸν βαθὺν οἶκον ἀνεξήραινον ὀδόντες,
Καὶ τόθ' ὁ τῶ βασιλῆος ἐνὶ τριόδοισι καθῆστο,
Αἰτίζων ἀκόλως τε καὶ ἔκβολα λύματα δαιτός. 115
Δάματερ, μὴ τῆνος ἐμὶν φίλος, ὅς τοι ἀπεχθής,

Εἴη

Εἴη, μηδ' ὁμότοιχος ἐμοὶ κακογείτονες ἐχθροί.
Εἴπατε παρθενικαὶ, καὶ ἐπιφθέγξασθε τεκοῦσαι,
Δάματερ μέγα χαῖρε, πολυτρόφε, πουλυμέδιμνε.
Χ' ὡς αἱ τὸν κάλαθον λευκότριχες ἵπποι ἄγοντι 120
Τέσσαρες, ὣς ἁμὶν μεγάλα θεὸς εὐρυάνασσα,
Λευκὸν ἔαρ, λευκὸν δὲ θέρος καὶ χεῖμα φέροισα
Ἥξει, καὶ φθινόπωρον, ἔτος δ' εἰς ἄλλο φυλαξεῖ.
Ὡς δ' ἀπεδίλωτοι καὶ ἀνάμπυκες ἄστυ πατεῦμες,
Ὡς πόδας ὡς κεφαλὰς παναπηρέας ἑξοῦμες αἰεί. 125
Ὡς δ' αἱ λικνοφόροι χρυσῶ πλέα λίκνα φέροντι,
Ὣς ἄμμες τὸν χρυσὸν ἀφειδέα πασαίμεσθα.
Μέσφα τὰ τᾶς πόλιος πρυτανήια τὰς ἀτελέστως·
Τὰς δὲ τελεσφορίας, ποτὶ τὰν θεὸν ἄχρις ὁμαρτεῖν,
Αἵτινες ἑξήκοντα κατώτεραι, αἱ τε βαρεῖαι· 130
Χ' ἅτις Ἐλειθυίᾳ τείνει χέρα, χ' ἅτις ἐν ἄλγει.
Ὡς ἅλις ὡς αὐτὰς ἱκανὸν γόνυ. ταῖσι δὲ Δηὼ
Δωσεῖ πάντ' ἐπίμεστα, καὶ ὡς ποτὶ ναὸν ἵκωνται.
Χαῖρε θεὰ, καὶ τάνδε σάω πόλιν ἔν θ' ὁμονοίᾳ,
Ἔν τ' εὐηπελίᾳ· φέρε δ' ἀγρόθι νόστιμα πάντα. 135
Φέρβε βόας, φέρβε μᾶλα, φέρε στάχυν, οἶσε θερισμόν.
Φέρβε καὶ εἰρήναν, ἵν' ὃς ἄροσε, κεῖνος ἀμάσῃ.
Ἵλαθί μοι τρίλλιστε μέγα κρείουσα θεάων.

Ἄλλα τινὰ τοῦ αὐτοῦ Καλλιμάχου ζήτει κατὰ τὸ τέλος τοῦ βιβλίου, σὺν τοῖς ἄλλοις ἐπιγράμμασι.

Fuerit:neque contubernalis sit meus. mihi mali vicini odio
Dicite virgines, & accla nate mulieres. (*sunt.*
Ceres multũ salue, que multis alimentis & multis abundas
Et quẽadmodum calathũ albicome eque ferunt. (*medimnis.*
Quatuor sic nobis magna dea, late potens regina,
Album ver, albamq́; estatem & hiemem afferens
Veniet, atque vindemiam: annumq́; in alium custodiet.
Et quemadmodum discalciate & vittis exute urbẽ preambu-
lamus, (*beamus.*
Sic pedes sic capita omnis prorsus damni experteia semper ha-
Et quemadmodum canophore auro plena canistra ferunt,
Sic nos aurum immensum possideamus.
Usque ad urbis Prytaneum non initiate fœminæ,
At initiate ad ipsam deam, ipse vero congrediantur,
Tã que sexaginta annis *minores, quàm que maiores sunt.*
Que verò Lucine manum tendit, & que in dolore est,
Quantum satis est, cant, *& quãtũ sufficit earũ genu. ipsa autem*
Dabit oĩa abũde plena, ut etiã ad tẽplũ perueniãt. (*Ceres*
Salue dea, & hanc serua ciuitatem inque concordia
Inque felicitate, & refer ex agris matura omnia.
Pasce boues, pasce oues, fer spicam, fer messem,
Foue & pacem. ut qui arauit, ille & metat.
Propitia sis mihi, ter optata, magna regina dearum.

HENRICUS STEPHANUS LECTORI.

Quum, excusis Callimachi hymnis, adeò pauca ex tam multis tam docti támque elegantis poetæ poematijs superesse non dolerem tantum, sed etiam (qui meus est erga illius Musam amor) ingemiscerem, cœpi de tabulis saltem tanquam ex naufragio colligendis cogitare. Dum vero non tabulas, sed tabularum duntaxat fragmenta colligerem, commodum in mentem venit, integri poematij de coma Berenices, quod Catullus interpretatus esset. Hoc mihi tanquam ἕρμαιον quoddam, quum gaudium, aut saltem aliquid solatij attulisset, eiusdem te siue gaudij, siue solatij ut participem facerem, poematium illud, cum Antonij Mureti commentarijs (sicut Græca una præcedunt, suos habent) apponendum hic, eique eiusdem Catulli epistolium ad Ortalum (in cuius gratiam & cuius rogatu illa Callimachi carmina ex Græcis Latina se fecisse testatur) præponendum curaui. Quod autem epistolium appellaui, id vel ipsi Catullo probari posse, alibi ea voce utenti, existimaui. Vale.

C. VAL. CATULLI EPISTOLIUM AD ORTALUM, IN QUO CALLIMACHI CARMINA A SE expressa mittere se ad eum dicit.

ETSI me assiduo confectum cura dolore
Seuocat à doctis Ortale virginibus,
Nec potis est dulces Musarum expromere fœtus
Mens animi: tantis fluctuat ipsa malis.
Namque mei nuper Lethæo gurgite fratris,
Pallidulum manans alluit unda pedem:
Troia Rhœteo quem subter littore tellus
Ereptum nostris obterit ex oculis.
Alloquar? audieróne unquam tua verba loquentem?
Nunquam ego te, uita frater amabilior,
Aspiciam posthac? at certè semper amabo,
Semper mœsta tua carmina morte canam,
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias, absumpti fata gemens Ityli.
Sed tamen in tantis mœroribus Ortale mitto
Hæc expressa tibi carmina Battiadæ.
Ne tua dicta vagis nequicquam credita ventis
Effluxisse meo forte putes animo:
Vt missum sponsi furtiuo munere malum
Procurrit casto virginis è gremio,
Quod miseræ oblitæ molli sub veste locatum,
Dum aduentu matris prosilit, excutitur:
Atque illud prono præceps agitur decursu,
Huic manat tristi conscius ore rubor.

CALLIMACHI POEMATIUM DE COMA BERENICES A CATULLO LATINIS VERSIBUS REDDITUM.

Huius poematis hoc ferè argumentum est. Ptolemæus cognomento Euergetes Berenicen, seu Beronicen (utroque enim modo nomen hoc scriptum reperio) Ptolemæi Philadelphi ex Arsinoe priore filiam, sororem suam, in matrimonio habuit. neque enim ea coniunctio, inhonesta Ægyptiorum legibus habebatur. Ea recens ducta, contigit ut expeditionem aduersus Assyrios susciperet: in quam quum proficisceretur, vouisse crinem suum Veneri Berenice dicitur, si sibi vir suus sospes victórque rediret domum. Cuius deuotionis suæ quum re præclare à Ptolemæo gesta, conuictam se iudicio deorum immortalium videret, quo se religione exolueret, crinem ritè in Veneris æde appendit. Is quum postridie repertus non foret, magnóque ob eam rem rex regináque in mœrore essent, Conon mathematicus ea tempestate excellens persuasit ipsis crinem deûm nomine sublatum in cœlum, & in sidus conuersum fuisse: idque Callimachus, qui principem illum propter singulare bonarum artium studium, numinis loco habebat, hoc poemate complexus est. Principium autem continet insignem commendationẽ Cononis, à præstanti cœlestium rerum scientia.

OMNIA qui magni dispexit lumina mundi,
Qui stellarum ortus comperit atque obitus,
Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
Vt cedât certis sidera temporibus,
Vt Triuiam furtim sub Latmia saxa relegans
Dulcis amor, gyro deuocet aerio:
Idem me ille Conon cœlesti numine vidit,
E Beroniceo vertice cæsariem,
Fulgentem clare: quàm multis illa dearum,
Leuia protendens brachia, pollicita est,
Qua rex tempestate nouis auctus hymenæis,
Vastatum fines iuerat Assyrios,
Dulcia nocturnæ portans vestigia rixæ,
Quam de virgineis gesserat exuuiis.
Estne nouis nuptis odio Venus? anne parentum
Frustrantur falsis gaudia lacrymulis,
Vbertim thalami quas intra limina fundunt?
Non, ita me diui, vera gemunt, iuuerint.
Id mea me multis docuit regina querelis,

Inuisente

Inuisente nouo prœlia torua viro.
At tu non orbum luxti deserta cubile,
Sed fratris cari flebile discidium,
Quum penitus mœstas exedit cura medullas.
Vt tibi nunc toto pectore sollicitæ
Sensibus ereptis mens excidit: atqui ego certè
Cognoram à parua virgine magnanimam.
Anne bonū oblita es facinus, quo regiū adepta es
Coniugium, quo non fortius ausit alis?
Sed tū mœsta virū mittens, quæ verba loquuta es?
Iuppiter, vt tersti lumina sæpe manu.
Quis te mutauit tantus deus? an quòd amantes
Non longè à caro corpore abesse volunt?
Atque ibi præ cunctis, pro dulci coniuge, diuis
Non sine taurino sanguine pollicita es,
Si reditum tetulisset is haud in tempore longo, &
Captam Asiam Ægypti finibus adiiceret.
Queis ego pro factis cœlesti reddita cœtu,
Pristina vota nouo munere dissoluo.
Inuita ô regina tuo de vertice cessi,
Inuita: adiuro téque tuúmque caput:
Digna ferat, quod siquis inaniter adiurarit.
Sed qui se ferro postulet esse parem?
Ille quoque euersus mons est, quē maxima in oris
Progenies Phthiæ clara superuehitur,
Quū Medi irrupêre nouū mare, quúmque iuuentus
Per medium classi barbara nauit Atho.
Quid facient crines, quum ferro talia cedant?
Iuppiter, vt Chalybum omnes genus pereat:
Et qui principio sub terra quærere venas
Instituit, ac ferri frangere duritiem.
Abiunctæ paulo antè comæ mea fata sorores
Lugebant, cùm se, Memnonis Æthiopis
Vnigena impellente natantibus aera pennis,
Obtulit Arsinoes Chloridos ales equus.
Isque per ætherias me tollens aduolat auras,
Et Veneris casto collocat in gremio.
Ipsa suum Zephyritis eò famulum legarat,
Grata Canopæis incola littoribus:
Scilicet in vario ne solum limine cœli
Ex Ariadnæis aurea temporibus
Fixa corona foret, sed nos quoque fulgeremus
Deuotæ flaui verticis exuuiæ.
Vuidulam a fletu, cedentem ad templa deûm, me
Sidus in antiquis diua nouum posuit.
Virginis & sæui contingens namque Leonis
Lumina, Callisto iuncta Lycaoniæ,
Vertor in occasum, tardum dux ante Booten,
Qui vix sero alto mergitur Oceano.
Sed quanquam me nocte premunt vestigia diuûm;
Luce autem canæ Tethyi restituor:
(Pace tua fari hæc liceat Rhamnusia virgo.
Nanque ego non vllo vera timore tegam,
Non si me infestis discerpant sidera dictis,
Condita quin verè pectoris euoluam)
Non his tam lætor rebus, quam me abfore, semper
Abfore me à dominæ vertice discrucior.
Qui cum ego, dum virgo quondam fuit omnibus expers,
Vnguentorum vnà millia multa bibi.
Nunc vos, optato quas iunxit lumine tæda,
Non priùs vna animis corpora coniugibus
Tradite, nudantes reiecta veste papillas,
Quam iucunda mihi munera libet onyx,
Vester onyx, casto colitis quæ iura cubili.
Sed quæ se impuro dedit adulterio,
Illius mala dona leuis bibat irrita puluis.
Nanque ego ab indignis præmia nulla peto.
Sic magis ô nuptæ semper concordia, vestras
Semper amor sedes incolat assiduus.
Tu verò regina tuens cùm sidera, diuam
Placabis festis luminibus Venerem
Sanguinis expertem, non votis esse tuam me,
Sed potius largis effice muneribus.
Sidera cur retinent? vtinam coma regia fiam,
Proximus Arcturos fulgeat Erigonæ.

CALLIMACHI EPIGRAMMATA, EX VARIIS AVTHORIBVS PER NICODEMVM

Frischlinum collecta, & versibus Latinis exposita.

1 In coniugum æqualitatem, apud Diogenem Laertium, in vita Pittaci.

Hospes Atarneus quærebat Pittacon olim,
Quem Mitylena satum protulit Hyrradio:
Atta senex, me bina petunt connubia: virgo
Vna mihi par est & genere atque opibus:
Altera vincit utroque. quid hic consulitis? ede,
Quæ potius nostro sit socianda toro.
Dixit: at hic baculum, tunc arma senilia, tollens,
Aspice, totam illi rem profitentur, ait.
(Namque exercebant pueri vacua atria circum
Tunc celeres torto verbere forte trochos.)
Horum (inquit) sectare vias. Quos ille sequutus,
Audit, iam propior, tu tibi iunge parem.
Vtque hæc audiuit, maioribus abstinet hospes
Ædibus, & puerûm iussa iocosa facit.
Ergo vt Atarnæus tenuem sibi duxit amicam,
Sic & amice parem tu tibi iunge Dion.

2 In Heraclitum poetam, apud eundem Diogenem lib. 9. & Anthol. epigramm. lib. 3.

Heraclite, tuam mihi mortem dixit amicus,
Quum subitò lacrymis immaduêre genæ.
Nam memini quoties sub aprico sole iocati
Simus: at in cineres nunc abiêre ioci.
Sed philomela tamen viuit tua Musa, nec illi
Mors rerum domitrix iniecit atra manus.

3 In Timonem μισάνθρωπον, apud Plutarchum, in vita Antonij.

Hic hominum Timon cubat osor: abito precatus
Ante Timoni dira, viator abi.

4 In vinum, apud Athenæum, lib. 2. cap. 1.

Vina ingressa viros exæquant viribus ignem:
Vtque tumet Libyci fluctibus unda maris,
Quem Notus aut Boreas vertit de sedibus imis,
Sic fiunt mixto turbida corda mero.

5 In Polypum, apud eundem, lib. 7. cap. 32.

Concha ego sum Zephyritis vetus, iámque antea lunæ
Sacra fui: nunc me tu Venus alma tenes
Nautilon: in pelago qui quondam flantibus Austris,
Innatui proprio vela rudente mouens:
Æquore: sed placido pede crispus vtroque natatus:
Vnde mihi Polypi nomen in ora venit.
Infesta tandem ripam incidi Iulidis, essem
Spectantis ludus gratior Arsinoæ:
Ne verò in thalamis, velut antea (mortua nam sum:
Atque ouum tristis nunc parit Alcyones)
Pòst mihi, sed natæ fer grates Cliniæ, honesti
Nam cultrix Smyrna prodijt Æolide.

6 In Polas, vrbem Colchidis, fragmentum apud Strab. lib. 1, & 5, Geogr.

Illyrico Colchi abruptis in flumine remis,
Qua colubri crustas induit Harmonie,
Astyron extruxêre: exul sic postea dixit
Græcus, at illorum patria lingua Polas.

7 In captiuitatem OEchaliæ, poema Creophyli, apud eundem Strab. lib. 14.

Sum Samij labor, hospitio qui fouit Homerum:
Euryte: sed casus lugeo mæste tuos.

1 Εἰς τὴν τῶν γαμουμένων ἰσότητα, apud Diogenem Laertium, in vita Pittaci.

Ξεῖνος Ἀταρνείτης τις ἀνείρετο Πιττακὸν οὕτως,
Τὸν Μιτυληναῖον, παῖδα τὸν Ὑῤῥάδιον·
Ἄττα γέρον, δοιός με καλεῖ γάμος. ἡ μία μὲν δὴ
Νύμφη καὶ πλούτῳ καὶ γενεῇ κατ' ἐμέ.
Ἡ δ' ἑτέρη προβέβηκε. τί λώιον; εἰ δ' ἄγε σύν μοι
Βούλευσον, ποτέρην εἰς ὑμέναιον ἄγω.
Εἶπεν. ὁ δὲ σκίπωνα, γεροντικὸν ὅπλον, ἀείρας,
Ἠνίδε, κεῖνοί σοι πᾶν ἐρέουσιν ἔπος.
(Οἱ δ' ἄρ' ὑπὸ πληγῇσι θοὰς βέμβικας ἔχοντες
Ἔστρεφον εὐρείῃ παῖδες ἐνὶ τριόδῳ)
Κείνων ἔρχεο, φησί, μετ' ἴχνια. Χὡ μὲν ἐπέστη
Πλησίον· οἱ δ' ἔλεγον, τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα.
Ταῦτ' ἀίων ὁ ξεῖνος ἐφείσατο μείζονος οἴκου
Δράξασθαι, παίδων κληδόνα συνθέμενος·
Τὴν δ' ὀλίγην, ὡς κεῖνος, ἐς οἰκίον ἤγαγε νύμφην.
Οὕτω καὶ σὺ Δίων τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα.

2 Εἰς τὸν Ἡράκλειτον ποιητήν, apud eundem Diogenem lib. 9. & Anthol. epigramm. lib. 3.

Εἶπέ τις Ἡράκλειτε τεὸν μόρον· ἐς δέ με δάκρυ
Ἤγαγεν, ἐμνήσθην δ' ὁσσάκις ἀμφότεροι
Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν. ἀλλὰ σὺ μέν που
Ξεῖν' Ἁλικαρνασεῦ τετράπαλαι σποδιή.
Αἱ δὲ τεαὶ ζώουσιν ἀηδόνες, ᾗσιν ὁ πάντων
Ἁρπακτὴς Ἀΐδης οὐκ ἐπὶ χεῖρα βαλεῖ.

3 Εἰς Τίμωνα μισάνθρωπον, apud Plutarchum, in vita Antonij.

Τίμων μισάνθρωπος ἐνοικέω· ἀλλὰ πάρελθε,
Οἰμώζειν εἴπας πολλά, πάρελθε μόνον.

4 Εἰς οἶνον, apud Athenæum, lib. 2. cap. 1.

Οἶνος μὲν πυρὶ ἴσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας
Ἔλθῃ· κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα
Βοῤῥῆς ἢ νότος, τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει
Βυσσόθεν· ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον.

5 Εἰς Πολύπον, apud eundem, lib. 7. cap. 32.

Κόγχος ἐγὼ Ζεφυρῖτι παλαίτερος· ἀλλὰ σὺ νῦν με
Κύπρι, Σεληναίης ἄνθεμα πρῶτον, ἔχεις
Ναυτίλον ὃς πελάγεσσιν ἐπέπλεον. εἰ μὲν ἀῆται,
Τείνας οἰκείων λαῖφος ἀπὸ προτόνων·
Εἰ δὲ γαληναίη, λιπαρὴ θεός, οὖλος ἐρέσσων
Ποσσίν, ἵν' ὡς ἔργῳ καὶ τοὔνομα συμφέρεται.
Ἔστ' ἔπεσον παρὰ θῖνας Ἰουλίδας, ὄφρα γένωμαι
Σοὶ τὸ περίσκεπτον παίγνιον Ἀρσινόη.
Μηδέ μοι ἐν θαλάμῃσιν ἔθ' ὡς πάρος (εἰμὶ γὰρ ἄπνους)
Τίκτηται νοτερῆς ὤεον ἁλκυόνης)
Κλεινίου ἀλλὰ θυγατρὶ δίδου χάριν. οἶδε γὰρ ἐσθλὰ
Ῥέζειν, καὶ Σμύρνης ἐστὶν ἀπ' Αἰολίδος.

6 Εἰς Πόλας τῆς Κολχίδος πόλιν, fragmentum apud Strab. lib. 1, & 5, Geogr.

Οἱ μὲν ἐπ' Ἰλλυρικοῖο πόρου σχάσσαντες ἐρετμὰ
Λᾶα, παρὰ ξανθῆς Ἁρμονίης ὄφιος
Ἄστυρον ἐκτίσαντο, τὸ μὲν φυγάδων τις ἐνίσποι
Γραικός, ἀτὰρ κείνων γλῶσσ' ὀνόμηνε Πόλας.

7 Εἰς ἅλωσιν Οἰχαλίας, poema Creophyli, apud eundem Strab. lib. 14.

Τοῦ Σαμίου πόνος εἰμί, δόμῳ ποτὲ θεῖον Ὅμηρον
Δεξαμένου· κλαίω δ' Εὔρυτον, ὅσσ' ἔπαθεν,

Καὶ ξανθὴν

[illegible]

8 Εἰς Θήραν νῆσον, apud eundem libro vltimo.

[illegible]

9 Εἰς τὸ τῶν γραμμάτων διηνεκὲς, καὶ ἀΐδιον, apud Stobæum, Serm. 79.

[illegible]

10 Εἰς παῖδα, apud eundem Serm. 75.

[illegible]

11 Εἰς τὴν φιλων, apud eundem, Serm. 111.

[illegible]

12 Ex anthologia Græcorum epigrammatum, Εἰς μητρυιάς.

[illegible]

13 Εἰς Θεαίτητον.

[illegible]

14 Εἰς ποιητὰς βραχυλόγους.

[illegible]

15 Εἰς Σάωνα.

[illegible]

16 Εἰς Τίμαρχον.

[illegible]

17 Εἰς Θήριδος ἐπιτάφιον.

[illegible]

18 Εἰς Κριτίου ἐπιτάφιον.

[illegible]

19 Εἰς Χαρίδου ἐπιτάφιον.

[illegible]

20 Εἰς Χάρμιν.

[illegible]

Formosámque Iolen. nunc scriptum dicor Homeri:
Nónne Creophyle, Iuppiter hócce graue est?

8 In Theram insulam, apud eundem libro vltimo.

Antea Calliste, sed postea nomine Thera,
Dicta fui, patriæ mater aprica meæ.

9 In literarum perpetuitatem, apud Stobæum, Serm. 79.

Quæcunque infudi posuit vnguenta capillis,
Et quibus ornaui tempora cunque rosis:
Omnia disperiêre cito: quæcunque remorsa
Dente, sub ingratis ventris iêre sinum,
Crastina non vltra durarunt tempora: sed quæ
Auribus imposui, sunt mihi sola super.

10 In puerum, apud eundem, Serm. 75.

Æquales agni tibi sunt puer, & socij agni
In grege: cúmque herbis dulcia mixta tuis.

11 In amicorum συμπάθειαν apud eundem, Serm. 111.

Tunc hominum leuius torquebunt pectora curæ,
Ibis & ex multis pars quotacunque malis,
Quum quis seu comiti bene fido, seu quoque surdis
Nequicquam referet tristia fata notis.

12 Ex anthologia Græcorum epigrammatum, in nouercas.

Serta puer cippo dabat officiosa nouercæ,
Mutasse vt vitam, sic ratus ingenium.
Ille cadens miserum oppressit labendo nouerca
Vos quoque priuigni deinde cauete rogos.

13 In Theætetum.

Pura Theætetus vitæ vestigia strinxit:
Non hederas idem strinxit Iacche tuas.
Tempore non longo reliquorum nomen, at huius
Ingenium semper Græcia loquetur humus.

14 In poetas βραχυλόγους.

Carmen Bacche breue est fingentis pulchra poetæ,
Et Vinco minimo proferet ille modo.
At cui tu dexter non faueris, ille rogatus
Quomodo prostrarit, facta stupenda canit.
Talia res turpes meditantis carmina vatis
Eueniunt: carmen sed breue Bacche mihi.

15 In Saonem.

Hac tellure Saon requiescit Acanthius, ortus
Patre Dicone. mori dicere turpe bonos.

16 In Timarchum.

Si tibi Timarchum quæris, sciteris vt illum
Aut de anima, aut mentes quomodo rursus erunt: i
In veteri perquire tribu Ptolemaide natum
Pausaniæ, inque pius cœtibus inuenies.

17 Theridis epitaphium.

Hospes erat breuis, vrna breuis: breuis ipse ero versu.
Theris Aristæi, Cres, latet hoc tumulo.

18 Critiæ epitaphium.

Cyzicon ingresso, facile est reperire labore
Hippacon & Didymen: nobile quippe genus.
His tu mœsta quidem referes iam nuntia, natum
Dic tamen illorum quod tenet Critiam.

19 Charidæ epitaphium.

a *Anne cubat sub te Charidas* b? *Si dicis Arimmæ*
Progeniem, nostro secubat ille rogo.
a *O Charida, quidnam est infrà* b? *Tenebræ* a *Redditus quid?* [illegible]
b *Nugæ.* a *Quid Pluto* b? *Fabula: concidimus.*
Verus hic est vobis sermo: sin quæris amœnum,
Iuxta Alexandri sub Styga Bucephalus.

20 In Charmin.

Quis scit an adiiciant hodiernis crastina diuûm
Quando heri te Charmis vidimus hisce oculis,
Nunc flentes hodie terris abscondimus atris.
Haud patri clades tristior vlla fuit.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΤΟΥ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΟΥ
ΕΙΔΥΛΛΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

THEOCRITI SYRACVSII
IDYLLIA ET EPIGRAMMATA.

ΘΥΡΣΙΣ, Η ΩΔΗ, εἰδύλλιον α.

ΘΥΡΣΙΣ ΠΟΙΜΗΝ, ΚΑΙ ΑΙΠΟΛΟΣ.

Ἁδύ τι τὸ ψιθύρισμα καὶ ἁ πίτυς αἰπόλε τήνα,
Ἁ ποτὶ ταῖς παγαῖσι, μελίσδεται· ἁδὺ δὲ καὶ τὺ
Συρίσδες· μετὰ Πᾶνα τὸ δεύτερον ἆθλον ἀποισῇ.
Αἴκα τῆνος ἕλῃ κεραὸν τράγον, αἶγα τὺ λαψῇ·
Αἴκα δ' αἶγα λάβῃ τῆνος γέρας, ἐς τὲ καταρρεῖ — 5
Ἁ χίμαρος· χιμάρω δὲ καλὸν κρέας, ἔστε κ' ἀμέλξῃς.

Αἰπόλος.

Ἅδιον ὦ ποιμὰν τὸ τεὸν μέλος, ἢ τὸ καταχὲς
Τῆν' ἀπὸ τᾶς πέτρας καταλείβεται ὑψόθεν ὕδωρ.
Αἴκα ταὶ Μῶσαι τὰν οἴιδα δῶρον ἄγωνται,
Ἄρνα τὺ σακίταν λαψῇ γέρας· αἰ δέ κ' ἀρέσκῃ — 10
Τήναις ἄρνα λαβεῖν, τὺ δὲ τὰν ὄιν ὕστερον ἀξῇς.

Θύρσις.

Λῇς ποτὶ τᾶν Νυμφᾶν, λῇς αἰπόλε τεῖδε καθίξας,
Ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον, αἵ τε μυρῖκαι,
Συρίσδεν; τὰς δ' αἶγας ἐγὼν ἐν τῷδε νομευσῶ.

Αἰπόλος.

Οὐ θέμις ὦ ποιμὰν, τὸ μεσαμβρινὸν, οὐ θέμις ἄμμιν — 15
Συρίσδεν. τὸν Πᾶνα δεδοίκαμες· ἦ γὰρ ἀπ' ἄγρας
Τανίκα κεκμακὼς ἀμπαύεται, ἔστι δὲ πικρὸς,
Καί οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κάθηται.
Ἀλλὰ (τὺ γὰρ δὴ Θύρσι τὰ Δάφνιδος * ἄλγε' ἀείδες,
Καὶ τᾶς βουκολικᾶς ἐπὶ τὸ πλέον ἵκεο μοίσας,) — 20
Δεῦρ' ὑπὸ τὰν πτελέαν ἑσδώμεθα, τῶ τε Πριήπω
Καὶ τᾶν Κραναιᾶν κατεναντίον, ᾇπερ ὁ θῶκος
Τῆνος ὁ ποιμενικὸς καὶ ταὶ δρύες. αἰ δέ κ' ἀείσῃς
Ὡς τόκα τὸν Λιβύαθε ποτὶ Χρόμιν ᾆσας ἐρίσδων,
Αἶγά τοι δωσῶ διδυματόκον ἐς τρὶς ἀμέλξαι, — 25
Ἃ δύ' ἔχοισ' ἐρίφως, ποταμέλξεται ἐς δύο πέλλας.
Καὶ βαθὺ κισσύβιον κεκλυσμένον ἁδέϊ καρῷ,
Ἀμφῶες, νεοτευχὲς, ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον.
Τῶ περὶ μὲν χείλη μαρύεται ὑψόθι κισσὸς,
Κισσὸς ἑλιχρύσῳ κεκονιμένος· ἁ δὲ κατ' αὐτὸν — 30
Καρπῷ ἕλιξ εἱλεῖται ἀγαλλομένα κροκόεντι.
Ἔντοσθεν δὲ γυνὰ, τὶ θεῶν δαίδαλμα, τέτυκται,
Ἀσκητὰ πέπλῳ τε καὶ ἄμπυκι· πὰρ δέ οἱ ἄνδρες
Καλὸν ἐθειράζοντες ἀμοιβαδὶς ἄλλοθεν ἄλλος
Νεικείουσ' ἐπέεσσι· τὰ δ' οὐ φρενὸς ἅπτεται αὐτᾶς. — 35
Ἄλλοκα μὲν τῆνον ποτιδέρκεται ἄνδρα γελᾶσα,
Ἄλλοκα δ' αὖ ποτὶ τὸν ῥιπτεῖ νόον. οἱ δ' ὑπ' ἔρωτος

THYRSIS, VEL CANTVS, Idyllium primum.

THYRSIS PASTOR, ET CAPRARIVS.

DVLCIS (est) susurrus, & pinus ô caprarie illa,
Quæ ad fontes canit: dulce autem & tu
Fistula canis: post Pana secundum præmium auferes.
Si ille acceperit cornutum hircum, capram tu accipies:
Sin capram acceperit ille donum, in te defluet.
Capella: capella autem suauis caro, donec mulseris.

Caprarius.

Dulcior ô pastor tuus cantus quàm quæ resonans
Illa à petra distillat supernè aqua.
Si musæ agniculam donum abduxerint,
Agnum tu pinguem accipies donum: sin placeat
Illis agnum accipere: tu autem ouem posterius abduxeris.

Thyrsis.

Vis per nymphas, vis caprarie hic sedens,
Ad decliuem hunc collem, ubi (sunt) myricæ,
Canere? has autem capras ego interea pascam.

Caprarius.

Non fas ô pastor meridie, non fas (est) nobis
Tibia canere: Pana metuimus. certè enim à venatione
Quando defatigatus quiescit, est acerbus,
Et ei semper acris bilis in nare sedet.
Verùm (tu enim ô Thyrsi Daphnidis dolores vidisti,
Et bucolicæ ad summam peruenisti musæ)
Huc age sub ulmum sedeamus sub hac statua, Priapique
Et Naiadum è regione, ubi sedes
Illa pastoralis & quercus. si autem cecineris,
Ut olim Libycum in Chromin cecinisti certans,
Capramque tibi dabo gemellos enixam, quam ter mulgeas,
Quæ duos habēs hœdos, duas præterea mulctras lacte couplet
Et profundum poculum oblitum dulci cera,
Ansatum, nuper factum, adhuc sculpturam redolens:
Cuius circum labra voluitur supernè hedera,
Hedera helichryso ornata: & iuxta ipsam
Fructu capreolus voluitur gestiens croceo.
Intus autem, mulier, quoddam deorum opus, sculpta est,
Ornata peplo reticulóque: iuxta autem ipsam, viri
Pulchris capillis vicissim aliunde alius
Certant verbis: quæ non mentem tangunt ipsius.
Modò illum respicit virum ridens,
Modò rursus ad hunc proijcit mentem: illi autem præ amore

* ἄλγε' ἀείδες, Χ. γρ. ἄλγε' ἀείδεις.

Ἔρπε ποτ' Ἀγχίσαν. τηνεὶ δρύες, ὧδε κύπειρος,
Ὧδε καλὸν βομβεῦντι ποτὶ σμάνεσσι μέλισσαι.
Ἄρχετε βουκολικᾶς μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὡραῖος χ' ὥδωνις ἐπεὶ καὶ μᾶλα νομεύει,
Καὶ πτῶκας βάλλει, καὶ θηρία τἄλλα διώκει. 110
Ἄρχετε βουκολικᾶς μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Αὖτις ὅπως στάσῃ Διομήδεος ἆσσον ἰοῖσα,
Καὶ λέγε, τὸν βούταν νικῶ Δάφνιν, ἀλλὰ μάχευ μοι.
Ἄρχετε βουκολικᾶς μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὦ λύκοι, ὦ θῶες, ὦ ἀν' ὤρεα φωλάδες ἄρκτοι, 115
Χαίρεθ' ὁ βουκόλος ὔμμιν ἐγὼ Δάφνις οὐκέτ' ἀν' ὕλαν,
Οὐκέτ' ἀνὰ δρυμὼς, οὐκ ἄλσεα. χαῖρ' Ἀρέθοισα,
Καὶ ποταμοὶ τοὶ χεῖτε καλὸν κατὰ Θυμβρίδος ὕδωρ.
Ἄρχετε βουκολικᾶς μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Δάφνις ἐγὼν ὅδε τῆνος ὁ τὰς βόας ὧδε νομεύων, 120
Δάφνις ὁ τὼς ταύρως καὶ πόρτιας ὧδε ποτίσδων.
Ἄρχετε βουκολικᾶς μῶσαι φίλαι, ἄρχετ' ἀοιδᾶς.
Ὦ Πὰν Πὰν, εἴτ' ἐσσὶ κατ' ὤρεα μακρὰ Λυκαίω,
Εἴτε τύγ' ἀμφιπολεῖς μέγα Μαίναλον, ἔνθ' ἐπὶ νᾶσον
Τὰν Σικελὰν, Ἑλίκας δὲ λίπε ῥίον, αἰπύ τε σᾶμα 125
Τῆνο Λυκαονίδαο, τὸ καὶ μακάρεσσιν ἀγαστόν.
Λήγετε βουκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Ἔνθ' ὦναξ, καὶ τάνδε φέρευ πακτοῖο μελίπνουν
Ἐκ κηρῶ σύριγγα καλὰν, περὶ χεῖλος ἑλικτάν.
Ἦ γὰρ ἐγὼν ὑπ' ἔρωτος ἐς ᾅδαν ἕλκομαι ἤδη. 130
Λήγετε βουκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Νῦν ἴα μὲν φορέοιτε βάτοι, φορέοιτε δ' ἄκανθαι,
Ἁ δὲ καλὰ νάρκισσος ἐπ' ἀρκεύθοισι κομάσαι.
Πάντα δ' ἄναλλα γένοιτο, καὶ ἁ πίτυς ὄχνας ἐνείκαι,
Δάφνις ἐπεὶ θνάσκει, καὶ τὰς κύνας ὤλαφος ἕλκοι, 135
Κἠξ ὀρέων τοὶ σκῶπες ἀηδόσι γαρύσαιντο.
Λήγετε βουκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Χ' ὢ μὲν τόσσ' εἰπὼν ἀπεπαύσατο. τὸν δ' Ἀφροδίτα
Ἤθελ' ἀνορθῶσαι· τά γε μὰν λίνα πάντα λελοίπει
Ἐκ Μοιρᾶν. χ' ὢ Δάφνις ἔβα ῥόον, ἔκλυσε δίνα 140
Τὸν μώσαις φίλον ἄνδρα, τὸν οὐ νύμφαισιν ἀπεχθῆ.
Λήγετε βουκολικᾶς μῶσαι, ἴτε, λήγετ' ἀοιδᾶς.
Καὶ τὺ δίδου τὰν αἶγα, τό, τε σκύφος, ὥς * μιν ἀμέλξας,
Σπείσω ταῖς μοίσαις. ὦ χαίρετε πολλάκι μοῖσαι,
Χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὔμμιν καὶ ἐς ὕστερον ἅδιον ᾀσῶ. 145

Αἰπόλος.

Πλῆρές τοι μέλιτος τὸ καλὸν στόμα Θύρσι γένοιτο,
Πλῆρες δὲ σχαδόνων, καὶ ἀπ' Αἰγίλω ἰσχάδα τρώγοις
Ἁδεῖαν, τέττιγος ἐπεὶ τύγα φέρτερον ᾄδεις.
Ἠνὶ δέ τοι τὸ δέπας· θᾶσαι φίλος, ὡς καλὸν ὄσδει·
Ὡρᾶν πεπλύσθαι νιν ἐπὶ κράναισι δοκησεῖς. 150
Ὧδ' ἴθι Κισσαίθα· τὺ δ' ἄμελγέ νιν. αἱ δὲ χίμαιραι
Οὐ μὴ σκιρτασῆτε, μὴ ὁ τράγος ὔμμιν ἀναστῇ.

Vade ad Anchisen: illic quercus, hic cyperus.
Hic suaue susurrant in aluearibus apes.
Incipite bucolicum musae charae, incipite carmen.
Formosus etiam Adonis (est) nam & oues pascit,
Et lepores figit, & feras alias insectatur.
Incipite bucolicum musae charae, incipite carmen.
Age, consiste iterum ad Diomedem propius accedens,
Et dic, bubulcum vinco Daphnin, sed pugna mecum.
Incipite bucolicum musae charae, incipite carmen.
O lupi, o lycopantheres, o in montibus lustra habentes vrsi,
Valete bubulcus vobis ego Daphnis non amplius in syluis,
Non amplius in lucis ero, non in nemoribus. vale Arethusa,
Et fluuij qui funditis pulchram in Thymbride in aquam.
Incipite bucolicum musae charae, incipite carmen.
Daphnis ego ille qui boues hic pascebam,
Daphnis qui tauros & iuuencos hic potabam.
Incipite bucolicum musae charae, incipite carmen.
O Pan Pan, siue es in monte alto Lycaei,
Siue tu obambulas magnum Maenalum, veni in insulam
Siculam, Helices autem linque promontorium, altũ atque sepulchrum
Illud Lycaonidae, quod & (diis) beatis admirabile.
Desinite bucolicum musae, agite, desinite carmen.
Veni o rex, & hanc fer bene compactã dulce sonantem
Ex cera fistulam pulchram circa labrum reuolutam.
Certe enim ego ab amore ad orcum trahor iam.
Desinite bucolicum musae, agite, desinite carmen.
Nunc violas feratis rubi, feratis o spinae:
Pulchra autem narcissus in iuniperis efflorescat:
Omnia denique commutentur, & pinus pyra ferat,
Daphnis, quoniam moritur, & canes ceruus trahat:
Et ex montibus bubones cum luscinijs cantu certent.
Desinite bucolicum musae, agite, desinite carmen.
Atque ille tantum loquutus, finem fecit. eum vero Venus
Volebat excitare: sed fila omnia defecerant
A Parcis, & Daphnis ingressus est flumen, mersit vortex
Musis dilectum virum, non nymphis ingratum.
Desinite bucolicum musae, agite, desinite carmen.
Et tu da capram & poculum, vt mulgens,
Libem musis. o saluete multum musae,
Saluete: ego autem vobis & in posterum dulcius canam.

Caprarius.

Plenum tibi melle pulchrum os fiat,
Plenum autem fauis: & ab Aegilo caricam comedas
Dulcem: cicada quoniam tu suauius canis.
Ecce tibi poculum: vide amice quàm suaue olet.
Horarum lotum fuisse ipsum in fontibus putaueris.
Huc veni Cissetha: tu autem mulge ipsam, vos verò capellae
Ne saltetis, ne hircus in vos insurgat.

Marg.: γρ. ...; γρ. Θύμβριδος.; γρ. ...

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΡΙΑ, εἰδύλλιον β.

Πᾶ μοι ταὶ δάφναι; φέρε Θέστυλι. πᾶ δὲ τὰ φίλτρα;
Στέψον τὰν κελέβαν φοινικέῳ οἰὸς ἀώτῳ,
Ὡς τὸν * ἐμὶν βαρὺν εὖντα φίλον καταδήσομαι ἄνδρα,
Ὅς μοι δωδεκαταῖος ἀφ' ὧ τάλας οὐδέποθ' ἥκει,
Οὐδ' ἔγνω πότερον τεθνάκαμες ἢ ζοοὶ εἰμές, 5
Οὐδὲ θύρας ἄραξεν ἀνάρσιος. ἦ ῥά οἱ ἄλλα
Ὤχετ' ἔχων ὅ, τ' ἔρως ταχινὰς φρένας, ἅ τ' Ἀφροδίτα.
Βασεῦμαι ποτὶ τὰν Τιμαγήτοιο παλαίστραν
Αὔριον, ὥς νιν ἴδω, καὶ μέμψομαι οἷά με ποιεῖ.
Νῦν δέ νιν ἐκ θυέων καταδήσομαι. ἀλλὰ Σελάνα 10
Φαῖνε καλόν· τὶν γὰρ ποταείσομαι ἅσυχα δαῖμον,
Τᾷ χθονίᾳ θ' Ἑκάτᾳ, τὰν καὶ σκύλακες τρομέοντι
Ἐρχομέναν νεκύων ἀνά τ' ἠρία καὶ μέλαν αἷμα.
Χαῖρ' Ἑκάτα δασπλῆτι, καὶ ἐς τέλος ἄμμιν ὀπάδει,
Φάρμακα ταῦθ' ἔρδοισα χερείονα μήτε τι Κίρκας, 15
Μήτε τι Μηδείας, μήτε ξανθᾶς Περιμήδας.
Ἶυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.

PHARMACEVTRIA. Idyllium secundum.

VBI mihi lauri? affer Thestyli, vbi autem philtra?
Coronato poculum punicea ouis lana,
Vt meũ amatorẽ qui me male habet, magico carmine attra- (ham,
Qui ad me (duodecimus iã dies est) ex quo miser nũquã ve- (nit,
Neque cognouit vtrum mortui an viui sumus,
Neque fores pulsauit crudelis. scilicet eius aliò
Abijt habens Amor celerem animum, & Venus.
Ibo ad Timageti palaestram
Cras, vt ipsum videam, & accusem quòd me ita tractat.
Nunc autem eum magicis sacris excantabo. sed Luna
Luceas belle. tibi enim summissa voce canã carmina, o dea,
Terrestrique Hecatae, quam & catuli tremunt,
Dum incedit per mortuorũ sepulchra & atrum sanguinem.
Salue Hecate terribilis, & ad finem vsque nobis adsis,
Venena haec efficiens inferiora neque Circes,
Neque Medeae, neque flauae Perimedae.
Motacilla trahe tu illum meum ad domum virum.

Marg.: γρ. ἐμὶν φαρμακεύσ.

ϗ. κάεται. *Farina tibi primum igne absumitur. Sed asperge*
Thestyli misera quo tibi mens auolauit?
Nunquid scelesta tibi quoque ludibrio sum?
Sparge simul & dic hæc, Delphidos ossa spargo.
Motacilla trahe tu illum meum ad domum virum.
Delphis me dolore affecit: ego autem in Delphidē laurum
Vro: & sicut illa crepat valde inflammata,
Et subitò ita conflagrauit ut ne cinerē quidē eius videamus,
Ita & Delphidos ad flammam carnes frientur.
Motacilla trahe tu illum meum ad domum virum.
Sicut hanc ceram ego deo iuuante liquefacio,
Sic liquescat amore Myndius statim Delphis:
Et sicut voluitur hic turbo æneus ex Venere,
Sic ille voluatur ad nostras fores.
Motacilla trahe tu illum meum ad domum virum.
Nūc vrā furfures. tu autē Diana vel quæ apud inferos est.
ϗ. τ' ἀδάμαντα, *Moueres Radamanthum, & siquid est firmum aliud.*
ϗ. εἴ τι καὶ *Thestyli canes nobis per vrbem latrant:*
Dea in triuiis: vas æneum quamprimum pulsa.
Motacilla trahe tu illum meum ad domum virum.
Ecce iam silet quidem pontus, silent autem venti:
Meus vero non silet intra pectora dolor:
Sed illius ergo tota vror, qui me miseram
Pro coniuge fecit infamem, & non virginem esse.
Motacilla trahe tu illum meum ad domum virum.
Ter libo, & ter hæc verba ô veneranda dico,
Siue fœmina illi accubat, siue mas,
Tantum eius obliuiscatur, quantum olim Thesea dicunt
In Dia oblitum fuisse pulchra Ariadne.
Motacilla trahe tu illum meum ad domum virum.
Hippomanes nascitur apud Arcadas, quo concitati omnes
Et pulli insaniunt in montibus & veloces equæ:
Sic & Delphin videam & in hanc domum penetrare,
Furenti similem ex nuda palæstra.
Motacilla trahe tu illum meum ad domum virum.
Hanc à veste fimbriam perdidit Delphis,
Quam ego nunc vellens sæuum in ignem conicio.
Heu heu amor tristis, cur meū nigrum ex corpore sanguinem
Inhærens, sicut palustris omnem hirudo suxisti?
Motacilla trahe tu illum meum ad domum virum.
Lacertam tibi terrens potum malum cras feram.
Thestyli nunc capiens tu venena hæc illius
Illius limen superne, ex quo ad hunc vsque diem
ϗ. φλιᾶς. *Animo (pendeo) alligata: ille verò mei rationē nullā habet.*
Et dic susurrans, Delphidis ossa aspergo.
Motacilla trahe tu illum meum ad domum virum.
Nunc iam sola existens vnde amorem lugebo?
A quo incipiam? quis mihi morbum attulit hunc?
Venit Eubuli (filia) canistra ferens nobis Anaxo
Nemus in Dianæ cui tam cum multæ aliæ
Feræ ibant longo ordine in orbem, tum etiam leæna.
Dic mei amorem vnde venit, veneranda Luna.
Et me Theucharila Thracia, nutrix beata,
Prope portam habitans deprecata est, & orauit
Hanc pompam vt spectarem. ego autem ipsam valde misera
Sequebar, byssi pulchram trahens vestem,
Et super imposita xystide Clearistæ.
Dic mei amorem vnde venit, veneranda Luna.
Et iam quum essem in media via militari, vbi ædes Lyconis,
Vidi Delphin simulque Eudamippum euntes.
His autem erat flauior quidem helichryso barba,
Pectora autem longe splendidiora quàm tu ô Luna,
Vt iis qui ex gymnasio pulchrū laborem nuper liquerant.
ϗ. ἀπιόν-των. *Dic mei amorem vnde venit, veneranda Luna.*
Et vt vidi, vt insaniui, vt mei vndique animus læsus est
Miseræ. pulchritudo autem tabescebat: neque iam quic-
ϗ. κ' οὐδὲ *quam pompæ*
Illius consideraui, neque vt iterum domum redij,
ϗ. ἐξάλα-ξε. *Cognoui: sed me quidam igneus morbus consumpsit.*
Iacebam autem in lecto decem dies & decem noctes.

Ἄλφιτά τοι πρᾶτον πυρὶ * τάκεται, ἀλλ' ἐπίπασσε
Θέστυλι. δειλαία, πᾷ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;
Ἦ ῥά γέ τοι μυσαρὰ καὶ τὶν ἐπίχαρμα τέτυγμαι; 20
Πάσσ' ἅμα καὶ λέγε ταῦτα, τὰ Δέλφιδος ὀστέα πάσσω.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Δέλφις ἔμ' ἀνίασεν· ἐγὼ δ' ἐπὶ Δέλφιδι δάφναν
Αἴθω· χ' ὡς αὐτὰ λακεῖ μέγα καππυρίσασα,
Κἠξαπίνας ἅφθη, κοὐδὲ σποδὸν εἴδομες αὐτᾶς, 25
Οὕτω τοι καὶ Δέλφις ἐνὶ φλογὶ σάρκ' ἀμαθύνοι.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Ὡς τοῦτον τὸν κηρὸν ἐγὼ σὺν δαίμονι τάκω,
Ὡς τάκοιθ' ὑπ' ἔρωτος ὁ Μύνδιος αὐτίκα Δέλφις·
Χ' ὡς δινεῖθ' ὅδε ῥόμβος ὁ χάλκεος ἐξ Ἀφροδίτας, 30
Ὣς κεῖνος δινοῖτο ποθ' ἁμετέραισι θύραισιν.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Νῦν θυσῶ τὰ πίτυρα. τὺ δ' Ἄρτεμι καὶ τὸν ἐν ᾅδα
Κινήσαις * Ῥαδάμανθυν, καὶ * εἴ τι περ ἀσφαλὲς ἄλλο.
Θέστυλι, ταὶ κύνες ἄμμιν ἀνὰ πτόλιν ὠρύονται· 35
Ἁ θεὸς ἐν τριόδοισι· τὸ χαλκίον ὡς τάχος ἄχει.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Ἠνίδε σιγῇ μὲν πόντος, σιγῶντι δ' ἀῆται·
Ἁ δ' ἐμὰ οὐ σιγῇ στέρνων ἔντοσθεν ἀνία·
Ἀλλ' ἐπὶ τήνῳ πᾶσα καταίθομαι, ὅς με τάλαιναν 40
Ἀντὶ γυναικὸς ἔθηκε κακὰν καὶ ἀπάρθενον ἦμεν.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Ἐς τρὶς ἀποσπένδω, καὶ τρὶς τάδε πότνια φωνῶ·
Εἴτε γυνὰ τήνῳ παρακέκλιται, εἴτε καὶ ἀνήρ,
Τόσσον ἔχοι λάθας, ὅσσον ποκὰ Θησέα φαντὶ 45
Ἐν Δίᾳ λασθῆμεν ἐϋπλοκάμω Ἀριάδνας.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Ἱππομανὲς φυτόν ἐστι παρ' Ἀρκάσι, τῷ δ' ἔπι πᾶσαι
Καὶ πῶλοι μαίνονται ἀν' ὤρεα καὶ θοαὶ ἵπποι·
Ὣς καὶ Δέλφιν ἴδοιμι καὶ ἐς τόδε δῶμα περῶντα 50
Μαινομένῳ ἴκελον, λιπαρᾶς ἔκτοσθε παλαίστρας.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Τοῦτ' ἀπὸ τᾶς χλαίνας τὸ κράσπεδον ὤλεσε Δέλφις,
Ὡγὼ νῦν τίλλοισα κατ' ἀγρίῳ ἐν πυρὶ βάλλω.
Αἰαῖ Ἔρως ἀνιαρέ, τί μευ μέλαν ἐκ χροὸς αἷμα 55
Ἐμφὺς ὡς λιμνᾶτις ἅπαν ἐκ βδέλλα πέπωκας;
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Σαύραν τοι τρίψασα, ποτὸν κακὸν αὔριον οἰσῶ.
Θέστυλι, νῦν δὲ λαβοῖσα τὺ τὰ θρόνα ταῦθ' ὑπόμαξον
Τᾶς τήνω * φλιᾶς καθυπέρτερον, ἇς ἔτι καὶ νῦν 60
Ἐκ θυμῶ δέδεμαι· ὁ δέ μευ λόγον οὐδένα ποιεῖ·
Καὶ λέγ' ἐπιφθύζοισα, τὰ Δέλφιδος ὀστέα πάσσω.
Ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.
Νῦν δὴ μούνη ἐοῖσα πόθεν τὸν ἔρωτα δακρυσῶ;
Ἐκ τίνος ἄρξωμαι; τίς μοι κακὸν ἄγαγε τοῦτο; 65
Ἦνθ' ἁ τῶ Εὐβούλοιο καναφόρος ἄμμιν Ἀναξὼ
Ἄλσος ἐς Ἀρτέμιδος· τᾷ δὴ τόκα πολλὰ μὲν ἄλλα
Θηρία πομπεύεσκε περισταδόν, ἐν δὲ λέαινα.
Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Καί μ' ἁ Θευχαρίλα Θρᾷσσα τροφὸς ἁ μακαρῖτις 70
Ἀγχίθυρος ναίοισα κατεύξατο καὶ λιτάνευσε
Τὰν πομπὰν θάσασθαι· ἐγὼ δέ οἱ ἁ μεγάλοιτος
Ὡμάρτευν, βύσσοιο καλὸν σύροισα χιτῶνα,
Κἀμφιστειλαμένα τὰν ξυστίδα τὰν Κλεαρίστας.
Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα. 75
Ἤδη δ' εὖσα μέσον κατ' ἀμαξιτόν, ᾇ τὰ Λύκωνος,
Εἶδον Δέλφιν ὁμοῦ τε καὶ Εὐδάμιππον ἰόντας.
Τοῖς δ' ἦν ξανθοτέρα μὲν ἑλιχρύσοιο γενειάς,
Στήθεα δὲ στίλβοντα πολὺ πλέον ἢ τὺ Σελάνα,
Ὡς ἀπὸ γυμνασίοιο καλὸν πόνον ἄρτι * λιπόντων. 80
Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Χ' ὡς ἴδον, ὣς ἐμάνην, ὥς μευ περὶ θυμὸς ἰάφθη
Δειλαίας· τὸ δὲ κάλλος ἐτάκετο, * κοὐδέ τι πομπᾶς
Τήνας ἐφρασάμαν· οὐδ' ὡς πάλιν οἴκαδ' ἀπῆνθον,
Ἔγνων· ἀλλά μέ τις καπυρὰ νόσος * ἐξαλάπαξε· 85
Κείμαν δ' ἐν κλιντῆρι δέκ' ἄματα καὶ δέκα νύκτας.

Φρά-

Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Καί μευ χρὼς μὲν ὁμοῖος ἐγίνετο πολλάκι θάψῳ·
Ἔρρευν δ' ἐκ κεφαλᾶς πᾶσαι τρίχες· αὐτὰ δὲ λοιπά
Ὀστί' ἔτ' ἦς καὶ δέρμα. καὶ ἐς τίνος οὐκ ἐπέρασα, 90
Ἢ ποίας ἔλιπον γραίας δόμον, ἅτις ἐπᾷδεν;
Ἀλλ' ἦς οὐδὲν ἐλαφρόν· ὁ δὲ χρόνος ἄνυτο φεύγων.
Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Χ' οὕτω τᾷ δώλᾳ τὸν ἀλαθέα μῦθον ἔλεξα,
Εἰ δ' ἄγε Θεστυλί μοι χαλεπᾶς νόσω εὑρέ τι μᾶχος. 95
Πᾶσαν ἔχει με τάλαιναν ὁ Μύνδιος· ἀλλὰ μολοῖσα
Τήρησον ποτὶ τὰν Τιμαγήτοιο παλαίστραν.
Τηνεὶ γὰρ φοιτῇ, τηνεὶ δέ οἱ ἁδὺ καθῆσθαι.
Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Κἠπεί κά νιν ἐόντα μάθῃς μόνον, ἄσυχα νεῦσον. 100
Κεἴφ' ὅτι Σιμαίθα τυ καλεῖ, καὶ ὑφαγέο τᾷδε.
Ὣς ἐφάμαν· ἁ δ' ἦνθε, καὶ ἄγαγε τὸν λιπαρόχρων
Εἰς ἐμὰ δώματα Δέλφιν. ἐγὼ δέ νιν ὡς ἐνόησα
Ἄρτι θύρας ὑπὲρ οὐδὸν ἀμειβόμενον ποδὶ κούφῳ,
(Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα) 105
Πᾶσα μὲν ἐψύχθην χιόνος πλέον, ἐκ δὲ μετώπω
Ἱδρώς μευ κοχύδεσκεν ἴσον νοτίαισιν ἐέρσαις.
Οὐδέ τι φωνῆσαι δυνάμαν, οὐδ' ὅσσον ἐν ὕπνῳ
Κνυζεῦνται φωνεῦντα φίλαν ποτὶ ματέρα τέκνα·
Ἀλλ' ἐπάγην δαγῦδι καλὰν χρόα πάντοθεν ἴσα. 110
Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Καί μ' ἐσιδὼν ὥστοργος, ἐπὶ χθονὸς ὄμματα πάξας,
Ἕζετ' ἐπὶ κλιντῆρι, καὶ ἑζόμενος φάτο μῦθον,
Ἦ ῥά με Σιμαίθα τόσον ἔφθασας, ὅσσον ἐγώ θην
Πρᾶν ποκα τὸν χαρίεντα τράχων ἔφθασσα Φιλῖνον, 115
Ἐς τὸ τεὸν καλέσασα τόδε στέγος, ἢ 'μὲ παρῆμεν.
Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Ἦνθον γάρ κεν ἐγὼ, ναὶ τὸν γλυκὺν ἦνθον Ἔρωτα,
Ἢ τρίτος ἠὲ τέταρτος ἐὼν φίλος αὐτίκα νυκτός,
Μᾶλα μὲν ἐν κόλποισι Διωνύσοιο φυλάσσων, 120
Κρατὶ δ' ἔχων λεύκαν, Ἡρακλέος ἱερὸν ἔρνος,
Πάντοσε πορφυρέαισι περιζώστρῃσιν ἑλικτάν.
Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Καί μ' εἰ μὲν κ' ἐδέχεσθε, τάδ' ἦς φίλα· καὶ γὰρ ἐλαφρός
Καὶ καλὸς πάντεσσι μετ' ἠιθέοισι καλεῦμαι. 125
Εὗδόν τ', εἴ κε μόνον τὸ καλὸν στόμα τεῦς ἐφίλασα.
Εἰ δ' ἄλλᾳ μ' ὠθεῖτε, καὶ ἁ θύρα εἴχετο μοχλῷ,
Πάντως καὶ πελέκεις καὶ λαμπάδες ἦνθον ἐφ' ὑμέας.
Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα.
Νῦν δὲ χάριν μὲν ἔφαν τᾷ Κύπριδι πρᾶτον ὀφείλειν· 130
Καὶ μετὰ τὰν Κύπριν τύ με δευτέρα ἐκ πυρὸς εἵλευ,
Ὦ γύναι, ἐσκαλέσασα τεὸν ποτὶ τοῦτο μέλαθρον
Αὔτως ἡμίφλεκτον. Ἔρως δ' ἄρα καὶ Λιπαραίω
Πολλάκις Ἁφαίστοιο σέλας φλογερώτερον αἴθει.
Φράζεό μευ τὸν ἔρωθ' ὅθεν ἵκετο, πότνα Σελάνα. 135
Σὺν δὲ κακαῖς μανίαις καὶ παρθένον ἐκ θαλάμοιο
Καὶ νύμφαν ἐφόβησ' ἔτι δέμνια θερμὰ λιποῖσαν
Ἀνέρος. ὣς ὁ μὲν εἶπεν· ἐγὼ δέ οἱ ἁ ταχυπειθής
Χειρὸς ἐφαψαμένα μαλακῶν ἔκλιν' ἐπὶ λέκτρων·
Καὶ ταχὺ χρὼς ἐπὶ χρωτὶ πεπαίνετο, καὶ τὰ πρόσωπα 140
Θερμότερ' ἦς ἢ πρόσθε, καὶ ἐψιθυρίσδομες ἁδύ.
Χ' ὡς κά τοι μὴ μακρὰ φίλα θρυλέοιμι Σελάνα,
Ἐπράχθη τὰ μέγιστα, καὶ ἐς πόθον ἤνθομες ἄμφω.
Κ' οὔτε τι τῆνος ἐμὶν ἐπεμέμψατο μέσφα τό γ' ἐχθές,
Οὔτ' ἐγὼ αὖ τήνῳ. ἀλλ' ἦνθέ μοι ἅ τε Φιλίστας 145
Μάτηρ τᾶς γ' ἁμᾶς αὐλητρίδος, ἅ τε Μελιξοῦς
Σάμερον, ἁνίκα πέρ τε ποτ' ὠρανὸν ἔτραχον ἵπποι,
Ἀῶ τὰν ῥοδόπαχυν ἀπ' Ὠκεανοῖο φέροισαι·
Κεἶπέ μοι ἄλλα τε πολλὰ, καὶ ὡς ἄρα Δέλφις ἔραται.
Κεἴτε νιν αὖτε γυναικὸς ἔχει πόθος, εἴτε καὶ ἀνδρός, 150
Οὐκ ἔφατ' ἀτρεκὲς ἴδμεν, ἀτὰρ τόσον, αἰὲν Ἔρωτος
Ἀκράτω ἐπεχεῖτο, καὶ ἐς τέλος ᾤχετο φεύγων,
Καὶ φάτο οἱ στεφάνοισι τὰ δώματα τῆνα πυκάσδειν.
Ταῦτά μοι ἁ ξείνα μυθήσατο· ἔστι δ' ἀλαθής.
Ἦ γάρ μοι καὶ τρὶς καὶ τετράκις ἄλλοκ' ἐφοίτη, 155

Dic mei amorem unde venit, veneranda Luna.
Et mei color quidem similis fiebat saepe thapso:
Fluebant autem ex capite omnes capilli: ipsa autem reliqua
Ossa adhuc erant & pellis. & ad cuius me non contuli,
Vel cuius reliqui vetulae domum, quae incantaret?
Sed erat nullum levamen: tempus autem conficiebatur fugiens.
Dic mei amorem unde venit, veneranda Luna.
Atque ita famulae verum sermonem dixi,
Eia age Thestyli, mihi difficilis morbi inveni aliquod remedium.
Totam tenet me miseram Myndius: sed iens
Observato ad Timagetis palaestram.
Illuc enim vadit, ibi autem ei dulce sedere.
Dic mei amorem unde venit, veneranda Luna.
Et quum eum esse cognoveris solum, tacita nuta.
Et dic quod Simaetha te vocat, & duc huc.
Sic dixi: illa vero abiuit, & duxit nitentem cute
In meas aedes Delphin. ego vero eum ut sensi
Nuper portae limen superantem pede levi,
(Dic mei amorem unde venit, veneranda Luna.)
Tota longe frigidior nive facta sum: de fronte autem
Sudor meus stillabat similiter udis roribus.
Nec quicquam loqui poteram, ne quantum quidem in somno
Ganniunt clamantes dilectam ad matrem filii:
Sed congelata sum discerniculo pulchrum corpus undique similis.
Dic mei amorem unde venit, veneranda Luna.
Et me intuitus crudelis, in terram oculos figens,
Sedit in lecto, & sedens dixit sermonem,
Certe me Simaetha tantum praevenisti quantum ego
Olim formosum currens superavi Philinum,
In tuam vocans hanc domum, ut adessem praesens.
Dic mei amorem unde venit, veneranda Luna.
Venissem enim & ego, per dulcem venissem amorem,
Vel tertius vel quartus existens amicus statim nocte,
Poma in sinu Dionysii servans,
Capite autem gerens populum, Herculis sacram plantam
Undique purpureis circum vittis involutam.
Dic mei amorem unde venit, veneranda Luna.
Et me si recepissetis, ita acquievissem: etenim levis
Et pulcher omnes inter iuvenes vocor.
Quievissem autem si tantum pulchrum os tuum suaviatus fuissem:
Sin alio me repulissetis, & ianua exclusa fuisset vecte,
Omnino & bipennes & faces volassent ad vos.
Dic mei amorem unde venit, veneranda Luna.
Nunc autem gratiam quidem dixi Veneri primum (me) debere:
Et post Venerem, tu me secunda ex igne eripuisti,
O mulier, accersens tuam ad hanc domum
Semiustum. Amor enim vel Liparaeo
Saepe Vulcano flammam ardentiorem excitat.
Dic mei amorem unde venit, veneranda Luna.
Et vesanis cum furoribus vel virginem ex thalamo
Et nympham exterruit adhuc cubilia calida linquentem
Viri. Haec ille dixit: ego autem credula
Manum tangens molles inclinavi ad lectos:
Et cito corpus corpore depsebatur, & vultus
Calidiores erant quam antea: & susurrabamus suaviter.
Ut ne longum narrando faciam, dilecta Luna,
Perfecta sunt summa, & quo cupiebamus uterque pervenimus.
Et neque ille me quicquam accusavit usque ad proximum diem
Neque ego vicissim illum. Sed venit ad me Philistae
Mater illius mea tibicina, atque Melixus
Hodie, quando ad caelum currebant equi,
Auroram roseam ab Oceano ferentes:
Et dixit mihi aliaque multa, & quod Delphis amat.
Verum an foemina teneat eum amor, an maris,
Negavit se verum scire: at tantum semper amoris
Mero infundebat, tandemque abiit fugiens:
Et dixit eius coronis domos illas ornare.
Haec mihi hospes narravit: est autem verax.
Certe enim ad me & ter & quater alias veniebat,

Et apud me ponebat Doricam saepe pyxidem.
Nūc autē duodecimus dies (agitur) ex quo ipsum nūquā vidi.
Nonne aliquas alias delicias habet, nostri autē oblitus est?
Nunc tamen philtris (eum) aggrediar: quod si praeterea me
Offendat, Orci fores per parcas pulsabit.
Talia ei in cista mala pharmaca dico seruare,
Assyrio domina ab hospite quae didici.
Sed tu quidem vale, & ad Oceanum verte equos
Veneranda: ego autem feram meum dolorem, sicut suscepi.
Vale Luna nitido corpore: valete & alia
Sydera, quae placidae currum noctis comitamini.

CAPRARIVS, VEL AMARYLLIS, vel Comessator. Idyllium III.

VADO ad Amaryllida. meae autem caprae
Pascuntur in monte, & Tityrus ipsas agit.
Tityre mihi bene dilecte, pasce capras,
Et ad fontem duc o Tityre: & integrum caprum
Illum Libycum album caueto, ne te cornu feriat.
O gratiosa Amaryllis, quid me non amplius in antro
Procumbens vocas amatorculum? nunquid me odisti?
An tibi simus videor propius esse,
Nympha, & promissa barba? vt me suspendam efficies.
Ecce tibi decem poma affero: illinc decerpsi
Vnde me iussisti decerpere tu: & cras altera tibi afferam.
Respice, quaeso, acerbum meum dolorem. vtinam fierem
Susurrans apis, & in tuum antrum venirem,
Hederam subiens, & filicem qua tu ornaris.
Nunc scio quid sit Amor, saeuus (est) deus, certè leaena
Mammam suxit, & in saltibus eum educauit mater:
Qui me penitus vrens ad ipsa ossa vsque penetrat.
O formosis oculis praedita, lapis merus: o nigro supercilio
Nympha, amplectere me caprarium, vt te osculer.
Inest etiam inanibus osculis suauis voluptas.
Coronam discerpere me statim minutas in partes facies,
Quam tibi ego Amarylli dilecta ex hedera seruo,
Intertextis folliculis & odorato apio.
Hei mihi, quid me fiet? cur me perditum non audis?
Pellicea exutus, in vndas illas saltabo,
Vbi thynnos speculatur Olpis piscator.
Etsi non moriar, tu tamen inde voluptatem capies.
Cognoui nuper, quum quaererem an amares me,
Telephilon allisum nullum edidit sonum,
Sed frustra mollis in brachio tabefactum est.
Dixit & Agraeo, vera cribro vaticinans,
Spicilega, mercede conducta, quòd ego quidem
Tibi totus incumbo: tu autem nihili me facis.
Certè tibi albam gemelliparam capram seruo,
Quam à me & filia Mermnonis Erithacis fusci coloris
Petit: & dabo ei, quoniam tu mihi delicias.
Saltat oculus meus dexter: nunquid videbo
Ipsam? cantabo ad pinum hic reclinatus:
Et me fortè aspiciet: quoniam non adamantina est.
Hippomenes quum iam virginem vellet ducere vxorem,
Poma in manibus capiens, cursum perfecit: Atalanta autē,
Vt vidit, vt insaniuit, vt in altum incidit amorem.
Egit armentum & vates ab Othry monte Melampus
In Pylum: illa verò Biantis in amplexu iacuit
Mater gratiosa valde prudentis Alphesiboeae.
Formosam verò Venerem in montibus oues pascens
Nonne adeo Adonis in magnam adegit rabiem,
Vt ne mortuum quidem illum à suo amplexu dimittat?
Beatus quidem mihi (est) aeternum somnum dormiens
Endymion, beatum autem duco dilecta mulier Iasiona,
Qui tot consecutus est quot non audietis profani.
Doleo caput: tibi autem non est curae. non amplius canam,
Iacebo hic stratus, & lupi hic me edent:
Vt istud tibi (quasi) mel dulce in gutture fiat.

Καὶ παρ' ἐμὶν ἐτίθει τὰν Δωρίδα πολλάκις ὄλπαν.
Νῦν δέ τε δωδεκαταῖος ἀφ' ὅτε τοι οὐδὲ ποτεῖδον.
Ἦ ῥ' οὐκ ἄλλο τι τερπνὸν ἔχει, ἀμὲ δ' ἐκλελάθασται;
Νῦν μὲν τοῖς φίλτροις καταδήσομαι· αἰ δ' ἔτι κἀμὲ
Λυπῇ, τὰν Ἀΐδαο πύλαν ναὶ Μοίρας ἀραξεῖ. 160
Τοῖά οἱ ἐν κίστᾳ κακὰ φάρμακα φαμὶ φυλάσσειν,
Ἀσσυρίω δέσποινα παρὰ ξείνοιο μαθοῖσα.
Ἀλλὰ τὺ μὲν χαίροισα ποτ' Ὠκεανὸν τρέπε πώλους,
Πότνι'· ἐγὼ δ' οἰσῶ τὸν ἐμὸν πόθον ὥσπερ ὑπέσταν.
Χαῖρε Σεληναία λιπαρόχροε, χαίρετε δ' ἄλλοι 165
Ἀστέρες, εὐκάλοιο κατ' ἄντυγα Νυκτὸς ὀπαδοί.

ΑΙΠΟΛΟΣ, Η ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ, εἰδύλλιον γ.

Κωμάσδω ποτὶ τὰν Ἀμαρυλλίδα· ταὶ δέ μοι αἶγες
Βόσκονται κατ' ὄρος, καὶ ὁ Τίτυρος αὐτὰς ἐλαύνει.
Τίτυρ' ἐμὶν τὸ καλὸν πεφιλημένε, βόσκε τὰς αἶγας,
Καὶ ποτὶ τὰν κράναν ἄγε Τίτυρε· καὶ τὸν ἐνόρχαν
Τὸν Λιβυκὸν κνάκωνα φυλάσσεο μή τυ κορύψῃ. 5
Ὦ χαρίεσσ' Ἀμαρυλλί, τί μ' οὐκέτι τοῦτο κατ' ἄντρον
Παρκύπτοισα καλεῖς τὸν ἐρωτύλον; ἦ ῥά με μισεῖς;
Ἦ ῥά γέ τοι σιμὸς καταφαίνομαι ἐγγύθεν ἦμεν,
Νύμφα, καὶ προγένειος; ἀπάγξασθαί με ποιησεῖς.
Ἠνίδε τοι δέκα μᾶλα φέρω· τηνῶθε καθεῖλον, 10
Ὦ μ' ἐκέλευ καθελεῖν τύ· καὶ αὔριον ἄλλά τοι οἰσῶ.
Θᾶσαι μάν· θυμαλγὲς ἐμὸν ἄχος· αἴθε γενοίμαν
Ἁ βομβεῦσα μέλισσα, καὶ ἐς τεὸν ἄντρον ἱκοίμαν,
Τὸν κισσὸν διαδὺς καὶ τὰν πτέριν ᾇ τὺ πυκάσδῃ.
Νῦν ἔγνων τὸν Ἔρωτα· βαρὺς θεός· ἦ ῥα λεαίνας 15
Μαζὸν ἐθήλαζε, δρυμῷ τέ μιν ἔτραφε ματήρ,
Ὅς με κατασμύχων καὶ ἐς ὀστίον ἄχρις ἰάπτει.
Ὦ τὸ καλὸν ποθορεῦσα, τὸ πᾶν λίθος· ὦ κυάνοφρυ
Νύμφα, πρόσπτυξαί με τὸν αἰπόλον, ὥς τυ φιλάσω.
Ἔστι καὶ ἐν κενεοῖσι φιλάμασιν ἁδέα τέρψις. 20
Τὸν στέφανον τιλαί με κατ' αὐτίκα λεπτὰ ποησεῖς,
Τόν τοι ἐγὼν Ἀμαρυλλὶ φίλα κισσοῖο φυλάσσω,
Ἐμπλέξας καλύκεσσι καὶ εὐόδμοισι σελίνοις.
Ὤμοι ἐγὼν, τί πάθω; τί ὁ δύσσοος; οὐχ ὑπακούεις;
Τὰν βαίταν ἀποδὺς εἰς κύματα τηνῶ ἀλεῦμαι, 25
Ὧπερ τὼς θύννως σκοπιάζεται Ὄλπις ὁ γριπεύς.
Κἤκα μὴ 'ποθάνω, τό γε μὰν τεὸν ἁδὺ τέτυκται.
Ἔγνων πρᾶν, ὅκα μευ μεμναμένω εἰ φιλέεις με,
Οὐδὲ τὸ τηλέφιλον ποτεμάξατο τὸ πλατάγημα,
Ἀλλ' αὔτως ἁπαλῷ ποτὶ πάχεος ἐξεμαράνθη. 30
Εἶπε καὶ Ἀγροιὼ τἀλαθέα κοσκινόμαντις,
Ἁ πρᾶν ποιολογεῦσα παραιβάτις, οὕνεκ' ἐγὼ μὲν
Τὶν ὅλος ἔγκειμαι, τὺ δέ μευ λόγον οὐδένα ποιῇ.
Ἦ μάν τοι λευκὰν διδυματόκον αἶγα φυλάσσω,
Τάν με καὶ ἁ Μέρμνωνος Ἐριθακὶς ἁ μελανόχρως 35
Αἰτεῖ· καὶ δωσῶ οἱ, ἐπεὶ τύ μοι ἐνδιαθρύπτῃ.
Ἅλλεται ὀφθαλμός μευ ὁ δεξιός· ἆρά γ' ἰδησῶ
Αὐτάν; ἀσεῦμαι ποτὶ τὰν πίτυν ὧδ' ἀποκλινθείς·
Καί κέ μ' ἴσως ποτίδοι, ἐπεὶ οὐκ ἀδαμαντίνα ἐστί.
Ἱππομένης ὅκα δὴ τὰν παρθένον ἤθελε γᾶμαι, 40
Μᾶλ' ἐν χερσὶν ἑλὼν δρόμον ἄνυεν· ἁ δ' Ἀταλάντα
Ὡς ἴδεν, ὡς ἐμάνη, ὡς ἐς βαθὺν ἅλατ' ἔρωτα.
Τὰν ἀγέλαν χὠ μάντις ἀπ' Ὄθρυος ἆγε Μελάμπους
Ἐς Πύλον· ἁ δὲ Βίαντος ἐν ἀγκοίνῃσιν ἐκλίνθη
Μάτηρ ἁ χαρίεσσα περίφρονος Ἀλφεσιβοίας. 45
Τὰν δὲ καλὰν Κυθέρειαν ἐν ὤρεσι μᾶλα νομεύων
Οὐχ οὕτως ὥδωνις ἐπὶ πλέον ἄγαγε λύσσας,
Ὥστ' οὐδὲ φθίμενόν μιν ἄτερ μαζοῖο τίθητι;
Ζαλωτὸς μὲν ἐμὶν ὁ τὸν ἄτροπον ὕπνον ἰαύων
Ἐνδυμίων· ζαλῶ δέ, φίλα γύναι, Ἰασίωνα, 50
Ὃς τόσσων ἐκύρησεν ὅσ' οὐ πευσεῖσθε βέβαλοι.
Ἀλγέω τὰν κεφαλάν· τὶν δ' οὐ μέλει. οὐκέτ' ἀείδω,
Κεισεῦμαι δὲ πεσών, καὶ τοὶ λύκοι ὧδέ μ' ἔδονται.
Ὡς μέλι τοι γλυκὺ τοῦτο κατὰ βρόχθοιο γένοιτο.

ΝΟΜΕΙΣ, εἰδύλλιον δ'.

ΒΑΤΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΥΔΩΝ.

Βάττος.

Εἰπέ μοι ὦ Κορύδων, τίνος αἱ βόες; ἦ ῥα Φιλώνδα,

Κορύδων.

Οὐκ, ἀλλ' Αἴγωνος· βόσκειν δέ μοι αὐτὰς ἔδωκεν.

Βάττος.

Ἦ πᾳ ψε κρύβδαν τὰ ποθέσπερα πάσας ἀμέλγες;

Κορύδων.

Ἀλλ' ὁ γέρων ὑφίητι τὰ μοσχία, κἠμὲ φυλάσσει.

Βάττος.

Αὐτὸς δ' ἐς τίν' ἄφαντος ὁ βουκόλος ᾤχετο χώραν; 5

Κορύδων.

Οὐκ ἄκουσας; ἄγεν νιν ἐπ' Ἀλφεὸν ᾤχετο Μίλων.

Βάττος.

Καὶ πόκα τῆνος ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀπώπει;

Κορύδων.

Φαντί νιν Ἡρακλῆϊ βίην καὶ* κάρτος ἐρίσδειν.

Βάττος.

Κἤμ' ἔφαθ' ἁ μάτηρ Πολυδεύκεος ἦμεν ἀμείνω.

Κορύδων.

Κᾤχετ' ἔχων σκαπάναν τε καὶ εἴκατι* τουτόθε μᾶλα. 10

Βάττος.

Πείσαι τοι Μίλων καὶ τὼς λύκος αὐτίκα λυσσῆν.

Κορύδων.

Ταὶ δαμάλαι δ' αὐτὸν μυκώμεναι αἵδε ποθεῦντι.

Βάττος.

Δειλαῖαί γ' αὗται, τὸν βουκόλον ὡς κακὸν εὗρον.

Κορύδων.

Ἦ μὰν δειλαῖαί γα, καὶ οὐκέτι λῶντι νέμεσθαι.

Βάττος.

Τήνας μὰν δή τοι τᾶς πόρτιος αὐτὰ λέλειπται 15
Τὠστία. μὴ πρῴκας σιτίζεται, ὥσπερ ὁ τέττιξ;

Κορύδων.

Οὐ Δᾶν, ἀλλ' ὁκὰ μέν νιν ἐπ' Αἰσάροιο νομεύω,
Καὶ μαλακῶ χόρτοιο καλὸν κομιδᾶ δίδωμι·
Ἄλλοκα δ' ἐσκιρτῇ τὸ βαθύσκιον ἀμφὶ Λάτυμνον.

Βάττος.

Λεπτὸς* μὰν χὠ ταῦρος ὁ πυρρίχος· αἴθε λάχοιεν 20
Τοὶ τῶ Λαμπριάδα, τοὶ δαμόται, ὅκκα θύωντι
Τᾷ Ἥρᾳ, τοιόνδε· κακοχράσμων γὰρ ὁ δᾶμος.

Κορύδων.

Καὶ μὰν ἐς τὸ* Μάλιμνον ἐλαύνεται, ἔς τε τὰ Φύσκω,
Καὶ ποτὶ τὸν Νήαιθον, ὅπα καλὰ πάντα φύοντι,
Αἰγίπυρος, καὶ κνύζα, καὶ εὐώδης μελίτεια. 25

Βάττος.

Φεῦ φεῦ βασεῦνται καὶ ταὶ βόες, ὦ τάλαν Αἴγων,
Εἰς Ἀΐδαν, ὅκα καὶ τὺ κακᾶς ἠράσσαο νίκας.
Χ' ἁ σύριγξ εὐρῶτι παλύνεται, ἅν ποτ' ἐπάξα.

Κορύδων.

Οὐ τήνα γ', οὐ Νύμφας· ἐπεὶ ποτὶ Πῖσαν ἀφέρπων,
Δῶρον ἐμοί νιν ἔλειπεν· ἐγὼ δέ τις εἰμὶ μελικτάς, 30
Κεὖ μὲν τὰ Γλαύκας ἀγκρούομαι, εὖ δὲ τὰ Πύρρω·
Αἰνέω τάν τε Κρότωνα· καλὰ πόλις ἅ τε Ζάκυνθος,
Καὶ τὸ ποταῷον τὸ Λακίνιον, ᾇπερ ὁ πύκτας
Αἴγων ὀγδώκοντα μόνος κατεδαίσατο μάζας·
Τηνεὶ καὶ τὸν ταῦρον ἀπ' ὤρεος ἆγε πιάξας 35
Τᾶς ὁπλᾶς, κἤδωκ' Ἀμαρυλλίδι· ταὶ δὲ γυναῖκες
Μακρὸν ἀνάυσαν, χὠ βουκόλος ἐξεγέλασσεν.

Βάττος.

Ὦ χαρίεσσ' Ἀμαρυλλί, μόνας σέθεν οὐδὲ θανοίσας
Λασεύμεσθ'· ὅσον αἶγες ἐμὶν φίλαι, ὅσσον ἀπέσβας.
Αἰαῖ τῶ σκληρῶ μάλα δαίμονος, ὅς με λελόγχει. 40

Κορύδων.

Θαρσεῖν χρὴ φίλε Βάττε· τάχ' αὔριον ἔσσετ' ἄμεινον.
Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες.

PASTORES, Idyllium quartum.

BATTVS ET CORYDON.

Battus.

DIC mihi ô Corydon, cuius hæ boues? an Philondæ?

Corydon.

Non: verùm Ægonis: vt pascerem autem mihi ipsas dedit.

Battus.

Num eas alicubi clàm vespere omnes mulges?

Corydon.

Atqui senex summittit vitulos, & me obseruat.

Battus.

Ipse autem in quam euanuit bubulcus abiens regionem?

Corydon.

Nónne audiuisti? cum abduxit in Alpheum abiens Milo.

Battus.

Et quando ille oleum oculis vidit?

Corydon.

Aiunt eum cum Hercule viribus & robore certare.

Battus.

Et me dixit mater Polluce esse fortiorem.

Corydon.

Et abijt habens ligonémque & vigenti hinc oues.

Battus.

Persuaserit, credo, Milo lupis, vt statim fiant rabidi.

Corydon.

Buculæ autem eum mugientes adeo desiderant.

Battus.

Miseræ istæ, quàm malum bubulcum nactæ sunt.

Corydon.

Miseræ certè: nam nolunt amplius pasci.

Battus.

Illius certè vitulæ ipsa tantùm reliqua sunt
Ossa, num rore vescitur, quemadmodum cicada?

Corydon.

Non per terram: nam aliquando ipsam ad Æsarum pasco,
Et mollis herbæ bonum fasciculum do:
Aliquando autem saltat vmbrosum circa Latymnum.

Battus.

Macilentus planè & taurus ille rufus: vtinam sortiantur
Lampriadis populares, quando sacrificant
Iunoni talem: improbus enim populus.

Corydon.

Ad paludis etiam ostium agitur, & ad Physcum,
Et ad Neæthum: vbi præclara omnia nascuntur
Ægipyrus, & cnyza, & odorifera melissa.

Battus.

Pape papæ ibunt & hæ boues, ô miser Ægon,
Ad Orcum, quando & tu infælicem appetis victoriam.
Et hæc fistula situ obducitur, quam quondam compegisti.

Corydon.

Non illa non per nymphas, quoniam ad Pisam abiens,
Dono mihi ipsam reliquit. ego autem quidam sum cantor.
Et bene quidem illa Glaucæ carmina accino, bene autem
Pyrrhi.
Laudo Crotonem: pulchra ciuitas Zacynthus,
Et quod orientem spectat Lacinium, vbi ille pugil
Ægon octoginta solus vorauit placentas:
Illic & taurum à monte duxit prehendens
Vngulas, & dedit Amaryllidi: mulieres verò
Alta voce acclamarunt, & bubulcus risit.

Battus.

O gratiosa Amarylli, solius tui ne quidem mortuæ
Obliuiscemur, quātū capræ mihi charæ, tātū mihi chara in-
Heu heu diram valde sortem, quæ me sortita est. (teristi.

Corydon.

Fidere oportet chare Batte: forsitan cras erit melius.
Spes in viuis, desperati autem mortui.

γ. κάματον
γ. πεντήκ.
γ. [illegible]
γ. [illegible]

Et Iupiter interdum est serenus, interdum pluit.

Battus.

Fide. pelle deorsum vitulos: nam olea
Ramum rodunt perditi. abi tu albe.

Corydon.

Abi Cymetha ad collem: non audis?
Veniam per Pana, malum rem tibi statim daturus,
Nisi abis istinc. vide, iterum eò accedit.
Vtinam esset mihi curuum pedum, vt te verberarem.

Battus.

Aspice me ô Corydon per Iouem. nam spina
Modò me hic sauciauit sub malleolum, vt verò alti
Hi aculei sunt: male vitula pereat.
In hanc inhians sauciatus sum. nunquid vides?

Corydon.

Ita ita, & vnguibus eam teneo. en eam ipsam.

Battus.

Quantula est spina, & quantum virum domat.

Corydon.

In montem quum venis, ne discalceatus venias ô Batte:
In monte enim rubique & tribuli germinant.

Battus.

Dic age mihi Corydon, ille vetulus nunquid adhuc molit
Illam nigra supercilia habentem amicam, quam olim deperibat?

Corydon.

Nuper ô miser. paulo antè ipse mecs ingressus,
Et in stabulum deprehendi eum in ipso opere.

Battus.

Euge ô homo salacissime: natura tua vel cum satyris
Propius vel cum faunis, quibus exilia crura sunt, certauerit.

* ἐνδό- τρας. ἢ ἐπίβαι- τρας.

VIATORES SEV BVCOLIASTÆ, Idyllium V.

COMATAS ET LACON.

CAPRÆ meæ illum pastorem Sybaritam
Fugite Laconem: meis pellem caprinam heri furatus est.

Lacon.

Nonne à fonte hinc agnæ fugietis? nonne aspicitis
Qui paulo ante meam fistulam furatus est Comatam?

Comatas.

Quam fistulam? tu enim quam serue Sybarita
Possedisti fistulam? quid? annon cum Corydone
Sufficit tibi stipula arundinem stridere tenenti?

Lacon.

Quam mihi dedit Lycon, ô liber. tibi autem qualem
Lacon furatus olim abiit pellem? dic Comata:
Nam ne Eumaræ quidem hero tuo erat in qua cubaret.

Comatas.

Quam Crocylus mihi dedit, variam quando sacrificauit
Nymphis capram. tu autem improbe etiam tunc tabescebas
Inuidens, & nunc me tandem nudum fecisti.

Lacon.

Non per ipsum Pana littoralem, non tibi Lacon
Pellem ademit filius Calæthidis: quod si fallo, de illa
Petra, ô homo, furens in Crathin desiliam.

Comatas.

Nec etiam non per ipsas palustres ô bone nymphas
(Quæ mihi propitiæ & beneuolæ sint.)
Non tuam fistulam furtum furatus est Comatas.

Lacon.

Si tibi credam, Daphnidis dolores perferam.
Sed enim si vis hœdum ponere (est quidem nihil
Sacrum) cantu tecum certabo, donec te victum fatearis.

Comatas.

Sus contra Mineruam certamen suscepit: ecce tamen stat
Hic hœdus: sed age, tu quoque saginatum agnum contra statue.

Χὡ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ' ὕει.

Βάττος.

Θαρσέω. βάλλ' ἐκάτωθε τὰ μοσχία· τᾶς γὰρ ἐλαίας
Τὸν θαλλὸν τρώγοντι τὰ δύσσοα, σίττ' ὁ λέπαργος. 45

Κορύδων.

Σίττ' ἁ Κυμαίθα ποτὶ τὸν λόφον. οὐκ ἐσακούεις;
Ἡξῶ ναὶ τὸν Πᾶνα, κακὸν τέλος αὐτίκα δωσῶν,
Εἰ μὴ ἄπει τουτῶθεν. ἴδ' αὖ πάλιν ἅδε ποθέρπει.
Εἴθ' ἦς μοι ῥοικὸν τὸ λαγωβόλον, ὥς τυ πάταξα.

Βάττος.

Θᾶσαί μ' ὦ Κορύδων ποτὶ τῶ Διός, ἁ γὰρ ἄκανθα 50
Ἁρμοῖ μ' ὧδ' ἐπάταξ' ὑπὸ τὸ σφυρόν. ὡς δὲ βαθεῖαι
Ταὶ ἀτρακτυλλίδες ἐντί· κακῶς ἁ πόρτις ὄλοιτο.
Εἰς ταύταν ἐτύπην χασμεύμενος. ἦ ῥά γε λεύσσεις;

Κορύδων.

Ναὶ ναὶ, τοῖς ὀνύχεσσιν ἔχω γέ νιν. ἅδε καὶ αὐτά.

Βάττος.

Ὁσσίχον ἐστὶ τὸ τύμμα, καὶ ἁλίκον ἄνδρα δαμάσδει. 55

Κορύδων.

Εἰς ὄρος ὅκχ' ἕρπῃς, μὴ ἀνάλιπος ἔρχεο Βάττε·
Ἐν γὰρ ὄρει ῥάμνοι τε καὶ ἀσπάλαθοι κομόωντι.

Βάττος.

Εἴπ' ἄγε μοι Κορύδων, τὸ γερόντιον ἦ ῥ' ἔτι μύλλει
Τήναν τὰν κυάνοφρυν ἐρωτίδα, τᾶς ποτ' ἐκνίσθη;

Κορύδων.

Ἀκμάν γ' ὦ δείλαιε· πρᾶν γε μὲν αὐτὸς ἐπενθών, 60
Καὶ ποτὶ τᾷ * μάνδρᾳ κατελάμβανον, ἆμος ἐνήργει.

Βάττος.

Εὖγ' ὤνθρωπε φιλοῖφα· τό τοι γένος ἢ σατυρίσκοις
Ἐγγύθεν ἢ Πάνεσσι κακοκνάμοισιν ἐρίσδει.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΙ Η ΒΟΥΚΟΛΙΑΣΤΑΙ, εἰδύλλιον ε.

ΚΟΜΑΤΑΣ ΚΑΙ ΛΑΚΩΝ.

Κομάτας.

ΑΙΓΕΣ ἐμαὶ τῆνον τὸν ποιμένα τὸν Συβαρίταν
Φεύγετε τὸν Λάκωνα· τό μευ νάκος ἐχθὲς ἔκλεψεν.

Λάκων.

Οὐκ ἀπὸ τᾶς κράνας; σίττ' ἀμνίδες· οὐκ ἐσορῆτε
Τόν μευ τὰν σύριγγα πρώαν κλέψαντα Κομάταν;

Κομάτας.

Τὰν ποίαν σύριγγα; τὺ γάρ ποκα δῶλε Σιβύρτα 5
Ἐκτάσω σύριγγα, τί δ' οὐκέτι σὺν Κορύδωνι
Ἀρκεῖ τοι καλάμας αὐλὸν ποππύσδεν ἔχοντι;

Λάκων.

Τάν μοι ἔδωκε Λύκων, ὡλεύθερε. τὶν δὲ τὸ ποῖον
Λάκων ἀνκλέψας ποκ' ἔβα νάκος, εἰπὲ Κομάτα·
Οὐδὲ γὰρ Εὐμάρᾳ τῷ δεσπότᾳ ἦς τοι ἐνεύδειν. 10

Κομάτας.

Τὸ Κροκύλος μοι ἔδωκε, τὸ ποικίλον, ἁνίκ' ἔθυσε
Ταῖς νύμφαις τὰν αἶγα. τὺ δ' ὦ κακὲ καὶ τόκ' ἐτάκευ
Βασκαίνων, καὶ νῦν με τὰ λοίσθια γυμνὸν ἔθηκας.

Λάκων.

Οὐ μ' αὐτὸν τὸν Πᾶνα τὸν ἄκτιον, οὔ τί γε Λάκων
Τὰν βαίταν ἀπέδυσ' ὁ Καλαίθιδος· ἢ κατὰ τήνας 15
Τᾶς πέτρας, ὤνθρωπε, μανεὶς ἐς Κρᾶθιν ἁλοίμαν.

Κομάτας.

Οὐ μὰν οὐ ταύτας τὰς λιμνάδας ὠγαθὲ νύμφας,
(Αἵτε μοι ἵλαοί τε καὶ εὐμενέες τελέθοιεν)
Οὔ τευ τὰν σύριγγα λαθὼν ἔκλεψε Κομάτας.

Λάκων.

Αἴ τοι πιστεύσαιμι, τὰ Δάφνιδος ἄλγε' ἀροίμαν. 20
Ἀλλ' ὦν αἴ κα λῇς ἔριφον θέμεν, ἐστὶ μὲν οὐδὲν
Ἱερὸν, ἀλλ' ἄγε τοι διαείσομαι, ἔστε κ' ἀπείπῃς.

Κομάτας.

Ὗς ποτ' Ἀθηναίαν ἔριν ἤρισεν. ἠνίδε κεῖται
Ὥριφος· ἀλλ' ἄγε καὶ τὺ τὸν εὔβοτον ἀμνὸν ἔρειδε.

Καὶ τῶς

Λάκων.

Καὶ πῶς, ὦ κίναδος, τὺ τάδ' ἐσσεῖται ἐξ ἴσω ἄμμιν; 25
Τίς τρίχας ἀντ' ἐρίων ἐποκίξατο; τίς δὲ παρεύσας
Αἰγὸς πρατοτόκοιο, κακὰν κύνα βδάλλεν αἱρεῖ;

Κομάτας.

Ὅστις νικασεῖν τὸν πλατίον ὡς τὺ πεποίθεις,
Σφὰξ βομβέων τέττιγος ἐναντίον· ἀλλ' ἐπεὶ οὔτοι
Ὡσεῖ ἔριφος τοι ἀξιόχρεως, ἠνίδε τράγος· ἔρισδε. 30

Λάκων.

Μὴ σπεῦδ'· οὐ γάρ τοι πυρὶ θάλπεαι. ἅδιον ᾀσῇ
Τᾷδ' ὑπὸ τὰν κότινον καὶ τἄλσεα ταῦτα καθίξας.
Ψυχρὸν ὕδωρ τουτεῖ καταλείβεται, ὧδε πεφύκει
Ποία, χἀ στιβὰς ἅδε, καὶ ἀκρίδες ὧδε λαλεῦντι.

Κομάτας.

Ἀλλ' οὔτι σπεύδω· μέγα δ' ἄχθομαι εἰ τύ με τολμῇς 35
Ὄμμασι τοῖς ὀρθοῖσι ποτιβλέπειν, ὅν ποκ' ἐόντα
Παῖδ' ἔτ' ἐγὼν ἐδίδασκον· ἴδ' ἁ χάρις ἐς τί ποθέρπει.
Θρέψαι καὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας, ὥς τυ φάγωντι.

Λάκων.

Καὶ πόκ' ἐγὼν παρὰ τεῦ τι μαθὼν καλὸν ἢ καὶ ἀκούσας
Μέμναμ', ὦ φθονερὸν τὺ καὶ ἀπρεπὲς ἀνδρίον αὔτως; 40

Κομάτας.

Ἁνίκ' ἐπύγιζόν τυ, τὺ δ' ἄλγεες· αἱ δὲ χίμαιραι
Αἵδε κατεβληχῶντο, καὶ ὁ τράγος αὐτὰς ἐτρύπη.

Λάκων.

Μὴ βάθιον τήνω πυγίσματος, ὑβέ, ταφείης.
Ἀλλὰ γὰρ ἕρφ' ὧδ', ἕρπε, καὶ ὕστατα βουκολιαξῇ.

Κομάτας.

Οὐχ ἑρψῶ τηνεῖ· τουτεῖ δρύες, ὧδε κύπειρος, 45
Ὧδε καλὸν βομβεῦντι ποτὶ σμάνεσσι μέλισσαι·
Ἔνθ' ὕδατος ψυχρῶ κρᾶναι δύο· ταὶ δ' ἐπὶ δένδρει
Ὄρνιχες λαλαγεῦντι· καὶ ἁ σκιὰ οὐδὲν ὁμοία
Τᾷ παρὰ τίν· βάλλει δὲ καὶ ἁ πίτυς ὑψόθε κώνοις.

Λάκων.

Ἦ μὰν ἀρνακίδας τε καὶ εἴρια τεῖδε πατησεῖς, 50
Αἴκ' ἔνθῃς, ὕπνω μαλακώτερα· ταὶ δὲ τραγεῖαι
Ταὶ παρὰ τὶν ὄσδοντι κακώτερον ἢ τύ περ ὄσδεις.
Στασῶ δὲ κρατῆρα μέγαν λευκοῖο γάλακτος
Ταῖς Νύμφαις, στασῶ δὲ καὶ ἁδέος ἄλλον ἐλαίω.

Κομάτας.

Αἰ δέ κα καὶ τὺ μόλῃς, ἁπαλὰν πτέριν ὧδε πατησεῖς, 55
Καὶ γλάχων' ἀνθεῦσαν· ὑπεσσεῖται δὲ χιμαιρᾶν
Δέρματα, τᾶν παρὰ τὶν μαλακώτερα τετράκις ἀρνῶν.
Στασῶ δ' ὀκτὼ μὲν γαυλὼς τῷ Πανὶ γάλακτος,
Ὀκτὼ δὲ σκαφίδας μέλιτος πλέα κηρί' ἐχοίσας.

Λάκων.

Αὐτόθε μοι ποτέρισδε, καὶ αὐτόθι βουκολιάσδευ. 60
Τὰν σαυτῶ πατέων ἔχε τὰς δρύας. ἀλλὰ τίς ἄμμε
Τίς κρινεῖ; αἴθ' ἔνθοι ποθ' ὁ βουκόλος ὧδ' ὁ Λυκώπας.

Κομάτας.

Οὐδὲν ἐγὼ τήνω ποτιδεύομαι· ἀλλὰ τὸν ἄνδρα,
Αἰ λῇς, τὸν δρυτόμον βωστρήσομες, ὃς τὰς ἐρείκας
Τήνας τὰς παρὰ τὶν ξυλοχίζεται· ἐστὶ δὲ Μόρσων. 65

Λάκων.

Βωστρέωμες. Κ. Τὺ κάλει νιν. Λ. Ἴθ', ὦ ξένε, μικκὸν ἄκουσον
Τεῖδ' ἐνθών· ἄμμες γὰρ ἐρίσδομες ὅστις ἀρείων
Βουκολιαστάς ἐστι. τὺ δ' ὦ φίλε μήτ' ἐμὲ Μόρσων
Ἐν χάριτι κρίνῃς, μήτ' ὦν τύγα τοῦτον ὀνάσῃς.

Κομάτας.

Ναὶ ποττᾶν Νυμφᾶν, Μόρσων φίλε, μήτε Κομάτᾳ 70
Τὸ πλέον ἰθύνῃς, μήτ' ὦν τύγα τῷδε χαρίξῃ.
Ἅδε τοι ἁ ποίμνα τῶ Θουρίω ἐστὶ Συβάρτα·
Εὐμάρα δὲ τὰς αἶγας ὁρῇς, φίλε, τῶ Συβαρίτα.

Λάκων.

Μή τύ τις ἠρώτη ποττῶ Διός, αἴτε Συβάρτα,
Αἴτ' ἐμόν ἐστιν, ὦ κακὲ, τὸ ποίμνιον; ὡς λάλος ἐσσί. 75

Κομάτας.

Βέλτισθ' οὗτος, ἐγὼ μὲν ἀλαθέα πάντ' ἀγορεύω,
Κοὐδὲν καυχέομαι· τὺ δ' ἄγαν φιλοκερτομὸς ἐσσί.

Lacon.

Et quomodo ó astute vulpes hæc erunt ex æquo nobis?
Quis pilos pro lanis totondit? quis autem præsente
Capra primipara, malam canem vult mulgere?

Comatas.

Quicunque vincere alium, vt tu, confidit,
Crabro strepens cicadam contra: sed enim nequaquam
Hædus par tibi (ecce hircus hic) certa.

Lacon.

Ne festina: non enim igne vreris: suauius cantabis
Hic sub oleastro & nemoribus his sedens.
Gelida aqua hic defluit: hic nata est
Herba, & thorus hic, & locustula hic canunt.

Comatas.

Atqui non festino: sed moleste admodum fero si tu me audes
Oculis rectis inspicere, quem ego olim quum esses
Puer adhuc ego docebam. en gratia quò recidit.
Nutrito & catulos lupi, nutrito canes, vt te comedant.

Lacon.

Et quando ego à te aliquid didicisse boni vel audisse
Memini, o inuide tu & turpis homuncio nullius vsus?

Comatas.

Quando pedicabam te, tu autem dolebas, capellæ autem
Hæ balabant, & hircus ipsas terebrabat.

Lacon.

Non profundius illa pedicatione gibbose sepultus sis.
Sed enim veni huc, veni, & postremum cantabis.

Comatas.

Non veniam illuc: hic quercus, hic cyperus,
Hic suaue susurrant in alnearibus apes:
Vbi aquæ gelidæ fontes duo: in arbore autem
Aues garriunt & vmbra nihil similis
Isti quæ est apud te, deijcit autem & pinus supernè nuces.

Lacon.

At mi agnorum pelles & lanas hic calcabis,
Si veneris, somno molliores: illæ autem pelles hircinæ
Quæ apud te sunt, olent peius quàm tu oles.
Statuam autem craterem magnum albi lactis
Nymphis, statuam autem & suauis alium olei.

Comatas.

Si autem & tu veneris, teneram filicem hic calcabis,
Et pulegium florens, sub sternentur autem capellarum
Pelles, his apud te molliores quadruplo agnorum.
Statuam autem octo quidem situlas Pani lactis,
Octo autem conchas mellis plenos fauos habentes.

Lacon.

Illinc mecum certa, & illinc bucolicum cane carmen.
Tuum ipsius solum calcans, habe quercus. sed quis nos
Quis iudicabit? vtinam venias bubulcus huc Lycopas.

Comatas.

Nihil ego illo opus habeo. sed hominem
Si vis, syluæcidam vocemus, qui ericas
Illas quæ sunt apud te scindit, est autem Morson.

Lacon.

Vocemus. Co. Tu voca eũ. La. Age, ò hospes, paulisper audi
Huc veniens: nos enim certamus vter melior
Cantor sit. tu autem ó amice neque pro me Morson
Per gratiam pronunties, neque etiam istum iuueris.

Comatas.

Ita per nymphas tu Morson, neque Comatæ
Plus tribuas, neque illi tu gratificeris.
Hic autem grex Thurij est Sybaritæ:
Eumaræ autem capras vides amice Sybaritæ.

Lacon.

Nunquis te rogabat per Iouem, an Sybaritæ,
An meus sit ó improbissime hic grex? vt loquax es.

Comatas.

Heus bone vir, equidem vera omnia dico,
Et mihi gloriatio autem valde mordax es.

Lacon.

Dic age, siquid dicendum habes: & hospitem in urbē rursus
Viuum dimitte ô Apollo, certe linguaculus es Comata.

Comatas.

Musæ me diligunt multo plus quàm cantorem
Daphnin: ego autem ipsis capellas duas nuper mactaui.

Lacon.

Etenim me Apollo diligit magnoperè, & pulchrum ei
Arietem ego pasco: carnea vero iam aduentant.

Comatas.

Præter duas reliquas geminiparas capras mulgeo:
Et me puella aspiciens, Ah miser, inquit, tu ipse mulges?

Lacon.

Papæ papæ, ac Lacon calathos ferè viginti implet
Caseo, & impubem in floribus puerum inquinat.

Comatas.

Petit & pomis caprarium Clearista,
Capras præteragentem, & suaue quiddam canit.

Lacon.

Et me Cratidas pastorem imberbis occurrens
Insanire facit: pulchra verò ad eius ceruicem quatitur coma.

Comatas.

At non conferenda sunt cynosbatus neque anemone
Cum rosis, quarum flores apud sepes nascuntur.

Lacon.

Neque enim etiam cum glandibus poma montana. Ista quidem habent
Tenuem ab ilice corticulam, illa verò mellis colorē referunt.

Comatas.

Et ego quidem dabo puellæ statim palumbum
Ex iunipero detractum: illic enim incubat.

Lacon.

Ego verò in vestem mollem vellus, quum totondero
Ouem nigram, Cratidæ donabo ipse.

Comatas.

Heus ab oleastro discedite capellæ: hic pascimini,
Ad accliuem hunc collem, vbi myrica.

Lacon.

Non à quercu heus tu Conare, tuq; Cynætha,
Hic pascemini ortum versus, sicut Phalarus?

Comatas.

Est autem mihi situla ex cupresso, est autem crater,
Opus Praxitelis: puellæ autem hæc seruo.

Lacon.

Et nobis est canis amans gregis, qui lupos strangulat
Quem puero donabo, feras omnes vt persequatur.

Comatas.

Locustæ quæ sepem supersaltatis meam
Ne meas lædatis vineas: sunt enim teneræ.

Lacon.

Cicadæ videtis caprarium vt ego irrito:
Sic & vos dum irritate messores.

Comatas.

Odi densarum caudarum vulpes, quæ vites Miconis
Semper venientes ad vesperas comedunt.

Lacon.

Etenim ego odi scarabeos, qui Philondæ
Ficos vorantes sublimes feruntur.

Comatas.

Nunquid non meministi quum ego te subagitaui, & tu ridens
Scitè te mouebas, & quercus tenebas illas?

Lacon.

Hoc quidem non memini: quum verò hic te vinctum
Eumaras purgauit, probè admodum hoc scio.

Comatas.

Iam aliquis ô Morson irritatur: non sensisti?
Vade, & Scillas veteres ex monumento statim euellito.

Lacon.

Et ego quidem vellico Morson quendam: & tu etiam vides.
Vade iam, & cyclaminum effodito ad Halenta.

Λάκων.

Εἶα λέγ', εἴ τι λέγεις, καὶ τὸν ξένον ἐς πόλιν αὖθις
Ζῶντ' ἄφες. ὦ παιάν, ὦ στωμύλος ἦσθα Κομάτα.

Κομάτας.

Ταὶ μοῖσαί με φιλεῦντι πολὺ πλέον ἢ τὸν ἀοιδὸν — 80
Δάφνιν· ἐγὼ δ' αὐταῖς χιμάρως δύο πρᾶν ποκ' ἔθυσα.

Λάκων.

Καὶ γὰρ ἔμ' ὡπόλλων φιλέει μέγα, καὶ καλὸν αὐτῷ
Κριὸν ἐγὼ βόσκω, τὰ δὲ κάρνεα καὶ δὴ ἐφέρπει.

Κομάτας.

Πλὰν δύο τὰς λοιπὰς διδυματόκος αἶγας ἀμέλγω·
Καί μ' ἁ παῖς ποθορεῦσα, τάλαν, λέγει, αὐτὸς ἀμέλγεις; — 85

Λάκων.

Φεῦ φεῦ, Λάκων τοι ταλάρως σχεδὸν εἴκοσι πληροῖ
Τυρῶ, καὶ τὸν ἄναβον ἐν ἄνθεσι παῖδα μολύνει.

Κομάτας.

Βάλλει καὶ μάλοισι τὸν αἰπόλον ἁ Κλεαρίστα,
Τὰς αἶγας παρελᾶντα, καὶ ἁδύ τι ποππυλιάσδει.

Λάκων.

Κἠμὲ γὰρ ὁ Κρατίδας τὸν ποιμένα λεῖος ὑπαντῶν — 90
Ἐκμαίνει· λιπαρὰ δὲ παρ' αὐχένα σείετ' ἔθειρα.

Κομάτας.

Ἀλλ' οὐ σύμβλητ' ἐστὶ κυνόσβατος οὐδ' ἀνεμώνα
Πρὸς ῥόδα, τῶν ἄνδηρα παρ' αἱμασιαῖσι πεφύκει.

Λάκων.

Οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἀκύλοις ὀρομαλίδες. αἳ μὲν ἔχοντι
Λεπτὸν ἀπὸ πρίνοιο λεπύριον, αἳ δὲ μελιχραί. — 95

Κομάτας.

Κἠγὼ μὲν δωσῶ τᾷ παρθένῳ αὐτίκα φάσσαν,
Ἐκ τᾶς ἀρκεύθω καθελών· τηνεῖ γὰρ ἐφίσδει.

Λάκων.

Ἀλλ' ἐγὼ ἐς χλαῖναν μαλακὸν πόκον, ὁππόκα πέξω
Τὰν οἶν τὰν πέλλαν, Κρατίδᾳ δωρήσομαι αὐτός.

Κομάτας.

Σίττ' ἀπὸ τᾶς κοτίνω ταὶ μηκάδες· ὧδε νέμεσθε, — 100
Ὡς τὸ κάταντες τοῦτο γεώλοφον, αἵ τε μυρῖκαι.

Λάκων.

Οὐκ ἀπὸ τᾶς δρυὸς οὗτος ὁ Κώναρος, ἅ τε Κιναίθα,
Τουτεῖ βοσκησεῖσθε ποτ' ἀντολάς, ὡς ὁ Φάλαρος;

Κομάτας.

Ἔστι δέ μοι γαυλὸς κυπαρίσσινος, ἔστι δὲ κρατήρ,
Ἔργον Πραξιτέλευς· τᾷ παιδὶ δὲ ταῦτα φυλάσσω. — 105

Λάκων.

Χ' ἀμῖν ἐστι κύων φιλοποίμνιος, ὃς λύκος ἄγχει,
Ὃν τῷ παιδὶ δίδωμι τὰ θηρία πάντα διώκειν.

Κομάτας.

Ἀκρίδες αἳ τὸν φραγμὸν ὑπερπαδῆτε τὸν ἀμόν,
Μή μευ λωβάσησθε τὰς ἀμπέλος· ἐντὶ γὰρ αὖαι.

Λάκων.

Τοὶ τέττιγες, ὁρῆτε τὸν αἰπόλον ὡς ἐρεθίζω· — 110
Οὕτω κ' ὔμμες θην ἐρεθίζετε τὼς καλαμευτάς.

Κομάτας.

Μισέω τὰς δασυκέρκος ἀλώπεκας, αἳ τὰ Μίκωνος
Αἰεὶ φοιτῶσαι τὰ ποθέσπερα ῥαγίζοντι.

Λάκων.

Καὶ γὰρ ἐγὼ μισέω τὼς κανθάρος, οἳ τὰ Φιλώνδα
Σῦκα κατατρώγοντες ὑπανέμιοι φορέονται. — 115

Κομάτας.

Ἦ οὐ μέμνασ' ὅτ' ἐγών τυ κατήλασα, καὶ τὺ σεσαρὼς
Εὖ ποτεκιγκλίζευ, καὶ τᾶς δρυὸς εἴχεο τήνας;

Λάκων.

Τοῦτο μὲν οὐ μέμναμ'· ὅκα μάν ποκα τεῖδέ τυ δήσας
Εὐμάρας ἐκάθηρε, καλῶς μάλα τοῦτό γ' ἴσαμι.

Κομάτας.

Ἤδη τις Μόρσων πικραίνεται· ἢ οὐχὶ παρῄσθευ; — 120
Σκίλλας ἰὼν γραίας ἀπὸ σάματος αὐτίκα τίλλοις.

Λάκων.

Κἠγὼ μὰν κνίζω Μόρσων τινά, καὶ τὺ δὲ λεύσσεις.
Ἐνθὼν τὰν κυκλάμινον ὄρυσσέ νυν ἐς τὸν Ἄλεντα.

Κομάτας.
Ἱμέρα ἀνθ' ὕδατος ῥείτω γάλα, καὶ τὺ δὲ Κρᾶθι
Οἴνῳ πορφύροιο· τὰ δέ τοι σία καρπὸν ἐνείκαι. 130
Λάκων.
Ῥείτω χ' ἁ Συβαρῖτις ἐμὶν μέλι, καὶ τὸ ποτ' ὄρθρον
Ἁ παῖς ἀνθ' ὕδατος* τὰν κάλπιδα κηρία βάψαι.
Κομάτας.
Ταὶ μὲν ἐμαὶ κύτισόν τε καὶ αἴγιλον αἶγες ἔδοντι,
Καὶ σχῖνον πατέοντι, καὶ ἐν κομάροισι κέονται.
Λάκων.
Ταῖσι δ' ἐμαῖς ὀΐεσσι πάρεστι μὲν ἁ μελίτεια
Φέρβεσθαι, πολλὸς δὲ καὶ ὡς ῥόδα κισσὸς ἐπανθεῖ. 135
Κομάτας.
Οὐκ ἔραμ' Ἀλκίππας, ὅτι με πρᾶν οὐκ ἐφίλασε
Τῶν ὤτων καθελοῖσ', ὅκα οἱ τὰν φάσσαν ἔδωκα.
Λάκων.
Ἀλλ' ἐγὼ Εὐμήδευς ἔραμαι μέγα· καὶ γὰρ ὅκ' αὐτῷ
Τὰν σύριγγ' ὤρεξα, καλόν τί με κάρτ' ἐφίλασεν. 140
Κομάτας.
Οὐ θεμιτὸν Λάκων ποτ' ἀηδόνα κίσσας ἐρίσδειν,
Οὐδ' ἔποπας κύκνοισι· τὺ δ' ὦ τάλαν ἐσσὶ φιλεχθής.
Μόρσων.
Παύσασθαι κέλομαι τὸν ποιμένα. τὶν δὲ Κομάτα
Δωρεῖται Μόρσων τὰν ἀμνίδα, καὶ τὺ δὲ θύσας
Ταῖς νύμφαις, Μόρσωνι καλὸν κρέας αὐτίκα πέμψον. 145
Κομάτας.
Πεμψῶ ναὶ τὸν Πᾶνα. φριμάσσεο πᾶσα τραγίσκων
Νῦν ἀγέλα. κἠγὼ γὰρ ἰδ' ὡς μέγα τοῦτο καχαξῶ
Καττῶ Λάκωνος τῶ ποιμένος, ὅττι ποκ' ἤδη
Ἀνυσάμαν τὰν ἀμνόν· ἐς οὐρανὸν ὔμμιν ἁλεῦμαι.
Αἶγες ἐμαὶ θαρσεῖτε κερουχίδες· αὔριον ὔμμε 150
Πάσας ἐγὼ λουσῶ Συβαρίτιδος ἔνδοθι κράνας.
Οὗτος ὁ λευκίτας ὁ κορυπτίλος, εἴ τιν' ὀχεύσεις
Τᾶν αἰγᾶν, φλασσῶ τυ, πρὶν ἢ ἐμὲ καλλιερῆσαι
Ταῖς *νύμφαις τὰν ἀμνόν. ὁ δ' αὖ πάλιν, ἀλλὰ γενοίμαν,
Αἰ μή τυ φλάσσαιμι, Μελάνθιος ἀντὶ Κομάτα. 155

Comatas.
Himera pro aqua fluat lacte: tu ô Crathi
Vino rubescas: & tibi fructum ferant.
Lacon.
Fluat & Sybaritis mihi mel: & in diluculo
Famula pro aqua vrnam fauis intingat.
Comatas.
Meae quidem cytisumque & agilum capra edunt,
Et lentiscum calcant, & in comaris cubant.
Lacon.
At meis ouibus adest apiastrum
Quo pascantur, multa autem & sicut rosa hedera floret.
Comatas.
Non amo Alcippem, quia me nuper non osculata est,
Auribus ad se attrahens, quum ei palumbum dedi.
Lacon.
Sed ego Eumedem amo magnopere: etenim quum ei
Fistulam porrexi, suaue quiddam valde me osculatus est.
Comatas.
Nefas ô Lacon cum luscinis picas certare,
Atque vpupas cum cygnis: tu autem ô miser es odiosus.
Morson.
Finem facere iubeo pastorem. tibi autem Comata
Donat Morson agnam. & tu sacrificans
Nymphis, Morsoni pulchrum carnis frustum statim mittito.
Comatas.
Mittam per Pana. fremat prae gaudio totus hircorum
Nunc grex. nam ego quoque, ecce quam magnos istos cachin-
In Laconem pastorem, quod nunc tandem (nos edo
Expediui agnum: in coelum vobis saltabo.
Caprae meae bono e tote animo cornigera, cras vos
Omnes ego lauabo Sybaritidem intra fontem.
Heus tu leucita cornipetens, si quam ineas
Caprarum, percutiam te, priusquam immolem
Nymphis agnum. en iterum hic (petit) ego verò fiam,
Ni te percussero, Melanthius pro Comata.

γρ. τᾷ κάλπιδι.

γρ. [illegible]

ΒΟΥΚΟΛΙΑΣΤΑΙ, εἰδύλλιον ϛ.

ΔΑΜΟΙΤΑΣ ΚΑΙ ΔΑΦΝΙΣ.

Δαμοίτας καὶ Δάφνις ὁ βουκόλος εἰς ἕνα χῶρον
Τὰν ἀγέλαν ποκ' Ἄρατε συνάγαγον· ἦς δ' ὁ μὲν αὐτῶν
Πυρρὸς, ὁ δ' ἡμιγένειος. ἐπὶ κράναν δέ τιν' ἄμφω
Ἑσσάμενοι θέρεος μέσῳ ἄματι τοιάδ' ἄειδον.
Πρᾶτος δ' ἄρξατο Δάφνις, ἐπεὶ καὶ πρᾶτος ἔρισδεν. 5
Δάφνις.
Βάλλει τοι Πολύφαμε τὸ ποίμνιον ἁ Γαλάτεια
Μάλοισιν, δυσέρωτα τὸν αἰπόλον ἄνδρα καλεῦσα·
Καὶ τύ νιν οὐ ποθόρησθα τάλαν, τάλαν, ἀλλὰ κάθησαι
Ἁδέα συρίσδων. πάλιν ἅδ', (ἴδε) τὰν κύνα βάλλει
Ἅ τοι τᾶν ὀΐων ἕπεται σκοπός· ἁ δὲ βαΰσδει 10
Εἰς ἅλα δερκομένα, τὰ δέ νιν καλὰ κύματα φαίνει
Ἅσυχα καχλάζοντα, ἐπ' αἰγιαλοῖο θέοισαν.
Φράζεο μὴ τᾶς παιδὸς ἐπὶ κνάμαισιν ὀρούσῃ
Ἐξ ἁλὸς ἐρχομένας, κατὰ δὲ χρόα καλὸν ἀμύξῃ.
Ἁ δὲ καὶ αὐτόθι τοι διαθρύπτεται, ὡς ἀπ' ἀκάνθας 15
Ταὶ καπυραὶ χαῖται, τὸ καλὸν θέρος ἁνίκα φρύγει·
Καὶ φεύγει φιλέοντα, καὶ οὐ φιλέοντα διώκει.
Καὶ τὸν ἀπὸ γραμμᾶς κινεῖ λίθον. ἦ γὰρ ἔρωτι
Πολλάκις ὦ Πολύφαμε, τὰ μὴ καλὰ καλὰ πέφανται.
Τῷ δ' ἐπὶ Δαμοίτας ἀνεβάλλετο, καὶ τάδ' ἄειδεν, 20
Δαμοίτας.
Εἶδον ναὶ τὸν Πᾶνα τὸ ποίμνιον ἁνίκ' ἔβαλλε,
Κοὔ μ' ἔλαθ' οὐ τὸν ἐμὸν τὸν ἕνα γλυκὺν, ᾧ ποθόρημι
Ἐς τέλος· αὐτὰρ ὁ μάντις ὁ Τήλεμος ἔχθρ' ἀγορεύων,
Ἐχθρὰ φέροι ποτὶ οἶκον, ὅπως τέκνοισι φυλάξῃ.
Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐγὼ κνίζων πάλιν, οὐ ποθόρημι, 25

BVBVLCI, Idyllium VI.

DAMOETAS ET DAPHNIS.

Damoetas & Daphnis bubulcus in vnum locum
Gregem quondam Arate compulerunt: erat autem alter eorum
Rufus, alter semiberbis, ad fontem autem quendam ambo
Sedentes aestate, meridie talia canebant.
Primus autē incepit Daphnis, quoniā & primus cōtēdebat.
Daphnis.
Petit tibi Polypheme gregem ouium Galatea
Malis, difficilem amatorem caprarium hominem vocans:
Et tu ipsam non aspicis miser, miser, sed sedes
Dulciter fistula canens. iterum illa (ecce) canem petit
Quae te ouium sequitur custos: ipsa verò latrat
In mare aspiciens. puri autem fluctus eam ostendunt
Placide strepentes, in litore currentem.
Caue ne puellae in crura irruat
Ex mari exeuntis, neue corpus pulchrum laceret.
Illa verò etiam ibi lasciuit, sicut ex carduo
Rufae comae, pulchra aestas dum torret.
Et fugit amantem, & non amantem sectatur.
Et à linea mouet lapidem. certè enim amore
Saepe ô Polypheme, non pulchra, pulchra videntur.
Post hunc Damoetas incepit, & haec cecinit.
Damoetas.
Vidi per Pana ouium gregem quum peteret,
Et me non latuit, non per meum vnicum dulcem, quo video
Ad finem vsque, vita. at vates Telemus inimica vaticinans,
Inimica referat domum, vt filiis asseruet.
At enim ipse quoque vellicans vicissim (eam) non aspicio,

Sed aliam quandã dico mulierem habere: ipsa verò audiẽs,
Inuidet mihi ò Apollo, & tabescit: atque è mari
Insana prosilit prospectans in antra & greges ouium.
Placidè quoque (missi) canẽ adlatrare: etenim quãdo amabã
Ipsam, manniebat ad femora rostrum habens.
Hæc autem fortè inspiciens facientem me sæpius, mittet
Nuntium. at ego fores occludam, donec iurauerit
Se ipsam mihi straturam pulchrum lectum hac in insula.
Neq; enim admodũ turpem formam habeo, vt de me dicũt.
Nuper enim in mare inspiciebam: (erat autẽ tranquillitas)
Et pulchra quidem barba, pulchra autẽ mihi vnica pupilla,
(Vt meum fert iudicium) videbatur: dentium autem
Candidiorem nitorem pario referebat marmore.
At ne fascinarer, ter in meum despui sinum.
Hæc enim vetula me Cotyttaris edocuit,
Quæ nuper metentibus apud Hippocoontem canebat.
  Hæc quum dixisset, Daphnin Damœtas osculatus est:
Et ille quidẽ huic fistulã, hic autem illi pulchrã tibiam dedit.
Tibia canebat Damœtas, fistula. a. canebat Daphnis bu-
Saltabant in molli vitulæ statim gramine. (bulcus:
Neuter tamen victus, sed inuicti fuerunt.

THALYSIA, SEV VERNVM iter, Idyllium VII.

ERAT tempus quum ego & Eucritus in Halenta
Ibamus ex vrbe: & tertius nobiscum Amyntas.
Cereri enim faciebat sacrificia Phrasidamus
Et Antigenes, duo filij Lycopis: siquid boni (restat)
A generosis illis nobilibus, à Clytia & ab ipso
Chalcone, Buriam qui ex pede perfecit fontem,
Bene adnixus ad petram genu: penes autem ipsum
Populi vlmiq; bene vmbrosum nemus ostendebant,
Viridibus folijs tectâ comatæ.
Necdum mediam viam emensi eramus, neque sepulchrum
Nobis Brasilæ apparebat: & in quendam viatorem
Bonum cum musis Cydonicum incidimus virum,
Nomine quidem Lycidam, erat autem caprarius: neque quisquam eum
Ignorasset aspiciens, quoniam caprario egregiè similis erat.
Nam ex hirsuto & villoso hirco gerebat
Albam pellem humeris, nouum coagulum redolentem:
Circum autem eius pectora vetustum pallium erat adstrictũ
Cingulo textili: curuum autem ferebat ex oleastro
Dextra pedum. & me placidè ridens appellauit
Oculis ridentibus (risus autem hærebat eius labris)
Simichida, quò iam tu meridie pedes trahis?
Quum & lacertus in sepibus dormit,
Neque cristatæ corydallides errant.
An ad conuiuium vocatus properas? an ad alicuius ciuium
Torcular properas? vt tuis pedibus euntis
Omnis lapis occursans ad soleas resonat.
Huic ego respondi, Lycida dilecte, dicunt te omnes
Esse fistulatorem valdè egregium & inter pastores
Et inter messores: quod valde animum delectat
Nostrum. quanquam, meo quidem iudicio, me quoque tibi
Puto. en viam en ad Thalysia: nam amici (parem esse
Homines pulchra Cereri epulum parant,
Fortunarum primitias offerentes. eis enim valdè cumulata mensura
Dea frugibus abundantem repleuit aream.
Sed age (iam communis enim via, communis autem & dies)
Canamus: fortè alter alterum iuuabit.
Etenim ego quoq; musarum (sum) facundum os: & me dicũt
Omnes vatem optimum: ego autem non facilè credulus.
Non per terram: nondum enim meo iudicio aut bonum
Sicelidem supero illum Samium, aut Philetam,
Canendo: sed quasi rana quædam cum cicadis contendo.
Sic dixi dedita opera: caprarius verò, suauiter ridens,
Hoc tibi, inquit, pedum donabo, quoniam es

γρ. Βύριναν.

γρ. Λυκίδας

γρ. πλακερῷ.

Ἀλλ' ἄλλαν τινά φαμὶ γυναῖκ' ἔχεν· ἁ δ' ἀΐοισα,
Ζαλοῖ μ' ὦ Παιάν, καὶ τάκεται· ἐκ δὲ θαλάσσας
Οἰστρεῖ παπταίνοισα ποτ' ἄντρα τε καὶ ποτὶ ποίμνας.
Σίξα δ' ὑλακτεῖν νιν καὶ τᾷ κυνί· καὶ γὰρ ὅκ' ἤρων
Αὐτᾶς, ἐκνυζεῖτο ποτ' ἰσχία ῥύγχος ἔχοισα. 30
Ταῦτα δ' ἴσως ἐσορεῦσα ποιεῦντά με πολλάκι, πεμψεῖ
Ἄγγελον. αὐτὰρ ἐγὼ κλαξῶ θύρας, ἔστε κ' ὀμόσσῃ
Αὐτά μοι στορεσεῖν καλὰ δέμνια τᾶσδ' ἐπὶ νάσω.
Καὶ γάρ θην οὐδ' εἶδος ἔχω κακόν, ὥς με λέγοντι.
Ἦ γὰρ πρᾶν ἐς πόντον ἐσέβλεπον, ἦς δὲ γαλάνα· 35
Καὶ καλὰ μὲν τὰ γένεια, καλὰ δέ μευ ἁ μία κώρα,
(Ὡς παρ' ἐμὶν κέκριται,) κατεφαίνετο· τῶν δέ τ' ὀδόντων
Λευκοτέραν αὐγὰν Παρίας ὑπέφαινε λίθοιο.
Ὡς μὴ βασκανθῶ δέ, τρὶς εἰς ἐμὸν ἔπτυσα κόλπον.
Ταῦτα γὰρ ἁ γραία με Κοτυτταρὶς ἐξεδίδαξεν, 40
Ἃ πρᾶν ἀμώντεσσι παρ' Ἱπποκόωντι ποταύλει.
  Τόσσ' εἰπὼν τὸν Δάφνιν ὁ Δαμοίτας ἐφίλασε·
Χὠ μὲν τῷ σύριγγ', ὁ δὲ τῷ καλὸν αὐλὸν ἔδωκεν.
Αὔλει Δαμοίτας, σύρισδε δὲ καὶ Δάφνις ὁ βούτας·
Ὠρχεῦντ' ἐν μαλακᾷ ταὶ πόρτιες αὐτίκα ποίᾳ. 45
Νίκη μὰν οὐδ' ἄλλος, ἀνήσσατοι δ' ἐγένοντο.

ΘΑΛΥΣΙΑ, Η ΕΑΡΙΝΗ ὁδοιπορία, εἰδύλλιον ζ.

ΗΣ χρόνος ἁνίκ' ἐγώ τε καὶ Εὔκριτος εἰς τὸν Ἄλεντα
Εἵρπομες ἐκ πόλιος· σὺν καὶ τρίτος ἄμμιν Ἀμύντας.
Τᾷ Δηοῖ γὰρ ἔτευχε θαλύσια ὁ Φρασίδαμος
Κἀντιγένης, δύο τέκνα Λυκώπεος· εἴ τί περ ἐσθλὸν
Χαῶν τῶν ἐπ' ἄνωθεν ἀπὸ Κλυτίας τε καὶ αὐτῶ 5
Χάλκωνος, *Βούριναν ὃς ἐκ ποδὸς ἄνυε κράναν,
Εὖ γ' ἐνερεισάμενος πέτρᾳ γόνυ· ταὶ δὲ παρ' αὐτὰν
Αἴγειροι πτελέαι τε ἐΰσκιον ἄλσος ὕφαινον,
Χλωροῖσιν πετάλοισι κατηρεφέες κομόωσαι.
Κοὔπω τὰν μεσάταν ὁδὸν ἄνυμες, οὐδὲ τὸ σᾶμα 10
Ἁμῖν τὸ Βρασίλα κατεφαίνετο, καί τιν' ὁδίταν
Ἐσθλὸν σὺν Μοίσαισι Κυδωνικὸν εὕρομες ἄνδρα,
Οὔνομα μὲν *Λυκίδαν, ἦς δ' αἰπόλος· οὐδέ κέ τίς νιν
Ἠγνοίησεν ἰδών, ἐπεὶ αἰπόλῳ ἔξοχ' ἐῴκει.
Ἐκ μὲν γὰρ λασίοιο δασύτριχος εἶχε τράγοιο 15
Κνακὸν δέρμ' ὤμοισι, νέας ταμίσοιο ποτόσδον·
Ἀμφὶ δέ οἱ στήθεσσι γέρων ἐσφίγγετο πέπλος
Ζωστῆρι *πλοκερῷ· ῥοικὰν δ' ἔχεν ἀγριελαίω
Δεξιτερᾷ κορύναν. καί μ' ἀτρέμας εἶπε σεσαρὼς
Ὄμματι μειδιόωντι, (γέλως δέ οἱ εἴχετο χείλευς) 20
Σιμιχίδα, πᾷ δὴ τὺ μεσαμέριος πόδας ἕλκεις;
Ἁνίκα δὴ καὶ σαῦρος ἐφ' αἱμασιαῖσι καθεύδει,
Οὐδ' ἐπιτυμβίδιοι κορυδαλλίδες ἠλαίνοντι.
Ἢ μετὰ δαῖτ' ἄκλητος ἐπείγεαι, ἤ τινος ἀστῶν
Λανὸν ἔπι θρῴσκεις; ὥς τευ ποσὶ νισσομένοιο 25
Πᾶσα λίθος πταίοισα ποτ' ἀρβυλίδεσσιν ἀείδει.
Τὸν δ' ἐγὼ ἀμειφθείς, Λυκίδα φίλε, φαντί τυ πάντες
Ἔμμεν συρικτὰν μέγ' ὑπείροχον ἔν τε νομεῦσιν
Ἔν τ' ἀματήρεσσι. τὸ δὴ μάλα θυμὸν ἰαίνει
Ἁμέτερον· καί τοι κατ' ἐμὸν νόον ἰσοφαρίζειν 30
Ἔλπομαι. ἁ δ' ὁδὸς ἅδε θαλυσιάς· ἦ γὰρ ἑταῖροι
Ἀνέρες εὐπέπλῳ Δαμάτερι δαῖτα τελεῦντι,
Ὄλβω ἀπαρχόμενοι. μάλα γάρ σφισι πίονι μέτρῳ
Ἁ δαίμων εὔκριθον ἀνεπλήρωσεν ἀλωάν.
Ἀλλ' ἄγε δή, ξυνὰ γὰρ ὁδός, ξυνὰ δὲ καὶ ἀώς,) 35
Βουκολιασδώμεσθα· τάχ' ὥτερος ἄλλον ὀνασεῖ.
Καὶ γὰρ ἐγὼ Μοισᾶν καπυρὸν στόμα, κἠμὲ λέγοντι
Πάντες ἀοιδὸν ἄριστον· ἐγὼ δέ τις οὐ ταχυπειθής,
Οὐ Δᾶν· οὐ γάρ πω κατ' ἐμὸν νόον, οὔτε τὸν ἐσθλὸν
Σικελίδαν νίκαμι τὸν ἐκ Σάμω, οὔτε Φιλητᾶν 40
Ἀείδων· βάτραχος δὲ ποτ' ἀκρίδας ὥς τις ἐρίσδω.
Ὣς ἐφάμαν ἐπίταδες· ὁ δ' αἰπόλος ἁδὺ γελάσσας,
Τάν τοι, ἔφα, κορύναν δωρύττομαι, οὕνεκεν ἐσσὶ

Παῖ

Παῖ' ἐπ' ἀλαθείᾳ πεπλασμένον ἐκ Διὸς ἔρνος.
Ὥς μοι καὶ τέκτων μέγ' ἀπέχθεται ὅστις ἐρευνῇ 45
Ἶσον ὄρευς κορυφᾷ τελέσαι δόμον Ὠρομέδοντος,
Καὶ μοισᾶν ὄρνιχες ὅσοι ποτὶ Χῖον ἀοιδόν
Ἀντία κοκκύζοντες, ἐτώσια μοχθίζοντι.
Ἀλλ' ἄγε βουκολικᾶς ταχέως ἀρξώμεθ' ἀοιδᾶς
Σιμιχίδα· κἠγὼ μὲν, ὅρη φίλος, εἴ τοι ἀρέσκει 50
Τοῦθ' ὅ τι πρᾶν ἐν ὄρει τὸ μελύδριον ἐξεπόνασα.
Ἔσσεται Ἀγεάνακτι καλὸς πλόος ἐς Μιτυλήναν,
Χὤταν ἐφ' ἑσπερίοις ἐρίφοις νότος ὑγρὰ διώκῃ
Κύματα, χ' ὠρίων ὅτ' ἐπ' ὠκεανῷ πόδας ἴσχει,
Αἴκαν τὸν Λυκίδαν ὀπτεύμενον ἐξ Ἀφροδίτας 55
Ῥύσηται· θερμὸς γὰρ ἔρως αὐτῶ με καταίθει.
Χ' ἀλκυόνες στορεσεῦντι τὰ κύματα, τάν τε θάλασσαν,
Τόν τε νότον, τόν τ' εὖρον, ὃς ἔσχατα φυκία κινεῖ·
Ἀλκυόνες, γλαυκαῖς Νηρηΐσι ταί τε μάλιστα
Ὀρνίχων ἐφίληθεν, ὅσοις τέ περ ἐξ ἁλὸς ἄγρα. 60
Ἀγεάνακτι πλόον διζημένῳ ἐς Μιτυλήναν
Ὥρια πάντα γένοιτο, καὶ εὔπλοος ὅρμον ἵκοιτο.
Κἠγὼ τῆνο κατ' ἆμαρ, ἀνήτινον ἢ ῥοδόεντα
Ἢ καὶ λευκοΐων στέφανον περὶ κρατὶ φυλάσσων,
Τὸν Πτελεατικὸν οἶνον ἀπὸ κρατῆρος ἀφυξῶ, 65
Πὰρ πυρὶ κεκλιμένος. κύαμον δέ τις ἐν πυρὶ φρυξεῖ.
Χ' ἁ στιβὰς ἐσσεῖται πεπυκασμένα ἔστ' ἐπὶ πᾶχυν
Κνύζᾳ τ' ἀσφοδέλῳ τε πολυγνάμπτῳ τε σελίνῳ.
Καὶ πίομαι μαλακῶς, μεμναμένος Ἀγεάνακτος,
Αὐταῖσιν κυλίκεσσι καὶ ἐς τρύγα χεῖλος ἐρείδων. 70
Αὐλησεῦντι δέ μοι δύο ποιμένες, εἷς μὲν Ἀχαρνεύς,
Εἷς δὲ Λυκωπίτας· ὁ δὲ Τίτυρος ἐγγύθεν ᾀσεῖ,
Ὥς ποκα τᾶς Ξενέας ἠράσσατο Δάφνις ὁ βούτας,
Χ' ὡς ὄρος ἀμφεπολεῖτο, καὶ ὡς δρύες αὐτὸν ἐθρήνευν,
Ἱμέρα αἵτε φύοντι παρ' ὄχθαισιν ποταμοῖο· 75
Εὖτε χιὼν ὥς τις κατετάκετο μακρὸν ὑφ' Αἷμον,
Ἢ Ἄθω, ἢ Ῥοδόπαν, ἢ Καύκασον ἐσχατόωντα.
Ἀσεῖ δ' ὥς ποκ' ἔδεκτο τὸν αἰπόλον εὐρέα λάρναξ
Ζωὸν ἐόντα, κακαῖσιν ἀτασθαλίαισιν ἄνακτος.
Ὥς τέ νιν αἱ σιμαὶ λειμωνόθε φέρβον ἰοῖσαι 80
Κέδρον ἐς ἁδεῖαν μαλακοῖς ἄνθεσσι μέλισσαι·
Οὕνεκά οἱ γλυκὺ μοῖσα κατὰ στόματος χέε νέκταρ.
Ὦ μακαριστὲ Κομᾶτα, τύ θην τάδε τερπνὰ πεπόνθεις,
Καὶ τὺ κατεκλᾴσθης ἐς λάρνακα, καὶ τὺ μελισσᾶν
Κηρία φερβόμενος ἔτος ὥριον ἐξετέλεσσας. 85
Αἴθ' ἐπ' ἐμεῦ ζωοῖς ἐναρίθμιος ὤφελες ἦμεν,
Ὥς τοι ἐγὼν ἐνόμευον ἀν' ὤρεα τὰς καλὰς αἶγας,
Φωνᾶς εἰσαΐων, τὺ δ' ὑπὸ δρυσὶν ἢ ὑπὸ πεύκαις
Ἁδὺ μελισδόμενος κατεκέκλισο θεῖε Κομᾶτα.
Χ' ὡ μὲν τόσσ' εἰπὼν ἀπεπαύσατο· τὸν δὲ μετ' αὖθις 90
Κἠγὼ τοῖ' ἐφάμαν, Λυκίδα φίλε, πολλὰ μὲν ἄλλα
Νύμφαι κἠμὲ δίδαξαν ἀν' ὤρεα βουκολέοντα
Ἐσθλά, τά που καὶ Ζηνὸς ἐπὶ θρόνον ἄγαγε φάμα·
Ἀλλὰ τόγ' ἐκ πάντων μέγ' ὑπείροχον, ᾧ τυ γεραίρειν
Ἀρξεῦμ'· ἀλλ' ὑπάκουσον, ἐπεὶ φίλος ἔπλεο μοίσαις. 95
Σιμιχίδᾳ μὲν Ἔρωτες ἐπέπταρον· ἦ γὰρ ὁ δειλὸς
Τόσσον ἐρᾷ Μυρτοῦς, ὅσον εἴαρος αἶγες ἔρανται.
Ὤρατος δ' ὁ τὰ πάντα φιλαίτατος ἀνέρι τήνῳ
Παιδὸς ὑπὸ σπλάγχνοισιν ἔχει πόθον. οἶδεν Ἀρίστις,
Ἐσθλὸς ἀνὴρ, μέγ' ἄριστος, ὃν οὐδέ κεν αὐτὸς ἀείδειν 100
Φοῖβος σὺν φόρμιγγι παρὰ τριπόδεσσι μεγαίροι,
Ὡς ἐκ παιδὸς Ἄρατος ὑπ' ὀστέον αἴθετ' ἔρωτι.
Τόν μοι Πὰν, Ὁμόλας ἐρατὸν πέδον ὅστε λέλογχας,
Ἄκλητον κείνοιο φίλας ἐς χεῖρας ἐρείσαις,
Εἴτ' ἔστ' ἆρα Φιλῖνος ὁ μαλθακὸς, εἴτε τις ἄλλος. 105
Κεἰ μὲν ταῦτ' ἔρδοις ὦ Πὰν φίλε, μή τί τυ παῖδες
Ἀρκαδικοὶ σκίλλαισιν ὑπὸ πλευράς τε καὶ ὤμως
Τανίκα μαστίσδοιεν, ὅτε κρέα τυτθὰ παρείη·
Εἰ δ' ἄλλως νεύσαις, κατὰ μὲν χρόα πάντ' ὀνύχεσσι
Δακνόμενος κνάσαιο, καὶ ἐν κνίδαισι καθεύδοις. 110
Εἴης δ' Ἠδωνῶν μὲν ἐν ὤρεσι χείματι μέσσῳ,
Ἕβρον πὰρ ποταμὸν τετραμμένος ἐγγύθεν ἄρκτω.

Totus tenera germen à Ioue factum.
Ita mihi & faber valde inuisus est, qui conatur
Æqualē montis summitati perficere domum Oromedontis,
Ac musarum aues quotquot contra Chium vatem
Ex aduerso garrientes frustrà laborant.
Sed age, bucolicum citò incipiamus cantum
Simichida: & ego quidem, vide amice, an tibi placeat
Hoc, quod nuper in monte paruum carmen elaboraui:
Erit Ageanacti tuta nauigatio in Mitylenem,
Et quum propter occidentes hædos notus humidas urget
Vndas, & Orion quando in Oceano pedes sistit,
Si Lycidam totum amore
Liberauerit: ardens enim amor eius me urit.
Et alcyones sternent undas, & mare:
Et notum, & eurum, qui imas algas mouet:
Alcyones, glaucis Nereidibus quæ maximè
Auium dilectæ sunt quibusque ex mari victus.
Ageanacti nauigationem quærenti in Mitylenem
Tempestiua omnia fiant, & tutum in portum perueniat.
Et ego illo die, anethinam vel roseam
Vel & violaceam coronam circa caput retinens,
Pteleaticum vinum ex cratere hauriam,
Ad ignem recubans, fabam aliquis in igne torrebit,
Et thorus erit extructus ad cubitum usque
Cniza, asphodeloq; lentoq; apio.
Et bibam suauiter, memor Ageanactis,
Ipsis calicibus ad fæcem usque labrum infigens.
Tibia canent autem mihi duo pastores: alter, Acharnensis,
Alter, Lycopites: & Tityrus prope canet,
Vt olim Xeneam amauit Daphnis bubulcus,
Et vt montem circumibat, & vt quercus ipsum lugebant,
Himeræ quæ nascuntur ad ripas fluuij:
Quum ille ceu nix quædam liquescebat sub altum Hæmum,
Vel Athon, vel Rhodopen, vel Caucasum extremum.
Cantabit etiam vt olim suscepit caprarium lata arca
Viuum existentem, mala impietate heri:
Vtque ipsum simæ ex prato pascebant euntes
Cedrum in dulcem mollibus floribus apes:
Quoniam ei dulce musa in ore fundebat nectar.
O beate Comata, tibi hæc iucunda diu acciderunt,
Et tu inclusum in arcam fuisti, & tu apum
Fauos pastus, trimestre tempus exegisti.
Vtinam mea memoria inter viuentium numerum fuisses,
Ita ego tibi pascerem in montibus pulchras capras,
Vocem audiens: tu autem sub quercubus vel sub piceis
Suauiter modulans recubares diuine Comata.
Tantum ille locutus, finem fecit: postquem vicissim
Et ego talia dixi, Lycida chare, multa quidem alia
Nymphæ & me docuerunt in montibus pascentem
Præclara, quæ forte vel ad Iouis solium sustulit fama:
Sed illud ex omnibus valde egregium, quod canere
Incipiam, sed ausculta, quandoquidem musis charus es.
Simichidæ quidem Amores sternutarunt. certè enim miser
Tantum amat Myrtò, quantum ver capræ amant.
Aratus autem qui omnium charissimus est illi homini,
Pueri in visceribus habet amorem. nouit Aristis,
Bonus vir valdè Aristis, quem ne ipse quidem canere
Phœbus cum cithara ad suos tripodas dedignaretur.
Quam puero Aratus sub ossibus vritur amore.
Hunc mihi Pan, Homoles amabile solum qui sortitus es,
Non vocatum illius charas in manus sistas,
Siue is est tener Philinus, siue quispiam alius.
Et, si hæc facies ô Pan chare, ne te pueri
Arcadici squillis sub latera, & humeros
Tunc flagellent, quum carnes paucæ adsunt:
Sin aliter annues, tunc per totum corpus unguibus
Morsus scalparis, & in urticis dormias.
Sis autem Edonorum quidem in montibus hyeme media
Ad Hebrum fluuium versus, prope septentrionem.

Æstate verò vltimos apud Æthiopas pascas,
Sub scopulis Blemyorũ, vnde nõ amplius Nilus videri põt.
Vos autem Hyetidis & Byblidis dulcem linquentes
Laticem, qui habitatis flaua aedem altam Dionae.
O malis amores rubentibus similes,
Petite mihi arcubus amabilem Philinum,
Petite: quoniam amicum infelix non miseratur mei.
Quanquam pyro iam mitior est, mulieres autem
Hei hei, dicunt, Philine, pulcher flos tibi defluit.
Ne amplius ad fores excubemus ô Arate,
Neque pedes teramus: matutinus autem alium gallus
Cucuriens torporibus sollicitus tradat:
Vnus autem sub hac optime Molon strangulatur palestra:
Nobis autem quies curae sit, vetulaque adsit,
Quae susurrans, mala procul arceat.
Tantum dixi: ille autem mihi pedum, suaue ridens,
Sicut antea musarum munus prabuit esse.
Atque ipse deflectens ad sinistram, qua itur ad Pyxam,
Perrexit via: ego verò & Eucritus ad Phrasidami
Conuersi, & bonus Amyntichus, in profundis
Suauis iunci thoris recubuimus,
Inque nuper abscissis laeti pampinis.
Multa autem nobis supra caput quatiebantur
Populique vlmique: & propius sacer riuus
Nympharum ex antro defluens murmurabat.
Frondosis autem in ramis aestate gaudentes
Cicadae canentes laborabant: acredula verò
Procul in densis luborum stridebat spinis.
Canebant cassida & carduelis gemebat turtur:
Volabant flaua vndique fontes circum apes.
Omnia redolebant aestatem vberrimã, redolebãt autumnũ:
Pyra ad pedes, ad latera autem mala
Abundanter nobis voluebantur: curuati autem
Rami prunis grauati ad terram ferebantur:
Quadrimum autem à doliorũ orificio relinebatur vinum.
Nymphae Castalides quae Parnasi iuga tenetis,
Nunquid talem Pholi in lapideo antro
Cratera Herculi senex statuit Chiron?
Nunquid illum pastorem olim ad Anapum
Illum fortem Polyphemum, qui montes iaculabatur,
Tale nectar induxit in stabulis pedibus tripudiare,
Quale (doliy) tunc operculum releuastis ô nymphae,
Ad aram Cereris arealis? cuius in aceruo
Rursus ego vtinam figam magnum ventilabrum: illa verò rideat,
Mergetes & papauera vtraque manu tenens.

Ἐν δὲ θέρει πυμάτοισι παρ' Αἰθιόπεσσι νομεύοις,
Πέτρᾳ ὕπο Βλεμύων, ὅθεν οὐκέτι Νεῖλος ὁρατός.
Ὕμμες δ' Ὑετίδος καὶ Βυβλίδος ἁδὺ λιπόντες 115
Νᾶμα, καὶ Οἰκεῦντες ξανθᾶς ἕδος αἰπὺ Διώνας,
Ὦ μάλοισιν Ἔρωτες ἐρευθομένοισιν ὁμοῖοι,
Βάλλετέ μοι τόξοισι τὸν ἱμερόεντα Φιλῖνον,
Βάλλετ', ἐπεὶ τὸν ξεῖνον ὁ δύσμορος οὐκ ἐλεεῖ μευ.
Καὶ δὴ μὰν ἀπίοιο πεπαίτερος, αἱ δὲ γυναῖκες 120
Αἰαῖ, φαντί, Φιλῖνε, τό τοι καλὸν ἄνθος ἀπορρεῖ.
Μηκέτι τοι φρουρέωμες ἐπὶ προθύροισιν, Ἄρατε,
Μηδὲ πόδας τρίβωμες· ὁ δ' ὄρθριος ἄλλον ἀλέκτωρ
Κοκκύζων νάρκαισιν ἀνιαραῖσι διδοίη·
Εἷς δ' ἀπὸ τᾶσδε φέριστε Μόλων ἄγχοιτο παλαίστρας· 125
Ἄμμιν δ' ἁσυχία τε μέλοι, γραία τε παρείη,
Ἅτις ἐπιφθύζοισα τὰ μὴ καλὰ νόσφιν ἐρύκοι.
Τόσσ' ἐφάμαν· ὁ δέ μοι τὸ λαγωβόλον, ἁδὺ γελάσσας,
Ὡς πάρος, ἐκ Μοισᾶν ξεινήιον ὤπασεν ἦμεν.
Χὠ μὲν ἀποκλίνας ἐπ' ἀριστερά, τὰν ἐπὶ Πύξας 130
Εἷρφ' ὁδόν· αὐτὰρ ἐγών τε καὶ Εὔκριτος ἐς Φρασιδάμω
Στραφθέντες, χὠ καλὸς Ἀμύντιχος, ἔν τε βαθείαις
Ἁδείας σχοίνοιο χαμευνίσιν ἐκλίνθημες,
Ἔν τε νεοτμάτοισι γεγαθότες οἰναρέοισι.
Πολλαὶ δ' ἄμμιν ὕπερθε κατὰ κρατὸς δονέοντο 135
Αἴγειροι πτελέαι τε· τὸ δ' ἐγγύθεν ἱερὸν ὕδωρ
Νυμφᾶν ἐξ ἄντροιο κατειβόμενον κελάρυζε.
Τοὶ δὲ ποτὶ σκιαραῖς ὀροδαμνίσιν αἰθαλίωνες
Τέττιγες λαλαγεῦντες ἔχον πόνον· ἁ δ' ὀλολυγὼν
Τηλόθεν ἐν πυκινᾷσι βάτων τρύζεσκεν ἀκάνθαις. 140
Ἄειδον κόρυδοι καὶ ἀκανθίδες, ἔστενε τρυγών,
Πωτῶντο ξουθαὶ περὶ πίδακας ἀμφὶ μέλισσαι.
Πάντ' ὦσδεν θέρεος μάλα πίονος, ὦσδε δ' ὀπώρας.
Ὄχναι μὲν πὰρ ποσσί, παρὰ πλευραῖσι δὲ μᾶλα
Δαψιλέως ἁμῖν ἐκυλίνδετο· τοὶ δ' ἐκέχυντο 145
Ὄρπακες βραβίλοισι καταβρίθοντες ἔραζε.
Τετράενες δὲ πίθων ἀπελύετο κρατὸς ἄλειφαρ.
Νύμφαι Κασταλίδες Παρνάσιον αἶπος ἔχοισαι,
Ἆρά γέ πα τοιόνδε Φόλω κατὰ λάινον ἄντρον
Κρατῆρ' Ἡρακλῆι γέρων ἐστάσατο Χείρων; 150
Ἆρά γέ πα τῆνον τὸν ποιμένα τὸν ποτ' Ἀνάπῳ,
Τὸν κρατερὸν Πολύφαμον, ὃς ὤρεσι νᾶας ἔβαλλε,
Τοῖον νέκταρ ἔπεισε κατ' αὔλια ποσσὶ χορεῦσαι,
Οἷον δὴ τόκα πῶμα διεκρανάσατε, Νύμφαι,
Βωμῷ πὰρ Δάματρος ἁλωίδος; ἇς ἐπὶ σωρῷ 155
Αὖθις ἐγὼ πάξαιμι μέγα πτύον· ἁ δὲ γελάσσαι
Δράγματα καὶ μάκωνας ἐν ἀμφοτέραισιν ἔχοισα.

BVCOLICI CANTORES, Idyllium octauum.

DAPHNIS, MENALCAS, ET CAPRARIVS.

Daphnis.

DAPHNIDI formoso occurrit boues pascenti,
Oues pascens (vt dicunt) in montibus altis Menalcas.
Ambo hi erant flauis crinibus, ambo impuberes,
Ambo fistulam inflare periti, ambo cantare.
Primus verò ad Daphnim aspiciens dixit Menalcas,

Menalcas.

Mugentium custos boum Daphnis, vis mecum certare cantu?
Aio me victurum esse te canendo, quantum volo.
Huic verò Daphnis tali respondit oratione,

Daphnis.

Pastor lanigerarum ouium fistulator Menalca,
Nunquam vinces me, etiamsi canendo disrumparis.

Menalcas.

Visne ergo facere periculum? vis deponere praemium?

Daphnis.

Volo facere periculum, volo deponere praemium.

ΒΟΥΚΟΛΙΑΣΤΑΙ, εἰδύλλιον η.

ΔΑΦΝ. ΚΑΙ ΜΕΝΑΛ. ΚΑΙ ΑΙΠΟΛΟΣ.

Δάφνις.

ΔΑΦΝΙΔΙ τῷ χαρίεντι συνάντετο βουκολέοντι
Μᾶλα νέμων, ὡς φαντί, κατ' ὤρεα μακρὰ Μενάλκας.
Ἄμφω τώγ' ἤστην πυρροτρίχω, ἄμφω ἀνάβω,
Ἄμφω συρίσδεν δεδαημένω, ἄμφω ἀείδεν.
Πρᾶτος δ' ὦν ποτὶ Δάφνιν ἰδὼν ἀγόρευε Μενάλκας, 5

Μενάλκας.

Μυκητᾶν ἐπίουρε βοῶν Δάφνι, λῇς μοι ἀεῖσαι;
Φαμί τυ νικασεῖν ὅσσον θέλω αὐτὸς ἀείδων.
Τὸν δ' ἄρα χὠ Δάφνις τοιῷδ' ἀπαμείβετο μύθῳ,

Δάφνις.

Ποιμὰν εἰροπόκων ὀίων, συρικτὰ Μενάλκα,
Οὔποτε νικασεῖς μ', οὐδ' εἴ τι πάθοις τύ γ' ἀείδων. 10

Μενάλκας.

Χρῄσδεις ὦν ἐσιδεῖν; χρῄσδεις καταθεῖναι ἄεθλον;

Δάφνις.

Χρῄσδω τοῦτ' ἐσιδεῖν, χρῄσδω καταθεῖναι ἄεθλον.

Μενάλκας.
Ἀλλὰ τί θησεύμεσθ' ὅ κεν ἁμῖν ἄρκιον εἴη;
Δάφνις.
Μόσχον ἐγὼ θησῶ, τὺ δὲ θὲς γ' ἰσομάτορα ἀμνόν.
Μενάλκας.
Οὐ θησῶ ποκα ἀμνόν· ἐπεὶ χαλεπὸς θ' ὁ πατήρ μευ, 15
Χ' ἁ μάτηρ, τὰ δὲ μᾶλα ποθέσπερα πάντ' ἀριθμεῦντι.
Δάφνις.
Ἀλλὰ τί μὰν θησεῖς; τί δὲ τὸ πλέον ἕξει ὁ νικῶν;
Μενάλκας.
Σύριγγ' ἂν ἐποίησα καλὰν ἐγὼ ἐννεάφωνον,
Λευκὸν καρὸν ἔχοισαν, ἴσον κάτω, ἶσον ἄνωθεν·
Ταύταν κατθείην· τὰ δὲ τῶ πατρὸς οὐ καταθησῶ. 20
Δάφνις.
Ἦ μάν τοι κἠγὼ σύριγγ' ἔχω ἐννεάφωνον,
Λευκὸν καρὸν ἔχοισαν, ἴσον κάτω, ἶσον ἄνωθεν.
Πρῴαν νιν συνέπαξ'· ἔτι καὶ τὸν δάκτυλον ἀλγῶ
Τοῦτον, ἐπεὶ κάλαμός με διασχισθεὶς διέτμαξεν.
Ἀλλὰ τίς ἄμμε κρινεῖ; τίς ἐπάκοος ἔσσεται ἁμέων; 25
Μενάλκας.
Τῆνόν πως ἐνταῦθα τὸν αἰπόλον ἢν καλέσωμες,
Ὧ ποτὶ ταῖς ἐρίφοις ὁ κύων ὁ φαλαρὸς ὑλακτεῖ.
Χ' οἱ μὲν παῖδες ἄϋσαν, ὁ δ' αἰπόλος ἦνθ' ἐπακούσας·
Χ' οἱ μὲν παῖδες ἄειδον, ὁ δ' αἰπόλος ἤθελε κρίνειν.
Πρᾶτος δ' ὧν ἄειδε λαχὼν ἰυκτὰ Μενάλκας· 30
Εἶτα δ' ἀμοιβαίαν ὑπελάμβανε Δάφνις ἀοιδὰν
Βουκολικάν· οὕτω δὲ Μενάλκας ἄρξατο πρᾶτος.
Μενάλκας.
Ἄγκεα καὶ ποταμοί, θεῖον γένος, αἴ τι Μενάλκας
Πήποχ' ὁ συρικτὰς προσφιλὲς ᾆσε μέλος,
Βόσκοιτ' ἐκ ψυχᾶς τὰς ἀμνάδας· ἢν δέ ποκ' ἔνθῃ 35
Δάφνις ἔχων δαμάλας, μηδὲν ἔλασσον ἔχοι.
Δάφνις.
Κρᾶναι καὶ βοτάναι, γλυκερὸν φυτόν, αἴπερ ὁμοῖον
Μουσίσδει Δάφνις ταῖσιν ἀηδονίσι,
Τοῦτο τὸ βουκόλιον πιαίνετε· κἤν τι Μενάλκας
Τεῖδ' ἀγάγῃ, χαίρων ἄφθονα πάντα νέμοι. 40
Μενάλκας.
Παντᾷ ἔαρ, παντᾷ δὲ νομοί, παντᾷ δὲ γάλακτος
Οὔθατα πιδῶσιν, καὶ τὰ νέα τρέφεται,
Ἔνθ' ἁ καλὰ παῖς ἐπινίσσεται· αἰ δ' ἂν ἀφέρπῃ,
Χὠ ποιμὰν ξηρὸς τηνόθι, χαἰ βοτάναι.
Δάφνις.
Ἔνθ' ὄϊς, ἔνθ' αἶγες διδυματόκοι, ἔνθα μέλισσαι 45
Σμάνεα πληροῦσιν, καὶ δρύες ὑψίτεραι,
Ἔνθ' ὁ καλὸς Μίλων βαίνει ποσίν· αἰ δ' ἂν ἀφέρπῃ,
Χὠ τὰς βῶς βόσκων, χαἰ βόες αὐότεραι.
Μενάλκας.
Ὦ τράγε, τᾶν λευκᾶν αἰγῶν ἄνερ, ὦ βάθος ὕλας
Μυρίον, ὦ σιμαὶ δεῦτ' ἐφ' ὕδωρ ἔριφοι· 50
Ἐν τήνῳ γὰρ τῆνος· ἴθ' ὦ κόλε, καὶ λέγε Μίλων,
Ὡς Πρωτεὺς φώκας, καὶ θεὸς ὤν, ἔνεμε.
Δάφνις.
Μή μοι γᾶν Πέλοπος, μή μοι χρύσεια τάλαντα
Εἴη ἔχειν, μηδὲ πρόσθε θέειν ἀνέμων·
Ἀλλ' ὑπὸ τᾷ πέτρᾳ τᾷδ' ᾄσομαι ἀγκὰς ἔχων τὺ, 55
Σύννομα μᾶλ' ἐσορῶν τὰν Σικελὰν ἐς ἅλα.
Μενάλκας.
Δένδρεσι μὲν χειμὼν φοβερὸν κακόν, ὕδασι δ' αὐχμός,
Ὄρνισιν δ' ὕσπλαγξ, ἀγροτέροις δὲ λίνα·
Ἀνδρὶ δὲ παρθενικᾶς ἁπαλᾶς πόθος. ὦ πάτερ, ὦ Ζεῦ,
Οὐ μόνος ἠράσθην· καὶ τὺ γυναικοφίλας. 60
Ταῦτα μὲν ὧν δι' ἀμοιβαίων οἱ παῖδες ἄεισαν·
Τὰν πυμάταν δ' ᾠδὰν οὕτως ἐξᾶρχε Μενάλκας.
Μενάλκας.
Φείδευ τᾶν ἐρίφων, φείδευ λύκε τᾶν τοκάδων μευ,
Μηδ' ἀδίκει μ', ὅτι μικκὸς ἐὼν πολλαῖσιν ὁμαρτῶ.
Ὦ Λάμπουρε κύων, οὕτω τὺ βαθὺς ὕπνος ἔχει τυ; 65
Οὐ χρὴ κοιμᾶσθαι βαθέως σὺν παιδὶ νέμοντα.

Menalcas.
Verum quid ponemus quod nobis satis dignum sit?
Daphnis.
Vitulum ego ponam, tu autem pone aequalem matri agnum.
Menalcas.
Non ponā unquam agnum: quoniā difficilis pater meus est,
Et mater: oues autem vespera omnes numerant.
Daphnis.
Quid ergo pones? quid autem lucrabitur victor?
Menalcas.
Fistulam quam feci bonam ego nouem vocum,
Albam ceram habentem, aeque interne ac superne:
Hanc deponam: res autem patris non deponam.
Daphnis.
Atqui & ego fistulam habeo nouem vocum,
Albam ceram habentem, aeque inferne ac superne.
Nuper eam compegi: adhuc & digitum doleo
Illum, quoniam calamus scissus incidit.
Sed quis nos iudicabit? quis auditor erit nostrūm?
Menalcas.
Illum fortè huc caprarium si vocauerimus,
Cui prope hoedos canis ille albus adlatrat.
Et pueri vocauerunt, caprarius autem venit quum audisset.
Et pueri cantabant, caprarius autem volebat iudicare.
Primus autem cecinit sortitus canorus Menalcas:
Deinde alternum excepit Daphnis cantum,
Bucolicum. sic autem Menalcas incepit primus.
Menalcas.
Valles & flumina, diuinum genus, si quod Menalcas
Vnquam fistulator amabile cecinit carmen,
Pascite ex animo agnas: si autem vnquam venerit
Daphnis habens vitulas, nihil minus habeat.
Daphnis.
Fontes & herbae, iucunda germina, si quid simile
Canit Daphnis lusciniis,
Hoc armentum boum saginate: & si quid Menalcas
Huc duxerit, laetus abundè omnia pascat.
Menalcas.
Vbique ver, vbique pascua, vbique lacte
Vbera turgent, & agni saginantur.
Quam pulchra puella aduenit: si autem abit,
Et pastor arescit ibi, & herba.
Daphnis.
Ibi oues, ibi caprae gemellipara, ibi apes
Aluearia replent, & quercus altiores,
Vbi pulcher Milon incedit pedibus: si autem abeat,
Et boues pascens, & boues squalidiores.
Menalcas.
O hirce, albarum caprarum marite, ô altitudo syluae
Immensa, ô simi huc venite ad aquam hoedi:
In illo enim ille. vade ô cornibus mactate, & dic Miloni
Quod Proteus phocas, quamuis esset deus, pascebat.
Daphnis.
Non mihi terram Pelopis, non mihi aurea talenta
Liceat habere, neque cursu superare ventos:
Sed sub petra hac cantabo amplexu tenens te,
Simul pascentes oues inspiciens Siculum in mare.
Menalcas.
Arboribus quidem hyems terribile malum, aquis autem siccitas,
Auibus autem laquei, feris syluestribus retia.
Homini autem, virginis tenerae amor. ô pater, ô Iupiter,
Non solus amaui: & tu mulierum amator.
Haec igitur alternis pueri cantauerunt:
Vltimum autem cantum sic orsus est Menalcas,
Menalcas.
Parce hoedis, parce lupe foetae meo pecori:
Neq; me iniuria affice, quòd paruus existēs multas sequor.
O Lampure canis, siccine altus somnus tenet te?
Non oportet dormire profundè cum puero pascentem.

Neque vos oues pigeat tenera saturari
Herba: non laborabitis quando rursus haec nascetur.
Heus pascimini, pascimini: & vbera replete omnes,
Vt partem agni habeant, partem in calathos reponam.
Deinde vicissim Daphnis suauiter coepit canere,

Daphnis.

Et me ex antro iuncta supercilia habens puella heri prospectans
Iuuencas agentem, pulchrum pulchrum esse dicebat:
Ego verò ne verbum quidem respondi amarum ipsi,
Sed demissis oculis meum iter persequebar.
Dulcis vox vitulae, dulcis spiritus:
Dulce vitulus mugit, dulce etiam vacca:
Dulce autem aestate ad riuum fluentem sub dio cubare:
Quercui glandes decus sunt, malo sua poma,
Boui autem vitulus, bubulco boues ipsae.
Sic pueri cantauerunt: caprarius verò sic dixit,

Caprarius.

Dulce valde os tibi & desiderabilis ò Daphni vox,
Praestat modulantem te audire quàm mel lingere.
Accipe fistulas: vicisti enim cantando.
Quòd si velis & meipsum simul pascentem docere,
Illam cornibus mutilam pro precio tibi dabo,
Quae summam semper mulctram implet.
Atque ita puer gauisus est, & saltauit, & plausum dedit,
Quia vicit, sicut in matrem hinnulus saltare solet:
Ita verò doluit & animo deiectus est moerore
Alter, vt sponsa primo concubitu dolet.
Ex illo tẽpore Daphnis inter pastores primus habitus est.
Et nympham Naiadem quanquam esset adolescentulus, in matrimonium duxit.

PASTOR, SIVE BVBVLCI, Idyllium nonum.

DAPHNIS ET MENALCAS.

Menalcas.

CANE bucolicum carmen ò Daphni: & tu cantum incipe primus,
Cantum incipe primus, deinde sequatur Menalcas,
Vitulos vaccis summittentes, & non foetis tauros:
Atque illi simul pascantur, & in foliis errent,
Armentum non negligentes, mihi autem tu canta
Ex altera parte: ex altera verò respondeat Menalcas.

γρ. ἐφαψάσθω.
γρ. ὑπὸ.

Daphnis.

Dulce mugit vitulus, dulce & bos,
Dulce etiam fistula, & bubulcus: dulce & ego.
Est autem mihi ad aquam gelidam thorus, in quo strata sunt
Albis ex buculis pulchrae pelles, quas mihi omnes
Aphricus arbutum rodentes à specula deiecit.
Aestatem autem torrentem ego tantum curo,
Quantum qui amat patris monitiones & matris audire.
Sic Daphnis cantauit mihi: sic autem Menalcas,

Menalcas.

Aetna mater mea, & ego pulchrum antrum inhabito
Concauis in petris: possideo verò quotquot in somnio
Apparent, multas quidem oues, multas autem capellas,
Quarum mihi ad caput & ad pedes pelles iacent.
In igne autem querno exta bulliunt, in igne autem arida
Phagi hyberno tempore: itaque ne tantillum quidem curo
Hyemem, vel quantum edentulus nuces, pulte apposita.
His quidem applausi, & statim donum dedi,
Daphnidi quidem clauam, quam mihi patris aluit ager,
Sponte sua natam: quã ne faber quidẽ fortasse reprehẽdisset:
Alteri verò, concha pulchram testam, cuius carnem ipse
Comederam, petris in Icariis quum obseruassem,
Quinq; in partes diuidens quinq; qui aderant: ille. v. sonuit
Bucolica musa multũ saluete, ostẽdite autem carmen (testa,
Quod olim ego praesens illis cecini pastoribus.
Non amplius in lingua summitate pustulam produxeris.

Ταὶ δ' ὄϊες, μηδ' ὔμμες ἑκὼν ἁπαλᾶς κορέσασθαι
Ποίας, ὅππα κα μεῖον ἔχῃ πάλιν ἅδε φύονται.
Σίττα νέμεσθε, νέμεσθε· τὰ δ' οὔθατα πλήσατε πᾶσαι,
Ὡς τὸ μὲν ὧρνες ἔχωντι, τὸ δ' ἐς ταλάρως ἀποθῶμαι. 70
Δεύτερος αὖ Δάφνις λιγυρῶς ἀνεβάλλετ' ἀείδειν,

Δάφνις.

Κἠμ' ἐκ τῶ ἄντρου σύνοφρυς κόρα ἐχθὲς ἰδοῖσα
Τὰς δαμάλας παρελᾶντα, καλὸν καλὸν ἦμεν ἔφασκεν.
Οὐ μὰν οὐδὲ λόγον ἐκρίθην ἀπὸ τὸν πικρὸν αὐτᾷ,
Ἀλλὰ κάτω βλέψας, τὰν ἁμετέραν ὁδὸν εἷρπον. 75
Ἁδεῖα φωνὰ τᾶς πόρτιος, ἁδὺ τὸ πνεῦμα·
Ἁδὺ δὲ χὠ μόσχος γαρύεται, ἁδὺ δὲ χ' ἁ βῶς·
Ἁδὺ δὲ τῶ θέρεος παρ' ὕδωρ ῥέον αἰθριοκοιτεῖν·
Τᾷ δρυῒ ταὶ βάλανοι κόσμος, τᾷ μαλίδι μᾶλα,
Τᾷ βοῒ δ' ἁ μόσχος, τῷ βουκόλῳ αἱ βόες αὐταί. 80
Ὡς οἱ παῖδες ἄεισαν, ὁ δ' αἰπόλος ὧδ' ἀγόρευεν,

Αἰπόλος.

Ἁδύ τι τὸ στόμα τοι καὶ ἐφίμερος ὦ Δάφνι φωνά.
Κρέσσον μελπομένω τευ ἀκουέμεν ἢ μέλι λείχειν.
Λάζευ τὰς σύριγγας· ἐνίκασας γὰρ ἀείδων.
Αἰ δέ τι λῇς με καὐτὸν ἅμ' αἰπολέοντα διδάξαι, 85
Τήναν τὰν μιτύλαν δωσῶ τὰ δίδακτρά τοι αἶγα,
Ἅτις ὑπὲρ κεφαλᾶς αἰεὶ τὸν ἀμολγέα πληροῖ.
Ὡς μὲν ὁ παῖς ἐχάρη καὶ ἀνάλατο καὶ πλατάγησε
Νικάσας, οὕτως ἐπὶ ματέρα νεβρὸς ἄλοιτο·
Ὡς δὲ κατεσμύχθη καὶ ἀνετράπετο φρένα λύπᾳ 90
Ὥτερος, οὕτω καὶ νύμφα γαμεθεῖσ' ἀκάχοιτο.
Κἠκ τούτω Δάφνις παρὰ ποιμέσι πρᾶτος ἔγεντο,
Καὶ νύμφαν ἄκραβος ἐὼν ἔτι, Ναΐδα γᾶμεν.

ΝΟΜΕΥΣ, Η ΒΟΥΚΟΛΟΙ, εἰδύλλιον θ.

ΔΑΦΝΙΣ ΚΑΙ ΜΕΝΑΛΚΑΣ.

Μενάλκας.

ΒΩΚΟΛΙΑΣΔΕΟ Δάφνι· τὺ δ' ᾠδᾶς ἄρχεο πρᾶτος,
Ὠιδᾶς ἄρχεο πρᾶτος, *ἐφεψάσθω δὲ Μενάλκας,
Μόσχως βουσὶν ὑφέντες, *ὑπὸ στείραισι δὲ ταύρως·
Χ' οἱ μὲν ἁμᾶ βόσκοιντο, καὶ ἐν φύλλοισι πλανῷντο,
Μηδὲν ἀπομαγαλεῦντες· ἐμὶν δὲ τὺ βουκολιάσδευ 5
Ἔμπροσθεν· ὄπιθεν δ' αὖ ὑποκρίνοιτο Μενάλκας.

Δάφνις.

Ἁδὺ μὲν ἁ μόσχος γαρύεται, ἁδὺ δὲ χ' ἁ βῶς,
Ἁδὺ δὲ χ' ἁ σύριγξ, χὠ βουκόλος, ἁδὺ δὲ κἠγών.
Ἐστὶ δέ μοι παρ' ὕδωρ ψυχρὸν στιβὰς, ἐν δὲ νένασται
Λευκᾶν ἐκ δαμαλᾶν καλὰ δέρματα, τάς μοι ἁπάσας 10
Λὶψ κόμαρον τρωγοίσας ἀπὸ σκοπιᾶς ἐτίναξε.
Τῶ δὲ θέρευς φρύγοντος ἐγὼ τόσσον μελεδαίνω,
Ὅσσον ἐρῶν τὸ πατρὸς μύθων καὶ ματρὸς ἀκούειν.
Οὕτω Δάφνις ἄεισεν ἐμὶν· οὕτω δὲ Μενάλκας,

Μενάλκας.

Αἴτνα μᾶτερ ἐμὰ, κἠγὼ καλὸν ἄντρον ἐνοικῶ 15
Κοίλαις ἐν πέτραισιν· ἔχω δέ τοι ὅσσ' ἐν ὀνείρῳ
Φαίνονται, πολλὰς μὲν ὄις, πολλὰς δὲ χιμαίρας,
Ὧν μοι πρὸς κεφαλᾷ καὶ πὰρ ποσὶ κώεα κεῖνται.
Ἐν πυρὶ δὲ δρυΐνῳ χόρια ζεῖ, ἐν πυρὶ δ' αὗαι
Φαγοὶ χειμαίνοντος· ἔχω δέ τοι οὐδ' ὅσον ὤραν 20
Χείματος, ἢ νωδὸς καρύων, ἀμύλοιο παρόντος.
Τοῖς μὲν ἐπεπλατάγησα, καὶ αὐτίκα δῶρον ἔδωκα,
Δάφνιδι μὲν κορύναν, τὰν μοι πατρὸς ἔτρεφεν ἀγρὸς
Αὐτοφυῆ, τὰν οὐδ' ἂν ἴσως μωμάσατο τέκτων·
Τήνῳ δὲ στρόμβον καλὸν ὄστρακον, οὗ κρέας αὐτὸς 25
Σιτηθεὶς, πέτραισιν ἐν Ἰκαρίαισι δοκεύσας,
Πέντε ταμὼν πέντ' οὖσιν, ὁ δ' ἐγκαναχήσατο κόχλῳ.
Βουκολικαὶ Μοῖσαι μάλα χαίρετε, φαίνετε δ' ᾠδὰν
Τάν ποκ' ἐγὼ τήνοισι παρὼν ἄεισα νομεῦσι.
Μηκέτ' ἐπὶ γλώσσας ἄκρας ὀλοφυγγόνα φύσῃς. 30

Τέττιξ,

Τέττιξ μὲν τέττιγι φίλος, μύρμακι δὲ μύρμαξ,
Ἴρηκες δ' ἴρηξιν, ἐμὶν δ' ἁ μῶσα καὶ ᾠδά.
Τᾶς μοι πᾶς εἴη πλεῖος δόμος· οὔτε γὰρ ὕπνος,
Οὔτ' ἔαρ ἐξαπίνας γλυκερώτερον, οὔτε μελίσσαις
Ἄνθεα, ὅσσον ἐμὶν μῶσαι φίλαι· οὓς γὰρ * ὁρεῦσαι 35
Γαθεῦσαι, τὼς δ' οὔτι ποτῷ δαλήσατο Κίρκα.

Cicada quidem cicadæ amica, formicæ autem formica,
Accipitres autem accipitribus: mihi autem musa & cantus.
Qua vtinam mihi omnis sit plena domus: neq; enim somnus,
Neque ver subitum dulcius, neque apibus
Flores, quantū mihi musæ charæ sunt. quos enim aspicientes
Gaudent, eos sua potione non læsit Circe.

ΕΡΓΑΤΙΝΑΙ, Η ΘΕΡΙΣΤΑΙ, εἰδύλλιον ι.

ΜΙΛΩΝ ΚΑΙ ΒΑΤΤΟΣ.

Ἐργατίνα Βουκαῖε, τί νῦν * ὠ ζυρὲ πεπόνθεις;
Οὔτε τὸν ὄγμον ἄγειν ὀρθὸν δύνᾳ, ὡς τὸ πρὶν ἆγες·
Οὔθ' ἅμα λαιοτομεῖς τῷ πλατίον, ἀλλ' ὑπολείπῃ
Ὥσπερ ὄις ποίμνας, ἇς τὸν πόδα κάκτος ἔτυψε.
Ποῖός τις δείλαν τὺ καὶ ἐκ μέσω ἄματος ἐσσῇ, 5
Ὃς νῦν ἀρχόμενος τᾶς αὔλακος οὐκ ἀποτρώγεις;

Βάττος.

Μίλων ὀψαμάτα, πέτρας ἀπόκομμ' ἀτεράμνω,
Οὐδαμά τοι συνέβα ποθέσαι τινὰ τῶν ἀπεόντων;

Μίλων.

Οὐδαμά. τίς δὲ πόθος τῶν ἔκτοθεν ἐργάτᾳ ἀνδρί;

Βάττος.

Οὐδαμά νυν συνέβα τοι ἀγρυπνῆσαι δι' ἔρωτα; 10

Μίλων.

Μηδέ γε συμβαίη· χαλεπὸν χορίω κύνα γεῦσαι.

Βάττος.

Ἀλλ' ἐγὼ ὦ Μίλων ἔραμαι σχεδὸν ἑνδεκαταῖος.

Μίλων.

Ἐκ πίθω ἀντλεῖς δῆλον· ἐγὼ δ' ἔχω οὐδ' ἅλις ὄξος.

Βάττος.

Τοιγάρτοι πρὸ θυρᾶν μευ ἀπὸ σπόρω ἄσκαλα πάντα.

Μίλων.

Τίς δὲ τὺ τᾶν παίδων λυμαίνεται; Β. Ἁ Πολυβώτα, 15
Ἃ πρᾶν ἀμάντεσσι παρ' * Ἱπποκίωνι ποταύλει.
Εὗρε θεὸς τὸν ἀλιτρόν· ἔχεις πάλαι ὧν ἐπεθύμεις.

Μίλων.

Μάντις τοι τὰν νύκτα χροϊξεῖται ἁ καλαμαία.

Βάττος.

Μωμᾶσθαί μ' ἄρχῃ τύ. τυφλὸς δ' οὐκ αὐτὸς ὁ Πλοῦτος,
Ἀλλὰ καὶ ὠφρόντιστος Ἔρως. μηδὲν μέγα μυθεῦ. 20

Μίλων.

Οὐ μέγα μυθεῦμαι. τὺ μόνον κατάβαλλε τὸ λᾷον,
Καί τι κόρας φιλικὸν μέλος ἀμβάλευ· ἅδιον οὕτως
Ἐργαξῇ. καὶ μὰν πρότερόν ποκα μουσικὸς ἦσθα.

Βάττος.

Μοῖσαι Πιερίδες συναείσατε τὰν ῥαδινάν μοι
Παῖδ'· ὧν γάρ χ' ἅψησθε θεαί, καλὰ πάντα ποεῖτε. 25
Βομβύκα χαρίεσσα, Σύραν καλέοντί τυ πάντες,
Ἰσχνάν, ἁλιόκαυστον, ἐγὼ δὲ μόνος μελίχλωρον.
Καὶ τὸ ἴον μέλαν ἐστί, καὶ ἁ γραπτὰ ὑάκινθος·
Ἀλλ' ἔμπας ἐν τοῖς στεφάνοις τὰ πρᾶτα λέγονται.
Ἁ αἲξ τὰν κύτισον, ὁ λύκος τὰν αἶγα διώκει, 30
Ἁ γέρανος τὤροτρον· ἐγὼ δ' ἐπὶ τὶν μεμάνημαι.
Αἴθε μοι ἦς ὅσσα Κροῖσόν ποκα φαντὶ πεπᾶσθαι·
Χρύσεοι ἀμφότεροί κ' ἀνεκείμεθα τᾷ Ἀφροδίτᾳ,
Τὼς αὐλὼς μὲν ἔχοισα, καὶ ἢ ῥόδον, ἢ τύγε μᾶλον,
Σχῆμα δ' ἐγὼ καὶ καινὰς ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἀμύκλας. 35
Βομβύκα χαρίεσσ', οἱ μὲν πόδες ἀστράγαλοί τευ,
Ἁ φωνὰ δὲ * τρύχνος· τὸν δ' αὖ τρόπον οὐκ ἔχω εἰπεῖν.

Μίλων.

Ἦ καλὰς * ἄμμε ποῶν ἐλελάθει Βοῦκος ἀοιδάς·
Ὡς εὖ τὰν ἰδέαν τᾶς ἁρμονίας ἐμέτρησεν.
Ὤμοι τῶ πώγωνος, ὃν ἀλιθίως ἀνεφύσα. 40
Θᾶσαι δὴ καὶ ταῦτα τὰ τῶ θείω Λιτυέρσα.
Δάματερ πολύκαρπε, πολύσταχυ, τοῦτο τὸ λᾷον
Εὔεργόν τ' εἴη καὶ κάρπιμον ὅττι μάλιστα.

OPERARII VEL MESSORES, Idyllium decimum.

MILO ET BATTVS.

OPERARIE strenue, quid tibi nunc miser accidit?
Neque sulcum ducere rectum potes, vt prius ducebas:
Neque simul segetes metis cum alius, sed restitas,
Sicut ouis a grege, cuius pedem spina sauciauit.
Qualis tandem meridie ac vespere futurus es,
Qui nunc incipiens sulcum non rodis?

Battus.

Milon vsque ad vesperam metens, petra fragmentum dura,
Nunquámne tibi contigit desiderare aliquem absentium?

Milo.

Nunquam. quod autem est desiderium personarum externarum homini operario?

Battus.

Nunquámne contigit tibi vigilare propter amorem?

Milo.

Quin neque contingat: periculosum est canem exta gustare.

Battus.

At ego ô Milon amo ferè vndecimum iam diem.

Milo.

Ex dolio tu scilicet hauris: ego verò ne aceti q̄dē satis habeo.

Battus.

Itaque ante fores meas neque sata neque culta sunt omnia.

Milo.

Quæ autem puella te cruciat? Ba. Filia Polybota,
Quæ nuper metentibus apud Hippocoonta cantabat.
Inuenit deus peccatorem: habes diu quæ concupiscebas.

Milo.

Vates tibi nocte accubabit Cicada.

Battus.

Carpere me incipis tu. cæcus autem non solus Plutus,
Verùm etiam curarum autor Cupido. nihil superbè dixeris.

Milo.

Non superbè loquor, tu modo depone segetem.
Et aliquod de puella carmen amatorium aggredere: iucundius sic
Opus facies. nam & olim musicus eras.

Battus.

Musæ Pierides vnà mecum canite gracilem
Puellam. quæ enim attigeris ô deæ, pulchra omnia efficitis.
Bombyca gratiosa, Syram vocant te omnes,
Gracilem, sole tostam: ego autem solus melli similem colore.
Et viola nigra est, & notis inscriptus hyacinthus:
Sed tamen in coronis præcipua nominatur.
Capra cytisum, lupus capram sequitur,
Grus aratrum: ego autem tui causa insanio.
Vtinam mihi essent quot opes aiunt olim Crœsum possedisse,
Aurei certè ambo staremus dicati Veneri:
Tu tibias tenens, & vel rosam, vel tu malum,
Ego. a. saltantis habitu & nouis in vtroq; pede calceamētis.
Bombyca gratiosa, pedes tui candidi sunt.
Vox autem mollis: mores verò tuos non possum exprimere.

Milo.

Certè fallebat nos operarius dum carmina egregia faceret:
Quàm aptè genus harmoniæ dimensus est.
O barbam, quàm frustrà aluisti:
Attende iam & hæc carmina diuini Lytiersæ:
Ceres frugifera, effice vt seges ista spicifera
Bene culta sit, & fœcunda quàm maximè.

Stringite messores manipulos, ne praeteriens aliquis
Dicat, O ficulneos homines, perijt haec merces.
Ad boream ventum acerui sectio vobis
Vel zephyrum spectet: pinguescunt arista sic.
Frumentu triturantes fugere oportet meridianum somnum.
Ex culmo tum palea maxime exeunt.
Incipere messores oportet, cum galerita excitatur,
Et desinere quum dormiũ: et quiescere autẽ astu meridiano.
Optabilis ranae est, ô pueri, vita: non est solicita
Quis sibi potum ministret: adest enim ei abunde.
Melius ô curator auare lentes coquere,
Caue ne incidas manum secans cyminum.
Haec oportet laborantes in sole viros canere.
Istum autem tuum ô messor decet noxium amorem
Narrare matri in lecto mane vigilanti.

Σφίγγετ' ἀμαλλοδέται τὰ δράγματα, μὴ παριών τις
Εἴπῃ, σύκινοι ἄνδρες, ἀπώλετο χ' οὗτος ὁ μισθός. 45
Ἐς βορέαν ἄνεμον τᾶς κόρθυος ἁ τομὰ ὔμμιν
Ἢ ζέφυρον βλεπέτω· πιαίνεται ὁ στάχυς οὕτως.
Σῖτον ἀλοιῶντας φεύγειν τὸ μεσαμβρινὸν ὕπνον.
Ἐκ καλάμας ἄχυρον τελέθει τημόσδε μάλιστα·
Ἄρχεσθαι δ' ἀμῶντας ἐγειρομένω κορυδαλλῶ, 50
Καὶ λήγειν εὕδοντος, ἐλινῦσαι δὲ τὸ καῦμα.
Εὐκτὸς ὁ τῶ βατράχω παῖδες βίος· οὐ μελεδαίνει
Τὸν τὸ πιεῖν ἐγχεῦντα· πάρεστι γὰρ ἄφθονον αὐτῷ.
Κάλλιον ὦ 'πιμελητὰ φιλάργυρε τὸν φακὸν ἕψειν,
Μὴ 'πιτάμῃς τὰν χεῖρα καταπρίων τὸ κύμινον. 55
Ταῦτα χρὴ μοχθεῦντας ἐν ἁλίῳ ἄνδρας ἀείδειν.
Τὸν δὲ τεὸν βουκαῖε πρέπει λιμηρὸν ἔρωτα
Μυθίσδεν τᾷ ματρὶ κατ' εὐνὰν ὀρθρευοίσᾳ.

CYCLOPS, Idyllium vndecimum.

NULLUM contra amorem est remedium aliud
O Nicia, quod aut inungi, meo quidem iudicio, aut aspergi possit,
Quàm Pierides. leue autem admodum hoc & suaue
Est hominibus: inuenire tamen difficile est.
Nosse autem te probe hoc puto, medicum existentem,
Et nouem iam dilectum egregiè musis.
Sic certe facillimè viuebat Cyclops ille apud nos,
Ille antiquus Polyphemus, quum amaret Galateam,
Iam primum pubesces circa os temporaque:
Amabat autem non rosis, non pomis, non cincinnis,
Sed perniciosis furiis: ducebat autem omnia secunda.
Saepe oues ad stabulum ipsae abierunt
Viridi ex herba: ille autem Galateam cantans,
In ipso littore tabescebat algoso,
Ab ortu solis vsque acerbissimum gerens in pectore vulnus,
Cupidinis potentis, qui in hepate infixerat sagittam.
Attamen remedium inuenit: sedens autem in rupe
Alta, in pontum prospectans, talia cantabat,
O candida Galatea, cur amantem respuis?
Candidior lacte coacto aspectu, tenerior autem agna,
Vitulo lasciuior, acerbior vua immatura:
Venis autem huc quum dulcis somnus tenet me,
Proripis autem te statim quum dulcis somnus dimittit me:
Fugis autem quemadmodum ouis canum lupum conspicata.
Amare coepi ego puella te quum primum
Venisti mea cum matre, volens hyacinthina folia
Ex monte decerpere: ego autem via dux eram.
Quiescere autẽ & quũ te vidi & postea, & ad hũc vsq; diẽ,
Ex eo tẽpore possum: tu autẽ non curas, nihil per Iouẽ curas.
Intelligo venusta puella cuius rei gratia fugis.
Quia mihi hirsutum supercilium per totam frontem
Ex altera ad alteram panditur aurem, quasi vnica linea:
Vnus autem subest oculus: latus autẽ nasus labris imminet.
Ego tamen, quanquam talis sim, oues mille pasco,
Et ex his optimum mulgens lac bibo:
Caseus autem nõ deficit mihi neq; in aestate, neq; in autumno,
Non extrema hyeme: fiscella enim semper plena sunt.
Fistula verò canere scio, vt nemo Cyclopum hic,
Te, charũ, dulceq; pomũ, & meipsum simul cantu celebrãs,
Idq; saepius ad noctẽ intẽpestã. nutrio autem tibi vndecim ceruas
Omnes foetas, & catulos quatuor vrsarum.
Sed veni ad me, & habebis nihil minus:
Glaucum autem mare sine in terram illidi.
Iucundius in antro apud me noctem transiges:
Sunt lauri illic, sunt procerae cupressi,
Est nigra hedera, est vinea dulces racemos ferens:
Est gelida aqua, quam mihi nemorosa Aetna
Candida ex niue, potum diuinum demittit:
Quis prae his in mari & fluctibus viuere malit?
Quòd si tibi ego ipse videor hirsutior esse,
Sunt quernea ligna mihi, & sub cinere inextinctus ignis:

γαυρο-τέρα.

ἀμελγό-μενος.

κάρφ.

χειμῶνος.

ΚΥΚΛΩΨ, εἰδύλλιον ια.

ΟΥΔΕΝ ποττὸν ἔρωτα πεφύκει φάρμακον ἄλλο
Νικία, οὔτ' ἔγχριστον (ἐμὶν δοκεῖ) οὔτ' ἐπίπαστον,
Ἢ ταὶ Πιερίδες. κοῦφον δέ τι τοῦτο καὶ ἁδὺ
Γίνετ' ἐπ' ἀνθρώποις· εὑρεῖν δ' οὐ ῥᾴδιόν ἐστι.
Γινώσκειν δ' οἶμαί τυ καλῶς, ἰατρὸν ἐόντα, 5
Καὶ ταῖς ἐννέα δὴ πεφιλαμένον ἔξοχα Μοίσαις.
Οὕτω γοῦν ῥᾷστα διᾶγ' ὁ Κύκλωψ ὁ παρ' ἁμῖν,
Ὡρχαῖος Πολύφαμος, ὅκ' ἤρατο τᾶς Γαλατείας,
Ἄρτι γενειάσδων περὶ τὸ στόμα τὼς κροτάφως τε·
Ἤρατο δ' οὐ ῥόδοις, οὐ μάλοις, οὐδὲ κικίννοις, 10
Ἀλλ' ὀλοαῖς μανίαις· ἁγεῖτο δὲ πάντα πάρεργα.
Πολλάκι ταὶ ὄιες ποτὶ τωὔλιον αὐταὶ ἀπῆνθον
Χλωρᾶς ἐκ βοτάνας· ὁ δὲ τὰν Γαλάτειαν ἀείδων,
Αὐτὸς ἐπ' αἰόνος κατετάκετο φυκιοέσσας
Ἐξ ἀοῦς, ἔχθιστον ἔχων ὑποκάρδιον ἕλκος, 15
Κύπριδος ἐκ μεγάλας, τό οἱ ἥπατι πᾶξε βέλεμνον.
Ἀλλὰ τὸ φάρμακον εὗρε· καθεζόμενος δ' ἐπὶ πέτρας
Ὑψηλᾶς, ἐς πόντον ὁρῶν, ἄειδε τοιαῦτα,
Ὦ λευκὰ Γαλάτεια, τί τὸν φιλέοντ' ἀποβάλλῃ;
Λευκοτέρα πακτᾶς ποτιδεῖν, ἁπαλωτέρα δ' ἀρνός, 20
Μόσχω γαυροτέρα, * φιαρωτέρα ὄμφακος ὠμᾶς·
Φοιτῇς δ' αὖθ' οὕτως ὅκκα γλυκὺς ὕπνος ἔχῃ με,
Οἴχῃ δ' εὐθὺς ἰοῖσ' ὅκκα γλυκὺς ὕπνος ἀνῇ με·
Φεύγεις δ' ὥσπερ ὄις πολιὸν λύκον ἀθρήσασα.
Ἠράσθην μὲν ἔγωγε τεοῦς κόρα, ἁνίκα πρᾶτον 25
Ἦνθες ἐμᾷ σὺν ματρί, θέλοισ' ὑακίνθινα φύλλα
Ἐξ ὄρεος δρέψασθαι· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἁγεμόνευον.
Παύσασθαι δ' ἐσιδών τυ καὶ ὕστερον οὐδ' ἔτι πα νῦν
Ἐκ τήνω δύναμαι· τὶν δ' οὐ μέλει, οὐ μὰ Δί' οὐδέν.
Γινώσκω χαρίεσσα κόρα τίνος οὕνεκα φεύγεις. 30
Οὕνεκά μοι λασία μὲν ὀφρὺς ἐπὶ παντὶ μετώπῳ
Ἐξ ὠτὸς τέταται ποτὶ θὤτερον ὡς μία μακρά.
Εἷς δ' ὀφθαλμὸς ὕπεστι, πλατεῖα δὲ ῥὶς ἐπὶ χείλει.
Ἀλλ' οὗτος τοιοῦτος ἐών, βοτὰ χίλια βόσκω,
Κἠκ τούτων τὸ κράτιστον * ἀμελγόμενον γάλα πίνω· 35
Τυρὸς δ' οὐ λείπει μ' οὔτ' ἐν θέρει, οὔτ' ἐν ὀπώρᾳ,
Οὐ χειμῶνος * ἄκρω· ταρσοὶ δ' ὑπεραχθέες αἰεί.
Συρίσδεν δ' ὡς οὔτις ἐπίσταμαι ὧδε Κυκλώπων,
Τίν, τὸ φίλον γλυκύμαλον, ἁμᾷ κἠμαυτὸν ἀείδων,
Πολλάκι νυκτὸς ἀωρί. τράφω δέ τοι ἕνδεκα νεβρώς 40
Πάσας * μαννοφόρως, καὶ σκύμνως τέσσαρας ἄρκτων.
Ἀλλ' ἀφίκευσο ποθ' ἁμέ, καὶ ἑξεῖς οὐδὲν ἔλασσον·
Τὰν γλαυκὰν δὲ θάλασσαν ἔα ποτὶ χέρσον ὀρεχθεῖν.
Ἅδιον ἐν τὤντρῳ παρ' ἐμὶν τὰν νύκτα διαξεῖς·
Ἐντὶ δάφναι τηνεί, ἐντὶ ῥαδιναὶ κυπάρισσοι, 45
Ἔστι μέλας κισσός, ἔστ' ἄμπελος ἁ γλυκύκαρπος·
Ἔστι ψυχρὸν ὕδωρ, τό μοι ἁ πολυδένδρεος Αἴτνα
Λευκᾶς ἐκ χιόνος, ποτὸν ἀμβρόσιον, προΐητι·
Τίς κεν τῶνδε θάλασσαν ἔχειν καὶ κύμαθ' ἕλοιτο;
Αἰ δέ τοι αὐτὸς ἐγὼν δοκέω λασιώτερος ἦμεν, 50
Ἐντὶ δρυὸς ξύλα μοι, καὶ ὑπὸ σποδῷ ἀκάματον πῦρ·

Καί-

Καιόμενος δ' ὑπὸ τεῦς καὶ τὰν ψυχὰν ἀνεχοίμαν,
Καὶ τὸν ἕν' ὀφθαλμόν, τῶ μοι γλυκερώτερον οὐδέν.
Ὤμοι ὅτ' οὐκ ἔτεκέν μ' ἁ μάτηρ βράγχι' ἔχοντα,
Ὡς κατέδυν * ποτὶ τίν, καὶ τὰν χέρα τεῦς ἐφίλασα, 55
Αἰ μὴ τὸ στόμα λῇς. ἔφερον δέ τοι ἢ κρίνα λευκά,
Ἢ μάκων' ἁπαλάν, ἐρυθρὰ πλαταγώνι' ἔχοισαν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν θέρεος, τὰ δὲ γίνεται ἐν χειμῶνι·
Ὥστ' οὔ κά τοι ταῦτα φέρειν ἅμα πάντ' ἐδυνάθην.
Νῦν μάν, ὦ κόριον, νῦν * αὐτέ γα νεῖν γα μαθεῦμαι, 60
Αἴ κά τις σὺν ναῒ πλέων ξένος ὧδ' ἀφίκηται·
Ὡς κεν ἴδω τί ποθ' ἁδὺ κατοικεῖν τὸν βυθὸν ὔμμιν.
Ἐξένθοις Γαλάτεια, καὶ ἐξενθοῖσα λάθοιο
(Ὥς περ ἐγὼν νῦν ὧδε καθήμενος) οἴκαδ' ἀπενθεῖν·
Ποιμαίνειν δ' ἐθέλοις σὺν ἐμὶν ἅμα, καὶ γάλ' ἀμέλγειν, 65
Καὶ τυρὸν πᾶξαι, τάμισον δριμεῖαν ἐνεῖσα.
Ἁ μάτηρ ἀδικεῖ με μόνα, καὶ μέμφομαι αὐτᾷ·
Οὐδὲν πήποχ' ὅλως ποτὶ τὶν φίλον εἶπεν ὑπὲρ μεῦ,
Καὶ ταῦτ', ἆμαρ ἐπ' ἆμαρ ὁρεῦσά με λεπτύνοντα·
Φασῶ τὰν κεφαλὰν καὶ τὼς πόδας ἀμφοτέρως μευ 70
Σφύσδειν, ὡς ἀνιαθῇ, ἐπεὶ κἠγὼν ἀνιῶμαι.
Ὦ Κύκλωψ Κύκλωψ, πᾷ τὰς φρένας ἐκπεπότασαι;
Αἴκ' ἐνθὼν ταλάρως τε πλέκοις, καὶ θαλλὸν ἀμάσας
Ταῖς ἄρνεσσι φέροις, τάχα καν πολὺ μᾶλλον ἔχοις νοῦν.
Τὰν παρεοῖσαν ἄμελγε· τί τὸν φεύγοντα διώκεις; 75
Εὑρήσεις Γαλάτειαν ἴσως καὶ καλλίον' ἄλλαν.
Πολλαί συμπαίσδεν με κόραι τὰν νύκτα κέλονται,
Κιχλίζοντι δὲ πᾶσαι, ἐπεί κ' αὐταῖς ὑπακούσω·
Δῆλον ὅτ' ἐν τᾷ γᾷ κἠγών τις φαίνομαι ἦμες.
Οὕτω τοι Πολύφαμος ἐποίμαινεν τὸν ἔρωτα, 80
Μουσίσδων, ῥᾷον δὲ διᾶγ' ἢ χρυσὸν ἔδωκεν.

Cremari autem abs te vel animam tulerim,
Et unicum oculum, quo mihi dulcius nihil.
Hei mihi quòd non peperit me mater branchia habentem,
Vt descenderem ad te, & manum tuam osculare, 55
Si non os vis: ferrem autem tibi vel lilia alba,
Vel papauer tenerum, rubra folia habens.
Quanquam haec quidem aestiue, illa verò nascuntur in hyeme:
Itaque non tibi haec ferre simul omnia possem.
Nunc certè ó puellula nunc ipsum natare discam, 60
Si quis naui vectus hospes huc appulerit:
Vt cognoscam quaenam voluptas vobis est, in imo habitare gurgite.
Exeas ó Galatea, & egressa obliuiscaris
(Quemadmodum ego nunc hic sedens) domum redire.
Pascere autem velis mecum simul, & lac mulgere: 65
Et caseum premere, coagulum acre immittens.
Mater iniuria afficit me sola, & de ea queror:
Nihil enim vnquam omnino tibi dixit amabile de me.
Praesertim quum me in dies valde attenuari cerneret,
Dicam caput & pedes ambos meos 70
Dolore, vt tristetur. quoniam & ego tristor.
O Cyclops, Cyclops, quò tibi mens auolauit?
Si abiens calathosque texeres, & ramos frondentes metens
Agnis afferres, multo rectius planè saperes.
Praesentem mulge: cur fugientem persequeris? 75
Inuenies Galateam forte & pulchriorem aliam.
Multae colludere me puellae de nocte hortantur,
Et rident omnes, quum ipsis ausculto.
Scilicet ego quoque in terris videor esse aliquid.
Sic Polyphemus pascebat amores suos, 80
Cantans: suauius autè vitam degebat quàm si dedisset aurum.

Marginal notes: γρ. ἐφίλησα. (v. 55) — γρ. αὐτά π. (v. 60) — γρ. ὡς εἰδῶ. (v. 62) — γρ. διᾶγεν ἤ. (v. 81)

ΑΙΤΗΣ, εἰδύλλιον ιβ.

Ἤλυθες ὦ φίλε κοῦρε· τρίτῃ σὺν νυκτὶ καὶ ἀοῖ
Ἤλυθες· οἱ δὲ ποθεῦντες ἐν ἄματι γηράσκουσιν.
Ὅσσον ἔαρ χειμῶνος, ὅσον μᾶλον βραβύλοιο
Ἅδιον, ὅσσον ὄις σφετέρας λασιωτέρα ἀρνός,
Ὅσσον παρθενικὰ προφέρει τριγάμοιο γυναικός, 5
Ὅσσον ἐλαφροτέρα μόσχω νεβρός, ὅσσον ἀηδὼν
Συμπάντων λιγύφωνος ἀοιδοτάτα πετεηνῶν·
Τόσσον ἔμ' εὔφρανας σὺ φανείς· σκιερὰν δ' ὑπὸ φαγὸν
Ἀελίου φρύγοντος ὁδοιπόρος ἔδραμον ὥς τις.
Εἴθ' ὁμαλοὶ πνεύσειαν ἐπ' ἀμφοτέροισιν Ἔρωτες 10
Νῶιν, ἐπεσσομένοις δὲ γενοίμεθα πᾶσιν ἀοιδά.
Δοιὼ δή τινε τώδε μετ' ἀμφοτέροισι γενέσθην
Φῶθ', ὁ μὲν εἴσπνηλος, φαίη χ' ὠμυκλαΐσδων,
Τὸν δ' ἕτερον πάλιν ὥς κεν ὁ Θεσσαλὸς εἴποι ἀίταν·
Ἀλλήλους δ' ἐφίλασαν ἴσῳ ζυγῷ· ἦ ῥα τότ' ἦσαν 15
Χρύσειοι πάλαι ἄνδρες, ὅκ' ἀντεφίλασ' ὁ φιλαθείς.
Εἰ γὰρ τοῦτο πάτερ Κρονίδα πέλοι, εἰ γὰρ ἀγήρω
Ἀθάνατοι· γενεαῖς δὲ διηκοσίαισιν ἔπειτα
Ἀγγείλειεν ἐμοί τις ἀνέξοδον εἰς Ἀχέροντα,
Ἡ σὴ νῦν φιλότης καὶ τοῦ χαρίεντος ἀίτα 20
Πᾶσι διὰ στόματος, μετὰ δ' ἠιθέοισι μάλιστα.
Ἀλλ' ἤτοι τούτων μὲν ὑπέρτεροι Οὐρανίωνες·
Ἔσσεθ' ὡς ἐθέλοντι· ἐγὼ δέ σε τὸν καλὸν αἰνῶν,
Ψεύδεα ῥινὸς ὕπερθεν ἀραιᾶς οὐκ ἀναφύσω.
Ἢν γὰρ καί τι δάκνῃς, τὸ μὲν ἀβλαβὲς εὐθὺς ἔθηκας, 25
Διπλάσιον δ' ὤνησας, ἔχων δ' ἐπίμετρον * ἀπῆλθες.
Νισαῖοι Μεγαρῆες, ἀριστεύοντες ἐρετμοῖς,
Ὄλβιοι οἰκοίητε, τὸν Ἀττικὸν ὡς περὶ ἄλλων
Ξεῖνον ἐτιμήσασθε Διοκλέα τὸν φιλόπαιδα.
Αἰεὶ οἱ περὶ τύμβον ἀολλέες εἴαρι πρώτῳ 30
Κοῦροι ἐριδμαίνοντι φιλάματος ἄκρα φέρεσθαι.
Ὃς δέ κε προσμάξῃ γλυκερώτερα χείλεσι χείλη,
Βριθόμενος στεφάνοισιν ἑὰν ἐς ματέρ' ἀπῆλθεν.
Ὄλβιος ὅστις παισὶ φιλάματα κεῖνα διαιτᾷ.
Ἦ που τὸν χαροπὸν Γανυμήδεα πόλλ' * ἐπιβώστρει 35
Λυδίαν ἶσον ἔχειν πέτρᾳ στόμα, χρυσὸν ὁποίῃ

AITAS, Idyllium duodecimum.

VENISTI ó chare puer tertiâ post noctem & auroram,
Venisti: qui autem amant, in die senescunt.
Quantum ver hyeme, quantum pomum pruno
Suauius, quantum ouis sua est villosior agna,
Quantum virgo praestat ter nupta mulieri, 5
Quantum leuior vitulo hinnulus, quantum luscinia
Omnes canora cantu superat volucres:
Tantum tu me exhilarasti visus. vmbrosam autem sub fagum,
Sicut viator aliquis torrente sole, cucurri.
Vtinam pares aspirent ambobus Amores 10
Nobis, posteris autem fiamus omnibus cantilena.
Duo quidam olim inuicem iuncti fuerunt
Viri: alter erat amans: vt Amyclaea lingua loquens, dixerit;
Alterum rursus Thessalus dixerit amatum.
Amarunt autem se inuicem pari iugo. certè tunc erant 15
Aurei olim viri, quum vicissim amabat qui erat amatus.
Vtinam hoc pater Saturnide contingat, vtinam senio carentes
Dii immortales: & saeculis ducentis postea
Nunciet mihi aliquis irremeabilem apud Acheronta.
Tuus nunc amor, & venusti tui amatii 20
Omnium est in ore, iuuenum praecipuè.
Verum horum omnium superi coelicolae
Erunt (arbitri) vt volent: ego verò te formosum celebrans,
Mendacii signa nulla super patentem nasum edam.
Nam & si aliquid offenderis, illud statim innoxium facis: 25
Duplo autem iuuisti: habens itaque cumulum discedo.
Nisaei Megarenses, praestantes remis,
Beati habitetis, illum Atticum quòd supra alios
Hospites honorastis Dioclem, amatorem puerorum.
Semper ad eius tumulum congregati vere primo 30
Pueri contendunt osculi victoriam reportare:
Et qui labra labris dulcius impresserit,
Oneratus coronis suam ad matrem rediit.
Beatus ille quoque, qui puerilium illorum osculorum arbiter est.
Certè formosum Ganymedem constans fama est 35
Lydio lapidi os simile habuisse. aurum quo

Marginal notes: γρ. ἀπῆλθες. (v. 26) — γρ. Βωστρῶ. (v. 35)

Explorant verè argentarij, an sit adulterum.

HYLAS, Idyllium XIII.

NON nobis solis cupidinē peperit, ut arbitrabamur,
O Nicia, quicunque deorū parens tam fuit huius fili:
Neq; nobis primis quæ pulchra sunt, pulchra videntur esse,
Qui mortales sumus, crastinum autem diem non cernimus.
Verùm etiam Amphytrionis ille cui ferreum pectus erat,
Qui leonem sustinuit ferocem, amauit puerum
Formosum Hylam, cæsariem ferentem:
Et ipsum omnia docuit, pater tanquam charum filium,
Quæcunque quum ipse didicisset, præstans et celebris euasit.
Seorsum autē ab eo nūquā erat, neq; quū meridies surgebat,
Neque quum niueis equis vecta ad Iouis sales aurora,
Neque quum pulli auium queruli cubitum se conferunt,
Quatiente pennas matre in fuliginoso tigno
Vt et puer ex sententia institutus esset,
Et secum rectè trahens in verum virum euaderet.
Sed quum aureum nauigabat ad vellus Iason
Æsonides, alij autem sequebantur ipsum fortissimi
Omnibus ex ciuitatibus electi, quorum usus erat aliquis.
Venit etiam patiens laborum in diuitem Iaolcum
Alcmenæ filius Mideatidis Heroinæ.
Cum autē ipso descēdebat Hylas in bene transtratā Argo,
Quæ nauis Cyaneas insulas concurrentes non attigit.
Sed prætérlapsa est (profundum autem ingressa est Phasidē)
Aquila tāquā per magnos fluctus, ex quo petræ illæ cōstiterūt
Quum autem oriuntur Pleiades, prædia verò
Agnum nouum pascunt, verso vere iam:
Tunc nauigationis recordatus est diuinus flos
Heroum: cauaq; sedentes in Argo,
In Hellespontū venerunt, austro iam tertiū diem spirante:
Portumq; ceperunt intra Propontidem, ubi Cianorum
Sulcos dilatant boues terentes aratrum.
Egressi autem in littus, per ordines cœnam instruxerunt
Vespere: multi autem vnum strauerunt humilem thorum.
Pratum enim aderat, magnū thoris extruēdis adiumentum.
Inde butamum acutum, altūmque sciderunt cyprum.
Et abijt Hylas flauus aquam cœnæ gratia portaturus
Ipsiq; Herculi & forti Telamoni,
(Qui ad vnam ambo socij semper discumbebant mensam)
Æreum vas habens. statim autem fontem animaduertit
Humili in loco: circum autem folia multa nata erant,
Cæruleumq; chelidonium, viridéq; adiantum,
Et virescentia apia, & crispa agrostis:
In media verò vnda nymphæ chorum instituebant,
Nymphæ peruigiles, metuenda numina rusticis,
Eunica & Malis, verq; aspiciens Nychea.
Iamq; puer admouebat vrnam multa capacem aquæ,
Eam immergere festinās: illæ verò oēs manus eius inhæserūt.
Omnium enim amor teneras mentes occupauerat
Argiui pueri: ille verò decidit in altam aquam
Statim, instar stellæ rutilantis quæ de cœlo decidit
Præceps in mare. quidam verò ex socijs nautalibus dixit,
Expedite ô iuuenes armamenta: ventus spirat secundus.
Nymphæ quidem suis in genibus puerum tenentes
Lacrymantem blandis consolabantur verbis:
Amphitryoniades autem turbatus de puero
Abiit, more Scytharum sumpto incuruo arcu,
Et claua, quam ei semper capiebat dextera manus.
Ter quidē Hyla vocauit quantū capere poterat profundum
Ter autem puer respondit: sed tenuis vox exijt (eius,
Ex aqua: & quanquā ille esset proximus, procul abesse vide-
Ac veluti quum barbatus leo procul audiens (batur.
Hinnulum vociferantem, leo inquam, aliquis crudiuorus in
Ex lustro suo properat ad certissimam prædam, (montibus,
Hercules talis per inaccessos sentes
Puerum desiderans ferebatur: multum autem occupauit
locum.

Ἀάγρα.

πυρσός.

ἑταίροις.

Πεύθονται μὴ φαῦλον, ἐτήτυμον, ἀργυραμοιβοί.

ΥΛΑΣ, εἰδύλλιον ιγ.

ΟΥΧ ἁμῖν τὸν ἔρωτα μόνοις ἔτεχ', ὡς ἐδοκεῦμες,
Νικία, ᾧ τινι τοῦτο θεῶν τό κα τέκνον ἔγεντο·
Οὐχ ἁμῖν τὰ καλὰ πράτοις καλὰ φαίνεται ἦμεν,
Οἱ θνατοὶ πελόμεσθα, τὸ δ' αὔριον οὐκ ἐσορῶμες·
Ἀλλὰ καὶ Ἀμφιτρύωνος ὁ χαλκεοκάρδιος υἱὸς, 5
Ὃς τὸν λῖν ὑπέμεινε τὸν ἄγριον, ἤρατο παιδὸς
Τῶ χαρίεντος Ὕλα, τῶ τὰν πλοκαμῖδα φοροῦντος·
Καί μιν πάντ' ἐδίδαξε, πατὴρ ὡσεὶ φίλον υἱὰ,
Ὅσσα μαθὼν, ἀγαθὸς καὶ ἀοίδιμος αὐτὸς ἔγεντο.
Χωρὶς δ' οὐδέποκ' ἦς, οὐδ' εἰ μέσον ἆμαρ ὄροιτο, 10
Οὐδ' ὁπόχ' ἁ λεύκιππος ἀνατρέχοι ἐς Διὸς Ἀὼς,
Οὐδ' ὁπόκ' ὀρτάλιχοι μινυροὶ ποτὶ κοῖτον ὁρῷεν,
Σεισαμένας πτερὰ ματρὸς ἐπ' αἰθαλόεντι πετεύρῳ·
Ὡς αὐτῷ κατὰ θυμὸν ὁ παῖς πεποναμένος εἴη,
Αὐτῷ δ' εὖ ἕλκων ἐς ἀλαθινὸν ἄνδρ' ἀποβαίη. 15
Ἀλλ' ὅτε τὸ χρύσειον ἔπλει μετὰ κῶας Ἰάσων
Αἰσονίδας, οἱ δ' αὐτῷ ἀριστῆες συνέποντο,
Πασᾶν ἐκ πολίων προλελεγμένοι, ὧν ὄφελός τι·
Ἵκετο χὠ ταλαεργὸς ἐς ἀφνειὰν Ἰαωλκὸν
Ἀλκμήνας υἱὸς Μιδεάτιδος ἡρωίνας· 20
Σὺν δ' αὐτῷ κατέβαινεν Ὕλας εὔεδρον ἐς Ἀργὼ,
Ἅτις Κυανεᾶν οὐχ ἥψατο συνδρομάδων ναῦς,
Ἀλλὰ διεξάϊξε, (βαθὺν δ' εἰσέδραμε Φᾶσιν)
Αἰετὸς ὡς, μέγα λαῖτμα, ἀφ' οὗ τότε χοιράδες ἔσταν.
Ἆμος δ' ἀντέλλοντι Πελειάδες, ἐσχατιαὶ δὲ 25
Ἄρνα νέον βόσκοντι, τετραμμένου εἴαρος ἤδη,
Τᾶμος ναυτιλίας μιμνάσκετο θεῖος ἄωτος
Ἡρώων, κοίλαν δὲ καθιδρυνθέντες ἐς Ἀργὼ,
Ἑλλάσποντον ἵκοντο νότῳ τρίτον ἆμαρ ἀέντι·
Εἴσω δ' ὅρμον ἔθεντο Προποντίδος, ἔνθα Κιανῶν 30
Αὔλακας εὐρύνοντι βόες τρίβοντες * ἄροτρον.
Ἐκβάντες δ' ἐπὶ θῖνα, κατὰ ζυγὰ δαῖτα πένοντο
Δειελινοί· πολλοὶ δὲ μίαν στορέσαντο χαμεύναν.
Λειμὼν γάρ σφιν ἔκειτο, μέγα στιβάδεσσιν ὄνειαρ·
Ἔνθεν βούτομον ὀξὺ, βαθὺν δ' ἐτάμοντο κύπειρον. 35
Κᾤχεθ' Ὕλας ὁ ξανθὸς, ὕδωρ ἐπιδόρπιον οἰσῶν
Αὐτῷ θ' Ἡρακλῆϊ καὶ ἀστεμφεῖ Τελαμῶνι,
(Οἳ μίαν ἄμφω ἑταῖροι ἀεὶ δαίνυντο τράπεζαν)
Χάλκεον ἄγγος ἔχων. τάχα δὲ κράναν ἐνόησεν
Ἡμένῳ ἐν χώρῳ· περὶ δὲ θρύα πολλὰ πεφύκει, 40
Κυάνεόν τε χελιδόνιον, χλωρόν τ' ἀδίαντον,
Καὶ θάλλοντα σέλινα, καὶ εἰλιτενὴς ἄγρωστις·
Ὕδατι δ' ἐν μέσσῳ Νύμφαι χορὸν ἀρτίζοντο,
Νύμφαι ἀκοίμητοι, δειναὶ θεαὶ ἀγροιώταις,
Εὐνίκα καὶ Μαλὶς, ἔαρ θ' ὁρόωσα Νυχεία. 45
Ἤτοι ὁ κοῦρος ἐπεῖχε ποτῷ πολυχανδέα κρωσσὸν,
Βάψαι ἐπειγόμενος· ταὶ δ' ἐν χερὶ πᾶσαι ἔφυσαν·
Πασάων γὰρ ἔρως ἁπαλὰς φρένας ἐξεφόβησεν
Ἀργείῳ ἐπὶ παιδί. κατήριπε δ' ἐς μέλαν ὕδωρ
Ἀθρόος, ὡς ὅτε * πυρσὸς ἀπ' οὐρανοῦ ἤριπεν ἀστὴρ 50
Ἀθρόος ἐς πόντον, ναύτας δέ τις εἶπεν * ἑταίροις,
Κουφότερ' ὦ παῖδες ποιεῖσθ' ὅπλα· πλευστικὸς οὖρος.
Νύμφαι μὲν σφετέροις ἐπὶ γούνασι κοῦρον ἔχοισαι
Δακρυόεντ' ἀγανοῖσι παρεψύχοντ' ἐπέεσσιν·
Ἀμφιτρυωνιάδας δὲ ταρασσόμενος περὶ παιδὶ, 55
Ὤιχετο Μαιωτιστὶ λαβὼν εὐκαμπέα τόξα,
Καὶ ῥόπαλον, τό οἱ αἰὲν ἐχάνδανε δεξιτερὰ χείρ.
Τρὶς μὲν Ὕλαν ἄυσεν, ὅσον βαθὺς ἤρυγε λαιμὸς,
Τρὶς δ' ἄρ' ὁ παῖς ὑπάκουσεν, ἀραιὰ δ' ἵκετο φωνὰ
Ἐξ ὕδατος· παρεὼν δὲ μάλα σχεδὸν, εἴδετο πόρρω. 60
Ὡς δ' ὁπότ' ἠυγένειος ἀπόπροθι λῖς ἐσακούσας
Νεβρῶ φθεγξαμένας τις ἐν οὔρεσιν, ὠμοφάγος λὶς,
Ἐξ εὐνᾶς ἔσπευσεν ἑτοιμοτάταν ἐπὶ δαῖτα·
Ἡρακλέης τοιοῦτος ἐν ἀτρίπτοισιν ἀκάνθαις
Παῖδα ποθῶν δεδόνητο, πολὺν δ' ἐπελάμβανε χῶρον. 65

Σχέτλιοι

Σχέτλιοι οἱ φιλέοντες. ἀλώμενος ὅσσ' ἐμόγησεν
Οὔρεα καὶ δρυμώς· τὰ δ' Ἰάσονος ὕστερα πάντ' ἦς.
Ναῦς μὲν ὅ ἄρμεν' ἔχοισα μετάρσια τῶν παρεόντων.
Ἱστία δ' ἡμίθεοι μεσονύκτιον ἐξεκάθαιρον,
Ἡρακλῆα μένοντες. ὁ δ', ᾇ πόδες ἆγον ἐχώρει 70
Μαινόμενος· χαλεπὸς γὰρ ἔσω θεὸς ἧπαρ ἄμυσσεν.
Οὕτω μὲν κάλλιστος Ὕλας μακάρων ἀριθμεῖται.
Ἡρακλέην δ' ἥρωες ἐκερτόμεον λιποναύταν,
Οὕνεκεν ἠρώησε τριακοντάζυγον Ἀργώ,
Πεζὸς δ' ἐς Κόλχους τε καὶ ἄξενον ἵκετο Φᾶσιν. 75

Ab miseros amantes: errans quantum laborum pertulit
Per montes & saltus: Iasonis verò res posthabebantur.
Nauis quidē stabat, antēnas habēs sublimes per eos qui ad-
Vela autem iuuenes media nocte explicabant, (erant:
Herculē expectātes: ille autē quò pedes ducebāt ferebatur
Furens: sæuus enim intus deus hepar laniabat. (ratur.
Sic ergo pulcherrimus Hylas inter deos immortales nume-
Herculē autē heroes per cōuitiū appellabāt nauis desertorē,
Quoniam auersatus est Argo triginta habentem transtra
Pedes tamen venit ad Colchos, & in hospitalem Phasin.

ΚΥΝΙΣΚΑΣ ΕΡΩΣ, Η ΘΥΩΝΙΧΟΣ, εἰδύλλιον ιδ.

CYNISCÆ AMOR, VEL THYONICHUS, Idyllium XIIII.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ ΚΑΙ ΘΥΩΝΙΧΟΣ.

Χαίρειν πολλὰ τὸν ἄνδρα* Θυώνιχον. Θυ. Ἄλλα τοιαῦτα
Αἰσχίνα. Αἰ. Ὡς χρόνιος. Θ. Χρόνιος· τί δέ τοι τὸ μέλημα;

Αἰσχίνης.

Πράσσομες οὐχ ὡς λῷστα Θυώνιχε. Θ. Ταῦτ' ἄρα λεπτὸς,
Χ' ὠ μύσταξ πολὺς οὗτος, ἀυσταλέοι δὲ κίκιννοι.
Τοιοῦτος πρᾶν τις ἀφίκετο Πυθαγορικτάς, 5
Ὠχρὸς κἀνυπόδητος· Ἀθηναῖος δ' ἔφατ' ἦμεν.
Ἤρατο μὰν καὶ τῆνος (ἐμὶν δοκεῖν) ὀπτῶ ἀλεύρω.

Αἰσχίνης.

Παίσδεις ὠγαθ' ἔχων· ἐμὲ δ' ἁ χαρίεσσα Κυνίσκα
Ὑβρίσδει· λασῶ δὲ μανεὶς ποκὰ, θρὶξ ἀνὰ μέσσον.

Θυώνιχος.

Τοιοῦτος μὲν ἀεὶ τὺ φίλ' Αἰσχίνα, ἁσυχὰ, ὀξὺς, 10
Πάντ' ἐθέλων κατὰ καιρόν· ὅμως δ' εἰπὸν τί τὸ καινόν.

Αἰσχίνης.

Ὡργεῖος, κἠγὼ, καὶ ὁ Θεσσαλὸς ἱπποδιώκτας
Ἆπις καὶ Κλεύνικος ἐπίνομες ὁ στρατιώτας
Ἐν χώρῳ παρ' ἐμίν. δύο μὲν κατέκοψα νεοσσὼς,
Θηλάζοντά τε χοῖρον· ἀνῷξα δὲ Βίβλινον αὐτοῖς 15
Εὐώδη, τετόρων ἐτέων, σχεδὸν ὡς ἀπὸ λανῶ.
Βολβός τις κοχλίας ἐξῃρέθη· ἦς πότος ἁδύς.
Ἤδη δὲ προϊόντος, ἔδοξ' ἐπιχεῖσθαι ἄκρατον,
Ὥτινος ἤθελ' ἕκαστος· ἔδει μόνον ᾧτινος εἰπεῖν.
Ἄμμες μὲν φωνεῦντες ἐπίνομες, ὡς ἐδέδοκτο· 20
Ἁ δ' οὐδὲν, παρεόντος ἐμεῦ. τίν' ἔχειν με δοκεῖς νῶν;
Οὐ φθεγξῇ; λύκον εἶδες; ἔπαιξέ τις, ὡς σοφὸς εἶπε.
Κἠρυθρίασ'· εὐμαρέως κεν ἀπ' αὐτᾶς καὶ λύχνον ἅψας.
Ἐστὶ Λύκος, Λύκος ἐστὶ Λάβα τῶ γείτονος υἱός,
Εὐμάκης, ἁπαλὸς, πολλοῖς δοκέων καλὸς ἦμεν· 25
Τούτω τὸν κλεινὸν κατετάκετο τῆνον ἔρωτα.
Χ' ἁμὶν τοῦτο δι' ὠτὸς ἐλάθη ποχ' ἅσυχα οὕτως.
Οὐ μὰν ἐξέταξα, μάταν εἰς ἄνδρα γενειῶν.
Ἤδη δ' ὦν πόσιος τοὶ τέτταρες ἐν βάθει ἦμες,
Χ' ὠ Λαρισαῖος τὸν ἐμὸν Λύκον ᾆδεν ἀπ' ἀρχᾶς, 30
Θεσσαλικόν τι μέλισμα, κακαὶ φρένες. ἁ δὲ Κυνίσκα
Ἔκλαεν ἐξαπίνας θαλερώτερον ἢ παρὰ ματρὶ
Παρθένος ἑξαέτης κόλπω ἐπιθυμήσασα.
Τᾶμος ἐγὼν, τὸν ἴσαις τὺ Θυώνιχε, πὺξ ἐπὶ κόρρας
Ἤλασα, κἄλλαν αὖθις· ἀνειρύσασα δὲ πέπλως, 35
Ἔξω ἀπώχετο θᾶσσον. ἐμὸν κακὸν, οὔ τοι ἀρέσκω;
Ἄλλος τοι γλυκίων ὑποκόλπιος· ἄλλον ἰοῖσα
Θάλπε φίλον· τήνω τὰ σὰ δάκρυα μᾶλα ῥεόντω.
Μάστακα δ' οἷα τέκνοισιν* ὑπωροφίοισι χελιδὼν
Ἄψορρον ταχινὰ πέτεται βίον ἄλλον ἀγείρειν, 40
Ὠκυτέρα μαλακᾶς ἀπὸ δίφρακος ἔδραμε τήνα
Ἰθὺ δι' ἀμφιθύρω καὶ δικλίδος, ᾇ πόδες ἆγον.
Αἶνός θην λέγεταί τις, ἔβα* καὶ ταῦρος ἀν' ὕλας.
Εἴκατι ταὶ δ', ὀκτὼ ταὶ δ', ἐννέα ταὶ δ', δέκ' ἄλλαι,
Σάμερον ἑνδεκάτα· ποτίθες δύο, καὶ δύο μῆνες, 45
Ἐξ ὧ ἀπ' ἀλλάλων· οὐδ' ὅσσον Θρᾳκιστὶ κέκαρμαι.
Ἁ δὲ, Λύκω νῦν πάντα· Λύκῳ καὶ νυκτὸς ἀνῷκται.
Ἄμμες δ' οὔτε λόγω τινὸς ἄξιοι, οὔτ' ἀριθμητοί,

AESCHINES ET THYONICHVS.

MVLTVM saluere virum Thyonichum Th. Et ti- γρ. Σωάνί
bi ipsi (sollicitudo? Ἀι.
Æschine. quàm serus. Æsch. Serus. Th. Quæ autem tibi

Æschines.

Non optimè nobiscū agitur ô Thyoniche. Thy. Propterea er-
Et barba ista superior intōsa, capilli verò squalidi (go macer,
Talis huc nuper peruenit Pythagoricus,
Pallidus, & nudus pedes: Atheniensem autē se dicebat esse.
Appetiuit certè ille quoque (meo iudicio) assatam farinam.

Æschines.

Iocaris tu quidem ô bone: me autē formosa Cynisca (abest.
Contumeliis afficit, ego verò in insaniam incidam: parū sanè

Thyonichus.

Ita factus es semper tu charè Æschine, quietus, in irā præ-
Omnia volens in tempore: tamen dic quid noui est. (ceps,

Æschines.

Argiuus, & ego, & Thessalus equorum agitator
Apis & Cleunicus miles bibebamus
In loco apud me. duos mactaueram pullos columbinos,
Lactantemq́; porcum: releui autem byblinum ipsis
Odoriferū quadrimū (& dulce) quasi ex torculari iā haustū.
Bulbus & cochlea promebantur: erat suauis potus.
Iam verò conuiuio incalescente, placuit infundere merū im-
Cuiusq́; volebat vnusquisq;: oportebat solū aliquē nominare.
Nos quidem canentes bibebamus vt placebat: (mum.
Illa verò nihil, præsente me. quem habuisse me existimas ani-
Nihil ergo loquutura es? lupum vidisti? lusit quidam. (illa)
quàm sapiens, dixit. γρ. Οὐ φθέγξη λύκον εἶδες.
Et incēsa est. vt facilè ex ea vel lucernam accēdere potuisses.
Est Lycus, Lycus est Labæ vicini filius,
Procerus & tener, qui multis pulcher videtur esse:
Huius celebri illo amore tabescebat:
Idque nobis olim in aurem insusurratum fuerat.
Neque tamen exploraueram, frustrà virilem barbam alens.
Ac nos quatuor iam bene poti eramus,
Et Larissæus meum Lycum canebat de integro,
Thessalicum quendam cantum, mala mens. Cynisca verò
Flebat repente profusiùs quàm circa matrem
Virgo sex annorum, maternum sinum appetens. γρ. ἐπιθυμήσασα.
Tunc ego, quem nosti tu ô Thyoniche, pugnum in genam
Impegi, & alterum in alteram: at illa, sublata veste,
Foras abijt ocyus. Mea pestis (inquam) tibi non placeo?
Alius tibi dulcior amplexu, alium abiens (tur.
Foue amatorē: illi ista tua lacryma (quasi) poma deuoluun-
Cen verò hirundo cibū vt suis pullis in nido pedētibus ferat, γρ. ὑπωροφίοισι.
Statim reuolat, vt alium quærat victum:
Sic illa ocyus de molli sella auolauit
Rectà per portam & bifores, quò pedes ducebant:
Prouerbio vulgo dicitur, abijt & taurus in syluam. γρ.
Viginti iam, octo adde, nouem præterea, & decē alias dies.
Hodie vndecimus est: appone duos, & erunt duo menses,
Ex quo seiuncti sumus, neque more Thracum tonsus sum.
Illa verò Lyci iam tota est. Lyco etiam nocte patet:
Nos verò neque loco neque vllo numero digni censemur.

Miseros Megarenses, abiectissima fortuna.
Ac si amorem eius possem deponere, omnia rectè cederent.
Iam verò ô Thyoniche, vt mus (aiunt) picem gustauimus.
Et quid remedij sit in amore inexplicabili
Non scio: verum Simus, qui Ephicalci filiam amauit,
Æqualis meus peregrè profectus, sanus rediit.
Proficiscar equo quoq; per mare: neque ignauissimus sum,
Neque primus nimirum: sed aliorum similis miles.

Thyonichus.

Vtinam tibi ex animo cessissent quæ cupis
Æschine, quòd si tibi ita statutum est, peregrè proficisci,
Ptolemæus præbet stipendia, homini libero quam optimus.

Æschines.

Quod ad alia attinet, qualis vir est? Homini libero quam-optimus.

Thyonichus.

Benignus, musarum studiosus, amabilis, summè iucundus:
Nouit amicum, inimicum verò etiam magis:
Multis multa largiens, rogatus non abnuens,
Vt regem decet. petere autem oportet non omni (tempore)
Æschine. quare si tibi in dextero humero placet
Sagulum supremũ fibula nectere, vtroque autẽ pede innixus
Audebis irruentem hostem scutatum sustinere,
(Pete) quamprimum Ægyptum à tẽporibus fieri incipimus
Omnes senes: inde ordine ad genas delabitur
Ætas quæ canos facit: gerendum est aliquid iis quibus genua vigent.

SYRACVSIÆ VEL ADONIAsusæ, Idyllium XV.

GORGO, EVNOE, PRAXINOE, ANVS, HOSPES.

INTVS NE Praxinoe? Eun. Gorgo chara, vt serò: intus.

Praxinoe.

Mirum quòd nunc etiam venisti: dispice sellam ei Eunoa:
Iniice vt puluinum. Eunoe. Habet optimè. Pra. Sede.

Gorgo.

O patientissimum animum: vix vobis salua venio,
Praxinoa, per multam turbam, & per multas quadrigas.
Vbique (sunt) crepidæ, vbique chlamidati viri:
Et via immensa est, & tu procul à me habitas.

Praxinoe.

In hanc extremam terræ partem ille demens veniens cepit
Lustrum, non domum: ne vicinæ essemus
Inter nos, inuida semper mei pestis vt mihi aduersaretur.

Gorgo.

Ne dicas de tuo marito talia, ô chara Dione,
Paruulo præsente: vide mulier vt aspicit te.

Praxinoe.

Bono esto animo vita mea, dulcis fili, non dico de patri.

Gorgo.

Intelligit infans per Proserpinam. pulcher est pater

Praxinoe.

Pater (inquam) ille nuper (nuper dicamus scilicet
Omnia) nitrum & fucum à tabernaculo empturus,
Venit ferens salem nobis, homo tredecim cubitorum.

Gorgo.

Et meus hæc habet (vitia) perniciæs argẽti, Diocleides (conuulsos
Septẽ drachmis pilos caninos ex vetulis & mutilatis ouib.
Quinque vellera emit heri, meras sordes: opus super opus
Sed age, amiculum & peplum fibulatum cape.
Eamus ad regis diuitis Ptolemæi,
Spectaturæ Adonidem. audio egregiam valde pompam
Instruere reginam. PR. Apud fortunatos fortunata omnia.
Quæ vidisti & q̃ dixisti (narra) tu quæ vidisti, mihi q̃ nõ vidi.

Gorgo.

Tempus abire fuerit: otiosis semper feriæ sunt.

Δύστανοι Μεγαρῆες, ἀτιμοτάτᾳ ἐνὶ μοίρᾳ.
Κ᾽ εἰ μὲν ἀποστέρξαιμι, τὰ πάντα κεν εἰς δέον ἕρποι· 50
Νῦν δὲ πόθ᾽, ὡς μῦς, φαντί, Θυώνιχε, γεύμεθα πίσσας.
Χὤ, τι τὸ φάρμακόν ἐστιν ἀμηχανέοντος ἔρωτος,
Οὐκ οἶδα. πλὰν Σῖμος ὁ τᾶς Ἐπιχάλκου ἐρασθείς,
Ἐκπλεύσας, ὑγιὴς ἐπανῆλθ᾽, ἐμὸς ἁλικιώτας.
Πλευσοῦμαι κἠγὼ διαπόντιος· οὔτε κάκιστος, 55
Οὔτε πρᾶτος ἴσως, ὁμαλὸς δέ τις ὁ στρατιώτας.

Θυώνιχος.

Ὤφελε μὲν χωρεῖν κατὰ νοῦν τεὸν ὧν ἐπεθύμεις
Αἰσχίνα. εἰ δ᾽ οὕτως ἄρα τοι δοκεῖ ὥστ᾽ ἀποδαμεῖν,
Μισθοδότας Πτολεμαῖος ἐλευθέρῳ οἷος ἄριστος.

Αἰσχίνας.

Τἆλλα δ᾽ ἀνὴρ ποῖός τις, ἢ ἐλευθέρῳ ὅστις ἄριστος; 60

Θυώνιχος.

Εὐγνώμων, φιλόμουσος, ἐρωτικός, εἰς ἄκρον ἁδύς·
Εἰδὼς τὸν φιλέοντα, τὸν οὐ φιλέοντ᾽ ἔτι μᾶλλον·
Πολλοῖς πολλὰ διδούς, αἰτεύμενος, οὐκ ἀνανεύων,
Οἷα χρὴ βασιλῆ᾽· αἰτεῖν δὲ δεῖ, οὐκ ἐπὶ παντί,
Αἰσχίνα. ὥστ᾽ εἴ τοι κατὰ δεξιὸν ὦμον ἀρέσκει 65
Λῶπος ἄκρον περονᾶσθαι, ἐπ᾽ ἀμφοτέροιν δὲ βεβακώς,
Τολμασεῖς ἐπιόντα μένειν θρασὺν ἀσπιδιώταν,
Ἃ τάχος εἰς Αἴγυπτον. ἀπὸ κροτάφων πελόμεσθα
Πάντες γηραλέοι, καὶ ἐπισχερὼ ἐς γένυν ἕρπει
Λευκαίνων ὁ χρόνος· ποιεῖν τι δεῖ ἇς γόνυ χλωρόν. 70

ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΑΙ, Η ΑΔΩΝΙΑζουσαι, εἰδύλλιον ιε.

ΓΟΡΓΩ, ΕΥΝΟΗ, ΠΡΑΞΙΝΟΗ, ΓΡΑΥΣ, ΞΕΝΟΣ.

ΕΝΔΟΙ Πραξινόα; Εὐ. Γοργοῖ φίλα, ὡς χρόνῳ ἔνδοι.

Πραξινόα.

Θαῦμ᾽ ὅτι καὶ νῦν ἦνθες. ὅρη δίφρον Εὐνόα αὐτῇ
Ἔμβαλε καὶ ποτίκρανον. Εὐ. Ἔχει κάλλιστα. Π. Καθίζευ.

Γοργώ.

Ὢ τᾶς ἀλεμάτω ψυχᾶς· μόλις ὔμμιν ἐσώθην,
Πραξινόα, πολλῶ μὲν ὄχλω, πολλῶν δὲ τεθρίππων. 5
Παντᾷ κρηπῖδες, παντᾷ χλαμυδηφόροι ἄνδρες·
Ἁ δ᾽ ὁδὸς ἄτρυτος, τὺ δ᾽ ἑκαστοτέρω μ᾽ ἀποικεῖς.

Πραξινόα.

Ταῦθ᾽ ὁ πάραρος τῆνος· ἐπ᾽ ἔσχατα γᾶς ἔλαβ᾽ ἐνθὼν
Ἰλεόν, οὐκ οἴκησιν, ὅπως μὴ γείτονες ὦμες
Ἀλλάλαις, ποτ᾽ ἔριν φθονερὸν κακὸν αἰὲν ὅμοιος. 10

Γοργώ.

Μὴ λέγε τὸν τεὸν ἄνδρα φίλα τοιαῦτα Δίωνα
Τῶ μικκῶ παρεόντος· ὅρη γύναι ὡς ποθορῇ τυ.

Πραξινόα.

Θάρσει Ζωπυρίων γλυκερὸν τέκος, οὐ λέγω ἀπφῦν.

Γοργώ.

Αἰσθάνεται τὸ βρέφος, ναὶ τὰν πότνιαν. καλὸς ἀπφῦς.

Πραξινόα.

Ἀπφῦς μὰν τῆνος πρόαν (λέγομες δὲ πρόαν θὴν 15
Πάντα) νίτρον καὶ φῦκος ἀπὸ σκανᾶς ἀγοράσδων,
Ἦνθε φέρων ἅλας ἄμμιν, ἀνὴρ τρισκαιδεκάπηχυς.

Γοργώ.

Χὠμὸς ταὐτά γ᾽ ἔχει, φθόρος ἀργυρίω, Διοκλείδας.
Ἑπταδράχμως κυνάδας, γραιᾶν ἀποτίλματα πηρᾶν,
Πέντε πόκως ἔλαβ᾽ ἐχθές, ἅπαν ῥύπος, ἔργον ἐπ᾽ ἔργῳ. 20
Ἀλλ᾽ ἴθι, τὠμπέχονον καὶ τὰν περονατρίδα λάζευ.
Βᾶμες τῶ βασιλῆος ἐς ἀφνειῶ Πτολεμαίω,
Θασόμεναι τὸν Ἄδωνιν. ἀκούω χρῆμα καλόν τι
Κοσμεῖν τὰν βασίλισσαν. Πρ. Ἐν ὀλβίῳ ὄλβια πάντα,
Ὧν εἶδες, χ᾽ ὧν εἶπας ἰδοῖσα τὺ τῷ μὴ ἰδόντι. 25

Γοργώ.

Ἕρπειν ὥρα κ᾽ εἴη· ἀεργοῖς αἰὲν ἑορτά.

Πραξινόα.

Εὐνόα αἶρε τὸ νᾶμα, καὶ ἐς μέσον αἰνόθρυπτε
Θὲς πάλιν. αἱ γαλέαι μαλακῶς χρῄζοντι καθεύδειν.
Κινεῦ δή, φέρε θᾶσσον ὕδωρ. ὕδατος πρότερον δεῖ.
Ἁ δὲ σμᾶμα φέρει. δὸς ὅμως, μὴ πολὺ ἄπληστε. 30
Ἔγχει ὕδωρ. δύστανε τί μευ τὸ χιτώνιον ἄρδεις;
Παῦε. ὁποῖα θεοῖς ἐδόκει, τοιαῦτα νένιμμαι.
Ἁ κλᾷξ τᾶς μεγάλας πεῖ λάρνακος; ὧδε φέρ' αὐτάν.

Γοργώ.

Πραξινόα, μάλα τοι τὸ καταπτυχὲς ἐμπερόναμα
Τοῦτο πρέπει. λέγε μοι πόσσω κατέβα τοι ἀφ' ἱστῶ. 35

Πραξινόα.

Μὴ μνάσῃς Γοργοῖ· πλέον ἀργυρίω καθαρῶ μνᾶν,
Ἢ δύο. τοῖς δ' ἔργοις καὶ τὰν ψυχὰν ποτέθηκα.

Γοργώ.

Ἀλλὰ κατὰ γνώμαν ἀπέβα τοι. Πρ. Ναὶ, καλὸν εἶπας.
Τὠμπέχονον φέρε μοι, καὶ τὰν θολίαν κατὰ κόσμον
Ἀμφίθες. οὐκ ἀξῶ τυ τέκνον. μορμὼ, δάκνει ἵππος. 40
Δάκρυε ὅσσα θέλεις· χωλὸν δ' οὐ δεῖ τυ γενέσθαι.
Ἕρπωμες. Φρυγία τὸν μικκὸν παῖσδε λαβοῖσα·
Τὰν κύν' ἔσω κάλεσον, τὰν αὐλείαν ἀπόκλαξον.
Ὦ θεοὶ, ὅσσος ὄχλος. πῶς καὶ πόκα τοῦτο περᾶσαι
Χρὴ τὸ κακόν. μύρμακες ἀνάριθμοι καὶ ἄμετροι. 45
Πολλά τοι ὦ Πτολεμαῖε πεποίηται καλὰ ἔργα,
Ἐξ ὧ ἐν ἀθανάτοις ὁ τεκών· οὐδεὶς κακοεργὸς
Δαλεῖται τὸν ἰόντα, παρέρπων Αἰγυπτιστί,
Οἷα πρὶν ἐξ ἀπάτας κεκροτημένοι ἄνδρες ἔπαισδον,
Ἀλλάλοις ὁμαλοὶ, κακὰ παίγνια, πάντες ἐρειοί. 50
Ἁδίστα Γοργοῖ, τί γενώμεθα; τοὶ πολεμισταὶ
Ἵπποι τῶ βασιλῆος. ἄνερ φίλε, μή με πατήσῃς.
Ὀρθὸς ἀνέστα ὁ πυρρὸς. ἴδ' ὡς ἄγριος. κυνοθαρσὴς
Εὐνόα οὐ φευξῇ; διαχρησεῖται τὸν ἄγοντα.
Ὠνάθην μεγάλως ὅτι μοι τὸ βρέφος μένει ἔνδοι. 55

Γοργώ.

Θάρσει Πραξινόα, καὶ δὴ γεγενήμεθ' ὄπισθεν·
Τοὶ δ' ἔβαν ἐς χώραν. Πρ. Καὐτὰ συναγείρομαι ἤδη.
Ἵππον καὶ τὸν ψυχρὸν ὄφιν τὰ μάλιστα δεδοίκω
Ἐκ παιδός. σπεύδωμες· ὄχλος πολὺς ἄμμιν ἐπιρρεῖ.

Γοργώ.

Ἐξ αὐλᾶς ὦ μᾶτερ; Γρ. Ἐγὼν ὦ τέκνα. Γ. Παρενθεῖν 60
Εὐμαρές; Γρ. Ἐς Τροΐαν πειρώμενοι ἦνθον Ἀχαιοί,
Κάλλισται παίδων· πείρᾳ θην πάντα τελεῖται.

Γοργώ.

Χρησμὼς ἁ πρεσβῦτις ἀπῴχετο θεσπίξασα.
Πάντα γυναῖκες ἴσαντι, καὶ ὡς Ζεὺς ἀγάγεθ' Ἥραν.
Θᾶσαι Πραξινόα περὶ τὰς θύρας ὅσσος ὅμιλος. 65

Πραξινόα.

Θεσπέσιος. Γοργοῖ δὸς τὰν χέρα μοι, λαβὲ καὶ τὺ
Εὐνόα Εὐτυχίδος· πότεχ' αὐτᾷ, μή τυ πλαναθῇς.
Πᾶσαι ἅμ' εἰσένθωμες· ἀπρὶξ ἔχευ Εὐνόα ἁμῶν.
Οἴμοι δειλαία, δίχα μευ τὸ θερίστριον ἤδη
Ἔσχισται Γοργοῖ. ποττῶ Διὸς εἴ τι γένοιο 70
Εὐδαίμων, ὤνθρωπε, φυλάσσεο τὠμπέχονόν μευ.

Ξένος.

Οὐκ ἐπ' ἐμὶν μὲν, ὅμως δὲ φυλάξομαι. Π. Ἀθρόος ὄχλος·
Ὠθεῦνθ' ὥσπερ ὕες. Ξ. Θάρσει γύναι· ἐν καλῷ εἰμές.

Πραξινόα.

Κεἰς ὥρας κἤπειτα φίλ' ἀνδρῶν ἐν καλῷ εἴης,
Ἄμμε περιστέλλων. χρηστῶ κοἰκτίρμονος ἀνδρός. 75
Φλίβεται Εὐνόα ἄμμιν. ἄγ' ὦ δειλὰ τὺ βιάζευ.
Κάλλιστ', ἔνδοι πᾶσαι, ὁ τὰν νυὸν εἶπ' ἀποκλάξας.

Γοργώ.

Πραξινόα, πόταγ' ὧδε. τὰ ποικίλα πρᾶτον ἄθρησον,
Λεπτὰ καὶ ὡς χαρίεντα· θεῶν περονάματα φασεῖς.

Πραξινόα.

Πότνι' Ἀθαναία, ποῖαί σφ' ἐπόνασαν ἔριθοι, 80
Ποῖοι ζωογράφοι τἀκριβέα γράμματ' ἔγραψαν.
Ὡς ἔτυμ' ἑστάκαντι, καὶ ὡς ἔτυμ' ἐνδινεῦντι.
Ἔμψυχ', οὐκ ἐνυφαντά. σοφόν τι χρῆμ' ἄνθρωπος.
Αὐτὸς δ' ὡς θαητὸς ἐπ' ἀργυρέας κατάκειται

γρ. μνᾶς

Praxinoe.

Eunoa fer aquã, & in mediũ (infunde lebetas) male deliciosa,
Depone rursus: feles molliter volunt dormire.
Moue te ocyus: fer aquam. aqua prius opus est.
En ea aquam fert: infunde tamen, o multam o profusa 30
Infunde aquam infelix: cur meam tuniculam comadefacis?
Desine: ut Dijs placitum est, ita lota sum.
Clauis magnæ vbi arcæ? huc fer ipsam.

Gorgo.

Praxinoa, valde te fibulata vestis
Ista decet: dic mihi quanti constitit tibi à iugo tela. 35

Praxinoe.

Ne memores Gorgo: plus argenti puri mina vna
Et altera insuper operi & animam appendi.

Gorgo.

Ex animo tamen res tibi cessit. Praxinoe. Ita est, bene dixisti.
Amiculum fer mihi, & vmbellam aptè
Impone. non ducam te fili: larua adest, mordet equus. 40
Plora quantum vis: claudum autem non oportet te fieri.
Eamus. Phrygia paruulum lude suscipiens:
Canem intro voca, portam vestibuli claude.
Dij boni, quanta turba: quomodo & quando hoc pertransire
Oportet malum? formicæ innumerabiles & infinitæ. 45
Multa tibi ò Ptolemæe facta sunt præclara facinora,
Ex quo inter deos immortales est pater tuus: nemo maleficus
Lædit viatorem, dolose subiens more Ægyptio,
Vt antea homines in fraude exercitati ludebant,
Inter se similes, malos lusus, omnes contentiosi. 50
Dulcissima Gorgo, quid nobis fiet? bellatores
Equi regis (adsunt) amice ne me proculces.
Erectus stetit hic rufus: vide quàm ferox & audax.
Eunoa nonne fugies? perimet iam inessorem.
Magnum cepi fructum quòd filium domo reliqui. 55

Gorgo.

Bono esto animo Praxinoe: iam sumus post eos:
Hi abierunt in campum. P R A. Iam me ipsam colligo.
Equum & frigidum anguem maximè timeo
Ab ineunte ætate. festinemus. quanta turba nobis affluit.

Gorgo.

Ex atrio ò mater? A N. Ego ò filia. Gor. an ingredi 60
Facile? A N. In Troiam tentantes peruenerunt Achæi,
Optima filia, tentando omnia perficiuntur.

Gorgo.

Anus abiit, mera oracula nobis vaticinata.
Omnia mulieres norũt, etiã quomodo Iupiter duxit Iunonẽ.
Vide Praxinoe ad portas quanta turba sit. 65

Praxinoe.

Immensa. Gorgo da manum mihi, prehende & tu
Eunoa Eutychidis: cæterũ hæreto, ne erraueris.
Omnes vna confertim ingrediamur: hæreto nobis Eunoe.
Me miseram, meum velum in duas partes iam
Discissum est Gorgo. per Iouem ita sis 70
Felix, ò homo, caue ne scindas meum amiculum.

Hospes.

Non est penes me. verũtamẽ cauebo. Prax. Cõferta turba:
Truditur vero instar suum. Hospes. Bono esto animo mulier.
in tuto sumus.

Praxinoe.

Et hoc anno & in posterum, chare hospes, in tuto sis
Nos curans: boni & misericordis viri (faciens officium) 75
Premitur Eunoa nobis. age ò misera tu quoq; vi perrumpe.
Optime, omnes intus, vt dixit qui sponsam in thalamo inclusit.

Gorgo.

Praxinoe, huc ades: textilia hæc primum specta
Quam sint tenuia & venusta. deorum opera dixeris.

Praxinoe.

Veneranda Minerua, quales illa elaborarunt lanificæ? 80
Quales pictores tam exactas picturas pinxerunt?
Quàm vera stant, & quàm vera mouentur:
Animata, non intexta, sunt. sapiens quædam res est homo:
Ipse autem quàm admirabilis in argentea iacet

Thoro, primam lanuginem à temporibus deiciens:
Maximè amabilis Adonis, qui vel in Acheronte amatur.

Hospes.

Desinite ò infelices immensum garrientes.
Turtures strident lato ore pronuntiantes omnia.

G igo.

Pape, vnde hic homo? quid autem ad te si garrulæ sumus?
Quærito quibus imperes Syracusanis imperas?
Atque vt hoc etiam noscas, Corinthiæ sumus ab origine,
Sicut & Bellerophon: Peloponnesiacè loquimur.
Doricè verò loqui licet (opinor) Doriensibus.

Praxinoe.

Ne fiat dulcis Proserpina, qui in nos habeat imperium,
Vno excepto. non vereor ne mihi impingas alapam.
Gorg. *Tace Praxinoe. est cantatura de Adonide*
Illa Argiæ filia sapiens vates,
Quæ vel Sperchin lugubre carmen canendo superauit:
Cantabit aliquid præclari (compertũ habeo) præparat se iã
Domina quæ Golgum & Idalium dilexisti,
Altámque Erycã, auro ludens Venus,
Qualem tibi Adonidem a perenni Acheronte
Mense duodecimo teneros pedes habentes reduxerũt Horæ.
Tardissimæ deorum Horæ charæ, sed desiderabiles
Veniunt, omnibus hominibus semper aliquid ferentes.
Venus Diones filia, tu quidem immortalem ex mortalibus
Hominibus (vt fama est) fecisti Beronicen,
[illegible] *Ambrosiam in pectus instillans mulieris:*
Tibi a. gratiã referẽs ò multis nominibus ac tẽplis celebrata
[illegible] *Beronices filia, Helenæ similis,*
Arsinoa, omnibus bonis ornat Adonidem.
Adsunt ei fructus quotquot tempestiuè ferunt arbores.
Adsunt & molles hortuli, calathis inclusi
Argenteis: & Syrij vnguenti plena aurea alabastra:
[illegible] *Et quicquid placentarum mulieres in tabula panaria fingũt,*
Flores admiscentes varios farinæ niueæ:
Quicquid ex dulci melle, quicquid ex humido oleo.
Omnia ipsi volatilia & reptilia hic adsunt:
Viridia etiam vmbracula molli grauata anetho
[illegible] *Extructa sunt: paruuli verò superuolant Cupidines,*
Quales pulli lusciniarum insidentes arboribus.
Volitant, alarum periculum facientes, de ramo in ramum.
O ebenum, ò aurum, ò ex albo ebore
Aquilas pincernam Saturnidæ Ioui puerum ferentes.
Purpurei autem tapetes in superiore parte molliores somno:
Miletus hoc dixerit, & qui Samium agrum incolit.
Stratus etiã n est alter lectus in pulchri Adonidis gratiam:
Alterum Venus tenet, alterum roseis brachiis Adonis.
Octo & decem annorum, vel nouem & decem, sponsus:
Nondum pungit osculum in roseis eius labris.
Nunc quidem Venus suum habens sponsum, eo perfruatur:
Mane autem nos eum frequentes, dum ros est, foras
Efferemus ad vndas, in littus excreantes:
Et solutis crinibus, ac veste ad talos demissa
Pectoribus apertis, canorum incipiemus cantum.
Commeas ò chare Adonis & huc, & in Acheronte
Semideorum (vt fama est) solissimus, neque Agamemnon,
Hoc accidit, neque Aiaci magno, grauiter furenti heroi,
Neque Hectori honoratiori inter viginti filios Hecubæ:
Non Patroclo, vel Pyrrho à Troia reuerso,
Neque illis antiquioribus, Lapithis & Deucalionibus:
Non denique Pelopidis & Pelasgis fiori Peloponnesi.
Propitius esto iã Adoni, & in futurũ annum afferas lætitiã:
γρ. νέω ... *Et nunc venisti charus ò Adoni: & quum venies, charus venies.*

Gorgo.

Praxinoe sapiens hæc res est mulier
Beata: quam multa nouit prorsus beata, quam suaue canit.
Tempus tamẽ est & redire domũ: impransus est Diocleides:
Et is, homo valde iracundus: esurienti ei minime occurras.
Vale Adoni chare, & ad gaudentes abi.

Κλισμῶ πρᾶτον ἴουλον ἀπὸ κροτάφων καταβάλλων 85
Ὁ τριφίλατος Ἄδωνις, ὃ κἠν Ἀχέροντι φιλεῖται.

Ξένος.

Παύσασθ' ὦ δύστανοι ἀνάνυτα κωτίλλοισαι,
Τρυγόνες· ἐκκναισεῦντι πλατειάσδοισαι ἅπαντα.

Γοργώ.

Μᾶ, πόθεν ὥνθρωπος; τί δὲ τὶν, εἰ κωτίλαι εἰμές;
Πασάμενος ἐπίτασσε. Συρακοσίαις ἐπιτάσσεις; 90
Ὡς εἰδῇς καὶ τοῦτο, Κορίνθιαι εἰμὲς ἄνωθεν,
Ὡς καὶ ὁ Βελλεροφῶν· Πελοποννασιστὶ λαλεῦμες.
Δωρίσδεν δ' ἔξεστι (δοκῶ) τοῖς Δωριέεσσι.

Πραξινόα.

Μὴ φύη Μελιτῶδες, ὃς ἁμῶν καρτερὸς εἴη,
Πλὰν ἑνός. οὐκ ἀλέγω· μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς. 95
Γορ. Σίγη Πραξινόα, μέλλει τὸν Ἄδωνιν ἀείδειν
Ἁ τᾶς Ἀργείας θυγάτηρ πολύϊδρις ἀοιδός,
Ἅτις καὶ Σπέρχιν τὸν ἰάλεμον ἀρίστευσε·
Φθεγξεῖταί τι (σάφ' οἶδα) καλόν· διαθρύπτεται ἤδη.
Δέσποιν' ἃ Γολγώς τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασας, 100
Αἰπεινάν τ' Ἔρυκα, χρυσῷ παίζοισ' Ἀφροδίτα,
Οἷόν τοι τὸν Ἄδωνιν ἀπ' ἀενάω Ἀχέροντος
Μηνὶ δυωδεκάτῳ μαλακαίποδες ἄγαγον Ὧραι.
Βάρδισται μακάρων Ὧραι φίλαι· ἀλλὰ ποθειναὶ
Ἔρχονται πάντεσσι βροτοῖς αἰεί τι φέροισαι. 105
Κύπρι Διωναία, τὺ μὲν ἀθανάταν ἀπὸ θνατᾶς
Ἀνθρώπων (ὡς μῦθος) ἐποίησας * Βερενίκαν,
Ἀμβροσίαν ἐς στῆθος ἀποστάξασα γυναικός.
Τὶν δὲ χαριζομένα πολυώνυμε καὶ πολύναε
Ἁ Βερενικεία θυγάτηρ, Ἑλένα εἰκυῖα, 110
Ἀρσινόα, πάντεσσι καλοῖς ἀτιτάλλει Ἄδωνιν.
Πὰρ μέν οἱ ὥρια κεῖται ὅσα δρυὸς ἄκρα φέροντι,
Πὰρ δ' ἁπαλοὶ κᾶποι, πεφυλαγμένοι ἐν ταλαρίσκοις
Ἀργυρέοις· Συρίω δὲ μύρω χρύσει' ἀλάβαστρα·
Εἴδατά θ' ὅσσα γυναῖκες ἐπὶ πλαθάνω * πονέονται, 115
Ἄνθεα μίσγοισαι λευκῷ παντοῖ' ἅμ' ἀλεύρῳ,
Ὅσσα τ' ἀπὸ γλυκερῶ μέλιτος, τά τ' ἐν ὑγρῷ ἐλαίῳ·
Πάντ' αὐτῷ πετεηνὰ καὶ ἑρπετὰ τῇδε πάρεστι.
Χλωραὶ δὲ σκιάδες μαλακῷ βρίθουσαι ἀνήθῳ
Δέδμανθ'· οἱ δέ τε κῶροι * ὑπερποτῶνται Ἔρωτες, 120
Οἷοι ἀηδονιδῆες ἀεξομένων ἐπὶ δένδρων
Πωτῶνται, πτερύγων πειρώμενοι, ὄζον ἀπ' ὄζω.
Ὢ ἔβενος, ὢ χρυσός, ὢ ἐκ λευκῶ ἐλέφαντος
Αἰετοί, οἰνοχόον Κρονίδᾳ Διὶ παῖδα φέροντες.
Πορφύρεοι δὲ τάπητες ἄνω, μαλακώτεροι ὕπνω, 125
Ἁ Μίλατος ἐρεῖ χὠ τὰν Σαμίαν καταβόσκων.
Ἔστρωται κλίνα τῷ Ἀδώνιδι τῷ καλῷ ἄλλα·
Τὰν μὲν Κύπρις ἔχει, τὰν δ' ὁ ῥοδόπαχυς Ἄδωνις·
Ὀκτωκαιδεκέτης ἢ ἐννεακαίδεχ' ὁ γαμβρός.
Οὐ κεντεῖ τὸ φίλαμ', ἔτι οἱ περὶ χείλεα πυρρά. 130
Νῦν μὲν Κύπρις ἔχοισα τὸν αὐτᾶς χαιρέτω ἄνδρα.
Ἀῶθεν δ' ἄμμες νιν ἅμα δρόσῳ ἀθρόαι ἔξω
Οἰσεῦμες ποτὶ κύματ' ἐπ' ἀϊόνι πτύοντα,
Λύσασαι δὲ κόμαν, καὶ ἐπὶ σφυρὰ κόλπον ἀνεῖσαι,
Στήθεσι φαινομένοις, λιγυρᾶς ἀρξεύμεθ' ἀοιδᾶς. 135
Ἕρπεις ὦ φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐνθάδε κεἰς Ἀχέροντα,
Ἡμιθέων (ὥς φαντι) μονώτατος. οὔτ' Ἀγαμέμνων
Τοῦτ' ἔπαθ', οὔτ' Αἴας ὁ μέγας βαρυμάνιος ἥρως,
Οὔθ' Ἕκτωρ Ἑκάβας ὁ γεραίτερος εἴκατι παίδων,
Οὐ Πατροκλῆς, οὐ Πύρρος ἀπὸ Τροίας ἐπανενθών, 140
Οὔθ' οἱ ἔτι πρότεροι Λαπίθαι καὶ Δευκαλίωνες,
Οὐ Πελοπηϊάδαι τε καὶ Ἄργεος ἄκρα Πελασγοί.
Ἵλαθι νῦν φίλ' Ἄδωνι, καὶ ἐς * νέωτ' εὐθυμήσαις.
Καὶ νῦν ἦνθες Ἄδωνι, καὶ ὅκκ' ἀφίκῃ, φίλος ἡξεῖς.

Γοργώ.

Πραξινόα, τὸ χρῆμα σοφώτατον ἁ θήλεια· 145
Ὀλβία ὅσσα ἴσατι, πανολβία ὡς γλυκὺ φωνεῖ.
Ὥρα ὅμως κεἰς οἶκον· ἀνάριστος Διοκλείδας.
Χὠνὴρ ὄξος ἅπαν· πεινᾶντι δὲ μηδὲ ποτένθῃς.
Χαῖρε Ἄδων ἀγαπατέ, καὶ ἐς χαίροντας ἀφικνεῦ.

ΧΑΡΙ.

ΧΑΡΙΤΕΣ, Η ΙΕΡΩΝ, εἰδύλλιον ις.

Αἰεὶ τοῦτ' Διὸς κούραις μέλει, αἰὲν ἀοιδοῖς,
Ὑμνεῖν ἀθανάτους, ὑμνεῖν ἀγαθῶν κλέα ἀνδρῶν.
Μοῖσαι μὲν θεαί ἐντι, θεοὺς θεαὶ ἀείδοντι·
Ἄμμες δὲ βροτοὶ οἵδε, βροτοὺς βροτοὶ ἀείδωμεν.
Τίς γὰρ τῶν ὁπόσοι γλαυκὰν ναίουσιν ὑπ' ἀῶ, 5
Ἡμετέρας Χάριτας πετάσας ὑποδέξεται οἴκῳ
Ἀσπασίως, οὐδ' αὖθις ἀδωρήτους ἀποπεμψεῖ;
Αἱ δὲ σκυζόμεναι γυμνοῖς ποσὶν οἴκαδ' ἴασι,
Πολλά με τωθάζοισαι, ὅτ' ἀλιθίαν ὁδὸν ἦλθον·
Ὀκνηραὶ δὲ πάλιν κενεᾶς ἐν πυθμένι χηλοῦ 10
Ψυχροῖς ἐν γονάτεσσι κάρη μίμνοντι βαλοῖσαι,
Ἔνθ' αὖν σφισιν ἕδρα, ἐπὴν ἄπρακτοι ἵκωνται.
Τίς τῶν νῦν τοιόσδε; τίς εὖ εἰπόντα φιλήσει;
Οὐκ οἶδ'· οὐ γὰρ ἔτ' ἄνδρες ἐπ' ἔργμασιν ὡς πάρος ἐσθλοῖς
Αἰνεῖσθαι σπεύδοντι, νενίκηνται δ' ὑπὸ κερδέων. 15
Πᾶς δ' ὑπὸ κόλπου χεῖρας ἔχων, πόθεν* οἴσεται ἀθρεῖ
Ἄργυρον· οὐδέ κεν ἰὸν ἀποτρίψας τινὶ δοίη·
Ἀλλ' εὐθὺς μυθεῖται, ἀπωτέρω ἢ γόνυ κνάμα·
Αὐτῷ μοί τι γένοιτο· θεοὶ τιμῶσιν ἀοιδούς.
Τίς δέ κεν ἄλλου ἀκούσαι; ἅλις πάντεσσιν Ὅμηρος· 20
Οὗτος ἀοιδῶν λῷστος, ὃς ἐξ ἐμεῦ οἴσεται οὐδέν.
Δαιμόνιοι, τί δὲ κέρδος ὁ μυρίος ἔνδοθι χρυσὸς
Κείμενος; οὐχ* ἅδε πλούτου φρονέουσιν ὄνασις·
Ἀλλὰ τὸ μὲν ψυχᾷ, τὸ δὲ καί τινι δοῦναι ἀοιδῶν·
Πολλοὺς δ' εὖ ἔρξαι πηῶν, πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλων 25
Ἀνθρώπων· αἰεὶ δὲ θεοῖς ἐπιβώμια ῥέζειν·
Μηδὲ ξεινοδόκον κακὸν ἔμμεναι, ἀλλὰ τραπέζῃ
Μειλίξαντ' ἀποπέμψαι, ἐπὴν ἐθέλωντι νέεσθαι·
Μοισάων δὲ μάλιστα τίειν ἱεροὺς ὑποφήτας·
Ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο κεκρυμμένος, ἐσθλὸς ἀκούσῃς, 30
Μηδ' ἀκλεὴς μύρηαι ἐπὶ ψυχροῦ Ἀχέροντος,
Ὡσεί τις μακέλᾳ τετυλωμένος ἔνδοθι χεῖρας,
Ἀχὴν ἐκ πατέρων πενίαν ἀκτήμονα κλαίων.
Πολλοὶ ἐν Ἀντιόχοιο δόμοις καὶ ἄνακτος Ἀλεύα
Ἀρμαλιὴν ἔμμηνον ἐμετρήσαντο πενέσται· 35
Πολλοὶ δὲ Σκοπάδαισιν ἐλαυνόμενοι ποτὶ σακοὺς
Μόσχοι σὺν κεραῇσιν ἐμυκήσαντο βόεσσι·
Μυρία δ' ἄμ πεδίον Κραννώνιον ἐνδιάασκον
Ποιμένες ἔκκριτα μῆλα φιλοξείνοισι Κρεώνδαις·
Ἀλλ' οὔ σφιν τῶν ἦδος, ἐπεὶ γλυκὺν ἐξεκένωσαν 40
Θυμὸν ἐς εὐρεῖαν σχεδίαν στυγνοῦ Ἀχέροντος·
Ἄμναστοι δὲ τὰ πολλὰ καὶ ὄλβια τῆνα λιπόντες,
Δειλοῖς ἐν νεκύεσσι μακροὺς αἰῶνας ἔκειντο,
Εἰ μὴ δεινὸς ἀοιδὸς ὁ Κήιος αἰόλα φωνέων
Βάρβιτον ἐς πολύχορδον ἐν ἀνδράσι θῆκ' ὀνομαστοὺς 45
Ὁπλοτέροις· τιμᾶς δὲ καὶ ὠκέες ἔλλαχον ἵπποι,
Οἵ σφισιν ἐξ ἱερῶν στεφανηφόροι ἦλθον ἀγώνων.
Τίς δ' ἂν ἀριστῆας Λυκίων ποτέ, τίς κομόωντας
Πριαμίδας, ἢ θῆλυν ἀπὸ χροιᾶς Κύκνον ἔγνω,
Εἰ μὴ φυλόπιδας προτέρων ὕμνησαν ἀοιδοί; 50
Οὐδ' Ὀδυσεύς, ἑκατόν τε καὶ εἴκοσι μῆνας ἀλαθεὶς
Πάντας ἐς ἀνθρώπους, Ἀΐδαν τ' εἰς ἔσχατον ἐλθὼν
Ζωός, καὶ σπήλυγγα φυγὼν ὀλοοῖο Κύκλωπος,
Δηναιὸν κλέος ἔσχεν· ἐσιγάθη δ' ἂν ὑφορβὸς
Εὔμαιος, καὶ βουσὶ Φιλοίτιος ἀμφ' ἀγελαίαις 55
Ἔργον ἔχων, αὐτός τε περίσπλαγχνος Λαέρτης,
Εἰ μή σφεας ὤνασαν Ἰάονος ἀνδρὸς ἀοιδαί.
Ἐκ Μοισᾶν κλέος ἐσθλὸν ἐπέρχεται ἀνθρώποισι·
Χρήματα δὲ ζώοντες ἀμαλδύνουσι θανόντων.
Ἀλλ' ἴσος γὰρ ὁ μόχθος, ἐπ' ἀόνι κύματα μετρεῖν, 60
Ὅσσ' ἄνεμος χέρσονδε μετὰ γλαυκᾶς ἁλὸς ὠθεῖ,
Ἢ ὕδατι νίζειν θολερὰν διαειδέι πλίνθον,
Καὶ φιλοκερδείᾳ βεβλαμμένον ἄνδρα παρελθεῖν.
Χαιρέτω ὅστις τοῖος, ἀνήριθμος δέ οἱ εἴη
Ἄργυρος, αἰεὶ δὲ πλεόνων ἔχοι ἵμερος αὐτόν· 65
Αὐτὰρ ἐγὼ τιμήν τε καὶ ἀνθρώπων φιλότητα

GRATIAE, VEL HIERON. Idyllium decimumsextum.

SEMPER hoc Iouis filiabus curae est, semper poetis
Celebrare deos immortales, celebrare fortium facta praeclara virorum.
Musae tamen deae sunt, deos deae celebrant:
Nos autem sumus mortales: mortales ergo mortales celebremus.
Verum quisnam virorum quotquot caeruleam habitant sub aurora,
Nostras gratias apertis portis receperit domo
Lubenter, neque retro indonatas remittet?
Illae vero iratae nudis pedibus domum vadunt,
Multis me conuitiis insectantes, quod frustra viam susceperint:
Pigrae autem, rursum vacuae in fundo arcae,
Frigidis in genibus capite manent posito,
Vbi squalida sedes eis est, quum re infecta redeunt. (amauerit?
Quis talis nostri seculi hominum talis est? quis bene dicentem
Nescio: non enim amplius homines, vt ante, propter praeclara facta
Laudari cupiunt: sed victi sunt a lucris. (circumspicit,
Vnusquisque autem in sinu manus tenens, circumspicit vnde ipse
Argentum: ac ne aeruginem quidem abstersam alteri daret:
Sed statim ait: Longius abest tibia quam genu.
Sit mihi modo aliquid: dii honorant poetas.
Nam quis alium audiat? satis omnibus Homerus.
Hic poetarum optimus, qui ex me referet nihil.
Miseri, quid prodest immensum in arca aurum
Repositum? non hic est vsus pecuniae sapientibus:
Sed partem sibi partem etiam alicui poetae dare (oportet:)
Multos ex affinibus beneficio afficere, multos etiam ex aliis
Hominibus: semper autem diis sacrificia facere.
Neque inhospitalem esse, sed hospitem mensa
Benigne acceptum dimittere, quum vult abire:
Musarum autem maxime honorare sacros interpretes:
Vt etiam apud inferos conditus bene audias,
Neque inglorius lugeas in frigido Acheronte,
Quasi fossor aliquis qui ligone manus callosas habeat,
Qui grauem a suis maioribus paupertatem inopem plorat.
Multi in Antiochi domo & regis Aleuae
Cibum menstruum dimensi sunt famuli.
Multi autem Scopadis acti ad stabula
Vituli cum cornutis mugiuerunt bobus:
Infinitas autem in campo Cranonio ad aestiua agebant
Pastores electas oues hospitalibus Creondis:
Sed nulla eos secuta est voluptas, postea quam dulcem emiserunt
Animam in latam ratem tristis Acherontis:
Inglorii vero, relictis multis illis & beatis opibus,
Miseros inter mortuos per longa secula iacerent,
Nisi magnus vates ille (Ceius) varie canens
Ad barbitum multichordum, fecisset eos claros inter homines
Posteros: honorem autem & veloces sortiti sunt equi,
Qui ipsis ex sacris coronati redierunt certaminibus.
Quis autem principes Lyciorum vnquam, quis comatos
Priamidas, vel muliebri colore Cygnum cognouisset,
Nisi bella veterum poetae cecinissent?
Neque Vlysses, qui centum & viginti menses errauit
Omnes per homines, & ad imum orcum descendit
Viuus, & ex spelunca euasit perniciosi Cyclopis,
Diuturnam gloriam obtinuisset: silentio etiam praeteritus fuisset sub-
Eumaeus, & Philaetius, qui circa boues armentales (bulcus
Opus habebat, ipseque magnanimus Laertes:
Nisi eos iuuissent Iaonis viri carmina.
A musis illustris fama venit hominibus:
Fortunas autem mortuorum consumunt viuentes.
Sed par est labor in littore vndas numerare,
Quotquot ventus in terram cum caeruleo mari impellit,
Et aqua pura lauare impurum laterem,
Atque hominem oppressum auaritia flectere.
Valeat quicunque talis: innumerabile autem ei sit
Argentum: semper autem pluris habendi desiderium eum teneat.
At ego honorem & hominum beneuolentiam

Mulis mulis & equis antepono.
Quæro autem cui mortalium gratus veniam
Cum Musis. difficiles enim viæ sunt carminum
γρ. Καρίων. *Sine Musis, Jouis sapientissim(i natabus.)*
Nondum cœlum defessum est ducendo menses & annos:
Multi mouebunt adhuc rotam currus equi.
Exorietur ille vir qui me cantore indigebit,
Gerens res tantas quantas magnus Achilles, aut ingēs Aiax
In campo Simoentis, vbi Phrygis sepulchrum Ili.
Jam Phœnices sub sole occiduo
Habitantes Libyæ in extremo calce, horrescunt:
Jamque gestant Syracusij medias lanceas,
Onusti scutis brachia salignis.
Interque eos Hieron, superioribus par heroibus,
Armatur equina autem galeam cooperiunt iubæ.
Utinā Iupiter augustissime pater, & veneranda Minerua,
Et tu ô puella quæ cū matre opibus affluentium Ephyræorum
Sortita es magnam vrbem, apud aquas Lysimeliæ,
Hostes ab insula propulsent dura vi
γρ. ἀγγέλλοντας. *Sardaniam per vndam, amicorum stragem nuntiaturos*
Filijs & vxoribus, numerabiles ex multis.
Oppida verò a prioribus iterum habitentur ciuibus,
Hostium quotquot manus corruperant funditus.
Et agros virentes colant: & innumerabilia
Ouium millia herbis saginata
In campo balent, boues autem gregatim ad stabulum
Redeuntes tardum vrgeant viatorem:
γρ. σκνιφαῖον. *Noualia autem excolantur ad sementem, quum cicada*
A pastoribus meridiantis cauens, intra arbores
Resonat in summis ramis. telas vero in arma araneæ
Tenues distendant, belli autem ne nomen quidē sit amplius.
Gloriam verò Hieronis sublimem ferant poetæ
Et pontum Scythicum trans, & vbi latum murum
Bitumine ligans Semiramis regnabat.
Vnus quidem ego, multos autem Jouis diligunt & alios
Filiæ, quibus omnibus curæ erit Siculam Arethusam
γρ. ἀείδεν. *Celebrare vnà cum populis, & bellicosum Hieronem.*
γρ. Σιγα... *O gratiæ deæ Eteocleæ, quæ Minyum*
Orchomenum amatis odiosum olim Thebis,
Equidem nō vocatus manebo domi: aduocantiū autem ades
Confidens Musis cum nostris veniam.
Relinquā autē neq, vos. quid enim amabile hominib. Gratijs
Sine esse potest? viuam semper sim cum Gratiis.

Πολλῶν ἡμιόνων τε καὶ ἵππων πρόσθεν ἐκείνων.
Δίζημαι δ' ὅτινι θνατῶν κεχαρισμένος ἔλθω
Σὺν Μοίσαις. χαλεπαὶ γὰρ ὁδοὶ τελέθουσιν ἀοιδοῖς
Μουσάων, ἀπάνευθε Διὸς μέγα βουλεύοντος. 70
Οὔπω μῆνας ἄγων κάμεν οὐρανὸς, οὐδ' ἐνιαυτούς.
Πολλοὶ κινήσουσιν ἔτι τροχὸν ἅρματος ἵπποι.
Ἔσσεται οὗτος ἀνὴρ ὃς ἐμεῦ κεχρήσετ' ἀοιδοῦ,
Ῥέξας ἢ Ἀχιλεὺς ὅσσον μέγας, ἢ βαρὺς Αἴας
Ἐν πεδίῳ Σιμόεντος, ὅθι Φρυγὸς ἠρίον Ἴλου. 75
Ἤδη νῦν Φοίνικες ὑπ' ἀελίῳ δύνοντι
Οἳ Λιβύας ἄκρον σφυρὸν οἰκεῦσιν, ἐρρίγασιν.
Ἤδη βαστάζουσι Συρακόσιοι μέσα δοῦρα,
Ἀχθόμενοι σακέεσσι βραχίονας ἰτείνοισιν·
Ἐν δ' αὐτοῖς Ἱέρων, προτέροις ἴσος ἡρώεσσι, 80
Ζώννυται, ἵππειαι δὲ κόρυν σκιάουσιν ἔθειραι.
Αἲ γὰρ Ζεῦ κύδιστε πάτερ, καὶ πότνι' Ἀθάνα,
Κούρη θ' ἃ σὺν ματρὶ πολυκλήρων Ἐφυραίων
Εἴληχας μέγα ἄστυ, παρ' ὕδασι Λυσιμελείας,
Ἐχθροὺς ἐκ νάσοιο κακαὶ πέμψειαν ἀνάγκαι 85
Σαρδόνιον κατὰ κῦμα, φίλων μόρον ἀγγέλλοντας
Τέκνοις ἠδ' ἀλόχοισιν, ἀριθματοὺς ἀπὸ πολλῶν.
Ἄστεα δὲ προτέροισι πάλιν ναίοιτο πολίταις,
Δυσμενέων ὅσα χεῖρες ἐλωβήσαντο κατ' ἄκρας.
Ἀγροὺς δ' ἐργάζοιντο τεθαλότας· αἱ δ' ἀνάριθμοι 90
Μήλων χιλιάδες βοτάνᾳ διαπιανθεῖσαι,
Ἀμ πεδίον βλήχοιντο, βόες δ' ἀγεληδὸν ἐς αὖλιν
Ἐρχόμεναι σκνιφαῖον ἐπισπεύδοιεν ὁδίταν·
Νειοὶ δ' ἐκπονέοιντο ποτὶ σπόρον, ἁνίκα τέττιξ
Ποιμένας ἐνδίους πεφυλαγμένος, ἔνδοθι δενδρέων 95
Ἀχεῖ ἐν ἀκρεμόνεσσιν. ἀράχνια δ' εἰς ὅπλ' ἀράχναι
Λεπτὰ διαστήσαιντο, βοᾶς δ' ἔτι μηδ' ὄνομ' εἴη.
Ὑψηλὸν δ' Ἱέρωνι κλέος φορέοιεν ἀοιδοὶ
Καὶ πόντου Σκυθικοῖο πέραν, καὶ ὅπα πλατὺ τεῖχος
Ἀσφάλτῳ δήσασα Σεμίραμις ἐμβασίλευεν. 100
Εἷς μὲν ἐγὼ, πολλοὺς δὲ Διὸς φιλέοντι καὶ ἄλλους
Θυγατέρες, τοῖς πᾶσι μέλοι Σικελὰν Ἀρέθοισαν
Ὑμνεῖν σὺν λαοῖσι, καὶ αἰχματὰν Ἱέρωνα.
Ὦ Ἐτεόκλειοι χάριτες θεαὶ, αἳ Μινύειον
Ὀρχομενὸν φιλέοισαι, ἀπεχθόμενόν ποτε Θήβαις. 105
Ἄκλητος μὲν ἔγωγε μένοιμί κεν, ἐς δὲ καλεύντων
Θαρσήσας Μοίσαισι σὺν ἁμετέραισιν ἴοιμι.
Καλλείψω δ' οὐδ' ὔμμε· τί γὰρ Χαρίτων ἀγαπητὸν
Ἀνθρώποις ἀπάνευθεν; ἀεὶ Χαρίτεσσιν ἅμ' εἴην.

LAVDATIO PTOLEMÆI, Idyllium decimumseptimum.

AB Joue principium faciamus, & in Iouem desinite Musæ,
Quum immortalium præstantissimum carminibus canimus:
Hominum autem Ptolemæus inter primos celebretur,
γρ. προφερέστατος. *Et vltimus, & medius. hic enim præstantissimus virorū(est.)*
Heroes qui olim à semideis orti sunt,
Qui præclara facinora patrassent, sapiētes vates nacti sunt:
At ego Ptolemæum, bene dicendi peritus,
Carminib. celebrabo. carmina verò etiā ipsorū immortaliū
Quinquā sylucida Idā ad nemorosā quū venit, (decus sūt.
Circumspicit vnde opus incipiat, præsente ingenti copia.
Quid primū edisserā? occurrūt enim innumerabilia dicēda,
Quibus dij præstantissimum honorauerunt regum.
(Atque vt ordiar) à maioribus, qualis erat ad magnas res
Lagides Ptolemæus, quum animo conceperat (gerendas
Consilium quod non alius vir excogitare poterat.
Illum pater fecit parem honoribus vel dijs
Immortalibus, & ei aurea domus in Iouis palatio
Extructa est: apud autem ipsum Alexander amicus
Sedet, Persis grauis deus pictam gerens mitram.
E regione verò (eorum) Herculis sedes tauricidæ
Sita, solido facta ex adamante:
Vbi cum aliis conuiuia agitat cœlestibus,

ΕΓΚΩΜΙΟΝ ΕΙΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ, εἰδύλλιον ιζ.

ΕΚ Διὸς ἀρχώμεσθα, καὶ ἐς Δία λήγετε Μοῖσαι,
Ἀθανάτων τὸν ἄριστον ἐπὴν ᾄδωμεν ἀοιδαῖς·
Ἀνδρῶν δ' αὖ Πτολεμαῖος ἐνὶ πρώτοισι λεγέσθω,
Καὶ πύματος, καὶ μέσσος· ὁ γὰρ προφερέστατος ἀνδρῶν.
Ἥρωες τοὶ πρόσθεν ἀφ' ἡμιθέων ἐγένοντο, 5
Ῥέξαντες καλὰ ἔργα, σοφῶν ἐκύρησαν ἀοιδῶν·
Αὐτὰρ ἐγὼ Πτολεμαῖον ἐπιστάμενος καλὰ εἰπεῖν,
Ὑμνήσαιμ'· ὕμνοι δὲ καὶ ἀθανάτων γέρας αὐτῶν.
Ἴδαν ἐς πολύδενδρον ἀνὴρ ὑλατόμος ἐλθὼν,
Παπταίνει παρεόντος ἄδην, πόθεν ἄρξεται ἔργου. 10
Τί πρᾶτον καταλέξω; ἐπεὶ πάρα μυρία εἰπεῖν,
Οἷσι θεοὶ τὸν ἄριστον ἐτίμασαν βασιλήων.
Ἐκ πατέρων, οἷος μὲν ἔην τελέσαι μέγα ἔργον
Λαγίδας Πτολεμαῖος, ὅκα φρεσὶν ἐγκατάθοιτο
Βουλὰν ἃν οὐκ ἄλλος ἀνὴρ οἷός τε νοῆσαι. 15
Τῆνον καὶ μακάρεσσι πατὴρ ὁμότιμον ἔθηκεν
Ἀθανάτοις, καί οἱ χρύσεος δόμος ἐν Διὸς οἴκῳ
Δέδμηται· παρὰ δ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος φίλα εἰδὼς
Ἑδριάει, Πέρσαισι βαρὺς θεὸς αἰολομίτρας.
Ἀντία δ' Ἡρακλῆος ἕδρα κενταυροφόνοιο 20
Ἵδρυται, στερεοῖο τετυγμένα ἐξ ἀδάμαντος·
Ἔνθα σὺν ἄλλοισιν θαλίας ἔχει οὐρανίδαισι,

Χαίρων

Χαίρων υἱωνῶν περιώσιον υἱωνοῖσιν·
Ὅττι σφέων Κρονίδης μελέων ἐξείλετο γῆρας,
Ἀθάνατοι δὲ καλεῦνται, ἑοὶ νέποδες γεγαῶτες. 25
Ἄμφω γὰρ πρόγονός σφιν ὁ καρτερὸς Ἡρακλείδας,
Ἀμφότεροι δ' ἀριθμεῦνται ἐς ἔσχατον Ἡρακλῆα.
Τῷ καὶ ἐπεὶ δαίτηθεν* ἴοι κεκορημένος ἤδη
Νέκταρος εὐόδμοιο φίλας ἐς δῶμ' ἀλόχοιο,
Τῷ μὲν τόξον ἔδωκεν ὑπωλένιόν τε φαρέτραν, 30
Τῷ δὲ σιδάρειον σκύταλον, κεχαραγμένον ὄζοις·
Οἱ δ' εἰς ἀμβρόσιον θάλαμον λευκοσφύρου Ἥβας
Ὅπλα καὶ αὐτὸν ἄγουσι γενειήταν Διὸς υἱόν.
Οἵα δ' ἐν πινυταῖσι περικλειτὰ Βερενίκα
Ἔπρεπε θηλυτέραις, ὄφελος μέγα γειναμένοισι· 35
Τᾷ μὲν Κύπρον ἔχοισα Διώνας πότνια κούρα
Κόλπον ἐς εὐώδη ῥαδινὰς ἐσεμάξατο χεῖρας·
Τῷ οὔπω τινὰ φαντὶ ἁδεῖν τόσον ἀνδρὶ* γυναικῶν,
Ὅσσον περ Πτολεμαῖος ἑὰν ἐφίλασεν ἄκοιτιν.
Ἦ μὰν ἀντεφιλεῖτο πολὺ πλέον· ὧδέ κα παισὶ 40
Θαρσήσας σφετέροισιν ἐπιτρέποι οἶκον ἅπαντα,
Ὁππότε κεν φιλέων* βαίνῃ λέχος ἐς φιλεούσας·
Ἀστόργου δὲ γυναικὸς ἐπ' ἀλλοτρίῳ νόος αἰεί,
Ῥηΐδιαι δὲ γοναί, τέκνα δ' οὔποτ' ἐοικότα πατρί.
Κάλλει ἀριστεύουσα θεάων πότνι' Ἀφροδίτα, 45
Σοὶ τήνα μεμέλητο· σέθεν δ' ἕνεκεν Βερενίκα
Εὐειδὴς Ἀχέροντα πολύστονον οὐκ ἐπέρασεν·
Ἀλλά μιν ἁρπάξασα, πάροιθ' ἐπὶ νᾶα κατελθεῖν
Κυανέαν, καὶ στυγνὸν ἀεὶ πορθμῆα καμόντων,
Ἐς ναὸν κατέθηκας, ἑᾶς δ' ἀπεδάσσαο τιμᾶς. 50
Πᾶσιν δ' ἤπιος ἥδε βροτοῖς· μαλακοὺς μὲν ἔρωτας
Προσπνείει, κούφας δὲ διδοῖ ποθέοντι μερίμνας.
Ἀργεία κυανόφρυ, σὺ λαοφόνον Διομήδεα
Μισγομένα Τυδῆϊ τέκες, Καλυδώνιον ἄνδρα·
Ἀλλὰ Θέτις βαθύκολπος ἀκοντιστὰν Ἀχιλῆα 55
Αἰακίδᾳ Πηλῆϊ· σὲ δ' αἰχμητὰ Πτολεμαῖε
Αἰχμητᾷ Πτολεμαίῳ ἀρίζηλος Βερενίκα.
Καί σε Κόως ἀτίταλλε, βρέφος νεογιλλὸν ἐόντα,
Δεξαμένα παρὰ ματρός, ὅτε πρώταν ἴδες ἀῶ.
Ἔνθα γὰρ Εἰλείθυιαν ἐβώσατο λυσίζωνον, 60
Ἀντιγόνας θυγάτηρ βεβαρημένα ὠδίνεσσιν.
Ἡ δέ οἱ εὐμενέοισα παρίστατο, κὰδ δ' ἄρα πάντων
Νωδυνίαν κατέχευε μελῶν· ὁ δὲ πατρὶ ἐοικὼς
Παῖς ἀγαπητὸς ἔγεντο. Κόως δ' ὀλόλυξεν ἰδοῖσα·
Φᾶ δὲ καθαπτομένα βρέφεος χείρεσσι φίλῃσιν, 65
Ὄλβιε κῶρε γένοιο, τίοις δέ με τόσσον ὅσον περ
Δᾶλον ἐτίμασεν κυανάμπυκα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἐν δὲ μιᾷ τιμῇ Τριόπιον ὅρος καταθείης,
Ἶσον Δωριέεσσι νέμων γέρας ἐγγὺς ἐοῦσιν,
Ἶσον καὶ Ῥήναιαν ἄναξ ἐφίλασεν Ἀπόλλων. 70
Ὣς ἄρα νᾶσος ἔειπεν· ὁ δ' ὑψόθεν ἔκλαγε φωνᾷ
Ἐς τρὶς ἀπαὶ νεφέων* Διὸς αἰετὸς αἴσιος ὄρνις.
Ζηνός που τόδε σᾶμα. Διὶ Κρονίωνι μέλοντι
Αἰδοῖοι βασιλῆες· ὁ δ' ἔξοχος ὅν κε φιλάσῃ
Γεινόμενον τὰ πρῶτα· πολὺς δέ οἱ ὄλβος ὀπαδεῖ, 75
Πολλᾶς δὲ κρατέει γαίας, πολλᾶς δὲ θαλάσσας.
Μυρίαι ἄπειροί τε καὶ ἔθνεα μυρία φωτῶν
Λήϊον ἀλδήσκουσιν ὀφελλόμεναι Διὸς ὄμβρῳ·
Ἀλλ' οὔτις τόσα φύει ὅσα χθαμαλὰ Αἴγυπτος,
Νεῖλος ἀναβλύζων διερὰν ὅτε βώλακα θρύπτει. 80
Οὐδέ τις ἄστεα τόσσα βροτῶν ἔχει ἔργα δαέντων.
Τρεῖς μέν οἱ πολίων ἑκατοντάδες ἐνδέδμηνται,
Τρεῖς δ' ἄρα χιλιάδες τρισσαῖς ἐπὶ μυριάδεσσι,
Δοιαὶ δὲ τριάδες, μετὰ δέ σφισιν ἐννεάδες τρεῖς·
Τῶν πάντων Πτολεμαῖος ἀγήνωρ ἐμβασιλεύει. 85
Καὶ μὰν Φοινίκας ἀποτέμνεται, Ἀρραβίας τε,
Καὶ Συρίας, Λιβύας τε, κελαινῶν τ' Αἰθιοπήων·
Παμφύλοισί τε πᾶσι καὶ αἰχμηταῖς Κιλίκεσσι
Σαμαίνει, Λυκίοις τε, φιλοπτολέμοισί τε Καρσί,
Καὶ νάσοις Κυκλάδεσσιν· ἐπεί οἱ νᾶες ἄρισται 90
Πόντον ἐπιπλώοντι· θάλασσα δὲ πᾶσα καὶ αἶα

Gaudens maiorem in modum nepotum nepotibus:
Quòd eorum ex membris Saturnius exemerit senectam.
Immortales autem vocantur, facti dij pedum vsu carentes:
Vtriusque enim eorum generis autor fortis Herculides,
Et vtrique referunt originem ad extremum Herculem.
Itaque quum ex epulo rediit saturatus iam
Nectare odorifero, dilectæ in domum vxoris,
Alteri arcum dedit, subulnalémque pharetram,
Alteri ferream clauam, nodis signatam:
Illi verò in diuinum thalamum niueos talos habētis Hebes
Arma & ipsum deducunt progenitorem suum Iouis filium.
Qualis autem inter sapientes celeberrima Berenice
Excellebat fœminas, ingens gloria parentibus:
Huius quidem, Cyprum tenens Dione veneranda filia,
Sinum in odoratum teneras immisit manus:
Itaq; nullam adhuc mulierē aiunt tantum placuisse marito,
Quantum Ptolemæus suam amauit coniugem.
Quanquam multo magis redamabatur. atque ita liberis
Confidens suis (et) committit domum totam,
Quoties amans in amantis thorum ascendit.
Vxoris autē nō amātis animus semper spectat virū alienū,
Faciles autem partus: filij autem nunquam similes patri.
Pulchritudine superans deas veneranda Venus,
Tibi illa curæ erat: tua autem gratia Berenice
Formosa Acherontem luctuosum non transiuit:
Sed eam arreptam, priusquam ad nauem descenderet
Nigram, & tristem semper portitorem defunctorum,
In tuo templo collocasti, & et de tuo honore impertisti.
Omnibus autē placida hæc mortalibus: molles quidē amores
Aspirat, leues autem dat amanti curas.
Argiua nigra supercilia habēs, tu populos necātē Diomedē,
Mixta Tydeo, peperisti, Calydonium virum:
At Thetis formosa fortem Achillem
Æacidæ Peleo: te autem bellicose Ptolemæe
Bellicoso Ptolemæo fortunata Berenice.
Et te Coos nutriuit infantem nuper susceptum,
Excipiens à matre, quum primam vidisti auroram.
Ibi enim Lucinam inuocauit, quæ parturientes liberat,
Antigonæ filia grauata doloribus partus.
Illa verò ei benigna adfuit, & per omnia
Indolentiam diffudit membra: quum patri similis
Puer amabilis factus est. Coos autē conspicata exclamauit:
Dixit autem, attrectans infantem charis manibus,
Sis felix ô puer, meq; honores tantum quantum
Delum honorauit cæruleam Phœbus Apollo.
Et in eodem honore Triopii colloces promontorium,
Æqualem Doriensibus tribuens honorem vicinis,
Æquè etiam ac Rhenæam rex amauit Apollo.
Sic vtique insula dixit. illa autem ab alto resonuit voce
Ter sub nebulis Iouis fausta aquila ales.
Iouis hoc sanè signum. Iouis Saturnio curæ est
Venerandus rex: ille verò est eximius quem dilexerit
Natum iam primum: multa autē ipsum opulentia sequitur.
Multa autem dominatur terra, multo autem mari:
Infinitæq; continentes & gentes infinitæ virorum
Segetem augent amplificatam Iouis imbre:
Nulla tamen terra tam multa gignit, quàm multa humilis
Ægyptus,
Nilus quum exundans humidam glebam comminuit.
Neque quisquam tot habet vrbes hominum artificum.
Tres ei vrbium centuriæ parent eius imperio,
Tria insuper millia, supra triginta millia,
Duo item terniones, & præterea ter vndecim:
His omnibus Ptolemæus magnanimus imperat.
Partem etiam Phœniciæ Arabiæq; obtinet,
Et Syriæ, Libyæq;, nigrorumq; Æthiopum:
Pamphylisq; omnibus & bellicosis Cilicibus
Imperat, Lyciisq;, & belli studiosis Caribus,
Et insulis Cycladibus, nam naues eius optimæ
Per mare nauigant. mare enim omne & terra

γρ. ἰδεῖν

γρ. γυναικὶ ἀνήρ

γρ. ἀδήλοι

γρ. μέγας αἰετός, αἴσιος ὄρνις

Et fluuij resonantes imperio Ptolemæi parent.
Multi autem equites, multi milites et scutati
Aere resplendentes stipati strepunt.
Opulentia quidem omnes superat reges:
Tantum in dies singulos in diuitem venit domum
Undique. populi autem opera curant quieti.
Nullus enim hostium piscosum Nilum inuadens,
Pedibus in alienis tumultum excitauit villis:
Neque quisquam in littus veloci exsiluit naui,
Armatus in armenta hostili animo Aegyptia:
Talis vir late patentibus sedet in campis,
Flauus capillos Ptolemæus, sciens lanceam vibrare.
Cui omnino curæ est paterna omnia seruare,
Ut præstantem regem decet: alia verò quærit ipse.
Non tamen inutile domo in opima aurum,
Formicarum tanquam diuitiæ semper iacet laborantium:
Sed multum quidem habent deorum inclyta domus,
(Illo) semper primitias soluente, præter alia munera:
Multum autem potentibus donat regibus,
Multum autem ciuitatibus, multum autem bonis sodalibus.
Neque Bacchi vllus vir sacra in certamina
Venit sciens canorum canere carmen,
Cui non munus dignum præbuit artis.
Musarum autem vates canunt Ptolemæum
Propter beneficentiam. quid autem pulchrius viro fuerit
Diuiti, quàm gloriam bonam inter homines consequi?
Hæc & Atridis integra manet: illæ autem immensæ opes
Quas magnam Priami domum quæsiuerunt capientes,
Caligine alicubi tectæ sunt: vnde amplius nõ datur reditus.
Solus hic priorum parentum adhuc calida in cinere
Calcans desuper pedum exprimit vestigia:
Matri charæ & patri fragrantia instituit templa:
Et in his ipsis ex auro atque ebore insignes
Statuit omnibus mortalibus auxiliatores.
Multa autem pinguia boum femora vrit,
Mensibus circumactis, in aris rubentibus,
Ipséque poténsque vxor: qua nulla præstantiorem
Sponsum domi mulier amplectitur vlnis,
Ex animo amans fratremq́, virúmque.
Sic & immortalium sacra connubia confecta sunt,
Quos peperit regnans Rhea reges olympi:
Vnum autem lectum sternit in quo dormiant Ioui & Iunoni,
Iris adhuc virgo, purgatis vnguento manibus.
Salue ô rex Ptolemæe: te autem ego æquè atque alios
Celebrabo semideos: puto autem carmen non vile
Dicam posteris. virtutem tamen tu à Ioue petito.

γρ. κεῖνα. — γρ. θερμὰ κονίη στειβομένα. — γρ. ἔθεν.

Καὶ ποταμοὶ κελάδοντες ἀνάσσονται Πτολεμαίῳ·
Πολλοὶ δ' ἱππῆες, πολλοὶ δέ μιν ἀσπιδιῶται
Χαλκῷ μαρμαίροντι σεσαγμένοι ἀμφαγέρονται.
Ὄλβῳ μὲν πάντας κε καταβρίθοι βασιλῆας· 95
Τόσσον ἐπ' ἆμαρ ἕκαστον ἐς ἀφνειὸν ἔρχεται οἶκον
Πάντοθε. λαοὶ δ' ἔργα περιστέλλουσιν ἕκηλοι.
Οὐ γάρ τις δηίων πολυκήτεα Νεῖλον ὑπερβὰς,
Πεζὸς ἐν ἀλλοτρίαισι βοὰν ἐστάσατο κώμαις·
Οὐδέ τις αἰγιαλόνδε θοᾶς ἐξάλατο ναὸς, 100
Θωρηχθεὶς ἐπὶ βουσὶν ἀνάρσιος Αἰγυπτίῃσι·
Τοῖος ἀνὴρ πλατέεσσιν ἐνίδρυται πεδίοισι,
Ξανθοκόμας Πτολεμαῖος, ἐπιστάμενος δόρυ πάλλειν·
Ὧι ἐπίπαγχυ μέλει πατρώια πάντα φυλάσσειν,
Οἷ' ἀγαθῷ βασιλῆι· τὰ δὲ κτεατίζεται αὐτός. 105
Οὐ μὰν ἀχρεῖός γα δόμῳ ἐνὶ πίονι χρυσὸς,
Μυρμάκων ἅτε πλοῦτος ἀεὶ κέχυται μογεόντων·
Ἀλλὰ πολὺν μὲν ἔχοντι θεῶν ἐρικυδέες οἶκοι,
Αἰὲν ἀπαρχομένοιο, σὺν ἄλλοισιν γεράεσσι·
Πολλὸν δ' ἰφθίμοισι δεδώρηται βασιλεῦσι, 110
Πολλὸν δὲ πτολίεσσι, πολὺν δ' ἀγαθοῖσιν ἑταίροις.
Οὐδὲ Διωνύσου τις ἀνὴρ ἱεροὺς κατ' ἀγῶνας
Ἵκετ' ἐπιστάμενος λιγυρὰν ἀναμέλψαι ἀοιδὰν,
Ὧι οὐ δωτίναν ἀντάξιον ὤπασε τέχνας.
Μουσάων δ' ὑποφῆται ἀείδοντι Πτολεμαῖον 115
Ἀντ' εὐεργεσίας. τί δὲ κάλλιον ἀνδρί κεν εἴη
Ὀλβίῳ, ἢ κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἀρέσθαι;
Τοῦτο καὶ Ἀτρείδαισι μένει· τὰ δὲ μυρία* κεῖνα
Ὅσσα μέγαν Πριάμοιο δόμον κτεάτισσαν ἑλόντες,
Ἀέρι πᾶ κέκρυπται, ὅθεν πάλιν οὐκέτι νόστος. 120
Μοῦνος ὅδε προτέρων τεκέων* ἔτι θερμὰ κονίη
Στειβόμενος καθύπερθε, ποδῶν ἐκμάσσεται ἴχνη.
Ματρὶ φίλᾳ καὶ πατρὶ θυώδεας εἵσατο ναούς·
Ἐν δ' αὐτοὺς χρυσῷ περικαλλέας ἠδ' ἐλέφαντι
Ἵδρυσε, πάντεσσιν ἐπιχθονίοισιν ἀρωγούς. 125
Πολλὰ δὲ πιανθέντα βοῶν ὅγε μηρία καίει
Μησὶ περιπλομένοισιν, ἐρευθομένων ἐπὶ βωμῶν,
Αὐτός τ', ἰφθίμα τ' ἄλοχος, τᾶς οὔτις ἀρείων
Νυμφίον ἐν μεγάροισι γυνὰ περιβάλλετ' ἀγοστῷ,
Ἐκ θυμοῦ στέργοισα κασίγνητόν τε πόσιν τε. 130
Ὧδε καὶ ἀθανάτων ἱερὸς γάμος ἐξετελέσθη,
Οὓς τέκετο κρείουσα Ῥέα βασιλῆας Ὀλύμπου·
Ἓν δὲ λέχος στόρεσιν ἰαύειν Ζηνὶ καὶ Ἥρῃ,
Χεῖρας φοιβήσασα μύροις, ἔτι παρθένος Ἶρις.
Χαῖρ' ὦ ἄναξ Πτολεμαῖε· σέθεν δ' ἐγὼ ἶσα καὶ ἄλλων 135
Μνάσομαι ἡμιθέων· δοκέω δ' ἔπος οὐκ ἀπόβλητον
Φθέγξομαι ἐσσομένοις· ἀρετήν γε μὲν ἐκ Διὸς* αἰτεῦ.

HELENÆ EPITHALAMIVM, Idyllium decimumoctauum.

IN Sparta quondam, apud flauum Menelaum,
Virgines virentem hyacinthũ comis implicitum habentes,
Ante nuper pictum thalamum chorum statuerunt,
Duodecim primariæ ciuitatis, magnum decus Lacænarum,
Quando Tyndarei filiam in thalamum conclusit dilectam
Helenam, cuius nuptias ambierat minor natu filius Atrei.
Canebant autem omnes in vnũ carmen pulsantes (solum)
Pedibus connexis, circum autẽ resonabat domus hymenæo.
Siccine crepusculo cubitum abijsti ô chare sponse?
Nunquid grauatus nimiũ es genibus? nunquid somniculosus?
Nunquid potasti nimium quum lectum petebas?
Dormire quidem volentem tempestiue, te solum oportuerat (dormire)
Puellam verò sinere cum puellis charam apud matrem
Ludere ad altum diluculum: nam & vesperi, & manè,
Et in annum ex anno Menelae tua sponsa hæc erit.
Fortunate sponse, faustus aliquis sternutauit venienti tibi
In Spartam, vbi alij principes (erant) vt (hoc) conficeres.
Solus in semideis Saturnium Iouem socerum habebis.
Iouis tibi filia sub vnum venit stragulum.

γρ. θάλλον-θ' ὑάκινθον πλέκοισαι. — γρ. κατεκλά-ξατο. — γρ. φίλυπνος. — γρ. ἅπερ.

ΕΛΕΝΗΣ ΕΠΙΘΑΛΑΜΙΟΣ, εἰδύλλιον ιη.

ΕΝ ποκ' ἄρα Σπάρτᾳ, ξανθότριχι πὰρ Μενελάῳ,
Παρθενικαὶ* θάλλοντα κόμαις ὑάκινθον ἔχοισαι,
Πρόσθε νεογράπτω θαλάμω χορὸν ἐστάσαντο,
Δώδεκα ταὶ πρᾶται πόλιος, μέγα χρῆμα Λακαινᾶν,
Ἁνίκα Τυνδάρεω* κατεκλάξατο τὰν ἀγαπατὰν 5
Μναστεύσας Ἑλέναν ὁ νεώτερος Ἀτρέος υἱός.
Ἄειδον δ' ἄρα πᾶσαι ἐς ἓν μέλος ἐγκροτέοισαι
Ποσσὶ περιπλέκτοις· περὶ δ' ἴαχε δῶμ' ὑμεναίῳ.
Οὕτω δὴ πρώιζα κατέδραθες ὦ φίλε γαμβρέ;
Ἦ ῥά τις ἐσσὶ λίαν* βαρυγούνατος, ἦ ῥα φίλυπνος; 10
Ἦ ῥα πολύν τιν' ἔπινες, ὅτ' εἰς εὐνὰν κατεβάλλευ;
Εὕδειν μὰν σπεύδοντα καθ' ὥραν αὐτὸν ἐχρῆν τυ,
Παῖδα δ' ἐᾶν σὺν παισὶ φιλοστόργῳ παρὰ ματρὶ
Παίσδειν ἐς βαθὺν ὄρθρον, ἐπεὶ καὶ ἔνας, καὶ ἐς ἀῶ,
Κεἰς ἔτος ἐξ ἔτεος Μενέλαε τεὰ νυὸς ἅδε. 15
Ὄλβιε γάμβρ', ἀγαθός τις ἐπέπταρεν ἐρχομένῳ τοι
Ἐς Σπάρταν,* ὅποι ἄλλοι ἀριστέες, ὡς ἀνύσαιο.
Μοῦνος ἐν ἡμιθέοις Κρονίδαν Δία πενθερὸν ἑξεῖς.
Ζανός τοι θυγάτηρ ὑπὸ τὰν μίαν ἵκετο χλαῖναν,

Οἷ

Οἵα Ἀχαιϊάδων γαῖαν πατεῖ οὐδεμί' ἄλλα. 20
Ἦ μέγα τοι κα τέκοιτ', αἰ ματέρι τίκτοι ὁμοῖον.
Ἄμμες γὰρ πᾶσαι συνομάλικες, αἷς δρόμος ωὑτός,
Χρισαμέναις ἀνδριστὶ παρ' Εὐρώταο λοετροῖς,
Τετράκις ἑξήκοντα κόραι, θῆλυς νεολαία·
Τᾶν οὐδ' ἅτις ἄμωμος, ἐπεί χ' Ἑλένᾳ παρισωθῇ. 25
Ἀὼς ἀντέλλοισα καλὸν διέφανε πρόσωπον,
Πότνια νὺξ ἅτε, λευκὸν ἔαρ χειμῶνος ἀνέντος,
Ὧδε καὶ ἁ χρυσέα Ἑλένα διεφαίνετ' ἐν ἁμῖν,
Πιείρᾳ μεγάλα ἅτ' ἀνέδραμεν ὄγμος ἀρούρᾳ,
Ἢ κάπῳ κυπάρισσος, ἢ ἅρματι Θεσσαλὸς ἵππος· 30
Ὧδε καὶ ἁ ῥοδόχρως Ἑλένα Λακεδαίμονι κόσμος.
Οὔτε τις ἐκ ταλάρω πανίσδεται ἔργα τοιαῦτα,
Οὔτ' ἐνὶ δαιδαλέῳ πυκινώτερον ἄτριον ἱστῷ
Κερκίδι συμπλέξασα μακρῶν ἔταμ' ἐκ κελεόντων.
Οὐ μὰν οὐ κιθάραν τις ἐπίσταται ὧδε κροτῆσαι, 35
Ἄρτεμιν ἀείδοισα καὶ εὐρύστερνον Ἀθάναν,
Ὡς Ἑλένα, τᾶς πάντες ἐπ' ὄμμασιν ἵμεροι ἐντί.
Ὦ καλά, ὦ χαρίεσσα κόρα, τὺ μὲν οἰκέτις ἤδη·
Ἄμμες δ' ἐς δρόμον ἦρι καὶ ἐς λειμώνια φύλλα
Ἐρψεῦμες, στεφάνως δρεψεύμεναι ἁδὺ πνέοντας, 40
Πολλὰ τεοῦ, Ἑλένα, μεμναμέναι, ὡς γαλαθηναὶ
Ἄρνες γειναμένας ὄιος μαστὸν ποθέοισαι.
Πρᾶταί τοι στέφανον λωτῶ χαμαὶ αὐξομένοιο
Πλέξασαι, σκιερὰν καταθήσομεν ἐς πλατάνιστον·
Πρᾶται δ' ἀργυρέας ἐξ ὄλπιδος ὑγρὸν ἄλειφαρ 45
Λαζύμεναι, σταξεῦμες ὑπὸ σκιερὰν πλατάνιστον·
Γράμματα δ' ἐν φλοιῷ γεγράψεται, ὡς παριών τις
Ἀγνοίᾳ Δωριστί· Σέβευ μ'· Ἑλένας φυτὸν εἰμί.
Χαίροις ὦ νύμφα, χαίροις εὐπένθερε γαμβρέ.
Λατὼ μὲν δοίη Λατὼ κουροτρόφος ὔμμιν 50
Εὐτεκνίαν, Κύπρις δὲ θεὰ Κύπρις ἶσον ἔρασθαι
Ἀλλάλων· Ζεὺς δὲ Κρονίδας Ζεὺς ἄφθιτον ὄλβον,
Ὡς ἐξ εὐπατριδᾶν εἰς εὐπατρίδας πάλιν ἔνθῃ.
Εὕδετ' ἐς ἀλλάλων στέρνον φιλότατα πνέοντες
Καὶ πόθον· ἔγρεσθαι δὲ πρὸς ἀῶ μὴ 'πιλάθησθε. 55
Νεύμεθα κἄμμες ἐς ὄρθρον, ἐπεί κα πρᾶτος ἀοιδὸς
Ἐξ εὐνᾶς κελαδήσῃ ἀνασχὼν εὔτριχα δειράν.
Ὑμὴν ὦ Ὑμέναιε, γάμῳ ἐπὶ τῷδε χαρείης.

Qualis mulierum Achaicarum terram nulla calcat alia.
Certe magnum tibi pariet si matri pariat simile.
Nos enim omnes aequales eius quibus cursus idem erat,
Unctis virorum more apud Eurotæ lauacra,
Quater sexaginta puellæ, fœmineaque iuuentus:
Ex his tamē nulla vitio caret, quum confertur cum Helena.
Vt aurora exoriens decoram ostendit faciem,
Quū veneranda nox, abitū: eme candidum ver, remittente;
Sic & aurea Helena elucebat inter nos,
Ampla, procera: qualis exurgit sulcus in aruis,
Aut in horto cupressus, aut in curru Thessalus equus:
Sic & rosei coloris Helena Lacedæmoni ornamento est.
Nulla in calatho pingit tam varia opera,
Neque in variegata prudentius stamen tela
Radio intextum longis incidit ex taleis.
Nulla etiam nouit citharam sic pulsare,
Dianam cantu celebrans, & amplo pectore Mineruam,
Sicut Helena: cuius omnes in oculis amores sunt.
O pulchra, ò gratiosa puella, tu quidem matrona iam es.
Nos autem in cursum manè & in frondosa prata
Veniemus, coronas ut legamus suaue spirantes:
Tui ò Helena bene memores, sicut lactentes
Agnæ quæ matris ouiculæ mammam desiderant.
Primæ tibi coronam ex loto humi crescente
Nectentes, umbrosam suspendemus ad platanum:
Primæ autem tibi ex argentea pyxide humidum vnguentū
Capientes stillabimus sub umbrosam platanum:
Literæ autem in cortice scribentur, ut præteriens aliquis
Perlegat) Doricè, Venerare me Helenæ planta sum.
Salue ò sponsa, salue ò nobilissimi soceri gener.
Latona quidem det Latona alma vobis
Bonam sobolem, Venus autem dea Venus parem amorem
Inter vos: Iupiter autem Saturnides Iupiter durabiles diuitias,
Vt ex generosis ad generosos posthac perueniant.
Dormite mutuò in pectus amorem spirantes
Et desiderium, surgite autem ad auroram: neq; obliuiscamini.
Redibimus & nos mane quum primus cantor
Ex suo cubili canet erigens pulchrè pennatam ceruicem.
Hymen ò hymenæe nuptiis his gaudeas.

γρ. Ἀναξίνει τις. γρ. Ταῦτ' ἀεί. γρ. μὴ ἐπιλάθησθε.

ΚΗΡΙΟΚΛΕΠΤΗΣ, εἰδύλλιον ιθ.

Τὸν κλέπταν ποτ' Ἔρωτα κακὰ κέντασε μέλισσα
Κηρίον ἐκ σιμβλῶν συλεύμενον, ἄκρα δὲ χειρῶν
Δάκτυλα πάνθ' ὑπένυξεν· ὁ δ' ἄλγεε, καὶ χέρ' ἐφύσα,
Καὶ τὰν γᾶν ἐπάταξε, καὶ ἅλατο· τᾷ δ' Ἀφροδίτᾳ
Δεῖξε τὰν ὀδύναν, καὶ μέμφετο ὅττι γε τυτθὸν 5
Θηρίον ἐστὶ μέλισσα, καὶ ἁλίκα τραύματα ποιεῖ.
Χ' ἁ μάτηρ γελάσασα, τὸ δ' οὐκ ἴσος ἐσσὶ μελίσσαις;
Χ' ὠ τυτθὸς μὲν ἔεις, τὰ δὲ τραύματα ἁλίκα ποιεῖς.

FAVOREM FVR. Idyllium XIX.

FVREM quondam Amorem improba punxit apicula
Fauos ex aluearibus deprædantē: summos vero manuū
Digitos omnes perstrinxit, at ille dolebat, & manū sufflabat
Et terram pulsauit, & exiluit, atque Veneri
Ostendit dolorem: & questus est quòd exilis
Bestiola esset apis, & tanta vulnera faceret.
Mater autē ridens, Quid? inquit) annō tu similis es apibus?
Et tu quum paruus sis, tamen vulnera tanta facis.

ΒΟΥΚΟΛΙΣΚΟΣ, εἰδύλλιον κ.

Εὐνίκα μ' ἐγέλαξε θέλοντά μιν ἁδὺ φιλᾶσαι,
Καί μ' ἐπικερτομέοισα, τάδ' ἔννεπεν· ἔρρ' ἀπ' ἐμεῖο.
Βουκόλος ὢν ἐθέλεις με κύσαι τάλαν; οὐ μεμάθηκα
Ἀγροίκως φιλέειν, ἀλλ' ἀστικὰ χείλεα θλίβειν.
Μὴ τύ γε μευ κύσσῃς τὸ καλὸν στόμα, μηδ' ἐν ὀνείροις. 5
Οἷα βλέπεις; ὁποῖα λαλεῖς; ὡς *ἄγρια παίσδεις.
Ὡς τρυφερὸν καλέεις, ὡς κωτίλα ῥήματα φράσδεις·
Ὡς μαλακὸν τὸ γένειον ἔχεις, ὡς ἁδέα χαίταν·
Χείλεά τοι νοσέοντι, χέρες δέ τοι ἐντὶ μέλαιναι·
Καὶ κακὸν ἐξόσδεις. ἀπ' ἐμεῦ φύγε, μή με μολύνῃς. 10
Τοιάδε μυθίζοισα τρὶς εἰς ἑὸν ἔπτυσε κόλπον,
Καί μ' ἀπὸ τᾶς κεφαλᾶς ἐπὶ τὼ πόδε συνεχὲς εἶδε,
Χείλεσι μυχθίζοισα, καὶ ὄμμασι λοξὰ βλέποισα.
Καὶ πολὺ τᾷ μορφᾷ θηλύνετο, καί τι σεσαρὸς

BVBVLCVS, Idyllium XX.

EVNICA me irrisit, quum ipsam vellem suauiter osculari,
Et mihi conuitians dixit, Abi tibi in malā rem (procul) à me:
Bubulcus quum sis, vis me osculari miser? nam didici
More rustico osculari, verum urbana labra premere.
Ne tu meum pulchrum os oscúleris. ne per somnium quidē.
Qualis aspectu es! quomodo loqueris! quàm rusticè ludis!
Quàm delicatè loqueris! quàm blanda verba fundis!
Quàm mollem habes barbulam! quàm pulchram cæsariem.
Labra tibi sunt velut ægrota, manus vero sunt nigra:
Et malè oles. fuge à me, ne me contamines.
Hæc locuta, ter in suum despuit sinum,
Et me à capite ad pedes vsque continuè aspexit,
Labris mussitans, & oculis torue aspiciens: (diducto
Atque admodū propter formā lasciuiebat, & ore aliquantū

γρ. ἄγροικα. γρ. [illegible]

Ac fastuosè me derisit. mihi autem statim exæstuauit sanguis,
Et corpore rubefactus sum præ dolore sicut rosa a rore.
Atque illa quidē me reliƈto abijt: fero autē in peƈtore iram,
Quòd me se dignum improba irrisit meretrix.
Vos pastores verum mihi dicite. nónne sum pulcher?
Num quis me subitò deus alium hominem fecit?
Etenim mihi prius efflorescebat grata quædam forma,
Sicut hedera circa arboris stirpē, meamq; addēsabat barbā:
Capilli autem, velut apium, circum tempora fusi erant:
Et frons alba splendebat supra nigra supercilia,
Oculi autē mihi erat multo magis carulei quàm Mineruæ:
Os vel caseo dulcius: ex ore autem
Fluebat mihi vox dulcior quàm fani.
Dulce meum carmen est, & quum fistula canto,
Et quum tibia loquor, quumq; calamo & obliqua tibia cano:
Et omnes me pulchrum dicunt in montibus mulieres,
Omnésque me amant: vrbanæ verò me non amarunt,
Verū propterea quòd bubulcus sum, prætereunt: neq; vnquā
Quòd formosus Bacchus in vallibus vitulā pascit: (audiūt
Neque scit quòd Venus amore bubulci insaniuit,
Et in montibus Phrygiæ vna pauit: ipsumq; Adonidem
In syluis custodiuit, & in syluis deplorauit.
Endymion autē quis erat? nūquid bubulcus? quē tamē Luna
Boues pascentem amauit, déque cœlo descendens
In Latmium saltum venit, & vnà cum puero cubuit.
Et tu Rhea deploras bubulcum. nónne & tu
O Iupiter propter puerum boues pascentem errasti?
Eunica verò sola bubulcum amore non est complexa,
Quæ Cybele melior est (scilicet) & Venere & Luna:
Neque amplius tu Venus amabilem illum vel in vrbe
Vel in monte ames, verùm sola per noƈtem dormias.

PISCATORES, Idyllium XXI.

PAVPERTAS, ô Diophante sola excitat artes:
Ipsa laboris magistra est, neque enim dormire
Viros opifices improba cura sinunt.
Quòd si quis vel tantillum noƈtu attigerit somnum,
Subitò obturbant instantes curæ.
Piscium venatores vna duo iacebant senes,
Qui strauerant aridam algam sub textili tugurio,
Reclinati ad parietem factū ex folijs. propè verò apud ipsos
Posita erant manuum exercitia, calathisci,
Arundines, hami, & algosa retia,
Funiculi ex setu equinis, sagenæ gibbosæ, & viminei labyrinthi (nassæ)
Laquei, & pellis, & vetusta super phalangas cymba,
Sub capite storea breuis, vestes, pilea.
Hic erat piscatoribus omnis labor, hæ diuitiæ:
Nullus verò ollam habebat, nec canē: omnia superuacanea,
Omnia videbantur eius venationis: paupertas ipsis amica.
Neque vllus aderat vicinus, verùm vndecunque ad ipsam
Percussam fluƈtibus casulam delicatè adnatabat mare.
Nondum medium cursum confecerat currus lunæ,
Quū piscatores expergefaciebat amicus labor: è palpebris a.
Somnum excutientes, hoc animis suis excitabant carmen,
P. Mentiuntur amice omnes quicunque noƈtes dixerunt
Æstate minui, quando dies longos adfert Iupiter.
Iā enim innumerabilia vidi somnia, needū tamē aurora est,
Nūquid oblitus sū? quid hoc est rei? spatiū lōgū noƈtes habēt.
B. Asphalion, accusas pulchram æstatem: non enim tempus
Sponte transit cursum suum: sed somnum
Solicitudo interrumpens, longam noƈtem efficit.
A. Nunquid interpretari didicisti somnia? nam bona vidi.
Non volo te meæ visionis esse ignarum:
Vt sicut piscium prædam, ita & somnia diuidamus.
Non enim vinceris ingenio ille optimus est
Somniorum iudex, in quo mens est quæ ipsum docere possit.
Nam alioqui & otium est. Quid enim facias aliquis
In folijs iacens iuxta fluƈtus, neque dormiens

Καὶ σεσαρός μ' ἐγέλαξε. ἐμοὶ δ' ἄφαρ ἔζεσεν αἷμα, 15
Καὶ χρόα φοινίχθην ὑπὸ τὤλγεος, ὡς ῥόδον ἔρσᾳ.
Χὰ μὲν ἔβα με λιποῖσα· φέρω δ' ὑποκάρδιον ὀργάν,
Ὅττι με τὸν χαρίεντα κακὰ μωμήσαθ' ἑταίρα.
Ποιμένες, εἴπατέ μοι τὸ κρήγυον· οὐ καλὸς ἐμμί;
Ἆρά τις ἐξαπίνας με θεὸς βροτὸν ἄλλον ἔτευξε; 20
Καὶ γὰρ ἐμοὶ τὸ πάροιθεν ἐπάνθεεν ἁδύ τι κάλλος
Ὡς κισσὸς ποτὶ πρέμνον, ἐμὰν δ' ἐπύκαζεν ὑπήναν·
Χαῖται δ' οἷα σέλινα περὶ κροτάφοισι κέχυντο·
Καὶ λευκὸν τὸ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι λάμπε μελαίναις,
Ὄμματά μοι* δ' ἄρ ἦν χαροπώτερα πολλὸν Ἀθάνας· 25
Τὸ στόμα καὶ πακτᾶς γλυκερώτερον· ἐκ στομάτων δέ
Ἔρρεέ μοι φωνὰ γλυκερωτέρα ἢ μελικηρῶ.
Ἁδὺ δέ μοι τὸ μέλισμα, καὶ ἢν σύριγγι μελίσδω,
Κἢν αὐλῷ λαλέω, κἢν δώνακι, κἢν πλαγιαύλῳ·
Καὶ πᾶσαι καλόν με κατ' ὤρεα φαντὶ γυναῖκες, 30
Καὶ πᾶσαί με φιλεῦντι· τὰ δ' ἀστικά μ' οὐκ ἐφίλασεν,
Ἀλλ' ὅτι βουκόλος ἐμμὶ παρέδραμεν, οὔποτ' ἀκούει
Ὡς καλὸς Διόνυσος ἐν ἄγκεσι πόρτιν ἐλαύνει·
Οὐκ ἔγνω δ' ὅτι Κύπρις ἐπ' ἀνέρι μήνατο βούτᾳ,
Καὶ Φρυγίας ἐνόμευσεν ἐν ὤρεσιν· αὐτὸν Ἄδωνιν 35
Ἐν δρυμοῖσι φίλασε καὶ ἐν δρυμοῖσιν ἔκλαυσεν.
Ἐνδυμίων δὲ τίς ἦν; οὐ βουκόλος; ὅν γε Σελάνα
Βουκολέοντα φίλασεν, ἀπ' Οὐλύμπω δὲ μολοῖσα
Λάτμιον ἂν νάπος ἦλθε, καὶ εἰς ἕνα παιδὶ κάθευδε.
Καὶ τὺ Ῥέα κλαίεις τὸν βουκόλον. οὐχὶ δὲ καὶ τὺ 40
Ὦ Κρονίδα διὰ παῖδα βοηνόμον αὐτὸς ἐπλάγχθης;
Εὐνίκα δὲ μόνα τὸν βουκόλον οὐκ ἐφίλασεν,
Ἁ Κυβέλας κρέσσων καὶ Κύπριδος, ἠδὲ Σελάνας.
Μηκέτι μηδὲ τὺ Κύπρι τὸν ἁδέα μήτε κατ' ἄστυ
Μήτ' ἐν ὄρει φιλέοις, μώνα δ' ἀνὰ νύκτα καθεύδοις. 45

ΑΛΙΕΙΣ, εἰδύλλιον κα.

Α ΠΕΝΙΑ Διόφαντε μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει·
Αὕτα τῶ μόχθοιο διδάσκαλος· οὐδὲ γὰρ εὕδειν
Ἀνδράσιν ἐργατίναισι κακαὶ παρέχοντι μέριμναι.
Κἂν ὀλίγον νυκτός τις ἐπιψαύσῃσι τὸν ὕπνον,
Αἰφνίδιον θορυβεῦσιν ἐφιστάμεναι μελεδῶναι. 5
Ἰχθύος ἀγρευτῆρες ὁμῶς δύο κεῖντο γέροντες,
Στρωσάμενοι βρύον αὖον ὑπὸ πλεκταῖς καλύβαισι,
Κεκλιμένοι τοίχῳ τῷ φυλλίνῳ· ἐγγύθι δ' αὐτοῖν
Κεῖτο τὰ τοῖν χειροῖν ἀθλήματα, τοὶ καλαθίσκοι,
Τοὶ κάλαμοι, τἄγκιστρα, τὰ φυκιόεντα τε λᾶϊα, 10
Ὁρμιαὶ, κύρτοι, καὶ ἐκ σχοίνων λαβύρινθοι,
Μήρινθοι, κώπα τε, γέρων τ' ἐπ' ἐρείσμασι λέμβος·
Νέρθεν τᾶς κεφαλᾶς φορμὸς βραχὺς, εἵματα, πῖλοι.
Οὗτος τοῖς ἁλιεῦσιν ὁ πᾶς πόρος, οὗτος ὁ πλοῦτος.
Οὐδεὶς δ' οὐ χύτραν εἶχ', οὐ κύνα· πάντα περισσά 15
Πάντ' ἐδόκει τήνοις ἄγρας· πενία σφιν ἑταίρα.
Οὐδεὶς δ' ἐν μέσσῳ γείτων πέλεν· ἀλλὰ παρ' αὐτὰν
Θλιβομέναν καλύβαν τρυφερὸν προσέναχε θάλασσα.
Οὔπω τὸν μέσατον δρόμον ἄνυε ἅρμα Σελάνας,
Τοὺς δ' ἤγειρε φίλος πόνος· ἐκ βλεφάρων δὲ 20
Ὕπνον ἀπωσάμενοι σφετέραις φρεσὶν ἤγειρον ᾠδάν.
Α. Ψεύδονται φίλε πάντες ὅσοι τὰς νύκτας ἔφασκον
Τῶ θέρεος μινύθειν, ὅτε τἄματα μακρὰ φέρει Ζεύς.
Ἤδη μυρί' ἐσεῖδον ὀνείρατα, κοὐδέπω ἀώς.
Μὴ λαθόμαν; τί τὸ χρῆμα; χρόνον δ' αἱ νύκτες ἔχοντι. 25
Β. Ἀσφαλίων μέμφῃ τὸ καλὸν θέρος· οὐ γὰρ ὁ καιρὸς
Αὐτόματος παρέβα τὸν ἑὸν δρόμον· ἀλλὰ τὸν ὕπνον
Ἀ φροντὶς κόπτοισα μακρὰν τὰν νύκτα ποιεῖ τοι.
Α. Ἄρ' ἔμαθες κρίνειν ποκ' ἐνύπνια; χρηστὰ γὰρ εἶδον.
Οὔ σε θέλω τῶ 'μῶ φαντάσματος ἦμεν ἄμοιρον· 30
Ὡς καὶ τὰν ἄγραν, τὠνείρατα πάντα μερίζευ.
Οὐ γὰρ νικάξει κατὰ τὸν νόον ἐστὶν ἄριστος
Ἔστιν ὀνειροκρίτας, ὁ διδάσκαλός ἐστι παρ' ᾧ νοῦς.
Ἄλλως καὶ σχολά ἐστι· τί γὰρ ποιεῖν ἂν ἔχοι τις
Κείμενος ἐν φύλλοις ποτὶ κύματι, μηδὲ καθεύδων 35

Ἄσμενος ἐν φύλλοισι, τὸ δ' ὁ λύχνος ἐν πρυτανείῳ
Φαντὶ γὰρ αἰὲν ἄγραν τόδ' ἔχειν. Β. λέγε μοι ποτὶ νυκτὸς
Ὄψιν, πάντα δὲ λέξον ἀμήνυτον ἑταίρῳ.
  Α. Δειλινὸς ὡς κατέδαρθον ἐν εἰναλίοισι πόνοισιν,
(Οὐκ ἦν μὰν πολύσιτος, ἐπεὶ δειπνεῦντες ἐν ὥρᾳ, 40
Εἰ μέμνῃ, καὶ γαστρὸς ἐφειδόμεθ') εἶδον ἐμαυτὸν
Ἐν πέτρᾳ ἱδρυθέντα, καθεζόμενος δὲ δόκευον
Ἰχθύας, ἐκ καλάμω δὲ πλάνον κατέσειον ἐδωδάν.
Καί τις τῶν τραφερῶν ὠρέξατο· καὶ γὰρ ἐν ὕπνοις
Πᾶσα κύων ἄρτον μαντεύεται, ἰχθύα κἠγών. 45
Χὠ μὲν τῷ γ' ἀγκίστρῳ ἐπέφυκε, καὶ ῥέεν αἷμα·
Τὸν κάλαμον δ' ὑπὸ τῶ κινήματος ἀγκύλον εἶχον.
Τὼ χέρε τεινόμενος, περὶ κνώδαλον εὖρον ἀγῶνα,
Πῶς μὲν ἕλω μέγαν ἰχθὺν ἀφαυροτέροισι σιδάροις.
Εἶθ' ὑπομιμνασκόμενος τῶ τραύματος, ἆρ' ἐπινύξεις 50
Καὶ νύξας χαλάσω, φεύγοντος ἔτεινα.
Ἤνυσ' ἰδὼν τὸν ἄεθλον· ἀνείλκυσα χρύσεον ἰχθὺν,
Πάντᾳ τοι χρυσῷ πεπυκασμένον. εἶχε δὲ δεῖμα
Μή τι Ποσειδάωνι πέλοι περιλαμπὴς ἰχθὺς,
Ἢ τάχα τᾶς γλαυκᾶς κειμήλιον Ἀμφιτρίτας. 55
Ἠρέμα δ' αὐτὸν ἐγὼν ἐκ τῶ γκίστρω ἀπέλυσα,
Μή ποτε τῶ στόματος τὦγκίστρια χρυσὸν ἔχοιεν.
Καὶ τὸν μὲν πείσμασι κατήγαγον ἐπ' ἀπείρῳ·
Ὤμοσα δ' οὐκέτι λοιπὸν ὑπὲρ πελάγους πόδα θεῖναι,
Ἀλλὰ μένειν ἐπὶ γᾶς καὶ τῷ χρυσῷ βασιλεύειν. 60
Ταῦτά με κἠξήγειρε. τὺ δ', ὦ ξένε, λοιπὸν ἔρειδε
Τὰν γνώμαν· ὅρκον γὰρ ἐγὼ τὸν ἐπώμοσα ταρβῶ.
  Β. Καὶ σύ γε μὴ τρέσῃς· οὐκ ὤμοσας. οὐδὲ γὰρ ἰχθὺν
Χρύσεον ὡς ἴδες εὗρες· ἴσα δ' ἦν ψεύδεσιν ὄψις.
Εἰ δ' ὕπαρ, οὐ κνώσσων τὰ τὰ χωρία ταῦτα ματεύσεις, 65
Ἐλπὶς τῶν ὕπνων· ζάτει τὸν σάρκινον ἰχθύν,
Μὴ σὺ θάνῃς λιμῷ καὶ τοῖς χρυσέοισιν ὀνείροις.

Libenter in frondibus? nam lychnum in Prytaneo
Semper pradam habere ferunt. B. Dic mihi noctis
Visionem, & omnia narrans tuo indica amico.
  A. Vespere vt obdormiui in marinis laboribus,
(Nō erā tamē multo cibo replet⁹ vnà quū cœna caperemus
Si meministi, ventri parcebamus) vidi meipsum (serò,
In rupe locatum (ad piscationem sedens enim obseruabā
Pisces. ex arūdine verò (suspensam) fallacē quatiebā escā:
Et vnus ex grandibus appetiuit (illam): nam in somnis
Omnis canis offam auguratur, sic & ego pisces.
Et ille quidem hamo adhærescebat, fluebatq; sanguis:
Et arundinem tenebam curuatam à motu.
Manus (itaq;) extendens circa hoc animal inueni certamen,
Quomodo magnum caperem piscem exiguo ferro.
Deinde & de vulnere cogitans, num me punges? (inquam)
Et pungeris grauiter, & quum non fugeret, extendi (manum)
Video me confecisse certamen: attraxi aureum piscem,
Undique ex auro compactum. metus me tenuit
Ne forte Neptuno dilectus esset piscis,
Aut forte cærulea thesaurus Amphitrites.
Placide verò ipsum ex hamo solui,
Ne hamo ex ore aurum adhæreret,
Et illum funiculis traxi in terram,
Ac iuraui me posthac in mari nō amplius positurū esse pedē,
Sed in terra mansurum, & auro regnaturum esse.
Hæc me excitarunt. tu verò ad id quod restat intende
Mentem: nam iusiurandum me terret quod iuraui.
  B. At tu ne vereare: non enim iurasti. nam neq; piscem
Aureū vidisti, aut nactus es: sed tales visiones similes sūt mē-
Nam si vigilans, nec dormiens, loca illa scrutaberis, (dacys. al. de illis
Tum spes somniorum carneum piscem requirito
Ne tu moriaris fame, licet inter aurea somnia.

ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ, εἰδύλλιον κβ.

Ὑμνέομες Λήδας τε καὶ αἰγιόχω Διὸς υἱὼ,
Κάστορα καὶ φοβερὸν Πολυδεύκεα πὺξ ἐρεθίζειν,
Χεῖρας ἐπιζεύξαντα μέσας βοέοισιν ἱμᾶσιν.
Ὑμνέομες καὶ δὶς καὶ τὸ τρίτον ἄρσενα τέκνα
Κούρας Θεστιάδος, Λακεδαιμονίους δύ' ἀδελφοὺς, 5
Ἀνθρώπων σωτῆρας ἐπὶ ξυροῦ ἤδη ἐόντων,
Ἵππων θ' αἱματόεντα ταρασσομένων καθ' ὅμιλον,
Νηῶν θ' αἳ δύνοντα καὶ οὐρανοῦ ἐξανιόντα
Ἄστρα βιαζόμεναι χαλεποῖς ἐνέκυρσαν ἀήταις.
Οἱ δέ σφεων κατὰ πρύμναν ἀείραντες μέγα κῦμα, 10
Ἠὲ καὶ ἐκ πρῴραθεν, ὅπῃ θυμὸς ἑκάστου,
Ἐς κοίλας ἔρριψαν, ἀνέρρηξαν δ' ἄρα τοίχους
Ἀμφοτέρους· κρέμαται δὲ σὺν ἱστίῳ ἄρμενα πάντα,
Εἰκῆ ἀποκλασθέντα· πολὺς δ' ἐξ οὐρανοῦ ὄμβρος
Νυκτὸς ἐφερπούσης· παταγεῖ δ' εὐρεῖα θάλασσα, 15
Κοπτομένη πνοιαῖς τε καὶ ἀρρήκτοισι χαλάζαις.
Ἀλλ' ἔμπας ὑμεῖς γε καὶ ἐκ βυθοῦ ἕλκετε νῆας
Αὐτοῖσιν ναύτῃσιν ὀιομένοις θανέεσθαι·
Αἶψα δ' ἀπολήγοντ' ἄνεμοι, λιπαρὰ δὲ γαλάνα
Ἀμ πέλαγος· νεφέλαι δὲ διέδραμον ἄλλυδις ἄλλαι· 20
Ἐκ δ' ἄρκτοι τ' ἐφάνησαν, ὄνων τ' ἀνὰ μέσσον ἀμαυρὴ
Φάτνη, σημαίνουσα τὰ πρὸς πλόον εὔδια πάντα.
Ὦ ἄμφω θνητοῖσι βοηθόοι, ὦ φίλοι ἄμφω,
Ἱππῆες, κιθαρισταὶ, ἀεθληταὶ, ἀοιδοί·
Κάστορος ἢ πρώτου Πολυδεύκεος ἄρξομ' ἀείδειν; 25
Ἀμφοτέρους ὑμνέων, Πολυδεύκεα πρῶτον ἀείσω.
  Ἡ μὲν ἄρα προφυγοῦσα πέτρας εἰς ἓν ξυνιούσας
Ἀργὼ, καὶ νιφόεντος ἀταρτηρὸν στόμα Πόντου,
Βέβρυκας εἰσαφίκανε, θεῶν φίλα τέκνα φέρουσα.
Ἔνθα μιᾶς πολλοὶ κατὰ κλίμακος ἀμφοτέρων ἐκ 30
Τοίχων ἄνδρες ἔβαινον Ἰησονίης ἀπὸ νηός.
Ἐκβάντες δ' ἐπὶ θῖνα βαθὺν καὶ ὑπήνεμον αἰγιαλὸν,
Εὐνάς τ' ἐστόρνυντο, πυρεῖά τε χερσὶν ἐνώμων.

DIOSCVRI, Idyllium XXII.

HYMNO celebramus Ledæ & Iouis ægiochi filios,
Castorem & terribilē Pollucem in certamine pugilū,
Quum manus cinxit medias bubulis loris (cæstibus)
Canimus bis terq; masculos filios
Filiæ Thestij (Ledæ) Lacedæmonios geminos fratres,
Hominum seruatores in (acie) nouacula iam existentium,
Et equorum turbatorum in cruento (hominum) cœtu,
Et nauium quæ occidentia & cœlo orientia
Astra eluctantes, in graues inciderunt ventorum flatus.
Hi à puppi ipsarum attollentes ingentem vndam,
Aut etiam à prora, aut vnde libet vnicuique (ventorum)
In cauam (nauim) proiecerunt, ruperuntq; latera
Vtraque. pendent autem cum velo instrumenta omnia,
Temerè scissa: plurimus verò è cœlo imber
Sub noctem subsequēs. & cum fremitu resonat amplū mare,
Pulsatum flatibúsque (ventorum) & validis grandinibus.
Sed tamen vos ex ipso etiam pr. fundo retrahitis naues
Vnà cum nautis, qui se morituros esse putabant:
Statim verò venti desinunt, & mitis tranquillitas (est)
Per mare: nebulæq; diffugêre aliæ aliò,
Et apparent vrsæ, atque inter medios asinos obscurum
Præsepe, significans ad nauigationem serena omnia.
O ambo mortalibus auxiliatores, ô amici ambo
Equites, citharistæ, pugiles, cantores:
Utrum de Castore prius? an Polluce incipiam canere,
Vtrosque hymno celebrans? De Polluce prius canam.
  Ipsa quidem quum effugisset petras in vnum concurrentes
Argo, & niuosi sæuum os Ponti,
Ad Bebrycas peruenit, deorum charos liberos vehens.
Ibi vnam multi per scalam ex vtrisque
(Nauis) parietibus viri descendebant ex naue Iasonia.
Egressi autem in littus & ventosam oram,
Thoros sternebant: & vasa quæ ad ignem ponerent, manibus versabant.

Castor autem eques, & fuscus Pollux,
Ambo in solitudine vagabantur, errantes procul à socys,
Qui quum variam in monte spectarent & agrestem syluã,
Inuenerunt fontem perennem sub ardua rupe
Plenum pura aqua: atque infra
Alij fontes crystallo & argento similes erant
Ex imo fundo: sublimes autem prope nata erant tædæ,
Populiq́, plataniq́, & frondosæ cupressi,
Floresq́, odoriferi, gratum opus hirtis apeculis,
Quicunque sub finem veris pullulant in pratis.
Ibi vir immanis sedem habens, sub dio manebat,
Sæuus aspectu, cui duris pugnis aures erãt fractæ: (dorsum,
Pectus autẽ ei eminebat rotũdũ in modũ globi, & latũ erat
Carne ferrea, quasi malleo fabricatus instar colossi:
Musculi verò in validis brachiis sub summo humero
γρ. ὁλοίτρο- χοι. *Extabant, ceu scopuli rotundi, quos voluens*
Præceps fluuius magnis circumpolijt gurgitibus.
At semper dorsum & collum extabat
Pellis leonis, ab extremis suspensa pedibus:
Eum Pollux in certaminibus victor, prior alloquebatur.

Pollux.

Salue hospes, quicunq; es: quinam sunt homines quorum hic est locus?

Amycus.

Quomodo saluus sim, quũ videã homines quos nũquã vidi?

Pollux.

Bono animo esto: neq; iniustos, neq; ex iniustis (natos) te videre dicito.

Amycus.

Bono animo sum: neque à te hoc me discere oportet.

Pollux.

Agrestis es, & ad omnia iracundus, & contumax.

Amycus.

Talis qualem vides: attamen tuam non calco (terram.)

Pollux.

Venias, & dona adeptus hospitalia, rursum domum redeas.

Amycus.

Neq; tu me hospitio accipias, quæq́, à me (accipiẽda essent) non sunt in promptu.

Pollux.

Vir mire, an ne bibere quidem de hac aqua concedas?

Amycus.

Scies, si tibi sitis labra remissa cruciabit.

Pollux.

Argentum, aut quæ sit merces, dicas, vt tibi persuadeamus.

Amycus.

Vnus contra vnum manus attolle, aduersus virum cõsistens,
Pugil, aut etiam pedibus figens crus: oculos verò rectos
γρ. ἄκων *Pugilicè intendens, vestræ ne parcito arti.*

Pollux.

Quis ille est cum quo manibus & meis contendam cestibus?

Amycus.

Propè est: non effœminatus esse dicetur ille pugil.

Pollux.

An & præmium adest pro quo decertabimus ambo?

Amycus.

Tuus ego, tu verò meus vocabere, si vincam.

Pollux.

Auium rubram cristam gerentium talia sunt prælia.

Amycus.

Siue igitur auibus similes seu leonibus
Erimus: non aliud certabimus ob præmium.
γρ. ἰχών *Sic dixit Amycus, & caua concha accepta insonuit.*
Tunc celeriter conuenerunt sub vmbrosas platanos,
Concha inflata, Bebryces semper comam alentes:
Sic & heroas abiens euocauit omnes
Magnesia è naui præstans in pugna Castor.
Illi igitur, quum spiris muniuissent bubulis,
Manus, & circum membra annexuissent longa lora,
In medium congressi sunt, cædem sibi mutuò spirantes.
Ibi magnus ipsis labor annitentibus fuit,
Vter post tergum acciperet lumen solis.

Κάστωρ δ' αἰολόπωλος, ὅ τ' οἰνωπὸς Πολυδεύκης
Ἄμφω ἐρημάζεσκον, ἀποπλαγχθέντες ἑταίρων. 35
Παντοίην δ' ἐν ὄρει θηεύμενοι ἄγριον ὕλην,
Εὗρον ἀέναον κρήνην ὑπὸ λισσάδι πέτρῃ
Ὕδατι πεπληθυῖαν ἀκηράτῳ· αἱ δ' ὑπένερθεν
Ἄλλαι κρυστάλλῳ ἠδ' ἀργύρῳ ἰνδάλλοντο
Ἐκ βυθοῦ· ὑψηλαὶ δὲ πεφύκεσαν ἀγχόθι πεῦκαι, 40
Λεῦκαί τε, πλάτανοί τε, καὶ ἀκρόκομοι κυπάρισσοι,
Ἄνθεά τ' εὐώδη, λασίαις φίλα ἔργα μελίσσαις,
Ὅσσ' ἔαρος λήγοντος ἐπιβρύει ἂν λειμῶνας.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ὑπέροπλος ἐνήμενος ἐνδιάασκε,
Δεινὸς ἰδεῖν, σκληρῇσι τεθλασμένος οὔατα πυγμαῖς 45
Στήθεα δ' ἐσφαίρωτο πελώρια, καὶ πλατὺ νῶτον,
Σαρκὶ σιδηρείῃ, σφυρήλατος οἷα κολοσσός·
Ἐν δὲ μύες στερεοῖσι βραχίοσιν ἄκρον ὑπ' ὦμον
Ἕστασαν, ἠύτε πέτροι* ὁλοίτροχοι, οὕστε κυλίνδων
Χειμάρροος ποταμὸς μεγάλαις περιέξεσε δίναις. 50
Αὐτὰρ ὑπὲρ νώτοιο καὶ αὐχένος ᾐωρεῖτο
Ἄκρων δέρμα λέοντος ἀφημμένον ἐκ ποδεώνων·
Τὸν πρότερος προσέειπεν ἀεθλοφόρος Πολυδεύκης,

Πολυδεύκης.

Χαῖρε ξεῖν', ὅτις ἐσσί· τίνες βροτοὶ ὧν ὅδε χῶρος;

Ἄμυκος.

Χαίρω πῶς, ὅτε τ' ἄνδρας ὁρῶ τοὺς μήποτ' ὄπωπα; 55

Πολυδεύκης.

Θάρσει· μήτ' ἀδίκους, μήτ' ἐξ ἀδίκων φάθι λεύσσειν.

Ἄμυκος.

Θαρσέω· κοὐκ ἐκ σεῦ με διδάσκεσθαι τόδ' ἔοικεν.

Πολυδεύκης.

Ἄγριος εἶ, πρὸς πάντα παλίγκοτος, ἠδ' ὑπερόπτης.

Ἄμυκος.

Τοιοῦτος οἷον ὁρᾷς· τῆς σῆς γε μὲν οὐκ ἐπιβαίνω.

Πολυδεύκης.

Ἔλθοις, καὶ ξενίων κε τυχὼν, πάλιν οἴκαδ' ἵκοιο. 60

Ἄμυκος.

Μήτε σύ με ξείνιζε· τά τ' ἐξ ἐμέθεν οὐκ ἐν ἑτοίμῳ.

Πολυδεύκης.

Δαιμόνι', οὐδ' ἂν τοῦδε πιεῖν ὕδατος σύ γε δοίης;

Ἄμυκος.

Γνώσεαι, εἴ σευ δίψος ἀνειμένα χείλεα τέρσει.

Πολυδεύκης.

Ἄργυρος, ἢ τίς ὁ μισθὸς ἐρεῖς, *ᾧ κέν σε* πίθοιμεν;

Ἄμυκος.

Εἷς ἑνὶ χεῖρας ἄνεσχε, μονοστιχὸς ἀνδρὶ καταστὰς 65
Πυγμάχος, ἢ καὶ ποσσὶ θένων σκέλος· ὄμματα δ' ὀρθὰ
Πὺξ διατεινάμενος, σφετέρης μὴ φείδεο τέχνης.

Πολυδεύκης.

Τίς γὰρ ὅτῳ χεῖρας καὶ ἐμοὺς συνερείσω ἱμάντας;

Ἄμυκος.

Ἐγγὺς ὁρᾷς· οὐ γύννις ἐὼν κεκλήσεθ' ὁ πύκτης.

Πολυδεύκης.

Ἦ καὶ ἄεθλον ἑτοῖμον ἐφ' ᾧ δηρισόμεθ' ἄμφω; 75

Ἄμυκος.

Σὸς μὲν ἐγώ, σὺ δ' ἐμὸς κεκλήσεαι, αἴ κε κρατήσω.

Πολυδεύκης.

Ὀρνίχων φοινικολόφων τοιοίδε κυδοιμοί.

Ἄμυκος.

Εἴτ' οὖν ὀρνίχεσσιν ἐοικότες, εἴτε λέουσι
Γινόμεθ', οὐκ ἄλλῳ κε μαχεσσαίμεσθ' ἐπ' ἀέθλῳ.
Ἦ ῥ' Ἄμυκος, καὶ κόχλον* ἑλὼν μυκήσατο κοῖλον· 75
Οἱ δὲ θοῶς συνάγερθεν ὑπὸ σκιερὰς πλατανίστους,
Κόχλου φυσηθέντος, ἀεὶ Βέβρυκες κομόωντες·
Ὣς δ' αὔτως ἥρωας ἰὼν ἐκαλέσσατο πάντας
Μαγνήσσης ἀπὸ νηὸς ὑπείροχος ἐν δαῒ Κάστωρ.
Οἱ δ', ἐπεὶ οὖν σπείραισιν ἐκαρτύναντο βοείαις 80
Χεῖρας, καὶ περὶ γυῖα μακροὺς εἵλιξαν ἱμάντας,
Ἐς μέσσον σύναγον, φόνον ἀλλήλοισι πνέοντες.
Ἔνθα πολύς σφισι μόχθος ἐπειγομένοισιν ἐτύχθη,
Ὁππότερος κατὰ νῶτα λάβῃ φάος ἠελίοιο.

Ἀλλ'

Ἀλλ' ἰδρίῃ μέγαν ἄνδρα παρήλυθες ὦ Πολύδευκες· 85
Βάλλετο δ' ἀντία πάντα ἄτης Ἀμύκοιο πρόσωπον·
Αὐτὰρ ὅγ' ἐσσύμενος χειρὶ προβαλὼν ἴεν ὀρμῇ,
Χερσὶ προσσείων· τοῦ δ' ἄκρην τυψε γένειον
Τυνδαρίδης ἐπιόντος. ἐτάραξε δ' ἔτι μᾶλλον ἢ πρίν,
Σὺν δὲ μάχαν ἐτάραξε, πολὺς δ' ἐπικείμενος αἰὲν 90
Ἐς γαῖαν. Βέβρυκες δ' ἰαχὸν, τοῖ' ἐκ δ' ἑτέρωθεν
Ἥρωες κρατερὸν Πολυδεύκεα θαρσύνεσκον,
Δειδιότες * μή πως μιν ἐπιβρίσας δαμάσειε
Χώρῳ ἐνὶ στεινῷ Τιτυῷ ἐναλίγκιος ἀνήρ.
Ἤτοι ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα παριστάμενος Διὸς υἱὸς 95
Ἀμφοτέρῃσιν ἄμυσσεν ἀμοιβαδίς, ἔσχε δ' ὁρμῆς
Παῖδα Ποσειδάωνος ὑπερφίαλόν περ ἐόντα.
Ἔστη δὲ πληγαῖς μεθύων, ἐκ δ' ἔπτυσεν αἷμα
Φοίνιον· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀριστῆες κελάδησαν,
Ὡς ἴδον ἕλκεα λυγρὰ περὶ στόμα τε γναθμούς τε· 100
Ὄμματα δ' οἰδήσαντος ἀπεστείνωντο προσώπου.
Τὸν μὲν ἄναξ * ἐτάρασσεν, ἐτώσια χερσὶ προδεικνὺς
Πάντοθεν· ἀλλ' ὅτε δή μιν ἀμηχανέοντ' ἐνόησε,
Μέσσης ῥινὸς ὕπερθε κατ' ὀφρύος ἤλασε πυγμὴν,
Πᾶν δ' ἀπέσυρε μέτωπον ἐς ὀστέον· αὐτὰρ ὁ πληγεὶς, 505
Ὕπτιος ἐν φύλλοισι τεθαλόσιν ἐξετανύσθη.
Ἔνθα μάχη δριμεῖα πάλιν γένετ' ὀρθωθέντος·
Ἀλλήλους δ' ὄλεκον στερεοῖς θείνοντες ἱμᾶσιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐς στῆθός τε καὶ ἔξω χεῖρας ἐνώμα
Αὐχένος ἀρχὸς ὁ Βεβρύκων· ὁ δ' ἀεικέσι πληγαῖς 110
Πᾶν * συνέφυρε πρόσωπον ἀνίκητος Πολυδεύκης.
Σάρκες δ' αἱ μὲν ἱδρῶτι συνίζανον, ἐκ μεγάλου δὲ
Αἶψ' ὀλίγος γένετ' ἀνδρός· ὁ δ' αἰεὶ μάσσονα γυῖα
Ἁπτόμενος πόνου, καὶ χροιῇ ἀμείνων.
Πῶς γὰρ δὴ Διὸς υἱὸς ἀδηφάγον ἄνδρα καθεῖλεν,
Εἰπὲ θεά, σὺ γὰρ οἶσθα· ἐγὼ δ' ἑτέρων ὑποφήτης 115
Φθέγξομαι ὅσσ' ἐθέλεις σύ, καὶ ὅππως τοι φίλον αὐτῇ.
Ἤτοι ὅγε ῥέξαι τι λιλαιόμενος μέγα ἔργον,
Σκαιῇ μὲν σκαιὴν Πολυδεύκεος ἔλλαβε χεῖρα,
Δοχμὸς ἀπὸ προβολῆς κλινθείς, ἑτέρῃ δ' ἐπιβαίνων,
Δεξιτερῆς ἤνεγκεν ἀπὸ λαγόνος πλατὺ γυῖον. 120
Καί κε τυχὼν ἔβλαψεν Ἀμυκλαίων βασιλῆα,
Ἀλλ' ὅγ' ὑπεξανέδυ κεφαλῇ, στιβαρῇ δ' ἅμα χειρὶ
Πλῆξεν ὑπὸ σκαιὸν κρόταφον, καὶ ἐπέμπεσεν ὤμῳ·
Ἐκ δ' ἐχύθη μέλαν αἷμα θοῶς κροτάφοιο χανόντος.
Λαιῇ δὲ στόμα * κόψε, πυκνοὶ δ' ἀράβησαν ὀδόντες. 125
Αἰεὶ δ' ὀξυτέρῳ πιτύλῳ δηλεῖτο πρόσωπον,
Μέχρι συνηλοίησε παρήια· πᾶς δ' * ἐπὶ γαίῃ
Κεῖτ' ἀλλοφρονέων, καὶ ἀνέσχεθε νεῖκος ἀπαυδῶν,
Ἀμφοτέρας ἅμα χεῖρας, ἐπεὶ θανάτου σχεδὸν ἦεν.
Τὸν μὲν ἄρα, κρατέων περ, ἀτάσθαλον οὐδὲν ἔρεξας 130
Ὦ πύκτα Πολύδευκες· ὄμοσσε δέ τοι μέγαν ὅρκον,
Ὃν πατέρ' ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνα κικλήσκων,
Μήποτ' ἔτι ξείνοισιν ἑκὼν ἀνιηρὸς ἔσεσθαι.
Καὶ σὺ μὲν ὕμνησαί μοι, ἄναξ. σὲ δὲ Κάστορ ἀείσω
Τυνδαρίδα, ταχύπωλε, δορυσσόε, χαλκεοθώραξ. 135
Τὼ μὲν ἀναρπάξαντε δύω φερέτην Διὸς υἱὼ
Δοιὰς Λευκίπποιο κόρας· δοιὼ δ' ἄρα τώγε
Ἐσσυμένως ἐδίωκον ἀδελφεὼ υἷ' Ἀφαρῆος,
Γαμβρὼ μελλογάμω, Λυγκεὺς καὶ ὁ καρτερὸς Ἴδας.
Ἀλλ' ὅτε τύμβον ἵκανον ἀποφθιμένου Ἀφαρῆος, 140
Ἐκ δίφρων ἅμα πάντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν,
Ἔγχεσι καὶ κοίλοισι βαρυνόμενοι σακέεσσι.
Λυγκεὺς δ' αὖ μετέειπεν ὑπὲκ κόρυθος μέγ' ἀΰσας,
Δαιμόνιοι τί μάχης ἱμείρετε; πῶς δ' ἐπὶ νύμφαις
Ἀλλοτρίαις χαλεποί, γυμναὶ δ' ἐν χερσὶ μάχαιραι; 145
Ἡμῖν τοι Λεύκιππος ἑὰς ἔδνωσε θύγατρας
Τάσδε πολὺ προτέροις· ἡμῖν γάμος οὗτος ἐν ὅρκῳ·
Ὑμεῖς δ' οὐ κατὰ κόσμον, ἐπ' ἀλλοτρίοισι λέχεσσι,
Βουσὶ καὶ ἡμιόνοισι, καὶ ἀλλοτρίοις κτεάτεσσιν
Ἄνδρα παρετρέψασθε, γάμον δ' ἐκλέψατε δώροις. 150
Ἦ μὰν πολλάκις ὔμμιν ἐνώπιον ἀμφοτέροισιν
Αὐτὸς ἐγὼ * τάδ' ἔειπα, καὶ οὐ πολύμυθος ἐών περ·

Sed solertia ingentem virum antevertisti o Pollux.
Feriebatur verò [illegible] totus Amyci vultus.
At ille animo iratus pergebat ultra,
Manibus [illegible] huius autem summā percussit genā
Tyndarides irruentis. Commotus est autem magis quàm antea,
Pugnamq; conturbavit: & multum succumbebat, inclinans se
In terram. Bebryces verò acclamabant: ex altera autē parte
Heroes fortem Pollucem confirmabant,
Metuentes ne quo modo ipsum obruens superaret
In loco angusto vir Tityo (terrae filio) similis.
At ille hinc & hinc instans Iovis filius,
Ambabus manib. laniabat alternis, & ab impetu cohibebat
Filium Neptuni, quamuis immanem existentem.
Constitit igitur ille plagis ebrius, & expuit sanguinem
Purpureum. principes verò omnes exclamaverunt,
Ut ulcera dira viderunt circa os & genas:
Oculi verò in tumido vultu arctiores facti erant.
Illum quidem rex quatiebat manibus, frustra protendens
Undique. verum quum ipsum deficere sensit,
Supra medium nasum inter supercilia impegit ictum,
Totamque abstulit frontem, usque ad os. at ille sauciatus,
Supinus in foliis virentibus extensus iacuit.
Ibi pugna aspera iterū excitata est, quum se iterum erexisset.
Nam mutuo se vulnerabant duris caedentes caestibus.
Neque in pectus manu iactabat & extra
Cervicem princeps Bebrycum: sed indignis plagis
Totam faciem foedabat invictus Pollux.
Caro autē sudore subsidebat, & e magno
Mox parvus vir factus est: at ille firmiora membra,
Laborem sustinens ferebat, & colore fiebat melior.
Quomodo ita idem Iovis filius voracem virum sustulit,
Dic dea: tu enim nosti: ego verò aliorum interpres,
Loquar sicut tu vis, & ut tibi gratum est.
Scilicet quum Amycus magnum opus facere cuperet,
Sinistra sinistram Pollucis apprehendit manum,
Obliquus ab ictu declinans: altera verò subiens,
Dextra extulit a latere latam manum,
Et fortè assequutus laesisset Amyclaeorum regem:
Verum ille subducebat caput: & forti manu
Percussit sub laevum tempus, & incidit humero:
Effusus autem est ater sanguis ex hiante tempore.
Sinistra verò percussit os, crebriq; increpuerunt dentes:
Semper autem acrius pugnos infligendo laedebat faciem,
Donec contudit genas. totus verò stratus humi
Iacebat exanimis, & porrigebat, victoriae renuntians,
Ambas simul manus: quoniam morti proximus erat.
Hunc quidem, licet victor, indignum nihil fecisti,
O pugil Pollux. iuravit autem tibi magnum iusiurandum,
Invocans patrem suum Neptunum è mari,
Quod nunquam amplius hospitib. sponte molestus futurus esset.
Et tu quidem iam mihi hymno celebratus es. Te quoque
ô Castor canam,
Tyndarida, celerrime eques, bellator, aereo thorace (loricate)
Duo Iovis filii raptas abducebant
Duas Leucippi filias: & erant hos duos
Celeriter persequebantur fratres filii Aphareti,
Sponsi futuri, Lynceus & robustus Idas.
Verum ut ad tumulum venerunt mortui Aphareti,
E curribus simul omnes in se invicem irruerunt,
Hastis & cavis onerati scutis.
Lynceus autem dixit è galea altum clamans,
Infelices, cur pugnam appetitis? quid propter sponsas
Alienas molesti estis, & stricti sunt in manibus enses?
Nobis certe Leucippus suas despondit filias
Has longè prioribus: hae nuptiae nobis iureiurando confirmata sunt:
Vosq; non decenter in alienos toros,
Bovesq; & mulos & alienas opes (irruentes)
Virum pervertistis, & nuptias furati estis muneribus.
Certe ego ipse vobis saepe coram ambobus
Haec dixi, etsi homo non verbosus sum:

γρ. καί ποτε.
γρ. ἔδειξεν.
γρ. [illegible]
γρ. [illegible]
γρ. ἐπὶ γαῖαν
γρ. [illegible]
γρ. [illegible]

Amici, non ita principes decet
Ducere uxores quibus sponsi iam sunt parati. (γρ. μναστ-εύειν)
Lata est Sparta, lata equestris Elis,
Et Arcadia pecorosa, & ciuitates Achaiæ,
Messeneq́; & Argos, & tota Sisyphia ora maritima:
Vbi puellæ sub parentibus suis aluntur
Multæ, neque bona indole carentes, neque mente.
Ex his facile erit vobis ducere quascunque volueritis:
Nam bonis multi volent soceri esse:
Vos autem inter omnes excellentes heroas estis,
Et patres vestri, & à maioribus omne paternum genus.
Verum amici has sinite ad finem procedere (γρ. πατρώ-ϊον.)
Nobis nuptias: vobis alias excogitabimus omnes.
(Dicebant talia multa: ea verò in humidos fluctus abijt
Ventus auferens, neque gratia secuta est sermonem.)
Vos enim immites & sæui: sed etiam nunc
Obtemperate. ambo. n. nobis fratres patrueles ex patre estis.
Sin autem animus bellum cupit, & sanguine oportet
Prælio ancipiti conserto odia redimere,
Idas quidem & consanguineus meus fortis Pollux (γρ. ἔγχεα λοῦσαι)
Manus continebunt inimicas à pugna,
Nos duo verò, ego & Castor prælio decertabimus,
Minores natu existentes. parentibus autē ne multum luctum
Nostris relinquamus: satis est mortuus vna ex domo
Vnus: verum alij amicos omnes lætitia afficient,
Et sponsi pro mortuis virgines ducent. (γρ. ἄλλοι πάντας)
Hasce exiguo malo par est magnum dissidium tollere.
Sic dixit: ea verò deus non irrita facturus erat.
Illi enim ab humeris in terram arma deponebant,
Qui ætate antecedebant: at Lynceus in medium processit,
Quatiens fortem hastam sub orbe summo scuti:
Eodem modo & Castor quatiebat validam hastam.
Fortis: vtrique verò cristæ in cono galeæ nutabant. (γρ. ἄκρας.)
Hastas quidem dirigentes primum certamen habebant. (γρ. Κάστωρ ἄκρα.)
Alter in alterum, si quam corporis partem nudam viderent.
Verum extremitates, priusquam quenquam læderent,
Hastarum frangebantur, quum in duris scutis fixæ essent.
Illi verò enses è vaginis stringentes, rursum cædem
Struebant sibi mutuò: neque vlla pugnæ remissio fiebat.
Multum in scutum latum & comantem galeam
Castor, multum etiam percussit acribus oculis Lynceus
Illius scutum, sed tantum rutilam ad cristam vsque gladij
acies peruenit.
Huius quidem summam mutilauit manum in læuo genu
Acutum ensem ferentis cedens pede Castor
Sinistro. ille verò illius abiecit ensem, & statim ad fugiendum
Incitabatur ad patris sepulchrum, vbi fortis Idas
Reclinatus spectat pugnam ciuilem virorum.
Sed irruens latum ensem penitus adegit
Tyndarides per ilia & vmbilicum: intestina verò intus
Ferrum statim disiecit. huius igitur stratus iacebat
Lynceus, oculósque grauis inuasit somnus.
Neque sanè alterum etiam vidit in domo paterna
Ex filijs Laocoossa, gratas nuptias perficientem. (γρ. λαοκόωσα.)
Nam profectò columnam in Aphareis extantem
Sepulchro erutam celeriter Messenius Idas
Protecturus erat in fratris sui interfectorem:
Sed Iupiter opem tulit, manibúsque illius excussit fabrefactū
Marmor, ipsumq́; flammeo combussit fulmine.
Sic cum Tyndaridis pugnare haud est leue. (γρ. οὐ.)
Nam & ipsi fortes sunt, & ex forte nati.
Saluete filij Ledæ, & nostris famam hymnis
Bonam semper mittite. Amici enim sunt omnes poetæ
Tyndaridis & Helenæ, & alijs heroibus,
Qui Ilion exciderunt, auxilium ferentes Menelao.
Vobis, ô reges, gloriam excogitauit Chius vates,
Carmine celebrans vrbem Priami, & naues Græcorum,
Et prælia Iliaca. & Achillem turrim belli:
Vobis autē & ego suauiter canentium lenimina Musarum,
Sicut ipsæ præbent, & vt domus nostra facultas est,

Οὐχ οὕτω φίλοι ἄνδρες ἀριστήεσσιν ἔοικε
Μναστεύειν ἀλόχους αἷς νυμφίοι ἤδη ἑτοῖμοι·
Πολλά τοι Σπάρτα, πολλὰ δ' ἱππήλατος Ἆλις, 155
Ἀρκαδία τ' εὔμηλος, Ἀχαιῶν τε πτολίεθρα,
Μεσσάνα τε καὶ Ἄργος, ἅπασά τε Σισυφὶς ἀκτή·
Ἔνθα κόραι τοκέεσσιν ὑπὸ σφετέροισι τρέφονται
Μυρίαι, οὔτε φυὴν ἐπιδευέες οὔτε νόοιο·
Τάων ἀμμὶ ῥηΐδιον ὀπυίειν ἃς κ' ἐθέλητε. 160
Ὡς ἀγαθοῖς πολέες βούλοιντό κε πενθεροὶ εἶναι·
Ὑμεῖς δ' ἐν πάντεσσι διακριτοὶ ἡρώεσσιν,
Καὶ πατέρες, καὶ ἄνωθεν ἅπαν* πατρώϊον αἷμα.
Ἀλλὰ φίλοι τοῦτον μὲν ἐάσατε πρὸς τέλος ἐλθεῖν
Νῶϊ γάμον, σφῷν δ' ἄλλον ἐπιφραζώμεθα πάντες. 165
Ἴσκον τοιάδε πολλά· τὰ δ' εἰς ὑγρὸν ᾤχετο κῦμα
Πνοιὴ ἔχοισ' ἀνέμοιο, χάρις δ' οὐχ ἕσπετο μύθοις.
Σφὼ γὰρ ἀκηλήτω καὶ ἀπηνέες. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
Πείθεσθ'· ἄμφω δ' ἄμμιν ἀνεψιὼ ἐκ πατρὸς ἐστόν.
Εἰ δ' ὑμῖν κραδίη πόλεμον ποθεῖ, αἵματι δὲ χρὴ 170
Νεῖκος ἀναρρήξαντας ὁμοίϊον* ἔγχεα λοῦσαι,
Ἴδας μὲν καὶ ὅμαιμος ἐμὸς κρατερὸς Πολυδεύκης
Χεῖρας ἐρωήσουσιν ἀποσχομένω ὑσμίνης.
Νῶϊ δ', ἐγὼ Κάστωρ τε, διακρινώμεθ' Ἄρηϊ
Ὁπλοτέρω γεγαῶτε· γονεῦσι δὲ μὴ πολὺ πένθος 175
Ἀμετέροις λείπωμεν· ἅλις νέκυς ἐξ ἑνὸς οἴκου
Εἷς· ἀτὰρ* ἄλλοι πάντας ἐϋφρανέουσιν ἑταίρους,
Νυμφίοι ἀντὶ νεκρῶν, ὑμεναιώσουσι δὲ κούρας
Τάσδ'. ὀλίγῳ τοι ἔοικε κακῷ μέγα νεῖκος ἀναιρεῖν.
Εἶπε· τὰ δ' οὐκ ἄρ' ἔμελλε θεὸς μεταμώνια θήσειν. 180
Τοὶ μὲν γὰρ ποτὶ γαῖαν ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔθεντο,
Τοὶ γενεᾷ προφέρεσκον· ὁ δ' εἰς μέσον ἤλυθε Λυγκεύς,
Σείων καρτερὸν ἔγχος ὑπ' ἀσπίδος ἄντυγα πρώτην·
Ὡς δ' αὔτως * Κάστωρ ἐτινάξατο δούρατος ἀκμὰς
Καρτερός· ἀμφοτέροις δὲ λόφων ἐπένευον ἔθειραι. 185
Ἔγχεσι μὲν πρώτιστα τιτυσκόμενοι πόνον εἶχον
Ἀλλάλων, εἴ πού τι χροὸς γυμνωθὲν ἴδοιεν.
Ἀλλ' ἤτοι τὰ μὲν ἄκρα, πάρος τινὰ δηλήσασθαι,
Δοῦρ' ἐάγη, σακέεσσιν ἐνὶ δεινοῖσι παγέντα.
Τὼ δ' ἄορ ἐκ κολεοῖο ἐρυσσαμένω, φόνον αὖτις 190
Τεῦχον ἐπ' ἀλλήλοισι· μάχης δ' οὐ γίνετ' ἐρωή.
Πολλὰ μὲν εἰς σάκος εὐρὺ καὶ ἱππόκομον τρυφάλειαν
Κάστωρ, πολλὰ δ' ἔνυξεν ἀκριβὴς ὄμματα Λυγκεὺς
Τοῖο σάκος, φοίνικα δ' ὅσον λόφον ἵκετ' ἀκωκή.
Τοῦ μὲν ἄκραν ἐκόλουσεν ἐπὶ σκαιὸν γόνυ χεῖρα 195
Φάσγανον ὀξὺ φέροντος ὑπεξαναβὰς ποδὶ Κάστωρ
Σκαιῷ. ὁ δὲ, πλαγεὶς ξίφος ἔκβαλεν, αἶψα δὲ φεύγειν
Ὡρμάθη ποτὶ σῆμα πατρὸς, τόθι καρτερὸς Ἴδας
Κεκλιμένος θηεῖτο μάχην ἐμφύλιον ἀνδρῶν.
Ἀλλὰ μεταΐξας πλατὺ φάσγανον ὦσε διαπρὸ 200
Τυνδαρίδας λαγόνος τε καὶ ὀμφαλοῦ· ἔγκατα δ' εἴσω
Χαλκὸς ἄφαρ διέχευεν· ὁ δ' εἰς πρηνὴς κεῖτο πυκάζων
Λυγκεύς, κὰδ δ' ἄρα οἱ βλεφάρων βαρὺς ἔδραμεν ὕπνος.
Οὐ μὰν οὐδὲ τὸν ἄλλον ἐφ' ἑστίῃ εἶδε πατρῴῃ
Παίδων* Λαοκόωσα, φίλον γάμον ἐκτελέσαντα. 205
Ἦ γὰρ ὅγε στάλαν Ἀφαρηΐου ἐξανέχουσαν
Τύμβου ἀναρρήξας ταχέως Μεσσήνιος Ἴδας
Μέλλε κασιγνήτοιο βαλεῖν σφετέροιο φονῆα·
Ἀλλὰ Ζεὺς ἐπάμυνε, χερῶν δέ οἱ ἔκβαλε τυκτὴν
Μάρμαρον, αὐτὸν δὲ φλογέῳ συνέφλεξε κεραυνῷ. 210
Οὕτω Τυνδαρίδαις πολεμιζέμεν οὐκ* ἐλαφρόν·
Αὐτοί τε κρατέοντες, καὶ ἐκ κρατέοντος ἔφυσαν.
Χαίρετε Λήδας τέκνα, καὶ ἀμετέροις κλέος ὕμνοις
Ἐσθλὸν ἀεὶ πέμποιτε. φίλοι δέ τε πάντες ἀοιδοὶ
Τυνδαρίδαις, Ἑλένῃ τε, καὶ ἄλλοις ἡρώεσσιν 215
Ἴλιον οἳ διέπερσαν, ἀρήγοντες Μενελάῳ.
Ὑμῖν κῦδος ἄνακτες ἐμήσατο Χῖος ἀοιδὸς,
Ὑμνήσας Πριάμοιο πόλιν, καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
Ἰλιάδας τε μάχας, Ἀχιλῆά τε πύργον ἀυτῆς·
Ὑμῖν αὖ καὶ ἐγὼ λιγεᾶς μειλίγματα Μουσᾶν, 220
Οἷ' αὐταὶ παρέχουσι, καὶ ὡς ἐμὸς οἶκος ὑπάρχει,

Τοῖα

Τοῖα φέρω. χαίρουσι δὲ θεοὶ κάλλιστον ἀοιδῇ.

ΕΡΑΣΤΗΣ, Η ΔΥΣΕΡΩΣ, εἰδύλλιον κγ.

ΑΝΗΡ τις πολύφιλτρος ἀπηνέος ἤρατ' ἐφάβου,
Τὰν μορφὰν ἀγαθῶ, τὸν δὲ τρόπον οὐκ ἔθ' ὁμοίω.
Μίσει τὸν φιλέοντα, καὶ οὐδὲ ἓν ἅμερον εἶχε·
Κοὐκ ᾔδει τὸν Ἔρωτα, τίς ἦν θεός, ἡλίκα τόξα
Χερσὶ κρατεῖ, πῶς πικρὰ βέλη ποτὶ παιδία βάλλει. 5
Πάντα δὲ κἠν μύθοισι καὶ ἐν προσόδοισιν ἀτειρής·
Οὐδέ τι τῶν πυρσῶν παραμύθιον, οὐκ ἀμάρυγμα
Χείλεος, οὐκ ὄσσων λιπαρὸν σέλας, οὐ ῥοδόμαλον,
Οὐ λόγος, οὐχὶ φίλαμα τὸ κουφίζον τὸν ἔρωτα·
Οἷα δὲ θὴρ ὑλαῖος ὑποπτεύησι κυναγώς, 10
Οὕτω πάντ' ἐποίει ποτὶ τὸν βροτόν· ἄγρια δ' αὐτῷ
Χείλεα, καὶ κῶραι δεινὸν βλέπον, εἶχον ἀνάγκαν.
Τᾷ δὲ χολᾷ τὸ πρόσωπον ἀμείβετο, φεῦγε δ' ἀπὸ χρώς,
Ὕβριν τᾶς ὀργᾶς περικείμενος· ἀλλὰ καὶ οὕτως,
Ἦ καλὸς ἐξ ὀργᾶς ἐρεθίζετο μᾶλλον ἐραστάς. 15
Λοίσθιον οὐκ ἤνεικε τὸ συμφλεγέθειν τᾶς Κυθηρείας,
Ἀλλ' ἐλθὼν ἔκλαιε ποτὶ στυγνοῖσι μελάθροις,
Καὶ κύσε τὰν φλιάν, οὕτω δ' ἀνενείκατο φωνάν,
Ἄγριε παῖ καὶ στυγνέ, κακᾶς ἀνάθρεμμα λεαίνας,
Λάινε παῖ, καὶ ἔρωτος ἀνάξιε, δῶρά τοι ἦνθον 20
Λοίσθια ταῦτα φέρων, τὸν ἐμὸν βρόχον· οὐκέτι γάρ σε
Κῶρε θέλω λυπεῖν κεχολωμένον· ἀλλὰ βαδίζω
Ἔνθα τύ μευ κατέκρινας, ὅπῃ λόγος ἦμεν ἀταρπόν,
Ξυνὸν τοῖσιν ἐρῶσι τὸ φάρμακον, ἔνθα τὸ λᾶθος.
Ἀλλὰ καὶ ἢν ὅλον αὐτὸ λαβὼν ποτὶ χεῖλος ἀμέλξω, 25
Οὐδ' ὧς σβέσσω τὸν ἐμὸν πόθον· ἄρτι δὲ χαίρειν
Τοῖσι τεοῖς προθύροις ἐπιβάλλομαι· οἶδα τὸ μέλλον.
Καὶ τὸ ῥόδον καλόν ἐστι, καὶ ὁ χρόνος αὐτὸ μαραίνει·
Καὶ τὸ ἴον καλόν ἐστιν ἐν εἴαρι, καὶ ταχὺ γηρᾷ·
Λευκὸν τὸ κρίνον ἐστὶ, μαραίνεται ἁνίκα πίπτει. 30
Ἁ δὲ χιὼν λευκά, καὶ τάκεται ἁνίκα παχθῇ·
Καὶ κάλλος καλόν ἐστι τὸ παιδικόν, ἀλλ' ὀλίγον ζῇ.
Ἥξει καιρὸς ἐκεῖνος ὁπανίκα καὶ τὺ φιλάσεις,
Ἁνίκα τὰν κραδίαν ὀπτεύμενος ἁλμυρὰ κλαύσεις.
Ἀλλὰ τὺ παῖ κἢν τοῦτο πανύστατον ἁδύ τι ῥέξον, 35
Ὁππόταν ἐξελθὼν ἀρτημένον ἐν προθύροισι
Τοῖσι τεοῖσιν ἴδῃς τὸν τλάμονα, μή με παρένθῃς,
Στᾶθι δὲ καὶ βραχὺ κλαῦσον· ἐπισπείσας δὲ τὸ δάκρυ,
Λῦσον τᾶς σχοίνου με, καὶ ἀμφίεσον ἐκ ῥεθέων σῶν
Εἵματα, καὶ κρύψον με· τὸ δ' αὖ πύματόν με φίλασον· 40
Κἂν νεκρῷ χάρισαι τὰ σὰ χείλεα· μή με φοβαθῇς,
Οὐ δύναμαι ζῆν, εἴγε* διαλλάξῃς με φιλήσας.
Χῶμα δέ μοι κοίλανον, ὅ μευ κρύψει τὸν ἔρωτα·
Κἂν* ἀπίῃς, τόδε μοι τρὶς ἀΰσον, ὦ φίλε κεῖσαι.
Ἢν δὲ θέλῃς, καὶ τοῦτο, καλὸς δέ μοι ὤλεθ' ἑταῖρος· 45
Γράψον καὶ τόδε γράμμα, τὸ σοῖς τοίχοισι χαράξω,
Τοῦτον Ἔρως ἔκτεινεν, ὁδοιπόρε μὴ παροδεύσῃς,
Ἀλλὰ στὰς τόδε λέξον, ἀπηνέα εἶχεν ἑταῖρον.
Ὧδ' εἰπὼν, λίθον εἷλεν· ἐρεισάμενος δ' ἐπὶ τοίχῳ
Ἄχρι μέσων οὐδῶν φοβερὸν λίθον, ἅπτε δ' ἀπ' αὐτῶ 50
Τὰν λεπτὰν σχοινῖδα, βρόχον δ' ἐνέβαλλε τραχήλῳ·
Τὰν ἕδραν δ' ἐκύλισεν ὑπ' ἐκ ποδός, ἠδ' ἐκρεμάσθη
Νεκρός. ὁ δ' αὖτ' ὤιξε θύρας, καὶ τὸν νεκρὸν εἶδεν
Αὐλᾶς ἐξ ἰδίας ἀρτημένον, οὐδ' ἐκλάσθη
Τὰν ψυχάν, οὐ κλαῦσε νέον φόνον, ἀλλ' ἐπὶ νεκρῷ 55
Εἵματα πάντ' ἐμίανεν ἐφαβικά. βαῖνε δ' ἐπ' ἄθλα
Γυμνασίων, καὶ τῆλε φίλων ἐπεμαίετο λουτρῶν.
Καὶ ποτὶ τὸν θεὸν ἦνθε τὸν ὕβρισε· λαϊνέας δὲ
Ἵστατ' ἀπὸ κρηπῖδος Ἔρως, ὑδάτων ἐφύπερθε.
Ἅλατο καὶ τὤγαλμα, κακὸν δ' ἔκτεινεν ἔφαβον· 60
Αἷμα δ' ἐφοινίχθη· παιδὸς δ' ἐπενάχετο φωνά,
Χαίρετε τοὶ φιλέοντες· ὁ γὰρ μισῶν ἐφονεύθη.
Στέργετε δ' ὕμμες [illegible]· ὁ γὰρ θεὸς οἶδε* δικάζειν.

Talia fero. Honorum autem pulcherrimus diis est carmen.

AMATOR, VEL PERDITE AMANS, Idyllium XXIII.

VIR quidam valde amori deditus amore captus erat immitis adolescentis,
Forma quidem egregii, sed moribus nequaquam similis.
Oderat amantem, neque quicquam mansuetum habebat:
Nec norat Amorem qualis esset deus, quantos arcus
Manibus teneret, quomodo acerbas sagittas in adolescentes 5
Vbiq; vero & in verbis & in congressibus ferus: (conjiceret.
Neque vllum flammarum solatium erat, non nitor
Oris, non oculorum nitidum iubar, non rosea gena,
Non oratio, non osculum leniens amorem.
Sed velut fera syluestris, quæ suspectos habet venatores, 10
Ita omnia faciebat erga hominem. saua illi erant
Labra, & oculis torvum tuebatur: inerat his truculentia,
Atque bili facies respondebat: fugiebat inde color,
Qui sæuitia ex iracundia circumfusus erat. attamen etiã sic,
Velut pulcher esset, magis irritabatur amator. 15
Tandem non continuit lacrymas Veneris,
Sed accedens fleuit ad tristem domum,
Et osculatus est limen: sic autem extulit vocem,
Sæue puer, tristisq; alumne malæ leænæ,
Saxee puer, & indigne amore, dona tibi veni 20
Vltima hæc ferens, scilicet laqueũ meum. nõ enim amplius te
Puer, volo molestia afficere iratum, sed abeo
Quo tu me condemnasti: vbi fama est esse viam
Commune amantibus remediũ, vbi obliuionẽ (esse fama est)
Quam etiam totam ori admouens exhauriam, 25
Ne sic quidem restinxero meum desiderium. iam verò valere
Tuis vestibulis denuntio. Scio quid futurum sit.
Et rosa pulchra est, & tempus eam marcidam reddit:
Et viola pulchra est in vere, & statim senescit:
Candidum est lilium, marcescit vero quum decidit: 30
Et nix candida est, & liquitur quum concreuerit:
Et forma puerilis pulchra est, sed breui tempore viuit:
Veniet tempus illud quum & tu amabis,
Quum cor exustus amare flebis.
Sed tu puer saltem hoc vltimum mihi gratum facito: 35
Quando egressus suspensum in foribus
Hisce tuis videris, ne me miserum prætereas,
Sed cõsiste, & aliquantulum lacrymato: vbi autem libaueris la-
Solue a laqueo me, & circumda a membris tuis (crymam,
Vestimenta, & tege me: & postremum me osculare: 40
Saltem mortuo gratificare labris tuis: ne me metuas.
Non possum reuiuiscere, etsi mutatus me osculaberis.
Tumulum verò mihi excauato, qui meum tegat amorem:
Quumq; discedes, tũc ter mihi sic acclama, O amice iaces.
Si voles, & hoc adde, Bonus mihi periit sodalis: 45
Scribe & hanc inscriptionem, quam tibi versibus exarabo,
Hunc amor occidit, viator, ne transeas,
Sed consistens hoc dicito, Immitem habuit socium.
Sic loquutus, accepit lapidem: & enim erigens ad parietẽ
Vsque ad medium limen sæuum lapidem, alligauit ex illo 50
Exilem funiculum: laqueumq; iniecit collo,
Et sedile (lapidem illum) deuoluit a pedibus, atque pependit
Mortuus. Ille autem ipse aperuit fores, & mortuum vidit
Ex atrio suo suspensum: neque delinitus est
Animo, nec defleuit recentem interitum, sed in mortuo 55
Vestimenta omnia polluit puerilia. iuitque ad certamen
Athletarum, & procul grata requirebat lauacra.
Et ad deum venit quem læserat: nam lapidea
Stabat à basi Cupido, eminens supra aquas.
Exiluit simulachrum, & improbum occidit adolescentem. 60
Fluxit sanguis purpureus: pueri autem supernatabat vox,
Valete amantes: nam qui oderat interfectus est.
Vos verò amicos diligite: deus enim nouit iudicare.

* [illegible] * [illegible] * [illegible]

PARVVS HERCVLES.

Idyllium vigesimumquartum.

HERCVLEM, quum iam decem menses natus esset, quondam Mideatis
Alcmena, & nocte (vna) iuniorem Iphiclum,
Quum ambos lauisset & lacte repleuisset.
Posuit super scutum areum, quod Pterela
Amphitryon pulchram armaturam ademerat interfecto.
Tangens verò mulier puerorum capita sic dixit,
Dormite pueri mei dulcem & excitabilem somnum,
Dormite animi mei, fratres duo, incolumes liberi
Felices dormiatis, & felices ad auroram perueniatis.
Sic locuta, mouit scutũ grande: illos autẽ occupauit somnus:
Quum verò media nocte vrsa ad occasum vertitur
Iuxta Orionem ipsum, ille autem latum ostendit humerum:
Tunc horrenda monstra duo Iuno multarum machinatrix
Caeruleis horrentes spiris dracones
Immisit ad latum limen, vbi sunt postes caui ianuae
Domus, minis instigans vt deuorarent infantem Herculem.
Illi verò prouoluti in terra, ventres ambo
Cruentiuoros voluebant: ab oculis verò mala flamma
Euntibus lucebat, noxiúmque expuebant venenum.
Verùm vbi iam propè pueros venerunt, ora lambentes,
Tunc illi experrecti sunt, (Ioue prospiciente omnia)
Alcmenae chari pueri: lux autem in domo extitit.
Et alter quidem statim exclamauit, vbi malas bestias sensit,
Cauum super scutum, & obscoenos vidit dentes
Iphiclus, mollemq́; pedibus calcitrando disiecit lanam,
Fugere cupiens: alter autem aduersus probẽdebat manibus
Hercules, ambosq́; graui innexuit vinculo,
Comprimens iugulum, vbi mala venena sunt,
Perniciosis serpentibus, quos etiam dij oderunt.
Illi autem spiris voluebantur circum puerum,
Tardè genitum, lactẽtem sub nutrice semper fletu abstinẽtẽ.
Mox verò rursum (spiras) soluerunt quum fatiscerent spinis (dorsi)
Vinculi violenti conantes solutionem inuenire.
Alcmena autẽ audiuit clamorẽ, & expergefacta est prima,
Surge Amphitryo: me enim metus tenet formidolosus:
Surge neque pedibus tuis sandala subiicias.
Non audis filiorum minor natu quantum clamat?
Non sentis quòd nocte intempesta adhuc hi parietes
Omnes conspicui, quum nondum sit clara aurora?
Aliquid mihi noui est in domo, ô chare vir.
Sic ait: ille verò è lecto descendit, coniugi obtemperans:
Arte fabricatum ad ensem properabat, qui illi ad caput
Lectuli cedrini à clauo semper suspensus erat.
Petebat recens contextum lorum,
Leuans altera manu vaginam magnum è loto opus.
Amplus autem thalamus rursum caligine repletus est:
Tunc famulos vocauit: grauem somnum efflantes,
Afferte quàm celerrime ignem è foco arreptum,
Famuli mei, & firma ianuarum rescindite repagula:
Surgite famuli operum patientes. Sic ipse clamabat:
Illi verò statim aderant vnà cum lychnis ardentibus
Famuli: & domus repleta est, quum festinaret vnusquisque.
Hi sanè vt viderunt Herculem paruulum,
Monstra duo tenaciter manibus prementem,
Constrictum, exclamauerũt: ille verò ad patrẽ Amphitryonẽ
Serpentes (comprehensos) porrigebat, & altè exiliebat gaudens
Pueriliter: cúmque risu ad pedes abiecit
Patris sui morte grauata horrenda monstra.
Alcmena deinde in suum coniecit gremium
Exanimatum metu biliosum Iphiclum:
Amphitryo verò alterum sub agninam posuit lanam
Puerum: & iterum ad lectum rediit vt dormiret.
Galli tertium iam vltimum diluculum cantu indicabant,
Tunc Teiresiam vatem, vera omnia dicentem.

γρ. ἰαλλον

γρ. Ἀλο

ΗΡΑΚΛΙΣΚΟΣ,

εἰδύλλιον κδ.

ΗΡΑΚΛΕΑ δεκάμηνον ἐόντα ποχ' ἁ Μιδεᾶτις
Ἀλκμήνα, καὶ νυκτὶ νεώτερον Ἰφικλῆα,
Ἀμφοτέρους λούσασα καὶ ἐμπλήσασα γάλακτος,
Χαλκείαν κατέθηκεν ἐπ' ἀσπίδα, τὰν Πτερελάου
Ἀμφιτρύων καλὸν ὅπλον ἀπεσκύλευσε πεσόντος. 5
Ἁπτομένα δὲ γυνὰ κεφαλᾶς μυθήσατο παίδων,
Εὕδετ' ἐμὰ βρέφεα γλυκερὸν καὶ ἐγέρσιμον ὕπνον,
Εὕδετ' ἐμὰ ψυχά, δύ' ἀδελφεοί, εὔσοα τέκνα,
Ὄλβιοι εὐνάζοισθε καὶ ὄλβιοι ἀῶ ἵκοισθε.
Ὣς φαμένα δίνασε σάκος μέγα· τοὺς δ' ἔλαβ' ὕπνος. 10
Ἆμος δὲ στρέφεται μεσονύκτιον ἐς δύσιν ἄρκτος
Ὠρίωνα κατ' αὐτόν, ὁ δ' ἀμφαίνει μέγαν ὦμον·
Τᾶμος ἄρ' αἰνὰ πέλωρα δύω πολυμήχανος Ἥρη
Κυανέαις φρίσσοντας ὑπὸ σπείραισι δράκοντας
Ὦρσεν ἐπὶ πλατὺν οὐδόν, ὅθι σταθμὰ κοῖλα θυράων 15
Οἴκου, ἀπειλήσασα φαγεῖν βρέφος Ἡρακλῆα.
Τὼ δ' ἐξειλυσθέντες ἐπὶ χθονὶ γαστέρας ἄμφω
Αἱμοβόρους * ἐκύλιον· ἀπ' ὀφθαλμῶν δὲ κακὸν πῦρ
Ἐρχομένοις λάμπεσκε, βαρὺν δ' ἐξέπτυον ἰόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ παίδων λιχμώμενοι ἐγγύθεν ἦλθον, 20
Καὶ τότ' ἄρ' ἐξέγροντο (Διὸς νοέοντος ἅπαντα)
Ἀλκμήνας φίλα τέκνα· φάος δ' ἀνὰ οἶκον ἐτύχθη.
Ἤτοι ὅγ' εὐθὺς ἄυσεν, ὅπως κακὰ θηρί' ἀνέγνω
Κοίλου ὑπὲρ σάκεος, καὶ ἀναιδέας εἶδεν ὀδόντας
Ἰφικλέης· οὔλαν δὲ ποσὶν διελάκτισε χλαῖναν, 25
Φευγέμεν ὁρμαίνων· ὁ δ' ἐναντίος εἴχετο χερσὶν
Ἡρακλέης, ἄμφω δὲ βαρεῖ ἐνεδήσατο δεσμῷ,
Δραξάμενος φάρυγος, τόθι φάρμακα λυγρὰ τέτυκται
Οὐλομένοις ὀφίεσσι, τὰ καὶ θεοὶ ἐχθαίροντι.
Τὼ δ' αὖτε σπείραισιν ἑλισσέσθην περὶ παῖδα 30
Ὀψίγονον, γαλαθηνόν, ὑπὸ τροφῷ αἰὲν ἄδακρυν.
Ἂψ δὲ πάλιν διέλυον, ἐπεὶ μογέοιεν ἀκάνθαις,
Δεσμοῦ ἀναγκαίου πειρώμενοι ἔκλυσιν εὑρεῖν.
Ἀλκμήνα δ' ἐσάκουσε βοᾶς, καὶ ἐπέγρετο πράτα,
Ἄνσταθ' Ἀμφιτρύων· ἐμὲ γὰρ δέος ἴσχει ὀκνηρόν. 35
Ἄνστα, μηδὲ πόδεσσι τεοῖς ὑπὸ σάνδαλα θείης.
Οὐκ ἀίεις, παίδων ὁ νεώτερος ὅσσον ἀυτεῖ;
Οὐ νοέεις ὅτι νυκτὸς ἀωρί που, οἱ δέ τε τοῖχοι
Πάντες ἀριφραδέες, καθαρᾶς ἅτε ἠριγενείας;
Ἔστι τί μοι κατὰ δῶμα νεώτερον, ἔστι φίλ' ἀνδρῶν. 40
Ὣς φάθ'· ὁ δ' ἐξ εὐνᾶς ἀλόχῳ κατέβαινε πιθήσας·
Δαιδάλεον δ' ὥρμασε μετὰ ξίφος, ὅ οἱ ὕπερθεν
Κλιντῆρος κεδρίνου περὶ πασσάλῳ αἰὲν ἄωρτο.
Ἤτοι ὅγ' ὠριγνᾶτο νεοκλώστου τελαμῶνος,
Κουφίζων ἑτέρᾳ κολεόν, μέγα λώτινον ἔργον. 45
Ἀμφιλαφὴς δ' ἄρα παστὰς ἐνεπλήσθη πάλιν ὄρφνης.
Δμῶας δὴ τότ' ἄυσεν ὕπνον βαρὺν ἐκφυσῶντας,
Οἴσετε πῦρ ὅτι θᾶσσον ἀπ' ἐσχαρεῶνος ἑλόντες
Δμῶες ἐμοί, στιβαροὺς δὲ θυρᾶν ἀνακόψατ' ὀχῆας·
Ἄνστατε δμῶες ταλασίφρονες· αὐτὸς ἀυτεῖ. 50
Οἱ δ' ἄφαρ προγένοντο λύχνοις ἅμα δαιομένοισι
Δμῶες· ἐνεπλήσθη δὲ δόμος σπεύδοντος ἑκάστου.
Ἤτοι ἄρ' ὡς εἴδονθ' ὑποτίτθιον Ἡρακλῆα
Θῆρε δύω χείρεσσιν ἀπρὶξ ἁπαλαῖσιν ἔχοντα
Συμπλήγδην, ἰάχησαν· ὁ δ' ἐς πατέρ' Ἀμφιτρύωνα 55
Ἑρπετὰ δεικανάασκεν· ἐπάλλετο δ' ὑψόσε χαίρων
Κουροσύνᾳ, γελάσας δὲ, πάρος κατέθηκε ποδοῖιν
Πατρὸς ἑοῦ θανάτῳ κεκαρωμένα δεινὰ πέλωρα.
Ἀλκμήνα μὲν ἔπειτα ποτὶ σφέτερον βάλε κόλπον
Ξηρὸν ὑπαὶ * δείους ἀκράχολον Ἰφικλῆα. 60
Ἀμφιτρύων δὲ τὸν ἄλλον ὑπ' ἀμνείαν θέτο χλαῖναν
Παῖδα· πάλιν δ' ἐς λέκτρον ἰὼν ἐμνάσατο κοίτου.
Ὄρνιθες τρίτον ἄρτι τὸν ἔσχατον ὄρθρον ἄειδον,
Τειρεσίαν τόκα μάντιν, ἀλαθέα πάντα λέγοντα,

Ἀλκμήνα καλέσασα, χρέος τό οἱ ἔμπεσε καινόν, 65
Καί νιν ὑποκρίνεσθαι ὅπως τελέεσθαι ἔμελλε
Ἠνώγει, μηδ' εἴ τι θεοὶ νοέοιεν πονηρόν,
Αἰδόμενος ἐμὲ κρύπτε· καὶ ὡς οὐκ ἔστιν ἀλύξαι
Ἀνθρώποις ὅ, τι μοῖρα κατὰ κλωστῆρος ἐπείγει,
Μάντι Εὐηρείδα, μάλα σε φρονέοντα διδάσκω. 70
Τόσσ' ἔλεγεν βασίλεια· ὁ δ' ἀνταμείβετο τοίως·
Θάρσει ἀριστοτόκεια γύναι, Περσήιον αἷμα·
Ναὶ γὰρ ἐμὸν γλυκὺ φέγγος ἀποιχόμενον πάλαι ὄσσων,
Πολλαὶ Ἀχαιιάδων μαλακὸν περὶ γούνατι νῆμα
Χειρὶ* κατατρίψουσιν, ἀκρέσπερον ἀείδοισαι 75
Ἀλκμήναν ὀνομαστί· σέβας δ' ἔσῃ Ἀργείαισι.
Τοῖος ἀνὴρ ὅδε μέλλει ἐς οὐρανὸν ἄστρα φέροντα
Ἀμβαίνειν τεὸς υἱός, ἀπὸ στέρνων πλατὺς ἥρως,
Οὗ καὶ θηρία πάντα καὶ ἀνέρες ἥσσονες ἄλλοι.
Δώδεκά οἱ τελέσαντι πεπρωμένον ἐν Διὸς οἰκεῖν 80
Μόχθους· θνατὰ δὲ πάντα πυρὰ Τραχίνιος ἕξει.
Γαμβρὸς δ' ἀθανάτων κεκλήσεται, οἳ τάδ' ἐπῶρσαν
Κνώδαλα φωλεύοντα βρέφος διαδηλήσασθαι.
Ἔσται δὴ τοῦτ' ἆμαρ, ὁπανίκα νεβρὸν ἐν εὐνᾷ
Καρχαρόδων σίνεσθαι ἰδὼν λύκος οὐκ ἐθελήσει. 85
Ἀλλὰ γύναι πῦρ μέν τοι ὑπὸ σποδῷ* εὔτυκον ἔστω,
Κάγκανα δ' ἀσπαλάθω ξύλ' ἑτοιμάσατ', ἢ παλιούρω,
Ἢ βάτω, ἢ ἀνέμῳ δεδονημένον αὖον ἄχερδον·
Καῖε δὲ τώδ' ἀγρίαισιν ἐπὶ σχίζαισι δράκοντε
Νυκτὶ μέσᾳ, ὅκα παῖδα κανεῖν τεὸν ἤθελον αὐτοί. 90
Ἦρι δὲ συλλέξασα κόνιν πυρὸς ἀμφιπόλων τις,
Ῥιψάτω εὖ μάλα πᾶσαν ὑπὲρ ποταμοῖο φέρουσα,
Ῥωγάδας ἐς πέτρας, ὑπερούριον· ἂψ δὲ νεέσθω
Ἄστρεπτος. καθαρῷ δὲ πυρώσατε δῶμα θεείῳ
Πρᾶτον, ἔπειτα δ' ἅλεσσι μεμιγμένον (ὡς νενόμισται) 95
Θαλλῷ ἐπιρραίνειν ἐστεμμένον ἀβλαβὲς ὕδωρ.
Ζηνὶ δ' ἐπιρρέξαι καθυπερτέρῳ ἄρσενα χοῖρον,
Δυσμενέων αἰεὶ καθυπέρτεροι ὡς τελέθοιτε.

Φᾶ, καὶ ἐρωήσας ἐλεφάντινον ᾤχετο δίφρον
Τειρεσίας, πολλοῖσι βαρύς περ ἐὼν ἐνιαυτοῖς. 100
Ἡρακλέης δ' ὑπὸ ματρί, νέον φυτὸν ὡς ἐν ἀλωᾷ,
Ἐτρέφετ', Ἀργείου κεκλημένος Ἀμφιτρύωνος.
Γράμματα μὲν τὸν παῖδα γέρων Λίνος ἐξεδίδαξεν,
Υἱὸς Ἀπόλλωνος, μελεδωνεὺς ἄγρυπνος ἥρως·
Τόξον δ' ἐντανύσαι καὶ ἐπίσκοπον εἶναι ὀϊστόν, 105
Εὔρυτος, ἐκ* πατέρων μεγάλαις ἀφνειὸς ἀρούραις.
Αὐτὰρ ἀοιδὸν ἔθηκε καὶ ἄμφω χεῖρας ἔπλαξε
Πυξίνᾳ ἐν φόρμιγγι Φιλαμμονίδας Εὔμολπος.
Ὅσσα δ' ἀπὸ σκελέων ἑδροστρόφοι Ἀργόθεν ἄνδρες
Ἀλλήλους σφάλλοντι παλαίσμασιν, ὅσσα τε πύκται 110
Δεινοὶ ἐν ἱμάντεσσιν, ἅ τ' εἰς γαῖαν προπεσόντες
Πυγμάχοι ἐξεύροντο παλαίσματα σύμφορα τέχνᾳ,
Πάντ' ἔμαθ' Ἑρμείαο διδασκόμενος παρὰ παιδὶ
Ἁρπαλύκῳ* Φανοτῆι, τὸν οὐδ' ἂν τηλόθε λεύσσων
Θαρσαλέως τις ἔμεινεν ἀεθλεύοντ' ἐν ἀγῶνι· 115
Τοῖον ἐπισκύνιον βλοσυρῷ ἐπέκειτο προσώπῳ.
Ἵππους δ' ἐξελάσασθαι ὑφ' ἅρματι, καὶ περὶ νύσσαν
Ἀσφαλέως κάμπτοντα τροχῶ σύριγγα φυλάξαι,
Ἀμφιτρύων ὃν παῖδα φίλα φρονέων ἐδίδαξεν
Αὐτός, ἐπεὶ μάλα πολλὰ θοῶν ἐξήρατ' ἀγώνων 120
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ κειμήλια· καί οἱ ἀαγεῖς
Δίφροι ἐφ' ὧν ἐπέβαινε, χρόνῳ διέλυσαν ἱμάντας.
Δούρατι δὲ προβολαίῳ, ὑπ' ἀσπίδι νῶτον ἔχοντα,
Ἀνδρὸς ὀρέξασθαι, ξιφέων τ' ἀνέχεσθαι ἀμυχμόν,
Κοσμῆσαί τε φάλαγγα, λόχον τ' ἀναμετρήσασθαι 125
Δυσμενέων ἐπιόντα, καὶ ἱππήεσσι κελεῦσαι,
Κάστωρ ἱππελάτας ἔδαεν, φυγὰς Ἄργεος ἐλθών,
Ὁππόκα κλᾶρον ἅπαντα καὶ οἰνόπεδον μέγα Τυδεὺς
Ναῖε, παρ' Ἀδρήστοιο λαβὼν ἱππήλατον Ἄργος.
Κάστορι δ' οὔτις ὁμοῖος ἐν ἡμιθέοις πολεμιστὴς 130
Ἄλλος ἔην, πρὶν γῆρας ἀποτρῖψαι νεότητα.
Ὧδε μὲν Ἡρακλῆα φίλα παιδεύσατο μάτηρ.
Εὐνὰ δ' ἦς τῷ παιδὶ τετυγμένα ἀγχόθι πατρὸς,

Alcmena quum vocasset, casum exposuit nouum,
Et ipsum respondere quid euenturum esset
Iussit. & Ne, siquid (inquit) dij aduersi cogitant,
Reueritus me celes. non enim effugere possunt
Homines id, quod parca per fila sua vrget.
Vates Eueride (fili Eueri) admodum sapientem te doceo.
Sic locuta est regina: ille autē taliter respondit, (gnime Persei:
Bonū animū habe, præstantissima prolis parēs, nata ex san-
Per meum dulce lumen quod olim ab oculis meis recessit,
Multa Achaiades molle inter genua stamen
Manibus versabunt, extremo vespere cantu celebrantes
Alcmenā nominatim, & venerāter colēt te mulieres Argiuæ.
Talis hic vir in astriferum cœlum
Ascensurus est filius tuus, lato pectore heros,
A quo & belluæ omnes & alij viri superabuntur.
Cui fato decretū est vt in domo Iouis habitet, vbi duodecim
Labores: omnia autē mortalia capiet pyra Trachinia. (exatlauerit
Gener autē deorū immortaliū vocabitur, qui hæc excitarunt
Monstra speluncis occultata, vt puerum interimerent.
Tempus erit illud quando hinnulum in suo lecto
Serratis dentibus lupus videns lædere non volet.
Verum domina, vide vt ignis tibi sub cinere paratus sit,
Et ligna arida aspalathi instruite, vel paliuri,
Vel rubi, vel vento agitatum aridū acherdū (spinæ genus)
Et combure super siluestribus hisce lignis sectis hos dracones,
Media nocte, quo tempore puerū tuū occidere ipsi volebāt.
Sub auroram autem aliqua ex ancillis collectum cinerem
Proijciat bene omnem, ad flumium ferens,
In petras abruptas atque in ventum: statimque redeat,
Non respectans: & puro suffite (lustrate) domum sulphure
Primum: deinde sale mixtam (iuxta ritum)
Ramo virenti oliuæ coronatam inspergite puram aquam.
Ioui autem mactate supremo masculum porcum,
Hostes semper vestros vt superetis.
Dixit, & recedens ad eburneum currum abijt
Tiresias, etsi multis annis grauis erat.
Hercules verò apud matrē, sicut tenera planta in viridario,
Alebatur, Argiui (filius) dictus Amphitryonis.
Literas quidem puerum iam senex docuit Linus,
Apollinis filius, diligens, vigil heros:
Arcum autem tendere, & certum esse sagitta iaculatorem,
Eurytus (docuit) à patre amplos agros possidens.
Sed cantorem eum fecit, & ambas manus formauit
In buxea cithara Philammonides Eumolpus. (Argo viri
Quomodo verò à cruribus clunes versantes (agiliter) ex
Sese mutuò supplantant luctando, & quomodo pugiles
Sæui cæstibus, & quæ in terram ruentes
Luctatores inuenerunt certamina idonea arti,
Omnia hæc didicit edoctus à filio Mercurij
Harpalyco Phanopeo: quem ne procul quidem conspectum
Facilè quis sustinuit pugnantis in certamine:
Tale supercilium terribilis incumbebat faciei.
Porrò equos ad currum iunctos educere, & circa metam
Tutò flectendo, in rotis modiolos axium, ne frangantur,
tueri,
Amphitryo filium suum, bene consultum illi cupiēs, docuit
Ipse: quoniā valde multa ex velocib. reportauit certaminib.
In equestri Argo reposita pretiosa munera. & infracti
Currus quibus vehebatur, præ vetustate lora soluta habebāt.
At quomodo hasta directa, tergo sub scutum occultato
Virum peteret, & gladiorum vulnera sustineret,
Instrueretque aciem, atque insidias disponeret,
Hostes aggrediens, & equites hortaretur,
Castor eques docuit, quum profugus ex Argo venisset,
Quo tempore totum regnum & vineam magnam Tydeus
Tenebat, equestri Argo ab Adrasto accepto.
Castori autem nullus similis inter heroas bellator
Alius erat, priusquam senium excussisset iuuentam.
Sic quidem Herculem chara educat mater.
Thorus autem erat puero extructus propè patris thorum,

γρ. ἀλδόμενος.
γρ. ποτὶ ἱστόν,
γρ. ἀγρόταισι.
γρ. λίπω.
γρ. ἀφνειός.
γρ. φανοτεῖ.

Exuuium leonis valde gratum illi.
Cœna autem, carnes assata, & grandis è canistro panis
Doricus, qui facile etiam fossorem plantarum satiare posset,
Verum de die exilem, absque igni sumebat cœnam:
Vestes autem non elaboratas induebat super mediã surã.

Deest finis huius Idyllij, & sequentis initium.

Δέρμα δ' ἐπ' ἔσκε, μάλα οἱ κεχαρισμένον αὐτῷ·
Δεῖπνον δ' ἐς ᾗρια τ' ὀπτά, καὶ ἐν κανέῳ μέγας ἄρτος 135
Δωρικὸς ἀσφαλέως κε φυτοσκάφον ἄνδρα κορέσσαι.
Αὐτὰρ ἐπ' ἄματι τυννὸν ἄτερ πυρὸς αἴνυτο δόρπον·
Εἵματα δ' οὐκ ἀσκητὰ μέσας ὑπὲρ ἕννυτο κνάμας.

Λείπει τὸ τέλος τοῦ παρόντος εἰδυλλίου, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ ἑξῆς.

HERCVLES LEONIS INTERfector, vel Augiæ opulentia.

Idyllium XXV.

Hic senex dicebat boum pastor,
Intermittens opus quod illi in manibus erat,
Libens tibi hospes quod quæris dicam,
Mercurij hospitalem reuerentiam veritus, in vijs cõsecrati:
Hunc enim cœlicolarum maximè aiunt irasci
Si quis via indigentem auersetur viatorem.
Greges quidem lanigeri (sunt) regis Augiæ,
Neque omnes in ijsdem pascuis, aut eodem in loco pascũtur:
Namque alij ad & circum ripas fluentis Elisontis, (γρ. ἐλισῶντος.)
Alij ad sacra fluenta diuini Alphei,
Alij ad Buprasium vitiferum: alij & hic.
Separatim illis (gregibus) & stabula extructa sunt singulis:
Et armentis quanuis valde multis, tamen
Omnibus pascua hic virentia semper sunt,
Circa loca palustria Meney. nam dulces herbas
Prata ferunt roscida, & loca irrigua
Abunde, quæ cornutis bobus robur augent.
Stabulum illorum hoc ad dexteram tuam manum
Apparet, totum trans fluentem amnem,
Illic vbi platani perennes natæ sunt,
Viridisque oleaster, Apollinis à pastoribus culti
Sacellum inuiolabile, ô hospes, summi dei:
Mox & stabula valde spatiosa agricolis
Ædificata sunt, qui regi multas & immensas opes
Acquirimus iustè, ter subactis sementem noualibus
Interdum inijcientes, & quater aratis similiter.
Limites norunt plantarum fossores, qui multum laboriosi
Ad torcularia veniunt, quum æstas tempestiua venit.
Nam omnes hi campi sunt læti Augiæ,
Iugera frumentifera, & horti arboribus consiti,
Vsque ad extrema montiũ iuga, vbi multi sunt fontium scaturigines.
Ad quæ loca nos opus facietes cõmeamus toto die, (turigines.
Sicut decet famulos, quibus vita ruri peragitur.
Sed tu mihi dic (quod & tibi ipsi vtilius
Erit) cuius indigens huc veneris.
Numnam Augiam, aut aliquem famulorum illius
Quæris, qui ei sunt? ego autem qui scio, tibi certò
Omnia dicere possum. neque enim te ex malis natum reor
Esse, neque ipsum malis similem,
Talis in te præstans forma eminet: certè deorum
Filij tales inter homines sunt.
Huic respondens dixit fortis filius Iouis,
Certè senex, Augiam velim Epiorum principem
Videre. eius enim me huc adduxit indigentia.
Qui si in vrbe versatur apud suos ciues,
Plebem curans, atque ius dicens,
Ex his famulis iube aliquem mihi ducem esse,
Qui ruri hic senior & præfectus est,
Cui exponere aliquid possim, aliquid ex ipso loquente audire.
Nam deus alium aliarum rerum indigentem fecit.
Huic senex vicissim respondit, inclytus agricola,
Alicuius ex dijs immortalibus consilio huc venisti hospes.
Nam tibi omne negotium quod vis, statim effectum est.
Huc enim Augias charus Solis filius.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΛΕΟΝΤΟΦΟΝΟΣ, ἢ κατά τινα ἀντίγραφα, Αὐγείου κλῆρος,

εἰδύλλιον κε.

Τὸν δ' ὁ γέρων προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ,
Παυσάμενος ἔργοιο τό οἱ μετὰ χερσὶν ἔκειτο,
Ἔκ τοι ξεῖνε πρόφρων μυθήσομαι ὅσσ' ἐρεείνεις,
Ἑρμέω ἁζόμενος δεινὴν ὄπιν εἰνοδίοιο·
Τὸν γάρ φασι μέγιστον ἐπουρανίων κεχολῶσθαι 5
Εἴ κεν ὁδοῦ χατέοντ' ἀνανεύῃ τις ὁδίτην.
Ποῖμναι μὲν βασιλῆος ἐΰτριχες Αὐγείαο
Οὐ πᾶσαι βόσκονται ἴαν βόσιν, οὐδ' ἕνα χῶρον·
Ἀλλ' αἱ μέν ῥα νέμονται ἐπ' ὄχθαις ἀμφ' Ἐλισοῦντος,
Αἱ δ', ἱερὸν θείοιο παρὰ ῥόον Ἀλφειοῖο, 10
Αἱ δ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυβότρυος, αἱ δὲ καὶ ὧδε.
Χωρὶς δὲ σηκοί σφι τετυγμένοι εἰσὶν ἑκάστοις.
Αὐτὰρ βουκολίοισι περιπλήθουσί περ ἔμπης
Πάντεσσιν νομοὶ ὧδε τεθηλότες αἰὲν ἔασι,
Μηνίου ἂμ μέγα τῖφος. ἐπεὶ μελιηδέα ποίην 15
Λειμῶνες θαλέθουσιν ὑπόδροσοι εἰαμεναί τε
Εἰς ἄλις, ἥ ῥα βόεσσι μένος κεραοῖσιν ἀέξει.
Αὖλις δέ σφισιν ἥδε τεῆς ἐπὶ δεξιὰ χειρὸς
Φαίνεται εὖ μάλα πᾶσα πέρην ποταμοῖο ῥέοντος,
Κείνῃ ὅθι πλατάνιστοι ἐπηεταναὶ πεφύασι, 20
Χλωρή τ' ἀγριέλαιος, Ἀπόλλωνος νομίοιο
Ἱερὸν ἁγνόν, ξεῖνε, τελειοτάτοιο θεοῖο·
Εὐθὺς δὲ σταθμοὶ περιμήκεες ἀγροιώταις
Δέδμηνθ', οἳ βασιλῆϊ πολὺν καὶ ἀθέσφατον ὄλβον
Ῥυόμεθ' ἐνδυκέως, τριπόλοις σπόρον ἐν νειοῖσιν 25
Ἔσθ' ὅτε βάλλοντες καὶ τετραπόλοισιν ὁμοίως.
Οὔρους μὴν ἴσασι φυτοσκάφοι, οἱ πολυεργοὶ
Ἐς ληνοὺς ἱκνεῦνται, ἐπὴν θέρος ὥριον ἔλθῃ.
Πᾶν γὰρ δὴ πεδίον τόδ', ἐΰφρονος Αὐγείαο,
Πυροφόροι τε γύαι, καὶ ἀλωαὶ δενδρήεσσαι, 30
Μέχρις ἐπ' ἐσχατιὰς πολυπίδακος Ἀκρωρείης·
Ἃς ἡμεῖς ἔργοισιν ἐποιχόμεθα πρόπαν ἦμαρ,
Ἣ δίκη οἰκήων, οἷσιν βίος ἔπλετ' ἐπ' ἀγροῖς.
Ἀλλὰ σύ πέρ μοι ἔνισπε, (τό τοι καὶ κέρδιον αὐτῷ
Ἔσσεται) ὅττευ χρεῖος ἱκάνεις ἐνθάδε ἐλθών. 35
Ἠέ τι Αὐγείην ἢ καὶ δμώων τινὰ κείνου
Δίζεαι, οἵ οἱ ἔασιν; ἐγὼ δέ κέ τοι σάφα εἰδὼς
Πάντα μάλ' ἐξείποιμ'. ἐπεὶ οὔ σέ γ' ἐοίομαι ἐξ
Ἐσθλῶν οὐδὲ κακοῖσιν ἐοικότα φῦναι αὐτόν,
Οἷόν τοι μέγα εἶδος ἐπιπρέπει. ἦ ῥά νυ παῖδες 40
Ἀθανάτων τοιοίδε μετὰ θνητοῖσιν ἔασι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Διὸς ἄλκιμος υἱός,
Ναὶ γέρον Αὐγείην ἐθέλοιμί κεν ἀρχὸν Ἐπειῶν
Εἰσιδέειν· τοῦ γάρ με καὶ ἤγαγεν ἐνθάδε χρειώ.
Εἰ δ' ὁ μὲν ἄρα μένει παρὰ ἄστυ μετ' ἀστοῖσι, 45
Δήμου κηδόμενος, διά τε κρίνων θέμιστας,
Δμώων δή τινα τῶνδε σὺ μοι φράσον ἡγεμονεύειν,
Ὅστις ἐπ' ἀγρῶν τῶνδε γεραίτερος αἰσυμνήτης,
Ὧι κε τὸ μὲν εἴποιμι, τὸ δ' ἐκ φαμένοιο πυθοίμην.
Ἄλλον δ' ἄλλου ἔθηκε θεὸς ἐπιδευέα φωτῶν. 50
Τὸν δ' ὁ γέρων ἐξαῦτις ἀμείβετο δῖος ἀγρώστης,
Ἀθανάτων ὦ ξεῖνε φραδῇ τινος ἐνθάδ' ἱκάνεις.
Ὥς τοι πᾶν ὅ τι βούλει ἄφαρ χρέος ἐκτετέλεσται·
Ὧδε γὰρ Αὐγείας υἱὸς φίλος Ἠελίοιο,

Σφωϊτέρῳ

Σὺν παιδὶ σφετέρῳ, ἐν Φυλῆι ἀγαυῷ. 55
Χθιζὸς γ' εἰλήλουθεν ἀπ' ἄστεος ἤμασι πολλοῖς
Κτῆσιν ἐποψόμενος, ἥ οἱ νήριθμος ἐπ' ἀγρῶν.
Ἤ που καὶ βασιλεῦσιν ἐείδεται ἐν φρεσὶν ᾗσιν
Αὐτοῖς κηδομένοισι σαώτερος ἔμμεναι οἶκος.
Ἀλλ' ἴομεν μάλα πρός μιν· ἐγὼ δέ τοι ἡγεμονεύσω 60
Αὔλιον ἐς ἡμέτερον, ἵνα κεν τέτμοιμεν ἄνακτα.
Ὣς εἰπὼν ἡγεῖτο· νόῳ δ' ὅγε πολλὰ μενοίνα,
Δέρμα τε θηρὸς ὁρῶν χειροπληθῆ τε κορύνην,
Ὁππόθεν ὁ ξεῖνος· μέμασε δέ μιν ἐξερέεσθαι.
Ἂψ δ' ὄκνῳ ποτὶ χεῖλος ἐλάμβανε μῦθον ἰόντα, 65
Μή τί οἱ οὐ κατὰ καιρὸν ἔπος προτιμυθήσαιτο
Σπερχομένου· χαλεπὸν δ' ἑτέρου νόον ἴδμεναι ἀνδρός.
Τοὺς δὲ κύνες προσιόντας ἀπόπροθεν αἶψ' ἐνόησαν,
Ἀμφότερον, ὀδμῇ τε χροὸς, δούπῳ τε ποδοῖιν.
Θεσπέσιον δ' ὑλάοντες ἐπέδραμον ἄλλοθεν ἄλλος 70
Ἀμφιτρυωνιάδῃ Ἡρακλέϊ· τὸν δὲ γέροντα
Ἀχρεῖον κλάζοντες, ἐσαινόν τ' ἑτέρωθεν·
Τοὺς μὲν ὅγε λάεσσιν, ἀπὸ χθονὸς ὅσσον ἀείρων,
Φεύγειν ἂψ ὀπίσω δειδίσσετο· πρὸς δ' ἄρα φωνῇ
Ἠπείλει μάλα πᾶσιν, ἐρητύεσκε δ' ὑλαγμοῦ, 75
Χαίρων ἐν φρεσὶν ᾗσιν, ὁθούνεκα αὖλιν ἔρυντο
Αὐτοῦ γ' οὐ παρεόντος· ἔπος δ' ὅγε τοῖον ἔειπεν·
Ὢ πόποι, οἷον τοῦτο θεοὶ ποίησαν ἄνακτες
Θηρίον ἀνθρώποισι μετ' ἔμμεναι, ὡς ἐπιμηθές.
Εἴ οἱ καὶ φρένες ὧδε νοήμονες ἔνδοθεν ἦσαν, 80
Ἤιδει δ' ᾧ τε χρὴ χαλεπαινέμεν ᾧ τε καὶ οὐκί,
Οὐκ ἄν οἱ θηρῶν τις ἐδήρισεν περὶ τιμῆς.
Νῦν δὲ λίην ζάκοτόν τι καὶ ἀρρηνὲς πέλει αὔτως.
Ἦ ῥα, καὶ ἐσσυμένως ποτὶ ταὔλιον ἷξον ἰόντες.
Ἠέλιος μὲν ἔπειτα ποτὶ ζόφον ἔτραπεν ἵππους, 85
Δείελον ἦμαρ ἄγων· τὰ δ' ἐπήλυθε πίονα μῆλα
Ἐκ βοτάνης ἀνιόντα μετ' αὐλιά τε σηκούς τε.
Αὐτὰρ ἔπειτα βόες μάλα μυρίαι ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις
Ἐρχόμεναι φαίνονθ', ὡσεὶ νέφη ὑδατόεντα,
Ὅσσα τ' ἐν οὐρανῷ εἶσιν ἐλαυνόμενα προτέρωσε 90
Ἠὲ νότοιο βίῃ ἠὲ Θρῃκὸς βορέαο.
Τῶν μέν τ' οὔτις ἀριθμὸς ἐν ἠέρι γίνετ' ἰόντων,
Οὐδ' ἄνυσις· τόσα γάρ τε μετὰ προτέροισι κυλίνδει
Ἲς ἀνέμου, τὰ δέ τ' ἄλλα κορύσσεται αὖθις ἐπ' ἄλλοις·
Τόσσ' αἰεὶ μετόπισθε βοῶν ἐπὶ βουκόλι' ᾔει. 95
Πᾶν δ' ἄρ' ἐνεπλήσθη πεδίον, πᾶσαι δὲ κέλευθοι
Ληίδος ἐρχομένης, στείνοντο δὲ πίονες ἀγροὶ
Μυκηθμῷ· σηκοὶ δὲ βοῶν ῥεῖα πλήσθησαν
Εἰλιπόδων, ὄιες δὲ κατ' αὐλὰς ηὐλίζοντο.
Ἔνθα μὲν οὔτις ἕκηλος ἀπειρεσίων περ ἐόντων 100
Εἱστήκει παρὰ βουσὶν ἀνὴρ κεχρημένος ἔργου·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἀμφὶ πόδεσσιν ἐυτμήτοισιν ἱμᾶσι
Καλοπέδιλ' ἀράρισκε, παρασταδὸν ἐγγὺς ἀμέλγειν·
Ἄλλος δ' αὖ νέα τέκνα φίλας ὑπὸ μητέρας ἵει
Πινέμεναι λιαροῖο λελιημένα πάγχυ γάλακτος. 105
Ἄλλος ἀμολγέα ἶσχ', ἄλλος τρέφε πίονα τυρόν·
Ἄλλος ἐσῆγεν ἔσω ταύρους δίχα θηλειάων.
Αὐγείας δ' ἐπὶ πάντας ἰὼν θηεῖτο βοαύλους,
Ἥντινά οἱ κτεάνων κομιδὴν ἐτίθεντο νομῆες.
Σὺν δ' υἱός τε βίη τε βαρύφρονος Ἡρακλῆος 110
Ὡμάρτευν βασιλῆι διερχομένῳ μέγαν ὄλβον.
Ἔνθα καὶ ἄρρηκτόν περ ἔχων ἐν στήθεσι θυμὸν
Ἀμφιτρυωνιάδης, καὶ ἀρηρότα νωλεμὲς αἰεί,
Ἐκπάγλως* θαύμαζε βοῶν τόγε μυρίον ἔθνος
Εἰσορόων. οὐ γάρ κεν ἔφασκέ τις οὐδὲ ἐώλπει 115
Ἀνδρὸς ληίδ' ἑνὸς τόσσην ἔμεν, οὐδὲ δέκ' ἄλλων,
Οἵ τε πολύρρηνες πάντων ἔσαν ἐκ βασιλήων.
Ἠέλιος δ' ᾧ παιδὶ τόδ' ἔξοχον ὤπασε δῶρον,
Ἀφνειὸν μήλοισι περὶ πάντων ἔμμεναι ἀνδρῶν.
Καί ῥά οἱ αὐτὸς ὄφελλε διαμπερὲς βοτὰ πάντα 120
Ἐς τέλος· οὐ μὲν γάρ τις ἐπήλυθε νοῦσος ἐκείνου
Βουκόλι', αἵτ' ἔργα καταφθείρουσι νομήων·
Αἰεὶ δὲ πλέονες κεραοὶ βόες, αἰὲν ἀμείνους

Una cum filio suo illustri Phyleo, 55
Heri venit ab urbe, multis diebus
Inspecturus opes, quae illi innumerabiles ruri sunt.
Sic aliquando & regibus videtur in animo suo
Quum ipsi curant, domus magis salua esse.
Sed eamus ad eum: egóque tibi dux ero 60
In stabulum nostrum, ubi inueniemus regem.
Sic loquutus praeibat: animo verò multa cogitabat,
Exuuium ferae videns, & grandem clauam,
Vnde hic hospes veniret: cupiebat autem ipsum interrogare.
Rursum vero prae metu intra labra sermonē euntē cohibebat, 65
Ne quod ei non opportune verbum diceret
Properati. Difficile autem est sensum alterius hominis nosse.
Hos accedentes procul canes statim senserunt,
Utroque modo, & ab odore corporis, & strepitu pedum. [marg.: γρ. ἀμφοῖν ὀ. τ.]
Valde autem latrantes incurrerunt aliunde alius 70
In Amphitryoniadem Herculem: sed circa senem
Frustra strepentes, adblandiebantur ab altera parte.
Hos ille lapidibus a terra tantum sublatis,
Vt fugerent retro perterrefaciebat: aspere verò voce
Minabatur omnibus, & cohibuit à latratu. 75
Animo suo gaudens quod stabulum custodirent
Ipso absente: & sic dixit,
Papae, quale hoc fecerunt dii reges
Animal, vt cum hominibus sit quàm callidum,
Cui si & mens ita intelligens in pectore esset, 80
Vt intelligeret cui irasci deberet, & cui minùs:
Tunc nullum animal hoc de honore certare posset,
Nunc nimis furentur iracundum, & saeuum est temerè.
Sic dixit: atque canes celeriter ad stabulum euntes sedebant.
Interea sol ad occasum vertit equos, 85
Vespertinum diem adducēs: aduenerūt autē pinguia pecora
Ex pascuis redeuntia ad caulas & stabula.
Deinde boues innumerae, aliae post alias
Venientes apparebant, sicut nubes pluuiosae
Quàm multae in coelo quae propelluntur vlterius 90
Vel noti impulsu, vel Threicii boreae.
Harum quidem nullus numerus est in aere existentium,
Neque modus: tam multas prioribus agglomerat
Vis venti, & aliae subinde exurgent super alias:
Tot semper post boues bubulcus ibat: [marg.: γρ. ᾔειν] 95
Omnes vtique campi implebantur, omnes viae,
Incedentiū pecorum multitudine: resonabantq́; pingues agri
Mugitu, stabula autem boum statim repleta sunt
(Bobus) curuis pedibus incedētibus, oues. a. in caulis stabulabantur.
Ibi nullus otiosus, quamuis innumeri essent, 100
Stabat apud boues vir indigens operis:
Verum alius pedibus (vaccarum) sectilibus loris
Ligneas compedes adaptabat, propè adstando mulgens:
Alius autem charis matribus charam sobolem subinittebat, [marg.: γρ. ἀμέργειν]
Vt biberent de dulci (lacte) prorsum autem lacte distenta 105
erant.
Alius mulctram tenebat, alius pinguem addensabat caseū:
Alius intra (stabula) tauros agebat, seorsum a vaccis.
Augias verò ad omnia vadens boum stabula spectabat. [marg.: γρ. βοαύλους]
Quem illi opum prouentum reposuissent pastores.
Unà filius & sapiens Hercules 110
Sequebantur regem circumeuntem per suas magnas opes.
Ibi quamuis infragilem haberet in pectore animum
Amphitryoniades, & sibi constantem usquequaque,
(Tamen) vehementer mirabatur hoc boum infinitum agmen [marg.: γρ. θαύμαζεν ἔμπεδον]
Aspiciens. non enim diceret aliquis, neque putaret, 115
Unius viri opes tantas esse, neque decem aliorum,
Qui maxime abūdātes pecore ex omnibus fuissent regibus,
Sol verò filio suo eximium hoc donum praebuit,
Diuitem pecorum esse prae omnibus hominibus.
Et quidem ipse augebat penitus illi armenta omnia 120
Perpetuo: nam nullus morbus illa inuadebat
Armenta, qui (morbi) corrumpunt labores pastorum.
Semper itaque plures cornuta boues, semper meliores

In annos singulos nascebantur: certè enim omnes
Viuiparae erant eximiè & fœminiparae.
Cum his autem trecenti tauri vna incedebant,
Cruribus albis, incuruis cornibus: & ducenti alij
Rutili: qui omnes vaccarum inscensores erant.
Rursum alij post istos duodecim pascebantur,
Sacri Soli: erant verò colore sicut cygni,
Candidi, & inter omnes boues excellebant,
Qui & segregantes se ab armento pascebantur virentibus herbis
In pascuis, sic mirificè sibi placentes.
Quumque ex densis celeres venirent ferae
Saltibus in campum, propter boues agrestes,
Hi primi ad pugnam corporum impetu ruebant,
Horribiliter verò fremebant, caedem ipso aspectu minantes.
Inter hos autem excellebat viribus & robore suo,
Atque animo elato, Phaethon ingens: quem quidem pastores
Stellae omnes comparabant, propterea quod longè supra alios
Boues incedens lucebat, & insigniter conspicuus erat.
Qui quum aridam pellem videret caesios oculos habentis leonis, (γρ. σκύλος.)
In ipsum mox irruit cautum Herculem,
Vt impingeret in latera caput, & robustam frontem.
Huius quidem accedentis rex prehendit crassa manu
Sinistrum statim cornu: deorsum verò ceruicem in terram
Inflexit, quamuis grauem existentem: & rursum ipsum impulit retror-
Humero (ipsius) premens: ille verò neruos extendens (sum,
Musculorum, in summis armis rectius constitit.
Mirabatur & rex ipse, & filius artis militaris peritus,
Phyleus, quique apud cornutas boues pastores erant,
Herculis vires immensas videntes.
Illi verò in vrbem, relictis illic pinguibus agris,
Ibant, Phyleus & Herculea virtus.
Publicam autem viam quum primum ingressi sunt,
Exiguam velocibus semitam pedibus confecta,
Quae per vinetum a stabulo porrecta erat,
Non admodum conspicua in viridi sylua existens:
Ibi alloquutus est Iouis altissimi filium
Augiae dilectus filius, post se incedentem,
Leniter inclinans caput in dextrum humerum:
Iampridem, hospes, quendam omnino de te sermonem audiui,
Sicut in animum meum nunc immitto.
Venit enim aliquis ex Argo profectus, vigore aetatis quasi imme-
Huc vir Achiuus, ex Helice maritima, (nis,
Qui etiam inter plures Epeios narrabat,
Quod quum ipse adesset, quidam Argiuus interfecisset
Feram, saeuum leonem, malum monstrum agricolis,
Cauum lustrum habentem in nemore Iouis Nemaei.
Neque certò scio vtrum ex Argo sacro
Inde (natus): an verò in Tirynthe habitans, aut Mycenis.
Sic ille commemorabat: genere autem ipsum esse dicebat,
(Si rectè quidem ego commemini) ex Perseo.
Existimo non alium hoc (efficere) sustinuisse ex Aegialensi-
bus (id est Achiuis)
Quàm te: nam pellis belluae id manifestè indicat,
Opus fortè manuum, quae tibi latera tegit.
Dic age nunc mihi primum (vt cognoscam in animo
O heros, vtrum verum augurer, an verò minus)
Vtrum tu ille es, de quo nobis audientibus dicebat
Qui ex Helice aderat Achiuus, egoque rectè reputo.
Narra verò quomodo exitialem feram ipse occidisti,
Et quomodo in aquosa Nemea intrauit regionem.
Non enim talem belluam in Peloponneso inuenire possis,
Si cupias videre: non enim tam grandes alit,
Sed vrsos tantum & sues, & exitialem luporum gentem.
Quapropter mirabantur, qui illum tunc sermonem audiebant:
Quidam & mentiri viatorem illum dicebant,
Vt vana lingua gratificaretur praesentibus.
Sic loquutus, e media deflexit via
Phyleus, vt ambobus incedentibus sufficiens esset (via)
Et vt faciliùs Herculem loquentem exaudiret:
Qui ipsum comitans, tali alloquutus est sermone,

Ἐξ ἔτεος γίνοντο μάλ' εἰς ἔτος· ἦ γὰρ ἅπασαι
Ζωοτόκοι τ' ἦσαν περιώσια θηλυτόκοι τε. 125
Ταῖς δὲ τριηκόσιοι ταῦροι συνάμ' ἑσπέοντο,
Κνημάργοι θ' ἕλικές τε διηκόσιοι γε μὲν ἄλλοι
Φοίνικες· πάντες δ' ἐπιβήτορες οἵγ' ἔσαν ἤδη.
Ἄλλοι δ' αὖ μετὰ τοῖσι δυώδεκα βουκολέοντο
Ἱεροὶ Ἠελίου, χροιὴν δ' ἔσαν ἠΰτε κύκνοι, 130
Ἀργησταί, πᾶσιν δὲ μετέπρεπον εἰλιπόδεσσιν,
Οἳ καὶ ἀτιμαγέλαι βόσκοντ' ἐριθηλέα ποίην
Ἐν νομῷ, ὧδ' ἔκπαγλον ἐπὶ σφίσι γαυριόωντες·
Καί ῥ' ὁπότ' ἐκ λασίοιο θοοὶ προγενοίατο θῆρες
Ἐς πεδίον δρυμοῖο, βοῶν ἕνεκ' ἀγροτεράων, 135
Πρῶτοι τοίγε μάχηνδε κατὰ χροὸς ᾔεσαν ὀδμῇ.
Δεινὸν δὲ βρυχῶντο, φόνον λεύσσοντε προσώπῳ.
Τῶν μέν τε προφέρεσκε βίηφί τε καὶ σθένει ᾧ,
Ἠδ' ὑπεροπλίῃ Φαέθων μέγας, ὅν ῥα βοτῆρες
Ἀστέρι πάντες ἔισκον, ὁθούνεκα πολλὸν ἐν ἄλλοις 140
Βουσὶν ἰὼν λάμπεσκεν, ἀρίζηλος δ' ἐτέτυκτο·
Ὅς δή τοι * σκύτος αὖον ἰδὼν χαροποῖο λέοντος,
Αὐτῷ ἔπειτ' ἐπόρουσεν ἐΰσκοπῳ Ἡρακλῆι,
Χρίμψασθαι ποτὶ πλευρὰ κάρη στιβαρόν τε μέτωπον.
Τοῦ μὲν ἄναξ προσιόντος ἐδράξατο χειρὶ παχείῃ 145
Σκαιοῦ ἄφαρ κέραος, κατὰ δ' αὐχένα νέρθ' ἐπὶ γαίης
Κλάσσε βαρύν περ ἐόντα, πάλιν δέ μιν ὦσεν ὀπίσσω
Ὤμῳ ἐπιβρίσας· ὁ δέ οἱ περὶ νεῦρα τανυσθεὶς
Μυὼν ἐξ ὑπάτοιο βραχίονος ὀρθὸς ἀνέστη.
Θαύμαζεν δ' αὐτός τε ἄναξ υἱός τε δαΐφρων 150
Φυλεύς, οἵ τ' ἐπὶ βουσὶ κορωνίσι βουκόλοι ἄνδρες,
Ἀμφιτρυωνιάδαο βίην ὑπέροπλον ἰδόντες.
Τὼ δ' εἰς ἄστυ λιπόντε κατ' αὐτόθι πίονας ἀγρούς,
Ἐστιχέτην, Φυλεύς τε βίη θ' Ἡρακληείη.
Λαοφόρου δ' ἐπέβησαν ὅθι πρώτιστα κελεύθου, 155
Λεπτὴν καρπαλίμοισι τρίβον ποσὶν ἐξανύοντες,
Ἥ ῥα δι' ἀμπελεῶνος ἀπὸ σταθμῶν τετάνυστο,
Οὔτι λίην ἀρίσημος ἐν ὕλῃ χλωρῇ ἐοῦσα·
Τῷ μὲν ἄρα προσέειπε Διὸς γόνον ὑψίστοιο
Αὐγείεω φίλος υἱός, ὅθεν μετόπισθεν ἰόντα, 160
Ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν κατὰ δεξιὸν ὦμον·
Ξεῖνε, πάλαι τινὰ πάγχυ σέθεν πέρι μῦθον ἀκούσας,
Ὡσεὶ σὲ φραδίῃσιν ἐμῇς ἐνιβάλλομαι αὖτις·
Ἤλυθε γὰρ στείχων τις ἀπ' Ἄργεος, ὡς νέος ἀκμῇ,
Ἐνθάδ' Ἀχαιὸς ἀνὴρ Ἑλίκης ἐξ ἀγχιάλοιο, 165
Ὃς δή τοι μυθεῖτο καὶ ἐν πλεόνεσσιν Ἐπειῶν,
Οὕνεκεν Ἀργείων τις ἔθεν παρεόντος ὄλεσσε
Θηρίον, αἰνολέοντα, κακὸν τέρας ἀγροιώταις,
Κοίλην αὐλιν ἔχοντα Διὸς Νεμέοιο παρ' ἄλσος.
Οὐκ οἶδ' ἀτρεκέως ἢ Ἄργεος ἐξ ἱεροῖο 170
Αὐτόθεν, ἢ Τίρυνθα νέμων πόλιν, ἠὲ Μυκήνην.
Ὣς κεῖνος ἀγόρευε· γένος δέ μιν εἶναι ἔισκεν
(Εἰ ἐτεόν περ ἐγὼ μιμνήσκομαι) ἐκ Περσῆος.
Ἔλπομαι οὐχ ἕτερον τόδε τλήμεναι Αἰγιαλήων
Ἠὲ σέ· δέρμα δὲ θηρὸς ἀριφραδέως ἀγορεύει 175
Χειρῶν καρτερὸν ἔργον, ὅ τοι περὶ πλευρὰ καλύπτει.
Εἴπ' ἄγε νῦν μοι πρῶτον, ἵνα γνώω κατὰ θυμόν,
Ἥρως, εἴτ' ἔτυμον μαντεύομαι, εἴτε καὶ οὐκί·
Εἰ σύ γ' ἐκεῖνος ὃν ἄμμιν ἀκουόντεσσιν ἔειπεν
Οὐξ Ἑλίκηθεν Ἀχαιός, ἐγὼ δέ σε φράζομαι ὀρθῶς. 180
Εἰπὲ δ' ὅπως ὀλοὸν τόδε θηρίον αὐτὸς ἔπεφνες,
Ὅππως τ' εὔυδρον Νεμέης εἰσήλυθε χῶρον.
Οὐ μὲν γάρ κε τοσόνδε κατ' Ἀπίδα κνώδαλον εὕροις,
Ἱμείρων ἰδέειν· ἐπεὶ οὐ μάλα τηλίκα βόσκει,
Ἀλλ' ἄρκτους τε σύας τε λύκων τ' ὀλοφώιον ἔθνος. 185
Τῷ καὶ θαυμάζεσκον ἀκούοντες τότε μῦθον·
Οἱ δέ νυ καὶ ψεύδεσθαι ὁδοιπόρον ἀνέρ' ἔφαντο,
Γλώσσης μαψιδίοιο χαριζόμενον παρεοῦσιν.
Ὣς εἰπὼν μέσσης ἐξήρωησε κελεύθου
Φυλεύς, ὄφρα κιοῦσιν ἅμα σφίσιν ἄρκιος εἴη, 190
Καί ῥά τι ῥεῖα κλύοι φωνεῦντος Ἡρακλῆος·
Ὅς μιν ὁμαρτήσας τοίοις προσελέξατο μύθοις,

Ὦ Αὐγηϊάδη,

Ὦ Αὐγειάδη, τὸ μὲν ὅττι με πρώτιστον ἀνήρου,
Αὐτὸς καὶ μάλα κατὰ στάθμην ἐνόησας·
Ἀμφὶ δέ σοι τὰ ἕκαστα λέγοιμί κε τοῦδε πελώρου, 195
Ὅππως ἐκράανθεν (ἐπεὶ λελίησαι ἀκούειν)
Νόσφιν γ' ἢ ὅθεν ἦλθε· τὸ γὰρ πολέων περ ἐόντων
Ἀργείων οὐδεὶς κεν ἔχοι σάφα μυθήσασθαι·
Οἷον δ' ἀθανάτων τιν' ἐίσκομεν ἀνθρώποισιν
Ἱρῶν μηνίσαντα Φορωνεῦσιν ἐφεῖναι. 200
Πάντας γὰρ Πισῆας ἐπικλύζων ποταμὸς ὥς,
Λὶς ἄμοτον κεράιζε, μάλιστα δὲ Βεμβιναίους,
Οἳ ἕθεν ἀγχίμολοι ναῖον, ἄτλητα παθόντες.
Τὸν μὲν ἐμοὶ πρώτιστα τελεῖν ἐπέταξεν ἄεθλον
Εὐρυσθεύς, κτεῖναι δέ μ' ἐφίετο θηρίον αἰνόν. 205
Αὐτὰρ ἐγὼ κέρας ὑγρὸν ἑλὼν, κοίλην τε φαρέτρην
Ἰῶν ἐμπλείην, νεόμην· ἑτέρηφι δὲ βάκτρον
Εὐπαγὲς, αὐτόφλοιον, ἐπηρεφέος κοτίνοιο,
Ἔμμητρον, τὸ μὲν αὐτὸς ὑπὸ ζαθέῳ Ἑλικῶνι
Εὑρὼν, σὺν πυκινῇσιν ὁλοσχερὲς ἔσπασα ῥίζαις. 210
Αὐτὰρ ἐπεὶ τὸν χῶρον ὅπη λὶς ἦεν ἵκανον,
Δὴ τότε τόξον ἑλὼν, στρεπτὴν ἐπέλασσα κορώνῃ
Νευρειήν, περὶ δ' ἰὸν ἐχέστονον εὐθὺς ἔβησα.
Πάντη δ' ὄσσε φέρων, ὀλοὸν τέρας ἐσκοπίαζον,
Εἴ μιν ἐσαθρήσαιμι, πάρος γ' ἐμὲ κεῖνον ἰδέσθαι. 215
Ἤματος ἦν τὸ μεσηγύ, καὶ οὐδέπῃ ἴχνια τοῖο
Φρασθῆναι δυνάμην, οὐδ' ὠρυθμοῖο πυθέσθαι.
Οὐδὲ μὲν ἀνθρώπων τις ἔην ἐπὶ βουσὶ καὶ ἔργοις
Φαινόμενος σπορίμοιο δι' αὔλακος, ὅντιν' ἐροίμην.
Ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς χλωρὸν δέος εἶχεν ἕκαστον. 220
Οὐ μὴν πρὶν πόδας ἔσχον ὄρος τανύφυλλον ἐρευνῶν,
Πρὶν ἰδέειν, ἀλκῆς τε μεταυτίκα πειρηθῆναι.
Ἤτοι ὁ μὲν σήραγγα προδείελος ἔστιχεν εἰς ἥν,
Βεβρωκὼς κρειῶν τε καὶ αἵματος, ἀμφὶ δὲ χαίτας
Αὐχμηρὰς πεπάλακτο φόνῳ, χαροπόν τε πρόσωπον, 225
Στήθεά τε· γλώσσῃ δὲ περιλιχμᾶτο γένειον.
Αὐτὰρ ἐγὼ θάμνοισιν ἄφαρ σκιεροῖσιν ἐκρύφθην
Ἐν ῥίῳ ὑλήεντι, δεδεγμένος ὁππόθ' ἵκοιτο.
Καὶ βάλον ἆσσον ἰόντος ἀριστερὸν εἰς κενεῶνα
Τηϋσίως· οὐ γάρ τι βέλος διὰ σαρκὸς ὄλισθεν 230
Ὀκριόεν, χλωρῇ δὲ παλίσσυτον ἔμπεσε ποίῃ.
Αὐτὰρ ὁ κρᾶτα δαφοινὸν ἀπὸ χθονὸς αἶψ' ἐπάειρε
Θαμβήσας, πάντῃ δὲ διέδρακεν ὀφθαλμοῖσι
Σκεπτόμενος, λαμυροὺς δὲ χανὼν ὑπέδειξεν ὀδόντας.
Τῷ δ' ἐγὼ ἄλλον ὀιστὸν ἀπὸ νευρῆς προΐαλλον, 235
Ἀσχαλέων ὅ μοι ὁ πρὶν ἐτώσιος ἔκφυγε χειρός·
Μεσσηγὺς δ' ἔβαλον στηθέων, ὅθι πνεύμονος ἕδρη.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ὑπὸ βύρσαν ἔδυ πολυώδυνος ἰός,
Ἀλλ' ἔπεσε προπάροιθε ποδῶν μεταμώνιος αὔτως.
Τὸ τρίτον αὖ μέλλεσκον, ἀσώμενος ἐν φρεσὶν αἰνῶς, 240
Αὐερύειν· ὁ δέ μ' εἶδε περιγληνώμενος ὄσσοις
Θὴρ ἄμοτος, μακρὴν δὲ περὶ κνήμῃσιν ἔλιξε
Κέρκον, ἄφαρ δὲ μάχης ἐμνήσατο· πᾶς δέ οἱ αὐχὴν
Θυμοῦ ἐνεπλήσθη, πυρσαὶ δέ οἱ ἔφριξαν ἔθειραι
Σκυζομένῳ, κυρτὴ δὲ ῥάχις γένετ' ἠύτε τόξον, 245
Πάντοθεν εἰλυθέντος ὑπὸ λαγόνας τε καὶ ἰξύν.
Ὡς δ' ὅταν ἁρματοπηγὸς ἀνὴρ, πολέων ἴδρις ἔργων,
Ὅρπηκας κάμπτῃσιν ἐρινεοῦ εὐκεάτοιο,
Θάλψας ἐν πυρὶ πρῶτον, ἐπαξονίῳ κύκλα δίφρῳ·
Τοῦ μὲν ὑπὲκ χειρῶν ἔφυγεν τανύφλοιος ἐρινεὸς 250
Καμπτόμενος, τηλοῦ δὲ μιῇ πήδησε μεθ' ὁρμῇ·
Ὣς ἐπ' ἐμοὶ λὶς αἰνὸς ἀπὸ κρόθεν ἆλτο μενοινῶν,
Μαιμώων χροὸς ἆσαι· ἐγὼ δ' ἑτέρηφι βέλεμνα
Χειρὶ προεσχεθόμην, καὶ ἀπ' ὤμων δίπλακα λώπην,
Τῇ δ' ἑτέρῃ ῥόπαλον κόρσης ὕπερ αὖον ἀείρας 255
Ἤλασα κὰκ κεφαλῆς, διὰ δ' ἄνδιχα τρηχὺν ἔαξα
Αὐτοῦ ἐν λασιῷ κάρῃ ἀγριέλαιον
Θηρὸς ἀμαιμακέτοιο· πέσεν δ' ὅ γε πρὶν ἔμ' ἱκέσθαι,
Ὑψόθεν ἐς γαῖαν, καὶ ἐπὶ τρομεροῖς ποσὶν ἔστη,
Νευστάζων κεφαλῇ· περὶ γὰρ σκότος ὄσσε οἱ ἄμφω 260
Ἦλθε, βίῃ σεισθέντος ἐν ὀστέῳ ἐγκεφάλοιο.

O fili Augeæ, de quo me primùm interrogasti,
Ipse, & quidem valdè faciè ad amussim intellexisti.
Dicam verò tibi singula de hoc monstro,
Quomodo peracta sunt (quoniam cupis audire)
Præterquam vnde venerit: nam hoc, quamuis multi sunt
Argiui, nemo tamen queat certò commemorare.
Tantum aliquem deorum conijcimus hominibus (hoc) malum
Peloponnesiacis succensentem gratiâ sacrorum immisisse.
Omnes enim Pisæos inundans ceu fluuius,
Leo assiduè vastabat: maximè verò Bembinæos,
Qui ipsi finitimi habitabant, intolerabilia passi.
Hoc mihi primum exantlare præcepit certamen
Eurystheus, & interficere iubebat saeuam bestiam:
Ego autem flexibilem arcum & cauam pharetram quum accepissem,
Sagittis plenam, ibam: altera verò manu clauam
Benè compactam solidam vnà cum suo cortice, ex alto oleastro,
Satis magnam, quam sub sacro Helicone
Quum inuenissem vnà cum densis integram auulsi radicibus.
Verum vbi ad locum in quo leo erat, perueni,
Tunc arcu accepto, ad flexibile curuamen (eius) applicui
Neruum, & sagittam exitialem statim imposui.
Circunquaque autem oculos ferens, perniciosum monstrum obseruabam,
Si ipsum aspicere possem priusquam ille me videret.
Iam dies medium erat, neque vsquam vestigia illius
Obseruare poteram, neque rugitum exaudire:
Neque quisquam hominum erat apud boues, aut in opere
Apparens in sationi idoneo sulco, quem interrogarem:
Sed in stabulis pallidus metus quemque continebat.
Non tamen prius pedes repressi, frondosum montem perscrutans,
Quam viderem, & vires statim experirer.
Ille quidem in specum suum ante vesperum ibat,
Pastus carnibus & cruore: vndique autem iubas
Squalidas maculatus erat tabo, trucémque faciem,
Et pectus: lingua verò vndique circumlingebat mentum.
Ego autem arbustis continuò vmbrosis occultaui me,
In rupe syluosa expectans quando veniret.
Et emisi sagittam in propius accedentis sinistrum ile
Frustra: neque enim sagitta per carnem penetrabat
Acuta, verum resiliens in virides herbas cecidit.
At ille caput fuluum a terra statim sustulit,
Obstupescens, & vndique circumuoluit oculos,
Obseruans hiatuque terribiles ostendit dentes.
Huic ego aliam sagittam à neruo misi,
Ægrè ferens quòd mihi prius irrita effugisset è manu:
In medium verò ieci pectus, vbi sedes est pulmonis.
Sed ne tunc quidem per corium penetrauit dolorifica sagitta,
Sed cecidit ante pedes irrita simpliciter.
Tertiò parabam grauiter animo commotus,
Tendere arcum: at ille me vidit circumspiciens oculis,
Bellua ingens, longamque circum crurum poplites voluebat
Caudam, ac statim pugnam meditabatur: totum autem collum ipsi
Ira impletum est, & fulua horruerunt coma
Irascenti: ac spina dorsi curua facta est sicut arcus,
Quum vndique conglobatus esset ipse circa latera & ilia.
Quemadmodum autem carpentarius, multorum operum gnarus,
Quum ramos inflectit caprifici fissilis,
Calefaciens in igne prius, vt rotæ sint currui qui ad axem
Illius è manu caprificus densa cortice elabitur (voluuntur,
Dum curuatur, & procul vno exilit impetu:
Sic in me leo sæuus eminus toto impetu prosiliit,
Cupiens corpus lædere: ego autem altera sagittas
Manu prætendebam, & ab humeris duplex vestimentum:
Altera verò clauam aridam supra tempora illius attollens,
Impingebam in caput: in duas verò partes asperam fregi
Ibidem supra hirsutum caput syluestrem oleam
Indomitæ belluæ. cecidit verò ille, antequam superuenirem,
Ex alto in terram, & tremulis pedibus constitit,
Nutans capite: nam caligo illi oculos ambos
Inuasit, quum cerebrum intra os vi concussum esset.

Hunc igitur ego dolore exanimatum gravi
Observans, priusquam iterum ad se rediens respiraret,
Ad invicti colli tendinem percussi anteuertens,
Abiecto in terram arcu & sutili pharetra.
Angebam autem firmiter, manus robustas comprimens
A tergo, ne quid de carne mihi laniaret unguibus.
Inque terram cruribus pedes robustos premebam, χ. στερεῶς.
Posteriores, insidens, & lateribus femora muniebam,
Donec illi extendi armos, rectum attollens,
Carentē respiratione: animā autē ingentē accepit infernus. χ. πελώριον.
Et tunc quidem deliberabam quomodo hirsutam pellem
Belluæ extinctæ à membris traherem:
Difficilem sanè illum laborem, neque enim erat ferro
Sectilis, nec lapide, quum experirer, nec ligno. χ. λίθοις.
Ibi deorum aliquis in mente posuit ut cogitarem
De pelle leonis ipsis scindenda unguibus.
His celeriter excoriaui, & circumposui membris,
Ut munimentū mihi esset aduersus Martē corpora incidētē.
Hic Nemeææ fuit, ô amice, belluæ interitus,
Multa prius pecudibus & viris damna quæ intulerat.

Τὸν μὲν ἐγὼ ἰλιγγιόωντα βαρείαις
Νισσόμενον, φθῆν αὖτις ἐπαΐξας ἀυχένα μέσσον,
Αὐχένος ἀρρήκτοιο παρ' ἰνίον ἅψας ὀπισθεν,
Ῥίψας τόξον ἔραζε πολύρραπτόν τε φαρέτρην. 265
Ἦγχον ἐγκρατέως, στιβαρὰς σὺν χεῖρας ἐρείσας
Ἐξόπιθεν, μὴ σάρκας ἀποδρύψῃ ὀνύχεσσι.
Πρὸς δ' οὖδας πτέρνῃσι πόδας * στερεῶς ἐπίεζον
Οὐραίοις ἐπιβὰς, πλευρῇσί τε μηρ' ἐφύλασσον,
Μέχρις οἱ ἐξετάνυσσα βραχίονας, ὀρθὸν ἀείρας 270
Ἄπνοον· ψυχὴν δὲ * πελώριον ἔλλαβεν ἅδης.
Καὶ τότε δὴ βούλευον ὅπως λασιαύχενα δέρρην
Θηρὸς τεθνειῶτος ἀπὸ μελέων ἐρυσαίμην·
Ἀργαλέον μάλα μόχθον· ἐπεὶ οὐκ ἔσκε σιδήρῳ
Τμητὴ, ἐφ' * λίθῳ, πειρωμένῳ, οὐδὲ μὲν ὕλῃ. 275
Ἔνθα μοι ἀθανάτων τις ἐπὶ φρεσὶ θῆκε νοῆσαι,
Αὐτοῖς δέρμα λέοντος ἀνασχίζειν ὀνύχεσσι.
Τοῖσι θοῶς ἀπέδειρα, καὶ ἀμφεθέμην μελέεσσιν,
Ἕρκος ἐνυαλίου ταμεσίχροος ἔρρα μοι εἴη.
Οὗτός τοι Νεμέου γένετ' ὦ φίλε θηρὸς ὄλεθρος, 280
Πολλὰ πάρος μήλοισι καὶ ἀνδράσι πήματα θέντος.

ΛΗΝΑΙ, SEU BACCHÆ, Idyllium XXVI.

INO & Autonoe, & genas malis similes habens Agaue, χ. μαλοπάρῃος. χ. ἡ μαλοπάραυος.
Tres thiasos in montem, tres ipsæ quum essent, ducebant:
Et hæ stringentes hirsutæ quercus syluestres frondes:
Et hederam viridem, & asphodelum humi nascentem,
In puro (i. vacuo fruticibus) cāpo extruebant duodecim aras,
Tres Semelæ, & nouem aras Baccho.
Et sacra è cista instructa manibus capientes,
Bene precando imposuerunt in recentibus aris,
Sicut docuerat, & sicut ipse gratum habebat Bacchus.
Pentheus verò ex alta rupe omnia spectabat,
Quum se in veteri lentisco abdidisset, in locis nato:
Autonoe primum ipsum cōspicata, horribiliter exclamauit,
Et pedibus turbauit orgia insani Bacchi,
Subito incurrens, hæc enim non aspiciunt profani.
Furebat ipsa, furebant statim & aliæ.
Pētheus quidē fugiebat expauefactus: at illæ persequebātur, χ. μέν δ' αὐτά,
Longas vestes à cingulo ad poplites trahentes.
Pentheus quidem tunc dixit, Quid vobis desit mulieres?
Autonoe ait, Statim cognosces priusquam audias.
Mater quidem immugiit, caput filij sublato,
(Tanto mugitu) quantus est fœtæ mugitus leænæ.
Ino autem auulsit unà cum scapula grandem humerum,
Pedibus ventrem calcans: & Autonoes idem tenor erat:
Reliquæ quod supererat carnium discerpebant mulieres.
Et in urbem Thebanam redierunt contaminatæ sanguine omnes,
Ex monte luctum, non Penthea, reportantes.
Non moror: neque alius infensus esse Baccho
Curet, neque si quis atrociora hisce pateret,
Sitque vel nouem annorum, aut decimum ingressus annum:
Ipse verò sanctè agam, ut sanctè agentibus placeam.
A Ioue ægidē gestāte honorē sortitur hæc auis. (i. hoc augurum)
Piorum liberis bona eueniunt, impiorum verò, non. (rium)
Lætetur Bacchus, quem in Dracano niuoso
Iupiter summus posuit, magnum femur quum soluisset:
Lætetur & speciosa Semele, ipsiusque sorores,
Cadmi filiæ, à multis dilectæ heroidibus:
Quæ hoc factum perfecerunt, incitante Baccho,
Non reprehendendum. nemo quæ deorum sunt vituperet.

ΛΗΝΑΙ, Η ΒΑΚΧΑΙ, εἰδύλλιον κϛ.

ΙΝΩ, χ' Αὐτονόα, χὠ * μαλοπάραυ@ Ἀγαύα,
Τρεῖς θιάσως ἐς ὄρος τρεῖς ἄγαγον αὐταὶ ἐοῖσαι·
Χαὶ μὲν ἀμερξάμεναι λασίας δρυὸς ἄγρια φύλλα,
Κισσόν τε ζώοντα, καὶ ἀσφόδελον τὸν ὑπὲρ γᾶς,
Ἐν καθαρῷ λειμῶνι κάμον δυοκαίδεκα βωμώς, 5
Τὼς τρεῖς τᾷ Σεμέλᾳ, τὼς ἐννέα τῷ Διονύσῳ.
Ἱερὰ δ' ἐκ κίστας πεποναμένα χερσὶν ἑλοῖσαι,
Εὐφάμως κατέθεντο νεοδρέπτων ἐπὶ βωμῶν,
Ὡς ἐδίδαξ', ὡς αὐτὸς ἐθυμάρει Διόνυσος.
Πενθεὺς δ' ἠλιβάτω πέτρας ἄπο πάντ' ἐθεώρει, 10
Σχῖνον ἐς ἀρχαίαν καταδὺς, ἐπιχώριον ἔρν@·
Αὐτονόα πρᾶτα νιν ἀνέκραγε δεινὸν ἰδοῖσα,
Σὺν δ' ἐτάραξε ποσὶν μανιώδε@ ὄργια Βάκχω,
Ἐξαπίνας ἐπιοῖσα· τὰ δ' οὐχ ὁρέοντι βέβαλοι.
Μαίνετο * μέν τ' αὐτὰ, μαίνοντο δ' ἄρ' εὐθὺ καὶ ἄλλαι. 15
Πενθεὺς μὲν φεῦγε πεφοβημέν@· αἱ δ' ἐδίωκον,
Πέπλως ἐκ ζωστῆρος ἐπ' ἰγνύαν ἀειρύσασαι.
Πενθεὺς μὲν τόδ' ἔειπε, τίν@ κέχρησθε γυναῖκες;
Αὐτονόα τόδ' ἔειπε, τάχα γνώσῃ πρὶν ἀκοῦσαι.
Μάτηρ μὲν κεφαλὰν μυκήσατο παιδὸς ἑλοῖσα, 20
Ὅσσον περ τοκάδος τελέθει μύκημα λεαίνας·
Ἰνὼ δ' αὖτ' ἔρρηξε σὺν ὠμοπλάτᾳ μέγαν ὦμον,
Λὰξ ἐπὶ γαστέρα βᾶσα· καὶ Αὐτονόας ῥυθμὸς ωὑτός·
Αἱ δ' ἄλλαι τὰ περισσὰ κρεανομέοντο γυναῖκες.
Ἐς Θήβας δ' ἀφίκοντο πεφυρμέναι αἵματι πᾶσαι, 25
Ἐξ ὄρε@ πένθημα καὶ οὐ Πενθῆα φέροισαι.
Οὐκ ἀλέγω, μηδ' ἄλλ@ ἀπεχθομένω Διονύσω
Φροντίζοι, μηδ' εἰ χαλεπώτερα τῶνδ' ἐμόγησεν,
Εἴη δ' ἐνναέτης, ἢ καὶ δεκάτω ἐπιβαίνοι·
Αὐτὸς δ' εὐαγέοιμι, καὶ εὐαγέεσσιν ἅδοιμι. 30
Ἐκ Διὸς αἰγιόχω τιμὰς ἴσχει αἰετὸς οὗτ@.
Εὐσεβέων παίδεσσι τὰ λώια, δυσσεβέων δ' οὔ.
Χαίροι μὲν Διόνυσος, ὃν ἐν Δρακάνῳ νιφόεντι
Ζεὺς ὕπατος μεγάλαν ἐπιγουνίδα θήκατο λύσας.
Χαίροι δ' εὐειδὴς Σεμέλα, καὶ ἀδελφεαὶ αὐτᾶς 35
Καδμεῖαι, πολλαῖς μεμελημέναι ἡρωίναις,
Αἳ τόδε ἔργον ἔρεξαν ὀρίναντος Διονύσου,
Οὐκ ἐπιμωμητόν. μηδεὶς τὰ θεῶν ὀνόσαιτο.

COLLOQUIUM AMATORIUM Daphnidis & puellæ, Idyllium XXVII. χ. παίδων.

DAPHNIS, PUELLA.

PRUDENTEM Helenam Paris rapuit bubulcus alius:

ΟΑΡΙΣΤΥΣ Δάφνιδος καὶ * κόρης, εἰδύλλιον κζ.

ΔΑΦΝΙΣ, ΚΟΡΗ.

ΤΑΝ πινυτὰν Ἑλέναν Πάρις ἥρπασε βουκόλ@ ἄλλος·

Μᾶλλον

Μᾶλλον ἐμὶ πεῖσ' Ἑλένα τὸν βουκόλον ἄρτι φιλεῦσα.

Κόρα.

Μὴ καυχῶ σατυρίσκε· κενὸν τὸ φίλαμα λέγοντι.

Δάφνις.

Ἔστι καὶ ἐν κενεοῖσι φιλάμασιν ἁδέα τέρψις.

Κόρα.

Τὸ στόμα μευ πλύνω, καὶ ἀποπτύω τὸ φίλαμα. 5

Δάφνις.

Πλύνεις χείλεα σεῖο; δίδου πάλιν, ὄφρα φιλάσω.

Κόρα.

Καλόν σοι δαμάλας φιλέειν, οὐκ ἄζυγα κώραν.

Δάφνις.

Μὴ καυχῶ· τάχα γάρ σε παρέρχεται ὡς ὄναρ, ἥβα.

Κόρα.

Ἀσταφὶς ἀσταφίς ἐστι, καὶ οὐ ῥόδον αὖον ὀλεῖται.

Δάφνις.

Δεῦρ' ὑπὸ τὰς κοτίνους, ἵνα σοί τινα μῦθον ἐνίψω. 10

Κόρα.

Οὐκ ἐθέλω· καὶ πρίν με παρήπαφες ἁδέι μύθῳ.

Δάφνις.

Δεῦρ' ὑπὸ τὰς πτελέας, ἵν' ἐμᾶς σύριγγος ἀκούσῃς.

Κόρα.

Τὴν σαυτοῦ φρένα τέρψον· ὀιζυρὸν οὐδὲν ἀρέσκει.

Δάφνις.

Φεῦ φεῦ, τᾶς Παφίας χόλον ἅζεο καὶ σύ, κόρα.

Κόρα.

Χαιρέτω ἁ Παφία· μόνον ἵλαος Ἄρτεμις εἴη. 15

Δάφνις.

Μὴ λέγε· μὴ βάλλῃ σε, καὶ ἐς λίνον ἄφυκτον ἔλθῃς.

Κόρα.

Βαλλέτω ὡς ἐθέλει· πάλιν Ἄρτεμις ἄμμιν ἀρήγει.
Μὴ βάλλῃς τὴν χεῖρα, καὶ εἰσέτι χεῖλος ἀμύξω.

Δάφνις.

Οὐ φεύγεις τὸν Ἔρωτα, τὸν οὐ φύγε παρθένος ἄλλα.

Κόρα.

Φεύγω ναὶ τὸν Πᾶνα· σὺ δὲ ζυγὸν αἰὲν ἀείρεις. 20

Δάφνις.

Δειμαίνω μὴ δή σε κακωτέρῳ ἀνέρι δώσει.

Κόρα.

Πολλοί μ' ἐμνώοντο, νόον δ' ἐμὸν οὔτις ἕαδε.

Δάφνις.

Εἷς καὶ ἐγὼ πολλῶν, μνηστὴρ τεὸς ἐνθάδ' ἱκάνω.

Κόρα.

Καὶ τί φίλος ῥέξαιμι; γάμοι πλήθουσιν ἀνίας.

Δάφνις.

Οὐκ ὀδύνην, οὐκ ἄλγος ἔχει γάμος, ἀλλὰ χορείην. 25

Κόρα.

Ναὶ μάν φασι γυναῖκας ἑοὺς τρομέειν παρακοίτας.

Δάφνις.

Μᾶλλον ἀεὶ κρατέουσι· τίνα τρομέουσι γυναῖκες;

Κόρα.

Ὠδίνειν τρομέω· χαλεπὸν βέλος Εἰλειθυίης.

Δάφνις.

Ἀλλὰ τεὴ βασίλεια μογοστόκος Ἄρτεμίς ἐστιν.

Κόρα.

Ἀλλὰ τεκεῖν τρομέω, μὴ καὶ χρόα καλὸν ὀλέσσω. 30

Δάφνις.

Ἢν δὲ τέκῃς φίλα τέκνα, νέον φάος ὄψεαι υἱάς.

Κόρα.

Καὶ τί μοι ἕδνον ἄγεις γάμου ἄξιον, ἢν ἐπινεύσω;

Δάφνις.

Πᾶσαν τὰν ἀγέλαν, πάντ' ἄλσεα καὶ νομὸν ἑξεῖς.

Κόρα.

Ὄμνυε μὴ μετὰ λέκτρα λιπὼν ἀέκουσαν ἀπελθεῖν.

Δάφνις.

Οὐ μ' αὐτὸν τὸν Πᾶνα, καὶ ἢν ἐθέλῃς με διῶξαι. 35

Κόρα.

Τεύχεις μοι θαλάμους, τεύχεις καὶ δῶμα καὶ αὐλάς;

Magis (prudẽs) haec Helena est quae me bubulcum osculatur.

Puella.

Ne gloriare satyrisce: inane osculum esse dicunt.

Daphnis.

Est etiam in inanibus osculis dulcis voluptas.

Puella.

Lauo os meum, & osculum despuo.

Daphnis.

Lauásne labra tua? da mihi iterum vt osculer.

Puella.

Decet te vaccas osculari, non innuptam puellam.

Daphnis.

Ne superbi: statim tibi transibit, sicut somnium, pubertas.

Puella.

Quae (prius erat vua) ea passula est: & nonne rosa arescens perit?

Daphnis.

Huc veni sub oleastros, vt tibi aliquid dicam.

Puella.

Non volo: nam & antè me dulci sermone fefellisti.

Daphnis.

Huc veni sub vlmos, vt meam fistulam audias.

Puella.

Tuum animũ oblecta: mihi quod molestum est mihi placet.

Daphnis.

Heu mihi, reuerere Veneris iram & tu puella.

Puella.

Valeat Venus: tantùm Diana sit mihi placata.

Daphnis.

Ne hoc dixeris, ne te feriat, et in laqueũ ineuitabilẽ incidas.

Puella.

Feriat vt voluerit, rursum Diana nobis auxilietur.
Ne mihi inycias manum. etiam adhuc labrum tibi laniabo.

Daphnis.

Non effugies Amorem, quem non effugit puella (vlla) alia.

Puella.

Effugio per Pana: tu verò iugum semper attollis.

Daphnis.

Metuo ne te deteriori viro tradat (Amor)

Puella.

Multi meas nuptias ambiebãt, sed nulli animo meo placet.

Daphnis.

Et ego vnus ex multis procus tuus huc venio.

Puella.

Quid autem faciam amice? nuptiae plenae sunt molestiarum.

Daphnis.

Non dolorem, non maestitiam afferunt nuptiae, sed choream.

Puella.

Certè dicunt mulieres suos maritos metuere.

Daphnis.

Immo potius dominantur: quem (enim) metuunt mulieres?

Puella.

A pariendi doloribus mihi metuo: grave vulnus est Lucina.

Daphnis.

Verùm regina tua Diana obstetricatrix est.

Puella.

Sed parere horreo, ne & pulchram formam amittam.

Daphnis.

Si verò pepereris charos liberos, nouã lucem videbis filiorũ.

Puella.

Sed quam mihi dotem affers, nuptiis dignam, si annuero?

Daphnis.

Vniuersum gregem, omnia nemora & pascua habebis.

Puella.

Iura igitur, ne post concubitum inuitam relinquens abeas.

Daphnis.

Non, per ipsum Pana, si modò me sequi voles.

Puella.

Extrues mihi thalamos, extrues & domum, & stabula?

Daphnis.

Extruā tibi thalamos: hos pulchros uniū greges ego pasco.

Puella.

Patri autem seni quidnam quem sermonem dicam?

Daphnis.

Probabit connubium tuum, ubi meum nomen audierit.

Puella.

Dic nomen illud tuum. nam & nomen sæpe delectat.

Daphnis.

Daphnis ego sū: Lycidas verò mihi pater est, mater Nomaea.

Puella.

Ex bene natis (ortus es) sed non te sum deterior.

Daphnis.

Neque summè (es) honorata. pater enim tibi est Menalcas.

Puella.

Ostende mihi tuum nemus, ubi tuum est stabulum.

Daphnis.

Veni: vide ut florent meæ proceræ cupressi.

Puella.

γρ. βίσκεσθε. *Capellæ meæ pascimini (interim) pastoris opera inspiciam.*

Daphnis.

γρ. νέμεσθε. *Tauri bene pascimini, ut nemora virgini ostendam.*

Puella.

Quid facis satyrisce? quid mamillas intus tetigisti?

Daphnis.

Mala tua primùm hæc pubescentia cognoscam.

Puella.

Torpeo per Pana: manum tuam rursum extrahe.

Daphnis.

Bono animo esto mea puella: quid mihi horruisti? quantum es timida!

Puella.

Conjicis me in sordes, & vestes pulchras contaminas.

Daphnis.

At pellem mollem vestibus tuis ecce substerno.

Puella.

Hei mihi, & mitram amouisti. quare verò soluisti?

Daphnis.

Veneri primum hoc ego donum offeram.

Puella.

Expecta miser. fortasse aliquis tibi superuenit: strepitū audio.

Daphnis.

Inter se colloquuntur de nuptiis tuis cupressi.

Puella.

Amiculum mihi lacerum fecisti: sumque nuda.

Daphnis.

Aliud amiculum tuo maius tibi dabo.

Puella.

Ais te mihi omnia daturum esse. fortasse autē postea ne salē quidem dederis.

Daphnis.

Utinam ipsam possem etiam animam immittere.

Puella.

γρ. σὺ δ' ἐρημας οὐκέτι. *O Diana, ne succense: tua illa solitaria non amplius fidelis (tibi est)*

Daphnis.

Mactabo vitulam Amori, & ipsi bouem Veneri.

Puella.

Virgo huc veni, mulier verò domum redibo.

Daphnis.

Imò mulier mater, liberorum nutrix, non amplius puella.
Dum illi florentibus fruentes membris,
Inter se blande susurrabant, consurgit furtiuum cubile.
Ipsaq; quum surrexisset, ibat ad oues pascendas,
Oculis verecundans: cor autem illi intus gestiebat.
Ille autem ad armenta boum concubitu lætus (abibat.)

COLUS, Idyllium XXVIII.

GLAUCÆ, ô colus, amica lanificij donum Mineruæ,
Matronis domum augentibus: mens est tua compos:

Δάφνις.

Τεύχω σοι θαλάμους, τὰ δὲ πάντα καλὰ νεμείω.

Κόρα.

Πατρὶ δὲ γηραλέῳ τίνα κεν τίνα μῦθον ἐνίψω;

Δάφνις.

Αἰνήσει σέο λέκτρον, ἐπὴν ἐμὸν οὔνομ' ἀκούσῃ.

Κόρα.

Οὔνομα σὸν λέγε τῆνο· καὶ οὔνομα πολλάκι τέρπει. 40

Δάφνις.

Δάφνις ἐγὼ, Λυκίδας δὲ πατὴρ, μήτηρ δὲ Νομαίη.

Κόρα.

Ἐξ εὐηγενέων· ἀλλ' οὐ σέθεν εἰμὶ χερείων.

Δάφνις.

Οὐδ' ἄκρα τιμήεσσα· πατὴρ δέ σοι ἐστὶ Μενάλκας.

Κόρα.

Δεῖξον ἐμοὶ σέθεν ἄλσος· ὅπῃ σέθεν ἵσταται αὖλις.

Δάφνις.

Δεῦρ' ἴδε πῶς ἀνθεῦσιν ἐμαὶ ῥαδιναὶ κυπάρισσοι. 45

Κόρα.

Αἶγες ἐμαὶ* βόσκεσθε· τὰ βουκόλω ἔργα νοήσω.

Δάφνις.

Ταῦροι καλὰ* νέμεσθ', ἵνα παρθένῳ ἄλσεα δείξω.

Κόρα.

Τί ῥέζεις σατυρίσκε; τί δ' ἔνδοθεν ἥψαο μαζῶν;

Δάφνις.

Μᾶλα τεὰ πρώτιστα τάδε χνοάοντα διδάξω.

Κόρα.

Ναρκῶ ναὶ τὸν Πᾶνα· τεὴν πάλιν ἔξελε χεῖρα. 50

Δάφνις.

Θάρσει κώρα φίλα· τί μοι ἔτρεμες; ὡς μάλα δειλά.

Κόρα.

Βάλλεις εἰς ἀμάρας με, καὶ εἵματα καλὰ μιαίνεις.

Δάφνις.

Ἀλλ' ὑπὸ σοὺς πέπλους ἁπαλὸν νάκος ἠνίδε βάλλω.

Κόρα.

Φεῦ, φεῦ, καὶ τὰν μίτραν ἀπέσχισας. ἐς τί δ' ἔλυσας;

Δάφνις.

Τᾷ Παφίᾳ πρώτιστον ἐγὼ τόδε δῶρον ὀπάζω. 55

Κόρα.

Μίμνε τάλας. τάχα τίς τοι ἐπέρχεται· ἦχον ἀκούω.

Δάφνις.

Ἀλλήλαις λαλέοντι τεὸν γάμον αἱ κυπάρισσοι.

Κόρα.

Τὰμ πέχονον ποίησας ἐμὰν ῥάκος· εἰμὶ δὲ γυμνά.

Δάφνις.

Ἄλλαν ἀμπεχόναν τᾶς σᾶς τοι μείζονα δωσῶ.

Κόρα.

Φῂς μοι πάντα δόμεν· τάχα δ' ὕστερον οὐδ' ἅλα δοίης. 60

Δάφνις.

Αἴθ' αὐτὰν δυναίμαν καὶ τὰν ψυχὰν ἐπιβάλλειν.

Κόρα.

Ἄρτεμι μὴ νεμέσα.* σὺ ἐρημαίας οὐκέτι πιστή.

Δάφνις.

Ῥέξω πόρτιν Ἔρωτι, καὶ αὐτᾷ βοῦν Ἀφροδίτᾳ.

Κόρα.

Παρθένος ἔνθα βέβηκα, γυνὴ δ' εἰς οἶκον ἀφέρψω.

Δάφνις.

Ἀλλὰ γυνὴ μάτηρ, τεκέων τροφὸς, οὐκέτι κώρα. 65

Ὣς οἱ μὲν χλοεροῖσιν ἰαινόμενοι μελέεσσιν,
Ἀλλήλοις ψιθύριζον, ἀνίστατο φώριος εὐνά·
Χἁ μὲν, ἀνεγρομένα διέστιχε μᾶλα νομεύειν,
Ὄμμασιν αἰδομένα, κραδίη δέ οἱ ἔνδον ἰάνθη·
Ὃς δ', ἐπὶ ταυρείας ἀγέλας, κεχαρημένος ᾔει. 70

ΗΛΑΚΑΤΑ, εἰδύλλιον κη.

ΓΛΑΥΚΑΣ ὦ φιλέριθ' ἀλακάτα δῶρον Ἀθανάας,
Γυναιξὶ νόος οἰκωφελίαισιν ἐπάβολος·

Θαρσεῦ'

Θαρσεῦσ' ἄμμιν ὑμάρτει πόλιν ἐς Νείλεω ἀγλαάν,
Ὄππα Κύπριδος ἱρὸν καλάμω χλωρὸν ὑπ' ἀπάλω.
Τυίδε γὰρ πλόον εὐάνεμον αἰτεύμεθα πὰρ Διός, 5
Ὄππως ξεῖνον ἐμὸν τέρψομ' ἴδων κἀντιφιλήσομαι
Νικίαν, Χαρίτων ἱμεροφώνων ἱερὸν φυτόν.
Καί σε τὰν ἐλέφαντος πολυμόχθω γεγενημέναν,
Δῶρον Νικιάας εἰς ἀλόχω χέρας ὀπάσσομεν.
Σὺν τᾷ πολλὰ μὲν ἔργ' ἐκτελέσεις ἀνδρείοις πέπλοις, 10
Πολλὰ δ' οἷα γυναῖκες φορέοισ' ὑδάτινα βράκη.
Δὶς γὰρ ματέρες ἀρνῶν μαλακοὶ ἐν βοτάνᾳ πόκοις
Πέξαιντ' αὐτοετεί, Θευγενίδος γ' ἕνεκ' εὐσφύρω.
Οὕτως ἀνυσίεργος. φιλέει δ' ὅσσα σαόφρονες.
Οὐ γὰρ εἰς ἀκίρας οὐδ' ἐς ἀέργω κεν ἐβαλλόμαν 15
Ὀπάσσαι σὲ δόμως, ἀμετέρας ἔσσαν ἀπὸ χθονός.
Καὶ γάρ τοι πατρὶς ἃν ὠξ Ἐφύρας κτίσσε ποτ' Ἀρχίας,
Νάσω Τρινακρίας μυελόν, ἀνδρῶν δοκίμων πόλιν.
Νῦν μὰν οἶκον ἔχοισ' ἀνέρος ὃς πόλλ' ἐδάη σοφὰ
Ἀνθρώποισι νόσως φάρμακα λυγρὰς ἀπαλαλκέμεν, 20
Οἰκήσεις κατὰ Μίλατον ἐραννὰν μετ' Ἰαόνων,
Ὡς εὐαλάκατος Θεύγενις ἐν δαμότισι πέλῃ,
Καί οἱ μνᾶστιν ἀεὶ τῶ φιλαοίδω παρέχῃς ξένω.
Κεῖνο γάρ τις ἐρεῖ τῶπος, ἰδών σ', ἦ μεγάλα χάρις
Δώρῳ ξὺν ὀλίγῳ. πάντα δὲ τιμᾶντα τὰ πὰρ φίλων. 25

Confidens sequere nos in illustrem vrbem Nelei,
Vbi Veneris delubrum est viride sub arundineto tenero.
Eò enim nauigationem prosperam petimus à Ioue,
Vt hospitem meum oblectem videns, & vicissim oblecter
Niciam, Gratiarum suaueloquentium sacram stirpem.
Téque ex elaborato ebore factam,
Munus in coniugis Niciæ manus præbebimus.
Cum ea multa opera perficies ad viriles vestes (pertinentia) γρ. ἀνδρείοις
Multa & ad braccas quas mulieres gestant, aquatiles.
Bis enim matres agnorum mollem in pascuis lanam (talis.
Todētur eodē anno, propter Theugenidem, quæ pulchris est
Adeo illa operosa est, amat q́, ea quæ (matrona) sapientes.
Neque enim in ignauam aut otiosam decreui
Te dare domum, existentem ex nostra terra.
Etenim tibi patria est ea q̄ cōdidit olim Archias Ephyræus,
Insula Trinacriæ medullam, præstantium virorum vrbem.
Nunc sanè domum tenens viri qui multa nouit salutaria
Remedia ad arcendos ab hominibus tristes morbos,
Habitabis in Mileto amabili inter Ionas,
Vt pulchram colum habens Theugenis sit inter populares,
Et illi memoriā hospitis carminum amantis semper renoues.
Hoc.n. quis aliquādo dicet se aspiciēs. Certè magna gratia
Exiguo muneri adest. omnia verò honorem merentur quæ
(veniunt) ab amicis.

ΠΑΙΔΙΚΑ, εἰδύλλιον κθ.

Οἶνος ὦ φίλε παῖ λέγεται καὶ ἀλάθεα·
Κἄμμες χρὴ μεθύοντας ἀλαθέας ἔμμεναι.
Κἠγὼ μὲν τὰ φρενῶν ἐρέω κέατ' ἐν μυχῷ.
Οὐχ ὅλας φιλέειν μ' ἐθέλησθ' ἀπὸ καρδίας,
Γινώσκω. τὸ γὰρ ἅμισυ τᾶς ζοΐας ἔχω, 5
Ζᾷ τὰν σὰν ἰδέαν, τὸ δὲ λοιπὸν ἀπώλετο.
Χὤταν μὲν σὺ θέλῃς, μακάρεσσιν ἴσαν ἄγω
Ἀμέραν· ὅτα δ' οὐκ ἐθέλῃς τύ, μάλ' ἐν σκότῳ.
Πῶς ταῦτ' ἄρμενα, τὸν φιλέοντ' ἀνίαις διδῶν;
Ἀλλ' εἴ μοί τι πίθοιο, νέος προγενεστέρῳ, 10
Τῷ κε λώϊον αὐτὸς ἔχων ἔμ' ἐπαινέσαις.
Ποίησαι καλιὰν μίαν εἰν ἑνὶ δενδρίῳ,
Ὅππα μηδὲν ἀπίξεται ἄγριον ἑρπετόν.
Νῦν δὲ τῶδε μὲν ἄματος ἄλλον ἔχεις κλάδον,
Ἄλλον δ' αὔριον, ἐξ ἑτέρω δ' ἕτερον ματεῖς. 15
Καὶ μέν σεῦ τὸ καλόν τις ἰδὼν ῥέθος αἰνέσαι,
Τῷ δ' εὐθὺς πλέον ἢ τριέτης ἐγένευ φίλος,
Τὸν πρᾶτον δὲ φιλεῦντα, τριταῖον ἔθηκαο,
Ἀνδρῶν τῶν ὑπερηνορέων δοκέεις πνέειν.
Φίλει δ', ἄς κε ζώῃς, τὸν ὅμοιον ἔχειν ἀεί. 20
Αἰ γὰρ ὧδε ποιῇς, ἀγαθὸς μὲν ἀκούσεαι
Ἐξ ἀστῶν. ὁ δέ τοι ἔρος οὐ χαλεπῶς ἔχοι,
Ὃς ἀνδρῶν φρένας εὐμαρέως ὑποδάμναται,
Κἠμὲ μαλθακὸν ἐξεπόνασε σιδάρεον·
Ἀλλὰ πρὸς ἁπαλῶ στόματός σε πεδέρχομαι. 25

AMORES, Idyllium XXIX.

VINVM, ô chare puer, (vt prouerbio dicitur) & ve-(ritas
Nos quoque ebrios oportet veraces esse.
Egóque ea dicam quæ in angulo pectoris condita sunt.
Non integro me pectore voluisti amare,
Intelligo. nam hoc dimidium vitæ quod habeo,
Viuit per tuam formam, reliquum interijt.
Et quum tu volueris, dijs immortalibus similem agam
Vitam: quum autem nolueris tu, valde in tenebris.
Quomodo hæc congruunt, amantem molestia afficere?
At si mihi obtemperares, iuuenis seniori,
Tunc & tibi melius quum esset, me laudares.
Fac nidum vnum vna in arbore,
Quò nullum accedat sæuum reptile:
Nunc verò hodie alium tenes ramum,
Cras alium, & alium post alium requiris:
Et quidē aliquis faciem tuam pulchram aspiciēs laudauerit γρ. Καί μοι
Huic statim amicus factus es plusquam triennis:
Primum verò amantem tertio loco posuisti.
Virorum superborum (more) videris spirare.
Ama, vt viuas, consimilem semper habere.
Hoc si feceris, bene audies
Apud ciues: & amor tibi iste non molestus erit,
Qui virorum mentes facilè superat,
Et me ex ferreo mollem fecit.
Verùm circa teneram os te amplector.

ΕΙΣ ΝΕΚΡΟΝ ἈΔΩΝΙΝ, εἰδύλλιον λ.

Ἄδωνιν ἡ Κυθήρη
Ὡς εἶδε νεκρὸν ἤδη,
Στυγνὰν ἔχοντα χαίταν,
Ὠχράν τε τὴν παρειάν,
Ἄγειν τὸν ὗν πρὸς αὐτὴν 5
Ἔταξε τὼς Ἔρωτας.
Οἱ δ' εὐθέως ποτανοὶ
Πᾶσαν δραμόντες ὕλαν,
Στυγνὸν τὸν ὗν ἀνεῦρον,
Δῆσάν τε κἀπέδησαν· 10
Χὠ μὲν βρόχῳ καθάψας,
Ἔσυρεν αἰχμάλωτον·
Ὁ δ' ἐξόπισθ' ἐλαύνων
Ἔτυπτε τοῖσι τόξοις.

IN MORTVVM ADONIN, Idyllium XXX.

ADONIN Cytherea
Vt vidit iam mortuum,
Horridam habentem comam,
Et pallidas genas,
Ducere ad se aprum
Iussit Amores.
Illi vero statim (vtpote) volucres
Per omnem currentes syluam,
Tristem suem inuenerunt,
Et vinxerunt, atque alligarunt;
Et vnus quidem (illorum) laqueo quum astrinxisset,
Trahebat captiuum:
Alter à tergo impellens
Percutiebat arcu.

Fera autem incedebat timidè:
Metuebat enim Venerem.
Hanc verò dixit Venus,
Omnium pessima bestiarum,
Túne istud femur lasisti?
Tun' meum virum percussisti?
Fera autem sic dixit,
Iuro tibi Venus,
Per ipsam te, & virum,
Et ista mea vincula,
Et hosce venatores,
Tuum formosum virum
Non volebam ferire:
Sed velut simulachrum aspexi,
Et non ferens incendium (amoris)
Femur quod illi nudum erat,
Insano furore osculari cupiebam,
Idque mihi nocuit.
Hos igitur accipiens (dentes) Venus,
Hos puni, excide.
Quid enim gero supervacaneos
Amatorios dentes?
Et hoc si munus tibi sufficit,
Etiam ista mea labra.
Huius autem misertae est Venus,
Et dixit Amoribus
Vt vincula illi soluerent.
Ex eo tempore Venerem sequebatur,
Neque in sylvam rediit:
Et accedens ad ignem,
Exussit amores (amatorios dentes.)

Ὁ θὴρ δ' ἔβαινε δειλῶς· 15
Φοβεῖτο γὰρ Κυθήρην.
Τῷ δ' εἶπεν Ἀφροδίτα,
Πάντων κάκιστε θηρῶν
Σὺ τόνδε μηρὸν ἴψω;
Σύ μου τὸν ἄνδρ' ἔτυψας; 20
Ὁ θὴρ δ' ἔλεξεν ὧδε,
Ὄμνυμί σοι Κυθήρη
Αὐτήν σε, καὶ τὸν ἄνδρα,
Καὶ ταῦτά μου τὰ δεσμὰ,
Καὶ τούσδε τοὺς κυναγούς, 25
Τὸν ἄνδρα τὸν καλόν σου
Οὐκ ἤθελον πατάξαι·
Ἀλλ' ὡς ἄγαλμ' ἐσεῖδον,
Καὶ ὡς φέρων τὸ καῦμα,
Γυμνὸν τὸν εἶχε μηρὸν, 30
Ἐμαινόμαν φιλᾶσαι,
Καί μευ κατεσίναζε.
Τούτους λαβοῖσα Κύπρι,
Τούτους κόλαζε, τέμνε.
Τί γὰρ φέρω περισσοὺς 35
Ἐρωτικοὺς ὀδόντας;
Εἰ δ' οὐχὶ σοι τάδ' ἀρκεῖ,
Καὶ ταῦτ' ἐμοῦ τὰ χείλη.
Τὸν δ' ἠλέησε Κύπρις,
Εἶπέν τε τοῖς Ἔρωσι 40
Τὰ δεσμά οἱ 'πιλῦσαι.
Ἐκ τοῦδ' ἐπηκολούθει,
Καὶ ὕλαν ἐς ἔβαινε·
Καὶ τῷ πυρὶ προσελθὼν
Ἔκαιε τοὺς ἔρωτας. 45

THEOCRITI SYRACVSII Epigrammata.

γρ. κατὰ ἀγρῶς.

ROS Æ illa roscida, & densum illud
Serpyllum dicatum est Heliconiadibus (Musis)
At nigra folia habentes lauri, tibi, ô Pythie Apollo:
Delphica enim petra hos te ornauit.
Aram autem cruentabit cornutus hircus iste villosus,
Terebinthi comedens vltimum ramum.

ALIVD.

Daphnis ille candidus, ille qui pulchra fistula modulabatur
Bucolicos hymnos, hæc dedicauit Pani.
Tres tibias, pedum, acutum iaculum,
Pellem ceruinam, & peram qua olim poma ferebat.

ALIVD.

Dormis in solo foliis constrato, ô Daphni, corpus defessum
Quieti dans: furcula. v. nuper cõpacta (sunt) in montibus.
Venatur te Pan, & Priapus qui croceam
Hederam pulchro capiti circumligatam habet,
Antrum ingredientes vnanimes. Verum tu fuge,
Fuge (inquam, deserens somni soporem nutantem.

ALIVD.

Per illum vicum vbi quercus (sunt) ô caprarie, deflectens,
Ficulneam inuenies recens sculptam statuam,
Tripedem, cum ipso cortice, sine auribus. Sed Priapo
Generatori possibile (est) Veneris opera perficere,
Ædes autem sacra pulchrè circumcurrit, & perenne
Fluentum è saxis vndique viret
Lauris & myrtis, & odorata cupresso,
Vbi circumcirca diffusa est racemosa cum capreolis
Vitis: verna autem stridulis cantibus
Merulæ modulantur variè sonora carmina.
Flaua luscinia sibilis ex aduerso canunt,

γρ. λᾶοι δ' ἀνεφεῖ.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΤΟΥ ΣΥΡΑΚΟΥσίου ἐπιγράμματα.

ΤΑ ῥόδα τὰ δροσόεντα, καὶ ἁ* κατάπυκνος ἐκείνα
Ἕρπυλλος κεῖται ταῖς Ἑλικωνιάσι.
Ταὶ δὲ μελάμφυλλοι δάφναι τὶν Πύθιε Παιάν,
Δελφὶς ἐπεὶ πέτρα τοῦτό τοι ἀγλάισε.
Βωμὸν δ' αἱμάξει κεραὸς τράγος οὗτος ὁ μαλλὸς, 5
Τερμίνθου τρώγων ἔσχατον ἀκρέμονα.

ΑΛΛΟ.

Δάφνις ὁ λευκόχρως, ὁ καλᾷ σύριγγι μελίσδων
Βουκολικοὺς ὕμνους, ἄνθετο Πανὶ τάδε·
Τοὺς τρητοὺς δόνακας, τὸ λαγωβόλον, ὀξὺν ἄκοντα,
Νεβρίδα, τὰν πήραν ᾇ ποκ' ἐμαλοφόρει.

ΑΛΛΟ.

Εὕδεις φυλλοστρῶτι πέδῳ Δάφνι, σῶμα κεκμακὸς
Ἀμπαύων· στάλικες δ' ἀρτιπαγεῖς ἀν' ὄρη.
Ἀγρεύει δέ τυ Πὰν, καὶ ὁ τὸν κροκόεντα Πρίηπος
Κισσὸν ἐφ' ἱμερτῷ κρατὶ καθαπτόμενος,
Ἄντρον ἔσω στείχοντες ὁμόρροθοι. ἀλλὰ τὺ φεῦγε, 5
Φεῦγε μεθεὶς ὕπνου κῶμα καταγρόμενον.

ΑΛΛΟ.

Τήναν τὰν λαύραν τόθι αἱ δρύες αἰπόλε κάμψας,
Σύκινον εὑρήσεις ἀρτιγλυφὲς ξόανον,
Τρισκελὲς, αὐτόφλοιον, ἀνούατον· ἀλλὰ φάλητι
Παιδογόνῳ δυνατὸν Κύπριδος ἔργα τελεῖν.
Σακὸς δ' εὖ ἱερὸς περιδέδρομεν, ἀέναον δὲ 5
Ῥεῖθρον ἀπὸ σπιλάδων πάντοθι τηλεθάει
Δάφναις καὶ μύρτοισι καὶ εὐώδει κυπαρίσσῳ,
Ἔνθα πέριξ κέχυται βοτρυόπαις ἕλιξ
Ἄμπελος· εἰαρινοὶ δὲ λιγυφθόγγοισιν ἀοιδαῖς
Κόσσυφοι ἀχεῦσι ποικιλότραυλα μέλη. 10
Ξουθαὶ ἀηδονίδες μινυρίσμασιν ἀνταχεῦσι,

Μέλπουσιν στόμασιν τὰν μελίγηρυν ὄπα.
Ἕζεο δὴ τοίνυν, καὶ τῷ χαρίεντι Πριήπῳ
Εὔχε' ἀποστέρξαι τοὺς Δάφνιδός με πόθους·
Κεὐθὺς ἐπιρρέξειν χίμαρον καλόν. ἢν δ' ἀνανεύσῃ,
Τοῦδε τυχὼν ἐθέλω τρισσὰ θύη τελέσαι.
Ῥέξω γὰρ δαμάλαν, λάσιον τράγον, ἄρνα τὸν ἴσχω
Σακίταν. ἀΐοι δ' εὐμενέως ὁ θεός.

Cantantes gutture suauissimum sonum.
Sede igitur diue, & amabilem Priapum
Precare, ut ego possim renuntiare Daphnidis amoribus:
Et mox sacrificaturum me pulchrum caprum. at si abnuerit,
Hoc adeptus volo tres hostias offerre. (habeo
Sacrificabo enim iuuencam, hirsutum hircum, agnum quem
Stabularium. audiat autem beneuole deus.

ΑΛΛΟ.

Λῇς ποτὶ τᾶν Νυμφᾶν διδύμοις αὐλοῖσιν ἀεῖσαι
Ἁδύ τί μοι; κἠγὼ πακτίδ' ἀειράμενος
Ἀρξεῦμαί τι κρέκειν· ὁ δὲ βουκόλος ἅμμιγα θελξεῖ
Δάφνις, κηροδέτῳ πνεύματι μελπόμενος.
Ἐγγὺς δὲ στάντες λασίας δρυὸς ἄντρου ὄπισθεν,
Πᾶνα τὸν αἰγιβάταν ὀρφανίσωμεν ὕπνου.

ALIVD.

Visne, per nymphas, duplicibus tibiis cantare
Suaue aliquid mihi? & ego pectidem sumens
Incipiam aliquid sonare: bubulcus autem simul oblectabit
Daphnis, cera compactis, spiritu (i. fistula) modulans.
Stantes verò prope hirsutam quercum post antrum,
Pana caprarum priuauerimus somno.

ΑΛΛΟ.

Ἀδείλαιε τὺ Θύρσι, τί τὸ πλέον, εἰ κατατάξεις
Δάκρυσι διγλήνους ὦπας ὀδυρόμενος;
Οἴχεται ἁ χίμαρος, τὸ καλὸν τέκος, οἴχετ' ἐς ᾅδαν·
Τραχὺς γὰρ χαλαῖς ἀμφεπίαξε λύκος.
Αἱ δὲ κύνες κλαγγεῦντι· τί τὸ πλέον, ἁνίκα τήνας
Ὀστίον οὐδὲ τέφρα λείπεται οἰχομένας;

ALIVD.

Ah miser tu Thyrsi, quid proderit si contabefacias
Lacrymis geminos oculos lugendo?
Abijt capella, praeclara soboles, abijt ad inferos:
Nam durus vnguibus (eam) comprehendit lupus.
Canes verò clamant: quid prodest, quum illius
Nec os (quidem) neque cinis relictus sit abeuntis?

ΕΙΣ ἄγαλμα Ἀσκληπιοῦ.

Ἦλθε καὶ ἐς Μίλητον ὁ τοῦ Παιῶνος υἱός,
Ἰητῆρι νόσων ἀνδρὶ συνοισόμενος
Νικίᾳ, ὅς μιν ἐπ' ἦμαρ ἀεὶ θυέεσσιν ἱκνεῖται,
Καὶ τόδ' ἀπ' εὐώδους γλύψατ' ἄγαλμα κέδρου,
Ἠετίωνι χάριν γλαφυρᾶς χερὸς ἄκρον ὑποστάς
Μισθόν· ὁ δ' ἐς ἔργον πᾶσαν ἀφῆκε τέχναν.

IN statuam Aesculapij.

Venit & Miletum Paeonis filius,
Cum viro sanatore morborum conuersaturus
Nicia: qui ipsum quotidie semper sacrificiis adit,
Et illud ex odorata sculpsit (ei) simulachrum cedro,
Eetioni propter scitam manum magnum pollicitus
Praemium: ille verò ad opus omne suum contulit artificium.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ Ὄρθωνος.

Ξεῖνε, Συρακόσιός τοι ἀνὴρ τόδ' ἐφίεται Ὄρθων,
Χειμερίας μεθύων μηδαμὰ νυκτὸς ἴοις.
Καὶ γὰρ ἐγὼ τοιοῦτον ἔχω πότμον· ἀντὶ δὲ πολλᾶς
Πατρίδος ὀθνείαν κεῖμαι ἑσσάμενος.

EPITAPHIVM Orthonis.

Hospes, Syracusanus vir Orthon hoc tibi praecipit,
Hyberna nocte ebrius ne iter facias.
Nam ego talem habeo interitum: & pro magna
Patria (mea) peregrina (terra) iaceo coopertus.

ΑΛΛΟ.

Ἄνθρωπε, ζωῆς περιφείδεο, μηδὲ παρ' ὥραν
Ναυτίλος ἴσθι· καὶ ὣς οὐ πολὺς ἀνδρὶ βίος.

ALIVD.

O homo, vitae parce, neque praeter anni tempus
Nauta sis: quia non est magna homini vita.

ΕΙΣ ἄγαλμα Μουσῶν.

Ὑμῖν τοῦτο θεαὶ κεχαρισμένον ἐννέα πάσαις
Τὤγαλμα Ξενοκλῆς θῆκε τὸ μαρμάρινον,
Μουσικὸς, οὐχ ἑτέρως τις ἐρεῖ. σοφίῃ δ' ἐπὶ τῇδε
Αἶνον ἔχων, Μουσέων οὐκ ἐπιλανθάνεται.

IN simulachrum Musarum.

Vobis hoc, ô deae, gratum nouem omnibus
Simulachrum Xenocles erexit marmoreum,
Musicus: non aliter quispiam dicet. & propter hanc scientiã
Laudem habens, Musarum non obliuiscitur.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ Εὐσθένους τοῦ φυσιογνώμονος.

Εὐσθένεός τὸ μνῆμα. φυσιογνώμων ὁ σοφιστής,
Δεινὸς ἀπ' ὀφθαλμοῦ καὶ τὸ νόημα μαθεῖν.
Εὖ μιν ἔθαψαν ἑταῖροι ἐπὶ ξείνης ξένον ὄντα·
Χ' ὑμνοθέτης αὐτοῖσι δαιμονίως φίλος ἦν.
Πάντων ὧν ἐπέοικεν ἔχει τεθνεὼς ὁ σοφιστής,
Καίπερ ἄκικυς ἐὼν εἶχ' ἄρα κηδεμόνας.

EPITAPHIVM Eusthenis physiognomonis.

Eusthenis hoc (est) monumẽtũ: physiognomõ (est) philosophus,
Peritus ex oculo mentem etiam cognoscere.
Honestè ipsum sepelierunt socij in peregrina (terra) peregri-
Et poeta ipsis mirè gratus erat. (num existentem,
Omnia quae par est habet mortuus philosophus. (rere,
Quãuis nihil virili habẽs. habuit ergo qui curã sui gere-

ΕΙΣ τρίποδα τοῦ Διονύσου, ὑπὸ Δημοτέλους.

Δημοτέλης ὁ χορηγός, ὁ τὸν τρίποδ' ὦ Διόνυσε,
Καὶ σὲ τὸν ἥδιστον θεῶν μακάρων ἀναθείς,
Μέτριος ἦν ἐν πᾶσι, χορῷ δ' ἐκτήσατο νίκαν
Ἀνδρῶν, καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ προσῆκον ὁρῶν.

IN tripodem Baccho dedicatum, nomine Demotelis.

Demoteles choragus, qui tripodem, ô Bacche,
Et te iucundissimum deorum beatorum consecrauit,
Moderatus erat in omnibus: in chorea .v. obtinuit victoriam
Virorum, & quod pulchrum & quod decens (est) videns.

ΕΙΣ ἄγαλμα τῆς οὐρανίας Ἀφροδίτης.

Ἡ Κύπρις οὐ πάνδημος, ἱλάσκεο τὴν θεὸν εἰπὼν
Οὐρανίαν, ἁγνῆς ἄνθεμα Χρυσογόνης
Οἴκῳ ἐν Ἀμφικλέους, ᾧ καὶ τέκνα καὶ βίον εἶχε

IN simulachrum coelestis Veneris.

Venus ista non (est) vulgaris: propitiã redde deã, vocãs (eã)
Coelestem, castae donarium Chrysogonae
In domo Amphiclis, cum quo & liberos & vitam habuit

Communem. semper autem ipsis melius quotannis erat.
A te incipientibus, ô veneranda, nam dum curant
Immortales ipsi plus habent mortales.

Ευωστ' αἰεὶ δέ σφιν λώϊον εἰς ἔτος ἦν.
Ἐκ σέθεν ἀρχομένοις ὦ πότνια, καὶ θνητοὶ γὰρ
Ἀθανάτων αὐτοὶ πλεῖον ἔχουσι βροτοί.

EPITAPHIVM Eurymedontis.

Paruulum filium reliquisti, & tu ipse etiam in flore ætatis
O Eurymedon hoc sepulchrum mortuus obtinuisti.
Tibi quidem sedes (est) inter diuinos viros, hunc autem ciues
Honorabunt, patris memores vtpote boni.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ Εὐρυμέδοντος.

Νήπιον υἱὸν ἔλειπες, ἐν ἁλικίᾳ δὲ καὶ αὐτὸς
Εὐρύμεδον τύμβου τοῦδε θανὼν ἔτυχες.
Σοὶ μὲν ἕδρα θείοισι μετ' ἀνδράσι· τὸν δὲ πολῖται
Τιμασεῦντι, πατρὸς μνώμενοι ὡς ἀγαθοῦ.

IN Idem.

Cognoscam siquid amplius bonis (viris) tribuas, an etiã im-
A te, ô viator, itidem equalem habet (honorem) (probus
Salueat iste tumulus, inquies: nam Eurymedontis
Iacet sacrum leuis super caput.

ΕΙΣ τὸ αὐτό.

Γνώσομαι εἴ τι νέμεις ἀγαθοῖς πλέον, ἢ καὶ ὁ δειλὸς
Ἐκ σέθεν ὡσαύτως ἶσον ὁδοιπόρ' ἔχει.
Χαιρέτω οὗτος ὁ τύμβος, ἐρεῖς, ἐπεὶ Εὐρυμέδοντος
Κεῖται τᾶς ἱερᾶς κοῦφος ὑπὲρ κεφαλᾶς.

IN Anacreontis statuam.

Contemplare statuam hanc ô hospes
Diligenter, & dic, quum domum redieris,
Anacreontis simulachrum vidi in Teo,
(Excellentis) si quid antiquorum poetarum præstans fuit.
Addens verò quòd iuuenibus delectabatur,
Dices verè totum virum.

ΕΙΣ Ἀνακρέοντος ἀνδριάντα.

Θᾶσαι τὸν ἀνδριάντα τοῦτον ὦ ξένε
Σπουδᾷ, καὶ λέγ', ἐπὰν ἐς οἶκον ἔλθῃς,
Ἀνακρέοντος εἰκόν' εἶδον ἐν Τέῳ,
Τῶν πρόσθ' εἴ τι περισσὸν ᾠδοποιῶν.
Προσθεὶς δὲ χὤτι τοῖς νέοισιν ἅδετο,
Ἐρεῖς ἀτρεκέως ὅλον τὸν ἄνδρα.

IN Epicharmum.

Et vox Dorica (est) & vir qui comœdiam
Inuenit (est) Epicharmus.
O Bacche, æneum ipsum pro vero
Tibi hic dicarunt.
Quem Syracusis collocarunt in pregrandi ciuitate,
Vt virum ciuem (decet)
Aceruum enim habebat verũ vtilium iis qui memores erant
Rependere mercedem.
Multa enim ad vitam pueros docuit vtilia:
Magna gratia illi (habenda est.)

ΕΙΣ Ἐπίχαρμον.

Ἅ τε φωνὰ Δώριος, χὠνὴρ ὁ τὰν κωμῳδίαν
Εὑρὼν Ἐπίχαρμος.
Ὦ Βάκχε, χάλκεόν νιν ἀντ' ἀλαθινοῦ
Τὶν ὧδ' ἀνέθηκαν.
Τοὶ Συρακούσσαις ἐνίδρυνται πελωρίστᾳ πόλει
Οἷ' ἀνδρὶ πολίτᾳ.
Σωρὸν γὰρ εἶχε χρημάτων μεμναμένοις
Τέλειν ἐπίχειρα.
Πολλὰ γὰρ ποττὰν ζόαν τοῖς παισὶν εἶπε χρήσιμα·
Μεγάλα χάρις αὐτῷ.

EPITAPHIVM CLITÆ, nutricis Medei.

Paruulus istud struxit Threissæ
Medeus monumentum in via, & inscripsit Clitæ.
Habebit gratiam mulier pro eo
Quòd puerum nutriuit: adhuc nempe adhuc vtilis vocatur.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ ΚΛΕΙΤΑΣ τροφοῦ Μηδείου.

Ὁ μικκὸς τόδ' ἔτευξε τᾷ Θρῄσσᾳ
Μήδειος τὸ μνᾶμ' ἐπὶ τᾷ ὁδῷ, κἠπέγραψε Κλείτας.
Ἑξεῖ τὰν χάριν ἁ γυνὰ ἀντὶ τήνων
Ὧν τὸν κοῦρον ἔθρεψ'· ἔτι μὰν ἔτι χρησίμα καλεῖται.

IN Archilochum.

Consiste, & Archilochum aspice, veterem poetam,
Iambographum, cuius celeberrima fama
Permanauit & ad occidentem & ad orientem.
Certè ipsum Musæ & Delius Apollo amauerunt:
Adeo exactus erat ac dexter
Carminaq́; componendo, & ad lyram cantando.

ΕΙΣ Ἀρχίλοχον.

Ἀρχίλοχον καὶ στᾶθι καὶ εἴσιδε τὸν πάλαι ποιητὰν
Τὸν τῶν ἰάμβων, οὗ τὸ μυρίον κλέος
Διῆλθε κἠπὶ νύκτα καὶ πρὸς ἀῶ.
Ἦ ῥά μιν αἱ Μοῦσαι καὶ ὁ Δάλιος ἠγάπευν Ἀπόλλων,
Ὡς ἐμμελής τ' ἔγεντο κἠπιδέξιος
Ἔπεά τε ποιεῖν, πρὸς λύραν τ' ἀείδειν.

IN statuam Pisandri qui Herculeam carmine scripsit.

Iouis iste vobis filium vir,
Eum qui cum leone pugnauit, promptum manu,
Primus superiorum poetarum
Pisander conscripsit (oriundus) ex Camerio,
Et quotquot laborando confecit, recensuit labores.
Hunc verò ipsum populus (vt certò scias)
Collocauit hic, æneum quum fecisset,
Multis mensibus postea & annis.

ΕΙΣ ἀνδριάντα Πεισάνδρου τοῦ τὴν Ἡρακλείαν ποιήσαντος.

Τὸν τοῦ Ζανὸς ὧδ' ὑμὶν υἱὸν ὡνήρ,
Τὸν λεοντομάχαν, τὸν ὀξύχειρα,
Πρᾶτος τῶν ἐπάνωθε μουσοποιῶν
Πείσανδρος συνέγραψεν ὡ 'κ Καμείρου,
Χὤσσους ἐξεπόνασεν εἶπ' ἀέθλους.
Τοῦτον δ' αὐτὸν ὁ δᾶμος (ὡς σάφ' εἰδῇς)
Ἔστασ' ἐνθάδε χάλκεον ποιήσας
Πολλοῖς μησὶν ὕστερον κἠνιαυτοῖς.

IN Hipponactem.

Poeta hic Hipponax iacet.
Si quidem improbus es, ne accedas sepulchrum.
Sin autem es bonus, & ex probis (natus)
Confidens sede, & si volueris, dormi.

γρ. χρηστῶν.

ΕΙΣ Ἱππώνακτα.

Ὁ μουσοποιὸς ἐνθάδ' Ἱππῶναξ κεῖται·
Εἰ μὲν πονηρός, μὴ προσέρχευ τῷ τύμβῳ·
Εἰ δ' ἐσσὶ κρήγυός τε καὶ παρὰ χρηστῶν,
Θαρσέων καθίζευ, κἢν θέλῃς, ἀπόβριξον.

5

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑαυτοῦ βίβλον.

Ἄλλος ὁ Χῖος, ἐγὼ δὲ Θεόκριτος ὃς τάδ᾽ ἔγραψα,
Εἷς ἀπὸ τῶν πολλῶν εἰμι Συρακοσίων,
Υἱὸς Πραξαγόραο περικλειτῆς τε Φιλίνης.
Μοῦσαν δ᾽ ὀθνείαν οὔτιν᾽ ἐφελκυσάμαν.

Eiusdem in suum ipsius librum.

Alius est (Theocritus) Chius: ego autem Theocritus qui haec (scripsi,
Vnus ex plebe sum Syracusana,
Filius Praxagorae inclytaeq; Philinae:
Musam vero alienam nunquam attraxi.

ΜΟΣΧΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΑ.

MOSCHI IDYLLIA.

ΕΡΩΣ ΔΡΑΠΕΤΗΣ, εἰδύλλιον α.

Ἁ ΚΥΠΡΙΣ τὸν Ἔρωτα τὸν υἱέα μακρὸν ἐβώστρει·
Ὅστις ἐνὶ τριόδοισι πλανώμενον εἶδεν Ἔρωτα,
Δραπετίδας ἐμός ἐστιν· ὁ μανυτὰς γέρας ἑξεῖ.
Μισθός τοι τὸ φίλημα τὸ Κύπριδος· ἢν δ᾽ ἀγάγῃς νιν,
Οὐ γυμνὸν τὸ φίλημα, τὺ δ᾽, ὦ ξένε, καὶ πλέον ἑξεῖς. 5
Ἔστι δ᾽ ὁ παῖς περίσαμος· ἐν εἴκοσι πᾶσι μάθοις νιν.
Χρῶτα μὲν οὐ λευκός, πυρὶ δ᾽ εἴκελος· ὄμματα δ᾽ αὐτῷ
Δριμύλα καὶ φλογόεντα· κακαὶ φρένες, ἁδὺ λάλημα.
Οὐ γὰρ ἴσον νοέει καὶ φθέγγεται· ὡς μέλι φωνά.
Ἢν δὲ χολᾷ, νόος ἐστὶν ἀνάμερος, ἠπεροπευτάς, 10
Οὐδὲν ἀλαθεύων, δόλιον βρέφος, ἄγρια παίσδει.
Εὐπλόκαμον τὸ κάρανον, ἔχει δ᾽ ἰταμὸν τὸ πρόσωπον.
Μικκύλα μὲν τήνῳ τὰ χερύδρια, μακρὰ δὲ βάλλει,
Βάλλει κεἰς Ἀχέροντα καὶ εἰς Ἀΐδεω βασιλῆα.
Γυμνὸς μὲν τόγε σῶμα, νόος δέ οἱ ἐμπεπύκασται. 15
Καὶ πτερόεις ὡς ὄρνις ἐφίπταται ἄλλον ἐπ᾽ ἄλλῳ,
Ἀνέρας ἠδὲ γυναῖκας, ἐπὶ σπλάγχνοις δὲ κάθηται.
Τόξον ἔχει μάλα βαιόν, ὑπὲρ τόξῳ δὲ βέλεμνον,
Τυτθὸν μὲν τὸ βέλεμνον, ἐς αἰθέρα δ᾽ ἄχρι φορεῖται.
Καὶ χρύσεον περὶ νῶτα φαρέτριον, ἔνδοθι δ᾽ ἐντὶ 20
Τοὶ πικροὶ κάλαμοι, τοῖς πολλάκι κἀμὲ τιτρώσκει.
Πάντα μὲν ἄγρια ταῦτα, πολὺ πλέον ἁ δαῒς αὐτῷ·
Βαιὰ λαμπὰς ἐοῖσα τὸν Ἅλιον αὐτὸν ἀναίθει.
Ἢν τύ γ᾽ ἕλῃς τῆνον, δήσας ἄγε, μηδ᾽ ἐλεήσῃς.
Κἢν ποτ᾽ ἴδῃς κλαίοντα, φυλάσσεο μή σε πλανήσῃ· 25
Κἢν γελάῃ, τύ νιν ἕλκε· καὶ ἢν ἐθέλῃ σε φιλᾶσαι,
Φεῦγε· κακὸν τὸ φίλημα, τὰ χείλεα φάρμακόν ἐντι.
Ἢν δὲ λέγῃ, λάβε ταῦτα, χαρίζομαι ὅσσα μοι ὅπλα,
Μὴ τὺ θίγῃς πλάνα δῶρα· τὰ γὰρ πυρὶ πάντα βέβαπται.

AMOR FVGITIVVS, Idyllium I.

VENVS Amorem filium altius inclamabat (.i. alta voce inclamans, dicebat.)
Si quis in triuiis vagantem vidit Amorem,
Fugitiuus meus est: index munus habebit.
Merces tibi erit suauium Veneris: si vero adduxeris ipsum,
Non nudum suauium, sed insuper plus etiam habebis.
Insignia autem plurima signa puero: inter viginti alios cognoueris.
Corpore non albus, verum igni similis: oculi ipsius (ipsum
Acres & flammei: mala mens, dulcia verba.
Non enim idem sentit quod loquitur. vox illi dulcis vt mel:
Sed quum irascitur, mens est immitis, fraudulenta:
Nihil veri dicens, dolosus puer, crudeliter ludit.
Pulchre capillatum est illi caput, habet autem proteruā faciem,
Exiguae quidem illi sunt manus, sed procul iaculatur:
Iaculatur vsque ad Acherontem, & inferni regem.
Corpore quidem nudus, at mens illi tecta est.
Et volucris sicut auis circūuolat nunc ad hos, nunc ad illos,
Viros & mulieres: visceribus autem insidet.
Arcum habet valde exiguum, super arcu vero sagittam,
Exigua illa sagitta, at in coelum vsque fertur.
Et auream in humeris pharetram: in ea autem sunt
Amarulentae arundines, quibus saepe etiam me sauciat.
Omnia sunt crudelia, omnia: multo vero magis quae ipsi est
Parua fax, solem ipsum perurit.
Si tu ceperis illum, vinctum duc, neque miserearis.
Et si quando flentem videris, caue ne te fallat:
Etiamsi riserit, tu attrahe ipsum: atq; si voluerit te osculari:
Fuge: malum est osculum, ipsa labra sunt venenum.
Si vero dixerit, Cape haec, dono tibi quaecunq; mihi sunt arma,
Ne quicq; attigeris, fallacia dona sūt: igne enim illa tincta sunt.

ΕΥΡΩΠΗ, εἰδύλλιον β.

ΕΥΡΩΠΗ ποτὲ Κύπρις ἐπὶ γλυκὺν ἧκεν ὄνειρον,
Νυκτὸς ὅτε τρίτατον λάχος ἵσταται, ἐγγύθι δ᾽ ἠώς·
Ὕπνος ὅτε γλυκίων μέλιτος βλεφάροισιν ἐφίζων,
Λυσιμελής, πεδάᾳ μαλακῷ κατὰ φάεα δεσμῷ·
Εὖτε καὶ ἀτρεκέων ποιμαίνεται ἔθνος ὀνείρων. 5
Τῆμος ὑπωροφίοισιν ἐνὶ κνώσσουσα δόμοισι
Φοίνικος θυγάτηρ ἔτι παρθένος Εὐρώπεια
Ὠΐσατ᾽ ἠπείρους δοιὰς περὶ εἷο μάχεσθαι,
Ἀσιάδ᾽ ἀντιπέρην τε· φυὴν δ᾽ ἔχον οἷα γυναῖκες.
Τῶν δ᾽ ἣ μὲν ξείνης μορφὴν ἔχεν, ἣ δ᾽ ἄρ᾽ ἐῴκει 10
Ἐνδαπίῃ, καὶ μᾶλλον ἑῆς περιίσχετο κούρης,
Φάσκε δ᾽ ὡς μιν ἔτικτε καὶ ὡς ἀτίταλλέ μιν αὐτή.

EVROPA, Idyllium II.

EVROPAE olim Venus suaue somnium immisit,
Quū tertia pars noctis (.i. ex nocte) instat, & aurora pro-(pè est)
Quum somnus melle dulcior in palpebris sedens,
Membra resoluens, oculos molli vinculo ligat,
Quum & veracium pascitur turba somniorum.
Tunc illa dormiens in aedibus quae sub tecto sunt (.i. in parte aedium inferiore)
Phoenicis filia adhuc virgo Europa.
Videbatur sibi videre continentes duas de se contendentes,
Asianā, & alterā oppositā: indolem autem habebat vt mulieres.
Harū autem altera peregrinā formā habebat, altera similis erat
Indigenae, & filiam suam magis vindicabat:
Dicebat vero quod eam genuisset & enutriuisset ipsa.

Verùm altera validis contendens manibus,
Trahebat non inuitam: quoniam fatale esse dicebat
A Ioue aegiocho vt praemium (sibi) esset Europa.
Illa verò e strato exiluit toro, metu perculsa,
Palpitans corde. nam somnium viderat tanquam rem euidentem.
Diu autem tacitur na sedebat. ambas enim
Adhuc in oculis apertis habebat mulieres.
Verum postea valde serò extulit virgo vocem,
Quis mihi ex superis haec spectra obtulit?
Qualia me super stratum torum in thalamis
Suauiter admodum dormientem perterruerunt somnia?
Quae verò fuit hospita quam aspexi dormiens?
Quàm mihi perculit cor illius amor! quàm me & ipsa
Amanter suscepit, & tanquam suam aspexit filiam!
Sed mihi dij bene vertant somnium.
Sic loquuta surrexit, & charas quaesiuit sodales
Aequales, coaeuas, animo charas, nobiles,
Quibuscum semper ludebat, choream quum iniret,
Vel corpus quum ablueret ad ostia Anauri.
Aut quando e prato odorata lilia tonderet (id est carperet.)
Atque illae statim ei comparuerunt: quaelibet autem manu tenebat
Flores recipientem calathum: & in prata exibant
Maritima, ubi semper vna congregari solebant,
Oblectantes se rosarum germine, & vndarum strepitu.
Ipsa verò aureum ferebat calathum Europa,
Spectabilem, valde mirandum, magnum opus Vulcani,
Quem Libyae dederat dono, quando in torum Neptuni
Iuit: illa verò praebuit formosae Telephaessae,
Quae ex illius sanguine erat: innuptae verò Europae
Mater Telephaessa eximium praebuit donum:
In eo artificiosa multa fabrefacta erant resplendentia.
Inerat ex auro facta Inachis filia Io,
γρ. ἰνάχου. *Adhuc vitula existens, indolem autem nō habebat mulieris:*
Oestro autem percita pedibus per mare ambulabat,
Natanti similis: mare autem caeruleo colore factum erat.
Duo verò stabant superne in supercilio littoris
Viri simul: spectabant autem pontigradam bouem.
Aderat & Iupiter, demulcens placide manu diuina
Vitulam marinam: quam apud Nilum septem ostia habētē
Ex boue pulchre cornuta rursum transformauit in mulierē.
Argentea erant Nili fluenta: ipsa vero vitula
Aerea, ex auro verò factus erat ipse Iupiter.
Circum verò sub corona calathi rotundi,
Mercurius fabrefactus erat: propéque eum extensus erat
Argus, peruigilibus instructus oculis.
Huius autem ex purpureo sanguine nascebatur
Auis, exultans pennarum multiflorido colore,
Caudae pennas explicans, sicut aliqua velox nauis vela pandit)
Aurei calathi extremum orbem pennis tegebat.
Talis erat calathus formosissimae Europae.
Illae verò postquam ad prata peruenerunt florida,
Alia alius animum tunc oblectabant floribus.
Ex eis haec odoratum narcissum, illa hyacinthum,
Illa violam, illa verò serpyllum decerpebat: multaq; in terrā
Pratorum vernorum cadebant folia.
γρ. θυόεσσαν. *Aliae porro flaui croci odoratam comam*
Decerpebant certantes: verum in medio stabat ipsa regina,
Splendorem purpureae rosae manibus colligens,
(Et) excellebat sicut inter Gratias Venus.
Neque diu animum floribus oblectatura erat,
Nec virginalem zonam impollutam conseruatura.
Nam certe Iupiter, vt ipsam considerauit, mox illius est
In animo, inopinatis domitus sagittis
Veneris, quae sola potest etiam Iouem domare.
Etenim vt vitaret iram zelotypae Iunonis,
Quum vellet teneram puellae mentem fallere,
Occuluit deum, & mutauit corpus, & factus est taurus,
Non qualis in stabulis nutritur, neque qualis
Sulcum secat trahens curuum aratrum.

Ἡ δ' ἑτέρη, κρατερῇσι βιάζετο χερσὶ καὶ αὐτὴν,
Εἷλκεν οὐκ ἀέκουσαν· ἐπεὶ φάτο μόρσιμον εἶναι
Ἐκ Διὸς αἰγιόχου γέρας ἔμμεναι Εὐρώπειαν. 15
Ἡ δ' ἀπὸ μὲν στρωτῶν λεχέων θόρε δειμαίνουσα,
Παλλομένη κραδίην· τὸ γὰρ ὡς ὕπαρ εἶδεν ὄνειρον.
Ἑζομένη δ' ἐπὶ δηρὸν ἀκὴν ἔχεν, ἀμφοτέρας δὲ
Εἰσέτι πεπταμένοισιν ἐν ὄμμασιν εἶχε γυναῖκας.
Ὀψὲ δὲ δειμαλέην ἀνενείκατο παρθένος αὐδήν· 20
Τίς μοι τοιάδε φάσματ' ἐπουρανίων προΐηλε;
Ποῖοί με στρωτῶν λεχέων ὕπερ ἐν θαλάμοισιν
Ἡδὺ μάλα κνώσσουσαν ἀνεπτοίησαν ὄνειροι;
Τίς δ' ἦν ἡ ξείνη τὴν εἴσιδον ὑπνώουσα;
Ὥς μ' ἔλαβε κραδίην κείνης πόθος, ὥς με καὶ αὐτὴ 25
Ἀσπασίως ὑπέδεκτο, καὶ ὡς σφετέρην ἴδε παῖδα.
Ἀλλά μοι εἰς ἀγαθὸν μάκαρες κρήνειαν ὄνειρον.
Ὣς εἰποῦσ' ἀνόρουσε· φίλας δ' ἐπεδίζεθ' ἑταίρας
Ἥλικας, οἰέτεας, θυμήρεας, εὐπατερείας·
Τῇσιν ἀεὶ συνάθυρεν, ὅτ' ἐς χορὸν ἐντύναιτο, 30
Ἢ ὅτε φαιδρύνοιτο χρόα προχοῇσιν Ἀναύρου,
Ἢ ὁπότ' ἐκ λειμῶνος ἐύπνοα λείρια κείροι.
Ταὶ δέ οἱ αἶψα φάανθεν· ἔχον δ' ἐν χερσὶν ἑκάστη
Ἀνθοδόκον τάλαρον· ποτὶ δὲ λειμῶνας ἔβαινον
Ἀγχιάλους, ὅθι τ' αἰὲν ὁμιλαδὸν ἠγερέθοντο, 35
Τερπόμεναι ῥοδέῃ τε φυῇ καὶ κύματος ἠχῇ.
Αὐτὴ δὲ χρύσεον τάλαρον φέρεν Εὐρώπεια
Θηητὸν, μέγα θαῦμα, μέγαν πόνον Ἡφαίστοιο,
Ὃν Λιβύῃ πόρε δῶρον, ὅτ' ἐς λέχος Ἐννοσιγαίου
Ἤιεν· ἡ δὲ πόρεν περικαλλέι Τηλεφαάσσῃ· 40
Ἥτε οἱ αἵματος ἔσκεν. ἀνύμφῳ δ' Εὐρωπείῃ
Μήτηρ Τηλεφάασσα περικλυτὸν ὤπασε δῶρον,
Ἐν τῷ δαίδαλα πολλὰ τετεύχατο μαρμαίροντα·
Ἐν μὲν ἔην χρυσοῖο τετυγμένη Ἰναχὶς Ἰὼ
Εἰσέτι πόρτις ἐοῦσα, φυὴν δ' οὐκ εἶχε γυναικὸς· 45
Φοιταλέη δὲ πόδεσσιν ἐφ' ἁλμυρὰ βαῖνε κέλευθα,
Νηχομένῃ ἰκέλη, κυανοῦ δ' ἐτέτυκτο θάλασσα.
Δοιοὶ δ' ἕστασαν ὑψοῦ ἐπ' ὀφρύσιν αἰγιαλοῖο
Φῶτες ἀολλήδην· θηεῦντο δὲ ποντοπόρον βοῦν.
Ἐν δ' ἦν Ζεὺς ἐπαφώμενος ἠρέμα χειρὶ θείᾳ 50
Πόρτιος εἰναλίης, τὴν ἑπταπόρῳ παρὰ Νείλῳ
Ἐκ βοὸς εὐκεράοιο πάλιν μετάμειβε γυναῖκα.
Ἀργύρεος μὲν ἔην Νείλου ῥόος· ἡ δ' ἄρα πόρτις,
Χαλκείη· χρυσοῦ δὲ τετυγμένος αὐτὸς ἔην Ζεύς.
Ἀμφὶ δὲ δινήεντος ὑπὸ στεφάνην ταλάροιο 55
Ἑρμείης ἤσκητο· πέλας δέ οἱ ἐκτετάνυστο
Ἄργος ἀκοιμήτοισι κεκασμένος ὀφθαλμοῖσι.
Τοῖο δὲ φοινήεντος ἀφ' αἵματος ἐξανέτελλεν
Ὄρνις ἀγαλλόμενος πτερύγων πολυανθέι χροιῇ
Ταρσὸν ἀναπλώσας, ὡσεί τέ τις ὠκύαλος ναῦς, 60
Χρυσείου ταλάροιο περίσκεπε χείλεα ταρσοῖς.
Τοῖος ἔην τάλαρος περικαλλέος Εὐρωπείης.
Αἱ δ', ἐπεὶ οὖν λειμῶνας ἐς ἀνθεμόεντας ἵκανον,
Ἄλλη ἐπ' ἀλλοίοισι τότ' ἄνθεσι θυμὸν ἔτερπον.
Τῶν ἡ μὲν νάρκισσον ἐύπνοον, ἡ δ' ὑάκινθον, 65
Ἡ δ' ἴον, ἡ δ' ἕρπυλλον ἀπαίνυτο· πολλὰ δ' ἔραζε
Λειμώνων ἐαροθρεπέων χαμάδις πέσε φύλλα.
Αἱ δ' αὖτε ξανθοῖο κρόκου θυόεσσαν ἔθειραν
Δρέπτον ἐριδμαίνουσαι· ἀτὰρ μέσσῃσιν ἄνασσα
Ἀγλαΐην πυρσοῖο ῥόδου χείρεσσι λέγουσα, 70
Οἷά περ ἐν Χαρίτεσσι διέπρεπεν Ἀφρογένεια.
Οὐ μὲν δηρὸν ἔμελλεν ἐπ' ἄνθεσι θυμὸν ἰαίνειν,
Οὐδ' ἄρα παρθενίην μίτρην ἄχραντον ἔρυσθαι.
Ἦ γὰρ δὴ Κρονίδης, ὥς μιν φράσαθ', ὡς ἐόλητο
Θυμὸν ἀνωίστοισιν ὑποδμηθεὶς βελέεσσι 75
Κύπριδος, ἣ μούνη δύναται καὶ Ζῆνα δαμάσσαι.
Δὴ γὰρ ἀλευόμενός τε χόλον ζηλήμονος Ἥρης,
Παρθενικῆς τ' ἐθέλων ἀταλὸν νόον ἐξαπατῆσαι,
Κρύψε θεὸν, καὶ τρέψε δέμας καὶ γείνετο ταῦρος,
Οὐχ οἷος σταθμοῖς ἐνιφέρβεται, οὐδὲ μὲν οἷος 80
Ὦλκα διατμήγει σύρων εὐκαμπὲς ἄροτρον.

Οὐδ'

Οὐδ᾽ οἷος ποίμναις ἐπιβόσκεται, οὐδὲ μὲν οἷος
Ὅστις ὑπὸ ζεύγλῃσι δαμεὶς ἐρύει φόρτον ἐπίπονον.
Τοῦ δή τοι τὸ μὲν ἄλλο δέμας ξανθόχροον ἔσκε,
Κύκλος δ᾽ ἀργύφεος μέσσῳ μαρμαίρε μετώπῳ, 85
Ὄσσε δ᾽ ὑπογλαύσσεσκε καὶ ἵμερον ἀστράπτεσκεν·
Ἶσά τ᾽ ἐπ᾽ ἀλλήλοισι κέρα ἀνέτελλε καρήνου,
Ἄντυγος ἡμιτόμου κεραῆς ἅτε κύκλα σελήνης.
Ἤλυθε δ᾽ ἐς λειμῶνα, καὶ οὐκ ἐφόβησε φαανθεὶς
Παρθενικάς· πάσῃσι δ᾽ ἔρως γένετ᾽ ἐγγὺς ἱκέσθαι, 90
Ψαῦσαί θ᾽ ἱμερτοῖο βοός, τοῦ τ᾽ ἄμβροτος ὀδμὴ
Τηλόθι καὶ λειμῶνος ἐκαίνυτο λαρὸν ἀυτμήν.
Στῆ δὲ ποδῶν προπάροιθεν ἀμύμονος Εὐρωπείης,
Καί οἱ λιχμάζεσκε δέρην, κατέθελγε δὲ κούρην.
Ἡ δέ μιν ἀμφαφάασκε, καὶ ἠρέμα χείρεσιν ἀφρὸν 95
Πολλὸν ἀπὸ στομάτων ἀπεμόργνυτο, καὶ κύσε ταῦρον.
Αὐτὰρ ὁ μειλίχιον μυκήσατο· φαίης κ᾽ αὐλοῦ
Μυγδονίου γλυκὺν ἦχον ἀνηπύοντος ἀκούειν.
Ὤκλασε δὲ πρὸ ποδοῖιν, ἐδέρκετο δ᾽ Εὐρώπειαν
Αὐχέν᾽ ἐπιστρέψας, καί οἱ πλατὺ δείκνυε νῶτον. 100
Ἡ δὲ βαθυπλοκάμοισι μετέννεπε παρθενικῇσι·
Δεῦθ᾽ ἑτάραι φίλιαι καὶ ὁμήλικες, ὄφρ᾽ ἐπὶ τῷδε
Ἑζόμεναι ταύρῳ τερπώμεθα· δὴ γὰρ ἁπάσας
Νῶτον ὑποστορέσας ἀναδέξεται, οἷά τ᾽ ἐνηής
Πρηΰς τ᾽ εἰσιδέειν καὶ μείλιχος, οὐδέ τι ταύροις 105
Ἄλλοισι προσέοικε· νόος δέ οἱ ἠύτε φωτὸς
Αἴσιμος ἀμφιθέει, μούνης δ᾽ ἐπιδεύεται αὐδῆς.
Ὣς φαμένη νώτοισιν ἐφίζανε μειδιόωσα·
Αἱ δ᾽ ἄλλαι μέλλεσκον. ἄφαρ δ᾽ ἀνεπήλατο ταῦρος,
Ἣν θέλεν ἁρπάξας, ὠκὺς δ᾽ ἐπὶ πόντον ἵκανεν. 110
Ἡ δὲ μεταστρεφθεῖσα φίλας καλέεσκεν ἑταίρας,
Χεῖρας ὀρεγνυμένη· ταὶ δ᾽ οὐκ ἐδύναντο κιχάνειν.
Ἀκτάων δ᾽ ἐπιβὰς πρόσω ἔθεεν ἠύτε δελφίς.
Νηρεΐδες δ᾽ ἀνέδυσαν ὑπὲξ ἁλός, αἱ δ᾽ ἄρα πᾶσαι
Κητείοις νώτοισιν ἐφήμεναι ἐστιχόωντο. 115
Καὶ δ᾽ αὐτὸς βαρύδουπος ὑπεὶρ ἅλα Ἐννοσίγαιος,
Κῦμα κατιθύνων, ἁλίης ἡγεῖτο κελεύθου
Αὐτοκασιγνήτῳ· τοὶ δ᾽ ἀμφί μιν ἠγερέθοντο
Τρίτωνες, πόντοιο βαρύθροοι αὐλητῆρες,
Κόχλοισιν ταναοῖς γάμιον μέλος ἠπύοντες. 120
Ἡ δ᾽ ἄρ᾽ ἐφεζομένη Ζηνὸς βοέοις ἐπὶ νώτοις,
Τῇ μὲν ἔχεν ταύρου δολιχὸν κέρας, ἐν χερὶ δ᾽ ἄλλῃ
Εἴρυε πορφυρέας κόλπου πτύχας, ὄφρα κε μή μιν
Δεύοι ἐφελκόμενον πολιῆς ἁλὸς ἄσπετον ὕδωρ.
Κολπώθη δ᾽ ὤμοισι πέπλος βαθὺς Εὐρωπείης, 125
Ἱστίον οἷά τε νηός, ἐλαφρίζεσκε δὲ κούρην.
Ἡ δ᾽ ὅτε δὴ γαίης ἀπὸ πατρίδος ἦεν ἄνευθεν,
Φαίνετο δ᾽ οὔτ᾽ ἀκτή τις ἁλίρροθος, οὔτ᾽ ὄρος αἰπύ,
Ἀλλ᾽ ἀὴρ μὲν ὕπερθεν, ἔνερθε δὲ πόντος ἀπείρων,
Ἀμφί ἑ παπτήνασα, τόσην ἀνενείκατο φωνήν· 130
Πῇ με φέρεις θεόταυρε; τίς ἔπλεο; πῶς δὲ κέλευθα
Ἀργαλέ᾽ εἰλιπόδεσσι διέρχεαι, οὐδὲ θάλασσαν
Δειμαίνεις; νηυσὶν γὰρ ἐπίδρομός ἐστι θάλασσα
Ὠκυάλοις, ταῦροι δ᾽ ἁλίην τρομέουσιν ἀταρπόν.
Ποῖόν σοι ποτὸν ἡδύ; τίς ἐξ ἁλὸς ἔσσετ᾽ ἐδωδή; 135
Ἦ ῥά τις ἐσσὶ θεός; θεοῖς γ᾽ ἐπεοικότα ῥέζεις.
Οὔθ᾽ ἅλιοι δελφῖνες ἐπὶ χθονός, οὔτε τι ταῦροι
Ἐν πόντῳ στιχόωσι· σὺ δὲ χθόνα καὶ κατὰ πόντον
Ἄτρομος ἀίσσεις, χηλαὶ δέ τοί εἰσιν ἐρετμά.
Ἦ τάχα καὶ γλαυκὸν ὑπὲρ ἠέρα ὑψόσ᾽ ἀερθείς, 140
Εἴκελος αἰψηροῖσι πετήσεαι οἰωνοῖσιν.
Ὤμοι ἐγὼ μέγα δή τι δυσάμμορος, ἥ ῥά τε δῶμα
Πατρὸς ἀποπρολιποῦσα, καὶ ἑσπομένη βοῒ τῷδε,
Ξείνην ναυτιλίην ἐφέπω, καὶ πλάζομαι οἴη.
Ἀλλὰ σύ μοι μεδέων πολιῆς ἁλὸς Ἐννοσίγαιε, 145
Ἵλαος ἀντιάσειας, ὃν ἔλπομαι εἰσοράασθαι
Τόνδε καθηγητῆρα πλόου προκέλευθον ἐμεῖο·
Οὐκ ἀθεεὶ γὰρ ταῦτα διέρχομαι ὑγρὰ κέλευθα.
Ὣς φάτο· τὴν δ᾽ ὧδε προσεφώνεεν ἠύκερως βοῦς·
Θάρσει παρθενική, μὴ δείδιθι πόντιον οἶδμα. 150

Neque qualis inter armenta pascitur, neque qualis ille
Qui domitus valde onustum trahit plaustrum.
Eius reliquum quidem corpus flauum erat,
Circulus autem candidus in media splendebat fronte;
Oculi vero subglauci erant, amore coruscantes:
Aequalia vero inter se cornua e capite emergebant,
Sicut orbes lunae cornutae, dimidiati ambitus.
Venit autem in prata: nec exterruit, quum visus est,
Virgines, sed omnibus libebat accedere propius,
Et contrectare amabilem bouem, cuius diuinus odor
Procul & prati superabat dulcem halitum.
Stetit autem ante pedes inculpatae Europae,
Et illi lambebat collum, demulcebatque puellam.
Illa vero contrectabat eum, & placide manibus spumam
Multam ab ore abstergebat, & osculabatur taurum.
At ille placide mugiit: diceres tibiam
Mygdoniam stridulum sonum edentem (te) audire.
Flexit autem genua ante pedes: atque intuebatur Europam
Ceruice retorta, & illi latum ostendit dorsum.
Illa vero valde capillatis dixit virginibus,
Huc adeste sodales charae atque aequales, vt in hoc
Considentes tauro nos oblectemus: certe enim omnes,
Dorsum vbi substrauerit, recipiet, velut nauis.
Mansuetus hic aspectu est, & blandus: neque tauris
Alijs similis: mens enim ei tanquam viro
Benigna versatur, & sola indiget voce.
Sic locuta, tergo insidebat ridens,
Caetera vero ascensura erant. Statim autem exiliit taurus,
Quum eam quam volebat rapuisset: ac celeriter ad mare peruenit.
Ipsa autem conuersa charas vocabat sodales
Manus porrigens: at illae non poterant eam assequi.
Ex littore vero mare ingressus, longe procurrit vt Delphin.
Nereides autem e mari emerserunt, atque omnes
Cetorum tergis insidentes ordine ibant.
Et ipse grauisonus Neptunus supra mare
Fluctus complanans, marini dux erat itineris
Germano fratri: atque circa ipsum congregabantur
Tritones, profundi maris incolae,
Longis conchis nuptiale carmen sonantes.
Illa vero sedens in bubulo tergo Iouis, (vna altera
Altera quidem (manu) tenebat longum tauri cornu, manu ve-
Trahebat purpureae vestis sinus, (eousque, quousque) fimbriam
Commadefaceret attracta n cani maris copiosa vnda.
Sinuabatur autem in humeris vestis ampla Europae,
Ceu velum nauis, atque alleuabat puellam.
At illa, quum iam terra a patria esset procul,
Conspiceretur que nec littus vllum quod a mari alluitur, nec
(vllus) mons altus,
Verum supra coelum, & infra immensum mare,
Circum se spectans, talem extulit vocem.
Quo me vehis, diuine taure? quis es? quomodo autem hanc (viam
Grauibus pedibus conficis, neque mare
Reformidas? nauibus enim peruium est mare
Velocibus, at tauri marinum iter reformidant.
Qualis tibi potus dulcis? quis e mari cibus erit?
Nunquid deus aliquis es? cur quae deos non decent facis?
Neque marini delphines in terra, neque tauri
In mari ambulant: tu vero per terram & mare
Immadefactus ruis: vngulae autem tibi sunt remi.
Forte etiam in caeruleum aerem alte sublatus
Volabis, velocibus similis volucribus.
Hei mihi multum infelici, quae quidem domo
Patris relicta, & hunc bouem secuta,
Peregrinam nauigationem conficio, & erro sola.
Sed tu mihi Neptune qui cani maris regnum tenes,
Propitius occurras, spero me visuram esse
Hunc qui cursum dirigit, ducem meum.
Non enim sine deo per has humidas transeo vias.
Sic ait. Hanc vero sic alloquutus est latecornis bos;
Bono animo esto virgo, ne time marinos fluctus.

Ipse enim sum Iupiter, & è propinquo videor esse
Taurus. nam apparere possum quicquid velim.
Amor autem tui impulit me tam longum mare emetiri,
Tauro assimilatum. iamq́ue te Creta recipiet.
Quæ meipsum quoque enutriuit, ubi nuptiæ tuæ
Erunt. ex me autem inclytos paries filios,
Qui reges sceptrigeri inter omnes homines erunt.
Sic dixit: & facta sunt quæ dixerat. apparebat enim
Creta, & Iupiter rursus aliam assumebat formam,
Soluitque ei Zonam: & illi lectum parabant Horæ.
Illa verò antea virgo, mox sponsa Iouis facta est:
Et Iouis filios peperit, statimq́ue facta est mater.

(margin: χ. δι αλλ- υἱε. χ. ἄναν- νοι.)

EPITAPHIUM BIONIS, bubulci amatoris, Idyllium III.

CUM lamentatione miserabili mihi ingemiscite saltus,
& Dorica unda,
Et flumi deflete amabilem Bionem,
Nunc plantæ mihi lugete, & nemora nunc plorate:
Nunc flores tristibus odorem emittite corymbis:
Nunc Rosæ rubete lugubriter, nunc Anemone:
Nunc Hyacinthe literas tuas loquere, & amplius (solito)
Accipe tuis foliis: præclarus mortuus est cantor. (Herbes)
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Luscinie quæ densis lugetis in foliis,
Nuntiate Siculis undis Arethusæ,
Quòd pastor Bion mortuus est, quódque unà cum ipso
Et carmen interiit, periitque Dorica Musa.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Strymonii cycni miserabiliter lugete apud undas,
Et gemebundo ore canite lugubre carmen,
Quali voce Bion in vestris labris cecinit.
Dicite autem puellis OEagriis, dicite omnibus
Bistoniis nymphis, Periit Doricus Orpheus.
Incipite Sicula luctum, incipite Musæ,
Ille armentis charus non amplius canit,
Non amplius solitarius sub quercubus recubans cantat:
Verùm apud Plutonem carmen Lethæum canit.
Montes verò sunt muti, & vaccæ quæ apud tauros
Vagantur, plorant, & non volunt pasci.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Tuum ò Bion defleuit subitum interitum ipse Apollo,
Et satyri lugebant, atque atris vestibus induti Priapi:
Et Panes cum gemitu requirunt tuum carmen: & per syluā
Fontium nymphæ plorant, & ex undis factæ sunt lacrymæ.
Echo verò in rupibus luget, quòd taceat:
Neque amplius labra tua imitetur. in tuo autem interitu
Arbores fructus suos abiecerunt, & flores omnes marcidi
facti sunt:
Ex pomis non fluxit pulchrum lac, non mel ex aluearibus:
Periit in cera, dolore tabefactum. non enim opus est,
Melle tuo extincto aliud carpere.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Non adeò in littore marino delphin luxit,
Neque adeò cecinit unquam in rupibus luscinia,
Nec tanto cum luctu questa est altis in montibus hirundo:
Neque Halcyonis mœroribus adeò premebatur Ceyx,
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Nec Cerylus adeò cecinit in mari ceruleo,
Nec in vallibus orientis filium Auroræ
Volitans circū sepulchrum adeò deplorauit Mēnonis ales,
Quantum extinctum deplorauerunt Bionem.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Lusciniæ, omnésque hirundines, quas olim oblectabat,
Quas loqui docebat, residentes in arborum ramis,
Ex aduerso aliæ aliarū lamētabantur. aliæ verò respōdebāt
Volucres, vos quoque columbæ mœrorem ostendite.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Quis iam tua fistula canet ò desideratissime?
Quis calamis tuis os admouebit? quis adeò audax erit?

Αὐτὸς τοι Ζεὺς εἰμί, καὶ ἐγγύθεν εἴδομαι εἶναι
Ταῦρος· ἐπεὶ δύναμαί γε φανήμεναι ὅττι θέλοιμι.
Σὸς δὲ πόθος μ' ἀνέηκε τόσην ἅλα μετρήσασθαι
Ταύρῳ ἐειδόμενον. Κρήτη δέ σε δέξεται ἤδη,
Ἥ μ' ἔθρεψε καὶ αὐτόν, ὅπῃ νυμφήια σεῖο — 155
Ἔσσονται, ἐξ ἐμέθεν* δὲ κλυτοὺς φιτύσεαι υἷας,
Οἳ σκηπτοῦχοι* ἅπαντες ἐπιχθονίοισιν ἔσονται.
Ὣς φάτο· καὶ τετέλεστο τάπερ φάτο. φαίνετο μὲν δὴ
Κρήτη, Ζεὺς δὲ πάλιν ἑτέρην ἀνελάζετο μορφήν·
Λῦσε δέ οἱ μίτρην, καί οἱ λέχος ἔντυον Ὧραι. — 160
Ἡ δὲ πάρος κούρη, Ζηνὸς γένετ' αὐτίκα νύμφη,
Καὶ Κρονίδῃ τέκνα τίκτε, καὶ αὐτίκα γίνετο μήτηρ.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΒΙΩΝΟΣ βουκόλου ἐρωτικοῦ, εἰδύλλιον γ.

ΑΙΛΙΝΑ μοι στοναχεῖτε νάπαι, καὶ Δώριον ὕδωρ,
Καὶ ποταμοὶ κλαίοιτε τὸν ἱμερόεντα Βίωνα.
Νῦν φυτά μοι μύρεσθε, καὶ ἄλσεα νῦν γοάοισθε,
Ἄνθεα νῦν στυγνοῖσιν ἀποπνείοιτε κορύμβοις·
Νῦν ῥόδα φοινίσσεσθε τὰ πένθιμα, νῦν ἀνεμῶναι· — 5
Νῦν ὑάκινθε λάλει τὰ σὰ γράμματα, καὶ πλέον αἰ αἰ
Λάμβανε σοῖς πετάλοισι· καλὸς τέθνακε μελικτάς.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Ἀδόνες αἱ πυκινοῖσιν ὀδυρόμεναι ποτὶ φύλλοις,
Νάμασι τοῖς Σικελοῖς ἀγγείλατε τᾶς Ἀρεθούσας, — 10
Ὅττι Βίων τέθνακεν ὁ βουκόλος, ὅττι σὺν αὐτῷ
Καὶ τὸ μέλος τέθνακε, καὶ ὤλετο Δωρὶς ἀοιδά.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Στρυμόνιοι μύρεσθε παρ' ὕδασιν αἴλινα κύκνοι,
Καὶ γοεροῖς στομάτεσσι μελίσδετε πένθιμον ᾠδάν, — 15
Οἵαν ὑμετέροις ποτὲ χείλεσι γῆρυν ἄειδεν.
Εἴπατε δ' αὖ κούραις Οἰαγρίσιν, εἴπατε πάσαις
Βιστονίαις νύμφαισιν, ἀπώλετο Δώριος Ὀρφεύς.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Κεῖνος ὁ ταῖς ἀγέλαισιν ἐράσμιος οὐκέτι μέλπει, — 20
Οὐκέτ' ἐρημαίαισιν ὑπὸ δρυσὶν ἥμενος ᾄδει·
Ἀλλὰ παρὰ Πλουτῆι μέλος Ληθαῖον ἀείδει.
Ὤρεα δ' ἐστὶν ἄφωνα, καὶ αἱ βόες αἱ ποτὶ ταύροις
Πλαζόμεναι, γοάοντι, καὶ οὐκ ἐθέλοντι νέμεσθαι.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι. — 25
Σεῖο Βίων ἔκλαυσε ταχὺν μόρον αὐτὸς Ἀπόλλων,
Καὶ σάτυροι μύροντο, μελάγχλαινοί τε Πρίηποι·
Καὶ Πᾶνες στοναχεῦντι τὸ σὸν μέλος, αἵ τε καθ' ὕλαν
Κρανίδες ὠδύραντο, καὶ ὕδατα δάκρυα γίνετο.
Ἀχὼ δ' ἐν πέτρῃσιν ὀδύρεται, ὅττι σιωπῇ, — 30
Κοὐκέτι μιμεῖται τὰ σὰ χείλεα. σῷ δ' ἐπ' ὀλέθρῳ
Δένδρεα καρπὸν ἔριψε, τὰ δ' ἄνθεα πάντ' ἐμαράνθη·
Μάλων οὐκ ἔρρευσε καλὸν γλάγος, οὐ μέλι σίμβλων·
Κάτθανεν ἐν κηρῷ λυπεύμενον. οὐκέτι γὰρ δεῖ
Τῶ μέλιτος τῶ σῶ τεθνακότος ἄλλο τρυγᾶσθαι. — 35
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Οὐ τόσον εἰναλίαισι παρ' ἠόσι μύρετο δελφίν,
Οὐδὲ τόσον ποκ' ἄεισεν ἐνὶ σκοπέλοισιν ἀηδών,
Οὐδὲ τόσον θρήνησεν ἀν' ὤρεα μακρὰ χελιδών.
Ἀλκυόνος δ' οὐ τόσον ἐπ' ἄλγεσιν ἴαχε Κηΰξ. — 40
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Οὐδὲ τόσον γλαυκοῖς ἐνὶ κύμασι κηρύλος ᾆδεν,
Οὐ τόσον ἀῴοισιν ἐν ἄγκεσι παῖδα τὸν Ἀοῦς
Ἱπτάμενος περὶ σᾶμα κινύρατο Μέμνονος ὄρνις,
Ὅσσον ἀποφθιμένοιο κατωδύραντο Βίωνος. — 45
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Ἀηδονίδες, πᾶσαί τε χελιδόνες, ἅς ποκ' ἔτερπεν,
Ἃς λαλέειν ἐδίδασκε, καθεζόμεναι δ' ἐπὶ πρέμνοις,
Ἀντίον ἀλλάλαισιν ἐκώκυον· αἱ δ' ὑπεφώνευν
Ὄρνιθες, λυπεῖσθε πελειάδες, ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς. — 50
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Τίς ποτὶ σᾷ σύριγγι μελίσδεται ὦ τριπόθατε;
Τίς δ' ἐπὶ σοῖς καλάμοις θήσει στόμα, τίς θρασὺς οὕτως;

Εἰσέτι γὰρ πνείει τὰ σὰ χείλεα καὶ τὸ σὸν ἄσθμα.
Ἀχὼ δ' ἐν δονάκεσσι τεᾶς ἔτι βόσκετ' ἀοιδᾶς. 55
Πανὶ φέρω τὸ μέλισμα· τάχ' ἂν κἀκεῖνος ἐρεῖσαι
Τὸ στόμα δειμαίνοι, μὴ δεύτερα σεῖο φέρηται.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Κλαίει καὶ Γαλάτεια τὸ σὸν μέλος, ἅν ποκ' ἔτερπες
Ἑζομέναν μετὰ σεῖο παρ' ἠόσι τᾶς θαλάσσας· 60
Οὐ γὰρ ἴσον Κύκλωπι μελίσδεο· τὸν μὲν ἔφευγε
Ἁ καλὰ Γαλάτεια, σὲ δ' * ἅδιον ἔβλεπεν ἅλμας.
Καὶ νῦν λασαμένα τῶ κύματος, ἐν ψαμάθοισιν
Ἕζετ' ἐρημαίαισι, βόας δ' ἔτι σεῖο νομεύει.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι. 65
Πάντα τοι ὦ βοῦτα συγκάτθανε δῶρα τὰ μοισᾶν,
Παρθενικᾶν ἐρόεντα φιλήματα, χείλεα παίδων·
Καὶ στυγνοὶ περὶ σῆμα τεὸν κλαίουσιν Ἔρωτες.
Ἁ Κύπρις φιλέει σε πολὺ πλέον ἢ τὸ φίλαμα
Τὸ πρώαν τὸν Ἄδωνιν ἀποθνάσκοντα φίλασε. 70
Τοῦτό τοι ὦ ποταμῶν λιγυρώτατε δεύτερον ἄλγος,
Τοῦτο Μέλη νέον ἄλγος. ἀπώλετο πρίν τοι Ὅμηρος,
Τῆνο τὸ Καλλιόπας γλυκερὸν στόμα, καί σε λέγοντι
Μύρεσθαι καλὸν υἷα πολυκλαύτοισι ῥεέθροις,
Πᾶσαν δ' ἔπλησας φωνᾶς ἅλα· νῦν πάλιν ἄλλον 75
Υἱέα δακρύεις, καινῷ δ' ἐπὶ πένθεϊ τάκῃ.
Ἀμφότεροι παγαῖς πεφιλαμένοι· ὃς μὲν ἔπινε
Παγασίδος κράνας, ὃ δ' ἔχεν πόμα τᾶς Ἀρεθούσας.
Χὼ μὲν Τυνδαρέοιο καλὰν ἄεισε θύγατρα,
Καὶ Θέτιδος μέγαν υἷα, καὶ Ἀτρείδαν Μενέλαον· 80
Κεῖνος δ' οὐ πολέμους, οὐ δάκρυα, Πᾶνα δ' ἔμελπε,
Καὶ βώτας ἐλίγαινε, καὶ ἀείδων ἐνόμευε,
Καὶ σύριγγας ἔτευχε, καὶ ἁδέα πόρτιν ἄμελγε,
Καὶ παίδων ἐδίδασκε φιλήματα, καὶ τὸν Ἔρωτα
Ἔτρεφεν ἐν κόλποισι, καὶ * ἤρεσε τὰν Ἀφροδίταν. 85
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Πᾶσα Βίων θρηνεῖ σε κλυτὰ πόλις, ἄστεα πάντα.
Ἄσκρα μὲν γοάει σε πολὺ πλέον Ἡσιόδοιο·
Πίνδαρον οὐ ποθέοντι τόσον Βοιωτίδες ὗλαι·
Οὐ τόσον Ἀλκαίῳ περιμύρατο Λέσβος ἐραννά, 90
Οὐδὲ τόσον τὸν ἀοιδὸν ἐμύρατο * Κήιον ἄστυ·
Σὲ πλέον Ἀρχιλόχοιο ποθεῖ Πάρος· ἀντὶ δὲ Σαπφοῦς
Εἰσέτι σεῦ τὸ μέλισμα κινύρεται ἁ Μιτυλάνα.

* * * *

Ἐν δὲ Συρακοσίοισι Θεόκριτος. αὐτὰρ ἐγώ τοι
Αὐσονικᾶς ὀδύνας μέλπω μέλος, κὴ ξένος ᾠδᾶς 95
Βουκολικᾶς, ἀλλ' ἥν τ' ἐδίδαξαο σεῖο μαθητάς,
Κλαρονόμως μοίσας τᾶς Δωρίδος ᾇ με γεραίρων.
Ἄλλοις μὲν τεὸν ὄλβον, ἐμοὶ δ' ἀπέλειψας ἀοιδάν.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Αἲ αἲ ταὶ μαλάχαι μὲν ἐπὰν κατὰ κᾶπον ὄλωνται, 100
Ἠδὲ τὰ χλωρὰ σέλινα, τό τ' εὐθαλὲς οὖλον ἄνηθον,
Ὕστερον αὖ ζώοντι, καὶ εἰς ἔτος ἄλλο φύοντι·
Ἄμμες δ' οἱ μεγάλοι καὶ * καρτεροὶ ἢ σοφοὶ ἄνδρες,
Ὁππότε πρᾶτα θάνωμες, ἀνάκοοι ἐν χθονὶ κοίλᾳ
Εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον. 105
Καὶ σὺ μὲν ἐν σιγᾷ πεπυκασμένος ἔσσεαι ἐν γᾷ,
Ταῖς νύμφαισι δ' ἔδοξεν ἀεὶ τὸν βάτραχον ᾄδειν.
Τῷ δ' ἐγὼ οὐ φθονέοιμι· τὸ γὰρ μέλος οὐ καλὸν ᾄδει.
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Φάρμακον ἦλθε Βίων ποτὶ σὸν στόμα, φάρμακον εἶδες· 110
Πῶς τευ τοῖς χείλεσσι ποτέδραμε, κοὐκ ἐγλυκάνθη;
Τίς δὲ βροτὸς τοσοῦτον ἀνάμερος ἢ κεράσαι τοι,
Ἢ δοῦναι καλέοντι τὸ φάρμακον; ἔκφυγεν ᾠδάν;
Ἄρχετε Σικελικαὶ τῶ πένθεος, ἄρχετε μοῖσαι.
Ἀλλὰ δίκα κίχε πάντας· ἐγὼ δ' ἐπὶ πένθεϊ τῷδε 115
Δακρυχέων τεὸν οἶτον ὀδύρομαι. εἰ δυνάμαν δέ,
Ὡς Ὀρφεὺς καταβὰς ποτὶ Τάρταρον, ὥς ποκ' Ὀδυσσεύς,
Ὡς πάρος Ἀλκείδας, κἠγὼ τάχ' ἂν ἐς δόμον ἦλθον
Πλουτέος, ὥς κεν ἴδοιμι, καὶ εἰ Πλουτῆϊ μελίσδεις,

Nam adhuc spirant tua labra & tuum halitum.
Echo autem inter arundines tuos decerpit cantus.
Pani fero fistulam tuam: fortasse & ille assigere
Os verebitur, ne post te secundas ferat.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Deflet & Galatea tuum carmen, quo olim oblectare solebas,
Sedentem apud te in littore maris.
Non enim sicut Cyclops canebas: nam ab illo refugiebat
Pulchra Galatea, te verò blandè è mari aspiciebat,
Et nunc oblita pelagi in arenis
Sedet desertis, & adhuc boues tuos pascit.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Omnia tecum, o pastor, mortua sunt dona Musarum,
Virginum suauia oscula, & puerorum labra,
Et miserabiliter apud tuum sepulchrum plorant Amores:
Venus te amat multo magis quàm osculum
Quo nuper Adonidem morientem osculata est.
Hic tibi, ô fluuiorum maximè canore, alter mœror est:
Hic, ô Mele, nouus dolor. interijt n. tibi prius Homerus,
Illud Calliopes dulce os: & te aiunt
Deplorasse pulchrum filium flebilibus vndis,
Totumq; repleuisse voce tua mare: nunc iterum alium
Filium deploras, & tristi luctu contabescis.
Ambo fontibus chari erant: alter bibebat
De fonte Pegaseo, alter tenebat poculum de fonte Arethusæ.
Et alter Tyndarei formosam cecinit filiam,
Et magnum Thetidis filium, & Atridam Menelaum:
Alter verò non bella, non lacrymas, verùm Pana canebat,
Et pastores sonabat, & inter canendum pecora pascebat,
Et fistulas fabricabat, & suauem vitulam mulgebat,
Et puerorum oscula docebat, & Amorem
In gremio fouebat, atque Veneri charus erat.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
O Bion, omnes inclytæ vrbes, omnia oppida te deplorant,
Ascra te deflet multo magis quàm Hesiodum:
Neque adeò desiderant Pindarum Bœoticæ syluæ:
Nec propter Alcæum adeo fleuit Lesbus amœna,
Nec vatem suum adeò fleuit Ceum oppidum:
Te magis quàm Archilochum desiderat Parus: próque Sapphone
Adhuc tuum carmen sonat Mitylena.

* * * *

Interq; Syracusanos Theocritus. verùm ego tibi
Ausonici mœroris carmen cano, non alienus à cantione
Bucolica, quam docuisti tuos discipulos,
Heredes Musæ Doricæ nos eo honore afficiens:
Alijs opes tuas, mihi verò reliquisti carmen.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Heiheu, maluæ quum in horto interierunt,
Vel viride apium, vel florens crispum anethum,
Postea reuiuiscunt, & altero anno renascuntur.
Nos vero qui magni & fortes aut sapientes viri sumus,
Vbi semel mortui fuerimus, obscuri in terra concaua
Dormimus valde longum, infinitum, inexcitabilem somnum.
Et tu quidem in silentio conditus eris in terra:
Nymphis vero ita placet, vt rana semper cantet.
Cui ego sanè non inuideo. nam carmen non bonum canit.
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
Venenum venit Bion ad tuum os, venenum sensisti.
Quomodo ad tua labra accessit, & dulce factum non fuit?
Quis homo adeò immitis, vel miscens tibi,
Vel præbere tibi iubens venenum, effugit tuam cantionem?
Incipite Siculæ luctum, incipite Musæ.
At pœna iusta deprehendit omnes: ego verò in hoc luctu
Lacrymas fundo, tuúmque fatum deploro. quòd si possem,
Vt Orpheus, qui descendit ad inferos, sicut olim Vlysses,
Et ante eum Alcides: ita & ego forsitan venirem ad domum
Plutonis, vt viderem an etiam Diti cantes,

γρ. ἅδιον ἔβλεπεν.

γρ. ἤρεσε.

γρ. Κεῖον.

Τὰς ἐλεγείας ὁ Μόσχος [illegible] εἰδύλλιον.

γρ. καρτεροὶ οἱ σοφοί.

γρ. Τίς τευ.

γρ. δάκρυα χέω.

Atque quid cantes audirem. Verùm apud Hecaten
Siculum aliquid resona, & suaue aliquod bucolicum cane.
Nam & illa in Sicilia & Ætnæis lusit
Littore, & carmen Doricum cecinit: non inhonoratum
Carmen erit: & sicut Orpheo priùs dedit
Suauiter cithara canenti reducem Eurydicen,
Sic & te ô Bion remittet montibus. Si verò & ego
Fistula cantare scirem, ipse apud Plutonem (ad recuperandum te) cantare vellem.

Ὡς αἰ ἀκοσταίνω τί μοι ἰσθεῖσ. ἀλλ' ἐπὶ κώρᾳ 120
Σικελικόν τι λίγαινε, καὶ ἁδύ τι βουκολιάσδευ.
Καὶ κείνα Σικελὰ, καὶ ἐν Αἰτναίαισιν ἔπαιζεν
Ἀιόσι, καὶ μέλος ᾖδε τὸ Δώριον. οὐκ ἀγέραστος
Ἐσσεῖθ' ἁ μολπά· χ' ὡς Ὀρφέι πρόσθεν ἔδωκεν
Ἁδέα φορμίζοντι παλίσσυτον Εὐρυδίκειαν, 125
Καὶ τὸν Βίων' πέμψει τοῖς ὤρεσιν. εἰ δέ τι κἠγὼ
Συρίσδων δυνάμαν, παρὰ Πλουτέι καὐτὸς ἄειδον.

MEGARA vxor Herculis, Idyllium III.

(γρ. ἀχέουσα) MATER mea quid ita charum animum affligis,
Horrificè gemens? pristinus verò tibi non amplius rubor
Conseruatur in genis? quid mihi adeò mœrore conficeris?
Anne quia infinitas patitur ærumnas inclytus filius
A viro nihili, tanquam leo ab hinnulo?
Hei mihi: cur me ita dij adeò contumeliâ affecerunt
Immortales? cur me ita aduerso parentes genuerunt fato?
(O ego infelix, quæ postquam viri inculpati in torum veni,
Eum quidem colebam sicut oculos meos,
Et adhuc veneror ac reuereor ex animo:
Sed hoc nemo fuit alius miserior viuentium,
Neque gustauit suis in curis tantum dolorum.
Miser, qui arcu quem illi præbuit ipse Apollo,
Vel alicuius ex Parcis aut Furia diris telis
Liberos suos interfecit, & illis charam eripuit animam,
Furens in domo: atque plenus cædis erat.
Hos ego infelix oculis meis vidi
A patre confixus: quod neq; per somniũ alteri in mẽtẽ veniret)
Neq; ipsis poterã opem ferre crebrò inuocantibus
Matrem suam: quoniã imminebat insuperabile malum.
Verùm vt queritur auicula ob suos pullos
Pereuntes, quos sæuus anguis adhuc paruulos
In densis arbustis deuorat: ipsa verò circum ipsos
Volat stridens admodum acuta voce pia mater:
Neque sanè potest filiis opem ferre: nam ad ipsum
Propè venire valde metuit immite monstrum:
(γρ. γόνον.) Ita ego infelix mater, charam prolem deplorans,
Pedibus furiosis per domum hinc inde currebam.
Utinam cum filiis simul mortua & ipsa
Strata iacuissem, venenatam in iecore sagittam habens,
Diana mollibus potenter imperans mulieribus.
Tunc nos vbi defleuissent, amicis manibus parentes
Vnà cum multis inferiis in commune posuissent roge:
Et omnium ossa in vna aurea vrna
Collecta, in eo loco vbi primum nati sumus, sepeliissent.
(γρ. ἱπποτρόφον.) Nunc verò illi Theben equorum altricem incolunt,
Aonij campi pinguem glebam arantes:
Ego verò in Tyrinthe aspera Iunonis vrbe
Multis misera afficior doloribus cor
Eodem modo semper: neque à lacrymis vlla est quies.
Sed maritum exiguo tempore oculis conspicio
Domi nostræ: nam illi multorum paratum est opus
Laborum, quos terra marique oberrans
Sustinet, ex saxo aut ferro animum habens
Rigidum in pectore. tu verò sicut aqua liquescis
Per noctes lugens, & ex Ioue quotquot dies sunt.
(γρ. γ' ἄλλος) Alius autem nemo me exhilararit astans
Affinium. non enim illos aedium parietes retinet,
Sed omnes procul vltra pinosum Isthmum
Habitant. neque vllus est ad quem respiciens,
Vt mulier afflicta, charum cor recreare possim,
Excepta Pyrrha sorore: ea verò & ipsa
Propter virum suum Iphiclum multo dolore conficitur,
Filium tuum: omnium enim ærumnosissimos liberos
Te deo & viro mortali peperisse credo.
Sic loquuta est: & teneriores lacrymæ malis

ΜΕΓΑΡΑ γυνὴ Ἡρακλέους, εἰδύλλιον γ.

ΜΑΤΕΡ ἐμὰ, τίφθ' ὧδε φίλον κατὰ θυμὸν ἰάπτεις,
Ἔκπαγλον ἀχέουσα, τὸ πρὶν δέ τοι οὐκέτ' ἔρευθος
Σώζετ' ἐνὶ ῥεθέεσσι; τί μοι τόσον ἐκκεκάκωσαι;
Ἦ ῥ' ὅτι ἄλγεα πάσχει ἀπείρετα φαίδιμος υἱὸς
Ἀνδρὸς ὑπ' οὐτιδανοῖο, λέων ὡσεί θ' ὑπὸ νεβροῦ; 5
Ὤ μοι ἐγὼ, τί νυ μ' ὧδε θεοὶ τόσον ἠτίμασαν
Ἀθάνατοι; τί νυ μ' ὧδε κακῇ γονέες τέκον αἴσῃ;
Δύσμορος, ἥτ' ἐπεὶ ἀνδρὸς ἀμύμονος ἐς λέχος ἦλθον,
Τὸν μὲν ἐγὼ τίεσκον ἴσον φαέεσσιν ἐμοῖσιν,
Ἠδ' ἔτι νῦν σέβομαί τε καὶ αἰδέομαι κατὰ θυμόν· 10
Τοῦ δ' οὔτις γένετ' ἄλλος ἀποτμότερος ζωόντων,
Οὐδὲ τόσων ὀρετήρων ἐγεύσατο φροντίσι κηδέων.
Σχέτλιος, ὃς τόξοισιν ἅ οἱ πόρεν αὐτὸς Ἀπόλλων,
Ἠέ τινος Κηρῶν ἢ Ἐριννύος αἰνὰ βέλεμνα,
Παῖδας ἑοὺς κατέπεφνε, καὶ ἐκ φίλον εἵλετο θυμὸν, 15
Μαινόμενος κατὰ οἶκον· ὁ δ' ἔμπλειος ἔσκε φόνοιο.
Τοὺς μὲν ἐγὼ δύστηνος ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσι
Βαλλομένους ὑπὸ πατρί· τὸ δ' οὐδ' ὄναρ ἤλυθεν ἄλλῳ,
Οὐδέ σφιν δυνάμην ἀΰτεῦσι θαμὰ καλεοῦσιν ἀρῆξαι
Μητέρ' ἑήν· ἐπεὶ ἐγγὺς ἀνίκεστον κακὸν ἦεν. 20
Ὡς δ' ὄρνις ὀδύρεται ἐπὶ σφετέροισι νεοσσοῖς
Ὀλλυμένοις, οὕς τ' αἰνὸς ὄφις ἔτι νηπιάχοντας
Θάμνοις ἐν πυκινοῖσι κατεσθίει· ἡ δὲ κατ' αὐτοὺς
Πωτᾶται κλάζουσα μάλα λιγὺ πότνια μήτηρ·
Οὐδ' ἄρ' ἔχει τέκνοισιν ἐπαρκέσαι· ἦ γάρ οἱ αὐτῇ 25
Ἆσσον ἴμεν μέγα τάρβος ἀμειλίκτοιο πελώρου·
Ὣς ἐγὼ αἰνοτόκεια, φίλον* τέκος αἰάζουσα,
Μαινομένοισι πόδεσσι δόμον κάτα πολλὸν ἐφοίτων.
Ὡς γ' ὄφελον μετὰ παισὶν ἅμα θνήσκουσα καὶ αὐτὴ
Κεῖσθαι, φαρμακόεντα δι' ἥπατος ἰὸν ἔχουσα, 30
Ἄρτεμι θηλυτέρῃσι μέγα κρείουσα γυναιξί.
Τῷ χ' ἡμᾶς κλαύσαντε φίλαις ἐνὶ χερσὶ τοκῆες
Πολλοῖς σὺν κτερέεσσι πυρῆς ἐπέβησαν ἑκοίνης,
Καί κεν ἕνα χρύσειον ἐς ὀστέα κρωσσὸν ἁπάντων
Λέξαντες κατέθαψαν ὅθι πρῶτον γενόμεσθα. 35
Νῦν δ' οἱ μὲν Θήβην* ἱππόβοτον ἐνναίουσιν,
Ἀονίου πεδίοιο βαθεῖαν βώλακ' ἀροῦντες·
Αὐτὰρ ἐγὼ Τίρυνθα κατὰ κραναὴν πόλιν Ἥρας
Πολλοῖσιν δύστηνος ἰάπτομαι ἄλγεσιν ἦτορ
Αἰὲν ἐμόν· δακρύων δὲ πάρεστί μοι οὐδέ τ' ἐρωή. 40
Ἀλλὰ πόσιν μὲν ἐμὸν παῦρον χρόνον ἐν θαλάμοισιν
Οἴκοις ἐν ἡμετέροισι. πολέων γάρ οἱ ἔργον ἑτοῖμον
Μόχθων, τοὺς ἐπὶ γαῖαν ἀλώμενος ἠδὲ θάλασσαν
Μοχθίζει, πέτρης ὅγ' ἔχων νόον ἢ σιδήρου
Καρτερὸν ἐν στήθεσσι. σὺ δ' ἠΰτε λείβεαι ὕδωρ, 45
Νύκτας τε κλαίουσα καὶ ἐκ Διὸς ἤμαθ' ὁπόσσα.
Ἄλλος μὰν οὐκ ἄν τις* ἐϋφρήναι με παρασταὶς
Κηδεμόνων· οὐ γάρ σφε δόμων κατὰ τεῖχος ἐέργει.
Καὶ λίην πάντες γε πέρην πιτυώδεος Ἰσθμοῦ
Ναίουσ'· οὐδέ μοί ἐστι πρὸς ὅντινα κε βλέψασα, 50
Οἷα γυνὴ πανάποτμος, ἀναψύξαιμι φίλον κῆρ·
Νόσφι γε δὴ Πύῤῥας συνομαίμονος· ἡ δὲ καὶ αὐτὴ
Ἀμφὶ πόσει σφετέρῳ πλέον ἄχνυται Ἰφικλῆϊ,
Σῷ υἱεῖ· πάντων γὰρ ὀϊζυρώτατα τέκνα
Γείνασθαί σε θεῷ τε καὶ ἀνέρι θνητῷ ἔολπα. 55
Ὣς ἄρ' ἔφη· τὰ δέ οἱ θαλερώτερα δάκρυα μήλων

Κόλπον

Κόλπον ἐς ἱμερόεντα κατ' ἐκ βλεφάρων ἐχέοντο,
Μνησαμένης τεκέων τε καὶ ὧν μετέπειτα τοκήων.
Ὣς δ' αὔτως δακρύοισι παρηΐδα λευκὰ δίαινεν
Ἀλκμήνη· βαρὺ δ' ἦγε καὶ ἐκ θυμοῦ στενάχουσα, 60
Μύθοισιν πυκινοῖσι φίλην νυὸν ὧδε μετηύδα,
Δαιμονίη παίδων, τί νύ τοι φρεσὶν ἵμπεσε τοῦτο
Πευκαλίμαις; πῶς ἄμμ' ἐθέλεις ὀροθυνέμεν ἄμφω,
Κήδε' ἄλαστα λέγουσα, τὰ δ' οὐ νῦν πρῶτα κέκλαυται.
Οὐχ ἅλις αἷς ἐχόμεσθα τὸ δεύτατον αἰεὶ ἐπ' ἦμαρ 65
Γιγνομέναις; μάλα μέν γε φιλοθρῆνός κέ τις εἴη
Ὅστις ἀριθμήσειεν ἐφ' ἡμετέροις ἄχεσιν.
Θάρσει· οὐ τοιῆσδ' ἐκυρήσαμεν ἐκ θεοῦ αἴσης.
Καὶ δ' αὐτὴν ὁρόω σε φίλον τέκος ἀτρύτοισιν
Ἄλγεσι μοχθίζουσαν· συγγνώμων δέ τοι εἰμὶ 70
Ἀσχαλάαν, ὅτε δή γε καὶ εὐφροσύνης κόρος ἐστί.
Καί σε μάλ' ἐκπάγλως ὀλοφύρομαι ἠδ' ἐλεαίρω,
Οὕνεκεν ἡμετέροιο λυγροῦ μετὰ δαίμονος ἔσχες,
Ὅς θ' ἡμῖν ἐπὶ κρατὸς βαρὺς αἰωρεῖται.
Ἴστω γὰρ κούρη τε καὶ εὔπεπλος Δημήτηρ, 75
(Ἃς κε μέγα βλαφθεὶς τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ
Δυσμενέων) μηδέν σε χερειότερον φρεσὶν ἔσω
Στέρξω ἢ εἴ περ ἐμῆς ἐκ νηδύος ἤλυθες,
Καί μοι τηλυγέτη ἐνὶ δώμασι παρθένος ἦσθα.
Οὐδ' αὐτήν γέ νυ πάμπαν ἐολπά σε τοῦτό γε λήθειν. 80
Τῷ μή μ' ἐξείπῃς ποτ' ἐμὸν θυμὸν οὐκ ἀλέγειν σεῦ,
Μηδ' εἴ κ' ἠυκόμου Νιόβης πυκινώτερα κλαίω.
Οὐδὲν γὰρ νεμεσητὸν ὑπὲρ τέκεος γοάασθαι
Μητέρι δυστυχέι· δέκα γὰρ περὶ μῆνας ἔκαμνον,
Πρὶν καί τ' ἰδέειν μιν, ἐμῷ ὑπὸ ἥπατ' ἔχουσα. 85
Καί με πυλάρταο σχεδὸν ἤγαγεν Ἀϊδωνῆος·
Ὧδέ ἑ δυστοκέουσα κακὰς ὠδῖνας ἀνέτλην.
Νῦν δέ μοι οἴχεται οἶος ἐπ' ἀλλοτρίης νέον ἆθλον
Ἐκτελέων· οὐδ' οἶδα δυσάμμορος εἴτε μιν αὖτις
Ἐνθάδε νοστήσαντ' ὑποδέξομαι, εἴτε καὶ οὐκί. 90
Πρὸς δ' ἔτι μ' ἐπτοίησε διὰ γλυκὺν αἰνὸς ὄνειρος
Ὕπνον· δειμαίνω δὲ παλίγκοτον ὄψιν ἰδοῦσα,
Ἐκπάγλως μή μοί τι τέκνοις ἀπόθυμον ἔρδῃ.
Εἴσατο γάρ μοι ἔχειν μακέλην εὐεργέα χερσὶ
Παῖς ἐμὸς ἀμφοτέρῃσι βίη Ἡρακληείη· 95
Τῇ μεγάλην ἐλάχαινε, δεδεγμένος ὡς ἐπὶ μισθῷ,
Τάφρον, τηλεθάοντος ἐπ' ἐσχατιῇ τινος ἀγροῦ,
Γυμνός, ἄτερ χλαίνης τε καὶ εὐμίτροιο χιτῶνος.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ παντὸς ἀφίκετο πρὸς τέλος ἔργου,
Καρτεροῦ οἰνοπέδοιο ποιούμενος ἕρκος ἀλωῆς, 100
Ἤτοι ὁ λίστρον ἔμελλεν ἐπὶ προὔχοντος ἐρείσας
Ἀνδήρου καταδῦναι ἃ καὶ πάρος εἵματα ἕστο·
Ἐξαπίνης δ' ἀνέλαμψεν ὑπὲρ κάπετοιο βαθείης
Πῦρ ἄμοτον, περὶ δ' αὐτὸν ἀθέσφατος εἰλεῖτο φλόξ.
Αὐτὰρ ὅγ' αἰὲν ὄπισθε θοοῖς ἀνεχάζετο ποσσίν, 105
Ἐκφυγέειν μεμαὼς ὀλοὸν μένος Ἡφαίστοιο·
Αἰεὶ δὲ προπάροιθεν ἑοῦ χροὸς ἠύτε γέρρον
Νώμασκεν μακέλην· περὶ δ' ὄμμασιν ἔνθα καὶ ἔνθα
Πάπταινεν, μὴ δή μιν ἐπιφλέξῃ δήιον πῦρ.
Τῷ μὲν ἀοσσῆσαι λελιημένος (ὥς μοι ἔικτο) 110
Ἰφικλέης μεγάθυμος, ἐπ' οὔδει κάππεσ' ὀλισθών,
Πρίν γ' ἐλθεῖν, οὐδ' ὀρθὸς ἀναστῆναι δύνατ' αὖτις,
Ἀλλ' ἀστεμφὲς ἔκειτο, γέρων ἅτε τις ἀμενηνός,
Ὅντε καὶ οὐκ ἐθέλοντα βιήσατο γῆρας ἀτερπὲς
Κάππεσέειν· κεῖται δ' ὅγ' ἐπὶ χθονὸς ἔμπεδον αὐτῶς, 115
Εἰσόκε τις χειρὸς μιν ἀνειρύσσῃ παριόντων,
Αἰδεσθεὶς ὄπιδα προτέρην πολιοῖο γενείου·
Ὣς ἐν γῇ ἐλέλιστο σακέσπαλος Ἰφικλείης.
Αὐτὰρ ἐγὼ κλαίεσκον ἀμηχανέοντας ὁρῶσα
Παῖδας ἐμούς, μέχρις δή μοι ἀπέσσυτο νήδυμος ὕπνος 120
Ὀφθαλμῶν, ἠὼς δὲ παραυτίκα φαίνολις ἦλθε.
Τοῖα, φίλη, μοι ὄνειρα διὰ κνέφας ἐπτοίησαν
Παννύχιον· τὰ δὲ πάντα πρὸς Εὐρυσθῆα τράποιτο
Οἴκου ἀφ' ἡμετέροιο· γένοιτο δὲ μάντις ἐκείνῳ
Θυμὸς ἐμός, *μηδ' ἄλλο παρεκτελέσειέ τι δαίμων.

In pulchrum ipsius sinum e palpebris fundebantur,
Recordantis liberorum & suorum deinde parentum.
Eodem autem modo lacrymis albas genas rigabat
Alcmena: graviter autem haec & ex (imo) pectore ingemiscens,
Verbis sapientibus charam nurum sic allocuta est,
Filia prolibus infelix, quomodo hoc in mentem tibi venit
Triste? quomodo nos vis commonere ambas,
Intolerabiles curas commemoras? quas non nunc primum defle(mus.)
Annon sufficiunt quib. afficimur semper in proximum quemque diem
Incidentibus? certe ad modum lugendi cupidus sit
Qui nostra mala numerare velit.
Bono animo esto: non tale fatum ex deo sortitae sumus:
Nam te quoque video, chara filia, ingenti
Dolore confici: ignosco vero tibi
Quod doles: quoniam et laetitiae satietas est.
Et te valde vehementer deploro ac miseror,
Quod nostrae tristis fortunae particeps facta es,
Quae capitibus nostris gravis incumbit.
Nam sciat Proserpina & decenter velata Ceres,
(Quas cum suo magno malo sponte aliquis periure iuraverit
Ex hostibus,) quod te non minus in animo meo
Charam habeo, quam si mihi ex utero egressa esses,
Et mihi unica in domo virgo esses.
Neque te ipsam hoc omnino latere existimo.
Quare ne dicas, meum cor non, quod te non curo:
Non, quamvis crebrius ploro quam pulchra Niobe.
Neque enim culpanda est, si propter filium lugeat
Mater afflicta: nam quoniam decem mensium laborem sustinui,
Priusquam ipsum aspicerem, quem sub hepate meo habebam,
Et me adduxit prope munitas habentem portas Plutonem.
Sic ipsum difficulter enixa graves dolores pertuli.
Nunc vero abest peregre, novum certamen
Perficiens, neque infelix scio utrum ipsum
Huc reducem receptura sim necne.
Praeterea etiam somnium triste terruit me per dulcem
Somnum: quare metuo, quum infestam visionem viderim,
Vehementer, ne quid liberis iniucundum adferat.
Visus est enim mihi, tenens ligonem fabrefactum manibus
Ambabus filius meus Hercules
Quo magna effodiebat, (tanquam suscepisset hoc opus pacta mercede)
Fossam in extremitate cuiusdam florentis agri,
Nudus, absque laena, & absque cinctili tunica.
Sed postquam totius pervenerat ad finem operis,
Validum vitiferae elaborans munimentum areae:
Tunc ille defixo ligone in eminenti
Sulco induturus erat vestes quibus ante indutus fuerat.
Subito vero eluxit supra fossam profundam
Ignis indefessus, & immensa circa ipsum flamma volvebatur.
Verum ille semper velocibus retrocedebat pedibus,
Effugere cupiens saevam vim Vulcani:
Semper vero ante suum corpus, velut scutum,
Quatiebat ligonem: oculisque huc illuc
Circumspiciebat, ne ipsum adureret infestus ignis.
Huic quidem opem ferre cupiens (ut mihi videbatur)
Iphiclus magnanimus in terram cecidit lapsus,
Priusquam ad ipsum perveniret: neque rectus rursum resurgere potuit,
Sed immobiliter iacebat, sicut imbecillus senex
Quem etiam invitum vi coegit iniucunda senecta
Concidere: iacet autem humi defixus ibi,
Donec quis manu attraxerit praetereuntium,
Reveritus aspectum senilem canae barbae:
Ita in terra volvebatur bellicosus Iphiclus.
At ego flebam ope destitutos videns
Filios meos: donec mihi excussus est dulcis somnus
Ex oculis, & aurora statim illustris prodiit.
Talia mihi somnia mentem perterruerunt
De nocte: verum omnia ad Eurysthea vertantur,
A domo nostra: fiatque vates illi
Animus meus, nec quid aliud fortuna perficiat.

IDYLLIVM V.

Quum ventus leniter mare glaucum ferit,
Timidus me solicitat animus, nec amplius Musa
Grata est, sed multo magis me rapit tranquillitas:
At quando resonat canum pelagus, & vnda marina
Incuruata spumat, ac plurimi fluctus agitantur,
Ad terram oculos conuerto & arbores, mare autem fugio:
Terráque mihi fida videtur, & statim opaca sylua placet:
In qua magno etiam spirante vento pinus canit.
Malam profectò piscator vitam degit, cui domus est nauis,
Et labor in mari, & pisces, fallax venatio.
At mihi dulcis somnus sub platano comata,
Et fontis amem vicinum murmur audire,
Qui oblectat strepitu agrestem, non exterret.

IDYLLIVM VI.

PAN amabat Echo vicinam, Echo autem ardebat
Saltatorem Satyrum, Satyrus verò insane deperibat Lydã:
Quantum Echo Pana, tantum & Satyrus Echo vrebat,
Et Satyrum Lyda: sic amor per vices flagrabat.
Quantum enim ipsorum aliquis amantem oderat,
Tantũ & ipse amans odiosus erat, & patiebatur vindictam.
Hæc ego documenta narro ab amore alienis,
Diligite amantes, vt, si ametis, redamemini.

IDYLLIVM VII.

Vesper, aurea lux amabilis Veneris,
Chare vesper cærulea noctis imago sacra,
Tantum obscurior luna, quantum præstantior astris,
Salue dilecte: & mihi ad pastorem comessatum eunti
Tu lumen prabeto vice lunæ: hæc enim
Incipiens hodie, citius occidit. Non ad furandum
Eo, nec vt iter noctu facientem inuadam:
Sed amo: decet autem amantem simul ab aliis amari.

EIVSDEM.

Alpheus post Pisan vbi mare ingressus est,
Procedit in Arethusam, aquã adducens oleastros vegetãtẽ,
(Et) dona ferens pulchras frondes, floresq́, & sacrũ puluerẽ,
Et profundus vndas ingreditur: sub mari autem
Inferius currit, nec aqua aquæ miscetur.
Cæterum mare non sentit transeuntem fluuium.
(Sic) puer ille grauiter afficiẽs, mala machinas, ardua docẽs,
Cupido, amnem quoq́, propter amoris vim natare docuit.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ε.

ΤΑΝ ἅλα τὰν γλαυκὰν ὅταν ὤνεμος ἀτρέμα βάλλῃ,
Ταὶ φρένα τὰν δειλὰν ἐρεθίζομαι, οὐδ' ἔτι μοῖσα
Ἐντὶ φίλα, ποτάγει δὲ πολὺ πλέον ἅμμε γαλάνα.
Ἀλλ' ὅταν ἀχήσῃ πολιὸς βυθός, ἁ δὲ θάλασσα
Κυρτὸν ἐπαφρίζῃ, τὰ δὲ κύματα μακρὰ μεμήνῃ, 5
Ἐς χθόνα παπταίνω καὶ δένδρεα, τὰν δ' ἅλα φεύγω,
Γᾶ δέ μοι ἀσπαστά, ταχὰ δ' εὔσκιος εὔαδεν ὕλα,
Ἔνθα καὶ ἢν πνεύσῃ πολὺς ὤνεμος, ἁ πίτυς ᾄδει.
Ἦ κακὸν ὁ γριπεὺς ζώει βίον, ᾧ δόμος ἁ ναῦς,
Καὶ πόνος ἐστὶ θάλασσα, καὶ ἰχθὺς ἁ πλάνος ἄγρα. 10
Αὐτὰρ ἐμοὶ γλυκὺς ὕπνος ὑπὸ πλατάνῳ βαθυφύλλῳ,
Καὶ παγᾶς φιλέοιμι τὸν ἐγγύθεν ἆχον ἀκούειν,
Ἃ τέρπει ψοφέοισα τὸν ἀγρικόν, οὐχὶ ταράσσει.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ϛ.

ΗΡΑ Πὰν Ἀχῶς τᾶς γείτονος, ἤρατο δ' Ἀχὼ
Σκιρτατᾶ Σατύρω, Σάτυρος δ' ἐπεμαίνετο Λύδας·
Ὡς Ἀχὼ τὸν Πᾶνα, τόσον Σάτυρος φλέγεν Ἀχώ,
Καὶ Λύδα Σατυρίσκον. Ἔρως δ' ἐσμύχετ' ἀμοιβᾷ.
Ὅσσον γὰρ τήνων τις ἐμίσεε τὸν φιλέοντα, 5
Τόσσον ὁμῶς φιλέων ἠχθαίρετο, πάσχε δ' ἃ ποίει.
Ταῦτα λέγω πάντεσσι τὰ διδάγματα τοῖς ἀνεράστοις,
Στέργετε τὼς φιλέοντας, ἵν' ἢν φιλέητε, φιλῆσθε.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ζ.

ΕΣΠΕΡΕ, τᾶς ἐρατᾶς χρύσεον φάος Ἀφρογενείας,
Ἕσπερε κυανέας ἱερὸν φίλε νυκτὸς ἄγαλμα,
Τόσσον ἀφαυρότερον μήνας ὅσον ἔξοχος ἄστρων,
Χαῖρε φίλος· καί μοι ποτὶ ποιμένα κῶμον ἄγοντι
Ἀντὶ σελαναίας τὺ δίδου φάος, ὥνεκα τήνα 5
Σάμερον ἀρχομένα, τάχιον δύεν. οὐκ ἐπὶ φωρὰν
Ἔρχομαι, οὐδ' ἵνα νυκτὸς ὁδοιπορέοντ' ἐνοχλοίην·
Ἀλλ' ἐράω· καλὸν δέ τ' ἐρασσαμένῳ συνερᾶσθαι.

Τοῦ αὐτοῦ.

Ἀλφειὸς μετὰ Πῖσαν ἐπὴν κατὰ πόντον ὁδεύῃ,
Ἔρχεται εἰς Ἀρέθοισαν ἄγων κοτινηφόρον ὕδωρ,
Ἕδνα φέρων καλὰ φύλλα καὶ ἄνθεα, καὶ κόνιν ἱράν,
Καὶ βαθὺς ἐμβαίνει τοῖς κύμασι, τὰν δὲ θάλασσαν
Νέρθεν ὑποτροχάει, κοὐ μίγνυται ὕδασιν ὕδωρ. 5
Ἁ δ' οὐκ οἶδε θάλασσα διερχομένου ποταμοῖο.
Κῶρος ὁ δεινοθέτας, κακομάχανος, αἰνὰ διδάσκων,
Καὶ ποταμὸν διὰ φίλτρον Ἔρως ἐδίδαξε κολυμβῆν.

ΒΙΩΝΟΣ ΣΜΥΡΝΑΙΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΑ.

BIONIS SMYRNÆI IDYLLIA.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΑΔΩΝΙΔΟΣ, εἰδύλλιον α.

ΑΙΑΖΩ τὸν Ἄδωνιν· ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Ὤλετο καλὸς Ἄδωνις, ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
Μηκέτι πορφυρέοις ἐνὶ φάρεσι Κύπρι καθεῦδε·
Ἔγρεο δειλαία κυανόστολε, καὶ πλατάγησον
Στήθεα, καὶ λέγε πᾶσιν, ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις. 5
Αἰάζω τὸν Ἄδωνιν, ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
Κεῖται καλὸς Ἄδωνις ἐπ' ὤρεσι μηρὸν ὀδόντι
Λευκῷ λευκὸν ὀδόντι τυπείς, καὶ Κύπριν ἀνιῇ
Λεπτὸν ἀποψύχων· τὸ δέ οἱ μέλαν εἴβεται αἷμα
Χιονέας κατὰ σαρκός· ὑπ' ὀφρύσι δ' ὄμματα ναρκῇ, 10
Καὶ τὸ ῥόδον φεύγει τῶ χείλεος· ἀμφὶ δὲ τήνῳ
Θνάσκει καὶ τὸ φίλαμα, τὸ μήποτε Κύπρις ἀφήσει.
Κύπριδι μὲν τὸ φίλαμα καὶ οὐ ζώοντος ἀρέσκει,
Ἀλλ' οὐκ οἶδεν Ἄδωνις ὅ μιν θνάσκοντ' ἐφίλασεν.
Αἰάζω τὸν Ἄδωνιν, ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες. 15
Ἄγριον ἄγριον ἕλκος ἔχει κατὰ μηρὸν Ἄδωνις.
Μεῖζον δ' ἁ Κυθέρεια φέρει ποτικάρδιον ἕλκος.
Κεῖνον μὲν περὶ παῖδα φίλοι κύνες ὠδύραντο,
Καὶ νύμφαι κλαίουσιν Ὀρειάδες· ἁ δ' Ἀφροδίτα,
Λυσαμένα πλοκαμῖδας, ἀνὰ δρυμὼς ἀλάληται 20
Πενθαλέα, νήπλεκτος, ἀσάνδαλος· αἱ δὲ βάτοι νιν
Ἐρχομέναν κείροντι, καὶ ἱερὸν αἷμα δρέπονται.
Ὀξὺ δὲ κωκύουσα, δι' ἄγκεα μακρὰ φορεῖται,
Ἀσσύριον βοόωσα πόσιν, καὶ παῖδα καλεῦσα.
Ἀμφὶ δέ μιν μέλαν αἷμα παρ' ὀμφαλὸν ᾐωρεῖτο, 25
Στήθεα δ' ἐκ μηρῶν φοινίσσετο· τοὶ δ' ὑπὸ μαζοὶ
Χιόνεοι τὸ πάροιθεν Ἀδώνιδι πορφύροντο.
Αἰαῖ τὰν Κυθέρειαν, ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
Ὤλεσε τὸν καλὸν ἄνδρα, συνώλεσεν ἱερὸν εἶδος.
Κύπριδι μὲν καλὸν εἶδος ὅτε ζώεσκεν Ἄδωνις, 30
Κάτθανε δ' ἁ μορφὰ σὺν Ἀδώνιδι Κύπριδος, αἰαῖ.
Ὤρεα πάντα λέγοντι, καὶ αἱ δρύες, αἲ τὸν Ἄδωνιν.
Καὶ ποταμοὶ κλαίοντι τὰ πένθεα τᾶς Ἀφροδίτας,
Καὶ παγαὶ τὸν Ἄδωνιν ἐν ὤρεσι δακρύοντι,
Ἄνθεα δ' ἐξ ὀδύνας ἐρυθαίνεται, ἁ δὲ Κυθήρα 35
Πάντας ἀνὰ κναμώς, καὶ ἀνὰ πτόλιν οἰκτρὸν ἀείδει.
Αἰαῖ τὰν Κυθέρειαν, ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Ἀχὼ δ' ἀντεβόασεν, ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Κύπριδος αἰνὸν ἔρωτα τίς οὐκ ἔκλαυσεν ἄν, αἰαῖ;
Ὡς ἴδεν, ὡς ἐνόησεν Ἀδώνιδος ἄσχετον ἕλκος, 40
Ὡς ἴδε φοίνιον αἷμα μαραινομένῳ περὶ μηρῷ,
Πάχεας ἀμπετάσασα, κινύρετο, μεῖνον Ἄδωνι
Δύσποτμε, μεῖνον Ἄδωνι, πανύστατον ὥς σε κιχείω,
Ὥς σε περιπτύξω, καὶ χείλεα χείλεσι μίξω.
Ἔγρεο τυτθὸν Ἄδωνι, τὸ δ' αὖ πύματόν με φίλασον· 45
Τοσσοῦτόν με φίλασον ὅσον ζώει τὸ φίλαμα·

EPITAPHIUM ADONIDIS, Idyllium I.

LAMENTOR Adonidem: interyt pulcher Adonis.
Peryt pulcher Adonis, adlamentantur Amores.
Ne amplius purpureis in vestibus dormias Venus.
Surge misera, pullata, & plange
Pectora: & dic omnibus, Peryt pulcher Adonis.
Lamentor Adonidem, adlamentantur Amores.
Formosus Adonis in montibus iacet, femur dente
Candidum candido dente percussus, & Venerem dolore
Tenuiter spirans: ater vero cruor manat (afficus,
Niueam per carnem: sub superciliys autem oculi torpent,
Et rosa (.i roseus color) labrorum fugit: vnaque cum illo
Moritur & osculum quod Venus nunquam relinquet. γρ. χείλεσι / γρ. λείψει
Veneri quidē osculū, etiam non amplius viuentis, gratū est,
Sed Adonis non sensit quod ipsum morientem osculata est. γρ. οἶδεν
Lamentor Adonidem, adlamentantur Amores.
Atrox atrox vulnus habet in femore Adonis,
Maius autem Venus habet in corde vulnus.
Circa illum puerum & chari canes vlularunt,
Et Nymphæ plorant Oreades: ipsaque Venus, γρ. ὠδύραντο
Solutis capillis, per saltus errat
Lugubris, incompta, nudis pedibus: & rubi ipsam
Incedentem infestant, ac sacrum sanguinem carpunt.
Acutum autem voce eiulans, per longas valles fertur,
Assyrium maritum clamore requirens & puerum vocans.
At circa ipsius vmbilicum ater sanguis alte erumpebat,
Et à femore pectus cruentabatur, costarum autem loca
Niuea prius Adonidi rubebant.
Ah ah Venus, adlamentantur Amores.
Amisit pulchrum illum virū, vnáque sacram formā amisit.
Nam dum vixit Adonis, Veneri preclara forma fuit,
Commortua cum Adonide est & forma Veneris, hei hei.
Montes omnes & quercus dicunt, Ah Adonis:
Et flumina deflent luctus Veneris,
Et fontes Adonidem in montibus deplorant:
Flores autem præ dolore rubescunt: Venus verò
Per omnes colles & per vrbem flebiliter canit. γρ. ἐρυθαίνεται
Ah ah Venus, peryt pulcher Adonis.
Echo occinuit cum clamore, Peryt pulcher Adonis.
Veneris dirum amorem quis non deploret? hei hei.
Vt vidit, vt cognouit Adonidis intolerabile vulnus,
Vt vidit purpureum sanguinem in marcescente femore,
Brachia expandens gemendo dicebat, Mane Adoni,
Miser mane Adoni, vt te postremum inueniam,
Vt te amplectar, & labra labris misceam.
Expergiscere paulisper Adoni, tamque postremò me osculare:
Tantulum me osculare donec viuit osculum:

Donec ab anima in meum os & in meum iecur
Spiritus tuus fluxerit, & tuum dulcem amorem exuxero,
Atque imbibero amorem. osculum autem hoc asseruabo,
Tanquam ipsum Adonidem quando tu me infelix fugis:
Fugis longè Adoni, & abis ad Acherontem,
Et tristem regem & immitem: ego verò misera
Viuo, & dea sum, neque te persequi possum.
Accipe Proserpina virum meum. nam tu es
γρ. καταρρεῖ. *Longe me potentior: & quicquid pulchrũ est, ad te deuoluitur.*
Sum. n. ego valde infelix, & inexhausto dolore conficior,
Deplorans Adonidem, quòd extinctus est, teq; timeo.
Moreris ò desideratissime: amor autẽ sicut somniũ mihi auo-
At Venus vidua est, & Amores in domo inanes sunt. (lauit.
Tecũ verò vnà cestus perijt: quid enim temerarie venabaris
γρ. ἔμηνας. *Quum adeo pulcher esses, cum feris congredi ausus es?*
Sic lugebat Venus, Amores vnà lugebant.
Væ væ Veneri, interijt pulcher Adonis.
Lacrymarum tantum Venus effundit, quantum Adonis
Sanguinis fundit. Hæc verò omnia in terra conuertuntur in
Sanguis rosam gignit, sed lacrymæ anemonen. (flores:
Lamentor Adonidem, interijt pulcher Adonis.
Ne in syluis amplius virum deplora ò Venus.
γρ. δρυμοῖσιν. *Est rectè instructus torus, est Adonidi torus paratus.*
γρ. σᾶς. *Tuũ ò Venus hunc lectulũ tenet mortuus Adonis. (dormiẽs.*
Et licet mortuus, tamen pulcher est: pulcher mortuus quasi
Depone (eum) & in mollibus vestibus in quibus cubabat,
In quibus tecum per noctem sacrum somnum capiebat,
In aurea culcitra: require Adonim, etiamsi tristi sit aspectu.
Depone (eum) inter coronas & flores: omnes cum eo, (runt.
Postquã ille mortuus est, omnes (inquam) flores etiã cõtabue-
Riga autẽ ipsum myrtis (varijs) olei generib⁹, riga vnguẽtis:
Pereant vnguenta omnia tuum vnguentum perijt Adonis.
Recubat tener Adonis purpureis in vestibus:
Circa eum autem plorantes gemunt Amores,
Tonsi capillos propter Adonidem: & hic quidem sagittas,
γρ. ὀϊστοὺς, ὃς δ' ἐπὶ τόξον, ὃς δ' εὐπτ. *Ille verò arcum calcat: alius volucrem frangit pharetram,*
Alius calceamentum Adonidis soluit: alius lebetibus
γρ. λέβητι χρυσείῳ. *Aureis fert aquam, alius femora lauat:*
Alius retrò alis refrigerat Adonidem.
Ipsam Cytheream adlamentantur Amores.
Extinxit totam facem in limine Hymenæus,
Et coronam nuptialem expandit: non amplius Hymen,
Hymen non amplius cantilena est: (sed) cantatur Ah ah.
Ah ah propter Adonidem adhuc magis, ah propter Hyme-
Charites deplorant filium Cinyræ: (næum.
Perijt pulcher Adonis, inter se dicentes,
Et id voce acutiore dicunt quàm tu Dione.
Et Parcæ Adonidem deplorant Adonidem,
Et ipsum cantu reuocant. at ille non exaudit:
Non sanè, neque vult, Proserpina ipsum non dimittit.
Finẽ facito Cytherea lugendi, & hodie abstine à conuiuiis.
Nam te rursum lugere oportet, atq; in aliũ annũ lacrymari.

IDYLLIVM II.

Anceps (qui erat) adhuc adolescens, in nemore arboribus denso,
Dum venatur aues, fugitiuum vidit Amorem,
Buxi ramo insidentem: vt igitur animaduertit,
Gaudens (quoniam auis ei permagna videbatur)
Calamos simul omnes inter se coniungens,
Huc illuc transilientem obseruabat Amorem.
Tandẽ verò adolescens indignatus, quia nihil proficiebat,
Abiectis arundinibus senem adijt aratorem,
A quo hanc artem didicerat, eiq; rem narrauit,
Et sedentem ostendit Amorem. Porrò senex
Subridens mouit caput, & respondit puero,
Abstine à venatione, nec illam auem insequitor.
Fuge procul: mala est hæc bestia: eris beatus
Dum non ceperis ipsam: sed si viri mensuram attigeris,

Ἄχρις ἀπὸ ψυχῆς ἐς ἐμὸν στόμα κεἰς ἐμὸν ἧπαρ
Πνεῦμα τεὸν ῥεύσῃ, τὸ δέ σευ γλυκὺ φίλτρον ἀμέλξω,
Ἐκ δὲ πίω τὸν ἔρωτα. φίλαμα δὲ τοῦτο φυλάξω
Ὡς αὐτὸν τὸν Ἄδωνιν· ἐπεὶ σύ με δύσμορε φεύγεις. 50
Φεύγεις μακρὸν Ἄδωνι, καὶ ἔρχεαι εἰς Ἀχέροντα,
Καὶ στυγνὸν βασιλῆα καὶ ἄγριον· ἁ δὲ τάλαινα
Ζώω καὶ θεός ἐμμι, καὶ οὐ δύναμαί σε διώκειν.
Λάμβανε Περσεφόνα τὸν ἐμὸν πόσιν. ἐσσὶ γὰρ αὐτὰ
Πολλὸν ἐμεῦ κρέσσων· τὸ δὲ πᾶν καλὸν ἐς σὲ* καταρρ. 55
Εἰμὶ δ' ἐγὼ πανάποτμος, ἔχω δ' ἀκόρεστον ἀνίαν,
Καὶ κλαίω τὸν Ἄδωνιν, ὅ μοι θάνε, καὶ σε φοβεῦμαι.
Θνάσκεις ὦ τριπόθητε· πόθος δέ μοι ὡς ὄναρ ἔπτα·
Χήρα δ' ἁ Κυθέρεια· κενοὶ δ' ἀνὰ δώματ' Ἔρωτες.
Σοὶ δ' ἅμα κεστὸς ὄλωλε. τί γὰρ τολμηρὲ κυνάγεις; 60
Καλὸς ἐὼν τοσσοῦτον* ἔμηνας θηρὶ παλαίειν,
Ὧδ' ὀλοφύρατο Κύπρις· ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες,
Αἰαῖ τὰν Κυθέρειαν, ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Δάκρυον ἁ Παφία τόσον ἐγχέει, ὅσσον Ἄδωνις
Αἷμα χέει. τὰ δὲ πάντα ποτὶ χθονὶ γίγνεται ἄνθη· 65
Αἷμα ῥόδον τίκτει, τὰ δὲ δάκρυα τὰν ἀνεμώναν.
Αἰάζω τὸν Ἄδωνιν· ἀπώλετο καλὸς Ἄδωνις.
Μηκέτ' ἐνὶ* δρυμοῖσι τὸν ἀνέρα μύρεο Κύπρι·
Ἔστ' ἀγαθὰ στιβάς, ἔστιν Ἀδώνιδι* φυλλὰς ἑτοίμα.
Λέκτρον ἔχει Κυθέρεια τὸ σὸν τόδε νεκρὸς Ἄδωνις· 70
Καὶ νέκυς ὢν καλός ἐστι, καλὸς νέκυς οἷα καθεύδων.
Κάτθεο καὶ μαλακοῖς ἐνὶ φάρεσιν οἷς ἐνίαυεν,
Τοῖς μετὰ τεῦ ἀνὰ νύκτα τὸν ἱερὸν ὕπνον ἐμόχθει,
Παγχρυσέῳ κλιντῆρι. πόθει καὶ στυγνὸν Ἄδωνιν.
Βάλλε δέ νιν στεφάνοισι καὶ ἄνθεσι· πάντα σὺν αὐτῷ, 75
Ὡς τῆνος τέθνακε, καὶ ἄνθεα πάντ' ἐμαράνθη.
Ῥαῖνε δέ νιν μύροισιν, ἀλείφασι, ῥαῖνε μυρεῖσι·
Ὀλλύσθω μύρα πάντα· τὸ σὸν μύρον ὤλετ' Ἄδωνις.
Κέκλιται ἁβρὸς Ἄδωνις ἐν εἵμασι πορφυρέοισιν·
Ἀμφὶ δέ μιν κλαίοντες ἀναστενάχουσιν Ἔρωτες, 80
Κειράμενοι χαίτας ἐπ' Ἀδώνιδι· χὠ μὲν ὀϊστώς,
Ὃς δ' ἐπὶ τόξον* ἔβαιν', ὃς δ' εὔπτερον ἆγε φαρέτραν.
Χὠ μὲν ἔλυσε πέδιλον Ἀδώνιδος, ὃς δὲ* λέβησι
Χρυσείοις φορέεσκεν ὕδωρ, ὁ δὲ μηρία λούει·
Ὃς δ' ὄπιθεν πτερύγεσσιν ἀναψύχει τὸν Ἄδωνιν. 85
Αὐτὰν τὰν Κυθέρειαν ἐπαιάζουσιν Ἔρωτες.
Ἔσβεσε λαμπάδα πᾶσαν ἐπὶ φλιαῖς Ὑμέναιος,
Καὶ στέφος ἐξεπέτασσε γαμήλιον· οὐκέτι δ' ὑμάν,
Ὑμὰν οὐκέτ' ἀειδόμενον μέλος, ᾄδεται αἰαῖ.
Αἰαῖ καὶ τὸν Ἄδωνιν ἔτι πλέον, ἢ Ὑμέναιον. 90
Αἱ Χάριτες κλαίοντι τὸν υἱέα τῶ Κινύραο·
Ὤλετο καλὸς Ἄδωνις, ἐν ἀλλάλαισι λέγοισαι·
Αὐταὶ δ' ὀξὺ λέγοντι πολὺ πλέον ἢ τὺ Διώνα.
Καὶ Μοῖραι τὸν Ἄδωνιν ἀνακλαίουσιν Ἄδωνιν,
Καί μιν ἐπαείδουσιν. ὁ δέ σφισιν οὐκ ἐπακούει· 95
Οὐ μὰν οὐκ ἐθέλει, Κώρα δέ μιν οὐκ ἀπολύει.
Λῆγε γόων Κυθέρεια, τὸ σάμερον ἴσχεο κόμμων·
Δεῖ σε πάλιν κλαῦσαι, πάλιν εἰς ἔτος ἄλλο δακρῦσαι.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ β.

Ἰξευτὰς ἔτι κῶρος, ἐν ἄλσεϊ δενδράεντι
Ὄρνεα θηρεύων, τὸν ἀπότροπον εἶδεν Ἔρωτα
Ἑσδόμενον πύξοιο ποτὶ κλάδον· ὡς δ' ἐνόασε,
Χαίρων ὥνεκα δὴ μέγα φαίνετο τὤρνεον αὐτῷ,
Τὼς καλάμως ἅμα πάντας ἐπ' ἀλλάλοισι συνάπτων, 5
Τᾷ καὶ τᾷ τὸν Ἔρωτα μετάλμενον ἀμφεδόκευε.
Χὠ παῖς ἀσχαλάων ὅκ' οἱ τέλος οὐδὲν ἀπάντη,
Τὼς καλάμως ῥίψας ποτ' ἀροτρέα πρέσβυν ἵκανεν,
Ὅς νιν τάνδε τέχναν ἐδιδάξατο· καὶ λέγεν αὐτῷ,
Καί οἱ δεῖξεν Ἔρωτα καθήμενον. αὐτὰρ ὁ πρέσβυς 10
Μειδιάων κίνησε κάρη, καὶ ἀμείβετο παῖδα,
Φείδεο τᾶς θήρας, μηδ' ἐς τόδε τὤρνεον ἔρχευ.
Φεῦγε μακράν· κακόν ἐστι τὸ θηρίον. ὄλβιος ἔσσῃ
Εἰσόκα μή νιν ἕλῃς· ἢν δ' ἀνέρος ἐς μέτρον ἔλθῃς,

Οὗτος

Οὗτος ὁ νῦν φεύγων καὶ ἀπάλμενος, αὐτὸς ἀφ' αὐτῶ 15
Ἐλθὼν ἐξαπίνας, κεφαλὰν ἐπὶ σεῖο καθιξεῖ.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ γ.

Ἀ μεγάλα μοι Κύπρις ἔθ' ὑπνώοντι παρέστα,
Νηπίαχον τὸν Ἔρωτα καλᾶς ἐκ χειρὸς ἄγοισα,
Ἐς χθόνα νευστάζοντα· τόσον δέ μοι ἔφρασε μῦθον,
Μέλπειν μοι φίλε βοῦτα λαβὼν τὸν Ἔρωτα δίδασκε.
Ὣς λέγε· χ' ἁ μὲν ἀπῆλθεν· ἐγὼ δ' ὅσα βουκολιασδον, 5
Νήπιος, ὡς ἐθέλοντα μαθεῖν τὸν Ἔρωτα δίδασκον,
Ὡς εὗρε πλαγίαυλον ὁ Πάν, ὡς αὐλὸν Ἀθάνα,
Ὡς χέλυν Ἑρμάων, κίθαριν δ' ὡς ἁδὺς Ἀπόλλων.
Ταῦτά μιν ἐξεδίδασκον· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μύθων,
Ἀλλά μοι αὐτὸς ἄειδεν ἐρωτύλα, καί μ' ἐδίδασκε 10
Θνατῶν ἀθανάτων τε πόθως, καὶ ματέρος ἔργα.
Κἠγὼν ἐκλαθόμαν μὲν ὅσων τὸν Ἔρωτα δίδασκον,
Ὅσσα δ' Ἔρως μ' ἐδίδασκεν ἐρωτύλα, πάντ' ἐδιδάχθην.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ δ.

ΤΑΙ Μοῖσαι τὸν Ἔρωτα τὸν ἄγριον οὐ φοβέονται,
Ἠ 'κ θυμῶ φιλέοντι, καὶ ἐκ ποδὸς αὐτῷ ἕπονται.
Κ' ἢν μὲν ἄρα ψυχάν τις ἔχων ἀνέραστον ἀείδῃ,
Τῆνον ὑπεκφεύγοντι, καὶ οὐκ ἐθέλοντι διδάσκειν.
Ἢν δὲ νόον τις Ἔρωτι δονεύμενος ἁδὺ μελίσδῃ, 5
Ἐς τῆνον μάλα πᾶσαι ἐπειγόμεναι προρέοντι.
Μάρτυς ἐγὼν ὅτι μῦθος ὅδ' ἔπλετο πᾶσιν ἀληθής.
Ἢν μὲν γὰρ βροτὸν ἄλλον ἢ* ἀθανάτων τινὰ μέλπω,
Καμβαίνει μευ γλῶσσα, καὶ ὡς πάρος οὐκέτ' ἀείδει·
Ἢν δ' αὖτ' ἐς τὸν Ἔρωτα καὶ ἐς Λυκίδαν τι μελίσδω, 10
Καὶ τόκα μοι χαίροισα διὰ στόματος ῥέει ᾠδά.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ ε.

ΕΙ μοι καλὰ πέλει τὰ μελύδρια, καὶ τάδε μῶνα
Κῦδος ἐμοὶ θησεῦντι τά μοι πάρος ὤπασε Μοῖρα.
Εἰ δ' οὐχ ἁδέα ταῦτα, τί μοι πολὺ πλείονα μοχθεῖν;
Εἰ μὲν γὰρ βιότω διπλόον χρόνον ἄμμιν ἔδωκεν
Ἢ Κρονίδας, ἢ Μοῖρα πολύτροπος, ὥστ' ἀνύεσθαι 5
Τὸν μὲν ἐς εὐφροσύναν καὶ χάρματα, τὸν δ' ἐπὶ μόχθῳ,
Ἦν τάχα μοχθήσαντι ποθ' ὕστερον ἐσθλὰ δέχεσθαι·
Εἰ δὲ θεοὶ κατένευσαν ἕνα χρόνον ἐς βίον ἐλθεῖν
Ἀνθρώποις, καὶ τόνδε βραχὺν καὶ μείονα πάντων,
Ἐς πόσον ἆ δειλοὶ καμάτως κ' εἰς ἔργα πονεῦμες; 10
Ψυχὰν δ' ἄχρι τίνος ποτὶ κέρδεα καὶ ποτὶ τέχνας
Βάλλομες, ἱμείροντες ἀεὶ πολὺ πλείονος ὄλβω;
Λαθόμεθ' ἦ ἄρα πάντες ὅτι θνατοὶ γενόμεσθα,
Χ' ὡς βραχὺν ἐκ Μοίρας λάχομεν χρόνον. *

Κλεόδαμος καὶ Μύρσων.

Εἴαρος, ὦ Μύρσων, ἢ χείματος, ἢ φθινοπώρω,
Ἢ θέρεος, τί τοι ἁδύ; τί δὲ πλέον εὔχεαι ἐλθεῖν;
Ἢ θέρος, ἁνίκα πάντα τελείεται ὅσσα μογεῦμες;
Ἢ γλυκερὸν φθινόπωρον, ὅτ' ἀνδράσι λιμὸς ἐλαφρά;
Ἢ καὶ χεῖμα δύσεργον, ἐπεὶ καὶ χείματι πολλοὶ
Θαλπόμενοι θέλγονται ἀεργίᾳ τε καὶ ὄκνῳ;
Ἤ τοι καλὸν ἔαρ πλέον εὔαδεν; εἰπὲ τί τοι φρὴν
Αἱρεῖται, λαλέειν γὰρ ἐπέτραπεν ἁ σχολὰ ἄμμιν.
μ. Κρίνειν οὐκ ἐπέοικε θεήια ἔργα βροτοῖσι.
Πάντα γὰρ ἱερὰ ταῦτα καὶ ἁδέα· σεῦ δὲ ἕκατι
Ἐξερέω Κλεόδαμε, τό μοι πέλεν ἅδιον ἄλλων.
Οὐκ ἐθέλω θέρος ἦμεν, ἐπεὶ τόκα μ' ἅλιος ὀπτῇ·
Οὐκ ἐθέλω φθινόπωρον, ἐπεὶ νόσον ὥρια τίκτει·
Οὖλον χεῖμα φέρειν, νιφετὸν κρυμούς τε, φοβεῦμαι.
Εἶαρ ἐμοὶ τριπόθατον ὅλῳ λυκάβαντι παρείη,
Ἀνίκα μήτε κρύος, μήθ' ἅλιος ἄμμε βαρύνει.
Εἴαρι πάντα κύει, πάντ' εἴαρος ἁδέα βλαστεῖ,
Χ' ἁ νὺξ ἀνθρώποισιν ἴσα, καὶ ὁμοίιος ἀώς.

Ille qui nunc fugit & resilit, ipse sua sponte 15
Accedens subito capiti tuo insidebit.

IDYLLIVM III.

Magna mihi Venus adhuc dormienti adstitit,
Infantem Amorem pulchra manu ducens,
In terram nutantem: atque his me verbis affata est,
Cantare mihi chare bubulce sumptum Cupidinem doceto.
Sic loquuta abiit: ego autem quæcunque pastoralia carmina canere 5
Stultus, tanquam discere volentē Cupidinē docebam, (solebā,
Quomodo tibiam obliquam Pan inuenerit, Minerua tibiā,
Testudinem Mercurius, & citharam dulcis Apollo.
Hæc ipsum edocebam: at ille nihil curabat mea verba,
Sed ipse mihi canebat amatoria: meq́ue docebat 10
Mortalium & immortaliū amores, & genitricis (suæ) opera.
Tum ego oblitus sum illorum quæ Cupidinem docebam,
At quæcunque me docebat Cupido amatoria, cuncta didici.

IDYLLIVM IIII.

MVSÆ Amorem non metuunt crudelem,
Quin amant ex animo, & vestigia sequuntur eius.
At si quis ingenio praeditus inamabili (eas) sequatur,
Illum refugiunt, & docere nolunt:
At si mentem Amore agitatam habens, suauiter cecinerit, 5
Ad ipsum simul omnes festina confluunt.
Quòd autem hic sermo planè verus sit, ego testis sum.
Nā si hominē quēpiā aliū aut immortalē carmine celebro,
Cessat mea lingua, nec vt antè solebat, canit.
Rursum quum in Amorē vel in Lycidam aliquid modulor, 10
Tunc mihi lætum ore carmen profluit.

ἢ ἀθανά-
των τινά.

IDYLLIVM V.

SI pulchra mea sunt carmina, vel illa sola
Gloriam mihi afferent quæ iam antea mihi præbuit Parca:
Sin illa non probantur, quid est quòd amplius laborem?
Nam si nobis viuendi duo tempora dedisset
Siue Iupiter, siue Parca versuta, ita vt ageretur 5
Alterum cum lætitia & gaudio, alterum in labore,
Liceret post labores aliquando bonis frui:
At si dij vnū duntaxat tēpus annuerūt ad vitā (transigendā)
Hominibus, idq́ue breue & minus omnibus, (venire
Quàm diu vah miseri in labores & opera nos fatigamus? 10
Et quousque animum ad lucra & artes
Applicamus, semper desiderando multo maiores opes?
Omnes sane obliti sumus, mortales nos esse natos,
Et quòd breue tempus à Parca sortiti sumus.

Cleodamus & Myrson.

Vere ô Myrson, aut hyeme, aut autumno,
Aut æstate, quid tibi iucundum? & quódnam (ex his) magis
optas aduenire?
Num æstatē, quū omnia absoluta sunt quæcunq; laboramus?
An dulcem autumnum, quum hominibus fames leuis est?
An verò hyemē ad opera pigrā? quoniam & hyeme multi
Dum se calefaciunt, oblectantur otio & pigritia?
An verò tibi pulchrum ver magis placet? dic quid tibi animus
Eligit: loqui enim permittit otium nobis.
m. Iudicare non decet mortales diuina opera.
Omnia enim hæc sacra sunt, & iucunda: tui autem gratia
Dicam, Cleodame, quódnam præ aliis gratum sit.
Non volo æstatem esse, quoniam tunc me sol torret: (pariunt:
Nec volo autumnum, quoniam morbos fructus autumnales
Perniciosam hyemem sufferre, niues pruinásque, timeo.
Ver mihi ter exoptatum toto anno adsit,
Quum neque frigus, neque sol nos grauat.
Vere omnia fœcunda sunt, omnia vere suauia germinant,
Et nox hominibus par, & par dies.

EIVSDEM IN HYACINTHVM, fragmentum.

Consilij inopia Bionem occupauit tantum dolorē sustinentē.
Quærebat remedia omnia, & sapientem obibat artem:
Vngebat etiam ambrosia & nectare, vngebat totum
Vulnus: sed Parcis omnia remedia vana sunt.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙΣ Υάκινθον.

Αμφασία δὲ Βίων' εἷλε τοσὸν δ' ἄλγος ἔχοντα.
Δίζετο φάρμακα πάντα, σοφὰν δ' ἐπεμαίετο τέχναν·
Χρῖεν δ' ἀμβροσίᾳ καὶ νέκταρι, χρῖεν ἅπασαν
Ωτειλάν. Μοίραισι δ' ἀναλθέα φάρμακα πάντα.

EIVSDEM.

Beati qui amant, quum æqualiter redamantur.
Beatus erat Theseus quum Pirithous adesset,
Etiamsi implacabilis descenderit in Plutonis (domum)
Beatus erat inter rigidos Axenos Orestes,
Quoniam cōmunes cum eo Pylades susceperat profectiones.
Erat felix Æacides socio viuente Achilles: (propulsauit.
Beatus erat moriens, quoniam ab eo mortem horrendam

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ολβιοι οἱ φιλέοντες, ἐπὴν ἴσον ἀντιφιλῶνται.
Ολβιος ἦν Θησεὺς τῶ Πειριθόω παρεόντος,
Εἰ καὶ ἀμειλίκτοιο κατήλυθεν εἰς Ἀΐδαο.
Ολβιος ἦν χαλεποῖσιν ἐν ἀξείνοισιν Ορέστας,
Ουνεκά οἱ ξυνὰς Πυλάδας ἄρητο κελεύθως. 5
Ην μάκαρ Αἰακίδας ἑτάρω ζώοντος Ἀχιλλεύς,
Ολβιος ἦν θνάσκων ὅτι οἱ μόρον αἰνὸν ἄμυνεν.

EIVSDEM.

Nō pulchrū (est) ò amice, omni de causa ad fabrum ven-
Neque in omnibus alio indigere: sed & ipse (itare,
Fabricā fistulam: est autem tibi facile opus.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Οὐ καλὸν, ὦ φίλε, πάντα λόγον ποτὶ τέκτονα φοιτῆν,
Μηδ' ἐν παντὶ ἄλλω χρεὼ ἰσχέμεν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Τεχνᾶσθαι σύριγγα· πέλει δέ τοι εὐμαρὲς ἔργον.

EIVSDEM.

Musas Amor vocet, Musæ Amorem ferant:
Cantum Musæ mihi semper cupienti donent,
Dulcem cantum, quo medicamentum iucundius nullum.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Μοίσας Ερως καλέοι, Μοῖσαι τὸν Ερωτα φέροιεν.
Μολπὰν ταὶ Μοῖσαί μοι ἀεὶ ποθέοντι διδοῖεν,
Τὰν γλυκερὰν μολπὰν, τᾶς φάρμακον ἅδιον οὐδέν.

EIVSDEM.

Ex crebra gutta, vt prouerbium (est) semper eunte
Etiam lapis in foramen cauatur.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Εκ θαμινῆς ῥαθάμιγγος, ὅκως λόγος, αἰὲν ἰοίσας,
Χὠ λίθος ἐς ῥωχμὸν κοιλαίνεται.

EIVSDEM.

At ego bene procedens meumq; iter, in loco decliui
Isto, apud arenam & littus susurro,
Duram obsecrans Galateam: dulcem verò
Spem ad extremam vsque senectutem non relinquam.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Αὐτὰρ ἐγὼν βασεῦμαι ἐμὰν ὁδὸν ἐς τὸ κάταντες
Τῆνο, ποτὶ ψάμαθόν τε καὶ ἠόνα ψιθυρίσδων,
Λισσόμενος Γαλάτειαν ἀπηνέα· τὰς δὲ γλυκείας
Ελπίδας ὑστατίω μέχρι γήραος οὐκ ἀπολείψω.

EIVSDEM.

Nec sinas me sine præmio: nam & Apollo pro cantu
Mercedem dedit: honor verò res meliores facit.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Μηδὲ λίπῃς μ' ἀγέραστον· ἐπεὶ χὠ Φοῖβος ἀείδειν
Μισθὸν ἔδωκε, τιμὰ δὲ τὰ πράγματα κρέσσονα ποιεῖ.

EIVSDEM.

Forma mulieribus est res decora: viris autem fortitudo.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Μορφὰ θηλυτέρῃσι πέλει καλὸν, ἀνέρι δ' ἀλκά.

SYRINX.

Syrinx nomen habes, inspirāt autem te metra sapientia.
Neminis ò coniunx, e longinquo verò pugnantis mater
Nutricis eius qui patri aduersatus, celerē peperisti actorem,
Non Cerasten, quē olim nutriuit ea quæ taurū patrē habuit:
Sed reliquisti eū cuius quondā torruit mentē ambitus scuti,
Cuius nomen totum geminum, qui variæ vocis amorem
Puellæ vocalis incendit inspirabilis:
Qui (Pan) Musæ canorum compegit violis coronatæ
Hulcus delectamentum amoris ignei,
Qui extinxit virtutem cognominem
Interfectoris aui, & à (terra) Tyria sustulit,
Cui (Pani) hunc peras portantium amabilem
Thesaurum Paris posuit Simichidas
Animo. ò calcator hominum,
Mulieris furor Lydæ,
Ex fure patre nate, patre carens,
O solidanglue salue,
Suauiter canas
Voce carenti puellæ
Pulchrè vocali
Inuisibili.

π. δίζωον, χ. ἰχ, χ. αἰγμάνιον, χ. πυρισμάραγον.

ΣΥΡΙΓΞ.

Σύριγξ οὔνομ' ἔχεις, ἄδει δέ σε μέτρα σοφίας.
Οὐδενὸς εὐνάτειρα, μακροπτολέμοιο δὲ μάτηρ
Μαίας ἀντιπέτροιο θοὸν τέκες ἰθυντῆρα,
Οὐχὶ Κεράσταν, ὅν ποτε θρέψατο ταυροπάτωρ·
Ἀλλ' ἐπιλείπες ὃ αἶθε πάρος φρένα τέρμα σάκους,
Οὗ * ὄνομ' ὅλον * δίζωον, ὃς τᾶς Μέροπος πόθον 5
Κούρας Γηρυόνας * αἶθε τᾶς * ἀνεμώδεος.
Ος μοίσᾳ λιγὺ πᾶξεν ἰοστεφάνῳ
Ελκος ἄγαλμα πόθοιο * πυρισμαράγου,
Ος σβέσεν ἀνορέαν ἰσαύδεα
Παππῴου, Τυρίας τ' ἀφείλετο. 10
Ω. τόδε τυφλοφόρων ἐρατὸν
Πῆμα Πάρις θέτο Σιμιχίδας
Ψυχάν. ᾧ βροτοβάμων,
Στήτας οἶστρε Σαωνίτας,
Κλωποπάτωρ, ἀπάτωρ, 15
Λαρνακόγυιε, χαῖρε,
Αδὺ μελίσδεις
Ελλοπι κούρᾳ
Καλλιόπᾳ
Νηλεύστῳ. 20

ΣΥΜ-

Ἀνδροθέᾳ δῶρον ὁ Φωκεὺς κρατερᾶς μηδοσύνας ἦρα τίνων Ἀθάνᾳ,
τᾶμος ἐπεὶ τὰν ἱερὰν κηρὶ πυρίπνῳ πόλιν ᾐθάλωσεν,
οὐκ ἐναρίθμιος γεγαὼς ἐν προμάχοισιν Ἀχαιῶν,
νῦν δ' ἐς Ὁμήρειον ἔβα κέλευθον,
τρισμάκαρ ὃν σὺ θυμῷ
τὸν ὄλβος

τὸν Βίωνα κλυτὸς εἶπε θεοῖς, ὃς εὗρε Ῥοδοῖ γεγαὼς πολύξεστα μουσῶν μέτρα μολπῆς.

ἀεὶ πνεῖ.
ἵλαος ἀμφιδέρκεαι.
σὰ χάρις, ἁγνὰ πολύβουλε Παλλάς.
ἀλλ' ἀπὸ κρανᾶν ἰθαρᾶν νᾶμα κόμιζε δυσκλεής,
Δαρδανιδᾶν τ' ἐνάριξεν χρυσοβαφεῖς θεμέθλους
ὤπασ' Ἐπειὸς πελέκυν, ᾧ πύργων θεοτεύκτων ἤρειψεν αἶπος

Fortissimæ deæ dono (Phocensis robustissimi inuenti gratiam referens) Mineruæ
Tunc quum sacram suo ignifero vrbem concremauit:
Nondum numeratus inter principes propugnatores populorum:
Nunc verò Homericam ingressus est viam.
Ter beatus quem tu omnino
Hic felicitatem.

Quam Bion inclytus cecinit, diis, qui reperit, Rhodi quum esset, multiplicia solus metra carminis.

Semper redoles.
Propria circumspexeris.
Quæ tua est gratia, casta, ó multi consilij Pallas.
Sed à fontibus purum ignorem importabas inglorius.
Ac Dardanidarum fundauit euertit reges,
Dedit Epeus secum, qua quondam turrium à diis extructarum disturbauit verticem.

ΣΙΜΜΙΟΥ ΤΟΥ ΡΟΔΙΟΥ ΩΟΝ.

Κωτίλας
ματέρος τι τόδ'
ἄθρει νέον, πρόφρων δὲ
θυμῷ δέξο δὴ ἁγνᾶς
τὸ μὲν θεῶν ἐρίβοας
Ἑρμᾶς ἔκιξε κᾶρυξ, ἄνω δ' ἐκ
μέτρου μονοβάμονος μέγαν
αὔξεσθ' ἄεξε. θοῶς δ' ὕπερθεν ὠκὺ
λέχριον φέρων νεῦμα ποδῶν σποράδων
θοαῖσί τ' αἰόλαις κῶλα. ἀλλὰ τῶν ὀρσιπόδων
[illegible]
[illegible]
[illegible]
θὴρ ἐν κόλποις δεξάμενος πυκινότητα· καὶ τάδ' ...
... μεθέπων ἄφαρ, ὁ γηλαείων ...
ῥίων ἴσαντ' αἰάγκεις· τοὺς δὲ δαίμων κλυτοὺς θο-
ποὶ ποσὶν πολύπλεκα μεθίει μέτρα μολπᾶς· ῥίμφα
... ὄρεσιν δ' ἀναὶ μαθὼν πλακτὸν χαιόμενος
βαλιαῖς ἴσον τέκος. λαχαὶ δ' οἰῶν πολυβότων αἱ φίλων
νόμον ἔβαν, τανυσφύρων τ' ἄντρα νυμφᾶν, τάδ' ἀμβρότω
πόθῳ φίλας μαστὸς ἱεὶ ... μεθ' ἱμερόεντα
μαζόν, ἴχνει θέων τὸν παναίολον Πιερίδων μο-
ναδούπων αὐδάν, ἀριθμὸν δ' εἰς ἄκρον δεκά-
δ' ἰχνίων κόσμον νέμοντα ῥυθμῶν φίλος
λιθοβόρων ὑπὸ φίλας ἴσον πο-
θέοι μαστός· Αὐχεῖα μὲν
κ' αὐθι μαστὸς ὠδῖς
ἁγνᾶς ἀηδόνος Δω-
ρίας ἀχεῖ.

SIMMIÆ RHODII OVVM.

Canore
matris quoddā hoc
ouum nouum lubens
animo suscipe igitur ô casta.
Huic quidem ex diis clamosus
Mercurius caduceator notam inussit, cumq; asino impabit
[desciscens] à metro singularis incessus, ob [ipsum ouum]
contigue prosilijt: cuiq; desuper cele-
rem obliquū ferens gressum pedū, promebat
iugis pernicibus mēbra. Sed eū [inorū] solū quassantū
ceruorū sobole, iāpridē pernicibus super sum-
mos incedēs pedibus colles iuxta concinnū vestigium
matris, & sociarum vndique pelius derso, facile ne
posueris in gremio, admisso comitatu. A facundo verò
accepturus (tractans hoc ilico) ex hirsutis serpentis percussor
montibus erumpebat fataliter. his ergo demō praeclaris; pernices
pedes exercens) multiplicia persequebatur metra cantibus subitò
ornatum cū liquisset montis lectum, matre errabundū flagrātē
equis recipere siluā. Sorte verò qua obtigerat oues fertilū montiū
pascua obibant, velocium q; antra nympharum. tunc auide
matris charae desiderio se promouēs statim ad amabilem
mammam, vestigio edebat variam Pieridum
vni⁹ sonu⁹ vocē, numerū.v. adusq; sūmū decē
vestigiorū venustū distribuit rhythmū, charus
testaceā [testudinē], ubi chara cū cepisset
saxis matris. Canorus quidem vel
in vtero partus casta lusci-
niæ, sed oryū ferens.

SIMMIÆ ARA, SEV SECVNdum aliquos, Theocriti.

Sum viri osor,
Infelix puber,
In cinere cubans iuuenis Empusa gnatus,
Bubulci & canis filius, quem
Aureus amasius, quando accendi virum
Ferreus praduum membris ducem, perdidit.
Quem frater duarum vxorum maritus
Occidit à matre abiectus:
Meum verò monumentum considerans
Dearum iudicis interfector,
Trinoctis vltor,
Exiluit cum clamore,
Laeserat enim eum veneno
Serpens deposita senectute.
Illum autem haerentem in insula,
Panisque matris coniunx, fur
Bis natus, filiusque hominum voratoris,
Troiae populator, sagittarum gratia
In Teucriam deduxit ter captam.

ΣΙΜΜΙΟΥ ΤΟΥ ΡΟΔΙΟΥ βωμὸς, κατὰ δέ τινας, Θεοκρίτου.

Εἰμ' ἄρσενος μοὶ στήτας
πόσις μέροψ δίσαβος, οὐ
σποδήνας ἶνις Ἐμπούσας μόρος,
ὁ βούτα καὶ κυνὸς τεκνώματος,
χρυσᾶς αἴτας· ἄμος οὐδ' ἄνδρα,
τὸν γυιόχαλκον οὖρον
ἔμαϊσεν, ὃν σπάτωρ
δισευνος μάτωρ μα-
τρὸς ἔρριψεν. ἐμὸν δὲ τεῦ-
χμ' ἀθρήσας Θεόκριτος
ὁ κτάντας, τριεσπερι-
ὁ ... αἴξας ἀ-
ναύξας. χάλεψε γάρ
νιν ἰῷ σύργαστρος, σα-
θῶς γῆρας· τὸν δ' ἐλπεῦ-
τ' ἐν ἀμφικλύστῳ, Πανός τε
ματρὸς εὐνέτας, φὼρ δίζωος, ἶ-
νίς τ' ἀνδροβρῶτος ἰλιοραιστὰς ἦρ' ἀφ'
δίον ἐς Τευκρίδ' ἄγαγε τριπόρθητον.

SIMMIÆ RHODII Alæ.

Intuere me, qui sum telluris vasti thoracis rex, cœlúmque & mare qui condidi.
Neque horreas si (quum sim tantus) densum & hirsutum fero mentum.
Tunc enim ego natus sum quando visum est necessitati
Omnia autem obtemperabant [eius] voluntati grauissime,
animaliaque omnia, quaecunque [nunc] peragrant
aeris regionem.

& Chaos.
Neque verò [sum] Veneris filius:
Pernix tamen ipse Amor nominor:
Neque enim mihi decretum est vi pertrahere, sed leniter adduco persuasione.
Tellus, marisque recessus, cœlestium [illegible] quilibet deus mihi cedit.
Ab his ego remoui vetus sceptrum, & constitui ipsis iura.

ΣΙΜΜΙΟΥ ΤΟΥ ΡΟΔΙΟΥ πτέρυγιον.

Λεῦσσέ με τὸν γᾶς τε βαθυστέρνου ἄνακτ', ἀκμονίδαν δ' ἄλλυδις ἑδράσαντα.
μηδὲ τρέσῃς εἰ τόσος ὤν, δάσκια βεβρίθω λαχνᾷ γένυα.
τᾶμος ἐγὼ γὰρ γενόμαν ἁνίκ' ἔκραιν' Ἀνάγκα,
πάντα δ' ὑπείκασε ... λυγραῖς
ἑρπεθ' ἃ πάνθ' ὅσ' ἕρπει
δι' αἴθρας,

χάους τε.
οὔτι γε Κύπριδος παῖς,
ὠκυπέτας δ' αὐτὸς Ἔρως καλεῦμαι.
οὔτι γὰρ ἔκρανα βίᾳ, πραΰνῳ δὲ πειθοῖ.
εἶκε δέ μοι γαῖα, θαλάσσας τε μυχὸς, οὐρανός τε.
τῶν δ' ἐγὼ ἐκνοσφισάμαν ὠγύγιον σκᾶπτρον, ἔκρινον δὲ θεοῖς θέμιστας.

ΑΡΑΤΟΥ

ΑΡΑΤΟΥ ΣΟΛΕΩΣ
ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.

ARATI SOLENSIS
APPARENTIA.

[illegible]

AB IOVE principium: quem nunquam mittimus ipsi
Infatum. plena vero Iouis omnia quidem compita.
Omnes vero hominum cœtus: plenum vero mare,
Et portus. Vbique autem Ioue indigemus omnes.
Huius etenim genus sumus. Hic vero benevolus hominibus
Commoda significat populos autem ad opus excitat,
Commonens victus. prædicat vero quando gleba optima
Bobusque, & ligonibus: prædicat inquam quando secunda tempora
Et plantas scrobibus infodere, & semina qualibet iacere.
Ipse enim signa in cœlo firmauit,
Sydera distinguens: prouidit vero ad annum
Stellas, quæ potissimum facunda indicarent
Hominibus temporum, quo plana cuncta nascerentur.
Eoque ipsum semper primumque & vltimum placant.
Salue pater, magna admiratio, magna hominibus vtilitas:
Ipseque prior generatio. Saluete vero Musæ
Suauissimæ omnes. mihi quidem stellas dicendi,
Si fas orantis, promite omnem cantum.
Hæ quidem simul multæque, & alibi aliæ existentes
Cœlo voluuntur omnibus diebus continuo per annum.
At ne tantillum quidem circumuertitur, sed plane immobiliter
Axis semper firmatus est: habetque, æquilancem omnino
In medio terram. circa autem cœlum hunc se versat.
Etiam ipsum terminant duo poli vtrinque:
Verum hic quidem non conspicuus, hic vero oppositus est è Borea
Ex alto supra Oceanum. Duæ autem ipsum circumtenentes
Vrsæ, vna currunt: eoque vocantur plaustra.
Quæ scilicet capita quidem ad lumbos semper habent
Inuersim: semper vero resupinæ circumferuntur,
Vtique in humeros versæ. (si credere dignum)
E Creta vero istæ Iouis magni beneficio
Cœlum ascenderunt: quia ipsum olim infantientem
Dicto in odoro montem prope Idam,
Antro imposuerunt, atque nutrierunt per annum,
Dictæi Curetes. quando Saturnum fallebant.
Qui hanc quidem Cynosuram cognomine dicunt.
Alteram vero Helicen. Helice quidem viri Achiui
In mari signant, quo oporteat naues dirigere:
Altera vero Phœnices fisi, persulcant mare.
At Helice quidem clara est ac obseruatu parata,
Multa lucens prima a nocte:
Altera vero obscura quidem, sed nautis aptior:
Minori enim tota circumuersatur orbe.
Hac quoque Sidonij rectissime nauigant.
Has vero per ambas, qualis fluuij decursus
Voluitur: horrendum ingens, draco circumcirca distractus
Immensus. Verum et ex vtraque parte spiræ hærent
Vrsæ, cæruleo seruatæ Oceano.
Sed hic alteram quidem extrema emetitur cauda,

Alteram verò spira circumscribit. et quidem summa
Cauda ad caput Helices quiescit Vrsæ:
In spira verò Cynosura caput habet: hæc autem circum-
Gyratur caput: eique ad pedem venit usque. (ipsum
Rursus vero retrofugus recurrit, non quidem illa
Ex sola parte: neque sola in capite splendet stella,
Sed duæ in tēporibus, duæ verò in oculis: unus autē inferius
Extremitatem occupat genæ horrendi monstri.
Incuruum autem est caput, nutanti vero prorsus assimilatū est
Extremam in Helices caudam: omnino verò sunt ex directo
Et os & temporis dextera extrema caudæ.
Illud ferme caput hac natat: ubi quidem extremi
Miscentur occasúsque & ortus sibi inuicem.
Hoc vero prope laboranti voluitur viro simile
Idolum, quod quidem nemo scit manifesto dicere:
Neque cui incumbat ille labori: sed ipsum vulgo
Engonasi vocant: eo quòd in genubus laborans (marg.: γνύξιν.)
Geniculanti simile est: super ambabus verò ei humeris
Manus eleuantur: distenduntur certè hinc inde
Quantum ad manuum passum. medio vero super capite
Dextri pedis imum habet tortuosi draconis.
Ibidem & illa corona, quam incidum posuit
Signum esse Bacchus morientis Ariadnæ,
Humero subuoluitur fatigati idoli,
Humero quidem Corona vicina est. caput vero summum (marg.: γρ. ὀπισθι-θεν.)
Obserua iuxta caput Serpentarii: ex illo nanque
Ipsum deprehendas licet splendidum Serpentarium.
Quales sibi capiti subiacentes clari humeri
Apparent: vel quidem etiam plena luna
Conspicua essent. Sed manus non admodum æquales:
Tenuis nanque hinc inde exit splendor:
Attamen etiam illæ contemplabiles: non enim modicæ sunt.
Ambæ autem serpente fatigantur: qui quidem medium
Inuoluit Serpentarium: hic vero constanter aptéque immixtus
Pedibus conterit magnam feram ambobus
Scorpium, oculóque & in pectore calcans
Rectus: sed ei serpens ambas voluitur per manus,
Dexteram modicus, sinistram vero superne multus.
Atque ei sanè Coronam attingunt suprema genæ.
Subter spiras autem magnas inquire Chelas:
Sed hæ quidem luminum indigæ, nequaquam splendidæ.
At post Helicen circumfertur auriganti similis
Arctophylax: quem quidem homines cognominant Booten,
Eo quod plaustrum contrectare videtur Vrsæ.
Atque adeo totus perspicuus est. sub zona verò sibi ipse
Præ aliis arcturus obuoluitur lucida stella.
Verum ambobus sub pedibus obseruato bubulci
Virginem: quæ quidem in manibus gerit spicam splendidam.
Siue igitur Astrei illa proles, quem utique ferunt
Astrorum primæuorum patrem esse, siue cuiuspiam alius,
Secura versetur. fabula certè incidit alia
Hominibus, quod ferè in terra conuersata quondam sit.
Veniebat autem hominum in conspectum: nec vnquam vi-
Nec vnquam veterum recusabat cœtus mulierum. (rorum
Sed permixtim considebat quamuis immortalis esset.
Atque ipsam Iustitiam vocabant. Congregans autem senes,
Aut alicubi in foro, aut propatulo in compito,
Ciuiles monstrabat studiosa leges.
Nondum perniciosam tunc litem norant,
Nec disceptationem contentiosam, neque seditionem.
Sed simpliciter viuebant. periculosum autem procul aberat (marg.: γρ. πολυ-μεμφέος.)
mare:
Atque victum nondum naues è longinquo ducebant.
Sed boues aratra: Etiam ipsa domina populorum
Copiosa omnia suppeditabat Iustitia datrix iustorum.
Tamdiu aderat, quamdiu adhuc terra genus aureum fouebat.
Argenteo autem raráque & non amplius omnino parata
Conuersabat, desiderans veterum mores populorum:
Veruntamen adhuc illo in argenteo sæculo erat:
Sed veniebat è montibus post crepusculum arguitis

Ἄλλην δ' αὖ σπείρῃ περιτέμνεται. ἡ μέν οἱ ἄκρη 50
Οὐρὴ πὰρ κεφαλὴν Ἑλίκης ἀποπαύεται Ἄρκτου·
Σπείρῃ δ' ἐν Κυνόσουρα κάρη ἔχει· ἡ δὲ κατ' αὐτὴν
Εἰλεῖται κεφαλήν, καί οἱ ποδὸς ἔρχεται ἄχρις.
Ἐκ δ' αὖτις παλίνορσος ἀνατρέχει· οὐ μὲν ἐκείνῃ
Οἰόθεν οὐδ' οἶος κεφαλῇ ἐπιλάμπεται ἀστήρ, 55
Ἀλλὰ δύο κροτάφοις, δύο δ' ὄμμασιν· εἷς δ' ὑπένερθεν)
Ἐσχατιὴν ἐπέχει γένυος δεινοῖο πελώρου.
Λοξὸν δ' ἐστὶ κάρη, νεύοντι δὲ πάμπαν ἔοικεν
Ἄκρην εἰς Ἑλίκης οὐρήν· μάλα δ' ἐστὶ κατ' ἰθὺ
Καὶ στόμα καὶ κρόταφος τὸ δεξιὰ νειάτῳ οὐρῇ. 60
Κείνη που κεφαλὴ τῇ νίσσεται, ἧχί περ ἄκραι
Μίσγονται δύσιές τε καὶ ἀντολαὶ ἀλλήλῃσι.
Τῇ δ' αὐτοῦ μογέοντι κυλίνδεται ἀνδρὶ ἐοικὸς
Εἴδωλον, τὸ μὲν οὔτις ἐπίσταται ἀμφαδὸν εἰπεῖν,
Οὐδ' ὅτινι κρέμαται κεῖνος πόνῳ· ἀλλά μιν αὔτως 65
Ἐνγόνασιν καλέουσι· τὸ δ' αὖτ' ἐν γούνασι κάμνον
Ὀκλάζοντι ἔοικεν· ἀπ' ἀμφοτέρων δέ οἱ ὤμων
Χεῖρες ἀείρονται· τάνυται γε μὲν ἄλλυδις ἄλλη
Ὅσσον ἐς ὀργυιήν· μέσσου δ' ἐφύπερθε καρήνου
Δεξιτεροῦ ποδὸς ἄκρον ἔχει σκολιοῖο Δράκοντος. 70
Αὐτοῦ κἀκεῖνος Στέφανος, τὸν ἀγαυὸν ἔθηκε
Σῆμ' ἔμεναι Διόνυσος ἀποιχομένης Ἀριάδνης,
Νώτῳ ὑποστρέφεται κεκμηότος εἰδώλοιο.
Νώτῳ μὲν Στέφανος πελάει, κεφαλῇ γε μὲν ἄκρῃ
Σκέπτεο πὰρ κεφαλὴν Ὀφιούχεον· ἐκ δ' ἄρ' ἐκείνης 75
Αὐτὸν ἐπιφράσσαιο φαεινόμενον Ὀφιοῦχον.
Τοῖοί οἱ κεφαλῇ ὑποκείμενοι ἀγλαοὶ ὦμοι
Εἴδονται· κεῖνοί γε καὶ ἂν διχόμηνι σελήνῃ
Εἰσωποὶ τελέθοιεν· ἀτὰρ χέρες οὐ μάλα ἶσαι·
Λεπτὴ γὰρ καὶ τῇ καὶ τῇ ἐπιδέδρομεν αἴγλη. 80
Ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖναι ἐπόψιαι· οὐ γὰρ ἐλαφραί.
Ἀμφότεραι δ' Ὄφιος πεπονήαται, ὅς ῥά τε μέσσον
Δινεύει Ὀφιοῦχον· ὁ δ' ἐμμενὲς εὖ ἐπαρηρὼς
Ποσσὶν ἐπιθλίβει μέγα θηρίον ἀμφοτέροισι
Σκορπίον, ὀφθαλμῷ τε καὶ ἐν θώρηκι βεβηκὼς 85
Ὀρθός· ἀτάρ οἱ ὄφις γε δύω στρέφεται μετὰ χερσί,
Δεξιτερῇ ὀλίγος, σκαιῇ γε μὲν ὑψόθι πολλός.
Καὶ δή οἱ Στεφάνῳ παρακέκλιται ἄκρα γένεια·
Νειόθι δὲ σπείρης μεγάλας ἐπιμαίεο Χηλάς.
Ἀλλ' αἱ μὲν φαέων ἐπιδευέες, οὐδὲν ἀγαυαί. 90
Ἐξόπιθεν δ' Ἑλίκης φέρεται ἐλάοντι ἐοικὼς
Ἀρκτοφύλαξ, τόν ῥ' ἄνδρες ἐπικλείουσι Βοώτην,
Οὕνεχ' ἁμαξαίης ἐπαφώμενος εἴδεται Ἄρκτου.
Καὶ μάλα πᾶς ἀρίδηλος· ὑπὸ ζώνῃ δέ οἱ αὐτὸς
Ἐξ ἄλλων Ἀρκτοῦρος ἑλίσσεται ἀμφαδὸν ἀστήρ. 95
Ἀμφοτέροισι δὲ ποσσὶν ὕπο σκέπτοιο Βοώτεω
Παρθένον, ἥ ῥ' ἐν χειρὶ φέρει Στάχυν αἰγλήεντα.
Εἴτ' οὖν Ἀστραίου κείνη γένος, ὅν ῥά τέ φασιν
Ἄστρων ἀρχαῖον πατέρ' ἔμμεναι, εἴτε τευ ἄλλου,
Εὔκηλος φορέοιτο· λόγος γε μὲν ἐντρέχει ἄλλος 100
Ἀνθρώποις, ὡς δῆθεν ἐπιχθονίη πάρος ἦεν,
Ἤρχετο δ' ἀνθρώπων κατεναντίη, οὐδέ ποτ' ἀνδρῶν,
Οὐδέ ποτ' ἀρχαίων ἠνήνατο φῦλα γυναικῶν,
Ἀλλ' ἀναμὶξ ἐκάθητο, καὶ ἀθανάτη περ ἐοῦσα.
Καί ἑ Δίκην καλέεσκον· ἀγειρομένη δὲ γέροντας 105
Ἠέ που εἰν ἀγορῇ ἢ εὐρυχόρῳ ἐν ἀγυιῇ,
Δημοτέρας ἤειδεν ἐπισπέρχουσα θέμιστας.
Οὔπω λευγαλέου τότε νείκεος ἠπίσταντο,
Οὐδὲ διακρίσιος περιμεμφέος, οὐδὲ κυδοιμοῦ·
Αὔτως δ' ἔζωον· χαλεπὴ δ' ἀπέκειτο θάλασσα, 110
Καὶ βίον οὔπω νῆες ἀπόπροθεν ἠγίνεσκον,
Ἀλλὰ βόες καὶ ἄροτρα, καὶ αὐτὴ πότνια λαῶν
Μυρία πάντα παρεῖχε Δίκη, δώτειρα δικαίων.
Τόφρ' ἦν, ὄφρ' ἔτι γαῖα γένος χρύσειον ἔφερβεν.
Ἀργυρέῳ δ' ὀλίγη τε καὶ οὐκέτι πάμπαν ἑτοίμη 115
Ὡμίλει, ποθέουσα παλαιῶν ἤθεα λαῶν.
Ἀλλ' ἔμπης ἔτι κεῖνο κατ' ἀργύρεον γένος ἦεν·
Ἤρχετο δ' ἐξ ὀρέων ὑποδείελος ἠχηέντων

Μουνάξ

Μουνάξ. οὐδ' ἔτι τῳ ἐπεμίσγετο μειλιχίοισιν.
Ἀλλ' ὁπότ' ἀνθρώπων μεγάλας πλήσαιτο κολώνας, 120
Ἠπείλει δ' ἤπειτα καθαπτομένη κακότητος,
Οὐδ' ἔτ' ἔφη εἰσωπὸς ἐλεύσεσθαι καλέουσιν.
Οἵην χρύσειοι πατέρες γενεὴν ἐλίποντο
Χειροτέρην· ὑμεῖς δὲ κακώτερα τέξείεσθε.
Καὶ δή που πόλεμοι, καὶ δὴ καὶ ἀνάρσιον αἷμα 125
Ἔσσεται ἀνθρώποισι· κακὸν δ' ἐπικείσεται ἄλγος.
Ὣς εἰποῦσ' ὀρέων ἐπεμαίετο· τοὺς δ' ἄρα λαοὺς
Εἰς αὐτὴν ἔτι πάντας ἐλίμπανε παπταίνοντας.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κἀκεῖνοι ἐτέθνασαν, οἱ δ' ἐγένοντο,
Χαλκείη γενεή, προτέρων ὀλοώτεροι ἄνδρες, 130
Οἳ πρῶτοι κακοεργὸν ἐχαλκεύσαντο μάχαιραν
Εἰνοδίην, πρῶτοι δὲ βοῶν ἐπάσαντ' ἀροτήρων·
Καὶ τότε μισήσασα Δίκη κείνων γένος ἀνδρῶν,
Ἔπταθ' ὑπουρανίη· ταύτην δ' ἄρα νάσσατο χώρην,
Ἧχί περ ἐννυχίη ἔτι φαίνεται ἀνθρώποισι 135
Παρθένος, ἐγγὺς ἐοῦσα πολυσκέπτοιο Βοώτεω.
Τῆς ὑπὲρ ἀμφοτέρων ὤμων εἰλίσσεται ἀστὴρ
Δεξιτερῇ πτέρυγι· Προτρυγητὴρ δ' αὖτε καλεῖται.
Τόσσος μὲν μεγέθει, τοίῃ δ' ἐγκείμενος αἴγλῃ,
Οἷος καὶ μεγάλης οὐρὴν ὑποφαίνεται Ἄρκτου. 140
Δεινὴ γὰρ κείνη, δεινοὶ δέ οἱ ἐγγύθεν εἰσὶν
Ἀστέρες· οὐκ ἂν τούς γε ἰδὼν ἔτι τεκμήραιο,
Οἷος οἱ πρὸ ποδῶν φέρεται καλός τε μέγας τε,
Εἷς μὲν ὑπωμαίων, εἷς δ' ἰξυόθεν κατιόντων,
Ἄλλος δ' οὐραίοις ὑπὸ γούνασιν· ἀλλ' ἄρα πάντες 145
Ἁπλόοι ἄλλοθεν ἄλλος ἀνώνυμοι ἀμφιφέρονται.
Κρατὶ δέ οἱ Δίδυμοι, μέσσῃ δ' ὑπὸ Καρκίνος ἐστί.
Ποσσὶ δ' ὀπισθοτέροισι Λέων ὕπο καλὰ φαείνει.
Ἔνθα μὲν ἠελίοιο θερείταταί εἰσι κέλευθοι·
Αἱ δέ που ἀσταχύων κενεαὶ φαίνονται ἄρουραι, 150
Ἠελίου τὰ πρῶτα συνερχομένοιο Λέοντι.
Τῆμος καὶ κελάδοντες ἐτησίαι εὐρέϊ πόντῳ
Ἀθρόοι ἐμπίπτουσιν, ὁ δὲ πλόος οὐκέτι κώπαις
Ὥριος· εὐρεῖαί μοι ἀρέσκοιεν τότε νῆες,
Εἰς ἄνεμον δὲ τὰ πηδάλια ἰθύνοιεν. 155
Εἰ δέ τοι Ἡνίοχόν τε καὶ ἀστέρας Ἡνιόχοιο
Σκέπτεσθαι δοκέοι, καί τοι φάτις ἤλυθεν Αἰγὸς
Αὐτῆς ἠδ' Ἐρίφων, οἵ τ' εἰν ἁλὶ πορφυρούσῃ
Πολλάκις ἐσκέψαντο κεδαιομένους ἀνθρώπους,
Αὐτὸν μέν μιν ἅπαντα μέγαν Διδύμων ἐπὶ λαιὰ 160
Κεκλιμένον δήεις· Ἑλίκης δέ οἱ ἄκρα κάρηνα
Ἀντία δινεῖται· σκαιῷ δ' ἐπελήλαται ὤμῳ
Αἲξ ἱερή, τὴν μέν τε λόγος Διὶ μαζὸν ἐπισχεῖν·
Ὠλενίην δέ μιν Αἶγα Διὸς καλέουσ' ὑποφῆται.
Ἀλλ' ἡ μὲν πολλή τε καὶ ἀγλαή· οἱ δέ οἱ αὐτοῦ 165
Λεπτὰ φαείνονται Ἔριφοι καρπὸν κάτα χειρός.
Πὰρ ποσὶ δ' Ἡνιόχου κεραὸν πεπτηότα Ταῦρον
Μαίεσθαι· τὰ δέ οἱ μάλ' ἐοικότα σήματα κεῖται·
Τοίη οἱ κεφαλὴ διακέκριται· οὐδέ τις ἄλλῳ
Σήματι τεκμήραιτο κάρη βοός, οἷά μιν αὐτοὶ 170
Ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι τυπόωσι.
Καὶ λίην κείνων ὄνομ' ἔρχεται· οὐδέ τοι αὔτως
Νήκουστοι Ὑάδες· ταὶ μέν ῥ' ἐπὶ παντὶ μετώπῳ
Ταύρου βεβλέαται· λαιοῦ δὲ κεράατος ἄκρον
Καὶ πόδα δεξιτερὸν παρακειμένου Ἡνιόχοιο 175
Εἷς ἀστὴρ ἐπέχει, συνεληλάμενοι δὲ φέρονται.
Ἀλλ' αἰεὶ Ταῦρος προφερέστερος Ἡνιόχοιο
Εἰς ἑτέρην καταβῆναι, ὁμηλυσίῃ περ ἀνελθών.
Οὐδ' ἄρα Κηφῆος μογερὸν γένος Ἰασίδαο
Αὔτως ἄρρητον κατακείσεται· ἀλλ' ἄρα καὶ τῶν 180
Οὐρανὸν εἰς ὄνομ' ἦλθεν, ἐπεὶ Διὸς ἐγγύθεν ἦσαν.
Αὐτὸς μὲν κατόπισθεν ἐὼν Κυνοσουρίδος Ἄρκτου
Κηφεὺς ἀμφοτέρας χεῖρας τανύοντι ἔοικεν·
Ἴση οἱ στάθμη νεάτης ἀποτείνεται οὐρῆς
Ἐς πόδας ἀμφοτέρους, ὅσση ποδὸς ἐς πόδα τείνει. 185
Αὐτὰρ ἀπὸ ζώνης ὀλίγον κε μεταβλέψειας
Πρώτην ἱμείρων καμπῆς μεγάλοιο Δράκοντος.

Solitaria: neque cuiquam congrediebatur blanditiis.
Verùm quando hominum magnas impleuisset vrbes,
Increpabat subinde carpens malitiam.
Neque amplius, inquit, visendã me dabo venire rogantibus:
Mirum quàm aurei patres seculum reliquerint
Deterius: vos autem peiora generabitis.
Tunc scilicet bella atque etiam promiscuè fusus cruor
Futurus est hominibus: malo autem impendebit dolor.
Sic locuta montes repetebat. Verum populos
In ipsam adhuc prorsus deserebat, oculos coniicientes.
Cæterum quando etiam illi obierunt, alij nati sunt,
Aenea ætas, prioribus perniciosiores homines.
Qui primi maleficum fabricarant gladium
Viatorium: primi etiam boues edere cœperunt operarios:
Atque tunc exosa Iustitia illorum genus hominum,
Volauit sub cœlum: eamque forte occupauit regionem,
Vbi iam nocturna adhuc cernitur hominibus
Virgo, vicina existens perspicuo bubulco.
Cuius super ambobus humeris circumuertitur stella
Ad dexteram alam: prouindemiator autem vocatur:
Tanta quidem magnitudine, talique insidens splendori,
Qualis etiam magnæ sub cauda lucet vrsæ.
Ardens profectò illa: ardentes etiam ei comminus sunt
Stellæ: nec forsan has te cõtuitus tibi inquisitione opus fuerit.
Qualis ei ante pedes fertur claráque magnáque,
Vna quoque sub humeris, vna item lumbotenus obeuntium,
Alia præterea posterioribus sub genibus. Aliæ verò omnes
Mediocres alibi alia sine nomenclatura feruntur.
Capiti autem ei Gemini, mediæ verò Cancer subest:
At pedibus sub ambobus Leo clarè sublucet.
Ibi quidem solis ardentissimi sunt cursus,
Atque tum spicarum vacua apparent arua,
Sole primum accedente Leonem,
Tunc etiam susurrantes Etesiæ vastum pontum
Glomerati irruunt: nauigatio autem non amplius remis
Tempestiua est: magnæ mihi placerent tunc naues:
Contra ventum verò gubernacula rectores teneant oportet.
Porrò si tibi Aurigam & stellas Aurigæ
Contemplari videatur, etiam mentio inciderit Capræ
Ipsius, atque Hædorum (qui in mari nigrescente
Sæpe contuiti sunt iactatos homines)
Eum quidem ipsum totum & ingentẽ Geminorum sub læua
Acclinatum inuenies: Helices autem ei summum caput
E regione obuersatur. verùm sinistro superincumbit humero
Capra religiosa, quam fabula est Ioui mammam præbuisse.
Oleniam verò ipsam Capram Iouis vocant subuates.
Atque hæc quidem multáque & splendida: verum ei ibidẽ
Obscurè lucent Hædi in iunctura manus.
Propè pedes autem Aurigæ cornutum expansum Taurum
Scrutare, atque ei valde consimilia indicia ponuntur:
Quale ipsi caput interstinctum est? neque quispiam alio
Argumento coniecturarit caput bouis. Qualiter id ipsæ
Stellæ vtrinque circunductæ configurant?
Etiam crebro eorum nomen memoratur, neque adeò
Incelebres Hyades, quæ scilicet per totam frontem
Tauri sparsæ sunt: sinistri autem cornu summitatem
Et pedem dexterum adiacentem Aurigæ
Vnica stella complectitur: simul agitati item feruntur:
Attamen semper Taurus promior Auriga
In occasum descendendo, pari ascensu alioquin exortus.
Neque certè Cephei ærumnosa familia Iasida
Omnino ignobilis iacebit: quinetiam horum
In cœlum nomen peruenit: siquidem Iouis cognati erant,
Ipse quidem à tergo existens Cynosuræ vrsæ
Cepheus, ambas manus pandenti similis.
Tanta ei linea ab extrema tenditur cauda
In pedes ambos, quanta à pede in pedem ten-
dit.
Cæterum à cingulo parumper respicere poteris
Primam potens flexuram magni draconis:

Ante hunc autem infelix voluitur, non admodum multa
Nocte lucens plenilunari, Cassiepia:
Neque enim ipsam multæ & frequentes illustrant
Stellæ, quæ eam totam sparsim componunt.
Qualem verò sera ianuam intus munitam
Biforibus concurrentes reuerberant vectes,
* Τοῖοι *Tales singulatim subiectæ figurant*
Stellæ. atque hæc iidem modicis tendit ab humeris
Passum: diceres profectò angi propter filiam.
Ibi nanque & illud obuoluitur triste simulachrum
Andromedæ, sub matre constellatum. haud te multum opinor
Noctem disquirere, quò mox potius intuearis
Tam clarum ei caput est: tam clari item ei vtrinque
Humeri, & pedes extremi, & cincturæ omnes.
Etiamnum & illic secundum brachia propansa est.
Vincula item ei admota sunt etiam in cœlo. retinentur autē
Illic expansa omnibus diebus manus illæ.
Sed enim ei etiam supra caput ingens voluitur equus,
Ventre extremo: communis autem fulget stella
Huius quidem in vmbilico, illius verò in extremo capite.
Præterea autem tres aliæ intra latera & armos
Equi, signant distanter æqualia spatia,
Claræ & magnæ. verum caput ei haud quaquam simile,
Neque ceruix, longa alioqui existens: tamen extrema stella
Fulgentis genæ etiamnum prioribus concertaret
Quatuor, quæ ipsum continent conspicuæ planè existentes.
Nec verò hic quadrupes est: ab vmbilico nanque extremo
Dimidio semiperfectus exoritur sacer equus.
Hunc etiam aiunt in excelso Helicone
Pulchram aquam produxisse largi equi fontis.
Nec vnquam enim Helicon summus destillarat fontibus:
Verum equus ipsum ferijt, atque copiosa inde aqua
Effusa est ictu prioris pedis. pastores autem
Primi hunc potum appellarunt equi fontem.
Atque hic quidem è rupe stillat: nec modo ipsum
A Thespiensibus viris longè cernes. Cæterum equus
In cœlo obuersatur. Atque (propè spectatu)
* Ἐν Διὸς *Illic etiam Arietis celerrimi sunt cursus:*
Qui sanè vel longissimos agitatus per orbes,
Nihilo segnius currit Cynosura vrsa.
Ipse quidem languidus & obscurus, vtpote luna
Obseruando. veruntamen per cingulū deprehendere poteris
Ὅμως *Andromedæ: haud longè enim sub ipsam situs est.*
In medio autem terit magnum cœlum, vbi nam summa
Chela, & cingulus circumagitur Orionis.
Est verò adhuc aliud dispositum propè signum,
Subter Andromedam: id autem ad tria dimensum est
Deltotum latera, æqualibus assimilatum.
Duobus tertiū verò non tantum, tamen admodum facile est
Inuentu: præ multis enim fulgidum est:
Quibus paululum Arietis australiores stellæ sunt.
Illæ verò adhuc anterius. Præterea autem in procursibus
Pisces: sed semper alter propior altero: (audit
Atque magis Boream recenter descendentem sentit.
Ab ambobus verò ipsis tenduntur quasi vincula
E caudis vtrinque sequenter in vnum coeuntibus:
Et hæc quidem vna stella connectit, claráque, magnáque:
Quam vtique etiam colligaturam subcaudinam vocant.
Porrò Andromedæ humerus sinister piscis esto
Index septentrionalioris admodum nanque ei vicine est.
Ambo autem pedes sponsum indicare poterunt
Persea, qui quidem ei semper ob humeros voluuntur.
Verum hic in boreali parte fertur maximus aliorum:
Atque ei dextera quidem ad lecticam protensa est
Socrinæ sellæ. in pedibus autem velut persequens
Vestigia distendit, fatigatus in dio patre.
At ei prope sinistrum genu aceruatim omnes
Pleiades feruntur: nec verò adeo spatiosus vniuersas
Locus continet atque ipsæ inspiciendo languidæ.

Τὴν δ' ἄρα δαιμονίη προκυλίνδεται οὐ μάλα πολλὴ
Νυκτὶ φαεινομένη παμμήνιδι Κασσιέπεια·
Οὐ γάρ μιν πολλοὶ καὶ ἐπημοιβοὶ γανόωσιν 190
Ἀστέρες, οἵ μιν πᾶσαν ἐπιρρήδην στιχόωσιν.
Οἵη δὲ κληῖδι θύρην ἔντοσθ' ἀραρυῖαν
Δικλίδα πεπτηυῖαν ἀνακρούοντες ὀχῆες,
Τοῖοί οἱ μουνὰξ ὑποκείμενοι ἰνδάλλονται
Ἀστέρες. ἡ δ' αὔτως ὀλίγων ἀποτείνεται ὤμων 195
Ὀργυιήν· φαίης κεν ἀνιάζειν ἐπὶ παιδί.
Αὐτοῦ γὰρ κἀκεῖνο κυλίνδεται αἰνὸν ἄγαλμα
Ἀνδρομέδης, ὑπὸ μητρὶ κεκασμένον. οὔ σε μάλ' οἴω
Νύκτα περισκέψεσθαι, ἵν' αὐτίκα μᾶλλον ἴδηαι.
Τοίη οἱ κεφαλή, τοῖοι δέ οἱ ἀμφοτέρωθεν 200
Ὦμοι, καὶ πόδες ἀκρότατοι, καὶ ζώματα πάντα.
Ἀλλ' ἔμπης κἀκεῖθι διωλενίη τετάνυσται,
Δεσμὰ δέ οἱ κεῖται καὶ ἐν οὐρανῷ. αἱ δ' ἀνέχονται
Αὐτοῦ πεπταμέναι πάντ' ἤματα χεῖρες ἐκείνῃ.
Ἀλλ' ἄρα οἱ καὶ κρατὶ πελώριος ἐλνέλαται ἵππος 205
Γαστέρι νειαίρῃ. ξυνὸς δ' ἐπιλάμπεται ἀστήρ,
Τοῦ μὲν ἐπ' ὀμφαλίῳ, τῆς δ' ἐσχατόωντι καρήνῳ.
Οἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς ἄλλοι ἐπὶ πλευρῇς τε καὶ ὤμοις
Ἵππου δεικανόωσι διασταδὸν ἶσα πέλεθρα,
Καλοὶ καὶ μεγάλοι. κεφαλὴ δέ οἱ οὐδὲν ὁμοίη, 210
Οὐδ' αὐχήν, δολιχός περ ἐών. ἀτὰρ ἔσχατος ἀστὴρ
Αἰθομένης γένυος καί κεν προτέροις ἐρίσειε
Τέτρασιν, οἵ μιν ἔχουσι περίσκεπτοι μάλ' ἐόντες.
Οὐδ' ὅ γε τετράπος ἐστίν. ἀπ' ὀμφαλίοιο γὰρ ἄκρου
Μεσσόθεν ἡμιτελὴς περιτέλλεται ἱερὸς ἵππος. 215
Κεῖνον δή τοί φασι καὶ ὑψηλοῦ Ἑλικῶνος
Καλὸν ὕδωρ ἀγαγεῖν εὐαλδέος ἵππου κρήνης.
Οὐ γάρ πω Ἑλικὼν ἄκρος κατελείβετο πηγαῖς,
Ἀλλ' ἵππος μιν ἔτυψε· τὸ δ' ἀθρόον αὐτόθεν ὕδωρ
Ἐξέχυτο πληγῇ προτέρου ποδός. οἱ δὲ νομῆες 220
Πρῶτοι κεῖνο ποτὸν διεφήμισαν ἵππου κρήνην.
Ἀλλὰ τὸ μὲν πέτρης ἀπολείβεται, οὐδέ ποτ' αὐτὸ
Θεσπιέων ἀνδρῶν ἑκὰς ὄψεαι· αὐτὰρ ὁ ἵππος
Ἐν Διὸς εἰλεῖται, καί τοι πάρα θηήσασθαι.
Αὐτοῦ καὶ κριοῖο θοώταταί εἰσι κέλευθοι, 225
Ὅς ῥά τε καὶ μήκιστα διωκόμενος περὶ κύκλα,
Οὐδὲν ἀφαυρότερον τροχάει Κυνοσουρίδος ἄρκτου,
Αὐτὸς μὲν νωθὴς καὶ ἀνάστερος, οἷα σελήνῃ
Σκέψασθαι, ζώνῃ δ' ἂν * ὅμως ἐπιτεκμήραιο
Ἀνδρομέδης· ὀλίγον γὰρ ὑπ' αὐτὴν ἐστήρικται. 230
Μέσσα δὲ τείρεα μακρὸν ἐπιτροχάει μέγαν οὐρανόν, ᾗ περ ἄκραι
Χηλαὶ καὶ ζώνη περιτέλλεται Ὠρίωνος.
Ἔστι δέ τοι καὶ ἔτ' ἄλλο τετυγμένον ἐγγύθι σῆμα,
Νειόθεν Ἀνδρομέδης· τὸ δ' ἐπὶ τρισὶν ἰσάζοιτο
Δελτωτόν, πλευρῇσιν ἰσαιομένῃσιν ἐοικός 235
Ἀμφοτέρῃς. ἡ δ' οὔτι τόση, μάλα δ' ἐστὶν ἑτοίμη
Εὑρέσθαι· περὶ γὰρ πολέων εὐάστερός ἐστι.
Τῶν ὀλίγον Κριοῦ νοτιώτεροι ἀστέρες εἰσίν.
Οἱ δ' ἄρ' ἔτι προτέρω, ἔτι δ' ἐν προμολῇσι νότοιο
Ἰχθύες· ἀλλ' αἰεὶ ἕτερος προφερέστερος ἄλλου, 240
Καὶ μᾶλλον βορέαο νέον κατιόντος ἀκούει.
Ἀμφοτέρων δέ σφεων ἀποτείνεται ἠΰτε δεσμά
Οὐραίων ἑκάτερθεν ἐπισχερὼ εἰς ἓν ἰόντα.
Καὶ τὰ μὲν εἷς ἀστὴρ ἐπέχει καλός τε μέγας τε,
Ὅν ῥά τε καὶ σύνδεσμον ὑπουράνιον καλέουσιν. 245
Ἀνδρομέδης δέ τοι ὦμος ἀριστερὸς ἰχθύος ἔστω
Σῆμα βορειοτέρου· μάλα γάρ νύ οἱ ἐγγύθεν ἐστίν.
Ἀμφότεροι δὲ πόδες γαμβρὸν ἐπισημαίνοιεν
Περσέα, τοί σφ' ὤμοισιν ἐπ' αἰεὶ ὑπὲρ φορέονται.
Αὐτὰρ ὅ γ' ἐν βορέῃ φέρεται περιμήκετος ἄλλων. 250
Καί οἱ δεξιτερὴ μὲν ἐπὶ κλισμὸν τετάνυσται
Πενθερίου δίφροιο· τὰ δ' ἐν ποσὶν οἷα διώκων
Ἴχνια μηκύνει κεκονιμένος ἐν Διὶ πατρί.
Ἄγχι δέ οἱ σκαιῆς ἐπιγουνίδος ἤλιθα πᾶσαι
Πληϊάδες φορέονται. ὁ δ' οὐ μάλα πολλὸς ἁπάσας 255
Χῶρος ἔχει, καὶ δ' αὐταὶ ἐπισκέψασθαι ἀφαυραί.

Ἑπτάπορι

Ἑπτάποροι δὴ ταί γε μετ' ἀνθρώποις ὑδέονται,
Ἓξ οἶαί περ ἐοῦσαι ἐπόψιαι ὀφθαλμοῖσιν.
Οὐ μέν πως ἀπόλωλεν ἀπευθὴς ἐκ Διὸς ἀστήρ,
Ἐξ οὗ καὶ γενεῆθεν ἀκούομεν· ἀλλὰ μάλ' αὔτως 260
Εἴρεται. ἑπτὰ δ' ἐκεῖναι ἐπιρρήδην καλέονται,
Ἀλκυόνη, Μερόπη τε, Κελαινώ τ', Ἠλέκτρη τε,
Καὶ Στερόπη, καὶ Τηϋγέτη, καὶ πότνια Μαῖα.
Αἱ μὲν * ὁμῶς ὀλίγαι καὶ ἀφεγγέες, ἀλλ' ὀνομασταὶ
Ἦρι καὶ ἑσπέριαι, Ζεὺς δ' αἴτιος, εἱλίσσονται, 265
Ὅς σφισι καὶ θέρεος καὶ χείματος ἀρχομένοιο
Σημαίνειν ἐκέλευσεν, ἐπερχομένου τ' ἀρότοιο.
Καὶ Χέλυς, ἥτ' ὀλίγη· τὴν δ' ἄρ' ἔτι καὶ παρὰ λίκνῳ
Ἑρμείας ἐτόρησε, Λύρην δέ μιν εἶπε λέγεσθαι·
Κὰδ δ' ἔθετο προπάροιθεν ἀπευθέος εἰδώλοιο, 270
Οὐρανὸν εἰσαγαγών· τὸ δ' ἐπὶ σκελέεσσι πέτηλον
Γούνατί οἱ σκαιῷ πελάει. κεφαλή γε μὲν ἄκρη
Ἀντιπέρην Ὄρνιθος ἑλίσσεται· ἡ δὲ μεσηγὺ
Ὀρνιθέης κεφαλῆς καὶ γούνατος ἐστήρικται.
Ἤτοι γὰρ καὶ Ζηνὶ παραστρέφεται αἰόλος Ὄρνις· 275
Ἀλλ' ὁ μὲν ἠερόεις, τὰ δέ οἱ ἐπιτρέχονται
Ἀστράσιν οὔ τι λίην μεγάλοις, ἀτὰρ οὐ μὲν ἀφαυροῖς.
Αὐτὰρ ὅ γ' εὐδιόωντι ποτὴν ὄρνιθι ἐοικὼς,
Οὔριος εἰς ἑσπέρην φέρεται, χεῖρ' ἐπιδέξια τείνων
Κηφείης, ταρσοῖο τὰ δεξιὰ πείρατα τείνων. 280
Λαιῇ δὲ πτέρυγι σκαρθμοῦ παρακέκλιται ἵππου.
Τὸν δὲ μεταπαίροντα δύ' ἰχθύες ἀμφινέμονται
Ἵππον. πὰρ δ' ἄρα οἱ κεφαλῇ χεὶρ Ὑδροχόοιο
Δεξιτερὴ τετάνυσθ'. ὁ δ' ὀπίστερος Αἰγοκερῆος
Τέλλεται. αὐτὰρ ὅ γε πρότερος καὶ νειόθι μᾶλλον 285
Κέκλιται Αἰγόκερως, ἵνα τρέπετ' ἠελίοιο.
Μὴ κείνῳ ἐνὶ μηνὶ περικλύζοιο θαλάσσῃ,
Πεπταμένῳ πελάγει κεχρημένος. οὔτε κεν ἠοῖ
Πολλὴν πειρήνειας, ἐπεὶ ταχινώταταί εἰσιν.
Οὔτ' ἄν τοι νυκτὸς πεφοβημένῳ ἐγγύθεν ἠὼς 290
Ἔλθοι, καὶ μάλα πολλὰ βοωμένῳ. οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
Τῆμος ἐπιρρώονται νότοι, ὁπότ' Αἰγοκερῆϊ
Συμφέρετ' ἠέλιος· τότε * δὲ κρύος ἐκ Διός ἐστι
Ναύτῃ μαλκιόωντι * κακώτερον. ἀλλὰ καὶ ἔμπης
Ἤδη πάντ' ἐνιαυτὸν ὑπὸ στείρῃσι θάλασσα 295
Πορφύρει. ἴκελοι δὲ κολυμβίσιν αἰθυίῃσι
Πολλάκις ἐκ νηῶν πέλαγος περιπαπταίνοντες
Ἥμεθ' ἐπ' αἰγιαλοὺς τετραμμένοι· οἱ δ' ἔτι πόρρω
Κλύζονται, ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον Ἄϊδ' ἐρύκει.
Καὶ δ' ἂν ἐπὶ προτέρῳ γε θάλασσῃ πολλὰ πεπονθὼς, 300
Τόξον ὅτ' ἠέλιος καίει καὶ ῥύτορα τόξου,
Ἑσπέριος κατάγοιο, πεποιθὼς οὐκέτι νυκτί.
Σῆμα δέ τοι κείνης ὥρης καὶ μηνὸς ἐκείνου
Σκορπίος ἀντέλλων εἴη πυμάτης ἐπὶ νυκτός.
Ἤτοι γὰρ μέγα τόξον ἀνέλκεται ἐγγύθι κέντρου 305
Τοξευτής· ὀλίγον δὲ παροίτερος ἵσταται αὐτοῦ
Σκορπίος ἀντέλλων, ὁ δ' ἀνέρχεται αὐτίκα μᾶλλον.
Τῆμος καὶ κεφαλὴ Κυνοσουρίδος ἀκρόθι νυκτὸς
Ὕψι μάλα τροχάει· ὁ δὲ δύεται ἠῶθι πρὸ
Ἀθρόος Ὠρίων, Κηφεὺς δ' ἀπὸ χειρὸς ἐπ' ἰξύν. 310
Ἔστι δέ τις προτέρω βεβλημένος ἄλλος Ὀϊστὸς
Αὐτὸς ἄτερ τόξου· ὁ δέ οἱ παραπέπταται Ὄρνις
Ἀσσότερος βορέω· σχεδόθεν δέ οἱ ἄλλος ἄηται,
Οὐ τόσσος μεγέθει, χαλεπὸς δ' ἐξ ἁλὸς ἐλθεῖν
Νυκτὸς ἀπερχομένης· καί μιν καλέουσιν Ἀητόν. 315
Δελφὶς δ' οὐ μάλα πολλὸς ἐπιτρέχει Αἰγοκερῆϊ,
Μεσσόθεν ἠερόεις· τὰ δέ οἱ περὶ τέσσαρα κεῖται
Γλήνεα, παρβολάδην δύο πὰρ δύο πεπτηῶτα.
Καὶ τὰ μὲν οὖν βορέω καὶ ἀλήσιος ἠελίοιο
Μεσσηγὺς κέχυται· τὰ δ' ὑπότροπα νειόθεν ἄλλα 320
Πολλὰ μεταξὺ νότοιο καὶ ἠελίοιο κέλευθα.
Λοξὸς μὲν Ταύροιο τομῇ ὑποκέκλιται αὐτὸς
Ὠρίων. μὴ κεῖνον ὅτις καθαρῇ ἐπὶ νυκτὶ
Ὑψοῦ πεπτηῶτα παρέρχεται, ἄλλα πεποίθοι
Οὐρανὸν εἰσανιδὼν προφερέστερα θηήσασθαι. 325

Septem gradæ autem eæ ab hominibus celebrantur,
Sex solæ quamuis existant conspicuæ oculis.
Nec certè vnquam periit ignota ex cælo stella,
Ex quo a primordio audiuimus: sed planè fabulosè
Dicitur. porrò, septem illæ nominatim vocantur,
Alcyone, Meropéque, Celænóque, Electráque,
Et Sterope, & Taygeta, & veneranda Maia.
Hæ quidem simul modicæ & obscuræ: tamen celebres
Mane & vespertinæ (Ioue autore) circumaguntur:
Qui eis æstatem & hyemem instantem
Significare præcepit, aduenientémque arationem.
Præterea testudo, quæ parua: quam etiamdum ad cunam
Mercurius compegit: Lyram verò eam iussit vocari.
Collocauit autem ante ignotum idolum
In cælum transferens. atque in cruribus volatile
Genu ei sinistro appropinquat. caput certè summum
E regione Cygni circumuoluitur: illa verò inter
Cygninum caput & genu sita est.
Porrò etiam in cælo volat varius ales:
Verum is quidem obscurus. aliæ autem ei exasperatæ sunt
Stellis non adeò magnis, tamen neque languidis.
Sed hic tranquillanti volatum aui similis,
A cauda in occasum fertur, contra dexteram manum
Cephei, vnguis dexteras extremitates tendens.
Læua verò ala vngula acclinata est equi.
Quem item subsultantem duo pisces circundant
Equum. atqui ei prope caput manus Aquarij
Dextera extensa est. is autem posterior Capricorno
Oritur: cæterum prior & remote magis
Inclinatus est Capricornus, vbi vertitur solis cursus.
Haud illo in mense fluctuosi maris
Vasto pelago vsus, vel certè die
Multam viam conficeris, quoniam breuissimi sunt:
Vel fortè noctu exterrito propè dies
Venerit, etiam valde multum clamanti. periculosi autem
Tunc erumpunt Austri, quando Capricorno
Coeritur sol. tunc sanè frigus ex aëre est
Nautæ rigenti perniciosius. Veruntamen
Iam totum annum sub carinis mare
Nigrescit: similes autem vrinatoribus mergis
Sæpenumero è nauibus mare circumspicientes
Sedemus ad litora conuersi: illa verò adhuc procul
Alluuntur. modicum autem lignum mortem prohibet.
At verò in priore mense mari multa passus,
Arcum quando sol incendat & rectorem arcus,
Sub vesperam nauem reducito, fidens non amplius nocti.
Indicium autem tibi illius temporis & mensis illius
Scorpius exoriens esto extrema sub nocte:
Quandoquidem magnum arcum attrahit prope aculeum
Sagittarius: sed aliquantum anterior consistit ipso
Scorpius exoriens: ille verò ascendit confestim admodum.
Tum quoque caput Cynosuræ in extremo noctis
Excelse valde fertur: occidit autem ante matutinum
Cumulatus Orion: Cepheus verò à manu ad lumbum.
Est item quædam vlterius iacta alia sagitta,
Ipsa absque arcu: atque illi aduolitat Cygnus
Propius Boreæ. Vicinè item et alius ales,
Non tantus magnitudine: tempestuosus sanè mare egrediēdo
Nocte decedente: atque ipsum vocant Aquilam.
Delphinus autem non admodum magnus appropinquat Capricorno,
Medio obscurus: quatuor verò ei circumiacent
Stellæ, adiectim duæ, iuxta duas volantes.
Atque hæc quidem Boream & vagationem solis
Inter fusa sunt. Porrò remote oriuntur alia
Multa inter Austrum & solis orbitam.
Obliquus quidem Tauri sectioni subiacet ipse
Orion: non illum quis serena in nocte
Sublime volitantem præterit, sed confidat,
Cælum intuens promptius contemplari.

χ. ὁμῶς

χ. Ν.
χ. κακώτερον.

Talis & custos elato sub dorso
Lucet ambobus Canis sub pedibus sistens
Varius: at non penitus illustratus, verum circa ipsum
Ventrem obscurus obuersatur. Sed et summum
Stella vijgnitum est feruida mentum, quæ quidem maximè — γένυν.
Vehementer exiccat: atque ipsum vocant homines
Sirium. non amplius illum cum sole orientem
Arbores fallunt sine humore frondentes.
Facile siquidem discernit per ordines acutus penetrans:
Et quasdam consolidat, quarundam verò corticem perdit
Illum etiam occidentem sentimus. cæterum et aliæ omnem
Quæ signum sint membris, languidiores circumiacent.
Pedibus autem Orionis sub ambobus Lepus
Incessanter omnibus diebus fugatur. at semper
Sirius à tergo fertur insequenti similis:
Etiam et cooritur, atque ipsum occidentem insectatur. — κατιόντα.
At Canis magni contra caudam voluitur Argo
A puppi: non enim huic ex more sunt cursus,
Sed retro agitatur versa: cen etiam ipsæ
Naues cùm nautæ inuertunt rostrum, — γρ. Ὅρμον.
Portum appellentes, atque subito quilibet resulcat
Nauem, retrograda verò attingit continentem:
Sic à puppi Iasonica trahitur Argo.
Atq; quibusdã in partib. obscura & sine stellis sicut ad ipsũ
Malum à prora (fertur: in alijs verò tota splendida.
Etiam et gubernaculum submissum fultum est
Pedibus sub posterioris canis ante cedentis.
Cæterum (etsi admodum eminus volitantem)
Andromedam grandis Cetus aduentens vrget.
Porrò hæc Thracij sub ventum Boreæ
Inclinata fertur: at ei Auster infestum circumagit
Cetum, sub Arieteque & Piscibus ambobus,
Paululum super fluuio iacentem stellato.
(Mirum nanq; quales etiam illa deorũ sub pedibus ferãtur
Reliquiæ Eridani luctuosi fluuij)
Etiam hic quidem Orionis sub sinistrum pedem tendit.
Vincula autem caudina, quibus Pisces extremi tenentur,
Ambo coeunt à caudis descendentes,
Belluinum verò post dorsum commixtum feruntur,
In vnum ducti: vnica etiam stella terminantur
Ceti, quæ eius prima insidet spinæ.
Quæ autẽ modica magnitudine, modico item insita fulgori
In medio gubernaculi & Ceti voluuntur,
Glauci volutantes sub lateribus Leporis,
Ignotæ sunt: non enim illa conflati simulachri — γρ. Νώνυμοι.
Sparsæ sunt membris similes, qualia multa
Ex ordine incedentia perambulant easdem semitas
Cõpletis annis: quæ quispiã hominũ non amplius superstitũ
Obseruauit, & excogitauit vniuersa nominatim appellare,
Cumulatim imaginatus: non enim potuit omnium
Ceu distinctarum nomen dicere, neque discere. — γρ. Οἰόθι κεκρ.
Multa nanq; passim, multarum insuper æquales existunt
Magnitudinésque & colores: omnes vtique circumuolubiles.
Quare & simul collectas visum fuit facere
Stellas, vt ordinatim aliæ adiacens alia
Imagines effigiarent, móxque nominabilia fierent
Astra. atque haud amplius nunc cum admiratione oritur stella,
Sed hæ quidem conspicuis insignita imaginibus
Cernuntur. Porrò subter impetitum Leporem
Omnia planè obscura sunt, & sine nomine feruntur.
Infra autem Capricornum sub flatibus Austri
Piscis contra Cetum versus in alto natat, — γρ. αἰωρεῖται.
Vnicus præter priores: Austrinum autem ipsum appellant.
Aliæ item sparsim subiectæ Aquario
Cetum cœlestem & Piscem pendent
Inter, languida & ignota: at iuxta eas
Dextera à manu splendidi Aquarij,
(Qualis quædam fusio aquæ huc & illuc
Sparsa) visu gratiosa & debiles circumuoluuntur.

Τοῖος καὶ φρουρὸς ἀειρομένῳ ὑπὸ νώτῳ
Φαίνεται ἀμφοτέροισι Κύων ὑπὸ ποσσὶ βεβηκώς·
Ποικίλος, ἀλλ' οὐ πάντα πεφασμένος· ἀλλὰ κατ' αὐτὴν
Γαστέρα κυάνεος πέλεται· ὃ δέ οἱ ἄκρα
Ἀστέρι βέβληται δεινῷ γένυν, ὅς ῥα μάλιστα 330
Ὀξέα σειριάει· καί μιν καλέουσ' ἄνθρωποι
Σείριον. οὐκ ἔτι κεῖνον ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντα
Φυταλιαὶ ψεύδονται ἀναλδέα φυλλιόωσαι·
Ῥεῖα γὰρ οὖν ἔκρινε διὰ στίχας ὀξὺς ἀΐξας,
Καὶ τὰ μὲν ἔρρωσεν, τῶν δὲ φλόον ὤλεσε πάντα. 335
Κείνου καὶ κατιόντος ἀκούομεν· οἱ δέ οἱ ἄλλοι
Σῆμ' ἔμεναι μελέεσσιν ἐλαφρότεροι πείρονται.
Ποσσὶν δ' Ὠρίωνος ὑπ' ἀμφοτέροισι Λαγωὸς
Ἐμμενὲς ἤματα πάντα διώκεται· αὐτὰρ ὅ γ' αἰεὶ
Σείριος ἐξόπιθεν φέρεται μετιόντι ἐοικώς, 340
Καί οἱ ἐπαντέλλει, καί μιν κατιόντα δοκεύει.
Ἡ δὲ Κυνὸς μεγάλοιο κατ' οὐρὴν ἕλκεται Ἀργὼ
Πρυμνόθεν· οὐ γὰρ τῇ γε κατὰ χρέος εἰσὶ κέλευθοι,
Ἀλλ' ὄπιθεν φέρεται τετραμμένη, οἷα καὶ αὐταὶ
Νῆες, ὅταν δὴ ναῦται ἐπιστρέψωσι κορώνην, 345
Ὅρμον ἐσερχόμενοι· τὴν δ' αὐτίκα πᾶς ἀνακόπτει
Νῆα, παλιρροθίη δὲ καθάπτεται ἠπείροιο.
Ὣς ἥγε πρυμνόθεν Ἰησονὶς ἕλκεται Ἀργώ.
Καὶ τὰ μὲν ἠερίη καὶ ἀνάστερος ἄχρι παρ' αὐτὸν
Ἱστὸν ἀπὸ πρώρης φέρεται, τὰ δὲ πᾶσα φαεινή· 350
Καί οἱ πηδάλιον κεχαλασμένον ἐστήρικται
Ποσσὶν ὑπ' οὐραίοισι Κυνὸς προπάροιθεν ἰόντος.
Τὴν δὲ καὶ οὐκ ὀλίγον περ ἀπόπροθεν ἀΐσσουσαν
Ἀνδρομέδην μέγα Κῆτος ἐπερχόμενον κατεπείγει.
Ἡ μὲν γὰρ Θρήικος ὑπὸ πνοιῇ Βορέαο 355
Κεκλιμένη φέρεται· τὸ δέ οἱ νότος ἐχθρὸν ἀγινεῖ
Κῆτος, ὑπὸ Κριῷ τε καὶ Ἰχθύσιν ἀμφοτέροισι
Βαιὸν ὑπὲρ ποταμοῦ βεβλημένον ἀστερόεντος.
Οἶον γὰρ κἀκεῖνο θεῶν ὑπὸ ποσσὶ φορεῖται
Λείψανον Ἠριδανοῖο πολυκλαύστου ποταμοῖο. 360
Καὶ τὸ μὲν Ὠρίωνος ὑπὸ σκαιὸν πόδα τείνει·
Δεσμοὶ δ' οὐραῖοι, τοῖς Ἰχθύες ἄκροι ἔχονται,
Ἄμφω συμφορέονται ἀπ' οὐραίων κατιόντες·
Κητείης δ' ὄπιθεν λοφιῆς ἐπιμὶξ φορέονται,
Εἰς ἓν ἐλαυνόμενοι· ἑνὶ δ' ἀστέρι πειραίνονται 365
Κήτεος, ὃς κείνου πρώτῃ ἐπίκειται ἀκάνθῃ.
Οἱ δ' ὀλίγῳ μέτρῳ, ὀλίγῃ δ' ἐγκείμενοι αἴγλῃ,
Μεσσόθι πηδαλίου καὶ Κήτεος εἰλίσσονται,
Γλαυκοῦ πεπτηῶτες ὑπὸ πλευρῇσι Λαγωοῦ
Νώνυμοι· οὐ γάρ τοί γε τετυγμένου εἰδώλοιο 370
Βεβλέαται μελέεσσιν ἐοικότες, οἷά τε πολλὰ
Ἑξείης στιχόωντα παρέρχεται αὐτὰ κέλευθα
Αὐξομένων ἐτέων, τά τις ἀνδρῶν οὐκέτ' ἐόντων
Ἐφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν ἅπαντ' ὀνομαστὶ καλέσσαι
Ἤλιθα μορφώσας· οὐ γάρ κε δυνήσατο πάντων 375
Οἰόθι κεκριμένων ὄνομ' εἰπεῖν, οὐδὲ δαῆναι·
Πολλοὶ γὰρ πάντῃ, πολέων δ' ἐπὶ ἶσα πέλονται
Μέτρα τε καὶ χροιή, πάντες γε μὲν ἀμφιέλικτοι.
Τῷ καὶ ὁμηγερέας οἱ ἐείσατο ποιήσασθαι
Ἀστέρας, ὄφρ' ἐπιτὰξ ἄλλῳ παρακείμενος ἄλλος 380
Εἴδεα σημαίνοιεν· ἄφαρ δ' ὀνομαστὰ γένοντο
Ἄστρα, καὶ οὐκέτι νῦν ὑπὸ θαύματι τέλλεται ἀστήρ·
Ἀλλ' οἱ μὲν καθαροῖσιν ἐν εἰδώλοισιν ἄρηρεν
Φαίνονται· τὰ δ' ἔνερθε διωκομένοιο Λαγωοῦ
Πάντα μάλ' ἠερόεντα καὶ οὐκ ὀνομαστὰ φέρονται. 385
Νειόθι δ' Αἰγοκερῆος, ὑπὸ πνοιῇσι νότοιο,
Ἰχθὺς ἐς Κῆτος τετραμμένος αἰωρεῖται,
Οἶος ἀπὸ προτέρων· Νότιον δέ ἑ κικλήσκουσιν.
Ἄλλοι δὲ σποράδην ὑποκείμενοι Ὑδροχοῆϊ
Κήτεος αἰθερίοιο καὶ Ἰχθύος ἠερέθονται 390
Μεσσόθι, νωχελέες καὶ ἀνώνυμοι· ἐγγύθι δὲ σφιν
Δεξιτερῆς ἀπὸ χειρὸς ἀγαυοῦ Ὑδροχόοιο,
Οἵη τίς τ' ὀλίγη χύσις ὕδατος ἔνθα καὶ ἔνθα
Σκιδναμένη, χαροποὶ καὶ ἀναλδέες εἱλίσσονται.

Ἐν δ' ὀρί

Ἐν δέ σφιν δύο μᾶλλον ἐπιδρομάδην φορέονται 395
Ἀστέρες,* οὔτι πολὺ σφίσ' ἀπηερέες, οὐδὲ μάλ' ἐγγύς·
Εἷς μὲν ὑπ' ἀμφοτέροισι ποσὶν καλός τε μέγας τε
Ὑδροχόου, ὁ δὲ κυανέου ὑπὸ κήτεος οὐρῇ.
Τοὺς πάντες καλέουσιν ὕδωρ. ὀλίγοι γε μὲν ἄλλοι
Νειόθι τοξευτῆρος ὑπὸ προτέροισι πόδεσσι 400
Δινωτοὶ* κύκλοι περιηγέες εἱλίσσονται.
Αὐτὰρ ὑπ' αἰθομένῳ κέντρῳ τέραος μεγάλοιο
Σκορπίου, ἄγχι νότοιο θυτήριον αἰωρεῖται,
Τοῦ δή τοι ὀλίγον* μὲν ἐπὶ χρόνον ὑψόθ' ἐόντος
Πεύσεαι· ἀντιπέρην γὰρ ἀείρεται Ἀρκτούροιο. 405
Καὶ τῷ μὲν μάλα* πάγχυ μετήοροί εἰσι κέλευθοι
Ἀρκτούρῳ· τὸ δὲ θᾶσσον ὑφ' ἑσπερίην ἅλα νεῖται.
Ἀλλ' ἄρα καὶ περὶ κεῖνο θυτήριον ἀρχαίη νὺξ
Ἀνθρώπων κλαίουσα πόνον, χειμῶνος ἔθηκεν
Εἰναλίου μέγα σῆμα. κεδαιόμεναι γὰρ ἐκείνῃ 410
Νῆες ἀπὸ φρενός εἰσι· τὰ δ' ἄλλοθεν ἄλλα πιφάσκει
Σήματ', ἐποικτείρουσα πολυρροθίους ἀνθρώπους.
Τῷ μή μοι πελάγει νεφέων εἰλυμένον ἄλλων
Εὔχεο μεσσόθι κεῖνο φανήμεναι οὐρανῷ ἄστρον·
Αὐτὸ μὲν ἀννέφελόν τε καὶ ἀγλαόν, ὕψι δὲ μᾶλλον 415
Κυμαίνοντι νέφει πεπιεσμένον, οἷά τε πολλὰ
Θλίβετ' ἀναπτύοντος ὀπωρινοῦ* Βορέαο.
Πολλάκι γὰρ καὶ τοῦτο νότῳ ἐπὶ σῆμα τιτύσκει
Νὺξ αὐτή, μογέουσι χαριζομένη ναύτῃσιν.
Οἱ δ' εἰ μέν κε πίθωνται ἐναίσιμα σημαινούσῃ, 420
Αἶψά τε κοῦφά τε πάντα καὶ ἄρτια ποιήσωνται),
Αὐτίκ' ἐλαφρότερος* πέλεται πόνος· εἰ δέ κε νηῒ
Ὑψόθεν ἐμπλήξῃ δεινὴ ἀνέμοιο θύελλα
Αὔτως ἀπρόφατος, τὰ δὲ λαίφεα πάντα ταράξῃ,
Ἄλλοτε μὲν καὶ πάμπαν ὑπόβρυχα ναυτίλλονται), 425
Ἄλλοτε δ', αἴ κε Διὸς παρανισσομένοιο τύχωσιν
Εὐχόμενοι, Βορέω δὲ παραστράψαντος ἀνέμοιο,
Πολλὰ μάλα τλάντες, ὅμως πάλιν ἐσαίψαντο
Ἀλλήλους ἐπὶ νηΐ. νότον δ' ἐπὶ σήματι τούτῳ
Δείδιθι, μέχρι Βορῆος ἀπαστράψαντος ἴδηαι. 430
Εἰ* δέ κεν ἑσπερίης μὲν ἁλὸς Κενταύρου ἀπείη
Ὦμος ὅσον προτέρης, ὀλίγη δέ μιν εἰλύοι ἀχλὺς
Αὐτόν, ἀτὰρ μετόπισθεν ἐοικότα σήματα τεύχοι
Νὺξ ἐπὶ παμφαίνοντι θυτηρίῳ, οὔ σε μάλα χρὴ
Ἐς νότον, ἀλλ' εὔροιο περισκοπέειν ἀνέμοιο. 435
Δήεις δ' ἄστρον ἐκεῖνο δύω ὑποκείμενον ἄλλοις·
Τοῦ γάρ τοι τὰ μὲν ἀνδρὶ ἐοικότα νειόθι κεῖται)
Σκορπίου, ἱππούραια δ' ὑπὸ σφισι χηλαὶ ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ὁ δεξιτερὴν αἰεὶ τανύοντι ἔοικεν
Ἀντία δινωτοῖο θυτηρίου· ἐν δέ οἱ ἀπρὶξ 440
Ἄλλο μάλ' ἐσφήκωται ἐληλάμενον διὰ χειρὸς
Θηρίον· ὣς γάρ μιν πρότεροι ἐπεφημίξαντο.
Ἀλλ' ἔτι γάρ τι καὶ ἄλλο περαιόθεν ἕλκεται ἄστρον·
Ὕδρην μιν καλέουσι· τὸ δὲ ζώοντι ἐοικὸς
Ἠνεκὲς εἱλεῖται, καί οἱ κεφαλὴ ὑπὸ μέσσον 445
Καρκίνον ἱκνεῖται, σπεῖρα δ' ὑπὸ σῶμα Λέοντος.
Οὐρὴ δὲ κρέμαται ὑπὲρ αὐτοῦ Κενταύροιο·
Μέσσῃ δὲ σπείρῃ κρατήρ, πυμάτῃ δ' ἐπίκειται)
Εἴδωλον κόρακος, σπεῖραν κόπτοντι ἐοικώς.
Ναὶ μὴν καὶ προκύων διδύμοις ὕπο καλὰ φαείνει. 450
Ταῦτά κε θηήσαιο, παρερχομένων ἐνιαυτῶν
Ἑξείης παλίνωρα· τὰ γὰρ καὶ πάντα μάλ' αὔτως
Οὐρανῷ εὖ ἐνάρηρεν ἀγάλματα νυκτὸς ἰούσης.
Οἱ δ' ἐπιμὶξ ἄλλοι πέντ' ἀστέρες, οὐδὲν ὁμοῖοι
Πάντοθεν εἰδώλων δυοκαίδεκα δινεύονται). 455
Οὐκ ἂν ἔτ' εἰς ἄλλους ὁρόων ἐπιτεκμήραιο
Κείνων, ᾗ κέονται· ἐπεὶ πάντες μεταναστοί.
Μακροὶ δέ σφεων εἰσὶν ἑλισσομένων ἐνιαυτοί,
Μακρὰ δὲ σήματα κεῖται ἀπόπροθεν εἰς ἓν ἰόντων.
Οὐκέτι θαρσαλέος κείνων ἐγώ· ἄρκιος εἴην 460
Ἀπλανέων τά τε κύκλα τά τ' αἰθέρι σήματ' ἐνισπεῖν.
Ἤτοι μὲν τάγα τέσσαρ' ἐναλίγκια δινωτοῖσι
Τέσσαρα, τῶν κε μάλιστα ποθὴ ὄφελός τε γένοιτο,

Inter ipsas autem dua magis firma feruntur
Stella, nec multum distantes, neque admodum vicina.
Una quidem sub ambobus pedibus pulchráque magnáque
Aquarij, altera verò obscuri sub Ceti cauda:
Quas omnes vocant aquam. Parua profectò alia
Vltra Sagittarium sub prioribus pedibus
Volubiles corona circum stella voluuntur. γρ. αἰωρ.
At sub flagrante aculeo monstri magni
Scorpij, prope Austrum, Ara in cœlo pendet.
Quam certe modicum quidem ad tempus in alto existentē
Senties: è regione enim eleuatur Arcturi:
At huic quidem ad modum multum sublimes sunt via
Arcturo, illa verò citius sub vesperum mare redit.
Sed & per hanc Aram primaua Nox,
Hominum deplorans calamitatem, tempestatis fecit
Marinum certum signum. Periclitantes enim in
Naues dolori sunt. alicunde item alia docet
Signa, commiserans disiectatos homines.
Idcirco ne mihi pelago, nubibus obductis aliis,
Opta in medio hoc apparere cœlo astrum,
Ipsum quidem innubilū & splendidum: quin superne magis
Turbida nube pressum, sicut frequenter
Vrgetur surgente autumnali Borea:
Sæpe nanque & hoc super Austro signum subornat
Ipsa Nox, miseris gratificans nautis.
Qui si quidem obsecuti fuerint certa significanti,
Statim facta omnia, etiam si quid egerint,
Mox leuior est labor. Sin autem naui
Ex alto impegerit vehemens venti procella
Plane improuisa, atque vela omnia turbauerit,
Interdum quidem omnino submersi nauigant,
Interdum verò (modo Iouem appropinquantem nacti sint
Supplices, etiam vis Borea superauerit venti)
Multa valde passi, simul reuisunt
Sese super nauem. Austrum autem sub signo illo
Metue, donec Boream deserenantem senseris.
Si verò ab occidentali quidem mari Centauri abfuerit
Humerus, quantum à priori, modica autem eum occulerit (nebula
Ipsum, insuper autem eadem signa faciat
Nox cum omnino lucida Ara, minime te oportet
Super Austro, sed circa Eurum speculari ventum.
Inuenies autem sydus hoc duobus suppositum aliis
Huius enim partes homini assimilata infra iacent
Scorpium, posteriores verò equinas sub se Chelæ habent.
At is dexteram continuo pandenti assimilatus est
Contra rotundam Aram In eo item strictum
Aliud valde prensa est ducta per manum
Fera: sic nanque ipsam priores appellarunt.
Præterea quoque aliud eminus voluitur sydus:
(Hydram eam vocant) id verò viuo simile
Longè volutatur: atque ei caput sub medium
Cancrum pergit, volumen verò sub corpus Leonis:
Cauda autem pendet super ipso Centauro.
Porrò medio voluminis Crater, extremo autem insidet
Simulachrum corui spiram mordenti simile.
Scilicet & Procyon sub Geminis clare lucet.
Hæc sanè speculari poteris decurrentibus annis
Ex ordine suis horis redeūtia: ea nanq; omnia valde statum
Cœlo apte infixa sunt simulachra nocte labente.
At promiscue aliæ quinque stellæ, haud quaquam stabiles
Vndique per signa duodecim versantur.
Non idem alias intuendo coniecturam facere poteris
Harum, ubi sita sint: quoniam omnes vagabunda sunt.
Longi autem earum sunt reuolutarum anni:
Sera item signa posita sunt e longinquo in vnū commeantiū.
Nec quicquam confidens harum ego: potens fuerim γρ. Οὐδ' ἔτι.
Fixarum & circulos & in cœlo signa referre.
Porrò hi quidem ponuntur similes versatilibus.
Quatuor, quorum maximè desiderium commoditásque accidit

Statuta obseruans comprehentium se annorum.
Indicia autem aptissime omnibus affatim circumiacent.
Multáque, & vicinè vbique coniuncta omnia:
At ipsi stati & aptati sibi inuicem
Omnes, etiam magnitudine duo duobus correspondent.
Porrò si quando nocte clara, cum omnes lucidas
Stellas hominibus ostendit etherea Nox,
Neque vlla languida fertur prima luna,
Verum per caliginem lucent perspicuè omnia,
Si quando certè tunc item in animum venerit admiratio
Contemplanti vndique exornatum spatioso circulo
Cælum, vel si quis hunc astans aliis monstrauerit,
Illum constellatum orbem lac ipsum vocant.
Huic sane colore similis nullus præterea circulus
Versatur: sed magnitudine tanti quatuor existentium,
Duo, duo verò ipsis multum minores obuoluuntur,
Quorum vnus quidem vicinè est decidenti Boreæ:
In eo autem ambo capita Geminorum feruntur:
In eo etiam genua sita sunt aptati Aurigæ:
Læua item tibia & sinister humerus in eo
Persei: Andromeda autem mediam supra cubitum
Dexteram continet: et quidem vola superne posita est
Vicinius Boreæ, Austro verò inclinatus est cubitus.
Vngula itaquam equina, & collum cygnium
Summo cum capite, clarique serpentarium humeri
Ipsum voluuntur agitati circum orbem.
Porrò aliquanto fertur australior, neque attingit
Virgo: sed Leo & Cancer: hi quidem ambo
Ex ordine iacent distracti: sed circulus
Leonem quidem sub pectore, & ventre vsque ad pudenda
Secat, continuè verò sub testa
Cancrum: vbi maximè in duas sectum videas
Rectè, vt oculi à circulo vtrinque eant.
Hoc sanè (quantus quantus est) per octo partes menso,
Quinque quidem diurna voluuntur in supremis terræ,
Tres verò in parte inferna, æstatis autem in ipso cõuersiones
Sed hic quidem in Borea circa Cancrum fixus est. (sunt.
Alius autem in opposito Austro medium Capricornum
Secat, & pedes Aquarij, & Ceti caudam.
Inest quoq; ei Lepus: cæterũ Canis nõ valde magnã partẽ
Aufert, sed quantum continet pedibus. inest item ei Argo,
Et magna Centauri scapula. inest etiam aculeus
Scorpij, & arcus lucidi Sagittarij.
Quem extremum ferens præteriens Borea
In Austrum sol agitur: vertitur profectò ibi
Hybernus. atque ei tres quidem circumuoluuntur superne
Octo partium, quinque verò subterraneæ versantur.
At in medio amborum (quantus canti lactis)
Subter terram voluitur circulus, bipertienti similis.
In eo autem dies noctibus æquantur vtrisque.
Decrescentis æstus, verísque instantis.
Sed signum ei Aries, Taurique genua ponuntur,
Aries quidem secundum longitudinem deductus per circulũ,
Tauri verò crurum quanta apparet geniculatio.
Inest quoque ei cingulus præfulgidi Orionis:
Flexuráque flagrantis Hydræ inest ipsi, & tenuis
Crater: inest verò coruus: insunt etiam stellæ non valde
multæ
Chelarum: in hoc item serpentariana genua feruntur.
Non tamen Aquilam intercipit, sed ei vicinè
Iouis volitat magnus nuncius: etiam iuxta ipsum
Equinum caput & collum voluuntur.
Hos quidem adiectim rectos circumpellit axis
In medio omnes tenens: at quartus fixus est
Obliquus in ambobus, qui quidem vtrinque tenent
E regione tropici. Medius autem ipsum in medio secat.
Haud facilè Mineruæ manibus edoctus aliquis
Aliter compegerit volubiles orbes
Talésque & tantos, omnes rotabiliter circumuoluens:
Sicut hi in ætherea regione obliquè coaptati circulo,

γρ. ἀμβλ. (margin)
γρ. αὐτὸν (margin)

Μέτρα περισκέπτοιο αἰνυμένων ἐνιαυτῶν.
Σήματα δὲ σφίσι πολλὰ παρήορα δινεύονται 465
Πολλά τε, καὶ σχεδόθεν πάντη συνεχόμενα πάντα·
Αὐτοὶ δ' ἀπλανέες καὶ ἀρηρότες ἀλλήλοισι
Πάντες· ἀτὰρ μέτρῳ γε δύω δυσὶν ἀντιφέρονται.
Εἴ ποτέ τοι νυκτὸς καθαρῆς, ὅτε πάντας ἀγαυοὺς
Ἀστέρας ἀνθρώποις ἐπιδείκνυται οὐρανίη νύξ, 470
Οὐδέ τις ἀδρανέων φέρεται * πρώτη σελήνη,
Ἀλλὰ τάγε κνέφαος διαφαίνεται ὀξέα πάντα·
Εἴ ποτέ τοι τημόσδε περὶ φρένας ἵκετο θαῦμα,
Σκεψαμένῳ πάντῃ κεκεασμένον εὐρέϊ κύκλῳ
Οὐρανὸν, ἢ καί τίς τοι ἐπιστὰς ἄλλος ἔδειξεν, 475
Κεῖνο περιγληνὲς τροχάλον (Γάλα μιν καλέουσι)
Τῷ δ' ἤτοι χροιὴν μὲν ὁμοίϊος οὐκέτι κύκλος
Δινεῖται, τὰ δὲ μέτρα τόσοι πισύρων περ ἐόντων
Οἱ δύο· τοὶ δέ σφεων μέγ' ἀμείνονες εἱλίσσονται).
Τῶν ὁ μὲν ἐγγύθεν ἐστὶ κατερχομένου βορέαο, 480
Ἐν δέ οἱ ἀμφότεραι κεφαλαὶ Διδύμων φορέονται·
Ἐν δὲ τὰ γοῦνα κέεται ἀρηρότος Ἡνιόχοιο.
Λαιὴ δὲ κνήμη καὶ ἀριστερὸς ὦμος ἐπ' αὐτῷ
Περσέος· Ἀνδρομέδης δὲ μέσον ἀγκῶνος ὕπερθεν
Δεξιτερὸν ἐπέχει. τὸ μέν οἱ θέναρ ὑψόθι κεῖται, 485
Ἀγχότερον βορέω γε, νότῳ δ' ἐπικέκλιται ἀγκών.
Ὁπλαὶ δ' ἵππειοι, καὶ ὑπαύχενον ὀρνίθειον
Ἀκροτάτῃ σὺν κεφαλῇ, καλοί τ' Ὀφιούχεος ὦμοι,
Αὐτὸν δινεύονται ἐπηλάδιοι περὶ κύκλον.
Ἡ δ' ὀλίγον φέρεται νοτιωτέρη, οὐδ' ἐπιβάλλει 490
Παρθένος· ἀλλὰ Λέων καὶ Καρκίνος. οἱ μὲν ἄρ' ἄμφω
Ἑξείης κέαται βεβλημένοι· αὐτὰρ ὁ κύκλος
Τὸν μὲν ὑπὸ στῆθος καὶ γαστέρα μέχρι παρ' αἰδῶ
Τέμνει· τὸν δὲ διαμπερέως ὑπένερθε χελείου
Καρκίνον, ᾗχι μάλιστα διχαιόμενόν κε νοήσαις 495
Ὀρθὸν, ἵν' ὀφθαλμοὶ κύκλου ἑκάτερθεν ἴοιεν·
Τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δι' ὀκτὼ μετρηθέντος,
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθ' ὑπέρτερα γαίης,
Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ· θέρεος δέ οἱ ἐν τροπαί εἰσιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν βορέῃ περὶ Καρκίνον ἐστήρικται· 500
Ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότῳ μέσον Αἰγοκερῆα
Τέμνει, καὶ πόδας Ὑδροχόου, καὶ κήτεος οὐρήν.
Ἐν δέ οἵ ἐστι Λαγωός· ἀτὰρ κυνὸς οὐ μάλα πολλὴν
Αἴνυται, ἀλλ' ὁπόσην ἐπέχει ποσίν. ἐν δέ οἱ Ἀργὼ
Καὶ μέγα Κενταύροιο μετάφρενον· ἐν δέ τε κέντρον 505
Σκορπίου, ἐν καὶ τόξον ἀγαυοῦ Τοξευτῆρος·
Τὸν πύματον καθαροῖο παρερχόμενος βορέαο
Ἐς νότον ἠέλιος φορέεται· τρέπεται γέ μιν αὐτοῦ
Χειμέριος. καί οἱ τρία μὲν περιτέλλεται ὑψοῦ
Τῶν ὀκτὼ, τὰ δὲ πέντε κατώρυχα δινεύονται. 510
Μεσσόθι δ' ἀμφοτέρων, ὅσος πολιοῖο Γάλακτος,
Γαῖαν ὑποστρέφεται κύκλος, διχόωντι ἐοικώς.
Ἐν δέ οἱ ἤματα νυξὶν ἰσάζεται ἀμφοτέροισι,
Φθίνοντος θέρεος, τοτὲ δ' εἴαρος ἱσταμένοιο·
Σῆμα δέ οἱ Κριὸς, Ταύροιό τε γοῦνατα κεῖται· 515
Κριὸς μὲν κατὰ μῆκος ἐλαυνόμενος διὰ κύκλου,
Ταύρου δὲ σκελέων ὅσση περιφαίνεται ὀκλάξ.
Ἐν δέ τέ οἱ ζώνη εὐφεγγέος Ὠρίωνος·
Καμπή τ' αἰθομένης Ὕδρης ἔνι οἱ, καὶ ἐλαφρὸς
Κρητὴρ, ἐν δὲ κόραξ· ἔνι δ' ἀστέρες οὐ μάλα πολλοὶ 520
Χηλάων· ἐν τῷ δ' Ὀφιούχεα γοῦνα φορεῖται.
Οὐ μὲν Αἰητοῦ ἀπαμείρεται· ἀλλά οἱ ἐγγὺς
Ζηνὸς ἀητεῖται μέγας ἄγγελος· ἡ δὲ κατ' * αὐτὸν
Ἱππεία κεφαλὴ καὶ ὑπαύχενον εἱλίσσονται·
Τοὺς μὲν παρβολάδην ὀρθοὺς περιβάλλεται ἄξων, 525
Μεσσόθι πάντας ἔχων· ὁ δὲ τέτρατος ἐστήρικται
Λοξὸς ἐν ἀμφοτέροισιν, οἵ μιν ῥ' ἑκάτερθεν ἔχουσιν
Ἀντιπέρην τροπικοὶ, μέσσος δέ ἑ μεσσόθι τέμνει.
Οὔ κεν Ἀθηναίης χειρῶν δεδιδαγμένος ἀνὴρ
Ἄλλῃ κολλήσαιτο κυλινδόμενα ἔργα ἕκαστα, 530
Τοιά τε καὶ τόσα πάντα περιδρομάδην ἑλίσσων·
Ὥς τάγ' ἐν αἰθέρι πλάγιον συναρηρότα κύκλον,

Ἐξ ἠοῦς

Ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα διώκεται ἤματα πάντα.
Καὶ τὰ μὲν ἀντέλλει τε καὶ ἀντία νειόθι δύνει
Πάντα παράβληδην· μία δ᾽ ὁδὸς ἐστὶν ἑκάστου 535
Ἑξείης ἑτέροισιν ἐπαντολαί τε δύσεις τε.
Αὐτὰρ ὅγ᾽ Ὠκεανοῖο τόσον παραμείβεται ὕδωρ,
Ὅσσον ἀπ᾽ αἰγοκερῆος ἀνερχομένοιο μάλιστα
Καρκίνον εἰς ἀνιόντα κυλίνδεται· ὅσσον ἁπάντη
Ἀντέλλων ἐπέχει, τόσσον γαίης ἔπι δύνων. 540
Ὅσσον δ᾽ ὀφθαλμοῖο βολῆς ἀποτείνεται αὐγή,
Ἑξάκις ἂν τόσση μιν ὑποδράμοι· αὐτὰρ ἑκάστη
Ἴση μετρηθεῖσα δύω περιτέμνεται ἄστρα.
Ζῳδίον ἐν κύκλον μιν ἐπίκλησιν καλέουσιν·
Τῷ ἔνι καρκίνος ἐστί, λέων τ᾽ ἐπὶ τῷ, καὶ ὑπ᾽ αὐτῷ 545
Παρθένος· αἱ δ᾽ ἐπί οἱ χηλαὶ καὶ σκορπίος αὐτός,
Τοξευτής τε καὶ αἰγόκερως· ἐπὶ δ᾽ αἰγοκερῆϊ
Ὑδροχόος· δύο δ᾽ αὐτῷ ἐπ᾽ ἰχθύες ἀστερόεντες·
Τοὺς δὲ μέτα κριός, ταῦρος τ᾽ ἐπὶ τῷ, δίδυμοί τε.
Ἐν τοῖς ἠέλιος φέρεται δυοκαίδεκα πᾶσι, 550
Πάντ᾽ ἐνιαυτὸν ἄγων· καί οἱ περὶ τοῦτον ἰόντι
Κύκλον ἀέξονται πᾶσαι ἐπικάρπιοι ὧραι.
Τοῦ δ᾽ ὅσσον κοίλοιο κατ᾽ Ὠκεανοῖο δύηται,
Τόσσον ὑπὲρ γαίης φέρεται· πάσῃ δ᾽ ἐπὶ νυκτὶ
Ἓξ αἰεὶ δύνουσι δυωδεκάδες κύκλοιο, 555
Τόσσαι δ᾽ ἀντέλλουσι. τόσον δ᾽ ἐπὶ μῆκος ἑκάστη
Νὺξ αἰεὶ τετάνυσται, ὅσον τέ περ ἥμισυ κύκλου
Ἀρχομένης ἀπὸ νυκτὸς ἀείρεται ὑψόθι γαίης.
Οὔ κεν ἀπόβλητον δεδοκημένῳ ἤματος εἴη
Μοιράων σκέπτεσθαι ὅτ᾽ ἀντέλλῃσιν ἑκάστη. 560
Αἰεὶ γὰρ τάων γε μιῇ συνανέρχεται αὐτὸς
Ἠέλιος· τὰς δ᾽ ἂν γε περισκέψαιο μάλιστα
Εἰς αὐτὰς ὁρόων· ἀτὰρ εἰ νεφέεσσι μέλαιναι
Γίγνοιντ᾽, ἢ ὄρεος κεκρυμμέναι ἀντέλλοιεν,
Σήματ᾽ ἐπερχομένῃσιν ἀρηρότα ποιήσασθαι. 565
Αὐτὸς δ᾽ ἂν μάλα τοι κεράων ἑκάτερθεν ὁ δοίη
Ὠκεανός, τά τε πολλὰ περιστρέφεται οἷ αὐτῷ,
Νειόθεν ὁππῄσιν κεῖνος φορέῃσιν ἑκάστην.
Οὔ οἱ ἀραιοί τοι, ὅτε καρκίνος ἀντέλλῃσιν,
Ἀστέρες ἀμφοτέρωθεν ἑλισσόμενοι περίκεινται, 570
Τοὶ μὲν δυνόντες, τοὶ δ᾽ ἐξ ἑτέρης ἀνιόντες.
Δύνει μὲν στέφανος, δύνει δὲ κατὰ ῥάχιν ἰχθύς.
Ἥμισυ μέν κεν ἴδοιο μετήορον, ἥμισυ δ᾽ ἤδη
Ἐσχατιαὶ βάλλουσι κατερχομένου στεφάνοιο.
Αὐτὰρ ὅγ᾽ ἐξόπιθεν τετραμμένος, ἄλλα μὲν οὔπω 575
Γαστέρι νειαίρῃ, τὰ δ᾽ ὑπέρτερα νυκτὶ φορεῖται.
Τὸν δὲ καὶ εἰς ὤμους κατάγει μογεροῖο ὀφιούχου
Καρκίνος ἐκ γονάτων, κατάγει δ᾽ ὄφιν αὐχένος ἐγγύς.
Οὐδ᾽ ἂν ἔτ᾽ ἀρκτοφύλαξ εἴη πολὺς ἀμφοτέρωθεν,
Μείων ἠμάτιος, τὸ δ᾽ ἐπὶ πλέον ἔννυχος ἤδη. 580
Τέτρασι γὰρ μοίραις ἤδη κατιόντα Βοώτην
Ὠκεανὸς δέχεται· ὁ δ᾽ ἐπὴν φάεος κορέσηται,
Βουλυτῷ ἐπιτέλλει πλεῖον δίχα νυκτὸς ἰούσης,
Ἦμος ὅτ᾽ ἠελίοιο κατερχομένοιο δύηται.
Κεῖναί οἱ καὶ νύκτες ἐπ᾽ ὀψὲ δύοντι λέγονται. 585
Ὡς οἱ μὲν δύνουσιν· ὁ δ᾽ ἀντίος οὐδὲν ἀεικής,
Ἀλλ᾽ εὖ μὲν ζώνῃ, εὖ δ᾽ ἀμφοτέροισι φαεινὸς
Ὤμοις Ὠρίων, ξίφεός γε μὲν ἶφι πεποιθώς,
Πάντα φέρων ποταμόν, κέρασ᾽ ἐκ παρατείνεται ἄλλου. 590
Ἐρχομένῳ δὲ λέοντι τὰ μὲν κατὰ πάντα φέρονται
Καρκίνῳ ἃ δύνοντο, καὶ αἰετός. αὐτὰρ ὅγε γνὺξ
Ἥμενος, ἄλλα μὲν ἤδη, ἀτὰρ γόνυ καὶ πόδα λαιὸν
Οὔπω κυμαίνοντος ὑποστρέφει Ὠκεανοῖο.
Ἀντέλλει δ᾽ ὕδρης κεφαλή, χαροπός τε λαγωός, 595
Καὶ προκύων, πρότεροί τε πόδες κυνὸς αἰθομένοιο.
Οὐ μὴν ὀλίγα γαίης ὑπὸ νείατα βάλλει
Παρθένος ἀντέλλουσα· λύρη τότε κυλληναίη
Καὶ δελφὶς δύνουσι, καὶ εὐποίητος ὀϊστός·
Σὺν τοῖς ὄρνιθος πρῶτα πτερὰ μέσφα παρ᾽ αὐτὴν 600
Οὐρήν, καὶ ποταμοῖο παρηορίαι σκιόωνται.
Δύνει δ᾽ ἱππείη κεφαλή, δύνει δὲ καὶ αὐχήν.

Ab aurora ad noctem impelluntur diebus omnibus.
Atque y quidem oriuntúrq; & ex aduerso inferne occidunt
Omnes æquidistanter: unus autem ipsorum est cuiusuis
Ordinatim utrinque descensus ascensúsque.
Verum obliquus orbis Oceani tantam pertransit aquam,
Quantum a Capricorno ascendente maximè
Cancrum ad ascendentem voluitur, quantum vbilibet
Exoriens continet, tantum certè alibi occidens.
Quantum autem ocularis radii demetit visus.
Sexies tantundem nobis subtermeauerit, at quæuis portio
Æqualis diuisa duo circumsecat astra.
Animalem verò circulum cognomento dicunt.
In quo Cancer est, Leoque iuxta ipsum, & sub eo
Virgo, atque prope eam Chelæ, & Scorpius ipse,
Sagittariúsque, & Capricornus, at iuxta Capricornum
Aquarius, duo item ipsum Pisces constellant:
Hos autem post Aries, Taurúsque iuxta hunc, Didymiq;
In quibus sol fertur duodecim omnibus,
Totum annum deducens: etiam ei circa hunc euntes
Circulum augescunt omnes frugiferæ tempestates.
Huius item quantum concauum sub Oceanum occidat,
Tantum supra terram fertur: omni autem in nocte
Sex semper occidunt duodenarij circuli.
Tot item oriuntur. Tantam autem ad lõgitudinem qualibet
Nox semper protensa est, quam longè dimidium circuli
Incipiente a nocte eleuatur supra terram.
Nec sanè contemnendum obseruanti diem fuerit
Partium considerare quando oriatur qualibet:
Semper enim harum vni cooritur ipse
Sol. Has verò deprehenderis maximè
Eas intuens. verum si nubibus obscuræ
Fiant, vel monte occultatæ oriantur,
Indicia coorientibus idonea facito:
Ipse autem assiduo tibi à cornibus vtrinque dare poterit
Oceanus, quæ multa circumuoluuntur sibi ipsi,
Ab infero quum illarum voluat vnamquamque.
Haud ei omnino ignota, cum Cancer oriatur,
Astra utrinque nostata circumiacent,
Hæc quidem occidentia, illa verò de oriente ascendentia:
Occidit certè Corona, occidit item secundum scapulã Piscis:
Dimidium quidem videris sublime, dimidium vero iam
Extremitates submittunt descendentis Coronæ:
Sed hic retro versus, secundum alias quidem partes nondum
Ventre extremo, secundum superiores verò nocte fertur.
Quinetiã vsq; in humeros deducit laboriosum Serpentariũ
Cancer a genibus: deducit autẽ serpentem ad collum vsque.
Nec vero amplius Arctophylax fuerit multus vtrinque,
Minor diurnus, ad magis vero nocturnus iam:
Quatuor enim partibus iam descendentem Booten
Oceanus excipit. At hic cum luce satiatus sit
Vespere item continet plus dimidio noctis labentis,
Tum quando sole descendente occidat.
Illæ etiam noctes sero occidenti dicuntur.
Sic hæc quidem occidunt. At oppositus, haud illucidus,
Sed pulchre quidẽ cingulo, pulchrè verò ambobus splẽdidus
Humeris Orion, ense quidem fortiter fisus,
Totum ferens fluuium, à cornu protenditur altero.
Orienti verò Leoni omnia quidem subterferuntur
Cancro quæ occidebant: etiam Aquila. Verum geniculatim
Sedens, alias quidem partes iam, sed genu & pedem
dextrum
Nondum procelloso subteruoluit Oceano.
Oritur autem Hydræ caput, glaucusq; Lepus
Et Procyon, prioréſque pedes Canis ardentis.
Nec certè pauca sydera terræ sub infima mittit
Virgo exoriens. Lyra tunc cyllenea
Et Delphinus occidunt: & fabrefacta sagitta.
Cum quibus Cygni priores pennæ vsque ad ipsam
Caudam, & Fluuij extremitates occultantur.
Occidit item equinum caput, occidit etiam collum.

Oritur verò Hydra amplius usque ad ipsum
Craterem. praeueniens verò Canis pedes arripit alios,
Trahens à tergo puppim stellata Argus.
Haec autem currus supra terrâ malû dimidiata iuxta ipsum
Virgo quando vniuersa ab infero iam enaserit.
Nec forte exorientes Chelae & tenuiter lucentes
Ignotae praeterierint: quoniam ingens sydus Bootes
Cumulatim oritur interstinctus Arcturo.
Argo autem non planè tota sublimis erit modo,
Sed Hydra (fusa est enim in coelo abundè multa)
Cauda indiguerit saltem. Chelae item adducunt
Constanter visu Serpentarium: ipsius quidem consequenter
Dexteram tibiam usque ad ipsum genu
Semper geniculantis, semper item Lyrae acclinati.
Quem eundem ignotum inter coelestes imagines
Vtrobique occidentem & ex altera parte ascendentem
Saepe eadem nocte conspicimus: huius quidem sola
Tibia cum Chelis apparet ambabus:
Ipse verò in caput adhuc aliquò versus, alia
Scorpium orientem manet, & tentorem arcus.
Hi nanque ipsum ferunt, Scorpius quidê mediû, aliaque omnia
Manum verò eius laeuam simulque cû capite Arcus aduehit.
Atque is quidem sic trifaria per omnia mêbratim circûfertur.
Dimidium verò Coronae, & ipsam extremam caudam
Centauri proferunt exorientes adhuc Chelae.
Tunc post demersum caput occidit Equus:
Et prioris auis attrahitur extrema cauda.
Occidit item Andromedae caput: atque ei magnum monstrû
Cetus turbidus immittit Auster: è regione verò ipse
Cepheus de septentrione ingenti manu cohortans.
Atque Cetus quidem in dorsum versus, usque ad ipsum
Occidit: sed Cepheus capite & manu & humero.
At curuatura Eridani iamprimum exoriente
Scorpio, inciderint laetefluum Oceanum.
Qui etiam exoriens terret magnum Orionem,
Diana aequè ferat: veterum sermo, qui ipsum fabulati sunt
Arripuisse peplo in Chio, quando feras omnes
Fortis Orion valida cadebat claua,
Venationis administrans illi gratiam Oenopioni.
Illa autem ei ex ipsa immisit feram aliam
Insula, diffringens medios vtrinque colles,
Scorpium: qui quidem ipsum vulnerauit & occidit grandem existentem
Maior praecellens: quoniam Dianam laesit ipsam.
Quare etiam aiunt ab imo veniente
Scorpio Orionem ad terrae extrema fugere.
Neque quidem Andromedae & Ceti quaecunque relicta sunt
Illo exoriente ignota: sed etiam haec
Glomeratim fugiunt. cingulo item tunc Cepheus
Terram adradit, quae quidem ad caput sunt planè omnia
Tingens Oceano, reliqua non licet. sed haec quidem ipsae
Vrsae prohibent, pedes, & genua, & lumbum.
Sed & ipsa filiae vrgetur simulachro
Misera Cassiepia: verum haud ei decore
Apparent è sella pedes & manus desuper:
Sed haec in caput similis occidit vrinatori,
Diuisa à genibus: siquidem non poterat illa
Doridi & Panopae magnis sine malis conferri.
Haec quidem in occasum fertur: sed illa ab imo magis
Coelum affert, Coronaeque secundos orbes,
Hydraeque extremitatem: offertque Centauri
Corpúsque & caput, & bestiolam quam in manu
Dextera Centaurus habet. at illic expectant
Arcum suborientem priores pedes inequitantis gigantis
Cum Arcu etiam spira serpentis & corpus Serpentarij
Oritur ascendente: capita autem ipse agitat
Scorpius exoriens: reducit autem ipsas Serpentarij
Manus, atque priorem serpentis constellati fulgorem.
Ipsius quidem Engonasi, siquidem obuersus semper
Oritur) tunc sanè ab imo egrediuntur alia,

Margin notes: χ. δοκεύων. — χ. ἀρνύμενος, — χ. ἐπετείλατο. — χ. [illegible]

Ἀντέλλει δ' ὕδρη μὲν ἐπὶ πλεῖον ἄχρι παρ' αὐτὸν
Κρητῆρα· προδέχων δὲ κύων πόδας ἀντέλλει ἄλλους,
Ἕλκων ἐξόπιθεν πρύμνας πολυτειρέος Ἀργοῦς. 605
Ἡ δ' ὑπὲρ γαίης ἱστῷ διχόωσα κατ' αὐτὸν
Παρθένος, ἦμος ἅπασα περαιόθεν ἀντέλληται.
Οὐδ' αἱ ἐπερχόμεναι χηλαὶ καὶ λεπτὰ φάουσαι,
Ἀσκεπτοι παρίασιν· ἐπεὶ μέγα σῆμα Βοώτης
Ἀθρόος ἀντέλλει βεβολημένος Ἀρκτούρῳ. 610
Ἀργὼ δ' οὐ μάλα πᾶσα μετήορος ἔσσεται ἤδη,
Ἀλλ' ὕδρη (κέχυται γὰρ ἐν οὐρανῷ ἤλιθα πολλή)
Οὐρῆς ἂν δεύοιτο, μόνον δ' ἐπὶ χηλαὶ ἄγουσι
Δηρὸν* ἐπισκοπέοντ' Ὀφιοῦχον, τῷ μὲν ἔπειτα
Δεξιτερὴν κνήμην αὐτοῦ ἐπιγουνίδος ἄχρις 615
Αἰεὶ γνὺξ, αἰεὶ δὲ λύρῃ παραπεπτηῶτος.
Ὅντινα τοῦτον ἄιστον ἐπουρανίων εἰδώλων
Ἀμφότερον δύνοντα καὶ ἐξ ἑτέρης ἀνιόντα,
Πολλάκις αὐτονυχεὶ θηεύμεθα. τοῦ μὲν ἄρ' οἴη
Κνήμη σὺν χηλῇσι φαείνεται ἀμφοτέρῃσιν.
Αὐτὸς δ' ἐς κεφαλὴν ἔτι που τετραμμένος ἄλλῃ, 620
Σκορπίον ἀντέλλοντα μένει καὶ ῥύτορα τόξου.
Οἱ γάρ μιν φορέουσιν, ὁ μὲν, μέσον, ἄλλα τε πάντα·
Χεῖρα δέ οἱ σκαιὴν κεφαλῇ θ' ἅμα τόξον ἀγινεῖ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὣς τρίχα πάντα κατὰ μέλεα φορεῖται,
Ἥμισυ δὲ στεφάνοιο καὶ αὐτὴν ἔσχατον οὐρὴν 625
Κενταύρου, φορέουσιν ἀνερχόμεναι ἔτι χηλαί.
Τῆμος ἀποιχομένην κεφαλὴν μεταδύεται ἵππος,
Καὶ προτέρου ὄρνιθος ἐφέλκεται ἔσχατος οὐρά.
Δύνει δ' Ἀνδρομέδης κεφαλή· τὸ δέ οἱ μέγα δεῖμα
Κῆτος ἠερόεις ἐπάγει νότος, ἀντία δ' αὐτὸς 630
Κηφεὺς ἐκ Βορέω μεγάλην ἀνὰ χεῖρα καλέων·
Καὶ τὸ μὲν ἐς λοφιὴν τετραμμένον ἄχρι παρ' αὐτὴν
Δύνεται· αὐτὰρ Κηφεὺς κεφαλῇ καὶ χειρὶ καὶ ὤμῳ.
Καμπαὶ δ' ἂν ποταμοῖο καὶ αὐτίκ' ἐπερχομένοιο
Σκορπίου ἐμπίπτοιεν ἐϋρρόου Ὠκεανοῖο, 635
Ὃς καὶ ἐπερχόμενος φοβέει μέγαν Ὠρίωνα.
Ἄρτεμις ἱλήκοι· προτέρων λόγος, οἵ μιν ἔφαντο
Ἑλκῆσαι πέπλοιο Χίῳ, ὅτε θηρία πάντα
Καρτερὸς Ὠρίων στιβαρῇ ἐπέκοπτε κορύνῃ,
Θήρης* ἀρνύμενος, κείνῳ χάριν Οἰνοπίωνι. 640
Ἡ δέ οἱ ἐξ αὐτῆς * ἐπετείλατο θηρίον ἄλλο,
Νήσου ἀναρρήξασα μέσας ἑκάτερθε κολώνας·
Σκορπίον, ὅς ῥά μιν οὖτα καὶ ἔκτανε πολλὸν ἐόντα,
Πλειότερος προφανείς· ἐπεὶ Ἄρτεμιν ἥλκησεν αὐτήν.
Τοὔνεκα δὴ καί φασι περαιόθεν ἐρχομένοιο 645
Σκορπίου Ὠρίωνα περὶ χθονὸς ἔσχατα φεύγειν.
Οὐδὲ μὲν Ἀνδρομέδης καὶ κήτεος ὅσσ' ἐλέλειπτο,
Κεῖνον ἔτ' ἀντέλλοντος ἀπευθέα, ἀλλ' ἄρα καὶ τοὶ
Πανσυδίη φεύγουσιν· ὁ δὲ ζώνῃ τότε Κηφεὺς
Γαῖαν ἐπιξύει, τὰ μὲν ἐς κεφαλὴν μάλα πάντα 650
Βάπτων Ὠκεανοῖο· τὰ δ' οὐ θέμις, ἀλλὰ τά γ' αὐταὶ
Ἄρκτοι κωλύουσι, πόδας καὶ γοῦνα καὶ ἰξύν.
Ἡ δὲ καὶ αὐτὴ παιδὸς ἐπείγεται εἰδώλοιο
Δειλὴ Κασσιέπεια· τὰ δ' οὐκέτι οἱ κατὰ κόσμον
Φαίνεται ἐκ δίφροιο, πόδες καὶ γούνατ' ὕπερθεν· 655
Ἀλλ' ἥ γ' ἐς κεφαλὴν ἴση δύνει ἀρνευτῆρι,
Μειρομένη γονάτων· ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλεν ἐκείνη
Δωρίδι καὶ Πανόπῃ μεγάλων ἄτερ ἰσωθῆναι.
Ἡ μὲν ἄρ' εἰς ἑτέρην φέρεται· τὰ δὲ νειόθι μᾶλλον
Οὐρανὸς ἀντιφέρει, στεφάνοιό τε δεύτερα κύκλα, 660
Ὕδρης τ' ἐσχατιήν, φορέει τ' ἐπὶ Κενταύροιο
Σῶμά τε καὶ κεφαλὴν καὶ θηρίον ὅ ῥ' ἐνὶ χειρὶ
Δεξιτερῇ Κένταυρος ἔχει. τοὶ δ' αὖθι μένουσι
Τόξον ἀερχόμενον πρότεροι πόδες ἱππότα θηρός.
Τόξῳ καὶ σπείρη ὄφιος καὶ σῶμ' Ὀφιούχου 665
Ἀντέλλει ἐπιόντι· καρήατα δ' αὐτὸς ὀρινεῖ
Σκορπίος ἀντέλλων, ἀνάγει δ' αὐτὰς Ὀφιούχου
Χεῖρας καὶ προτέρην ὄφιος πολυτειρέος αἴγλην.
Τοῦ γε μὲν ἐν γόνασιν εἰδώλου τετραμμένου αἰεὶ
Ἀντέλλει)* τά τε μὲν πρότερα ἐξέρχεται ἄλλα, 670

Γαστέρι καὶ ζώνῃ, καὶ στήθεα πάντα καὶ ὦμοι,
Δεξιτερῇ σὺν χειρί, κάρη δ' ἑτέρη μετὰ χειρὶ
Τόξου ἀείρονται καὶ τόξου ἀντέλλοντι.
Σὺν τοῖς Ἑρμαίη τε λύρη, καὶ στήθεος ἄχρις,
Κηφεὺς ἠῴου παρὰ δινεῖται Ὠκεανοῖο. 675
Ἦμος καὶ μεγάλοιο κυνὸς πᾶσαι ἀμαρυγαὶ
Δύνουσιν, καὶ πάντα κατέρχεται Ὠρίων.
Πάντα γε μὴν ἀτέλεστα διωκομένου λαγωοῦ
Ἀλλ' οὐχ ἡνιόχῳ ἔριφοι ἰδ' ὠλενίη αἴξ
Εὐθὺς ἀπέρχονται· τὸ δέ οἱ μεγάλην ἀνὰ χεῖρα 680
Λάμπονται, καί οἱ μελέων διακέκριται ἄλλων
Κινῆσαι χειμῶνας, ὅτ' ἠελίῳ συνίωσιν.
Ἀλλὰ τὰ μὲν, κεφαλήν τε καὶ ἄλλην χεῖρα καὶ ἰξὺν
Αἰγόκερως αὐτὸν κατάγει· τὰ δ' ἔνερθε τὰ πάντα
Αὐτῷ τοξευτῆρι κατέρχεται. οὐδ' ἔτι Περσεὺς, 685
Οὐδ' ἔτι ἄκρα κόρυμβα μένει ποιητικὸς Ἀργοῦς.
Ἀλλ' ἤτοι Περσεὺς μὲν ἄτερ γουνός τε ποδός τε
Δεξιτεροῦ δύεται· πρύμνης δ' ὅσον ἐς περιαγήν·
Αὐτὴ δ' αἰγοκερῆϊ κατέρχεται ἀντέλλοντι.
Ἦμος καὶ προκύων δύεται, τὰ δ' ἀνέρχεται ἄλλα, 690
Ὄρνις τ', αἰητός τε, τά τε πτερόεντος ὀϊστοῦ
Τείρεα, καὶ νοτίου θυτηρίου ἱερὸς ἕδρη.
Ἵππος δ' ὑδροχῆος νέον ἀντελλομένοιο,
Ποσσί τε καὶ κεφαλῇ ἀνελίσσεται· ἀντία δ' ἵππου
Ἐξ οὐρῆς κένταυρον ἐφέλκεται ἀστερίη νύξ. 695
Ἀλλ' οὔ οἱ δύναται κεφαλὴν οὐδ' εὐρέας ὤμους
Αὐτῷ σὺν θώρηκι χαδεῖν, ἀτὰρ αἴθοντος ὕδρης
Αὐχένιον κατάγει σπεῖρον καὶ πάντα μέτωπα.
Ἡ δὲ καὶ ἐξόπιθεν πολλὴ μένει· ἀλλ' ἄρα καὶ τὴν
Αὐτῷ κενταύρῳ, ὁπότ' ἰχθύες ἀντέλλωσιν, 700
Ἀθρόον ἐμφέρεται. ὁ δ' ὑπ' ἰχθύσιν ἔρχεται ἰχθὺς
Αὐτῷ ἀμαυρὸς ὑποκείμενος αἰγοκερῆϊ.
Οὔτι γ' ἄδην, ὀλίγον δὲ δυωδεκάτῃ μένει ἄλλῳ.
Οὕτω καὶ μογεραὶ χεῖρες καὶ γοῦνα καὶ ὦμοι
Ἀνδρομέδης δίχα πάντα, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω 705
Τείνεται Ὠκεανοῖο, νέον ὁπότε προγένωνται
Ἰχθύες ἀμφότεροι· τὰ μὲν οἱ κατὰ δεξιὰ χειρὸς
Αὐτοὶ ἐφέλκονται, τὰ δ' ἀριστερὰ νειόθεν ἕλκει
Κριὸς ἀνερχόμενος· τοῦ καὶ περιτελλομένοιο
Ἑσπερόθεν κεν ἴδοιο θυτήριον· αὐτὰρ ἐν ἄλλῃ 710
Περσέος ἀντέλλοντος ὅσον κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
Αὐτὴ δὲ ζώνη καί κ' ἀμφήριστα πέλοιτο
Ἢ κριῷ λήγοντι φαείνεται, ἢ ἐπὶ ταύρῳ,
Σὺν τῷ πανσυδίῃ ἀνελίσσεται. οὐδ' ἔτι ταύρου
Λείπεται ἀντέλλοντος, ἐπεὶ μάλα οἱ συναρηρὼς 715
Ἡνίοχος φέρεται. μοίρῃ γε μὲν οὐχ ὑπὸ ταύτῃ
Ἀθρόος ἀντέλλει, δίδυμοι δέ μιν ἦλον ἄγουσιν.
Ἀλλ' ἔριφοι λαιοῦ τε ὄνυξ ποδὸς, αἴξ σὺν αὐτῇ,
Ταύρῳ συνεκφέρονται, ὅτε λοφιή τε καὶ οὐρὴ
Κήτεος αἰθερίοιο νειόθεν ἀντέλλωσι. 720
Δύνει δ' ἀρκτοφύλαξ ἤδη πρώτη τότε μοίρῃ·
Τῶν αἱ τέσσαρες μὲν ἄτερ χειρὸς κατάγουσι
Λαιῆς· ἡ δ' αὐτῷ μεγάλη ὑποτέλλεται ἄρκτος.
Ἀμφότεροι δὲ πόδες κατεδυομένου ὀφιούχου
Μέσφ' αὐτῶν γονάτων, διδύμοις ἐπὶ σῆμα τετύχθω 725
Ἐξ ἑτέρης ἀνιόντων. τότ' οὐκ ἔτι κῆτος οὐδὲν
Ἕλκεται ἀμφοτέρωθεν· ὅλον δέ μιν ὄψεαι ἤδη.
Ἤδη καὶ ποταμοῦ πρώτης ἀλὸς ἐξανιόντα
Καμπὴν ἐν καθαρῷ πελάγει σκέψαιτό κε ναύτης,
Αὐτὸν ἐπ' Ὠρίωνα μένων, εἴ οἱ ποθι σῆμα 730
Ἢ νυκτὸς μέτρον γ' ἢ τῷ πλόῳ ἀγγείλειε.
Πάντη γὰρ τάγε πολλὰ θεοὶ γ' ἀνθρώποισι λέγουσιν.
ΟΥΧ ὁράας; ὀλίγη μὲν ὅταν κεράεσσι σελήνη
Ἑσπερόθεν φαίνηται, ἀεξομένοιο διδάσκει
Μηνὸς· ὅτε πρώτη ἀποκίδναται αὐτόθεν αὐγὴ 735
Ὅσσον ἐπισκιάειν, ὅτι τέτρατον ἦμαρ ἰοῦσα·
Ὀκτὼ δ', ἐν διχάτῃ, διχομηνία δὲ παντὶ προσώπῳ.
Αἰεὶ δ' ἄλλοθεν ἄλλα παρακλίνουσα μέτωπα
Εἴρεται ὁπποσταίη μηνὸς περιτέλλεται ἠώς.

Membráque, & cingulus, & pectora tota, & humeri
Dextera cum manu: sed caput altera cum manu
Sub arcu ascendunt & Sagittario exoriente.
Cum quibus mercurialisque Lyra, & ad pectus usque,
Cepheus ab eoo agitatur Oceano.
Tum etiam magni Canis omnes micantus
Occidunt, & omnes partes descendunt Orionis:
Omnes quidem mutile impetus Leporis.
At non Aurigæ hædi, neque Olenia capra
Statim decedunt, quæ eius magnam per manum
Lucent, atque ei à membris discreta sunt alijs,
Ad commouendum tempestates quando soli cooriantur.
Sed hæc quidem, capútque, & aliam manum & lumbum
Capricornus ascendens deducit infima verò omnia
Sub ipso Sagittario occidunt. Neque amplius Perseus,
Neque summa rostra manent stellata Argus:
Sed Perseus quidem (præter genúque pedémque
Dexterum) occidit: ipsius puppis verò quantum ad circum-
Ipsa autem sub Capricorno descendit oriente. (actum.
Tum quoque minor Canis occidit. Sed oriuntur alia
Olor, Aquiláque, alatáq; sagittæ
Astra, & australis Ara sacra Hydra.
Equus autem Aquario recenter exoriente
Pedibúsque & capite sursum voluitur: e regione autem Equi
A cauda Centaurum attrahit syderea Nox:
Sed non ei potest caput, neque latos humeros
Ipso cum thorace vorare, at rutila Hydra
Collarem subducit spiram, & omnem frontem:
Hæc autem à posterioribus multa manet, sed etiam hanc
Cum ipso Centauro, quando Pisces oriantur,
Cumulatim infert. At sub Piscibus oritur Piscis
Ipso obscuro subiectus Capricorno:
Haud quidem plene: parumper enim signũ expectat aliud.
Sic etiam lassa manus, & genua, & humeri
Andromedæ dimidiatum omnia, hæc quidem ante, alia verò
Pertingunt ex Oceano, primum quando prodeunt (post
Pisces ambo: dexteram quidem ei manum
Pisces attrahunt: at sinistram ab imo trahit
Aries ascendens. Quo etiam oriente,
Ab occasu conspexeris Aram: cæterum in altera parte
Persei orientis tantum caput & humeros,
Ipse autem cingulus etiam ambiguum fuerit
An sub Ariete desinente luceat, an sub Tauro:
Cum quo cumulatim aduoluitur. Nec item Tauro
Linquitur oriente, quoniam valde ei coniunctus
Auriga fertur: signo tamen haud sub illo
Plenus oritur: Gemini autem ipsum totum proferunt.
At Hædi, sinistráq; planta pedis, Capra cum ipsa
Tauro cooriuntur: quando dorsúmque & cauda
Ceti cœlestis ab imo oriantur.
Occidit autem Arctophylax iam primo tunc signo,
Quorum quatuor quidem præter manum deducunt
Lauam, sed sub ipso magna oritur Ursa.
At ambo pedes occidentis Serpentarij
Usque ad ipsa genua Geminis in signum sunto
Ab altera parte orientibus. Tunc non amplius Ceti quic-
quam
Voluitur utrinque: totum verò ipsum videbis iam.
Iam quoque fluuij primo mari egredientem
Curuaturam in sereno pelago conspexerit nauta,
Ipsum Orionem expectans, sicubi ei signum
Vel noctis mensuram vel nauigationis nunciare possit.
Ubique enim illius modi multa dij hominibus prædicant.
Non vides, modica quidem quando cornibus Luna
Ab occasu appareat, quod inchoantem significat
Mensem: quando prima spargatur inde lux
Sic ut umbram creet, quod ad quartum diem tendit,
Octauum in dimidietatibus, medium mensem plena facie:
Semper autem alias atque alias declinans frontes
Dicat quota mensis oriatur aurora?

Ἑσπερόθεν ἀρχὴ δια- σημαίας, κατά τινας.

Terminos sanè noctium illa duodecim signa
Sufficientia sunt indicare: quæ item longum in annum,
Tempus quidem arandi noualia, tempus quoque plantandi,
E Ioue iam omnia ostensa vbiuis sunt.
Etenim quispiam naui pluuiosam tempestatem
Animaduertit, vel vehementis memor Arcturi,
Vel quarundam aliarum, quæ ab Oceano tolluntur
Stellæ diluculo, quæq; prima adhuc nocte:
Siquidem illas omnes transit per annum
Sol, longam orbitam ducens: alias autem aliam
Accedet, nunc quidem oriens, nunc vero vicissim occidens.
Alia item aliam stella inspicit auroram.
Cognoscis hæc & tu: Concinunt enim iam
Nouem & decem circuli lucidi solis.
Quotquot etiam a Zona ad extremum Orionem
Nox obuoluit, Canémque audacem Orionis.
Etiam Neptuni conspecta aut Iouis ipsius
Stella hominibus euentus significant.
Ideirco illis operam da. Cura item sit tibi, si quando naui
γρ. εἴπον. *Te credis, deprehendere quæcunque debita ponuntur*
Signa hybernis ventis, aut turbini maris.
Labor quidem paruus, ingens verò mox commodum
Fit diligentiæ semper cauto viro:
Ipse quidem primum tutior, probè verò & alium
Admonens iuuat quando mox irruat tempestas.
Sæpe enim vel quispiam serena sub nocte
Nauem subducit metuens mane pelagus.
Aliâs quidem ad tertium diem durat, aliâs quintum:
Quandoq; verò improuisum malũ subit. Omnia enim nõdũ
E Ioue mortales didicimus, verum adhuc multa
Occulta sunt: quorum aliqua cum libuerit, etiã in posterum
Iuppiter: hic enim genus hominum aperte iuuat, (dabit
Undique conspectus: passim verò hic signa ostendens.
Quædam autem indicat vel alicubi dimidiata luna
Augescens vtrinque, vel iam aucta:
Quædam item exoriens, tum verò summa nocte indicans
Sol: sed etiam ab aliis licebit alia
Signa & per noctem & diem facere.
Obserua autem primum à cornibus vtrinque lunam.
Aliâs enim alio ipsam depingit vesperus splendore:
Aliâs verò aliæ facies miscent lunam.
Primum crescentem, hæ quidem tertio, illæ verò quarto:
Quibus & de mense vistante perquirere poteris.
Rara quidem puráque circa tertium diem existens,
Serena fuerit: rara vero & probè admodum rubens,
Ventosa: crassa autem & obtusis cornibus
Quartum à tertio lumen debile habens,
Aut Austro hebetatur, aut pluuia propè existente.
Sin autem in ambobus cornibus, tertium diem agens,
Neque nutet, neque resupina luceat,
Sed recta vtrinque inclinent cornua,
Occidentales venti illam post noctem agitarentur.
At si eodem modo recta, & quartum diem agat,
Certe pluuiam collectam indicat.
Sin autem ei cornuum superius apte nutet,
Expecta Boream: cum verò resupinet, Austrum.
Verum quando triduanam totus orbis circumambiat
Undique rubens, valde tunc tempestas fuerit:
Maiore autem tempestate rubentius colorari solet.
Aspice item ad plenamque, & vtrinque dimidiatam,
Tum crescentem, tum ad cornu rursus euntem,
Atque eius ex colore signa capesce mensis cuiusuis:
Omnino enim pura cùm sit, serenitatem obseruato:
Omnino verò rubens, conijcito venti meatus:
Aliâs aliter nigricans, conijcito pluuiam.
Signa autem non omnibus diebus omnia eueniunt:
Sed quæ quidem tertio quartóque fuerint,
Usque ad dimidiatam, à dimidiata quidem, vsque ad ipsam
Significant semimenstruam: atque rursus è semimenstrua,

Ἄρκια μὲν νυκτῶν τεκμήρατα δυοκαίδεκα μοῖραι 740
Ἄρκιαι ἐξειπεῖν· τὰ δέ που μέγαν εἰς ἐνιαυτόν,
Ὥρη μέν τ' ἀρόσαι νειούς, ὥρη δὲ φυτεῦσαι,
Ἐκ Διὸς ἤδη πάντα πεφασμένα πάντοθι κεῖται·
Καὶ μέν τις καὶ νηὶ πολυκλύστου χειμῶνος
Ἐφράσατ', ἢ δεινοῦ μεμνημένος Ἀρκτούροιο, 745
Ἠέ τεων ἄλλων, οἵ τ' Ὠκεανοῦ ἀρύονται
Ἀστέρες ἀμφιλύκης, οἱ τὸ πρώτης ἔτι νυκτός.
Ἤτοι γὰρ τοὺς πάντας ἀμείβεται εἰς ἐνιαυτὸν
Ἠέλιος, μέγαν ὄγμον ἐλαύνων· ἄλλοτε δ' ἄλλῳ
Ἐμπλάζει, τοτὲ μέν τ' ἀνιών, τοτὲ δ' αὐτίκα δύνων· 750
Ἄλλος δ' ἀλλοίην ἀστὴρ ἐπιδέρκεται ἠῶ.
Γινώσκεις τόδε καὶ σύ· τὰ γὰρ συναείδεται ἤδη
Ἐννεακαιδεκάκυκλα φαεινοῦ ἠελίοιο,
Ὅσσα τ' ἀπὸ ζώνης εἰς ἔσχατον Ὠρίωνα
Νὺξ ἐπιδινεῖται, κύνα τε θρασὺν Ὠρίωνος· 755
Οἵ τε Ποσειδάωνος ἐειδόμενοι ἢ Διὸς αὐτοῦ
Ἀστέρες ἀνθρώποισι τετυγμένα σημαίνουσι.
Τῷ κείνων πεπόνησο. μέλοι δέ τοι, εἴποτε νηὶ
Πιστεύεις * κοῖο, ὅσα που κεχρημένα κεῖται
Σήματα χειμερίοις ἀνέμοις ἢ λαίλαπι πόντου. 760
Μόχθος μέν τ' ὀλίγος, τὸ δὲ μυρίον αὐτίκ' ὄνειαρ
Γίνετ' ἐπιφροσύνης αἰεὶ πεφυλαγμένῳ ἀνδρί·
Αὐτὸς μὲν τὰ πρῶτα σαώτερος, εὖ δὲ καὶ ἄλλον
Παρειπὼν ὤνησεν ὅτ' ἐγγύθεν ὤρορε χειμών.
Πολλάκι γὰρ καί τίς τε γαληναίῃ ὑπὸ νυκτὶ 765
Νῆα περιστέλλει πεφοβημένος ἠῶθι θάλασσαν.
Ἄλλοτε μὲν τρίτον ἦμαρ ἐπιτρέχει, ἄλλοτε πέμπτον·
Ἄλλοτε δ' ἀπροφάτων κακὸν ἵκετο. πάντα γὰρ οὔπω
Ἐκ Διὸς ἄνθρωποι γινώσκομεν, ἀλλ' ἔτι πολλὰ
Κέκρυπται, τῶν αἴ κ' ἐθέλῃ, καὶ ἐσαυτίκα δώσει 770
Ζεύς. ὁ γὰρ οὖν γενεὴν ἀνδρῶν ἀναφανδὸν ὀφέλλει,
Πάντοθεν εἰδόμενος, πάντῃ δ' ὅγε σήματα φαίνων.
Ἄλλα δέ που ἐρέει ἢ διχόωσα σελήνη
Πλήθουσ' ἀμφοτέρωθεν, ἢ αὐτίκα πιμπλαμένη·
Ἄλλα δ' ἀνερχόμενος, τοτὲ δ' ἄκρῃ νυκτὶ κελεύων 775
Ἠέλιος. τὰ δέ τοι καὶ ἀπ' ἄλλων ἔσσεται ἄλλα
Σήματα, καὶ περὶ νυκτὶ καὶ ἤματι ποιήσασθαι.
Σκέπτεο δὲ πρῶτον κεράων ἑκάτερθε σελήνην·
Ἄλλοτε γάρ τ' ἄλλῃ μιν ἐπιγράφει ἕσπερος αἴγλῃ,
Ἄλλοτε δ' ἀλλοῖαι μορφαὶ κερόωσι σελήνην 780
Εὐθὺς ἀεξομένην, αἱ μὲν τρίτῃ, αἱ δὲ τετάρτῃ·
Τάων καὶ περὶ μηνὸς ἐφεσταότος κε πύθοιο.
Λεπτὴ μὲν καθαρή τε περὶ τρίτον ἦμαρ ἐοῦσα,
Εὔδιός κ' εἴη· λεπτὴ δὲ καὶ εὖ μάλ' ἐρευθής,
Πνευματίη· παχίων δὲ καὶ ἀμβλείῃσι κεραίαις, 785
Τέτρατον ἐκ τριτάτοιο φόως ἀμενηνὸν ἔχουσα,
Ἢ νότῳ ἀμβλύνεται, ἢ ὕδατος ἐγγὺς ἐόντος.
Εἰ δέ κ' ἐπ' ἀμφοτέροις κεράεσσι τρίτον ἦμαρ ἄγουσα,
Μήτ' ἐπινευστάζῃ, μήθ' ὑπτιόωσα φαείνοι,
Ἀλλ' ὀρθαὶ ἑκάτερθε περιγνάμπτωσι κεραῖαι, 790
Ἑσπέριοί κ' ἄνεμοι κείνην μετὰ νύκτα φέροιντο.
Εἰ δ' αὕτως ὀρθὴ καὶ τέτρατον ἦμαρ ἀγινοῖ,
Ἦ τ' ἂν χειμῶνος συναγειρομένοιο διδάσκοι.
Εἰ δέ κεν οἱ κεράων τὸ μετήορον εὖ ἐπινεύῃ,
Δειδέχθαι βορέω· ὅτε δ' ὑπτιάῃσι, νότοιο. 795
Αὐτὰρ ἐπὴν τριτόωσαν ὅλος περὶ κύκλος ἑλίσσῃ,
Πάντῃ ἐρευθόμενος, μάλα κεν τότε χείματος εἴη·
Μείζονι δ' ἂν χειμῶνι πυρώτερα φοινίσσοιτο.
Σκέπτεσθαι δ' ἐς πληθὺν καὶ ἀμφοτέρας διχοώσας,
Ἠμὲν ἀεξομένην, ἠδ' ἐς κέρας αὖθις ἰοῦσαν. 800
Καί οἱ ἐπὶ χροιῇ τεκμαίρεσθαι μῆνα ἕκαστον·
Πάντῃ γὰρ καθαρῇ κε μάλ' εὔδια τεκμήραιο·
Πάντα δ' ἐρευθομένῃ, δοκέειν ἀνέμοιο κελεύθους·
Ἄλλοθι δ' ἄλλο μελαινομένῃ, δοκέειν ὑετοῖο.
Σήματα δ' οὔτ' ἄρα πᾶσιν ἐπ' ἤμασι πάντα τέτυκται. 805
Ἀλλ' ὅσα μὲν τριτάτῃ τετρατῃ τε πέλονται,
Μέσφα διχαιομένης διχάδος γε μέν, αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
Σημαίνει διχόμηνον· ἀτὰρ πάλιν ἐκ διχομήνου,

Ἐς δὲ-

Ἐς δίχα ἐκ τετράδος, διχάδος δέ οἱ αὐτίκα τετρὰς
Μηνὸς ἀποφθιμένου· τῇ δ' αὖ τριτάτη ἀπιόντος. 810
Εἰ δέ κεν ἅλῳες μιν ὅλην πέρι κυκλώσωνται,
Ἢ τρεῖς ἠὲ δύω περικείμεναι, ἠὲ μί' οἴη,
Τῇ μὲν ἰῇ ἀνέμοιο, γαληναίης τε δοκεύειν,
Ῥηγνυμένῃ ἀνέμοιο, μαραινομένῃ δὲ γαλήνης.
Ταὶ δύο δ' ἂν χειμῶνι περιδρομέοιεν σελήνην. 815
Μείζονα δ' ἂν χειμῶνα φέροι τριέλικτος ἀλωή,
Καὶ μᾶλλον μελανεῦσα, καὶ εἰ ῥηγνύατο μᾶλλον.
Καὶ τὰ μὲν οὖν ἐπὶ μηνὶ σεληναίης κε πύθοιο.
Ἠελίοιο δέ τοι μελέτω ἑκάτερθεν ἰόντος·
Ἠελίῳ καὶ μᾶλλον ἐοικότα σήματα κεῖται 820
Ἀμφότερον, δύνοντι καὶ ἐκ περάτης ἀνιόντι.
Μή οἱ ποικίλλοιτο νέον βάλλοντος ἀρούρας
Κύκλος, ὅτ' εὐδίου κεχρημένος ἤματος εἴης,
Μηδέ τι σῆμα φέροι, φαίνοιτο δὲ λιτὸς ἁπάντη.
Εἰ δ' αὕτως καθαρόν μιν ἔχοι βουλύσιος ὥρη, 825
Δύνοι δ' ἀνέφελος μαλακὴν ὑποδείελος αἴγλην,
Καί κεν ἐπερχομένης ἠοῦς ἔθ' ὑπεύδιος εἴη.
Ἀλλ' οὐχ ὁππότε κοῖλος ἐειδόμενος περιτέλλῃ,
Οὐδ' ὁπότ' ἀκτῖνες αἱ μὲν νότον, αἱ δὲ βορῆα
Σχιζόμεναι βάλλωσι, τὸ δ' αὖ περὶ μέσσα φαείνῃ, 830
Ἀλλά που ἢ ὑετοῖο διέρχεται ἢ ἀνέμοιο.
Σκέπτεο δ', εἴ κέ τοι αὐγαὶ ὑπείκωσ' ἠελίοιο
Αὐτὸν ἐς ἠέλιον· τοῦ γὰρ σκοπιαὶ καὶ ἄρισται.
Εἴ τί που ἢ ἐρύθημα ἐπιτρέχει, οἷά τε πολλὰ
Ἑλκομένων νεφέων ἐρυθαίνεται ἄλλοθεν ἄλλα· 835
Ἢ εἴ που μελανεῖ· καί σοι τὰ μὲν ὕδατος ἔστω
Σήματα μελλοντος· τὰ δ' ἐρεύθεα πάντ' ἀνέμοιο.
Εἰ γε μὲν ἀμφοτέροις ἅμυδις κεχρωσμένος εἴη,
Καί κεν ὕδωρ φορέοι, καὶ ὑπηνέμιος τανύοιτο.
Εἰ δέ οἱ ἀντέλλοντος ἢ αὐτίκα δυομένοιο 840
Ἀκτῖνες συνίωσι, καὶ ἀμφ' ἑνὶ πεπλήθωσιν,
Ἤ ποτε καὶ νεφέων πεπιεσμένος, ἢ ὅτ' ἐς ἠῶ
Ἔρχηται παρὰ νυκτός, ἢ ἐξ ἠοῦς ἐπὶ νύκτα,
Ὕδατί κεν κατιόντι παρατρέχοι ἤματα κεῖνα.
Μηδ' ὅτε οἱ ὀλίγη νεφέλη πάρος ἀντέλλῃσι, 845
Τὴν δὲ μετ' ἀκτίνων κεχρημένος αὐτὸς ἀερθῇ,
Ἀμνηστεῖν ὑετοῖο. πολὺς δ' ὅτε οἱ περὶ κύκλος
Οἷον τηκομένῳ ἐναλίγκιος εὐρύνηται,
Πρῶτον ἀνερχομένοιο, καὶ ἂψ ἐπὶ μείονα ἰοίη,
Εὔδιός κε φέροιτο· καὶ εἴ ποτε χειμερίῃ ὥρῃ 850
Ὠχρήσαι κατιών. ἀτὰρ ὕδατος ἠμερίοιο
Γινομένου, κατόπιν δὲ περὶ νέφεα σκοπιάασθαι.
Καὶ δ' ἀντιπρόσωπος τετραμμένος ἠελίοιο,
Ἢ μὲν ὑποσκιάῃσι μελαινομένῃ ἐϊκυῖα
Ἠέλιον νεφέλη, ταὶ δ' ἀμφὶς μεσσόθι ἔνθα καὶ ἔνθα 855
Ἀκτῖνες μεσσηγὺς ἑλισσόμεναι δίχ' ἔχωνται,
Ἦ τ' ἂν ἔτ' ἐς νύκτα σκέπαος κεχρημένος εἴης.
Εἰ δ' ὁ μὲν ἀνέφελος βάπτοι ῥόον ἑσπερίοιο,
Ταὶ δὲ κατερχομένοιο νεφέλαι καὶ οἰχομένοιο
Πλησίον ἑστήκωσιν ἐρυθραί, οὔ τι μάλα χρὴ 860
Αὔριον οὐδ' ἐπὶ νυκτὶ περιδείδειν ὑετοῖο.
Ἀλλ' ὁπότ' ἠελίοιο μαραινομένῃσιν ὁμοῖαι
Ἐξαπίνης ἀκτῖνες ἀπ' οὐρανόθεν τανύωνται,
Οἷον ἀμαλδύνονται ὅτε σκιάει κατ' ἰθὺ
Ἱσταμένη γαίης τε καὶ ἠελίοιο σελήνη. 865
Οὐδ' ὅτε οἱ ἐπέχοντι φανήμεναι ἠῶθι πρὸ
Φαίνονται νεφέλαι ὑπέρυθροι, ἄλλοθεν ἄλλαι,
Ἄβροχοι γίνονται ἐπὶ ἤματι κείνῳ ἄρουραι.
Μηδ' αὕτως ἔτ' ἐόντι ἔσω, ὁπότε σοι προταθεῖσαι
Ἀκτῖνες φαίνονται ἐπίσκιοι ἠῶθι πρὸ, 870
Ὕδατος ἢ ἀνέμοιο κατερχομένοιο λελάθοι.
Ἀλλ' εἰ μὲν κείνῃσι μάλιστ' ἀχλὺς φορέοιτο
Ἀκτῖσιν, μᾶλλόν κεν ἐφ' ὕδατι σημαίνοιεν·
Εἰ δ' ὀλίγος τανύοιτο περὶ δνόφος ἀκτίνεσσιν,
Οἷόν που μαλακὴ νεφέλη φορέει μάλιστα, 875

Ad dimidiatam decrescentē: habetur verò eius mox quarta
Mensis decedentis, post hanc autem tertia abeuntis:
Sin autem ipsam totam circi ambiant
Aut tres, aut duo circumiacentes, aut vnus solus:
Per vnum quidem ventum serenitatémque obserua,
Per scissum, ventum, marcescentem verò, serenitatem.
Duo autem tempestate ambierint lunam:
Maiorē verò tempestatem afferre solet triplicatus circulus
Tum magis nigricans, tum si frangatur magis.
Atque hæc quidem in mense lunáque deprehenderis.
Solis item tibi cura sit vtrinque euntis:
Soli etiam magis nota signa ponuntur
Vtrobique, occidenti, & ex vno ascendenti:
Ne eius varietur primum tangentis arua
Circulus, quando serem indigus diei fueris:
Neque aliquam notam ferat, sed appareat vnicolor vbiq;
Si item plane purum ipsum habeat vespertinum tempus,
Occumbát que innubilus, blando postmeridianus fulgore,
Equidem subsequente aurora adhuc serenus fuerit:
At non, quando cauus apparens exoriatur,
Neque quando ex radijs quidam Austrum, quidam Boreā
Scissi tangant, media autem lucida sint:
Sed tum vel pluuiam ostendit, vel ventum.
Atque autem ... etiam subeant radij solis,
Ipsum in solem: huius enim obseruationes optimæ sunt.
Si quando vel rubor incidit, vt sæpe
Attractis nubibus rubescit alicunde aliter,
Aut si quando nigrescet: & tibi hæc quidem pluuiæ sunto
Signa futuræ, rubea verò omnia, venti.
Porrò si ambobus simul coloratus fuerit,
Et sanè pluuiam ferret, & ventis obnoxius panderetur.
Si verò eius orientis, aut vicissim occidentis
Radij coeant, & circa vnum locum crassescant,
Aut quandoque nubibus pressus, vel cum ad auroram
Veniat à nocte, vel ab aurora ad noctem,
Pluuiis delabentibus peraguntur dies illi.
Nec item, cum ei modica nubes præoriatur.
Hanc verò post radiis variatus ipse eleuatus fuerit,
Immemor esto pluuiæ. Magnus autē cùm eius circum orbis
Ferè flaccescenti similis dilatetur,
Primum exorientis, & mox decrescat,
Serenus sanè agatur: etiam si quando pluuiæ tempore
Palluerit occumbens. At pluuia diurna
Facta, postea nubes circumspicito.
Atque occidentem conuersus ad solem,
Siquidem obscuret nigricanti similis
Solem nubes, circum ipsam autem hinc inde
Radij interuoluti findantur,
Certe adhuc in auroram operimento indigus esses.
At si hic quidem innubilus se submergat fluxu vespero,
Descendenti verò nubes & abeunti
Vicinæ existant rubicundæ, haud te valde oportet
Cras, neque per noctem timere de pluuia.
Verum quando solis marcescentibus similes
Exemplò radij à cœlo protenduntur,
(Sicut euanescunt quando obumbret ex directo
Stans terraq; & solis luna)
Neque, quando ei moranti lucere ante auroram,
Apparent nubes subrubeæ, alibi aliæ,
Arida fiunt in die illo arua.
Neque pari modo adhuc existenti interne, quando prætensi
Radij apparent obscuri ante auroram,
Pluuiæ aut venti vrituri obliuiscere.
Porrò si illis magis caligine inuoluantur
Radij, magis certe de pluuia monerent.
Sin autem modica extendatur caligo circum radios,
Qualem nonnunquam tenera nubes ferunt maximè,

Certe adueniente obtenebrari solent vento.
Neque quidem prope solem nigrescentes coronæ,
Serenæ: vicinioras verò & impensè nigrescentes,
Magis tempestuosæ: duo item seuerores fuerint.
Considera autem, vel orientis, vel vicissim occidentis,
Sicubi eius nubes, quas parelia vocant,
Aut ab austro aut borea rubescant, aut vtrinque:
Neque adeò obseruationem hanc friuolè custodi:
Non enim, cum vtrinque simul medium circundent,
Solem illæ nubes propè Oceanum,
Fit dilatio è cœlo pluuiæ venientis.
Si verò è Borea vna sola rubescat,
E Borea flatus ferre solet, austrina verò, Austro:
Aut sicubi guttæ decidant, pluuia.
Occidentalibus etiam magis certa deprehenderes:
Ab occidente namque signa sumuntur inuariabiliter semper.
Intuere quoque præsepe: id quidem tenui simile
Nubeculæ, boreale sub Cancro versatur.
At circa ipsum duæ parum lucentes feruntur
Stellæ, nec multum distantes, neque valde vicinæ,
Sed quàm maximè cubitum puta:
Vna quidem Boreæ est, Austro verò appropinquat altera:
Atque hæ quidem vocantur asini: medium autem præsepe est:
Quod etiam confestim cœlo sereno
Fit euanidum totum: atque vtrinque coëuntes
Stellæ sibi inuicem vicini apparent:
Non modica tempestate tunc inundant arua.
Si autem nigrescat, rursus verò eodem colore existant
Stellæ ambæ, de pluuia sanè signum dare solent.
Si verò hic qui est è borea præsepis languidè splendeat
Modicè tenebrascens, austrinus verò asellus lucidus sit,
Obseruato ventum Austrum: Boream verò valde oportet
E contra tenebrascente, lucentéque obseruare.
Atque signum venti etiam intumescens mare
Esto, & multum margines resonantes,
Litteráque marina, cum serena arguta
Fiunt, cacuminàque sonantia montis summa.
Quinetiam ad terram cum Ardeola non ritè
E mari veniat, voce multum perstrepens,
Commoto sanè mare superferatur vento.
Interdum etiam fulicæ, cùm serenæ volitent,
Contra futuros ventos glomeratim feruntur.
Sæpe item feræ anates, aut in mari vrinatores
Mergi terras quatiunt alis.
Aut nubes montis elongatur in verticibus.
Iam etiam decidui flores albi senium cardui,
Indicium fiunt venti, muti maris quando multi
Summum supernatent, partim ante, partim post.
Etiam æstatis tonitrua que & fulgura vnde eant,
Inde aduenientem obserua ventum.
Item per noctem atram cùm stellæ præcipites ruant
Crebro, à tergo verò tractus subalbescant,
Accipito per illas eadem via venientem
Ventum. Sin autem aliæ contrariò ruant
Aliis ex aliis partibus, tunc vtique obseruato
Omnimarios ventos, qui confusi sunt maximè,
Confusè item spirant hominibus obseruando.
Cæterum cum ex Euro & ex Austro fulgures,
Tum etiam è Zephyro, & interdum à Borea,
Certè tunc quis ipsum in pelago timuerit nauta:
Velum ne ipsum partim teneret pelagus, partim cœli pluuia:
Super pluuia enim tot fulgura feruntur.
Sæpenumero item venientibus pluuiis nubes prius
Vt plurimum velleribus similes apparent,
Aut gemina circumcingit magnum cœlum Iris,
Vel etiamnum aliqua aream nigricantem habet stella.
Sæpe palustres aut marinæ aues

Ἤτ' αὖ ἐπερχομένοιο περιτρέχουσ' ἀνέμοιο.
Οὐδὲ μὲν ἐγγύθεν ἠελίου μελανεῦσαι ἅλωες
Εὔδιοι· ἀσσότεραι δὲ καὶ ἀτρεμὲς μελανεῦσαι,
Μᾶλλον χειμέριαι· δοιαὶ δ' αὖ χαλεπώτεραι εἶεν.
Σκέπτεο δ' ἢ ἀνιόντος ἢ αὖτις δυομένοιο, 880
Εἴ πού οἱ νεφέων τὰ παρήλια κικλήσκονται,
Ἢ νότου ἠὲ βορῆος ἐρεύθεται, ἢ ἑκάτερθεν,
Μηδ' οὕτω σκοπιὴν ταύτην ἀμενηνὰ φυλάσσειν.
Οὐ γὰρ ὅτ' ἀμφοτέρωθεν ὁμοῦ περὶ μέσσον ἔχωσιν
Ἠέλιον κεῖναι νεφέλαι, σχεδὸν Ὠκεανοῖο, 885
Γίγνεται ἀμβολίη Διόθεν χειμῶνος ἰόντος.
Εἰ γε μὲν ἐκ βορέαο μί' οἴη φοινίσσοιτο,
Ἐκ βορέω πνοιάς κε φέροι, νότου δ', ἐκ νότοιο.
Ἢ καί που ῥαθάμιγγες ἐπιτρέχουσιν ὑετοῖο.
Ἑσπερίοις καὶ μᾶλλον ἀληθέα τεκμήραιο· 890
Ἑσπερόθεν γὰρ ὁμῶς σημαίνεται ἐμμενὲς αἰεί.
Σκέπτεο καὶ Φάτνην· ἡ μέν τ' ὀλίγῃ εἰκυῖα
Ἀχλύϊ, βορραίη ὑπὸ Καρκίνῳ ἡγηλάζει.
Ἀμφὶ δέ μιν δύο λεπτὰ φαεινόμενοι φορέονται
Ἀστέρες, οὔτι πολλὸν ἀπόπροθεν, οὔτε μάλ' ἐγγύς, 895
Ἀλλ' ὅσσον τε μάλιστα πυγούσιον οἰήσασθαι·
Εἷς μὲν πὰρ βορέαο, νότῳ δ' ἐπιτέρχεται ἄλλος.
Καὶ τοὶ μὲν καλέονται ὄνοι, μέσση δέ τε φάτνη,
Ἥτε καὶ ἐξαπίνης πάσῃ Διὸς εὐδιόωντος
Γίνετ' ἄφαντος ὅλη, τοὶ δ' ἀμφοτέρωθεν ἰόντες 900
Ἀστέρες ἀλλήλων αὐτοσχεδὸν ἰνδάλλονται·
Οὐκ ὀλίγῳ χειμῶνι τότε κλύζονται ἄρουραι.
Εἰ δὲ μελαίνηται, τοὶ δ' αὐτίκ' ἐοικότες ὦσιν
Ἀστέρες ἀμφότεροι, περὶ χ' ὕδατι σημαίνοιεν.
Εἰ δ' ὁ μὲν ἐκ βορέω Φάτνης ἀμενηνὰ φαείνοι 905
Λεπτὸς ἐπαχλύων, νότιος δ' ὄνος ἀγλαὸς εἴη,
Δειδέχθαι ἀνέμοιο νότου· βορέω δὲ μάλα χρὴ
Ἔμπαλιν ἀχλυόεντι φαεινομένῳ τε δοκεύειν.
Σῆμα δέ τοι ἀνέμοιο καὶ οἰδαίνουσα θάλασσα
Γινέσθω, καὶ μακρὸν ἐπ' αἰγιαλοὶ βοόωντες, 910
Ἀκταί τ' εἰνάλιοι, ὁπότ' εὔδιοι ἠχήεσσαι
Γίγνωνται, κορυφαί τε βοώμεναι οὔρεος ἄκραι.
Καὶ δ' ἂν ἐπὶ ξηρὴν ὅτ' ἐρῳδιὸς οὐ κατὰ κόσμον
Ἐξ ἁλὸς ἔρχηται, φωνῇ περὶ πολλὰ λεληκώς,
Κινυμένου κε θάλασσαν ὕπερ φορέοιτ' ἀνέμοιο. 915
Καί ποτε καὶ κέπφοι, ὁπότ' εὔδιοι ποτέωνται,
Ἀντία μελλόντων ἀνέμων εἰλαδὰ φέρονται.
Πολλάκι δ' ἀγριάδες νῆσσαι, ἢ εἰν ἁλὶ δῖναι
Αἴθυιαι χερσαῖα τινάσσονται πτερύγεσσιν·
Ἢ νεφέλη ὄρεος μηκύνεται ἐν κορυφῇσιν. 920
Ἤδη καὶ πάπποι, λευκῆς γήρειον ἀκάνθης,
Σῆμ' ἐγένοντ' ἀνέμου, κωφῆς ἁλὸς ὁππότε πολλοὶ
Ἄκροι ἐπιπλώουσι, τὰ μὲν πάρος, ἄλλα δ' ὀπίσσω.
Καὶ θέρεος βρονταί τε καὶ ἀστραπαὶ ἔνθεν ἴωσιν,
Ἔνθεν ἐπερχομένοιο περισκοπέειν ἀνέμοιο. 925
Καὶ διὰ νύκτα μέλαιναν ὅτ' ἀστέρες ἀΐσσωσι
Ταρφέα, τοὶ δ' ὄπιθεν ῥυμοὶ ὑπολευκαίνωνται,
Δειδέχθαι κείνοις αὐτὴν ὁδὸν ἐρχομένοιο
Πνεύματος· ἢν δὲ καὶ ἄλλοι ἐναντίοι ἀΐσσωσιν,
Ἄλλοι δ' ἐξ ἄλλων μερέων, τότε δὴ πεφύλαξο 930
Παντοίων ἀνέμων, οἵτ' ἄκριτοί εἰσι μάλιστα,
Ἄκριτα δὲ πνείουσιν, ἐπ' ἀνδράσι τεκμήρασθαι.
Αὐτὰρ ὅτ' ἐξ εὔροιο καὶ ἐκ νότου ἀστράπτῃσιν,
Ἄλλοτε δ' ἐκ ζεφύροιο, καὶ ἄλλοτε πὰρ βορέαο,
Δὴ τότε τις πελάγει ἔνι δείδιε ναυτίλος ἀνήρ, 935
Μή μιν τῇ μὲν ἔχῃ πέλαγος, τῇ δ' ἐκ Διὸς ὕδωρ·
Ὕδατι γὰρ τοσσαίδε περὶ στεροπαὶ φορέονται.
Πολλάκι δ' ἐρχομένων ὑετῶν, νέφεα προπάροιθεν
Οἷα μάλιστα πόκοισιν ἐοικότα ἰνδάλλονται·
Ἢ διδύμη ἔζωσε διὰ μέγαν οὐρανὸν ἶρις· 940
Ἢ καί που τις ἅλω μελαινομένην ἔχει ἀστήρ.
Πολλάκι λιμναῖαι ἢ εἰνάλιαι ὄρνιθες

Ἄπληστοι κλύζονται ἐνιέμεναι ὑδάτεσσιν·
Ἢ λίμνην πέρι δηθὰ χελιδόνες αἴσσονται,
Γαστέρι τύπτουσαι αὔτως εἰλυμένον ὕδωρ· 945
Ἢ μᾶλλον δειλαὶ γενεαί, ὕδροισιν ὄνειαρ,
Αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοόωσι γυρίνων·
Ἢ τρύζει ὀρθρινὸν ἐρημαίη ὀλολυγών·
Ἢ που καὶ λακέρυζα παρ' ἠϊόνι προὐχούσῃ
Χείματος ἐρχομένου χέρσῳ ὑπέτυψε κορώνη· 950
Ἤ που καὶ ποταμοῖο ἐβάψατο μέχρι παρ' ἄκρους
Ὤμους ἐκ κεφαλῆς, ἢ καὶ μάλα πᾶσα κολυμβᾷ,
Ἢ πολλὴ στρέφεται παρ' ὕδωρ παχέα κρώζουσα.
Καὶ βόες ἤδη τοι πάρος ὕδατος ἐνδίοιο,
Οὐρανὸν εἰσανιδόντες, ἀπ' αἰθέρος ὠσφρήσαντο. 955
Καὶ κοίλης μύρμηκες ὀχῆς ἐξ ὤεα πάντα
Θᾶσσον ἀνηνέγκαντο· καὶ ἀθρόοι ὤφθεν ἴουλοι
Τείχει ἀνέρποντες, καὶ πλαζόμενοι σκώληκες
Κεῖνοι, τοὺς καλέουσι μελαίνης ἔντερα γαίης.
Καὶ τιθαὶ ὄρνιθες, ταὶ ἀλέκτορος ἐξεγένοντο, 960
Εὖ ἐφθειρίσσαντο καὶ ἔκρωξαν μάλα φωνῇ,
Οἷόν τε σταλάον ψοφέει ἐπὶ ὕδατι ὕδωρ.
Δή ποτε καὶ γενεαὶ κοράκων, καὶ φῦλα κολοιῶν,
Ὕδατος ἐρχομένοιο Διὸς πάρα σῆμ' ἐγένοντο,
Φαινόμενοι ἀγεληδά, καὶ ἰρήκεσσιν ὁμοῖον 965
Φθεγξάμενοι· καί που κόρακες δίους σταλα-
γμοὺς
Φωνῇ ἐμιμήσαντο σὺν ὕδατος ἐρχομένοιο·
Ἤ ποτε καὶ κρώξαντε βαρείῃ διπλάκι φωνῇ
Μακρὸν ἐπιρροιζεῦσι τιναξάμενοι πτερὰ πυκνά.
Καὶ νῆσσαι οἰκουροί, ὑπωρόφιοί τε κολοιοὶ 970
Ἐρχόμενοι κατὰ γεῖσα, τινάσσονται πτερύγεσσιν·
Ἢ ἐπὶ κῦμα διώκει ἐρωδιὸς ὀξὺ λεληκώς.
Τάων τοι μηδὲν ἀπόβλητον πεφυλαγμένῳ ὕδωρ
Γινέσθω· μηδ' εἴ κεν ἐπὶ πλέον ἢ τὸ πάροιθεν
Δάκνωσιν μυῖαι, καὶ ἐφ' αἵματος ἱμείρωνται. 975
Ἢ λύχνοιο μύκητες ἀγείρωνται περὶ μύξαν
Νύκτα κατὰ σκοτίην· μηδ' ἢν ὑπὸ χείματος ὥρῃ
Λύχνων ἄλλοτε μέν τε φάος κατὰ κόσμον ὀρώρῃ,
Ἄλλοτε δ' ἀΐσσωσιν ἀπὸ φλόγες, ἠΰτε κοῦφαι
Πομφόλυγες· μηδ' εἴ κεν ἐπ' αὐτόφι μαρμαίρωσιν 980
Ἀκτῖνες· μηδ' ἢν θέρεος μέγα πωτηθέντες
Νησαῖαι ὄρνιθες ἐπασσύτεροι φορέωνται.
Μηδὲ σύγ' ἢ χύτρης ἢ τρίποδος πυριβήτεω,
Σπινθῆρες ὅτ' ἔωσι πολεῖς, λήθεσθαι·
Μηδὲ κατὰ σποδιὴν ὁπότ' ἄνθρακος αἰθομένοιο 985
Λάμπηται περὶ σήματ' ἐοικότα κεγχρείοισιν·
Ἀλλ' ἔτι καὶ τὰ δόκευε περισκοπέων ὑετοῖο.
Εἴ γε μὲν ἠερόεσσα παρὲξ ὄρεος μεγάλοιο
Πυθμένα τείνηται νεφέλη, ἄκραι δὲ κολῶναι
Φαίνωνται καθαραί, μάλα κεν τότ' ὑπεύδιος 990
εἴης
Εὔδιος κ' εἴης καὶ ὅτε πλατέος παρὰ πόντου
Φαίνηται χθαμαλὴ νεφέλη, μηδ' ὑψόθι κύρῃ,
Ἀλλ' αὐτοῦ πλαταμῶνι παραθλίβηται ὁμοίη.
Σκέπτεο δ' εὔδιος μὲν ἐὼν ἐπὶ χείματι μᾶλλον,
Εἰς δὲ γαληναίην χειμώνιος. εὖ δὲ μάλα χρὴ 995
Ἐς φάτνην ὁράαν, τὴν Καρκίνος ἀμφιελίσσει,
Πρῶτα καθαιρομένην πάσης ὑπένερθεν ὁμί-
χλης·
Κείνη γὰρ φθίνοντι καθαίρεται ἐν χειμῶνι.
Καὶ φλόγες ἡσυχίαι λύχνων, καὶ νυκτερίη γλαὺξ
Ἥσυχον ἀείδουσα, μαραινομένου χειμῶνος 1000
Γινέσθω τοι σῆμα, καὶ ἥσυχα ποικίλλουσα
Ὥρῃ ἑσπερίῃ κρώζῃ πολύφωνα κορώνη·
Καὶ κόρακες μοῦνοι μὲν ἐρημαῖοι βοόωντες
Δισσάκις, αὐτὰρ ἔπειτα μέγα τρὶς κεκλήγοντες·
Πλειότεροι δ' ἀγεληδὸν ἐπὴν κοίτοιο μέδωνται, 1005
Φωνῆς ἔμπλειοι. χαίροντά κέ τις ὀΐσαιτο,
Οἷα τὰ μὲν βοόωσι λιγαινομένοισιν ὁμοῖα,
Πολλὰ δὲ δενδρείοιο περὶ φλόον ἄλλοτ' ἐπ' αὐτῆς

Insatiabiliter se immergunt, desiderantes aquam:
Aut paludem circum hirundines agitantur
Ventre verberantes incassum conuolutam undam:
Aut magis misera progenies hydris esca,
Indidem ex aqua patres coaxant ranularum:
Aut vlulat mane solitaria bubo:
Aut alicubi etiam garrula ad littus prominens
Tempestate instante terra subsidit cornix:
Etiam si quando fluminis se immergit vsque ad summos
Humeros a capite, vel etiam plane tota subternatat,
Vel frequens versatur prope vndam crasse crocitans.
Etiam boues iam ante pluuiam cœlestem,
Cœlum intuiti, ab æthere mox sentiunt.
Etiam cauo formicæ foramine oua omnia
Ocyus efferunt: atque cumulatim cernuntur iuli,
Muros asserpentes: atque obeuntes vermes
Illi, quos vocant atra intestina terræ.
Etiam pulli volucres, qui a gallo prognati sunt,
Studiose pedunculos quærunt, pipiantque maiore voce,
Sicut stillans strepit super aquam aqua.
Quandoque etiam genera coruorum, & turmæ graculorum,
Pluuiæ venientis e cœlo signum fiunt,
Visi gregatim, & accipitrum instar
Garrientes. Etiamnum corui magnas
guttas
Voce imitantur simul pluuia veniente:
Vel quandoque etiam crocitantes graui congemina voce,
Multum constrepitant quatientes alas frequentes.
Etiam anates pulli, domesticique graculi,
Venientes super pinnacula, quatiunt alis.
Aut ad aquam festinat ardea acutè vociferans.
Quorum tibi nullum friuolum obseruanti pluuiam
Esto. Nec item si amplius quam ante
Mordeant muscæ, & sanguinem desiderent:
Aut lucernæ fungi congregentur circa labium
Noctem per caliginosam: Neque si sub hyemis tempore
Lucernarum aliàs quidem lumen debitè moueatur,
Aliàs vero delabantur flammæ, ceu leues
Ampullæ: neque si ad ipsam lucernam splendeant
Radij: neque si æstate multum volitantes
Anates aues accumulatiores obuersentur:
Neque tu si ab olla aut tripode in igne stante
Scintillæ cum fuerint perplures obliuiscere:
Neque per cinerem quando carbone ardente
Splendeant circumcirca signa similia cenchris:
Sed adhuc etiam spectato obseruans pluuiam.
Cæterùm si obscura per montis magni
Vallem extendatur nebula, summa verò cacumina
Appareant pura, valde tunc serenus
fueris.
Serenus sane fueris etiam quando vastum circa pontum
Videatur humilis nebula, neque in alto existat,
Sed ibi planicies maritima deprimatur similis.
Respice verò serenus cum sis ad tempestatem magis
Ad serenitatem verò è tempestate. diligenter vero oportet
Ad præsepe respicere, quod Cancer circumuoluit,
Recens purgatum ab omni subtus nebula:
Illud nanque pereunte purgatur sub tempe-
state.
Etiam flammæ quietæ lucernarum, & nocturna noctua
Tranquillè canens, marcescentis tempestatis
Esto tibi signum, & tranquillè varians
Tempore vespertino crocitet garrula cornix:
Item corui primum & solitarij vociferantes
Ingeminanter, at postea turmatim clamitantes,
Frequentius verò congregati quando cubilis memores
sint
Voce pleni: lætari etiam quis putauerit:
Sic enim vociferantur iucundantium in morem.
Sæpe item arboris per ramos, quandoque super ipsam

Ubi cubant, etiam reducta alas excutiunt.
Praeterea grues blandam ante serenitatem
Securè pandere solent unicum volatum gregatim omnes,
Neque retroactis serenè ferri solent.
Cum autem è stellis lucidus fulgor hebetetur,
Neque alicunde nubes pressae obuient,
Neque alicunde caligo alia succedat, neque luna,
Sed astra exemplo plane languida ferantur,
Non amplius tibi hoc signum ad serenitatem ponatur,
Sed ad tempestatem specta. Etiam quando quaedam existant
Eodem in loco nubes, aliae verò iuxta ipsas,
Hae quidem praetereuntes, illae verò a tergo ferantur.
Etiam anseres cum clangore festinantes ad pastum.
Tēpestatis certum signum etiam nouē aetates viuens cornix
Noctu cornicans: & sero clamantes monedulae:
Et passer mane pipitans: & volucres omnes
E mari fugientes: & orchilus: & erithacus
Subiens caua foramina: & turmae graculorum
A pastu venientes sicco ad serotinum lustrum.
Neque sanè sufflaue, magna tempestate instante,
Ante facere solent pabulum flaui apes,
Sed intus melleque & structuris occupantur.
Neque in alto gruum elongati ordines easdem vias
Tendunt, conuersi verò reuolanter absistunt.
Neque quando in ventorū tranquillitate araneae graciles ferātur,
Et flammae flagrent marcescentis lucernae,
Aut ignis lambat cinere, & serena lucernae
Crede tempestati. Quid tibi refero quaecunque sunt
Indicia per homines? Siquidem vel vili cinere
Ipsam concreto niuem obserues licet.
Etiam per lucernam niuem, milio cum similes undique
Circumcirca notas habet candicans prope ellychnium:
Carbone autem ardente, grandinem, quando candens
Ipse videatur, in medio verò ipso velut tenuis
Appareat nebula, igne intus candente.
Nec verò ilices fructu onustae, neque nigra
Lentisci sine signo sunt. Passim autem frequens agricola
Continuo circumspicit, ne ei aestas è manu fluat.
Ilices quidem frequentis glandis non parum ferentes,
Hyemem certè nunciare solent haud leuiter inualescentem.
Neque nimis insolenter grauida fiant undiquaquam:
Sed magis procul à squalore spicis compleantur arua.
Tribus vicibus verò lentiscus foetificat. tria uē incrementa
Fiunt fructuū: fert autem indicia quodlibet
Ex ordine arationi. Etenim arandi tempus
Trifariam diuidunt, medium, & utrinque extremum:
Primus quidem primam arationem, medius verò mediam
Fructus denunciat, ultimam autem ultimus aliorum.
Quem enim pulcherrimè foetificans lentiscus tulerit,
Illi prae aliis aratio frugifera extiterit:
Minutissimo verò, modica, at medio media.
Sic etiam flos trifariam scillae cum superetur,
Signa aduertito similiter messis.
Quaecunque verò in lentisci arator obseruauit fructu,
Eadem etiam in scilla deprehendit flore albo.
Sed cum vespae autumni tempore glomeratim multae
Passim constipatae fuerint, etiam vespertinas ante
Pleiades, dixerit quis subsecuturam hyemem,
Qualis in vespis conglomeratur illico turbo.
Foeminae item sues, foeminae oues, & caprae
Cum redeant à pastu, maribus omnibus
Admissis, rursus mutuo coeant:
Ex hoc & vespis multam hyemem praedicere solent.
Tarde autem coeuntibus capris, ouibusque, suibusque,
Gaudet pauper vir: quia ei parum calenti
Serenum monstrant coactae annum.

Ηχί τε κείονται, καὶ ὑπότροπα πτερύσσονται.
Καὶ δ' αἴ που γέρανοι μαλακῆς προτηγέες εὐδίης 1010
Ασφαλέως τανύσαιεν ἕνα δρόμον ἤλιθα πᾶσαι,
Οὐδὲ παλιρρόθιαι κεν ὑπ' εὐδίοι φορέοιντο.
Ημος δ' ἀστρασίην καθαρὸν φάος ἀμβλύνωνται,
Οὐδέ ποθεν νεφέλαι πεπιεσμέναι ἀντιόωσιν,
Οὐδέ ποθεν ζόφος ἄλλος ὑποτρέχῃ, οὐδὲ σελήνη, 1015
Αλλὰ τά γ' ἐξαπίνης αὔτως ἀμαυρωθέντα φέρωνται,
Μηκέτι τοι τόδε σῆμα γαληναίης ἐπικείσθω,
Αλλ' ἐπὶ χεῖμα δόκευε. καὶ ὁππότε ταὶ μὲν ἕωσιν
Αὐτῷ ἐν χώρῳ νεφέλαι, ταὶ δ' ἄλλαι ἐπ' αὐταῖς,
Ταὶ μὲν ἀμειβόμεναι, ταὶ δ' ἐξόπιθεν φορέωνται. 1020
Καὶ χῆνες κλαγγηδὸν ἐπειγόμεναι βρωμοῖο,
Χειμῶνος μέγα σῆμα, καὶ ἐννεάγηρα κορώνη
Νύκτερον ἀείδουσα, καὶ ὀψὲ βοῶντε κολοιοί,
Καὶ σπίνος ἠῷα σπίζων, καὶ ὄρνεα πάντα
Εκ πελάγους φεύγοντα, καὶ ὀρχίλος, ἢ καὶ ἐριθεὺς 1025
Δύνων ἐς κειὰς ὀχεάς, καὶ φῦλα κολοιῶν
Εκ νομοῦ ἐρχόμενα προτέρου ἐπὶ ὄψιον αὖλιν.
Οὐδ' ἂν ἔτι ξουθαὶ μεγάλου χειμῶνος ἰόντος
Πρόσω ποιήσαιντο νομὸν κηροῖο μέλισσαι,
Αλλ' αὐτοῦ μέλιτός τε καὶ ἔργων εἱλίσσονται. 1030
Οὐδ' ὑψοῦ γεράνων μακραὶ στίχες αὐτὰ κέλευθα
Τείνονται, στρεφάδες δὲ παλιμπετὲς ἀπονέονται.
Μηδ' ὅτε νηνεμίῃ ἐν ἀράχνια λεπτὰ φέρηται,
Καὶ φλόγες αἰθύσσωσι μαραινομένοιο λύχνοιο,
Η πῦρ ἅπτηται σποδιῇ, καὶ ὑπ' αἴθρια λύχνα, 1035
Πιστεύειν χειμῶνι. τί τοι λέγω ὅσσα πέλονται
Σήματ' ἐπ' ἀνθρώποισιν; ἐπεὶ καὶ ἀεικαλεῖ τέφρῃ
Αὐτοῦ πηγνυμένη νιφετοῦ ἐπιτεκμήραιο·
Καὶ λύχνῳ χιόνος, κέγχροις ὅτ' ἐοικότα πάντη
Κύκλῳ σήματ' ἔχῃ πυριλαμπέος ἐγγύθι μύξης· 1040
Ανθρακι δὲ ζώοντι χαλάζης, ὁππότε λαμπρὸς
Αὐτὸς ἐείδηται, μέσσῳ δέ οἱ ἠΰτε λεπτὴ
Φαίνηται νεφέλη, πυρὸς ἔνδοθεν αἰθομένοιο.
Πρῖνοι δ' ἐμπλείοιο κατάχθεες, οὐδὲ μέλαιναι
Σχῖνοι ἀπείρατοι· πάντη δέ τε πολλὸς ἀλωεὺς 1045
Αἰεὶ παπταίνει μή οἱ θέρος ἐκ χερὸς ἔρρῃ.
Πρῖνοι μὲν θαμινῆς ἀκύλου κατὰ μέτρον ἔχουσαι,
Χειμῶνός κε λέγοιεν ἐπὶ πλέον ἰσχύσοντος·
Μηδ' ἄδην ἔκπαγλα περιβριθοῖεν ἁπάντη,
Τηλοτέρω δ' αὐχμοῖο συνασταχύοιεν ἄρουραι. 1050
Τριπλόα δὲ σχῖνος κυέει, τρισσαὶ δέ οἱ αὖξαι
Γίνονται καρποῖο· φέρει δέ τε σήματ' ἑκάστη
Εξείης ἀρότῳ. καὶ γάρ τ' ἀροτήσιον ὥρην
Τριπλόα μείρονται, μέσσην, καὶ ἐπ' ἀμφότερ' ἄκρα·
Πρῶτος μὲν πρώτην ἄροσιν, μέσσος δέ τε μέσσην 1055
Καρπὸς ἀπαγγέλλει, πυμάτην γε μὲν ἔσχατος ἄλλων.
Οττινα γὰρ κάλλιστα λοχαίη σχῖνος ἀρῆται,
Κείνῳ γ' ἐξ ἄλλων ἄροσις πολυλήϊος εἴη,
Τῷ δέ γ' ἀφαυροτάτῳ ὀλίγη, μέσσῳ δέ τε μέσση.
Οὕτως δ' αἰθέρικος τριχθὰ σκίλλης ὑπερανθεῖ, 1060
Σήματ' ἐπιφράσσασθαι ὁμοίου ἀμητοῖο.
Οσσα δ' ἐπὶ σχίνῳ ἀροτὴρ ἐπεφράσσατο καρπῷ,
Τόσσα καὶ ἐν σκίλλης τεκμαίρεται ἄνθει λευκῷ.
Αὐτὰρ ὅτε σφῆκας μετοπωρινὸν ἤλιθα πολλοὺς
Πάντῃ βεβριθότας ἴδῃ, καί κ' ἑσπερίων προπάροιθεν 1065
Πληϊάδων εἴποι τις ἐπερχόμενον χειμῶνα·
Οἷος ἐπὶ σφήκεσσιν ἑλίσσεται αὐτίκα δῖνος.
Θήλειαι δὲ σύες, θήλεια δὲ μῆλα, καὶ αἶγες,
Ὁππότ' ἀναστρωφῶσιν ὀχῆς, τὰ δέ γ' ἄρσενα πάντα
Δεξάμεναι πάλιν αὖτις ἀναβλήδην ὀχέωνται, 1070
Αὕτως καὶ σφήκεσσι μέγαν χειμῶνα λέγοιεν.
Οψὲ δὲ μισγόμεναι αἶγες, μῆλά τε, σύες τε
Χαίρει ἀνολβὸς ἀνήρ, ὅ οἱ οὐ μάλα θαλπιόωντι
Εὔδιον φαίνουσι μιαινόμεναι ἐνιαυτόν.

Χαίρει

Χαίρει καὶ γεράνων ἀγέλαις ὡραῖος ἀροτρεὺς 1075
Ὥριον ἐρχομέναις, ὁ δ' ἀώριος αὐτίκα μᾶλλον.
Αὔτως γὰρ χειμῶνες ἐπέρχονται γεράνοισι·
Πρῴϊα μὲν καὶ μᾶλλον ὁμιλαδὸν ἐρχομένῃσι,
Πρῴϊοι· αὐτὰρ ὅτ' ὀψὲ καὶ οὐκ ἀγεληδὰ φανεῖσαι,
Πλειότερον φορέονται ἐπὶ χρόνον, οὐδ' ἅμα πολλαὶ, 1080
Ἀμβολίῃ χειμῶνος ὀφέλλεται ὕστερα ἔργα.
Εἰ δὲ βόες καὶ μῆλα μετὰ βρίθουσαν ὀπώρην
Γαῖαν ὀρύσσωσιν, κεφαλὰς δ' ἀνέμοιο Βορῆος
Ἀντία τείνωσιν, μάλα κεν τότε χείμερον αὐταὶ
Πληϊάδες χειμῶνα κατερχόμεναι φορέοιεν. 1085
Μηδὲ λίην ὀρύχοιεν· ἐπεὶ μέγας οὐ κατὰ κόσμον
Γίνεται οὔτε φυτοῖς χειμὼν φίλος οὔτ' ἀρότοισιν.
Ἀλλὰ χιὼν εἴη πολλὴ μεγάλαις ἐπ' ἀρούραις,
Μήπω κεκριμένῃ μηδὲ βλωθρῇ ἐπὶ ποίῃ,
Ὄφρά τις εὐεστοῖ μέγα τέρπηται μέροψ ἀνήρ· 1090
Μηδ' εἴησαν ὕπερθεν ἐοικότες ἀστέρες αἰεί,
Μηδ' εἷς, μηδὲ δύω, μηδὲ πλέονες κομόωντες·
Πολλοὶ γὰρ κομόωσιν ἐπ' αὐχμηρῷ ἐνιαυτῷ.
Οὐδὲ μὲν ὀρνίθων ἀγέλαις ἠπειρόθεν ἀνὴρ,
Ἐκ νήσων ὅτε πολλαὶ ἐπιπλήσσωσιν ἀρούρας 1095
Ἐρχομένου θέρεος χαίρει· δείδιε δ' αἰνῶς
Ἀμήτῳ, μὴ κεινός τε καὶ ἀχυρμιὸς ἔλθῃ
Αὐχμῷ ἀκηχεμένος. χαίρει δέ που αἰπόλος ἀνὴρ
Αὐταῖς ὀρνίθεσσιν, ἐπὴν κατὰ μέτριον ἴωσιν,
Ἐλπόμενος μετέπειτα πολυγλαγέος ἐνιαυτοῦ. 1100
Οὕτω γὰρ μογεροὶ καὶ ἀλήμονες ἄλλοθεν ἄλλοι
Ζώομεν ἄνθρωποι· τὰ δὲ πὰρ ποσὶ πάντες ἑτοῖμοι
Σήματ' ἐπιγνῶναι, καὶ ἐς αὐτίκα ποιήσασθαι.
Ἄρνας μὲν χειμῶνας ἐτεκμήραντο νομῆες,
Ἐς νομὸν ὁππότε μᾶλλον ἐπειγόμενοι τροχόωσιν. 1105
Ἄλλοι δ' ἐξ ἀγέλης κριοί, ἄλλοι δὲ καὶ ἀμνοὶ
Εἰνόδιοι παίζωσιν ἐρειδόμενοι κεράεσσιν.
Ἢ ὁπότ' ἄλλοθεν ἄλλοι ἀνασκαίρωσι πόδεσσι,
Τέτρασιν οἱ κοῦφοι, κεραοὶ γε μὲν ἀμφοτέροισιν.
Ἢ καὶ ὅτ' ἐξ ἀγέλης ἀεκούσια κινήσωνται, 1110
Δείελον εἰσελάοντες ὁμῶς· τὰ δ' ἑκάστοθι ποίης
Δάκνωσιν, πυκινοῖσι κελευόμενα λιθάκεσσιν.
Ἐκ δὲ βοῶν ἐπιόντα ἀρόται καὶ βουκόλοι ἄνδρες
Κινυμένου χειμῶνος· ἐπεὶ βόες ὁππότε χηλὰς
Γλώσσῃ ὑπωμαίοιο ποδὸς περιλιχμήσωνται, 1115
Ἢ κοίτῳ πλευρὰς ἐπὶ δεξιτερὰς τανύονται,
Ἀμβολίην ἀρότοιο γέρων ἐπιέλπετ' ἀροτρεύς.
Ἠδ' ὅτε μυκηθμοῖσι περιπλειοὶ ἀγέρωνται
Ἐρχόμεναι σταθμόνδε βόες βουλύσιον ὥρην,
Σκυθραὶ λειμῶνος πόριες καὶ βουβοσίοιο, 1120
Αὐτίκα τεκμαίρονται ἀχείμεροι ἐμπλήσεσθαι.
Οὐδ' αἶγες, πρίνοιο περισπεύδουσαι ἀκάνθαις,
Εὔδιοι, οὐδὲ σύες φορυτῷ ἐπιμαργαίνουσαι.
Καὶ λύκος ὁππότε μακρὰ μονόλυκος ὠρύηται·
Ἤ τ' ἀροτρήων ὀλίγον πεφυλαγμένος ἀνδρῶν 1125
Ἔργα κατέρχηται, σκέπαος χατέοντι ἐοικὼς,
Ἐγγύθεν ἀνθρώπων, ἵνα οἱ λέχος αὐτόθεν εἴη,
Τρὶς περιτελλομένης ἠοῦς, χειμῶνα δοκεύειν.
Οὕτω καὶ προτέροις ἐπὶ σήμασι τεκμαίρεσθαι
Ἐσσομένων ἀνέμων, ἢ χείματος, ἢ ὑετοῖο, 1130
Αὐτήν, ἢ μετ' αὐτήν, ἢ τριτάτην ἔτ' ἐς ἠῶ.
Ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ μύες τετριγότες εἴποτε μᾶλλον
Εὔδιοι ἐσκίρτησαν, ἐοικότες ὀρχηθμοῖσιν,
Ἀσκέπτοι ἐγένοντο παλαιοτέροις ἀνθρώποις.
Οὐδὲ κύνες· καὶ γάρ τε κύων * ὀρύξατο ποσσὶν 1135
Ἀμφοτέροις, χειμῶνος ἐπερχομένοιο δοκεύων.
Καὶ μὴν ἐξ ὕδατος καὶ καρκῖνος ᾤχετο χέρσῳ,
Χειμῶνος μέλλοντος ἐπαΐσσεσθαι ὁδοῖο.
Καὶ μύες ἡμέριοι ποσσὶ στιβάδα στρωφῶντες
Κοίτης ἱμείροντες, ὅτ' ὄμβρου σήματα φαίνοι, 1140
Κἀκεῖνοι χειμῶνα μύες τότε μαντεύοντο.
Τῶν μηδὲν κατόνοσσο· καλὸν δ' ἐπὶ σήματι σῆμα

* ἢ ὤρυξεν

1075 Gaudet etiam gruum cateruis tempestiuus arator
Tempestiue venientibus: intempestiuus verò è diuerso magis:
Pari modo enim hyemes consequuntur grues,
Cito quidem magis & constipatim venientes,
Cito: sed quando serò & non gregatim visæ
1080 Magis volant ad tempus, neque simul multæ,
Dilatio hyemis promouet serotina opera.
Sin autem boues & oues post plenum autumnum
Terram cornupetant, caput verò ventum Boream
Contra tendant, valde tunc tempestuosam ipsæ
1085 Pleiades hyemem occidentes afferre solent.
Ne verò nimium fodiant: quoniam magna & immoderata
Fit, neque plantis hyems grata, neque arationibus:
Sed nix esto multa, passosis in aruis,
Nedum discretis, neque grandi in segete,
1090 Quo quislibet anni feracitate gaudere possit fruens vir.
Nec item fuerint desuper visæ stellæ semper
Vel vna, vel duæ, vel plures comatæ:
Multæ enim comantur in arido anno.
Neque quidem volucrum agminibus in continente degens
1095 Ex insulis cum multæ irruant arua
Veniente tempestate gaudet: timet verò anxie
Messi, ne et vacua & sine granis veniat
Squalore ipsa: gaudet verò opilio
Ipsis volucribus, cum non omnino paucæ veniant,
1100 Spem capiens sequentis lacte abundantis anni.
Sic enim ærumnosi & instabiles alibi alij
Viuimus homines: atque ea quæ ante pedes sunt omnes pa-
Signa cognoscere, & in posterum capere. (rati
Agnis quidem tempestates obseruare soliti sunt pastores
1105 Ad pabulum cum magis festinantes currant:
Alij etiam è grege arietes, alij item agnelli
In itinere ludant, innixi cornibus.
Aut quando alibi alij referiant pedibus,
Quatuor leues, cornuti verò duobus.
1110 Vel quando aliqui è grege inuitè moueantur
Vespere ad stabulum redeuntes simul, sed vndique herbam
Arrodant crebris impetus lapillis.
Sed & à bobus signa capere solent agricolæ & armentarij
Surgentis tempestatis: siquidem boues quando vngulas
1115 Lingua posteriorum pedum circumlingant,
Aut stabulo latere super dextero iaceant extenti,
Ad differendam arationem peritus spectat arator.
Etiam quando mugientes plus solito congregentur
Venientes ab stabulum bouès vespertino tempore,
1120 Tristes, e prato vitulæ & pastu:
Tunc indicant ante tempestatem se cupere saturari.
Neque capræ ilicis studiosæ circum ramos,
Serenæ sunt: neque sues in luto furentes.
Item lupus quando altè solus ab alijs eiulet,
1125 Aut quando agricolarum parum cautus virorum
Opera accedat, tegmine indigenti similis
Vicine hominibus, vt ei lectus ibi sit,
Ad tertiam exorientem auroram tempestatem obserua.
Sic etiam prioribus in signis coniecturam facito
1130 Futurorum ventorum, aut tempestatis, aut pluuiæ,
Aut præsentem, aut post præsentem, aut tertiam denique ad
auroram.
At vero neque mures vociferantes, si quando frequentius
Sereni saliunt, similes tripudiantibus,
Sine significatione habiti sunt veteribus hominibus:
1135 Neque canes: etenim canis fodere consueuit pedibus
Ambobus, tempestatem instantem sentiens.
Quin ex aqua etiam cancer egredi solet, terra
Tempestate futura accingendo se itineri.
Etiam mures domestici lectulum sternentes
1140 Cubitum desiderant, cum pluuiæ signum appareat:
Et illi tempestatem mures tunc vaticinantur.
Quorum nullum fastidito. bonum verò est cum signo si-
gnum.

Obseruare: magis verò duobus in vnum tendentibus
Spes esto: tertio autem confidas licet.
Semper item praetereuntis numerare poteris anni
Signa, conferens sicubi etiam sub stella tales
Aurora exoriente transeat, vel occidente,
Quale etiam signum nunciet. Impensè verò idoneum fuerit
Contemplari decrescentis instantisque mensis
Quartas vtrasque: hae enim simul coeuntium
Mensium terminos habent, cum maximè dubius aether
Octo noctibus est defectu pulchra aspectu Luna.
Quae simul omnia contemplatus ad annum,
Haud vnquam leuiter super aethere significabis.

Finis Arati Apparentium & prognosticorum.

Σκέπτεσθαι· μᾶλλον δὲ δυεῖν εἰς ταυτὸν ἰόντων
Ελπωρὴ τελέθοι· τριτάτῳ δέ κε θαρσήσειας.
Αἰεὶ δ' ἂν παριόντος ἀριθμήσαιο ἐνιαυτοῦ 1145
Σήματα συμβάλλων, εἴπου καὶ ἐπ' ἀστέρι τοῖον
Ηὼς ἀντέλλοντι καταγέται ἢ κατιόντι,
Ὁπποῖον καὶ σῆμα λέγοι. μάλα δ' ἄρκιον εἴη
Φράζεσθαι φθίνοντος ἐπισταμένοιό τε μηνὸς
Τετράδας ἀμφοτέρας. αἱ γάρ τ' ἄμυδις συνιόντων 1150
Μηνῶν πείρατ' ἔχουσιν, ὅτε σφαλερώτατος αἰθὴρ
Ὀκτὼ νυξὶ πέλει, χήτει χαροποῖο σελήνης.
Τῶν ἄμυδις πάντων ἐσκεμμένος εἰς ἐνιαυτὸν,
Οὐδέποτε σχεδίως κεν ἐπ' αἰθέρι τεκμήραιο.

Τέλος τῶν τοῦ Ἀράτου φαινομένων καὶ διοσημείων.

ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ

ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ ΘΗΡΙΑΚΑ

ΚΑΙ ΑΛΕΞΙΦΑΡΜΑΚΑ.

Admonitio ad Lectorem.

CVm nulla nobis de verbo ad verbum versio suppeteret, Græcum textum hic tibi solum damus, ne tamen hac in re officium erga te nostrum mancum videretur, Iacobi Greuini medici & philosophi Parisiensis doctissimi versibus Latinis translationē subiunximus, qui etsi ϰατὰ πόδα Græcis non respondeant, sunt tamen tam elegantes & eruditi, mentique Nicandri ita consoni, vt ipsi etiam Ligurino Momo facilè satisfacere possint.

ΘΗΡΙΑΚΑ.

ΡΕΙΑ κέ τοι μορφάς τε σίνη τ᾽ ὀλοφώια δακέτων
Ἀπροϊδῆ τύψαντα, λύσιν θ᾽ ἑτεραλκέα κήδευς,
Φίλ᾽ Ἑρμησιάναξ, πολέων κυδίστατε παῶν,
Ἔμπεδα φωνήσαιμι. σὲ δ᾽ ἂν πολυεργὸς ἀροτρεὺς
Βουκαῖός τ᾽ ἀλέγοι, καὶ ὀροιτύπος, εὖτε καθ᾽ ὕλην 5
Ἢ καὶ ἀροτρεύοντι βάλῃ ἔπι λοιγὸν ὀδόντα,
Τοῖα περιφρασθέντος ἀλεξητήρια νούσων.
Ἀλλ᾽ ἤτοι κακοεργὰ φαλάγγια, σὺν καὶ ἀνιγροὺς
Ἑρπηστὰς, ἔχιάς τε, καὶ* ἄχθεα μυρία γαίης, — γρ. ἴχθεα
Τιτήνων ἐνέπουσιν ἀφ᾽ αἵματος, εἰ ἐτεόν περ 10
Ἀσκραῖος μυχάτοιο Μελισσήεντος ἐπ᾽ ὄχθαις
Ἡσίοδος κατέλεξε, παρ᾽ ὕδασι Περμησσοῖο.
Τὸν δὲ χαλαζήεντα κόρη Τιτηνὶς ἀνῆκε
Σκορπίον, ἐκ κέντροιο τεθηγμένον, ἦμος ἐπέχρα
Βοιωτῷ τεύχουσα κακὸν μόρον Ὠαρίωνι, 15
Ἀχράντων ὅτε χερσὶ θεῆς ἐδράξατο πέπλων.
Αὐτὰρ ὅγε στιβαροῖο κατὰ σφυρὸν ἤλασεν ἴχνευς
Σκορπίος ἀπροϊδὴς, ὀλίγῳ ὑπὸ λᾶι* λοχήσας. — γρ. λαο... γρ. ...
Τοῦ δὲ τέρας περίσημον ἐν ἄστρασιν ἀπλανὲς αὔτως,
Οἷα κυνηλατέοντος, ἀείδελον ἐστήρικται. 20
Ἀλλὰ σύ γε σταθμοῖο καὶ αὐλίου ἑρπετὰ φύγδην
Ῥηιδίως ἐκ πάντα διώξεαι, ἢ ἀπὸ λόχμης,
Ἢ καὶ αὐτοπόνοιο χαμευνάδος, εὖτ᾽ ἂν ἀχειῆ
Φεύγων αὐαλέου θέρεος* πνιγόεντας ἀυτμούς, — γρ. πνιγ...
Αἴθριος ἐν καλάμαισι στορέσας ἀκρέσπερος εὕδῃς· 25
Ἢ καὶ ἀολλέα τα παρὰ λέσχην, ἢ ἀνὰ βήσσας
Ἐσχατιῇ, ὅθι πλεῖστα κινώπετα βόσκεται ὕλην,
Δρυμοὺς καὶ λασιῶνας, ἀμορβαίους τε χαράδρας·
Καί τε παρὲξ λιστρωτὸν ἅλω δρόμον, ἦ ἵνα ποίη
Πρῶτα κυϊσκομένη σκιάει χλοάοντας ἰάμνους. 30
Τῆμος ὅτ᾽ ἀζαλέων φολίδων ἀπεδύσατο γῆρας
Μῶλυς ὀπισθερπὴς, ὅτε φωλεὸν εἴαρι φεύγων
Ὄμμασιν ἀμβλώσσει, μαράθου δέ ἑ νήχυτος ὄρπηξ
Βοσκηθεὶς ὠκύν τε καὶ αὐγήεντα τίθησι·
Θιμβρὴ δ᾽ ἐξελάσεις ὀφίων ἐπιλωβέα κῆρα, 35
Καπνείων ἐλάφοιο πολυγλώχινα κεραίην,
Ἄλλοτε δ᾽ ἀζαλέην ἐγγαγίδα πέτρην,
Ἣν οὐδὲ κρατεροῖο πυρὸς περικαίνυται ὁρμή.
Ἐν δὲ πολυσχιδέος βλήχρου πυρὶ βάλλεο χαίτην·
Ἢ σύ γε καχρυόεσσαν ἰσοφλέα δαιδαλέην ῥίζαν, 40
Καρδάμου ἀμμίξας ἰσοελκέα, μίσγε δ᾽ ἐν ὀλπῃ
Ζορκὸς ἐν ἀγγείῳ νέον κέρας, ἀζαλέοις ἐνί·
Καί τε μελανθείου βαρυαέος, ἄλλοτε θεῖον,
Ἄλλοτε δ᾽ ἀσφάλτοιο φέρων ἰσοελκέα μοῖραν.
Ἢ σύ γε Θρηίκιον ἐνὶ φλέξας πυρὶ λᾶαν, 45
Ὅς θ᾽ ὕδατι βρεχθεὶς σπινθαρίζει, σβέσσεν δ᾽ αὐτίκα
Τυτθὸν ἐπ᾽ ὀσφρήσηται ὀλίγης ἐλαίου·
Τὸν ἀπὸ Θρηικίου νομέες ποταμοῖο φέρονται,
Ὃν Πόντον καλέουσι, παρὰ Θρήικες ἀμορβοὶ
Κρεοφάγοι μήλοισιν ἀργηλοῖσιν ἕπονται. 50
Ναὶ μὴν καὶ βαρύοδμος ἐπὶ φλογὶ μοιραθεῖσα
Χαλβάνη, ἄκνηστίς τε, καὶ ἡ πρίονι τμηθεῖσα
Κέδρος πουλυόδουσι κατὰ ψαχθεῖσα γενείοις,
Ἐν φλογιῇ καπνηλὸν ἄγει καὶ φύξιμον ὀδμήν.
Τοῖς δὴ χηραμὰ κοῖλα καὶ ὑλοκοίτας εὐνὰς 55
Κνώσσοντες, ... δὲ πεδίον ὕπνοιο κορέσσῃς.
Εἰ δὲ τὰ μὲν καμάτῳ ὀπιδεύεται, ἄγχι δέ τοι νὺξ
Αὖλιν ἄγει, κοίτης δὲ λιλαίεαι ἔργον ἀνύσσας,
Τῆμος δὴ ποταμοῖο πολυρραγέος μετὰ δίνας
Ὑδρηλὴν καλάμινθον ὀπάζεο χαιτήεσσαν. 60
Πολλὴ γὰρ λιβάσι* παρ᾽ ἀέξεται, ἀμφί τε χεῖλη — γρ. ποταμ...
Ἕρπεται, ἀγλαύροισιν ἀγαλλομένη ποταμοῖσιν.
Ἢ σύ γ᾽ ὑποστορέσαιο λύγον πολυανθέα κόψας,
Ἢ πόλιον βαρύοδμον, ὃ δὴ ῥίγιστον ὄδωδεν·
Ὡς δ᾽ αὔτως ἔχιον, ὀριγανόεσσά τε χαίτη, 65
Ναὶ μὴν ἀβροτόνοιο, τό τ᾽ ἄγριον οὔρεσι θάλλει
Ἀργεννὸν ὑπὸ βῆσσαν, ἢ ἑρπύλλοιο νομαίου,
Ὅς τε φιλόζωος νοτερὴν ὀλιβώσεται αἶαν,
Ῥιζοβόλος, λασίοισιν ἀεὶ φύλλοισι κατηρεφής.
Φράζεο δ᾽ ἱππείης χαμαιζήλοιο κονύζης 70
Ἄγνου τε βρύα λευκὰ, καὶ ἰσοπεφὲς ὀρίγανον.
Αὔτως τετράχυτα τομὴν ἀπὸ κλήματα σίδης,
Ἠὲ καὶ ἀσφοδέλοιο νέον* πολυαυξέα μόσχον, — γρ. ... καὶ, πολυ...
Στύρακά τε, σκῦρά τ᾽ ἐχθρὰ, τοῖς ἄρεσιν σίνασθαι
βρούτην,
Ἦμος ὅταν σμερίζωσι βόες καυλεῖα φαγοῦσαι. 75
Ναὶ μὴν πευκεδάνοιο βαρυπνόου, ὅτε καὶ ὀδμὴ
Θηρὶ ἀποστυγέει τε, καὶ ἀντιόωντα διώκει.
Καὶ τὰ μὲν ἐσχάρῃ ἔνδον καὶ ἀχαμαλέῃ κοίτῃ,
Ἄλλα δὲ φωλεοῖσι, τὰ δ᾽ ἐμφράξαιο χελείαις.
Εἰ γε μὲν ἐν πύργοις παραμείβεαι ἠδ᾽ ἅλωνα 80
Κεδρίδας ἐνθρύπτων, λεπτοῖς ... γῆς,
Ἢ καὶ πευκεδάνοιο βαρυπνέω, ἄλλοτ᾽ ὀρείου
Αὖα καταψήχοιο λιπαυγέος φύλλα κονύζης·
Αὕτως δ᾽ ἐσθήεντ᾽ ... ἐν δέ τε ῥίζας
Σιλφίου, ἣν κνήθεις καταστείψας ὀδόντας· 85
(Πολλάκι καὶ βρεκτῶν σίδαρον ἀποσείεσθαι ὀδμήν)
Εἰ δὲ σύ γε τρίψας ὀλίγῳ ἐν βάμματι θάλλον
Κνιπὸν δροσίσαιο, ὅτῳ χλωροειδέα σαπρόν,
Ἠὲ καὶ ἀχιάδος καὶ ἄγνης ἔγκυκλον καρπὸν
Γυῖα περὶξ λιπάναιο, ἀσαιμαντὸς κεν ἰαύοις. 90
Ψῦχος δ᾽ ἐν στέρνῳ φυσαλῶν μυλόεσσι θυέσσι

Ἐλλοῦ ἀλεξιτόροιο δύω κεμάδων τε ῥεμάσσεις,
Καρδίαν ἀμμίγδην· ἐλλοῦ δέ οἱ αἴνυσο ἀκνήν.
Ἐν δὲ χεροπληθῆ καρπὸν νεοθηλέα δαύκου
Λειαίνειν τριπτῆρι, τὰ δ' ἐν χυτρίδι συνάσσων, 95
Τήκειν ὑπὸ σκιόεντι θαλυκρῷ ἐν μολίβῳ χάλκῳ·
Αὐτὰ δ' ἐν ἐλάτῃ θρύπτειν, καὶ αὐτίκα γυῖα λιπαίνειν.
Εἰ γε μὲν ἐν τριόδοισι μεμιγμένα κνώδαλα χύτρῳ
Ζωὰ νέον θρώσκοντα καὶ ἐνθορὰ τρία δὲ βάλλοις,
Δίεσιν ὀλομένησιν ὁμοζυγέεσσιν ἄτως. 100
Ἐν μὲν γὰρ μυελοῖο νεοσφαγέος ἐλάφοιο
Δραχμάων τρίσατον δεκάδος καταβάλλεο βρῖθος,
Ἐν δὲ τετάρτην μοῖραν ῥοδέου χοὸς, ἥν τε θυωροὶ
Πρώτην μεσσατίην τε πολύτριπτόν τε καλεῦσιν.
Ἰσόμορον δ' ὠμοῖο χέειν ἀργῆτος ἐλαίου, 105
Τετράμορον κηροῖο· τὰ δ' ἐν περιηγέϊ χαλκῷ
Θάλπε κατασπέρχων, ἕως ἂν περὶ σάρκας ἀγηθὲς
Μηδόμεναι θρύπτονται· ἔπειτα δὲ λάζεο πυκνῷ
Εὐγλυφέα κάπτειν, τὰ δὲ μυελὰ πάντα ταράσσων
Συμφύρδην ὀφίεσσιν· ἰκὸς δ' ἀνθρώποις ἀκεσθεῖς· 110
Καὶ γὰρ τοὺς κακοεργοὺς ὁμῶς ἀντίτορον ἴος.
Γυῖα δ' ὅπου τε λίπαζε καὶ εἰς ὁδὸν ἠδ' ἐπὶ κοῖτον·
Ἢ ὅταν ἀμαλλοδετῆρος μεθ' ὄγμια ἔργα
Ζωσάμενος, θρίνακι βαθὺν διακρίνεαι ἄντλον.
Εἰ δέ που ἐν δαπέδοισιν ἀφαρμάκτῳ χερὶ κύρσῃς, 115
Ἀχλήεντος ὕπνου, (ὅτε δὴ καὶ ἐν ἄνδρας ἰάπτει)
Αἶψα κεν αἰνοτίκοισιν ἐϋσσοτίας ἐφετμαῖς.
Τῶν ἤτοι θήλεια παλίγκοτος αἰνομένοισι,
Δάγματι πλειοτέρη, καὶ ἐν κοίλῃ ἐπὶ στηλῇ.
Τοὔνεκα καὶ θανάτοιο θοώτερος ἔρχεται αἶσα. 120
Ἀλλ' ἤτοι θέρος βλαβερὸν δάκος ἐξαλέασθαι,
Πληϊάδων φασίας διδοκημένος, αἳ ὑπὸ ταῦρον
Ὀλκαίην ψαίουσιν, ἐλίζωες φορέονται,
Ἢ ὅτε σὺν τέκεεσσι θεειομένοισιν ἀβοσκὴς
Φωλειοῦ λοχάδην ὑπὸ γωλεὰ δίψας ἰαύῃ· 125
Ἢ ὅτε δὴ λεπτὸν μεθ' ὅν νομὸν, ὁ δ' ἐπὶ κοῖτον
Ἐκ νομοῦ ὑπνώουσα κάρη κακοπηλέα ὕλης.
Μὴ σύγ' ἐν τριόδοισι τύχοις, ὅτε δῆγμα πεφυζὼς
Πρηνὸς ἔχει θάνατον πυκινὸν ψολόεντος ἐχίδνης,
Ἡνίκα θορνυμένου ἔχιος, θολερῷ κυνόδοντι 130
Θουρὰς* ἀναξ ἐμφῦσα κάρην ἀπέκοψεν ἐρωήν. (γρ. ἀρμοῖς)
Οἱ δὲ πατρὸς λώβην μετακίαθον αὐτίκα τυτθοὶ
Γεινόμενοι ἐχῖες, ἐπεὶ διὰ μητρὸς ἀραιὴν
Γαστέρ' ἀναβρώσαντες ἀμήτορες ἐξεγένοντο.
Οἴη γὰρ βαρύθει ὑπὸ κύματι· τοὶ δὲ καθ' ὕλην 135
Ὠοτόκοι ὄφιες λεπυρὴν θάλπουσι γενέθλην.
Μηδ' ἔτι ῥικνῆεν φολίδων ἀπὸ γῆρας ἀμέρσας,
Ἂψ ἀναφοιτήσῃ νεαρῇ κεχαρημένος ἥβῃ.
Ἢ ὁπότε σκαρθμοῖς ἐλάφων ὀχεῆσιν ἀλύξας,
Ἀνδρὸς ἐνισκίμψῃ χολόεντα θυμοβόρον ἰόν. 140
Ἔξοχα γὰρ δολιχοῖσι κινωπησταῖς κοτέουσι
Νεβροτόκοι καὶ ζόρκες· ἀνιχνεύουσι δὲ πάντα
Τρηχαλέα θ', αἱμασιάς τε καὶ εἰλυοὺς ἐρέοντες,
Σμερδαλέῃ μυκτῆρος ὀδηγητῆρες ἀϋτμῇ.
Ναὶ μὴν καὶ νιφόεσσα ῥέει δυσπαίπαλος Ὄθρυς 145
Φοινὰ δάκη, κοίλη τε φάραγξ, καὶ τρηχέες ἀγμοὶ,
Καὶ λέπας ὑλῆεν, τῇ διψὰς ἐμβατέει σήψ.
Χροιῇ δ' ἀλλοίωτόν τι, καὶ οὐ μίαν οἶμον ἴσχει,
Αἰὲν ἐειδόμενος χώρῳ ἵνα χηραμὰ τεύχει.
Τῶν οἱ μὲν λιθάκας τε καὶ ἔρμακας ἐνναίοντες, 150
Παυρότεροι, τρηχεῖς τε καὶ ἰκτεροεῖς κεν ὁκνεῦσιν
Ἀνδράσι δῆγμα πέλει μεταμώνιον, ἀλλὰ κεχανδός.
Ἄλλος δ' αὖ κόχλοισι δομὴν ἐνδάλλεται αἴης,
Ἄλλῳ δ' ἐγχλοάουσα λεπὶς περιμήκεα κύκλον
Ποικίλον αἰόλλει· πλεῖες δ' ἀμαθοῖσι μιγέντες 155
Σπείρῃ ἐγκρύπτονται, ἀειρόβολοι ψαμάθοισι.
Φράζεο δ' ἀμαλεῖς μὲν ἐπὶ φρικτὴν φολίδεσσιν
Ἀσπίδα φοινήεσσαν, ἀμυδρότατον δάκος ἄλλων.
Τῇ μὲν γάρ τε κέλευθος ὁμῶς κατ' ἐναντίον ἕρπει
Ἀτρεπτὸς ὀλκαίην δολιχῷ μηρύγματι γαστρός. 160

Ἢ καὶ σμερδαλέον μὲν ἔχει δέμας, ἐν δὲ κελεύθῳ
Νωχελὲς ἐξ ὀκνοῖο φέρει βάρος· ὑπναλέοις δὲ
Αἰὲν ἐπιλλίζουσα ζαείνεται ἐνδυκὲς ὤπαις.
Ἀλλ' ὅταν ἢ δοῦπον νέον οὔασιν, ἤ τιν' αὐγὴν
Ἀθρήσῃ, νωθρὸν μὲν ἀπὸ ῥέθος ἔκβαλεν ὕπνου, 165
Ὁλκῷ δὲ τροχόωσα δινωτ' εὐρύξατο γαῖαν,
Σμερδαλέον δ' ἀνὰ μέσσα κάρη πεφρικὸς ἀείρει.
Τῆς ἐπὶ μῆκος μὲν, ἐκ πάντων ἐριστὸν αἶα,
Ὀργυιὴ μετρητὸν· ἀτὰρ περιβάλλεται εὖρος
Ὅσσον τ' αἰγανέην δορατοξόος ἤνυσε τέκτων, 170
Εἰς ἐνοπὴν ταύρων τε βαρυφθόγγων τε λεόντων.
Χροιὴ δ' ἄλλοτε μὲν ψαφαρὴ ἐπιδέδρομε νώτοις,
Ἄλλοτε μηλινόεσσα, καὶ αἰόλος, ἄλλοτε τεφρή,
Πολλάκι δ' αἰθαλόεσσα, μελαινομένη ὑπὸ βώλῳ
Αἰθιόπων, οἵην τε* πολύστομος εἰς ἅλα Νεῖλος 175 (γρ. πολυσπερ-ής)
Πλησάμενος κατέχευεν ἄσιν, προύτυψε δὲ πόντῳ.
Δοιοὶ δ' ἐν σκυνίοισιν ὑποφραίνουσι μετώπου
Οἷα τύλοι, τὸ δ' ὕπερθεν ὑπαιφοινίσσεται ὄμμα
Πολλὸν ὑπὸ σκυνίοις· ψαφαρὸς δ' ἀναπίμπλαται αὐχὴν
Ἄκριτα ποιφύσσοντος, ὅτ' ἀντομένοισιν ὁδίταις 180
Αἶψα προσεμμάξηται, ὅτε ζαμενὴς κοτέουσα.
Τῆς ἤτοι πίσυρες κοῖλοι ὑπένερθεν ὀδόντες
Ἀγκύλοι ἐν γναθμοῖς δολιχόρριζοι ἐρρίζωνται
Ἰοδόκοι· μύχατος δὲ χιτὼν ὑμένεσσι καλύπτει,
Ἔνθεν ἀμείλικτον γένυσιν ἐμβλύζεται ἰόν. 185
Ἐχθρῶν τοῦ τέρα κεῖνα καρήατι ἐμπελάσειεν.
Σαρκὶ γὰρ οὔτε τι δῆγμα φαίνεται, οὔτε δυσαλθὲς
Οἶδος ἐπιφλέγεται· καμάτου δ' ἄτερ ὄλλυται ἀνήρ,
Ὑπναλέη δ' ἐπὶ νῶκαρ ἄγει βιότοιο τελευτήν.
Ἰχνεύμων δ' ἄρα μοῦνος ἀκηδέος ἀσπίδος ὁρμὴν, 190
Ἠμὲν ὅτ' ἐς μόθον εἶσιν, ἀλεύεται, ἠδ' ὅτε λυγρὰ
Θαλποίσης ἐσιὼν κακ' ἔρεου ἀνὰ χαίν·
Πάντα διασαλεύψας, ἐκ δ' ὠμήσιν ἐπαΐξε
Δαρδάπτων, ὀλοοῖς δὲ συνεμφαδάγησιν ὀδοῦσι.
Μορφὴ δ' ἰχνεύμονος ἀνουτήτου, οἷον ἀμυδρῆς 195
Ἰκτίδος, ἥτ' ὄρνισι κατοικιδίοισιν ὄλεθρον
Μαίεται, ἐξ ὕπνοιο καθαρπάζουσα πεταύρων,
Ἔνθα λέχος τεύχονται ἐπ' ἴκριον, ἢ καὶ ἀφαυρὰ
Τέκνα περιβώσουσιν ὑπὸ πτερὰ θέρουσαι.
Ἀλλ' ὅταν Αἰγύπτοιο παρὰ θρυόεντας ἰάμνους 200
Ἀσπίδι μῶλον ἄγῃσιν ἀθέσφατον εἰλιποδίσσαις,
Αὐτίχ' ὁ μὲν ποταμοῖο κατήλυθε, τύψε δὲ κώλοις
Τάρταρον ἰλυόεσσαν, ἄφαρ δ' ἐφορύξατο γυῖα
Πηλῷ ἀμεινδηθεὶς ὀλίγον δέμας, εἰσόκε λάχνην
Στεῖρος αὐζήνῃ, πύξῃ δ' ἄγναμπτον ὀδόντα. 205
Τῆμος δ' ἢ κρατὶ λιχμώδεος ἑρπηστᾶο
Σμερδαλέος ἔβρυξεν ἐπαλμένος, ἢ καὶ οὐρῆς
Ἀρπάξας, θρυόεντος ἔσω ποταμοῖο κυλίσθη.
Εὖ δ' ἂν ἰχνεύμονας ἴδοις* πολυδερκέα μορφὴν, (γρ. πολυ-δαίδαλα)
Ἄλλοτε μὲν δολιχὴν, ὅτε παυράδα, τὰς ἀέξει 210
Εὐρώπη τ' Ἀσίη τε· τὰ δ' οὐκ ἐπιείκελα δῆεις.
Ἤτοι ἀν' Εὐρώπην μὲν, ἐλίζωνα, καί θ' ὑπὲρ ἄκρων
Ῥωθώνας, κεραοί τε καὶ ἀργήεντες τελέθουσιν·
Οἱ μὲν ὑπὸ Σκείρωνος ὄρος, Παμμώνια τ' αἴπη,
Ῥύπαιον, Κόρακός τε πάγον, πολιόν τ' Ἀσέληνον. 215
Ἀσὶς δ' ὀργυιόεντα καὶ ἐς πλέον ἑσπετὰ βόσκει,
Οἷα περὶ τρηχὺν Βουκάρτερον, ἢ καὶ ἐρυμνὸς
Αἰγαίας πρῶνας, καὶ Κίσσαρος ἐντὸς ἐέργει.
Τῶν ἤτοι βραχίους μὲν ἐπὶ πλάτος, ὁδ' ὑπὲρ ἄκρων
Ὀλκαῖον σπείρης κολοβὴν ἐπελεύσεται οὐρὴν 220
Ἀργαλέαις ῥοιζοῦσαι ἐπιστατὸν φολίδεσσιν·
Νωθεῖ δ' ἔνθα καὶ ἔνθα διὰ δρυμὰ νίσσεται ὁλκῷ.
Πᾶς δέ τοι ἐξυκάρηνος ἰδεῖν ἔχις, ἄλλοτε μῆκος
Μάσσων, ἄλλοτε παῦρος· ἀκιδνότερος δὲ κατ' εὖρος
Νηδύος, ἢ μύουρος ἐφολκαίῃ τετάνυσται, 225
Ἴνες μὲν πλατεῖ δολιχοῦ ὑπὸ πείρασιν ὁλκοῦ,
Ἴσως δ' ἐκ φολίδων τετριμμένοι ἀντεοῦ ἐσχατιῆς
Γλίσχρα φοιτήσεις τρίζων ἐοὶ, ἐξὺ δ' ἀκρῆ (γρ. σκαλά-[illegible])
Γλώσσῃ λιχμάζων σείεται* σκολύπτεται οὐρήν.

Κυκλοτερῆ δ' ἐχεταῖον ἐπεγκλίνουσιν ὀδίται. 230
Τοῦ μὲν ὑπὲρ κυνόδοντε δύω χροῒ τεκμαίρονται
Ἰὸν ἐρευγόμενοι· πλέονες δέ τοι αἰὲν ἐχίδνης.
Οὐλῇ γὰρ στομίῳ ἐμφύεται· ἀμφὶ δὲ σαρκὶ
Ῥικνὰ καταμύσσοντες ἐπιφράσσουσι χαλεποῦ.
Τῆς καὶ ἀπὸ πληγῆς φέρεται λίπει εἴκελος ἰχώρ, 235
Ἄλλοτε δ' αἱματόεις, ποτὲ δ' ἄχροος· ἡ δ' ἐπί οἱ σὰρξ
Πολλάκι μὲν χλοάουσα βαρεῖ ἀναδέδρομεν οἴδει,
Ἄλλοτε φοινίσσουσα, τοτ' εἴδεται αἶψα πελιδνή.
Ἄλλοτε δ' ὑδατόεν κυέει βάρος· αἱ δὲ θαμειαὶ
Πομφόλυγες ταῖς ἶσα περὶ φλύκταιναι ἀραιαὶ 240
Οἷα πυρικμήτοιο χροὸς πλαδόωσιν ὕπερθεν.
Σηπεδόνες δέ οἱ ἀμφὶς ἐπίδρομοι, αἱ μὲν ἄτερθεν,
Αἱ δὲ κατ' αὐτὴν ἰοβόλα λοιγὸν ἰεῖσαι.
Πᾶν δ' ἐπί οἱ δριμεῖα δέμας καταβόσκεται ἄτη
Ὀξεῖα πυρπολέουσα· κατ' ἀσφάραγον δέ τε λυγμοὶ 245
Κιονά τε ξυνιόντες ἐπασσύτεροι κλονέουσιν.
Ἀμφὶ καὶ ἰλίγγοις δέμας ἄχθεται· αἶψα δὲ γυῖα
Ἀδρανίῃ βαρύθουσι, καὶ ἰξύϊ μέρμερος ἵζει·
Ἐν δὲ κάρῃ σκοτόεν βάρος ἵσταται. αὐτὰρ ὁ κάμνων
Ἄλλοτε μὲν δίψῃ φάρυγα ξηραίνεται αὔην, 250
Πολλάκι δ' ἐξ ὀνύχων ἴσχει κρύος· ἀμφὶ δὲ γυίοις
Χειμερίη ζαλόωσα πέριξ βέβριθε χάλαζα.
Πολλάκι δ' αὖ χολόεντας ἀπήμεσε νηδύος ὄγκους,
Ὠχραίνων δέμας ἀμφίς· ὁ δὲ νοτερὸς περὶ γυίοις
Ψυχρότερος νιφετοῖο βολῆς περιχεύεται ἱδρώς. 255
Χροιὴν δ' ἄλλοτε μὲν μολιβοζοφοειδέα ἴσχει,
γρ. χάλκης Ἄλλοτε δ' ἠερόεντα, τοτ' ἄνθεσιν εἴσατο* χαλκοῦ.
Εὖ δ' αὖ καὶ δολόεντα μάθοις ἐπίοπτα κεράστην,
Ἦτ' ἔχεν· τῇ γάρ τε δομὴν ἀτάλλεται ἴσην.
Ἄλλοτε μὲν πισύρεσσι, τοτ' ἐν δοιοῖσι κεράστης. 260
Ἤτοι ὁ μὲν κολοὸς ἔπλετο, ὁ δ' αὖ κεράεσσι πεποιθώς,
Χροιῇ δ' ἐν ψαφαρῇ λεπτύνεται· ἐν δ' ἀμάθοισιν
Ἢ καὶ ἁματροχιῇσι παρὰ στίβον ἐνδυκὲς αὔει.
Τῶν ἤτοι σύρμῃσιν ὁ μὲν ἰθὺς ἀντία θύνει
Ἀτραπὸν ἰθείας δολιχῷ μηρύγματι γαστρός· 265
Αὐτὰρ ὅγε σκαιὸς μεσάτῳ ἐπαλινδεῖται ὁλκῷ,
Οἶμον ὁδοιπλανέων σκολιὴν τετρηχότι νώτῳ,
Τράμπιος ὁλκαίης ἀκάτῳ ἴσος, ἥτε δι' ἄκρης
Πλευρὸν ὅλον βάπτουσα κακοσταθέοντος ἀήτεω,
Εἰς ἄνεμον βεβίηται ἀπόκρουστος λιβὸς οὔρῳ. 270
Τοῦ μὲν, ὅταν βρύξῃσιν, ἐπ' ἄλλον περὶ νύγμα
Ἧλον ἐειδόμενον τυλόεν πέλει· αἱ δὲ πελιδναὶ
Φλύκταιναι, πέμφιξιν ἐειδόμεναι ὑετοῖο,
Νύγμα πέριξ πλάζονται ἀμυδρόεσσαι ἐς ὠτήν.
Ἤτοι ἀφαυρότερον τελέει πόνον· ἐννέα δ' αὐγὰς 275
Ἠελίου μογέων ἐπιόσσεται, εἰ κεράστης
Οὐλόμενον κακοεργὸν ἐνιχραύσει κυνόδοντα.
Δίπλοις δ' ἐν βουβῶσι καὶ ἰγνύσιν ἀσχαλὲς αὔτως
Μόχθος ἐνιστρέφεται, πελιὸς δέ τοι ἱμείρεται χρώς.
Τῶν δέ τε καμνόντων ὀλίγος περὶ ἄψεα θυμὸς 280.
Λείπεται ἐκ καμάτοιο, μόλις γε μὲν ἔκφυγον αἶσαν.
γρ. αἱμόῤῥους Σῆμα δέ τοι δάκεος* αἱμορρόϊ αὐτίκ' ἐνίσπω,
Ὅντε κατ' ἠλυθμοὺς πετρώδεας ἐνδυκὲς αὔει
Τρηχὺ ὑπάρπεζον θαλάμην ὀλιγήρεα τεύχων.
Ἐνθ' εἰλυθμὸν ἔχουσιν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο φορβῆς. 285
Μῆκος μὲν ποδὸς ἴχνος ἰσάζεται, αὐτὰρ ἐπ' εὖρος
Τέθρυπται μύουρος ἀπὸ φλογεροῖο καρήνου.
Ἄλλοτε μὲν χροιῇ ψολόεις, ὅτε δ' ἔμπαλιν αἴθων·
Δειρὴν δ' ἐσφήκωται ἄγαν· πεδανὴ δέ οἱ οὐρὴ
Ζαχρειὲς θλιφθεῖσα κατισφάλιος τετάνυσται. 290
Τοῦ μὲν ὑπὲρ νιφόεντα κεράατα δοιὰ μετώπῳ
Ἔγκειται, πάρνοψι φάη λογάδας τε προσεικώς·
Σμερδαλέον δ' ἐπί οἱ λαμυρὸν πέφρικε κάρηνον.
Δοχμὰ δ' ἐπισκάζων ὀλίγον δέμας, οἷα κεράστης,
Μέσσου ἐπ' ἐκ νώτου βαιὸν κλόον αἰὲν ὀκέλλει, 295
γρ. ῥίναις Γαῖαν ὑποθλίβων νηδύϊ· φολίσιν δὲ* καὶ οἶμον
Παῦρον ὑποψόφιον, καλάμης χύσιν οἷα διέρπει.
Νύγματι δ' ἀρχομένῳ μὲν ἐπὶ τρίχας ἄχροον οἶδος

Κυάνεον· κραδίην δὲ κακὴ περιπιέζει ἄγχος.
Γαστὴρ δ' ὑδατόεσσα διίσταται· νυκτὶ δὲ πρώτῃ 300
Αἷμα δὲ ἐκ ῥινῶν τε καὶ αὐχένος ἠδὲ καὶ ὤτων
Πίδυεται, χολόεντι νέον πεφυρμένον ἰῷ.
Οὖρα δὲ φοινίσσοντα κατέδραμεν· αἱ δ' ὑπὸ γυίοις
Ὠτειλαὶ ῥήγνυνται, ἐπειγόμεναι χροὸς ἄζῃ.
Μή ποτέ τοι θηλεῖ' αἱμόρροος ἂν ἐνίσαι· 305
Τὸν γὰρ ἐδάξατ' ὀδοὺς, τὰ μὲν ἀθρόα πιμπρᾶται οὖλα,
Ῥιζόθεν ἐξ ὀνύχων δὲ κατείβεται ἀστυγὲς αἷμα,
Οἱ δὲ φόνῳ μυδόωντες ἀναπρίουσιν ὀδόντες.
Εἰ γ' ἔτυμον, Τροίηθεν ἰοῦσ' ἐχαλέψατο φύλλοις
Αἰγύπτῳ, ὅτε νῆα πολύρροιβδον περὶ Νεῖλον 310
Ἔστησαν, βορέαο κακὴν προφυγόντες ὁμοκλὴν,
Ἦμος ἀναψύχοντα κυβερνητῆρα Κάνωβον
Θῶνιος ἐν ψαμάθοισιν ἀθρήσατο. τύψε γὰρ αὐτὸν
Αὐχέν' ἀποθλίψασα, καὶ ἐν βαρὺν ἤρυγεν ἰὸν
Αἱμοῤῥοὶς θήλεια, κακὸν δέ οἱ ἔχραε κοῖτον. 315
Τοῦ δ' Ἑλένη μέσον ὁλκὸν ἀνέκλασε, θραῦσε δ' ἀκάνθου
Δεσμὰ πέριξ νωταῖα, ῥάχις δ' ἐξέθορε γυίων.
Ἐξ ὅθεν αἱμόρροοι, σκολιοπλανέες τε κεράσται
Οἶοι χωλεύουσι, κακηπελίῃ βαρύθοντες.
Εὖ δ' ἂν σηπεδόνος γνοίης δέμας· ἀλλ' ὁ μὲν εἶδει 320.
Αἱμορρόϊ σύμμορφος, ἀτὰρ στίβον ἀντί' ὀκέλλει,
Καὶ κεράων δέμας ἶσον ἀμορφέει· ἡ δέ οἱ χροιὴ
Οἵη περ δάπιδος λασίης περιδέδρομε τέρφει.
Κράατι δ' ἐμβαρύθει· ἥκιστα δὲ φαίνεται οὐρὴ
Ἐσσυμένη, σκολιὴν γὰρ ὁμῶς ἐπιτείνεται ἄκρην. 325
Τῆς δ' ἤτοι ὀλοὸν καὶ ἐπώδυνον ἔπλετο ἕλκος
Σηπεδόνος· νέμεται μέγας ἠδ' ὀλοφώϊος ἰὸς
Πᾶν δέμας· αὐαλέη δὲ περὶ χροῒ καρφομένη θρὶξ
Σκίδναται, ὡς γήρεια κατεψηχθέντος ἀκάνθης.
Ἐκ μὲν γὰρ κεφαλῆς τε καὶ ὀφρύος ἀνδρὶ τυπέντι 330
Ῥαίεται βλέφαρον δὲ μέλαιν' ἐξέσσυτο λάχνη.
Ἄψεα δὲ ξυχέοντα ἐπιστίζουσι μὲν ἀλφοί,
Λευκαί τ' ἀργινόεσσαι ἐπισσεύονται ἴουλαι.
Ναὶ μὴν διψάδος εἶδος ὁμοίιον αἰὲν ἐχίδνῃ
Παυροτέρῃ· θανάτου δὲ θοώτερος ἵξεται αἶσα 335
Οἷσιν* ἐνισκίμψῃ βλοσυρὸν δάκος· ἤτοι ἀραιὴ γρ. ὠκείη ἐν
Αἰὲν ὑποζοφόεσσα μελαίνεται ἄκροθεν οὐρή.
Δάγματι δ' ἐμφλέγεται κραδίη πρόπαν· ἀμφὶ δὲ* καύσῳ γρ. νόσῳ
Χείλε' ὑπ' ἀζαλέης ἀζαίνεται ἄβροχα δίψης.
Αὐτὰρ ὅγ' ἠΰτε ταῦρος ὑπὲρ ποταμοῖο νενευκὼς 340
Χανδὸν, ἀμέτρητον δέχεται ποτὸν, εἰσόκε νηδὺς
Ὀμφαλὸν ἐκρήξειε· χέει δ' ὑπεραχθέα φόρτον.
Ὠγύγιος δ' ἄρα μῦθος ἐν αἰζηοῖσι φορεῖται,
Ὡς ὁπότ' οὐρανὸν ἔσχε Κρόνου πρεσβύτατος υἱὸς,
Νειμάμενος κασίεσσιν ἑκὰς περικυδέας ἀρχὰς 345
Ἰδμοσύνῃ, νεότητα γέρας πόρεν ἠμερίοισι,
Κυδαίνων· δὴ γάρ ῥα πυρὸς ληϊστορ' ἔνιπτον.
Ἄφρονες· οὐ μὲν τῆς δὲ κακοφραδίης ἀπόναντο.
Νωθεῖ γὰρ κάμνοντες ἀμορβεύοντο λεπάργῳ
Δῶρα· πολυσκαρθμὸς δὲ κεκαυμένος αὐχένα δίψῃ 350
Ῥώετο· γωλειοῖσι δ' ἰδὼν ὁλκήρεα θῆρα
Οὐλοὸν, ἐλλιτάνευε κακῇ ἐπαλαλκέμεν ἄτῃ,
Σαίνων· αὐτὰρ ὁ βρῖθος ὃ δὴ ῥ' ἀνεδέξατο νώτοις,
Ἤτεεν ἄφρονα δῶρον· ὁ δ' οὐκ ἀπανήνατο χρειώ.
Ἐξότε γηραλέον μὲν ἀπὸ φλοιὸν ἑρπετὰ βάλλει 355
Ὁλκήρη, θνητοὺς δὲ κακὸν περὶ γῆρας ὀπάζει.
Νοῦσον δ' ἀζαλέην βρωμήτορος οὐλομένη θὴρ
Δέξατο, καί τε τυπῇσιν ἀμυδροτέρῃσιν ἰάπτει.
Νῦν δ' ἄγε χερσύδροιο καὶ ἀσπίδος εἴρεο μορφὰς
Ἰσαίας· πληγῇ δὲ κακόθηκα σήματ' ἐμπνεῖ. 360
Πᾶσα γὰρ αὐαλέη ῥινὸς περὶ σαρκὶ μυσαχθὴς
Νειόθι πιτναμένη μυδόεν τεκμήρατο* νύγμα, γρ. δῆγμα
Σηπεδόσι φλιδόωσα· τὰ δ' ἄλγεα φῶτα δαμάζει
Μυρία πυρπολέοντα· θοαὶ δ' ἐπὶ γυῖα χέονται
Πρηδόνες, ἄλλοθεν ἄλλαι ἐπημοιβοὶ κλονέουσαι. 365
Ὃς δή τοι τὸ πρὶν μὲν ἐπὶ βρογχώδεϊ λίμνῃ

Ἄσπετον βατράχοισι φίλοις κότον ἦγ', ὅταν ὕδωρ
Σείριος αὐαίνῃσι, πύθῃ δ' ἐνὶ πυθμένι λίμνης,
Καὶ τότ' ὅγ' ἐν χέρσῳ τελέθει ψαφαρός τε καὶ ἄχρους,
Θάλπων ἠελίῳ βλοσυρὸν δέμας· ἐν δὲ κελεύθοις 370
Γλώσσῃ ποιφύγδην νέμεται διψάδας ὅγ' ὁδούς.
Τὴν δὲ μετ' ἀμφισβαιναν ὀλίζονα καὶ μετόπισθεν
Δοιοῖς ἀμφικάρηνον, ἀεὶ γλήνῃσιν ἀμυδρήν.
Ἀμβλὺ γὰρ ἀμφοτέρωθεν ἀμφιπροτένδεται γένειον
Νόσφιν ἀπ' ἀλλήλων· χροιὴ γε μὲν ἠύτε γαίης, 375
Ῥωγαλέον φορέουσα* περιστιγὲς αἰόλον ἔρφος. (γρ. ἀστε-ρόεις)
Τὴν μὲν, ὅτ' ἀδρυνηται, ὁδοιπορίοις βατῆρα
Κόψαντες ῥάδικα πολυστεφέος κοτίνοιο,
Δέρματος ἐσκύλευσαν, ὅτε πρώτιστα πέφανται,
Πρόσθε θρόου* τέττιγος ἐαρτέρου· ἡ δ' ὀρεινοὶ 380 (γρ. [illegible])
Ῥινῷ δύσασαι νέοντες, ἔτ' ἐν παλάμῃσιν ἀρωγή
Μάλκαι ὅτ' ἐπιφθίνουσιν ὑπὸ κρυμοῖο δαμέντων,
Ἠδ' ὁπόταν ξερὰ νάρκη κεχαλασμένα δεσμά.
Δοιὸς καὶ σκυτάλην ἐναλίγκιον ἀμφισβαίνῃ
Εἴδει, ἀτὰρ πάχετός τε καὶ οὐτιδανὴν ἐπὶ πεζὴν, 385
Τόσσον, ἐπεὶ σκυτάλης μὲν ὅσον σμινύοιο τέτυκται
Στελεὸς πάχετος· τῆς δ' ἠμυδρὸς πέλει ὄγκος,
Ἢ καὶ ἔντερα γῆς οἷα τρέφει ὄμβριμος αἶα.
Οὐ γὰρ ὅτ' αἱ χαραδραῖα λεπτὴ καὶ ῥωγάδα πέτρην
Ἦρος ἀεξομένου, ὁπότ' ἔμπεδο γαῖα φανεῖται, 390
Ἀκρέμονος μαράθοιο χυτὸν περιβόσκεται ἔρνος,
Εὖτ' ἂν ἀπ' ἠελίοιο περὶ γλοιὸν ἄψεα βάλλῃ·
Ἀλλ' ὅγ' ἀρτίζας τε καὶ ἐν στομίεσσι προσοῦσα
Φωλειὰς βαιὸν πῆγος ἀτ' εἰαμὸς δὲ* βοτεῖται (γρ. [illegible])
Γαίης ἐκ δ' ὑπὸ δίψος* ἀγέξεται ἱμείρουσα. 395
Τυκμαίρευ δ' ὀλίγον μὲν, ἀτὰρ περιφέρτατον ἄλλων
Ἑρπηστῶν βασιλῆα· τὸ μὲν δέμας ὀξυκάρηνος,
Ξανθὸς, ἐπὶ τρία δῶρα φέρων μῆκός τε καὶ ἰθύν.
Οὐκ ἄρα δὴ κείνῳ σπειραχθέα κνώδαλα γαίης
Ἰυγὴν μίμνουσιν, ὅτ' ἐς νομὸν ἢ καὶ ὕλην, 400
Ἢ καὶ ἀρδηθμοῖο μεσημβρινὸν ἀίξαντος
Μείρεται, φύξῃ δ' ἀπαλινστρεφέες φορέονται.
Τύμματι δ' ἐμπρήθει φωτὸς δέμας· αἱ δ' ἀπὸ γυίων
Σάρκες ἀπορρείουσι πελιδναί τε ζοφεραί τε.
Οὐδέ τις οὐδ' οἰωνὸς ὑπὲρ νέκυν ἴχνια τείνας, 405
Αἰγυπιοί, γῦπές τε, κόρακές τ' ὀμβροφόρα κρώζοντες,
Οὐδ' ἄλλα ὅσσα τε φῦλ' ἐνιαύεται οὔρεσι θηρῶν
Δαίνυνται, τοῖόν περ* ἀυτμὴν δεινὸν ἐρεύγει. (γρ. ἀϋτμὴ)
Εἰ δ' ἐλεοῦ θύβρωσις ἀιδρείῃσι πελάσσει,
Αὐτοῦ οἱ θάνατός τε καὶ ὠκία μοῖρα τέτυκται. 410
Κεῖνα δέ τοι δρυίνας πεφύλαξο· τὴν δὲ χέλυδρον
Ἐξονομῆι καλέουσιν· ὁ δ' ἐν δρυσὶν οἰκία τεύξας,
Ἢ ὅγε που φηγοῖσιν ὀρεσκόον ἀμφὶ βίον ἄς
Ὕδρον μιν καλέουσι, μετεξέτεροι δὲ χέλυδρον.
Ὅστε βρύα προλιπὼν καὶ ἕλος καὶ ἐμπήθεα λίμνην, 415
Ἀγρώσσων λειμῶσι μαλακείδας ἢ βατραχίδας,
Σπέρχεται ἐκ μύωπος, ἀήθεα δείδιθος ἐμπλεών.
Ἔνθα κατ' ἀρίμεον κοίλης ἀπεδύσατο φηγοῦ
Ὀξὺ δρομεὺς, κοῖτον δὲ βαθεῖ ἐνεδείματο θάμνῳ·
Αἰθαλόεις μὲν νῶτα, κάρη γε μὲν ἀρπέδις αὔτως 420
Ὕδρῳ ἐνσκίμπτων· τὸ δ' ἀπὸ χροὸς ἐχθρὸν ἄηται,
Οἷον ὅτε πλαδόωντα περὶ σκῦλα καὶ δέρη ἵππων
Γναμπτοῖς ἐμφορέοι μυδόωσιν ὑπ' ἀρβήλοισι λάθαργοι.
Ἦτοι ὅτ' ἐν κώληπος ἢ ἐκ ποδὸς ἴχνει τύψῃ,
Χροιὸς ἄπο πνειήσασα* κεδουμένα εἴρετ' ἐδωδά. 425 (γρ. [illegible])
Τοῦ δ' ἤτοι περὶ τύμμα μέλαν κορθύεται οἶδος·
Ἐν δὲ νόον πεδάουσιν ἀλυσθαίνοντος ἀνῖαι
Ἐχθόμεναι· χροιὴ δὲ μόγῳ αὐαίνεται ἀνδρός·
Ῥινὸς δὲ πλαδόωσα ἐπὶ χροΐ· τοῖα μιν ἰὸς
Ὀξὺ ἀεὶ νεμέθων ἐπιβόσκεται, ἀμφὶ καὶ ἀχλὺ 430
Ὄσσε κατακρύπτουσα κακοσταθέοντα δαμάζει.
Οἱ δέ τε μυκήσονται, περιστεγέες τε πέλονται,
Οὖρα δ' ἀπέστησαν· τοὶ δ' ἔμπαλιν αὖ ὑπ' ὀνόντης
Ῥέγκουσιν, λυγμοῖσι βαρυνόμενοι θαμέεσσιν,
Ἢ ἀπὸ δ' ἐρυγόμενοι ἔμετον χολοειδέα δειρῆς, 435

Ἄλλοτε δ' αἱματόεντα· κακὴ δ' ἐπιδίψιος ἄτη
Ἐσχατιῇ μογέουσι ξιμοῖ κατεχεύατο γυίοις.
Φράζεο καὶ χλοάοντα δάκος κυάνεόν τε δράκοντα,
Ὅν ποτε Παιήων λασιῇ ἐνεθρέψατο φηγῷ
Πηλίῳ ἐν νιφόεντι, Πελεθρονίου κατὰ βῆσσαν. 440
Ἤτοι ὅγ' ἄχλαινος γε τελέθεται· ἐν δὲ γενείῳ
Τρίστοιχοι ἑκάτερθε περιστιχόωσιν ὀδόντες.
Πίονα δ' ἐν σκυνίοισιν ὑπόδρα τε· νέρθε δὲ πώγων
Ἐκ λεῦθ' ὑπ' ἀνθερεῶνα χολοιβάφος. οὐ μὴν ὅγ' αὔτως
Εἰ χρίψας ἤλγυνε, καὶ ἣν ἐκπάγλα χαλεψῇ. 445
Βληχρὸν γὰρ μυὸς οἷα* μυγαλέης ἐν χροῒ νύγμα (γρ. μυγαλέ-ου)
Εἴδεται, αἱμαχθέντος ὑπὸ κραντῆρος ἀραιοῦ.
Τῷ μέν τ' ἐκ πάλιν νοτίων βασιλῆος ὄρνις
Αἰετὸς* ἐκ παλάχης ἐπαΐξεται· ἀντία δ' ἐχθρὴν (γρ. ἐξ ὄ-ρεος)
Δῆριν ἄγει γενύεσσιν, ὅταν βλώσκοντα κατ' ὕλην 450
Δέρκηται. πάσας γὰρ ὅγ' ἐρημώσει καλιάς,
Αὔτως ὀρνίθων τε τόκον, κτίλα τ' ὠεὰ βρύκων.
Αὐτὰρ ὅτ' εὖ καὶ ῥίμφα καὶ ἣν μόκοτε λαγωὸν
Ῥεῖα δράκων ἥρπασε νέον μαζοῖο ἐντὸς ὄνυξι,
Θάμνου ὑπαΐξας· ὁ δ' ἀλεύεται· ἀμφὶ δὲ δαιτὸς 455
Μάρνανθ' ἱπτάμενοι· δὲ πέλεξ ἀτέλεστα διώκει
Σπειρηθείς, καὶ λοξὸν ὑποδρὰξ ὄμμασι λεύσσων.
Εἰ γε μὲν Ἡφαίστοιο* χαλαίποδος ἐν πτυχὶ νήσου (γρ. πολυδέ-ος)
Βήσσας, ἢ Σάμον δυσχείμερον, αἵτ' ἐνὶ κόλπῳ
Θρηικίῳ βεβλήαται, ἑκὰς Ῥυνδακίδος Ἥρης, 460
Ἕβρος ἵνα Ζωναῖά τ' ὄρη χιόνεσσι φάλαρα,
Καὶ δρύες Οἰαγρίδαο, τόθι Ζηρύνθιον ἄντρον,
Δήεις κεγχρίνεω δολιχὸν τέρας, ὅντε λέοντα
Αἰόλον αὐδάξαντο περιστικτὸν φολίδεσσι.
Τοῦ πάχετος μῆκός τε πολύστροφον· αἶψα δὲ σαρκὶ 465
Πυθεδόνας κατέχευε δυσαλθέας· αἱ δ' ἐπὶ γυίοις
Ἰοβόροι βόσκονται· ἀεὶ δ' ὑπὸ νηδύϊ ὕδρωψ
Ἄλγεσιν ἐμβαρύθουσα κατὰ μέσον ὀμφαλὸν ἵζει.
Ἤτοι ὅτ' ἠελίοιο θερειτάτη ἵσταται ἀκτίς,
Οὔρεα* μαιμώσσων ἐπινίσσεται ὀκρυόεντα, 470 (γρ. λαιμώσ-σων)
Αἵματος ἰσχανόων, καὶ ἐπὶ κτίλα μῆλα δοκεύων
Ἤσσου ἢ Μοσύχλου, ὅτ' ἀμφ' ἐλάτῃσι μακεδναῖς
Ἀχλύες ψύχουσι λελοιπότες ἔργα νομήων.
Μή σύ γε θαρσαλέος περ ἰὼν θέλε βήμεναι ἄντην
Μαιομένου, μή δή σε καταπλίξῃ καὶ *ἀνάγκῃ 475 (γρ. ἀάγχῳ)
Πάντοθι μαστίζων οὐρῇ δέμας, ἐν δὲ καὶ αἷμα
Λαιφάξῃ, κληῗδας ἀναρρήξας ἑκάτερθεν.
Φεῦγε δ' ἀεὶ σκολιήν τε καὶ ἰθεῖαν ἀτραπὸν ἴλλων,
Δοχμιὸς ἀγκρούων θηρὸς δρόμον· ἦ γὰρ ὁ δεσμοῖς
Βλάπτεται ἐν καμπῇσι πολυστρέπτοισιν ἀκανθῶν, 480
Ἰθεῖαν δ' ἄκοσος ἐπιδρομάδην οἶμον ἔρπει.
Τοῖος Θρηϊκίοισιν ὄφις νάπεσσι πελάζει.
Ἔνθα καὶ οὐτιδανοῦ περ ἀπεχθέα βρύγματ' ἴασιν
Ἀσκαλάβου. τὸν μέν τ' ἔριες φάτις οὕνεκ' ἀχαιὴ
Δημήτηρ ἔβλαψεν, ὅτ' ἄψεα σίνατο παιδὸς 485
Καλλίχορον περὶ φρεῖαρ, ὅτ' ἐν Κελεοῖο θεράπναις
Ἀρχαίη Μετάνειρα θεὴν δειδέκτο φέρβον.
Ἀλλὰ γε μὴν ἄβλαπτα κινώπετα βόσκεται ὕλην,
Δρυμούς καὶ λασιῶνας, ἀμορβαίους τε χαράδρας,
Οὓς ἔλοπας, λίβυάς τε, πολυστεφέας τε μυάγρους 490
Φράζονται· σὺν δ' ὅσσοι ἀκοντίας, ἠδὲ μόλουροι,
Καί τε που τυφλῶπες ἀπήμαντοι φορέονται.
ΤΩΝ μὲν ἐγὼ θρέπτα πάντα καὶ ἀλθεστήρια νούσων,
Φύλλα τε, ῥιζοτομόν τε διείσομαι ἀνδράσιν ὥρην·
Πάντα διαμπερέως καὶ ἀπηλεγές, οἷσιν ἀρήγων 495
Ἀλθήσει νούσοιο κατασπέρχουσαν ἀνίην.
Ταὶ μὲν ἐπιβλύζοντι φόνῳ περιαλγέϊ πεῖρας
Δρέψαιο νέον μητε, (τὸ γὰρ περιφέρτατον ἄλλων)
Χῶρον ἵνα κνῶπες θαλερὴν βόσκοντ') ἀν' ἕλην.
Πρώτην μὲν Χείρωνος ἐπαλθέα ῥίζαν ἑλέσθαι 500
Κενταύρου Κρονίδαο φερώνυμον, ἥν ποτε Χείρων
Πηλίου ἐν νιφόεντι κιχὼν ἐφράσσατο δειρῇ.
Τῆς μὲν ἀμαρακόεσσα χύτῃ περιδέδρομε χαίτη·
Ἄνθεα δὲ χρύσεια φαείνεται, ἡ δ' ὑπὲρ αἴης

Ῥίζα δ' ὑπὸ ψαφαρὴ βαθύνεται πλεθρίη τά τος ἴσχει. 505
Ἤν σὺ καὶ ἰμαλέην, ἐπὶ δ' ἔγχλοον ἰκμάδα τρίψας,
Φυσσαλέην κοτύλην πίνειν μελιηδέος οἴνου.
Πάντη γὰρ φύλλοισιν ἐπὶ τρόμον ἀντία ἴσχει.
Ἤτοι ἀείζωον ὄρμενα καὶ ἰσχνὸς ἐν δαπέδοισι,
Φύλλα τε κεκλιμένα σφεκλοῦ κλώνοισι φέρουσα. 510
Ἀνθεα δ' ὑσγίνῳ ἐναλίγκια τὰ δ' ὑποδειελινά
Σπίδνα τε ἰσχναίνουσα. μέσσῳ δ' ὡς ἄγχια καρπὸν
Μυρτάδες ἐξ ἔχεος ὀπισθ' ψαιρῶν δ' ἐπὶ θάμνους.
Ῥίζα δὲ θηλυτέρης μὲν ὀπιπευτῇ ὑλῃ ἴγχεσι,
Ἀστυρὶ δ' αὖ δολιχή τε καὶ αὐτίγονος βάθος ἴσχει· 515
Πήχυν δὲ χρειὴ σφεδανῇ τ' ὀδμὴ ἀνεμώνιο.
Τὴν ἤτοι ἰχνὸς τε καὶ αἰνοπλάγκος ἐχιδνης
Ἀγκάστης ὀρειλὸς ἐειδόμενον ἔνθεν ἀπορρῶξ
Δραχμήσας μέσσοιο ποτῷ ἐνὶ κιρράδος οἴνου.
Ναὶ μὴν καὶ τετράφυλλον ὀπάζεο κεραψὶν ἀρωγήν, 520
Ἥ ποτε ἐν τρήχοντι πάγῳ ὑποτρέχει θάμνῳ·
Τὴν ἤτοι μινυανθὲς, ἐπὶ δὲ τετράπτηλον ἐνίσπει.
Χαίτην μὲν λωτῷ, γυίῃ γε μὲν ἴκελον ὀδμήν
Ἠ τε ὅτ' αὔξηται πάντα καὶ ἐπὶ πτέλεα ποικίλα τεύχει
Οἷ' ἀμπέλου ἀτρεμέα ἀμέργεται ἐντὰ κολεύσας 525
Σπέρμα δ' ὅσον κυάμοιο φρασαμένη ἐν ζέοντι θρίναξ
Καρδίτης ἐντρίψας, πίνειν ἐρατεινὸν ἀρωγήν.
Ναὶ δ' ἄγε τοι ὀπίσω μικτὰ νόσων ἀλκτήρια λέξω.
Θεσσαλίην μὲν ῥίζαν ἐν ὧδε γυιοβόρῳ θάψου
Μίξας, ἐν δὲ σπέρμα χυτὸν λάγνοιο ἀγνου, 530
Νῆσσαν, πηγάνου τε φύλλα εἴρας ἐν δέ τε θύμβρης
Δρεψάμενος βλαστὸν χαμαιδρυάδος, ὅτε καθ' ὕλην
Οἷας θ' ἑρπύλλοιο φυτὰ παρὰ κλίδας αἴξει.
Ἄγχι δ' ἀσφοδέλοιο διέρχεται ἄλλοτε ῥίζαν,
Ἄλλοτε καὶ φυλλεῖον ὑπὲρ περὶ ἀνθερίκοιο, 535
Πολλάκι δ' αὖ καὶ σπέρμα ὅτε λοβὸς ἀμφὶς ἀέξει,
Ἢ καὶ ἐπιξείνην, τήν τε κλύβατιν καλέουσιν,
Ὕδατι περθομένην καὶ ἀεὶ θαλλουσαν ἰάμβοις.
Πῖνε δέ γ' ἐντρίψας, κοτυληρυτὸν ὄξος ἀφύσσων,
Ἢ οἰνοῦργα δ' αὐτὰ καὶ ὕδατι κόρσας ἀλύξας. 540
Ἐσθλὴν δ' ἀγχούσης ἔχεος περιφράζεο ῥίζαν,
Τῆς καὶ ἀκανθοβόλος μὲν ἀεὶ περιτέτροφε χαίτη,
Ἀνθεα δ' ὡς ἴα τοῖα περιστέφεται δὲ βαθεῖα
Καὶ ῥαδινὴ ὑπερεῦ τὸ ἀέξεται ἡδέι ῥίζα.
Τὴν μὲν ἔχις βουβῶνος ὑπὲρ νεάτοιο χαράξας, 545
Ἀντίον ἐντρίψαντα χυτοῖς ὀσφύν τ' ἀρδεύων,
Εἶθαρ* ἐσπάσθη καὶ χάσματον ἔθεν αὐτὰρ ὄγμος
Ῥίζαν ἐνιασάμενος, τὸ μὲν ἴκελο θρύψαι ὀδόντων
Θηλύζων, τὸ δὲ ἵπτατο ἐπὶ τόξα κάββαλεν ἴσχει.
Ἡμίσυ καὶ περσεῖοιο χυτεανθέος ἔριθα κνήψας, 550
Χραισμήσεις σφεαι, πιὼν αὐτὸ σὺν οἴνῳ.
Ἤ τι καὶ ἀστέργοιο καταπέρυσιν ὕδατα μόσχου
Πρωτογόνου, στέγει δὲ σφεραρε γλυκὺ γάλακτι·
Τὴν ἤτοι μελιφυλλον ὀπισθεν κλείουσι βοτῆρες,
Οἱ δὲ μελισσόφυλλον· τὸ γὰρ φύλλα μήδουσαι 555
Ὀδμῇ θελγόμεναι μέλιτος ῥοιζηδὸν ἴενται.
Ἢ σύ γ' ἐγκεφάλοιο πίεζε μενίγγεας ἀγραίας
Ὄρνιθος λάζοιο κατοικάδος ἄλλοτε νεοσσοῦ
Ψυχὴ μὲν τολύπεσσιν, καὶ ὀρίγανον ἐκ τε κομῶσι
Ἥπατος ἄκρα τατὸν κάπρου λαβὼν, ἔστε τραπέζης 560
Ἐκρύεται, ὀδὴ δὲ χολῆς σχεδὸν ἐξ πυλάων.
Καὶ τὰ μὲν αὖ σύμμικτα πιεῖν δίδου, ἀνδίχα κόψας·
Ὄξος ἢ οἴνης, πλεῖστον δ' ἄλκαρ ἴεται οἴνη.
Ἐν δὲ ῥέβην ἰχνύσασθαι ἀειθαλέος κυπαρίσσου
Ἐς ποτὸν, ἢ πανάκες, ἢ κάστορος ἰλάδα ὄρχιν, 565
Ἢ ἵππου τὸν Νεῖλος ὑπὲρ Σάιν αἰθαλόεσσαν
Βόσκει, ἀρούρῃσιν δὲ κακὴν ἐπιβάλλεται ἅρπην·
Ὅστε καὶ ἐκ ποταμοῖο λιπὼν ζάλον εἰλυόεντα,
Χιλοὶ ὅτε χλοάουσι, νέοι δ' ἀπεχεύατο πεῖλω,
Τόσσον ὀπισθίδιον λιπὼν κυθὸν, ἐσσάπιον δὲ 570
Ἐκτέμνει, φρονέων παλιοσυτον ὄγμον ἐπιών,
Τοῦ μὲν ἄπο σφετεμὼν δραχμῆς βάρος ἰσοφαρίζον,
Ὕδατι δ' αὖ γ' ὀπίσω πιεῖν ἀσιλλέα κόψας.

Μηδὲ σύ γ' ἀβροτόνου ὀπισθόθεν, μηδέ τι δάφνης
Καρπὸν ἀφαυρήσῃς. μάλα δ' αὖ καὶ ἀνάρρινες οἱ 575
Χειμέριοι πρασιῆς τε καὶ αἰθύσσουσι χλοάζων.
Ἐν δὲ πίθοι τομίας σμυρνης νεαροῖο λαγωοῦ,
Ἢ προκὸς, ἢ νεβροῖο ταῖς εἴθ' ὑπὸ νηδύι κόψας,
Ἢ ἐλάφου νεδύν, ἣν δὴ καλέουσιν ἐχῖνον·
Ἄλλοι δ' ἐκ γαστέρι κατὰ ...ες ἀθρόως 580
Δραχμὰς ἕξ τε δύω καταβάλλεο ...,
Τέσσαρσιν ἐν κυάθοις μέθυος ποτοῦ ... μίξας.
Μηδὲ σύ γε χαίτην ... κέδροιο,
Ἀρκευθος, σφαῖρά τε θηλυ... πλατάνοιο,
Σπέρματα ... κυπαρίσσου. 585
Ἢ καὶ ἐξ ... ταμών ... θοινήσω.
Πάντα γὰρ ..., καὶ ἀστράπτον ... ὄφιν.
Τὴν δ' ἐμπαζέ ... σύζιγι τε καὶ ...
Φράζεο ... χ... λίγδῳ
Σύχνον, ἐν δέ τε οἱ κοτύλην ... 590
Ἐν δὲ δύω κυάθους παλαιγενέος οἴνοιο,
Ἐν δὲ καὶ ἀργέστου λίπος ... ἐλαίου.
Φάρμακα δὲ, πλὴν ὅτι χραισμήσειεν ... ἰούξεις.
Ἀγχοῦ δ' ἑξάμοιρον κοτύλης ... πίσσαν,
Καὶ χλοερὸν ναρθηκος ἀπὸ μέσσου ... ὀρόφας, 595
Ἢ καὶ ... μαράθου πολυαυξέα ῥίζαν
Κέδρινον ἐντρίψας, ... πῖνε
Σπέρματα μεσσόθεν ... βάθος ὀξυβάφοιο.
Ἐν δὲ καὶ ἱππείου γε ταμὼν σπόρου ...
Δραχμάων δὲ δύο πλείστας ἐκ ... ἄγρα· 600
Ἐν δὲ ... καρπὸν κάστορος ...
Στάχυς, ... καὶ ἀνεμος ...
Πῖνε δὲ μίξας ... κυάθων τρεῖς ἀεύξιμον οἶνον,
Νάρδου τ' * ... δραχμὴν ...
Σὺν δὲ καὶ ... 605
Καρκίνον ἐνθρύψαις ...
Ἰσὸν θ' ὃν ἔθρεψε Δρίλων καὶ Νάρονος ὄχθαι,
Σιδονίου Κάδμοιο θεμείλιον Ἁρμονίης τε,
Ἔνθα δύω δασπλῆτε νομὸν στείβουσι δράκοντε.
Ἄζεο δ' αἰθαλόεσσαν ... περίφυλλον ἐρείκην, 610
Ἥτ' ... ἔρπων·
Καὶ μυρίκην ... νέον ... θάμνον,
Μάντιν ἐνὶ ... γεράσμιον ... Ἀπόλλων
Μαντοσύνας * Κόρυ... ἰδῆσατο καὶ θέμιν ἀνδρῶν.
Μίξ δὲ κονύζης ... καὶ αὐτῆς 615
... πολλὰ καὶ αὐτὴ
... τε καὶ ...
Πάντα δ' ... θρύπτε, καὶ ἐν σκαφίδεσσι δοχαίοις,
Φαρμάκων ... μέθυ ... δέχεται σοὶ μοῖρα.
Ἀλλ' ἤτοι ... τοκάδες 620
Βατράχειον ... τι ἄρ...
Βάμματι, πολλάκι δ' ... οἴνῳ,
Ἢ αὐτὴν ... ἄλλοτε νύμφαις
Ἐμπαστὴν, ποτὲ δ' οἶνον ... ἀρήξει.
Μὴ σύ γε ... λιπαρὴν πολυδευκέος ἄνθην, 625
... τε, ... τε κονίλην,
Ἥν τε καὶ Ἡράκλειον ὀρίγανον ἀμφιέπουσι,
Σὺν καὶ ἔτι ... αὐά τε θύμβρης
Σισύμβρια ...
Ἄγχι μὲν ... 630
... ἄνθην·
Τὴν ἤτοι ... καλέουσιν
Αἴ ... Τμώλοιο ... Γύγαό τε σῆμα
Παρθένιον ... Κιλβὶς ...
Ἵπποι ... 635
Νῦν δ' ἄγε τοι ῥίζας ἐρέω ὀξείησιν ἀρωγούς.
Ἔνθα δύω ...
Ἄγχουσαν ...
Παμ... χθονὶ ...
Ἡ δ' ἑτέρη ... καὶ ἐν* ... 640
Ὑψηλὴ, ... αὔξη.
Βλάστη δ' ὡς ἔχιος, ... κάρηνον.

[illegible]

Σαίνει δ' οὐ τι ἐνσκίμψας ὑπὸ τείρεσι κεραίης.
Ἄλλος δ' ἐμπέλιος, γαστὴρ δέ τε [illegible]
Εἴδεται, αἰὲν γάρ τε ποηφάγος, αἶψ' ἄατος,
Ἰλυοφάγος, βουβῶσι τε τῶν ἀλίαστον ἰάπτει.
Τοῖος [illegible] βουβῶσιν [illegible] φύσιμετ. 785
Τὸν δ' ἕτερον δεινοῖς ἐναλίγκιον αἰγιαλοῖσι
Καρκίνῳ, οἷς [illegible] τ' ὀλιβίζεται ἄγραις.
Ἄλλοι δ' αὖ ῥαιβοῖσιν ἰσήρεες αἵ τε [illegible]
Γυῖα βαρύνονται· [illegible] δ' ἴσα νέρθε χηλαί,
Οἷά τε πετραίοισιν ἐν ὀρφνίοισι παγούροις. 790
Τῶν δὴ καὶ φυὴν ἐξήμυξεν, οὔ τε λιπῶσι
Πέτρας καὶ βυθὸν ἁλὸς * πολυρροίζοιο θαλάσσης, — γρ. πολυφλοίσβοιο
Τοὺς ἁλὸς ἐξίουσι δελεασφέες ἰχθυβολῆες.
Αὐτίκα δ' ἀγχιθόωντες, [illegible] ἴδοντο
Μυοδόκοις, ἵνα τίκτα * [illegible] τῶνδε θανόντων 795 — γρ. [illegible]
Σκορπίοι ἐξεγένοντο κατ' ἔγχεα λωβητῆρες.
Τὸν δ', [illegible] μελαίνεται ἄκρη
Σφόνδυλος, [illegible] πολυάνθεμον ἀτίω.
Ἔχθιστος δ' ὅ γε φαιδὰ [illegible] εἴκελα γυῖα
Ἀνδράσι νηπιάχοις [illegible] αἶσαν. 800
Οἷς δὴ καὶ [illegible] πολλὰ χέοντες
Μάσσει σπερχομένοις ἐναλίγκια, τοὶ δ' ὑπὲρ ἄκρων
Ἵπτανται ἀθέρων, [illegible] ἐκδέχονται,
Πόδεσσι καὶ [illegible] πτύχας ἐμβατέοντες.
Οἷά γε μὴν [illegible] ἄλλων 805
Οἷά περ ἐκ βουβῶνος [illegible]
Ἥ τε καὶ ἐκ κέντρου θάνατος πέλει, οὔ τι χαλεπῶς
Ἄνδρα [illegible] καὶ ἄχος.
Κέντρον γὰρ [illegible]
Κέντρον δὲ ζωήν τε φέρει θάνατόν τε μελίσσαις. 810
Οἶδα γε μὴν καὶ [illegible] σφήξ,
Πεμφρηδών ὀλίγη τε καὶ [illegible]
Ἥτε καὶ ἀμφοτέρωθεν [illegible] ἀνδράσι κῆρα,
[illegible]
Τυφλήν τε σμερδνήν τε βροτοῖς [illegible] ἀγρεύουσα 815
Μυγαλέην, [illegible] ἁμάξαις.
Σῆπα γε μὴν πεδανοῖσι [illegible] ἀλύξεις·
Καὶ σαλαμάνδρειον δόλιον δάκος αἰὲν ἀπεχθές,
Ἥτε καὶ ἀσβέστοιο δι' ἐκ πυρὸς οἶμον ἔχουσα,
Ἕρπει ἀκήλητος καὶ ἀνώδυνος· οὐδέ τι εἰ φλὸξ 820
Σίνεται [illegible] ἄκρα τε γυῖα.
Ναὶ μὴν * ἠδ' ὅσα πόντος ἀεὶ ῥοθίοισιν ἐλαύνει. — γρ. [illegible]
Μυραίνης δ' ἔκπαγλον, ἐπεὶ μογεροὺς ἁλιῆας
Πολλάκις [illegible]
Εἰς ἅλα [illegible] ἐχέτλιον ἐξαναδῦσα. 825
Εἰ δ' ἐτύμως κείνην γε σὺν ἰοβόλοις ἐχίεσσι
Θόρνυσθαι, [illegible] νομὸν ἠπείροισι.
Τρυγόνα μὴν ὀλοὴν, ἁλιρραίστην τε δράκοντα
Οἶδ' [illegible] ἄλγεα τεύχει,
Ἦμος ἐν ἑλκομένοισι λίνοις [illegible] κέντρῳ 830
Ἐργοπόνον [illegible]
Δενδρείῳ, [illegible]
Τοῦ μὲν ὑπὸ πληγῇσιν [illegible]
Ῥίζαι, σὺν δέ τε [illegible] ἀνδρὶ δὲ σαρκὸς
Πυθόμεναι μινύθουσι, λόγος γε μὲν ὥς ποτ' Ὀδυσσεὺς 835
Ἔφθιτο, λευγαλέοιο τυπεὶς ἁλίου ὑπὸ κέντρου.
Οἷσιν ἐγὼ τὰ ἕκαστα διείσομαι ἄρκια νούσων.
Δὴ γὰρ ὅτ' ἀγχούσης θριδακηΐδα λάζεο χαίτην,
Ἄλλοτε πενταπέτηλον, ὅτ' ἄνθεα [illegible] βάτοιο,
Ἄρκτιον, ἐξαλίδας τε, [illegible] 840
[illegible]
[illegible]
Σὺν δ' ἄρα καυκαλίδας τε, [illegible]
Σπέρματα, καὶ [illegible] καρπὸν,
Ἠέ τι καὶ [illegible] σῦκον· 845
[illegible]
[illegible]
Εἰ δ' ἄρα καὶ σμυρνεῖον [illegible]
[illegible] ῥίζας,

Ἄμμιγα [illegible] ἀπούσης, 850
Μηδέ τι πουλυβάτεια, [illegible] τε μάχην,
Φυλλάσι [illegible] ἄπειρα.
[illegible]
Ἠὲ σὺ [illegible] ἢ τι [illegible]
[illegible] ἐγρήγορτες [illegible]. 855
[illegible] ἄρσενος αὐτὴν,
Ἄμμιγα δ' [illegible] χελιδονίου τε πέταλα,
[illegible] ῥίζας τε [illegible]
Θηλυτέρας [illegible] ἀπομόρξατο [illegible].
Ἐν δὲ [illegible] πέταλα, 860
Ἢ καὶ [illegible] — γρ. [illegible]
[illegible]
Ναὶ μὴν [illegible]
[illegible] πολλάκις [illegible]
[illegible] ἄτης, 865
Δή ποτε καὶ [illegible] ῥίζαν
[illegible]
[illegible]
[illegible] ὀρεσβάγχοι.
[illegible] 870
[illegible]
[illegible]
Φύλλα τε [illegible] χλῶα,
[illegible] 875 — γρ. [illegible]
Πολλάκι δ' [illegible] Μήδων
[illegible] * [illegible] — γρ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 880
[illegible]
[illegible] δράκοντες,
[illegible]
[illegible]
[illegible] ῥίζαν 885
[illegible]
Σκορπίου, [illegible] — γρ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 890
[illegible]
[illegible] μύρτα,
[illegible]
[illegible]
[illegible] 895
Καὶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Καὶ ῥόδον, [illegible] 900
[illegible]
[illegible] * [illegible] — γρ. [illegible]
Ὃν Φοῖβος [illegible]
Παῖδα, [illegible] Ἀμυκλαίου ποταμοῖο,
[illegible] 905
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 910
[illegible] ῥίζας.
[illegible]
[illegible]
[illegible] 915
[illegible]
[illegible] ῥίζας
[illegible]
[illegible]

Τύμμασιν ὀμβρεστ' ἐμβάλλοις ἀπολύματα δαιτὸς,
Ὄφρα δύην ἐλάσῃς, καὶ πήματα θηρὸς ἀλύξῃς. 920
Ναὶ μὴν καὶ σικύην χαλκήρεα λοιγέι τύψει
Προσμάξας, ἰόν τε καὶ ἀθρόον αἷμα κενώσεις.
Ἠὲ κράδης γλαγόεντα χέας ὀπὸν, εἰς σίδηρον
Καυστειρῆς θαλφθέντα ὑπὸ σποδιῇσι χλιαίνε.
Ἄλλοτε φορβάδος αἰγὸς ἐνιπλείους δίεσ' οἴνῳ 925
Κραισπμένοιο τεμοῦσαν ἐπὶ λίνῳ σφυρὸν ἢ χέα κοίλῃ,
Ἀσκοῖσιν βαρύθοντα μέσον δ' ἄρα πῆχυν ἐρείσας,
Ἢ σφυρὸν ἀσκοδέταις δὲ πιεζ βεβῶτας* ἐλίξεις, γρ. βλε- μνον.
Εἰσόκε τοι μένος οἴνου ἀπὸ χροὸς ἄγχος ἐρύξῃ.
Δή ποτε καὶ βδέλλας κορέσαις ἐπὶ τύμμασι βόσκων. 930
Ἢ ἀπὸ κρομμυόφιν στάξειν ὀπὸν· ἄλλοτε δ' οἴνῳ
Μίγδην ἐν πραπίδεσσι χέας τρύγα φυκιόεσσαν,
Ἢ ὄξος, τέλγει δὲ πάντῃ περὶ τύψιν ἐλίξαις.
Ὄφρα δὲ καὶ τοῖσιν ἀλεξητήριον ἄντης
Τάξαιο μὲν πινυτοῖο, τό τοι μέγα χρήγυον ἔσται, 935
Ἦμος ὅτε θρόα πάντα μιᾷ ὑπὸ χειρὶ ταράξεις.
Ἐν μὲν ἀριστολόχεια, καὶ ἴριδες, ἐν δέ τε νάρδου
Ῥίζαι, χαλβανίδες τε σὺν ἀναλέαισι πυρέθρον
Ἔσκε, δαυκείου τε, πανακτῆος ἐν δὲ βρυώνης,
Σὺν δέ τε ῥίζεα χαῖνα περυχέος γλυκυσίδης, 940
Καρφεά τ' ἐλλεβόρου μελανόχροος, ἄμμιγα δ' ἀφρὸς
Νίτρου· σὺν δὲ κύμινα χέας, βλαστόν τε κονύζης·
Ἄμμιγα δ' ἀγχοτέρης σταφίδος λίπος· ἶσα δὲ δάφνης
Σπέρματα, κύπειρόν τε, καὶ ταναάθλην τε χαμηλήν·
Ἱππείου λειχῆνα καὶ ἐν κυκλάμινον ἀγείρας· 945
Ἐν καὶ μήκωνος νεαρῆς ὀπὸν, ἀμφὶ καὶ ἄγνου
Σπέρματα, βαλσάμου τε καὶ ἐν κινάμοιο βάλοιο,
Σὺν καὶ σφονδυλίειν, ἁλός τ' ἐμπλῆθεα κύμβην·
Ἄμμιγα καὶ τύριον καὶ καρκίνον· εἷς ὁ μὲν εἴη
Πτωκάς, ὁ δ' ἐν ποταμοῖσι πολυστείοισι νομάζει. 950
Καὶ τὰ μὲν ἐν στύπτῃ ἐμβαλὼν πολυχανδέος ὅλμου,
Νάξαι λαϊνέοισιν ἐπιπλήσσων ὑπέροισιν·
Αἶψα δ' ἐφ' ἀμαλέοισι χέας ἀπεστία χυλὸν,
Ἄμμιγα συμφύρσειο· καὶ τερτίζοιο δὲ κύκλους
Δραχμαίους, πλάστιγγι διακριδὸν ἄχθος ἐρύξας 955
Οἴνου δ' ἐν δοιοῖσι χαδεῖν κοτύλαισι ταράξας.

Καί κεν Ὁμηρείοιο καὶ εἰσέτι Νικάνδροιο
Μνῆστιν ἔχοις, τὸν ἔθρεψε Κλάρου νιφόεσσα πολίχνη.

NICANDRI

NICANDRI THERIACA ET ALEXIPHARMACA.

THERIACA.

REPTILIVM, quæ dente nocent, ictúq; ferarum,
Tum varias formas, tum noxia vulnera, quis hæ
Incautos perimant homines, illisq; rebelles
Pestibus antidotos, mihi multos inter amicos,
Quos consanguinea iungit vicinia stirpis,
Chare Hermesianax, facili veracéq; Musa,
Et candente libens, ac promptus pectore, dicam.
Ergo laborantes in sylua & rure coloni
Te medicum obseruent, ut si qua ibi agentibus illis
Mortiferos rabido dentes infixerit ore,
Abs te morborum medicamina certa suorum,
Quæ prius ipse meo didicisti carmine, sumant.
Fama est multiplici variata phalangia forma,
Omnéque serpentum genus, & quæ cætera turba est,
Letale omne fouent, fundunt, spirántque venenum,
Anguipedum fuso prodisse cruore Gigantum,
Dum contra superum tollentes arma Tonantem,
Illius trifido tererentur fulmine, si iam
Phocaici quondam prope sacra fluenta recessus
Non ficta Ascræus cecinit mendacia vates.
At largos punctis facientem corporis imbres,
Atque unca inuisum post tergum cuspide vermem,
Filia Titanis Cæi Latonia diua
Produxit, celeri quando festina volatu
Bœotum impeteret quo perderet Orionem,
Quod puram ille Deæ vestem sordente sit ausus
Attrectare manu: latitans hinc Scorpius illi
Occultas tacitè insidias mortémque parauit,
Et solidam fixo percussit acumine plantam.
Cuius lucida nunc, ceu venatoris, imago
Ardua præcincto micat inter sidera telo.
Quódque venenatum non magno reptile nisu
Omnibus ex stabulis, ex quolibet imò cubili,
Seu stratum sit humi, seu sit sublime, fugâris.
Tunc vbi torrentes Phœbi vitaueris ignes,
Et scissos fugiens per agros tua membra locâris
Congestis facto stipulis sub nocte grabato:
Aut densos quando colles extremáve vallis
Iugera, quæ talis reperitur plurima pestis:
Nempe per vmbrosas syluas, per opacáque lustra,
Aut æquas vbi planities & densa vepreta,
Quæ primum surgens herbarum fœtus inumbrat,
Transieris, siccam tunc dorsi exuta senectam
Bestia segne trahis molli ceruice volumen.
Cum tepido sub vere suum modò liquerit antrum,
Et caligans malè cernit lumine, sed cui
Arrosus mox fœniculi sua robora caulis,
Atque nouum reddit, qualis fuit antè, vigorem,
Noxia serpentum redolentis spicula thymbra,
Ceruinique graui cornu nidore fugabis.
Et sic cum accendens gagata quandóque lapillum,
Quem consumentis non exedit impetus ignis;
Multiplicem sæpe crepitantibus iniice flammis
Aut vnas viridis libanotidos accipe fibras;
Tantundémque acris nasturcii: his iunge duobus
Æquali capreæ iam sectum pondere cornu;
Aut exiccantem nares cerebrúmque migelam;
Interdum sulphur fœdum quandoque bitumen,
Vt sumpta æquali pendantur singula parte.
Vel tu Threicium flamma succende lapillum,
Qui licet irriguis mersus tamen ardet in vndis;
Expressáque statim restinguitur vnctus oliua,
Hunc quem flucti sonis mittunt de littore Ponti.
Qui, vnde vulgus, ibi vescentes carne magistri
Pascendi pecoris sua post armenta sequuntur:
Prætereà graueolens candentibus indita prunis
Galbana, & ignitum faciens vrtica dolorem,
Dentatisque cedrum maxillis sectile lignum,
Omnibus inuisum serpentibus efflat odorem.
Istis auxiliis caua lustra, nigrosq; recessus,
Ac omnes tali purgabis peste latebras,
Et placido prostratus humi satiabere somno.
Sin hæc difficili constent non prompta labore,
Atráque nox subitus tellurem contegat alis,
Finitisque operis dulcem tibi fortè quietem,
Vt sua defessis redeat vis artubus, optas.
Tunc iuxta virides sinuosi verticis alueos,
Amnicolam nepetam per obesas collige ripas,
His ea quando locis nascatur plurima, namque
Vdis læta labris, & amœno flumine gaudet.
Aut tibi casta salix, pulchro quæ flore renidet,
Præbeat instrata securum fronde grabatum.
Sic quoque montanum polium, cuius graue spirans
Horret odor, noménque suum quæ debet echidna
Herba, & ab Euxina quæ fertur origanus vrbe,
Quæcunque illarum decerptum obuia, prodest.
Quin etiam multo per aprica cacumina flore
Ridens abrotonus, pécorique ingrata petitum
Pabula serpillum, molli quod pascitur horto,
Atque suas circum radices figit, & hirtis
Expassum foliis pendentia brachia fulcit.
Præstat item exiguam circumlustrare conyzam,
Vitricéisque comas, & spinosas anagyros:
Sic & puniceæ sectis ex arbore ramis,
Regalisque ampliis licet hastæ frondibus vti.
Accipe item innocuo medicantem frigore strimum;
Atque inuisa pigris Scyra prima æstate bubulcis;
Quòd tum, si pascens armentum has ederit herbas,
Præcipiti furiet per inhospita deuia cursu.
Hac ratione etiam densi coma pinastelli,
Cuius amarus odor longas effertur in auras,
Quæq; venenato fuga, occurrentia morsu.
Atque hæc sola tibi sunt substernenda decentis
Quod struis in vacuo pernoctans rure, cubilis.
Porrò suspectas potes obturare cauernas,
Vt prodire foras timeant, nec sibila tollant,
Colla tibi, si cedrinas in fictile baccas
Triueris, huicq; tuos tibi cautus iunxeris artus:
Vel graue spirantis si germina pinastelli,

Siccaq; quæ incultis campestribus in tribus surgunt,
Paladio viuderis, si liar uocant ante, li more.
Hoc quoque cana modo tibi salutia proderint, & quæ
Multa fere solis radix pretiosa Cyrensis
Incolis, & grato medicinam exornas honore.
Cunctarum doctrix etiam experientia rerum
Prodidit, & testans non vanum comprobat vsus,
Vulnificus procul vt de loco quod foetidus odore
Effuget horrendis, cogitque facessere dentes.
Quod si rodentes olim & frondentia vermes,
Terra quibus virides depingunt terga colores,
Vel tenerum florem per agros tenentis hibisci
In medio tacta de Palladis arbore succo
Triueris, hinc iunctum colleueris undique corpus,
Tuta dabis dulci securus membra quieti,
Nullusq; fera metus lacrymabile vnum.
Inuectósque in parua duos mortaria ramos
Nobilis abrotoni non fessa contere dextra;
Æqualiq; oboli nasturcia pondere misce:
Sic quoque ducentis lapidem noua semina dauci.
Hincque breues faciens rotulas pallente sub umbra,
Quæ tamen admisso sit libera flamine, sicca.
Quas, postquam aruerint, rursum tere, deinde perunge.
Quandoque in triuiis generandæ dedita proli
Reptilia aspicere est, secum coëuntia: quæ si
Figlina cautè tollens vinariis olla,
Egregium antidotum contra illa venena reponet.
Sed super adde bona ceruino ex osse medullæ,
Vel pinguis, caleat quod adhuc à cæde, cerebri,
Triginta quantum possunt sustollere drachmæ,
Quattuor hemina præstantis odore rosacei;
Cuius facta semel, bis, terue expressio præstat,
Splendentisque olei, crudis quod fluxit oliuis.
Tantundem & pura dodrantem his adijce cera.
Hæc bene feruenti celer omni concoque vase,
Squamea dum liquidis mollescant membra draconis.
Dehinc fabrefacta tibi mola sit, qua cuncta terantur,
Turbentúrque simul, sed acutas exime spinas,
Quandoquidem his atrum soleat pendere venenum:
Hoc ex vnguento tua colline membra, deinde
In quodcunque voles iter, & quodcunque grabatum
Te poteris tuta semper conferre salute,
Vel cum succisæ torrentis messis in æstu
Diues ad area opus scrutante profunda tridente
Stramina congestum cillens instraris aceruum.
Sin his non vncto fortassis corpore succis
Acribus aspidibus ieiuno occurreris ore,
Illud quando malum mortales turbat & angit,
Ad nostra antidota & mandata, vt triste venenum
Et letum effugias, cauta cito mente recurre.

Vipera.

PORRO ex vipereo, quod noris, germine peior
Fœmina, quæ velut maioris accenditur ira,
Sic vehemente magis fert noxia vulnera morsu,
Et plus gliscenti se cauda & corpore voluit,
Vnde citatior hac ictos mors occupat artus.
Noxius est autem reliquo plus corpore morsus
Obseruandus, vbi vectori proxima Tauro
Turba, subexoriens monstrarint Pleiades astrum:
Siue vbi cum catulis tacitè apricantibus olim
Nil dum pastà suis furtim insidiosa cauernis
Dipsas dormierit, & quando famelica prodit,
Vel satiata redit, ne tum, tibi consulo, seua
Illis in triuiis occurreris obuia vnquam,
Cum durum fugiens morsum ignescentis echidnæ
Frendit echis; vel vbi feruente libidinis æstu
Sæuo dente suis resecat caput illa mariti.
At vbi post vegetam cœperunt pignora vitam,
Iámque propinqua adsunt maturi tempora partus,
Indignam chari mortem vlciscentia patris,
Erosa misera nascuntur matris ab aluo.
Sola etenim viuo grauidatur vipera fœtu,
Mortua cum reliquum passim genus oua reponat,
Squamiferosq; greges per inhospita tesqua propaget:
Tunc etiam caueas, horrendam quando senectam
Exutus serpens renouat, seu pube resultat;
Vel quando aripedum timidus fugit ora ferarum,
Mortiferoq; hominem petit acriter incitus ore.
Maximè enim longas ducentis corpore spiras,
Tunc indignantes cerui, capreaq; sequuntur,
Atque per omnia quæ colit illa cubilia pestis
Horribili accelerant flatu, strepitanteq; roncho.

Varia reptilium genera.

PRÆTEREA candens niue & asper vepribus
Russis reptilibus scatet, & caua vallis, & alta Othrys
Ac rigidis salebris, rupes, nemorosaq; saxa,
Quà sitibundus, & haud vno apparere colore
Visus seps habitat, seps semper concolor illis,
Qua sub fossa tenet tecta atque cubilia, terræ.

Seps.

Ex illis quota pars saxosi concaua cliui
Paciferóque Deo congestos seruat aceruos
Atque grauem infligit morsis mortalibus ictum.
Nec faciles cuiquam sine noxa adiguntur aculei,
Immo malum dirisfundunt in membra venenum.
Terrestres alij cochleas simulare videntur;
Sunt alij viridi, quos pingit squama colore,
Oblongumq; fabre vario facit ordine circlum.
Plerique in bibulis quod delitescunt arenis,
Quodam ceu lepræ spiris albore scabrescunt.

Aspis.

NVNC age terribilem stridentibus aspida squamis,
Pestile plus aliis hoc ex grege reptile, nosce,
Formidabile cui corpus, tardúmque volumen
Quandoquidem transuersa via est, prolixáque ventris
Spira, veternosiq; nutare videntur ocelli.
At simulac facili forte obseruauerit aure
Vel minimum strepitum, segnes è corpore somnos
Excutit, & teretem sinuat mox aspera tractum,
Horrendumq; caput, porrectaq; pectora tollit,
Tam procera, extensa queunt quàm brachia duci.
Tantaq; crassities est, quantum missile telum,
Quod faciens hastas docta faber expolit arte;
Pro trucium horrisona taurorum, & cæde leonum.
Squalidus interdum color albet, sæpe virentis
Cum maculis, sæpe est cineres imitante figura.
Nonnunquam ardenti veluti succenditur igne,
Idq; nigra Æthiopum sub terra, quale refusus
Nilus sæpe lutum vicinum in Nerea voluit.
Præterea gemina, callo instar, fronte caruncula
Hærent, sanguineis scintillant lumina flammis,
Turgida squalet item ceruix, graue sibilat ipsa
Bestia, dum certam vomit ira concita mortem.
Quattuor hinc intra maxillæ concaua dentes
Radices fixêre suas, quos iuncta quibusdam
Pelliculis tunica obducit, triste vnde venenum
Effundit, si fortè suo hac approximet hosti.
Nec tamen vlla vides impressi vulnera morsus,
Nec dignus fatu tumor ictum corpus adurit:
Sed qui læsus homo est, citra omnem fata laborem
Claudit, & ignauo moriens torpore fatiscit.
Solus eam potis est Ichneumon vincere pestem,
Cum graue cantus ei bellum parat, editaq; oua,
Quæ fouet in multorum hominũ insuperabile lethum,
Omnia fracta terit, mordacique dente lacessit.

Ichneumõ quale animal.

TALE autẽ Ichneumõ animal, velut acrior ictis
Quæ ciconias alta prendit sub nocte volucres,
Quæ struxêre suum supra tabulata cubile,
Et paruam abscondunt sobolem sotricibus alis.
Ast vbi Niliacos inter decernere iuncos
Cum feruente suis de moribus aspide tentat,
Altas continuò sese demittit in vndas,
Submersoq; petit limosum corpore fundum,
Et sua defœdat contacto tergora cœno,

Dum rapido villum desiccet Sirius æstu,
Atque paret rigidos facienda ad vulnera dentes.
Tunc prætendentis linguam, horribilisque colubri
Impetit aduersum caput acri mordicus ore,
Aut vigefa trahit deprensa in flumina cauda.

Vipera. HIC quoque vipeream, quæ cernis acuta, figuram
Aspicias, vt non vno se corpore producat,
Et nunc hæc longum, paruum trahat illa volumen,
Ne pare consimiles forma sit & binæ dracones
Cernere, nam gignit nostra hæc Europa minores.
Tum qui molle supra prætendat cornua guttur,
Et quodam candore nitent. alii ad scopulosos
Scironis montes, alta & Pamnonia, & ipsum
Ripheum, & dictum cornu cognomine pagum,
Et canentem habitant Asclenum: quin & alumna
Fert Asia vltra tres longis qui tractibus vlnas
Se tendant, rigidum quales Bucasteron, atque
Arduus Ægagees, & celsus Cercaphus intra
Se multos resonet, quorum satis ampla patescunt
In latum capita, & summæ circa vltima spiræ
Fœmina pone trahit ceu mancam vipera caudam,
Perpetuò duris horrentem tergora squamis,
Et per opaca pigrum rapiat dumeta volumen.
Ipse sed acre caput mas fert prolixior illa
Quandoque & quandoque minor. sed non ita lato
Ventre patet, mutila est sinuisque per omnia cauda:
Prolixi semper tractus, similes quoque squamæ.
Atqui irritato quoties excanduit ira,
Sanguineo facies oculique rubore coruscant,
Diffissaque micans celer vibrans panteque lingua
Obliquam sinuat postremo in corpore caudam.
Hinc miseras faciens iter edit turba querelas
Accepto ex morsu, geminos, neruis instar, acutos,
Triste quibus virus iacit, ipse, at fœmina plures
Ore suo dentes habet. hos perpendere latos
Ista ex carne licet. porrò ipso ex vulnere quædam
It sanies, quæ nunc pinguis, nunc esse cruenta
Cernitur, & nullum præfert quandoque colorem,
Sed quæ circundat plagam caro, turgida moles
Tollitur, interdum rubicunda, ac palma videtur
Liuida, nonnunquam quodam velut hydrope glisci,
Præterea quales ambusto in corpore bullæ
Exteriore solent summatim emergere pelle.
Inde subexoriens plagam & vicina, putredo
Occupat, & tristem ciet in præcordia mortem:
Aspera quandoquidem vehementer, & ignea noxa
Totum corpus edit, miseræ arcto ex gutture voces
Perstrepitant, cæcaque caput vertigine nutat;
Multaque debilitat membra, anxietasque fatigat,
Et grauis oppressum vexat caligo cerebrum.
Arida faux, sæpe extremos it frigus in vngues,
Atque hiberna statim cadit omnes grando per artus:
Crebris etiam bilis vomitus, fit pallidus æger,
Atque instante nimis circum sudore madescit.
Plumbeus est aliquando color, quandoque nigrescit,
Fusilis interdum similatur floribus æris.

Cerastes. NVNC potes astutum insidiatoremque cerastem
Noscere, vipereum veluti genus, huic quia dispar
Non is corpus habet, sed quattuor aut duo profert
Cornua, cum mutila videatur vipera fronte.
Squalidus albentis color est, bibulis sub arenis,
Vel qua facta rotis via longa sub scrobe dormit.
Ex iis alter echis velocibus obuia spiris,
Recto terga tibi prolixus tramite ducit,
Sed medio diffusus hic se corpore voluit
Curuum errans per iter resonantibus aspera squamis.
Qualiter æquoreo longissima gurgite nauis,
Quam violentius agit nunc huc, nunc Aphricus illuc,
Pellitur, & laterum gemebunda fragore suorum
Extra sulcandas sinuosè fluctuat vndas.

Is si fortè grauem serpens impresserit ictum,
Fit similis claui tumor, obscuræque leuantur
Pustulæ, & affecta non magnum parte dolorem
Excitant; verùm trgis magis inguina tentat,
Atque ambos poplites labor; & pallente colore
Exanimis fractusque, tabescens vix tribus æger
Conspicitur ter tresque modis superum æthera cernit,
Raroque conceptam fugit hic ex vulnere mortem.

Hemorrhous. QVI nescenda ut hic serpens Hemorrhous audit:
Rimosas colit illa petras, sibique aspera tecta
Et modicè pendens facit vt flexumque cubile.
Vnum longa pedem, totaque graci lima tractu,
Ignea quandoque est, quandoque est cæca dicta forma,
Constrictumque caput collum, & tenuis sima cauda:
Bina super gelidos oculos frons cornua profert,
Splendentum quadam radiorum albentia luce,
Syluestres vt apes populatricesque locustæ.
Insuper horribile ac asperum caput horret, & instar
Ipsius obliquè sua paruula terga cerastæ
Claudicat: ex medio videas appellere dorso
Paruum nauigium, teres imam lubrica terram.
Aliud haud alio tacite trahit illa motu.
Ac per arundineum si transeat illa grabatum,
Protinus horrendos vbi mordens insulit ictus,
Decolor accurrit heetes, quædamque nigredo,
Anxia corda dolent, gelida sitis ingruit vndæ.
Quin & sanguinei prima sub nocte fluores
Ipsi prosiliunt è naribus, auribus, ore,
Vesicaque simul, quæ sunt in corpore plagæ,
Rumpuntur, quadamque cutis fuligine marcet.
Ergo caue, imprimisque suum ne fœmina virus
Inuomat: hac quoniam diro quem presserit ore,
Ignuas queritur gingiuas, atque per ipsos
Erumpens vngues miro fluit impete sanguis,
Et male olente madent fœdis putredine dentes.
Quondam animosa Helene cygni Iouis inclyta proles,
Euersa rediens Troia (nisi vana vetustas)
Huic indignata est generi, Pharias vt ad oras
Venit, & aduersi declinans flamina venti,
Fluctiuagam statuit iuxta Nili ostia classem.
Nanque vbi nauclerus se fessum forte Canobus
Sterneret, & bibulis fusus dormiret arenis,
Læsa venenosos hemorrhois impulit ictus,
Illatamque tulit letali dente quietem.
Protinus ast para cernens id filia Ledæ,
Oppressæ medium serpentis feruida dorsum
Intregit, tritaque excussit vincula spinæ.
Quæ fragili tamen sic dempta e corpore fugit,
Et graciles hemorrhois obliquique cerastæ.
Ex hoc clauda trahunt iam soli tempore membra.

Sepedon. IAM quæ Sepedonis species sit, qualéque corpus,
Accipe: diuersa tractum ratione figurat.
Quinetiam mutilæ nulla visunt cornua fronti;
Et color hirsutis qualem est spectare tapetis,
Grande caput, breuior, dum currit, cauda videtur:
Quam tamen obliquo maiorem tramite ducit.
Quod fit ab hoc vulnus, magnos nocuosque dolores
Excitat, interimens quia fundit & ipse venenum;
Quo lata marcentes tabes depascitur artus,
Indeque siccato resolutus pelle capillus
Spargitur, & volitans candentis pappus achantæ.
Præterea fœdum turpi vitiligine corpus,
Et velut vrentis maculas à Sole videre est.

Dipsas. EXIGVÆ similis spectatur dipsas echidnæ,
Sed festina magis mors ictus occupat ægros.
Parua & liuida cui circa vltima, cauda nigrescit.
Quem ferit, accenso miseras is corde querelas
Fundit, & arentis sitibundus fauce dehiscit,
Quæsitisque, velut taurus, superincubat vndis;
Immensoque replet, sed frustra, viscera potu;

Dum crepet intensus rupto mox fumine ventus.
Peruetus est tamen, & narratur fabula, quòd, cùm
Maximus æthereæm cepisset Iuppiter arcem,
Diuiso in fratres maris, & quòd Tartara, regno,
Contulit æternam mortalibus inde iuuentam,
Vt dignum meritis impertiretur honorem:
Iam quoniam superè furtò repta ex æthere flamma,
Prædonem amentes odere Prometheä, quòd non
Ipsos perpetuum virides fecisset in æuum.
At nihil hoc illis diuinum & nobile munus
Profuit à facili iam suscepisse Tonante,
Quandoquidem pigro fessi tandem illud asello
Imposuêre, grauis qui mox sub pondere dum,
Arida dum tentat vicino guttura fonte
Colluere, aspectu subitò serpentis stupescit,
Vtque sibi tutum velit is concedere potum,
Supplicat: ille bonum fore se respondet, at ista
Conditione suo si det qua pondera dorso
Baiulet ipsi tenus: suasit sitis: annuit ille.
Hinc est quòd veterem serpentes corpore pellem
Abijciant, & quoque nouis reparentur in anno,
Infelix hominum genus, omni ex parte, sequenti
Perpetuo senio, certoq; sub infera fato:
Ipséque sic serpens, velut antè accensus asellus,
Ferueat, & peiore hominem clam vulnere lædat.

Chersydrus.

NVNC mea Chersydri facili dic carmine Musa,
Qui pare productu similantique aspida vultu
Exprimit, ac viridis celeberrimus incola stagni
Infestum ranis odium, non mollé que bellum
Infert, ac siccis vbi desinit vnda lacunis,
Egressus terra se continet, hic sua membra
Squalidus informisque fouet feruente sub æstu,
Intritisque viis afflante atrociter ore
Exedit arentes, quos fecerat orbita, sulcos.
Pessima quas fecit plagas hic signa sequuntur,
Arida tota cutis circum putret, horribiléque
Eleuat aspectum: magni ignitique dolores
Tandem hominem interimunt: mox plurima pustula surgit,
Ac alia ex alia bulla se parte refundunt,
Et miserum diris turbant affectibus ægrum.

Amphisbæna.

Post hunc exiguam tibi subdimus amphisbænam,
Duplice conspicuam (monstrum mirabile) vultu,
Cuius perpetua cæcum caligine lumen,
Quod latus vtrumque genas porrectáque menta
Plus alijs alto serpentibus aggere tendat.
Terreus est illi color, & densissima pellis,
Plurima quam variè distinctam signa figurant.
Hæc vbi iam creuit, cadentes ligna coloni
Sectam deglabrant oleastri ex arbore virgam,
Quale pedum, strictisque prehensi pellibus anguis
Insertam obuoluunt, quas certis deinde diebus
Exarere sinunt cantantes ante cicadas.
Vtilis hic baculus frigentibus artubus esse
Fertur, vbi exanimis digitos torpedo fatigat.
Tunc quia constrictos, & eorum vincula, neruos
Calfacit, immisso fouet extenditque calore.

Scytala.

BIFRONTI similē reperis Scytalā Amphisbænæ;
Pinguior est tamē, & cauda, quæ nullis ferè exit,
Crassior, vt quantum solita est comprendere lignum
Curua manus strictum quoties tenet ipsa ligonem.
Tam prolixa, vagans pluuio quàm reptile cælo,
Quod fœcunda genus sua gignit viscera tellus.
Ne post, nam iuuenis veniens tempore veris,
Magna Deûm quando profert serpentia mater,
Liquerit obscuram consueta cubilia petram,
Et nudos tepidis sub Sole extruerit artus,
Pandentes se fœniculi teneram exedit herbam;
Sed per opaca morans imis decliuia montis
Se tenet, & multò grauiter latet obruta somno,
Eque alit a sua conquirit sibi pabula terra:

Nec licet id magno cupias studio atque labore,
Arescente sitim potis est depellere fauce.

Basiliscus.

NVNC modicum, at dominum serpentum perspice regem.
Eminet argutum caput, est flauo ipse colore,
Et tribus extenso porrectus corpore palmis.
Illius auditos expectant nulla susurros,
Quantumuis magnas sinuent animalia spiras,
Quando vel in pastum, vel opacæ densa syluæ,
Irriguósve locos media sub luce diei
Excandescenti succensa furore feruntur,
Sed tum pe conuersa fuga dant terga retrorsum.
Quod ferit hic, multo corpus succenditur igne;
A membris resoluta suis caro defluit, & fit
Lurida, & obscuro nigrescit opaca colore.
Nulla etiam volucres, quæ fœda cadauera pascunt,
Sic occisum hominem tangunt, vt vultur, & omnes
Huic similes aliæ, pluuiæ, quoque nuncius auræ
Coruus, nec quæcunque fera per densa lustra
Degunt, è tali capiunt sibi pabula carne.
Tam teter vacuas odor hinc exhalat in auras,
Atque propinquantes penetrant non segniter artus:
Sin cogente fame veniens approximet ales,
Tristia fata refert, certámque ex aere mortem.

Dryinas.

DICENDVM facili Dryinā nūc accipe mētē.
Hydrum etiam quidā, quidam dixêre Chelydrū.
Ille cauas habitat quercus, alibi quoque fagos.
Posthabuitque algis, dulcique palude, lacuque
Quadrupedes ranas, gracilésque molurides haurit.
Hunc si infesta myops odiosa animalibus ales
Impetat, excisa celeri impete robora quercus
Insilit, hic imo constructo in cespite nido.
Candidus est tergi color, est æqualis & hydro
In capite aspectus, grauis itque à corpore fœtor,
Qualem dant madida, coria præsegmina, sordes,
Quas teretes radunt ab equino tergore ferro.
Quòd si comprensum Dryinas taluméve pedémve
Læserit, à toto se spargens corpore ferius
Tristis odor, sanguíneque nigri, qua plaga, tumores;
Mœstáque tristitia, & lacrymabilis opprimit angor
Comprensam morsi quadam caligine mentem,
Et periens nimio flaccescit forma dolore:
Vsque adeò pascens absumit membra venenum.
Quin etiam obfuscans obducit lumina nubes,
Et miserè affectum perdit letaliter ægrum.
Sunt etiam, eiusdem qui morsi dentibus anguis
Instar balantum soleant clamare caprarum,
Sine omnium, & grauibus tortis cruciatibus angi.
Pallidus vrinæ liquor it, torpénsque veternus
Ingruit, & crebris quassi singultibus ægri
Nunc similem fellis vomitum, nunc sanguinolentum
Eiciunt, ipsúmque malum facit arida labra,
Postremóque grauem fundit per membra tremorem.

Draco.

NVNC viridē & nigrum post dicta venena draconem
Aspice, quem patula fago Phœbeia proles
In gelido Pelii nutriuit culmine iuxta
Læta Pelethronia quondam decliuia vallis.
Formosa apparet species, pulchro illius ore
Triplice conspicui se produnt ordine dentes,
Magna sub egregia scintillant lumina fronte,
Tinctáque felle tegunt imum palearia mentum.
Nec tamen ille graues, vt cætera turba, dolores
Si velit, infixo cum fortè momorderit ore,
Suscitat: exiguus non noxia vulnera punctus
(Qui ceu rodentis noctu quæque obuia muris)
Infligit, modicum tenuis dat plaga cruorem.
Hunc petit inuisum magni Iouis armiger hostem,
Cúmque genus paras acre suis ex æthere bellum;
Pascentem in syluis quamprimum viderit illum,
Quòd totos ferus is nidos cum matribus ouis,
Et simul ipsa terens & vastans pignora perdat.

Non timet hic serpens, uno quodam impete diuis
Prosiliens, ipsámque aquilam, leporémque tenellum
Extrahit ex rapidis vi, fraudéque fortior vnguis.
Cauta malum declinat auis, si ibi aspera pugna,
Vt queat extortam victor sibi tollere prædam.
Sed frustra elapsam & volitantem hinc inde volucrē
Insequitur, longos sinuum contractus in orbes,
Obliquóque leuans sursum sua lumina visu.
SIN nimbosa Samus petitur vel Lemnia tellus,
(Vtraque Threicios prope conspicit insula fines)
Qua procul alta patet Diuæ Rhescynthidos ædes,
Clarus vbi est Hebrus, notæq; niualia Zonæ
Culmina, & Oeagriæ quercus Zerinthiáque antra,

Cenchris. *Prolixam inuenies inamabile Cenchrida monstrum,*
Quem varijs pictum squamis dixêre leonem.
Non stata crassities, eadem nec spira videtur.
Quam facit hæc plagam, nulla medicabilis arte
Tabes insequitur, quæ diro membra veneno
Exedit, ac turgens cruciatum suscitat hydrops,
Donec is effracta prope sumen parte residat.
Atque cùm rapidis feruescens Solibus æstus
Ardet, in horrida se syluarum deuia confert,
Imbellésque rapax venatur prædo bidentes,
Perce sive Saunga, frondosive Mosychlis,
Sub viridis quando frigentibus abietis vmbris
Securi recubant, grege circum errante, magistri.
Hic caue, quantumuis fortis videaris & audax,
Hoc aduersus eas vel tentes prælia monstrum,
In te pestiferas ne flammas spiret hiatu,
Atque tuum implicita corpus liget vndique cauda,
Et bibat exsuctum per vtrinque soluta cruorem.
Claustra procul fugito non recto tramite, verùm
Obliquum per iter, ita quò vestigia frangas:
Lædit enim curuo per spinas tergora flexu,
Cùm celeres aluûs recto feras impete cursus.
Talis Threicio seruat se bestia tractu.

Stellio. *HIC etiam insidians inuisos Stellio morsus*
Incutit. Hanc illi fertur tribuisse figuram
Mœsta Ceres, pueri mutato corpore, iuxta
Callichorum puteum, Celeus quando Terapnis
Nobilis hospitio Diuam Metanira recepit.

Plura alia reptilia. *PLVRES reptilium, quæ non ita noxia, formæ*
Per densas habitant syluas, per opacáque lustra,
Quos Elopes Lybiásque coronatósq; myagros
Dicunt; sunt iaculis insignes, suntq; moluri.
Sunt cæciq; alij, sed nescia lædere turba.
Ad quorum inflictas propulsatoria plagas
Radices, herbas, folia; & quo tempore vellis
Atque legis prælet, referam quibus ipse medelis
Visus præcipiti possis succurrere morbo.
Vt virides carpas, opus est tibi, sedulus herbas,
Dum noua stillat adhuc quasi primo plaga cruore.
Præstantissimum id est fieri, quo pabula tractu
Per frondosa vagi quærunt vmbracula cniopes.

Varia antidota contra venenatos morsus. *ERGO salutarem primùm tibi conuenit herbam*
Vellere, idem cum Centauro cognomen habentem,
Quam gelido Chiron in Pelij vertice quondam
Prendit: amaracino folio similis coma surgit,
Aureus est flori vultus, non altáque radix.
Vult syluestre solum, quo plurima nascitur herbas
Hanc tu vel viridem vel siccam contere, deinde
Nobilis hemina permisce atque accipe vini.
Cuilibet hæc homini mensura sat esse videtur.
Sunt qui & hanc alio Penaceum nomine dicunt.
Optima post partum valet hic & aristolochia,
Vmbrosa quæ gaudet humo, similésque sequaci
Periclymenóque hederæq; comas, florésque rubentes
Exhibet, vnde grauem fundens exhalat odorem.
Nascentem in medio cernes pyri imagine fructum:
Atque rotunda patet, quodam sed acumine radix

Femella, prolixa mari, similíque colore
Hortcio est buxo; quam contra tristis echidnæ
Lethiferos morsus præsens exquire leuamen.
Vnius hinc drachmæ pondus nigro inde Lyæo,
Et bibe, non istos modicum conducit ad ictus.
A tribus hinc dictam folijs si sumpseris herbam,
Non leue præsidium contra illa venena paráris,
Siue alto hanc in monte, vel ima valle prehendas.
Sunt & qui minyanthes eam, sunt qui tripetelon
Appellant: qualis loto est, apparet imago,
Et similem rutæ, donec viget, edit odorem.
At flores vbi magna suos, adnatáque membra
Cœperit, ingratum solet eructare bitumen.
Collectum illius sume & bene contere semen,
Appositi quantum breue vas comprendit aceti,
Atque bonum aduersus serpentes ebibe potum.
Nunc age, mixta tibi tales pellentia morbos
Antidota expediam, facilique docebo Minerua.
Trinacriam Thapsi radicem velle salubrem,
Atque albo castum misce de vitice semen,
Nerium item, & latè spargentem germina rutam,
Thymbræásque comas, sed eas quæ propter odorum
Serpillum veniunt: & dicta à regibus hasta
Vel caulem, vel radicem, vel semina sume,
Helxinénque, alio Clybatim quam nomine dicunt,
Vdis gaudentem semper natalibus, & quæ
Per diuersas suos protrudit brachia flores.
Has omnes prius in corylam si triueris, herbas
Ebibe, commixto tamen his vino vel aceto.
Si neutrum adfuerit, puram cape fluminis vndam.
Inde bonam obserua radicem nobilis herbæ,
Cui dedit æternum Alcibiúsque & vipera nomen,
Spinosis semper folijs, simulantéque flore
Purpureas violas: facilis fibrosáque radix
Altius omnipara scrutatur viscera matris.
Extremum Alcibij mordens percusserat inguen
Vipera, quando cauo dormiret forte sub antro
Egesta area, ab hac medica in peste reuixit.
Atque hoc contigit id pacto, pungente dolore
Iam vigil ille statim visam prope protinus herbam
Mandit & exsuxit radicem, semina verò
Et siliquas caulemq; dolens obleuit in vlcus.
Præterea casa potes vti fronde virentis
Marrubi hoc contra vino splendente venenum,
Quæ solet enixa lac herba augere iuuencæ,
Et facere, vt, pulsa prius, offeras vbera proli.
Quámque melitænam pastores, & melisphyllon
Appellant, dulci quòd apes delectet odore,
Quæ magno densæ circum hanc stridore susurrant.
Quin etiam hanc ad opem tenuis mēbranula prodest,
Quam cerebro gallina suo gerit, interdúmque
Psegma, polycnemónque & origanon accipe, sine
Aprinum derade iecur, quod concaua mensa,
Acréque fel, & porta cibi est. hanc contere pellem,
Tusáque commixto simul hæc cuncta offer aceto:
At melius fores hæc facienda ad pocula vinum.
Accipe item æterna viridantem fronde cupressum,
Vel panaces, vel fibrino sectum inguine testem,
Seu fluuialis equi, super arram quem Sais edit,
Atque malum plenos messorem immittit in agros
Niliacus vortex; fluctu siquidem ille relicto,
Cùm iam nata seges, surgentem demetit herbam.
Et tantum illius spatium præscribit & ambit,
Retrogrado quantum potis est depascere tractu.
Illa cauo tere vase simul pare pondere drachmas
Et super infusa quod sat sit conijce lympha.
Nec pulchri abrotoni, aut sacra oblitescere lauri,
Quas gerit hæc baccas: his mollis amaracus addi
Debet, in irriguo quæ gaudet amœnior horto,
Et teneri leporis, similísque coagula fœtus;

Qualis capreolus pressúsq; graue hinnulus vber.
Pinguéque ceruinum, quo cingit viscera, rete.
Ex his accipiens bis drachma pondera rebus
Quattuor in cyathos antiqui deijce vini.
Nec veteris medicina cedri te iunipérique
Clam sit, quásque gerit pilulas vmbratilis arbor,
Aptáque ad attegias platanus, quibus addita dicti
Semina bipleuri, mixta sideq; cupressi:
Omnia quandoquidem certa sunt illa medela,
Inflictósque abigunt serpentum dente dolores.
Nunc aliud leti effugium, contráque malignos
Antidotum morsus facili cape sensus aure.
Inquisitum igitur tere pulsbatean, & inde
Heminam ptisanæ super adde, duósque vetusti
Mox cyathos vini, presíique liquoris oliuæ
Aequalem partem: quæ sic commixta medela
Tale tibi euellet securo e pectore virus.
Bis cape quinque picis drachmas mediámq; medullã
Iunge huic frondentis ferulæ, vel equestris opimam.
Fœniculi radicem & semina, cúmque cedrinis
Baccis alpestres apij nascentis ad vndas,
Et quod cornipedum nomen sibi cepit equorum.
Prægnantẽ vmbellam, & drachmarum pondo duarũ
Acribus e myrrhæ lacrymis, summíque cymini
Decerptum certo dispendens pondere fructum.
Cuius tres cyathos vino medicamines hauri,
Vipereúmque caput, quæq; hinc sunt damna repelles.
Vnius egregiam drachma accipe pondere nardum,
Et misce cliripedum fluuij sine tergore cancrum,
Lacte recens mulso, redolentémque irida tunde,
Quam Naron, vel amœna fugacis ripa Drilonis
Nutriunt, quà Sidonius cum coniuge Cadmus
Harmonia, egressus sua tecta, nouam aduena sedem
Quæsiit, vbi, duos versi sunt ambo dracones.
Quin & florentem & diffusi flores erycem
Accipe, pascentis gratas examinis escas,
Ac sterilem æternæ fruticem tamaricis, honorum
Vincentum vatem, per quem Coryphæus Apollo
Conscia venturi fieri præsagia iussit,
Atque gubernandi populi pia iura sacrauit,
His etiam viridis plantam coniunge conyzæ,
Et virgas sambuce tuas, & florida grati
Brachia sampsuchi, cytisum & vegetas thymalidas,
Omnia sumpta suo, quod sat sit, pondere tunde,
Atque boni heminam, vel plus infunde Lyæi.
Prende coaxantes etiam prope flumina ranas,
Nempe minutarum patres, quorum optima herba est:
Siue ipsos coctos, seu pinguia iuscula sumas.
Vipereum simili iectum ratione iuuabis,
Si schedio mixtum vino potaueris: imò
Vtile & eiusdem caput est serpentis, vbi sit
Summus à læsis viroso dente puellis.
Nec nitidos heliochrysi tu desere flores,
Et clausis folijs nascendam corcoron herbam,
Omnigenísque malis dictam prodesse conilam,
Quam vocat Heracleã quoq; vulgus origanon, adde:
Et quædam est, asini folium quæ dicitur, herba:
Hanc ipsamq; simul tere origanon, atque rotundum
Ex thymbra fructum (florentem intellige spicam)
Certa mali hæc etenim sunt propugnacula morbi.
Præterea simili quam parua papauera vultu
Assimilare vides, rhamnum cape rore madentem,
Circa quam niueos est semper cernere flores:
Quámque alio quidam philetærim nomine dicunt,
Qui Gygæa colunt monimenta altúmque Tymolum,
Densaque Parthenij iuga, celsi vbi pascua Clesi
Errantes carpunt per amœna vireta caballi,
Ipséque collecto caput effert amne Causter.
NVNC medicas age radices, quæ triste venenũ
Expellunt, mordens quod fudit bestia, dicam:
Atque duo hic echia vide, quorum alterum inhorret
Spinosæ anchusæ folio, paruúsque prehendit
Nutricem radice suam: sublimior exit
Alterius caulis, quem circa est purpureus flos:
Vipereæ germen speciẽ, dirumq; cacumen
Monstrat, ab hoc vtroq; resectam contere partem:
In facto ex ligno vel saxo vase iuuabis.
Horridi item eryngi, simul & medicantis acanthi,
Ipsiúsque vnius quæ montibus hæret, erini
(Æmula riparum quam Romulus ocima dicit)
Trinas æquali radices pondere sume.
Sic graue montanæ cnecnemi nemus, & Nemeæi
Semen api, æternum folijs quod seruat honorem,
Et grati annesi duplex his adijce pondus;
Atque hæc mixta suo ritè & bene confice vase,
Vt vel viperei contra mala vulnera dentis,
Aut vncam caudam, vel dira phalangia, certum
Condas antidotum, cuius, si fortè ministres,
Tres obolos suaui commiscens porrige vino.
Perpendenda etiam varij medicina leonis,
Montanæ & radios mutantis floribus herbæ.
Illius esse duas species cognosce: prioris
Assimilis Scolymo quadam caligine forma
Atque rotunda effusa tubo est: densa aurea radix
Aprica effugiens loca, opacis nascitur vmbris.
Asperius folium, sed nullum habet altera caulem;
Imò humili medium floris caput horret echino,
Alba intus radix referentis mella sapore.
Vitandus niger est, tacitum souet ille venenum:
Mixti autem lympha drachmam potaueris albi,
Alteram ab Alcibio dictam cape promdus herbam,
Prendentis quantum poteris constringere dextra,
Commixtóque mero factum celer ebibe potum.
Repperit hanc olim quidam venator, vt aiunt
Quando Phalacræi scopulis Crymnæa per arua,
Et per amœna Grasi clamosus, Equique vireta,
Exhortante canum latratus voce cieret.
Hic viridi in sylua celeris vestigia capræ
Sectans, in madidum prope lumina vertagus hirquum
Vipereis tristem suscepit dentibus ictum.
Ergo procul querulo & morsum testante latratu
Hærentem à sese serpentem excussit, & inde
Huius morsa statim folia herbæ gluttit, & sic
Horribilem interitum tali medicamine fugit.
Et viridem lubricum pinguis deglube ricini,
Quem simul asperuli misce folijs apiastri:
Vel sua debentem soli cognomina ramum;
Hæc ad eum quoniam semper conuertitur herba,
Assimilantis oleam folij aspicienda figura:
Sicque cam radix cotyledonis vtilis atris
Vlceribus, si cui fidis imam pernio calcem,
Atque virens pyrethrum, messa & Scolopẽdria prodest.
Quin Phlegyãu etiam Panaces cape, clara quod olim
Phœbi progenies ad cærula flumina carpsit,
Præulustri ex Iphicle satum curans Iolaum,
Herculei quando comes adiutórque laboris
Lernæam domuit victoribus ignibus hydram.
Et teneram felem, venatricémve parentem.
Illius accipiens ambustos extere crines,
Et quæ fœda latent dissecto viscera ventre,
Exime, & aspersam sale dehinc & sulphure carnem
Exicca in patula seclusis Solibus vmbra.
Atque vbi te tristis fortuna coegerit, inde
Sume quotam & reseca minima in corpuscula partem,
Quale solet silphi frustum vel lactens orbis
Incidi, hæc præsens, si qua est, præstánsq; medela,
Cuncta simul vincet mala tali inflicta veneno.
Nunc Neptunia quo valeat testudo vigore,
Accipe, certa quidem hæc semper tutela probatur.
Contra se longis voluentes tractibus angues,

Quantocunque

Quantocius, etiam si quis multo vulnere lædant.
Hanc vbi transuersam piscator in auida Ponti
Traxerit, infixo resupinam interice cultro,
Atque nouo spinis fulcum excipe vasa cruorem,
Tum quæ sub solidum imo linea sunt fundo
Humida dispeciens siccari deinde capesse
Sanguinis æquata quantum sedet vncia lance
Hæc tu agrestis cui dimidium adde cymini,
Cuius quartam æquent leporina coagula partem.
Ex toto hanc vnam pastillo demito drachmam,
Ieiuno dato, si quem læsit bestia, vino.
Atque hæc aduersus serpentes esto medela.

Phalagia. DIRA venena dehinc nocuis perpende Phalangis,
Quæque maios ictus eius signa sequuntur.
Splendidus hic primus Rox est nigrante colore,
Et multis pedibus septa ore & dentibus aluus.
Quem ferit hic, nullam perfert in corpore plagam;
At tum tacite rubescunt lumina parte,
Horrida frigiditas penetratos occupat artus,
Mutatúsque color, resolutáque membra deorsum
Demittit flacco languescunt inguina peni,
Exglidique labant luxato poplite lumbi.

[illegible] ISTIS Asterion signis agnosce secundum:
In scamno apparent quædam quasi pingua dorso,
Atque nitens varium depingit virgula corpus.
Percussum hoc hominem subitus cum flatibus horror
Aggreditur, grauidum languet torpore cerebrum.
Lassaque præcipuè genuum compago fatiscit.

Cyaneum. CÆRVLEVM genus est aliud sublime pilosum,
Hirsutaque, sua lanugine corporis horret.
Desciscit hoc infert labefactis artubus ictum;
Debile cor multo tremit & languore grauatur,
Et circumfusa caligant tempora nocte.
Lubricus & tenuis, quam texit aranea, tela
Assimilis vo... subit: hinc lacrymabile fatum.

Agrostes. HINC alia Agrostes species distinguitur, vt qui
Cernitur esse lupo similis, qui mollia texit
Retia, & his muscas, culices venatur, apésque,
Oestraque, & extensos quodcunque volatile casses
Impetu imbelle item fert hic innoxius ictum.

Dysdera. MOX aliud grauius genus est: Dysderi vocare,
Sphecen atque solent, rutilo quod fulget honore:
Crabronique sua simulatur imagine versa;
Quæ saltus spectatur equis non languida proles;
Nam quia equi vesp as edunt examina, tauri,
Si quod id infixit, temere non neglige vulnus.
Turgidus ex illo tumor est, deprensaque morbo
Genua labant, tremulus subit infima viscera langnor,
Sublatæque, cadunt quasi toto in corpore vires.
Ictum vt sæpe hominem domet interimatque malignum
Extremè que nocens animal, lethæa venena
Quòd vomat: & paruo talem dat vulnere somnum,
Vt ferat æternam cessante labore quietem.

Myrmecion. NVNC age nosce genus formicæ nomine dictum,
Tale quòd insectum similis demonstret imago.
Splendida colla rubent, reliquum quasi putrida corpus
Nigrities pingit, stellantibus vndique guttis
Distinctum est dorsum, cineres imitante colore:
Conspicuum caput exigua ceruice leuatur.
Ex illo similes aliorum expende dolores.

Aliud phalangij genus. Sæpe subincidens si quando legumina messor,
Atque alia in medio viridi crescentia parte
Fuerit, similes scarabæis pascere vermes,
Parua, puta, & flammas imitata phalangia, prendit.
Circa huius generis cruciantem tubera morsum,
Multáque consurgit turgenti pustula pelle,
Atque vagi cor agunt æstus, incondita lingua

Quædam Aegyptia volatilia & reptilia venenata. Perstrepit, & vario torquentur lumina gyro.
NVNC animo perpende tuo, quas barbara Memphis
Bestiolas nutrit, volitantis imagine vermis,
Quem circum accensas petulantem nocte lucernas
Sera cœna abigunt, angusta cutis & alæ
Squalent, non viridi velut ipsa conila colore,
Sed quendam velut cinerem, dum prenderis, edunt.

Cranocolapta. HVNC etiam referens in Perside bestia fronde
Pascitur, horribili quæ semper cernua vultu,
Nutat, at nexo, quis summo è vertice prodit,
Quod summo infligit facile & tolerabile vulnus,
Cura omnem est etenim mortem, interitum, atque laborem.

Scorpio. I. INDE dolorifica cantandus Scorpio cauda,
Et tetrice illius species, quis primus eorum
Albicat, haud mala, nec mortalia vulnera figit.
II. Sed rutilus quem fortè genus splendere videbis,
Hic calidas flammas, flagrantémque incutit æstum,
Quo detenti homines horrore & frigore quodam,
Concutiuntur, vti qui febre sitique laborant.
III. Luridus apparens, trepidantes vulnere ictus
Fert percusso hominum, bipatente qui oris hiatu,
Vt solet attonitus vel vanus morio, ridet.
IIII. Est viridans alius, qui quem percusserit, illi
Mox tremulum horrorem ciet, & penetrabile frigus,
Atque acri corpus se aspergi grandine sentit;
Supremus rapida quamuis Sol lampade flagret.
Tam grauis & tanta est istâ hoc afflictio noxa,
Cuius nexa nouem iunctiuris horrida spina
Extremo nocuum iaculatur acumine virus.
V. Liuidus est alius, grandi qui cernitur aluo,
Nam rosea vescens manet insaturabilis herba.
Quæ ferus infuso depascit membra veneno,
Et licet exiguo tamen inguina subleuat ictu.
Tam malus & vehemens infixus aculeus illi est.
VI. Deprendes aliud genus assimulante figura
Obliquipedum cancrum, qui albentes incolit algas,
Extremosque maris carpendo pabula fluctus.
VII. Incuruis quidam similes etiam esse paguris
Cernuntur, maiore alios qui corpore vincunt.
Chelis, forcipibusque, æquè solidis atque paguri,
Qui saxosa tenent timidi cauas, quin etiam illi
Hisce suum ducunt sed non genitoribus ortum.
Nam cauernas quando, sua nempe cubilia, rupes
Destituere, nec algosum prope littus oberrant,
Insidiosus eos timidis piscator ab vndis
Extrahit: hac vbi se senserunt fraude teneri,
Confestim subfossa petunt a muribus antra,
Noxia vbi illorum soboles nutritur, ibique
Euectis e corporibus damnata propago
Ita perrumpit formámque foramina sumit.
VIII. Inde melichlori species venit vltima, cuius
Summum ventriculum multa fuscedine nigret.
Fundit inextinctum, quos percutit ille, venenum,
Exercetque viris longè infensissimus hostis,
At paruos natu pueros celeri nece perdit:
Alitibus similis, quæ rodunt farra, locustis,
Quæ super extremas solita se tollere spicas,
Extremam illarum plane populantur aristam,
Pedasios per agros vagæ inhorrentésque corymbos.
Atqui horum aduersus noua iacula insectorum
Præsens antidotum facere, & quo denique pacto

Bembix. Apis. Solo montana punctu bembicis apisve
Non expectatum soleat subrepere letum,
Cum nimis audaci sua circa aluearia gressu
Versantem vel agro fessum percusserit agrum,
Vt studiosè etiam sua in ipso spicula linquat:
Nam pungens ea fert mortem vitamque volucris.
Compertumque mihi est saeuus quid pariet Iulus;

Pemphredon. Scolopendra. Perniciemque ferens, quid vespa, & paruula possit
Pemphredon; quid item dissecta caput scolopendra,
Quæ sua sic, quando prorepit, brachia profert,

Vt properans nauis pellentes æquore remos.
Mus araneus. Cæca mygaleen (quæ bestia araneus est mus
Romano populo) noui quoque triste venenum,
Quamq; illis dat perniciem mortalibus, & qui
Non vigis subiecta rotis plaustri ipsa teratur
Sic etiam paruus humili compage lacertus
Seps. Non ita dissimilem declinans effuge sepem.
Præterea insulsus Salamandra morsus habetur,
Quæ rapidum & clarè ardentem secura per ignem
Fertur, & absque ullo meat indefessa dolore:
Nec quicquam, flagrans gradienti illi officit æstus
Vel rupta cute, vel quacunque in corpore parte.
Salamandra. Præterea quæcunque suis mare fluctibus ambit
Nouimus, inter quæ causa mirabile factum
Muræna. Muræna est, quòd sæpe cito vinaria lapsu
Deserat, atrocíq; petens audacula morsu
Vellat in æquoreas piscantem è naue procellas.
Fama est, si modò vera, quòd hæc sua pascua linquat,
Atque eat in siccum, cogente libidine, littus,
Et cum vipereo coiens serpente grauetur.
Pastinaca marina. NOVI etiam æquoream compescere Pastinacā
Depopulatorem vastatoremq; draconem.
Pestiferis illa quidem lethalia vulnera figit:
Piscantes si quando viros sua acumina caudæ
Percutit, aut læsæ cum ramis arboris hæret.
Quæ tum mox obscurior hinc ignobiliorq;
Languet, ab hoc siquidem, rapidis ceu solibus, illa
Arentes pereunt huic radicésq; comæq;
Sed percusso homini fœdæ putredine carnes
Absumuntur: eo quondam periisse veneno
Afflictum quidam dicunt & rentur Vlyssem.
Omnium ego illorum contra mala vulnera, quosq;
Illa ferunt secum morbos tristésque dolores,
Certa tibi, quibus obsistas, medicamina dicam.
SVME itaque humentis, quam lac cognominat, herba
Assimilem anchusæ frondem, aut à quinque vocatum
Radicem foliis, vel acuta germina sentis.
Arctium item, his quartus, cui nomen acedula, rumex
Adsit, & effusa se spargens fronde hycapsus,
Cicamaque ordilinque & odoro flore chamele,
Cúmque humili picea simul alta tergora fagi.
Carpe breuem quoque caucalidem natalibus aruis,
Quæq; adeò huic similis producit semina daucus,
Atque nouum & varium terebinthi ex arbore fructū.
Quin etiam æquoream rubicantem fluctibus algam:
Et graciles puri contunde comas adianti,
Id cuius siccis foliis vel nube cadente,
Non minimus, qui deprendi queat, insidet humor.
Nobile Smyrneum iuuat hic quoque, & vtraq; leucas,
Alta sed eryngi radix addatur, in aquè
Cum grauida commixta simul libanotide sumas.
Hunc inconueniens non est, nec desit ad vsum.
Somniferum ex omni quod inhorret parte papauer,
Tam quòd maiorem quàm paruum sustinet orbem.
Agrestis tenerum ficus etiam accipe ramum:
Aut ex hac ipsa collectos arbore grossos,
Qui prius ac alii iam maturescere fructus
Incipiant, curuo appareant florere tumore;
Sic asper, itrobilus, sic collecti è mare flores
Verbasco, sic ægilopísque Chelidoniaq;
Trita iuuant folia, æquali si parte bibuntur,
Mixta quoque ex alba cum dauco tubera vite,
Turpes quæ maculas muliebri è corpore tollunt:
Quæ resupinatis expandit brachia ramis.
Aut virides frondes abigentis noxia rhamni
Accipe, sola quidem hæc ieiuno mansa palato,
Talia desenso propellit toxica corde.
Scabra etiam helxines decerptos collige ramos,
Corcorum item, aut Latio ceruinam nomine linguam,
Et cum Lemnigena multum & bene contere milto,
Quæ certa est contra quoduis medicina venenum.
Hoc dat agrestis item cucumis radice iuuamen,
Quin etiam surgens foliis paliurus acutis
Fructu facie suo trodi, pem extulit, aluo,
Sicq; ferens spinas coma, cirratique orobanchi.
Punici item sumas hyacinthina germina mali
Conniuentia adhuc, clausasque fouentia gemmas,
Donec quondam albo nunc vndique flore rubescunt.
Et iuuat hyssopus, quæq; est multo angulo ononis,
Telephiiq; coma, & crescens in palmite botrus:
Allii item nucleus cum mentam coriandri
Infuso fructu, aut terere folia ipsa coryzæ.
Sæpe recens etiam piper, & nasturcia iunde
Persica, & æquali permixta porrige parte.
Florigerum quoque pulegium, & struthium, atq; sinapi
Hæc vietum exanimémque queunt te peste leuare.
Notum & inlutibus porrum cape, & acre nocénsque
Interdum vrticæ semen (qua læta iuuentus
Assolet affixo ve ti colludere ramo)
Ac album scillæ caput, atque arentia bulbi
Semina, & alterutrum, cui dat draco nomina, caulem.
Vulsósque asparagos simul ex Thamniside rhamno,
Quæque virens syluis producit germina pinus:
Accipe fortis item, quam scorpio nominat, herbæ
Radicem eiusdem simulantem spicula vermis.
Amnicolásque fidas, quas fert Psamathea tellus,
Copæúmque solum viridantibus educat vndis,
Quæ citra Schœnas Cnopique fluenta feruntur.
Adice amygdaleos facie referentia fructus
Pistacia, horrisoni quæ nutrit terra Choaspis
Caucalidésque, vnà cum stringenti atque calenti
Myrtiadum succo baccarum. Iunge salubres
Orminum stipulas, vmbelligerúmque marathrum,
Et syluestre cicer, viridémque simul baryodnem.
Talis item morbi sisymbria dulce leuamen
Præstiterint, & regia quæ Campanáque serta
Dicitur, & suauem circumiaculatur odorem.
Et patula flores labrusca, rustica turba
Quos legit, atque suum soluta intra augescere fructum
Vtraque centauchrias, rubicánsque in flore thryallis,
Et grata teneris violæque rosæque puellis.
Quin etiam multi vocitatam seminis herbam.
Demete, psilotrúmque & purpureum hyacinthum,
Quem tristi gemitu deplorans luxit Apollo,
Formosum puerum viridi dum flore iuuentæ
Propter Amyclæas imprudens perdidit vndas,
Ictus vbi iuuenis recidens in tempore discus
Frangeret extrema collisum in parte cerebrum.
Et tribus insignem foliis non secius herbam.
Atque Cyrenaicum commiscens accipe succum,
Trésque vtriusque obolos æquè pendente bilance.
Vel referens cornu serpillum, sæpéque crethmum,
Et Cyparissum herbam, simul anisum, lybicásque
Radices tundens, medicum fac & ebibe potum.
Cuncta ea commiscens aliâs, quandoque seorsim,
Singula cum vino, vel aceto, aut simplice lympha:
Imo recente iuuant etiam si lacte bibantur.
Sin proficiscentem peregrè per deuia lustra
Te grauis illorum cuiusdam prenderit ictus,
Mox quascunque vides herbas, quodcunque vè semen
Manda, & in acceptam, si expresseris, expue plagā,
Vt miseram fugias ex illo vulnere mortem.
Aerea tum læsæ suffixa cucurbita parti
Extrahat imbibitum saniosa ex carne venenum,
Atque cruentato simul exterat vlcera tabo.
Vel tu manantes è ficu insperge liquores.
Imò tumens vino capra tibi proderit vtris.
Si qua malum impressit feriens tibi bestia dentem;
Fortiter autem illas intra varis concaua partes

Contine,

Contine; & apprendens circumliuat undique vinum,
Donec ab his vimmeis conspicies traxisse dolorem.
Et sitibunda iuuat, si comprendatur hirudo,
Quae multum tandem saturo trahat ore cruorem.
Vel potes expressum capae instillare liquorem.
Interdum veteris faecem vini vel aceti,
Caprinúmque fimum tumide trita illine plagae.
Omnia nunc vero tibi contra vulnera ponam
Insigne antidotum, tutam cui crede salutem;
Has omnes si quando simul contriueris herbas.
Ergo potens praesto sit aristolochia, & odora
Iridis, & nardi libra, feruénsque pyrethrum,
Quaeq; alias prodest, vel solo galbana tactu,
Et simulans nidum daucus. iuxta álbaque vitis
Qua parte haeret humo; sic dicta à Paeone radix.
His nigrum elleborum, cum nitri coniuge spuma,
Sume aequè libra trutina, pallénsque cyminum,
Adiiciens, humilis frondentia sume conyzae
Germina, & agrestis commixto aequaliter vua
Corticè, collectas laurina ex arbore baccas,
Atque petitum apibus cytisum, tritamque chamelen:
Et, caballino lichenem crine receptum,
Et gratum suibus, sed vitae piscibus, orbem,
Quemq; recentia iam fudere papauera succum;
Et calamum, semen, cinnamúmque & balsamon vnà,
Spondylium item, plenum quibus adde marinis
Cymbrium lances, mixto aequa parte coaglo
Auriti leporis, trahióque è flumine cancro.
Illa cauo mortario agas, ut cuncta terásque
Factis ex saxo pistillis, tusa aparina
Expresso hinc siccata iterum quae turbida succo,
Uniúsque debent pastillos pendere drachmae
Finge, trahens medio iustas examine lances:
Quos demum arentes [illegible] duabus
Infusoque mero rursum teres & vtere, quando
Sors tulerit, memor interea, qui talia scripsit;
Nicandri, surgente Clarus quem nutriit
vrbe.

Ti

Τὴν μὲν ἀπ' αἰθαλόεντος ἀερτάζων ἰσάζει χαμαιπετ...,
Ἢ σφέλας ἢ ὅλμοιο κύκλος, ἢ ῥα παλιμπέτεα.
Ἠὲ σύ γ' ἠρύγγοιο καὶ ἀνθήεντος ἀκάνθου 645
Ῥίζαν λειβηνοῖο, φέροις δ' ἴσα κλωνὸς ἀχέρδου
Ἀμφοῖν, καὶ χλοάοντας ἐν ἀμπελίνοισι κείροις.
Λάζεο δ' ἀκρέμονας κύμινον ... ἐρεμνέ,
Καὶ σπερμάδες ... ἀγχούσης σελίνου,
Σὺν δὲ καὶ ἀννήσοιο τὸ δίπλοον ἄχθος ἀείρας 650
Ῥίζαις ἀλθήεσσαν ὑπὸ πλάστιγγα πισεύσας.
Καὶ τὰ μὲν ὀργάζοις, ... ἐνὶ τεύχει μίξας
Ἄλλοτε μὲν τ' ἐγχέαν οἰνοπότ..., ἄλλοτε πῶμα
Σκορπίον, τά τε δὴ γυῖα τ' ἐπεὶ ... σαλαγγος,
Τειρόμενον ... 655
Φράζεο δ' αἰγλήεντα χαμαιλέοντ' ἠδὲ ὀρεινόν.
Δοιοὶ δ' ἀμφὶς ἔασιν· ὁ μὲν ζοφοειδὴς ἰδέσθαι,
Ἤϊκται σκολύμῳ, τρηχὺν δ' ἀπεχεύατο χαίτην,
Ῥίζα δέ οἱ ξανθή τε καὶ αὐαλέη· ὁ δ' ὑπὸ κνημοῖς
Σκιεροῖς ἐν πετάλοισι φύεται ἐν πεδίοισι. 660
Τὸν δ' ἕτερον δήεις αἰεὶ πεταλοῖσιν ἀγαυρόν.
Μέσση δ' ἐν κεφαλῇ φύεται πεδόεσσα μονόρριζ',
Ῥίζα δ' ὑπορφναίη, μελάζουσα δὲ ταχὺ ...
Τῆς δὲ κνηστὸν μὲν ἀπαινέο· τῆς δ' ὑπὸ φάρους
Δραχμαίην ποτὲ μοῖο πιεῖν ὕδατι συρύξας. 665
Ἄλλην δ' Ἀλκιβίοιο φερώνυμον αἴρεο ποίην,
Δράγμα χερὸς πλήσας· σπάσαι δ' ἐν νέκταρι πίνειν.
Τὴν μὲν ἐπὶ σκοπιῇσιν Φαλακραίοισιν ἐπακτὴρ
Κνώσιος ἀμπεδίον καὶ ἀνὰ Γράνον, ἠδ' ἵνα ...
Λειμῶνες, σκυλάκεσσιν Ἀμυκλαίοισι κελεύων, 670
Κνυζηθμὸν κνώσσουσαν ἐπὶ ἄκρα θυμολέοντος·
Ὅς τε μεταλλεύων αἰγὸς ῥέθος ἐν στίβῳ ὕλης,
Καὶ θεῖν ἐν ῥαιστῆρι ... ἀντιδίξατ' ἐχίδνης·
Καὶ τὴν μὲν κλάγξας ἀφειδὴς βάλε, ῥεῖα δὲ ποίης
Φύλλα κατέβρυξε, καὶ ἠλεύατο φοινὸν ὄλεθρον. 675
Λάζεο δ' ἔγχλοα φλοιὸν ἐλαιήεντα κρότωνος
Συμμίσγων πετάλοισι μελισσοβότοιο θύμοιο·
Ἠὲ καὶ ἀγριάδος τῆς ἐπώνυμον ἔρνος,
Ἥ τ' Ὑπερηΐδας συλλεγόμενοι κλάδοισι
Τεκμαίρει, γλαυκοῖσιν ὁμοῖον πετάλοισιν ἐλαίης. 680
Αὐτὰρ δὴ ῥίζας κοιλώδεος ... ἀνὰ χλοερὸν
Ῥηγνυμένον ... δίαυσον ποσσὶ χαμαίτλαι.
Ἀν ποτε δ' ὁ βλωθροῖο πυείπεδος ἔγχλοα φύλλα
Ἢ σκολοπενδρείοιο φέρει ἀπὸ κρυλεῖ ἀμύσσεις.
Ἀρχὴ καὶ πανάκειαν Φλεγυαίου, ἥρατο πρῶτος 685
Παιὰν Μήλειος ποταμοῖο παρὰ χεῖλος ἀμέρσας,
Ἀμφιτρυωνιάδαο θοὸν Ἰφικλέος ἥρως,
Εὖτε σὺν Ἡρακλῇ κακὸν ἐπεμάχετο ὕδρην.
Εἰ δὲ σύ γε σκύλακας χαλέας ὁ μήτηρ λαιδρήν
Ἀγγέλοις ... ἀπολύσας δὲ λάχην 690
Κυρομένου ... πυρὸς σχήσεις αὐγμοῖς.
Τῆς δ' ὀξυεγκέα τε καὶ τε βάθνη καὶ ἀφόρδια γαστρός,
Φύσσειν δήεις θυείσας, καὶ ὀλίγον δὲ κατά τέμνε,
Μή τι ἐνεσπλάλον ... ὀλίγον ἀέξας.
Ἀλλ' ὁπότε χρειώ σε κατεπείγει μεγόντα, 695
Σὺν χ' ὀρθὰ κεῖσθαι σκηπτὸν δάκος, οἷά τ' ἀσαμίν
Σίλφιον, ἢ σφονδύλου γε σπεύδοντι χάλακτος,
Οἴνῳ ἐπικνήθων· τὸ δέ τοι προβέβηκεν ἄλλων
Ἐσσεῖται· πᾶσιν γὰρ ὁμοῖον ἀπὸ κῆρας ἀμύξεις.

Πάθεο δ' εὐδμίας χέλυος κρατέουσαν ἀρωγήν 700
Δηλήματος ἐλαφρὰ ἕλμιν δολιχὰς ... αἰσχρούς
Ἑρπετὰ σίνονται· τὸ δέ τι μέγ' ἀλεξίκακον ἴον.
Ἤτοι ὅτε ... ὑπὸ πόντου χελώνην
Αἰγιαλὸν ... ἐπὶ ξείνην ...,
Τὴν δ' ἀνακυπτόντες, κεφαλῆς ἀπὸ ... ἀράξαι 705
Μουνάδι χαλκείω· τὸ δ' ... αἷμα χέαιτο
Ἐν κεράμῳ ... τὸ δὲ ... πελιδνόν
Οὔρων ἀποδεῦσαι ... ἀνδρὶ μάκιστα.
Ἠὲ ... τερμίνθου ... δρυπεῖς ...,
Δραχμαίους ... μίσγων ... κυμίνου 710
Δοιάς ἀρχοτέροιο, καὶ ἐκ ταμίσοιο λαγωοῦ
Τετράμοιρον δραχμῆς, δύο καὶ ... θέλοις
... ἀποτμήξας, πιεῖν δραχμαίην ἐν οἴνῳ.
Καὶ τὰ μὲν ... ὀρεσινὰ ... δυώ.

Ἔργα δέ τοι σίνταο πιφράζοιο φαλαγγος, 715
Σήματά τ' ἐν βρυγμοῖσιν. ἐπεί ῥ' ὁ μὲν αἰθαλόεις ῥὼξ
Κέκληται, ... ἰσαστέρες ποσσὶν ἔρπων·
Γαστέρι δ' ἐν μεσάτῃ ὀλοοῖς ἐγχλοάει ὀδοῦσι.
Τοῦ δὲ καὶ ἐκ χειμῶνος, ... χρώς
Μίμνει ὁμῶς, τὰ δ' ἔνερθε ... ὑποφοινίσσονται. 720
Φρίκη δ' ἐν ῥεθέεσσι σκήπτεται· αὐτίκα δὲ χρὼς
Μέζεά τ' ἀνδρὸς ὕπερθε τιταίνεται· ἠδέ τι καυλὸς
Φυσᾶται μυδόεις ... ἶσος· ... δ' αὔτως
Μάλκη ... ἐγχρίμπτουσα, ... γούνων.

Ἀστέριον δέ τοι ἄλλο πιφάσκεο· τῷ δ' ἐπὶ νώτῳ 725
Λιγνύι ποικίλλοντες διαυγέες ἐν χροῒ ῥαβδοί.
Βρύξαντος δ' ἀΐδηλος ἐπέδραμεν ἀνέρι φρίκη,
Ἐν δὲ κάρῃ κεφαλῆς, γούνων δέ γ' ὑπέκλασε δεσμά.

Κυάνεον δέ τοι ἄλλο πιφάσκεο· ἀμφὶς ἀΐσσει
Λαχνῆεν δεινὸν δέ ... καὶ ἐπὶ χροῒ τύμμα, 730
Ὄππα γυιώσει· κραδίη δέ οἱ ἐν βάρος ἴσχει·
Νὺξ δὲ περὶ κροτάφοις· ἔμετον δ' ἐξήρυγε δυσμῆς
Αὐγὴν ἀραχνείην τε, νέμει δέ οἱ ἐγγὺς ὄλεθρον.

Ἀγρώστης γε μὲν ἄλλος, ὃ δὴ λύκου εἴσατο μορφῇ
Μυιάων ὀλετῆρες ὀπιπεύει δὲ μελίσσας, 735
Ψύλλας, μύωπάς τε, καὶ ὅσσ' ἐπὶ δεσμὸν ἵκωνται·
Ἄκμητον δ' ἐπὶ τύμμα φέρει μετὰ μήνιον ἀνδρί.

Ἄλλο γε μὴν δίζηαι, τὸ δὴ σφηκεῖον ἔποισι,
Πυρσὸν ὅμις, σφηκὶ πανείκελον ἀμφιβορεῖ,
Ὃς δὴ θαρσαλέην γενεὴν ἐκμάσσεται ἵππου. 740
Ἵπποι γὰρ σφηκῶν γενέσεις, ταῦροι δὲ μελισσῶν,
Σκήνεσι πυθομένοισι λυκοσπάδες ἐξεγένοντο.
Τῷ δὲ καὶ ὑπότυπτος ἐπὶ κρατερὸν θέρει εἶδος,
Νοῦσοι τ' ἐξέπεσαν μετὰ γούνασιν ἄλλοτε παλμός,
Ἄλλοτε δ' ἀδρανίη, μινύθοντα δὲ τόνδε δαμάζει 745
Ἐσχάτιον κακοεργὸν ἄγων πανύστατον ὕπνον.

Εἰ δ' ἄγε μυρμήκειον, ὃ δὴ μύρμηξιν ἔϊκται,
Δειρῇ μὲν πυρσόν, ἄζῃ γένυν εἴσατο μορφήν,
Παντόθεν ἀστερόεντι περιστιγὲς ἀμφὶ νώτῳ·
Αἰθαλέη δ' ἐπὶ τοῖσθεν ἀείρεται αὐχένα κέρσων. 650
Ἄλγεα δ' ... ἶσα κνώπεσσι πελάζει.

Χειρόδροποι δ' ἵνα φῶτες ἄτερ δρεπάνοιο λέγονται
Ὄσπρια χεδροπά τ' ἄλλα μεσηγύ τε ἐντὸς ἀρούρης,
Ἔνθα δ' ἐπισσεύονται ... χεῖρα
Εἴκελα ... ἐδηδ... 755
Τοῦ μὲν ἐμοὶ ἐμμοχθοι ἀεὶ περὶ δῆγμα χέονται·
Φλύκταιναι· κραδίη δὲ παραπλάζουσα μέμηνε,
Γλῶσσα δ' ἄτακτα λέλακε, περιστρέπτω δὲ καὶ ὄσσε.

Φράζεο δ' Αἰγυπτίοιο τά τε τρέφει κλεὸς αἶα
Κνώδαλα, φαλαίνῃ ἐναλίγκια, τὴν περὶ λύχνους 760
Ἀκρονυχεὶ δειπνηστὸν ἀπλᾶσι ποιφάσσουσιν.
Στιπτὰ δέ οἱ πτερὰ καὶ μάλ' ἔγχλοα· τοῖα κονίλης
Ἢ καὶ ἀπὸ σφονδύλοιο φαίνεται, ἐστὶς ἐπαιρει.
Τῷ ἴκελος προσιὼν ὑποτρέφεται πετάλοισι.
Τῷ καὶ σμερδαλέον νάει κάρη αἰὲν ὑπόδραξ 765
Ἐσκληκός, νηδὺς δὲ βαρύνεται· αὐτὰρ ὁ κέντρῳ
Αὐχένι τ' ἀκρότατον, κεφαλῇ τ' ἀεὶ μάξατο φωτός·
Ῥεῖα δέ κεν θανάτοιο καὶ αὐτίκα μοῖραν ἐφείη.

Εἰ δ' ἄγε καὶ κέντρῳ κεκορυθμένον ἀρχεναυτα
Σκορπίον αὐδήσαιμι, καὶ ἀσκέα τοῖο γενέθλην. 770
Τῶν ἤτοι λευκὸς μέν, ἀκήριος, οὐδ' ἐπιλωβής·
Πυρσὸς δ' ἐν γυίοισι, θοὸν προσεμάξατο καῦσον
Ἀνδράσιν αἰθαλόεντα· πυρακτεῖ δὲ λάβρον
Οἷα πυριβλητοί· κρατερὸν δ' ἐπὶ δίψος ἔμεινε.
Αὐτὰρ ὁ γε ζοφόεις ἄναυδον καρκίνος ἀγκὼν τύψας 775
Ἀνδρὶ παραπλῆγας γεγάασιν ἄσπετον γελῶσι.
Ἄλλος δ' ἐγχλοάων τι, καὶ ὁππότε γυῖον ἀράξῃ,
Φρίκας ἐπιπροΐησι· κέρας δ' ἐπὶ ποσσὶ χαλάζα
Εἴδεται ἐμπλάζουσα, καὶ εἰ μάλα σκίρφος ἄζει.
Τρίτος οἱ κάρη τοι κακῶς, τοιοῦ δ' ἐπὶ κέντρῳ 780

Marginal notes: γρ. χλοάοντας; γρ. ἰσάζε...; γρ. πεῖθε; γρ. λοπὸς; γρ. ἔρνει; γρ. ... ; γρ. πλα... ἀμφ...; γρ. φθαίροντες θηλυ...

Σκινδαλμοῖς ἐναλίγκιοι ἐπιπίσσουσι κυάνεοι.
Ἄλλος δ' ἐμπέλιος, γυῖον δέ τε [illegible] τοῦδε
Εὐρεῖαι, δὴ γάρ τε πονεῖ [illegible], αἰὲν ἄπαυστος,
Γαστέρα, βουβῶνί τε τὸν ἀλγεα [illegible] ἰάπτει.
Τοῖσι καὶ βούβρωστις ἐπισκήπτουσα φυῇσι. 785
Τὸν δ' ἕτερον δίνεις ἐναλίγκιον αἰγιαλοῖσι
Καρκίνῳ, ὃς μνία λεπτὰ [illegible] τ' ὀλιβίζεται [illegible].
Ἄλλοι δ' αὖ κάρβοισιν ἰσώσιες αἶψα ταχυνέες
Γυῖα βαρύνονται· θέρεος δ' ἐκλήγουσι χηλαί,
Οἷά τε πυρσαίνοιεν ἐν ὀρφναίοισι ταχυνέες. 790
Τῶν δὲ καὶ φυὴν ἐξήμυξεν, ὅτε λίποιεν
Πέτρας καὶ βρύα λεπτὰ* πολυστροφάλοιο θαλάσσης, γρ. πολυφλοίσβοιο
Τοὺς ἁλὸς ἐξερύουσι δελεαστέες ἰχθυβολῆες.
Αὐτίκα δ' ἀγχιθέοντες, ἐν χέρσοισιν ἰδοῦσι
Μυοδόκοις, ἵνα τέκνα* κακόσθορα τῶνδε θανόντων 795 γρ. κακο- φθόρα
Σκορπίοι ἐξεγένοντο καθ' ἕρκεα λωβητῆρες.
Τὸν δὲ μελίχλωρον· τοῦ γὰρ περιμελαίνεται ἄκρος
Σφόνδυλος, ἄσβεστον δὲ νέμει πολυκαγκέα ἄτην.
Ἔχθιστος δ' ἄγχι πυρσὰ φέρει φλογὶ εἴκελα γυῖα
Ἀνδράσι νηπιάχοις δὲ παρασχεδὸν ἤγαγεν αἶσαν. 800
Οἷς δ' ἐπὶ καὶ νώτοισιν ἐπὶ πτερὰ πυκνὰ χέονται
Μάστακι σιτοφάγῳ ἐναλίγκια, τοὶ δ' ὑπὲρ ἄκρων
Ἱπτάμενοι ἀθέρων, λεπτοῖς ἐπὶ σῖτον ἐμβόσκονται,
Πόδεσσι καὶ κνηστοῖσι κατὰ πτύχας ἐμβατέοντες.
Οἶδα γε μὴν φράσσασθαι [illegible] βολάων 805
Οἷά περ ἐν βαιβύκοις ἐρεσθέν, ἢ μελίσσης
Ἠὲ καὶ ἐκ κέντρου θανάτου πέλει, εὖτε χαλέψῃ
Ἄνδρα περὶ σμήνεσσι πονεύμενον ἠὲ καὶ ἀγρῷ.
Κέντρον γὰρ πληγῇ περικάλλιπεν ἐμματέουσα
Κέντρον δὲ ζωήν τε φέρει θάνατόν τε μελίσσης. 810
Οἶδα γε μὴν καὶ ἴουλον ἀμύνεσθαι, ἠδ' ἐρινεὸς σφήξ,
Πεμφρηδόν' ὀλίγην τε καὶ ἀμφικαρῆ σκολόπενδραν,
Ἥτε καὶ ἀμφοτέρωθεν ἐπαΐζεται ἀνδράσι κῆρα,
Νηὶ ἅθ' ὡς ἀμφέρχονται ὑπὸ πτερὰ θηεῖ κινοῦσα.
Τυφλήν τε σμερδνήν τε βροτοῖς ἐπὶ λοιγὸν ἄγουσαν 815
Μυγαλέην, ἣ τροχιῇσιν ἐνιθνήσκει ἁμάξης.
Σῆπα γε μὴν πεδάνοισι δομῶν σαμέρεσσιν ἀλύξεις·
Καὶ σαλαμανδρείοιο δέλεος δάκος αἰὲν ἀπεχθές,
Ἥτε καὶ ἀσβέστοιο διὲκ πυρὸς οἶμον ἔχουσα,
Ἔρπει ἀκηδής καὶ ἀναίδιμος· οὐδέ τι οἱ φλόξ 820
Σίνεται ἀσβέστη ῥικνὸν δέμας, ἄκρα τε γυίων.
Ναὶ μὴν* ἀλλ' ὅσα πόντος ἁλὸς ῥοθίοισιν ἐλίσσει. γρ. οὐδ'
Μυραίνης δ' ἔκπαγλον, ἐπεὶ μογεροὺς ἁλιῆας
Πολλάκις ἐμβρύξασα [illegible],
Εἰς ἅλα ἐκθρώσκοντας, ἐχετλαίου ἐξαναδῦσα. 825
Εἰ δ' ἔτυμον, κείνην γε σὺν ἰοβόλοις ἐχέτῃσι
Θορνῦσθαι, προλιποῦσαν ἁλὸς νομὸν ἠπείροισι.
Τρυγόνα μὴν ὀλοφώιον, ἀλιρραίστην τε δράκοντα
Οἶδ' ἀπαλέξασθαι· φορέει γε μὲν ἄλγεα τευχῶν,
Ἦμος ἐν ὁλκαίοισι λινοῖς μεμογηκότα κέντρῳ 830
Ἐργοπόνον τύψῃ, ἢ ἐν πρέμνοισι παγεῖσα
Δενδρέου, τό γε πολλὸν ἀγαυότερον τελέθησι·
Τοῦ μὲν ὑπὸ πληγῇσιν ἅτ' ἠελίοιο δαμέντος,
Ῥίζαι, σὺν δέ τε φύλλα ἀποφθίνει· ἀνδρὶ δὲ σάρκες
Πυθόμεναι μινύθουσι. λόγος γε μὲν ὥς ποτ' Ὀδυσσεὺς 835
Ἔφθιτο, λευγαλέοιο τυπεὶς ἅλιος ὑπὸ κέντρου.
Οἷσιν ἐγὼ τὰ ἕκαστα διείσομαι ἄλκια νούσων.
Δὴ γὰρ ὅτ' ἀγχούσης θριδακηΐδα λάζεο χαίτην,
Ἄλλοτε πεντάπετηλον, ἔτ' ἄνθεα φαιὰ θάψοιο,
Ἄρκτιον, ἐξαλίδας τε, καὶ ὀρμινόεντα λάπαθον, 840
Κνημιά τ', ἠδ' ἐλαιόν τε πευκεδάνης, ἐν δὲ χαμηλὴν
Ῥεῖα πίτυν, στρυχνόν τε βαθὺν περὶ ὅλον ἀράξας·
Σὺν δ' ἄρα καυκαλίδας τε, καὶ ἐκ σεσέλιος ἀμήσας
Σπέρματα, καὶ τριμίθοιο νέον πολυειδέα καρπόν,
Ἠέ τι καὶ θρίωπον ἐν ἑκατοβάλλου φῦλον· 845
Ἀχράς τ' ἀδίαντον, ὃ [illegible] ῥαγέντος
Ἀσπάλαθόν τ' Ἕρσαι τε πετάλοισιν ἐρίζει.
Εἰ δ' ἄγε καὶ σμυρνεῖον ἀειδέος, ἢ σύ γε ποίης
Ἀλκαίας ὀρύγγου τε τόμοις ἀθηραΐδα ῥίζαν,
Ἄμμιγα καὶ χρυσόγονον λεβανώπιδι, μηδ' ἀπανήνῃ, 850
Μηδέ τι πουλυβάτεια, ἀειβρίθουσά τε μήκων,
Θυλακὶς ἢ δ' ἐπιπλὶς, ἐπεὶ χαιρέφυλλον ἄπυρον.
Σὺν δέ τε κραδίης κυίσουσαν ἀποτμήξαιο κοτύλην,
Ἢ ἐν τοῖς [illegible] ἐρινάδες, εἴτε σφονδύλας
Γογγύλα [illegible]. 855
Λάζεο καὶ [illegible] ἄγριον αἴθων,
Ἄμμιγα δ' ὀρίγανόν τε χελιδονίου τε πέταλα,
Δαύκειον, ῥίζας τε βρυωνίδος, ἢ καὶ ἴσαλιν
Θηλυτέρας ἐχθρὴν χροιὴν ἀπομόρξατο λώβην.
Ἐν δὲ περιστερεῶντα καὶ ἐμπρήξαιο πέταλα, 860
Ἢ καὶ [illegible] ἀπαμέργεο ῥάμνον· γρ. φέριστα
Μούνη γὰρ* τήνεια βεβρίθει ἀπὸ κῆρας ἐρύκει.
Ναὶ μὴν καὶ ταμίσοιο νεοδρέπτοις [illegible],
Κόκκυγες, ὃ [illegible] πολλάκι μῖλτον
Ἀηδονίδος, ὃ πάσῃσι πέλει θηλυτέροισιν ἄτης, 865
Δή ποτε καὶ σταίνης τεύχοις ἐχεπευκέα ῥίζαν
Ἀχρεῖον, λευκὸν δὲ καὶ εὐβρύθουσαν αὐτῆς
Ἥμισυ [illegible]·
Σὺν καὶ [illegible], ἀλλὰς τ' ὀρειβάγχου.
Σίδας δ' ὑγρήεντας ἐπιμαίνονται [illegible] 870
Αὐχμηροῖς, ἵνα λευκὰ [illegible] ὕεται αἴθη.
Ἄλλοτε δ' [illegible] τε καὶ πολύγονος [illegible],
Φύλλα τε τηλεφίοιο, νέον τ' [illegible] κλῶνα,
Ἀγλῖθας, ἢ καρπὸν ἐρέβινθον καείοιο,
Ἢ καὶ πεντάφυλλα* [illegible] φύλλα κόνυζας. 875 γρ. πολύχνα
Πολλάκι δ' ἢ πτῶκας καὶ χίμαρον νέον, ἢ ἀπὸ Μήδων
Κάρδαμον [illegible] αὖ* [illegible] γ' ἔχει, γρ. παλαιο- θέα,
Στρύχνον τ' [illegible] σαλόντα.
Ἀχεῖ καὶ σπατάνης χλοερὴν [illegible] δ' αὐτῆς
Σπέρμα [illegible] κουρέεις. 880
Σὺν δέ [illegible] σκύλλης κάρα, αὐχένα βολβόν
Σπείρεα καὶ [illegible] δρακόντων,
Ῥάμνου τ' ἀκρεμόνεσσι θαμνῖτιδος, ἠδ' [illegible]
Ἀγρότεροι [illegible].
Ἐκ δὲ σύ γ' ἐκ τοῖς ἀβληχρὸς ἐν χλοερὰ ῥίζαν 885
Θηρὸς ἀναζομένην τμήξεις [illegible] κέντρῳ
Σκορπίου, ἢ [illegible]*
Καὶ τὴν [illegible] λιμναίων ὑπὸ [illegible] παρ' ὕδωρ,
Ἢ [illegible] Σχοινοῦς τε ῥέος Κνώπου τε βάλλει,
Ὅσσα θ' ὑπ' Ἰνδοῖς χθονὶ πολυφάρμακος [illegible] Χοάσπεω 890
Πισταί [illegible] πλέονται,
Καυκαλίδας, σὺν δ' ἄρα [illegible] φαρμάκια μύρτα,
Κύφτα θ' [illegible] καὶ ἐκ [illegible] βρύοντος,
Ἰασμόν τε καὶ ἄγρια [illegible] ἐριβήσσεο·
Σὺν χαλκερίοις θάμνοισι βάλοις ξηρανθέντα πάλιν. 895
Καὶ μὴν καὶ σίσυμβρα [illegible],
Σὺν δὲ μελισσοτρόφον [illegible], ἠδ' ὅσα χαμαὶ
Οἰνάνθης βρύα λευκὰ κατὰ [illegible] ποιμένες,
Ὅσσα τε λυχνὶς ἔρεξεν, ἰσάνθεις τε θυναλλίς,
Καὶ ῥόδον, ἠδ' ἴα λειριόεν ἀεὶ [illegible] αὔξει. 900
Ἢ καὶ [illegible] λάσιον [illegible] ἰάμνων
Φίλανθον, καρπόν τε * πολυθρήνου Ὑακίνθου, γρ. ὀποθρήνου
Ὃν Φοῖβος θρήνησεν, ἐπεί ῥ' ἀκούσιος ἔκτα
Παῖδα, βαλὼν προτέρω [illegible] Ἀμυκλαίου ποταμοῖο,
Πρωθήβην Ὑάκινθον, ἐπεὶ σόλος ἔμπεσε κόρσῃ 905
Πέτρου ἀφαλλόμενος, νέατον δ' ἔρραξε κάλυμμα.
Τὸ δὲ τι καὶ [illegible], [illegible] δάκρυα βάλλοις,
Τοσσάκις [illegible] ἐδέλοιτο.
Ἠὲ σύ γ' [illegible] πολλάκι [illegible]
Ἢ [illegible] ἀμοργόν, σὺν δὲ καὶ αὐτοῖς 910
Ἀγνῶν Λιβυκῆς τε [illegible] ῥίζας.
Ὧν σύ τότ' ἀμμιγδην, τοτὲ δ' ἄνδιχα [illegible]
Ἐν κυλίκεσσι κέρασον ἢ σὺν ὄξει, πολλάκι δ' οἴνῳ
Ἢ ὕδατι. χραισμεῖ δὲ καὶ ἐνθρυφθέντα γάλακτι.
Ἢν δ' [illegible] καὶ [illegible] ἀνδράσιν 915
Νύγματα [illegible] ῥίζας
Ἢ [illegible] σπέρμα [illegible] χάλαζαν
Μαστάξειν φιμώσεις [illegible] ἀμαλδύμενος δ' ὑπὸ χυλῷ,

Τύμμασιν ἐμβάλλοις ἀπολύματα δαιτός,
Ὄφρα δύην ἐλάσῃς καὶ πότμον θηρὸς ἀλύξῃς. 920
Ναὶ μὴν καὶ σικύην χαλκήρεα λοιγέι τύψει
Προσμάξαι, ἰόν τε καὶ ἀθρόον αἷμα κενώσεις.
Ἠὲ κράδης γλαγόεντα χέας ὀπὸν, ἢ σιδήρῳ
Καυστειρῇ θαλφθεῖσαν ὑπὸ στομίοισι καμίνου.
Ἄλλοτε ῥοιβάδος αἰγὸς ἐνὶ σπείροις δέρος οἴνης 925
Κρασαμένοισι τεμνοῦσιν ἐπὶ σφυρὸν ὃ χέρα κάψη,
Ἀσαλδέα βαρύθοντα μέσον διὰ πήχυν ἐρύσας,
Ἢ σμύρνῃ ἀσκοδίταις δὲ πιεῖξ ξυβῶνας ἐλέξεις,
Εἰσόκεν τοι μῆλος οἴνῳ ὑπὸ χροὸς ἄγρος ἐρύξῃ.
Αὖ ποτε καὶ βδέλλας κορέσαις ἐπὶ τύμμασι βόσκων. 930
Ἢ ἀπὸ κρομμυόφιν σάξεις ὀπὸν· ἄλλοτε δ' οἴνῃ
Μίγδην ἐν σιραίοισι χέας πίσα φυρήσασθαι,
Ἢ ὄξεις, τρύγα δὲ πάντῃ περὶ τύψιν ἑλίξαις.
Ὄφρα δὲ καὶ πάσῃσιν ἀλεξητήριον ἄτης
Τεύξαιο μῖγμα ποιητοῖο, τό τοι μέγα χρήσιμον ἔσται, 935
Ἠμος ὅτε θρία πάντα μιᾷ ὑπὸ χειρὶ ταράξεις.
Ἐν μὲν ἀριστολόχεια, καὶ ἴριδες, ἐν δέ τε νάρδου
Ῥίζαι, χαλβανίδες τε σὺν ἀναλέαισι πυρέθροις
Ἔσσω, δαυκεῖόν τε, πανακεῖός τε ἐν δὲ βρυώνης,
Σὺν δέ τε ῥίζεα χαῖνα νεοπρυχὴς γλυκυσίδης, 940
Καρδαμά τ' ἐλλεβόρου μελανόχροος, ἄμμιγα δ' ἀφρὸς
Νίτρου· σὺν δὲ κύμινα χέας, βλαστόν τε κονύζης·
Ἄμμιγα δ' ἀγχούσας ταρίδος λίπος· ἶσα δὲ δάφνης
Σπέρματα, κύπερόν τε, κατακτείνου τε χαμηλῆς·
Ἱππείου λειχῆνα καὶ ἐν κυκλάμινον ἀγείρας· 945
Ἐν καὶ μήκωνος νεαρὸν ὀπὸν, ἀμφὶ καὶ ἄγνου
Σπέρματα, βάλσαμόν τε καὶ ἐν κινάμωμο βάλεσθαι,
Σὺν καὶ σφονδύλειον, ἁλός τ' ἐμπλεῖον κύαθον·
Ἄμμιγα καὶ τάμισον καὶ καρκίνον· ἤτοι ὁ μὲν ἐν
Πηγαῖς, ὁ δ' ἐν ποταμοῖσι πολυστείοισι νομάζει. 950
Καί τα μὲν ἐν στύπῃ ἐμβαλὼν πολυχανδέος ὅλμου,
Νάξαι λαϊνέοισιν ἐπιπλήσσων ὑπέροισιν·
Αἶψα δ' ἐφ' αὐαλέοισι χέας ἀπηστεία χυλόν,
Ἄμμιγα συμφύρσειο καὶ τερτίζοιο δὲ κύκλους
Δραχμαίους, πλάστιγγι διακρίδον ἄχθος ἐρύξας· 955
Οἴνης δ' ἐν δοιοῖσι χαδεῖν κοτύλῃσι ταράξαις.
Καί κεν Ὁμηρείοιο καὶ εἰσέτι Νικάνδροιο
Μνῆστιν ἔχοις, τὸν ἔθρεψε Κλάρου νιφόεσσα πολίχνη.

NICANDRI

NICANDRI THERIACA ET ALEXIPHARMACA.

THERIACA.

REPTILIVM, quæ dente nocent, illiúq; ferarum,
Tum varias formas, tum noxia vulnera, quîs hæ
Incautos perimant homines, illisq; rebelles
Pestibus antidotos, mihi multos inter amicos,
Quos consanguinea iungit vicinia stirpis,
Chare Hermesianax, facilis veracéq; Musa,
Et canente lubens, ac promptus pectore dicam.
Ergo laborantes in sylua & rure coloni
Te medicum obseruent, ut si qua ibi agentibus illis
Mortiferos rabido dentes infixerit ore,
Abs te morborum medicamina certa fuerint,
Quæ prius ipse meo didicisti carmine, sumant.
Fama est multiplici variata phalangia forma,
Omnéque serpentum genus, & quæ cætera turba est,
Letale omne fouent, fundunt, spirántque venenum,
Anguipedum fuso prodisse cruore Gigantum,
Dum contra superum tollentes arma Tonantem,
Illius trifido tererentur fulmine, si iam
Phocaici quondam prope sacra fluenta recessus
Non ficta Ascræus cecinit mendacia vates.
At largos punctis facientem corporis imbres,
Atque unca inuisum post tergum cuspide vermem,
Filia Titanis Cæi Latonia diua
Produxit, celeri quando festina volatu
Bœotum impotem quo perderet Orionem,
Quod puram ille Deæ vestem sordente sit ausus
Attrectare manu: latitans hinc Scorpius illi
Occultas tacitè insidias mortémque parauit,
Et solidam fixo percussit acumine plantam.
Cuius lucida nunc, ceu venatoris, imago
Ardua præcincto micat inter sidera telo.
Quódque venenatum non magno reptile nisu
Omnibus ex stabulis, ex quolibet unò cubili,
Seu stratum sit humi, seu sit sublime, fugâris.
Tunc ubi torrentes Phœbi vitaueris ignes,
Et scissos fugiens per agros tua membra locâris
Congestis facto stipulis sub nocte grabato:
Aut densos quando colles extremáve vallis
Iugera, quæ talis reperitur plurima pestis:
Nempe per umbrosas syluas, per opacáque lustra,
Aut equas ubi planities & densa vepreta,
Quæ primùm surgens herbarum fœtus inumbrat,
Transieris, siccam tunc dorsi exuta senectam
Bestia segne trahit molli ceruice volumen.
Cùm tepido sub vere suum modò liquerit antrum,
Et caligans malè cernit lumine, sed cui
Arrosus mox fœniculi sua robora caulis,
Atque nouum reddit, qualis fuit ante, vigorem,
Noxia serpentum redolenti spicula thymbra,
Ceruinique grauis cornu nidore fugabis.
Et sic cum accendens gagata quandóque lapillum,
Quem consumentis non exedit impetus ignis;
Multifidam filicem crepitantibus inyce flammis;
Aut imas viridis libanotidos accipe fibras;
Tantundémque acris nasturcii: his iunge duobus
Æquali capreæ iam tactum pondere cornu;
Aut exiccantem nares cerebrúmque nigellam;
Interdum sulphur fœdum quandoque bitumen,
Vt sint pro æquali pendantur singula parte,
Vel tu Threicium flamma succende lapillum,
Qui licet irriguis mersus tamen ardet in undis;
Expressáque eum restinguitur unctus oliua,
Hunc quem fluctisoni mittunt de litore Ponti.
Quis, rude vulgus ibi vescentes carne magistri
Pascendi pecoris sua post armenta sequuntur:
Prætereà grauèolens candentibus indita prunis
Galbana, & igneum faciens vrtica dolorem,
Dentatísque cedrum maxillis sectile lignum,
Omnibus inuisum serpentibus efflat odorem.
Ijs tu auxiliis caua lustra, nigrosq; recessus,
Ac omnes tali purgabis peste latebras,
Et placido prostratus humi satiabere somno.
Sin hæc difficili constent non prompta labore,
Atráque nox subitis tellurem contegat alis,
Finisque operis dulcem tibi fortè quietem,
Vt sua defessis redeat vis artubus, optes.
Tunc iuxta virides sinuosi verticis alueos,
Amnicolam nepetam per obesas collige ripas,
His ea quando locis nascatur plurima, namque
Vdis læta labris, & amœno flumine gaudet.
Aut tibi casta salix, pulchro quæ flore renidet,
Præbeat instratum securum fronde grabatum.
Sic quoque montanum polium, cuius graue spirans
Horret odor, noménque suum quæ debet echidnæ
Herba, & ab Euxina quæ fertur origanus vrbe,
Quæcunque illarum decerpitur obuia, prodest.
Quin etiam multo per aprica cacumina flore
Ridens abrotonus, pecorique ingrata petitum
Pabula serpillum, molli quod pascitur horto,
Atque suas circum radices figit, & hirtis
Expassum folijs pendentia brachia fulcit.
Præstat item exiguam circumlustrare conyzam,
Vitícisque comas, & spinosas anagyros:
Sic & puniceа sectis ex arbore ramis,
Regalísque amplis licet hasta frondibus vti.
Accipe item innocuo medicantem frigore strumum,
Atque inuisa pigris Scyra pruna æstate bubulcis,
Quòd tum, si pascens armentum has ederit herbas,
Præcipiti furiet per inhospita deuia cursu.
Hac ratione etiam densi coma pinastelli,
Cuius amarus odor longas effertur in auras,
Quæq; venenato fuga, occurrentia morsu.
Atque hæc sola tibi sunt substernenda decentis
Quod struis in vacuo pernoctans rure, cubili.
Porrò suspectas potes obturare cauernas,
Vt prodire foras timeant, nec sibila tollant,
Colla tibi, si cedrinas in fictile baccas
Triueris, hincq; tuos tibi cautus inunxeris artus:
Vel graue spirantis si germina pinastelli,

Dum rapido villum deficcet Sirius æstu,
Atque paret rigidos facienda ad vulnera dentes.
Tunc prætendentis linguam, horribilisque colubri
Impetu aduersum caput acri mordicus ore,
Aut vigesa trahit deprensa in flumina cauda.

Vipera.

HIC quoque vipeream, qua cernis acuta, figuram
Aspicias, vt non vno se corpore prodat,
Et nunc hæc longum, paruum trahat illa volumen,
Ne pare consimiles forma sit vbique dracones
Cernere, nam gignit nostra hæc Europa minores.
Tum qui molle supra prætendat cornua guttur,
Et quodam candore nitens. ain ad scopulosos
Scironis montes, alta et Pannonia, & ipsum
Rhipæum, et dictum coruis cognomine pagum,
Et canentem habitant Aselenum; quin & alumna
Fert Asia vltra tres longos qui tractibus vlnas
Se tendant, rigidum quales Bucarteron, atque
Arduus Ægages, & celsus Cercaphus intra
Se multos resonet, quorum satis ampla patescunt
In latum capita, & summa circa vltima spiras.
Fœmina ponè trahit commancam vipera caudam
Perpetuò duris horrentem tergora squamis,
Et per opaca pigrum raptat dumeta volumen.
Ipse sed acre caput mas fert prolixior illa
Quandoque et quandoque minor, sed non ita lato
Ventre patet, mutila est simul isque per omnia cauda:
Prolixi semper tractus, similes quoque squamæ.
Atque irritato quoties excanduit ira,
Sanguineo facies oculique rubore coruscant,
Diffisaque micans celer intrispanteque lingua
Obliquam sinuat postremo in corpore caudam.
Hinc miseras faciens iter edit turba querelas
Accepto ex morsu, geminos, neruis instar, acutos,
Triste quibus virus iacit ipse, at fœmina plures
Ore suo dentes habet: hos perpendere latos
Ista ex carne licet, porrò ipso ex vulnere quædam
It sanies, quæ nunc pinguis, nunc esse cruenta
Cernitur, & nullum præfert quandoque colorem,
Sed quæ circundat plagam caro, turgida moles
Tollitur, interdum rubicunda, ac palma videtur
Liuida, nonnunquam quodam velut hydrope glisit,
Præterea quales ambusto in corpore bullæ
Exteriore solent summatim emergere pelle.
Inde subexoriens plagam & vicina, putredo
Occupat, et tristem ciet in præcordia mortem:
Aspera quandoquidem vehementer, & ignea noxa
Totum corpus edit, misera arcto ex gutture voces
Perstrepitant, cæcaque caput vertigine nutat;
Multaque debilitat membra, anxietasque fatigat,
Et grauis oppressum vexat caligo cerebrum.
Arida faux, sæpe extremos it frigus in vngues,
Atque hyberna statim cadit omnes grando per artus:
Crebri etiam bilis vomitus, fit pallidus æger,
Atque imitante niues circum sudore madescit.
Plumbeus est aliquando color, quandoque nigrescit,
Fusilis interdum simulatur floribus æris.

Cerastes.

NVNC potes astutum insidiatoremque cerastem
Noscere, vipereum veluti genus, huic quia dispar
Non is corpus habet, sed quattuor aut duo profert
Cornua, cum mutila videatur vipera fronte.
Squalidus albenti color est, bibulis sub arenis,
Vel qua facta rotis via longa sub scrobe dormit.
Ex iis alter echis velocibus obuia spinis,
Recto terga tibi prolixus tramite ducit,
Sed medio diffisus hic se corpore voluit
Curuum errans per iter resonantibus aspera squamis.
Qualiter æquoreo longissima gurgite nauis,
Quam violentus agit nunc huc, nunc Aphricus illuc,
Pellitur, & laterum gemebunda fragore suorum
Extra sulcandas sinuosè fluctuat vndas.

Is si fortè grauem serpens impresserit ictum,
In similis clauo tumor, obscuraque texantur
Pustulæ, & afflicta non magnum parte dolorem.
Exanimans verum tristis magis inguina tentat,
Atque ambos poplites labor; & pallente colore
Exanimis tractusque, tabescens vix nubila per
Conspicitur, ter trésque, modò es superum æthera cernit,
Raroque conceptam fugit hoc ex vulnere mortem.

Hemorrhous.

QVI nascenda sit hic serpens Hemorrhois audi:
Rimosa colit illa petras, sibique aspera tecta
Et modicè pendens facit in flexumque cubile.
Vnius longa pedem, totque gracili vna trahit,
Ignea quandoque est, quandoque est candida forma,
Constrictamque satis collum, & tenuis ima caudæ.
Bina super gelidos oculos frons cornua profert,
Splendentum quadam radiorum albentia luce,
Syluestres vt apes populatricesque locustæ.
Insuper horribile ac asperum caput horret, & instar
Ipsius oblique sua paruula terga cerastæ
Claudicat: ex medio videas appetere dorso
Paruum nanti tum, teris imam lubrica terram
Alius, & haud alio incerte trahit illa motu.
Ac per arundineum si transeat illa grabatum,
Protinus horrendos vbi mordens intulit ictus,
Decolor accurrit facies, quædamque nigredo,
Anxia corda dolent, gelida sitis ingruit vnde.
Quin & sanguinei prima sub nocte fluores
Ipsis prosiliunt è naribus, auribus, ore,
Vesicaque simul, quæ sunt in corpore plagæ,
Rumpuntur, quadamque cutis fuligine marcet.
Ergo caue, imprimisque simul ne fœmina virus
Innotat: hæc quoniam diro quem presserit ore,
Ignitas queritur gingiuas, atque per ipsos
Erumpens vngues miro fluit impete sanguis,
Et male olente madent fœdi putredine dentes.
Quondam amissa Helene cygni Iouis inclyta proles,
Euersa rediens Troia (nisi vana vetustas)
Huic indignata est generi, Pharias vt ad oras
Venit, & aduersi declinans flamina venti,
Fluctiuagam statuit iuxta Nili ostia classem.
Namque vbi nauclerus se fessum forte Canobus
Sterneret, & bibulis fusus dormiret arenis,
Læsa venenosos hemorrhois impulit ictus,
Illatamque tulit letali dente quietem.
Protinus comparans cernens id filia Ledæ,
Oppressa medium serpentis feruida dorsum
Intregit, tritaque excussit vincula spinæ.
Quæ fragilis iam sic dempta è corpore fugit;
Et graciles hemorrhois obliquique cerastæ.
Ex hoc clauda trahunt iam solo tempore membra.

Sepedon.

IAM quæ Sepedonis species sit, qualéque corpus,
Accipe diuersa tractum ratione figuræ.
Quinetiam mutila nulla visunt cornua fronte;
Et color hirsuti qualem est spectare tapetis,
Grande caput, breuior, dum currit, cauda videtur:
Quam tamen obliquo maiorem tramite ducit.
Quod fit ab hoc vulnus, magnos nocuosque dolores
Excitat, intermens quia fundit & ipse venenum;
Quo sata marcentes tabes depascitur artus,
Indéque siccata resolutus pelle capillus
Spargitur, & voluans candentis pappus achantæ.
Præterea fœdum turpi vitiligine corpus,
Et velut vrentis maculas à Sole videre est.

Dipsas.

EXIGVA similis spectatur dipsas echidnæ,
Sed festina magis mors ictus occupat ægros.
Parua & liuida cui circa vltima cauda nigrescit.
Quem ferit, accenso miseras is corde querelas
Fundit, & arentis sitibundas fauce dehiscit,
Quæsitisque, velut taurus, superincubat vndis,
Immensóque replet, sed frustra, viscera potu,

Non timet: hoc serpens, unò quodam impete dumis
Prosiliens, ipsámque aquilam, leporémque tenellum
Extrahit ex rapidis vnguibus, fraudéque fortior vnius.
Cauta in aluum declinat auis sibi aspera pugna,
Ut queat extortam victor sibi tollere prædam.
Sed frustra elapsam & voluantem hinc inde volucrẽ
Insequitur, longos sinuans contractus in orbes,
Obliquóque leuans sursum sua lumina visu.
SIN nimbosa Samus petitur vel Lemnia tellus,
(Utraque Threicios propè conspicit insula fines)
Quà procul alta patet Diuæ Rhescynthidos ædes,
Clarus vbi est Hebrus, notaq; niualia Zonæ
Culmina, & Oeagridæ quercus Zerinthiáque antra,

Cenchris.

Prolixam inuenies inamabile Cenchrida monstrum,
Quem varius pictum squamis dixêre leonem.
Non stata crassities, eadem nec spira videtur.
Quam facit hæc plagam, nulla medicabilis arte
Tabes insequitur, quæ diro membra veneno
Exedit, ac turgens cruciatum suscitat hydrops,
Donec is effracta propè sumen parte residat.
Atqui cum rapidis feruescens Solibus æstus
Ardet, in horrida se syluarum deuia confert,
Imbellésque rapax venatur prædo bidentes,
Percelsiue Saltuga, frondosiue Mosychli,
Sub viridis quando frugentibus abietis vmbris
Securi recubant, grege circum errante, magistri.
Hic caue, quantumuis fortis videaris & audax,
Hoc aduersus eas vel ientes prælia monstrum,
In te pestiferas ne flammas spiret hiatu,
Atque tuum implicita corpus liget vndique cauda,
Et bibat exsuctum per vtrinque soluta cruorem
Claustra; procul fugito non recto tramite, verùm
Obliquum per iter, cita quò vestigia frangas:
Lædit enim curuo per spinas tergora flexu,
Cum celeres aliàs recto feras impete cursus.
Talis Threicio seruat se bestia tractu.

Stellio.

HIC etiam insidians inuisos Stellio morsus
Incutit. Hanc illi fertur tribuisse figuram
Mœsta Ceres, pueri mutato corpore, iuxta
Callichorum puteum, Celeus quando Terapnis
Nobilis hospitio Diuam Metanira recepit.

Plura alia reptilia.

PLURES reptilium, quæ non ita noxia, formæ
Per densas habitant syluas, per opacáque lustra,
Quos Elopes Lybiásque coronatósq; in agros
Dicunt, sunt iaculis insignes, suntq; moluri.
Sunt cæciq; alii, sed nescia lædere turba.
Ad quorum inflictas propulsatoria plagas
Radices, herbas, folia, & quo tempore velis
Atque legi præstet, referam quibus ipse medelis
Usus præcipiti possis succurrere morbo.
Ut virides carpas, opus est tibi, sedulus herbas,
Dum noua stillat adhuc quasi primo plaga cruore.
Præstantissimum id est fieri, quo pabula tractu
Per frondosa vagi quærunt vmbracula cnopes.

Varia antidota contra venenatos morsus.

ERGO salutarem primum tibi conuenit herbam
Vellere, idem cum Centauro cognomen habentem,
Quam gelido Chiron in Pelii vertice quondam
Prendit: amaracino folio similis coma surgit,
Aureus est flori vultus, non altáque radix.
Vult syluestre solum, quo plurima nascitur herbas
Hanc tu vel viridem vel siccam contere, deinde
Nobilis hemina permisce atque accipe vini.
Cuilibet hæc homini mensura sat esse videtur.
Sunt qui & hanc alio Penaceum nomine dicunt.
Optima post partum valet hic & aristolochia,
Umbrosa quæ gaudet humo, similésque sequaci
Periclymenóque hederæq; comas, florésque rubentes
Exhibet. vnde grauem fundens exhalat odorem.
Nascentem in medio cernes pyri imagine fructum:
Atque rotunda patet, quodam sed acumine radix
Femella, prolixa mari, simili que colore
Horricio est buxo; quam contra tristis echidnæ
Letiferos morsus præsens exquire leuamen.
Unius hinc drachmæ pondus nigro inde Lyæo
Et bibe, non istos medicum conducit ad ictus:
A tribus hinc dictam solus si sumpseris herbam,
Non leue præsidium contra illa venena parâris,
Siue alto hanc in monte, vel ima valle prehendas:
Sunt & qui minyanthes eam, sunt qui tripetelon
Appellant: qualis loto est, apparet imago,
Et similem rutæ, donec viget, edit odorem.
At flores vbi magna suos, adultáque membra
Cœperit, vt raturn solet eructare bitumen.
Collectum illius sume & bene contere semen,
Apposito quantum breue vas comprendit aceti,
Atque bonum aduersus serpentes ebibe potum.
Nunc age, mixta tibi tales pellentia morbos
Antidota expediam, facilique docebo Minerua.
Trinacriam Thapsi radicem velle salubrem,
Atque albo castum misce de vitice semen,
Nerium item, & latè spargentem germina rutam,
Thymbraásque comas, sed eas quæ propter odorum
Serpyllum veniunt, & dicta à regibus basta
Vel caulem, vel radicem, vel semina sume,
Helxinénque, alio Clybatium quam nomine dicunt,
Udis gaudentem semper natalibus, & quæ
Per diuersas suos protrudit brachia flores.
Has omnes prius in corylum si triueris, herbas
Ebibe, commixto tamen his vino vel aceto.
Si neutrum adsueris, puram cape fluminis vndam.
Inde bonam obserua radicem nobilis herbæ,
Cui dedit æternum Alcibiúsque & vipera nomen,
Spinosis semper foliis, simulantéque flore
Purpureas violas: facilis fibrosáque radix
Altius omnipara scrutatur viscera matris.
Extremum Alcibij mordens percusserat inguen
Vipera, quando cano dormiret fortè sub antro
Egestæ areæ, ab hac medica is peste reuixit.
Atque hoc contigit id pacto, pungente dolore
Iam vigil ille statim visam propè protinus herbam
Mandit & exsuxit radicem; semina verò
Et siliquas caulémq; dolens obleuit in vlcus.
Præterea cæsa poteris frondè virentis
Marrubii hoc contra vino splendente venenum,
Quæ solet enixæ lac herba augere iumentæ,
Et facere, vt, pulsæ prius, offerat vbera proli.
Quámque melitænam pastores, & melisphyllon
Appellant, dulci quòd apes delectet odore,
Quæ magno densæ circum hanc stridore susurrant.
Quin etiam hanc ad opem tenuis mẽbranula prodest,
Quam cerebro gallina suo gerit, interdúmque
Psegma, polycnemónque & origanon accipe, sume
Aprinum derade iecur, quod concaua mensa,
Acréque fel, & porta cibi est. hanc contere pellem,
Tusáque commixto simul hæc cuncta offer aceto:
At melius foret hæc facienda ad pocula vinum.
Accipe item æterna viridantem fronde cupressum,
Vel panaces, vel fibrino sectum inguine testem,
Seu fluuialis equi, super atram quem Sais edit,
Atque malum plenos messorem immittit in agros
Niliacus vortex; fluctu siquidem ille relicto,
Cum iam nata seges, surgentem demetit herbam,
Et tantum illius spatium præscribit & ambit,
Retrogrado quantum potis est depascere tractu.
Illa cano tere vase simul pare pondere drachmas
Et super infusa quod sat sit conijce lympha.
Nec pulchri abrotoni, aut sacra oblitescere lauri,
Quas gerit hæc baccas; his mollis amaracus addi
Debet, in irriguo quæ gaudet amœnior horto,
Et teneri leporis, similésque coagula fœtus,

Qualis capreolae pressarúmq; graue hinnuli uber.
Pinguéque ceruinum, quo cingit viscera, rete.
Ex his accipiens bis drachmæ pondera rebus
Quattuor in cyathos antiqui deijce vini.
Nec veteris medicina tedæ te vnuperique
Clam sit, quásque gerit pilulas vmbratilis arbor,
Aptáque ad attegias platanus, quibus addita dicti
Semina bipleuri, iuxta Idæaq; cupressi:
Omnia quandoquidem certæ sunt illa medelæ,
Inflictósque abigunt serpentum dente dolores.
Nunc aliud leti effugium, contráque malignos
Antidotum morsus facili cape sermone.
Inquisitam igitur tere pulchaream, & inde
Heminam ptisanæ super adde, duósque vetusti
Mox cyathos vini, pressíque liquoris oliuæ
Aequalem partem: quæ sic commixta medela
Tale tibi euellet securo è pectore virus.
Bis cape quinque picis drachmas mediámq; medullā
Iunge huic frondentis ferulæ, vel equestris opimam.
Fœniculi radicem & semina, cúmque cedrinis
Baccis algosas apij nascentis ad undas,
Et quod cornipedum nomen sibi cepit equorum.
Prægnantē vmbellam, & drachmarum pondo duarū
Acribus è myrrhæ lacrymis, summique cymini,
Decerptum certo dispendens pondere fructum.
Cuius tres cyathos vino medicaminis hauri,
Vipereúmque caput, quæq; hinc sunt damna repelles.
Vnius egregiam drachmæ accipe pondere nardum,
Et misce ocÿpedem fluuij sine tergore cancrum,
Lacte recenti mulso, redolentémque irida tundo,
Quam Naron, vel amœna fugacis ripa Drilonis
Nutriuit, quà Sidonius cum coniuge Cadmus
Harmonia, egressus sua tecta, nouam aduena sedem
Quæsiit, vbiq; duas versi sunt ambo dracones.
Quin & florentem & diffusi floris erycem
Accipe, pascentis gratas examinis escas,
Ac sterilem æterna frutecem tamaricis, honorum
Viuentum vatem, per quem Corypæus Apollo
Conscia venturi fieri præsagia iussit,
Atque gubernandi populi pia iura sacrauit,
His etiam viridis plantam coniunge conyzæ,
Et virgas sambuce tuas, & florida grati
Brachia sampsuchi, cytisum & vegetas thymalides,
Omnia sumpta suo, quod sat sit, pondere tunde,
Atque boni heminam, vel plus infunde Lyæi.
Prende coaxantes etiam prope flumina ranas,
Nempe minutarum patres, quorum optima turba est:
Siue ipsos coctos, seu pinguia iuscula sumas.
Vipereum simili iecinus ratione iuuabit,
Si schedio mixtum vino potaueris: imò
Vtile & eiusdem caput est serpentis, vbi sit
Sumtur à læsis viroso dente puellis.
Nec nitidos helichrysi tu desere flores,
Et clausis foliis noscendam corcoron herbam,
Omnigenisque malis dictam prodesse conilam,
Quam vocat Herculeā quoq; vulgus origanon, adde:
Et quædam est, asini solum quæ dicitur, herba:
Hanc ipsumq; simul tere origanon, atque rotundum
Ex thymbra fructum (florentem intellige spicam)
Certa mali hæc etenim sunt propugnacula morbi.
Præterea simili quam parua papauera vultu
Assimilare vides, rhamnum cape rore madentem,
Circa quam niueos est semper cernere flores:
Quámque alio quidam philetærim nomine dicunt;
Qui Gygæa colunt monumenta altúmque Tymolum,
Densaque Parthenij iuga, celsi vbi pascua Clesi
Errantes carpunt per amœna vireta caballi,
Ipséque collecto caput effert amne Caister.
NVNC medicas age radices, quæ triste venenū
Expellunt, mordens quod fudit bestia, dicam:
Atque duo hic echia vide, quorum alterum inhorret
Spinoso anchusæ folio, paruáque prehendit
Nutricem radice suam: sublimior exit
Alterius caulis, quem circa est purpureus flos:
Vipereæ germen speciem, durumq; cacumen
Monstrat; ab hoc vtroq; resectam confere partem
In facto ex ligno vel saxo vase iuuabit.
Horridi item eryngi, simul & medicantis acanthi,
Ipsiúsque unius quæ montibus hæret, erini
(Æmula riparum quam Romulus ocima dicit)
Tritas æquali radices pondere sume.
Sic graue montana eucnemi nemus, & Nemeæi
Semen apij, æternum solus quod seruat honorem,
Et grati annesi duplex his adijce pondus;
Atque hæc mixta suo ritè & bene confice vase,
Vt vel vipereis contra mala vulnera densis,
Aut vncam caudam, vel dira phalangia, certum
Condas antidotum, cuius, si fortè ministres,
Tres obolos suaui commiscens porrige vino.
Perpendenda etiam varij medicina leonis,
Montana & radios mutantis floribus herbæ.
Illius esse duas species cognosce: prioris
Assimilis Scolymo quadam caligine forma
Atque rotunda effusa tubo est: densa aurea radix
Aprica effugiens loca, opacis nascitur vmbris.
Asperius folium, sed nullum habet altera caulem,
Imò humili medium floris caput horret echino,
Alba intus radix referenti mella sapore.
Vitandus niger est, tacitum fouet ille venenum:
Mixti autem lympha drachmam potaueris albi,
Alteram ab Alcibio dictam cape protinus herbam
Prendenti quantum poteris constringere dextra,
Commixtóque mero factum celer ebibe potum.
Reppe rit hanc olim quidam venator, vt aiunt,
Quando Phalacræis scopulis Crymnæa per arua,
Et per amœna Grasi clamosus, Equique vireta,
Exhortante canum latratus voce cieret.
Hic viridi in sylua celeris vestigia capræ
Sectans, in madidum prope lumina vertagus hirquum
Vipereos tristem suscepit dentibus ictum.
Ergo procul querulo & morsum testante latratu
Hærentem à sese serpentem excussit, & inde
Huius morsa statim folia herbæ glutijt, & sic
Horribilem interitum tali medicamine fugit.
Et viridem librum pinguis deglube recini,
Quem simul asperuli misce folijs apiastri:
Vel sua debentem soli cognomina ramum;
Hæc ad eum quoniam semper conuertitur herba,
Assimilanti oleam folij aspicienda figura:
Sicque caui radix cotyledonis vtilis atris
Vlceribus, si cui fidus mutam permo calcem,
Atque virens pyrethrum, messa & Scolopēdria prodest.
Quin Phlegyaū etiam Panaces cape, clara quod olim
Phœbi progenies ad cærula flumina carpsit,
Præluštri ex Iphicle satum curans Iolaum,
Herculei quando comes adiutórque laboris
Lernæam domuit victoribus ignibus hydram.
Et teneram felem, venatricémve parentem
Illius accipiens ambustos extere crines,
Et quæ fœda latent dissecto viscera ventre,
Exime, & aspersam sale dehinc & sulphure carnem
Exicca in patula seclusis Solibus vmbra.
Atque vbi te tristis fortuna coegerit, inde
Sume quotam & reseca minima in corpuscula partem,
Quale solet silphi frustum vel lactleus orbis
Incidi, hæc præsens, si qua est, præstansq; medela,
Cuncta simul vincet mala tali infuica veneno.
Nunc Neptunia quo valeat testudo vigore,
Accipe, certa quidem hæc semper tutela probatur.
Contra se longis voluentes tractibus angues,

Quantocumque etiam, quamuis nullo vulnere lædant.
Hanc reliquam si versans piscator in arida Ponti
Traxerit, infixe resupinam interice cultro,
Atque nouo fluidum excipe vasa cruorem,
Tum quæ subsidunt imo liquentia fundo
Humida deiecta, siccati deinde capesse
Sanguinis æquata quantum siccis uncia lance
Fiet, æquè ... cui dimidium adde cumini,
Cuius quartam æquent leporina coagula partem.
Ex toto hanc unam pastillo demito drachmam,
Iisque bono dato, si quem læsit bestia, vino.
Atque hæc aduersus serpentes esto medela.

Phalãgia. *DIRA venena dehinc nocuit perpende Phalã-*
Quisque maios illius signa sequuntur. (gis,
Spiendidus hic primus Rox est nigrante colore,
E multis pedibus septa cre & dentibus aluus.
Quem ferit hic, nullam perfert in corpore plagam;
At una tacite rubescunt lumina parte,
Horrida frigiditas penetratos occupat artus,
Mutatusque color, resolutaque membra deorsum
Demittit, flacco languescunt inguina peni,
Fragilique ue labant luxato poplite lumbi.

Asterion. *INTIS Asterion signis agnosce secundam:*
In summo apparent quedam quasi pinguia dorso,
Atque nitens varium depingit virgula corpus.
Percussum hoc hominem subitus cum flatibus horror
Aggreditur, grauidum languet torpore cerebrum.
Lassaque præcipuè genuum compago fatiscit.

Cyaneum. *CÆRVLEVM genus est aliud sublime pilosũ,*
Horretque sua lanugine corporis horret
Defectum hoc infert labefactis artubus ictum;
Debile cor multo tremu & languore grauatur,
Et circumfusa caligant tempora nocte.
Lubricus & tenuis, quam texit aranea, tela
Assimilis vomit is subito hinc lacrymabile fatum.

Agrostes. *HINC alia Agrostes species distinguitur, ut qui*
Cernitur esse lupo similis, qui mollia texit
Retia, & his muscas incultices venatur, apésque,
Oestraque, & extensos quodcumque volatile casses
Impetu, imbellem fert his innoxius ictum.

Dysderi. *MOX aliud grauius genus est: Dysderi vocare,*
Sphecaśque solent, rutilo quod fulget honore:
Crabronique sua similatur imagine vespæ;
Quæ fortis gignitur equi non languida proles;
Nam quia equi vespas edunt examina, tauri,
Si quod id infixit, temere non neglige vulnus.
Turgidus ex illo tumor est, deprensaque morbo
Genua labant, tremulus subit infima viscera languor,
Sublatæque cadunt quasi toto in corpore vires.
Ictum ut sæpe hominem domet interimatque malignum
Extremé que nocens animal, lethæa venena
Quod vomat: & paruo talem dat vulnere somnum,
Ut ferat æternam cessante labore quietem.

Myrmecion. *NVNC age nosce genus formicæ nomine dictũ,*
Tale quod insectum similis demonstret imago.
Splendida colla rubent, reliquum quasi putrida corpus
Nigricies pingit, stellantibus undique guttis
Distinctum est dorsum, cineres imitante colore:
Conspicuum caput exigua ceruice leuatur.
Ex his similes aliorum expende dolores.

Aliud phalangii genus. *Sæpe subincidens si quando legumina messor,*
Atque alia in medio viridi crescentia parte
Euellit, similes scarabeis pascere vermes,
Parua, puta, & flammas imitata phalangia, prendit.
Circa huius generis cruciantem subera morsum,
Multáque consurgit turgentis pustula pelle,
Atque vagi cor agunt æstus, incondita lingua

Quædam Ægyptia volatilia & reptilia venenosa. *Perstrepit, & vario torquentur lumina gyro.*
NVNC animo perpende tuo, quas barbara Memphis
Bestiolas nutrit, volitantis imagine vermis,
Quem circum accensas petulantem nocte lucernas
Sera cana abigunt, angustæ cuius & alæ
Squalent, non viridi velut ipsa consita colore,
Sed quendam velut cinerem, dum prenderis, edunt.

Cranocolaptes. *HVNC etiam referens in Perside bestia fronde*
Pascitur, horribili quæ semper cernua vultu,
Nutat, at infixo, qui summo e vertice prodit,
Quod stimulo infligit facile & tolerabile vulnus,
Cura omnem est etenim mortem, interitum, atque laborem.

Scorpio. I. *INDE dolorifica cantandus Scorpio cauda,*
Et tetricæ illius species, qui primus eorum
Albicat, haud mala, nec mortalia vulnera figit.

II. *Sed rutilus quem fortè genus splendere videbis,*
Hic calidas flammas, flagrantémque incutit æstum,
Quo detenti homines horrore & frigore quodam
Concutiuntur, uti qui febre sitique laborant.

III. *Liuidus apparens, trepidanter vulnere motus*
Fert percusso hominum, hipatentesque oris hiatus,
Ut solet attonitus vel vanus morio, ridet.

IIII. *Est viridans alius, qui quem percusserit, illi*
Mox tremulum horrorem ciet, & penetrabile frigus,
Atque acri corpus se aspergi grandine sentit;
Supremus rapida quamuis Sol lampade flagret.
Tam grauis & tanta est facta hoc afflictu noxa,
Cuius nexa nouem iunctũris horrida spina
Extremo nocuum iaculatur acumine virus.

V. *Liuidus est alius, grandi qui cernitur aluo,*
Nam rosea vescens manet insaturabilis herba.
Quæ ferit, infuso depascit membra veneno,
Et licet exiguo tamen inguina subleuat ictu.
Tam malus & vehemens infixus aculeus illi est.

VI. *Deprendes aliud genus assimilante figura*
Oslipedum cancrum, qui albentes incolit algas,
Extremosque maris carpendo pabula fluctus.

VII. *Incuruis quidam similes etiam esse paguris*
Cernuntur, maiore alios qui corpore vincunt.
Chelis, forcipibusque æquè solidi atque paguri,
Qui saxosa tenent timidi caua, quin etiam illi
Hysce suum ducunt sed non genitoribus ortum.
Nam cauernas quando, sua nempe cubilia, rupes
Desliquere, nec algosum prope littus oberrant,
Insidiosus eos timidis piscator ab undis
Extrahit: hæc ubi se senserunt fraude teneri,
Confestim subfossa petunt à muribus antra,
Noxia ubi illorum soboles nutritur, ibique
Euectis e corporibus damnata propago
Ilis perrumpit formámque foramina sumit.

VIII. *Inde melichlori species venit ultima, cuius*
Summum ventriculum multa fuscedine nigret.
Eandit inextinctum, quos percutit ille, venenum,
Excretisque viris longè infensissimus hostis,
At paruos natu pueros celeri nece perdit:
Alitibus similis, quæ rodunt farra, loculis,
Quæ super extremas soliti se tollere spicas,
Extritam illarum plane populantur aristam,
Pedasios per agros vaga inhorrentésque corymbos.
Atqui horum aduersus noua iacula insectorum
Præsens antidotum facere, & quo denique pacto

Bembix. Apis. *Solo montanæ punctu bembicis apisue*
Non expectatum soleat subrepere letum,
Cum minus audaci sua circa aluearia gressu
Versantem vel agro fessum percusserit ægrum,
Ut studiose etiam sua in ipso spicula linquat:
Nam pungens ea fert mortem vitamque volucris.
Compertumque mihi est satis quid patres Iulus;

Pemphredon. Scolopendra. *Perniciemque ferens, quid vespa, & paruula possit*
Pemphredon; quid item dissecta caput scolopendra,
Quæ sua sic, quando prorepit, brachia profert,

Vt properans nauis pellentes æquore remos.

Mus araneus.

Cæca mygalea (quæ bestia araneus est mus
Romano populo) nouit quoque triste venenum,
Quamq; illis dat perniciem mortalibus, & qui
Non visis subiecta rotis plaustri ipsa teratur.
Sic etiam paruus humili compage lacertus

Sepe.

Non ita dissimilem declinans effuge sepem.
Præterea inuisus Salamandræ morsus habetur,
Quæ rapidum & clarè ardentem secura per ignem
Fertur, & absque vllo meat indefessa dolore:
Nec quicquam, flagrans gradienti illi officit æstus
Vel rupta cute, vel quacunque in corpore parte.

Salamandra.

Præterea quæcunque suis mare fluctibus ambit
Nouimus, inter quæ causa mirabile factum.

Murena.

Murena est, quòd sæpe cito vinaria lapsu
Deserat, atrociq; petens audacula morsu
Vellat in æquoreas piscantem è naue procellas.
Fama est, si modò vera, quòd hæc sua pascua linquat
Atque eat in siccum, cogente libidine, littus,
Et cum vipereo coïens serpente grauetur.

Pastinaca marina.

NOVI etiam æquoream compescere Pastinacã
Depopulatorem vastatoremq; draconem.
Pestilis illa quidem lethalia vulnera figit:
Piscantes si quando viros suæ acumina caudæ
Percutit, aut læsæ cum ramis arboris hæret.
Quæ tum mox obscurior hinc ignobiliorq;
Languet, ab hoc siquidem, rapidis ceu solibus, ictu
Arentes pereunt huic radicesq; comæq;
Sed percusso homini fœda putredine carnes
Absumuntur: eo quondam periisse veneno
Afflictum quidam dicunt & vertur Vlyssem.
Omnium ego illorum contra mala vulnera, quosq;
Illa ferunt secum morbos tristésque dolores,
Certa tibi, quibus obsistas, medicamina dicam.
SVME itaque humentis, quam lac cognominat, herba
Assimilem anchusæ frondem, aut à quinque vocatam
Radicem foliis, vel acuta germina sentis.
Arctium item, his quartus, cui nomen acedula, rumex
Adsit, & effusa se spargens fronde lycapsus,
Cicamaque ordiluque & odoro flore chamele,
Cúmque humili picea simul alta tergora fagi.
Carpe breuem quoque caucalidem natalibus aruis,
Quaq; adeò huic similis producit semina daucus,
Atque nouum & varium terebinthi ex arbore fructũ.
Quin etiam æquoreis rubicantem fluctibus algam:
Et graciles puri contunde comas adianti,
Id cuius siccis foliis vel nube cadente,
Non minimus, qui deprendi queat, insidet humor.
Nobile Smyrneum iuuat hic quoque, & vtraq; leucas
Alta sed eryngi radix addatur, vt æque
Cum grauida commixta simul libanotide sumas.
Hunc inconueniens non est, nec desit ad vsum
Somniferum ex omni quod inhorret parte papaueris
Tam quòd maiorem quàm paruum sustinet orbem.
Agrestis tenerum ficus etiam accipe ramum:
Aut ex hac ipsa collectos arbore grossos,
Qui prius ac alij sero maturescere fructus
Incipiant, curuo apparent florere tumore,
Sic asper strobilus, sic collecti è mare flores
Verbasco, sic ægilopisque Chelidoniæq;
Trita iuuant folia, æquali si parte bibantur,
Mixta quoque ex alba cum dauco tubera vite,
Turpes quæ maculas muliebri è corpore tollunt:
Quæ resupinatis expandit brachia ramis.
Aut virides frondes abigentis noxia rhamni
Accipe: sola quidem hæc ieiuno mansa palato,
Talia desenso propellit toxica corde.
Scabra etiam helxines decerptos collige ramos,
Cercorum item, aut Latio ceruinam nomine linguam,
Et cum Lemnigena multum & bene contere milto,
Quæ certa est contra quoduis medicina venenum.
Hoc dat agrestis item cucumis radice iuuamen,
Quin etiam surgens foliis paliurus acutis
Fructu sæpe suo tristi, pem extulit, aluo,
Sicq; ferens spinas coma, cirratique orobanchi.
Punici item sumas hyacinthina germina mali
Connuentia adhuc, clausáque fouentia gemmas,
Donec quondam albo nunc vndique flore rubescunt.
Et iuuat hyssopus, quæq; est multo angulo ononis,
Telephiiq; comæ, & crescens in palmite botrus:
Allij item nucleus cum montani coriandri
Infuso fructu, aut terere folia ipsa conyzæ.
Sæpe recens etiam piper, & nasturcia tunde
Persica, & æquali permixta porrige parte.
Florigerum quoque pulegium, & struminum, atq; sinapi
Hac victum exanimè nequeunt te peste leuare.
Notum & militibus porrum cape, & acre nocénsque
Interdum vrticæ semen (qua læta iuuentus
Assolet affixo vetiti colludere ramo)
Ac album scyllæ caput, atque arentia bulbi
Semina, & alterutrum, cui dat draco nomina, caulem.
Vulsósque asparagos simul ex Thamnitide rhamno,
Quæque virens syluis producit germina pinus:
Accipe fortis item, quam scorpio nominat, herbæ
Radicem, eiusdem simulantem spicula vermis.
Amnicoláque sidas, quas fert Psamatheia tellus,
Copæúmque solum viridantibus educat vndis,
Qua cita Schœnas Cnopique fluenta feruntur.
Adijce amygdaleos faciei referentia fructus
Pistacia, horrisoni quæ mittit terra Choaspi,
Caucalidéque, vnà cum stringenti atque calenti
Myrtiadum succo baccarum. Iunge salubres
Orimini stipulas, vmbelligerúmque marathrum,
Et syluestre cicer, viridémque simul baryodnem.
Talis item morbi sisymbria dulce leuamen
Præstiterint, & regia quæ Campanáque serta
Dicitur, & suauem circumiaculatur odorem,
Et patulæ flores labruscæ, rustica turba
Quos legit, atque suum soluit intra augescere fructum
Vtraque centaurea, rubicánsque in flore thryallis,
Et grata teneris violaque rosæque puellis.
Quin etiam multi vocitatam seminis herbam
Demete, psilotrúmque & purpureum hyacinthum,
Quem tristi gemitu deplorans luxit Apollo,
Formosum puerum viridis dum flore iuuentæ
Propter Amyclæas imprudens perdidit vndas,
Actus vbi iuuenis recidens in tempore discus
Frangeret extrema collisum in parte cerebrum.
Et tribus insignem foliis non sperne herbam.
Atque Cyrenaicum commiscens accipe succum,
Trésque vtriusque obolos æquè pendente bilance.
Vel referens cornu serpyllum, sæpéque crethmum,
Et Cyparissum herbam, simul anesum, hybicásque
Radices tundens, medicum fac & ebibe potum,
Cuncta ea commiscens aliâs, quandoque seorsim
Singula cum vino, vel aceto, aut simplice lympha:
Imo recente iuuant etiam si lacte bibantur.
Sin proficiscentem peregrè per deuia lustra
Te grauis illorum cuiusdam prenderit ictus,
Mox quascunque vides herbas, quodcunquéve semen
Manda, & in acceptam, si expresseris, expue plagã,
Vt miseram fugias ex illo vulnere mortem.
Aerea tum læsæ suffixa cucurbita parti
Extrahat imbibitum saniosa ex carne venenum,
Atque cruentato simul exterat vlcera tabo.
Vel tu manantes è ficu insperge liquores.
Imò tumens vino capra tibi proderit vtris.
Si qua malum impressit feriens tibi bestia dentem,
Fortiter autem illas intra vtris concaua partes

Contine, & apprendens circumluit undique vinum,
Donec ab his omnem constet traxisse dolorem.
Et sitibunda venas si comprendatur hirudo,
Quae multum tandem saturo trahat ore cruorem.
Vel potes expressum caepae instillare liquorem.
Interdum veteris faecem vini vel aceti,
Caprinúmque simum tumidae vita [illegible] plagae.
Omnia nunc verò tibi contra vulnera ponam
Insigne antidotum, in tam cui crede salutem;
Has omnes si quando simul contriveris herbas.
Ergo potens praestò sit aristolochia, & odora
Iridis, & nardi [illegible], ferventísque pyrethrum,
Quaeq; aliàs prodest, vel solo galbana tactu,
Et simulans nidum daucus, iuxta albáque vitis
Qua parte haeret humo, sic dicta à Paeone radix.
His nigrum elleborum, cum nitri coniuge spuma,
Stante aequè libra trutina, pallénsque cyminum
Adiiciens, humilis frondentia sume conyzae
Germina, & agrestis commixto aequaliter uva
Cortice, collectas laurina ex arbore baccas,
Atque petitum avibus cytisum, [illegible]que chamaeleon:
Et caballino lichenem [illegible] recentem,
Et gratum suibus, sed virus piscibus, orbem;
Quemq; recentia iam fundere papavera succum;
Et calamum simul, cinnamúmque & balsamon una,
Spondylium item, plenum quibus adde marinis
Cymbris tum lateris, mixto aequa parte coaglo
Agrestis leporis, trita longè è flumine cancro.
Illa cavo mortario agas, ut cuncta terásque
Factis ex saxo pistillis, tusa apparine
Expresso [illegible] succo.
Unúsque debent pastillos pondere drachma
Finge, trahens medio iusta examine lances:
Quos demum arentes [illegible] duabus
Infusoque mero rursum tere, & iterare, quando
Sors tulerit, [illegible] interea, qui talia scripsit;
Nicandri, [illegible] gente Clarus quem nutriit
urbe.

ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ ΑΛΕΞΙΦΑΡΜΑΚΑ.

NICANDRI ALEXIPHARMACA.

SINT quamuis Asiæ procul à se dissita latæ
Mœnia, queis vrbes nostri cinxêre parentes.
Protagora, atque illas spatium discriminet ingens,
At facilè ipse tibi potis amuleta veneni (carmine dicam.
Quo miseri pereunt mortales,
Tu prope ventosum pelagus, mediaque sub Arcto
Cyzicos, vbi sacra Rheæ specus, incolis agros,
Infœlixque Attes magna Iouis occidit ira.
Ast ego vbi Epiri pinguissima rura, Creusæ
Progenies partita fuit, Phœbóque sacratos χ. ἑζόμενο.
Fatidicos habito ad tripodas, Clariiq; lacunam.
Fellea sed primum varijsque euicta medelis
Cognoscas aconita, cauo quæ littore sæuus
Fert Acheron, Priolas vbi diruta mœnia quondam
Constiterant, vastóque patet via Ditis hiatu.
Illa quidem os totum, gingiuarúmque locellos
Et testudineum constringunt hausta palatum.
Crassantur circùm præcordia summa: grauique
Errore infestant, morsus in corde molestos
Oréque ventriculi pariunt sublato patenti,
Quod cor ventriculi quidam cellámque vocarunt.
Crassáque clauduntur magno intestina dolore,
In quæ præcipites potúsque cibíque feruntur.
Perpetuo ex oculis madidus delabitur humor.
Ipse etiam venter flatus modò ructat ab ore
Innumeros, media clausos modò detinet aluo,
Est capitis grauitas, tempus vehementer vtrunque
Palpitat, apparet geminum quodcunque videtur:
Sicut noctè solent qui vina bibêre meraca.
Aut veluti expressis Sileni agrestibus vuis
Cornibus insignem qui nutriuêre Lyæum,
Postquàm tentarunt spumantia pocula mentem,
Primùm oculis variant, titubantes inde per imas
Incedunt Nysæ malefidas gressibus oras:
Talis eos premit epoto vertigo veneno.
Hoc etiam quidam dixêre myoctonon, omneis
Quòd perimat qui sint ausi delingere mures.
Pardalianches & huic nomen posuêre, quòd illo
Pastorum insidijs infecta carne veneno
Panthera pereant celsis in collibus Idæ.
Mors quoque Thelyphonónque & Cammoron indidit (atrox
Fœmineis sexus, duris in cautibus, altos
Per montes nascuntur, & hinc aconita vocamus.
Accipe sed calcem, quantum comprendere pugno
Ipse potes, fuluum cotulámque infunde falerni.
Sic mortem effugies, diraq; medebere pesti.
Nec minus abrotoni ramosum abscindito thyrsum,
:: Ηχλωρ *Marrubiiq; (meliphyllon dixêre) virentis,*
Atque chamæleæ fruticis frondentia semper
Germina, vel rutam cum dulci combibe mulsa.
Forcipibus prensum candens extinguito ferrum,
Aut ferri fæcem rigidi, quam ardente camino

ΕΙ ΚΑΙ μὴ σύγκληρα κατ' Ἀσίδα τείχεα δῆμοι
Τύρσεσιν ἐστήσαντο, τόσον δίχα μέσσον ἐλάσσας,
Πρωταγόρη, δολιχὸς δ' ἐξ ὀρεσι χῶρος ἐέργει,
Ῥεῖά κέ τοι πόρσαιμι ἀλέξια φαρμακόεσσαν
Αὐδήσαιμ', ἅ τε φῶτας ἐνιχριμφθέντα δαμάζει. 5
Ἤτοι σὺ μὲν ἄγχι πολυρροίβοιο θαλάσσης
Ἄρκτων ὑπ' ὀμφαλόεσσαν ἐνάσσαο, ἧχί τε Ῥείης
Λεβείνης θαλάμαι τε, καὶ ὀργαστήριον Ἄττεω·
Αὐτὰρ ἐγὼ τόθι παῖδες εὐζήλοιο Κρεούσης
Πιοτάτην ἐδάσαντο γονόεσσαν Ἤπειρον, 10
Ἑζόμενος τριπόδεσσι παρὰ Κλαρίοις Ἑκάτοιο.
Ἀλλ' ἤτοι χολόεν μὲν ἐν στομίοισι δυσαλθὲς
Πευθεῖος ἀκόνιτον, ὃ δή ῥ' Ἀχερωΐδες ὄχθαι
Φύουσιν, τόθι χάσμα δυσέκδρομον Ἀϊδωνῆος,
Ἄστρά τε Πριόλαο κατηρειφθέντα δίδυμα. 15
Τοῦ δ' ἤτοι χαλινὰ καὶ ἐρανάεσσαν ὑπ' οὐλήν,
Οὖλα δ' ὑποσύφει χολόεν ποτόν. ἀμφὶ δὲ στέρνοις
Εἰλεῖται στέρνοισι, κακῇ ἀχάνῃ ὑγρῇ βαρῦνον
Φῶτ' ἐπικαρδιόωντα· δύῃ δ' ἐπιδάκνεται ἄκρον
Νειαίρης, ἄκλητον ἀνερευγόμενος στόμα γαστρός, 20
Τάχος ἣν κραδίην ἐπιδέρκιον, οἱ δὲ δοχαίην
Κλῄουσι στομάχοιο. πύλη δ' ἐπικέκλιται ἀρχαῖς
Πρῶτα κόλου, ὅθι πᾶσα βορῆς ἅλις ἐμφέρεται δαίς·
Αἰεὶ δ' ἐν βλεφάρῳ νοτίων ὑπολείβεται ἱδρώς.
Ἡ δὲ ταρασσομένη τὰ μὲν ἔμβρασεν ἄλλοθι νηδὺς 25
Πνεύματα, πολλὰ δ' ἔνερθεν ὑπὲρ μέσον ὀμφαλὸν ἴζει.
Κράατι δ' ἐν βάρος ἐχθρόν, ὑπὸ κροτάφοισι δὲ παλμὸς
Πυκνὸς ἐπεμφέρεται· τὰ δὲ διπλόα δέρκεται ὄσσοις,
Οἷα χαλικραίῳ νυχίῳ δεδμημένος οἴνῳ.
Ὡς δ' ὁπότ' ἀγρείοντες ὑποθλίψαντες ὀπώρην 30
Σιληνοὶ κεραοῖο Διωνύσοιο τιθηνοί,
Πρῶτον ἐπ' ἀφρίζοντι ποτῷ φρένα θωρηχθέντες,
Ὄμμασι δινήθησαν, ἐπὶ σφαλεροῖσι δὲ κώλοις
Νυσαίην ἀνὰ κλιτὺν ὑπέδραμον ἀφραίνοντες·
Ὣς οἵγ' ἐν σκοτίῃσι κακῇ βεβαρηότες ἄτῃ. 35
Τὴν μέν τε κλείουσι μυοκτόνον· ὃ γὰρ ἀϊστοῖ
Παμπήδην ὕρακας λιχμήρεας ὀρόμουσιν·
Οἱ δέ τε παρδαλιαγχὲς, ἐπεὶ θήρεσσι πελώρεις
Πέτμον βουπελάτῃσι καὶ αἰγονομῆες ἔθεντο,
Ἴδης ἐν κνημοῖσι, Φαλακραίης ἐνὶ βήσσαις. 40
Πολλάκι θηλυφόνον καὶ κάμμορον· ἐν δ' ἀκοναίοις
Θηλείην ἀκόνιτον ἀνεβλάστησεν ἐρίπναις.
Τῷ καί που πτύοιο χεὶς βάρος ἴσχεται ἄλκαρ
Πιμπλάμενος ὅτε νέκταρ εὐτρεφὲς κιρρὸν ἀφύσσας
Μετρηδὸν, κοτύλῃ δὲ πίοι κατακείστιος οἴνη. 45
Σὺν δὲ καὶ ἀβροτόνοιο ταμὼν ἀπὸ καυλία θύμου,
Καὶ χλοεροῦ πρασίοιο, (τὸ δὴ μελίφυλλον ἐνίσπον)
Καί τε σὺ ποιήεντος ἀειθαλέος χαμελαίης
Βλαστὸν, πηγαῖόν τε πίοις ἐν βάμμασι σίμβλων.
Σβεννύς τ' αἰθαλόεντα μύδρον ψυχῇσι πυράγρης, 50
Ἠ σιδηρόβρωτον ἀπὸ τρίχα, τῶν τε γρωμένων

Εὐποδὸν

Ἐνθάδε χεύοιο δὴ πυρὸς ἄσθμα λιγνύν.
Ἄλλοτε σὺ χρυσοῖο νέον βάρος ἐν πυρὶ θάλψας,
Ἠὲ καὶ ἀργύρεον, τοτὲ δ' ἐν πόματι βάπτοις.
Πολλάκι δ' ἡμιδαὲς χειρὸς βάρος αἴνυσο θρίων 55
Παιδὸς χαμαιπίτυος, τοτ' ὀνίτιδος αὖον ὀρείας,
Ἠὲ νέον ῥάδικα πολυκνήμοιο κολούσας,
Τέτρασιν ἐν κυάθοισι χαδεῖν μελιηδέος οἴνου.
Ἤ τι μυελόεντα χαλικροτέρου ποτὸν ἴσχεις
Ὄρνιθος οἰκιδίοιο κατοικάδος, εὖτ' ὑπὸ χύτρῳ 60
Γυῖα κατατήξῃσι βιαζόμενος πυρὸς αὐγαῖς.
Καί τε βοὸς νέα γέντα σκελλιδόωντος ἀλοιφῇ
Τηξάμενος, κορέσαιο ποτῷ ἐγχάνδια νηδύν.
Ναὶ μὴν βαλσάμοιο ποτ' ἐν γλαγόεντι γάλακτος
Θηλυτέρης πώλοιο χέας ἐπίν, ἄλλοτε νύμφαις, 65
Εὖτ' ἂν ὑπ' ἐκ φάρυγος χεύῃ παναεργέα δόρπον.
Πολλάκι δὲ σκίνακος δασυκνήμοιο, ἢ ἀπὸ νεβροῦ
Πυτίην τμήξαιο, πόροις δ' ἐν νέκταρι φύρσας·
Ἄλλοτε καὶ μορέης ἀπὸ ῥίζεα φοινικόεντος
Ὅλμῳ ἐνὶ στύπεϊ σκυβαλὼν, καὶ ὁμόρξεα κόψας 70
Οἴνῳ ἐνιψηθέντα πόροις καμάτοισι μελίσσης.
Καί κεν ἐπικρατέουσαν ἐνισχίαν νοῦσον ἀρκοῖς
Φωτὸς ἐν ἀσφαλέεσσι πάλιν ἐς ποσὶν ὁδεύοι.
Δεύτερα δ' αἰγλήεντος ὀπάζεο τοῖο ἐχθρόν,
Κιρναμένην ὀλοοῦ ψιμυθίου, ἥ τε γάλακτι 75
Πάντοθεν ἀφρίζοντι νέον εἰδήνατο χροιὴν
Πελλίσιν ἐν γρώνῃσιν ὅτ' εἴαρι πῖαρ ἀμέλξαις.
Τοῦ μὲν ὑπὲρ γναθμοί τε καὶ ἣ ῥυσαίνεται οὖλα,
Ἀφρὸς ὀπισπεύων ἐμπλάσσεται. ἀμφὶ δ' ἐλικὲς
Τέτρηχε γλώσσης, ῥικνὸς δ' ὑποκάρφεται ἰσθμός· 80
Ξηρὸς δ' ὀπιλίζων ὀλοῷ χελύσσεται ἄτῃ
Ἀβλεμές. ἣ γὰρ ἐκεῖνο πέλει κέρας. αὐτὰρ ὁ θυμῷ
Ναυτιόεις ὀλοοῖσιν ὑποτρύει καμάτοισιν,
Πολλάκι δ' ἐν φαέεσσιν ἄλλην ἰνδάλματα λεύσσων·
Ἄλλοτε δ' ὑπναλέος ψύχει δέμας· οὐδέ τι γυῖα 85
Ὡς τὸ πάρος δινέεσκε, κάτω δ' ὑποδάμναται εἴκων.
Τῷ καὶ ἀρχαμάδης ὀρχάδος εἶαρ ἐλαίης
Ἢ ἐπὶ μυρτίνης σχεδίην δέπας ἐν ὀρέξαις,
Ὄφρ' ἂν ὀλισθήνασα χέῃ κακὰ φάρμακα νηδύς.
Ἠὲ σύ γ' οὐθατόεντα διοιδέα μαζὸν ἀμέλξας 90
Ῥεῖα πόροις· φιαλὴν δὲ ποτῷ ὑπαίνοιο χεῖλος.
Καὶ σὺ δέ γ' ἢ μαλάχης ῥαδάμνους ἢ φυλλάδα τήξας
Χυλῷ ἐνὶ κλώθοντι, κατεμπλήσαις τε κορέσσαις.
Πολλάκι σήσαμα κόψε· πόροις δ' ἐν νέκταρι καὶ τά·
Ἠὲ σὺ κλαδεματόεσσαν ἐν ὕδατι παλύνοιο τέφρην 95
Θαλπιόωσαν, τὸ δὲ ῥύμμα τεὸν σχεθέτω καλάθοιο
Κλωστὸς ἀμείβοντος. ὁ γάρ τ' ἀπαλέξεται ἰλύν.
Καί τε καταπρησθέντα μετ' ἀργῆεντος ἐλαίου,
Σελὶς ἀπὸ περσείης κάρυα βλάβος εἶεν ἐρύξαι,
Περσεὺς ἥν ποτε ποσσὶ λιπὼν Κηφηΐδα γαῖαν, 100
Αὐχέν' ἀποτμήξας ἅρπῃ γονόεντα Μεδούσης,
Ῥεῖα Μυκηναίοισιν ἐνεξήσεν ἀρούραις,
Κνωπὸς ἵνα ξίφεος μύκης ἔδυ κάτω πεσὼν ἄρπης,
Ἄκρον ὑπαὶ σκοπιᾶς Μελανθίδος, ἔνθα τε νύμφαι
Λαγγεία πόμα κεῖνο Διὸς τεκμήρατο παιδί. 105
Πολλάκι δ' ἐνθρίψειας ἐν ὀπταλέοισιν ἀκοστῆς
Τρυφάλεας λιβάνοιο χύσιν στερεὴν γε θάμνοις.
Καί τι σύ γ' ἢ καρύης ἀπὸ δάκρυον, ἢ ἀτελύμνου,
Ἢ πτελέης, ὅ, τι πολλὸν ὑπὸ καλλύνεται ὄχναις
Κόμμι τὸ δὲ* χλιόεντι ποτῷ ἐμπρησέα τῆξον. 110
Ὄφρα τὸ μέν τ' ἐρύγῃσι, τὰ δ' ἐξαπίοισι δαμασθεὶς,
Ἀλθήσῃ ὑδάτεσσιν, ὅτ' ἐκμύζῃ δέμας ἱδρώς.
Καί κεν ὅγ' ἄλλοτε δόρπα διαλγύνων, ἄλλοτε δ' οἴνου
Πιότερος κορέοιτο, καὶ ἀχλύα πότμον ἀλύξαι.
    Μὴ μὲν κανθαρίδος* ὀσπήαγου οὔτ' ἂν ἐδωδῆς 115
Κεῖνο ποτὸν δέξαιο, γευστῇ ἐναλίγκια πίσσῃ.
Πίσσης γὰρ ῥαίουσιν ὄζει βάρος, ἐν δὲ χαλινοῖς
Οἷά τε δὴ κεδροῖο νέη βεβρωμένα κάρφη.
Αἱ δ' ὅτε μὲν πλαδόεντι ποτῷ ἐπὶ χείλεα δηγμὸν
Τάχοιεν, τοτὲ δ' αὖτ' ἀμφὶ στόμα νείατα γαστρός· 120

Separat impuram, pellitque acerrimus ignis.
Quinetiam argenti fiet utile pondus, & auri,
Ignibus accensum & mersum stridentibus undis.
Quod si dimidium foliorum sumere pugnum
Terrestris piceae cupias, & Onitida siccam,
Sive polycnemi radicem legeris: ista
Profuerint, cyathis cum vini exhaustis quaternis.
Túque cohortalis praestans medicamen habebis
Ex gallo, quem urens, & aheno subditus ignis
Coxerit, ut tenuémque liquarit membra medullam.
Pocula sint etiam quibus exaturére, liquamen
Excoctis vituli atque in pinguia iura soluti.
Lacte etiam liquidum quem sudant balsama succum
Foe nineo, aut unda fluviali dilue, postquam
Compuleris vomitu crudum decedere virus.
Eximere & lepori tumidóve coagula damae
Expedit, & tenui resoluta bibisse falerno.
Vel tu sanguinea radices accipe mori,
Ictibus & crebris in robore pinse cavato,
Atque mero incoctas, cum lento porrige melle.
Pellere sic poteris grassantem in viscera morbum,
Quique bibit, pedibus rursum consistere firmis.
Nunc ad cerussae lethalia pocula mentem
Adverte. Illa albo niveóque simillima lacti,
Quod spumam late attollit, cum tempore verno
Rure revertentes implent mulctralia vaccae.
Gingiva rugis, & totis undique malis
Insidet, adstringitque: hinc lingua est aspera, & illi imis
Faucibus extremis aret, morbóque fatiscens
Aeger inexpletum tussit, nec sputa sequuntur.
Huic caput infirmum nutat, tum nausea tristis
Urget, & extremo franguntur membra labore.
Falsa modo ante oculos rerum simulachra videntur,
Nunc sopor algentes multum complectitur artus,
Robore defectos, nec corpus, ut ante, movent.
At praebe subitò pinguem quam myrtea succum
Premadia aut orchas compressa emisit oliva,
Lubrica ut obscoenum virus labatur ab alvo.
Aut lac quod pingui tumidóque ex ubere vacca
Mulsit, nudum rugis concede revulsis.
Aut malva excoctis ramis foliísque tenellis,
Exple cerussata tenaci viscera potu.
Tritáque Lenaeo confundas sesama dulci.
Nec non sarmenti calidis perfundito lymphis
Et per vimineum cinerem colato canistrum,
Ut nitida excluso fiat lixivia limo.
Tunsa quoque interdum quae persea protulit ossa
Palladio noxam depellent mixta liquore,
Hanc olim Perseus postquam Cephea liquit
Arva, & foecundae praecidit colla Medusae,
Cephei nova dona, Mycenis intulit agris,
Ensis ubi capulus cecidit, quem Graeca mycetem
Lingua vocat, super alta Melanthidis, hunc ubi potum
Langia inventum nato monstravit Abantis.
Illam etiam in ptisana persaepe liquato, Sabaei
Quae libani ramos concrescit lacryma circum.
Aut cape gummosam quae stillat de nuce guttam,
Vel quae ulmi patulis in ramis, aut atelymni
Plurima inest, tepidóque humore soluta tumabit,
Ut partem vomitu, partémque calentibus undis
Pellat, ubi expressus manarit corpore sudor.
Quin satur ille cibis, hic lati munere Bacchi,
Vitabit post metuenda pericla veneni.
Heus fuge Cantharidum, si quando olfeceris, haustum.
Ille picis liquidae taetrum diffundit odorem
Naribus, & cedro similis versatur in ipso
Ore sapor, cum quis mandit virgulta virentis.
Qui bibit hunc multo perfusum humore, molestos
In labiis morsus, atque ima sentit in alvo.

γρ. χλιόεντα
γρ. ὀσμῆς

Nec minor exercet medium dolor: horrida surgunt
Vlcera vesicae, compressum pectus anhelat,
Quà super ossa cauo incumbunt mollissima ventri.
Ira venit vehemens, & pandiculatio corpus
Distendit defectum animo: vis dira veneni
Praeualet, & miseros, praeter spem, pascitur artus.
Ac veluti excussi volitant per inania pappi,
Et vento diuersi abeunt: sic mente feruntur.
γρ. πειρᾶσθαι. *Sed tu puleium misce fluuialibus vndis,*
Atque imple tristi, quae fictis cymbia, potu
Ieiuna Cereris, quo quondam fertur inanem
Ventriculum satiasse, pia Hippothoontis in vrbe,
Cum de Threiciae salibus rideret Iambes.
Pinguia nonnunquam porci cerebella, vel agni
Cocta diu sumas tereti cum semine lini,
Tempora vel caprae quae viua dum cornua gessit,
Diuide, percoctoue ex ansere confice potum.
Quae tu multa vora, dum crudo in ventre morantes
Impurasque dapes cogas extre vomendo.
Saepe etiam ventrem tenerae perfunde capellae
Lacte nouo, vt sordes multas, faecemque remittat.
Sin bibere hoc nequis, nihil est praestantius illo.
Aut virides viuis ramos decerpe, recenter
Indutos foliis, mitis quos interere passo.
Asperaque & semper spinis horrentia duris
Infunde in flauo radicis frustula melle,
Quae caulem in sicca sublimem tollit arena
Asphodelo similem, gracilisque excrescit in altum.
Vel tu Parthenia drachmarum pondera terrae
Quattuor accipias, quam Phyllis collibus altis
Imbrasia profert, & quam quae cornua gestat
Fertur Chesiadis pecus ostendisse puellis
Iuxta Cercetii vnicosa fluenta niuosi.
Purpureamue sapam geminato pondere sumes,
Atque intrita simul miscebis germina rutae,
Sed prius trino, prius & perfusa rosato.
Et morbi facilis reddetur cura maligni.
Si quisquam imprudens grauiter redolentia tetri
Et vix cedentis coriandri pocula cepit,
Ille amens, stupidusque, insani more pudenda
Passim deblaterat, furiali & percitus oestro
Asper, acerba tonans, Baccharum imitatur Erinnyn.
At contra suauis Carchesia plena falerno
Exhibe, vt hoc primum fuderunt torcula purum.
Aut solues massam salis humectantibus vndis.
Siccum etiam ouorum miscebis saepe putamen
Candentis spumae salsae gratissima longè
γρ. σίαλοι καὶ πίονες ἄλιοι. *Esca illa est, cui mortem adfert, vitamque tuetur.*
Nanque hac insidias piscator fraude volucri
Molitur miserae, quae dum comprendere tentat
Ore auido spumam fluitantem, in retia fertur.
Necnon & pelagi salsis immerge fluentis
Qui cornua biberis pontum Neptunus & ignem
Ventorum lenibus voluit seruire procellis,
In patriisque rapi varias metuentia ventos.
γρ. εἴλαρ. *At maris imperio tumidi, longaque carina*
Et iuuenes parent qui per vada caeca feruntur,
Sylua inimico igni natura subdita lege est.
Vinum etiam liquido permistum tollet oliuo
Omne malum, atque nouus cum multo potio dulci.
Quando falce grauem & maturam vinitor vuam
Incuruus resecat, pistrisque e vite racemos
Conculcat pedibus, cum fucis ignauaque vespa,
Vuas inque bibunt crabronum examina succum,
Atque maligna nocet plena vulpecula vuis.
Tu quoque signa mala iam contemplere cicutae.
Haec primum tentat caput: & caligine densa
Inuoluit mentes, oculi vertuntur in orbem.
Genua labant: quod si cupis ocyus inexa-
ducem,

Ἄλλοτε καὶ μεσάτη ἐπιλάζεται ἄλγεσι νηδὺς,
Ἢ κύστις ἐγκαθίως περιλήσσεται δ' αὐταὶ
Θώρηκες, πῇ χόνδρος ὑπὲρ κύτος ἵζετο γαστρὸς.
Αὐτὰρ δ' ἀγρύπνος ἄλλα δ' ἐπιφρίσσει φαντὸς
Ἀψύχως παλάει· δ' αἰ τίω δάμναται ἄτης,
Οἷα τε δυσχείμερα νέον πεφυσμένα πάππα,
Ἠέρ' ὑποπλάζοντα ἐφ' ἀπειροσιν ἄλλαις.
Τῶ δὲ σὺ πολλάκι μὲν γληχὼ ποταμοῖσι νύμφαις
Ἐμπίσαις κυκεῶνα πέριξ ἐν κύμβεσι τεύξαις,
Νήστιος Δηοῦς μορόεν ποτὸν ᾧ ποτὲ Δηὼ
Λαυκανίην ἔβρεξεν ἀν' ἄστυ Ἱπποθόωντος,
Θρήσσης ἀθύρμασιν ὑπαὶ ἐγγλεύεσιν Ἰάμβης.
Ἀλλοτε δ' ἢ στάλεοιο χοίρου πίονα ἤ τε καὶ ἀμνοῦ
Αἰμηρὴν ἀποφάλεοντι ἐϋγληνοῖο λίνοιο,
Ἢ νέον κορσεία ταμὼν κεράοντος χιμαίρης,
Ἢ ἐπὶ που χήνης μολὺν ποτὸν αἴνυσο χεῦαι.
Ἐς δ' ἔμετον κορέσαιο· τὰ δ' ἄθρεια νεῖαι βεβρώκεις
Ἐμματίων ἐξ ἀπαστα πύλης μεμαρμένα δόρπα.
Πολλάκι δ' ἐκλύσειε νέον γλάγος αἰγὸς ἀμέλξας
Κλύζε, τὰ δ' ὕλιδα γαστρὸς ἀφέδρια κινήσειας.
Ἄλλοτ' ἀλυσθαίνοντι πίθοι γάλα πᾶσαν ἀρύξει.
Ἢ σύ γ' ἀμπελόεντα γλάγει ἐνὶ κεφαλίδα κόψας
Χλωρὰ νέον πετάλοισι ἀειθαλέουσα κολούσας.
Ἢ μελισσαίῳ κηρώματι ἐνὶ τευθρα μορύξαις,
Σκορπίοεντα ταμὼν ψαφαρῆς ἐκ ῥίζια γαίης,
Αἰὲν κεντήεντα· ποὺ γὰρ μὴν ὕψι τέθηλεν,
Οἷα τε ἀσφοδελοῦ ἐρευθέσι κεφαλίδα βάλλει.
Καὶ γὰρ σὺ δραχμάων πίσυρον βάρος αἴνυσο γαίης
Παρθενίης, ἣν Φυλλὶς ἐπὶ κνημοῖσιν αὐτῆς
Ἰμβρασίδος γαίης χροινὸν, ἣν τε κεράστης
Ἀμνὸς Χησιάδεσσι νέον σημήνατο νύμφαις,
Κερκέτεω νιφόεντος ὑπὸ χειμάδεσιν ὄχθαις·
Ἢ καὶ σιραίοιο ποσὶν διπλῆθεα τεύξαις,
Σὺν δέ τε πηγανοέντας ἐνιθρύψειας ὀράμνους,
Ὀργάζων λιπεῖ ῥοδέῳ, θρῖνα πολλάκι χραίνεις
Ἡμιτόμῳ, τε πολλὸν ἐπαλθέα νοῦσον ἐπιῦξειν.
Ἢν γε μὲν ἀλέμενον γε ποτὸν κορίοιο δυσαλθὲς
Ἀφραδίαις δέπας ὅτι ἀπεχθομένοισι πάσωνται,
Οἱ μέν τ' ἀφροσύνῃ ἐμπληγέες, οἷά τε μάργοι
Δήμια λαβράζουσι· θρασυπλήγες δ' ἅτε βάκχαι,
Ὀξὺ μέλος βοόωσιν, ἀταρμύκτῳ φρεσὶ μανίῃ.
Τῷ μέν τ' ἐξ ὑδανοῖο πόροις δέπας ἰκμαλέον οἴνου,
Πρώτιστον αὖ τακρεὶς, ὅ πως ἐπιτύψατο ληνῷ·
Ἢ νύμφαις τήξαιο βαλὼν ἅλος ἔμπλεα κύμβια.
Πολλάκι δὲ τρυφαλίχων ἀταλὸν ὠοῖο κελύφος,
Ἀφρὸν ἐπαλκεα ἅτοπος, θεοῦ δεστηία κέπφων.
Τῷ γὰρ δὴ ζωὴν τε σχοῖ καί ποτ' αὐτοῦ ὄλεθρον,
Εὖτε δόλοις ἔχοντα κοχυθέα τίνῃ δὲ χέειν
Οἰωνὸν χραίνωσιν· ὁ δ' ἐς χέρας ἔμπεσε παίδων,
Θορβὸν ἀφρίζον πέλει κλύδα λαγνεύοντος.
Καί τε σύ γ' ἁλμυρὰ βάψαις ἰόεντα θάλασσαν,
Ἣν τε καὶ ἀτμεύειν ἀνέμοις πόρεν Ἐννοσίγαιος,
Σὺν πυρὶ καὶ πνοιαῖς συνδάμαστας ἐχθραῖς.
Πῦρ μὲν ἀίζηλοι καὶ ἄγριον ἔτρεσεν ὕδωρ
Αἰζήεις καὶ ῥ' ὁ μὲν ἠκοσμήσατο, φιλοεργὸς,
Διαπτοίει νηῶν τε καὶ ἱμερόεντος αἰζηῶν,
Ὕλη δ' ἐχθοδοποῖο πυρὸς κατὰ θεσμὸν ἀκούει.
Ναὶ μὴν ἀτμεύοντα κεράσσαιο λιπαρὸν οἴνῳ,
Ἢ χύτλοις γλυκὺς μίγδην πίοις δαγος ἐρύξει,
Ἢνίκ' ὑποζεύξας κρατεροὶ βοτρυδὸν σταφυλὴν
Ῥυσταλίῃ ἐλαφοῖς καὶ ἐν ζέεσιν ἐλινοῖο
Κόψαντες θλίβωσιν, ἐπεὶ ῥ' ἀεὶ ζάδα μελίσσαι,
Πεμφρηδὼν, σφῆκες τε καὶ ἀκρομολοῖς ὀρειαὶ
Ἰδ' ὅσαι ἄλις φαίνωνται ὀπώρη ποιμανοῦνται
Πιστήρων ἐξ ὀπώρης ἰαίνατο κακὸν ἐπιμιξ.
Καί τε σὺ κωνείου ἔλαβεν τὸ κακὸν φάρμακον ποτὸν ἤπια.
Κεῖνο ποτὸν κεφαλῆς τε βαρεῖαν ἐπὶ νύκτα ἰάπτει,
Νεῦμα φέρει σκοτόεσσαν· ἐν δ' ἴχνεσι γ' αἶψα,
Ἴχνεσι δ' ἐσφαλμένοι τε χερσὶν ἑρπύζοντες ἀγυιαῖς,

[illegible]

Sustentant palma corpus: faucésque premuntur
Obsessa, & coit tenuis praecluditur isthmus.
Extremi frigent artus, latet abditus intus
Iam tenuis pulsus, nihil inspiratur ab ore.
Fata instant. Dicéntque mulier tamtam afficit atrum.
Ast oleo hunc satura, nec vino parce meraco,
Ut vomitu redeat demissum in pectora virus:
Clysteréque pares, quem ventris in ima recondas.
Saepe merum per se, vel quam Peneia Tempe
Producunt laurum, qua primum pulcher Apollo
Dicitur intorta crines cinxisse decoros:
Aut dabis excelsum dauci consumere caulem,
Vel piperi urtica semen miscebis acuto,
Et vinum succo quem Cyrenaica mittit.
Irinique parum, gratum spirantis odorem
Praebe, & cum claro calidum tere laser olivo.
Mulsa quoque expedient, necnon spumantia lacte
Cymbia, si modico tepefacta calore bibantur.
Toxica si potu saevum fecere dolorem,
Protinus his opus properes succurrere noxae.
Lingua hominis inflatur, distentáque labra tumorem
Circum ora attollunt, & magna mole gravantur.
Ore spuit sicco, rimis gingiva fatiscit.
Horror saepe quatit trepidantia corda, furore
Exundat diro mens exagitata veneno.
Balantes imitatur oves, & mille furores
Concipit, exclamat fervens ut concitus ira
Cui vitale caput violentius ademerit ensis.
Aut veluti cui templa Rheae & libamina cura
Aedituae, in plateas, nona quando luna revertit,
Fertur, & Idaeos campos ululatibus implet:
Tum trepidi horrescunt audita voce bubulci:
Sic miser in rabiem versus fremit ille, rugitque,
Et torva, in morem taurorum, lumina torquens
Exacuit dentes, & spumam fundit ab ore.
Quem primum manicis strictum vinclisque tenetos
Tum ut non magna deductas, nectare fauces
Imple, atque invitis stridentia protinus ora
Irrita digitis, vomat ut virosa coactus.
Aut pullum quem nuper edax excluserit anser
Merge in aquam, & flammis elixa undantis aheni:
Et virgulta rudes prosunt sylvestria mali,
Sed purgata prius, quae crescunt montibus altis.
Quaeque per aestatem nostris nascuntur in hortis
Mala quibus ludunt delectantúrque puellae.
Struthiáque interdum, vel quae devecta Cydone
Arbore in austera crescunt, et ipse iuvabit:
Sed contusa simul, liquidisque madentia lymphis
Mistáque puleio: gratum quod spiret odorem.
Quódque rosam redolet, vel quod sapit irin olivum,
Oris cum lana, potes instillare recluso.
Plurima sed tandem perpessus tempore longo
Vix unquam poterit gressus firmare labantes,
Sed trahet attonitus oculis fallentibus artus.
Isto Gerrhi Nomades, populúsque rapacem
Qui colit Euphraten armant sua tela veneno.
Quae postquam haeserunt, & non sanabile vulnus
Inflixere, caro livet, virúsque putrescit
Vipereum, atque cutis se tabo foeta resolvit.
Si quisquam infestos Medeae Colchidis ignes
Incautus gustavit Ephemeron: ille repente
Uritur internis sana prurigine labris,
Ut cui vel fici succo candente, vel acri
Urtica, aut scylla perfrictum vertice corpus:
Horrendum in tenera qua tollit carne ruborem.
Hoc ubi susceptum est, stomacho grave pondus in ipso
Insidet, is ructus primum, post ulcera diro
Contrahit ex vomitu, foedúsque è gutture fertur
Carnibus ablutis qualem coquus abiicit humor.

π. χολώδεα. κ. κάκ. ἐκ λεξεσι.

κ. πολύ. ὅτι.

π. δέρματ

Aluúsque impuras effundit sordida feces.
Saepe salutifera n quercus fagique virentis
Cade coma n, glandémque simul quae pendet in illis.
Et lac in multi um subducito, coctáque mande
Dum stomachum saties, ac pleno contine in ore.
Herba etiam ramos, cui ductum a sanguine nomen:
Vel modo radicem lactis incoxi e iuuabit.
Vitem & palmes tenera mollescat in unda,
Atque rubi horrentis pariter virgulta terantur.
Hirsutamque nucem quae laeto prouenit agris
Vbere Castaneis exempto cortice nuda:
Et cape qui carnem siccus liber implicat imam,
Exime & interno ferula de ventre medullam,
Quae quondam furtiuo incanduit igne Promethei
Et folia expedient nunquam morientia olentis
Serpilli & quas fert baccas asperrima myrtus.
Punica cum myrto quod gestant mala putamen
Excoque, & infectum, decocto proluе ventrem,
Vt tandem austero vincas medicamine morbum.
Ne verò admotum labris falsare bibendo
Viscosum ulophonon, quod praefert ocima gustu.
Mox tumor & summam grauis inflammatio linguam
Accendit, cordis vires animúsque recedunt.
Tum linguam rabido laceratam dente remordet,
Et stupet attonitus qui viscum exhausit, & ambo
In caeco obstructis conniuent ventre meatus
Potus atque cibi. Flatus ubi carcere clausi
Dant strepitum, & circum spatijs voluuntur iniquis.
Horrisono veluti caelum tonat omne fragore,
Aut celeres duris illisae rupibus undae
Clamorem attollunt inter cana saxa, fremúntque.
Sic misere afflictus vix tandem ducere presso
Ore potest animam, ac si quis medicata propinet
Pocula, mox sordes similis profunditur ouis,
Qualia concepit coniu ga'lina frequentis,
Et pugnans crebris consuso corpore plagis
Abijcit informe & crudum sine tegmine semen.
Sed tantos pellent absynthia cana dolores,
Et morbo expedient, musto diluta recenti.
Et picea resina vel Oricia terebinthi
Danda, aut quae tristi de pinu lacryma venit,
Marsya ubi à Phoebo nudatus pelle pependit.
Interitum cuius deplorans illa, gemitque,
Perpetuo & moestis implet iuga sola querelis.
Conuenit & polij redolentem mandere florem,
Paruáque feruentis decerpere germina rutae,
Et nardum, & testem fluuiali e castore caesum.
Laseris aut radix obolum quae pendeat unum
Secta iuuat, modicúsque liquor qui fluxit ab illo.
Siccum etiam Origanon herc a de nomine dictum,
Haustáque profuerit concreti copia lactis.
At si quis tauri nigrantem forte cruorem
Sorbet, afflictus saeuo iacet ille dolore.
Nanque cruor subiens penetralia corporis alta
Concrescit, mediúque coit glaciatus in aluo.
Aëris arcta via est, presso quem gutture clausum
Intus pulmo tenet. conuulsus at ille, frequenter
Concutitur saliens, & spumis oblitus ora.
Sed tu lacte graues ficorum collige grossos
Inque mero mergas acido, mox omnia lymphis
Confundes, mordax ut acetum temperet unda.
Et vacua tumidum tendentia pondera ventrem.
Quin etiam capreae, hinnuli ue coagula damae,
Aut hoedi, aut agilis leporis de corpore rapta
Liquida per tenues angusta foramina velis
Colanda: & facilem dabit haec tibi cura salutem.
Aut nitri dones obolorum pondera ternum.

Σὺν δέ τε καὶ νηδὺς [illegible] βάλλει.
Ἀλλὰ σὺ πολλάκι μὲν φηγοῦ δρυὸς εὐλαΐδα κόμας, 260
Πολλάκι καὶ βαλάνοιο [illegible] ἀκολάστοι ἐμίσγε.
Ἢ σύ γε [illegible] γλάγος ἐνδείξαι πάλλων·
Αὐτὰρ ὁ τὸ κεύθοιτο, καὶ ἐν στομάτεσσιν ἐρύξαι.
Ἠμὲν πουλυγόνοιο τότε [illegible] ἀρήξει,
Ἄλλοτε δὲ ῥίζαν κατὰ [illegible] γάλακτι. 265
Σὺν δὲ καὶ ἀμπελόεις ἕλικας ἐν ὕδατι συμφαλῆς,
Ἰσως καὶ βατόεντα [illegible] κολούσας.
Καί τε σὺ γυμνώσειας εὐλεπέος νέα τέρφη
Καστανίου, καρύοιο· δυσχύλλοισι [illegible]
Νείαιράν τοι ἔπειτα περὶ σκύλακα αὖον ἐνάξει 270
Διελὼν ναρθήκοιο τὸ Καρπάθιον ἐξ ἑλεῖν αἶα.
Ῥεῖα δὲ ναρθήκος γλάτης ἐξάνυσον τὴν δ' αὖ,
Ὅς τε Προμηθείοιο κλοπὴν ἀπεδέξατο φωρός·
Σὺν δὲ καὶ ἑρπύλλοιο φιλοζώοιο πέταλα,
Εὐφάνεσιν τ' ἀπὸ καρπὸν ὅτις κατεβάλλετο μύρτος. 275
Ἠέ που σιδόεντος ἀποθρέξας ἐκάλυμμα
Καρποῖς μίγδην δὲ βαιὸν [illegible] μύρτοις,
Ὄσσ' ἂν [illegible] ποτῷ νεάοις δὲ κεδάσσαις.
Ἐξ ἐθέλοις [illegible] χείλεσι τύμμα
Οὐλοφόνον λάσιον δ', τ' [illegible] εἶδος. 280
Τοῦ γὰρ ὑπὸ γλώσσης πλατὺς περιχεύεται ὀλκός,
Νέρθεν ὑποφλεγέθων· τὸ δ' ἐν ἥματι ἄζεται ἦτορ
Λυσσῆεις γλῶσσαν δὲ κατατρίζει κυνόδοντι.
Δὴ γὰρ ἔμπληκτος φρένα δάμναται, ἀμφὶ δὲ δεσμοὶ
Εἰλεῖ ὀπισθοπόροιο πόροις πελάσαντο νηδὺς 285
Τυχθὲν τι [illegible] τ' κατεπιγροῦσα δὲ πνεῦμα
Ἐντὸς ὑποβρομέει, ὀλίγῳ δ' ἐγκλείσεται ὁλκῷ.
Πολλάκι δ' ἐν βροντῇσιν ἐοικὼς βρέμεται ὁμῶς
Γείτων [illegible], ποτὲ δ' αὖτε κακοῖς ῥήχεσι θαλάσσης,
Οἷος [illegible] ὑποβρέμεται σπιλάδεσσι. 290
Τῷ καὶ [illegible] ἐν χρωμάτεσσι
Πνεῦμα μόλις, πάσῃ δὲ [illegible] ἥματ' ἔχουσαν
Φαρμακόεις [illegible], οἷά τε βόσκας
Ὀρταλὶς αἰχμητῆσιν ὑπ' ἀδινοῖσι πατοῖς.
Ἄλλοτε μὲν [illegible] νέον θρομβεῖα χειρὸς 295
Ἐκβάλλει ἐν [illegible] πολλάκι [illegible]
Μαρσυάδην [illegible] ἐν χθονὶ γαίῃ.
Τὸ μὲν τ' [illegible] ἄψινθον ἄγρος ἀρήξει
[illegible] ὑπὸ γλαύκῃ.
Καὶ δ' ἀπὸ ῥητίνην τερμινθίδα πολλάκι πεύκης, 300
Πολλάκι καὶ πίτυος [illegible] ἀπὸ δάκρυα τεύξαις
Μαρσύεω, ἔχε τε Φοῖβος ἀπὸ [illegible] γυῖα·
Ἡ δὲ μέγα πολύπυστον ἐπιάζουσα κατ' ἄγκη,
Οἰκτρὸν [illegible] ἀναβάλλεται ἠχώ.
Αὖα δὲ πολίοιο [illegible] ἄλθος, 305
Ἢ ἔτι καὶ [illegible] βλάστας,
Νάρδον, λιμναίου τε [illegible] ἔρχεν.
Ἢ ἐθέλεις [illegible]
Σιλφίου ἄλλοτ' ὀλίζον ἀποτμήξειας ὀπεῖο.
Πολλάκι δ' [illegible] γάλακτος 310
Πηγνυμένου χορέσαιο [illegible] πύλην.

Ἢν δέ τις ἀφρονέων ταύρου νέον αἷμα πίησι,
Στεῖ χθονὶ [illegible] δαμαζόμενος [illegible],
Ἠνίκα [illegible] στρεπτοῖς [illegible]
Ῥεῖα, θρομβοῦται δὲ μέσῳ ἐνὶ τεύχεϊ γαστρός· 315
Φράσσεται δὲ πόροι τὸ δὲ [illegible] πνεῦμα,
Αὐχένος ἱμπλαθέντος, ὁ δὲ [illegible],
Ἀσθμαίνει ἐν γαίῃ [illegible] ἀφρῷ.
Τῷ μέν τ' [illegible] ἐρινεούς,
Ὀξει δ' ἐμπίσαιο, τὸ δ' αὖ τε ὕδατι μίξας, 320
Συγκεράσαι [illegible] τὸ πρὶν ὄξος·
Ἢ καὶ [illegible] ἔσχατα γαστρός.
Καί τε σὺ [illegible] πολλάκι [illegible]
Φύσημα [illegible], ἄλλοτε νεβροῦ.
Ἢ [illegible] δ' αὖ σὺ καὶ [illegible] λαγωοῦ 325
Αἰνύμενος [illegible]
Ἢ [illegible] ἀχθος

[illegible]

Lenis & intrita, que mitis dilue Baccho.
Lasseris & iu iam succique fluentis ab illo
Libram adde, & crambes madefactum semen aceto. 310
Tuque olide exatura stomachum radice conyzæ,
Cui piper, & duri sint germina mista rubeti.
Sic facile eiicies glomeratum, in frusta, cruorem,
Atque alte medio frangens in viscere fixum.
Sed neque te lateat si quis Bupreslida tetram 335
Hauserit: epotam signa haud obscura sequentur.
Ira quidem nitro similis mox ora colore
Inficit, ingratamque exhalat mansa mephitim.
Et stomachum, tumidúmque exercent tormina ventrem.
Vrina adstricta est, magno vesica dolore 340
Ingemit, & sauis ardoribus æstuat aluus.
Tum quasi tympanicus, sordentem corporis hydrops
Obsidet umbonem, & distenta cuticula totis
Contrahitur membris. fortes nunc illa iuuencos
Nunc vitulos inflat, si quando pascua lata 345
Carpentes auido lacerarint ore iacentem:
Vnde illam Graio Bupreslida nomine dicunt.
Sed tamen auxilium feret is, qui ne... sicca
Miscuerit trino ... dederitque bibendas.
Aut simul in pila tunsas qui macerat igne, 350
Egregium aduersus fibres medicamen, & inde
Propinat pleno me...m cuiture potum.
Quique ubi lac pendenti expresserit ubere vacca
Sæpe leuem haud dubitat palmæ coniungere fructum:
Achradis aut duræ, vel quæ pyra Bacchica multi 355
Myrteáque appellant Lenæo immergere dono.
Maternam ille etiam, pueri de more, papillam,
Uberáque, ut vitulus sugat distenta iuuencæ.
Qui petulans primum ut cœpit prodire secundis,
Elicit e mammis quadrantem viribus undam. 360
Pinguis & interdum tepefacti potus olivi
Prouocet ad vomitum, atque immissis ora lacessens
Coge recusantem digitis pennáque, recuruóque
Et modicè intorto, fauces purgante papyro.
Sin lac in grumos gravida glomeratur in aluo 365
Precludítque animam, & pectus suffocat anhelum.
At potum prebe cuius pars acris aceti
Vna sit, & passi gemina, ventrémque repurga
Clystere, & libycis deuectum laser ab oris
Intere, vel succum, dilutáque combibe posca. 370
Sæpe etiam incidens lixiuia danda, thymique
Semine spica grauis, sarmentoséq; racemus
Vitis opem tulerit, Bacchi madefactus in imbre:
Pota quoque interdum soluêre coagula grumos,
Et viridis nepeta stillantia germina mulsâ, 375
Aut perfusa amnis linguam mordentis aceti.
Nunc age contemplare dorycnion, aspice primum
Quam color & gustus niueo sunt proxima lacti.
Et mox singultus nascentes colla frequenter
Comprimere, insuetos, stomachúmque indigna ferentem 380
Sæpe cibos vomitu, respersos sanguine, sursum
Pellere, nunc infra cœnosum effundere mucum:
Vt quem tenasmus, visceráque tormina vexant.
Qui sæuo cruciatu, exhaustis viribus æger
Stratus humi iacet, atque arentia negligit ora 385
Colluere. At contrà post vis maxima lactis,
Et tepidi si quis miscebit pocula passi.
Quinetiam elixi flammis caro candida galli
Profuerit, qua armat robustáque pectora vestit.
Nec minus expressum uuas absorbere liquorem 390
Et, quotquot petras inter scopulósque sonantes,
Algosa & circum pascuntur littora pisces.
Hos crudos, vel si prunis libet indere, tostos
Mande: sed in primis prosunt conchylia) murex,
Et carabi, & pinnæ. dabit & rubicundus echinus 395
Auxilium & pecten. nec postponenda medelis
Buccina, & in musco qua degunt ostrea tili.

Nec verò phrici potus(tam certa videntur
Signa) latere potest, quod sensu torquet acerbo
Maxillas, multóque sapit discrimine nardum.
Perturbat mentem, tremebundáque membra resoluit,
Et patitur miseros lucem non amplius vnam
Viuere. Sed iusto radicem pondere nardi
Thylacitis prabe, Cilicum quæ montibus altis
Crescit, vbi vndosi labuntur flumina Cestri.
Smyrnam tertio interdum, simul vdas sumas
Lirinéi[illegible]que caput, dea quod Cytherea perosa
De forma quoniam secum contendere vellet,
[illegible] in medias, probro testitura perenni
Impressit folijs pudibunda rudentis aselli.
Sæpe caput rades, & demptam quæ feruida gestat
Ruta comam, viridésque solent erodere campos,
Excisam cultro summa ab radice, leuémque
Hordea quam primum dederunt trita farinam
Perfundas pesci, geminat & line tempora circum.
Nullus hyosciamo male prudens expleat aluum,
Vt faciunt quos cæca animum dementia versat.
Aut pueri quando lanugo vertice prima
Decidit, & pedibus postquam incedere rectis
Repere iam obliti, nec adhuc nutricis egentes,
Flore maio insignes qui gaudent mandere ramos,
Vt modò cum primos cœperunt edere dentes,
Pruritúque tumens tunc gingiua dolere.
At noxam exhausti curabit copia lactis,
Aut vesca siliqua, solita proferre recuruos
Sub lenibus foliis, referentes cornua, fructus,
Vt magna expresso si perfundatur oliuo.
Crudam etiam vrticam vel semina sicca comesse
Compressum & labijs foliorum exugere succum
Conuenit, intubaq; & nasturcia, perseáque arbos,
Et napy & raphanus, tenuísque cacumina porri,
Et capiti auxilio est, quod multis ordine granis
Allia compactum gestant, potúque medetur.
Fœcunda lacrimam quicunque papaueris hausit,
Hunc sopor altus habet, glaciali frigore summo
Torpescunt artus, nec lumina cæca recludit,
Commissis sed vincla genis immota tenentur.
Vndique permulto corpus sudore grauique
Exstillat, pallet facies, sunt feruida labra:
Vincula malarum soluuntur: anhelitus imo
Exiguus frigidúsque simul spiratur ab ore.
Sæpe etiam obtorta nares vel liuidus vnguis,
Aut oculi sunt certa cauæ præsagia mortis.
Tu ne cede metu, sed cura accingere morbi,
Dulcia propinans & feruida vina trahenti
Vix animam, nonnunquam & Hymettia mella remiscens
Ex apium deprompta fauis, quarum agmina densis
In syluis tauri liquefacto corpore nata
Consertum sedes antiquo in robore quercus
Condita legêre, atque operam nauantia melli.
Pascit thymum pedibus, floréntque virentis erices
Multifidos partus Cereris atque opsonia prabent.
Velleráque interdum redolenti imbuta rosato
Instilles clauso, reseratis dentibus, ori,
Aut satura vino fauces mutantur in vnas:
Vel solo interdum tortà quod fluxit oliuâ.
Huic atque hinc faciem palmis, clamoribus aures
Tundito, dum excieas, & torpens concute corpus,
Functum vt fatis instantibus vi veternum
Excutiat, sumptóque vomat medicamine virus.
Tum mollis madidas oleo vinóque lacernas
Induat & potu frigentia membra calescant.
Nunc tepidam effundent aegrum demergito corpus
Insolitum calidisque lauetur & innatet vndis:
Sic densata cutis rubidúsque liquabitur humor.
Disce venenatos leporis cognoscere po-
tus

[illegible]

400

405

410

415

420

425

430

435

440

445

450

455

460

465

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 470
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 475
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 480
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 485
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 490
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 495
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 500
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 505
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 510
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 515
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 520
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 525
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 530
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Postiferi, medijs peperit quem fluctibus æquor
Verrosi squamas & purgamenta marini
Piscis olet, pisceniq; sapit qui putridus, & quem
Non perpurgatum squama infecere relicta.
Ille quidem sordens tenues loligines inter
Defertur pendéque comas, quasi natus ab illa
Aut quæ dis. anis vi penè oppressa dolísque
Diffugiens atros perturbat sepia fluctus.
His color ictericus viridi nigróque remistis
Corpore fit toto. carnes tab scere sensim
Incipiunt. odère cibos. cutis alta tumore
Tollitur, inflantúrque pedes. mox undique malas,
Ceu flos exoriens, tumidus rubor occupat ambas.
Urinæ exiguum vesica excernit, & illa
Vel modo purpurea est, vel sanguine tincta rubescit.
Omnem auersatur piscem, visóque repente
Nauseat, atque dapes quas mittit pontus abhorret.
His contra Hellebori misceto pocula nigri,
Aut quam pressa recens lacrymam scammonia fundit,
Piscis vt obscœni pellatur corpore virus.
Aut asini interdum mulctram bibat ipse, vel olla
Incocta absumat viscosa vimina maluæ.
Concretámq; picem quæ cedri candice manat
Vel modo granati fructus Cretensis abunde
Mandat & anopes, tum quæ promenea vocantur:
Quæq; ferax Aegina tulit, tum cuncta rubentes
Ac duros acinos tenui quæ cortice condunt.
Nunc verò in qualum coniecta prematur edulis
Vua, velut prælis vdæ stringuntur oliuæ.
Si quisquam multum sitiens è flumine, vultu
Ceu taurus prono liquidas potauerit undas
Seponens manibus sordes, algámque natantem,
Illius in fauces accedens impete magno
Longa, fame crepitans, quæ sanguine gaudet hirudo
In labra cum potu, post ventrem fertur in altum.
Siue sub obscura cum lu ... nocte teguntur,
Ora, leuare sitim cupiens, male prouidus vrnæ
Admouit, fluitans tunc summa vermis in unda
Irruit, & fauces subiens inuadit apertas:
Quoq; illum variè iactatum cursus aquai
Pertulit, hic hæretq; & combibit ore cruorem.
Nunc tenet obsessos animæ vocisq; canales
Aer angustum quà præter labitur isthmum.
Nunc verò medij circumsedet oscula ventris.
Atque hominem excrucians ingesta cibaria pascit.
Hanc autem vrentis qui pocula misce aceti,
Quique niuem adiungit, Borea vel frigore duro
Adstrictam præbet glaciem, decedere cogit.
Aut salsam terræ persolsam vomere glebam
Accipias, largoq; bibas humore madentem,
Mox etiam pelago ex ipso sales unda petatur
Solibus autumni vel multis feruida flammis,
Effossiq; sales pariter vel mista iuuabit
Spuma salis, fundo demersam quam legit imo
Confundens undis salsamentarius undas.
Ne mala te vexent terræ fermenta, caueto,
Illis sæpe tument præcordia, collaq; duro
Vt laqueo arctantur, latebras si proxima crescunt
Vipereas, saeuum quibus exit virus, & ipsum
Concipiunt cæco qui mittitur halitus antro.
Quisque vocat fungos, sed plurima nomina passim.
Tu contrà rapham sinuosum corpus, & acris
Concede excisum rutæ de cespite ramum,
Chalcanthúmque vetus, natum sutoris in vsus.
Vel modo clematidis cinerem miscebis aceto,
Nunc verò in poscam nitrum, tritamq; pyrethri
Radicem infundes, vel quæ nascuntur in hortis
Cardamáque & Medum malum, exuréńsque sinapi.
In cinerem pariter vini conuertere fecem.

γρ. ... (margin, at 484)
γρ. ... (margin, at 515)
γρ. ... (margin, at 524)
γρ. ... (margin, at 528)
γρ. ... (margin, at 533)

Galinaq; simum ne spreueris, atq; profundum
Gutturi, et cuiiei fatum, demittere dextram.
Sin quis viscosi tristisque venena lacerti
Mortifera ebiberit, vero Salamandra vocatur
Nomine, damnosus quam non violauerit ignis,
Extemplo ardentem vexant incendia linguam:
Torpescunt, proprioque trementia pondere membra
Soluuntur, non firmi errant, pedibúsque quaternis
Vt pueri incedunt: nam mens obruta vacillat.
Plurima pérque cutem vibex liuescit in orbem,
Et saniem extillat, multum tardante veneno. — χ. ἀλέων
Hunc vero lacryma celsæ medicabere pinus,
Si lento cupias fusam componere melli.
Necnon cum picea terræ, tris germine, pini
Inceque maturum qui pendet in arbore conum.
Atque mola decussæ erui miscere farina
Expedit, et siccare vrticæ semen, & ipsam
Vrticam tenui conspersam polline, coctam
Ex oleo edisse, animoque obtrudere ventri.
Quin resina tenax & apis [illegible] sacrata
Radix galbanea, et tenerum testudinis ouum,
Dulcentéq; suum multa pinguedine carnes
Cum cursu auxilio veniunt testudine cocta
Quæ pelagi fluctus velocibus innatat alis. — χ. ἀν' ἀυρ. ἐν διαιτ.
Aut montana etiam, citiso quæ vescitur, & quam
Reddidit è [illegible] modulanti voce canoram:
Mercurius, picto infontis qui cortice carnem
Exemit, geminúmque ancona intendit in oris.
Dede nec turpes ranas, stirpémque remisce
Spinosæ erynges, simul & scammonia iusto
Pondere feruescat, saluúmque à morte reduces
Hoc potu, inferni subeuntem limina Ditis.
Pocula si quisquam astutus medicata rubetæ
Ebibit, aut ranæ, quæ muta herbáq; cohærent
Vere nouo arbustis, rorantémque aera sugunt,
Illa quidem thapso similem per membra ruborem
Moléque ingenerant, consertáque pectore presso
Ducitur ægre anima, & fœtor grauis insidet ori.
Præsidio tamen est ranarum torrida flammis
Aut elixa caro, vel pix infusa falerno.
Splen quoque lethiferæ pondus crudele rubetæ
Profuit, in stagnis glauca quæ degit in vlua,
Garruláque optimis prædicit tempora veris.
Muta autem & longa latitans sub arundine buxi
Diffundit viridem per languida membra colorem.
Os quoque bile madet: morsus aliquando molesti
Corda premunt, crebris singultibus ilia saltant.
Inuiti stillant tam vir quam fœmina multo
Semine, nec superest sobolis spes vlla futuræ.
Sed tu funde merum pateris, stillique repositum
Promito, & ad vomitum cogas si for erecuset.
Illum etiam in labro quod subdita flamma souebit
Calfacias, fusóque cutis sudore madescat. — χ. αἰθ.
Quin & arundineam siccam caséimque lyco
Radicem misce ileatum quæ plurima stagnis
Crescit, vbi immundus gaudens innare per vndas:
Vel quam tuncus habet grati quadratus odoris.
Assiduo, vacuum potúsque cibique labore
Exerce, animámque resicca & digere corpus
Argenti si te crudelis spuma lacessit.
Prospice, tunc aluus grauis est, flatúsque rotati
Voluuntur, medioque cient vmbone tumultus.
Ileon infestare putes, qui cæca voluminis,
Murmura dat, torquet fanas cruciatibus ægros.
Sistitur vrinæ cursus, tumor vndique corpus
Occupat, et vultum species plumbi æmula fœdat. — χ. μόλ.
At ebibas myrrha inuisas largire Sabæa,
Pocula quæ bornum, aut crescens hypericon ab
altis
Montibus, hyssops vel germina cæde Cilissa.

[illegible]

Πολλάκι δ' ἀγριόεντα κράδην ἀποκάρφεά τε σιλίνου
Ἴσθμιον, ᾧ τε κατεκλείσαν ἀλίβαπτον Μελικέρτην   605
Σισυφίδαι κτερίσαντες ἐπιξοάνοις ἀέθλοις.
Ἠὲ καὶ ἐν πεπέρεσσι ῥυσὸν ἐνομήρεα κόψας,
Οἴνῳ δ' ἐμπελάσαιο, κακῶν δ' ἀπαλέξεο νοῦσον.
Κύπρου τε βλαστεῖα νεανθέα πολλάκις οἴδνης,
Πρωτογόνους κυτίνους τομέας αὐξήμονα καρπόν.   610
Μὴ μὲν δὴ σμίλακος σὺ κακὴν ἔχεαι σκ μὰς ...
Οἰταίην, ἣ κατὰ πεύκῃσιν ἐλάτῃσιν ἐΐσκει·
Ἥν τε καὶ εὐπλείοισι χαλικροτέρῃ ποσὶς οἴνης
Οἷς ἐπελθόντεσσι παρὰ χεῖλος, λοίγιον αὐτοῖς
Ἴσθμια καὶ φάρυγες στεινὸν ἐμφράσσονται οἴσων.   615
Καί τὰ μὲν οὖν Νίκανδρος ἐνεγράψατο βίβλῳ
Μοχθήεντα μάλιστα παρ' αἰεὶ φαρμακόεντα.
Πρὸς δ' ἔτι οἱ δείκνυμι τοὺς ἐχθήρατο κλῶνας,
Ἥρης τ' Ἰμβρασίης κομόωσι στέφος οὐκ ἐπιδέξατο,
Κάλλεος οὕνεκα Κύπριν ὅτ' εἰς ἔριν ἠρίδησαν   620
Ἀθανάται, κόσμησαν ἐν Ἰδαίοισιν ὄρεσσι.
Τοὺς σύ γ' ἀπ' ἀνδροῖο νάπης ἀλαλθεὶς ἀέρσαι,
Καρπὸν πορφυρέεντα, σὺν ἀλδία, χειμερίοιο
Ἠελίου θαλφθέντα βολαῖς, σιδήρῳ λαίνας,
Χυλὸν ἀποθλίβας ὀθόναις, ἢ χειρίδι κύρτῃ   625
Ἐκθλίψας τε, τὸ ἐν κυάθῳ κοτυληδόνα πλήρη,
Ἢ πλεῖον· πλεῖον γὰρ ὀνήϊον· ἐκ γὰρ ἀρήγειν
Πᾶσα βροτοῖς. τότε γάρ τε καὶ ἄρκιον ἔσσεται ἐλπίς.
Καί κ' ἔνθ' ὑμνοπόλοιο καὶ εἰσέτι Νικάνδροιο
Μνῆστιν ἔχοις, θεσμὸν δὲ Διὸς ξενίοιο φυλάσσοις.   630

Saepe etiam agrestem ferum, Isthmiacumque selini
Semen quod merso Melicertae funus agentes
Sisyphidae puero, victori praemia dicant.
Rugosumque piper simul intere, eumque liquore
Lenaeo exhauris, & tristem medicabere morbum.
Germinaque interdum florentis parua ligustri
Puniceique nouos granati collige fructus.
Parce venenata taxo quae surgit in Oeta
Abietibus similis, lethoque absumit acerbo,
Ni praeter morem pleno cratere meraca
Fundere vina pares cum primum senties aeger
Arctari obstructas fauces animaeq; canalem.
Ille ego Nicander, qui libro multa notaui,
Descripsiq; meo infesti medicamina fungi,
Praeterea moneo ramos, quos inuida Pallas
Odit, Iunonis nec concessere coronam.
Sed Venerem, cùm essent formae certamina diuis
Victricem ornarunt frondosa in collibus Idae
Atque stagnoso decerpere semina saltu,
Cocta atque hyberno maturescentia sole,
Egregium auxilium cochleari intrita, leniquè
Linteolo, aut curuo transmittere vimine succum,
Et pleno expressum cyatho praebere bibendum,
Aut multis, si plus cupias prodesse. saperis
Nil habet ingratu, & certam hinc sperare salutem.
Iam te Nicandri memorem precor esse poetae,
Atque Iouem iura hospitibus reuerebere dantem.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

DIONYSII ORBIS DESCRIPTIO.

INCIPIENS terram & latum mare canere,
Et fluuios, vrbesq́; & hominum nationes quæ præ multitudine vix discerni possunt,
Mentionem faciam Oceani profunde fluentis: illo enim
Tota terra, tanquam insula immensa & interminata, est cincta:
Nō tamen tota prorsus rotundū circuitū habēs, sed vtrinq;
Latior, vergens ad solis vias,
Fundæ similis. vna autem ipsa quamuis sit,
Homines tres in continentes partiti sunt:
Primùm quidem Libyam, deinde verò Europā, Asiamq́;.
Sed certè Libya quidem ab Europa habet terminum
Obliquum in lunes, Gades, & os ostia Nili:
Vbi maximè borealis est recessus Ægypti,
Et fanum percelebre Amyclæi Canobi.
Europam autem ab Asia Tanais in medio distermina:
Qui quidem voluens se per terram Sauromatarum,
Trahitur in Scythiā & in Maotidē paludē) (Hellespontus:
Versus boreā. australis. a. disterminans terminus medius
Sed limes est vltrà porrectus magis australis versus os vsq;
Alij autem continentibus terram separant, (ad os Nili.
Isthmus sursum porrectus est quidam supremus Asiatica
Caspium inter & Euxinum mare. (terra,
Illum autem Europæ Asiæq́; terminum dixerunt.
Alius vero longus & vniuersus in austrum serpit,
Arabicum sinum & Ægyptum inter,
Qui quidem separat Libyam ab Asiatica terra.
Talia sane de terminis mortales vulgarunt.
Circumquaque porrò infatigati fertur fluxus Oceani,
Vnus quidem, sed multis cognominibus instructus.
Nempe qui est ad Locri extremitatem Zephyri,
Atlas Atlanticus & occiduus nuncupatur: verùm desuper
Ad boream, vbi pubes Marte furentium Arimasporum,
Pontum ipsum vocant congelatūmque, Saturniūmque.
Sed alij mortuum quoque dixerunt, propter debilem
Solem. tardius enim super mare hoc lucet,
Semper autem tenebricosis crassescit in nubibus.
At vbi primum apparet hominibus,
Eoum vocant atque Indicum fluctum maris.
Propè autem Rubrūmque ac Æthiopium appellant,
Ad austrum: vbi certe multus non habitatæ terræ tractus
Extensus est, feruidis vstus solibus.
Sic Oceanus circumcurrit terram vniuersam,
Tantus, & talia inter homines nomina trahens.
Sinus autem hinc inde eructans introrsum mittens
In mare: paruos quidem plures, quatuor verò maximos.
Scilicet primus, qui occiduum mare gignit,
Tractus e Libya intra Pamphylicam terram.
Secundus autem, exiguus quidem, sed potissimus aliorum,
Qui separatus a Cronio Saturnio mari, à borea,
Caspio profundum fluentum intromisit mare.

ΑΡΧΟΜΕΝΟΣ γαῖάν τε καὶ εὐρέα πόντον ἀείδειν,
Καὶ ποταμοὺς πόλιάς τε, καὶ ἀνδρῶν* ἄκριτα φῦλα,
Μνήσομαι Ὠκεανοῖο βαθυῤῥόου· ἐν γὰρ ἐκείνῳ
Πᾶσα χθὼν, ἅτε νῆσος ἀπείριτος, ἐστεφάνωται.
Οὐ μὴν πᾶσα διαπρὸ περίδρομος, ἀλλὰ διαμπερὲς 5
Ὀξυτέρη βεβαυῖα πρὸς ἠελίοιο κελεύθους,
Σφενδόνῃ εἰοικυῖα. μίαν δέ ἑ χεῦαν ἐοῦσαν
Ἄνθρωποι τρισσῇσιν ἐν ἠπείροισι δάσαντο·
*Πρώτην μὲν Λιβύην, μετὰ δ' Εὐρώπην, Ἀσίην τε.
Ἀλλ' ἤτοι Λιβύη μὲν ἀπ' Εὐρώπης ἔχει οὖρον 10
Λοξὸν ἐπὶ ζεφύρου, Γάδειρά τε καὶ στόμα Νείλου·
Ἔνθα βορειότατος πέλεται μυχὸς Αἰγύπτοιο,
Καὶ τέμενος περίπυστον Ἀμυκλαίοιο Κανώβου.
Εὐρώπην δ' Ἀσίης Τάναϊς διὰ μέσσον ὁρίζει,
Ὅς ῥά θ' ἑλισσόμενος γαίης διὰ Σαυροματάων, 15
Σύρεται ἐς Σκυθίην τε καὶ ἐς Μαιώτιδα λίμνην,
Πρὸς βορέην· νότιον δὲ μεσούριον Ἑλλήσποντος·
Στόμα δ' ἐπὶ τέταται νοτιώτατον ἐς στόμα Νείλου.
Ἄλλοι δ' ἠπείρους διὰ χθόνα νοσφίζουσιν.
Ἰσθμὸς ὑπὲρ τέταταί τις ὑπέρτατος, Ἀσίδος αἴης, 20
Κασπίης τε μεσηγὺ καὶ Εὐξείνοιο θαλάσσης·
Κεῖνον δ' Εὐρώπης Ἀσίης θ' ὅρον ἐφράξαντο.
Ἄλλος δ' αὖ μακρός τε καὶ ἀθέσφατος ἐς νότον ἕρπει,
Ἀραβικοῦ κόλποιο καὶ Αἰγύπτοιο μεσηγύ·
Ὅς ῥά τε νοσφίζει Λιβύην Ἀσίδος αἴης. 25
Τοῖα μὲν ἀμφ' ὅροισι βροτοὶ διεφράσσαντο.
Πάντῃ δ' ἀκάματος φέρεται* ῥόος Ὠκεανοῖο,
Εἷς μὲν ἐών, πολλῇσι δ' ἐπωνυμίῃσιν ἀρηρώς.
Ἤτοι ὁ μὲν Λοκεροῖο ποτὶ ἐσχατιὴν ζεφύροιο,
Ἄτλας ἑσπέριος κικλήσκεται· αὐτὰρ ὕπερθεν 30
Πρὸς βορέην, ἵνα παῖδες ἀρειμανέων Ἀριμασπῶν,
Πόντον μιν καλέουσι πεπηγότα τε Κρόνιόν τε.
Ἄλλοι δ' αὖ καὶ νεκρὸν ἐφήμισαν, εἵνεκ' ἀφαυροῦ
Ἠελίου. βράδιον γὰρ ὑπεὶρ ἅλα τήνδε φαείνει,
Αἰεὶ δὲ σκιερῇσι παχύνεται ἐν νεφέλῃσιν. 35
Αὐτὰρ ὅπῃ πρώτιστα φαείνεται ἀνθρώποισιν,
Ἠῷόν καλέουσι καὶ Ἰνδικὸν οἶδμα θαλάσσης·
Ἀγχοῦ δ' Ἐρυθραῖόν τε καὶ* Αἰθιόπιον καλέουσι,
Πρὸς νότον, ἔνθα δὲ πολλὸς ἀοικήτοιο χθονὸς* αὐλὼν
Ἐκτέταται, μαλερῇσι κατασμυχόμενος ἀκτῖσιν. 40
Οὕτως Ὠκεανὸς περιδέδρομε γαῖαν ἅπασαν,
Τοῖος ἐὼν, καὶ τοῖα μετ' ἀνδράσιν οὐνόματ' ἕλκων.
Κόλπους δ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἀπορρώγας ἔνδοθι βάλλων
Εἰς ἅλα, τυτθοὺς μὲν πλείονας, τέσσαρας δὲ μεγίστους.
Ἤτοι μὲν πρώτιστος, ὃς ἑσπερίην ἅλα τίκτει, 45
Συρόμενος Λιβύηθεν ἔσω Παμφυλίδος αἴης·
Δεύτερος αὖτ', ὀλίγος μὲν, ἀτὰρ προφερέστατος ἄλλων,
Ὅς τ' ἀπονοσφισθεὶς Κρονίης ἁλὸς ἐκ βορέαο,
Κασπίῃ αἰπὺ ῥέεθρον ἐσέχευε θαλάσσῃ,

χ. ἀνδρῶν. χ. Πρώτην μὲν Λιβύην. χ. ἀέναος. χ. Αἰθιο-πῆα. χ. ἀγαιῶν. χ. Βιβρω-σκ. χ. Τοῖ' ἐόν ἐν νόοις.

Ητοι

Ἥν τε καὶ Ὑρκανίην ἕτεροι ἐπεφημίξαντο. 50
Τῶν δ' ἄλλων δύ' ἔασιν ἀπὸ νοτίης ἁλὸς ἄμφω,
Εἷς μὲν ὑπέρτερός ἐστιν, ὃ Περσικὸν οἶδμα προχέων,
Ἀντία Κασπίης τετραμμένος ἀμφιτρίτης·
Ἄλλος δ' Ἀραβικὸς κυμαίνεται ἐγγύθι κόλπος,
Εὐξείνου * πόντοιο νοτώτερον ὁλκὸν ἑλίσσων. 55
Τόσσοι μὲν κόλποι βαθυκύμονος Ὠκεανοῖο
Οἱ μείζους· ἄλλοι δέ τ' ἀπειρέσιοι γεγάασι.
Νῦν δ' ἄγε ἑσπερίης εἴπω πόρον, ὅττ' ἐπὶ πάσας
Ἠπείρους λοξοῖσιν ἐπιστρέφεται * πελάγεσσιν,
Ἄλλοτε μὲν νήσοισι περίδρομος, ἄλλοτε δ' αὖτε 60
Ἠερίων ὀρέων ὑποξύουσα πολήων.
Ὑμεῖς δ' ὦ Μοῦσαι σκολιὰς ἐνέποιτε κελεύθους,
Ἀρξάμεναι στοιχηδὸν ἀφ' ἑσπερίου Ὠκεανοῖο·
Ἔνθα τε καὶ στῆλαι περὶ τέρμασιν Ἡρακλῆος
Ἑστᾶσιν (μέγα θαῦμα) παρ' ἐσχατόωντα Γάδειρα, 65
Μακρὸν ὑπὸ πρηῶνα πολυσπερέων Ἀτλάντων.
Ἧχί τε καὶ χάλκειος ἐς οὐρανὸν * ἱδρυμένος κίων,
Ἠλίβατος, πυκινοῖσι καλυπτόμενος νεφέεσσι.
Πόντος μὲν πρώτιστος Ἰβηρικὸς ἀρχομένοισιν
Ἐγκέχυται, ὅς τε καὶ Εὐρώπης πέλει ἀρχὴ 70
Καὶ Λιβύης· μέσσος γὰρ ἑλίσσεται ἀμφοτεράων.
Στῆλαι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα παρὰ πλευρῇσι κέονται,
Ἡ μὲν ἐπ' Εὐρώπην, ἡ δ' ἐς Λιβύην ὁρόωσα.
Τὸν δὲ μετεκδέχεται Γαλάτης ῥόος, ᾗχί τε γαῖα
Μασσαλίη τετάνυσται, ἐπίκυρτον ὅρμον ἔχουσα. 75
Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖσι Λιγυστικὸν ἕλκεται ἅλμα,
Ἔνθ' Ἰταλῶν υἷες ἐπ' ἠπείροιο νέμονται,
Ἐκ Διὸς Αὐσονίης αἰὲν μέγα κοιρανέοντες·
Ἀρξάμενοι βορέηθεν ἔσω Λευκὴν ἐπὶ πέτρην,
Ἥ ῥά τε Σικελίης ἐπὶ πορθμίδος ἐρρίζωται, 80
Ἑξείης δ' ἐπὶ Κύρνον ἐρεύγεται ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Τὸν δ' ἐπὶ Σαρδόνιος μορμύρεται ἔγγυθι πόντος.
Τοῦ δ' ἄμοτ' * ἀμείβεται Τυρσηνίδος οἶδμα θαλάσσης
Πρὸς νότον· αὐτὰρ ἔπειτα πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο
Κυρτὸς ἐπιστρέφεται Σικελὸς ῥόος· αὐτὰρ ἔνερθεν 85
Εἰσκέχυται καὶ μέχρι πολυκλύστοιο Παχύνου,
Καὶ Κρήτης ἄκρης ἐπ', ὃς εἰς ἅλα πουλὺ νένευκε,
Πὰρ δ' ἱερὴν Γόρτυναν, ἰδ' ἠπειρῶτιδα Φαιστὸν,
Πετρήεις, κριοῖο προσεικάζουσα * κάρηνον·
Τοὔνεκά μιν καὶ Κριοῦ ἐπεφημίξαντο μέτωπον. 90
Καὶ μὴν καὶ τετάνυσται Ἰηπυγίην ἐπὶ γαῖαν.
Κεῖθεν δ' εὐρυνθεῖσα παρέκτεται Ἀδριὰς ἅλμη
Πρὸς βορέην· αὖθις δὲ πρὸς ἑσπέριον μυχὸν ἕρπει,
Ἥν τε καὶ Ἰονίην περιναιέται ὠνόμασαν.
Δοιαὶ δ' ἤπειροι ἀνέχονται ἐς μὲν ἰόντι 95
Δεξιτερὴν κατὰ χεῖρα φαίνεται Ἰλλυρὶς αἶα·
Δαλματίη δ' ἐφύπερθεν, Ἀρηΐων πέδον ἀνδρῶν.
Σκαιῇ δ' Αὐσονίων ὀρέων τέταται ἄσπετος ἰσθμὸς,
Ἠπειρωτικὸς, τρισσαῖσι περίδρομος ἀμφιτρίταις,
Τυρσηνῇ, Σικελῇ τε καὶ Ἀδριάδι κλυζομένη. 100
Ἡ μία δ' εἰς ἄνεμον τεκμαίρεται ἄλλον ἑκάστη·
Τυρσηνὶς ζέφυρον, Σικελὴ νότον, Ἀδριὰς εὖρον.
Αὐτὰρ ἀπὸ Σικελῆς χθονὸς ἕλκεται οἶδμα κορύσσων
Πόντος ἔσω Λιβύης, νοτίην ἐπὶ Σύρτιν ἑλίσσων
Τὴν ἑτέρην, ἣν δή τε καὶ εὐρυτέρην ἐνέπουσιν. 105
Ἄλλη δ' ἥτις ἀραιὸν ἔχει πόρον ἔνδον ἰοῦσα,
Τὴν ἔπι ἐρχομένην δέχεται πολυηχέα πόντον.
Ὣς αἱ μὲν ῥοχθοῦσιν ἑλικώδεες αἱ δύο κόλποι.
Ἐκ δ' ὀρέων Σικελῶν, Κρήτης ἀναπέπταται οἶδμα
Μακρὸν ἐπ' ἀντολίην, Σαλμωνίδος ἄχρι κολώνης, 110
Ἣν Κρήτης ἐνέπουσιν ἑῷον ἔμμεναι ἄκρην.
Δοιαὶ δ' ἑξείης ἑτέρης φορέονται θάλασσαι,
Ἰσμαρικοῖ πνοιῇσιν ἐλαυνόμεναι βορέαο,
Ὀρθὸν ἐπαΐσσοντος, ἐπεὶ κατεναντία κεῖνται.
Ναῦται δὲ πρώτην Φαρίην ἅλα κικλήσκουσιν, 115
Ὑστάτιον εἰς πρηῶνα ποτιρρέουσαν Κασίοιο·
Σιδονίην δ' ἑτέρην, ἐπὶ τῇ νεύει ἐς μυχὰ γαίης,
Ἰσσοῦ ἄχρις πόληος, Κιλίκων χώρην παραμειβομένη.

Quod etiam Hyrcanium alij nuncuparunt.
At aliorum sinuum qui sunt ab australi mari ambo,
Vnus quidem superior est, Persicum fluctum profundens,
Contra Caspium versus mare:
Alter verò Arabicus fluctuat iuxta sinus,
Euxino ponto maris australem sulcum voluens.
Tot quidem sinus procellosi Oceani,
Maiores: verùm alij etiam innumeri sunt.
Nunc autē maris occidui referam meatum, quod ad omnes
Continentes tortuosis conuertitur pelagis:
Aliàs quidem insulis circumfluum, aliàs verò
Aut montium aut oram subradens vrbium.
Vos verò, ò Musæ, difficiles referte vias,
Auspicatæ ordine ab occiduo Oceano.
Vbi etiam columnæ in finibus Herculis
Stant (ingens miraculum) ad extremas Gades, Atlantum:
Alto sub monte montis cacumine *longè latéq; dispersorū*
Vbi etiam ænea in cœlum excurrit columna.
Excelsa, densis operta nubibus:
Pontus quidem primus Ibericus incipientibus
Infunditur, qui & Europæ est initium
Et Libyæ. nam medius voluitur ambarum.
Columnæ autem hic & illic ad latera sita sunt:
Vna quidem ad Europam, altera verò ad Libyam spectans:
Illum autem excipit Galaticus gurges: ibique terra
Massilia extensa est, rotundum curuum *portum habens:*
Deinceps post hos Lugusticum trahitur salum.
Vbi Italorum filij in continente habitant,
A Ioue Ausonij semper longè latéque dominantes;
Orsi à borea introrsum vsque ad Leucopetram,
Quæ quidem Siciliæ in freto fixa est,
Deinceps verò in Corsicam eructat salsam aquam:
Post hanc autem Sardonium murmurat intus mare:
Hunc verò excipit Tyrrheni Thusci *vnda maris,*
Versus austrum: at deinceps ad ortum solis,
Obliquus obuertitur Siculus pontus: cæterum infrà
Infusus est, etiā vsq; ad Pachynū, qui multis vndis abluitur,
Atque Cretæ promontoriū (quod in mare valde prominet)
Et iuxta sacram Gortynam, ac mediterraneam Phæstum,
Pronum, arietis assimulans caput:
Eóque ipsum etiam arietis vulgo dixerunt frontem.)
Quinetiam expansus est Iapygiam ad terram.
Inde verò dilatatum protenditur Adrium salum
Ad boream: sed rursum ad occiduum recessum serpit;
Quod etiam Ionium accolæ dixerunt.
Duas verò continentes erectas intranti quidem
Dextram ad manum cernitur Illyris terra,
Dalmatia verò supra vltra Martiorum solum virorum.
Ad læuam verò Ausoniorū expanditur immensus isthmus,
Longè porrectus, tribus circumfluus maribus,
Tyrreno Thusco *Siculo, atque Adrio aduentante.*
Vnumquodque autem in ventum dirigit tractum:
Tyrrhenum in Zephyrum, Siculum notum, Adrium eurum:
Porrò supra Siculam terram trahitur vndam attollens.
Pontus intra Libyam, australem in Syrtim voluens
Alteram, quam quidem & latiorem vocant:
Altera verò, paruum habens sinum, quæ intus est,
Eminus aduenientem suscipit æstum maris.
Ita quidem reboant vorticosi hi duo sinus.
E montibus autē Siculis Cretæ expanditur porrigitur *vnda*
Longè in ortum, Salmonium vsque ad promontorium;
Quod dicunt orientale Cretæ esse promontorium.
At deinceps duo vlteriora intumescunt maria,
Ismarici flatibus agitata boreæ
Rectà spirantis. quandoquidem e regione sita sunt.
Nautæ autem primum, Pharium mare appellant.
Quod in vltimum iugum porrigitur Casij.
Sidonium verò alterum, (vbi extenditur in recessum terræ)
Issum adusque vrbem, Cilicum regionem præte-
riens,

Issicus, qui trahitur boream versus, sinus immensus.
Non tamen multum procul à qualem cursum habet. iam e-
Cilicum terram cessat, flexu atro: *(nim prope*
Tum ad Zephyrum conuersam eructat vndam.
Vt autem draco horrendus visu volutatur flexuosus repens,
Tardus, sub hoc autem totum grauatur montis iugum.
Incedente: sic ille voluitur in mari sinus
Diffusus, hinc & illinc grauatus gurgitibus.
Huius quidem ad gurgitem Pamphylij habitant, (marg.: x. προσε-λα.)
Quantum progreditur Chelidonias ad insulas. *(torium.* (marg.: x. μυχὸν.)
Terminum autem habet Zephyri Patareū eminens promon- (marg.: x. ζεφυ-ροιο.)
Considera contemplare *verò ex illo sinu conuersus rursus*
ad septentriones, (marg.: x. ῥῖον.)
Ægei ponti vastum gurgitem: vbi etiam fluctus
Fractus insulas circumfremit Sporadas.
Neque enim aliquis illi similes fluctus excitat
Profundè murmurans alius gurges maris.
Limitem verò in Tenedum terminat extremum,
Imbrum habens altera ex parte, vnde arctum exit fretum,
Quod trahitur boream versus, Propontidem intra totam.
Hanc autē supra innumera gentes panduntur Asiatica terre
Ad austrum. continentis enim latus succedit tractus
Hanc item post Thracij ostium Bospori, quem olim
Iunonis impulsu tranauit iuuenca quum esset.
Angustissimum sanè illud omnium est fretum.
Aliorum quæ sunt vndosi maris.
Cyaneas vbi fama est impudentes in mari cautes
Vagantes, cum strepitu sonitu *in se mutuò incurrere* illidi.
Ex eo autem Bospori ore *apertus panditur propè Pontus,* (marg.: x. εἰσορ-ω.)
Qui est vastus & longè in orientis recessum serpit.
Huius autem obliquæ quidem procurrunt viæ
Semper, ad boream & orientem spectantes:
Media verò hinc & inde duo eminent promontoria.
Alterum quidem, super australe, quod vocant Carambin.
Alterum autem magis boreale, terram super Europeam,
Quod quidem accolæ arietis vocant frontem.
Quæ ambo coeunt aduersa: quum tamen non sint
Vicina, sed quantum itineris *nauis intra tertium diē con-* (marg.: x. ὁλκὰς δ᾽ ἐπὶ τρίτον ἦμαρ ἀνύσ-σῃ.)
Ex hoc verò & Pontum videas bimarem, *sficeret.*
Ambitu suo *similem curuo nexus* funi *arcus.*
Verùm fuerint neruo simulachra dextera partes Ponti,
Recta linea delineata: at media est Carambis. (marg.: x. μέση.)
Quæ extra lineam est, & in boream spectat. (quæ ad duplicē
Simulachrū.i. imaginem *cornuū habet sinistra pars alueí,*
Sinuatur flexum curuaturam *arcus cornibus similis.*
Cuius etiā ad boreā borealē partē *Mæotidis aquæ paludis* (marg.: x. ὕδατα.)
Infusa sunt. hanc quidem circum Scythæ vtrinque habitant,
Viri innumeri. vocant autem matrem Ponti:
Ex hac enim Ponti immensa trahitur aqua,
Rectà Cimmerium per Bosporum apud quem multi
Cimmerij habitant, subter frigido pede Tauri.
Talis quidem forma est *cærulei maris.*
Nunc autem tibi continentis eloquar faciem vniuersæ,
Vt quanquam non conspicatus, habeas speciem imaginem
eius *facilem intellectu* comprehensu
Ex hoc autem honorabilis & magis reuerendus esse possis,
Homine coram imperito edisserens singula.
Nempe Libya quidem extenta ad austrum serpit,
Ad austrum & ortum, mensulæ formā similis:
Orsa primùm à Gadibus, vbi quidem extrema
In secessum acuminata porrigitur Oceani:
Limitem verò, Arabicum terminat prope mare (marg.: x. ἄχρι.)
Latiorem: vbi terra nigrorum Æthiopum
Alterorum, quos iuxta porrigitur solum Eremborum.
Pelli pantherinæ autem ipsam homines perhibent similem.
Arida enim & squalida est,
Hinc & inde nigris distincta squamis.
Verùm extremum quidem ad angulum habitant
Prope columnas Herculis *Mauritanæ gentis terra.*
Post has.s. *Nomadū lōgè lateq; dispersa sūt infinitæ natiōes,*

Ἰσσικὸς ἑλκόμενος βορέην ἐπὶ κόλπος ἀπείρων.
Οὐ μὲν πολλὸν ἄπωθεν ἰσόδρομος· ἄγχι γὰρ ἤδη — 120
Ταύτης δ᾽ ὀρφνῇ Κιλίκων ἀποπαύεται αἶα·
Τόσσον ἐπιζεύξας στεινὴν ὑπερ ἄγεται ἁλμῶν.
Ὡς δὲ δράκων βλοσυρωπὸς ἑλίσσεται ἀγκύλος ἕρπων,
Νωθὴς, τοῦ δ᾽ ὑπὸ πᾶσα βαρύνεται οὔρεος ἄκρη
Ἐρχομένου· τὼς κεῖνος ἑλίσσεται εἰν ἁλὶ κόλπος — 125
Νηχυτὸς, ἔνθα καὶ ἔνθα βαρυνόμενος προχοῇσι.
Τοῦ μὲν ἐπὶ προχοῇ Παμφύλιοι ἀμφινέμονται,
Ὅσσον ἐπιπροβέβηκε Χελιδονίων ἐπὶ νήσων.
Σῆμα δ᾽ ἔχει Ζεφύροιο Παταρηΐδα τηλόθεν ἄκρην.
Φράζεο δ᾽ ἐκ κείνου τετραμμένος αὖθις ἐπ᾽ ἄρκτους, — 130
Αἰγαίου πόντοιο πλατὺν πόρον, ἔνθα τε κύματα
Ῥωόμενοι νήσους περιβέβρυχε σποράδεσσιν.
Οὐ γάρ τις κείνῳ ἐναλίγκια κύματ᾽ ὀφέλλει
Ὑψόθι μορμύρων ἕτερος πόρος ἀμφιτρίτης.
Οὖρον δ᾽ ἐς Τένεδον τεκμαίρεται ἐσχατόωντα, — 135
Ἴμβρον ἔχων ἑτέρωθεν, ὅθεν στενὸς ἔρχεται αὐλὼν
Συρόμενος βορέηνδε, Προποντίδος ἔνδοθι πάσης.
Τῆς δ᾽ ὑπὲρ ἄσπετα φῦλα πεπτέαται Ἀσίδος αἴης
Πρὸς νότον· ἠπείρου γὰρ ἐπὶ πλατὺς ἔρχεται ἰσθμός.
Τῇ δ᾽ ἔπι Θρηικίου στόμα Βοσπόρου, ἐν πόρος Ἰὼ — 140
Ἥρης ἐννεσίῃσιν ἐνήξατο πόρτις ἐοῦσα.
Στεινότατος δ᾽ ὁ κεῖνος ἁπάντων ἔπλετο πορθμὸς
Τῶν ἄλλων οἵτ᾽ εἰσὶ πολυκλύστοιο θαλάσσης·
Κυανέας ἔνθα μῦθος ἀναιδέας εἰν ἁλὶ πέτρας
Πλαζομένας καναχηδὸν ἐπ᾽ ἀλλήλῃσι φέρεσθαι. — 145
Ἐκ δὲ τοῦ εἰσάμενος ἀναπέπταται ἐγγύθι πόντος,
Πολλὸς ἐὼν, καὶ πολλὸν ἐπ᾽ ἀντολίης μυχὸν ἕρπων.
Τοῦ δ᾽ ἤτοι λοξαὶ μὲν ἐπιπροχέουσι κέλευθοι
Αἰεὶ πρὸς βορέην τε καὶ ἀντολίην ὁρόωσαι·
Μέσσαι δ᾽ ἔνθα καὶ ἔνθα δύω ἀνέχουσι κολῶναι — 150
Ἡ μὲν, ἐπὶ νοτίην, τὴν τε κλείουσι Κάραμβιν·
Ἡ δὲ, βορειοτέρη, γαίης ὕπερ Εὐρωπείης,
Τὴν ῥα περικτίονες Κριοῦ καλέουσι μέτωπον.
Αἵ τ᾽ ἄμφω ξυνιᾶσιν ἐναντίαι· οὐ μὲν ἐοῦσαι
Ἐγγύθεν, ἀλλ᾽ ὅσον ὁλκὰς ἐπὶ τρίτον ἦμαρ ἀνύσσῃ. — 155
Ἐκ τοῦ δ᾽ αὖ καὶ πόντον ἴδοις διθάλασσον ἐόντα,
Τόσσον ἐειδόμενον περιηγέος ἅμματι τόξου.
Ἀλλ᾽ ἐπὶ νευρῆς σημήϊα, δεξιὰ πόντου,
Ἰθὺ διαχαραχθέντα· μέση δέ τις ἐστὶ Κάραμβις,
Γραμμῆς ἐκτὸς ἐοῦσα, καὶ ἐς βορέην ὁρόωσα. — 160
Σῆμα δ᾽ ἔχει κεραὸν σκαιὸς πόρος, ὅς τ᾽ ἐπὶ δισσὴν
Εἱλεῖται στροφάλιγγα, βοὸς κεράεσσιν ἐοικώς.
Τοῦ καὶ πρὸς βορέην Μαιώτιδος ὕδατα λίμνης
Ἐγκέχυται· τὴν μέν τε πέριξ Σκύθαι ἀμφινέμονται,
Ἄνδρες ἀπειρέσιοι, καλέουσι δὲ μητέρα πόντου. — 165
Ἐκ τῆς γὰρ πόντοιο τὸ μύριον ἕλκεται ὕδωρ
Ὀρθὸν Κιμμερίου διὰ Βοσπόρου· οὗ πέρι πολλοὶ
Κιμμέριοι ναίουσιν ὑπὸ ψυχρῷ ποδὶ Ταύρου.
Τοίη μὲν μορφὴ κυαναυγέος ἀμφιτρίτης.
Νῦν δέ τοι ἠπείρων μυθήσομαι εἶδος ἁπάσης, — 170
Ὄφρα καὶ οὐκ ἐσιδὼν περ ἔχοις εὔφραστον ὀπωπήν·
Ἐκ τοῦ δ᾽ ἂν γεραρός τε καὶ αἰδοιέστερος εἴης,
Ἀνδράσιν ἀγνώσσουσι πιφαυσκόμενος τὰ ἕκαστα.
Ἤτοι μὲν Λιβύη τετανυσμένη ἐς νότον ἕρπει,
Ἐς νότον, ἀντολίην τε, τραπεζίῳ εἶδος ὁμοίη, — 179
Ἀρξαμένη προτέρωσε Γαδειρόθεν, ᾗχι τ᾽ ἐπ᾽ ἄκρη
Εἰς μυχὸν ὀξυνθεῖσα τιταίνεται Ὠκεανοῖο·
Οὖρον δ᾽ Ἀράβιος τεκμαίρεται ἄγχι θαλάσσης
Εὐρύτερος· τόθι γαῖα κελαινῶν Αἰθιοπήων
Τῶν ἑτέρων, τῶν ἄγχι τιταίνεται οὖδας Ἐρεμβῶν. — 180
Παρδαλέῃ δέ μιν ἄνδρες ἐπικλείουσιν ὁμοίην·
Ἡ γὰρ διψηρή τε καὶ αὐχμήεσσα τέτυκται,
Τῇ καὶ τῇ κυανέῃσι κατάστικτος φολίδεσσιν·
Ἀλλ᾽ ἤτοι πυμάτην μὲν ἐπὶ γλωχῖνα νέμονται
Ἀγχοῦ στηλάων, Μαυρουσίδος ἔθνεα γαίης. — 185
Τοῖς δ᾽ ἐπὶ οἱ Νομάδων περιπέπτανται ἄσπετα φῦλα,

Ἔνθα

Ἔνθα Μασαισυλιές τε καὶ ἀγχίγυοι Μασυλῆες
Βόσκονται σὺν παισὶν ἀν' ἤπειρόν τε καὶ ὕλην,
Μαιόμενοι βιότοιο κακὴν καὶ ἀεικέα θήρην.
Οὐ γὰρ γειοτόμοιο τομὴν εἰδάσιν ἀρότρου, 190
Κείνοις δ' οὔποτε τερπνὸς ἀκούεται ἠχὴ ἁμάξης,
Οὐδὲ βοῶν μυκηθμὸς ἐς αὔλιον ἐρχομενάων·
Ἀλλ' αὔτως, ἅτε θῆρες, ἀνὰ δρυμὰ βουκολέονται,
Νήιδες ἀσταχύων, καὶ ἀπευθέες ἀμήτοιο.
Τοῖς δ' ἔπι, Καρχηδὼν πολυήρατον ἀμπέχει ὅρμον, 195
Καρχηδὼν, Λιβύων μὲν, ἀτὰρ πρότερον Φοινίκων,
Καρχηδὼν, ἣν μῦθος ἐτεὸν βοῒ μετρηθῆναι.
Ἑξείης δ' ἐπὶ σύρτις ἀγάρροον ὁλκὸν ἑλίσσει
Βαιοτέρη· μετὰ τήνδε πρὸς αὐγὰς* ἔρχεται ἄλλη
Ἄσπετος, ἀμφοτέρῃσι βαρυνομένη προχοῇσιν· 200
Ἔνθα κορυσσομένης Τυρσηνίδος ἀμφιτρίτης,
Ἄλλοτε μὲν πλημμυρὶς ἐλαύνεται, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἄμπωτις ξηροῖσιν ἐπ' ἐσχατίῃ ψαμάθοισι.
Τάων δ' ἀμφοτέρων μεσάτη πόλις ἐστήρικται,
Ἥν ῥά τε κικλήσκουσι Νέην πόλιν· ἐς δ' ὑπὲρ αἶαν 205
Λωτοφάγοι ναίουσι, φιλόξεινοι γεγαῶτες·
Ἔνθα ποτ' αἰολόμητις ἀλώμενος ἤλυθεν Ὀδυσσεύς.
Κεῖνοι δ' αὖ περὶ χῶρον ἐρημωθέντα μέλαθρα
Ἀνδρῶν ἀθρήσειας ἀποφθιμένων Νασαμώνων,
Οὓς Διὸς οὐκ ἀλέγοντας ἀπώλεσεν Αὐσονὶς αἰχμή. 210
Ἀσβύσται δ' ἐπὶ τοῖσι μεσαίτεροι τελέθουσι,
Καὶ τέμενος Λιβυκοῖο θεοῦ ψαμάθῳ ὑπὸ πολλῇ,
Κυρήνη τ' * εὔιππος, Ἀμυκλαίων ἕδος ἀνδρῶν.
Ἄγχι δὲ Μαρμαρίδαι πρὸς νότον* Αἰγύπτοιο,
Γαιτοῦλοί τ' ἐφύπερθε καὶ ἀγχίγυοι Νιγρῆτες. 215
Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖς Φαυρούσιοι, ὧν* ὑπὲρ αἶαν
Ναίουσιν Γαράμαντες ἀπειρέσιοι· ἐν δὲ μυχοῖσι
Βόσκοντ' ἠπείροιο πανύστατοι Αἰθιοπῆες,
Αὐτῷ ἐπ' Ὠκεανῷ, πυμάτης ἐγγύθι τέρματα Κέρνης.
Τῶν πέρας αἰθαλέων Βλεμύων ἀνέχουσι κολῶναι, 220
Ἔνθεν ποταμοῖο κατέρχεται ὕδατα Νείλου,
Ὃς δῆτοι Λιβύηθεν ἐπ' ἀντολίην πολὺ ἕρπων,
Σίρις ὑπ' Αἰθιόπων κικλήσκεται· οἱ δὲ Συήνης
Ἐνναέται* στρεφθέντι μετ' οὔνομα Νεῖλον ἔθεντο.
Κεῖθεν δ' ἐς Βορέην τετανυσμένος ἄλλυδις ἄλλος 225
Ἑπτὰ διὰ στομάτων εἱλιγμένος εἰς ἅλα* πίπτει,
Ὕδασι πιαίνων λιπαρὸν πέδον Αἰγύπτοιο.
Οὐ γάρ τις ποταμῶν ἐναλίγκιος ἔπλετο Νείλῳ,
Οὔτ' ἰλὺν θαλέειν, οὔτε χθονὶ ὄλβον ἀέξειν,
Ὅς ῥά τε καὶ Λιβύην ἀποτέμνεται Ἀσίδος αἴης, 230
Ἐς λίβα μὲν Λιβύην, ἐς δ' αὐγὰς, Ἀσίδα γαῖαν.
Τῷ πέρα ναιετάουσιν ἀριπρεπέων γένος ἀνδρῶν,
Οἳ πρῶτοι βιότοιο* διεστήσαντο κελεύθους,
Πρῶτοι δ' ἱμερόεντος* ἐπειρήσαντο ἀρότρου,
Καὶ σπόρον ἰθυτάτης ὑπὲρ αὔλακος ἐστήσαντο. 235
Πρῶτοι δὲ γραμμῇσι πόλον διεμετρήσαντο,
Θυμῷ φρασσάμενοι λοξὸν δρόμον ἠελίοιο.
Τῶν δ' ἤτοι ἐνέποιμι καὶ αὐτῆς πείρατα* γαίης,
Καὶ μορφήν· οὐ μὲν γὰρ ὀλίζονος ἔμμορε τιμῆς·
Οὐδὲ μὲν οὐδ' ὀλίγη μέγεθος, πλείστη δέ τις ἄλλων 240
Εὔβοτος, λειμῶνί τε καὶ ἀγλαὰ* πάντα φέρουσα.
Σχῆμα μὲν οὖν τρίπλευρον ἐπὶ πλευρῇσι βέβηκεν,
Εὐρὺ μὲν ἀμφ' ἀκτὰς βορεήτιδας, ὀξὺ δ' ἐπ' ἠῶ,
Ἑλκόμενον καὶ μέχρι βαθυκρήμνοιο Συήνης·
Οὔρεσιν ἀμφοτέρωθεν ἐρεπτομένη ἑκάτερθε, 245
Τῶν μέσα καλλιρόοιο κατέρχεται ὕδατα Νείλου.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν·
Ἠδ' οἵ τοι Θήβην ἱερὴν ναιετάουσι,
Θήβην ὠγυγίην ἑκατόμπυλον, ἔνθα γεγωνὸς
Μέμνων ἀντέλλουσαν ἑὴν ἀσπάζεται ἠῶ. 250

Vbi Massæsyliq, & *in agris degentes Massylenses*
Pascuntur cum liberis per continentem & syluam,
Quærentes victus miseram & fœdam venationem Quærentes victum misera & fœda venatione.
Non enim terram findentes sulcationem nouerunt aratri,
Illis item nunquam iucundus auditur tractus plaustri,
Neque boum mugitus ad stabulum redeuntium:
Sed passim, more ferarum, per syluas pascuntur
Insci spicarum, & *ignari messis*.
Post hos autem Carthago periucundum continet portum,
Carthago, Aphrorum quidem, prius verò Phœnicum:
Carthago, quam fama est sub boue tergore bouis *dimensam*
Deinceps autē Syrtis rapide fluentē tractum voluit (*fuisse*.
Minor. post hanc ad ortum venit alia.
Immensa, amplioribus onerata gurgitibus:
Vbi intumescente Tyrrheno mari,
Interdum quidem inundatio excitatur, interdū verò rursus
Reciprocatio recessus æstus *siccas exit super arenas*.
Harum autem ambarum in medio vrbs stabilita est,
Quam appellant Nouam vrbem: cuius vltra terram
Lotophagi habitant, hospitales qui sunt natura:
Quo olim varius instructus consilijs errans venit Vlysses.
Illam autem rursus circa regionem deserta domicilia
Hominum videas interemptorum Nasamonum,
Quos Iouem non curantes perdidit Ausonia hasta.
Asbystæ autem post hos mediterranei sunt,
Atque delubrum Libyci dei, arena sub multa,
Cyrenéque bonos habens equos, equites *Amyclæorum*
Spartanorum *genus hominum*.
Iuxta autem Marmaridæ vergentes ad Ægyptum,
Gætuli item desuper, & *vicini Nigretes*.
Deinceps verò post hos Phaurusij: quorum supra terram
Habitant Garamantes innumeri, in secessibus autem
Pascuntur continentis omnium extremi Æthiopes,
Ipsum ad Oceanū, vltima prope tēpe loca amœna *Cernæ*.
Quos ante perustorum Blemyum eminent iuga,
Vnde pinguissimi descendunt aquæ Nili,
Qui quidem è Libya ortum versus ſtratus serpens,
Siris ab Æthiopibus vocatur: at Syenes
Incolæ conuerso mutarunt nomen Nilum. conuersum aliā in partem nomine mutato appellarunt Nilum.
Illinc verò in boream extensus alibi alius
Septem per ostia volutus in mare delabitur,
Aquis pinguefaciens fertile solum Ægypti.
Non enim quisquam fluuiorum par est Nilo,
Neque ad limum procreandum, neque ad soli felicitatem fertilitatem *augendam*:
Qui certe & Libyam dirimit Asiatica ab ora,
In Libem Africum *quidem, Libyam: in ortum verò, Asiaticam terram*.
Hunc accolunt præclarorum genus hominum,
Qui primi vitæ distinxerunt vias,
Primi item optabile experti sunt aratrum,
Atque semen super rectissimum sulcum posuerunt.
Primi etiam lineis cœlum dimensi sunt,
Animo contemplati obliquum cursum solis.
Horum autem eloquar & *ipsius fines terræ*,
Et formam, siquidē non paruū adepta est honorē. (*inter alias*
Neq, etiā exigua, quod ad magnitudinē attinet: verū vna
Bene pascuis instructa & *pratis*, & *eximia omnia producens*.
Figura igitur tria super latera fixa est,
Lata quidē ad littora borealia, acuta arcta verò ad aurorā,
Quæ trahitur etiam vsque ad habentem altis montibus præcipitia Syenem,
Montibus duobus vndique tegentibus munita,
Quos inter pulcherrimè descendunt aquæ Nili.
Atque hanc quidem multi & *opulenti homines tenent*;
Et qui Thebas percelebres inhabitant,
Thebas priscas, centum portas habentes: vbi resonans
Memnon exorientem suam salutat Auroram,

γρ. ὁλκὸν ἐλαύν.
γρ. εὔιπποι.
γρ. Αἰγύπτοιο. [illegible]
γρ. στρεφθέντι. [illegible]
γρ. [illegible]
γρ. [illegible]
γρ. [illegible]

Et qui septem urbes habentem mediam continentē tenent,
Et qui uda ad littora maris
Maritimam incolunt, atque ad Serbonium salum lacum.
Porrò huius à zephyro ad zephyrum Macedonicum oppidum est,
Vbi Sinopitæ Iouis magni templum
Auro pretioso ornatum. haud facile aliud
Templum inter homines diuinius aliud videre queas,
Neque sanè æquè opulentam aliam vrbem: vbi summa
Cernuntur specula Pallenidis Idothenæ.
Hanc verò post, orientem versus, ad Casium montem
Pelusi oppidum cognomine omnes tenent,
Egregiè nauigationis periti: non tamen illi
Homines inter Afros numerandi numerati: siquidem ad orientem
Septem ostia habentes Nili, sitam sortiti sunt vrbem.
Alij item plurimi hanc terram incolunt:
Alij quidem ad Oceanum: alij verò continētes per medias:
At alij circum lata Tritonidis aquas paludis,
Quæ quidem media Libya circumuoluit latum sinum.
Talis certe Libyæ forma & figura est.
Quòd si etiam Europæ desideres formam, non te celabo.
Idē sanè Libyæ situs est eadē figura verum ad septētriones
Versa est: atque talis ad orientem rursus serpit,
Qualis etiam australis Libyæ ad limitem tendit.
Ambæ autem æquale habent ad Asiam vltimum vestigiū:
Hæc quidem ad boream, illa verò ad austrū, quòd si feceris
Ex his ambabus terram vnam certè in vniuersum
Figura fuerit coni, lateribus æqualis ambobus:
Acuta quidem, occidua, lata verò ortum sub medium.
Idcirco mihi talem conspicatus tractum ambarum
Continentium, facilè fines inuenies Europæ.
Cuius videlicet extremo sub angulo habitant
Prope columnas, magnanimorum gens Iberorum,
In longitudinem continentis versa: vbi borealis
Oceani diffusum est frigidum fluentum: vbi Britanni
Albæque gentes habitant martiorum Germanorum,
Hercyniæ syluæ præter salientes montes montium iuga
Continentem illam similem esse ferunt corio bubulo.
Post hos autem, Pyrenæus mons & domicilia Celtarum,
Propè fontes pulcherrimi Eridani:
Cuius olim iuxta fluenta tacitam per noctem
Heliades fleuerunt, lugentes Phaethontem.
Illic item Celtarum filij sedentes sub alnis
Lacrymam colligunt aureo colore fulgentis electri.
At post hunc deinceps Hetruscæ sedes terræ.
Atque huius ad orientem apparet Alpis principium,
Cuius per medium deuoluuntur flumina Rheni,
Extremum ad fluentum borealis maris.
Post Rhenum autem exoritur immensus Ister,
Ister in orientem conuersus, prope mare
Euxinum, vbi omnem eructat vndæ spumam,
Quinque fluis ostiis labens circum Peucen.
Huius quidem ad boream borealem partem porrectæ gentes habitant,
Multæ valde ordine, Mæotidis vsque ad ostium paludis,
Germani, Samatæque, Getæque simul, Bastarnæque:
Et Dacorum immensa sedes, & strenui Alani,
Taurique qui habitant Achillis cursum aditu difficilem,
Angustum simul longinque, atque ipsius vsque ad ostium paludis.
Super hos autem porrecta est equis abundantiū gens Alanorū:
Vbi Melanchlænique & homines qui equos mulgent,
Neurique Hippopodésque, Gelonique atque Agathyrsi:
Vbi Borysthenis fluuij extensa aqua
Miscetur Euxino, arietis ante frontem,
Recta ad lineam, è regione Cyanearum petrarum
Illic quoque Aldesci & Panticapæ aquæ
Riphæis in montibus separatim murmurant.
Horum item iuxta gurgites, glaciale prope mare,

Οἵ θ' ἑπτάπολιν μεσάτην ἤπειρον ἔχουσιν,
Ηδ' ὅσοι νοτεροῖσιν ἐπ' ἠιόσι θαλάσσης
Πάραλον ναίουσιν ἐπὶ Σιρβωνίδος λίμνης.
Τῆς πρὸς μὲν ζέφυρον, Μακηδόνιον πτολίεθρον,
Ἔνθα Σινωπίταο Διὸς μεγάλοιο μέλαθρον 255
Χρυσῷ τιμήεντι κεκασμένον· οὐ κεν ἐκείνου
Νηὸν ἐν ἀνθρώποισι θεώτερον ἄλλον ἴδοιο.
Οὐδὲ μὲν ἀφνειὴν ἑτέρην πόλιν, ἧχι * τ' ἄκραι
Φαίνονται σκοπιαὶ Παλληνίδος Εἰδοθέοιο.
Τὴν δὲ μετ' ἀντολίηνδε παραὶ * Κασιῶτιν πέτρην, 260
Πηλούσιον πολίεθρον ἐπώνυμον αὐδὴν ἔχουσι
Ἔξοχα ναυτιλίης δεδαημένοι, οὐ μὲν ἐκεῖνοι
Ἀνέρες ἐν Λιβύεσσιν ἀριθμιοί· ἦ γὰρ ἐς αὐγὰς
Ἑπτάπορον Νείλοιο πεπασμένοι ἔλλαχον ἄστυ.
Ἄλλοι δὲ πλεῖστοι τήνδε χθόνα ναιετάουσιν. 265
Οἱ μὲν ἐπ' Ὠκεανοῖο, δι' ἠπείροιο δὲ μέσσης·
Οἱ δ' ἀμφ' εὐρείης Τριτωνίδος ὕδατα λίμνης,
Ἥ τε μέσην Λιβύης ἀμφέλκεται εὐρέα κόλπον.
Τοίη μὲν Λιβύης μορφὴ καὶ σχῆμα τέτυκται.
Εἰ δὲ καὶ Εὐρώπης ἐθέλεις τύπον, οὔ σε κεύσω. 270
Ὡυτὸς μὲν Λιβύης μορφῆς τύπος, ἀλλὰ μετ' ἄρκτον
Ἐστράφθαι, καὶ τοῖος ἐπ' ἀντολίην πάλιν ἕρπει,
Οἷος καὶ νότιος Λιβύης ἐπὶ τέρμα βέβηκεν.
Ἄμφω δ' ἴσον ἔχουσιν ἐπ' Ἀσίδα νείατον ἴχνος,
Ἡ μὲν πρὸς βορέην, ἡ δ' ἐς νότον. εἰ δέ κε θείης 275
Ταύτας ἀμφοτέρας γαίας μίαν, ἤ κεν ὁπωσοῦν
Σχῆμα πέλοι κώνου τὸ δ' ἀμφὶς ἴσον ἀμφοτέρωθεν·
Ὀξὺ μὲν ἑσπερίηνδε, πλατὺ δ' ἀντολίην ὑπὸ μέσσην.
Τοὔνεκά μοι πεσόντος ἰδὼν τύπον ἀμφοτεράων
Ἠπείρων, ῥέα τέρματα κιχήσεαι Εὐρωπείης. 280
Τῆς ἤτοι πυμάτην μὲν ὑπὸ γλωχῖνα νέμονται
Ἀγχοῦ στηλάων, μεγαθύμων ἔθνος Ἰβήρων,
Μῆκος ἐπ' ἠπείροιο τετραμμένοι, ἧχι βορείου
Ὠκεανοῦ κέχυται ψυχρὸς ῥόος, ἔνθα Βρεταννοὶ
Λευκά τε φῦλα νέμονται ἀρειμανέων Γερμανῶν, 285
Ἑρκυνίου δρυμοῖο παραθρώσκοντες ἐρίπνας.
Ἤπειρον κείνην φασὶν ἐναλίγκιον βοείῃ.
Τοῖς δ' ἐπὶ Πυρρήναιον ὄρος, καὶ δώματα Κελτῶν,
Ἀγχόθι πηγάων καλλιρρόου Ἠριδανοῖο·
Οἵ ποτ' ἐπὶ προχοῇσιν ἐρημαίην ἀνὰ νύκτα 290
Ἡλιάδες κώκυσαν ὀδυρόμεναι Φαέθοντα.
Κεῖθι δὲ Κελτῶν παῖδες ὑφεζόμενοι αἰγείροις
Δάκρυ ἀμέλγονται χρυσαυγέος ἠλέκτροιο.
Τοῖς δὲ μετ' ἑξείης Τυρσηνίδος ἔθνεα γαίης.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ἀναφαίνεται Ἄλπιος ἀρχή, 295
Τῆς διὰ μεσσατίης καταρρέεται ὕδατα Ῥήνου,
Ὕστατον ποτὶ χεῦμα βορειάδος ἀμφιτρίτης.
Ῥήνῳ δ' ἑξείης ἐπιτέλλεται εὐρὺς Ἴστρος,
Ἴστρος ἐς ἀντολίην τετραμμένος ἄχρι θαλάσσης
Εὐξείνου, τόθι πᾶσαν ἐρεύγεται ὕδατος ἄχνην, 300
Πενταπόροις προχοῇσιν ἑλισσόμενος περὶ Πεύκην.
Τοῦ μὲν πρὸς βορέην τε τεταμένα φῦλα * νέμονται
Πολλὰ μάλ' ἑξείης, Μαιώτιδος ἐς στόμα λίμνης,
Γερμανοί, Σαρμάται τε, Γέται θ' ἅμα, Βαστάρναι τε,
Δακῶν τ' ἄσπετος αἶα, καὶ ἀλκήεντες Ἀλανοί, 305
Ταῦροί θ' οἳ ναίουσιν Ἀχιλλῆος δρόμον αἰπύν,
Στεινόν ὁμοῦ δολιχόν τε, καὶ αὐτῆς * ἐς στόμα λίμνης.
Τῶν δ' ὑπὲρ ἐκτετάνυσται πολύιππον φῦλον * Ἀλανῶν.
Ἔνθα Μελάγχλαινοί τε καὶ ἀνέρες Ἱππημολγοί,
Νευροί θ', Ἱππόποδές τε, Γελωνοί τ' ἠδ' Ἀγάθυρσοι, 310
Ἧχι Βορυσθένεος ποταμοῦ τετανυσμένον ὕδωρ
Μίσγεται Εὐξείνου, Κριοῦ προπάροιθε μετώπου,
Ὀρθὸν ἐπὶ γραμμήν, κατεναντία Κυανεάων.
Κεῖθι καὶ Ἀλδήσκοιο καὶ ὕδατα Παντικάπαο
Ῥιπαίοις ἐν ὄρεσσι διάνδιχα μορμύρουσι. 315
Τῶν δὲ παρὰ προχοῇσι, πάγου σχεδὸν ἐγγύθι πόντου,

Ηδυραίε

Ἠδὺ φαεινὸς ἀλαμπής εἴξεται, οἷά τε αἰγλὴ
Μήνης ἀρχομένης· ἀδάμαντά τε παμφανόωντα
Ἐγγύθεν ἀθρήσειας ὑπὸ ψυχροῖς Ἀγαθύρσοις.
Ἴστρου μὲν τοσσάδε βορειότεροι γεγάασι· 320
Πρὸς δὲ νότον Γέρραι τε, Νωρικὰ ἄστε'* ἐρυμνά,
Παννόνιοι, Μυσοί τε βορειότεροι Θρῃκῶν,
Αὐτοί τε Θρῇκες ἀπείρονα γαῖαν ἔχοντες.
Οἱ μὲν ἐπὶ* πλευρῇσι Προποντίδος ἀμφιτρίτης,
Οἱ δ' ὑπὲρ Ἑλλήσποντον ἐχέρροον, οἱ δ' ὑπὲρ αὐτῆς 325
Αἰγαίης βαθὺ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Ἔνθα μελισσοβότοισι κατὰ σκοπιαῖς Παλλήνης
Φύεται ἀστέριος καλὸς λίθος, οἷά τις ἀστὴρ
Μαρμαίρων,* λυχνίς τε πυρὸς φλογὶ πάμπαν ὁμοίη.
Ἴστρον μὲν ποταμὸν τόσσοι περιναιετάουσι. 330
Φράζεο δ' Εὐρώπης λοιπὸν πόρον, ὅς τ' ἐπὶ τρισσὴν
Ἐκτέταται κρηπῖδα πρὸς ἠῶ· τὴν μὲν, Ἰβήρων,
Τὴν δὲ, Πανελλήνων, τὴν δ' ἄλλην Αὐσονιήων.
Ἀλλ' ἤτοι πυμάτην μὲν ἀγαυῶν ἔθνος Ἰβήρων,
Γείτον' Ὠκεανοῖο πρὸς* ἑσπέρην· ἔνθα δ' αἱ ἄκρο 335
Στηλάων Ἀλύβη κεῖται μία· τῆς δ' ὑπένερθε
Ταρτησσὸς χαρίεσσα, ῥυηφενέων πέδον ἀνδρῶν,
Κεμψοί θ' οἳ ναίουσιν ὑπαὶ πόδα Πυρρηναίης.
Μέσση δ' ἀμφοτέρων ἐπιτέταται Αὐσονὶς* αἶα
Πουλυτενής· τὴν μέν τε μέσην ὄρος ἄνδιχα τέμνει 340
Ὀρθόν, ἅτ' ἐκ στάθμης ἰθυνόμενον (ἐν δ' ἂν ἐκεῖνο
Ἴδρις μωμήσαιτο σοφὸς ὑποεργὸς Ἀθήνης)
Ὅν ῥά τε κικλήσκουσιν Ἀπέννινον· ἐκ δὲ βορείων
Ἄλπεων ἀρχόμενος, Σικελὸν ἐπὶ πορθμὸν* λήγει.
Πολλὰ δέ οἱ φῦλ' ἀμφὶς, ἅ τοι ῥέα πάντ' ἀγορεύσω, 345
Ἀρξάμενος πλευρῆς ζεφυρηΐδος ἐκ βορέαο.
Τυρρηνοὶ μὲν πρῶτον, ἐπὶ δὲ σφίσι φῦλα Πελασγῶν,
Οἵ ποτε Κυλλήνηθεν ἐφ' ἑσπερίην ἅλα βάντες,
Αὐτόθι ναίεσκον σὺν ἀνδράσι Τυρρηνοῖσι.
Τοῖς δ' ἔπι, μήστωρον ἔθνος ἀγαυὸν ἔασι Λατίνων, 350
Γαῖαν ναιετάοντες ἐπήρατον, ἧς διὰ μέσσης
Θύμβρις ἑλισσόμενος καθαρὸν ῥόον εἰς ἅλα βάλλει,
Θύμβρις ἐϋρρείτης ποταμῶν βασιλεύτατος ἄλλων,
Θύμβρις ὃς ἱμερτὴν ἀποτέμνεται ἄνδιχα Ῥώμην,
Ῥώμην τιμήεσσαν, ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων, 355
Μητέρα πασάων πολίων, ἀφνειὸν ἔδεθλον.
Τῇ δ' ἔπι Καμπανοῦ* λιπαρὸν πέδον, ὁχὶ μέλαθρον
Ἁγνῆς Παρθενόπης, σταχύων βεβριθὸς ἀμάλλαις,
Παρθενόπης, ἣν πόντος ἑοῖς ὑπεδέξατο κόλποις.
Πρὸς δὲ νότον, μάλα πολλὸν ὑπὲρ Σειρηνίδα πέτρην, 360
Φαίνονται προχοαὶ Πευκεντίνου Σιλάροιο.
Ἄγχι δὲ Λευκανοί τε καὶ Βρέττιοι ἄνδρες ἔασι,
Τοσσάτιον ναίοντες ὅσον Λευκὴν ἐπὶ πέτρην.
Κεῖθεν δ' ἐς βορέην ζεφύρου* προφαίνεται ἄκρη.
Τὴν δ' * ὑπὸ Λοκροὶ ἔασιν, ὅσοι προτέροισιν ἔτεσσιν 365
Ἤλυθον εἰς* Αὐσονίην, σφετέροις μιχθέντες ἀνάκτεσι.
Τῶν καὶ νῦν φῦλον ἐστὶν ἐπὶ προχοῇσιν Ἄληκος.
Τοῖς δ' ἐπ' ἑξείης Μεταπόντιον· ἐγγύθι δὲ σφέων
Ἱμερτὸν πολίεθρον ἐϋστεφέος Κρότωνος,
Ναιόμενον χαρίεντος ἐπ' Αἰσάρου προχοῇσιν· 370
Ἔνθα κεν αἰπὺν ἴδοιο Λακινιάδος δόμον Ἥρης.
Ἔστι δέ τοι καὶ κεῖθι Διὸς μέγα χωσαμένοιο
Δειλαίη Σύβαρις, ναέτας στενάχουσα ὀλόντας,
Μαργαίνοντας ὑπὲρ αἶσαν ἐπ' Ἀλφειοῖο ἀέθλοις.
Σαυνῖται δ' ἐπὶ τοῖσι μέσην χθόνα ναιετάουσι, 375
Καὶ Μαρσῶν θοὰ φῦλα. Τάρας δ' ἁλὸς ἐγγύθι* κεῖται,
Ἥν ποτ' Ἀμυκλαίων ἐπολίσσατο καρτερὸς Ἄρης.
Ἑξείης δ' ἐπὶ τοῖσι, Καλαβρίδος ἕδρα γαίης,
Φῦλά τ' Ἰηπύγων τετανυσμένα μέχρις Ὑδροῦντος
Παράλιον· Ὑδροῦν, πόθι στείνει Ἀδριὰς ἅλμη 380
Πόντον ἐς ἐσχάτιον Ἀκυληΐδος ἔνθα τέτυκται
Ἄστυ Τεργεσταίων μυχάτοις ἐπὶ πείρασι πόντου.
Τόσσα μὲν Αὐσονίην περιβόσκεται ἔθνεα γαῖαν.
Κεῖθεν δ' εἰς αὐγὰς* ...

Iucūdo nitore lucēs e'lectrū nascitur, velut quidam splendor
Lunæ ineuntis: adamantémque pellucentem
In propinquo videas sub frigidis Agathyrsis.
Istri sanè tot populi magis boreales sunt.
Ad austrum autem, Gerræ, & Norica vrbes munitæ:
Pannonij, Mysíque magis boreales Thracibus,
Ipsíque Thraces immensam terram habentes.
Hi quidem ad latera Propontici maris.
Illi verò super Hellespontum citifluum, reliqui autem super
Ægei profundam vndam multisoni maris. (ipsius
Vbi apes educantis in montibus scopulis Pallenæ
Nascitur asterius pulcher lapis, cen quadam stella
Splendens, & lychnis flammæ ignis omnino similis.
Istrum quidem fluuium tot populi circumaccolunt.
Considera autem Europæ reliquum tractū; qui in triplicem
Extensus est crepidinem ad orientem: vnā quidē Iberorū,
Alteram verò, Græcorum: aliam autem, finitimam Ausoniorū.
Verùm vltima quidem illustrium est Iberorum,
Vicina Oceano ab occasu: in ea autem promontorium
Columnarum Herculis Alyba sita est vna: hancque subter
Tartessus amœna, diuitiis affluentium solum hominum,
Cempsíque, qui degunt sub pede Pyrenæo Pyrenæorum montium.
Media autem ambarum panditur Ausonia tellus,
Longè extensa: quam quidem mediam mons bifariā secat,
Rectus, velut ab amussi directus (non illum
Peritus reprehendere posset docta minister Palladis)
Quem Apenninum vocant: è septentrionali verò
Alpe incipiens, Siculo in freto desinit.
Multæ autē illi gentes vtrinque sunt: quas tibi facilè omnes re-
Orsus à latere occidentali à borea. (censebo,
Tyrrheni quidē primum, post hos autem gentes Pelasgorū,
Qui quondam è Cyllene in occiduum mare profecti,
Illic habitarunt cum viris Tyrrhenis.
Post hos autem, sagax gens illustrium est Latinorum,
Terram incolentes amabilem, quam per mediam
Thymbris tractus limpidum fluentum in mare mittit:
Thymbris pulchrifluus, fluuiorum maximè regalis aliorum,
Thymbris qui amabilem secat duas in partes Romam,
Romam honorabilem, meorum magnam domum principum dominorum,
Matrem omnium vrbium, opulentam sedem.
Post hāc autē, Campanorū pingue solum: vbi domicilium
Castæ Parthenopes, spicarum onustum manipulis:
Parthenopes, quam pontus suis suscepit sinibus.
Cæterùm ad austrum, valde multum vltra Sireniam petrā,
Apparent fluenta Peucentini Silari.
Propè verò Lucani & Brentij Brutij *viri sunt,*
Tantum incolentes quantum ad Leucopetram.
Hinc verò ad boream Zephyrium apparet promontorium:
Sub hoc verò Locri sunt, qui prioribus annis
Venerunt in Ausoniam, quū rē habuissent cum suis domi-
Quorum etiam hodie genus est ad fluenta Alecis. (nabus:
Post hos autem deinceps Metapontū: propè autem ipsos
Optabile oppidū bene coronatæ bonis mœnibus munitæ
Quod incolitur amœni apud Æsari fluenta: (Crotonis,
Vbi excelsam videas Lacinia ædem Iunonis.
Est autem etiam ibi Ioue valde irato
Infelix Sybaris incolas gemens interemptos,
Qui insanierunt supra modum ob Alphei præmia. (pāt.
Saunitæ Samnites *verò post hos mediterraneā terrā occu-*
Et Marsorū veloces gentes. Tarētū verò propè mare iacet,
Quod olim Amyclæorū Lacedæmoniorum *cōdidit fortis*
At deinceps post hos, Calabricæ sedes terræ, (Mars.
Gentésque Iapygum extensæ vsque ad Hyrium
Maritimam. Hyrium, vbi trahitur Adrium salum
Mare in sinum vnum Aquileensem: vbi condita est
Vrbs Tergestræorum, intimis in finibus maris.
Tot quidem Ausoniam circumdepascuntur gentes terram.
Inde autem ad auroram conuersum circumuoluitur salum,

Littora subradens Liburnica, circùmque firmam
Hylleorum terram omnem, quæcunque adiacet Isthmo,
Bulimeorúmque littora. Post verò immensum tractū ducēs
Illyricam circum terram voluitur, vsque ad ingentem,
Montē, quæ excelsos, quos Ceraunios vocant.
Illum autem circa sinum videas insignem tumulum,
Tumulum quem Harmoniæ Cadmique fama dicit.
Illic enim in serpentum flexuosum genus mutati sunt,
Quando ab Ismeno opulentam post senectam migrarunt.
Vbi ipsis prodigium aliud dij fecerunt. circa namq; terram
Illam vtrinque sita sunt duo saxa *(principium*
Quæ ambo concurrunt agitata concussa, *quum aliquod*
Est incolis mali quod aduoluitur appropinquat ipsis.
Cæterùm ad austrum, longè supra Thraciam feracem,
Oricúmque super terram, situm est Græciæ initium,
Multum ascendens, duplici cinctum mari,
Ægæo, Siculóque, ventum autem sortitum est vtrunque
Occiduum, Siculum, quem Zephyrum appellant:
Ægeum verò, Eurum. Pelopis autem insula consequitur,
Similis platani muris caudā imitati i acumē desinēti *folio.*
Summitati petiolo *enim similis est constrictus angustus isthmus**,
Ad boream, atque commune in Græciam vestigium figens:
Folio verò continens circumflexuoso, in ambitu,
Sinibus marinis circundata hinc inde.
Cuius quidem ad Zephyrum Triphylidis sedes terræ,
Vbi amœnissimus fluuiorum Alpheus iter facit,
Diuisus fluentis à Messenio Eurota:
Qui ambo ab Asea emittunt fluenta:
Atq; hic quidem Eleorū, ille verò Amyclæorum terrā secat.
In media autē insula, cauā intra valles sitā *terrā inhabitāt*
Arcades Apidanenses sub celso iugo Erymanthi,
Vbi Melas, vbi Crathis, vbi fluit liquidus Iaon,
Vbi etiam priscus porrigitur aquis Ladon:
Propè verò Argiuorum aratio arua, & terra Laconum:
Hæc quidem in orientem, illa verò in austrum spectans.
Duo autem Isthmicum dorsum circumfremunt maria,
Quódque contra Ephyren Corinthum *versus occasum,*
quódque ad ortum
Extenditur: quod quidem & Saronicum vocant.
Infra autem Isthmum ad orientem Attica tellus est,
Per quam diuinus fertur fluxus Ilissi:
Vnde etiam Boreas quondam rapuit Orithyiam.
Post hunc, Bœotorúmque solum & Locris tellus.
Thessalia verò post hos, Macedoniæq; vrbes.
Post has autem apparent vertices niuosi Æmi
Thracij. huius è regione ad flatum Zephyri,
Dodona regio immensa extenta est. *(Aracynthi,*
Hāc a. super, in austrū versus, sub speculā iugum celsum
Hominum Ætolorum planities magna: quam per mediam
Labitur, tractum agmen aquarum *agens Achelous argen-*
teos vortices habens,
Trinaciæ Siciliæ *in mare se euoluens, per medias*
Insulas quas vocant Echinadas: quas vicinorum
Sequuntur alibi alia Cephalienum oppida.
Post hunc autem Phocæa tellus ad ortum & auroram,
Quæ porrigitur boream versus ad fauces Thermopylarum,
Parnassi niuosi sub clino decliuitate *quam per mediam*
Cephissi vastum fluentum descendens resonat.
Apud quem, Pythonis nidorosum solum, vbi draconis
Delphynes tripodibus dei adiacet spira,
Spira infinitis inhorrescens squamis,
Templo in amabili: vbi sæpe ipse Apollo,
Aut è Mileto aut è Claro quum recens aduenit,
Subsistens aurea soluit vinculum pharetræ.
Verū hic quidem propitius mihi *esto: tu a. mihi Iouis* filia
Insularum omnium sacrā viam, quæ in mari *(Musa dic,*
Ab hominibus habitantur, conuersa aliò alia.
Nempe in medio occiduarum columnarum,
Extrema Gades apparent hominibus
Insula in circumfluo, in finibus Oceani.

Θῖνας ὑποξύουσα Λιβυρνίδας, ἀμφί τ' ἐρυμνὴν 385
Ὑλλήων χθόνα πᾶσαν, ὅση παρακέκλιται ἰσθμῷ,
Βουλιμέων τ' ἀκτάς· ἐπὶ δ' ἄσπετος ἕλκεται ἄρουρα
Ἰλλυρικὴ* παρὰ χέρσον ἐλισσομένη, ἄχρι κολώνας,
Οὐρέων τ' ἠλιβάτων, τὰ Κεραύνια κικλήσκουσι.
Κείνου δ'* αὖ περὶ κόλπον ἴδοις περιώσια τύμβον, 390
Τύμβον ὃν Ἁρμονίης Κάδμοιό τε φῆμις ἐνίσπει.
Κεῖθι γὰρ εἰς ὀφίων* σκολιὸν γένος ἠλλάξαντο,
Ὁππότ' ἀπ' Ἰσμηνοῖο λιπαρὸν μετὰ γῆρας ἵκοντο.
Ἔνθα σφιν τέρας ἄλλο θεοὶ θέσαν· ἀμφὶ γὰρ αἶαν
Κείνην ἀμφοτέρωθεν ἐρηρέδαται δύο πέτραι, 395
Αἵτ' ἄμφω συνίασι δονεύμεναι, εὖτέ τις ἀρχὴ
Γίγνεται ἐνναέτῃσι κυλινδομένοιο κακοῖο.
Πρὸς δὲ νότον, μάλα πολλὸν ὑπὲρ Θρῄκην ἐρίβωλον,
Ὠρικίην θ' ὑπὲρ αἶαν, ἐρείδεται Ἑλλάδος ἀρχή,
Πουλὺν ἀνερχομένη, διδύμῃ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ, 400
Αἰγαίῃ, Σικελῇ τ'· ἀνέμων δ' ἐπιείλαχ' ἑκάστη
Ἑσπέριον Σικελή, τόν τε ζέφυρον καλέουσιν·
Αἰγαίη δ' εὖρον. Πέλοπος δ' ἐπὶ νῆσος ὁμαρτεῖ,
Εἰδομένη πλατάνοιο μυουρίζοντι πετήλῳ.
Ἄκρῳ μὲν γὰρ ἔοικεν ἐεργόμενος ἰσθμὸς 405
Πρὸς βορέην, καὶ* κοινὸν ἐφ' Ἑλλάδος ἴχνος ἐρείδων·
Φύλλῳ δ' ἔντερος* περιδινήτοιο ἐειμένος,
Κόλποις οἰδαλέοις ἐστεμμένος ἔνθα καὶ ἔνθα.
Τῆς πρὸς μὲν ζεφύροιο Τριφυλλίδος ἕδρα γαίης,
Ἔνθ' ἐρατεινότατος ποταμῶν Ἀλφειὸς ὁδεύει, 410
Σχιζόμενος προχοῇσι Μεσηνίου Εὐρώταο·
Οἵ τ' ἄμφω* Ἀσίηθεν ἀναβλύζουσι ῥέεθρα,
Καὶ ὁ μὲν Ἠλείων, ὁ δ' Ἀμυκλαίων χθόνα τέμνει.
Κὰδ δὲ μέσην νῆσον, κοίλην χθόνα ναιετάουσιν
Ἀρκάδες Ἀπιδανῆες ὑπὸ σκοπιὴν Ἐρυμάνθου· 415
Ἔνθα Μέλας, ἔνθα Κρᾶθις, ἵνα ῥέει ὑγρὸς Ἰάων,
Ἧχι καὶ ὠγύγιος μηκύνεται ὕδασι Λάδων.
Ἀγχοῦ δ' Ἀργείων ἄροσις, καὶ γαῖα Λακώνων,
Ἡ μὲν ἐς ἀντολίην, ἡ δ' ἐς νότον εἰσορόωσα.
Δοιαὶ δ' ἰσθμιακὸν νῶτα περιβρέμουσι θάλασσαι, 420
Ἥ τ' Ἐφύρης ἀντικρὺ ποτὶ ζόφον, ἥ τε πρὸς αὐ-
γὰς
Ἑλκομένη, τὴν μέν τε Σαρωνίδα κικλήσκουσι.
Νέρθε γε μὲν ἰσθμοῖο πρὸς αὐγὰς Ἀττικὸν οὖδας,
Τοῦ διὰ θεσπεσίοιο φέρεται ῥόος Ἰλισσοῖο,
Ἔνθεν καὶ Βορέης ποτ' ἀνήρπασεν Ὠρείθυιαν. 425
Τῷ δ' ἔπι Βοιωτῶν τε πέδον καὶ Λοκρὶς ἄρουρα.
Θεσσαλίη δ' ἐπὶ τοῖσι, Μακηδονίης τε πόληες.
Ταῖς δ' ἐπιφαίνονται κορυφαὶ χιονώδεος Αἵμου
Θρηϊκίου· τοῦ δ' αὖτε ποτὶ ῥιπὴν ζεφύροιο
Δωδώνης ὑπερέσχε ἀπείρεσιος* ἐκτετάνυσται. 430
Τῆς δ' ὑπὲρ ἐς νότον* εἶσιν ὑπὸ σκοπιὴν Ἀρακύνθου,
Ἀνδρῶν Αἰτωλῶν πεδίον μέγα, τοῦ διὰ μέσσου
Σύρεται ὁλκὸν ἄγων Ἀχελῷος ἀργυροδίνης,
Τρινακίης ἐπὶ πόντον ἑλισσόμενος, διὰ μέσσων
Νήσων ἃς καλέουσιν Ἐχινάδας· ᾗσιν ὁμούρων 435
Ἕσπονται ἄλλυδις ἄλλα Κεφαλλήνων πτολίεθρα.
Τῷ δ' ἔπι Φωκὶς ἄρουρα πρὸς ἀντολίην τε καὶ ἠῶ,
Ἑλκομένη βορέηνδε, κατὰ στόμα Θερμοπυλάων,
Παρνησοῦ νιφόεντος ὑπὸ πτυχί· τῆς διὰ μέσσης
Κηφισοῦ μέγα χεῦμα κατερχόμενον καναχίζει. 440
Τοῦ πάρα, Πυθῶνος θυόεν πέδον, ἧχι δράκοντος
Δελφύνης τριπόδεσσι θεοῦ* παρακέκλιται ὁλκὸς,
Ὁλκὸς ἀπειρεσίοισιν ἐπιφρίσσων φολίδεσσι,
Νηῷ ἐν ἱμερτῷ, ὅτε πολλάκις αὐτὸς Ἀπόλλων
Ἢ ἀπὸ Μιλήτοιο ἢ ἐκ Κλάρου ἄρτι βεβηκὼς, 445
Ἱστάμενος χρυσέης ἀναλύεται ἅμμα φαρέτρης.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἱλήκοι· σὺ δέ μοι Διὸς ἔννεπε Μοῦσα
Νήσων σκολιὴν ἱερὴν πόρον, αἵτ' ἐνὶ πόντῳ
Ἀνδράσι* ναίονται τετραμμέναι ἄλλυδις* ἄλλαι.
Ἤτοι μὲν κατὰ μέσσον ὑπ' ἑσπερίων στηλάων, 450
Ἐσχατόωντα Γάδειρα φαείνεται ἀνθρώποισι
Νήσῳ ἐπ' ἀμφιρύτῃ, ἐπὶ τέρμασιν Ὠκεανοῖο·

Ἐνθάδε

Ἔνθα δὲ Φοινίκων ἀνδρῶν γένος ἐνναίουσιν,
Ἀζόμενοι μεγάλοιο Διὸς γόνον * Ἡρακλῆα.
Καὶ τὴν μὲν ναέται ἐπὶ σφετέρων αἰζηῶν 455
Κληζομένην Κοτινοῦσαν, ἐφημίξαντο Γάδειρα.
Νῆσοι δ' ἑξείης Γυμνήσιαι ἄγχι δ' Ἰβήρων,
Σαρδώ τ' εὐρυτάτη, καὶ ἀπείρατος ἔνθα Κύρνος,
Ἥν ῥά τε Κορσίδα φῶτες ἐπιχώριοι καλέουσιν·
Ὕλῃ δ' ἀμφιλαφὴς ὅτις τόσον ἄλλη μείων. 460
Τῇδε μετ', Αἰόλου εἰσὶ περίδρομοι εἰν ἁλὶ νῆσοι,
Αἰόλου Ἱπποτάδαο φιλοξείνου βασιλῆος,
Αἰόλου, ὃς θνητοῖς μετ' ἀθανάτοισιν ἔλαχε δῶρα,
Κοιρανίην ἀνέμων κλονεόντων δ' ἱσταμένων τε.
Ἑπτὰ δέ οἱ τάων εἰσὶν ἐπώνυμοι ἀνδράσι Πλωταί, 465
Οὕνεκα μέσσον ἔχουσι περίπλοον ἀμφιέλικτον.
Τρινακίη δ' ἐπὶ τῇσιν, ὑφ' πόδα Αὐσονίοιο
Ἐκτέταται, πλευρῇσιν ἐπὶ τρισὶν ἱσταμένη·
Ἄκραι δ' αἱ, Πάχυνός τε, Πελωρίς τε, Λιλύβη τε.
Ἀλλ' ἤτοι Λιλύβη μὲν ἐπὶ πνοιὴν Ζεφύροιο 470
Εἰσανέχει, Πάχυνος δὲ πρὸς αὐγάς, αὐτὰρ ἐπ' ἄρκτους
Ἠνεμόεσσα Πελωρίς, ἐς Αὐσονίην ὁρόωσα.
Τῆς μὲν πρὸς βορέην ὀλοὴ ναύτῃσι κέλευθος,
Στεινή τε, σκολιή τε, καὶ ἄσχετον ἦχι θάλασσα
Συρομένη μακρῇσι περιβρέμεται σπιλάδεσσιν, 475
Αὐσονίῳ τμηθεῖσα πολυγλώχινι σιδήρῳ.
Πρὸς δὲ νότον Λιβυκός τε πόρος, καὶ Σύρτιδος ἀρχή.
Τῆς ἑτέρης ἑτέρην δ' ἂν ἴδοις προτέρωσε περήσας,
Ἑσπερίην· τῆς πρόσθε δύο νησῖδες ἔασι,
Μήνιγξ καὶ Κέρκιννα, Λιβυστικὸν ὅρμον ἔχουσαι. 480
Ἀλλ' ὅτ' ἂν Ἀδριάδος σκαιὸν πόρον ἀμφιτρίτης
Εἰσελάσῃς ἐπὶ νηὸς, Ἰαπυγίην * ἐπὶ γαῖαν,
Δήεις ἱδρυμένην Διομήδεος ἀντία νῆσον,
Ἔνθ' ἥρως ἀφίκανε, χολωσαμένης Ἀφροδίτης,
Ὁππότε * πολλεστὴν μεταΐσσετο ἔθνος Ἰβήρων, 485
Ἧς ἀλόχου βουλῇσι κακόφρονος Αἰγιαλείης.
Ἑξείης δὴ πόντοιο πρὸς αὐγὰς * πόντοιο,
Ἀψύρτου νῆσοι ἀναφαίνονται ἄντυγος ὁλκός,
Τάς ποτε Κόλχων υἷες ἐπιδρομοὶ, εὖτ' ἐκάμοντο
Ἴχνια μαστεύοντες * ἀλήμονος Αἰήτίνης. 490
Ἑξείης δ' ἐπὶ τῇσι Λιβυρνίδες ἐρρίζωνται.
Πρὸς δὲ νότον μετὰ δρυμὰ Κεραύνια νηὶ θεούσῃ
Νῆσοι κεν φαίνοιντο περαίηθεν * Ἀμβρακιήων,
Καὶ λιπαρὴ Κέρκυρα, φίλον πέδον Ἀλκινόοιο.
Τῇ δ' ἔπι, Νηρικίης Ἰθάκης ἕδος ἐστήρικται, 495
Νήσων τ' ἀλλάων, ὅσσας τ' ἀπὸ Χαλκίδος ἕρπων
Δίνῃς ἀργυρέῃς Ἀχελῷος * ἀμφελίσσει.
Πολλαὶ δ' Ἀμνισοῖο βορειότεραι ὁρῶνται,
Αἴγιλά τ' ἠδὲ Κύθηρα, Καλαύρειά τε * τρηχεῖα,
Κάρπαθος αὖ ἑτέρωθι πρὸς * ζόφον· ἐγγύθι δ' αὐτῆς 500
Κρήτη πιαίνουσα, Διὸς μεγάλοιο τιθήνη,
Πολλή τε λιπαρή τε καὶ εὔβοτος, ἧς ὕπερ Ἴδη,
Ἴδη καλλικόμοισιν ὑπὸ δρυσὶ τηλεθάουσα.
Καὶ τῆς τοι μέγεθος προτεταμένον· ἀντία δ' ὄχθης
Αἰγυπτίης Ῥόδος ἐστίν, Ἰηλυσίων * πέδον ἀνδρῶν. 505
Τῇδ' ἐπ' ἀντολίηνδε Χελιδόνιαι γεγάασι
Τρεῖς νῆσοι, μεγάλης Παταρηΐδος ἔνδοθεν ἄκρης.
Κύπρος δ' εἰς αὐγὰς Παμφυλίου ἔνδοθι κόλπου
Κλύζεται, ἱμερτὸν ἄστυ Διωναίης Ἀφροδίτης.
Ἄγχι δὲ Φοινίκης Ἄραδος μεγάλῳ ἐνὶ πόντῳ. 510
Πρόσθε δὲ Σουνιάδος κορυφῆς, ἐφύπερθεν Ἀβάντων,
Φαίνονται Σαλαμίς τε καὶ Αἰγίνης πτολίεθρον.
Θαυμαστὸς δέ τις ἐστὶ βαθὺς πόρος Αἰγαίοιο,
Ἐντὸς ἔχων ἑκάτερθεν ἀπειρεσίων στίχα νήσων,
Ὅσσον ἐπὶ στεινωπὸν ὕδωρ Ἀθαμαντίδος Ἕλλης, 515
Σηστὸς ὅπη καὶ Ἄβυδος ἐναντίον ὅρμον ἔθεντο.
Εὐρώπης δ' αἱ μὲν λαιῆς ὑπὸ καμπτῆρι χερός,

Ibi Phoenicum hominum gentes inhabitant,
Venerantes magni Iouis filium Herculem.
Atque hanc quidem incolae aetate priorum priscorum ho- 455
Dictam Cotinussam, vocarunt Gades. (minum
Insulae autem deinceps Gymnesiae Baleares, prope vero Iberos,
Sardiniaque latissima, & immensa in mari Cyrnus,
Quam quidem Corsicam viri indigenae appellant.
Nemoribus autem abundans nulla adeo alia. 460
Hanc autem post, Aeoli sunt quae circumcursus possunt rotundum circuitum habentes in mari insulae,
Aeoli Hippotadae, hospitalis regis,
Aeoli qui mortalibus inter homines sortitus est munera,
Imperium ventorum turbantium tumultuantium quiescentiumque.
Septem autem eius illae sunt, cognominatae ab hominibus Plotae navigabiles, 465
Eo quod mediam circumnavigationem habent circumflexam.
Trinacia Sicilia autem post has, super solum Ausonium
Extenta est, latera super tria stans:
Promontoria vero eius, Pachynusque, Pelorisque, Lilybeque.
Sed enim Lilybe quidem ad flatum Zephyri (septentrionem 470
Prominet, Pachynus vero ad orientem, caeterum ad ursas
Ventosa Peloris, in Ausoniam spectans.
Huius quidem ad boream perniciosa navantis via,
Angustaque, & obliqua, & intractabilis cuius improbitas vel frontia inhibere nequit ubi mare
Tractum longos fremit circa scopulos, 475
Aonio scissum multas cuspides habente ferro.
Ad austrum autem & Libycus Libyci maris meatus, & Syrtidis initium est.
Alterius: alteram vero videas, ulterius ubi traieceris,
Occidentalem: quam ante duae parvae insulae sunt,
Meninx & Cercinna, Libysticum portum habentes. 480
Verum quum Adriatici sinistrum alveum maris
Intraveris in navi, Iapygiam in terram,
Invenies fortis Diomedis consessum insulam,
Quo heros venit, offensa Venere,
Quando peroptatorum adiit gentem Iberorum, 485
Suae uxoris consiliis malevolae Aegialeae.
Deinceps autem, maris ad ortum fontis,
Apsyrti insularum apparet intensus tractus,
Quas olim Colchorum filii incursarunt, quando defessi fuerunt
Vestigia indagantes vagabundae Aetinae. 490
Deinceps autem post has Liburnica sita sunt.
Verum ad austrum post saltus Ceraunios navi currenti
Insulae appareant, ex ulteriori loco, Ambraciensium,
Atque pinguis Corcyra, charum solum Alcinoi.
Post hanc autem Neritiae Ithacae sedes fixa est, 495
Insularumque aliarum, quotquot e Chalcide labens
Vorticibus argenteis Achelous circumdat.
Multae vero Amnisi Cretae magis boreales septentrionales conspiciuntur,
Aegylaque atque Cythera, Calauriaque aspera:
Carpathus vero alia in parte ad occasum, prope autem ipsam 500
Creta honorata, Iovis magni nutrix,
Magnaque, pinguisque, & bona pascua habens, quam super Ida,
Ida pulchricomis sub quercubus eminens virescens:
Atque huius quidem magnitudo urgens. Ex adverso autem ora
Aegyptia Rhodus est, Ialysiorum solum hominum. 505
Hanc autem post, orientem versus, Chelidoniae sunt
Tres insulae, magnum Pataraeum intra promontorium.
Cyprus autem ortum versus Pamphylium intra sinum
Alluitur, amabilis urbs Dionaeae Veneris.
Iuxta vero Phoenicen Aradus, vasto in mari. 510
At vero ante Sunium verticem promontorium supra Abantas,
Apparent Salaminque & Aeginae oppidum.
Admirandus autem quidam est profundus gurges Aegei,
Intus habens utrimque infinitarum seriem insularum,
Usque ad arctam undam Athamantidis Helles, (posuerunt. 515
Sestus ubi & Abydus oppositam ex adverso stationem
Europae autem insulae hae quidem laeva sub flexu manus,

Ingredienti, deinceps: Asiae verò ad dexteram sitae sunt,
In longitudinem septentrionalis porrectae boreae.
Porrò Europae quidem Abantias est Macris,
Scyrúsque ventosa, & excelsa Peparethus.
Vnde & Lemnus, asperum solum Vulcani,
Patescit, aperitur, vel sese ostendit Prisciq́ue Thasus,
Cereris sedes fertilis:
Imbrus, Thraciáque Samus, Corybantica ciuitas.
Quae verò Asiae primam partem sortitae sunt, circumeuntes
Delum circumdederunt, & nomine Cyclades sunt:
Gratulatoria verò sacra Apollini choreas ducunt vniuersae,
Ineunte dulci recens primùm vere, quando in montibus
Ab hominibus procul parit dulcisona luscinia.
Insulae autem deinceps Sporades vndique micant,
Ceu quando innubi tenui per aerem cernuntur sidera,
Humidas nubes velox vbi dissipauit boreas.
Has autem post insulae sunt Ionicae, vbi Caunus,
Et Samus amoena, Pelasgica sedes Iunonis
Et Chios alti simul Pellenaei sub pede.
Inde, Aeolidum Aeolicarum apparent montes insularum
Lesbique spatiosa, & amoenae Tenedi.
Illic Melásque sinus ad Hellespontum vadit,
Spumam eructans: at vbi boream longè tendenti
Expanditur aperitur hinc & inde Propontidis vnda maris.
Est verò quaedam sinistrum super meatum Euxini
Ex aduerso Borysthenis, magni nominis celebris in mari in-
Heroum. Leucen Albam ipsam cognomine vocant, (*sula,*
Quoniam ei quae insunt animalia, alba sunt.
Ibi item Achillis & heroum fama est aliorum
Animas versari desertas per valles.
Hoc verò optimates à Ioue donum sequitur,
Pro virtute, virtus enim immortalem sortita est honorem.
Cimmerium verò tibi per Bosporum rectà eunti
Alia immensa insula est, quae quidem paludem
Intra (ad dexteram) Maeotidem sita est.
Quam super Phanagoráq́, & bene constructa Hermonassa,
Vbi habitant qui Ionica sunt oriundi à terra.
Hae quidem hominibus valde nobiles in mari insulae.
At aliae Oceani in fluento cunctae sunt:
Harum autem manifestum ego situm eloquar,
Et cuiusnam venti ad plantam pedem sit quaelibet.
Nempe habitant boum nutricem circum Erytheam,
Atlantis circa vndam Atlanticum ad mare pietatem in
deos colentes Aethiopes,
Macrobiorum filij inculpati, qui olim aduenerunt
Geryonis post mortem superbi. at sub promontorio
Sacro, quod perhibent caput esse Europae,
Insulisq́, Hesperidibus occiduis vbi stanni origo,
Diuites habitant illustrium liberi Iberorum.
Aliae autem Oceani ad borealia littora
Duae insulae sunt Britannicae, contra Rhenum.
Illic enim extremum eructat in mare verticem.
Harum sanè magnitudo immensa: neque vlla alia
Insulas inter omnes Britannicas aequatur aequalis est.
Iuxta autem paruarum insularum alius tractus, quò vxores
Hominum ex vlteriore ora illustrium Amnitarum
Profectae peragunt iuxta ritum sacra Baccho,
Redimitae hedera nigra folia habentis corymbis,
Nocturnae: strepitus autem tinnulus stridulus excitatur sonitus.
Non sic Thraciae iuxta ripas Absinthi
Bistonides Threiciae inclamant multifremum Iraphioten
Bacchum,
Neq; sic cum liberis nigros habentem vertices circa Gangē
Indi comessationem agunt valde strepero Dionyso,
Sicut illo in loco euan clamant Eua mulieres.
Multam autem vlterius vbi secueris viam Oceani,
In insulam Thulen bene adfabricata naue transies:
Vbi quidem sole progresso ad polum vrsarum septentrionū
Interdiu simul ac noctu semper consistenter effunditur lumē.
Obliquiore namque tunc versatur conuersione.

Ὀρθὴ δ' ἐξείης, Ἀσίης δ' ἐπὶ δεξιὰ κεῖνται,
Μῆκος ἐπ' ἀρκτῴου τετραμμέναι βορέαο.
Εὐρώπης δ' ἤτοι μὲν Ἀβαντιάς ἐστι Μάκρις, 520
Σκῦρός τ' ἠνεμόεσσα, καὶ αἰπεινὴ Πεπάρηθος.
Ἔνθεν καὶ Λῆμνος, κραναὸν πέδον Ἡφαίστοιο,
Πέπταται, Ὠγυγίη τε Θάσος, Δημήτερος
ἀκτή·
Ἴμβρος, Θρηϊκίη τε Σάμος, * Κορυβάντιον ἄστυ.
Αἱ δ' Ἀσίης πρώτην αἶσαν λάχον, αὐτὰρ * ἰοῦσαι 525
Δῆλον ἐκυκλώσαντο, καὶ οὔνομα Κυκλάδες εἰσί·
Ῥυσία δ' Ἀπόλλωνι χορείην στήσαντο ἅπασαι,
Ἀρχομένου γλυκεροῖο νέον ἔαρος, εὖτ' ἐν ὄρεσσιν
Ἀνθρώπων ἀπάνευθε κύει * λιγύφθογγος ἀηδών.
Νῆσοι δ' ἐξείης Σποράδες περιναιετάουσιν, 530
Οἷον ὅτ' ἀννεφέλοιο δι' ἠέρος εἴδεται ἄστρα,
Ὑγρὰ νέφη κραιπνοῖο διασκιδνάντος ἀήτου.
Ταῖς δ' ἔπι νῆσοι ἔασιν Ἰωνίδες· * ἔνθα ἡ Καῦνος,
Καὶ Σάμος ἱμερόεσσα, Πελασγίδος ἕδρανον Ἥρης,
Καὶ Χίος * ἠλιβάτου Πελληναίου ὑπὸ πέζαν. 535
Κεῖθι δ' Αἰολίδων ἀναφαίνεται οὔρεα νήσων,
Λέσβου τ' ἀγχιάλοιο καὶ ἱμερτῆς Τενέδοιο.
Κεῖθι Μέλας καὶ κόλπος ἐς Ἑλλήσποντον ἴησιν,
Ἀφρὸν ἐρευγόμενος· βορέην δ' ἐπὶ τηλόθ' ἰόντι
Πέπταται ἔνθα καὶ ἔνθα Προποντίδος οἶδμα θαλάσσης. 540
Ἔστι δέ τις καὶ σκαιὸν ὑπὲρ πόρον Εὐξείνοιο
Ἀντία Βορυσθένεος πολυώνυμος εἰν ἁλὶ νῆσος
Ἡρώων· Λευκὴν μιν ἐπωνυμίην καλέουσιν,
Οὕνεκά οἱ * τὰ νάπαισι κνώδαλα λευκὰ τέτυκται.
Κεῖθι δ' Ἀχιλλῆός τε καὶ ἡρώων φάτις ἄλλων 545
Ψυχὰς εἰλίσσεσθαι ἐρημαίας ἀνὰ βήσσας.
Τοῦτο δ' ἀριστήεσσι Διὸς παρὰ δῶρον ὀπηδεῖ,
Ἀντ' ἀρετῆς· ἀρετὴ γὰρ * ἀκήρατον ἔλλαχε τιμήν.
Κιμμέριον δ' ἄρα τοι * διὰ Βόσπορον ἰθὺς ἰόντι
Ἄλλη ἀπειρεσίη νῆσος πέλει, ἥ ῥά τε λίμνης 550
Ἔνδοθι * δεξιτερῆ Μαιώτιδος ἐστήρικται.
Ἣν ἔπι Φαναγόρη τε καὶ εὔκτιτος Ἑρμώνασσα,
Ἔνθά τε ναιετάουσιν Ἰωνίδες * ἐκ γαίης ἄνδρες.
Αἱ δὴ μὲν ἀνθρώποισιν ἀγακλέες εἰν ἁλὶ νῆσοι.
Ἄλλαι δ' Ὠκεανοῖο * περὶ ῥόον ἐστήκασι· 555
Τάων δ' αὖ φαίνοιμι ἐγὼ θέσιν ἐξονομήνας,
Ὁπποτέρου τ' ἀνέμοιο πρὸς ὄρνυται ἴχνος ἑκάστη.
Ἤτοι μὲν ναίουσι βοοτρόφον ἀμφ' Ἐρύθειαν,
Ἄτλαντος περὶ χεῦμα θεουδέες Αἰθιο-
πῆες,
Μακροβίων υἷες ἀμύμονες, οἵ ποθ' ἵκοντο 560
Γηρυόνος μετὰ πότμον ἀγήνορος. αὐτὰρ ὑπ' ἄκρην
Ἱερήν, ἣν καλέουσι κάρην ἔμμεν Εὐρώπης,
Νήσους θ' Ἑσπερίδας, τόθι * κασσιτέροιο * γενέθλη,
Ἀφνειοὶ ναίουσιν ἀγαυῶν * παῖδες Ἰβήρων.
Ἄλλαι δ' Ὠκεανοῖο παραὶ * βορεώτιδας ἀκτὰς 565
Δοιαὶ νῆσοι ἔασι Βρεττανίδες, ἀντία Ῥήνου.
Κεῖθι γὰρ ἐσχατιὴν ἀποβάλλεται εἰς ἅλα δίνην.
Τάων τοι μέγεθος περιώσιον, οὐδέ τις ἄλλη
Νήσοις ἐν πάσῃσι Βρεττανίσιν ἰσοφαρίζει.
Ἀγχοῦ δὲ νησίδων ἕτερος πόρος, ἔνθα γυναῖκες 570
Ἀνδρῶν ἀντιπέρηθεν ἀγαυῶν Ἀμνιτάων
Ὀρνύμεναι τελέουσι κατὰ νόμον ἱερὰ Βάκχῳ,
Στεψάμεναι κισσοῖο μελαμφύλλοιο κορύμβοις,
Ἐννύχιαι· πάταγος δὲ λιγύθροος ὄρνυται ἠχῆς.
Οὐχ οὕτω Θρήϊκες ἐπ' ὄχθαισιν Ἀψίνθου 575
Βιστονίδες καλέουσιν ἐριβρεμέτην Εἰραφιώτην,
Οὐδ' οὕτω σὺν παισὶ μελανδίνην ἀνὰ Γάγγην
Ἰνδοὶ κῶμον ἄγουσιν ἐριγδούπῳ Διονύσῳ,
Ὡς κεῖναι κατὰ χῶρον εὐάζουσι γυναῖκες.
Πολλὸν δ' ἂν ἔτι πρόσσω περῶν ὁδὸν Ὠκεανοῖο, 580
Νῆσον ἵκοιο Θούλην εὐεργέϊ νηῒ περήσας·
Ἔνθα μὲν ἠελίοιο βεβηκότος ἐς πόλον ἄρκτων,
Ἦμαρ ὁμοῦ καὶ νύκτα διηνεκὲς ἐκκέχυται πῦρ.
Λοξοτέρην γὰρ τῆμος ἐπιστρέφεται στεφάνην, ...

Ἀκτῖνα

Ἀκτῖνας ἰθείας ἐπὶ κλίσιν ἐγχεύοντες, 585
Μέσφ' ἐπὶ κυανέους νοτίην ὁδὸν αὖτις ἐλάσσῃ.
Ἀλλ' ὁπόταν Σκυθικοῖο* βαθὺν ῥόον Ὠκεανοῖο
Νηὶ τάμῃς,* προτέρω δὲ πρὸς ἠῶ δεξιὰ κάμψῃς,
Χρυσείην κε νῆσον ἄγοι πόρος, ἔνθα καὶ αὐτοῦ
Ἀντολίη καθαροῖο φαείνεται ἠελίοιο. 590
Κεῖθεν δ' ἐρχομένοισι νοτίην πρὸς Κωλιάδος? ἄκρην,
Αἶψά κε Κωλιάδος μεγάλην ἐπὶ νῆσον ἵκοιο,
Μητέρα Ταπροβάνην Ἀσιηγενέων ἐλεφάντων.
Ἧς ὕπερ οὐρανίῃσιν ἀειρόμενος στροφάλιγξι
Δινεῖται κατὰ κύκλον ἐν αἰθέρι Καρκίνος αἴθων. 595
Αὐτὴ δ' εὐρυτάτη μέγεθος πέλει· ἀμφὶ δέ οἱ τε
Κήτεα θῆρες ἔχουσιν, Ἐρυθραίου βοτὰ πόντου,
Οὔρεσιν ἠλιβάτοισιν ἐοικότα· τῶν δ' ὑπὲρ ἄκρων
Τέτρηχεν νώτων* πεφρικότες ὀλκὸς ἀκανθῶν.
Δυσμήνιοι τοι πᾶσιν ἐλαυνομένοισι περὶ πόντον, 600
Κύρσεις* αἰπήεσσαι ἀλώμεναι· οὐ γὰρ ἰσώ
Λυγρὸς ἐν στομάτεσσιν, ἐπεὶ μέγα χάσμα τίτυκται.
Πολλάκι δ' αὖ καὶ νῆα σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι νηὸς
Κεῖνα καταβρόξει πελώρια· τοῖς γὰρ ἀλιτροῖς
Ἐν θ' ἁλὶ καὶ γαίῃ κακὰ θήκατο μυρία δαίμων. 605
Ἔστι δέ τοι προτέρω, Καρμανίδος ἐκτόθεν ἄκρης,
Ὠγυρίς, ἔνθα τε τύμβος Ἐρυθραίου βασιλῆος.
Ἐκ τῆς δ' αὖ περάσεις ἐπὶ στόμα Περσίδος ἅλμης,
Ὁρμηθεὶς βορέηνδε, καὶ Ἰκαρίην ἀφίκοιο,
Ἰκαρίην ἐναλίην, ὅθι Ταυροπόλοιο θεοῖο 610
Βωμοὶ κνισήεντες ἀθύκεα καπνὸν ἔχουσι.
Τόσσας μὲν νήσους* ἐπὶ ἴσχει ῥόος Ὠκεανοῖο
Εὐρυπόρου, ἕτεραι δέ τ' ἀπειρέσιαι γεγάασιν·
Αἱ μὲν ἐπὶ προχοῇσι Λιβυστίδος ἀμφιτρίτης,
Αἱ δ' Ἀσίης, αἱ δ' αὖτε περὶ κλίσιν Εὐρωπείην. 615
Ἄλλαι δ' ἄλλοθι νῆσοι ἀπείριτοι, αἱ μὲν ὑπ' ἀνδρῶν
Ναιόμεναι, καὶ νηυσὶν ἐπήρατον ὅρμον ἔχουσαι·
Αἱ δὲ βαθυκρήμνοι τε καὶ οὐ ναύτῃσιν ἑτοῖμαι·
Τῶν οὐ ῥηΐδιον μοι ἐνισπεῖν οὔνομα πασέων.
Σχῆμα δέ τοι Ἀσίης, συναμφοτέρων? ἀμφοτεράων 620
Ἠπείρων ἑτέρωθεν, ἐοικὸς ἔπλετο κώνῳ,
Ἑλκόμενον κατὰ βαιὸν ἐπ' ἀντολίας ἀνὰ πάσας.
Ἔνθα τε καὶ στῆλαι Θηβαιγενέος Διονύσου
Ἑστᾶσι πυμάτοιο παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο,
Ἰνδῶν ἐσχατίοισιν ἐν οὔρεσιν, ἧχί τε Γάγγης 625
Λευκὸν ὕδωρ Νυσαίην ἐπὶ πλάκα μῦνα κυλίνδει.
Ἀλλ' οὐ ἀπ' ἴσον μέγεθος τῆς Ἀσίδος αἴης·
Οὐδ' ἄπας εἶδος ἔοικεν ἀλίγκιον· ἐν γὰρ ἐκείναις
Ἠπείροις ἓν πόντος* ἀπείρεσιος ἐπικρατέει.
Ἐνθ' Ἀσίῃ πολὺς Ὠκεανὸς τετορὼς περὶ πάντῃ 630
Κόλπους κυμαίνοντας ἐρεύγεται* ἔνδοθι βάλλων,
Περσικὸν, Ὑρκανίον τε, καὶ Ἀρράβιον βαθύδινον.
Τοὺς δύο μὲν νοτίους, τὸν δ' εἰς βορέην ὁρόωντα,
Ἐς βορέην ὁρόωντα, καὶ ἐς λίμνην γείτονα πόντου
Εὐξείνου· περὶ τόν γε ἀπείρεσιοι ἀμφινέμονται. 635
Μέσσον δ' ἀμφοτέρων χθονὸς ἄκριτος ἰσθμὸς ὁρίζει,
Τῇ καὶ τῇ μακροῖσι τιταινόμενος πεδίοισι.
Μέσσην γε μὲν πᾶσαν Ἀσίης ὄρος ἀμφιβέβηκεν,
Ἀρξάμενον γαίης Παμφυλίδος, ἄχρι καὶ Ἰνδῶν,
Ἄλλοτε μὲν λοξόν τι καὶ ἀγκύλον, ἄλλοτε δ' αὖτε 640
Ἰθὺ τανυσσάμενον· Ταῦρον δέ ἑ κικλήσκουσιν,
Οὕνεκα ταυροκάρηνόν τε καὶ ὀξύπρῳρον* ὁδεύει,
Οὔρεσιν ἐκταδίοισι* πολυσχιδὲς ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ἐκ τοῦ δ' ἀπειρέσιοι ποταμοὶ καναχηδὰ φέρονται,
Οἱ μὲν πρὸς βορέην, οἱ δ' ἐς νότον, οἱ δ' ἐπὶ ῥιπὴν 645
Εὔρου καὶ Ζεφύροιο, τεῶν* πάντ' οὐνόματ' εἴποι;
Οὐ μὲν ἐπωνυμίας μιᾶς ἔλλαχεν, ἀλλ' ἐν ἑκάστῳ
Οὔνομ' ἔχει στροφάλιγγι· τὰ δ' αὖ κείνοισι μέλοιτο
Ἀνδράσιν οἳ κατὰ χῶρον ἐνοίκιον οἶκον* ἔθεντο.
Νῦν γε μὲν ἔθνεα πάντα διέξομαι ὅσσ' ἀρίδηλα 650
Ἐνναίουσι· Μοῦσα δ' ἰθυντάτον ἴχνος ἄγοιεν.
Ἤτοι μὲν λίμνης Μαιώτιδος ἄγχι νέμονται
Αὐτοί Μαιῶταί τε καὶ ἔθνεα Σαυροματάων.

Radiis directam ad inclinationem venientibus,
Donec ad atros Æthiopas australē viā rursus confeceris.
Verum quum Scythici profundum gurgitem Oceani
Naui sulcaueris, atque vlterius ad mare Eoum deflexeris,
Auream tibi insulam adducit tractus via: vbi etiam ipsius
Ortus puri cernitur solis.
Inde autem conuersus australe ante promontorium,
Illico Coliadis Veneris magnam ad insulam peruenies,
Matrem Taprobanam in Asia genitorum elephantorū.
Quam supra cœlestibus sublatus conuersionibus
Versatur in orbem in æthere cancer ardens.
Ipsa autem amplissima, quod ad magnitudinē attinet: circa eam autem
Cete littora habēt, belluæ rubri pecora maris, (vndique
Montibus altis similia: super harum autem summa
Inhorrescit dorsa praelongus tractus spinæ.
Hostium vt quæ sunt nautis per mare,
Iis occurrant errantes. non enim est æquum
Exitiosis in faucibus si quidem ingens illis hiatus existit.
Sæpenumero autem etiam nauem cum ipsis hominibus nauis
Illa absorbuerunt monstra. etenim sceleratis
In mari & terra mala infinita constituit deus.
Est autem tibi vlterius à Carmania extra promontorium,
Ogyris: vbi tumulus Erythræi regis.
Ex hac autem transies ad fauces Persici sali,
Proficiscens boream versus, atque Icarum peruenies,
Icarum maritimam, vbi sacræ Tauropolæ deæ Dianæ
Aræ nidore abundantes acerbum fumum habent.
Tot quidem insulas obtinet gurges Oceani
Maiores: aliæ autem innumeræ sunt.
Partim quidem in fluentis Libyci maris,
Partim verò Asiæ: quædam etiam circa plagam Europæ.
Aliæ autem alibi insulæ infinitæ, partim ab hominibus
Habitatæ, atque nautibus optabilem stationem portū habētes:
Partim alta habētes præcipitia et minime nautis opportunæ:
Quarum non facilè mihi referre nomen omnium.
Porrò figura Asiæ, tractus est ambarum
Continentium, ab altera parte similis imagini coni
Quæ porrigitur paulatim ad orientis recessum totum:
Vbi etiam columnæ Thebis geniti Dionysi
Stant, extremi iuxta gurgitem Oceani,
Indorum vltimis in montibus: vbi Ganges
Candidam limpidam aquam Nysæam ad planitiem littoralem voluit.
Verum non tanta magnitudo fuerit Asiæ terræ,
Neque tota species videtur similis. quippe in illis
Continentibus vnum mare immensum dominatur:
At in Asia valde Oceanus astu etiam volutans
Sinus fluctuantes eructat, introrsum mittens,
Persicū, Hyrcanū, & Arabicū profundos habētē vortices:
Duos quidem australes, alium verò ad borea spectantem,
Ad borea spectantem, & ad Libe Atticum vicinum ponto
Euxino: vbi homines innumeri circumhabitant.
Medium verò amborum terra immensus isthmus finit,
Hinc & inde longis porrectus campis.
Medium verò totius Asiæ mons circuit,
Orsus à terra Pamphylia, ad Indos etiam vsque,
Interdum quidem obliquus & curuus, interdum verò rursus
Vestigiis incessu suo rectior: Taurum vero ipsum nomināt,
Eò quòd tauro similis, & acutum caput habens incedit,
Montibus spatiosis multifidus hinc inde.
Ex quo innumeri amnes cum strepitu fluunt:
Hi quidē ad borea, alii vero ad austrū, quidā vero ad impetū
Euri & zephyri. quis omnia nomina recenseret? (flatum
Nec certe cognomētū vnicū adeptus est, verùm in vnoquoque
Nomen habet anfractu flexus. Hæc autem illis curæ sint
Hominibus qui in loco illo vicinam domum posuêre.
Nunc quidem gentes omnes percurram quotquot celebres
Incolunt: Musæ verò rectissimum vestigium ducant.
Nempe paludem Mæotidem prope habitant
Ipsi Mæotæ & gentes Sauromatarum.

Strenuum bellicosi genus Martis: nam ex illo
Forti concubitu Amazonidum genus sunt,
Quo olim Sauromatis cum viris mixta sunt,
Vagata è patria, procul à Thermodonte:
Quare etiam liberi magnanimi nati sunt,
Sylvam incolentes immensam: quam per mediam
Volutus Tanais Maeotidis in sinum labitur: [marg.: γρ. μέσσα.]
Qui etiamnum Europam abscindit secernit ab Asia terra:
Ad occasum, Europam: ad ortum autem, Asiam terram.
Huius sane fontes quidem in montibus Caucasiis
Procul murmurant: vastus autem hinc inde
Concitus rapide fluens Scythicos currit super campos.
Hoc porrò aestuante immensum in modum à borea,
Glaciem videres prae frigore concretam.
Misereris qui circa ipsum domicilia homines habent: [marg.: γρ. ...]
Perpetuò illis frigida nix, gelidique perniciose flans cum pernicioso flatu coniunctum.
Et quum è ventis plurimum frigus venerit, [marg.: γρ. ...]
Aut equos morientes ante oculos cernas, [marg.: γρ. ...]
Aut etiam mulos, aut in agro stabulantium genus ouium.
Neque etiam ipsi viuos esse possunt
Homines qui illis sub flatibus manserint:
Verum fugiunt, iunctis plaustris,
Regionem in aliam: linquunt autem terram ventis
Hybernis, qui etiam improba furentes ruentes procella, [marg.: γρ. ...]
Terramque agitant & montes proceros.
Tot sane finitimi Tanain accolunt. [marg.: γρ. ...]
Sauromatas verò excipiunt qui magis conferti sunt densi
Sindi, Cimmeriique, & qui prope Euxinum
Cercetiique, Oretesque, & strenui Achaei,
Quos olim a Xantho & Ideo Simoente à Troia
Flatus abduxerunt austrique & aquilonis [marg.: γρ. ...]
Sequentes ad bellum Martia fortitudine praeditum vel, à Marte ortundum: vel, Martis filium *regem.*
Post hos autem habitant vicinam terram tenentes,
Heniochi, Zygique è Pelasgica oriundi terra. [marg.: γρ. Ζυγίη ...]
Ad recessum autem intimum Ponti, post terram Tyndaridarum,
Colchi habitat, aduenae Aegypti, qui eò cōmigrarunt ex
Prope Caucasum qui sunt, qui Hyrcanum prope mare Aegypto [marg.: γρ. ...]
Montibus altissimis excrescunt, ubi Phasis
Circaei per dorsum planitiem se voluens campi,
Euxini ad vndam rapidam eructat spumans,
Incipiens primum è monte Armenio.
Huius autem versus orientem boreamque adiacet isthmus,
Isthmus discrimen Caspiique & Euxini maris.
In eo autem habitant orientalis gens Iberorum,
Qui olim è Pyrene ad orientem venerunt,
Cum hominibus Hyrcanis implacabile bellum committētes.
Etiam Camaritarum natio magna, qui quondā Bacchum
Indorum è bello recipientes, hospitio exceperunt,
Atque cum Bacchidibus sacram choream duxerunt, [marg.: γρ. ...]
Cingula balteos *& hinnulorum pelles pectoribus iniicietes,*
Euoe Bacche clamantes: ipse autem animo amplexatus est deus
Illorum hominū nationem, & sedes domicilia *illius terrae.*
Post hos verò Caspium fluctuat mare.
Facile autem tibi & hoc descripserim mare,
Quod tamen non vidi procul meatus sinus eius *neque naui eò* [marg.: γρ. ...]
Nō enim mihi vita est in atris atra pice oblitis *nauib.* traiect.
Neque mihi mercatura est paterna: neque ad Gangem
Proficiscor, (ut multi rubrum per mare,
De vita non soliciti, quò immensas diuitias consequantur)
Nec cum Hyrcanis commercium mihi est, neque vestigo
Saltus qui in pede Caucasi, rubeorumque Arianorum:
Verum me Musarū agitat impellit mēs, quae quidē possunt
Absque vagatione magnum mare metiri,
Montesque & continentem & aethereum cursum siderum. [marg.: γρ. ...]
Verum fuerit sane forma rotunda, undique sinuosa,
Totius Caspii magni maris non illud [marg.: γρ. ...]
Nisi traieceris tertia ad orbes luna.
Tantus namque traiectus est immanis retro à ad septētrionem

Εὐανδρον ... Ἄρη ... [illegible]
Ἐξ ... Ἀμαζονίδων ἐγένοντο, 655
... Σαυρομάτῃσιν ... [illegible]
Πλαζόμεναι πάτρηθεν, ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... Τάναϊς Μαιώτιδος ἐς ... 660
... [illegible]
... [illegible]
... Καυκασίοισι
... [illegible]
... Σκυθικοῖσιν ... πεδίοισιν. 665
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... 670
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
Ἀλλὰ ... 675
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... Τάναϊν ... 680
... Κιμμέριοί τε ... Εὐξείνοιο
Κερκέται τ' Ὀρέται τε, καὶ ἀλκήεντες Ἀχαιοί,
... Ξάνθοιο καὶ Ἰδαίου Σιμόεντος
... [illegible]
... Ἀρηϊάδη βασιλῆϊ. 685
... [illegible]
Ἡνίοχοι, Ζυγιοί τε Πελασγίδος ... αἴης.
... Τυνδαρίδαων
... Αἰγύπτοιο,
Καυκάσου ... πόντον 690
... Φᾶσις
... πεδίοιο,
Εὐξείνου ... [illegible]
... Ἀρμενίοιο.
... ἰσθμός, 695
Ἰσθμὸς Κασπίης τε καὶ Εὐξείνοιο θαλάσσης.
... Ἰβήρων,
Οἵ ποτε Πυρήνηθεν ... [illegible]
... [illegible]
Καὶ Καμαριτάων ἔθνος μέγα, τοί ποτε Βάκχον 700
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
Εὐοῖ Βάκχε λέγοντες ... [illegible]
... γαίης. 705
Τοὺς δ' ἐπὶ Κασπίη ... [illegible]
... θάλασσαν,
... [illegible]
... [illegible]
... Γάγγην 710
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... Ἀριηνῶν
... [illegible] 715
... [illegible]
... ἄστρων.
... [illegible]
... Κασπίης ... [illegible]
... 720
... [illegible]

Εἰλυμένη, προχοῇσιν ἐπιμίσγεται Ὠκεανοῖο·
Ἡ δὴ πολλὰ μὲν ἄλλα μετ' ἀνδράσι θαύματ' ἀέξει,
Φύει δὲ κρύσταλλον, ἰδ' ἠερόεσσαν ἴασπιν,
Ἐχθρὴν ἐμπασίῃσι καὶ ἄλλοις εἰδώλοισι. 725
Πάντα δέ τοι [illegible] ἔθνεα ναίονται,
Ἀρξάμενος [illegible] ζεφυρηίδος ἐκ βορέαο.
Πρῶτοι μὲν Σκύθαι εἰσὶν ὅσοι Κρονίης ἁλὸς ἄγχι
Παρραλίην ναίουσιν ἀνὰ στόμα Κασπίδος ἅλμης.
Οὖνοι δ' ἑξείης, ἐπὶ δ' αὐτοῖς Κάσπιοι ἄνδρες· 730
Ἀλβανοί τ' ἐπὶ τοῖσιν [illegible] αἶαν
Τρηχεῖαν ναίουσι Καδούσιοι· ἄγχι δὲ Μάρδοι,
Ὑρκανοί, Τάπυροί τε [illegible]
Μάρδος, Δερκέβιοί τε [illegible] Βάκτρων.
Ἀμφοτέρων [illegible] Ὑρκανίην ἅλα βάλλει. 735
Ἀλλ' ἤτοι Βάκτροι μὲν ἐπ' [illegible]
Χῶρον [illegible] ὑπὸ Παρπανισόν,
Δερκέβιοι δ' [illegible] Κασπίσιν.
Τοὺς δὲ μετ' ἀντολίηνδε, [illegible] κελάδοντες Ἀράξην
Μασσαγέται ναίουσι, θοῶν ῥυτῆρες ὀιστῶν· 740
Ἀνέρας οὓς μετ' αὐτοὺς [illegible]
Ἐμπελάσαι· μάλα γάρ τε κακόξεινοι περὶ ἄλλων.
Οὐ γάρ σφιν σῖτος [illegible]
Οὐδὲ μὲν ἡδὺ [illegible]
Αἵματι μίσγοντες λευκὸν γάλα, δαῖτα πένονται. 745
Τοῖς δ' ἐπὶ [illegible] Χοράσμιοι, οἷς ἔπι γαῖα
Σογδιάς,* [illegible] ἱερὸς Ὦξος,
Ὅς τε λιπὼν Ἠμωδὸν [illegible] Κασπίδα βάλλει·
Τὸν μέτ' [illegible] ναίουσι
Τόξα Σάκαι [illegible] 750
Τοξότες [illegible]
Καὶ Τόχαροι, * Φρουροί τε καὶ ἔθνεα βάρβαρα Σηρῶν,
Οἵ τε βόας μὲν [illegible] καὶ ἴφια μῆλα,
Αἰόλα δ' ἐξαίνοντες ἐρήμου * ἄνθεα γαίης,
Εἵματα τεύχουσι [illegible] 755
Εἰδόμενα [illegible] ποίης·
Κείνοις [illegible]
Ἄλλοι δὲ Σκύθαι [illegible]
Ἐσχατιάς· [illegible]
χθών,
Χειμερίοις ἀνέμοισι * [illegible] χαλάζαις. 760
Τόσσοι μὲν [illegible] Κάσπια κύματ' ἔασι.
Φράζεο δ' [illegible]
Εὐξείνου [illegible] πόντου,
Ἄχρι Θρηικίου στόματος, [illegible] Χαλκὶς [illegible]
Βύζηρες [illegible] 765
Μάκρωνες, Φίλυρές τε, [illegible] ἔχουσι
[illegible] Τιβαρηνοί.
Τοῖς δ' ἐπὶ καὶ Χάλυβες [illegible] γαῖαν
[illegible]

Protractis gurgitibus commiscetur Oceani.
Quod certe multa quidem alia inter homines in caeula produ- *γρ. ὃ, ἡ.*
Gignit autem crystallum, atque aerei coloris iaspim,
Infestum Empasiis, & aliis idolis. 725
Omnes autem tibi referam qui quot ipsum gentes circumhabitant, *γρ. ἐ ἑξ.*
Orsus a latere occiduo a borea.
Primi quidem Scythae sunt, qui Saturnium prope mare
Maritimam oram incolunt ad ostium Caspii maris.
Uni autem deinceps: post ipsos autem Caspii viri. 730
Albanique post hos Martii, quique super terram
Asperam habitant Cadusii, prope autem Mardi,
Hircanique, Tapyrique: post autem ipsos tractum sinuat
Mardus, Derceborumque & illa tam potus Bactrorum. *γρ. [illegible]*
Amborum namque [illegible] Hircanum [illegible] effunditur. 735
Sed utrumque Bactri quidem in [illegible] incolunt.
Regionem [illegible] sub iugis Parpanisi,
Dercebii autem a tergo ex parte ad undas Caspias.
Hos vero post orientem versus [illegible] strepentem
tem Araxem,
Massagetae degunt, vehementium emissores sagittarum: 740
Viri quibus [illegible] neque [illegible] et sodalis
[illegible]
Neque enim ipsis [illegible]
Neque sane [illegible] popularc sed equorum 745
Sanguini miscentes candidum lac, epulas apponunt.
Hos autem post ad [illegible] Chorasmii, quos terra
Sogdiana, cuius per medium voluitur sacer Oxus, *γρ. [illegible]*
Qui linquens Emodum montem, in Caspium mare labitur. *γρ. [illegible]*
Quem post ad fluenta laxartis degunt 750
Arcus Sacae gestantes, quos ne noris improbauerit
Sagittarius: non enim ipsis fas est vocalium iaculari.
Et Tochari, Phrurique, & gentes barbarae Serum,
Qui boues quidem aspernantur, & pingues oues: *γρ. [illegible]*
Varios autem depectentes desertae flores terrae, *γρ. [illegible]* 755
Vestes faciunt [illegible]
Similes colore pratensis floribus herbae.
Illis nequaquam opus aranearum certauerit.
Alii item Scythae sunt numerosi, qui possident
Extremitates: circum vero ipsos tenuis quam venti infestant, 760
est porrecta.
Hybernis ventis obiecta, atque grandinibus. *γρ. [illegible]*
Tot quidem gentes circum Caspias undas sunt.
Obserua autem a Colchis & Phaside ad occasum iam,
Euxini iuxta labrum littus armatum cateruatim gentes Ponti,
Usque ad Thracium ostium, ubi Chalcis tellus. 765
Byzeres tibi primum, ac prope illos gentes Bechirum,
Macrones, Philyresque, & qui turres habent
Ligneas hos vero iuxta, pecore abundantes Tibareni.
Post hos autem, etiam Chalybes duram & seuam terram
Habitant laboriosi edocti fabricam ferri: 770
Qui quidem grauisonas grauitermas ad incudes stantes,
Nunquam cessant a labore & aerumna graui.
Hos autem post, Assyria aggressio aggeratio terrae extenta
Ibi Amazonidibus e monte Armeno (est,
Album limpidam aquam immittit bellicosus Thermodon, *γρ. [illegible]* 775
Qui quondam errabundam Asopi filiam excepit Sinopen,
Atque ipsam moestam sua collocauit in regione,
Iouis impetu hic etiam concubitus iucundi
Cupidus, a patria abduxit inuitam.
A qua etiam urbem cognomine homines habent. 780
Illius autem fluuii circa frigidas ripas *γρ. [illegible]*
Secabis crystalli nitidum lapidem, veluti glaciem
Hybernam inuenies vero & caeruleam iaspim.
Iris autem deinceps limpidas aquas in mare mittit.
Post hunc vero marmoreas fluenta Halyis fluunt, 785
Qui tabitur borea versus, Carabim prope promontorium, *γρ. [illegible]*
Exorta primum e monte Armenio.
Paphlagones autem post hos ad littora habitant,
Et Mariandynorum diuinum solum: ubi perhibent, *γρ. [illegible]*
Terrestris Saturni ingentem canem, aeneam vocem habentem,

Manibus exactum magnanimi Herculis,
Terrum è faucibus proiecisse salina similem succū: (creauit.
Quem quidē saccum recepit terra, & hominibus noxā pro-
Propè autem Bithyni pinguem terram incolunt,
Rhebas quò amabile inuenitur fluentum,
Rhebas, qui Ponti Euxini iuxta ostia recedit,
Rhebas, cuius pulcherrima super terram trahitur vnda.
Tot quidem ponti accolæ homines sunt:
Illæ autem Scythiæ ante memoratæ gentes sunto.
Nunc verò maritimæ Asiæ tractum eloquar,
Qui quidem in austrum abit, ad Hellespontum tendens,
Et ad longissimè australem gurgitem Ægei,
Vsque ad ipsam Syriamque & Arabiam amabilem.
Chalcidenses quidem primum propè ostium terram tenent,
Solum in transuersum Byzantium spectantes.
Bebryces autem post hos, & montes Mysiæ terræ,
Qua amœnas Cius promit vndas,
Circumquam iuxta fluenta Hylam rapuit nympha,
Strenuum famulum ingentis Herculis.
Inde in Hellespontum procurrit vniuersus flexus.
Minoris Phrygiæ: altera verò intus sita est,
Latior quæ est, ad aquas Sangarij:
Verum magna quidem ad ortum extenta est,
Equorum altrix, pinguisque. ad occasum autem cernes
Alteram, quæ sita est subter diuinæ pedes radices Idæ,
Troia ventosam in loco edito sitam sub lateribus habens,
Troiam, insignem vrbem veterum heroum,
Troiam, quam condiderunt Neptunus & Apollo,
Troiam, quam euerterunt Mineruaque & Iuno,
Ad Xanthum latè fluentem, & Idæum Simoentem.
Hanc autem post, Æoliæ expansæ sunt sedes terræ,
Ægei iuxta labrum littus vltra magnum Hellespontum.
Hanc autem post habitant illustrium liberi Ionum,
Maritimi qui sunt in terra quam per mediam
Mæandrus pinguibus delabitur in mare verticibus,
Miletum inter & spatiosam Prienam:
Quibus ambabus magis borealem aspicies
Maritimam Ephesum, magnam vrbem Dianæ,
Vbi deæ quondam ædem Amazonides struxerunt,
In trunco stipite vlmi, immensum hominibus miraculum.
Mæonia autem post has vrbes ortum versus porrecta est,
Tmolo sub ventoso vnde Pactolus means,
Aurum cum verticibus trahens susurrat.
Huius autem ad latera sedens veris tempore
Olorum exaudires canoram vocem, qui in nemore
Hic & illic pascuntur, crescente in herba.
Multa nanque prata in Asia virent,
Præcipuè verò in campo Mæandrio: quò Caystri
Placidè strepentis influit splendida aqua.
Ne mulieres quidem vituperabis, quæ in illo
Diuino solo, aurea per lumbos illa vinculo cinctæ
Tripudiant, mirificum se flectentes circum orbem,
Quando Bacchi choreas celebrant:
Simul quoque virgines, recens ablactati velut hinnuli,
Saltant. quibus circumstrepentes venti,
Eleganteis agitant in pectoribus vestes.
Atque hæc quidem Lydos apud homines curæ sunt.
Ad mare autem vergentem Lyciæ terram incolunt,
Xanthi ad fluenta, pulcherrimi amnis:
Vbi alta præcipitia habentis visuntur montes Tauri,
Ad Pamphylios etiā vsq; Cragi verò illū vulgò appellāt.
Ibi etiam videre queas quod supra mare est maritimum
oppidum.
Aspendum, fluminis iuxta vndas Eurymedontis,
Vbi suum mactationibus Dionæam Venerem placant.
Aliæ autem deinceps Pamphylicæ sunt vrbes,
Corycus, Pergáque, & ventosa ventis exposita Phaselis.
Harum autem ad orientem mediam terram habitant.
Periti in bellis Lycaones, curuis arcubus vtentes sagittarij.
Hos verò post, Pisidarum pingue solum: vbi vrbes,

[illegible] 790
[illegible] 795
[illegible] 800
[illegible] 805
[illegible] 810
[illegible] 815
[illegible] 820
[illegible] 825
[illegible] 830
[illegible] 835
[illegible] 840
[illegible] 845
[illegible] 850
[illegible] 855

Τερμησσὸν, Λύρβην τε, καὶ ἣν ἐπολίσσατο λαὸς
Πρίν ποτ' Ἀμυκλαίων, μεγαλώνυμον ἐν χθονὶ Σέλγην. 860
Κεῖθεν δ' ἂν πρὸς ἠῶ, ... τέμνει,
Πολλὸν ἀπ' ἠπείροιο, περίδρομος ἀντιπέρηθεν,
Γείτων Εὐξείνοιο πολυκλύστοιο θαλάσσης.
Κεῖνος τοι Κιλίκων περιέλκεται ἔθνεα* κόλπος,
Μακρὸς ἐπ' ἀντολίην· Ἄσσον δέ ἑ στεινὰ καλεῦσιν. 865
Καὶ τῷ μὲν πολλῶν ποταμῶν ἐπιμίσγεται ὕδωρ
Τηλόθεν ἐρχομένων, Πυράμου τε, καὶ Πινάροιο,
Κύδνου τε σκολιοῖο, μέσην διὰ Ταρσὸν ἰόντος·
Ταρσὸν ἐϋκτιμένην, ὅθι δή ποτε Πήγασος ἵππος
Ταρσὸν ἀφεὶς, χώρῳ λίπεν οὔνομα, τῆμος ἀφ' ἵππου 870
Ἐς Διὸς ἱέμενος πέσεν ἥρως Βελλεροφόντης.
Κεῖθι καὶ πεδίον τὸ Ἀλήϊον, οὗ κατὰ νῶτα
Ἀνθρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμενος ἐστρωφᾶτο.
Πολλαὶ δ' ἐξείης Κιλίκων *γαιάουσι πόληες,
Λυρνησσὸς, Μαλλός τε καὶ Ἀγχιάλεια, Σόλοι τε· 875
Αἱ μὲν ἐν ἠπείρῳ, αἱ δ' αὐτοῦ ἀγχι θαλάσσης.
Τὰς δ' ἐπὶ Κομμαγενῶν ἔδος, *Συρίης τε πόληες
Θινὸς* ἐπὶ πλατέος τεταμέναι· ἀμφὶ γὰρ ἀκτὰς
Ἐς δύσιν ἠδὲ βορῆα ... ἄχρι κελεύθους
Οὔρεος ἐκτετάνυσται ἀπορρὼξ Κασίοιο. 880
Ῥηΐδιον δὲ καί τοι λοιπὸν πλόον αὐδήσαιμι
Γαιάων Ἀσίης· σὺ δέ τοι φρεσὶν ἔμπεδα ἴσχε,
Μηδ' αὐτοῖς ... πονηθῆναι χαλεπὸν ἔργον.
Εἰ γάρ μοι σάφα τῶνδε ... ἄεθλον,
Ἡνίκα ... ἀοιδὰς 885
Καὶ ποταμοὺς, πολίων τε θέσιν, καὶ χῶρον ἑκάστου.
Σχῆμα μὲν οὖν πάσης ... * ...,
Πετάννυται ... ...
Οἶσθα γάρ ... ἀκούσας
Πᾶσαν ἐπ' Ἰνδοὺς Ἀσίην ... δίχα τέμνειν· 890
Κεῖνό τοι ... πλευρῇσιν ...·
Νεῖλος δ' ... ...,
Ἰνδικὸς Ὠκεανὸς νότιον δ' ἔχει, *ἐδ' ... Ἐρυθρῆς.
Φράζεο δ' ... ἐπ' αὐγὰς ἵξομαι ἤδη,
Λοξὰ 895
Μῦθον ... ...
Ἀλλ' ἤτοι Συρίη μὲν ἐπὶ ... * ...
Ἐς νότον ἀντολίην τε, πολύρρηνον αἶαν ἔχουσα,
Ἣν κοίλην ἐπίκλησιν ἐπιφημίζουσιν, οὕνεκ' ἄρ' αὐτὴν
Μέσσην καὶ χθαμαλὴν ... * ... ἔχουσιν, 900
Ἑσπερίου Κασίοιο, καὶ ἀντολίου Λιβάνοιο.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχουσιν,
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διάνδιχα·
Οἱ μὲν, ἐπ' ἠπείροιο Σύροι καλέονται·
Οἱ δ' ἁλὸς ἐγγὺς ἔχοντες, ἐπώνυμοι Φοίνικες, 905
Τῶν δ' ἀνδρῶν γενεῆς, οἱ Ἐρυθραῖοι γεγάασιν.
Οἳ πρῶτοι νήεσσιν ἐπειρήσαντο θαλάσσης,
Πρῶτοι δ' ἐμπορίης *ἁλιδινέος ἐμνήσαντο,
Καὶ βαθὺν οὐρανίων ἄστρων *πόρον ἐφράσσαντο,
Οἵ τ' Ἰόπην, καὶ Γάζαν, Ἐλαΐδα τ' ἐνναίουσι, 910
Καὶ Τύρον ὠγυγίην, Βηρυτοῦ τ' αἶαν ἐραννήν,
Βύβλον τ' εἰνάλιον, καὶ Σιδόνα* ἀνθεμόεσσαν,
Ναιομένην χαρίεσσιν ὕδασι Βωστρηνοῖο·
Καὶ Τρίπολιν λιπαρὴν, Ὀρθωσιάδα τε, Μάραθόν τε,
Λαοδίκειαν θ' ἣ κεῖται ἐπ' ἠϊόνεσσι θαλάσσης, 915
Καὶ* Ποσειδάωνος ἔργα, καὶ ἱερὰ τέμπεα Δάφνης,
Ἧχι δ' Ἀντιόχοιο ἐπώνυμος Ἀντιόχεια.
Αὐτὰρ ἐνὶ μέσσῃ μεσογαίῃ πτολίεθρον.
Τῆς δ' ... ἀντολίην ... Ὀρόντης
Ἄσπετος, Ἀντιόχοιο μέσον πέδον ἀμφιχαράσσων. 920
Πᾶσα δέ τοι λιπαρή τε καὶ εὔβοτος ἔπλετο χώρη
Μῆλά τε φερβέμεναι, καὶ* δενδρέοισι καρπὸν ἀέξειν.

Termessum, Lyrbamque, et quam condidit populus
Olim aliquando Amyclaeorum, Spartanorumque est magni nominis in terra Selga.
Inde autem in orientem, ubi quidem circumsecat transuersum
Multum a terra longe circumfluum mare
Vicinum Euxino undoso aequori.
Ille sanè Cilicum trahitur circum gentes sinus
Longus in orientem: Aji vero angustias vocant.
Atque in hunc quidem multorum fluminum commiscentur unda,
Procul venientium, Pyramique & Pinari,
Cydnique flexuosi mediam per Tarsum euntis,
Tarsum bene constructam, ubi quondam Pegasus equus
Ungula amissa loco reliquit nomen, quando ex equo
Ad sedes deorum profectus decidit heros Bellerophon.
Hic etiamnum campus Aleius vocatur in dorso in planitie
Ab hominibus seorsum oberrans versabatur.
Multae autem deinceps Cilicum ... urbes,
Lyrnessusque, Mallusque, Anchialeque, Solique:
Aliae quidem in continente, aliae vero ... prope mare.
Post has autem Commagenorum solum, Syriaeque oppida,
Littore in plano longè protracta circum atque tractus
In occasum conuersae ... maris atque ad aquilonem
Montis maximi abscissa praecipitia Casii.
Facile autem tibi reliquum cursum reliquam peregrationem eloquar
Terrarum Asiae: haec tibi verba in mente haereant:
Neque a veris feratur elaboratum grave operum.
... mihi plane haec perceperis iam vix descriptionem
Per se enim alius peritè memorare posset
Et flumina, et urbium situm, et regionem unamquamque.
Est ergo igitur quaevis in lateribus illa,
Expansa patentis in extremis campis.
Scis enim te inter prima dicentem me audisse.
Totam usque ad Indos Asiam montem bifariam scindere.
Hic mons tibi inter latera magis apud maris latus:
Nilus autem occidentale latus situm est ...,
Indicus Oceanus australe vero, maris unda rubri.
Obserua autem quomodo sub ultimam oram illius quadrilateri in orientem peruenimus iam.
Ostia a Syria, unde reliqui digressi sunt neque me
Sermo tanquam sit confusus, quisquam possit reprehendere.
Sed nunc tum Syria quidem super mare prope jacet
Ad austrum, orientemque, ... abundantem terram:
Quam Cauam perhibent cognomine, quandoquidem ipsam
Media ac depressa humilem montium duo cacumina cingunt,
Occidentalis Casius, orientalis Libani.
Et hanc quidem multique et diuites homines tenent,
Non simul habitantes cognomines sed seorsum:
Alii quidem super in continente, qui sanè Syri vocantur:
Alii autem prope mare sunt cognomento Phoenices,
Eorum hominum ex genere prope qui Erythraei rubri maris accolae fuerant.
Qui primi nauibus periculum fecerunt maris,
Primi item mercaturam maritimam excogitarunt,
Atque profundam coelestium siderum viam deprehenderunt obseruarunt,
Qui Joppen, et Gazam, Elaidemque incolunt,
Et Tyrum vetustam, Berytique terram amoenam,
Byblumque maritimam, et Sidonem floridam,
Habitatam venustis fluentis Bostreni,
Et Tripolim pinguem, Orthosiadaque, Marathumque,
Laodiceamque quae sita est ad littora maris,
Et Neptuni opera, et sacra tempe Daphnes,
Ubi quidem Antiochi de nomine dicta Antiochia.
Caeterum in mediis mediterraneis visitur Apamea oppidum:
Huius autem ad ortum delabitur quidem Orontes
Immensus, Antiochi mediam regionem diuidens.
Porro terra pinguisque et patens est regio,
Oues ad pascendas, et ad augendum arboribus fructum.

γρ. πεῖται. γρ. διὰ ... γρ. πεδίον. γρ. τῆς κατὰ φάος. γρ. πολ... γρ. ... γρ. ... γρ. ἐδυνάσαντο. γρ. λειμώνων. γρ. πόρον. γρ. δενδρέα

Hanc autem videbis vltra, magis australem viam pergens,
Arabici sinus internum meatum, qui inter
Voluitur Syriamque & Arabiam amœnam,
Paulum ad orientem conuersus, vsque ad Selanos.
Inde verò ditissimorum Arabum adiacet terra,
Multum ascendens, duplici circundata mari,
Persicoque, Arabicoque, ventorum sortitu est adeptum est vtrumque:
Arabicum, Zephyrum: Persicum verò, euri vias.
Limes autem eius australis conuersus ad orientem,
Alluitur rubris fluctibus Oceani.
Etiam huius tibi situs eloquar: eximiè enim ipsum
Inter omnes alios valde opulenti & insignes populi colunt.
Aliud quinetiam miraculum valde magnum obtigit ibi:
Semper fragrans aromatis suauiter subolet.
Vel thure, vel myrrham, vel bene odoratum calamum,
Aut etiam diuinum maturescens thus,
Vel casia: siquidem cum in terra soluit illa
Iupiter ipsum Dionysium Bacchum bene suto à femore:
Proinde nati odorata nascebantur omnia.
Oues quinetiam tunc densis onerabantur velleribus
In pascuis, subitis item delabebantur aquis lacus.
Volucres insuper aliunde non habitatis ab insulis
Veneriit, folia ferentes nō vitiatorū cinnamomorū
At verò ille hinuli pellem in humeros extendit,
Et hedera iucunda pulchras ornauit comas.
Ebrius autem vino implexos quassauit thyrsos,
Blande ridens, & magnas hominibus illis diuitias superfudit
Quare ad hunc vsque diem thure gloriantur arua,
Montes autem auro, flumina item alia ex parte odoramentis aromatibus
Ipsi autem incolæ valde pinguem opulentum *populum habent,*
Aureis vestibus gloriantes mollibus.
Verumenimuero primi quidem vltra decliuitatem Libani.
Diuites habitant cognomento Nabatæi.
Propè autem Chablasiique & Agrei: quos iuxta tellus
Chatramitica incolitur, e regione Persicæ terræ.
Cæterùm rubri latus habitant maris
Minnæique Sabæque, & vicini Cletabeni.
Tot quidem Arabiam ingentes gentes tenent.
Alia verò insuper & plurimæ: circunquaque enim est maxima.
Huius autem ad vlteriorem regionem, sub flatu Zephyri,
Sterile monticolarum apparet solum Eremborum,
Qui vitam domicilia ad vitam transigendam *in petris suffossis* in terram depressis *posuerunt,*
Nudi & possessionibus carentes, quinetiam ipsis
Sudore æstu *nigrum redditur aridum corpus:*
Temerè verò more ferarum oberrantes molestias habent.
Non sicut delicatè viuentiū Arabū genus. Nō n. in felicitate
Æquam sortè partem *omnibus hominibus attribuit deus.*
At vltra Libanum, ad ortum solis,
Alterius Syriæ longa producitur terra,
Quæ protrahitur etiā vsque ad Sinopem quæ mari alluitur.
Atque huius media quidem in continente vasta
Cappadoces habitant, periti equitationis artis equestris
Assyrii verò mare iuxta, ad ostium Thermodontis.
Huius autem ad orientem, montibus ab excelsis,
Cernitur immensi fluuij fluxus Euphratæ,
Qui sanè primum quidem e monte Armenio
Longus in austrū progreditur: rursum verò anfractibus flexus *(contorquēs*
Contra solem, medium Babylonem præterlapsus,
Persici maris fluctum rapidam euomit spumam,
Extremis fluentis Teredonem iuxta means.
Hunc autem post, in orientem, fluuiorum celerrimus omniū
Tigris pulcherrimus fertur, fluentum æquabile agens,
Tantum procul ab Euphrate *labens, quantum via septem*
Robustus & celer conficere potest viator. (diebus incedens
Est autem quædam in media circumflua vndis palus,
Nomine Thonitis, cuius trahitur in intima penetralia *Ti(gris,*
Sese condens subter: rursum verò denuo emergens,
Velociorē proijcit infrà in inferiores regiones vndā non (illo

Τὴν δ' ἂν ἴδοις προτέρω νοτιώτερον οἶμον ἐλαύνων,
Ἀραβικοῦ κόλποιο μυχὸν ποτὶ, ὅς τε μεσηγὺ
Εἱλεῖται Συρίης τε καὶ Ἀράβων ἐρατεινῆς, 925
Τυτθὸν ἐπ' ἀντολίην τετραμμένος, ἄχρι Σελαιῶν.
Κεῖθεν δ' εὐδαιμόνων Ἀράβων παρακέκλιται αἶα,
Πολλὸν ἀνερχομένη, διπλῇ ζωσθεῖσα θαλάσσῃ,
Περσίδι τ' Ἀραβίῃ τ'· ἀνέμων δ' ἔλαχ' ἄλλα χ' ἑκάστη·
Ἀραβίη ζέφυρον, Περσὶς δ' εὔρου κελεύθους. 930
Πέζα δέ οἱ νοτίη τετραμμένη ἀντολίηνδε,
Κλύζετ' ἐρυθραίοισιν ὑπὸ κύμασιν Ὠκεανοῖο.
Καὶ τῆς τοι θέσιας μυθήσομαι· ἔξοχα γάρ μιν
Ναίουσιν πολύολβα καὶ ἀγλαὰ φῦλα νέμοντες.
Ἄλλο δέ τοι καὶ θαῦμα μέγ' ἔξοχον ἔλλαχ' ἐκείνη· 935
Αἰεὶ λαρόεντι θύοις ὑπὸ λαρὸν ὀδώδει
Ἢ θύου, ἢ σμύρνης, ἢ ἐϋόδμου καλάμοιο,
Ἢ καὶ θηητοῖο πεπαινομένου λιβάνοιο,
Ἢ κασίης. ἐπεὶ γὰρ ἀνὰ χθόνα λύσατο κεῖνον
Ζεὺς αὐτὸς Διόνυσον εὐρραφέος παρὰ μηροῦ· 940
Τῷ καὶ γινομένῳ κνώδεα φύετο πάντα.
Μῆλα δὲ καὶ τῆμος λασίοις ἐβαρύνετο μαλλοῖς
Ἐν νομῷ, αὐτομάτοις δὲ κατέρρεεν ὕδασι λίμναι.
Ὄρνιθες δ' ἑτέρωθεν ἀοικήτων ἀπὸ νήσων
Ἦλθον φύλλα φέροντες ἀκηρασίων κινναμώμων. 945
Αὐτὰρ ὅ γε νεβρίδα κατωμαδίην ἐτάνυσσε,
Κισσῷ δ' ἱμερόεντι καλὰς ἐστέψατο χαίτας,
Ἀκροχάλιξ δ' οἴνῳ πλεκτοὺς ἀνεπάλλετο θύρσους,
Μειδιόων, καὶ πολλὸν ἐπ' ἀνδράσιν ὄλβον ἔχευε.
Τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν λιβάνῳ κυδαίνετ' ἄρουρα, 950
Οὔρεα δὲ χρυσῷ, ποταμοὶ δ' ἑτέρωθι θυηλαῖς.
Αὐτοὶ δ' ἐνναέται μάλα πίονα δῆμον ἔχουσι,
Χρυσείοις πέπλοισιν ἀγαλλόμενοι μαλακοῖσι.
Ἀλλ' ἤτοι πρώτους μὲν ὑπὲρ κλιτὺν Λιβάνοιο
Ἀφνειοὺς ναίουσιν ἐπώνυμοι Ναβαταῖοι· 955
Ἀγχοῦ δὲ Χαυλάσιοί τε καὶ Ἀγραῖοι, ἵνα γαῖα
Χατραμὶς ἐνναίεται, κατ' ἀντία Περσίδος αἴης.
Αὐτὰρ ἐρυθραίης παρὰ χείλεσι θαλάσσης
Μιναῖοί τε, Σάβαι τε, καὶ ἀγχόθι Κλειταβηνοί.
Τόσσα μὲν Ἀραβίην πίειραν φῦλα νέμονται· 960
Ἄλλα δέ τοι καὶ πλεῖστα· περίσκεπτος γὰρ ὅδ' ἐστι μεγάλη.
Τῆς δὲ πρὸς ἀντιπέρην αἶαν, ὑπὸ ῥιπὴν ζεφύροιο,
Λυπρὴν ὀρεσκώων παραφαίνεται οὖδας Ἐρεμβῶν,
Οἳ βιοτὴν πέτρῃσιν ἐπὶ τρωγλῇσιν ἔθεντο,
Γυμνοὶ καὶ κτεάνων ὀλιγοδρανέες· ἀμφὶ δ' ἄρα σφὶν 965
Ἰδεϊ θαλπομένοισι μελαίνεται αὐαλέος χρώς.
Αὔτως δ' οἷά τε θῆρες ἀλώμενοι, ἄλγε' ἔχουσιν.
Οὐχ ὡς ἀβροβίων Ἀράβων γένος· οὐ γὰρ ἐν ὄλβῳ
Ἴσην μοῖραν ἅπασιν ἐπ' ἀνδράσι θήκατο δαίμων.
Αὐτὰρ ὑπὲρ Λιβάνοιο πρὸς αὐγὰς ἠελίοιο, 970
Τῆς ἑτέρης Συρίης δολιχὴ μηκύνεται αἶα,
Ἑλκομένη καὶ μέχρις ἀγακλύστοιο Σινώπης.
Τῆς δ' ἤτοι μέσσης μὲν ἐπ' ἠπείροιο ζαθείης
Καππαδόκαι ναίουσι δαήμονες ἱπποσυνάων·
Ἀσσύριοι δ' ἁλὸς ἄγχι, παρὰ στόμα Θερμώδοντος. 975
Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην ὀρέων ἀπὸ τηλεθαόντων
Φαίνετ' ἀπειρεσίοιο ποταμοῦ ῥόος Εὐφρήταο,
Ὅς δ' ἤτοι πρώτιστα μὲν ἐξ οὔρεος Ἀρμενίοιο
Μακρὸς ἐπὶ νότον εἶσι· πάλιν δ' ἀγκῶνας ἑλίξας,
Ἀντίον ἠελίοιο, μέσην Βαβυλῶνα τμήσας, 980
Περσίδος εἰς ἁλὸς οἶδμα θοὸν ἀπερεύγεται ἀφρὸν,
Ὑστατίης προχοῇσι Τερηδόνος ἐγγὺς ἐλαύνων.
Τὸν δὲ μετ' εἰς αὐγὰς ποταμῶν ὤκιστος ἁπάντων
Τίγρις ἐϋρρείτης φέρεται, ῥόον ἴσον ἐλαύνων,
Τόσσον ἀπ' Εὐφρήτου, ὅσον ἑβδόμῳ ἤματι κείνους 985
Ἴφθιμος καὶ κραιπνὸς ἀνὴρ ἀνύσειεν ὁδίτης.
Ἔστι δέ τις κατὰ μέσσα περίσχετος ὕδασι λίμνη
Οὔνομα Θωνῖτις, ὅς ἔρχεται ἐς μυχὰ Τίγρις,
Δυόμενος πολλὸν ἔνερθε· πάλιν δ' ἐξαῦθις ἀναχθεὶς
Ὀξύτερος προΐησιν ὑπόρροον εἰς ἀ... ἐκείνου 990

Ἐν τῷ

Ἐν πάσῃ ποταμοῖσι θοώτερον ἄλλον ἴδοιο.
Ὅσση δ' Εὐφρήτου τε καὶ Τίγριδος ἔνδοθι γαῖα,
Τὴν δή τοι καλέουσι μέσην ποταμῶν ἑκάτερθεν·
Οὐ μέν τοι κείνης γε νομεὺς ὀνόσαιτο βοτῆρας,
Οὐδ' ὅστις σύριγγι κεράοντα Πᾶνα γεραί-
ρων, 995
Μήλοις ἀγραύλοισιν ἐφέσπεται· οὐδὲ μὲν ἄλλων
Παντοίων φυτοεργὸς ἀνὴρ ὀνόσαιτο καρπῶν.
Τοίη ἐπὶ πιαρὴ ἄροσις πέλει, ἐς μὲν ἀέξειν
Ποίην, ἐς δὲ νομοὺς θαλέθειν, ἐς δ' αὖ καὶ ἀνδρῶν
Φῦλον ἀγαλλέσιόν τε καὶ ἀθανάτοισιν ὁμοῖον. 1000
Τῆς μὲν πρὸς βορέην, λιπαρὴν χθόνα ναιετάουσιν
Ἀνέρες Ἀρμένιοί τε, καὶ ἀγχέμαχοι Ματιηνοί,
Οὔρεσι κεκλιμένοι παρὰ ποταμὸν Εὐφρήταο,
Πίονες, ἀφνειοί τε, καὶ Ἄρεος εὖ δεδαῶτες.
Πρὸς δ' ἔνοτον Βαβυλὼν ἱερὴ πόλις, ἥν ῥά τε πᾶσαν 1005
Τείχεσιν ἀρρήκτοισι Σεμίραμις ἐστεφάνωσεν.
Αὐτὰρ ἐπ' ἀκροπόλει μέγαν οἶκον ἐδείματο Βήλῳ,
Χρυσῷ τ' ἠδ' ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ ἀσκήσασα.
Καὶ τῆς τοι πεδίον περιώσιον, ἔνθα τε πολλοὶ
Ἀκρέμοσιν φοίνικες ἐπηρεφέες πε-
φύασι. 1010
Ναὶ μὴν καὶ χρυσοῖο φέρει χαριέστερον ἄλλο,
Ὑγρῆς βηρύλλοιο γλαυκὴν λίθον, ἣ περὶ πέτρην
Φύεται ἐν προβολῇσιν ὀφιήτιδος ἔνδοθι πέτρης.
Αὐτὰρ ὑπὲρ Βαβυλῶνος ἐπὶ πνοιὴν βορέαο
Κισσοί, Μεσσαβάται τε, Χαλωνῖταί τε νέμονται. 1015
Ἀλλ' ὁπότ' Ἀρμενίων ὀρέων καθύπερθεν ὁδεύσῃς
Εἰς αὐγάς, πότ' ἔπειτα τὰ Μηδικὰ πίσεα δήεις.
Τῶν μὲν πρὸς βορέην τεθαλυῖαν γαῖαν ἔχουσι
Γηλοί τε, Μάρδοι τε, καὶ ἀνέρες Ἀτροπατηνοί·
Πρὸς δὲ νότον ναίουσιν ἀγαυῶν ἔθνεα Μήδων, 1020
Κείνης τοι φυλῆς ἱεροῦ γένος ἐκγεγαῶτες
Αἰήτας θυγατρὸς ἀμύμονος ἡρωΐνης.
Εὖτε γὰρ Ἀκταίοιο παραὶ ῥόον Ἰλισσοῖο
Φάρμακ' ἐμήσατο λυγρὰ γόνῳ Πανδιονίδαο,
Αἰδοῖ μὲν χῶρον κεῖνον λίπεν, ἐς δὲ βαθεῖαν, 1025
Πλαζομένη κατὰ φῶτας ὁμώνυμον ἵκετο γαῖαν,
Οὐ μὲν ἑκὰς Κόλχων· Κόλχων γε μὲν αἶαν ἱκέσθαι
Οὐ οἱ ἔην· μῆνιν γὰρ ἑοῦ δειδίσσετο πατρός.
Τοὔνεκεν εἰσέτι νῦν πολυφάρμακοι ἄνδρες ἔασι
Χώρην ναιετάοντες ἀπείρεσιον· οἱ μὲν ἐπ' αὐτὰς 1030
Ἠϊόνας, αἳ φύουσιν ἀειδέα ναρκισσῖτιν,
Οἱ δ' ἑκὰς ἐν κλισίῃσι νεατμήτοις λειμῶσι,
Ἤϊα καλὰ νέμοντες ἄδην βεβριθότα μαλλοῖς·
Τόσσον ἐπ' ἀντολίην τετραμμένοι ἄχρι πυλάων
Κασπιάδων, αἵ τ' εἰσὶ βαθυκρήμνοις ὑπὸ πέτραις, 1035
Κληῗδες γαίης Ἀσιήτιδος, ᾗ γε κέλευθος
Ἐκτέτατ' ἔς τε βορῆα καὶ ἐς νότον ἐρχομένοισιν,
Ἡ μὲν ἐς Ὑρκανίους, ἡ δ' αὖ ἐς Περσίδος αἶαν.
Ἀλλ' ἤτοι πυλέων μὲν ὑπαὶ πόδα Κασπιάων
Πάρθοι ναιετάουσιν, ἀρήϊοι, ἀγκυλότοξοι, 1040
Παντοίου πολέμοιο δαήμονες· οὐ γὰρ ἀρότρῳ
Αὔλακ' ἐπισπείρουσι, διαγνάζοντες ἀρούρας,
Οὐδὲ μὲν ἐν νήεσσιν ἅμα τμήγουσιν ἐρετμοῖς,
Οὐδὲ νομῷ φέρβουσι βοῶν γένος· ἐκ δὲ γενέθλης
Νηπίαχοι τόξοισι καὶ ἱπποσύνῃσι μέλονται· 1045
Αἰεὶ δ' ἠχήεσσα κατὰ χθόνα δοῦπος ἀκόντων,
Ἢ βελέων· κοναβεῖ δέ τ' ἀελλοπόδων δρόμος ἵππων
Θυνόντων· οὐ γάρ σφι θέμις δόρποιο πάσασθαι,
Πρὶν περὶ ἐκ μόχθοισι κάρην ἱδρῶτι παλῦναι.
Φέρβονται δ' ἄγρῃσι δοριτρήτου βιότοιο. 1050
Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοὺς ἀμειλίκτους περ ἐόντας
Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήυνεν ἀκωκή.
Εἰ δέ σε καὶ Πέρσας ἐθέλειν γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ,
Ἐξείποιμί τε σοὶ καὶ τῶν φῦλον αὐδήσαιμι,
Καὶ ποταμῶν ἀενάων τε ῥόον, ὀρέων τε κολώνας. 1055
Μοῦνοι γάρ τ' Ἀσίης βασιλήϊον ἔθνος ἔχουσι,
Μοῦνοι δ' ἄσπετον ὄλβον ἐνὶ μεγάροισιν ἔθεντο,

Inter omnes fluuios velociorem alium conspexeris,
Quacunque verò Euphratem & Tigrim intra interiecta est,
Eam accolae mediam amnium perhibent:
Non certè eius pascua vituperabit bubulcus,
Vel quicunque fistula corneam habentem vngulam vel acu-
tucornem *Panem celebrans*
Oues in agro stabulantes sequitur: neque sanè aliam
Omnigenam fructuum vituperabit is qui operam ponit circa
Talis in illa aratio. cultura ad producendum (plantas.
Herbamque pascua florida, atque etiam hominum
Stirpem pulcherrimamque & immortalibus similem.
Huius quidem ad boream pingue solum habitant
Homines Armeniique, & cominus habitantes Matiani
In montibus siti, fluuium iuxta Euphratem,
Pingues, opulentique, & Martis bene gnari.
Austrum autē versus, Babylon, sacra vrbs quā quidē totam
Mœnibus infractis Semiramis coronauit circumdedit.
Caeterum in arce vrbis ingentem domum condidit Belo,
Auróque & ebore atque argento exornans.
Atque huius quidem planities ingens ubi etiam multae
In summo comantes palmae fornicatae, quae ramos in for-
-nicis modum propendentes habent *nascuntur.*
Iam vero & auro ferè plus gratiae habens aliud,
Humidae beryllis glaucum lapidem in quo in loco illo
Nascitur apud eminentia torrentium *ophiten intra lapidē:*
Caeterum supra Babylonem, ad flatum boreae,
Cissi, Messabatae, Chalonitaeque, habitant.
Verum quum Armenios montes vltra perrexeris
In orientem, tunc deinde Medica tempe inuenies.
Quorum quidem ad boream, valde florentem terram tenent
Geliq., Mardiq., & homines Atropateni:
Ad austrum autem habitant illustrium gentes Medorum,
Ex illa scilicet stirpe illustri prognati,
Aeetae filiae, inculpatae heroines.
Quum enim Actae Attici iuxta fluentum Ilissi
Venena molita esset exitiosa filio Pandionidae Pandionis
Pudore quidem locum illum reliquit: atque in vastam,
Oberrans per homines cognominem venit terram,
Non quidem longe a Colchis: Colchorum tamen terrā adire
Haud ei licebat. iram enim sui pertimescebat patris.
Quamobrem in hunc vsque diem venefici homines sunt,
Regionem incolentes immensam, alii quidem ad ipsas
Cautes quae gignunt obscuram narcissiten,
Alii verò procul in consitis graminis *siti pratis,*
Greges pulchros pascentes, valde oneratos velleribus,
Tantum in orientem versi, vsque ad portas
Caspias, quae sunt profundis sub rupibus,
Claustra terrae Asianae: qua via
Extensa est & in boream, & in austrum euntibus,
Illa quidem ad Hyrcanos, haec verò ad mōtes Persicae terrae.
At verò portarum quidem sub pede ora Caspiarum
Parthi degunt Martii, curuis arcubus vtentes,
Omnigeni belli periti. nec enim aratro
Sulcum ducunt, findentes arua,
Neque in nauibus mare secant remis,
Nec item pabulo pascunt boum genus: sed à natiuitate
Pueri arcubus & equitationibus dediti sunt.
Semper autem streperam per terram stridor iaculorum,
Aut telorum: passim etiam aliipedum cursus equorum
Ruentium. non enim ipsis fas est cibum sumere,
Quam prius ex bellis laboribus caput sudore perfuderint:
Viuunt autem praedis hasta partis alimenti.
Veruntamen praelio indomitos quamuis existentes
Ausonii regis mansuefecit cuspis hasta
Sin autem te quoque Persas noscendi dulce desiderium capit,
Persicè tibi etiam eorum gentem eloquar.
Atque cursum perennium fluminum, montiumque vertices.
Soli enim Asiae florentissimam potentissimam *regno gen-*
tem habent,
Soli item grandes diuitias in domibus reposuerunt,

Quando Mæoniam & Sardias depopulati sunt.
Aurea sane illorum quidem in corpore arma hominum,
Aurea etiam equis in oribus frena,
Auro item circa pedes ornant calceamenta. (γρ. Χρύσεια, γρ. χαλινά.)
Tāta n. ipsis diuitia nō est immēsa. Cæterū tibi sit ppposita sit
Persis tota magnis circundata montibus terra,
Caspiis portis magis australem viam habens, (γρ. Κασπιάδων.)
Porrecta etiam vsque ad cognomine mare.
Trifariā autē ipsam habitāt separatim: hi quidē sub Arctis,
Sagittariorum umbrosis adiacentes montibus Medorum:
Illi verò, mediterranei: reliqui in austrum, vsque ad mare.
Primò Sabæ, post hos Pasargadæ: propè verò Tasci,
Alijq́, qui habitant in diuersis partibus Persicam terram.
Atque hanc quidem multi amnes undique pinguefaciunt,
Huc atque illuc flexuosis actis fluentis: (γρ. ἐλισσό-μενοι.)
Seorsum quidem Corus est vastus, seorsum verò Choaspis,
Trahens Indicam vndam, præterfluens terram Susorum.
Huius autem in lateribus cernas pulchrū aspectu Achaten
Iacentem quasi cylindrum super terram: quem quidē è rupe
Hyberni fluminis torrentis *abstrahunt* detrahunt deorsum trahunt *alues.*
Semper item placido læti exhilarati *à vento.*
Fructus virent addensati alij aliis.
Obserua autē orientem versus reliquum iter Asiaticæ terræ.
Propè enim ora finitur continentis.
Nempe ad vndam Persici Oceani
Carmani habitant sub sole oriente,
A Perside haud procul bifariam diuisim *terrā tenentes,*
Alij quidem, maritimi: alij verò intus mediterranei.
Horum autem ad orientem Gedrosorum trahitur tellus,
Vicina Oceano vasto, quibus ad ortum
Indum ad fluuium, australes Scythæ habitant,
Qui quidem rubrum contra currit mare,
Impetuosissimam rapidissimam *vndam celerem ad austrum rectà propellens,*
Ortus primùm à Caucaso ventoso excelso
Duo autem illi ora sunt: in mediam verò incurrit insulam,
Insulam, quam vocant incolæ Patalenam:
Ille sanè multorum dirimit gentes hominum,
Nempe cadentis ad inclinationem solis,
Oritasque, Aribásque, & habētes lineas vestes Arachotas,
Satraidásq́; quoscūq́; etiā ad cliuū declinationē *Parpanisi* (γρ. Ἀράβας. γρ. παρπανι-σοῖο.)
Communiter simul vniuersos cognomento Arianos,
Haud terram incolentes amabilem, verùm subtus tenui
Arena oppletam, atque spinetis hispidam hirtam
Attamen victui sufficientes idoneæ *sunt viæ.*
Aliam enim ipsis opulentiam immarcessibilem sempiternam *terra profert.* (γρ. ζώειν.)
Passim nanque lapis est rubri coralij,
Passim item in rupibus subtus venæ pariunt
Aureæ cæruleæq́; pulchrum lapidem sapphiri,
E qua desecantes, victuale rerum ad victum necessariarum *pretium habent.* (γρ. Τὴν ἀ-ποτεμνόμε-νοι.)
Ortum autem versus, Indorum amœna expanditur terra
Omnium extrema, ad littora Oceani. (γρ. ἐρατει-νὴ πέπτα-ται.)
Quam exoriens, diuorum ad opera & hominum,
Sol primus accendit illustrat *radijs.* (γρ. πρῶ-)
Quare terræ habitatores quidem corpore subfusci sunt,
Mirè pingues, vel, nitidi tanquam ex pinguedine *similésque hyacintho*
Pinguissimas multū vnctas seu delibutas *gestāt in capitibus comas.*
Horū.n. quidā auri scrutantur originē metalla (γρ. κρατὶ κόμας.)
Arenam fodientes curuatis apiè ligonibus:
Alij telas texunt lino elaboratas: alij elephantum
Candidos sectos radunt dentes:
Alij vestigant apud effluuia torrentium
Aut berylli glaucam gemmam, aut adamantem (γρ. ...λῆσιν.)
Relucentem, aut viridi colore pellucentem iaspim,
Aut etiam glauco splendentem colore lapidem nitidi topazi,

Ὁππότε Μαιονίην καὶ Σάρδιας ἐξαλάπαξαν.
Χρύσεα τοι κείνοισι μὲν ἀμφὶ χροῒ τεύχεα φωτῶν,
Χρύσεα δ' αὖθ' ἵπποισιν ἐπὶ στομάτεσσι* χαλινά, 1060
Χρυσῷ δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἐκοσμήσαντο πέδιλα·
Τόσσος γάρ σφιν ὄλβος ἀπείρεστος ἀμφιδέδηε.
Περσὶς ὅλη μεγάλοισι περίδρομος οὔρεσι γαῖα,
Κασπιάδων πυλέων νοτιώτερον οἶμον ἔχουσα,
Ἑλκομένη καὶ μέχρις ἐπωνύμου Ἀμφιτρίτης. 1065
Τριχθὰ δέ μιν ναίουσι διασταδόν· οἱ μὲν ὑπ' ἄρκτους
Τοξοφόρων σκιεροῖσι παρήμενοι οὔρεσι Μήδων.
Οἱ δὲ μεσηπειρῶται, οἱ δ' ἐς νότον, ἄχρι θαλάσσης.
Πρῶτα Σάβαι, μετὰ τοὺς δὲ Πασαργάδαι, ἄγχι δὲ Ταοκοί,
Ἄλλοι θ' οἳ ναίουσι διάνδιχα Περσίδα γαῖαν. 1070
Καὶ τὴν μὲν πολλοὶ ποταμοὶ περιπιαίνουσι,
Τῇ καὶ τῇ σκολιοῖσιν* ἐλαυνόμενοι προχοῇσι·
Χωρὶς μὲν Κῦρος ἐστὶ μέγας, χωρὶς δὲ Χοάσπης
Ἕλκων Ἰνδὸν ὕδωρ, παρά τε ῥέων χθόνα Σούσων.
Τοῦ δ' αὖ ἐπ' ἀμφαρέοισιν ἴδοις ἐρατὸν Ἀχάτην 1075
Κείμενον οἷα κύλινδρον ἐπὶ χθονὸς, ὅν ῥ' ἀπὸ πέτρης
Χειμερίου ποταμοῖο κάτω σύρουσι χαράδραι.
Αἰεὶ δ' αὖ λειμῶσι γεγηθότες ἐξ ἀνέμοιο
Καρποὶ τηλεθάουσιν ἐπήτριμοι ἀλλήλοισι.
Φράζεο δ' εἰς αὐγὰς λοιπὸν πόρον Ἀσίδος αἴης· 1080
Ἐγγύθι γάρ τοι πεῖρα τελεῖται ἠπείροιο.
Ἤτοι μὲν παρὰ χεῦμα τὸ Περσικὸν Ὠκεανοῖο
Καρμανοὶ ναίουσιν ὑπ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
Περσίδος οὐ μάλα τῆλε διάνδιχα γαῖαν ἔχοντες,
Οἱ μὲν ὑπ' εἰνάλιοι, τοὶ δ' ἔνδοθεν ἠπειρῶται. 1085
Τῶν δὲ πρὸς ἀντολίην Γεδρωσῶν ἐκτέταται αἶα,
Γείτων Ὠκεανοῦ μεγακήτεος, οἷσι παρ' αὐτοὺς
Ἰνδὸν ἐπὶ ποταμὸν νότιοι Σκύθαι ἐνναίουσιν,
Ὅς ῥά τ' Ἐρυθραίης κατεναντίον εἶσι θαλάσσης,
Λαβρότατον ῥόον αἰπὺν ἐπὶ νότον ὀρθὸν ἐλαύνων, 1090
Ἀρξάμενος τὰ πρῶτ' ἀπὸ Καυκάσου ἠνεμόεντος.
Δοιὰ δέ οἱ στόματ' ἐστὶ, μέσην δ' ἐπιδίδρομε νῆσον,
Νῆσον, τὴν καλέουσιν ἐπιχθόνιοι Παταλήνην.
Κεῖνός τοι πολλῶν ἀποτέμνεται ἔθνεα φωτῶν,
Ἤτοι μὲν δύνοντος ἐπὶ κλίσιν ἠελίοιο, 1095
Ὠρείτας τ', *Ἀρβιάς τε, λινοχλαίνους τ' Ἀραχώτας,
Σατραΐδας θ', ὅσσοι τε παραὶ πτύχα* Παρπανισοῖο
Ξυνῇ ὁμῶς μάλα πάντας ἐπωνυμίην Ἀριηνούς,
Οὐ χθόνα ναιετάοντες ἐπήρατον, ἀλλ' ὑπὸ λεπτῇ
Ψάμμῳ πεπληθυῖαν, ἰδὲ ῥάμνοισι δασεῖαν. 1100
Ἀλλ' ἔμπης* ζώειν ἐπαρκέες εἰσὶ κέλευθοι.
Ἄλλον γάρ σφιν ὄλβον ἀκήρατον αἶα κομίζει.
Πάντη γὰρ λίθος ἐστὶν ἐρυθροῦ κουραλίοιο,
Πάντη δ' ἐν πέτρῃσιν ὑπὸ φλέβες ὠδίνουσι
Χρυσείης κυανοῖο καλὴν πλάκα σαπφείροιο, 1105
Τὰς ἀποτεμνόμενοι, βιότοιο ὦνον ἔχουσι.
Πρὸς δ' αὐγὰς, Ἰνδῶν* ἐρατεινὴ πέπταται αἶα,
Πασάων πυμάτη, παρὰ χείλεσιν Ὠκεανοῖο.
Ἥν* ῥά τ' ἀερχόμενος μακάρων ἐπὶ ἔργα καὶ ἀνδρῶν
Ἠέλιος πρώτοισιν ἐπιφλέγει ἀκτίνεσσι. 1110
Τοὶ γαίης ναέται μὲν ὑπὸ χρόα κυάνεοί εἰσι
Θεσπέσιον λιπόωντες ἐειδόμενοι δ' ὑακίνθῳ
Πιοτάτας φορέουσιν ἐπὶ* κράτεσφιν ἐθείρας.
Τῶν δ' οἱ μὲν χρυσοῖο μεταλλεύουσι γενέθλην,
Ψάμμον ἐυγνάμπτοισι λαχαίνοντες μακέλλῃσιν· 1115
Οἱ δ' ἱστοὺς ὑφόωσι λινήφεας, οἱ δ' ἐλεφάντων
Ἀργυφέους πρίοντες ἀποξύουσιν ὀδόντας·
Ἄλλοι δ' ἰχνεύουσιν ἐπὶ* προβολῇσιν ἀναύρων
Ἤπου βηρύλλου γλαυκὴν λίθον, ἢ ἀδάμαντα
Μαρμαίροντ', ἢ χλωρὰ διαυγάζουσαν ἴασπιν, 1120
Ἢ καὶ γλαυκιόωντα λίθον καθαροῖο τοπάζου,

Καὶ γλυ-

Καὶ γλυκερὴν ἀμέθυστον ἐπ' ἠρέμα πορφύρουσαν.
Παντοίη γὰρ γαῖα μετ' ἀνδράσιν ὄλβον ἀέξει,
Ἀενάοις ποταμοῖσι κατάρρυτος ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ναὶ μὴν καὶ λειμῶνες ἀεὶ κομόωσι πετήλοις· 1125
Ἄλλοθι μὲν γὰρ κέγχρος ἀέξεται, ἄλλοθι δ' αὖτε
Ὕλαι τηλεθάουσιν Ἐρυθραίου καλά-
μοιο.
Φράζεο δ' ὥς τοι σχῆμα καὶ ὡς ποταμοὺς ἐνέ-
ποιμι,
Οὔρεά θ' ὑψικάρηνα, καὶ αὐτῆς ἴχνια γαίης.
Ἤτοι μὲν* πλευρῇσιν ἐπὶ πισύρεσσιν ἄρηρε 1130
Πάσῃσι λοξῇσιν, ἐοικυῖα ῥόμβῳ.
Ἀλλά οἱ ἑσπερίοις μὲν ὁμούριος ὕδασιν Ἰνδὸς
Γαῖαν ἀποτμήγει, νοτίοις δ' ἁλὸς οἶδμ' Ἐρυθρῆς,
Γάγγης δ' εἰς αὐγάς, ὁ δὲ Καύκασος ἐς πόλον ἄρκτου.
Καὶ τὴν μὲν πολλοί τε καὶ ὄλβιοι ἄνδρες ἔχου-
σιν, 1135
Οὐχ ἅμα ναιετάοντες ὁμώνυμοι, ἀλλὰ διαμφὶς
Κεκριμένοι. ποταμὸν μὲν ἀπειρέσιον παρ' Ἰνδὸν
Δαρδανέες, τόθι* λοξὸν ἀπὸ σκοπέλων Ἀκεσίνην
Συρόμενον δέχεται πλωτὸς ῥόος Ὑδάσπεω.
Τοῖς δ' ἔπι καὶ Κώφης τρίτος ἔρχεται ἀργυροδί-
νης. 1140
Τῶν δὲ μέσοι ναίουσι Σάβαι καὶ* Τόξιλοι ἄνδρες·
Σκόδροι δ' ἑξείης· ἐπὶ δ' ἕσπεται ἄγρια φῦλα
Πευκανέων· μετὰ τοὺς δέ, Διωνύσοιο θεράποντες
Γαργαρίδαι ναίουσιν, ὅπη χρυσεῖο γενέθλην
Δινήεις Ὕπανίς τε ῥέει, δῖός τε Μέγαρσος, 1145
Λαβρότατοι ποταμῶν· ἀπὸ δ' οὔρεος Ἠμωδοῖο
Ὀρνύμενοι προρέουσιν ἐπὶ Γαγγήτιδα χώρην,
Πρὸς νότον* ἑλκόμενοι παρὰ τέρματα Κωλίδος αἴης.
Ἡ δ' ἤτοι προὔχουσα ἐς Ὠκεανὸν βαθυδίνην,
Ἠλίβατος, ταχινοῖσι δυσείβατος οἰωνοῖσι· 1150
Τοὔνεκά μιν καὶ φῶτες ἐπικλείουσιν Ἄορνιν.
Ἔστι δέ τις θαυμαστὸς ὑπέρτατος ἀγχι Γάγγην
Χῶρος τιμήεις τε καὶ ἱερός, ὅν ποτε Βάκχος
Θυμαίνων ἐπάτησεν, ὅτ' ἠλλάσσοντο μὲν ἁβραὶ
Λῃνάων νεβρίδες εἰς ἀσπίδας, ἐς δὲ σίδηρον 1155
Θύρσοι μαιμώοντο, καὶ εἰς σπείρημα δρακόντων
Ζωστῆρές θ' ἕλικάς τε πολυγνάμπτοιο ἑλίνοιο,
Τῆμος ὅτ' ἀφραδίῃσι θεοῦ* ἀπίνυσαν ἑορτήν·
Τοὔνεκα Νυσαίην μὲν ἐπεφήμιξαντο κέλευθον,
Κόσμῳ δ' ἐστήσαντο σὺν ἱερὰ ὄργια πάντα· 1160
Αὐτὸς δ' ἐπεὶ τά γ' ἔθνεα κελαινῶν* ὤλεσεν Ἰνδῶν,
Ἠμωδῶν ὀρέων ἐπεβήσατο, τῶν ὑπὸ ῥίζαις
Ἕλκεται ἠῴου μέγας ῥόος Ὠκεανοῖο.
Ἔνθα δύο στήλας* στῆσεν περὶ τέρματα γαίης,
Καγχαλόων μετὰ χάρμα κατὰ ῥόον Ἰσμηνοῖο. 1165
Τόσσοι μὲν κατὰ γαῖαν ὑπέρτατοι ἄνδρες ἔασιν.
Ἄλλοι δ' ἔνθα καὶ ἔνθα κατ' ἠπείρους ἀλόωνται,
Μυρίοι, οὓς οὐκ ἄν τις ἀριφραδέως ἀγορεύοι
Θνητὸς ἐών· μοῦνοι δὲ θεοὶ ῥέα πάντα δύνανται.
Αὐτοὶ γὰρ καὶ πρῶτα θέμεθλια τορνώ-
σαντο, 1170
Καὶ βαθὺν οἶμον ἔδειξαν ἀμετρήτοιο θαλάσσης·
Αὐτοὶ δ' ἔμπεδα πάντα βίου διετεκμήραντο,
Ἄστρα διακρίναντες· ἐκληρώσαντο δ' ἑκάστῳ
Μοῖραν ἔχειν* πόντοιο καὶ ἠπείροιο βαθείης.
Τοὔνεκα καὶ ἀλλοίην μορφῆς φύσιν ἔλλαχ' ἑκάστη· 1175
Ἡ μὲν γὰρ λευκή τε καὶ ἀργινόεσσα τέτυκται·
Ἡ δὲ μελαντοτέρη· ἡ δ' ἀμφοτέρων λάχε μορφήν.
Ἄλλη δ' Ἀσσυρίῃς ἐναλιγκίη* ἄνθεϊ μίλτου·
Ἄλλαι δ' ἀλλοῖαι· τὼς γὰρ μέγας ἐφράσατο Ζεύς.
Οὕτως ἀνθρώποις ἑτερώια πάντα τέτυκται. 1180
Ὑμεῖς δ' ἤπειροί τε καὶ εἰν ἁλὶ χαίρετε νῆσοι,
Ὕδατά τ' Ὠκεανοῖο, καὶ ἱερὰ χεύματα πόντου,
Καὶ ποταμοί, κρῆναί τε, καὶ οὔρεα βησσήεντα.
Ἤδη γὰρ πάσης μὲν ἐπέδρακον οἶδμα θαλάσσης,
Ἤδη δ' ἠπείρων* σκολιὸν πόρον. ἀλλά μοι ὕμνων 1185
Αὐτῶν ἐκ μακάρων ἀντάξιος εἴη ἀμοιβή.

Atq; dulcem amethystum leniter sensim *purpurascentem.*
Omnigenas enim terra apud illos homines divitias producit,
Perennibus fluviis irrigua hinc inde.
Iam vero & prata assidue comata sunt foliis.
Alibi enim milium crescit, alibi autem
Sylvae virescunt calami Erythraei originem habentis ex locis Erythraeo *(id est rubro)* vicinis Oceano: ad quem India protenditur.
Attende adverte *autem ut tibi figuram* formam Indiae *utque fluvios referam,*
Montésque excelsos & ipsius cunctas terrae.
Nempe quatuor in lateribus similibus fixa est
Omnibus obliquis, similis figurae rhombi.
Sed enim occidentalibus quidem conterminus aquis Indus
Terram abscindit: ad austrum vero, maris fluctus rubri:
Ganges autem ad orientē: verum Caucasus ad polū vrsarū.
Atque hanc quidem multique & beati opulenti *homines tenent,*
Non una habitantes cognomines sed diversè
Separati: fluvium quidem immensum prope Indum
Dardanees, ubi flexuosū sinuosum *e rupibus Acesinem*
Delabentem excipit remigabilis navibus Hydaspes.
Hos verò iuxta & Cophes tertius sequitur, cuius argentei id est limpidi *sunt vortices.*
Horū autē fluviorum *medii habitāt Sabae atq; Toxili viri,*
Scodri verò deinceps: consequuntur autem agrestes gentes
Peucaneorum: verum post illos, Bacchi cultores
Gargaridae habitant: ubi auri originem materiam
Pulchram Hypanisque vehit, vastúsque Megarsus,
Rapidissimi fluviorum. è monte autem Emodo
Profecti promanant in Gangeticam regionem,
Ad austrum tracti ad fines Colidis terrae.
Haec autem promanet in Oceanum profundos habentē vorticem
Ardua, veloces quam vix ingrediuntur aves:
Quare ipsam & homines cognominant Aornum avibus *carentem*
Est autem quidam mirandus pulcherrimum prope Gangem
Locus honoratus ac sacer, quem olim Bacchus
Iratus calcavit, quum mutarentur quidem molles
Maenadum nebrides in clypeos, in ensem verò
Thyrsi prorumperent, atque in spiram draconum
Baltei que & capreoli flexuosae vitis,
Tunc quum prae stultitia, Dei despexerunt festum.
Quamobrem Nyssaeam quidem vulgò dixerunt viam;
Decorè autem celebrarunt cum liberis orgia sacra *omnia.*
Is verò, quando gentes nigrorum debellavit Indorum,
Emodos montes adiit, quorum sub radice
Volvitur orientalis ingens unda Oceani.
Ubi duabus columnis positis in finibus terrae,
Exultans ad fluentum rediit Ismeni.
Tot quidem per orbem summi praecipui *populi sunt.*
Alij autem hic & illic per continentes vagantur
Innumeri, quos nemo perspicuè memoraverit
Mortalis qui sit. soli autem dij facile omnia possunt.
Ipsi enim etiam prima fundamenta tornarunt rotundarunt terram, quae est fundamentum aliarū rerum omniū
Atque profundam viam ostenderunt immensi maris:
Ipsi, inquam, stabilia firma *omnia vitae signarunt,*
Sidera dispertiti. tribuerunt autem unicuique
Partem habere maris, & continentis vastae.
Quare etiam diversam formae naturam sortita est quaelibet.
Quaedam enim albáque & candida vel argillacea *est,*
Quaedā verò, nigrior: quaedā ambarum sortita est formam:
At alia Assyriae consimilis flori rubricae:
Aliae item diversae, ita enim magnus decrevit Iupiter.
Sic hominibus dispariа omnia facta sunt.
Vos autem continentes, & quae in mari estis valete insulae,
Undaeq; Oceani, & sacra fluenta pōti, maris mediterranei
Et fluvij, fontésque & montes saltuosi vel clivosi
Iam enim totius quidem percurri cursum maris,
Iā etiā cōtinentiū terrarū flexuosam sinuosam *viam. at nobis carminum*
Ipsis à divis esto digna remuneratio.

ΚΟΛΟΥΘΟΥ ΘΗΒΑΙΟΥ ΛΥΚΟ-ΠΟΛΙΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ Ἑλένης ἁρπαγῆς βιβλίον.

COLVTHI LYCOPOLITÆ THEBÆI DE RAPTV Helenæ Liber.

NYMPHÆ Troiades, fluuij Xanthi progenies,
(Quæ crinalibus vittis, & sacris manuum lusibus
Sæpe paternis in arenis relictis,
In chorum prodiitis Idæis choreis,)
Agite opiliones ius versantis cogitationes
Dicite mihi, (resonante excita fluuio)
Et montibus & vnde venerit insuetum pontum nauigans,
Atq; ignorãs maris opera: quæ quoq; necessitas esset nauiũ,
Quæ malorum initia fuere: vt pontũ simul & terrã moueret
Bubulcus. Sanè repentinum aliquod contentionis fuit initiũ:
Vt etiam immortalibus redderent ius pastores. (nymphæ
Quæ item iuris dictio fuerit. Denique *vnde audiret nomen*
Argiuæ. Ipsæ enim cum admiratione spectastis, vadentes
Cliuosum ad verticem Idæi glabreti,
Et Paridem sedilibus adoues versis insidentem,
Et Venerem Gratiarum reginam exultantem.
Cum in montibus Hæmoniæ alta cacumina habentibus,
Sponsales Pelei dum cantarentur hymenæi,
Iouis mandatis vinum fundebat Ganymedes.
Ac omne Deorum genus properabat reddere gloriosam
Germanam Amphitrites albas vlnas habentem.
Iupiter ex olympo, Neptunus autem è mari.
Ex mellito verò Helicone prosilientium
Musarum canorâ voce chorum ducens venit Apollo.
Hunc vnà comitata est soror Iouis Iuno.
Neque ipsa regina & Harmoniæ mater *Venus*
Cunctabatur venire ad lucos Centauri.
Venit etiam concinnatâ coronâ nuptiali Suadela,
Sagittarij Amoris pharetram alleuans.
Et validâ galeâ de capite depositâ,
Ad nuptias comitata est Minerua, licet nuptiis iungi *indo-*
Neque soror Apollinis Latois (cilis sit.
Diana eas inhonestauit, etsi agrestior est.
Qualis porrò non galeam, non hostilem hastam tollens
In domum Vulcani ferreus venit Mars:
Talis sine thorace, sine acuto ferro
Subridens choros agitabat. Contentionem autem inhonoratam
Chiron non curabat, & non verebatur Peleus. (sinisse
Aureas item vtrinque quatiens capillis
Vuas intonsâ comâ Bacchus Zephyro disiiciebat comam.
Ipsa verò, tanquam herbido euagata pascuo
Vitula desertis in arbustis errans,
Phœniceo asilo boum agitatore percussa:
Taliter Contentio grauibus & inuidis plagis domita
Vagabatur, perquirens, quomodo Deorũ cõuiuia moueret.
Sæpe profectò à sede bonis lapidibus structâ prosiliens

ΝΥΜΦΑΙ Τρωϊάδες, ποταμοῦ Ξάνθοιο γένεθλα,
Αἳ πλοκάμων κρήδεμνα καὶ ἱερὰ παίγνια χειρῶν
Πολλάκι πατρῴοισιν ἐπὶ ψαμάθοισι λιποῦσαι,
Ες χορὸν Ἰδαίοισιν ἐπιστείχετε χορείας.
Δεῦτε, θεμιστοπόλοιο νοήματα μολπεύοντος — 5
Εἴπατέ μοι, κελάδοντος ἀπορρύμεναι ποταμοῖο·
Ἐξ ὀρέων πόθεν ἦλθεν ἀήθεα πόντον ἐλαύνων,
Ἀγρόσιον ἁλὸς ἔργα· τί δ' ἦ χρέος ἤλυθε νηῶν
Ἀρχεκάκων, ἵνα πόντον ὁμοῦ καὶ γαῖαν ὀρίνῃ
Βουκόλος· ἐξαπίνης δὲ τίς ἔπλετο νείκεος ἀρχή, — 10
Ὄφρα καὶ ἀθανάτοισι θεμιστεύσωσι νομῆες·
Τίς δὲ δικασπολίη· πόθεν ἔκλυεν οὔνομα νύμφης
Ἀργείης. αὐτὴ γὰρ ἐθηήσασθε μολοῦσαι
Ἰδαίης δίκρηνον ὑπὸ σκοπιῶνα φαλάκρης,
Καὶ Πάριν οἰοπόλοισιν ἐφεζόμενον θώκοισι, — 15
Καὶ Χαρίτων βασίλειαν ἀγαλλομένην Ἀφροδίτην·
Ὡς ὁ μὲν ὑψιλόφοισιν ἐν οὔρεσιν Αἱμονιήων,
Νυμφιδίων Πηλῆος ἀειδομένων ὑμεναίων,
Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσιν ἐῳνοχόει Γανυμήδης·
Πᾶσα δὲ κυδαίνουσα θεῶν ἔσπευδε γένεθλα — 20
Αὐτοκασιγνήτην λευκώλενον Ἀμφιτρίτης.
Ζεὺς μὲν ἀπ' Οὐλύμποιο, Ποσειδάων δὲ θαλάσσης,
Ἐκ δὲ μελισσήεντος ἀπαστράπτων Ἑλικῶνος
Μουσάων λιγύφωνον ἄγων χορὸν ἤλυθεν Ἀπόλλων·
Τὸν δὲ μεθ' ὁμαίμονι κασιγνήτη Διὸς Ἥρη. — 25
Οὐδ' αὐτὴ βασίλεια καὶ ἁρμονίης Ἀφροδίτη
Ἐγχελίην δίζησεν ἐς ἄλσεα Κενταύροιο.
Καὶ στέφος ἀσκήσασα γαμήλιον ἤλυθε Πειθώ,
Τοξευτῆρος Ἔρωτος ἐλαφρίζουσα φαρέτρην·
Καὶ βριαρὴν τρυφάλειαν ἀπὸ κροτάφοιο μεθεῖσα — 30
Ἐς γάμον ὡμάρτησε γάμων ἀδίδακτος Ἀθήνη.
Οὐδὲ κασιγνήτη Λητωΐὰς Ἀπόλλωνος
Ἄρτεμις ἠρνήσατο, καὶ ἀγροτέρη περ ἐοῦσα.
Οἷος δ' οὐ κυνέην, οὐ δούρατος ἔγχος ἀείρων,
Ἐς δόμον Ἡφαίστοιο σιδήρεος ἤλυθεν Ἄρης, — 35
Τοῖος ἄτερ θώρηκος, ἄτερ θηκτοῖο σιδήρου,
Μειδιόων ἐχόρευεν. Ἔριν δ' ἀγέραστον ἐοῦσαν
Οὐ Χείρων ἀλέγιζε, καὶ οὐκ ἐμπάζετο Πηλεύς.
Χρυσείους δ' ἑκάτερθε τινασσόμενος πλοκάμοισι
Βότρυς ἀκειρεκόμης Ζεφύρῳ σοβαρίζετο χαίτην. — 40
Ἡ δ', ἅτε πεπταμένοιο ἀποπλαγχθεῖσα νομοῖο
Πόρτις ἐρημαίῃσιν ἐνὶ ξυλόχοισιν ἀλᾶται,
Φοινήεντι μύωπι βοῶν ἐλατῆρι τυπεῖσα·
Τοῖα βαρυζήλοισιν Ἔρις πληγῇσι δαμεῖσα
Πλάζετο, μαστεύουσα θεῶν πῶς δαῖτας ὀρίνοι. — 45
Πολλάκι δ' ἀλέγιζε ἀπὸ κλισμοῖο θοροῦσα

Ἵστατο,

Ἵστατο, καὶ ποτὲ μὲν ἵππους ἐβάζετο χειρὶ φάραγγας
Οὐδέ τι χεῖλος ἔρυξε, καὶ οὐχ εὕρισκε πέτρην.
Ἤθελε δ' ἀγρύπνοιο πυρὸς σπινθῆρα τινάσσειν,
Ἐκ χθονίων Τιτῆνας ἀναστήσασα βερέθρων, 50
Οὐρανὸν ὑψιμέδοντος ἀϊστῶσαι Διὸς ἕδρην.
Ἡφαίστῳ δ' ὑπόεικεν, ἀτυζομένη περ ἐοῦσα,
Καὶ πυρὸς ἀσβέστοιο καὶ ἰθυντῆρα σιδήρου.
Καὶ σακέων βαρύδουπον ἐμήσατο κόμπον ἀράσσειν,
Εἴ ποτε δειμαίνοντες ἀνὰ κτύπον ἀΐξωσιν. 55
Ἀλλὰ καὶ ὁπλοτέρην δολίην ἐφράσσατο βουλήν,
Ἄρεα δειμαίνουσα σιδήρεον ἀσπιδιώτην.
Ἤδη δ' Ἑσπερίδων χρυσέων ἐμνήσατο μήλων·
Ἔνθεν Ἔρις πολέμοιο προάγγελον ἔρνος ἑλοῦσα,
Μῆλον ἐπιζήλον, ἐφράσσατο σήματα μόχθων. 60
Χεῖρα δὲ κινήσασα μόθου πρωτόσπορον ἀρχὴν
Ἐς θαλίην ἔρριψε, χορὸν δ' ὤρινε θεάων.
Ἥρη μὲν Ζηνὸς γαμέτις ἀγαλλομένη Διὸς εὐνῇ,
Ἵστατο θαμβήσασα, καὶ ἤθελεν ἁρπάξασθαι.
Πασάων δ' ἅτε Κύπρις ἀριστοτέρη γεγαυῖα, 65
Μῆλον ἔχειν ἐπόθησεν, ὅτι κτέρας ἐστὶν ἐρώτων.
Ζεὺς δὲ θεῶν καὶ νεῖκος ἰδὼν καὶ παῖδα καλέσσας,
Τοῖον ἔπος φάμενος προσεφώνεεν Ἑρμάωνα,
Εἴ τινά που Ξάνθοιο παρ' Ἰδαίοιο ῥεέθροις
Παῖδα Πάριν Πριάμοιο τὸν ἀγλαὸν ἡβητῆρα 70
Τρώϊος βουκολέοντα κατ' οὔρεα ταύρους ἀκούεις,
Κείνῳ μῆλον ὄπαζε· διακρίνειν δὲ θεάων
Κέκλεο καὶ βλεφάρων συνοχὴν καὶ κύκλα προσώπων.
Ἡ δὲ διακρινθεῖσα φέροι περίπυστον ἐπωνῆς
Κάλλος, ἀριστοτέρης ἐχέτω καὶ κόσμον ὀπώρης. 75
Ὣς ὁ μὲν Ἑρμάωνι πατὴρ ἐπέτελλε Κρονίων.
Αὐτὰρ ὁ πατρώοισιν ἐφημοσύνῃσι πιθήσας,
Εἰς ὁδὸν ἡγεμόνευε, καὶ οὐκ ἀμέλησε θεάων·
Πᾶσα δὲ καὶ τὴν καὶ ἀμείνονα δίζετο μορφήν.
Κύπρις μὲν δολόμητις ἀναπτύξασα καλύπτρην, 80
Καὶ περόνην θέντα διασχίσασα κομάων,
Χρυσῷ μὲν πλοκάμους, χρυσῷ δ' ἐστέψατο χαίτην.
Τοῖα δὲ παῖδας Ἔρωτας ἀνίαχεν ἰδοῦσα,
Ἐγγὺς ἀγών, φίλα τέκνα, περιπτύξασθε τιθήνην.
Σήμερον ἀγλαΐαι με διακρίνουσι προσώπων. 85
Δειμαίνω τίνι μῆλον ὁ βουκόλος οὗτος ὀπάσσει.
Ἥρην μὲν Χαρίτων ἱερὴν ἐνέπουσι τιθήνην,
Φασὶ δὲ κοιρανίην μεθέπειν, καὶ σκῆπτρα φυλάσσειν·
Καὶ πολέμων βασίλειαν ἀεὶ καλέουσιν Ἀθήνην.
Μούνη Κύπρις ἄναλκις ἔην θεός· οὐ βασιλήων 90
Κοιρανίην, οὐκ ἔγχος Ἀρήϊον, οὐ βέλος ἕλκω.
Ἀλλὰ τί δειμαίνω περιώσιον; ἀντὶ μὲν αἰχμῆς,
Ὡς θοὸν ἔγχος ἔχουσα μελίφρονα δεσμὸν ἐρώτων·
Κεστὸν ἔχω, καὶ κέντρον ἄγω, καὶ τόξον ἀείρω·
Κεστόν, ὅθεν φιλότητος ἐμὸν οἶστρον ἑλοῦσαι 95
Πολλάκις ὠδίνουσι, καὶ οὐ θνήσκουσι γυναῖκες.
Τοῖον ἔπος ποθέουσα ῥοδοδάκτυλος ἔννεπε Κύπρις.
Οἱ δ' ἄρα μητρῴης ἐρατῆς ἀΐοντες ἐφετμῆς
Φοιτητῆρες Ἔρωτες ἐθάρσυνον τιθήνην.
Ἄρτι μὲν Ἰδαίην ὑπέδραμεν οὔρεος ἄκρην· 100
Κούριζον δ' ἐνέμεσκε Πάρις πατρώια μῆλα,
Ποιμαίνων ἑκάτερθεν ἐπὶ προχοῇσιν Ἀναύρου·
Νόσφι μὲν ἀγρομένων ἀγέλην ἠριθμήσατο ταύρων,
Νόσφι δὲ βοσκομένων διεμέτρεε πῶϋ μήλων·
Καί τις ὀρεσσιβάτοιο δορὴ μετόπισθε χιμαίρης 105
Ἐκκρεμὲς ἠώρητο, καὶ αὐτῶν ἅπτετο μηρῶν·
Ποιμενικὴ δ' ὑπέκειτο βοῶν ἐλάτειρα καλαῦροψ.
Τοῖος ἐών, σύριγγος ἐς ἤθεα καινὸν ὁδεύων,
Ἀγροτέρην καλάμοιο λιγυρὴν ἐδίωκεν ἀοιδήν.
Πολλάκις δ' ἐν σταθμοῖσιν ἐοῖς ἐπὶ μήλασιν ᾄδων, 110
Καὶ ταύρων ἀμέλησε, καὶ οὐκ ἀλεγίζετο μήλων·
Ἔνθεν ἔχων σύριγγα κατ' ἤθεα καλὰ νομήων,
Πανὶ καὶ Ἑρμάωνι φίλην ἀνεβάλλετο μολπήν.
Οὐ κύνες ὠρύοντο, καὶ οὐ μυκήσατο ταῦροι·
Μούνη δ' ἠχήεσσα, βοὴν ἀδίδακτον ἰεῖσα, 115

Stabat, atque retrograda insidebat. Quin etiam manum
Suam non cohibuit, & tamen non invenit petram. (terrâ
Volebat etiam insomnem ignis fulmen excutere,
Ut ex terrestribus voraginibus titanas resuscitando,
Cælum, Jouis in alto regnantis sedem, euerteret.
Vulcano tamen cedebat, licet perturbata foret,
Et ignis inextinguibilis, & ferri rectori.
Et cogitauit grauisonum scutorum sonitum collidendo efficere,
Si quando Dij formidantes ad sonorem sursum saltarent.
Sed & recentius consilium dolosum animo collegit,
Reformidando Martem ferreum & clypeatum.
Iam vero aureorum in præsentia malorum Hesperidum recordata,
Inde quum Contentio germinis belli prænuntium cepisset (data erat
Malo ornatum, ore clarorum animaduertit consilia laborum)
Et manu motum, tenebrarum belli initium primò seminatum
In epulum iecit, ac Dearum chorum commouit.
Juno Jouis uxor glorians eius cubile
Stabat admirata cum stupore, & volebat vt auferret.
Venus autem, vt quæ cunctis nata esset præstantior,
Malum quoque habere desiderauit, quod peculium esset Amorum.
Iupiter autem & Dearum contentionem videns, & puero vocato
Mercurio, taliter sibi assessurum alloquebatur.
At siquam vspiam apud fluenta Xanthi Idei
Paridem Priami filium, splendidum illum puberem,
In montibus Troiæ boues pascentem filij, ex audita nosti?
Illi malum præbe, & vt diiudicet Dearum
Iube & palpebrarum coniunctionem, & faciei rotunditatem.
Diiudicata verò, quòd ferat circumquaque famâ notam faciet
Pulchritudinem, melioris habeat etiam decus pomi.
Sic quidem pater Saturnius Mercurio præcipiebat.
Verum ipse paternis mandatis obsecutus
In viam dux fuit, & Deas non habuit neglectui. (quærebat.)
Unaquæque verò præstantiorem ac meliorem sibi formam
Venus quidem dolosa quum explicuisset calyptram,
Et fibulam comarum odoram discriminasset,
Auro plexos crines, & auro comam ornauit.
Talia autem filios Amores intuita exclamauit:
Prope certamen est, dilecti filij, amplectimini nutricem.
Hodie me diiudicabunt faciei splendores.
Metuo cui malum bubulcus hic præbiturus sit.
Iunonem quidem Gratiarum sanctam esse dicunt nutricem:
Dicunt etiam Dominium assecutam esse, ac sceptra custodire:
Et bellorum reginam semper vocant Mineruam:
Sola ego Venus imbellis sum Dea, non regum
Imperium, non hastam Martiam, non telum exerceo.
Sed quid metuo supra modum? pro hasta quidem,
Quasi velocem habens hastam mellitum amorum vinculum
Cestum habeo, & stimulum duco, & arcum tollo.
Cestum, inquam, vnde amoris mei meo œstro captæ,
Sæpe dolore cruciantur, nec tamen moriuntur mulieres.
Tale insequens roseis digitis Venus dicebat.
Ipsi verò maternum & amabile præceptum audientes
Amores comites, à nutrice corroborabantur.
Mercurius modo Idæum montis cacumen subiuit.
Paris autem iuuenilem agens ætatem, paternas oues pascebat;
Pascens vtrinque apud ostia Anauri.
Seorsum tum gregem congregatorum taurorum numerabat;
Seorsum tum pascentium ouium gregem dinumerabat.
Et ponè aliqua pellis chimæræ in montibus stabulantis
Dependens suspensa fuerat, ipsáque tangebat femora.
Pastoralis verò virga boum expultrix subiacebat.
Talis cum esset, fistulâ ad consueta loca solus procedens
Agrestem ac stridulam arundinum cantionem persequebatur.
Sæpe etiam in stabulis ad oues versis canens,
Et tauros neglexit, & ouium curam non gessit.
Inde habens fistulam, & pastorum bonas mansiones,
Pani ac Mercurio amicum cantum in longum ducebat.
Non tum canes vlulabant, & tauri non mugiebant.
Sola verò, cum ventoso clamore sit, & indocilis

Idæis montibus vicissim sonans sonabat Echo.
Tauri verò in alto viridi saturati herbâ,
Reclinati super genua grauantem coxendicem cubabant.
Sic hic sub edito virgultorum tegmine
Argutè sonans eminus Mercurium internuntium vidit.
Metuens autem exiluit: Dearum enim fugiebat conspectũ.
Et cum chorũ bene sonantiũ arundinũ in virgultis intactũ
Nõdũ multũ defatigatã interrũpebat cãtilenã. (reliquisset.
Metuentẽ autem taliter affabatur Deo similis Mercurius:
Vt metum abiecisti, & greges pulchro dimisisti,
Adesdum ius cœlestibus dicturus iudicando.
Huc adsis dyiudicans præstantiorem speciem faciei,
Nitidiori hoc malum, amabile germen, prabueris.
Tale prolocutus est. Ipse verò quũ placidum oculũ intẽdisset,
Leniter dyiudicare conatus est cuiusque pulchritudinem.
Cõspicabatur igitur glaucorum oculorum fulgorem, conspicatus est etiam collum.
Dein *attendit vniuscuiusq; auro affabrè ornata ornatum.*
Et ponè calcaneum, & ipsarum vestigia plantarum.
Quum verò *manibus subridentem ante iudiciũ prębẽdisset*
Minerua, talem sermonem Alexandro dixit:
Adesdum fili Priami, Iouis vxore relictâ,
Et thalamorum reginâ Venere inhonoratâ,
Fortitudinis adiutricem Mineruam laudaueris.
Aiunt te dominari, & Troianam vrbem custodire.
Agedum te afflictis hominibus seruatorem constituam:
Ne quando in te ira grauis Bellona impressionem fecerit.
Obtempera, & bella & fortitudinem te docebo.
Sic quidem multi consilij Minerua elocuta est.
Talia autem subijciendo Iuno candidis lacertis dicebat:
Si me dyiudicans, præstantius germen prabueris,
Vniuersa nostra Asiæ te ductorem constituam.
Opera bellorũ paruũ pende: quid enim vrbiũ domino pro- (sunt?
Dominus fortibus & imbellibus imperat.
Non semper cultores Mineruæ præstantissimi sunt.
Quin *subitâ morte moriuntur ministri Bellonæ.*
Tale dominium obtulit primo throno sedens Iuno.
Ipsa verò, postquam peplũ profundi sinus in aëra nudasset,
Venus sinum sustulit, & non est verecundata.
Manu etiam eleuans mellitum amorum vinculum,
Pectus omne nudauit, & nõ fuit memor mamillarũ tegen- (darum?
Talibus autẽ subridens affabatur ouium pastorẽ:
Cape, & bellorum obliuiscere, cape formam
Nostram, & sceptra, & Asidem relinque terram.
Opera bellorũ nõ noui: quid enim scutorũ Veneri conducit?
Formæ *splendore multò magis præstantes sunt mulieres.*
Pro fortitudine, amabilem coniugem dabo.
Pro dominio autem, Helenæ ascendes lectos.
Sponsum videbit te post Troiam Lacedæmon.
Nondũ sermonẽ finiebat: ipse tamen *splẽdidũ dedit malum*
Spuma genitæ Veneri, nitoris corporis *munus, magnumq́;*
Furorem belli, & malam belli originem. (bonum
Manu verò malum habens, talem extulit vocem,
Iunonem maledictis incessens & viraginem Mineruam:
Cedite mihi belli familiares, cedite victoria.
Nitorem formæ *dilexi, &* formæ *nitor me persequitur.*
Aiunt te, mater Martis, in doloribus producere
Sacrum pulchrè comatarum gratiarum chorũ: Sed te omnes
Hodie repudiarunt, & ne vnam quidem *inuenisti auxiliatricem.*
Osculorum regina, etsi ignis es nutrix,
Non tibi Mars opem tulit, etsi hasta furit Mars.
Non flamma Vulcani: etsi flamma halitum parit.
Qualiter etiam gloriatur ventosa Minerua,
Quam connubium non seminauit, atque peperit non mater.
Sed ferrea te sectio, & radix ferri
Sine partu produxit paterno è capite.
Qualiter porrò æreis tecta corpus peplis,
Et fugis amorem, & Martis opera persequeris,
Coniunctionis indocta, concordia ignara.
Ignoras, Minerua, quòd magis imbelles sunt.

Ἰδαίων ὀρέων ἀντίθροος ἴαχεν Ἠχώ.
Ταῦροι δὲ χλοεροῖο κατακορέες ὑψόθι ποίης,
Κεκλιμένοι βαρυγούνοι ἐπ' ἰσχίον ἐλάζοντο.
Ὡς ὁ μὲν ὑψικόμοιο φυτῶν ὑπ' ἐρέψει καλύπτρης
Τηλόθεν Ἑρμείαο διάκτορον εἶδε λιγαίνων. 120
Δειμαίνων δ' ἀνέθρωσε, θεῶν δ' ἀλέεινεν ὀπωπήν·
Καὶ χορὸν ἐκλελαθὼν δονάκων ἐπὶ φυτοῖς ἰαύσας,
Μή πω πολλὰ [illegible] * ἀνέκοπτεν ἀοιδήν.
Τοῖα δὲ θαμβαίνοντα προσέννεπε θέσκελος Ἑρμῆς,
Τάρβος ἀπορρίψας, καὶ τοῖα καλὰ μαθήσας, 125
Δεῦρο θεμιστεύσειας ἐπουρανίοισι δικάζων,
Δεῦρο διακρίνειν προφερέστερον εἶδος ὀπωπῆς,
Φαιδρότερον τόδε μῆλον, ἐπήρατον ἔρνος, ὀπάσσαις.
Τοῖον ἀνηΰτησεν· ὁ δ' ἤπιον ὄμμα τιταίνας,
Ἠκα διακρίνειν πειρήσατο κάλλος ἑκάστης. 130
Δέρκετο μὲν γλαυκῶν βλεφάρων σέλας, ἔδρακε δειρὴν
Χρυσῷ δαιδαλέως ἐφράσσατο κόσμον ἑκάστης,
Καὶ πτέρνης μετόπισθε, καὶ αὐτὰ ἴχνια ταρσῶν.
Χειρῶν μειδιόωσαν τὰ δίκης προπάροιθεν ἑλοῦσα
Τοῖον Ἀλεξάνδρῳ μυθήσατο μῦθον Ἀθήνη, 135
Δεῦρ' ἄγε, Πριάμοιο, Διὸς παράκοιτιν ἐάσας,
Καὶ θαλάμων βασίλειαν ἀτιμήσας Ἀφροδίτην,
Ἠνορέης ἐπίκουρον ἐπαινήσειας Ἀθήνην.
Φασί σε κοιρανέειν, καὶ Τρώϊον ἄστυ φυλάσσειν·
Δεῦρό σε τειρομένοισι σαόπτολιν ἀνδράσι θήσω, 140
Μή ποτέ σοι βαρύμηνις ἐπιβρίσειεν Ἐνυώ.
Πείθεο, καὶ πολέμους τε καὶ ἠνορέην σε διδάξω.
Ὣς ἡ μὲν πολύμητις ἀνηΰτησεν Ἀθήνη.
Τοῖα δ' ὑποβλήδην λευκώλενος ἔννεπεν Ἥρη,
Εἴ με διακρίνειας, προφερέστερον ἔρνος ὀπάσσας, 145
Πάσης ἡμετέρης Ἀσίης σημάντορα θήσω.
Ἔργα μάθοις ἀθέριζε· τί γὰρ πολέμων βασιλεῦσι;
Κοίρανος ἰφθίμοισι καὶ ἀπτολέμοισι κελεύει.
Οὐκ αἰεὶ θεράποντες ἀριστεύουσιν Ἀθήνης·
Ὠκύμοροι θνήσκουσιν ὑποδρηστῆρες Ἐνυοῦς. 150
Τοίην κοιρανίην πρωτόθρονος ὤπασεν Ἥρη.
Ἡ δ' ἑανὸν βαθύκολπον ἐς ἠέρα γυμνώσασα,
Κόλπον ἀνηέρησε, καὶ οὐκ ᾐδέσατο Κύπρις.
Χερσὶ δ' ἐλαφρίζουσα μελίφρονα δεσμὸν ἐρώτων,
Στῆθος ἅπαν γύμνωσε, καὶ οὐκ ἐμνήσατο μαζῶν· 155
Τοῖα δὲ μειδιόωσα προσέννεπε μηλοβοτῆρα,
Δέξο, καὶ πολέμων ἐπιλήθεο· δέξο δὲ μορφὴν
Ἡμετέρην, καὶ σκῆπτρα καὶ Ἀσίδα κάλλιπε γαῖαν.
Ἔργα μάχης οὐκ οἶδα· τί γὰρ σακέων Ἀφροδίτῃ;
Ἀγλαΐῃ πολὺ μᾶλλον ἀριστεύουσι γυναῖκες. 160
Ἀντὶ μὲν ἠνορέης ἐρατὴν παράκοιτιν ὀπάσσω·
Ἀντὶ δὲ κοιρανίης, Ἑλένης ἐπιβήσεο λέκτρων.
Νυμφίον ἀθρήσει σε μετὰ Τροίην Λακεδαίμων.
Οὔπω μῦθον ἔληγεν· ὁ δ' ἀγλαὸν ὤπασε μῆλον,
Ἀγλαΐης ἀνάθημα, μέγα κτέρας Ἀφρογενείῃ, 165
Φυταλιὴν πολέμοιο, κακὴν πολέμοιο γενέθλην.
Χερσὶ δὲ μῆλον ἔχουσα, τόσην ἀνενείκατο φωνήν,
Ἥρην κερτομέουσα καὶ ἀντιάνειραν Ἀθήνην,
Εἴξατέ μοι πολέμοιο συνήθεες, εἴξατε νίκης·
Ἀγλαΐην ἐφίλησα, καὶ ἀγλαΐη με διώκει. 170
Φασί σε μῆτερ Ἄρηος ὑπ' ὠδίνεσσιν ἀέξειν
Ἠϋκόμων Χαρίτων ἱερὸν χορόν· ἀλλά σε πᾶσαι
Σήμερον ἠρνήσαντο, καὶ οὐ μίαν εὗρες ἀρωγήν.
Οὐ σακέων βασίλεια, καὶ εἰ πυρός ἐσσι τιθήνη·
Οὔ σοι Ἄρης ἐπάρηξε, καὶ εἰ δορὶ μαίνεται Ἄρης· 175
Οὐ φλόγες Ἡφαίστοιο, καὶ εἰ φλογὸς ἄσθμα λοχεύει.
Οἷά τε κυδιάεις ἀνεμώλιος Ἀτρυτώνη,
Ἣν γάμος οὐκ ἔσπειρε, καὶ οὐ μαιώσατο μήτηρ.
Ἀλλὰ σιδηρείη σε τομὴ καὶ ῥίζα σιδήρου
Πατρῴων ἀλόχευτον ἀνεβλάστησε καρήνων. 280
Οἷα δὲ χαλκείοισι καλυψαμένη χρόα πέπλοις,
Καὶ φεύγεις φιλότητα, καὶ Ἄρεος ἔργα διώκεις·
Ἁρμονίης δ' ἀδίδακτος, ὁμοφροσύνης ἀδαήμων,
Ἀγνώσσεις ὅτι μᾶλλον ἀνάλκιδές εἰσιν Ἀθῆναι,

Καὶ οὐ

Καὶ ἐν ὑσμίνῃσιν ἀγαλλομένας πολέμοισιν, 185
Κεκλημένας μακάρων, ὅτ' ἄρσενες, οὔτε γυναῖκες;
Τοιάδ' ἐστομάζουσα προσέννεπε Κύπρις Ἀθήνην.
Ὣς ἡ μὲν πολίπορθον ἀέθλιον ἔλλαχε μορφῆς,
Ἥρην ἐξελάσασα καὶ ἀσχαλόωσαν Ἀθήνην.
Ἱμείρων δ' ὑπ' ἔρωτι, καὶ ἣν οὐκ εἶδε διώκων 190
Δύσποτμος ἀθρήσας, ὅτι λάσιον ἤγαγεν ὕλην
Ἀνέρας ἔργα πόνοιο δαήμονας Ἀτρυτώνης.
Ἔνθα ταμνομένοιο διεσχίζοντο δρύες ὕλης
Ἥσπερ, ἀρχεκάκοιο περιφραδίῃσι Φερέκλου,
Ὅς ποτε μαργαίνοντι χαριζόμενος βασιλῆϊ, 195
Νῆας Ἀλεξάνδρῳ δρυΐνῳ τεκτήνατο χαλκῷ.
Ἀντὶ μὲν Ἴδης ὀρέων ἠλλάξατο πόντον,
Καὶ λεχέων ἀρωγὸν ἐφεσπομένην Ἀφροδίτην
Πολλάκις ἀκταίοισιν ἱλασκόμενος θυέεσσιν,
Ἔπλεεν Ἑλλήσποντον ἐπ' εὐρέα νῶτα τιθήνης. 200
Τῷ δὲ πολυτλήτων σημεῖα φαίνετο μόχθων·
Κυανέη μὲν ὕπερθεν ἀναθρώσκουσα θάλασσα
Οὐρανὸν [illegible] ἐζώσατο δεσμῷ·
Ἡ δ' ἄρα μυχθαλ[illegible] αὐτοῖς,
Ἐκλύσθη δέ τε πόντος ἐρεσσομένων ἐρετάων, 205
Τόφρα καὶ Δαρδανίην καὶ Τρωΐδος οὖδας ἀμείψας
Ἰσμαρίδας μεθέηκε παρεκπλώων στόμα λίμνης.
Αἶψα δὲ Θρηϊκίοιο μετήορα Παγγαίοιο,
Φυλλίδος αἰπολέοντα φιλάνορος ἴδρακε τύμβον,
Καὶ δρόμον Ἐννεάκυκλον ἀλήμονος εἶδε κελεύθου· 210
Ἔνθα [illegible] μινύρετο Φυλλὶς ἀκοίτην,
Ἀχνυμένη παλίνορσον [illegible] Δημοφόωντα,
Ὁππότε νοστήσειεν Ἀθηναίων ἀπὸ δήμων.
Τῷ δ' [illegible] χθονὸς Αἱμονιήων
Ἐξαπίνης ἀνέτελλεν Ἀχαιΐδος ἄστεα γαίης, 215
Φθίη κουροτρόφα καὶ εὐρυάγυια Μυκήνη.
Ἔνθεν ἀνερχομένοιο παρ' εἰαμενὰς Ἐρυμάνθου,
Σπάρτην καλλιγύναικα, φίλην πόλιν Ἀτρείωνος,
Κεκλιμένην ἐνόησε παρ' Εὐρώταο ῥεέθροις.
Ἄγχι δὲ ναιομένην ὑπὸ δάσκιον οὔρεος ὕλην 220
Γείτονα παπταίνων, ἐρατὴν θηεῖτο Θεράπνην.
Οὔπω κεῖθεν ἔην δολιχὸς πλόος, οὐδὲ γαλήνης
Δηρὸν ἐρεσσομένων ἀκούετο δοῦπος ἐρετμῶν.
Καὶ χθονὸς ἐν κόλποισιν ἐπ' ἠιόνεσσι βαλόντες
Πείσματα νηὸς ἔδησαν, ὅσοις νεὸς ἔργα μέμηλεν. 225
Αὐτὰρ ὁ χιονέοιο λοεσσάμενος ποταμοῖο,
Ὤχετο [illegible] ἴχνος ἐρείσας,
Μὴ πόδας ἱμερόεντας ὑπὸ χραίνοιτο κονίη,
Μὴ [illegible]
Ὀξύτερον σπεύδοντος ἐπιπτοιήσειαν ἀῆται. 230
Ἄρτι μὲν αἰπυδόμους φιλοξείνων ναετάων
Δώματα παπταίνων καὶ γείτονας ἐγγύθι νηούς,
Ἄστεος ἀγλαΐην διαμέτρεεν· ἔνθα μὲν αὐτῆς
Χρύσεον ἰθαγενοῦς θηεύμενος εἶδος Ἀθήνης,
Ἔνθα δὲ Καρνείοιο [illegible] Ὑακίνθου, 235
Ὅν ποτε κουρίζοντα σὺν Ἀπόλλωνι [illegible]
Δῆμος Ἀμυκλαίων, ἐφράσσατο μὴ Διὶ Λητὼ
[illegible] καὶ τοῦτον [illegible] αὐτὰρ Ἀπόλλων
Οὐκ ἰδάη Ζεφύρῳ ζηλήμονι παῖδα φυλάσσων·
Γαῖα δὲ δακρύσασα χαριζομένη βασιλῆϊ, 240
Ἄνθος ἀνηέξησε παρήγορον Ἀπόλλωνι,
Ἄνθος [illegible] φερώνυμον [illegible].
Ἤδη δ' ἄγχι δόμοιο δὲ Ἀτρεΐδαο μελάθρων
Ἵστατο, θεσπεσίοισιν ἀγαλλόμενος χαρίτεσσιν.
Οὐ Διὶ τοῖον ἔτικτεν ἐπήρατον υἷα Θυώνη. 245
Ἱλήκοις Διόνυσε, καὶ εἰ Διός ἐσσι γενέθλης·
Καλὸς ἔην κἀκεῖνος ὑπ' ἀγλαΐῃσι προσώπου.
Ἡ δὲ φιλοξείνων θαλάμων κληῖδας ἀνεῖσα
Ἐξαπίνης Ἑλένη [illegible] αὐλήν·
Καὶ θαλερῶν προπάροιθε [illegible] θυράων, 250
Ὡς ἴδεν, ὡς ἐνόησε, καὶ ἐς μυχὸν ἤγαγεν αὐτὸν·
Καί μιν ἐνιδρύσασα νεοπηγέος ὑψόθι δίφρου
Ἀργυρέας [illegible] οὐκ εἶχεν ὀπωπῆς.

Et, cum non exultent gloriosis bellis
Indicatis membris, neque masculi, neque fœmine.
Taliter Venus contumelia afficiens affabatur Mineruam.
Postquam hec sortita est formæ præmium vrbes euertens,
Iunone & mœrente Minerua expulsis.
Præ amore autem desiderio æstuans, &, quam non nouit,
Infelix Paris, vt dispexit, in densam duxit syluam (persequens
Viros laboriosæ gnaros Mineruæ:
Ibi vicissim quercus syluæ ramos extendentis
Ceciderunt consiliis Phereclis malorum autoris:
Qui aliquando insanienti gratificatus regi
Alexandro, fabricauit naues ære querceum bisfore.
Pro Ideis quidem montibus mutauit pontum,
Et lectorum adiutricem, insequentem Venerem
Sæpe litoralibus placans sacrificiis,
Nauigabat Hellespontum super lata dorsa nutricis.
Ipsi vero signa multa perpetientium laborum apparebant,
Cæruleum quidem superne exiliens mare
Cœlum vndarum caliginoso cinxit vinculo.
Quod cum [illegible] ebrem emisisset,
Pontus certè aluauit, remigibus remigantibus,
Quoad & Dardano & Troico solo mutato,
Ismariæ paludis ostium prænauigando liquit.
Continuo autem Threicii Pangæi altitudines transiens,
Phyllidis virum amantis bustum valde exoriens,
Et vidit cursum Enneacyclum erratica via.
Hic permeans Phyllis lamentabatur maritum,
Dolens ex gradum referente & viso Demophoonte,
Quando reuerteretur a populo Athenensi. (proficiscenti)
Huic deinde per terram Hæmoniorum immensas opes fortunæ
Apparebant Phthia virorum educatrix, & Mycena latas (vias habentes.
Inde ad varcea ascendens Erymanthi bitêdes.
Spartam pulchris mulieribus ornatam, & dilectam ciuita-
tem sensit ad fluenta Eurotæ. (tem Atridæ.
Venustam & amabilem Theraphnen spectans, admiratione.
Prope enim sub vmbrosa montis sylua habitabatur. (afficiebatur
Nequaquam illinc erat lõga nauigatio, neq; in tranquillitate
Diu audiebatur sonitus impulsorum remorum.
Et in terræ sinibus, in litoribus postquam miserunt,
Rudentes nauis, ligarunt, quibus nauis opera curæ fuêre.
Verum ipse niuali lotus fluuio,
Ibat tardos ob gressus vestigium firmans;
Ne pedes desiderabiles a puluere poluerentur:
Ne cincinnorum e pileo eminentes coma
Ocius ipso festinante turbarentur flatibus.
Nunc altè extructas hospitalium incolarum
Domos oculis lustrans, & prope vicina templa,
Vrbis splendorem dinumerabat. Alibi ipsius (nem
Indigenæ Mineruæ auream cũ admiratione spectans imagi-
Alibi vero, cum oculos aliò deflexisset, Carnei Hyacinthi,
Quem cum aliquando iuuenẽ ætatem agere vnà cũ Apol-
line sensisset
Amyclæorũ populus, veritus fuit, ne Ioui Latona
Grata, etiam hunc abduceret. Verum Apollo
Nõ cognouit etiam Zephyro dilectum sic puerum custodire.
Terra vero lacrymata gratificata regi,
Recrescere fecit florem, solatium Apollini:
Florem, inquam, ferentem nomen illustris puberis.
Iam verò prope domos apud Atridæ atria
Stabat Paris, diuinâ exultans gratiâ.
Non Ioui talem pariebat amabilem filium Semele.
Propitius sis Dionysi, etsi Iouis es progenie natus.
Pulcher erat & ille propter faciei splendores.
Ipsa verò hospitalibus thalamis claue reseratis
Helena derepentè inde abiit ad domus aulam.
Et floridas ante fores inspectans,
Vt vidit, vt considerauit, etiam in penetrale duxit aulæ.
Et ipsum considere in sede recens compactâ,
Et argenteâ iubebat. Satietatem verò non cepit aspe-
ctus.

Sed quando iam aureum putabat Cythereæ (tádē cognouit,
Iuuenculū, in administratione thalami versantē,se aspicere,
Quod non esset Amor: telorum enim nō habebat pharetrā,
Sæpe quoq; splendoribus faciei bonis oculis pupilis prædite
Spectare putabat desideriorum regem.
Tandem autem stupore perculsa, talem extulit vocem:
Hospes vnde es? amabile genus tuum dic, & patriam.
Nitori quidem similis es illustri regi:
Sed tuum non noui apud Argiuos genus.
Non Pylum arenosam habes, Neleium solum.
Antilochum noui: tuum non noui conspectum.
Non etiā Phthiam gratiosam, altricem optimatiū virorum.
Noui & ibi celebre genus Æacidarum valde gloriosum.
Splendorem Pelei, gloriam Telamonis,
Mores Patrocli & fortitudinem Achillis.
Talia desiderio desiderans & vocalis nympha dicebat.
Verum ipse respondebat, blandā voce prolatā:
An vspia aliqua terram in Phrygiæ terminis sitā audiuisti,
Ilium, quam turribus muniuit Neptunus & Apollo?
An aliquem vspiam multò felicem in Troia regem
Audiuisti, ex Saturnii genere partu felici ortum?
Inde præstans, domestica omnia persequor.
Sum, mulier, dilectus filius Priami auro multo splendidi.
Sum certè Dardanides: Dardanus autem ex Ioue erat ortus.
Hinc ab Olympo Dii hospites hominum (ignem sumens.
Sæpe mercede seruiunt, etsi immortales sunt.
Quorum hi nostra ædificarunt muros patriæ,
Muros, inquam, non cadentes, Neptunus & Apollo.
Verum ego, Regina, sum versans in iure Diis reddendo.
Etenim tristitia affectis cœlestibus dicens,
Veneris nitorem, & amabilem laudaui formam.
Ipsa verò præillustrem compensationem meorum operum,
Sponsam desiderabilem mihi dedisse se annuit.
Quam Helenam dicunt, sororem Veneris:
Cuius causa sustinui etiam tot aquas tumidas transire,
Age nuptias misceamus, quia Cytherea iubet.
Ne me probro affeceris, & meā Venerē aspernatus fueris.
Non dico plura. Quid enim tam scientem te docebo?
Nosti enim quàm imbellis sit progenies Menelaus.
Non tales fuerunt aut adhuc sunt in Argiuis mulieres.
Etenim infirmioribus crescentes membris,
Virorū speciem habent. Itaque spuriæ fuerunt & sunt etiam.
Sic dicebat. Ipsa verò amabilē interra fixit faciē, (nū mulieres
Nympha diu hæsitans, at vocem non reddebat.
Tandem verò stupore perculsa, talem extulit vocem.
Verè, ò hospes, tua aliquando mœnia patriæ,
Quæ prius ædificarunt Neptunus & Apollo,
Illa, inquā, immortaliū vario artificio cōfecta videre volebā
Et pascuum suaue spirans inter oues versantis Apollinis.
Vbi apud portarum propugnacula a Diis extructa
Sæpe flexipedes insequebatur boues Apollo.
Age itaque nunc, è Sparta ad Troiam me si portes,
Sequar te vt Cytherea nuptiarum domina iubet.
Non metuo Menelaum, quando in Troia me esse senserit.
Talem compositionem pulchra pedes nympha dicebat.
Nox autem laborum requies post solis vias
Somnum eleuans, sublimis aurora dedit
Initium, duas quoque portas somniorum aperuit,
Alteram veritatis & cornuum eiaculabatur mundo.
Illinc resiliunt Deorum veræ voces.
Alteram verò deceptionis, & vanorum altricem somniorū.
Verum ipse Helenam ad transtra pontigradarum nauium
Portauit è thalamis hospitalibus Menelai,
Glorians superbe pollicitatione Cythereæ,
Et ducens ad Ilium onus insectationis festinabat.
Hermione autem, ventis proiecto capitis tegmine,
Multum lacrymans suspirabat, instante Aurora mane genita.
Sæpe quoque pedisequas extra thalamos nacta,
Cum acutissimum clamaret, talem extulit vocem.

Ἀλλ' ὅτε δὴ χρύσειον ὀΐσατο Κυθερείης
Κοῦρον ἐποιχόμενον θαλαμηπόλον, ὀψὲ δ' ἀνέγνω — 255
Ὡς οὐκ ἔστιν Ἔρως, βελέων δ' οὐκ εἶχε φαρέτρην.
Πολλάκι δ' ἀγλαΐῃσιν ἐυγλήνοιο προσώπου
Παπταίνουσα δόκευεν ἑὸν βασιλῆα Πόθοιο.
Ὀψὲ δὲ θαμβήσασα τόσην ἀνενείκατο φωνήν.
Ξεῖνε πόθεν τελέθεις; ἐρατὸν γένος εἰπὲ καὶ πάτρην. — 260
Ἀγλαΐην μὲν ἔοικας ἀγακλειτῷ βασιλῆι,
Ἀλλὰ τεὸν οὐκ οἶδα παρ' Ἀργείοισι γενέθλην.
Οὐ Πύλον ἠμαθόεσσαν ἔχεις Νηλήιον οὖδας·
Ἀντίλοχον δεδάηκα, τεὴν δ' οὐκ εἶδον ὀπωπήν.
Οὐ Φθίην χαρίεσσαν, ἀριστήων τροφὸν ἀνδρῶν· — 265
Οἶδα περικλειτὸν γένος Αἰακιδάων·
Ἀγλαΐην Πηλῆος, ἐυκλείην Τελαμῶνος,
Ἤθεα Πατρόκλοιο, καὶ ἠνορέην Ἀχιλῆος.
Τοῖα ποθῷ ποθέουσα λιγύθροος ἔννεπε νύμφη.
Αὐτὰρ ὁ μειλιχίην ἀμείβετο γῆρυν ἀνοίξας, — 270
Εἴ ποτέ που Φρυγίης ἐνὶ πείρασι γαῖαν ἀκούεις,
Ἴλιον, ἣν πύργωσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων·
Εἴ ποτέ που πολύολβον ἐνὶ Τροίῃ βασιλῆα
Ἔκλυες ἀλδήσκοντα ἀπὸ Κρονίδαο γενέθλης,
Ἔνθεν ἀριστεύων, ἐμὰ πάντα διώκω. — 275
Εἰμί, γύναι, Πριάμοιο πολυχρύσου φίλος υἱός.
Εἰμὶ δὲ Δαρδανίδης· ὁ δὲ Δάρδανος ἐκ Διὸς ἦεν.
Ἔνθεν ὀλυμπιάδαι θεοὶ ξείνοισιν ἀνδρῶν
Πολλάκι θητεύουσι, καὶ ἀθάνατοί περ ἐόντες.
Ὧν οἱ μὲν κτίζοντες ἐδωμήσαντο τείχεα πάτρης, — 280
Τείχεα μὴ πίπτοντα, Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.
Αὐτὰρ ἐγώ, βασίλεια, δικασπόλος εἰμὶ θεάων.
Καὶ γὰρ ἀκηχεμένῃσιν ἐπ' οὐρανίῃσι δικάζων,
Κύπριδος ἀγλαΐην καὶ ἱμερτὴν ᾔνεσα μορφήν.
Ἡ δέ με κυδαίνουσα, ἐμῶν ἀντάξιον ἔργων, — 285
Νύμφην ἱμερόεσσαν ἐμοὶ κατένευσεν ὀπάσσαι,
Ἣν Ἑλένην ἐνέπουσι, κασιγνήτην Ἀφροδίτης.
Ἧς ἕνεκεν τέτληκα καὶ οἴδματα τόσσα περῆσαι.
Δεῦρο γάμον κεράσωμεν, ἐπεὶ Κυθέρεια κελεύει.
Μή με καταισχύνειας, ἐμὴν καὶ Κύπριν ἐλέγξῃς. — 290
Οὐκ ἐρέω τι δὲ πλέον, ἐπισταμένην σε διδάξω;
Οἶδας γὰρ ὡς Μενέλαος ἀνάλκιδός ἐστι γενέθλης.
Οὐ τοίας γεγάασιν ἐν Ἀργείοισι γυναῖκες·
Καὶ γὰρ ἀναλκήτοισιν ἀεξόμεναι μελέεσσιν
Ἀνδρῶν εἶδος ἔχουσι, νόθαι δ' ἐγένοντο γυναῖκες. — 295
Ἔννεπεν· ἡ δ' ἐρατὸν ἐπὶ χθονὶ πῆξεν ὀπωπήν,
Δηρὸν ἀμηχανέουσα, καὶ οὐκ ἀμείβετο νύμφη.
Ὀψὲ δὲ θαμβήσασα τόσην ἀνενείκατο φωνήν,
Ἀτρεκέως ὦ ξεῖνε τεῆς ποτὶ τείχεα πάτρης,
Τὰ πρὶν ἐδωμήσαντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων, — 300
Ἤθελον ἀθανάτων δαιδάλματα κεῖνα νοῆσαι,
Καὶ νομὸν εὐπνείοντα λεγόμενον Ἀπόλλωνος,
Ἔνθα θεοδμήτοισιν ἐπὶ προβλῆσι πυλάων
Πολλάκις εἰλιπόδεσσιν ἐφείπετο βουσὶν Ἀπόλλων.
Ἄγε νῦν Σπάρτηθεν ἐπὶ Τροίην με κομίζεις· — 305
Ἕψομαι ὡς Κυθέρεια γάμων βασίλεια κελεύει.
Οὐ τρομέω Μενέλαον, ὅτ' ἐν Τροίῃ με νοήσει.
Τοίην συνθεσίην καλλίσφυρος ἔννεπε νύμφη.
Νὺξ δὲ πόνων ἄμπαυμα μετ' ἠελίοιο κελεύθους
Ὕπνον ἐλαφρίζουσα, μετήορον ὤπασεν ἠῶ — 310
Ἀρχομένην· δοιὰς δὲ πύλας ὤιξεν ὀνείρων,
Τὴν μὲν ἀληθείης κεράων ἀπελάμπετο κόσμῳ,
Ἔνθεν ἀναθρῴσκουσι θεῶν νημερτέες ὀμφαί.
Τὴν δὲ δολοφροσύνης, κενεῶν θρέπτειραν ὀνείρων.
Αὐτὰρ ὁ ποντοπόρων Ἑλένην ἐπὶ σέλματα νηῶν — 315
Ἐκ θαλάμων ἐκόμισσε φιλοξείνου Μενελάου,
Κυδιόων ἀγέρωχος ὑποσχεσίῃ Κυθερείης,
Φόρτον ἄγων ἔσπευδεν ἐς Ἴλιον ἰωχμοῖο.
Ἑρμιόνη δ' ἀνέμοισιν ἀπορρίψασα καλύπτρην,
[illegible] ἀνέστενεν ἠριγενείης. — 320
Πολλάκι δ' ἀμφιπόλους θαλάμων ἔκτοσθε λαβοῦσα,
Ὀξύτατον βοόωσα, τόσην ἀνενείκατο φωνήν,

Παῖδα

Πῇ ἔβη, ἥ με λιποῦσα πολύστονος ᾤχετο μήτηρ,
Ἡ χθιζὴ σὺν ἐμοὶ θαλάμων κληῖδας ἑλοῦσα,
Εὕδειν ὑπνώουσα, καὶ εἰς μίαν ἤλυθεν εὐνήν; 325
Ἔννεπε δακρυχέουσα· συνωδύροντο δ' ἀοιδοί.
Ἀγχίθυραι δ' ἑκάτερθεν ἐπὶ προθύροισιν ἰοῦσαι
Ἑρμιόνην στενάχουσαν ἐυπλόκαμοι γυναῖκες·
Τέκνον, ὀδυρομένη γόον εὔνασον· ᾤχετο μήτηρ·
Νεῖται παλιννόστος, ἐπὴν κλαίουσάν σ' ἴδοιτο. 330
Οὐχ ὁράᾳς; γοεραὶ μὲν ὑποσμύχουσι παρειαί,
Πυκνὰ δὲ μυρομένης θαλεραὶ μινύθουσιν ὀπωπαί.
Ἢ τάχα νυμφάων ἐς ὁμήγυριν ἀγρομενάων
Ἤλυθεν, ἀτραπιτοῦ δ' ἀπὸ πλάζεται ἀλλὰ κελεύθου,
Ἵζεται ἀχνυμένη, καὶ ἐς λειμῶνα μολοῦσα 335
Ὡραῖον, ἑρσήεντος ὑπὲρ πεδίοιο θαάσσει.
Ἢ χρόα πατρῴοιο λοεσσαμένη ποταμοῖο
Οἴχεται, καὶ δηθύνει Εὐρώταο παρ' ὄχθαις.
Τοῖα δ' ἀνακλαίουσα πολύστονος ἴαχε κούρη,
Οἶδεν ὄρος, ποταμῶν ἐδάη ῥόον, οἶδε κελεύθους 340
Ἐς ῥόδον, ἐς λειμῶνα· τί με ψεύδεσθε γυναῖκες;
Ἀστέρες ὑπνώουσι, καὶ ἐν σκοπέλοισιν ἰαύει·
Ἀστέρες ἀντέλλουσι, καὶ οὐ παλινόστος ἱκάνει·
Μῆτερ ἐμή, τίνα χῶρον ἔχεις, τίνα δ' οὔρεα ναίεις;
Πλαζομένην θῆρές σε κατέκτανον; ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ 345
Θῆρες ἀεζήλοιο Διὸς τρομέουσι γενέθλην.
Ἠὲ πέσες ἐξ ὀρέων χθαμαλὰς ἐπὶ τοῦτα κονίας,
Σὸν δέμας ἐν σκοπέλοισιν ἐν δρυμοῖσι λιποῦσα;
Ἀλλὰ περισκαίρουσα ξυλόχων ὑπὸ δάσκιον ὕλην
Δένδρεα παπτήνασα καὶ αὐτῶν ἄχρι πετάλων, 350
Σὸν δέμας οὐκ ἐνόησα· καὶ οὐ νεμεσίζομαι ὕλῃ.
Μὴ δ' ἱερὸν γονίμοιο ἐπ' Εὐρώταο ῥέεθρον
Νηχομένην ἔκρυψεν ὑποβρυχίην σε γαλήνη;
Ἀλλὰ καὶ ἐν ποταμοῖσι καὶ ἐν πελάγεσσι θαλάσσης
Ναιάδες ζώουσι, καὶ οὐ κτείνουσι γυναῖκας. 355
Ὣς ἡ μὲν στενάχεσκεν, ἀνακλινθεῖσα δ' ἐπ' οὖδας
Ὕπνος, ἐπεὶ θανάτοιο συνέμπορος. εἰ γὰρ ἐτύχθη
Ἀμφω, ἀνάγκῃ ξυνὰ καὶ πάντα λαχόντε
Ἔργα παλαιοτέροιο κασιγνήτοιο δίενται.
Ἔνθεν ἀκηχεμένῃσι βαρυνομένῃ βλεφάροισι 360
Πολλάκις ὑπνώουσιν ἐπὴν κλαίωσι γυναῖκες.
Ἡ μὲν ἄρ' ἀπατηθεῖσα δολοπλοκίῃσιν ὀνείρων,
Μητέρα παπταίνειν ὀΐσατο· τοῖα δὲ κούρη
Ἴαχε θαμβήσασα, καὶ ἀχνυμένη περ ἐοῦσα,
Χθιζὸν ὀδυρομένην με δόμων ἔκτοσθε φυγοῦσα, 365
Κάλλιπες ὑπνώουσαν ὑπὲρ λεχέων γενετῆρος.
Ποῖον ὄρος προλέλοιπα, τίνας παρέδραμον κολώνας;
Οὕτω καλλικόμοιο μετ' ἠρεμίην Ἀφροδίτης;
Τοῖα δὲ φωνήσασαν προσέννεπε Τυνδαρεώνη,
Τέκνον ἀκηχεμένη, μὴ μέμφεο τοῖα παθούσῃ· 370
Χθιζός με μολὼν ἀπατήλιος ἥρπασεν ἀνήρ.
Ἔννεπεν· ἡ δ' ἀνόρουσε, καὶ οὐχ ὁρόωσα τιθήνην,
Ὀξύτερον πολὺ μᾶλλον ἀνεβρυχήσατο φωνῇ,
Ἠερίης ὄρνιθες εὐπτέρα τέκνα γενέθλης,
Εἴπατε νοστήσαντες ἐπὶ Κρήτην Μενελάῳ, 375
Χθιζὸν ἐπὶ Σπάρτην τις ἀνὴρ ἀθέμιστος ἰών,
Ἀγλαΐην σύμπασαν ἐμῶν ἀλάπαξε μελάθρων.
Ὣς ἡ μὲν πολύδακρυς ἐς ἠέρα φωνήσασα,
Μητέρα μαστεύουσα μάτην ἐπλάζετο κούρη.
Καὶ Κικόνων πτολίεθρα καὶ Αἰολίδος πόρον Ἕλλης 380
Δαρδανίοις λιμένεσσιν ὁ νυμφίος ἤγαγε νύμφην.
Πυκνὰ δ' ἔτιλλε κόμην, χρυσῆν δ' ἔρρηξε καλύπτρην
Κασσάνδρη νεήλυτον ἀπ' ἀκροπόληος ἰδοῦσα.
Τροίη δ' ὑψιδόμων πυλέων κληῖδας ἀνεῖσα,
Δέξατο νοστήσαντα τὸν ἀρχέκακον πολιήτην. 385

Famulae, quo me liquit, abibat mater multum gemitus
Quum heri mecum thalamorum claves cepisset, (se-itecens)
Somno oppressa dormitum, & in unum venit cubile (barium.)
Sic dicebat lacrymas fundens; famulae verò una lamenta-
Collectis autem utrinque in vestibulis subibere
Hermionem gementem comatae fuerunt mulieres.
Filia, lugens luctum, cubatum abiit mater,
Revertetur citato gressu rursus, cum plorare te intellexerit.
Non vides? tibi lugubres sub-idant genae,
Tum sic frequenter flentis oculi fluidi minuuntur.
Aut forte ad coetum nympharum congregatarum
Venit, & rectâ aberrans viâ.
Sitit alicubi moerens, ac in pratum vadens
Amoenum, resedit super campo sedet.
Aut, ut corpus paterno lavit flumine,
Abiit, & tempus traxit apud Eurotae ripas.
Talia verò lacrymata & multi gemitus virgo dicebat:
Vidit montem, fluviorum docta est fluxum, vidit vias
Ad rosarium, ad pratum, quid mihi loquuntur mulieres?
Astra somno sopiuntur, & adhuc in scopulis dormit.
Astra iterum oriuntur, & non reversa venit.
Mater mea, quem locum habes? & quem mõtem habitas?
Errantem te ferae interfecerunt. Sed & ipsae
Ferae illustris Iovis tremiscunt genus.
Cecidisti ex montibus in non altis dorsa pulveris,
Tuo corpore in sylvis, in quibus oves versantur, relicto.
Sed frequentium ramis arbustorum umbrosam sylvam,
Inque ea arbores lustrans, etiam usque ad ipsa folia:
Tuum tamen corpus non sensi, ac proinde no indignamur (sylvam.)
Neque in sacris foecundi Eurotae fluentis
Te natantem occultus & submersam tranquillitas.
Sed & in fluviis, & in profunditatibus maris
Naiades vivunt, & non interimunt mulieres.
Sic haec ingemiscebat, reclinata verò cervice,
Somnum cepit, quia mortis est comes. Si enim sunt
Ambo necessitudine communia, omnia sortientes certè illa
Opera natu grandioris fratris persequitur.
Inde gravata affectis tristitia palpebris
Mulieres saepe obdormiunt, quando plorant.
Ipsa itaque errans industria somniorum,
Matrem spectare se putavit. Talia verò virgo
Vociferabatur stupore perculsa, etsi tristis esset.
Heri, postquam extra domos lamentantem me fugisti,
Dereliquisti dormientem super lectis genitoris.
Quem montem reliqui, quos praeterivi colles?
Sic ad conventionem pulchricomatae Veneris properabas?
Talia verò locutam compellabat Tyndareone.
Filia tristata, & talia passa, ne me incusa.
Heri me veniens fraudulentus vir rapuit.
Sic dicebat. Ipsa verò exiliit, & non videns nutricem,
Multo magis acutiori infremuit voce,
Aves aërii generis liberi bene alati,
Dicite Menelao profecti in Cretam,
Quum heri in Spartam aliquis vir nefarius venisset,
Universum splendorem nostrarum aedium diripuit.
Ipsa sic quidem multum lacrymans & in aerem locuta
Virgo, quaerendo frustra matrem errabunda iactabatur.
Intereà & per Ciconũ oppida, & traiectũ Aeolicae Helles
Dardaniae portubus sponsus duxit sponsam.
Crebrò verò vellebat comas; aureũ quoq; rupit capitis tegmẽ
Cassandra, hospitam recens venientem ex summa urbis
parte conspicata.
Troia verò urbis aedibus excelsae claustris laxatis,
Suscepit reversum Paridem civem malorum auctorem.

ΤΡΥΦΙΟΔΩΡΟΥ ΑΙΓΥΠΤΙΟΥ,

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΠΟΠΟΙΟΥ,

Ἰλίου ἅλωσις.

TRYPHIODORI ÆGYPTII

GRAMMATICI ET POETÆ,

Ilij excidium.

FINEM serum laboriosi belli,
Et dolum equestrem, opus Argiuæ Mineruæ,
Mox mihi festinanti, intermittens longum sermonem
Expone Calliopea: & longum certamen virorum
Troiani belli, properante expedi Camœna.
Iam quidem exacto decimo anno,
Fuerat diuturnum bellum cædibus inexplebile
Troianis & Græcis. Interfectis autem viris
Hastæ defessæ fuerant, gladiorum etiam minæ sopiebantur.
Extinguebatur etiã strepitus thoracum, & minuebatur arcta
Connexio soluta lororum clypeos tenentium. *(lorum.*
Clypei verò non sustinebãt amplius expectare strepitũ iacu-
Soluebantur quoq; incurui arcus, peribat similiter veloces
Equi autem seorsim existentes in præsepi otiosi, *(sagitta.*
Flebiliter caput demittentes, equos gemebant socios:
Alij etiam equi desiderantes gemebãt aurigas interẽptos.
Iacebat verò Pelides, habẽs secũ mortuũ socium Patroclũ.
Senex autem Nestor lugebat propter filium Antilochum.
Porrò Aiax sopiens confecit robustum corpus propria cæde
Et lauit inimicum ensem imbre furiosi sanguinis.
Troianis autem miseris & propter Hectoris raptationes
Lugentibus, non solum domesticus dolor aderat:
Verumetiam propter luctus alienos lugentes
Lacrymis respondebant lacrymis multorum auxiliatorum suorum.
Lycij quidem flebant Sarpedona, quem olim mater,
Iouis lecto superbiens, misit ad Troiam,
Interfectum hasta Patrocli Menœtiadæ,
Et impeditum pernitioso somno, dolosa in nocte.
Rhesum etiam Thraces lugebant. Ipsa verò propter mortem
Memnonis, cœlestem subijt nubem mater
Aurora, lumen abscondens tenebrosi diei.
Mulieres verò Amazones à bellicoso Thermodonte,
Ferientes circa circulum vbera, florentem mammam,
Ipsæ virgines, lugebant bellicosam Penthesileam,
Quæ profecta ad exercitum Troianum,
Fœminea sua manu dissipauit nubem Græcorum,
Ad naues litterales. Solus verò seorsim stans hasta
Achilles, & interfecit eam & spoliauit, & terræ mandauit
Steterat verò adhuc super firmas munitiones *(etiam:*
Troia, innixa immobilibus fundamentis.
Mora autem molesta affligebatur populus Græcorum.
Et vltimis confecta laboribus,
Indefessa quamuis existens, sudasset frustra Minerua,
Nisi Deiphobi adulterinas nuptias deferens,
Ex illo Græcis amicus venisset vates Helenus:
Quasi scilicet gratificaturus laboranti frustra Menelao.

ΤΕΡΜΑ πολυκμήτοιο μετὰ χρόνιον πτολέμοιο,
Καὶ λόχον, Ἀργεῖος ἱππήλατον ἔργον Ἀθήνης,
Αὐτίκα μοι σπεύδοντι, πολὺν διὰ μῦθον ἀνεῖσα,
Ἔννεπε Καλλιόπεια· καὶ ἀρχαίην ἔριν ἀνδρῶν
Κεκριμένου πολέμοιο, ταχεῖ λύσειας ἀοιδῇ. 5
Ἤδη μὲν δεκάτοιο κυλινδομένου λυκάβαντος,
Γηραλέη τετάρυστο φόνου ἀκόρητος Ἐνυὼ
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσιν, ἐκεκμήκεισαν δ' ἄρα φωτῶν,
Δούρατα κεκμηῶτα, ξιφέων δ' ἐσβέννυτο ἀπειλαί·
Σβέννυτο θωρήκων ἐνοπή, μινύθεσκε δ' ἀκτὴ 10
Ἁρμονίη λυθεῖσα φερασπίδων τελαμώνων·
Ἀσπίδες οὐκ ἀνέχοντο μένειν ἔτι δοῦπον ἀκόντων·
Λύετο καμπύλα τόξα, κατήφεον ὠκέες ἰοί.
Ἵπποι δ' οἱ μὲν ἄνευθεν ἀεργηλῆς ἐπὶ φάτνης
Οἰκτρὸν κάτω νεύοντες ὁμόζυγας ἔστενον ἵππους, 15
Οἱ δ' αὐτῶν ποθέοντες ἐλαστῆρας ἠνιοχῆας.
Κεῖτο δὲ Πηλείδης, καὶ ἔχων ἅμα νεκρὸν ἑταῖρον·
Ἀντιλόχῳ δ' ἐπὶ παιδὶ γέρων ὠδύρετο Νέστωρ·
Αἴας δ' αὐτοφόνῳ θεραπὼν δέμας ἤκε λύσσῃ,
Φάσγανον ἐχθρὸν ἔλουσε μεμηνότος αἵματος ὄμβρῳ. 20
Τρωσὶ δὲ, λωβητοῖσιν ὑφ' Ἕκτορος ἑλκηθμοῖσι
Μυρομένοισιν, οὐ μοῦνον ἴεν οἰκήϊον ἄλγος·
Ἀλλὰ καὶ ἀλλοθρόοις ἐπὶ πένθεσι κεκμηῶτες,
Δάκρυσιν ἠμείβοντο πολυγλώσσων ἐπικούρων·
Κλαῖον μὲν Λύκιοι Σαρπηδόνα, τόν ποτε μήτηρ 25
Ἐς Τροίην προέηκεν ἀγαλλομένη Διὸς εὐνῇ,
Δουρὶ δὲ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο πεσόντα.
Καὶ δολίῃ ὑπὸ νυκτὶ πεδηθέντα ὀλεθρίῳ ὕπνῳ
Ῥῆσον μὲν Θρήϊκες ἐκώκυον· ἡ δ' ἐπὶ πότμῳ
Μέμνονος ἠερίην νεφέλην ἀνεδύσατο μήτηρ, 30
Φέγγος ἀποκρύψασα, καὶ ἤλυθεν ἠμάτιος νύξ.
Αἱ δ' ἀπὸ Θερμώδοντος ἀρηΐφιλοι τε γυναῖκες,
Κοψάμεναι περὶ κύκλα ἀθηλέος ἄντυγα μαζοῦ,
Παρθένοι ὠδύροντο δαΐφρονα Πενθεσίλειαν,
Ἥ τε πολυξείνοιο χερὶν πολέμοιο μολοῦσα, 35
Θηλείης ἀπὸ χειρὸς ἀποσκεδάσασα νέφος Δαναῶν
Νῆας ἐς ἀγχιάλους· μοῦνος δ' ἑκὰς ἱστάμενος
Καὶ κτεῖνε καὶ σύλησε καὶ ἐκτερέιξεν Ἀχιλλεύς.
Εἱστήκει δ' ἔτι πάντα τετυγμένον ἐπὶ πύργων
Ἴλιος, ἀκλινέεσσιν ἐπεμβεβαυῖα θεμέθλοις. 40
Ἀμβολίῃ δ' ἤχθαιρε δυσαχθὴς λαὸς Ἀχαιῶν·
Καί νύ κεν ὑστατίοισιν ἀποκνίσσασα πόνοισιν,
Ἀκάματος περ ἐοῦσα, μάτην ἴδρωσεν Ἀθήνη,
Εἰ μὴ Δηϊφόβοιο γαμοκλόπον ὕβριν ἰοῦσα,
Ἰλιόθεν Δαναοῖσιν ἐπὶ ξεῖνος ἤλυθε μάντις. 45
Οἷα δέ που μογέοντι χαριζόμενος Μενελάῳ,

Ὀψιτέλεστον

Οψιτέλεστον ἄεθλον ἐῇ μαντεύσατο πάτρῃ.
Οἱ δὲ, βαρυζήλοιο θεοπροπίῃς Ἑλένοιο,
Αὐτίκα μακεδανοῖο μόθου τέλος ἠρτύναντο.
Καὶ Σκῦρον μὲν ἔλειπε λιπὼν εὐπύργινον ἄστυ 50
Υἱὸς Ἀχιλλῆος κὴ ἐπώνυμος Δηϊδαμείης·
Μήπω δὲ λαχνώοντι γενειάσκων προσώποισιν,
Ἀλκὴν πατρὸς ἔχων, νέος ἀλλ' ἔτι πολεμιστής.
Ἤθελε κὴ Δαναοῖσι νέον ξείνιον ἄγειν ἄγαλμα,
Λᾶαν μὲν ἰοῦσα φίλη ἐπίκουρος Ἀθήνης. 55
Ἤδη κὴ βουλῇσι θεῆς ἀμύμων Ἐπειὸς,
Τροίης ἐχθρὸν ἄγαλμα πελώριον ἵππον ἐποίει·
Καὶ δὴ τέμνετο δοῦρα, κὴ ἐς πεδίον κατέβαινεν
Ἴδης ἐξ αὐτῆς, ὅθεν ἦν κὴ πρόσθε Φέρεκλος
Νῆας Ἀλεξάνδρῳ τεκτήνατο, πήματος ἀρχήν. 60
Ποίει δ' ἀμφοτέρας μὲν ἐπὶ πλευρὰς ἀραρυίας
Γαστέρα, κοιλαίνων δ' ὁπόσον νεὸς ἀμφὶς ἐδείμων,
Ὀρθὸν ἐπὶ στάθμην μεγάλου τεκτήνατο τέκτων.
Αὐχένα δ' ἐγλάφυρεν ἐπὶ στήθεσσιν ἐπήξεν,
Ξανθῷ πορφυρέην χαίτην ὁπίσω πλέξας χρυσῷ. 65
Ἡ δ' ἐπικυμαίνουσα κατὰ ὑψηλοῖο αὐχένος κορυφῆς,
Ἐκ κορυφῆς λοφιὴ κατεσφίγγετο δεσμοῖς.
Ὀφθαλμοὺς δ' ἐνέθηκε λιθοσμαράγδοισι κύκλοις,
Γλαυκῆς βηρύλλοιο, κὴ αἱματόεις ἀμεθύστου.
Τῶν δ' ἐπιμισγομένων διδύμους αἰγλήεντι χροιῆς, 70
Γλαυκὴ φοινίσσοντο λίθων ἔργματα τοτοιᾶ.
Ἀργυρέους δ' ἐχάραξεν ἐπὶ γναθμοῖσιν ὀδόντας,
Ἄκρα δ' ἀμφοτέρωθεν ὑπεκφαίνοντας χαλινοῦ·
Καὶ στόματος μεγάλοιο λαθὼν ἀνέωξε κελεύθους,
Ἀνδράσιν κελάδεσσι ἀναπνείειν ἔδωκε φυλάσσων· 75
Καὶ δὲ μυκτήρων φυσιζόος ἔπνεεν αὐτμή.
Οὔατα δ' ἀκροτάτοισιν ἐπὶ κροτάφοισιν ἄειρεν
Ὀρθὰ μάλ' αἰὲν, ἵνα μιμνόντ' ἔτυμα σάλπιγγος ἀκούειν.
Νῶτον ὁμοῦ λαγόνεσσι συνάρμοσε, κὴ ῥάχιν ἰξύϊ.
Ἰσχία τε γλουτοῖσιν ἀλυσίζουσι συνῆψεν. 80
Σύρετο δὲ ἀρυμοῖσιν ἐπ' ἴχνεσιν ἔσχατος οὐρὴ,
Ἄμπελος ὡς γναμπτοῖσιν ἀπὸ θυσάνοισιν ἐοικώς.
Οἱ δὲ πόδες βαλιοῖσιν ὑπὸ χρόμαδον γόνασι ποσσίν,
Ἀπεῖρον ὡς ἔμελλον ἐπὶ δρόμον αἰσσέμεναι.
Οὕτως ὀπηγοῦντο μένειν δ' ἀνάγκη ἐκέλευσεν. 85
Οὐ μὲν ἐπὶ χνήμεσιν ἀχάλκεες ἔξεχον ὁπλαί,
Μαρμαρέης δ' ἔξεσαν ἐπιστρέφουσι χελώνης,
Ἀλλ' ἐδαφεῖ τείρουσαι μόγις τραπεζῶν χαλκῷ.
Κλεῖσιν μὲν ἔθηκε θύρας, κλίμακα κατὰ τεχνήσας,
Ἣ μὲν, ὅπως ἀΐδηλος ἐπὶ πλευρῆς ἀραρυῖα, 90
Ἔνθα κὴ ἔνθα εἴσω φέροι κλυτὸν αὖ στρατὸν Ἀχαιῶν·
Ἡ δ' αὖ θύρα δὲ ἀναπτυχθεῖσα κὴ ἔμπεδος αἰὲν ἐοῦσα,
Εἴη σφὶν κατιοῦσιν ὁδὸς κὴ ἀνέρχεσθαι ὁδός.
Ἀμφὶ δ' ἀμ λοφιὴ κατ' αὐχένος ἀμφὶ δ' ἐπ' ἀμβροσίων

* * *

Ἄνθεσι πορφυρέοισι λόχευσεν ἀναγκαίοιο χαλινοῦ 95
Κοσμήσας ἐλέφαντι κὴ ἀργυροδίνῃ χαλκῷ.
Αὐτὸς ἐπεὶ δὲ πάντα κατὰ τέχνην ἐξετέλεσσεν ἵππον,
Κυκλοτερεῖς ὑπέθηκε ποδῶν ὑποθήκας ἑκάστῳ,
Ἑλκόμενος πεδίοισιν ὅπως ἐπιδίνητος εἴη,
Μηδὲ βιαζόμενος δυσπέμφελον ἴῃσιν ὁδόν. 100
Ὡς ὁ μὲν ἐξήστραψε φόβῳ, κὴ κάλλεϊ πολλῷ,
Εὐρύς θ' ὑψηλός τε· τὸν οὐδ' ἂν ἀφήνατο,
Εἰ μὴ ζωὸν ἔτευξεν, ἡνιοχεὺς ἵππων Ἄρης.
Ἀμφὶ δέ οἱ μέγα τεῖχος ἐρύσατο, μή τις Ἀχαιῶν
Πρὶν μὲν ἐσαθρήσειεν, δόλον δ' ἀνάπυστον ἀνάψῃ. 105
Οἱ δὲ, Μυκηναίοιο Ἀγαμέμνονος ἐγγύθι νηὸς,
Λαῶν ἐρειδομένων ὅμαδον κὴ κῦμα συνωθὲν,
Ἐς βουλὴν βασιλῆες ἀολλίζοντο Ἀχαιῶν.
Ἠὲ, τανυφθόγγοιο δέμας κήρυκος ἑλοῦσα
Συμφράδμων Ὀδυσῆι παρέστατο θοῦρις Ἀθήνη, 110
Ἀνδράσιν ἐγχείουσα μελίγηρυν φωνήν.
Αὐτὰρ ὁ δαιμονίοισι νόον βουλῇσιν ἑλίσσων,

Vaticinatus est itaq; ultimum exitium suæ patriæ Troiæ.
Ipsi verò Græci oraculis Heleni odio habentis Troianos
Illico apparaverunt finem belli diuturni. (moti
Scyrum etiam linquens pulchram ciuitatem, adueniebat
Filius Achillis & laudatæ Deianiræ Pyrrhus,
Nondum vero pubescens decentibus genis, (existeret:
Robur tamen patris promittebat, iuuenis quamuis bellator
Voluit etiam Græcis iuuenis ipse venerandam statuam Mineruæ
Domum extollentē animū auxiliaria Minerua. (abducere,
Tum etiam Epeus faber consilio deæ Mineruæ
Fabricabat immensum equum, opificium inimicum Troiæ,
Et cædebat ligna, & in campum deducebat
Ex ipsa Ida, unde etiam prius Pherecius
Naues fabricauerat Alexandro belli principium.
Faciebat autem in amplissimo latere aptatum
Ventrem, cauans eum quanta est amplitudo nauis amplæ.
Magnitudinemq́, ipse artifex descripsit secundū rectā lineā.
Ceruicem verò infixit sculptis pectoribus,
Flauo aspergens auro purpuream comam.
Ipsa vero sublimis incumbens curuæ ceruici,
A vertice constringebatur nodoso vinculo.
Oculos etiam imposuit lapideos in duobus circulis
Cæsii beryllis, & rubicundi amethysti.
Ipsi autem equo propter geminos splēdores coloris mixtorū
Lapidum, rubebant palpebris cæsii oculi.
Argenteos quoque sculpsit dentes in genis,
Extremitates versatilis freni mandere conantes.
Nec temere etiam aperuit vias magni oris,
Præbens hac ratione viris occultatis in equo aërem vitæ
trespirandum.
Per nares etiam spirabat viuus halitus.
Aures etiam adaptauit in summis temporibus
Valde rectas, semper paratas vt manerent, & tubā audirent.
Spinam etiam mollem dorso, et nul etiam lumbis coaptauit.
Coxas etiam copulauit clunibus mollibus.
Trahebatur autem cauda demissa ad vltima vestigia,
Quemadmodum vitis detracta tortuosis fimbriis.
Ipsis verò pedes maculosis genibus innitentes,
Quemadmodum debebant ad cursum inuoluerem parari,
Ita pergebant: manere autem eos iussit necessitas.
Vngulæ verò non æneæ, non extabant super tibias,
Sed cooperiebantur inuolucris splendidæ testudinis,
Tangentes solum [illegible]
Clausam etiam fabricauit ianuam, & scalam à se factam,
Ipsa quidem vt inconspicua in latere equi aptata
Intus & extra ferret exercitum inclytorum Græcorum.
Ista vero ianua aperta, & bene firmata semper existens
Esset ipsis via sursum & deorsum proruendi.
Deinde verò vndique ipsum circa ceruicē candidā, & genas
Floribus purpureis impactis, scilicet necessarij freni

* * *

Ornauit ex ebore & ære argenteos vortices habente.
Ipse postquam secundum omnia absoluit bellatorem equum
Supposuit vnicuique pedum rotam tibijs congruam,
Vt tractus in campo versatilis esset,
Neque difficulter viam ambularet trahentibus Troianis.
Sic is quidem effulsit horrore, & decore multo,
Capaxque & excelsus ipse. Eum verò neque recusasset
Mars equestris agere, nisi fabricasset eū Epeus non viuum.
Circa ipsū autem magnū murū extruxerat Epe⁹, ne quis Græcorū
Prius ipsum aspiceret, & attingeret dolū nondum vulgatū.
Ipsi verò Græci ad nauem Mycenæi Agamemnonis
Populis festinantibus simul, & vndam linquentibus,
Ad consultationem regum Græcorum sunt lapsi.
Ipsa autem, corpus assumens præconis canori,
Minerua astabat strenua consultore Vlyssi,
Inungens vocem viri Vlysius melitto nectare.
Verum ipse mentem voluens diuinis consiliis

Primum quidem stabat insipienti viro similis,
Ad terram figens consilium oculi immobilis.
Subitò verò aperiens fontes semper fluentium verborum,
Horribiliter fulminare visus est, & veluti de sacro fonte
Effudit magnum flumen mellis melliflui.
O amici, iam quidem tectus ille dolus absolutus est,
Manibus quidem humanis, sed consiliis Mineruæ.
Vos verò inquam qui maximè fiditis robori manuum.
Prompti intrepido pectore, & tolerante animo,
Sequimini me: non enim decet longum tempus hic existentes,
Laborare sine fine, & senescentes inutiliter,
Sed conantes celebre opus perficere,
Aut morte cruenta turpe dedecus euitare.
Nobis Græcis spes meliores sunt quam illis Troianis.
Nisi fortè passeris, & antiqui draconis,
Et nidi in platano, & cum miseris pullis
Matris interfectæ, & tenerorum pullorum obliti estis.
Si verò protraxit tempus senex Calchas vaticinijs,
Veruntamen etiam Heleni vatis aduenæ
Oracula vocant nos ad victoriam certissimam.
Propterea obtemperate mihi, & in equinam aluum
Audacter properemus, vt spontaneum malum
Fallacem artem intrepidæ deæ Mineruæ Troiani videant:
Et in ipsum introducant suum malum amplexantes.
Vos verò alij laxa extrudentes extremos nauium,
Ignem proprium in ventoriis extructis iacientes:
Desertum autem littus Troianæ terræ linquentes,
Nauigate omni studio domum ad confictum reditum.
Donec è specula littoris eminentis,
Vobis congregatis ad vicina littora
Signum det nocturnus ignis ad nauigationem retrogradam.
Et tunc neque cessatio aliqua vrgentium remigum
Eueniat, neque alia quædam timoris nubes, veluti noctes
Hominibus ferunt horrores trepidi animi.
Sit verò vobis pudor ingenitus prioris virtutis:
Neque quis dedecoret suam gloriã, qua quidem vnusquisq;
Dignum his quæ gessit accipiat honorarium, equos hostium.
Sic loquutus è concilio exibat. Eum verò verba
Primus insecutus est Neoptolemus diuinus,
Quemadmodum pullus festinans per roscidum campum,
Qui quidem nouis phaleris superbiens,
Præuenit & flagellum & equitis increpationem.
Tydei autem filius Diomedes subsecutus est Neoptolemũ,
Eum admiratus, quia talis fuerat etiam prius Achilles.
Sequebatur etiam Cyanippus, quem generosa Comatho,
Tydei nuptias breues sortita.
Peperit filium bellicoso sed breuis vitæ Aegialeo.
Affuit etiam Menelaus, ducebat verò ipsum ferox impetus.
Quærebat nanque malum in animo, inimico Deiphobo:
Cupiens vlcisci alterum vxoris suæ raptorem.
Post hunc secutus est Locrensis Aiax acer, filius Oilei.
Adhuc habens animum prudentem, neque in puellis
Insaniens illicitè. Suscitauit verò etiam alium
Idomenea scilicet Cretensium regem aliquantum canum.
Cum his autem Nestorides ibat fortis Thrasymedes,
Iuit etiam vnà Teucer iaculator, Telamonis filius
Eumelusq;. Post hunc verò properabat Calchas vates,
Bene intelligens, quòd labore immenso absoluto,
Græci nunc Troianam vrbem equo expugnaturi essent.
Neque verò & hi relicti sunt, auersi ab auxilio,
Demophoon & Acamas, duo Thesei filij:
Et Ortygides Anticlus, quem ibi mortuum
In equo lugentes sepelierunt Achiui.
Peneleos quoque, & Meges, & Antiphates magnanimus:
Amphidamasque, & Eurydamas, Peliæ proles.
Amphidamas etiam arcu eximius. Tandem verò vltimus
Prudens Epeus suum conscendit opificium.
Postea autem vela facientes celsæ filiæ Iouis,
Festinabant ad naues equinam. Ipsis autem Minerua

Πρῶτα μὲν ἑστήκει κατηφέϊ φωτὶ ἐοικώς,
Ὄμματος ἀστρέπτοιο βολὰς ἐπὶ γαῖαν ἐρείσας·
Αὐτὰρ δ᾽ ἀνέμων ἑτέων ἀενάας ἀνοίξας,
Δεινὸν ἀνεβρόντησε, καὶ ἱερῆς ἀπὸ πηγῆς,
Ἔξεχεε μέγα κῦμα μελισταγέος ποταμοῖο,
Ὦ φίλοι, ἤδη μὲν ξεστὸς λόχος ἐκτετέλεσται
Χερσὶ μὲν ἀνδρομέαις, ἀτὰρ βουλῇσιν Ἀθήνης.
Ὑμεῖς δ᾽ οἵ τε μάλιστα πεποίθατε κάρτεϊ χειρῶν, 120
Πρόφρονες ἀτρέστῳ κῆρι καὶ τλήμονι θυμῷ
Σπεύσατέ μοι. οὐ γὰρ ἔοικε πολὺν χρόνον ἐνθάδ᾽ ἐόντας
Μοχθίζειν ἀτέλεστα καὶ ἀχρεῖα γηράσκοντας,
Ἀλλὰ χρὴ ζώοντας ἀοίδιμον ἔργον ἀνύσσαι,
Ἢ θανάτῳ βροτόεντι κακοκλεὲς αἶσχος ἀλύξαι. 125
Ἡμῖν ἐλπωραὶ ἀρείονες ἤπερ ἐκείνοις,
Εἰ μή που στρουθοῖο, καὶ ἀρχαίοιο δράκοντος,
Καὶ λέχεος πλατάνοιο, καὶ ὠκυμόροις ἐπὶ τέκνοις
Μητέρος ἠχηέσσης, ἀνάλκιδα λάθεσθε νεοσσῶν.
Εἰ δὲ θεοπροπίῃσι γέρων ἀνεβάλλετο Κάλχας, 130
Ἀλλὰ καὶ ὡς Ἑλένοιο μετήλυδος ἀμφαδίης γε
Μαντοσύναι καλέουσιν ἐτητυμοτέρην ἐπὶ νίκην.
Τοὔνεκά μοι πείθεσθε, καὶ ἐς ξυλίνην ἐπὶ νηδὺν
Θαρσαλέως σπεύδωμεν, ὅπως αὐτάγρετον ἄλγος
Τρῶες ἀταρβήτοιο θεᾶς ἀπατήλιον τέχνην 135
Ἴλιον εἴσω ἄγωσιν, ἑὸν κακὸν ἀμφαγαπῶντες.
Οἱ δ᾽ ἄλλοι πρύμναια μεθέντες πείσματα νηῶν,
Πῦρ ἴδιον τεκτῆσιν ἐπὶ κλισίῃσι βαλόντες,
Ἠιόνας δὲ λιπόντες ἐρημαίην χθονὸς ἀκτήν,
Πλώετε πασσυδίῃ ψευδώνυμον εἰς δὲ νόστον, 140
Εἰσόκεν ὑψόροφου τε τύμβου ἀπὸ σκοπιῆς
Ὑμῖν συναγρομένοις ἐπὶ γείτονας αἰγιαλοὺς
Σημαίνῃ παλίνορσον ἐπὶ πλόον ἐννύχιον πῦρ.
Καὶ τότε μηδέ τις ἔστω ἐπειγομένων ἐρετάων
Γηθόσυνος, μηδ᾽ ἄλλο φόβου νέφος, οἷά τε νύκτες 145
Ἀνθρώποισι φέρουσιν ἀτυζομένῳ δείματα θυμῷ.
Ἔστω δ᾽ ὑμετέρης ἀρετῆς ἐμφύλιος αἰδώς·
Μηδέ τις αἰσχύνειεν ἑὸν κλέος, ὃ καὶ ἕκαστος
Ἄξιον ὧν ἐμόγησε λάβοι γέρας ἵππους ἀνδρῶν.
Ὣς φάμενος βουλῆς ἐξῄει. τοῖο δὲ μύθοις 150
Πρῶτος ἐφωμάρτησε Νεοπτόλεμος θεοειδής,
Πῶλος ἅτε δροσόεντος ἐπειγόμενος πεδίοιο,
Ὅς τε νεοζυγέεσσιν ἀγαλλόμενος φαλάροισιν,
Ἔφθασε καὶ μάστιγα καὶ ἡνιοχῆος ἀπειλήν.
Τυδείδης δ᾽ ἐπόρουσε Νεοπτολέμῳ Διομήδης, 155
Θαυμάζων ὅτι τοῖος ἔην καὶ πρόσθεν Ἀχιλλεύς.
Ἕσπετο καὶ Κυάνιππος, ὃν ἀγαθή Κομαιθὼ
Τυδέος θαλάμοιο μινυνθαδίοιο τυχοῦσα,
Ὤλεσε μὲν τίκτε παῖδα μενεπτολέμῳ Αἰγιαλῆϊ.
Ἔστιχε Μενέλαος· ἄγεν δέ μιν ἄγριος ὁρμή. 160
Δηιφόβῳ γὰρ ἔμελλεν ἀπηνέα δέξατο θυμῷ,
Δεύτερον ἁρπακτῆρα γάμων ἐθέλων ἀπολέσσαι.
Τῷ δ᾽ ἐπὶ Λοκρὸς ἔθυνεν Οϊλῆος ταχὺς υἱός,
Εἰσέτι θυμὸν ἔχων πεπνυμένον, οὐδ᾽ ἐπὶ κούραις
Μαργαίνων ἀθέμιστα· ἀνίστατο δὲ καὶ ἄλλος 165
Κρητῶν Ἰδομενῆα μεσαιπόλιον βασιλῆα.
Νεστορίδης δ᾽ ἅμα τοῖσιν ἔβη κρατερὸς Θρασυμήδης,
Καὶ Τελαμώνιος υἱὸς ἑκηβόλος ἦε Τεῦκρος
Εὔμηλός τε μετ᾽ αὐτοὺς ἐπὶ σπεύδεσκε Κάλχας,
Εὖ εἰδὼς ὅτι μόχθον ἀνήνυτον ἐκτελέσαντες 170
Ἤδη Τρώων ἄστυ κατ᾽ ἵππον ἑλεῖν ἔσαν Ἀχαιοί.
Οὐδὲ μὲν οὐδ᾽ οἱ ἔμελλον ἀποστρεφθέντες ἀρωγῆς,
Δημοφόων τ᾽ Ἀκάμας τε, δύω Θησῆος παῖδες,
Ὀρτυγίδης Ἄντικλος, ὃν αὐτόθι τεθνειῶτα
Ἵππῳ δακρύσαντες ἐνεκτερίξαν Ἀχαιοί. 175
Πηνέλεώς τε, Μέγης τε, καὶ Ἀντίφατος μεγάθυμος,
Ἀμφιδάμας τε καὶ Εὐρυδάμας, Πελίαο φίτυμα.
Τόξῳ δ᾽ Ἀμφιδάμας πεπνυμένος ὕστατος αὐτὸς
Τ᾽ ἔργου ἐὸν ἀνέβαινεν ἑὸν ἐπεβήσατο Ἐπειός.
Εὐξάμενοι δὲ ἔπειτα Διὸς γλαυκῶπιδι κούρῃ 180
Ἵππου ἐπὶ κοίλην ἱέμενοι ἐς ἔλαβον· τοῖσι δ᾽ Ἀθήνη

Αμβροσίην

Ἀμβροσίῃ κεράσασα θεῶν ἐκόμισσεν ἐδωδὴν
Δαῖτον ἔχειν, ἵνα μή τι πανημέριοι δοκέοντες
Τειρόμενοι, βαρὺ θεῖεν ἀτερπέϊ γούνατα λιμῷ.
Ὡς δ' ὁπότε κρυόεντος ἀελλοπόδων νεφεάων 185
Ἠέρα πιαίνουσα χιὼν ἐκάλυψεν ἀρούρας.
Τηκομένη δ' ἀφίησι πολὺν ῥόον· οἱ δ' ἀπὸ πέτρης
Ὀξὺ μάλα θρώσκοντες [illegible] κυδοιμῷ,
Δοῦπον ὑποπτήξαντες ὀρεσσιβίου ποταμοῖο,
Θῆρες ἐρωήσαντες ὑπὸ πτύχα κοιλάδος ἄντρου, 190
[illegible]
Τλήμονες ἐνδέχαται τότε παύεται ὀμβρήεον ὕδωρ·
Ὡς οἵγε γλαφυροῖο δ' ἔσω ξυλόχοιο θορόντες
Ἀτλήτους ἀνέχοντο πόνους ἀκμῆτες Ἀχαιοί.
Τοῖσι δ' ἐπὶ κληῖσι θύρην ἐγκύμονος ἵππου 195
Πιστὸς ἀτεκμάρτοιο λόχου πυλαωρὸς Ὀδυσσεύς.
Αὐτὸς δ' ἐν κεφαλῇ σκοπὸς ἕζετο· τὼ δέ οἱ ἄμφω
Ἀτρεῖδαι ἐκέλευον ὑποδρηστῆρας Ἀχαιοὺς
Χεῦαι λάϊνον ἕρκος εὐγλώχισι μακέλλαις,
Ἵππος ὅσσ' ἐκάλυπτε. [illegible] γυμνὸν ἐᾶσαι 200
Τηλεφανὴς ἵνα πᾶσιν ἑὴν χάριν ἀνδράσι τεύχῃ.
Καὶ τὸ μὲν ἐξετέλεσσαν ἐφημοσύνην βασιλῆος,
Ἠέλιος δ' ὅτε νύκτα παλίσκιον ἀνδράσιν ἦγεν,
Ἐς δύσιν ἀχλυόεσσαν ἐκαμβάλλει [illegible] ἠῶ,
Δὴ τότε κηρύκων ἐπεκίδνατο λαὸν ἀϋτὴ 205
Νῆας ἐϋκραίρας, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι·
Ἔνθα δ' [illegible] πυρὸς ὁρμὴν,
Ἕρκεά τε πρήσαντες ἑῶν σκηνέων κλισιάων,
Νηυσὶν ἀνεπλώεσκον ἀπὸ Ῥοιτηΐδος ἀκτῆς,
Γλαυκὸν ἀναπτύσσοντες ὕδωρ Ἀθαμαντίδος Ἕλλης. 210
Μοῦνος δ' ἐν πληγῇσιν ἑκὼν [illegible] χαραχθεὶς
Αἰσιμίδης λέλειπτο Σίνων, ἀπατήλιος ἥρως,
Κρύπτων ὅττι Τρωσὶ δόλον καὶ πήματα κεύθων.
Ὡς δ' ὁπότε σταλίκεσσι λίνον περικυκλώσαντες
Θηρσὶν ὀρεσκώοισι λόχον στήσωνται ἐπ' ἄγρῃ 215
Ἀνέρες ἀγρευτῆρες, ὁ δ' ἐγγύθεν οἶος ἀπ' ἄλλων
Λαθρίδιος πυκινοῖσιν ὑπὸ πτόρθοισι δέδυκεν
Δίκτυα, παπταίνων ἄγχι θηρήτορας αὐτῶν·
Ὡς τότε λωβητῇσιν [illegible],
Τροίῃ λυγρὸν ὄλεθρον ἐμήδετο, κὰδ δέ οἱ ὤμων 220
Ἕλκεσι [illegible] ἐκχυτὸν αἷμα.
Ἤδη δὲ κλισίῃσιν ἐμαίνετο παννυχίη φλόξ
Καπνὸν ἐρευγομένη [illegible] ῥιπῇ.
Ἥφαιστος δ' ἐκέλευεν ἀέξεμεν, ἐν δὲ θυέλλας
Παντοίας ἐτίνασσεν, ἐπέπνεε καὶ αὐτὴ 225
Μήτηρ ἀθανάτοιο πυρὸς φαεσίμβροτος Ἥρη.
Ἤδη δὲ Τρώεσσι καὶ Ἰλιάδεσσι γυναιξὶ
Δεῖσεν ἀγγέλτειρα [illegible] σημάντορι καπνῷ
Ὄρθρον ὑπὸ σκιόεντα πολύθροος ἤλυθε φήμη.
Αὐτίκα δ' ἐξέθορον πυλέων πετάσαντες ὀχῆας 230
Πεζοὶ δ' ἱππῆές τε, καὶ ἐς πεδίον προχέοντο,
Διζόμενοι μή πού τις ἔτι δόλος ἄλλος Ἀχαιῶν.
Οἱ δὲ θοοὺς ἵππους ὑποζεύξαντες ἀπήναις,
Ἐκ πόλιος κατέβαινον ἅμα Πριάμῳ βασιλῆϊ
Ἄλλοι [illegible] δ' ἐγένοντο. 235
[illegible] ὅσους λίπε θοῦρος Ἄρης,
Ὀψόμενοι καὶ γῆρας ἐλεύθερον. οὐ μὲν ἔμελλον
Γηθήσειν ἐπὶ δηρὸν· ἐπεὶ Διὸς ἤλυθε βουλή.
Οἱ δ' ὅτε τεχνήεντος ἴδον δέμας αἰόλον ἵππου,
Θαύμασαν ἀμφιχυθέντες, ἅτ' ἠχήεντες ἰδόντες 240
Αἰετὸν [illegible] περικράζουσι κολοιοί.
Τοῖσιν δὲ τρηχεῖα καὶ ἄκριτος ἔμπεσε βουλή.
Οἱ μὲν γὰρ [illegible] κεκμηῶτες,
Ἵππον ἀπεχθαίροντες, ὅπως πόλιν ἔργον Ἀχαιῶν,
Ἤθελον ἢ δολιχοῖσιν ἐπὶ κρημνοῖσιν ἀράξαι, 245
Ἠὲ καὶ ἀμφοτόμοισι διατρῆξαι πελέκεσσιν·
Οἱ δὲ, νεοξέστοιο [illegible] τέχνης,
Ἀθανάτοις ἐκέλευον ἀρήϊον ἵππον ἀνάψαι,
Ὕστερον Ἀργείοισι μόθου σημεῖον εἶναι.
Φραζομένοις δ' ἐπὶ τοῖσι πανείκελα γυῖα κομίζων 250

Attulit deorum cibum, temperans eum ambrosia,
Ut cibum haberent, ne per totum diem vigilantes
Exhausti gravarent genua sua molesta fame.
Quemadmodum autem quando frigoribus velocium nebularum
Nix condensans aerem conspersit terras,
Liquefacta autem demisit magnum flumen: ipsae vero de petra
Celeriter desilientes celeri saltu,
Strepitum pertimescentes montani fluminis,
Ferae diffugientes sub declive cavae cavernas,
Facile manent iuxta latera horrenda montis
Et *misere expectant quando desitura sit pluvialis aqua:*
Sic ipsi quidem ruentes per concavum equum,
Achivi indefessi sustinebant infinitos labores.
Post hos vero claustris ianuam praegnantis equi
Fidus Ulysses portitor occulti doli.
Ipse deinde in summitate speculator sedebat. Et autem ambo
Atridae praeceperunt, ut ministri Achaei
Circumfunderent lapidum vallum acutis ligonibus,
Equum quod quidem occultaret. Volebat autem nudum relinquere equum,
Conspicuus ut omnibus Troianis suum decus exhiberet.
Et illud quidem perfecerunt mandatum regis.
Cum vero sol hominibus afferret noctem umbrosam,
Convertisset auroram splendidam ad occasum tenebrosum:
Tunc sane dispersa est vox praeconum per *populos,*
Ut solverent naves veloces & rudentes.
Ibi vero sustollentes ardentis ignis impetum,
Et propugnacula incendentes firmorum castrorum,
Navibus renavigabant de Rhoeteo littore,
Caesiam secantes aquam Athamantidis Helles.
Solus vero sponte membra sauciatus plagis
Relictus fuerat Aesimides Sinon fraudulentus heros,
Occultans contra Troianos dolum, & nocumenta abscondens;
Quemadmodum vero quando vallis rete circumdantes,
Feris montanis dolum circumspecte struxerunt
Viri venatores, alter vero seorsum solus ab aliis
Occulte sub densis ramis latet,
Vir scilicet venator retia spectans:
Sic tunc stigmatis notatus membris sauciis
Troiae triste exitium struebat Simon, *per humeros autem ipsi*
De *vulneribus inflictis defluebat fluidus cruor.*
Caeterum flamma circa tentoria furebat per noctem totam,
Fumum eructans valde vorticosum, ingenti impetu.
Vulcanus enim id iubebat grassari, & procellas
Varias excutiebat: afflabat etiam ipsa
Iuno mater lucida immortalis ignis.
Iam vero Troianis & Iliadibus mulieribus
Hoc huc quid annuntians cum timore significatore fumo,
Fama venit multisona sub crepusculum umbrosum.
Mox vero exiliebant pandentes seras portarum.
Pedites a. & equites exibant & in campum effundebantur
Vestigantes, ne forte quis esset alicubi dolus Achaeorum:
Ipsi vero etiam veloces equos festinantes iungentes curribus
Ex urbe descendebant cum Priamo rege.
Alii senes in populo expeditissimi, a. fuerunt (Mars crudelis
Laetatus propter filios, quoscunque reliquisset ipsis superstites
Videntes etiam senectutem suam liberam. Non utique debebant
Gaudere ad longum tempus: quandoquidem Iovis decretum aderat.
Ipsi v. totum postquam vidissent corpus pictum artificiosi equi,
Admirati sunt circumfusi: quemadmodum striduli videntes
Aquilam robustam circumstrepunt graculi.
Porro Troianis asperum & dubium incidit consilium.
Alii enim defatigati bello luctuoso
Equum exosi, cum esset opus Graecorum,
Volebant aut in longum praecipitiis perdere,
Aut etiam aperire acutis securibus.
Alii vero consulti artificiis nuperfacti operis,
Iusserunt equum illum Martium diis consecrare,
Posterius ut esset Graecis signum belli.
Deliberantibus vero de his, deformata membra gerens

Per campū apparuit vir quispiam *nudus, miseréq; affectus,*	Γυμνὸς ἀνὴρ πεδίοιο φάνη κεχαραγμένος αἰνῶς·	
Sanguine vero vibices indecenter referta	Αἵματι δὲ φλοίσβοισιν ἀεικέα ...	
Ostendebant vestigia dira vehementium flagellorum.	Ἴχνια ...	
Mox autem ante pedes Priami volutus,	Αὐτίκα δὲ Πριάμοιο ποδῶν προπάροιθεν ἐλυσθεὶς,	
Supplicibus manibus attigit eius genua:	Ἱκεσίαις παλάμῃσιν ... ἥψατο γούνων.	255
Precibus vero rogans senem, dolosum promebat sermonem:	Λισσόμενος δὲ γέροντα δολόσκοπον ἱέτο μῦθον,	
Si me miseratus fueris, virum Græcis socium nauigationis,	Ἄνδρα μὲν Ἀργείοισιν ...	
Troianorum & vrbis seruatorem, si me seruaueris	Τρώων δὲ πτολίεθρα καὶ ἄστεος ... σαώσεις,	
O Dardanide imperator, & infensissimū hostem Achæorū,	Δαρδανίδη σκηπτοῦχε, καὶ ὕστατον ἐχθρὸν Ἀχαιῶν,	
Sic me læserunt deorum metum non curantes,	Οὕτω με ... θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες,	260
Nihil peccantem ipsi improbi, & immisericordes semper:	Οὐδὲν ἀλιτραίνοντα, κακοὶ καὶ ἀπηνέες αἰεί.	
Sic etiam Achilis Aeacidæ honorarium munus rapuerunt:	Ὣς καὶ Ἀχιλλῆος γέρας ἥρπασαν Αἰακίδαο,	
Sic Philocteten etiam reliquerunt impeditum morbo:	Ὣς καὶ Φιλοκτήτην ἔλιπον πεπεδημένον ὕδρῳ,	
Interfecerunt etiam inuidi ipsi ipsum quoque Palamedem.	Ἔκτειναν δὲ καὶ αὐτὸν ἀγασσάμενοι Παλαμήδην.	
Nunc & mihi sic fecerunt iniquè, quia fugere	Καὶ νῦν ...	265
Non volebam cum ipsis, sed manere iubebam socios.	Οὐκ ἔθελον σὺν τοῖσι, μένειν δ' ἐκέλευον ἑταίρους.	
Qui afficientes me plagis improbitate iuuenum	Οἱ δ' ...	
Vestes exuerunt, diris vero flagris	...	
Omne corpus cædentes, in peregrino littore reliquerunt.	Πάντα δέμας ..., ὀθνείην λίπον ἀκτήν.	
Cæterum ò beate Priame obserua Iouis supplicis reuerētiā.	Ἀλλ' ὦ μάκαρ, πεφύλαξο Διὸς σέβας ἱκεσίοιο·	270
Gaudium enim Græcis fuero, si siueris	Χάρμα γὰρ Ἀργείοισι γενήσομαι, εἴ κεν ἴδωσι	
Supplicem & hospitem me perire sub manibus Troianorū.	Χερσὶν ὑπὸ Τρώων ἱκέτην καὶ ξεῖνον ὀλέσθαι.	
Verum ego omnibus vobis sponsor ero,	Αὐτὰρ ἐγὼ πάντεσσιν ... ἔσσομαι ὑμῖν,	
Vt non amplius metuatis bellum redintegratū Græcorum.	Μηκέτι δειμαίνειν πόλεμον πάλιν ὕστερον Ἀχαιῶν.	
Sic dixit. Eū vero senex Priamus *cōsolatus est voce blāda:*	Ὣς φάτο. τὸν δ' ὁ γέρων ἀγανῇ μειλίξατο φωνῇ·	275
Hospes, te quidem Troianis mixtum, non amplius conuenit	Ξεῖνε, σὺ μὲν Τρώεσσι μεμιγμένος οὐκέτ' ἔοικας	
Metum tenere: effugisti enim stupram iniuriam Achæorum.	Ταρβεῖν· ... ὕβριν Ἀχαιῶν.	
Semper vero noster amicus eris: neque te patriæ,	Αἰεὶ δ' ἡμέτερος φίλος ἔσσεαι· οὐδέ σε πάτρης,	
Neque opulentarum aedium dulce desiderium capiet.	Οὐδὲ πολυκτεάνων θαλάμων γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.	
Atqui age, & tu mihi dic ad quidnam hoc monstrum factū est,	Ἀλλ' ἄγε καὶ σύ μοι εἰπὲ τί τοι τόδε θαῦμα τέτυκται,	280
Equus inquam horrendi timoris portentum? dic etiam tuum	Ἵππος ἀμειλίκτοιο φόβου τέρας; εἰπὲ δὲ σεῖο	
Nomen, & genus, vnde vero te naues tulerint.	Οὔνομα καὶ γενεήν, ὁππόθεν δέ σε νῆες ἔνεικαν.	
Hunc vero confisus alloquutus est valde versutus heros:	Τὸν δ' ... πολυμήχανος ἥρως·	
Eloquar etiam hæc: tu enim me volentem id iubes	Ἐξερέω καὶ ταῦτα· σὺ γάρ μ' ἐθέλοντα κελεύεις.	
Argos mihi patria est, Sinonq; mihi nomen est.	Ἄργος μοι πάτρη ἐστί, Σίνων δέ μοι οὔνομα κεῖται·	285
Aesimon autem *nominant meum senem patrem.*	Αἴσιμον κικλήσκουσιν ἐμὸν πατέρ' ἡμέτερον ...	
Equū.a. ab oraculis ita olim prædictum excogitauit Græcis	Ἵππον δ' Ἀργείοισι παλαίφατον ... Ἐπειός.	
Siquidem enim sineritis manere eum hic in capo, (Epeus:	Εἰ μὲν γάρ μιν ἐᾶτε μένειν αὐτοῦ ἐνὶ χώρῳ,	
Troiam fatatum est capturos filios Græcorum. (Minerua,	Τροίην ... υἷας Ἀχαιῶν·	
Si vero ipsam venerandam statuam, templis suis acceperit	Εἰ δέ μιν ἁγνὸν ἄγαλμα λάβῃ νηοῖσιν Ἀθήνη,	290
Fugient Græci diffugientes propter infelicia certamina.	Φεύξονται, ... ἀέθλους.	
Verum aque circundantes cathenis vndique,	Ἀλλ' ἄγε δὴ στρεπτοῖσι ... ἀμφιβαλόντες	
Trahite in arcē magnum equum, & aureo freno conspicuum.	Ἕλκετ' ἐς ἀκρόπολιν μεγάλην χρυσάμπυκα ἵππον.	
Sic vtiq; dixit & hunc quidem rex Priamus *capientē iussit*	Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ τὸν μὲν ἄναξ ἐκέλευσε λαβόντα	
Induere chlanam & tunicam. Ipsi vero Troiani *lora*	Ἑσσάσθαι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε· τοὶ δὲ βοείας	295
Alligantes lignis, catenis bene conglutinatis	Δησάμενοι, ... κάλοισιν	
Trahebant per campum ascensorem velocium rotarum	Εἷλκον ἐπὶ πεδίοιο θοῶν ἐλατῆρα κύκλων	
Equum, proceribus Græcorū *onustum. Ipsa vero ante* equū	Ἵππον, ἀριστήεσσι βεβαρημένον· οἱ δὲ παροιθεν	
Tibia & cithara æquabile modulabantur carmen.	Αὐλοὶ καὶ φόρμιγγες ὁμὴν ἐκρέκον ἀοιδήν.	
Miserum autē *genus* est *stultorum hominum, quibus caligo*	Σχέτλιον ἀφραδίῃσι μερόπων γένος, οἷσιν ὁμίχλη	300
Incōsiderata futurorū adest, *& gaudiū cum vanitate multa,*	Ἄσκεπτος ... χάρματι πολλῷ	
Sæpéque ignorant incidentes periculo.	Πολλάκις ἀγνώσσουσι ... ὄλεθρον·	
Qualis etiam Troianos perniciosa noxa comitabatur	Οἷα καὶ Τρώεσσιν ἐφέσπετο ... ἄτη	
In vrbem sponte accersita. Metentes autē Simoentis flores	Ἐς πόλιν αὐτοκάλεστος. ἀμησάμενοι Σιμόεντος	
Coronarunt collare capillos sui occisoris.	Ἔστεφον αὐχενίοις ... στεφάνοισι φονῆος.	305
Porrò terra aheis pressa rotis	Γαῖα δὲ χαλκείοισιν ἐρειδομένη ποσὶ κύκλων	
Grauiter mugiebat. Ferrei vero ipsarum rotarum	Δεινὸν ὑπεβρυχᾶτο, σιδήρειοι δὲ καὶ αὐτοὶ	
Axes attritu suspirabant grauis gemitu.	... ἄξονες ...	
Gemebat etiam lignorum compages, ac tota extensa	...	
Et tracta catena, suscitabat puluerem turbidum.	... αἰθαλόεσσαν ... κόνιν.	310
Magnus vero ducentium equum *clamor & strepitus excitabatur.*	Πολλὴ δ' ...	
Strepebat vero umbrosa Idā cum nymphalibus quercubus,	Ἔβραμε ... Ἴδη,	
Insonuit etiam Xanthi fluminis aqua rotunda.	Ἴαχε καὶ Ξάνθοιο ποταμοῦ ... ὕδωρ,	
Ipsúmque ostium Simoisium clangebat: ac cœlestis	Καὶ στόμα ... Σιμοέντιον ...	
A Ioue tuba, indicabat bellum accersitum à Troianis,	Ἐκ Διὸς ... σάλπιγξ.	315
Qui quidem ducebāt ante se equum: *via vero aspera erat,*	Οἱ δ' ἦγον ... μακρή	
Diffecta fluuiis, neque etiam æqualis in *campo.*	Σχιζομένη ποταμοῖσι, καὶ οὐ πεδίοισιν ὁμοίη·	
Sequebatur vero variegatus & Martius equus ad arces,	Ἕσπετο δ' αἰόλος ἵππος ...	
Superbiens excellenter. Per vim etiam impulit Minerua	Κυδιάων ... Ἀθήνη,	

Χεῖρας

Χεῖρας ὑποστήσασα εὐγλυφέων ἐπὶ νώτων. 320
Ὡς δὲ θέων ἀκίχητος ἐπέδραμεν ὠκύτερος νηός,
Τρῶας ἐλαφρίζουσιν ἑοῖς ποσὶν ἴχνεσι διώκων,
Εἰσόκε δὴ πυλέων ἐπεβήσατο Δαρδανιάων·
Αἱ δ' ἐπερχομένῳ στεινότεραι ἔπλετο τεύχη.
Ἀλλ' Ἥρη μὲν ἔδυνεν, ὁδὸν δ' ὁμαλὴν εὐόδοις 325
Πρόσθεν ἀναστέλλουσα· Ποσειδάων δ' ἀπὸ πύργων
Σταθμὸν ἀναρρηξάμενος πυλάων ἀνέκοπτε τελαμών.
Τρωϊάδες δὲ γυναῖκες ἀνὰ πτόλιν ἄλλοθεν ἄλλαι,
Νύμφαι τε, γρῆαί τε, καὶ ἴδμονες Εἰλειθυίης,
Μολπῇ τ' ὀρχηθμῷ τε περὶ βρέτας ἐστιχόωντο· 330
Ἄλλαι δ' ἐξ ἱστῶν ἀμπλησάμεναι χάριν ἴμεξαν,
Ὁλκῷ δουρατέῳ ῥοδέους στρώσαντο τάπητας·
Αἱ δὲ, θαλασσαίης ἐπιμάζια νήματα μίτρης
Αὐτὰ λῦσαι, καλύκεσσι περιστέψαντο ἀνθέσιν ἵππον.
Καί τις ἀπορραίσασα πίθου κρήδεμνον ἀοινοῦ, 335
Χευαμένη περιχεῦμα κρόκῳ κεκερασμένον οἶνον,
Γαῖαν ἐπιπνίζουσα χυτλῷ εὐώδεϊ τιμῇ.
Ἀνδρείᾳ δὲ βοῇ συνεβάλλετο θῆλυς ἰωή,
Καὶ παίδων ἀδάματος ἐμίσγετο γήραος ἠχῇ.
Οἷαι δ' ἀφνειοῖο μετανάσται Ὠκεανοῖο 340
Χείματος ἀμφιπολεῖς γεράνων στίχες ἠεροφώνων,
Κύκλον ἐποχεύουσιν ἀλήμονι σύνθεμα χορείῃ,
Ἑσπερίοις ἀρότοισιν ἀπηχθέα κεκληγυῖαι,
Ὣς αἵγε κλαγγῇ τε περὶ ἄστεος ἠδὲ κυδοιμῷ
Ἤγαγον ἐς ἀκρόπολιν θεῆς ἱερὸν ἔνδοθεν ἵππον. 345
Κούρη δ' ἐκ θαλάμοιο θεήλατος ἐκτὸς ἱμείρει
Ἤθελεν ἐν θαλάμοισιν· ἐξαρρήξασα δ' ὀχῆας,
Ἔδραμεν αὖ τε πόρτις ἀνεύθετος, ἥν τε τυπεῖσαν
Κέντρῳ δ' ἀνέπεισε βοορραιστοῖο μύωπος·
Ἡ δ' οὔτ' εἰς ἀγέλην πεπνυμένη, οὔτε βοτῆρι 350
Πείθεται, οὐδὲ νομοῖο λελαίεται, ἀλλὰ βιαίμων
Ὀξέϊ θηγομένη, βαίνει ἐξ αὖθι σηκῶν.
Τοίη μαντιπόλοιο βελεῖ σεσοβημένη κούρη
Πλαζομένη κραδίην, ἱερὴν ἀνεσείετο δάφνην.
Πάντη δ' ἐβρυχᾶτο κατὰ πτόλιν, οὐδὲ τοκήων, 355
Οὐδὲ φίλων ἀλέγιζε· λίπεν δέ ἑ παρθένον αἰδώς.
Οὐχ οὕτω Θρῇσσαν ἐνὶ δρυμοῖσι γυναῖκα
Νήδυμος αὐλὸς ἔτυψεν ὀρειμανέος Διονύσου,
Ἥτε θεῷ πεπεδημένη παρόσσιον ὄμμα τιταίνει,
Γυμνὸν ἐπισείουσα κάρη κυανελίκτῳ κισσῷ 360
Ὣς ἥγε πλαζομένη ἀναΐξασα νέοιο
Κασσάνδρα νεότευκτος ἐμαίνετο· πυκνὰ δὲ χαίτην
Κοπτομένη καὶ στέρνον, ἀνίαχε μαινάδι φωνῇ,
Ὦ μέλεοι, ποτὶ τοῦτον ἀνάρσιον ἵππον ἄγοντες
Δειλαίοι μαίνεσθε, καὶ ἐσχατίην ἐπὶ νύκτα 365
Σπεύδετε, καὶ πολέμοιο τέλος, καὶ ἀνέγρετον ὕπνον·
Δυσμενέων ὅδε ἵππος ἀρήϊος· αἱ δέ που ἤδη
Τίκτουσιν μογεροῖς Ἑκάβης ὠδῖνες ὀνείρων·
Λήγει δ' αἰνελίηνος ἔτος, πολέμοιο λυθέντος,
Τοῖσιν ἀριστήων λόχος ἔρχεται, οὓς ἐπὶ χάρμην 370
Τεύχεσιν ἀστράπτοντας ἀμαυροτάτην ἐπὶ νύκτα
Τέξεται ὄβριμος ἵππος· ἐπὶ χθόνα δ' ἄρτι θορόντες
Ἐς μόθον ὁρμήσουσι τελειότατοι πολεμισταί.
Οὐ γὰρ ἐὸν ὠδῖνα μογοστόκον ἵππον ἀείσαν
Ἀνδράσι νυκτιγόνοισι τιθηνήσουσι γυναῖκες. 375
Αὐτὴ δ' Εἰλείθυια γενήσεται, ἥ μιν ἔτευξε.
Γαστέρα δ' ὠδίνουσαν ἀνακλίνασα, ἀναβοήσει
Μαῖα πολυκλαύτοιο τόκου πτολιπόρθος Ἀθήνη.
Καὶ δὴ πορφύρεον μὲν ἑλίσσεται ἔνδοθι τειχέων,
Αἵματος ἐκχυμένου πέλαγος, καὶ κῦμα φόνοιο· 380
Δεσμά τε συμπλέκονται ἀεικέα περὶ χερσὶ γυναικῶν
Μυρία· εὕδει δ' ὑπὸ δούρασι κευθόμενον πῦρ·
Ὤμοι ἐμῶν ἀχέων, ὤμοι πατρῷον ἄστυ·
Αὐτίκα μοι δεξιὴ κόνις ἔσσεται· οἴχεται ἔργον
Ἀθανάτων, προθέλυμνα θεμείλια Λαομέδοντος· 385
Καὶ σὲ πάτερ * ὀδύρομαι, οἷα μοι ἤδη
Ἀμφότεροι πείσεσθε, σὺ μὲν πάτερ οἰκτρὰ δεδουπὼς,
Κείσεαι Ἑρκείοιο Διὸς μεγάλου περὶ βωμῷ.

Manus supponens bene fabricatis costis.
Quare currens velox ipse ruebat velocior saeculo,
Troianos expeditis gressibus subsequens,
Donec ingressus sunt portas Dardanias.
Ipsi verò anguli portarum venienti ipsi angustiores erant.
Caeterum Iuno accessit, facilem accessum ei
Prius praeparans: Neptunus verò de turribus
Tridente discussit limina apertarum portarum.
Troianae mulieres per urbem aliunde aliae,
Puellaeque, decrepitae, & expertae Lucinam,
Carmine & saltatione circa equum volvebantur.
Aliae verò auferentes intextam copiam umbrae
In equo ligneo straverunt roseos tapetes.
Aliae vero pectoralia ornamenta pressae zonae
Solventes, nexis floribus circum coronabant equum.
Et aliae retinens caput immensi dolii,
Diffundens vinum temperatum aureo croceo,
Terram conspersit suspensam odorato vino.
Porrò virili voci commiscebatur clamor muliebris,
Et puerorum strepitus miscebatur sono senectae.
Quales verò advenae divitis Oceani,
Hyemis mutandi, turmae gruum in aere gruentium,
Circulum ineuntes signata chorea,
Clangentes exosa agris cultis:
Sic hi ante urbem clangore & tumultu
Duxerunt in arcem grandium intus equum.
Virgo verò Cassandra e thalamo à Deo producta, nō amabat
Vivebat intra thalamos effringēs, verò repagula ostii manere.
Ferebatur quasi bucula expedita, & valido aestro percussa,
Aculeus quam sauciauit boves vexantis aestri:
Ipsa verò bucula neque ad gregem accedit, neque pastori
Obtemperat, neque pabulum desiderat: sed saeculo
Acuto sauciata, bovina transit septa.
Talis erat etiā virgo Cassandra vatidici impetus stimulo
Errans corde, sacram concutiebat laurum:
Ubique verò mugiebat per urbem, neque parentes
Neque amicos curabat: reliquit namq; ipsam virginē pudor.
Non sic Thressam mulierem in saltibus
Dulcis tibia in montibus culti Bacchi excitavit:
Quae quidē adeò Baccho excitata, vagabūdū oculū intēdit,
Nudum quassans caput nigra hedera:
Sic ipsa quidem errabunda monte exiliens
Cassandra, recenter prodiens furebat. Frequēter autē comā
Lanians, & pectus, exclamavit furiosa voce:
O miseri Troiani, quare istum detestandum equum ducētis?
Miseri furore agimini, & extremam ad noctem
Properatis, & belli finem, & inexcitabilem somnum?
Hostium hic equus Martius est. Ipsi verò scilicet nunc
Somniorum parturigenes miserae Hecubae partu edentur,
Et desinet etiam annus qui excidium detulit belloso vio.
Troianis enim adest principum Graecorū dolus, quos ad
Armis coruscantibus sub obscurissimam noctem (bellum
Pariet fortis equus. In terram verò modò prosilientes Grae-
ci ex equo
Ad praelium festinabunt ipsi consummatissimi bellatores.
Non enim equum cōfictanē cum partus doloribus vere enātae
Editus viris per noctem nutrient mulieres:
Ipsa verò Lucina fiet, quae ipsum equum fabricavit.
Ventrem verò praegnantem aperiens exclamabit
Minerva urbiū vastatrix, obstetrix partus luctuosi Troianis,
Atque purpureum volvitur intra parietes Troiae
Sanguinis effusi pelagus, & fluctus caedis:
Vinculaq; nectuntur circa manus miserarum mulierum
Infinita. Latet vero sub equo ignis occultatus.
Vae mihi propter meos dolores, vae mihi propter patriā urbē.
Mox enim mihi exiguus cinis erit. perit Troia opus
Deorū, radicitus perCūt fundamēta Laomedōtis avi mei:
Te etiam pater Priame lugeo, qualia mihi nunc
Ambo sustinebitis? Tu quidem pater miserè cadens,
Iacebis apud magnam aram Hercei Iovis.

Tu verò ô mater liberis præstans, tua de mortali forma
Dy rabidam canem facient post liberos interemptos.
Diuina Polyxena te quoque propè patriam terram
Mactatam paulum lugebo. Vtinam debuisset aliquis
Græcorum, post tuos luctus me etiam ipsam occidere.
Quæ enim mihi vtilitas vitæ est huius, si me reseruat longè
Miseriorem morte? Hospita namque me teget terra.
Qualis verò mihi domina erit ipsi etiam regi dona,
Donum inquam texis Agamemnoni, pro tot laboribus.
Cæterum nunc mihi considerate, hacq; noscite omnes,
Et nebulam noxæ insipientis abstergite.
Rumpatur securibus corpus ampli equi,
Aut igni comburatur. Hostilia verò corpora occultans
Pereat, & magnus rogus fiat Græcis.
Et tunc mihi conuiuamini, & ad choream excitamini,
Statuentes crateras libertatis amabiles.
Ipsa quidem sic loquuta est: ei verò non quisquam obtemperabat. Ipsam namque Apollo
Simul & bonam vatem, & suspectam reddidit.
Eam pater Priamus increpuit, minatus verbis:
Quis te iterum improbā vatē infaustus damō huc adduxit
Cōsidētē, impudētia prædita? frustra namq; vaticinaris quæ.
Nōdū tibi defatigatus est animus insano morbo, (cūq; dices.
Neque saturatus est turpibus furoribus?
Cæterum etiam nostris conuiuiis molesta
Aduenisti, quando omnibus liberum diem exhibuit
Nobis Iupiter Saturnides, & dissipauit naues Græcorum?
Neque amplius longa hasta vibrantur, neque arcus
Intenduntur, nec armorum strepitus adest: silēt etiā sagittæ:
Verùm choreæ, carmina mellisona, vt in victoria adsunt.
Non mater propter filium luget, neque ad pugnam
Mulier virum iuuenem mittens plorat vt vidua.
Minerua verò tutelaris suscipit equum adductum,
Ipsa virgo bellicosa. Tu autem ante ædes proruens,
Mendacia vaticinata, & inutilia patriæ tua,
Laboras temerè, & vrbem sacram turbas. (sint.
Malè pereas. Nobis verò chorea, cōuiua & carmina curæ
Non enim amplius Troia sub mœnibus metus relictus est,
Neque amplius indigemus vatidica tua voce.
Sic locutus, iussit abducere desipientem virginem
Intra penetralia thalami. Vix verò & inuita patri
Obtemperabat. Virgineum autem in lectum procidens
Plorabat, cognoscens suum fatum. Videbat enim iam
Patriæ ardentis in mœnibus grassantem ignem.
Ipsi verò Troiani sub templum deæ Mineruæ
Equum constituentes, in bene firmatis fundamentis,
Comburebant sacrificia pulchra in odoratis aris.
Immortales verò respuebant ingratas hecatombas.
Porrò conuiuium erat populare, & magnus luxus,
Luxus prouocans ebrietatem ex vino molles faciente:
Stultitia verò ebrietate & tumultu sepulta fuerat.
Tota ciuitas, portarum verò paucis custodibus cura fuerat.
Etiam lumen solis occidebat: diuina verò nox
Vrbi exitium afferens circumdedit illum excelsum.
Argiua autem Helene canum corpus sibi adaptans
Apparuit Venus prudens & dolosa.
Euocans verò voce blanda compellauit: (præstans,
Nympha dilecta, vocat te maritus tuus Menelaus robore
Equo in ligneo absconditus: in ipso namque Græcorum
Duces, tuorum certaminum proci, insidiosè latent.
Cæterum abi, neque cura tibi sit senis Priami,
Neque aliorum Troianorum, neq; etiam ipsius Deiphobi.
Iam enim te reddi tempus est laborioso Menelao. (istis
Sic locuta Dea Venus, iterum recessit. Ipsa.a. Helena dolis
Oblectata corde, thalamum reliquit odoratum.
Ipse etiam Deiphobus eam sequebatur. Ipsam verò euntem
Mulieres Troianæ longis vestibus indutæ sunt admiratæ.
Porrò ipsa quando sublime ad templum venit Mineruæ,
Stetit contemplata opificium præstantis equi.
Ter verò circumiens, & Græcos compellans.

Μῆτερ ἀριστοτόκεια, σὲ δὲ βροτέης ἀπὸ μορφῆς
Λυσσαλέην ἐπὶ παισὶ θεοὶ κύνα ποιήσουσι. 390
Δῖα Πολυξείνη, σὲ δὲ πατρίδος ἐγγύθι γαίης
Κεκλιμένην, ὀλίγον δακρύσομαι. ὡς ὄφελέν τις
Ἀργείων ἐπὶ σοῖσι γόοις ὀλέσαι με καὶ αὐτήν.
Τίς γάρ μοι χρειὼ βιότου ποτ' ἔην, εἴ με φυλάσσει
Οἰκτροτέρην θανάτοιο; ξείνη δέ με γαῖα καλύψει. 395
Ποίη δέ μοι δέσποινα καὶ αὐτῷ δῶρον ἄνακτι
Ἀντὶ τόσων καμάτων Ἀγαμέμνονι δῶρον ὑφαίνεις.
Ἀλλ' ἤδη μοι φράζεσθε, καὶ γνώσεσθε πάντες,
Καὶ νεφέλην ἀπόθεσθε * βλαψίφρονος ἄτης.
Ῥήγνυσθε πελέκεσσι δέμας πολυχανδέος ἵππου, 400
Ἢ πυρὶ καίεσθε· δηΐων δὲ τὰ σώματα κεύθων
Ὀλλύσθω, μεγάλη δὲ πυρὰ Δαναοῖσιν ἀνήφθω.
Καὶ τότε μοι δαίνυσθε, καὶ ἐς χορὸν ὀρνύμενοι δὲ,
Στήσασθε κρητῆρας ἐλευθερίης ἐρατεινούς.
Ἡ μὲν ἔφη· τῇ δ' οὔτις ἐπείθετο. τὴν γὰρ Ἀπόλλων 405
Ἀμφοτέρων, μάντιν τ' ἀγαθὴν καὶ ἄπιστον ἔθηκεν.
Τὴν ὁ πατὴρ ἐνένιπεν, ὁμοκλήσας ἐπέεσσι,
Τίς σε πάλιν κακόμαντι δυσώνυμος ἤγαγε δαίμων,
Θαρσαλέη κυνάμυια, μάτην δὲ χέεις ἅπερ ἔρεις.
Οὔπω σοι κέκμηκε νόος λυσσώδεϊ νούσῳ, 410
Οὐδὲ παλιμφήμων ἐκορέσσατο λαβροσυνάων,
Ἀλλὰ καὶ ἡμετέρῃσιν ἐπαχθὴς εἰλαπίνῃσιν
Ἤλυθες, ὁππότε πᾶσιν ἐλεύθερον ἦμαρ ἀνῆψεν
Ἡμῖν Ζεὺς Κρονίδης, ἐκέδασσε δὲ νῆας Ἀχαιῶν;
Οὐδέ τι δούρατα μακρὰ τινάσσεται, οὐδέ τι τόξα 415
Ἕλκεται, οὐ ξιφέων πάταγος· σιγῶσι δ' ὀϊστοί·
Ἀλλὰ χοροί, μολπαί τε μελίφρονες, οἷ' ἐπὶ νίκῃ.
Οὐ μήτηρ ἐπὶ παιδὶ κινύρεται, οὐδ' ἐπὶ δῆριν
Ἄνδρα γυνὴ πέμψασα νέον δακρύσατο χήρη.
Ἵππον ἀγακλήεντα δέχεται πολιοῦχος Ἀθήνη, 420
Παρθένος πολεμίστρια. σὺ δὲ πρὸ δόμοιο θοροῦσα,
Ψεύδεα θεσπίζουσα καὶ ἄχρεα σεῖο πόληϊ,
Μοχθίζεις ἀλίαστα, καὶ ἱερὸν ἄστυ μιαίνεις.
Ἔρρ' ὀλέουσα· ἡμῖν δὲ χορὸς θαλίη τε μέλοι τε.
Οὐ γὰρ ἔτι Τροίης ὑπὸ τείχεσι δεῖμα λέλειπται, 425
Οὐδ' ἔτι μαντιπόλου σεο τῆς χρῄζομεν φωνῆς.
Ὣς εἰπὼν ἐκέλευσεν ἄγειν ἀεσίφρονα κούρην
Κλιθμὸν ἔσω θαλάμοιο. μόγις δ' ἀέκουσα τοκῆϊ
Πείθετο· παρθενίου δ' ἐπὶ κλιντῆρος πεσοῦσα,
Κλαῖε, διεσσαμένη τὸν ἑὸν μόρον. ἔβλεπε γὰρ ἤδη 430
Πατρίδος ἀθλίης ἐπὶ τείχεσι μαινόμενον πῦρ.
Οἱ δὲ, πολισσούχοιο θεᾶς ὑπὸ ναὸν Ἀθήνης
Ἵππον ἀναστήσαντες ἐϋξέστου ἐπὶ βάθρου,
Βάλλον ἱερὰ καλὰ πολυκνίσσοις ἐπὶ βωμοῖς.
Ἀθάνατοι δ' ἀνένευον ἀμειλίκτους ἑκατόμβας. 435
Εἰλαπίνη τ' ἐπιδήμιος ἦν, καὶ ἀμήχανος ὕβρις,
Ὕβρις ἐρεθίζουσα μέθην λυσιμελέος οἴνου.
Ἀφραδίη τε βέβυστο μεθυσμῷ τε καὶ μύθων *
Πᾶσα πόλις· πυλέων δ' ὀλίγοις φυλάκεσσι μεμήλει.
Ἤδη καὶ γὰρ φέγγος ἔδυνε· δυσσομένη δὲ 440
Ἴλιον αἰπεινὴν ὀλεσίπτολις ἀμφίβαλε νύξ.
Ἀργείη δ' Ἑλένη πολιὸν δέμας ἀσκήσασα
Ἦλθε δολοφρονέουσα πολυφραδμων Ἀφροδίτη,
Ἐκ δὲ καλεσσαμένη σφετέρῃ προσεφώνεε φωνῇ,
Νύμφα φίλη, καλέει σε πόσις Μενέλαος ἀμύμων, 445
Ἵππῳ δουρατέῳ κεκρυμμένος· ἀμφὶ δ' Ἀχαιῶν
Ἡγεμόνες λοχόωσι τεῶν μνηστῆρες ἀέθλων.
Ἀλλ' ἴθι, μηδέ τι τοι μελέτω Πριάμοιο γέροντος,
Μήτ' ἄλλων Τρώων, μήτ' αὐτοῦ Δηϊφόβοιο.
Ἤδη γὰρ δόσω σε πολυτλήτῳ Μενελάῳ. 450
Ὣς φαμένη θεὸς αὖτις ἀπέδραμεν. ἡ δὲ δόλοισι
Θελγομένη κραδίην θάλαμον λίπε κηώεντα·
Καὶ οἱ Δηΐφοβος μὲν ἐπέσπετο· τὴν δ' ἀνιοῦσαν
Τρῳάδες ἠϋχίτωνες ἐθαυμάζοντο γυναῖκες.
Ἡ δ' ὁπότ' ὑψιμέλαθρον ἐς ἱερὸν ἤλυθεν Ἀθήνης, 455
Ἔστη παπταίνουσα καλὸν δέμας ὀβρίμου ἵππου.
Τρὶς δὲ περιστείχουσα καὶ Ἀργείους ἐρέουσα,

Πάντας

[illegible] 460
[illegible] 465
[illegible] 470
Καὶ χλαίνας [illegible]
[illegible] 475
[illegible] 480
[illegible] 485
[illegible] 490
[illegible] 495
[illegible] 500
[illegible] 505
[illegible] 510
[illegible] 515
[illegible] 520
[illegible] 525

Omnes formosas uxores Græcorum nominabat
Voce submissa. Ipsi verò Græci intra equum animū affligebant,
Continentes tristi silentio dolentes lacrymas:
Menelaus præcipuè quando audiuit Helenam loqui.
Flebat etiam Tydides, recordatus Ægialea.
Nomen verò Penelopes fecit flere Vlyssem.
Anticlus autem quando accepit illecebram amoris Lacedæmonia,
Solus parabat reddere vocem responsoriam, aperiens os:
Sed Vlysses compescuit ipsum & ambabus manibus
Irruens verberabat, impediens oris solutionem.
Labrum autem firmis vinculis comprehendens
Tenebat fortiter. Ipse verò Anticlus insurgebat manibus
Effugiturus immania vincula lethalis silentij. (cuius
Et ipsum quidem reliquit spiritus vitalis. Ipsi verò alij ipsum
Lacrymis tacitis flentes Græci,
Sepelientes imposuerunt in cauam coxendicem equi,
Et vestem inijcientes frigidis membris.
Enimuerò etiam alium Græcorum mouisset dolosa Helena,
Si non ipsi horrendo aspectu de cœlo occurrens
Palas, comminata fuisset, & dilecto de templo eduxisset,
Sola affata duram verò emisit vocem:
Improba tu, huc usque tua te libidines agunt,
Et desiderium alienorum lectorum, & Veneris noxa?
Nōdū verò miseraris priorē maritū Menelaū, neque filiam
Hermionem desideras: adhuc ne Troianis opitularis?
Abi, & thalamorum tabulatam ingressa,
Cum igne ardenteo excipe naues Græcorum.
Sic locuta, vanam deceptionem Helenæ remouit,
Et eā quidem ad thalamū pedes ferebat. Ipsi autem Troiani à
Desinētes, laboribus, defatigati, inciderūt in somnū. (choreâ
Cithara etiam requieuerat. iacebat verò fessus
Aulus apud craterem: multa verò pocula infusa
Sponte defluebant de manibus dormientium.
Quies verò noctis comes, verum occupabat homines,
Neque latratus catulorum audiebatur. Omnis verò taciturna
Steterat Troia aduocans spirantem clamorem cædium.
Iamverò Troianis venit ferens exitiale talentum
Iupiter belli gubernator: vix verò vertit Græcos.
Discessit autem ab Ilio ad illustre templum Lyciæ
Phœbus Apollo, tristatus propter ampla mœnia Troianorū.
Mox verò apud tumulum Achillis Græcis
Signum ostendit Sinon lucente face.
Per totā quoque noctē socius Græcorum è thalamo ipsa etiam
Formosa Helena lucidam ostendebat facem.
Quemadmodum autem quando luna plena lumine splēdida
Cœlum splendidum illustrauit facie sua,
Non verò quando exacuens cuspides cornuum
Recēs orta sub mēsis initium resuscitat umbrosam caliginē:
Verū quando circulo cōplens orbicularē splendorē ocius suū
Oppositos solis radios detrahit:
Talis radians tunc nympha Therapnæa
Per nosum cubitum sustulit, amicum gubernatorem facis,
Ipsi verò lumen sublime lampadis conspicientes,
Naues detruserunt recuruis instrumentis ad iter
Græci properantes. Omnis verò urgebat nauta
Tristis belli cupiens exitum reperire:
Ipsi verò ijdem & nautæ erant, & fortes bellatores,
Sibique inuicem animos addebant. Cæterum naues impulsas
Cita, celeri flamine velocium ventorum,
Ad Ilium peruenerunt, Neptuni auxilio,
Vnde prius recesserant. Ipsi verò relicti sunt
Equites post tergum, ne Troianis equi
Populum suscitarent, excitantes hinnitum.
Ipsi verò alij è concauo equo prouenientes
Bellatores reges, quemadmodum è quercu apes,
Quæ postquam laborarunt in aluearii capaci
Ceram dulcem contexentes occulta arte,
Ad pabulum luteris, cuiusdam proficiscuntur, & floribus circumfusæ
Aculeis lædunt prætereuntes viatores.

Sic Danai occulti doli repagula remouentes
Irruerunt in Troianos, & adhuc lectum tenentes
Oppresserunt malis iunctis Aeneae mortis.
Natabat.n. sanguine terra, clamor etiã immẽsus excitabatur
Troianorum fugientium, quassabatur namq; sacrum flumen
Cadaueribus cadentibus. Ipsi verò cruento tumultu
Milites hinc & inde cũ furore ruentes, quẽadmodũ leones
Corporibus recens interemptis, quasi ponte strauerunt vias.
Troianae verò mulieres in tectis audientes tumultum
Aliae quidem adhuc libertatem amabilem sitientes,
Colla ad necem porrigebant miseris maritis.
Ipsae verò super charis liberis veluti hirundines expeditae
Matres lugebant. Iuuencula verò quapiam palpitantem
Iuuenem deplorans, mori festinabat etiam ipsa:
Neque vnà sequi bello captos victos
Volebat, verum irritauit contra se *inimicum hostem,*
Et commune sepulchrum sortita est cum proprio marito.
Multae verò gestantes foetus immaturos, necdum vitales,
Effundentes partum imperfectum ventris abortientis,
Et ipsae efflabant animam horribiliter cum liberis.
Per noctem verò totam tripudiauit per vrbem quasi turbo,
Vndis aestuans tumultuosi belli,
Sanguinis immensi sitiens Bellona.
Simul etiam Contentio, excelsa suscitans capita,
Graecos concitabat: postea etiam cruentus Mars,
Serò quamuis, veruntamen etiam sic alternantem victoriam
Venit afferens Graecis, & auxilium vni non semper praesens
Insonuit etiam *versus arcem caesia Minerua,*
Aegidem concutiens Iouis clypeum: tremuit etiam aether,
Iunone approperante. postea vero insonuit etiam *terra am-*
Quassata tricipite mucrone Neptuni. *(pla*
Horruit verò Pluto, ac cucurrit e sedibus terrestribus,
Metuens ne fortè Ioue irascente valde,
Vniuersum genus hominũ deducat animarũ deductor Mer-
Omnia.n. simul quassata fuerãt, caedesq; immẽsa erat. (curi⁹.
Hos enim fugientes ad Scaeas portas
Interfecerunt astantes. alius verò e lecto surgens,
Armáque quaerens, incidit hasta expectata.
Alius etiam vir in domo vmbrosa absconditus
Existens, hospitem nominauit hostem *putans hospitem esse.*
Stultus ipse *non quidem futurus erat misceri cũ bono viro.*
Ac xenia inimica abstulit. In tecto verò alius quispiam,
Nondum circumspiciens, veloci concidit iaculo.
Alij etiam sauciati cor tristi vino,
Exterriti ad tumultum, festinantes descendere,
Gradum obliti fuerant. de altis itaque tabulatis
Deciderunt inscij: solutis verò collaribus
Vertebris, fracti sunt: simul etiam vinum in vomitu exijt.
Multi verò in vno loco frequentes interficiebantur
Pugnantes. Multi verò fugati de turribus
Deciderũt in Plutonis domum *postremum saltum saltãtes,*
Pauci verò in angusta valle, quemadmodum fures
Patria pereunte latuerunt, tempestatem belli *fugientes.*
Alij verò neque in bello, neque in nocte hostem sortiti, miseri
Viris necantibus & non fugientibus similes,
Cadebant super se inuicem. Urbs verò non capiebat cruorẽ,
Viris orbata, & repleta cadaueribus.
Neque clementia aliqua erat, insania: sed aderat
Accedentibus Graecis *flagello nocturni tumultus.*
Neq; deorum metum habebant iniquissimo prae impetu:
Hostiliter etiam maculabant sanguine latas aras immor-
talium.
Miserrimi verò senes iniquissimis caedibus
Non stantes necabantur, sed humi supplicia genua
Abijcientes, canis interficiebantur capitibus.
Multi etiam infantes liberi de mortalibus vberibus,
Matris rapiebantur, & infantes quamuis, parentum
Delicta luebant: ac lac nondum exhaustum prorsus
Infanti frustra praebens mater mortem consecuta.
Aues verò, canésque per vrbem aliunde alij

Ὡς Δαναοὶ κρυφίοιο λόχου κληῖδας ἀνέντες,
Θρῶσκον ἐπὶ Τρώεσσι, καὶ ἔτι κοῖτον ἔχοντας
Χαλκείης θανάτοιο, κακαῖς ἐνέδησαν ἀνάγκαις·
Νήχετο δ' αἵματι γαῖα· βοὴ δ' ἀλαλητὸς ὀρώρει 530
Τρώων φθεγγομένων, ἐσείετο δ' Ἴλιος ἱρὴ
Πιπτόντων νεκύων· τοὶ δ' αἱματόεντι κυδοιμῷ
Εὔζωνοι ἔνθα καὶ ἔνθα, μαινόμενοι οἷα λέοντες,
Σώμασι νεοσφαγέεσσι γεφυρώσαντες ἀγυιάς.
Τρωιάδες δὲ γυναῖκες ὑπὲρ τεγέων ἀΐουσαι, 535
Αἱ μὲν ἐλευθερίης ἐρατῆς ἐπιδιψώουσαι,
Αὐχένας ἐς θάνατον δειλοῖς ἐπέβαλλον ἀκοίταις.
Αἱ δὲ φίλοις ἐπὶ παισὶ, χελιδόνες οἷά τε κοῦφαι,
Μητέρες ἀΐσσοντο. νέα δέ τις ἀσπαίροντα
Ἠΐθεον κλαίουσα, θανεῖν ἔσπευδε καὶ αὐτή· 540
Οὐδὲ δοριπτοίητον ὁμοῦ δμηθεῖσιν ἕπεσθαι
Ἤθελεν, ἀλλ' ἐχόλωσε καὶ ἐς σφέα δήϊον ἄνδρα,
Καὶ ξυνὸν λάχε τύμβον ὀφειλομένῳ παρακοίτῃ.
Πολλαὶ δ' ἀκροτέλεστα καὶ ἄπνοα τέκνα φέρουσαι,
Γαστέρος ὠμοτόκοιο χύδην ὠδῖνα μεθεῖσαι, 545
Ῥιγεδανῶς σὺν παισὶν ἀπεψύχοντο καὶ αὐταί.
Παννύχιος δ' ἐχόρευσεν ἀνὰ πτόλιν, οἷα θύελλα,
Κύμασι κυκλώσασα πολυφλοίσβοιο πολέμοιο,
Αἵματος ἀκρήτοιο μέθης ἐπίκωμος Ἐνυώ.
Σὺν δ' Ἔρις, ὀρχήσασα, ἀναστήσασα κάρηνα 550
Ἀργείους ἐρέθιζεν· ἔπειτα καὶ φόνιος Ἄρης
Ὀψὲ μὲν, ἀλλὰ καὶ ὣς πολέμου ἑτεραλκέα νίκην
Ἦλθε φέρων Δαναοῖσι, καὶ ἀμφοτέροισιν ἀρωγός.
Ἴαχε δὲ γλαυκῶπις ἐς ἀκρόπολιν Ἀθήνη
Αἰγίδα κινήσασα Διὸς σάκος· ἔβραμε δ' αἰθὴρ 555
Ἥρης ἐπισπεύδουσης· ὑπὸ δ' ἔβραχε γαῖα βαρεῖα,
Παλλομένη τριόδοντι Ποσειδάωνος ἄνακτος·
Ἔδεισεν δ' Ἀΐδης, χθονίων δ' ἐξήλατο θώκων,
Ταρβήσας μή πού τι, Διὸς μέγα χωσαμένοιο,
Πᾶν γένος ἀνθρώπων κατάγῃ ψυχοστόλος Ἑρμῆς. 560
Πάντα δ' ὁμοῦ κλονέοντο, φόνος δέ τις ἄκριτος ἦεν.
Τοὺς μὲν γὰρ φεύγοντας ἐπὶ Σκαιῇσι πύλῃσι
Κτεῖνον ἐφεστῶτες· ὁ δ' ἐξ εὐνῆς ἀνορούσας,
Τεύχεα μαστεύων, ὁ δ' ὀρφνῇ κάππεσεν αἰχμῇ.
Καί τις ὑπὸ σκιόεντι δόμῳ κεκρυμμένος ἀνὴρ, 565
Ξεῖνον ἑὸν ἐκάλεσσεν, ἐπεὶ φίλος εἶναι ἔφη·
Νήπιος, οὐ μὲν ἔμελλεν ἑῷ ἐσθλῷ μιγῆναι,
Ξείνια δ' ἐχθρὰ κόμισσεν· ὑπὲρ τέγεος δέ τις ἄλλος
Μήπω παπταίνων τι θοῷ δ' ἐπάλτο ἀκοντί.
Καί τινες ἀγρυπνῷ κραδίην βεβολημένοι οἴνῳ, 770
Ἐκπαγέως ποτὶ δοῦπον, ἐπειγόμενοι καταβῆναι
Κλίμακες ἐξελάθοντο, καθ' ὑψηλοῖο τε μελάθρου
Ἔκπεσον ἀγνώσσοντες, ἀπαυχενίοις δὲ λυθέντες
Ἀστραγάλοις ἐάγησαν· ὁμοῦ δ' ἐξήμεσαν οἶνον.
Πολλοὶ δ' εἰς ἕνα χῶρον ἀολλέες ἐκτείνοντο 575
Μαρνάμενοι· πολλοὶ δὲ διωκόμενοι κατὰ πύργων
Ἧκαν εἰς Ἀΐδαο πανύστατον ἅλμα θορόντες.
Παῦροι δὲ στεινῆς διὰ κοιλάδος, οἷά τε φῶρες,
Πατρίδος ὀλλυμένης ἔλαθον χειμῶνα φυγόντες.
Οἱ δ' ἐν τῷ πολέμῳ καὶ ἀχλυόεντι αἰθέρι 580
Ἀνδράσι τυχθέντες καὶ οὐ φεύγουσιν ὁμοῖοι,
Πῖπτον ἐπ' ἀλλήλοισι· πόλις δ' οὐ χάνδανε λύθρον,
Ἀνδρῶν χηρεύουσα, πλήθουσά τε νεκρῶν·
Οὐδέ τι μειλίχιον τις ἐγείρετο, φοιταλέῃ δὲ
Σὺν χειμῶνι μάστιγι φιλαγρύπνοιο κυδοιμοῦ. 585
Οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἶχον ἀθεσμοτάτῃς ὑπὸ ῥιπῆς,
Ἀθανάτων δ' ἔχθραινον ἀπενθέας αἵματι βωμούς.
Οἰκτρότατοι δὲ γέροντες ἀεικελίοισι φόνοισιν
Οὐδ' ὀρθοὶ κτείνοντο, χαμαὶ δ' ἱκετήσια γοῦνα
Θεντέμενοι πολιοῖσι κατεκτείνοντο καρήνοις. 590
Πολλὰ δὲ νήπια τέκνα μεμυκότα ἀπὸ μαζῶν
Μητέρος ἠρπάζοντο, καὶ οὐ τελέοντα τοκήων
Ἀμπλακίας ἀπέτινον· ἀμέλκτου δὲ γάλακτος
Παιδὶ μάτην ἐπέχουσα χοὰς ἐκόμισσε τιθήνη.
Οἰωνοί τε κύνες τε κατὰ πτόλιν ἄλλοθεν ἄλλοι 595

Ἥιαν

[illegible]

Aereæ, terræ, tresque domestici comessatores.
Cruorem atrum bibentes, horrendum carpserunt cibum.
Ac aliorū quidē cædem latratu accedentes: alij verò latratus
Iuxta viros hostiliter interemptos lugebant,
600 *Immites ipsi neque reuerebantur suos potentes dominos.*
Duo verò iuuenes propter Helenam *ad ædes Deiphobi,*
Vlysses, & bene comatus Menelaus, stipitibus properabāt
Frendentibus lupis similes, quiq; sub noctem
Hibernam grassantes in oues incustoditas
605 *Abeunt, ac laborem pastorum consumunt.*
Ibi duo quamuis excellentes, infirmis congressi sunt
Viris hostilibus. noua verò excitabatur pugna.
Alijs quidem irruentibus, alijs verò ex alto è thalamo
Iacientibus lapidibus, & funestis iaculis.
610 *Atqui etiam sic excelsa capita munientes*
Robustis galeis, & clypeos circundantes,
Irruperunt in *amplam domum* Deiphobi: *& obuiam quidem turbam,*
Foresq; stupendas superauit Vlysses.
Atrides verò aliunde armatum insecutus,
615 *Deiphobum excepit & per medium ventrem feriens,*
Simul effudit epar cum *lubricis intestinis.*
Sic ipse quidem Deiphobus *iacebat, oblitus fortitudinis.*
Eum autē sequebatur tremēs hasta acquisita uxor Helena,
Aliquando quidem gaudens propter fines malorū laborum,
620 *Aliquando verò tristata, tunc q; serò quamuis, vt in somnis,*
Clanculum gemens, cara recordabatur patria.
Aeacides porrò Neoptolemus senem regem Priamum
Malis confectum interfecit, apud Herceam aram,
Necem vlciscens paternam: neque preces
625 *Exaudiuit, non Peleis videns æqualem caniciem,*
Reueritus est, de qua vitam ab hausit: neque senem Priamum
Cui *quamuis vehemens existens pepercerat antea Achilles:*
Improbus ipse Pyrrhus *tu q; debebas etiam similiter ipse*
Perire apud aram veracis Apollinis (eodem fato
630 *Postea, quando ipsum diuini vt hostem templi*
Delphicus vir irruens, interfecit sacro gladio.
Ipsa verò præcipitatum de altis turribus
Manu Vlyssis miserum filium conspicata
Andromache, paruum lugebat Astyanacta.
635 *Cassandram verò stuprauit Oileus fortis Aiax,*
Ad genua procidentem Palladis castæ deæ.
Ipsa autem Pallas opē abnuit & robur, antea opitulata Græcis:
Propter vnum enim Minerua Græcis omnibus succensuit,
Cæterum Aeneam & Anchisen sustulit clam Venus,
640 *Miserata senem* Anchisen *& filium* Aeneam: *procul. vt*
à patria
Italiam habitare fecit. ac deorum sic perficiebatur decretum,
Ioue id *approbante, vt imperium æternum esset*
Filiis & nepotibus Martiæ Veneris.
Liberos verò & familiam Antenoris diuini,
645 *Hospitalis senis. Atrides seruauit,*
Recordatus humanitatis prioris & mensæ
Communis, qua ipsum excepit uxor eius *blanda Theano;*
Te verò misera Laodice, prope patriam terram
Terra complexata, hiante suscepit sinu.
650 *Neque te Thesides Acamas, neque alius Græcorum*
Abduxit captiuam: mortua sedes cum patria terra.
Non verò ego omnem belli calamitatem possem canere:
Musarū nam*q; is labor est. Ego verò quemadmodum equū,*
Cantionem impulsam terminum contingentem. (impellam
655 *Atqui iam ab oriente proruens Oceano*
Paulatim albescens descripsit multum aëris,
Aurora equestris, noctem dissipans funestam:
Ipsi verò Græci *exultantes gloriosa victoria belli,*
Omnes lustrabant per vrbem, si qui alij
660 *Latentes fugerent popularem cædis calamitatem:*
Alij quidem vincti fuerant laqueo vniuersalis mortis,
Fusi quemadmodum pisces in marinis littoribus.
Græci autem ex ædibus recentem ornatum
Efferebant, namum ornamenta, multa quoque ex desertis

Aedibus rapiebant clinodia. Simul etiam mulieres
Captiuas cum liberis ducebant ad naues violenter.
Contra moenia verò flammam vastatricem armantes
Opera Neptuni vna confuderunt flamma.
Ibi etiam magnum sepulchrum dilectis ciuibus factum est,
Troia incensa. Ignis verò vastatricem noxam
Xanthus salsus fluuius intuitus fleuit plorando.
Ipsi verò Graeci Polyxenes sanguinem fundentes ad sepul-
Iram placantes erant mortui Aeacidae. (chrum Achillis,
Troianas porrò mulieres sortiebantur. Caeterum etiã omnium
Aurum diuiserant & argentum, quibus profundas
Naues onerantes, per mare grauisonum
E Troia soluebant, bellum finientes Achiui.

Ἥρπαζον θαλάμων κειμήλια· σὺν δὲ γυναῖκας 665
Ληϊάδας σὺν παισὶν ἄγον ποτὶ νῆας ἀνάγκῃ.
Τείχεσι δὲ πτολιπόρθον ἐπὶ φλόγα θωρήξαντες,
Ἔργα Ποσειδάωνος ἐνὶ συνέχευον ἀϋτμῇ.
Αὐτοῦ καὶ μέγα σῆμα φίλοις Αἰακίδῃσιν ἐτύχθη
Ἴλιος αἰθαλόεσσα· πυρὸς δ' ὀλοοῖο τέλος ἐσθλὸν 670
Ξάνθος ἰδὼν ἔκλαυσε γόῳ δεδμημένη πηγῇ.
Οἱ δὲ Πολυξείνης ἐπιτύμβιον αἷμα χέοντο,
Μῆνιν ἱλασσάμενοι τεθνειότος Αἰακίδαο.
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐλάγχανον, ἄλλα τε πάντων
Χρυσὸν ἐμερίσαντο καὶ ἄργυρον· οἷσι βαθείας 675
Νῆας ἐμβρίσαντες, ἐπέδραμον δ' ἐπὶ πόντῳ
Ἐκ Τροίης ἀνάγοντο μόθον τελέσαντες Ἀχαιοί.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ ΤΑ ΚΑΘ' ΗΡΩ ΚΑΙ ΛΕΑΝΔΡΟΝ.

MVSAEI DE HERONE ET LEANDRO.

DIC Dea occultorum testem lucernam amorum:
Et nocturnum natatorem per mare vectarum nuptiarum:
Et coitum tenebrosum, quem non vidit immortalis aurora:
Et Sestum et Abydum, vbi nuptiae nocturnae Herûs.
Natantémque Leandrum simul & lucernam audio.
Lucernam annunciantem ministerium Veneris,
Herûs nocte nubentis nuptias ornantem nuntiam.
Lucernam amoris simulachrum, quã debuit aetherius Iup-(piter)
Nocturnum post officium ducere ad consortium astrorum,
Ac ipsam appellasse sponsas ornantem stellam amorum,
Quoniam fuit ministra amatoriarum curarum,
Nunciumq́; seruauit insomnium nuptiarum,
Antequam molestus flatus flaret inimicus ventus.
Sed eia mihi canenti vnum concinne finem
Lucernae extinctae, & pereuntis Leandri.
SESTVS erat & Abydus è regione, prope mare
Vicinae sunt vrbes: Cupido arcum tendens,
Ambabus vrbibus vnam commisit sagittam,
Iuuenem vrens & virginem: nomen verò eorum
Suauisque Leander erat, & virgo Hero:
Haec quidem Sestum habitabat, ille verò oppidum Abydi,
Ambarum vrbium perpulchrae stellae ambo:
Similes inter se. tu verò si quando illac transibis,
Quaere mihi quandam turrim, vbi quondam Sestias Hero
Stabat lucernam habens, et dux erat Leandro,
Quaere et antiquum marisonum fretum Abydi,
Adhuc deflens mortem & amorem Leandri.
Verùm vnde Leander in Abydo domos habitans,
Herûs ad amorem venit, amore verò deuinxit & ipsam?
Hero gratiosa generosum sanguinem sortita,
Veneris erat sacerdos: cum nuptiarum verò imperita esset
Turrim à parentibus apud vicinum habitabat mare,
Altera Venus regina, castitate verò et pudore
Nunquam collectarum commercio vsa est mulierum:
Neque tripudium gratiosum adiuit iuuenilis aetatis,
Liuorem euitans immundum mulierum.

ΕΙΠΕ θεὰ κρυφίων ἐπιμάρτυρα λύχνον ἐρώτων,
Καὶ νύχιον πλωτῆρα θαλασσοπόρων ὑμεναίων,
Καὶ γάμον ἀχλυόεντα, τὸν οὐκ ἴδεν ἄφθιτος ἠώς·
Καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον, ὅπῃ γάμος ἔννυχος Ἡροῦς.
Νηχόμενόν τε Λέανδρον ὁμοῦ καὶ λύχνον ἀκούω, 5
Λύχνον ἀπαγγέλλοντα διακτορίην Ἀφροδίτης,
Ἡροῦς νυκτιγάμοιο γαμοστόλον ἀγγελιώτην·
Λύχνον Ἔρωτος ἄγαλμα· τὸν ὤφελεν αἰθέριος Ζεὺς
Ἐννύχιον μετ' ἄεθλον ἄγειν * ἐς ὁμήγυριν ἄστρων,
Καί μιν ἐπικλῆσαι νυμφοστόλον ἄστρον ἐρώτων, 10
Ὅττι πέλε ξυνεργὸς ἐρωμανέων ὀδυνάων,
Ἀγγελίην τ' ἐφύλαξεν ἀκοιμήτων ὑμεναίων,
Πρὶν χαλεπὸν πνοιῇσιν ἀήμεναι ἐχθρὸν ἀήτην.
Ἀλλ' ἄγε μοι μέλποντι μίαν συνάειδε τελευτὴν
Λύχνου σβεννυμένοιο καὶ ὀλλυμένοιο Λεάνδρου. 15
ΣΗΣΤΟΣ ἔην καὶ Ἄβυδος ἐναντίον ἐγγύθι πόντου
Γείτονές εἰσι πόληες· Ἔρως δ' ἀνὰ τόξα τιταίνων,
Ἀμφοτέραις πολίεσσιν ἕνα ξυνέηκεν ὀϊστὸν,
Ἠΐθεον φλέξας καὶ παρθένον· οὔνομα δ' αὐτῶν
Ἱμερόεις τε Λέανδρος ἔην καὶ παρθένος Ἡρώ. 20
Ἡ μὲν Σηστὸν ἔναιεν, ὁ δὲ πτολίεθρον Ἀβύδου,
Ἀμφοτέρων πολίων περικαλλέες ἀστέρες ἄμφω.
Ἴκελοι ἀλλήλοισι. σὺ δ' εἴποτε κεῖθι περήσεις,
Δίζεό μοί τινα πύργον ὅπῃ ποτὲ Σηστιὰς Ἡρὼ
Ἵστατο λύχνον ἔχουσα, καὶ ἡγεμόνευε Λεάνδρῳ· 25
Δίζεο δ' ἀρχαίης ἁλιηχέα πορθμὸν Ἀβύδου
Εἰσέτι που κλαίοντα μόρον καὶ ἔρωτα Λεάνδρου.
Ἀλλὰ πόθεν Λείανδρος Ἀβυδόθι δώματα ναίων
Ἡροῦς εἰς πόθον ἦλθε, πόθῳ δ' ἐνέδησε καὶ αὐτήν;
Ἡρὼ μὲν χαρίεσσα διοτρεφὲς αἷμα λαχοῦσα, 30
Κύπριδος ἦν ἱέρεια, γάμων δ' ἀδίδακτος ἐοῦσα
Πύργον ἀπὸ προγόνων παρὰ γείτονι ναῖε θαλάσσῃ,
Ἄλλη Κύπρις ἄνασσα· σαοφροσύνῃ δὲ καὶ αἰδοῖ
Οὐδέποτ' ἀγρομένῃσι μεθωμίλησε γυναιξὶν,
Οὐδὲ χορὸν χαρίεντα μετήλυθεν ἥλικος ἥβης, 35
Μῶμον ἀλευομένη ζηλήμονα θηλυτεράων.

Greek		Latin
Καὶ γὰρ ἐπ' ἀγλαΐῃ ζηλήμονές εἰσι γυναῖκες.		(Nam ob pulchritudinem inuidæ sunt fœminæ)
Αἰεὶ δ' ἱλασκομένη Κυθερείην Ἀφροδίτην,		Sed semper Cytheream placans Venerem,
Πολλάκις ἠδὲ καὶ Ἔρωτα παρηγορέεσκε θυηλαῖς,		Sæpe etiam Cupidinem consolabatur libamentis,
Μητρὶ σὺν οὐρανίῃ φλογερὴν τρομέουσα φαρέτρην.	40	Matre cum cælesti flammeam tremens pharetram.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀλέεινε πυριπνείοντας ὀιστούς.		Sed neque sic euitauit ignitas sagittas.
Δὴ γὰρ Κυπριδίη πανδήμιος ἦλθεν ἑορτή,		Iamque Venereum populare venit festum,
Τὴν ἀνὰ Σηστὸν ἄγουσιν Ἀδώνιδι καὶ Κυθερείῃ.		Quod Sesti celebrant Adonidi & Veneri,
Πασσυδίῃ δ' ἔσπευδον ἐς ἱερὸν ἦμαρ ἱκέσθαι		Cateruatim que festinabant ad sacrum diem ire
Ὅσσοι ναιετάασκον ἁλιστεφέων σφυρὰ νήσων,	45	Quotquot habitabat maris circundatarũ extrema insularũ,
Οἱ μὲν ἀφ' Αἱμονίης, οἱ δ' εἰναλίης ἀπὸ Κύπρου.		Hi quidem ab Hæmonia, hi vero marittima à Cypro.
Οὐδὲ γυνή τις ἔμιμνεν ἀνὰ πτολίεθρα Κυθήρων,		Neque mulier vlla remansit in oppidis Cytherorum,
Οὐ Λιβάνου θυόεντος ἐνὶ πτερύγεσσι χορεύων,		Non libani odoriferi in summitatibus saltans:
Οὐδὲ περικτιόνων τις ἐλείπετο τῆμος ἑορτῆς,		Neque accolarum quisquam deerat tunc festo,
Οὐ Φρυγίης ναέτης, οὐ γείτονος ἀστὸς Ἀβύδου,	50	Non Phrygiæ incola, non vicinæ ciuis Abydi,
Οὐδέ τις ἠιθέων φιλοπάρθενος· ἦ γὰρ ἐκεῖνοι		Neque vllus iuuenis amator virginum. certè enim illi
Αἰὲν ὁμαρτήσαντες, ὅπῃ φάτις ἐστὶν ἑορτῆς,		Semper secuti, vbi fama est festi,
Οὐ τόσον ἀθανάτοισιν ἄγειν σπεύδουσι θυηλάς,		Non tantum immortalium afferre festinant sacrificia,
Ὅσσον ἀγειρομένων διὰ κάλλεα παρθενικάων.		Quantum aggregatarum ob pulchritudines virginum.
Ἡ δὲ θεῆς ἀνὰ νηὸν ἐπῴχετο παρθένος Ἡρώ,	55	Verum deæ per ædem incessit virgo Hero,
Μαρμαρυγὴν χαρίεντος ἀπαστράπτουσα προσώπου,		Splendorem gratum emittens faciei.
Οἷά τε λευκοπάρῃος ἐπαντέλλουσα Σελήνη.		Qualis albas genas oriens Luna.
Ἄκρα δὲ χιονέων φοινίσσετο κύκλα παρειῶν,		Summi vero niuearum rubebant circuli genarum,
Ὡς ῥόδον ἐκ καλύκων διδυμόχροον. ἦ τάχα φαίης		Vt rosa ex thecis bicolor, certe diceres
Ἡροῦς ἐν μελέεσσι ῥόδων λειμῶνα φανῆναι.	60	Herûs ex membris rosarum pratum apparere:
Χροιὴ γὰρ μελέων ἐρυθαίνετο· νισσομένης δὲ		Colore enim membrorum rubebat: euntis verò (puellæ:
Καὶ ῥόδα λευκοχίτωνος ὑπὸ σφυρὰ λάμπετο κούρης,		Etiam rosæ candidam induta tunicam sub talis splendebant
Πολλαὶ δ' ἐκ μελέων χάριτες ῥέον. οἱ δὲ παλαιοὶ		Multæ vero ex membris gratiæ fluebant. sed antiqui
Τρεῖς Χάριτας ψεύσαντο πεφυκέναι· εἷς δέ τις Ἡροῦς		Tres Gratias mentiti sunt esse: alteruter vero Herûs
Ὀφθαλμὸς γελόων ἑκατὸν Χαρίτεσσι τεθήλει.	65	Oculus ridens centum Gratiis pullulabat.
Ἀτρεκέως ἱέρειαν ἐπάξιον εὕρατο Κύπρις.		Profecto sacerdotem dignam nacta est Venus.
Ὣς ἡ μὲν περιπολλὸν ἀριστεύουσα γυναικῶν		Sic ea quidem plurimum antecellens fœminas,
Κύπριδος ἀρήτειρα, νέη διεφαίνετο Κύπρις.		Veneris sacerdotissa noua apparebat Venus.
Δῦνε δ' ἀιζηῶν ἁπαλὰς φρένας· οὐδέ τις ἀνδρῶν		Subijt autem iuuenum teneras mentes, neque vllus vir
Ἦεν, ὃς οὐ μενέαινεν ἔχειν ὁμόλεκτρον Ἡρώ.	70	Erat, qui non affectaret habere coniugem Heronem.
Ἡ δ' ἄρα καλλιθέμεθλον ὅπῃ κατὰ νηὸν ἀλᾶτο,		Illa autem benefundatam quacunque per ædem vagabatur,
Ἑσπόμενον νόον εἶχε καὶ ὄμματα καὶ φρένας ἀνδρῶν.		Sequentem mentem habebat & oculos & præcordia virorũ.
Καί τις ἐν ἠιθέοισιν ἐθαύμασε, καὶ φάτο μῦθον·		Atque aliquis inter iuuenes admiratus est, & dixit verbũ
Καὶ Σπάρτης ἐπέβην, Λακεδαίμονος ἔδρακον ἄστυ,		Et Sparten accessi, Lacedæmonis vidi vrbem,
Ἧχι μόθον καὶ ἄεθλον ἀκούομεν ἀγλαϊάων·	75	Vbi laborem & certamen audimus pulchritudinum:
Τοίην δ' οὔ ποτ' ὄπωπα νέην ἰδανήν τ' ἁπαλήν τε.		Talem autẽ nondũ vidi puellam, prudentemq́;, teneramq́;.
Καὶ τάχα Κύπρις ἔχει Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων.		Forte Venus habet gratiarum vnam iuniorum.
Παπταίνων ἐμόγησα, κόρον δ' οὐχ εὗρον ὀπωπῆς.		Intuens defessus sum, satietatem autem non inueni aspiciẽdi.
Αὐτίκα τεθναίην λεχέων ἐπιβήμενος Ἡροῦς.		Illico moriar, cubilia vbi conscendero Herûs.
Οὐκ ἂν ἐγὼ κατ' Ὄλυμπον ἐφιμείρω θεὸς εἶναι,	80	Non ego in cœlo cuperem deus esse,
Ἡμετέρην παράκοιτιν ἔχων ἐνὶ δώμασιν Ἡρώ.		Nostram vxorem habens domi Hero.
Εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέοικε τεὴν ἱέρειαν ἀφάσσειν,		Si autem mihi non licet tuam sacerdotem tractare,
Τοίην μοι, Κυθέρεια, νέην παράκοιτιν ὀπάσσαις.		Talem mihi Cytherea puellam vxorem præbeas.
Τοῖα μὲν ἠιθέων τις ἐφώνεεν· ἄλλοθεν ἄλλος		Talia iuuenum quisque locutus est: vndique alius
Ἕλκος ὑποκλέπτων ἐπεμήνατο κάλλεϊ κούρης.	85	Vulnus celans insaniuit, pulchritudine puellæ:
Αἰνοπαθὲς Λείανδρε, σὺ δ' ὡς ἴδες εὐκλέα κούρην,		Grauia passe Leander, tu autem vt vidisti inclytam puellã,
Οὐκ ἔθελες κρυφίοισι κατατρύχειν φρένα κέντροις,		Nolebas occultis consumere mentem stimulis,
Ἀλλὰ πυριβλήτοισι δαμεὶς ἀδόκητον ὀιστοῖς,		Sed ardentibus domitus inopinato sagittis,
Οὐκ ἔθελες ζώειν περικαλλέος ἄμμορος Ἡροῦς.		Nolebas viuere perpulchræ expers Heronis:
Σὺν βλεφάρων δ' ἀκτῖσιν ἀέξετο πυρσὸς ἐρώτων,	90	Simul in oculorum radiis crescebat fax amorum,
Καὶ κραδίη πάφλαζεν ἀνικήτου πυρὸς ὁρμῇ.		Et cor feruebat inuicti ignis impetu.
Κάλλος γὰρ περίπυστον ἀμωμήτοιο γυναικὸς		Pulchritudo enim celebris immaculatæ fœminæ
Ὀξύτερον μερόπεσσι πέλει πτερόεντος ὀιστοῦ.		Acutior hominibus est veloce sagitta:
Ὀφθαλμὸς δ' ὁδός ἐστιν· ἀπ' ὀφθαλμοῖο βολάων		Oculus verò via est, ab oculi ictibus
Ἕλκος ὀλισθαίνει, καὶ ἐπὶ φρένας ἀνδρὸς ὁδεύει.	95	Vulnus delabitur, & in præcordia viri manat.
Εἷλε δέ μιν τότε θάμβος, ἀναιδείη, τρόμος, αἰδώς.		Cepit autem ipsum tunc stupor, impudentia, tremor, pudor:
Ἔτρεμε μὲν κραδίην, αἰδὼς δέ μιν εἶχεν ἁλῶναι·		Tremuit quidem corde, pudor vero ipsum tenebat captum.
Θάμβεε δ' εἶδος ἄριστον, ἔρως δ' ἀπενόσφισεν αἰδῶ.		Obstupuit verò pulchritudinem optimam: amor verò ademit pudorem.
Θαρσαλέως δ' ὑπ' ἔρωτος ἀναιδείην ἀγαπάζων,		Audacter autem ob amorem impudentiam affectans,
Ἠρέμα ποσσὶν ἔβαινε, καὶ ἀντίον ἵστατο κούρης.	100	Tacitè pedibus incedebat, & contra stetit puellam:
Λοξὰ δ' ὀπιπεύων δολερὰς ἐλέλιζεν ὀπωπάς,		Oblique verò intuens dolosos torquebat oculos:
Νεύμασιν ἀφθόγγοισι παραπλάζων φρένα κούρης.		Nutibus mutis in errorem inducens mentem puellæ,
Αὐτὴ δ' ὡς ξυνέηκε πόθον δολόεντα Λεάνδρου,		Ipsa verò vt sensit amorem dolosum Leandri,
Χαῖρεν ἐπ' ἀγλαΐῃσιν· ἐν ἡσυχίῃ δὲ καὶ αὐτὴ		Gauisa est ob gratias suas. tacitè vero & ipsa
Πολλάκις ἱμερόεσσαν ἑὴν ἀπεκρύψατο ὄψιν,	105	Sæpe gratam suam occuluit faciem,

Nutibus occultis innuens Leandro,
Et rursus exultabat: ille vero intus animo gaudebat,
Quòd amorem sensit, & non renuit puella.
Dum igitur Leander quærebat occultam horam,
Lucem contrahens descendit ad occasum dies:
E regione autem apparuit umbrosa hesperus stella.
Sed ipse audacter adibat prope puellam,
Vt vidit atratas insurgentes tenebras,
Tacitè quidem stringens roseos digitos puellæ,
Ex imo suspirabat vehementer: illa verò silentio
Tanquam irascens roseam retraxit manum.
Vt verò amatæ sensit instabiles nutus puellæ,
Audacter manu variam traxit vestem,
Vltima venerandi ducens ad penetralia templi.
Pigre autem pedibus sequebatur virgo Hero,
Tanquam nolens, talémque emisit vocem,
Fœmineis verbis minans Leandro:
Hospes, quid insanis? quid me infelix virginem trahis?
Alia ito via, meamque dimitte vestem:
Iram meorum evita locupletium parentum,
Veneris non te decet deæ sacerdotem sollicitare:
Virginis ad lectum difficile est ire.
Talia minata est convenientia virginibus.
Fœminearum autem Leander ubi audivit furorē minarum,
Sensit persuasarum signa virginum.
Etenim cum iuvenibus minantur fœminæ,
Venerearum consuetudinum per se nuncia sunt minæ,
Virginis autem bene olens boni coloris collum osculatus,
Tale verbum ait, amoris ictus stimulo:
Venus cara post Venerem, Minerva post Minervam,
(Non enim terrestribus æqualem voco te mulieribus,
Sed te filiabus Iovis Saturnij assimulo)
Beatus qui te plantavit, & beata quæ peperit mater,
Venter, qui te enixus est, felicissimus: sed preces
Nostras exaudi, amorísque miserere necessitatis:
Veneris ut sacerdos, exerce Veneris opera:
Huc ades, initiare nuptialibus legibus deæ:
Virginem non decet administrare Veneri:
Virginibus Venus non gaudet. si verò volueris
Instituta deæ veneranda, & ceremonias fidas discere,
Sunt nuptiæ & lecti: tu autem si amas Venerem,
Mulcentium mentem ama suavem legem amorum:
Tuumq; servum me accipe, & si volueris coniugem,
Quem tibi Cupido venatus est suis sagittis assecutus:
Sicut audacem Herculem celer aurivirga Mercurius
Servitum duxit Iardanen ad puellam, i. Omphalem:
Tibi verò me Venus misit, & non sapiēs attulit Mercurius.
Virgo non te latet ex Arcadia Atalanta:
Quæ olim Milanionis amantis fugit lectum,
Virginitatem curans: irata autem Venere,
Quem prius non amavit in corde posuit toto.
Persuadere & tu cara, ne Veneris iram excites.
Sic fatus, persuasit recusantis mentem puellæ,
Animum amoriperis errare faciens verbis.
Virgo autem muta in terram fixit aspectum,
Pudore rubefactam abscondens genam,
Et terræ trivit summitatem in vestigiis: cum pudore autem
Sæpe circa humeros suam contraxit vestem.
Persuasionis enim hæc omnia prænuntia: virginis autem
Persuasæ ad lectum promissio est silentium.
Iam & suavem amarum suscepit stimulum amorum:
Vrebatur autem cor dulci igni virgo Hero,
Pulchritudinéque suavis stupescebat Leandri.
Dum igitur ad terram habebat inclinatos oculos,
Tunc & Leander amore furente vultu
Non defatigabatur videns tenerum collum virginis.
Serò verò Leandro suavem emisit vocem,
Verecundiæ madidum ruborem stillans à facie:
Hospes, tuis verbis forsan & cautem moveres:

Νεύμασι λαθριδίοισιν ἐπένευσεν ἦκα Λεάνδρῳ,
Καὶ πάλιν ἀντέκλινεν· ὁ δ' ἔνδοθι θυμὸν ἰάνθη,
Ὅττι πόθον ξυνέηκε καὶ οὐκ ἀπεσείσατο κούρη.
Ὄφρα μὲν οὖν Λείανδρος ἐδίζετο λάθριον ὥρην,
Φέγγος ἀναστείλασα κατήιεν ἐς δύσιν ἠώς. 110
Ἐκ περάτης δ' ἀνέτελλε βαθύσκιος Ἕσπερος ἀστήρ.
Αὐτὰρ ὁ θαρσαλέως μετεκίαθεν ἐγγύθι κούρης,
Ὡς ἴδε κυανόπεπλον ἐπιθρώσκουσαν ὀμίχλην,
Ἠρέμα μὲν θλίβων ῥοδοειδέα δάκτυλα κούρης,
Βυσσόθεν ἐστονάχιζεν ἀθέσφατον· ἡ δὲ σιωπῇ 115
Οἷά τε χωομένη ῥοδέην ἐξείρυσε χεῖρα.
Ὡς δ' ἐρατῆς ἐνόησε χαλίφρονα νεύματα κούρης,
Θαρσαλέῃ παλάμῃ πολυδαίδαλον εἷλκε χιτῶνα,
Ἔσχατα τιμήεντος ἄγων ἐπὶ κεύθεα νηοῦ.
Ὀκναλέοις δὲ πόδεσσιν ἐφέσπετο παρθένος Ἡρώ, 120
Οἷά περ οὐκ ἐθέλουσα· τόσην δ' ἀνενείκατο φωνήν,
Θηλυτέροις ἐπέεσσιν ἀπειλείουσα Λεάνδρῳ·
Ξεῖνε, τί μαργαίνεις; τί με δύσμορε παρθένον ἕλκεις;
Ἄλλην δεῦρο κέλευθον, ἐμὸν δ' ἀπόλειπε χιτῶνα.
Μῆνιν ἐμῶν ἀλέεινε πολυκτεάνων γενετήρων. 125
Κύπριδος οὔ σοι ἔοικε θεῆς ἱέρειαν ἀφάσσειν.
Παρθενικῆς ἐπὶ λέκτρον ἀμήχανόν ἐστιν ἱκέσθαι.
Τοῖα μὲν ἠπείλησεν ἐοικότα παρθενικῇσι.
Θηλείης δὲ Λέανδρος ὅτ' ἔκλυεν οἶστρον ἀπειλῆς,
Ἔγνω πειθομένων σημήια παρθενικάων. 130
Καὶ γὰρ ὅτ' ἠιθέοισιν ἀπειλείουσι γυναῖκες,
Κυπριδίων ὀάρων αὐταὶ ἄγγελοί εἰσιν ἀπειλαί.
Παρθενικῆς δ' εὔοδμον ἐύχροον αὐχένα κύσσας,
Τοῖον μῦθον ἔειπε, πόθου βεβολημένος οἴστρῳ,
Κύπρι φίλη μετὰ Κύπριν, Ἀθηναίη μετ' Ἀθήνην, 135
Οὐ γὰρ ἐπιχθονίῃσιν ἴσην καλέω σε γυναιξίν,
Ἀλλά σε θυγατέρεσσι Διὸς Κρονίωνος ἐίσκω.
Ὄλβιος ὅς σ' ἐφύτευσε, καὶ ὀλβίη ἣ τέκε μήτηρ,
Γαστὴρ ἥ σ' ἐλόχευσε, μακαρτάτη· ἀλλ' ἐμὰ λιτῆς
Ἡμετέρας ἐπάκουε, πόθου δ' οἴκτειρον ἀνάγκην. 140
Κύπριδος ὡς ἱέρεια μετέρχεο Κύπριδος ἔργα.
Δεῦρ' ἴθι μυστιπόλευε γαμήλια θεσμὰ θεαίνης.
Παρθένον οὐκ ἐπέοικεν ὑποδρήσσειν Ἀφροδίτῃ.
Παρθενικαῖς οὐ Κύπρις ἰαίνεται· ἢν δ' ἐθελήσῃς
Θεσμὰ θεῆς ἐρόεντα καὶ ὄργια κεδνὰ δαῆναι, 145
Ἔστι γάμος καὶ λέκτρα· σὺ δ' εἰ φιλέεις Κυθέρειαν,
Θελξινόων ἀγάπαζε μελίφρονα θεσμὸν ἐρώτων·
Σὸν δ' ἱκέτην με κόμιζε, καὶ ἢν ἐθέλῃς, παρακοίτην,
Τόν σοι Ἔρως ἤγρευσεν ἑοῖς βελέεσσι κιχήσας·
Ὡς θρασὺν Ἡρακλῆα θοὸς χρυσόρραπις Ἑρμῆς 150
Θητεύειν ἐκόμιζεν Ἰαρδανίῃ ποτὶ νύμφῃ.
Σοὶ δέ με Κύπρις ἔπεμψε, καὶ οὐ σοφὸς ἤγαγεν Ἑρμῆς.
Παρθένος οὔ σε λέληθεν ἀπ' Ἀρκαδίης Ἀταλάντη·
Ἥ ποτε Μειλανίωνος ἐρασσαμένου φύγεν εὐνήν,
Παρθενίης ἀλέγουσα· χολωσαμένης δ' Ἀφροδίτης, 155
Τὸν πάρος οὐκ ἐπόθησεν, ἐνὶ κραδίῃ θέτο πάσῃ.
Πείθεο καὶ σὺ φίλη, μὴ Κύπριδι μῆνιν ἐγείρῃς.
Ὣς εἰπών, παρέπεισεν ἀναινομένης φρένα κούρης,
Θυμὸν ἐρωτοτόκοισι παραπλάγξας ἐνὶ μύθοις.
Παρθενικὴ δ' ἄφθογγος ἐπὶ χθόνα πῆξεν ὀπωπήν, 160
Αἰδοῖ ἐρευθιόωσαν ὑποκλέπτουσα παρειήν,
Καὶ χθονὸς ἔξεσεν ἄκρον ἐπ' ἴχνεσιν· αἰδομένη δὲ
Πολλάκις ἀμφ' ὤμοισιν ἑὸν συνέεργε χιτῶνα.
Πειθοῦς γὰρ τάδε πάντα προάγγελα. παρθενικῆς δὲ
Πειθομένης ποτὶ λέκτρον ὑπόσχεσίς ἐστι σιωπή. 165
Ἤδη καὶ γλυκύπικρον ἐδέξατο κέντρον ἐρώτων,
Θέρμετο δὲ κραδίην γλυκερῷ πυρὶ παρθένος Ἡρώ,
Κάλλεϊ δ' ἱμερόεντος ἀνεπτοίητο Λεάνδρου.
Ὄφρα μὲν οὖν ποτὶ γαῖαν ἔχεν νεύουσαν ὀπωπήν,
Τόφρα δὲ καὶ Λείανδρος ἐρωμανέεσσι προσώποις 170
Οὐ κάμεν εἰσορόων ἁπαλόχροον αὐχένα κούρης·
Ὀψὲ δὲ Λειάνδρῳ γλυκερὴν ἀνενείκατο φωνήν,
Αἰδοῦς ὑγρὸν ἔρευθος ἀποστάζουσα προσώπου,
Ξεῖνε, τεοῖς ἐπέεσσι τάχ' ἂν καὶ πέτρον ὀρίναις.

Τίς σε

Τίς σε πολυπλανέων ἐπέων ἐδίδαξε κελεύθους; 175
Ὤμοι, τίς σ' ἐκόμισσεν ἐμὴν ἐς πατρίδα γαῖαν;
Ταῦτα δὲ πάντα μάτην ἐφθέγξαο. πῶς γὰρ ἀλήτης
Ξεῖνος ἐὼν καὶ ἄπιστος ἐμῇ φιλότητι μιγείης;
Ἀμφαδὸν οὐ δυνάμεσθα γάμοις ὁσίοισι πελάσσαι·
Οὐ γὰρ ἐμοῖς τοκέεσσιν ἐπεύαδεν. ἢν δ' ἐθελήσῃς 180
Ὡς ξεῖνος πολύπλαγκτος ἐμὴν ἐς πατρίδα μίμνειν,
Οὐ δύνασαι σκοτόεσσαν ὑποκλέπτειν Ἀφροδίτην.
Γλῶσσα γὰρ ἀνθρώπων φιλοκέρτομος· ἐν δὲ σιωπῇ
Ἔργον ὅπερ τελέει τις, ἐνὶ τριόδοισιν ἀκούει.
Εἰπὲ δὲ (μὴ κρύψῃς) τεὸν οὔνομα καὶ σέο πάτρην. 185
Οὐ γὰρ ἐμόν σε λέληθεν· ἔχω δ' ὄνομα κλυτὸν Ἡρώ.
Πύργος δ' ἀμφιβόητος, ἐμὸς δόμος οὐρανομήκης,
Ὧι ἔνι ναιετάουσα σὺν ἀμφιπόλῳ τινὶ μούνῃ,
Σηστιάδος πρὸ πόληος ὑπὲρ βαθυκύμονας ὄχθας,
Γείτονα πόντον ἔχω, στυγεραῖς βουλῇσι τοκήων. 190
Οὐδέ μοι ἐγγὺς ἔασιν ὁμήλικες, οὐδὲ χορεῖαι
Ἠιθέων παρέασιν· ἀεὶ δ' ἀνὰ νύκτα καὶ ἠῶ
Ἐξ ἁλὸς ἠνεμόεντος ἐπιβρέμει οὔασιν ἠχή.
Ὣς φαμένη, ῥοδέην ὑπὸ φάρεϊ κρύπτε παρειήν,
Ἔμπαλιν αἰδομένη, σφετέροις δ' ἐπεμέμφετο μύθοις. 195
Λείανδρος δὲ πόθου βεβολημένος ὀξέι κέντρῳ
Φράζετο πῶς κεν ἔρωτος ἀεθλεύσειεν ἀγῶνα.
Ἄνδρα γὰρ αἰολόμητιν Ἔρως βέλεσιν δαμάσας
Καὶ πάλιν ἀνέρος ἕλκος ἀκέσσεται· οἷσι δ' ἀνάσσει,
Αὐτὸς ὁ πανδαμάτωρ βουληφόρος ἐστὶ βροτοῖσιν. 200
Αὐτὸς καὶ ποθέοντι τότε χραίσμησε Λεάνδρῳ.
Ὀψὲ δ' ἀλαστήσας πολυμήχανον ἔννεπε μῦθον·
Παρθένε, σὸν δι' ἔρωτα καὶ ἄγριον οἶδμα περήσω,
Εἰ πυρὶ παφλάζοιτο καὶ ἄπλοον ἔσσεται ὕδωρ.
Οὐ τρομέω βαρὺ χεῦμα, τεὴν μετανεύμενος εὐνήν, 205
Οὐ βρόμον ἠχήεντα βαρυσμαράγοιο θαλάσσης.
Ἀλλ' αἰεὶ κατὰ νύκτα φορεύμενος ὑγρὸς ἀκοίτης,
Νήξομαι Ἑλλήσποντον ἀγάρροον· οὐχ ἑκὰς γὰρ
Ἀντία σεῖο πόληος ἔχω πτολίεθρον Ἀβύδου.
Μοῦνον ἐμοὶ ἕνα λύχνον ἀπ' ἠλιβάτου σέο πύργου 210
Ἐκ περάτης ἀνάφαινε κατὰ κνέφας, ὄφρα νοήσας
Ἔσσομαι ὁλκὰς Ἔρωτος ἔχων σέθεν ἀστέρα λύχνον,
Καί μιν ὀπιπεύων, οὐκ ὀψὲ δύοντα βοώτην,
Οὐ θρασὺν Ὠρίωνα, καὶ ἄβροχον ὁλκὸν ἁμάξης,
Πατρίδος ἀντιπέροιο ποτὶ γλυκὺν ὅρμον ἱκοίμην. 215
Ἀλλὰ φίλη, πεφύλαξο βαρυπνείοντας ἀήτας,
Μή μιν ἀποσβέσσωσι, καὶ αὐτίκα θυμὸν ὀλέσσω,
Λύχνον ἐμοῦ βιότοιο φαεσφόρον ἡγεμονῆα.
Εἰ ἐτεὸν δ' ἐθέλεις ἐμὸν οὔνομα καὶ σὺ δαῆναι,
Οὔνομά μοι Λείανδρος, ἐϋστεφάνου πόσις Ἡροῦς. 220
Ὣς οἱ μὲν κρυφίοισι γάμοις συνέθεντο μιγῆναι,
Καὶ νυχίην φιλότητα, καὶ ἀγγελίην ὑμεναίων
Λύχνου μαρτυρίῃσιν ἐπιστώσαντο φυλάσσειν·
Ἡ μὲν φῶς τανύειν, ὁ δὲ κύματα μακρὰ περῆσαι.
Παννυχίδας δ' ἀνύσαντες ἀκοιμήτων ὑμεναίων, 225
Ἀλλήλων ἀέκοντες ἐνοσφίσθησαν ἀνάγκῃ·
Ἡ μὲν ἑὸν ποτὶ πύργον, ὁ δ' ὀρφναίην ἀνὰ νύκτα,
Μή τι παραπλάζοιτο, λαβὼν σημήια πύργου,
Πλῶε βαθυκρήπιδος ἐπ' εὐρέα δῆμον Ἀβύδου.
Παννυχίων δ' ὀάρων κρυφίους ποθέοντες ἀέθλους, 230
Πολλάκις ἠρήσαντο μολεῖν θαλαμηπόλον ὄρφνην.
Ἤδη κυανόπεπλος ἀνέδραμε νυκτὸς ὀμίχλη,
Ἀνδράσιν ὕπνον ἄγουσα, καὶ οὐ ποθέοντι Λεάνδρῳ·
Ἀλλὰ πολυφλοίσβοιο παρ' ᾐόνι θυιὰς θαλάσσης
Ἀγγελίην ἀνέμιμνε φαεινομένων ὑμεναίων, 235
Μαρτυρίην λύχνοιο πολυκλαύτοιο δοκεύων,
Εὐνῆς τε κρυφίης τηλεσκόπον ἀγγελιώτην.
Ὡς δ' ἴδε κυανέης λιποφεγγέα νυκτὸς ὀμίχλην,
Ἡρὼ λύχνον ἔφαινεν· ἀναπτομένοιο δὲ λύχνου
Θυμὸν Ἔρως ἔφλεξεν ἐπειγομένοιο Λεάνδρου· 240
Λύχνῳ καιομένῳ συνεκαίετο. πὰρ δὲ θαλάσσῃ
Μαινομένων ῥοθίων πολυηχέα βόμβον ἀκούων,
Ἔτρεμε μὲν τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ θάρσος ἀείρας

Quis te erroneorum verborum docuit vias?
Hei mei, quis te duxit meam ad patriam terram?
Haec autem omnia frustra locutus es. quomodo enim vagus
Hospes cum sis et infidus, meo amori miscearis?
Manifeste non possumus nuptiis legitimis coniungi:
Non enim meis parentibus placet. si autem voles
Ut hospes profugus mea in patria manere,
Non potes tenebrosam abscondere Venerem.
Lingua enim hominum amica convitiis: in silentio autem
Opus, quod perficit aliquis, in triviis audit.
Dic vero, ne celes, tuum nomen, & tuam patriam.
Non enim meum te lateat: mihi nomen inclytum Hero.
Turris autem celebris mea domus altissima:
Quam inhabitans cum ancilla quadam sola
Sestiensem ante urbem supra profunda littora,
Vicinum mare habeo invisis consiliis parentum.
Neque me prope vicinae sunt coaequales: neque choreae
Iuvenum adsunt. semper autem nocte & die
Ex mari ventoso insonat auribus sonitus.
Sic fata, roseam sub veste celabat genam,
Rursus pudore affecta, sua autem increpabat dicta.
Leander autem amoris percussus acuto stimulo,
Cogitabat quomodo amoris exerceret certamen.
Virum enim varium consiliis amor sagittis domans,
Et rursus viri vulnus medicatur: quibus autem dominatur,
Ipse omnidomitor consultor est mortalibus.
Ipse etiam amanti auxiliatus est Leandro:
Tandem autem ingemiscens artificiosum dixit verbum:
Virgo tuum propter amorem, etiam asperam undam transibo,
Si igni ferveat, & innavigabilis erit aqua:
Non timeo gravem undam tuum adiens cubile,
Non fremitum resonantem gravisoni maris:
Sed semper per noctem portans madidus maritus
Navigabo Hellespontum valde fluentem: non longe enim
Contra tuam urbem habeo oppidum Abydi:
Tantum mihi unam lucernam ab excelsa tua turri
E regione ostende per tenebras, ut intuens
Sim navis amoris habens tuam stellam lychnum.
Atque ipsum aspiciens ne videam occidentem booten,
Nec asperum orionem, ac immadidam tractionem currus,
Patriae obviae ad dulcem portum venirem.
Sed chara cave perflantes ventos
Ne ipsum extinguant, & statim animam perdam,
Lychnum meae vitae luciferum ducem.
Si vere autem vis meum nomen & tu scire,
Nomen mihi Leander benecomptae coniux Herus.
Sic quidem clandestinis nuptiis constituebant misceri,
Et nocturnam amicitiam, & nuntium nuptiarum
Lucernae testimoniis pacti sunt servare:
Illa quidem lucem extendere, hic autem undas longas transire.
Pernoctationes autem executi vigilum nuptiarum,
Abse invicem separati sunt necessitate:
Haec quidem suam ad turrim, hic autem obscuram per noctem,
Ne quid erraret iaciens signa turris,
Navigabat profundi fundamenti ad latum oppidum Abydi.
Totamque noctem coniugii clandestina desiderantes certamina,
Saepe optarunt venire cubiculum ornantem noctem.
Iam atrata cucurrit noctis caligo,
Viris somnum afferens, & non amanti Leandro:
Sed multifremi apud littora maris
Nuntium expectabat lucentium nuptiarum.
Testimonium lucernae lugubris expectans,
Lectique clandestini procul speculantem nuntium.
Ut vero vidit nigrae obscuram noctis caliginem
Hero lucernam ostendit: accensa vero lucerna
Animum Cupido exussit festinantis Leandri.
Lucerna ardente, coardebat: ad vero maris
Insanarum undarum multisonum fremitum audiens,
Tremebat quidem primum: postea autem audaciam attollens,

ΕΚ ΤΩΝ ΝΑΥΜΑΧΙΟΥ.

Καλὸν μὲν, δέμας ἁγνὸν ἔχειν ἀδμῆτά τε μίμνειν
Παρθενικήν, καθαρῇσί τ' ἀεὶ μελεδήμασι χαίρειν,
Μήτε βαρυτλήτοις λεχέων [illegible],
Μήτε πόνον [illegible] Εἰλειθυίας·
Ἀλλ' οὕτω [illegible],
Ψυχῆς ὄμμα [illegible],
Ἔνθα γάμοι [illegible], ἔνθα [illegible]
[illegible].
Εἰ δέ σε [illegible],
Καὶ τοῦτο [illegible]
Τὸν πλόον, ὥς φασιν, τὸν δεύτερον [illegible] θυμῷ.
Ἔστω σοι πόσις [illegible] τοκῆες·
[illegible] ἄλλως
[illegible] ἀνάγκη·
Ἀλλ' [illegible]
[illegible]
[illegible]
Ἀνδρὶ γὰρ [illegible] ἀκοίτης.
[illegible]
Σοὶ δ' [illegible].
Μηδὲ [illegible] γυναῖκας
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].
[illegible] ἀνάγκη·
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].
Καὶ [illegible]
[illegible].
Εἰ δ' [illegible],
[illegible],
Ἀλλ' [illegible] βάλλειν.
[illegible]
[illegible],
Καὶ [illegible]
Καὶ σὺ μὲν [illegible]
[illegible]
[illegible],
Οὐ [illegible].
Παρθενικὴ [illegible].
Μήτε [illegible], μήτε [illegible].
Μήτ' [illegible].
Μήτε [illegible]
[illegible]
[illegible].
[illegible]
[illegible].
Μήτε [illegible]
Πολλὸν [illegible].
Μηδὲ μὲν [illegible].
[illegible].
Μήτε [illegible]
[illegible]
Τοῖς [illegible]
Παρθένε [illegible]
[illegible].
Μηδὲ [illegible].

EX NAVMACHII.

PVLCHRVM sanè est, corpus castum habere, intactamq; manere
Virginem, & puris semper cogitationibus delectari.
Nec onus circa laboriosa illa gestantem
Neque dolores trementem superstitiosos Lucinæ:
Sed permanere quasi reginam imbecillium mulierum,
Oculum animi splendidum ad eam vitam erigentem,
In qua gloriosæ veræq; sunt nuptiæ, vbi commixta
Diuinis verbis lumine plenas meditationes parit.
Quod si te communis vitæ desiderium capit,
De illa quoq; præsciens dicam, quomodo te oporteat cõficere
Nauigationem, vt aiunt, secundam animo læto.
Hic tibi sit maritus, quem parentes decreuerint:
Et si fuerit prudens, [illegible] alter
Virum [illegible] ferre & ipsum oportet.
Sed si quis prudens aliquid tibi dixerit,
Obsequere, nec dissentias ab ipso. Esto autem ei
Blandior, quæ magis cum [illegible] cura afficitur.
Viro enim indignanti, consilium & solatium est uxor.
Relinque autem [illegible] externa opera, quæ [illegible] potest.
Tibi cura rei familiaris sit, & custodia domus.
Ne ipsum interroges de rebus quæ non sunt mulieribus
Nisi forte ipse te velit in consilium adhibere,
Ausculta [illegible] eius sermonem, sed sero responde cum ipso
Deliberans, & nihil promitte, nec adnone,
Vt tuo arbitrio res agenda permittatur: quia exitus vanus est.
Vxori prudenti sat maritus qui illam virgo duxit: neq; ipsã
Aspiciat alter lecto denudatam.
Primum stultè agentem tolera, est enim necessarium:
Sæpius quoque morbum sustine, quantumuis anxia.
Contine in pectore curas tuas, neque dicas
Omnibus quæ agis, nec ipsis parentibus cuncta exponas.
Sola desipientem maneas, idq; vt decet leniter.
Nam contumeliam etiam prudentem virum irritare noui.
Sæpius oratio lenis virum insipientem demulcet,
At si prauis socius coniunctus, prauus fiat,
Ne aduersus illum, ò illa, contendas:
Sed socios instiga vt inter se dissentiant.
Facilis autem hæc ratio est dirimendæ societatis
Peruersi: ac socius amicum reddit bonis,
Et prudentibus. Quis enim sponte sua sibi iungeret amicũ?
Sic tu quidem virum charum ex animo diligas:
Et intelligat maritus tuus euidenter, quod liberos
Ex animo ames. Haud enim talis extitit,
Vt non se sciat amorem, nec fideles mores agnoscat.
Sed audi virgo, hæc te cuncta obseruare decet.
Nec procliuis nimium sis ad risum, nec tristis:
Nec otiosa prorsus esto, sed moderatos subi labores.
Nec tuis famulis duram te, aut valde lenem
Præbeas: negligentiores enim domini semper damnum patiuntur.
Sed timentibus seruis domini confidenter imperant.
Externos amores reuoca, priusquam ab aliis
Reuera cognoscas studia, mentesq; ipsorum:
Nec anum improbam tuis vnquam ædibus, recipias.
Multorum bene conductas familias pessundederunt anus.
Neque loquacem mulierem tibi sociam iungas:
Castos mulierum mores praui sermones corrumpunt.
Nec afficiaris nimis auri studio, neque in collo
Purpureum hyacinthum geras, viridemque Iaspim,
Quibus stulti superbiunt. Tu verò ornatu
O virgo tuam non indigeas, neque in speculo
Manu discernens tuam contempleris formam:
Sed neque circa comas multiplices nectie nodos,

γρ. [illegible]

γρ. [illegible]

γρ. [illegible]

Ἐν στήθεσσι φανέντα φίλης αἰῶνος ἀμέρσῃ.
Εἰς δὲ λόγον θεῖον βλέψας, τούτῳ προσέδρευε,
Ἰθύνων κραδίης νοερὸν κύτος· εὖ δ' ἐπίβαινε
Ἀτραπιτοῦ, μοῦνον δ' ἐσόρα κόσμοιο ἄνακτα.
Εἷς δ' ἔστ' αὐτογενής, ἑνὸς ἔκγονα πάντα τέτυκται.
Ἐν δ' αὐτοῖς αὐτὸς περινίσσεται· οὐδέ τις αὐτὸν
Εἰσοράᾳ θνητῶν, αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται.
Οὗτος δ' ἐξ ἀγαθοῖο κακὸν θνητοῖσι δίδωσι,
Καὶ πόλεμον κρυόεντα, καὶ ἄλγεα δακρυόεντα.
Οὐδέ τις ἔσθ' ἕτερος. σὺ δέ κεν ῥέα πάντ' ἐσορήσεις,
Αἴ κεν ἴδῃς αὐτὸν πρὶν δή ποτε δεῦρ' ἐπὶ γαῖαν.
Τέκνον ἐμὸν δείξω σοι, ὁπηνίκα δέρκομαι αὐτοῦ
Ἴχνια, καὶ χεῖρα στιβαρὴν κρατεροῖο θεοῖο·
Αὐτὸν δ' οὐχ ὁρόω· περὶ γὰρ νέφος ἐστήρικται
Λοιπὸν ἐμοί· στᾶσιν δὲ δέκα πτυχὲς ἀνθρώποισιν.
Οὐ γάρ κέν τις ἴδοι θνητῶν μερόπων κραίνοντα,
Εἰ μὴ μουνογενής τις ἀπορρὼξ φύλου ἄνωθεν
Χαλδαίων. ἴδρις γὰρ ἔην ἄστροιο πορείης,
Καὶ σφαίρης κίνημ' ἀμφὶ χθόνα ὡς περιτέλλει,
Κυκλοτερές γ' ἐν ἴσῳ, κατὰ δὲ σφέτερον κνώδακα.
Πνεύματα δ' ἡνιοχεῖ περί τ' ἠέρα καὶ περὶ χεῦμα
Νάματος, ἐκφαίνει δὲ πυρὸς σέλας ἰφιγενήτου.
Αὐτὸς δ' αὖ μέγαν αὖθις ἐπ' οὐρανὸν ἐστήρικται
Χρυσέῳ εἰνὶ θρόνῳ, γαίη δ' ὑπὸ ποσσὶ βέβηκε.
Χεῖρα δὲ δεξιτερὴν ἐπὶ τέρμασιν Ὠκεανοῖο
Ἐκτέτακεν· ὀρέων δὲ τρέμει βάσις ἔνδοθι θυμῷ,
Οὐδὲ φέρειν δύναται κρατερὸν μένος. ἔστι δὲ πάντως
Αὐτὸς ἐπουράνιος, καὶ ἐπὶ χθονὶ πάντα τελευτᾷ,
Ἀρχὴν αὐτὸς ἔχων ἅμα καὶ μέσον ἠδὲ τελευτήν,
Ὡς λόγος ἀρχαίων, ὡς ὑδογενὴς διέταξεν,
Ἐκ θεόθεν γνώμαισι λαβὼν κατὰ δίπλακα θεσμόν.
Ἄλλως οὐ θεμιτὸν δὲ λέγειν. τρομέω δέ γε γυῖα
Ἐν νόῳ. ἐξ ὑπάτου κραίνει περὶ πάντ' ἐνὶ τάξει.
Ὦ τέκνον, σὺ δὲ τοῖσι νόοισι πελάζεο, γλώσσης
Εὖ μάλ' ἐπικρατέων, στέρνοισι δὲ ἔνθεο φήμην.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Αἰθέρος ἠδ' ἀΐδου, πόντου γαίης τε τύραννε,
Ὃς βρονταῖς σείεις βριαρὸν δόμον Οὐλύμποιο,
Δαίμονες ὃν φρίσσουσι, θεῶν δὲ δέδοικεν ὅμιλος,
Ὧι μοῖραι πείθονται ἀμείλικτοί περ ἐοῦσαι,
Ἄφθιτε μητροπάτωρ, οὗ θυμῷ πάντα δονεῖται·
Ὃς κινεῖς ἀνέμους, νεφέλῃσι δὲ πάντα καλύπτεις,
Πρηστῆρσι σχίζων πλατὺν αἰθέρα· σὴ μὲν ἐν ἄστροις
Τάξις ἀναλλάκτοισιν ἐφημοσύναισι τρέχουσα·
Σῷ δὲ θρόνῳ πυρόεντι παρεστᾶσιν πολύμοχθοι
Ἄγγελοι, οἷσι μέμηλε βροτοῖς ὡς πάντα τελεῖται.
Σὸν μὲν ἔαρ λάμπει νέον ἄνθεσι πορφυρέοισι,
Σὸν χειμὼν ψυχραῖσιν ἐπερχόμενος νεφέλῃσιν,
Ἅς ποτε βακχευτὰς Βρόμιος διένειμεν ὀπώρας.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ἄφθιτον, ἀθάνατον, ῥητὸν μόνον ἀθανάτοισιν.
Ἐλθὲ μέγιστε θεῶν πάντων κρατερῇ σὺν ἀνάγκῃ,
Φρικτός, ἀήττητος, μέγας, ἄφθιτος, ὃν στέφει αἰθήρ.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Δεῦρ' ἐμοὶ οὔατα τείνας καθαρὰς ἀκοάς τε πετάσσας,
Κέκλυθι τάξιν ἅπασαν ὅσην τεκμήρατο δαίμων
Ἔκ τε μιῆς νυκτὸς ἠδ' ἐξ ἑνὸς ἤματος αὐτῶς.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Οὐδ' ἦν Ἰφίκλοιο θοώτερος ἀντιάζοι,
Ὅστε καὶ ἀνθερίκων ἐπέτρεχεν, οὐδ' ἐπὶ καρπὸν
Σίνετ', ἀπαλὰ δὲ γυῖα φέρων ἐπὶ λήιον ᾖει.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ἀστραία κούρη δὲ πέλει περὶ ἅπαντα [illegible]
Σπέρματά τε καὶ φυτοῖσι ἐμπαρεόντ' ἔν τε βόθροισι

In animo tibi visa sunt, chara vita spolient. (aduerte,
Respiciens vero ad diuinũ hunc sermonem, et diligenter animũ
Intẽdẽs cordis rationis capax conceptaculũ, rectè ascẽde
Viam, & solum aspice mundi regem.
Unus est per-se-genitus, ex eo uno omnia nata sunt.
Ipse verò in illis versatur: nec quisquam eum
Intueri potest mortaliũ, sed ipse nihilominus omnes intuetur.
Hic ex bono malum hominibus dat,
Et bellum horribile & dolores lacrymosos.
Nec quisquam est alius. Tu vero facile omnia aspexeris,
Si videres eum antequam tandem huc super terram venit.
Fili mi ostendam tibi, quandoquidem video eius
Vestigia & manum robustam potentis Dei.
Ipsum verò non possum aspicere: nubes enim eum circunstat
Reliqua mihi, stant autem decem orbes hominibus. (imperat,
Non enim quisquam mortaliũ videre posset eũ qui hominibus
Nisi unigenitus quidam profectus ab antiqua origine gentis
Chaldeorum, sciebat enim astri cursum,
Et ut sphera motum circum terram circumuoluit,
Circularem æqualiter & in suo centro,
Ventos autem gubernat circum aerem & circa fluxum
Aquæ, & exerit fulgorem ignis potenter facti.
Ipse deinde super amplum cœlum consedit
In aureo solio, terra autem sub pedibus iacet,
Manumque dextram ad limites Oceani
Extendit, & montium basis intus tremit,
Nec ingens illud robur ferre potest. Est autem omnino
Ipse cœlestis, & super terram omnia perficit.
Principium tenens simul & medium atque finem, (scripsit.
Ut habet sermo antiquorum, ut ex aqua ortus Moses *de-*
Accepta diuinitus lege quæ duplicia præcepta continet.
Non fas est aliter loqui. tremo verò membris
In animo, ex alto imperat omnibus ordine.
O fili, tu mentem tuam admoue, linguamque
Bene cohibens: in pectore verò conde hunc sermonem.

EIVSDEM.

O rex cœli & inferni, marisq; & terræ,
Qui tonitribus concutis validam domum Olympi,
Quem dæmones horrent, & Deorum cœtus metuit,
Cui Parcæ quantumuis implacabiles obediunt,
Æterne aue materne, cuius ira omnia quatiuntur:
Qui agitas ventos, omniaque nubibus obducis
Igneis turbinib. diffindẽs latũ aerẽ. tuus quidẽ est inter astra
Locus, qui immutabilibus præceptis mouetur.
Tuo autem splendido solio astant laboriosi
Angeli, quibus cura est quomodo mortalibus omnia perficiã-
Tuum ver recens relucet floribus purpureis, (tur
Tua hyems frigidis aduenit nubibus,
Quas olim ebrius Bacchus distribuit autumni tempore.

EIVSDEM.

Æternum immortale fandum duntaxat diis.
Veni maxime Deorum omnium cum potenti fato,
Horrende, inuicte, magne, æterne, quem circumdat æther

EIVSDEM.

Huc veni, aures mihi & purum auditum aperiens,
Audi omnem ordinem quem coniectauit Deus
Ex una nocte & ex uno die similiter.

EIVSDEM.

Neque si Iphiclo velocior resonante,
Qui & per calyculos percurrebat, neque etiam fructum
Lædebat, leuia membra gerens, super segetes ferebatur.

EIVSDEM.

Astræa autem puella est ad omnia præstantissima,
Semina etiam plantis valis, in fossas autem

Iacere ramos omnes, quæ quercus summa dicuntur;
Vites autem excæcare, quoniam odit circa alia
Icarii puella, torcularia atque amaras vites,
Recordata quæ dura Dionysii ergo
Aclas machinati sint, ebrietate donati duras
Icarion enim illum duris clauis interfecerunt,
Perimentes lanceis perciti furore Bacchico.

[illegible]

EIVSDEM.

Omnia doctus es Musæ diuinæ, si autem te iubet
Animus, cognomina lunæ iuxta fatum canere,
Facile tibi exponam, tu autem in mentibus pone tuis.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

[illegible]
Ῥεῖά τοι ἐξερέω· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.

EX LINO.

PROSPICE, animum intendens, & muniens ex auditu,
Nostri sermonis, viam præ cunctis veram.
Noxas repelle, sortésque damnosas, quæ profanorum
Vulgus subuertunt, malisq́; per omnia implicant,
Variis, fraudulentas sibi formas sumentes.
Has tu custodia mentis ab animo arceto.
Hæc enim expiatio reuera te iustum purgabit:
Siquidem re ipsa oderis exitiosum earum genus.
In primis verò materiam omnium malorum largitricem,
Quam cupido instar aurigæ reges stolidus frenis.

ΕΚ ΤΩΝ LINOY.

ΦΡΑΖΕΟ δή, [illegible]
[illegible]

EIVSDEM.

Speranda sunt omnia, quia nihil non sperari potest.
Omnia Deo facilia factu sunt, nihilq́; impossibile.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ἔλπεσθαι χρὴ πάντ'· ἐπεὶ οὐκ ἔστ' οὐδὲν ἄελπτον.
Ῥάδια πάντα θεῷ τελέσαι, καὶ ἀνήνυτον οὐδέν.

EX MIMNERMO.

De Vita, quòd breuis sit.

NOS autem, velut folia producit floridum tempus
Veris, cùm subitò splendor solis augetur:
His similes ad breue tempus floribus iuuentutis
Delectamur à diis neque malum edocti
Neque bonum: Parcæ autem nigræ nobis astant,
Altera gerens finem molestæ senectutis:
Altera mortis: breue autem tempus durat iuuentutis
Fructus, quandiu supra terram spargitur Sol.
At postquam terminus temporis huius præteriit,
Statim mori satius est, quam viuere.
Multis enim malis animus afficitur: aliquādo res domestica
Laborat, & paupertatis opera tristiq́ue fiunt.
Alius rursus desiderat liberos, quos maximè
Cupiens, tellurem subit ad inferos.
Alius morbo animum corrumpente tenetur: nec vllus est
Hominum, cui non multa Iupiter mala largiatur.

ΕΚ ΤΩΝ ΜΙΜΝΕΡΜΟΥ.

Περὶ βίου, ὅτι βραχύς.

ΗΜΕΙΣ δ' [illegible]
[illegible]

EIVSDEM.

Vituperium senectutis.

Sed breue tempus durat, instar somnii
Iuuentus pretiosa. Difficilis autem, deformisq́;
Senectus statim imminet capiti,
Odiosa simul & contempta, quæ virum reddit obscurum,
Lædit autem oculos mentemq́; circumfusa.
Tithono Iupiter malum immortale dedit
Senectutem, quæ vel tristi morte magis est timenda:
Quæ pulcherrimus erat olim vbi forma præteriit,
Nec vt pater a filiis honoratur, nec ab amicis.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Ψόγος γήρως.

[illegible]

ΤΟΥ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Τίς δὲ βίος, τί δὲ τερπνὸν, ἄτερ χρυσῆς Ἀφροδίτης;
Τεθναίην, ὅτε μοι μηκέτι ταῦτα μέλοι.
Κρυπταδίη φιλότης, καὶ μείλιχα δῶρα, καὶ εὐνή,
Ἄνθεα ἥβης γίγνεται ἁρπαλέα
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξίν. ἐπεὶ δ' ὀδυνηρὸν ἐπέλθῃ
Γῆρας, ὅτ' αἰσχρὸν ὁμῶς καὶ καλὸν ἄνδρα τιθεῖ,
Αἰεί μιν φρένας ἀμφὶ κακαὶ τείρουσι μέριμναι,
Οὐδ' αὐγὰς προσορῶν τέρπεται ἠελίου.
Ἀλλ' ἐχθρὸς μὲν παισὶν, ἀτίμαστος δὲ γυναιξίν.
Οὕτως ἀργαλέον γῆρας ἔθηκε θεός.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ.

Περὶ ἀνδρείας.

Οὐ μὲν δὴ κείνου γε μένος καὶ ἀγήνορα θυμὸν
Τοῖον ἐμεῦ προτέρων πεύθομαι, οἵ μιν ἴδον,
Λυδῶν ἱππομάχων πυκινὰς κλονέοντα φάλαγγας,
Ἕρμιον ἂμ πεδίον φῶτα φερεμμελίην.
Τοῦ μὲν ἄρ' οὔποτε πάμπαν ἐμέμψατο Παλλὰς Ἀθήνη
Δριμὺ μένος κραδίης, εὖθ' ὅ γ' ἀνὰ προμάχους
Σεύαιθ' αἱματόεντος ἐν ὑσμίνῃ πολέμοιο,
Πικρὰ βιαζόμενος δυσμενέων βέλεα.
Οὐ γάρ τις κείνου δηΐων ἔτ' ἀμεινότερος φὼς
Ἔσκεν ἐποίχεσθαι φυλόπιδος κρατερῆς
Ἔργον, ὅτ' αὐγῇσιν φέρετ' ὠκέος ἠελίου.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ἴαμβοι.

Δεινοὶ γὰρ ἄνδρες [illegible]
Ζῶντ' ἐφθονῆσαι, κατθανόντα δ' αἰνέσαι.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ. εἰς ἰατρούς.

Οἷς δ' ἰατροὶ [illegible] λέγω
Τὰ φαῦλα μείζω καὶ τὰ δεινὰ [illegible],
Ποιοῦσιν αὐτοί.

ΠΡΟΚΛΟΥ ΛΥΚΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΥΜΝΟΙ.

Εἰς τὸν ἥλιον.

ΚΛΥΘΙ πυρὸς νοεροῦ βασιλεῦ, χρυσήνιε Τιτάν.
Κλῦθι φάους ταμία, ζωαρκέος ὦ ἄνα πηγῆς,
Αὐτὸς ἔχων κληῖδα, καὶ ὑλαίοις ἐνὶ κόσμοις
Ὑψόθεν ἁρμονίης ῥεῦμα πλούσιον ἐξοχετεύων.
Κέκλυθι, μεσσατίην γὰρ ὑπὲρ αἰθέρος ἕδρην,
Καὶ κόσμου κραδιαῖον ἔχων ἐριφεγγέα κύκλον,
Πάντα τεῆς ἔπλησας ἐγερσινόου προνοίης,
Ζωσάμενοι δὲ πλανῆτες ἀειθαλέας σέο πυρσοὺς,
Αἰὲν ὑπ' ἀλλήκτοισι καὶ ἀκαμάτοισι χορείαις,
Ζωογόνους πέμπουσιν ἐπιχθονίοις ῥαθάμιγγας.
Πᾶσα δ' ὑφ' ὑμετέρῃσι παλινδίνῃσι διφρείαις,
Ὡράων κατὰ θεσμὸν ἀνεβλάστησε γενέθλη.
Στοιχείων δὲ κυδοιμὸς ἀλληλοισιν ἰόντων,
Παύσατο σεῖο φανέντος, ἀπ' ἀρρήτου γενετῆρος.
Σοὶ δὲ Μοιράων ὑπόεικε χορὸς ἀστυφέλικτος.
Ἂψ δ' ἀνασρωφῶσιν ἀναγκαίης λίνον αἴσης,
Εὖτ' ἐθέλεις, μέγα γὰρ κρατέεις, μέγα δ' ἶφι ἀνάσσεις.
Σειρῆς δ' ὑμετέρης βασιλεὺς θεοπειθέος οἴμου
Ἐξέθορεν Φοῖβος, κιθάρῃ δ' ὑπὸ θέσπιν ἀείδων,
Εὐνάζει μέγα κῦμα βαρυφλοίσβοιο γενέθλης.
Σῆς δ' ἀπὸ μειλιχόδωρος ἀλεξικάκου θιάσοιο,
Παιὼν βλάστησεν, ἑὴν δ' ἐπέτασσεν ὑγείην,
Πλήσας ἁρμονίης παναρμονίου εὐρέα κόσμον.
Σὲ κλυτὸν ὑμνείουσι Διωνύσοιο τοκῆα,
Ὕλης δ' αὖ ἐνὶ βένθεσιν ἐσχατίῃσιν Ἄττην,
Ἄλλοι δ' ἁβρὸν Ἄδωνιν ἐπ' ᾠδαῖς [illegible].

EIVSDEM.

Qualisnam vita foret, aut quid iucundi sine aurea Venere?
Emoriar, quando ista mihi non amplius curæ fuerint:
Amor, inquam, occultus, & blanda domus, & lectus,
Si rapidi sunt iuventutis flores
Viris & mulieribus: ubi verò molesta ingruerit
Senectus, quæ pulchrum etiam virum deformem reddit,
Semper eum graves animum rodunt curæ,
Nec solis aspectu delectatur senex:
Invisus est pueris contemptusque mulieribus,
Adeò miseram Deus senectam fecit.

EIVSDEM.

De Fortitudine.

Non quidem illius robur, & fortem animum
Similē ut qui ante me fuerunt, credo qui ipsum viderant
Lydorum equitum confertas disturbare turmas,
Hermi per campum virum hastatum.
Ipsius quidem nunquam omnino culpavit Pallas Minerva
Acre robur pectore, quando in prima acie
Furebat, ac sanguinarij in pugna belli,
Acerba per vim repellens hostium tela.
Non enim viro hostium alius præstantior vir
Erat, percurrendo pugna valida
Opus, quod diu luce ferebatur Solis velocis.

EIVSDEM Iambica.

Infensi cuipiam viro promtissimus omnes
Invidere vivo, mortuum autem laudare.

EIVSDEM. In Medicos.

Sicut medici solent dicere,
Leves affectus maiores fiunt, & graviores, quàm timendū sit,
Vt seipsos extollant.

PROCLI LYCII PHILOSOPHI HYMNI.

In Solem.

AVDI ignis liberi rex, habēs auratas habenas Titā:
Audi lucis dispensator, vitæ sufficientē ô, supra fontē:
Ipse habens sedem [illegible] in ornatibus,
Ex alto Armeniæ impetu abundans effluens.
Audi, mediam enim existens supra ætheris sedem,
Et mundi cordis habens valde lucentem circulum,
Omnia tua implevisti excitante præcogitatione,
Cingentesque planetæ semper virentes tuas faces,
Semper sub immutabilibus & indefessis tripudiis,
Generatorias mittunt terrestribus guttas,
Omnéque sub vestris retrorsagis aurigationibus,
Temporum secundum consuetudinem germinavit genus.
Elementorum verò fremitus super invicem existentium,
Sedatus fuerat te lucente, ab ineffabili generatore.
Te vero sub Parcarum chorus cessit inconcussus.
Statim vero convertunt necessariæ rete Parcæ,
Quando vis: circa enim imperas, circaque fortiter regnas,
Catena verò vestra rex Deo obtemperantis cantilena,
Exivit Phœbus: cithara verò divina canens,
Sopit magnam undam graviter sonantis generis,
Tuoque ob blanda donans malos depellente comitatu,
Pæan germinavit, suamque aperuit sanitatem,
Implens harmonia undequaque latum mundum.
Te inclytum hymnis celebrant Dionysii parentem:
Sylvæ verò ultimis in profunditatibus eum damnum,
Alij verò venustum Adonem celebraverunt cantibus.

Timent verò tui celeris flagelli iram
Dæmones, hominum nocui feroces,
Animabus splendentis nostris noxia mala parantes,
Vt semper per profunditatem profunde splendentis vitæ
Corporis laborant sub iorum desiderantes:
Superbi verò laterent patris valde splendentem aulam.
Sed deorum optime, igne coronate, diues dæmon,
Imago omnia generantis dei, animarum reductor:
Audi, & me accede peccati semper omnis,
Recipeq; supplicationem multarum lacrymarum, ex agro-
Serua probris, a pœnis verò custodias, (*sibus verò*
Mitigans celerem oculum iudicij, quod omnia vidit:
Semper verò vestris mala depellentibus institutionibus.
Animæ quidem lucem puram meæ diuitem præbeas,
Tenebras dissipans hominibus exitiosas, sagittis generatas.
Corpore verò integritatem & excellentem donis sanitatem,
Inclitusq; ads me, maiorumq; in legibus,
Musarum comas amabiles habentium donis curam haberē,
Diuitiasq; inconcussas à pietate amabili,
Si vis da rex: potésque omnia perficere
Facile: forte enim habes & immensum robur,
Siue fatalibus per anfractus euntibus fusis,
Astra voluentibus sub filis perniciosum nobis,
Venit ipse, arce tuo magno illud ictu.

In Venerem.

HYMNIS *celebramus lucidam, celebrem, ex spu-*
Et fontem magnum regium, à quo omnes (*ma genitam,*
Immortales volantes germinauerunt amores.
Quorum illi quidem liberis iaculantur sagittis,
Animas, vt desiderans reductoria centra sortiens,
Matris cupiunt videre igne splendentes aulas:
Illi verò patris consiliis, malaq; depellentibus prouidentiis,
Cupientes generationibus immensum mundum augere,
Animabus desiderium incitauerunt terrestris vitæ.
Alij verò nuptialium vxorum suaues cantus
Semper spectant, vt mortali à genere
Immortale faciant dolores patientium genus hominum.
Omnibusq; opera curæ fuerunt amores generantis Cytheriæ
Sed dea, vbique enim habes acute audientem aurem.
Siue coerces magnum cœlum, vnde te dicunt
Animam æterni mittere mundi diuinam,
Siue & septem circulorum super rotas æthere habitas,
Splendoribus nostris potentias profundens indomitas:
Audi, & laboriosam meam vitæ professionem
Gubernatius venerandaiustis simis sagittis.
Non piorum sedans desideriorum horridum amorem.

In Musas.

HYMNIS *celebramus hominum reductoriam cani-*
mus lucem,
Nouem filias magni Iouis præclaras voces habentes,
Quæ animas per profunditates errantes vitæ,
Immaculatis cæremoniis excitantibus ab iunctis,
Terrigenarum seruauerunt inauspicatis doloribus,
Et properare docuerunt supra profundam Lethem
Vestigium habere, puraq; venire ad familiare astrum.
Hinc sortita fuerunt, quando in natalitium littus
Cappesum in syluis nutritis de sortibus insanientes.
Sed dea & meum tumultuosum impetum
Sedate, & liberis me sapientum debacchate verbis,
Neque me molestè deos timentium genus hominum,
Via per diuina valde splendente, excellente fructibus:
Semper verò ex conuentu perrerrantis generis,
Trahite meam animam vndique errantem ad lucem puram
Vestris grauatam augentibus a iunctis,
Et gloriam suauiloquis animos demulgentis semper habentē,
Audite dea, sapientiæ sacra gubernacula habentes,
Quæ animas hominum indomitum accendentes ignem,
Trahitis ad immortales, tenebrosam profunditatē linquētes,

Δειμαίνουσι δὲ σεῖο θοῆς μάστιγος ἀπειλὴν
Δαίμονες ἀνθρώπων δηλήμονες ἀγριόθυμοι.
Ψυχαῖς ἡμετέραις ὀλοὰς κακὰ πορσύνοντες.
Ὄφρ' αἰεὶ κατὰ λαῖτμα βαρυσμαράγου βιότοιο,
Σώματος ἑλκηθμοῖσιν ὑπὸ ζυγόδεσμα πονῶνται,
Ὑψιτενοῦς δὲ λάθοιντο πατρὸς πολυφεγγέος αὐλῆς,
Ἀλλὰ θεῶν ἄριστε, πυριστεφὲς, ὄλβιε δαῖμον.
Εἰκὼν παγγενέταο θεοῦ, ψυχῶν ἀναγωγὲ
Κέκλυθι, καί με κάθηρον ἁμαρτάδος αἰὲν ἁπάσης,
Δέχνυσο δ' ἱκεσίην πολυδάκρυον, ἐκ δὲ μολυσμῶν
Ῥῦε κυλινδόμενον, ποινῶν δ' ἀπάνευθε φυλάσσοις.
Πρηΰνων θοὸν ὄμμα δίκης, ὃ πάντα δέδορκεν
Αἰεὶ δ' ὑμετέραισιν ἀλεξικάκοισιν ἀρωγαῖς,
Ψυχῇ μὲν φάος ἁγνὸν ἐμῇ πολύολβον ὀπάζοις.
Ἀχλὺν ἀποσκεδάσας ὀλεσίμβροτον, ἰοφόρητον.
Σώματι δ' ἀρτεμίην τε, καὶ ἀγλαόδωρον ὑγείην.
Εὐκλείης τ' ἐπίβησον, ὅπως προγόνων τ' ἐνὶ θεσμοῖς
Μουσάων ἐρατοπλοκάμων δώροισι μελοίμην.
Ὄλβον δ' ἀστυφέλικτον ἀπ' εὐσεβίης ἐρατεινῆς.
Εἰ δ' ἐθέλεις σὺ ἄναξ, δύνασαι γὰρ ἅπαντα τελέσσαι
Ῥηϊδίως, κρατερὴν γὰρ ἔχεις, καὶ ἀπείριτον ἀλκήν.
Εἰ δέ τι μοιριδίοισιν ἐπικλώθεσσιν ἀτράκτοις,
Ἀστεροδινήτοις ὑπὸ νήμασιν οὔλιον ἄμμιν,
Ἔρχεται, αὐτὸς ἔρυκε τεῇ μεγάλῃ τόδε ῥιπῇ.

Εἰς Ἀφροδίτην.

Ὑμνέομεν σειρὴν τὴν οὐρανίην ἀφρογενείης
Καὶ πηγὴν μεγάλην βασιλήϊον, ἧς ἄπο πάντες
Ἀθάνατοι πτερόεντες ἀνεβλάστησαν ἔρωτες.
Ὧν οἱ μὲν, νοεροῖσιν οἰστεύουσι βελέμνοις,
Ψυχὰς, ὄφρα πόθων ἀναγώγια κέντρα λαχοῦσαι,
Μητέρος ἱμείρωσιν ἰδεῖν πυριφεγγέας αὐλάς.
Οἱ δὲ πατρὸς βουλῇσιν ἀλεξικάκοις τε προνοίαις,
Ἱμείροντες ἀπείρονα κόσμον ἀέξειν,
Ψυχαῖς ἵμερον ὦρσαν ἐπιχθονίου βιότοιο.
Ἄλλοι δ' ἐγγαμίων ὀάρων πανδήμιας οἴμους
Αἰὲν ἐποπτεύουσιν, ὅπως θνητῆς ἀπὸ φύτλης,
Ἀθάνατον τεύξωσι δυσαλθέων γένος ἀνδρῶν·
Πᾶσι δ' ἔργα μέμηλε, ἐρωτοτόκου Κυθερείης·
Ἀλλὰ θεὰ, πάντῃ γὰρ ἔχεις ἀρίκουστον οὖας.
Εἴτε περισφίγγεις μέγαν οὐρανὸν, ἔνθα σε φασὶν
Ψυχὴν ἀενάου πέμπειν κόσμοιο θείην,
Εἴτε καὶ ἑπτὰ κύκλων ὑπὲρ ἄντυγας αἰθέρι ναίεις,
Σειραῖς ἡμετέραις δυνάμεις προχέουσ' ἀδαμάστους,
Κέκλυθι, καὶ πολύμοχθον ἐμὴν βιότοιο πορείην,
Ἰθύνοις, σέο πότνα δικαιοτάτοισι βελέμνοις.
Οὐχ ὁσίων παύουσα πόθων κρυόεντας ἐρωήν.

Εἰς τὰς Μούσας.

ΥΜΝΕΟΜΕΝ μερόπων ἀναγώγιον ὑμνέο μὲν φῶς
Ἐννέα θυγατέρας μεγάλου Διὸς ἀγλαοφώνους.
Αἳ ψυχὰς κατὰ βένθος ἀλωομένας βιότοιο
Ἀχράντοις τελετῇσιν ἐγερσινόων ἀπὸ βίβλων,
Γηγενέων ῥύσαντο δυσαντήτων ὀδυνάων,
Καὶ σπεύδειν ἐδίδαξαν, ὑπὲρ βαθυκύμονα λήθην
Ἴχνος ἔχειν, καθαρὰς δὲ μολεῖν ποτὶ σύννομον ἄστρον.
Ἔνθεν ἀπεπλάγχθησαν, ὅτ' εἰς γενεθλήϊον ἀκτὴν
Κάππεσον, ὑλοβόροισι περὶ κλήροισι μανεῖσαι.
Ἀλλὰ θεαὶ καὶ ἐμεῖο πολυπτοίητον ἐρωὴν
Παύσατε, καὶ νοεροῖς με σοφῶν βακχεύσατε μύθοις,
Μηδέ μ' ἀποπλάζοιτο δυσεβέων γένος ἀνδρῶν,
Ἀτραπιτοῦ ζαθέης ἐριφεγγέος ἀγλαοκάρπου.
Αἰεὶ δ' ἐξ ὁμάδοιο πολυπλάγκτοιο γενέθλης,
Ἕλκετ' ἐμὴν ψυχὴν πλαζομένην πρὸς φάος ἁγνὸν
Ὑμετέραις βρίθουσαν ἀεξινόων ἀπὸ βίβλων,
Καὶ κλέος εὐεπίης φρενοθελγέος αἰὲν ἔχουσαν.
Κλῦτε θεαὶ σοφίης ἱερῶν οἴακας ἔχοντες,
Οἳ ψυχὰς μερόπων ἀναγώγιον ἁψάμενοι πῦρ,
Ἕλκετ' ἐς ἀθανάτους, σκοτόεντα κευθμῶνα λιποῦσας,

Ὑμνέω

Ὕμνων ἀῤῥήτοισι καθηγεμόνας τελετῆσι.
Κλῦτε σαώτειραι μεγάλαι, ζαθέων δ' ἀπὸ βίβλων
Νεύσατ' ἐμοὶ φάος ἁγνὸν ἀποσκεδάσασαι ὁμίχλην,
Ὄφρα κεν ἀγνοίην θεὸν ἄμβροτον, ἠδὲ καὶ ἄνδρα.
Μηδέ με ληθαίοις ὑπὸ χεύμασιν ὠλοὰ ῥέζων,
Δαίμων αἰὲν ἔχοι μακάρων ἀπονόσφιν ἐόντα.
Μὴ κρυερῆς γενέθλης ἐνὶ κύμασι πεπτωκυῖαν
Ψυχὴν οὐκ ἐθέλουσαν ἐμὴν ἐπὶ δηρὸν ἀλᾶσθαι
Ποινὴ τῆς κρυόεσσα βίου δεσμοῖσι πεδήσῃ,
Ἀλλὰ θεαὶ σοφίης ἐριλαμπέος ἡγεμονῆες
Κέκλυτ' ἐπειγομένῳ δὲ πρὸς ὑψιφόρητον ἀταρπὸν
Ὄργια καὶ τελετὰς ἱερῶν ἀναφαίνετε μύθων.

Hymnorum ineffabilibus accedentes ceremoniis:
Audite seruatrices magnæ, diuinisque à iuncis.
Annuite mihi lucem puram dissipantes tenebras,
Ut & bene cognitum deam immortalem, & virum,
Neque me occultis sub fluxibus perniciosa faciens,
Dæmon semper habeat, à beatis semper existentem:
Non horridi generis in vndis lapsam
Animam, non volentem meam diu errare,
Pœna qua horrida vita vinculis ligabit.
Sed deæ sapientiæ valde lucentes duces.
Audite, impulsóque ad in altum surentem viam,
Orgia & ceremonias sacrorum declarate verborum.

Εἰς Ἀφροδίτην.

ΥΜΝΕΟΜΕΝ Λυκίων βασιληΐδα κουραφροδίτην.
Ἥν ποτ' ἀλεξικάκοιο [illegible] ἀρωγῆς,
Πατρίδος ἡμετέρης θεοφραδέες ἡγεμονῆες
Ἱρὸν ἱδρύσαντο κατὰ πτολίεθρον ἄγαλμα,
Σύμβολ' ἔχον νοεροῖο γάμου, νοερῶν ὑμεναίων,
Ἡφαίστου πυρόεντος, ἰδ' οὐρανίης Ἀφροδίτης·
Καὶ ἑ θεὴν ὀνόμηναν Ὀλυμπιάδ'. ἧς διὰ κάρτος
Πολλάκι μὲν θανάτοιο βροτοφθόρον ἔκφυγον ἰόν,
Ἐς δ' ἀρετὴν ἔχον ὄμμα· τελεσσιγόνων δ' ἀπὸ λέκτρων
Ἔμπεδος ἀγλαόμητις ἀνεβλάστησε γενέθλη,
Πάντη δ' εὐδιόωσα ἔην βιότοιο γαλήνη.
Ἀλλὰ καὶ ἡμετέρην ὑποδέχνυσο πότνια θυηλὴν,
Εὐεπίης. Λυκίων γὰρ ἀφ' αἵματός εἰμι καὶ αὐτός·
Ψυχὴν δ' αὖ ἀνάειρε, ἀπ' αἴσχεος ἐς πολὺ κάλλος
Γηγενέος προφυγοῦσαν ὀλέθριον οἶστρον ἐρώτων.

In Venerem.

HYMNIS celebramus Lyciorum reginã Venerem,
Cuius aliquando mala depellẽte prægrandes auxilio
Patriæ nostræ prudentes duces,
Sacram statuerunt circa ciuitatem statuam,
Symbola habentẽ nouarũ nuptiarum, liberorũ Hymenæorũ
Uulcani ardentis, & cœlestis Veneris:
Et ipsam deam vocauerunt Olympiam, quam per robur
Sæpe quidem mortis homines perdens effugiunt iaculum,
In virtutéque habens visum parentes perdentibus à lectis,
Firmum consilio excellens germinauit genus.
Vbique verò mitia dans erat vitæ serenitas.
Sed & nostrum recipe veneranda sacrificium,
Suauiloquij: Lyciorum enim à sanguine sum & ipse.
Animã verò statim eleua à turpitudine in magnã pulchritudinem
Terrigena effugientem perniciosum æstrum impetus.